Digitized by Google

~~79-3~~
103-2-17

BIBLIOTECA
80 COMPLUTENSE. 13
E. 19. C. 7 N. 3

Digitized by Google

~~74-3~~
FLL
28056

Digitized by Google

28056

Digitized by Google

IOANNIS

PASSERATII

PROFESSORIS ET
INTERPRETIS REGII,

R 244978

COMMENTARII

IN C. VAL. CATVLLVM,
ALBIVM TIBVLLVM, ET
SEX. AVR. PROPERTIVM

28056

87
C 68
-4P

CVM TRIBVS ACCVRATISSIMIS
rerum, verborum, autorum & emendationum indicibus.

PARISIIS,

M. DCVIII.

CVM PRIVILEGIO REGIS CHRISTIANISSIMI.

DAD CENT...
...TECA

Digitized by Google

Illuſtriſſimo & Clariſſimo D.

D. MAXIMILIANO DE BETHVNA,
SVYLLIO DVCI, MARCHIONI ROSNIO,
Pari Franciæ, omni Armamentario Gallico ærarioq́ præfecto, & apud Pictones Proregi.

ADmonitu veteris poëtæ, Dux Illuſtriſſime, hunc auunculi mei τοῦ μακαρίτου Propertium, duobus eiuſdem operæ ſodalibus comitatum, tuo nomini dicandum putaui;

Carmen amat, quiſquis Carmine digna gerit.

Si enim laborum ſuorum teſtes ſibi Muſas accerſere virtus gaudet; ideoque Herculem illum monſtrorum domitorem Muſagetæ cognomento donauit Antiquitas: te certè, in quo ornando ſumma virtus cum ſumma fortuna quotidiè certat, non alio magis quàm Muſarum acroamate capi par eſt. Etſi enim tuum iſtud Illuſtre nomen iam omnis Gallia ſatis perſonet, Ciueſque omnes Regis ſui amantes, tuis titulis in dies excreſcentibus gratulentur & aſſurgant: quòd tibi dum applaudunt, Herrici famulari Genio, deliciis & amoribus applaudere ſe putent: ex cuius virtutibus hæc vna vel præcipua eſt vereque Regia, noſſe quantum cuique credendum ſit, delectumque ſuorum facere,

Principis eſt virtus maxima, noſſe ſuos:

Etſi (inquam) vnicum principis de tua fide fortitudineque iudicium ſatis amplam gratulationis & applauſus materiam Gallis omnibus gignat: vt ea taceam, minoribus quaſi theatris propoſita laudum inſignia, tot arces, portus, propugnacula, tot Inſtrumenta duelli & ornamenta pacis, tuis vt inſcripta nominibus, ſic laboribus perfecta: repen-

UNIVERSIDAD ... BIBL...

tem tamen inter tot luxuriantes belli lauros poëtarum hederam, & adſtrepentem tubarum Clangori Muſarum fiſtulam, ſpero non faſtidies. Hac ſpe fretus, ſuſpendo Iani Saturníque templo (cui tu vtrique Dux fortiſsime feliciter præſides) hæc Muſarum donaria, quæ licet chartea, ſuperuictura fortaſſe ſunt lapideis & ferreis, vnáque cum patriis omnium gentium & linguarum annalibus tuum nomen celebratura, cùm inciſæ marmoreis æreíſque laminis literæ vetuſtate deterentur & euaneſcent. Hanc meriti gratiam Heroici tui manes ſibi referri quondam ſentient à Paſſeratij genio, cuius tu reliquiis, vitam peruigiliis alteram das lucem. Vale Dux Illuſtriſsime.

BIBLIOPOLA LECTORI.

EN Triclinium τριπόθητον, *& tres conuiuæ laureati in eo accumbentes. adeſt & Architriclinus prouidus, & ſector induſtrius: vterque vario diuerſa palato poſcentibus ſuggerit. Treuiri tamen illi, non multi cibi, ſed multi ioci ſunt: & illi vtique ſimiles,*

Omnia qui retro pueris opſonia tradit,

apud Martialem. ideóque menſa ipſis ponitur à pedibus. Si tibi pueris par eſt auiditas, his doctrinæ Pieriæ epulis, ad quas te magnus ille Paſſer deliciæ Camenarum, viua olim voce, nunc etiam tabellis μακαρίτης. *vocat; age, fruere, potire.* πῖθι, ἢ ἄπιθι. *memor interim docti huius dicti,* μὴ σοφιστικῶς χρῶ. *nec dente Theoninò circumrodas, ſi quid hîc fortè inſulſi offendas. Caue in primis, cane peius & angue,*

Barbam vellere mortui Leonis.

οἱ θανόντες οὐ δάκνουσιν. *apprecare potius probi* P*ASSERATII* *Manibus; è quibus etiam aliquid poſtea, Deo dante, manabit* γλυκίτερον ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον. οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε.

IN TREVIROS POETAS LAT.
TRINIS COMMENTARIIS IO. PASSERTII TRECENSIS ILLVSTRATOS,

FED. MORELLI EIVSDEM IN PROFESSIONE Regia Collegæ

ΔΕΚΑΣΤΙΧΟΝ.

TRINA *placent Superis: numero Deus impare gaudet:*
Hinc Polus & Tellus, conſtat & Oceanus.
Tres quoque Romanis clari placuere Poetæ:
Hæc tamen aſtra æui nubila polluerant.
Tu Triadis vatum aſſertor, vindexque diſertus,
PASSERTI, *Phœbus tu tribus vnus ades.*
Trinas hi referunt grates, triplicémque Coronam
Nectunt temporibus, ſertáque trina tuis.
Gaudet at eximio ter munere SVLLIVS *Heros,*
Martis, Mercurij, Palladis atque decus.

Digitized by Google

Q. VALERII CATVLLI, VERONENSIS,

AD CORNELIVM NEPOTEM LIBER.

CARM. I.

QVOI dono lepidum nouum libellum,
Aridâ modò pumice expolitum?
Corneli, tibi. namque tu ſolebas
Meas eſſe aliquid putare nugas,
Iam tum, cùm auſus es vnus Italorum
Omne æuum tribus explicare chartis,
Doctis, Iupiter, & laborioſis.
Quare habe tibi quidquid hoc libelli eſt,
Qualecumque. quòd ô patrona virgo,
Plus vno maneat perenne ſæclo.

Ad paſſerem Leſbiæ. II.

PASSER, *deliciæ meæ puellæ,*
Quicum ludere, quem in ſinu tenere,
Quoi primum digitum dare adpetenti,
Et acris ſolet incitare morſus
Cum deſiderio meo nitenti,
Carum neſcio quid lubet iocari,
Vt ſolatiolum ſui doloris:
Pag. 1. *Credo, vt tum grauis acquieſcat ardor,*
Tecum ludere, ſicut ipſa, poſſem,
Et triſtes animi leuare curas.
Tam gratum mihi, quàm ferunt puellæ
Pernici aureolum fuiſſe malum,
Quod zonam ſoluit diu ligatam.

Luctus in morte Paſſeris. III.

LVGETE, *ô Veneres, Cupidineſque,*
Et quantum eſt hominum venuſtiorum.
Paſſer mortuus eſt meæ puellæ,
Quem plus illa oculis ſuis amabat.
Nam mellitus erat, ſuamque norat
Ipſam tam bene, quàm puella matrem:
Nec ſeſe à gremio illius mouebat;
Sed circumſiliens modò huc, modò illuc,
Ad ſolam dominam vſque pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricoſum,
Illuc, vnde negant redire quemquam.
At vobis male ſit malæ tenebræ
Orci, quæ omnia bella deuoratis:
Tam bellum mihi paſſerem abſtuliſtis.
O factum malè, ô miſelle paſſer,
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Phaſelli laus, & dedicatio. IIII.

PHASELLVS *ille, quem videtis hoſpites,*
Ait fuiſſe nauium celerrimus,
Neque vllius natantis impetum trabis
Nequiſſe præterire, ſiue palmulis
Opus foret volare, ſiue linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare litus, inſuláſve Cycladas,
Rhodúmve nobilem, horridámve Thraciam,
Propontida, trucémve Ponticum ſinum:
Vbi iſte, poſt phaſellus, antea fuit
Comata ſylua. nam Cythorio in iugo
Loquente ſæpè ſibilum edidit coma.
Amaſtri Pontica, & Cythore buxifer
Tibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiſſima
Ait phaſellus vltima ex origine
Tuo ſteriſſe dicit in cacumine,
Tuo imbuiſſe palmulas in æquore.
Et inde tot per impotentia freta
Herum tuliſſe, læua, ſiue dextera
Vocaret aura, ſiue vtrumque Iupiter
Simul ſecundus incidiſſet in pedem;
Nec vlla vota litoralibus Dijs
Sibi eſſe facta, cùm veniret à mare
Nouiſſimo hunc ad vſque limpidum lacum.
Sed hæc prius fuere: nunc recondita Pag. ead.
Senet quiete, ſeq; dedicat tibi
Gemelle Caſtor, & gemelle Caſtoris.

Ad Leſbiam. V.

VIVAMVS, *mea Leſbia, atque amemus;*
Rumoreſq; ſenum ſeueriorum
Omnes vnius æſtimemus aſſis.
Soles occidere, & redire poſſunt:
Nobis, cùm ſemel occidit breuis lux,
Nox eſt perpetua vna dormienda.
Da mî baſia mille, deinde centum,
Dein mille altera, dein ſecunda centum:
Dein vſque altera mille, deinde centum.
Dein cum millia multa fecerimus,

A

Conturbabimus illa, ne ſciamus,
Aut ne quis malus inuidere poſſit,
Cùm tantum ſciat eſſe baſiorum.

Ad Flauium. VI.

Pag. ead. FLAVI, *delicias tuas Catullo,*
Ni ſint illepidæ, atque inelegantes,
Velles dicere, nec tacere poſſes.
Verùm neſcio quid febriculoſi
Scorti diligis: hoc pudet fateri.
Nam, te non viduas iacere noctes,
Nequidquam tacitum cubile clamat,
Sertiſq́, ac Syrio flagrans oliuo,
Puluinuſq́, peræquè & hic, & illic
Attritus, tremuliq́, quaſſa lecti
Argutatio, inambulatioq́.
Nam nil præualet iſta, nil tacere.
Cur nunc tam latera exfututa pandas,
Ni tu quid facias ineptiarum?
Quare quidquid habes boni, malique,
Dic nobis. volo te, ac tuos amores
Ad cœlum lepido vocare verſu.

Ad Leſbiam. VII.

QVAERIS, *quot mihi baſiationes*
Tuæ Leſbia ſint ſatis ſupérque?
Quàm magnus numerus Libyſſæ harenæ
Laſerpiciferis iacet Cyrenis,
Oraclum Iouis inter æſtuoſi,
Et Batti veteris ſacrum ſepulcrum:
Aut quàm ſidera multa, cùm tacet nox,
Furtiuos hominum vident amores:
Tam te baſia multa baſiare,
Veſano ſatis, & ſuper Catullo eſt:
Quæ nec pernumerare curioſi
Poſſint, nec mala faſcinare lingua.

Ad ſeipſum. VIII.

MISER *Catulle, deſinas ineptire,*
Pag. ead. *Et, quod vides periſſe, perditum ducas.*
Fulſere quondam candidi tibi Soles,
Cùm ventitabas, quò puella ducebat
Amata nobis, quantum amabitur nulla.
Ibi illa multa tum iocoſa fiebant,
Quæ tu volebas, nec puella nolebat.
Fulſere verè candidi tibi ſoles.
Nunc iam illa non vult, tu quoque impotens ne ſis:
Nec, quæ fugit, ſectare: nec miſer viue:
Sed obſtinata mente perfer, obdura.
Vale puella: iam Catullus obdurat:
Nec te requiret, nec rogabit inuitam.
At tu dolebis, cùm rogaberis nulla.
Sceleſta tène? quæ tibi manet vita?
Quis nunc te adibit? cui videberis bella?
Quem nunc amabis? cuius eſſe diceris?
Quem baſiabis? cui labella mordebis?

Ad Verannium. IX.

VERANNI *omnibus è meis amicis*
Antiſtes mihi millibus trecentis,
Veniſtine domum ad tuos penates,
Fratreſq́, vnanimos, tuamque matrem?
Pag. 2. *Veniſti, ô mihi nuntij beati!*
Viſam te incolumem, audiamque Iberûm
Narrantem loca, facta, nationes,
Vt mos eſt tuus: applicanſque collum
Iucundum os, oculoſque ſuauiabor.
O quantum eſt hominum beatiorum,
Quid me lætius eſt, beatiúſve!

De Varri ſcorto. X.

VARRVS *me meus ad ſuos amores*
Viſum duxerat è foro otioſum,
Scortillum vt mihi tum repente viſum eſt,
Non ſanè illepidum, nec inuenuſtum.
Huc vt venimus, incidêre nobis
Sermones varij: in quibus, quid eſſet
Iam Bithynia, quo modo ſe haberet,
Et quo nam mihi profuiſſet ære?
Reſpondi, id quod erat, mihi nec ipſis,
Nec prætoribus eſſe, nec cohorti,
Cur quiſquam caput vnctius referret:
Præſertim quibus eſſet irrumator
Prætor, nec faceret pili cohortem.
At certè tamen, inquit, quod illic
Natum dicitur, æ comparaſti
Ad lecticam homines. ego, vt puellæ
Vnum me facerem beatiorum,
Non, inquam, mihi tam fuit malignè,
Vt, prouincia quòd mala incidiſſet, Pag. ead.
Non poſſem octo homines parare rectos.
At mî nullus erat neque hic, neque illic,
Fractum qui veteris pedem grabati
In collo ſibi collocare poſſet.
Hîc illa, vt decuit cinædiorem,
Quæſo, inquit, mihi mî Catulle paulùm
Iſtos. commodo nam volo ad Serapin
Deferri. mane, inquio puellæ:
Iſtud, quod modò dixeram me habere,
Fugit me ratio. meus ſodalis
Cinna eſt Caius: is ſibi parauit.
Verùm, vtrum illius, an mei, quid ad me?
Vtor tam bene, quàm mihi pararim.
Sed tu inſulſa malè, & moleſta viuis,
Per quam non licet eſſe negligentem.

Ad Furium, & Aurelium. XI.

FVRI, *& Aureli, comites Catulli,*
Siue in extremos penetrarit Indos,
Litus vt longè reſonante Eoa
Tunditur vnda,
Siue in Hyrcanos, Arabaſque molles,
Seu Sacas, ſagittiferóſque Parthos,
Siue quæ ſeptem geminus colorat Pag. ead.
Aequora Nilus:
Siue trans altas gradietur Alpes,
Cæſaris viſens monumenta magni,
Gallicum Rhenum, horribiléſque & vlti-
móſque Britannos:
Omnia hæc, quæcunque feret voluntas
Cælitum, tentare ſimul parati,
Pauca nuntiate meæ puellæ
Non bona dicta.
Cum ſuis viuat, valeatque mœchis,
Quos ſimul complexa tenet trecentos,
Nullũ amans verè, ſed identidem omnium
Ilia rumpens.
Nec meum reſpectet, vt ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit, velut prati
Vltimi flos, prætereunte poſtquam
Tactus aratro eſt.

In Aſinium. XII.

MARRVCINE *Aſini, manu ſiniſtra*
Non bellè vteris in ioco, atque vino:
Tollis lintea neglegentiorum.
Hoc ſalſum eſſe putas? fugit te inepte.

Quamuis ſordida res, & inuenuſta eſt.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri; qui tua furta vel talento
Mutari velit: eſt enim leporum
Pag. ead. *Diſertus puer, ac facetiarum.*
Quare aut hendecaſyllabos trecentos
Exſpecta, aut mihi linteum remitte:
Quod me non mouet æſtimatione,
Verùm eſt μνημόσυνον mei ſodalis,
Nam ſudaria Setaba ex Iberis
Miſerunt mihi muneri Fabullus,
Et Veranius. hæc amem, neceſſe eſt,
Vt Veraniolum meum, & Fabullum.

Ad Fabullum. XIII.

CENABIS *bene, mi Fabulle, apud me*
Paucis, ſi tibi Dij, fauent, diebus.
Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cenam, non ſine candida puella,
Et vino, & ſale, & omnibus cachinnis.
Hæc ſi, inquam, attuleris venuſte noſter,
Cenabis bene. nam tui Catulli
Plenus ſacculus eſt aranearum.
Sed contrà accipies meros amores,
Seu quod ſuauius, elegantiúſve eſt:
Nam vnguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt Veneres, Cupidinéſque:
Quod tu cùm olfacies, Deos rogabis,
Totum vt te faciant, Fabulle, naſum.

Ad Licinium Caluum. XIV.

NI *te plus oculis meis amarem,*
Iucundiſſime Calue, munere iſto
Odiſſem te odio Vatiniano.
Nam, quid feci ego, quídve ſum locutus,
Cur me tot malè perderes poetis?
Iſti Dij mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi miſit impiorum.
Quòd ſi, vt ſuſpicor, hoc nouũ, ac repertum
Munus dat tibi Sylla litterator,
Non eſt mi male, ſed bene, ac beatè,
Quòd non diſpereunt tui labores.
Dij magni, horribilem, & ſacrũ libellum;
Quem tu ſcilicet ad tuum Catullum
Miſti, continuò vt die periret,
Saturnalibus, optimo dierum.
Non, non hoc tibi, ſalſe, ſic abibit.
Nam ſi luxerit, ad librariorum
Curram ſcrinia, Cæſios, Aquinos,
Suffenum, omnia colligam venena,
Ac te his ſupplicijs remunerabor.
Vos hinc interea valete, abite
Illuc, vnde malum pedem tuliſtis,
Sæcli incommoda, peſſimi poëtæ.

Ad Aurelium. XV.

COMMENDO *tibi me, ac meos amores,*
Aureli. veniam peto pudentem:
Vt, ſi quidquam animo tuo cupiſti,
Quod caſtum expeteres, & integellum,
Conſerues puerum mihi pudicè:
Non dico, à populo: nihil veremur
Iſtos, qui in platea modò huc, modò illuc
In re prætereunt ſua occupati:
Verùm à te metuo, tuóque pene,
Infeſto pueris bonis, maliſque:
Quem tu, quà lubet, vt lubet, moueto
Quantum vis, vbi erit foris paratum.
Hunc vnum excipio, vt puto, pudenter.
Quòd ſi te mala mens, furorque vecors
In tantam impulerit ſceleſte culpam,
Vt noſtrum inſidijs caput laceſſas, Pag. ead.
A te tum miſeri, malique fati,
Quem, attractis pedibus, patente porta,
Percurrent rhaphanique, mugiléſque.

Ad Aurelium, & Furium. XVI.

PAEDICABO *ego vos, & irrumabo*
Aureli pathice, & cinæde Furi.
Qui me ex verſiculis meis putaſtis,
Quòd ſint molliculi, parum pudicum.
Nam caſtum eſſe decet pium poetam
Ipſum, verſiculos nihil neceſſe eſt:
Qui tum denique habent ſalem, ac leporem,
Si ſunt molliculi, ac parum pudici,
Et, quod pruriat, incitare poſſunt,
Non dico pueris, ſed his piloſis,
Qui duros nequeunt mouere lumbos.
Vos, qui millia multa baſiorum
Legiſtis, malè me marem putaſtis.
Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis, manuſq; veſtras
Non horrebitis admouere nobis,
Pædicabo ego vos, & irrumabo.

Ad Coloniam. XVII.

O COLONIA, *quæ cupis ponte ludere longo,*
Et ſalire paratum habes: ſed vereris inepta
Crura ponticuli adſulitantis, irredivivus,
Ne ſupinus eat, cauaq; in palude recumbat.
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo vel Salisubſuli ſacra ſuſcipiunto:
Munus hoc mihi maximi da Colonia riſus,
Quendam municipem meum de tuo volo ponte
Ire præcipitem in lutum, per caputque, pedéſque,
Verum totius vt lacus, putidæque paludis
Liuidiſſima, maximéque eſt profunda vorago,
Inſulſiſſimus eſt homo, nec ſapit pueri inſtar
Bimuli, tremula patris dormientis in vlna;
Cui cùm ſit viridiſſimo nupta flore puella,
Et puella tenellulo delicatior hædo,
Aſſeruanda nigerrimis diligentiùs vuis,
Ludere hanc ſinit, vt lubet, nec pili facit vni,
Nec ſe ſubleuat ex ſua parte, ſed velut alnus
In foſſa Liguri iacet ſuppernata ſecuri,
Tantundem omnia ſentiens, quàm ſi nulla ſit vſquam.
Talis iſte meus ſtupor nil videt, nihil audit.
Ipſe qui ſit, vtrum ſit, an non ſit, id quoque neſcit. Pag. ead.
Hunc ego volo de tuo ponte mittere pronum,
Si pote ſtolidum repentè excitare veternum,
Et ſupinum animum in graui derelinquere cœno,
Ferream vt ſoleam tenaci in voragine mula.

Ad Hortorum deum. XVIII.

HVNC *lucum tibi dedico, conſecróque Priape,*
Qua domus tua Lampſaci eſt, quáque ſilua Priape.
Nam te præcipuè in ſuis vrbibus colit ora
Helleſpontia, cæteris oſtreoſior oris.

Hortorum deus. XIX.

HVNC *ego iuuenes locum, villulámque paluſtrem;*
Tectam vimine iunceo, caricisque maniplis,
Quercus arida, ruſtica conformata ſecuri
Nutriui: magis, & magis, vt beata quotannis,
Huius nam Domini colunt me, Deumque ſalutant.
Pauperis tugurij Pater, filiúſque *
Alter aſſidua colens diligentia, vt herba

Dumoſa, aſperáque à meo ſit remota ſacello:
Alter parua ferens manu ſemper munera larga.
Florido mihi ponitur picta vere corolla
Primitu, & tenera virens, ſpica mollis ariſta:
Lutea violæ mihi, luteúmque papauer,
Pallentéſque cucurbitæ, & ſuauè olentia mala,
Vua pampineâ rubens educata ſub vmbrâ.
Sanguine hanc etiam mihi (ſed tacebitis) aram
Barbatus linit hirculus, cornipéſque capella,
Pro queis omnia honoribus hæc neceſſe Priapo
Præſtare, & Domini hortulum, vineamque tueri,
Quare hinc ô pueri malas abſtinete rapinas.
Vicinus prope diues eſt, negligenſque Priapus.
Inde ſumite, ſemita hæc deinde vos feret ipſa.

Hortorum deus. xx.

E G O hæc, *ego arte fabricata ruſtica,*
Ego arida, ô viator, ecce pópulus
Agellulum hunc, ſiniſtra tute quem vides,
Herique villulam, hortulúmque pauperis
Tuor, maláſque furis arceor manus,
Mihi corolla picta Vere ponitur:
Mihi rubens ariſta Sole feruido:
Mihi virente dulcis vua pampino:
Mihique glauca duro oliua frigore,
Meis capella delicata paſcuis
In vrbem adulta lacte portat vbera:
Meiſque pinguis agnus ex ouilibus
Grauem domum remittit ære dexteram,
Tenérque, matre mugiente, vaccula
Deûm profundit ante templa ſanguinem.
Proin' viator hunc Deum vereberis,
Manumque ſorſum habebis: hoc tibi expedit.
Parata namque crux, ſine arte mentula.
Velim pol, inquis: at pol ecce, villicus
Venit: valente cui reuulſa brachio
Fit iſta mentula, apta claua dextera.

Ad Aurelium. xxi.

A V R E L I, *pater eſuritionum,*
Non harum modo, ſed quot aut fuerunt,
Aut ſunt, aut alijs erunt in annis,
Pædicare cupis meos amores:
Nec clam. nam ſimul & iocaris vnà,
Hæres ad latus, omnia experiris.
Fruſtra: nam inſidias mihi inſtruentem
Tangam te priùs irrumatione.
Atqui, ſi id faceres ſatur, tacerem:
Nunc ipſum id doleo, quòd eſurire
Pag. ead. *Nè meus puer & ſitire diſcet.*
Quare deſine, dum licet pudico,
Ne finem facias ſed irrumatus.

Ad Varrum. xxii.

S V F F E N V S *iſte, Varre quem probè noſti,*
Homo eſt venuſtus, & dicax, & vrbanus,
Idémque longè plurimos facit verſus.
Puto eſſe ego illi millia aut decem, aut plura
Perſcripta, nec ſic, vt fit, in palimpſeſto
Relata; charta regiæ, noui libri,
Noui vmbilici, lora rubra, membrana
Directa plumbo, & pumice omnia æquata.
Hæc cùm legas, tum bellus ille, & vrbanus
Suffenus, vnus caprimulgus, aut foſſor
Rurſus videtur: tantum abhorret, ac mutat.
Hoc quid putemus eſſe? qui modò ſcurra,
Aut ſi quid hac re tritius videbatur,
Idem inficeto eſt inficetior rure.
Simul poemata attigit: neque idem vnquam
Æquè eſt beatus, ac poema cùm ſcribit:
Tam gaudet in ſe, tamq; ſe ipſe miratur.
Nimirum idem omnes fallimur: neque eſt quiſquam,
Quem non in aliqua re videre Suffenum
Poſſis. S V V S *cuique attributus eſt error:*
S E D *non videmus, mantica quod in tergo eſt.*

Ad Furium. xxiii.

F V R I, *cui neque ſeruus eſt, neque arca,*
Nec cimex, nec araneus, nec ignis,
Verùm eſt & pater, & nouerca, quorum
Dentes vel ſilicem comeſſe poſſunt;
Et pulcrè tibi cum tuo parente,
Et cum coniuge lignea parentis.
Nec mirum; bene nam valetis omnes.
Pulcrè concoquitis: nihil timetis:
Non incendia, non graues ruinas,
Non facta impia, non dolos veneni,
Non caſus alios periculorum.
Atqui corpora ſicciora cornu, Pag. ead.
Aut, ſi quid magis aridum eſt, habetis,
Sole, & frigore, & eſuritione.
Quare non tibi ſit bene, ac beatè?
A te ſudor abeſt, abeſt ſaliua,
Mucuſq; & mala pituita naſi.
Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quòd culus tibi purior ſalillo eſt,
Nec toto decies cacas in anno:
Atque id durius eſt faba, & lapillis:
Quod tu ſi manibus teras, fricéſque,
Non vnquam digitum inquinare poſſis.
Hæc tu commoda tam beata, Furi,
Noli ſpernere, nec putare parui.
Et ſeſtertia, quæ ſoles, precari
Centum deſine: nam ſat es beatus.

Ad Iuuentium puerum. xxiv.

O *qui floſculus es Iuuentiorum,*
Non horum modo, ſed quot aut fuerunt,
Aut poſthàc alijs erunt in annis,
Mallem delicias mihi dediſſes,
Quàm iſti, cui neque ſeruus eſt, nec arca.
Quam ſic te ſineres ab iſto amari. Pag. ead.
Qui? non eſt homo bellus. inquies? eſt:
Sed bello huic neque ſeruus eſt, neque arca.
Hæc tu, quàm lubet, abiice, eleuáque.
Nec ſeruum tamen ille habet, neque arcam.

Ad Thallum. xxv.

C I N A E D E *Thalle, mollior cuniculi capillo,*
Vel anſeris medullula, vel imula oricilla,
Vel pene languido ſenis, ſitúque araneoſo:
Idemq; Thalle turbida rapacior procella,
Cùm diua mulier alites oſtendit ocitantes,
Remitte pallium mihi meum, quod inuolaſti,
Sudariumq; Setabum, catagraphoſq; Thynos,
Inepte, quæ palàm ſoles habere, tanquam auita:
Quæ nunc tuis ab vnguibus reglutina, & remitte:
Ne laneum latuſculum, manuſq; mollicellas
Inuſta turpiter tibi flagella conſcribillent,
Et inſolenter æſtues, velut minuta magno
Deprenſa nauis in mari, veſaniente vento.

Ad Furium. xxvi.

F V R I. *villula noſtra non ad Auſtri*
Flatus oppoſita eſt, nec ad Fauoni,
Nec ſæui Boreæ, aut Apeliotæ,
Verùm ad millia quindecim & ducentos.

O ventum horribilem, atque peſtilentem!

Ad puerum ſuum. XXVII.

MINISTER *vetuli puer Falerni*
Inger mi calices amariores,
Vt lex Poſtumia iubet magiſtra,
Ebrioſa acina ebrioſioris.
At vos, quò lubet, hinc abite lympha,
Vini pernicies, & ad ſeueros
Migrate: hic merus eſt Thyonianus.

Ad Veranium, & Fabullum. XXVIII.

PISONIS *comites, cohors inanis,*
Aptis ſarcinulis, & expeditis,
Verani optime, tuq; mi Fabulle,
Quid rerum geritis? ſatiſne cum iſto
Vappâ, frigoraq; & famem tuliſtis?
Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expenſum? vt mihi, qui meum ſecutus
Prætorem, refero datum lucello.

Ad Memmium. XXIX.

O Memmi, bene me, ac diu ſupinum
Tota iſta trabe lentus irrumaſti:
Sed, quantum video, pari fuiſti
Caſu: nam nihilo minore verpa
Es fartus. pete nobiles amicos.
At vobis mala multa Dij, Deaq;
Dent, opprobria Romuli, Remique.

In Cæſarem. XXX.

QVIS *hoc poteſt videre? quis poteſt pati,*
Niſi impudicus, & vorax, & aleo?
Mamurram habere, quod comata Gallia
Habebat vnctum & vltima Britannia?
Cinæde Romule, hæc videbis, & feres?
Es impudicus, & vorax, & aleo.
Et ille nunc ſuperbus, & ſuperfluens
Perambulabit omnium cubilia,
Vt albulus columbus aut Adoneus?
Cinæde Romule, hæc videbis, & feres?
Es impudicus, & vorax, & aleo.
Eóne nomine Imperator vnice
Fuiſti in vltima occidentis inſula,
Vt iſta veſtra diffututa mentula
Ducenties comeſſet, aut trecenties?
Quid eſt? an hæc ſiniſtra liberalitas
Parum expatrauit? an parum helluatus eſt?
Paterna primùm lancinata ſunt bona,
Secunda præda Pontica, inde tertia
Ibera, quam ſcit amnis aurifer Tagus.
Pag. ead. *Hunc Galliæ timent, timent Britanniæ?*
Quid hunc (malùm) fouetis, aut quid hic poteſt,
Niſi vncta deuorare patrimonia?
Eóne nomine Imperator vnice,
Socer, generque perdidiſti omnia?

Ad Alphenum. XXXI.

ALPHENE *immemor, atque vnanimis falſe ſodalibus,*
Iam te nil miſeret, dure, tui dulcis amiculi.
Iam me prodere, iam non dubitas fallere perfide.
Nec facta impia fallacum hominum cælicolis placent:
Quæ tu negligis, ac me miſerum deſeris in malis.
Pag. ead. *Eheu quid faciant, dic, homines, cuíve habeant fidem?*
Certè tute iubebas animam tradere, inique me
Inducens in amorem, quaſi tuta omnia mî forent.
Idem nunc retrahis te, ac tua dicta omnia, factáque
Ventos irrita ferre & nebulas aerias ſinis.
Si tu oblitus es, at Dij meminerunt, meminit Fides:
Quæ, te vt pœniteat poſtmodò facti, faciet, tui.

Ad Sirmionem, peninſulam. XXXII.

PENINSVLARVM *Sirmio, inſularúmque*
Ocelle, quaſcumque in liquentibus ſtagnis,
Marique vaſto fert vterque Neptunus,
Quàm te libenter, quámque lætus inuiſo,
Vix mî ipſe credens Thyniam, atque Bithynos Pag. ead.
Liquiſſe campos, & videre te in tuto.
O QVID *ſolutis eſt beatius curis!*
Cùm mens onus reponit, ac peregrino
Labore feſſi venimus Larem ad noſtrum,
Deſideratóque acquieſcimus lecto.
Hoc eſt, quod vnum eſt pro laboribus tantis.
Salue, ô venuſta Sirmio, atque hero gaude:
Gaudete voſq; Lydiæ lacus vndæ:
Ridete quidquid eſt domi cachinnorum.

Ad Ipſithillam. XXXIII.

AMABO *mea dulcis Ipſithilla,*
Meæ deliciæ, mei lepôres,
Iube, ad te veniam meridiatum.
Quod ſi iuſſeris illud adiuuato,
Ne quis liminis obſeret tabellam,
Neu tibi lubeat foras abire:
Sed domi maneas, paréſque nobis
Nouem continuas fututiones.
Verùm, ſi quid ages, ſtatim iubeto.
Nam pranſus iaceo, & ſatur ſupinus
Pertundo tunicámque, palliúmque.

In Vibennios. XXXIV.

O furum optime balneariorum,
Vibenni pater, & cinæde fili.
Nam dextra pater inquinatiore,
Culo filius eſt voraciore.
Cur non exſilium, maláſque in oras
Itis? quandoquidem patris rapinæ Pag. ead.
Nota ſunt populo, & nates piloſas
Fili non potes aſſe venditare.

Sæculare carmen ad Dianam. XXXV.

DIANAE *ſumus in fide*
Puellæ, & pueri integri.
Dianam pueri integri,
Puellæq; canamus.
O Latonia, maximi
Magna progenies Iouis,
Quam mater prope Deliam
Depoſiuit oliuam,
Montium domina vt fores
Siluarumq; virentium,
Saltuumq; reconditorum,
Amniumq; ſonantium,
Tu Lucina dolentibus,
Iuno dicta puerperis,
Tu potens Triuia, & notho es
Dicta lumine Luna,
Tu curſu Dea menſtruo
Metiens iter annuum,
Ruſtica agricolæ bonis
Tecta frugibus exples.
Sis quocunque placet tibi
Sancta nomine, Romulique
Anciquè, vt ſolita es, bonâ
Soſpites ope gentem.

Cæcilium accerſit. XXXVI.

POETAE *tenero, meo ſodali,*
Velim Cæcilio papyre dicas,

Veronam veniat Noui relinquens
Comi mœnia, Lariumq́ litus.
Nam quaſdam volo cogitationes
Amici accipiat ſui, meique.
Quare, ſi ſapiet, viam vorabit.
Quamuis candida millies puella
Euntem reuocet, manuſq́ collo
Ambas iniiciens roget morari:
Quæ nunc, ſi mihi vera nunciantur,
Illum deperit impotente amore.
Nam, quo tempore legit incohoatam
Dindymi dominam, ex eo miſellæ
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignoſco tibi, Sapphica puella,
Muſa doctior. eſt enim venuſtè
Magna Cæcilio incohoata mater.

In Annales Voluſij. XXXVII.

ANNALES *Voluſi, cacata charta,*
Votum ſoluite pro mea puella.
Nam ſanctæ Veneri, Cupidinique
Vouit, ſi ſibi reſtitutus eſſem,
Deſiſſemq́ truces vibrare iambos,
Pag. ead. *Electiſſima peſſimi poetæ*
Scripta tardipedi Deo daturam
Infelicibus uſtulanda lignis.
Et hoc peſſima ſe puella vidit
Iocosè, & lepidè vouere Diuis.
Nunc, ô cæruleo creata ponto,
Quæ ſanctum Idalium, Vrioſq́ apertos,
Quæq́ Ancona, Cnidumque arundinoſam
Colis, quæq́ Amathunta, quæq́ Golgos,
Quæq́ Dyrrhachium, Hadriæ tabernam,
Acceptum face, redditumq́ votum,
Si non illepidum, neque inuenuſtum eſt.
At vos intereà venite in ignem
Pleni ruris, & inficetiarum,
Annales Voluſi, cacata charta.

Ad Contubernales. XXXVIII.

SALAX *taberna, vóſque contubernales,*
A pileatis nona fratribus pila,
Solis putatis eſſe mentulas vobis?
Solis licere, quidquid eſt puellarum,
Confutuere, & putare ceteros hircos?
An, continenter quòd ſedetis inſulſi
Centum, aut ducenti, non putatis auſurum
Me vnà ducentos irrumare ſeſſores?
Atqui putate: namque totius vobis
Frontem tabernæ ſcipionibus ſcribam.
Puella nam mea, quæ meo ſinu fugit,
Amata tantum, quantum amabitur nulla,
Pag. ead. *Pro qua mihi ſunt magna bella pugnata,*
Conſedit iſtic. hanc boni, beatiq́
Omnes amatis: & quidē, quod indignū eſt,
Omnes puſilli, & ſemitarij mœchi.
Tu præter omnes vne de capillatis,
Cuniculoſæ Celtiberiæ fili,
Egnati, opaca quem bonum facit barba,
Et dens Ibera defricatus vrina.

Ad Cornificium. XXXIX.

MALE *eſt, Cornifici, tuo Catullo,*
Malè eſt, mehercule, & laborioſè,
Et magis magis in dies, & horas:
Quem tu, quod minimū, facillimumq́ eſt,
Qua ſolatus es allocutione?
Iraſcor tibi. ſic meos amores?
Paulum quid lubet allocutionis
Mæſtius lacrimis Simonideis.

In Egnatium. XL.

EGNATIVS, *quòd candidos habet dentes,*
Renidet vſquequaque. ſeu ad rei ventum eſt
Subſellium, cùm orator excitat fletum,
Renidet ille: ſeu pij ad rogum fili
Lugetur, orba cùm flet vnicum mater,
Renidet ille: quidquid eſt, vbicumque eſt,
Quodcumq. agit, renidet, hūc habet morbum,
Neque elegantem, vt arbitror, neq. vrbanum.
Quare monendus es mihi: bone Egnati,
Si vrbanus eſſes, aut Sabinus, aut Tiburs,
Aut porcus Vmber, aut obeſus Etruſcus,
Aut Lanuuinus ater, atque dentatus,
Aut Tranſpadanus, vt meos quoq. attingam,
Aut quilibet, qui puriter lauit dentes,
Tamen renidere vſquequaque te nollem.
Nam RISV *inepto res ineptior nulla eſt.*
Nunc Celtiber in Celtiberia terra
Quod quiſque minxit, hoc ſibi ſolet manè
Dentem, atque ruſſam defricare gingiuam:
Vt, quò iſte veſter expolitior dens eſt,
Hoc te amplius bibiſſe prædicet loti.

Ad Rauidum. XLI.

QVAENAM *te mala mens, miſelle Rauide,*
Agit præcipitem in meos iambos?
Quis Deus tibi non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An vt peruenias in ora vulgi?
Quid vis? qualubet eſſe notus optas?
Eris: quandoquidem meos amores
Cum longa voluiſti amare pœna.

De Acme. XLII.

ACME *illa, illa puella defututa,*
Tota millia me decem popoſcit: Pag. ead.
Iſta turpiculo puella naſo,
Decoctoris amica Formiani.
Propinqui, quibus eſt puella curæ,
Amicos, medicóſque conuocate.
Non eſt ſana puella: nec rogate
Qualis ſit. ſolet hæc imaginoſum.

In quandam. XLIII.

ADESTE *hendecaſyllabi, quot eſtis*
Omnes vndique, quotquot eſtis omnes.
Iocum me putat eſſe mœcha turpis,
Et negat, mihi veſtra reddituram
Pugillaria, ſi pati poteſtis.
Perſequamur eam, & reflagitemus.
Quæ ſit, quæritis? illa, quam videtis
Turpè incidere, mimicè, ac moleſtè,
Ridentem catuli ore Gallicani.
Circumſiſtite eam, & reflagitate.
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos,
Non aſſis facis, ô lutum, lupanar,
Aut ſi perditius pote eſt quid eſſe.
Sed non eſt tamen hoc ſatis eſt putandum,
Quòd ſi non aliud poteſt, ruborem
Ferreo canis exprimamus ore.
Conclamate iterum altiore voce,
Mœcha putida redde codicillos,
Redde putida mœcha codicillos.
Sed nil proficimus: nihil mouetur. Pag. ead.
Mutanda eſt ratio, modúſq́ vobis,
Si quid proficere amplius poteſtis

Pudica

Pudica, & proba redde codicillos.

In Acmen. XLIV.

SALVE, nec minimo puella naſo,
Nec bello pede, nec nigris ocellis,
Nec longis digitis, nec ore ſicco,
Nec ſanè nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani,
Ten' prouincia narrat. eſſe bellam?
Tecum Leſbia noſtra comperatur?
O ſeclum inſipiens, & inficetum!

Ad Fundum. LXV.

O funde noſter, ſeu Sabine, ſeu Tiburs,
Nam, te eſſe Tiburtem, autumant, quibus non eſt
Cordi Catullum lædere: at, quibus cordi eſt,
Quouis Sabinum pignore eſſe contendunt.
Sed ſeu Sabine, ſiue veriùs Tiburs,
Fui libenter in tua ſuburbana
Villa, malamq́; pectore expuli tuſſim:
Non immerenti quam mihi meus venter,
Dum ſumptuoſas appeto, dedit, cenas.
Nam Sextianus dum volo eſſe conuiua,
Orationem in Attium petitorem
Plenam veneni, & peſtilentiæ, legit.
Hic me grauedo frigida, & frequens tuſſis
Quaſſauit, vſquedum in tuum ſinum fugi,
Et me recuraui ocimoq́;, & vrtica.
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quòd non es vlta peccatum.
Nec iam recuſo, ſi nefaria ſcripta
Sexti recepſo, quin grauedinem, & tuſſim,
Non mi, ſed ipſi Sextio ferat frigus:
Qui tunc vocat me, cùm malum legit librum.

De Acme, & Septimio. XLVI.

ACMEN Septimius, ſuos amores,
Tenens in gremio, Mea, inquit, Acme,
Ni te perditè amo, atque amare porrò
Omnes ſum aſſiduè paratus annos,
Quantum qui pote plurima perire,
Solus in Libya, Indiave toſta,
Cæſio veniam obuius leoni.
Hoc vt dixit, Amor ſiniſtra, vt antè
Dextra, ſternuit adprobatione.
At Acme, leuiter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore ſuauiata,
Sic inquit, Mea vita Septimille,
Huic vni domino vſque ſeruiamus,
Vt multo mihi maior, acriorq́;
Ignis mollibus ardet in medullis.
Hoc vt dixit, Amor ſiniſtra, vt antè
Dextra ſternuit adprobatione.
Nunc ab auſpicio bono profecti:
Mutuis animis amant, amantur.
Vnam Septimius miſellus Acmen
Mauult, quàm Syrias, Britanniaſq́;.
Vno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias, libidineſq́;.
Quis vllos homines beatiores
Vidit? quis Venerem auſpicatiorem?

Ad ſeipſum de aduentu veris. XLVII.

IAM ver egelidos refert tepores,
Iam cæli furor æquinoctialis
Iucundis Zephiri ſileſcit auris.
Linquantur Phrygij, Catulle, campi,
Nicææq́; ager vber æſtuoſæ,
Ad claras Aſiæ volemus vrbes.
Iam mens prætrepidans auet vagari:
Iam læti ſtudio pedes vigeſcunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longè quos ſimul à domo profectos,
Diuerſos variæ viæ reportant.

Ad Portium & Socrationem. XLVIII.

PORCI, & Socration, duæ ſiniſtræ
Piſonis ſcabies, fameſq́; Memmî, Pag. ea.
Vos Veraniolo meo, & Fabullo
Verpus præpoſuit Priapus ille?
Vos conuiuia lauta ſumptuosè
De die facitis, mei ſodales
Quærunt in triuiis vocationes?

A Iuuentium. XLIX.

MELLITOS oculos tuos, Iuuenti,
Si quis me ſinat vſque baſiare,
Vſque ad millia baſiem trecenta:
Nec vnquam ſaturum inde cor futurum eſt,
Non ſi denſior aridis ariſtis
Sit noſtræ ſeges oſculationis.

Ad Marcum Tullium. L.

DISERTISSIME Romuli nepotum,
Quot ſunt, quotq́; fuêre, Marce Tulli,
Quotq́; poſt aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit, peſſimus omnium poeta:
Tantò peſſimus omnium poeta,
Quantò tu optimus omnium patronus.

Ad Licinium. LI.

HESTERNO, Licini, die otioſi, Pag. ea.
Multùm luſimus in meis tabellis,
Vt conuenerat eſſe delicatos,
Scribens verſiculos vterque noſtrum, Pag. ea.
Ludebat numero modò hoc, modò illoc,
Reddens mutua per iocum, atque vinum.
Atque illinc abij tuo lepore
Incenſus, Licini, facetiiſq́;,
Vt nec me miſerum cibus iuuaret,
Nec ſomnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto
Verſarer, cupiens videre lucem,
Vt tecum loquerer, ſimulq́; vt eſſem.
At defeſſa labore membra poſtquam
Semimortua lectulo iacebant,
Hoc iucunde tibi poema feci,
Ex quo perſpiceres meum dolorem.
Nunc audax caue ſis, preceſq́; noſtras,
Oramus, caue deſpuas ocelle,
Ne pœnas Nemeſis repoſcat à te.
Eſt vehemens Dea: lædere hanc caueto.

Ad Leſbiam. LII.

ILLE mi par eſſe Deo videtur,
Ille, ſi fas eſt, ſuperare Diuos,
Qui ſedens aduerſus identidem te
Spectat, & audit
Dulcè ridentem, miſero quod omnes
Eripit ſenſus mihi: nam ſimul te
Leſbia aſpexi, nihil eſt ſuper mî
* *
Lingua ſed torpet, tenuis ſub artus
Flamma dimanat, ſonitu ſuopte
Tintinant aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
Otium, Catulle, tibi moleſtum eſt:

Otio exultas, nimiumq́ geſtis.
Otium & reges ſimul & beatas
Perdidit vrbes.

Ad ſeipſum de Struma, & Vatinio. LIII.

QVID eſt, *Catulle, quid moraris emori?*
Sella in curuli ſtruma Nonius ſedet:
Per conſulatum peierat Vatinius.
Quid eſt, Catulle, quid moraris emori?

De quodam, & Caluo. LIIII.

RISI *neſcio quem modò in corona,*
Qui, tùm mirificè Vatiniana
Meus crimina Caluus explicaſſet,
Admirans ait hæc, manuſq́ tollens,
Dij magni ſalaputium diſertum.

* * LV.

** Othonis caput oppidò eſt puſillum,*
Heri ruſticè ſemilauta crura
Subtile, & leue peditum Libonis
Sed non omnia diſplicere vellem
Tibi, & Fuffecio ſeni recocto.
Iraſcère iterum meis iambis
Immerentibus vnice Imperator.

Ad Camerium. LVI.

ORAMVS, *ſi fortè non moleſtum eſt,*
Demonſtres, vbi ſint tuæ tenebræ.
Te quæſiuimus in minore campo,
Te in circo, te in omnibus tabellis,
Te in templo ſuperi Iouis ſacrato,
In magni ſimul ambulatione,
Femellas omnes amice prendi,
Quas vultu vidi tamen ſereno.
Has vel te ſic ipſe flagitabam,
Camerium mihi, peſſimæ puellæ.
Quædam, inquit, nudum ſinum reducens,
En hic in roſeis latet papillis.
Sed, te quærere, iam Herculis labos eſt.
Tanto ten' faſtu negas amice?
Dic nobis vbi ſis futurus, ede
Audacter, committe, crede luci.
Num te lacticolæ tenent puellæ?
Si linguam clauſo tenes in ore,
Fructus proiicies amoris omnis.
Verboſa gaudet Venus loquella.
Vel, ſi vis, licet obſeres palatum,
Dum veſtri ſim particeps amoris.
Non cuſtos ſi fingar ille Cretum,
Non Ladas ſi ego, pennipéſve Perſeus,
Non ſi pegaſeo ferar volatu,
Non Rheſi niueis, citiſq́ bigis.
Adde huc plumipedes, volatileſq́,
Ventorumq́ ſimul require curſum,
Quos iunctos, Cameri, mihi dicares;
Defeſſus tamen omnibus medullis,
Et multis languoribus pereſus
Eſſem te, mi amice, quæritando.

Ad Catonem. LVII.

O rem ridiculam, Cato, & iocoſam,
Dignamque auribus, & tuo cachinno.
Ride, quidquid amas Cato Catullum,
Res eſt ridicula, & nimis iocoſa.
Deprendi modò pupulum puellæ
Truſantem: hunc ego, ſi placet Dionæ,
Pro telo rigida mea cecîdi.

In Mamurram, & Cæſarem. LVIII.

PVLCRE *conuenit improbis cinædis*
Mamurræ pathicoq́, Cæſariq́.
Nec mirum: maculæ pares vtriſque,
Vrbana altera, & illa Formiana,
Impreſſæ reſident, nec eluentur.
Morboſi pariter, gemelli vtrique,
Vno in lectulo erudituli ambo.
Non hic quam ille, magis vorax adulter,
Riuales ſocij & puellularum:
Pulcrè conuenit improbis cinædis.

Ad Cælium, de Leſbia. LIX.

CÆLI, *Lesbia noſtra, Lesbia illa,*
Illa Lesbia, quam Catullus vnam
Plus, quàm ſe, atque ſuos amauit omnes,
Nunc in quadriuiis, & angiportis,
Glubit magnanimos Remi nepotes.

De Rufa. LX.

BONONIENSIS *Rufa Rufulum fellat*
Vxor Meneni, ſæpè quam in ſepulcretis
Vidiſtis, ipſo rapere de rogo cenam,
Cùm deuolutum ex igne proſequens panem,
A ſemiraſo tunderetur vſtore.

* LXI.

Num te leæna montibus Libyſtinis,
Aut Scylla latrans infima inguinum parte,
Tam mente dura procreauit, ac tetra,
Vt ſupplicis vocem in nouiſſimo caſu
Contemptam haberes? ô nimis fero corde!

In nuptias Iuliæ, & Manlij. LXII.

COLLIS *ô Heliconij* Pag. 4.
Cultor, Vraniæ genus,
Qui rapis teneram ad virum
Virginem, ô Hymenæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe.
CINGE *tempora floribus*
Suaueolentis amaraci.
Flammeum cape. lætus huc
Huc veni, niueo gerens
Luteum pede ſoccum:
Excituſq́ hilari die,
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula
Pelle humum pedibus, manu
Pineam quate tædam.
Namque Iulia Mallio,
Qualis Idalium colens.
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem bona cum bona
Nubit alite virgo.
Floridis velut enitens
Myrtus Aſia ramulis,
Quos Hamadryades Deæ
Ludicrum ſibi roſcido
Nutriunt humore.
Quare agè, huc aditum ferens
Perge linquere Theſpiæ
Rupis Aonios ſpecus,
Lympha quos ſuper irrigat
Frigerans Aganippe:
Ac domum dominam voca,
Coniugis cupidam noui,
Mentem amore reuinciens,
Vt tenax edera huc, & huc
Arborem implicat errans.
Vos item ſimul integræ
Virgines, quibus aduenit

Pro dies, agite, in modum
Dicite: ô Hymenæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe.
Vt lubentius audiens,
Se citarier ad ſuum
Munus, huc aditum ferat,
Dux bone Veneris, boni
Coniugator amoris.
Quis Deus magis ah magis
Eſt petendus amantibus?
Quem colant homines magis
Cælitum? ô Hymenæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe.
Te ſuis tremulus parens
Inuocat: tibi virgines
Zonula ſoluunt ſinus:
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos.
Tu fero iuuenis in manus
Floridam ipſe puellulam
Matris è gremio ſua
Dedis, ô Hymenæe Hymen,
Hymen o Hymenæe.
Nil poteſt ſine te Venus,
Fama quod bona comprobet,
Commodi capere: at poteſt,
Te volente. quis huic Deo
Comperarier auſit?
Nulla quit ſine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe dicier: at poteſt,
Te volente, quis huic Deo
Comperarier auſit?
Quæ tuis careat ſacris
Non queat dare præſides
Terra finibus: at queat
Te volente. quis huic Deo
Comperarier auſit?
Clauſtra pandite, ianuæ:
Virgo adeſt. viden', vt faces
Splendidas quatiunt comas?
Sed moraris, abit dies.
Prodeas, noua nupta.
Tardat ingenuus pudor,
Quæ tamen magis audiens
Flet, quod ire neceſſe ſit.
Sed moraris, abit dies.
Prodeas, noua nupta.
Flere deſine: non tibi
Aurunculeia periculum eſt,
Ne qua ſemina pulchrior.
Clarum ab Oceano diem
Viderit venientem.
Talis in vario ſolet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies.
Prodeas noua nupta.
Prodeas, noua nupta, ſi
Iam videtur, & audias.
Noſtra verba. viden'? faces
Aureas quatiunt comas,
Prodeas, noua nupta.
Non tuus leuis in mala
Deditus vir adultera,
Probra turpia perſequens,
A tuis teneris volet
Secubare papillis:
Lenta quin velut aſſitas
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum, ſed abit dies.
Prodeas, noua nupta.
O cubile, quot omine
Candido pede lectuli,
*   *   *
*   *   *
*   *   *
Quæ tuo veniunt hero,
Quanta gaudia, quæ vaga
Nocte, quæ media die,
Gaudeat? ſed abit dies.
Prodeas, noua nupta.
Tollite, ô pueri, faces:
Flammeum videor videre.
Ite, concinite in modum,
O Hymen Hymenæe Hymen,
Hymen ô Hymenæe.
Neu diu taceat procax
Feſcennina locutio:
Neu nuces pueris neget
Deſertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris iners
Concubine: ſatis diu
Luſiſti nucibus: lubet
Iam ſeruire Thalaſsio.
Concubine, nuces da.
Sordebant tibi villicæ
Concubine hodie, atq; heri.
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. miſer, â miſer
Concubine, nuces da.
Diceris male te â tuis
Vnguentate glabris marite
Abſtinere: ſed abſtine.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Scimus, hæc tibi, quæ licent,
Sola cognita: ſed marito
Iſta non eadem licent.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Nupta tu quoque quæ tuus
Vir petet, caue ne neges,
Ne petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Et tibi domus vt potens,
Et beata viri tui,
Quæ ſeni tibi ſeruiet.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Vſque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,

BIBLIOTECA DE FILOSO

Digitized by Google

Raſilémque ſubi forem.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Aſpice, intus vt accubans
Vir tuus Tyrio in toro,
Totus immineat tibi.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Illi non minùs, ac tibi
Pectore vritur intimo
Flamma, ſed penite magis,
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Mitte brachiolum teres
Prætextate puellula,
Iam cubile adeat viri.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Vos bonæ ſenibus viris
Cognitæ bene feminæ,
Collocate puellulam.
Io Hymen Hymenæe io,
Io Hymen Hymenæe.
Iam licet venias marite
Vxor in thalamo eſt tibi
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice velut,
Luteumve papauer.
Non diu remoratus es.
Iam venis. bona te Venus
Iuuerit, quoniam palàm
Quod cupis, capis, & bonum
Non abſcondis amorem.
At marita tuum tamen
Cœlites, nihilo minus
Pulcra res: neque te Venus
Negligit, ſed abit dies.
Perge, ne remorare.
Ille pulueris Erythræi,
Siderúmque micantium
Subducat numerum priùs,
Qui veſtri numerare vult
Multa millia ludi.
Ludite, vt lubet, & breui
Liberos date. non decet
Tam vetus ſine liberis
Nomen eſſe, ſed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus, volo, paruulus
Matris è gremio ſuæ
Porrigens teneras manus,
Dulcè rideat ad patrem,
Sed micante labello.
Sit ſuo ſimilis patri
Manlio, & facilè inſciis
Noſcitetur ab omnibus,
Et pudicitiam ſuæ
Matris indicet ore.
Talis illius à bona
Matre laus genus adprobet,
Qualis vnica ab optima
Matre Telemacho manet
Fama Penelopæo.
Claudite oſtia virgines,
Luſimus ſatis. at boni
Coniuges bene viuite, &
Munere aſsiduo valentem
Exercete iuuentam.

CARMEN NVPTIALE. LXIII.

Pag. 25.

VESPER adeſt, iuuenes, conſurgite. Veſper Olympo
Expectata diu vix tandem lumina tollit.
Surgere iam tempus, iam pingueis linquere menſas.
Iam veniet virgo, iam dicetur Hymenæus.
Hymen ô Hymenæe, Hymen ades ô Hymenæe.
Cernitis, innuptæ, iuuenes? conſurgite contrà.
Nimirum OEtæos oſtendit noctifer imbre.
Sic certè. viden' vt perniciter exſiluere?
Non temere exſiluere. canent quos vincere par eſt.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Non facilis nobis, æquales, palma parata eſt.
Aſpicite, innuptæ ſecum vt meditata requirunt.
Non fruſtra meditantur. habent memorabile quod ſit.
Nos aliò mentes, aliò diuiſimus aures:
Iure igitur vincemur. AMAT victoria curam.
Quare nunc animos ſaltem committite veſtros.
Dicere iam incipient, iam reſpondere decebit:
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Heſpere, qui cælo fertur crudelior ignis?
Qui natam poſsis complexu auellere matris,
Complexu matris retinentem auellere natam,
Et iuueni ardenti caſtam donare puellam.
Quid faciant hoſtes capta crudelius vrbe?
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Heſpere, quis cælo lucet iucundior ignis?
Qui deſponſata firmes connubia flamma.
Quod pepigere viri, pepigerunt ante parentes,
Nec iunxère priùs, quàm ſe tuus extulit ardor.
Quid datur à Diuis felici optatius hora?
Hymen ô Hymenæe Hymen ades, ô Hymenæe.
Heſperus è nobis æquales abſtulit vnam.

* * *

Namque tuo aduentu vigilat cuſtodia ſemper.
Nocte latent fures, quos idem ſæpè reuertens
Veſpere mutato comprendis nomine eoſdem.
At lubet innuptis ficto te carpere queſtu!
Quid tum ſi carpunt, tacita quod mente requirunt?
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Vt flos in ſeptis ſecretus naſcitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contuſus aratro,
Quem mulcent auræ, firmat Sol, educat imber,
Multi illum pueri, multæ optauere puellæ:
Idem cùm tenui carptus defloruit vngui,
Nulli illum pueri, nullæ optauere puellæ:
Sic virgo, dum intacta manet, tum cara ſuis. ſed
Cùm caſtum amiſit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet, nec cara puellis.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
Vt vidua in nudo vitis quæ naſcitur aruo,
Nunquam ſe extollit, nunquam mitem educat vuam,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus,
Iam iam contingit ſummum radice flagellum:
Hanc nulli agricolæ, nulli accoluere iuuenci:
At ſi fortè eadem eſt vlmo coniuncta marito,
Multi illam agricolæ, multi accoluere iuuenci:
Sic virgo, dum intacta manet, tum inculta ſeneſcit:
Cum par connubium maturo tempore adepta eſt,
Cara viro magis, & minùs eſt inuiſa parenti.
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.
At tu ne pugna cum tali coniuge virgo.

Non æquum eſt pugnare pater qui tradidit ipſe,
Ipſe pater cum matre, quibus parêre neceſſe eſt.
Virginitas non tota tua eſt: ex parte parentum eſt:
Tertia pars patri data, pars data tertia matri,
Tertia ſola tua eſt, noli pugnare duobus,
Qui genero ſua iura ſimul cum dote dederunt:
Hymen ô Hymenæe Hymen ades ô Hymenæe.

De ATY. LXIV.

SVPER alta vectus Atys celeri rate maria,
Phrygium nemus citato cupidè pede tetigit,
Adiitque opaca ſiluis redimita loca Deæ.
Stimulatus vbi furenti rabie, vagus animi,
Deuollit ille acuto ſibi pondera ſilice.
Itaque vt relicta ſenſit ſibi membra ſine viro,
Etiam recente terræ ſola ſanguine maculans,
Niueis citata cepit manibus leue typanum,
Typanum, tubam, Cybele, tua mater initia:
Quatiénſque terga tauri teneris caua digitis,
Canere hæc ſuis adorta eſt tremebunda comitibus.
Agite, ite ad alta Gallæ Cybeles nemora ſimul,
Simul ite Dindyménæ dominæ vaga pecora,
Aliena quæ petentes, velut exſules, loca
Sectam meam executæ duce me, mihi comites
Rapidum ſalum tuliſtis, truculentáque pelagi,
Et corpus euiraſtis Veneris nimio odio.
Hilarate excitatis erroribus animum.
Mora tarda mente cedat: ſimul ite, ſequimini
Phrygiam ad domum, Cybelles Phrygia ad nemora Deæ,
Vbi cymbalûm ſonat vox, vbi tympana reboant,
Tibicen vbi canit Phryx curuo graue calamo,
Vbi capita Mænades vi iaciunt hederigeræ,
Vbi ſacra ſancta acutis vlulatibus agitant.
Vbi ſueuit illa Diuæ volitare vaga cohors,
Quò nos decet citatis celerare tripudiis.
Simul hæc comitibus Atys cecinit noua mulier,
Thiaſus repentè linguis trepidantibus vlulat;
Leue tympanum remugit, caua cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus.
Furibunda ſimul, anhelans, vaga vadit, animo egens,
Comitata tympano Atys, per opaca nemora dux,
Veluti iuuenca vitans onus indomita iugi.
Rapidæ ducem ſequuntur Gallæ pede propero:
Itaque vt domum Cybelle tetigere laſſulæ,
Nimio è labore ſomnum capiunt ſine Cerere.
Piger his labantes langore oculos ſopor operit,
Abit in quiete molli rabidus furor animi.
Sed vbi oris aurei Sol radiantibus oculis
Luſtrauit æthera album, ſola dura, mare ferum;
Pepulitque noctis vmbras vegetis ſonipedibus;
Ibi ſomnus excitum Atyn fugiens citus abiit:
Fugientem eum recepit Dea Paſithea ſinu.
Ita de quiete molli rabida ſine rabie,
Simul ipſa pectore Atys ſua facta recoluit.
Liquidáque mente vidit ſine quîs, vbíque foret:
Animo æſtuante rurſus reditum ad vada tetulit.
Ibi maria vaſta viſens lachrymantibus oculis;
Patriam allocuta eſt ita voce mæſta miſeriter.
Patria ô mea creatrix, patria ô mea genitrix,
Ego quam miſer relinquens, dominos vt heriſugæ
Famuli ſolent, ad Idæ tetuli nemora pedem,
Vt apud niuem, & ferarum gelida ſtabula forem,
Et earum omnia adirem furibunda latibula:
Vbi nam, aut quibus locis te poſitam patria rear?
Cupit ipſa pupula ad te ſibi dirigere aciem,
Rabie fera carens dum breue tempus animus eſt:
Egóne à mea remota hæc ferar in nemora domo?
Patria, bonis, amicis genitoribus abero?
Abero foro, paleſtra, ſtadio, & gymnaſiis?
Miſer, â miſer, querendum eſt etiam, atq; etiam anime!
Quod enim genus figuræ eſt ego quod non habuerim?
Ego mulier, ego adoleſcens, ego ephebus, ego puer.
Ego gymnaſi fui flos, ego eram decus olei.
Mihi ianuæ frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat.
Linquendum vbi eſſet orto mihi Sole cubiculum.
Egóne Deûm miniſtra, & Cybeles famula ferar?
Ego Mænas, ego mei pars, ego vir ſterilis ero?
Ego viridis algida Idæ niue amicta loca colam?
Vbi cerua ſiluicultrix, vbi aper nemoriuagus?
Ego vitam agam ſub altis Phrygiæ columinibus?
Iam iam dolet, quod egi, iam iámque pœnitet.
Roſeis vt huic labellis palans ſonitus abiit,
Geminas Deorum ad aures noua nuntia referens;
Ibi iuncta iuga reſoluens Cybele leonibus,
Læuúmque pecoris hoſtem ſtimulans, ita loquitur.
Agedum, inquit, age ferox, hunc agedum aggredere furor,
Fac, vt hinc furoris ictu reditum in nemora ferat,
Mea liberè nimis qui fugere imperia cupit,
Age cæde terga cauda, tua verbera patere.
Fac, cuncta mugienti fremitu loca retonent.
Rutilam ferox toroſa ceruice quate iubam.
Ait hæc minax Cybelle; religátque iuga manu.
Ferus ipſe ſeſe adhortans rapidum incitat animum;
Vadit, fremit, refringit virgulta pede vago.
At vbi vltima albicantis loca litoris adiit,
Tenerúmque vidit Atyn prope marmora pelagi,
Facit impetum. ille demens fugit in nemora fera.
Ibi ſemper omne vitæ ſpatium famula fuit.
Dea magna, Dea Cybele Didymi, Dea domina;
Procul à mea tuus ſit furor omnis, hera, domo:
Alios age incitatos; alios age rabidos.

DE NVPTIIS PELEI ET THETIDOS. LXV.

PELIACO quondam prognatæ vertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni naſſe per vndas   Pag. 33.
Phaſidos ad fluctus, & fines AEetæos:
Cùm lecti iuuenes, Argiuæ robora pubis;
Auratam optantes Colchis auertere pellem,
Auſi ſunt vada ſalſa cita decurrere puppi,
Cærula verrentes abiegnis æquora palmis:
Diua quibus retinens in ſummis vrbibus arces;
Ipſa leui fecit volitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexæ texta carinæ:
Illa rudem curſu prima imbuit Amphitriten:
Quæ ſimul ac roſtro ventoſum proſcidit æquor;
Tortáque remigio ſpumis incanuit vnda,
Emerſere feri canenti è gurgite vultus,
AEquoreæ monſtrum Nereides admirantes.
Illáque, atque alia viderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore Nymphas,
Nutricum tenus extantes è gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incenſus fertur amore:
Tum Thetis humanos non deſpexit Hymenæos:
Tum Thetidi pater ipſe iugandum Pelea ſenſit:
O nimis optato ſæclorum tempore nati
Heroes ſaluete, Deûm genus: ô bona mater:
Vos ego ſæpè meo vos carmine compellabo.

Digitized by Google

Téque adeò eximiè tædis felicibus aucte
Emathiæ columen Peleu, cui Iupiter ipſe,
Ipſe ſuos diuûm genitor conceſsit amores.
Téne Thetis tenuit pulcherrima Neptunine?
Téne ſuam Tethys conceſsit ducere neptem?
Oceanúſque, mari totum qui amplectitur orbem?
Quæ ſimul optatæ finito tempore luces
Aduenere, domum conuentu tota frequentat
Theſſalia, oppletur lætanti regia cœtu.
Dona ferunt præ ſe, declarant gaudia vultu.
Deſeritur Syros, linquunt Phthiotica Tempe,
Grauigenáſque domos, ac mœnia Lariſſæa.
Pharſalum coeunt, Pharſalia tecta frequentant:
Rura colit nemo: molleſcunt colla iuuencis:
Non humilis curuis purgatur vinea raſtris:
Non glebam prono conuellit vomere taurus:
Non falx attenuat frondatorum arboris vmbram:
Squalida deſertis robigo infertur aratris.
Ipſius at ſedes, quacunque opulenta receſsit
Regia, fulgenti ſplendent auro, atque argento:
Candet ebur ſoliis: collucent pocula menſis:
Tota domus gaudet regali ſplendida gaza.
Puluinar verò Diuæ geniale locatur
Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
Tincta tegit roſeo conchylis purpura fuco.
Hæc veſtis priſcis hominum variata figuris,
Heroum mira virtutes indicat arte.
Namque fluentiſono proſpectans litore Diæ
Theſea cedentem celeri cum claſſe tuetur
Indomitos in corde gerens Ariadna furores:
Nec dum etiam ſeſe quæ ſit tum credidit eſſe,
Vt pote fallaci quæ tum primùm excita ſomno
Deſertam in ſola miſeram ſe cernit arena.
Immemor at iuuenis fugiens pellit vada remis,
Irrita ventoſæ linquens promiſſa procellæ:
Quem procul ex alga mæſtis Minoïs ocellis,
Saxea vt effigies bacchantis proſpicit euœ:
Proſpicit, & magnis curarum fluctuat vndis,
Non flauo retinens ſubtilem vertice mitram,
Non contecta leui velatum pectus amictu.
Non tereti ſtrophio lactentes vincta papillas.
Omnia quæ toto delapſa è corpore paſsim
Ipſius ante pedes fluctus ſalis alludebant.
Sed neque tum mitræ, neque tum fluitantis amictus
Illa vicem curans, toto ex te pectore Theſeu,
Toto animo, tota pendebat perdita mente.
A miſera, aſsiduis quam luctibus externauit
Spinoſas Erycina ferens in pectore curas.
Illa tempeſtate ferox, & tempore Theſeus
Egreſſus curuis è litoribus Piræi,
Attigit iniuſti regis Gortynia tecta.
Nam perhibent olim crudeli peſte coactam
Androgeoneæ pœnas exoluere cædis,
Electos iuuenes, ſimul & decus innuptarum
Cecropiam ſolitam eſſe dapem dare Minotauro.
Quîs anguſta malis cùm mœnia vexarentur,
Ipſe ſuum Theſeus pro caris corpus Athenis
Proïcere optauit potiùs, quàm talia Cretam
Funera Cecropiæ, ne funera, portarentur.
Atque ita naue leui nitens, ac lenibus auris,
Magnanimum ad Minoa venit, ſedéſque ſuperbas.
Hunc ſimulac cupido conſpexit lumine virgo
Régia, quam ſuaues expirans caſtus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat,
Quales Eurotæ progignunt flumina myrtos,
Auráue diſtinctos educit verna colores,
Non priùs ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quàm cuncto concepit pectore flammam
Funditus, atque imis exarſit tota medullis,
Heu miſerè exagitans immiti corde furores.
Sancte puer, curis hominum qui gaudia miſces,
Quæq; regis Golgos, quæq; Idalium frondoſum,
Qualibus incenſam iactaſtis mente puellam
Fluctibus, in flauo ſæpè hoſpite ſuſpirantem!
Quantos illa tulit languenti corde timores!
Quantùm ſæpè magis fulgore expalluit auri!
Cùm ſæuum cupiens contra contendere monſtrum,
Aut mortem oppeteret Theſeus, aut præmia laudis.
Non ingrata, tamen fruſtra munuſcula Diuis
Promittens, tacito ſuſpendit vota labello.
Nam velut in ſummo quatientem brachia Tauro
Quercum, aut conigeram ſudanti cortice pinum
Indomitus turbo contorquens flamine, robur
Eruit: illa procul radicibus exturpata
Prona cadit, latéque & cominus obuia frangit:
Sic domito ſæuum proſtrauit corpore Theſeus,
Nequicquàm vanis iactantem cornua ventis.
Inde pedem victor multa cum laude reflexit.
Errabunda regens tenui veſtigia filo,
Ne Labyrintheis è flexibus egredientem
Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error.
Sed, quid ego, à primo digreſſus carmine, plura
Commemorem? Vt linquens genitoris filia vultum,
Vt conſanguineæ complexum, vt denique matris,
Quæ miſera ab gnata fleret deperdita luctu,
Omnibus his Theſei dulcem præferret amorem?
Aut vt vecta ratis ſpumoſa ad litora Diæ?
Aut vt eam dulci deuinctam lumina ſomno
Liquerit immemori diſcedens pectore coniux?
Sæpè illam perhibent ardenti corde furentem
Clariſonas imo fudiſſe è pectore voces,
Ac tum præruptos triſtem conſcendere montes,
Vnde aciem in pelagi vaſtos protenderet æſtus.
Tum tremuli ſalis aduerſas procurrere in vndas,
Mollia nudatæ tollentem tegmina ſuræ,
Atque hæc extremis mæſtam dixiſſe querelis.
Frigidulos vdo ſingultus ore cientem.
Siccine me patriis abductam perfide ab oris,
Perfide deſerto liquiſti in litore Theſeu?
Siccine diſcedens neglecto numine Diuûm,
Immemor, ah deuota domum periuria portas?
Nullâne res potuit crudelis flectere mentis
Conſilium? tibi nulla fuit clementia præſto,
Immite vt noſtri vellet miſereſcere pectus?
At non hæc quondam blanda promiſſa dediſti
Voce mihi: non hoc miſeram ſperare iubebas;
Sed connubia læta, ſed optatos Hymenæos.
Quæ cuncta aerij diſcerpunt irrita venti.
Tum iam nulla viro iuranti fœmina credat;
Nulla viri ſperet ſermones eſſe fideles.
Qui, dum aliquid cupiens animus prægeſtit apiſci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
Sed, ſimulac cupidæ mentis ſatiata libido eſt,
Dicta nihil metuêre, nihil periuria curant.
Certè ego te in medio verſantem turbine leti
Eripui, & potius germanum amittere creui,
Quàm tibi fallaci ſupremo in tempore deeſſe.
Pro quo dilaceranda feris dabor, alitibúſque
Præda, nec iniecta tumulabor mortua terra.
Quænam te genuit ſola ſub rupe leæna?

Quod

Quod mare conceptum ſpumantibus expuit vndis?
Quæ Syrtis, quæ Scylla vorax, quæ vaſta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci præmia vita?
Si tibi non cordi fuerant connubia noſtra,
Sæua quòd horrebas priſci præcepta parentis:
Attamen in veſtras potuiſti ducere ſedes,
Quæ tibi iucundo famularer ſerua labore,
Candida permulcens liquidis veſtigia lymphis,
Purpureâve tuum conſternens veſte cubile.
Sed, quid ego ignaris nequicquam conqueror auris
Externata malo? quæ nullis ſenſibus auctæ,
Nec miſſas audire queunt, nec reddere voces.
Ille autem propè iam medijs verſatur in vndis:
Nec quiſquam apparet vacua mortalis in alga.
Sic nimis inſultans extremo tempore ſæua
Fors etiam noſtris inuidit queſtibus aures.
Iupiter omnipotens, vtinam nec tempore primo
Gnoſia Cecropiæ tetigiſſent litora puppes,
Indomito nec dira ferens ſtipendia tauro
Perfidus in Cretam religaſſet nauita funem!
Nec malus hic, celans dulci crudelia forma
Conſilia, in noſtris requieſſet ſedibus hoſpes!
Nam, quò me referam? quali ſpe perdita nitar?
Iſthmoneóſne petam montes? at gurgite lato
Diſcernens patriam truculentum diuidit æquor.
An patris auxilium ſperem? quemne ipſa reliqui,
Reſperſum iuuenem fraterna cæde ſecuta?
Coniugis an fido conſoler memet amore?
Qui ne fugit lentos incuruans gurgite remos?
Præterea litus: nullo ſola inſula tecto:
Nec patet egreſſus, pelagi cingentibus vndis.
Nulla fugæ ratio, nulla ſpes: omnia muta,
Omnia ſunt deſerta: oſtentat omnia letum.
Non tamen antè mihi langueſcent lumina morte,
Nec priùs à feſſo ſecedens corpore ſenſus,
Quam iuſtam à diuis expoſcam prodita multam,
Cæleſtumq; fidem poſtrema comprecer hora,
Quare facta virûm multantes vindice pœna
Eumenides quibus anguineo redimita capillo
Frons exſpirantis præportat pectoris iras,
Huc huc aduentate meas audite querelas,
Quas ego, væ miſera, extremis proferre medullis
Cogor inops, ardens, amenti cæca furore.
Quæ quoniam verè naſcuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati noſtrum vaneſcere luctum:
Sed, quali ſolam Theſeùs me mente reliquit,
Tali mente, Deæ, funeſtet ſeq; ſuoſque,
Has poſtquam mæſto profudit pectore voces,
Supplicium ſæuis expoſcens anxia factis,
Annuit inuicto cæleſtum numine rector,
Quo tunc & tellus, atque horrida contremuerunt
Æquora, concuſſitq; micantia ſidera mundus.
Ipſe autem cæca mentem caligine Theſeùs
Conſitus, oblito dimiſit pectore cuncta,
Quæ mandata priùs conſtanti mente tenebat:
Dulcia nec mæſto ſuſtollens ſigna parenti,
Soſpitem, & ereptum ſe oſtendit viſere portum.
Namque ferunt, olim claſſi cùm mœnia Diuæ
Linquentem gnatum ventis concrederet Ægeùs,
Talia complexum iuueni mandata dediſſe.
Gnate, mihi longa iucundior vnice vita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere caſus,
Reddite in extrema nuper mihi fine ſenectæ,
Quandoquidem fortuna mea, ac tua feruida virtus
Eripit inuito mihi te, cui languida nondum
Lumina ſunt gnati cara ſaturata figura:
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam,
Nec te ferre ſinam fortunæ ſigna ſecundæ:
Sed primùm multas expromam mente querelas,
Caniciem terra, atque infuſo puluere fœdans:
Inde infecta vago ſuſpendam lintea malo,
Noſtros vt luctus, noſtræq; incendia mentis
Carbaſus obſcura dicat ferrugine Ibera.
Quod tibi ſi ſancti conceſſerit incola Itoni,
Quæ noſtrum genus, ac ſedes defendere fretei
Annuit, vt tauri reſpergas ſanguine dextram:
Tum verò facito, vt memori tibi condita corde
Hæc vigeant mandata, nec vlla oblitteret ætas:
Vt, ſimulac noſtros inuiſent lumina colles,
Funeſtam antennæ deponant vndique veſtem,
Candidaq; intorti ſuſtollant vela rudentes,
Quàm primùm cernens, vt læta gaudia mente
Agnoſcam, cùm te reducem ſors proſpera ſiſtet.
Hæc mandata priùs conſtanti mente tenentem
Theſea, ceu pulſa ventorum flamine nubes
Aerium niuei montis, liquere, cacumen.
At pater, vt ſumma proſpectum ex arce petebat,
Anxia in aſſiduos abſumens lumina fletus,
Cùm primum inflati conſpexit lintea veli,
Præcipitem ſeſe ſcopulorum è vertice iecit,
Amiſſum credens immiti Theſea fato.
Sic funeſta domus ingreſſus tecta, paterna
Morte ferox Theſeus, qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente immemori, talem ipſe recepit.
Quæ tum proſpectans cedentem mæſta carinam,
Multiplices animo voluebat ſaucia curas.
At parte ex alia florens volitabat Iacchus,
Cum thiaſo Satyrorum, & Nyſigenis Sylenis,
Te quærens Ariadna, tuoque incenſus amore.
Qui tum alacres paſsim lymphata mente furebant,
Euæ bacchantes, euæ capita inflectentes.
Horum pars tecta quatiebant cuſpide thyrſos,
Pars è diuulſo iactabant membra iuuenco,
Pars ſeſe tortis ſerpentibus incingebant.
Pars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis,
Orgia, quæ fruſtrà cupiunt audire profani.
Plangebant alij proceris tympana palmis,
Aut tereti tenues tinnitus ære ciebant,
Multi raucisonis efflabant cornua bombis,
Barbaraq; horribili ſtridebat tibia cantu.
Talibus amplifice veſtis decorata figuris,
Puluinar complexa ſuo velabat amictu.
Quæ poſtquam cupidè ſpectando Theſſala pubes
Expleta eſt, ſanctis cœpit decedere Diuis.
Hic qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus procliues incitat vndas,
Aurora exoriente, vagi ſub limina Solis,
Quæ tardè primùm clementi flamine pulſæ
Procedunt, leniterq; ſonant plangore cachinni,
Poſt vento creſcente, magis magis increbreſcunt,
Purpureaq; procul nantes à luce refulgent:
Sic tum veſtibuli linquentes regia tecta,
Ad ſe quiſque vago paſsim pede diſcedebant.
Quorum poſt abitum, princeps e vertice Pelij
Aduenit Chiron portans ſilueſtria dona.
Nam quoſcunque ferunt campi, quos Theſſala magnis
Montibus ora creat, quos propter fluminis vndas
Aura pari flores tepidi fœcunda Fauoni,
Hos indiſtinctu plexos tulit ipſe corollis,
Queis permulſa domus iucundo riſit odore.

Confeſtim Peneos adeſt. viridantia Tempe,
Tempe, quæ ſilvæ cingunt ſuperimpendentes
Nereidum linquens claris celebranda choreis
Non vacuus. namque ille tulit radicitus altas
Fagos, ac recto proceras ſtipite laurus,
Non ſine nutanti platano, lentaq́; ſorore
Flammati Phaetontis, & aeria cupreſſu.
Hæc circum ſedes latè contexta locauit,
Veſtibulum vt molli velatum fronde vireret.
Poſt hunc conſequitur ſolerti corde Prometheus,
Extenuata gerens veteris veſtigia pœnæ,
Quam quondam, ſilici reſtrictus membra catena,
Perſoluit, pendens è verticibus præruptis.
Inde pater Diuûm ſancta cum coniuge, natiſq́;,
Aduênit, cælo te ſolum Phœbe relinquens,
Vnigenamq́; ſimul cultricem montibus Ida:
Pelea nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt,
Nec Thetidis tedas voluit celebrare iugales.
Qui poſtquàm niueos flexerunt ſedibus artus,
Largè multiplici conſtructa ſunt dape menſæ.
Cùm intereà infirmo quatientes corpora motu,
Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus.
His corpus tremulum complectens vndique veſtis,
Candida purpurea talos incinxerat ora,
At roſeo niueæ reſidebant vertice vittæ,
Æternumq́; manus carpebant ritè laborem.
Læua colum molli lana retinebat amictam:
Dextera tum leuiter deducens fila ſupinis
Formabat digitis, tum prono in pollice torquens,
Libratum tereti verſabat turbine fuſum:
Atque ita decerpens æquabat ſemper opus dens,
Laneaq́; aridulis hærebant morſa labellis,
Quæ priùs in leni fuerant extantia filo,
Ante pedes autem candentis mollia lanæ
Vellera virgati cuſtodibant calathiſci.
Hæ tum clariſona pellentes vellera voce
Talia diuino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiæ quod post nulla arguet ætas.
O decus eximium, magnis virtutibus augens,
Emathiæ columen Peleu, clariſſime nato:
Accipe, quod læta tibi pandunt luce ſorores,
Veridicum oraclum. ſed vos, quos fata ſequuntur,
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Adueniet tibi iam portans optata maritis
Heſperus: adueniet fauſto cum ſidere coniux,
Quæ tibi flexanimo mentem perfundet amore,
Languiduloſq́; paret tecum coniungere ſomnos,
Leuia ſubſternens robuſto brachia collo.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Nulla domus tales vnquam contexit amores:
Nullus amor tali coniunxit fœdere amantes:
Qualis adeſt Thetidi, qualis concordia Peleo.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Naſcetur vobis expers terroris Achilles,
Hoſtibus haud tergo, ſed forti pectore notus:
Qui perſæpe vago victor certamine curſus
Flammea præuertet celeris veſtigia ceruæ.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Non illi quiſquam bello ſe conferet heros,
Cùm Phrygii Teucro manabunt ſanguine riui,
Troicaq́; obſidens longinquo mœnia bello
Periuri Pelopis vaſtabit tertius hæres.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Illius egregias virtutes, claraq́; facta
Sæpè fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cùm cineri incanos ſoluent à vertice crines,
Putridaq́; infirmis variabunt pectora palmis.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Namque velut denſas præſternens meſſor ariſtas,
Sole ſub ardenti flauentia demetit arua,
Troiugenûm infeſto proſternet corpora ferro.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Teſtis erit magnis virtutibus vnda Scamandri,
Quæ paſſim rapido diffunditur Helleſponto,
Cuius iter cæſis anguſtans corporum aceruis,
Alta tepefaciet permiſta flumina cæde.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Denique teſtis erit morti quoque debita præda,
Cùm teres excelſo coaceruatum aggere buſtum
Excipiet niueos percuſſæ virginis artus.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Nam ſimulac feſſis dederit Fors copiam Achiuis
Vrbis Dardaniæ Neptunia ſoluere vincla,
Alta Polyxenia madeſcent cæde ſepulchra,
Quæ velut ancipiti ſuccumbens victima ferro,
Proiiciet truncum ſubmiſſo poplite corpus.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Quare agite, optatos animi coniungite amores,
Accipiat coniux felici fœdere Diuam,
Dedatur cupido iamdudum nupta marito.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Non illam nutrix oriente luce reuiſens,
Heſterno collum poterit circumdare filo,
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Anxia nec mater diſcordis mœſta puellæ
Secubitu, caros mittet ſperare nepotes.
Currite ducentes ſubtemina, currite fuſi.
Talia præfantes quondam, felicia Pelei
Carmina diuino cecinerunt omine Parcæ.
Præſentes namque antè domos inuiſere caſtas
Sæpius, & ſeſe mortali oſtendere cœtu,
Cælicolæ, nondum ſpreta pietate, ſolebant.
Sæpè pater Diuûm templo in fulgente reuiſens,
Annua dum feſtis veniſſent ſacra diebus,
Conſpexit terra centum procurrere currus.
Sæpè vagus Liber Parnaſsi è vertice ſummo
Thyadas effuſis euantes crinibus egit,
Cùm Delphi tota certatim ex vrbe ruentes
Acciperent læti Diuum fumantibus aris.
Sæpè in lethifero belli certamine Mauors,
Aut rapidi Tritonis hera, aut Rhamnuſia virgo
Armatas hominum eſt præſens hortata cateruas.
Sed poſtquàm tellus ſcelere eſt imbuta nefando,
Iuſtitiamq́; omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudêre manus fraterno ſanguine fratres,
Deſtitit extinctos natus lugere parentes,
Optauit genitor primæui funera nati,
Liber vt innuptæ poteretur flore nouercæ,
Ignaro mater ſubſternens ſe impia nato,
Impia non verita eſt Diuos ſcelerare penates:
Omnia fanda, nefanda, malo permiſta furore,
Iuſtificam nobis mentem auertêre Deorum.
Quare nec tales dignantur viſere cœtus,
Nec ſe contingi patiuntur lumine claro.

Ad Ortalum. LXVI.

Pag.71.

ETSI *me aſsiduo confectum cura dolore*
Seuocat à doctis Ortale virginibus,
Nec potis eſt dulces Muſarum expromere fœtus
Mens animi: tantis fluctuat ipſa malis:
Namque mei nuper Lethæo gurgite fratris,

Pallidulum

Pallidulum manans alluit vnda pedem.
Troia Rhetео quem ſubter litore tellus,
Ereptum noſtris obterit ex oculis.
* * *

Nunquam ego te vita frater amabilior
Aſpiciam poſthac? at certè ſemper amabo,
Semper mæſta tua carmina morte canam.
Qualia ſub denſis ramorum concinit vmbris
Daulias, abſumpti fata gemens Ityli,
Sed tamen in tantis mœroribus, Ortale, mitto
Hæc expreſſa tibi carmina Battiadæ:
Ne tua dicta vagis nequicquam credita ventis
Effluxiſſe meo fortè putes animo,
Vt miſſum ſponſi furtiuo munere malum
Procurrit caſto virginis è gremio,
Quod miſeræ oblitæ molli ſub veſte locatum,
Dum aduentu matris proſilit, excutitur.
Atque illud prono præceps agitur decurſu,
Huic manat triſti conſcius ore rubor.

De coma Berenices. LXVII.

Pag. 75. OMNIA *qui magni diſpexit lumina mundi,*
Qui ſtellarum ortus comperit, atque obitus,
Flammeus vt rapidi Solis nitor obſcuretur,
Vt cedant certis ſidera temporibus,
Vt Triuiam furtim ſub Latmia ſaxa relegans
Dulcis amor, gyro deuocet aërio:
Idem me ille Conon cœleſti lumine vidit
E Beroniceo vertice cæſariem,
Fulgentem clarè: quàm multis illa deorum,
Leuia protendens brachia, pollicita eſt,
Qua rex tempeſtate, nouo auctus Hymenæo,
Vaſtatum fines iuerat Aſſyrios,
Dulcia nocturnæ portans veſtigia rixæ,
Quam de virgineis geſſerat exuuiis.
Eſt ne nouis nuptis odio Venus? an ne parentum
Fruſtrantur falſis gaudia lacrimulis,
Vbertim thalami quas intra limina fundunt?
Non, ita me Diui, vera gemunt, iuuerint.
Id mea me multis docuit regina querellis
Inuiſente nouo prœlia torua viro.
At tu non orbum luxti deſerta cubile,
Sed fratris cari flebile diſſidium,
Cùm penitus mæſtas exedit cura medullas.
Vt tibi tunc toto pectore ſollicitæ
Senſibus ereptis mens excidit? atqui ego certè
Cognoram à parua virgine magnanimam.
An ne bonum oblita es facinus, quo regium adepta es
Coniugium? quod non fortior auſit alis?
Sed tum mæſta virum mittens, quæ verba locuta es?
Iuppiter, vt triſti lumina ſæpe manu?
Quis te mutauit tantus Deus? an quod amantes,
Non longè à caro corpore abeſſe volunt?
Atque ibi, pro cunctis, pro dulci coniuge Diuis
Non ſine taurino ſanguine pollicita es,
Si reditum tetuliſſet is haud in tempore longo, &
Captam Aſiam Ægypti finibus adiiceret?
Queis ego pro factis cœleſti reddita cœtu,
Priſtina vota nouo munere diſſoluo,
Inuita, ô regina, tuo de vertice ceſſi,
Inuita, adiuro teq́; tuumq́; caput,
Digna ferat, quod ſi quis inaniter adiurarit.
Sed quis ſe ferro poſtulet eſſe parem?
Ille quoq; euerſus mons eſt, quem maximum in oris
Progenies Phthiæ clara ſuperuehitur,
Cùm Medi irrupere nouum mare, cumq́; iuuentus
Per medium claſſis Barbara nauit Athon.
Quid facient crines, cùm ferro talia cedant?
Iuppiter vt χαλύβων omne genus pereat:
Et qui principio ſub terra quærere venas
Inſtitit, ac ferri frangere duritiem!
Abiunctæ paullo antè coma mea fata ſorores
Lugebant, cùm ſe Memnonis Æthiopis
Vnigena impellens nutantibus aera pennis
Obtulit Arſinoes Chloridos ales equus.
Iſq́; per ætherias me tollens aduolat auras,
Et Veneris caſto collocat in gremio.
Ipſa ſuum Zephyritis eò famulum legarat,
Grata Canopæis incola litoribus,
Scilicet in vario ne ſolum limite cœli
Ex Ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret: ſed nos quoque fulgeremus
Deuotæ flaui verticis exuuiæ.
Vvidulam à fletu, cedentem ad templa Deûm, me
Sidus in antiquis Diua nouum poſuit.
Virginis & ſæui contingens namque Leonis
Lumina, Calliſto iuncta Lycaoniæ,
Vertor in occaſum, tardum dux ante Booten,
Qui vix ſero alto mergitur Oceano.
Sed quanquam me nocte premunt veſtigia diuûm,
Luce autem canæ Tethyi reſtituor:
Pace tua fari hæc liceat Rhamnuſia virgo,
Namque ego non vllo vera timore tegam,
Non, ſi me infeſtis diſcerpant ſidera dictis,
Condita quin verè pectoris euoluam:
Non his tam lætor rebus, quàm me abfore ſemper,
Abfore me à dominæ vertice diſcrucior.
Quicum ego, dum virgo quondam fuit, omnibus expers
Vnguentis, vnà millia multa bibi.
Nunc vos, optato quas iunxit lumine tæda,
Non priùs vnanimis corpora coniugibus
Tradite, nudantes reiecta veſte papillas,
Quàm iucunda mihi munera libet onyx,
Veſter onyx, caſto petitis quæ iura cubili.
Sed quæ ſe impuro dedit adulterio,
Illius ah mala dona leuis bibat irrita puluis:
Namque ego ab indignis præmia nulla peto,
Sed magis ô nuptæ ſemper concordia, veſtras
Semper amor ſedes incolat adſiduus.
Tu verò, regina, tuens cùm ſidera, Diuam
Placabis feſtis luminibus Venerem,
Sanguinis expertem, non votis eſſe tuam me,
Sed potiùs largis effice muneribus.
Sidera cur iterent. vtinam coma regia fiam,
Proximus Hydrochoi fulgeat Oarion.

Ad Ianuam impudicæ. LXVIII.

O dulci iucunda viro, iucunda parenti,
Salue, teq́; bona Iuppiter auctet ope
Ianua: quam Balbo dicunt ſeruiſſe benignè
Olim, cùm ſedes ipſe ſenex tenuit:
Quamq́; ferunt rurſus voto ſeruiſſe maligno,
Poſtquam eſt porrecto facta marita ſene.
Dic age dic nobis, quare mutata feraris
In dominum veterem deſeruiſſe fidem,
Non, ita Cæcilio placeam, cui credita nunc ſum,
Culpa mea eſt, quanquàm dicitur eſſe mea:
Nec peccatum à me quiſquam pote dicere quidquam,
Verùm iſti populo ianua quidque facit.
Qui in quacunque aliquid reperitur non bene factum,
Ad me omnes clamant, ianua, culpa tua eſt.
Non iſtud ſatis eſt vno te dicere verbo,

Sed facere, vt quiuis ſentiat, & videat.
Qui poſſum? nemo quærit, nec ſcire laborat.
Nos volumus nobis dicere ne dubita.
Primùm igitur, virgo quòd fertur tradita nobis,
Falſum eſt: non illam vir prior attigerat.
Languidior tenera cui pendens ſicula beta,
Numquàm ſe mediam ſuſtulit ad tunicam,
Sed pater ipſius nati violaſſe cubile
Dicitur, & miſeram conſceleraſſe domum:
Siue quòd impia mens cæco flagrabat amore,
Seu quòd iners ſterilis ſemine natus erat:
Et quærendum aliunde foret neruoſius illud,
Quòd poſſet zonam ſoluere virgineam.
Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipſe ſui gnati minxerit in gremium.
Atqui non ſolùm hunc ſe dicit cognitum habere
Brixia Chinææ ſuppoſita ſpeculæ,
Flauus quam molli percurrit flumine Mela,
Brixia, Verona mater amata mea:
Sed de Poſtumi, & Corneli, narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.
Dixerit hic aliquis: qui tu iſtæc ianua noſti,
Qui numquam domini limine abeſſe licet,
Nec populum auſcultare, ſed huic ſuffixa tigillo
Tantùm operire ſoles, aut aperire domum?
Sæpè illam audiui furtiua voce loquentem
Solam cum ancillis hæc ſua flagitia,
Nomine dicentem, quos diximus, vt pote, quæ mi
Nec ſperaret linguam eſſe, nec auriculam.
Præterea addebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra ſupercilia.
Longus homo eſt, magnas cui lites intulit olim
Falſum mendaci ventre puerperium.

Ad Mallium. LXIX.

QVOD *mihi fortuna, caſuq́ oppreſſus acerbo,*
Conſcriptum lacrimis mittis epiſtolium;
Naufragum vt eiectum ſpumantibus æquoris vndis
Subleuem, & à mortis limine reſtituam,
Quem neque ſancta Venus molli requieſcere ſomno
Deſertum in lecto cælibe perpetitur,
Nec veterum dulci ſcriptorum carmine Muſæ
Oblectant, cùm mens anxia peruigilet:
Id gratum eſt mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
Muneraq́ & Muſarum hinc petis, & Veneris.
Sed tibi ne mea ſint ignota incommoda Malli,
Neu me odiſſe putes hoſpitis officium:
Accipe, quis merſer fortunæ fluctibus ipſe,
Ne ampliùs à miſero dona beata petas.
Tempore, quo primùm veſtis mihi tradita pura eſt,
Iucundum cùm ætas florida ver ageret.
Multa ſatis luſi: non eſt dea neſcia noſtri,
Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.
Sed totum hoc ſtudium luctu fraterna mihi mors
Abſcidit: ò miſero frater adempte mihi!
Tu mea, tu moriens fregiſti commoda frater:
Tecum vnà tota eſt noſtra ſepulta domus:
Omnia tecum vna perierunt gaudia noſtra,
Quæ tuus in vita dulcis alebat amor:
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc ſtudia, atque omnes delicias animi.
Quare, quòd ſcribis, Veronæ turpe Catullo
Eſſe, quòd hic quiſquis de meliore nota
Frigida deſerto tepefecit membra cubili,
Id Malli non eſt turpe, magis miſerum eſt.
Ignoſces igitur, ſi, quæ mihi luctus ademit,
Hæc tibi non tribuo munera, cùm nequeo.
Nam, quòd ſcriptorum non magna eſt copia apud me,
Hoc fit, quòd Romæ viuimus: illa domus,
Illa mihi ſedes, illic mea carpitur ætas:
Huc vna è multis capſula me ſequitur.
Quod cum ita ſit, nolim ſtatuas, me mente maligna
Id facere, aut animo non ſatis ingenuo,
Quòd tibi non vtriuſque petiti copia facta eſt.
Vltrò ego deferrem, copia ſiqua foret.
Non poſſum reticere Deæ, qua Mallius in re
Iuuerit, aut quantis iuuerit officiis,
Ne fugiens ſæclis obliuiſcentibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat ſtudium.
Sed dicam vobis: vos porro dicite multis
Millibus, & facite, & charta loquatur anus, Pag. 75.
* * *
Noteſcatq́ magis mortuus, atque magis:
Ne tenuem texens ſublimis aranea telam,
Deſerto in Malli nomine opus faciat.
Nam, mihi quam dederit duplex Amathuntia curam,
Scitis, & in quo me torruerit genere:
Cùm tantùm arderem, quantùm Trinacria rupes,
Lymphaq́ in OEtæis Malia Thermopylis,
Mæſta nec aſsiduo tabeſcere lumina fletu
Ceſſarent, neque triſti imbre madere genæ:
Qualis in aerij pellucens vertice montis
Riuus muſcoſo proſilit è lapide:
Qui cùm de prona præceps eſt valle volutus,
Per medium denſi tranſit iter populi,
Dulce viatori laſſo in ſudore leuamen,
Cùm grauis exuſtos æſtus hiulcat agros.
Ac veluti nigro iactatis turbine nautis
Leniùs aſpirans aura ſecunda venit,
Iam prece Pollucis, iam Caſtoris implorata:
Tale fuit nobis Mallius auxilium.
Is clauſum lato patefecit limite campum,
Iſq́ domum nobis, iſq́ dedit dominam,
Ad quam communes exerceremus amores.
Quò mea ſe molli candida Diua pede
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
Innixa, arguta conſtitit in ſolea.
Coniugis vt quondam flagrans aduenit amore
Proteſilaeam Laodamia domum,
Inceptam fruſtra: nondum cùm ſanguine ſacro
Hoſtia cæleſtes pacificaſſet heros.
Nil mihi tam valde placeat, Rhamnuſia virgo,
Quod temere inuitis ſuſcipiatur heris.
Quàm ieiuna pium deſideret ara cruorem,
Docta eſt amiſſo Laodamia viro,
Coniugis antè coacta nouum dimittere collum,
Quàm veniens vna, atque altera rurſus hiems
Noctibus in longis auidum ſaturaſſet amorem,
Poſſet vt abrupto viuere coniugio.
Quod ſcibant Parcæ non longo tempore abeſſe,
Si miles muros iſſet ad Iliacos.
Nam tum, Helenæ raptu, primores Argiuorum
Cœperat ad ſeſe Troia ciere viros,
Troia nefas commune ſepulchrum Europæ, Aſiaq́,
Troia virûm, & virtutum omnium acerba cinis,
Quæ væ, væ, & noſtro letum miſerabile fratri
Attulit. hei miſero frater adempte mihi!
Hei miſero fratri iucundum lumen ademptum!
Tecum vnà tota eſt noſtra ſepulta domus:
Omnia tecum vnà perierunt gaudia noſtra,

Quæ tuus in vita dulcius alebat amor.
Quem nunc tam longè non inter nota ſepulchra,
Nec prope cognatos compoſitum cineres,
Sed Troia obſcœna, Troia infelice ſepultum
Detinet à noſtro terra aliena ſolo.
Ad quam tum properans fertur vndeundique pubes
Græca penetrales deſeruiſſe focos:
Ne Paris abducta gauiſus libera mœcha
Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum caſu pulcherrima Laodamia
Ereptum eſt vita dulcius, atque anima
Coniugium: tanto te abſorbens vertice amoris
Aeſtus in abruptum detulerat Barathrum.
Quale ferunt Graij Pheneum prope Cyllenæum
Siccari emulſa pingue palude ſolum,
Quod quondam caeſis montis fodiſſe medullis
Audet falſiparens Amphitryoniades,
Tempore quo certa Stymphalia monſtra ſagitta
Perculit, imperio deterioris heri:
Pluribus vt cæli tereretur ianua Diuis,
Hebe nec longa virginitate foret.
Sed tuus altus amor Barathro fuit altior illo,
Quod Diuum domitum ferre iugum docuit.
Nam neque tam carum confecto ætate parenti
Vna caput ſeri gnata nepotis alit,
Qui cum diuitiis vix tandem inuentus auitis
Nomen teſtatas intulit in tabulas,
Impia deriſi gentilis gaudia tollens,
Suſcitat à cano vulturium capite:
Nec tantum niueo gauiſa eſt vlla columbo
Compar, ſeu quidquid dicitur improbius,
Oſcula mordenti ſemper decerpere roſtro;
Quamquam præcipuè multiuola eſt mulier,
Sed tu horum magnos vicisti ſola furores,
Vt ſemel es flauo conciliata viro.
Aut nihil, aut paulò cui tum concedere digna,
Lux mea ſe noſtrum contulit in gremium:
Quam circumcurſans hinc illinc ſæpe Cupido,
Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quæ tametſi vno non eſt contenta Catullo;
Rara verecundæ furta feremus heræ.
Ne nimium ſimus ſtultorum more moleſti.
Sæpè etiam Iuno maxima Cælicolûm
Coniugis in culpa flagrantem contudit iram,
Noſcens omniuoli plurima furta Iouis.
Atqui nec Diuis homines componier æquum eſt:
Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna,
Fragrantem Aſſyrio venit odore domum,
Sed furtiua dedit nigra munuſcula nocte,
Ipſius ex ipſo dempta viri gremio.
Quare illud ſatis eſt, ſi nobis id datur vnis,
Quo lapide illa diem candidiore notet.
Hoc tibi, quo potui, confectum carmine munus
Pro multis, Manli, redditur officiis,
Ne veſtrum ſcabra tangat rubigine nomen
Hæc atque illa dies, atque alia, atque alia.
Huc addent Diui quamplurima, quæ Themis olim
Antiquis ſolita eſt munera ferre piis:
Sitis felices, & tu ſimul, & tua vita,
Et domus ipſa, in qua luſimus, & domina,
Et qui principio nobis te tradidit, à quo
Sunt primo nobis omnia nata bona,
Et longe ante omnes mihi quæ me carior ipſo eſt,
Lux mea, qua viua, viuere dulce mihi eſt.

In Rufum. LXX.

NOLI *admirari, quare tibi femina nulla*
Rufe velit tenerum ſuppoſuiſſe femur,
Non, ſi illam raræ labefactes munere veſtis,
Aut pelluciduli deliciis lapidis.
Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur
Valle ſub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes neque mirum: nam mala valde eſt
Beſtia, nec quicum bella puella cubet.
Quare aut crudelem naſorum interfice peſtem,
Aut admirari deſine, cur fugiunt.

De Inconſtantia feminei amoris. LXXI.

NVLLI *ſe dicit mulier mea nubere malle,*
Quàm mihi: non ſi ſe Iuppiter ipſe petat.
Dicit: SED *mulier cupido quod dicit amanti,*
In vento, & rapida ſcribere oportet aqua.

Ad Virronem. LXXII.

SI *cui iure bono ſacer alarum obſtitit hircus,*
Aut ſi quem merito tarda podagra ſecat;
Aemulus iſte tuus, qui veſtrum exercet amorem,
Mirificè eſt à te nactus vtrumque malum.
Nam quoties futuit, toties vlciſcitur ambos,
Illam affligit odore, ipſe perit podagra.

Ad Leſbiam. LXXIII.

DICEBAS *quondam, ſolum te noſſe Catullum*
Lesbia, nec præ me velle tenere Iouem.
Dilexi tum te, non tantùm vt vulgus amicam,
Sed pater vt gnatos diligit, & generos.
Nunc te cognoui, quare, etſi impenſius vror,
Multò mî tamen es vilior, & leuior.
Qui potis eſt? inquis. quòd amantem iniuria talis
Cogit amare magis, ſed bene velle minus,

In Ingratum. LXXIV.

DESINE *de quoquam quidquam bene velle mereri,*
Aut aliquem fieri poſſe putare tuum.
Omnia ſunt ingrata. nihil feciſſe benignè eſt:
Immò etiam tædet, tædet, obeſtque magis:
Vt mihi: quem nemo grauius nec acerbius vrget;
Quàm, modò qui me vnum, atque vnicum amicum habuit.

In Gellium LXXV.

GELLIVS *audierat, patruum obiurgare ſolere,*
Si quis delicias diceret, aut faceret.
Hoc ne ipſi accideret, patrui perdepſuit ipſam
Vxorem, & patruum reddidit Harpocratem.
Quod voluit, fecit: nam quamuis irrumet ipſum
Nunc patruum, verbum non faciet patruus.

In Leſbiam. LXXVI.

HVC *eſt mens deducta tua mea Lesbia culpa,*
Atque ita ſe officio perdidit ipſa ſuo.
Vt iam nec bene velle queam tibi, ſi optima fias,
Nec deſiſtere amare, omnia ſi facias.

Ad ſe ipſum. LXXVII.

SI *qua recordanti benefacta priora voluptas*
Eſt homini, cùm ſe cogitat eſſe pium,
Nec ſanctam violaſſe fidem, nec fœdere in vllo
Diuûm ad fallendos numine abuſum homines:
Multa parata manent in longa ætate Catulle
Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nam quæcunque homines bene cuiquam aut dicere poſſunt
Aut facere: hæc à te dictaque, factaque ſunt.
Omnia quæ ingratæ perierunt credita menti.
Quare te iam cur ampliùs excrucies?
Quin te animo affirmas, teque iſtinc vſque reducis,
Et Diis inuitis deſinis eſſe miſer?

Difficile eſt longum ſubitò deponere amorem,
Difficile eſt: verùm hoc qualubet efficias.
Vna ſalus hæc eſt, hoc tibi peruincendum.
Hoc facies, ſiue id non pote, ſiue pote.
O Dij, ſi veſtrum eſt miſereri, aut ſi quibus vnquam
Extrema iam ipſa in morte tuliſtis opem,
Me miſerum aſpicite: &, ſi vitam puriter egi,
Eripite hanc peſtem, pernicieīnq; mihi,
Quæ mihi ſubrepens imos, vt torpor, in artus,
Pag. ea. *Expulit ex omni pectora lætitias.*
Non iam illud quæro, contra vt me diligat illa,
Aut, quod non potis eſt, eſſe pudica velit:
Ipſe valere opto, & tetrum hunc deponere morbum.
O Dij, reddite mi hoc pro pietate mea!

Ad Rufum. LXXVIII.

R V F E *mihi fruſtrà, ac nequicquam credite amice,*
Fruſtrà? imò magno cum pretio, atque malo:
Siccine ſubrepſti mi, atque inteſtina perurens,
Mi miſero eripuiſti omnia noſtra bona?
Eripuiſti. heu heu noſtræ crudele venenum,
Vitæ, heu heu noſtræ peſtis amicitiæ.

De Gallo. LXXIX.

G A L L V S *habet fratres, quorum eſt lepidiſſima coniux*
Alterius, lepidus filius alterius.
Gallus homo eſt bellus: nam dulces iungit amores,
Cum puero vt bello bella puella cubet.
Gallus homo eſt ſtultus, nec ſed videt eſſe maritum,
Qui patruus patrui monſtret adulterium.

* * *

Sed nunc id doleo, quod puræ impura puellæ
Suauia coniunxit ſpurca ſaliua tua.
Verùm id non impunè feres: nam te omnia ſæcla
Noſcent, &, qui ſis, fama loquetur anus.

In Gellium. LXXX.

G E L L I V S *eſt pulcher, quid ni? quem Lesbia malit,*
Quàm te cum tota gente, Catulle, tua.
Sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullum,
Si tria natorum ſuauia reppererit.

Ad Gellium. LXXXI.

Q V I D *dicam, Gelli, quare roſea iſta labella*
Hiberna fiant candidiora niue,
Mâne domo cùm exis, & cum te octaua quiete
E molli longo ſuſcitat hora die?
Pag. ea. *Neſcio quid certè eſt. an verè fama ſuſurrat*
Grandiate medij tenta vorare viri?
Sic certè eſt. clamant Victoris rupta miſelli
Ilia, & emulſo labra notata ſero.

Ad Iuuentium. LXXXII.

N E M O *ne in tanto potuit populo eſſe, Iuuenti,*
Bellus homo, quem tu diligere inciperes,
Præterquàm iſte tuus moribunda à ſede Piſauri
Hoſpes, inaurata pallidior ſtatua?
Qui tibi nunc cordi eſt, quem tu præponere nobis
Audes. at neſcis, quod facinus facias.

Ad Quinctium. LXXXIII.

Q V I N C T I, *ſi tibi vis oculos debere Catullum,*
Aut aliud, ſi quid carius eſt oculis:
Eripere ei noli, multò quod carius illi
Eſt oculis, ſeu quid carius eſt oculis.

In Leſbiæ maritum. LXXXIV.

L E S B I A *mi, præſente viro, mala plurima dicit.*
Pag. ea. *Hoc illi fatuo maxima lætitia eſt.*
Mule, nihil ſentis. ſi noſtri oblita taceret,
Sana eſſet. quòd nunc gannit & obloquitur,
Non ſolùm meminit: ſed, quæ multò acrior eſt res,
Irata eſt: hoc eſt, vritur, & loquitur.

De Arrio. LXXXV.

C H O M M O D A *dicebat, ſi quando commoda vellet*
Dicere, & hinſidias Arrius inſidias:
Et tum mirificè ſperabat ſe eſſe locutum,
Cùm quantum poterat, dixerat hinſidias.
Credo ſic mater, ſic Liber auunculus eius,
Sic maternus auus dixerat, atque auia. Pag. ea.
Hoc miſſo in Syriam, requierant omnibus aures:
Audibant eadem hæc leniter, & leuiter:
Nec ſibi poſtilla metuebant talia verba,
Cùm ſubitò affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus, poſtquàm illuc Arrius iſſet,
Iam non Ionios eſſe, ſed Hionios.

In Leſbiam. LXXXVI.

O D I, *& amo. quare id faciam, fortaſſe requiris:*
Neſcio. ſed fieri ſentio, & excrucior.

In Quintiam, & Leſbiam. LXXXVII.

Q V I N T I A *formoſa eſt multis, mihi candida, longa,*
Recta eſt. hæc ego ſic ſingula confiteor.
Totum illud, formoſa, nego. nam nulla venuſtas,
Nulla in tam magno eſt corpore mica ſalis.
Lesbia formoſa eſt, quæ cùm pulcherrima tota eſt,
Tum omnibus vna omnes ſurripuit Veneres.

De ſuo in Leſbiam amore. LXXXVIII.

N V L L A *poteſt mulier tantum ſe dicere amatam*
Verè, quantùm à me Lesbia amata mea eſt.
Nulla fides vllo fuit vnquam fœdere tanta,
Quanta in amore tuo ex parte reperta mea eſt.

In Gellium. LXXXIX.

Q V I D *facit is, Gelli, qui cum matre, atque ſorore*
Prurit & abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non ſinit eſſe maritum?
Et quid ſcis, quantum ſuſcipiat ſceleris?
Suſcipit ô Gelli, quantum non vltima Thetis,
Non Genitor Nympharum abluat Oceanus.
Nam nihil eſt quicquam ſceleris, quo prodeat vltrà,
Non ſi demiſſo ſe ipſe voret capite.

In eundem. XC.

G E L L I V S *eſt tenuis. quid ni? cui tam bona mater,*
Tamq; valens viuat, tamq; venuſta ſoror,
Tamq; bonus patruus, támq; omnia plena puellis
Cognatis. quare is deſinat eſſe macer?
Qui vt nihil attingat, niſi quod fas tangere non eſt,
Quantumuis quare ſit macer, inuenies.

In eundem. XCI.

N A S C A T V R *magus ex Gelli, matriſq; nefando*
Coniugio, & diſcat Perſicum haruſpicium.
Nam magus ex matre & gnato naſcatur, oportet,
Si vera eſt Perſarum impia relligio.
Gnatus vt accepto veneretur carmine Diuos,
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

In Gellium. XCII.

N O N *ideò, Gelli, ſperabam, te mihi fidum*
In miſero hoc noſtro perdito amore fore,
Quòd te cognoſſem bene, conſtanterq; putarem,
Aut poſſe à turpi mentem inhibere probro:
Sed, neque quòd matrem, nec germanam eſſe videbam
Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
Et, quamuis tecum multo coniungerer vſu,
Non ſatis id cauſſæ credideram eſſe tibi.
Tu ſatis id duxti. tantum tibi gaudium in omni
Culpa eſt, in quacunque eſt aliquid ſceleris.

In Leſbiam. XCIII.

L E S B I A *mi dicit ſemper malè, nec tacet vnquam*

De me

De me, diſpeream, ni me niſi Leſbia amat.
Pag. ead. Quo ſigno? quaſi enim totidem mox deprecor illi
Aſsiduè. verùm diſperеam, niſi amo.

In Cæſarem. XCIV.

NIL nimium ſtudeo Cæſar tibi velle placere,
Nec ſcire, vtrum ſis albus, an ater homo.

In Mentulam. XCV.

MENTVLA mœchatur, mœchatur mentula certè.
Hoc eſt, quod dicunt, ipſa olera olla legit.

In Smyrnam Cinnæ. XCVI.

Smyrna mei Cinnæ nonam poſt denique meſſem,
Quàm cœpta eſt, nonamq́; edita poſt hyemem:
Millia cùm interea quingenta Hortenſius vno.
*   *   *
Smyrna cauas Atracis penitus mittetur ad vndas:
Smyrna incana diu ſæcula peruoluent.
At Voluſi annales, apuam porgentur ad ipſam,
Pag. ead. Et laxas ſcombris ſæpè dabunt tunicas.
Parua mei mihi ſunt cordi monumenta ſodalis.
At populus tumido gaudeat Antimacho.

Ad Caluum de Quinctilia. XCVII.

SI quidquam mutis gratum, acceptumq. ſepulcris
Accidere à noſtro Calue dolore poteſt,
Cùm deſiderio veteres renouamus amores,
Atque olim miſſas flemus amicitias,
Certè non tanto mors immatura dolori eſt
Quinctiliæ, quantum gaudet amore tuo.

In Æmilium. XCVIII.

NON, ita me Dî ament, quidquam referre putaui,
Vtrum ne os an culum olfacerem Æmilio.
Nil immundius hoc, nihil eſt immundius illo:
Verùm etiam culus mundior, & melior.
Nam ſine dentibus eſt; hoc dentes ſeſquipedales,
Gingiuas verò ploxemi habet veteris.
Præterea rictum, qualem defeſſus in æſtu
Meientis mulæ cunnus habere ſolet.
Hic futuit multas, & ſe facit eſſe venuſtum,
Et non piſtrino traditur, atque aſino?
Quem ſi qua attingit, non illam poſſe putemus
Aegroti culum lingere carnificis?

In Vectium. XCIX.

IN te, ſi quemquam, dici pote, putide Vecti,
Id, quod verboſis dicitur, & fatuis.
Iſta cum lingua, ſi vſus veniat tibi, poſſis
Culos, & crepidas lingere carbatinas.
Si nos omnino vis omnes perdere Vecti,
Dicas. omnino, quod cupis, efficies.

Ad Iuuentium. C.

SVRRIPVI tibi, dum ludis, mellite Iuuenti,
Suauiolum dulci dulcius ambroſia.
Verùm id non impunè tuli: namque amplius horam
Suffixum in ſumma me memini eſſe cruce,
Dum tibi me purgo, nec poſſum fletibus vllis
Tantillum veſtræ demere ſæuitiæ.
Nam ſimul id factum eſt, multis diluta labella
Guttis, abſterſti omnibus articulis:
Ne quidquam noſtro contractum ex ore maneret,
Tamquam commixtæ ſpurca ſaliua lupæ.
Præterea infeſto miſerum me tradere amori
Non ceſſaſti, omniq́; excruciare modo:
Vt mi ex ambroſia mutatum iam foret illud
Suauiolum, triſti triſtius helleboro.
Quam quoniam pœnam miſero proponis amori,
Numquam iam poſthâc baſia ſurripiam.

De Cælio, & Quinctio. CI.

CAELIVS Aufilenum, & Quinctius Aufilenam,
Flos Veronenſium depereunt iuuenum,
Hic fratrem, ille ſororem. hoc eſt, quod dicitur, illud
Fraternum verè dulce ſodalitium.
Cui faueam potius? Cæli tibi. nam tua nobis
Perſpecta exigitur vnica amicitia,
Cùm veſana meas torreret flamma medullas.
Sis felix Cæli, ſis in amore potens.

Inferia ad fratris tumulum. CII.

MVLTAS per gentes, & multa per æquora vectus,
Aduenio has miſeras, frater, ad inferias,
Vt te poſtremo donarem munere mortis,
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem:
Quandoquidem fortuna mihi tete abſtulit ipſum.
Heu miſer indignè frater adempte mihi!
Nunc tamen intereà priſco quæ more parentum
Tradita ſunt triſtes munera ad exſequias,
Accipe, fraterno multùm manantia fletu,
Atque in perpetuum frater haue, atque vale.

Ad Cornelium. CIII.

SI quicquam tacitè commiſſum eſt fido ab amico,
Cuius ſit penitus nota fides animi;
Méque eſſe inuenies illorum iure ſacratum,
Corneli: & factum me eſſe puta Harpocratem.

Ad Silonem. CIV.

AVT ſodes mihi redde decem ſeſtertia, Silo,
Deinde eſto quamuis ſæuus, & indomitus:
Aut, ſi te nummi delectant, deſine quæſo
Leno eſſe, atque idem ſæuus, & indomitus.

Ad quendam de Leſbia. CV.

CREDIS, me potuiſſe meæ maledicere vitæ,
Ambobus mihi quæ carior eſt oculis?
Non potui; nec, ſi poſſem, tam perditè amarem.
Sed tu cum campone omnia monſtra facis.

In Mentulam. CVI.

MENTVLA conatur Pimpleum ſcandere montem:
Muſæ furcillis præcipitem eiciunt.

De puero, & præcone. CVII.

CVM puero bello præconem qui videt eſſe,
Quid credat, niſi ſe vendere diſcupere?

Ad Leſbiam. CVIII.

SI quidquam cupido, optantiq́; obtigit vmquam
Inſperanti, hoc eſt gratum animo propriè,
Quare hoc eſt gratum, nobis quoque carius auro,
Quòd te reſtituis Leſbia mî cupido.
Reſtituis cupido, atque inſperanti ipſa refers te
Nobis. ô lucem candidiore nota!
Quis me vno viuit felicior, aut magis eſt me
Optandus vita, dicere quis poterit?

In Cominium. CIX.

SI, Comini, arbitror, populi tua cana ſenectus Pag. ead.
Spurcata impuris moribus intereat,
Non equidem dubito, quin primùm inimica bonorum
Lingua exſecta auido ſit data vulturio,
Effoſſos oculos voret atro gutture coruus,
Inteſtina canes, cetera membra lupi.

Ad Leſbiam. CX.

IVCVNDVM, mea vita, mihi proponis amorem
Hunc noſtrum inter nos, perpetuumq́; fore.
Dij magni, facite, vt verè promittere poſſit,
Atque id ſyncerè dicat, & ex animo,
Vt liceat nobis tota producere vita
Alternum hoc ſanctæ fœdus amicitiæ.

Ad Aufilenam. CXI.

AVFILENA, bonæ ſemper laudantur amicæ,

Accipiunt pretium, quæ facere inſtituunt.
Pag. ead. *Tu quod promiſti mihi, quòd mentita, inimica es:*
Quòd nec das, & fers, ſæpè facis facinus.
Aut facere ingenuæ eſt, aut non promiſſe pudicæ,
Aufilena, fuit. ſed data corripere
Fraudando, efficitur pluſquàm meretricis auaræ,
Quæ ſeſe toto corpore proſtituit.

Ad Aufilenam. CXII.

AVFILENA, *viro contentam viuere ſolo,*
Pag. ead. *Nuptarum laus è laudibus eximijs.*
Sed cuiuis quamuis potius ſuccumbere fas eſt,
Quàm matrem fratres efficere ex patruo.

In Naſonem. CXIII.

MVLTVS *homo es, Naſo, neque tecum multus homo, ſed*
Deſcendit Naſo, multus es, & pathicus.

Ad Cinnam. CXIV.

CONSVLE *Pompeio primùm duo Cinna ſolebant*
Pag. ead. *Mœchilli, facto Conſule nunc iterum*
Manſerunt duo, ſed creuerunt millia in vnum
Singula. fœcundum ſemen adulterio.

In Mentulam. CXV.

Pag. ead. FIRMANO *ſaltu non falſò Mentula diues*
Fertur, qui tot res in ſe habet egregias,
Aucupia omne genus, piſces, prata, arua, feráſque.
Nequicquam. fructus ſumptibus exſuperat.
Quare concedo ſit diues, dum omnia deſint,
Saltum laudemus, dum tamen ipſe egeat.

In eundem. CXVI.

MENTVLA *habet iuſta triginta iugera prati,* Pag. ead.
Quadraginta arui, cætera ſunt maria.
Cur non diuitijs Crœſum ſuperare potis ſit,
Vno qui in ſaltu tot moda poſſideat?
Prata, arua, ingentes ſiluas, ſaltúſque, paludéſque,
Vſque ad Hyperboreos, & mare ad Oceanum.
Omnia magna hæc ſunt. tamè ipſe eſt maximus vltro,
Non homo, ſed verè Mentula magna, minax.

Ad Gellium. CXVII.

SAEPE *tibi ſtudioſo animo venante requires*
Carmina vti poſſem mittere Battiadæ,
Quîs te lenirem nobis, neu conarere
Telis infeſtis icere mi vſque caput.
Hunc video mihi nunc fruſtra ſumptum eſſe laborem,
Gelli, nec noſtras huc valuiſſe preces.
Contra nos tela iſta tua euitamus amictu:
At fixus noſtris tu dabi' ſupplicium.

FINIS.

ALBII

ALBII TIBVLLI
EQVITIS ROMANI
LIBER I.

ELEGIA I.

Pag.ead. 76. DIVITIAS alius fuluo ſibi congerat auro,
Et teneat culti iugera magna ſoli:
Quem labor aſsiduus vicino terreat hoſte,
Martia cui ſomnos claſsica pulſa fugent.
Me mea paupertas vita traducat inerti,
Dum meus aſsiduo luceat igne focus.
Ipſe ſeram teneras maturo tempore vites
Ruſticus, & facili grandia poma manu.
Nec ſpes deſtituat, ſed frugum ſemper aceruos
Præbeat, & pleno pinguia muſta lacu.
Nam veneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris,
Seu vetus in triuio florida ſerta lapis:
Et quodcunque mihi pomum nouus educat annus,
Libatum agricolæ ponitur ante Deo.
Flaua Ceres, tibi ſit noſtro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.
Pomoſiſq́; ruber cuſtos ponatur in hortis,
Terreat vt ſæua falce Priapus aues.
Vos quoque felicis quondam, nunc pauperis horti
Cuſtodes, fertis munera veſtra Lares.
Tunc vitula innumeros luſtrabat cæſa iuuencos,
Nunc agna exigui eſt hoſtia magna ſoli.
Agna cadet vobis, quàm circum ruſtica pubes
Clamet, iô meſſes, & bona vina date.
Iam modò non poſſum contentus viuere paruo,
Nec ſemper longæ deditus eſſe viæ:
Sed Canis æſtiuos ortus vitare ſub vmbra
Arboris, ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamen interdum pudeat tenuiſſe bidentem,
Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boues.
Non agnámve ſinu pigeat, fetúmve capellæ
Deſertum oblita matre referre domum.
At vos exiguo pecori furéſque, lupíque
Parcite. De magno eſt præda petenda grege.
Hîc ego paſtorémq́; meum luſtrare quotannis,
Et placidam ſoleo ſpargere lacte Palem.
Adſitis Diui, nec vos è paupere menſa
Dona, nec è puris ſpernite fictilibus.
Fictilia antiquus primùm ſibi fecit agreſtis
Pocula, de facili compoſuítq́; luto.
Non ego diuitias patrum, fructúſq́; requiro,
Quos tulit antiquo condita meſſis auo.
Parua ſeges ſatis eſt: ſatis eſt requieſcere lecto,
Si licet, & ſolito membra leuare toro.
Quàm iuuat immites ventos audire cubantem,
Et dominam tenero continuiſſe ſinu!
Aut, gelidas hibernus aquas cùm fuderit Auſter,
Securum ſomnos, imbre iuuante, ſequi.
Hoc mihi contigat. ſit diues iure, furorem
Qui maris, & triſtes ferre poteſt pluuias.
O, quantum eſt auri, pereat, potiúſq́; ſmaragdi,
Quàm fleat ob noſtras vlla puella vias.
Te bellare decet terra, Meſſalla, maríque,
Vt domus hoſtiles præferat exuuias.
Me retinent vinctum formoſæ vincla puellæ:
Et ſedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari curo, mea Delia: tecum
Dummodò ſim, quæſo ſegnis, inérſq́; vocer.
Te ſpectem, ſuprema mihi cùm venerit hora,
Te teneam moriens deficiente manu.
Flebis, & arſuro poſitum me Delia lecto,
Triſtibus & lacrymis oſcula mixta dabis.
Flebis: non tua ſunt duro præcordia ferro
Vincta, nec in tenero ſtat tibi corde ſilex.
Illo non iuuenis poterit de funere quiſquam
Lumina, non virgo ſicca referre domum.
Tu Manes ne læde meos, ſed parce ſolutis
Crinibus, & teneris Delia parce genis.
Intereà, dum fata ſinunt, iungamus amores.
Iam veniet tenebris mors adoperta caput.
Iam ſubrepet iners ætas, nec amare decebit,
Dicere nec cano blanditias capite.
Nunc leuis eſt tractanda Venus, dum frangere poſtes
Non pudet, & rixas inſeruiſſe iuuat.
Hîc ego dux, miléſq́; bonus. vos ſigna, tubæq́;
Ite procul, cupidis vulnera ferte viris,
Ferte & opes. ego compoſito ſecurus aceruo
Deſpiciam diues, deſpiciámq́; famem.

ELEGIA II.

ADDE merum, vinóq́; nouos compeſce dolores:
Occupet vt feſſi lumina victa ſopor:
Neu quiſquam multo perfuſum tempora Baccho
Excitet, infelix dum requieſcit amor.
Nam poſita eſt noſtræ cuſtodia ſæua puellæ,
Clauditur & dura ianua firma ſera.
Ianua difficilis dominæ, te verberet imber,

Te Iouis imperio fulmina miſſa petant.
Ianua iam pateas vni mihi victa querelis,
Neu furtim verſo cardine aperta ſones.
Et mala ſi qua tibi dixit dementia noſtra,
Ignoſcas: capiti ſint precor illa meo.
Te meminiſſe decet, quæ plurima voce peregi
Supplice, cùm poſti florida ſerta darem.
Tu quoque ne timidè cuſtodes Delia falle.
Audendum eſt. fortes adiuuat ipſa Venus,
Illa fauet, ſeu quis iuuenis noua limina tentat,
Seu reſerat fixo dente puella fores.
Illa docet furtim molli decedere lecto,
Illa pedem nullo ponere poſſe ſono:
Illa viro coram nutus conferre loquaces,
Blandáque compoſitis abdere verba notis,
Nec docet hoc omnes, ſed quos nec inertia tardat,
Nec vetat obſcura ſurgere nocte timor.
En ego cum tenebris tota vagor anxius vrbe,
Securum in tenebris me facit eſſe Venus.
Nec ſinit occurrat quiſquam, qui corpora ferro
Vulneret, aut rapta præmia veſte petat.
Pag. 77. *Quiſquis amore tenetur, eat tutúſque ſacérque*
Qualibet, inſidias non timuiſſe decet.
Non mihi pigra nocent hibernæ frigora noctis,
Non mihi, cùm multa decidit imber aqua.
Non labor hic lædit, reſeret modò Delia poſtes,
Et vocet ad digiti me taciturna ſonum.
Parcite luminibus, ſeu vir, ſeu fœmina fias
Obuia: celari vult ſua furta Venus.
Neu ſtrepitu terrete pedum: neu quærite nomen:
Neu propè fulgenti lumina ferte face.
Si quis & imprudens adſpexerit, occulat ille,
Perq́; Deos omnes ſe meminiſſe neget.
Nam fuerit quicunque loquax, is ſanguine natam,
Is Venerem è rapido ſentiet eſſe mari.
Nec tamen huic credet coniux tuus, vt mihi verax
Pollicita eſt magico ſaga miniſterio.
Hanc ego de cælo ducentem ſidera vidi:
Fluminis hæc rapidi carmine vertit iter.
Hæc cantu finditq́; ſolum, Manéſque ſepulcris
Elicit, & tepido deuocat oſſa rogo.
Iam ciet infernas magico ſtridore cateruas:
Iam iubet adſperſas lacte referre pedem.
Cùm libet, hæc triſti depellit nubila cælo:
Cùm libet, æſtiuo conuocat orbe niues.
Sola tenere malas Medeæ dicitur herbas,
Sola feros Hecates perdomuiſſe canes.
Hæc mihi compoſuit cantus, queis fallere poſſes:
Ter cane, ter dictis deſpue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere cuiquam:
Non ſibi, ſi in molli viderit ipſe thoro.
Tu tamen abſtineas alijs. nam cetera cernet
Omnia: de me vno ſentiet eſſe nihil.
Quid credam? nempe hæc eadem ſe dixit amores
Cantibus, aut herbis ſoluere poſſe meos.
Et me luſtrauit tædis, & nocte ſerena
Concidit ad magicos hoſtia pulla Deos.
Non ego totus abeſſet amor, ſed mutuus eſſet,
Orabam: nec te poſſe carere velim.
Ferreus ille fuit, qui, te cùm poſſet habere,
Maluerit prædas ſtultus, & arma ſequi.
Ille licet Cilicum victas agat antè cateruas,
Ponat & in capto Martia caſtra ſolo,
Totus & argento contextus, totus & auro
Inſideat celeri conſpiciendus equo:
Ipſe boues mea ſi tecum modò Delia poſſim
Iungere, & in ſolo paſcere monte pecus,
Et te, dum liceat teneris retinere lacertis,
Mollis & inculta ſit mihi ſomnus humo.
Quid Tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt, cum fletu nox vigilanda venit?
Nam neque tum plumæ, nec ſtragula picta ſoporem,
Nec ſonitus placidæ ducere poſſit aquæ.

*   *   *

Num Veneris magnæ violaui numina verbo,
Et mea nunc pœnas impia lingua luit?
Num feror inceſtus ſedes adiiſſe Deorum,
Sertaq́; de ſanctis deripuiſſe focis?
Non ego tellurem genibus perrepere ſupplex,
Et miſerum ſancto tundere poſte caput:
Non ego; ſi merui, dubitem procumbere templis,
Et dare ſacratis oſcula liminibus.
At tu, qui lætus rides, mala noſtra caueto.
Mox tibi non vnus ſæuiet vſque Deus.
Vidi ego, qui iuuenum miſeros luſiſſet amores,
Poſt Veneris vinclis ſubdere colla ſenem,
Et ſibi blanditias tremula componere voce,
Et manibus canas cingere velle comas.
Stare nec ante fores puduit, caræúe puellæ
Ancillam medio detinuiſſe foro.
Hunc puer, hunc iuuenis turba circumſtetit arcta:
Deſpuit in molles & ſibi quiſque ſinus.
At mihi parce Venus. ſemper tibi dedita ſeruit
Mens mea. quid meſſes vris acerba tuas?

AD MESSALAM

ELEGIA III.

IBITIS *Ægeas ſine me Meſſalla per vndas,* Pag. ead.
O vtinam memores ipſe, cohorſq́; mei.
Me tenet ignotis ægrum Phæacia terris,
Abſtineas auidas mors violenta manus.
Abſtineas mors atra precor. non hic mihi mater,
Quæ legat in mæſtos oſſa peruſta ſinus,
Non ſoror, Aſſyrios cineri quæ dedat odores,
Et fleat effuſis ante ſepulcra comis.
Delia non vſquam: quæ me cùm mitteret vrbe,
Dicitur ante omnes conſuluiſſe Deos.
Illa ſacras pueri ſortes ter ſuſtulit: illi
Rettulit è triuiis omina certa puer.
Cuncta dabant reditum. tamen eſt deterrita nunquam.
Quin fleret, noſtras reſpiceretq́; vias.
Ipſe ego ſolator, cùm iam mandata dediſſem,
Quærebam tardas anxius vſq. moras.
Aut ego ſum cauſſatus, aues aut omina dira,
Saturni aut ſacram me tenuiſſe diem.
O quoties ingreſſus iter, mihi triſtia dixi
Offenſum in porta ſigna dediſſe pedem!
Audeat inuito ne quis diſcedere amore,
Aut ſciat egreſſum ſe, prohibente Deo.
Quid tua tunc Iſis tibi Delia! quid mihi proſunt
Illa tua toties æra repulſa manu?
Quidve piè, dum ſacra colis, pureq́; lauari
Te memini, & puro ſecubuiſſe toro?
Nunc Dea, nunc ſuccurre mihi. nam poſſe mederi
Picta docet templis multa tabella tuis.
Vt mea votiuas perſoluens Delia voces
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat:
Biſq́; die, reſoluta comas, tibi dicere laudes
Inſignis turba debeat in Pharia.

At

At mihi contingat patrios celebrare Penates,
Reddereq́ antiquo menſtrua thura Lari.
Quàm bene Saturno viuebant rege priùs, quàm
Tellus in longas eſt patefacta vias.
Nondum cæruleas pinus contemſerat vndas,
Effuſum ventis præbueratq́ ſinum,
Nec vagus ignotis repetens compendia terris
Preſſerat externa nauta merce ratem.
Illo non validus ſubiit iuga tempore taurus,
Non domito frenos ore momordit equus.
Non domus vlla fores habuit, non fixus in agris,
Qui regeret certis finibus arua lapis.
Ipſa mella dabant quercus, vltróque ferebant
Obuia ſecuris vbera lactis oues.
Non acies, non ira fuit, non bella, nec enſem
Immiti ſæuus duxerat arte faber.
Nunc Ioue ſub domino cædes, & vulnera ſemper,
Nunc mare, nunc lethi mille repentè via.
Parce pater. timidum non me periuria terrent,
Non dicta in ſanctos impia verba Deos.
Quòd ſi fatales iam nunc expleuimus annos,
Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis:
Hic iacet immiti conſumtus morte Tibullus,
Meſſallam terra, dum ſequiturq́ mari.
Sed me, qui facilis tenero ſum ſemper amori,
Ipſa Venus campos ducet in Elyſios.
Hic choreæ, cantuſq́ vigent, paſſimq́ vagantes
Dulce ſonant tenui gutture carmen aues.
Fert caſiam non culta ſeges, totóſque per agros
Floret odoratis terra benigna roſis.
Ac iuuenum ſeries teneris immiſta puellis
Ludit, & aſſiduè prælia miſcet Amor.
Illic eſt cuicunq. rapax mors venit amanti,
Et gerit inſigni myrthea ſerta coma.
At ſcelerata iacet ſedes in nocte profunda
Abdita, quam circum flumina nigra ſonant.
Tiſiphoneq́ impexa feros pro crinibus angues
Sæuit, & huc illuc impia turba fugit.
Tum niger in porta ſerpentum Cerberus ore
Stridet, & æratas excubat ante fores.
Illic Iunonem tentare Ixionis auſi
Verſantur celeri noxia membra rota:
Porrectúſque nouem Tityus per iugera terra,
Aſſiduas atro viſcere paſcit aues.
Tantalus eſt illic, & circum ſtagna: ſed acrem
Iam iam poturi deſerit vnda ſitim.
Et Danai proles, Veneris quæ numina læſit,
In caua Lethæas dolia portat aquas.
Illic ſit quicunque meos violauit amores,
Optauit lentas & mihi militias.
At tu caſta precor maneas, ſanctique pudoris
Aſſideat cuſtos ſedula ſemper anus.
Hæc tibi fabellas referat, poſitáque lucerna
Deducat plena ſtamina longa colo.
Ac circa grauibus penſis affixa puella
Paulatim ſomno feſſa remittat opus.
Tunc veniam ſubitò: nec quiſquam nunciet antè,
Sed videar cælo miſſus adeſſe tibi.
Tunc mihi, qualis eris, longos turbata capillos,
Obuia nudato Delia curre pede.
Hoc precor. hunc illum nobis Aurora nitentem
Luciferum roſeis candida portet equis.

AD PRIAPVM.

ELEGIA IIII.

SIC vmbroſa tibi contingant tecta Priape,
Ne capiti Soles, ne noceantq́ niues.
Quæ tua formoſos cepit ſollertia? certè
Non tibi barba nitet, non tibi culta coma eſt:
Nudus & hibernæ producis frigora brumæ,
Nudus & æſtiui tempora ſicca canis.
Sic ego. tum Bacchi reſpondit ruſtica proles,
Armatus curua ſic mihi falce Deus.
O fuge te teneræ puerorum credere turbæ:
Nam cauſſam iuſti ſemper amoris habent.
Hic placet, anguſtis quòd equum compeſcit habenis,
Hic placidam niueo pectore pellit aquam.
Hic, quia fortis adeſt audacia, cepit: at illi
Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.
Sed ne te capiant, primò ſi fortè negabit,
Tædia, paullatim ſub iuga colla dabit.
LONGA dies homini docuit parêre leones.
LONGA dies molli ſaxa peredit aqua.
ANNVS in apricis maturat collibus vuas.
Annus agit certa lucida ſigna vice.
Nec iurare time. Veneris periuria venti
Irrita per terras, & freta ſumma ferunt.
Gratia magna Ioui. vetuit pater ipſe valere,
Iuraſſet cupidè quidquid ineptus amor.
Pérque ſuas impunè ſinit Dictynna ſagittas
Affirmes, crines pérque Minerua ſuos.
At ſi tardus eris, errabis: tranſiet ætas,
Quàm citò non ſegnis ſtat, remeatq́ dies:
Quàm citò purpureos deperdit terra colores:
Quàm citò formoſas populus alta comas: Pag. 78.
Quàm iacet, infirmæ venêre vbi fata ſenectæ,
Qui prior Eleo eſt carcere miſſus, equus.
Vidi iam iuuenem, premeret cùm ſerior ætas,
Mœrentem ſtultos prætériſſe dies.
Crudeles Diui, ſerpens nouus exuit annos:
Formæ non vllam fata dedere moram.
Solis æterna eſt Phœbo, Bacchóque iuuentas;
Nam decet intonſus crinis vtrunq. Deum.
Tu, puero quodcunque tuo tentare libebit,
Cedas. OBSEQVIO plurima vincit amor.
Neu comes ire neges, quamuis via longa paretur,
Et canis arentes torreat arua ſiti.
Quamuis prætexens picta ferrugine cælum
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.
Vel ſi cæruleas puppi volet ire per vndas;
Ipſe leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duro ſubiiſſe labori,
Aut operi inſuetas atteruiſſe manus.
Nec, velit inſidiis altas ſi claudere valles,
Dum placeas, humeris retia ferre neges.
Si volet arma, leui tentabis ludere dextra:
Sæpè dabis nudum, vincat vt ille, latus.
Tunc tibi mitis erit: rapias tum cara licebit
Oſcula: pugnabit, ſed tamen apta dabit.
Rapta dabit primò, pòſt offeret ipſe volenti,
Pòſt etiam collo ſe implicuiſſe volet.
Heu, malè nunc artes miſeras hæc ſæcula tractant.
Iam tener aſſueuit munera velle puer.
IAM tu, qui Venerem docuiſti vendere primus,
Quiſquis es, infelix vrgeat oſſa lapis.
Pieridas pueri, doctos & amate poetas,
Aurea nec ſuperent munera Pieridas.
Carmine purpurea eſt Niſi coma: carmina ni ſint,
Ex humero Pelopis non nituiſſet ebur.
Quem referent Muſæ, viuet, dum robora tellus,

Dum cælum ſtellas, dum vehet amnis aquas.
At qui non audit Muſas, qui vendit amorem,
Idææ currus ille ſequatur Opis,
Et tercentenas erroribus expleat vrbes,
Et ſecet ad Phrygios vilia membra modos.
Blanditijs vult eſſe locum Venus ipſa: querelis
Supplicibus, miſeris fletibus illa fauet.
Hæc mihi, quæ canerem Titio, Deus edidit ore:
Sed Titium coniux hæc meminiſſe vetat.
Pareat ille ſuæ. vos me celebrate magiſtrum,
Quos malè habet multa callidus arte puer.
Gloria cuique ſua eſt. me, qui ſpernentur amantes,
Conſultent: cunctis ianua noſtra patet.
Tempus erit, cùm me, Veneris præcepta ferentem,
Deducat iuuenum ſedula turba ſenem.
Eheu quàm lento Marathus me torquet amore!
Deficiunt artes, deficiuntq́ doli.
Parce puer quæſo, ne turpis fabula fiam,
Cùm mea ridebunt vana magiſteria.

ELEGIA V.

ASPER *eram, & bene diſsidium me ferre loquebar:*
At mihi nunc longè gloria fortis abeſt.
Namque ago, vt per plana citus ſola verbere turben,
Quem celer aſſueta verſat ab arte puer.
Vre ferum, & torque, libeat nec dicere quidquam
Magnificum poſthàc: horrida verba doma.
Parce tamen: per te furtiui fœdera lecti,
Per Venerem quæſo, compoſitumq́ caput.
Ille ego, cùm triſti morbo defeſſa iaceres,
Te dicor votis eripuiſſe meis.
Ipſeq́ ter circum luſtraui ſulfure puro,
Carmine cùm magico præcinuiſſet anus.
Ipſe procuraui, ne poſſent ſæua nocere
Somnia, ter ſalſa deueneranda mola.
Pag. ead. *Ipſe ego velatus filo, tunicisq́ ſolutis*
Vota nouem Triuiæ nocte ſilente dedi.
Omnia perſolui: fruitur nunc alter amore,
Et precibus felix vtitur ille meis.
At mihi felicem vitam, ſi ſalua fuiſſes,
Fingebam demens, ſed renuente Deo.
Rura colam, frugumq́ aderit mea Delia cuſtos,
Area dum meſſes Sole calente teret.
Hæc mihi ſeruabit plenis in lintribus vuas,
Preſſaq́ veloci candida muſta pede:
Conſueſcet numerare pecus, conſueſcet amantis
Garrulus in dominæ ludere verna ſinu.
Illa Deo ſciet agricolæ pro vitibus vuam,
Pro ſegete ſpicas, pro grege ferre dapem.
Illa regat cunctos, illi ſint omnia curæ,
Et iuuet in tota me nihil eſſe domo.
Huc veniet Meſſalla meus, cui dulcia poma
Delia ſelectis detrahet arboribus:
Et tantum venerata virum, hunc ſedula curet;
Huic paret, atq. epulas ipſa miniſtra gerat.
Hæc mihi fingebam, quæ nunc Eurusq́, Notúſque
Iactat odoratos vota per Armenios.
Sæpè ego tentaui curas depellere vino:
At dolor in lacrymas verterat omne merum.
Sæpè aliam tenui: ſed iam cùm gaudia adirem,
Admonuit dominæ, deſeruitq́ Venus.
Tunc me diſcedens deuotum fœmina dixit,
Et pudet, & narrat ſcire nefanda mea.
Non facit hoc verbis: facie, tenerisq. lacertis
Deuouet, & flauis noſtra puella comis.
Talis ad Æmonium Nereis Pelea quondam
Vecta eſt frenato cærula piſce Thetis.
Hæc nocuere mihi, quòd adeſt huic diues amator.
Venit in exitium callida lena meum.
Sanguineas edat illa dapes, atque ore cruento
Triſtia cum multo pocula felle bibat.
Hanc volitent animæ circum, ſua fata querentes:
Semper & è tectis ſtrix violenta canat.
Ipſa fame ſtimulante furens, herbaſq́ ſepulcris
Quærat, & à ſæuis oſſa relicta lupis.
Currat & inguinibus nudis, vluletq́ per vrbes.
Pòſt agat è triuiis aſpera turba canum.
Eueniet. dat ſigna Deus, ſunt numina amanti,
Sæuit & iniuſta lege relicta Venus.
At tu quàm primum ſagæ præcepta rapacis
Deſere: NAM donis vincitur omnis amor.
Pauper erit præſto tibi, præſto pauper adibit
Primus, & in tenero fixus erit latere.
Pauper in anguſto fidus comes agmine turbæ,
Subiicietq́ manus efficietq́ viam.
Pauper ad occultas furtim deducet amicos,
Vinclaque de niueo detrahet ipſe pede.
Heu canimus fruſtra: nec verbis victa pateſcit
Ianua, ſed plena eſt percutienda manu.
At tu, qui potior nunc es, mea fata caueto:
VERSATVR *celeri ſors leuis orbe rota.*
Non fruſtra quidam iam nunc in limine perſtat
Sedulus, ac crebro proſpicit, ac refugit,
Et ſimulat tranſire domum, mox deinde recurrit
Solus, & ante ipſas exſcreat vſq. fores.
Neſcio quid furtiuus amor parat. vtere quæſo,
Dum licet. in liquida nat tibi linter aqua.

ELEGIA VI.

SEMPER *vt inducar, blandos offers mihi vultus:*
Poſt tamen es miſero triſtis, & aſper Amor.
Quid tibi ſæuitiæ mecum eſt? an gloria magna
Inſidias homini compoſuiſſe Deum?
Iam mihi tenduntur caſſes, iam Delia furtim
Neſcio quem tacitâ callida nocte fouet.
Illa quidem tam multa negat: ſed credere durum eſt.
Sic etiam de me pernegat vſq. viro.
Ipſe miſer docui, quo poſſet ludere pacto
Cuſtodes. eheu nunc premor arte mea.
Fingere nunc didicit cauſſas, cur ſola cubaret,
Cardine nunc tacito vertere poſſe fores.
Tunc ſuccos, herbáſq. dedi, queis liuor abiret,
Quem facit impreſſo mutua dente Venus.
At tu fallacis coniux incaute puellæ,
Me quoque ſeruato, peccet vt illa nihil.
Neu iuuenes celebret multo ſermone caueto,
Néve cubet laxo pectus aperta ſinu.
Neu te decipiat nutu, digitóq. liquorem
Ne trahat, & menſæ ducat in orbe notas.
Exire quàm ſæpè, time: ſeu viſere dicet
Sacra Bonæ maribus non adeunda Deæ.
At mihi ſi credas, illam ſequar vnus ad aras.
Tunc mihi non oculis ſit timuiſſe meis.
Sæpè, velut gemmas eius, ſignúmq. probarem, Pag. ead.
Per cauſſam memini me tetigiſſe manum.
Sæpè mero ſomnum peperi tibi: at ipſe bibebam
Sobria ſuppoſita pocula victor aqua.
Non ego te læſi prudens: ignoſce fatenti:

Inſtat

Iuſſit Amor. CONTRA *quis ferat arma Deos?*
Ille ego ſum, nec me iam dicere vera pudebit,
Inſtabat tota cui tua nocte canis.
Quid tenera tibi coniuge opus, tua ſi bona neſcis
Seruare? fruſtra clauis ineſt foribus.
Te tenet, abſentes alios ſuſpirat amores,
Et ſimulat ſubitò condoluiſſe caput.
At mihi ſeruandam credas. non ſæua recuſo
Verbera, detrecto non ego vincla pedum.
Tunc procul abſitis, quiſquis colit arte capillos,
Effluit effuſo cui toga laxa ſinu:
Quiſquis & occurret, ne poſſit crimen habere,
Stet procul, aut alia ſtet procul antè via.
Sic fieri iubet ipſe Deus, ſic magna ſacerdos
Eſt mihi diuino vaticinata ſono.
Hæc, vbi Bellonæ motu eſt agitata, nec acrem
Flammam, non amens verbera torta timet.
Ipſa bipenne ſuos cædit violenta lacertos,
Sanguinéque effuſo ſpargit inulta Deam.
Statq; latus præfixa veru, ſtat ſaucia pectus,
Et canit euentus, quos Dea magna monet.
Parcite, quam cuſtodit Amor, violare puellam:
Ne pigeat magno pòſt didiciſſe malo.
Attigeris; labentur opes, vt vulnere noſtro
Sanguis, vt hic ventis diripiturque cinis.
Et tibi neſcio quas dixit mea Delia pœnas.
Si tamen admittas, ſit precor illa leuis.
Non ego te propter parco tibi, ſed tua mater
Me mouet, atque iras aurea vincit anus.
Hæc mihi te adducit tenebris, multoque timore
Coniungit noſtras clàm taciturna manus.
Hæc foribúſque manet noctu me affixa, procúlque
Cognoſcit ſtrepitus me veniente pedum.
Viue diu mi dulcis anus: proprios ego tecum
Si modò fas, annos contribuiſſe velim.
Te ſemper, gnatámque tuam te propter amabo:
Quidquid agit, ſanguis eſt tamen illa tuus.
Sit modò caſta doce, quamuis non vitta ligatos
Impediat crines, nec ſtola longa pedes.
Et mihi ſint duræ leges, laudare nec vllam
Poſſim, quin oculos appetat illa meos.
Et ſi quid peccaſſe putor, ducárque capillis
Immerito, properas proripiárque vias.
Non ego te pulſare velim: ſed venerit iſte
Si furor, optarim non habuiſſe manus.
Nec ſæuo ſis caſta metu, ſed mente fideli.
Mutuus abſenti te mihi ſeruet amor.

* * *

At quæ fida fuit nulli, pòſt victa ſenecta,
Ducit inops tremula ſtamina torta manu,
Firmáque conductis annectit licia telis,
Tractáque de niueo vellere ducta putat.
Hanc animo gaudente vident, iuuenúmque cateruæ
Commemorant meritò tot mala ferre ſenem:
Hanc Venus ex alto flentem ſublimis Olympo
Spectat, &, infidis quàm ſit acerba, monet.
Hæc alijs maledicta cadant. nos, Delia, amoris
Exemplum cana ſimus vterque coma.

ELEGIA VII.

HVNC *cecinere diem Parcæ fatalia nentes*
Stamina, non vlli diſſoluenda Deo:
Hunc fore, Aquitanas poſſet qui fundere gentes,
Quem tremeret forti milite victus Atur.
Euenere. nouos pubes Romana triumphos
Vidit, & euinctos brachia capta duces.
At te victrices lauros, Meſſalla, gerentem
Portabat niueis currus eburnus equis.
Non ſine me eſt tibi partus honos: Tarbella Pyrene
Teſtis, & Oceani litora Santonici.
Teſtis Arar, Rhodanúſque celer, magnuſq; Garumna,
Carnuti & flaui cærula lympha Liger.
At te, Cydne, canam, tacitis qui leniter vndis
Cæruleus placidus per vada ſerpis aquis.
Quantus & æthereo contingens vertice nubes
Frigidus intonſos Taurus alat Cilicas.
Quid referam, vt volitet crebras intacta per vrbes
Alba Palæſtino ſancta columba Syro?
Vtq; maris vaſtum proſpectet turribus æquor
Prima ratem ventis credere docta Tyros?
Qualis & arentes cùm findit Sirius agros
Fertilis æſtiua Nilus abundet aqua.
Nile pater, quanam poſſum te dicere cauſſa,
Aut quibus in terris occuluiſſe caput?
Te propter nullos tellus tua poſtulat imbres,
Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui.
Te canit, atque ſuum pubes miratur Oſirin
Barbara, Memphitem plangere docta bouem.
Primus aratra manu ſolerti fecit Oſiris,
Et teneram ferro ſollicitauit humum.
Primus inexpertæ commiſit ſemina terræ,
Pomaq; non notis legit ab arboribus.
Hic docuit teneram palis adiungere vitem,
Hic viridem dura cædere falce comam.
Illi iucundos primùm matura ſapores
Expreſſa incultis vua dedit pedibus,
Ille liquor docuit voces inflectere cantu,
Mouit & ad certos neſcia membra modos.
Bacchus & agricolæ magno confecta labore
Pectora triſtitiæ diſſoluenda dedit.
BACCHVS *& afflictis requiem mortalibus affert,*
• *Crura licet dura compede pulſa ſonent.* Pag. ead.
Non tibi ſunt triſtes curæ, non luctus Oſiri,
Sed chorus, & cantus leuis, & aptus amor.
Sed varij flores, & frons redimita corymbis,
Fuſa ſed ad teneros lutea palla pedes:
Et Tyriæ veſtes, & dulcis tibia cantu,
Et leuis occultis conſcia ciſta ſacris.
Huc ades, & centum ludos, Geniúmque choreis
Concelebra, & multo tempora funde mero.
Illius è nitido ſtillent vnguenta capillo,
Et capite, & collo mollia ſerta gerat.
Sic venias hodierne: tibi dum thuris honores,
Liba & Mopſopio dulcia melle feram.
At tibi ſuccreſcat proles quæ facta parentis
Augeat, & circa ſtet veneranda ſenem.
Nec taceant monumenta viæ, quæ Tuſcula tellus,
Candidáque antiquo detinet Alba Lare.
Namque opibus congeſta tuis hîc glarea dura
Sternitur, hîc apta iungitur arte ſilex.
Te canit agricola è magna cùm venerit vrbe
Serus, inoffenſum rettuleritq; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos
Candidior ſemper, candidiórque veni.

ELEGIA VIII.

NON *ego celari poſſum, quid nutus amantis,*
Quídve ferant miti lenia verba ſono.

Digitized by Google

Nec mihi ſunt ſortes, nec conſcia fibra Deorum:
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.
Ipſa venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non ſine verberibus.
Deſine diſſimulare. DEVS crudeliùs vrit,
Quos videt inuitos ſuccubuiſſe ſibi.
Pag. 79. *Quid tibi nunc molles prodeſt coluiſſe capillos,*
Sæpéque mutatas diſpoſuiſſe comas?
Quid fuco ſplendente comas redimire, quid vngues
Artificis docta ſubſecuiſſe manu?
Fruſtra iam veſtes, fruſtra mutantur amictus,
Anſáque compreſſos colligat arcta pedes.
Illa placet, quamuis inculto venerit ore,
Nec nitidum tarda compſerit arte caput.
Num te carminibus, num te pallentibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus?
Cantus vicinis fruges traducit ab agris,
Cantus & iratæ detinet anguis iter,
Cantus & è curru Lunam deducere tentat:
Et faceret, ſi non æra repulſa ſonent.
Quid queror heu miſero carmen nocuiſſe? quid herbas?
Forma nihil magicis vtitur auxilijs.
Sed corpus tetigiſſe nocet, ſed longa dediſſe
Oſcula, ſed femori conſeruiſſe femur.
Nec tu difficilis puero tamen eſſe memento.
Perſequitur pœnis triſtia facta Venus.
Munera ne poſcas. det munera canus amator,
Vt foueat molli frigida membra ſinu.
Carior eſt auro iuuenis, cui leuia fulgent
Ora, nec amplexus aſpera barba terit.
Huic tu candentes humero ſuppone lacertos,
Et regum magnæ deſpiciantur opes.
At Venus inueniet puero concumbere furtim,
Dum timet, & teneros conſerit vſque ſinus:
Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Oſcula, & in collo figere dente notas.
Non lapis hanc, gemmæq́; iuuent, quæ frigore ſola
Dormiat, & nulli ſit cupienda viro.
Heu verò reuocatur amor, ſeróque iuuenta,
Cùm vetus infecit cana ſenecta caput.
Tum ſtudium formæ eſt; coma tum mutatur, vt annos
Diſſimulet viridi cortice tincta nucis.
Tollere tunc cura eſt albos à ſtirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu, dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere. non tardo labitur illa pede.
Neu Marathum torque. puero quæ gloria victo eſt?
In veteres eſto dura puella ſenes.
Parce precor tenero: non illi ſontica cauſſa eſt,
Sed nimius luto corpora tingit amor.
Veh miſer, abſenti mæſtas quam ſæpè querelas
Conijcit, & lacrymis omnia plena madent:
Quid me ſpernis? ait, poterat cuſtodia vinci.
Ipſe dedit cupidis fallere poſſe Deus.
Nota Venus furtiua mihi eſt, vt lenis agatur
Spiritus, vt nec dent oſcula rapta ſonum.
Et poſſum media quamuis obrepere nocte,
Et ſtrepitu nullo clàm reſerare fores.
Quid proſunt artes, miſerum ſi ſpernit amantem,
Et fugit ex ipſo ſæua puella toro?
Vel cùm promittit ſubitò, ſed perfida fallit,
Et mihi nox multis euigilanda malis.
Dum mihi venturam fingo, quodcunque mouetur,
Illius credo tunc ſonuiſſe pedes.
Deſiſtas lacrymare puer. non frangitur illa,
Et tua iam fletu lumina feſſa tument.
Oderunt Pholoe, moneo, faſtidia Diui,
Nec prodeſt ſanctis thura dediſſe focis.
Hic Marathus quondam miſeros ludebat amantes,
Neſcius vltorem poſt caput eſſe Deum.
Sæpè etiam lacrymas fertur riſiſſe dolentis,
Et cupidum ficta detinuiſſe mora.
Nunc omnes odit faſtus, nunc diſplicet illi
Quæcunque oppoſita eſt ianua dura ſera.
At te pœna manet, niſi deſinis eſſe ſuperba.
Quàm cupies votis hunc reuocare diem?

ELEGIA IX.

QVID mihi, ſi fueras miſeros læſurus amores,
Fœdera per diuos clàm violanda dabas?
Ah miſer, & ſi quis primò periuria celat,
Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.
Parcite Cæleſtes. æquum eſt, impunè licere
Numina formoſis lædere veſtra ſemel.
Lucra petens, habili tauros adiungit aratro,
Et durum terræ ruſticus vrget opus.
Lucra petituras, parentia per freta ventis,
Ducunt inſtabiles ſidera certa rates.
Muneribus meus eſt captus puer: at Deus illa
In cinerem, & liquidas munera vertat aquas. Pag. ead.
Iam mihi perſoluet pœnas, puluiſq́; decorem
Detrahet, & ventis horrida facta coma.
Vretur facies, vrentur Sole capilli.
Deteret inualidos & via longa pedes.
Admonui quoties, Auro ne pollue formam,
SÆPE ſolent auro multa ſubeſſe mala.
Diuitijs captus ſi quis violauit amorem,
Aſperaq́; eſt illi, difficiliſque Venus.
Vre meum potiùs flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto verbere terga ſeca.
Nec tibi celandi ſpes ſit, peccare paranti
Sit Deus, occultos qui vetet eſſe dolos.
Ipſe Deus tacito permiſit lena miniſtro,
Ederet vt multo libera verba mero.
Ipſe Deus ſomno domitos emittere voces
Iuſſit, & inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebam: nunc me fleuiſſe loquentem;
Nunc pudet ad teneros procubuiſſe pedes.
Tum mihi iurabas, nullo te diuitis auri
Pondere, non gemmis vendere velle fidem:
Non tibi ſi pretium Campania terra daretur,
Non tibi ſi Bacchi cura Falernus ager.
Illis eriperes verbis mihi, ſidera cæli
Lucere, & puras fluminis eſſe vias.
Quin etiam flebas. at non ego fallere doctus
Tergebam humentes credulus vſque genas.
Quid facias, niſi & ipſe fores in amore puellæ?
Sit precor exemplo, ſed leuis illa tuo.
O quoties, verbis ne quiſquam conſcius eſſet,
Ipſe comes multa lumina nocte tuli!
Sæpè inſperanti venit tibi munere noſtro,
Sed latuit clauſas poſt adoperta fores.
Tum miſer interij, ſtultè confiſus amari:
Nam poteram ad laqueos cautior eſſe tuos.
Quin etiam attonita laudes tibi mente canebam:
At me nunc noſtri, Pieridumq́; pudet.
Illa velim rapida Volcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.
Tu procul hinc abſis, cui formam vendere cura eſt,

Et pretium plena grande referre manu.
At te, qui puerum donis corrumpere es auſus,
Rideat aſsiduis vxor inulta dolis.
Et cùm furtiuo iuuenem laſſauerit vſu,
Tecum interpoſita languida veſte cubet.
Semper ſint externa tuo veſtigia lecto,
Et pateat cupidis ſemper aperta domus.
Nec laſciua ſoror dicatur plura bibiſſe
Pocula, vel plures emeruiſſe viros.
Illam ſæpè ferunt conuiuia ducere Baccho,
Dum rota Luciferi prouocet orta diem.
Illa nulla queat meliùs conſumere noctem,
Aut operum varias diſpoſuiſſe vices.
At tua perdidicit. nec tu ſtultiſsime ſentis,
Cùm tibi non ſolita corpus ab arte mouet.
Túne putas illam pro te diſponere crines!
Aut tenues denſo pectere dente comas?
Iſta hæc perſuadet facies, auróque lacertos
Vinciat, & Tyrio prodeat apta ſinu?
Non tibi, ſed iuueni cuidam vult bella videri,
Deuoueat pro quo remque, domúmque tuam.
Nec facit hoc vitio, ſed corpora fœda podagra,
Et ſenis amplexus culta puella fugit.
Huic tamen accubuit noſter puer. hunc ego credam
Cum trucibus Venerem iungere poſſe feris.
Blanditiáſne meas alij tu vendere es auſus?
Túne alij demens oſcula ferre mea?
Tunc flebis, cùm me vinctum puer alter habebit,
Et geret in regno regna ſuperba tuo.
At tua tum me pœna iuuet, Venerique merenti
Fixa notet caſus aurea palma meos:
Hanc tibi fallaci reſolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata ſis, Dea, mente, rogat.

ELEGIA X.

Pag. ead.

QVIS fuit, horrendos primus qui protulit enſes?
Quàm ferus, & verè ferreus ille fuit!
Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta via eſt.
At nihil ille miſer meruit. nos ad mala noſtra
Vertimus, in ſæuas quod dedit ille feras.
Diuitis hoc vitium eſt auri: nec bella fuerunt,
Faginus adſtabat cùm ſcyphus ante dapes.
Non arces, non vallus erat, ſomnúmque petebat
Securus varias dux gregis inter oues.
Tunc mihi vita foret: vulgi nec triſtia noſſem
Arma, nec audiſſem corde micante tubam.
Nunc ad bella trahor, & iam quis forſitan hoſtis
Hæſura in noſtro tela gerit latere.
Sed patrij ſeruate Lares. aluiſtis & ijdem,
Curſarem veſtros cùm tener ante pedes.
Neu pudeat priſco vos eſſe è ſtipite factos,
Sic veteris ſedes incoluiſtis aui.
Tunc melius tenuere fidem, cùm paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.
Hic placatus erat, ſeu quis libauerat vuam,
Seu dederat ſanctæ ſpicea ſerta comæ.
Atque aliquis voti compos liba ipſe ferebat;
Póſtque comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata Lares depellite tela,

* * *

Hoſtiáque è plena ruſtica porcus hara.
Hunc pura cum veſte ſequar, myrtoq; caniſtra
Vincta geram, myrto vinctus & ipſe caput,
Sic placeam vobis. alius ſit fortis in armis,
Sternat & aduerſos Marte fauente duces.
Vt mihi potanti poſsit ſua dicere facta
Miles, & immenſa pingere caſtra mero.
Quis furor eſt atram bellis arcerſere mortem?
Imminet, & tacito clàm venit illa pede.
Non ſeges eſt infrà, non vinea culta, ſed audax
Cerberus, & Stygiæ nauita puppis aquæ.
Illic percuſsiſq; genis, vſtóque capillo
Errat ad obſcuros pallida turba lacus.
Quàm potiùs laudandus hic eſt, quem prole parata
Occupat in parua pigra ſenecta caſa.
Ipſe ſuas ſectatur oues: at filius agnos,
Et calidam feſſo comparat vxor aquam.
Sic ego ſim, liceátque caput candeſcere canis,
Temporis & priſci facta referre ſenem.
Interea pax arua colat. PAX candida primùm
Duxit araturos ſub iuga curua boues.
Pax aluit vites, & ſuccos condidit vuæ,
Funderet vt gnato teſta paterna merum.
Pace bidens, vomérque vigent: at triſtia duri
Militis in tenebris occupat arma ſitus.
Ruſticus è lucóque vehit malè ſobrius ipſe
Vxorem plauſtro, progeniémque domum.
Sed Veneris tunc bella calent, ſciſſóſq; capillos
Femina, perfractas conqueriturq; fores:
Flet teneras ſubtuſa genas: ſed victor & ipſe
Flet ſibi dementes tam valuiſſe manus.
At laſciuus Amor rixæ mala verba miniſtrat,
Inter & iratum lentus vtrunque ſedet.
Ah lapis eſt ferrumq;, ſuam quicunque puellam
Verberat: è cælo deripit ille Deos.
Sit ſatis, è membris tenuem perſcindere veſtem:
Sit ſatis, ornatus diſſoluiſſe comæ:
Sit lacrymas mouiſſe ſatis. quater ille beatus,
Quo tenera irato flere puella poteſt.
Sed, manibus qui ſæuus erit, ſcutumq; ſudemq;
Is gerat, & miti ſit procul à Venere.
At nobis pax alma veni, ſpicámque teneto:
Perfluat & pomis candidus ante ſinus.

ALBII TIBVLLI
EQVITIS ROMANI
LIBER II.

ELEGIA I.

QVISQVIS adeſt, faueat: fruges luſtramus, & agros,
Ritus vt à priſco traditus extat auo.
Bacche veni, dulciſque tuis è cornibus vua
Pendeat, & ſpicis tempora cinge Ceres.
Luce ſacra requieſcat humus, requieſcat arator;
Et graue ſuſpenſo vomere ceſſet opus.
Soluite vincla iugis: nunc ad præſepia debent
Plena coronato ſtare boues capite.

Omnia ſint operata Deo: non audeat vlla
Lanificam penſis impoſuiſſe manum.
Vos quoque abeſſe procul iubeo. diſcedat ab aris,
Cui tulit heſterna gaudia nocte Venus.
CASTA *placent Superis. pura cum veſte venite,*
Et manibus puris ſumite fontis aquam.
Cernite, fulgentes vt eat ſacer agnus ad aras,
Vinctáque poſt olea candida turba comas.
Dij patrij, purgamus agros, purgamus agreſtes,
Vos mala de noſtris pellite limitibus.
Pag. 79. *Neu ſeges eludat meſſem fallacibus herbis,*
Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tunc nitidus plenis confiſus ruſticus arui,
Ingeret ardenti grandia ligna foco,
Turbáque vernarum, saturi bona ſigna coloni,
Ludet, & ex virgis exſtruet arte caſas.
Euentura precor. viden' vt felicibus extis
Significet placidos nuntia fibra Deos?
Nunc mihi nunc fumo veteris proferte Falernum
Conſulis, & Chio ſoluite vincla cado.
Vina diem celebrent. non feſta luce madere
Eſt rubor, errantes & male ferre pedes.
Sed bene Meſſallam, ſua quiſque ad pocula dicat,
Nomen & abſentis ſingula verba ſonent.
Gentis Aquitanæ celeber Meſſalla triumphis,
Et magna intonſis gloria victor auis,
Huc ades, adſpiráque mihi dum carmine noſtro
Redditur agricolis gratia Cælitibus.
Rura cano, rurı́ſque Deos: his vita magiſtris
Deſueuit querna pellere glande famem.
Illi compoſitis primùm docuere tigillis
Exiguam viridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primi docuiſſe feruntur
Seruitium, & plauſtro ſuppoſuiſſe rotam.
Tunc victus abiere feri: tunc inſita pomus:
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas:
Aurea tunc preſſos pedibus dedit vua liquores,
Miſtaq; ſecuro eſt ſobria lympha mero.
Rura ferunt meſſes, calidi cùm ſideris æſtu
Deponit flauas annua terra comas.
Rure leuis verno flores apis ingerit aluco,
Compleat vt dulci ſedula melle fauos.
Agricola aſſiduo primùm ſatiatus aratro
Cantauit certo ruſtica verba pede,
Et ſatur arenti primùm eſt modulatus auena
Carmen, vt ornatos diceret ante Deos.
Agricola & minio ſuffuſus Bacche rubenti
Primus inexperta duxit ab arte choros.
Huic datus à pleno memorabile munus ouili
Dux pecoris hircus. duxerat hircus oues.
Rure puer verno primùm de flore coronam
Fecit, & antiquis impoſuit Laribus.
Rure etiam teneris curam exhibitura puellis
Molle gerit tergo lucida vellus ouis.
Hinc & femineus labor eſt, hinc penſa, colúſque,
Fuſus & appoſito pollice verſat opus.
Atque aliqua aſſiduè textrix operata, Mineruam
Cantat, & à pulſo tela ſonat latere.
Ipſe quoque inter agros, intérque armenta Cupido
Natus, & indomitas dicitur inter equas.
Illic indocto primùm ſe exercuit arcu.
Hei mihi quàm doctas nunc habet ille manus!
Nec pecudes, velut antè, petit: fixiſſe puellas
Geſtit, & audaces perdomuiſſe viros.
Hic iuueni detraxit opes: hic dicere iuſſit
Limen ad iratæ verba pudenda ſenem.
Hoc duce cuſtodes furtim tranſgreſſa iacentes
Ad iuuenem tenebris ſola puella venit:
Et pedibus prætentat iter ſuſpenſa timore,
Explorat cæcas cui manus ante vias.
Ah miſeri, quos hic grauiter Deus vrget: at ille
Felix, cui placidus leniter afflat Amor.
Sancte veni dapibus feſtis: ſed pone ſagittas,
Et procul ardentes hinc precor abde faces.
Vos celebrem cantate Deum, pecorı́que vocate,
Voce palam pecori, clàm ſibi quiſque vocet:
Aut etiam ſibi quiſque palàm: nam turba iocoſa
Obſtrepit, & Phrygio tibia curua ſono.
Ludite: iam nox iungit equos, currúmque ſequuntur
Matris laſciuo ſidera fulua choro:
Póſtque venit tacitus, fuluis circumdatus alis,
Somnus, & incerto ſomnia nigra pede.

ELEGIA II.

DICAMVS *bona verba: venit natalis ad aras.*
Quiſquis ades, lingua, vir, mulı́erque faue,
Vrantur pia thura focis: vrantur odores,
Quos tener è terra diuite mittit Arabs.
Ipſe ſuos Genius adſit viſurus honores,
Cui decorent ſanctas mollia ſerta comas.
Illius puro diſtillent tempora nardo,
Atque ſatur libo ſit, madeátque mero.
Annuat & Cherinte tibi quodcunque rogabis,
En agè quid ceſſas? annuit ille, roga.
Auguror, vxoris fidos optabis amores.
Iam reor hoc ipſos edidiciſſe Deos.
Nec tibi malueris, totum quæcunque per orbem
Fortis arat valido ruſticus arua boue:
Nec tibi, gemmarum quidquid felicibus vndis
Naſcitur, Eoi quà maris vnda rubet.
Vota cadunt. vtinam ſtrepitantibus aduolet alis,
Flauáque coniugio vincula portet Amor!
Vincula quæ maneant ſemper, dum tarda ſenectus
Inducat rugas, inficiátque comas.
Hic veniat natalis auis, prolémque miniſtret,
Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

ELEGIA III.

RVRA *tenent Cornute meam, villaq; puellam.*
Ferreus eſt eheu quiſquis in vrbe manet.
Ipſa Venus lætos iam nunc migrauit in agros,
Verbáque aratoris ruſtica diſcit Amor.
O ego cùm dominam adſpicerem, quàm fortiter illic
Verſarem valido pingue bidente ſolum!
Agricolaq; modo curuum ſectarer aratrum,
Dum ſubigunt ſteriles arua ſerenda boues!
Nec quererer, quòd Sol graciles exureret artus,
Læderet & teneras puſtula rupta manus.
Pauit & Admeti tauros formoſus Apollo,
Nec cithara intonſæ profuerūnt ve comæ:
Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis.
Quidquid erat medicæ vicerat artis Amor.
Ipſe Deus ſolitus ſtabulis expellere vaccas,
Et potum paſtas ducere fluminibus,
Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte,
Lacteus & miſtus obriguiſſe liquor.

Tunc fiſcella leui detexta eſt vimine iunci,
Raráque per nexus eſt via facta ſero.
Ah quoties, illo vitulum geſtante per agros,
Dicitur occurrens erubuiſſe ſoror!
Ah quoties auſa, caneret dum valle ſub alta,
Rumpere mugitu carmina docta boues!
Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus:
Venit & à templis irrita turba domum.
Sæpe horrere ſacros doluit Latona capillos,
Quos admirata eſt ipſa nouerca prius.
Quiſquis inornatumq́ caput, crinéſque ſolutos
Adſpiceret, Phœbi quæreret ille comam.
Delos vbi nunc Phœbe tua eſt, vbi Delphica Pytho?
Nempe Amor in parua te iubet eſſe caſa.
Felices olim, Veneri cùm fertur apertè
Seruire æternos non puduiſſe Deos.
Fabula nunc ille eſt: ſed cui ſua cura puella eſt,
Fabula ſit, mauult, quàm ſine amore Deus.
At tu quiſquis is es, cui triſti fronte Cupido
Imperitat, noſtra ſint tua caſtra domo.
Ferrea non Venerem, ſed prædam ſæcula laudant,
Præda tamen multis eſt operata malis.
Præda feras acies cinxit diſcordibus armis:
Hinc cruor, hinc cædes, mors propiorq́ venit.
Præda vago iuſsit geminare pericula ponto,
Bellica cùm dubiis roſtra dedit ratibus.
Prædator cupit immenſos obſidere campos,
Vt multa innumera iugera paſcat oue.
Cui lapis externus curæ eſt: vrbiſq́ tumultu,
Portatur validis mille columna iugis.
Claudit & indomitum moles mare, lentus vt intra
Negligat hibernas piſcis adeſſe minas.
At tibi læta trahant Samiæ conuiuia teſtæ,
Fictáque Cumana lubrica terra rota.
Eheu diuitibus video gaudere puellas:
Iam veniant prædæ, ſi Venus optat opes:
Vt mea luxuria Nemeſis fluat, vtq́ per vrbem
Incedat donis conſpicienda meis.
Illa gerat veſtes tenues, quas fœmina Coa
Texit, auratas diſpoſuitq́ vias.
Illi ſint comites fuſci, quos India torret,
Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi ſelectos certent præbere colores
Africa puniceum, purpureumq́ Tyros.
Nota loquor. regnum ipſe tenet, quem ſæpè coegit
Barbara gypſatos ferre cataſta pedes.
At tibi dura ſeges, Nemeſim quæ abducis ab vrbe,
Perſoluat nulla ſemina terra fide.
Et tu Bacche tener, iucundæ conſitor vuæ,
Tu quoque deuotos Bacche relinque lacus.
Haud impunè licet formoſas triſtibus agris
Abdere. non tanti ſunt tua muſta pater.
O valeant fruges: ne ſint modò rure puellæ,
Glans alat, & priſco more bibantur aquæ.
Glans aluit veteres, & paſsim ſemper amarunt.
Quid nocuit, ſulcos non habuiſſe ſatos?
Tum, quibus adſpirabat Amor, præbebat apertè
Mitis in vmbroſa gaudia valle Venus.
Nullus erat cuſtos, nulla excluſura dolentes
Ianua. ſi fas eſt, mos precor ille redi.
Ah pereant artes, & mollia iura colendi,

* * *

O vtinam veteri peragrantes more puellæ
Horrida villoſa corpora veſte tegant!
Nunc, ſi clauſa mea eſt, ſi copia rara videndi,
Heu miſerum, laxam quid iuuat eſſe togam?
Ducite. ad imperium dominæ ſulcabimus agros:
Non ego me vinclis, verberibúſque nego.

ELEGIA IV.

Hic mihi ſeruitium video, dominámque paratam.
Iam mihi libertas illa paterna vale.
Seruitium ſed triſte datur, teneorq́ catenis,
Et nunquàm miſero vincla remittit Amor.
Et, ſeu quid merui, ſeu quid peccauimus, vror:
Vror, iò remoue ſæua puella faces.
O ego, ne poſsim tales ſentire dolores,
Quàm mallem in gelidis montibus eſſe lapis.
Stare vel inſanis cautes obnoxia ventis,
Naufraga quam vaſti tunderet vnda maris.
Nunc & amara dies, & noctis amarior vmbra eſt.
Omnia nam triſti tempora felle madent.
Nec proſunt elegi, nec carminis auctor Apollo.
Illa caua pretium flagitat vſque manu.
Ite procul Muſæ, ſi non prodeſtis amanti.
Non ego vos, vt ſint bella canenda, colo.
Nec refero Soliſque vias, & qualis, vt orbem
Compleuit, verſis Luna recurrat equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina quæro.
Ite procul Muſæ, ſi nihil iſta valent.
At mihi per cædem, & facinus ſunt dona paranda,
Ne iaceam clauſam flebilis ante domum.
Aut rapiam ſuſpenſa ſacris inſignia fanis.
Sed Venus ante alios eſt violanda mihi.
Illa malum facinus ſuadet, dominámque rapacem
Dat mihi: ſacrilegas ſentiat illa manus.
O pereat quicunque legit viridéſque ſmaragdos,
Et niueam Tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auaritiæ cauſſas, & Coa puellis
Veſtis, & è rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas: hinc clauem ianua ſenſit,
Et cœpit cuſtos liminis eſſe canis.
Sed pretium ſi grande feras, cuſtodia victa eſt,
Nec prohibent claues, & canis ipſe tacet.
Heu quicunque dedit formam cæleſtis auaræ,
Quale bonum multis abdidit ipſe malis!
Hinc fletus, rixæq́ ſonant: hæc denique cauſſa
Fecit, vt infamis hic Deus eſſet Amor.
At tibi, quæ pretio victos excludis amantes,
Eripiant partas ventus, & ignis opes.
Quin tua tunc iuuenes ſpectent incendia læti,
Nec quiſquam flammæ ſedulus addat aquam:
Seu veniet tibi mors, neque erit, qui lugeat, vllus,
Nec qui det mæſtas munus in exſequias:
At bona, quæ nec auara fuit, centum licet annos
Vixerit, ardentem flebitur ante rogum.
Atque aliquis ſenior, veteres veneratus amores,
Annua conſtructo ſerta dabit tumulo,
Et, bene, diſcedens dicet, placidéque quieſcas,
Terráque ſecuræ ſit ſuper oſſa leuis.
Vera quidem moneo. ſed proſunt quid mihi vera?
Illius eſt nobis lege colendus Amor.
Quin etiam ſedes iubeat ſi vendere auitas,
Ite ſub imperium, ſub titulúmque Lares.
Quidquid habet Circe, quidquid Medea veneni,
Quidquid & herbarum Theſſala terra gerit,
Et quod, vbi indomitis gregibus Venus afflat amores,
Hippomanes cupidæ ſtillat ab inguine equæ.

Si modò me placido videat Nemeſis mea vultu,
Mille alias herbas miſceat illa, bibam.

ELEGIA V.

PHOEBE *faue, nouus ingreditur tua templa ſacerdos.*
Huc agè cum cithara, carminibuſq́; veni,
Nunc te vocales impellere pollice chordas,
Nunc precor ad laudes flectere verba meas.
Ipſe triumphali deuinctus tempora lauro,
Dum cumulant aras, ad tua ſacra veni:
Sed nitidus, pulcérque veni, nunc indue veſtem
Sepoſitam, longas nunc bene pecte comas,
Qualem te memorant, Saturno rege fugato,
Victori laudes concinuiſſe Ioui.
Tu procul euentura vides: tibi deditus augur
Scit bene, quid fati prouida cantet auis.
Tuq́; regis ſortes: per te præſentit haruſpex,
Lubrica ſignauit cùm Deus exta notis.
Te duce Romanos nunquam fruſtrata Sibylla eſt,
Abdita quæ ſenis fata canit pedibus.
Phœbe ſacras Meſſallinum ſine tangere chartas
Vatis, & ipſe precor, quòd canat illa, doce.
Hæc dedit Aeneæ ſortes, poſtquàm ille parentem
Dicitur, & raptos ſuſtinuiſſe Lares.
Nec fore credebat Romam, cùm mæſtus ab alto
Ilion, ardentes reſpiceretq́; Deos.
Pag. 80. *Romulus æternæ nondum formauerat vrbis*
Mœnia, conſorti non habitanda Remo.
Sed tunc paſcebant herboſa palatia vaccæ,
Et ſtabant humiles in Iouis arce caſæ.
Lacte madens illic ſuberat Pan ilicis vmbræ,
Et facta agreſti lignea falce Pales,
Pendebatq́; vagi paſtoris in arbore votum,
Garrula ſiluestri fiſtula ſacra Deo:
Fiſtula, cui ſemper decreſcit arundinis ordo:
Nam calamus cera iungitur vſq. minor.
At, qua Velabri regio patet, ire ſolebat
Exiguus pulſa per vada linter aqua.
Illa ſæpè gregis diti placitura magiſtro,
Ad iuuenem feſta eſt vecta puella die.
Cum qua fecundi redierunt munera ruris,
Caſeus, & niueæ candidus agnus ouis.
Impiger Aeneæ volitantis frater Amoris,
Troica qui profugis ſacra vehis ratibus,
Iam tibi Laurentes aſsignat Iupiter agros,
Iam vocat errantes hoſpita terra Deos.
Illic ſanctus eris, cùm te veneranda Numici
Vnda Deum cælo miſerit indigetem.
Ecce ſuper feſſas volitat Victoria puppes:
Tandem ad Troianos Diua ſuperba venit.
Ecce mihi lucent Rutulis incendia caſtris.
Iam tibi prædico Barbare Turne necem,
Ante oculos Laurens caſtrum, muruſq́; Lauini eſt,
Albaq́; ab Aſcanio condita longa duce.
Te quoque iam video, Marti placitura ſacerdos
Ilia, Veſtales deſeruiſſe focos,
Concubituſq́; tuos furtim, vittáſq. iacentes,
Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.
Carpite nunc tauri de ſeptem montibus herbas,
Dum licet: hic magnæ iam locus vrbis erit,
Roma tuum nomen terris fatale regendis,
Qua ſua de cœlo proſpicit arua Ceres,
Quáque patent ortus, & qua fluitantibus vndis
Solis anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidem tunc ſe mirabitur, & ſibi dicet,
Vos bene tam longam conſuluiſſe viam.
Vera cano: ſic vſque ſacras innoxia laurus
Veſcar, & æternùm ſit mihi virginitas.
Hæc cecinit Vates, & te ſibi Phœbe vocauit,
Iactauit fuſas ſed caput antè comas.
Quidquid Amalthea, quodquid Marpeſsia dixit,
Herophile Phœbo grata quod admonuit.
Quodq́; Albuna ſacras Tiberis per flumina ſortes
Portarit, ſicco perlueritq. ſinu.
Hæ fore dixerunt belli mala ſigna cometen,
Multus vt in terras deplueretq́; lapis.
Atque tubas, atque arma ferunt ſtrepitantia cœlo
Audita, & lucos præcinuiſſe fugam.
Ipſum etiam Solem defectum lumine vidit
Iungere pallentes nubilus annus equos:
Et ſimulacra Deûm lacrymas fudiſſe tepentes,
Fataq́; vocales præmonuiſſe boues.
Hæc fuerunt olim. ſed tu iam mitis Apollo
Prodigia indomitis merge ſub æquoribus:
Et ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis,
Omine quo felix, & ſacer annus eat.
Laurus vbi bona ſigna dedit, gaudete coloni,
Diſtendet ſpicis horrea plena Ceres.
Oblitus & muſto feriet pede ruſticus vuas,
Dolia dum, magni deficiuntq́; lacus.
At madidus Baccho ſua feſta Palilia paſtor
Concinet. à ſtabulis tunc procul eſte lupi.
Ille leuis ſtipulæ ſollennes potus aceruos
Accendet, flammas tranſilietque ſacras.
Et fetus matrona dabit, gnatúſque parenti
Oſcula comprenſis auribus eripiet.
Nec tædebit auum paruo aduigilare nepoti.
Balbáque cum puero dicere verba ſenem.
Tunc operata Deo pubes diſcumbet in herba,
Arboris antiquæ quà leuis vmbra cadit.
Aut è veſte ſua tendent vmbracula ſertis
Vincta, coronatus ſtabit & ipſe calix.
At ſibi quiſque dapes, & feſtas extruet altè
Ceſpitibus menſas, ceſpitibúſque torum.
Ingeret hic potus iuuenis maledicta puellæ,
Poſtmodò quæ votis irrita facta velit.
Nam ferus ille ſuæ, plorabit ſobrius idem,
Et ſe iurabit mente fuiſſe mala.
Pace tua. pereant arcus, pereántque ſagittæ
Phœbe, modò in terris erret inermis Amor.
Ars bona, ſed poſtquàm ſumſit ſibi tela Cupido,
Hei mihi quàm multis ars dedit illa malum!
Et mihi præcipuè, iaceo cùm ſaucius annum,
Et faueo morbo, cùm iuuat ipſe dolor.
Vſque cano Nemeſim, ſine qua verſus mihi nullus
Verba poteſt, iuſtos aut reperire pedes.
At tu (nam Diuûm ſeruat tutela poëtas)
Præmoneo, vati parce puella ſacro.
Vt Meſſallinum celebrem, cùm præmia belli,
Ante ſuos currus oppida victa feret,
Ipſe gerens laurus, lauro deuinctus agreſti,
Miles io magna voce triumphe canam.
Tunc Meſſalla meus pia det ſpectacula turbæ,
Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue: ſic tibi ſint intonſi Phœbe capilli,
Sic tua perpetuò ſit tibi caſta ſoror.

ELEGIA VI.

CASTRA *Macer ſequitur. tenero quid fiet Amori?*

Sit

Sis comes, & collo fortiter arma geras.
Et ſeu longa virum terræ via, ſeu vaga ducent
  Æquora, cum telis ad latus ille volet.
Vre puer quæſo, tua qui ferus otia liquit,
  Atque iterum erronem ſub tua ſigna voca.
Quòd ſi militibus parces, erit hic quoque miles
  Ipſe, leuem galea qui ſibi portet aquam.
Caſtra peto, valeatque Venus, valeantq́; puellæ.
  Et mihi ſunt vires, & mihi facta tuba eſt.
Magna loquor, ſed magnificè mihi magna locuto
  Excutiunt clauſæ fortia verba fores,
Iuraui quoties, rediturum ad limina nunquàm.
  Cùm bene iuraui, pes tamen ipſe redit.
Acer Amor fractas vtinam tua tela ſagittas,
  Si licet, extinctas adſpiciamq́; faces.
Tu miſerum torques, tu me mihi dira precari
  Cogis & inſana mente nefanda loqui.
Iam mala finiſſem letho: ſed credula vitam
  Spes fouet, & fore cras ſemper ait melius.
SPES alit agricolas: ſpes ſulcis credit aratis
  Semina, quæ magno fœnore reddat ager,
Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine piſces,
  Cùm tenues hamos abdidit antè cibus.
Spes etiam valida ſolatur compede vinctum:
  Crura ſonant ferro, ſed canit inter opus.
Spes facilem Nemeſim ſpondet mihi: ſed negat illa.
  Hei mihi, ne vincas dura puella Deam.
Parce, per immatura tuæ precor oſſa ſororis,
  Sic bene ſub tenera parua quieſcat humo.
Illa mihi ſancta eſt. illius dona ſepulcro,
  Et madefacta meis ſerta feram lacrymis.
Illius ad tumulum fugiam, ſupplexq́; ſedebo,
  Et mea cum muto fata querar cinere.
Non feret vſque ſuum te propter flere clientem.
  Illius, vt verbis, ſis mihi lenta veto,
Ne tibi neglecti mittant mala ſomnia Manes,
  Mœſtaq́; ſopitæ ſtet ſoror ante torum.
Qualis ab excelſa præceps delapſa feneſtra
  Venit ad infernos ſanguinolenta lacus.
Deſino, ne dominæ luctus renouentur acerbi.
  Non ego ſum tanti ploret vt illa ſemel.
Nec lacrymis oculos digna eſt fœdare loquaces.
  Lena nocet nobis: ipſa puella bona eſt.
Lena vetat miſerum Phryne, furtimq́; tabellas
  Occulto portans itq́;, reditq́; ſinu.
Sæpè ego cùm dominæ dulces à limine duro
  Agnoſco voces, hæc negat eſſe domi.
Sæpè vbi nox promiſſa mihi eſt, languere puellam
  Nuntiat, aut aliquas extimuiſſe minas.
Tunc morior curis: tunc mens mihi perdita fingit,
  Quiſve meam teneat, quot teneátve modis:
Tunc tibi lena precor diras. ſatis anxia viuas,
  Mouerit è votis pars quotacunque Deos.

ALBII TIBVLLI
EQVITIS ROMANI
LIBER III.

ELEGIA I.

MARTIS Romani feſtæ venere Kalendæ.
  Exoriens noſtris hic fuit annus auis.
Et vaga nunc certa diſcurrũt vndiq; põpa,
  Perq́; vias vrbis munera, perq́; domos.
Dicite Pierides, quonam donetur honore
  Seu mea, ſeu fallor, cara Neæra tamen?
Carmine formoſæ, pretio capiuntur auaræ:
  Gaudeat, vt digna eſt, verſibus illa meis.
Lutea ſed niueum inuoluat membrana libellum,
  Pumex & canas tondeat antè comas:
Summaq́; prætexat tenuis faſtigia chartæ,
  Indicet vt nomen littera facta tuum:
Atque inter geminas pingantur cornua frontes.
  Sic etenim comtum mittere oportet opus.
Per vos auctores huius mihi carminis oro,
  Caſtaliamq́; vmbram, Pierioſq́; lacus,
Ite domum, cultumq́; illi donate libellum,
  Sicut erit: nullus defluat inde color.
Illa mihi referet, ſi noſtri mutua cura eſt,
  An minor, an toto pectore deciderim.
Sed primùm meritam larga donate ſalute,
  Atque hæc ſubmiſſo dicite verba ſono:
Hæc tibi vir quondam, nunc frater, caſta Neæra,
  Mittit, & accipias munera parua, rogat.
Teq́; ſuis iurat caram magis eſſe medullis,
  Siue ſibi coniux, ſiue futura ſoror.
Sed potius coniux: huius ſpem nominis illi
  Auferet extincto pallida Ditis aqua.

ELEGIA II.

QVI primùm caram iuueni, carùmque puellæ
  Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
  Viuere & erepta coniuge qui potuit.
Non ego firmus in hoc: non hæc patientia noſtro
  Ingenio. FRANGIT fortia corda dolor.
Nec mihi vera loqui pudor eſt, vitæque fateri
  Tot mala perpeſſæ tædia nata meæ.
Ergo cùm tenuem fuero mutatus in vmbram,
  Candidáque oſſa ſuper nigra fauilla teget;
Ante meum veniat longos incomta capillos,
  Et fleat ante meum mœſta Neæra rogum.
Sed veniat caræ matris comitata dolore:
  Mœreat hæc genero, mœreat illa viro.
Præfatæ ante meos Manes, animámque precatæ,
  Perfuſæque pias antè liquore manus.
Pars quæ ſola mei ſuperabit corporis, oſſa
  Incinctæ nigra candida veſte legant,
Et primùm annoſo ſpargant collecta Lyæo,
  Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Poſt hæc carbaſeis humorem tollere velis,

Digitized by Google

Atque in marmorea ponere ſicca domo.
Pag. 80. *Illic, quas mittit diues Panchaïa merces,*
Eoïq; Arabes, diues & Aſſyria.
Et noſtri memores lacrymæ fundantur eodem,
Sic ego componi verſus in oſſa velim.
Sed triſtem mortis demonſtret littera cauſſam,
Atque hæc in celebri carmina fronte notet:
Lygdamus hic ſitus eſt. dolor huic, & cura Neæræ
Coniugis ereptæ cauſſa perire fuit.

ELEGIA III.

QVID *prodeſt cœlum votis impleſſe Neæra?*
Blandáque cum multa thura dediſſe prece?
Non vt marmorei prodirem è limine tecti
Inſignis clara, conſpicuuſq; domo,
Aut vt multa mei renouarent iugera tauri,
Et magnas meſſes terra benigna daret:
Sed tecum vt longæ ſociarem gaudia vitæ,
Inque tuo caderet noſtra ſenecta ſinu:
Tunc cùm permenſo defunctus tempore lucis
Nudus Lethæa cogerer ire rate.
Nam graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri?
Aruaq; ſi findant pinguia mille boues?
Quídue domus prodeſt Phrygiis innixa columnis,
Tænare ſiue tuis, ſiue Caryſte tuis?
Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos,
Aurataq; trabes, marmoreumq; ſolum?
Quidve in Erythræo legitur quæ litore concha,
Tinctáque Sidonio murice lana iuuat?
Et quæ prætereà populus miratur, in illis
Inuidia eſt. falsò plurima vulgus amat.
NON OPIBVS *mentes hominum curæq; leuantur:*
Nam Fortuna ſua tempora lege regit.
Sit mihi paupertas tecum iucunda Neæra.
At ſine te regum munera nulla volo.
O niueam, quæ te poterit mihi reddere, lucem,
O mihi felicem térque, quatérque diem.
At ſi pro dulci reditu, quæcunque vouentur,
Audiat auerſa non meus aure Deus:
Nec me regna iuuent, nec Lydius aurifer amnis,
Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
Hæc alij cupiant: liceat mihi paupere cultu
Securo cara coniuge poſſe frui.
Adſis, & timidis faueas Saturnia votis,
Et faueas concha Cypria vecta tua.
Aut, ſi fata negant reditum, triſtéſque ſorores,
Stamina quæ ducunt, quæq; futura nent;
Me vocet in vaſtos amnes, nigrámque paludem
Diues in ignaua luridus Orcus aqua.

ELEGIA IIII.

D I *meliora ferant, nec ſint inſomnia vera,*
Quæ tulit heſterna peſſima nocte quies.
Ite procul, vanum falſúmque auertite viſum,
Pag. 80. *Deſinite in nobis quærere velle fidem.*
Diui vera monent: venturæ nuntia ſortis,
Vera monent Tuſcis exta probata viris,
Somnia fallaci ludunt temeraria nocte,
Et pauidas mentes falſa timere iubent.
At natum in curas hominum genus, omnia noctis
Farre pio placant, & ſaliente ſale.
Et tamen, vt cunque eſt, ſiue illi vera monent,
Mendaci ſomno credere ſiue volent,
Efficiat vanos noctis Lucina timores,
Et fruſtra immeritum pertimuiſſe velit:
Si mea nec turpi mens eſt obnoxia facto,
Nec læſit magnos impia lingua Deos.
Iam nox æthereum nigris emenſa quadrigis
Mundum, cæruleo lauerat amne rotas.
Nec me ſopierat menti Deus vtilis ægræ
Somnus. ſollicitas deficit ante domos.
Tandem, cùm ſummo Phœbus proſpexit ab ortu,
Preſſit languentis lumina ſera quies,
Hic iuuenis caſta redimitus tempora lauro
Eſt viſus noſtra ponere ſede pedem.
Non illo quidquam formoſius vlla priorum
Ætas, humanum nec videt illud opus.
Intonſi crines longa ceruice fluebant,
Spirabat Tyrio myrtea rore coma.
Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,
Et color in niueo corpore purpureus.
Vt iuueni primùm virgo deducta marito,
Inficitur teneras ore rubente genas.
Vt cùm contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia, & autumno candida mala rubent.
Ima videbatur talis illudere palla.
Namque hæc in nitido corpore veſtis erat.
Artis opus raræ, fulgens teſtudine, & auro,
Pendebat læua garrula parte lyra.
Hanc primùm veniens plectro modulatus eburno,
Felices cantus ore ſonante dedit.
Sed poſtquàm fuerant digiti cum voce locuti,
Edidit hæc triſti dulcia verba modo.
Salue cura Deûm. caſto nam rite poetæ,
Phœbúſque, & Bacchus, Pieridéſque fauent.
Sed proles Semeles Bacchus, doctæq; ſorores
Dicere non norunt, quid ferat hora ſequens.
At mihi fatorum leges, æuique futuri
Euentura pater poſſe videre dedit.
Quare, ego quæ dico non fallax, accipe, vates,
Quódque Deus vero Cynthyus ore ferat.
Tantùm cara tibi, quantùm nec filia matri,
Quantùm nec cupido bella puella viro,
Pro qua ſollicitas cæleſtia Numina votis,
Quæ tibi ſecuros non ſinit ire dies,
Et, cùm te fuſco ſomnus velauit amictu,
Vanum nocturnis fallit imaginibus.
Carminibus celebrata tuis formoſa Neæra
Alterius mauult eſſe puella viri.
Diuerſáſque tuis agitat mens anxia curas,
Nec gaudet caſta nupta Neæra domo.
Ah crudele genus, nec fidum femina nomen:
Ah pereat, didicit fallere ſi qua virum.
Sed flecti poterit: mens eſt mutabilis illis.
Tu modò cum multa brachia tende fide.
Sæuus amor docuit dominæ fera verba minantis:
Sæuus amor docuit verbera poſſe pati.
Me quondam Admeti niueas pauiſſe iuuencas,
Non eſt in vanum fabula ficta iocum.
Tunc ego nec cithara poteram gaudere ſonora,
Nec ſimiles chordis reddere voce ſonos,
Sed perlucenti cantus meditabar auena,
Ille ego Latonæ filius, atque Iouis.
Neſcis quid ſit amor iuuenis, ſi ferre recuſas
Immitem dominam coniugiumq; ferum.
Ergò ne dubita blandas adhibere querelas,
VINCVNTVR *molli pectora dura prece.*
Quòd ſi vera canunt ſacris oracula templis,

Hæc

Hæc illi noſtro nomine dicta refer:
Hoc tibi coniugium promittit Delius ipſe
Felix. hoc alium deſine velle virum.
Dixit, & ignauus defluxit corpore ſomnus.
Ah ego ne poſſim tanta videre mala!
Nec tibi crediderim votis contraria vota,
Nec tantum crimen pectore ineſſe tuo.
Nam te nec vaſti genuerunt æquora ponti,
Nec flamam voluens ore Chimæra fero,
Nec canis anguinea redimitus terga caterua,
Cui tres ſunt linguæ, tergeminumq; caput,
Scyllaque virgineam canibus ſuccincta figuram;
Nec te conceptam ſæua leæna tulit,
Barbara nec Scythiæ tellus, horrendáve Syrtis:
Sed culta, duris non habitanda domus,
Et longè ante alias omnes mitiſſima mater,
Iſque pater, quo non alter amabilior.
Hæc Deus in melius crudelia ſomnia vertat,
Et iubeat tepidos irrita ferre Notos,

ELEGIA V.

VOS *tenet etruſcis manat quæ fontibus vnda,*
Vnda ſub æſtiuum non adeunda canem,
Nunc autem ſacris Baiarum maxima lymphis,
Cùm ſe purpureo vere remittit hiems.
At mihi Perſephone nigram denuntiat horam.
Immerito iuueni parce nocere Dea.
Non ego tentaui nulli temeranda Deorum
Audax laudandæ ſacra docere Deæ:
Nec mea mortiferis infecit pocula ſuccis
Dextera: nec cuiquam tetra venena dedit:
Nec nos ſacrilegos templis admouimus ignes,
Nec cor ſollicitant facta nefanda meum.
Nec nos inſanæ meditantes iurgia linguæ
Impia in aduerſos ſoluimus ora Deos.
Et nondum cani nigros læſere capillos,
Nec venit tardo curua ſenecta pede.
Natalem primò noſtrum videre parentes,
Cùm cecidit fato Conſul vterque pari.
QVID *fraudare iuuat vitem creſcentibus vuis,*
Et modò nata mala vellere poma manu?
Parcite, pallentes vmbras quicunque tenetis,
Duraq; ſortiti tertia regna Dei.
Elyſios olim liceat cognoſcere campos,
Lethæamq; ratem, Cimmerioſque lacus,
Cùm mea rugoſa pallebunt ora ſenecta,
Et referam pueris tempora priſca ſenex.
Atque vtinam vano nequidquam terrear æſtu!
Languent ter quinos ſed mea membra dies.
At vobis Tuſcæ celebrantur Numina nymphæ,
Et facilis lenta pellitur vnda manu.
Viuite felices, memores & viuite noſtri,
Siue erimus, ſeu nos fata fuiſſe velint.
Intereà nigras pecudes promittite Diti,
Et niuei lactis pocula miſta mero.

ELEGIA VI.

CANDIDE *Liber ades. ſic ſit tibi miſtica vitis,*
Sic edera ſemper tempora vincta feras.
Aufer & ipſe meum pariter medicando dolorem:
Sæpè tuo cecidit munere victus Amor.
Care puer, madeant generoſo pocula Baccho:
Et nobis prona funde Falerna manu.
Ite procul durum curæ genus, ite labores.
Fulſerit hic niueis Delius alitibus.
Vos modò propoſito dulces faueatis amici,
Néve neget quiſquam me duce ſe comitem.
Aut ſi quis vini certamen mite recuſat,
Fallat eum tecto cara puella dolo.
Ille facit dites animos Deus: ille ferocem
Contudit, & dominæ miſit in arbitrium.
Armenias tigres, & fuluas ille leænas
Vicit, & indomitis mollia corda dedit.
Hæc Amor, & maiora valet. ſed poſcite Bacchi
Munera. quem veſtrum pocula ſicca iuuant?
Conuenit ex æquo; nec toruus Liber in illos,
Qui ſe, quiq; vnà vina iocoſa colunt.
Iam venit iratus nimium, nimiumq; ſeuerus.
Qui timet irati Numina magna, bibat.
Quales his pœnas Deus hic, quantumq; minetur,
Cadmeæ matris præda cruenta docet.
Sed procul à nobis hic ſit timor: illáque, ſi qua eſt,
Quid valeat læſi, ſentiat, ira Dei.
Quid precor ah demens? venti temeraria vota
Aereæ & nubes diripienda ferant.
Quamuis nulla mei ſupereſt tibi cura Neæra,
Sis felix, & ſint candida fata tua.
At nos ſecuræ reddamus tempora menſæ.
Venit poſt multas vna ſerena dies.

ELEGIA VII.

HEI *mihi difficile eſt imitari gaudia falſa;*
Difficile eſt triſti fingere mente iocum.
Nec bene mendaci riſus componitur ore,
NEC *bene ſollicitis ebria verba ſonant.*
Quid feror infelix? turpes diſcedite curæ.
Odit Lenæus triſtia verba pater.
Gnoſſia Theſeæ quondam periuria linguæ
Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.
Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus,
Ingrati referens impia facta viri.
Vos ego nunc moneo, FELIX, *quicunque dolorê*
Alterius diſces poſſe carere tuo.
Nec vos aut capiant pendentia brachia collo,
Aut fallat blanda ſordida lingua fide.
Et ſi perque ſuos fallax iurauit ocellos
Iunonemq; ſuam, perq; ſuam Venerem, Pag. 80.
Nulla fides inerit. periuria ridet amantum
Iupiter, & ventos irrita ferre iubet.
Ergo quid toties fallacis verba puellæ
Conqueror? ite à me ſeria verba, precor.
Quàm vellem longas tecum requieſcere noctes,
Et tecum longos peruigilare dies!
Perfida, nec meritò nobis inimica. merenti
Perfida, ſed quamuis perfida, cara tamen.
Naiada Bacchus amat. ceſſas ô lente miniſter?
Temperet annoſum Martia lympha merum.
Non ego, ſi fugiat noſtræ conuiuia menſæ
Ignotum cupiens vana puella torum,
Sollicitus repetam tota ſuſpiria nocte,
Tu puer huc liquidum fortius adde merum.
Iamdudum Syrio madefactus tempora nardo
Debueram ſertis implicuiſſe comas.

ALBII TIBVLLI
EQVITIS ROMANI
LIBER IIII.

AD MESSALLAM.

Pag. 80. & ſeqq.

TE Meſſalla canam: quanquàm tua cognita virtus
Terret, vt infirmæ valeant ſubſiſtere vires,
Incipiam tamen: ac, meritas ſi carmina laudes
Deficiant, humilis tantis ſim conditor actis:
Nec tua, te præter, chartis intexere quiſquam
Facta queat, dictis vt non maiora ſuperſint.
EST nobis voluiſſe ſatis. nec munera parua
Reſpueris. etiam Phœbo gratiſſima dona
Cres tulit, & cunctis Baccho iucundior hoſpes
Icarus, vt puro teſtantur ſidera cælo,
Erigoneq́; Caniſq́; neget ne longior ætas.
Quin etiam Alcides Deus aſcenſurus Olympum
Læta Molorcheis poſuit veſtigia tectis.
Paruaq́; cæleſtes pacauit mica; nec illis
Semper inaurato taurus cadit hoſtia cornu.
Hic quoque ſit gratus paruus labor, vt tibi poßim
Inde alios, aliosq́; memor componere verſus.
Alter dicet opus magni mirabile mundi,
Qualis in immenſo deſederit aere tellus,
Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem,
Et vagus è terris quà ſurgere nititur aer,
Huic & contextus paßim fluat igneus æther,
Pendentiq́; ſuper claudantur vt omnia cælo,
At quodcunque meæ poterunt audere Camenæ,
Seu tibi par poterunt, ſeu, quod ſpes abnuit, vltrà,
Siue minus, certeq́; canent minus, omne vouemus
Hoc tibi, nec tanto careat mihi nomine charta.
Nam, quamquàm antiquæ gentis ſuperent tibi laudes,
Non tua maiorum contenta eſt gloria fama,
Nec quæris, quid quaque index ſub imagine dicat,
Sed generis priſcos contendis vincere honores,
Quàm tibi maiores, maius decus ipſe futuris.
At tua non titulus capiet ſub nomine facta,
Æterno ſed erunt tibi magna volumina verſu.
Conuenientque tuas cupidi componere laudes
Vndique, quiq́; canent vincto pede, quique ſoluto.
Quis potius, certamen erit. ſim victor in illis,
Vt noſtrum tantis inſcribam nomen in actis.
Nam quis te maiora gerit caſtriſve, foróve?
Nec tamen hinc, aut hinc, tibi laus maiorve, minorve,
Iuſta pari premitur veluti cum pondere libra
Prona, nec hac plus parte ſedet, nec ſurgit ab illa.
Qualis, inæquatum ſi quando onus vrget vtrinque,
Inſtabilis natat alterno depreßior orbe.
Nam ſeu diuerſi fremat inconſtantia vulgi,
Non alius ſedare queat: ſeu iudicis ira
Sit placanda, tuis poterit miteſcere verbis.
Non Pylos, aut Ithace tantos genuiſſe feruntur,
Neſtora, vel paruæ magnum decus vrbis Vlyſſem,
Vixerit ille ſenex quamuis, dum terna per orbem
Sæcula fertilibus Titan decurrerit horis;
Ille per ignotas audax errauerit vrbes,
Quà maris extremis tellus includitur vndis.
Nam Ciconumq́; manus aduerſis repulit armis:
Non valuit Cyclops cœptos auertere curſus:
Ceßit & Ætnææ Neptunius incola rupis
Victa Maroneo fœdatus lumina Baccho.
Vexit & Æolios placidum per Nerea ventos:
Incultos adiit Læſtrygonas, Antiphatenq́;,
Nobilis Artaciæ gelidos quos irrigat vnda.
Solum nec docta verterunt pocula Circes:
Quamuis illa foret Solis genus, apta vel herbis,
Aptaq́; vel cantu veteres mutare figuras.
Cimmerion etiam obſcuras acceßit ad arces,
Queis numquàm candente dies apparuit ortu.
Siue ſuper terras Phœbus, ſeu curreret infrà.
Vidit vt inferno Plutoni ſubdita regna
Magna Deûm proles leuibus diſcurreret Vmbris;
Præteriitque cita Sirenum litora puppi.
Illum inter geminæ nantem confinia mortis
Nec Scyllæ ſæuo conterruit impetus ore,
Cùm canibus rapidas inter freta ſerperet vndas,
Nec violenta ſuo conſumſit more Charybdis.
Vel ſi ſublimis fluctu conſurgeret imo,
Vel ſi interrupto nudaret gurgite pontum.
Non violata vagi ſileantur paſcua Solis.
Non Amor, & fœcunda Atlantidos arua Calypſus,
Finis & errorum miſero Phæacia tellus.
Atque hæc ſeu noſtras inter ſunt cognita terras,
Fabula ſiue nouum dedit his erroribus orbem,
Sit labor illius, tua dum facundia maior.
Iam te non alius belli tenet aptiùs artes,
Qua deceat tutam caſtris præducere foſſam
Qualiter aduerſos hoſti defigere ceruos,
Quemve locum ducto melius ſit claudere vallo,
Fontibus vt dulces erumpat terra liquores:
Vt facilisque tuis aditus ſit, & arduus hoſti.
Laudis vt aßiduo vigeat certamine miles,
Quis tardámve ſudem meliùs, celeremve ſagittam

Iecerit

Iecerit, aut lento perfregerit obuia pilo?
Aut quis equum celeremq; arcto compeſcere freno
Poßit, & effuſas tardè permittere habenas?
Inq; vicem modò directo contendere paſſu,
Seu libeat curuo breuiùs contendere gyro,
Quis parma, ſeu dextra velit, ſeu læua tueri,
Siue hac, ſiue illac grandis venit impetus haſta,
Amplior, aut ſignata cita loca tangere funda?
Iam ſimul audacis veniant certamina Martis,
Aduerſiſque parent acies concurrere ſignis:
Tunc tibi non deſit, faciem componere pugnæ,
Seu ſit opus quadratum acies conſiſtat in agmen,
Rectus vt æquatis decurrat frontibus ordo:
Seu libeat duplicem, ſeu iunctum cernere Martem,
Dexterque vt læuum teneat, dextrúmque ſiniſter
Miles, ſitq; duplex gemini victoria caſus.
At non per dubias errant mea carmina laudes.
Nam bellis experta cano. teſtis mihi victæ
Fortis Iapydiæ miles, teſtis quoque fallax
Pannonius, gelidas paßim diſiectus in Alpes.
Teſtis Arupinus & pauper natus in armis.
Quem ſi quis videat vetus vt non fregerit ætas,
Terna minus Pyliæ miretur ſecula famæ.
Centum fœcundos Titan renouauerit annos,
Ipſe tamen velox celerem ſuper edere corpus
Audet equum, validiſque ſedet moderator habenis.
Te duce non aliàs conuerſus terga domator
Libera Romanæ ſubiecit colla catenæ.
Nec tamen his contentus eris: maiora peractis
Inſtant, compertum eſt veracibus vt mihi ſignis,
Queis Amythaonius nequeat certare Melampus.
Nam modò fulgentem Tyrio ſubtemine veſtem
Indueras, oriente die duce fertilis anni,
Splendidior liquidis cùm Sol caput extulit vndis,
Et fera diſcordes tenuerunt flamina venti,
Curua nec aſſuetos egerunt flumina curſus:
Quin rapidum placidis etiam mare conſtitit vndis,
Vlla nec aereas volucris perlabitur auras,
Nec quadrupes denſas depaſcitur aſpera ſyluas:
Quin largita tuis ſunt muta ſilentia votis.
Iupiter ipſe leui vectus per inania curru
Affuit, & cælo vicinum liquit Olympum,
Intentaq; tuis precibus ſe præbuit aure,
Cunctáque veraci capite annuit. additus aris
Lætior eluxit ſtructos ſuper ignis aceruos.
Quin, hortante Deo, magnis inſiſtere rebus
Incipe. non iidem tibi ſunt, aliiſq; triumphi.
Non te vicino remorabitur obuia Marte
Gallia, nec latis audax Hiſpania terris,
Nec fera te Tyrio tellus obſeſſa colono,
Nec qua vel Nilus, vel regia lympha Choaſpes
Profluit, aut rapidus Cyri dementia Gyndes,
Ardet Arectæis aut vnda perhoſpita campis:
Nec quà regna vago Tomyris finiuit Araxe,
Impia nec ſæuis celebrans conuiuia menſis,
Vltima vicinus Phœbo tenet arua Padæus,
Quaq; Hebrus, Tanaiſq; Getas rigat, atque Magynos.
Quid moror? Oceanus ponto quà continet orbem,
Nulla tibi aduerſis regio ſeſe offeret armis.
Te manet inuictus Romano marte Britannus,
Téque interiecto mundi pars altera Sole.
Nam circumfuſo conſiſtit in aere tellus,
Et quinque in partes totus diſponitur orbis,
Atque duæ gelido vaſtantur frigore ſemper:
Illic & denſa tellus abſconditur vmbra,
Et nulla incepto perlabitur vnda liquore,
Sed durata riget denſam in glaciémque, niuémque,
Quippe vbi non vnquam Titan ſuper egerit ortus.
At media eſt Phœbi ſemper ſubiecta calori,
Seu propior terris æſtiuum fertur in orbem,
Seu celer hibernas properat decurrere luces.
Non ergo preſſo tellus conſurgit aratro:
Nec frugem ſegetes præbent, nec pabula terra.
Non illic colit arua Deus, Bacchúſve, Ceréſve,
Nulla nec exuſtas habitant animalia partes.
Fertilis hanc inter poſita eſt, interque rigentes,
Noſtráque, & huic aduerſa ſolo pars altera noſtro,
Quas ſimilis vtrinque tenens vicinia cæli
Temperat: alter & alterius vires necat aer.
Hìc placidus nobis per tempora labitur annus.
Hic & colla iugo didicit ſummittere taurus,
Et lenta excelſos vitis conſcendere ramos,
Tonditurque ſeges maturos annua partus,
Et ferro tellus, pontus confinditur ære.
Quin etiam ſtructis exſurgunt oppida muris.
Ergo vbi præclaros poſcent tua facta triumphos,
Solus vtroque idem diceris magnus in orbe.
Non ego ſum ſatis ad tanta præconia laudis,
Ipſe mihi non ſi præſcribat carmina Phœbus.
Eſt tibi, qui poßit magnis ſe accingere rebus
Valgius: æterno propior non alter Homero.
Languida non noſter peragit labor otia, quamuis
Fortuna, vt mos eſt illi, me aduerſa fatiget.
Nam mihi cùm magnis opibus domus alta niteret,
Cui fuerant flaui ditantes ordine ſulci,
Horrea fecundas ad deficientia meſſes,
Cuiq; pecus denſo paſcebant agmine colles,
Et domino ſatis, & nimium furiq; lupóque,
Nunc deſiderium ſupereſt: nam cura nouatur,
Cùm memor anteactos ſemper dolor admonet annos:
Sed licet aſperiora cadant, ſpoliérque relictis,
Non te deficient noſtræ memorare Camenæ:
Nec ſolùm tibi Pierij tribuentur honores:
Pro te vel rapidas auſim maris ire per vndas,
Aduerſis hiberna licet tumeant freta ventis:
Pro te vel ſolus denſis ſubſiſtere turmis,
Vel paruum Aetnææ corpus committere flamæ.
Sum quodcunque, tuum eſt. noſtri ſi paruula cura
Sit tibi, quanta libet, ſi ſit modò, non mihi regna
Lydia, non magni potior ſit fama Gylippi,
Poſſe Meleteas nec mallem mittere chartas.
Quòd tibi ſi verſus noſter totúſve minúſve,
Vel bene ſi totus, ſummo vel inerret in ore,
Nulla mihi ſtatuent finem te fata canendi.
Quin etiam, mea cùm tumulus contexerit oſſa,
Seu matura dies celerem properat mihi mortem,
Longa manet ſeu vita, tamen mutata figuram,
Seu me finget equum rigidos percurrere campos
Doctum, ſeu tardi pecoris ſim gloria taurus,
Siue ego per liquidum volucris vehar aera pennis,
In quemcunque hominem me longa receperit ætas,
Inceptis de te ſubtexam carmina chartis.

LAVS SVLPICIÆ AD MARTEM.

SVLPICIA eſt tibi culta tuis Mars magne Kalendis:
Spectatum è cælo, ſi ſapis, ipſe veni.
Hoc Venus ignoſcet. at tu violente caueto,
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.

Digitized by Google

Illius ex oculis, cum vult exurere Diuos,
Accendit geminas lampadas acer Amor.
Illam, quidquid agit, quoquò veſtigia flectit,
Componit furtim, ſubſequitúrque decor.
Seu ſoluit crines, fuſis decet eſſe capillis:
Seu compſit, comtis eſt veneranda comis.
Vrit, ſeu Tyria voluit procedere palla:
Vrit, ſeu niuea candida veſte venit.
Talis in æterno felix Vertumnus Olympo,
Mille habet ornatus, mille decenter habet.
Sola puellarum digna eſt, cui mollia caris
Vellera det ſuccis bis madefacta Tyros,
Poſſideátque, metit quidquid bene olentibus aruis
Cultor odoratæ diues Arabs ſegetis
Et quaſcunque niger rubro de litore conchas
Proximus Eois colligit Indus aquis.
Hanc vos Pierides feſtis cantate Kalendis,
Et teſtudinea Phœbe ſuperbe lyra.
Hoc ſollenne ſacrum multos hoc ſumet in annos.
Dignior eſt veſtro nulla puella choro.

SVLPICIA
AD CHERINTVM.

PARCE meo iuueni, ſeu quis bona paſcua campi,
Seu colis vmbroſi deuia montis aper.
Nec tibi ſit duros acuiſſe in prælia dentes.
Incolumem cuſtos hunc mihi ſeruet Amor.
Sed procul abducit venandi Delia cura.
O pereant ſiluæ deficiantq́ue canes!
Quis furor eſt, quæ mens denſos indagine colles
Claudentem, teneras lædere velle manus?
Quidve iuuat furtim latebras intrare ferarum?
Candidaq́ue hamatis crura notare rubis?
Sed tamen, vt tecum liceat Cherinte vagari,
Ipſa ego per montes retia torta feram.
Ipſa ego velocis quæram veſtigia cerui,
Et demam celeri ferrea vincla cani.
Tunc mihi tunc placeant ſiluæ, ſi, lux mea, tecum
Arguar ante ipſas concubuiſſe plagas.
Tunc veniat licet ad caſſes, illæſus abibit,
Ne veneris cupidæ gaudia turbet aper.
Tunc ſine me ſit nulla Venus: ſed lege Dianæ
Caſte puer caſta retia tende manu.
Et quæcunque meo furtim ſubrepit amori,
Incidat in ſæuas diripienda feras.
At tu venandi ſtudium concede parenti,
Et celer in noſtros ipſe recurre ſinus.

AD PHOEBVM.

HVC ades, & teneræ morbos expelle puellæ,
Huc ades intonſa Phœbe ſuperbe coma.
Crede mihi propera: nec te iam Phœbe pigebit
Formoſæ medicas applicuiſſe manus.
Effice ne macies pallentes occupet artus,
Neu notet informis pallida membra color.
Et quodcunque mali eſt, & quidquid triſte timemus,
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte veni, tecumq́ue feras quicunque ſapores,
Quicunque & cantus corpora feſſa leuant.
Neu iuuenem torque, metuit qui fata puellæ,
Votáque pro domina vix numeranda facit.
Interdum vouet: interdum, quòd langueat illa,
Dicit in æternos aſpera verba Deos.
Pone metum Cherinte. Deus non lædit amantes.
Tu modò ſemper ama. ſalua puella tibi eſt:
Nil opus eſt fletu: lacrymis erit aptius vti,
Si quando fuerit triſtior illa tibi.
At nunc tota tua eſt, te ſolum candida ſecum
Cogitat, & fruſtra credula turba ſedet.
Phœbe faue: laus magna tibi tribuetur, in vno
Corpore ſeruato reſtituiſſe duos.
Iam celeber, iam lætus eris, cùm debita reddet
Certatim ſanctus lætus vterque focis.
Tunc te felicem dicet pia turba Deorum:
Optauit artes & ſibi quiſque tuas.

AD CHERINTVM.

QVI mihi te Cherinte dies dedit, hic mihi ſanctus,
Atque inter feſtos ſemper habendus erit.
Te naſcente nouum Parcæ cecinere puellis
Seruitium, & dederunt regna ſuperba tibi.
Vror ego ante alias. iuuat hoc Cherinte, quòd vror,
Si tibi de nobis mutuus ignis adeſt.
Mutuus adſit amor, tua per dulciſſima furta,
Perque tuos oculos, per Geniumq́ue rogo.
Magne Geni, cape thura libens, votiſq́ue faueto;
Si modò, cùm de me cogitat, ille calet.
Quòd ſi fortè alios iam nunc ſuſpirat amores,
Tunc precor infidos ſancte relinque focos.
Nec tu ſis iniuſta Venus. vel ſeruiat æquè
Vinctus vterque tibi, vel mea vincla leua:
Sed potiùs valida teneamur vterque catena,
Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.
Optat idem iuuenis, quod nos, ſed tectiùs optat,
Nam pudet hæc illum dicere verba piam.
At tu Natalis quoniam Deus omnia ſentis,
Annue. quid refert, clámne, palámne, roget?

AD IVNONEM.

NATALIS Iuno ſanctos cape thuris aceruos,
Quos tibi dat tenera docta puella manu.
Tota tibi eſt hodie, tibi ſe lætiſſima compſit,
Staret vt ante tuos conſpicienda focos.
Illa quidem ornandi cauſſas tibi, Diua, relegat,
Eſt tamen occultè cui placuiſſe velit,
At tu ſancta faue, ne quis diuellat amantes,
Sed iuueni quæſo mutua vincla para.
Sic bene compones. vlli non ille puellæ
Seruire, aut cuiquam dignior illa viro.
Nec poſſit cupidos vigilans deprendere cuſtos,
Fallendiq́ue vias mille miniſtret Amor.
Annue, purpureaq́ue veni perlucida palla,
Ter tibi fit libo, ter Dea caſta mero.
Præcipit & gnatæ mater ſtudioſa, quod optat?
Illa aliud tacita iam ſibi mente rogat.
Vritur, vt celeres vrunt altaria flammæ:
Nec, liceat quamuis, ſana fuiſſe velit.
Sit iuueni grata, ac veniet cùm proximus annus,
Hic idem votis iam vetus adſit amor.

SVLPICIA LOQVITVR.

TANDEM venit amor, qualem texiſſe pudore,
Quàm nudaſſe alicui, ſit mihi fama magis.
Exorata meis illum Cytherea Camenis
Attulit, in noſtrum depoſuitq́ue ſinum,

Exſoluit

Exſoluit promiſſa venus. mea gaudia narret,
Dicetur ſi quis non habuiſſe ſuum.
Non ego ſignatis quidquam mandare tabellis,
Ne legat id nemo, quàm meus, antè velim:
Sed peccaſſe iuuat. vultus componere famæ
Tædet, cùm digno digna fuiſſe ferar.

AD MESSALLAM.

INVISVS *natalis adeſt, qui rure moleſto,*
Et ſine Cherinto triſtis agendus erit.
Dulcius vrbe quid eſt? an villa ſit apta puellis,
Atque Fretino frigidus amnis agro?
Iam nimium Meſſalla mei ſtudioſe quieſcas,
Non tempeſtiuæ ſæpè propinque viæ.
Hìc animam, ſenſuſq́; meos abducta relinquo,
Arbitrio quamuis non ſinis eſſe meo.

DE NATALI DIE.

SCIS *iter ex animo ſublatum triſte puellæ*
Natali Romæ iam licet eſſe tuo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur,
Qui nec opinanti nunc tibi fortè venit.

AD SVLPICIAM.

GRATVM *eſt, ſecurus multum quòd iam mihi de me*
Permittis ſubito, ne malè inepta cadam.
Sit tibi cura togæ potior, preſſumq́; quaſillo
Scortum, quàm Serui filia Sulpicia.
Solliciti ſunt pro nobis, quibus illa dolori eſt,
Ne cedam ignoto maxima cura toro.

AD CHERINTVM.

ESTNE *tibi Cherinte tuæ placiture puellæ,*
Qui mea nunc vexat corpora feſſa calor?
Ah ego non aliter triſtes euincere morbos
Optarim, quàm te ſic quoque velle putem.
Nam mihi quid proſit morbos euincere; ſi tu
Noſtra potes læto pectore ferre mala?

AD EVNDEM.

NE *tibi ſim, mea lux, æquè iam feruida cura,*
Vt videor paucos ante fuiſſe dies.
Si quidquam tota commiſi ſtulta iuuenta,
Cuius me fatear pœnituiſſe magis,
Heſterna quàm te ſolum quòd nocte reliqui,
Ardorem cupiens diſſimulare meum.

AD AMICAM.

NVLLA *tuum nobis ſubducet femina lectum,*
Hoc primùm iuncta eſt fœdere noſtra Venus.
Tu mihi ſola places, nec iam te præter in vrbe
Formoſa eſt oculis vlla puella meis.
Atque vtinam poſſes vni mihi bella videri.
Diſpliceas aliis: ſic ego tutus ero.
Nil opus inuidia eſt. procul abſit gloria vulgi.
Qui ſapit, in tacito gaudeat ille ſinu.
Sic ego ſecretis poſſum bene viuere ſiluis,
Quà nulla humano ſit via trita pede.
Tu mihi curarum requies, tu nocte vel atra
Lumen, & in ſolis tu mihi turba locis.
Nunc licet è cælo mittatur amica Tibullo,
Mittetur fruſtra, deficietq́; Venus.
Hæc tibi ſancta tuæ Iunonis numina iuro,
Quæ ſola ante alios eſt mihi magna Deos.
Quid facio demens? heu, cui mea pignora credo?
Iuraui ſtultè: proderat iſte timor.
Nunc tu fortis eris, nunc tu me audaciùs vres.
Hoc peperit miſero garrula lingua malum.
Iam faciam quodcunque voles: tuus vſque manebo,
Nec fugiam notæ ſeruitium dominæ:
Sed Veneris ſanctæ conſidam vinctus ad aras:
Hæc notat iniuſtos, ſupplicibuſq́; fauet.

DE INFAMIA SVÆ PVELLÆ.

RVMOR *ait crebrò noſtram peccare puellam.*
Nunc ego me ſurdis auribus eſſe velim.
Crimina non hæc ſunt noſtro ſine ficta dolore.
Quid miſerum torques rumor acerbe? tace.

DOMITII MARSI DE TIBVLLI MORTE.

TE *quoque Virgilio comitem non æqua Tibulle*
Mors iuuenem campos miſit ad Elyſios:
Ne foret, aut elegis molleis qui fleret amores,
Aut caneret forti regia bella pede.

HÆC DVO EPIGRAMMATA

Quæ in Priapeis leguntur, viri docti Tibullo adſcribunt.

TIBVLLVS AD PRIAPVM.

VILLICVS *ærari ad quondam, nunc cultor agelli,*
Hæc tibi perſpectus templa Priape dico.
Pro quibus officiis, ſi fas eſt, ſancte paciſcor,
Aſſiduus cuſtos ruris vt eſſe velis:
Improbus vt ſi quis noſtrum violarit agellum:
Hunc tu, ſed taceo: ſcis puto, quod ſequitur.

EIVSDEM AD PRIAPVM.

QVID *hoc noui eſt? quid ira nuntiat Deûm?*
Silente nocte candidus mihi puer
Tepente cùm iaceret abditus ſinu,
Venus fuit quieta, nec viriliter
Iners ſenile penis extulit caput.
Placet Priape? qui ſub arboris coma
Soles ſacrum reuincte pampino caput
Ruber ſedere cum rubente faſcino.
At ô Tripalle ſæpe floribus nouis
Tuas ſine arte deligauimus comas,
Abegimuſq́; voce ſæpè, cùm tibi
Senéxve coruus, impigérve graculus
Sacrum feriret ore corneo caput.
Vale neſande deſtitutor inguinum,
Vale Priape: debeo tibi nihil.
Iacebis inter arua ſqualidus ſitu.
Caniſq́; ſæua, ſuſq́; ligneo tibi
Lutoſus adfricabit oblitum latus.
Scelefte penis, ô meum malum graue,
Graui piaq́; lege noxam lues.

Digitized by Google

Licet querare : nec tibi tener puer,
Patebit vllus, imminente qui toro
Iuuante verſet arte mobilem natem.
Puella nec iocoſa te leui manu
Fouebit, apprimétve lucidum femur.
Bidens amica Romuli ſenis memor
Paratur : inter atra cuius inguina
Latet iacente pantice abditus ſpecus,
Vagaq́ pelle tectus annoſo gelu
Araneoſus obſidet forem ſitus.
Tibi hæc paratur, vt tuum ter, aut quater
Voret profunda foſſa lubricum caput.
Licebit æger angue lentior cubes,
Terêris vſque, donec ah miſer, miſer
Triplexq́, quadruplexq́, compleas ſpecum.
Superba iſta proderit nihil, ſimul
Vagum ſonante merſeris caput luto.
Quid eſt iners? pigétne lentitudinis?
Licebit hoc inultus auferas ſemel:
Sed ille cùm redibit aureus puer,
Simul ſonante ſenſeris iter pede:
Repente neruus excitet libidinem
Et inquietus inguina arrigat tumor:
Neque incitare ceſſet, vſque dum mihi
Venus iocoſa molle ruperit latus.

P. OVID. NASONIS
DE MORTE
TIBVLLI.

MEMNONA *ſi mater, mater plorauit*
Achillem,
Et tangunt magnas triſtia fata Deas,
Flebilis indignos elegeia ſolue capillos,
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen
erit!
Ille tui vates operis, tua fama Tibullus
Ardet in extructo corpus inane rogo.
Ecce puer Veneris fert euerſamq́ pharetram,
Et fractos arcus, & ſine luce facem.
Adſpice, demiſſis vt eat miſerabilis alis,
Pectoraq́ infeſta tundat aperta manu.
Excipiunt lacrymas ſparſi per colla capilli,
Oraq́ ſingultu concutiente ſonant.
Fratris in Æneæ ſic illum funere dicunt
Egreſſum tectis pulcer Iule tuis.
Nec minùs eſt confuſa Venus moriente Tibullo,
Quàm iuueni rupit cùm ferus inguen aper.
At ſacri vates, & Diuûm cura vocamur:
Sunt etiam, qui nos numen habere putent.
Scilicet omne ſacrum mors importuna profanat,
Omnibus obſcuras iniicit illa manus.
Quid pater Iſmario, quid mater profuit Orpheo?
Carmine quid victas obſtupuiſſe feras?
Et Linon in ſiluis idem pater edidit altis,
Dicitur inuicta concinuiſſe lyra.
Adſpice Mæoniden, à quo, ceu fonte perenni,
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.
Hunc quoq; ſumma dies nigro ſummerſit Auerno.
Effugiunt auidos carmina ſola rogos.
Durat opus vatum, Troiani fama laboris,
Tardaq́ nocturno tela retexta dolo.
Sic Nemeſis longum, ſic Delia nomen habebit,
Altera cura recens, altera primus amor.
Quid nunc ſacra iuuant, quid nunc Ægyptia proſunt
Siſtra, quid in vacuo ſecubuiſſe toro?
Cùm rapiant mala fata bonos, ignoſcite faſſo,
Sollicitor nullos eſſe putare Deos.
Viue pius: moriere pius: cole ſacra: colentem
Mors tamen à ſacris in ſua buſta trahet.
Carminibus confide bonis: iacet ecce Tibullus.
Vix manet è toto, parua quod vrna capit.
Tene ſacer vates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus paſci nec timuere tuis?
Aurea ſanctorum potuiſſent templa Deorum
Vrere, quæ tantum ſuſtinuere nefas.
Auertit vultus, Erycis quæ poſſidet arces.
Sunt quoque qui lacrymas continuiſſe negent.
Sed tamen hoc melius, quàm ſi Phæacia tellus
Ignotum vili ſuppoſuiſſet humo.
Hic certè manibus fugientes preſſit ocellos
Mater, & in cineres vltima dona tulit.
Hic ſoror in partem miſera cum matre doloris
Venit, inornatas dilaniata comas.
Cumq́ tuis ſua iunxerunt Nemeſiſq́, priorque
Oſcula, nec ſolos deſtituere rogos.
Delia diſcedens, feliciùs, inquit, amata
Sum tibi: vixiſti, dum tuus ignis eram.
Cui Nemeſis, quid ait, tibi ſunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu.
Si tamen è nobis aliquid, niſi nomen, & vmbra
Reſtat: in Elyſia valle Tibullus erit.
Obuius huic venies, edera iuuenilia cinctus
Tempora, cum Caluo docte Catulle tuo.
Tu quoque, ſi falſum eſt temerati crimen amici,
Sanguinis, atque animæ prodige Galle tuæ.
His comes vmbra tua eſt, ſi qua eſt modò corporis vmbra,
Auxiſti numeros culte Tibulle pios.
Oſſa quieta precor tuta requieſcite in vrna,
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.

FINIS.

SEX. PROPERTII ELEGIARVM LIBER I.

ELEGIA I.

Pag. 135. & ſeqq. CYNTHIA prima ſuis miſerum me cepit ocellis,
Contactum nullis antè cupidinibus.
Tum mihi conſtantis deiecit lumina faſtus,
Et caput impoſitis preßit Amor pedib⁹,
Donec me docuit caſtas odiſſe puellas
Improbus, & nullo viuere conſilio.
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno,
Cùm tamen aduerſos cogor habere deos.
Milanion nullos fugiendo, Tulle, labores
Sæuitiam duræ contudit Iaſidos.
Nam modò Partheniis amens errabat in antris,
Ibat & hirſutas ille videre feras.
Ille etiam Hylei percuſſus vulnere rami,
Saucius Arcadiis rupibus ingemuit.
Ergo velocem potuit domuiſſe puellam:
Tantum in amore preces, & benefacta valent.
In me tardus amor non vllas cogitat artes,
Nec meminit notas, vt priùs ire vias.
At vos, deducta quibus eſt fallacia Lunæ,
Et labor in magicis ſacra piare focis,
En agedum dominæ mentem conuertite noſtræ:
Et facite illa meo palleat ore magis.
Tunc ego crediderim vobis, & ſydera, & amnes
Poſſe Cytæinis ducere carminibus.
At vos, qui ſero lapſum reuocatis amici,
Quærite non ſani pectoris auxilia.
Fortiter & ferrum, ſæuos patiemur & ignes:
Sit modò libertas, quæ velit ira, loqui.
Ferte per extremas gentes, & ferte per vndas,
Qua non vlla meum fœmina norit iter.
Vos remanete, quibus facili Deus annuit aure;
Sitis & in tuto ſemper amore pares.
In me noſtra Venus noctes exercet amaras,
Et nullo vacuus tempore deſit amor.
Hoc, moneo, vitate malum. ſua quenque moretur
Cura, neque aſſueto mutet amore locum.
Quod ſi quis monitis tardas aduerterit aures,
Heu referet quanto verba dolore mea!

Pag. 144. II.

QVID iuuat ornato procedere, vita, capillo,
Et tenues Coa veſte mouere ſinus?
Aut quid Orontea crines perfundere myrrha?
Teq́, peregrinis vendere muneribus?
Naturæq́, decus mercato perdere cultu,
Nec ſinere in propriis membra nitere bonis?
Crede mihi, non vlla tuæ medicina figuræ eſt,
Nudus amor formæ non amat artificem.
Aſpice quos ſummittit humus formoſa colores,
Et veniant ederæ ſponte ſua melius,
Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris,
Et ſciat indociles currere lympha vias.
Littora natiuis perſudent picta lapillis,
Et volucres nulla dulcius arte canunt.
Non ſic Leucippis ſuccendit Caſtora Phœbe,
Pollucem cultu non Thelaira ſoror.
Non Ida, & cupido quondam diſcordia Phœbo
Eueni patris filia littoribus.
Nec Phrygium falſo traxit candore maritum
Auecta externis Hippodamia rotis.
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis,
Qualis Apelleis eſt color in tabulis.
Non illis ſtudium vulgo conquirere amantes:
Illis ampla ſatis forma pudicitia.
Non ego nunc vereor, ne ſis mihi vilior iſtis.
Vni ſi qua placet, culta puella ſat eſt.
Cùm tibi præſertim Phœbus ſua carmina donet,
Aoniamq́, libens Calliopea lyram,
Vnica nec deſit iucundis gratia verbis,
Omnia quæq́, Venus, quæq́, Minerua probat,
His tu ſemper eris noſtræ gratiſſima vitæ,
Tædia dum miſeræ ſint tibi luxuriæ.

III. Pag. 150.

QVALIS Theſea iacuit cedente carina
Languida deſertis Gnoſia littoribus,
Qualis & accubuit primo Cepheïa ſomno
Libera iam duris cotibus Andromede,
Nec minus aßiduis Edonis feſſa choreis
Qualis in herboſo concidit Apidano;
Talis viſa mihi mollem ſpirare quietem
Cynthia, non certis nixa caput manibus;
Ebria cùm multo traherem veſtigia Baccho,
Et quaterent ſera nocte facem pueri.
Hanc ego, nondum etiam ſenſus deperditus omnes,
Molliter impreſſo conor adire toro.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hac Amor, hac Liber, durus vterque Deus,
Subiecto leuiter poſitam tentare lacerto,
Oſculaq́, admota ſumere, & arma manu:
Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem,
Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ:

Sed ſic intentis hærebam fixus ocellis,
Argus vt ignotis cornibus Inachidos.
Et modò ſoluebam noſtra de fronte corollas,
Ponebamq́ tuis Cynthia temporibus:
Et modò gaudebam lapſos formare capillos:
Nunc furtiua cauis poma dabam manibus:
Omniaq́ ingrato largibar munera ſomno,
Munera de prono ſæpe voluta ſinu.
Et, quoties raro duxti ſuſpiria motu,
Obſtupui vano credulus auſpicio,
Ne qua tibi inſolitos portarent viſa timores,
Neve quis inuitam cogeret eſſe ſuam:
Donec diuerſas percurrens Luna feneſtras,
Luna moraturis ſedula luminibus,
Compoſitos leuibus radiis patefecit ocellos.
Sic ait in molli fixa toro cubitum:
Tandem te noſtro referens iniuria lecto,
Alterius clauſis reppulit è foribus.
Nanque vbi longa meæ conſumpſti tempora noctis,
Languidus exactis hei mihi ſideribus?
O vtinam tales perducas, improbe, noctes,
Me miſeram quales ſemper habere iubes.
Nam modò purpureo fallebam ſtamine ſomnum;
Rurſus & Orpheæ carmina feſſa lyræ:
Interdum grauiter mecum deſerta querebar
Externo longas ſæpe in amore moras,
Dum me iucundis lapſam ſopor impulit alis.
Illa fuit lacrymis vltima cura meis.

IV.

Pag. 158. QVID *mihi iam multas laudando Baſſe puellas*
Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris, vitæ quodcunque ſequetur,
Hoc magis aſſueto ducere ſeruitio?
Tu licet Antiopæ formam Nyctcidos, & tu
Spartanæ referas laudibus Hermionæ,
Et quaſcunque tulit formoſi temporis ætas,
Cynthia non illas nomen habere ſinat:
Nedum, ſi leuibus fuerit collata figuris,
Inferior duro iudice turpis eat.
Hæc ſed forma mei pars eſt extrema furoris:
Sunt maiora, quibus Baſſe perire iuuat:
Ingenuus color, & multis decus artibus, & quæ
Gaudia ſub tacita dicere veſte libet.
Quo magis & noſtros contendis ſoluere amores,
Hoc magis accepta fallit vterque fide.
Non impune feres. ſciet hæc inſana puella,
Et tibi non tacitis vocibus hoſtis erit.
Nec tibi me poſthac committet Cynthia, nec te
Quæret. erit tanti criminis illa memor:
Et te circum omnes alias irata puellas
Differet. heu nullo limine carus eris.
Nullas illa ſuis contemnet fletibus aras,
Et quicunque ſacer, qualis vbique, lapis.
Non vllo grauius tentatur Cynthia damno,
Quàm ſibi cum rapto ceſſat amore Deus,
Præcipuè noſtri. maneat ſic ſemper, adoro:
Nec quicquam ex illa, quod querar, inueniam.

V.

Pag. 162. INVIDE, *tu tandem voces compeſce moleſtas,*
Et ſine nos curſu, quo ſumus, ire pares.
Quid tibi vis inſane? meos ſentire furores?
Infelix properas vltima noſſe mala:
Et miſer ignotos veſtigia ferre per ignes,
Et bibere è tota toxica Theſſalia.
Non eſt illa vagis ſimilis collata puellis:
Molliter iraſci non ſciet illa tibi.
Quòd ſi forte animis non eſt contraria noſtris,
At tibi curarum millia quanta dabit!
Non tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos.
Illa feros animis alligat vna viros.
Ah mea contemptus quoties ad limina curres!
Cum tibi ſingultu fortia verba cadent,
Et tremulus mœſtis orietur fletibus horror,
Et timor informem ducet in ore notam:
Et quæcunque voles fugient tibi verba querenti;
Nec poteris, qui ſis, aut vbi, noſſe miſer.
Tum graue ſeruitium noſtræ cogere puellæ
Diſcere, & excluſum quid ſit abire domum.
Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum,
Aut cur ſim toto corpore nullus ego.
Nec tibi nobilitas poterit ſuccurrere amanti,
Neſcit amor priſcis cedere imaginibus.
Quod ſi parua tua dederis veſtigia culpæ,
Quàm citò de tanto nomine rumor eris!
Non ego tum potero ſolatia ferre roganti,
Cùm mihi nulla mei ſit medicina mali:
Sed pariter miſeri ſocio cogemur amore
Alter in alterius mutua flere ſinu.
Quare, quid poſſit mea Cynthia, deſine Galle
Quærere. non impune illa rogata venit.

VI.

NON *ego nunc Adria vereor mare noſcere tecum* Pag. 167.
Tulle, neque Ægæo ducere vela ſalo,
Cum quo Rhiphæos poſſim conſcendere montes;
Vlteriuſq́ domos vadere Memnonias.
Sed me complexæ remorantur verba puellæ,
Mutatoq́ graues ſæpe colore preces.
Illa mihi totis argutat noctibus ignes,
Et queritur nullos eſſe relicta deos.
Illa meam mihi iam ſe denegat: illa minatur,
Quæ ſolet irato triſtis amica viro.
His ego non horam poſſim durare querelis.
Ah pereat, ſi quis lentus amare poteſt.
An mihi ſit tanti doctas cognoſcere Athenas;
Atque Aſiæ veteres cernere diuitias:
Vt mihi deducta faciat conuicia puppi
Cynthia, & inſanis ora notet manibus?
Oſculaq́ oppoſito dicat ſibi debita vento,
Et nihil infido durius eſſe viro?
Tu patrui meritas conare anteire ſecures,
Et vetera oblitis iura refer ſociis.
Nam tua non ætas vnquam ceſſauit amori,
Semper at armatæ cura fuit patriæ:
Et tibi non vnquam noſtros puer iſte labores
Afferat, & lachrymis omnia nota meis.
Me ſine, quem ſemper voluit fortuna iacere,
Hanc animam extremæ reddere nequitiæ.
Multi longinquo periere in amore libenter,
In quorum numero me quoque terra tegat.
Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis.
Hanc me militiam fata ſubire volunt.
At tu ſeu mollis quà tendit Ionia, ſeu quà
Lydia Pactoli tingit arata liquor,
Seu pedibus terras, ſeu pontum carpere remis
Ibis, & accepti pars eris imperij,
Tum tibi ſi qua mei veniet non immemor hora,
Viuere me duro ſidere certus eris.

VII.

DVM *tibi Cadmeæ dicuntur, Pontice, Thebæ,* Pag. 173.
Armaq́ fraternæ triſtia militiæ,

Atque, ita ſim felix, primo contendis Homero,
Sint modò fata tuis mollia carminibus,
Nos, vt conſueuimus, noſtros agitamus amores,
Atque aliquid duram quærimus in dominam:
Nec tantum ingenio, quantum ſeruire dolori
Cogor, & ætatis tempora dura queri.
Hic mihi conteritur vitæ modus, hæc mea fama eſt,
Hinc cupio nomen carminis ire mei.
Me laudent doctæ ſolum placuiſſe puellæ,
Pontice, & iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.
Me legat aſſiduè poſt hæc neglectus amator,
Et proſint illi cognita noſtra mala.
Te quoque ſi certo puer hic conciuſſerit arcu,
Quod nolim noſtros te violaſſe deos:
Longè caſtra tibi, longè miſer agmina ſeptem
Flebis in æterno ſurda iacere ſitu:
Et fruſtra cupies mollem componere verſum,
Nec tibi ſubiiciet carmina ſerus Amor.
Tunc me non humilem mirabere ſæpe poetam:
Tunc ego Romanis præferar ingeniis:
Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulcro,
Ardoris noſtri magne poeta iaces.
Tu caue noſtra tuo contemnas carmina faſtu.
Sæpe venit magno fœnore tardus amor.

VIII.

T V *ne igitur demens? nec te mea cura moratur?*
Pag. 178. *An tibi ſum gelida vilior Illyria?*
Et tibi iam tanti, quicunque eſt iſte, videtur,
Vt ſine me vento quolibet ire velis?
Tu ne audire potes veſani murmura ponti?
Fortis & in dura naue iacere potes?
Tu pedibus teneris poſitas fulcire pruinas?
Tu potes inſolitas Cynthia ferre niues?
O vtinam hibernæ duplicentur tempora brumæ,
Et ſit iners tardis nauita Vergiliis,
Ne tibi Tyrrhena ſoluatur funis arena,
Néve inimica meas eleuet aura preces:
Atque ego non videam tales ſubſidere ventos,
Cùm tibi prouectas auferet vnda rates,
Et me defixum vacua patiatur in ora
Crudelem infeſta ſæpe vocare manu.
Sed, quocunque modo de me periura mereris,
Sit Galatæa tuæ non aliena viæ;
Vt te felici præuecta Ceraunia remo
Accipiat placidis Oricos æquoribus.
Nam me non vllæ poterunt corrumpere tedæ;
Quin ego, vita, tuo limine vera querar.
Nec me deficiet nautas rogitare citatos,
Dicite, quo portu clauſa puella mea eſt?
Et dicam, licet Athraciis conſidat in oris,
Et licet Eleis, illa futura mea eſt.
Hic erit, hic iurata manet, rumpantur iniqui.
Vicimus: aſſiduas non tulit illa preces.
Falſa licet cupidus deponat gaudia liuor:
Deſtitit ire nouas Cynthia noſtra vias.
Illi carus ego, & per me cariſſima Roma
Dicitur, & ſine me dulcia regna negat.
Illa vel anguſto mecum requieſcere lecto,
Et quocunque modo maluit eſſe mea,
Quàm ſibi dotatæ regnum vetus Hippodamiæ,
Et quas Elis opes antè pararat equis.
Quamuis magna daret, quamuis maiora daturus,
Non tamen illa meos fugit auara ſinus.
Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obſequio.
Sunt igitur Muſæ, neque amanti tardus Apollo.
Quis ego fretus amo: Cynthia rara mea eſt.
Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis:
Siue dies, ſeu nox venerit, illa mea eſt:
Nec mihi riualis certos ſubducet amores.
Iſta meam norit gloria caniciem.

IX.

D I C E B A M *tibi venturos irriſor amores,*
Nec tibi perpetuò libera verba fore. Pag. 185.
Ecce iaces, ſupplexq́; venis ad iura puellæ,
Et tibi nunc quouis imperat empta modo.
Non me Chaoniæ vincant in amore columbæ
Dicere, quos iuuenes quæque puella domet.
Me dolor, & lacrymæ meritò fecere peritum.
Atque vtinam poſito dicar amore rudis!
Quid tibi nunc miſero prodeſt graue dicere carmen?
Aut Amphioniæ mœnia flere lyra?
Plus in amore valet Mimnermi verſus Homero.
Carmina manſuetus lenia quærit Amor.
I quæſo, & triſtes iſtos compone libellos,
Et cane, quod quæuis noſſe puella velit.
Quid ſi non eſſet facilis tibi copia nunc? tu
Inſanus medio flumine quæris aquam.
Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni.
Hæc eſt venturi prima fauilla mali.
Tunc magis Armenias cupies accedere tigres,
Et magis infernæ vincula noſſe rotæ,
Quàm pueri toties arcum ſentire medullis,
Et nihil iratæ poſſe negare tuæ.
Nullus amor cuiquā faciles ita præbuit alas,
Vt non alterna preſſerit ille manu.
Nec te decipiat, quòd ſit ſatis illa parata.
Acrius illa ſubit Pontice, ſi qua tua eſt.
Quippe vbi non liceat vacuos ſeducere ocellos,
Nec vigilare alio nomine cedat Amor.
Qui non antè patet, donec cutis attigit oſſa.
Quiſquis es, aſſiduas aufuge blanditias.
Illis & ſilices, & poſſunt cedere quercus,
Nedum tu poſſis ſpiritus iſte leuis.
Quare, ſi pudor eſt, quamprimum errata fatere.
Dicere quo pereas ſæpe in amore iuuat.

X.

O iucunda quies, primo cùm teſtis amori Pag. 190.
Affueram veſtris conſcius in lacrymis!
O noctem meminiſſe mihi iucunda voluptas,
O quoties votis illa vocanda meis,
Cùm te complexa morientem Galle puella,
Vidimus, & longa ducere verba mora!
Quamuis labentes premeret mihi ſomnus ocellos,
Et medius cælo luna ruberet equis,
Non tamen à veſtro potui ſecedere luſu.
Tantus in alternis vocibus ardor erat.
Sed quoniam non es veritus concredere nobis:
Accipe commiſſæ munera lætitiæ.
Non ſolum veſtros didici reticere dolores.
Eſt quiddam in nobis maius amice fide.
Poſſum ego diuerſos iterum coniungere amantes,
Et dominæ tardas poſſum aperire fores,
Et poſſum alterius curas ſanare recentes,
Nec leuis in verbis eſt medicina meis.
Cynthia me docuit ſemper, quæcunque petenda,
Quæq́; cauenda forent. non nihil egit amor.
Tu caue ne triſti cupias pugnare puellæ,
Neve ſuperba loqui, neve tacere diu,
Neu ſi quid petiit, ingrata fronte negaris,

Nec tibi pro vano verba benigna cadant.
Irritata venit, quando contemnitur illa,
Nec meminit iuſtas ponere læſa minas.
At quo ſis humilis magis, & ſubiectus amori,
Hoc magis effectu ſæpe fruare bono.
Is poterit felix vna remanere puella,
Qui nunquam vacuo pectore liber erit.

XI.

Pag. 194. ECQVID *te medijs ceſſantem Cynthia Baijs,*
Qua iacet Herculeis ſemita littoribus,
Et modò Theſproti mirantem ſubdita regno
Proxima Miſenis æquora nobilibus,
Noſtri cura ſubit memores abducere noctes?
Ecquis in extremo reſtat amore locus?
An te neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis
Suſtulit è noſtris Cynthia carminibus?
Atque vtinam mage te remis confiſa minutis
Paruula Lucrina cymba moretur aqua:
Aut teneat clauſam tenui Teuthrantis in vnda
Alternæ facilis cedere lympha manu,
Quàm vacet alterius blandos audire ſuſurros
Molliter in tacito littore compoſitam:
Vt ſolet amoto labi cuſtode puella
Perfida, communes nec meminiſſe deos.
Non quia perſpecta non es mihi cognita fama,
Sed quod in hac omnis parte timetur amor.
Ignoſces igitur, ſi quid tibi triſte libelli
Attulerint noſtri: culpa timoris erit.
An mihi ſit maior caræ cuſtodia matris,
Aut ſine te vitæ cura ſit vlla meæ?
Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes,
Omnia tu noſtræ tempora lætitiæ.
Seu triſtis veniam, ſeu contrà lætus amicis:
Quicquid ero, dicam, Cynthia cauſſa fuit.
Tu modò quamprimum corruptas deſere Baias,
Multis iſta dabunt littora diſsidium.
Littora, quæ fuerunt caſtis inimica puellis:
Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ!

XII.

QVID *mihi deſidiæ non ceſſas fingere crimen,*
Quòd faciat nobis conſcia Roma moram?
Pag 198. *Tam multa illa meo diuiſa eſt millia lecto,*
Quantum Hypanis Veneto diſsidet Eridano.
Nec mihi conſuetos amplexu nutrit amores
Cynthia, nec noſtra dulcis in aure ſonat.
Olim gratus eram. non illo tempore cuiquam
Contigit, vt ſimili poſſet amare fide.
Inuidiæ fuimus. num te Deus obruit? an quæ
Lecta Prometheis diuidit herba iugis?
Non ſum ego, qui fueram. mutat via longa puellas.
Quantus in exiguo tempore fugit amor!
Nunc primum longas ſolus cognoſcere noctes
Cogor, & ipſe meis auribus eſſe grauis.
Felix qui potuit præſenti flere puellæ.
Non nihil aſperſis gaudet amor lacrymis.
Aut ſi deſpectus potuit mutare calores:
Sunt quoque tranſlato gaudia ſeruitio.
Mi neque amare aliam, neque ab hac deſiſtere fas eſt,
Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

XIII.

Pag. 202. TV, *quod ſæpe ſoles, noſtro lætabere caſu*
Galle, quod abrepto ſolus amore vaces.
At non ipſe tuas imitabor perfide voces.
Fallere te nunquam Galle puella velit.
Dum tibi deceptis augetur fama puellis,
Certus & in nullo quæris amore moram,
Perditus in quadam tardis palleſcere curis
Incipis, & primo lapſus adire gradu.
Hæc erit illarum contempti pœna doloris:
Multarum miſeras exiget vna vices.
Hæc tibi vulgares iſtos compeſcet amores:
Nec noua quærendo ſemper amicus eris.
Hæc ego non rumore malo, non augure doctus:
Vidi ego. me quæſo teſte negare potes?
Vidi ego te toto vinctum langueſcere collo,
Et flere iniectis Galle diu manibus,
Et cupere optatis animam deponere verbis,
Et quæ deinde meus celat, amice, pudor.
Non ego complexus potui diducere veſtros.
Tantus erat demens inter vtroſque furor.
Non ſic Aemonio Salmonida miſtus Enipeo
Tænarius facili preſsit amore deus:
Nec ſic cæleſtem flagrans amor Herculis Heben
Senſit in OEthæis gaudia prima iugis.
Vna dies omnes potuit præcurrere amantes:
Nam tibi non tepidas ſubdidit illa faces
Nec tibi præteritos paſſa eſt ſuccedere faſtus,
Nec ſinet abduci, te tuus ardor aget.
Nec mirum: cùm ſit Ioue digna, & proxima Ledæ,
Et Leda partu, gratior vna tribus.
Illa ſit Inachijs & blandior heroinis,
Illa ſuis verbis cogat amare Iouem,
Tu verò quoniam ſemel es periturus amore,
Vtere. non alio limine dignus eras.
Quæ tibi ſit felix, quoniam nouus incidit error:
Et quodcunque voles, vna ſit iſta tibi.

XIV.

TV *licet abiectus Tiberina molliter vnda* Pag. 207.
Lesbia Mentoreo vina bibas opere,
Et modò tam celeres mireris currere lintres,
Et modò tam tardas funibus ire rates,
Et nemus omne ſatas intendat vertice ſiluas,
Vrgetur quantis Caucaſus arboribus,
Non tamen iſta meo valeant contendere amori.
Neſcit amor magnis cedere diuitijs.
Nam ſiue optatam mecum trahit illa quietem:
Seu facili totum ducit amore diem:
Tunc mihi Pactoli veniunt ſub tecta liquores,
Et legitur rubris gemma ſub æquoribus:
Tum mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia reges:
Quæ maneant, dum me fata perire volent.
Nam quis diuitijs aduerſo gaudet amore?
Nulla mihi triſti præmia ſint Venere.
Illa poteſt magnas heroum infringere vires,
Illa etiam duris mentibus eſſe dolor:
Illa neque Arabium metuit tranſcendere limen,
Nec timet oſtrino Tulle ſubire toro,
Et miſerum toto iuuenem verſare cubili.
Quid releuant varijs ſerica textilibus?
Quæ mihi dum placata aderit non vlla verebor
Regna, nec Alcinoi munera deſpicere.

XV.

SÆPE *ego multa tuæ leuitatis dura timebam,* Pag. 210.

Hæc

Hæc tamen excepta Cynthia perfidia.
Aſpice me quanto rapiat fortuna periclo,
Tu tamen in noſtro lenta timore venis,
Et potes externos manibus componere crines,
Et longa faciem quærere deſidia:
Nec minus Eois pectus variare lapillis,
Vt formoſa novo quæ parat ire viro.
At non ſic Ithaci digreſſu mota Calypſo
Deſertis olim fleverat æquoribus.
Multos illa dies incomptis mœſta capillis
Sederat iniuſto multa locuta ſalo:
Et quamvis nunquam poſthac viſura, dolebat
Illa tamen longæ conſcia lætitiæ.
Alpheſibœa ſuos vlta eſt pro coniuge fratres,
Sanguinis & cari vincula rupit amor.
Nec ſic Æſoniden rapientibus anxia ventis
Hypſipyle vacuo conſtitit in thalamo.
Hypſipyle nullos poſt illos ſenſit amores,
Vt ſemel Æmonio tabuit hoſpitio.
Coniugis Evadne miſeros elata per ignes,
Occidit Argivæ fama pudicitiæ.
Quarum nulla tuos potuit convertere mores,
Tu quoque uti fieres nobilis hiſtoria.
Deſine iam revocare tuis periuria verbis
Cynthia, & oblitos parce movere deos.
Audax ah nimium, noſtro doliture periclo,
Si quid forte tibi durius inciderit.
Multa prius vaſto labentur flumina ponto,
Annus & inverſas duxerit antè vices,
Quàm tua ſub noſtro mutetur pectore cura,
Sis quodcunque voles, non aliena tamen,
Quam ne mihi viles iſti videantur ocelli,
Per quos ſæpe mihi credita perfidia eſt.
Hos tu iurabas, ſi quid mentita fuiſſes,
Vt tibi ſuppoſitis exciderent manibus.
Et contra magnum potes hos attollere ſolem?
Nec tremis admiſſæ conſcia nequitiæ?
Quis te cogebat multos pallere colores,
Et fletum invitis ducere luminibus?
Queis ego nunc pereo, ſimiles moriturus amantes?
O nullis tutum credere blanditiis!

XVI.

QVÆ fueram magnis olim patefacta triumphis
Pag. 216. Ianua Tarpeiæ nota pudicitiæ,
Cuius inaurati celebrarunt limina currus,
Captorum lacrymis humida ſupplicibus:
Nunc ego nocturnis potorum ſaucia rixis,
Pulſata indignis ſæpe queror manibus.
Et mihi non deſunt turpes pendere corollæ
Semper, & excluſi ſigna iacere faces:
Nec poſſum infames dominæ defendere noctes
Nobilis obſcœnis tradita carminibus.
Nec tamen illa ſuæ revocatur parcere famæ
Turpior, & ſecli vivere luxuria.
Has inter gravibus cogor deflere querelis
Supplicis à longis triſtior excubiis.
Ille meos nunquam patitur requieſcere poſtes
Arguta referens carmina blanditia:
Ianua vel domina penitus crudelior ipſa,
Quid mihi tam duris clauſa taces foribus?
Cur nunquam reſerata meos admittis amores,
Neſcia furtivas reddere mota preces?
Nullane finis erit noſtro conceſſa dolori?
Triſtis & in tepido limine ſomnus erit?
Me mediæ noctes, me ſidera prona iacentem,
Frigidaq; Eoo me dolet aura gelu:
Tu ſola humanos nunquam miſerata dolores
Reſpondes tacitis mutua cardinibus.
O utinam traiecta cava mea vocula rima,
Percuſſas dominæ vertat in auriculas!
Sit licet & ſaxo patientior illa Sicano,
Sit licet & ferro durior, & calybe:
Non tamen illa ſuos poterit compeſcere ocellos,
Surget & invitis ſpiritus in lacrymis.
Nunc iacet alterius felici nixa lacerto,
At mea nocturno verba cadunt Zephyro.
Sed tu ſola mei, tu maxima cauſſa doloris,
Victa meis nunquam ianua muneribus.
Te non ulla meæ læſit petulantia linguæ,
Quæ ſolet irato dicere tuta loco,
Vt me tam longa raucum patiare querela,
Sollicitas trivio pervigilare moras.
At tibi ſæpe novo deduxi carmina verſu,
Oſculaq; impreſſis nixa dedi gradibus.
Ante tuos quoties verti me perfida poſtes,
Debitaque occultis vota tuli manibus?
Hæc ille, & ſi qua miſeri novistis amantes,
Et matutinis obſtrepit alitibus.
Sic ego nunc dominæ vitiis, & ſemper amantis
Fletibus, æterna differor invidia.

XVII.

ET merito, quoniam potui fugiſſe puellam, Pag. 222.
Nunc ego deſertas alloquor halcyonas.
Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam,
Omniaq; ingrato littore vota cadunt.
Quinetiam abſenti proſunt tibi Cynthia venti,
Aſpice quàm ſævas increpat aura minas.
Nullane placatæ veniet fortuna procellæ?
Hæccine parva meum funus arena teget?
Tu tamen in melius ſævas converte querelas,
Sat tibi ſit pœnæ nox, & iniqua vada.
An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis?
Oſſaq; nulla tuo noſtra tenere ſinu?
Ah pereat, quicunque rates, & vela paravit
Primus, & invito gurgite fecit iter.
Non ne fuit levius dominæ pervincere mores?
Quamvis dura, tamen rara puella fuit:
Quàm ſic ignotis circundata litora ſilvis
Cernere, & optatos quærere Tyndaridas?
Illic ſi qua meum ſepelirent fata dolorem,
Vltimus & poſito ſtaret amore lapis:
Illa meo caros donaſſet funere crines,
Molliter & tenera poneret oſſa roſa:
Illa meum extremo clamaſſet pulvere nomen,
Vt mihi non ulla pondere terra foret.
At vos æquoreæ formoſa Doride natæ,
Candida felici ſolvite vela choro.
Si quando veſtras labens Amor attigit undas,
Manſuetis ſocio parcite littoribus.

XVIII.

HÆC certè deſerta loca, & taciturna querenti,
Et vacuum Zephyri poſſidet aura nemus. Pag 227.
Hic licet occultos proferre impunè dolores,
Si modò ſola queant ſaxa tenere fidem.
Vnde tuos primum repetam mea Cynthia faſtus?

Google

Quod mihi das flendi Cynthia principium?
Qui modò felices inter numerabar amantes,
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quid tantum merui? quæ te mihi carmina mutant?
An noua triſtitiæ cauſſa puella tua?
Sic mihi te referas leuis, vt non altera noſtro
Limine formoſos intulit vlla pedes.
Quamuis multa tibi dolor hic meus aſpera debet,
Non ita ſæua tamen venerit ira mea,
Vt tibi ſim merito ſemper furor, & tua flendo
Lumina deiectis turpia ſint lacrymis.
An quia parua damus mutato ſigna colore?
Et non vlla meo clamat in ore fides?
Vos eritis teſtes, ſi quos habet arbor amores,
Fagus, & Arcadio pinus amica deo.
Ah quoties teneras reſonant mea verba ſub vmbras,
Scribitur & veſtris Cynthia corticibus!
An tua quod peperit nobis iniuria curas,
Quæ ſolum tacitis cognita ſunt foribus?
Omnia conſueui timidus perferre ſuperba
Iuſſa, neque arguto facta dolore queri.
Pro quo diuini fontes, & frigida rupes,
Et datur inculto tramite dura quies,
Et quodcunque meæ poſſunt narrare querelæ,
Cogor ad argutas dicere ſolus aues.
Sed qualiſcunque es, reſonent tibi Cynthia ſiluæ,
Nec deſerta tuo nomine ſaxa vacent.

XIX.

Pag. 230. *N O N ego nunc triſtes vereor mea Cynthia manes,*
Nec moror extremo debita fata rogo,
Sed ne fortè tuo careat mihi funus amore:
Hic timor eſt ipſis durior exequiis.
Non adeo leuiter noſtris puer hæſit ocellis,
Vt meus oblito puluis amore vacet.
Illic Phylacides iucundæ coniugis heros
Non potuit cæcis immemor eſſe locis,
Sed, cupidus falſis attingere gaudia palmis,
Theſſalis antiquam venerat vmbra domum.
Illic quicquid ero, ſemper tua dicar imago.
Traiicit & fati littora magnus amor.
Illic formoſæ veniant chorus heroïnæ,
Quas dedit Argiuis Dardana præda viris,
Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma
Gratior, & tellus hoc ita iuſta ſinat:
Quamuis te longæ remorentur fata ſenectæ,
Cara tamen lacrymis oſſa futura meis:
Quæ tu viua mea poſſis ſentire fauilla,
Tum mihi non vllo mors ſit amara loco.
Quàm vereor, ne te contempto Cynthia buſto,
Abſtrahat è noſtro puluere iniquus amor,
Cogat & inuitam lacrymas ſiccare cadentes.
Flectitur aſſiduis certa puella minis.
Quare, dum licet, inter nos lætemur amantes.
Non ſatis eſt vllo tempore longus amor.

X X.

Pag. 234. *H O C pro continuo te Galle monemus amore,*
Id tibi ne vacuo defluat ex animo:
Sæpe imprudenti fortuna occurrit amanti.
Crudelis Minyis dixerit Aſcanius.
Eſt tibi non infra ſpeciem, non nomine diſpar,
Thiodamanteo proximus ardor Hylæ.
Hunc tu ſiue leges vmbroſæ flumina ſiluæ,
Siue Aniena tuos tinxerit vnda pedes,
Siue gigantea ſpatiabere littoris ora,
Siue vbicunque vago fluminis hoſpitio,
Nympharum cupidas ſemper defende rapinas.
Non minor Auſoniis eſt amor in Dryaſin.
Ne tibi ſit duros montes, & frigida ſaxa
Galle, neque expertos ſemper adire lacus:
Quæ miſer ignotis error perpeſſus in oris
Herculis indomito fleuerat Aſcanio.
Namque ferunt olim Pagaſæ naualibus Argo
Egreſſam, longè Phaſidos iſſe viam,
Et iam præteritis labentem Athamantidos vndis
Myſorum ſcopulis applicuiſſe ratem.
Hic manus heroum placidis vt conſtitit oris,
Mollia compoſita littora fronde tegit.
At comes inuicti iuuenis proceſſerat vltra
Raram ſepoſiti quærere fontis aquam.
Hunc duo ſectati fratres, Aquilonia proles,
Hunc ſuper & Zethes, hunc ſuper & Calais,
Oſcula ſuſpenſis inſtabant carpere palmis,
Oſcula & alterna ferre ſupina fuga.
Ille ſub extrema pendens ſecluditur ala,
Et volucres ramo ſubmouet inſidias.
Iam Pandioniæ ceſſet genus Orithyæ.
Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryaſin.
Hic erat Arganti Pega ſub vertice montis,
Grata domus nymphis humida Thyniaſin:
Quam ſupra nulla pendebant debita cura
Roſcida deſertis poma ſub arboribus,
Et circum irriguo ſurgebant lilia prato
Candida purpureis mixta papaueribus:
Quæ modò decerpens tenero pueriliter vngui,
Propoſito florem prætulit officio,
Et modò formoſis incumbens neſcius vndis
Errorem blandis tardat imaginibus.
Tandem haurire parat demiſſis flumina palmis,
Innixus dextro plena trahens humero.
Cuius vt accenſæ Dryades candore puellæ,
Miratæ ſolitos deſtituere choros,
Prolapſum leuiter facili traxere liquore.
Tum ſonitum rapto corpore fecit Hylas.
Cui procul Alcides iterat reſponſa, ſed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.
His ô Galle tuos monitus ſeruabis amores,
Formoſum nymphis credere viſus Hylam.

XXI.

T V, qui conſortem properas euadere caſum, Pag. 241.
Miles ab Etruſcis ſaucius aggeribus,
Quid noſtro gemitu turgentia lumina torques?
Pars ego ſum veſtræ proxima militiæ.
Sic te ſeruato poſſint gaudere parentes:
Hæc ſoror Acca tuis ſentiat è lacrymis,
Gallum per medios ereptum Cæſaris enſes,
Effugere ignotas non potuiſſe manus.
Et quicunque ſuper diſperſa inuenerit oſſa
Montibus Etruſcis, hæc ſciat eſſe mea.

XXII.

Q V A L I S, & vnde genus, qui ſint mihi Tulle penates, Pag. 242.
Quæris pro noſtra ſemper amicitia.
Si Peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulcra,
Italiæ duris funera temporibus,
Cùm Romana ſuos egit diſcordia ciues
(Sit mihi præcipuè puluis Etruſca dolor,
Tu proiecta mei perpeſſa es membra propinqui:
Tu nullo miſeri contegis oſſa ſolo)
Proxima ſuppoſito contingens Vmbria campo
Me genuit terris fertilis vberibus.

SEX. PROPERTII ELEGIARVM LIBER II.

ELEGIA I.

Pag. 244. QVAERITIS, vnde mihi toties ſcribantur amores,
Vnde meus veniat mollis in ora liber?
Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo:
Ingenium nobis ipſa puella facit.
Siue togis illam fulgentem incedere Cois,
Hoc totum è Coa veſte volumen erit.
Seu vidi ad frontem ſparſos errare capillos,
Gaudet laudatis ire ſuperba comis:
Siue lyræ carmen digitis percuſſit eburnis,
Miramur, faciles vt premat arte manus:
Seu cùm poſcentes ſomnum declinat ocellos,
Inuenio cauſſas mille poëta nouas:
Seu nuda erepto mecum luctatur amictu,
Tunc verò longas condimus Iliadas:
Seu quicquid fecit, ſiue eſt quodcunque locuta,
Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria.
Quod mihi ſi tantum, Mæcenas, fata dediſſent,
Vt poſſem heroas ducere in arma manus:
Non ego Titanas canerem, non Oſſan Olympo
Impoſitum, vt cæli Pelion eſſet iter:
Non veteres Thebas, nec Pergama nomen Homeri,
Xerxis & imperio bina coiſſe vada:
Regnáve prima Remi, aut animos Carthaginis altæ,
Cimbrorumq́; minas & benefacta Mari:
Belláque, réſque tui memorarem Cæſaris: & tu
Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.
Non quoties Mutinam, aut ciuilia buſta Philippos,
Aut canerem Siculæ claßica bella fugæ,
Euerſoſq́; focos antiquæ gentis Etruſcæ,
Et Ptolemæeæ littora capta Phari.
Aut canerem Aegyptum, & Nilum, cum tractus in vrbem
Septem captiuis debilis ibat aquis:
Aut regum auratis circundata colla catenis,
Actiaq́; in Sacra currere roſtra via:
Te mea muſa illis ſemper contexeret armis,
Et ſumpta, & poſita pace fidele caput.
Theſeus infernis, ſuperis teſtatur Achilles;
Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.
Sed neque Phlegræos Iouis, Enceladiq́; tumultus
Intonet anguſto pectore Callimachus:
Nec mea conueniunt duro præcordia verſu
Cæſaris in Phrygios condere nomen auos.
Nauita de ventis, de tauris narrat arator;
Enumerat miles vulnera, paſtor oues:
Nos contra anguſto verſamus prælia lecto.
Qua pote quiſque, in ea conterat arte diem.
Laus in amore mori: laus altera ſi datur, vno
Poſſe frui, fruar ô ſolus amore meo.
Si memini: ſolet illa leues culpare puellas,
Et totam ex Helena non probat Iliada.
Seu mihi ſint tangenda nouercæ pocula Phædræ,
Pocula priuigno non nocitura ſuo;
Seu mihi Circæo pereundum eſt gramine, ſiue
Colchis Colchiacis vrat ahena focis;
Vna meos quoniam prædata eſt fœmina ſenſus,
Ex hac ducentur funera noſtra domo.
Omnes humanos ſanat medicina dolores.
Solus amor morbi non amat artificem.
Tarda Philoctetæ ſanauit crura Machaon,
Phœnicis Chiron lumina Phillyrides:
Et deus extinctum Creßis Epidaurius herbis
Reſtituit patriis Androgeona focis:
Myſus & Aemonia iuuenis, qua cuſpide vulnus
Senſerat, hac ipſa cuſpide ſenſit opem.
Hoc ſi quis vitium poterit mihi demere, ſolus
Tantaleâ poterit tradere poma manu;
Dolia virgineis idem ille repleuerit vrnis,
Ne tenera aßidua colla grauentur aqua;
Idem Caucaſea ſoluet de rupe Promethei
Brachia, & à medio pectore pellet auem.
Quandocunque igitur vitam mea fata repoſcent,
Et breue in exiguo marmore nomen ero;
Mæcenas noſtræ ſpes inuidioſa iuuentæ,
Et vitæ & morti gloria iuſta meæ,
Si te forte meo ducet via proxima buſto,
Eſſeda cælatis ſiſte Britanna iugis,
Taliaq́; illacrymans mutæ iace verba fauillæ,
Huic miſero fatum dura puella fuit.

II.

LIBER eram, & vacuo meditabar viuere lecto, Pag. 254.
At me compoſita pace fefellit Amor.
Cur hæc in terris facies humana moratur?
Iuppiter ignoro priſtina furta tua.

[library stamp, illegible]

Fulua coma eſt, longæq; manus: & maxima toto
Corpore: & incedit vel Ioue digna ſoror,
Aut cum Dulichias Pallas ſpatiatur ad aras,
Gorgonis anguiferæ pectus operta comis,
Qualis & Iſchomache Lapithę genus heroïne,
Centauris medio grata rapina mero,
Mercurio & ſanctis fertur Bœbeidos vndis
Virgineum Brimo compoſuiſſe latus.
Cedite iam diuæ, quas paſtor viderat olim
Idæis tunicam ponere verticibus.
Hanc vtinam faciem nolit mutare ſenectus,
Etſi Cumææ ſecula vatis aget.

III.

Pag. 256. QVI *nullum tibi dicebas iam poſſe nocere,*
Hæſiſti, cecidit ſpiritus ille tuus.
Vix vnum potes infelix requieſcere menſem,
Et turpis de te iam liber alter erit.
Quærebam, ſicca ſi poſſet piſcis arena,
Nec ſolitus ponto viuere toruus aper,
Aut ego ſi poſſem ſtudiis vigilare ſeueris:
Differtur, nunquam tollitur vllus amor.
Nec me tam facies, quamuis ſit candida, cepit:
Lilia non domina ſunt magis alba mea,
Vt Mæotica nix minio ſi certet Ibero,
Vtq; roſæ puro lacte natant folia:
Nec de more comæ per leuia colla fluentes,
Non oculi, geminæ, ſidera noſtra, faces,
Nec ſi qua Arabio lucet bombyce puella:
Non ſum de nihilo blandus amator ego.
Quantum, quòd poſito formoſe ſaltat Iaccho,
Egit vt euantes dux Ariadna choros:
Et quantùm Aeolio cùm tentat carmina plectro,
Par Aganippeæ ludere docta lyræ,
Et ſua cum antiquæ committit ſcripta Corinnæ,
Carminaq; Erynnes non putat æqua ſuis.
Num tibi naſcenti primis, mea vita, diebus
Aridus argutum ſternuit omen Amor?
Hæc tibi contulerunt cæleſtia munera diui:
Hæc tibi ne matrem forte dediſſe putes.
Non non humani ſunt partus talia dona:
Iſta decem menſes non peperere bona.
Gloria Romanis vna es tu nata puellis.
Romana accumbes prima puella Ioui,
Nec ſemper nobiſcum humana cubilia viſes.
Poſt Helenam hæc terris forma ſecunda redit.
Hac ego nunc mirer ſi flagret noſtra iuuentus?
Pulchrius hac fuerat Troia perire tibi.
Olim mirabar, quòd tanti ad Pergama belli
Europæ atque Aſiæ cauſſa puella fuit:
Nunc Pari tu ſapiens, & tu Menelae fuiſti,
Tu quia poſcebas, tu quia lentus eras.
Digna quidem facies, pro qua vel obiret Achilles,
Vel Priamus: belli cauſſa probanda fuit.
Si quis vult fama tabulas anteire vetuſtas,
Hic dominam exemplo ponat in arte meam:
Siue illam Heſperiis, ſiue illam oſtendit Eois;
Vret & Eoos, vret & Heſperios.
His ſaltem vt tenear iam finibus, aut mihi ſi quis,
Acrius vt moriar, venerit alter amor.
Ac veluti primò taurus detrectat aratra,
Pòſt venit aſſueto mollis ad arua iugo:
Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces,
Dehinc domiti poſt hæc æqua, & iniqua ferunt.

Turpia perpeſſus vates eſt vincla Melampus,
Cognitus Iphicli ſubripuiſſe boues:
Quem non lucra, magis Pero formoſa coegit,
Mox Amythaonia nupta futura domo.

IV.

MVLTA *prius dominæ delicta queraris oportet.* Pag. 261.
Sæpe roges aliquid, ſæpe repulſus eas;
Et ſæpe immeritos corrumpas dentibus vngues,
Et crepitum dubio ſuſcitet ira pede.
Nequicquam perfuſa meis vnguenta capillis:
Ibat & expenſo planta morata gradu.
Non hic herba valet, non hic nocturna Cytæis,
Non Perimedæa gramina cocta manu.
Quippe vbi nec cauſſas, nec apertos cernimus ictus,
Vnde tamen veniant tot mala, cæca via eſt.
Non eget hic medicis, non lectis mollibus æger:
Huic nullum cæli tempus, & aura nocet.
Ambulat, & ſubito mirantur funus amici.
Sic eſt incautum, quicquid habetur Amor.
Nam cui non ego ſum fallaci præmia vati?
Quæ mea non decies ſomnia verſat amor?
Hoſtis ſi quis erit nobis, amet ipſe puellas:
Gaudeat in puero, ſi quis amicus erit.
Tranquilo tuta deſcendis flumine cymba.
Quid tibi tam parui littoris vnda nocet?
Alter ſæpe vno mutat præcordia verbo,
Altera vix ipſo ſanguine mollis erit.

V.

HOC *verum eſt, tota te ferri Cynthia Roma,* Pag. 264.
Et non ignota viuere nequitia?
Hoc merui ſperare? dabis mihi perfida pœnas.
Et nobis Aquilo Cynthia ventus erit.
Inueniam tamen è multis fallacibus vnam,
Quæ fieri noſtro carmine nota velit,
Nec mihi tam duris inſultet moribus, & te
Vellicet. heu ſero flebis amata diu.
Nunc eſt ira recens: nunc eſt diſcedere tempus.
Si dolor abfuerit, crede, redibit amor.
Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus vndæ,
Nec dubio nubes vertitur atra Noto,
Quàm facile irati verbo mutantur amantes.
Dum licet, iniuſto ſubtrahe colla iugo.
Nec tu non aliquid, ſed prima nocte, dolebis.
Omne in amore malum, ſi patiare, leue eſt.
At tu, per dominæ Iunonis dulcia iura,
Parce tuis animis, vita, nocere tibi.
Non ſolùm taurus ferit vncis cornibus hoſtem,
Verùm etiam inſtanti læſa repugnat ouis.
Nec tibi periuro ſcindam de corpore veſtes:
Nec mea præcluſas fregerit ira fores:
Nec tibi connexos iratus carpere crines,
Nec duris auſim lædere pollicibus.
Ruſticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat,
Cuius non hederæ circumiere caput.
Scribam igitur, quod non vnquam tua deleat ætas,
Cynthia, forma potens, Cynthia forma leuis.
Crede mihi, quamuis contemnas murmura famæ,
Hic tibi pallori Cynthia verſus erit.

VI.

NON *ita complebant Ephyreæ Laïdos ædeis,* Pag. 268

Ad

Ad cuius iacuit Græcia tota fores:
Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus luſit Erichthonius:
Nec quæ deletas potuit componere Thebas
Phryne, tam multis facta beata viris.
Quin etiam falſos fingis tibi ſæpe propinquos:
Oſcula nec deſunt qui tibi iure ferant.
Me iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt,
Me tener in cunis, & ſine voce puer:
Me lædit, ſi multa tibi dedit oſcula mater,
Me ſoror, & cum qua dormit, amica ſimul.
Omnia me lædent. timidus ſum. ignoſce timori.
Et miſer in tunica ſuſpicor eſſe virum.
His olim, vt fama eſt, vitiis ad prælia ventum eſt:
His Troiana vides funera principiis:
Aſpera Centauros eadem dementia iuſſit
Frangere in aduerſum pocula Pirithoum.
Cur exempla petam Graiûm? tu criminis auctor
Nutritus duro Romule lacte Lupæ:
Tu rapere intactas docuiſti impune Sabinas.
Per te nunc Romæ quidlibet audet Amor.
Felix Admeti coniux, & lectus Vlyſsis,
Et quæcunque viri femina limen amat!
Templa Pudicitiæ quid opus ſtatuiſſe puellis,
Si cuiuis nuptæ quidlibet eſſe licet?
Quæ manus obſcœnas depinxit prima tabellas,
Et poſuit caſta turpia viſa domo:
Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos,
Nequitiæq́; ſuæ noluit eſſe rudes.
Ah gemat in terris, iſta qui protulit arte
Iurgia ſub tacita condita lætitia.
Non, iſtis olim variabant tecta figuris,
Cùm paries nullo crimine pictus erat,
Sed non immerito velauit aranea fanum,
Et mala deſertos occupat herba deos.
Quos igitur tibi cuſtodes, quæ limina ponam,
Quæ nunquam ſupra pes inimicus eat?
Nam nihil inuitæ triſtis cuſtodia prodeſt:
Quam peccare pudet, Cynthia, tuta ſat eſt.

VII.

Pag. 273. G A V I S A *eſt certè ſublatam Cynthia legem:*
Qua quondam edicta, flemus vterque diu,
Ne nos diuideret. quamuis diducere amantes
Non queat inuitos Iuppiter ipſe duos.
At magnus Cæſar. ſed magnus Cæſar in armis.
Deuictæ gentes nil in amore valent.
Nam citiùs paterer caput hoc diſcedere collo,
Quàm poſſem nuptæ perdere in ore faces.
An ego tranſirem tua limina clauſa maritus
Reſpiciens vdis perdita luminibus?
Ah mea tum quales caneret tibi Cynthia ſomnos
Tibia, funeſta triſtior illa tuba?
Vnde mihi patriis natos præbere triumphis?
Nullus de noſtro ſanguine miles erit.
Quòd ſi vera meæ comitarem caſtra puellæ,
Non mihi ſat magnus Caſtoris iret equus.
Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hibernos lata Boryſthenidas.
Tu mihi ſolo places: placeam tibi Cynthia ſolus.
Hic erit & patrio ſanguine pluris amor.
Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica.
Semper amica mihi, ſemper & vxor eris.

VIII.

Pag 275. E R I P I T V R *nobis iam pridem cara puella,*

Et tu me lacrymas fundere amice vetas?
Nullæ ſunt inimicitiæ, niſi amoris, acerbæ.
Ipſum me iugula, lenior hoſtis ero.
Poſſum ego in alterius poſitam ſpectare lacerto?
Nec mea dicetur, quæ modò dicta mea eſt?
Omnia vertuntur, certè vertuntur amores.
Vinceris, aut vincis. hæc in amore rota eſt.

* * *

Magni ſæpe duces, magni cecidere tyranni:
Et Thebæ ſteterunt, altáque Troia fuit.
Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci!
Illa tamen nunquam ferrea dixit, Amo.
Ergo iam multos nimium temerarius annos,
Improba qui tulerim téque, tuamq́; domum,
Ecquando ire tibi liber ſum viſus? an vſque
In noſtrum iacies verba ſuperba caput?
Sic igitur prima moriere ætate Properti:
Sed morere; interitu gaudeat illa tuo.
Exagitet noſtros manes, ſectetur & vmbras,
Inſultetq́; rogis, calcet & oſſa mea.
Quid? non Antigones tumulo Bœotius Hæmon
Corruit ipſe ſuo ſaucius enſe latus?
Et ſua cum miſeræ permiſcuit oſſa puellæ,
Qua ſine Thebanam noluit ire domum?
Sed non effugies: mecum moriaris oportet:
Hoc eodem ferro ſtillet vterque cruor.
Quamuis iſta mihi mors eſt inhoneſta futura,
Mors inhoneſta quidem, tu moriere tamen.
Ille etiam abrepta deſertus coniuge Achilles
Ceſſare in tectis pertulit arma ſua.
Viderat ille fuga tractos in littore Achiuos,
Feruere & Hectorea Dorica caſtra face:
Viderat informem multa Patroclon arena
Porrectum, & ſparſas cæde iacere comas.
Omnia formoſam propter Briſeïda paſſus.
Tantus in erepto ſæuit amore dolor.
At poſtquam ſera captiua eſt reddita pœna,
Fortem illum Æmoniis Hectora traxit equis.
Inferior multo cùm ſim vel Marte, vel armis,
Mirum ſi de me iure triumphat Amor?

IX.

I S T E *quod eſt, ego ſæpe fui: ſed forſitan hora* Pag 280.
Hoc ipſo eiecto carior alter erit.
Penelope poterat bis denos ſalua per annos
Viuere, tam multis femina digna procis,
Coniugium falſa poterat differre Minerua,
Nocturno ſoluens texta diurna dolo:
Viſura & quamuis nunquam ſperaret Vlyſſem,
Illum expectando facta remanſit anus.
Nec non exanimem amplectens Briſeis Achillem
Candida veſana verberat ora manu:
Et dominum lauit mærens captiua cruentum,
Appoſitum flauiis in Simoenta vadis,
Fœdauitq́; comas, & tanti corpus Achillis,
Maximaq́; in parua ſuſtulit oſſa manu,
Quando tibi nec Peleus aderat, nec cærula mater,
Scyria nec viduo Deïdamia toro.
Tunc igitur veris gaudebat Græcia natis,
Tunc etiam felix inter & arma pudor.
At tu non vna potuiſti nocte vacare
Impia, non vnum ſola manere diem.
Quin etiam multo duxiſti pocula riſu.
Forſitan & de me verba fuere mala.

Digitized by Google

Hic etiam petitur, quæ te prius ipſe reliquit,
Dí faciant iſto capta fruare viro.
Hæc mihi vota tuam propter ſuſcepta ſalutem,
Cum capite hoc Stygiæ iam peterentur aquæ,
Et lectum flentes circumſtaremus amici,
Hic vbi tum (pro dij) perfida, quiſve fuit?
Quid ſi longinquos retinerer miles ad Indos?
Aut mea ſi ſtaret nauis in Oceano?
Sed vobis facile eſt verba, & componere fraudes,
Hoc vnum didicit fœmina ſemper opus.
Non ſic incerto mutantur flamine Syrtes,
Nec folia hiberno tam tremefacta Noto,
Quàm citò fœminea non conſtat fœdus in ira,
Siue ea cauſſa grauis, ſiue ea cauſſa leuis.
Nunc quoniam iſta tibi placuit ſententia, cedam.
Tela precor pueri promite acuta magis:
Figite certantes, atque hanc mihi ſoluite vitam.
Sanguis erit vobis maxima palma meus.
Sidera ſunt teſtes, & matutina pruina,
Et furtim miſero ianua aperta mihi,
Te nihil in vita nobis acceptius vnquam.
Nunc quoque eris, quamuis ſis inimica mihi,
Nec domina vlla meo ponet veſtigia lecto.
Solus ero, quoniam non licet eſſe tuum.
Atque vtinam, ſi forte pios eduximus annos,
Ille vir in medio fiat amore lapis,
Non ob regna magis diris cecidere ſub armis
Thebani media non ſine matre duces,
Quàm mihi ſi media liceat pugnare puella:
Mortem ego non fugiam morte ſubire tua.

X.

Pag. 286. S E D *tempus luſtrare alijs Helicona choreis,*
Et campum Hæmonio iam dare tempus equo.
Iam libet & fortes memorare ad prælia turmas,
Et Romana mei dicere caſtra ducis,
Quòd ſi deficiant vires, audacia certè
Laus erit. in magnis & voluiſſe ſat eſt.
Aetas prima canat Veneres, extrema tumultus.
Bella canam, quando ſcripta puella mea eſt.
Nunc volo ſubducto grauior procedere vultu:
Nunc aliam citharam me mea muſa docet.
Surge anima ex humili. iam carmina ſumite vires
Pierides magni nunc erit oris opus.
Iam negat Euphrates equitem poſt terga tueri
Parthorum, & Craſſos ſe tenuiſſe dolet.
India quin Auguſte tuo dat colla triumpho,
Et domus intacta te tremit Arabiæ.
Et ſi qua extremis tellus ſe ſubtrahit oris,
Sentiet illa tuas poſtmodo capta manus.
Hæc ego caſtra ſequar vates. tua caſtra canendo,
Magnus ero. ſeruent hunc mihi fata diem.
Vt caput in magnis vbi non eſt tangere ſignis,
Ponitur hic imos ante corona pedes:
Sic nos nunc inopes laudis conſcendere carmen,
Pauperibus ſacris vilia thura damus.
Nondum etiam Aſcræos norunt mea carmina fontes,
Sed modò Permeſſi flumine lauit Amor.

XI.

Pag. 289. S C R I B A N T *de te alij, vel ſis ignota, licebit.*
Laudet, qui ſterili ſemina ponit humo.
Omnia, crede mihi, tecum vno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies:
Et tua tranſilict contemnens oſſa viator,
Nec dicet, Cinis hic docta puella fuit.

XII.

Q V I C V N Q. *ille fuit, puerum qui pinxit Amorem,* Pag. 290.
Non ne putas miras hunc habuiſſe manus?
Is primum vidit, ſine ſenſu viuere amantes,
Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non fruſtra ventoſas addidit alas,
Fecit & humano corde volare deum.
Scilicet alterna quoniam iactamur in vnda,
Noſtraq; non vllis permanet aura locis.
Et meritò hamatis manus eſt armata ſagittis,
Et pharetra ex humero Gnoſia vtroque iacet.
Ante ferit quoniam, tuti quàm cernimus hoſtem,
Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.
In me tela manent, manet & puerilis imago,
Sed certè pennas perdidit ille ſuas.
Euolat, heu, noſtro quoniam de pectore nuſquam,
Aſsiduuſq; meo ſanguine bella gerit.
Quid tibi iucundum ſiccis habitare medullis?
Si pudor eſt, aliò traijce tela tua.
Intactos iſto ſatius tentare veneno.
Non ego, ſed tenuis vapulat vmbra mea:
Quam ſi perdideris, quis erit, qui talia cantet?
Hæc mea muſa leuis, gloria magna tua eſt:
Qui caput, & digitos, & lumina nigra puellæ,
Et canit, vt ſoleant molliter ire pedes.

XIII

N O N *tot Achæmenijs armantur Suſa ſagittis,*
Spicula quot noſtro pectore fixit Amor. Pag. 292.
Hic me tam graciles vetuit contemnere muſas,
Iuſsit & Aſcræum ſic habitare nemus;
Non vt Pieriæ quercus mea verba ſequantur,
Aut poſsim Iſmaria ducere valle feras:
Sed magis vt noſtro ſtupefiat Cynthia verſu.
Tunc ego ſim Inachio notior arte Lino.
Non ego ſum formæ tantum mirator honeſtæ,
Nec ſi qua illuſtres fœmina iactat auos.
Me iuuet in gremio doctæ legiſſe puellæ,
Auribus & puris ſcripta probaſſe mea.
Hæc vbi contigerint, populi confuſa valeto
Fabula: nam domina iudice tutus ero.
Quæ ſi fortè bonas ad pacem verterit aures,
Poſſum inimicitias tunc ego ferre Iouis.
Quandocunque igitur noſtros mors claudet ocellos,
Accipe quæ ſerues funeris acta mei.
Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa,
Nec tuba ſit fati vana querela mei:
Nec mihi tunc fulcro ſternatur lectus eburno,
Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.
Deſit odoriferis ordo mihi lancibus. adſint
Plebeij paruæ funeris exequiæ.
Sat mea, ſat magna eſt, ſi tres ſint, pompa libelli,
Quos ego Perſephonæ maxima dona feram.
Tu verò nudum pectus lacerata ſequaris,
Nec fueris nomen laſſa vocare meum:
Oſculaq; in gelidis pones ſuprema labellis,
Cùm dabitur Syrio munere plenus onyx.
Deinde, vbi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor,
Accipiat manes paruula teſta meos:

Et ſi

Digitized by Google

Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,
Quæ tegat extincti funeris vmbra locum.
Et duo ſint verſus: Qui nunc iacet horrida puluis,
Vnius hic quondam ſeruus Amoris erat.
Nec minus hæc noſtri noteſcet fama ſepulcri,
Quàm fuerant Phthij buſta cruenta viri.
Tu quoque, ſi quando venies ad fata, memento
Hoc iter, ad lapides cana veni memores.
Interea, caue, ſi nos aſpernata ſepultos.
Non nihil ad verum conſcia terra ſapit.
Atque vtinam primis animam me ponere cunis
Iuſſiſſet quæuis de tribus vna ſoror!
Nam quò tam dubiæ ſeruetur ſpiritus hora?
Neſtoris eſt viſus poſt tria ſæcla cinis.
Quis tam longæua minuiſſet fata ſenectæ
Gallicus Iliacis miles in aggeribus;
Non ille Antilochi vidiſſet corpus humari,
Diceret aut, ô mors cur mihi ſera venis?
Tu tamen amiſſo non nunquam flebis amico.
Fas eſt præteritos ſemper amare viros.
Teſtis, qui niueum quondam percuſſit Adonim
Venantem Idalio vertice, durus aper.
Illis formoſum lauiſſe paludibus, illuc
Diceris effuſa tu Venus iſſe coma.
Sed fruſtra mutos reuocabis Cynthia manes.
Nam mea quid poterunt oſſa minuta loqui?

XIV.

Pag. 299. NON ita Dardanio gauiſus Atrida triumpho eſt,
Cùm caderent magnæ Laomedontis opes:
Nec ſic errore exacto lætatus Vlyſſes,
Cùm tetigit caræ littora Dulichiæ:
Nec ſic Electra, ſaluum cùm aſpexit Oreſtem,
Cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror:
Nec ſic incolumem Minoïs Theſea vidit,
Dædaleum lino cùm duce rexit iter:
Quanta ego præterita collegi gaudia nocte.
Immortalis ero, ſi altera talis erit.
At, dum demiſſis ſupplex ceruicibus ibam,
Dicebar ſicco vilior eſſe lacu.
Nec mihi iam faſtus opponere quærit iniquos,
Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt.
Atque vtinam non tam ſero mihi nota fuiſſet
Conditio! cineri nunc medicina datur.
Ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis.
Scilicet inſano nemo in amore videt.
Hoc ſenſi prodeſſe magis. contemnite amantes.
Sic hodie veniet, ſi qua negauit heri.
Pulſabant alij fruſtra, dominamq; vocabant.
Mecum habuit poſitum lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior victoria Parthis:
Hæc ſpolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.
Magna ego donā tua figam Cytherea columna,
Taleq; ſub noſtro nomine carmen erit:
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ædes
Exuuias, tota nocte receptus amans.
Nunc ad te mea lux veniet mea littore nauis
Seruata: an medijs ſidat onuſta vadis?
Quod ſi forte aliqua nobis mutabere culpa,
Veſtibulum iaceam mortuus ante tuum.

XV.

Pag. 301. O me felicem, ô nox mihi candida, & ô tu
Lectule delicijs facte beate meis!
Quàm multa appoſita narramus verba lucerna!
Quantáque, ſublato lumine, rixa fuit!
Nam modò nudatis mecum eſt luctata papillis.
Interdum tunica duxit operta moram.
Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos
Ore ſuo, & dixit, Siccine lente iaces?
Quàm vario amplexu mutamus brachia, quantum
Oſcula ſunt labris noſtra morata tuis!
Non iuuat in cæco Venerem committere motu.
Si neſcis, oculi ſunt in amore duces.
Ipſe Paris nuda fertur periſſe Lacæna,
Cùm Menelao ſurgeret è thalamo:
Nudus & Endymion Phœbi cepiſſe ſororem
Dicitur, & nuda concubuiſſe dea.
Quòd ſi pertendens animo veſtita cubaris,
Sciſſa veſte meas experiere manus:
Quin etiam, ſi me vlterius prouexerit ira,
Oſtendes matri brachia læſa tuæ.
Nec dum inclinatæ prohibent te ludere mammæ.
Viderit hoc, ſi quam iam peperiſſe pudet.
Dum nos fata ſinunt, oculos ſatiemus amore.
Nox tibi longa venit, nec reditura dies.
Atque vtinam hærentes ſic nos vincire catena
Velles, vt nunquam ſolueret vlla dies.
Exemplo iuncta tibi ſint in amore columbæ,
Maſculus, & totum femina coniugium.
Errat, qui finem veſani quærit amoris.
Verus amor nullum nouit habere modum.
Terra prius falſo partu deludet arantes,
Et citius nigros Sol agitabit equos.
Fluminaq; ad caput incipient reuocare liquores,
Aridus & ſicco gurgite piſcis erit,
Quàm poſſim noſtros aliò transferre dolores.
Huius ero viuus, mortuus huius ero.
Quòd mihi ſi tecum tales concedere noctes
Illa velit, vita longus & annus erit.
Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis.
Nocte vna quiuis vel deus eſſe poteſt.
Qualem ſi cuncti vellent decurrere vitam,
Et preſſi multo membra iacere mero,
Non ferrum crudele eſſet, neque bellica nauis,
Nec noſtra Actiacum verteret oſſa mare:
Nec toties propriis circum oppugnata triumphis
Laſſa foret crines ſoluere Roma ſuos.
Hæc certè merito poterunt laudare minores.
Læſerunt nullos pocula noſtra deos.
Tu modo, dum licet, hunc fructum ne deſere vitæ.
Omnia ſi dederis, oſcula pauca dabis.
At veluti folia arentes liquere corollas,
Quæ paſſim calathis ſtrata natare vides:
Sic nobis, qui nunc magnum ſpiramus amantes,
Forſitan includet craſtina fata dies.

XVI.

PRAETOR ab Illyricis venit modò, Cynthia terris, Pag. 308.
Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
Non potuit ſaxo vitam poſuiſſe Cerauno?
Ah Neptune, tibi qualia dona darem!
Nunc ſine me plena fiunt conuiuia menſa:
Nunc ſine me tota ianua nocte patet.
Quare ſi ſapis, oblatas ne deſere meſſes,
Et ſtolidum pleno vellere carpe pecus.

Deinde, vbi conſumpto reſtabit munere pauper;
Dic, alias iterum nauiget Illyrias.
Cynthia non ſequitur faſces, nec curat honores.
Semper amatorum ponderat illa ſinus.
At tu nunc noſtro Venus ò ſuccurre dolori,
Rumpat vt aſsiduis membra libidinibus.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam?
Iuppiter, indigna merce puella perit.
Semper in Oceanum mittit me quærere gemmas,
Et iubet ex ipſa tollere dona Tyro.
Atque vtinam Romæ nemo eſſet diues, & ipſe
Straminea poſſet dux habitare caſa!
Nunquam venales eſſent ad munus amicæ;
Atque vna fieret cana puella domo.
Non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris,
Candida tam fœdo brachia fuſa viro;
Non quia peccaris, teſtor te; ſed quia vulgo
Formoſis leuitas ſemper amica fuit.
Barbarus excuſsis agitat veſtigia lumbis,
Et ſubito felix nunc mea regna tenet.
Aſpice quid donis Eriphyle inuenit amaris,
Arſerit & quantis nupta Creuſa malis.
Nullàne ſedabit noſtros iniuria fletus?
An dolor hic vitiis neſcit abeſſe ſuis?
Tot iam abiere dies, cùm me nec cura theatri,
Nec tetigit campi, nec mea Muſa iuuat.
Ah pudeat certe, pudeat: niſi forte, quod aiunt,
Turpis amor ſurdis auribus eſſe ſolet.
Cerne ducem, modò qui fremitu compleuit inani
Actia damnatis æquora militibus.
Hunc infamis amor verſis dare terga carinis
Iuſsit & extremo quærere in orbe fugam.
Cæſaris hæc virtus, & gloria Cæſaris hæc eſt.
Illa, qua vicit, condidit arma manu.
Sed quaſcunque tibi veſtes, quoſcunque ſmaragdos,
Quóſve dedit flauo lumine chryſolithos,
Hæc videam rapidas in vanum ferre procellas,
Quæ tibi terra velim, quæ tibi fiat aqua.
Non ſemper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter, & ſurda negligit aure preces.
Vidiſtin' toto ſonitus percurrere cœlo?
Fulminaq; æthereа deſiluiſſe domo?
Non hæc Pleiades faciunt, neq. aquoſus Orion:
Nec ſic de nihilo fulminis ira cadit.
Periuras tunc ille ſolet punire puellas,
Deceptus quoniam fleuit & ipſe deus.
Quare ne tibi ſit tanti Sidonia veſtis,
Vt timeas, quoties nubilus Auſter erit.

XVII.

Pag. 315. *Mentiri noctem, promiſsis ducere amantem,*
Hóc erit infectas ſanguine habere manus.
Horum ego ſum vates, quoties deſertus amaras
Expleui noctes fractus vtroque toro.
Vel tu Tantalea moueare ad flumina ſorte,
Vt liquor arenti fallat ab ore ſitim:
Vel tu Siſyphios licet admirere labores,
Difficile vt toto, monte voluat onus:
Durius in terris nihil eſt, quod viuat amante,
Nec, modò ſi ſapias, quod minus eſſe velis.
Quem modo felicem, inuidia admirante, ferebant,
Nunc decimo admittor vix ego quoque die.
Nunc iacere è duro corpus iuuat, impia, ſaxo,
Sumere & in noſtras trita venena manus.
Nec licet in triuiis ſicca requieſcere luna,
Aut per rimoſas mittere verba fores.
Quod quamuis ita ſit, dominam mutare cauebo,
Tum flebit, cùm in mè ſenſerit eſſe fidem.

XVIII.

Assidvae multis odium peperere querelæ, Pag. 317.
Frangitur in tacito fœmina ſæpe viro,
Si quid vidiſti, ſemper vidiſſe negato:
Aut ſi quid doluit forte, dolere nega.
Quid ſi iam canis ætas mea candeat annis?
Et faceret ſciſſas languida ruga genas?
At non Tithoni ſpernens Aurora ſenectam,
Deſertum Eoa paſſa iacere domo eſt.
Illum ſæpe ſuis decedens fouit in vlnis,
Quàm prius abiunctos ſedula lauit equos.
Illum ad vicinos cùm amplexa quieſceret Indos,
Maturos iterum eſt queſta redire dies.
Illa deos currum deſcendens dixit iniquos,
Inuitum & terris præſtitit officium;
Cui maiora ſenis Tithoni gaudia viui,
Quàm grauis, amiſſo Memnone, luctus erat.
Cum ſene non puduit talem dormire puellam,
Et canæ toties oſcula ferre comæ.
At tu etiam iuuenem odiſti me perfida, cùm ſis
Ipſa anus haud longa curua futura die.
Quin ego deminuo curam, quòd ſæpe Cupido
Huic malus eſſe ſolet, cui bonus ante fuit.
Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.
Vt natura dedit, ſic omnis recta figura.
Turpis Romano Belgicus ore color.
Illi ſub terris fiant mala multa puellæ,
Quæ mentita ſuas vertit inepta comas.
Deme, mi certe poteris formoſa videri.
Mi formoſa ſatis, ſi modo ſæpe venis.
An, ſi cæruleo quædam ſua tempora fuco
Tinxerit, idcirco cærula forma bona eſt?
Cum tibi nec frater, nec ſit tibi filius vllus.
Frater ego, & tibi ſim filius vnus ego.
Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus,
Nec nimis ornata fronte ſedere velis.
Credam ego narranti, noli committere, famæ,
Et terram rumor tranſilit, & maria.

XIX.

Etsi, me inuito, diſcedis Cynthia Roma, Pag. 318.
Lætor, quod ſine me deuia rura colis.
Nullus erit caſtis iuuenis corruptor in agris,
Qui te blanditiis non ſinat eſſe probam.
Nulla neque ante tuas orietur rixa feneſtras,
Nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit.
Sola eris, & ſolos ſpectabis Cynthia montes,
Et pecus, & fines pauperis agricolæ.
Illic te nulli poterunt corrumpere ludi,
Fanaq; peccatis plurima cauſſa tuis.
Illic aſsiduè tauros ſpectabis arantes,
Et vitem docta ponere falce comas:
Atque ibi rara feres inculto thura ſacello,
Hœdus vbi agreſtes corruet ante focos.
Protinus & nuda choreas imitabere ſura;

Omnia

Omnia ab externo ſint modò tuta viro.
Ipſe ego venabor: iam nunc me ſacra Dianæ
Suſcipere, & Veneri ponere vota iuuat.
Incipiam captare feras, & reddere pinu
Cornua, & audaces ipſe monere canes:
Non tamen, vt vaſtos auſim tentare leones,
Aut celer agreſtes comminus ire ſues.
Hæc igitur mihi ſit, lepores, audacia, molles
Excipere, & ſtricto figere auem calamo.
Qua formoſa ſuo Clitumnus flumina luco
Integit, & niueos abluit vnda boues.
Tu, quoties aliquid conabere, vita, memento
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec ſola poterunt auertere ſiluæ,
Nec vaga muſcoſis flumina fuſa iugis,
Quin ego in aſſidua mutem tua nomina lingua.
Abſenti nemo non nocuiſſe velit.

XX.

Pag. 325. *QVID fles abducta grauius Briſeide? quid fles*
Anxia captiua triſtius Andromacha?
Quídve mea de fraude deos inſana fatigas?
Quid quereris noſtram ſic cecidiſſe fidem?
Non tam nocturna volucris funeſta querela
Attica Cecropiis obſtrepit in foliis:
Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba
Sollicito lacrymans depluit à Sipylo.
Me licet aratis aſtringant brachia nodis;
Sint mea vel Danaes condita membra domo;
In te ego & aratas rumpam mea vita, catenas,
Ferratam Danaes tranſiliámque domum.
De te quodcunque, ad ſurdas mihi dicitur aures:
Tu modò ne dubita de grauitate mea.
Oſſa tibi iuro per matris, & oſſa parentis,
(Si fallo, cinis heu ſit mihi vterque grauis)
Me tibi ad extremas manſurum, vita, tenebras.
Ambos vna fides auferet, vna dies.
Quòd ſi nec nomen, nec me tua forma teneret;
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.
Septima iam plenæ deducitur orbita lunæ,
Cum de me, & de te compita nulla tacent.
Interea nobis non nunquam ianua mollis,
Non nunquam lecti copia facta tui.
Nec mihi muneribus nox vlla eſt empta beatis;
Quicquid eram, hoc animi gratia magna tui.
Cum te tam multi peterent, tu me vna petiſti.
Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ?
Tunc me vel tragicæ vexetis Erynnies, & me
Inferno damnes Æace iudicio;
Atque inter Tityi volucres mea pœna vagetur;
Tumque ego Siſyphio ſaxa labore geram.
Nec tu ſupplicibus me ſis venerata tabellis.
Vltima talis erit, quæ mea prima fides.
Hoc mihi perpetuo ius eſt, quòd ſolus amator
Nec cito deſiſto, nec temere incipio.

XXI.

Pag. 329. *AH quantum de me Panthi tibi pagina finxit;*
Tantum illi Pantho ne ſit amica Venus,
Sed tibi iam videor Dodona verior augur.
Vxorem ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes periere: nihil pudet? aſpice, cantat
Liber: tu nimium credula ſola iaces.
Et nunc inter eos tu ſermo es: te ille ſuperbus
Dicit ſe inuito ſæpe fuiſſe domi.
Diſpeream, ſi quicquam aliud, quàm gloria, de te
Quæritur. has laudes ille maritus habet.
Colchida ſic hoſpes quondam decepit Iaſon.
Eiecta eſt. tenuit namque Creuſa domum.
Sic à Dulichio iuuene eſt eluſa Calypſo.
Vidit amatorem pandere vela ſuum.
Ah nimium faciles aurem præbere puellæ,
Diſcite, deſertæ, non temere eſſe bonæ.
Huic quoque, qui reſtat, iampridem quæritur alter.
Experta in primo ſtulta cauere potes.
Nos quocunque loco, nos omni tempore tecum,
Siue ægra pariter, ſiue valente, ſumus.

XXII.

SCIS here mi multas pariter placuiſſe puellas, Pag. 311.
Scis, mihi Demophoon, multa venire mala.
Nulla meis fruſtra luſtrantur compita plantis.
O nimis exitio nata theatra meo!
Siue aliquis molli deducit candida geſtu
Brachia, ſeu varios incinit ore modos.
Interea noſtri quærunt ſibi vulnus ocelli,
Candida non tecto pectore ſi qua ſedet:
Siue vagi crines puris in frontibus errant,
Indica quos medio vertice gemma tenet.
Quæ ſi forte aliquid vultu mihi dura negarat,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.
Quæris Demophoon cur ſim tam mollis in omnes?
Quod quæris, quare non habet vllus amor?
Cur aliquis ſacris laniat ſibi brachia cultris?
Et Phrygis inſanos caditur ad numeros?
Vnicuique dedit vitium natura creato.
Mi fortuna aliquid ſemper amare dedit.
Me licet & Thamyræ cantoris fata ſequantur:
Nunquam ad formoſas, inuide, cæcus ero.
Sed, tibi ſi exiles videor tenuatus in artus:
Falleris: haud vnquam eſt culta labore Venus.
Percontere licet: ſæpe eſt experta puella
Officium tota nocte valere meum.
Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat arctos,
Et cælum noctu bis ſine rege fuit;
Nec tamen idcirco languens ad fulmina venit.
Nullus amor vires eripit ipſe ſuas.
Quid? cùm è complexu Briſeidos iret Achilles,
Num fugêre minus Theſſala tela Phryges?
Quid? ferus Andromachæ lecto cum ſurgeret Hector;
Bella Mycenææ non timuere rates?
Ille vel hic claſſes poterat, vel perdere muros.
Hic ego Pelides, hic ferus Hector ego.
Aſpice vti cælo modò ſol, modò luna miniſtret:
Sic etiam nobis vna puella parum eſt.
Altera me cupidis teneat, foueatque lacertis
Altera, ſi quando non ſinat eſſe locum,
Aut; ſi forte irata meo ſit facta miniſtro;
Vt ſciat eſſe aliam, quæ velit eſſe mea.
Nam melius duo defendunt retinacula nauem.
Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut, ſi es dura, nega; ſin es non dura, venito.

Quid iuuat in nullo pondere verba loqui?
Hic vnus dolor eſt ex omnibus acer amanti,
Speranti ſubito ſi qua venire negat.
Quanta illum toto verſant ſuſpiria lecto,
Cum recipi, quaſi non noverit illa, vetat!
Et rurſum puerum quærendo audita fatigat:
Quem, quæ ſcire timet, quærere plura iubet.

XXIII.

Pag. 337. *CVI fuit indocti fugienda hæc ſemita vulgi,*
Ipſa petita lacu nunc mihi dulcis aqua eſt.
Ingenuus quiſquam alterius dat munera ſeruo,
Vt commiſſa ſuæ verba ferat dominæ?
Et quærit toties, quænam nunc porticus illam
Integit? & campo quo mouet illa pedes?
Deinde vbi pertuleris, quos dicit fama labores
Herculis, vt ſcribat, muneris ecquid habes?
Cernere vti poſsis vultum cuſtodis amari,
Captus & immunda ſæpe latere caſa.
Quàm carè ſemel in toto mox vertitur anno:
Ah pereant, ſi quos ianua clauſa iuuat.
Contra reiecto quæ libera vadit amictu,
Cuſtodum & nullo ſepta timore, placet:
Cui ſæpe immundo Sacra conteritur via ſocco,
Nec ſinit eſſe moram, ſi quis adire velit.
Differet hæc nunquam, nec poſcet garrula, quæ te
Aſtrictus ploret ſæpe dediſſe pater.
Nec dicet, timeo: propera iam ſurgere, quæſo:
Infelix, hodie vir mihi rure venit.
Et quas Euphrates, & quas mihi miſit Orontes,
Me capiant. nolim furta pudica tori.
Libertas quoniam nulli iam reſtat amanti.
Nullus liber erit, ſi quis amare volet.

XXIV.

Pag. 340. *TV loqueris, cum ſis iam noto fabula libro,*
Et tua ſit toto Cynthia lecta foro.
Cui non his verbis aſpergat tempora ſudor,
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor?
Quòd ſi iam facilis ſpiraret Cynthia nobis;
Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput.
Nec ſic per totam infamis traducerer vrbem,
Vrerer & quamuis, nomine verba darem.
Quare ne tibi ſit mirum me quærere viles.
Parcius infamant. num tibi cauſſa leuis?
Et modò pauonis caudæ flabella ſuperbæ,
Et manibus dura frigus habere pila,
Et cupit iratum talos me poſcere eburnos,
Quæq; nitent ſacra vilia dona via.
Ac peream, ſi me iſta mouent diſpendia: ſed me
Fallaci dominæ iam pudet eſſe iocum.
Hoc erat in primis, quod me gaudere iubebas?
Tam te formoſam non pudet eſſe leuem:
Vna, aut altera nox nondum eſt in amore peracta,
Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.
Me modò laudabas, & carmina noſtra legebas.
Ille tuus pennas tam citò vertit amor?
Contendat mecum ingenio, contendat & arte,
In primis vna diſcat amare domo.
Si libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras,
Et tibi ab Heſperio mala dracone ferat.
Tetra venena libens, & naufragus ebibat vndas,
Et nunquam pro te deneget eſſe miſer.
Quos vtinam in nobis vita experiare labores,
Iam tibi de timidis iſte proteruus erit,
Qui nunc in tumidum iactando venit honorem,
Diſsidium vobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota Sibyllæ,
Non labor Alcidæ, non niger ille dies.
Tu mea compones, & dices: Oſſa Properti
Hæc tua ſunt. eheu tu mihi certus eras!
Certus eras eheu, quamuis nec ſanguine auito
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.
Nil ego non patiar, nunquam me iniuria mutat.
Ferre ego formoſam, nullum onus eſſe puto.
Credo ego non paucos iſta periiſſe figura:
Credo ego, ſed multos non habuiſſe fidem.
Paruo dilexit ſpatio Minoida Theſeus,
Phyllida Demophoon, hoſpes vterque malus.
Iam tibi Iaſonia nota eſt Medea carina.
Et modo ſeruato ſola relicta viro.
Dura eſt, quæ multis ſimulatum fingit amorem,
Et ſe plus vni ſi qua parare poteſt.
Noli nobilibus, noli conferre beatis.
Vix venit, extremo qui legat oſſa die.
Ii tibi nos erimus: ſed tu potius, precor, vt me
Demiſsis plangas pectora nuda comis.

XXV.

VNICA nata meo pulcherrima cura dolori, Pag. 345.
Excludit quoniam ſors mea ſæpe, veni.
Iſta meis fiet notiſsima forma libellis,
Calue tua venia, pace Catulle tua.
Miles depoſitis annoſus ſecubat armis:
Grandæuiq; negant ducere aratra boues:
Putris & in vacua requieſcit nauis arena:
Et vetus in templo bellica parma vacat.
At me ab amore tuo deducet nulla ſenectus,
Siue ego Tithonus, ſiue ego Neſtor ero.
Non ne fuit ſatius duro ſeruire tyranno;
Et gemere in tauro ſæue Perille tuo?
Gorgonis & ſatius fuit obdureſcere vultu;
Caucaſias etiam ſi pateremur aues?
Sed tamen obſiſtam. teritur rubigine mucro
Ferreus, & paruo ſæpe liquore ſilex.
At nullo dominæ teritur ſub limine amor, qui
Reſtat, & immerita ſuſtinet aure minas.
Vltro contemptus rogat, & peccaſſe fatetur
Læſus, & inuitis ipſe redit pedibus.
Tu quoque, qui pleno faſtus aſſumis amore,
Credule, nulla diu femina pondus habet.
An quiſquam in medijs perſoluit vota procellis?
Cum ſæpe in portu fracta carina natet?
Aut prius infecto depoſcit præmia curſu,
Septima quàm metam triuerit ante rota?
Mendaces ludunt flatus in amore ſecundi.
Si qua venit ſero, magna ruina venit.
Tu tamen interea, quamuis te diligat illa,
In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.
Namque in amore ſuo ſemper ſua maxima cuique
Neſcio quo pacto verba nocere ſolent.
Quamuis te perſæpe vocet, ſemel ire memento.
Inuidiam quod habet, non ſolet eſſe diu.
At, ſi ſæcla forent antiquis grata puellis,
Eſſem ego quod nunc tu. tempore vincor ego.
Non tamen iſta meos mutabunt ſæcula mores.
Vnuſquiſque ſua nouerit ire via.

At vos

At vos, qui officia in multos reuocatis amores,
Quantum ſic cruciat lumina veſtra dolor?
Vidiſtis pleno teucrem candore puellam,
Vidiſtis fuſco. ducit vterque color.
Vidiſtis quandam Argiua prodire figura,
Vidiſtis noſtra. vtraque forma rapit.
Illaq́; plebeio, vel ſit ſandycis amictu,
Hæc, atque illa mali vulneris vna via eſt.
Cùm ſatis vna tuis inſomnia portet ocellis,
Vna ſit & cuiuis femina multa mala.

XXVI.

Pag. 351. *Vidi ego te in ſomnis fracta, mea vita, carina*
Ionio laſſas ducere rore manus.
Et quæcunque in me fueras mentita, fateri,
Nec iam humore graues tollere poſſe comas:
Qualem purpureis agitatam fluctibus Hellen,
Aurea quam molli tergore vexit ouis.
Quàm timui, ne forte tuum mare nomen haberet,
Atque tua labens nauita fleret aqua.
Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cum Caſtore fratri,
Quæq; tibi excepi iam dea Leucothoe?
At tu vix primas extollens gurgite palmas,
Sæpe meum nomen iam peritura vocas.
Quòd ſi forte tuos vidiſſet Glaucus ocellos,
Eſſes Ionij facta puella maris;
Et tibi ob inuidiam Nereides increpitarent,
Candida Niſæe, cærula Cymothoe.
Sed tibi ſubſidio Delphinum currere vidi,
Qui, puto, Arioniam vexerat ante lyram.
Iamq; ego conabar ſummo me mittere ſaxo,
Cùm mihi diſcuſſit talia viſa metus.
Nunc admirentur, quòd tam mihi pulchra puella
Seruiat, & tota dicar in vrbe potens.
Non, ſi Cambyſæ redeant, & flumina Crœſi,
Dicat, ee noſtro ſurge poëta toro.
Nam mea cùm recitat, dicit ſe odiſſe beatos.
Carmina tam ſanctè nulla puella colit.
Multum in amore fides, multum conſtantia prodeſt,
Qui dare multa poteſt, multa & amare poteſt.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella,
Hanc ſequar, & fidos vna aget aura duos,
Vnum littus erit ſopitis, vnaq; tecto
Arbor, & ex vna ſæpe bibemus aqua.
Et tabula vna duos poterit componere amantes,
Prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit.
Omnia perpetiar, ſæuus licet vrgeat Eurus,
Velaq; in incertum frigidus Auſter agat,
Quicunque & venti miſerum vexaſtis Vlyſſem,
Et Danaûm Euboico littore mille rates,
Et qui mouiſtis duo littora, cùm rudis Argus
Dux erat ignoto miſſa columba mari.
Illa meis tantum non vnquam deſit ocellis,
Incendat nauem Iuppiter ipſe licet.
Certè iiſdem nudi pariter iactabimur oris,
Me licet vnda ferat, te modò terra tegat.
Sed non Neptunus tanto crudelis amori,
Neptunus fratri par in amore Iouis.
Teſtis Amymone, latices cùm ferret in arua,
Compreſſa, & Lernæ pulſa tridente palus.
Iam Deus amplexu votum perſoluit, at illi
Aurea diuinas vrna refudit aquas.
Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit,
Hic Deus & terras, & maria alta domat.
Crede mihi, nobis miteſcet Scylla, nec vnquam
Alternante vorans vaſta Charybdis aqua.
Ipſaque ſidera erunt nullis obſcura tenebris.
Purus & Orion, purus & Hædus erit.
Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpore vita,
Exitus hic nobis non inhoneſtus erit.

XXVII.

At vos incertam mortales funeris horam Pag. 359.
Quæritis, & qua ſit mors aditura via.
Quæritis & cælo Phœnicum inuenta ſereno,
Quæ ſit ſtella homini commoda, quæq́; mala.
Seu pedibus Parthos ſequimur, ſeu claſſe Britannos,
Et maris, & terræ cæca pericla viæ.
Rurſus & obiectum fletis capiti eſſe tumultum,
Cum Mauors dubias miſcet vtrinque manus.
Præterea domibus flammam, domibuſq; ruinam,
Neu ſubeant labris pocula nigra tuis.
Solus amans nouit, quando periturus, & à qua
Morte; neque hic Boreæ flabra, neque arma timet,
Iam licet & Stygia ſedeat ſub arundine remex,
Cernat & infernæ triſtia vela ratis,
Si modò clamantis reuocauerit aura puellæ,
Conceſſum nulla lege redibit iter.

XXVIII.

Ivpiter affectæ tandem miſerere puellæ. Pag. 360.
Tam formoſa tuum mortua crimen erit.
Venit enim tempus, quo torridus æſtuat aer,
Incipit & ſicco feruere terra cane.
Sed nec tam ardoris culpa eſt, neque crimina cæli,
Quàm, toties ſanctos non habuiſſe deos.
Hoc perdit miſeras, hoc perdidit ante puellas:
Quicquid iurarunt, ventus, & vnda rapit.
Num ſibi collatam doluit Venus? illa peræquè
Præ ſe formoſis inuidioſa dea eſt.
An contempta tibi Iunonis templa Pelaſga?
Palladis aut oculos auſa negare bonos?
Semper formoſa non noſtis parcere verbis.
Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.
Sed tibi, vexatæ per multa pericula vitæ,
Extremo veniet mollior hora die.
Io verſa caput primos mugiuerat annos:
Nunc dea, quæ Nili flumina vacca bibit.
Ino etiam prima terris ætate vagata eſt:
Hanc miſer implorat nauita Leucothoen.
Andromede monſtris fuerat deuota marinis:
Hæc eadem Perſei nobilis vxor erat.
Calliſto Arcadios errauerat vrſa per agros:
Hæc nocturna ſuo ſidere vela regit.
Quòd ſi forte tibi properarint fata quietem,
Illa ſepultura fata beata tuæ;
Narrabis Semelæ, quo ſis formoſa periclo:
Credet & illa ſuo docta puella malo.
Et tibi Mæonias inter Heroidas omnes
Primus erit, nulla non tribuente, locus.
Nunc, vtcunque potes, fato gere ſaucia morem,
Et deus, & durus vertitur ipſe dies.
Hoc tibi vel poterit coniux ignoſcere Iuno.
Frangitur & Iuno, ſi qua puella perit.
Deficiunt magico torti ſub carmine rhombi,
Et tacet extincto laurus adusta foco.
Et iam luna negat toties deſcendere cælo,

Nigraq́; funeſtum concidit omen auis.
Vna ratis fati noſtros portabit amores
Cærula ad infernos velificata lacus.
Si non vnius, quæſo miſerere duorum.
Viuam, ſi viuet: ſi cadet illa, cadam.
Pro quibus optatis ſacro me carmine damno.
Scribam ego, per magnum eſt ſalua puella Iouem.
Ante tuoſq́; pedes illa ipſa adoperta ſedebit,
Narrabitq́; ſedens longa pericla ſua.
Hæc tua Perſephone maneat clementia: nec tu
Perſephonæ coniux ſæuior eſſe velis.
Sunt apud infernos tot millia formoſarum:
Pulchra ſit in ſuperis ſcilicet vna locis.
Vobiſcum eſt Iope, vobiſcum candida Tyro,
Vobiſcum Europe, nec proba Paſiphae,
Et quot Troia tulit, vetus & quot Achaia formas,
Et Phœbi, & Priami diruta regna ſenis:
Et quæcunque erat in numero Romana puella,
Occidit: has omnes ignis auarus habet.
Nec forma æternum, aut cuiquam eſt fortuna perennis.
Longius, aut propius mors ſua quenque manet.
Tu quoniam es mea lux magno dimiſſa periclo,
Munera Dianæ debita redde choros.
Redde etiam excubias diuæ nunc, ante iuuencæ,
Votiuas noctes & mihi ſolue decem.

XXIX.

Pag. 368. Heſterna mea lux cùm potus nocte vagarer,
Nec me ſeruorum duceret vlla manus,
Obuia neſcio quot pueri mihi turba minuta
Venerat (hos vetuit me numerare timor)
Quorum alij faculas, alij retinere ſagittas,
Pars etiam viſa eſt vincla parare mihi.
Sed nudi fuerant: quorum laſciuior vnus,
Arripite hunc, inquit: nam bene noſtis eum.
Hic erat, hunc mulier nobis irata locauit.
Dixit, & in collo iam mihi nodus erat.
Hic alter iubet in medium propellere, & alter:
Iam[illegible], qui nos non putat eſſe deos.
Hæc te non mer[illegible] totas exſpectat in horas,
At tu neſcio quas q[illegible] inepte fores.
Quæ cum Sidoniæ nocturna lig[illegible]ina mitræ
Soluerit, atque oculos mouerit illa g[illegible]es,
Afflabunt tibi non Arabum de gramine odores,
Sed quos ipſe ſuis fecit Amor manibus.
Parcite iam fratres, iam certos ſpondet amores,
Et iam mandatam venimus ecce domum.
Atque ita me iniecto duxerunt rurſus amictu.
I nunc, & noctes diſce manere domi.
Manè erat, & volui, ſi ſola quieſceret illa,
Viſere. at in lecto Cynthia ſola fuit.
Obſtupui: non illa mihi formoſior vnquam
Viſa, neque oſtrina cùm fuit in tunica.
Ibat & hinc caſtæ narratum ſomnia Veſtæ,
Neu ſibi, neve mihi quæ nocitura forent.
Talis viſa mihi ſomno dimiſſa recenti.
Heu quantum per ſe candida forma valet!
Quid tu matutinus, ait, ſpeculator amicæ,
Me ſimilem veſtris moribus eſſe putas?
Non ego tam facilis: ſat erit mihi cognitus vnus,
Vel tu, vel ſi quis verior eſſe poteſt.
Apparent non vlla toro veſtigia preſſo,
Signa voluptatis, nec iacuiſſe duos.
Aſpice vt in toto nullus mihi corpore ſurgat
Spiritus, admiſſo notus adulterio.
Dixit, & oppoſita propellens ſuauia dextra,
Proſilit in laxa nixa pedem ſolea.
Sic ego tam ſancti cuſtode recludor amoris,
Ex illo felix nox mihi nulla fuit.

XXX.

Qvo fugis ah demens? nulla eſt fuga: tu licet vſque Pag. 373.
Ad Tanaim fugias, vſque ſequetur Amor.
Non, ſi Pegaſeo vecteris in aëra dorſo,
Nec, tibi ſi Perſei mouerit ala pedes:
Vel, ſi te ſectæ rapiant talaribus auræ,
Nil tibi Mercurij proderit alta via.
Inſtat ſemper Amor ſupra caput, inſtat amanti,
Et grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.
Excubat ille acer cuſtos, & tollere nunquam
Te patietur humo lumina capta ſemel.
Et iam ſi pecces, deus exorabilis ille eſt,
Si modò præſentes viderit eſſe preces.
Iſta ſenes licet accuſent conuiuia duri:
Nos modò propoſitum vita teramus iter,
Illorum antiquis onerentur legibus aures.
Hic locus eſt, in quo tibia docta ſones:
Quæ non iure vado Mæandri iacta nataſti,
Turpia cùm faceret Palladis ora tumor.
Nunc iam dura paras, Phrygias nunc ire per vndas,
Et petere Hyrcani littora nota maris,
Spargereq́; alterna communes cæde penates,
Et ferre ad patrios præmia dira lares.
Vna contentum pudeat me viuere amica?
Hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit.
Mi nemo obijciat. libeat tibi Cynthia mecum
Roſcida muſcoſis antra tenere iugis.
Illic aſpicies ſcopulis hærere ſorores,
Et canere antiqui dulcia furta Iouis,
Vt Semele eſt combuſtus, vt eſt deperditus Io,
Denique vt ad Troiæ tecta volarit auis.
Quòd ſi nemo exſtat, qui vicerit alitis arma,
Communis culpa cur reus vnus agor?
Nec tu virginibus reuerentia moueris ora:
Hic quoque non neſcit, quid ſit amare, chorus,
Si tamen Oeagri quædam compreſſa figura
Biſtonijs olim rupibus accubuit.
Hic vbi me prima ſtatuent in parte choreæ,
Et medius docta cuſpide Bacchus erit.
Tum capiti ſacros patiar pendere corymbos.
Nam ſine te noſtrum non valet ingenium.

XXXI.

Qvaeris cur veniam tibi tardior? aurea Phœbi Pag 377.
Porticus à magno Cæſare aperta fuit.
Tota erat in ſpeciem Pœnis digeſta columnis:
Inter quas Danai femina turba ſenis.
Hic equidem Phœbo viſus mihi pulchrior ipſo
Marmoreus tacita carmen hiare lyra.
Atque aram circum ſteterant armenta Myronis,
Quatuor artificis viuida ſigna boues.
Tum medium claro ſurgebat marmore templum,
Et patria Phœbo carius Ortygia.
Auro ſolis erat ſupra faſtigia currus,
Et valuæ Libyci nobile dentis opus.
Altera deiectos Parnaſſi vertice Gallos,
Altera mœrebat funera Tantalidos.

Deinde inter matrem deus ipſe, interq́ ſororem
Pythius in longa carmina veſte ſonat.

Quòd ſeu tu Graias, ſeu ſis imitata Sabinas,
Semper viue meo libera iudicio.

XXXII.

Pag. 380. QVI videt, is peccat; qui non te viderit, ergo
Non cupiet. facti crimina lumen habet.
Nam quid Prœneſtis dubias ô Cynthia ſortes?
Quid petis Æœi mœnia Telegoni?
Cúrve te in Herculeum deportant eſſeda Tybur?
Appia cur toties te via ducit anum?
Hoc vtinam ſpatiere loco, quocunque vagaris
Cynthia. ſed tibi me credere turba vetat,
Cum videt accenſis deuotam currere tedis
In nemus, & Triuiæ lumina ferre deæ.
Scilicet vmbroſis ſordet Pompeia columnis
Porticus aulæis nobilis Attalicis,
Et creber pariter platanis ſurgentibus ordo,
Flumina ſopito quæq́ Marone cadunt,
Et leuiter nymphis tota crepitantibus vrbe,
Cum ſubito Triton ore recondit aquam.
Falleris, iſta tui furtum via monſtrat amoris.
Non vrbem demens, lumina noſtra fugis.
Nil agis, inſidias in me componis inanes.
Tendis iners docto retia nota mihi.
Sed de me minus eſt. fama tibi ſcilicet pudica
Tanta tibi miſera, quanta mereris, erit.
Nuper enim de te noſtras me lædit ad aures
Rumor, & in tota non bonus vrbe fuit.
Sed tu non debes inimicæ credere linguæ.
Semper formoſis fabula pœna fuit.
Non tua deprenſo damnata eſt fama veneno.
Teſtis eris puras Phœbe videre manus.
Sin autem longo nox vna, aut altera luſu
Conſumpta eſt, non me crimina parua mouent.
Tyndaris externo patriam mutauit amore,
Et ſine decreto viua reducta domum eſt.
Ipſa venus quamuis corrupta libidine Martis,
Nec minus in cælo ſemper honeſta fuit.
Quamuis Ida Parin paſtorem dicat amaſſe,
Atque inter pecudes accubuiſſe deam:
Hoc & Hamadryadum ſpectauit turba ſororum,
Sileniq́ue ſenes, & pater ipſe chori.
Cum quibus Idæo legiſti poma ſub antro,
Suppoſita excipiens Naica dona manu.
An quiſquam in tanto ſtuprorum examine quærit,
Cur hæc tam diues? quis dedit? vnde dedit?
O nimium noſtro felicem tempore Romam,
Si contra mores vna puella facit.
Hæc eadem ante illam impune & Lesbia fecit.
Quæ ſequitur certè eſt inuidioſa minus.
Qui quærit Tatios veteres, duroſq́ Sabinos,
Hic poſuit noſtra nuper in vrbe pedem.
Tu prius & fluctus poteris ſiccare marinos,
Altaq́ mortali deligere aſtra manu,
Quàm facere, vt noſtræ nolint peccare puellæ.
Is mos Saturno regna tenente fuit,
Et cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem,
Et poſt antiquas Deucalionis aquas.
Dic mihi, quis potuit lectum ſeruare pudicum?
Quæ dea cum ſolo viuere ſola deo?
Vxorem quondam magni Minois, vt aiunt,
Corrupit torui candida forma bouis.
Nec minus ærato Danae circundata muro,
Non potuit magno caſta negare Ioui.

XXXIII.

TRISTIA iam redeunt iterum ſolennia nobis, Pag. 387.
Cynthia iam noctes eſt operata decem.
Atque vtinam Nilo pereat quæ ſacra tepente
Miſit matronis Inachis Auſoniis.
Quæ dea tam cupidos toties diuiſit amantes:
Quæcunque illa fuit, ſemper amara fuit.
Tu certe Iouis occultis in amoribus Io
Senſiſti, multas quid ſit inire vias,
Cum te iuſſit habere puellam cornua Iuno,
Et pecoris duro perdere verba ſono.
Ah quoties quernis læſiſti frondibus ora,
Manſiſti ſtabulis abdita paſta tuis.
An, quoniam agreſtem detraxit ab ore figuram
Iuppiter, idcirco facta ſuperba dea es?
An tibi non ſatis eſt fuſcis Ægyptus alumnis?
Cur tibi iam longa Roma petita via eſt?
Quidve tibi prodeſt, viduas dormire puellas?
Sed tibi, crede mihi, cornua rurſus erunt,
Aut nos è noſtra te ſæua fugabimus vrbe.
Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit.
At tu, quæ noſtro nimium placata dolore es,
Noctibus his vacui ter faciamus iter.
Non audis? & verba ſinis mea ludere, cùm iam
Flectant Icarij ſidera tarda boues?
Lenta bibis. mediæ nequeunt te frangere noctes:
An nondum eſt talos mittere laſſa manus?
Ah pereat quicunque meracas repperit vuas,
Corrupitq́ bonas nectare primus aquas.
Icare Cecropiis merito iugulate colonis,
Pampineus noſti quàm ſit amarus odor.
Tu quoque ô Eurytion vino centaure periſti,
Nec non Iſmario tu Polypheme mero.
Vino forma perit, vino corrumpitur ætas,
Vino ſæpe ſuum neſcit amica virum.
Me miſerum, vt multo nihil es mutata Lyæo:
Iam bibe, formoſa es: nil tibi vina nocent.
Cùm tua præpendent demiſſæ in pocula ſertæ,
Et mea deducta carmina voce legis.
Largius effuſo madeat tibi menſa Falerno,
Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter:
Eſt quiddam, quod vos quærere cogat amor:
Semper in abſentes felicior æſtus amantes:
Eleuat aſſiduos copia longa viros.

XXXIV.

CVR quiſquam faciem dominæ iam credat amico?
Sic erepta mihi pene puella mea eſt. Pag. 392.
Expertus dico. nemo eſt in amore fidelis.
Formoſam rarò non ſibi quiſque petit.
Polluit ille deus cognatos, ſoluit amicos,
Et bene concordes triſtia ad arma vocat.
Hoſpes in hoſpitium Menelao venit adulter.
Colchis & ignotum nonne ſecuta virum eſt?
Lynceu tu ne meam potuiſti tangere curam?
Perfide non ne tuæ tunc cecidere manus?
Quid ſi non conſtans illa, & tam certa fuiſſet!
Poſſes in tanto viuere flagitio?
Tu mihi vel ferro pectus, vel perde veneno;

A domina tantum te modò tolle mea.
Te ſocium vitæ, te corporis eſſe licebit,
Te dominum admiſſo rebus amice meis,
Lecto te ſolum, lecto te deprecor vno.
Riualem poſſum non ego ferre Iouem.
Ipſe meas ſolus, quod nil eſt, æmulor vmbras:
Stultus, quòd ſtulto ſæpe timore tremo.
Vna tamen cauſſa eſt, qua crimina tanta remitto,
Errabant multo quod tua verba mero.
Sed nunquam vitæ me fallet ruga ſeueræ.
Omnes iam norunt, quàm ſit amare bonum.
Lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores.
Solum te noſtros lætor adire deos.
Quid tua Socraticis tibi nunc ſapientia libris
Proderit? aut rerum dicere poſſe vias?
Aut quid Cretæi tibi proſunt carmina lecta?
Nil iuuat in magno veſter amore ſenex.
Tu ſatius memorem muſis imitere Philetam,
Et non inflati ſomnia Callimachi.
Nam rurſus licet Ætoli referas Acheloi
Fluxerit vt magno factus amore liquor,
Atque etiam, vt Phrygio fallax Mæandria campo
Errat, & ipſa ſuas decipit vnda vias,
Qualis & Adraſti fuerit vocalis Arion,
Triſtis ad Archemori funera victor equus:
Amphiaraæ nil proſunt fata quadrigæ,
Aut Capanei magno grata ruina Ioui.
Deſine & Æſchyleo componere verba cothurno,
Deſine, & ad molles membra reſolue choros.
Incipe iam anguſto verſus includere torno,
Inque tuos ignes dure poeta veni.
Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.
Deſpicit & magnos recta puella deos.
Sed non antè grauis taurus ſuccumbit aratro,
Cornua quàm validis hæſerit in laqueis.
Nec tu iam duros per te patieris amores:
Trux tamen à nobis antè domandus eris.
Harum nulla ſolet rationem quærere mundi,
Nec cur fraternis Luna laboret equis,
Nec ſi poſt Stygias aliquid reſtabit ad vndas,
Nec ſi conſulto fulmina miſſa tonent.

Aſpice me, cui parua domi fortuna relicta eſt,
Nullus & antiquo Marte triumphus aui,
Vt regnem mixtas inter conuiua puellas,
Hoc ego, quo tibi nunc eleuor, ingenio.
Me iuuet heſternis poſitum languere corollis,
Quem tetigit iactu certus ad oſſa deus:
Actia Virgilium cuſtodis littora Phœbi,
Cæſaris & fortes dicere poſſe rates,
Qui nunc Æneæ Troiani ſuſcitat arma,
Iactaque Lauinis mœnia littoribus.
Cedite Romani ſcriptores, cedite Graij.
Neſcio quid maius naſcitur Iliade.
Tu canis vmbroſi ſubter pineta Galeſi
Thyrſin, & attritis Daphnin arundinibus:
Vtque decem poſſint corrumpere mala puellam,
Miſſus & impreſſis hœdus ab vberibus.
Felix, qui viles pomis mercaris amores:
Huic licet ingratæ Tityrus ipſe canat.
Felix, intactum Corydon qui tentat Alexin
Agricolæ domini carpere delicias,
Quamuis ille ſua laſſus requieſcat auena,
Laudatur faciles inter Hamadryadas.
Tu canis Aſcræi veteris præcepta poetæ,
Quo ſeges in campo, quo virent vua iugo.
Tale facis carmen docta teſtudine, quale
Cynthius impoſitis temperat articulis.
Non tamen hæc vlli venient ingrata legenti,
Siue in amore rudis, ſiue peritus erit.
Nec minor his animis, aut ſi minor, ore canorus
Anſeris indocto carmine ceſſit olor.
Hæc quoque perfecto ludebat Iaſone Varro,
Varro Leucadiæ maxima flamma ſuæ.
Hæc quoque laſciui cantarunt ſcripta Catulli,
Lesbia queis ipſa notior eſt Helena.
Hæc etiam docti confeſſa eſt pagina Calui,
Cùm caneret miſeræ funera Quinctiliæ.
Et modo formoſa quàm multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lauit aqua?
Cynthia quin etiam verſu laudata Propertî:
Hos inter ſi me ponere fama volet.

SEX.

SEX. PROPERTII ELEGIARVM LIBER III.

ELEGIA I.

Pag. 404. CALLIMACHI *manes, & Coi ſacra Philetæ,*
In veſtrum, quæſo, me ſinite ire nemus.
Primus ego ingredior puro de fonte ſacerdos
Itala per Graios orgia ferre choros.
Dicite quo pariter carmen tenuaſtis in antro,
Quóve pede ingreßi, quámve bibiſtis aquam.
Ah valeat, Phœbum quicunque moratur in armis.
Exactus tenui pumice verſus eat,
Quò me fama leuat terra ſublimis, & à me
Nata coronatis muſa triumphat equis,
Et mecum in curru parui vectantur Amores,
Scriptorumq́ meas turba ſecuta rotas.
Quid fruſtra mißis in me certatis habenis?
Non datur ad Muſas currere lata via.
Multi Roma tuas laudes annalibus addent,
Qui finem imperij Bactra futura canent:
Sed, quod pace legas, opus hoc de monte ſororum
Detulit intacta pagina noſtra via.
Mollia Pegaſides veſtro date ſerta poetæ.
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi, quod viuo detraxerit inuida turba,
Poſt obitum duplici fœnore reddet honos,
Omnia poſt obitum fingit maiora vetuſtas.
Maius ab exequiis nomen in ora venit.
Nam quis equo pulſas abiegno noſceret arces?
Fluminaq́, Æmonio comminus iſſe viro?
Idæum Simoenta, Iouis cunabula parui?
Hectora per campos ter maculaſſe rotas?
Deiphobumq́, Helenumq́, & Polydamantas in armis?
Qualemcunque Parin vix ſua noſſet humus.
Exiguo ſermone fores nunc Ilion, & tu
Troia, bis OEtæi numine capta Dei.
Nec non ille tui caſus memorator Homerus
Poſteritate ſuum creſcere ſenſit opus.
Meque inter ſeros laudabit Roma nepotes.
Illum poſt cineres auguror eſſe diem.
Ne mea contempto lapis indicet oſſa ſepulcro,
Prouiſum eſt, Lycio vota probante deo.

II.

Pag. 410. CARMINIS *interea noſtri redeamus in orbem,*
Gaudeat vt ſolito tacta puella ſono.
Orphea detinuiſſe feras, & concita dicunt
Flumina Threïcia ſuſtinuiſſe lyra.
Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem
Sponte ſua in muri membra coiſſe ferunt.
Quin etiam Polypheme fera Galatea ſub Ætna
Ad tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur, nobis & Baccho, & Apolline dextro,
Turba puellarum ſi mea verba colit?
Quod non Tænariis domus eſt mihi fulta columnis:
Nec camera auratas inter eburna trabes,
Nec mea Phæacias æquant pomaria ſiluas;
Non operoſa rigat Martius antra liquor:
At Muſæ comites, & carmina cara legenti,
Et defeſſa choris Calliopea meis.
Fortunata meo ſi qua es celebrata libello:
Carmina erunt formæ tot monimenta tuæ.
Nam neque Pyramidum ſumptus ad ſidera ducti,
Nec Iouis Elei cælum imitata domus:
Nec Mauſolei diues fortuna ſepulchri
Mortis ab extrema conditione vacant.
Aut illis flamma, aut imber ſubducet honores,
Annorum aut ictu pondera victa ruent.
At non ingenio quæſitum nomen ab æuo
Excidet, ingenio ſtat ſine morte decus.

III.

VISVS *eram molli recubans Heliconis in vmbra,* Pag. 414.
Bellerophontei quà fluit humor equi,
Reges Alba tuos, & regum facta tuorum
Tantum operis neruis hiſcere poſſe meis:
Paruaq́ tam magnis admotam fontibus ora,
Vnde pater ſitiens Ennius ante bibit,
Et cecinit Curios fratres, & Horatia pila,
Regiaq́ Æmilia vecta trophæa rate,
Victriceſque moras Fabij pugnamq́ ſiniſtram
Cannenſem, & verſos ad pia vota deos,
Annibalemq́ lares Romana ſede fugantes,
Anſeris & tutum voce fuiſſe Iouem;
Cùm me Caſtalia ſpeculans ex arbore Phœbus,
Sic ait, aurata nixus ad antra lyra:
Quid tibi cum tali demens eſt flumine? quis te
Carminis heroi tangere iuſſit opus?

Non hic vlla tibi ſperanda eſt fama, Properti.
Mollia ſunt paruis prata terenda rotis,
Vt tuus in ſcamno iactetur ſæpe libellus,
Quem legat expectans ſola puella virum.
Cur tua præſcriptos euecta eſt pagina gyros?
Non eſt ingenij cymba grauanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas:
Tutus eris. medio maxima turba mari eſt.
Dixerat, & plectro ſedem mihi monſtrat eburno,
Quâ noua muſcoſo ſemita facta ſolo eſt.
Hic erat affixis viridis ſpelunca lapillis,
Pendebantq́; caui tympana pumicibus.
Ergo muſarum, & Sileni patris imago
Fictilis, & calami Pan Tegeæe tui.
Et Veneris dominæ volucres mea turba columbæ
Tingunt Gorgoneo punica roſtra lacu.
Diuerſæq́; nouem ſortitæ iura puellæ
Exercent teneras in ſua dona manus.
Hæc ederas legit in thyrſos, hæc carmina neruis
Aptat, & illa manu texit vtraque roſam.
E quarum numero me contigit vna dearum.
Vt reor à facie, Calliopea fuit.
Contentus niueis ſemper vectabere cygnis,
Nec te fortis equi ducet ad arma ſonus.
Nil tibi ſit rauco præconia claſſica cornu
Flare, nec Aonium cingere Marte nemus:
Aut quibus in campis Mariano prælia ſigno
Stent, & Teutonicas Roma refringat opes:
Barbarus aut Sueuo perfuſus ſanguine Rhenus
Saucia mœrenti corpora vectet aqua.
Quippe coronatos alienum ad limen amantes,
Nocturnæq́; canes ebria ſigna fugæ.
Vt per te clauſas ſciat excantare puellas,
Qui volet auſteros arte ferire viros.
Talia Calliope: lymphiſq́; à fonte petitis,
Ora Philetæa noſtra rigauit aqua.

IV.

Pag. 422. ARMA *deus Cæſar dites meditatur ad Indos,*
Et freta gemmiferi findere claſſe maris.
Magna viri merces. parat vltima terra triumphos:
Tigris, & Euphrates ſub tua iura fluent.
Sera, ſed Auſoniis veniet prouincia virgis:
Aſſueſcent Latio Parthica trophæa Ioui.
Ite agite expertæ bello date lintea proræ,
Et ſolitum armigeri ducite munus equi.
Omnia fauſta cano, Craſſos, cladeſq́; piate:
Ite, & Romanæ conſulite hiſtoriæ.
Mars pater, & ſacræ fatalia lumina Veſtæ,
Ante meos obitus ſit precor illa dies,
Qua videam ſpoliis onerato Cæſaris axe,
Ad vulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos,
Inq́; ſinu caræ nixus ſpectare puellæ
Incipiam, & titulis oppida capta legam,
Tela fugacis equi, & braccati militis arcus,
Et ſubter captos arma ſedere duces.
Ipſa tuam prolem ſerua Venus. hoc ſit in æuum,
Cernis ab Ænea quod ſupereſſe caput.
Præda ſit hæc illis, quorum meruere labores.
Mi ſat erit media plaudere poſſe via.

V.

Pag. 425. PACIS *amor deus eſt: pacem veneramur amantes:*
Stant mihi cum domina prælia dura mea.
Nec tamen inuiſo pectus mihi carpitur auro,
Nec bibit è gemma diuite noſtra ſitis.
Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur,
Nec miſer æra paro clade, Corinthe, tua.
O prima infelix fingenti terra Prometheo:
Ille parum cauti pectoris egit opus:
Corpora diſponens, mentem non vidit in arte.
Recta animi primum debuit eſſe via.
Nunc maris in tantum ventis iactamur, & hoſtem
Quærimus, atque armis nectimus arma noua.
Haud vllas portabis opes Acherontis ad vndas:
Nudus ad infernas ſtulte vehere rates.
Victor cum victis pariter miſcebitur vmbris.
Conſule cum Mario capte Iugurtha ſedes.
Lydus Dulichio non diſtat Crœſus ab Iro.
Optima mors, parca quæ venit apta die.
Me iuuat in prima coluiſſe Helicona iuuenta,
Muſarumq́; choris implicuiſſe manus.
Me iuuat & multo mentem vincire Lyæo,
Et caput in verna ſemper habere roſa.
Atque vbi iam Venerem grauis interceperit ætas,
Sparſerit & nigras alba ſenecta comas;
Tum mihi naturæ libeat perdiſcere mores,
Quis deus hanc mundi temperet arte domum:
Qua venit exoriens, qua deficit, vnde coactis
Cornibus in plenum menſtrua luna redit:
Vnde ſalo ſuperant venti, quid flamine captet
Eurus, & in nubes vnde perennis aqua:
Sit ventura dies, mundi quæ ſubruat arces:
Purpureus pluuias cur bibat arcus aquas:
Aut cur Perrhæbi tremuere cacumina Pindi,
Solis & atratis luxerit orbis equis:
Cur ſerus verſare boues, & plauſtra Bootes,
Pleiadum ſpiſſo cur coit igne chorus:
Curve ſuos fines altum non exeat æquor,
Plenus & in partes quattuor annus eat:
Sub terris ſint iura deûm, & tormenta gigantum.
Tiſiphones atro ſi furit angue caput:
Aut Alcmæoniæ furiæ, aut ieiunia Phinei;
Num rota, num ſcopuli, num ſitis inter aquas:
Num tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem:
An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes,
Et timor haud vltra, quàm rogus, eſſe poteſt.
Exitus hic vitæ ſupereſt mihi. vos quibus arma
Grata magis, Craſſi ſigna referte domum.

VI.

DIC *mihi de noſtra, quæ ſentis, vera puella:* Pag. 433.
Sic tibi ſint dominæ Lygdame lenta iuga.
Dum me lætitia tumefactum fallis inani,
Hæc referens, quæ me credere velle putas.
Omnis enim debet ſine vano nuntius eſſe,
Maioremq́; timens ſeruus habere fidem.
Nunc mihi, ſi qua tenes, ab origine dicere prima
Incipe. ſuſpenſis auribus iſta bibam.
Siccine eam incomptis vidiſti flere capillis?
Illius ex oculis multa cadebat aqua?
Nec ſpeculum ſtrato vidiſti Lygdame lecto?
Ornabat niueas nullane gemma manus?
Ac mœſtam teneris veſtem pendere lacertis?
Scriniaq́; ad lecti clauſa iacere pedes?
Triſtis erat domus, & triſtes ſua penſa miniſtræ

Carpebant, medio nebat & ipſa loco?
Humidaq́ impreſſa ſiccabat lumina lana?
Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono?
Hæc te teſte mihi promiſſa eſt Lygdame merces?
Eſt pœnæ ſeruo rumpere teſte fidem.
Ille poteſt nullo miſeram me linquere facto?
Æqualem nulla dicere habere domo?
Gaudet me vacuo ſolam tabeſcere lecto?
Si placet, inſultet Lygdame morte mea.
Non me moribus illa, ſed herbis improba vicit:
Staminea rhombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ,
Et lecta exectis anguibus oſſa trahunt,
Et ſtrigis inuenta per buſta iacentia plumæ,
Cinctaq́ funeſto lanea vitta viro.
Si non vana canunt mea ſomnia, Lygdame teſtor:
Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.
Putris & in vacuo texetur aranea lecto:
Noctibus illorum dormiet ipſa Venus.
Quæ tibi ſi veris animis eſt queſta puella,
Hac eadem rurſus Lygdame curre via,
Et mea cum multis lacrymis mandata reporta,
Iram, non fraudes, eſſe in amore meo.
Me quoque conſimili impoſitum torquerier igni,
Iurabo & bis ſex integer eſſe dies.
Quòd mihi ſi tanto felix concordia bello
Extiterit, per me Lygdame liber eris.

VII.

Pag. 438. ERGO NE *ſolicitæ tu cauſſa pecunia vitæ es,*
Per te immaturum mortis adimus iter.
Tu vitiis hominum crudelia pabula præbes,
Semina curarum de capite orta tuo.
Tu Pætum ad Pharios tendentem lintea portus
Obruis inſano terq́ quaterq́ mari.
Nam dum te ſequitur, primo miſer excidit æuo,
Et noua longinquis piſcibus eſca natat:
Et mater non iuſta piæ dare debita terræ,
Nec pote cognatos inter humare rogos.
Sed tua nunc volucres aſtant ſuper oſſa marinæ,
Nunc tibi pro tumulo Carpathium omne mare.
Infelix Aquilo, raptæ timor Orithyiæ,
Quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut quidnam fracta gaudes Neptune carina?
Portabat ſanctos alueus ille viros.
Pæte quid ætatem numeras? quid cara natanti
Mater in ore tibi eſt? non habet vnda deos.
Nam tibi nocturnis ad ſaxa ligata procellis
Omnia detrito vincula fune cadunt.
Sunt Agamemnonias teſtantia littora curas,
Quæ notat Argynni pœna natantis aquæ.
Hoc iuuene amiſſo, claſſem non ſoluit Atrides,
Pro qua mactata eſt Iphigenia mora.
Reddite corpus humo; poſitaq́ in gurgite vita,
Pætum ſponte tua vilis arena tegas.
Et quoties Pæti tranſibit nauta ſepulcrum,
Dicat, & audaci tu timor eſſe potes.
Ite rates curuæ, & leti contexite cauſſas:
Iſta per humanas mors venit acta manus:
Terra parum fuerat fatis: adiecimus vndas.
Fortunæ miſeras auximus arte vias.
Anchora te teneat, quem non tenuere penates?
Quid meritum dicas, cui ſua terra parum eſt?
Ventorum eſt, quodcunque paras. haud vlla carina
Conſenuit. fallit portus & ipſe fidem.
Natura inſidians pontum ſubſtrauit auaris,
Vt tibi ſuccedat, vix ſemel eſſe poteſt.
Saxa triumphales fregere Caphærea puppes,
Naufraga cum vaſto Græcia tracta ſalo eſt.
Paullatim ſociûm iacturam fleuit Vlyſſes,
In mare cui ſoli non valuere doli.
Quod ſi contentus patrio boue verteret agros,
Verbaq́ duxiſſet pondus habere mea:
Viueret ante ſuos dulcis conuiua penates,
Pauper, at in terra nil vbi flere poteſt.
Non tulit hic Pætus ſtridorem audire procellæ,
Et duro teneras lædere fune manus.

*

Sed thyæ calamo, aut Oricia terebintho
Effultum pluma verſicolore caput.
Huic fluctus viuo radicitus abſtulit vngues,
Et miſer inuiſam traxit hiatus aquam.
Hunc paruo ferri vidit nox improba ligno.
Pætus vt occideret, tot coiere mala.
Flens tamen extremis dedit hæc mandata querelis,
Cùm moribunda niger clauderet ora liquor.
Di, maris Ægæi quos ſunt penes æquora, venti,
Et quæcunque meum degrauat vnda caput,
Quò rapitis miſeros primæ lanuginis annos?
Attulimus longas in freta veſtra manus.
Ah miſer Alcyonum ſcopulis adfligar acutis:
In me cæruleo fuſcina ſumpta deo eſt.
At ſaltem Italiæ regionibus euehat æſtus.
Hoc de me ſat erit, ſi modo matris erit.
Subtrahit hæc fantem torta vertigine fluctus,
Vltima quæ Pæto voxq́ diesq́ fuit.
O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ,
Et tu materno tacta dolore Thetis,
Vos decuit laſſo ſupponere brachia mento:
Non poterat veſtras ille grauare manus.
At tu ſæue Aquilo nunquam mea vela videbis.
Ante fores dominæ condar oportet iners.

VIII.

DVLCIS *ad extremas fuerat mihi rixa lucernas,* Pag. 448.
Vocis & inſanæ tot maledicta tuæ,
Cùm furibunda mero menſam propellis, & in me
Proiicis inſana cymbia plena manu.
Tu vero noſtros audax inuade capillos,
Et mea formoſis vnguibus ora nota:
Tu minitare oculos ſubiecta exurere flamma.
Fac mea reſciſſo pectora nuda ſinu.
Nimirum veri dantur mihi ſigna caloris.
Nam ſine amore grauis fœmina nulla dolet.
Quæ mulier grauida iactat conuicia lingua,
Et Veneris magnæ voluitur ante pedes,
Cuſtodum gregibus quæ circa ſtipat euntem,
Seu ſequitur medias, Mænas vt acta, vias,
Seù timidam crebro dementia ſomnia terrent,
Seu miſeram in tabula picta puella mouet:
His ego tormentis animi ſum verus aruſpex:
Has didici certo ſæpe in amore notas.
Non eſt certa fides, quam non iniuria verſat.
Hoſtibus eueniat lenta puella meis.
In morſo æquales videant mea vulnera collo.
Me doceat liuor mecum habuiſſe meam.
Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem,
Siue meas lacrymas, ſiue videre tuas:

Tecta ſuperciliis ſi quando verba remittis,
Aut tua cum digitis ſcripta ſilenda notas.
Odi ego quos nunquam pungunt ſuſpiria ſomnos.
Semper in iratam pallidus eſſe velim.
Dulcior ignis erat Paridi, cum grata per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre ſua.
Dum vincunt Danai, dum reſtat barbarus Hector,
Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.
Aut tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
Gaude, quòd nulla eſt æque formoſa. doleres,
Si qua foret, nunc ſis iure ſuperba licet.
At tibi, qui noſtro nexiſti retia lecto,
Sit ſocer æternum, nec ſine matre domus:
Cui nunc ſi qua data eſt furandæ copia noctis,
Offenſa illa mihi, non tibi amica dedit.

IX.

Pag. 453.
MÆCENAS *eques Etruſco de ſanguine regum,*
Intra fortunam qui cupis eſſe tuam,
Quid me ſcribendi tam vaſtum mittis in æquor?
Non ſunt apta meæ grandia vela rati.
Turpe eſt, quod nequeas capiti committere pondus,
Et preſſum inflexo mox dare terga genu.
Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta,
Fama nec ex æquo ducitur vlla iugo.
Gloria Lyſippo eſt, animoſa effingere ſigna:
Exactis Calamis ſe mihi iactat equis.
In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Appelles:
Parrhaſius parua vindicat arte locum.
Argumenta magis ſunt Mentoris addita formæ:
At Myos exiguum flectit acanthus iter.
Phidiacus ſigno ſe Iuppiter ornat eburno:
Praxitelem propria vindicat arte lapis.
Eſt quibus Elea concurrit palma quadriga:
Eſt, quibus in celeres gloria nata pedes.
Hic ſatus ad pacem, hic caſtrenſibus vtilis armis.
Naturæ ſequitur ſemina quiſque ſuæ.
At tua, Mæcenas, vitæ præcepta recepi,
Cogor & exemplis te ſuperare tuis.
Cum tibi Romano dominas in honore ſecures,
Et liceat medio ponere iura foro.
Vel tibi Medorum pugnaces ire per hoſtes,
Atque onerare tuam fixa per arma domum;
Et tibi ad effectum vires det Cæſar, & omni
Tempore tam faciles inſinuentur opes:
Parcis & in tenues humilem te colligis vmbras.
Velorum plenos ſubtrahis ipſe ſinus.
Crede mihi magnos æquabunt iſta Camillos
Iudicia, & venies tu quoque in ora virûm:
Cæſaris & famæ veſtigia iuncta tenebis.
Mæcenatis erunt vera trophæa, fides.
Non ego veliſera tumidum mare findo carina:
Tota ſub exiguo flumine noſtra mora eſt.
Non flebo in cineres arcem ſediſſe paternos
Cadmi, nec ſemper prælia clade pari:
Nec referam Scæas, & Pergama, Apollinis arces,
Et Danaûm decimo vere rediſſe rates;
Mœnia cum Graio Neptunia preſſit aratro
Victor Palladiæ ligneus artis equus.
Inter Callimachi ſat erit placuiſſe libellos,
Et cecinſſe modis dure poeta tuis.
Hæc curent pueri, hæc curent ſcripta puellæ;
Meq; deum clament, & mihi ſacra ferant.

Te duce vel Iouis arma canam, cæloq; minantem
Cæum, & Phlegræis Oromedonta iugis:
Celſaque Romanis decerpta palatia tauris
Ordiar, & cæſo mœnia firma Remo,
Eductoſq; pares ſiluestri ex vbere reges:
Creſcet & ingenium ſub tua iuſſa meum:
Proſequar & currus vtroque ab littore ouantes
Parthorum aſtutæ tela remiſſa fugæ:
Caſtraq; Peluſi Romano ſubruta ferro,
Antoniique graues in ſua fata manus.
Mollis tu cœptæ fautor cape lora iuuentæ
Dexteraq; immiſsis da mihi ſigna rotis.
Hoc mihi Mæcenas laudis concedis; & à te eſt.
Quod ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.

X.

MIRABAR *quid nam miſiſſent manè Camœnæ* Pag. 462.
Ante meum ſtantes, ſole rubente, torum.
Natalis noſtræ ſignum miſere puellæ,
Et manibus fauſtos ter crepuere ſonos.
Tranſeat hic ſine nube dies, ſtent aere venti,
Ponat & in ſicco molliter vnda minas.
Aſpiciam nullos hodierna luce dolentes,
Et Niobes lacrymas ſupprimat ipſe lapis.
Halcyonum poſitis requieſcant ora querelis,
Increpet abſumptum nec ſua mater Ityn.
Tuq; ô cara mihi, felicibus edita pennis,
Surge, & poſcentes iuſta precare deos.
Ac primum pura ſomnum tibi diſcute lympha,
Et nitidas preſſo pollice finge comas.
Deinde qua primum oculos cœpiſti veſte Properti,
Indue, nec vacuum flore relinque caput:
Et pete, qua polles, vt ſit tibi forma perennis,
Inque meum ſemper ſtent tua regna caput.
Inde coronatas vbi thure piaueris aras,
Luxerit & tota flamma ſecunda domo,
Sit menſæ ratio, noxq; inter pocula currat.
Et crocino nares murrheus vngat Onyx.
Tibia nocturnis ſuccumbat rauca choreis,
Et ſint nequitiæ libera verba tuæ:
Dulciaq; ingratos adimant conuiuia ſomnos,
Publica vicinæ perſtrepat aura viæ.
Sit ſors & nobis talorum interprete iactu,
Quem grauibus pennis verberet ille puer.
Cum fuerit multis exacta trientibus hora,
Noctis & inſtituet ſacra miniſtra Venus,
Annua ſoluamus thalamo ſolennia noſtro,
Nataliſq; tui ſic peragamus iter.

XI.

QVID *mirare meam ſi verſat fœmina vitam?* Pag. 466.
Et trahit addictum ſub ſua iura virum?
Criminaq; ignaui capitis mihi turpia fingis,
Quod nequeam fracto rumpere vincla iugo?
Venturam melius præſagit nauita noctem:
Vulneribus didicit miles habere metum.
Iſta ego præterita iactaui verba iuuenta.
Tu nunc exemplo diſce timere meo.
Colchis flagrantes adamantina ſub iuga tauros
Egit, & armigera prælia ſeuit humo,
Cuſtodiſq; feros clauſit ſerpentis hiatus,
Iret vt Æſonias aurea lana domos.
Auſa ferox ab equo quondam oppugnare ſagittis

Mæotis

Mæotis Danaûm Pentheſilea rates.
Aurea cui poſtquam nudauit caſſida frontem,
Vicit victorem candida forma virum.
Omphale in tantum formæ proceſſit honorem,
Lydia Gygæo tincta puella lacu,
Vt, qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas,
Tam dura traheret mollia penſa manu.
Perſarum ſtatuit Babylona Semiramis vrbem,
Vt ſolidum coctо tolleret aggere opus:
Et duo in aduerſum immiſſi per mœnia currus,
Ne poſſent tacto ſtringere ab axe latus,
Duxit & Eufraten medium, qua condidit arces,
Iuſſit & imperio ſurgere Bactra caput.
Nam quid ego heroas, quid raptem in crimina diuos?
Iuppiter infamat ſeq́, ſuámque domum.
Quid, modo quæ noſtris opprobria vexerit armis,
Et famulos inter femina trita ſuos?
Coniugis obſcœni pretium Romana popoſcit
Mœnia, & addictos in ſua regna patres.
Noxia Alexandria, doli aptiſſima tellus.
Et toties noſtro Memphi cruenta malo,
Tres vbi Pompeio detraxit arena triumphos:
Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.
Iſſent flegræo melius tibi funera campo,
Vel tua ſi ſocero colla daturus eras.
Scilicet inceſti meretrix regina Canopi,
Vna Philippeo ſanguine aduſta nota;
Auſa Ioui noſtro latrantem opponere Anubin,
Et Tiberim Nili cogere ferre minas:
Romanamque tubam crepitanti pellere ſiſtro,
Baridos & contis roſtra Liburna ſequi,
Fœdáque Tarpeio Conopea tendere ſaxo,
Iura dare, ſtatuas inter, & arma Mari.
Quid nunc Tarquinij fractas iuuat eſſe ſecures,
Nomine quem ſimili vita ſuperba notat?
Si mulier patienda fuit? cape Roma triumphum,
Et longam Auguſto ſalua precare diem.
Fugiſti tamen in timidi vaga flumina Nili:
Accepere tuæ Romula vincla manus.
Brachia ſpectaui ſacris admorſa colubris,
Et trahere occultum membra ſoporis iter.
Non hæc, Roma, fuit tanto tibi ciue verenda,
Dixit & aſſiduo lingua ſepulta mero.
Septem vrbs alta iugis, toti quæ præſidet orbi,
Femineas timuit territa Marte minas.
Annibalis ſpolia, & victi monumenta Syphacis;
Et Pyrrhi ad noſtros gloria fracta pedes.
Curtius expletis ſtatuit monumenta lacunis:
At Decius miſſo prælia rupit equo.
Coclitis abſciſſos teſtatur ſemita pontes,
Et cui cognomen coruus habere dedit.
Hæc di condiderunt, hæc di quoque mœnia ſeruant.
Vix timeat, ſaluo Cæſare, Roma Iouem.
Nunc vbi Scipiadæ claſſes? vbi ſigna Camilli?
Aut modò Pompeia Boſphora capta manu?
Leucadius verſas acies memorabit Apollo.
Tantum operis belli ſuſtulit vna dies.
At tu, ſiue petes portus, ſeu nauita linques,
Cæſaris in toto ſis memor Ionio.

XII.

Pag. 478. POSTVME *plorantem potuiſti linquere Gallam?*
Miles & Auguſti fortia ſigna ſequi?
Tanti ne vlla fuit ſpoliati gloria Parthi,
Ne faceres Galla multa rogante tua?
Si fas eſt, omnes pariter pereatis auari,
Et quiſquis fido prætulit arma toro.
Tu tamen iniecta tectus veſane lacerna
Potabis galea feſſus Araxis aquam.
Illa quidem interea fama tabeſcet inani,
Hæc tua ne virtus fiat amara tibi:
Néve tua Meda lætentur cæde ſagittæ,
Ferreus aurato neu cataphractus equo,
Néve aliquid de te flendũ referatur in vrna.
Sic redeunt, illis qui cecidere locis.
Ter quater in caſta felix ô Poſtume Galla,
Moribus his alia coniuge dignus eras.
Quid faciet nullo munita puella timore,
Cùm ſit luxuriæ Roma magiſtra tuæ?
Sed ſecurus eas: Gallam non munera vincent,
Duritiæque tuæ non erit illa memor.
Nam quocunq́ die ſaluum te fata remittent,
Pendebit collo Galla pudica tuo.
Poſtumus alter erit miranda coniuge Vlyſſes:
Non illi longæ tot nocuere moræ.
Caſtra decem annorũ, & Ciconum mons, Iſmara, Calpe;
Exuſtaq́, tuæ mox Polypheme genæ,
Et Circæ fraudes, lotóſque, herbæque tenaces,
Scyllàque, & alterna ſciſſa Charibdis aqua:
Lampeties Ithacis verubus mugiſſe iuuencos,
(Pauerat hos Phœbo filia Lampetia)
Et thalamum Ææe flentis fugiſſe puellæ,
Tótque hiemis noctes, tótque natâſſe dies,
Nigrantéſque domos animarum intraſſe ſilentum,
Sirenum ſurdo remige adiſſe lacus,
Et veteres arcus leto renouaſſe procorum,
Errorîſque ſui ſic ſtatuiſſe modum.
Nec fruſtra: quia caſta domi perſederat vxor:
Vincit Penelopes Lælia Galla fidem.

XIII.

QVÆRITIS, *vnde auidis nox ſit pretioſa puellis,* Pag. 483.
Et Venere exhauſtæ damna querantur opes?
Certa quidem tantis cauſſa & manifeſta ruinis.
Luxuriæ nimium libera facta via eſt.
Inda cauis aurum mittit formica metallis,
Et venit è rubro concha Erycina ſalo,
Et Tyros oſtrinos præbet Cadmæa colores,
Cynnamon & multi paſtor odoris Arabs.
Hæc etiam clauſas expugnant arma pudicas,
Quæq́, terunt faſtus Icarioti tuos.
Matrona incedit cenſus induta nepotum.
Et ſpolia opprobrij noſtra per ora trahit.
Nulla eſt poſcendi, nulla eſt reuerentia dandi:
Aut, ſi qua eſt, pretio tollitur ipſa mora.
Felix Eois lex funeris vna maritis,
Quos aurora ſuis rubra colorat equis.
Namque vbi mortifero iacta eſt fax vltima lecto;
Vxorum fuſis ſtat pia turba comis,
Et certamen habent leti, quæ viua ſequatur
Coniugium. pudor eſt, non licuiſſe mori.
Ardent victrices, & flammæ pectora præbent,
Imponuntq́, ſuis ora peruſta viris.
Hic genus infidum nuptarum, hic nulla puella
Nec fida Euadne, nec pia Penelope.
Felix agreſtum quondam pacata iuuentus,
Diuitiæ quorum meſſis, & arbor erant:
Illis munus erat decuſſa Cydonia ramo,

Et dare puniceis plena caniſtra rubis,
Nunc violas tondere manu, nunc miſta referre
Lilia virgineos lucida per calathos,
Et portare ſuis veſtitas frondibus vuas,
Aut variam plumæ verſicoloris auem.
His tum blanditiis furtiua per antra puellæ
Oſcula ſiluicolis empta dedere viris.
Hinulei pellis totos operibat amantes,
Altaq; natiuo creuerat herba toro,
Pinus & incumbens lentas circumdabat vmbras,
Nec fuerat nudas pœna videre deas,
Corniger Idæi vacuam paſtoris in aulam
Dux aries ſaturas ipſe reduxit oues.
Dique deæq; omnes, quibus eſt tutela per agros,
Præbebant veſtris verba benigna focis,
Et leporem quicunque venis venaberis hoſpes,
Et ſi fortè meo tramite quæris auem:
Et me Pana tibi comitem de rupe vocato,
Siue petes calamo præmia ſiue cane.
At nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis:
Aurum omnes victa iam pietate colunt.
Auro pulſa fides, auro venalia iura,
Aurum lex ſequitur, mox ſine lege pudor.
Torrida ſacrilegum teſtantur limina Brennum,
Dum petit intonſi Pythia regna Dei.
At mons laurigero concuſſus vertice diras
Gallica Parnaſſus ſparſit in arma niues,
Te ſcelus accepto Thracis Polymneſtoris auro
Nutrit in hoſpitio non Polydore pio.
Tu quoque vt auratos gereres Eriphyla lacertos,
Dilapſis nuſquam eſt Amphiaraus equis.
Proloquar, atque vtinam patriæ ſim verus aruſpex,
Frangitur ipſa ſuis Roma ſuperba bonis.
Certa loquor, ſed nulla fides. neq; enim Ilia quondam
Verax Pergameis Mænas habenda malis.
Sola Parin Phrigiæ fatum componere, ſola
Fallacem patriæ ſerpere dixit equum.
Ille furor patriæ fuit vtilis, ille parenti.
Experta eſt veros irrita lingua deos.

XIIII.

Pag. 492. Mvlta *tua, Sparte, miramur iura palæſtræ,*
Sed mage virginei tot bona gymnaſii,
Quòd non infames exercet corpore ludos
Inter luctantes nuda puella viros,
Cùm pila veloces fallit per brachia iactus,
Increpat & verſi clauis adunca trochi,
Puluerulentaq; ad extremas ſtat fœmina metas,
Et patitur duro vulnera pancratio:
Nunc ligat ad caſtum gaudentia brachia loris,
Miſſile nunc diſci pondus in orbe rotat;
Gyrum pulſat equis niueum latus enſe reuincit,
Virgineumq; cauo protegit ære caput;
Et modò Taygeti crines aſperſa pruina,
Sectatur patrios per iuga longa canes;
Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
Thermodonteis turba lauatur aquis.
Qualis & Eurotæ Pollux & Caſtor arenis,
Hic victor pugnis, ille futurus equis:
Inter quos Helene nudis capere arma papillis
Fertur, nec fratres erubuiſſe deos,
Lex igitur Spartana vetat ſecedere amantes,
Et licet in triuiis ad latus eſſe ſuæ:
Nec timor, aut vlla eſt clauſæ tutela puellæ,
Nec grauis auſteri pœna cauenda viri.
Nullo præmiſſo, de rebus tute loquaris
Ipſe tuis, longa nulla repulſa mora.
Non Tyriæ veſtes errantia lumina fallunt,
Eſt neque odoratæ cura moleſta domi.
At noſtra ingenti vadit circundata turba;
Nec digitum anguſta eſt inſeruiſſe via:
Nec quæ ſint facies, nec quæ ſint verba rogandi,
Inuenias. cæcum verſat amator iter.
Quod ſi iura fores, pugnaſque imitata Laconum,
Carior hoc eſſes tu mihi, Roma, bono.

XV.

Sic *ego non vllos iam norim in amore tumultus,* Pag. 498.
Nec veniat ſine te nox vigilanda mihi,
Vt mihi prætexta pudor eſt velatus amictus,
Et data libertas noſcere amoris iter.
Illa rudes animos per noctes conſcia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.
Tertius, haud multo minus eſt, cùm ducitur annus:
Vix memini nobis verba coiſſe decem.
Cuncta tuus ſepeliuit amor, nec fœmina poſt te
Vlla dedit collo dulcia vincla meo.
Teſtis erat Dirce tam vero crimine ſæua
Nycteos Antiopen accubuiſſe Lyco.
Ah quoties pulchros vſſit regina capillos,
Molliaque immites fixit in ora manus!
Ah quoties famulam penſis onerauit iniquis,
Et caput in dura ponere iuſſit humo?
Sæpe illam immundis paſſa eſt habitare tenebris:
Vilem ieiunæ ſæpe negauit aquam.
Iuppiter Antiopæ nuſquam ſuccurris habenti
Tot mala? corrumpit dura catena manus.
Si Deus es tibi turpe, tuam ſeruire puellam.
Inuocet Antiope quem niſi vincta Iouem?
Sola tamen, quæcunque aderant in corpore vires,
Regales manicas rupit vtraque manu:
Inde Cithæronis timido pede currit in arces.
Nox erat, & ſparſo triſte cubile gelu.
Sæpe vago Aſopi ſonitu permota fluentis.
Credebat dominæ pone venire pedes:
Et durum Zethum, & lacrymis Amphiona mollem
Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis.
Ac veluti magnos cum ponunt æquora motus,
Eurus in aduerſos deſinit ire notos,
Littore ſi tacito ſonitus rareſcit arenæ:
Sic cadit inflexo lapſa puella genu.
Sera tamen pietas, natis eſt cognitus error.
Digne Iouis natos qui tueare ſenex.
Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
Vinxerunt Dircen ſub trucis ora bouis.
Antiope cognoſce Iouem. tibi gloria Dirce
Ducitur, in multis mortem habitura locis.
Prata cruentantur Zethi, victorq; canebat
Pæana Amphion rupe Aracynthe tua.
At tu non meritam parcas vexare Lycinnam.
Neſcit veſtra ruens ira referre pedem.
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures.
Te ſolam & lignis funeris vſtus amem.

XVI.

Nox *media, & dominæ mihi venit epiſtola noſtræ,* Pag. 504.
Tibure me miſſa iuſſit adeſſe mora,

Candida

Candida quà geminas oſtendunt culmina turres,
Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.
Quid faciam? obductis committam me ne tenebris?
Vt timeam audaces in mea membra manus?
At, ſi hæc diſtulero noſtro mandata timore,
Nocturno fletus ſæuior hoſte mihi.
Peccarim ſemel, & totum ſum pulſus in annum.
In me manſuetas non habet illa manus.
Nec tamen eſt quiſquam, ſacros qui lædat amantes:
Scirones media ſic licet ire via.
Quiſquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris:
Nemo adeo, vt noceat, barbarus eſſe volet.
Luna miniſtrat iter, demonſtrant aſtra ſalebras:
Ipſe amor accenſas percutit ante faces.
Sæua canum rabies morſus auertit hiantes.
Huic generi quouis tempore tuta via eſt.
Sanguine tam paruo quis enim ſpargatur amantis
Improbus? excluſis fit comes ipſa Venus.
Quòd ſi certa meos ſequerentur funera caſus
Talis mors pretio vel ſit emenda mihi.
Afferet huc vnguenta mihi, ſertiſq́; ſepulcrum
Ornabit, cuſtos ad mea buſta ſedens.
Di faciant, mea ne terrâ locet oſſa frequenti,
Quà facit aſſiduo tramite vulgus iter.
Poſt mortem tumulis ſic infamantur amantum.
Me tegat arborea denſa terra coma,
Aut humer ignota cumulis vallatus arena.
Non iuuat in media nomen habere via.

XVII.

Pag. 508. Nvnc *ô Bacche tuis humiles aduoluimur aris,*
Da mihi pacato vela ſecunda pater.
Tu potes inſanæ Veneris compeſcere faſtus;
Curarumq́; tuo ſit medicina mero.
Per te iunguntur, per te ſoluuntur amantes.
Tu vitium ex animo dilue Bacche meo.
Te quoque enim non eſſe rudem, teſtatur in aſtris
Lyncibus ad cælum vecta Ariadna tuis.
Hoc mihi, quod veteres cuſtodit in oſſibus ignes,
Funera ſanabunt, vel tua vina, malum.
Semper enim vacuos nox ſobria torquet amantes,
Speſq́; timorq́; animos verſat vtroque modo.
Quòd ſi Bacche tuis per feruida tempora donis
Accerſitus erit ſomnus in oſſa mea:
Ipſe feram vites, pangamq́; ex ordine colles,
Quos carpant nullæ, me vigilante, feræ
Dummodo purpureo ſpument mihi dolia muſto.
Et noua preſſantes inquinet vua pedes.
Quod ſupereſt vitæ, per te, & tua cornua, viuam,
Virtutiſq́; tuæ Bacche poëta ferar.
Dicam ego maternos Aetnæo fulmine partus.
Indica Nyſæis arma fugata choris,
Veſanumq́; noua nequicquam in vite Lycurgum,
Pentheos in triplices funera grata greges:
Curuaq́; Tyrrhenos delphinum corpora nautas
In vada pampinea deſiluiſſe rate:
Et tibi per mediam beneolentia flumina Naxon,
Vnde tuum potant Naxia turba merum,
Candida laxatis onerato colla corymbis
Cinget baſſaricas Lydia mitra comas.
Leuis odorato ceruix manabit oliuo,
Et feries nudos veſte fluente pedes.
Mollia Dircææ pulſabunt tympana Thebæ,
Capripedes calamo Panes hiante canent.
Vertice turrigero iuxta Dea magna Cybelle
Tundet ad Idæos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antiſtitis auro
Libatum fundens in tua ſacra merum.
Hæc ego non humili referam memoranda cothurno,
Qualis Pindarico ſpiritus ore tonat.
Tu modò ſeruitio vacuum me ſiſte ſuperbo,
Atque hoc ſollicitum vince ſopore caput.

XVIII.

Clavsvs *ab vmbroſo quà alludit Pontus Auerno* Pag. 515.
Humida Baiarum ſtagna tepentis aquæ,
Quà iacet & Troiæ tubicen Miſenus arena,
Et ſonat Herculeo ſtructa labore via,
Hic vbi mortales dextra cùm quæreret vrbes,
Cymbala Thebano concrepuere Deo:
At nunc inuiſa magno cum crimine Baiæ,
Quis Deus in veſtra conſtitit hoſtis aqua?
His preſſus Stygias vultum demiſit in vndas,
Errat & in veſtro ſpiritus ille lacu.
Quid genus, aut virtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexum Cæſaris eſſe focos?
Aut modò tam pleno fluitantia vela theatro,
Et per maternas omnia geſta manus?
Occidit & miſero ſteterat vigeſimus annus,
Tot bona tam paruo clauſit in orbe dies,
I nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos,
Stantiaq́; in plauſum tota theatra iuuent
Attalicas ſuperat veſtes, atque omnia magnis
Gemmea ſint ludis, ignibus iſta dabis.
Sed tamen huc omnes, huc primus, & vltimus ordo.
Eſt mala, ſed cunctis iſta terenda via eſt.
Exoranda canis tria ſunt latrantia colla:
Scandenda eſt torui publica cymba ſenis.
Ille licet ferro cautus ſe condat, & ære:
Mors tamen incluſum protrahit inde caput.
Nirea non facies, non vix exemit Achillem,
Crœſum aut Pactoli quas parit humor opes.
Hic olim ignaros luctus populauit Achiuos,
Atridæ magno cùm ſtetit alter amor.
At tibi nauta, pias hominum qui traiicis vmbras,
Huc animæ portent corpus inane tuæ,
Quà Siculæ victor telluris Claudius, & quà
Cæſar ab humana ceſſit in aſtra via.

XIX.

Obiicitvr *toties à te mihi noſtra libido.* Pag. 520.
Crede mihi, vobis imperat iſta magis.
Vos vbi contempti rupiſtis fræna pudoris,
Neſcitis captæ mentis habere modum.
Flamma per incenſas citius ſedetur ariſtas,
Fluminaq́; ad fontis ſint reditura caput,
Et placidum Syrtes portum, & bona littora nautis
Præbeat hoſpitio ſæua Malea ſuo;
Quàm poſſit veſtros quiſquam reprendere curſus,
Et rapidæ ſtimulos frangere nequitiæ.
Teſtis Cretæi faſtus quæ paſſa iuuenci,
Induit abiegna cornua falſa bouis:
Teſtis Theſſalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quæ voluit liquido tota ſubire deo.
Crimen & illa fuit, patria ſuccenſa ſenecta,
Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.
Nam quid Medeæ, referam, quo tempore matris

Digitized by Google

Iram natorum cæde piauit amor?
Quidve Clytemneſtræ, propter quam tota Mycenis
Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus?
Tuque ô Minoa venum data Scylla figura,
Tondens purpurea regna paterna coma.
Hanc igitur dotem virgo deſponderas hoſti:
Niſe tuas portas fraude recluſit amor.
At vos innuptæ felicius vrite tedas;
Pendet Cretæa tracta puella rate.
Non tamen immerito Minos ſedet arbiter orci:
Victor erat quamuis, æquus in hoſte fuit.

XX.

Pag. 524 CREDIS *eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ,*
Vidiſti à lecto quem dare vela tuo?
Durus, qui lucro potuit mutare puellam.
Tantis ne in lacrymis Africa tota fuit?
At tu ſtulta deos, tu fingis inania verba.
Forſitan ille alio pectus amore terat.
Eſt tibi forma potens, ſunt caſtæ Palladis artes,
Splendidáque à docto fama refulget auo.
Fortunata domus, modo ſit tibi fidus amicus.
Fidus ero; in noſtros curre puella toros.
Nox mihi prima venit, primæ data tempora noctis.
Longius in primo luna morare toro.
Tuquoque, qui æſtiuos ſpatioſius exigis ignes,
Phœbe moraturæ contrahe lucis iter.
Fœdera ſunt ponenda prius, ſignandaq; iura,
Et ſcribenda mihi lex in amore nouo.
Hæc amor ipſe ſuo conſtringit pignora ſigno.
Teſtis ſiderea torta corona dea.
Quam multæ ante meis cedant ſermonibus horæ,
Dulcia quàm nobis concitet arma Venus.
Nanque, vbi non certo vincitur fœdere lectus,
Non habet vltores nox vigilanda deos:
Et quibus impoſuit, ſoluit mox vincla libido.
Contineant nobis omina prima fidem.
Ergo, qui tactas in fœdera ruperit aras,
Pollueritq; nouo ſacra marita toro,
Illi ſint, quicunque ſolent, in amore dolores;
Et caput argutæ præbeat hiſtoriæ;
Nec flenti, dominæ pateſiant nocte feneſtræ.
Semper amet, fructu ſemper amoris egens.

XXI.

Pag. 528. MAGNVM *iter, ad doctas proficiſci cogor Athenas,*
Vt me longa graui ſoluat amore via.
Creſcit enim aſsiduè ſpectando cura puellæ.
Ipſe alimenta ſibi maxima præbet amor.
Omnia ſunt tentata mihi, quacunque fugari
Poſsit, at ex omni me premit ipſe deus.
Vix tamen aut ſemel admittit cum ſæpe negauit;
Seu venit, extremo dormit amica toro.
Vnum erit auxilium mutatis, Cynthia, terris.
Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.
Nunc agite ô ſocij propellite in æquora nauem,
Remorumq; pares dicite ſorte vices;
Iungiteq; extremo felicia lintea malo.
Nam liquidum nautis aura ſecundat iter.
Romanæ turres, & vos valeatis amici,
Qualiſcunque mihi tuq; puella vale.
Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar æquoris hoſpes,
Cogar & vndiſonos nunc prece adire deos?
Deinde per Ionium vectus cum feſſa Lechæo
Sedarit placida vela phaſellus aqua:
Quod ſupereſt, ſufferte pedes, properate laborem,
Iſthmos quà terris arcet vtrinque mare.
Inde vbi Piræi capient me littora portus,
Scandam ego Theſeæ brachia longa viæ.
Illic vel ſtudiis animum emendare Platonis
Incipiam, aut hortis docte Epicure tuis;
Perſequar aut ſtudium linguæ, Demoſthenis arma,
Librorumque tuos docte Menandre ſales;
Aut certe tabulæ capient mea lumina pictæ,
Siue ebore exactæ, ſeu magis ære manus:
Aut ſpatia annorum, aut longa interualla profundi
Lenibunt tacito vulnera noſtra ſinu.
Seu moriar, fato non turpi fractus amore,
Atque erit illa mihi mortis honeſta dies.

XXII.

FRIGIDA *tam multos placuit tibi Cyzicus annos,* Pag. 532.
Tulle, Propontiaca quà fluit Iſthmos aqua,
Dindymus, & ſacræ fabricata inuenta Cybellæ,
Raptoriſq; tulit quà via Ditis equos.
Si te forte iuuant Helles Athamantidos vrbes,
Et deſiderio Tulle mouere meo;
Tu licet aſpicias cælum omne Atlanta gerentem,
Sectaq; Perſea Phorcidos ora manu:
Geryonæ ſtabula, & luctantum in puluere ſigna
Herculis Antæiq;, Heſperidumque choros;
Tuq; tuo Colchum propellas remige Phaſin,
Peliacæq; trabis totum iter ipſe legas,
Quà rudis Argoa natat inter ſaxa columba
In faciem proræ pinus adacta nouæ,
Et quà Gygæi viſenda eſt ora Cayſtri,
Et quà ſeptenas temperat vnda vias;
Omnia Romanæ cedent miracula terræ.
Natura hîc poſuit, quicquid vbique fuit.
Armis apta magis tellus, quàm commoda noxæ.
Famam, Roma tuæ non pudet hiſtoriæ.
Nam quantum ferro, tantum pietate potentes
Stamus: victrices temperat ira manus.
Hic Anio Tiburte fluis, Clitumnus ab Vmbro
Tramite, & æternum Martius humor opus:
Albanus lacus & ſocij Nemorenſis ab vnda.
Potaq; Pollucis nympha ſalubris equo.
At non ſquamoſo labuntur ventre ceraſtæ,
Itala portentis nec furit vnda nouis.
Non hic Andromedæ reſonant pro matre catenæ,
Nec tremis Auſonias Phœbe fugate dapes.
Nec cuiquam abſentes arſerunt in caput ignes,
Exitium nato matre parante ſuo.
Penthea non ſæuæ venantur in arbore Bacchæ,
Nec ſoluit Danaas ſubdita cerua rates,
Cornua nec valuit curuare in pellice Iuno,
Aut faciem turpi dedecorare boue:
Arboreaſq; cruces Sinis, & non hoſpita Graiis
Saxa, & curuatas in ſua fata trabes.
Hæc tibi Tulle parens, hæc eſt pulcherrima ſedes.
Hic tibi pro digna gente petendus honos.
Hic tibi ab eloquium ciues, hic ampla nepotum
Spes, & ventura coniugis aptus amor.

XXIII.

ERGO *tam doctæ nobis periere tabellæ?* Pag. 539.

Scripta

Scripta quibus pariter tot periere bona.
Has quondam noſtris manibus detriuerat vſus,
Qui non ſignatas iuſſit habere fidem.
Illæ iam ſine me norant placare puellas,
Et quædam ſine me verba diſerta loqui.
Non illas fixum caras effecerat aurum;
Vulgari buxo ſordida cera fuit.
Qualeſcunque, mihi ſemper manſere fideles:
Semper & effectus promeruere bonos.
Forſitan hæc illis fuerant mandata tabellis:
Iraſcor, quoniam eſt lente moratus heri.
An tibi neſcio quæ viſa eſt formoſior? an tu
Non bona de nobis crimina ficta iacis?
Aut dixit, venias hodie, ceſſabimus vnà,
Hoſpitium tota nocte parauit amor;
Et quæcunque dolens reperit non ſtulta puella,
Garrula cum blandis ducitur hora dolis.
Me miſerum, his aliquis rationem ſcribit auari,
Et ponit duras inter Ephemeridas.
Quas ſi quis mihi retulerit, donabitur auro.
Quis pro diuitiis ligna retenta velit?
I puer, & citus hæc aliqua propone columna,
Et dominum Eſquiliis ſcribe habitare tuum.

XXIIII.

Pag. 542.
FALSA *eſt iſta tuæ, mulier, fiducia formæ,*
Olim oculis nimium facta ſuperba meis.
Noſter amor tales tribuit tibi Cynthia laudes.
Verſibus inſignem te pudet eſſe meis.
Miſtam te varia laudaui ſæpe figura,
Vt, quod non eſſes, eſſe putaret amor.
Et color eſt toties roſeo collatus Eoo,
Cùm tibi quæſitus candor in ore foret.
Quod mihi non patrij poterant auertere amici,
Eluere aut vaſto Theſſala ſaga mari,
Hæc ego non ferro, non igne coactus; & ipſa
Naufragus Ægæa verba fatebor aqua;
Correptus ſæuo Veneris torrebar aheno,
Vinctus eram verſas in mea terga manus.
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ:
Traiecta Syrtes, anchora iacta mihi eſt.
Nunc demum vaſto feſſi reſipiſcimus æſtu,
Vulneraque ad ſanum nunc coiere mea.
Mens bona, ſi qua dea es, tua me in ſacraria dono:
Exciderunt ſurdo tot mea vota Ioui.

XXV.

RISVS *eram poſitis inter conuiuia menſis,* Pag. 545.
Et de me poterat quilibet eſſe loquax,
Quinque tibi potui ſeruire fideliter annos.
Vngue meam morſo ſæpe querere fidem.
Nil moueor lacrymis: iſta ſum captus ab arte:
Semper ab inſidiis Cynthia flere ſoles.
Flebo ego diſcedens: ſed fletum iniuria vincit.
Tu bene conueniens non ſinis eſſe iugum.
Limina iam noſtris valeant lachrymantia verbis,
Nec tamen iratâ ianua fracta manu:
At te celatis ætas grauis vrgeat annis,
Et veniat formæ ruga ſiniſtra tuæ:
Vellere tum cupies albos à ſtirpe capillos,
Ah ſpeculo rugas increpitante tibi.
Excluſa inq; vicem faſtus patiare ſuperbos,
Et, quæ feciſti, facta queraris anus:
Has tibi fatales cecinit mea pagina diras.
Euentum formæ diſce timere tuæ.

Digitized by Google

SEX. PROPERTII ELEGIARVM LIBER IIII.

ELEGIA I.

Pag.548. HOc, quodcunque vides hoſpes, quàm maxima Roma eſt,
Ante Phrygem ÆEneam collis & herba fuit:
Atque vbi nauali ſtant ſacra Palatia Phœbo,
Euandri profuga procubuere boues.
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa.
Nec fuit opprobrio facta ſine arte caſa.
Tarpeiuſq́; pater nuda de rupe tonabat,
Et Tiberis noſtris aduena bubus erat.
Quò gradibus domus iſta Remi ſe ſuſtulit, olim
Vnus erat fratrum maxima regna focus.
Curia, prætexto quæ nunc nitet alta ſenatu,
Pellitos habuit ruſtica corda patres.
Buccina cogebat priſcos ad verba Quirites.
Centum illi in prato ſæpe ſenatus erat.
Nec ſinuoſa cauo pendebant vela theatro.
Pulpita ſolennes non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere diuos,
Cùm tremeret patrio pendula turba ſacro,
Annuaq́; accenſo celebrare Palilia fœno,
Qualia nunc curto luſtra nouantur equo.
Veſta coronatis pauper gaudebat aſellis,
Ducebant macræ vilia ſacra boues.
Parua ſaginati luſtrabant compita porci,
Paſtor & ad calamos exta litabat ouis.
Verbera pellitus ſetoſa mouebat arator,
Vnde licens Fabius ſacra lupercus habet,
Nec rudis infeſtis miles radiabat in armis:
Miſcebant vſta prælia nuda ſude.
Prima galeritus poſuit prætoria Lucmo,
Magnaq́; pars Tatio rerum erat inter oues.
Hinc Tities, Ramneſq́; viri, Luceresq́; coloni.
Quattuor hinc albos Romulus egit equos.
Quippe ſuburbana parua minus vrbe Bouilla,
Et, qui nunc nulli, maxima turba Gabij:
Et ſtetit Alba potens, alba ſuis omine nata,
Hac, vbi Fidenas longè erat ire, via.
Nil patrium, niſi nomen, habet Romanus alumnus.
Sanguinis altricem nunc pudet eſſe lupam.
Huc melius profugos miſiſti Troia penates.
O quali vecta eſt Dardana puppis aue!
Iam bene ſpondebant tunc omina, quòd nihil illam
Læſerat abiegni venter apertus equi;
Cum pater in nati tremulus ceruice pependit,
Et verita eſt humeros vrere flamma pios,
Tunc animi venere Decij, Brutiq́; ſecures.
Vexit & ipſa ſui Cæſaris arma Venus,
Arma reſurgentis portans victricia Troiæ,
Felix terra tuos cepit Iule deos:
Si modò Auernalis tremulæ cortina Sibyllæ
Dixit Auentino rura pianda Remo,
Aut ſi Pergameæ ſero rata carmina vatis
Longæuum ad Priami vera fuere caput.
Vertite equum Danai, malè vincitis. Ilia tellus
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.
Optima nutricum noſtris lupa Martia rebus,
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo!
Mœnia namque pio conor diſponere verſu.
Hei mihi quod noſtro eſt paruus in ore ſonus:
Sed tamen exiguo quodcunque è pectore riui
Fluxerit, hoc patriæ ſeruiet omne meæ.
Ennius hirſuta cingat ſua dicta corona:
Mi folia ex edera porrige Bacche tua:
Vt noſtris tumefacta ſuperbiat Vmbria libris,
Vmbria Romani patria Callimachi.
Scandentes ſi quis cernet de vallibus arces,
Ingenio muros æſtimet ille meo.
Roma faue. tibi ſurgit opus, date candida ciues
Omina, & in cœptis dextera cantet auis.
Sacra, dieſq́; canam, & cognomina priſca locorum.
Has meus ad metas ſudet oportet equus.
Quò ruis imprudens vage dicere facta Properti?
Non ſunt à dextro condita fila colo.
Accerſis lacrymis cantus. auerſus Apollo.
Poſcis ab inuita verba pigenda lyra.
Certa feram certis auctoribus. haud ego vates
Neſcius ærata ſigna mouere pila;
Me creat Archytæ ſoboles Babylonius Horos,
Horos, & à proauo ducta Conone domus.
Di mihi ſunt teſtes, non degeneraſſe propinquis,
Inque meis libris nil prius eſſe fide.
Nunc pretium fecere deos, & fallitur auro
Iuppiter. obliquæ ſigna iterata rotæ,
Feliceſq́; Iouis ſtellas, Martiſq́; rapacis,
Et graue Saturni ſidus in omne caput,
Quid moueant Piſces, animoſaq́; ſigna Leonis,
Lotus & Heſperia quid Capricornus aqua,
Dicam. Troia cades, & Troia Roma reſurges:

Et maris,

Et maris, & terræ longa ſepulchra canam.
Dixi ego, cùm geminos produceret Arria natos,
(Illa dabat natis arma vetante deo)
Non poſſe ad patrios ſua pila referre penates:
Nempe meam firmant nunc duo buſta fidem.
Quippe Lupercus equi dum ſaucia protegit ora,
Heu ſibi prolapſo non bene cauit, equo:
Gallus at in caſtris dum credita ſigna tuetur,
Concidit ante aquilæ roſtra cruenta ſuæ.
Fatales pueri, duo funera matris auaræ:
Vera ſed inuito contigit iſta fides.
Idem ego, cum Cynaræ traheret Lucina dolores,
Et facerent vteri pondera lenta moram,
Iunonis votum facite impetrabile, dixi.
Illa parit. libris eſt data palma meis.
Hoc neq; arenoſum Libyci Iouis explicat antrum,
Aut ſibi commiſſos fibra locuta deos,
Aut ſi quis motas cornicis ſenſerit alas,
Vmbra neque hæc magicis mortua prodit aquis,
Aſpicienda via eſt cœli, verùſq; per aſtra
Trames, & ab Zonis quinque petenda fides.
Exemplum graue erit Calchas. namque Aulide ſoluit,
Ille bene hærentes ad pia ſaxa rates.
Idem Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ
Tinxit, & Atrides vela cruenta dedit.
Nec rediere tamen Danai. tu diruta fletum
Supprime, & Euboicos reſpice Troia ſinus.
Nauplius vltores ſub noctem porrigit ignes,
Et natat exuuiis Græcia preſſa ſuis.
Victor Oilide rape nunc, & dilige vatem,
Quam vetat auelli veſte Minerua ſua.
Hactenus hiſtoria, nunc ad tua deuehor aſtra:
Incipe tu lacrymis æquus adeſſe nouis.
Vmbria te notis antiqua penatibus edit.
Mentior, an patriæ tangitur ora tuæ;
Qua nebuloſa cauo rorat Meuania campo,
Et lacus æſtiuis intepet Vmber aquis,
Scandentiſq; axis conſurgit vertice murus,
Murus ab ingenio notior ille tuo.
Oſſaq; legiſti, non illa ætate legenda,
Patris & in tenues cogeris ipſe lares.
Nam tua cum multi verſarent rura iuuenci,
Abſtulit excultas pertica triſtis opes.
Mox, vbi bulla rudi dimiſſa eſt aurea collo,
Matris & ante deos libera ſumpta toga;
Tum tibi pauca ſuo de carmine dictat Apollo,
Et vetat inſano verba tonare foro.
At tu finge elegos, fallax opus. hæc tua caſtra,
Scribat vt exemplo cætera turba tuo.
Militiam Veneris blandis patiere ſub armis,
Et Veneris pueris vtilis hoſtis eris.
Nam tibi victrices, quaſcunque labore paraſti,
Eludet palmas vna puella tuas;
Et bene cum fixum mento diſcuſſeris vncum,
Nil erit hoc. roſtro te premet anſa ſuo.
Illius arbitrio noctem, lucemq; videbis,
Gutta quoque ex oculis non niſi iuſſa cadet.
Nec mille excubiæ, nec te ſignata iuuabunt
Limina. perſuaſa fallere rima ſat eſt.
Nunc tua vel mediis puppis luctetur in vndis,
Vel licet armatis hoſtis inermis eas,
Vel tremefacta cauo tellus diducat hiatu,
Octipedis Cancri terga ſiniſtra time.

II.

Peg. 5. 4. QVID *mirare meas tot in vno corpore formas?*
Accipe Vertumni ſigna paterna dei.
Tuſcus ego, Tuſcis orior, nec pœnitet inter
Prælia Volſcinios deſeruiſſe focos.
Hæc me turba iuuat, nec templo lætor eburno:
Romanum ſatis eſt poſſe videre forum.
Hac quondam Tiberinus iter faciebat, & aiunt
Remorum auditos per vada pulſa ſonos.
At poſtquam ille ſuis tantum conceſſit alumnis,
Vertumnus verſo dicor ab amne deus;
Seu quia vertentis fructum percepimus anni,
Vertumni rurſus creditis eſſe ſacrum.
Prima mihi variat liuentibus vua racemis,
Et coma lactenti ſpicea fruge tumet.
Hic dulces ceraſos, hic autumnalia pruna
Cernis, & æſtiuo mora rubere die.
Inſitor hic ſoluit pomoſa vota corona,
Cum pyrus inuito ſtipite mala tulit.
Mendax fama noces. alius mihi nominis index:
De ſe narranti tu modo crede deo.
Opportuna mea eſt cunctis natura figuris.
In quamcunque voles, verte: decorus ero.
Indue me Cois, fiam non dura puella.
Méque virum ſumpta quis neget eſſe toga?
Da falcem, & torto frontem mihi comprime fœno?
Iurabis noſtrâ gramina ſecta manu.
Arma tuli quondam; &, memini, laudabar in illis:
Corbis at impoſito pondere meſſor eram.
Sobrius ad lites: at cùm eſt impoſita corona,
Clamabis capiti vina ſubeſſe meo.
Cinge caput mitra: ſpeciem furabor Iacchi.
Furabor Phœbi, ſi modò plectra dabis.
Caſſibus impoſitis venor, ſed arundine ſumpta
Faunus plumoſo ſum deus aucupio.
Eſt etiam aurigæ ſpecies Vertumnus, & eius,
Traiicit alterno qui leue pondus equo.
Suppetat hoc, piſces calamo prædabor: & ibo
Mundus demiſſis inſtitor in tunicis.
Paſtorem ad baculum poſſum curare, vel idem
Sirpiculis medio puluere ferre roſam.
Nam quid ego adiiciam, de quo mihi maxima fama eſt,
Hortorum in manibus dona probata meis?
Cæruleus cucumis, tumidoque cucurbita ventre
Me notat, & iunco braſſica vincta leui.
Nec flos vllus hiat, pratis, quin ille decenter
Impoſitus fronti langueat ante meæ.
At mihi, quòd formas vnus vertebar in omnes,
Nomen ab euentu patria lingua dedit.
At tu Roma meis tribuiſti præmia Tuſcis,
Vnde hodie vicus nomina Tuſcus habet.
Tempore quo ſociis venit Lucomedius armis,
Atque Sabina feri contudit arma Tati.
Vidi ego labentes acies, & tela caduca,
Atque hoſtes turpi terga dediſſe fugæ.
Sed facias diuûm ſator, vt Romana per æuum
Tranſeat ante meos turba togata pedes.
Sex ſuperant verſus. te, qui ad vadimonia curris,
Non moror: hæc ſpatiis vltima creta meis.
Stipes acernus eram, properanti falce dolatus,
Ante Numam grata pauper in vrbe deus.
At tibi Mamurri formæ cælator ahenæ
Tellus artifices ne terat Oſca manus;
Qui me tam dociles potuiſti fundere in vſus.
Vnum opus eſt. operi non datur vnus honos.

III.

Pag. 584. *Hæc Arethuſa ſuo mittit mandata Lycotæ,*
Cum toties abſis, ſi potes eſſe meus.
Si qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit,
Hæc erit è lacrymis facta litura meis:
At ſi qua incerto fallet te littera tractu,
Signa meæ dextræ iam morientis erunt.
Te modò viderunt iteratos Bactra per ortus,
Te modò munito Sericus hoſtis equo,
Hiberniq; Getæ, pictoq; Britannia curru,
Vſtus & Eoa diſcolor Indus aqua.
Hæc ne maritæ fides, & pactæ ſunt mihi noctes,
Cùm rudis vrgenti brachia victa dedi?
Quæ mihi deducta fax omen prætulit, illa
Traxit ab euerſo lumina nigra rogo:
Et Stygio ſum ſparſa lacu: nec recta capillis
Vitta data eſt. nupſi non comitante Deo.
Omnibus heu portis pendent mea noxia vota.
Texitur hæc caſtris quarta lacerna tuis.
Occidat immerita qui carpſit ab arbore vallum,
Et ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas:
Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno,
Æternuſq; tuam paſcat aſelle famem.
Dic mihi, num teneros vrit lorica lacertos?
Num grauis imbelles atterit haſta manus?
Hæc noceant potius, quàm dentibus vlla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie vultum tenuaſſe: ſed opto
E deſiderio ſit color iſte meo.
At mihi cùm noctes induxit veſper amaras,
Si qua relicta iacent, oſculor arma tua.
Tum queror in toto non ſidere pallia lecto.
Lucis & auctores non dare carmen aues.
Noctibus hibernis caſtrenſia penſa laboro,
Et Tyria in gladios vellera ſecta ſuos:
Et diſco, qua parte fluat vincendus Araxes,
Quot ſine aqua Parthus millia currat equus.
Cogor & è tabula pictos ediſcere mundos,
Qualis & hæc docti ſit poſitura dei.
Quæ tellus ſit lenta gelu, quæ putris ab æſtu;
Ventus in Italiam qui bene vela ferat.
Aſſidet vna ſoror, curis & pallida nutrix
Peierat hiberni temporis eſſe moras.
Felix Hippolyte nuda tulit arma papilla,
Et texit galea barbara molle caput.
Romanis vtinam patuiſſent caſtra puellis?
Eſſem militiæ ſarcina fida tuæ.
Nec me tardarent Scythiæ iuga, cùm pater altas
Africus in glaciem frigore nectit aquas.
Omnis amor magnus, ſed aperto in coniuge maior.
Hanc Venus, vt viuat, ventilat ipſa facem.
Nam mihi, quo Pœnis tibi purpura fulgeat oſtris,
Cryſtalluſq; tuas ornet aquoſa manus,
Omnia ſurda tacent; rariſq; aſſueta calendis,
Vix aperit clauſos vna puella lares.
Graucidos & catulæ vox eſt mihi grata querentis:
Illa tui partem vindicat vna tori.
Flore ſacella tego, verbenis compita velo,
Et crepat ad veteres herba Sabina focos.
Siue in finitimo gemuit ſtans noctua tigno,
Seu voluit tangi parca lucerna mero:
Illa dies hornis cædem denuntiat agnis.
Succinctiq; calent ad noua lucra popæ.
Ne precor aſcenſis tanti ſit gloria Bactris,
Raptáve odorato carbaſa lina duci,
Plumbea cùm tortæ ſparguntur pondera fundæ,
Subdolus & verſis increpat arcus equis.
Sed tua ſic domitis Parthæ telluris alumnis
Pura triumphantes haſta ſequatur equos:
Incorrupta mei conſerua fœdera lecti.
Hac ego te ſola lege rediſſe velim.
Armaq; cùm tulero portæ votiua Capenæ,
Subſcribam, Saluo grata puella viro.

IV.

TARPEIUM nemus, & Tarpeiæ turpe ſepulcrum: Pag. 596.
Fabor, & antiqui limina capta Iouis.
Lucus erat felix, ederoſo conditus antro;
Multa vbi natiuis obſtrepit arbor aquis;
Siluani ramoſa domus, quo dulcis ab æſtu
Fiſtula poturas ire iubebat oues,
Hunc Tatius fontem vallo præcingit acerno,
Fidaq; ſuggeſta caſtra coronat humo.
Quid tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis
Cùm quateret lento murmure ſaxa Iouis?
Atque vbi nunc terris dicuntur iura ſubactis,
Stabant Romano pila Sabina foro.
Murus erant montes. vbi nunc eſt curia ſepta,
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc Tarpeia deæ fontem libauit. at illi
Vrgebat medium fictilis vrna caput.
Et ſatis vna malæ potuit mors eſſe puellæ,
Quæ voluit flammas fallere Veſta tuas?
Vidit arenoſis Tatium proludere campis,
Pictaq; per flauas arma leuare iubas.
Obſtupuit regis facie, & regalibus armis:
Intérque oblitas excidit vrna manus,
Sæpe illa immeritæ cauſſata eſt omina Lunæ,
Et ſibi tingendas dixit in amne comas:
Sæpe tulit blandis argentea lilia nymphis,
Romula ne faciem læderet haſta Tati.
Dúmque ſubit primo Capitolia nubila fumo,
Rettulit hirſutis brachia ſecta rubis.
Et ſua Tarpeia reſidens ita fleuit ab arce
Vulnera, vicino non patienda Ioui:
Ignes caſtrorum, & Tatiæ prætoria turmæ,
Et formoſa oculis arma Sabina meis,
O vtinam ad veſtros ſedeam captiua penates,
Dum captiua mei conſpicer eſſe Tati!
Romani montes, & montibus addita Roma,
Et valeat probro Veſta pudenda meo.
Ille equus ille meos in caſtra reponet amores,
Cui Tatius dextras collocat ipſe iubas.
Quid mirum in patrios Scyllam ſæuiſſe capillos?
Candidáque in ſæuos inguina verſa canes?
Prodita quid mirum fraterni cornua monſtri,
Cùm patuit lecto ſtamine torta via?
Quantum ego ſum Auſoniis crimen factura puellis,
Improba virgineo lecta miniſtra foco.
Pallados extinctos ſi quis mirabitur ignes;
Ignoſcat: lacrymis ſpargitur ara meis.
Cras, vt rumor ait, tota pugnabitur vrbe:
Tu cape ſpinoſi roſcida terga iugi.
Lubrica tota via eſt, & perfida: quippe tacentes
Fallaces celat limite ſemper aquas.
O vtinam magicæ noſſem cantamina muſæ;
Hæc quoque formoſo lingua tuliſſet opem.

Te toga

Te toga picta decet, non quem ſine matris honore
Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ.
Si ſim hoſpes, patiare, tua regina ſub aula:
Dos tibi non humilis prodita Roma venit.
Sin minus: at rapta ne ſint impune Sabinæ,
Me rape, & alterna lege repende vices.
Commiſſas acies ego poſſum ſoluere, nupta
Vos medium palla fœdus inite mea.
Adde Hymenæe modos, tubicen fera murmura conde.
Credite, veſtra meus molliet arma torus.
Et iam quarta canit venturam buccina lucem,
Ipſaq́; in Oceanum ſidera lapſa cadunt.
Experiar ſomnum: de te mihi ſomnia quæram.
Fac venias oculis vmbra benigna meis.
Dixit, & incerto permiſit brachia ſomno,
Neſcia ne furiis accubuiſſe nouis.
Nam Veſta Iliacæ felix tutela fauillæ
Culpam alit, & plures condit in oſſa faces.
Illa ruit, qualis celerem prope Thermodoonta
Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.
Vrbi feſtus erat. dixere Palilia patres.
Hic primus cœpit mœnibus eſſe dies.
Annua paſtorum conuiuia, luſus in vrbe,
Cùm pagana madent fercula diuitijs,
Cumq́; ſuper raros fœni flammantis aceruos
Traijcit immundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit in otia ſolui,
Atque intermiſſa caſtra ſilere tuba.
Hoc Tarpeia ſuum tempus rata, conuenit hoſtem,
Pacta ligat, pactis ipſa futura comes.
Mons erat aſcenſu dubius, feſtoq́; remiſſus.
Nec mora, vocales occupat enſe canes.
Omnia præbebant ſomnos, ſed Iuppiter vnus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Prodiderat portaq́; fidem, patriamq́; iacentem:
Nubendiq́; petit, quem velit ipſa, diem.
At Tatius (neq. enim ſceleri dedit hoſtis honorem)
Nube, ait, & regni ſcande cubile mei.
Dixit, & ingeſtis comitum ſuperobruit armis:
Hæc virgo officijs dos erat apta tuis.
A duce Tarpeio mons eſt cognomen adeptus.
O vigil, iniuſta præmia ſortis habes.

V.

Pag. 611. *TERRA tuum ſpinis obducat Lena ſepulcrum;*
Et tua, quod non vis, ſentiat vmbra ſitim;
Nec ſedeant cineri manes; & Cerberus vltor
Turpia ieiuno terreat oſſa ſono;
Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem;
Concordiq́; toro peſſima ſemper auis.
Penelopen quoque, neglecto rumore mariti,
Nubere laſciuo cogeret Antinoo.
Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,
Et volucris nidis eſſe nouerca ſuis.
Quippe & Collinas ad foſſam mouerit herbas,
Stantia currentis diluerentur aqua:
Audax cantatæ leges imponere Lunæ,
Et ſua nocturno fallere terga lupo.
Poſſit & intentos aſtu cæcare maritos.
Cornicum immeritas eruit vngue genas,
Conſuluitq́; ſtryges noſtro de ſanguine, & in me
Hippomanes fœta ſemina legit equæ.
Exornabat opus verbis, ceu blanda perurat;
Saxoſamq́; terat ſedula culpa viam.
Si te Eoa Dorixanium, iuuat aurea ripa,
Et quæ ſub Tyria concha ſuperbit aqua.
Eurypylique placet Coa textura Mineruæ,
Sectáque ab Attalicis putria ſigna toris,
Seu quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ.
Murrheaq́; in Parthis pocula cocta focis:
Sperne fidem, prouolue deos, mendacia vincant.
Frange & damnoſæ iura pudicitiæ.
Et ſimulare virum, pretium facit. vtere cauſſis:
Maior dilata nocte recurret amor.
Si tibi forte comas vexauerit vtilis ira,
Poſt modò mercata pace premendus erit.
Denique vbi amplexu Venerem promiſeris empto,
Fac ſimules puros Iſidis eſſe dies.
Ingerat Apriles Iole tibi, tundat Amycle
Natalem Maiis idibus eſſe tuum.
Supplex ille ſedet, poſita tu ſcribe cathedra,
Quidlibet, has artes ſi pauet ille, tenes.
Semper habe morſus circa tua colla recentes,
Litibus alternis quos putet eſſe datos.
Non te Medeæ delectent probra ſequacis,
Nempe tulit faſtus auſa rogare prior;
Sed potius mundi Thais pretioſa Menandri,
Cùm ferit aſtutos comica mœcha Getas.
In mores te verte viri. ſi cantica iactat,
I comes, & voces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dantes vigilet: ſi pulſet inanis,
Surdus in obductam ſomniet vſque ſeram.
Nec tibi diſpliceat miles, non factus amori;
Nauta nec, attrita ſi ferat æra manu.
Aut quorum titulus per barbara colla pependit,
Cælati medio cùm ſaliere foro.
Aurum ſpectato, non quæ manus afferat aurum.
Verſibus auditis, quid niſi verba feres?
Qui verſus, Coa dederit nec munera veſtis,
Ipſius tibi ſit ſurda ſine ære lyra.
Dum vernat ſanguis, dum rugis integer annus,
Vtere, ne quis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati victura roſaria Paſti
Sub matutino cocta iacere noto.
His animos noſtra dum verſat Acanthis amica,

* * *

Sed cape torquatæ Venus ô regina columbæ
Ob meritum ante tuos guttura ſecta focos.
Vidi ego rugoſo tuſſim concreſcere collo,
Sputaq́; per dentes ire cruenta cauos,
Atque animam in tegetes putrem exſpirare paternas.
Horruit algenti pergula curta foco.
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Vincula, & immundo pallida mitra ſitu,
Et canis in noſtros nimis experrecta dolores,
Cùm fallenda meo pollice claſtra forent.
Sit tumulus lenæ curto vetus amphora collo:
Vrgeat hunc ſupra vis caprifice tua.
Quiſquis amas, ſcabris hoc buſtum cædito ſaxis;
Miſtáque cum ſaxis addite verba mala.

VI.

SACRA facit vates. ſint ora fauentia ſacris; Pag 615.
Et cadat ante meos icta iuuenca focos.
Cera Philetæis certet Romana corymbis,
Et Cyrenæas vrna miniſtret aquas.
Coſtum molle date, & blandi mihi thuris honores:
Térque focum circa laneus orbis eat.

Spargite me lymphis, carmenq́; recentibus aris
Tibia Mygdoniis libet eburna cadis.
Ite procul fraudes. alio ſint aere noxæ.
Pura nouum vati laurea mollit iter.
Muſa Palatini referamus Apollinis ædem:
Res eſt Calliope digna fauore tuo.
Cæſaris in nomen ducuntur carmina. Cæſar
Dum canitur, quæſo Iuppiter ipſe vaces.
Eſt Phœbi fugiens Athamana ad littora portus,
Quà ſinus Ioniæ murmura condit aquæ,
Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ,
Nautarum votis non operoſa via.
Huc mundi coiere manus. ſtetit æquore moles
Pinea, nec remis æqua fauebat auis.
Altera claſsis erat Teucro damnata Quirino,
Piláque fœminea turpiter apta manu.
Hinc Auguſta ratis plenis Iouis omine velis,
Signáque iam patriæ vincere docta ſua.
Tandem acies geminos Nereus lunarat in arcus,
Armorum & radiis picta tremebat aqua.
Cùm Phœbus linquens ſtantem ſe vindice Delon
(Nam tulit iratos mobilis vnda notos)
Aſtitit Auguſti puppem ſuper, & noua flamma
Luxit in obliquam ter ſinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla ſolutos,
Aut teſtudineæ carmen inerme lyræ,
Sed quali aſpexit Pelopeium Agamemnona vultu,
Egeſsitq́; auidis Dorica caſtra rogis,
Aut qualis flexos ſoluit Pythona per orbes
Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.
Mox ait, ô longa mundi ſeruator ab Alba
Auguſte, Hectoreis cognite maior auis,
Vince mari: iam terra tua eſt: tibi militat arcus,
Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.
Solue metu patriam; quæ nunc te vindice freta,
Impoſuit proræ publica vota tuæ:
Quam niſi defendes, murorum Romulus augur
Ire Palatinas non bene vidit aues.
Et nimium remis audent, proh turpe, Latinis
Principe te fluctus regia vela pati.
Nec te, quòd claſsis centenis remiget alis,
Terreat: inuito labitur illa mari:
Quodq́; vehunt proræ Centaurica ſaxa minantes,
Tigna caua, & pictos experiere metus.
Frangit, & attolit vires in milite cauſſa:
Quæ niſi iuſta ſubeſt, excutit arma pudor.
Tempus adeſt, committe rates: ego temporis auctor
Ducam laurigera Iulia roſtra manu.
Dixerat: & pharetræ pondus conſumit in arcus,
Proxima poſt arcus Cæſaris haſta fuit.
Vincit Roma fide Phœbi, dat fœmina pœnas,
Sceptra per Ionias fracta vehuntur aquas.
At pater Idalio miratus Cæſar ab aſtro,
Sum deus, & noſtri ſanguinis iſta fides.
Proſequitur cantu Triton, omnéſque marinæ
Plauſerunt circa libera ſigna deæ.
Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci,
Hoc vnum, iuſſo non moritura die.
Di melius. quantus mulier foret vna triumphus,
Ductus erat per quas antè Iugurtha vias?
Actius hinc traxit Phœbus monumenta, quòd eius
Vna decem vicit miſſa ſagitta rates.
Bella ſatis cecini: citharam iam poſcit Apollo
Victor, & ad placidos exuit arma choros.
Candida nunc molli ſubeant conuiuia luco,
Blanditiæq́; fluant per mea colla roſæ:
Vináque fundantur prælis eliſa Falernis,
Térque lauet noſtras ſpica Cilíſſa comas.
Ingenium potis irritet Muſa poetis,
Bacche ſoles Phœbo fertilis eſſe tuo.
Ille paludoſos memoret ſeruire Sicambros,
Cepheam hic Meroen, fuſcáque regna canat:
Hic referat ſero confeſſum fœdere Parthum:
Reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua.
Siue aliquid pharetris Auguſtus parcet Eois,
Differat in pueros iſta trophæa ſuos.
Gaude Craſſe, nigras ſi quid ſapis inter arênas.
Ire per Eufraten ad tua buſta licet.
Sic noctem patera, ſic ducam carmine, donec
Iniiciat radios in mea vina dies.

VII.

SVNT *aliquid manes. letum non omnia finit:* Pag. 639.
Luridáque euictos effugit vmbra rogos.
Cynthia nanque meo viſa eſt incumbere fulcro,
Marmor ad extremæ nuper humata viæ:
Cùm mihi ab exequiis ſomnus penderet amaris,
Et quererer lecti frigida regna mei:
Eoſdem habuit ſecum, quibus eſt elata, capillos,
Eoſdem oculos: lateri veſtis aduſta fuit.
Et ſolitum digito beryllon adederat ignis,
Summáque Lethæus triuerat ora liquor:
Spirantéſque animos, & vocem miſit. at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.
Perfide, nec cuiquam melior ſperande puellæ,
In te iam vires ſomnus habere poteſt?
Iámne tibi exciderunt vigilacis furta Suburræ,
Et mea nocturnis trita feneſtra dolis?
Per quam demiſſo quoties tibi fune pependi,
Alterna veniens in tua colla manu.
Sæpe Venus triuio commiſta eſt, pectore miſtos
Fecerunt tepidas pallia noſtra vias.
Fœderis heu taciti, cuius fallacia verba
Non audituri diripuere noti.
At mihi non oculos quiſquam inclamauit euntis:
Vnum impetraſſem te reuocante diem.
Nec crepuit fiſſa me propter arundine cuſtos,
Læſit & obiectum tegula curta caput.
Denique quis noſtro curuum te funere vidit?
Atram quis lacrimis incaluiſſe togam?
Si piguit portas vltra procedere, at illud
Iuſsiſſes, lectum lentius ire meum.
Cur ventos non ipſe rogis ingrate petiſti?
Cur nardo flammæ non oluere meæ?
Hoc etiam graue erat, nulla mercede hyacinthos
Iniicere, & fracto buſta piare cado.
Lygdamus vratur, candeſcat lamina vernæ.
Senſi ego, cum inſidiis pallida vina bibi.
Aut Nomas arcanas tollat verſuta ſalinas.
Dicet damnatas ignea teſta manus.
Quæ modò per viles inſpecta eſt publica noctes,
Hæc nunc aurata cyclade ſignat humum:
Et grauiora rependit iniquis penſa quaſillis,
Garrula de facie ſi qua locuta mea eſt.
Noſtráque quod Petale tulit ad monimenta corollas,
Codicis immundi vincula ſentit anus.
Cæditur & Lalage tortis ſuſpenſa capillis,
Per nomen quoniam eſt auſa rogare meum.
Te patiente meæ conflauit imaginis aurum,

Ardenti

Ardenti è noſtro dotem habitura rogo.
Non tamen inſector, quamuis merearè, Properti.
Longa mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego fatorum nulli reuocabile carmen,
Tergeminúſque canis ſic mihi molle ſonet,
Me ſeruaſſe fidem: ſi fallo, vipera noſtris
Sibilet in tumulis, & ſuper oſſa cubet.
Nam gemina eſt ſedes turpem ſortita per amnem:
Turbaq́; diuerſa remigat omnis aqua.
Vna Clytæmneſtræ ſtuprum vehit, altera Creſſæ
Portat mentitæ lignea monſtra bouis.
Ecce coronato pars altera vecta phaſelo,
Mulcet vbi Elyſias aura beata roſas:
Qua numeroſa fides, quáque æra rotunda Cybelles,
Mitratíſque ſonant lydia plectra choris:
Andromedéque, & Hypermeſtre ſine fraude marita,
Narrant hiſtoriæ pectora nota ſuæ.
Hæc ſua maternis queritur liuere catenis
Brachia, nec meritas frigida ſaxa manus.
Narrat Hypermeſtre magnum auſas eſſe ſorores:
In ſcelus hoc animum non valuiſſe ſuum.
Sic mortis lacrymis vitæ ſanamus amores.
Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nunc mandata damus: ſi fortè moueris,
Si te non totum Chloridos herba tenet,
Nutrix in tremulis nequid deſideret annis
Parthenie; patuit, nec tibi auara fuit.
Deliciæq́; meæ Latris, cui nomen ab vſu eſt,
Ne ſpeculum dominæ porrigat illa nouæ.
Et quoſcunque meo feciſti nomine verſus,
Vre mihi; laudes deſine habere meas.
Pelle ederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo
Mollia contortis alligat oſſa comis.
Ramoſis Anio quà pomifer incubat aruis,
Et nunquam Herculeo numine pallet ebur,
Hoc carmen media dignum me ſcribe columna:
Sed breue, quod currens vector ab vrbe legat.
Hic Tiburtina iacet aurea Cynthia terra:
Acceſſit ripæ laus Aniene tuæ.
Nec tu ſperne pijs venientia ſomnia portis.
Cùm pia venerunt ſomnia, pondus habent.
Nocte vagæ ferimur. nox clauſas liberat vmbras,
Errat & abiecta Cerberus ipſe ſera.
Luce iubent leges Lethæa ad ſtagna reuerti:
Nos vehimur, vectum nauta recenſet onus.
Nunc te poſſideant aliæ: mox ſola tenebo:
Mecum eris, & miſtis oſſibus oſſa teram.
Hæc poſtquam querula mecum ſub voce peregit,
Inter complexus excidit vmbra meos.

VIII.

Pag. 655. DISCE quid Eſquilias hac nocte fugarit aquoſas,
Cùm vicina nouis turba cucurrit agris.
Lanuuium annoſi vetus eſt tutela draconis,
Hic vbi Tarpeiæ non perit hora moræ,
Quà ſacer abripitur cæco deſcenſus hiatu,
Quà penetrat virgo, tale iter omne caue:
Ieiuni ſerpentis honos cùm pabula poſcit
Annua, & ex ima ſibila torquet humo.
Talia demiſſæ pallent ad ſacra puellæ,
Cum temerè anguineo creditur ore manus,
Ille ſibi admotas à virgine corripit eſcas.
Virginis in palmis ipſa caniſtra tremunt.
Si fuerint caſtæ, redeunt in colla parentum;
Clamantq́; agricolæ, fertilis annus erit.
Huc mea detonſis auecta eſt Cynthia mannis:
Cauſſa fuit Iuno, ſed mage cauſſa Venus.
Appia dic quæſo, quantum te teſte triumphum
Egerit, effuſis per tua ſaxa rotis!
Turpis in arcana ſonuit cùm rixa taberna,
Si ſine me, fama non ſine labe mea.
Spectaclum ipſa ſedens primo temone pependit,
Auſa per impuros fræna mouere locos.
Serica nam taceo vulſi carpenta nepotis,
Atque armillatos, colla Moloſſa, canes:
Qui dabit immundæ venalia fata ſaginæ,
Vincet vbi eraſas barba pudenda genas.
Cum fieret noſtro toties iniuria lecto,
Mutato volui caſtra mouere toro.

IX.

PHYLLIS Auentinæ quædam eſt vicina Dianæ, Pag 661.
Sobria grata parum; cùm bibit, omne decet.
Altera Tarpeios eſt inter Teia lucos,
Candida, ſed potæ non ſatis vnus erit.
His ego conſtitui noctem lenire vocatis,
Et Venere ignota furta nouare mea.
Vnus erat tribus in ſecreta lectulus herba.
Quæris concubitus? inter vtramque fui.
Lygdamus ad cyathos, vitrique æſtiua ſupellex,
Et Methymnæi Græca ſaliua meri.
Nile tuus tibicen erat, crotaliſtria Phyllis,
Et facilis ſpargi munda ſine arte roſa.
Nanus & ipſe ſuos breuiter concretus in artus
Iactabat truncas ad caua buxa manus.
Sed neque ſuppletis conſtabat flamma lucernis,
Decidit inq́; ſuos menſa ſupina pedes.
Me quoque per talos Venerem quærente ſecundos,
Semper damnoſi ſubſiluere canes.
Cantabant ſurdo, nudabant pectora cæco:
Lanuuij ad portas hei mihi ſolus eram:
Cùm ſubito rauci ſonuerunt cardine poſtes,
Et leuia ad primos murmura facta lares.
Nec mora, cùm totas reſupinat Cynthia valuas,
Non operoſa comis, ſed furibunda decens.
Pocula mî digitos inter cecidere remiſſos:
Palluerunt ipſo labra ſoluta mero.
Fulminat illa oculis, &, quantum fœmina, ſæuit:
Spectaclum capta nec minus vrbe fuit.
Phyllidos iratos in vultum conijcit vngues:
Territa vicinas Teïa clamat aquas.
Lumina ſopitos turbant elata Quirites,
Omnis & inſana ſemita nocte ſonat.
Illas direptíſque comis, tunicíſque ſolutis
Excipit obſcura prima taberna via.
Cynthia in exuuijs gaudet, victrixq́; recurrit,
Et mea peruerſa ſauciat ora manu,
Imponitq́; notam collo, morſuq́; cruentat,
Præcipueq́; oculos, qui meruere, ferit.
Atque vbi iam noſtris laſſauit brachia plagis,
Lygdamus ad plutei fulcra ſiniſtra iacens
Eruitur, geniumq́; meum proſtratus adorat.
Lygdame nil potui, tecum ego captus eram.
Supplicibus palmis tum demum ad fœdera veni,
Cùm vix tangendos præbuit illa pedes.
Atque ait: admiſſæ ſi vis me ignoſcere culpæ,
Accipe quæ noſtræ formula legis erit.
Tu neque Pompeia ſpatiabere cultus in vmbra,

Digitized by Google

Nec cùm laſciuum ſternet arena forum.
Colla caue inflectas ad ſummum obliqua theatrum,
Aut lectica tua ſudet aperta mora.
Lygdamus in primis, omnis mihi cauſſa querelæ,
Veneat, & pedibus vincula bina trahat.
Indixit leges. reſpondi ego, Legibus vtar.
Riſerat imperio facta ſuperba dato.
Dein, quemcunque locum externæ tetigere puellæ,
Suffiit, & pura limina tergit aqua:
Imperat & totas iterum mutare lacernas,
Térque meum tetigit ſulfuris igne caput.
Atque ita mutato per ſingula pallia lecto
Reſpondi: & toto ſoluimus arma toro.

X.

Pag. 672. AMPHITRYONIADES qua tempeſtate iuuencos
Egerat à ſtabulis ô Erythræa tuis,
Venit ad inuictos pecoroſa Palatia montes,
Et ſtatuit feſſos feſſus & ipſe boues,
Quà Velabra ſuo ſtagnabant flumine, quáque
Nauta per vrbanas velificabat aquas.
Sed non infido manſerunt hoſpite Caco
Incolumes: furto polluit ille Iouem.
Incola Cacus erat, metuendo raptor ab antro,
Per tria partitos qui dabat ora ſonos.
Hic, ne certa forent manifeſtæ ſigna rapinæ,
Auerſos cauda traxit in antra boues.
Nec ſine teſte deo. furem ſonuere iuuenci,
Furis & implacidas diruit ira fores.
Mænalio iacuit pulſus tria tempora ramo
Cacus: & Alcides ſic ait, Ite boues,
Herculis ite boues, noſtræ labor vltime clauæ,
Bis mihi quæſitæ, bis mea præda boues,
Aruáq; mugitu ſancite boaria longo.
Nobile erit Romæ paſcua noſtra forum.
Dixerat, & ſicco torret ſitis ora palato,
Terráq; non vllas fœta miniſtrat aquas.
Sed procul incluſas audit ridere puellas.
Lucus ab vmbroſo fecerat orbe nemus,
Femineæ loca clauſa deæ, fontéſque piandos,
Impune & nullis ſacra retecta viris.
Deuia puniceæ velabant limina vittæ:
Putris odorato luxerat igne caſa:
Populus & longis ornabat frondibus ædem,
Multáque cantantes vmbra tegebat aues.
Huc ruit in ſiccam congeſto puluere barbam,
Et iacit ante fores verba minora deo.
Vos precor ô luci ſacro quæ luditis antro,
Pandite defeſſis hoſpita fana viris.
Fontis egens erro, circáq; ſonantia lymphis,
Et caua ſuſcepto flumine palma ſat eſt.
Audiſtis ne aliquem, tergo qui ſuſtulit orbem
Ille ego ſum: Alciden terra recepta vocat.
Quis facta Herculeæ non audit fortia clauæ?
Et nunquam ad natas irrita tela feras?
Atque vni Stygias hominum luxiſſe tenebras:
* * *
Quòd ſi Iunoni ſacrum faceretis amaræ,
Non clauſiſſet aquas ipſa nouerca ſuas.
Sin aliquam vultúſq; meus, ſetæq; leonis
Terrent, & Libyco ſole peruſta coma:
Idem ego Sidonia feci ſeruilia palla
Officia, & Lydo penſa diurna colo:
Mollis & hirſutum cepit mihi faſcia pectus,
Et manibus duris apta puella fui.
Talibus Alcides. at talibus alma ſacerdos
Puniceo canas ſtamine vincta comas:
Parce oculis hoſpes, lucóq; abſcede verendo:
Cede agedum, & tuta limina linque fuga.
Interdicta viris metuenda lege piatur,
Quæ ſe ſummota vindicat ara caſa.
Magnam Tireſias aſpexit Pallada vates,
Fortia dum, poſita Gorgone, membra lauat.
Di tibi dent alios fontes: hæc lympha puellis
Auia ſecreti limitis vna fluit.
Sic anus. ille humeris poſtes concuſſit opacos:
Nec tulit iratam ianua clauſa ſitim.
At poſtquam exhauſto iam flumine vicerat æſtum,
Ponit vix ſiccis triſtia iura labris.
Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit, hæc feſſo vix mihi terra patet.
Maxima quæ gregibus deuota eſt ara repertis,
Ara per has, inquit, Maxima facta manus,
Hæc nullis vnquam pateat veneranda puellis,
Herculis eximij ne ſit inulta ſitis.
Sancte pater ſalue, cui iam fauet aſpera Iuno,
Sancte velis libro dexter ineſſe meo.
Hunc quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem,
Sic Sanctum Tatiæ compoſuere Cures.

XI.

NVNC Iouis incipiam cauſſas aperire Feretri, Pag. 685.
Armáq; de ducibus trina recepta tribus.
Magnum iter aſcendo, ſed dat mihi gloria vires.
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
Imbuis exemplum primæ tu Romule palmæ
Huius, & exuuijs plenus ab hoſte redis,
Tempore quo portas Cæninum Acrona petentem
Victor in euerſum cuſpide fundis equum.
Acron Herculeus Cænina ductor ab arce
Roma, tuis quondam finibus horror erat.
Hic ſpolia ex humeris auſus ſperare Quirini,
Ipſe dedit, ſed non ſanguine ſicca ſuo.
Hunc videt ante cauas vibrantem ſpicula turres
Romulus, & votis occupat antè ratis:
Iuppiter hæc hodie tibi victima corruet Acron.
Vouerat, & ſpolium corruit ille Ioui.
Vrbis virtutíſq; parens ſic vincere ſueuit,
Qui tulit aprico frigida caſtra lare.
Idem eques & frenis, idem fuit aptus aratris,
Et galea hirſuta compta lupina iuba:
Picta nec inducto fulgebat parma pyropo.
Præbebant cæſi baltea lenta boues.
Coſſus at inſequitur Veientis cæde Tolumni,
Vincere cùm Veios poſſe laboris erat:
Nec dum vltra Tiberim belli ſonus: vltima præda
Nomentum, & captæ iugera terna Coræ,
Et Veij veteres & Volſcum regna fuiſtis,
Et veſtro poſita eſt aurea ſella foro.
Nunc intra muros paſtoris buccina lenti
Cantat, & in veſtris oſſibus arua metunt.
Forte ſuper portæ dux Veius aſtitit arcem,
Colloquiumq; ſua fretus ab vrbe dedit.
Dúmque aries murum cornu pulſabat aheno,
Vineáque inductum longa tegebat opus,
Coſſus ait, forti melius concurrere campo.
Nec mora fit, plano ſiſtit vterque gradu.

Di

Di Latias iuuere manus: deſecta Tolumni
Ceruix, Romanos ſanguine lauit equos.
Claudius at Rheno traiectos arcuit hoſtes,
Belgica cùm vaſti parma relata ducis
Virdomari. genus hic Rheno iactabat ab ipſo,
Nobilis erectis fundere gæſa rotis.
Illi virgatis iaculantis ab agmine bracchis
Torquis ab inciſa decidit vnca gula.
Nunc ſpolia in templo tria condita. cauſſa Feretri,
Omine quod certo dux ferit enſe ducem.
Seu quia victa ſuis humeris hæc arma ferebant,
Hinc Feretri dicta eſt ara ſuperba Iouis.

XII.

Pag. 694. Desine *Paulle meum lacrymis vrgere ſepulcrum.*
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Cùm ſemel infernas intrarunt funera leges,
Non exorato ſtant adamante viæ.
Te licet orantem fuſcæ deus audiat aula,
Nempe tuas lacrymas littora ſurda bibent.
Vota mouent ſuperos. vbi portitor æra recepit,
Obſerat vmbroſos lurida porta rogos.
Sic mæſtæ cecinere tubæ, cùm ſubdita noſtrum
Detraheret lecto fax inimica caput.
Quid mihi coniugium Paulli? quid currus auorum
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Num minus immites habui Cornelia Parcas?
En ſum quod digitis quinque leuatur onus.
Damnatæ noctes, & vos vada lenta paludes,
Et quæcunque meos implicat vnda pedes,
Immatura licet, tamen huc non noxia veni.
Det pater hic vmbræ mollia iura meæ,
Aut ſi quis poſita iudex ſedet Aeacus vrna,
In mea ſortita iudicet oſſa pila.
Aſſideant fratres. iuxta Minoia ſella, &
Eumenidum intento turba ſeuera foro.
Siſyphe mole vaces, taceant Ixionis orbes,
Fallax Tantaleo corripiare liquor.
Cerberus & nullas hodie petat improbus vmbras,
Et iaceat tacita lapſa catena ſera.
Ipſa loquor pro me. ſi fallo, pœna ſororum
Infelix humeros vrgeat vrna meos.
Si cui fama fuit per auita trophæa decori,
Vera Numantinos regna loquuntur auos.
Altera maternos exæquat turba Libones,
Et domus eſt titulis vtraque fulta ſuis.
Mox vbi iam facibus ceſſit prætexta maritis,
Vinxit & acceptas altera vitta comas,
Iungor Paulle tuo ſic diſceſſura cubili.
In lapide hoc vni nupta fuiſſe legar.
Teſtor maiorum cineres tibi Roma colendos,
Sub quorum titulis Africa tonſa iaces,
Et Perſen proaui ſimulantem pectus Achillis,
Quiq; tuas proauus fregit Achille domos,
Me neque cenſuræ legem molliſſe, nec vlla
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.
Non fuit exuuijs tantis Cornelia damnum,
Quin & erat magna pars imitanda domus.
Nec mea mutata eſt ætas, ſine crimine tota eſt.
Viximus inſignes inter vtramque facem.
Mi natura dedit leges à ſanguine ductas,
Ne poſſim melior iudicis eſſe metu.
Quælibet auſteras de me ferat vrna tabellas,
Turpior aſſeſſu non erit vlla meo:
Vel tu, quæ tardam mouiſti fune Cybellam
Claudia turritæ rara miniſtra deæ;
Vel cuius, commiſſos cùm Veſta repoſceret ignes,
Exhibuit viuos carbaſus alba focos.
Nec te dulce caput mater Scribonia læſi.
In me mutatum quid niſi fata velis?
Maternis laudor lacrymis, vrbíſque querelis,
Defleta & gemitu Cæſaris oſſa mea.
Ille ſua nata dignam vixiſſe ſororem
Increpat, & lacrymas vidimus ire deo.
Et tamen emerui generoſos veſtis honores,
Nec mea de ſterili facta rapina domo,
Te Lepide, & te Paulle meum poſt fata leuamen.
Condita ſunt veſtro lumina noſtra ſinu.
Vidimus & fratrem ſellam geminaſſe curulem,
Conſule quo facto tempore rapta ſoror,
Filia tu ſpecimen cenſuræ nata paternæ,
Fac teneas vnum nos imitata virum.
Et ſerie fulcite genus. mihi cymba volenti
Soluitur, aucturis tot mea fata malis.
Hæc eſt feminei merces extrema triumphi.
Laudat vbi emeritum libera fama rogum.
Nunc tibi commendo communia pignora natos.
Hæc cura & cineri ſpirat inuſta meo.
Fungere maternis vicibus pater, illa meorum
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oſcula cùm dederis tua flentibus, adijce matris:
Tota domus cœpit nunc onus eſſe tuum.
Et ſi quid doliturus eris, ſine teſtibus illis,
Cùm venient, ſiccis oſcula falle genis.
Sat tibi ſint noctes quas de me Paule fatiges,
Somniáque in faciem credita ſæpe meam.
Atque vbi ſecreto noſtra ad ſimulacra loqueris,
Vt reſponſura ſingula verba iace.
Seu tamen aduerſum mutarit ianua lectum,
Sederit & noſtro cauta nouerca toro:
Coniugium pueri laudate, & ferte paternum,
Capta dabit veſtris moribus illa manus.
Nec matrem laudate nimis. collata priori
Vertet in offenſas libera verba ſuas.
Seu memor ille mea contentus manſerit vmbra,
Et tanti cineres duxerit eſſe meos,
Diſcite venturam iam nunc ſentire ſenectam,
Cælibis ad curas nec vacet vlla via.
Quod mihi detractum eſt, veſtros accedat ad annos.
Prole mea Paulum ſic iuuat eſſe ſenem.
Et bene habet, nunquam mater lugubria ſumpſi.
Venit in exſequias tota caterua meas.
Cauſa perorata eſt. flentes me ſurgite teſtes,
Dum pretium vitæ grata rependit humus.
Moribus & cælum patuit. ſim digna merendo,
Cuius honoratis oſſa vehantur equis.

Digitized by Google

PERVIGILIVM VENERIS:

QVOD QVIDAM CATVLLO TRIBVVNT.

CRAS amet qui nunquam amauit ; quique amauit, cras amet.
Ver nouum, ver iam canorum, ver natus orbis eſt.
Vere concordant amores, vere nubunt alites.
Et nemus comam reſoluit de maritis imbribus.
Cras amorem copulatrix inter vmbras arborum
Implicat gazas virentes de flagello myrteo.
Cras Dione iura dicit, fulta ſublimi trono.
Cras amet qui nunquam amauit ; quique amauit, cras amet.
Tunc quinore deſuper hoc ſpumeo pont de globo
Carulas inter cateruas, inter & bipedes equos
Fecit vndantem Dione de maritis imbribus.
Cras amet qui nunquam amauit, quique amauit, cras amet.
Ipſa gemmas purpurantem pingit annum floribus
Ipſa ſurgentes papillas de Fabonis partu
Vrguet in totos pentes, ipſa roris lucidi
Noctis aura quem relinquit ſpargit vmentis aquas.
Et me cauat lacrime trementes decadum pondere.
Gutta praceps orbe paruo ſuſtinet caſus ſuos.
In pudorem floſulenta prodiderunt purpura:
Vmor ille quem ſerenis aſtra rorant noctibus
Mane virgineas papillas ſoluit vmenti peplo.
Ipinſſit mane tua virgines nubant roſa
Fuſta prius de cruore, déque amoris oculis,
Déq; gemmis, deq; flammis, deq; ſolis purpuris.
Cras ruborem qui latebat veſte tectum ignea
Vnica marito nodo non pudens ſoluere.
Cras amet qui nunquam amauit ; quiq; amauit, cras amet.
Ipſa nimfas diua loco iuſsit ire mirteo
Et puer comes puellis. nec tamen credi poteſt
Eſſe amorem feriatum, ſi ſagittas vexerit.
Ite nimfæ, poſuit arma, feriatus eſt Amor;
Iuſſus eſt inermis ire, purus ire iuſſus eſt,
Nen quid arcu, nen ſagitta, neu quid igne læderet.
Sed tamen nimfa cauete, quod Cupido pulcer eſt,
Totus eſt in armis idem quando nudus eſt Amor.
Cras amet qui nunquam amauit, quiq; amauit, cras amet.
Compari Venus pudore mittit ad te virgines:
Vna res eſt quam rogamus, cede virgo Delia
Vt nemus ſit incruentum de ferinis ſtragibus.
Ipſa vellet vt venires, ſi deceret virginem:
Iam tribus choros videres feriatos noctibus,
Congreges inter cateruas ire per ſaltus tuos,
Floreas inter coronas, mirteas inter caſas.
Nec Ceres nec Bacchus abſunt, nec poëtarum deus,
Detinent & tota nox eſt peruigila cantibus.
Regnet in ſiluis Dione. tu recede Delia.
Cras amet, qui nunquam amauit ; quiq; amauit; cras amet.
Iuſsit hyblæis tribunal ſtare Diua floribus,
Præſes ipſa iura dicit, adſederunt Gratia.
Hibla totos funde flores, quicquid annus attulit,
Hibla florum rumpereſt equante thne camp-
Rures hic erunt puella, vel puella montium,
Quaq; ſiluas, quaq; lucos, quaq; montes incolunt.
Iuſsit omnis adſidere pueri mater alitis,
Iuſsit & nudo puellas nil Amori credere.
Cras amet, qui nunquam amauit ; quiq; amauit, cras amet.
Et rigentibus vegentes ducat vmbras floribus.
Cras erit qui primus æther copulauit nuptias,
Vt pant cotis crearet vernis annum nubibus,
In ſinum maritus imber fluctus alma & coniugis.
Vt fletus immixtus omnis aleret magno corpore.
Ipſa venas atque mentem permeante ſpiritu
Intus occultis gubernat procreatrix viribus,
Perq; cælum, perq; terras, perq; pontum ſubditum,
Peruium ſui tenorem ſeminali tramite
Imbuit, iuſsitq; mundum noſſe naſcendi vias.
Cras amet, qui nunquam amauit ; quique amauit, cras amet.
Ipſa Troianos nepotes in Latinos tranſtulit:
Ipſa Laurentem puellam coniugem nato dedit.
Moxq; Marti de ſacello dat pudicam virginem,
Romulæas ipſa fecit cum Sabinis nuptias:
Vnde Rannes & Quirites, proq; prole poſterûm

Romuli

Romoli matrem crearet & nepotem Cæſarem.
Cras amet, qui numquam amauit; quiq́; amauit, cras amet.
Rura fœcundat voluptas: rura Venerem ſentiunt:
Ipſe Amor puer Dionæ rure natus dicitur.
Hunc ager cùm parturiret, ipſa ſuſcepit ſinu,
Ipſa florum delicatis educauit oſculis.
Cras amet, qui numquam amauit; quiq́; amauit, cras amet.
Ecce iam ſuper geneſtas explicant agni latus
Quiſque tuus quo tenetur coniugali fœdere.
Subter vmbras cum maritis ecce balantum gregem:
Et canoras non tacere Diua iuſsit alites.
Iam loquaces ore rauco ſtagna cigni perſtrepunt:
Adſonant Terei puellæ ſubter vmbram populi
Vt putes motus amoris ore dici muſico:
Et neges queri ſororem de marito barbaro.
Illa cantat, nos tacemus. quando ver venit meum?
Quando faciam vt celidon vt tacere deſinam.
Perdidi Muſam tacendo, nec me Phœbus reſpicit.
Sic Amyclas cùm tacerent perdidit ſilentium.
Cras amet, qui numquam amauit; quique amauit, cras amet.

F I N I S.

INDEX VERBORVM
PROPERTII.

A.

A Te mihi noſtra libido obijcitur. eleg. 19. lib. 3
a Duce Tarpeio mons eſt cognomen adeptus el. 4. l. 4
a ſpeculo rugas increpitante tibi, à vacat, vel poſt el. 4. l. 4
aqua morte, à, vacat el. 27. l. 2
a longis triſtior excubijs id eſt ob, vel poſt, vel vacat el. 16. l. 1
a Sipylo lachrimans defluit Niobe, id eſt, ea el. 20. l. 2
a magno Cæſare aperta porticus el. 31. l. 2
a fonte petitis lymphis el. 3. l. 3
a Rheno traiectos arcuit hoſtes el. 11. l. 4
a me nata muſa, el. 1. l. 3
a facie, vt reor, Calliopea fuit el. 2. l. 3
a noſtro pulnere iniquus amor ne te abſtrahat el. 19. l. 1
a te eſt el. 9. l. 3
a medio pectore pellet auem el. 1. l. 2
a dulichio Iuuene eſt eluſa Calypſo el. 20. l. 2
a Domina mea te tollit el. 34. l. 2
a nobis ante domandus eris el. 34. l. 2
a lecto quem dare vela tuo vidiſti el. 20. l. 3
a ſtirpe capillos vellere el. vlt. l. 3
a dextra condita fila colo non ſunt vacat, el. 1. l. 4
a proauo ducta Conone domus el. 1. l. 4
a virgine admotas eſcas el. 8. l. 4
a docto auo refulget fama el. 20. l. 3
a ſtabulis egerat iuuencos pro abegerat, el. 10. l. 4
a ſanguine ductas leges el. vlt. l. 4
a ſubauditur Oeagri compreſſa figura, el. 30. l. 2
fictilibus creuere deis hæc antea templa, el. 1. l. 4
non degeneraſſe propinquis el. 1. l. 4
nequis eat liber amore dies el. 5. l. 4
dum rugis integer annus el. 5. l. 4
mutatum domina cogis abire mea el. 4. l. 1
vetat auelli veſte Minerua ſua el. 1. l. 4
mortis ab eatrema conditione nihil vacat, ab abundat el. 3. l. 2
ab ingenio notior ille tuo murus, ab vacat, el. 1. l. 4
ab Hetruſcis ſaucius aggeribus miles el. 21. l. 1
ab arte iſta ſum captus, ab vacat el. 8. l. 3
ab arce fretus, ab, vacat el. 11. l. 4
ab inſidijs ſemper Cynthia flere ſoles, el. vlt. l. 3
ab hac diſcedere fas eſt el. 4. l. 1
ab Illyricis terris venit el. 16. l. 2
ab ore ſitim liquor fallat el. 17. l. 2
ab eaterno ſint modo rura viro el. 19. l. 2
ab amore tuo deducet nulla ſenectus me, el. 25. l. 2
ab ore detraxit figuram agreſtem el. 33. l. 2
ab vberibus impreſſis miſſus bœdus el. vlt. l. 2
ab inferna rate vebere nudus, vacat el. 5. l. 3
ab Iro Crœſus non diſtat el. 5. l. 3
ab axe latus tacto ſtringere, vacat el. 11. l. 3
ab vmbro tramite fluit Clitumnus el. 22. l. 3
ab vnda ſocia nemorenſis el. 32. l. 3
ab inuita lyra poſcis verba el. 1. l. 4
ab amne verſo dicor vertumnus el. 2. l. 4
ab euentu nomen dedit el. 2. l. 4
ab euerſo rogo traait lumina el. 3. l. 4
ab æſtu ire poturas oues iubebát. i. poſt æſtum el. 4. l. 4
ab alba Auguſte ſeruator mundi el. 6. l. 4
ab antro metuendo Cácus el. 10. l. 4
ab vmbroſo fecerat orbe nemus el. 10. l. 4
ab arce ductor Acron el. 11. l. 4
ab vrbe ſua fretus, vacat el. 11. l. 4
ab vmbroſo auerno el. 18. l. 3
ab Æn'ea quod ſupereſſe caput cernis, el. 4. l. 3
ab æſtu putris tellus el. 3. l. 4
ab æuo excidet, vacat el. 1. l. 3
ab eatremis fontibus ora refert el. 10. l. 1
ab heſperio mala dracone feret el. 24. l. 2
ab exequijs nomen in ora venit, el. 1. l. 3
ab eaequijs ſomnus penderet amoris, el. 7. l. 4
ab origine dicere prima incipe el. 6. l. 3
ab vtroque litore ouantes currus el. 9. l. 3
ab equo ferox oppugnare el. 11. l. 3
ab humana ceſſit in aſtra via el. 18. l. 3
ab arbore carpſit vallum el. 3. l. 4
ab arce Tarpeia ita fleuit el. 4. l. 4
ab aſtro Idalio miratus el. 6. l. 4
ab vrbe legat currens vector el. 7. l. 4
ab Iouis quinque petenda fides el. 1. l. 4
ab hoſte redis plenus exuuijs el. 11. l. 4
ab ipſo Brenno iactabat genus el. 11. l. 4
ab inguine iaculantis el. 11. l. 4
ab inciſa gula torquis decidit el. 11. l. 4

abacta ſuis ſtabulis mater el.15.l.5
abdictum virum trahit ſub ſua iuga el.11.l.3
abdicta ſtabulis manſiſti. i. excluſa el.33.l.2
abducta Briſeide el.20.l.2
abducere noctes el.11.l.1
abduci nec finet el.11.l.1
abeſſe ſuis vitijs neſcit el.16.l.2
abfuerit, crede, redibit amor el.5.l.2
abiectus Tiberina molliter vnda. i. iacens in ripa el.14.l.1
abiecta fera erat ipſe Cerberus el.7.l.4
abiectum caput læſit tegula el.7.l.4
abiegnæ cornua falſa bouis induit el.19.l.3
abiegni venter apertus equi el.1.l.4
abiegno equo pulſas arces el.1.l.3
abiere tot iam dies el.16.l.2
abire domum iuſſit excluſum el.5.l.1
abire mea domina cogis ſubaudi, à el.4.l.1
abit nec quiſquam ſanus ex illo vulnere, e.12.l.2
abiunctos ſedula lauit equos el.18.l.2
abluit vnda Clitumni boues niueo el.19.l.2
abrepto ſolus amore vacem el.13.l.1
abrepta deſertus coniuge Achilles el.8.l.2
abripitur cæco qua ſacer deſceoſus hiatu, el.8 l.4
abſcede verendo luco el.10.l.4
abſciſſo fertur aperta ſinu ſtrimonis el.4.l.4
abſciſſos teſtarut pontes Coclitis ſemita, el.11.l.3
abſentes amantes el.31.l.2
abſentes arſerunt in caput ignes el.22.l.3
abſenti proſunt tibi Cynthia venti e.17.l.1
abſenti nemo non nocuiſſe volit el.19.l.2
abſis ſi potes eſſe meus el.3.l.4
abſtrahat à noſtro puluere iniquus amor, el.19.l.1
abſtulit vngues radicitus fluctus el.7.l.3
abſtulit excultas pertica triſtis opes, el.1.l.4
abſumptum nec ſua mater Ityn increpet, el.10.l.3
ac mæſtam teneris veſtem pendere lacertis, el.6.l.3
ac primum pura ſomnum tibi diſcute lympha e.10.l.3
ac veluti magnos, &c. el.15.l.3
ac veluti primo, &c. el.3.l.2
ac veluti folia el.15.l.2
acanthis amicæ noſtræ verſat animos nomen lenæ el.5.l.4
acanthus iter exiguum flectit el.7.l.3
accedat ad annos veſtros, quod mihi detractum eſt e vlt.l.4
accedere Tigres Armeniæ cupiẽs el.9.l.3
accenſæ dryades candore puellæ el.20.l.1
accenſas percutit ante faces ipſe amor, e.16.l.3
accenſis deuotam currere tedis el.32.l.2
accenſo fœno celebrare palilia el.1.l.4
accepere tuæ Romula vincla manus, el.11.l.3
accepta fallit vterque fide el.4.l.1
accepti pars eris imperij el.6.l.1
acceptas comas vinxit vitta. al. aſperſas, e.vlt.l.4
accepto auro Polymneſtor necat Polydorum, el.13.l.3
acceptius nobis in vita te nihil el.9.l.2
accerſis lachrymis cantus el.1.l.4
accerſitus tuis donis erit ſomnus in oſſa mea, e.17.l.3
acceſſit ripæ laus, Aniene tuæ el.7.l.4
accipite me hoſpitio el.10.l.4
accipe ſigoa el.1.l.4
accipe commiſſæ munera lætitiæ el.10.l.1
accipiat placidis te ortcos æquoribus el.8.l.1
accipe quæ noſtræ formula legis erit, el.9.l.4
accipe quæ ſerues funeris acta mei el.13.l.2
accipiat manes paruula teſta meos el.13.l.2
accubuiſſe oouis flammis el.4.l.4
accubuiſſe deam inter pecudes el.32.l.2
accubuit primo Cephea ſomno. i. iacuit & quieuit el.3.l.1
accubuit biſtonijs rupibus el.30.l.2
accubuiſſe Lyco Nycteos Antiopem el.15.l.3
accumbens prima puella Romana Ioui. el.3.l.2
acer amanti dolor el.22.l.2
acer cuſtos excubat ille el.30.l.2
acerbæ inimicitiæ el.8.l.2
acernus ſtipes el.2.l.4
acerno vallo cinxit hunc fontem el.4.l.4
acernos raros fœni el.4.l.4
achæmeoijs armantur ſuſa ſagittis el.13.l.2
achaïa vetus quot formas tulit el.28.l.2
acheloi fluxerit vt magno fractus amore liquor e.34.l.2
acherontis ad vodas haud vllas portabis opes, e.5.l.3
achilles ſuperis teſtatur Menœtiadem el.1.l.2
achille el.vlt.l.4
achillis proaui ſimulantem pectus Perſen, el. vlt. l.4
achilles è complexu Briſeidos iret el.21.l.2
achilles vel Priamus el.3.l.2
achillem cruentum lauit Briſeis el.9.l.2
achillem vis non exemit morti el.18.l.3
achilles ob captam Briſeidem iratus el.8.l.2
achillis taotum corpus & oſſa ſuſtulit Briſeis, el.9.l.2
achiuos videtat fuga tractos in littore. el.8.l.2
achiuos populauit hic luctus el.18.l.3
acies lunarat io arcus el.6.l.4
acies labentes vidi, & tela caduca el.2.l.4
acies verſas memorabit Apollo Leucadius, e.11.l.5
acies commiſſas poſſum ſoluere el.4.l.4
acrius illa ſubit el.9.l.1
acrius vt moriar veneris alter amor el.3.l.2
acron tibi victima corruet el.11.l.4
acron Ceninus & Acron herculeus a Romulo victus el.11.l.4
acta mænas furore el.8.l.3
acta funeris mei el.13.l.2
actia Iulææ pelagus moniméta catinæ. el.6.l.4
actiaque in ſacra currere roſtra via el.1.l.2
actia æquora damnatis militibus repleuit Antonius el.16.l.2
actia littora cuſtodis Phœbi el.vlt.l.2
actius Phœbus & Actiacæ pugnæ deſcriptio. e.6.l.4
actiacũ mare non verteret oſſa noſtra el.15.l.2

acıtta magis tcla precor pueri figite e.9.l.s
acutis ſcopulis alcyonum affigar e.7.l.3
ad placidos choros exuit arma e.6.l.4
ad portus pitarios tandentem lintea e.7.l.3
ad cuius fores iacuit græcia e.6.l.s
ad caput flumina reuocare liquores incipient, e.15.l.a
ad ſurdas mibi dicitur aures e.50.l.a
ad focos veteres crepit herba Sabina e.3.l.4
ad pacem vertent aures e.13.l.a
ad ſudos retineret miles e.9.l.a
ad ſudos arma meditatur Cæſar e.4.l.3
ad Indos quieſcit aurora e.18.l.a
ad aues argutas dicere cogor hæc e.19.l.1
ad veſtros ſedeam captiua penates e.4.l.4
ad formoſas nunquam cæcus ero e.55.l.s
ad frontem errare capillos e.1.l.a
ad vulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos, e.4.l.3
ad numeros Phrygis inſanos cæditur, e.55.l.a
ad verum conſcia terra ſapit, e.13.l.a
ad ioſernos velificata lacus noſtra ratis, e.28.l.a
ad moles rotos membra reſoluere e 34.l.a
ad monumenta corollas tulit e.7.l.4
ad caua buxa manus truncas iactabat e.9.l.4
ad curas cælibis ne vacet vlla via e.vlt.l.4
ad pedes noſtros fracta Pyrrhi gloria, e.11.l.3
ad lecti pedes iacere ſcrinia e.6.l.3
ad flumina moueare ſorte Tantalea e.17.l.a
ad fata venies e.13.l.a
ad ſydera docti pyramidum ſumptus e.2.l.a
ad metas ſudet eqous meus e.1.l.4
ad limina mea curres e.5.l.1
ad aras ſpatiatur e.2.l.a
ad pergama e.3 l.a
ad lapides cana veni memores e.13.l.1
ad tua carmina flexit equos e.2.l.3
ad Tanaim fugias e.30.l.a
ad hydras lernæas pugnet. i. aduerſum, e.24.l.s
ad fores Laidos iacuit Græcia e.6.l.a
ad arma vocat e.34.l.a
ad iura puellæ venis ſupplex el.9.l.1
ad prælia fortes turmas memorare e.10.l.a
ad re mea littora nauis mea veniet e.14.l.a
ad vndas acherontis haud vllas portabis opes, e.5.l.3
ad fulmina languens non venit Iuppiter, e.22.l.a
ad recta Troiæ volauit aois e.30.l.a
ad aures rumor e.32.l.a
ad munus amicæ nunquam venales eſſent, e.16.l.s
ad funera archemori, e.34.l.a
ad muſas currere lata via non datur, e.1.l.3
ad ſaxa ligata nocturnis procellis e.7.l.3
ad ſummum theatrum caue colla inflectas, e.9 l.4
ad extremæ viæ murmur nuper humata. e.7.l.4
ad vadimonia curtis e.2 l.4
ad pacem hic ſatus e.9 l.3
ad effectum vires det Cæſar e.9 l.3
ad tua deuehor aſtra e.1 l.4
ad Athenas proficiſci e.21.l.5
ad larus eſſe ſuæ e.14.l.3
ad tua buſta licet ire per Eufratem e.6.l.4
ad cæſtum gaodentia brachia e.14.l.3
ad metas extremas ſtat fœmina puluerulenta, e.14.l.3
ad mea buſta ſedens e.16.l.3
ad fontis caput reditura flumina e.19.l.3
ad eloquium ciues e.22.l.3
ad verba cogebat quirites buccina e.1.l.4
ad calamos exta litabat ouis e.1.l.4
ad caput longæuum Priami e.1.l.4.
ad patrios penates referre pila non poſſem, e.1.l.4
ad ſaxa pia hærentes tates e.1.l.4
ad noua lucra e.3.l.4
ad foſſam mouerit herbas collinas e.5.l.4
ad dantes vigilet Ianitor.i. dantibus e.5 l.4
ad baculum paſtorem e.2.l.4
ad inuictos montes venit e.10.l.4
ad portas Lanuuij ſolus eram e.9.l.4
ad primos lares e.9.l.4
ad feras non irrita tela .i. aduerſus e.10.l.4
ad nullas panditur ianua nigra preces, e.vlt.l.4
ad ſimulachra noſtra e.vlt.l.4
ad veſtros annos accedat e.vlt.l.4
ad plutei fulcbra iacens e.9.l.4
ad heſternas lucernas rixa e.8,l.3
ad antra lyra aurata e.3,l.3
ad pia vota deos verſos e.3,l.3
ad extremas tenebras iuro me tibi manſurum, e.20,l.a
ad ſanum mea vulnera nunc coiere e.22,l.3
ad lites ſobrius e.5,l.4
ad choros Idæos e.17,l.3
ad talia ſacra demiſſæ puellæ e.8,l.4
ad cyathos Lygdamus e.9,l.4
ad arma ducet e.3,l.3
ad limen alienum coronatos amantes e.3,l.3
ad (vſque) oſſa e.vlt,l.a
ad arma iugo aſſueto venit e.3,l.a
ad prælia ventum eſt e.6,l.a
ad buſta bis ſex Niobe lachrymans e 20,l.a
ad domum mandatam e.59,l.a
ad hybernos boryſtenidas el.7,l.a
ad lares fere e.30,l.a
ad ſtagna lethæa e.7,l.9
ad lithora Athamana fugiens e.6,l.4
adacta proræ nouæ pinus in faciem e.22,l.3
adamãtina ſub iuga medea miſit tauros, e.11,l.3
adamante non exorato ſtant viæ, inferorum, e.vlt.l.4
adde hymenæe modos e.4,l.4
addent multi laudes tuas annalibus e.1.l.3
addidit alas (amori) e.12,l.a
addictos in ſua regna patres e.11,l.3
addictum trahit ſub ſua iura virum e.11,l.3
addita buſto e.11,l.a
addita formæ Mentoris argumenta e.9,l.3
addito verba mala mixta cum ſaxis, e.5,l.4
adedetar ignis ſolitum beryllon digito, e.7,l.4
adducere noctes memores e.11,l.1

adeo leuiter non hæſit ocellis amor e.19. l.1
adeptus cognomen mons à duce Tarpeio e. 4. l. 4
adeo barbarus nemo eſſevolet e.16. l.3
aderant quæcumque in corpore vires e. 15. l.3
aderat nec tibi Peleus, nec mater e.9. l.2
aderat facles nullis obnoxia gemmis, el. 2. l. 1.
aderit dum mihi placata e.14. l.1
adeſſe me Tibure iuſſit e.16. l.3
adeſt tempus, committe rates e.6. l.4
adieclmus vndas e.7. l.3
adimus iter immaturum mortis per te, e. 7. l. 3
adijce matris, cum oſcula tua dederis e. vlt. l. 4
adijce verba mala mixta cum ſaxis el. 5. l. 4
adijciam verbis ſuperioribus el. 2. l.4
adimant conuiuia ſomnos el. 10. l.3
adire deos vndiſonos prece el. 21. l. 3
adire hanc conor toro impreſſo el. 3. l.1
adire montes & lacus ne tibi ſit durum el. 20. l. 1
adire gradu el.13. l.1
adire ſiquis velit nec ſinit eſſe moram. i. copiam ſui facit el.23. l. 2
adire te noſtros ſolum deos lætor. i. rogare aliquid amicam el.vlt.l.2
adiſſe lacus Sirenum el.12.l.3
aditura via qua ſit mors queritis. i. aduentura el. 27. l.2
adiunctos equos lauit el.18.l.2
Admeti felix coniunx el.6.l.2
admirante inuidia quem modo felicem færebant el.17.l.2
admirere licet labores Siſyphios e.17. l.2
admiſſæ ſi vis me culpæ ignoſcere el.9.l.4
admiſſo adulterio notus ſpiritus el.29. l.2
admittit, cum ſæpe negauit el.21.l.3
admittis amores meos el. 16.l. 1
admiremur nunc, quod tam pulchra puella mihi ſeruiat el.26. l.2
admitto te rebus amice meis el.34.l.2
admitto decimo vix ego quoque die e. 17. l. 2
admorſa brachia colubris el.11.l.3
admota oſcula ſumere, & arma manu e. 3. l. 1
admotas ſibi à virgine eſcas corrupit, e. 8. l. 4
admouere ora el.3.l.3
adonin niueum percuſſit aper. el.13.l.2
adoperta ſedebit ante fores templi el.28.l.2
adorat genium meum proſtratus el.9.l.4
adoro ſic ſemper maneat.i. oro & opto el.4.l.1
adoratæ domi cura moleſta (alias adoratæ) el.14.l. 3
Adraſti qualis fuerit vocalis Arion e.34.l.2
Adriaci æquoris hoſpes rudis vehar el.21.l.3
Adriæ mare noſcere tecum non vereor e. 6. l. 1
adſint paruæ exequiæ e.13. l.2
adſtrictus quæ pater ploret dediſſe. i. auarus e.23. l.2
aſtringant me nodis ætatis el.20.l.2
aduena tiberis noſtris bubus erat el.1.l.4
aduerſum ſi lectum mutarit Ianua el.vlt.l.4
aduerſo gaudet amore el.14.l.1
aduerſus Apollo (tibi canenti) el.1.l.4
aduerſos in notos Eurus ire deſinit.i. præliari, e. 15. l. 3
aduerſos cogor habere deos e.1. l.1
aduerſum in Pirithoum frangere e.6. l.2
in aduerſum miſit duo currus e.11. l.3
aduerterit aures tardas e.1. l.1
adulter hoſpes (Paris) e.34. l.2
admiſſo adulterio ſpiritus notus ſurgit. i. ſtupro, e.29. l.2
adunca clauis trochi e.14. l.3
aduoluimur aris tuis e.17. l.3
aduſta vna nota Philippeo ſanguine, e. 11. l. 3
aduſta laurus iacet foco extincto, e.28. l.2
aduſta fuit teſtis lateri e.7. l.4
Æacus trua poſita Iudex ſedet, e.vlt. l.4
Æace iudicio inferno me damnes e.20. l.2.
Ææ puellæ thalamum Vlyſſes fugit, e.12. l. 2
Ææi mœnia Telegoni e.12. l.2
ædes Laidos complebant (amatores,) e. 6. l.2
ædes ante tuas e.14. l.2
ædem Apollinis Palatini referamus, e. 6. l. 4
ædem ornabat populus e.10. l.4
Ægæa aqua naufragus e.14. l.2
Ægæo ſalo vela ducere e.6.l.1
Ægei dij maris (venti) e.7.l.3
æger hic (amator) non eget medicis, e. 4. l. 2
ægra, ſiue valente tecum nos ſumus, e. 21. l. 2
Ægyptus fuſcis alumnis e.33. l.2
Aegyptum & Nilum canerem e.1. l.2
Aeolio plectro tentat carmina e.3. l.2
Aemonio Enipeo miſtus Deus e.13 l.1
Aemonio hoſpitio tabuit Hipſipyle, e.15. l.1
Aemonijs equis traxit Hectora e.8.l.2
Aemonio cominas iſſe viro e. 1. l.3
Aemonio equo campum dare, e.10. l.2
æmonia cuſpide ſenſit vulnus Telephus. i. haſta Achillis e.1. l.3
æmulor ipſe meas vmbras e.34. l.2
æmila rate vecta regia trophæa e.3. l.3
aëna vrat Colchis focis Colchiacis e.1. l.2
Æneam ante Phrygem collis fuit Roma, e. 1. l. 4
Æneas tulit Anchiſen patrem e.1. l.4
Æneæ Troiani ſuſcitat arma Virgilius, e. vlt. l. 2
æqua ſuis non putat carmina Erinnes e.3. l.2
æqua auis non fauebat remis e.6. l.4
æqua & iniqua ferunt domiti iuuenes e.3. l.2
æquè formoſa nulla eſt, e.8 . l.3
æquæuis ſuis non putat eſſe carmina e.3.l.2
æqualem nulla dicere habere damo e.6. l.3
æquales videant mea vulnera e.8. l.3
æquo ex iugo non ducitur fama e.9. l 3
æquant pomeria mea ſyluas Phæacas e.1.l.3

æquor in tam vaſtum ſcribendi mittis el. 9. l. 3
æquora mirari ſubdita regno Theſproti. e. 11. l. 1
æquora, quos penes ſunt el.7. l.3
In æquora nauim propellite el.21. l.3
æquor fines non exerit ſuos el.5. l.3
æquora cum ponunt motus el.15. l.3
æquore ſtent moles pinea el.6. l. 4
æquoribus ſub rubris gemma legitur el.14. l.1
æquoris Adriaci rudis hoſpes el.21.l.3
æquoribus placidis accipiat te oricos el.8. l.1
æquora actia compleuit militibus el.16. l.2
æquoribus olim deſertis fleuerat Calypſo el. 15. l. 1
æquoreæ formoſa Doride natæ
æquoreæ centum puellæ el.7. l.3
æquus in hoſte fuit, quamuis Victor Minos, el. 19. l. 3.
æquus adeſſe meis incipe lachrymis el.1. l.2
aër torridus æſtuat el.28.l.2
aëre ſint alio noxæ el.6. l.4
aëre ſtent uenti el.10. l.3
ſi in aëre vecteris dorſo Pegaſeo el.30. l.2
æra rotunda Cybeles el.7. l.4
æra ſi ferat nauta & miles. el.5.l.4
æra recepit portitor. el.vlt.l.4
ærato equo (vulgo aurato) e.12. l.3
ære ſe condat e.18. l.3
ærata ſigna manu e.1 l.4
æratis nodis adſtringant brachia e.20.l.2
ætatas cathenas in te rumpam e.20.l.2
ærato muro circundata Danaë e.32
ære cauo, .i. galea protegit caput e.14. l.3
Aeſchileo corbutno verba componere el. vlt. l.2
Æſculapij periphraſis Deus Epidaurius e. 1. l. 2
Æſonias vt iret aurea lana domos e.11. l.3
Æſonidem rapientibus ventis Hipſipyle mærebat e.15. l.1
æſtimet ille muros ingenio meo e.1. l.4
æſtiua ſupellex e.9. l. 4
æſtiuis aquis e.1. l.4
æſtiuo die mota rubere e.2. l.4
æſtiuos exigis ignes e 20. l.3
æſtu vaſto feſſi tempeſtate, vel amoris ardore, e. 24. l. 3
ab æſtu porutas ire oues iubebat e.4.l.4
ab æſtu putas tellus e.3. l.4
æſtum vincere.i. ſedare ſitim e.10. l.4
æſtus euehat me e.7. l 3
æſtus ſemper fœlicior in amantes abſentes, .i. amor e.7.l.3
æſtuat aër torridus e.28.l.2
ætas mea murata eſt e. vlt. l.4
ætas mea quid ſi iam candeat e.18. l.2
ætas tota ſibyllæ non me mutabit e 24. l.2
ætas grauis. i. ſenectus e.5 & vlt. l.2
ætas vino corrumpitur e.33. l.2
quas ætas formoſi temporis tulit e.4. l.1
ætas tua non deleat ſcribam e.5. l.2
ætas prima cauat Veneris, extrema tumulus e. 10. l. 2
ætatem quid numeras e.7. l.3
ætatis tempora dura queri e.7. l.1
ætate prima e.28 l.2
ætate ſic prima e.8. l.2
ætate non illa e.1. l.4
æterna differor inuidia e.16. l.1
æterno in ſinu iacere e.7. l.1
æternum non eſt forma e.28. l.2
æternuſque tuam paſcat aſelle famem e. 3. l. 4
æternùm tibi ſit ſocer el. 8. l.3
æternum opus el. 22. l. 3
æthereа domo delituiſſe fulmina el. 16. l. 2
ætna ſub fera Polyphemus e.2. l.3
ætneo fulmine partus maturos e.17. l.3
ætoli Acheloi liquor e.vlt. l.2
ab æuo non excidet nomen e.2. l.3
æuo primo miſer excidit e.7. l.3
Per æuum tranſeat el.2. l.4
in æuum hoc ſit caput e.4. l.3
affectæ puellæ miſerere Iuppiter e.28. l.2
afferat noſtros labores e.6. l.1
afferat aurum e.5 l.4
affigat ſcopulis alcyonum e.7. l.3
afferet vnguenta e.16. l.3
affixis viridis ſpelunca lapillis e.3. l.3
affligat ſcopulis acutis e.7. l.3
Non afflabunt tibi oculi Arabum de gramine odores e.29. l.2
aſſueram teſtis in lachrymis e.10. l.1
affuſo falerno largius madeat menſa e.33. l.2
Africa tantiue tota fuit e.20. l.3
Africa tonſa iaces ſub titulis e.vlt l. 4
Africus pater e.3. l.4
Agamemnona Pelopeium quali vultu aſpexit, e. 6. l. 4
Agamemnonias ſunt teſtanti litoria curas, e. 7. l. 3
Aganippæa par ludere docta lyræ e.3. l. 2
agat tela in incertum auſter e.26. l. 2
en agedum dominæ mentem conuertite e. 1. l. 1
cede agedum.i. abſcede e.10. l.4
agere à ſtabulis iuuencos .i. abligere e. 10. l.4
agere tauros ſub iuga e. 11. l. 3
aget te tuus ardor .i. exercebit e. 13. l.1
aget aura vna duos e.26. l.2
aget ſæcula vatis Cumææ e.2. l.2
aggere cocto opus tollere e.11. l.3
ab aggeribus Etruſcis .i. muris Peruſinis, vel montibus e.21. l.3
aggeribus Iliacis .i. muris e. 13. l. 2
nil agis, inſidias in me componis inanes e. 32. l. 2
agitamus noſtros amores .i. amamus e.7. l.1
agitabit nigros equos ſol e.15. l.2
agitat veſtigia lumbis excuſſis e.16. l.2
agitauit Hellen fluctibus e.16. l.2
agitata per artem ſaxa e.2. l.3
agite, date lintea e. 4. l.3
agite ô ſocij propellite nauim e.21. l.3
agmina ſeptem flebis e.7. l.1
agnis hornis denuntiat cædem e.3. l.4
agor reus communis culpæ e.30. l.2
agreſtum felix quondam iuuentus el.13. l.3
agreſtem ab ore detraxit figuram el.33. l.2

agreſtes cominus ire .l.ſues apros el.19. l.2
agreſtes ante focos hœdus corruet e.19. l.2
agricolæ clamant, fertilis annus erit el.8. l.4
agricolæ domini carpere delicias Alexin el. vlt. l. 2
agricolæ pauperis fines ſpectabis el.19. l.2
in agris caſtis nullus corruptor el.19. l.2
per agros Arcadios el.28. l.2
cum agris meis vicina turba cucurrit. e.8. l.4
agros boue patrio ſi verteret el. 7. l.3
per agros eſt tutela el.13. l.3
ah demens quò fugis el.30. l.2
ah, dolor ibat Hylas el. 20. l.1
ah gemat in terris el. 6. l.2
ah, miſer halcyonum ſcopulis affigar el.7, l.3
ah, Neptune tibi qualia dona darem el.16. l.2
ah, mea contemptus quoties ad limina curres, el. 5. l. 1
ah, nimium noſtro dolitura periclo el.15. l.1
ah mea tum quales caneret el.7. l.2
ah nimium faciles aurem præbere puellæ. e. 21. l. 2
ah, pudeat, certè pudeat el.16. l.2
ah, pereat ſiquis lentus amare poteſt el 6. l.1
ah, pereat quicunque rates el.17. l.1
ah, pereant Baiæ el.11. l.1
ah pereant ſi quos ianua el.23. l.2
ah, peream ſi me iſta mouent el. 24. l.2
ah, pereat quicunque meracas reperit vuas el. 33. l. 2
ah, quantum de me Panthi tibi pagina finxit el. 21. l.2
ah, quoties teneras reſonant mea verba ſub auras el.18. l.1
ah quoties pulchros vſſit regina capillos. e. 15. l. 3
ah quoties inermis læſiſti frondibus ora. el.33. l.2
aheno ſæuo Veneris torrebar el.24. l.3
aheno cornu pulſabat aries murum el.11. l.4
ahena focis Colchiacis vrat el.1. l.2
ahenæ formæ celator. i. ſtatuæ el.2. l.4
Aiacis Oilei periphraſis, victor Oilide rape vatem el. 1. l.4
Alcides ſic ait ite boues el. 10. l.4
Coſſus ait forti, &c. el.11. l.4
mox ait ô longa, &c. el.6. l.4
cras (vt rumor ait) pugnabitur el.4. l.4
Phœbus ſic ait aurata, &c. el.3. l.3
ſic ait in molli fixa toro cubitum el. 2. l.1
atque ait. el.9. l.4 Nube ait, &c. el.4. l.4
ait ſpeculator amicæ el.29. l.2
aiunt remorum auditos ſonos el.2. l.4
niſi forte, quod aiunt, turpis amor ſurdis auribus eſſe ſolet el. 16. l. 2
vxorem Minois, vt aiunt, corrupit forma bonis el. 32. l.2
ala pendens ſecloditur el. 20. l.2
Non tibi ſi Perſei ala mouerit pedes el.30. l.2
alas ventoſas cor Amori dederint el. 12. l.2
alas nulli ita amor præbuit faciles, vt non preſſerit altera mano el. 9. l. 1
alas motas cornicis ſenſerit.i.volatus el.1. l. 4
alba carbaſus exibuit viuos focos el vlt. l.4
Alba reges tuos el.2. l. 3
lilia non alba ſunt magis domina mea el.3. l.2
alba ſenecta comas ſparſerit el.5. l.4
alba albæ ſuis omine dicta el.1. l.4
ab alba auguſte el.6. l.4
albanus lacûs el.22. l.3
albi quatuor equi Romuli triumphantis el. 1. l. 4
albos à ſtirpe capillos vellere el.vlt. l.3
Alceſtidis periphraſis, Admeti coniux el.6. l.2
Alcides procol iterat Hylæ reſponſa el.20. l.1
Alcidæ labor el.24. l.2
Alcidem, me, terra recepta vocat el.10. l.4
talibus Alcides el.10. l.4
Alcinoi munera deſpicere el.14. l.1
Alcinoi pomariorum periphraſis, Phæacæ ſyluæ el.2. l.3
Alcmæoniæ furiæ el.5. l.3
Alcmenæ Iuppiter duas noctes requieuerat el. 12. l. 2
alcyonas deſertas alloquor el.17. l.1
alcionum ſcopulis affigar acutis el.7. l.3
alcyonum poſitis queritis ora requieſcant el. 10. l.3
Aleſandreia noxia, alias Alexandrina dolis aptiſſima tellus el. 11. l.3
Alexin intactum Corydon tentat el.vlt. l.2
algenti foco horruit pergula el.5. l.4
aliæ te poſſideant el. 7. l. 4
dic alias iterum nauiget Illirias el.16. l.2
alias circum omnes puellas differet el.4. l.1
alia coniuge dignus eras el.12. l.3
vt ſciat eſſe aliam, quæ velit eſſe mea el.12. l.2
aliam amare mihi fas non eſt el.21. l.1
aliam citharam me mea muſa docet el.10. l.2
alienum ad limen el.3. l.3
non aliena tamen el.15. l.1
alij ſcribunt de te el.11. l.3
quare alij el. 29. l.2
alij pulſabant fruſtra el.14. l.2
alijs choreis tempus luſtrare Helicona el. 10. l. 3
alimenta ſibi maxima præbet amor el.21. l.3
alio amore pectus terit el.20. l.3
non alio lumine dignus eras el.13. l.1
alio ſint aëre noxæ el.6. l.4
alios fontes dij tibi dent el.10. l.4
aliò transferre calores el.15. l.2
aliò traijce tela tua el.21. l. 2.
alio nomine el.9. l.1
ſin aliquam terrent leta el.10. l.4
aliqua nobis mutabere culpa el.14. l.2
nec tu non aliquid, ſed prima nocte dolebis, el. 5. l. 2
i puer, atque aliqua citus hæc propone colomna. el.13. l.3
audiſtine aliquem tergo, qui ſuſtulit orbem. el. 10. l. 4.
aliquid fortuna ſemper amate dedit el.22. l.2
ſi aliquid poſt ſtygias teſtauerit vndas. el.vlt. l.2
aliquid de te flendum el.12. l.3
ſiue aliquid pharetas auguſtus parcet eris. el. 6. l. 2
aliquid ſæpe roges (obſcœnè) el.4. l.2
ſi forte, aliquid vultu mihi negabat el. 22. l.2
tu quoties aliquid conabere el. 9. l.2
ſunt aliquid manes el.7. l. 4

aliquid duram qoærimus in dominam el.7. l.5
ſiue aliquis molli, &c. el.22. l.2
cum aliquis ſacris cultris laniat ſua brachia, el. 22. l.2
hæc aliquis prælia ruſtica quærat el.5. l.2
his aliquis rationem ſcribit auari el.22. l.3
alis centenis remigat claſſis el.6. l.4
alis iucundis me ſopor impulit el.3. l.1
alit culpam veſta el. 4. l.4
alit mater geminos tutius el.22. l.2
alitibus matutinis obſtrepit el.16. l.1
alitis arma nemo vicit. i. Cupidinis el.30. l.2
diſpeream ſi quicquam aliud, qoàm gloria de te quæritur el.21. l.2
alius mihi nominis Index el.2. l.4
alligat oſſa edera corymbo el.7. l.4
alligat vna viros feros animis el.5. l.1
alma Sacerdos (bonæ Deæ) el.10. l.4
Alphcſibœa vlta fratres pro coniuge el.15. l.1
alta aſtra deligere manu el.32. l.2
alta via Mercurij, .i. aër el.30. l.2
alta ſeptem iugis vrbs el.11. l.3
alta maria domat (amor) el. 26. l.2
alta Troia fuit el.8. l.2
alta oiret curia el.1. l.4
altaq; natiuo creuerat herba toro el.13. l.3
altæ Carthaginis animos el.1. l.2
altas aquas nectit in glaciem Africus el.3. l.4
alter amor ſtetit magno Atridæ el.18. l.5
alter in alterius mutua flere ſiou el.5. l.1
alter erit Vlyſſes pothumus cooiuge miranda el. 12. l.3
alter iubet, &c. & alter ait el.19. l.2
alter remus aquas, alter tibi radat arenas. el.3. l.3
alter erit iam libet turpis de te el.3. l.2
alter erit carior hoc eiecto el.9. l.2
alter quæritur huic mœchus el.11. l.2
alter amor ſi mihi veoerit el.2. l.2
alter ſæpe voo mutat præcordia verbo el.4. l.2
altera vix ipſo ſanguioe mollis erit el. 4. l.2
altera claſſis erat el.6. l.4
vna Clytemneſtræ ſtuprum vehit, altera, &c. altera, &c. pro vna tantum el.7. l.4
altera Teia el.9. l.4
altera turba exæquat libones, vbi vna noo præceſſit el.vlt. l.4
altera deiectos, &c. altera mærebat de valuis, el. 31. l.2
ſi altera oox talis erit ero immortalis el.14. l.2
altera ſi datur laus el. 1. l.2
altera vitta cinxit comas el. vlt. l.4
altera noſtro limine pedes intulit el. 18. l.1
vna aut altera nox luſu conſumpta el. 32. l.2
vna aut altera nox el. 24. l.2
altera me teneat, altera nou ſinat eſſe locum el. 22. l.2
alterius (viri) aodire ſuſurros el. 11. l.1
alterius è foribus te expulit el.3. l.1
alterius felici nixa lacerto el. 16. l.1
poſſum ego in alterios poſitam ſpectare lacerto el. 8. l.2
alterna manu premit alas amor el. 9. l.5
alterna lege repende vices el. 4. l.4
alterna manu venire in colla el. 7. l.4
alterna in vnda iactamur el.12. l.2
alterna cæde ſpargere penates el. 30. l.2
alterna fuga oſcula ferre el. 20. l.2
alternæ facilis cedere lympha manu el. 13. l.1
alteroaote aqua Charybdis el. 26. l.2
alternate volet aquas charybdis el. 26. l.2
alternas aquas ſciſſa charybdis el. 12. l.3
alterius in vocibus tantus ardor el. 10. l.2
alterius litibus dati morſus el. 5. l.4
alterno eqoo traijcit pondus el. 2. l.4
Altheæ periphraſis, & Meleagri abſentis el.22. l.3
altricem ſanguinis ounc pudet eſſe lupam el. 1. l.4
altum æquor cur ſuos fines tranſeat. el. 5. l.3
alueus ille ſanctos viros portabat. i. nauis el.7. l.3
alumois fuſcis Ægyptus el. 33. l.2
alumnus Ro. i. populus, el. 1. l.4
alumnis Parthæ telluris domitis el.3. l.4
alumnis ſuis taotum conceſſit. i. populo el. 2. l.4
amans tota nocte receptus el. 14. l.2
amans ſolos oouit quando periturus el.27. l.2
amantem promiſſis ducere el. 17. l.2
amantes corouatos ſtare ad alieoum limen el. 3. l.3
amaotes lætemor ioter nos el. 19. l.1
amantes ſacros oemo lædit el. 19. l.3
amantes vacuos torquet nox ſobria el. 17. l.3
amantes duos iouitos Iupiter nequeat diducere el. 7. l.2
in amantes abſentes æſtus felicior el. 33. l.2
ioter felices amantes numerabar. el. 18. l.1
amantes miſeri nouiſtis el. 16. l.1
nec amanti tardus Apollo el. 8. l.1
amantes duos voa tabula poterit componere el. 7. l.2
amante nihil dorius viuit in terris el. 17. l.2
amantes omnes vna dies præcurret el. 13. l.5
amantes ſimiles moniturus pereo el. 15
amantes dioiſos coniungere poſſum el.10. l.2
amantes irati verbo morantur el. 5. l.1
amantes vulgò cooquirere el. 2. l.1
amantes ſiue ſenſu viuere el. 12. l.2
amantes contemnite el. 14. l.4
quid nunc amantes magnum ſpiramus el.15. l.2
amantes periuros non ſemper ridet Iuppiter: el. 16. l.2
amantes copidos1 el. 33. l.2
amantes totos operibat hinnuli pellis el.13. l.3
amantes ſecedere vetat lex Spartana el.14. l.3
amantes per te iunguntur & ſoluuntur el.17. l.3
amanti nobilitas nihil proderit. el. 5. l.1
amanti ſemper ſupra caput amor inſtat el. 30. l.2
amanti dolor acerrimus, ſi qua ſperanti ſubitò negat el.22. l.2
amanti nulli reſtat libertas el.23. l.2
amanti imprudeoti ſæpe occurrit fortuna el. 20. l.1
amantis ſanguine tam paruo quis ſpargatur, el. 16. l.3
amantis ſemper fletibus el. 16. l.1
amantum tumuli ſic infamantur el.16. l.3
amara ſemper illa fuit (crudelis) el. 33. l.2
amara mors tum mihi noo ſit el. 19. l.5
amara hæc virtus el. 12. l.3. nec tibi amara fuit el. 7. l.4

amaræ ſi Iunooi ſactum faceretis el.10.l.4
amaras uoctes mihi veſper inducit el. 3. l. 4
amaras noctes in me venus exercet. el. 1. l.1.
amaras noctes expleui el. 17.l.2
amarus tibi ſomnus non erit el.19.l 2
amare cogat Iouem el.13 l.1
ſiquis amare velit, nullus liber erit el. 23 l.2
amare ſimili fide nemioi contigit el. 12. l. 1
amare vna domo el.24. l.2
amare multa poteſt, qui dare multa poteſt el. 26. l. 2
ſiquis amare lentus poteſt, pereat el.6.l.1
amare altam fas non eſt el. 12. l. 1
amare viros fas eſt ſemper el. 13. l. 2
amare aliquid fortuna dedit el.22.l 2
quàm amare bonum ſit omnes norunt el. 34. l. 2
amari cuſtodis vultum cernere el.23.l.2
amaris doois quid Eophyla inuenerit el.16.l.2
ámarus odor pampineus el. 33. l.2
quiſquis amas el. 5 l.4
amaſſe quamuis dicat patum el.32.l.2
amat fœmina limen viri el. 6. l. 2
oon amat artificem formæ nodus amor el. 2. l. 1
non amat artificem morbi amor el. 1. l 2
amata deo pinus el. 18.l.2
amata diu heu ſerò flebis el. 5. l.2
amator blandus ego el. 3. l.2
amator ſolus nec citò deſiſto el.10. l.2
amator neglectus me legat e. 7. l.1
amor quiſquis erit el. 16. l. 3
amator ille tuus pulcher vxorem habet el. 21. l. 2
amatorem ſuum pandere vela vidit el. 21. l. 2
amazonidum qualis turba el. 14 l.3
ambos vna fides auferet, vna dies el. 20. l. 2
ambulat & ſubitò miraotur funus el. 4. l.2
licet ambulet Scythicis oris e. 16. l. 3
amem te ſolam e.14.l.3
amens errabar el. 1.l.1
amet puellas ſiqois erit nobis hoſtis el. 4. l.2
amet ſemper fructu amoris egens el. 20. l.3
amica vna cootentum me pudeat viuere el. 30. l. 2
amicæ ne ſit Venus illi el. 21. l. 2
amica ſæpe virum ſuum neſcit el. 33. l. 2
amica triſtis irato viro el.6.l.1
amica leuitas formoſis ſemper fuit el. 16. l. 2
amica mihi ſemper, & vxor eris el. 6.l.2
oon amica tibi dedit e. 7. l.3
amica ſimul, cum qua dormit me lædit el.6.l.2
amicæ non eſſent venales ad monus el.16.l.2
amicæ noſtræ dum verſat animos el. 5. l.3
amicæ ſpeculator matutinus el. 29. l.2
amicam ergo quiuis mercatur el.16.l.2
amice me vetas fundere lachrymas, el. 8.l.2
amice meus pudor celat el. 13. l.1
amice, fide eſt quiddam in nobis maios el. 10. l. 1
amice rebos meis te dominom admitto el. 34. l. 2
amici ſubito mirantur funos el. 4 l. 2
Vos amici qui ſerò lapſum reoocatis el. 1. l. 1
amici patrij non poterant me a uertere el. 24. l. 3
amicis veniam triſtis ſeo lætus el 11. l. 1
Pro amicitia noſtra el.22.l.1
amico amiſſo flebis. i. amatore e. 23 .l. 2
cur amico quiſquam credat faciem dominæ el.vlt.l.2
amicta dormit toto extremo e.21. l.3
amictu reſecto vadit libera el.23.l.2
amictu prætextæ velatus pudor el.15 l.3
amictu erepto noda luctatur el.1.l.2
amictu plebeio, vel ſandycis el.25.l 2
amictu iniecto el.29.l.2
amicus ſemper eris. i. amator e.13. l.2
amicus fidus ſit tibi. i. amator e.20. l.3
amiſſo Memnone grauis luctus auroræ e.18.l.2
amiſſo hoc iuuene el.7.l.3
amiſſo amico flebis el.14.l.2
amnes & ſydera ducere el.1.l.1
ab amne verſo dicor vertumnus el.2.l.4
in amne ſibi tingendas comas el.4.l 4
turpem per amoem ſedes ſortita gemina el.7.l.4
(amor) ille deus polluit cognatos ſoluit amicos el. 34.l.2
amor rupit vincula ſanguinis el.15.l.1
amor tam procul animo ibit, quantum oculis el.21.l.3
amor in me tardus non vllas artes cogitat el.1.l.1
amor redibit, ſi dolor abfuerit el.5.l.2
amor turpis ſurdis eſt auribus el. 16.l.2
amor accenſas percotit ante faces el.15.l.3
amor, incautum eſt, quicquid habetur e. 4. l.2
amor compoſita pace me fefellit el.2.l.2
amor nunc Romæ aodet quid libet el.6.l.2
Eſt quiddam quod amor vos quærere cogat. i. libido el.33.l.1
amor cæde natorum matris iram piauit el 18.l.3
amor non minor eſt aoſoniis ἐν ἡμῖν. el. 20.l.1
Amor & Liber, durus vterque deus e.3.l.1
amor ſequetur licet ad Tanaim fugias el.30.l.2
amor nudus non amat artificem formæ el.2.l.1
amor veros oollum oouit habere modum el.15. l.2
amor ille tuos tam citò vertit pennas el. 24. l.2
amor hanc facem ventilat, vt viuat el.3. l. 4
amor omnis magnus el. 3. l.4
amor Herculis flagrans Heben. i. amans Hercoles el. 13. l.1
amor vllos non habet, quod quæris el. 22. l. 2
amor deos eſt pacis el. 4. l. 3
amor noſter tales laudes tibi tribuit. i. ego amans el. 24. l.3
amor tuus cuncta ſepeliut el. 14. l.3
amor portas fraude recloſit. i. ſcelere & proditione el. 14.l.3
amor eſſe putaret, qood non eſſet el. 23.l.3
amor ipſe adſtringit hæc pignora ſuo ſigoo el. 20. l. 3
amor alter magno ſtetit atridæ el. 18. l.3
amor alter ſi venent el.3.l.2
amor improbus docuit caſtas odiſſe e.1.l.1
amor vacuus non deſit vllo tempore el.1.l.1
amor nullis alas ita faciles præbuit el.9.l.1
quot amor ſpicula fixit e.13.l.2

amor nonnihil egit el. 10. l. 1 amor ſi preces ſi uiderit preſentes preces, deus eſt exorabilis el. 30. l. 2
ſi amor labens veſtras vndas attigit el. 17. l. 1
amor manſuetus quærit leuia carmina el. 9. l. 1
amor inſtat ſupra caput el. 30. l. 2
amor differtur, non tollitur el. 3. l. 2
amor magnus traijcit litora fati el. 19. l. 1
Ne amor iniquus te à noſtro puluere abſtrahat el. 19. l. 1
amor aridus ſternuit naſcent omen argutum el. 3. l. 2
amor de me triumphat el. 8. l. 2
amor cur, puer & aliger &c. el. 12. l. 2
amor infamis quid Antonium coegerit el. 16 l. 2
amor hic pluris erit patrio ſanguine e. 7. l. 2
amor preſſit caput pedibus e. 1. l. 1
amor noſcit priſcis cedere imaginibus e. 5. l. 1
amor ſerus non ſubijciet carmina e. 7. l. 1
amor cedat vbi non liceat vigilare: e. 9. l. 1
amor omnis in hac parte timetur e. 11. l. 1
amor nullo tempore ſatis longus e. 19. l. 1
amor ſolus non amat artificem morbi e. 1. l. 2
amor lachrymis aſperſis gaudet e. 12. l. 1
amor lauit mea carmina Permeſſi flumine e. 10. l. 2
amor ipſe odores ſuis manibus fecit, e. 29. l. 2
quantus amor fugit in exiguo tempore e. 12. l. 1
amor non ante patet donec manus attigit oſſa e. 9. l. 1
aut amor reticendus. i. turpis e. 14. l. 2
amor neſcit cedere diuitijs e. 14. l. 1
amor nullus vires eripit ſuas e. 22. l. 2
amor noſter tales tibi tribuit laudes e. 23. l. 3
amor non teritur ſub limine dominæ e. 25. l. 2
amor ipſe ſibi alimenta præbet maxima e. 21. l. 3
(amor) hic deus & terras & maria alta domat e. 26. l. 2
amor aptus coniugis venturæ. i. decens e. 22. l. 3
amor hoſpitium parauit e. 23. l. 3
amor maior recurret dilata nocte e. 3. l. 4
in amore medio fiat lapis. i. venere & complexu e. 9. l. 2
laus in amore mori e. 1. l. 2
in amore meo eſſe iram, non fraudes e. 6. l. 3
ne amore tuo careat mihi funus e. 19. l. 1
ſiue in amore rudis, ſiue peritus erit e. vlt. l. 2
in amore tuo cogor habere notam e. 18. l. 1
in amore nemo fidelis e. 34. l. 2
amore pleno faſtus aſſumit e. 21. l. 1
in amore dolores e. 20. l. 1
pro amore continuo hoc te monemus e. 20 l. 1
in amore duces oculi e. 15. l. 2
hæc in amore rotæ eſt e. 8. l. 2
amore oblito vacet puluis e. 19. l. 1
in amore nouo mihi lex ſcribenda e. 20. l. 3
amore aſſueto ne locum mutet e. 1. l. 1
amore liber ne quis eat dies e. 5. l. 4
amore ſocio cogemur flere e. 5. l. 1
in amore plus Homero valet verſus Minnermi e. 9. l. 1
in amore tibi ſint exemplo columbæ e. 15. l. 2
in amore tuto ſemper pares ſitis e. 2. l. 1
amore rapto ceſſat deus. i. amico erepto e. 4. l. 1
amore facili totum diem ducit e. 14. l. 1
in amore par Ioui Neptunus e. 26. l. 2
in amore inſano nemo videt e. 14. l. 2
in amore certa has ſæpe didici notas e. 8. l. 3
in amore externo ecquis reſtat lucus e. 11. l. 1
in amore ſuo ſua verba nocere ſolent e. 25. l. 2
in amore dolere volo aut audire dolentem e. 8. l. 3
in amore erepto tantus ſæuit dolor e. 8. l. 2
amore periturus es e. 13. l. 1
amore meo fruar ſolus e. 1. l. 2
in amore magno e. 34. l. 2
in amore preces tantum valent e. 1. l. 1
amore magno fractus e. 14 l. 2
in amore peracta nox, alibi, luſu conſumpta e. 24. l. 2
in amore omne malum leue eſt, ſi patiare e. 5. l. 2
amore nuptæ perdere faces e. 7. l. 1
in amore ludunt flatus ſecundi e. 25. l. 2
amore aduerſo quis gaudet diuitijs e. 14. l. 1
in amore nullos tumultus norim e. 15. l. 3
amore poſito vtinam dicar rudis e. 9. l. 1
in amore feroces iuuenes trepidant e. 3. l. 2
amore abrepto ſolus vaco. i. puella e. 13. l. 1
ab amore tuo me deducet nulla ſenectus e. 25. l. 2
in amore fides multum, & conſtantia poteſt e. 26. l. 2
amore poſito ſtaret lapis e. 17. l. 1
in amore iuuat dicere quo pereas e. 5. l. 1
amore externo patriam mutauit Tyndaris e. 32. l. 2
in amore externo longas moras querebar e. 3. l. 1
in amore non me vincant dicere e. 9. l. 1
amore facili preſſit eam e. 13. l. 1
ſine amore graui fœmina nulla dolet e. 8. l. 3
in amore longinquo multi periere libentes e. 6. l. 1
in amore herba nil valet e. 4. l. 1
in amore nil valent deuictæ gentes e. 7. l. 2
amore ſatiemus oculos e. 15. l. 2
amore alio pectus terit. i. amica e. 20. l. 3
ergo amorem quiuis mercatur muneribus. i. amicam e. 16. l. 2
quæ amorem multis ſimulatum fingis, dura eſt el. 24. l. 2
amores certos ſpondet. i. ſe fidum futurum el. 29. l. 2
amores parui mecum vectantur e. 1. l. 3
vnde amores toties mihi ſcribantur e. 1. l. 2
amores tuos ſeruabis e. 20. l. 1
amores ſi quos arbor habet e. 18. l. 1
nullos amores poſt illos ſenſit e. 15. l. 1
amores noſtros agitamus e. 7. l. 1
amores tibi venturos dicebam e. 9. l. 1
amores tam duros per te non patieris e. vlt. l. 2
felix qui amores mercaris e. vlt. l. 2
amores iſtos vulgares compeſcet e. 13. l. 1

amores conſuetos amplexu nutrit e. 12. l. 1
amores noſtros ſoluere contendis e. 4. l. 1
amores ſanantus lachrymis e. 7. l. 4
amores noſtros non admittis. i. me e. 16. l. 1
amores certos riualis non ſubducet e. 8. l. 1
amores ſeros inſanit e. vlt. l. 2
amores vertuntur & rota eſt in amore e. 8. l. 2
in amores multos reuocatis officia. i. multarum e. 25. l. 2
amores noſtros vna ratis portabit i. nos amantes e. 28. l. 2
amores meos in caſtra reportet equus e. 4. l. 4
amori primo reſtis aſſueram e. 10. l. 1
amori humilia & ſubiectus felicior e. 10. l. 1
amori cur quiſquam credat faciem dominæ ſic v. l. i. amico e. 34. l. 2
amori nunquam ceſſauit ætas tua el. 6. l. 1
amori miles modò factus el. 5. l. 4
amori meo contendere iſta non valeant e. 14. l. 1
in amoribus occultis iouis ſenſiſti el. 33. l. 2
amoris ſemper fructu egens amet el. 20. l. 3
amoris tam ſancti cuſtos. i. puellæ tam caſtæ el. 29. l. 2
amoris crimen erit e. 30. l. 2
amoris ab exequijs. i. amicæ e. 7. l. 4
amoris crimen aquæ baiæ e. 11. l. 1
amoris vnius ſeruus. i. puellæ e. 13. l. 2
amoris inimicitiæ ſolæ acerbæ e. 8. l. 2
amoris veſani finem qui quærit, errat e 15. l. 2
amoris tui furtum iſta via indicat e. 32. l. 2
amoris iter noſcere e. 15. l. 3
amoro cuſtode labitur puella el. 11. l. 1
amphiaraæ quid proſunt fata quadrigæ e. vlt. l. 2
amphiaraus nuſquam eſt dilapſis equis e. 13. l. 1
amphion lyra Thebas condidit e. 1. l. 3
amphiona mollem lacrymis, & canentem pæana el. 15. l. 3
amphioniæ mœnia flere lyræ e. 9. l. 1
amphitrioniades, & eius fabula el. 10. l. 4
amphora vetus curto collo ſit lænæ tumulus el. 5. l. 4
ampla illis ſatis forma pudicitia e. 2. l. 2
pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes e. 6. l. 3
ampla nepotum ſpes e. 22. l 3
amplectens Briſeis exanimem Achillem e. 9. l. 2
amplexa illum (Tithonum) quieſceret aurora e. 18. l. 2
amplexu nutrit amores e. 11. l. 1
àmplexu iam votum perſoluit e. 26. l. 2
amplexu vario mutamus brachia e. 15. l. 2
amplexu empto venerem promittere e. 5. l. 4
amymone teſtis (compreſſa a Neptuno) e. 26. l. 2
amythaonia nupta futura domo e. 3. l. 2
an quoniam agreſtem detraxit ab ore figuram el. 33. l. 2
an ſi cæruleo quædam fuco ſe tinxerit, cærula forma bona eſt e. 18. l. 2
an contempta tibi templa e. 28. l. 2
an quæ herba el. 12. l. 1 an ſubauditur. ſic hoſpes pariamne una regina ſub aula e. 4. l. 4
an tibi non ſatis eſt Ægyptus e. 33. l. 2
an tibi neſcio quæ viſa eſt formoſior e. 23. l. 3
an te neſcio quis abſtulit e. 11. l. 1
mentior an patriæ tangitur ora e. 1. l. 4
an mihi ſit maior cuſtodia matris e. 11. l. 1
an noua triſtitiæ cauſa puella tuæ e. 18. l. 1
an dolor hic vitijs neſcit abeſſe ſuis e. 16. l. 2
an medijs ſidat onuſta vadis ratis e. 14. l. 2
an nondum eſt talos mittere laſſa manus el. 33. l. 2
an ne ego tranſirem e. 7. l. 2
an quia parua damus ſigna e. 18. l. 1
an potens ſiccis e. 17. l. 1
an tibi ſum vilior Illyria e. 8. l. 1
an mihi ſit tanti e. 6. l. 1
an vſque iacies verba in noſtrum caput e. 8. l. 2
anchiſæ periphraſis. quem tulit Æneas; pater in nati ceruice pependit e. 1. l. 4
anchora iacta mihi eſt e. 24. l. 3
anchora te teneat quem non tenuere penates e. 7. l. 3
androgeona reſtituit Æſculapius e. 13. l. 2
andromacha captiua triſtius fleue e. 20. l. 2
andromachæ lecto cum ſurgeret Hector e. 22. l. 2
andromede monſtris deuota, & Perſei vxor: e. 28. l. 2
andromede (apud inferos) queritur liuere brachia cathenis maternis e. 7. l. 4
andromede Cepheia libera coribus e. 3. l. 1
andromedæ catenæ non hic reſonant e. 22. l. 3
andromedæ periphraſis, me licet æratis adſtringant brachia nodis e. 20. l. 2
anguibus è ſectis hunc lecta oſſa trahunt. el. 6. l. 3
angue atro furit caput Tiſiphones e. 5. l. 3
anguiferæ Gorgonis comis e. 2. l. 2
anguineo ore temerè creditur manus e. 8. l. 4
angulus hic mundi e. 10. l. 4
anguſta via e. 14. l. 3
anguſto pectore Callimachus e. 1. l. 2
anguſto verſamus prælia lecto e. 1. l. 2
anguſto torno verſus includere e. vlt. l. 2
vel anguſto lecto mecum requieſcere e. 8. l. 1
aniena lympha cadit in lacus patulos e. 16. l. 3
aniena vnda pedes tinxerit e. 20. l. 1
aniene, tuæ ripæ laus acceſſit e. 7. l. 4
anima ex humili iam carmine ſurge e. 10. l. 2
animæ tuæ portent huc corpus e. 18. l. 3
animam cunis primis ponere e. 13. l. 2
animam putrem expirare e. 5. l. 4
animam optatis deponere verbis e. 13. l. 1
animam reddere nequitiæ e. 6. l. 1
animarum ſilentum domos e. 12. l. 3
animi ſum verus aruſpex e. 8. l. 3
animi recta via eſſe debuit e. 5. l. 3
animi gratia magna tui e. 20. l. 2
animi tunc venere Decii. i. animoſi Decii e. 1. l. 4
animis parce tuis el. 5. l. 2
animis feros viros alligat e. 5. l. 2
ſi animis veris hæc quæſta eſt e. 6. l. 3
nec minor his animis e. vl. l. 2
id ex animo vacuo ne defluat e. 20. l. 1
animo iam procul ibit amor, quantum oculis e. 21. l. 3
animo pertendens e. 15. l. 2

animos ſpirantes & vocem miſit e. 7. l. 4
nunc animos tolle e.t8.l.3
animos verſat ſpes & timor e. 27. l.3
animos noſtræ amicæ verſat. i. animum el. 5. lib. 4
animos Catrhaginis altæ e. 1. l. 2
animos rudes imbuit e. 15. l. 3
animoſa ſigna leonis e. 1. l. 4
animoſa ſigna effingere e. 9. l. 3
animum emendare ſtudijs Platonis e. 29. l.3
animum non valuiſſe ſuum in ſcelus hoc e. 7. l. 4
anio Tiburte fluis e. 20. l. 3
anio qua pomifer incubat aruis ramoſis e.7.l.4
annalibus tuas laudes (ô Roma) multi addent e. t. l. 3
anni vertentis fructum percepimus e.2.l.4
annibalem lares ſugantes e. 3. l.3
annibalis ſpolia e. tt. l. 3
ab annis detonſis hnc vecta e. 8. l. 4
ſub annis blandis patiere militiam Veneris e. 1. l. 4
annis canis ſi candeat ætas mea e.18. l.2
in annis tremulis ne quid deſideret e. 7. l.4
annis celatis te grauis ætas vrgeat e.vlt.l.3
in anno toto ſemel vertitur noa carè e.23.l.2
anno toto furor hic non deficit e. t. l.t
annorum ſpatia lenibunt mea vulnerá e.21.l.3
annorum ictu pondera victa ruent e.2.l.3
annorum decem caſtra e. t2. l.3
quò annos miſeros primæ lanuginis rapitis e. 6. l. 3
annos pios ſi forte eduximus: e.9. l. 2
per annos bis denos ſalua Penelope e.9. l.2
annos primos mugiuerat Io. e.28.l.2
annos tam multos tibi placuit Cyzicus e. 22. l. 3
annoſi Draconis verus tutela e. 8. l. 4
annoſus miles ſecubat armis depoſitis. e.25. l.2
annua pabula poſcit ſerpentis honos e 8. l. 4
annua palilia fecit e. t. l. 4
annua ſolemnia ſoluamus thalamo e.t0.l.3
annua paſtorum conuiuia e.4.l.4
quibus annuit deus aure facili e.1. l.
in annum totum ſum pulſus e.16.l.3
annus plenus vt eat in quattuor partes e. 5. l. 3
dum annus rugis integer. i. ætas e. 5. l. 4
annus proprius erit vobis diſcidium e. 24. l.2
annus tertius ducitur e. t5. l.3
annus inuerſus duxerit ante vices e.15.l.1
annus vitæ longus erit e. 15. l. 2
annus vigeſimus ſteterat miſero (cum occidit) e. 18. l. 3
hæc anſa ſuo reſtio te premet e.t. l.4
anſeris & tutum voce ſuiſſe Iouem e. 3. l. 3
anſeris indocto carmine ceſſit olor e.vlt.l.2
antæi & Herculis lucta e. 22. l. 3
ante Numam paupereram e. 2. l.4
ante Phrygem æneam herba fuit Roma e. 1. l. 4
ante roſtra aquilæ concidit e.1. l. 4
ante Deos matris libera toga ſumpta. e. 1. l. 4
ante meos pedes tranſeat e.2.l.4
ante domandus eris a nobis e. vlt. l.2
ante ſuos penates viueret conuiua e. 7. l.3
ante meum torum ſtantes e. 10. l. 3
ante faces amor percutit e. 16. l.3
ante fores templi crater antiſtitis e.17.l.3
ante tuos focos cape ſecta guttura columbæ e. 5. l. 4
ante meos focos cadat iuuenca e. 6. l.4
ante meæ fronti flos impoſitus e. 2. l. 4
ante taurus ſuccumbit aratro e. vlt. l.2
ante meos pedes fera , ſed ampla pœna erit e. 4. l. 3
cui bonus ante fuit e.t8.l.2
ante ratis votis occupat vacat e.11. l.4
ante pedes imos corona ponitur e.t0.l.2
ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis e.t4.l.2
ante feneſtras tuas rixa nulla orietur e. 19. l. 2
ante meos obitus ſit precor illa dies e. 4. l. 3
ante tuas ædes has pono exuuias e.14.l.2
ante tuos poſtes me verti e. t6. l.1
ante tuum veſtibulum mortuus Iaceam e. t4. l. 2
ante bibit Ennius pater e.3.l.3
ante lyram Arioniam vexerat delphin e.26.l.2
ante puellas miſeras hoc perdidit e.28.l.2
ante meam dominam exemplo ponat e. 3. l. 2
ante illam fecit impune Leſbia e 32. l.2
ante focos agreſtes corruet hædus e.19. l.2
non ante pater donec manus attigit oſſa e 9. l.2
ante ferit quoniam , tuti non cernimus hoſtem e. 12. l. 2
ante fores dominæ condar e.7. l.3
ante vices annus inuerſas duxerit e. t5. l. 1
ante Lino notior e.t3. l. 2
ante cupidinibus contactum nullis e.2. l.1
ante iuuencæ,redde eacubias diuæ e. 28. l.2
ante tuos pedes ſedebit e.28. l.2
per quas ante Iugurtha vectus vias. i. olim e. 6. l. 4
quam multæ ante meis cedant ſermonibus horæ e. 20. l.3
ante fores iacit verba e. 10. l.4
anteire fama tabulas vetuſtas e. 3. l.2
& quas Elis opes ante pararat,equis e.8.l.2
antigones tumulo Hæmon corruit e. 8. l.2
antimacho & Homero non ibis tutior e.vlt.l.2
antilochi ſunus vidit Neſtor e. t3. l.2
antino laſciuo cogeret nubere Penelopen e. 5. l. 4
antiopæ Nycteidos forma e.4.l.1
antiopæ Nycteos filiæ fabula e. 15. l.3
tota elegia antiquæ gentis Etruſcæ. e. 3t. l.2
antiquæ Corynnæ ſcripta e. 3. l. 2
antiqua vmbria te edit e.1. l.4
antiquis puellis grata ſæcula. i. bonis & ſimplicibus e. 25. l. 2
antiqui iouis limina capta. e. 4. l.4
antiquo nullus marte triumphus ant e.vlt. l.2
antiquam domum venerat vmbra e.t9.l.1
antiqui Iouis dulcia furta e. 30. l.2
poſt antiquas Deucalionis aquas e. 32. l.2
antiquis legibus onerentur illorū aures e.30.l.2
antiſtitis crater e. 15. l. 3
antoni graues in ſua fata manus e.9.l.3
antonij periphraſis,& eius infamis amor e.16.l.2
non antra operoſa rigat martius liquor e.2. l. 3
antra roſcida muſcoſis iugis tenere e. 30. l. 2

antra furtiua dedere olim oſcula e. 13. l. 3
in antra traxit cauda boues e. 10. l. 2
ad antra nixus Lyra Phœbus e. 3. l. 3
in antris ſolis arbuſtus ſurgit e. 2. l. 1
in antris Parthenijs errabat e. 1. l. 1
ſub antro Idæo legiſti poma e. 38. l. 2
in antro metuendo raptor Cacus e. 10. l. 4
in quo antro carmen tenuaſtis e. 1. l. 3
antro ſacro luci quæ luditis e. 10. l. 4
antro ederoſo lucus conditus e. 4. l. 4
antrum arenoſum Iouis Libyci e. 1. l. 4
anubin latrantem auſa ioui opponere e. 11. l. 3
anum iam te ducit via Appia e. 32. l. 2
anus curua mox futura e. 18. l. 2
anus Petale, ſentite vincula e. 7. l. 4
anus facta remanſit Penelope expectando Vlyſſem. el. 9. l. 2 anus facta quæ raris, quæ feciſti e. vlt. l. 3
ſic anus e. 10. l. 4
anxia mater tutius alit geminos e. 22. l. 2
anxia quid fles triſtius captiua Andromacha e. 20. l. 2
anxia Hypſiteyle ventis rapientibus Iaſonem e. 15. l. 5
anxia vota pendent portis e. 3. l. 4
aoniam Lyram tibi dat Calliopea e. 2. l. 1
aonium lingere marte nemus e. 3 l. 3
apelles ſummam ſibi ponit Veneris in tabula e. 9. l. 3
qualis Apellæis eſt color in tabulis e. 2. l. 1
aper durus percuſſit Adonin & fleuit el. 13. lib. 2
aper toruus non ſolitus ponto e. 3. l. 2
vix aperit lares clauſos Calendis e. 3. l. 4
aperire fores tardas dominæ poſſum el. 10. lib. 1
aperire cauſſas Iouis feretri incipiam el. 11 lib. 4
aperto ſinu abſciſſo fertur e. 4. l. 4
aperta fuit à Cæſare Phœbi porticus el. 31. lib. 22
aperta furtim mihi ianua el. 9. l. 2
aperta lectica ne ſudet moræ tua e. 9. l. 4
in aperto coniuge maior amor e. 3. l. 4
nec apertos cernimus ictus e. 4. l. 2
apertus venter equi abiegni e. 1 l. 4
apidano in herboſo concidit e. 3 l. 1
apollo non hæc mihi cantat e. 1 l. 2
apollinis Palatini ædem referamus el. 6 lib. 4
apollinis arces Scæas & Pergama e. 9 l. 3
apollo Leucadius e. 11 l. 3
apollo auerſus (eſt) e. 1 l. 4
apollo mihi dictat pauca de ſuo carmine el. 1 lib. 4
nec apollo tardus amanti e. 8 l. 1
apollo Victor Citharam poſcit & exuit arma e. 6 l. 4
apolline & Baccho dextro nobis e. 2 l. 3
apparent non vlla roro veſtigia preſſo el. 29 lib. 2
appia Via te ducit anum e. 32 l. 2
appia (Via) dic quantum te teſte triumphum egerit e. 8 l. 4
applicuiſſe ratem Myſorum ſcopulis dicuntur el. 20 lib. 1
appoſita lucerna narramus quam multa verba e. 15 l. 2
appoſitum fluuijs vadis Achillem lauit Briſeis e. 9 l. 2
aprico lare tulit ſaxa frigida e. 11 l. 4
apriles idus ingerat Iole tibi e. 5 l. 4
apta erat hæc dos tuis officijs e. 4 l. 4
apta non ſunt meæ rati grandia vela e. 9 l. 3
apta tellus armis e. 22 l. 3
apta puella (formoſa) fui apta manu fœminea pila e. 6 l. 4
apta non ſunt omnibus omnia e. 9 l. 3
apta die parca quæ venit, mors optima el. 4 lib. 3
aptare carmina neruis e. 3 l. 3
aptiſſima dotis tellus e. 11 l. 3
aptus frenis & aratris equus e 11 l. 4
aptus amor coniugis venturæ. i. decens e. 21 l. 3
apud infernos (locos) ſunt tot millia formoſarum e. 28 l. 3
aqua Eoa, decolor Indus e 3 l. 4
aqua inferna lauit vulnera e. vlt. l. 2
aqua picta radijs tremebat e. 6 l. 4
aqua & terra fiant hæc munera e. 16 l. 2
aqua frigida de fronte cadebat. i. ſudor el. 22 lib. 2
aqua multa cadebat exllius oculis. i. lachrymæ e. 6 l. 3
ne aqua aſſidua colla (Danaidum) grauentur el. 1. l. 2
aqua Philetea ora noſtra rigauit e. 2 l. 3
aqua mærenti vetat Nilus corpora e. 3 l. 3
ex aqua vna ſæpe bibemus e. 16 l. 2
aqua pura limina tergit e. 9 l. 4
aqua petita lacu nunc mihi dulcis e. 23 l. 2
ſub aqua Tyria concha ſuperbit e. 5 l. 4
aqua Lucrina te cymba moretur e. 11 l. 1
aqua heſperia lotus Capricornus e. 1 l. 4
aqua ipſa algea naufragus e. 24 l. 3
aqua Propontiaca e. 22 l. 3
in aqua veſtra conſtitit e. 18 l. 3
quot ſine aqua Parthus millia currat equus e. 3 l. 4
aqua placida ſedarit vela e. 21 l. 3
aqua diuerſa remiget omnis turba e. 7 l. 4
aqua currenti diluerentur ſtantia e. 5 l. 4
cum aquæ ſtygiæ iam peterentur e. 9 l. 2
aquæ Deucalionis fluxere per orbem e. 32 l. 2
aquæ iouiæ marmora e. 6 l. 4
aqua (Baiæ) pereant e. 11 l. 1
aquæ tepentis ſtagna Baiarum e. 18 l. 3
cum aquam recondit Triton e. 32 l. 2
aquam quæris in medio flumine e. 9 l. 1
aquam vilem ieiunæ negauit e. 15 l. 3
aquam inuiſam traxit hiatus e. 7 l. 3
quam aquam bibiſtis (o poëtæ) dicite e. 1. l 3
aquam raram ſepoſiti fontis quærere e. 20 l. 1
aquam Araxis potabis galea e. 12 l. 3
qui aquas bonas corrupit primus nectare pereat e. 33 l. 2
inter aquas ſitis Tantali e. 5 l. 3
aquas nectit in glaciem Africus e. 3 l 4
poſt aquas antiquas Deucalionis e. 32 l. 2

aquas

aquas pluuias bibit arcus e.15 l.3
aquas alter remus, alter arenas radat e.3 l.3
aquas clamat Teia (vt in incend.o) e.9 l.4
aquas diuinas refudit vrna e.26 l.2
aquas alternas non reuomet Charybdis e.26 l.2
aquas alteruas ſcilla Charybdis e.12 l.3
aquas tacentes celat via e.4 l.4
per aquas Ionias vehuntur fracta ſceptra e.6 l.4
aquas ſuas non clauſiſſet mihi e.10 l.4
per aquas vrbanas velificabat nauta e.10 l.4
aquis æſtiois vmber lacus intepet e.1 l.4
aquis magicis hæc vmbra mortua prodit e.1 l.4
aquis Thermodoonteis lauatur e.14 l.3
aquila factus Iuppiter ad Troiæ tecta volauit auis e.29 l.2
aquilæ Promethei periphraſis, è medio pectore pellit auem el.1 li.2
ante aquilæ roſtra cruenta ſuæ concidit e.1 l.4
aquilo ſæue nunquam mea vela videbis e.7 l.3
aquilo infelix timor Orithyiæ e.7 l.3
aquilo nobis ventus erit e.5 l.2
aquilonia proles Ietes & Calais e.20 l.1
aquilonibus non ita variant vndæ carpa. e.5 l.2
aquis ſeptem ibat debilis Nilus, i. oſtijs & fluminibus e.1 l.2
aquis honoratis vehaotur oſſa e.v. l.4
aqois nariuis obſtrepit arbor e.4 l.4
aquoſa cryſtallua e.3 l.4
aquoſas Eſquilias e.8 l.4
aquoſus Orion e.16 l.2
ara interdicta viris metuẽda lege piatur e.10 l.4
ara publica viæ vicinæ perſtrepit e.10 l.3
ara maxima cur, & quando ſtracta e.10 l.4
ara ſuperba Iouis feretrij e.11 l.4
ara (Veſtæ) ſpargitur lachrymis e.4 l.4
aram circum ſteterat armenta Myronis e.31 l.2
arabiæ intactæ domus te tremit e.10 l.3
arabio bombyce lucet e.3 l.2
arabium limen tranſcendere e.14 l.1
arabs paſtor mittit cinnamon e.13 l.3
arabum de gramine odores e.29 l.2
amphioo canebat tua rupe e.15 l.3
aranea fanum merito velauit e.6 l.2
aranea putris texetur in lecto e.4 l.3
arantes prius delude terra e.15 l.2
arantes tauros ſpectabis e.19 l.2
ad aras Dulichias ſpatiatur e.2 l.2
aras nullas fletibus contemnet e.4 l.1
aras coronatas piare ture e.10 l.3
aras pactas in fœdere rumpere e.20 l.3
arata Lydia. i. arua e.6 l.1
arator pellitus mouebat verbera e.1 l.4
arator narrat de tauris e.1 l.2
aratra ducere negant boues grandæuũ e.25 l.2
aratra detractat prioo taurus e.3 l.2
aratris & frænis aptus equus e.11 l.4
aratro Graui ſuccumbit cornua taurus e.34 l.2
aratro graio preſſit mœ. Nepr. equus lig. e.9 l.3
non aratur mihi campania mille iugis e.5 l.3
araxes qua parte fluat e.3 l.4
araxis aquam potare e.12 l.3
arbiter orci Minos e.19 l.3
arbitrio illius noctem lucemq; videbis e.1 l.4
arbor multa obſtrepit aqois e.4 l.4
in arboris nouæ frondes cõdita Myrrha e.19 l.3
arbor vna erit nobis tecto e.26 l.2
qui ab arbore immerita carpſit vallũ occi. e.3 l.4
arbor ſiquos habet amores e.18 l.3
arbor & meſſis diuitiæ priſcorum e.13 l.3
arborea coma me tegat terra e.16 l.3
arboreæ cruces ſiois e.22 l.3
ea arbore caſtalia me ſpecolans Phœbus e.3 l.3
in arbore venantur Penthea Bacchæ e.22 l.3
ſub arboribus deſertis poma pendebant e.20 l.1
arboribus quantis vrgetur Caucaſus e.14 l.1
arbutus in ſolis antris formoſus ſurgit e.2 l.1
arcadijs rupibus ingemuit e.1 l.1
arcadio pinus amata Deo. e.18 l.1
arcadios per agros erraoerat Calliſto e.28 l.2
in arcana taberna ſonuit rixa e.8 l.4
arcanas ſaliuas tollat e.7 l.4
arcem Cadmi ſediſſe in cineres e.9 l.3
arces Cytheronis currit e.15 l.3
arces pulſas equo abiegno, i. Pergama e.1 l.3
arces ſcandentes de vallibus e.1 l.4
arces Apollinis, i. Troia e.7 l.3
quà arces coodidit Semiramis e.11 l.3
arces mundi ſubruit dies e.5 l.3
ab arce Tarpeia ira fleuit e.4 l.4
ab arce Cenioa ductor Acron e.11 l.4
arcem portæ ſuper aſtitit e.11 l.4
arcet vtrinq; mare terris Iſthmos e.21 l.3
ad archemori funera victor equus e.vlt l.2
archytæ ſoboles e.1 l.4
arctos gemi. Iup. requieuit Alcm. i. noct. e.21 l.5
arcu certo ſi te puer concuſſerit e.7 l.1
arcum pueri ſentire medullis e.9 l.1
arcuit hoſtes traiectos à Rheno e.11 l.4
in arcus conſomit pondus pharetræ e.6 l.4
poſt arcus Cæſaris propria haſta fuit e.6 l.4
arcus purpureus pluuias aquas bibit e.5 l.3
arcus (Phœbi) tibi militat e.6 l.4
arcus ſubdolus Parthorum increpat e.3 l.4
in arcus geminos lunaret acies e.6 l.4
arcus bracchati militis e.4 l.3
arcus veteres reuocaſſe e.12 l.3
arcus meus tibi militat e.6 l.4
ardent victrices (vxores) e.13 l.3
ardente noſtro rogo dotem habitura e.7 l.4
ardor tantus erat in alternis vocibus e.10 l.1
vbi ardor ſuppoſit. ciocrem me fecerit e.13 l.2
ardor proximus Hylæ, i. amor, & puer e.20 l.1
ardor tuus te agat e.13 l.1
ardore duplici correptus (amoris & vini) e.3 l.1
ardoris non tam culpa eſt e.28 l.2
ardoris noſtri poëta vale e.7 l.1
arena tres triumphos detraxit Pompeio e.11 l.3
areoa vacua requieſcit nauis e.25 l.2
arena multa porrectum Patroclum e.8 l.2
arena vilis eum tegas ſponte tua e.5 l.3
cum arena forum ſternet e.9 l.4
areoa ſicca ſi piſcis poſſet viuere e.3 l.2
hæc arena parua teget meum funus e.17 l.1
arena Tyrrhena ſoluatur funus e.8 l.1
qua arena jacet Miſenus e.18 l.3
arenæ ſonitus tareſcit e.15 l.3
arenæ ignotæ cumulus me tegat e.16 l.3
arenas alter tibi radat e.5 l.3
inter arenas nigras ſiquid ſapis e.6 l.4
in arenis Eurotæ Caſtor & Pollux e.12 l.3

arenoſis campis vidit Tatium proludere e.4.l.4
arenoſum antrum Iouis Libyci e.1 l.4
arentes corollas liquere e.15 l.2
arenti ab ore vt liquor fallat ſitim e.17 l.2
arethuſæ ad Lycotam epiſtola e.3 l.4
hic erat Arganti Pegę ſub vertice mõtis e.20 l.1
argenni poeri & Agamemnonis amores. e.7 l.3
argentea lilia tulit Nymphis e.4 l.4
argiua figura prodire e.25 l.2
argiuæ fama pudicitiæ Euadne e.15 l.1
argiuis viris præda Dardana e.19 l.1
argo nauis vnde expreſſa, & quo ierit e.20 l.1
argoa columba e.22 l.3
argumenta magis ſunt Ment. addi. for. e.9 l.3
argus nauis periphraſis, peliaca trabes e.22 l.3
argus rudis dux columba e.26 l.2
vt argus cornib. Inach. hæreb. fix. ocel. e.3 l.1
arguta blanditia carmina referre e.16 l.1
argutæ hiſtoriæ caput præbeat e.20 l.3
ad argutas hæc cogor dicere aues e.18 l.1
arguiat mihi ignes totis noctibus e.6 l.1
arguto ficta dolore queri e.18 l.1
argutum omen amor ſternuit e.3 l.2
ariadna choros Euantes egit e.3 l.2
ariadna in cælum vecta Lyncibus e.17 l.3
ariadnæ periph. à qua prod. cor. mõſt. ſta. e.4 l.4
ariadnæ periphraſis Minois e.14 l.2
ariadnæ periphraſis, Gnoſia e.3 l.1
aricina taberna rixa ſonuit e.8 l.4
qui arida puluis iacet e.13 l.2
aridus & ſicco gurgite piſcis erit e.15 l.2
aridus amor argutum omen ſternuit e.3 l.2
dux aries oues reduxit ipſe e.13 l.3
aries murum cornu pulſabat aheno e.11 l.4
arion equus vocalis Adraſti e.vlt. l.2
arioniam Lyram vexerat Delphin e.26 l.2
aris tuis humiles aduoluimur e.17 l.3
aris recentibus tibia libet carmen e.6 l.4
per ariſtas intonſas citius flamma ſedet. e.19 l.3
in arma ducere manus heroas e.1 l.2
nec te ad arma ſonus equi ducet e.3 l.3
arma ſua ceſſare pertulit Achilles e.8 l.2
arma ſomere armata manu (obſcenè) e.3 l.1
ſubter arma ſedere duces capros e.4 l.3
arma Cæſar ad Indos meditatur e.4 l.3
nec arma timet amans nec flabra Boreæ e.27 l.2
hæc arma expugnant pudicas (munera) e.13 l.3
arma aliis nemo vicit e.30 l.2
arma ſoluimus toto toro e.9 l.1
arma dulcia concitet Venus e.20 l.3
vos quibus arma grata magis e.5 l.3
arma tulit nuda papilla e.3 l.4
arma Sabina Tatî contudit e.2 l.4
arma condidit illa manu qua vicit e.16 l.2
arma triſtia militiæ fraternæ e.7 l.1
ad arma triſtia vocat concordes e.34 l.2
arma Demoſthenis ſtudium linguæ e.21 l.3
per arma fixa onerare domum e.9 l.3
arma votina ferre portæ e.3 l.4
inter arma fęlix pudor e.9 l.2
arma Æneæ Troiani ſuſcitat e.v. l.2
arma Cæſ. ſui vexit, ar. port. victr. Troię e.1 l.4
hæc arma humeris vincta ferebã, i. ſpo. e.11 l.4
arma trina recepta de ducibus. i. ſpolia e.11. l.4
arma picta leuare per Iubas e.4 l.4
arma Phœbus ad Choros exuit e.6 l.4
armaq; cum tulero portæ votiua Capenę e.3 l.4
arma tua oſculor ſigna relicta iacent e.3 l.4
arma tuli quond. & memini, laud. in illis e.2 l.4
arma capere nudis papillis e.14 l.3
arma mari, i. Trophæa e.11 l.3
arma veſtra meus molliet torus e.4 l.4
quiſquis arma prætulit fido toro e.12 l.3
per arma Graia ferre pot. gaudia Tynd. e.8 l.3
arma Iouis canam te duce e.9 l.3
arma mihi ſemper erunt cum riual. i. bel. e.8 l.3
arma Sabina formoſa e.4 l.4
in arma Gallica ſparſit niues, i. milit. Gal. e.13 l.3
arma Indica fugata, i. acies Indorum e.17 l.3
arma dabit Iuppiter huic cineri e.1 l.4
arma excutit pudor e.6 l.4
arma dabat natis deo verante e.1 l.4
armis ſocijs venit Lycomedius e.2 l.4
ſub armis blandis patiere Veneris milit. e.1 l.4
in armis infeſtis radiabat e.1 l.4
armis apta magis tellus, quã com. noxæ e.22 l.3
armis Regalibus & regis facie e.4 l.4
armis noſtris opprob. vexerit, i. Ro. virt. e.11 l.3
armis Caſtrenſibus hic vtilis e.9 l.3
ſub armis Polydamanta e.2 l.3
in armis magnus Cæſar e.7 l.2
armis idoneus non ſum natus e.6 l.1
ſub armis diris cecidere Thebani duces e.9 l.2
qui in armis Phœbum moratur valeat e.1 l.3
armis depoſitis annoſus miles ſecubat e.25 l.2
vel armis vel marte inferior e.8 l.2
armis illis re mea muſa contexeret e.1 l.2
armis ingeſtis comitum ſuperobruit e.4 l.4
armorum radijs picta tremebat aqua e.6 l.4
armantur ſagittis fuſa e.13 l.2
armata ſagittis manus e.12 l.2
armatæ patriæ cura fuit e.6 l.1
armatis hoſtis inermis eas e.1 l.4
armenta Myronis quatuor boues e.31 l.2
armillati colla moloſſa canes e.8 l.4
arripite has inquit e.29 l.2
arria mater Galli & Pæti e.1 l.4
arſerunt abſentes in caput ignes e.22 l.3
arſerit quantis malis nupta Creuſa e.16 l.2
arte auximus miſeras vias fortunæ e.7 l.3
arte parua locum vindicat e.9 l.3
arte Parius lapis vindicat Praxitelem e.9 l.3
ab arte iſta ſum captus e.vlt. l.3
ſine arte facta caſa e.1 l.4
vt arte premat manus faciles miramur e.1 l.2
per artem agitata ſaxa Thebas e.2 l.3
arte metam terit rota e.25 l.2
arte iſta (pingendi) iurgia protulit e.6 l.2
arte diem conterat e.1 l.2
arte nulla dulcius canunt volucres e.2 l.1
arte mecum contendat e.24 l.2
in arte non vidit mentem corpora diſp. e.5 l.3
ſine arte roſa munda ſpargi facilis e.9 l.4
arte ſim notior Lino e.13 l.2
qua arte deus domũ hanc mundi tẽp. pru. e.5 l.3
arte ferire viros, i. dolo e.3 l.3
non artes vllas in me cogitat amor e.1 l.1
ſine arte Lyra ſit ſurda tibi e.5 l.4
caſtæ artes Palladis ſunt tibi e.20 l.3
has artes ſi pauet ille e.5 l.4

artibus multis decus e.4 l.1
artis Palladiæ equus ligneus e.9 l.3
articulis impoſit.temperat catm Cynth.e.vl.l.2
artificem morbi amor non amat e.1 l.1
artificem formæ non amat amor nudus e.2 l.1
artifices manus ne terat tellus oſca e.1 l.4
artifices quat.ſigna viu.i.myt.perit.ſeul.e.31 l.2
in artus exiles tenuatus e.21 l.2
in artus ſuos concretus nanos e.9 l.4
arua merunt in oſſibus noſtris e.11 l.4
ad aroa mollis Taurus venit iugo aſſueto e.3 l.2
in aruis latices cum feres e.26 l.2
iocubat aruis ramoſis Auio e.7 l.4
arua boaria ſancire nugitu e.10 l.4
arundine ſumpta ſum fauoos e.2 l.4
ſub arundine ſtygia remex,i. Cymba e.27 l.2
arundine fiſſa vt crepoit te propter cuſt. e.7 l.4
arundinibus attritis canis Daphnio e.v.l.2
aruſpex vetus aoimi ſum his tormentis e.8 l.3
aruſpex vtinam ſim vanus patriæ e.13 l.3
aſcario (lacu)indomito fleuerat Hercu. e.20 l.1
aſcanius lacus crudelis Minijs e.20 l.1
aſcendo magnum iter e.11 l.4
aſcenſis bactris ne tanti ſit gloria e.3 l.4
aſcenſu dubius mons e.4 l.4
aſcræi veteris poëtæ præcepta e.v.l.2
aſcręos fontes nondũ norunt mea carm,e.10 l.2
aſcræum nemos habitare e.13 l.2
aſellis coronatis gaudebat Veſta e.1 l.4
aſelle,famem tuam æternus paſcat e.3 l.4
aſiæ & Europæ belli cauſa Heleoa e.3 l.2
aſiæ veteres diuitias cernere e.6 l.1
aſpera Iuno cui nunc fauet e.10 l.4
aſpera multa tibi dolor meus debet e.18 l.1
aſpera dementia Centaurorum e.6 l.2
cui non aſpergat tempora ſudor e.24 l.2
aſpernata caue ſis nos ſepultos e.13 l.2
aſperſa pruina cernes e.14 l.3
aſperſas comas vinxit vitta e.v.l.4
aſperſis lachrymis gaudet amor e.12 l.1
ſed qoo aſpexit Pelopem Agamem.vult. e.6 l.4
aſpexit Pallada vates e.10 l.4
cum aſpexit Oreſtem ſaloom e.14 l.2
aſpice qoos ſummittit humus ſorm.colo.e.2 l.1
aſpice me quanto rapiat fortuna periclo e.15 l.1
aſpice,cantat Liber e.21 l.2
aſpice vt in toto corpore nollus ſpiritus e.29 l.2
aſpicienda via eſt cæli e.1 l.4
aſpiciam nullos hodierna luce dolentes.e.10 l.3
tu licet aſpicias Atlanta gerẽtem cęlum e.22 l.3
illic aſpicis ſorores e.30 l.2
aſſeſſu meo nulla erit turpior e.vlt.l.4
aſſideant fratres e.vlt.l.4
aſſidet voa ſoror e.3 l.4
aſſidua mutem nomina lingua e.19 l.2
ne aſſidua aqua colla grauentur e.1. l.2
aſſiduæ querelæ odium peperere multis e.18 l.2
aſſiduas non tulit preces e.8 l.1
aſſiduas fuge blanditias e.9 l.1
aſſiduè tauros arantes ſpectabis e.19 l.2
aſſiduè me legat amator e.7 l.1
aſſiduè creſcit cura e.21 l.3
aſſiduis minis certa puella flectitur e.19 l.1
aſſiduis Choreis ſeſſa e.3 l.1
aſſiduis libidinibus rumpat membra e.16 l.2
aſſiduo tramite iter facit vulgus e.16 l.2
aſſiduo mero ſepolta lingua e.11 l.3
aſſiduos viros eleuat looga copia e.33 l.2
aſſiduus(amor)meo ſanguine bella gerit e.12 l.2
aſſueſceot latio Ioui Partha Trophæa e.2 l.3
aſſuetà lares aperit Calendis e.3 l.4
aſſueto viuere ſeruitio e.4 l.1
aſſueto iugo mollis ad arua taurus venit e.3 l.2
aſſuoos pleno amore faſtus e.25 l.2
aſtant ſuper oſſa volucres e.7 l.3
aſtitit ſuper arcem portæ e.11 l.4
aſtitit Auguſti puppim ſuper e.6 l.4
in aſtra ceſſit Cæſar ab humana via e.18 l.3
ad tua aſtra deuehor e.1 l.4
aſtra alta manu mortali deligere e.32 l.2
aſtra ſalebras demonſtrant amanti e.16 l.3
in aſtris teſtatur Ariadna e.17 l.3
ab aſtro Idalio hæc Cæſar miratus e.6 l.4
aſtrictus vide adſtrictus
aſtringant , vide adſtringaot
aſto cæcate maritos intentos e.5 l.4
aſtutæ fugæ remiſſa Parthorum ſcla e.9 l.3
aſtutos Getas ferit Thais e.5 l.4
at quò ſis humilis magis e.10 l.1
at tu non vna potuiſti nocte vacare e.9 l.2
at te cælatis ætas grauis vrgeat annis e.6 l.3
at me non ætas Sibyllæ mutabit e.24 l.2
at mea nocturno &c. e.16 l.1
at ooo ſic Ithaci e.15 l.1
at noo amor e.15 l.2
at illud iuſſiſſes e.7 l.4
at non ingenio quæſitum nomen e.2 l.3
at tu ſeu mollis e.6 l.1
at tu ooo meritum e.15 l.3
at armatæ curæ fuit patriæ e.6 l.1
at mihi quod formas pro vero e.2 l.4
at noo Tithoni ſperneos e.18 l.2
at muſæ comites e.2 l.3
at mihi cum noctes induxit veſper e.3 l.4
at pater Idalio e.6 l.4
at dum demiſſis e.14 l.2
at me fefellit amor e.2 l.2
at vos incertam e.27 l.2
at vos qui officia in multos reuocatis amores el. 25 lib. 2
at vos deductæ e.16 l.2
at tu vis primas e.26 l.2
at tibi ſæpe nouo deduxi e.16 l.1
at comes iooicti iuuenis e.20 l.1
at tu quæ noſtro nimium placata dolere e.33 l.2
at magnus Cæſar e.7 l.2
at tibi curarum e.5 l.1
at me ab amore tuo dedu. nulla ſeoect. e.25 l.2
at non ipſe tuas voces imitabor e.13 l.1
at tu ſæue Aquilo e.7 l.2
at tu etiam iuuenem odiſti e.18 l.2
at mihi quo viuo e.1 l.3
at vos æquoreæ e.17 l.1
at vos innuptæ e.19 l.3
at tibi Mamurri e.2 l.4
at in caſtris Gallus e.1 l.4
at cum eſt impoſita corona,clamabis e.2 l.4
at inſeq. Coſſus venientis cæde Tolum.e.11 l.4
at talibus ſacerdos e.10 l.4
at ex omni me premit ipſe Deus e.20 l.4

at non ſquamoſo labuntur vent. Ceraſtę c.22 l.3
at tu ſtulta Deos tu fingis inania verba c.19 l.3
at raptæ ne ſint c. 4 l.4
at noſtra ingenti vadit circundata turba c.14 l.3
at mons laurigero concuſſus vertice c.13 l.3
at tu qui noſtro c.8 l.3
at illa texit roſam c.3 l.3
at myos exiguum c.9 l.3
at illa ſola fuit c. 29 l.1
at tua mœcenas c.9 l.3
at tu ſiue petes portus c. 11 l.3
at in terra c.7. l.3
at nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis c. 13 l.3
at ſi hæc diſtulero c.16 l.3
at nunc inuiſæ Baiæ c. 18 l.3
at Tatius c. 4 l.4
at mihi non oculis c.7 l.4
at tibi nauta c.18 l.3
at poſtquam ille ſuis c.2 l.4
at tibi Roma meis c.2 l.4
at Decius c. 11 l.3
atalantæ periphraſis, velox puella c.1 l.1
ad Athamana littora fugiens portus c.6 l.4
athamantidos Helles vrbes c. 22 l.3
athamantidos vndis labentem c. 20 l.1
athenas doctas cognoſcere c. 6 l. 1
ad athenas doctos cogor proficiſci c. 21 l.3
atlanta cælum omne gerentem c. 22 l. 3
atq; vbi nunc terris c. 4 l. 4
atq; vbi nauali c. 1 l. 4
atque Sabina feil c.2 l.4
atq; aliqua citus hæc propone columna c.23 l.3
atque animam in tegetes c.5 l 4
atque ait c. 9 l.4
atque virum quis neget eſſe c.2 l.4
atque vince hoc caput c.17 l.3
atque armillaros c. 8 l.4
atq; omnia magnis gemmea ſint ludis el. 17 l.3
atque vbi ſecreto c. vlt. l. 4
atque vbi iam Venerem c.5 l.3
atque armis nectimus arma noua c. 5 l.3
atque etiam c.34 l.2
atque ombare domum c. 9 l.3
atq; ibit illa dies mortis honeſta c. 21 l.3
atq; vbi iá laſſauit noſtris brachia plagis c. 9 l.4
atque ibi rara feres tura c. 19 l.2
atq; vna fieret cana puella domo c.16 l.2
atque ita ſim felix c. 7 l. 1
atque inter Titij c.20 l.2
atque vtinam poſito dicar c. 9 l.1
atque vtinam mage c 11 l.1
atque vtinam primis c. 13 l.2
atque vtinam hærentes c. 15 l. 2
atque ita me duxerunt rurſus c. 19 l. 2
atque vtinam patriæ ſim c. 13 l.3
atque vni luxiſſe tenebras c.10 l.4
atque monent c.29 l.2
atque ſoluite hanc vitam c. 9 l.2
atque Aſiæ veteres c. 6 l.1
atque illa via vulneris mali c.25 l.2
atque ego non videam c. 8 l.1
atque Aſiæ bellum c.3 l.1
atque vtinam ſi forte pios c. 9 l.2
atque vtinam non tam ſerò c. 14 l.2
atque inter pecudes c.32 l.2
atq; vtinam Romæ nemo eſſet diues c.16 l.2
atque aram circum ſteterant c.31 l.2
atque vtinam Nilo pereat c.32 l.2
atra dies funeris c.11 l.2
atra nubes vertitur noto c.5 l.2
atq; Creſſæ portat monſtra bouis c. 7 l.4
atræ diei periphraſis, niger ille dies c. 14 l.2
atracijs in oris conſidat c.8 l.1
atram togam lachrymis incaluiſſe c.7 l.4
atratis equis luxerit ſol in funere c. 5 l. 3
atrida non ita gauiſus c. 14 l.1
atridæ ſteni magno alter amor c.18 l.3
atrides claſſem non ſoluit c. 7 l. 3
atrides vela cruenta dedit c.1 l.4
atro angue furis caput Tiſiphones c.5 l.3
attalicas veſtes ſupera c. 18 l.3
attalicis aulęis nobilis porticus c.32 l.2
ab Attalicis toris ſecta ſigna c. 5 l. 4
atterit haſta manus imbelles c.3 l.4
attica volucris. i. noctua c. 20 l. 2
donec attigit oſſa manus c. 9 l.3
attigit vndas veſtras labens amor c.17 l.3
attingere cupidus falſis palmis gaudia c. 19 l.1
attolere cont. mag. ſolē potes bos (ocul.) e.15 l.1
attolli vires cauſa c.6 l.4
attrita manu æra ferat nauta c.5 l.4
attritis Daphnin arundinibus c. vlt. l.2
non attulerat crines ſolutos c.6 l.4
attulerint noſtri libelli ſi quid triſte tibi c.11 l.1
attulimus longas in freta vaſta manus c. 7 l.3
non auara illa fugit meos ſinus c.8 l.1
nec auara tibi fuit c. 7 l.4
auaræ matris duo funera c.1 l. 4
auari omnes pariter pereatis c. 12 l. 3
auaris inſidianis natura c.7 l.3
auari rationem ſcribit hic aliquis c.23 l.3
auctor ego temporis Phœbus c.6 l.4
tu auctor carminis Romule c 6 l.2
auctores lucis aues (Galli) c.3 l.4
auctoribus certis certa feram c. 1 l. 4
aucupio plumoſo Deus faunus c. 2 l. 4
hæc audacia mihi erit lepores excipere c.19 l.2
audacia laus erit ſi deſint vires c. 10 l.2
audaces in mea mēbra manus non timeā e.16 l.3
audaces mouere canes c.19 l.2
audax imponere leges lunæ c. 5 l.4
audax ah nimium c. 15 l.1
audax inuade capillos c. 8 l.3
auder amor quid liber Romæ c. 6 l. 2
audent fluctus vela Regia c. 6 l.4
audiat orantem fuſcæ aulæ Deus c.vlt. l.4
audire potes murmura ponti c.8 l.1
audire dolentem & videre lachrymas c.8 l.3
audire blandos ſuſurros c.11 l.1
non audis & verba ſinus mea ludere c.33 l.2
audire ſtridorem procellæ non tulit c.7 l.3
audire procul ridere puellam c. 10 l. 4
audiriſne aliquem c. 10 l.4
auditos ſonos remorum c.2 l.4
auditis verſibus quid niſi verba feres c.5 l. 4
non audituri noti dirupuere verba c. 7 l.4
quali aue vecta puppis Dardana c. 1 l.4
auecta eſt huc Cynthia c. 8 l. 4
auectu externis toris c 2. l.1
auelli veſte ſua Minerua vetat c. 1 l. 4

ſi autem queris meo tramite,aut leporem e.13 l.3
auem variam plumæ verſicoloris (munus priſcorum amantium) e.13 l. 3
auem ſigere ſtricto calamo e. 19 l. 2
auem pellet è pectore e.1 l.2
ſua auena laſſus requieſcit Tityrus el. vlt. l.2
aoentinæ Dianæ vicina e. 9 l.4
auentino rura pianda Remo e. 1 l. 4
ab auerno vmbroſo clauſus pontus e.18 l.3
auernalis Sybyllæ cortina e. 1 l. 4
auerſis muſis cantas e. 1 l. 4
auerſus Apollo e.1 l. 4
auerſos cauda traxit in antra boues e. 10 l.4
nec auertere ſyl.ſolæ me potuer.i.proh. e.19 l.2
non auertere me poterant patrij amici e. 24 l.3
auertit rabies canum morſus biantes e.16 l. 3
aues Palatinas non bene vidit ire Romu. e.6 l.4
aues lucis auctores e. 3 l. 4
aues Caucaſeas pati. i. aqoilas e. 25 l.2
ad aues argutas hæc cogor dicere e. 18 l.1
aues caotantes vmbra tegebat e.10 l.4
auferet omnia munera tecum atra dies e.11 l.2
cum auferet vnda rates e. 8 l. 1
auferet ambos vna dies,& fides e. 20 l. 2
auſuge blanditias aſſiduas e. 9 l. 5
dum augetur tibi fama deceptis puellis e. 13 l.1
augur murorum Romulus e. 6 l. 4
augur ſum verior Dodona e. 21 l.2
non augure doctus e. 13 l. 1
auguror illum diem eſſe poſt cineres e. 1 l.3
auguſta ratis plenis Iouis omine velis e. 6 l. 4
auguſte tuo dat colla triumpho e. 10.l.2
auguſti fortia ſigna ſequi e.12 l. 3
auguſto dare longam diem e.11 l.3
auguſtus Eois pharetris parcet e. 6 l. 4
auguſte mundi ſeruator e. 6 l. 4
auguſti aſtitit puppim ſuper e. 6 l. 4
auia Lympha ſecreti limitis e. 10 l. 4
auidis puellis nox pretioſa e. 13 l. 3
auidis rogis egeſſit Dorica caſtra e. 6 l. 4
auis dextra cantet incœptis e.1. l. 4
auis Hectoreis maior e. 6 l. 4
auis nigra funeſtom omen condidit el. 28 l.2
auis volauit ad Troiæ recta Iuppiter el. 30 l. 2
auis peſſima toro concordi lena e. 5 l. 4
auis non æqua fauebat remis e.6 l.4
auita trophæa e.vl. l.4
auito ſanguine nobilis e. 24 l. 2
ſub aula tua ſim Regina e.4 l. 4
aulæ fuſcæ Deus (Pluto) e. vlt. l. 4
in aulam vacuam paſtoris Idæi e.13. l.3
aulæis Attalicis nobilis porticus e.32 l.2
aulide ſoluit rates Chalchas e.1. l.4
ab auo docto refulget fama e. 20 l. 3
auos illuſtres ſiqua iactat femina e.15 l.2
in auos Phrygios cōdere nomen Cæſaris e.1 l.2
aura nocet. i. tempeſtas e. 4 l.2
aura frigida Eoo gelu me doler e. 16 l. 1
aura noſtra non permanet vllis locis e. 12 l. 2
aura puellæ clamantis e. 27 l. 2
aura vna duos ager,i. idem ventus e. 26 l. 2
aura refert nomen à fontibus e. 20 l. 1
aura inimica preces eleuet e.8.l.1
aura ſæuas minas increpat. i. tempeſtas e.17 l 1
aura Iephyti poſſidet nemus e. 18 l. 1
aura ſecundat nautis iter liquidum e. 25 l. 3
vbi aura beata roſas Elyſias mulcer e. 7 l.4
aurata Lyra nixus Phœbus e.3 l. 3
aurata cyclade ſignat bomum e. 7 l.4
auratas inter trabes eburna camera e. 2 l. 3
aoratis cathenis tegum circundata colla e. 5 l.2
aurato in calyce ſpumet e.33 l.2
aurato equo ferrens cataphractus e. 12 l 3
aoratos lacertos vt gereres e. 53 l.3
anre ſurda negligit preces Iuppiter e.16 l.2
aure facili Deus annuit e. 1 l. 5
aure immerita ſoſtinet minas e. 25 l. 2
nec in aure noſtra dulcis ſonat e. 11 l.1
aurea ſella poſita in foro e. 11 l.4
aurea ripa Eoa e.5 l 4
aorea Phœbi porticus e.31 l.2
aurea bulla demiſſa collo e.1 l.4
aurea lana iret domos Aeſonias e. 11 l. 3
aurea vrna diuinas aquas refudit e. 26 l. 2
aurea ouis, i. aries Phryxi e. 26 l. 2
aurea Caſſida nudauit frontem e. 11 l.3
aurea templa e. 1 l. 4
aurea Cynthia hîc iacet e. 7 l.4
aurem præbere faciles puellæ e.21 l.2
aures tuas de nobis nulla concitet fabula e.15 l.3
aures illorum onerentur legibus antiq. e.30 l. 2
ad aures noſtras me lædit tumor e. 32 l. 2
aures tardas monitis aduerterit e.1 l.1
ſi aures bonus ad pacem verterit e.13 l.2
ad aures ſurdas mihi dicitur e. 20 l.2
auribus puris ſcripta probare e. 13 l.2
aoribus ſuſpenſis iſta bibam e.6 l.3
in auricul.percuſſas dom.vertat vocula. e.16.l.5
aurigæ ſpecies vertumnus el.2. l.4
auris ijſdem iactabimur el.26. l.2
auro pulſa fides, auro venalia iura el.13. l.3
auro inuiſo e.5. l.3
auro accepto Polymn.Polydorū necat e.13.l.3
auro donabitur el.13. l.3
auro fallitur Iuppiter el.1. l.4
auro vænit honos,auro conciliat.amor.e.13.l.3
non auro,nō cōchis,ſed carminis obſeq.e.8.l.1
auro ſolis erat currus. i. ex el.31. l.2
auro crater. l. ex el. 17. l.3
aurora quam Tithonum diligat el.18. l.2
quos aurora ſuis rubra colorat equis e.13. l.3
auroræ luctus amiſſo Memnone el.18. l.2
aurum omnes colunt victa pietate e.13. l. 3
aurum lex ſequitur,mox ſine lege pudor.e.13.l.3
aurum meæ imaginis conflauit el. 9. l. 4
aurum mittit Inda ſormica e. 13. l.3
non aurum fixum el. 23. l.3
aurum ſpectato,non quæ manus afferat. e.5.l. 4
auſa rogare per meum nomen el.7. l.4
auſa rogare prior, el.5.l.4
auſa Ioui ooſtro latrant. oppon. Anubin e.11.l. 3
auſa ferox ab equo oppugnare rates e.11. l.3
auſa per impuros frena mouere locos e. 8. l. 4
auſa negare oculos Palladis bonos e.28. l.2
auſas eſſe magnum ſcelus ſorores e. 7. l.4
non vt auſim tentare leones e.19. l.2
non auſim tibi iratus carpere crines e. 5. l.2
auſonijs in Dryaſin nō minor eſt amor, e.20. l.1
auſonijs matronis miſit ſacra Inachis e.33. l.2
auſonijs puellis quantū crimē ſum fact. e.4.l.4

a uſpicio vano obſtupui e.3. l.1
quoties aoſter erit nubilus timeas e.16. l.2
auſter frigidus agat vela e.26. l.2
auſteras tabellas ferat de me el.vlt. l.4
auſteri pœos caueoda viri e.14. l.3
auſteros arte ferire viros e.3. l.3
auſus eram turbare quietem e.3. l.1
auſus ſperare ſpolia ex bumeris Quitini. e.11. l.4
aut quidnam el.7. l.3
aut cauerem Ægyptum & Nilum e.1. l.2
coogius aut proprius el.28. l.2
aut poſſum e.13. l.2
aut illus flamma, aut imber el.2. l.1
aut quod noo ille vidiſſet, diceret e.2 l.1
aut, ô mors e.13. l.2
oon vt, &c. aut e.19. l.2
aut ſi es dora nega, ſines nũ dura venito, e.22. l.2
aut pudor ingenuus, aut reticendus e.24. l.2
aut ego ſi poſſem ſtudijs vigilare ſeueris. e.3. l.1
finibus his tenear, aut ſiquis mihi e.3. l.2
aut vbi ineſſe miſer e.5 l.1
nunc licet requieſcere aut el.17. l.2
aut quibus in campis e.3. l.2
vinceris aut vincis e.8. l.2
an mei ſit, aut e.11. l.1
felix qui, &c, aut ſi e.12. l.1
aut cum Dulichias e. 2. l.2
aut ſiquid doluit e.18. l.2
aut altera nox e.24. l.2
aut cuicunque eſt fortuna perennis e.28. l.2
aut nos te fugabimus e.33. l.2
aut lectica ſodet e.9. l.4
aut ſiquis motas e.1. l.4
aut ſiquis poſita el.vlt. l.4
aut ſiquam el.3. l.4
aut auorom titulus e.5. l.4
aut ſi Pergameæ ſero rata carmina vatis. e.1. l.4
aut his explicat, aut fibra, aut e.1. l.4
ſi modò, aut ſi e.1. l.4
vix tamen aut ſemel admittit, pro vel e.20. l.3
aut ſtudium linguæ, librorum e.21. l.3
au regat, aut humet e.16. l.3
aut Nomas e.7 l.4
aut ſiqua eſt, tollitur morã e.13. l.3
ſed qualis, aut qualis e.6. l.4
aut teſtudineæ carmen inerme Cytæ e.6. l.4
aut qualis flexos ſoluit Pyth. per orbes. e.6. l.4
aut ſi minor bis animis e.vlt. l.2
aut quid Cretæi tibi proſunt carm. lecta, e.vlt l.2
aut rerum dicere poſſe vias e.vlt. l.2
aut Alcmæoniæ furiæ, aut ieiunia Phinei, e.5 l.3
aut in amore dolere volo, aor audire dol. e.7. l.3
aut tecum aot pro te mihi erunt e.7. l.3
aut vbi e.11. l.3
aut virtus ei profuit e.18. l.3
aut faciem turpi dedecorare booe e.21. l.3
aut certè tab. capient mea lumioe pictæ. e.20. l.3
aut ſpatia annorũ, aut looga interu. prof. e.20 l.3
aut dixit, venias hodie, ceſſabimus vna. e.22. l.3
ſio autem longo e.32. l.2
autumnalis pruna e.2. l.4
oullus aui triumphus antiqoo marte, el.vlt. l.2
auxilia quærite oon ſani pectoris remed. el.1. l.3
auxilium voom erit terris mutatis e.21. l.3
auximus arte vias m iſeras fortunæ e.7. l.3
ab axe tacto latus currus ne poſſ. ſtring. e.11. l.3
axes videam oneratos Cæſaris ſpolijs e.4. l.3
axis ſcandantis vertex el. 1. l. 4

B.

BAbylona Perſarum vrbem ſtatuit Semiramis el.11. l.3
babylonius Oros me creat e.1. l.4
bacchæ ſæuæ tenantur Penrbea e.22. l.3
o bacche ex animo meo vitium dilue, el.17. l.3
o bacche tuis aris aduoluimor el.17. l.1
bacche ſoles Phœbo fertilis eſſe tuo e.6. l.4
bacche ex edera tua porrige mi folia e.1. l.4
bacchi periphraſis. Deus Thebaous e.6. l.3
bacchi virtus, numen, habitus e.15. l.3
baccbo & Apolline dextro nobis e.2. l.3
baccho multo ebria veſtigia e.3. l.3
baccbus chori pater el.32. l.2
baccb⁹ med. erit (in chorea) docta cuſp. e.30. l.2
bactra caput imperij ſurgere e.11. l.3
bactra te viderunt iteratos per ortus e.3. l.4
bactra finis imperij el.1. l.3
ne bactris aſcenſis tanti ſit gloria e.3. l.4
ad baculum curare paſtoreio e.2. l.4
baiæ inuiſæ cum crimine magno e.18. l.3
baiæ aquæ, crimen amoris, pereant e.11. l.3
baiarum ſtagna, & earum deſcriptio e.18. l.3
baias corruptas deſere e.11. l.3
baijs medijs ceſſantem e.11. l.1
bathea lenta cæſi booes præbebaot e.11 l.4
barba pudenda vincet eraſas genas e.8. l.4
in barbã ſiccam (Herc.) cong. puluere. e.10. l.4
barbara rexit galea caput e.3. l.4
per barbata quorũ colla pepẽdit titulus. e.5. l.4
barbarus Hector e.8. l.3
barbarus excuſſis agitat veſtigia lumbis. e.16. l.2
barbarus Renus e.3. l.3
barbarus vt noceat amanti e.16. l.3
baridos contis liburna ſequi e.11. l.3
baſſaricas comas cinget mitra e.17. l.3
baſſus amicus Propertij e.4. l.1
beata aura mulcet roſas Elyſias e.7. l.4
beata fata ſepulturæ tuæ e.28. l.2
beata facta Pbryoe tam mulos viris e.6. l.2
beate facte lectule meis diuitijs e.15. l.2
beatis muneribus nox empta e.20. l.2
beatis noli conferre. i. diuitibus e.24. l.2
beatos dicit ſe odiſſe. i. diuites e.26. l.2
belgica parma ducis Virdomuri e.11. l.4
belgicus color turpis romano. i. Britan. e.18. l.2
bellerophootæi equi humor e.3. l.3
bella Myceo. ooo timoere rates. i. præl. e.22. l.2
bella canã quando ſcripta puel. mea eſt. e.10. l.2
bella claſſica cauerem. i. naualia e.1. l.2
bella max. gerit paris in Hellenę gremio. e.8. l.3
bella gerit meo ſanguine amor e.12. l.2
bellaque, reſque tui memorarẽ Cæſaris. e.1. l.2
belli vna dies ſuſtulit tantum operis e. 10. l.3
belli cauſa probaoda e.3. l.2
bella ſatis cecini e.6. l.4
cauſa belli tanti puella ad pergama e.3. l.2
belli ſonus noodum vltra tiberim e.11. l.4
bellica nauis e.15. l.2
bellica turba Amaſonidum e.14. l.3

bellica parma vacat e.25 l.2
bellicus equus ex eo fonte bibebat e.4 l.4
ſi bello tanto diſcordia extiterit e.6 l.3
bello expertæ date lintea proræ e.4 l.3
bene conueniens non finit eſſe iugum. e.vlt.l.3
benè concordes vocat ad arma e.34 l.2
nam benè noſtis eum e.29 l.2
benè olentia flumina e.17 l.3
non benè cauit equo ſibi prolapſo e.1 l.4
benè fixum vncum mento e.1 l.4
benè hærentes rates ad pia ſaxa ſoluit e.1 l.4
iam benè ſpondebant tunc omnia e.1 l.4
& benè habet e.vlt.l.4
benè vela ferat ventus in Italiam e.3 l.4
non benè vidit aues Palatinas ire e.6 l.4
benefacta, vt preces in amore valent el.1 l.t
benigna verba ne tibi pro vano cadant e.10 l.t
benigna verba veſtris focis dij præbebãt. e.13 l.3
benigna vmbra (ſomnus placidus) e.4 l.4
tam bibe formoſa es, nil tibi vina nocẽt. e.33 l.2
bibam iſta auribus ſuſpẽſis e.4 l.3
bibemus ea vna aqua e.26 l.2
bibas opere Mentoreo e.14 l.1
bibere è tota toxica Theſſalia e.5 l.1
bibent lachrymas tuas littora ſurda e.vlt.l.4
bibi vina pallida inſidijs e.7 l.4
bibis lenta e.33 l.2
bibit arcus aquas e.5 l.3
quæ bibit (vacca antea) flumina Nili Io. e.28 l.2
cum bibit omne decet e.9 l.4
nec bibit ex gemma diuite noſtra ſitis e.5 l.3
quamue bibiſtis aquam (vt poëta fieretis) e.1.l.3
vnde bibit ante pater Ennius e.3 l.3
bibebat ex illo fonte equus e.4 l.4
bina vada coijſſe e.1 l.2
bina vincula trahat e.9 l.4
bis ſex integer eſſe dies e.4 l.3
troia bis Oetæi numine capta Dei e.1 l.3
bis fuit noctu cælum ſine Rege e.22 l.2
bis denos per annos ſalua Penelope e.9 l.2
bis ſex ad buſta Niobe lachrymans e.20 l.2
bis mihi quæſitæ, bis mea prędа boues e.10 l.4
blanda perurat, ſaxoſo. terat ſedular. e.5 l.4
blandis turis honores e.6 l.4
blandi carminis obſequio e.8 l.t
blandis imaginibus tardat errorem e.20 l.1
blandis patiere ſub armis militiã veneris e.1 l.4
blandis dolis bora ducitur e.23 l.3
blandis Nymphis Lilia tulit e.4 l.4
blandus amator non ſum de nihilo e.3 l.2
blandior ſit illa heroina, i. gratior e.13 l.t
blanditia arguta referens carmina e.16 l.1
blanditæq; fluant roſæ per mea colla e.6 l.4
blanditijs empta oſcula e.12 l.3
blanditijs nullis tutum credere e.15 l.t
blanditiis non ſinat eſſe probam e.19 l.2
Boaria arua, & Boarium forum e.10 l.4
bobus noſtris aduena Tiberis e.1 l.4
boebæidos ſac. vndis Brimo accub. merc. e.2 l.2
bæotius Hæmõ corruit tumulo Antig. e.8 l.2
bombyce Arabio lucet e.3 l.2
mens bona ſiqua Dea eſt e.24 l.3
bona iſta decem menſes non peperere e.3 l.2
tot bona tam paruo clauſit in orbe dies e.14 l.3
tot bona gymnaſij virgini miramur e.18 l.3
non bona crimina e.23 l.1
bona magna (amãtib.) petire leuib. curis. e.12 l.2
bona forma cærula an iccirco eſt e.18 l.2
tot bona ſcripta periere tabellis e.23 l.3
bona litora nautis præbere e.19 l.3
bonæ Deæ periphraſis, & eius ſacra e.10 l.4
bonæ temerè deſertæ diſcite non eſſe e.21 l.2
bonas aures ad pacem vertere e.13 l.2
bonas aquas nectare corrupit e.33 l.2
bonis ſuis Roma frangitur e.13 l.3
in bonis proprijs ſinere nitere membra e.2 l.t
bono effecto amore frua. ,i. fac & benig. e.10 l.1
hoc bono eſſes mihi carior Roma e.14 l.3
bonos oculos Palladis neg. i. formoſos e.28 l.2
bonos effectus promeruere e.23 l.3
quam bonum ſit amare omnes norunt e.34 l.2
non bonus rumor fuit e.32 l.2
bonus ante fuit Cupido e.18 l.2
bootes ſerus verſare plauſtra e.5 l.3
boreæ flabra non timet amans e.27 l.2
boream rapta Orythia crudelẽ negauit e.16 l.2
ad boryſthenidas hybernos lata gloria e.7 l.2
boſphora capta manu Pompeij e.11 l.3
boues niueos abluit vnda Clitumni e.19 l.2
boues Icarij flectunt ſidera tarda e.33 l.2
boues grandæui negant ducere aratra e.25 l.2
boues Myronis ſigna viuida e.31 l.2
boues mactæ ducebant ſacra e.1 l.4
boue turpi dedecorare faciem e.22 l.3
boue patrio agros vertere e.7 l.3
boues Herculis, Ite bouès e.10 l.4
boues auerſos traxit e.10 l.4
boues Euandri profugæ e.1 l.4
bouès cæſi præbebant balthea lenta e.11 l.4
boues Iphicli ſurrip. cognitus Melamp. e.3 l.2
bouis abiegnę falſa corn. induit Paſiph. e.19 l.3
ſub bouis trucis ora vincta Dirce e.15 l.3
bouis mentitæ lignea monſtra e.7 l.4
bouis torui forma corrupit Paſiphaen e.32 l.2
bouillæ ſurburbanæ e.1 l.4
brachæ virgati Virdomari e.11 l.4
bracchati militis arcus e.4 l.3
brachia retulit ſecta rubis e.4 l.4
brachia ſupponere mento laſſo e.7 l.3
brachia mutamus vario amplexu e.15 l.2
brachia candida molli geſtu deducit e.22 l.2
brachia ſua ſacris cultris laniare e.21 l.2
brachia Promethei e.1 l.2
brachia candida viro tam fœdo fuſa e.16 l.2
brachia aſtricta nodis æratis e.20 l.2
brachia longa viæ Theſeæ ſcandere e.21 l.3
brachia victa dedi vrgenti e.3 l.4
brachia permiſit ſomno e.4 l.4
brachia læſa tuæ matri offendes e.15 l.2
brachia ſpectaui ſacris admorſa colub. e.11 l.3
brachia gaudentia loris ligat ad cæſtum e.14 l.3
per brachia iactus veloces cum pila fal. e.14 l.3
brachia liuere catenis & manus querit. e.7 l.4
brachia laſſauit noſtris plagis e.9 l.4
braſſica leuis iunco vincta e.2 l.4
brenno ab ipſo iactabat genus e.11 l.4
brennus ſacrilegus torridis luminibus e.13 l.3
breue carmen ſcribe de epitaphio e.7 l.4
breue in exiguo marmore carmen ero e.1. l.2
breuiter concretus in ſuos artus nanus e.9 l.4

brimo compoſuit latus Mercurio e.2 l.2
briſeïda form. propter om. paſſus Achil. e.9 l.2
briſeide abducta grauius flere e.20 l.2
briſeide erepta quam iratus Achilles e.8 l.2
briſeidos ex amplexu ibat Achilles e.22 l.2
briſeis Achillem mortuum lauit e.9 l.2
britanna eſſeda cælatis iugis e.1 l.2
britannos ſequi claſſe, & pedib. Parthos e.27 l.2
britannos infectos imitari e.18 l.2
britannia curru picto e.3. l.4
brumæ hybernæ tempora duplicentur e.8 l.1
bruti ſecures e.1 l.4
buccina cogebat ad ſacra Quirites e.1 l.4
buccina lenti paſtoris e.11 l.4
buccina quarta canit lucem e.4. l.4
buſta ciuilia Philippos e.1. l.2
duo buſta firmant nunc meam fidem e.1. l.4
buſta piare ſtacto cado e.7. l.4
buſta cruenta Pthij viri e.13. l.2
ad tua buſta licet ire per Euphratem e.6 l.4
ad buſta bix ſex Niobe lachrymans e.20 l.2
per buſta iacentia plumæ ſtygis inuentę e.6 l.3
ad buſta mea ſedens ornabit ſepulc. ſert. e.16 l.3
ſi buſto meo proxima ducet te via e.1 l.2
in buſto exiguo ſit laurus ſuperaddita e.13 l.2
buſto te amor à noſtro puluere abſtrah. e.19 l.1
buſtum hoc cædito ſcabris ſaxis e.5 l.4
ad buxa caua iactabat manus i. ad tibiam e.9 l.4
buxo vulgari ſordida cera fuit e.23 l.3

C

CVr cacumina Pindi tremuere e.5 l.3
Cacus infid. hoſp. eius furt. & cędes e.10 l.4
cadat ante focos iuuenca e.6 l.4
ne cadant tibi verba benigna e.10 l.1
cadebat aqua frigida de tota fronte e.22 l.2
cadebat aqua multa illius ex oculis e.6 l.3
cadent tibi verba ſortia ſingultu e.5 l.1
Troia cades, & Troica Roma reſurges e.1 l.4
non cadet ex oculis gutta niſi iuſſa e.1 l.4
cadit in lacus patulos Lympha auiena el.16 l.3
cadis Mydgonijs tibia e.6 l.4
ſi cadet illa cadem e.28 l.2
cadentes lachrymas ſiccare e.19. l.1
cum caderent opes Laomedontis e.14. l.2
cadit lapſa inflexo genu e.15. l.3
non cadit de nihilo fulminis ira e.16. l.2
cadmæa Tyros præbet oſtrinos colores. e.13. l.3
cadmææ Thebæ e.3. l.1
cadmi arcem non flebo e.9. l.3
cado fracto buſta piare e.7. l.4
caduca tela, & acies labentes e.2. l.4
caduca poma excipiẽs manus ſuppoſita, e.32. l.2
cadant flumina ſopito Marone e.32. l.2
cadunt lapſa ſydera in Oceanum e.4. l.4
cadunt verba mea Zephyro e.16. l.1
cadunt tota litore ingrato e.17. l.1
cadunt omnia vincula detrito fune e.7. l.3
cæcare aſtu intentos maritos e.5. l.4
cæca pericula maris & terræ viæ e.27 l.2
cæca via eſt vnde veniant hæc mala e.4, l.2
cæcis lucebas ſemita nobis ante pedes, e.14. l.2
cæcis locis immemor. i. apud inferos e.19. l.1
in cæco motu corrumpere venerem e.15. l.2
cæco nudabat pectora e.9. l.4
cæco hiatu deſcenſus e.8. l.4
cæcum verſat amator iter e.14. l.3
cædem denunciat agnis e.3 l.4
cæde alterna ſpargere penates e.30. l.2
cæde Tol. inſequitur Coſſus. i. cæſo Tol. e.11. l.4
cæde ſpatias iacere comas e.8. l.2
cæde natorum iram matris piauit amor. e.19. l.3
cæde tua ne letentur ſagittæ Medæ e.12 l.3
cædito ſaxis hoc buſtum e.5. l.4
cæditur ad phrigios numeros (bellonar.) e.22 l.2
cæditur & Lalage tortis ſuſpenſa capillis, e.7 l.4
cælati (ſerui) & venales e.5. l.4
cælatis iugis eſſeda e.1 l.2
cælator formæ ahenæ Mamurrius e.2 l.4
cæleſtem Heben flagrans Hercules e.13 l.1
non hæc cæli crimina i. aëris e.28 l.2
cæli via aſpicienda e.1. l.4
cæli non tam crimina, nec ardotis e.28. l.2
vt cæli Pelion eſſet iter e.1 l.2
huic cæli nullum tempus, & aura nocet, e.4 l.2
cælibis ad curas non vacet vlla via, e. vlt l.4
cælo minantem Cæum e.7 l.3
cælo deſcendere luna negat e.28 l.2
cælo modò ſol, modo luna miniſtrat e.22. l.2
cælo ſereno quæritis Phœnicũ inuenta, e.27. l.2
cælo toto percurrere ſonitus e.16 l.2
in cælo non minus honeſta fuit e.32 l.2
cælo medijs equis luna rubebet e.10. l.1
cælum omne Atlanta gerentem e.22 l.3
in cælum vecta lyncibus Ariadna, in aſtris id teſtatur e.17 l.3
cælum imitata domus Iouis e.1 l.3
cælum noctu bis ſine rege fuit e.21 l.2
cærula ratis fari e.28 l.2
cærula mater (Thetis) Achillis e.9 l.2
cærula remo felici vectam e.8 l.1
cærula Cymothoe e.26 l.2
cærula forma non bona eſt e.18 l.2
cæruleo deo fuſcina in me ſumpta e.7 l.3
cæruleus cucumis e.2 l.4
at cæſar pater ab Idalio aſtro e.6 l.4
cæſar dum canitur e.6 l.4
cæſar det tibi vires ad effectum e.9 l.3
qua Cæſar ceſſit in aſtra via e.18 l.3
cæſar magnus, ſed cæſ. magnus in armis, e.7 l.2
cæſar Deus arma meditatur e.4 l.3
cæſare ſub magno cura ſecunda fores e.1 l.2
a Cæſare magno aperta fuit porticus e.31 l.2
cæſaris famæ veſtigia inuecta tenebis e.9 l.3
cæſaris in magno ſis memor Ionio e.11 l.3
cæſaris haſta fuit proxima poſt arcus e 6 l.1
cæſaris gemitu deflera oſſa mea e. vlt l.4
cæſaris in nomen dicuntur carmina e.6 l.4
cæſaris focos amplexus Marcellus e.18 l.3
cæſaris ſui arma vexit Venus e.1 l 4
cæſaris in Phrygios cõdere nomen auos, e.1 l.2
cæſaris hęc virtus, & gloria Cæſ. hæc eſt, e.16 l.2
per Cæſaris enſes ereptum e.21 l.1
cæſaris fortes dicere poſſe rates e. vlt l.2
cæſaris axes oneratos ſpolijs videam e.4 l.3
cæſaris res memorarem e.1 l 2
cæſi boues præbebant balthea lenta e.11 l.4
cæſo mœnia firma remo e.9 l.3
ad cæſtum ligat brachia e.14 l.3
cætera turba ſcribat exemplo tuo e.1 l.4

INDEX.

cæos minans cœlo e.8 l.3
calais & zethes Boteæ filij e.20 l.1
calami Pan Tegeæe tui e.3 l.3
calam.(ſculp.) ſe mihi iactat equis exactis, e.9 l.3
calamo hiante Panes canent e.17 l.3
calamo piſces prædabor e.2 l.4
calamo ſtricto auem figere e.19 l.2
calamo præmia petere, de aucupio e.13 l.3
ad calamos paſtor exta litabat e.1 l.4
calathis ſtrata folia natare vides e.15 l.2
per calathos virgineos lilia lucida e.13 l.3
calcer & oſſa mea e.8 l.2
calchas ſoluit rates Aulide. e.1 l.4
calent ad noua lucra popæ e.3 l.4
callimachi Romani vmbria patria e.1 l.4
callimachi non inflati ſomnia e.vlt. l.2
inter Callimachi ſat erit placuiſſe libell. e.9 l.3
callimachi manes, & Coi ſacra Philetæ e.1 l.3
callimachus Romanus Propertius e.1 l.4
callimachus & Cous poëta e.9 l.3
callimachus anguſto pectore e.1 l.2
talia calliope e.3 l.3
calliope noo hæc mihi cantat e.1 l.2
calliope res eſt digna fauore tuo e.6 l.4
calliopéa meis choris defeſſa e.2 l.3
calliopéa lyram tibi donat e.2. l.1
calliopéa fuit à facie, vt reor e.3 l.3
calliſto errauit vrſa, nunc ſydus eſt, e.28 l.2
calore motato. i. amore e.18 l.1
calores motare. i. amores e.12 l.1
calores aliò transferre e.15 l.2
calpe qoò Vlyſſes venit e.12 l.3
calue tua venia e.25 l.2
calui docti pagina cecinit funus Quint. e.vlt. l.2
in calyce aurato ſpomet merum e.33 l.2
calypſo Ithaci digreſſu mœſta e.15 l.1
calypſus periphraſis, æææ poellæ thalamum,
fugit calypſo e.12 l.3
calypſo eluſa à iuuene Dulichio e.21 l.2
cambyſæ & crœſi flumina redeant e.26 l.2
camera eburna inter trabes auratas e.2 l.3
camilli ſigna. e.11 l.3
camillos magnos iſta æquabunt e.9 l.3
quidnam camænæ miſiſſent manè e.10 l.3
campania pinguis oon aratur mihi e.5 l.3
campis areooſis proludere e.4 l.4
quib. in cãpis Mariano prælia ſigna ſtant, e.3 l.3
cãpo Phlegræo melius ijſſent tibi funera, e.11 l.3
campo concurrere meliùs forti e.11 l.4
qoo campo mouet illa pedes e.13 l.2
campo proxima ſuppoſito vmbria e.22 l.1
nec cãpi (mart.) nec th. cura me tetigit, e.16 l.2
quo ſeges io cãpo, quo viret vna iugo, e.vlt. l.2
campo cauo rorat Meuania e.1 l.4
campo Phrygio erat Mæandria vnda e.34 l.2
campum dare eqoo Æmonio e.10 l.2
cana mecum fieret vna domo e.16 l.2
cana (ſeoex) veni ad lapides memores e.13 l.2
canæ comæ eſcola fecre e.18 l.2
canã bella quãdo ſcripta puella mea eſt, e.10 l.4
vel canam arma Iouis te duce e.9 l.3
canam ſacra dieſque e.1 l.4
canam ſepulcra, & dicam Troia cades e.1 l.4
canat ætas prim. veoeres, extrema tum. e.10 l.2
canat ingratæ Tityrus e.vlt l.2
hic canat, hic referat e.6 l.4
ſi caodeat ætas mea annis canis e.18, l.5
candeſcat lamina vernæ e.7 l.4
candida forma vicit victorem e.11 l.3
candida inguina verſa in canes e.4 l.4
candida ora verberat Briſeis e.9 l.2
cand. facies, vt alba lilia, & nix me cepit. e.3. l.2
candida date omnia e.1 l.4
candida brachia deducit e.22 l.2
candida brachia fuſa viro fœdo e.16 l.2
caodida colla ooerare corymbis e.17 l.3
candida Niſee e.26 l.2
cãd. ſiqna ſedet nõ tecto pectore vulner. e.22 l.2
candida culmina (Tiburis e.16 l.3
candida felici ſoluite vela choro e.17 l.1
candida coouiuia e.6 l.4
cand. lilia mixta purpureis papaoeribus, e 20 l.1
candida forma quantum per ſe valet e. 29 l.2
o nox candida mihi e.15 l.2
candida forma bouis torui e.32 l.2
candor quæſitus. i. fuco paratus e.24 l.3
candor & fuſcos color, dulcis vterque e.25 l.2
candore falſo non traxit. i. fuco e,2 l.1
candore pleoo teneram puellam e.25 l.2
candore illius accenſæ dryades e,20 l.1
cane quod quæuis ooſſe puella velit e.9 l.1
cane ſicco feruet terra e.28 l.2
ſiue cane, ſiue calamo petas præmia e 13 l.3
canebar Pæana victor Amphion e.15 l,3
canenti Bactra futura finem imperij e.1 l,3
caneodo vates tua caſtra, magnus ero e 10 l.2
canere vana e.4 l,3
caneot calamo panes e,17 l.3
canete dulcia furta Iouis e.30 l,2
non canerem Titanas e,1 l,2
canerem bella e.1 l,2
cáneret tibia cantus e.7 l 2
cum caneret (caluns) funeta Quintiliæ, e.vlt l.2
canes armillati collo moloſſa e,8 l.4
canes damnoſi (in talis] ſubſiluere e.9 l.4
canes ſigna fugæ ebria e,3 l.3
caoes audaces monete e 19 l.2
canes vocales enſe occupat e,4 l.4
canes patrios ſectatur per iuga e,14 l.3
in canes ſæuos verſa inguina e,4 l.4
canis tergeminus mihi molle ſonet e.7 l,4
canis ora tria [cerberi] e,18 l.3
canis nimis experrecta in noſtros dolor. e.5 l 4
canis vmbroſi ſubter pioeta Gal. Thy. e. vlt, l,2
canis Aſcræi veteris præcepta poetæ, e,vlt l.2
caniſtra plena rubis e,13 l.3
caniſtra ipſa tremunt in mano virginis e,8 l.4
canit muſa, vt ſoleant molliter ire pedes, e,12 l.2
caoit venturam lucem buccina quarta è. 4 l.4
canitiem meam norit iſta gloria e,8 l.1
dum canitur Cæſar e,6 l.4
caonenſem pugnam ſiniſtram e,3 l.3
cano fauſta omina e,4 l.3
canopi inceſti Regina e,11 l.3
canorus ore olor é,vlt l.2
canramina muſæ magicæ e,4 l.4
cantabant ſurdo e,9 l.4
cantantes aues vmbra tegebat e,10 l.4
cantat buccina paſtoris e,11 l.4
non cantat hæc mihi Apollo e.1. l.2

hæc cantarunt ſcripta Catulli e.vlt. l.2
cantat liber. i. vacuus amore e.21 l.2
cantatæ Lunæ audax leges imponere e.5. l. 4
quis erit qui cãtet talia. i. celebret amor. e.12 l.2
cantet auis dextera incæptis e.1. l. 4
ſi cantica iactat e.5. l.4
cantoris Thamyræ fata e.22 l.2
cantu proſequitur Triton e.6 l. 4
acceſſis cantus lachrymis e.1 l. 4
canum rabies ſæua. i. crimen rabiei e.16. l.3
canunt dulcius volucres nulla arte e.2 l. 1
ſi non canunt vana mea ſomnia e.6 l.3
capanei periphraſis. Vide Euadne.
capanei ruina grata Ioui e.vlt. l.2
tu cape ſpinoſi roſida terga ingẽ e.4. l.4
cape lora Iuuentæ e.9. l.3
cape Roma triumphum e.11. l.3
ſed cape, ô Venus, guttura columbæ e.5 l.4
capenæ portæ votiua ferre arma e.3 l. 4
capere arma papillis nudis fertur e.13. l. 3
capharea ſaxa fregere puppes triũphales, e.7. l.3
capiant me hæ puellæ e.23. l.2
capient me portus Piræi. i. accipient e.21 l.3
capient tabulæ mea lumina e.21. l.3
capillis incomptis eam flere vidiſti e.6. l.3
capillis incomptis mœſta ſederat e.13 l.1
capilli Rati furtiua vincula exequiæ e.5. l. 4
nec capillis recta vitta data eſt e.3. l. 4
capillis fortis ſuſpenſa lædiiur e.7. l. 4
capillis meis nequicq. perfuſa vnguenta. e. 4. l. 2
capillo ornato procedere e.2. l.1
capillos ſparſos errare ad frontem e.1 l.2
capillos lapſos formare e.3. l.1
capillos noſtros inuade e.8. l.3
capillos albos à ſtirpe vellere e.vlt. l.3
in capillos patrios Scyllam ſæuiſſe e.4 l.4
capillos eoſd. habuit ſecũ quib⁹ eſt elata, e.7 l.4
capitolia primo nubila fumo e.4 l.4
capricornus lotus aqua Heſperia e.1 l.4
caprifice, vis tua hunc vrgeat e.5 l.4
capta lumina non ſinet tollere humo, e.30 l.2
capta vrbe non minus ſpectaculum e.9 l.4
bis capta Troia numine Dei cetæi e.1 l.3
capta litora Phari e.1 l.2
capta iſto vito fruare e.9 l.2
capta (tellus) ſentiet tuas manus e.10 l.2
capta oppida titulis legam e.4 l.2
capta illa veſtris moribus dabit manus, e.vlt. l.4
capta limnia Iouis antiqui e.4 l.4
capta Boſphora manu Pompeia e.11 l. 3
capta lycinna nullis datis e.15 l.3
capta cotæ iugera panca e.11 l.4
captæ mentis neſcitis habere modum e.19 l.3
captare feras incipiam e.19 l.2
capte Iugurtha ſedes eum Mario cõſule, e.5 l.3
quid captes Eurus flamine e.35 l.3
captiua Andromacha triſtius flere e.20 l.2
captiua ſedeam ad penates veſtros e.4 l.4
captiua mærens lauit dominum Briſeis, e.9 l.2
captiua Briſeis poſtquam eſt reddita, e.8 l.2
captorũ lachrymis humida. i. captiuorũ, e.16 l.5
captus latere in caſa. i. deprehenſus e.20 l.2
captus ego tecum eram e.9 l.4
captus ſum iſta ab arte e.vlt. l.3
cuius caput ederæ non circumiere e.5 l.2
caput Tiſiphones ſi ſurit angue torto e.5 l.3
caput fidele Mecænas e.1 l.2
in caput meum ſtent ſemper tua regna e.10 l.3
an vſq. in cap. noſtrũ iacies verba ſuperba, e.8 l.2
caput ponere in duta humo. i. dormire e.15 l.3
caput poſitum mecum habuit e.14 l.2
quæcunque caput meũ vnda degrauat, e.7 l.3
ad caput reuocabunt liquores flumina e.15 l.2
caput incluſum mors protraher e.18 l.3
ſuper caput inſtat amanti amor e.30 l.2
hoc caput ab Ænea ſupereſt e.4 l.3
in caput omne graue Saturni ſydus e.7 l.4
nec te dulce caput mater, læſi e.vlt. l. 4
vt cap. in magnis vbi non eſt tãgere ſig. e.10 l.2
caput preſſit impoſitis pedibus e.1 l.1
caput abiectum læſit tegula curta e.7 l. 4
caput nixa manibus e.3 l.2
caput tincta nitore externo e.18 l.2
caput hoc citius paterer collo diſcedere e.7 l.2
caput fultus pluma verſicolore e.7 l.3
caput nequitiæ non diceret e.24 l.2
caput Io verſa. i. formam e.28 l.2
caput in verna ſemper habere roſa e.5 l.3
ad caput fontis reditura flumina e.19 l.3
hoc caput ſollicitum vince ſopore e.17 l.3
caput arguiæ præbeat hiſtoriæ e.20 l.3
caput tetigit igne ſulfuris e.9 l.4
nec caput vacuum flore relinque e.10 l.3
caput imperio Bactra iuſſit ſurgere e.11 l.3
caput virgineum protegere aëre cauo e.14 l.3
in caput arſerunt ignes abſentes e.12 l.3
ad caput longæn. Priami vera fuere carm. e.1 l. 4
caput cinge mitra e.2 l.4
caput molle tegit galea e.3 l.4
caput medium illi vrgebat vrna e.4 l. 4
cum caput noſtrum detraheret fax e.vlt. l.4
de capite orta tuo femina curarum e.7 l.3
cũ capite hoc ſtygiæ iam peterẽtur aquæ, e.9 l.2
capiti obiectum tumultum flebis e.27 l.2
capiti ſacros patiar pendere corymbos, e.30. l.2
capiti committere pondus nequeas, e.9. l.3
capiti meo non faciet dura corona e.1. l.3
capitis ignaui mihi fingis crimina, e.11. l.3
tuque o cara mihi felicibus edita pennis, e.10. l.3
quid cata mater in ore tibi e.7. l.3
cara iampridem puella nobis eripitur, e.8. l.2
cara oſſa futura meis lachrymis e.19. l.1
an caræ matris cuſtodia ſit maior e.11. l.2
in caræ puellæ ſinu nixus e.4 l.2
caræ Dulichiæ litora. i. patriæ Vlyſſis e.14. l.2
caras tabellas non aurum effecerat e.13. l.3
carbaſa bina rapta odorato duci e.3. l.4
carbaſus alba viuos focos exhibuit e.vlt. l. 4
cardine ſonuerunt rauci poſtes e.9. l. 4
cardinibus tacitis non reſpondet ianua e.16. l.1
quàm carè toto anno nox ſemel vertit. e.13. l.2
ne careat mihi funus amore tuo e.19. l.1
carina velifera non ſindo mare tumidũ, e.9. l.3
carina Theſea cedente e.3. l.1
carina Iaſonia nota Medea e.24. l.2
carina fracta e.25. l.2. e.26. l.2. e.5. l.3
nulla carina conſenuit e.7. l.3
carinæ Iülea monumenta e.6. l.4
carinæ coronatæ tetigere portum e.24. l.3
nec carinam viſura Caſſiope e.17. l.1

carinis verſis terga dare iuſſit amor Ant.e.16.l.2
carmen lyræ pulſare digitis e.1.l.2
carmen percuſſit digitis e.1.l.5
carmen laudis conſcendere e.10.l.2
quo carmen tenuaſtis in antro e.1.l.3
carmen fatorum iuro nulli reuocabile, e.7.l.4
carmen graue dicere e.9.l.1
carmen tale facis teſtudine, quale e.vlt.l.2
carmen hiare lyra tacita e.31.l.1
non dare carmen aues.i.canete e.3.l.4
carmen libet tibia cadis Mæonijs e.6.l.4
carmen inerue lyræ e.6.l.4
tale carmen erit ſub noſtro nomine e.14.l.2
carmen ſcribe media columna e.7.l.4
carmina cæterei lecta tibi quid proſunt, e.34.l.2
carmina cara legenti e.12.l.3
ad tua carmina flexit equos Galatea e.2.l.3
carmina erũt formæ tot monumẽta tuæ, e.2.l.3
carmina dicuntur in nomen Cæſaris e.6.l.4
carmina noſtra legebas e.24.l.2
carmina tam ſanctè nulla colit e.26.l.2
ſua carmina tibi Phœbus donat e.2.l.1
carmina lenia quærit amor e.9.l.1
qualia carmina feci e.8.l.2
carmina tibi deduxi nouo verſu e.16.l.1
carmina neruis aptat e.3.l.3
carmina tibi non ſubijciet e.7.l.1
carmina referens arguta blanditia e.16.l.1
mea carmina legis voce deducta e.31.l.2
quæ carmina te mihi mutant e.18.l.1
carmina noſtra caue contemnas e.7.l.1
carmina ſonat in longa veſte e.31.l.2
carmina tentabat Æolio plectro e.3.l.2
carminaq; Erynnes non putat æqua ſuis, e.3.l.2
mea carmina nondum norunt Aſcræos fontes
ſed Permeſſi flumine lauit amor e.10.l.2
carmina vatis Pergameæ ſerò rata e.1.l.4
ex carmine humili ſurge anima e.10.l.2
ſic carmine ducam noctem e.6.l.4
ſub carmine magico torti rhombi e.28.l.2
carmine indocto anſeris ceſſit olor e.vlt.l.2
carmine lyræ Orpheæ fallebam ſomnum, e.3.l.1
quæ carmine noſtro nota fieri velit e.5.l.2
carmine ſacro me damno e.28.l.2
modò carminibus tuis fata ſint mollia, e.7.l.1
carminibus cytæinis ſidera ducere e.1.l.1
carminibus obſcænis nobilis tradita e.16.l.1
quis è carminibus noſtris te ſuſtulit e.11.l.1
carminis blandi obſequio flectere e.8.l.1
carminis heroi opus tangere e.3.l.3
hinc carminis mei nomen ire cupio e.7.l.1
carminis noſtri redeamus in orbem e.1.l.3
carpathium omne mare tibi pro tumulo, e.7.l.3
carpathiæ vndæ non ita variant e.5.l.2
carpe ſtolidum pectus pleno vellere e.16.l.2
carpeota Volſi neporis e.8.l.4
carpere delicias domini Alexin e.vlt.l.2
carpere crines connexos e.5.l.2
carpere oſcula, vel ferre e.20.l.1
quos carpant colles nullæ feræ e.17.l.3
carpere penſa e.4.l.3
ſeu carpere remis pontũ, ſeu pedib. terras, e.6.l.1
qui carp. ab arbore immer. vallũ occidat, e.3.l.4
cari ſanguinis vincula rupit amor e.15.l.1
carior hoc eſſet mihi bono Roma e.14.l.3
carior alter erit hoc eiecto e.9.l.2
illi carus ego, & per me chariſſ. Roma, e.8.l.1
carins templum Phœbo Ortygia e.31.l.2
carus eris nullo lumine e.4.l.1
caros crimen donaſſet meo funere e.17.l.1
in caſa immunda latere e.23.l.2
caſa ſtraminea vtinã dux poſſet habitare, e.16.l.2
caſa putris luxerat igne odorato e.10.l.4
caſa ſummora ſe ara vindicat e.10.l.4
caſa facta ſinè arte nõ fuit illis opprob. e.1.l.4
caſſandræ periphraſis, vates Pergamea e.1.l.4
& meoss Ilia verax non credita e.11.l.3
vt vatem Oilides e.1.l.4
caſſida aurea frontem nudauit e.11.l.3
caſſibus impoſitis venor e.2.l.4
caſſiopes periphraſis, mater Androm. e.22.l.3
nec mihi Calliope ſolitã viſura catinam e.17.l.1
caſta veſte ibat narratum ſomnia e.29.l.2
caſta vxor Penelope perſederat domi e.11.l.2
caſta domo poſuit viſa turpia e.6.l.2
caſtæ Palladis artes e.20.l.3
caſtæ ſi fuerint puellæ red. in colla parẽt. e.8.l.4
caſtalia ex arbore ſpeculans Phœbus, e.3.l.3
caſtas odiſſe puellas me docuit e.1.l.1
caſtis in agris nullus corruptor e.19.l.2
caſtis inimica puellis litora e.11.l.1
caſtor equis victor e.14.l.3
caſtora ſuccendit Phœbe e.1.l.1
neptuno & cum caſtore fratri e.26.l.2
caſtoris equus non ſatis iret mihi e.7.l.2
caſtra dorica pro claſſe Græcorũ: Vide. Dorica,
caſtra mouere volui toto mutato e.8.l.4
in caſtra reponet amores e.4.l.4
caſtra frigida tulit (Romulus) e.11.l.4
caſtra tibi longè e.7.l.1
hæc ego caſtra ſeq. vates tua caſt. can. e.10.l.2
caſtra coronat humo ingeſta e.4.l.4
caſtra puellæ meæ comitarem e.7.l.2
in caſtra meos reportet amores equus e.4.l.4
finge elegos, hæc tua caſtra e.1.l.4
caſtraue Pelluſij ſubruta ferro e.9.l.3
caſtra decem annorum (obſidio Græc.) el.12.l.3
caſtra Romana mei ducis dicere. i. bella. e.10.l.2
vtinã caſtra patuiſſent Romanis puellis. e.3.l.4
caſtra ſilere tuba intermiſſa e.4.l.4
caſtrenſibus vtilis armis e.9.l.3
caſtrenſis penſa laboro e.3.l.4
caſtris hæc lacerna quarta texitur e.3.l.4
in caſtris, dum ſigna tuetur, concidit. e.1.l.4
caſtrorum ignes e.4.l.4
caſu noſtro lætabere e.13.l.1
quod ſi meos caſus certa ſequerẽt. fune. e.15.l.3
ille caſus tui memorator Homerus e.1.l.3
qui caſum conſortem properas euadere. e.21.l.1
cataphractus ferreus aureo equo e.12.l.3
cathedra poſita ſcribe e.5.l.4
& catena lapſa fera iaceat e.vlt.l.4
catena dura corrumpit manus e.15.l.3
catena vincire amantes e.15.l.2
non hîc catenæ Andromedæ reſonant. el.22.l.3
catenas æratas rumpam in te e.20.l.2
catenis maternis liuẽt brachia Androm. e.7.l.4
tota caterua (liber.) venit in exequias. e.vlt.l.4

catulæ graucidos vox grata e.3. l.4
catulle pace tua e.25. l.2
catulli laſciui ſcripta, & eius Leſbia, e.vlt l.2
caua palma ſuſcepto flumine e.10 l.4
ad caua buxa iactabat manus e.9 l.4
caua tigna, & metus pictos e.6 l.4
ante cauas turres e.11 l.4
caucaſea de rupe ſoluere brachia Prom. e.1 l.2
caucaſi periphraſis, Iuga Promethea. e.12 l.1
caucaſias aues pati e.25 l.2
caucaſus arboribus vrgetur, e.14 l.1
cauda traxit auerſos boues e.11 l.4
caudæ ſuperbæ pauonis flabella e.24 l.2
caue noſtra tuo faſtu conténas carmina. e.7 l.1
caue colla inflectas e.9 l.4
tu caue ne triſti pugnes puellæ e.10 l.1
caue ſis nos aſpernata ſepultos e.13 l.2
caue virgo omne iter tale e.8. l.4
cauebo mutare dominam e.17 l.2
quæq; caueda forét.i. fugienda, vitanda. e.10 l.1
nec cau.pœna grauis auſteri viri.i.met. e.14 l.3
cauere poteſt ſtulta experta in primo e.21 l.2
cauis manibus poma dabam e.10 l.4
cauis pumicibus tympana pendebant e.3 l.3
cauis metallis aurum mittit formica e.13 l.3
ſi non benè cauit equo prolapſo e.1 l.4
cauo campo e.1 l.4
cauo aëre e.14 l.3
cauo theatro pendebant vela e.1 l.4
cano hiatu tellus tremefacta e.1 l.4
cauſſa belli tanti ad Pergama puella fuit, e.3 l.2
cauſſa perorata eſt, e.vlt. l.4
cauſſa fuit cynthia e.11 l.1
tu maxima cauſſa doloris mei e.16 l.1
vna cauſſa eſt qua remitto crimina e.34 l.2
cauſſa iois peccatis fana plurima e.19 l.2
cauſſa es vitæ ſollicitæ (ô pecunia) e.7 l.3
tantis cauſſa eſt manifeſta ruinis e.13 l.3
an puella cauſſa noua tuæ triſtitiæ e.18 l.1
cauſſa belli probanda fuit e.3 l.2
cauſſa in milite frangit vires & attollit e.6 l.4
ſiue ea cauſſa grauis, ſiue ea cauſſa breuis. e.9 l.2
num tibi cauſſa leuis e.24 l.2
cauſſa fuit Iuno, ſed mage cauſſa Venus, e.8 l.4
nec cauſſas nec ictus cernimus in amore, e.4 l.2
cauſſas mille (ſcribendi) nonas iuuenio, e.1. l.2
cauſſas Iouis phereti incipiam aperire. i. rationes nominis e.11 l.4
cauſas leui contexit e.7 l.3
cauſſis vtere.i.excuſationibus e.5 l.4
cauſſata eſt immeritæ Lunæ omnia e.4 l.4
caura nouerca ſederit noſtro toro e.vlt. l.4
cautus ferro ſe condat, & ære e.18 l.3
parum cauti pectoris ille egit opus e.5 l.3
cayſtri Gigæi ora viſenda e.21 l.3
cecidere mi pocula inter digitos e.9 l.4
cecidere magni duces, & tyranni e.8 l.2
qui cecidere illis locis, ſic redeunt e.12 l.3
cecidere ſub armis diris duces Thebani. e.9 l.2
cecidit ſpiritus ille tuus e.3 l.2
cecidiſſe fidem noſtram quereris e.20 l.2
ſic cecinere mœſtæ tubæ e.vlt. l.4
cecini ſatis bella e.6 l.4
cecinit Curios fratres e.3 l.3
ceciniſſe modis Coë poëta ſat erit e.9 l.3
cecinit tibi diras mea pagina e.vlt. l.3
cecropijs colonis iugulare Icare e.33 l.2
cecropijs in folijs attica auis obſtrepit. e.20 l.2
cedã quoniã placuit iſta tibi ſent.i.mor. e.9 l.2
cedant horæ ſermonibus e.20 l.3
cedat amor e.9 l.1
cedant damnoſæ iura pudicitiæ e.5 l.4
abſcede cede agedum e.10 l.4
cedent omnia miracula Romanæ terræ. e.22 l.3
cedente carina Theſea e.3 l.3
cedere diuitijs neſcit amor e.14 l.1
cedere imaginibus priſcis neſcit amor e.5 l.1
cedere facilis lympha manu alternæ e.11 l.1
cedere blanditijs poſſunt ſilicea e.9 l.1
cedite iam diuæ e.2 l.2
cedite Romani ſcriptores, cedite Graij. e.vlt. l.2
celat aquas via e.4 l.4
& quæ celat meus pudor e.13 l.3
celatis annis e.l.vlt. l.3
celebrare Palilia fœno accenſo e.1 l.4
celebrarunt limina e.16 l.3
ſiqua es celebrata meo libello fortunata e.2 l.3
celer ire cominus ſnes non auſim e.19 l.2
tam celeres lintres currere e.14 l.1
in celeres gloria nata pedes e.9 l.4
celerem prope Thermodoonta e.4 l.4
celo ego crimina multa tuæ perfidiæ e.7 l.4
celſaque Rom. decerpta palatia Tauris. e.9 l.2
cenina ductor ab arce & ceninus Acron. e.11 l.4
cenſuræ paternæ ſpeciem nacta e.vlt. l.4
cenſuræ legem me non molliſſe e.vlt. l.4
cenſus induta Nepot. incedit matrona e.12. l.3
centaure Euriton, vino periſti e.33 l.2
centauris medio mero grata rapina e.2 l.2
centaurorum pugna e.6 l.2
centaurica ſaxa vehunt proræ minantes e.6 l.4
centenis remiget claſſis alis e.6 l.4
o centum æquoreæ puellæ e.7 l.3
centum illi in prato Senatus erat e.1 l.4
cephéan Meroen, fuſcaque regna canet. e.6 l.4
cepheia Andromede e.3 l.1
cepiſſe ſororem Phœbi nudus, End. dic. e.15. l.2
qua veſte cepiſti primum oculus Prop. e.10. l.3
cepit me facies candida e.3 l.2
cepit terra deos e.1 l.4
cepit me ſuis ocellis e.1 l.1
cepit faſcia pectus Herculis e.10 l.4
cera Philetæis certet Romana corymbis e.6 l.4
cera ſordida vulgari buxo fuit e.23 l.2
ceraſos dulces, de fructu e.2 l.4
ceraſtæ ſquamoſo venire e.32 l.3
ceraunia præuecta remo e.8 l.3
ceraunо ſaxo vitam ponere e.16 l.2
cerberi periphraſis, Tergeminus canis e.7 l.4
cerber. vltor ſono ieiuno terreat oſſa tua e.5 l.4
cerberus improb. nullas vmbras petat e.vlt. l.4
cerber infern. antr. cum trib. faucib. cuſt. e.5 l.3
cerberi periphraſis, Canis tria colla latr. e.18 l.3
cerberus errat noctu fera abiecta e.7 l.4
cernat vela ratis infernæ e.27 l.3
cerne ducem modo e.16 l.2
cernere Aſiæ diuitias e.6 l.1
cernere vti poſſit vultum cuſtodis auari e.13 l.2

Cetnete litora Syluis circundata e. 17 l. 1
ſi quis cetnerarces ſcandentes e. 13 l. 4
nec cernimus cauſſas, nec apertos ictus e. 4 l. 2
cetnimus hoſtem e. 12 l. 2
hic cetnis pruna & ceraſos e. 2 l. 4
hoc cetnis ab AEnea quod ſupereſſe cap. e. 4. l. 3
certamen habent leti e. 13 l. 3
gauiſa eſt certè ſublatam e. 7 l. 2
certè audacia laus erit e. 10 l. 2
ſed certè pennas perdidit e. 12 l. 2
certè iiſdem nudi iactabimur oris e. 26 l. 2
ah pudeat, certè pudeat e. 16 l. 2
certè equidem e. 13 l. 3
hæc certè meritò e. 15 l. 2
hæc certè deſerta loca e. 18 l. 1
certè vertuntur amores e. 8 l. 2
mi certè poteris formoſa videri e. 18 l. 2
certè eſt inuidioſa minus e. 32 l. 2
tu certè io ſenſiſti e. 33. l. 2
aut certè tabul. pictæ capiēt mea lumina e. 19 l. 3
figite certantes. i. certatim e. 9 l. 2
certet ceta Romana Philetæis corymbis e. 6. l. 4
vt nix ſi certet niueo Ibero e. 5 l. 2
quid certatis in me fruſtra miſſis habenis e. 1 l. 3
ne certa forent ſigna rapinæ e. 10 l. 4
certa loquor, ſed nulla fides e. 13 l. 3
certa puella flectitur. i. conſtans e. 19 l. 1.
quod ſi cōſtans & certa puella nō fuiſſet e. vlt. l. 2
certa fides, quam non iniutia verſat e. 8 l. 3
certa fetam certis auctoribus e. 1 l. 4
ſi certa funera ſeqnerentur meos caſus e. 16 l. 3
non certis nixa caput manibus e. 3 l. 1
certo omine dux ferit ducem e. 11 l. 4
certo fœdere lectus vincitur e. 20 l. 3
ſi certo arcu te concuſſerit e. 7 l. 1.
in certo amore has didici ſæpe notas e. 8 l. 3.
certos amores non ſubducet riualis e. 8 l. 1.
certos amores ſpondet e. 29. l. 2
certus amans e. 24 l. 2
certus ad oſſa Deus e. vlt. l. 2.
certus eras e. 24 l. 2
certns eris me viuere duro ſidere e. 6 l. 1
certus in nullo quæris amore moram e. 13 l. 1
cerua ſubdita ſoluit rates e. 22 l. 3
ceruice puell. Agamemnoniæ cetuā finxit e. 1. l. 4
dum in ceruice nati pependit pater e. 1 l. 4
ceruicibus demiſſis ibam ſupplex e. 14 l. 2
ceruix Tolumni deſecta lauit equos ſang. e. 11 l. 4
ceruix læuis oliuo manabit e. 17 l. 3
ceſſabim. vna. i. feri. & oper. erim. Venet. e. 23. l. 3
ceſſant medijs Baijs e. 11 l. 3
ceſſant deſertis ſacraria lucis e. 13 l. 9
ceſſare arma ſua pertulit e. 8 l. 2
ceſſas mihi fingere crimen e. 12 l. 1
ceſſat ſibi Deus rapto amore e. 4 l. 1
non ceſſanit vnquam ætas tua amori e. 6 l. 1
ceſſet genus Oruhyiæ e. 20 l. 1
ceſſit in aſtra Cæſar ab humana via e. 18 l. 3
ceſſit prætexta maritis facibus e. vlt. l. 4
ceſſit olor carmine Anſeris e. vlt. l. 2
mihi ceſſuros ſpondēt mea gaudia reges. e. 14. l. 1.
ceu blanda perurat e. 5 l. 4
ferro & Calybe durior e. 16 l. 1
Chaoniæ columbæ e. 9. l. 1
charōtis periphr. nauta qui traijcit vmbr. e. 18. l. 3.
charontis ſenis torui cymba publica e. 18 l. 3.
charontis raris cærula e. 28 l. 2.
charybdis alternas aquas ſciſſa e. 12 l. 13
charybdis vaſta reuomet aquas e. 26 l. 2
chirō Phyllirides ſanauit lumina Phœnic. e. 1. l. 2
ſi Chloridos herba te totum non tenet e. 7. l. 4
choreas nuda ſura imitabere e. 19 l. 2
in choreæ prima parte ſtatuent me e. 30 l. 2
choreis nocturnit ſuccumbat tibia e. 10. l. 3
choreis aſſiduis feſſa Edonis e. 3 l. 1
choreis alijs luſtrare Helicona e. 10. lib. 2
chori Heſperidum e. 22 l. 3
chori patet Bacchus e. 32. l. 2
choris Nyſæis Indica arma fugata e. 17. l. 3
choris muſarum implicuiſſe manns e. 5 l. 3
choris mitratis ſonant Lydia plectra e. 7 l. 4
choris meis defeſſa Calliopea e. 2 l. 3
choris placidis exuit arma Apollo e. 6 l. 4
choro felici ſoluite vela Nymphæ e. 17 l. 1
choros Euantes egit dux Ariadna e. 3. l. 2
per choros gratos ferre orgia e. 1 l. 3.
choros ſolitos deſtituere Dryades e. 20 l. 1
ad choros Idæos tundet cymbala e. 17 l. 3
ad choros molles reſolue membra e. vlt. l. 2
chorus Pleiadum coït igne ſpiſſo e. 5 l. 3
hic chorus muſarū nō neſcit quid amare. e. 30. l. 2
chryſolitos dedit flauo lumine e. 16 l. 2
ciconum mons Iſmara e. 12 l. 3
ciliſſa ſpica lauet comas e. 6 l. 4
cimbrorum minas e. 1 l. 2
cincta funeſto lanea vitta viro e. 6 l. 3
in cineres ſediſſe arcem Cadmi e. 9 l. 3
cum cinerem me fecerit ardor e. 13 l. 2
cineri ne ſedeant mane e. 5 l. 4
cineres maiorum colendos feſtor. e. vlt. l. 4
huic cineri Iuppiter arma dabit e. 1 l. 4
ſi tanti cineres duxerit eſſe meos e. vlt. l. 4
poſt cineres diem illam eſſe augutor e. 1 l. 3
cineri nūc medic. datur. i. mihi mortuo. e. 14. l. 2
cineri ſpirat inuſta meo cura e. vlt. l. 4
cinis hic docta puella fuit e. 11 l. 2
cinis vterque ſit mihi grauis e. 20 l. 2
cinis Neſtoris viſus poſt tria ſæcla e. 13 l. 2
cingat ſua dicta corona hirſuta Ennius e. 1 l. 4
cinge caput mitra e. 2 l. 4
cinget mitra comas e. 17 l. 3
cingere Marte nemus Aonium e. 3 l. 3
cinnamon Arabs mittit e. 13 l. 3
circa colla morſus ſemper habet e. 25 l. 4
circa ſonantia lymphis i. circū hæc loca e. 10 l. 4
focum circa ter eat orbis laneus e. 6 l. 4
circa libera ſigna deæ plauſerunt e. 6 l. 4
ſeu circæo fraudes e. 12 l. 3
ſeu circæo pereundum eſt mihi gramine e. 1 l. 2
circum irriguo lilia prato ſurgebant e. 20 l. 1
te circum omnes alias puellas deferet e. 4 l. 1
circum ſe ſtipat euntem cuſtodū gregibus e. 8 l. 5
latas circùm dat vmbras pinus e. 13 l. 3
circ. oppugnata proprijs triūphis Roma c. 15 l. 2
aram circum ſteterant armenia Myronis e. 31 l. 2
cuius non ederæ circumiēte caput e. 5 l. 2
circundabat lætas vmbras pinus e. 13 l. 3
circundata litora ſyluis e. 17 l. 1
circundata colla regum auratis catenis e. 1 l. 2
circundata muro ærato Danaë e. 32 l. 2

circundata ingenti turba vadit noſtra e. 14 l. 3
& circunſtaremus amici lectum flentes e. 9 l. 2
aliam citharam me mea muſa docer e. 10 l. 2.
citatos nautas rogitare e. 8 l. 1
citharam iam poſcit Apollo e. 6 l. 4
citius flamma per ariſtas incenſas ſedetur e. 19. l. 3
cit. paterer caput hoc diſcedere collo, quã e. 7 l. 2
citius nigros ſol agitabit equos, quàm e. 15. l. 2.
tam citò pennas vertit amor e. 24. l. 2
quàm citò rumor eris e. 5. l. 1
quàm citò feminea e. 9 l. 2
nec citò deſiſto, nec temerè incipio e. 20 l. 2
in aliqua citus hæc propone columna e. 23 l. 3
ciue tanto (Aug.) non hæc fuit tibi verẽd. e. 11. l. 3
hic ciues ad eloquium ſibi e. 22 l. 3
ciues date candida omina e. 1 l. 4
cum ciues ſuos egit Romana diſcordia e. vlt. l. 1
ciuilia buſta Philippos e. 1 l. 2
clade pari ſemper prælia e. 9. l. 3
cladéſque piate e. 4 l. 3
ſi clamantis reuocauerit aura puellæ e. 27 l. 2
clamabis capiti vina ſubiſſe meo e. 2. l. 4
illa clamaſſet puluere extrem. meũ nomẽ e. 17 l. 1
clamántque agricolæ, fertilis annus erit e. 8 l. 4
& non clamat vlla fides in ore meo e. 18 l. 1
clamat aquas Teia vicinas e. 9 l. 4
nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit e. 19 l. 2
méque Deũ clamẽt, & mihi ſacra ferant l. 9 l. 3
clario (templo) templum carius Phœbo e. 31 l. 2
claro ſurgebant marmore templa e. 31 l. 2
claſſem non ſoluit Atrides e. 7 l. 3
nec claſſe peto æra tua (ô) Corinthe e. 5 l. 3
claſſe findere freta maris gemmiferi e. 4 l. 3
claſſe Britannos ſequimur e. 27 l. 2
claſſes perdere poterat Hector e. 22 l. 2
claſſica bella Siculæ fugæ e. 1 l. 2
claſſica cornu flere. i. bella e. 3. l. 3
vbi claſſes Scipiadæ e. 11 l. 3
altera claſſ. erat teucro damnata Quirino e. 6. l. 4
claſſis centenis remiget alis e. 6 l. 4
cum clathra meo pollice fallenda forent e. 5. l. 4
clauæ noſtræ labor vltimus e. 10 l. 4
clauæ Herculeæ fortia facta e. 10 l. 4
cum clauderet ora moribũda niger liquor. e. 7. l. 3
quandocũq; claudet mors ocellos noſtr. e. 13. l. 2.
claudia (Veſt.) tardã fune mouit Cybelẽ e. vlt. l. 4
claudius victor Siculæ telluris e. 18. l. 3
claudius à Rheno hoſtes arcuit e. 11 l. 4
clauis adunca trochi verſi increpat e. 11. l. 4
clauſa ianua e. 10. lib. 4. & el. 23. l. 2
quo portu clauſa mea puella eſt dicite e. 8 l. 1
clauſa ſcrinia iacere ad pedes lecti e. 6 l. 3
tot bona clauſit in orbe tam paruo dies e. 18 l. 3
clauſa mihi limina tranſire e. 7 l. 2
clauſa gaudia cohibe in ſinu e. 25 l. 2
quid clauſa mihi foribus tam duris taces e. 16 l. 1
loca clauſa deæ femineæ e. 10 l. 4
nec clauſæ vlla tutela puellæ e. 24 l. 3
clauſam teneat in vnda e. 11 l. 1
hæc etiã clauſas expugnant arma pudicas e. 13 l. 3
clauſas ſciat excantare puellas e. 3. l. 3.
nox clauſas liberat vmbras e. 7 l. 4
clauſis è foribus expulit e. 3 l. 1
non clauſiſſet aquas ſuas mihi e. 10 l. 4
clauſos lares vix aperit calendis e, 3 l, 4
clauſit feros hiatus ſerpentis e, 11 l, 3
clauſtra Peluſij ſubruta ferro e, 9 l, 3
hæc clemẽtia tua maneat (ô) Perſephone e, 28 l, 2
cleopatræ periphraſis, & infam. e. 11 l. 3. & e, 6 l, 4
clitumni niueos abluit vnda boues e, 19 l, 2
clitumnus flumina luco integit e, 19 l, 4
clitumnus ab vmbro tramite e, 21 l. 3
clitemneſtræ quid referam (ſtupra) e, 19 l, 3
clitemneſtræ ſtuprum e, 7 l, 4
coa veſte tenues ſinus mouere e, 2 l, 1
è coa veſte volumen erit e. 1 l, 2
coactis cornibus Luna in plenum redit e, 5 l, 3
coactus ferro & igne non fatebar hæc e, 24 l, 3
coæ dederit veſtis munera e, 5 l, 4
coæ togæ e, 1 l, 2
coæ textura Mineruæ e, 5 l, 4
coe poeta tuis modis cecinisse ſat erit e, 9 l, 3
coclitis abſciſſos teſtatur ſemita pontes, e, 11 l, 3
cocta in Parthis focis pocula murrhea e, 5 l 4
cocta gramina manu Perimedea e, 4 l 2
cocta roſaria Noto matutino e, 5 l, 4
cocto aggere tollere ſolidum opus e, 11, l, 3
codicis immundi ſentis vincula e, 7, 4
cœpit eſſe mœnibus hic primus dies e, 4 l, 4
cœpit eſſe lota domus onus ruum e, vlt, l, 4
cœptæ cape lora iuuentæ e, 4 l, 3
coeum cælo minantem e, 9 l, 3
coegit (furari) Pero formoſa, non lucra, e, 3, l, 2
cogat inuitam ſiccare lachrymas e, 19 l, 1
cogar & vndiſonos nũc prece adire deos e, 21 l, 3
eſt quiddã quod vos quærere cogat amor e, 33 l, 2
cogebat buccina Quirites ad verba e, 1 l, 4
quis te cogebat pallere e, 15 l, 1
cogemur flere ſocio amore e, 5 l, 2
cogat amare Iouem ſuis verbis e, 13 l, 2
cogeris ipſe in lares tenues e, 1 l, 4, (alij iiſſe)
cogis abire. i. vis cogere e, 4 l, 1
non cogitat tardus amor in me vllas artes e, 1 l, 1
ſeu cogitet ire per mare longum e, 26 l, 2
cognatos polluit ille Deus. i. amor e, 34 l, 2
cognatos inter rogos e, 7 l, 3
cognita mihi & fama perſpecta e, 11 l, 2
cognita noſtra mala profunt illi e, 7 l, 1,
quæ cognita ſolùm ſunt foribus tacitis e, 18 l, 1
cognitus eſt error natis e, 15 l, 3
cognitus ſurripuiſſe boues e, 3 l, 2
cognitur mihi. i. ſpectatus e, 29 l, 2
cognite Auguſte maior Hectoreis auis e, 6 l, 4
cognomen adeptus mons à duce Tarpeio e, 4 l, 4
cui cognomen coruus habere dedit e, 11 l, 3
cognomina priſca locorum canam e, 1 l, 4
cognoſce Iouem e, 15, l, 3
cognoſcere longas noctes e, 12 l, 1
an cognoſcere doctas Athen. mihi ſit tãti, e, 6, l, 1
cogere auſa Tiberim ferre minas Nili e, 11, l, 3,
cogere diſcere ſeruitium puellæ e, 5 l, 1
nequis cogeret inuitam eſſe ſuam e, 3 l, 1
cogeret Penelopen nubere Antinoo e, 5 l, 4
cogor & à tabula pictos ediſcere mundos e, 3, l, 4
cogor & ipſe meis auribus eſſe grauis e, 12 l, 1
cogor proficiſci Athenas doctas e, 21 l, 3
cogor & exemplis te ſuperare tuis e, 9 l, 3
cogor ad argutas aues dicere e, 18 l, 1
cogor longas noctes cognoſcere e, 12, l, 1
cogor deflere grauibus querelis e, 16 l, 1

cogor ſeruire dolori, non ingenio e,7 l,1
cogor habere deos aduerſos e,1 l,1
cogor habere notam in amore e.18. l.1
cohibe gaudia in tacito ſinu clauſa e,25 l,2
coi ſacra Philetæ e,1 l,3
vix coiere ad ſaeum vulnera e,24 l,3,
huc mundi coëre manus e,6 l 4
tot coiere mala vt Pætus occideret e,7 l,3
coiſſe in muri membra ſaxa e,2 l,2
coiſſe bina vada imperio Xerxis e,1 l2
coiſſe verba decem e,15 l,3
coit chorus Pleiadum igne ſpiſſo e,5 l,3
indue me coïs ſiam non dura puella e,2 l 4
coïs togis fulgentem e,1 l,2
colchis miſit tauros ſub iuga adamantina e,11,l,3
colchis ignotum virum ſequuta e,34 l,2
colchiacis vrat aëna focis e,1 l,2
colchida hoſpes Iaſon decepit e,11 l,2
colchum Phraſim remige propellas e,22 l,3
colendos tibi Romæ cine. maio. teſtor, e,vlt, l,4
colis tura deuia e,19 l,2
colit mea verba e,1,l,3
colit carmina tam ſanctè nulla puella e,26 l,2
colla moloſſa canes e.8 l. 4
colla regum auratis catenis circundata e.1 l. 2
colla caoe obliqua inflectas ad theatrum e.9 l.4
per colla fluant roſæ e. 6 l. 4
per colla barbara pependit e.5 l. 4
colla ſubtrahe iugo ioioſto e.5 l. 2
per colla det tibi notas e.3 l. 4
ſuper colla libera ſedet amor e. 30 l. 2
in colla ſolutos crines e.6 l. 4
ne colla teoera aſſidua grauentur aqua e.1 l. 2
in colla tua venient alterna manu e.7 l 4
in colla parentum redeunt e.8 l. 4
per colla læoia comæ fluentes e.3 l. 2
colla candida onerato corymbis e.17 l. 3
tria colla canis (Cerberi) latrantia e.16 l. 3
circa colla morſus recentes habe e.5 l. 4
colla dat India tuo triumpho e.10 l. 2
vel ſi colla tua daturus eras ſocero e. 11 l.3.
nedum ſi collata leuibus figuris fuerit e. 4 l. 1
non eſt illa collata vagis ſimilis puellis e.5 l.1
c.(nouerca pri.(vx) verſ.10 oſſ. li. v. ſuas. e. vl. l.4
num ſibi collatam doluit Venus e.28 l. 2
collatus roſeo Eoo color e.24 l.3
quanta collegi gaudia nocte præterita e.14 l. 2
colles plangam ex ordine & vites ſeram e.17 l. 3
collegi te humilem in vmbras tenues e.9 l. 3
colligit eſcas admotas e.8 l. 4
collinas ad portum nouerit herbas e.5 l. 4
collis & herba fuit Roma e.1 l. 4
cui collocat Tatius ipſe dextras iubas e.4 l. 4
colloquium dedit fretus ab vrbe ſua e.11 l. 4
collo vinctum langueſcere e.13 l. 1
in collo morſo vulnera e. 8. l.3
collo rudi aurea bulla demiſſa e 1 l. 4
collo dare viocula e.13 l. 3
in collo iam mihi nodus erat e. 29 l. 2
collo tuo ferenda turba (liberorum) e. vlt. l. 4
in collo morſo liuor e. 6 l. 3
collo rugoſo tuſſim conceſcere e.5 l. 4
collo curro vetus amphora e. 5. l 4
collo (amicæ) pendebit Galla tua e. 12 l. 3
collo notam imponit e.9 l. 4
collo diſcedere hoc caput citius pateret e. 7 l. 1
colo penſa diurna feci e.1 l. 4
à colo dextra condita fila e.1 l. 4
coloni Luceres e.1 l. 4
colonis cecropijs Icarus iugulatus e.31 l. 2.
color roſeo collatus Eoo e.24 l. 3
color vtérque dulcis (cãdidus & fuſcus) e. 25 l.2
opto color iſte meo è deſiderio ſit e.3 l. 4
color Belgicus turpis ore Romano e.18 l. 2
qualis eſt color in tabolis Apellæis e. 2 l. 1
color ingenuus & decus artibus e. 4 l.1
colore ſæpe motato e. 6 l.1
quos colores humus ſubmittit. i. flores e. 2 l.1
colores multos palleie e. 15. l. 1
colores oſtrios præbet Tyros e. 13 l. 3
quos colorat aurora rubra equis ſuis e. 13 l.3
colubris ſacris admorſa brachia e. 11 l. 3
me coluiſſe Helicona iuuer e. 5 l. 3
columba Argoa, natat intrr ſaxa pinus e. 22 l. 3
columba dux Argus nauis e. 26 l. 2
cape columbæ torquatæ ſecta guttura e. 5 l. 4
columbæ iunctæ in amore e.15 l. 2
columna aliqua hæc propone e. 13 l.3
columna media (ſepulchri) hoc ſcribe e.7 l. 4
columna tua dona figam. (ô Venos) e. 14. l. 2
columnas in orbe pacato ſtatuit Herculese.11 l.3
columnis Pœois digeſta porticus e. 31 l. 2
columnis Tænarijs fulta domus e. 2 l. 3
col. vmbr. ſordet tibi porticus Pompeia. e.32 l. 2
colunt omnes aurum e. 1 l. 4
coma arborea tegat me terra e.16 l. 3
coma (Herculis) peruſta ſole e. 10 l. 4
coma fulua, longæque manus e. 2. l. 2
coma purpurea Niſi e. 19. l.3.
coma effuſa iſſe (in luctu) diceris e. 13 l. 2
coma ſpicea tumet lactenti fruge e. 2 l.4
comæ caue ferre oſcula e. 28 l. 2
comæ de more fluentes per colla e.3. l.2
comas Baſſaricas cinget mitra 17 l. 3
comas noſtras lauet ſpica ciliſſa e. 6 l. 4
comas eanas vincta ſtamine ſacerdos e. 10 l.4
comas ſparſas cæde iacere e. 8 l. 2
quæ comas ſuas inepta vertit, mentita e. 18 l. 2
comas humore graues, tollere nõ poſſe e. 26 l. 2
comas nigras ſparſerit alba ſenectus e. 5 l. 3.
ſi comas tibi vexauerit vtilis ira e. 5 l.4
comas aſperſas vinxit altera vitta e. vlt. l. 4.
comas fœdauit (in luctu) Briſeis e. 9 l. 2
comas falce ponere docta vitis e. 19 l 2
comas ſibi tingendas in amnr dixit e. 4 l.4
comas nitidas finge, preſſo pollice e. 10 l. 3
comis fuſis ſtat vxorum pia turba e. 13 l. 3
comis contortis edera oſſa alligat e. 7 l.4
comis laudatis ire ſuperba gaudet e1. l. 2
c. Gorgonis anguif. pectus operta Pallas e. 2 l. 2
comis dimiſſis plangere pectora e.14 l. 2
comis non operoſa e. 9 l. 4
comis direptis, & ſolutis tunicis e. 9 l. 4
vt combuſtus Semele Iuppiter e. 30 l. 2
comes iouicti iuuenis Hylas e. 20 l.1
comes ipſa futura pactis, ac ſocia tori e. 4 l. 4
comes ſit Venus excluſis e. 16 l. 3
comes ſi cantica iactat e. 5 l. 4
cominus ire ſues agreſtes e. 19 l.1.
cominus iſſe viro Æmonio flumina e. 1 l.3

6

non comitante Deo nupſi e. 3 l. 4
ſi comitarent caſtra puellæ e. 7 l. 2
at muſæ comites e. 2 l. 3
me comitem tibi vocato e. 13 l. 3
comitum armis ingeſtis ſuperobruit e. 4 l. 4
commendo tibi natos e. vlt. l. 4
committam méne tenebris e. 16 l. 3
committe rates, tempus adeſt e. 6 l. 4
com. pon. cap. quod fe. nequeas turpe eſt e. 9. l. 3
noli committere (id) famæ narranti e. 18 l. 2
non committet me tibi Cynthia e. 4 l. 1
committit ſcripta ſua cum Corinnæ e. 3 l. 2
vt commiſſa ſuæ verba ferat dominæ e. 23 l. 2.
commiſſæ munera accipe lætitiæ e. 10 l. 1
commiſſas acies ſoluere e. 4 l. 4
commiſſos ignes cum Veſta repoſceret e. vlt. l. 4
ſibi commiſſos fibra loquuta deos e. 1 l. 4
commiſta Venus pectore mixto e. 7 l. 4
commoda noſæ tellus e. 22 l. 2
commoda homini ſtella vel mala e. 27 l. 2
communes deos non meminiſſe e. 11 l. 1.
cõmunes penates ſpargere cæde alterna e. 30. l. 2
cõmunia pignora natos tibi cõmendo e. vlt. l. 4
communis culpæ cur reus vnus agor e. 30. l. 2
compeſce voces moleſtas e. 5 l. 1
compeſcere ocellos non poterit e. 16 l. 1
compeſcere faſtus Veneris potes e. 17 l. 3
hæc compeſcet tibi iſtos amores e. 13 l. 1
compita verbenis velo e. 3 l. 4
compita luſtrabant porci e. 1 l. 4
com. nulla meis plantis fruſtra luſtrãtur e. 22. l. 2
compita nulla tacent de me. & de te e. 20. l. 2
non ita complebant ædes Laidos e. 6 l. 2
qui compleuit inani frem. æq. milit. dam. e. 16. l. 2
cum complexa puella vidi te morientem e. 10. l. 1
me complexæ remorantur verba puellæ e. 6 l. 1
cum è complexu Briſeidos iret Achilles e. 22 l. 2
inter complexus excidit vmbra meos e. 7. l. 4
complexus veſtros diducere non potui e. 13 l. 1
componere Thebas deletas e. 6 l. 2
componere mollem verſum e. 7 l. 1
comp. duos amantes vna tabula poterit e 26. l. 2
componere fraudes & verba e. 9 l. 2
comp. crines externos manibus potes. e. 15 l. 1
componere verba cothurno Æſchyleo e. vlt. l. 2
compones oſſa mea e. 24 l. 2
componis in me inſidias manes e. 32 l. 2
compoſita fronde littora regit e. 20 l. 3
compoſita pace me fefellit amor e. 2 l. 2
compoſitam in littore molliter e. 11 l. 1
compóſitos ocellos radijs patefecit e. 3 l. 1
ſic compoſuere ſanctum Tatiæ Cures e. 10. l. 4
cõpoſuiſſe latus Mercurio dicitur Brimo e. 2. l. 2
compoſuit fatum patriæ Paris e. 13 l. 3
compreſſa (Calliope) figura Oeagri e. 30 l. 2
cumpreſſa Amymone (à Neptuno e. 26. l. 2
comprime frontem fœno torto e. 2. l. 4
compta hirſuta Iuba lupina galea e. 11 l. 4
iámq; ego conab. ſum. me mittere ſaxo e. 26 l. 2
quoties conabere aliquid (de ſtupro) e. 19 l. 2
conare anteire ſecutes patrui e. 6 l. 1
ſi concedere ſecum tales noctes velit e. 15 l. 2
hoc concedis mihi laudis e. 9 l. 3
nulláne conceſſa noſtro dolori finis erit e. 16 l. 1
poſtquam conceſſit alumnis e. 2 l. 4
conceſſum nulla lege redibit iter e. 27 l. 2
concha Erycina è rubro ſalo venit e. 13 l. 3
concha ſuperbit ſub aqua Tyria e. 5 l. 4
conchis Indis non potui eam flectere e. 8 l. 1
concidit ante aquilæ roſtra cruenta ſuæ e. 1 l 4
concinit auis omen funeſtum e. 28 l. 2
concita dicunt flumina detinuiſſe Lyra e. 2 l. 3
concitet aures tuas de nobis nulla fabula e. 15 l. 3
concitet nobis arma Venus e. 20 l. 3
benè concordes ad arma vocat Amor e. 34 l. 2
concordi toto peſſima auis e. 5 l. 4
ſi concordia felix tanto bello extiterit e. 6 l. 3
concredere nobis id non eſt veritus e. 10 l. 1
concrepuere Cymbala Deo Thebano e. 17 l. 3
concreſcere vidi tuſſim collo rugoſo e. 5 l. 4
concretus breuiter in ſuos artus nanus e. 9 l. 4
concubuere, boues profugæ e. 1 l. 4
concubuit deæ nudæ Endimion e. 15 l. 2
concurrere melius forti campo e. 11 l. 4
ſunt quibus cõcurr. palma Eleæ quadrigæ e. 9 l. 3
concuſſerit te certo arcu hic puer e. 7 l. 1
cõcuſſus vertice laurigero mons Parnaſſi e. 14. l. 3
condar ante fores dominæ e. 7 l. 3
condar ſe ferro, & ære e. 18 l. 3
conde feramurmura tubicen e. 4 l. 4
condere nomẽ Cæſaris in auos Phrygios e. 1. l. 2
condimus tum longas Iliadas e. 1 l. 2
quà ſinus condit murmura aquę Ioniæ e. 6 l. 4
condit in oſſa faces e. 4 l. 4
condita fila à dextro colo non ſunt e. 1 l. 4
nigráque condidit auis omen funeſtum e. 28 l. 2
quà condidit arces duxit Euphraten med. e. 11. l. 3
hæc dij condid. hæc dij quoque mœ. ſer. e. 11 l. 3
condidit arma illa manu, qua vicit e. 16 l. 2
condita iurgia ſub tacita lætitia e. 6 l. 2
condita tua ſpolia in templo e. 1 l. 4
condita ſunt lumina noſtra ſinu veſtro e. vlt. l. 4
condita ſunt tria ſpolia opima e. 11 l. 4
condita in frondes arboris nouæ Myrrha e. 19 l. 3
condita membra Danaes domo e. 20 l. 2
conditus lucus ederoſo antro e. 4 l. 4
hæc conditio ſerò notæ e. 14 l. 2
ab eſtrema conditione mortis vacat ingen. e. 1 l. 3
conf. nobil. & bea. noli. i. dare, præb. obſ. e. 24. l. 2
hæc confeſſa eſt pagina Calui. e. vlt. l. 2
ſerò confeſſum fœdere Parthum e. 6 l. 4
confiſa remis minutis Cymba e. 12 l. 1
confuſa fabula populi valeto e. 13 l. 2
congeſto puluere in ſiccam barbam e. 10 l. 4
conijcit vngues in vultum e. 9 l. 4
in coniuge aperto maior amor e. 3 l. 4
alia coniuge dignus eras his moribus e. 12 l. 3
pro coniuge vlta ſuos fratres e. 15 l. 1
coniuge abrepta deſertus Achilles e 8. l. 2
coniuge miranda Vlyſſes alter erit e. 12 l. 3
coniugij obſcœni pretiũ Rom. pop. mœ. e. 11 l. 3
coniugis venturæ aptus amor e. 21 l. 2
coniugis per ignes elata Euadne e. 15 l. 1
coniugis iucundæ non immemor e. 19 l. 1
tutum coniugium e. 15 l. 2
quæ coniugium ſequatur certamen habẽt. e. 13 l. 3
coniugium falſa differre Minerua e. 9 l. 2
quid coniugium Pauli mihi profuit e. vlt. l. 4
cõiugium pueri laudate & ferte patern. e. vlt. l 4
coniungere iterum diuiſos amantes poſſ. e. 10 l. 1

nec tu cõiua Perſephone ſæuiot eſſe velis e.28 l.2
coniua de amica e 8 l.2
hoc tibi vel cõiua pot. ignoſcere Iuuo. e 28.l.2
felix conina Admeti e6 l.2
connexos capere crines e 5 l.2
à proauo Conoue ducta domus e.1 l.4
Conopea fœda tendere ſaxo Tarpeio e.11 l 3
hauc couot adire ſoro impreſſo e.3 l.1
conor diſponere mœnia pio verſu e 1 l.4
couſcẽdens currũ (aurora) deos dix.iniq. e.28.l.2
conſcend. limen Arabium non met. Veu. e.14 l.1
conſcendere montes Riphæos e. 6 l.1
conſcendere carmen inopes laudis e. 10 l.2
conſcia Roma facit moram e.12 l.1
conſcia lætitiæ longæ dolebat e.15 l.1
per noctes conſcia primas imbuit an. rud. e.15 l.3
conſcia terra ſapit ad verum e.13 l.2
conſcia nequitiæ admiſſæ non tremis e.15 l 1
cum couſcius pri. amori affueram in lac. e.10 l.1
haud conſenuit vlla catina e.7 l.3
conſerua lecti mei fœdera incorrupta e.3 l.4
licet conſidat in oris Atracijs e.8.l.1
couſilio nullo viuere e.1.l.1
eonſimili igui torreri e.7 l.1
conſortem caſum euadere e. 21 l.1
dum couſpicor eſſe captiua Tatî. e.4 l.4
non eonſtabat flamma ſuppletis lueernis e.9 l.4
ſi non tam conſtans & certa fuiſſet e.vlt.l.2
conſtantia multum prodeſt in amore e. 26 l.2
conſtanria deiecit lnmina faſtus e.1 l.1
nou conſtat fœdus in ira feminea e.9 l.1
conſtitir bis oris manus Heroum e.20 l.1
quis Deus hoſtis conſtitit in aqua veſtra e. 18 l. 3
couſtirit iu vacuo thalamo.i.relicta fuit e.15 l.1
his ego conſtitui noctem leuire vocaris e. 9 l.4
conſtringit bæc pignora ſuo ſigno amor e.20 l.3
vt conſuemus, agitamus amores e.7.l.1.
couſuetos amores amplexu non nutrit e.12. l.1
couſueui timidus, omnia perferre iuſſa e.18 l.1
conſule cum Mario capte Iugurtha ſedes e.5 l.3
conſule quo facto, tempore rapta ſorot e.vlt.l.4
conſulite hiſtoriæ Romanæ e.4 l.3
ſi conſultò fulmina miſſa tonent e.vlt.l.2
conſulnit ſtryges noſtro de ſanguine e.5 l.4
conſumit in arcus pondus pharetræ e. 6 l.4
conſumpta nox luſu e.32 l.2
vbi conſumpſiſti tempora meæ noctis e.3 l.1
vbi conſumpto munere reſtabit pauper e.16 l.2
conſurgit vertice murus e.1 l.4
contactum nullis ante cupidinibus e. 1 l.1
contegis oſſa miſeri nullo ſolo e.22 l.1
contemnas murmura famæ e.5 l.2
caue contemnas noſtra carmina faſtu tuo. e.7 l.1
contemnere Muſas graciles e.13 l.1
contemnens oſſa tua viator tranſibit e.10 l. 2
nullas contemnet aras ſuis fletibus e.4 l.1
contemnite amantes, hoc ſenſi prod. ma. e.14.l.2
quando contemnitur irritata venit e.10 l.1
an contempta tibi templa Iunonis e.28. l.2
contempti pndoris fræna rumpere e.19.l.3
hæc contempti illarum doloris pœna e. 13 l.1
ne buſto contempto te iniquus amor à noſtro pnluere abtrahat e.19.l.1
ne mea contempto ſepnlcro lapis oſſa iud. e.1 l.3
contemptus curres ad mea limina e. 5 l.1
vltro cõtemptus rogat, & peccaſſe fat læ. e.25.l.2
contendat mecũ ingenio, conteu. & arte e.24.l.2
contendere amori noſtro illa nõ valeant e.14 l.1
primo contendit Homero e.7 l.1
conrendis noſtros ſoluere amores e.4 l.1
contendite amantes i. periẽdire, perdur. e.14.l.2
contentum vna amica me pudeat e.30 l.2
contẽtus niueis ſemper vectabere Cygnis e.3 l.2
ſi contentus patrio boue verteret agros e.7 l.3
ſi mea contentus manſerit vmbra e.vlt. l.4
cõterat diem quiſque in arte, quam nouit e.1.l.2.
hic conteritur mihi vitæ modus e.7 l.1
cui ſæpe cõteritur via ſacra ſocco immũ. e.23.l.2
te contexeret mea Moſa illis armis e 1. l. 2
contexito leti cauſas e.7 l.3
hæc vbi contigerint valeto populi fabula e.13 l.2
me contigit vna dearum e.3.l.3
ſed contigit inuito vera iſta fides e.1 l.4
non cuiquam contigit, vt ſimili fide ama. e.12 l.1
contineant nobis omina prima fidem e.20 l.3
contingens proxima Vmbria ſuppoſ. cãp. e.22.l.1
contingere ſydera plantis e.8 l. 1
pro continuo amore te monemus e. 20 l.1
contris baridos roſtra liburna ſequi e.11 l.3
contortis comis edera oſſa alligat e.7 l 4
contra, reiecto quæ libera vadit amictu e.23.l.2
nos contra auguſto verſamus prælia lecto e.1.l.2
ſi contra mores vna puella facit e.31 l.2
ſeu triſtis veniam, ſeu cõtra lætus amicis e. 18 . l.1
vt cont. mag. potes bos (oculos) attoll. ſol. e.15.l.1
contrahe iter lucis Phœbe e.20 l.3
ſi conttaria votis tuis non eſt e.5 l.1
contudit arma Tatî. e.1 l.43
contudit ſæuitiam duræ Iaſidos e.1 l.1
contulerunt diui tibi hæc munera e. 3 l.2
tu benè conneniens non ſinis eſſe iug. e. vlt.l.3
conuenit hoſtem: pacta ligat e.4 l.4
non mea couueninnt duro præcordia verſu Cæſaris nomen condere e. 1 l. 2
conuerre in melius querelas e.17 l.1
quarum nulla potuit tuos couuert. mores e. 15 l. 1
conuertite mentem dominæ e. 1 l.1
vt conuicia mihi faciat e.6 l.1
conuicia iactat lingua grauida e.8 l.3
conniua dulcis viueret ante ſuos penates e.7.l.3
vt tegnẽ couuiua inter mixtas puellas e. vlt.l.2
couuiuia candida ſubeant luco e.6 l.4
inter conuiuia poſitis meuſis riſus eram. e.vlt.l.3
conuiuia annua Paſtorum e.4 l. 4
conniuia ſine me fiunt plena menſa e.16 l.2
couuiuia iſta licet duri ſenes accuſent e. 30 l.2
conuiuia dulcia adimant ſomnos e.10 l.5
facta copia mihi lecti tui e.20 l.2
copia longa viros aſſiduos eleuat e.33 l.2
quid ſi nõ eſſet copia facilis (puellarum) e. 9 l. 1
copia data furandæ noctis e.8 l.3
coræ captæ iugera pauca e.11 l 4
corbis impoſito pondere meſſor eram e.2 l.4
corda ruſtica, pellitos patres e.1 l. 4
corde humano volare Deum ſecit e.12 l. 2
cum Corinnæ antiqnæ ſua ſcripta comm. e.3. l 2
non miſer æra peto Corinthe tua clade e.5. l.3
Corneliæ cuiuſdam vita & mores & Epicedion tota elegia e. vlt. l. 2
cornibus Inachidos Argus intentus e.3 l.1

cornibus vncis ferit Taurus hoſtem e.5 l.3
cornibus in plenum coactis luna redit e.5 l.4
cornicis augurium, aut ſi quis motas cornicis ſenſerit alas e.1 l.4
cornicum immeritas eruit vngue genas e. 5 l. 4
corniger aries e. 13 l 3
dum cornu aheno aries murum pulſabat e. 11 l.4
corn u rauco claſſica prætoria flere e.3 l. 3
cornua curuare in pellice e.22.l.3
corona ſuccumbit aratro Taurus e. vlt.l.2
cornua (feratum) reddere pinn e.19 l.2
per te & tua cornua viuam Bacche e.17 l.3
cornua mõſtri prodita. i. cornutũ monſt. e.4.l.4
cum te cornua inſtit habere Inoo e. 22 l.3
cornua rurſus erunt tibi e. 33 l. 2
cornua falſa induit bouis abiegnæ e. 19 l.3
corolla ponitur ante pedes e.10 l.2
corollæ turpes è ianua pendent e. 16 l. 1
vt corollas arentes liquêre folia e.15 l.2
corollas tulit ad monumenta noſtra e.7 l.4
corollas ſoluebam de froote (ebrius) e. 3.l.1
corona lecta è facili iugo non iuuat e.11 l. 4
cũ eſt corona imp. (capiti) iutabis vi. ſub.e.2 l.4
corona tota deæ ſidereæ teſtis e.20 l.3
corona dura meo capiti non faciet e.1 l.3
corona hirſuta cingat ſua dicta Ennius e. 1 l.4
corona pomoſa vota ſoluit inſitor e. 2 l.4
coronat caſtra humo aggeſta e.4 l.4
coronatæ portum tetigere carinæ e. 22 l.3
coronatas vbi thure pauerit aras e. 10 l.3
coronatis Aſellis Veſta gaudebat e.1 l.4
coronatis menſa triumphat equis e.1 l.3
coronato Phaſelo vecta e. 7 l. 4
coronatos amantes ad limen e.3 l.3
corpora diſponent mentem nõ vidit inar. e.5 l.3
corpora curua Delphinum e.17 l.3
corpora ſaucia vectet aqua mœreoti e. 7 l.3
corpore non exercet infames laudes e.14.l.3
quæcunque in corpore aderant vires e.15 l.3
in corpore vno tot formas e.2 l.4
nec de corpore periuro ſcindam veſtes e. 5 l.2
cur ſim toto corpore nullus ego e.5 l.1
quod ſi mihi corpore tuo poenda ſit vita, id eſt pro te e. 26 l.2
corpore toto maxima e. 2 l. 2
corpore rapto foonium fecit Hylas e. 20 l.1
aſpice vtio toto corp. null. mihi ſur. ſpir. e.29.l.2
te ſocium vitæ, te corporis eſſe licebit e.34 l.2
corpus humo reddite e.7 l.3
corpus iuuat iacere è duro ſaxo e.17 l. 2
corp. Antilochi humati nõ vidiſſet Neſt. e.13.l.2
corpus tanti Achillis ſuſtulit e.9 l.2
corpus inane (de vmbra) e. 18 l.3
correptum duplici ardore e.3.l. 1
correptus ſæuo Veneris torrebat aëno e.24 l.3
corripiare fallax liquor Tantaleo e.vlt.l.4
corripit ſerpens ſibi admotas eſcas e.8 l.4
tibi corruet Acron victima e.11.l.4
corruet hædus ante focos e.19 l.2
corruit tumulo Antigones Hæmon e.8. l. 2
corruit ille Ioui e.11 l.4
corrumpas dentibus vngues e.4 l.2
te corrumpere non poterunt ludis e.19 l.2
vt corrumperedecem mala poſſint puell. e.vlt.l.2
me corrumpere vllæ tædæ non poterunt e. 8 l.1
corrũmp. Venerē in cœco motu nõ iuu. e.13.l.2
corrumpit dura catena manus e. 15 l. 2.
corrumpitur ætas vino e.33 l.2
corrupit ille ingenuos ocellos puellarum. e.6 l.2
corrupit bonas aquas nectare e. 33. l.2
corrupit Paſiphaen forma bouis e. 32 l.2
corrupta libidine Martis Venus e 32. l.2
corruptas deſere Baias e. 11 l.1
nullus corrup. iuuenis erit in caſtis agris e. 19. l.2
corticibus amicarum nomina ſcribere e. 18 l. 1
cortina Sibyllæ Auernalis e.1 l.4
felix Coridon, qui tenuit Alexin intact. e.vlt.l.2
corymbis onerabo colla tua Bacche e.17 l 3
corymbis Philetæis certet cera Romana e.6 l.4
corymbo mihi pugnãte oſſa alligat edera e.7.l.4
corymbos ſacros capiti pendere patiar e. 30 l.2
coſtis ſpolia opima legit e.11 l.4
coſtum molle date, & turis honores e. 6 l.4
cothurno Æſchuleo componere verba e.vlt.l.2
cothurno non humili memoranda e.17 l.3
coi ſacra Philetæ e.1 l. 3
cous poëta Phil. & cec. mod. coë poë. tu. e.9.l.3
cras vt rumor ait pugnabitur e.4 l. 4
craſſe gaude ſiquid ſapis e.6 l.4
craſſi ſigna referte domum e.5 l.3
craſſos ſe tenuiſſe doleteques Parthus e.10 l.2
clades, Craſſóſque patre e.4 l.3
craſtina dies forſan includet fata e.15 l. 2
crates antiſtitis auro fundens libat. mer. e.17 l.3
me creat Archytæ ſoboles e.1 l. 4
creato vnicuique vitium dedit natura e. 22 l.2
creber ordo ſurgentibus platanis e. 32 l.2
crebiò dementia ſomnia terrent e. 8 l.3
credan ego narranti noli committ. fam. e. 18 l. 2
credat amico faciem dominæ quiſquam e.34 l.2
crede Deo de ſe narranti e. 2 l.4
crede mihi, vobis imperat illa magis e 19 l.3
crede mihi, magnos æquabunt e.9 l. 3
omnia, crede mihi tec. vno lect. auf. at. di. e.13.l.1
crede mihi, cornua rurſus erunt tibi e 33 l. 2
ſi dolor abfuerit, crede redibit amor e. 5 l.2
crede mihi, nobis miteſcet Sylla e.26 l.2
crede mihi, non vlla tuæ medicina fig. eſt e. 2 l. 1
crede mihi hic verſus tibi erit pallori e. 5 l. 2
credebat dominæ pone venire pedes e. 15 l.3
tibi me credere turba vetat e. 32 l. 2
nullis tuum credere blanditijs e. 15 l.1
hæc referens quæ me credere velle putas e.6 l.3
credere Hylum Nymphis e. 20 l.1
credere inimicæ linguæ non debes e. 32. l.2
credet ſua mala docta e. 28 l.2
tunc ego crediderim vobis e.1 l 1
credidit eſſe ſacram Vertumni e.2 l.4
credis eum poſſe tuæ figuræ meminiſſe e.10 l.3
credite (ô mihi) veſt. ar. mollior meus ro. e.4.l.4
creditur temerè manus anguineo ore e. 8 l 4
credita mihi per oculos perfidia e. 15 l.1
dum credita ſigna tuetur e.1 l.4
credita in faciem meam ſomnia e.vlt.l.4
credo ego non paucos iſta perijſſe figura e.24.l.2
credo ego, ſed multos non habuiſſe fidẽ e.24 l.2
tu credula nimium ſola iaces e.21 l.2
tu quoque, credule, nulla diu fem. põ. ha. e.25.l.2
credulus vano auſpicio e.3 l.3
crepat ad veteres focos herba ſabina e. 3 l.4

crepitaoti ſiſtro tubam pellere e. 11 l. 3
crepitantibus Nymphis leuiter tota vrbe e.32.l.2
crepitum dubio ſuſcitat ira pede e.4 l.2
crepuere ter manibus ſonos fauſtos e.10 l.3
nec crepuit fiſſa me propter arũdine cuſt. e.7.l.4
creſcere ſenſit opus ſuum Homer.poſter. e. 1 l.3
creſcat lignea mooſtra bouis e.7 l.4
creſſis herbis extinctum reſtituit e.1 l.2
cretæa rate pendet tracta puella e.19 l.3
cretæi carmina lecta quod proſunt e. 34 l.2
cretæi iuuenci faſtus e.19 l.3
creuere deis fictilibus hæc aurea templa e.1 l.4
qualia creueruot mœnia lacte tuo e.1 l.4
creuſa tenuit domum e.21 l.2
creuſa nupta quantis arſerit malis e.17 l.2
crimen deſidiæ non ceſſas mihi fingere e. 12 l.1
hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit e.30 l.2
crimen pro adulterio.to crim.aoct. Rom. e.6.l.2
crimen tuum erit tam formoſa mortua e.28 l.2
quantum ego crimen Auſonijs fact.puell. e.4 l.4
crimen amoris aquæ Baiæ e.11. l.1
crimen & illa fuit e. 19 l.3
non me crimioa parua (ſtupra) mouent e. 32 l. 2
neque crimina cæli e.28 l.2
crimioa perfidiæ toæ celo e.7 l. 4
crimioáque ignaui capitis mihi turpia fin. e.9.l.3
te crimina mutant. i. criminationes e.18 l.1
vna cauſa qua crimina tanta remitto e. 34 l.1
crimina facti lumeo habet e 32 l. 2
crimina non bona ficta iacis e.23 l.2
cum crimine magno iouiſæ Baiæ e.18 l.3
ſine crimioe tota eſt ætas mea e vlt. l. 4
qoid in crimine raptem diuos? pro in cri. e. 11 l.3
tam vero crimine ſæua e.15 l.3
criminis tanti memor erit e.4 l.1
tu criminis auctor Romule e. 6 l.2
crioes connexos carpere e. 5 l.2
crines in colla ſolutos oon ille attulerat e 6 l. 4
crines ſuos ſoluere laſſa Roma e.15 l.2
crines exter nos manibus compooere e.15 l.1
crines aſperſa pruina Taygeti e. 14 l.3
crioes vagi errant in frontibus poris e.22 l. 2
crines caros meo funere donaſſet illa e 17 l.1
crines errant ad froorem ſparſi e.1 l.2
crines perfundere myrrha e.2.l.1
crocino nares vngat onyx e. 10 l. 3
crocos ſollemnes tuoc oon oloere pulp. e 1 l. 4
noo ſi Crœſi flumina redeant e.26 l.2
crœſum opes Pactoli non liberant e. 18 l. 3
crœſus Lydus non diſtat ab Iro e.5 l.3
crota ciſtria Philis e.9 l.4
cruces arboreæ Scinis e.22 l.3
ſic cruciat lumina veſtra dolor e.25 l.2
oon crudele ferrum eſſet e.15 l.2
crudelem infeſta mano vocare e.8.l.1
crudelem Boream negauit Orithyia e. 26 l.2
crudelia pabula vitijs præbes e.7 l.3
crudelior domina ipſa e.16 l.1
crudelis amori non eſt Neptunus e. 26 l.2
crudelis Minyis Aſcanius e.20 l.1
cruenta vela dedit Atrides e. 1 l.4
cruenta ſputa vidi ire per dentes e.5 l.4
cruenta toties malo ooſtro Memphi e.11 l.3
cruenta buſta viri Phrij e.13 l.2
ante cruenta roſtra aquilæ ſuæ e.1 l.4
cruentat morſu collum e. 9 l.4
prata cruentantur Zethi e.15 l.3
cruentum dominum Briſeis lauit e.9 l.2
cruor vtérqoe ſtillet hoc cod.ferro opor. e.8.l.2
crura tarda Philoctetæ ſanauit Machaon e. 1 l.2
cryſtallus aqooſa tuas ornet manus e. 3 l.4
cubaris ſeiuncta noctes ſeptenas. e.3 l.4
ſi cubaris veſtita e.15 l.2
cubet ſuper oſſa vipera e.7 l.4
cubile erit prota, ſeu poppis e.26 l.2
ſcande cobile regni mei e.4 l.4
cubile triſte ſparſo gelu e. 15 l.3
cubili toto verſare iuuenem miſerum e. 14 l.1
cubili too iongor e.vlt. l. 4
cubilia humaoa non ſemper viſ.nobiſcũ. e. 3 l. 2
cubitum fixa in molli toto e.3 l.1
cucumis cæruleus tumidóqoe cucorb.vẽ. e.2.l.4
cum cocurrit turba vicina meis agris e.8 l.4
cui poſtquam oudauit caſſida frontem e. 11 l.3
coi nomeo ab vſu e 7 l.4
& coi cognomen coruus babere dedit e. 11 l.3
ille eqous, cui Tatius iubas collocat e. 4 l.4
pater ſalue, cui is m fauet aſpera Iuno e.10 l.4
cui cum admiſſos ignes repoſceret e. vlt. l.4
ſi cui fama fuit decori e. vlt. l. 4
cui ſiqua data eſt copia multis e.8 l.3
cui ſolio non valoere doli e.7 l.3
cui noo aſpergat tempora ſudor e.24 l.2
cui vati non ſum præmia e.4 l. 2
coi boous ante fuit e.18 l.2
coi ſæpe via conteritur e. 2 l.2
coi parua domi fortuna relicta eſt e.vlt. l.2
coi ſua terra parum eſt e.7 l. 3
cui procul Alcides iterat reſpooſa e.20. l.1
cui fuit indocti fugiẽda hæc ſemita vulgi e.23.l.2
nollus amor coiquam faciles ita præb.alas e.9 l.1
oec cuiquam eſt fortuna pereonis e.28 l. 2
non vllo tempore cuiquam cootigit, vt e.12 l.1
nec coiq. abſentes ignes arſerunt in cap. e.22 l.3
ſua cuiqoe verba max. noc. ſolent in am. e.25.l.2
perfide, nec cuiquam melior ſperande puellæ eleg. 7. lib. 4
cuius vt accenſæ candore e. 20 l. 1
cuius inaurati celebrarunt limina currus e. 16 l. 1
cuius oon ederæ circumiete caput e.5 l.2
ad cuius fores iacuit Græcia e.6 l.2
vna ſit cuiuis femina multa mala e.25 l.2
ſi cuiois nuptæ quidlibet eſſe licet e. 26 l.2
cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror e.14 l.2
cuius fallacia verba nõ audituri dirip.oot. e.7.l.4
cnius honoratis oſſa vehantur aquis e. vlt. l.4
culpa erit noſtri timoris e.11 l.1
culpa ſedula viam terat. i. lena vel meret. e. 5. l. 4
non colpa ardoris, oeqoe crimina cæli e. 28 l.2
ſi culpa aliqua nobis mutabere e.14 l.2
culpæ communis cot reus vnos agor e.30 l. 2
ſi culpæ dederit veſtigia e.5 l.1
culpæ admiſſæ ignoſce e.9 l.4
culpare puellas leues ſolet e.1 l.2
haod vnquam eſt colta labore Venus e.22 l.2
culta ſat eſt, quæ placet vni e.2 e.1
cultris ſacris laniare brachia e.22 l.2
cultu Pollucem non cepit Elaira e.1 l.1
cultu mercato perdere decus naturæ e.2 l.1
tu cultus tuoo ſpatiabere in vmbra Pomp. e.9 l.4

cũm ſubaud. Et medius doct. conſ. Bac. er. e.30. l. 2
cum multo Baccho ebria veſtigia traheré e.3 l. 1
quid tibi cum tali demens eſt flumine e.3 l. 3
cum ſomnus declinat ocellos e. 1 l. 2
cum egit ciues diſcordia e. vlt. l. 1
cum mihi nulla ſit mei mali medicina e 5 l. 1
cum de me non tacent compita e. 20 l. 2
cum heſterna nocte vagarer e. 18 l. 2
oſcula ponet in labellis cũ dabitur onyx e. 13 l. 2
cum affueram e. 10 l. 1
cum ſis iam fabula e. 24 l. 2
cum tibi Cadmeæ e. 7 l. 1
ſenſiſti quid ſit cum te miſit e. 33 l. 2
cum tibi præſertim Phœbus e. 2 l. 1
cum capite hoc ſtygiæ iam peterentur aq. e. 9 l. 2
quæ cum ſoluerit ligamina e. 29 l. 2
cum ſit Ioue digna e. 13 l. 1
periiſſe cum Menelaeo ſurgerent è thal. e. 15 l. 2
cum rates vnda auferet e. 8 l. 1
conab. me ſaxo mitt. cũ met. diſc. ta. vi. e. 26. l. 2
cum tamen cogor habere deos aduerſos e. 1 l. 1
cum te complexa e 10 l. 1
ſtant mihi cum domina prælia dura e. 5 l. 3
cum ſæpe fracta ostet carina in portu e. 25 l. 2
cum Græcia tracta e. 7 l. 3
cum ducitur annos e. 15 l. 3
cum bibit, omne decet e. 9 l. 4
Belgica cum ſelata Palina e. 11 l. 4
cum fax detraheret lecto caput e. vlt. l. 4
cum tibi ſingultu fortia verba cadent e. 5 l. 1
nec cum fuit in tunica e. 29 l. 2
cum faceret tumor ora Palladis turpia e. 30 l. 2
cũ ſatis vna tuis inſomnia portet ocellis e. 25 l. 2
nam mea cum recitar e. 26 l. 2
cum te tam multi per. tu me vna petiſti. e. 20 l. 2
tum flebit cum mi ſenſerit eſſe fidem e. 17 l. 2
quæ dea cum ſolo Deo viuere ſola potuit e. 32 l. 2
cum tibi nec Peleus aderat e. 9 l. 2
cum ferret latices e. 26 l. 2
cum paries nullo crimine pictus erit e. 6 l. 2
cum me cura theatri e. 16 l. 2
aut cum Dulichias e. 2 l. 2
odiſti me cum ſis mox futura anus e. 18. l. 2
cum quo poſſim e. 6 l. 1
cum ſim inferior armis e. 8 l. 2
cum tibi nec frater, nec filius e. 18 l. 2
cum Caſtore fratri e. 26 l. 3
non ita, cum caderent, nec ſic, cũ aſpex. e. 13. l. 2
cum Celati medio foro ſaliere e. 5 l. 4
cum antiquæ committit ſcripta Corinnæ e. 3 l. 2
cum miſeræ permiſcuit oſſa puellæ e. 8 l. 2
& cum qua dormit amica ſimul e. 6 l. 2
cum amplexa illum quieſceret, queſta eſt e. 18 l. 2
cum maiora gaudia, quam luctus erat e. 18 l. 2
cum ſene dormire e. 18 l. 2
vt cum Deucalionis, & poſt. e. 32 l. 2
cum tua præpendent demiſſæ in poc. ſet. e. 33. l. 2
cum tibi quæſitus candor in ore foret e. 7 l. 4
armáque tum tuleto portæ e. 3 l. 4
cum Phœbus linquens Delon e. 6 l. 4
ſenſi ego, cum pallida vina bibi e. 7 l. 4
cum vix præbuit tangendos pedes e. 9 l. 4
cum Veſta repoſceret ignes e. vlt. l. 4
cum venient ſiccis oſcula falſe genis e. vlt. l. 4
vincere cum Veios poſſe laboris erat e 11 l. 4
plumbea cum tortæ ſparguntur pond. fun. e. 3 l. 4
cum Africus nectit aquas e. 3 l. 4
cum fallenda meo pollice clathra forent e. 5 l. 4
cum rudis dedi brachia e. 3 l. 4
cum ſuband. Tondens purpur. reg. pat. co. e. 2 l. 4
cum fixum mento diſcuſſeris vnc. 1 poſtq. e. 1 l. 4
garrula cum blandis dicitur hora dolis e. 13 l. 3
cum ſæpe neg. vix ſemel admittit. i. poſtq. e. 11. l. 3
cum te videt turba me tibi credere vetat e. 31 l. 2
cum ſubitò Triton lymphis crepitantib. e. 32 l. 2
viſus eram, cum me Phœbus e 3 l. 3
hic vbi, cum quæreret vrbes e. 18 l. 3
cum quibus legiſti poma e. 31 l. 2
mœnia cum Graio Neptunia preſſit arat. e. 9 l. 3
cum elanderet ora liquor e. 7 l. 3
cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit e. 33 l. 2
cum iam flectãt Icarij ſydera tarda boues e. 33. l. 2
victor cum victis miſcebitur cum Mario confu-
le capte Iugurtha ſedes e. 5 l. 3
cum multis lachrymis mandata reporta e. 26 l. 3
cum furibunda mero menſam propellis e. 7 l. 3
cum grata per arma Tyndaridi poterat gaudia
ferre ſuæ e. 7. l. 3
Infuſus in vrbe, cum Pergama e. 4 l. 4
cum riualibus arma mihi ſemper erunt e. 8 l. 3
cum tibi Romana liceat ponere Iura e. 4 l. 3
veluti cum ponunt æquora motus e. 15 l. 3
cum ſit luxuriæ Roma magiſtra ſuæ e. 12 l. 3
cum tremeret patrio pendula turba ſacro e. 1 l. 4
cum crimine magno inuiſæ Baiæ e. 18 l. 3
vellere cum copies capillos e. vlt. l. 3
idem cum Cynaræ traheret e. 1 l. 4
cum pater pependit in ceruice nati e. 1 l. 4
dixi ego, cum gem. produceret Arria nat. e. 1 l. 4
nam tua cum multi verſarent rura Iuuẽci e. 1. l. 4
ſoluit vota cum Pyrus mala tulit e. 1 l. 4
Thais, cum ferit Getas e. 5 l. 4
cum eſt impoſta corona e. 2 l. 4
cum ſterneret arena forum e. 9 l. 4
cum toties abſis, ſi potes eſſe meus e. 3 l. 4
at mihi cum noctes induxit Veſper. e. 3 l. 4
cum &c. cúmque ſuper raros, &c. e. 4 l. 4
quid ſum Roma fuit, cum tubicen e. 4 l. 4
prodita cornua monſtri, cum patuit e. 4 l. 4
mixtáque cum ſaxis addita, verba mala e. 5 l. 4
cum mihi ab exequiis ſomnus pend. am. e. 7. l. 4
cum pia venerunt ſomnia, pondus habent e. 7. l. 4
cum turba cucurrit, & cum pabula poſcit e. 8 l. 4
cum temerè anguineo creditur ore man. e. 8 l. 4
cum fieret toties initria lecto e. 8 l. 4
cum ſemel infernas, &c. e. vlt l. 4
cum ſubitò rauci ſonuerunt cardine poſt. e 9. l. 4
cum totas reſupinat Cynthia valuas e. 9 l. 4
& ſi Cumeæ ſæcula vatis agat e. 1 l. 2
cumulus arenæ me humet e. 26 l. 3
cunabula Iouis parui e. 1 l. 3
cuncta tuus ſepeliuit amor e. 15 l. 3
qualem ſi cuncti vellent decurrere vitam. e. 15 l. 2
cunctis figuris oportuna e. 2 l. 4
ſed cunctis iſta terenda via e. 18 l. 3
cunis primis animam ponere e. 13 l. 2
in cunis puer tener, & ſine voce e. 6 l. 2
cupere optatis animam deponere verbis e. 13 l. 1
tum magis cupias accedere Tigres e. 9 l. 1
caue cupias triſti pugnare puellæ e. 10 l. 1

cupies fruſtra componere verſum e. 7 l. 1
& cupit me poſcere talos e. 24 l. 2
cupido, inis, contract. nullis ante cupidin. e. 1 l. 1
ſæpe cup. huic ma. eſſe ſolet, cui bo. an. f. e. 18. l. 2
cupidas defende rapinas Nympharum e. 20 l. 1
cupidis lacertis me teneat e. 22 l. 2
cupido diſcordia Phœbo. i. amanti e. 2 l. 1
cupidos dimiſit amantes e. 33 l. 2
cupidus liuor (nocendi) gaudia deponat e. 8 l. 1
cupidus attingere gaudia e. 19 l. 1
cum cupies vellere albos capillos e. vlt. l. 3
non cupiet (te) qui non videat e. 32 l. 2
hinc cupio nomen carminis ire mei e. 7 l. 1
qui cupis eſſe intra fortunam tuam. i. vis e. 9 l. 3
quæris cur veniam tardior e. 31 l. 2
quæris cur ſim tam mollis e. 22 l. 2
ô mors, cur mihi tam ſera venis e. 13 l. 5
cur nunquam reſerata meos admittit am. e. 16. l. 1
cur hæc tam diues e. 32 l. 5
cur quiſquam faciem e. 34 l. 2
cur toties te Appia ducit e. 32 l. 5
cur aliquis ſac. laniat ſibi brachia cultris e. 32. l. 2
cúrne te in Herculeum deportãt eſſ. Tyb. e. 35. l. 2
cur exempla petam Graiûm e. 6 l. 2
cur hæc in terris facies humana moratur e. 2. l. 2
cur ſim nullus toto corpore e. 5 l. 1
cur vnus reus agor communis culpæ e. 30 l. 2
cur tibi petita Roma e. 33 l. 2
cur fraternis luna laboret equis e. vlt l. 2
cur ſetus verſ. boues, & plauſtra Bootes e. 4. l. 3.
cúrue ſuos fines altum non exeat æquor e. 4 l. 3
cur tua præſcriptos euecta eſt pagina gyr. e. 3. l. 3
cur bibit arcus aquas: aut cur e. 5 l. 3
cur ventos non petiſti e. 7 l. 4
nulli cura fuit quærere diuos externos e. 1 l. 4
hæc cura vt cineri ſpitat iniuſta meo e. vlt. l. 4
eſt neque cura moleſta adoratæ domus, de ijs qui domi ſeruantur, & curantur e. 14 l. 3
an ſine te cura ſit vlla meæ vitæ e. 11 l. 1
cura vnica meo dolori. i. amor e. 25 l. 2
cura ſubit abducere noctes e. 11. l. 1
cura vltima meis lacrymis e. 3 l. 1
cura tibi ſemper patriæ e. 6 l. 1
maxima cura mihi e. 16 l. 2
nec cura Theatri, nec Campi me tetigit e. 16 l. 2
cura puellæ creſcit ſpectando. i. amor e. 21 l. 3
cura ſua quemque moretur e. 1 l. 1
quàm cura tua mut. ſub noſtro pect. am. e. 15. l. 1
cura ſecunda fores ſub magno Cæſare e. 1. l. 2
nec te cura mea moratur. i. amor e. 8. l. 1
nulli curæ debita poma. i. amori & am. e. 20. l. 1
curam meam potuiſti tangere. i. amicã e. vlt. l. 2
curam diminuo, quod ſæpe Cupido huic malus eſſe ſolet, cui bonus ante fuit e 18. l. 5
curarum millia quanta dabit e. 5 l. 1
curarum femina orta de capite tuo e. 5. l. 3
curarum medicina fit tuo mero e. 17 l. 1
curas Agamemnonias teſtantia littora e. 7 l. 3
curas ſanare recentes e. 10 l. 5
ad curas cælibis nec vacet vlla via e. vlt. l. 4
quot curas peperit nobis iniuria ma e. 18 l. 5
curis leuibus magna perire bona e. 12. l. 2
curis tardis palleſcere. i. amore ſero e. 13 l. 1
curis pallida nutrix e 3. l. 4
nuo ſequitur faſces, nec curat honores e. 16 l. 2
hæc curent pueri, hæc ſcripta puellæ e. 9 l. 3
cures Tatiæ ſanctum compoſuere e. 10 l. 4
curetis vicina tubicen quateret e. 4 l. 4
vbi curia ſepta, ibi montes erant e. 4 l 4
curia prætexto Senatu quæ nunc nitet e. 1 l. 4
curios fratres cecinit Ennius. i. Curiatios e. 3 l. 3
curare ad baculum Paſtorem poſſum e. 2 l. 4
quot curtar millia equus Parthus e. 3 l. 4
currat nox inter pocula e. 10 l. 3
curre puella in noſtros ſinus e. 20 l. 3
curre rurſus hac eadem via e. 6 l. 3
quod currens legat e. 7. l. 4
currenti aqua diluerentur ſtantia e. 5 l. 4
currere lintres celeres mireris e. 14 l. 1
currere vias indociles ſcit lympha e. 5 l. 1
currere tibi ſubſidio Delphinum vidi e. 26 l. 2
currere in nemus accenſis tædis e. 32 l. 1
currere in ſacra roſtra via Actia e. 1 l. 2
currere lata via non datur ad muſas e. 1 l. 3
curres ad limina mea e. 5 l. 5
curru Picto Britannia e 3 l. 4
in curru mecum vectantur amores e. 1 l. 3
currum conſcendens (Aurora) e. 18 l. 2
quid curr. au. mihi proſunt. i. triumph. e. vlt. l. 2
currus ſolis auro ſupra faſtigia (templi e. 31 l. 2
hæc mihi currus erunt e. 14 l. 5.
duo currus in aduerſum miſit per mœn. e. 11 l. 3
currus inaurati celebrarunt limina e 16 l. 5
currus ouantes vtroque ab litore proſeq. e. 9 l. 3
curſu infecto depoſcit præmia e. 55. l. 2
curſu quo ſumus ire pares e. 5 l. 5
quam veſtros curſus poſſit reprehendere e. 19 l. 3
curta pertica horruit foco e. 5 l. 4
curta tegula læſit caput e. 7 l. 4
curtius expletis lacrimis ſtatuit monim. e. 11 l. 3
curto equo luſtra nouantur e. 1 l. 4
curto collo vetus amphora e. 5 l. 4
curua anus mox futura e. 18 l. 2
curua corpora Delphinum e. 17 l. 3
ite curuæ rates e. 7 l. 3
curuatas in ſua fata trabes e. 22 l. 3
curuauit cornua in pellice Iuno e. 22 l. 3
curui ſenis Cymba e. 18. l. 3
quis curuum te vidit funere noſtro e. 7 l. 4
cuſtos acer amor excubat e. 30 l. 2
cuſtos ad buſta ſedens e. 16 l. 3
cuſtos non crepuit fiſſa arundine e. 7 l. 4
cuſtos tam ſancti amoris excludor e. 59 l. 2
cuſtode amoto labi ſolet puella e. 11 l. 1
cuſtode tam ſancti amoris recludor e. 59 l. 2
quos cuſtodes tibi? quæ ponam limina e. 6 l. 2
cuſtodis auari vultum cernere e. 23 l. 2
cuſtodis ſerpentis hiatus feros clauſit e 11 l. 3
cuſtodis Phœbi Actia littora e. vlt. l. 2.
cuſtodum gregibus ſe ſtipat e. 8 l. 3
cuſtodum nullo timore ſepta e. 23 l. 2
cuſtodit antrum infernum Cerberus e. 5 l. 3
cuſtodit veteres in oſſibus ignes e. 17 l. 3
an cuſtodia caræ matris ſit mihi maior e. 11. l. 2
cuſtodia triſtis nihil prodeſt inuitæ e. 6 l. 2
cuſtodia lectus tuus, tibi ſit e. 18 l. 2
per cutes tennes eſt numerata pellis e. 5 l. 4
Lygdamus ad cyathos e. 9 l. 4
cybele magna turrigero vertice e. 17 l. 3
cybele fabricata iumenta Cyzici e. 22 l. 3

cybelen tardam fune mouiſti e.vlt. l. 4
cybeles æra rotunda e. 7 l. 4
cyclade aurata ſignat humum e.7.l.4
cycnis niueis vectabere e.3 l.3
cydonia decuſſa ramo illis pompa fuit e.13 l.3
cyllari periphraſis, Caſtoris equus e.7 l.2
& Pollucis equus e.22 l.3
mihi Cymba (Charontis) ſoluitur e.vlt.l.4
cymba malè nixa fugaci e.6 l. 4
cymba publica ſenis torui ſcandenda e. 18 l. 3
cymba tuta deſcendis tranquillo flumine e.4 l. z
cymba ingenij tui non grauanda e. 3 l. 3
cymba paruula te moretur aqua Lucrina e. 11 l. 1.
cymbala concrepuere Deo Thebano e.18.l.3
cymbala rauca tundet e. 17 l.3
cymbia proijcis in me e.6 l.3
cymothoe (Nympha) cærula e.26 l.z
cynthia viſa incumb. fulcro. i. eius vmb. e. 7.l.4
cynthia aurea iacet Tiburtina terra e.7 l. 4
cynthia prima me cepit e. 1 l.1
cynthia prima fuit, cynthia finis erit e.12 l.1
cynthia vis tuos Faſtus repetam e. 18 l. 1
cynthia flendi principium e.18. l.1
cynthia non curat honores, ſed pecuniã e.16.l.2
cynthia forma potens e. 5 l. z
cynthia verba leuis, Epitheton e. 5 l.z.
vt cynthia tua ſit lecta toto foro e.24 l.z
cynthia verſu laudata Properti. e.vlt. l. z
cynthia rara mea eſt e.8 l.1
cynthia corticibus veſtris ſcribitur e. 18 l.1
libeat tibi cynthia, mecum e.30 l.z
cynthia ſyluæ e. 18 l. 1
quid cynthia poſſit e. 5 l.1
cynthia me docuit e. 10 l.1
cynthia non ſequitur e.16 l. z
at cynthia ſola in lecto fuit e.29 l. 2
nam quid ô, cynthia, petis ſortes e. 32 l.z
quale carmen cynth. impoſ. temper.art. e.vlt.l.z
& cyrenæas vrna minaſtrat aquas e. 6 l. 4
cytæinis carminibus ſidera ducere e. 1 l. 1
cytæis noct. nõ hic vall. i. Med. vel qu. ve. e. 4.l.z
ô Cytherea magna figam tua dona col. e. 14 l. z
cytheronis ſaxa agitata Thebas per artem e.1.l.3
in cyteronis arçes currit Antiope e. 15 l.3
cyzicus frig. tã multos ann. tibi pla. Tull. e.zz.l.3

D.

DA falcem e. 2 l. 4
Da mihi vela ſecunda e. 17 l.3
da mihi ſigna dextera totis immiſſis e. 9 l.3
dabam poma manibus e.3 l.1
circumdabat lætas vmbras pinus e.13.l.3
dabat ſonos per ora tria Cacus e. 10 l.4
dabat natis arma vetante Deo e.1 l. 4
dabis pauca oſcula, omnia ſi dederis e. 15 l.z
dabis mihi perfida pœnas e. 5. l.z
dabis iſta ignibus e.18 l.3
ſi modo plectra dabis e.z l. 4
qui dabit venalia facta ſaginæ e.8 l. 4
dabit manus capta veſtris moribus e. vlt. l.4.
dabit arma Iuppiter huic cineri e.1 l. 4
dabit tibi oſcula multa mater e. 6 l.z
dabit tibi multa millia curarum e.5 l.1
ſi dabit hæc multas noctes e. 15 l. z
mox dabit ipſe ſua ſigna e.6 l.4
dædaleum iter lino duce rexit Theſeus e 14 l. z
damna quæruntur opes Venere exhauſtæ e.13.l.3
damna multa tuæ leuitatis timebam e. 15 l.1
damnata Quirino claſſis e. 6 l.4
damnata fama tua veneno deprehenſo e. 32 l.z
damnatæ noctes (Erebi) e. vlt. l. 4
damnatas manus dicet ignea teſta e.7 l. 4
damn. militibus cõpleuit æquora Anto. e.16.l.z
non vllo damno grauius tent. quã rap. am. e. 4. l.1
me damnes, Æace, iudicio inferno e 20 l. z
damno ſacro carmine e. 28 l. z
damnoſæ cedant iura pudicitiæ e. 5 l.4
damnoſi canes ſubſiluere (in talis) e. 9 l. 4
damus thura vilia pauperibus ſacris e.10 l.z
damus tibi mandata e. 7 l. 4
an quia damus parua ſigna mutato col. e. 18. l. 1
danaas rates ſoluit cerua e. 22 l.3
danaë ærato muro circundata e. 32. l. z
danaës domus ferrata e. 20 l.z
danaës condita membra domo e. 20. l.z
danai equum vertite, male vincitis e.1 l. 4
dum danai vincunt, dum reſtat Hector e. 8 l. 3
nec danai rediere e. 1 l. 4
danai femina turba ſenis e. 32 l. z
danaidum periphraſis e 21. z. & e. vlt. l.4
danaûm decimo vere redijſſe rates e. 9. l.3
danaûm Euboico litore mille rates e. 26 l.z
danaûm rates auſa oppugnare Pẽtheſilea e.11 l.3
dandi nulla reuerentia, nulla poſcendi e. 13 l 3
ad dantes janitor vigiler e. 5 l. 4
dantur mihi ſigna caloris veri e. 8 l.3
dapes immundas e. 4 l. 4
dapes Auſonias non tremis Phœbe e. 22 l.3
daphnin arundinibus attritis canis e.vlt. l.z
quas Dardana præda dedit viris Argiuis e. 19 l. 1
quali Dardana vecta eſt puppis aue e.1 l.4
dardanio triumpho non ita gauiſ. Atrida e.14.l z
dare caniſtra plena rubis e.13 l. z
dare terga verſis carinis e. 16 l.z
dare mandata, Vide dedit e. 8 l 1
qui dare multa poteſt, mul. & amare pot. e. 26.l.z
dare ſonos per ora tria e. 10 l. 4
dare vela eum à lecto tuo vidiſti e. 20 l.3
dare campum equo Æmonio e.10 l.z
dare Iura inter ſtatuas Marî e.11. l.3
dare colla triumpho e. 10 l.z
dare victa brachia e. 3 l. 4
non dare carmen aues e.3. l. 4
dare terga genu inflexo. i. cadere e.19 l. 3
dare iuſta debita terræ. i. perſoluere e. 7. l.3
dare terga. i. oſtendere e. 16 l. z
qualia darem dona tibi e.16 l. z
darem verba e. 24 l.z
quamuis daret magna e 8. l. 1
das mihi flendi principium e. 18 l.1
dat mihi gloria vires e 11 l. 4
dat femina pœnas e. 6. l. 4
dat colla triumpho India e 10 l. z
data libertas noſcere amoris iter e. 15 l. 1
data tempora noctis primæ e. 28. l.3
eſt data palma libris meis e. 1 l. 4
nec data eſt vitta recta capillis e. 3. l.4
ſiqua data eſt copia noctis furandæ e.8 l.3
date candida Ciues omina e. 1 l.4
date ſerta veſtro poëtæ e. 1 l.3
date coſtum molle e.6. l. 4

Digitized by Google

daris nullis capta. i. donis e.15 l.3
dato imperio facta ſuperba e.9 l.4
datos morſus litibus alternis e.5 l.4
datur nunc medicina cineti e.14 l.2
datur altera vino poſſe frui e.1 l.2
non datur vnus honos operi e.2 l.4
datur inculto tramite dura quies e.18. l.1.
non datur ad muſas currere lata via e.1 l.3
daturus maiora e.8 l.1
ſi daturus eras colla ſocero e.11 l.3
de quo mihi maxima fama eſt e.2. l.4
de rupe me vocato e.13 l.3
de me ferat tabellas e. vlt. l.4
de capite orta tuo ſemina curarum e.7 l.3
de rebus tuis loquaris e.14 l.3
hoc de me ſat erit e.7 l.3
néue aliquid de te flend. referatur in vrna e.12. l.3
de ſanguine regum Mecenas e.18 l.3
nulla de nobis fabula tuas concitet aures e.15. l.3
non bene de nobis crimina ficta iacis e.23 l.3
de me poterat quilibet eſſe loquax e. vlt. l.3
de rupe nuda tonabat 1. l.4
ſi quis de vallibus arces ſcandentes cernat e.1. l.4
de carmine ſuo pauca dictat e.1 l.4
de te mihi ſomnia quætam e.4 l.4
de ſanguine noſtro conſulnit ſtriges e.5. l.4
de tribus ducibus recepta arma e.11 l.4
de ſterili domo facta rapina e. vlt. l.4
de noſtro ſurge poëta toro e.26 l.2
de noſtra quæ ſentis vera puella e.6 l.3
de te turpis iam liber alter erit e.3 l.2
de prono ſinu voluta munera e.3 l.1
non de nihilo fulminis ira cadit e.16 l.2
ſi de me triumphat amor e.8 l.2
de ventis nauita, de Tauris narrat arator e.1 l.2
de nihilo naſcitur hiſtoria maxima e.1 l.2
de te mihi dicitur ad ſurdas aures e.20 l.2
de grauitate mea ne dubita e.12 l.2
de pectore nuſquam e.20 l.2
de fronte noſtra ſolnebam corollas e.3. l.1
de more fluentes comæ e.3 l.2
de te gloria quæritur e.21 l.2
de corpore periuro ſcindam veſtes e.5. l.2
quæuis de tribus vna ſoror e.13 l.2
de me quantum finxit. i. in me e.21. l.2
de gramine Arabum odores e.29 l.2
nuper de te rumor me læſit e.32. l.2
de me, & de te compita nulla tacent e.20 l.2
de me minus eſt e.32 l.2
de rupe ſoluet brachia e.1 l.2
forſitan & de me verba fuere mala e.9 l.2
de me periure mereris e.8 l.1
quas de me fatiges. i. propter me e. vlt. l.4
de me. i. quãtum ad me attinet e.5. l.3. & e.32. l.2
de tanto nomine rumor eris e.5 l.1
de monte ſororum detulit hoc opus e.1. l.3
de fraude mea deos fatigas e.20 l.2
de noſtro ſanguine nullus miles erit e.7. l.2
de tota fronte cadebat aqua e.22 l.2
iam tibi de timidis iſte protervus erit e..24 l.2
de facie ſiqua locuta mea eſt e.7. l.4
quæ dea tã cup. aman. diui. ſemp. ill. am. f. e.33. l.2
quæ dea ſola cum Deo ſolo viuere pot. e.32. l.2
dea eſt inuidioſa Venus e.28 l.2
dea feminea. i. Bona dea e.10 l.4
an idcirco dea nuper facta e.33 l.2
nunc dea (Io) e.28. l.2
tibi tum dea Leucothoë e.26 l.2
mens bona ſiqua dea eſt e.24 l.3
dij deæque omnes e.13 l.3
deæ ſidereæ teſtis corona e.20 l.3
deæ nudæ (Dianæ) incaluiſſe fertur End. e.15. l.2
deæ Triuiæ lumina ferte e.32. l.2
hũc Tarpeia deæ fontẽ libauit. i. Veſtæ. e.4 l.4
deæ turritæ rara miniſtra Claudia e. vlt. l.4
deã Nymph. Oenonẽ accub. inter pec. e.32. l.2
è quarũ dearũ nu. vna me conti. i Muſa. e.3.3. l.3
debatarúmque aurea ripa e.5 l.4
non debes inimicæ credere linguæ e.32 l.2
debet tibi multa aſpera meus dolor e.18 l.1
omnis enim debet ſine vanò nuncius eſſe e.6 l.2
debilis Nilus ibat aquis captiuis e.1 l.2
debita munera redde choro Dianæ e.28 l.2
oſcula dicat ſibi debita vento oppoſito e.6 l.1
debita vota occultis manibus tuli e.16 l.1
debita iuſta dare piæ terræ e.7 l.3
debita poma nulli curæ e.20 l.1
nec debita fata moror extremo rogo e.19 l.1
debuit recta animi eſſe via e.5 l.3
decem rates vicit vna ſagitta miſſa e.6 l.4
decem noctes eſt operata iam e.33 l.2
vt decem mala poſſunt corrũpere puellã. e. vlt. l.2
decem annorum caſtra: (ad Troiam) e.12 l.3
vix decem verba coijſſe nobis e.15 l.3
iſta bona decem menſes non peperere e.3 l.2
decem votiuas noctes mihi ſolue e.28 l.2
non operoſa comis, ſed decens furibũda e.9. l.4
decenter impoſitus flos e.2 l.4
decerpens lilia vngui tenero e.20 l.1
decerpta palatia Tauris e.9 l.3
te decet toga picta e.4. l.4
cum bibit, omne decet e.9 l.4
decidit menſa in ſuos pedes e.9 l.4
decidit ab inciſa gula torquis e.11 l.4
quæ mea non decies ſomnia verſat anus e.4 l.2.
huic animi venere Decij e.1 l.4
decimo vere rates Danaûm tedijſſe e.9 l.3
decimo quoque die vix nunc admittor e.17 l.2
nec te decipiat quod ſit ſatis, illa parata e.9. l.1
decipit vnda ipſa vias ſuas e.34 l.2
decius miſſo prælia rupit, equo e.11 l.3
declinat ocellos poſcentes ſomnos e.1. l.2
decolor Indus aqua Eos, vel Eois equis e.3 l.4
ſi decori fuit alicui fama e. vlt. l.4
decorus ero, in quãcunque voles fig. ver. e.2. l.4
ſine decreto viua reduct. domũ Cynthia. e.32. l.2
decreuit Iuppiter inuigilare pœnis tuis e.4 l.4
decreuit in oria ſolui excubias e.4 l.4
vos decuit laſſo ſupponere brachia mẽto e.7 l.3
decurrere vitam talem ſi cuncti vellent e.15 l.2
decus naturæ perdere mercato cultu e.2. l.1
decus multis artibus e.4 l.1
ingenio decus ſtat ſine morte e.2 l.3
decuſſa Cydonia ramo e.13 l.3
dedecorare faciem turpi boue e.22 l.3
dedere empta oſcula ſyluicolis viris e.12 l.3
ſi dederis veſtigia culpæ e.5 l.1
ſi dederis omnia oſcula, pauca dabis e.15 l.3
oſcula cum ded. tua flentibus adijce mat. e. vl. l.4
coæ dederit nec munera veſtis e.5 l.4

dedi oſcula gradibus e. 16 l. 1
quanta dedi munera e. 8 l. 2
dediſſe terga fugæ e. 2 l. 4
quæ te dediſſe (amicæ) ploret pater e. 23 l. 2
hæc me dediſſe tibi matrem putes e. 3. l. 2
ſi dediſſent mihi tantum fata e. 1 l. 2
quos dedit Smaragdos e. 16 l. 2
quas dedit Dardana præda Argiuis e. 19 l. 1.
vt dedit natura, ſic omnis recta figura e. 18 l. 2
dedit natura vitium vnicuique e. 18 l. 2
mi natura dedit leges e. vlt. l 4.
hoc dedit tibi lingua nocens (malum) e. 28 l. 2
dedit fortuna mihi aliquam amare e. 28 l. 2
quis dedit? vnde dedit e. 32 l. 2
dedit colloqoium fretus ab vrbe ſua e. 11 l. 4
auſus ſperare ſpolia, ipſe dedit e. 11 l. 4
neque enim ſceleri dedit hoſtis honorē e. 4. l. 4
dedit mihi nomen ab euentu e. 2. l. 4
dedit vela cruenta Atrides e. 1 l. 4
illa non dedit infenſa mihi e. 8 l. 3
cui dedit habere cognomen coruus e. 11 l. 3
nec vlla femina dedit vincula collo meo? e. 15 l. 3
deducat tellus hiatu cauo e. 1 l. 4
me deducet ab amore tuo nulla ſenectus e. 25 l. 2
deducit brachia molli geſtu e. 22 l. 2
deducitur iam ſeptima lunæ orbita e. 20. l. 2
mea deducta carmina voce legis e. 33 l. 2
dedocta puppi mihi faciat conuicia e. 6 l. 1
quæ deductæ fax omen prætulit e. 3 l. 4
deductæ quibus eſt fallacia lunæ e. 1 l. 5
deduxi tibi ſæpe nouo carmina verſu e. 16 l. 5
ſi tibi deerit lecturo pars oblita e. 3 l 4
defende rapinas Nympharum e. 20 l. 1
def. noctes infamis dominæ non poſſum e. 16. l. 1
melius defendont duo retinacula nauim e. 22. l. 2
quam niſi defendes (patriam) e. 6 l. 4
deferet te circum puellas e. 4 l. 1
vt defeſſa choris Calliopea meis e. 2. l. 1
defeſſis viris (ideo ſitientib.) pādite tecta e. 10. l. 4
quod ſi deficiant vires, audacia laus erit e. 10 l. 2
nec me deficiet nautas rogitare e. 8 l. 1
deficit (ſol.) i. occidit e. 5. l. 3
non deficit mihi furor hic toto anno e. 1 l. 1
deficiunt magico ſub carmine Rhombi e. 28 l. 2
nullo deſit tempore vacuus amor e. 1 l. 1
vt me defixum in ora vacua e. 8 l. 1
deflere grauibus querelis cogor e. 16 l. 1
defleta gemitu Cæſaris oſſa mea e. vlt. l. 4
ne defluat tibi id ex animo vacuo e. 20 l. 1
defluit Niobe à ſipylo lachrymans e. 20. l. 1
non degeneraſſe propinquis e. 1. l. 4
degrauat vnda meum caput e. 7 l. 3
dehinc domiti poſthæc e. 3. l. 2
dei docti poſituta. i. mundi e. 3 l. 3
dei intonſi Pythia regna e. 13 l. 3
dei Vertumni ſigna e. 1 l. 4
deidamia Scyria vidua viro e. 9 l. 2
dejecit mihi amor lumina e. 1 l. 1
ne tua lum. deiectis lachrym. turpia ſint. e. 18. l. 1
dejectos Parnaſſi vertice Gallos e. 31 l. 2
dein qua primum oculos e. 9 l. 3
dein, quemcunque locum e. 9 l. 4
deinde, vbi me cinerem fecerit ardor e. 13 l 2
de. vbi cōſumpto reſtabit munere pauper. e. 16. l. 2
d. vbi perrul. quos dicit fama lab. Herc. e. 24. l. 2
deinde per Ionium e. 21 l. 3
deinde inter matrem e. 31 l. 2
vt quæ deinde meus pudor colat e. 12 l. 5
deiphobum & Polydamanta e. 1 l. 3.
deis fictilibus creuere templa e. 1 l. 4
ſcribam quod non tua deleat ætas e. 5 l. 2
nec te delectent probra Medeæ e. 5 l. 4
deletas Thebas potuit cōponere Phryne e. 6. l. 2
deliciæque meæ Latris e. 7 l. 4
delicias domini carpere Alexin e. vlt. l. 2
delicta multa dominæ queraria e. 4. l. 2
delicijs facte beate meis lectule e. 15 l. 2
delicijs madent fercula e. 4. l. 4
deligere aſtra manu e. 32 l. 2
delon ſtantem vindice Phœbo e. 6 l. 4
delph. qui vex. lytā Ari. vidi curr. tibi ſub e. 26. l. 2
in delphinum curua corpora nautæ e. 17 l. 3
deludet arantes terra prius falſo partu e. 15 l. 2
quem fugis, ah demens? e. 30 l. 2
tunc igitur demens e. 8. l. 1.
non vrbem, demens, lumina noſtra fugit e. 32. l. 2
demens nunc imitare infectos Britānos e. 18 l. 2
quid demens tibi eſt cum tali flumine e. 3 l. 3
tantus erat demens inter vtroſque furor e. 13. l 5
dementia ſomnia terrent timidam e. 8 l. 3
dement. eadē aſpera iuſſit. i. furioſa libido. e. 6. l. 2
hoc ſiquis demere potuit vitium e. 1 l. 2
demiſit vultum ſtygias in vndas e. 18 l. 3
demiſſa es mag. periclo. i. de peric. miſſa. e. 28. l. 2
demiſſa bulla rudi collo e. 1 l. 4
demiſſa ſomno recenti e. 29 l. 2
cum demiſſæ feriæ e. 33 l. 2
demiſſæ cum talia ſacra puellæ e. 8 l. 4
demiſſis comis plangas e. 14 l. 1
demiſſis inſtitor in tunicis e. 2 l. 4
dum demiſſis ſupplex ceruicibus ibam e. 14 l. 2
demiſſis palmis haurire e. 20 l. 1
demiſſo fune pependi per feneſtram e. 7 l. 4
demonſtrant aſtra ſalebras e. 16 l. 3
demophoon potens amicus Propertij e. 22 l. 2
demophoon Phyllida dilexit, & decepit e. 24 l. 2.
demoſthenis arma linguæ ſtudium e. 21 l. 3
ſic dempta tibi ſint iuga dominæ e. 6 l. 3
tum demom ad fœdera veni cum e. 9 l. 4
nunc demum reſipiſcimus e. 24 l. 5
ſe iam denegat illa mihi e. 6 l. 1
nunquam deneget eſſe miſer pro te e. 24 l. 2
deniq; quis noſtro curuū te funere vidit. e. 7 l. 4
deniq; vbi Venerē amplexu emp. promiſ. e. 5 l. 4
bis denos ſalua per annos Penelope e. 9 l. 1
dij tibi dent alios fontes e. 10 l. 4
dentibus notas date per colla e. 3 l. 2
dentibus vngues corrumpas e. 4 l. 2
dentis Libyci nobile opus valuæ e. 31 l. 2
denuntiat illa dies agnis cædem e. 3 l. 4
deo vetante dabat arma natis e. 1 l. 4
deo non comitante nupſi. e. 3 l. 4
cum ſolo deo quæ dea ſola viuere potuit e. 32 l. 2
deo cæruleo ſumpta fuſcina e. 7 l. 3
deo liquido voluit ſubite e. 19 l. 3
deo (Auguſto) vidimus ire lachrymas e. vlt. l. 4
non ſine deo teſte furem ſonuere iuuēci e. 10 l. 4
deo Arcadio pinus amata e. 18 l. 1
deo Lycio vota probante e. 1 l. 3.
deo Thebano concrepuere cymbala e 18 l. 3.

Deo minota

deo minora verba(futuro)iacit Herenl.e.10 l.4
deos vodiſonos adiıe e.21 l.3
deos fratres non erubuit Helena e.14 l.3
deos vltores non habet nox vigilanda e.20 l.2
deos tuos ô Iule felix terra cepit e.1 l.4
ante deos libera ſumpta toga e.1 l.4
deos verſos ad pia vota e.3 l.3
deos deſertos herba occupat e.6 l.2
deos communes non meminiſſe e.11 l.1
deos dixit iniquos aurora (coacta ſurg.)e.18. l.5
deos non habet vnda e.7 l.3
deos eſſe nullos queritur e.6 l.1
nos deos eſſe non putet e.29 l.2
deos magnos deſpicit recta puella e.vlt l.2
at tu ſtulta deos & fingis inania verba. i. credis eum deos putare & fidem ſeruaturũ, e.20 l.3
deos poſcentes iuſta precare e.10 l.3
deos ſanctos non habuiſſe e.28 l.2
deos oblitos parce mouere e.15 l.1
deos noſtros te violaſſe nolim e.7 l.1
qoid deos fatigas de fraude mea, e.20 l.2
deos fecere pretium e.1 l.4
deos prouolue,ſperne fidem e.5 l.4
lætor te deos noſtros ſolum adire e.vlt. l.2
deos veros exp.eſt irrita ling.i.deõ Apol.e.15 l.3
deos loquota fibra tibi commiſſos e.1 l.4
deperditus Io Iuppiter e.30 l.2
deperditus omoes ſenſus e.3 l.1
quæ depinxit manus tabellas obſcœoas, e.6 l.2
deponat gaudia falſa liuor e.8 l.1
depone triſtes iſtos libellos, e.9 l.1
cupere deponere verbis optatis animã e.13 l.1
deportant te eſſeda Tibur e.32 l.2
depoſcit præmia curſu iofecto e.25 l.2
depoſitis armis miles annoſus ſecubat e.25 l.2
deprecor te lecto vno e.vlt. l.2
deprenſo veneno fama tua non dam.eſt,e.32 l.2
deſcendere cælo negat luna e.28 l.2
deſcendis flum.tranquillo tuta cymba, e.4 l.2
deſcendit fabula in gentes miſeras e.5 l.3
qua ſacer abrip.cæco deſcenſus hiatu, e.8 l.4
deſecta ceruix Tolumni e.11 l.4
ne deſere hunc fructum vitæ e.15 l.2
ne deſere meſſes oblatas e.16 l.2
deſere corruptas Baias e.11 l.1
hæc deſerta loca e.18 l.1
deſertæ diſcite non temerè eſſe bonæ e.21 l.2
deſertas alloquar Alcyonas e.17 l.1
deſerta mecum grauiter qoerebar e.3 l.1
deſerta ſaxa ne vacent tuo nomine e.18 l.1
deſertis poma ſub arboribus e.10 l.1
deſertis lucis ceſſant ſacraria, e.13 l.3
deſertis fleuebat æquoribus e.15 l.1
deſertis littoribus Gnoſia iacuit, e.3 l.1
deſertos occupat herba deos e.6 l.2
deſertum Tithonũ non paſſa eſt iac.aur. e.18 l.2
deſertus amaras expleui noctes e.27 l.2
deſeruiſſe focos Volſinios non pœniteт, e.2 l.4
nec deſiderio Tulle mouere meo e.22 l.3
è deſiderio ſit color iſte meo e.3 l.4
nequid deſideret outrix io annis tremul. e.4 l.4
de ſidia longa faciem quærere e.15 l.1
deſidiæ crimen fiogere e.12 l.1
deſiluiſſe fulmina domo ætheria, e.16 l.2
de ſiluiſſe in vada nautas e.17 l.3
deſine iam reuocare periuria e.15 l.1
deſine & Æſchileo comp.verba coth. e.vlt. l.2
deſioe, & ad molles verba reſolue tor. e.34 l.2
deſine quærere quid poſſit, e.5 l.1
deſioe habere laudes meas e.7 l.4
deſine vrgere ſepulcrum lacrymis e.vlt. l.4
deſioit ire in notos Eurus e.15 l.3
nec cito deſiſto,nec temere incipio e.20 l.2
nec deſit iucondis gratia dictis, e.2 l.1
deſit (pro abſit) ordo mihi lancibus e.13 l.2
non vnquam deſit illa meis ocellis, e.26 l.2
deſpicere regna & munera e.14 l.1
deſpicit & magnos recta puella deos e.vlt. l.2
ſi deſpectus potuit mutare calores e.12 l.1
deſponderat hanc dotem hoſti e.19 l.3
deſtinat ire nouas vias e.8 l.1
deſtituere choros Dryades e.20 l.1
noo deſunt pendere corollæ e.16 l.1
nec deſunt eſcula qui tibi iure ferant, e.6 l.2
potius quàm det notas per colla e.3 l.4
det tibi Cæſar vires ad effectum e.9 l.3
det mollia iura e.vlt. l.4
orphea detinniſſe feras & flumina dicũt, e.1 l.3
detinuiſſe lyra Threicia e.2 l.3
detonſis mannis auecta e.8 l.4
quod mihi detractũ eſt,veſt.acc.ad an. e.vlt. l.4
cum detraheret lecto fax caput e.vlt. l.4
vbi detraxit arena Pompeio tres triump. e.11 l.3
detraxit agreſtem figuram ab ore e.33 l.2
quod detraxerat viuo inu. turba red.bon. e.1 l.3
detrectat aratra taurus primo e.3 l.2
detrito fune vincula cadunt e.7 l.3
detriuerat vſus tabellas, e.23 l.3
detulit hoc opus de monte ſororum e.1 l.3
deucalionis aquæ e.32 l.2
& poſt Deucalionis aquas e.32 l.2
deuehor ounc ad tua aſtra.i.ſerm.conuer.e.1 l.4
deuia rura colis e.19 l.2
deoia lumina,caſæ ſummotæ e.10 l.4
deuia terra me tegat e.16 l.3
deuictæ gentes nil in amore valent e.7 l.2
hæc deuictis potior victoria Parthis e.14 l.2
deuota monſtris marinis Aodromede e.28 l.2
deuota in bonam partem e.10 l.4
deuota ara gregibus repertis e.10 l.4
deuoram currere accenſis tædis e.32 l.2
quis deus hanc mundi tẽperet arte domũ, e.5 l.3
deus pacis amor eſt e.5 l.3
iam deus amplexu votum perſoluit e.26 l.2
& deus & durus dies vertitur e.28 l.2
deus quilibet eſſe poteſt voa oocte e.15 l.2
deus vterque durus Liber & Amor e.3 l.1
deus aulæ foſcæ Pluto e.vlt. l.4
deus Tænarius Neptunus e.13 l.1
deus Cæſar arma meditatur e.4 l.3
deos Epidaurius Æſculapius e.1 l.2
ſum deus(inq.Cæſ.)& noſt.ſang.iſta fid. e.6 l.4
fleuit & ipſe deus e.16 l.2
deus ipſe Pythius ſonat carmina, e.31 l.2
ille Deus(amor)polluit cognatos e.34 l.2
cum ceſſat ſibi deus.i.Amor e.12 l.1
ipſe deus me premit ex omni e.20 l.3
dum me deus obruit.i.amor e.12 l.1
deus Oetæus, Hercules e.1 l.3
quib. deus facili aure annuit.i.amor e.1 l.1

hic Deus(amor)& terr.& mar.alta dom.e.26 l.2
deus ille (amor) exorabilis eſt e.30 l.2
qué deus iact.cert.ad oſſa tetig.i.Cup. e.vlt.l.2
quis Deus hoſtis conſtitit in aqua veſtra,e.18 l.3
ſi deus es,tibi turpe tuam ſeruire puellã. e.14 l.3
deus cæruleus, periphraſis Neptuni e.7 l.3
meq; deum clament,& mihi ſacra ferant,e.9 l.3
vertumnus deus dicor ab amne verſo, e.2 l 4
faunus ſum deus aucupio plumoſo e.2 l.4
deus pauper.i.ligneum ſimulachrum, e.2 l.4
ſancte velis dexter ineſſe meo libro e.10 l.4
dextera auis cantet inceptis e.1 l.4
dextra cum quæreretvrbes.i.expugnaret e.18 l.3
non iuut à dextra condita fila colo e.1 l.4
dextra oppoſita propellens ſuauia e.29 l.2
dextræ non morientis ſigna e.3 l.4
dextras iubas collocar e 4 l.4
innixus dextro plena trahens humero, e.20 l.1
dextro Baccho & Apolline nobis e.2 l.3
dianæ Auentinæ vicina e.9 l.4
dianæ choro redde munera e.28 l.2
dianæ ſacra ſuſcipere e.19 l.2
dic mihi non vrit teneros lorica lacertos e.3 l.4
dic mihi de noſtra quæ ſentis vera puella,e.6 l.3
dic mihi quis potuit lectũ ſeruare pudic.e.32 l.2
dic,alias iterum nauiget Illyrias, e.16 l.2
appia dic quæſo quantú te teſte triũp.eg. e.8 l.4
dicam Roma cades e.1 l.4
dicam ego partus maternos e.17 l.3
quicquid ero dicam, Cynthia cauſſa fuit e.11 l.1
dicam illa mea eſt e.8 l.1
tota dicar in vrbe potens e.26 l.2
dicar ſemper tua Imago, e.19 l.1
vtinam dicar rudis poſito amore e.9 l.1
quid meritum dicas cui ſua terra parũ eſt,e.7 l.3
dicat oſcula ſibi debita e 6 l.1
nõ dicat(illa)ſurge de noſtro toro e.16 l.2
quamuis dicar Ida amaſſe Parin e.32 l 2
dicebam tibi venturos amores e.9 l.1
dicebar ſicco vilior eſſe lacu e.14 l.2
dicebas tibi nullam poſſe nocere e.3 l.2
dicere poſſe Cæſaris fortes rates e.vlt. l.2
dicere carmen graue.i. canere e.9 l.1
quem dicere plura iubet e.22 l.2
dicere quos quæque domet.i.diuinare, e.9 l.1
memorare turmas & dicere caſtra, e.10 l.2
dicere quo amore pereas leuat e.9 l.1
dicere ad aues arguras cogor e.18 l.1
quæ ſolet irato dicere turba loco e.16 l.1
quo tuis dicere facta.i.canere e.1 l.4
æqualem dicere nulla habere domo, e.6 l.3
non diceret eſſe caput nequitiæ e.24 l.2
non diceret, ô mare cur e.13 l.2
diceris & macie vultum tenuaſſe, e.3 l.4
diceris illuc effuſa tu Venus ijſſe coma e.13 l.2
nec dicet viator cinis hic.&c. e.11 l.2
dicet damnatas lignea teſta manus e.7 l.4
nec mea dicet.quæ modo dicta mea eſt, e.8 l.2
dicit ſe odiſſe beatos e.26 l.2
dicit ille ſuperb.te fuiſſe domi ſe inuito,e.21 l. 2
dicite vbi eſt puella mea e.8 l.1
quodcúq; mihi de te ad ſurdas dic.aures.e.20 l.2
dicitur Endimion Phœbi cepiſſe ſororé.e.15 l.2
dicitur illi cariſſima Roma per me e.8 l.1
& dicor lecto iam grauis eſſe ſuo e.24 l.2
dicor ab amne verſo Vertumnus e.2 l.4
quæ modò dicta mea eſt e.8 l.2
hinc dicta eſt ara Iouis feretri e.11 l.4
dicta ſua corona hirſuta cingat Ennius, e.1 l. 4
dictat mihi Appol. pauca de ſuo carmi. e.1 l. 4
dictis iucundis nec deſit gratia e.2 l.1
dicunt concita flumina detinuiſſe lyra, e.2 l.3
vbi dicuntur iura terris ſubactis e.4 l.4
has didici certo ſæpe in amore notas, e.1 l.3
didici veſtros dolores reticere, e.10 l.1
didicit miles vulneribus habere merũ, e.11 l.3
hoc didicit vnum opus femina e.9 l.2
diducere complexus non potui e.13 l.1
diducere amãtes inuitos nequeat Iup. e.7 l.2
haud longa die futura anus e.18 l.2
die extremo veniet mollior hora e.28 l 2
die extremo qui legat oſſa e.24 l.2
optima mors quæ die apta parca venit, e.5 l.3
die decimo quoque vix admittor e.17 l.2
die iuſſo non moritura e.6 l. 4
quocunque die ſanum te fata remittẽt e.12 l.3
die æſtiuo mora rubere, e.2 l.4
diebus primis tibi naſc.ſternuit am.om. e.3 l.2
diem longam precare Auguſt. i.vitam, e.11 l.3
diem nubendi petit, quem velit ipſa, e.4 l.4
illam diem augurot eſſe e.1 l.3
diem totum ducere facili amore, e.14 l.1
dié quiſq; conterat in ea arte, qua pote. e.1 l.2
diem vnum impetraſſem e.7 l. 4
dié vnũ ſol.man.nõ pot.& vac.vna no. e.9 l.2
diem hunc mihi fata ſeruent e.10 l.2
dies maturos redire queſta aurora e.18 l. 2
dies multos ſederat mæſta e.15 l.1
ſiue dies ſeu nox venerit e.8 l.2
dies nulla tollet hanc notam e.11 l.3
vt nunquam dies vlla ſolueret e.15 l.2
donec dies iniiciat radios in mea vinã e.6 l.4
vna dies omnes potuit præcur.amant. e.13 l.1
nec dies reditura e.15 l.2
dies feſtus vrbi e.4 l.4
dies illa ſit ante meos obitus e.4 l.3
dies atra funeris eſtremis e.11 l.2
dies craſtina forſitam includet fata e.15 l.2
dies durus vertitur e.28 l.2
ille dies niger funeris e.24 l.2
dies hic tranſeat ſine nube e.10 l.3
dies vna ambos auferet & vna fides e.20 l.2
& tot dies nataſſe e.12 l.3
dies bis ſex iurabo eſſe integer e.6 l.4
noxq; dieſque vltima fuit Pæto e.7 l.3
dies ſit venturus mundi quæ ſubruat arc.e.5 l.3
dies vna belli tantum operis ſuſtulit, e.11 l.3
nequis dies abeat liber amore e.5 l.4
dies tot bona clauſit tã paruo in orbe, e.18 l.3
dies illa mortis mihi honeſta erit e.21 l.3
ſacra dieſque canam e.1 l.4
dies puros Iſidis fac ſimules eſſe e.5 l.4
te differet circum puellas e.4 l.1
differet in pueros iſta trophæa ſuos e.6 l.4
differet hæc numquam promiſſam e.23 l.2
differor æterna inuidia e.16 l.1
differre mandara e.16 l.3
differre coniugium falſa minerua e.9 l.2
difficile onus volutat Siſyphus e.17 l.2
digeſta in ſpeciem pœnis colum.portic.e.31 l.2

digitiſ eburnis lyram pulſare e.1 l.2
digitis quinque leuatur onus e.vlt. l.4
cum digitis noras ſcripta ſilenda e.8 l.3
digito tolitum Beryllon e.7 l.4
caput & digitos & lumina nigra puellæ; e.12 l.2
digitos inter remiſſos pocula cecidere, e.9 l.4
digitum ioſerere non eſt (amicæ) via ang. e.14 l.3
digna iam multis procis femina e.9 l.2
ſim digna metendo e.vlt. l.4
digna præmia ad Lares ferre e.30 l.2
digna res eſt faoote tuo e.6 l.4
digna facies pro qua obiret Achilles e.3 l.2
digna Ioue ſoror e.2 l.2
pro digna gente petendus honos e.22 l.3
digna Ioue, & proxima Ledæ e.13 l.1
dignam ſua nata ſororē vixiſſe increp. e.vlt. l.4
digne Iouis natos qui toeare ſenex e.15 l.3
digniot obliquo funē qui torqueat ocoo e.3 l.4
dignum me carmeo ſcribe e.7 l.4
dignus eras alia coniuge e.12 l.3
non dignus eras alio lumine e.13 l.1
digreſſu Ithaci mota Calypſo e.15 l.1
hæc dij coodid. hæc dij quoq, mœn. ſeru. e.11 l.3
dij melius e.6 l.4
pro dij, perfida e.16 l.3
dij faciant mea oe terra locet oſſa freque. e.9 l.2
dij mihi ſunt teſtes e.1 l.4
dij faciant iſto capta fruare viro e.9 l.2
dij vndiſoni e.21 l.3
dij maris Ægæi. i. venti e.7 l.3
dij tibi deot alios ſontes e.10. l.4
dij Latias iuuere manus e.11 l.4
dijq; deæq; oēs quib. eſt tutela per agros, e.13 l.3
dijs fictilibus creuere hæc templa e.1 l.4
dilapſis equis ouſquā eſt Amphiaraus, e.13 l.1
dilata nocte recurret maior amor e.5 l.4
dilexit paruo ſpatio Minoida Theſeus e.24 l.2
quanuis diligat illa e.25 l.2
nunc & dilige vaten ô Oilide e.1 l.4
dilue vitium ex animo meo, ô Bacche e.17 l.3
diluerentur ſtantia aqua currenti e.5 l.4
diminuo curam e.18 l.2
dira præmia ferre ad Lares e.30 l.1
diras has tibi cecinit mea pagina e.vlt. l.3
diras nioes ſparſit e.13 l.3
dirce & eius fabula e.15 l.3
dircææ Thæbæ e.17 l.3
direptis comis, & ſolutis tunicis e.9 l.4
diripuere verba noti e.7 l.4
diris cecidere ſub armis Thebani duces, e.9 l.2
diruit fores ira Herculis e.10 l.4
tu diruta Troia ſupprime fletum e.1 l.4
diruta regoa ſenis Priami e.28 l.2
diſcat amare vna domo e.24 l.2
diſce quid Exquilias hac nocte fugatit e.8 l.4
diſce timere exemplo meo e.1 l.3
diſce manere domi noctes e.29 l.2
diſce timere euentum formæ tuæ e.vlt. l.3
ego diſcedens flebo e.vlt. l.3
diſcedere ab hac fas mihi non eſt e.4 l.1
diſcedere collo caput hoc citius paterer, e.7 l.2
nunc eſt diſcedere tempus e.5 l.2
diſcedis Roma me iouiro, e.19 l.2
diſcere ſeruitium e.5 l.1
ſic diſceſſura tuo iungor cubili e.vlt. l.4
diſci pondus rotat in orbe e.14 l.2
diſcidium vobis erit amnis proximus, e.54 l.2
diſcidium multis iſta litora dabuor e.11 l.1
diſcite deſertæ ooo temerè eſſe booæ, e.21 l.2
diſcite venturā iā nunc ſentire ſeoect. e.vlt. l.4
& diſco qua parte fluat Araxes e.3 l.4
eoa diſcolor Indus aqua e.3 l.4
diſcordia Idæ & Phœbo Eueni filia e.2 l.1
eū diſcordia Romana ſuos egit ciues, e.vlt. l.1
diſerta verba e.21 l.5
non diſpar nomine e.20 l.1
diſcuſſeris vncum fiaum mento e.1 l.4
diſcuſſit viſa metos e.26 l.2
diſcute ſomnum lympba e.8 l.3
ah diſpereā ſi me iſta diſpendia mooēt e.24 l.2
diſpeream ſi de re aliud quā gloria quær. e.21 l.2
diſperſa oſſa monobus e.21 l.1
nec tibi diſp. miles modo factus amori, e.5 l.4
diſponens corp. meotē non vidit in arte, e.5 l.3
diſponere conor mœoia verſu pio e.1 l.4
quantum diſſidet Hipanis veneto Erid. e.12 l.1
diſſidium, Vide: Diſcidium
diſſiluiſſe io vada, alias. Deſſiluiſſe, e.17 l.3
non diſtat Crœſus ab Iro e.5 l.3
ſi diſtulero hæc mandata e.16 l.3
dites ad Indos meditatur arma e.4 l.3
ditis raptoris equi e.22 l.2
nulla diu femina pondus habet e.35 l.2
ne diu tacere vehs e.10 l.1
dio eſſe noo ſolet quod habet inoidiam, e.25 l.2
diu flemus vterque ea lege e.7 l.2
diu flere ioiectis collo manibus, e.13 l.1
dio flebis amata, heu ſerò e.5 l.2
tibi diua has pono exuuias e.14 l.2
diuæ cedite quas paſtor viderat e.2 l.2
dioæ nonc ante iouencæ redde excub. e.28 l.2
dioerſa aqua remigat turba e.7 l.4
diuerſæque nomen ſortitæ tota puellæ, e.3 l.3
diuerſas feneſtras percurrens e.3 l.1
dioerſos coniungere amantes e.10 l.1
cur hæc tam diues, quid dedit? e.32 l.2
diues vtinam nemo eſſet Romæ e.16 l.2
diues fortuna ſepulcri Mauſolæi e.2 l.2
non ita diues eras e.24 l.2
diui hæc cæleſtia monera cooremount, e.3 l.2
qoæ diuidit herba (amantes) e.12 l.1
diuiſa eſt meo lecto e.12 l.1
quæ dea diuiſit toties tam cop. amantes, e.32 l.2
diuiſos amantes poſſum coniungere e.10 l.1
nec è diuite gemma bibit noſtra ſitis e.5 l.3
diuitiæ quorum meſſis & arbor erant e.13 l.3
diuitias veteres Aſiæ cernere e.6 l.1
diuitijs meis beate lectule e.15 l.2
quis dioitijs aduerſo gaoder amore e.14 l.1
dioitijs madent fercula e.4 l.4
diuitijs magnis neſcit Amor cedere e.14 l.1
quis pro diuitijs ligna retenta velit, e.23 l.3
diuos externos olim non quærebar e.1 l.4
quid diuos raptem in crimine e.11 l.3
diurna texta ſoluens dolò nocturno e.9 l.2
diurna penſa lydo còlo e.10 l.4
diuum ſator facias e.2 l.4
dixerat, & plectro, e.3 l.3
dixerat, & pharetras e.6 l.4
dixerat, & ſicco e.10 l.4

dixere Palilia patres hunc diem e.4 l.4
crudelis Mynijs dixerit Aſcanius e.20 l.1
dixit cortina Sibyllæ rura pianda remo e.1 l.4
dixi, illa parit, libris eſt data palma meis, e.1 l.4
dixi ego cum.i.prædixi e.1 l.4
& dixit, ſiccine lente iaces e.15 l.2
dixit, & aſſiduo lingua ſepulta mero e.9 l.3
dixit & in collo iam mihi nodus erat, e.19 l.2
dixit iniquos deos aurora conſc.currũ, e.18 l.2
nunquam dixit, amo e.8 l.2
dixit, & oppoſita e.19 l.2
dixit equum fallacem ſerpere Caſſandra e.13 l.3
aut dixit, venies hodie e.23 l.3
& dixit ſibi tingendas in amne comas e.4 l.4
dixit, & incerta permiſit e.4 l.4
me doceat liuor mecum habuiſſe meam, e.8 l.3
docet me mea muſa aliam citharam e.10 l.2
docta teſtudine facis carmen e.vlt. l.2
docta (lena) mollire Veneri Hippolytũ. e.5 l.4
docta vincere patriæ ſuæ ſigna e.6 l.4
docta ponere falce comas e.19 l.2
docta ludere par lyræ Aganippeæ e.3 l.2
docta puella fuit canis hic e.11 l.2
docta ſuo malo creder hoc e.18 l.2
docta cuſpide Bacchus erit medius e.30 l.2
docta tibia hic locus, in quo fones e.30 l.2
doctæ gremio legiſſe puellæ e.13 l.2
doctæ puellæ placuiſſe e.7 l.1
tam doctæ tabellæ nobis periere e.23 l.3
ad doctas Athenas proficiſci e.11 l.3
doctas cognoſcere Athenas e.6 l.1
docte Epicure in hortis e.21 l.3
docte Menandre tuos ſales e.21 l.3
docti Calui pagina confeſſa eſt hæc e.vlt l.2
docti Dei poſitura e.3 l.4
à docto auo refulget fama e.20 l.3
docto retia nota mihi. i.verſuto e.32 l.2
hæc non doctus rumore vidi e.13 l.1
docuit me caſtas odiſſe e.1 l.1
docuit me Cynthia quæ cauenda e.10 l.1
dodona verior augur e.21 l.2
dolatus properanti falce e.1 l.4
dolebar illa conſcia letitiæ e.15 l.1
ſed dolebis prima nocte e.5 l.2
& quæcunque dolens puella e.23 l.3
dolere volo aut dolentem audire e.8 l.3
dolentes nullos aſpiciam hodierna luce. e.10 l.3
doleres ſiqua foret æquè formoſa e.8 l.3
dolia virgineis vrnis repleuerit e.1 l.2
dolia ſpument muſto e.17 l.3
dolitura noſtro periclo e.15 l.1
an dol.his(am.vel ini.)virijs neſ.ab.ſuis, e.16 l.2
dolor hic meus tibi multa debet aſpera, e.18 l.1
hic dolor ex omnibus acer amanti e.22 l.2
ſi dolor abſuerit, redibit amor e.5 l.2
ſi mihi præcipuè dolor puluis betroſc. e.vlt. l.1
tantus dolor ſæuit in erepto amore e.8 l.2
me dolor & lachrymæ fecere peritum e.9 l.1
(dolor) ſedat fletum e.16 l.2
alt dolor ibat Hylas ibat Hamadryaſim, e.20 l.1
dolor cruciat lumina veſtra e.25 l.2
dolor eſſe poteſt duris mentibus e.14 l.3
ſi dolorem meum illic fata ſepeliſſent e.18 l.1
dolore noſtro nimium placata e.33 l.2
dolore arguro queri facta e.18 l.3
dolore quanto mea verba referet e.1 l.1
dolore materno tacta Thetis e.7 l.3
dolores omnes humanos ſanat medicina, e.1 l.2
cum dolores Cynaræ traheret Lucinâ e.1 l.4
dolores humanos nunquam miſerata e.16 l.1
in noſtros dolores nimis exſperrec.canis. e.5 l.4
dolori noſtro nulla finis erit conceſſa, e.16 l.1
dolori noſtro ſuccurre Venus e.16 l.2
dolori meo nata cura e.15 l.2
dolori ſeruire, non ingenio e.7 l.3
doli ſolui non valuere Vlyſſi in mare e.7 l.3
dolis aptiſſima tellus e.11 l.3
dolis blandis bora ducitur e.23 l.2
dolis nocturnis trita feneſtrâ e.7 l.4
dolo nocturno ſoluens diurna texta e.9 l.2
doluit Venus ſibi collatam.i.ſuccenſuit e.28 l.2
ante domandus erit à nobis e.vlt. l.2
domat terras & maria (amor) e.26 l.2
quos domet puella iuuenes e.9 l.3
domibus flammam domibuſque ruinâ, e.27 l.2
domina iudice tutus ero, e.13 l.2
a domina mea te tolle e.34 l.2
quid me domina cogis abire mea e.4 l.1
nec dom.vlla meo ponet veſtigia lecto e.9 l.2
cum domina mea prælia dura e.5 l.3
illa non domina ſunt magis alba mea e.3 l.2
domina crudelior ipſa (ianua) e.16 l.3
vt dominæ ſuæ verba ferat commiſſa e.23 l.2
dominæ fallaci me pudet eſſe iocum, e.24 l.2
ne dominæ nouæ ſpeculum præbeat e.7 l.4
dominæ pone veoire pedes cre debat e.15 l.3
dominæ mibi venit epiſtola noſtræ e.15 l.3
nec dominæ feneſtræ pateſiant e.10 l.3
cur dominæ faciẽ quiſquã credat amico, e.34 l.2
dominæ delicta qneratis e.4 l.2
ante fores dominæ condar e.7 l.3
ſic tibi ſint dominæ Lygdame lenta iuga, e.6 l.3
nullo dominæ ſub limine teritur amor, e.25 l.2
dominæ Veneris (columbæ) volucres e.3 l.3
dominæ mentem conuertite noſtræ e.1 l.1
dominæ tardas fores aperire e.10 l.3
dominæ turbare quietem e.3 l.1
bis dominæ virijs differor e.16 l.1
dominæ vertat in auriculas e.16 l.1
per dominæ Iunonis dulcia iura e.5 l.2
dominæ peruincere mores e.17 l.1
pulſabat alij fruſtra, dominãq; vocabãt, e.14 l.2
dominam murare cauebo e.17 l.2
in dominam duram quærimos aliquid, e.7 l.3
hic dominam exẽplo ponat in ante meã. e.5 l.2
romano dominas in honore ſeeures e.9 l.3
domini agricolæ delicias Alexin e.vlt. l.2
dominum Exquilijs ſcribe habitare tuũ e.23 l.2
dominum cruentũ lanit captiua Briſeis, e.9 l.2
te dominom admitto rebus meis e.vlt. l.2
domitis Parthæ telluris alumnis e.3 l.4
domuiſſe poellam velocem potuit e.1 l.1
domo vna diſcat amare e.14 l.2
ex domo hac funera mea ducentur e.1 l.2
mox domo Amythaonia nupta Pero e.3 l.2
domo caſta poſuit viſa turpia e.6 l.2
domo tenui excepta eſt e.21 l.2
domo Eoa Tithonum iacere e.18 l.2
domo tota fulſerit flamma ſecunda e.10 l.3
de domo ſterili non facta rapina mea. e. vlt. l.4

vna domo cana fieret puella e.16 l.2
domo ætherea deſiluiſſe fulmina e.16 l.2
nulla domo æqualem habere e.6 l.3
domo Danaës condita membra e.20 l.2
qui domos tuas fregit e.vlt. l.4
domos memnonias vadere e.6 l.1
vt domos Æſonias iret aurea lana e.11 l.3
domos nigrantes anunarum e.12 l.3
teque tuamque domum e.8 l.2
domum tuam onerare fixa per arma e.9 l.3
domum Thebanã ire ſine amica noluit e.8 l.2
domum ferratam Danaës tranſiliam, e.20 l.2
ad domum mandatam ecce venimus e.29 l.2
ſeque ſuamque domum Iupp. infamat e.11 l.3
domum tenuit Creuſa e.21 l.1
domum reducta viua (Helena) e.32 l.2
quid ſit domum abire excluſum diſces e.5 l.1
domus (Cynthiæ) fortunata e.20 l.3
domus noſtræ pars imitanda eram e.vlt. l. 4
tota domus cepit nunc onus eſſe tuũ. e.vlt. l.4
domus Arabiæ te tremit e.10 l.2
domus iſta Remi e.1 l.4
domus ducta à proauo Conone e.1 l.4
domus Pelopéa infamis ſtupro e.19. l.3
domus humida grata Nymphis e.20 l.1
tu mihi ſola domus e.11 l.1
triſtis erat domus, & triſtes miniſtræ e.6 l.3
domus mundi.i.templum e.5. l.3
domus, pro familia e.18 l.3
domus Iouis elei cælum imitata e.2 l.3
domus ramoſa Syluani e.4 l.4
domus vtraq; fulta ſuis titulis.i.famil. e.vlt. l.4
in dona ſua exercent muſæ manus e.3 l.3
quæque dona vilia nitent ſacra via e.24 l.2
dona maxima feram Perſephonæ e.13 l.2
dona talia non ſunt humani partus e.3 l.2
dona magna figam tua columna e 14 l.2
qualia dona tibi darem Neptune e.16 l.2
dona iubet me ex Tyro ipſa tollere e.16 l.2
hortorum dona probata io manib. meis. e.2 l.4
donabitur auro ſiquis retulerit e.23 l.3
illa donaſſet funere meo caros crines e.17 l.1
donec me docuit e.1 l.1
donec luna patefecit ocellos e.3 l.1
donec dies inijciat radios in mea viua e.6 l.4
donec manus attigit oſſa e.9. l.1
cum donet tibi ſua carmina Phœbus, e.2 l.1
donis amaris quid Eriphyla inuenit aſp. e.16 l.2
ſi donis arceſſitus ſom. ô Bacche venerit, e.15 l.3
dorica caſtra feruere face Hect. viderat, e.8 l.2
dorica caſtra egeſſit rogis Phœbus e.6 l.4
formoſa Doride natæ e.17 l.1
dormiet Venus allarũ noct. i. langueſcet, e.6 l.3
quid tibi prodeſt dormire viduas puellas. e.33 l.2
dormire cũ ſene talem puellam non pud. e.18 l.2
cum qua dormis amica ſimul . e.6 l.2
dormit amicta extremo toro e.21 l.3
doroxantum aurea ripa e.5 l.4
dorſo pegaſeo vectari, e.30 l.2
dos non humilis tibi Roma prodicta e.4 l.4
dos hæc apta officijs tuis e.4 l.4
dotatæ Hippodamiæ Regnum e.8 l.1
dotem hanc deſponderat hoſti e.19 l.3
dotem habitura è noſtro rogo e.7 l.4
à dracone Heſperio mala ferat e.24 l.2
draconis Lanuuini fabula e.8 l.4
dryades puellæ deſtituere choros e.20 l.1
dryades Auſoniæ e.20 l.1
qui duo litora mouiſtis e.26 l.2
quò tam dubiæ ſeruetur ſpiritus horæ, e.13 l.2
dubias ſortes Præneſtis e.32 l.2
cum dubias manus miſcet Mauors e.27 l.2
dubio noto vertitur nubes e.5 l.2
& crepitum dubio ſuſcitet ira pede e.4 l.2
dubius aſcenſu moos e.4 l.4
ne dubita de grauitate mea e.20 l.2
ſic ducam noctem patera & carmine e.6 l.4
ducam laurigera Iulia roſtra manu e.6 l.4
duce lino rexit iter e.14 l.2
à duce Tarpeio mõs eſt cognomẽ adep. e.4 l. 4
ducebant ſacra boues e.1 l.4
cerne ducem modo e.16 l.2
dux ducem ferit omine certo e.11 l 4
ex hac ducentur funera noſtra domo e.1 l.2
duces magni & tyranni ſæpe cecidere e.8 l.2
duces oculi in amore e.15 l 2
duces Thebani cecidere ob regna e.9 l.2
duces captos ſedere e.4 l.3
duci odorato rapta carbaſa lina e.3 l.4
ducis mei caſtra dicere Auguſti e.10 l.1
ducis vaſti palma relata Virdomari e.11 l.4
ducere vela ſalo ægeo e.6 l.1
ducere pocula e.9 l.2
ducere amantem promiſſis e.17 l.2
ducere heroas in arma maous e.1 l.2
ducere ſydera & amnes carminibus e.1 l.1
ducere fletum inuitis luminibus e.15 l.1
quæ gaudia ducere liber ſub veſte e.4 l.1
ducere verba in longam moram e.10 l.1
ducere feras valle Iſmaria e.13 l.2
ducere quodcunque vitæ ſequemr , e.4 l.1
ducere manus rore Iouio, i. natare e.26 l.2
ducere aratra negant boues grandæui, e.25 l.2
ducere flumina, duxit & Euphr. mediũ, e.11 l.3
ducere ferrum non poterit magnes e.5 l.4
ducet timor in ore notam e.5 l.1
me nunquam ducet vxor aut amica e.6 l.2
ſi te via ducet proxima meo buſto e.1 l.2
de ducibus tribus arma recepta e.11 l.4
te ducit toties via Appia e.32 l.2
ducit diem totum amore facili, & trahit mecum quietem e.14 l.1
ducite ſorte pares remorum vices e.21 l.3
ducite nuous ſolitum equi armigeri e.4 l.3
ducitur ille rota Rhombi e.6 l.3
ducitur hora blandis dolis e.13 l.3
fama nec ex æquo ducitur vna iugo e.9 l.3
tibi ducitur gloria Dirce e.15 l.3
ducitur annus tertius e.15 l.3
duc. carmina in nomen Cæſ. alias, dic. e.6 l. 4
à proauo ducta Conone domus e.1 l.4
ductas leges à ſanguine e.vlt. l.4
ducti Pyramidum ad ſidera ſumptus e.2 l.3
ductor Herculeus Acron.i.Rex e.11 l.4
duct. erat per quas ante Iugurtha vias e.6 l.4
dulce caput mater Scribonia e.vlt. l.4
dulces ceraſos e.2 l.4
dulcia regna negat ſine me e.8 l.1
per dulcis iura dominæ Iunonis e.5 l.2
dulcia arma Venus conciter e.20 l.3

dulcia vincla dare collo e.15 l.3
dulcia furta Iouis e.30 l.2
dulcia conuiuia adimant ſomnos e.10 l.3
dulcior ignis erat Paridi, cum e.8. l.3
dulcis vterque color e.25 l.2
dulcis nunc aqua mihi petita lacu e.13 l.2
dulcis fiſtula iubebat potutas oues ire e.4 l.4
dulcis rixa ad lucernas e.8 l.3
dulcis cõuiua viuetet ante ſuos penates e.7. l.3
nec noſtra dulcis in aure ſonat e.12. l.1
volucres nulla dulcius arte canunt e.2 l.1
cum caræ Dulichiæ litora tetigit Vlyſſ. e.l.14 l.2
dulichias ad aras Pallas ſpatiatur e.2 l.2
dulichio ab Iro non diſtat Crœſus e.35 l.3
dum captiua Tati e.4 l.4
dum ſint tibi tædia luxuriæ e.2 l.1
dum licet, vide licet e.5 l.2 & e.15. l.2
dum licet lætemur e.19 l.1
dum tibi dicuntur Thebæ e.7 l.1
dum tibi augetur fama e.13 l.1
dum mihi placata aderit, e.14 l.1
dum me ſopor impulit. i. donec e.3 l.1
dum nos fata ſinunt e.15 l.2
at dum ibam demiſſis ceruicibus e.14 l.2
dum me fata volent perire e.14 l.1
dum pretiũ vitę grata rependit humus, e.vlt. l.4
dum canitur Cæſar vaces Iuppiter e.6 l.4
dum rugis integer annus e.5 l.4
dum vernat ſanguis, vtere e.5 l.4
dumque ſubit capitolia, e.4 l.4
dum his verſat animos amicæ e.5 l.4
dum petit regna dei intonſi e.13. l.3
dum vnicum Danai dũ reſtat barbarus Hector,
Ille Hel. in gremio max. bella gerit e.8 l.3
dum ſaucia equi prot. ora ſibi non cauit. e.1 l.4
dum credita ſigna tuetur concidit e.1 l.4
dumque aries murum pulſabat e.11. l.4
duarum miſerere ſi non vnius e.28 l.2
& duo ſint verſus e.13 l.2
& duo in aduerſum miſit curtus e.11 l.3
duo buſta firmant fidem e.1 l.4
duo funera matris auaræ e.1 l.4
hunc duo ſectati fratres. i. gemini e.20 l.1
duo retinacula melius nauim defendũt. e.12 l.2
duos fid. vna ag. aura: & d. am. vna t. cõp. e.26 l.2
duos amantes diducere nequeat Iupp. e.7 l.2
duplicentur tempora brumæ e.8 l.1
duplici correptum ardore e.3 l.1
duplici fœnore reddet honos, quod derr. e.1 l.3
dura papilla lupæ e.4. l.4
dura puella huic fatum fuit e.1 l.2
fiam non dura puella e.2 l.4
ſi dura vultu negarat e.22 l.2
dura qoies datur inculto tramite e.18 l.1
ſi es dura nega, ſin es non dura venito e.22 l.2
dura multa tuæ leuitatis timebam e.15 l.1
nunc iam dura paras ire e.30 l.2
dura eſt quæ multis fingit amorem e.24 l.2
dura tempora ætatis queri e.7 l.1
dura pila frigus habere manibus e.24 l.2
in dura naue iacere potes e.8 l.1
dura corona non facis capiti meo e.1 l.3
tam dura manu trah. mollia penſa Herc. e.11 l.3
in dura humo caput ponere e.25 l.3
dura catena manus corrumpit e.15 l.1
dura prælia mihi com Domina e.5 l.3
duræ Iaſidos ſæuitiam contudit e.1 l.1
duram in dominam aliquid quæritmus e.7 l.1
durare horam non poſſim his querelis. e.6 l.1
duras niues ſparſit e.30 l.2
duras inter Ephemeridas e.23 l.3
dure poëta veni in ignes tuos e.34 l.2
duri ſenes licet iſta accuſent e.30 l.2
duri Sabini e.32 l.2
durior timor ipſis exequijs e.19 l.1
licet durior ſit ferro & chalybe e.16 l.1
quid tam duris clauſa taces foribus e.19 l.1
duris mentibus dolor eſſe poteſt e.14 l.1.
duris pollicibus lædere (ora) e.5 l.2
duris moribus (puella mihi inſultes e.5 l.2
& duris manibus apta puella fui e.10 l.4
duris cotibus libera Andromede e.3 l.1
duris temporibus Italiæ e.22 l.1
duritiæ tuæ non erit ille memor e.12 l.3
durius infido viro nihil e.6 l.1
ſiquid durius tibi inciderit e.15 l.1
duro nihil amante in terris e.17 l.2
duro fune lædere manus teneras e.7 l.3
duro pancratio pati volnera e.14 l.3
duro lacte lupæ nutritus Romulus e.6 l.2
duro iudice erat inferior e.4 l.1
duro ſeruire Tyranno e.25 l.2
duro ſono pecoris verba perdere e.33 l.2
duro ſidere me viuere e.6 l.1
tam duros amores per te non patieris e.vlt. l.2
duros Sabinos qui quærit e.32 l.2
durum Zethum lacrymis & mollẽ Amp. e.15 l.3
ne tibi ſit durum adire ſaxa e.20 l.1
durus aper Adonin percuſſit e.13 l.2
durus vertitur ipſe dies e.28 l.2
durus vterque deus Amor & Liber e.3 l.1
durus qui lucro potuit mutare puellam. e.20 l.3
dux ducem ferit omine e.11 l.4
dux ipſe vtinã caſa ſtraminea poſſet hab. e.16 l.2
dux aries reduxit oues e.13 l.3
dux vetus (Tolumnius) e.11 l.4
vt dux Ariadna choros Euantes egit e.3 l.2
cum dux erat Argus columba e.26 l.2
duxerit vices inuerſas annus e.15 l.1
ſi tanti duxerit eſſe cineres meos e. vlt. l.4
duxerunt me rurſus intecto amictu e.29 l.2
duxiſti pocula multo luſu. i. bibiſti e.9 l.2
ſij duxiſſet mea verba pond. habere. i. exiſt. e.7 l.3
duxit Euphratem medium e.11 l.3
duxit moram interdum operta tunica e.15 l.2
duxti ſuſpiria raro moto e.3 l.1
Dyndimus e.20 l.3

E.

E Tabula ediſcere mundos pictos e.3 l.4
e lacrymis meis erit facta litura e.3 l.4
nos e noſtra vrbe te fugabimus e.33 l.2
cum e thalamo Menelalaxo ſurgeret. e.15 l.2
cũ e complexu Briſeidos iret Achilles, e.22 l.2
nec bibit e gemma diuite noſtra ſitis, e.5 l.3
e tota Theſſalia bibere toxica e.4 l.1
te e noſtris ſuſtulit carminibus e.11 l.1
hoc e coa veſte volumen erit e.1 l.2
quodcunque e pectore fluxerit e.1 l.4
e duro ſaxo iacere corpus e.7 l.2

e quarum numero me contigit vna dearũ e.3 l.3
opto e deſiderio ſit color iſte meo e.3 l.4
e noſtro pectore nuſquam euolat e.12 l.2
e multis fallacibus vnam ioueoiam e.5 l.2
e foribus clauſis expulit e.3 l.1
e lachrymis tuis hæc acta ſoror ſentiat e. 21 l.1
in ea conterat arte diem e. 1 l.2
ſiue ea cauſſa grauis, ſiue ea cauſſa leuis e. 9 l.2
hæc eadem erat vxor Perſei e.28 l.2
eadem demeotia aſpera iuſſit e. 6 l.2
hæc eadem aote illam fecit Leſbia e.35 l.2
hac eadem via e.6 l.3
ſiccine eam vidiſti flere e.6 l.3
ſed ſecurus eas e.12 l.3
ess inermis armatis e.1 l 4
eas repulſus ſæpe, vt ſæpe roges e. 4 l.2
vnde est annus in quatuor partes e.5 l.3
nequis eat liber amore dies e. 5 l 4
eat ter circum focum orbis laneus e. 6 l.4
nunquam eat pes inimicus e. 6 l.2
eat verſus exactus tenui pumice e.1 l.3
eat inferior. i. diſcedat e.4 l.1
ebibat venena & vndas naufragus e. 24 l.2
ebore vel ære exactæ manus e. 21 l.3
ebria turba(paſtorum)traijcit pedes e.4 l.4
ebria ſigna fugæ nocturnæ caoes e. 3 l.2
ebria iunge voces tuas e.5 l.4
ebria veſtigia trahere e.3 l.5
ebur nuoquam pallet Tibure e.7 l.4
eburna camera inter aurstas trabes e.2 l.3
eburna tibia e.6 l.4
eburnis digitis lyræ carmen percuſſit e. 1 l.2
eburno plectro ſedem monſtrat e.3 l.3
eburno ſigno ſe ornat Iup. Phidiacus e.9 l.3
eburno fulcro lectus e.13 l.2
eburno templo non lætor e.2 l.4
ecce coronatæ portum tetigere carioæ e.24 l.3
ecce coronato pars vecta Phaſelo e.7 l.4
ecce iaces e. 9 l.1
ecce venimus ad msndatam domum e.59 l.2
ecqoando ire tibi liber ſum viſus e. 8 l.2
ecquid te medijs e.11 l.1
ecquid habes muneris e.23 l.2
ecquis locus reſtat e.11 l.1
ex edera tus, Bacche, mihi porrige folia e.1 l.4
ederæ veoiont ſponte ſua melius e.2 l.4
cuius caput ederæ non circumiere e.5 l.2
pelle ede.tum.quæ allig.mihi oſſa corin.e.7 l.4
hæc ederas legit in thyrſos e.3 l.3
ederoſo conditus antro lucus e. 4 l.4
qua lege edicta quondam flemus diu e.7 l.2
ediſcere cogor e tabula pictos mundos e.3 l.4
edit me Vmbria e.1 l.4
edita felicibus pennis e.10 l.3
edonis feſſa choreis e.3 l.1
educti pares ſiloeſtri ex vbere reges e.9 l.3
ſi forte eduximus pios annos.i.exegim. e.9 l.2
non effecerat charas tabellas aurũ fixum.e.23 l.3
effecto bono(smore)magis fruare e. 10 l.1
ad effectum vires det Cæſar e.9 l.3
effectus bonos ſemper promeruere e.23 l.3
ſed non efficies, mecum morieris e.8 l.2
effingere ſigna animoſa e. 9 l.3
effugere ignotas manus non potuit e.21 l.1
ſed non effugies, mecum morieris. e.8 l.2
effugit vmbra rogos e.7 l.4
effultus pluma caput e.7 l.3
effuſa coma(in luctu)iiſſe illuc e.13 l.2
effuſis per tua ſsxa rotis egerit triumphũ e.8 l.4
effuſo largius falerno e.33 l.2
fontis egens erro e.10 l.4
egens amoris fructu ſemper amet e.20 l.3
egerat à ſtabulis iuuencos e. 10 l.4
quantum egerit triumphum e.8 l.4
egeſſit auidis dorica caſtra rogis e.6 l. 4
non eget medicis hic æger e. 4 l.2
egit equos albos Romulus e.1 l.4
cum egit diſcordia ciues e.vlt.l.1
egit opus parum cauti pectoris Prometh.e.5 l 3
egit nonoihil amor, i. adiuuit e.10 l. 1
egit choros Ariadna dux e.3 l.2
celo ego perfidiam e.7 l.4
ſenſi ego cum inſidijs e.7 l.4
vidi ego labentes acies e.2 l.4
nam quid ego adijciam e.2 l.4
idem ego, Vide idem flebo diſcedens e. vlt. l.3
ſcandam ego brachia e.21 l.3
hæc ego noo ferro e.24 l.3
odi ego, quæ e.8 l.3
ita ego præterita e.11 l.3
eſſem ego quod nunc tu, temp. vinc. ego e.25 l.2
ſic ego tam ſancti e. 19 l.2
ſcribam ego e.28 l. 2
hoc ego quo tibi eleuor ingenio e.vl. l.2
nam quid ego heroas e.11 l.3
ſic ego non vllos e.15 l.3
dicam ego maternos e.17 l.3
dixi ego cum e. 1 l.4
Thuſcus ego, & Thuſcis otior e. 1 l.4
ego poſſum ſoluere commiſſas acies e.4 l.4
quant. ego ſum auſonijs crimẽ fact. puel.e.4 l.4
his ego conſtitui e.9 l.4
ego captus eram e. 9 l.4
ille ego ſum e.10 l. 4
ſæpe ego multa e. 15 l.1
anne ego tranſirem e. 7 l.5
nunc ego nocturnis e.16 l.1
hæc ego non doctus rumore e.15 l.1
nunc ego deſertas e.17 l.1
iſte quod eſt ego ſæpe fui e.9 l.2
vidi ego e.13 l.1
quanta ego collegi e.14 l.2
queis ego nunc pereo e.15 l.1
quin ego diminuo corsm e 18 l.2
non ego ſum oatus laudi e 6 l.1
horum ego ſum vates e.17 l.2
cui vati non ego ſum præmia e.4 l.2
runc ego crediderim e.1 l.5
pars ego ſum veſtræ militiæ e.21 l.1
quæ tum ego Neptuoo vota excepi e.26 l.2
hæc ego caſtra ſequar e. 10 l. 2
non ego tum potero e.5 l.1
credam ego e. 18 l.2
non ego complexus potui e.13 l.1
ego non ſum de nihilo blandus amator e.3 l 2
vix ego quoq; die decimo admittor e.17 l.2
frater ego, & tibi ſim filius vnus ego e.18 l.2
credo ego ad paucos e.34 l.2
vidi ego odorati e.5 l.4
vidi ego rugoſo e.5 l.4

non ego ferre poſſum Ionem riualem e.34 l.2
haud ego vates neſcius e.1 l.4
ego legibus vtar e.9 l.4
ego temporis auctor ducam e.6 l.4
his ego non horá poſſum durare querel. e.6 l.5
quin ego mutem tua nomina e.19 l.2
ſic ego differor vitijs dominæ e.16 l.1
magna ego dona tuæ e.14 l.2
tunc ego ſim Inachio e.13 l.2
non ſum ego qui fueram e.12 l.1
non ego nunc vereor, vide vereor
mortem ego non fugiam ſubire e.9 l.2
cur ſim toto corpore nullus ego e.5 l.1
iu te ego rumpam catenas e.20 l.2
poſſum ego diuiſos e.10 l.1
illi catus ego e.8 l.1
non ego ſum formæ e.13 l.2
iamq; ego conabar e.26 l.2
non ego, ſed vapulat vmbra mea e.12 l.2
hic ego Pelides, hic ferus Hector ego e.22 l.2
primus ego e.1 l.3
non ego dicerer caput nequitiæ e.24 l.2
nil ego non patiar; ferre ego formoſam e.24 l.2
ſiue ego Tithonus, ſiue ego Neſtor ero e.25 l.2
his ego tormentis animi ſum verus aruſp. e.8 l.3
egreſſa Argo Pagaſæ naualibus e.20 l.1
eheu certus eras e.24 l.2
eiecta eſt (medea) i. repudiata e.21 l.2
hoc eiecto carior erit alter e.9 l.2
eius qui traijcit e.2 l.4
quod eius vna ſagitta vicit decem rates e.6 l.4
elaira ſoror Phœbes e.2 l.1
elata lumina turbant ſopitos quirites e.9 l.4
elata per ignes coniugis Euadne occidit e.15 l.1
quibus eſt elata capillos e.7 l.4
elææ palma quadrigæ e.9 l.3
elæi Iouis domus cælum imitata e.2 l.3
electra ſaluum Oreſtem aſpexit e.14 l.2
finge glegos fallax opus e.1 l.4
eleuat aſſiduos copia longa viros e.33 l.2
quo tibi nunc eleuor ingenio e.34 l.2
& quas Elis ante pararat opes e.8 l.1
vina eliſa prelis falernis e.6 l.4
hic tibi ad eloquium cioes e.22 l.3
eludet tuas palmas e.1 l.4
eluere (amorem) vaſto mari e.24 l.3
eluſa Calypſo à iuuene Dulichio e.21 l.2
elyſias roſas aura mul. & de elyſio plu. e.7 l.4
emenda ſit mihi mors tali pretio e.16 l.3
emendare animum ſtudijs Platonis e.21 l.3
tu emeritas patrui ſecures antei e.6 l.1
emeritum rogom laudat famæ e.v l.4
emerui generoſos veſtis honores e.v. l.4
empta non muneribus e.10 l.2
empta oſcula blanditijs dare e.13 l.3
empta modo tibi quæuis imperat e.9 l.1
cum empto ampleau Venerem promiſ. e.5 l.4
en agedum dominæ mentem conoertite e.1 l.1
iouis Enceladiq; tumultus e.1 l.2
endymion nudus cepit Dianam e.15 l.2
venit enim tempus quo e.28 l.5
neq; enim Ilia mænas verax e.13 l.3
omnis enim debet ſine vano nunc. eſſe e.6 l.3
te quoque enim non eſſe rudem e.17 l.3
nuper enim me lædit e.32 l.2
at Tat. (neq; enim ſceleri ded. hoſtis ho. e.4 l.4
ſang. tam paruo quis enim ſparg. amant. e.6 l.3
ſemper enim vacuos e.17 l.2
creſcit enim aſſiduè ſpectando e.21 l.3
nec ſi Acmonio enipeo mixtus Neptu. e.13 l.1
enipeo Theſſalico flagrans Salmonis e.19 l.3
ennius hirſuta cingat ſua dicta corona e.1 l.4
enntus pater vnde prius bibit ſitiens e.3 l.3
ſuo enſe ſaucius latus corruit e.8 l.2
enſe reuincit latus niueom e.14 l.2
enſe canes occopat e.4 l.4
per medios enſes Cæſaris ereptus Gal. e.21 l.5
enumerat miles vulnera, paſtor oues e.1 l.2
eoa ſi te iuuat ripa aurea e.5 l.4
eoa domo iacere Tithonum e.18 l.2
eoa diſcolor Indus aqua e.3 l.4
ſiue eois, ſiue heſperijs oſtender e.3 l.2
eois maritis lex felix funeris e.13 l.3
ſi eois pharetris aliquid parcet e.6 l.4
eois pectus variare lapillis e.15 l.1
eoo roſeo collatus color e.24 l.3
eoo gelu aura frigida e.16 l.1
eoos & Heſperios vret e.3 l.2
hoc eodem ferro e.8 l.2
inter eos tu ſermo e.21 l.2
eoſdem oculos: eoſdem capillos e.7 l.4
& inter Ephemeridas duras ponit e.23 l.3
ephyreæ Laidos ædes e.6 l.2
epicure docte in hortis tuis e.21 l.3
epidaurius deus Androgeona reſtituit e.1 l.2
epiſtola dominæ mihi venit e.15 l.3
equæ fœta ſemina legit e.5 l.4
Mæcenas eques Hetruſco de ſang. Reg. e.9 l.3
idem eques aptus frenis, & aratris e.11 l.4
certe equidem e.13 l.3
equi fugacis tela, i. equitis e.4 l.3
nec equi fortis ſonus te ducet ad arma e.3 l.3
equi Bellerophontei humor e.3 l.3
equi dum ſaucia protegit ora e.1 l.4
equi armigeri ducite ſolitum munus e.4 l.3
eqoi ditis e.20 l.3
equi abiegni venter apertus e.1 l.4
cum equis medijs cælo luna ruberet e.10 l.5
equis æmonijs tractus Hector e.8 l.2
equis attaris ſol luxit e.5 l.3
equis honoratis oſſa vehantur e.v. l.4
equis fraternis luna laborat e.34 l.2
equis opes pararat Elis e.8 l.1
equis coronatis triumphat muſa e.1 l.3
equis gyrum pulſat e.14 l.3
ille futurus equis victor e.13 l.3
equis dilapſis nuſquam eſt Amphiaraus e.12 l.3
equis exactis ſe mihi iactat Calamus e.9 l.3
equis verſis increpat arcus ſubdolus e.3 l.4
quos equis ſuis colorat aurora rubra e.12 l.3
equitem Parthorum poſt terga tueri e.10 l.2
equo æmonio campum dare e.10 l.1
equo aurato feriens cataphractus e.12 l.3
equo abiegno pulſæ arces e.1 l.3
equo miſſo prælia rupit Decius e.11 l.3
equo munito ſericus hoſtis e.3 l.4
equo Pollucis pota vnda e.22 l.3
equo curto luſtra nouantur e.1 l.4
equo alter no traijcit pondus e.2 l.4
auſa ab equo oppugnare rates ſagittis e.11 l.3

equos Rom. lauit ſang. ceruix Colum. e.11 l.4
equos triumphantes haſta pura ſequat. e.3 l.4
eqnos teſiſtere ad plauſus(triumphantis) e.4 l.3
equos aurora abiunctos lauit e.18 l.2
equos albos quatuor egit Romulus e.1 l.4
equos nigros ſol agitabit e.15 l.2
equos rotanres ad tua carmina flexit Gal. e.2 l.3
equum fallacem patriæ ſerpere e.12 l.3
in equum euerſum eum fudit e.11 l.4
equum mittere e.9 l.3
vertite equum Danai, male vincitis e.1 l.4
ille equus ille meos e.4 l.4
equus Part. quę millia cur. ſine aqua, i. eq. e.3 l.4
equus ligneus artis Palladiæ e.9 l.3
equus vocalis Adraſti Arion e.9 l.3
equus meus ſuder ad has metas e.1 l.4
equus magnus Caſtoris non ſat iret e.7 l.2
eqnus bellicus ex eo fonte bibebat e.4 l.4
captus eram tecum e.9 l.4
ſolus eram ad portas e.9 l.4
meſſor eram corbis pondere impoſito e.2 l.4
vinctus eram manus poſt tetga e.24 l.3
eram ſtipes acernus e.2 l.4
riſus eram inter conuiuia e.25 l.3
quicquid eram, hoc animi gra. mag. tui e.20 l.2
eram olim gratus e.12 l.1
eram liber e.2 l.2
non eram auſus e.3 l.1
murus erant montes e.4 l.4
erant diuitiæ meſſor & arbot e.13 l.3
ſi eras daturus colla ſocero e.11 l.3
tu mihi certus eras, certus eras eheu e.24 l.2
non eras dignus alio lumine e.13 l.1
eraſas genas barba vincet e.8 l.4
erat vxor Perſei Andromede e.28 l.2
erat hic quondam vnius amoris ſeruus e.13 l.2
hic erat domus humida e.20 l.1
tantus erat demens furor e.13 l.1
hoc erat in ptimis qnod me gaud. iub. e.24 l.2
non erat & e.15 l.3
mane erat & volui e.29 l.2
erat granis luctus e.18 l.2
cnm erat pictus nullo crimine paries e.6 l.2
cum dux erat Argus columba e.26 l.2
erat triſtis domus e.6 l.3
erat dulcior ignis Paridi e.8 l.3
erat ſolis currus auro e.31 l.2
hic erat ſpelunca e.3 l.3
quæcunq; erat in nnmero e.28 l.2
iam erat mihi nodus in collo e.29 l.2
victor erat quamuis e.19 l.3
aduena erat bobus Tiberis e.1 l.4
lncus erat felix e.4 l.4
vnus erat focus e.1 l.4
erat illi ſenatus in prato e.1 l.4
erat inter ones pars rerum e.1 l.4
vbi longè erat ire via e.1 l.4
feſtus erat dies vrbi e.4 l.4
mons erat aſcenſu dubius e.4 l.4
hæc dos erat apta officijs tuis e.4 l.4
altera claſſis erat damnata e.6 l.4
ductns erat per quas ante Iugurtha vias e.6 l.4
vnus erat tribus lectulus e.9 l.4
hoc etiam erat graue e.7 l.4
incola Cacus erat e.10 l.4
quin & erat pats domus e.vlt. l.4
horror erat Acron tuis finibus e.11 l.4
erectis rons fundere gæſa e.11 l.4
ſic erepta mihi pene puella e.34 l.2
in erepto amore dolor tantus e.8 l.2
erepto amictu nuda e.1 l.2
ereptum Gallum per medios enſes e.21 l.1
ergo muneribus quiuis mercatur amic. e.16 l.2
ergo velocem potuit domuiſſe puellam e.1 l.1
ergo qui pactas in fœdera ruperit aras e.20 l.3
ergo muſarum & Sileni imago e.3 l.3
qui te non viderit ergo non cupiet e.32 l.2
ergo ſollicitæ e.7 l.3
ergo tam doctæ e.22 l.3
ergo ego vehar e.21 l.3
erichthonius populus luſit in Thaide e.6 l.2
eridano Veneto diſſidet Hypanis e.12 l.1
ij tibi nos erimus e.14 l.2
erinnes carmina e.3 l.2
erinnyes tragicæ me vexetis e.20 l.2
eriphyla vt gereret auratos lacertos e.13 l.3
eriphyla quid donis amaris inuenit e.16 l.2
non eripit ſuas vires amor e.22 l.2
eripitur nobis e.8 l.2
ſiquid dolitutus eris e.v. l.4
mecum eris, & miſtis oſſibus oſſa teram e.7 l.4
vtilis hoſtis ens Veneris e.1 l.4
per me eris liber e.6 l.3
eris domandus à nobis e.34 l.2
eris rumor citò e.5 l.1
rutus eris e.3 l.3
pars eris imperij e.6 l.1
nunc quoq; eris e.9 l.2
teſtis eris Phœbe e.31 l.2
ſola eris, & ſolos e.19 l.1
eris ſemper amica mihi, & vxot e.6 l.2
non eris ſemper amicus e.13 l.1
nec erit ſomnus amarus e.19 l.2
laus erit audacia e.10 l.2
magni nunc erit oris opus e.10 l.2
qnoties erit auſter nubilus e.16 l.2
hoc erit infectas ſanguine habere man. e.17 l.2
ſiquis erit qui talia canret e.12 l.2
nullus erit in agris corruptor e.19 l.2
amor erit pluris patrio ſanguine e.7 l.2
erit finis e.12 l.1
hæc erit illarum doloris pœna e.13 l.1
hic erit: hic manet e.8 l.1
erit alter carior e.8 l.1
nullus liber erit, ſi quis amare volet e.23 l.2
erit totum volumen è veſte coa e.1 l.2
ſi erit altera talis e.14 l.1
erit ſanguis meus vobis palma e.9 l.2
nullus erit miles de noſtro ſanguine e.7 l.2
qui erit nunquam liber vacuo pectore e.10 l.1
nullane erit finis dolori e.16 l.1
erit pallori hic verſus e.5 l.2
erit ſemper ſomnus in limine e.16 l.2
erit tibi pallor e.5 l.2
& nobis erit aquilo ventus e.5 l.2
longus erit annus vitæ e.15 l.2
erit memor tanti criminis e.4 l.1
& erit tibi hoſtis non tacitis vocibus e.1 l.4
de te erit iam liber alter e.3 l.2
hoſtis ſiquis erit e.4 l.2

vix erit mollis ſanguine e.4 l.2
talis erit fides e.15 l.2
premeodus erit e.5 l.4
ſi erit tibi libitum e.24 l.2
alter erit Vlyſſes e.12 l.3
teſtis erit, vide teſtis
ſiue erit rudis, ſiue peritus e.v.l.2
ſat erit, vide ſat
pœna erit aote meos pedes e 6 l.3
ſat erit mihi cognitus vnus e.29 l.2
erit vobis diſſidium amnis proximus e.24 l.2
voum erit littus ſopitis e.26 l.2
erit hic exitus non inhoneſtus e.26 l.2
prora ſeu puppis erit mihi cubile e 26 l.2
erit tuom crimen e.28 l.2
erit putus Orion, & hædus e.26 l.2
primus erit tibi locus e.28 l.2
hoc ſi orimen erit, crimen amoris erit e.30 l.2
erit medius Bacchus e.30 l.2
tanta famæ iactura erit, quaota meteris e.32 l.2
hoc de me ſat erit, ſi modo matris erit. e.7 l.3
ſat erit placuiſſe e.9 l.3
non erit illa memor e.12 l. 3
quiſquis amator erit e.16 l.3
ſi acceſſitus erit ſomnus e.17 l.3
voum erit auxilium e.21 l.3
atq; erit illa mortis honeſta dies e.21 l.3
calchas erit exemplum graue e. 1 l.4
cum diſcuſſeris vncum, nil erit e.1 l.4
hæc erit è lacrymis e. 3 l.4
erit aunus fertilis e.8 l.4
non ſatis vnus erit potæ e.9 l.4
non erit turpior meo aſſeſſu e.vlt.l.4
quæ erit formula legis noſtræ e.9 l.4
nobile erit fotum e.10 l.4
vos eritis teſtes e.18 l.2
ero immortalis ſi erit altera talis e.14 l.2
ero tutus domina iudice e.13 l.2
magnus ero vates e.10 l.2
ero breue nomen e.1 l.2
nunquam ero cæcus ad formoſas e.22 l.2
quicquid ero dicam Cynthia cauſa fuit e.11 l.1
huius ero viuus, mortuus huius ero e.15 l.2
ſiue ego Neſtor ero e.25 l. 2
fidus ero e.20 l.3
ero leoior hoſtis e.8 l.2
ſolus ero, quoniam oon licet eſſe tuum e 9 l.2
illic quicquid ero ſemper tua dicar imag. e.19 l.1
decorus ero e. 2 l.4
errabant verba mero e. 34 l.2
amens errabat in antris e.1 l.1
errant ad frontem capilli e.1 l.2
errant crines in frontibus e.22 l.2
errantia lumina fallunt veſtes tyriæ e.14 l.3
errat in lacu veſtro ſpiritus ille e.18 l.3
errat qui finem quærit amoris e.15 l.2
errat Cerberus abiecta ſera e.7 l.4
errat aqua Mæandria fallax e.34 l.2
errata fatere e.4 l.1
erro footis egeos Hercules e.10 l.4
error Herculis, i. errans Hercules e.20 l.1
error eſt cognitus natis e.15 l.3
error nouus incidit, i. amor e.13 l.1
errore exacto lætatus Vlyſſes e.14 l.2
errorem blandis tardat imaginibus e.20 l.1
erroris ſui ſic ſtatuit modum Vlyſſes e.12 l.3
nec erubuiſſe focos noſtros vlla labe m. e.v.l.4
nec fratres erubuiſſe deos fertur Heleo. e.14 l.3
eruit vngue genus cornicum e.5 l.4
eruitur latens Lygdamus, alias exultur e.9 l.4
erunt mihi hæc ſpolia, teges, currus e.14 l.2
erunt ipſa ſydera oullis obſcura teneb. e.26 l.2
tibi rurſus erunt cornua e.33 l.2
carmina erunt formæ momeota e.2 l.3
Mecœnatis erunt vera trophæa fides e.9 l.3
erunt ſemper mihi arma cum riualibus e.8 l.3
erunt ſigna dextræ morientis e.3 l.4
erycina conchæ ſalo rubro e.13 l.3
erytheia à tuis ſtabulis e.10 l.4
ſiqua es celebrata libello meo e.2 l 3
an idcirco es facta ſuperba Dea
tu quoniã es mea lux magno dem. per. e.28 l.2
iraſcor, quoniam es lentè moratus heri e.22 l.3
ſemel es periturus amore e.13 l.1
tu es ſermo inter eos e.21 l.2
non es mihi cognita e.11 l.1
non es veritus concredere nobis e l.10 l.1
quæ noſtro es nimium placata dolore e. 33 l.2
quiſquis es, aſſiduas aufuge blanditias e.9 l.1
gloria es nata Romanis puellis e.3 l.2
aut ſi es dura nega, ſim es nõ dura venit. e.22 l.3
iam bibe, formoſa es, nihil es mut. Lyæo e. 33 l.2
ſi Deus es e. 15 l.3
ſi qua es Dea e. 24 l.3
qualiſcumque es e.18 l.1
& noua eſca longinquis piſcibus natat e.7 l.3
eſcas admotas corripit ſerpens e.8 l.4
eſquilias aquoſas e.8 l.4
eſquiliis habitabat Propertius e.23 l.3
eſſe diu non ſolet, quod habet inuidiam e.25 l.2
eſſe volet barbarus, i. erit e.16 l.3
hæc eſſe mea ſciat (oſſa) e.21 l.1
vel Deus eſſe poteſt e.15 l.2
ſolus ero quoniam non licet eſſe tuum e.9 l.2
dicor eſſe grauis lecto tuo e.24 l.2
eſſe dolor poteſt e.14 l.1
qui te eſſe probam non ſinat e.19 l.2
tanti eſſe meos cineres duxerit e.v.l.4
dicebar eſſe lacu ſicco vilior e.14 l.2
ſciat eſſe aliam, quæ velit eſſe mea e.21 l.2
iurabo bis ſex ioteger eſſe dies e.6 l.3
me eſſe iocum fallaci pudet e.24 l.2
eſſe carmina non putat ſuis æquæuis e.3 l.2
vix poteſt eſſe ſemel, vt tibi ſuccedat e.7 l.3
pudet te eſſe inſignem meis verſibus e.24 l.3
nec ſinit eſſe moram ſiquis adire velit e.23 l.2
eſſe cogor grauis meis auribus e.12 l.1
non pudet te eſſe leuem e.24 l.2
ſi cuius nuptæ quid libet eſſe licet e.6 l.2
nec velis eſſe ſæuior e.28 l.2
queritur nullos eſſe relicta deos e.6 l.1
non diceret eſſe caput nequitiæ e.22 l.2
eſſe ſolet duris auribus turpis amor e. 16 l.2
oihil eſſe durius infido viro e.6 l.1
huic bonus eſſe ſolet e. 18 l.2
eſſe mea maluit quam e.8 l.1
ne quis inuitam eſſe ſuam cogeret e.3 l.1
flebit cum mi ſenſerit eſſe fidem e.17 l.2
oon ſinat eſſe locum e.22 l.2
noluit eſſe rudes e.6 l.2

nec,qood minus eſſe velis e.17 l.2
diſcite deſertæ non temere eſſe bonæ e.21 l.2
eſſe virum in tunica ſuſpicor e.6 l 2
Itens obiectum eſſe tumultum capiti e.17 l.2
nos eſſe Deos non putat e.29 l 2
nunquam denegeteſſe miſer pro te e.24 l.2
vt quod non eſſes, eſſe putarer amor e.24 l.3
eſſe ſenem ſic iuuat e.v.l.4
putat eſſe nouerca ſuis nidis e.5 l.4
natalem tuum eſſe matis idibus e.5 l.4
ſatis eſſe vna mora malæ potuit e 4 l.4
dum captiua conſpicer eſſe Tati e.4 l.4
pudet eſſe lupam altricem e.1 l.4
poterat hyberni temporis eſſe moras e.3 l 4
de me eſſe loquaa quibher poterat e.vlt.l.4
non finis eſſe iugum bene conueniens e.v.l.3
eſſe(ſubaud.)quicunq; ſol.in amo.dol. e.20 l 3
intra fortunam qui cupis eſſe tuam e.9 l.3
quid nunc Tarquinij fract. iuuat eſſe ſec.e.11 l.3
iram non fraudes eſſe in amore meo e.6 l.3
te ſocium vitæ,te corporis eſſe licebit e.34 l.2
me ſimilem veſtris moribus eſſe putas e. 29 l.2
ſiquis verior eſſe poteſt e. 29 l.2
recta eſſe debuit via animi e.5 l 3
eſſe ſine vano debet nuncius e.5 l.3
ſi præſentes eſſe preces viderit vacat e.30 l.2
Alum eſſe diē poſt cineres augurot,i.fore e.1 l.3
timor haud eſſe poteſt,vltra quam rogus e.5 l.3
tu timor eſſe potes audaci e.7 l.3
ad latus eſſe ſoræ e.14 l.3
eſſe in partes e.9 l.3
credidit eſſe ſacrum e.2 l.4
eſſe velim ſemper pallidus in iratam e.8 l.3
quis neget me eſſe virum ſumpta toga e.2 l.4
ſi potes eſſe meus e.2 l.4
cœpit eſſe dies primus e.4 l.4
fac ſimules eſſe puros Iſidis dies e.5 l.4
quos putet eſſe datos liribus alternis e.5 l.4
eſſe tuo Phœbo fertilis Bacche ſoles e.6 l.4
auſas eſſe ſcelus magnum e.7 l.4
nec iudicis eſſe meto melior e.vlt.l.4
eſſe tuum onus cœpit tota domns e.v.l.4
& tanti eſſe meos cineres duxerit e.vlt.l.4
nil prius eſſe fide in meis libris e.1 l.4
eſſeda Britanna iugis cælatis e.1 l.4
eſſeda te deportant Tibur e.31 l.2
eſſedorum periphraſis picto curru Brita. e.3.l.4
eſſem ego, quod nunc tu e.25 l.2
eſſem militiæ tuæ ſarcina fida e.3 l.4
nunq. eſſent vænales ad munus amicæ e.16 l.2
vt quod non eſſes,eſſe putarer amor e.24 l.3
eſſes mihi carior, ſi e.14 l.3
eſſes Ionij facta puella maris e. 26 l.2
quid ſi non eſſet ferrum crudele e.15 l.2
eſſet facilis tibi copia e.9 l 1
vtinam nemo eſſet diues Romæ e.16 l.2
vt Pelioo eſſet iter cæli e.1 l.2
ventorum eſt quodcunq; paras e.7 l.3
eſt fuſcina ſumpta Deo e.7 l.3
eſt tibi mater in ore e.7 l.3
quid tibi eſt cum tali flumine e.3 l.3
non eſt ingenij cymba grauanda tui e.3 l.3
eſt ſecuta virum ignotum e.34 l.2
meas(quod nil eſt)æmulor vmbras e.34 l.2
ſed de me minus eſt e.32 l.2
nox eſt conſumpta luſu e.12 l.2
eſt Dea inuidioſa e.28 l.2
per magnum eſt ſalua puella Iouem e.28 l.2
vobiſcum eſt Iope e.28 l.2
aut cuiquam eſt fortuna perennis e.28 l.2
nulla eſt fuga e.30 l.2
ille Deus eſt exorabilis e.30 l.2
hic locus eſt in quo e.30 l.2
vt Semele eſt cōbuſt. vt eſt deperdir.Iō e.30 l.2
eſt viua reducta domum e.32 l.2
an tibi non ſatis eſt Ægyptus e.33 l.2
noctes eſt operata deo e.33 l.2
longa Roma petita via eſt e.33 l.2
certe eſt inuidioſa minus e.32 l.2
eſt inter lucos Teia e.9 l.4
quoniam eſt auſa rogare e.7 l.4
res eſt Calliope digna e.6 l.4
eſt Phœbi fugiens Atham.ad lit. portus e.6 l.4
ſatis eſt poſſe e.2 l.4
mons eſt cognomen adeptus e.4 l.4
mihi eſt iacta anchora e.14 l.3
aſpicienda via eſt cæli e.1 l.4
gloria eſt Lyſippo e.9 l.3
falſa eſt iſta tuæ fiducia formæ e. 24 l.3
eſt tibi forma potens e.20 l.3
ſiqua eſt locuta de facie mea e.7 l.4
à te eſt,quod ſer. in part.ipſe fuiſſe meas e.9 l.3
rert. haud multò minus eſt cū duc. an. e.14 l.3
eſt mala,ſed cunctis iſta terenda via eſt e.17 l.3
lubrica tota eſt via e.4 l.4
ſi fas eſt e.12 l.3
nulla eſt poſcēdi,nulla eſt reuerent.dan. e.13 l.3
color eſt toties collatus eoo e.24 l.3
hei mihi quod noſt. eſt paruus in ore ſon.e.1 l.4
eſt etiam aurigæ ſpecies e.2 l.4
libris eſt data palma meis e.1 l.4
vox eſt mihi grata e.3 l.4
viſa eſt incumbere fulcro e.7 l.4
quibus eſt elata capillos e.7 l.4
cui nomen eſt ab vſu e.7 l.4
nam ſedes eſt partita e.7 l.4
nec mea mut. eſt ætas, ſine crim. to. eſt e.v. l.4
hæc eſt merces triumphi e.vl.l.4
quod mihi eſt detractum e.v.l.4
cauſſa eſt perorata e.v.l.4
facta via eſt e.13 l.3
eſt neq; odoratæ e.14 l.3
vna tantum eſt cauſſa e.34 l.2
vox eſt mihi grata e.3 l.4
nihil eſt durius amante e.17 l.2
eſt eluſa Calypſo e.21 l.2
hæc eſt Cæſaris gloria e.16 l.2
paſſa iacere domo eſt e.18 l.2
vna puella eſt parum e.22 l.2
vt fama eſt his vitijs Ventū eſt ad prælia e. 6 l.2
hoc eſt mihi ius e.20 l.2
Græcia eſt tracta ſalo e.7 l.3
at vos deductæ quibus eſt fallacia Lunæ e.1 l.1
eſt viſus cinis Neſtoris e.13 l.2
eſt;pro,licet vbi non eſt tangere capur e.10 l.2
eſt futura,vide futura
eſt pro adeſt,vel accidit e.22 l.2
turpia eſt perpeſſus vincla vates Melāpus e.3 l.2
hæc eſt in amore rota e.8 l.2
eſt ſemita facto ſolo e.3 l.3

Digitized by Google

ipſa eſt notior Helena e.v.l.2
nunc eſt ira recens: nunc eſt diſced. tẽpos e.5 l.2
eſt queſta redire dies e.18 l.2
eiecta eſt e.21 l.2
ſi pudor eſt e.4 l.1
gloria tua eſt magna e.11 l.2
eſt quid. quod vos quærere cogat amor e.33 l.2
eſt quiddam in nobis maius ſido e.10 l.1
eſt tibi ardor proximus Hylæ e.20 l.1
iam terra tua eſt e.6 l.4
eſt paſſa iacere domo e.18 l.2
tuta ſat eſt e.6 l.3
iſte quod eſt, ego ſæpe fui e.9 l.2
non minor eſt amor in Auſonijs nymp. e.20 l.1
eſt pœnæ ſeruo teſte rumpere ſidem e.6 l.3
ſi patiare leue eſt e.3 l.2
hoc eſt verum e.5 l.2
nec tamen eſt quiſquam, qui e.16 l.3
& Thebæ ſteterunt e.8 l.2
& ſi ſæcla forent e.23 l.2
& vitæ & morti gloria e.1 l.2
& tu materno e.7 l.3
& merito, initio Elegiæ e.17 l.1
ſola eris, & ſolos ſpectabis montes e.19 l.2
& ſi forte aliqua e.14 l.2
& dicor grauis e.24 l.2
& ferro dorior, & chalybe e.16 l.1
& ferrum & ignes patiemur e.1 l.1
& ſit in, & duo ſint e.13 l.2
& tamen emerui e.v. l.4
æqua & inigna ferunt e.3 l.2
traijcit & fati litora amor, i. etiam e.19 l.1
& quiſquis ſido e.12 l.3
hunc ſup. & Zethes, hunc ſop. & Calais e.20 l.1
color, & decus, & quæ e.4 l.1
& tremulus, & timor, & quæcunq. e.5 l.1
& modo, & modo e.11 l.1 e.14 l.1 e.3 l.1
& turpis de te iam libet alter erit e.3 l.2
vret & eoos, vret & heſperios e.3 l.2
ſemper & vxor eris e.6 l.2
& tu me lachrymas fundere amice vet. e.8 l.2
nunc etiam felix inter & arma pudor e.9 l.2
vitæ longus & annus erit e.15 l.2
& me damnes e.20 l.2
tu prius & fluctus poteris ſiccare mari. e.32 l.2
fallit portus & ipſe fidem e.7 l.3
te ſolam & lignis funeris vſtus amem e.15 l.3
& ſtatuit feſſos feſſus & ipſe boues e.10 l.4
idem eques & fræ. idem fuit aptus aratr. e.11 l.4
& ſidera & amnes ducere e.1 l.1
forſitan & de me verba fuere mala e.9 l.2
& contra magnum potes attollere ſolem e.13 l.1
& terram rumor tranſilit, & maria e.18 l.2
& modo pauonis, & manibus e.24 l.2
& cupit iratum talos me poſcere ebur. e.24 l.2
& ſilices & quercus illis cedunt e.9 l.1
fleuit & ipſe deus e.16 l.2
& tibi non vnquam afferat labores e.6 l.1
& vos qui ſero lapſum e.1 l.1
fors & in hora e.9 l.2
& iam præteritis e.20 l.1
& tu Spartanæ referas laud. Hermionæ e.4 l.1
& tellus hoc ita iuſta ſinat e.19 l.1
in te & cate. rump. tranſiliamq. domũ e.20 l.2
& leporem venaberis: & auem, & e.17 l.3
& Veij veteres, & vos tum regna fuiſt. e.11 l.4
& quas Euphr. & quas mihi miſit Oron. e.20 l.2
& ſatis vna mors malæ puellæ e.4 l.4
& non vlla meo clamat in ore fides e.18 l.1
& Deus & dorus vertitur ipſe dies e.28 l.2
poſſum, & poſſum, & poſſum, e.10 l.1
& nobis aquilo ventus erit e.3 l.2
& in nullo quæris amore moram e.13 l.1
& primo lapſus adire grado e.13 l.1
ioue digna, & proxima Ledæ e.13 l.1
& Ledæ partu, gratior vna tribus e.13 l.1
& blandior heroinis e.13 l.1
tu ſapiens, & tu Menelae fuiſti e.3 l.2
& te vellicet e.5 l.2
verba, & componere fraudes e.9 l.2
& vos vada lenta paludes e.v. l.4
in magnis & voluiſſe ſat eſt e.10 l.2
hic erit & patrio ſanguine pluris amor e.7 l.2
hunc nullum cæli tempus & aura nocet e.4 l.2
me licet & Thamyræ fata ſequantur e.12 l.2
qui dare mul. pot. mul. & am pot. i. etiã e.26 l.2
deſp. & mag. recta puella Deos, i. etiam e.v. l.2
& maris, & terræ cæca pericla viæ e.27 l.2
& Triuiæ lumina ferre Deæ e.32 l.2
hoc & hamadryadum, & pater ipſe cho. e.32 l.2
impune & Leſbia fecit e.32 l.2
deſine & Æſchileo, deſine & ad molles e.v. l.4
& tu Troia e.1 l.3
& totum ſum pulſo in annom e.16 l.3
& ſimulare virum, pretium facit e.5 l.4
& bene habet e.v. l.4
& memori laudabar in illis e.2 l.4
eſt aurigæ ſpecies, & eius qui e.2 l.4
& cum, & poteſt e.32 l.2
vnde Ennius ante bibit & cecinit e.2 l.3
& quot. Pæti, & audaci tu tim. eſſe potes e.7 l.3
& miſero ſteterat vigeſimus e.18 l.3
Romanæ turres, & vos valeatis amici e.21 l.3
& tu ſinge elegos e.1 l.4
andromedeq; & Hypermneſtra e.7 l.4
& nimium remis audent e.6 l.4
& iam venimus ad domum e.29 l.2
quicunq; & venti, & qui, & e.26 l.2
iam licet & ſtygia ſedeat e.27 l.2
frangitur & Iuno ſiqua puella perit e.28 l.2
qualis &, vide qualis
&, quod, & qu. & Phœ. & Pria. & quęc. e.28 l.2
quippe & collinas e.5 l.4
i nunc, & noctes diſce manere domi e.29 l.2
ibat &, vide ibat
mane erat, & volui e.29 l.2
& non ioſſati ſomnia Callimachi e.34 l.2
& tamen, vide tamen
nobis & Baccho & Apolline dextro e.2 l.3
& mater non iuſta piæ e.7 l.3
moribus & cælum patuit e.v. l.4
& femina, & trita femina e.11 l.3
crimen & illa fuit e.19 l.3
qua rudis, & qua, & qua, e.22 l.3
& ſpeculo rugas increpitante tibi e.v. l.3
& maris & terræ e.1 l.4
nox media & dom. mihi venit Epi. noſt. e.16 l.3
diceris & macie e.3 l.4
piſces prædabor. & ibo inſtitor e.2 l.4
hæc cura & cineri ſpirat inu. meo, i. etiã e.v l.4

frangit

frangit & at. vires in milite cau. pro vel e.6 l.4
nanus,& ipſe ſuos breuiter concr.in art. e.9 l.4
vouerat,& ſpolium corruit ille Ioui e.11 l.4
& iam quarta canit e.4 l.4
& caua ſuſcepto flumine palma ſareſt e.10 l.4
huic etenim uomen meruit mea gloria e.7 l.2
hæc quoq;, hæc quoq,, hæc etiam e.v.l.2
caucaſeas etiam ſi pateremur aues e.25 l.2
hic etiam peritur qui te reliquit e.9 l.2
illa etiam duris mentibus dolor e.14 l.1
nondum etiam ſenſus deperditus omues e.3 l.1
nondum etiam Aſcræos e. 10 l.2
etiam ſubau.exp. in primo ſtul.cau.pot. e.21 l.2
redde etiam excubias e.28 l.2
at tu etiam iuuenem me odiſti e.18 l.2
nunc etiam inſectos e.18 l.2
ille etiam abrepta deſertus coniu. Achil. e.8 l.1
ille etiam Hylæi e.1 l.1
ſic etiam nobis e.22 l.2
Ioo etiam vagata eſt e.28 l.2
nec dum etiam palles e.9 l.1
tunc etiam felix pudor e.9 l.2
hoc etiam graue erat e.7 l.4
hæc etiam clauſas pudicas arma expugn. e.13 l.3
pars etiam viſa parare vincla e.29 l.2
eſt etiam aurigæ ſpecies e.2 l.4
atq; etiam, vt Phrygio fal. Mæand. cã. er. e.34 l.2
etruſca puluis mihi dolor e.v.l.2
etruſcæ gentis antiquæ ſocos e.1 l.2
etruſcis aggeribos, e.21 l.1
etruſco de ſaoguine regum Mæcenas e.9 l.3
& ſi Cumææ ſæcula varis aget e.2 l.2
etſi me inuito e.19 l.2
euadere caſum conſortem e.21 l.1
euadne fida e.13 l.3
euadne elata per ignes couiugis e.15 l.1
euandri boues profugæ e.1 l.4
euantes choros egit dux Ariadna e.3 l.2
euboico litore mille rates e.26 l.2
euboicos ſinos reſpice Troia e.1 l.4
eueni filia(Marpeſſa)a quibus amata e.2 l.1
euehat me æſtus regionibus Italiæ e.7 l.3
eueniat hoſtibus leota puella meis e.8 l.3
ab euentu nomen habet Vertumnus e.2 l.4
euentom formæ diſce timere tuæ e.v.l.3
ab euerſo rogo traxit fax lumina e.3 l.4
euerſos focos gentis etruſcæ e.1 l.2
in euerſum equum eum fudit e.11 l.4
euictos rogos effugit vmbra e.7 l.4
qui nolim euiolaſſe uoſtros Deos e.7 l.1
credis eum poſſe meminiſſe e.20 l.3
nam benè eum noſtis e.19 l.2
eumenidom turba ſeuera e.v.l.4
euntem ſe ſtipat gregibos cuſtodum e.8 l.3
euntis oculos inclinauit, alias euotes e.7 l.4
euolat de noſtro pectore nuſqo. (amor) e.12 l.2
ire per euphratem ad tua buſta licet e.6 l.4
negat euphrat. equi. poſt ter. tueri Parth. e.10 l.2
quas euphrates & Orontes miſit e.23 l.2
euphrates Babylona irrigat e.11 l.3
Tigris & Eophrates ſob tua iura flueut e.3 l.3
europæ atq; Aſiæ belli cauſſa puella e.3 l.2
europæ apud inferos e.28 l.2
eurotæ areuis Caſtor & Pollux e.14 l.3
qui eurus captet flamine e.5 l.3
eurus in uotos aduerſos ire deſinit e.15 l.3
eurus ſæuus licet vrgeat e.26 l.1
eurypili Coæ textura Mineruæ e.5 l.4
eurytiou ceutaure vino periſti e.33 l.2
ex edera tua mibi porrige folia e.1 l.4
hoc ouus ex humeris,i. pharetra e.6 l.4
bellicus ex illo fonte bibebat equus e.4 l.4
ex æqoo iugo vna fama non ducitur e.9 l.3
ex animo meo diloe vitium e.17 l.3
ex oculis gutta cader e.1 l.4
ex ooſtro rogo dotem habitura e.7 l.4
ex ima humo Sibila torquer e.8 l.4
ex bomeris auſus ſpolia ſperare e.11 l.4
eductos ex vbere ſylueſtri reges e.9 l.3
quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi e.7 l.3
ex vna ſæpe bibemus aqua e.26 l.2
ex ipſa Tyro tollere dona iubet e.16 l.2
ex arbore ſpeculans e.3 l.3
ſurge anima ex humili carmine e.10 l.2
lecta exſectis anguibus oſſa e.6 l.3
ex omni me premit,i. parte e.21 l.3
ex hac domo funera noſtra ducentur e.1 l.2
ex illo j. tempore e.29 l.2
ex humero pharetra iacet e.12 l.2
ex Helena non probat Iliada,i. ob Heleu. e.1 l.2
vnus ex omnibus hic dolor acer e.22 l.2
ex oculis illius multa cadebat aqua e.6 l.3
ex ordioe,ex vacat. e.17 l.3
nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit e.12 l.2
ex illa quod querar inueniam e.4 l.1
ue ex animo vacuo id defluat e.20 l.1
exacta bora multis trieotibus e.10 l.3
exactæ ebore aut ære manus e.19 l.3
exactis ſideribus languidus e.3 l.1
calamis ſe iactat exactis equis e.7 l.3
exacto errore lætatus Vlyſſes e.14 l.2
exactus tenui pumice verſus eat e.1 l.3
exæquat Libones turba e.v.l.4
exagitet noſtros manes e.8 l.2
in tanto examine ſtuprorum e.32 l.2
exanimem cõplectens Briſeis Achillẽ. e.9 l.2
excantare puellas(verſibus) e.3 l.3
quæ excepi tibi(vota) e.26 l.2
hac tamen excepta perfidia e.15 l.1
excepta Creuſa tenui domo e.21 l.2
an exciderant tibi furta,i. oblitus eras e.7 l.4
vt excidereot tibi oculi ſuppoſitis maui. e.15 l.1
exciderunt tot mea vota Ioui ſurdo e.24 l.3
non excidet nomen ab æuo e.2 l.3
excidit vmbra inter complexus e.7 l.4
excidit inter manus vrna e.4 l.4
excidit miſer primo æuo e.7 l.3
excipere lepores(venando) e.19 l.5
excipieos (poma) ſuppoſita manu e.32 l.2
excipit illas Taberna prima e.9 l.4
excludit quoniam ſors mea(me) e.25 l.2
eaclusis comes Venus e.ſ6 l.3
excluſis ſigna iacere ſaces e.16 l.1
excluſum quid ſit abire domum e.5 l.1
excubat acer cuſtos(amor) e.30 l.2
nec mille excobiæ e.1 l.4
Romulus excubias decreuit in otia ſolui e.4 l.4
redde excubias dioæ e.28 l.2
excubijs longis triſtior e.16 l.1
excultas opes abſtulit pertica e.1 l.4

Digitized by Google

excuſſis lumbis agitat veſtigia e.16 l.2
excutit arma pudor e.6 l.4
cur non exeat ſuos fines æquor e.5 l.1
oou exemit vis Achillem(ioorti) e.18 l.3
cur exempla petam Graium e.6 l.1
cogor & exemplis te ſuperare tuis e 9 l.3
exemplo iunctæ tibi ſint in amore colū. e.15 l.2
exemplo diſce timere meo e.11 l.3
exemplo dominam ponat in ante meam e.3 l.2
ſcribat vt exemplo cætera turba meo e.1 l.4
exemplum graue erit Calchas e.1 l.4
exequiæ fuerant rari capilli e 5 l.4
exequiæ plebeiæ parui funeris e.13 l.2
exequias dare e.5 l.4
venit in exequias tota caterua meas e.v.l.4
exequijs ipſis durior timor e.19 l.1
cum mihi ab exequijs ſomnus pend.am. e.7 l.4
maius ab exequijs nomen io ora venit e.1 l.3
exercent teneras iu ſua dona manus e.3 l.3
in me exercet Venus noctes amaras e.1 l.1
oon infames exercet corpore laudes e.14 l.3
exhauſtæ Venere opes e.13 l.3
exhauſto iam flumine vicerat æſtum e.10 l.4
exhibuit viuos focos carbaſus e. v. l.4
exiget illa multarum vices e.13 l.1
æſtiuos exigis ignes ſpatioſius e.20 l.3
quantus in exiguo tempore fugit amor e.12 l.1
& breue in exiguo marmore oomen ero e.1 l.2
ſub exiguo flumine tuta ratis noſtra e.9 l.3
exiguo ſermone fores nunc Ilion e.1 l.3
& ſit iu exiguo laurus ſuperaddita buſto e.13 l.2
exiguo è pectore quodcunq; riui fluxerit e.1 l.4
exiguum iter flectit acanthus Myos e 9 l.3
exiles tenuatus in artus e. 22 l.2
eximij Herculis ne ſit inulta ſitis e.10 l 4
cur nunquam exit æquor ſuos fines e.5 l.3
exitio meo nata theatra e. 21 l.2
exitium nato matre parauit ſuo e. 22 l.3
exitus hic vitæ ſupereſt mihi e.5 l.3
exitus hic oon inhoneſtus,i.mors e. 26 l.2
exorabat opus verbis,alias exornabat e.5 l.4
exorabilis Deus eſt(amor) e.30 l.2
exoranda tria colla canis e.18 l.3
non exorato ſtant adamante viæ e.v.l.4
qua venit exoriens qua deſi. (ſol vel luna)e.5 l.3
illum expectando facta remanſit anus e.9 l.2
me legat expectans ſola puella virum e.3 l.3
te totas expectat in horas e.29 l.2
ibat & expenſo planta morata gradu e.4 l.2
experiar ſomnum, de re mihi ſom.quær. e.4 l.4
quos vtinam experiare in nobis labores e.24 l.2
experiere meas manus ſciſſa veſte e.15 l.2
experiere tigna caua,& pictos metus e.6 l.4
& canis in noſtros nimis experrecta dol.e.5 l.4
experta eſt veros irrita lingua deos e.13 l.3
experta mater durum Zethum e.15 l 3
experta in primo ſtulta cauere poteſt e.21 l.2
ſæpe eſt experta puella officium e.22 l.2
expertæ bello dare lirea proræ e.4 l.3
expertæ metuens iurgia ſæuioræ e.3 l.1
nec expertos adire lacus e.20 l.1
expirare animam putrem in tegetes e.5 l.4
expletis lacunis ſtatuit monumenta Cur.e.11 l.3
expleui noctes amaras,i.exegi e.17 l.2
noo explicat hoc aotrum Iouis Libyci e.1 l.4
hæc expugnant arma pudicas e.13 l.3
expulit è clauſis foribus e.3 l.1
exquilias quid fugarit e.8 l.4
exquilijs ſcribe habitare tuum dominū e.23 l.3
exta litabat ouis ad calamos e.1 l.4
ſi oemo extat qui vicerit alitis arma e.30 l.2
externæ puellæ quem locum tegere e. 9 l.4
exteruis totis auecta Hippodamia e.2 l.1
exteroo in orbe quærere fugam e.16 l.2
exteroo tincta nitore caput e.18 l.2
ecquis iu externo reſtat amore locus e.11 l.1
ab externo viro ſunt tuta omnia e.19 l.2
externo in amore longas moras e.3 l.1
externo amore patriam mutauit Tyod. e.32 l.2
exteroos diuos olim noo quærebant e.1 l.4
externos crines componere,i.emptos e.15 l.1
quæ tegat extincti funeris vmbra locum e.13 l.2
extincto foco iacet laurus e.28 l.2
extinctos ignes Pallados e.4 l.4
extinctum Androgeona reſtituit e.1 l.2
ſi extiterit concordia bello tanto e.6 l.3
vix extollens palmas gurgite e. 26 l.2
mortis ab extrema condicione vacat e.1 l.3
ille ſub extrema pendens ſecluditur ala e.10 l.1
extrema pars hæc furoris mei e.4 l.1
extrema ætas canat tumultus e.10 l 2
extrema merces feminei triumphi e.v.l.4
ad extremæ viæ murmur humata e.7 l.4
animam extremæ reddere nequitiæ e.6 l.1
ad extremas tenebras manſurus e.20 l.2
ad extremas ſtat femina metas e.14 l.3
ferte per extremas gentes e.1 l.1
extremi funeris atra dies e.11 l.2
extremis querelis flens dedit hæc mand. e.7 l.3
ſiqua extremis tellus ſe ſubſtrahit oris e.10 l. 2
ab extremis fontibus aura refert nomen e.20 l.1
ecquis io extremo reſtat amore locus e.11 l.1
extremo die legere oſſa e.24 l.2
extremo puluere nomen clamaſſet meū e.17 l.1
extremo in orbe fugam quærere ali.ext. e.16 l.2
extremo die veniet mollior hora e.28 l.2
extremo debita fata rogo e.19 l.1
extremo malo iugire lintea e.21 l.3
extremo toro dormit amica e.21 l.3
exuit arma ad choros placidos e.6 l. 4
exuitur iacens Lygdamus e.9 l. 4
exurere oculos flam. ſubiecta minitare e.8 l.3
exuſtæ tuæ genæ,ô Polypheme e.12 l.3
has exuuias tibi dedicat Propertius e.14 l.2
& natat exuuijs Græcia preſſa ſuis e.1 l.4
huius & exuuijs plenus ab hoſte redis e.11 l.4
in exuuijs gaudet Cynthia e. 9 l.4
noo fuit exuuijs tantis Cotoclia damn. e.v.l.4

F

FAbij moras victrices e.2 l.3
fabius Liceus Lupercus e.1 l.4
fabor Tarpeium nemus e.4 l.4
fabricata inuenta Cybele e.22 l.3
fabula nulla tuas de nobis concitet aures,i. rumor & crimen el. 15 lib. 3
an fabula ficta deſcendit io miſeras geor. e.5 l.3
fabula populi confuſa valero e.13 l.2
cum ſis fabula iam toto libro e.14 l.2

Digitized by Google

ſemper formoſis fabula pœna fuit e.31 l.2
fac nuda pectora e.8 l.3
fac ſimules puros Iſidis eſſe dies e.5 l.4
fac mea reſciſſo pectora nuda ſinu e.8 l.3
fac venias oculis vmbra e.4 l.4
fac teneas vnum nos imitata virum e.v.l.4
face Hectorea feruere caſtra dorica e.8 l.2
cum facem quaterent pueri ſera nocte e.3 l.1
hanc facem ventilat Venus, vt viuat e.5 l.4
in facem obliquam flamma luxit e.6 l.4
viximus inſignes inter vtramq; facem e.v.l.4
ne faceres, Galla multa rogante tua e.12 l.3
faces geminę, oculi, noſtra ſidera e.3 l.2
faces non tepidas ſubdidit tibi e.15 l.1
faces ſigna exclusis iacere e.16 l.1
faces accenſas amor ante percutit e.16 l.2
faces ei plures condit in olla e.4 l.4
quid faciam? committam mene tenebris e.16 l.3
dij faciam ne e.14 l.3
dij faciant iſto capta fruare viro e.9 l.2
facias, diuum ſator, vt e.2 l.4
facie Regis obſtupuit e.4 l.4
garrula de facie ſigna loquuta mea eſt e.7 l.4
vt reor à facie Calliopea fuit e.3 l.3
nec faciem Tati læde. baſta, i. Tar. form. e.4 l.4
faciem dominæ credat ami. i. for. dom. e.vlt.l.2
faciem quærere longa deſidia e.15 l.1
in faciem meam credita ſomnia e.v.l.4
hanc faciem vtinam nolit ſenect. muta. e.2 l.2
in faciem proræ pinus adacta nouæ e.22 l.3
faciem turpi dedecorare boue e.22 l.3
digna facies pro qua obiret Achilles e.3 l.2
nec me tam facies, quamuis ſit cand cep. e.3 l.2
facies aderat nullis obnoxia gemmis e.2 l.1
facies pictæ iuuenum me lædunt e.6 l.2
cur hæc facies humana moratur in terris e.2 l.2
facies non exemit Nirea (morti) e.18 l.3
quam facilè irati verbo mutantur amant. e.5 l.2
ah nimium vobis facile eſt comp. fraud. e.9 l.2
vt faciles manus premat arte Lyr. pulſan. e.1 l.2
nullus amor cuiq. faciles & ita præb. alas e.9 l.1
faciles aurem præbere puellæ e.21 l.2
faciles inter Hamadryades e.v.l.2
iam faciles opes inſinuantur tibi e.9 l.3
quibus facili Deus annuet aure e.1 l.1
facili amore diem ducere e.14 l.1
facili liquore eum traxere e.20 l.1
facili amore preſſit Salmonida Neptu. e.13 l.1
ex facili iugo lecta corona non iuuat e.11 l.4
non ego tam facilis, i. lenis & mutabilis. e.29 l.2
facilis ſpargit toſa e.9 l.3
ſi facilis ſpiraret Cynthia nobis e.24 l.2
quod ſi non eſſet facilis tibi copia e.9 l.1
facere tepidas vias e.7 l.4
quam facere, vt noſtræ noluit peccare e.32 l.2
& facerent vteri pondera moram e.1 l.4
cum faceret turpia ora tumor e.30 l.2
vt faceret ſciſſas languida ruga comas e.18 l.2
ſi faceretis ſacrum Iunoni e.10 l.4
ter faciamus iter e.33 l.2
vt faciat mihi conuicia e.6 l.1
quod faciat nobis Roma moram e.1 l.4
hac faciebat iter Tiberinus e.2 l.4
non faciet capiti dura corona meo e.1 l.4
quid faciet nullo munita timore e.12 l.3
tale facit carmen e.v.l.2
ſacra facit vates e.6 l.4
facit nobis ingenium ipſa puella e.1 l.3
ſi facit contra mores vna puella e.32 l.2
qua facit iter vulgus aſſiduo tramite e.16 l.3
facit pretium ſimulate virum e.5 l.4
facite votum Iunoni e.1 l.4
facite illa meo palleat ore magis e.1 l.1
non hæc faciunt Pleiades, nec Orion e.16 l.2
facta nobis copia lecti tui e.20 l.2
facta remanſit anus illum expectando e.9 l.2
non mea de ſterili facta rapina domo e.v.l.4
ſi qua facta ſemita noua muſcoſo ſolo e.3 l.3
facta fortia clauæ Herculeæ e.10 l.4
facta via nimium libera luxuriæ e.13 l.3
facta murmura lenia ad lares primos e.9 l.4
& quæ feciſti facta queraris anus e.v.l.3
eſſes facta puella matis Ionij e.26 l.2
ſi facta ſit irata meo miniſtro e.22 l.2
facta queri dolore arguto e.18 l.1
facta ſuperba claro imperio e.9 l.4
facta ſine arte caſa e.5 l.4
à lacrymis facta litura meis e.1 l.4
quò ruis dicere facta e.1 l.4
facta ara maxima per has manus e.10 l.4
& Regum facta tuorum e.3 l.3
tam multis facta beata viris e.6 l.2
facta ſuperba Dea es e.13 l.2
facta ſuperba meis oculis e.24 l.5
facte beate meis diuitijs lectule e.15 l.2
facti crimina lumen habet e.32 l.2
facto nullo poteſt me linquere, i. cul. mea e.6 l.3
facto conſule rapta ſoror e.v.l.4
quantum factura ſum erim. puellis auſo. e.4 l.4
pars viſa eſt faculas retinere e.29 l.2
ſi quos fagus habet amores e.18 l.1
falce properanti dolatus e.2 l.4
falce docta vitem ponere comas e.19 l.2
da falcem, & iurabis gramina ſecta e.2 l.4
falernis prelis eliſa vina e.6 l.4
falerno madeat menſa e.33 l.2
fallacem equum patriæ ſerpere e.13 l.3
fallaci limite via celat aquas e.4 l.4
cui fallaci vari non ſum præmia e.4 l.4
me fallaci dominæ pudet eſſe iocum e.24 l.2
fallacia quibus eſt Lunæ deductæ e.1 l.1
fallacia verba fœderis taciti e.7 l.4
è fallacibus multis vnam inueniam e.5 l.2
fallat ab ore ſitim e.17 l.2
fallax liquor Tantaleo corripiare e.v.l.4
fallax opus elegos e.1 l.4
fallax vnda Mæandria decipit vias ſuas e.34 l.2
falle oſcula ſiccis genis e.v.l.4
fallebam ſtamine ſomnum e.3 l.1
cum fallenda clatra pollice forent e.5 l.4
fallere terga ſua lupo nocturno e.5 l.4
perſuaſæ fallere rima ſat eſt e.1 l.4
quæ fallere voluit flammas Veſta tuas e.4 l.4
fallere te nunquam puella velit e.13 l.1
ſi videor tibi tenuatus, falleris e.21 l.3
nunquam fallet me ruga vitæ ſeueræ e.34 l.2
ſi fallet te litera e.3 l.4
ſi fallo, pœna ſororum e.v.l.4
ſi fallo, vipera noſtris e.7 l.4
ſi fallo cinis heu e.20 l.2

num me fallis lætitia inani tumefactum e.6 l.3
cum fallit pila iactus e.14 l.3
fallit per brachia iactus e.24 l.3
fallit vterq; i. latet & fruſtatur e.4 l.1
fallit portus & ipſe fidem e.7 l.3
fallitur auro Iuppiter e.1 l.4
falſa eſt fiducia tuæ formæ, inanis e.24 l.3
falſa gaudia deoonat liuor e.8 l.1
falſa Minerua diffetre coniugium e.9 l.2
falſa cornua induit bouis abiegnæ e.19 l.3
cuius falſa tenens oſſa fleuerat ſoror e.14 l.2
falſis palmis attingere (de vmbra) e.19 l.1
falſo candore non eum traxit e.2 l.1
falſo partu terra deludet arantes e.15 l.2
falſos tibi propinquos fingis e.6 l.2
non hinc fama tibi ſpetanda Properti e.3 l.3
hæc fama mea eſt e.7 l.1
fama libera laudat rogum emeritum e.v. l.4
fama nulla ex æquo iugo ducitur e.9 l.3
fama tabeſcet inani illa e.12 l.3
fama tua non damnata eſt depren ſo ven. e.32 l.2
qua me fama leuat terra ſublimis e.1 l.5
ſi fama volet ponere inter hos poëtas e.v. l.2
fama pudicitiæ Argiuæ Euadne e.15 l.1
fama perſpecta es mihi e.11 l.1
ſplendidaq; à docto fama refulget auo e.20 l.3
dum tibi augetur fama deceptis puellis e.13 l.1
de quo mihi fama maxima eſt e.2 l.4
fama tabulas anteire vetuſtas e.3 l.2
fama noſtri ſepulcri non minus notes. e.13 l.2
his olim vt fama eſt, virijs e.6 l.2
quos dicit fama labores Herculis e.23 l.2
mendax fama nocet e.2 l.4
ſi cui fama finit per auita trophæa dec. e.vlt. l.4
famæ Cæſaris veſtigia iuncta tenebis e.9 l.3
famæ pignora tanta meæ e.v. l.4
famæ iactura pudicæ erit tanta e.32 l.2
famæ non ſine labe meæ e.8 l.4
famæ murmura ne contemnas e.5 l.2
famæ ſuæ parcere non reuocatur e.16 l.1
famam Roma tuæ non pudet hiſtoriæ e.20 l.3
æternus tuam famem paſcat, Aſelle e.3 l.4
famulam penſis onerauit iniquis e.15 l.3
famulos inter femina trita ſuos e.11 l.3
fana peccatis plurima cauſſa tuis e.19 l.2
fanum aranea meritò velauit e.6 l.2
hæc fantem fluctus ſubſtrahit e.7 l.3
fas eſt præteritos ſemper amare viros e.13 l.5
ſi fas eſt pereatis auari e.12 l.3
fas ab hac diſcedere e.12 l.1
faſces & honores Cynthia non ſequitur e.16 l.2
faſcia mollis cepit hirſutũ pectus Herc. e.10 l.4
auro currus erat ſupra faſtigia templi e.31 l.2
caue faſtu tuo contemnas noſtra carm. e.7 l.1
faſtus Cretæi iuuenci paſſa Paſiphaë e.19 l.3
vnde faſtus tuos repetam e.18 l.5
faſtus præteritos non paſſa tibi ſucced. e.13 l.1
faſtus conſtantis deiecit mihi lumina e.1 l.1
nec faſtus iniquos mihi quærit oppone. e.14 l.2
quæ faſtus tuos rerunt, Icariori e.13 l.3
faſtus tulit anſa rogare prioraſa e.5 l.4
faſtus patiere ſuperbos exclu, i. repul. e.v. l.3
faſtus Veneris compeſcit Bacchus e.17 l.3
faſtus aſſumis amore pleno e.25 l.2
dum me fata perire volent e.14 l.1
ſint fata modo mollia tuis carminibus e.7 l.1
quæcunq, vitam meam fata repoſcent e.1 l.2
hanc me militiam fata ſubire volunt e.6 l.1
ſi fata tam longæuę ſenectæ minui. mil. e.13 l.2
forſitan includet fata dies craſtina e.15 l.2
illa ſepulturæ fata beata tuæ e.28 l.2
ſi fata tibi properarint quietem e.28 l.2
fata quadrigæ Amphiaraææ e.v. l.2
fata dediſſent vt poſſem ducere heroas e.1 l.2
quamuis te remoren. fata longæuæ Sen. e.19 l.1
non moror extremo fata debita rogo e.19 l.1
an poteris reponere fata mea ſiccis ocellis, i. oſſa & cineres e.17 l.1 & v. l.4
illic ſi qua meum fata ſepeliſſent dolorē e.17 l.1
ſi quando ad fata venies, i. morieris e.13 l.2
hunc mihi fata diem ſeruent e.10 l.2
ſicet fata Thamyræ me ſequantur e.22 l.2
dum fata nos ſinunt e.15 l.2
quando te fata ſanum remittent e.12 l.3
tot meis mea fats vnctutis, i. cadauer e.v. l.4
meum poſt fata leuamen e.v. l.4
in me mutatum quid niſi fata velis e.v. l.4
in me mea fata trahentem e.10 l.4
in ſua fata curuatas trabes (exitium) e.22 l.3
antoniq; graues in ſua fata manus e.9 l.3
qui dabit fata (ſua) venalia ſagiuæ e.8 l.4
fatales diras tibi cecinit e.v. l.3
fatales pueri duo funera matris auaræ e.1 l.4
fatalia lumina Veſtæ e.3 l.3
hæc verba fatebare aqua Ægæa nauſta. e.24 l.3
fatere errata quàm primum e.9 l.1
fateri quæ in me fueras mentita te vidi e.26 l.2
fatetur peccaſſe læſus e.25 l.2
vna ratis fati e.24 l.2
traijcit & fati litora amor e.19 l.1
fatigas deos de mea fraude e.20 l.2
fatigat puerum turſus audita querendo e.22 l.2
ſat tibi ſint noctes quas fatiges de me e.v. l.4
fatis adiecimus vndas e.7 l.3
fato gere ſaucia morem e.18 l.2
ſeu moriat, fato, non turpi fractus am. e.21 l.3
fatorum carmen iuro nulli reuocabile e.7 l.4
huic mi. fat. dura puel. fuit. i. mor. cau. e.1 l.2
fatum Phrygiæ compoſuit Paris e.13 l.3
faucibus trib. Cerber. cuſtodit infer. ant. e.5 l.3
Roma faue, tibi ſurgit opus e.1 l.4
nec fauebat remis æqua auis e.6 l.4
fauentia ſactis ora ſint e.6 l.4
& fauet hoc onus ex humeris e.6 l.4
cui nunc fauet aſpera Iuno e.10 l.4
quæ tua viua mea fauilla ſentire poſſis e.19 l.1
hæc eſt venturi prima fauilla mali e.9 l.1
fauillæ Iliacæ tutela Veſta e.4 l.4
fauillæ mutæ iace verba, i. cineri & oſſib. e.1 l.2
faunus plumoſo ſum Deus aucupio e.2 l.4
res fauore tuo digna eſt ô Calliope e.6 l.4
omina fauſta cano e.4 l.3
fauſtos ſonos ter crepuere e.8 l.3
fautor mollis noſtræ iuuentæ e.9 l.3
vbi fax vltima iacta lecto mortifero e.13 l.3
quæ fax deductæ prætulit omen e.3 l.4
fecerat lucus nemus ab orbe vmbroſo e.10 l.4
me fecere peritum dolor, & lachrymæ e.9 l.1
nunc fecere pretium deos e.1 l.4
vbi me fecerit cinerem ardor e.13 l.2

fecerunt lepidas vias pallia noſtra e.7 l.4
feci officia ſeruilia e.10 l.4
qualia feci carmina e.8 l.2
& quæ feciſti, facta quereris anus e.vlt. l.3
quotcunq; meo feciſti nomine verſus e.7 l.4
fecit hæc ead. ante illam impuoe Leſbia e.32 l.2
fecit ſonitum Hylas e.20 l.1
fecit & humano corde volare deum e.12 l.2
qui fecit gutg. inuito prim. iter. i. nauig. e.17 l.1
quos fecit (odores) amor ſuis manibus e.29 l.2
ſeu quicquid fecit, ſiue eſt quodcunq. loc. e.1 l.2
omnium felicem Romam e.32 l.2
ô me felicem e.15 l.2
quem modo felicem ferebant e.17 l.2
felices amantes e.18 l.1
felices Iouis ſtellas e.1 l.4
felici remo vectam e.8 l.1
felici nixa lacerto e.16 l.1
felici choro (alias noto) ſoluite vela e.17 l.1
iungiteq; extremo felicia lintea malo e.21 l.3
felicibus edita penois e.10 l.3
felicior æſtus ſemper in abſentes amant. e.33 l.2
felicius vrite tedas e.19 l.3
lucus erat felix ederoſo conditus antro e.4 l.4
felix, qui viles, felix, intactum Corydon e.v. l.2
felix agreſtum quondam pacata iuuent. e.13 l.3
felix eois lex funeris vna maritis e.13 l.3
ſi felix concordia extiterit tanto bello e.6 l.3
felix terra tuos cepit Iule Deos e.1 l.4
felix mox oulla ex illo e.29 l.2
felix qui potuit præſenti flere puella e.11 l.1
felix Hipolyte e.3 l.4
felix Admeti coniux, & luctus Vlyſſis e.6 l.2
& ſubito felix nunc mea regna tenet e.16 l.2
tunc etiam felix inter & arma pudor e.9 l.2
quæ felix ſit tibi (amica) e.13 l.1
(ita ſim felix) e.7 l.1
veſta Iliacæ felix tutela fauillæ e.4 l.4
felix poterit vna manere puella e.10 l.1
felix ter quater Poſthume e.12 l.3
femina puluerulenta ſtat ad met. i. virg. e.14 l.3
nec fem. vlla poſt te ded. vinc. col. meo e.15 l.3
dat femina pœnas e.6 l.4
femioa digna tam multis procis e.9 l.2
ſioe amore graui femina nulla dolet e.8 l.3
maſculus & tutum femina coniugium e.15 l.2
femina nulla diu pondus habet e.25 l.2
qua non vlla meum femina norit iter e.1 l.1
nec ſi qua illuſtres femina iactat auos e.13 l.2
vna meos ſenſus femioa prædata eſt e.1 l.2
femina trita inter ſuos famulos e.11 l.3
& quantum femina ſæuit e.9 l.4
femina ſæpe frangitur in vito tacito e.18 l.2
inter quos Danai femina turba ſenis e.31 l.2
femina vnum hoc opus did. fraud. comp. e.9 l.2
vna ſit & cuius femina multa mala e.25 l.2
quæcunq; femina limen amat viri e.6 l.2
quid mirare ſi femina vatſat meam vitã e.11 l.3
feminea Dea, i. bona Dea e.10 l.4
feminea non conſtat fœdus in ira e.9 l.2
feminea manu turpiter apta pila e.6 l.4
femineas timuit territa marte minas e.11 l.3
feminei triumphi merces extrema e.v. l.4
feneſtra dolis nocturnis trita e.7 l.4
nec feneſtræ noctu pateſiant e.20 l.3
feneſtras diuerſas percurrens luoa e.3 l.1
feneſtras ante tuas rixa orietur nulla e.19 l.2
fera ſub Ætna Polypheme e.2 l.3
certa feram certis auctoribus e.1 l.4
fera murmura conde tubicen e.4 l.4
quos feram dona maxima Perſephonæ e.13 l.2
qui feram tibi iure oſcula e.6 l.2
ferat poëta tuæ virtutis e.7 l.3
quod ferat fuiſſe in tuas partes e.9 l.3
ad feras natas nunq. tela irrita e.10 l.4
feras ibat videre e.2 l.1
feras captare incipiam e.19 l.2
feras ducere Iſmaria valle e.13 l.2
vt ferat verba commiſſa ſuæ dominæ e.23 l.2
ne ferat vnda modo te terra tegat e.16 l.2
ferat tibi mala à dracone Heſperio e.24 l.2
ferat de me tabellas vrna e.v. l.4
qui ventus bene ferat vela in Italiam e.3 l.4
ſi ferat manuæra e.5 l.4
fercula madent delicijs e.4 l.4
ferebant arma (captioa) ſuis humeris e.11 l.4
quem ferebãt modo felicem admi. inui. e.17 l.1
fereoda omnis turba collo tuo e.v. l.4
feres thura ſacello e.19 l.2
non feres impunè e.4 l.1
quid niſi verba feres auditis verſibus e.5 l.4
feretrius Iuppiter vnde dictus e.11 l.4
feri Tatî contudit arma e.5 l.1
feries nudos veſte fluente pedes e.17 l.2
nocte vagæ ferimur e.7 l.4
ferire lumina Triuiæ e.32 l.2
ferire arte viros, i. fallere & emungere e.3 l.3
feroces primo iuuenes e.3 l.2
feros viros aoimis e.5 l.1
feros hiatus e.11 l.3
auſa ferox ab equo Pentheſilea e.11 l.3
ferre roſam ſirpiculis e.2 l.4
ferre gaodia Tyndaridi poterat Paris e.8 l.3
ferre oſcula comæ canę e.18 l.2
ferre formoſam nullum onus eſſe puto e.24 l.2
ferre veſtigia per ignes, i. incedere e.5 l.1
ferre faſtus, & ferre verba e.5 l.2
ferre ſolatia roganti e.5 l.1
hæc ferre procellas videram in vanum e.16 l.2
ferre præmia ad Lares e.30 l.2
ferre Iouem riualem non poſſum e.34 l.2
tiberim ferre minas Nili e.11 l.3
ferre niues inſolitas potes e.4 l.1
ferre oſcula fuga alterna e.20 l.1
ferre orgia per choros Graios e.1 l.3
cum ferret latices Amymone e.26 l.2
huuc ferri ligno paruo nox vidit e.7 l.3
hoc verum eſt te ferri rota Ro. i. differri e.5 l.2
ferro Romano ſubruta clauſtra Peluſij e.9 l.3
hæc ego non ferro, non ig. coact. fateb. e.24 l.3
ferro & chalybe licet ſit durior e.16 l.1
hoc eodem ferro ſtillet vterq; cruor e.8 l.2
vel ferro pectus, vel perde veneno e.34 l.2
ferro ſe condat & ære e.18 l.3
ferrum & ignes patiemur e.1 l.1
non ferrum crudele eſſe e.15 l.2
ferrum non ducere poterit e.5 l.4
ferrum ceruicẽ puellæ tinxit e.1 l.4
ferratam domum Danaes tranſiliam e.20 l.2
illa ferrea nunquam dixit amo e.8 l.2

ferreus cataphractus e.12 l.3
ferreus mucro teritur rubigine e.25 l.2
laudare & ferre coniugium paternum e.v.l.4
fertilis annus erit e.8 l.4
fertilis ſuo Baccho Phœbus e.6 l.4
fertilis Vmbria terris vberibus e.v.l.2
fertur abſciſſo ſinu e.4 l.4
nuda fertur perijſſe Lacena e.15 l.2
fertur Brimo compoſuiſſe latus Mercur. e.2 l.2
fertur capere arma, nec frat. erub. Deos e.14 l.3
ferunt æqua & iniqua domiti iuuenes e.3 l.2
namq; ferunt olim Argo e.20 l.1
ferunt ſaxa coijſſe e.2 l.3
feruere incipit terra cane e.28 l.2
feruere face Hectorea caſtra e.8 l.2
ferus Hector e.22 l.2
feſſa choreis aſſiduis e.3 l.1
feſſa (vigilando) falleb. carm. Lyræ ſomn. e.3 l.1
feſſa ſedabit vela Phaſelus e.21 l.3
feſſi vaſto æſtu reſipiſcimus e.24 l.3
feſſo vix mihi terra patet e.10 l.4
ſtatuit feſſos feſſus & ipſe boues e.10 l.4
potabis galea feſſus Araxis aquam e.12 l.3
feſto remiſſus e.4 l. 4
vrbi feſtus erat dies e.4 l.4
fiam non dura puella e.2 l.4
fiam immortalis in illis (noctibus) e.15 l.2
illi fiant mala multa e.18 l.2
ne fiat amara virtus tua tibi e.12 l.3
quæ tibi fiat aqua e.16 l.2
vtinam ille vir fiat lapis in amore medio e.9 l.2
fibra loquuta Deos ſibi commiſſos e.1 l.4
arguto ficta dolore queri e.18 l.1
an ficta fabula deſcendit in miſeras gent. e.5 l.3
fictilibus creuere deis e. 1 l.4
fictilis vrna caput vrgebat e.4 l.4
fictilis imago Sileni e.3 l.3
fidenas ire longa erat via e.1 l.4
nihil fide prius in libris, i. veritate e.1 l.4
fide accepta vterq; fallit e.4 l.4
eſt quiddam in nobis fide ma. i. tacitur. e.10 l.1
fide ſimili nemo amare potuit e.12 l.1
fidem & portus ipſe fallit e.7 l.3
fidem cum mi eſſe ſenſerit, flebit e.17 l.2
fidem ſic cecidiſſe noſtram quereris e.20 l.2
fidem portæ prodiderat e.4 l.4
fidem nobis contineant omina prima e.20 l.3
fidem noſtram firmant duo buſta e.1 l.4
fidem rumpere ſeruo reſte eſt pœnę e.6 l.3
fidem Penelopes vicit Galla e.12 l.3
iuro me fidem ſeruaſſe e.7 l.4
fidem meam ſæpe querere vngue morſo e.v.l.3
credo multos fidem non habuiſſe e.24 l.2
fidem maiorem debet habere tim. ſeru. e.6 l.3
ſi fidem tenere queant ſola ſaxa, i. facere e.18 l.1
iuſſit habere fidem tabellas non ſignatas e.23 l.3
ſperne fidem, prouolue Deos e.5 l.4
ſed iſta fides contigit inuito e.1 l.4
ab Iouis quinq; petenda fides e.1 l.4
fides autopulſa e.13 l.3
fides vlla non clamat in ore meo e.18 l.1
fides in amore multum poteſt e.26 l.2
fides erunt trophæa Mæcenatis e.7 l.3
non certa fides quam e.8 l.3
fides vna auferet ambos, & vna dies e.20 l.2
fides vltima talis erit mea quæ prima e.20 l.2
fides numeroſa, i. Lyra e.7 l.4
fidele caput Mæcenas e.1 l.2
fideles ſemper mihi manſere tabellæ e.23 l.3
fidelis in amore nemo e.34 l.2
fideliter ſeruire tibi potui quinq; annos e.v.l.3
fida caſtra coronat humo e.4 l.4
fida Euadne, i. caſta e.13 l.3
fida ſarcina militiæ e.3 l.4
fido toro qui arma tulit
fidos vna aget aura duos e.12 l.3
fiducia iſta tuæ formæ falſa eſt e.24 l.3
modo ſit tibi fidus amicus e.20 l.3
vt fieret nobilis hiſtoria e.15 l.1
cum fieret toties iniuria lecto noſtro e.8 l.4
vna fieret cana puella domo e.16 l. 2
quæ fieri nota velit noſtro carmine e.5 l.2
fiet notiſſima forma meis libellis e.25 l.2
figam dona tua columna e.14 l.2
figere auem calamo e.19 l.2
figere in ora manus e.15 l.3
figite tela acuta, figite certantes e.9 l.2
figura ægri compreſſa (muſa) e.30 l.1
multi figura iſta periere e.24 l.2
recta figura omnis vt natura dedit e.18 l.2
figura Argiua e.25 l.2
figura varia mixta, i forma vultuq; e.24 l.3
figura Minoa Scylla venundata e 19 l.3
non vlla tuæ figuræ medicina eſt e.2 l.1
figuræ tuæ credis eum meminiſſe
figuram agreſtem ab ore detraxit e.33 l. 2
figuris cunctis opportuna mea natura e.2 l.4
ſi figuris leuibus collata fuerit e.4 l.1
iſtis figuris non olim variabant tecta e.6 l.2
fila non ſunt condita à dextra colo e.1 l.4
filia tu ſpeciem cenſuræ nacta e.v.l.4
filis Eueni (Marpeſſa) e.2 l.1
pauerat hos Phœbo filia Lampetiæ e.12 l.3
cum nec frater nec fil. tibi ſim & frater e.18 l.2
findere claſſe freta maris e.4 l.3
non ego mare findo carina e.9 l.3
erat qui finem veſani quærit amoris e.15 l.2
qui finem imperij Bactra futura canent e.1 l.3
fines pauperis agricolæ ſpectabis e.19 l.2
finge Elegos fallax opus e.1 l 4
finge tecum triumphos e.18 l.3
fingenti Prometheo infelix terra prima e.5 l.3
non ceſſas mihi fingere crimen deſidiæ e.12 l.1
fingere comas preſſo pollice e 10 l.3
fingis mihi crimina ignaui capitis e.11 l.3
falſos fingis tibi ſæpe propinquos e.6 l. 2
tu fingis inania verba e.20 l. 3
dura eſt quæ fingit mul. ſimulat. amor. e.24 l.2
his finibus ſaltem teneat e.3 l.2
quond. finib. tuis ô Ro. hor. erat Acron e.11 l.4
nullane finis erit noſtro conceſſa dolori e.16 l.1
Cynthia finis erit e.12 l.1
non finit omnia letum e.v.l.4
in finitimo tigno ſtans noctua e.3 l.4
quantum de me finxit, tantum e.21 l.2
firma mœnia cæſa Remo e.9 l.3
meam firmant fidem duo buſta e.1 l.4
fiſſa arundine non crepuit cuſtos e.7 l.4
dulcis fiſtula poturas iubebat ire oues e.4 l.4
fit medicina curarum mero e.17 l.3

exclofis fit comes ipſa Venus e.16 l.3
fiant connuuia ſine me e.16 l.2
ſic ait in molli fixa toro cubitum,
onerare ſuam fixa per arma domum e.9 l.3
fixa arondine nō crep.cuſtos, alias fiſſa e.7 l.4
fixit manus immites in ora mollia, e.15 l.3
quot fixit ſpicula noſtro pectore e.13 l.2
fixum aurum caras tabellas non effecer. e.23 l.3
fixum mento diſcuſſeris vncum e.1 l.4
ſic fixus hærebam intentis ocellis e.3 l.1
pauonis caudæ flabella ſuperbæ, e.24 l.2
flabra Boreæ non timet amans e.27 l.2
in flagitio tanto poſſes viuere e.34 l.2
theſſalico flagrans Salmonis Enipeo, e.19 l.3
flagrans Amor Herculis Heben e.13 l.1
flagrantes tauros miſit ſub ioga colchis, e.11 l.3
flagrare aliqua puella e.3 l.2
hac ſi flagret noſtra iuuentus e.3 l.2
non ſic incerto flamine mutantur Syrtes, e.9 l.2
quid flamine capiet Eurus e.5 l.3
varro Leucadiæ flamma maxima ſuæ, e.vlt. l.2
luxerit & tota flamma ſecunda domo, e.10 l.3
aut flāma, aut imber illis ſobducet hon. e.2 l.3
flamma ſubiecta exurere oculos, e.8 l.3
flamma per incenſas citius ſedetur ariſt. e.19 l.3
flamma verita eſt vrere pios humeros, e.1 l.4
flamma noua luxit ter, e.6 l.4
non conſtabat flamma lucernis ſoppletis e.9 l.4
cur nardo non olucre flammæ meæ e.7 l.4
& flammæ pectora præbent e.15 l.3
præt.domib.flam nā,domibuſq, ruinā, e.27 l.2
quæ flammas tuas ô Veſta fallere voluit, e.4 l.4
neſcia ſe flam.nouis accubuiſſe.i.amori, e.4 l.4
flammantis fœni aceruos, e.4 l.4
mendaces flatus ludunt in amore ſecūdi, e.15 l.2
per flauas iubas leuare arma e.4 l.4
flauo lumine Chryſolithos e.16 l.2
flebis nonumquam amiſſo amico, e.13 l.2
heu flebis ſero diu amata, e.5 l.2
flebis agmina iacere ſurda e.7 l.1
tunc flebis cum mi ſenſerit eſſe fidem, e.17 l.3
non flebo arcē Cadmi ſediſſe in cineres, e.7 l.3
flebo ego diſcedens e.vlt. l.3
flectere hanc potui carmine e.8 l.1
flectit iter exiguum Acanthus e.9 l.3
flectitur aſſiduis minis certa puella e.19 l.1
flectunt Icarij ſidera tarda boues e.33 l.2
flemus vterque diu e.7 l.2
flendi principium mihi das e.18 l.1
flendo tua lumina turpia ſint e.18 l.1
flendum aliquid de te referatur in vrna, e.12 l.3
& lectum flentes circomſtaremus amici, e.9 l.2
flentes me ſurgite teſtes e.vlt. l.4
flens tamē extremis dedit hæc mād.qoer. e.7 l.3
nec flenti pateſient feneſtræ e.10 l.3
com flentibus dederis oſcula natis, e.vlt. l.4
flentis Ææ puellæ thalamū fugit Vlyſſ. e.12 l.3
flere mœnia lyræ Amphioniæ e.9 l.1
flere mutua in ſiou e.5 l.1
felix qui flere potuit præſenti puellæ, e.12 l.1
flere diu iniectis collo manibus e.13 l.1
flere claſſica rauco corno.i.canere e.3 l.3
vbi nil flere poteſt e.7 l.3
flere ſoles ab inſidijs e.vlt. l.3
noſtris fletibus orietur horror e.5 l.1
fletibus ſuis nullas aras contemnet, e.4 l.1
fletibus ſemper amantis differor inuid. e.16 l.1
fletum iniuria vincit e.vlt. l.3
fletum ſupprime, Troia diruta, e.1 l.4
fletum ducere lominibus inuitis, e.15 l.1
fletus iniuria ſedabit, e.16 l.2
fletus ſæuior hoſte nocturno e.16 l.3
fleuerat Aſcanio Hercules e.20 l.1
fleuerat æquoribus deſertis e.15 l.1
cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror, e.14 l.2
fleuiſſe Adonim dicitur Venus e.13 l.2
ita fleuit ſua vulnera e.4 l.4
fleuit & ipſe Deus (Iuppiter) deceptus, e.16 l.2
fleuit Vlyſſes iacturam ſociorum e.7 l.3
flexit equos Galatea, e.2 l.3
flexos ſoloit Pythona per orbes e.6 l.4
flore ſacella tego e.3 l.4
nec flore vacuum relinque caput e.10 l.3
florem prætulit officio e.20 l.1
nec flos vllus pratis hiat e.2 l.4
fluant per mea colla roſæ e.6 l.4
qua parte fluat vincendus Araxes e.3 l.4
fluctibus purpureis agitauit Hellem, e.26 l.2
fluctus ſiccarte marinos e.32 l.2
huic fluctus vino radicit.abſtulit vngues, e.7 l.3
fluctus torta vertigine hæc fantem ſubſt. e.7 l.3
fluctus audent regia vela pati e.6 l.4
fluent ſub tua iura Tigris & Euphrates, e.4 l.3
veſte fluente pedes feries e.17 l.3
fluentes comæ per colla e.3 l.2
fluentis Aſopi ſonitu vago permota e.15 l.3
hic fluis Anio & Clitumne e.22 l.3
qua fluis humor equi Bellorophontæi, e.3 l.2
qua fluit Iſthmos aqua Propontiaca e.22 l.3
fluit hæc lympha vna puellis e.10 l.4
non fluit vnda Itala portentis e.22 l.3
fluit antia vela Theatri e.18 l.3
quæ flumina Nili bibit e.28 l.2
in vaga flumina Nili e.11 l.3
ſua flumina Clitumnus luco integit e.19 l.2
flumina haurite.i.aquam fontis e.20 l.1
flumina vmbroſæ ſyluæ legere e.20 l.1
nulla flumina prius labentur ponto e.15 l.1
flumina vaga fuſa moſcoſis iugis e.19 l.2
flumina ſopito Marone cadunt e.32 l.2
flumina Æmonio cominus iſſe viro e.1 l.3
flumina ad caput liquores reuocabant, e.15 l.2
flumina reditura ad fontis caput e.19 l.3
flumina concita detinuit Orpheus lyra, e.2 l.3
flumina Cambyſæ & Crœſi ſi redeant, e.16 l.2
tuta ſub exiguo flumine noſtra ratis e.9 l.3
quæ flumine ſuo ſtagnabant Velabra e.10 l.4
flumine tranquillo deſcēdis tuta cymba, e.4 l.2
flumine exhauſto e.10 l.4
quid tibi cum tali flumine e.3 l.3
flumine ſuſcepto e.10 l.4
fluminis hoſpitio vago. e.20 l.3
fluuijs vadis appoſitum lauit, e.9 l.2
cū fluaere per orbem aquæ Deucalionis e.32 l.2
fluxerit vt liquor Acheloi fractus e.34 l.2
in focis veſtris præbebāt verba benigna, e.13 l.3
focis patrijs reſtituit eum e.1 l.2
in focis Parthis cocta pocula e.5 l.4
focis Colchiacis braracna e.1 l.2
in focis magicis piare ſacra e.1 l.1

foco virgineo lecta miniſtra, e.4 l.4
foco algenti horruit pertica e.5 l.4
foco(magico)extincto tacet laurus e.28 l.2
cape ante tuos focos ſecta guttura colūb. e.5 l.4
& cadet ante meos focos iuuenca e.6 l.4
dabat foc.part.per tria ora.i.atros ignes, e.10 l.4
focos viuos exhibuit.i.ignes, e.vlt. l.4
focos Cæſaris amplexum eſſe e.18 l.3
ante focos agreſtes hœdus corruet e 19 l.2
focos euerſos gentis Hetruſcæ e.1 l.2
focos noſtros non erubuiſſe e.vlt. l.4
focos Volſinios deſeruiſſe e.2 l.4
ad focos veteres crepat herba Sabina e.3 l.4
ter focum circa laneus orbis eat e.6 l.4
focus vnus erat fratrum tegna maxima, e.1 l.4
fœda Conopea tendere ſaxo Tarpeio, e.11 l.3
fœdauitque comas (in luctu) e.9 l.2
fœdera (toro) ponenda e.20 l.3
fœdera lecti ſerua incorrupta e.3 l.4
ad fœdera veni ſupplicibus palmis e.9 l.4
qui pactas in fœdera ruperit aras e.20 l.3
fœdere certo vincitur lectus, e.20 l.3
hic referat ſero confeſſ.fœdere Parthū, e.6 l.4
fœderis heu taciti e.7 l.4
tam fœdo viro fuſa brachia candida, e.16 l.2
fœdus in ira feminea non conſtat, e.9 l.2
fœdus inite palla media e.4 l.4
fœni flamm.ſuper aceru.traijcit pedes, e.4 l.4
fœno accenſo Palilia celebrare e.1 l.4
fœnō torto frontem comprime e.2 l.4
fœnore magno venit tardus amor e.7 l.1
fœnore duplici reddet e.1 l.3
nec fœta terra miniſtrat aquas e.10 l.4
fœtæ equæ ſemina, Hippomanes e.5 l.4
folia Hyberno tremefacta noto e.9 l.2
mî folia ex edera porrige Bacche tua, e.1 l.4
vt folia roſæ natant puro lacte e.3 l 2
ac veluti folia arentes liqnere corollas, e.15 l.2
in folijs Cecrop.auis Attica obſtrepit e.20 l.2
ex illo fonte bibebat equus e.4 l.4
lymphis a fonte petitis e.3 l.3
puro de fonte Sacerdos e.1 l.3
hunc fontem libauit deæ.i.aquam, e.4 l.4
hunc fontem præcingite vallo e.4 l.4
fontes Aſcr.nondū norūt mea carmin. e.10 l.2
pro quo diuini fontes e.18 l.1
alios fontes dij tibi dent e.10 l.4
fontibus magnis ora parua admoram, e.3. l.3
ab fontibus extremis nomē aura refert. e.20 l.1
fontis ſepoſiti raram aquam quærere e. 20 l.1
fontis egens erro è.10 l.4
ad fontis caput reditura flumina e.19 l.3
nec ſore perpetuo verba tibi libera e.9 l.t
cum forent fallenda clatra e.5 l.4
nec forent nocitura mihi ſomnia e.29 l.2
ne certa forent ſigna rapinæ e.10 l.4
ſi ſæcla forent antiquis grata puellis e.25 l.2
quæ forent cauenda & petenda e.10 l.1
tu fores cura ſecunda ſub Cæſare e.1 l.2
quòd ſi fores imitata iura Laconum e.14 l.3
exiguo ſermone fores nunc Ilion e.1 l.3
vt mihi terra foret non vllo pondere e.17 l.1
laſſa foret crines ſoluere Roma ſuos e.15 l.2
ſiqua foret (æquè formoſa) doleres, e.8 l.3
quantus foret triumphus vna mulier e.6 l.4
cum tibi foret quæſitus candor in ore, e.24 l.3
ante fores templi èrater e.17 l.3
ante fores iacit verba minora deo e.10 l.4
fores implacidas e.10 l.4
ante fores dominæ condat, e.7 l.3
fores tardas dominæ aperire poſſum, e.10 l.1
per fores rimoſas mittere verba e.17 l.2
fores neſcis, quas quæris , inepte e.29 l.2
ad fores Laidos iacuit tota Græcia e.6 l.2
fores præcluſas non fregerit ira e.5 l.2
è foribus clauſis te expulit e.3 l.1
foribus tam duris quid clauſa taces, e.16 l.1
quæ foribus tacitis cognita e.18 l.1
forma candida quantum per ſe valet e.29 l.2
forma tibi hoc dedit e.28 l.2
forma potens Cynthia e.5 l.2
forma perit vino e.33 l.2
vt forma qua pollet tibi ſit peren. pete e.10 l.3
nec forma æternum cuiquam e.28 l.2
nec tua me forma teneret e 20 l.2
forma candida bouis.i.bos formoſus e.32 l.2
hæc forma ſecunda redit terris poſt Hel. e.3 l.2
illis forma ampla pudicitia e.2 l.1
an forma cærula bona eſt e.18 l.2
iſta forma meis fiet notiſſima libellis, e.25 l.2
hæc forma mei pars extrema furoris, e.4 l.1
nulla forma harū mihi fuerit gratior tua, e.19 l.1
vtraque forma rapitur e.25 l.2
forma candida victorem vicit e.11 l.3
in tantum formæ præceſſit hon.Omph. e.11 l.3
formæ tuæ fiducia falſa e.24 l.3
formæ tuæ ruga veniat e.vlt. l.3
formæ tuæ euentum diſce timere e.vlt. l.3
formæ mirator honeſtæ e.13 l.2
formæ tuæ monimenta erunt carmina e.2 l.3
formæ Mentoris addita argumenta e.9 l.3
formæ cælator ahenæ e.2 l.4
formæ artificem non amat amor e.2 l.t
quas formas Troia tulit.i.formoſas e.28 l.2
tot in vno corpore formas e.1 l.4
quod formas in omnes vertebar e.1 l.4
formare lapſos capillos e.3 l.2
formica Inda aurum mittit e.13 l.3
tam formoſa tuum mortua crimen erit, e.28 l.2
formoſa Doride natæ e 17 l.1
iam bibe formoſa es , nil tibi vina nocēt. e.33 l.2
formoſa humus ſubmittit flores e.2 l.1
formoſa flumina luco integit e.19 l.2
formoſa Lycoride Gallus e.vlt. l.2
mihi form. poteris videri, mî form.ſatis, e.18 l.2
formoſa Pero eum coēgit e.3 l.2
quo formoſa ſis periclo narrabis, e.28 l.2
formoſa oculis arma Sabina meis e.4 l.4
vt formoſa nouo quæ parat ire viro e.15 l.1
gaude quod æquè formoſa nulla eſt e.8 l.3
formoſæ non noſtis parcere verbis e.28 l.2
illuc formoſæ veniant chorus heroinæ, e.19 l.1
omnia formoſam propt. Briſeida paſſus e.8 l.2
te formoſam non pudet eſſe leuem e.24 l.2
formoſam raro non ſibi quiſque petit e.34 l.2
formóſam ferre nullam onus eſſe puto, e.24 l.2
tot formoſarum millia ſunt apud infer. e.28 l.2
ad formoſas numquam cæcus ero e.22 l.2
quaſcunque tulit formoſi tēporis ætas, e.4 l.1
an quæ formoſior tibi viſa eſt, neſcio, e.23 l.3

formoſior illa nunquam mihi viſa eſt, e.29 l.2
formoſis vuguibus ora mea nota e.8 l.5
præ ſe formoſis inuidioſa Venus, e.28 l.2
formoſis vndis incumbens e.20 l.1
formoſis ſemper fabula pœna fuit, e.32 l.2
formoſis ſemper amica ſeditas e.16 l.2
hæc lingua formoſo tuliſſet opem e.4 l.4
formoſos pedes limine intulit e.18 l.1
formoſum Hylam nymphis credere, e.20 l.1
formoſum (Adonin) fleuit Venus e.13 l.2
formoſè ſaltas Iaccho poſito e.3 l.2
formoſius ſurgit arbutus e.2 l.1
quæ formula legis noſtræ erit e.9 l.4
fors & in hora carior alter erit e.9 l.2
forſitan & de me verba fuere mala e.9 l.2
forſitan ille alio pectus amore ferit, e.20 l.3
forſitan hæc fuerant mandata illis tab. e.23 l.3
furſitan includet fata craſtina dies, e.15 l.2
ne forte putes matrem hæc tibi dediſſe, e.3 l.2
ſi te forte meo ducet e.1 l.2
quod ſi forte bonas e.13 l.2
ſi tibi forte comas vexauerit e.5 l.4
ſi forte moneas e.7 l.4
quod ſi forte tuos e.26 l.2
quod ſi forte tuis e.5 l.1
ſed ne forte tuo e.19 l.1
ſi forte pios eduximus annos
ſi te forte iuuant Helles e.22 l.3
forte ſuper portæ dux aſtitit e.11 l.4
quam timni ne forte tuum e.26 l.2
quæ ſi forte aliquid vultu e.22 l.2
qnod ſi forte meo irata facta ſit miniſtr. e.22 l.2
& ſi forte aliqua nobis mutabere culpa. e.14 l.2
quod ſi forte tibi properarint fata quiet. e.28 l.2
pudeat: niſi forte quod aiunt tur. Amor e.16 l.2
ſiquid doluit forte dolere nega e.18 l.1
fortem illum Hectora traxit e.8 l.2
fortes ad prælia turmas memorare e.10 l.2
fortes rates Cæſaris dicere e.vlt. l.2
forti melius concurrere campo, e.11 l.4
fortia verba tibi cadent e.5 l.1
fortia ſigna Auguſti ſequi e.12 l.3
dum fortia membra cauat Pallas e.10 l.4
fortis facta clauæ Herculeæ e.10 l.4
fortis in dura naue iacere potes e.8 l.1
fortis equi ſonus e.3 l.3
fortiter ferrum patiemur, & ignes e.1 l.1
aut cuiquam eſt fortuna perennis e.28 l.2
cui parua fortuna domi relicta eſt e.vlt. l.2
me fortuna ſemper iacere voluit e.16 l.1
mi fortuna aliquid ſemper amare dedit, e.22 l.2
mauſolæi diues fortuna ſepulcri e.2 l.3
ſæpe fortuna imprud. occurrit amanti, e.10 l.2
aſpice me quanto rapiat fortuna peric. e.15 l.1
nullane fortuna placatæ procellę veniet, e.17 l.1
fortunæ miſeras auximus arte vias, e.7 l.3
intra fortunam qui cupis eſſe tuam e.9 l.3
fortunata meo ſiqua es celebrata libello, e.2 l.3
fortunata dom⁹ modo ſit tibi fidus am. e.20 l.3
foro inſano verba tonare e.1 l.4
foro Romano ſtabant pila ſabina, e.4 l.4
foro intento Eumenidum turba e.vlt. l.4
toto foro cum lecta ſit tua Cynthia, e.24 l.2
cum foro medio liceat ponere Iura e.9 l.3
foro medio ſaliere ſerui e.5 l.4
forō veſtro ô Veij poſita eſt ſella aurea, e.11 l.4
forum boarium e.10 l.4
cum forum laſciuum ſternet arena e.9 l.4
forum Romanum Vertumnus videbat. e.2 l.4
collinas ad foſſam nouerit herbas, e.5 l.4
altera me cupidis teu. foueatq; lacertis. e.12 l.2
fouit in vlnis Tithonum Aurora e.18 l.2
nec tamen irata ianua fracta manu, e.vlt. l.3
fracta ſceptra vehũtur per aquas Ionias. e.6 l.4
cum fracta carina nater in portu, e.25 l.2
fracta carina te vidit ducere manus e.26 l.2
fracta Pyrrhi gloria ad noſtros pedes, e.11 l.3
quid iuuat fractas eſſe ſecures Tarquinij e.11 l.3
fracto cado piare buſta e.7 l.4
fracto iugo rumpere vincla e.11 l.3
morior fato, non turpi fractus amore e.21 l.3
flux. vt magno fractus am. liquor Achel. e.34
fractus vtroque toro e.17 l.2
fræna pudoris vbi rupiſtis e.19 l.3
fræna mouere per imputos locos, e.8 l.4
frænis aptus, & aratris idem equus e.11 l.4
pollicibus fragiles increpuere manus, e.7 l.4
nequeunt te frangere noctes mediæ e.33 l.2
frangere in aduerſum pocula Pirithoum. e.6 l.2
frangere ſtimulos nequitiæ e.19 l.3
frangit & attollit vires cauſſa e.6 l.4
frangitur ipſa ſuis Roma ſuperba bonis. e.13 l.3
frangitur in tacito femina ſæpe viro, e.18 l.2
cũ nec fra. tibi ſit, nec filius; frat. ego ſim. e.18 l.2
fraternæ militiæ arma e.7 l.1
fraterni monſtri cornua e.4 l.4
fraternis equis cur luna laboret e.vlt. l.2
fratrẽ vidimus geminaſſe ſellã curulẽ. e.vlt. l.4
fratres Curios cecinit Ennius e.3 l.3
fratres ſuos vlta eſt pro coniuge, e.15 l.1
duo fratres Zethes & Calais e.10 l.1
fratres deos non erubuit Helena, e.14 l.3
quæ fratri cum Caſtore (vota) excepi e.26 l.2
fratri Ioui par Neptunus in amore e.26 l.2
vnus erat fratrum focus e.1 l.4
ſine fraude maritæ e.7 l.4
fraude portas rec. amor. i. ſcel. & prod. e.19 l.3
quid de fraude mea deos fatigas e.20 l.2
& Circæ fraudes e.12 l.3
ite procul fraudes e.6 l.4
iram, non fraudes eſſe in amore meo e.6 l.3
verba & fraudes comp. vobis facile eſt, e.9 l.2
fregere puppes triump. ſaxa Capharea e.7 l.3
nec mea fregerit ira fores, e.5 l.2
quiq; tua proauus fregit Ach. domos, e.vlt. l.4
qui fremitu inani compleuit æquora, e.16 l.2
frequenti terra nec mea locet oſſa e.16 l.3
in freta vaſta manus longas attulimus, e.7 l.3
freta maris gemmiferi findere, e.4 l.3
freta te vindice patriæ, e.6 l.4
ſua fretus ab vrbe. i. confiſus ſuis, e.11 l.4
queis ego fretus amo e.8 l.1
frigida rupes e.19 l.1
duros montes & frigida ſaxa adire e.20 l.1
vt quererer lecti frigida regna mei e.7 l.4
frigida Cyzicus, e.22 l.3
frigida aura Eoo gelu me dolet e.16 l.1
frigida aqua cadebat de fronte e.22 l.2
frigida ſaxa non meritas manus e.7 l.4
frigida caſtra tulit (Romulus), e.11 l.4

Digitized by Google

frigidus Auſter agat vela e.26 l.2
frigore nectis aquas in glaciem e.3 l.4
manibus dura frigus habere pila e.24 l.2
fronde compoſita littora legit e.20 l.1
in frondes arboris nouæ cond. Myrrha, e.19 l.3
frondibus ſuis vuas veſtitas portare e.13 l.3
frondibus lõgis populus ornabat ædẽ, e.10 l.4
frondibus quernis læſiſti ora e.33 l.2
noſtra de fronte ſoluebam corollas, e.3 l.1
de tota fronte frigida cadebat aqua e.22 l.2
ne fronte ingrata negaris e.10 l.1
fronte nimis ornata ſedere e.18 l.2
frontem mihi comprime fœno torto, e.2 l.4
ad frontem ſparſos errare capillos e.1 l.2
frontem nudauit caſſida, e.11 l.3
fronti impoſitus flos lãgueat ante meæ, e.2 l.4
in frontibus puris errant vagi crines, e.22 l.2
hoc magis eſſe. ſæpe fruare bono. i. am. e.10 l.2
dij faciant iſto capta fruare viro e.9 l.2
ſemper amet fructu ſemper amo. egens, e.20 l.3
fructum anni vertentis percepimus e.2 l.4
hunc fructum ne deſere vitæ e.15 l.2
fruge lactenti tumet coma ſpicea e.2 l.4
ſi dat. viuo poſſe frui fr. õ, ſol. am. meo, e.1 l.2
fruſtra cupies mollẽ cõponere verſum, e.7 l.1
nulla meis fr. luſtrantur cõpita plantis, e.22 l.2
nec fruſt. quia caſta domi perſedet. vxor, e.12 l.3
ſed fruſtra mutos reuocabis manes e.13 l.2
idẽ non fruſtra ventoſas addidit alas, e.12 l.2
fruſtra pulſabant alij, e.14 l.2
quid fruſt. miſſis in me certatis habenis, e.1 l.3
fuco cæruleo tempora tingere e.18 l.2
qui fuerã nõ ſum: mutat via lõga puell. e.12 l.1
quam fuerant buſta viri Phtij e.13 l.2
ſed fuerant nudi e.29 l.2
quæ fuerant littora caſtis inimica puell. e.12 l.1
quæ fuerant olim pateſacta e.16 l.1
exequiæ fuerant vincula capilli e.5 l.4
hæc illis fuerant mandata tabellis e.25 l.2
quæ fueras mentita fateri e.26 l.2
dulcis rixa fuerat mihi ad feneſtras e.8 l.3
nec fuerat pœna videre deas nudas, e.13 l.3
pulchrius hac fuerat Troia perire tibi, e.3 l.2
nec fuerat olim tanta turba Thaidos e.6 l.2
fuerat deuota monſtris e.28 l.2
fuere longa mea regna in tuis libris e.7 l.4
quæ fuere tibi ſpolia ex illo, e.7 l.3
fuere mala verba de me, e.9 l.2
vera fuere carmina e.1 l.4
ſi fuerint caſtæ e.8 l.4
nec fueris nomen laſſa vocare meum, e.13 l.2
fuerit mihi gratior tua forma e.19 l.2
ſi fuerit collata figuris leuibus e.4 l.1
qualis fuerit Arion Adraſti e.34 l.2
cum fuerit exacti hora e.10 l.3
tuta fuga linque limina e.10 l.4
viderat ille fuga tractos in littore Achiu. e.8 l.2
fuga alterius ferre oſcula e.20 l.1
fuga nulla eſt licet fugias ad Tanain, e.30 l.2
fugæ nocturnæ ſigna ebria canes e.3 l.3
fugæ Siculæ claſſica bella e.1 l.2
fugæ aſtutæ Parthorum remiſſa tela e.9 l.3
fugæ turpi dare terga e.2 l.4
fugam quærere in orbe extremo e.16 l.2
te fugabimus è noſtra vrbe e.33 l.2
fugaci cymba malè nixa, e.6 l.4
fugacis equi tela, e.4 l.3
fugantes Lares Annibalem e.3 l.3
quocunque fugari poſſit Amor e.21 l.3
quid fugaris Exquilias. i. vacuas reddid. e.8 l.4
fugata Indica arma choris Nyſæis e.17 l.3
Phœbe fugate non tremis dapes Auſon. e.22 l.3
num fugere minus Theſſala tela Phryg. e.22 l.2
non fugiam mortem ſubire tua morte, e.9 l.2
fugias licet ad Tanain ſequetur amor, e.30 l.2
cui fugienda fuit ſemita vulgi e.23 l.2
fugiendo nullos labores e.1 l.1
eſt fugiens portus Phœbi ad littora Ath. e.6 l.4
fugient tibi verba querenti e.5 l.2
fugis noſtra lumina non vrbem e.32 l.2
quo fugis, ah demens? e.30 l.2
& merito quoniam fugiſſe puellã potui, e.17 l.2
& fugiſſe thalamum Ææ puellæ e.11 l.3
non fugit illa auara meos ſinus, e.8 l.1
quantus amor fugit in exiguo tempore, e.12 l.1
inter vtramque fui, e.9 l.4
fui apta puella e.10 l.4
fui ſæpe quod iſte eſt, e.9 l.2
quod fuiſſe ferar in duas partes e.9 l.4
ſæpe fuiſſe domi dicit e.21 l.2
anſeris voce fuiſſe Iouem tutum e.3 l.3
vni fuiſſe nupta legar e.vlt. l.4
ſiquid fuiſſes mentita e.15 l.1
quod ſi non tam certa fuiſſet e.34 l.2
& vos tum regna fuiſtis, e.11 l.4
fuiſti ſapiens Pari, & tu Menelae e.3 l.2
ſpectaculum fuit non minus vrbe capta, e.9 l.4
tantine fuit tota Africa e.20 l.3
tantine vlla fuit gloria e.12 l.3
fuit fabula ſemper pœna formoſis e.32 l.2
fuit mihi vox nulla felix ex illo e.29 l.2
in tota fuit non bonus vrbe (rumor) e.32 l.2
nulla fuit gratia Nilo cum Tiberi e.33 l.2
fuit vltima noxque dieſque Pæto e.7 l.3
fuit vtilis ille furor patriæ, e.13 l.3
quicquid fuit vbique natura hîc poſuit, e.22 l.3
cauſa fuit Iuno e.8 l.4
fuit ſordida cera buxo e.23 l.3
non fuit opprobrio caſa e.1 l.4
& fuit lateri veſtis aduſta e.7 l.4
collis fuit & herba Roma e.1 l.4
nulli cura fuit externos quærere diuos, e.1 l.4
fuit prima Cynthia e.12 l.2
fuit leuitas ſemper amica formoſis, e.16 l.2
aperta fuit porta à Cæſare e.31 l.2
cauſa fuit Cynthia e.12 l.2
fuit probanda cauſa belli e.3 l.2
cauſa fuit belli puella e.3 l.2
cum fuit in tunica e.29 l.2
cinis hic fuit docta puella e.11 l.2
illis pompa fuit, dare Cydonia e.13 l.2
quamuis dura, tamen fuit rara puella, e.27 l.2
quanta fuit rixa e.15 l.2
fuit cælum noctu bis ſine rege e.22 l.2
vt reor a facie fuit Calliopéa e.3 l.3
non hæc fuit tibi verenda e.11 l.3
crimen & illa fuit Myrrha e.19 l.3
æquus fuit in hoſte e.19 l.3
hic vbi tum, quiſue fuit e.9 l.2
alta Troia fuit, e.8 l.2

fuit huic miſero fatum dura puella e.1 l.2
quicomque ille fuit, qui e.12 l.2
ſola fuit in lecto e.29 l.2
quæcunque illa fuit, ſemper amara fuit, e.33 l.2
ſi mulier patienda fuit e.11 l.3
cura fuit ſemper patriæ armatæ e.6 l.3
nunne fuit ſatius e.25 l.2
cui bonus ante fuit e.18 l.2
nonne fuit melius e.18 l.1
nec minus fuit ſemper honeſta in cælo, e.32 l.2
quantum Roma fuit e.vlt. l.4
ſi cui fama fuit decori e.vlt. l.4
fulcite poſitas ruinas pedibus e.8 l.1
fulcite genus ſerie, e.vlt. l.4
ad fulcra pluteci ſiniſtra iacens e.9 l.4
nec fulcro eburno ſternatur mihi lectul. e.13 l.1
fulcro meo viſa eſt incumbere e.7 l.4
quo fulgeat tibi purpura pœnis oſtris. e.3 l.4
fulgebat parma Pyropo e.11 l.4
fulgentem Cois togis incedere e.1 l.2
fulmina conſulto miſſa tonent e.vlt. l.2
ad fulm. non idcirco languẽs venit Iup. e.22 l.2
fulminaq; ætheria deſiluiſſe domo e.16 l.2
fulminat illa oculis e.9 l.4
dicam maternos partus fulmine Ætnæo, e.15 l.3
fulmine Ætnæo partus e.17 l.3
non ſic de nihilo fulminis ira cadit e.16 l.2
fulta columnis Tænarijs domus e.2 l.3
fulta domus vtraque ſuis titulis, e.vlt. l.4
& fultum pluma verſicolore caput, e.7 l.3
fulua coma eſt e.2 l.2
fumo primo nubila capitolia, e.4 l.4
fundæ tortæ pondera plumbea e.3 l.4
fundantur vina prelis eliſa falernis e.6 l.4
fundens merum libatum crater in ſacra. e.17 l.3
fundere lachrymas me vetas e.8 l.2
fundere geſa è rectis rotis e.11 l.4
qui me potuiſti fund. tá dociles in vſus. e.2 l.4
fundet ad Idæos cymbala rauca choros, e.15 l.3
fundis Acrona in equum cuerſum e.11 l.4
fune mouiſti Cybellem tardam e.vlt. l.4
fune detrito cadunt omnia vincula e.7 l.3
fune duro lædere teneras manus e.7 l.3
per quam (feneſtram) fune demiſſo pep. e.7 l.4
dignior obliquo funem qui torqueat Oc. e.3 l.4
funeſta volucris e.20 l.2
funeſta turba triſtior illa tibia e.7 l.2
funeſta viro cincta vitta e.6 l.3
funeſtum omen auis nigra condidit e.28 l.2
fungere maternis vicibus pater e.vlt. l.4
funibus ire tardas rates e.14 l.1
ne tibi funis Tyrrhena arena ſoluatur e.8 l.1
cũ funera intrar. leges infernas. i. vmb. e.vlt l.4
ad funera Arche. victor equus Arion. e.vlt. l.4
funera hoc ſanabunt malum, vel vina e.17 l.1
altera mærebat funera Tantalidos, e.31 l.2
funera Troiana vides his principijs, e.6 l.2
ex hac ducentur funera noſtra domo, e.1 l.2
funera Italiæ, e.vlt. l.1
cũ caneret miſeræ funera Quintiliæ. e.vlt. l.2
funera tibi melius iuſſent Phlegræo cãp. e.11 l.3
ſi funera certa ſequerentur meos caſus. e.16 l.3
fatales pueri duo funera matris auaræ, e.1 l.4
funera Panth. grata in greges triplices, e.17 l.3
quis funere noſtro curuum te vidit. e.7 l.4
de funere quædam e.7 l.4
illa meo funere donaſſet caros crines, e.17 l.1
felix Eois lex funeris vna maritis, e.13 l.3
funeris extremi atra dies omnia aufet. e.11 l.2
accipe quæ ſerues funeris acta mei e.13 l.2
vmbra quæ locum funeris extincta teg. e.13 l.2
adſint funeris plebeij exequiæ paruæ e.13 l.2
te etiam lignis funeris vſtus amem e.15 l.3
funeris horam incertam quæritis e.27 l.2
ne tuo funus honore careat e.19 l.1
ambulat, & funus ſubito mirantur e.4 l.2
ſpeciem furabor Iacchi, furabor Phœbi, e.2 l.4
ſi data eſt furandæ noctis copia e.8 l.3
furem ſonuere iuuenci, e.10 l.4
furiæ Alcmæoniæ e.5 l.3
furibunda menſam propellis e.8 l.3
non operoſa comis, ſed furibunda dec. e.9 l.4
neſcia ſe furtis accubiſſe nouis e.4 l.4
furis Caci fores e.10 l.4
nec furit vnda Itala portentis e.22 l.3
ſi furit angue caput Tiſiphones e.5 l.3
furor hic toto non deficit anno. i. Amor. e.1 l.1
vt furor merito tibi ſim ſemp. i. fur. cauſ. e.18 l.1
tãt. erat fur. demẽs inter vtroſq. i. am. ard. e.13 l.1
ille furor (Caſſandræ) patriæ fuit vtilis e.13 l.3
vis meos furores ſentire, e.5 l.1
furoris mei pars extrema. i. amoris e.4 l.1
furta nouare mea Venere ignota conſt. e.9 l.4
Iuppiter ignoſco furta tua priſtina e.2 l.2
furta Suburræ tibi exciderunt e.7 l.4
furta dulcia Iouis e.30 l.2
furta pudica tori nolim. i tori pudici e.23 l.2
furtim miſero ianua aperta mihi e.9 l.2
furto polluit locum Cacus, e.10 l.4
iſta tui amoris furtum monſtrat via e.32 l.2
furtiua cauis poma dabam manibus, e.3 l.1
furtiua vincula capilli e.5 l.4
furtiua per antra dare oſcula, e.11 l.3
furtiuas preces reddere e.16 l.1
brachia candida fuſa viro tam fœdo e.16 l.2
fuſa iugis flumina e.19 l.2
fuſca regna canat (Æthiopum) e.6 l.4
fuſcæ Deus aulæ, e.vlt. l.4
in me cæruleo fuſcina ſumpta deo e.7 l.3
fuſcis Ægyptus alumnis e.33 l.2
fuſco vidiſtis (colore) puellam e.25 l.2
fuſcus color dulcis, e.25 l.2
vxorum fuſis ſtat pia turba comis, e.13 l.3
illa futura mea eſt e.8 l.1
cara oſſa meis futura lachrymis e.19 l.1
canent futura Bactra finem imperij e.1 l.3
futura iſta mihi eſt mors inhoneſta e.8 l.2
mox nupta futura domo Amythaonia. e.3 l.2
cũ ſis futura curua anus haud longa die, e.18 l.2
pactis futura ipſa comes e.4 l.4
ille futurus equis, e.24 l.3

G.

GAbij, qui nũc nulli olim max. turba, e.1 l.4
ſit Galatea tuæ viæ non aliena e.8 l.1
Galatea torãt. equos flexit ad car. Polyp. e.2 l.3
galea molle caput Hippolyte texit, e.3 l.4
galea potabis feſſus Araxis aquam e.12 l.3
& galea hirſuta compta lupina iuba e.11 l.4

galeritus Lucmon poſuit prima prætor. e.1 l.4
vmbroſi ſubter pin.galeſi canit Verg. e.vlt l.2
galla Lælia Poſthumi amica e.12 l.3
gallica in arma ſparſit niues Parnaſſi e.13 l.3
ſi gallicus niues minuiſſet fata Neſtoris, e.13 l.2
hoc galle, te monemus pro amore e.20 l.1
galli deiecti vertice Parnaſſi e.31 l.2
galli (alterius) frater Lupercus e.1 l.4
galli ſacrilegi ab Apolline oppreſſi e.11 l.3
galli deliciæ Hylas, e.20 l.1
gallorũ periphraſis, lucis anctores aues e.3 l.4
gallus poeta æmulus Propertij e.5 l.1
gal.de cip.puellas,& tandem ab ijs capt. e.13 l.1
gallus amicus Propertij incipit amare e.10 l.1
gallus ab ignotis interfectus & vbi.e.21 & 22 l.1
gallus Lycuridis amator inferna.&c. e.vlt. l.2
gallus frater Luperci ante Aqu.ſuã Cæſ. e.1 l.4
garrula ſi qua locuta de mea facie e.7 l.4
nec poſcet, garrula, quæ te ded.pat.plor. e.23 l.2
garrula hora ducitur e.23 l.3
gaude Craſſe e.6 l.4
gaude quod nulla eſt æquè formoſa e.8 l.3
gandeat illa tuo interitu, e.8 l.2
gaudeat vs ſolito tacta puella ſono e.2 l.3
gaudeat in puero ſiquis amicus erit e.4 l.2
gaudebam lapſos formare capillos e.3 l.1
gaudebat Græcia tunc veris natis e.9 l.2
gaudebat aſellis veſta.i.contenta erat e.1 l.4
gaudentia brachia loris ligat ad cæſtum. e.14 l.3
ſic te ſeruato gaudere poſſint parentes e.21 l.1
hoc erat qnud me gaudere iubebas e.24 l.2
aut quidnam gaudes fracta Nept.carina, e.7 l.3
gaudet in exuuijs Cynthia e.12 l.1
gaudet amor lacrymis e.4 l.2
gaudet me vacuo ſolam tabeſcere lecto, e.6 l.3
quis gaudet diuitijs amore aduerſo e.14 l.1
gaudet landatis ire ſuperba comis e.1 l.2
quę gaudia ducere ſub veſte libet e.4 l.1
ſenſit gaud.prima Herc.in Oetæis iugis. e.13 l.1
cupidus attingere gaudia falſis palmis e.19 l.1
gaudia cohibe in ſinu tacito e.25 l.2
quanta gandia collegi nocte præterita e.19 l.2
gaudia ferre amicæ e.8 l.3
gaudia falſa liuor deponat e.8 l.3
tunc mea gaudia ſpondẽt ceſſuros Reg. e.14 l.1
ſunt quoque gaudia tranſlato ſeruitio. e.12 l.1
gaud.viui Tith.mai.aur.quã luct.Mem. e.18 l.2
gauiſa eſt certè legem ſublatam e.7 l.2
non ita gauiſus Atriada triumph.darda. e.18 l.2
an gelida Illyria ſum vilior e.8 l.1
in gelidis labellis pones oſcula e.13 l.2
gelu lenta tellus e.3 l.4
gelu Eoo frigida aura e.16 l.1
gelu ſparſo triſte cubile e.15 l.3
ah gemat in terris e.6 l.2
gemere in tauro, Perille, tuo e.25 l.2
gemina ſedes partita per amnem e.7 l.4
oculi geminæ ſydera noſtra faces e.3 l.2
geminas arctos requieuerat Alcm.Iup. e.22 l.2
geminas turres oſtendunt culmina e.16 l.3
vidimus & fratrẽ geminare ſellã cur. e.vlt. l.4
geminos tutius alit mater e.22 l.2
cum geminos produceret Arria natos e.1 l.4
geminos in arcus lunarat acies e.6 l.4
gemis in tigno noctua e.3 l.4
defleta,& gemitu Cæſaris oſſa mea e.vlt. l.4
quid noſtro gemitu turgentia inm.torq. e.21 l.1
gemma legitur rubris ſub æquoribus e.14 l.1
gemma indica tenet crines e.22 l.2
nullane gemma ornabat niueas manus. e.6 l.3
è gemma diuite non bibit noſtra ſitis e.5 l.3
gemmas quærere me mittit in Ocean. e.16 l.2
nullis gemmis obnoxia facies e.2 l.1
gemmea ſint omnia in ludis e.18 l.3
gemmiferi maris freta ſcindere e.7 l.3
gemit noctua in tignó e.3 l.4
genæ tuæ exuſtæ ô Polypheme e.12 l.3
genas immeritas cornicum ernit e.5 l.4
genas craſas vincet barba e.5 l.4
genas ſciſſas facetet ruga e.18 l.2
genis ſiccis falle oſcula, e.vlt. l.4
hinc generi tuta via eſt.i.amantibus e.16 l.3
emerui generoſos veſtis honores e.vlt. l.4
nereo genitore puellæ e.7 l.3
genium meum adorat e.9 l.4
pro gente(tua) digna petendus honos e.22. l.3
per gentes extremos ferte e.1 l.2
in gentes miſeras deſcendit fabula e.5 l.3
gentes deuictæ nil in amore valeot e.7 l.2
gentis antiquæ hetruſcæ focos euerſos e.1 l.2
genu inflexo dare terga e.9 l.3
genu inflexo lapſa cadit e.15 l.3
genuit me Vmbria e vlt. l.1
genus hic Rheno iactabat ab ipſo e.11. l.4
qualis & vnde genus e.vlt. l.1
genus Orythyiæ ceſſet e.20 l.1
genus lapithæ heroinæ. i. filia e.2. l.2
genus fulcite ſerie e.vlt. l.4
hic genus infidum nuptarum e.13 l.3
quid gen.aut virtus illi profuis e.18 l.3
geram ſaxa labore Siſyphio e.20 l.2
fato gere ſaucia morem, e.28 l.2
vt gereres auratos lacertos Eryphila e.13 l.3
gerit bella meo ſanguine Amor e.12 l.2
gerit bella maxima in gremio Helenæ e.8 l.3
geryonæ ſtabula e.22 l.3
geſa fundere è rotis e.11 l.4
geſta omnia per manus maternas e.18 l.3
geſtu molli deducit brachia e.22 l.2
getæ hyberni e.3 l.4
getas aſtutos ferit Thais e.5 l.4
gigantea ora litoris e.20 l.1
gigantum tormenta ſub terris e.5 l.3
in glaciem nectit aquas Africus e.3 .4
in gladios vellera ſecta ſuos e.3 l.4
ſi glaucus vidiſſet tuos ocellos e.26 l.2
gloria de te quæritur e.21 l.2
ſunt quibus in celetes gloria nata pedes e.9 l.3
dat gloria vires e.1 l.4
& morti gloria iuſta meæ e.1 l.2
gloria Pyrrhi fracta ad pedes noſtros, e.11 l.3
gloria mea tantum nomen meruit.i.virt. e.7 l.2
gloria ad hybernos lata Boryſtenidas e.7 l.2
gloria Lyſippo ſigna effingere e.9 l.3
tibi gloria Dirce ducitur e.15 l.3
iſta gloria norit meam canitiem e.8 l.1
gloria Rumanis tu nata puellis e.3 l.2
& gloria Cæſaris hæc eſt e.16 l.2
gloria magna tua eſt, e.12 l.2
nec precor ſit gloria tanti aſceuſis Bact. e.3 l.4

tantine

tantine gloria vlla fuit ſpoliati Parthi. c.12 l.3
gnoſia qualis iacuit. i. Ariadna c.3 l.1
gnoſia pharetta ex humero iacet c.12 l.2
gorgone poſita. i. Ægide c.10 l.4
gorgoneo lacu tingūt roſtra.i.fonte.&c. c.3 l.3
gorgonis obdureſcere vultu, c.25 l.2
gorgonis anguiferæ pect⁹ operta comis, c.2 l.2
graciles muſas vetuit contemnere c.13 l.2
quo ſe domus Remi gradibus ſuſtulit. c.1 l.4
gradibus impreſſis dedi oſcula c.16 l.1
incipis adire gradu primo lapſus c.13 l.1
gradu expenſo ibat planta morata c.4 l.2
græcia tunc veris natis gaudebat c.9 l.2
græcia natat preſſa ſuis exuuijs c.1 l.4
græcia tota iacet ad ædes Laidos c.6 l.2
græcia naufraga tracta ſalo c.7 l.3
grata ſaliua meri vulgo grata c.9 l.4
cū graia per arma poterat ferre gaudia. c.8 l.3
ſeu graias ſeu latinas ſis imitata c.32 l.2
graij ſcriptores cedite & Romani c.vlt. l.2
graijs non hoſpita ſaxa c.22 l.3
graio aratro preſſit mœnia Neptunia c.9 l.3
graios per choros ferre orgia Itala c.1 l.3
graium exemplar cur petam c.6 l.2
iurabis noſtra gramina ſecta manu c.2 l.4
gramina cocta manu Perimedea c.4 l.2
afflabunt tibi Arabum de gram.odores. c.29 l.2
gramine Circæo pereundum.i.venenis. c.1 l.2
grandæui boues negant ducere aratra c.25 l.2
grandia vela non apta meæ rati c.9 l.3
ſobria grata parum c.9 l.4
grata mihi vox querentis catulæ, c.3 l.4
grata rapina centauris c.2 l.2
dū pretiū vitæ grata rependit humus c.vlt. l.4
grata Ioui ruina Capanei c.34 l.2
ſaluo grata puella viro c.3 l.4
grata in vrbe pauper Deus c.2 l.4
grata ſaliua meri methymnæi c.9 l.4
vos quibus grata magis c.5 l.3
grata domus Nymphis c.20 l.1
ſi ſæcla forent grata puellis antiquis. c.25 l.2
Pentheos funera grata in greges triplic. c.17 l.3
nec gratia vnica deſit verbis c.2 l.1
quicquid erā, hoc animi gratia mag.tui. c.20 l.2
cum Tiberi nullo gratia nulla fuit c.33 l.2
gratior vna tribus, & blandior c.13 l.1
nulla gratior fuerit mihi tua forma c.19 l.1
gratiſſima eris noſtræ vitæ c.2 l.1
gratus eram olim. i. carus c.12 l.1
non grauanda cymba ingenij tui, c.3 l.3
graucidos catulæ vox c.3 l.4
grauare manus veſtras non poterat c.7 l.1
ne grauentur aqua colla c.1 l.2
hoc etiam graue erat c.7 l.4
graue dicere carmen c.9 l.1
graue ſeruitium diſcere c.5 l.1
graue exemplum erit Calchas c.1 l.4
graue in omne caput Saturni ſydus c.1 l.4
graues preces mutato colore c.6 l.1
cum graues oculos mouerit, c.19 l.2
graues humore comas nō poſſe tollere. c.26 l.2
graues manus Antonij in ſua fata c.9 l.3
ſine graui amore femina nulla dolet. c.8 l.3
vt me graui amore ſoluat c.21 l.3
grauibus deflere querelis c.16 l.1
quem grauibus pēnis verberet ille puer. c.10 l.3
grauida lingua iactare conuicia c.8 l.3
volo ſubducto grauior procedere vultu. c.10 l.2
grauiora penſa repēdit iniquis quaſillis. c.7 l.4
grauis haſta manus atterit c.3 l.4
grauis auribus meis eſſe cogor c.12 l.1
grauis eſſe lecto tuo dicor c.24 l.2
grauis mihi ſit vterque cinis c.20 l.2
ſiue grauis ea cauſſa, ſiue leuis c.9 l.2
grauis pœna viri auſteri cauenda c.14 l.3
grauis luctus (Auroræ) amiſſo Mēnone. c.18 l.2
grauis taurus ſuccumbit aratro c.34 l.2
vbi grauis ætas interceperit venerem.&c. c.5 l.3
grauis (Amor) ſedet ſuper colla c.30 l.2
grauis ætas te vrgeat c.vlt. l.3
de grauitate mea ne dubita c.20 l.2
grauiter mecum querebar c.3 l.1
quid fles abducta grauius Briſeide c.20 l.2
non vllo grauius tentatur damno c.4 l.1
Penth.in triplices greges grata funera. c.17 l.3
gregibus cuſtodum ſe ſtipat c.8 l.3
gregibus repertis deuota ara maxima. c.10 l.4
in gremio Helenæ bella gerit Paris c.8 l.3
in gremio doctæ puellæ me iuuet legiſſe. c.13 l.2
à gula inciſa decidit torquis c.11 l.4
qui gurgite inuito fecit iter c.17 l.1
aridus & ſicco gurgite piſcis erit c.15 l.2
in gurgite vita poſita c.5 l.3
primas extollens gurgite palmas c.26 l.2
gutta ex oculis iuſſa cadet c.1 l.4
guttura columbæ ſecta ante focos c.5 l.4
gygæi Cayſtri ora c.22 l.2
gygæo lacu tincta puella c.11 l.3
gymnaſij virginei bona ſpartæ c.14 l.3
giro præſcripto euecta pagina c.3 l.3
gyrum pulſat equis c.14 l.3

H.

ſemper Habe morſus circa colla c.5 l.4
nō Ilia mæuas habēda.&c. c.13 l.3
habenis miſſis in me certatis c.1 l.3
habent pondus pia ſomnia c.7 l.4
& habent certamen leti c.13 l.3
habenti tot mala non ſuccurris c.15 l.3
deſine habere meas laudes c.7 l.4
cui habere dedit cognomen coruus c.11 l.3
habere vires in te ſomnus poteſt c.7 l.4
æqualem nulla dicere habere domo c.6 l.3
habere fidem iuſſit tabellas nō ſignatas c.23 l.3
maiorem habere fidem timens ſeruus c.6 l.3
cum habere te cornua iuſſit Iuno c.33 l.2
habere modum neſcitis captæ mentis. c.19 l.3
habere manus infectas ſanguine c.17 l.2
habere modum verus amor non nouit. c.15 l.2
habere deos aduerſos cogor c.1 l.1
habere pondus c.18 l.1
habere notam in amore tuo cogor c.18 l.1
quales habere noctes iubes me c.3 l.1
habere metum vulneribus didicit miles. c.11 l.3
habere nomen illas nōn ſinat c.4 l.1
habere ſemper caput in roſa c.5 l.3
ecquid habes muneris c.23 l.2
habes præmia iniuſtæ ſortis c.4 l.4
non habet manus in me manſuetas c.16 l.3

non habet ſacta Lupercus, e.1 l.4
vnde habet nomina vicus Tuſcus e.2 l.4
non habet vnda Deos e.7 l.3
non babet vllus amor, quod quæris e.22 l.2
haber has laudes ille maritus e.21 l.2
nulla habet pondus din femina e.25 l.2
habet has omnes ignis auarus - e.28 l.2
quod habet innidiam non ſolet eſſe diu. e.25 l.2
babet vxorem ille tuus amator e.21 l.2
ſiquos habet arbot amores e.18 l.1
habet lumeo crimina facti e.31 l.2
& benè habet e.vlt. l.4
ſic eſt incautū quicquid habetur Amor. e.4 l.2
habitare nemus Aſcræum e13 l.2
quid tibi iucnodū habit. ſiccis medullis. e.12 l.2
habitare tenebris immundis e.15 l.3
habitare caſa ſtraminea vtinam dux.&c.e.16 l.2
habitare Eſquilijs dic dominum tuum e.23l.3
habituta doiem è ooſtro rogo e.7 l.4
habitura mortem in multis locis e.15 l.3
babui immites Parcas e.vlt.l.4
habuiſſe me meam mecum doceat liuor. e.8 l 3
nonne putas hanc habuiſſe miras. &c. e.12 l.2
non habuiſſe Deos ſanctos e.28 l.2
mecum habuit poſitum caput e.14 l.2
habuit Curia pellitos patres e.1 l.4
eoſdem habuit ſecum capillos e.7 l.4
bac vbi Fidenas longe erat ire via e.1 l.4
hac quondam Tiberinus iter faciebat. e.2 l.4
hac ego te ſola lege dediſſe velim e.3 l.4
hac nocte e.7 l.4
hac tamen excepta perfidia e.15 l.1
hac eadem curre via e.6 l.3
hac ego oon mirer ſi flagret ooſtra Iuuentus,
pulcrius hac fuerat Troia perire tibi e.3 l.2
iubebant, hac Amor, hac Liber e.3 l.1
in hac omnis patie timetur Amor e.11 l.1
ex hac domo ducentur noſtra funera e.1 l.2
hac ipſa cuſpide ſeoſit opem e.1 l.2
hac animæ portem corpus, qua Cæſ.&c.e.18 l.3
hac Tiburtina iacet aurea Cynth. terra. e.7 l.4
hactenus hiſtoria e.1 l.4
viderit hæc ſiquam peperiſſe pudet e.15 l.2
hæc mihi vota tuā prop. ſuſcepta ſalutē. e.9 l.2
hæc, hæc, hæc e.13 l.1
hæc in amore rota eſt e.8 l.2
ſcis hæc inſana puella e.8 l.1
ino, hæc, Calliſto, hæc e.28 l.2
hæc tua ſunt oſſa Propertî e.24 l.2
hæc ille, & ſiqnæ miſeri noniſtis Amāt.e.16 l.1
Cæſaris hæc virtus, & hæc gloria Cæſ. e.16 l.2
hæc mea fama eſt e.7 l.1
præda ſit hæc illis e.4 l.3
hæc forma ſecunda redit terris e.3 l.2
hæc igitur mihi ſit audacia e.19 l.2
cui hæc ſemita vulgi fugienda e23 l.2
hæc cura & cineri ſpirat inuſta meo e.vlt. l.4
hæc tua Perſephone maneat clementia. e.28 l.2
non hæc Pleiades faciunt e.16 l.2
hæc potior victoria, hæc ſpolia, hæc Reges, hæc currus erunt e.14 l.2
hæc aliquis ruſticus quærat prælia e.5 l.2
hæc ſciat eſſe mea oſſa e.21 l.1
hæc ego caſtra ſequar vates e.10 l.2
hæc ſoror acta tuis ſentiat è lacrymis e.21 l.1
bæc certè merito, e.15 l.2
hæc certè deſerta loca e.18 l.1
hæc eſt prima fauilla mali venturi e.9 l.1
hæc ſed forma mei e.4 l.1
hæc mea muſa leuis e.12 l.2
hæc erit illarum doloris pœna e.13 l.1
cur hęc facies humana moratur in terris. e.2 l.2
ferret hæc nunquam e.23 l.2
hæc tibi contulerunt diui: hæc tibi, &c. e.3 l.2
hæc vbi contigerint e.13 l.2
nec minus hęc ooſtri ootefcet fama. &c. e.13 l.2
hæc atq. illa mali volneris vna via eſt. e.25 l.2
hæc eſt feminei triumphi merces e.vlt. l.4
hæc nunc ſignat humum cyclade e.7 l.4
bæc tua caſtra e.1 l.4
hæc ſpatijs vltima meta meis e.2 l.4
citus hæc propone e.23 l.3
hæc aurea templa e.1 l.4
hæc tibi Tulle parens Roma e.22 l.3
hæc illis mandata tabellis e.23 l.3
hæc te non meritum e.29 l.2
hæc fantem fluctos ſubſtrahis e.7 l.3
cur bæc tam diues? e.32 l.2
hæc eadem ante illam fecit Leſbia e.31 l.2
bæc quoq; profecto, bæc quoq;, hęc et. e.vlt. l.2
hæc ederas legit in thirſos, hæc carm. &c. e.3 l.3
hæc te teſte mihi promiſſa merces? e.6 l.3
hæc mandata dedit e.7 l.3
hæc curent pueri, hæc curēt ſcripta. &c. e.9 l.3
hæc dos erat apta tuis officijs e.4 l.4
non hæc tibi verenda fuit (Cleopatra) e.11 l.3
hæc dij condiderunt, hæc dij quoq; &c. e.11 l.3
hæc tua virtus fiat amara tibi e.12 l.3
hæc arma expugnant pudicas e.13 l.3
ſi hæc diſtulero mandata e.16 l.3
hæc pignora amor conſtringit e.20 l.3
hæc ego nō ferro, & igne coactus. &c. e.24 l.3
hæc roſtro te premet auſa tuo e.1 l.4
hæc Areth. ſuo mittit mandata Lycotæ e.3 l.4
bæc erit è lacrymis facta litura meis e.3 l.4
teſitut bæc caſtris quarta lacerna tuis. e.3 l.4
bæc noceant potius e.3 l.4
qualis & hæc poſitura Dei e.3 l.4
hæc ſua maternis queritur liuere. &c. e.7 l.4
hæc terra vix mihi patet e.10 l.4
hæc poſtquam querula voce peregit e.7 l.4
hæc lympha patet puellis e.10 l 4
hæc victima tibi corruet e 11 l.4
hæc arma ferebant humeris e.11 l.4
hæccine parua arena funus meū teget e.17 l.1
hæcne marita fides e.7 l.4
hædus agreſtes corruet ante focos e.19 l.2
hædus purus erit e.26 l.2
miſſus hædus ab vberibus impreſſis. e.vlt. l.2
hæmon Bœotius corruit Antig. tumulo. e.8 l.2
iotentis hærebam fixus ocellis e.3 l.1
hærentes rates ad pia ſaxa ſoluit e.1 l.4
bærentes vincire catena. i. amantes e.15 l.2
hærere ſcopulis ſorores e.20 l.2
quam hæſeris validis in laqueis e.34 l.2
hæſiſti, cecidit ſpiritus ille tuus e3 l.2
hæſit noſtris ocellis (Amor) puer e.19 l.1
halcyones. Vide Alcyones
hamadryadas inter faciles laudatur. e.vlt. l.2
bamadryadum ſororum turba e.32 l.2

hamadtyaſin ibat dolot hylas e.20 l.r
hamatis ſagıtis armata manus e.12 l.a
hanc faciein nolit ſenectus mutare, e.2 l.2
hanc me militiam fata ſubire volunt e.6 l.1
haoc Venus ipſa facem ventilat e.3 l.4
hanc ſequar, ſeu cogitet ire pet mare e.26 l.2
hanc mihi vitam ſoluite e.9 l.2
me ſine hanc animam reddere nequitiæ. e.6 l.t
haoc implorat nauita e.28 l.2
hanc ego non potui flectere e.8 l.1
pet hanc igitur dotem deſponderat e.19 l.3
hanc tibi notam nulla dies tollet e.11 l.3
quis haoc mundi domum temperet e.5 l.3
hatū nulla ſolet ration. quærete mūdi. e.vlt. l.a
has pono exuuias tibi diua e.14 l a
has laudes ille maritus habet e.21 l a
has omnes ignis auarus habet e.28 l.a
has inter grauibus cogor deflére qoer. e.16 l.1
has artes ſi pauet ille e.5 l.4
has tibi diras cecinit, e.vlt. l.3
haſta Cæſaris proxima fuit e.6 l.4
has didici io amore notas e.8 l.3
haſta grauis atterit manus e.3 l.4
has (tabellas) quondam detriuetat vſus e.13 l.3
pura triomphaotes haſta ſequatur equos. e.3 l.4
has ad metas ſudet meus equus e.1 l.4
ne haſta Romula lædetet faciem Tati. e.4 l.4
tertius haud multò minus eſt cum. &c. e.15 l 3
haud ego vates neſcius e.1 l.4
timor haud vltra quam rogos, e.5 l.3
haud vlla carina conſenuit e.7 l.3
haud vnquam culta labore Venos e.22 l.2
haud vllas portabis opes Acheroot. &c. e.5 l.3
haud longa die fututa anos e.18 l.a
tandē haurire patat demiſſis flum. palm. e.20 l.r
heben celeſtem duxit Hercules e.13 l.r
dum hector barbarus reſtat e.8 l.3
quid ferus hect. cū ſurgeret lecto And. e.52 l.a
hic ferus hector ego e.21 l.2
hectora per campos ter maculaſſe rotas. e.t l.3
fortem illum hectora æmonijs traxit. &c. e.1 l.3
hectorea face caſtra feroere e.8 l.a
hectoreis cognite maior aois e.6 l.4
languidus exactis, hei mihi, ſyderibus. e.3 l.1
hei mihi quod ooſtro eſt paruos in. &c. e.1 l.4
ex helena totam Iliada non probat e.1 l 2
helena ipſa notior Leſbia e.34 l.a
helenæ in gremio bella gerit Patis e.8 l.3
poſt helenum forma ſecunda red. &c. e 3 l.a
helene nudis papillis cepit arma e.1 l.3
helenom & Deiphobum e.1 l.3
helicona coluiſſe me iuuat e.3 l.3
helicona luſtrare choteis e.10 l.a
heliconis in vmbra e.2 l.3
hellen vexit ouis aorea e.26 l.a
helles Athamantidos vrbes e.22 l.3
helleſponti periph. Athamant. vndæ e.10 l.t
herba lecta iogis Promethæis diuidit e.12 l.t
herba mala deos occupat e.6 l.a
in herba ſecreta lectulus e.9 l.4
herba nil valet in amore e.4 l.2
herba Sabina crepat ad focos e 3 l.4
ſi te non totum herba Chloridos tenet. e.7 l.4
alta herba creoerat natiuo foro e.13 l.3
collis & herba fuit Roma e.1 l.4
herbæ tenaces e.10 l.3
herbas collinas ad foſſam nouerit e.1 l.4.
herbis creſſis reſt Andtogeona Æſculap. e.1 l.2
me herbis illa vicit. i. beneficija e.6 l.3
in herboſo concidit Apidano e.3 l.s
hercules ſtatuit columnas in orbe dom. e.9 l.3
herculis & Antæi lucta e.20 l.3
herculis laus, vt ſetoiat Omphale e.10 l.4
herculis ire boues e.10 l.4
quæ miſer error Herculis perpeſſ. fleuet. e.20 l.1
herculis labores perferre e.23 l.a
herculis periphraſis, Deus Oetæus e.1 l.3
herculis & Hylæ fabula e.20 l.1
herculis amor flagrans Heleo, e.13 l.s
herculis Antæique luctantum ſigna e.22 l.3
herculis eximij ne ſit inolia ſitis e.10 l.4
herculeæ clauæ facta fortia e.10 l.4
qua iacet herculeis ſemita litoribus. e.11 l.3
herculeo num. ooñ pallet ebur Tibure. e.7 l.4
herculeo ſtructa labore via e.16 l.3
io herculeum Tibur te deportāt eſſeda. e.32 l.2
herculeus Acroo e.11 l.4
ſcis, here, mi multas placuiſſe: pro, heri. e.21 l.a
ſiqua heri negauit hodie veniet e.14 l.a
iraſcor quoniam heri moratus & leote. e.23 l.3
hermionæ Spartanæ formam referas. e.4 l.s
quid hetoes? quid raptē in crim. dioos. e.11 l.3
heroas manus in arma ducere e.1 l.2
heroi carminis opus e.3 l.3
heroidas omoes inter Mæonidas e.28 l.3
heroinæ formoſæ e.19 l.t
heroinæ Lapithæ geous e.a l.a
heroinis Inachis blandior e.13 l.t
heros Phylacides Proteſilaus e.19 l.1
heroum manus. i. Argonautæ e.20 l.1
heroum magnas vires poteſt Veoos. &c. e.14 l.1
heſiodi periphaſis, Aſcræus poëta, e.vlt. l.2
heſperia aqua lotus Capricornus, e.1 l.4
heſperidum chori e.22 l.3
ſiue illam heſperijs, ſiue illam oſtendet eois
vret heſperios & Eoos e.3 l.a
ab heſpetio mala dracone ferar e.24 l.a
heſterna com nocte potus vagarer, e.29 l.a
ad heſternas lucernas, e.8 l.3
heſternis poſitum languere coróllis. e.vlt. l.2
omnibus heu portis pendeot e.3 l.4
fœderis heu taciti e.7 l.4
ſi fallo, cinis heu ſit mihi vterq; gauis. e.20 l.1
heu quantum per ſe forma valet e.19 l.a
heo ſerò flebis, amata dio e.5 l.2
heu referet quanto verba dolore mea. e.1 l.1
heu nullo limine carus eris e.4 l.1
heu nullis capta Lycinna datis e.15 l.3
heu ſibi prolapſo non bene cauit equo e.1 l.4
hiante calamo panes caoent e.17 l.3
hiantes morſus canum auertit e.16 l.3
hiare carmen tacita lyra e.31 l.2
nec hiat flos vllus pratis e.2 l.4
hiatu cauo deducat tellus e.1 l.4
hiatu cæco deſcenſus abripitur, e.8 l.4
hiatus niger trasit aquam. i. vortex e.7 l.3
hiatus ſerpentis clauſit Medea e.tt l.3
hic timor eſt durior exequijs e.19 l.s
furor hic non deficit (amot) e.1 l.1
hic etiam petitur, qui te prius ipſe reliq. e.9 l.a

hic primum vidit e.22 l.2
cinis bic docta puella fuit e.11 l.2
puer hic (amor) e.7 l.1
hic vnus dolor acer ex omnibus e.22 l.2
hic mihi conteritur vitæ modus, e.7 l.1
hic Deus e.26 l.2
dolor hic meus tibi multa debet. &c. e.18 l.1
an dolor bic virijs neſcit abeſſe ſuis e.16 l.2
hic amor erit pluris partio ſanguine e.7 l.2
exitus hic nun inboneſtus e.26 l.2
bic Ixionidem, ille Menoetiaden e.14 l.2
neque hic timet arma e.27 l.2
ille vel hic poterat e.22 l.3
hic vbi quiſue fuit e.9 l.2
bic poſuit nuper pedes in vrbe e.32 l.2
hic locus eſt e.30 l.2
ſiquis vult, hic ponat e.3 l.2
hic me tam graciles e.13 l.2
vnius hic quondam ſeruus amoris erat. e.13 l.2
exitus hic vitæ ſupereſt mihi e.5 l.3
non hic vlla tibi e.3 .3
hic erit, bic iurata manet e.8 l.1
hic alter iubet in medium propellere. e.29 l.2
hic erat, hunc mulier nobis irata locau. e.29 l.2
ponitur hic imos ante corona pedes e.10 l.2
hic tibi pallori verſus erit e.5 l.2
hic erat Arganti Pegæ e.20 l.1
hic manus heroum placidis vt conſt.or. e.20 l.1
hic quoq; chorus (muſarum) non neſcit. e.30 l.2
hic vbi me ſtatuent e.20 l.2
bic licet proferre dolores e.18 l.1
non bic herba valet, non hic Cytæis e.4 l.2
hic ego Pelides, hic ferus Hector ego e.22 l.2
hic equidem viſus pulcrior e.31 l.2
hic erat ſpelunca. i. illic e.3 l.3
hic (Acron) auſus ſperare ſpulia e.11 l.4
genus hic Rheno iactabat ab ipſo e.11 l.4
hic vbi tam raræ non perit bora moræ. e.8 l.4
hic Tiburtina iacet terra e.7 l.4
hic traxit boues (Cacus) e.10 l.4
hic tibi peted. honos, bic tibi ciu. Rom. e.22 l.3
non hic Andromede e.22 l.2
hic primus dies cepit eſſe mœnibus e.4 l.4
natura hic poſuit quicquid in orbe fuit. e.22 l.3
hic genus infidū nupt. hic nulla Euad. e.13 l.3
non tulit hic Pætus e.7 l.3
hic ſatis ad pacem: hic vtilis armis, e.9 l.3
tranſeat hic ſine nube dies e.10 l.3
hic Anio Tiburne fluis e.22 l.3
hic victor pugnis, ille futurus equis e.14 l.3
augulus hic mundi e.10 l.4
hic vbi cymbala concrepuere e.18 l.3
hic luctus populauit Achiuos, e.18 l.3
hic dulces ceraſos, hic pruna cernis e.2 l.4
ille memores, hic canat, hic referat. e.6 l.4
det pater hic vmbræ mollia iura meæ. e.vlt. l.4
actiua hinc traxit Phœbus monimenta. e.6 l.4
hinc dicta ara feretri Iouis e.11 l.4
hinc (ex militia Veneris) tantū mer. &c. e.7 l.2
hinc Tarpeia deæ fontem libauit e.4 l.4
hinc auguſta raris e.6 l.4
hinc Tatius, Rhamneſq;, hinc Romul. e.1 l.4
hinc cupio nomen carminis ire mei e.7 l.1
hinnuli pell. ſiue hinnulei operibat. &c. e.13 l.3
hippodamia auecta totis externis e.2 l.1
hippodamiæ dotatæ regnum e.8 l.1
hippolyte felix tulit arma papilla nuda. e.3 l.4
hippolytum Veneri mollire negantem. e.5 l.4
hippom. fœtæ ſemen equæ, legit in me. e.5 l.4
hirſuta corona ſua dicta cingat Ennius. e.1 l.4
hirſuta iuba Galeæ e.11 l.4
hirſutas feras ibat videre e.1 l.1
hirſutis rubis ſecta bracbia, e.4 l.4
hirſutum pectus Herculis e.10 l.4
his querelis non poſſum durare e.6 l.5
his ſaltem finibus teneat e.3 l.2
cui non his verbis aſpergat temp. ſud. e.24 l.2
noctib. his vacui ter faciamus iter e.33 l.2
moribus his alia coniuge dignus eras. e.12 l.3
his preſſus ſtygias vultū demiſit in vnd. e.18 l.3
his animos noſtræ dum verſat Ach.am. e.5 l.4
his tu ſemper eris gratiſſima e.2 l.1
his ô Galle monitus e.20 l.1
his olim vt fama eſt virijs, &c. his princ. e.6 l.2
nec minor his animis e.vlt. l.2
his ego tormentis e.8 l.3
his tum blanditijs e.13 l.3
his (tabellis) aliquis ration. ſcribit auari. e.23. l.3
his ego conſtitui vocatis noctem lenire. e.9 l.4
hiſcere poſſe tantum operis e.2 l.3
tu quoque vti hiſtoria nobilis fieres e.15 l.1
hiſtoria maxima mibi de nihilo naſcitur. e.1 l.2
ite & hiſtoriæ Romanæ conſulite e.4 l.3
hiſtoriæ argutæ caput præbeat. i. fabul. e.20 l.3
hiſtoriæ tuæ famam non pudet e.22 l.3
hactenus hiſtoriæ e.1 l.4
narrant hiſtoriæ pectora nota ſuæ e.7 l.4
in lapide hoc legar e.vlt. l.4
hoc erat quod me gaudere iubebas e.24 l.2
quicquid eram, hoc animi gratia, &c. e.20 l.2
hoc vnum opus didicit femina e.9 l.2
hoc ſiquis virium poterit demere e.1 l.2
quò magis hoc magis e.4 l.1
tellus hoc ita iuſta ſinat, e.19 l.1
hoc iter memento e.13 l.2
hoc totum è Coa veſte volumen erit e.1 l.2
hoc ſenſi prodeſſe magis: cōtēnite, &c. e.14 l.2
in ſcelus hoc animum non valuiſſe ſuū. e.7 l.4
hoc iuuene amiſſo e.7 l.3
hoc erit infectas ſanguine habere man. e.17 l.2
oportet hoc eodem ferro ſtillet. &c. e.8 l.2
hoc, moneo, vitare malum, e.1 l.1
hoc merui ſperare e.5 l.2
hoc te monemus, id tibi ne defluat e.20 l.1
hoc mihi perpetuo, e.20 l.2
hoc ipſo deiecto, e.9 l.1
hoc verum eſt tota te ferri Roma, e.5 l.2
caput hoc diſcedere collo citius pateret. e.7 l.2
cū cap. hoc ſtygiæ iam peterentur aquæ. e.9 l.2
hoc perdit miſeras, hoc perd. ante puel. e.18 l.2
hoc tibi lingua nocens, hoc tibi, &c. e.28 l.2
hoc etiam graue erat e.7 l.4
hoc carmen ſcribe e.7 l.4
hoc piſces calamo prædabor e.2 l.4
hoc omne patriæ ſeruiat e.1 l.4
hoc quodcunq; vides, quæ Rōma eſt. e.1 l.4
hoc buſtum ſcabris cædito ſaxis e.5 l.4
hoc vinum, iuſſo non nocitura die e.6 l.4
hoc mihi malum funera ſanabunt e.17 l.3
hoc neque explicat Iouis antrum e.1 l.4

hoc de me ſat erit. j. cadauer e.7 l.3
hoc laudis mihi concedis e.9 l.3
hoc tibi poterit Iuno ignoſcere e.18 l.2
hoc & Hamadr.ſpectauit turba ſororũ. e.32 l.2
hoc ſi crimen erit e.30 l.2
hoc vtinam loco ſpatiere e.31 l.2
vt regnem, hoc ego quo tibi nunc, &c. e.vlt. l.2
hoc ſit in æuum caput e.4 l.3
carior hoc eſſes mihi bono e.14 l.3
hoc ſuum tempus fata e.4 l.4
ex humeris hoc onus e.6 l.4
quod pace legas, opus hoc de monte e.1 l.3
vnde hodie nomen habet vicus Tuſcus, e.2 l.4
hodie venies, ceſſabimus vna e.23 l.2
hæc hodie tibi victima corruet Acron. e.11 l.4
hodie vir rure venit, e.23 l.2
hodie Cerberus nullas vmbras petat e.vlt. l.4
ſic hodie veniet ſiqua negauit heri e.14 l.2
hodierna luce nullos aſpiciam dolentes e.10 l.3
homeri nomen Pergama e.1 l.2
homero primo contendis e.7 l.1
homero, aut Antimacho, tutior nõ ibis e.vlt.l.2
plus in amore valet hom. Mimn.verſus e.9 l.1
homerus memorator caſus Troiani e.1 l.3
homioi quæ ſtella cõmoda, quæq; mala, e.27 l.2
pias hominis qui traijcis vmbras e.18 l.3
hominũ vni ſtygias luxiſſe tenebras e.10 l.4
tu hominũ vitijs crudelia pabula præbes. e.7 l.3
nec minus tamen honeſta fuit in cælo. e.32 l.2
honeſta dies illa mortis mihi erit e.21 l.3
honeſtæ formæ mirator e.13 l.2
honoratis oſſa vehantur equis e.vlt. l.4
Romano in honore Romanas ſecures. e.9 l.3
ſine matris honore Romulus e.4 l.4
leſa in tumidum honorẽ iactãdo venit. e.24 l.2
in honorem tantum formæ proceſſit. e.11 l.3
honorem ſceleri non dedit. i.præmium. e.4 l.4
aut flamma, aut imber honor.illis ſubd. e.2 l.3
honores generoſos veſtis emerui e.vlt. l.4
non ſequitur faſces, nec honores curat. e.16 l.2
honores thuris blandi, de ſacrificio, e.6 l.4
honos ieiuni ſerpentis e.8 l.4
honos tibi petendus e.22 l.3
non honos vnus datur operi e.2 l.4
honos poſt obitum id reddet e.1 l.3
ſiqua hora tibi veniet non imme.noſtri. e.6 l.1
hora funeris incerta e.27 l.2
hora mollior veniet e.28 l.2
& in hora fortaſſe alter erit carior e.9 l.2
hora garrula ducitur blandis dolis e.23 l.3
hora moræ tam raræ non petit, e.8 l.4
horæ multæ cedant ſermonibus e.20 l.3
horæ tam dubiæ quò ſeruetur ſpiritus e.13 l.2
his horam non poſſum durare querelis. e.6 l.1
in horas totas ſe expectat e.29 l.2
horatia pila cecinit Ennius e.3 l.3
hornis agnis cædem denuntiat e.3 l.4
horos babylonius Architæ ſoboles e.1 l.4
horrida puluis e.13 l.2
horruit foco algenti Pergula e.5 l.4
horror tremulus mæſtis ſtcubus e.5 l.1
horror erat Acron tuis finibus, ô Rom. e.11 l.4
hortis docte Epicure tuis e.21 l.3
hortorum dona probata Vertumno e.2 l.4
horum ego ſum vates e.17 l.2
hos (oculos) iurabas, vt exciderent, ſi e.15 l.1
potes hos attollere contra ſolem e.15 l.1
hos inter ſi me ponere fama volet e.vlt. l.2
pauerat hos (iuuencos) Phœbo filia e.12 l.3
hoſpes parce oculis e.10 l.4
hoſpes, hoc quodcunq; vides Roma eſt. e.1 l.4
ſic hoſpes patiare tua regina ſub aula e.4 l.4
ſic hoſpes Iaſon decepit Colchida e.21 l.2
hoſpes vterq; malus, Theſe. & Demoph. e.24 l.2
hoſpes in hoſp. Menelao venit adulter. e.34 l.2
hoſpes quicunq; venis venabere leporẽ. e.13 l.3
crudis Adriaci hoſpes æquoris vehar e.21 l.3
non hoſpita ſaxa Graijs e.22 l.3
hoſpita teſca pandite e.10 l.4
hoſpite infido Caco e.10 l.4
hoſpitio vago fluminis e.20 l.1
hoſpitio Æmonio tabuit Hypſip.i.hoſp. e.15 l.1
hoſpitio non pio te nutrit e.13 l.3
placidũ por.præb. Hoſp.ſæua Mal.ſuo. e.19 l.3
hoſpitium tota nocte parauit e.23 l.2
ab hoſte redis plenus exuuijs, e.11 l.4
hoſte nocturno ſæuior fletus e.16 l.3
æquus in hoſte fuit Minos e.19 l.3
hoſtẽ quærimus atq; armis nect.arm.no. e.5 l.3
hoſtem ferit vncis cornibus Taurus e.5 l.2
conuenit hoſtem Tatium e.4 l.4
atque hoſtes terga dediſſe, e.2 l.4
hoſtes traiectos arcuit à Rheno e.11 l.4
per hoſtes pugnaces Medorum ire e.9 l.3
hoſtibus eueniat lenta puella meis e.8 l.3
hoſti hanc dotem deſponderat e.19 l.3
hoſtis honorem ſceleri non dedit e.4 l.4
hoſtis Sericus equo munito e.3 l.4
hoſtis vtilis eris Veneris pueris e.1 l.4
armatis hoſtis inermis eas e.1 l.4
hoſtis ſiquis erit nobis amet puellas e.4 l.2
hoſtis lenior ero, ſi me iugules e.8 l.2
quis Deus hoſtis in aqua veſtra conſt. e.18 l.3
hoſtis tibi erit illa non tacitis vocibus e.4 l.1
an te neſcio quis hoſtis ſimulatis ignib. e.11 l.1
afferet huc vnguenta mihi e.16 l.3
huc oẽa, huc primus & vltimus ordo, e.18 l.3
huc animæ portent corpus, quæ e.18 l.3
huc ruit; pro, illuc e.10 l.4
huc mea deuecta, pro, illuc e.8 l.4
huc melius miſiſti penates in Italiam. e.1 l.4
huc mundi coiere manus e.6 l.4
huc non noxia veni e.vlt. l.4
huic cineri Iuppiter arma dabit e.1 l.4
huic generi tuta via eſt e.16 l.3
huic quoque qui reſtat quæritur alter e.21 l.2
huic nullum cæli tempus nocet e.4 l.2
huic licet ingratæ Tityrus ipſe canat. e.vlt. l.2
huic fluctus vino radicitus abſtulit vng. e.7 l.3
huic malus eſſe ſolet, cui bon.ante fuit. e.18 l.2
huic miſero fatum dura puella fui e.3 l.2
huius exuuijs plenus ab hoſte redis e.11 l.4
huius ero viuus, mortuus huius ero e.15 l.2
qua ab humana via Cæſar ceſſit in aſtra. e.18 l.3
humana cubilia nõ ſemper viſes nobiſcũ. e.3 l.2
cur hæc humana facies moratur in terris. e.2 l.2
iſta per humanas mors venit acta manus. e.7 l.3
humani partus non ſunt talia dona, e.3 l.2
fecit humano corde volare deum e.12 l.2
humanos dolores nunquam miſerata e.16 l.1

humanos omnes dolores ſanat medicina. e.1 l.2
humare inter rogos cognatos e.7 l.3
humata nuper ad murmur extremæ viæ. e.7 l.4
humati Antilochi corpus non vidiſſet. e.13 l.2
humeris ſuis arma ferebant e.11 l.4
ex humeris ſpolia auſus ſperare e.11 l.4
ex humeris onus (pharetra) e.6 l.4
humeris poſtes concuſſit e.10 l.4
ex humero vtroq; Gnoſia iacet pharet. e.12 l.1
plena trahens flumina hum. deat. inn. e.20 l.1
humeros vrere verita flamma e.1 l.4
humeros meos vrgeat vrna e.vlt. l.4
humet me cumulus arenæ e.16 l.3
humida ſtagna Baiarum e.18 l.3
humida limina lacrymis e.16 l.1
humida lumina ſiccare lana impreſſa e.6 l.3
humida domus grata Nymphis e.20 l.1
non humilem poëtam me mirabere e.7 l.1
humilem te colligis in vmbras tenues. e.9 l.3
humiles aduoluimur aris e.17 l.3
ex humili carmine ſurge anima e.10 l.2
non humili memoranda cothurno e.17 l.3
non humilis dos Roma tibi venit e.4 l.4
humor equi Bellerophontæi qua fluit e.3 l.3
humor Pactoli patit opes e.18 l.3
ætern. Martius hum. opus. i. aqua Mart. e.22 l.3
humo tollere lumina non patietur e.30 l.2
humo ſterili ſemina ponere e.11 l.2
in humo dura ponere caput e.15 l.3
humo reddite corpus e.7 l.3
humo armigera ſeuit prælia Colchis e.11 l.3
humo ſuggeſta caſtra coronat, e.4 l.4
ex humo ima torquet ſerpens ſibila e.8 l.4
humum ſignat cyclade e.7 l.4
humus formoſa ſubmittit colores, e.2 l.1
humus grata rependit pretium vitæ e.vlt. l.4
humus ſua via noſſet ſtarn. i. patria e.1 l.3
hunc fructum ne deſere vitæ e.15 l.2
ſeruent hunc mihi fata diem e.10 l.2.
nonne putas hũc moras habuiſſe manus. e.12 l.2
arripite hunc: nam bene noſtis eum e.29 l.2
hunc mulier nobis irata locauit e.19 l.2
hunc Tatius fontem vallo præcinxit e.4 l.4
hunc videt (Acrona) Romulus e.11 l.4
cerne ducem. hunc infamis amor e.16 l.2
hũc duo ſect. fr. hũc ſup. & Zet. hũc. &c. e.20 l.1
hunc paruo ligno ferri nox vidit, e.7 l.3
vrgeat hũc (tumulũ) vis caprifice tua e.5 l.4
nulla mercede hyacinth. rogo inijcere. e.7 l.4
hybernæ brumæ tempora duplicentur. e.8 l.1
hyberni temporis eſſe moras peierat e.3 l.4
hyberniqne Getæ e.3 l.4
hybernis noctibus penſa laboro, e.3 l.4
hyberno noto tremefacta folia e.9 l.2
ad hybernos Boriſtenidas gloria lata. e.7 l.2
ad hydras Lernæas pugnet e.24 l.2
totq; hyemis noctes, totq; nataſſe dies e.12 l.3
hylæi percuſſus vulnere rami, e.1 l.1
hyleis in oris alias, Elæis e.8 l.1
hylam formoſum nymphis credere, e.20 l.1
hylas Thiodamantæus & eius fabula e.20 l.1
adde hymenææ modos e.4 l.4
(hymen. periph.) nupſi non comit. deo. e.3 l.4
quantum hypanis veneto diſſidet Erid. e.12 l.3
hypermneſte marita ſine fraude e.7 l.4
hypſipyle amauit Iaſonem e.15 l.1
hyrcani maris littora e.30 l.2

I.

ſi cantica I Actat, i comes e.5 l.4
i puer, & hæc propone e.23 l.3
i nunc e.29 l.2
i quæſo & triſtes libellos depone e.9 l.2
iacchi ſpeciem furabor, e.2 l.4
iaccho poſito formoſe ſaltat e.3 l.2
iaceam mortuus ante tuum veſtibulũ. e.14 l.2
iaceat caterua lapſa fera tacita e.vlt. l.4
iacens ad fulcra cauitur, e.9 l.4
me iacentem (humi) dolet aura, e.16 l.1
iacentem patriam prodiderat e.4 l.4
ſiqua relicta iacent oſculor arma tua, e.3 l.4
per iacentia buſta inuetæ ſtrygis plumæ. e.6 l.3
iacere ſcrinia clauſa ad pedes lecti e.6 l.3
iacere potes in dura naue e.8 l.1
iacere deſertum Tithon. non paſſa aur. e.18 l.2
iacere comas ſparſas cæde e.8 l.2
exclusis ſigna iacere faces e.16 l.1
ea iacere in ſitu æterno flebis e.7 l.1
me iacere ſemper voluit fortuna, e.6 l.1
iacere roſaria cocta noto e.5 l.4
iacere membra multo mero e.15 l.2
iaces poëta ardoris noſtri e.7 l.1
ecce iaces, ſupplexque venis ad iura puel. e.9 l.1
ſiccine lente iaces e.15 l.2
tu iaces ſola nimium credula e.21 l.2
iaces Africa tonſa e.vlt. l.4
hic iacet cynthia aurea terra Tiburtina. e.7 l.4
qua iacet arena Miſenus e.18 l.3
iacet pharetra ex humero vtroque e.12 l.2
qua iacet Hercul. ſemita littoribus e.11 l.1
iacet laurus e.28 l.2
qui nunc iacet arida puluis e.13 l.2
iace mutæ verba fauillæ, e.1 l.2
iace verba vt reſponſuræ e.vlt. l.4
iacere verba minora deo e.10 l.4
iacere iuuat corpus è ſaxo, e.17 l.2
an vſque in noſtrum iacies verba, &c. e.8 l.2
iacis crimina ficta de nobis e.23 l.3
iacta tibia Mæandri vado nataſti e.30 l.2
vbi iacta ſua vlnma lecto mortifera e.13 l.3
iacta anchora mihi e.24 l.3
iacta mœnia Lauinis littoribus e.vlt. l.2
iactabat genus ab ipſo Brenno e.11 l.4
iactabat truncas ad caua buſta manus e.9 l.4
iactabimur nudi pariter iiſdem oris e.26 l.2
iactamur in vnda alterna e.12 l.2
iactamur ventis in tantum maris e.5 l.3
ſe iactando venit in honorem, e.24 l.2
iactant verba iſta inuenta præterita e.11 l.3
iactare cantica e.5 l.4
iactat conuicia lingua gramida e.8 l.3
iactat auos illuſtres femina e.13 l.2
exactis Calamis ſe mihi iactat equis e.9 l.3
vt tuus in ſcamno iactetur ſæpe libellus. e.3 l.3
quem tetigit iactu certus ad oſſa Deus. e.vlt. l.2
iactu talorum interprete e.10 l.3
iactura famæ pudicæ e.32 l.2
iacturam ſocium fleuit Vlyſſes e.7 l.3
iactus vel otes fallit pila e.12 l.3
ſigna non iacuiſſe duos (in lecto.) e.19 l.2

qualis iacnit Gnoſia e.3 l.1
iacuit pulſus ttia tempora e.10 l.4
ad cuius iacuit Græcia tota fores e.6 l.a
iaculari ab inguine e.11 l.4
iam ribi nota eſt, i. prætetea e 24 l.2
turpis de te iam liber alter erit e.3 l.a
libeta iam duris eotibus Andtomede e 3 l.t
cum ſtygiæ iam peterentur aquæ e.9 l.2
mea ſe iam mihi denegat e. 6 l.t
oec mibi iam faſtus e.14 l.a
tibi iam tanti iſte videiur e.8 l 1
iam grauis eſſe lecto tuo dicor e.24 l 2
deſine iam teuocare periuria e.15 l.1
quoniam iam libertas nulli reſtat amanti. e.32 l 2
mihi iam toto furot hic non deficit anno e.1 l.1
ergo iam multos annos temetatius e.8 l.2
iam negat Euphrates e.10 l 2
iam ribi iſte etit de timidis e.24 l.2
cum ſis iam toto fabula libro e.24 l.2
propera iam ſurgere quæſo e.23 l.2
& iam luna negat deſceodere e.28 l.2
& iam ſi peeces e.30 l.2
in te iam vi. ſom. habet?iam ne ti. excid. e.7 l.4
quod ſi iam facilis ſpiraret Cyothia e.24 l.a
tibi iam videor augur e.2 l.2
his ſaltem vt tenear iam fioibus e.3 l.2
iam oune me iuuat ſuſcipete ſacra e.19 l.a
cedite iam diuæ e.2 l.a
oon ribi iam ſomnos relinquet e.5 l.1
ſeptima iam plenæ &c. e.20 l.a
ſurge anima ex humili iam carmine e.10 l.2
iam ceſſet genus Orithyiæ e.20 l.t
nec iam mitabere pallorem noſtrum tot. e.5 l.t
me iam pudet eſſe iocum e.24 l.2
tot iam abiete dies e.16 l.t
& iam præteritis labentem Atham. vndis e.20 l.r
ſiquam iam peperiſſe pudet e.15 l.a
qui nullum ribi dicebat iam poſſe noce. e.3 l.a
nec iam poſſe tollete comas graues e.26 l.2
iam tempus luſtrate e.10 l.2
quod ſi iam eanis ætas mea cande. annis e.18 l.2
iam peritura vocas meum nomen e.26 l.2
mox vbi iam facibus ceſſit præſ. maritis e.v. l.4
cui iam fauet aſpeta Iuno e.10 l.4
atq; vbi iam eahauſto flumine vice. æſt. e.10 l.4
atq; vbi iam noſtris laſſauit brach. plagis e.9 l.4
ſigna iam docta vincete e.6 l.4
cytharam iam poſcit Apollo e.6 l.4
iam bene ſpondebant tunc omnia e.1 l.4
dexteræ iam morientis ſigna e.3 l.4
limina iam valeant e.v. l.3
illæ iam notant placare puellas e.13 l.3
aurum omnes victa iam pietate colunt e.13 l.3
ſic ego nonnullos iam norim in am. tu. e.15 l.3
cur quiſq. faciem dom. iam ered. ami. e.34 l.2
iam Deus amplexu votum perſoluit e.26 l.2
cũ iam flectanr Icarij ſidera tarda boues e.33 l.a
iam bibe, formoſa es e.33 l.2
iam licet & ſtygia ſedeat e.27 l.2
dixit, & iam mihi nodus erat in collo e.29 l.2
parcite iam fratres, iam certos ſpondet amores & iam ad mandatam e.29 l.2
nunc iam du. par. Phty. nunc ire per vn. e.30 l.2
iam red. iter. ſol. Cynt. iã noct. eſt op. deq e.33 l.1
om. iam norunt quàm ſit amare bonũ e.34 l.2
incipe iam anguſto verſus includ. toruo e.v. l.2
vbi iam Venetem intercepetit ætas e.5 l.3
ctedis enim iam poſſe tuæ memin. figu. e.20 l.3
& iam quatta canit e.4 l.4
iam terra tua eſt e.6 l.4
diſcite venmtram iam nunc ſentire ſene. e.v. l.4
iampridem quæritur alter huic e.21 l.2
iampridem cara puella e.8 l.a
iamq; egò conabar ſum. me mit. ſaxo cũ e.26 l.a
ianua Tarpeiæ nota pudicitiæ e.16 l.t
pereant ſiquos ianua clauſa iuuat e.23 l.2
nec ianua fracta irata manu e.vl. l.3
ſic ianua murarit lectum aduerſum e.v. l.4
ianua mihi mollis e.20 l.a
ianua nigra non panditur ad vllas prec. e.v. l.4
ianua furtim aperta mihi e.9 l.a
ianua patet tota nocte ſine me e.16 l.2
ianua clauſa ſitim non tulit e.10 l.4
è ianua pendentes corollas e.16 l.r
ianuæ querentis verba e.16 l.t
ianitor ad dantes vigilet e 5 l.4
iaſidos duræ ſæuitiam contudit Milam. e.1 l.1
iaſon Colchida decepit e.2t l.a
iaſooe perfecto hæc ludebat Varro e.v. l.2
Iaſonis perip. Æmoo. hoſp. quo tab. Hyp. e.15 l.r
iaſonia carina nota eſt Medea e.24 l.2
ibam ſupplex demiſſis ceruicibus e.14 l.a
ibat videre feras e.1 l.a
ibat, & expenſo planta morata gradu e.4 l.a
ibat debilis Nilus aquis captiuis e.1 l.a
ah dolor, ibat Hylas, ibat Hamadryaſin e.20 l.r
ibat, & in caſta narratum ſomnia veſte e.29 l.2
ibeto minio ſi certet nix e.3 l. 2
ibi fetes thura e.19 l.2
non ibis tutior Homero, pro, eris e.v. l.2
ſiue ibis carpere terras pedibus e.6 l.r
tam procul ibit animo amor, quant. ocu. e.21 l.3
ibo inſtitor in tunicis demiſſis e.a l.4
icate Cecropijs merito iugulate colonis e.33 l.2
cum icarij boues flectant ſidera tarda e.33 l.a
quæq; terunt faſtus icarioti tuos e.13 l.3
icta iuuenca cadat ante focos e.6 l.4
icta (deo) Mænas e.8 l.3
ictu annorum pondera victa ruent e.2 l.3
vbi ictus apertos (amoris) cernimus e.4 l.2
hoc te monemus id tibi ne defluat e.20 l.1
quamuis ida parin dicat amaſſe e.32 l.a
idæ & Phœbo diſcordia Marpeſſa e.2 l.1
idæi paſtoris in aulam vacuam e.13 l.3
idæis verticibus diuæ poſuere tunicam e.2 l.a
idæo ſub antro legiſti poma e.32 l.a
ad idæos choros tundet Cymbala e.17 l.3
idæum Simoenta, Iouis cunabula e.1 l.3
idalio ab aſtro hæc Cæſar miratus e.6 l.4
idalio vertice venantem Adonin e.13 l.2
nec tamen idcirco langués ad ful. venit e.22 l.a
idcirco facta ſuperba dea es e.33 l.2
idcirco cærula forma bona e.18 l.a
idem ille repleuerit dolia e.1 l.2
idem Caucaſea ſoluet de rupe Prom. bra. e.1 l.2
idem ego cum Cynates e.1 l.4
idem ego Sidonia e.10 l.4
hic primus vidit idem non fruſtra e.12 l.a
idem Agamemnoniæ e.1 l.4
idem ferre roſam e.2 l.4

idem eques & frenis e.11 l.4
idibus Maijs tuum eſſe natalem e.5 l.4
non ſum natus idoneus armis e.6 l.1
ieiunæ vilem aquam negauit e.15 l.3
ieiuni ſerpentis honos e.8 l.4
ieiunia Phinei e.5 l.3
ieiuno ſuno terrear uſſa Cerberus e.5 l.4
quos igitur tibi cuſtodes ponam e.6 l.2
ſunt igitur muſæ e.8 l.1
tunc igitur demens e.8 l.1
ſcribam igitur quod non tua deleat ætas e.5 l.2
hæc igitur mihi ſit audacia e.19 l.2
hanc igitur dotem deſponderat hoſti e.19 l.3
lex igitur ſpartana e.9 l.4
ignoſces igitur ſiquid e.11 l.1
tunc igitur veris gaudebat græcia natis e.9 l.2
quandocunq. igi. noſt. mors clau. ocel. e.14 l.2
ſic igitur prima moriere ętate Properti e.8 l.2
ignarus Achiuos luctus populauit e.18 l.3
ignaui capitis mihi turpia crimina fingis e.11 l.3
igne ſulfuris ter caput tetigit e.9 l.4
igne odurata caſa luxerat e.10 l.4
igne ſpiſſo coit chorum Pleiadum e.5 l.3
non ferro, non igne coactus fatebar e.14 l.3
ignea teſta dicet manus damnatas e.7 l.4
ferrum & ignes ſæuos patiemur e.1 l.1
ignes ingratat mihi tutis noctibus e.6 l.1
inq; tuos ignes veni, i. amores e.v. l.2
ignes veteres in oſſibus cuſtodit, i. amo. e.17 l.3
ignes caſtrorum e.4 l.4
ignes æſtiuos ſpatioſius exigis Phœbe e.10 l.3
per ignes miſeros coniugis elata, i. pet ro. e.15 l.1
per ignes ignotus ferre veſtigia e.5 l.1
ignes arſerunt in caput abſentis e.22 l.3
ignes vltures porrigit Nauplius e.1 l.4
ignes Palladis extinctos e.4 l.4
ignes iratos conijcit in vult. ali. vngues e.9 l.4
cum ignes commiſſos Veſta repuſceret e.v. l.4
igni vero non tangeris, i. amore e.9 l.1
ignibus iſta dabis e.18 l.3
neſcio quis ſimulatis ignibus hoſt. i. am. e.11 l.1
ignis adederat Betyllon e.7 l.4
ignis erat dulcior Paridi, i. amor e.8 l.3
ignis auarus haber, i. rogus e.28 l.2
ignoſcat, ſiquis extin. Palla. ignes mira. e.4 l.4
timidus ſum, ignoſce timori e.6 l.2
hoc ignoſcere tibi poterit Iuno e.18 l.2
ſi vis admiſſæ me ignoſcere culpæ e.9 l.4
ignoſces igitur, ſi e.11 l.1
ignoſco priſtina furta tua e.1 l.2
ignota Venere furta nouare e.9 l.4
non ignota viuere nequitia e.5 l.2
vel ſis ignota licebit e.11 l.2
ignotæ arenæ cumulus me homet e.16 l.3
ignotas manus effugere non potuiſſe e.21 l.1
ignoris in oris e.10 l.1
ignotus ſiluis circundata littora e.17 l.1
argus vt ignotis cornibus Inachidos e.3 l.1
ignoto mari dux Argûs columba e.16 l.2
ignotus per ignes ferre veſtigia e.5 l.1
ignotum virum ſequuta Colchis e.34 l.2
ij tibi nos erimus e.14 l.2
iiſdem oris nudi iactabimur e.16 l.3
iiſſe flumina cominus Æmonio viro e.1 l.3
iiſſe illuc diceris coma effuſa e.13 l.2
iiſſe cogeris in tenues lares e.1 l.4
iiſſe dies Iſidis, i. veniſſe e.5 l.4
ilia Mænas, i. Caſſandra e.13 l.3
ilia tellus viuet e.1 l.4
iliæ matris Rom. periph. ſine mat. hun. e.4 l.4
iliacæ fauillæ tutela Veſta e.4 l.4
iliacis in aggeribus e.13 l.2
iliadas longas tum condimus e.1 l.2
iliade neſcio quid maius naſcitur e.v. l.2
ilion, fores nunc exiguo ſermone e.1 l.3
illa velit, poterit magnus e.5 l.4
ſi illa velit tales noctes concedere e.15 l.2
illa tuo interitu gaudeat e.8 l.2
illa, illa, illa, e.4 & e.14 l.1
panderat illa ſinus e.16 l.2
ſolet illa leues culpare e.1 l.2
illa diuiſa eſt meo lecto, i. amica e.12 l.1
fulminat illa oculis Cynthia e.9 l.4
irritata venit quando illa contemnitur e.10 l.1
illa qua vicit, condidit arma manu e.16 l.2
illa meam ſe denegat: illa minatur e.6 l.1
illa meis non deſit ocellis, i. amica e.16 l.2
illa mea eſt, ſiue dies, ſiue nox e.8 l.1
illa puellarum e.6 l.2
illa tamen ferrea nunquam dixit amo e.8 l.2
hæc atq; illa mali vulneris vna via eſt e.25 l.2
illa dedit infenſa mihi e.8 l.3
illaq; plebeio vel ſit ſandycis amictu e.25 l.2
illa ruit, qualis ſtrymonis e.4 l.4
illa dea eſt inuidioſa e.28 l.2
illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos e.15 l.2
illa fuit lacrymis vltima meta meis e.3 l.1
quamuis te diligat illa, i. amica e.15 l.2
non eſt illa vagis ſimilis e.5 l.1
ſiue illa mecum trahit quietem e.14 l.1
actius illa ſubit, ſiqua tua eſt e.9 l.1
non tulit illa preces e.8 l.2
illa deos dixit iniquos e.18 l.1
illa ſepulturę fata beata tuæ e.28 l.2
illa faces non tepidas ſubdidit tibi e.13 l.1
illa ſit Inachijs illa ſuis verbis e.13 l.1
dolebat illa tamen conſcia lętitiæ e.15 l.1
triſtior illa tuba funeſta tibia e.7 l.2
ſentiet illa tuas manus e.10 l.2
quæcunq; illa fuit e.33 l.2
& quo illa campo mouet pedes e.23 l.2
capta illa dabit manus e.v. l.4
tangendus illa præbuit pedes e.9 l.4
illa meorum turba e.v. l.4
ne illa ſpeculum dominæ nouç porrigat e.7 l.4
illa petit Nilum, Cleopatra e.6 l.4
ſæpe illa immeritæ e.4 l.4
inuito labitur illa mari e.6 l.4
quæcunq; illa fuit e.33 l.2
illa traxit lumina rogu e.3 l.4
oſſaq; legiſti non illa ætate legenda e.11 l.4
illa (catula) tui partem tori vendicat e.3 l.4
illa manus victrices temperat e.22 l.3
crimen illa fuit myrrha e.19 l.3
illa dies mortis mihi erit honeſta e.21 l.3
illa non habet in me manſuetas manus e.16 l.3
illa dabat natis arma (mater) e.1 l.4
dixi ego Cynaræ, illa parit e.1 l.4
illa rudes animos imbuit e.15 l.3
improba illa non me vicit moribus e.6 l.3

credet & illa e.28 l.2
ſi cadet illa, cadam e.28 l.2
illa dies ante meos obitus ſit e.4 l.3
non erit illa memor e.12 l.3
illa quidem interea fama tabeſcet inani e.12 l.3
quid ſi non conſtans illa fuiſſet e.34 l.2
ſuluerit illa graues oculos e.29 l.2
ſi ſola illa quieſceret e.29 l.2
illacrymans iace verba fauillæ e.1 l.2
illæ (tabellæ) ſine me noraot plac. puel. e.23 l.3
ſiue illam heſperijs, ſiue illam oſten. eois e.3 l.2
hæc eadem ante illam fecit Leſbia e.32 l.2
illam porticus integit e.23 l.2
quod nihil illam læſerat e.1 l.4
ſæpe illam immundis e.15 l.3
hæc illarum eſt pœna doloris contempti e.13 l.1
non illas aurum fecerat caras e.23 l.3
illas direptis comis excipit taberna e.9 l.4
furto ille polluit Iouem e.10 l.4
hæc ille e.16 l.1
quicunq; ille fuit qui e.12 l.2
excubat ille (amur) acer cuſtos e.30 l.2
ſpolium corruit ille Ioui e.11 l.4
vt ille non preſſerit e.9 l.1
non ille Aotilochi e.9 l.1
ſed pennas perdidit ille ſuas (amor) e.12 l.2
ooo oiger ille dies e.24 l.2
ille humeris poſtes concuſſit e.10 l.4
ille furor patriæ fuit vtilis: ille parenti e.13 l.3
ſeu memor ille mea contentus e.v. l.4
forſitan ille alio pectus amore terit e.20 l.3
alueus ille viros ſanctos portabat e.7 l.3
ſupplex ille ſedet e.5 l.4
ducitur ille (meus amator) tuta Rhombi e.6 l.3
exem. graue erit Calchas, namq; ille ſol. e.1 l.4
quamuis ille ſua laſſus requieſcat auena e.v. l.2
ille (amans meus) poteſt me linquere e.6 l.3
dum vincunt Danai, ille Paris in gremio Helenæ bella gerit e.8 l.3
non poterat veſtras ille grauare manus e.7 l.3
has laudes ille maritus habet e.21 l.2
te ille ſuperbus dicit e.21 l.2
vtinam ille vir in medio amure fiat lapis e.9 l.2
cecidit ſpiritus ille tuus e.3 l.2
ille vel his murus poterat, vel perd. claſſ. e.22 l.2
ille ſecluditur pendens ſub ala e.20 l.1
dolia virgineis idem ille repleuerit vrnis e.5 l.2
periuras tunc ille ſolet punire puellas e.16 l.2
ille etiam Achilles e.8 l.2
ibat & hirſutas ille videre feras e.1 l.1
ille etiam Hylæi e.1 l.1
vxorem ille tuus pulcher amator habet e.21 l.2
quem ille puer (Cupido) grauib. pen. ver. e.10 l.3
ille tuus pennas vertit amor e.24 l.2
deus ille (amor) exorabilis e.30 l.2
polluit ille Deus (amor) cognatos e.34 l.2
ille ſua nata dignam increpat e.v. l.4
ille paludoſos canat e.6 l.4
at poſtquam ille ſuis e.2 l.4
ille ſibi admotas eſcas corripit e.8 l.4
æſtimet ille mutos ingenio meo e.1 l.4
erat in veſtro ſpiritus ille lacu e.18 l.3
ille equus, ille meos e.4 l.4
ille licet ſe condat ferro & ære e.18 l.3
ille tui caſus memorator Homerus e.1 l.3
viderat ille fuga tractos in littore Achiu. e.8 l.2
quid illi profuit mater e.8 l.3
tantum illi Pantho ne ſit amica Venus e.21 l.2
illi carus ego e.8 l.1
illi ſub terris fiant mala multa puellæ e.18 l.2
ſed illi aura nomeo refert e.20 l.1
at illi pollicib. fragiles increpuere man. e.7 l.4
at illi aurea diuinas vrna reſudit aquas e.26 l.2
illi virgatis bracchis iaculanti e.11 l.4
centum illi ſenatus erat e.1 l.4
qui ruperit aras illi ſint dolores e.20 l.3
non illi (Vlyſſi) muræ nocuere e.11 l.3
illic aſſidue ſpectabis tauros e.19 l.2
illic cæcis locis, il. quicq. ero il. apud inf. e.19 l.1
illic aſpicies ſcopulis e.30 l.2
illic te nulli e.19 l.2
illic ſiqoa fata me ſepeliſſent e.17 l.1
in illis (noctibus) fiam immurtalis e.15 l.2
aut illis flamma aut imber ſubd. honores e.2 l.3
illis paludibus lauiſſe formoſum e.13 l.2
præda ſit hæc illis, quorum meru. labor. e.4 l.3
ſine teſtibus illis doleas e.v. l.4
arma tuli, & in illis laudabar e.2 l.4
illis locis qui cecidere e.12 l.3
illis pompa fuit Cydonia decuſſa e.13 l.3
illius arbitrio lucem videbis e.1 l.4
illius ex oculis multa aqua cadebat e.6 l.3
quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi e.7 l.3
nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit e.12 l.2
ex illo fonte bibebat equus e.4 l.4
non illo tempore coiquam contigit, vt e.12 l.1
ex illo fœlix oox mihi nulla fuit e.29 l.2
illorum oo‍ctibus dormiet Venus e.6 l.3
illorum onerantur aures e.30 l.2
illos ſenſit amores e.15 l.1
at illuc iuſſiſſes ire lectum meum lentius e.7 l.4
illuc diceris effuſa tu Venus iſſe coma e.13 l.2
illom poſt cineres auguror eſſe diem e.1 l.3
illum ſæpe ſuis illum ad vicinos e.18 l.2
illum expectando facta remanſit anus e.9 l.2
fortem illum Hectora traxit e.8 l.2
quanta illum verſant ſuſpiria e.22 l.2
ſiqua illuſtres femina iactat auos e.13 l.2
an tibi ſom illyria gelida vilior e.8 l.1
ab illyricis terris prætor venit e.16 l.2
illyrias alias iterum naoiget e.16 l.2
ex ima humo ſibila torquet ſerpens e.8 l.4
ne imagine longa mea pompa ſpatietur e.13 l.2
imaginibus blandis erro. tardat in fon. e.20 l.1
imaginibus priſcis neſcit amur credere e.5 l.1
imaginis meæ aurum conflauit e.7 l.4
illic quicq. ero ſemper imago tua dicar e.19 l.1
imago fictilis Sileni e.3 l.3
imbelles lyræ timuere ſerperitem e.6 l.4
imbelles manus atterit haſta e.3 l.4
imber aut flamma ſubducet honores il. e.2 l.3
imbuis exemp. primæ palmæ e.11 l.3
Imbuit rudes animos (amore) e.15 l.3
Imitabere choreas nuda ſura e.19 l.2
non imitabor voces tuas e.13 l.1
imitanda pars domus eram e.v. l.4
imitare Britannos infectos demens e.18 l.2
nos imitata fac teneas vnum virum e.v. l.4
imitata cælum domus Iouis Elæi e.2 l.3
ſi forces imitata pognas Laconum e.14 l.3

ſatius imitere Philetam e.34 l.2
immaduiſſe rogam lacrymis e.7 l.4
immatura licet tamé huc oon nox.veni e.v.l.4
immaturum iter mortis adimus per te e.7 l.3
non immemor hora noſtra veniet e.6 l.1
nou potuit cæcis immemor eſſe locis e.19 l.1
immerita ſuſtinet aure minas e.25 l.2
immerita qui carpſit ab arbore vallum e.3 l.4
immeritæ cauſata eſt omoia Luna e.4 l.4
immeritas cornicum genas eruit e.5 l.4
ſed non immerito velauit aranea fanum e.6 l.2
non tam. immerito Min. ſedet arb. orci e.19 l.3
immeritos vngues dentibus corrump. e.4 l.2
immiſſis rotis da ſigna dextera e.9 l.3
immites fixit io ora manus e.15 l.3
non minus immites habuit Corn. Parc. e.v.l.4
immortalis ero, ſi altera talis erit e.14 l.2
ſiam immortalis in illis(noctibus) e.14 l.2
immunda caſa latere e.23 l.2
immundæ ſaginæ dabit fata venalia e.8 l.4
immundas dapes traijcit e.4 l.4
immundi codicis vincula e.7 l.4
immuodis tenebris habitare e.15 l.3
immundo ſocco via ſacra conteritur e.23 l.2
immuodo ſitu pallida mitra e.5 l.4
imos ante pedes ponitur corona e.10 l.2
imperat vobis magis libido e.19 l.3
imperat nunc tibi quævis e.9 l.1
imperat totas mutare lacernas e.9 l.4
imperij fioes Bactra futura canet e.1 l.3
imperij accepti pars etis e.6 l.1
imperio dato facta ſuperba riſeras e.9 l.4
imperio Xerxis bina coijſſe vada e.1 l.2
iuſſit & imperio ſurgere Bactra caput e.11 l.3
iononi votum facire impetrabile dixi e.1 l.4
vnum impetraſſem te reuocante diem e.7 l.4
impia non potuiſti ſola manere e.9 l.2
impia ſic iuuat e.17 l.2
implacidas fores diruit e.10 l.4
quæcunq; meos implicat vnda pedes e.v.l.4
implicuiſſe manus choris muſarum e.5 l.3
implorat nauita Leucotheam e.28 l.2
imponere leges lunæ cantatæ e.5 l.4
imponit ootam collo e.9 l.4
imponunt ſuis ora peruſta viris e.13 l.3
impoſitis caſſibus venor e.2 l.4
impoſitis pedibus caput preſſit e.1 l.1
impoſitis articulis carmen temperat e.v.l.2
impoſito pondere corbis meſſor eram e.2 l.4
impoſitum igni ſimili torreri e.6 l.3
impoſitum Oſſam olympo e.1 l.2
impoſitus fronti flos e.2 l.4
cum eſt impoſita corona(capiti) e.2 l.4
quibus impoſuit vincula libido, ſoluit e.20 l.3
impoſuit proræ publica vota tuæ e.6 l.4
impreſſa lana ſiccabat lumina e.6 l.3
impreſſis ab vberibus miſſus hædus e.v.l.2
impreſſis gradibus oixa dedi oſcula e.16 l.1
impreſſo molliter toro adire e.3 l.1
improba qui tulerim teq; tuamq; dom. e.8 l.2
improba illa non me vicit moribus e.6 l.3
improba nox eum vidit ferri paruo ligno e.7 l.3
improbra miniſtra lecta foco, i. impud. e.4 l.4
improbe vtinam tales producas noctes e.3 l.1
improbus (amor) me docuit caſtas odiſſe e.1 l.1
Cerberus improb. nul. hodie petat vmb. e.v.l.4
quo tuis impru. vage dicere facta Prop. e.1 l.4
ſæpe imprudenti fortuna occurrit aman. e.20 l.1
impulit lapſam ſopor e.3 l.1
non impune feres e.4 l.1
his impune licet proferre dolores e.14 l.1
impune nullis viris retecta ſacra e.10 l.4
ne impune raptæ ſint Sabinæ, me rape e.4 l.4
impone rapere Sabinas docuiſti e.6 l.4
hęc ead. ante illã impune & Leſbia fecit e.32 l.2
auſa per imputos locos frena mouere e.8 l.4
in a000 toto caré nox ſemel vertitur e.23 l.2
in arma ducere manus heroas e.1 l.2
qui in armis Phœbum moratur, valeat e.1 l.1
in aure noſtra ſonat dulcis e.12 l.1
in Veſte e.29 l.2
in Tunica e.6 l.2 e.29 l.2
in antris Partheoiis errabat e.1 l.1
in ſubaud. quo ſit formoſa periclo e.28 l.2
io aſſidua mutem tua nomina lingua e.19 l.2
frangitur in tacito femina viro e.18 l.2
in ea conterat arte diem e.1 l.2
hoſpes in Hoſpitium Menalao ve. adu. e.34 l.2
in exiguo tempore fugit amor, vacat e.11 l.1
& ſit in exig. laurus ſuperad. buſt vac. e.13 l.2
teſtis aſſuetam in lacrymis veſt conſcius e.30 l.2
in nullo pondere verba loqu, vacat e.21 l.2
in ore eſſe e.32 l.2 e.18 l.1 e.7 l.3 e.1 l.4 e.17 l.2 e.5 l.1 e.24 l.3
in aëre vecteris e.30 l.2
in lecto, Vide lectus in apel. tab. qua. co. e.2 l.2
in artus exiles tenuatus e.22 l.2
in ſubaud. abiectus vnda Tiberina e.14 l.1
& mecum in curru parui vectantor am. e.1 l.3
in ſubaud. medio flumine qoæris aquam e.9 l.1
in ſubaud. Cymba moretur aqua Lucri. e.11 l.1
equus ille meos in caſtra reportet amo. e.4 l.4
in aduerſum Piritho. frangere pocula e.6 l.2
in ora figere manus e.15 l.3
in me legit Hippomanes e.5 l.4
in exiguo marmore nomen ero e.1 l.2
in me tardus amor e.1 l.1
in toro nixa e.13 l.2 vacat
in mea ſortita iudicet oſſa pila e.v.l.4
in me manſuetas non habet manus e.16 l.3
in nullo pondere verba loqui e.21 l.2 vacat
in parua ſuſtulit oſſa manu, vacat e.9 l.2
in vnda clauſam teneat e.11 l.1
in cæco motu corrumpere Venerem e.15 l.2
in plenum redit Luna e.3 l.3
in noſtro lenta timore venis e.15 l.2
fetor in partes fuiſſe tuas e.9 l.3
tota in vrbe dicar potens e.26 l.3
in armis magnus Cæſar e.7 l.2
in ſuperis locis e.28 l.2
in tantum e.5 l.3
in vita, Vide, vita: in vnda alterna iactam. e.12 l.2
Appoſitum fluuiis in Simoënta vadis e.9 l.2
io oemus currere e.32 l.2
in aduerſum miſit duo corrus e.11 l.3
in incertum agat vela auſter e.26 l.2
in me componit inſidias manes e.32 l.2
in ſomnis. Vide ſomnus
in triplices greges grata Pentheos fune. e.15 l.3
in magnis lignis e.10 l.2

inq; ſiou nixus vacat e.4 l.3
io verbis meis medicina e.10 l.1
in honorem venit e.24 l 2
to hac omnis parte timetur e.11 l.1
in portu natat carina fracta e.25 l.2
in orbe totat diſcum pro,io orbem e.14 l.3
in oobis labores experiare e.24 l 2
in phrygios auos condere nomen Cæſar. e.1 l.2
in mare non valuere doli e.7 l.3
in me noſtra Venus uoctes exercet ama. e.1 l.1
in caput. Vide caput
eſt io nobis quiddam maius fide e.10 l.1
quæ io me fueras mentita e.26 l.2
io tunica ſuſpicor eſſe virum,i. intra e.6 l.2
in vanum hæc ferre procellas videam e.16 l.2
in templo condita e.11 l.4
in te rumpam cathenas,i.propter te e.20 l.2
in ſubauditum ſcripta quib. parit. peri. e.23 l.3
arma tuli & in illis laudabar e.2 l.4
in otia ſolui excubias e.4 l.4
in exuuijs gaudet,io vacat e.9 l.4
vertet in offeoſas e.v.l.4
verſas in terga manus eram vinctus e.24 l.3
in Argis cum ferret latices e.26 l.2
in amore erepto tantus ſæuit doloe e.8 l.2
in amore iuuat dicere,quo pereas e.9 l.1
ecquis in amore externo reſtat locus e.11 l.1
in amore tuo cogut habere notam e.18 l.1
in amore multi periere libeuter e.6 l.1
in uullo amore quæris moram e.12 l.1
in me tela manent e.12 l.2
nil io amore valent deuictæ gentes e.7 l.2
in amore tuto ſitis pares e.1 l.1
laus io amore mori e.1 l.2
in prima parte. Vide pars
in amore ſunt duces oculi e.15 l.2
tantum in amore preces valent e.1 l.1
hæc in amore rota eſt e.8 l.2
in gremio: Vide Gremium
in primo experta(ſtulta)cauere poteſt e.21 l.2
in herculeum Tibur te deportant eſſeda e.32 l.2
io qua(Thaide)populus luſit erichthon. e 6 l.2
is dominam exemplo ponat in ante meã e.3 l.2
io magnis & voluiſſe ſat eſt e.10 l.2
in alterius lacerto poſitam e.8 l.2
in lacrymis iouitus ſurget ſpiritus e.16 l.1
in amoribus occultis Iouis e.33 l.2
in collo morſo vulnera e.8 l.3
aliquid in dominam duram quærimus e.7 l.1
in manus ſumere venena e.17 l.2
in ſicco ponat minas vnda e.10 l.3
in quadam palleſcere incipis e.13 l.1
in puero gaudeat, ſiquis amicus erit e.8 l.2
in laqueis hæſerit e.v.l.2
in melius conuerte querelas e.17 l.1
an vſq; iu caput noſt.iac.verba ſuperba e.8 l.2
in ore meo clamat fides e.18 l.1
in longam ducere verba moram e.9 l.1
fiam immortalis in illis noctibus e.15 l.2
in partes quattuor eat annus e.5 l.3
in noſtros doiores cauis experrecta e.5 l.4
in multos amores teuocare officia e.25 l.2
in omnes mollis e.12 l.2
tener in cunis & ſine voce puer e.6 l.2
in ore ducet notam timor e.5 l.1
in medium propellere e.29 l.2
io hora carior alter erit e.9 l.2
in ſinu alterius flere e.5 l.1
cur in terris hæc facies moratur e.2 l.2
in te pax mihi nulla placet e.8 l.3
io collo iam mihi oodus erat e.29 l.2
iu terris gemat,i.ſub terris e.6 l.2
io ſcamno iactetue e.3 l.3
nec ſine. in proprijs membra nitere bo. e.2 l.1
in vlnis eum ſpuit e.18 l.2
in oceanum mittit me e.16 l.2
io ſubauditum nullo limine carus eris e.4 l.1
molliter in littore compoſita e 11 l.1
quo ſeges io campo,quo viret vua iugo e.vl. l.2
vnde in ora veniat liber e.1 l.2
io ira femiuea non conſtat fœdus e.9 l.2
ſemper in abſentes amantes æſtus felic. e.33 i.2
in mediis procellis vota e.25 l.2
condit in oſſa faces e.4 l.4
in magicis ſacra piare focis e.1 l.1
iu quorum numero me terra tegat e.6 l.1
in pocula demiſſæ ſertæ e.33 l.2
condit in oſſa faces e.4 l.4
in corpore. Vide Corpus
io tuos ignes veni e.34 l.2
io laxa ſolea oiza pedem e.29 l.2
in prato ſenatus e.1 l.4
iu libris tuis mea regna e.7 l.4
in caput meum ſtant regna tua e.10 l.3
in thyrſos legit ederas e.3 l 3
in orbe tam paruo clauſit dies tot bona e.18 l.3
in noſtris tumulis ſibilet e.7 l.4
in aonis tremulis e.7 l. 4
in mea oſſa iudicet, vacat e.v.l.4
in arcus conſumis pondus pharetræ e.6 l.4
in ſcelus hoc animum nõ valuiſſe ſuum e.7 l.4
in me mutatum quid niſi fata velis e.v.l.4
in faciem meam credita ſomoia e.v.l.4
in lapide hoc legar e.v.l.4
iu coniuge aperto maior amor e.3 l.4
in Parthis focis cocta e.5 l.4
in glaciem nectit aquas e.3 l.4
in canes verſa inguina e.4 l 4
qua pactas in fœdera ruperit aras e.10 l.3
in ſua fata. Vide fata
cornua in pellice curuare non valuit Iu. e.22 l.3
in manibus dona e.2 l.4
in noſtros toros curre e.20 l.3
in toro primo morare longius e.20 l.3
in Oceanum cadunt e.4 l.4
in tunicis ibo e.2 l. 4
in aduerſos notos ire eurus deſine e.15 l.3
in amne tingendas comas e.4 l.4
in vudas ſtygias vultum demiſit e.18 l.3
grata pauper in vrbe deus e.2 l.4
in Italiam ſerat ventus e.3 l.4
in faciem proræ adacta pinus e.22 l.3
in caſtris e.1 l.4
in puluere ſigna e.22 l.3
in lacu veſtro errat e.18 l.3
tantine in lacrymis Africa tota fuit e.20 l.3
in veſtra aqua conſtitit e.18 l.3
in plauſum ſtantia theatra e.18 l.3
io arma Gallica ſparſit oiues e.15 l.3
in vada deſiluiſſe e.17 l.3

in tantum honorem formæ proceſſit e.11 l.3
in humo ponere caput e.15 l.3
in orbe pacato ſtatuit columnas e.11 l.3
ſemper in iratam pallidus eſſe velim e.8 l.3
in nubes vnde pereunis aqua e.5 l.3
in freta vaſta manus longas attulimus e.7 l.3
in te. Vide, te. In caſta Galla felix vacat e.12 l.3
in hoſpitio non pio nutrit e.13 l.3
in orbe rotat pro, in orbem e.14 l.3
in omne caput graue Saturni ſidus e.9 l.3
in toro Ionio ſis memor Cæſaris e.11 l.3
quid raptem in crimine diuos pro, in cri. e.11 l.3
in ſua fata graues manus Antonij e.9 l.3
quæ in corpore aderant vires e.15 l.3
addictos in ſua regna patres e.11 l.3
in Nili flumina fugiſti e.11 l.3
in cineres ſediſſe e.9 l.3
in multis locis mortem habitura e.15 l.3
Roma. dominas in honore ſecures e.9 l.3
in celeres pedes nata gloria e.9 l.3
in Veneris tabula ſummã ſibi pon. Apel. e.9 l.3
in vmbras tenues te colligis e.9 l.3
in vrna referri e.12 l.3
quid in æquor tam vaſtum ſcrib. me mit. e.9 l.3
in tabula picta puella e.8 l.3
in me cæruleo fuſcina ſumpta Deo e.7 l.3
in arces currit e.15 l.3
in Ora venire. Vide, Ora
in me proijcis Cymbia e.8 l.3
in miſeras gentes deſcendit e.5 l.3
viueret pauper, at in terra e.7 l.3
in prima iuuenta e.5 l.3
in roſa caput habere e.5 l.3
condita in frondes Myrrha e.19 l.3
in arte non vidit mentem e.5 l.3
hic locus eſt in quo ſones (ô) tibia e.30 l.2
in ſua dona exer. ma. hæc ed. in thyr. legit e.3 l.3
hoc ſit in æuum caput e.4 l.3
quid fruſtra in me miſſis certatis habe. e.1 l.3
in ſpeciem digeſta e.31 l.2
in tanto examine ſtuprorum e.32 l.2
poſſet is tanto viuere flagitio e.34 l.2
in mari membra coijſſe e.2 l.3
inq; tuos ignes veni e.34 l.2
in orbem carminis redeamus e.2 l.1
cuſtodit in oſſibus ignes e.17 l.1
audaces in mea membra manus e.16 l.3
totum ſum pulſus in annum e.16 l.3
veſanum in vite Lycurgum pro, in vitem e.17 l.3
id teſtatur in aſtris in cęlum vecta Ariad. e.17 l.3
in greges triplices grata ſunera e.17 l.3
in arbore venantur e.22 l.3
in tua ſacra mer. libat. fund. pro in ſac. e.17 l.3
æquus in hoſte fuit e.19 l.3
in æquora propellite nauim e.21 l.3
in ſubauditum his aliquis rati. ſcrib. aua. e.23 l.3
in ore candor e.24 l.3
in armis: Vide armis
eum pater in nati ceruice pependit e.1 l.4
in lares tenues cogeris e.1 l.4
in tua ſacraria me dono e.24 l.3
in vno corpore tot formas e.2 l.4
in quancunq; voles (figurã) ver. dee. ero e.2 l.4
in vſus tam dociles fundere e.2 l.4
in patrius capillos ſæuiſſe e.4 l.4
in mores te verte viri e.5 l.4
in gladios vellera ſecta ſuos e.3 l.4
in milite cauſa frangit vires e.6 l.4
ſurdus in obductam ſomniet vſq; feram e.5 l.4
in paternas Tegetes expirare animam e.5 l.4
crines in colla ſolutos, i. per e.6 l.4
Cæſaris in nomen dicuntur carmina e.6 l.4
in arcus lunaret acies e.6 l.4
in herba lectulus e.9 l.4
flamma ter luxit in obliquã fac. ſinuata e.6 l.4
in vina radios inijcit e.6 l.4
in colla tua veniens e.7 l.4
in colla parentum redeunt e.8 l.4
differet in pueros iſta trophæa ſuos e.6 l.4
in te vires habere poteſt ſomnus e.7 l.4
in palmis virginis tremant caniſtra e.8 l.4
in vultum conijcit vngues e.9 l.4
in vmbra Pompeia ſpatiari e.9 l.4
in antra traxit boues e.10 l.4
in ſiccam barbam congeſto puluere e.10 l.4
in euerſum equum fundis cuſpide Acro. e.11 l.4
in veſtris oſſibus arua metunt e.11 l.4
venit in exequias tota caterua meas e.v. l.4
inachidos cornibus intentus Argus e.3 l.1
inachiis heroinis blandior e.13 l.1
inachio notior arte Lino e.13 l.2
inachis dea Io. Iſis, & de ea e.33 l.2
inachis pereat quæ ſacra miſit e.33 l.2
inane corpus, i. vmbra e.18 l.3
inanes inſidias in me componit e.32 l.2
inani fremitu compleuit æquora e.16 l.2
inani fama tabeſcet e.12 l.3
num inani lætitia tumefactum me fallis e.6 l.3
inania verba fingis, & Deos e.20 l.3
ſi inanis pulſet, i. qui nihil adfert e.5 l.4
inarmatæ cura fuit patriæ e.6 l.1
inaurati currus celebrarunt limina e.16 l.1
incaluiſſe tuam lacrymis e.7 l.4
ſic eſt incautum quicquid habetur amor e.4 l.2
incedere eam vidi fulgentem Cois togis e.1 l.2
incedit vel Ioue digna ſoror e.2 l.1
incedit matrona cenſus induta nepotum e.13 l.3
incendat nauem Iuppiter ipſe licet e.26 l.3
per incenſas ariſtas flam. cinis ſedetur e.19 l.3
incertam funeris horam e.27 l.2
incerta ſomno permiſit brachia e.4 l.4
incerto flamine ſyrtes mutantur e.9 l.2
incerto tractu litera e.3 l.4
in incertum agat vela auſter e.16 l.2
inceſti Regina Canopi e.11 l.3
ſiquid forte tibi inciderit durius e.15 l.1
incidit nouus error, i. amor e.13 l.1
incinit varios ore modos e.22 l.3
incipe tu lacrymis æquus adeſſe nonis e.1 l.4
incipe iam anguſto verſus includ. torno e.v. l.2
incipe dicere ab origine prima e.6 l.3
incipiam ſpectare nixus in ſinu puellæ e.4 l.3
incipiam animum emendare ſtudiis Plat. e.21 l.3
incipiam captare feras e.19 l.2
nec Iouis incipiam cauſas aperire fere. e.11 l.4
incipient flumina reuocare liquores e.15 l.2
nec incipio temere, nec cito deſiſto e.10 l.2
incipis pallere in quadam e.13 l.1
incipit & ſicco feruere terra cane e.28 l.2
ab inciſa gula decidit torquis e.11 l.4

inclamauit

inclamauit oculos euntes e.7 l.4
inchoatæ mammæ non prohibent lodere e.15 l.2
non quiſquam oculos inclinauit euot. e.7 l.4
includere verſus anguſto torno e.34 l.2
includet craſtina fata dies e.15 l.2
ioclusas puellas audit ridere e.10 l.4
includet caput inde protrahet mors e.18 l.3
iocœptus dextera cantet auis e.1 l.4
incola Cacus erat e.10 l.4
nec ſicencolumem Mioois Theſea vidit e.13 l.2
iocolumes ooo manſerunt boues e.11 l.4
incorrupta fœdera lecti e.3 l.4
increpat abſumptum Ityn ſua mater e.10 l.3
increpat arcus equis verſis e.3 l.4
ille increpat vixiſſe dignā ſua nata.i.dict.e.vlt.l.4
increpat clauis verſi trochi e.14 l.3
aſpice quàm ſæuas increpat aura minas e.17 l.1
aſpeculo rugas increpitanie tibi e.vlt.l.3
præ inuidia tibi increpitatent Nereides e.26 l.2
pollicibus fragiles iocrepuere manus e.7 l.4
incubat aruis Anio e.7 l.4
inculto tramite dura quies datur e.18 l.1
inculto ſacello feret tura e.19 l.2
iocumbens formoſis vndis Hylas e.20 l.1
incumbens pinus circundabat vmbras e.13 l.3
viſa eſt incumbere fulcro e.7 l.4
inda formica aorum mittit e.13 l.3
inde mors protrahet caput e.18 l.3
inde Cythereonis in arces currit e.15 l.3
deiode iode vbi e.21 l.3
iode coronatis e.10 l.3
iodex mihi nomiois alius e.2 l.4
india dat colla triumpho tuo e.10 l.2
iodica Niſæis arma fugata choris e.17 l.3
indica gemma teoet crines e.22 l.2
ne lapis indicet oſſa ſepulcro contempto e.1 l.3
indigoa merce puella perit e.16 l.2
iodignis manibus pulſata ianua e.16 l.1
noo auro nō Indis conchis flectere eā po. e.8 l.1
indixit leges: reſpondi, legibus vtar e.9 l.4
iodociles vias ſcit lympha currere e.2 l.1
indocti vulgi ſemita fugienda e.23 l.2
indocto carmine anſeris ceſſit olor e.vlt.l.2
indomito Aſcanio fleuerat e.20 l.1
indorum mos in funere. Vide Eois maritis.
ſi ad indos looginquos retineret miles e.9 l.2
ad indos vicinos quieſcit Aurora e.18 l.2
ad indos dites Cæſar arma parat e.3 l.3
poterit inducere ferrum magnes e.5 l.4
inducto Pyropo fulget Parma e.11 l.4
inductum opus vinea tegit e.11 l.4
cum veſper noctes induxit amaras e.3 l.4
iodue (eam) qua veſte cepiſti ocul. Prop. e.10 l.3
iodue me Coïs e.2 l.4
induit exemplum palmæ. alias, imbuit. e.11 l.4
induit abiegnæ bouis cornua e.19 l.3
indos diſcolor aqua Eoa e.3 l.4
induta ceoſos Neputum matrona iocedit e.13 l.3
quæ meotita ſuas vertit ioepta comas e.18 l.2
inepte quæris fores neſcio quas e.29 l.2
inerme carmeo Lyræ e.6 l.4
hoſtis inermis eas armatis e.1 l.4
iners condat ante fores dominæ e.7 l.3
ſit iners tardis nauita Vergilijs e.8 l.1
iners tendis docto mihi retia e.31 l.2
ſancte velis libro dexter ineſſe meo, e.10 l.4
infamant parcius viles e.24 l.2
ſic infamantur amantum tumuli e.16 l.3
iofamat Iuppiter ſéque ſuámque domum e.11. l.3
noo infames exercet corpore laudes e.14 l.3
infamis (M. Aotonii) amor e.16 l.2
non ſic infamis per vrbem tradoceret e.24 l.2
infamis ſtupro domus Pelopea e.19 l.3
infectas ſangoioe habere manos e.17 l.2
infecto curſu poſcere præmia e.25 l.2
infectos demens imitare Britannos e.18 l.2
infelix hodie vir mihi rure venit e.23 l.2
infelix terra fingeoti Prometheo e.5 l.3
vix vnum poies, infelix, requieſcere mēſ. e.13 l.2
iofelix properas vltima noſſe mala e.6 l.1
infelix vrna Danaidum e.vlt. l.4
infelix Aquilo e.7 l.3
iofenſa illa mihi, non tibi amica, dedit e.8 l.3
nedum inferior duro iudice erat. i. diſce. e.4 l.1
inferior multo cum ſim, vel Marte, vel ar. e.8 l.2
de inferis multa e.5 l.3
de inferis & Elyſio quædam e.7 l.4
inferna Gallus vulnera lauit aqua e.vlt.l.2
ab inferna rate veheris e.5 l.3
infernæ rotæ vincula ooſſe e.9 l.1
infernæ ratis cernat vela triſtia e.27 l.2
iofernas leges cum funera intratuot e.vlt.l.4
inferni lacus e.28 l.2
iofernis Theſeus, ſuperis teſtatur Achilles. e.1 l.2
inferno iudicio me damnes Æace e.20 l.2
ad inferoos lacus velificata ratis fati e.28 l.2
infernum antrum cuſtodit Cerberus e.5 l.3
iofeſta manu vocare crudelem e.8 l.1
infeſtis miles radiabat in armis e.1 l.4
infido viro nihil durius e.6 l.1
infidum genus noptarum e.13 l.3
infidus hoſpes Cacus e.10 l.4
non inflati ſomnia Callimachi e.34 l.2
caue ioflectas colla ad theatrum e.9 l.4
inflexo genu preſſum dare terga e.9 l.3
inflexo geno lapſa cadit e.15 l.3
informem notam ducet in ore timor e.5 l.1
viderat informem multa Patroclon arc. e.8 l.2
non infra ſpeciem. i. non inferior forma e.20 l.1
infringere magnas vir. Heroum pot. Ve. e.14 l.1
ingemuit rupibus Arcadijs ſaucius e.1 l.2
ingenij noo eſt cymba grauanda tui e.3 l.3
ingenijs Románis præferar e.7 l.1
vt regnem hoc ingenio quo tibi nūc ele. e.vlt.l.2
ingenio mecum conteodat & arte e.24 l.2
nec tantum ingenio, quātum dol. inſ. cog. e.6 l.1
ingenio quæſitum nomen noo occidit e.2 l.3
ingenio ſtat ſine morte decus e.2 l.3
ab ingenio meo notior morus e.1 l.4
ingenio muros æſtimet ille meo e.1 l.4
ingeoium nobis ipſa puella facit e.1 l.2
ingenium ſine te (Bacche) non valet e.30 l.2
ingenium potis irriiet Muſa poëtis e.6 l.4
ingeoium meum creſcet ſub tua iuſſa e.9 l.3
ingenti vadit circuodata turba e.14 l.3
ingenuos ocellos puellarum corrupit e.6 l.2
ingenuus color e.4 l.1
an pudor ingenuus, aut amor reticēdus e.24 l.2
ingenuus quiſquam alterius dat munera ſcr. e.23 l.2
ingerat Aprilis (Idus) Iole tibi e.5 l.4

ingeſtis comitum ſuper obruit armis e.4 l.4
non ingrata legeuri hæc venient e.vlt.l.2
nec ingrata fronte negaris e.10.l.5
hinc licet ingratæ Tityeus ipſe canat e.vlt.l.2
cur ingratæ veutos rogis oon petiſti e.7 l.4
ipgraro litore vota cadunt e.17 l.1
ingrato largibar munera ſomoo e.3 l.1
ingraros adimant ſomnos e.10 l.3
primus ego iogrediot ferre Orgia e.1.l.3
quo pede ingreſſi (antrum) e.1. l.3
candida inguina Scyllæ verſa in canes e.4 l.4
ab inguine iaculari e.11 l.4
inhoneſta mori futura. bis e.8.l.2
non inhooeſtus erit hic exitus vitæ mihi e.16 l.2
inhumanæ lupæ papilla e.4 l.4
iniecta lacerna tectus e.12 l.3
iniectis collo manibus flere e.29 l.2
iniecto amictu me duxerant e.29 l.2
inijcere Hyaciothos e.7 l.4
donec inijciat radios in mea vrna dies e.6 l.4
cum inimica fax detraheret caput e.vlt.l.4
ne inimica aura preces deuet e.8 l.1
inimica caſtis puellis littora e.11.l.1
quanuis ſis ioimica mihi e.9 l.2
non debes inimicæ credere linguæ e.32 l.2
nullæ ſunt acerbæ inimicitiæ niſi amoris e.8 l 2
poſſum inimicitias tunc ego ferre Iouis e.13 l.2
quæ ſupra nunquam pes inimicus eat e.6 l.2
æqua & iniqua ferunt iuuenes e.3 l.2
nox & iniqua vada e.17 l.1
iniqui sumpantur. i. inuidi e.8 l.1
iniquis penſis onerauit e.15 l.3
iniquis quaſillis rependit penſa e.7 l.4
iniquos deos dixit, (Aurota) e.18 l.1
ne re à noſtro puluere iniqous am. abſtr. e.19 l.1
ſenſiſti multas quid ſit inire vias e.33 l.1
inire fœtus medium palla mea e.4 l 4
nou eſt certa fides, quam nou iniuria verſ. e.8 l.3
iniuria tua quor curas mihi peperit e.18 l.1
iniuria fletus noſtros uulla ſedabit e.16 l.2
iniuria vincit fletum. Ibidem dolor e.vlt.l.3
nunquam me iniuria mutat e.24 l.2
iniutia alterius te referet noſtro lecto e.8 l.4
eum iniuria fieret toties lecto noſtro e.8 l.4
iniuſtæ ſortis præmia e.4 l.4
iniuſtas ſæpe tuliſſe minas e.7 l.1
iniuſto ſubtrahe colla iugo e.5 l.2
iniuſto ſalo multa locuta e.15 l.1
in laſa ſolea nixa pedem e.19 l.2
innixus dextro plena trahens homeco e.20 l.1
ino, nunc Leucothea vagata eſt e.28 l.2
inopes laudis conſcindere carmen e.10 l.2
at vos innupiæ felicius vrite tedas e.19 l.3
Lygdamus in primis e.9. l.4
hoc erat in primis quod me gaudere iub. e.24 l.2
In primis vna diſcat amare domo e.24 l.2
inque vicem excluſa e.vlt.l.3
inque meis libris e.1 l 4
inque tuos ignes veni e.34 l.2
inque ſinu caræ puellæ nixus e.4 l.3
deeidit inque ſuos menſa pedes e.9 l 4
inque meum ſemper ſtent tua regna cap. e.10 l.3
inquinet vua pedes e.17 l.3
arripite hunc, inquit, nam bene noſt. eu. e.29. l 2
era per has, inquit maxima facta manus e.10 l.4
inſana manu proijcis Cymbia e.8 l.3
quid inſana deos fatigas e.10 l.3
inſana nocte ſonat omnis ſemita e.9 l.4
inſana puella ſciet e.4.l.1
inſana Veneris faſtus compeſcere e.17 l.3
quid tibi vis inſane e.5 l.5
inſano mari eum obruis e.5 l.3
inſano uemo in amore videt e.14 l.2
inſano verba ionare foro e.1 l.4
iuſanos ad numeros Phrygis cæditur e.22.l.2
iuſanis amores meos e.vlt.l.2
noo tameu inſect. quauuis mereare Prop. e.7 l.4
iuſequitur Coſſus e.11 l.4
inſeruiſſe digitum via anguſta non licet e.14 l.3
iuſidians natura pontum ſubſtrauit am. e.7 l.3
inſidias in me componis inanes e.32 l.2
inſidias volucres tamo ſummouet e.20 l.1
inſidijs pallida vina bibi. i. ex inſidijs e.7 l.4
ab inſidijs flere ſoles e.vlt. l.3
verſibos ioſignem te pudet eſſe meis e.24 l.3
inſignes viximus inter vtramque facem e.vlt.l.4
inſiuuentur opes tibi faciles e.9 l 4
inſitor hic ſoluit pomoſa vota corona e.2 l.4
inſolitas ferre niues e.8 l.1
ne inſolitos timores viſa portarent e.3 l.1
cum ſatis vna tuis inſomoia porret ocell. e.25 l.1
quæ inſpecta eſt publica per ooctes viles e.7.l.4
inſtabant carpere oſcula e.20 l.5
inſtat ſemper amor ſupra caput, iuſt. am. e.30 l.2
inſtitor mundus iu tunicis demiſſis e.2 l.4
inſtituet ſacra noctis miniſtra Venus e.10 l.3
inſultet rogis, & calcet oſſa mea e.8 l.2
iululiet motte mea e.6 l.3
nec mihi inſultet tam duris moribus e.5 l.2
iutacta via deruliт hæc pagina uoſtra e.1 l.3
intactæ Arabiæ domus e.10 l.2
intactas rapere Sabioas e.6 l.2
iutactos iſto ſatius tentare veneuo e.12 l.2
intactum Alexin tentat Coridon e.vlt. l.2
in tantum maris iactamur e.5 l.3
integer annus rugis e.5 l.4
iurabo bis ſex integer eſſe dies e.6 l.3
quæ integit illum porticus e.13 l.2
quæ integit flumina Clitumnus luco ſuo e.19 l.2
& nemus ſatas intendat vertice ſyluas e.14 l.1
inrentis hærebam fixus ocellis e.3 l.1
intenro foro turba ſeuera e.vlt.4
intentos aſtu cæcare maritos e.5 l.4
inteper lacus vmber æſtiuis aquis e.1 l.4
intet matrem, iutérque ſororem Phœbus e.31 l.2
camera auratas inter eburna trabes e.2 l.3
has inter grauius cogor deflere querelis e.16 l.1
hos inter ſi me ponere fama volet e.vlt.l.2
qui modo felices inter numerabar amãtes e.5 l.3
inter aquas ſitis (Tantali) e.5.l.3
dum licet inter nos lætemur amantes e.19 l.1
inter heroidas Mæonias tibi prim, locus e.28 l.2
inter vtramque fui e.9 l.4
inter digitos cecidere pocula e.9 l.4
inter quas Danai turba e.31 l.2
inter manus obliras excidit vrna e.4 l.4
pars magna rerum inter oues Tatio erat e.1 l.4
me inter feros laodabit Roma nepotes e.1 l.3
tantus erat demens inter vtroſque furos e.13 l.1
tunc etiam felix inter vt arma pudoe e.9 l.2

inter pecudes accubuiſſe deam e.32 l.2
vt inter puellas mixtas regnem e.vlt.l.2
inter Amadryadas laudator e.vlt. l.2
inter Ephemeridas ponit has tabellas e.23 l.3
eſt inter lucos Tarpeia Teia e.9 l.4
ſiquid ſapis inter arenas e 6 l.4
tura dare ſtatuas inter, vt arma Marî e.11 l.3
inter Callimachi ſat erit placuiſſe libellos e 9 l.3
nec pote cognatos inter humare rogos e. 7 l.3
nox inter pocula currat e.10 l.3
famulos inter femina trita ſuos e. 11 l.3
inter luctantes noda puella viros e.14 l.3
inter quos Helene nudis capere ar.papill.e.14 l.3
natat inter ſaxa columba e.22.l.3
inter conuiuia riſus eram poſitis menſis e vlt. l.3
inter prælia non pœnitet deſeruiſſe focos e.2 l.4
inter vtramque facem vixiious inſignes e.vlt. l.4
vbi Venetem iotercepetit ætas grauis e.5 l.3
interdicta viris ara e. 10 l.4
modo rurſus interdum e.3 l.1
interea, caue ſis nos aſpernata ſepulros e.13 l.2
interea nobis nõnunquam Ianua mollis e.20 l.2
carminis interea noſtri redeamus in orbẽ e.2. l.3
illa quidem interea fama tabeſcet inani e.12 l.3
tu tamen interea cohibe gaudia e.25 l.2
interea noſtri quærunt ſibi vulnus ocelli e.22 l. 2
interear, qui nos non putat eſſe deos e.29 l.2
interitu gaudeat illa too e. 8 l.2
intermiſſa tuba ſilenr caſtra e.4 l. 4
talorom interprete iactu e.10 l.3
interualla profundi longa e.21 l.3
intoner auguſto pectore Callimachus e.1 l.2
intonſi Dei tegna pythia e.13 l.3
intra fortunam qui cupis eſſe tuam e.9 l.3
inter muros cantat buccina Paſtoris e.11 l.4
cum intrarunt funera leges infernas e.vlt. l.4
intraſſe domos migrantes animarum e.12 l.3
intulit pedes limine e. 18 l.1
inuade capillos noſtros e.8 l.3
quæcunqoe iouenerit diſperſa oſſa e. 21 l.2
nec inueoiam ex illa quod querar e. 4 l.1
inueniam tamen è multis fallacibus voã e.5 l. 2
nec inuenias quæ ſint verba rogandi e. 14 l.3
inuenio cauſſas mille poëta nouas e. 1 l.2
aſpice quid donis Eriphyla inuenit amaris e.21 l 1
inuenta Phœnicum cælo ſereno quæritis e.27 l.2
fabricata inoenta Cybeles e.22 l.3
inuentæ per buſta plumæ ſtrigis e.6 l.3
inuerſas vices annos duxetit e.15 l.1
inuicti montes palatia e.10 l.4
inoicti iuoeois comes. i. Hercolis e.20 l.1
quod inuida turba mihi viuo detraxerat e. 11 l.3
nunquam ad formoſas inuide cæcus ero. e.22 l.2
inuide Galle compeſce voces e.5 l.1
quem modo felicem inuid.admirante fer.e.17 l.2
inuidia alterna differor e. 16 l.1
tibi præ inuidia Nereides increpitarent e.26 l.2
inuidiæ fuimus e.12 l.1.
inuidiam quod habet noo ſolet eſſe diu e.25 l.2
ſpes inuidioſa noſtræ iuuentæ Mæcenas e.1 l.2
inuidioſa dea Venos præ ſe formoſis e.28 l. 2
inuidioſa minus eſt quæ ſequitur e.32 l. 2
inuigilare pœnis tuis decrerat Ioppiter e.4 l.4
inuiſæ cum crimine Baiæ e.18 l.3
inuiſam traxit aqoam hiatus e.7 l.3
inuiſo auro pectus mihi non carpitur e. 5 l.3
ab inuita Lyra poſcis verba e.1 l.4
inoitæ oihil prodeſt cuſtodia e.6 l.2
inuitam cogat ſiccare lacrymas e 19 l. 1
inuitam nequis cogeret eſſe ſuam e.3 l.1
inuitis ipſe redit pedibus e.25 l.2
inuitis lominibus fletum docere e.15 l.1
inuitis lacrymis ſurget ſpiritus e.16 l.1
iouiro gurgite fecit iter e. 17 l.1
inuito ſtipite Pyrus mala tulit e.2 l.4
inuito mari labitur claſſis e.6 l.4
ſe inuito dicit te fuiſſe domi e.21 l 2
me inuito diſcedis Roma e. 19 l.2
vera, ſed inuiro contigit iſta fides e. 1 l. 4
inuitos diducere amantes nequeat Iopp. e. 7 l. 2
ne inulta ſit ſitis eximij Herculis e.10 l. 4
quem iouocet Antiope, niſi Iouem e 15 l.3
hæc cura & cioeri inuſta ſpirat meo e.vlt. l. 4
Io in Iouis amo.ſeo. quid ſit mol.ioi.vias. e.33 l.2
in Io pellice cornua Iuoo curuaoit e.22 l.3
Io olim vacca, ounc dea e.28 l.2
Io deperditus Iuppiter e.30 l.2
Ius periphraſis. Vide Inachis
Iocaſtæ periphraſis e.9 l.2
iocum me pudet eſſe fallaci dominæ e.24 l.2
iole tibi Idus Aprilis ingerat e.5 l.4
qua ionia mollis tendir e.6 l. 1
qua ſinus ioniæ mormura condit aquæ e.6 l.4
ſceptra per ionias fracta vehontur aquas e.6 l.4
iooij eſſet facta puella maris e.26 l.2
in toto ionio ſis memor Cæſaris e.11 l.3
iooio rore ducere maous e.26 l.2
deinde per ionium vectus e. 21. l.3
iope eſt vobiſcum e.28 l.2
nec mirum cum ſit Ioue digna e.13 l.1
vel Ioue digna ſoror incedit e. 2 l.2
iooem furto polluit e.10 l.4
iooem cognoſce Antiope e.15 l.3
qui niſi iouem inuocet Antiope e. 15 l.3
vix iooem timeat Roma ſub vno Cæſare e. 11 l.3
iouem rioalem ferre oon poſſum e.vlt. l.2
iouem ſuis verbis amare cogar e.13 l.1
ioui accumbens prima e.3 l. 2
ioui lario aſſueſceor Partha trophæa e. 4 l.3
ioui magno non potuit negare Danaë e.31 l.2
ioui grata ruina Capanei e.vlt.l.2
ioui ſpolium ille Acron corruit e.11 l.4
iooi ſurdo vota tot mea exciderent e. 24 l.3
auſa ioui noſtro latrantem oppon. Anub. e.11. l.3
ioui vicino vulnera noo patienda e. 4 l. 4
ioois antiqoi limina capta e. 4 l. 4
iouis ſaxa cum quateret. i. Tarpeiam rup. e.4 l.4
iouis in occultis amoribos Io e. 33 l.2
iouis Libyci antrum hoc non explicat e.1 l.4
iouis feretrij cauſſæ e. 11 l.4
te duce vel iouis arma canam e. 9 l.3
digne Iouis natos qui tueare ſenex e.15 l.3
iphicli boues ſurripuit Melampus e.3 l.2
iphigenia mactata pro hac mora e.7 l.3
iphigenia, & pro ea cerua ſubdita e.1 l.4
ex ipſa tyro iobet dona tollere e.16 l.2
ipſa domina crudelior ianua e.16 l.1
ipſa Helena norior eſt Lesbia e.vlt.l.2
cum ſis ipſa futura anus e.18 l.2
pretio ipſa mora tollitur e.13 l.3

ipſa petita lacu aqua dulcis e.23 l.2
illa ipſa adoperta ſedebit e.28 l.2
hac ipſa cuſpide ſenſit opem e.1 l.2
ipſa ſidera erunt non obſcura e.26 l.2
ipſa nouerca non clauſiſſet aquas e.10 l.4
medio nebat & ipſa loco e.16 l.3
ipſa loquar pro me e.vlt.l.4
petit quem velit ipſa diem nubendi e.4 l.4
ipſa caniſtra tremunt e.8 l.4
ſpectaculum ipſa ſedens pependit e.8 l.4
pactis ipſa futura comes e.4 l.4
frangitur ipſa ſuis Roma bonis e.13 l.3
ipſaque ſidera cadunt e.4 l.4
errat & ipſa ſuas decipit vnda vias e.34 l.2
& ipſa aqua AEgæa e.24 l.3
ipſa Venus. Vide Venus
totum iter ipſe legas trabis Peliacę, vacat e.22.l.3
tute ipſe loquaris de rebus tuis e.14 l.3
aries ipſe dux reduxit oues e.13 l.3
plenos ſubſtrahis ipſe ſinus e.9 l.3
& Deus, & ipſe dies durus vertitur e.28 l.2
licet Tityrus ipſe canat ingratæ e.vlt.l.2
ipſe feram vites e.17 l.3
fleuit & ipſe Deus e.16 l.2
quos odores ipſe amor fecit ſuis manibus e.29.l.2
& grauis ipſe ſuper colla ſedet e.30 l.2
Deus ipſe Pythius e.31 l.2
& pater ipſe chori Bacchus e.32 l.2
fallit portus & ipſe fidem e.7 l.3
ipſe meas ſolus æmulor vmbras e.34 l.2
Lynceus ipſe meus e.34 l.2
Niobe lacrymas ſupprimat ipſe la pis e.10 l.3
nanus & ipſe ſuos concretus in artus e.9 l.4
ipſe Deus me premit. i. amor. e.21 l.3
mox dabit ipſe ſua e.6.l.4
Cerberus ipſe errat fera abiecta e.7 l.4
in tenues ipſe lares cogeris e.1 l.4
in Tarios dextras collocat ipſe iubas e.44 l.4
cur ventos non ipſe rogis ingrate petiſti e.7 l.4
& ſtatuit feſſos, feſſus & ipſe, boues e.10 l.4
ipſe dedit e.11 l.4
ipſe dux caſa poſſet habitare e.16 l.2
ipſe Paris nuda periiſſe lacerna fertur e.15 l.2
ipſe tuus tibi ſit cuſtodia lectus e.18 l.2
corruit ipſe ſuo ſaucius enſe latus e.8 l.2
qui te prius ipſe reliquit e.9 l.2
ipſe incipiam mouere canes e.19 l.2
inuitus ipſe redit pedibus e.25 l.2
amor ipſe vires ſuas non eripit e.22 l.2
amor ipſe ſibi præbet alimenta e.21 l.2
ipſe amor accenſas faces percutis e.16 l.3
quod feror in partes ipſe fuiſſe tuas e.9 l.3
ipſe ego venabor e.19 l.2
ipſe Deus(amor) e.21 l.3
ſiquis erit hoſtis nobis amet ipſe puellas e.4 l.2
at non ipſe tuas voces imitabor e.13 l.1
amor ipſe ſuis fecit manibus e.29.l.2
cogor & ipſe meis auribus eſſe grauis e.11 l.1
ipſe Deus deceptus fleuit(Iuppiter e.16 l.2
ipſe Iuppiter nequeat diducere amantes e.7 l.2
Iuppiter licet incendat nauem e.26 l.2
Iuppiter ipſe vaces e.6 l.4
hic timor eſt ipſis durior exequijs e.19 l.1
qui non dederit munera ip. Cyra ſurda ſit e.5 l.4
vix ipſo ſanguine mollis erit e.4.l.2
ſed hoc ipſo eiecto e.9 l.2
ipſo mero palluerant labra e.9 l.4
ab ipſo Brenno genus iactabat e.11 l.4
in ira feminea non conſtat fœdus e.9 l.2
ira veſtra ruens neſcit referre pedem e.15 l.3
ſit modo libertas quæ ira velit loqui e.1. l.1
ſi me iræ prouexerit vlterius e.15 l.2
nunc eſt ira recens e.5 l.2
ſi tibi ira vtilis vexauerit comas e.5 l.4
ira fulminis non de nihilo cadit e.16 l.2
ira victrices manus temperat e.20 l.3
ira mea non ita ſæua veniet e.18 l.1
ira mea non fregerit fores e.5 l.2
ira crepitum ſulciter pede e.4 l.2
ira diruit fores. i. iratus Hercules e.10 l.4
iram non fraudes eſſe in amore meo e.6 l.3
iram matris natorum cæde piauit amor e.19 l.3
iraſci molliter non ſolet tibi e.5 l.1
iraſcor quoniam es heri moratus e.23 l.3
irata mulier hunc nobis locauit e.29.l.2
irata manu fracta Ianua e.vlt.l.3
irata puellas differet e.4 l.1
irata facta ſit meo miniſtro e.21 l.2
iratæ tuæ nihil negare poſſe e.9 l.1
iratam ſitim non tulit Ianua e.10. l.4
ſemper in iratam pallidus eſſe velim e.8 l.3
irati verbo mutantur amantes e.5 l.2
quæ ſolet irato dicere turba loco e.16 l.2
illa minatur quæ ſolet irato triſtis am. viro e.6 l.1
iratos notos tulit Delos e.6 l.4
iratos vngues in vultum conijcit e.9 l.4
iratum cupit talos me poſcere eburnos e.24 l.2
iratus non auſim carpere crines e.5 l.2
ire per Euphratem ad tua buſta licet e.6 l.4
hæc vbi ire Fidenas longè erat via e.1 l.4
ire via media Scironis ſic licet e.16 l.3
ire per hoſtes Medorum pugnaces e.9 l.3
tu non ſinis ire iugum bene conueniens e.vlt. l.3
vidi ire ſputa perdentes e.5 l.4
ire per vndas Phrygias e.30 l.2
ire funibus tardas rates e.11 l.2
ire in veſtrum nemus me ſinite e.1 l.3
ire nouas vias deſtitit e.8 l.1
ire dom. Thebanam ſine ea noluit.i.redire e 8 l.2
vnuſquiſque ire via ſua nouerit e.25. l.2
ſeu ire cogitet per mare longum e.26 l.2
vt ire velis quolibet vento ſine me e.8 l.1
ire (pro volare) Palatinas aues vidie e.6. l.4
ecquando ire tibi liber ſum viſus e.8 l.2
ire lentius lectum meum iuſſiſſet e.7 l.4
ire notos aducr. Eurus deſinit.i.congredi. e.15 l.3
ſemel ire memento e.25 l.2
vt quæ ire viro nouo parat (nupta) e.15 l.1
ire Deo lacrymas vidimus. i. manare e.vlt. l.4
ire cominus ſuis agreſtes e.19 l.2
ire armatis; pro, congredi e.1 l.4
ire cominus viro AEmonio i. cũ eo pugn. e.1 l.3
poturas ire iubebar oues fiſtula: pro,po. e.4. l.4
gaudet laudatis ire ſuperba comis e.1 l.2
ire funera. Vide iſſent
vt ire molliter pedes ſoleant e.12 l.2
ire vias notas non meminit amor e.1 l.1
ſiue nos ire pares curſu quo ſumus e.5 l.1
cum iret è complexu Briſeidos Achilles e.22.l.2
iret vt Æſonias aurea lana domos e.11 l.3

non ſat iret mihi equus Caſtoris e.7 l.2
circum irriguo ſurgebant lilia prato e.20 l.1
dicebam tibi venturos irriſor amores e.9 l.1
irrita lingua deos veros experta eſt e.13 l.3
nunquam ad natas irrita tela feras e.10.l.4
irritat ingenium potis Muſa poëtis e.6 l.4
irritata venit quando contemnitur e.10. l.1
ab iro non diſtat Crœſus e. 5 l.3
qui videt, is peccat e.31. l.2
is poterit felix e.3 l.3
is mos fuit regna tenenti Saturno e.32 l.2
iſcomache rapina Centauris grata e.2 l.2
iſidis putos eſſe dies e.5 l. 4
iſidis periphraſis. Vide Inachis
iſmaria mon s Ciconum e. 12 l. 3
iſmario ducere valle feras e.13 l.2
iſmaris mero perijſti Polypheme e. 33 l. 2
fac ſimiles ijſſe dies Iſidis e. 5 l.4
ijſſe cominus vico AEmonio flumina e.1 l.3
iiſſe viam Phaſidos ferunt Argo e 20 l. 1
illuc ijſſe diceris effuſa coma e.13 l.2
ijſſem melius funera tibi campo Phlegr. e. 11. l. 3
differat iſta trophæa in ſuos pueros e. 6 l. 4
iſta ego verba iactaui e.1 l.3
domus iſta Remi e.1 l. 4
iſta iudicia æquabunt Camillos e.9 l.3
iſta fides noſtri ſanguinis e.6 l.4
iſta licet conuiuia accuſent e.30 l.2
iſta via monſtrat furtum tui amoris e.32 l.2
iſta bibam auribus ſuſpenſis e. 6 l.3
iſta meam norit gloria canitiem e.8 l.1
iſta ſum captus ab arte e. vlt. l.3
quibus iſta dabis e. 18 l.3
iſta terenda via cunctis licet mala e.18 l.3
iſta tibi placuit ſententia e.9 l.2
iſta magis vobis imperat e.19 l.3
falſa eſt iſta fiducia tuæ formæ e.24 l. 3
vera, ſed inuito contigit iſta fides e. 1 l.4
iſta ſæcula (ferrea) non mutabunt me.mo.e.25 l.2
iſta forma fiet notiſſima meis libellis e. 25 l.2
non iſta meo valeant contendere amori e.14 l.1
iſta figura credo multos iam perijſſe e.24 l.2
iſta mors venit per humanas manus e. 7 l.3
iſta bona decem menſes non peperere e. 3 l.2
iſta littora multis dabunt diſſidium. e. 11 l.1
iſta vna tibi ſit quodcunque voles e.13 l.1
gemat iſta qui protulit arte iurgia e. 6 l.2
peream ſi iſta diſpendia me mouent e 24 l.2
iſta mihi mors eſt e.8 l.2
nédum tu poſſis, ſpiritus iſte leuis e.9 l.1
iſte quod eſt, ego ſæpe fui, de riuali ;ſe. 9 l.2
iſte proteruus erit e.24 l.2
quicunque eſt iſte e.8 l.1
nunquam afferat tibi puer iſte (amor) lab. e.6 l.1
color iſte ſit è deſiderio meo e.3 l.4
quam viles mihi iſti ocelli videantur e.15 l.1
nec iſtis tibi ſim vilior. i. ob iſta e. 2 l.1
non iſtis variabant olim tecta figuris e.6 l.2
iſto veneno tenta intactos e.12 l.2
dij faciant iſto capta fruare viro e.9 l.2
hæc tibi vulgares iſtos compeſcet amores e 13.l.1
iſtos triſtes libellos deponant e.9 l.1
propontiaca qua fluit iſthmos aqua e.32 l.3
iſtmos quæ terris arcet vtrumque mare e.21 l.3
quod quanuis ita ſit e.17 l.2
non ita ſæua venerit ita mea, vt e.18 l.1
non ita diues erat e.24 l.2
atque ita mutato e.9 l.4
atque ita me e 29 l.2
nullus amor præbuit alas ita faciles vt nos e.9 l.1
tellus hoc ita iuſta ſinat e. 19 l.1
non ita carpathiæ. i. quam facile e. 5 l.2
non ita complebant e. 6 l.2
non ita Dardanio e. 14 l.2
ita fleuit ſua vulnera e. 4 l.4
ita ſubaud. Perſar. ſtatuit Babyl. Sem. vt. e. 11. l. 3
Itala Orgya ferre per Graios choros e.1 l. 3
Itala vnda non furit potentis e.22 l.3
Italiæ duris funera temporibus e. vlt. l.1
Italiæ regionibus euehat æſtus e.7 l. 3
ventus in Italiam qui bene vela ferat e. 3 l.4
ite procul fraudes e. 6 l.4
ite, agite: date lintea e.4 l.3
ite, & Romanæ conſulite hiſtoriæ e. 4 l.3
ite rates curuæ e. 7 l.3
ſic ait, ite boues. Herculis ite boues e.10 l.4
iter natalis tui ſic peragamus e.10 l.3
vt iter cœli eſſet Pelion e.1 l.2
iter dædaleum texit lino duce e. 14 l.2
ter iter faciamus bis noctibus e.33 l.2
iter liquidum nautis aura ſecundat e.21 l.3
iter propoſitum teramus e.30 l. 2
iter hoc memento (ad ſepulcrum) e. 13 l. 2
iter exiguum flectit Acanthus e.9 l.3
iter amoris noſcere e.15 l.3
iter magnum ad Athenas proficiſcor e.21 l.3
iter magnum aſcendo e.12. l.4
iter molli laurea e.6 l.4
iter lucis moraturæ contrahe Phœbe e.20 l.3
iter immaturum mortis adimus per te e.7 l.3
iter occultum ſoporis trahere e.11. l.3
iter miniſtrat (amanti) Luna e. 16. l.3
qua iter meum nulla norit femina e.1 l. 1
pereat qui prius iter fecit inuito gurgite e. 17 l.1
iter redibit nulla lege conceſſum e.27 l.2
iter cæcum verſat amator e.14 l.3
qua facit iter vulgus aſſiduo tramite e. 16 l.3
iter hac faciebat Tiberinus e. 2 l.4
tale iter omne caue e.8 l.4
iterat reſponſa Alcidea e.20 l.1
iterata ſigna obliquæ rotę e. 1. l.4
iteratos per ortus e. 3 l. 4
iterum mutare lacernas e.9. l.4
iterum coniungere diuiſos e. 10 l.1
iterum redeunt ſollemnia e. 33 l.2
maturos iterum queſta redire dies. vacat e.18 l.2
alias iterum nauiget Illyrias e.16 l.2
Ithaci digreſſu mota Calypſo e.15 l.1
Ithacis verubus mugiſſe iuuencos e.12 l.3
itym abſumptum ne ſua mater increpet e. 10 l 3
iuba hirſuta compta galea lupina e.11. l.4
per iubas flauas picta arma leuare e. 4 l.4
iubas dextras collocat (equo) e.4 l.4
hoc erat quod iubebas me gaudere e.24 l.2
luce iubent leges reuerti e.7 l. 4
quanuis eam tentare me iuber. amor & lib.e.3 l.1
poturas ire iuberet oues fiſtula e.4 l.4
quales noctes me iubet habere. i. cogit e.3 l.1
iubet puerum quærere plura e.22 l.2
iubet ex ipſa ſtollere dona Tyro e. 16 l.2

ô iucunda quies e. 10. lib.1
ô iucunda voluptas e. 10 l.1
iucundæ coniugis heros non immemor e.19 l.1
ſi index ſedet Æacus e. vlt. l. 4
nedum inferior iudice duro turpis erit e. 4 l.1
iudice domina tutus ero e.13 l. 2
iudicet in oſſa mea ſortita pila e. vlt. l. 4
iudicia iſta æquabunt Camillus e. 9 l. 3
iudicio inferno me damnes Æace e. 20 l 2
iudicio meo ſemper libera viue e.35 l. 5
non poſſum melior iudicis eſſe metu e. vlt. l. 4
ſub iuga adamantina egit tauros e. 11. l. 3
iuga Scythiæ non me tardarent e. 3 l. 4
per iuga longa ſectantur canes e.14 l. 3
iugera pauca Coræ captæ e.11 l. 4
iugera nouem pauca Tityn e. 5 l. 3
iugi ſpinoſi terga roſida rape e.4 l. 4
iugis muſcoſis roſida antra ſubire e. 30 l. 2
iugis muſcoſis fuſa flumina e.19 l. 2
iugis Promethei lecta herba e.15 l. 1
iugis cælatis eſſeda e. 1 l. 2
ex iugo æquo non ducitur vna fama e. 9 l. 3
iugo iniuſto ſubtrahe colla e. 5 l. 2
quo iugo viret vna e. vlt. l. 5
ex iugo facili non iuuat lecta corona e.11. l. 4
iugo fracto vincula rumpere e.11. l. 3
iugo aſſueto mollis ad arua taurus venit e. 3. l. 2
iugula me ipſum, lenior hoſtis ero e. 8 l. 4
iugulate Icare colonis Cecropijs e.33 l. 5
iugum bene conueniens eſſe non ſinit e. vlt. l. 3
conſule cum Mario capte Iugurtha ſedes e. 5. l 3
per quas vias ante Iugurtha ductus erat e. 6. l. 4
Iule felix terra cepit deos tuos e. 1. l. 4
iuleæ carinæ Actia monimenta e. 6 l. 4
Iulia roſtra ducat manu Laurigera e. 6 l. 4
iunco braſſica iuncta leui e. 2 l. 4
iuncta veſtigia famæ Cæſaris tenebis e. 9 l. 3
iunctæ columbæ in amore tibi ſint exēp. e.15. l. 2
iunge voces tuas ebria e. 5. l. 4
iungite lintea malo e. 21 l. 3
iungor tuo cubili e. vlt. l. 4
per te iunguntur amantes: per te ſoluun. e.17. l. 3
iuno curuauit cornua in pellice Io e. 22 l. 3
iuno aſpera fauet Herculi e. 10. l. 4
cum Iuno te iuſſit habere cornua e. 33 l. 2
hoc Iuno poterit tibi ignoſcere: frangitur & Iuno ſiqua puella perit e. 28 l. 2
Iuno cauſſa fuit e. 8 l. 4
Iunoni votum facite impetrab. i. Lucinæ. e. 1 l. 4
Iunoni amaræ ſacra facere e. 10 l 4
Iunonis Pelaſgæ templa contempta tibi e. 28 l. 2
Iuppiter arma dabit huic cineri e. 1 l. 4
Iuppiter vnus decreuit inuigilare e. 4 l. 4
Iuppiter, tibi victima corruet Acron e. 11. l. 4
Iuppiter detraxit agreſtē figu. ab ore Iūs e. 33 l. 2
Iuppiter non ſemper ridet periuros e. 16 l. 2
Iuppiter Alcmenæ gem. requieuerat arct. e 21. l. 2
Iuppiter Phidiacus ſe ornat ſigno eburn. e. 9. l. 3
Iuppiter ipſe licet incendat nauem e. 26. l. 2
Iupp. ipſe duos amant. inuitos non diduc. e. 7. l. 2
Iuppiter Antiopæ nuſquam ſuccurris e. 15 l. 3
Iuppiter afflictæ miſerere puellæ e. 28. l. 2
Iuppiter, ignoſco furta tua e. 2 l. 2
Iuppiter? indigna merce puella perit e. 16 l. 2
Iuppiter auro fallitur e. 1 l. 4
Iuppiter infamat ſéque ſuámque domum. e. 11 l. 3
Iuppiter feretrius vnde e. 11 l. 4
quæſo Iuppiter ipſe vaces e. 6 l. 4
ſupplex venis ad iura puellæ e. 9 l. 1
iura mollia vmbræ meæ det pater e. vlt. l. 4
iura dare inter ſtatuas Marî e. 11 l. 3
iura vetera refer oblitis ſocijs e. 6 l. 1
iura auro venalia e. 13 l. 3
ſub iura ſua trahit e. 11. l. 3
iura Deum an ſint ſub terris e. 3 l. 3
ſub iura tua fluent Tigris, & Euphrates e. 4 l. 3
iura triſtia ponit ei loco e. 10 l. 4
iura ſignanda, & fœdera ponenda e. 20 l. 3
iura ponere in medio foró e. 9 l. 3
iura damnoſæ pudicitiæ cedant e. 5 l. 4
iura paleſtræ tuæ miramur e. 14 l. 3
per iura dulcia dominæ Iunonis e. 5 l. 2
ſi iura fores pugnâſque imitata Laconum e. 14 l. 3
vbi nunc dicuntur iura terris ſubactis e. 4 l. 4
hos oculos, iurabas, vt tibi exciderent e. 15 l. 1
iurabis noſtra gramina ſecta manu e. 5 l. 4
iurabis bis ſex integer eſſe dies e. 6 l. 3
quicquid iurarunt ventus, & aura rapit e. 28 l. 2
hic iurata manet e. 8 l. 5
qui iure ferant tibi oſcula propinqui e. 6 l. 2
mirum, ſi iure triumphat amor de me e. 8 l. 2
nunc ſis iure ſuperba licet e. 8 l. 3
non iure vada Mæandri natasti e. 30 l. 2
iurgia hæc retulit noſtra ſomno querulo e. 6 l. 3
iurgia expertæ ſæuitiæ metuens e. 3 l. 1
iurgia ſub tacita condita lætitia e. 6 l. 2
iuro tibi per oſſa matris e. 20. l. 2
iuro ego fatorum carmen e. 7 l. 4
hoc mihi perpetuo ius eſt e. 20 l. 2
iuſſa ſuperba omnia perferre conſueui e. 18 l. 1
ſub tua iuſſa meum creſcet ingenium e. 9 l. 3
non niſi iuſſa cadet gutta ex oculis e. 1 l. 4
iuſſiſſet lectum lenius ire meum e. 7 l. 4
ſi iuſſiſſet me animam ponere quæuis de tribus vna ſoror e. 13 l. 2
iuſſit imperij ſurgere Bactra caput e 11 l. 3
iuſſit amor me habitare nemus Aſcræum e. 13 l. 2
iuſſit hunc amor dare terga e 16 l. 2
cum te iuſſit habere cornua Iuno e. 33 l. 2
quis te iuſſit tangere opus Heroï carmin. e. 3 l. 3
iuſſit ponere caput in humo dura e. 15 l. 3
iuſſit adeſſe me Tibure e. 16 l. 3
iuſſit habere fidem non ſignatas tabellas e. 23 l. 3
tellus hoc ita iuſta ſinat e. 19 l. 1
ſurge & poſcentes iuſta precare deos e. 10 l. 3
iuſta piæ terræ debita dare e. 7 l. 3
& vitæ & morti meæ iuſta gloria e. 1 l. 2
niſi iuſta ſubeſt (cauſſa e 6 l. 4
nec iuſtas minas læſa ponere meminit e. 10 l 1
non te iuuabunt excubiæ e. 1 l. 4
ſiue forte iuuant Helles athamantidos vr. e. 24 l. 3
quid nunc iuuat Tarquinij fractas eſſ. ſec. e. 11. l 3
ſi te Eoa iuuat aurea ripa e 5 l. 4
non iuuat in media nomen habere via e. 16 l. 3
nec me turba iuuat, nec læror templo e. 2 l. 4
non iuuat è facili lecta corona iugo e. 11. l 4
non iuuat in cæco Venerem corrūp. mo. e. 15 l. 2
pereant, ſiquos iuuat clauſa ianua e. 23 l 2
ſunt maiora quibus iuuat perire e 4 l 1
nec iuuat (me) mea Muſa e. 16 l. 2

nil iuuat veſter ſenex in amore magno e.34 l.4
me iuuat & multo e. 3 l.3
me iuuat coluiſſe Helicona e.3 l.3
me iuuat ſuſcipere ſacra, & vota ponere e. 19. l.2
iuuat iacere corpus è ſaxo e. 17 l.2
quid iuuat ornato capillo prodire e.2 l. 1
ſæpe iuuat in amore dicere quo pereas e.9. l. 1
iſta iuuenca cadat ante focos e.6 l.4
ante iuuencæ, diuæ nunc redde excubias e.18 l.2
iuuenci Cretæi faſtus paſſa Paſiphaë e. 19 l.3
iuuenci multi cum verſarent rura tua e.1 l.4
iuuenci ſonuere furem e.10 l.4
iuuencos egerat à ſtabulis e.10 l.4
iuuencos mugiſſe Ithacis verubus e.12 l.3
à iuuene Dulichio eluſa Calypſo e.21 l.2
hoc iuuene amiſſo. e.7 l.3
iuuenem miſerum toto verſare cubili e.14 l.1
etiam iuuenem odiſti me e. 18 l. 2
nec iuuenes poterunt noſtro reticere ſep. e.7 l.1
quos iuuenes quæque puella domet e. 9 l.1
ſic iuuenes trepidant in amore feroces e.3 l.2
iuuenis inuicti comes e.20 l.1
iuuenis Myſus e.11 l.2
nullus iuuenis corruptor in agris e.19 l.2
me iuuenum facies picta, me nomina læd. e.6 l.2
iuuent theatra tota ſtantia in plauſum e.18 l.3
iuuenta præterita iſta verba iactaui e. 11 l.3
in iuuenta prima me iuuat coluiſſe Helic. e.3 l.3
cape lora iuuentæ Mæcenas e.9. l.3
Mæcenas iuuentæ noſtræ ſpes inuidioſa e.1 l.2
dij iuuere Larias manus e.11 l. 4
ſic iuuet eſſe ſenem e.vlt. l.4
me iuuet heſternis poſitum lang. coroll. e. vlt. l.2
me iuuet in gremio doctæ legiſſe puellæ e.13 l.2
iuxta dea Cybele e. 17 l.3
iuxta Minoida ſellam Eumenides e.vlt. l.4
ixionidem teſtatur Theſeus. i. Pirithoum e. 1. l.2
ixionis orbes taceant e. vlt. l. 4
ixionis periphr. infernæ vincula noſſ. ro. e. 9 l. 1

L.

nec vlla Labe mea focos noſtros erubuiſſe e. vlt. l.4
non ſine labe meæ famæ e.8 l.4
in labellis gelidis ſuprema ponit oſcula e.13 l.2
néve tua qua labens nauita fleret e. 25 l.2
ſiquando amor labens veſtras vndas atti. e.17 l.1
labentem Argo præteritis vndis e.20 l. 1
labentes acies. i. inclinatas e.2 l.4
quamuis labẽtes ocellos mihi prem. ſom. e.10. l.1
labentur prius nulla ponto flumina e. 15 l.1
vt ſolet amato labi. cuſtode puell. i. pecc. e.11. l.1
labitur claſſis inuito mari e.6 l.4
boues labor noſtræ vltime clauæ e.10 l.4
vos quibus eſt labor piare ſacra e.1 l.1
labor Alcidæ e.14 l.2
quaſcunque labore paraſti palmas e.1 l.4
labore Siſyphio tum ſaxa geram e.20 l.2
labore Herculeo ſtructa via e.18 l.3
labore haud culta Venus e.22 l.2
laborem properate e.21 l.3
labores noſtros ne tibi afferat amor e.6. l. 1
labores quorum meruere (militiæ) e.4 l.3
& quos labores in nobis experiare e.14 l.2
labores nullos fugiendo e.1 l.1
labores Herculis perferre e.23 l.2
labores Siſyphios admirere licet e.17 l.2
cur laboret luna fraternis equis e. 34 l. 2
laboro Caſtrenſia penſa e.3 l.4
labra ſoluta mero palluerant e.9 l.4
labris morata oſcula e.15 l. 2
labris vix ſiccis e.10 l.4
labris optatis animam deponere e.13 l.1
è labris tuis ſubeant nigra pocula e. 27 l.2
at non ſquamoſo labuntur ventre ceraſtæ e.22. l.3
labyrinthi periphraſis (torta via) e.4 l.4
dædaleum iter lino duce regere e.14 l.2
lacæna nuda perijt Paris e.15 l.2
lacerna iniecta tectus miles e.11 l.3
hæc lacerna quarta texitur caſtris tuis e.3 l.4
lacernas totas mutare e.9 l.4
lacertis teneris veſtem pendere e. 6 l.3
lacertis me cupidis foueat e.22 l.2
lacerto alterius felici nixa iacet e. 16 l.3
lacertos teneros vrit lorica e.3 l. 4
laconum iura pugnáſque ſi foret imitata e.14. l.3
me dolor & lacrymæ fecere peritum e.9 l.1
lacrymas tuas ſut da littora bibent e.vlt. l.4
lacrymas ſiccare cadentes e.19 l. 1
lacrymas meas, aut tuas videre volo in am. e.8. l.3
& tu me lacrymas fundere amice vetas e.8 l.2
Niobe lacrymas ſupprimet ipſe lapis e.10 l.3
lacrymas vidimus ire Deo e.vlt. l.4
lacrymis mortis vitæ ſanamus amores e.7 l. 4
lachrymis meis illa fuit cura vltima e.3 l. 4
lacrymis in veſtris conſcius affueram e.10 l. 1
è lacrymis omnia nota meis e.6 l.1
lacrymis deiectis turpia lumina flendo e.18 l.1
è lacrymis tuis hæc ſoror acta ſentiat e.21 l.1
lacrymis mollis Amphion e.15 l.3
lacrymis vrgere ſepulcrum deſine e.vlt. l.4
cum lacrymis multis reporta mea mand. e. 6 l.3
lacrymis non moueor iſta ſum cap. ab ar. e.vl. l.3
in lacrymis inuitis ſurget ſpiritus e.16. l.1
lacrymis aſperſis gaudet amor e. 12 l.1
lacrymis atram togam incaluiſſe e.7 l.4
lacrymis meis litura facta e.3 l.4
lacrymis maternis laudor e. vlt. l.4
lachrymis ſpargitur ara meis e.4 l.4
tantine, in lacrymis Africa tota fuit e. 20 l.3
accerſis lachrymis cantus e.1 l.4
incipe tu lacrymis æquus adeſſe meis e. 1 l.4
lachrymans Niobe defluit à ſipylo e.20 l.2
lacrymãtia lumina noſtris verbis valeãt e.vlt. l.3
vt puro lacte roſæ natant folia e.3 l. 2
lacte duro lupæ nutritus Romulus e.6 l. 2
lacte tuo (ô lupa) qualia mœnia creuerunt e.1. l.4
lactenti fruge tumet coma ſpicea e.11 l.4
lacunis expletis ſtatuit monumẽta Cnet. e.11. l.3
lacu ſicco vilior e.14 l.2
lacu Gorgonio tingunt roſtra columbæ e. 3 l. 3
lacu ſtygio ſum ſparſa e.3 l.4
lacu petita aqua nunc mihi dulcis e.33. l.3
lacu Gygæo tincta puella Lydia e. 11. l.3
in lacu veſtro, ô Baiæ, ille errat e.18 l.3
in lacus patulos cadit Lympha aniena e.16 l.3
lacus Sirenum adijt Vlyſſes e.12 l.3
lacus Vmber intepet aquis æſtiuis e.1 l. 4
ad lacus infernos velificata ratis e.28 l.2
qui lædat ſacros amantes non eſt quiſq. e. 16 l.3

lædent me omnia e.6 l. 2
lædere manus teneras duro fune e.7 l.3
lædere (te) non auſim duris pollicibus e.5.l.2
ne læderet faciem Tatî haſta Romula e 4 l.4
me lædet mater e.6 l.2
me lædit ad aures rumor e.32 l.2
me lædant pictæ facies e.6 l.2
inſtanti læſa repugnat Ouis e.5 l.2
læſa brachia tuæ matri oſtendes e.15 l.2
læſa non meminit ponere iuſtas minas e.10 l.2
nihil læſerat illam equi abiegni venter e.1 l.4
læſerunt nullos pocula noſtra deos e.15 l.2
nec te læſi mater e. vlt. l.4
læſiſti frondibus ora e.33 l 2
læſit & obiectum tegula curta caput e.7 l.4
te non læſit petulantia linguæ meæ e.16 l.1
læſus peccaſſe fatetur e.25 l.2
lætabere noſtro caſu e.13 l.1
lætas vmbras dabat pinus e.13 l.3
non ſic lætatus Vlyſſes & ganiſus Atri. e.14 l.2
lætemur amantes inter nos e.19 l.1
lætentur cæde tua Medæ ſagittæ e.12 l.3
ſub lætitia tacita iurgia condita e.6 l.2
lætitia inani tumefactum me fallit e.6 l.3
lætitiæ longæ conſcia e.15 l.1
tu lætitiæ noſtræ omnia tempora e.11 l.1
lætitiæ commiſſæ munera accipe e.10 l.1
lætor quod ſine me deuia rura colis e.19 l.2
lætor te ſolum noſtros adire deos e.34 l.2
nec lætor templo eburno e.2 l.4
per læuia colla fluentes comæ e.5 l 2
læuis ceruix oliua manabit e.17 l.3
laidos Ephyreæ ad ædes tota iacuit Græc. e 6 l.2
lalage ancilla cæditur e.7 l.4
lamina candeſcat Vernæ e.7 l.4
filia Lampetie pauerat hos Phœbo e.12 l.3
lampeties ſolis filiæ iuuenci e.12 l.3
vt lana aurea iret domos Æſonias e.11 l.3
lana impreſſa ſiccabat lumina humida e.6 l.3
lancibus odoriferis ordo deſit (Pompæ) e.13 l.2
lanea vitta cincta funeſtu viro e.6 l.3
laneus orbis eat ter circum focum e.6 l.4
langueat flos impoſitus fronti e 2 l.4
languens ad fulm. nō venit idcirco Iupp. e.22.l 2
languere me iuuet poſitum corollis e.34 l.2
vidi te langueſcere vinctum collo e.13 l.1
languida Gnoſia e.3 l.2
faceret ſciſſas languida ruga genas e.18 l.2
languidus exactis ſideribus e.3 l.1
cur aliquis laniat ſacris cultris brachia e.22 l.2
lanuginis primæ annos quò rapitis e.7 l.3
lanuuij ad portas ſolus eram e.9 l.1
lanuuium tutela draconis e.8 l.4
Laodamiæ & Proteſilai fabula e.19 l.1
cum Laomedontis opes caderent e.14 l.2
lapillis Eois pectus variare e.15 l.1
lapillis affixis viridis ſpelunca e.3 l.3
lapillis natiuis picta littora e.2 l.1
in lapide hoc vni nupta fuiſſe legar e.vlt. l.4
ad lapides memores veni. i. buſta e.13 l.2
lapis indicet oſſa mea contempto ſepulc. e.1 l.3
lapis Parius vindicat Praxitelem e.9 l.3
& Niobe lacrymas ſupprimat lapis ipſe e.10 l.3
quicunque facet lapis, qualis vbique e.4 l.1
lapis vltimus ſtatet. i. ſepulchrum e.7 l.1
lapis fiat ille in medio amore e.9 l.2
Niobe, ipſe lapis ſupprimat lacrymas e.10 l.3
Iſcomache, genus lapithæ Heroinæ e.2 l.2
lapſa cadit genu inflexo e.15 l.3
lapſa iaceat catena e.vlt. l.4
lapſa cadunt ſidera e.4 l.4
lapſam impulit alis ſopor e.3 l.1
lapſos formare capillos e.3 l.1
lapſum ſerò reuocatis e.1 l.1
lapſus primo gradu incipis adire e 13 l.1
quam in laqueis validis hæſerit taurus e.vlt. l.2
qui lare aprico tulit caſtra frigida e.11 l.4
in lares tenues cogeris e.1 l.4
lares clauſos aperit Calendis e.5 l.4
ad lares patrios ferre dira præmia e.30 l.2
lares fugantes Annibalem e.5 l.3
ad lares primos facta mnimura. i. ad oſtiū. e.9 l 4
largibar munera ſomno e.3 l.1
largius effuſo Falerno e.33 l.2
hæc laſciui ſcripta Catulli cantarunt e.vlt. l.2
quorum laſciuior vnus (amorum) e.29 l.2
laſciuo Antinoo cogeret Penelopen nub. e.5 l.4
cum laſciuum forum ſternet arena e.9 l.4
laſſa crines ſoluere e.15 l.2
nec laſſa fueris vocare meum nomen e.13 l.2
nondum laſſa mittere talos manus e.33 l.2
laſſas manus ducere rore Ionio e.26 l.2
vbi noſtris iam laſſauit brachia plagis e.9 l.4
laſſo mento brachia ſupponere e.7 l.3
laſſos ſomno patefecit ocellos e.15 l.2
lata gloria ad Boryſthenidas e.7 l.2
lata via non datur currere ad Muſas e.1 l.3
latas vmbras dabat pinus e.13 l.2
latens ad fulcra eruitur e.9 l.4
latere in caſa immunda e.25 l.2
latices cum ferret Amymone e.26 l.2
dij latias iuuere manus e.11 l.4
ſeu Graias ſeu Latinas ſis imitata e.32 l.2
Latinis remis turpe e.6 l.4
latio Ioui aſſueſcent Partha trophæa e.4 l.3
latrantem Anubin auſa Ioui opponere e.11 l.3
latrantia tria colla canis exoranda e.18 l.3
latris, deliciæ meæ, cui nomen ab vſu eſt e.7 l.4
lateri veſtis aduſta fuit e.7 l.4
latus virgineum Mercurio comp. Brimo e.2. l.2
latus niueum enſe reuincit e.14 l.3
ad latus eſſe ſuæ licet e.14 l.3
ne latus poſſent ſtringere ab axe tacto e.11 l.3
latus enſe ſuo ſaucius e.8 l.2
dum lauat membra ſaucia Pallas e.10 l.4
lauatur aq. Thermodonteis turb. Amaz. e.14 l.3
arma tuli, & laudabar in illis e.2 l.4
me modo laudabas e.24 l.2
me laudabit Roma inter ſeros nepotes e.1 l.1
laudando tam multas puellas e.4 l.1
hæc laudare merito poterunt memores e.13 l.2
laudat rogum emeritum fama libera e.vlt. l.4
verſu laudata Propertî Cynthia e.vlt. l.2
laudate, & ferte coniugium paternum e.vlt. l.4
nec laudare matrem nimis e.vlt. l.4
laudatis gaudet ire ſuperba comis e.1 l.2
laudatur inter Hamadryadas e vlt. l.2
laudauit te miar. varia figura noſt. amor e.24.l.3
me laudent placuiſſe puellæ doctæ e.7 l.1
has laudes ille maritus habet e.21 l.2

tuas laudes annalibus addent e.1 l.3
laudes deſine habere meas e.7 l 4
laudes non inſames exercet corpore e.14 l.3
laudes tales tibi tribuit noſter amor e. 24 l.3
laudi,& armis non ſum natus e.6 l.1
laudibus referas Hermionem e.4 l.1
laudis conſcendere carmen inopes e.10 l.2
hoc laudis mihi concedis 9. l.3
laudor lacrymis maternis e.vlt. l.4
lauet ſpica ciliſſa comas e.6 l.4
lauinis litoribus iacta mœnia e.vlt. l.4
lauit equos ſanguine e.11 l.4
lauit Achillem cruentum Briſeis e.9 l.2
lauit vulnera aqua inferna e. vlt. l. 2
laurea pura vari mollit iter e.6 l.4
laurigera manu ducam noſtra Iulia e.6 l. 4
laurigero vertice Parnaſſi mons cōcuſſus e.13 l.3
ſit laurus in exiguo ſuper addita buſto e. 13 l.2
iacet extincto laurus aduſta foco e.28 l.2
laus erit audacia e.10 l.2
laus ripæ tuæ acceſſit, ô Aniene e.7 l.4
laus in amore mori: laus ſi datur altera e.1 l.2
in laxa nixa pedem ſolea e. 29 l.2
laxatis corymbis onerato colla e. 17 l.3
cum lechæo feſſa phaſelus ſedarit vela e. 20 l.3
lecta ex ſectis anguibus oſſa trahunt e. 6 l.3
lecta tua Cynthia toto foro e.24 l.2
lecta corona è facili iugo non iuuat e.11 l.4
lecta herba iugis Promethæis e. 12 l.1
lecta tibi carmina Cretæi quid proſunt e.34. l.2
improba virgineo lecta miniſtra foco e.14 l. 4
ne lectica tuæ ſudet aperta moræ e.9. l.4
lecto ſtamine patuit torta via e. 4 l. 4
ſi tibi lecturo pars oblita deerit e.3 l.4
lecti fœdera ſerua incorrupta e.3 l.4
ad lecti pedes iacere ſcrinia e.6 l.3
cum quererer lecti frigida regna mei e.7 l.4
lecti tui facta nobis copia e.20 l.2
non lectis mollibus eget hic æger e.4 l.2
in toto lecto non ſidere pallia queror e. 3 l.4
vidiſti à lecto quem dare vela tuo e 20. l.3
lecto anguſto requieſcere mecum maluit e.8 l.1
in lecto vacuo texetur aranea e.6 l.3
lecto toto eum verſant ſuſpiria e.22 l.2
lecto vno tecum omnia auferet e. 11 l.2
lecto vacuo ſolam tabeſcere e.6 l.3
lecto mortifero. iacta fax vltima e.13 l.3
cum lecto noſtro toties iniuria fieret e.8 l.4
lecto mutato per ſingula Pallia e. 9 l. 4
lecto retia tendere e.8 l.3
lecto nulla ſola recipit libenter e. 33 l.2
nec lecto ſtrato vidiſti ſpeculum e.6 l.3
in lecto ſola fuit e. 29 l.2
lecto vacuo meditabar viuere e.2 l.2
cum lecto ſubdita fax detraheret caput e.vlt. l.4
lecto Andromachæ cum ſurgeret Hector e.21 l.2
lecto te ſolum, lecto te deprecor vno e.vlt.l.2
lecto meo nulla ponet veſtigia e. 9. l.2
lecto meo diuiſa eſt tot millia e. 12 l.1
noſtro lecto te referens iniuria alterius e. 13 l.1
lectule diuitijs facte beate meis e.15 l.2
lectulus vnus erat tribus in herba e.9 l.4
iuſſiſſes lectum lentius ire meum e.7 l.4
lectum ſeruare pudicum quis potuit e.32 l.2
& lectum flentes circumſtaremus amici e.9 l.2
ſi lectum aduerſum mutarit Ianua e. vlt. l.4
vbi lectus non vincitur certo fœdere e.20 l.3
lectus eburno fulcro non ſtetit. (mortuo) e.13 l.2
lectus tuus tibi ſit cuſtodia e.18 l.2
felix lectus Vlyſſis. i. Penelope e.6 l.2
ledæ proxima,& ledæ partu e.13. l 2
legam oppida capta titulis e.4. lib 3
legar in lapide hoc vni nupta e.vlt. l. 4
licet legas iter trabis Peliacæ e. 22 l. 3
quod pace legas opus hoc e. 1. l4
quod carmen legat currens vector e.7 l.3
quem legat expectans puella virum e.3 l.3
me legat aſſidue neglectus amator e. 7 l.1
vix venit extremo qui legat oſſa die e. 24 l.2
legebas carmina noſtra,& modo me laud. e.24 l.2
& legenti carmina cara e.2 l.3
nulli legenti venient hæc ingrata e.vlt. l.2
lege alterna repende vices e.4 l.4
conceſſum nulla lege (fati) redibit iter e.27 l.2
hac ego te ſola lege rediſſe velim e.3 l.4
ſine lege pudor e.13 l.3
lege meruenda piatur ara e.10 l.4
legem cenſuræ me non molliſſe e.vlt. l.4
legem ſublatam gauiſa eſt e. 7 l.2
at tu ſine leges vmbroſæ flumina ſyluæ e. 20. l.1
leges imponere lunæ cantatæ e. 5 l.4
cum leges infernas intrarunt funera e.vlt. l.4
indixit leges e.9 l.4
leges à ſanguine ductas natura mihi ded. e.vl. l.4
luce iubent leges vmbras reuerti e.7 l.4
illorum legibus antiquis onerentur aures. e.30. l.2
ergo legibus vtar e. 9 l.4
legis noſtræ hæc erit formula e.9 l.4
me legiſſe iuuet in gremio doctæ puellæ e.13 l.2
legiſti poma ſub antro e. 32 l.2
legiſti oſſa non legenda illa ætate e.1 l.4
legit in me Hippomanes e.5 l.4
hæc legit ederas in thyrſos e. 3 l.3
vix venit, qui legit oſſa e.24 l.2
legitur rubris gemma ſub æquoribus e.14 l.1
lena, tuum ſpinis obducat terra ſepulcrū. e.5 l.4
lenia carmina quærit amor manſuetus e.9 l.1
lenibunt tacito vulnera noſtra ſinu e.21. l.3
lenior hoſtis ero e.8. l.2
lenire noctem ſtatui his vocatis e.9. l.4
lenta balthea præbebant cæſi boues e.11 l.4
lenta gelu tellus e.3. l.4
lenta bibis e.33 l.2
lenta puella hoſtibus meis eueniat e.8 l.3
lenta puella mecum habuit caput poſitū e.14 l.2
in noſtro lenta timore venis e.15 l.1
lenta mihi plorantis ledere non poteſt e. 14 l.2
cum lenta pondera vteri facerent moram e.1 l.4
vada lenta paludes e.vlt. l.4
iraſcor quoniam es lentè motatus heri e. 11 l.4
ſiccine lente iaces e.15 l.2
lenti paſtoris buccina cantat e.11 l.4
lentius ire meum iuſſiſſes lectum e.7 l.4
cum lento murmure tubicen quat. ſaxa e. 4. l.4
pereat ſiquis lentus amare poteſt e.6 l.3
lentus eras (Pari) (in reddenda Helena) e.3 l.2
leones vaſtos tentare e. 19 l.2
leonis animoſa ſigna e 1. l.4
ſi ſetæ leonis aliquam terrent e. 10 l.4
te Lepide, & te Paulo e.vlt. l.4

leporem venaberis hoſpes e.13 l.3
lepores nullos excipere e.19 l.2
lernæ pulſa tridente palus e.16 l.2
lernæos pugnet ad Hydras e.24 l.2
lesbia hoc ante fecit impune e.32 l.2
lesbia Catulli notior Helena e.vlt. l.2
lesbia vina bibere e.14 l.1
lethæa ad ſtagna reuetti luce iubent leges e.7 l.4
letæus liquor trioerat oſſa ſumma e.7 l.4
leti certamen habent e.13 l.3
& leti texite cauſam e.7 l.3
leto procorum tenouaſſe arcus e.12 l.3
meum leuamen poſt fata e.vlt. l.4
leuare arma per iubas e.4 l.4
ſæpe leuat in amore dicere quo pereas e.9 l.1
quà leuat me terra fama e.1 l.3
leucadiæ ſuæ flamma Varro e.vlt. l.2
leucadius Apollo verſas acies memorabit e.11 l.3
leocippis Phœbe ſuccendit Caſtora e.2 l.1
leucothoë dea marina e.15 l.2
leucothoën nauta implorat e.28 l.2
qui leue pondus traijcit equo e.2 l.4
leue eſt omne malum ſi patiare e.1 l.2
leuem ſe eſſe non pudet tam formoſam e.24 l.2
leui iunco vincta braſſica e.2 l.4
leuia murmura facta e.9 l.4
leuibus collata figuris. i. vulgaribus e.4 l.1
leuibus curis magna perire bona e.12 l.2
leuibus radijs patefecit ocellos e.3 l.1
ſiue ea cauſſa grauis, ſiue ea cauſſa leuis e.9 l.2
ſpiritus iſte leuis e.9 l.1
leuis mea muſa. Gloria magna tua eſt e.12 l.2
leuis ſic mihi te referas e.18 l.1
num tibi cauſa leuis e.24 l.2
Cynthia verba leuis e.5 l.2
non leuis medicina in verbis meis e.10 l.1
leuitas ſemper fuit amica formoſis e.16 l.2
leuitatis tuæ multa timebam e.15 l.1
leuiter poſitam tentare e.3 l.1
prolapſum leuiter facili traxere liquore e.20 l.1
non adeo leuiter hæſit ocellis e.19 l.1
leuiter erepitantibus Nymphis e.32 l.2
lex funeris. apud Indos e.13 l.3
lex ſequitur aurum & ſine lege pudor e.13 l.3
lex ſcribenda mihi in amore e.20 l.3
lex ſpartano vetat ſecedere amantes e.14 l.3
felix lex funeris Eois maritis e.13 l.3
libatum merum fundit in ſacta e.17 l.3
libauit hunc fontem deæ Tarpeia e.4 l.2
libeat mecum tibi ſubire antra e.30 l.2
tum mihi naturæ libeat perdiſcere mores e.5 l.3
ſiquid libelli noſtri triſte attulerint e.11 l.1
mei libelli ſi tres ſint ſat ſit magna pompa e.13 l.2
meis libellis notiſſima fiet iſta forma e.25 l.2
meo libello ſi qua es celebrata, fortunata e.2 l.3
libellos iſtos triſtes depone e.9 l.1
inter libellos Callimachi ſat erit placuiſſe e.9 l.3
libens Calliope donat tibi Lyram e.2 l.1
libens venena terra ebibat e.24 l.2
libenter in amore perierе multi e.6 l.1
nulla libenter ſe recipit lecto ſola e.33 l.2
liber erit vacuo pectore e.10 l.1
amor & liber durus vterque Deus e.3 l.1
nequis eat liber amore dies e.5 l.4
liber eris per me e.7 l.3
repugnando liber ire tibi ſum viſus e.8 l.2
liber eram, & vacuo meditab. viuere lecto e.2 l.2
liber ille cantat. i. vacuus amore e.21 l.2
liber erit nullus, qui amare velit e.23 l.2
libera ſiur verba nequitiæ e.10 l.3
circa libera ſigna deæ plauſerunt e.6 l.4
libera iam duris artibus Andromede e.3 l.1
libera ſumpta toga e.1 l.4
quæ libera vadit reiecto amictu e.23 l.2
libera fama laudat rogum emeritum e.vlt. l.4
libera verba vertit in ſuas offenſas e.vlt. l.4
libera tibi perpetuo verba non fore e.9 l.1
libera nimium via luxuriæ facta e.13 l.3
ſuper libera colla ſedit amor e.30 l.2
liber libri, turpis de te liber alter erit e.5 l.2
liber mollis in ora veniat e.1 l.2
in libris tuis mea regna e.7 l.4
libris eſt data palma meis e.11 l.4
in meis libris nihil prius fide e.1 l.4
vt noſtris libris tumefacta ſuperbiat vmb. e.1 l.4
libris Socraticis ſapientia quid tibi prod. e.34 l.2
velis libro dexter ineſſe meo e.10 l.4
cum libro toto ſis iam fabula e.24 l.2
librorum tuos ſales Menandre e.21 l.3
libertas nulli reſtat amanti e.23 l.2
libertas ſit loqui quæ velit ira e.1 l.1
data libertas noſcere amoris iter e.15 l.3
liberat non clauſas vmbras e.7 l.4
quæ gaudia libet ducere ſub veſte e.4 l.1
iam libet memorare turmas fortes e.10. l.2
libidine Martis corrupta Venus e.32 l.2
rumpat membra libidinibus aſſiduis e.16 l.2
libido noſtra à te mihi obijcitur e.19 l.3
libido quibus impoſuit mox ſoluit vincla e.10 l.3
tibia Mygdonijs cadis liber carmen aris e.6 l.4
ſi libitum tibi erit pugnet ad hydras e.24 l.2
liburna roſtra ſequi baridos contis e.11 l.3
libyci dentis opus valuæ e.31 l.2
libyci Iouis antrum non explicat e.1 l.4
vbi non liceat ſeducere ocellos e.9 l.1
cum liceat tibi ponere iura medio foro e.9 l.3
quam mihi ſi liceat media pugnare puella e.9 l.2
te licebit eſſe ſocium corporis & vitæ e.34 l.2
vel ſis ignota licebit e.11 l.3
vnde licens Fabius ſacra Lupercus habet e.1 l.4
nec licet vnda ferat te modo terra tegat e.26 l.2
iam licet & ſtygia e.27 l.2
licet nunc mihi contingere ſidera plantis e.8 l.1
licet deponat gaudia liuor e.8 l.1
me licet & Thamyræ e.22 l.2
me licet æratis nodis aſtringant e.20 l.2
licet confidat in oris atracijs e.28 l.2
& licet Eleis e.8 l.1
ſi licet in ſuperis locis pulchra ſit vna e.28 l.2
ſit licet & ferro durior & Chalybe e.16 l.1
ipſe meas ſolus (licet) æmulor vmbras e.34 l.2
viſus marmoreus (licet) carmen hiare e.31 l.2
non potuit magno caſta (licet) neg. Ioui e.32. l.2
experta in primo ſtulta (licet cauere pot. e.21 l.2
nūc licet in triuijs ſicca requieſcere Luna e.17 l.2
dum licet iniuſto ſubſtrahe colla iugo e.5 l.2
dum licet inter nos lætemur amantes e.19 l.1
dum licet hunc fructum ne deſere vitæ e.15 l.2
ſi licet quid libet cuiuis nuptæ e.6 l.2
quoniam non licet eſſe tuum, ſolus ero e.9 l.2

tu licet Antiope e.4 l.1
tu licet abiectus bibas, tamen e.14 l.1
tu licet admirere labores e.17 l.2
peſcontere licet e.25 l.2
licet incendat nauem Iuppiter e.26 l.2
tu licet aſpicias e.22 l.3
licet armatis,hoſtis inermis eas e.1 l.4
ſcirronis media ſic licet ire via e.16 l.3
licet ambul. Scythicis oris am. nemo noc.e.16 l.3
huic licet ingratæ Tityrus ipſe canat e.vlt.l.2
ſis iure ſuperba licet e.8 l.3
tu licet vſque fugias, ſequetos amor e.30 l.2
licet iſta ſeoes accuſeor coouiuia e.30 l.2
oam licet ruſſus referas e.34 l.2
& licet ad latus eſſe ſuæ e.14 l.3
ille licet ferro ſe cond. mors tameo prot.e.18 l.3
te licet audiat Deus aulæ fuſcæ. nempe e.vlt.l.4
immatura licet,tam.huc non noxia veni e.vlt.l.4
pudor eſt non licuiſſe mori e.13 l.3
ligamina nocturna mitræ e.29 l.2
ligare pacta e.4 l.4
ligat loris brachia e.14 l.3
ad ſaxa ligata vincula caduot e.7 l.3
ligna reteota pro diuitijs e.23 e.3
lignea mooſtra bouis Creſſæ e.7 l.4
Palladiæ ligneus artis equus e.9 l.3
te lignis funeris vſtus amem e.15 l.3
huoc ligno paruo ferri ooa vidit e.7 l.3
lilia non magis alba domioa mea ſunt e.3 l.2
lilia lucida per calathos mixta violis e.33 l.3
lilia candida pur pureis miata papauerib. e.20 l.1
lilia argentea tulit Nymphis e.4 l.4
ad limen alienom flere coronatos amantes e.3 l.3
limen amat femina e.6 l.2
limen Arabum tsanſcendere e.14 l.1
ſacræ limina fatalia Veſtæ e.4 l.3
mea ad limina cottes.i.domom e.5 l.1
limina clauſa maritus, reſpiciens vdis perdita luminibos e.7 l.2
quæ limina tibi pooam ſupra quæ nunquam pes inimicus eat e.6 l.2
cuius limina humida lacrymis e.16 l.1
limina valeant noſtris lacrymātia veſbis e.vlt.l.2
limioa tergit pura aqua e.9 l.4
limina ſignata non te iuuabunt e.1 l.4
limina linque ruta fuga e.10 l.4
limina deuia templi velabant vittæ e.10 l.4
antiqui limina capta Iouis e.4 l.4
nullo limine carus eris e.4 l.1
nullo ſub limine reritur amor e.25 l.2
in limioe tepido ſomnus erit e.16 l.1
tuo limine verba queſar e.8 l.1
noſtro limine non intulit pedes e.18 l.1
ſecreti liminis Lympha,alias limitis e.4 l.4
via limite fallaci colat aqoas tacentes e.4 l.4
limitis ſecreti via auia e.11. l.4
lina carbaſa rapta duci odorato e.5 l.4
in lingua aſſidua mutem tua oomina e.18 l.2
lingua nocens hoc tibi dedit e.28 l.2
lingua ſepulta mero e.11 l.3
hac lingua tuliſſet opem e.4 l.4
liog. (Caſſandræ) irrita deos ver. exp.eſt e.13 l.3
lingua rabida iactat conuicia e.8 l.3
lingua patria nomen dedit e.2 l.4
linguæ inimicæ non debes credere e.32 l.2
linguæ meæ petulantia oon te læſit e.15 l.2
linguæ ſtudium Demoſtheois arma e.21 l.3
lino duce rexit iter Theſeus e.14 l.2
lino Inachio ſim ootior e.13 l.2
linque limina ruta fuga e.10 l.4
cum Phœbus linquens Delon e.6 l.4
poteſt me linquere miſeram oullo facto e.6 l.3
potuiſti linquere Gallam plorantem e.12 l.13
ſiue petes ſiue linques portus e.11 l.3
lintea felicia malo iungite e.21 l.3
date lintea proræ e.4 l.4
lintea tendentem ad portus Pharios e.7.l.3
liotres celeres currere miteris e.14 l.1
vt liquere corollas arentes folia e.15 l.2
liquido Deo voluit ſubire e.19 l.3
liquidum iter aura ſecundat nauris e.21 l.3
liquor Martius non rigat antra e.1 l.3
vt liquor arenti fallat ab ore ſitim e.17 l.2
cum liquor niger clauderet ora moribūda e.7.l.3
liquor Pactoli tingit aratra e.6 l.1
liquor fallax corripiare Tantaleo e.vlt.l.4
liquor Letæus triuerat ora e.7 l.4
liquor Acheloi, vt fluaerit fractus amor e.34 l.2
liquore facili prolapſom teaere e.20 l.2
liquore paruo teritur ſi lea e.25 l.2
liquores ad caput reuocabunt flumina e.15 l.2
liquores Pactoli veoiant ſub tecta e.14 l.1
lira litabat ouis ad calamos e.1.l.4
lirera incerto tractu e.3 l.4
ad lites ſobrius e.2 l.4
litibus alternis dari morſus e.5 l.4
qui littora duo mooiſtis e.26 l.2
littora ſurda bibent lacrymas e.vlt. l.4
mollia littora fronde tegit e.20.l.1
littora fati amor traijcit e.19 l.1
littora Phari capta e.1 l.2
littora ſyluis circundata ceroere e.17 l.1
littora pelluceot natiuis lapillis e.2 l.1
qua littora naoris,præbeat malas e.29 l.3
littora Piræi portus me capient e.21 l.3
athamana ad littora portus e.6 l.4
cum littora Dulichiæ caræ tetigit Vlyſſes e.14 l.2
ſunt littora teſtantia curas e.7 l.3
littora Hircani maris petere e.30 l.2
littora caſtis inimica puellis e.11 l.3
ad te mea littora.i.portum e.14 l.2
littora Actia Phœbi cuſtodia e.vlt.l.2
in littore fuga ractos e.18 l.2
littore tacito rareſcit ſonitus arenæ e.15 l.3
littore iograto vora cadunt e.17 l.1
in litore Euboico mille rates e.26 l.2
vtroque littore ouantes currus e.9 l.3
io littore tacito compoſitam e.11 l.1
littoribus manſuetis parcite ſocio e.17 l.1
littoribus Herculeis iacet ſemita e.11 l.1
littoribus patrijs Eucoi e.2 l.1
littoribos deſertis iacoit Gnoſia e.3 l.1
littoris Gygantæi ora ſpatiari e.20. l.1
litus vnum erit ſopitis e.26 l.2
litura facta è lacrymis e.3 l.4
lioentibus racemis vua variat e.2 l.4
liuere brachia carenis e.7 l.4
liuor copidos deponat falſa gaudia e.8.l.1
liuor (in moſſo collo) doceat me habuiſſe meā mecum e.8. l.3

locauit hunc nobis muliet e.29 l.2
ne mea locet oſſa terra frequenti e.16 l.3
hæc certè deſerta loca, & taciturna quer. e.18 l.1
femineæ loca clauſa deæ e.10 l.4
his locis cæcis e.19 l.1
in locis ſuperis pulchra ſit vua e.28 l.2
non vllis locis permaner aura e.12 l.2
illis locis qui cecidere e.12 l.3
medio loco nebat ipſa e.6 l.4
nos quocunque loco, nos omni temp. e. 21 l.2
in primo loco accumbes e.3 l.2
non loco vllo ſit mors amara mihi e.19 l.1
quæ loco irato ſoler turba dicere e.16 l.1
hoc vtinam loco ſpatiere e.32 l.2
locorum priſca cognomina canam e.1 l.4
per locos impuros mouere frena e.8 l.4
locum arte vindicat. i. laudem e.9 l.3
altera ſi quando eſt locum eſſe non ſinit e.12 l.2
nec locum mutet aſſueto amore e.1 l.1
quæ locum funeris extincti vmbra tegat e.13 l 2
quemcunque locum externæ tetigere pu. e.9 l.4
primus locus tibi erit inter eas e.28 l.2
ecquis locus reſtat in amore externo e.11 l.3
hic locus eſt, in quo ribia ſones e.30 l.2
longa deſidia faciem quærere e.15 l.1
longa copia eleuat viros aſſiduos e.35 l.2
in longa veſte Pythius e.31 l.2
longa imagine pompa e.13 l.2
tam longa querela raucum e.16 l.1
longa ab alba Auguſte e.6 l.4
nox longa tibi venit. i. mors e.15 l.1
haud longa die futura anus e. 18 l.2
cur longa via petita Roma tibi eſt e.33 l.2
vbi longa meæ noctis tempora conſumpſ. e.3 l.1
via longa murat puellas e.12 l.1
longa vinea tegebat opus e.11 l.4
longa ſepulcra maris, & terræ canam e.1 l.4
per iuga longa canes ſectatur e.14 l.3
via longa me ſoluat amore e.21 l.3
longa brachia viæ Theſeæ ſcandam e.21 l.3
longa interualla profundi e.21 l.3
longa mea in libris regna fuere tuis e.7 l.4
longa pericla ſua narrabit e.28 l.2
longæ moræ repulſa e. 14 l.3
longæ manus, & fulua coma e.2 l.2
longæ fata ſenectæ e 19 l.1
longæ moræ nil nocuere Vlyſſi e.12 l.3
longæ conſcia lætitiæ e.15 l.1
ſi tam longæuæ minuiſſet fata ſenectæ e.13 l.2
longæuum ad Priami caput e.1. l.4
in longam ducere verba moram e.10 l.1
longam diem ſalua precare Auguſto e.11 l.3
longas noctes ſolus cogor cognoſcere e.12 l.1
longas condimus Iliadas e.1 l.2
longas moras in amore externo quereb. e.3 l.1
longè caſtra tibi e.7 l.1
longè miſer agmina ſept. flebis ſurda iac. e.7 l.1
longè via erat ite Fidenas e.1 l.4
longè Pheſidos ijſſe via e.20 l.1
longinquis piſcibus eſca natat e.7 l.3
multi longinquo in amore periere liben. e.6 l.1
quid ſi longinquos retineret miles ad Ind. e.9 l.2
longis frõdibus ornabat ædem populus e. 10 l. 4
à longis triſtior excubijs e. 16 l.1
longius morare in toro. i. diutius e.20 l.3
lõgius aut propius mors ſua quẽque ma. e.28. l. 2
longo mugitu ſancite Boaria arua e.10 l.4
longo luſu nox conſumpta e.32 l.2
per longum mare e.26 l. 2
vitæ longus & annus erit e.15 l.2
longus ſatis non eſt amor vllo tempore e.19 l.1
ipſa loquar pro me e. vlt. l.4
loquaris tute ipſe de rebus tuis e. 14 l.3
loquax de me quilibet eſſe poterat e. vlt. l.3
vbi loqueris ſecreto ad noſtra ſimulacra e.vlt. l.4
tu loqueris, cum ſis e.24 l.2
loqui verba diſerta ſine me norant tabell. e.23 l.3
verba loqui in nullo pondere e.22 l.2
ne loqui ſuperba puellæ velis e. 10 l.3
libertas ſit loqui quæ velit ira e.1 l.1
quid loqui poterunt oſſa mea e.13 l.2
certa loquor, ſed nulla fides e.13 l.3
regna verſa loquuntur auos Numantin. e.vlt. l.4
loquuta deos ſibi commiſſos fibra e.1 l. 4
ſiue eſt quodcunque loquuta e.1. l.2
multa loquuta iniuſto ſalo e. 15 l.1
garrula de facie ſi qua locuta mea eſt e 7 l.4
cape lora noſtræ iuuentæ e.9 l.3
lorica teneros vrit lacertos e.3 l.4
loris gaudentia brachia ligat ad cæſtum e. 14 l.3
lotóſque, herbæque tenaces e. 12 l.3
lotus Heſperia aqua Capricornus e.1 l.4
lubrica via & perfida e.4 l.4
luce hodierna nullos aſpiciam dolentes e.10 l.3
luce iubent leges reuerti vmbras e.7 l.4
lucebat ſemita ante pedes e 14 l.2
noctem, lucémque videbis illius arbitrio e.1. l.4
lucem venturam canit buccina e.4 l.4
luceréſque coloni e.1 l.4
lucerna appoſita quam multa verba narr. e.15 l.2
ſeu lucerna parca voluit mero tangi e.3 l.4
ad lucernas heſternas rixa e.8 l.3
lucernis ſuppletis non conſtabat flamma e.9 l.4
ſiqua lucet puella bombyce Arabio e.3 l.2
ô luci ſacro quæ luditis antro e.10 l.4
lucida lilia per Calathos e.13 l.3
luciferis paucis venturum e.19 l.2
cum lucina dolores traheret e.1 l.4
lucis auctores aues, Galli e.3 l.4
lucis iter moraturæ contrahe e. 20 l.3
lucis deſertis ceſſant ſacraria e.13 l.3
lucmon Galeritus poſuit prima prætoria e 1 l. 4
luco abſcede verendo e.10 l.4
luco molli ſubeant conuiuia e.6 l.4
inter lucos Tarpeios e.9 l. 4
non lucra magis Pero formoſa coëgit e.3 l.2
ad lucra noua calent pompæ e.3 l.4
lucrina aqua cymba moretur e.11 l.1
durus qui potuit lucro mutare puellam e.20 l 3
inter luctantes nuda puella viros e.14 l.3
luctantũ ſigna in puluere. Antæi & Herc. e.22. l.3
luctata eſt mecum nudatis papillis e.15 l.2
luctatur mecum nuda erepto amictu e.1 l.2
luctetur puppis in medijs vndis e. 1 l.4
luctus grauis Auroræ amiſſo Memnone e.18 l.2
hic luctus olim populauit Achiuos e. 18 l.3
lucus ab vmbroſo fecerat orbe nemus e.10 l.4
lucus erat felix ederoſo conditus antro e. 4 l. 4
hæc ludebat Varro perfecto Iaſone e. vlt. l.2
ludere vis verba mea. i. perire e. 33 l.2

per Aganippeæ ludere docta Lyræ e.3 l.2
nondum te ludere prohib. incli.mam. e.15 l.2
ludet ſemina, i. perdet e.11 l.2
ludis & externo tincta uitore caput e.18 l.2
qua lodit pontus e.18 l.3
facto quæ luditis antro e.10 l.4
mendaces ludunt flat. in amore ſecun. e.25 l.2
ludi te nulli poterunt corrumpere e.19 l.2
ludi & ſana cauſſa peccaris e.19 l.2
in ludis magnis gemmea omnia e.18 l.3
nunquam mater lugubria ſumpſi e.v.l.4
lumbis excuſſis agitat veſtigia e.16 l.2
lumen habet crimina facti, i. oculi e.32 l.2
lumina noſtra fugis, i. conſpectum e.32 l.2
lumina turgẽtia noſtro gemi. quid torq. e.21 l.1
lumina deuia velabunt vittæ e.10 l.4
ne lumina flendo ſint turpia e.18 l.1
lumina humida ſiccabat lana impreſſa e.6 l.3
lamina nigra puellæ e.12 l.2
lumina capta non ſinet humo tollere e.30 l.2
lumina fatalia Veſtæ e.3 l.3
lumina nigra traxit à rogo euerſo e.3 l.4
lumina ferre deæ Triuiæ e.32 l.2
lumina veſtra dolor cruciat, i. amor e.25 l.2
lumina conſtan. faſtus mihi deiecit e.1 l.1
lumina torrida reſtantur Brennũ ſacrile. e.13 l.3
lumina ſopitos turbant elata quirites e.9 l.4
lumina noſtra condita ſunt veſtro ſinu e.v.l.4
lumina Phœnicis ſanauit Chiron e.1 l.2
mea lumina capient tabulæ pictæ e.21 l.3
lumina errantia ſallunt Tyriæ veſtes e.14 l.3
lumine ſublato quanta rixa fuit e.15 l.2
vrere nõ alio lumine dignus eras, i. amo. e.13 l.1
luminibus vdis reſpiciens e.7 l.2
lominibus inuitis flerum ducere e.15 l.1
luminibus motaturis ſedula luna e.3 l.1
luna miniſtrat iter amantibus e.16 l.3
cum luna ruberet equis medijs cælo e.10 l.1
luna longius morare in primo toro e.28 l.1
luna percurrens feneſtras radijs e.3 l.1
luna negat toties deſcendere cælo e.28 l.2
luna ſicca requieſcere in triuijs e. 17 l.2
luna Endymionem amauit e.15 l.2
luna cur laborat equis fraternis e.34 l.2
luna coactis cornibus in plenum redit e.5 l.3
lunæ deductæ fallacia quibus eſt e.1 l.1
lunæ plenæ ſeptima orbita deducitur e.20 l.2
lunæ cantatæ audax leges imponet e e.5 l.4
ſæpe illa lunæ immeritæ om. cauſſata eſt e.4 l.4
nereus acies lunatar in arcus e.6 l.4
lupa martia optima nutricum e.1 l.4
lupæ duro lacte nutritus Romulus e.6 l.2
lupæ inhumanæ dura papil. nutri. Rom. e.4 l.4
lupam altricem ſanguinis Romani e.1 l.4
lupo nocturno terga fallere e.5 l.4
lupercus Galli frater, & eius mors e.1 l.4
vnde licens Fabius ſacra Lupercus habet e.1 l.4
lupina galea e.11 l.4
lurida vmbra rogos effugit e.7 l.4
lurida porta (inferorum) obſerat rogos e.v.l.4
in qua populus luſit Erichthonius e.6 l.2
luſtra curto nouantur equo e.1 l.4
luſtrabant compita porci coronati e.1 l.4
nulla meis fruſtra luſtr. compita plautis e.22 l.3
luſtrare alijs Helicona choreis e.10 l.2
à luſu veſtro non potui ſecedere e.10 l.1
luſu longo nox conſumpta e.32 l.2
multo luſu duxiſti pocula e.9 l.2
annua paſtorum conuiuia, luſus in vrbe e.4 l.4
(mea lux) e.14 l.2 e.28 l.2 e.29 l.2
luxerat igne odorato caſa e.10 l.4
luxerit flamma ſecunda tota domo e.10 l.3
luxerit equis atratis (à lugendo) e.5 l.3
luxiſſe tenebras ſtygias vni Herculi e.10 l.4
luxit flamma ter in facem ſinuata e.6 l.4
loxu multo duxiſti pocula: alias, luſu e.9 l.2
luxuria ſæcli turpior viuere e.16 l.1
luxuriæ nimium libera facta via eſt e.13 l.3
luxuriæ miſeræ ſunt tædia tibi e.2 l.1
luxuriæ magiſtra Roma e.12 l.3
lyæo multo nihil es mutata e.33 l.2
lyæo multo mentem vincire e.5 l.3
lybici Iouis antrum e.1 l.4
lycmon Galetitus e.1 l.4
lycmna nomen puellæ e.15 l.3
lycio deo vota probante e.1 l.3
lyco accubuit Antiopa e.15 l.3
lycoris (amica Galli) formoſa e.v.l.2
ad lycotam Arethuſę epiſtola e.3 l.4
lycurgum veſanum in vite e.17 l.3
lyda colus (Herculis) e.10 l.4
lydia àratra tingit liquor Pactoli e.6 l.1
lydia puella (Omphale) e.11 l.3
lydia plectra ſonant choris e.15 l.3
lydia mitra comas cingit e.17 l.3
lydus Crœſus non diſtat ab Iro e.5 l.3
lygdame ſic tibi ſint domi. lenta iuga e.6 l.3
lygdame hæc te teſte mihi eſt prom. mer. e.6 l.3
inſultet lygdame morte mea e.6 l.3
lygdame ſi non vana canunt mea ſomn. e.6. l.3
lygdame hac eadem rurſus curre via e.6 l.3
per me lygdame liber eris e.6 l.3
lygdamus vratur, & veneat e.7 l.4
lympha auia ſecreti liminis e.10 l.4
vt lympha ſciat currere vias indociles e.2 l.1
lympha pura ſomnum diſcute e.10 l.1
lympha facilis cedere manu e.11 l.1
lympha aniena cadit in lacus patulos e.16 l.3
hæc vna lympha auia patet puellis e.10 l.4
lympha ſalubris pota equo Pollucis e.22 l.3
lymphis ſonantia (loca) e.10 l.4
lymphis à fonte petitis e.3 l.3
lymphis me ſpargire e.6 l.4
lynceus poëta familiaris Propertij e.v.l.2
lyncibus tuis vecta in cælum Ariadna e.17 l.3
lyra aurata nixus e.3 l.3
lyra tacita hiare carmen e.31 l.2
tibi illius lyra ſurda ſit ſine arte e.5 l.4
ab lyra inuita poſcis verba e.1 l.4
Threicia Lyra detinuit flumina Orpheus e.2 l.3
lyræ imbelles timuere ſerpentem e.6 l.4
lyræ carmen imbelle e.6 l.4
lyrę Amphioniæ mœnia flere e.9 l.1
lyræ teſtudineæ carmen inerme e.6 l.4
lyrę Orpheæ carmine ſomnum fallere e.3 l.1
lyræ carmen percuſſit digitis e.1 l.2
lyram Arioniam vexerat Delphin e.26 l.2
lyram Aoniam tibi donat Calliope e.2 l.1
gloria lyſippo animoſa effingere ſigna e.9 l.3

M

MAchaon ſanauit crura Philoctetæ e.1 l.2
Macie vultum tenuaſſe e.3 l.4
mactæ boues ducebant ſacra e.1.l.4
pro qua mactata eſt Iphigenia mora e.7 l.3
hectora per campos ter maculaſſe rotas e.1 l.3
madeat menſa falerno e.33 l.2
madent fercula delicijs e.4 l.4
mæandri vado natauit tibia e.30 l.2
mæandria vnda fallax errat e.v.l.2
mæcenas eques etruſco de ſanguine reg. e.9 l.3
mæcenas ſpes Propertij,& de eo e.1 l.2
hoc mihi mæcenas laudis concedis e.9 l.3
mæcenatis erunt vera trophæa fides e.9 l.3
ſequitur medias,mænas vt icta,vias e.8 l.3
mænas Ilia(Caſſandra) e.13 l.3
mæonidas inter heroidas e.27 l.2
mæotica nix e.4 l.2
mæotis Pentheſilea e.11 l.3
mærebat funera Tantalidos e.31 l.2
mærens capt.(ariſeis)cruent. Achil.lauit e.9 l.2
mærenti aqua vectat corpora Rhenus e.3 l.3
mæſta incomptis capillis ſederat e.15 l.1
mæſtæ tubæ ſic cecinere e.v.l.4
mæſtam veſtem pendere lacertis e.6 l.3
mæſtis fletibus orietur horror e.5 l.1
mage te cymba,moretur,quàm e.11 l.1
ſed mage virginei tot bona gymnaſij e.14 l.3
ſed mage cauſa Venus e.8 l.4
de magia plura e.4 l.3
magicæ cantamina muſæ e.4 l.4
magicis aquis prodit vmbra e.1 l.4
in magicis ſacra piare focis e.1 l.1
magico torti ſub carmine Rhombi e.28 l.2
argumenta magis ſunt mentoris add.for. e.9 l.3
magis iſta(libido)vobis imperat e.19 l.3
ſeu magis ære manus e.21 l.3
apta magis armis,quàm cõmoda noxæ e.22 l.2
vos quibus arma magis grata e.5 l.3
non luctæ:magis Pero formoſa coegit e.3 l 2
magis aſſueto ſeruitio viuere e.4 l.1
facite magis ore meo palleat e.1 l.1
lilia non magis alba ſunt domina mea e.3 l.2
acuta magis tela figite e.9 l.2
non vt. Sed magis e 13 l.2
hoc ſenſi magis prodeſſe e.14 l.2
quo magis ſis hum.hoc ma.fro.amo. bo.e.10 l.1
tum magis cupies accedere tigres e.9 l.1
& magis infernæ vincula noſſe rotæ e.9 l 1
non ob regna magis diris cec.ſub ar.duc.e.9 l.2
magiſtra luxuriæ tuæ Roma e.12 l.3
ſiqua venit ſerò magna ruina venit e.25 l.2
mea muſa lenis magna tua gloria e.12 l.2
magnam Pallada e.10 l.4
quamuis daret magna,quam. maiora dat.e.8 l.1
magna dona figam e. 14 l.2
magna bona leuibus curis periere e. 12 l.2
dea magna Cybele e.17 l.3
magna pars rerum erat inter oues e.1 l.4
ſat ſit magna pompa e.13 l.2
hoc animi magna gratia tui e.20 l.2
magna viri merces e.4 l.3
magnæ opes Laomedontis e.14 l.2
magnæ Veneris voluitur ante pedes e.8.l.3
magnæ domus eram pars e.v.l.4
magnas vires heroum e.14.l.1
ardoris noſtri magne poëta vale e.7 l.1
magnes non ducere ferrum e.5.l.4
magni minois vxor e 32.l.2
magni ſæpe duces,mag.cecidere tyran. e.8 l.2
magni nunc erit oris opus e.10.l.2
parua tam magnis admoram fontib.ora e.3.l.3
magnis ludis omnia gemmea e.18.l.3
magnis diuitijs neſcit amor cedere e.14 l.1
in magnis & voluiſſe ſat eſt e.10.l.2
in magnis ſignis vbi non eſt tang.caput e.10 l.2
ſub magno Cæſare e.1 l.2
magno ſtetit alter Atridæ amor e.18 l.3
à magno Cæſare aperta porticus e.31.l.2
magno fœnore venit amor tardos e.7 l.1
magno Ioui non potuit negare Danaë e.32.l.2
in magno amore nil iuuat veſtet ſenex e.34 l.2
inuiſæ magno cum crimine Baiæ e.18 l.3
magno fractus amore liquor Acheloi e.34 l.2
magnos Camillos æquabunt iſta e.9 l.3
magnos deos deſpicit recta puella e.34 l.2
magnos motus æquoris e.13 l.3
magnum auſas eſſe ſorores (ſcelus) e.7 l.4
magnum ſperamus amantes e.15 l.2
per magnum eſt Iouem ſalua e.28 l.2
contra magn. ſolem potes(oculos)atto. e.15 l.1
magnum iter aſcendo e.11 l.4
magnum iter aſcendo,i.longum e.21 l.3
magnus ero vates tua caſtra canendo e.10 l.2
magnus amor traijcit fati littora e.19 l.1
magnus equus Caſtoris e.7 l.2
magnus om. amur,ſed aper. in coni.ma. e.3.l.4
ſed magnus Cæſar in armis e.7 l.2
maijs idibus tuum natalem eſſe e.5.l.4
an maior mihi ſit matris cuſtodia e.11 l.1
hectoreis maior auis auguſte e.6 l.4
maior dilata nocte recurret amor e.5 l.4
quamuis maiora daturus e.8 l.1
maiora omnia poſt obit.fingit vetuſtas e.1 l.3
ſunt maiora quibus perire iuuat e.4 l.1
maiora gaudia,quam grauis luctus e.15 l.2
maiorem fidem debet habe.ſeruus tim. e.6 l.3
maiorum cineres teſtor e.v.l.4
ab exequijs maius nomen venit in ora e.1 l.3
maius Iliade neſcio quid naſcitur e.v.l.2
eſt quiddam in nobis maius fide e.10 l.1
male vinciris Danai e.1 l.4
Cymba male nixa fugaci e.6 l.4
malea ſæua præbeat portum hoſp.ſuo e.19 l.3
maledicta tuæ vocis inſanæ e.8 l.3
maluit eſſe mea quocunq; modo,quam e.8 l.1
mâla ferat à dracone heſperio e.24 l.2
vt mala decem poſſint corrum. puellam e.v.l.2
cum mala tulit Pyrus e.2 l.4
mala multa illi fiant ſub terris e.18 l.2
mala multa ſit cuius vna femina e.25 l.2
mala multa mihi venire e.22 l.2
eſt mala,ſed cunctis iſta terenda via e.18 l.3
mala verba de me fuere e.9 l.2
mala verba adijce cum ſaxis e.5 l.4
mala noſtra cognita proſint illi e.7 l.4
mala vltima noſſe properas e.5 l.1
vnde tot mala(amoris)veniant e.4 l.2

mala herba Deos occupat e.6 l.2
mala quæ ſtella,& quæ commoda e.27 l.2
tor mala coiere vt Pætus occideret e.7 l.3
tot mala habēri non ſuccurris Antiopæ e.15 l.3
mali venturi fauilla e.9 l.1
mali mei nulla medicina mihi e.5 l.1
malis quantis arſerit Creüſa e.16 l.2
malis Pergameis non hab.verax Mænas e.3 l.3
malo ſuo docta credet e.28 l.2
malo noſtro cruenta toties Memphi e.11 l.3
extremo malo iungite lintea e.21 l.3
hoc malum vitare(amorem) e.1 l.1
hoc malum funera,vel vina ſanabunt e.17 l.3
malum omne in amore leue,ſi patiare e.5 l.2
mala homini ſtella,vel commoda e.27 l.2
malæ puellæ ſatis vna mors,i.impudicę e.4 l.4
mali vulneris hæc via eſt e.25 l.2
malo rumore doctus e.13 l.1
malus eſſe ſolet Cupi. cui bonus an.fuit e.18 l.2
malus hoſpes vterq; Theſeus & Demo.e.24 l.2
mammæ incli. nondum te ludere prob. e.15 l.2
mammis nudatis turba Amazonidum e.14 l.3
mamurri formæ cælator ahenæ e.2 l.4
manabit oliuo ceruix e.17 l.3
hæc mandata mittit Lycotæ e.3 l.4
mandata differre e.16 l.3
mandata hæc dedit flens Pætus ext.quer. e.7 l.3
& mea mandata reporta cum lacrymis e.6 l.3
ſed tibi nunc mandata damus e.7 l.4
ad mandatam domum venimus e.29 l.2
mane erat,& volui e.29 l.2
mane,ſole rubente ſignum miſere e.10 l.3
hæc maneat tua clementia(ô Perſephо.)e.28 l.2
maneat ſic ſemper adoro e.4 l.1
quæ maneant(gaudia)dum me e.14 l.1
manent in me tela e.12 l.2
manere ſola vnam diem non potuiſti e.9 l.2
diſce manere domi noctes e.29 l.2
manes mutos fruſtra reuocabis e.15 l.2
manes ſunt aliquid e.7 l.4
manes triſtes non vereor e.19 l.1
manes meos accipiat teſta e.13 l.2
manes noſtros exagitet e.8 l.2
nec manes ſedeant cineri e.5 l.4
manes Csllimachi e.1 l.3
manet mors ſua quemq; e.28 l.2
hic iurata manet e.8 l.1
manet in me puerilis imago e.12 l.2
manicas regales rupit e.15 l.3
manifeſta cauſſa eſt tantis ruinis e.13 l.3
ne manifeſtæ rapinæ certa forent ſigna e.10 l.4
mannis detonſis auecta huc e.8 l.4
manſere ſemper fideles(tabellæ) e.23 l.3
ſi mea manſerit contentus vmbra e.v.l.4
non manſerunt incolumes boues e.10 l.4
manſiſti ſtabulis abdicta paſta tuis e.33 l.2
manſuetas manus in me non habet e.16 l.3
manſuetis ſocio parcite littoribus e.17 l.1
manſuetus amor quærit lenia carmina e.9 l.1
manſurum me tibi iuro e.20 l.2
manibus inſanis ora notet e.6 l.1
manibus collo iniectis flere e.13 l.1
manibus ſuppoſtis exciderent oculi e.15 l.1
quos odores manib.ſuis ipſe amor fecit e.29 l.2
manibus cauis dabam poma e.3 l.1
manibus dura frigus habere pila e.24 l.2
manibus purgatum ſanxerat orb.l. vitt. e.10 l.4
noſtris manibus detriuerat vſus e.23 l.3
hortorum in manibus dona proba. meis e.2 l.4
manibus duris apta puella fui e.10 l.4
manibus indignis pulſata e.16 l.1
manibus non certis nixa caput e.3 l.1
manibus fauſtos ter crepuere ſonos e.10 l.3
manibus occultis vota tuli e.16 l.1
manibus componere crines e.15 l.1
manu perime. cuncta gramina,i.op.& ar. e.4 l.2
manu vtraq; rexit roſam e.3 l.3
manu admota ſumere oſcula & arma e.3 l.1
in manu parua oſſa maxima ſuſtulit e.9 l.2
manu veſana ora verberat e.19 l.2
manu infeſta vocare crudelem e.8 l.1
manu ſuppoſita excipiens poma e.32 l.2
manu mortali deligere aſtra e.32 l.2
manu illa,qua vicit,arma condidis e.16 l.2
manu irata fracta ianua e. v. l.5
manu alternæ facilis cedere Lympha e.11 l.1
manu Tantaleæ tradere poma pro manui e.5 l.2
manu alterna premere alas e.9 l.1
manu vtraq. Vide,vtraq;
manu tondere violas e.13 l.3
manu attrita ſi nauta ferat æra e.5 l.4
manu feminea turpiter acta pila e.6 l.4
manu Laurigera ducam Iulia roſtra e.6 l.4
manu noſtra ſecta gramina iurabis e.2 l.4
manu Perſea ſecta ora Phorcidus e.22 l.3
manu Pompeia capta Boſphora e.11 l.3
donec manus attigit oſſa e.9 l.1
manus armata ſagittis e.12 l.2
manus laſſas ducere tore Ionio.i.natare e.26 l.2
manus faciles,vt premat arte e.1 l.2
manus miras habuit ille pictor e.12 l.2
quæ manus obſcœnas depinxit tabellas e.6 l.2
nec manus vlla ſeruorum me duceret e.29 l.2
manus implicuiſſe choris muſarum e.5 l.3
manus longæ & fulua coma,i.digiti e.2 l.2
inter manus oblitas vrna excidit e.4 l.4
manus mundi huc coiere e.6 l.4
manus exactæ ebore aut ære e.19 l.3
manus habere ſanguine infectas e.17 l.2
manus nondum laſſa mittere talos e.33 l.2
manus heroas in arma ducere e.1 l.2
manus heroum his oris conſtitit e.20 l.1
manus teneras exercent in ſua dona e.3 l.3
manus dabis capta veſtris moribus e.v.l.4
per manus humanas mors acta iſta venit e.7 l.3
manus ignotas effugere nun potuit e.21 l.1
manus dubias miſcet mauors e.27 l.2
in manus ſumere venena e.17 l.2
manus tuæ nun tum cecidere e.v.l.2
manus niueas gemma non ornabat e.4 l.3
manus Antoni graues in ſua fata e.9 l.3
manus artifices tellus ne terat e.2 l.4
manus manſuetas in me non habet e.14 l.2
manus meas experire ſciſſa veſte e.15 l.2
manus puras videre e.32 l.2
manus tua ſentiet e.10 l.2
manus teneras lædere duro fune e.7 l.3
manus veſtras ille grauare non poterat e.7 l.3
per manus maternas geſta hæc e.18 l.3
manus corrumpit dura catena e.15 l.3

manus immires fixit in ora mollia e.15 l.3
manus verſas in terga vinctus e. 24 l.3
per has manus facta ara e.10 l.4
manus tuæ accepere vincla Romula e.11 l.3
manus auda.(latro.)in mea mem. non ti. e.16 l.3
manus imbelles atterit haſta e.3 l.4
manus tuas ornet Cryſtallus e.3 l.4
aurum ſpectato, non quę manus affe. aurũ e.5 l.4
manus fragiles increpuere e.7 l.4
nec manus meritas ſaxa frigida e.7 l.4
temere manus creditur anguineo ore e.8 l.4
manus truncas ad buxa iactabat nanus e.9 l.4
manus damnatas dicet ignea reſta e.7 l.4
dij latias manus iuuete, i. Coſſi pugnat. e.11 l.4
marcelli mors, & Marcel. victor Siciliæ e.18 l.3
mare Actiacum non verteret oſſa e.15 l.2
mare tumidum non findo carina velifera e.9 l.3
mare Carpathium omne tibi pro tumulo e.7 l.3
mare Adriæ noſcere e.6 l.1
in mare non valuere doli Vlyſſi e.7 l.3
mare per longum ire e.16 l.2
ne mare tuum nomen haberet e.26 l.2
mare vtrumq; arcet Iſthmos e.11 l.3
mari vaſto eluere e.24 l.3
mari inuito labitur illa claſſis e.6 l.4
mari ignota dux miſſa columba e.26 l.2
mari inſano eum obruis e.7 l.3
mari medio maxima turba e.3 l.3
mari vaſto eluere illa non poſſit ſaxa e.19 l.3
& terras & maria alta domat amor e.26 l.2
maria & terram tranſilit amor e.18 l.2
maris gemmiferi freta ſcindere e.4 l.3
maris Hircani littora petere e. 30 l.2
dij maris Ægæi(venti) e.7 l.3
maris Ionij puella facta eſſes e.26 l.2
& maris & terræ cæca pericla viæ e.27 l.2
marinæ deæ plauſerunt e.6 l.4
marinæ voluc. nunc aſtant ſup. oſſa tua e.7 l.3
marinis monſtris deuota Andromede e.28 l.2
marinos fluctus ſiccare e.32 l.2
marita hæc ne fides e.3 l.4
marita ſacra polluere nouo toro e.20 l.3
marite ſiue fraudes, i. vxores e.7 l.4
mariti rumore neglecto Penelopeu cog. e.5 l.4
maritis eois felix lex funeris e.13 l.3
maritis facibus ceſſit prætexta e.v. l.4
maritos intentos aſtu cæcare e.5 l.4
maritum Phrygium traxit e.2 l.1
ego maritus an tranſitem tua limina e.7 l.1
maritus ille has laudes habet e.21 l.2
marî inter ſtatuas & arma iura dare e.11 l.3
mariano ſigno prælia ſtent e.3 l.3
marij benefacta e.1 l.2
cum mario conſule Iugurtha ſedet e.5 l.3
marmore claro templum ſurgebat e.31 l.2
marmore in exiguo nomen ero e.1 l.2
marmoreus Phœbus viſus hiare carmen e.31 l.2
marone ſopito cadunt flumina e.32 l.2
marpiſſæ periphraſis. Eueni filia e.2 l.1
mars pater, & Veſta e.4 l.3
marte tingere nemus Aoni. i. ſang. & cæ. e.3 l.3
cum marte vel armis ſim inferior e.8 l.2
marte antiquo triumphus aui e.34 l.2
marte territa timuit minas femineas e.11 l.3
martia lupa optima nutricum e.1 l.4
martius liquor non rigat antra e.2 l.3
martius humor æternum opus e.21 l.3
maſculus & tutum femina coniugium e.15 l.2
nec mater ſua Itin increpet e.10 l.3
mater anxia tutius alit geminos e.22 l.2
nunquam mater lugubria ſumpſi e.v. l.4
ſi mater tibi dabit oſcula, e.6 l.2
mater Scribonia e.v. l.4
quid mater optima profuit illi e.18 l.3
mater abacta ſuis ſtabulis e.15 l.3
& mater non pote dare iuſta terræ e.7 l.3
cara quid mater in ore tibi natanti e.7 l.3
per maternas manus omnia geſta e.18 l.3
maternis catenis brachia liuida e.7 l.4
maternis lacrymis e.v. l.4
maternis vicibus fungere pater e.v. l.4
materno tacta dolore Thetis e.7 l.3
maternos partus dicam, ô Bacche e.17 l.3
maternos libones e.v. l.4
andromedæ pro matre reſonant catenæ e.22 l.3
matre parante ſuo nato exitium e.22 l.3
matre media Thebani duces cecidere e.9 l.2
nec ſine matre domus e.8 l.3
matrem reddis pueris e.15 l.3
inter matrem & ſororem Deus Pythius e.31 l.2
hæc ne matrem tibi dediſſe putes e.3 l.2
nec matrem laudare nimis e.v. l.4
matri tuæ læſa brachia oſtendes e.15 l.2
per matris oſſa tibi iuro e.20 l.2
matris caræ an ſit mihi maior cuſtodia e.11 l.1
matris oſcula adijce cum tua dederis e.v. l.4
ſiue matris honore Romulus e.4 l.4
matris iram natorum cæde piauit amor e.19 l.3
matris & ante Deos libera ſumpta toga e.1 l.4
duo funera matris auaræ e.1 l.4
matrona incedit cenſus induta nepotum e.13 l.3
matronis auſoniis miſit ſacra e.33 l.2
maturos queſta redire dies, i. properos e.18 l.2
matutina pruina teſtis e.19 l.2
& matutinis obſtrepit alitibus e.16 l.1
ſub matutino noto cocta roſaria e.5 l.4
matutinus ſpeculator amicæ e.29 l.2
cum mauors dubias manus miſcet e.27 l.2
mauſolæi ſepulcri diues fortunæ e.2 l.3
maxima eſt toto corpore e.2 l.2
maxima dona feram Perſephonæ e.13 l.2
maxima ara vnde e.10 l.4
maxima turba mari medio e.3 l.3
tu maxima, & ſola doloris cauſſa e.16 l.1
ſua maxi. ver. cuiq; neſc. quo pa. noc. ſol. e.25 l.2
maxima ſibi alimenta præbet amor e.21 l.3
maxima bella gerit in gremio Helenæ e.8 l.3
hoc quæ maxima Roma eſt e.1 l.4
qui nunc nulli maxima turba Gabij e.1 l.4
maxima regna vnus focus e.1 l.4
maxima facta e.10 l.4
maxima præda tibi, maxima cura mihi e.16 l.2
Varro Leucadię maxima flamma ſuæ e.v. l.2
maxima in parua ſuſtulit oſſa manu e.9 l.2
maxima palma vobis erit meus ſanguis e.9 l.2
maxima de nihilo naſcitur hiſtoria e.1 l.2
me licet & Thamyrę e.22 l.1
me licet aſtringant brachia e.20 l.2
ô me felicem e.15 l.2
vxor me nunquam, nunq. me ducet ami. e.6 l.2

me ſine animam reddete nequitiæ e.6 l.1
me iuuet. Vide, iuuet quantum de me ſin. e.21 l.2
reſpice me quanto rapiat e.15 l.t
me mediæ noctes me ſide. me dolet au. e.16 l.1
noſtras me læſit ad aures e.35 l.2
mirum ſi de me amor triumphat e.8 l.5
per me illi Roma cariſſima e.8 l.1
ſine me dulcia regna negat. Vide, ſine
me quoque. Vide, quoq.
vt ſine me vento quolibet ire velis e.8 l.3
quæ in me mentita fueras e.26 l.2
me miſerum: vt nihil es mutata e.33 l.2
me iuuenum facies, me nomina lædunt e.6 l.2
me mea fata trahentem accipit e.10 l.4
me capiant quas miſit Orontes e.23 l.5
me modo laudabas & carm. noſt. lege. e.54 l.2
me tenet in cu. me lędit me ſor. me lę. om. e.6 l.2
me licet vnda ferat te modo terra tegat e.26 l.5
ſpargite me Lymphis e.6 l.4
nec me ſis venerata: pro, mihi e.20 l.5
tu me lacrymas e.8 l.2
ſi me vlterius prouexerit ira e.15 l.2
me genuit Vmbria e.v. l.1
me quæſo teſte negare potes e.13 l.1
vbi me cinerem fecerit ardor e.13 l.5
me ſubire hanc militiam fata volunt e.6 l.1
me tibi venturum memento e.19 l.2
in me Venus exercet noctes amaras e.1 l.1
mittit me quærere gemmas e.16 l.5
in me tardus amor e.1 l.1
me tibi manſurum iuro e.20 l.2
forſitan & de me verba fuere mala e.9 l.5
me laudent, me legat e.7 l.1
neç me deficiet nautas rogitare e.8 l.1
de me, i. quod ad me attinet e.18 l.2
tu me vna petiſti e.50 l.5
in me tela manent e.11 l.5
à me nata muſa triumphat e.1 l.3
me inuito diſcedis e.19 l.2
in quorum numero me quoq; terra tegat e.6 l.1
me mea muſa docet aliam Cytharam e.10 l.2
me creat Archytæ ſoboles e.1 l.4
indue me Cois e.5 l.4
quos carpant nullæ me vigilante feræ e.17 l.3
qui me potuiſti fundere e.2 l.4
me miſerum. Vide, miſer
& me rana tibi comitem vocato e.13 l.3
me doceat liuor mecum habuiſſe meam e.8 l.3
per me Lygdame liber eris e.6 l.3
non me crimina parua mouent e.30 l.5
aſpice me cum e.v. l.5
me ſimilem veſtris morib. eſſe putas e.59 l.2
potuit miſeram me linquere e.6 l.3
pro me loquar e.v. l.4
de me ferat vrna tabellas e.v. l.4
& de me poterat quilibet eſſe loquax e.v. l.3
ſacro me carmine damno e.58 l.5
meq; inter ſeros laudabit Roma nepotes e.1 l.3
teſtor me neq; cenſuræ legem molliſſe e.v. l.4
me notat cucumis e.2 l.4
meq; virum ſumpta quis neget eſſe toga e.5 l.4
quid in me certatis habenis miſſis e.1 l.3
dignum me carmen e.7 l.4
in me cæruleo fuſcina ſumpta Deo e.7 l.3
in me proiicis Cymbia e.8 l.3
tua me in ſacraria dono e.24 l.3
in me manſuetas manus non habet e.16 l.3
iuro me ſaruaſſe fidem e.7 l.4
me quoq; quærente Venerem e.9 l.4
ſi vis me ignoſcere culpæ e.9 l.4
non crepuit me propter cuſtos e.7 l.4
nec mea rapina facta e.v. l.4
mea feneſtra trita dolis e.1 l.4
de facie mea ſiqua locuta eſt e.7 l.4
in mea vina radios iniiciat e.6 l.4
per mea colla roſæ fluant e.6 l.4
mea vota pendent e.3 l.4
vos mea Palla medium fœdus inite e.4 l.4
exciderent tot mea vota Ioui e.23 l.3
mea natura eſt opportuna cunctis figuris e.5 l.4
mea lumina capient tabulæ e.21 l.3
in mea membra manus audaces e.16 l.3
in morſo mea vulnera collo e.8 l.3
fac mea pectora nuda e.8 l.3
ſi non mea ſomnia vana canuot e.6 l.3
& mea mandata reporta e.6 l.3
mea carmina legis e.33 l.2
verba ſinis mea ludere e.33 l.2
ſic mihi mea puella pene erepta eſt e.34 l.2
mea pomaria non e.2 l.3
volucres mea turba columbæ e.3 l.3
morte mea inſultet e.6 l.3
numquam mea vela videbis e.7 l.3
& mea ora nota e.8 l.3
mea fata vncturis, i. cadauer e.v. l.4
vinctus eram in mea terga manus e.24 l.3
mea vulnera coicre e.24 l.3
longa mea in libris regna fuere tuis e.7 l.4
mea Cynthia huc auecta e.8 l.4
furta mea nouare e.9 l.4
bis mea præda boues e.10 l.4
nec mea labe vlla erubuiſſe focos e.v. l.4
nec mea mutata eſt ætas e.v. l.4
me mea muſa docet aliam Citharam e.10 l.2
mea pœna vagetur inter volucres e.20 l.2
mea carmina nōdum noruor foo. Aſcr. e.10 l.2
mea Cynthia non vereor manes e.19 l.1
mea lux. Vide, lux
mea cum recitat carmina e.26 l.2
ſors mea iniqua e.25 l.2
mea gaudia ſpondét mihi ceſſuros reges e.15 l.1
mea muſa. Vide, muſa mea ætas. Vide, ætas
mea nauis. Vide, nauis
mea ita non ita ſæua venerit vt e.18 l.1
nec mea cura te moratur e.8 l.1
mea regna. Vide, regna
mea futura eſt illa e.8 l.1
mea tibia quales cantus e.7 l.2
ſint mea membra cōdita domo Danaes e.20 l.2
quæ mea fauilla ſentire poſſis e.19 l.1
mea oſſa quid poterunt loqui e.13 l.2
quæ mea ſomnia non verſat anus e.4 l.5
mea gloria huic tantum nomen meruit e.7 l.2
mea fides. Vide, fides
nec mea dicetur quæ modo dicta mea eſt e.8 l.2
mea verba. Vide, verba
mea verba colit turba puellarum e.2 l.3
mea mora ne ſit nixa toro Attalico e.13 l.2
tu mea compones (oſſa) e.24 l.2
de mea grauitate e.20 l.2

quid mea Cynthia poſſit deſine quærere e.5 l.1
verba mea quanto dolore refert e.11 l.1
vltima talis erit, quæ mea prima fides e.20 l.2
vnde mea Cynthia repetam tuos faſtus e.18 l.1
ſeu mea puella cogitet ire e.26 l.2
mea Cynthia rara eſt e.8 l.1
nec mea pompa e.13 l.2
vt ſciat eſſe aliam quæ mea eſſe velit e.22 l.2
hæc ſciat eſſe mea (oſſa) e.21 l.1
nec mea conueniunt duro præco. verſu e.1 l.2
mea fata reponere, i. mortuum e.17 l.1
hæc mea fama eſt e.7 l.1
mea vmbra vapulat e.12 l.2
hæc mea muſa leuis e.12 l.2
te mea muſa illis contexeret e.1 l.2
nec mea ira fregerit fores e.5 l.2
calcet & mea oſſa e.8 l.2
nunc ad te mea lux e.14 l.2
meæ noctis tempora e.3 l.1
meæ rati non apta vela grandia e.9 l.3
quodcunq; meę poſſunt narrare querelę e.18 l.1
meæ flammæ non olere nardo e.7 l.4
meæ vitæ & morti gloria e.1 l.2
meæ dextræ ſigna e.3 l.4
meæ linguæ petulantia e.16 l.1
famæ meæ non ſine labe e.28 l.2
meæ famæ pignora e.v. l.4
meæ vmbræ det iura mollia e.v. l.4
deliciæq; meæ Latris e.7 l.4
meæ imaginis aurum e.7 l.4
meæ fronti impoſitus e.2 l.4
meæ patriæ ſeruiat e.1 l.4
meam me habuiſſe mecum doceat liuor e.8 l.3
quid mirare meam ſi verſat femina vitã e.11 l.3
meam querere fidem e.v. l.3
nempe meam formant fidem e.1 l.4
meam curam tangere potuiſti e.34 l.2
iſta meam norit gloria canitiem e.8 l.1
illa meam mihi ſe iam denegat e.6 l.1
meas experire manus e.15 l.2
meas rotas ſecuta turba e.1 l.3
ſiue meas lacrymas, ſiue videre tuas e.8 l.3
quid mirare meas formas e.2 l.4
meas laudes deſine habere e.7 l.4
in meas exequias venit tota caterua e.v. l.4
mecum eris, & mixtis oſſibus oſſa terã e.7 l.4
hæc vbi mecum peregit voce querula e.7 l.4
mecum habuiſſe meam liuor doceat e.8 l.3
mecum habuit poſitum lenta puel. cap. e.14 l.2
mecum morieris e.8 l.2
mecum ingenio, & arte contendat e.24 l.2
mecum requieſcere maluit anguſto lecto e.8 l.1
mecum nuda luctatur e.1 l.2
mecum luctata eſt e.15 l.2
mecum grauiter querebar e.3 l.1
libeat tibi mecum tenere antra e.30 l.2
mecum trahit quietem e.15 l.1
medæ ſagittæ ne tua cæde lætentur e.12 l.3
medea nota Iaſonia carina e.24 l.2
medea natos interfecit e.19 l.3
medeæ probra ſequacis e.5 l.4
medicina mei mali mihi nulla e.5 l.1
medicina omnes humanos dolores ſanat e.1 l.2
medicina datur cineri e.14 l.2
non vlla tuæ medicina figuræ eſt e.2 l.1
medicina curarum ſit mero e.17 l.3
non louis medicina eſt in verbis meis e.10 l.1
medicis æger hic non eget e.4 l.2
media matre cecidere duces Thebani: ego media pugnans puella e.9 l.2
media via ſcyronis ire e.16 l.3
in media via nomen habere e.16 l.3
media via plaudere mi ſat erit e.4 l.3
nox media e.16 l.3
media columna ſcribe carmen e.7 l.4
mediæ noctes me dolent e.16 l.1
per mediã Naxon flumina beneolentia e.17 l.3
medias ſequitur vias, vt mænas e.8 l.3
mediis vadis ſidat nauis e.14 l.2
mediis Baiis ceſſantem e.11 l.1
in mediis perſoluit vota procellis e.15 l.2
mediis in vndis puppis tua e.1 l.4
medio loco ipſa nebat e.4 l.3
cum medio foro liceat ſecu. & iura pon. e.9 l.3
medio puluere, i. æſtate e.2 l.4
medio mero rapina e.6 l.2
medio vertice gemma tenet crines e.22 l.2
medio pectore pellet auem e.1 l.2
medio maxima turba mari e.3 l.3
in medio fiat amore lapis e.9 l.2
medio flumine quæris aquam e.9 l.1
per medios enſes Cæſaris ereptum e.21 l.1
medium fœdus inite palla mea e.4 l.4
medium caput vrgebat vrna e.4 l.4
in medium propellere e.29 l.2
medium templum ſurgebat marmore e.31 l.2
medium Euphratem duxit e.11 l.3
medius Bacchus erit docta cuſpide e.30 l.2
meditabar viuere lecto vacuo e.2 l.2
meditatur arma ad ludos e.4 l.3
medorum ire per hoſtes e.9 l.3
medullis ſentire arcum e.9 l.1
medullis ſiccis habitare e.12 l.2
mei lecti regna frigida quæreret e.7 l.4
mei regni ſcande cubile e.4 l.4
mei funeris acta e.13 l.2
mei lecti fœdera e.3 l.4
mei ducis caſtra dicere e.10 l.2
mei carminis nomen hîc ire volo e.7 l.1
dum captiua mei conſpicer eſſe Tatî e.4 l.4
ſi qua mei non immemor hora veniet e.6 l.1
ſat ſit magna, mei, ſi tres ſint, pom. libel. e.13 l.2
mei furoris pars extrema e.14 l.1
tu mei doloris cauſſa e.16 l.1
meis lacrymis ſpargitur ara e.4 l.4
meis lacrymis vltima cura e.3 l.1
ex meis humeris onus e.6 l.4
meis muneribus numquam victa e.16 l.1
meis oculis facta ſuperba e.24 l.3
meis oculis formoſa arma e.4 l.4
meis capillis perfuſa vnguenta e.4 l.2
meis votis illa vocanda e.10 l.1
meis ocellis non deſit e.26 l.2
meis libellis fier notiſſima e.25 l.2
meis deliciis facte beate lectule e.15 l.2
meis auribus eſſe grauis cogor e.12 l.1
meis plantis nulla compita fruſt. luſtr. e.21 l.2
te meis rebus admitto dominum e.34 l.2
meis nemis hiſcere e.3 l.3
meis hoſtibus eueniat lenta puella e.8 l.3

meis oculis benigua vmbra e.4 l.4
tot meia vncturis mea fata e.vlt. l.4
manibus meia dona probata e.2 l.4
meis libris eſt data palma e.1 l.4
in meis libris nil prius fide e.1 l.4
meis ſermonibus cedant horæ e.20 l.3
te meis verſibus inſignem eſſe pudet e.24 l.3
cum meis agris cucurrit turba e.8 l.4
meis Thuſcis tribuiſti præmia e.2 l.4
è meis lachrymis litura e.3 l.4
melampus vates cur vincla perpeſſus e.3 l.2
meleagri periphraſis: abſentes, &c. e.22 l.3
ne melior eſſe poſſent iodicia metu e.vlt. l.4
perfide, nec cuiquam melior ſper. puellæ. e.7 l.4
iſſerit Phlegræo melius tibi. &c. e.11 l.3
vt melius veniant ederæ ſpoute ſua e.2 l.1
nonne fuit melius dominæ. &c. e.17 l.1
melius duo defendũt retinacula nauim. e.22 l.2
venturam melius præſagit nauita noctẽ. e.11 l.3
in melius conuerte querelas e.17 l.1
dij melius quantus foret triũphus. &c. e.6 l.4
huc melius profugos miſiſti Troia. &c. e.1 l.4
forti melius concurrere campo e.11 l.4
membra libidinibus aſſiduis rumpat e.16 l.2
in membra muri coijſſe ſaxa, e.2 l.3
membra diſiecta propinqui e.vlt. l.1
in mea mẽbra audaces manus. i. in me. e.16 l.3
ſint mea mẽbra condita domo Dauaës. e.20 l.2
preſſi membra multo mero iacere e.15 l.2
ad molles membra reſolue toros e.34 l.2
membra nitere in bonis proprijs e.2 l.1
membra trahere occultum iter ſoporis. e.11 l.3
membra fortia lauat Pallas e.10 l.4
memento ſemel ire e.25 l.2
memento me tibi venturum e.19 l.2
memento hoc iter e.13 l.2
ſi memini ſolet illa e.1 l.2
arma tuli quondam, & memini. &c. e.2 l.4
vix memini verba decem nobis coijſſe. e.15 l.3
credis eũ iã meminiſſe poſſe tuę figuræ. e.20 l.3
poſſum nou meminiſſe tuæ naturæ e.20 l.2
non meminiſſe deos communes e.11 l.1
ô noctem meminiſſe mihi iucunda. &c. e.10 l.1
ſi meminiſſet fata ſenectæ e.13 l.2
non memiuit ire vias notas e.1 l.1
non meminit ponere læſa minas e.10 l.1
memor erit talis criminis e.4 l.1
ſis memor Cæſaris iu Ionio toto e.11 l.3
memor non erit illa duritiæ tuæ e.12 l.3
ſeu memor ille mea contentus. &c. e.vlt. l.4
memorem muſis imitere Philetam e.34 l.2
ad memores lapides cana veni e.13 l.2
memores uoſtri uoctes abducere e.11 l.1
memoranda uon humili cothurno e.17 l.3
memorabis verſas acies Apollo e.11 l.3
fortes memorare ad prælia turmas libet. e.10 l.2
memorarem bella Cæſaria e.1 l.2
memorator caſus Troiani Homerus e.1 l.3
ille memoret Sicambros e.6 l.4
memphi cruenta malo noſtro e.11 l.4
menandre docte ſales tuos perſequar. e.21 l.3
menandreæ Thaidos turba e.6 l.2
menandri mundi Thais pretioſa e.5 l.4
mẽdaces flatus in amore ſecũdi ludũt. e.25 l.2
mendacia vincant, ſperne fidem e.5 l.4
mendax fama noces e.2 l.4
committam mene tenebris e.16 l.3
& tu menelaë fuiſti ſapiens e.3 l.2
cum menelaæo è thalamo ſurgeret e.15 l.1
memnonie amiſſo luctus auroræ e.28 l.2
memuonias domos vadere e.6 l.1
menœtiadem teſtatur Achilles e.1 l.2
mens bona ſi qua dea es e.14 l.3
meuſa madeat falerno e.33 l.2
menſa ſupina decidit iu ſuos pedes e.9 l.4
menſa plena fiuut conuiuia e.16 l.2
ſit menſæ ratio e.10 l.3
menſam propellis furibunda mero e.8 l.3
menſis poſitis, iuter cõuiuia riſus erã. e.vlt. l.3
vix menſem vnum potes requieſcere e.3 l.1
menſes decem hæc bona uon peperere. e.3 l.2
menſtrua luna redit in plenum e.5 l.3
mentem vincite Lyæo, e.5 l.3
meutem dominæ noſtræ conuertite e.1 l.1
mentem uon vidit in arte e.5 l.3
mentibus duris eſſe dolor e.14 l.1
mentis captæ neſcitis habere modum e.19 l.3
mentior? an patriæ tangitur ora tuæ e.1 l.4
meutiri noctem e.17 l.2
hos iurabas ſiquid mentita fuiſſes, vt e.15 l.1
quæ mennta ſuas vertit inepta comas e.18 l.2
quæ meutita in me fueras, fateri e.26 l.2
mentitæ lignea mouſtra bouis e.7 l.4
mento laſſo brachia ſupponere e.7 l.3
mento fixum vncum diſcuſſeris e.1 l.4
mentoreo opere vina bibas e.14 l.1
mentoris formæ addita argumenta, e.7 l.3
meo cineri ſpirat iuuſta cura e.vlt. l.4
& deſiderio meo Tulle mouere e.22 l.3
meo aſſenſu non erit turpior e.vlt. l.4
meo exemplo diſce timere, e.11 l.3
meo libro velis dexter ineſſe e.10 l.4
è meo deſiderio ſit iſte color, e.3 l.4
meo viſa eſt incumbere fulcro e.7 l.4
ſi meo buſto proxima via te ducet e.1 l.2
meo pollice fallenda clatra e.5 l.4
ſemper viue meo iudicio libera e.32 l.2
meo probro pudenda Veſta e.4 l.4
meo dolori nata cura e.25 l.2
ex animo meo dilue vitium e.17 l.2
meo exitio nata e.21 l.2
ille meo ingenio muros æſtimet e.1 l.4
meo capiti. Vide, caput
capiti meo vina ſubiſſe e.2 l.4
meo miniſtro irata e.22 l.2
meo trãmite quæris auem e.13 l.3
meo libello celebrata e.2 l.3
meo collo dedit vincula, e.15 l.3
meo ſanguine bella gerit e.12 l.2
meo nomine feciſti verſus e.7 l.4
meo lecto diuiſa eſt e.12 l.1
meo funere donaſſet crines e.17 l.1
meo in ore fides clamat e.18 l.1
illa meorum turba e.vlt. l.4
meos amores non admittit. i. me amãtẽ. e.16 l.1
meos ſenſus prædata eſt e.1 l.2
inter meos complexus excidit vmbra e.7 l.4
meos furores ſentire e.5 l.1
meos ocellos laſſos patefecit e.15 l.2
ante meos obitus e.4 l.3

ante meos pedes e.6 l.3
meos manes accipiat teſta e.13 l.2
meos motes non mutabunt e.25 l.2
ſi meos caſus funera certa ſequerentur. e.16 l.3
ſi meos cineres duxerit eſſe tanti e.vlt. l.4
ante meos pedes e.2 l.4
ante meos focos cadat iuuenca e.6 l.4
meos humeros vrgeat vrna e.vlt. l.4
meos pedes implicat vnda e.vlt. l.4
meq, Deum clament & mihi ſacra ferãt. e.9 l.3
meq; inter ſeros laudabit Roma nepotes. e.1 l.3
quicunq; meracas reperit vuas e.33 l.2
mercaris amores pomis e.vlt. l.2
mercata pace premendus erit e.5 l.4
mercato cultu perdere decus e.2 l.1
ergo munerib. quiuis mercatur amicã. e.16 l.2
indigna merce puella perit e.16 l.2
nulla mercede hyacinthos e.7 l.4
magna viri merces ferat vltima. &c. e.4 l.3
hæc eſt femin. merces extrema triũp. e.vlt. l.4
hæc merces mihi promiſſa te teſte e.6 l.3
mercurij talaribus ſectæ auræ e.30 l.2
mercurio Brimo concubuit e.2 l.2
non tamẽ inſector quãuis mereare. &c. e.7 l.4
ſim digna merẽdo cuius oſſa vehãtur. e.vlt. l.4
tanta erit tibi pœna, quanta mereris e.32 l.2
quocunque modo mereris de me e.8 l.1
meretrix Regina, (Cleopatra) e.11 l.3
meri methymnæi ſaliua grata e.9 l.4
non meritam parcas vexare Lycinnam. e.15 l.3
meritas ſecures patrui anteire e.6 l.2
nec meritas frigida ſaxa manus e.7 l.4
è meritò initio Elegiæ e.17 l.1
vt meritò ſim tibi futor e.18 l.1
me dolor, & lacrymæ merito. &c. e.9 l.1
& meritò armaris manus eſt armata. &c. e.12 l.2
hæc certè merito poterunt laudare. &c. e.15 l.2
merito iugulate Icare Cecropijs colonis. e.33 l.2
quid meritũ dicas cui ſua terra parũ eſt. e.7 l.3
te non meritum expectat e.29 l.2
ob meritum cape, ô Venus guttura. &c. e.5 l.4
mero furibunda e.8 l.3
mero multo preſſi membra e.15 l.2
mero multo errabant verba e.34 l.2
mero iſmario perijt Polyphemus e.32 l.2
ſeu mero tingi voluit lucerna e.3 l.4
mero medio grata rapina Centauris e.2 l.2
mero ipſo palluerant labra e.9 l.4
mero aſſiduo lingua ſepulta e.11 l.3
mero tuo, ô Bacche, ſit medicina curarũ. e.17 l.3
meroën Cepheam canat e.6 l.4
præda ſit hæc illis, quorũ meruere. &c. e.17 l.3
præcipuè oculos qui meruere ferit e.9 l.4
quid tantum merui i. deliqui e.18 l.1
hæc merui ſperare? dabis mihi pœnas, e.5 l.2
huic meruit tantum mea gloria nomen, e.7 l.2
merum libatum fundens in ſacra tua, e.17 l.3
merum tuum potant noxia turba, e.17 l.3
meſſes oblatas ne deſere. i. lucra e.16 l.2
meſſis & arbor veterum diuitiæ e.13 l.3
meſſor eram corbis impoſito pondere e.2 l.4
hæc meta vltima meis ſpatijs e.2 l.4
metallis cauis aurum mittit e.13 l.3
metam triuerit ſeptima rota e.25 l.2
has ad metas ſudet equus meus e.1 l.4
ad metas extremas ſtat femina, &c. e.14 l.3
methymnæi grata ſaliua meri e.9 l.4
metu Iudicis non melior e.vlt. l.4
metus ſolue patriam e.6 l.4
metuenda lege piatur ara e.10 l.4
metuendo raptor ab antro Cacus e.10 l.4
metuens iurgia ſæuitiæ expertæ e.3 l.1
non metuit conſcendere limen. &c. e.14 l.2
metum habere didicit miles vulneribus. e.11 l.3
metu nt arua in oſſibus veſtris e.11 l.4
metus pictos experiere e.6 l.4
metus mihi diſcuſſit talia viſa e.26 l.2
meuania nebuloſa e.1 l.4
ante meum torum ſtantes e.10 l.3
hæc meum funus arena teget e.17 l.1
meum dolorem ſi fata illic ſepeliſſent. e.17 l.1
meum caput tetigit igne ſulphuris e.9 l.4
inque meum caput ſtent tua regna e.10 l.3
qua meum iter nulla norit femina e.1 l.1
meum nomen. Vide, nomen. meum ingenium vide, ingenium.
meum officium valere e.22 l.2
meum caput. Vide, caput
meum genium adorat e.9 l.4
per meum nomen auſa rogare e.7 l.4
meum ſepulcrum vrgere deſine, e.vlt. l.4
meum lectum lentius ire iuſſiſſes e.7 l.4
meũ leuamẽ poſt fata Lepide & Paule. e.vlt. l.4
meus dolor tibi multa debet aſpera e.18 l.1
quæ meus pudor cælat e.13 l.1
meus puluis amore vacet e.19 l.1
vnde meus liber in ora veniat e.1 l.2
meus ſanguis vobis erit palma maxima. e.9 l.2
lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores. e.34 l.2
vultuſque meus ſetæque leonis e.10 l.4
meus torus veſtra arma molliet e.4 l.4
has meus ad metas ſudet equus e.1 l.4
ſi potes eſſe meus e.3 l.4
mi ex edera porrige e.1 l.4
mî ſat erit media plaudere poſſe via e.4 l.3
mî neque amare aliam e.12 l.1
mî nemo obijciat e.30 l.2
pocula mî digitos inter cecidere e.9 l.4
mî certè poteris formoſa videri e.18 l.2
tum flebit, cum mî ſenſerit eſſe fidem. e.17 l.2
ſcis mî multas placuiſſe puellas e.22 l.2
mî fortuna dedit ſemper amare e.22 l.2
mî natura dedit e.vlt. l.4
vir mihi rure venit e.23 l.2
nec mihi Caſſiope viſura carinam e.17 l.1
dic mihi quis potuit e.32 l.2
quod mihi ſi ponenda tuo ſit corp. &c. e.26 l.2
mihi diem hunc ſeruent fata e.10 l.2
ne mibi funus careat honore tuo e.19 l.1
iſta mihi inhoneſta mors futura e.8 l.2
de te quodcunq; ad ſurdas mihi. &c. e.20 l.2
non hæc mihi cantat Apollo e.1 l.2
nec mihi tum fulcro e.13 l.2
hanc mibi ſoluite vittam e.9 l.2
mihi nota condicio e.14 l.2
mihi deſit ordo e.13 l.2
tum mihi non vllo mors ſit auara loco. e.19 l.1
hei mihi quod noſtro e.1 l.4
mihi non deſunt pendere corollæ e.16 l.1
quod mihi tam multas laudando e.4 l.1

hoc mihi perpetuo ius eſt e.20 l.2
ſeu mihi ſunt tangenda pocula Phædræ. e.1 l.2
ſeu mihi Circæo pereundũ eſt gramine. e.1 l.2
hæc ſpolia, hæc mihi curtus erunt e.14 l.2
tu mihi ſola domus e.11 l.1
es mihi cognita e.11 l.1
cur mihi feta venis mors e.13 l.2
nec mihi riualis ſubducet amores e.8 l.1
maxima cura mihi e.16 l.2
vnde mihi. Vide, Vnde. Quod mihi ſi, Vide, Quod.
nox ô mihi candida e.15 l.2
non mihi ſat magnus Caſtoris iret. &c. e.7 l.2
mihi obuia venerat e.29 l.2
ſit mihi grauis cinis vterque e.20 l.2
vnde mihi ſcribantur amores e.1 l.2
hic mihi conteritur vitæ modus e.7 l.1
miſero mihi aperta ianua e.9 l.2
mihi redde decem noctes e.28 l.2
tu mihi certus eras e.24 l.2
an mihi ſit tanti e.6 l.1
vnde mihi patrijs e.8 l.2
an mihi ſit maior e.11 l.1
nulla mihi triſti præmia ſunt Venere e.14 l.1
crede mihi. Vide, Crede
ſemper amica mihi, & vxor eris e.6 l.2
quamuis ſis inimica mihi e.9 l.2
mihi dum placata aderit e.14 l.1
nec mihi. Nec mihi e.14 l.2
mihi viſa talis ſpirare quietem e.3 l.1
at mihi quod viuo detraxerat e.1 l.3
mihi diſcuſſit viſa metus e.26 l.2
mihi conſuetos non nutrit amores, e.12 l.1
ſcis mihi venire multa mala e.21 l.2
qui mihi ſint penates quæris e.vlt. l.1
mihi argutat ignes, & mihi faciat. &c. e.6 l.1
hæc mihi potior victoria e.14 l.2
quid mihi taces clauſa e.16 l.2
meam mihi ſe denegat e.6 l.1
mihi ceſſuros reges e.14 l.1
tum mihi deiecit lumina e.1 l.1
& mihi iã toto anno furor non deficit. e.1 l.1
bis mihi quæſitæ boues e.10 l.4
omnis mihi cauſſa querelæ e.9 l.4
prima mihi variat e.2 l.4
de te mihi ſomnia quæram e.4 l.4
mihi eſt iacta anchora e.24 l.3
dij mihi ſunt teſtes e.1 l.4
at mihi. Vide, at.
mihi erit honeſta illa dies mortis e.21 l.3
de quo mihi maxima fama e.2 l.4
a te mihi noſtra libido obijcitur e.19 l.2
hoc mihi malum funera ſanabunt e.17 l.3
mihi turpia fingis crimina. i.in me e.11 l.3
mihi venit Epiſtola noſtræ dominæ e.16 l.3
non mihi carpitur pectus auro e.5 l.3
ſedem mihi monſtrat e.3 l.3
tum mihi libeat e.5 l.3
ſtant mihi cum domina prælia dura mea. e.5 l.3
tu mihi vel ferro pectus, vel perde. &c.e.34 l.2
non domus eſt mihi fulta columnis. &c. e.2 l.3
non mihi mille iugis aratur campania. e.5 l.3
hæc mihi promiſſa merces e.6 l.3
veri dantur mihi ſigna caloris e.8 l.3
offenſa illa mihi, non tibi amica dedit. e.8 l.3
mihi parare vincla viſa eſt e.29 l.2
iam mihi nodus erat in collo e.29 l.2
ſat erit mihi cognitus vnus e.29 l.2
nox mihi nulla felix e.29 l.2
vt mihi nullus ſurgat ſpiritus e.29 l.2
docta retia mihi nota e.32 l.2
viſus mihi pulcrior Phœbo e.31 l.2
hoc mihi laudis concedis e.9 l.3
meq; deũ clament, & mihi ſacra ferant. e.9 l.3
tuq; ô cara mihi, felicibus edita pennis. e.10 l.3
vt mihi podor eſt velatus e.15 l.3
dic mihi. Vide, die
mihi ſunt omnia tentata e.21 l.3
quod mihi non poterãt auertere amici. e.24 l.3
cum mihi ſomnos penderet e.7 l.4
at mihi non oculos quiſquã inclinauit. e.7 l.4
tergeminoſq; canis: ſic mihi molle. &c. e.7 l.4
frontem mihi comprime fœno, e.1 l.4
nunc mihi ſiqua tenes incipe dicere e.6 l.3
da mihi vela ſeconda e.17 l.3
quod tam mihi pulchra puella ſeruiat e.26 l.2
afferet mihi vnguenta mortuo e.16 l.3
nec mihi nox empta muneribus e.20 l.2
tu mihi ſola places: placeam tibi ſolus. e.7 l.2
ô noctem meminiſſe mihi iucundã. &c. e.10 l.1
vox mihi grata e.3 l.4
in te pax mihi nulla placet e.8 l.3
mihi ſi fata dediſſent, vt e.1 l.2
ſie mihi te referas lenis e.18 l.1
hæc mihi ſit audacia e.19 l.2
alius mihi nominis index e.2 l.4
mihi cymba volenti ſoluitur e.vlt. l.4
prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit. e.26 l.2
dic mihi iam faſtos, nec mihi ploranti. e.14 l.2
hæ pactæ ſunt mihi noctes e.3 l.4
hic ſupereſt mihi vitæ exitus e.5 l.3
nunc mihi ſumma licet e.8 l.1
nec mihi quæ nocitura forent e.29 l.2
non hæc mihi cantat Apollo e.1 l.2
ſit mihi præcipuè puluis hetruſca. &c. e.vlt. l.1
dabis mihi pœnas: & nobis Aquilo. &c. e.5 l.2
mihi omnia tacent e.3 l.4
hæc mihi vota ſuſcepta e.9 l.2
quid mihi profuit coniugium Pauli. e.vlt. l.4
quod mihi detractum eſt veſtrũ. &c. e.vlt. l.4
qualeſcũq; mihi ſemper manſere fideles. e.23 l.3
mihi plorandas notas e.3 l.4
hei mihi e.1 l.2 e.9 l.4 e.vlt. l.4 e.5 l.2
nox mihi prima venit e.20 l.3
ſcribenda mihi lex e.20 l.3
mihi non veniet nox vigilanda e.15 l.3
ſe mihi iactat equis Calamis e.9 l.3
mihi emenda ſit mors tali pretio e.16 l.3
ſpument mihi dolia muſto e.17 l.3
ſiquis mihi retulerit e.23 l.3
quæ mihi deductæ fax omen prætulit e.3 l.4
da mihi ſigna rotis immiſſis e.9 l.3
dulcis mihi fuerat rixa ad lucernas e.8 l.3
mihi ſemper erunt arma cum riualibus. e.8 l.3
carior hoc eſſes tu mihi Roma bono e.14 l.3
mihi ſæuior fletos hoſte nocturno e.16 l.3
date blandi mihi thoris honores e.6 l.4
mi. pugnãte corymbo alligat oſſa edera. e.7 l.4
cepit mihi pectus faſcia e.10 l.4
vre mihi verſus. i. in meum honorem e.7 l.4

milanionis & Atalantæ fabula e.1 l.1
potuiſti linquere Gallam miles &c. e.12 l.3
miles rudis non radiabat in armis e.1 l.4
nec tibi diſpliceat miles modo fact°.&c. e.5 l.4
miles vulneribus didicit habere metū. e.11 l.3
miles enumerat vulnera e.1 l.2
ſi miles retineret ad Indot longinquos. e.9 l.2
nullus miles erit de noſtro ſanguine e.8 l.2
ſi miles Gallicus minuiſſet fata Neſtor. e.13 l.2
tu miles qui properas euadere e.21 l.1
miles depoſitis annoſus ſecubat armis e.25 l.2
tibi militat arcut e.6 l.4
in milite cauſa frangit & attollit vires e.6 l.4
militiæ veſtræ ſum pars maxima e.21 l.1
militiæ fraternæ arma e.7 l.1
eſſem militiæ ſarcina fida tuæ e.3 l.4
hanc militiam fata me ſubire volunt e6 l.1
militiam Veneris patiere e.1 l.4
militibus damnatis compleuit æqnora. e.16 l.2
militis Bracchari arcus e.4 l.3
mille rates Danaûm e 26 l.2
mille nouas cauſas iuuenio e.1 l.2
nec mille excubiæ te iuuabunt e.1 l.4
mille iugis campania aratur e.3 l.3
quot millia currat equus Parthus e.3 l.4
tam multa millia diuiſa eſt lecto noſtro. e.12 l.1
millia quanta curarum tibi dabit e.5 l.1
tot millia formoſarū ſunt apud inferos. e.28 l 2
mimnermi verſus plns valent Homero. e.9 l.1
minantem cælo Cæum e.9 l.3
minantes proræ vehunt ſaxa centaurica. e.6 l.4
pœna minantis aquæ, e.7 l.3
minat ponat in ſicco vnda e.10 l.3
minas Cimbrorum e.1 l.2
minas Nili cogere ferre Tiberim e.11 l.3
minas ſæuas aura increpat e.17 l.1
minas iuſtas ponere non meminit, e.10 l.1
minas immeritas aure ſuſtinet e.25 l.2
minas iniuſtas ſæpe tuliſſe e.7 l.1
minas femineas timuit e.11 l.3
illa minatur quæ ſolet triſtit amica, e.6 l.1
minerua ſalſa coniug. differre.i. lanificio. e.9 l.2
omnia quæque Venus, quæque. &c. e.2 l.1
minerua vetat veſte ſua auelli Caſſandrā. e.1 l.4
mineruæ Coæ textura e.5 l.4
minio ibero ſi certet nix e.3 l.2
minit aſſiduis certa puella flectitur e.19 l.1
miniſtra ſacra noctis Venus inſtituet. e.10 l.3
miniſtra rata deæ turritæ e.vlt. l.4
miniſtra improba lecta virgineo foco. e.4 l.4
miniſtræ carpebant ſua penſa e.6 l.3
miniſtrat aquas tellus e.10 l.4
miniſtrat iter luna e.16 l.3
miniſtrat cælo modò ſol, modo luna, e.22 l.2
miniſtret aquas vrna e.6 l.4
miniſtro meo ſi ſit irata facta e.22 l.2
tu minitare ocnlos ſubiecta exurere. &c. e.8 l.3
minoa figura ſcylla venundata e.19 l.3
minoida Theſeus dilexit paruo ſpatio e.24 l.2
minoida ſellam aſſideant fratres, e.vlt. l.4
minois magni vxorē corrup. forma. &c. e.32 l.2
minois (Ariadna) vidit Theſea. &c. e.14 l.2
minor amor non eſt ἐν ὀρύαστ e.20 l.1
nec minor his animis: nec ſi minot e.vlt. l.2
minora verba deo iacere e.10 l.4
hæc minores laudare poterunt e.15 l.2
minos ſedet arbiter Orci e.19 l.3
minotauri periphraſis, prodita. &c. e.4 l.4
ſi minuiſſet fata tam longæuæ ſenectæ. e.13 l.2
tertius haud mnlto minnt eſt cum. &c. e.15 l.3
nec minus hæc noteſcet fama e.13 l.2
nec minus honeſta fuit e.32 l.2
num fugere minus Theſſala tela Phryg. e.22 l.2
nnm minns immites habuit Corn. &c. e.vlt. l.4
nec minns ærato e.31 l.2
nec minus aſſiduis e.3 l.1
nec minus Eois e.15 l.1
parua minus vrbe Bouillæ e.1 l.4
nec modo ſi ſapias, quod minus eſſe. &c. e.17 l.2
ſed de me minus eſt e.32 l.2
ſpectaclum capta nec minus vrbe fuit e.9 l.4
minus eſt inuidioſa, quæ e.32 l.2
minuta mea oſſa quî loqui poterunt? e.13 l.2
minuta turba pueri (amores e.29 l.2
minntis remis confiſa cymba e.11 l.2
minyis crudelis Aſcanius e.20 l.2
mirabar quodnam miſiſſent manè. &c. e.10 l.3
olim mirabar quod nunc e.3 l.2
mirabere me poëtam non humilem. e.7 l.2
nec mirabere toties pallorem menm. e.5 l.1
mirabitur ignes extinctot e.4 l.4
miracula omnia cedent Romanæ terræ. e.22 l.3
miramur iura paleſtræ tuæ e.14 l.3
miramur faciles vt premat arte. &c. e.1 l.2
miranda coniuge Vlyſſes e.12 l.3
mirantem æquora ſubdita Miſenis, e.11 l.2
& ſubitò mirantur funus amici e.4 l.2
qnid mirare meam ſi verſat femina vitā. e.11 l.3
quid mirare meas tot in vno. &c. e.2 l.4
miras manus habuit ille (artifex) e.12 l.2
miratæ Dryades deſtituere chorot e.20 l.2
mirator formæ honeſtæ e.13 l.2
vt pater Idalio miratus Cæſar ab aſtro. e.6 l.4
miremur, nobis & Baccho & Apoll. &c e.2 l.3
hac ego nūc mirer ſi flagret noſtra iuuēt. e.3 l.2
licet mireris currere limites e.14 l.1
nec mirum cum ſit Ioue digna e.13 l.1
mirum ſi de me triumphet amor, e.8 l.2
ne tibi ſit mirum me quærere viles e.24 l.2
quid mirum in patrios, prodita. &c. e.4 l.4
miſcebant prælia vſta ſude e.1 l.4
miſcebitur victor cum victis vmbris e.5 l 3
cum miſcet vtrinque Mauors e.27 l.2
miſenis nobilibus ſubdita æqnora e.11 l.1
qua miſenus Tubicen Troiæ iacet. &c. e.18 l.3
miſer non peto æra e.5 l.3
miſer nauita hanc implorat Lencotheā e.28 l.2
numquam miſer eſſe deneget pro te e.24 l.2
miſer error Herculis e.20 l.2
ah miſer halcyonum ſcopulis affigar e.7 l.3
& miſer ſuſpicor eſſe virum in tunica e.6 l.2
miſer hiatns aquam traxit e.7 l.3
miſer inſane. Infelix e.7 l.1
miſer flebis illa ſurda iacere e.7 l.1
miſer non poteris noſſe quit ſit e.5 l.1
primo miſer occidit æuo e.7 l.3
cum miſeræ Quintiliæ funera caneret, e.vlt. l 2
tibi miſeræ tanta erit iactura famæ e.32 l.2
cum miſeræ permiſcnit oſſa puellæ, e 8 l.2
dum miſeræ luxnriæ ſunt tibi tædia e.2 l.1

me miſeram quales ſempet habere. &c. e.3 l 4
poreſt nullo miſeram me linquere facto. e.6 l.3
ſeu miſeram picta puella mouet e.8 l.3
io miſetas gentes deſceodit fabula e.5 l.3
miſeras vias fortunæ auximus arte, e.7 l.5
miſeras puellas hoc perdit e.28 l.2
miſeras vices multarum exiget e.13 l.1
miſerata nunquam dolores humanos. e.16 l.1
ru miſeri oſſa nullo ſolo contegis e.vlt. l.1
miſeri pariter cogemur flere e.5 l.1
huic miſero farum duta puella fuit e.1 l 2
quid miſero tibi carmen prodeſt e.9 l.1
furtim miſero ianua aperta mihi. i. amāti. e.9 l.2
quò rapitis miſeros primæ lanuginis &c. e.7 l.3
miſeros elata per ignes coniugis e.15 l.1
miſerum iuuenem roto verſare cobili. e.14 l.1
me miſerum vt nihil es mutata e.33 l.2
miſerum me cepit ſuis ocellis e.1 l.1
qui miſerum vexaſtis Vlyſſem venti e.26 l.2
me miſerum : his aliquis rationes. &c. e.23 l.3
miſetere tandem puellæ afflictæ, e.28 l.2
miſerere duorum, ſi non vnius e.28 l.2
miſeront ſignom naralis poellæ noſtræ. e.10 l.3
mirabar quidnam miſiſſeor mane. &c. e.10 l.3
huc miſiſti melius penates profugos. e.1 l.4
ſacra quæ Nilo tepenie miſit. &c. e.33 l.2
quas miſit Euphrat. & Orontes (poellas) e.23 l.2
miſit ſpirantes animos & vocem e.7 l.4
duo miſit in aduersũ currus per mœoia. e.11 l.3
miſſa mora iuſſit adeſſe e.16 l.3
miſſa columba dux Argus e.26 l.2
vna miſſa ſagitta vicit decem rates e.6 l.4
miſſa fulmina ſi conſulro ronent e.34 l.2
miſſile diſci poodus e.14 l.3
quid fruſtra miſſis in me certaris habenis. e.1 l.3
miſſo prælia rupit eqoo. i. immiſſo e.11 l.3
miſſus hædus ab vberibus impreſſis e.vlt. l.2
mitte ſeruitium ruum e.20 l.8
miteſcet Scylla oobis e.26 l.2
mitra pallida ſitu in exeqoijs e.5 l.4
mitra Lydia cingat comas e.17 l.3
mitra cioge capur, furabor ſpeciẽ Iacchi. e.2 l.4
mitræ Sidoniæ ligamina nocturna e.29 l.2
mitratis choris Lydia plectra ſonant e.7 l.4
mittere verba per fores rimoſas e.17 l.2
mittere me conabat ſummo ſaxo e.26 l.2
mittere talos an nondom laſſa manus. e.33 l.2
quid mittis in tam vaſtũ æquor ſcribẽdi. e.9 l.3
mittit aurũ Inda formica cauis metallis. e.13 l.3
mittit me quærere gemmas in oceanũ. e.16 l.2
mittit mandata Lycotæ e.3 l.4
mixta lilia papaueribus e.20 l.1
mixta referre lilia, e.13 l.3
miataq; cum ſaais addito verba mala e.5 l.4
mixtam varia figura te laudaoi e.24 l.2
vt regoẽ miatas inter cõuiua puellas. e.vlt. l.4
mixtis oſſibus oſſa reram e.7 l.4
mixto pectore Venus commixta e.7 l.4
mixtos Enipeo Deus Tænarius e.15 l.1
& ceciniſſe modis Coë poëta ruis e.9 l.3
aſpice vti cælo modò ſol, modò. &c. e.22 l.2
tu modò ne dubita de grauitate mea e.20 l.2
cerne ducem, modò qui e.16 l.2
ferrum & ignes patiemur ſit modò. &c. e.1 l.1
modò venit prætor ab Illyricis terris e.16 l.2
Deus eaorabilis eſt, ſi modò præſ. &c. e.30 l 2
me licet vnda ferat; te modò terra. &c. e.26 l.2
quæ modò decerpens, & modò formo. e.20 l.1
tibi nunc quæuis imperat empta modò. e.9 l.1
omnia ab externo ſint modò tuta viro. e.19 l.2
quid modò quæ noſtris opprobria. &c. e.11 l.3
miles modò factus amori e.5 l.4
nec (modò ſi ſapias) quod minus. &c. e.17 l.2
tu modò, dũ licet, hunc fructum ne. &c. e.15 l.2
ſed modò Permeſſi e.10 l.2
nam modò Parthenijs e.1 l.1
nam modò nudatis e.15 l.2
ſint modò fata ruis mollia carminibus e.7 l.1
me modò laudabas e.24 l.2
ſi modò ſola queaot ſaxa tenere fidem e.18 l.1
ſi modò matris erit e.7 l.3
quem modò felicem ferebant. nunc, e.17 l.2
quæ modò dicta mea eſt e.8 l.2
ſi modò ſæpe veois e.18 l.2
& modò ſeruaro ſola relicta viro e.24 l.2
ſi modo auernalis e.1 l.4
ſi modò plectra dabis e.2 l.4
de ſe narranti tu modo crede deo e.2 l.4
fortonata domus modò ſit tibi. &c. e.20 l.3
vtroque modò ſpes verſat animum. e.17 l.3
dum modò ſpument dolia e.17 l.3
& modò ſoluebam noſtra de fronte. &c. e.3 l.1
& modò Theſproti mirantem. &c. e.11 l.1
& modò tam tardas fonibus ire. &c. e.14 l.1
& modò Pauonis caudæ e.24 l.2
ſi modò clamãtis reuocaoerit. &c. e.27 l.2
tu modò quã primũ corruptas. &c. e.11 l.1
tu modò ſeruitio vacuũ me ſiſte. &c. e.17 l.3
modò propoſitum reramus iter e.30 l.2
libeat modò ſubire antra mecum e.30 l.2
à domina tantum te modò tolle mea e.34 l.2
& modò Taygeti e.14 l.3
aut modò tum plenò vela theatto e.18 l.3
te modò viderunt. Te modo munito, e.3 l.4
quæ modò publica. nunc aurata. &c. e.7 l.4
qui modò felices nunc in amore e.18 l.1
quocumq; modò de me mereris e.8 l.1
quocumq; modò maluit eſſe mea e.8 l.1
adde modos hymenæe e.4 l.4
modos varios incinit ore e.22 l.2
modum habere neſcitis captæ mentis. e.19 l.3
modum vllũ verus amor habere neſcit e.15 l.2
ſic modum ſtatuiſſe erroris ſui e.12 l.3
hic modus vitæ mihi conteritur e.7 l.1
mœcha comica Thais e.5 l.4
mœnia iacta Lauinis littoribos e.vlt. l.2
mœnia conor diſponere pio verſu. e.1 l.4
mœnia Lyræ Amphioniæ flere e.9 l.1
miſit per mœnia duo currus in aduersũ. e.11 l.3
mœnia firma cæſo Remo e.9 l.3
mœnia Telegooi petis e.32 l.2
mœoia Neptunia preſſit aratro Graio. e.9 l.3
mœnia Romana popoſcit e.11 l.3
hæc mœnia dij cõdiderũt, & ſeruant. e.11 l.3
qualia mœnia creuerunt lacte tuo e.1 l.4
mœnibus hic primus dies cepit eſſe e.4 l.4
mœonidas ioter heroidas tibia &c. e.28 l.2
mœotica nix ſi certet minio e.3 l.2
mole vaces Siſyphe, e.vlt. l.4
moles pioea ſteot æquore e.6 l.4

moleſta cura domi odoratæ e.14 l.3
moleſtas voces compeſce e.5 l.1
molle ſonet mihi canis tergeminus e.7 l.4
molle coſtum date e.6 l.4
molle caput galea tegit e.3 l.4
mollem componere verſum e.7 l.1
mollem ſpirare quietem e.3 l.1
mollem lacrymis, vel durum, e.15 l.3
molles lepores excipere e.19 l.2
ad molles toros reſolue membra e.34 l.2
molli toro fixa cubitum e.3 l.1
molli geſtu deducit brachia e.22 l.2
quam molli tergore vexit ouis e.26 l.2
molli recubans in vmbra e.3 l.3
mollia luco ſobeant conuiuia e.6 l.4
mollia iura det vmbræ meæ pater e.vlt. l.4
modo ſint fata mollia tuis carminibus e.7 l.1
mollia ſerta veſtro data poëtæ e.1 l.3
mollia tympana pulſare e.17 l.3
mollia prata paruis terenda rotis e.3 l.3
mollia penſa trahere dura manu e.11 l.3
mollia littora fronde tegit e.20 l.1
in mollia ora fixit manus e.13 l.3
mollia oſſa implicat edera e.7 l.4
mollibus lectis non eget hic æger e.4 l.2
mollis faſcia cepit hirſutum pectus e.10 l.4
mollis mibi ianua fuit e.20 l.2
mollis fautor noſtræ iuuentæ e.7 l.3
mollis ad arma venit taurus e.3 l.2
vnde mollis liber meus veniat in ora e.1 l.2
cur tam mollis ſim in omuet e.22 l.2
mollis Ionia e.6 l.1
mollis lucus e.6 l.4
vix mollis erit ipſo ſanguine e.4 l.2
mollior hora veniet tibi e.28 l.2
veſtra meus molliet arma torus e.4 l.4
mollire Veneri negantē Hyppolytum. e.5 l.4
mollit iter e.6 l.4
me non molliſſe legem cenſuræ e.vlt. l.4
molliter ponat vnda minas e.10 l.3
molliter compoſitam in littore e.11 l.1
molliter & tenera poneret oſſa roſa e.17 l.1
vt molliter ire ſoleant pedes e.12 l.2
molliter impreſſo toro e.3 l.1
molliter iraſci non ſolet e.5 l.1
molliter abiectus vnda Tiberina e.14 l.1
mollius ſpumet in calyce merum e.33 l.2
armillatos colla moloſſa canes e.8 l.3
quid moneant piſces e.1 l.4
hoc te monemus pro amore continuo, e.20 l.1
hoc, moneo, vitate malum e.1 l.4
monere canes audaces e.19 l.2
parce monere deos oblitos e.15 l.1
monimenta hinc traxit Phœbus Actius. e.6 l.4
carmina erũt monimenta formæ tuæ. e.2 l.3
ad monimenta noſtra tulit corollas. e.7 l.4
curtius monimenta ſtatuit expletis. &c. e.11 l.3
monimenta victi Syphacis e.11 l.3
monimenta Actia Iuleæ catinæ e.6 l.4
ſi moniris tardas aduerterit aures. e.1 l.1
his monitis tuos ſeruabis amores e.20 l.1
pereq; ſimiles moniturus amantes e.15 l.1
mons Parnaſſi concuſſus e.13 l.3
mons Ciconum Iſmara e.12 l.3
mons erat aſcenſu dubius e.4 l.4
à duce Tarpeio mõt eſt cognomen. &c. e.4 l.4
monſtrat furtum tui amoris iſta via e.32 l.2
ſedem monſtrat mihi eburno plectro e.3 l.3
monſtra lignea bouis mentitæ e.7 l.4
monſtri fraterni cornua prodita e.4 l.4
monſtris deuota marinis Andromede. e.28 l.2
toto monte vt voluter onus Siſyphus. e.17 l.2
de monte ſororum opus hoc detulit e.1 l.3
montes Riphæos conſcendere e.6 l.1
Romani montes e.4 l.4
ad montes inuictos palatia pecoroſa e.10 l.4
murus erant montes e.4 l.4
montes duros adire e.20 l.1
montes ſolos ſpectabis(in agris) e.19 l.2
montibus addita Roma e.4 l.4
montibus hetruſcis diſperſa oſſa e.21 l.1
ſub montis Arganthi vertice e.20 l.1
monumenta: Vide, monimenta
mora rubere die æſtiuo e.2 l.4
noſtra mora tuta e.9 l.3
mora miſſa iuſſit me adeſſe e.16 l.3
nec mora fit e.11 l.4
nec mora cum totas reſupinat valuas e.9 l.4
nec mora vocales canes e.4 l.4
pro qua mora mactata eſt Iphigenia. e.7 l.3
mora ipſa tollitur pretio e.13 l.3
longæ morę nulla repulſa e.14 l.3
vbi tam raræ moræ non perit hora e.8 l.4
moræ longæ nil Vlyſſi nocuere e.12 l.3
ne moræ tuæ ſudet lectica. i. moranti. e.9 l.4
in moram longam ducere verba e.10 l.1
moram non quæris in vllo amore e.12 l.1
moram duxit tunica operta e.15 l.2
cum moram facerent lenta põdera. &c. e.1 l.4
quod moram faciat nobis Roma e.12 l.1
nec ſinit eſſe moram, ſiquis adire velit. e.23 l.2
moras victrices Fabij e.16 l.1
moras ſollicitas peruigilare triuio, e.16 l.1
moras longas in externo amore &c. e.3 l.1
peierat eſſe moras hyberni temporis e.3 l.4
moras longas attulimus in freta, e.7 l.3
morare longius in toro primo, Luna. e.20 l.3
quanta morata ſunt oſcula labris tuis. e.15 l.2
ibat morata planta expenſo gradu e.4 l.2
qui moratur Phœbum in armis, valeat. e.1 l.3
cur moratur in terris hæc facies humana. e.2 l.2
non te moratur mea cura e.8 l.1
iraſcor, quoniã es lentè moratus heri. e.23 l.3
moraturæ contrahe lucis iter e.20 l.3
moraturis ſedula luminibus Luna e.3 l.1
morbi artificem non amat Amor e.1 l.2
de more fluentes comæ e.3 l.2
morem gere fata ſaucia e.28 l.2
ſed morere e.8 l.2
in mores te verte viri e.5 l.4
mores naturæ perdiſcere e.5 l.3
ſi cõtra mores vna puella facit. i. bonos. e.32 l.2
mores meos iſta ſæcula non mutabunt. e.25 l.2
mores tuos nulla potuit conuertere e.15 l.1
mores dominæ peruincere melius fuit. e.17 l.1
te moretur cymba in aqua Lucrina e.11 l.1
ſua quemque moretur cura e.1 l.1
mori in amore laus eſt e.1 l.2
mori non licuiſſe pudor eſt e.13 l.3
ſeu moriar fato e.21 l.3

moriar actius,

moriar acrius, venetit alter amor e.3 l.2
cum moribūda niger clauderet ora.&c. e.7 l.3
moribus & cælum patuit e.vlt. l.4
non me illa vicit moribus, ſed herbis e.6 l.3
moribus his alia coniuge dignus eras e.12 l.3
nec mihi tam duris moribus inſultet, e.5 l.2
moribus veſtris capta dabit manus e.vlt l.4
veſtris moribus me ſimilem eſſe putas. e.29 l.2
cum te vidimus morieqtē cōplexa.&c. e.10 l.1
morientis dextræ ſigna e.3 l.4
ſic igitur prima moriere ætate Properti. e 8 l.2
mors inhoneſta quidem, tu moriere.&c. e.8 l.2
non moritura die iuſſo e.6 l 4
te non moror, qui curtis ad vadimonia. e.2 l.4
non moror fata debita rogo e.19 l.1
mors iſta mihi inhoneſta futura e.8 l.2
lōgius aut propius mors ſua queq; &c. e.28 l.2
mors optima parca quæ venit apta die e.5 l.3
& ſatis vna malæ mors potuit eſſe.&c. e.4 l.4
nec ſit in attalico mors mea nixa. &c. e.13 l.2
iſta mors venit acta per humanas manus. e.7 l.3
mors tali pretio emenda mihi e.16 l.3
quando mors claudet ocellos noſtros. e.13 l.2
mors tamen ex ære, & ferro caput.&c. e.18 l.3
tum mihi non vllo mors ſit amara.&c. e.19 l.1
ô mors cur mihi ſera venis e.13 l.2
qua mors ſit aditura via quæritis e 27 l.2
in morſo collo liuor e.8 l.3
morſo vngue querere fidem meam e.vlt. l.3
morſu cruentat, & imponit notā collo. e.9 l.4
morſus recentes habe circa colla e.5 l.4
morſus canum hiantes auertit e.16 l.3
at vos mortales dicitis horā funet.&c. e.27 l.2
mortales vrbes cum quæreret dextra. e.18 l.3
mortali manu deligere aſtra e.32 l.2
à qua morte periturus ſit amans e.27 l.2
morte mea inſolter e.6 l.3
mortē ego non fugiā morte ſubire tua. e.9 l.2
ingenio ſtat ſine morte decus e.2 l.3
mortem habitura in multis locis e.15 l.3
morti & vitæ meæ gloria e.1 l.2
mortifero lecto fax iacta e.13 l.3
mortis ab extrema condicione e.2 l.3
per te mortis iter immaturum adimus. e.7 l.3
ſic mortis lacrymis vitæ ſanamus amor. e.7 l.4
illa mortis honeſta dies mihi erit e.21 l.3
vmbra nec magicis mortua prodit aquis. e.1 l.4
mortua tam formoſa tuum crimen erit. e.28 l.2
mortuus huius ero e.15 l.2
iaceā mortuus ante veſtibulum tuum. e.14 l.2
mortuus Gallus lauit vulnera aqua.&c. e.vlt. l.2
is mos Saturno regna tenente fuit e.32 l.2
neſcia furtiuas reddere mota preces e.16 l.1
mota Calypſo Ithaci digreſſu e.15 l.1
motas alas cornicis e.1 l.4
motu raro duxti ſuſpiria e.3 l.1
in motu cæco Venerem corrumpere e.15 l.2
motus magnos ponunt æquora e.15 l.3
quid moueant piſces e.1 l.4
moueare ad flumina forte Tantalea e.17 l.2
alias mouearis flumina, i. flumina. &c. e.17 l.2
mouebat verbera arator e.1 l.4
non me mouent parua crimina e.24 l.2
cum mouent oculos graues e.29 l.2
vota mouent ſuperos e.vlt. l.4
peteam ſi me iſta mouent diſpendia e.24 l.2
mouente exitium nato matre e.22 l.3
nil moueor lacrymis e.vlt. l.3
mouere caſtra mutato toro e.8 l.1
mouere ſinus tenues Coa veſte e.2 l.1
mouere frena per locos impuros e.8 l.4
haud neſcius mouere ſigna ærata pila e.1 l.4
nec mouere deſiderio meo e.22 l.3
ſi forte moueris e.7 l.3
nec tu virginibus reuerentia moueris. e.31 l.2
nec tibi ſi Perſei mouerit ala pedes e.30 l.2
mouerit herbas ad foſſam e.5 l.4
mouet miſeram picta puella e.8 l.3
quo campo mouet pedes e.23 l.2
quæ mouiſti fune Cybelem e.vlt. l.4
qui mouiſtis duo littora e.26 l.2
& mox preſſum dare terga e.9 l.3
mox Amithaonia domo futura nupta e.3 l.2
exuſtæ tuæ mox Polypheme genæ e.12 l.3
mox libido ſoluit vincla quibus impoſ. e.20 l.3
mox ait, ô longa e.6 l.4
te poſſideant, mox ſola tenebo e.7 l.4
reddat ſigna Remi mox dabit ipſe ſua e.6 l.4
mox ſine lege pudor e.13 l.3
mox, vbi bulla e.1 l.4
mucro ferreus teritur rubigine e.25 l.2
mugiſſe iuuencos verubus Ithacis e.12 l.3
mugitu longo ſancite arua boaria e.10 l.4
mugiuerat Io primos annos e.28 l.2
mulcet aura roſas e.7 l.4
mulier falſa eſt fiducia tuæ formæ e.23 l.3
quantus mulier foret vna triumphus e.6 l.4
ſi mulier patienda fuit e.11 l.3
quæ mulier grauida iactat conuicia. &c. e.8 l.3
quam multa vulnera lauit e.vlt. l.2
multa porrectus arena e.8 l.2
per multa pericula vitæ vexatæ e.28 l.2
multa aſpera tibi debet dolor meus e.18 l.1
multa mala illi fiant e.18 l.2
multa mala cuiuis e.25 l.2
& modò formoſa quam multa Lycor. e.vlt. l.2
multa mala venire mihi e.22 l.2
qui multa dare poteſt, & multa. &c. e.26 l.2
multa cadebat aqua e.6 l.3
multa prius dominę delicta queraris.&c. e.4 l.2
multa tuæ leuitatis timebam e.15 l.1
multa vmbra tegebat aues e.10 l.4
quàm multa verba narramus e.15 l.2
multa locuta ſalo iniuſto e.15 l.1
ſi multa tibi dabit oſcula mater e.6 l.2
galla multa rogante tua e.12 l.3
multa crimina tuæ perfidiæ celo e.7 l.4
multa tuæ miramur intra paleſtræ e.14 l.3
multaq; natiuis obſtrepit arbor aquis. e.4 l.4
quam multæ horæ cedant e.20 l.3
multarum miſeras exiget vna vices e.13 l.1
tam multas puellas laudando e.4 l.1
ſcis mihi multas pariter placuiſſe. &c. e.22 l.2
ſi multas dabit hæc (noctes) e.15 l.2
cum multi iuuenci verſarent rura e.1 l.4
cinnamon multi odoris Arabs mittit e.13 l.3
cum tam multi te peterent e.20 l.2
multi Roma tuas laudes annalibus addēt. e.1 l.3
multi periere in amore libenter e.6 l.1
multis odium peperere querelæ e.18 l.2

tam multis digna procis e.9 l.2
multis dabunt diſſidium iſta littora e.11 l.1
è multis fallacibus vnam inueniam e.5 l.2
tam multis facta beata viris e.6 l.2
dura eſt quæ multis ſimulatum fingit. e.24 l.2
mea cũ multis lacrymis mandata. &c. e.6 l.3
cũ fuerit multis exacta trentibus hora. e.10 l.3
haud multo minus tertius annus. &c. e.15 l.3
inferior multo cum ſim armis e.8 l.2
multo luſu duxiſti pocula e.9 l.2
multo mero errabant verba e.34 l.2
multo lyæo nihil es mutata e.33 l.2
multo mero preſſi membra e.15 l.2
multo Baccho ebria veſtigia e.3 l.1
multos dies ſederat e.15 l.1
in multos amores reuocatis officia e.23 l.2
multos pallere colores e.15 l.1
mox multos non habuiſſe fidem e.24 l.2
iam multos annos temerarius e.8 l.2
tam multos annos placuit e.32 l.3
multũ fides, multũ conſtantia prodeſt. e.26 l.2
munda ſine arte roſa e.9 l.4
mundi menandri Thais e.5 l.4
mundi ſubruat arces e.5 l.3
mundi domum hanc quis Deus tẽperet. e.5 l.3
mundi periphraſis, docti dei poſitura e.3 l.4
huc mundi coiere manus. i. orbis e.6 l.4
mundi hic angulus e.10 l.4
mndi rationes quærere e.vlt. l.2
mundos pictos in tabula ediſcere e.3 l.4
munera omnia largibat ſomno e.3 l.1
munera de ſinu voluta e.3 l.1
hæc munera cæleſtia tibi dij contulerũt. e.3 l.2
munera debita Dianæ redde e.28 l.2
munera accipe lætitiæ commiſſæ e.10 l.1
munera omnia tecum auferet vna dies. e.11 l.2
quiſquam dat munera ſomno e.23 l.2
munera quanta dedi e.8 l.2
munera Alcinoi deſpicere e.14 l.1
qui verſus nec numera Coæ veſtis. &c. e.5 l.4
gallam non munera vincent e.12 l.3
munere ſyrio plenus onix e.13 l.2
vbi conſumpto munere reſtabit. &c. e.16 l.2
muneribus quiuis mercatur amicam. e.16 l.2
muneribus peregrinis ſe vendere, e.2 l.1
muneribus nox empta beatis e.20 l.2
muneribus meis numquam victa ianua. e.16 l.1
muneris ecquid habes e.23 l.2
munus ſolimm equi armigeri ducite e.4 l.3
munita nullo timore puella e.12 l.3
munito equo ſericus equus e.3 l.4
in muri membra coiere ſaxa, e.2 l.3
murmur ad extremæ viæ humata e.7 l.4
murmura famæ ne contemnas e.5 l.2
murmura lenia facta ad Lares e.9 l.4
murmura ponti veſani e.8 l.1
qua ſinus Ioniæ murmura condit aquæ. e.6 l.4
fera murmura conde, tubicen e.4 l.4
cum murmure lento ſaxa quateret. &c. e.4 l.4
muro ærato circundata Danaë e.32 l.2
murorum Romulus augur e.6 l.4
muros ingenio meo æſtimer e.1 l.4
claſſes vel muros perdere poterat e.22 l.2
intra muros cantat buccina e.11 l.4
murrhea pocula cocta in focis. &c. e.5 l.4
dum murum pulſabat aries e.11 l.4
mutus ab ingenio notior ille meo e.1 l.4
murus erant montes e.4 l.4
a me nata muſa coronatis equis. &c. e.1 l.3
me mea muſa docet aliam citharam. e.10 l.2
nec muſa mea me iuuat e.16 l.2
hæc mea muſa leuis e.12 l.2
ingenium potis irritat muſa poëtis e.6 l.4
te mea muſa illis ſemper cõtexeret. &c. e.1 l.2
vtinam muſæ magicæ noſſem cantam. e.4 l.4
ſunt igitur muſæ, neque amanti. &c. e.8 l.1
at muſæ comites e.2 l.3
non datur ad Muſas currere lata via e.1 l.3
tã graciles Muſas contẽnere Amor. &c. e.13 l.2
Muſis Philetam memorem imitere e.34 l.2
roſida muſcoſis antra ſubire iugis e.30 l.2
muſcoſis iugis fuſa flumina e.19 l.2
qua noua muſcoſo ſemita facta ſolo e.3 l.3
muta flumina prius labentur ponto e.15 l.1
mutæ iace verba fauillæ e.1 l.2
me non mutabit Sibyllæ ætas e.24 l.2
ſi aliqua nobis mutabere culpa e.14 l.2
non mutabunt iſta ſæcula mores meos. e.25 l.2
quam vario amplexu mutamus brachia. e.15 l.2
quæ mutant te carmina e.18 l.1
non ſic incerto mutãtur flamine Syrtes. e.9 l.2
mutantur verbo irati amantes e.5 l.2
ſi mutare calores potuit e.12 l.1
mutare hanc faciem vtinã ſenect nolit. e.2 l.2
dominam mutare cauebo e.17 l.2
mutare lucro puellam e.20 l.3
ſi mutarit ianua lectum aduerſum e.vlt. l.4
mutare lacernas imperat e.9 l.4
numquam me mutat iniuria e.24 l.2
mutat via longa puellas e.12 l.1
vt multo nihil es mutata Lyæo e.17 l.2
nec mea mutata eſt ætas e.vlt. l.4
mutatis terris vnũ erit auxiliũ (amoris) e.21 l.3
mutato calore ſigna dare e.18 l.1
mutato per ſingula pallia lecto e.9 l.4
mutato toro caſtra mouere e.8 l.4
mutato ſæpe colore graues preces e.6 l.1
quid me mutatum cogit abire. &c. e.4 l.1
in me mutatum quid niſi fata velis. e.vlt. l.4
mutauit patriam amore externo e.32 l.2
quin mutẽ tua nomina in lingua aſſidua. e.19 l.2
nec mutetur tua cura ſub noſtro pect. e.15 l.1
mutinam quoties caneret e.1 l.2
mutos manes fruſtra reuocabis e.13 l.2
mutua flere e.5 l.1
mutua numquam reſpondes e.16 l.1
mycenææ rates non timuere bella e.22 l.2
mycenis infamis domus Pelopea e.19 l.3
mygdonijs dadis tibia e.6 l.4
myos achantus flectit iter exiguum e.9 l.3
myronis armenta ſigna viuida e.31 l.2
myrrha cõdita in frondes arboris nouæ. e.19 l.3
myrrheus onix nares vugat e.10 l.3
myſorum ſcopulis ratem applicuiſſe e.20 l.1
myſus iuuenis vulnerams, & ſanat^9. &c. e.1 l.2

N.

tu NActa ſpeciẽ cenſuræ paternæ. e.vlt. l. 4
Nſuppoſita excipiens naïca. &c. e.32 l.2

nam neque pyramidum ſumptus	e.2 l.3
nam melius duo	e.22 l.2
nam modò nudatis	e.15 l.2
nam modò purpureo	e.3 l.1
nam quis equo pulſas	e.3 l.1
nam quoties mutinam	e.1 l.2
nam me non vllæ	e.8 l.1
nam quis diuitiis	e.24 l.1
nam dum te ſequitur	e.7 l.3
nam quid præneſtis ſortes petis	e.32 l.2
nam quo tam dubiæ	e.13 l.2
nam modo Partheniis	e.1 l.1
nam nihil inuitæ prodeſt cuſtodia	e.6 l.2
nam domina iudice tutus ero	e.13 l.2
nam tibi non tepidas ſubdidit illa faces	e.13 l.1
nam ſiue optatam	e.24 l.1
nam cui vati non ſum præmia	e.4 l.2
nam citius paterer	e.7 l.2
nam mea cum recitat	e.16 l.2
nam bene noſtis eum	e.29 l.2
nam rurſus licet referas	e.34 l.2
nam tibi nocturnis	e.7 l.3
nam capto nepotis Carpenta	e.8 l.4
nam tulit iratos mobilis vnda notos	e.6 l.4
nam Veſta Iliacæ	e.4 l.4
nam quid ego adijciam	e.2 l.4
nam tua cum multi	e.2 l.4
nam quid medeæ referam	e.19 l.3
nam quid ego heroas	e.11 l.3
nam quocunque die	e.12 l.3
iungite lintea, nam aura ſecundat iter	e.21 l.3
nam ſine amore graui	e.8 l.3
nam tibi vna palmas victrices eludet	e.1 l.4
nam mihi quo pœnis	e.3 l.4
nam gemina eſt ſedes	e.7 l.4
quærit quæ nam porticus integit	e.13 l.2
namque ferunt olim	e.20 l.1
namque vbi longæ meæ	e.3 l.1
namque vbi mortifero	e.13 l.3
namque vbi non certo	e.20 l.3
namque ſua verba cuique nocere ſolét.	e.25 l.2
namque Creüſa domum tenuit	e.21 l.2
mœnia namque pio conor diſpon.&c.	e.1 l.4
namque aulide ſoluit	e.1 l.4
cynthia namque meo	e.7 l.4
nanus in ſuos artus concretus	e.9 l.4
cur nardo flammæ non oluere meæ	e.7 l.4
nares crocino vngat onix	e.10 l.3
narrabis Semele quo ſit formoſa. &c.	e.28 l.2
quá multa narramus verba lucerna.&c.	e.15 l.2
narrant hiſtoriæ ſuæ pectora heroinæ	e.28 l.2
narranti noli committere famæ	e.18 l.2
de ſe narranti crede deo	e.2 l.4
quodcunque meæ poſſunt narrare. &c.	e.18 l.1
narrat hypermneſtre	e.7 l.4
de tauris narrat arator	e.1 l.2
narratum ſomnia ibat in caſta veſte	e.29 l.2
naſcenti tibi amor ſternuit argutum	e.3 l.2
naſcitur neſcio quid maius Iliade	e.vlt. l.2
naſcitur de nihilo maxima hiſtoria.	e.1 l.2
ſua nata dignam vixiſſe ſororē increp.	e.vlt. l.4
natæ formoſa Doride	e.17 l.1
ad natas feras tela numquam irrita	e.10 l.4
dic natalem eſſe Idibus maijs	e.5 l.1
natalis puellæ ſignum miſere	e.10 l.3
natalis tui ſic peragamus iter	e.10 l.3
quid natanti tibi mater in ore	e.7 l.3
natare vides folia ſtrata calathis	e.15 l.2
totque hyemis noctes, totq; nataſſe &c.	e.12 l.3
nataſti vado mæandri iacta tibia	e.30 l.2
natat Græcia naufraga preſſa ſuis. &c.	e.1 l.4
quà natat Argenni pœna aquæ. &c.	e.7 l.3
natat in portu fracta carina	e.25 l.2
natat eſca piſcibus	e.7 l.3
natat inter ſaxa pinus (argo)	e.21 l.3
natis eſt cognitus error	e.15 l.3
natiuis lapillis picta littora	e.2 l.1
natiuis aquis obſtrepit arbor	e.4 l.4
natiuo toro herba creuerat	e.13 l.3
nata Alba ſuis albæ omen	e.1 l.4
ô nata theatra exitio meo	e.22 l.2
nata gloria in pedes celeres	e.9 l.2
nata es gloria vna Romanis puellis	e.3 l.2
nata à me muſa triumphat	e.1 l.3
nata cura vnica meo dolori	e.25 l.2
cum in nati ceruice pependit pater	e.1 l.4
dabat natis arma vetante deo	e.1 l.4
natis veris gaudebat tunc Græcia	e.9 l.2
nato ſuo exitium parante matre	e.22 l.3
natorū cęde iram matris piauit amor,	e.19 l.3
cum natos geminos produceret Arria.	e.1 l.4
digne Iouis natos qui tueare ſenex	e.15 l.3
natos cōmunia pignera tibi cōmendo.	e.vlt. l.4
natos præbere triumphis	e.7 l.2
natus laudi non ſum	e.6 l.1
natura poſuit hic(Romæ)quicquid. &c.	e.22 l.3
natura vitium vnicuique dedit	e.22 l.2
natura mea opportuna cunctis figuris	e.2 l.4
natura inſidians pontum ſubſtrauit.&c.	e.5 l.3
vt natura dedit, ſic omnis recta figura.	e.18 l.2
natura mihi dedit leges à ſang. &c.	e.vlt. l.4
naturæ tuæ poſſum ego nō meminiſſe.	e.20 l.2
naturæ mores perdiſcere.i. Phiſicem.	e.5 l.3
nauali Phœbo palatia ſacra	e.1 l.4
naualibus Pegaſæ egreſſa Argo	e.20 l.1
in naue dura iacere potes	e.8 l.1
nauem licet Iuppiter incendat	e.26 l.2
nauē duo retinacula melius defendunt.	e.22 l.2
nauem propellite in æquora	e.21 l.3
naufraga Græcia vaſto ſalo tracta	e.7 l.3
naufragus aqua ægæa verba fatebar	e.24 l.3
naufragus ebibat vndas	e.24 l.2
iterum nauiget alias Illyrias	e.16 l.2
nauis bellica non eſſet	e.15 l.2
nauis putris requieſcit in arena	e.25 l.2
mea nauis ſi ſtaret in Oceano	e.9 l.2
nauis mea an ſeruata	e.14 l.2
nauita de ventis narrat	e.1 l.2
nauita præſagit noctem venturam	e.11 l.3
nauita miſer implorat Leucothean	e.18 l.2
nauita ſit iners tardis Vergilijs	e.8 l.1
tua labens nauita fleret aqua	e.26 l.2
at tu nauita ſiue petes portus ſiue. &c.	e.11 l.3
namplius vltores ignes porrigit	e.1 l.4
nauta recenſet onus vectum	e.7 l.4
nec miles nec nauta diſpliceat, ſi. &c.	e.5 l.4
quoties nauta tranſibit ſepulcrū Pæti	e.7 l.3
at tibi nauta, qui traijcis vmbras	e.18 l.3
nauta per vrbanas velificabat aquas	e.10 l.4
nautarum votis non operoſa via	e.6 l.4

nautas Tyrrhenos curua Delphinũ.&c. e.17 l.3
nautas citatos rogitare e.8 l.1
nautis bona littora c.19 l.3
nautis aura ſecundat iter e.21 l.3
naxot ſacra Baccho. i. & naxia turba e.17 l.3
abſenti nemo ne nocuiſſe velit e.19 l. 2
ne tibi ſit duros montes adire e.20 l.1
quā timui ne mare tuũ nomē haberet. e 26 l.2
quam vereor ne te e.19 l. 1
ne tibi tyrrhena, neue inimica meas e.8 l.1
hæc tibi ne matrem fortè dediſſe putet e.3 l.2
nequa tibi inſolitos, neue quis e.3 l.1
quàm mihi ne viles iſti e.15 l.1
quam vereor ne ſim tibi vilior iſtis e.2 l.1
caue ne cupias pugnare e.10 l.1
néue ſuperba loqui : neue tacere diu e.10 l.1
hæc ne marita fides e.3 l. 4
at raptæ ne ſint impunè Sabinæ e.4 l.4
tantum illi ne ſit amica Venus e.21 l.2
an ne ego tranſirem e.7 l.2
ſed ne forte tuo e.19 l.1
hunc fructum ne deſere vitæ e.15 l.2
id tibi ne defluat e.20 l.1
ne deſere meſſes oblatas e.16 l.2
ne tibi ſit tanti veſtis e.16 l.2
tu ne igitur demens e.8 l.1
tu ne meam e.34 l.2
nulla ne finis erit e.16 l.1
tu modo ne dubita de grauitate mea e.20 l.2
nulla ne placatæ e.17 l.1
hæccine arena e.17 l.1
ne ſit inulta ſitis Herculis e.10 l.4
ne terat tellus manus e.2 l.4
tanti ne. Vide, Tanti. me ne, mene.
ne poſſent tacto ſtringere ab axe latus e.11 l.3
tanti ne vlla fuit ſpoliati gloria Parthi e.12 l.3
ne faceres Galla multa rogante tua e.12 l.3
hæc tua ne virtus fiat amara tibi e.12 l.3
neue tua Medæ e.12 l.3
ne haſta læderet faciem e.4 l.4
ne quis eat liber amore dies e.5 l.4
ne quid deſideret nutrix e.7 l.4
iam ne tibi exciderunt e.7 l.4
ne ſpeculum dominæ porrigat e.7 l.4
ne certa forent ſigna rapinæ e.10 l 4
dij faciant mea ne terra locet oſſa. &c. e.16 l.3
ne precor aſcenſis tanti ſit e.3 l.4
nebuloſa Meuania e.1 l.4
nec noſtra actiacum verteret oſſa. &c. e.15 l.2
nec mihi inſultet, & te vellicet e.5 l.2
nec dubio, nec tu non aliquid, nec. &c. e.5 l.2
nec mea præcluſas, nec tibi. nec duris. e.5 l.2
nec mihi caſſiope e.17 l.1
nec te decipiat e.9 l.1
nec mihi, nec mihi e.14 l.2
nec tibi me poſthac committet. &c. e.4 l.1
nec mihi conſuetos Cynthia, nec. &c. e.12 l.1
nec minus aſſiduis Edonis e.3 l.1
nec minus Eois e.15 l.1
quod ſi nec nomen nec me tua.&c. e.20 l.2
nec expertos adire lacus e.20 l.1
nec Alcinoi munera deſpicere e.14 l.1
nec deſunt, qui e.6 l.2
nec minus in cælo honeſta fuit e.32 l.2
nec tulit ianua iratam ſitim e.10 l. 4
cũ me nec cura theatri nec tetigit.&c. e.16 l.2
non ita, nec ſic, nec ſic, nec ſic, e.13 l.2
nec me tam facies, nec de more. &c. e.3 l.2
vbi nec cauſſas nec apertos cernimus e.4 l.2
nec timet oſtrino e.14 l.1
nec citò deſiſto, nec temerè incipio e.20 l.2
nec tu ſupplicibus e.20 l.2
nec poteris, nec iam pallorem, nec e.5 l.1
nec tibi, nec ſciet, nec mirum e.13 l. 1
nec iam poſſe tollere comas e.26 l.2
cum tibi nec frater, nec filius ſit e.18 l.2
nec tamen illa reuocatur parcere, e.16 l.1
ſunt muſæ, nec amanti tardus Apollo e.8 l.1
nec Peleus, nec mater, nec e.9 l.2
nec meminiſſe deos e.11 l.1
nox tibi longa venit, nec reditura dies e.15 l.2
nec tamen ideirco e.22 l.2
nec tu ſæuior eſſe velis e.28 l.2
quamuis nec nobilis, & non ita diues. e.24 l.2
nec ſolitus ponto viuere aper e.3 l.2
nec vlla labe mea noſtros erub. &c. e.vlt. l.4
nec matrem laudare nimis e.vlt. l.4
nec tu ſperne ſomnia e.7 l.4
nec ſine teſte Deo e.10 l.4
nec crepuit cuſtos e.7 l.4
nec tibi auara fuit e.7 l.4
nec mora e.4 l.4
nec flos vllus hiat pratis e.2 l.4
nec tremis auſonias, nec cuiquam. &c. e.22 l.3
nec forma æternum e.28 l.2
nec minor his animis, nec ſi minor e.vlt. l.2
nec tibi ſi Perſei mouerit ala pedes e.30 l.2
nec tu virginibus e.30 l.2
nec te ſortis equi e.3 l.3
nec Aonium e.3 l.3
fama nec ex æquo ducitur vlla iugo e.9 l.3
nec camera auratas, nec mea Phæacias
nec Iouis Elæi, nec mauſolei e.3 l.3
nec minus ærato e.32 l.2
nec tamen inuiſo nec bibit è gemma e. 5 l.3
nec mihi mille iugis, nec miſet æra. &c. e.5 l.3
nec ſine matre domus e.8 l.3
nec te medeæ e.5 l.4
nec digitum, nec, nec e.14 l.3
nec fruſtra : quia caſta domi perſederat. e.11 l.3
nec tamen irata ianua fracta manu, e.vlt. l.3
nec rudis infeſtis miles radiabat in.&c. e.1 l.4
nec pœnitet inter prælia volſcinos.&c. e.2 l.4
hæc me turba iuuat nec tẽplo lætor &c. e.2 l.4
nec rediere tamen Danai e.1 l.4
nec mille excubiæ nec te e.2 l. 4
nec fuit opprobrio facta ſine arte caſa e.1 l.4
nec ſinnoſa cauo e.1 l.4
nec tibi diſpliceat miles, nauta nec e.5 l.4
nec remis æqua fauebat auis e.6. l.4.
vmbraq. nec mag. mortua prodit aquis e.1 l.4
perfide, nec cuiquam melior e.7 l.4
nec mea mutata eſt ætas e.vlt. 4
nec eum laſciuum ſternet arena forum e.9 l.4
qui verſut, Coæ dederit nec muner.veſt. e.5 l.4
nec ſiqua. e.3 l.2 nec domina vlla meo. e.9 l.2
nec tu non aliquid dolebis e.5 l.2
nec quod minus eſſe velis e. 17 l.2
nec oſtrina cum fuit in tunica e.29 l.2
harum nulla, nec, nec, nec e.vlt. l.2

nec proba Paſipha ë e.28 l.2
nec te, quod claſſis e.6 l.4
nec mea de ſterili e.vlt. l.4
nec meritas ſaxa manus e.7 l 4
ſpectaclum capta nec minus vrbe fuit. e.9 l 4
cælibis ad curas nec vacet illa via e.vlt. l. 4
nec dum etiam palles e.9 l.1
nec dum vltra Tiberim belli ſonus e.11 l.4
necdum inclinatæ mammæ e.15 l.2
nec non exanimem amplectens e.9 l.2
nec non Iſmario e.33 l.2
nec non ille tui caſus e.1 l.3
nectare aquas corrupit. i. vino e.33 l.2
nectimus armis arma noua e.5 l.3
nectit aquas in Glaciem Africus e.3 l.4
nedum ſi leuibus e.4 l.1
nedum tu poſſis e.9 l.1
ſi es dura nega; ſin es non dura venito. e.22 l.2
negant ducere aratra boues grandæui. e.25 l.2
negantem Veneri Hyppolytum mollire. e.5 l.4
negarat aliquid vultu dura e.21 l.2
negare potes me teſte e.13 l.1
negare auſa bonos oculos Palladis e.28 l.2
negare nihil poſſe tuæ e.9 l.1
negare Ioui non potuit Danaë e.32 l.2
ne negaris ingrata fronte, ſiquid petijt e.10 l.1
negat Luna deſcendere cælo e.28 l.2
negat regna dulcia ſine me e.8 l.1
ſiqua ſperanti negat venire ſubitò e.22 l.2
iam negat Euphrates e.10 l.2
negato vidiſſe ſiquid vidiſti, & nega. &c. e.18 l.2
negauit crudelem Boream Oryth &c. e.26 l.2
ſiqua negauit heri, hodie veniet e.14 l.2
cum ſæpè negauit, vix ſemel admittit. e.21 l.3
negauit aquam ieiunæ e.15 l.1
quis neget eſſe virum e.2 l.4
neglecto rumore mariti e.5 l.4
neglectus amator me leget e.7 l.1
negligit preces Iuppiter aure ſurda e.16 l.2
ſi nemo extat, qui vicerit alitis arma e.30 l.2
vtinam nemo eſſet diues Romæ e.16 l.2
mî nemo obijciet e.30 l.2
nemo in amore videt e.14 l.2
nemo non nocuiſſe velit abſenti e.19 l.2
nemo eſt in amore fidelis e.14 l.2
nemo adeo barbarus eſſe volet e.16 l.3
nemo tenſis ſocij ab vnda e.22 l.3
nempe meam fidem firmant buſta e.1 l.4
nempe tulit faſtus auſa rogare prior e.5 l.4
nēpe tuas lacrymas littora ſurda bibēt. e.vlt. l.4
tarpeium nemus, & Tarpeiæ ſepulcrū. e.4 l.4
nemus vacuum Zephiri aura poſſidet e.18 l.1
lucus fecerat nemus ab orbe vmbroſo e.10 l.4
nemus Aonium cingere marte e.3 l.3
nemus Aſcræum habitare e.13 l.2
in nemus veſtrum ſinite me ire e.1 l.3
& nemus omne ſatas intendat. &c. e.14 l.1
in nemus currere e.32 l.2
inter nepotes feros me Roma laudabit. e.1 l.3
nepotis Volſi carpenta e.8 l.4
nepotū cenſus induta matrona incedit. e.13 l.3
nepotum ſpes ampla e.22 l.3
ah, neptune tibi qualia dona darem e.16 l.2
neptuni periphraſis, Tænarius Deus, e.13 l.2
neptuni periphraſis. Cæruleus Deus e.5 l.3
neptuno quæ tum excepi (vota) e.16 l.2
non neptunus crudelis amori: nept. &c. e.26 l.2
ſunt igitur Muſæ, neque amanti. &c. e.8 l.1
non vereor mare, Neque e.6 l.1
ne tibi ſit durum montes, neque. &c. e.20 l.1
conſueui perficere iuſſa, neque queri e.18 l.1
nulla neque orietur rixa e.10 l.2
ſed neque Phlegræos, nec e.1 l.2
neque hic Boreæ flabra, neque. &c. e.21 l.2
mi neque amare aliam, neque ab hac, e.12 l.1
non tam ardoris culpa eſt, neq; &c. e.28 l.2
illa neque Arabum. nec e.14 l.1
non ferrum crudele eſſe neque bellica. e.15 l.2
neque aſſueto mutet amore locum e.1 l.1
teſtor me neque, nec e.vlt. l.4
ſed neque ſuppletis e.9 l.4
tu neque Pompeia e.9 l.4
hoc neque Iouis antrum explicat, e.1 l.4
eſt neque odoratæ e.14 l.3
neque enim Ilia quondam e.13 l.3
neque cum fuit in tooica e.39 l.2
quam neque Pyramidum, nec, nec, e.2 l.3
at Tatius (neque enim ſceleri dedit. &c. e.4 l.4
quod nequeam rumpere vincla e.11 l.3
nequeant te rumpere noctes mediæ e.33 l.2
turpe eſt quod nequeas (ferre) &c. e.9 l.3
nequicquam perfuſa meis vnguēta. &c. e.4 l.2
nequicquam veſanum Lycurgū in vite. e.17 l.3
nequitia non ignota viuere e.5 l.2
nequitiæ ruæ ſint libera verba, e.10 l.3
nequitiæ rapidæ ſtimulos frangere e.19 l.3
nequitiæ admiſſæ conſcia non tremis e.15 l.1
nequitiæ extremæ reddere animam. e.6 l.1
nequitiæ ſuæ noluit eſſe rudes e.6 l.2
nequitiæ caput eſſe non diceret e.24 l 2
nereides tibi increpitarent e.26 l.2
nereidum periphraſis, æquoreæ. &c. e.17 l.1
nereo genitore centum puellæ e.7 l.3
nereus lunabat acies e.6 l.4
neruis aptare carmina, è neruis hiſcere. e.3 l.3
neſcia ſe flammis accubuiſſe nouis e.4 l.4
neſcia furtiuas reddere mota preces e.16 l.1
neſcio quas fores queris e.29 l.2
an te neſcio quis hoſtis ſuſtulit e.11 l.1
an tibi neſcio quæ viſa eſt formoſior e.25 l.3
neſcio quo pacto maxima verba. &c. e.25 l.2
neſcio quid maius naſcitur Iliade e.vlt. l.2
neſcio quot pueri, turba minuta, e.29 l.2
ſi neſcis oculi ſunt in amore duces e.15 l.2
neſcit abeſſe vitijs ſuis hic dolor e.16 l.2
vino ſæpe ſuum neſcit amica virum e.33 l.2
neſcit amor priſcis cedere imaginibus e.5 l.1
neſcit amor magnis cedere diuitijs e.14 l.1
non neſcit quid ſit amare e.30 l.2
neſcit veſtra ruens ira referre pedem, e.15 l.3
neſcitis captæ mentis habere modum e.19 l.3
haud neſcius ego vates ſigna mouere e.1 l. 4
formoſis incumbens neſcius vndis e.20 l.1
neſtor fleuit Antilochum, & cinis. &c. e.13 l.2
ſiue ego Tithonus, ſiue ego Neſtor ero. e.25 l.2
neue ſibi, neue mihi quę nocitura forēt. e.29 l.2
neque neue, neu, neu e.10 l.1
ne triſti cupias pugnare, neue. &c. e.10 l.1
neu ſubeant labris pocula nigra tuis e.27 l.2
neue tua medæ, neu cataphractus. &c. e.12 l.3

qui nexiſti retia lecto noſtro e.8 l.3
demus ni vos diuideret. i. ne e.7 l.2
nidis ſois auis erit nouerca e.5 l.4
niger liquor cum ora clauderet e.7 l.3
niger ille dies (funeris) e.24 l.2
nec nigra pocula ſubeant labris e.27 l.2
nigra auis coodidit omen funeſtum e.28 l.2
nigra lumina puellæ e.12 l.2
nigra ianoa (inferorum) e.vlt. l.4
nigra lumina ab euerſu togo e.3 l.4
nigrantes domos animarum e.12 l.3
nigras areuas inter ſiquid ſapis e.6 l.4
ſparſerit & oigras alba ſenecta comas e.5 l.3
nigros equos ſol agitabit e.15 l.2
vt multo nihil mutata Lyæo e.33 l.2
nihil poſſe negare iratæ tuæ e.9 l.1
nihil infido vito durius e.6 l.1
quod nihil illam læſerat venter equi e.1 l.4
nihil inuitæ prodeſt cuſtodia e.6 l.2
te nihil in vita nobis acceprius, e.9 l.2
nihil eſt in terris quod viuat durius. &c. e.17 l.2
non de nihilo fulminis ira cadit e 16 l.2
de nihilo naſcitur hiſt. maxima e.1 l.2
non ſum de nihilo blandus amator e.3 l.2
nil erit e.1 l.4
nil agis, inſidias componis inanes e.32 l.2
nil ego oon patiar e.24 l.2
nil tibi Mercurij prodetit alta via e.30 l.2
nil tibi ſit rauco e.3 l.3
nil in amore valent gentes deuictæ e.7 l.2
nil tibi vina nocent e.33 l.2
ipſe meas ſolus, quod nil eſt. &c. e.34 l.2
nil iuuat veſtet ſenex in aioore magno, e.34 l.2
in terra nil vbi flere poteſt e.7 l.3
nil moueor lacrymis, e.vlt. l.3
nil patrium niſi oomen habet e.1 l.4
nil prius fide in meis libris e.1 l.4
nil potui, recum ego captus eram e.9 l.4
nile tuus tibicen erat e.9 l.4
nili flumina bibit Io e.28 l.3
in nili vaga flumina fugiſti e.9 l.2
nili minas cogere ferre Tiberim e.9 l.3
nilo cum Tiberi gratia nulla e.33 l.2
nilo tepeote miſſa ſacra e.33 l.2
illa nilum petit (Cleopatra) e.6 l.4
nilus ſeptẽ aquis debilis tractus in vrbẽ. e.1 l.2
nimirum veri e.8 l.3
nimis exitio oata theatra meo e.22 l.2
nec nimis ornata fronte ſedere velis. e.18 l.2
nec nimis laudare matrem e.vlt. l.4
nimis expetrecta canis in noſtros, &c. e.5 l.4
luxuriæ nimium libera facta via eſt e.13 l.3
nimium facta ſuperba oculis meis e.24 l.3
& nimium remis audent Latinis e.6 l.4
tu nimium credula ſola iaces e.21 l.2
audax ah nimium noſtro dolitura. &c. e.15 l.1
ô nimium felicem Romam e.32 l.2
ah nimium faciles e.21 l.2
niobe bis ſex ad buſta ſuperba e.20 l.2
niobe ſupprimat lacrymas ipſe lapis e.10 l.3
niobes periph. Tantalidos funeta e.31 l.2
nirea non facies, noo vis exemit Achil. e.18 l.3
candida oiſee e.26 l.2
niſe tuas portas fraude recluſit amor e.19 l.3
niſi fabula, & Scyllæ e.19 l.3
nil patrium niſi nomen habet e.1 l.4
nullæ inimicitiæ, niſi amoris, acerbæ. e.8 l.2
niſi forte, quod aiont, turpis amor e.36 l.2
quam niſi defendes patriam e.6 l.4
quæ niſi iuſta ſua eſt e.6 l.4
quid mutaiom, niſi fata velis e.vlt. l.4
non niſi iuſſa cadet gutta ex oculis e.1 l.4
verſibus auditis quid niſi fata velis e.5 l.4
inuocet Antiope quẽ niſi vincta Iouẽ. e.15 l.3
quæ oitent ſacra via dona vilia e.24 l.2
nitere membra io proprijs bonis. &c. e.2 l.5
nitet curia prætexro Senatu e.1 l.4
nitore exteroo tincta caput e.18 l.2
oiueas manus nulla gemma ornabat e.6 l.3
niueis Cycnis vectabere e.3 l.3
niueos boues vnda abluit Clitumni e.19 l.2
niues inſolitas ferre, e.8 l.1
niues duras ſparſit in arma e.13 l.3
niueum latus enſe teuiocit e.14 l.3
oiueum Adonin aper percuſſit e.33 l.2
nix mæotica ſi certet minio e.3 l.2
nixa roro cubitum e.3 l.1
nixa lacerro alterius iacet e.16 l.1
nixa pedem in ſolea laxa e.29 l.2
nixa caput manibus e.3 l.1
nixa oſcula dedi gradibus impreſſis e.16 l.5
nixa in toro Attalico oe ſit mea mors e.13 l.2
cymba male nixa fugaci e.6 l.4
nobile erit forum paſcua ooſtra e.10 l.4
nobile opus dentis Libyci e.31 l.2
noli nobilibus, Noli e.32 l.2
nobilibus Miſenis æquora ſubdita e.11 l.1
nobilis obſcœnis tradita carminibus e.16 l.1
nobilis vxor Perſei Andromede e.28 l.2
nobilis fundere geſa e.11 l.4
nobilis porticus aulæis Attalicis e.32 l.2
vt nobilis hiſtoria fieres e.15 l.1
nobilitas amanti oon proderit e.5 l.1
exitus hic nobis e.26 l.2
ingenium nobis puella facit e.1 l.2
nobis cæcis lucebat ſemita e.14 l.2
quos vtinã in nobis experiare labores e.24 l.2
eſt quiddam in nobis maius fide e.10 l.1
oon es verius nobis concredere, e 10 l.5
miremur, oobis Baccho, & Appol. &c. e.2 l.3
eripitur nobis cara puella e.8 l.2
ſic oobis qui ounc e.15 l.2
& nobis aquilo ventus erit e.5 l.2
nobis mollis ianua e.20 l.2
hoſtis nobis ſiquis erit e.4 l.2
ſi nobis facilis ſpiraret e.24 l.2
ſi aliqua nobis mutabere culpa e.14 l.2
nobis miteſcet Scylla e.26 l.2
quod nobis Roma faciat moram e.11 l.5
contineant nobis omioa prima fidem. e.20 l.3
fabula nulla tuas de nobis cõcitet aures. e.15 l.3
nobis periere tabellæ e.23 l.3
de nobis crimina ficta iacis e.23 l.3
triſtia nobis redeunt ſollemnia e.32 l.2
hunc oobis mulier locauit e.19 l.2
nobis concitet arma Veuus e.20 l.3
à nobis domandus eris e.vlt. l.2
ſit ſots & oobis e.10 l.3
vix memini oobis verba coijſſe decem e.15 l.3
nec nobiſcum ſemper humana. &c. e.3 l.2

hæc noceant potius,quam e.3 l 4
nemo adeo vt noceat barbarus eſſe vol. e.16 l.3
nocens lingua hoc tibi dedit e.28 l.2
nil nocent tibi vina e.33 l.2
parce nocere tibi tuis animis e.5 l.2
verba nocere ſolent ſua cuiq; maxima e.25 l.2
qui nocere poſſe tibi nullum dicebas e.4 l.2
huic non nocet cæli tempus & aura e.4 l.2
quid nocet tibi vnda littoris e.4 l.2
nocte vna quiuis vel deus eſſe poteſt e.15 l.2
cum nocte heſterna potus vagarer e.18 l.2
nocte fera facem cum quaterent e.3 l.1
nocte vna non potuiſti vacare e.9 l.2
nocte inſana omnis ſemita ſonat e.9 l.4
nocte dilata maior recurret amor e.5 l.4
nocte præterita quanta gaudia collegi e.14 l.2
at tu non aliquid ſed nocte prima dole. e.5 l.2
nocte tota amor hoſpitium parauit e.23 l.3
nocte tota valere officium e.22 l.2
nocte tota patet ianua e.16 l.2
nocte tota receptus amans e.14 l.2
hac nocte quid fugarit Eſquilias e.7 l.4
nocte vagæ ferimur(vmbræ) e 7 l.4
nec nocte patefient feneſtræ e.20 l.3
noctem lucemq; videbis illius arbitrio e.1 l.4
noctem meminiſſe voluptas e.10 l.1
noctem métiri,& ducere promi. aman. e.17 l.2
noctem lenire vocata amica e.9 l.4
noctem præſagit nauita,i.tempeſtatem e.11 l.3
noctes infamis dominæ defen.non poſſ. e.16 l.1
noctes tales vtinam perducas e.3 l.1
ſat tibi ſint noctes quas de me fatiges e.v.l.4
noctes amaras exercet in me e.1 l 1
noctes amaras inducit Veſper e.3 l.4
noctes longas ſolus cogor cognoſcere e.12 l.1
noctes damnatæ(inferorum) e.v.l.4
noctes votiuas decem mihi redde e.28 l.2
quod noctes ſeptenas ſeiuncta cubaris e.16 l.2
noctes mediç me dolent e.16 l.1
noctes decem iam eſt operata e.33 l.2
hæ noctes pactæ mihi e.3 l 4
te noctes mediæ nequeunt frangere e.33 l.2
noctes amaras expleui e.17 l.2
tot noctes periere e.21 l.2
ſi noctes mihi tales concedere velit e.15 l.2
noctes diſce manere domi e.29 l.2
tot hyemis noctes,totq; nataſſe dies e.12 l.3
per noctes primas imbuit rudes animos e 15 l.3
per noctes viles inſpecta publica e.7 l.4
noctibus totis argutat ignes e.6 l.1
noctibus illorum dormiet Venus e.6 l.3
noctibus hybernis penſa laboro e.3 l.4
noctibus his vacui ter faciamus iter e.33 l.2
noctis ſacra Venus inſtituet e.10 l 3
noctis furandæ data copia e.8 l.3
noctis periphraſis,ſiderea dea e.18 l.3
vbi meæ noctis tempora conſumpſti e.3 l.1
noctu cælum bis ſine rege fuit e.22 l.2
noctua gemuit in tigno e.3 l.4
noctuæ periphr.voluc.fune.noct.quer. e.20 l.2
nocturna vela regit Calliſto e.28 l.2
nocturna ligamina mitræ e.29 l.2
nocturna Cytæis e.4 l.2
nocturna querela (noctuæ) e.20 l.2
nocturnæ canes ebria ſigna fugæ e.3 l.3
nocturnis dolis trita feneſtra e.7 l.4
nocturnis procellis vincula cadunt e.7 l.3
nocturnis choreis ſuccumbat tibia e.10 l.3
nocturnis rixis potorum ſaucia e.16 l.1
nocturno dolo ſoluens texta diurna e.9 l.2
nocturno hoſte ſæuior fletus e.16 l.3
nocturno lupo fallere terga e.5 l.4
nocturno verba cadunt Zephiro e.16 l.1
non nocuere Vlyſſi tot moræ longæ e.12 l.3
abſenti non nocuiſſe velit e.19 l.2
nodis ætatis adſtringant brachia e.20 l.4
nodus erat mihi iam in collo e.29 l.2
noli committere famæ e.18 l.2
noli nobilibus,noli conferre beatis e.24 l.2
nolim furta pudica tori e.23 l.2
quod nolim noſtros te violaſſe deos e.7 l.2
vt noſtræ nolint peccare puellæ e.32 l.2
hanc vtinam nolit faciem mutare ſenect. e.2 l.2
noluit eſſe rudes nequitię ſuæ e.6 l.2
noluit ire domum Thebanam ſine ea e.8 l.2
nomas verſuta(nomen ancillæ) e.7 l.4
nomen maius venit in ora ab exequiis e.1 l.3
non illas nomen habere ſinat e.4 l.1
pergama,nomen Homeri e.1 l.2
nomen tantum meruit mea gloria e.7 l.2
nomen ero breue in exiguo marmore e.1 l.2
meum nomen ſæpe vocas e.26 l.2
nomen meum vocare laſſa non fueris e.13 l.2
nomen habere in media via non iuuat e.16 l.3
nomen ingenio quæſitum non excidit e.2 l.3
nomen Cæſaris condere in auos Phryg. e.1 l.2
nomen(Hylæ)aura refert e.20 l.1
hinc nomen carminis mei ire cupio e.7 l.2
nomen meum clamaſſet extremo pulu. e.17 l.1
per nomen meum rogare auſa e.7 l.4
metui ne tuum nomen haberet mare e.26 l.2
quod ſi nec nomen,nec me tua for.ten. e.20 l.2
nomen ab euentu mihi dedit ling.patria e.2 l.4
Cæſaris in nomen dicuntur carmina e.6 l.4
latris cui nomen ab vſu e.7 l.4
nil patrium niſi nomen habet e.1 l.4
vnde nomina vicus habet Tuſcus e.2 l.4
nomina ſcribere corticibus e.18 l.1
tua nomina mutem in lingua aſſidua e.19.l.2
vterer & quamuis nomine verba darem e.24 l.2
ſub noſtro nomine tale carmen erit e.14 l.2
de nomine tanto rumor eris e.5 l.2
nomine alio vigilare e.9 l.2
non infra ſpeciem non nomine diſpar e.20 l.2
nec nomine tuo ſaxa vacent e.18 l.2
quoſcunq; nomine meo feciſti verſus e.7 l.4
alius mihi nominis index e.2 l.4
vltima præda Nomentum e.11 l.4
non queat. Vide queat, non dura. Vide dura
non tot achemenijs e.13 l.2
non ego.Vide,ego
non ego,ſed tenuis vapulat vmbra mea e.12 l.2
non tot Pietiæ, e.13 l.2
non tepidas faces ſubdidit e.13 l.2
non neſcit quid ſit amare e.30 l.2
non tacitis vocibus e.4 l.2
non meritus.Vide,meritus
non impunè.Vide,impune,non ſine.Vide ſine
non humili cothurno e.17 l.3
non vllos.Vide,vllos

vltima non tam ſero e.14 l.2
non inhoneſtus erit hic exitus e.26 l.2
non noxia veni buc e.v.l.4
non vna nocte, non vnum diem e.9 l.2
non humilem poëtam e.7 l.1
non tecto pectore e.22 l.2
non habuiſſe ſanctos deos e.18 l.2
ſed non Neptnnus crudelis e.16 l.2
non ſemper. Vide, ſemper
nec tu non aliquid dolebis e.5 l.2
nil ego non patiar e.24 l.2
qnid? non timuere rates Myceneæ bella e.22 l.2
nemo non nocuiſſe velit abſenti e 19 l.2
quid? non Antig. tumulo corr. Æmon e.8 l.2
non certis manibus nixa caput e.3 l.1
non fruſtra. Vide, fruſtra, non ita. Vide ita
non ſani pectnris auxilia e.1 l.1
non inre nataſti tibia e.3 l.2
ſit non aliena tuæ viæ e.8 l.1
non quia. Vide, quia
ſis quodcnnq; voles, non aliena tamen e.28 l.2
non ignota nequitia viuere e.5 l.2
rumnr non bonus fuit e.32 l.2
non immemor mei e.6 l.1
nulla non cõcedente, tibi prim. loc. erit e.28 l.2
tua non ætas ceſſauit amori e.6 l.1
nec non, nec non e.3 l.2
ſed non tam ardoris e.15 l.1
non perir hora e.8 l.4
non queat inuitos e.7 l.2
non ſic Lencippis non e.2 l.1
non ſic Æmonio e.13 l.1
non ſic incerto e.9 l.2
ſi te non totum Chloridos herba tenet e.7 l.4
non patienda Ioni vulnera e.4 l.4
potæ non ſatis vnus erit e.9 l.4
te toga picta decet, non qné ſine mat. ho. e.4 l.4
gutta non niſi iuſſa cader e.1 l.4
te non moror qui e.2 l.4
heu ſibi prolapſo non bene cauit equo e.1 l.4
oſſa legiſti non illa ætate legenda e.1 l.4
vt quod non eſſes, eſſe putaret amor e.14 l.3
non ſunt à dextra condita e.1 l.4
in hoſpitio non Polydore pio e.13 l.3
non infames laudes e.14 l.3
at non. Vide, at
non ego velifera e.9 l.3
non bic Andromedæ, nec e.22 l.3
ſi non vana cannnt e.6 l.3
non erit memor duritiæ e.12 l.3
non hic vlla tibi ſperanda eſt fama e.3 l.3
non diſtat Crœſus ab Iro e.5 l.3
non me crimina parua mouenr e.32 l.2
an tibi non ſatis eſt Ægyptus e.33 l.2
non tua fama eſt damnata e.32 l.2
non bonus rumor in tota vrbe fuit e.32 l.2
ſed tu non debes credere e.32 l.2
afflabunt, nõ odores Arabum ſed quos e.29 l.2
non ego tam facilis e.29 l.2
ſigna non iacuiſſe duos e.29 l.2
non vrbem fugis lumina noſtra e.32 l.2
non potuit magno negare Ioui e. 32 l.2
non andis, & verba e.33 l.2
rarò non ſibi qniſq; perit formoſam e.34 l.2
qnod ſi non conſtans e.34 l.2
ſed non ante grauis e.v.l.2
non ingrata venient hæc legenti e.v.l.2
non hoſpita Graijs ſaxa e.22 l.3
non bona crimina iacis e.23 l.3
quæcunq; non ſtulta puella reperit e.23 l 3
non behe. Vide, bene
poterit magnes non ducere ferrum e.5 l.4
non operoſa via e.6 l.4
non ſi nil tibi Mercurij e.30 l.2
quæ mea non decies ſomnia verſat anus e.4 l.2
cui non ego ſnm præmia vati e.4 l.2
non operoſa comis, ſed furibunda decẽs e.9 l.4
quem non lucra: magis Pero coëgit e.3 l.2
non non hnmani ſunt partus e.3 l.2
non habet vllus amnr qnod quæris e.22 l 2
non hæc Calliope, non hæc e. 1 l.2
hæc ego non rnmore, non angure doct. e.13 l.1
non ego Titanas, non Oſſam canerem e.1 l.2
non ego nunc vereor. Vide, vereor
vbi non eſt tangere e.10 l.2
anchora te teneat, quem non tenu. pena. e.7 l.3
quid ſi non eſſet facilis tibi copia e.7 l.1
non auro, non conchis e.8 l.1
non temerè. Vide, temerè
at non ſic Ithaci e.15 l.1
non ego complexus e.13 l.1
aurum ſpectato, non qnæ manus affe. au. e.5 l.4
ſi non eſt contraria tuis votis e.5 l.1
non iuuat. Vide, iuuat
non laudi, non armis idoneus e.6 l.1
non alio lumine dignus eras e 13 l.1
non minor amor in auſonijs dryaſin e.20 l.1
qui nnn videat te, non cupiet e.12 l.2
quid non ceſſat mihi fingere crimen e.12 l.1
non ſatis eſt longus amor e.19 l.1
poſſum ego non meminiſſe tnæ natntæ e.20 l.2
non ſi Cambyſæ redeant & flu. Crœſi e. 26 l.2
ſed non immeritò e.6 l.2
non tamen immeritò e.17 l.3
non fruſtra e.12 l.2
non eget medicis, non lectis hic æger e.4 l.2
lilia non magis ſunt alba e.3 l.2
non noſtis parcere verbis e.28 l.2
non ſum ego, qui fueram e.12 l.1
non ſum de nihilo, e.3 l 2
non hic herba valet, non hic Cyteis e.4 l.2
ſi non vnius, qnæſo miſerere duorum e.28 l.2
non quia non es mihi cognita e.11 l.1
non ita. Vide, ita, non potuit. Vide, potuit
at non ipſe tuas voces imitabor e.13 l.1
non infra ſpeciem, non nomine diſpar e 20 l.1
ſic mihi te referas leuis, vt non altera e.18 l.1
non vnquam. Vide, vnquam
ſed non effugies e.8 l 2
non ſomnos, non ocellos relinquer e.5 l.1
non ego ſum. Vide, ſum
diſcite non temerè eſſe bouæ e.21 l.2
vt non. Vide, vt
non ſnlnm veſtros e.11 l.1
non horam poſſum durare e.6 l.1
non ita ſæua venerit ira mea, vt e.18 l.1
me non ætas, non labor, non ni. dies mn. e.24 l.2
nirea nnn facies, non vis exemit Achil. e. 18 l.3
cur ventos non ipſe rogis periſti e. 7 l.4
non ſignatas tabellas vſus iuſſit hab. fid. e.23 l.3

non ille attulerat crines e.6 l.4
iram non fraudes eſſe in amore meo e.6 l.3
non ſinis. Vide, ſinere
tu non Antimacho, non tutior ibis Ho. e.34 l.2
imitere Philetam, & non ſomnia Calli. e.34 l.2
non datur ad Muſas currere lata via e.1 l.3
quod non poterant mihi auertere amici e.24 l.3
non ſunt apta meæ e.9 l.3
non eſt certa fides, quam non iniu. verſ. e.8 l.3
& mater non iuſta pię dare debita terræ e.7 l.3
non habet vnda Deos e.7 l.3
cui non valuere doli e.7 l.3
infenſa illa mihi non tibi amica dedit e.8 l.3
non tamen inſector e.7 l.4
vbi non vinc. lætus non habet deus nox e.20 l.3
at mihi non quiſquam oculos inclinauit e.7 l.4
hæc ego non ferro, non igne coactus e.24 l.3
noxſi non comitante Deo e.3 l.4
letum non omnia finit e.7 l.4
& tua (quod non vis) ſentiat vmbra ſitim e.5 l.4
iuſſo non moritura die e.6 l.4
non auditum noti e.7 l.4
non ſine labe famæ e.8 l.4
animam non valuiſſe ſuam in hoc ſcelus e.7 l.4
ſed non manſerunt incolumes e.10 l.4
terraq; non vllas fœta miniſtrat aquas e.10 l.4
non iuuat è facili ingo corona e.11 l.4
dedit ſpolia, ſed non ſicca ſuo ſanguine e.11 l.4
non exorato ſtant adamante viæ e.v. l.4
huc non noxia veni e.v. l.4
non fuit Cornelia damnum exuuijs e.v. l.4
an nondum laſſa manus mittere talos e.33 l.2
nondum etiam ſenſus deperditus omnes e.3 l.2
nondum eti. Aſcræoa nor. mea car. fon. e.10 l.2
nondum vna altera nox peracta e.24 l.2
nonne putas miras hunc habuiſſe ma. e.12 l.2
colchis & ignotum nonne ſecuta virum e.34 l.2
nonne tuæ tunc cecidere manus e.12 l.2
nonne fuit melius e.17 l.1
nonne fuit ſatius e.25 l.2
Cynthia me docuit nonnihil egit amor e.10 l.1
nonnihil aſperſis gaudet amor lacrymis e.12 l.1
nonnihil ad verum conſcia terra ſapit e.13 l.2
nonnunquam flebis amiſſo amico e.13 l.2
nonnunq. ianua mollis, nonn. le. cop. fa. e.20 l.2
norant placare puellas tabellæ ſine me e.23 l.3
ſic non vllos iam norim in amore tumu. e.15 l.3
norit meam canitiem iſta gloria e.8 l.1
qua non vlla femina norit iter meum e.1 l.1
omnes iam norunt quam ſit amare bon. e.34 l.2
nondum norũt mea carmina fon. Aſcr. e.10 l.2
nos vita, teramus iter e.30 l.2
nos noſtros amores agitamus e.9 l.1
ij tibi nos erimus e.24 l.2
vtinam ſic nos vincire catena velles e.15 l.2
dum nos fata ſinunt e.15 l.2
inter nos lætemur amantes e.19 l.1
caue ſis nos aſpernata ſepoltos e.13 l.2
nos quocunq; loco: nos om. temp. tec. ſu. e.21 l.2
fac teneas vnum nos imitata virum e.v. l.4
nos vehimur, vectum nauta recenſeremus e.7 l.4
qui nos non putat eſſe Deos e.29 l.2
aut non te fugabimus e.33 l.2
noſcere amoris iter e.15 l.3
quis equo pulſas abiegno noſceret arces e.1 l.3
noſcere mare Adriæ e.6 l.1
nec noſſe poteris quis ſis, aut vbi e.9 l.1
caue quod quæuis noſſe puella velit e.9 l.1
noſſe vltima mala properas e.5 l.1
noſſe vincula totæ infernæ e.9 l.2
vtinam noſſem cantamina muſæ magicę e.4 l.4
vix ſua noſſet humus Parin e.1 l.3
non noſtis parcere verbis e.28 l.2
nam benè noſtis eum e.29 l.2
noſter puer hæſit ocellis e.19 l.1
noſter amor tales tibi laudes tribuit e.24 l.3
vbi noſtra ad ſimulacra loqueris e.v. l.4
noſtra lumina condita ſunt ſinu veſtro e.v. l.4
noſtra vulnera lenibunt e.21 l.3
noſtra paſcua e.10 l.4
at noſtra (amica) vadit ing. circun. turba e.14 l.3
dic mihi de noſtra quæ ſentis vera puella e.6 l.3
ora Philetæa noſtra rigauit aqua e.3 l.3
noſtra pallia fecerunt vias tepidas e.7 l.4
detulit hoc opus intacta pagina noſt. via e.1 l.3
nos è noſtra te fugabimus vrbe e.33 l.2
noſtra per ora trahit ſpolia e.13 l.3
noſtra mora tota e.9 l.3
poſuit noſtra nuper in vrbe pedem e.32 l.2
noſtraq; ad monumenta tulit corollas e.7 l.4
noſtra funera ducuntur ex hac domo e.1 l.2
noſtra oſcula morata labris tuis e.15 l.2
vidiſtis noſtra (prodire figura) e.25 l.2
nec noſtra dulcis in ore ſonat e.12 l.1
noſtra lumina fugis e.32 l.2
oſſa noſtra tuo ſinu tenere e.17 l.1
pro noſtra ſemper amicitia hoc quæris e.21 l.1
noſtra aura non permanet e.12 l.2
rettulit hæc querulo noſtra iurgia ſono e.6 l.3
noſtra ſitis non bibit è gemma diuite e.5 l.3
mirer ſi noſtra iuuentus flagret hac e.3 l.2
nec noſtra oſſa vertet mare e.15 l.2
noſtra mala cognita ei proſint e.7 l.1
noſtra libido obijcitur e.19 l.3
& carmina noſtra legebat e.24 l.2
noſtra Venus in me noctes exercet sma. e.1 l.1
noſtra Cynthia ire deſtitit vias nouas e.8 l.1
oculi geminæ ſydera noſtra faces e.3 l.2
ſoluebam noſtra de fronte corollas e.3 l.1
noſtra pocula e.15 l.2
noſtræ gratiſſima vitæ, i. nobis vinis e.2 l.1
tu noſtræ lætitiæ omnia tempora e.11 l.1
noſtræ iuueniæ ſpes e.1 l.2
noſtræ clauæ labor e.16 l.4
noſtræ dominæ mentem conuertite e.1 l.1
noſtræ amicæ animos verſat e.5 l.4
noſtræ legis formula e.9 l.4
noſtræ puellæ natalia e.10 l.3
mihi venit epiſtola noſtræ dominæ e.16 l.3
quid queretis noſtram cecidiſſe fidem e.10 l.2
lauet noſtras comas ſpica Ciliſſa e.6 l.4
noſtri ocelli. Vide, ocelli
noſtri memores abducere noctes e.11 l.1
præcipuè noſtri e.4 l.1
noſtri ardoris poëta vale e.7 l.1
noſtri culpa timoris erit e.11 l.1
noſtri noteſcet fama ſepulcri e.13 l.2
carminis noſtri redeamus in orbem e.2 l.3
noſtri ſanguinis iſta fides e.6 l.4
quis è noſtris carminibus te ſuſtulit e.18 l.1
noſtris armis quæ vexerit oppobria e.11 l.2
noſtris manibus detriuerat vſus tabellas e.23 l.3

noſtris verbis lacrymantia lumina e.v.l.3
noſtris bubus erat aduena Tiberis e.1 l.4
noſtra plagis laſſauit brachia e.9 l.4
noſtris rebus optima nutricum lupa e.1 l.4
quæ noſtro dolore nimium placata es e.33 l.2
in noſtro timore lenta venit e.15 l.1
noſtro nomine carmen erit e.14 l.2
quid noſtro gemitu turgentia lum.torq. e.21 l.
quod noſtro pectore fixit e.12 l.2
noſtro lætabere caſu e.13 l.1
noſtro dolitura periclo e.15 l.1
mea noſtro puluere te abſtrahat e.19 l.1
de noſtro ſurge poëta toro e.26 l.2
ardente ex noſtro rogo e.7 l.4
noſtro dolori nullane finis erit e.16 l.1
de noſtro ſanguine e.7 l.2
ſub noſtro pectore cura e.15 l.1
noſtro lecto te referet iniuria e.3 l.1
noſtro limine pedes intulit e.18 l.1
noſtro ſepulcro non poterunt reticere e.7 l.1
vt noſtro verſu ſtupeſiat e.13 l.2
ô noſtro tempore felicem Romam e.32 l.2
noſtro caſu lætabere e.13 l.1
ſi diſtulero hæc noſtro timore mandata e.16 l.3
qui noſtro tendiſti retia lecto e.8 l.3
noſtro thalamo ſoluamus ſollemnia e.10 l.3
Ioui noſtro auſa latrantem op. Anubin e.11 l.3
hei mihi quod noſtro paruus in ore ſon. e.1 l.4
quis noſtro funere vidit te curuam e.7 l.4
conſuluit ſtriges noſtro de ſang.& in me e.5 l.4
cum fieret noſtro lecto iniuria e.8 l.4
noſtro lecto ſederit e.v.l.4
noſtros Deos te adire e.v.l.4
noſtros euiolaſſe Deos e.7 l.1
noſtros fletus ſedabit e.16 l.2
noſtros labores tibi non afferat e.6 l.1
noſtros amores portabit e.18 l.2
quandocunq; noſtros mors claudet ocel. e.13 l.2
noſtros amores agitamus e.7 l.1
noſtros manes exagitet & mea cal. oſſa e.8 l.2
ſolum te noſtros lætor adire Deos e.34 l.2
ad noſtros pedes fracta Pyrrhi gloria e.11 l.3
in noſtros curre toros e.20 l.3
noſtros inuade capillos,& mea ora e.8 l.3
in noſtros dolores nimis expesre. canis e.5 l.4
noſtros focos non erubuiſſe labe mea e.v.l.4
nec noſtrum pallorem mirabere e.3 l.1
noſtrum ingenium non valet ſine te e.30 l.2
nota aduſta ſanguine Philippeo e.11 l.3
notam habere cogor in amore tuo e.18 l.1
notam hanc nulla dies tibi tollet e.11 l.3
notam informem ducet in ore e.5 l.1
notas plorandas per colla dare e.3 l.4
has notas didici in amore e.8 l.3
nota iurgia retulit querulo ſono e.6 l.3
ſi tibi nota ſunt ſepulcra patriæ e.22 l.1
vti nota fuiſſet condicio non tam ſero e.14 l.2
nota littora maris Hyrcani petere e.30 l.2
nota retia mihi docto tendis e.32 l.2
nota tibi Medea e.24 l.2
nota fieri quæ velit noſtro carmine e.5 l.2
nota pectora ſuæ hiſtoriæ narrant e.7 l.4
nota omnia meis lacrymis e.6 l.1
nota ianua Tarpeiæ pudicitiæ e.16 l.1
notate ora manibus e.6 l.1
notare ora vnguibus e.8 l.3
cum notas ſcripta ſubeunda digitis e.8 l.3
notas ire vias e.1 l.1
quam notat nomine ſimili vita ſuperba e.11 l.3
me notat braſſica e.2 l.4
notior eſt Helena Leſbia e.v.l.2
notior ſim arte Lino e.13 l.2
notior murus ab ingenio tuo e.1 l.4
notis penatibus te edit Vmbria e.1 l.4
notiſſima fiet meis libellis iſta forma e.25 l.2
noti non audituri diripuere mea verba e.7 l.4
noto hyberno tremefacta folia e.9 l.2
noto dubio vertitur nubes e.5 l.2
noto felici ſoluite vela e.17 l.1
ſub noto matutino cocta roſaria e.5 l.4
notos iratos tulit Delos e.6 l.4
in notos aduerſos it Eurus e.15 l.3
noua in vite veſanus Lycurgus e.17 l.3
an noua triſtitię cauſſa puella tuę e.18 l.1
noua via inquinet pedes e.17 l.3
quà noua ſemita facta ſolo muſcoſo e.3 l.3
noua eſca natat longinquis piſcibus e.7 l.3
noua flamma luxit e.6 l.4
noua quærendo ſemper amicus e.13 l.1
noua arma nectimus e.5 l.3
calent ad noua lucra Popæ e.3 l.4
in nouæ proræ faciem adacta pinus e.22 l.3
nouæ dominæ ſpeculum ne porrigat e.7 l.4
nouantur luſtra curto equo e.1 l.4
nouare furta Venere ignota e.9 l.4
nouas vias ire deſtitit e.8 l.1
nouas cauſſas mille inuenio e.1 l.2
nouem puellæ muſæ e.3 l.3
nouerca cauta ſi ſederit toro noſtro e.v.l.4
ipſa nouerca ſuas aquas non clauſiſſet e.10 l.4
nouerca nidis ſuis auis e.5 l.4
nouerca Phædræ pocula e.1 l.2
cum recipi quem non nouerit illa vetat e.22 l.2
nouerit quiſque ire via ſua e.25 l.2
nouis lacrimis incipe æquus adeſſe e.1 l.4
nouis flammis neſcia ſe accubuiſſe e.4 l.4
& ſi quæ nouiſtis amantes e.16 l.2
nouit amans ſolus quando periturus e.26 l.2
nullum nouit habere modum amor e.15 l.2
vt nouo viro quæ ire parat e.15 l.1
in nouo amore ſcribenda mihi lex e.20 l.3
nouo toro polluerit ſacra marita e.20 l.3
nouo verſu deduxi tibi carmina e.16 l.1
nouum iter mollit vati laurea e.6 l.4
nouus incidit error,i.amor e.13 l.1
ô nox candida e.15 l.2
nox improba illum ferri ligno vidit e.7 l.3
nox vigilanda non venit mihi e.15 l.3
nox & iniqua vada e.17 l.1
ſiue dies,ſeu nox venerit,mea eſt e.8 l.1
nox currat inter pocula e.10 l.3
nox felix mihi nulla e.19 l.2
vnde nox pretioſa auidis puellis e.13 l.3
nox tibi longa venit,i.mors e.15 l.2
nox vna aut altera peracta in amore e.24 l.2
nox empta muneribus beatis e.20 l.2
carè ſemel in toto nox vertitur anno e.23 l.2
nox conſumpta luſu(Venereo) e.32 l.2
nox clauſas liberat vmbras e.7 l.4
nox mihi prima venit e.20 l.3
nox erat e.15 l.3
hæc noxq; dieſq; vltima fuit Pęto e.7 l.3

nox vigilanda non habet Deos vltores e.20 l.3
nox ſobria torquet amantes e.17 l.3
nox media, & venit epiſtola e.16 l.3
noxæ & fraudes alio e.6 l.4
noxæ tellus non incommoda e.22 l.3
noxia Alexandrea, dolis aptiſſima tellus e.11 l.3
tamen huc non noxia veni e.v.l.4
noxia mea vota pendent e.3 l.4
ſiue nube dies hic tranſeat e.10 l.3
nube, ait, & regni ſcande cubile mei e.4 l.4
nubendiq; petit quem velit ipſa diem e.4 l.4
nubere Antinoo Penelopen cogeret e.5 l.4
in nubes vnde perennis aqua e.5 l.3
nec dubio nubes vertitur atra noto e.5 l.2
nubila fumo capitolia e.4 l.4
quoties nubilus erit auſter e.16 l.2
nuda ſura choreas imitabere e.19 l.2
nuda papilla tulit arma e.3 l.4
nuda pectora plangas e.24 l.2
nuda de rupe tonabat Iuppiter e.1 l.4
nuda prælia miſcebant vſta ſode e.1 l.4
nuda erepto amictu luctatur mecum e.1 l.2
nuda Lacæna perijt Paris e.15 l.2
nuda puella inter luctantes viros e.14 l.3
fac nuda mea pectora reſciſſo ſinu e.8 l.3
nudæ deæ nudus Endimion concubuit e.15 l.2
nudi iactabimur ijſdem oris e.26 l.2
nudas deas videre e.13 l.3
nudis papillis capere arma e.14 l.3
ſed nudi fuerant cupidines e.29 l.2
nudos pedes feries veſte fluente e.17 l.3
nudus amor formæ non amat artificem e.2 l.1
nudabant pectora cæco e.9 l.4
nudatis mammis Amazonidum turba e.14 l.3
nudatis mecum eſt luctata papillis e.15 l.2
nudauit caſſida frontem e.11 l.3
nulla compita meis plantis fruſtra luſt. e.22 l.2
nulla mali mei medicina e.5 l.1
nulla non concedente tibi erit pri. locus e.28 l.2
nulla dies tollet hanc notam e.11 l.3
quarum nulla fuerit gratior e.19 l.1
harum nulla ſolet ratio. quærere mun. e.v.l.2
quarum nulla potuit tuos e.15 l.1
nulla compita tacent de te e.20 l.2
nulla mihi præmia triſti Venere e.14 l.2
nulla neq; rixa orietur e.19 l.2
nulla puella tam ſanctè colit carmina e.26 l.2
nulla arte dulcius canunt volucres e.2 l.1
nulla puella nec Euadne, nec Penelope e.13 l.3
nulla ſenectus me deducet ab amore e.25 l.2
nulla oſſa noſtra tenere poteris e.17 l.1
nulla diu femina pondus habet e.25 l.2
nulla eſt fuga e.30 l.2
fabula nulla tuas de nobis concitet aur. e.15 l.3
certa loquor, ſed nulla fides e.13 l.3
æqualem nulla dicere habere domo e.6 l.3
nulla mihi nox felia ex illo e.29 l.2
nulla libenter ſe ſola lecto recipit e.35 l.2
gratia nulla fuit Nilo cum Tiberi e.33 l.2
nulla lege conceſſum redibit iter e.27 l.2
ornabat niueas nullaue gemma manus e.6 l.3
nulla repulſa moræ longæ e.14 l.3
nulla pax in te mihi placet e.8 l.3
nulla eſt æquè formoſa e.8 l.3
nulla mercede hyacinthos e.7 l.4
nulla eſt poſcendi nulla eſt reuer. dandi e.13 l.3
nullane iniuria noſtros fletus ſedabit e.16 l.2
nullane placatæ e.17 l.1
nullane finis erit e.16 l.1
quos nullæ feræ carpant e.17 l.3
nullæ inimicitiæ niſi amoris acerbæ e.8 l.2
nullæ debita curæ pro, nulli e.20 l.1
nullas vmbras hodie petat Cerberus e.v.l.4
nullas aras ſuis fletibus contemnet e.4 l.1
ad nullas preces panditur ianua nigra e.v.l.4
nulli cura fuit externos quærere diuos e.1 l.4
nulli reuolubile carmen e.7 l.4
qui nunc nulli maxima turba Gabij e.1 l.4
nulli ludi ita poterunt corrumpere e.19 l.2
nulli amanti reſtat libertas e.23 l.3
nullis cupidinibus contactus e.2 l.1
nullis gemmis obnoxia facies e.2 l.1
nullis tenebris obſcura ſidera e.26 l.2
nullis datis capta e.15 l.3
nullis blandinjs rerum credere e.15 l.2
nullis viris ſacra recta e.10 l.4
nullis vnquam pateat puel. e.10 l.4
nullo lumine carus pro, nul. lumini e.4 l.1
nullo ſub limine teratur amor e.25 l.2
nullo viuere conſilio e.1 l.1
nullo timore cuſtodum ſepta e.23 l.2
nul. tempore vacuus deſit amor e.1 l.1
in nul. quæris amore moram e.13 l.1
tu nul. ſolo contegis miſerum e.v. l.1
cum nul. crimine pictus erat paries e.6 l.2
in nul. pondere verba loqui e.22 l.2
nul. munita timore e.12 l.3
nul. præmiſſo loquaris ipſe e.14 l.3
poteſt nul. me linquere facto e.6 l.3
aſpiciam nul. hodierna luce dolentes e.10 l.3
nul. deos pocula noſtra læſerunt e.15 l.2
nul. labores fugiendo e.1 l.1
nul. eſſe Deos queritur e.6 l.2
nul. poſt il. ſenſit amores e.15 l.2
nul. onus eſſe puto ferre formoſam e.24 l.2
nul. modum habere e.15 l.2
qui nul. dicebat tibi nocere poſſe e.3 l.2
huic nul. cæli tempus & aura nocet e.4 l.2
nul. erit in agris corruptor e.19 l.2
aſpice vt nul. mihi ſurgat ſpiritus e.29 l.2
nul. & antiquo marte triumphus aui e.v.l.2
nul. de noſtro ſanguine miles erit e.7 l.2
nul. liber erit ſiquis amare velit e.23 l.2
nul. amor cuiquam ita faciles e.9 l.1
nul. amor vires eripit ipſe ſuas e.22 l.2
cur ſim toto corpore nul. ego e.5 l.2
num ſibi col. doluit Venus e.28 l.2
num tibi cauſſa leuis e.24 l.2
num tibi naſcenti amor ſternuit omen e.3 l.2
num fugere minus Theſſala tela phryg. e.22 l.2
num minus immites habui Corne. par. e.v.l.4
num me Deus obruit? e.12 l.1
num rota: num ſcopuli: num ſitis e.5 l.3
num me fallit lætitia inani e.6 l.3
dic mihi num teneros vrit e.3 l.4
num grauis haſta e.3 l.4
ante numam pauper eram Deus e.2 l.4
numantinos auos regna euerſa loquunt. e.v.l.4
qui numerabar inter felices e.18 l.1
numerare hos (amores) vetuit timor e.29 l.2
Pæte quid ætatem numeras e.7 l.3
numerata oſſa percuties e.5 l.4

in numero quæcunq; etat,i.pretio e.28 l.2
in quorum numero me regat terra e.6 l.1
è quarum numero me contigit vna deat. e.3 l.3
ad numeros inſanos Phrygis cæditur e.22 l.2
numeroſa fides(lyra)ſonat e.7 l.4
numina noſtra condita veſtro ſinu e.v.l.4
numine herculeo non pallet ebur e.7 l.4
numine Dei Oetæi bis capta Troia e.1 l.3
nunc mea regna tenet e.16 l.2
nunc tu, ſiue leges e.20 l.5
quid tibi nunc prodeſt e.9 l.1
nunc pudet eſſe lupam altricem e.1 l.4
nunc mihi dulcis aqua e.23 l.2
quænam nunc porticus illam integit e.23 l.2
& tibi nunc quæuis imperat emp.modo e.9 l.1
nunc ego nocturnis ſaucia rixis e.16 l.1
qui nunc iacet hor. pul.ſeruus hic quon. e.13 l.2
nunc in amore tuo cogor habere notã e.18 l.1
nunc volo ſubducto nunc aliam Cith. e.10 l.2
nunc alloquor Alcyonas e.17 l.1
nunc iã dura paras, Phry.nũc ire per vu. e.30 l.2
nunc iacet alterius felici nixa lacerto e.16 l.1
nunc licet in triuijs requieſcere e.17 l.2
ego nunc dominæ vitijs differor e.16 l.1
cineri nunc medicina datur e.14 l.2
nunc dea diuæ nunc ante iuuencæ e.28 l.2
quæ modo per viles hæc nunc e.7 l.4
diſce venturam iam nunc ſentire ſeneɛt. e.v.l.4
iam nunc me ſacra ſuſcipere iuuat e.19 l.2
nunc vix admittor nunc iacere nunc li. e.17 l.2
nunc eſt ira recens, nunc eſt diſce. temp. e.5 l.2
nunc ad te veniet mea nauis e.24 l.2
nunc etiam. Vide, etiam
nunc interdum e.5 l.1
nunc mihi ſumma licet e.8 l.1
& nunc inter eos tu ſermo es e.21 l.2
nunc primum cogor cognoſc. long.no. e.12 l.1
qui nunc magnum ſperamus e.15 l.2
queis ego nunc pereo e.15 l.1
non ego nunc vereor e.2 e.6 e.19 l.1
nunc tu medio flumine quæris aquam e.9 l.1
i nunc, Vide, i
at tu nunc noſtro Venus e.16 l.2
nihil te vnquam nobis acceptius. Nunc quoque eris e.9 l.2
magni nunc erit oris opus e.10 l.2
nunc miret ſi flagret noſtra iuuentus e.3 l.2
nunc pari tu ſapiens e.5 l.2
per te nunc Romę quidlibet audet amor e.6 l.2
nunc quoniam iſta tibi placuit ſen. ced. e.9 l.2
nunc ſine me plena, nunc ſine me e.16 l.2
nunc admiremur e.26 l.2
nunc tibi commendo natos e.v.l.4
nunc ſpolia in templo tuo condita e.11 l.4
nunc quon. ſanxerat orb.ſic comp.lares e.10 l.4
vbi nunc eſt curia vbi nunc dicunt.iura e.4 l.4
nunc pretium fecere Deos e.1 l.4
nunc tua vel medijs puppis e.1 l.4
curia quæ nunc inter e.1 l.4
quid nunc Tarquinij fra. iuuat eſſe ſec. e.11 l.3
nunc ſis iure ſuperba licet e.8 l.3
qui nunc Æneæ Troiani e.v.l.2
eſſem quod nunc tu e.25 l.2
nunc vt cunq; potes ſato gere morem e.28 l.2
quid tua tibi nunc ſapientia proderit e.34 l.2
quo tibi nunc eleuor ingenio e.v.l.2
exiguo ſermone fores nunc Ilion e.1 l.3
nunc maris in tantum ventis iactamur e.5 l.3
ſed tibi nunc mandata damus e.7 l.4
nunc mihi ſiqua tenes dicere incipe e.6 l.3
ſed tua nunc volucres aſtant ſuper oſſa e.7 l.3
nunc tibi pro tumulo omne mare e.7 l.3
nunc exemplo diſcet e.11 l.3
nunc ligat, nunc rotat e.14 l.3
cui nunc ſiqua data eſt copia e.18 l.3
nunc vbi Scipiadæ claſſes e.11 l.3
nunc violas, nunc lilia tondere e.13 l.3
at nunc ceſſant ſacraria e.13 l.3
nunc ô Bacche tuis e.17 l.3
at nunc inuiſæ Baiæ e.18 l.3
nunc demum. Vide, demum
nunc ad ſanum coiere vulnera e.24 l.3
nunc nulli(olim)maxima turba Gabij e.1 l.4
meum nunc fidem firmant duo buſta e.1 l.4
rape nunc & dilige vatem e.1 l.4
ſolue metu patriam, quę nunc te vin. fre. e.6 l.4
candida nunc molli ſubeant cõuiuia lu. e.6 l.4
nunc te poſſidęant aliæ, mox ſola tenebo e.7 l.4
nunc Iouis incipiam cauſſas e.11 l.4
domus tota nunc cepit tuum eſſe onus e.v.l.4
ergo ego nunc vehar hoſpes e.21 l.3
nunc ad tua deuehor aſtra e.1 l.4
nunc me mea fata trah.acci.angu.mun. e.10 l.4
nunc intra muros e.11 l.4
nunquam venales eſſent amicæ e.16 l.2
cur nunquam reſerata meos admit.amo. e.16 l.1
tu ſola humanos nunqu. miſerata dolo. e.16 l.1
nunquam cæcus ero ad formoſas e.22 l.2
qui nunqu. vacuo pectore liber erit e.10 l.1
non nunquam flebis amico amiſſo e.13 l.2
vxor me nunquam: nunq. me ducet ami. e.6 l.2
meos nunquam patitur requieſc. poſtes e.16 l.1
illa tamen nunquam ferrea dixit amo e.8 l.2
quamuis nunq. poſthac viſura e.9 l.2 & e.15 l.1
differet hæc nunquam e.23 l.2
nunquam pes inimicus eat e.6 l.2
victa nunquam meis muneribus e.16 l.1
fallere te nunquam puella velit e.13 l.1
differetur nunquam tollitur vllus amor e.3 l.2
nunquam me iniuria mutat e.24 l.2
vt nunquam vlla dies ſolueret e.15 l.2
nunquam te patietur tollere humo lu. e.30 l.2
ſed nunquam vitæ fallet me tuga ſeue. e.34 l.2
nunquam mea verba videbis e.7 l.3
nunquam pallet ebur Tibure e.7 l.4
odi ego quæ nunq. pung. ſuſpiria ſomn. e.8 l.3
nunquam ad natas irrita tela feras e.10 l.4
nunquam mater lugubria ſumpſi e.v.l.4
ſine vano omnis nuntius eſſe debet e.6 l.3
nuper humata ad murmur viæ extremæ e.7 l.4
nuper is pedem poſuit in vrbe noſtra e.32 l.2
nuper enim me lædit rumor e.32 l.2
nupſi non comitante Deo e.3 l.4
vni nupta fuiſſe legar e.v.l.4
nupta Creuſa quantis malis arſerit e.16 l.2
mox nupta futura domo Amythaonia e.3 l.2
ſi cui vis nuptæ quid libet eſſe licet e.6 l.2
quam nuptæ amore poſſem perdere fac. e.7 l.2
nuptæ fœdus inire e.4 l.4
hic nuptarum genus infidum e.13 l.3

nuſquam

nuſquam eſt Amphiaraus equis dilapſis e.13 l.3
nuſquam euolat de noſtro pectore amor e.12 l.2
nuſquam ſuccurrit Antiopæ e.15 l.3
nutricum optima lupa Martia e.1. l.4
te nutrit, ô Polydore, io hoſpitio non pio e.13 l.3
nutrit amores amplexu e.12 l.1
quem outrit papilla lupæ. pro nutrijt e.4 l. 4
nutriuit duro Romule lacte lupæ e.6 l.2
nutrix pallida peierat eſſe moias e 3 l.4
nutrix Partheois tibi patuit e.7 l.4
nycteidos Antiopæ forma e.4 l.1
nycteos Antiopæ e.15 l.1
nymphæ Thynniades e.20. l.1
nympharum rapinas defende e.20 l.1
nymphis tota erepitantibus vrbe.i. aquis e.32 l.2
nymphis blandis lilia tulit e.4. l.4
indica Nyſæis arma fugata choris e.17 l.3

O.

O Centum æquoreæ e. 7 l. 3
o optima infelix fingenti terra Prom. e. 5 l.3
o nimis exitio naia theatra meo e.22 l.2
fruar ô ſolus amore meo e.1 l.2
ô me felicem, ô nox mihi candida, & ô tu e.15 l.a
his, ô Galle, tuos mooitis e.20 l.1
ô vtinam tales e.3 l.1
ô ioconda quies? ô quoties. ô Noct.me. e.10 l.1
aſſiduas ô fuge blanditias e. 9 l.1
túque ô cara mihi e. 10 l.3
tûque ô Minoa e.19 l.3
nam quid Prænestis dubias Olynthia ſor. e.32 l.2
noſtro Venus ô ſuccurre dolori e.16 l.2
ô vtinam Magicæ e.4 l.4
ô mors cur mihi ſera venis e.13 l.2
tu quoque ô Eurytion e.33 l.2
ô vtinam Hybernæ e.8 l.1
ô vtinam traiecta caua e.16 l.1
ô vtinam ad veſtros e. 4 l.4
ô nullis tutum credere blanditija e.15 l.1
ô vigil iniuſtæ præmia ſortis habes e. 4 l.4
ô quali vecta eſt Dardana puppis aue e.1 l.4
agite ô ſocij e. 21 l.3
nunc ô Bacche tuis e.17 l.3
à ſtabulis ô Erithrea tuis e.9 l.4
vos precor ô luci quæ luditis antro e.10 l.4
ſed cape torquatæ Venus ô regina colum. e.5 l.4
non ob regna magis cecidere duces Theb. e.9 l.2
cape Venus ob meritum guttura ſecta col. e.5 l.4
obducat ſpinis ſepulcrum terra e.5 l.4
io obductam feram ſomniet Ianitor e.5 l.4
obdoctis tenebris mêne committam e.16 l.3
obdureſcere Gorgonis vultu e.25 l.2
obiectum caput læſit tegula e. 7 l.4
obiectum capitis fletis eſſe tumultum e.27 l.2
mi nemo obijciat (hoc crimen) e.30 l.2
obijcitur toties à te mihi ooſtra libido e.19 l.3
digna facies pro qua obiret Achilles e.3 l.2
poſt obitum omoia maiora fingit vetuſtas. e.1 l.3
poſt obitum bonos duplici fœnore e.1 l.3
ante obitus meos ſit illa dies e.4 l.3
oblatas ne deſere meſſes e.16 l.2
obliqua çolla caue ioflectas e.9 l.4
obliquæ rotæ ſigna iterata e. 1 l.4
in obliquam facem luxit flamma e.6 l.4
obliquo ôcno dignior qui funem torqu. e. 3 l. 4
oblita pars (epiſtolæ) e.3 l.4
inter oblitas manus excidit vrna e.4 l.4
oblitis ſocijs iura refer e.6 l.1
vt oblito amore vacet puluis e. 19 l.1
oblitos parce mooere deos e.15 l.1
obnoxia nollis gemmis facies e.2 l.1
obruis illum mari e.7 l.3
num obruit me Deus e.12 l.1
ſuper obruit eam armis congeſtis e.4 l.4
quæ obſcœnas tabellas depinxit manus e.6 l.2
obſcœoi conjugij pretium e.11 l.3
obſcœnis carminibus oobilis Ianua e.16 l. 1
obſcura teritur rubigine mucro e.25 l.2
nullis obſcura tenebris erunt ſidera e.26 l.2
obſcuræ viæ prima taberoa e.9 l.4
obſequio carminis blandi eam flectere e.8 l.1
obſerat vmbroſos lucida porta rogoa e.vlt. l.4
ſed tamen obſiſtam e.25 l.2
obſtrepit in folijs cecropijs auis Attica e.20 l.2
obſtrepit aquis arbor e.4 l.4
obſtrepit ille alitibus matutinis e.16 l.1
obſtupui : non illa vnquam formoſior e. 29 l.2
obſtupui credulus vano auſpicio e.3 l.1
obſtupuit facie regis e. 4 l.4
oboia mihi venerat turba e.29 l.2
occidit immerita qui carpſit ab arb.vall. e.3 l.4
pætus vt occideret tot coïere mala e.7 l.3
occidit & miſero ſteterat vigeſimus ann. e.18 l.3
occidit puella Romana quæcunque erat e. 28 l.2
elata occidit per ignes coniugis e.15 l.1
occultis vota tuli manibus e 16 l.1
occultis Ionis in amoribus Io e.33 l.2
occultos dolores proferre e.18 l.1
occultum iter ſoporis trahere membra e.11 l.3
occurrit ſæpe fortuna amanti e.10 l.1
in oceano ſi ſtaret mea nauis e.9 l.2
in oceanum mittit me quærere gemmas e. 16 l.2
in oceanom ſidera lapſa cadunt e.4 l.4
ocelli quærunt ſibi vulnus e. 22 l.2
quàm mihi viles videantur ocelli iſti e.15 l.1
ocellis intentis hærebam fixus e.3 l.1
ocellis hæſit noo leuiter puer e.19 l.1
ocellis ſiccis poteris oſſa tenere e.17 l.1
ocellis ſuis me cepit e.1 l.1
cum ocellis tuis inſomnia portet vna e. 25 l.2
ocellis meis nunquam illa deſit e.26 l.2
ſi ocellos tuos vidiſſet Glaucus e.26 l.2
ocellos ſomno laſſos ore patefecit e.15 l.2
ocellos ſuos compeſcere oon poterit e.16 l.1
vbi ocellos vacuos ſeducere non liceat e.9 l.1
ocellos compoſitos radijs patefecit e.3 l.1
non ocellos, non ſomnos relinquet e.5 l.1
ocellos labentes premeret ſomnus e.10 l.1
quando ocellos claudet mors e.13 l.2
ocellos ingenuos corrupit e.6 l.2
ocellos paſcentes declinat ſomnus e. 1 l.2
ocellos cootra ſolem attollere e.15 l.1
ocno obliquo dignior torquere funem e. 3 l.4
octauiæ periphraſis e.18 l.3
octipedis cancri terga e.1 l.4
oculi ſunt in amore duces e. 15 l.2
oculi geminæ, ſidera noſtra, faces e.3 l.2
illius ex oculis multa cadebat aqua e.6 l.3
quantum oculis, animo tam procul ibit a. e.21 l.1

oculis meis formoſa arma e.4 l.4
oculis parce hoſpes,& abſcede e.10 l.4
oculis meis facta ſuperba e.24 l.3
ex oculis gutta cadet e.1 l.4
oculis meis vmbra benigna fac venias e.4 l.4
oculis fulminat illa e.9 l.4
oculos ſatiemus amore e.15 l.2
oculos ferit,qui meruere e.9 l.4
oculos minitare exurere e.8 l.3
oculos Palladis bonos oegauit e.28 l.2
oculos capient tabulæ e.21 l.3
oculos nemo inclinauit euntis e.7 l.4
cum oculos mouerit illa graues e.29 l.2
oculos quibus eſt elata e.7 l.4
odi ego quæ nunquam pungunt ſuſp.ſom. e.8 l.2
odiſſe beatos ſe dicit cum mea recitat e.26 l.2
odiſſe caſtas me docuit amor e.1 l.1
odium multis peperere querelæ e.12 l.2
odor Pampineus amarus e.33 l.2
odores Arabum de gramine e.29 l.2
odores afflabunt quos amor fecit e.29 l.2
multi odoris Cinoamon e.13 l.3
comæ odoratæ (domi) cur moleſta e.14 l.3
odorati Pæſti roſaria e.5 l.4
odorato duci rapta lina carbaſa e.3 l.4
odorato oliuo manabit ceruix e.17 l.3
odorato igne luxerat caſa e.10 l.4
odoriferis lancibus ordo e.13 l.2
œagri compreſſa figura e.30 l.2
œtæi Dei numine bis capta Troia e.1 l.3
io œtæis iugis gaudia ſenſit Hercules e.13 l.1
offenſa mihi,non tibi hoc amica dedit e.9 l.3
in offenſas vertet verba libera e.vlt. l.4
officia io multos reuocatis amores e.25 l.2
officia ſeruilia fecit Hercules e.10 l.4
officijs tuis hæc erat dos apta e.4 l.4
officio propoſito prætulit florem e.20 l.1
officium inuitum præſtitit terris aurora e.18 l.2
officium meum tota nocte valere exper. e.22 l.2
oilide Victori rape vatem e.11 l.4
heoe olentia flumina e.17 l.3
noo iſtis olim e.6 l.2
quæ olim fueram, nunc e.16 l.1
noo fuerat olim tanta turba Thaidos e.6 l.2
olim fleuerat æquoribus e.15 l.1
duæ quas olim paſtor viderat e.2 l.2
olim mirabar quod nunc e.3 l.2
his olim,vt fama eſt, vitijs e.6 l.2
ſi quædam olim biſtonijs rupibus accub. e.30 l.2
olim feruot Argo e.20 l.1
olim gratus eram e.12 l.1
olim oculis nimium facta ſuperba meis e.24 l.3
hic olim luctus populauit Achiuos e.18 l.3
olim vnus erat focus e.1 l.4
oliuo odorato ceruix manabit e.17 l.3
olor ore canorus anſeris carmine iodoct. e.8 l.2
non olvere crocos pulpita e.1 l.4
cur non olvere nardo flammæ meæ e.7 l.4
olympo oſſan impoſitum e.1 l.2
omeo argutum ſternuit amor e.3 l.2
omen fax prætulit e.3 l.4
omen fuoeſtum coucinit auis e.21 l.2
omina Lunæ cauſſata eſt e.4 l.4
omina candida dare e.1 l.4
omina fauſta cano e.4 l.3
omina iam tum bene ſpondebant e.1 l.4
omine Iouis plenis velis e.6 l.4
omine quod certo dux ducem ferit e.11 l.4
omine ſuis Albæ Alba oara e.1 l.4
omne in amore malum ſi patiare leue eſt e.5 l.2
vt Nemus omne ſatas Syluas intendat e.14 l.1
tale iter omne,quæ penetras,caue e.8 l.4
io omne caput ſidus Saturni graue e.1 l.4
quodcunque fluxerit hoc omne ſeruiat pa. e.1 l.4
cælum omne Atlanta gerentem e.22 l.3
tibi omne mare Carpathium pro tumulo e.7 l.3
hoc onus omoe ex humeris e.6 l.4
omnes pariter pereatis auari e.12 l.3
cur in omoes (puellas) ſim tam mollis e.22 l.2
omnes humanos ſanat Medicina dolores e.1 l.2
omnes ſenſus ooodum deperditus e.3 l.1
circum omnes alias puellas e.4 l.1
vna dies potuit omnes percurrere aman. e.13 l.1
inter omues Heroidas tibi primus locus e.18 l.2
aurum omnes colunt e.23 l.3
has omnes ignis auarus habet e.28 l.2
omnes iam oorunt quam ſit amare bonũ e.34 l.2
dij deæque omues quibus e.13 l.3
formas iu omnes vertebat e.2 l.4
omnes marinæ deæ plauſerunt e.6 l.4
huc omnes,huc primus & vltimus ordo e.18 l.3
omniáque ingrato littore vota cadunt e.17 l.1
omnia perpetiar e.26 l.2
omnia quæ Venus & Mineruaprobat e.2 l.1
& omnia lacrymis meis oota e.6 l.4
omniáque munera largibar ſomno e.3 l.1
omnia vertuntur,certe vertuntur amores e.8 l.2
omnia ab externo ſint modo tuta viro e.19 l.2
omnia muoera tecũ voo lecto auferet at. e.11. l.2
tu omnia tempora lætitiæ e.11 l.1
omnia iuſſa conſueui perferre e.18 l.1
omnia me lædent e.6 l.2
omnia poſt obitum fingit maiora veruſt. e.1 l.3
omnia formoſam propter Briſeida paſſ. e.8 l.2
omoia ſi dederis oſcula,pauca dabis e.15 l.2
omoia noo pariter rerum ſuot omnib. e.9 l.3
omnia ſurda tacent e.3 l.4
omnia geſta per manus maternas e.18 l.3
omnia gemmea ſint ludis e.18 l.3
letum non omnia finit e.7 l.4
omoia ſuut tentata mihi e.21 l.3
omnia miracula cedent Romanæ terræ e.22 l.3
ex omni me premit e.21 l.3
& omni tempore inſinuentur opes e.9 l.3
nos omni tempore & quocunque loco. e.21 l.2
vnus ex omnibus acer dolor e.22 l.2
omnibus heu portis e.3 l.4
omnis turba remigat e.7 l.4
in hac parte omnis rimetur amor e.11 l.1
ſic omnis recta figura e.18 l.2
omois enim debet ſine vano nuntius eſſe e.6 l.3
omois amor magnus, ſed aperto io coniu. e.3 l.4
omnis via fooat voce inſana e.9 l.4
omnis erit turba ferenda e.vlt. l.4
omnis mihi cauſſa querelæ e.9 l.4
omphales fabula, & Herculis e.11 l.3
onerabo colla Corymbis e.17 l.3
ooerare domum per arma. i. honorare e.9 l.3
ſpolijs oneratos Cæſaris axes e.4 l.3
ooerauit famulam penſis iniquis e.15 l.3

ſum ooous quod leuatur quinq. digitis e.vlt.l.4
tota domus cepit onus eſſe tuum e.vlt.l.4
onus nullum puto ferre formoſam e.14 l.2.
onus difficile vt toto monte volutet. e.17 l.2
hoc onus ex humeris e.6 l.4
onus vectum recenſet nauta e.7 l.4
an onuſta nauis fidat in vndis e.14 l.2
onix plenus Syrio munere e.13 l.2
onyx myrrheus vogat nares croceino e.10 l.3
opacos poſtes concuſſit e.10 l.4
opem ſenſit, vt vulnus Telephos e.1 l.2
opem tuliſſet formoſo hæc lingua e.4 l.4
operata iam noctes decem (Iſidi) e.33 l.2
opere mentoreo vina bibas e.14 l.1
operibat totos amantes pellis e.13 l.3
vnum opus eſt. operi non datur vnus ho. e.2 l.4
tantum operis ſuſtulit vna dies e.11 l.3
tantum operis biſcere neruis meis e.3 l.3
operta pectus comis Gorgonis e 2 l.2
operta tunica duxit moram e.15 l.2
opes exhauſtas querantur damna e.13 l.3
haud opes vellas portabit Acheron. ad vn. e.5. l.3
opes tam faciles inſinuentur e.9 l.3
opes Teutonicas Roma refringat e.3 l.3
cum opes magnæ Laomedontis caderent e.14 l.2
quas opes Elis pararat equis e.8 l.1
opes quas parit humor Pactoli e.18 l.3
opes facultas abſtulit pertica triſtis e.1. l.4
(opima) tria ſpolia e.11 l.4
oportet eodem ferro ſtillet vterque cruor e.8. l.2
oportet multa prius queraris delicta dom. e.4 l.2
oportet condat ante fores dominæ e.7 l.3
oportet equus meus ſudet ad has metas e.1 l.4.
titulis oppida capta legam e.4 l.3
auſa opponere Ioui noſtro latrantem An. e.11 l.3
nec opponere mihi faſtus quærit e.14 l.2
opportuna mea natura mille figuris e.2 l.4
oppoſita dextra propellens ſuauia e 29 l.2
oppoſito vento debita oſcula e.6 l.1
opprobria noſtris armis vexit e.11 l.3
opprobrij ſpolia noſtra per ora trahit e.13 l.3
non fuit opprobrio caſa e.11 l.4
oppugnare ſagittis rates Danaûm e.11 l.3
circũ oppugnata proprijs triumphis Ro. e.15 l.2
optatam quietem trahit e.14 l.1
pro quibus optatis. i. votis e.28 l.2
optatis verbis animam deponere e.13 l.1
optatos quærere Tyndaridas e.17 l.1
optima mors pares quæ venit apta die e.5 l.3
quid optima mater illi profuit e.18 l.3
optima nutricum lupa e.1 l.4
opto ſit color iſte è deſiderio meo e.3 l.4
opus æternum humor Martius e.22 l.3
opus tibi ſurget ô Roma e.1 l.4
Elegos opus fallaa finge e.1 l.4
caorabat opus verbis e.5 l.4
opus egit parum cauti pectoris Prometh. e.5 l.3
opus ſuom creſcere poſteritate ſenſit Ho. e.1 l.3
quid opus ſtatuiſſe templa pudicitiæ e.6 l.2
valuæ opus nobile Libyci dentis e.31 l.2
opus hoc de monte ſororum detulit e.1 l.3
opus Heroi carminis tangere e.3 l.3
opus magni oris erit e.10 l.2
opus vnum didicit femina fraudes comp. e.9 l.2
opus vnum eſt operi non datur vnus hon. e.2 l.4
venies tu quoque in ora virûm e.9 l.3
ora mea nota vnguibus e.8 l.3
ſint ora faucotia ſacris e.6 l.4
ora notet inſanis manibus e.6 l.1
vnde in ora veniat liber e.1 l.2
in ora venit nomen maius ab exequijs e.1 l.3
ora Palladis cum tumor faceret turpia e.30 l.2
ora candida verberat veſana manu e.9 l.2
in ora mollia fixit manus immites e.15 l.3
ora (vaccæ) læſiſti quernis frondibus e.33 l.2
ſub ora bouis trucis victa e.13 l.3
ora ſumma triuerat liquor Lethæus e.7 l.4
per ora tria dabat ſonos lacus e.10 l.4
per ora noſtra trahit ſpolia e.13 l.3
nec tu ora reuerentia moueris virginibus e.30 l.1
ora noſtra rigauit aqua Philetæa e.3 l.3
ora Alcyonum requieſcunt poſitis querel. e.10 l.3
ora magna admoram tam magnis fontib. e.3 l.3
cum ora moribunda niger liquor claud. e.7 l.3
ora peruſta ſuis viris imponunt e.13 l.3
ſub ora bouis trucis vinxerunt Dircem e.15 l.3
ora Phorcydos ſecta. i. caput e.22 l.3
ora terret ſitis e.10 l.4
dum ora faucia equi protegit e.1 l.4
ora mea faucia peruerſa manu e.9 l.4
ora gigantæa litoris e.20 l.1
ora patriæ tuæ tangitur e.1 l.4
qua ora Cayſtri viſenda eſt e.22. l.3
in ora vacua deſiuus e.8. l.1
te licet orantem audiat Deus aulæ ſuſ. e. vlt. l.4
in orbe externo quærere fugam e.16 l.2
qui in orbe pacato ſtatuiſſet columnas e.11 l.3
in orbe rotat pondus miſſile diſci e.14 l.3
in orbe tam paruo dies clauſit tot bona e.18 l.3
ab orbe vmbroſo lucus fecerat nemus e.10 l.4
in orbem carminis noſtri redeamus e.1 l.3
orbem purgatũ ſanaerat manibus Herc. e.10 l.4
cum per orbem fluxere aquæ Deucal. e.31 l.2
orbem tergo ſuſtulit Hercules. i. cælum e.10 l.4
orbes Ixionis taceant e.vlt. l.4
per orbes flexos ſoluit Pythona e.6 l.4
orbi toto quæ præſidet vrbs e.11. l.3
orbis ſolis luxit e.5 l.3
orbis laneus currer circa focum e.6 l.4
orbita ſeptima Lunæ plenæ deducitur e.20 l.2
orci arbiter Minos e.19 l.3
ordiat palatia decerpta tauris e.9. l.3
ea ordine pangam colles e.17 l.3
ordo creber platanis ſurgentibus e.32 l.2
hic ordo primus, & vltimus venit e.18 l.3
deſit ordo lancibus odoriferis e.13 l.2
in ore tibi eſt mater natanti e.7 l.3
hei mihi quod in ore noſtro paruus ſonus e.1 l.4
ore canorus olor e.1 l.1
ab ore arenti fallat ſitim liquor e.17 l.2
in ore notam ducet timor e.5 l.1
ore (Romano) turpis color Belgiens, &c. e.18 l.2
ore incinit modos varios e.22 l.2
ab ore detraxit agreſtem figuram e.31 l.2
qualis ore Pindarico ſpiritus tonat e.17 l.3
ore meo magis palleat e.1 l.1
cum ore ſubitò Triton recondit aquam e.32 l.2
ore ſuo patefecit ocellos e.15 l.2
ore anguineo creditur manus pro ori. eleg. 8 l.4
in ore meo clamat fides e.18 l.1

cum in ore foret tibi candor quæſitus. e.24 l.3
cum oreſtem ſaluum ſoror aſpexit e.14 l.2
orgia Itala ferre per Graios choros e.1 l.3
oricia Terebiutho e.5 l.3
oricos te accipiat placidis æquoribus e.8 l.1
nulla orietur rixa ante feneſtras tuas e.19 l.2
orietur horror fletibus e.5 l.1
ab origine prima incipit dicere e.6 l.3
orion purus erit e.26 l.2
Tuſcus ego & orior Tuſcis e.2 l.4
oris magni erit opus e.10 l.2
in oris ignotis fleuerat e.20 l.1
oris ijſdem nudi iactabimur e.26 l.2
licet oris Scythicis ambulet e.16 l.3
ſiqua oris extremis ſe ſubſtrahit tellus e.10 l.2
hic oris placidis, vt conſtitit e.20 l.1
in oris atracijs conſidat e.8 l.1
orithyia capta à Borea crudelē neg.&c. e.26 l.2
orithyiæ Pandioniæ tellus e.20 l.1
orithyiæ captæ timor Aquilo e.7 l.3
ornabat niueas nullâne gemma manus e.6 l.3
longis ornabat frondibus ædem e.10 l.4
ornabit ſertis ſepulcrum e.16 l.3
ſe ornat Iuppiter eburno ſigno e.9 l.3
nec ornata nimis fronte ſedere velis e.18 l.2
ornato capillo procedere e.2 l.1
ornet manus Cryſtallus e.3 l.4
orumedonta minantem cœlo e.9 l.3
orontæa Myrrha e.2 l.1
quas orontes miſit e.23 l.2
oros Babylonius oron me creat e.1. l.4
orpheæ Lyræ carmine e.1 l.1
orphei periphraſis, non vt Pieriæ aut poſſim Iſmaria e.33 l.2
orpheu te ferunt tenuiſſe feras, & flumina. e.1 l.3
orta ſemina de capite tuo e.7 l.3
per ortus iteratos Bactra te viderant e.3 l.4
ortygia patria carius Phœbo templum e.31 l.2
oſca tellus ne terat manus e.2 l.4
oſcula carpere ſupina, & ferre e.20 l.1
oſcula noſtra labris tuis morata e.15 l.2
oſcula falle ſiccis genis e.vlt. l.4
oſcula impreſſis nisa dedi gradibus e.16 l.2
oſcula iure ferunt tibi propinqui e.6 l.2
ſi oſcula multa tibi dabit mater, me lædit e.6 l.2
oſcula debita oppoſito vento e.6 l.1
oſcula ſuprema ponet in gelidis labellis e.13 l.2
oſcula ferre comæ canæ e.18 l.2
oſcula empta dare viris Syluicolis e.13 l.3
oſcula ſumere, & arma manu admota e.3 l.1
omnia oſcula ſi dederis, pauca dabis e.15 l.2
oſcula cum dederis tua flent. adijce m. e.vlt. l. 4
oſculor arma tua ſiqua relicta iacent e.3 l.4
oſſa cara futura meis lacrymis e.19 l.1
cuius oſſa vehantur honoratis equis e.vlt. l.4
ne mea oſſa contempto ſepulcro lap.&c. e.1 l.3
qui oſſa diſperſa inuenerit e.21 l.1
per oſſa rauca tubas ſtruxit e.3 l.4
oſſa mea poneret molliter roſa tenera e.17 l.1
oſſa mea calcet, agitet manes e.8 l.2
oſſa qui legat extremo die e.24 l.2
oſſa non verteret mare e.15 l.2
oſſa mea ne locentur terra frequenti e.16 l.3
oſſa legiſti matris e.1 l.4
in oſſa faces plures condit e.4 l.4
oſſa turpia terreat ſono ieiuno e.5 l.4
ſuper oſſa tua aſtant volucres e.7 l.3
donec oſſa manus attigit e.9 l.1
oſſa tua tranſibit contemnens viator e.11 l.2
oſſa mea minuta qui loqui poterunt e.13 l.2
in oſſa mea iudicet. i. manes e.vlt. l.4
oſſa uoſtra tenere ſinu tuo e.17 l.1
oſſa eius nullo ſolo contegis e.vlt. l.4
cuius falſa tenens oſſo ſoror fleuerat e.14 l.2
per oſſa patris, & matris iuro e.20 l.2
oſſa ſua cum (oſſibus) puellæ miſcuit e.8 l.2
oſſa teram oſſibus mistis e.7 l.4
oſſa ſectis anguibus lecta e.6 l.3
oſſa mea defleta gemitu Cæſaris e.vlt. l.4
oſſa maxima (Achillis) ſuſtulit in par. ma. e.9 l.2
dicet, oſſa, Properti, hæc tua ſunt e.24 l.2
quem ad oſſa tetigit Deus tactu certus e.vlt. l.2
in oſſa mea ſomnus acceſſitus e.17 l.3
oſſa ſunt numerata per cutes e.5 l.4
ſuper oſſa cubet vipera e.7 l.4
oſſa mollia alligat edera e.7 l.4
in oſſibus veſtris arua metunt e.11. l.4
qui in oſſibus ignes cuſtodit e.17 l.3
& mixtis oſſibus oſſa teram e.7 l.4
oſſam Olympo impoſitum e.1 l.2
oſtendes matri brachia læſa tuæ e.15 l.2
ſiue oſtendet illam formam Eois e.3 l.2
oſtendunt culmina candida turres gemi. e.16 l.3
oſtrina in tunica fuit e.29 l.2
oſtrino toro ſubire e.14 l.1
oſtrinos colores præbet Tyros e.13 l.3
oſtris pœnis fulgeat purpura e.3 l.4
in otia ſolui excubias decreuit e.4 l.4
ouantes currus perſequar ex vtroque litt. e.9 l.3
oues ſaturas ipſe reduxit aries e.13 l.3
oues paſtor enumerat e.1 l.2
oues poturas ire iubebat fiſtula e.4 l.4
inter oues erat magna pars rerum Tatio e.1 l.4
ouis aurea vexit Hellen. i. Aries e.26 l.2
ouis exta paſtor litabat e.1 l.4
ouis læſa repugnat inſtanti e.5 l.2

P.

tu ô pecunia PAbula crudelia præb.&c. e.7 l.3
pabula annua poſcit ſerp. e.8 l.4
felix pacata iuuentus agreſtum quondam e.13 l.3
da mihi pacato vela ſecunda pater e.17 l.3
qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas e.11 l.3
calue tua venia, pace, Catulle, tua e.15 l.2
pace ſumpta, & poſita fidele caput e.1 l.2
ſed quod pace legas opus hoc detulit e.1 l.3
pace mercata premendus amator e.5 l.4
pace compoſita me fefellit amor e.2 l.2
ſi ad pacem verterit aures bonas e.13 l.2
hic ad pacem ſatus e.9 l.3
pacem veneramur amantes e.3 l.3
pacis amor Deus eſt e.3 l.3
pacta ligat, comes pactis futuris e.4 l.4
hæ pactæ ſunt mihi noctes? e.3 l. 4
qui pactas in fœdera rupere aras e.20 l.3
neſcio quo pacto verba maxim. cuiq.&c. e.25. l.2
pactoli liquores veniunt mihi ſub tecta e.14 l.1
pactoli quas parit humor e.18 l.3
pactoli liquor Lydia arata tingit e.6 l.3
pactoli periphraſis, flumina Crœſi e.26 l.2

pæana canebat victor Amphion e.15 l.3
pæſti odorari roſaria e.5 l.4
pæti naufragium & interitus, tota Eleg. e.7 l.2
pæte quid ætatem oumeras e.7 l.3
cum pagana madent fercula delicijs e.4 l.4
pagaſæ naualibus egreſſa Argo e.10 l.1
pagina docti Calui hæc confeſſa eſt. e.vlt l.2
at quantum de me pagina Panthi finxit. e.21.l.2
mea pagina has tibi diras cecinit e.23 l.3
hæc pagina noſtra detulit via intacta. e.1 l.3
mea pagina euecta gyro præſcripto e.3 l.3
palæſtræ ſpartanæ iura e.14 l.3
vbi ſtant palatia ſacra nauali Phœbo e.1 l.4
celſa palatia decerpta tauris e.9 l.3
iouictos pecoroſa palatia montes e 10 l.4
ire palatinas non bene vidit aues e.6 l.4
palatini Apollinis ædem referamus e.6 l.4
palato ſicco ſitis torret ora e.10 l.4
palilia annua fœno accenſo celebrare e.1 l.4
dies feſtus erat vrbi, palilia dixere e.4 l.4
palilibus vrbs condita e.4 l.4
palla Sidonia fecit Hercules officia ſet. e.10 l.4
vos palla mea medium fœdus inire e.4 l.4
pallada magnam vidit (nudam) Tireſias e.10 l.4
palladiæ artis equus e.9 l.3
palladis oculos auſa oegare bonos e.8 l.2
palladis artes caſtæ tibi ſunt e.20 l.3
palladis ora turpia fecit tumor e.30 l.2
pallados igoes extinctos e.4 l.4
vt pallas cum ſpatiatur ad aras dulichias Gorgone operia e.2 l.2
facite palleat magis ore meo e.1 l.1
pallent demiſſæ ad talia ſacra puellæ e.8 l.4
pallere multos colores quis te cogebar e 15 l.1
necdum etiam palles, nec vero tãgeris ig. e.9 l.1
palleſcere in quadam incipis curis tardis e.13 l.1
palles ebur nunquam Tibure e.8 l.4
pallia non ſidere in lecto queror e.3 l.4
pallia noſtra vias tepidas fecerunt e.7 l.4
per pallia ſiogula mutato l. recto e.9 l.4
pallida mitra ſitu immundo e.7 l.4
pallida vina bibi. i. venenata e 7. l.4
pallida outrix coris e.3 l.4
pallidus ſemper in iratam eſſe velim e.8 l.3
nec pallorem toties mirabere ooſtrum e.5 l.1
pallori tibi erit hic verſus e.5 l.2
palluerunt labra mero e.9 l.4
palma caua ſuſcepto flumine ſat eſt e.10 l.4
palma data meis libris e.1 l.4
palma maxima vobis erit meus ſanguis e.9 l.2
ſunt quibus Eleæ concurrit palma quadrig. e.9 l.3
palmæ primæ exemplum imbuis e.11 l.4
palmas omnes tuas eluder victrices e.1 l.4
palmas primas extollens gurgite e.26 l.2
vel quæ palmiferæ mittuor venalia Theb. e.5 l.4
palmis falſis cupidus tangere gaudia e.19 l.1
palmis demiſſis haurire e.20 l.1
palmis ſuſpenſis carpere oſcula e.20 l.1
palmis ſupplicibus veni ad fœdera e.9 l.4
paludes (Stygiæ) vada lenta e.vlt. l.4
paludoſi Sicambri e.6 l.4
palus lernæ pulſa tridente e.26 l.2
pampinea rare in vada deſiluiſſe e.17 l.3
pampineus odor amarus e.33 l.2
calami Pan Tegeæ tui e.3 l.3
me pana vocato de rupe e.13 l.3
pandiooiæ Orithyiæ genus e.20 l.1
panes capripedes canem calamo e.17 l.3
panos periphraſis Arcadio pinus am. Deo e.18 l.1
pancratio duro vulnera pari e.14 l.3
pandere vela vidit eum e.21 l.2
pandite reſqua viris feſſis e.10 l.4
panditur ad nullas preces oigra Ianua e.vlt. l.4
pangam ex ordine colles e.17 l.3
panthi pagina de me finxit e.21 l.2
papaueribus purpureis mixta lilia e.20 l.1
papilla nuda ferre arma e.3 l.4
quem papilla dura lupæ nutrit e.4 l.4
papillis nudatis mecum luctata e.15 l.2
papillis nudis capere arma e.14 l.3
par Aganippeæ ludere docta Lyræ e.3 l.2
par in amore Iooi Neptunus e.26 l.2
pari clade prælia e.9 l.3
parante exitium ſuo nato matre e.22 l.3
ſiqua ſe poteſt parare plus vni e.24 l.2
parare mihi vincla viſa pars e.29 l.2
quas ante pararat opes equis Elis e.8 l.1
quodcunque paras ventorum eſt e.5 l.3
paras ire per vndas e.30 l.2
quaſcunque paraſti labore palmas e.1 l.4
parat tandem haurire e.20 l.1
parat vltima terra triumphos e.4 l.3
vt formoſa nooo quæ parat ire viro e.15 l.1
oe te decipiat quod parata ſatis illa ſit e.9 l.1
pereat quicunque primus parauit rat. ve. e.17 l.1
parauit hoſpitium amor e.24 l.3
ſeu parca lucerna mero tangi voluit e.3 l.4
parca die venit mors optima e 5 l.3
noo minus immites parcas habuit e.vlt. l.4
parcas vexare immeritam Sycinnam e.15 l.3
parce mouere deos oblitos e.15 l.1
parce nocere tibi tuis animis e.5 l.2
parce oculis hoſpes e.10 l.4
parcere verbis non noſtis e.28 l.2
parcere famæ ſuæ e.16 l.1
parce aliquid Eois pharetris e.6 l.4
parcis & te colligis in Vmbras tenues e.9 l.3
parcite ſocio littoribus manſuetis e.17 l.1
parcite iam fratres e.29 l.2
parcius inflamant viles e.24 l.2
hæc tibi parens ô Tulle e.22 l.3
parens vrbis & virtutis Romulus e.11 l.4
hæc parens tibi Tellus e.20 l.3
ſic pareores gaudere te ſeruato poſſint e.21 l.2
tu ſola domus, tu parentes ſola e.11. l.1
parenti fuit vtilis ille furor e.13 l.3
per matris & pareotis oſſa tibi iuro e.20 l.2
in parentum colla redeunt virgines e.8 l.4
pares vices remotum ducite ſorte e.21 l.3
pares reges eductos e.9 l.3
ſine pares nos ire curſu quo ſumus e.5 l.1
pari clade prælia e.9 l.3
nunc pari tu ſapiens fuiſti e.3 l.2
paridi ignis dulcior erat inter arma e.8 l.3
paridis iudicij periphraſis e.2 l.2
paridis periphraſis, hoſpes adulter e.34 l.2
paridis periphraſis Idæi vacuam paſt. in au. e.13 l.3
cum paries oullo crimine pictus erat e.6 l.2
parin fatum patriæ componere e.13 l.3
quanuis Ida parin paſtorem dicat amaſſe e.32 l.2

qualemcunque parin vix ſua noſſet hum. e.1 l.3
ipſe paris nuda Lacena perijs e.15 l.2
illa paris e.1 l.4
parit opes humor Pactoli e.18 l.3
ſcripta quibus pariter periere.i.cum quib. e.23 l.3
dicisc quo pariter carmen tenuaſtis in ant. e.1 l.3
ijſdem pariter iactabimur oris nudi e.26 l.2
secum ſiue ægra pariter, ſiue valēte ſum. e. 21 l.2
pariter miſeri cogemur flere e.5 l.1
omnia non pariter rerum ſunt omnib.ap. e. 9 l 3
multas pariter mihi placuiſſe puellas e.22 l.2
pariter ſurgentibus platanis ordo e.32 l.2
victor pariter cum victis vmbris miſceb. e. 5 l.3
parma vetus bellica vacat in templo e. 25 l.2
parma picta induto Pyropo fulgebas e.11 l.4
parma telata ducis vaſti e.31 l.4
parnaſſi vertice deiectos Gallos e.31 l.2
parnaſſi mons concuſſus vertice laurige. e.13 l.1
parius lapis vindicat Praxitelem e.9 l.3
pars viſa parare vincla e.29 l.2
pars eris impenj accepri e.6 l.1
pars militiæ beſtiæ proxima ego ſum e. 21 l.5
ſiqua pars (epiſtolæ) oblita deerit e.3 l.4
hæc forma mei pars extrema furoris e.4 l.1
pars domus magnæ imitanda eram e.3.l.4
ecce pars altera vecta e.7 l.4
magna pars rerum Tario erat inter oues e.1 l.4
in parte prima choreæ me ſtatuent e. 30 l.2
in hac parte omnis timetur amor e.11 l.5
partem tori tui illa vendicas e.3 l. 4
in partes tuas fuiſſe feror e.9 l.3
in partes quatuor annus plenus eas e. 5 l.3
partha trophæa aſſueſcent Ioui Latio e.4 l. 3
parthæ telluris alumnis domitis e 3 l.4
parthenis nutrix Cynthiæ e.7 l.4
parthi ſpoliati gloria tantine fuit e.12 l.3
parthis focis cocta pocula mirrhea e. 5 l. 4
hæc parthis deuictis mihi gloria potios e.14 l.2
parthorum equitem poſt terga tueri e.10 l.2
parthorum aſtutæ tela remiſſa fugæ e.9 l.3
parthorum periphraſis. Tela fugacis equi e. 4 l.3
ſeu parthos pedibus ſequimur e. 27 l.2
parthum ſero fœdere confeſſum e.6 l.4
parthus equus quot millia currat ſine aqua e.3 l.4
parthus reddat ſigna Remi e.6 l.4
partita ſedes per amnem. i. diuiſa e.7 l.4
per tria partitos, qui dabat ora ſonos e.10 l.4
parta falſo terra deluder arantes e.15 l.2
partu Ledæ proxima, pro partui e.13 l.1
partus humani non ſunt talia dona e. 3 l.2
partus maternos dicam Ætnæo fulmine e.17 l.3
parua damus ſigna e.18 l.1
ſi parua tuæ dederis veſtigia culpæ e.5 l.1
parua crimina (amoris) non me mouens e.32 l. 2
maximáque in parua ſuſtulit oſſa manu e.9 l.2
hæc parua arena teget meum funus e. 17 l.1
cui parua domi fortuna relicta eſt e.34 l.2
parua minus vrbe Bouillæ e. 1 l.4
parua arte locum vendicat Pyreicus e.9 l 3
plebeij paruæ funeris exequiæ e.13 l.2
paruáque tam magnis admoram fontib. e. 3 l 3
parui amores mecum vectantur c.1 l.3
parui Iouis cunabula e.22 l.2
quid tam parui littoris vnda nocet e.4 l.2
paruis rotis serenda prata mollia e.3 l.3
parum cauti pectoris e.5 l.3
terra parum fuerat. i. cui ſua terra par.eſt e. 7 l.3
parum eſt nobis vna puella e.22 l.2
ſobria grata parum e.9 l.4
quis tam paruo ſanguine amantis ſparg. e.16 l.3
sot bona tam paruo clauſit in orbe dies e. 18 l.3
hunc paruo ligno ferri vidit nox e.7 l.3
paruo dilexis ſpatio e.24 l.2
paruo liquore teritur ſilex e.25 l.2
paruula cymba te moretur e.11.l.1
paruula teſta accipiat manes meos e. 13 l.2
paruus ſonus in ore noſtro e. 1 l. 4
paſcat famem tuam e.3 l.4
paſcua noſtra forum nobile erit Roma e.10 l. 4
paſiphaë nec proba e.28 l.2
paſiphaë induit cornua bouis e.19 l.3
paſiphaës amoris periphraſis e.7 l.4 & e. 32.l.2
paſſa eſt habitare illam tenebris immund. e.15 l.3
non paſſa eſt iacere Tithonū deſertū aur. e.18. l.2
non paſſa eſt tibi ſuccedere faſtus e. 53 l.4
quæ paſſim natare ſtæata vides folia e. 15 l.2
paſſus omnia Achilles propter Briſeida e. 8 l.2
abdita paſta manſiſti ſtabulis e.33 l.2
paſtor oues enumerat e.1. l.2
cedite diuæ, quas paſtor viderat e.2 l.2
paſtor Arabs mittit Cinnamum e. 13 l.3
paſtor ad calamos exta librabat ouis e.1 l4
paſtorem ad baculum poſſum curare e. 2 l.4
paſtorem Parin amaſſe e.32 l.2
paſtoris buccina lenti e.11 l.4
paſtoris Idæi vacuam in aulam e.13 l.3
annua paſtorum conuiuia e.4 l.4
nullis pateat ara puellis veneranda e.10 l.4
quæ patefacta fuerant triumphis e.16 l.1
patefecit ocellos meos ore ſuo e. 15 l.2
patefecit ocellos radijs e.3 l.2
nec patefiant nocte feneſtræ e.20 l.3
pater ipſe cho.i. Bacchus e.32 l.2
Mars pater & ſacræ Veſtæ lumina e.4 l.3
cum pater Africus nectit aquas e.3 l.4
vnde pater Ennius bibit e.3 l.3
quæ pater adſtrictus ploret te dediſſe e. 23 l.2
da mihi pater vela ſecunda e.17 l.3
det pater hic vmbræ mollia iura meæ e.vlt. l.4
pater Tarpeius tonabat e.5 l.4
cum pater tremulus in ceruice nati pepend.1.l.4
patera ducam noctem e.6 l.4
citius paterer caput hoc diſcedere collo e.7 l.2
ſi pateremur aues Caucaſeas e. 25 l.2
quid non pateris me ita viuere? e. 4. l.1
paterna regna trudens Scylla e. 19 l. 3
paterna ſigna Dei Vertumni e.1 l.4
in paternas tegetes expirare animam e. 5 l. 4
in paternos cineres ſediſſe arcem Cadmi e.9 l.3
patet ianua tota nocte e.16 l.2
patet via. Vide patuit
vix patet mihi feſſo terra. bis. e.10 l.4
non patet amor ante donec manus attig. e.9 l.1
audens fluctus pati vela regia e.6 l.4
patiar pendere Corymbos capiti e. 30 l.2
nil ego non patiar e 24 l.2
patiare ſim hoſpes tua regina ſub aula e.4 l.4
omne in amore malum ſi patiare leue eſt. e. 5 l.2
patiase faſtus ſuperbos e.vlt.l.3
vt ne patiare raucum peruigilare e.16 l.1

me patiaris defixum te vocare crudelem e. 8 l.2
patiemur fortiter ferrum & ignes e.1 l.1
ſi mulier patienda fuit, quid iuuat e.11 l.3
te patiente conflauit aurum e.7 l.4
ſit licet patientior ſaxo ſicano.i.durior e. 16 l.1
patiere ſub annis blandis militiam Vener. e.1 l.4
non patiere amores tam duros per te. e. vlt. l.2
te non patietur tollere lumina humo e.30 l. 2
non patitur meos requieſcere poſtes e. 16 l.2
patitur vulnera duro Pancratio e.14 l.3
patres pellitos ruſtica corda. i. ſenatores. e.1. l.4
patres addictos in ſua regna popoſcit e. 11 l.3
vmbria patria Callimachi Romani e.1. l. 4
patria ſenecta ſuccenſa Myrrha e. 19 l.3
patria lingua dedit nomen e. 2 l. 4
patria Ortygia carius templum e.31 l.2
patriæ ſuæ vincere docta ſigna e. 6 l.4
patriæ fallacem equum dixit ſerpere e 13 l.3
patriæ fuit vtilis ille ſuror e.13 l 3
vtinam patriæ ſim vanus aruſpex e. 13 l.3
patriæ armatæ tibi cura e. 6 l.1
patriæ ſepulchra Peruſina e.vlt. l.1
patriæ tuæ tangitur ora e. 1 l.4
hoc patriæ ſeruiat omne meæ e. 1 l. 4
patriam mutauit amore externo Tyndar. e 32 l.2
ſolue patriam metu e.6l. 4
quod patrij amici non poterant mihi au. e. 24.l.3
patrijs ſocis eam reſtituit e.1 l.2
patrijs natos præbere triumphis e.;8 l.2
patrijs littoribus Eueni filia e.2 l.1
patrio boue vertere agros e.7 l.3
patrio ſanguine pluris hic erit amor e.7 l.2
patrio ſacro pendula turba tremeret e.1 l.4
in patrios capillos Scyllam ſæuiſſe e.4 l.4
patrios canes ſectatur e. 14 l.3
ad patrios Lares ferre dira præmia e. 30 l.2
ad patrios penates referre pila non poſſe e. 1 l.4
Sileni patris imago e.3 l.3
patris oſſa legiſti e. 1.l.4
nil patrium niſi nomen habet e.1.l.4
Patrocli periphraſis. Menœtiades e.1 l.2
patroclon arena porrectum e.8 l.2
tu patrui ſecures conare anteire e. 6 l.1
patuiſſent vtinam caſtra puellis Romanis e.3 l.4
cum patuit via torta lecto ſtramine e.4 l.4
patuit tibi, nec auara fuit e.7 l.4
patuit & cælum moribus e.3 l.4
in patulos lacus cadit lympha Aniena e.16 l.3
pauca ſuo de carmine dictat Apollo e.1 l.4
pauca dabis oſcula, ſi dederis omnia e.15 l.2
iugera pauca Coræ captæ e. 11 l.4
iugera pauca nouem Tityo e.5 l.3
paucis Luciferis venturum e.19 l.2
credo non paucos perijſſe e.24 l.2
pauerat hos (iuuencos) Phœbo fil. Lamp. e.12 l.3
ſi pauet has artes, tenet e.5 l.4
paulatim ſociûm iacturam fleuit Vlyſſes e.7 l.3
ad Paulum verba vxoris Corneliæ e. vlt. l.4
pauonis caudæ flabella ſuperbæ e.24 l.2
pauper Veſta gaudebat aſellis e. 1 l.4
pauper Deus falce dolatus e.2 l.4
vbi pauper reſtabit conſumpto munere e.16 l.2
pauper viuere, at in terra e.7 l.3
pauperibus ſacris vilia tura damus e.10 l.2
pauperis Agricolæ fines ſpectabis e.19 l.2
in te pax mihi nulla placet e.8 l.3
peccaram ſemel & tot. ſum pulſus in an. e.16. l.3
quam peccare pudet tuta ſat eſt. e.6 l.2
facere vt noſtræ peccare nolint puellæ e.30 l.2
non quia peccaris teſtor te e.16 l.2
peccaſſe fatetur læſus e. 25 l.2
qui videt is peccat e. 32 l.2
peccatis tuis cauſa plurima fama e. 19 l.2
ſi pecces Deus exorabilis ille eſt e.16 l.2
pecoris duro perdere verba ſono e.33.l.2
venit ad inuictos pecoroſa palatia mõtes e.10 l. 4
pectora nota hiſtoriæ e. 7 l. 4
pectora nuda plangas e.24 l.2
pectora flammis præbent e. 11 l.3
fac mea pectora nuda reſciſſo ſinu e. 8 l.3
pectora præbent flammæ victrices e. 13 l.3
pectora nudabant cæco e. 9 l. 4
pectore anguſto Callimachus non hęc int. e.1 l.2
pectore mixto commixta Venus e.7 l.4
quam tua ſub noſtro pectore mutetur cn. e.15 l.1
quodcunque riui è pectore noſtro fluxerit e.1 l.4
è noſtro pectore nuſquam euolat amor e. 12 l.2
quot noſtro pectore ſpicula fixit e.13 l.2
qui nunquam vacuo pectore liber erit e.9 l.1
pectore medio Promethei pellet auem e.1 l.2
candida non tecto pectore ſi qua ſedet e. 22 l.2
pectoris parum cauti egit opus e.5 l.3
pectoris non ſani auxilia quærite e.1 l.1
pectus terit alio amore e.20 l. 3
pectus non mihi carpitur auro e.5 l.3
pectus mihi ferro, vel veneno perde e.vlt. l.2
pectus variare Eois lapillis e.15 l. 1
pectus operta comis Gorgonis Pallas e. 2 l.2
tu pectus nudum lacerata ſequaris e. 13 l.2
inter pecudes accubuiſſe deam e.32 l.2
pecunia ſollicitæ vitæ cauſſa e. 7 l.3
pecus ſtolidum carpe pleno vellere e. 16 l.2
& pecus ſpectabis (in agris) e. 19 l.2
pede dubio ſuſcitet crepitum iræ e.4 l.2
pede timido currit e.15 l.3
quo pede ingreſſi, quam bibiſtis aquam e.1 l.3
pedem nixa in ſolea laxa e.29 l.2
pedem nuper in vrbe poſuit e.32 l.2
pedem referre neſcit ira veſtra e.15 l.3
ante pedes meos erit pœna e.6 l.3
ante pedes cæcis lucebat ſemita e. 14 l.2
vt pedes molliter ire ſoleant e. 12 l.2
ad pedes lecti iacere ſcrinia e.6 l.3
ſeu pedes tuos tinxerit vnda Aniena e.20 l.1
pedes quo campo mouet e.23 l.2
in pedes celeres quibus gloria nata e.9 l.3
ante pedes tuos ſedebit e.8 l.2
ante pedes Veneris voluitur e. 8 l.2
ad pedes noſtros fracta Pyrrhi gloria e.11 l.3
pedes mouerit tibi ala Perſei e. 17 l.3
pedes formoſos intulit limine e.18 l.1
vix pedes tangendos præbuit e.9 l.4
in pedes ſuos decidit menſa e.9 l.4
pedes meos implicat vnda (Stygia) e. vlt. l.4
pedes immundos traijcit turba e.4 l.4
ante pedes meos tranſeat turba e.2 l.4
credebat dominæ pone venire pedes e. 15 l.3
pedes preſſantes vua inquinet e.17 l.3
pedes nudos feries veſte fluente e. 17 l.3
pedes ſufferte quod ſupereſt vitæ e.21 l.3

pedibus impoſitis caput preſſit e.1 l.1
ſeu pedibus terras, ſeu e. 6 l.2
pedibus vincula bina trahat e. 9.l.4
pedibus teneris ſulcare pruinas e.8 l.1
pedibus inuitis ſedit e.25 l.2
pegæ domus Nymphis grata e.20.l.1
pegaſeo dorſo vectari e. 30 l.2
pegaſi periphraſis, equus Bellerophontis e.2 l.3
pegaſides date ſerta poëtæ veſtro e. 1.l.3
peierat Hyberni temporis eſſe moras e.3 l.4
Actia Iuleæ Pelagus monumenta Carinæ e.6 l.4
pelaſgæ Iunonis templa e. 28 l.2
nec Peleus aderat, nec mater cærula e. 9 l.2
peliacæ trabis iter e.22 l.3
hic ego pelides, hic Hector ero e.22 l.2
vt pelion eſſet iter cæli e.?1 l.2
pelle ederam tumulis e.7 l.4
pellere tubam Romanam ſiſtro e. 11 l.3
pellet auem è medio pectore Promethei e.1 l.2
in pellice Iuno curuauit cornua e.22 l.3
pellis hinnulei operibat totos amantes e.13 l.3
pellitos patres ruſtica corda e.1. l.4
pellitus arator mouebat verbera e.1 l.4
pellucent littora lapillis e.2.l.1
pelopea domus infamis ſtupro e.19 l.3
pelopeum Agamemnona e.6 l.4
pelopis periphraſis: Phrygius maritus e.2 l.2
pelusi caſtra ſubruta ferro Romano e.9 l.3
quem non penates tenuere, anchora te ten. e.7 l.3
qui penates mihi ſint quæris e.vlt.l.1
huc melius ô Troia penates profug. miſ. e.1 l.4
penates cõmunes ſpargere cæde alterna e.30 l. 2
non poſſe ad patrios penates referre ſua p. e.1.l.4
ante ſuos penates conuiua dulcis viueret e.7 l.3
ad veſtros penates ſed eam captiua e.4 l.4
penatibus notis Vmbria te edit ô Prop. e.1 l. 4
pendebant cauis tympana pumicibus e.3 l.3
pendebant poma ſub arboribus e. 20 l.1
pendebant vela theatro e. 1 l.4
pendebit collo tuo amica, e. 12 l.3
pendent ſub aula extrema e.20 l.1
pendere mihi corollæ turpes non deſunt e.16 l.1
pendere capiti Corymbos patiar e. 30 l.2
pendere veſtem mœſtam teneris lacertis e. 6 l.3
cum penderet mihi ſomnus ab exequijs e. 7 l.4
cum pendula mrha ſacro patrio tremeret e.1 l.4
penè mihi erepta puella e. 34 l.2
de penelope quædam. vixit 20. annos cæl. e.9 l.2
penelope pia e. 13 l.3
penelopem cogeret nubere Antinoo e.5 l.4
penelopes periphraſis, felix lectus Vlyſſis e. 6 l.2
penelopes vicit fidem Galla e.12 l.3
quos penes ſunt æquora venti e. 7 l.3
qua penetrat virgo e. 8 l.4
ianua vel domina penitus crudelior ipſa e. 16 l.1
mea penna vagetur inter volucres Tityj e.20 l.2
pennas tuus amor tam citò vertit e.24 l.2
pennas in me perdidit amor e.12 l.2
quem pennis grauibus verberet ille puer e.10 l.3
pennis felicibus edita. i. auibus e 10 l. 3
penſa carpebant ſua miniſtræ e. 6 l. 3
penſa Caſtrenſia laboro e. 3 l.4
mollia penſa trahere dura manu e.11 l.3
penſa grauiora pependit iniquis quaſillis e. 7 l.4
penſis iniquis onerant famulam e.13.l.3
penthea venantur in arbore Bacchę e.22 l.3
pentheos in triplices funera grata greges e.17 l.3
penthesilea Mæotis, & eius virtus e.11 l.3
pependi per quam (feneſtram) e.7 l.4
pependit pater in nati ceruice e.1 l.4
pependit primo temone e.8 l.4
quorum per colla pependit titulus e.5 l.4
decem menſes non peperere iſta bona e. 3 l.2
peperere odium aſſiduæ querelæ multis e. 18 l.2
ſiquam iam peperiſſe pudet e. 15 l.2
quot peperit nobis curas iniuria tua e.18. l.1
Hectora per campos ter maculaſſe rotas e.1. l.3
per colla tua det notas e.3 l. 4
per artem agitata ſaxa. i. arte e. 2 l.3
per medios Cæſaris enſes ereptum e. 21 l.1
ferre per gentes extremas & per vndas e.1 l.1
per quos (oculos) mihi credita perfidia e. 15 l.1
per colla fluentes comæ e.3 l.2
per ora noſtra trahit ſpolia e. 13 l.3
per annos bis denos ſalua vixit Penelope e. 9 l.2
per oſſa matris tibi iuro e. 20 l.2
per dominæ Iunonis iura e.5 l.2
per, ſubauditum. vagata terras e. 28 l.2
quantum per ſe, quantũ valet forma can. e.29.l.2
non tu per te patiere tam duros am. e. vlt. l. 2
per flauas iubas leuare arma e. 4 l. 4
vt per te clauſas ſciat excantare puellas e.3 l.2
per te & tua cornua viuam e.15 l.3
per Iouem ſalua puella. i. Iouis ope e.28 l.2
per me illi cariſſima Roma e.8 l.2
per mare longum ire e.26 l.2
per calathos lucida lilia e. 13 l.3
per ignes medios ferre veſtigia e.5 l.1
per ignes coniugis elata Euadne e. 15 l. 1
onerare per arma fixa domum. i. armis e.9 l.3
per te nunc Romæ quid libet audet amor e.6 l.2
aut per rimoſas mittere verba fores e.17 l.2
per agros Arcadios errauerat e. 28 l.2
vexatæ per multa pericula vitæ e 28 l.2
per vndas Phrygias ire paras e.30 l. 2
cum per orbem fluxere aquæ Deucalion. e. 32 l.2
per choros Graios ferre Orgia e.1.l.3
dij quibus eſt tutela per agros e.13 l.3
per mediam Naxon flumina e.17 l.3
per aſtra verſus trames e. 1 l.4
per aquas Ionias vehuntur fracta ſceptra e.6 l. 4
ire per Euphratem ad tua buſta licet e.6 l 4
per nomen auſa rogare meum e.7 l.4
per noctes viles inſpecta publica mulier e.7 l. 4
turpem per amnem partita ſedes geminas e.7 l. 4
per ſingula pallia lecto e.9 l.4
ſi fama fuit per auita trophæa decori e.vlt. l.4
per has manus facta ara e. 10 l.4
nauta per vrbanas aquas velificabat e. 10 l.4
te viderunt Bactra per ortus iteratos e.3 l. 4
per æuum tranſeat e. 2 l.4
per ora tria dabat partitos ſonos e. 10 l.4
per maternas manus omnia geſta e. 18 l.3
ſputa per dentes cauos ire e.5 l.4
per iuga canes ſectatur e.14 l.3
auditos per vada pulſa ſonos e.2 l.4
ſtrigis inuentæ per buſta iacentia plumæ e.6 l.3
per me liber eris e.7 l.3
per te immaturum mortis adimus iter e.7 l.3
iſta per humanas manus acta mors venit e. 7 l.3

per ſubauditur, ſeu ſequitur medias Mæri. e.8 l.3
cũ per arma Graia por. ferre gaud. ſu. Tyn. e.8 l.3
cum per hoſtes medios ribi liceat ire e.9 l.3
ductus erat per quas vias e.6 l.4
duo currus per mœnia duxit in aduerſum e.11 l.3
furriua per antra e.13 l.3
deiude per Ionium vectus e.21 l.3
pila fallit per bracbia iactus e.14 l.3
per noctes primas imbuit animos e.15 l.3
per te iunguntur per te ſoluuntur amãtes e.17 l.3
per temp. feruida accerſitus in oſſa ſom. e.17 l.3
flamma per incenſas ariſtas citius ſederur e.19 l.3
ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas e.3 l.4
det mihi plorandas per tua colla notas e.3 l.4
quorum per colla pependit titulus e.5 l.4
per cutes tenues oſſa numerata e.5 l.4
ſoluit pythona per orbes flexos e.6 l.4
per colla mea fluant roſæ e.6 l.4
feneſtra per quam pependi e.7 l.4
effuſis per tua ſaxa toris e.8 l.4
per talos ſecundos quærere Venerem e.9 l.4
auſa per impuros frena mouere locos e.8 l.4
peræquè præ ſe formõſis inuidioſa eſt e.28 l.2
peragamus ſic iter natalis tui e.10 l.3
percepimus anni vertentis fructum e.2 l.4
percontere, licet e.22 l.2
percurrens Inna feneſtras e.3 l.3
vidiſtin ſonitus percurrere toto cælo? e.16 l.2
percuſſas in auriculas vertat vox e.16 l.1
percuſſit Lyræ carmen digitis e.1 l.2
qui percuſſit Adonin aper e.13 l.2
percuſſus vulnere rami, ſaucius ingemuit e.1 l.1
percutit faces accenſas amor e.16 l.3
perde mihi pectus ferro, vel veneno e.vlt. l.2
perdere decus naturæ mercato cultu e.2 l.1
perdere faces amore nuptæ e.7 l.2
perdere verba duro ſono pecoris e.33 l.2
perdere claſſes vel muros igne vel ferro e.21 l.2
quam vmbram meam ſi perdideris, &c. e.12 l.2
perdidit in me pennas amor e.12 l.2
hoc perd. miſeras, hoc perdidit antè puell. e.28 l.2
perdiſcere naturæ mores e.5 l.3
perdita limina reſpiciens e.7 l.2
perditus in quadam palleſcere incipis e.13 l.1
vtinam tales perducas noctes e.3 l.1
ah peream ſi me iſta mouent e.24 l.2
ah pereant, ſiquos e.23 l.2
ah pereant Baiæ e.11 l.1
dicere quo pereas iuuat in amore e.9 l.1
ah pereat quicunque rates e.17 l.1
ah pereat quicunque meracas e.33 l.2
omnes pariter pereatis auari e.12 l.3
hæc poſtquam pergit ſub voce querula e.7 l.4
peregrinis muneribus ſe vendere e.2 l.1
perennis non eſt cuiquam fortuna e.28 l.2
vnde perennis aqua in nubes e.5 l.3
vt perennis ſit tibi forma e.10 l.3
queis ego nunc pereo e.15 l.2
ſeu mihi Circæo pereundum eſt Gramine e.1 l.2
perfecto Iaſone hæc ludebat Varro e.vlt. l.2
perferre iuſſa omnia ſuperbæ conſueuit e.18 l.1
perfida via & lubrica e.4 l.4
perfida puella ſolet labi e.11 l.1
etiam iuuenem odiſti me perfida e.18 l.2
hic vbi tum (pro dij) perfida quisve fuit e.9 l.2
perfida (Ianua) vertit me ante tuós poſtes e.16 l.1
dabis mihi perfida pœnas e.5 l.2
perfide nonne tuæ cecidere manus e.34 l.2
perfide, ne cuiquam e.7 l.4
perfide, non imitabor tuas voces e.11 l.1
hac perfidia tamen excepta e.15 l.1
perfidia mihi credita per oculos e.15 l.1
perfidiæ tuæ multa crimina cælo e.7 l.4
perfundere crines Myrrha e.2 l.1
nequicquam perfuſa meis vnguẽta capill. e.4 l.2
perfuſus ſæuo ſanguine Rheuus e.3 l.3
pergama uomen Homeri e.11 l.2
ſcæas & pergama Apollinis arces e.9 l.3
tanti ad pergama belli cauſa puella e.3 l.2
pergameæ vatis carmina e.1 l.4
pergula curta horruit algenti foco e.5 l.4
pericla cæca viæ maris & terræ e.27 l.2
periclo noſtro dolitura e.15 l.1
periclo quanto me rapiat fortuna e.15 l.1
quo periclo ſit formoſa narrabis e.28 l.2
periclo magno demiſſa. i. morbo liberata e.28 l.2
pericula ſua lunga narrabit e.28 l.2
exactæ per multa pericula vitæ e.28 l.2
perille ſæue in tauro tuo gemere ſatius e.25 l.2
perimedea gramina cocta manu e.4 l.2
tot periere noctes e.21 l.2
multi periere in amore longinquo libent. e.6 l.1
periere nobis tabellæ, & par. periere, &c. e.23 l.3
perire magna bona leuibus curis e.12 l.2
quibus perire iuuat e.4 l.1
dum perire me fata volent e.14 l.1
perire hac pulchrius tibi ô Troia e.3 l.2
periiſſe iſta figura multos credo e.24 l.2
periiſſe nuda Lacæna fertur Paris e.15 l.2
periſti vino ô Euriction e.33 l.2
perit forma vino e.33 l.2
perit puella merce Iudigna e.16 l.2
frangitur Iuno ſiqua puella perit e.28 l.2
vbi non perit hora tam raræ moræ e.8 l.4
iam peritura vocat ſæpe nomen meum e.26 l.2
quando periturus nouit ſolus amans e.27 l.2
quoniam periturus ſemel es in amore e.vlt. l.2
peritum me ſecerunt lacrymæ e.9 l.1
ſiue peritus ſiue rudis in amore e.vlt. l.2
quocunque modo periura mereris de me e.8 l.1
periuras tunc ille ſolet punire puellas e.16 l.2
periuria reuocare verbis tuis deſiue e.15 l.1
nec periuro ſcindam de corpore veſtes e.5 l.2
periuros amantes nõ ſemper ridet Iupp. e.16 l.2
perludere campis Tatium vidit e.4 l.4
non permanet aura noſtra certis locis e.12 l.3
permeſſi flumine lauit Amor carmina e.10 l.2
permiſcuit oſſa ſua cum puellæ e.8 l.2
permiſit bracbia ſomno e.4 l.4
permota ſæpe ſonitu Aſopi. i. territa e.15 l.5
pero formoſa (nupſit Bianti) e.3 l.2
perorata cauſſa eſt e. vlt. l.4
tu perpeſſa es membra proiecta e.vlt. l.1
quæ perpeſſus error Herculis e.20
perpeſſus turpia vincla e.3 l.2
omnia perpetiar e.26 l.2
hoc mihi perpetuo fas eſt e.20 l.2
nec perpetuo libera verba fore e.9 l.1
cur perrbebi Pindi cacumina tremuere e.5 l.3
quanuis te perſæpe vocet e.25 l.2

perſarum vrbem Babylona ſtatuit Semir. e.11 l.3
perſca manu ſecta Phorcidos ora e.21 l.3
perſederat vxor domi e.12 l.3
perſei vxor nobilis Andromede e.28 l.2
non ſi Perſei mouerit ala pedes e.30 l.2
perſen proaui ſimulãtem pectus Achill. e.vlt.l.4
perſephonæ hæc dona feram e.13 l.2
hæc tua Perſephone maneat clementia, nec tu
Perſephones coniux ſæuior eſſe velis e. 28 l.2
perſequar ſtudium linguæ e.21 l.3
perſoluit votum amplexu e.26 l.2
nemo perſoluit vota in medijs procellis e.25 l.2
es perſpecta fama mihi cognita e.11 l.1
perſtrepat ara vicinæ viæ e.10 l.3
perſuaſæ fallere rima ſat eſt e.1 l.4
vt perſudent littora picta lapillis e.2 l.1
quod ſi pertendens animo veſtita cubaris e.15 l.2
pertica triſtis opes abſtulit e.1. l.4
pertica curta horruit foco e.5 l.4
vbi pertuleris labores Herculis e.23 l.2
pertulit ceſſare arma ſua in tectis e.8 l.2
peruerſa manu ora mea ſauciat e.9 l.4
peruigilare triuio moras ſollicitas e.16 l.1
peruincere mores dominæ e.17 l.1
verbis ceu blanda perurat (puellas ſcilic. e.5 l.4
peruſiæ euerſæ periphraſis. euerſos foc. e.1 l.2
peruſina patriæ ſepulchra e.vlt.l.1
peruſta ſole coma e.10 l.4
peruſta ora ſuis viris imponunt e.13 l.3
quæ ſupra limina nunquam pes inimic. e.6 l.2
peſſima auis ſemper toro concordi e.5 l.4
petale (ancilla) tulit corollas e.7 l.4
cur petam exempla Graiûm e.6 l.2
nullas petat vmbras Cerberus e.vlt.l.4
quæ petenda aut cauenda e.10 l.1
ſiue petas calamo præmia, ſiue cane. e.13 l.3
petenda fides à Zonis quinque e.1 l.4
hic ubi petendus honos pro digna gente e.22 l.3
petentem portas e.11 l.4
petere littora maris Hyrcani paras e.30 l.2
cum peterent te tam multi, tu me vna pe. e.20. l.2
cum peterentur iam aquæ Stygiæ e.9 l.2
ſiue pedes portus, ſiue linquet e.11 l.3
ſiquid perijt fronte ingrata negaris e.10 l.1
quid petis mœnia Telegoni e.32 l.2
cur non petiſti ventos rogis e.7 l.4
rarò non petit ſibi quiſque formoſam e.34 l.2
dum petit regna Dei intonſi e.13 l.3
petit diem nubendi, quem velit e.4 l.4
illa petit Nilum cymba fugaci e.6 l.4
cur petita tibi Roma tam longa via e.33 l.2
petita lacu aqua nunc dulcis e.23 l.2
petitis à fonte Lymphis e.3 l.3
hic etiam petitur qui te prius reliquit e.9 l.2
nec peto claſſe æra tua e.5 l.3
petulantia meæ linguæ non te læſit e.16 l.1
phæacas Syluas non æquant Pomatia e.2. l.3
phædræ pocula ſi tentanda e.1 l.2
pharetra Gnoſia, ex humero iacet e.12 l.2
pharetræ pondus conſumit in arcus e.6 l.4
ſi pharetris Eois quid parcet e.6 l.4
phari Ptolomææ littora capta e.1 l.2
ad pharios portus tendentem lintea e.7 l.3
phaſelo coronato vecta e.7 l.4
cum phaſelus feſſa ſedarit vela e.21 l.3
phaſidos viam longè iuit Argo e.20 l.1
phaſin Colchon propellas remige. e.22 l.3
phidiacus Iuppiter ſe ornat ſigno eburno e.9 l.3
philetæ Coï ſacra e.1. l.3
philetæ periphraſis, Coüs poëta e.7 l.4
philetam memorem Muſis imitare e.vlt.l.2
philetæa aqua rigauit ora noſtra e.3 l.3
philetæis Corymbis certet edera e.6 l.4
philippeo ſanguine aduſta nota e.11 l.3
philippos ciuilia buſta e.1 l.2
Crotaliſtria philis e.9 l.4
phillyrides Chiron e.1. l.2
philoctetæ crura ſanauit Machaon e.1 l.2
phinei ieiunia (apud Inferos) e.5 l.3
phlegræis iugis Oromedon e.9 l.3
tiſſeor tibi funera Phlegræo campo e.11 l.3
phlegræos Iouis Enceladique tumultus e.1 l.2
Ilia Phœbas e.13 l.3
nec tremis Auſonias Phœbe ingrate cap. e.22 l.3
phœbe qui æſtiuos ſpatio ſuis exigis ignes, contrahe lucis iter e.20 l.3
phœbe Leucippi filia & e.2 l.1
phœbe teſtis eris te videre manus puras e.32 l.2
phœbi fide vincit Roma e.6 l.4
phœbi portus, & phœbus Actius, & eius arcus & habitus e.6 l.4
phœbi aurea porticus e.31 l.2
phœbi ſororem cepit Endimion e.15 l.2
phœbi cuſtodis Actia littora e.vlt.l.2
phœbi & Priami regna diruta e.28 l.2
phœbi ſpem furabor ſi modo plectra dab. e.2 l.4
eſt phœbi fugiens e.6 l.4
pauerat hos iuuencos phœbo filia Lamp. e.12 l.3
phœbo carius templum patria Ortygia e.31 l.2
phœbo ipſo pulchrior viſus carmen hiare e.31 l.2
phœbo & Idæ diſcordia Leucippis e.2 l.1
phœbo tuo Bacche ſoles eſſe fertilis e.6 l.4
phœbum qui moratur in armis, valeat e.1 l.3
cum phœbus linquens Delon e.6 l.4
cum phœbus ſua carmina tibi donet e.2 l.1
phœbus ero ſi des plectra e.2 l.4
phœnicis lumina ſanauit Chiron e.1 l.2
phœnicum inuenta quæritis cælo ſereno e.27 l.3
phorcidos ora ſecta manu Perſea e.22 l.3
ante phrygem Æneam collis & herba fuit Roma e.1 l.4
phryges fugere tela Theſſala e.22 l.2
phrygiæ fatum compoſuit Paris e.13 l.3
phrygias per vndas ire paras e.30 l.2
phrygio campo errat vnda Mæandria e.34 l.2
phrygis inſanos cæditur ad numeros e.22 l.2
phrygium maritum traxit e.2 l.2
phryne potuit Thebas deletas compon. e.6 l.2
phrij viti buſta cruenta e.13 l.2
phylacides heros. Proteſilaus e.19 l.1
phyllida Demophoon decepit e.24 l.2
phyllidos in vultum conijcit vngues e.9 l.4
phyllis nomen meretriculæ e.9 l.4
ad pia vota verſos deos e.3 l.3
ad pia ſacta hærentes rates e.1 l.4
pia turba vxorum ſtat fuſis comis e.13 l.2
pia ſomnia pondus habent e.7 l.4
pia Penelope proba, & caſta e.13 l.3
piæ terræ dare debita iuſta e.7 l.3
pias hominum, qui traijcis vmbras e.18 l.3

pianda Remo rura e.1 l.4
piandi fontes. e.10 l.4
piare ſacra in focis Magicis e.5 l.5
piare buſta fracto cado e.7 l.4
piate Craſſos & clades e. 4 l.3
piatur metuenda lege ara e. 11 l.4
vbi piaueris aras ture e.10 l.4
piauit itam matris cæde natorum amor e. 19 l.3
picta radijs armorum aqua tremebat e.6 l.4
picta toga te decet e.4 l.4
picta per arma leuare iubas e.4 l.4
picta litura lapillis e. 2 l.1
picta inducto Pytupo parma e.11 l.4
ſeu miſeram in tabula picta puella mouet e.8 l.3
pictæ tabulæ capient mea lumina e.21 l.3
pictæ iuuenum facies me lædunt e.6 l. 2
picto Britannia curru e.3 l.4
pictus mundos ediſcere è tabula e 3.l.4
pictus metus eaperiere e.6 l.4
non vt pieriæ quercus verba ſequantur e. 13 l.2
pierides ſumite vires e.10 l.2
ſera tamen pietas natis eſt cognitus error e.15 l.3
pietate potentes ſumus e.21 l.3
pietate victa iam omnes eolunt aurum e.13 l.3
poſcis ab inuita Lyra pigenda verba e.1 l.4
ſi piguit portas vltra procedere e.7 l.4
pignora tanta meæ famæ e.vlt.l.4
pignora communia natos tibi commen. e.vlt.l.4
hæc pignora ſuo ſigno conſtringit amor e 20 l.3
pijs portis venientia ſomnia e.7 l.4
pila Sabina in foro Romano ſteterant e. 4 l.4
pila Horatia cecinit Ennius e.3 l.3
ſua pila referre ad penates e.1 l.4
pila ſortita inducet in mea oſſa e.vlt.l.4
pila ærata ſigna monere e.1 l.4
cum pila veloces fallit per brachia iact. e.14. l.3
pila dura frigus habere manibus e.24 l.2
piláque feminea turpiter acta manu e.6 l.4
pindarico ore qualis tonat ſpiritus e.17 l.3
cur pindi Perrhebi tremuere cacumina e.3 l.3
pinea moles ſtetit æquore (claſſis) e.6 l.4
ſubter pineta Galeſi e.vlt.l.2
pinguis Campania non mihi aratur e.5 l.3
pinu reddere cornua e.19 l.2
pinus armata Deo Arcadio ſiquos amo. e.18 l.1
pinus adacta in faciem proræ nuuæ.i. Ar. e.22 l.3
pinus & incumbens latas dabat vmbras e.13 l.3
qui pinxit amorem puerum e.12 l.2.
pio verſu conor diſponere mœnia e.1 l.4
in non pio hoſpitio nutritus Polydorus e.13 l.3
pios eduximus annos e.9 l 2
piræi littora portus vbi me capient e.21. l.3
pirithoi peripbraſis. Ixionides e.1 l.2
in pirithoum aduerſum frangere pocula e 6 l.2
piſces quid moueant (in cælo) e.5 l.4
ſuppetat, hoc piſces calamo prædabor e.2 l.4
piſcibus longinquis eſca natat e.7 l.3
piſcis arena ſicca poſſet viuere e.3 l.2
piſcis aridus erit ſicco gurgite e. 15 l.2
placare puellas tabellæ norant ſine me e.23 l.2
dum placata mibi aderit e.14 l.1
nimium placata noſtro dolore es e. 33 l.2
placatæ procellæ fortuna nulla veniet e 17 l.1
tu places mihi ſola, placeam ſolus tibi e.7 l.2
placet quæ nullo ſepta timore cuſtodum e.13 l.2
ſiqua placet vni cultā ſat eſt e.2 l.1
ſi placet, inſultet Lygdame morte mea e 6 l.3
in te nulla placet mihi pax e.8 l.3
ſi te iuuat, Eutipilique placet textura e.5 l.4
placida aqua vela ſedarit Faſelus e. 21 l.3
placidis æquoribus te accipiat e 8 l.5
placidis oris hic conſtitit e.20 l.1
ad placidus choros eauit arma e.6 l.4
placidum portum præbeant Syrtes e.19 l. 3
non placidus ſemper Iuppiter rid. periu. e.16 l.2
placuiſſe ſcis mihi multas puellas e.12 l.2
me placuiſſe ſolum doctæ puellæ e.7 l 1.
placuiſſe ſat erit inter libellos Callimachi. e 9 l.3
quoniam, iſta tibi placuit ſententia, ced. e. 9 l.2
placuit tibi Cyzicus frigida tam multos e. 12. l.3
plagis noſtris laſſauit brachia e.9 l.4
plangas pectora liuida comis demiſſis e.24 l.2
plano (loco) ſiſtit vtérque gradum e.11 l.4
ibat planta morata expenſo gradu e.4 l.2
plantis contingere ſidera mihi licet e.8 l.1
meis plantis nulla compita fruſtra Inſtr. e.22 l.2
platanis ſurgentibus pariter ordo e.32 l.2
platonis ſtudijs emendare animum e.21 l.3
plaudere via media (triumphanti) e.4 l.3
plauſerunt deæ marinæ circa ſigna e.6 l.4
plauſtra verſare ſerus Bootes e.5 l.3
ad plauſus vulgi reſiſtere, equos e.3 l.3
plebeij funeris exequiæ paruæ e.13 l.2
plebeio vel Sandycis amictu e.23 l.2
plectra Lydia ſonant choris mitratis e.7 l.4
ſi plectra dabis ſpeciem Phœbi furabor e.2 l. 4
plectro Æolio tentat carmina e.3 l.2
pleiades non hæc faciunt e.16 l.2
pleiadum ſpiſſo cur coït igne chorus e.5 l.3
plena Cymbia in me proijcis e.8 l.3
plena ſidera me iacentem dolent e.16 l. 1
plena caniſtra rubis e.13 l.3
plena flumina trahens humero e.20 l.1
plena menſa fiunt conuiuia e.16 l.2
plenæ Lunæ ſeptima orbita deducitur e. 20 l.2
plenis Iouis omine velis e.6 l.4
tam pleno theatro fluitantia vela e.18 l.3
pleno candore puella e.25 l.2
qui pleno amore faſtus aſſumis e.25 l.2
pleno vellere carpe pecus e.16 l.2
plenos velorum ſinus ſubſtrahis e.9 l.3
in plenum redit Luna coactis cornibus e.5 l.3
plenus exuuijs redis e.11 l.4
plorandas mibi per tua colla notas e.3 l.4
plorantem potuiſti linquere Gallam e.12 l.3
nec mibi ploranti lenta ſedere poteſt e. 14 l.2
quæ plorer pater adſtrictus te dediſſe e.23 l.2
pluma verſicolore effultum caput e.7 l.3
plumæ verſicoloris auem variam e.13 l.3
plumæ ſtrigis per buſta inuentæ e.6 l.3
plumbea pondera tortæ fundæ e.3 l.4
plumoſo aucupio Deus Faunus e. 2 l.4
quærere plura iubet, quæ ſcire timet e.22 l.2
plures condit in oſſa faces e.4 l.4
fana plurima cauſſa tuis peccatis e.19 l.2
pluris erit hic amor patrio ſanguine e.7 l.2
ſe plus vni ſiqua parare poteſt e.24 l.2
plus Homero valent verſus Mimnermi e.9 l.2
pluteì fulcra ſiniſtra iacent e.9 l.4
plutonis periphraſis. Fuſcæ Deus aulæ e.vlt.l.4

pluuias cur bibat arcus aquas e.5 l.3
pocula murrhea cocta in focis Parthis e.5 l.4
pocula duxiſti multo luſu e.9 l.2
pocula frangere in Pirithoum e.6 l.2
pocula noſtra nullos deos læſerunt e.15 l.2
ſeu pocula Phedra mihi tangenda e.1 l.2
pocula priuigno non nocitura ſuo e.1 l.2
neu pocula nigra ſubeant labris e.27 l.2
in pocula ſua præpēdeot ſerræ demiſſæ. e.33 l.2
inter pocula noa currar e.10 l.3
pocula ioi cecidere inter digitos e.9 l.4
qua pœna Argenni natat e.7 l.3
neu pœna vagetur inter volucres Tyti e.20 l.2
pœna erit ante meos ſera, ſed ampla ped. e.6 l.3
pœna ſera Briſeis reddita e 8. l.2
hæc pœna erit illarum doloris e.13 l.1
pœna formoſis ſemper fuit, fabula e.32 l.2
pœna ſororum, vrna humeros meos vrg. e.vl. l.4
nec pœna fuerat videre oudas deas e.13 l.3
ſat pœnæ tibi ſit noa e.17 l.1
eſt pœnæ ſeruo rumpere teſte fidem e.6 l.3
pœnas dabis mihi perfida e.5 l.2
pœnas dat fœmina e.6 l.4
pœois digeſta columnis porticus e 31 l.2
pœnis oſtris fulgeat purpura e.3 l.4
pœnis tuis inuigilare decreuit e.4 l.4
poëta tuæ virtutis ferar Bàcche e.17 l.3
poëta magne ardores noſtri iaces e.7 l.1
poëta ſurge de noſtro toro e.26 l.2
poëta iouenio cauſſas mille nouas e 7 l.1
poëta dure veni in tuos ignes e.34 l.2
& ceciniſſe modis poëta tuis e.9 l.3
poëtæ Aſcræi veteris præcepta canis e.vlt. l.2
poëtæ veſtro date ſerta pierides e.1 l.3
pete qua polles, vt ſit obi forma perennis e.10 l.3
com pollice meo Clathra falleoda for. e.5 l.4
pollice preſſo finge comas e.10 l.3
pollicibus fragiles manus increpuere e.7 l.4
pollicibus duris crioes lædere e.5 l.2
pollucem cultu non Elaira e.2 l.1
pollocis periphraſis, quæ cum Caſtore fr. e.26 l.2
pollucis equo poro lympha e.22 l.3
pollueritque oouo ſacra marita toro e.20 l.3
polluit Iouem furto (lacus) e.10 l.4
polluit ille Deus eogoatos e.34 l.2
pollux pugnis victor, & Caſtor equis e.14 l.3
polydamanta ſub armis e.1 l.3
polydorus à Polymneſtore cæſus e.13 l.3
polymneſtoris ſcelus (in Polydorum e.13 l.3
polynicis & Etheoclis cædes e.9 l.2
polypheme Iſmario mero perijſti e.33 l.2
quinctiam polypheme fera Galatea ſub æ. e.2 l.3
polypheme ruæ genæ exuſtæ e.12 l.3
polyphemi & Galateæ amor e.2 l.3
poma tradere manu Tantalea e.1 l.2
poma ſurtiua dabam cauis manibus e 3 l.2
poma legiſti ſob antro Idæo e.32 l.2
poma roſida nulli curæ debita pendebāt e.20 l.1
pomaria mea non æquant ſyluas Phæac. e.1 l.3
pomiſer Anio e.7 l.4
pomis mercaris amores e.vlt. l.2
pomoſa corona ſoluit vota inſitor e.2 l.4
tres libelli, quos feram, pompa ſat ſit mag. e.3 l.2
mea pompa longa imagine ne ſpatietur e 13 l.2
pompeia porticus vmbroſis columnis e.32 l.2
in pompeia vmbra ſpatiari e.9 l.4
pompeia manu capta Boſphora e.11 l.3
tres vbi detraxit pompeio triumphos arc. e.11 l.3
quos ponam tibi cuſtodes e.6 l.2
ponat in ante eaemplo dominam e.2 l.2
ponat in ſicco vnda minas e.10 l.3
cum poodera lenta vteri facerent moram e.1 l.4
poodera plumbea fundæ e.3 l.4
poodera victa ictu annorum ruent e.2 l.3
ponderat ſinus amarorum e.16 l.2
io oullo pondere verba loqui e.22 l.2
vt poodere nullo mihi terra foret e.17 l.1
pondere corbis impoſito e.2 l.4
pondere rami perculſus e.1 l.1
pondus habent pia ſomoia e.7 l.4
ſi poodus habere mea verba duxiſſet e.7. l.3
poodus miſſile diſci e.14 l.3
pondus committere capiti, quod oequ. e.9 l.3
oulla diu pondos habet femina e.25 l.2
pooe credit pedes dominæ venire e.15 l.3
pooebam corollas tuis temporibus e.3 l.2
ſi ponenda mihi vita tuo corpore e.26 l.2
ponenda fœdera ſunt e.20 l.3
vitem pooere comas falce e.19 l.2
hos ioter me ponere fama volet e.vlt. l.2
ponere vota Veneri e.19 l.2
pooere tunicam deas viderat e.2 l.2
ponere cuſtodes. Vide, Ponam
ponere caput in bumo dura e.15 l.3
ponere minas læſa oon memioit e.10 l.1
pooerct oſſa roſa tenera e.17 l.1
ponet oſcula in labellis. e.13 l.2
qui ponet ſemina humo ſterili. ludere e.11 l.2
oon pooet veſtigia meo lecto e.9 l.2
ponit ſibi ſummam Apelles in Veneris ta. e.9 l.3
has pono exuuias, tibi, diua e.14 l.2
cum ponuot æquora motus e.13 l.3
pontes abſciſſos reſtatur ſemita Coclitis e 11 l.3
pooti Veſani murmora e.8 l.1
ad pooticum poëtam e.7 l.1 & e.9 l.1
pooto Vaſto labentur flumina e.15 l.1
ponto oon ſolitus aper e.3 l.2
pootum carpere remis, & terras pedibus e.6 l.1
pontum ſubſtrauit auaris natura e.7 l.3
popæ ſuccincti calent ad lucra e.3 l.4
popoſcit Romana mœoia pretium obſ. e.11 l.3
populaoit hic luctus Achiuos e.18 l.3
populi confuſa valeto fabula e.13 l.2
in qua populus luſit Erichtooius e.6 l.2
popolus froodibus longis ornabat ædem e.10 l.4
porci ſagioaii loſtrabant compita e.1 l.4
porrectum multa arena Patrocloo e.8 l.2
ne porrigat ſpeculum oouæ dominæ e.7 l.4
porrige mi ſolia ea edera tua ô Bacche e.1 l.4
porrigit ignes vltores Nauplius e.1 l.4
porta lurida (inferorum) reſerat vmbr. e.vlt. l.4
portæ piæ ſomniorum e.7 l.4
portæ capenæ ferre votiua arma e.3 l.4
portæ arcem ſuper aſtitit e.11 l.4
portæ fidem prodiderat e.4 l.4
portas petentem Acrona fundis e.11 l.4
portas tuas ô Niſe fraude recluſit amor e.19 l.3
portas vltra procedere ſi piguit e.7 l.4
ad portas Lanuuij ſolus deam e.9 l.4
portis omnibus pendent mea vota e.3 l.4

portabat

portabat ſanctos alueus ille viros e.7 l.3
haud vllas portabis opes Acher. ad vndas e.5 l.3
portabit noſtros amores vna tantis fati e.18 l.2
vexit arma Cæſaris port. arma vict. Tro. e.1 l.4
portare ſuis veſtitas frondibus vuas e.13 l.3
ne portarent viſa rimores e.3 l.1
vehit(aqua)ſtuprum,& por. monſt. bo. e.7 l.4
huc porteot corpus inane animæ tuæ e.18 l.3
cum ſatis vna portet inſomnia tuis ocel. e.25 l.2
tinæ portęnta rubetæ e.6 l.3
portentis nouis non furit voda itala e.22 l.3
porticus aurea Phœbi e.31 l.2
quæ porticus illam integit e.23 l.2
porticus Pompeia e.32 l.2
vbi portitor æra recipit,i.Charon e.v.l.4
quo portu clauſa puella mea eſt e.8 l.1
in portu ſæpe carina fracta natat e.25 l.2
portum tetigere cariaæ coronatæ e.24 l.3
portum placidum ſyrtes præbeant e.19 l.3
portus & ipſe fidem fallit e.7 l.3
portus Phœbi ad littora Athamana e.6 l.4
portus piræi littora e.21 l.3
ad portus pharios tendere lintea e.7 l.2
ſiue petes portus, ſeu nauita linques e.11 l.3
tuq; poſcebas Helenam vxorem e.2 l.2
nulla eſt poſcendi,nulla eſt reuer. dandi e.13 l.3
cum poſcentes ocellos declinat ſomnus e.1 l.2
poſcentes iuſta precare Deos e.10 l.3
cupit me poſcere talos eburnos e.24 l.2
oec poſcet quæ te pater dediſſe ploret e.23 l.2
poſcis verba à lyra inuita e.1 l.4
poſcit annua pabula ſerpens e.24 l.3
poſcit Apollo Cytharam e.6 l.4
poſita tu ſcribe cathedra e.5 l.4
poſita in gurgite vita e.7 l.3
ſumpta & poſita pace fidele caput e.1 l.2
& veſtro poſita eſt aurea ſtella foro e.11 l.4
poſita vrna ſedet Æacus e.v.l.4
poſita dum Gorgone membra lauat pal. e.10 l.4
in alterius poſitam lacerto e.8 l.2
poſitam tentare lacerto,i.iacentem e.3 l.1
poſitas fulcare pruinas pedibus e.8 l.1
poſitis querelis requieſc.ora Alcyonum e.10 l.3
poſitis meoſis,ioter conuiuia e.v.l.3
ingeniom poſitis irritet muſa poë.ali.po.e.6 l.4
poſito amore vtinam dicat rudis e.9 l.1
poſito amore ſtates lapis vlt. e.17 l.1
poſito Iaccho ſaltat,i.appoſito e.3 l.2
poſitum caput mecum habuit e.14 l.2
me iuuet heſternis poſitum lang. corol. e.v.l.2
qualis ſit hæc poſitura Dei docti(mundi) e.3 l.4
nunc te poſſideant aliæ,mox ſola teoe. e.7 l.4
poſſidet aura nemus(vacuum) e.18 l.1
dicere poſſe rates Cæſaris iuuet Virgil. e.v.l.2
oeciam poſſe tollere comas e.26 l.2
non poſſe nocere vllum tibi dicebas e.3 l.2
mi ſat erit media plaudere poſſe via e.4 l.3
ſi datur poſſe frui e.1 l.2
tantum operis oetuis hiſcere poſſe meis e.3 l.3
non poſſe teferre pila ad penates e.1 l.4
credis eũ iam poſſe tuæ meminiſſe figu. e.20 l.3
ſatis eſt poſſe videre forum e.2 l.4
vincere com Veios poſſe laboris erat e.11 l.4
dicere poſſe vias rerum quid proderit e.34 l.2
crediderim vobis poſſe ducere ſydera e.1 l.1
ſi fata dediſſent tant. mi. vt poſſ. du. her. e.1 l.2
quam poſſem nuptæ perdere amo.faces e.7 l.2
ſi poſſem vigilare ſtudijs ſeueris e.3 l.2
ne poſſent tacto ſtringere ab axe latus e.11 l.3
poſſes in tanto viuere flagitio e.34 l.2
quod ſi nec oo. poſſet ſerui. mi.ten.tuũ e.20 l.2
non cuiq. cootigit vt poſſes ama. ſimi.ſi. e.12 l.1
ſi poſſet piſcis viuere ſicca arena e.3 l.2
poſſet & intentos aſtu cæcare maritos e.5 l.4
quàm poſſim alio transferre calores e.15 l.2
cum quo poſſim montes Riphæos coof. e.6 l.3
aut poſſim ducere feras e.13 l.2
oec poſſim melior iudicis eſſe metu e.v.l.4
ſic te ſeruato poſſiot gaudere parentes e.11 l.1
vtq; decem poſſint corrump. mala poel. e.v.l.2
cernere vti poſſis vultum cuſtodis auari e.23 l.2
quæ tu poſſis ſentire e.19 l.1
quacuoq; fugari poſſit(amor) e.21 l.3
quid Cynthia poſſit deſioe quærere e.5 l.1
citius quàm poſſi: veſt.repreh.quiſq cut. e.19 l.3
ego poſſum ſoluere commiſſas acies e.4 l.4
poſſum ego in alterius poſit. ſpecta. lac. e.8 l.2
poſſum inimicitias tunc ego ferre Iouis e.13 l.2
non poſſum ferre Iouem riualem e.34 l.2
poſſum curare paſtorem e.2 l.4
poſſum ego naturę non meminiſſe tuæ e.20 l.2
poſſum ego diui. & poſſum,& poſſum e.10 l.2
non poſſum horam durare e.6 l.1
ooo poſſum defendere noctes dominæ e.16 l.1
illis poſſunt cedere ſilices,nedom tu poſ. e.9 l.1
quæcunq; poſſunt narrare meæ querelæ e.8 l.1
oec poſt te ſemi.vlla dedit vinc.col.meo e.15 l.3
illum poſt cineres e.1 l.3
omnia poſt obitum fin. maiora vetuſtas e.1 l.3
oullos poſt illos ſenſit amores e.15 l.1
poſt Helenam hæc forma ſecunda e.3 l.2
ſentiet illa tuas poſt modo capta manus e.10 l.2
poſt fata meom leuamen . e.v.l.4
poſt mortem tumuli ſic infaman. aman. e.16 l.3
poſt tria ſæcla viſus cinis Neſtoris e.13 l.2
equitem parthorum poſt terga tueri e.10 l.2
poſt aquas Deucalioois e.32 l.2
nec ſi poſt ſtygias aliquid reſtauerit vndas e.v.l.2
proxima poſt arcus Cæſaris haſta fuit e.6 l.4
poſt modo mercata pace premendus erit e.5 l.4
poſteritate ſuum creſcere ſenſit opus e.1 l.3
ante poſtes tuos me verti e.16 l.1
poſtes opacos humeris concuſſit e.10 l.4
poſtes meos oon patitur requieſcere e.16 l.1
poſtes rauci ſonoerunt cardine e.9 l.4
me poſthæc legat amator neglectus e.7 l.1
non poſt hæc me tibi committet e.4 l.1
poſt hæc ounquam viſura e.15 l.1
ac veluti primo poſt hęc de hinc e.3 l.2
poſthume plorantem Gal. potui. linq. e.12 l.3
at poſtq. fera captiua eſt reddita pœna e.8 l.2
aurea cui poſtqu. nudauit caſſida fron. e.11 l.3
at poſtquam ille ſuis tantum e.2 l.4
hæc poſtqu. querula voce peregit e.7 l.4
at poſtquam exhauſto flumine vice.ęſtũ e.10 l.4
non potuit vitam poſuiſſe ſaxo Ceruano e.16 l.2
poſuit pedem ouper in vrbe noſtra e.32 l.2
poſuit prima prætoria Lycmon e.1 l.4
poſuit caſta turpia viſa domo e.6 l.2
poſuit hic natura quicquid in orbe fuit e.22 l.3

potaq; pollucis lympha ſalubris equo e.22 l.3
potæ(ebriæ)non ſatis vnus erit e.9 l.4
potabis galea feſſus Araxis aquam e.12 l.3
vnde tuum potant maxima turba merũ e.17 l.3
qua pote quiſq; in ea conterat arte diem e.1 l.2
nec pote humare inter cognatos rogos e.7 l.3
potens forma Cynthia e.5 l.2
eſt forma potens tibi e.18 l 3
potens di.to. in vrbe quod tã pul. puel. e.26 l.2
potens ſtetit alba e.1 l.4
non patrij poterant auertere amici e.22 l.3
quantum ferro tantum potentes pietate e.12 l.3
non poterat grauare naues veſtras e.7 l 3
poterat claſſes perdere e.22 l.2
is poterat felix remanere qui e.10 l.1
cum poterat ferre gaudia Tyndaridi e.8 l.3
& de me poterat quilibet eſſe loquax e.v. l.3
poterat ſalua viue.& pot. diff.coniu. Pe. e.9 l.2
an poteris ſiccis fata ocellis reponere e.17 l.1
nec poteris noſſe,qui ſis e.5 l.1
prius poteris fluctus ſiccare e.32 l.2
mi poteris formoſa videri e.18 l.2
poterit magnes non ducere ferrum e.5 l.4
non poterit nobilitas tibi ſuccurrere e.5 l.1
poterit duos componere vna tabula e.26 l.2
poterit Iuno hoc tibi ignoſcere e.28 l.2
non poterit compeſcere ocellos e.16 l.1
hoc ſiquis poterit vitium mihi demere e.1 l.2
tantaleæ poterit manu tradere poma e.1 l.2
non potero tum ferre ſolatia e.5 l.1
nulli te poterunt corrumpere ludi e.19 l.2
hæc poterunt laudare merito minores e.25 l.2
non poterunt me vllæ corrumpere tædæ e.8 l.1
quid poterunt loqui oſſa mea e.13 l.2
nec poterunt me ſolæ ſyluæ auertere e.19 l.2
nec poterunt iuuenes reticere e.7 l.1
tu ne audire potes , & potes iacere , tu potes ferre niues inſolitas e.8 l.1
& potes hos attollere contra ſolem e.15 l.1
vix potes vnum menſem requieſcere e.3 l.2
tu potes inſanę Veneris compeſcere faſt. e.17 l.3
potes negare me teſte e.13 l.1
& potes externos crines componere e.15 l.1
vt cunq; potes fato gere morem e.28 l.2
ſi potes eſſe meus cum toties abſis e.3 l.4
pereat ſiquis poteſt amare lentus e.6 l.1
vel Deus eſſe poteſt e.15 l.2
potes Venus heroum vires infringere e.14 l.1
qui dare multa poteſt,multa & ama.po. e.26 l.2
ille poteſt nullo miſeram me linq. facto e.6 l.3
timor haud poteſt eſſe vltra quàm rogus e.5 l.3
poteſt cauere ſtulta experta in primo e.21 l.2
non poteſt ſedere lenta mihi ploranti e.14 l.2
nocte vna quiuis vel poteſt eſſe Deus e.15 l.2
ſiqua poteſt ſe parare plus vni dura eſt e.24 l.2
ſiquis poteſt eſſe verior te e.29 l.2
in te poteſt habere vires ſomnus e.7 l.4
vix ſemel eſſe poteſt,vt tibi ſuccedat e.7 l.3
at in terra,vbi nil poteſt flere e.7 l.3
hæc potior mihi vict. Parthis deuictis e.14 l.2
potis poëtis irritat ingenium muſa e.6 l.4
ſed tu potius precor vt me plangas e.24 l.2
hæc noceant potius,quam dentibu e.3 l.4
ſed potius mundi e.5 l.4
potorum ſaucia rixa ianua e.16 l.1
non potui ſecedere a veſtro luſu e.20 l.1
non potui diducere complexus e.13 l.5
quinq; tibi potui ſeruire annos e.v. l.3
potui eam flectere non auro ſed car.obſ. e. 8 l.2
& meritò quoniam potui fugiſſe puel. e.17 l.5
nil potui,tecum ego captus eram e.9 l.4
non potuiſſe effugere manus ignotas e.21 l.1
qui me tam dociles potuiſti fund.in vſus e.2 l.4
potuiſti linquere Gallam e.12 l.5
non vna potuiſti nocte vacare e.9 l.2
meam potuiſti tangere curam e.v. l.2
non potuit caſta negare Ioui e.32 l.2
qui potuit flere præſenti puellæ felix e.12 l.1
ſi potuit mutare calores deſpectus e.12 l.1
vna dies potuit omnes percurrere aman. e.13 l.1
non potuit vitam poſuiſſe Cetaono ſaxo e.16 l.2
nulla potuit conuertere tuos mores e.15 l.1
ergo potuit domuiſſe puellam e.1 l.1
potuit deletas Thebas compon. Phryne e.6 l.2
dic mihi quis potuit lect. ſeruare pudi. e.32 l.2
potuit nec tibi auara fuit e.7 l.4
& ſatis vna malæ potuit mors eſſe puel. e.4 l.4
durus qui lucro potuit mutare puellam e.20 l.3
potutai ire iubebat oues e.4 l.4
cum potus vagaret heſterna nocte e.29 l.2
præſe formoſis inuidioſa Dea eſt e.28 l.2
præ inuidia tibi increpitarent e.26 l.2
præbeat caput arguiæ hiſtoriæ e.20 l.3
præbeat portum & litora bona nautis e.19 l.3
omnia præbebant ſomnos e.4 l.4
præbebant dij verba benigna focis e.13 l.5
præbebant cæſi baltea lenta boues e.11 l.4
præbent flamma pectoris e.13 l.3
vnde mihi præbere natos patrijs trium. e.7 l.2
præbere aurem faciles nimium puellæ e.21 l.2
præbes crudelia pabula virijs hominum e.7 l.3
præbet amor ipſe ſibi alimenta e.21 l.3
præbet Tyroi colores oſtrinos e.13 l.5
præboit alas faciles ei e.9 l.1
vix præbuit pedes tangendos e.9 l.4
præcepta vitæ recepi e.9 l.3
præcepta poëtæ Aſcræi canis e.v. l.2
pręcingit frontem vallo acerno e.4 l.4
ſis mihi præcipuè puluis hetruſca dolor e.v. l.2
præcipuè noſtri e.4 l.1
præcipueq; oculos e.9 l.4
nec mea præcluſas fregerit ira fores e.5 l.2
præcordia mutat puer vno verbo e.4 l.2
præcordia mea non conue. duro verſu e.1 l.2
præcurrere omnes amantes vna potuit e.13 l.1
vltima præda nomentum e.11 l.4
Veij vos tum præda fuiſtis e.11 l.4
maxima præda tibi,maxima cura mihi e.16 l.2
præda ſit hæc illis e.4 l.3
bis mea præda boues e.10 l.4
prædabor piſces calamo e.2 l.4
prædata eſt femina meos ſenſus e.1 l.2
præferat ingenijs Romanis e.7 l.1
mariano pręlia ſigno quib. ſtent in cam. e.3 l.3.
prælia mihi dura ſtant cum domina e.5 l.3
prælia nuda miſcebant vſta ſude e.1 l.4
fortes ad prælia turmas memorare e.10 l.2
prælia ſeuit humo armigera e.11 l.3
ſemper prælia clade pari e.9 l.3
ad prælia olim ventum eſt his virijs e.6 l.2

prælia verſamus lecto anguſto e.1 l.2
prælia tam turpia quærat ruſticus e.5 l.2
miſſo prælia rupit equo e.11 l.3
inter prælia deſeruiſſe focos e.2 l.4
ſiue petes præmia calamo ſiue caue e.13 l.3
præmia dira ferre ad Lares patrios e.30 l.2
nulla mihi triſti præmia ſint Venere e.14 l.2
præmia tribuiſti Tuſcis e.2 l.4
cui non ſum fallaci pręmia vati e.4 l.2
depoſcit præmia curſu infecto e.25 l.2
ô vigil iniuſtæ pręmia fortis habes e.4 l.4
nullo præmiſſo de rebus tuis loquaris e.14 l.3
præneſtis dubias ſortes e.32 l.2
cum tua præpend. demiſſæ in pocu. ſer. e.33 l.2
præſcripto ſenecta eſt pagina gyro e.3 l.3
ſi præſentes eſſe preces videris e.30 l.2
præſenti flere puella e.12 l.1
cum tibi præſer. Phœ. ſua carmi. ti. donet e.2 l.1
vrbs(Roma) toti quæ præſides orbi e.11 l.3
præſtitit terris inuitum officium e.18 l.1
præterea domibus flammam e.27 l.2
præterita iuuenta iſta verba iactaui e.11 l.3
præterita nocte quanta collegi gaudia e.14 l.2
præteritis vndis Athamantidos labentē e.20 l.1
præteritos viros amare fas eſt, i. defunct. e.13 l.3
præteritos faſtus non paſſa tibi ſucced. e.13 l.1
prætexta vt ceſſit facibus maritis e.v. l.4
prætextę amictu velatus pudor e.15 l.3
prætexto ſenatu nitet curia e.1 l.4
prætor ab illyricis venit terris e.16 l.2
prætoria claſſica rauco cornu flere e.3 l.3
prætoria primus Lygmon poſuit e.1 l.4
tatiæ prætoria turmæ e.4 l.4
quiſquis prætulit arma fido toro e.12 l.3
prætulit florem officio e.20 l.1
prætulit fax omen e.5 l.4
pręuecta Ceraunia remo e.8 l.1
prata cruentantur Zethi e.15 l.3
prata mollia terenda paruis rotis e.3 l.3
nec pratis flos hiat e.2 l.4
in prato ſenatus erat e.1 l.4
prato irriguo ſurgebant lilia e.20 l.1
praxitelem parius propria vindic. ar. lap. e.9 l.3
precare Auguſto longam diem e.11 l.3
prece adire Deos e.21 l.3
ad preces nullas panditur ianua inferor. e.v. l.4
tantum preces & benefacta valēt in amo. e.1 l.1
preces aſſiduas non tulit e.8 l.1
preces furtiuas reddere neſcia e.16 l.1
preces non ſemper aure ſurda neg. Iup. e.16 l.2
preces graues mutato colore e.6 l.1
ſi preces præſentes viderit exora. amor e.30 l.2
poſcentes iuſta precare Deos e.10 l.3
ſit precor illa dies ante meos obitus e.4 l.3
ne precor aſcenſis tanti ſit gloria Bactris e.3 l.4
vos pre. ô luci ſacro quæ lud. antro pau. e.10 l.4
tela precor pueri fugite acuta magis e.9 l.2
tu potius precor vt me plangas e.24 l.2
vina prelis eliſa falernis e.6 l.4
vt premat arte manus faciles e.1 l.2
premendus erit(amator) pace mercata e.5 l.4
cum premeret mihi ſomnus ocellos e.10 l.1
te premet hæc auſa roſtro ſuo e.1 l.4
me premit amor ex omni(parte) e.21 l.3
preſſa exuuijs ſuis natat græcia e.1 l.4
preſſantes pedes vua inquinet e.17 l.3
vt non preſſerit alas manu alterna e.9 l.1
preſſit caput pedibus e.1 l.1
preſſit aratro mœnia equus e.9 l.3
preſſit Salmonida Enipeus, i. compreſſit e.13 l.1
preſſi multo membra iacere mero e.15 l.2
preſſo pollice finge comas e.10 l.3
preſſo toro veſtigia non apparent e.29 l.2
preſſum inflexo genu e.9 l.3
his preſſus aquis, i. extinctus e.18 l.3
pretio tali mors emenda e.16 l.3
pretio moræ tollitur reuer. poſc. aut dan. e.13 l.3
pretioſa Thais Menandri e.5 l.4
pretioſa nox puellis e.13 l.3
pretium facere Deos e.1 l.4
pretium vitæ humus grata rependit e.v. l.4
coniugij obſcœni pretiū Ro. popoſ. mœ. e.11 l.3
& ſimulare virum pretium facit e.5 l.4
ſenis priami, & Phœbi regna diruta e.28 l.2
longæuum ad priami caput vera carmi. e.1 l.4
digna facies pro qua priamus obiret e.3 l.2
at tu non aliquid, ſed prima nocte doleb. e.5 l.2
prima gaudia ſenſit Hercules e.13 l.1
hæc prima fauilla mali e.9 l.1
prima regna Remi e.1 l.4
prima in parte choreæ me ſtatuent e.30 l.2
in prima iuuenta coluiſſe Helicona e.5 l.3
ô prima infœlix terra fingenti Prometh. e.5 l.3
quæ manus obſcœnas depinxit pri. tabel. e.6 l.2
Rom. accumbes prima puella Ioui e.3 l.2
prima Cynthia me cepit e.1 l.1
prima Cynthia fuit, finis erit e.12 l.1
ab origine prima e.6 l.3
vlt. talis erit, quæ prima fides mea e.20 l.2
ſic prima ætate moriere e.8 l.2
prima ętate Ino e.28 l.2
ætas prima canat Veneres e.10 l.2
prima taberna viæ obſcuræ eos excepit e.9 l.4
prima mihi variat liuētibus vua racemis e.2 l.4
prima prætoria poſuit Lygmon e.1 l.4
prima omnia contineant nobis fidem e.20 l.3
nox mihi prima venit pri. data tem. no. e.20 l.3
primæ palmæ exemplum imbuis e.11 l.4
primæ lanuginis annos e.7 l.3
primas palmas extollens e.26 l.2
illa rudes ani. per primas noctes imbuit e.15 l.3
in primis. Vide, inprimis
atq; vtinā primis cunis aui. pon. iuſ. pat. e.13 l.2
longius in primo Luna morare toro e.20 l.3
primo æuo excidit miſer e.7 l.3
primo cum teſtis amori e.10 l.1
primò loco accumbens e.3 l.2
primo gradu lapſus e.13 l.2
primo contendis Homero e.7 l.1
primo temone pependit e.8 l.4
primo fumo nubila capitolia e.4 l.4
primo ſomno accubuit e.3 l.1
primos mugiuerat annos Io e.28 l.2
ad primos lares facta murmura e.9 l.4
dein qua pri. ocu. cepiſti veſte proper. e.10 l.3
nunc primum longas e.12 l.1
vnde primum tuos faſtus repetam e.18 l.1
ac primum pura e.10 l.3
hic primum vidit e.12 l.2
recta animi primùm debuit eſſe via e.5 l.3

hic primus & vltimus ordo e.18 l.3
hic primur dies eſſe mœnibus cœpit e.4 l.4
qui primus rates parauit pereat e.17 l.1
primus erit tibi locus inter heroidas e.28 l.2
qui primus corrupit aquas oecta. pereat e.33 l.2
primus ego ingredior e.1 l.3
principe te audent fluctus regia vela pari e.6 l.4
his principijs vides funera Troiana e.6 l.3
quod principium flendi mihi das e.18 l.1
auſa prior rogare, tulis faſtus e.5 l.4
priori(vxori)collata nouerca e.v. l.4
priſca locorum cognomina canam e.1 l.4
priſcis imaginibus oeſcit amor credere e.5 l.1
priſcos quirites cogebar buccina ad ver. e.1 l.4
priſtina furta tua ignoſco e.2 l.2
pocula non nocitura priuigno(Phædræ) e.1 l.2
multa prius vaſto e.15 l.1
multa prius dominæ e.4 l.2
multa prius falſo e.15 l.2
quàm prius abiunctos e.18 l.2
fœdera ſuns pouenda prius e.20 l.3
tu prius fluctus marinos poteris ſiccare e.52 l.2
hic petitur qui te prius reliquis e.9 l.2
nil prius fide in libris meis e.1 l.4
nec meminit notas, vt prius, ire vias e.1 l.1
aut prius infecto e.15 l.2
hic vbi tum pro dij! perfida, quiſoe fuit e.9 l.2
vita ſuos eſt pro coniuge fratres e.15 l.5
pro quo datur dura quies e.18 l.2
digna facies pro qua obiret Achilles e.3 l.2
ounquam pro se miſer eſſe deoeget e.24 l.2
aus secum aut pso te mihi ſem. erunt ar. e.8 l.3
tibi pro tumulo Carpathium omne ma. e.7 l.3
ne pro vano cadant verba tibi e.10 l.5
hæc pro amore continuo te monemus e 20 l.5
quæris hoc pro noſtra ſemper amicitia e.v. l.1
pro quibus optatis e.18 l.2
quis pro diuitijs ligna retenta velit e.23 l.3
ipſa pro me loquar e.v. l.4
pro qua mactata eſt Iphigenia mora e.7 l.3
pro matre catenæ Andromedæ reſon. e.22 l.3
pro gente digna perendus honos e.22 l.3
à proauo ducta Conone domus e.5 l.4
proaui Achillis pectus e. v. l.4
quiq; tuas proauus fregis Achille domos e.v. l.4
nec proba Paſiphaë e.18 l.2
qui probam te non ſinas eſſe, i. pudicam e.19 l.2
probanda belli cauſa fuit e.3 l.2
vota probante Deo Lycio e.1 l.3
probare ſcripta puris auribus e.13 l.2
noo probat Iliada ex Helena e.1 l.2
omnia quæ probat Venus & Minerua e.2 l.1
probata dona in manibus meis e.2 l.4
nec te probra Medeæ delectens e.5 l.4
probro Veſta pudenda meo e.4 l.4
procedere ornato capillo quid iuuat? e.2 l.1
procedere vltra portas piguit e.7 l.4
procedere grauior volo ſubducto vultu e.10 l.2
procellæ ſtridorem audire non tulit e.7 l.3
psocellæ placatæ nulla venies fortuna e.17 l.1
procellis nocturnis cadans e.7 l.3
in procellis medijs vota perſoluit(uemo) e.25 l.2
proceſſerat vltra quærere aquam e.20 l.1
in tantum proceſſit honorem formæ e.15 l.3
tam multis procis digna femina e.9 l.2
procorum leto arcus renouauit Vlyſſ. e. 12 l.3
procubuere hîc boues e.1 l.4
cui procul Alcides iterat reſponſa e.20 l.1
quantum oculis, tam procul ibit ani. am. e.21 l.3
ite procul fraudes e.6 l.4
procul incluſas audit ridere puellas e.10 l.4
quid tua tibi proderit ſapientia e.34 l.2
nihil proderit tibi Mercurij via e.30 l.2
hoc prodeſſe magis ſenſi e.14 l. 2
prodeſt multum io am. fides & conſt. e.26 l.2
quid tibi prodeſt nunc graue dicere cac. e.9 l.1
quidue tibi prodeſt viduas dormire puel. e.33 l.2
prodiderat portæ fidem e.4 l.4
argiua prodire figura e.15 l.2
prodit aquis magicis vmbra e.1 l.4
prodita cornua fraterni monſtri e.4 l. 4
prodita Ro. dos tibi noo humilis e.4 l.4
cum produceret geminos natos e.1 l.4
proferre licet hic occultos dolores e 18 l.5
proficiſci cogor ad Athenas e.21 l.3
profugæ boues Euandri e.1 l.4
profugos penates vexiſti e.1 l.4
quid profuit mihi coniugium Pauli e.v. l.4
quid profuit illi virtus e.18 l.3
profundi interualla e.21 l.3
necdum prohibens te ludere mam. incli. e.15 l.2
tu proiecta membra es perpeſſa e.v. l.1
proijcis in me Cymbia manu inſana e.8 l.3
prolapſo noo bene caoit equo e.5 l.4
prolapſum facili traxere liquore e.20 l.5
prole mea paulum ſic iuuat eſſe ſenem e.v. l.4
ipſa tuam prolem ſerua Venus e.4 l.3
proles Aquilonia Zethes & Calais e.20 l.1
proloqnar atq; vtinam ſim vanus Aruſ. e.13 l.3
promeruere ſemper bonos affectus e.23 l.3
prome. brachia ſol. & è pectore auem pel. e.1 l.2
lecta prometheis diuidit herba iugis e.12 l.1
ô prima infelix prometheo fingen. terra e.5 l. 5
hæc te teſte mihi promiſſa eſt Lygd. mer. e.6 l.3
vbi promiſeris Vener. empto amplexu e.5 l.4
promiſſis ducere amantem e.17 l. 2
tela promitte acuta magis e.9 l. 2
de prono ſinu voluta poma e.3 l.1
celerem propè Thermodoonta e.4 l.4
& minium remis audent propè tur. lati. e.6 l. 4
propellas remige Phaſin e.22 l.3
propellens ſoauia dextra oppoſita e.29 l.2
alter propellere tuber in mediom e.29 l.2
propellis meoſam furibunda mero e.8 l.3
propellite io æquora nauim e.51 l.3
propera iam ſurgere quæſo e.23 l.2
properanti iam falce dolatus e.2 l.4
ſi tibi properarint fata quietem e.28 l.2
properas vltima noſſe mala e.5 l.1
qui properas euadere caſum e.21 l.1
properate laborem pedes e.21 l.3
qua veſte Properti oculos cepiſti e.10 l.3
properti verſu laudata Cynthia e.v. l.2
non hinc properti ſperanda eſt tibi fama e. 3 l.3
ſic (ô) properti, ſic moriere prima ætate e.8 l.2
& dices oſſa properti hæc tua ſuos e.24 l.2
quò ruis imprudens properti e.1 l.4
propertij patria & genus e.v. l.1
has propertius tibi pono exuuias e.14 l.2
propinqui mei membra e.v. l.1

propinquis non degeneraſſe dij ſunt te. e.t l.4
propinq falſos tibi ſin. qui iure fer. ti. oſc. e.6 l.a
long. aut propius mors ſua quemq; ma. e.a8 l.a
hæc propone aliqua columna e.23 l.3
proponriaca quà fluit Iſthmios aqua e.12 l.3
propoſito florem pręrulit officio e.a0 l.1
propoſitum iter reramus e.30 l.a
in proprijs membra nitere bonis e.2 l.1
proprijs circum oppugnata triumphis e.15 l.a
me propter non crepuit cuſtos e.7 l.4
omnia propter formoſam Briſeida paſſas e.8 l.a
hæc vota tuam propter ſuſcepta ſalutem e.9 l.a
propter quā infamis ſtupro do. Pelopea e.19 l.3
prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit e.26 l.a
quod proræ minantes vehunt ſaxa Cent. e.6 l.4
proræ expertæ bello date lintea e.4 l.3
in proræ faciem nouæ adacta pinus e.aa l.3
proræ tuæ vota publica impoſuit e.6 l.4
proſequar & cur. vtroq; ab littore ouan. e.9 l.3
proſequitur cantu Triton e 6 l.4
proſilit (è lecto) nixa pedem ſolea e.29 l.a
proſint illi cognita noſtra mala e.7 l.1
proſtratus adorat genium meum e.9 l.4
proſunt venti abſenti tibi e.t7 l.1
quid proſunt tibi carmina lecta Cretæi e.34 l.a
non proſunt tibi fata quadrigæ amphia. e.34 l.a
protegit caput ære cauo e.t4 l 3
dum protegit ora equi ſaucia e.1 l.4
proteruus iſte iam erit de timidis e.24 l.a
proteſilai periphraſis, Phylacides e.19 l.1
protinus & nuda e.19 l.a
protrahet inde caput mors incluſum e.18 l.3
Gemat qui protulit iſta arte iurgia e.6 l.a
cum prouectas auferet vnda rates e.8 l.1
ſi me vlterius prouexerit ira e.t5 l.a
prouincia ſera, ſed veniet auſonijs virgis e.4 l.3
prouiſum eſt ne mea e.1 l.3
ſperne fidem, prouolue Deos e.5 l.4
cum ſit proxima Ledæ e.13 l.1
pars ſum proxima veſtræ militiæ e.21 l.t
proxima ſuppoſtro campo contin. Vmb. e.v. l.t
ſi proxima via buſto te ducet e.1 l.a
proxima miſenis æquora e.11 l.1
proxima poſt arcus Cæſaris haſta fuit e.6 l.4
proximus ardor Hylæ e.10 l.t
proximus annus erit vobis diſſidium e.24 l.a
pruina Taygeri crines aſperſo e.14 l.3
pruina matutina teſtis e.9 l.a
pruinas poſitas calcare pedibus teneris e.8 l.1
pruna autumnalia e.2 l.4
ptolomeçæ litora capta Phari e.t l.a
publica vota impoſuit tuæ proræ e.6 l.4
publica ara vicinæ viæ perſtrepat e.10 l.3
publica Cymba torui ſenis e.18 l.3
pudeat me viuere vna contentum e.30 l.a
ah pudeat, certe pudeat e.16 l.a
pudenda Veſta meo probro e.4 l.4
pudenda barba vinceret genas eraſas e.8 l.4
nunc pudet lupam eſſe altricem ſangui. e.1 l.4
verſibus meis pudet me te inſig. eſſe e.24 l.3
me pudet iam eſſe iocom fallaci domi. e.24 l.a
non pudet famam hiſtoriæ tuæ e.22 l.3
te non pudet eſſe leuem e.24 l.a
nihil pudet aſpice cantat Liber e.21 l.a
viderit hæc ſiquam pudet peperiſſe e.t5 l.a
quam pudet peccare tuta ſat eſt e.6 l.a
non puduit talem dormire puellam e.18 l.a
pudica tori furta nolim e.23 l.a
pudica Galla tuo pendebit collo e.12 l.3
pudicæ famæ iactura e.32 l.a
etiam pudicas clauſas hæc arma expug. e.13 l.3
pudicum lectum quis deus ſerua. potuit e.32 l.a
pudicitia illis ſatis ampla forma e.a l.t
pudicitiæ Tarpeiæ nota ianua e.16 l.t
pudicitiæ Argiuæ fama Euadne e.15 l.t
pudicitiæ damnoſæ iura cedant e.5 l.4
pudor tuoc felix etiam inter arma e.9 l.a
ſi pudor eſt alio traijce tela tua e.ta l.a
pudor ſine lege aurum ſequitur e.13 l.3
pudor mihi velatus prætextæ amictu e.15 l.3
quæ pudor meus celat e.13 l.a
ſi pudor eſt errata fatere e. 9 l.1
aut pudor ingenuus e.24 l.a
pudor excuſſit arma e.6 l.4
pudor eſt non licuiſſe mori e.13 l.3
pudoris contempti vbi rupiſtis fræna e.t9 l.3
puella cara eripitur nobis e.8 l.a
puella ſæpe experta officium meum e.aa l.a
puella cana fieret vna domo e.16 l.a
puella vna oobis parum e.22 l.a
an noua triſtitiæ cauſſa pnella tuæ e.18 l.1
puella lenta mecum habuit caput poſitū e.14 l.a
media puella pugnare e.9 l.a
puella ipſá facit nobis ingenium e.1 l.a
puella inſana ſciet hæc e.4 l.1
puella perfida ſolet labi e.11 l.t
ſi qua puella lucet bombyce e.3 l.a
poella belli Troiani cauſſa e.3 l.a
cinis hic docta puella fuit e.t1 l.a
puella complexa morientem e.10 l.1
quod tam pulchra puella mihi ſeruiat e.26 l.a
puella recta Deos deſpicit e.v. l.a
facta puella maris eſſes e.26 l.a
puella ſat culta ſi qua voi placet e.a1 l.t
nulla puella colit carmina tam ſanctè e.16 l.a
puella certa flectitur minis e.19 l.1
ſcripta puella mea eſt e.10 l.a
puella dura huic fatum fuit e.1 l.a
puella rara fuit, quamuis dura e.17 l.t
puella mea qno portu clauſa e.8 l.t
puella te ounquam fallere velit e.t3 l.1
puella vna felix remanere e.9 l.t
indigna merce puella perit e.16 l.a
ſeu puella mea cogitet ire per mare lon. e.26 l.a
quæq; puella quos iuuenes domet e.9 l.t
quod puella quæuis noſſe velit, cane e.9 l.a
puella Rom. prima accumbes e.3 l.a
apta puella fuit (hercules) manib. duris e.10 l.4
fiam non dura puella e.a l.4
puella vale qualiſcunq; mihi e. 21 l.3
quam vlla puella det tibi notas · e.3 l.4
eludet palmas vna puella tuas e.t l.4
quæcunq; puella (verba) reperit noo ſtul. e.23 l.3
inter luctantes ouda puella viros e.14 l.3
hic nulla puella, fida Euadne e.13 l.3
quid faciet puella munita timore e.12 l.3
mea puella mihi pene erepta e.34 l.a
docta puella ſuo malo e.28 l.a
gaudeat vt ſolo tacta p uella ſono e.a l.3
ſaluo grata puella viro e.3 l.4

puella curre in noſtros toros e.20 l.3
puella ſalua per Iouem e.28 l.2
ſiqua puel. perit, frangitur Iuno e.28 l.2
quæq; puel. Ro. erat in numero occid. e.28 l.2
ſi contra mores vna puel. facit e.32 l.2
Omphale puel. lydia e.11 l.3
vix aperit clauſos vna puel. lares e.3 l.4
puel. recta deſpicit Deos e.v. l.2
quem legat expectans ſola puel. virum e.3 l.3
dic mihi de noſtra puel. quæ ſentis vera e.6 l.3
quæ tibi ſi veris animis puel. eſt queſta e.6 l.3
hoſtibus eueniat lenta puel. meis e.8 l.3
ſic puel. cadit, i. Antiopa e.15 l.3
puel. picta in tabula mouet miſtram e.8 l.3
puel. nimium faciles aurem præbere e.21 l.2
puel. complexæ verba me remorantur e.6 l.1
puel. noſtrę graue ſeruitium e.5 l.1
illi puel. fiant mala multa e.18 l.2
ad puel. iura ſupplex venis e.9 l.1
puel. præſenti flere e.12 l.1
puel. triſti ne velis pugnare e.10 l.1
cum puel. miſeræ permiſcuit oſſa ſua e.8 l.2
puel. Dryades, i. nymphæ e.20 l.1
ô puel. centum æquoreæ e.7 l.3
ſi puel. Ro. comitarentur caſtra e.7 l.2
puel. externæ quemcunq; loc. tetigere e.9 l.4
in doctæ puel. gremio e.13 l.2
lumina nigra puel. e.12 l.2
malæ puel. ſatis vna mors e.4 l.4
puel. olim blanditijs dedere oſcula e.13 l.3
cura puel. creſcit e 21 l.3
puel. noſtræ natalis e.10 l.3
puel. clauſæ tutela e.14 l.3
puel. hæc ſcripta curent e.9 l.3
puel. Agamemnoniæ ceruice e.1 l.4
puel. Ææ thalamum fugit Vlyſſes e.12 l.3
facere vt puellæ noſtræ nolint peccare e.32 l.2
puel. clamantis aura reuocauerit e.27 l.2
puel. affectæ miſerere e.28 l.2
nouem puel. ſortitæ iura e.3 l.3
nec cuiquam puel. ſperande melior e 7 l.4
in puel. carę ſinu ſpectare e 4 l.3
puel. demiſſæ ad ſacra pal. e.8 l.4
puel. velocem domuiſſe e.1 l.1
puel. teneram pleno candore vidiſtis e.25 l.2
vt puel. decem mala corrumpunt e.v. l.2
puel. talem dormire cum ſene non pu. e.18 l.2
tuam puel. ſeruire tibi eſt turpe e.15 l.3
cum te iuſſit puel. habere cornua e.31 l.2
puel. mutare lucro e.20 l.3
miremur ſi puel. turba mea verba colit e.2 l.3
puel. ingenuos corrupit ocellos e.6 l.2
puel. mutat via longa e.12 l.1
puel. alias circum te differet e.4 l.1
puel. amet ho. quæ vix ſunt mol. ip. ſang. e.4 l.1
puel. leues ſolet culpare e.1 l.2
puel. audit ridere e.10 l.4
puel. caſtas odiſſe e.1 l.1
puel. tam multas laudando e.4 l.1
puel. tunc periuras ſolet il. punire e.16 l.2
puel. viduas dormire quid tibi prodeſt e.33 l.2
puel. clauſas excantare e.3 l.3
puel. vagis non ſimilis eſt e.5 l.1
puel. Ro. tu nata gloria e.3 l.2
puel. auidis nox pretioſa e.13 l.3
puel. Ro. vtinam patuiſſent caſtra e.3 l 4
puel. deceptis tibi augetur fama e.13 l.1
puel. caſtis inimica litora e.11 l.1
quid opus puel ſtatuiſſe templa pudic. e.6 l.2
puel. antiquis grata ſæcula e.25 l.2
puel. Auſonijs quantum fact. ſit crimen e.4 l.4
puel. hæc auia vna lympha patet e.10 l.4
puel. nul. pateat hæc ara e.10 l.4
i puer & hæc propone e. 23 l.3
puer tener in cunis, & ſine voce e.6 l.2
quem puer il. verberet grauibus pennis e.10 l.3
puer iſte non noſtros labores tibi afferat e.6 l.1
ſi puer hic te certo arcu concuſſerit e.7 l.1
puer noſtris non adeo leuiter hæſit ocel. e.19 l.1
pueri arcum ſentire medullis e.9 l.1
pueri figere tela acuta magis e.9 l.2
fatales pueri duo fu. matris auaræ e.1 l. 4
pueri neſcio quot (cupidines) e 29 l.2
coniugium pueri ferre paternum e.v. l.4
hęc curent pueri ſcripta e.9 l.3
cum pueri quaterent facem, i. ſeruuli e.3 l.1
pueris Veneris vtilis hoſtis eris e.1 l.4
tu reddis pueris matr. pueriq; vinx. Dr. e.15 l.3
in puero gau. ami. qui vno mu. præ. ver. e.4 l.2
differat in pueros iſta troph. ſuos augu. e.6 l.4
puerum fatigat quærendo ſeruulum e.22 l.2
qui puerum amorem pinxit e.12 l.2
puerilis imago manet in me e.12 l.2
pueriliter decerpens flores e.20 l.1
cras tota pugnabitur vrbe e.4 l.4
& pugnaces Medorum hoſtes ire e.9 l.3
pugnam ſiniſtram cannenſem e.3 l. 3
mihi pugnaure corymbo edera al. oſſa e.7 l.4
ſi pugnare mihi liceat media puel. e.9 l.2
caue ne triſti cupias pugnare puel. e.10 l. 1
ſi iuta foret pugnaſq; imitata Laconum e. 14 l.3
pugnet ad hydras Lernæas e.24 l.2
pugnis victor Pol. e.14 l.3
pulcher amator tuus e.21 l.2
pulcherrima cura nata meo dolori e.25 l.2
hæc eſt pulcherrima ſedes e.21 l.3
pulchra ſit vua in ſuperis locis e.28 l.2
quod tam pulchra pue. mihi ſeruiat e.26 l.2
pulchrior ipſo Phœbô mibi viſus e.31 l.2
pulchrius hac fuerat Troia perire tibi e.3 l.2
pulchros capi vſſit e.15 l.3
pulpita non oluere crocos e.1 l.4
pulſa tridente palus e.26 l.2
pulſa fides auro e.13 l.3
per pulſa vada ſonos remorum auditos e.2 l.4
pulſabant alij fruſtra (fores) e.14 l.2
dum pulſabat aries murum cornu ahe. e.11 l.4
pulſabunt tympana Thebæ e.17 l.3
pulſat arces equo abiegno e.1 l.3
pulſat gyrum equis e.12 l.3
pulſata indignis manibus ianua e.16 l.1
ſi pulſet inanis e.5 l.4
pulſus ſum totum in annum e. 16 l.3
pulſus tria tempora ramo e.10 l.4
puluere extremo clamaſſet nomen meũ e.17 l.1
puluere medio ferre toſam e.2 l.4
à puluere noſtro te abſtrahat amor e.19 l.1
in puluere ſigna luctantum e.22 l.3
puluere congeſto in ſiceam barbam e.10 l.4
puluerulenta femina ſtat ad metas e.14 l.3

puluis hetruſca mihi dolor e.vlt. l.1
qui puluis arida nunc iacet e.13 l.1
vt puluis meus amore vacet e.19 l.1
pumice teoui exactus verſus eat, e.1 l.3
pumicibus cauis pendebant tympana e.3 l.3
odi quæ nunquam pungunt ſuſpiria.&c. e.8 l.3
ponica roſtra lacu tingunt columbæ e.3 l.3
pumiceæ vittæ lumina velabant e.10 l.4
pumiceis rubis plena caniſtra e.13 l.3
pumiceo ſtamine vincta comas e.10 l.4
punire puellas periuras ſolet e.16 l.2
puppes triumphales fregere ſaxa Caph. e.7 l.3
vt puppi deducta conuicia faciat e.6 l.1
aſtitit Auguſti Puppim ſuper e.6 l.4
ſeu prora, ſeu poppis mihi cubile erit e.26 l.2
tua poppis lectetur medijs in vndis e.1 l.4
pura haſta ſequatur equos triũphantes e.3 l.4
pura laurea nouum vati, mollit iter e.6 l.4
pura lympha ſomnum tibi diſcute e.10 l.3
pura aqua limina tergit e.9 l.4
purgatum orbẽ ſanxerat manib.(Herc.)e.10 l.4
teſtis erit Phœbe puras videre manus e.32 l.2
puris in fontibus errant crines e.22 l.2
puris auribus ſcripta probare e.13 l.2
vt puro lacte natant roſæ folia e.3 l.2
puto de fonte Sacerdos e.1 l.3
poros Iſidis eſſe dies e.5 l.4
quo pœnis tibi purpura fulgeat oſtris e.3 l.4
purpurea Niſi coma e.19 l.3
purpureis fluctibus agitant Hellen e.26 l.2
purus & Orion purus & Hædus erit e.26 l.2
vt quod non eſſes, eſſe putaret amor e.24 l.3
me putas eſſe ſimilem veſtris moribus e.29 l.2
nõne putas miras hunc habuiſſe manus.e.12 l.2
non putas nos eſſe deos e.29 l.2
non putat æqua Erymnes carmina e.3 l.2
hæc refereos quę putas me belle credere.e.6 l.3
ne putes forte hæc tibi dediſſe matrem e.3 l.2
quos putet(morſus)eſſe datos &c. e.5 l.4
nullũ puto eſſe onus ferre formoſam. e.24 l.2
qui puto, vexetat lyram Arioniam e.26 l.2
putrem animam expirare e.5 l.4
putria ſigna ſecta à toris attalicis e.5 l.4
putris nauis requieſcit in arena e.23 l.2
putris aranea texatur in lecto e.6 l.3
putris caſa luxerat igne odorato e.10 l.4
putris ab æſtu tellus e.3 l.4
pyramidum ſumptus ad ſydera ducti e.2 l.3
pyreicus parua vindicat arte locum e.9 l.3
pyropo inducto fulgebat parma e.11 l.4
pyrrhi ad noſtros gloria fracta pedes e.11 l.3
cũ pyrus inuito ſtipite mala tulit e.2 l.4
dum Pythia regna dei intonſi. &c. e.13 l.3
Deus ipſe pythius in longa carmina.&c. e.31 l.2
qualis Apollo ſoluit pythona.&c. e.6 l.4

Q.

ſi QVa pars tamen oblita deerit e.3 l.4
qua ſiculæ telluris victor. &c. e.18 l.3
qua Cæſar ab humana via ceſſit in aſtra. e.18 l.3
qua geminas oſtendunt culmina turres. e.16 l.3
qua venit exoriens, qua deficit Luna e.5 l.3
duxit Euphratem medium, quà. &c. e.11 l.3
à qua morte periturus nouit ſolus.&c. e.27 l.2
ſi qua venit ſero magna ruina venit e.25 l.2
illa qua vicit condidit arma manu e.16 l.2
ſe plus vni ſi qua parare poteſt e.24 l.2
ſi qua placet vni culta ſat eſt e.2 l.1
fortunata meo ſi qua es celebrata.&c. e.2 l.3
ſi qua meum ſepelirent fata dolorem e.17 l.1
ne qua tibi viſa portarent timores e.3 l.1
nec ſi qua puella lucet bombyce e.3 l.2
nec ſi qua femina e.13 l.2
io qua (Thaide) loſit populus Erichth. e.6 l.2
qua Cuſpide vulous ſenſerat, hac ſenſit. e.1 l.2
& cum qua dormit amica ſimul e.6 l.2
digna facies pro qua obiret Achilles e.3 l.2
qua pote quiſque, in ea conterat arte diẽ. e.1 l.2
quà velabra ſtagnabant, quaq; nauta e.10 l.4
quà ſe ſummota vindicat ara caſa e.10 l.4
ſi qua locuta de mea facie e.7 l.4
qua tempeſtate iuuencos egerat e.9 l.4
quà faciat vulgus iter e.16 l.3
ſi qua tenes, ab origine prima incipe. e.6 l.3
frangitur & Iuno ſi qua puella perit e.28 l.2
quà venire negat. i. amica e.21 l.2
ſi qua ſedet candida e.22 l.2
qua (lege) quondam edicta flemus e.7 l.2
ſi qua negauit heri veniet hodie e.14 l.2
& ſi qua extremis tellus e.10 l.2
ſi qua tua eſt illa ſubit acrius e.9 l.1
ſi qua tibi hora veniet e.6 l.1
illa dies. Qua videam e.4 l.1
qua ſine noluit ire domum e.8 l.2
qua via mors ſit aditura e.27 l.2
vna cauſa eſt qua remitto crimina e.34 l.2
qua iacet ſemita e.11 l.1
monſtrat ſedem, quà noua ſemita facta e.3 l.3
ferte per vndas quà non vlla feminæ e.1 l.1
quà fluit humor equi Bellorophontæi e.3 l.3
quà nata Argenni pœna e.7 l.3
diſcam qua parte fluat vincẽdus Araxes. e.3 l.4
quà ſinus Ioniæ e.6 l.4
quà rudis Argoa. Et Quà Gygei. Et Qua.e.22 l.3
quà via tulit ditis equos e.22 l.3
quà Iſthmos arcet terris mare e.21 l.3
quà fluit Iſthmos aqua propontiaca e.22 l.3
quà ludit pontus clauſus auerno e.18 l.3
qua iacet & Troiæ tubicen miſenus. e.17 l.3
qua primum veſte cepiſti oculos Prop. e.10 l.3
pete qua polles, vt ſit tibi forma peren. e.10 l.3
pro qua mactata eſt Iphigenia mora e.7 l.3
aut ſi qua eſt tollitur mora e.13 l.3
ſi qua dea es Mens bona e.24 l.2
ſi qua relicta iacent e.3 l.4
aut ſi qua illuſtres e.3 l.4
ſi qua data copia noctis furandæ e.18 l.3
doleres ſi qua foret (æquè formoſa) e.8 l.3
quà numeroſa fides, quaq; æra e.7 l.4
ramoſis anio qua pomifer incubat aruis. e.7 l.4
quà nebuloſa cauo e.1 l.4
quà facet abripitur, quà penetrat virgo e.8 l.4
omnia tentanda mihi quacunq; fugari. e.21 l.3
in quadam palleſcere incipis e.13 l.1
ſunt quibus concurrit quadrigæ Eleæ. e.9 l.3
quadrigæ Amphiaraæ fatum e.34 l.2
& quæ deinde meus celat pudor e.13 l.1
quæ error Herculis perpeſſus e.20 l.1
nec poſſet quæ te pater ploret dediſſe e.23 l.2

at tu quæ noſtro e.33 l.2
pepetit curas, quæ cognita ſunt foribus.e.18 l.1
quæ mihi dum placata aderit e.14 l.1
quæ ſolet irato dicere e.16 l.1
quæ non iure oatasti e.30 l.2
illi puellæ quæ vertit comas e.18 l.2
minatur quæ ſolet amica triſti viro e.6 l.1
quæ te mihi carmina mutant e.18 l.1
quæ tibi ſit felix e.13 l.1
nec quæ deletas e.6 l.2
quæ tibi terra velim quæ tibi fiet aqua e.16 l.2
quæ manus prima depinxit e.6 l.2
quẽ, quæ ſcire timet dicere plura iubet. e.22 l.2
ne quæ nocitura forent e.29 l.2
& ſi quæ miſeri nouiſtis amantes e.16 l.1
quæ tum ego Neptuno, quæ tum. &c. e.26 l.2
quæ maneant dum e.14 l.1
quæ mea nou decies ſomnia verſat anua? e.4 l.2
quæ limina tibi ponam? quæ ſupra. &c. e.6 l.2
vltima talis erit, quæ mea prima fides e.20 l.2
quæ ſit ſtella commoda, quæ mala e.17 l.2
quæ ſi queſta eſt veris animis e.4 l.3
quæ fueram magnia e.16 l.1
accipe quæ ſerues e.13 l.2
an quæ herba diuidit e.12 l.1
vtinam pereat quæ ſacra miſit Inachis e.33 l.2
quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi e.7 l.3
cauſa, quæ niſi iuſta ſubeſt e.6 l.4
quæ feciſti facta queraris anus e.vlt. l.3
quæ mihi deductæ fax omen prætulit e.3 l.4
aurum ſpectato noo quæ manua afferat. e.6 l.4
quæ modo per viles, hæc me e.7 l.4
quid? modo quæ noſtris opprobria. &c. e.11 l.3
vel tu quæ tardã mouiſti fune Cybelẽ. e.vlt. l.4
quæ tellus ſit lenta, quæ puttis e.3 l.4
ſolue metu patriam, quæ nunc e.6 l.4
quæ dea viuere ſola cum deo ſolo e.32 l.2
quæ tibi ſi veris animis eſt queſta puella. e.6 l.3
nec quæ ſint facies, nec quæ ſiot verba. e.14 l.3
quæ ſequitur, eſt inuidioſa minus e.32 l.2
dic mihi de noſtra quæ ſentis vera puella. e.6 l.3
ô luci ſacro quæ luditis antro e.10 l.4
quæ cum ſoluerit ligamioa mitræ, &c. e.29 l.2
ſeu quæ palmiferæ mittunt e.5 l.4
quæ dea iam cupidos toties diuiſit amãt. e.33 l.2
& quæ ſub concha e.5 l.4
quæ mulier grauida e.8 l.3
certamen habent leti quæ viua ſequat. e.13 l.3
quæ noſtræ formula legis erit e.9 l.4
neſcio quæ an formoſior tibi viſa e.23 l.3
hoc quodcunq; vides, quę maxima. &c. e.1 l.4
puellæ, quæ voluit flammas e.4 l.4
& quæcunq; dolens reperit oon ſtulta. e.23 l.3
& quæcunq; meum degrauat vnda caput. e.7 l.3
& quæcunq; viri femina limen amat e.6 l.2
& quæcunq. erat in numero. Ro: &c. e.28 l.2
& quæcunq; fueras mẽtita in me fateri. e.26 l.2
& quæcunq; meos degrau. vnda pedes. e.vlt. l.4
quæcunq; illa fuit ſemper amara fuit e.33 l.2
& quæcunque voles fugiens e.5 l.1
quæcunq; petenda, quæq; cauenda e.10 l.1
quæcunque oſſa inuenerit e.21 l.1
quæcunque aderant in corpore vires e.15 l.3
quædam Phyllis eſt vicina Dianæ e.8 l.4
quædam verba diſerta loqui norant. e.23 l.2
ao ſi quædam tinxerit tẽpora ſua fuco. e.18 l.2
ſi tamen quædam cõpreſſa figura. &c. e.30 l.2
quæ libet vrna ferat tabellas e.vlt. l.4
quæris quænam porocus illam integit. e.23 l.2
quos iuuenes quæque puella domet e.4 l.1
quietus ego, quæque tibi excepi e.26 l.2
quæ ſtella commoda, quæque mala e.27 l.2
quæque terunt faſtus e.13 l.3
flumina ſopito quæque marooe cadunt. e.32 l.2
quæque niteot ſacra dona via e.24 l.2
omoia quæq; Venus quæq; Minerua. &c. e.1 l.1
de te mihi quæram, ſomnia e.4 l.4
quærat hæc prælia iam turpia ruſticus e.5 l.2
quærebã ſicca ſi poſſet piſc. arena viuere. e.3 l.2
quærẽdo rurſus audita fatigat poetum e.22 l.2
ooua quærendo ſemper amicus e.13 l.1
ne tibi ſit mirum quærere me viles e.24 l.2
quærere Venerem per talos e.9 l.4
quærere aquam proceſſerat e.20 l.1
quærere Tyndaridas abſentes. i. implor. e.17 l.1
quærere deſine quid poſſit Cynthia e.5 l.1
quęrere me mittit gemmas in Oceanũ. e.16 l.2
quærere faciem longa deſidia e.15 l.1
quærere fugam in orbe extremo e.16 l.2
quęrere rationes mũdi harũ nulla ſole. e.vlt. l.2
quiddam eſt quod vos quærere cogat. e.33 l.2
quem quærere plura iuber, quæ ſcire. e.22 l.2
quærere diuos externos nulli tũ cura. e.1 l.4
cum quæreret vrbes mortales e.18 l.1
non te quæret Cynthia e.4 l.1
quærimus aliquid duram in dominam e.7 l.1
hoſtem quærimus, atq; armis nectimus. e.5 l.3
quæris cur ſim tam mollis e.22 l.2
quod quæris quare, non habet vllus. e.22 l.2
quæria fores neſcio quas e.29 l.2
quæris qualis & vnde genus e.vlt. l.1
quæris aquam in medio flumine e.9 l.1
certus in oullo quæris amore moram e.13 l.1
quæris concubitus? inter vtramq; fui e.9 l.4
ſi quæris auem meo tramite e.13 l.3
an quiſquam quærit cor hæc tam diues. e.38 l.2
qui quærit veteres Tatios e.32 l.1
oec iam quærit mihi opponere faſtus e.14 l.2
& quærit toties quæ illam porticus. &c. e.23 l.3
quærit amor manſuetus leuia carmina. e.9 l.1
qui quærit finem amoris, errat e.15 l.2
quærite oon ſani pectoris auxilia e.1 l.1
quæritis vnde auidis nox e.13 l.3
quæritis vnde mihi e.1 l.2
quæritis mortales horam funeris e.27 l.2
quæritis & Cælo e.27 l.2
huic quoque quæritur alter e.21 l.2
diſpeream ſi quicquam quæritur aliud. e.21 l.2
quærunt ſibi vulnus ocelli e.22 l.2
bis mihi quæſitæ, bis mea præda boues. e.10 l.4
quæſitum ingenio nomen e.2 l.3
cum quæſitus candot in ore tibi foret e.24 l.3
i quæſo, & triſtes e.9 l.1
me quæſo teſte negare potea e.13 l.1
apia dic quæſo e.8 l.4
quæſo propera iam ſurgere e.23 l.2
in veſtrum quæſo me ſinite ire nemus e.1 l.3
quæſo miſerere duorum e.28 l.2
quæſo Iuppiter ipſe vaces e.6 l.4
ſi quæuis de tribus vna ſoror iuſſiſſet e.13 l.2

cane quod quæuis noſſe puella velit e.9 l.1
tibi nūc quæ ois imperat empta modo e.9 l.1
tale facis carmen, quale Cynthios. &c. e.vlt. l.2
qualem Hellen agitauit ouis aurea e.26 l.2
qualē ſi cuncti vellent decurrere vitam. e.15 l.2
tales noctes quales me habere iubes e.3 l.1
quales cantus tibi caneret tibia e.7 l.2
ſed quali vultu aſpexit Agamemnona e.6 l.4
ô quali vecta eſt dardana puppis aue e.1 l.4
qualia nunc luſtra nouantur equo e.1 l.4
qualia creuerunt mœnia lacte tuo e.1 l.4
qualia carmina feci e.8 l.2
qualia dona datem tibi e.16 l.2
qualis & vnde genus e.vlt. l.1
qualis Apellæis eſt color in tabulis e.2 l.1
qualis Theſea, Qualis, & Qualis e.3 l.1
& quicunq; ſacer, Qualis vbiq;, lapis e.4 l.1
qualis & Iſcomacbe e.2 l.2
qualis & Adraſti e.34 l.2
qualis Amazonidū, Qualis & Eurotæ. e.14 l.3
qualis pindarico ſpiritus ote tonat e.17 l.3
illa ruit, qualis ſtrymonis fertur e.4 l.4
qualemcunq; Parin vix ſua noſſet homus. e.1 l.3
qualeſcunq; mihi fideles manſere e.21 l.3
qualiſconq; es, reſonent e.18 l.1
qualiſcunque mihi poella vale e.19 l.3
aſpice quàm ſæuas minas e.17 l.1
quàm citò de tanto nomine rumor eris. e.5 l.1
quàm prius abiuoctos e.18 l.2
quàm ſic ignotis e.17 l.1
quàm mihi ſi media e.9 l.2
quam peccare pudet tuta ſat eſt e.6 l.2
quàm amare bonom omoes norunt e.34 l.2
citius, quàm poſſit e.19 l.3
apta magis armis, quàm noxæ e.12 l.2
quam niſi defendes (patriam) e.6 l.4
& modo formoſa quam multa lycor. e.vlt. l.2
viderit hæc ſi quam peperiſſe pudet e.15 l.2
ante ferit quàm cernimus hoſtem e.12 l.2
quàm vacet audire e.11 l.1
non tam culpa cæli, qoàm e.28 l.2
quàm timoi ne forte tuum e.26 l.2
quàm vereor ne te e.19 l.1
quam cum ceſſit Deus e.4 l.1
quam facile motantur e.5 l.2
quàm fuerant buſta viri Phtij e.13 l.2
quoue pede ingreſſi, quamue bibiſtis. e.1 l.3
quàm grauis luctus amiſſo memnone. e.18 l.2
noſti quàm ſit amarus odor pampineus. e.33 l.2
& citius nigros, quàm poſſit e.15 l.2
qoàm moltæ horæ cedaot ſermonibus. e.20 l.3
quàm multa verba narramus e.15 l.2
prios, quam, Quamue mihi viles e.15 l.1
aut prius, quàm metum e.25 l.1
diſpeream ſi quicquā aliud, quàm. &c. e.11 l.2
maluit eſſe mea, quàm e.8 l.1
quàm pueri toties arcum ſentire e.9 l.1
non tam, qoàm citò e.9 l.2
citius paterer, quàm e.7 l.2
quàm vario amplexu mutamus brachia. e.15 l.2
qoàm carè ſemel in toto nox vertitor. e.13 l.2
hæc noceant potius, quàm dentibus e.3 l.4
quàm prius abiunctos e.18 l.2
timor haud vltra quàm rogus eſſe poteſt e.5 l.3
ptopter quā (Clitemneſtram) infamis. e.19 l.3
In quamcunq; voles figuram verte. &c. e.2 l.4
quamprimùm errata fatere e.9 l.1
quamprimum deſere Baias e.11 l.1
quamuis multa tibi e.18 l.1
quamuis dura, tamen rara fuit e.18 l.2
quamuis contemnas murmura famæ e.5 l.2
quamuis te perſæpe vocet, ſemel ire. e.25 l.2
quamuis magna daret, quamuis maiora. e.8 l.1
quamuis labentes e.3 l.1
nec me tam facies quamuis ſit candida. e.3 l.2
quamuis nec nobilis, & quāuis oon ita. e.24 l.2
tu tameo qoamois te diligat e.25 l.2
quod quamuis ita ſit e.17 l.2
viſura quamuis nunquam ſperaret Vlyſſ. e.9 l.2
& quamuis nunquam viſura e.15 l.1
vteret, & qoamuis e.24 l.2
quamuis diducere amātes nequeat Iup. e.7 l.2
& qoamuis duplici correptum ardote. e.3 l.2
quāuis te lōgæ remorētur fata ſeoectæ. e.19 l.1
qoamuis iſta mibi mors inhoneſta e.8 l.2
quamuis ſis inimica mihi e.9 l.2
non tamē inſectar quāuis mereare Prop. e.7 l.4
victor erat, quamuis, æquus in hoſte. e.19 l.3
quamuis ille ſua laſſus e.vlt. l.2
ipſa Venus quamuis corrupta e.32 l.2
quamuis ida dicat Parin amaſſe e.32 l.2
vidiſtis quamdam argiuā prodire figura. e.25 l.2
quando contemnitur illa irritata venit. e.10 l.1
ſi quando verba remittis e.8 l.3
ſi quando veſtras amor attigit vndas e.17 l.1
bella canā quādo ſcripta puella mea eſt. e.10 l.2
quando nec Peleus aderat e.8 l.2
ſi quando venies ad fata e.13 l.2
altera ſi quando non ſinat eſſe locum e.22 l.2
nouit quando periturus ſolus amans e.27 l.2
quādocunq; igitur vitam fata repoſcent. e.1 l.2
quandocunq; igitur noſtros mors claud. e.13 l.2
quanta millia curarum tibi dabit e.5 l.1
iactura famæ tanta tibi erit, quanta. &c. e.31 l.2
quanta ſuſpiria illum verſant e.22 l.2
quanta ego collegi gaudia e.14 l.2
monera quanta dedi e.8 l.2
quantaq; ſublato lumine rixa fuit e.15 l.2
quantis arboribus vrgetor Caocaſus e.14 l.1
qoantis malis arſerit Creuſa e.16 l.2
aſpice me quanto rapiat fortona periclo. e.15 l.1
heu qoanto dolore verba mea refert e.1 l.1
quantum ego crimen factura ſum poel. e.4 l.4
nā quantum ferro tantum pietate. &c. e.22 l.3
quantum triumphum egerit e.8 l.4
& quantum femina ſæuit e.9 l.4
quantum de me finxit, tantum illi ne. e.21 l.2
quantum oculis, animo tam procul ibit. e.21 l.3
quantum morata labris oſcula e.15 l.2
quantum hypanis Eridaoo diſſidet e.11 l.1
quantū ſic cruciat lumina veſtra dolor. e.25 l.2
nec tantum ingenio, quantum ſeruire. e.7 l.1
heu quantum per ſe forma valet e.29 l.2
quantum quòd poſito, & Quantū alio. e.3 l.2
dic quantum triumphum egerit e.8 l.4
quantus mulier foret vna triumphus? e.6 l.4
quantus in exiguo tempore fugit amor. e.12 l.1
quà nomeroſa fides, Qoàq, æra e.7 l.4
qoà velabra ſtagnabant, Quàq; nauta e.10 l.4
quare, ne tibi ſit tanti e.16 l.2

quare, dum licet e.19 l.1
quare, ſi pudor eſt e.9 l.1
quare, quid poſſit e.5 l.1
quare, ne tibi ſit mirum e.24 l.2
quare, ſi ſapis, oblatas ne deſere meſſes. e.16 l.2
quod quæris quare non habet vllus. e.22 l.2
quarta hæc lacerna texitur e.3 l.4
quarta buccina iam canit lucem e.4 l.4
è quarũ numero me contigit vna Dearũ. e.3 l.3
quarum nulla tuos potuit conuertere. e.15 l.1
qnarum nulla tua fuerit e.19 l.1
& quas helia opea pararat e.8 l.1
quas ſiquis mihi retulerit e.23 l.3
& quas Euphrates, & quas mihi miſit. e.23 l.1
neſcio quas fores quæris e.24 l.2
inter quas(columnas)Danai turba e.31 l.2
per quas viaa ductua Iugurtha e.6 l.4
noctes quas de me fatiges e.vlt. l.4
& quaſcũq; tulit formoſi temporis ætas. e.4 l.1
quaſcunque tibi veſtea, quoſcunq; &c. e.16 l.2
quaſillis iniquis grauiora penſa repẽdit. e.7 l.4
ter quater felix in galla (ô Poſthume.) e.12 l.3
terq, quaterq; obruis inſano mari e.7 l.3
& quaterent facem pueri e.3 l.1
cũ quateret tubicẽ Iouis ſaxa murmure. e.4 l.4
quatuor alboa equos egit e.1 l.4
in quatuor partes cur eat annus e.5 l.3
quatuor ſigna bouis Myronis e.31 l.2
ſpargere quæ alterna cæde penates e.30 l.2
quod Que vehunt e.6 l.4
bella que res Que e.1 l.2
oſcula que admota ſumere & arma manu. e.3 l.1
in que tuos ignes veni e.34 l.2
in que meum ſtent ſemper mea regna. e.10 l.3
qui que proauus tuas domos fregit e.vlt. l.4
inter matrem inter que ſororem e.31 l.2
vt que decem e.vlt. l.2
quæ ſtella homini cõmoda, Quæ, Que. e.27 l.2
quæ Que tibi excepi. e.26 l.2
qui tulerim te que tuam Que domum e.8 l.2
tale que carmen erit e.14 l.2
vt que roſæ puro lacte natant folia e.3 l.2
ante tuos que pedes narrabit Que ſedẽs. e.28 l.2
ſin vultus que meus ſetæ que leonis e.10 l.4
prodiderat portæ que fidem, patriamq; e.4 l.4
annua que accẽſo celebrare palilia fœno. e.1 l.4
tot que hyemis noctes, tot que nataſſe. e.12 l.3
vltima quæ pæto nox Que dies Que fuit. e.7 l.3
tu que ô cara mihi e.10 l.3
in que ſinu caræ e.4 l.3
deiphobũ que Helenũ que, & Polydam. e.1 l.3
me que inter ſeros laudabit Roma nep. e.1 l.3
ſpes que timor Que animos verſat e.17 l.3
tu que puella vale e.21 l.3
cum que ſuper raros e.4 l.4
librorum que tuos ſalea e.21 l.3
ſi queant ſaxa tenere fidem e.18 l.1
non queat Iuppiter ipſe diducere e.7 l.2
queis ego fretus amo e.8 l.1
queis ego nunc pereo e.15 l.1
Leſbia queis (ſcriptis) ipſa notior eſt. e.vlt. l.2
quem modò felicem ferebant e.17 l.2
imbelles quem timuere lyræ e.6 l.4
quem non lucra e.3 l.2
quem legat expectans ſola puella virum. e.3 l.3
quem non tenuere penates e.7 l.3
quem ille puer verberet e.10 l.3
inuocet Antiope quem niſi vincta Iouẽ e.15 l.3
te toga picta decet, non quem ſine e.4 l.4
nubendi petit quem velit diem e.4 l.4
qnemcunque locum externæ tetigere. e.9 l.4
ſua quemque manet mors e.28 l.2
ſua quemque moretur cura e.1 l.1
non queram verba tuo limine e.8 l.1
nec qnod querar ex illa tibi inueniam e.4 l.1
queraris multa prius delicta oportet e.4 l.2
queraris anus facta, quæ feciſti e.vlt l.3
non vt pieriæ quercus mea verba ſeq. e.13 l.2
quercus, & ſilices illis poſſunt cedere. e.9 l.1
querebar mecum longas moras e.3 l.1
nec querela mei fati vana ſit tuba e.13 l.2
querela tam longa raucum e.16 l.1
querela nocturna obſtrepit e.20 l.2
querelæ omnis mihi cauſa Lygdamus e.9 l.4
querelæ aſſiduæ odium peperere e.18 l.2
meæ querelæ quodcũq; narrare poſſ. e.18 l.1
querelas ſæuas conuerte in melius e.17 l.1
querelis extremis dedit hæc mandata e.7 l.3
querelis Alcyonum poſitis e.10 l.3
querelis vrbis laudor e.vlt. l.4
his querelia durare non poſſum e.6 l.1
querelis grauibus deflere e.26 l.1
querenti loco taciturna e.18 l.1
querenti fugient verba e.5 l.1
querentis Catulæ vox mihi grata e.3 l.4
querere fidem meam vngue morſo e.vlt. l.3
nec quererer lecti frigida regna mei e.7 l.4
quid quereris fidem noſtram cecidiſſe e.20 l.2
queri dura tempora ætatis e.7 l.1
queri facta dolore arguto e.18 l.1
queritur nullos eſſe deos e.6 l.1
queritur liuere catenis brachia e.7 l.4
queror ſæpe pulſata indignis manibus. e.16 l.1
tum queror non ſidere pallia in lecto e.3 l.4
queruntur damna exhauſtæ opes e.13 l.3
querula ſubvoce hæc peregit e.7 l.4
querulas tubas per oſſa rauca ſtruxit e.3 l.4
querulo ſono iurgia retulit e.6 l.3
queſta eſt redire dies aurora e.18 l.2
ſi hæc tibi queſta eſt veris animis e.6 l.3
qui modò felices inter e.18 l.1
tu qui conſortem e.21 l.1
errat qui finem amoris quærit e.15 l.2
ludet qui ſterili ſemina ponet humo e.11 l.2
nec poteris qui ſis aut vbi noſſe miſer e.5 l.1
huic qui reſtat, quæritur alter amor e.25 l.2
felix qui potuit e.12 l.1
nullus erit, qui e.19 l.2
tu quoque qui pleno e.25 l.2
qui videt is peccat, Qui te non e.32 l.2
quicunq, & Qui. Et Qui e.26 l.2
qui nunc iacet arida puluis e.13 l.2
qui tulerim teq; tuamq; domum e.8 l.2
qui nullum tibi dicebas e.21 l.1
nec deſunt qui tibi ferant oſcula e.6 l.2
teſtis qui e.13 l.2
quicunque ille fuit, Qui e.12 l.1
gemat qui protulit iſta e.6 l.2
cedat amor, qui non ante patet e.9 l.1
non ſum ego qui fueram e.12 l.1

quis erit, Quj talia cantet e.12 l.2
qui dare multa poteſt, multa & amare. e.26 l.2
oculos, qui meruere, ferit e.9 l.4
virtutis parens qui tulit caſtra frigida. e.11 l.4
ventus io Italiam qui benè vela ferat e.3 l.4
vſus detrinerat qui iuſſit habere fidem e.23 l.3
occidat, qui carpſit ab arbore vallum e.3 l.4
durus, qui lucro potuit mutare puellã. e.20 l.3
intereat, qui nos non putat eſſe deos e.19 l.2
felix qui viles e.vlt. l.2
qui quærit Tatios e.32 l.2
ergo qui pactas e.20 l.3
qui volet auſteros arte ferire viros e.4 l.3
vt qui ſtatuiſſet columnas, traheret pẽſa. e.11 l.3
tu quoque qui æſtiuos e.20 l.3
& qui nunc nulli Gabij e.1 l.4
te qoi ad vadimonia curris e.2 l.4
qui verſus dederit e.5 l.4
qui dabit immundæ venalia farta ſaginæ. e.8 l.4
quiq; tuas proauus fregit Ach. domos. e.vlt. l.4
ao quia parua damus e.18 l.1
non quia ſeptenas noctes e.16 l.2
non quia peccaris teſtor te: ſed quia. e.16 l.2
ſeu quia vincta e.11 l.4
ſeu qoia vetteotis e.2 l.4
non quia perſpecta e.11 l.1
tu quia poſcebas, tu qoia leotus eras e.3 l.2
nec fruſtra: quia caſta domi perſederat. e.12 l.3
vos remanete quibus deus annuet e.1 l.1
ant qoibus in campis e.3 l.3
cũ quibos Idæo legiſti poma ſub antro e.32 l.2
vos quibos eſt fallacia lunæ deductæ e.1 l.1
ſunt maiora, quibus perire iuuat e.4 l.1
vos quibus arma grata magis e.5 l.3
pro quibus optatis e.28 l.2
eoſdem habuit quibus eſt elata capillos. e.7 l.4
ſunt quibus Eleæ concurrit palma quad. e.9 l.3
ſunt quibos in celeres gloria nata pedes. e.9 l.3
dij quibus eſt tutela per agros e.13 l.3
& quibus impoſuit vincla libido ſolnit. e.20 l.3
ſcripta quibus pariter tot periere bona e.23 l.3
illic quiequid ero, tua dicar imago e.19 l.1
quicquid etam hoc animi gratia magna e.20 l.2
ſeu quicquid fecit, ſiue eſt quodconque. e.1 l.2
ſic eſt iocautum quicquid habetur amor, e.4 l.2
quicquid ero Cynthia cauſſa fuit e.11 l.1
quicqoid iorarũt ventus, & vnda rapit. e.28 l.2
natura hic poſuit quicquid vbiq; fuit e.22 l.3
quicunque ille fuit. Quj e.12 l.1
ah pereat quicunque rates e.17 l.1
& quicunque ſuper e.21 l.1
ah pereat quicunque meracas repperit e.33 l.2
quicuoq; & venti miſerũ vexiſtis Vlyſſ. e.26 l.2
& quicunque ſacer e.4 l.2
ah pereat Phœbum quicunq; moratur e.1 l.3
tibi iam tanti quicunque eſt iſte videtur. e.8 l.1
& leporẽ quiconque venis, venaberis. e.13 l.3
illi ſunt quicũq; ſolẽt in amore dolores. e.20 l.3
parte quid ætatem numeras? Quid mater. e.7 l.3
quid fles grauius Briſeide. Quid fles. e.20 l.2
quid qoereris, Quidue deos e.20 l.2
quid tantum merui e.18 l.1
quid mihi tã duris foribus clauſa taces. e.16 l.1
quid mihi tam moltas e.4 l.1
quid iouat in nullo põdere verba loqui. e.22 l.2
quid iouat ornato, aut Quid e.2 l.1
quid tibi ounc prodeſt miſero e.9 l.1
oam quid præneſtis ſortes e.32 l.2
quid ſi non eſſet facilis tibi copia e.9 l.1
quid ſi non conſtans fuiſſet e.34 l.2
quid teleuant ſerica e.14 l.1
quid me non pateris e.4 l.2
qoid tibi vis inſane? e.5 l.1
diſces quid ſit excluſum abire e.5 l.3
quid poſſit Cynthia e.5 l.3
quid tibi nunc vnda litoris e.4 l.2
quid tu ſpeculator me ſimilem veſtris. e.29 l.2
quid ſit amare non neſcit hic chorus e.30 l.2
ſenſiſti quid ſit multas inire vias e.33 l.2
quid tibi cum tali demens eſt flumine e.3 l.3
ſi quid forte tibi durius inciderit e.15 l.2
qoid mihi deſidiæ e.12 l.1
aſpice quid donis e.16 l.2
ignoſces ſi quid triſte attulerint e.11 l.1
quid opus ſtatuiſſe templa e.6 l.2
quid poterunt loqui oſſa e.13 l.2
quid lumina torques? e.21 l.1
nen ſi quid petijt negaris e.10 l.1
quid tibi iucundum ſiccis e.12 l.1
hos oculos iurabas, ſi quid mentita e.15 l.2
quid? oon Antigones tumulo corruit e.8 l.2
quid non longinquos e.9 l.2
ſi quid vidiſti ſemper vidiſſe negato e.18 l.2
aut ſi quid doluit, dolere nega e.18 l.2
quid ſi iam canis ætas mea cãdeat annis? e.18 l.2
aut ſi quid doliturus eris e.vlt. l.4
quidue tibi prodeſt e.33 l.2
quid? cũ è cõplexu Briſeidos iret Achil. e.22 l.2
quid? ferus Andromachæ lecto cũ ſurg. e.22 l.2
diſce quid exquilias e.8 l.4
quid tum Roma fuit e.4 l.4
ſi quid ſapis inter arenas e.6 l.4
nam quid ego adijciam e.2 l.4
nam quid Medeæ, Quidne Clytẽneſtræ. e.19 l.3
quid nunc Tarquinij fractas iuuat eſſe. e.11 l.3
quid? modo quæ noſtris opprobria vex. e.11 l.3
quid flamine capter corus e.5 l.3
nam qoid ego heroas? Quid raptem io. e.11 l.3
quid meritum dicas cui ſua terra parum. e.7 l.3
quid me ſcribendi tam vaſtum mittis in. e.9 l.3
quid mirare meam e.2 l.4
quid faciet nullo munita puella timore. e.12 l.3
quid faciam? cõmittam mene tenebris e.16 l.3
quid genus, aut virtus ei profuit e.18 l.3
quid moueãt piſces, Quid Capricornus. e.1 l.4
quid tua tibi proderit nunc ſapientia e.34 l.2
quid fruſtra miſſis in me certatis habenis. e.1 l.3
verſibus auditis quid niſi verba feres e.5 l.4
ne quid deſideret nutrix e.7 l.4
quid mihi coniugium Pauli, Quid. e.vlt. l.4
quid niſi fata velis mutatum in me e.vlt. l.4
aut quid Cretæi e.34 l.2
eſt quiddam quod vos quærere cogat. e.33 l.2
eſt quiddam in nobis maius fide e.10 l.1
digna quidem facies pro qua e.3 l.2
mors inhoneſta quidẽ, tu moriere tamẽ. e.8 l.2
illa quidem interea fama tabeſcet inani. e.12 l.3
ſi quid libet eſſe licet cuiuis nuptæ e.6 l.2
quid libet auder amor Romæ per te e.6 l.2
poſita tu ſcribe cathedra quid libet e.5 l.4

aut quidnam fractas gaudes e.7 l.3
mirabar quidnã miſiſſ.mane camœnæ e.10 l.3
quies dura datur inculto tramite e.18 l.1
ô quies iocunda e.10 l.1
illum ad vicinos cũ amplexa quieſceret. e.18 l.2
volui ſi ſola quieſceret illa, viſere e.29 l.2
quietem optatam trahere e.14 l.1
quietem dominæ turbare e.3 l.1
quietem mollem ſpirate e.3 l.1
ſi quietem tibi fata properarint e.28 l.2
quibus poterat de me eſſe loquax e.vlt. l.3
quin ego mutem tua nomina e.19 l.2
non me corrumpent quin ego querar e.8 l.1
india quin Auguſte tuo e.10 l.2
quin ego diminuam curam e.18 l.2
nec flos vllus hiat, quin ille langueat e.2 l.4
quin & eram pars imitanda domus e.vlt. l.4
quinetiam abſenti proſunt e.17 l.1
quinetiam falſos fingis tibi propinquos. e.6 l.2
quinetiam Polypheme e.2 l.3
quinetiam multo duxiſti pocula luſu e.9 l.2
quinetiam ſi me vlterius e.15 l.2
cynthia quinetiam verſu laudata Prop. e.vlt. l.2
quinq; tibi potui ſeruire fidelit. annos. e.vlt. l.3
ab quinq; zonis petenda fides e.1 l.4
quod quinque digitis leuatur onus e.vlt. l.4
quippe vbi non liceat e.9 l.1
quippe vbi nec cauſſas e.4 l.2
quippe coronatos e.3 l.3
quippe ſuburbanæ bouillæ e.1 l.4
lubrica tota via eſt & perfida quippe tac. e.4 l.4
quippe lupercus equi e.1 l.4
quippe & collinas e.5 l.4
quippe tuas fregit domos proauus e.vlt. l.4
ex humeris quirini auſus eſt ſperare. e.11 l.4
quirino Teucro damnata claſſis e.6 l.4
quirites cogebat buccina e.1 l.4
lumina clara quirites ſopitos turbant e.9 l.4
ah pereat ſi quis lentus amare poteſt e.6 l.1
quod ſi quis monitis e.1 l.1
aut ſi quis alter amor venerit e.3 l.2
vel tu vel ſi quis verior eſſe poteſt e.29 l.2
quis te carminis heroi opus tãgere iuſſit. e.3 l.3
quis dedit? vnde dedit? e.32 l.2
ſi quis hoſtis erit, ſi Quis amicus e.4 l.2
hoc ſi quis vitium poterit e.1 l.2
nam quis equo pulſas e.1 l.2
ſi quis ſedet Æacus e.vlt. l.4
quis non audit facta Herculeæ clauæ e.10 l.4
denique quis noſtro curuum te funere. e.7 l.4
ſi quis cernet arces ſcandentes e.1 l.4
quis neget eſſe virum e.2 l.4
quis Deus hoſtis in aqua conſtitit e.18 l.3
ſi quis mirabatur ignes extinctos e.4 l.4
ne quis eat dies liber amore e.5 l.4
quis pro diuitijs ligna terenta velit e.23 l.3
aut ſi quis ſenſerit alas cornicum e.1 l.4
quis Deus hanc mundi e.5 l.3
ſanguine tam paruo quis enim ſpargat. e.16 l.3
nullus liber erit ſi quis amare volet e.23 l.2
nec finit eſſe motam ſi quis adire velit. e.23 l.2
nam quis diuitijs e.14 l.1
neue quis e.3 l.1
quas ſi quis mihi retulit, donabitur e.23 l.2
dic mihi quis potuit lectũ ſeruare pudic. e.32 l.2
quis erit qui taliæ cantet e.12 l.2
neſcio Quid. Vide neſcio
quis te cogebat e.15 l.1
hic vbi tum, prodij, perfida, quiſue fuit. e.9 l.2
nec quiſquã ex illo vulnere ſanus abit. e.12 l.2
an quiſquã in tanto ſtuprorũ examine. e.32 l.2
an quiſquam in medijs perſoluit vota. e.25 l.2
ingenuus quiſquã alterius dat munera. e.23 l.2
cur quiſquã faciẽ dominæ credat amico. e.34 l.2
non quiſquam inclinauit oculos e.7 l.4
quàm poſſit quiſquam reprehendere. e.19 l.3
nec tamen eſt quiſquã ſacros qui lædat. e.16 l.3
quiſque ſequitur ſemina ſuæ naturæ e.9 l.3
qua pote quiſque in ea conterat arte diẽ. e.1 l.2
rato non ſibi quiſque petit formoſam. e.34 l.2
quiſquis es aſſiduas ô fuge blanditias e.9 l.1
quiſquis amator erit e.16 l.3
& quiſquis fido prætulit arma toro e.12 l.3
quiſquis amas, ſcabris e.5 l.4
quiuis vel Deus eſſe poteſt nocte vna e.15 l.2
quiuis ergo mercatur amicã munerib. e.16 l.2
quò rapitis miſeros primæ lanuginis. e.7 l.3
pro quo datur dura quies e.18 l.1
venit enim tempus quo æſtuat aër e.28 l.2
quo magis & noſtros e.4 l.1
at quo ſis humilis magis e.10 l.1
dicere quo pereas iuuat in amore e.9 l.1
quo me fama leuat e.1 l.3
cum quo Riphæos poſſim conicendere. e.6 l.1
dicite quo carmen in antro tenuaſtis. e.1 l.3
vt regnẽ hoc quo tibi eleuor ingenio. è. vlt. l.2
quò fugis ah demens e.29 l.2
narrabis quo ſit formoſa periclo e.28 l.2
nã quò tam dubiæ ſeruetur ſpiritus. e.13 l.2
neſcio quo pacto e.25 l.2
ſiue nos curſu quo ſumus ire pares e.3 l.1
dicite quo portu clauſa puella mea eſt e.8 l.1
quo ſeges in cãpo, quo viret vua iugo. e.vlt. l.2
quid adijciã de quo mihi maxima fama. e.2 l.4
quo tempore matris iram e.19 l.3
tempore quo portus e.11 l.4
quò gradibus ſe ſuſtulit domus Remi e.1 l.4
tempore quo fucijs e.1 l.4
quò ruis imprudens vage dicere facta. e.1 l.4
nam mihi quò fulgeat purpura e.3 l.4
lucus erat quò poturas ire oues iubebat. e.4 l.4
conſule quo facto tẽpore rapta ſoror. e.vlt. l.4
quocunque modò maluit eſſe mea e.8 l.1
ſis quocunque voles e.15 l.1
ſed quocunque modo de me mereris e.8 l.1
quocunque die ſaluum te fata remittẽt. e.12 l.3
nos quocunque loco e.21 l.2
quocunq; vagaris Cynthia e.32 l.2
quod mihi detractum, veſtros accedat. e.vlt. l.4
quod tam pulcra mihi ſeruiat e.26 l.2
quod quamuis ita ſit e.17 l.2
hoc mihi perpetuo ius eſt, quod ſolus e.20 l.2
olim mirabar quod puella cauſſa belli e.3 l.1
inuidiam quod habet non ſolet eſſe diu. e.15 l.2
quod ſi nec nomen e.20 l.2
quod poſito formosè ſaltat Iaccho e.3 l.2
quod ſi nemo extat e.30 l.2
quod ſi parua tuæ e.5 l.1
quod ſi pertendens animo e.15 l.2
ſed quod pace legas opus hoc e.1 l.3
(quod nolim.)

(quod nolim.) e.7 l.1
quod mihi das principium flendi e.18 l.1
tu, (quod ſæpe ſoles) &c. e.13 l.1
nec te decipiat quod ſit ſatis parata e.9 l.1
quod ſtulto timore tremo e.34 l.2
quod ſi quis e.1 l.1
quod ſeu tu Graias e.34 l.2
eſſem ego quod nunc tu e.25 l.2
quod digitis quinque leuatur onus e.vlt. l 4
lætor quod ſine me rura colis e.19 l.2
diminuo curam, quod ſæpe cupido e.18 l.2
quod ſi iam facilis ſpiraret e.24 l.2
quod ſi deficiant vires e.10 l.2
iſte quod eſt, ego ſæpe fui e.9 l.2
hoc erat quod me gaudere iubebas e.24 l.2
ſed quod in hac omnis parte timetur. e.11 l.1
quod ſi forte. Vide, forte.
niſi forte quod aiunt turpis amor e.16 l.2
lætabere quod vacem ſolus e.13 l.1
olim mirabar, quod e.3 l.2
cane quod quæuis noſſe puella velit e.9 l.1
nihil eſt quod viuat durius amante. e.17 l.2
quid mihi fingis crimen Quod faciat. e.13 l.1
quod mihi ſi tecum e.15 l.2
quod mihi ſi tantum e.1 l.2
ſcribam quod non tua deleat ætas e.5 l.2
quod ſi Romanæ comitarent caſtra puel. e.7 l.2
quod mihi ſi ponenda e.26 l.2
quod mihi ſi tanto felix concordia bello. e.6 l.3
quod ſi Iunoni ſacrum faceretis e.10 l.4
at mihi quod formas e.2 l.4
noſtraque quòd Petale e.7 l.4
quod mihi non poterat auertere amici. e.24 l.3
nec tē quod claſſis e.6 l.4
quodque vehunt portæ e.6 l.4
vt quod non eſſes eſſe putaret amor e.24 l.3
quod ſupereſt vitæ per te viuam e.17 l 3
quod ſi contentus e.7 l.3
à te eſt quod feror in partes tuas fuiſſe. e.9 l.3
eſt quiddam quod vos quærere cogat. e.33 l.2
turpe eſt quod nequeas capiti cõmittere. e.9 l.3
meas(quod nihil eſt) æmulor vmbras e.34 l.2
quod nequeam rumpere vincla e.11 l 3
quod errabant mero tua verba e.34 l.2
quod non Tenatijs e.2 l.3
gaude quod nulla eſt æquè formoſa e.8 l.3
quod ſi iura fores e.14 l.3
quod ſi Bacche tuis e.17 l.3
quod ſi certa meos e.16 l.3
breue carmen quod currẽs vector legat. e.7 l.4
quod nihil illam læſerat e.1 l.4
hei mihi quod noſtro paruos in ore ſon. e.1 l.4
quod eius vna decem vicit miſſa ſagitta. e.6 l.4
& tua(quod nõ vis) ſentiat vmbra titim. e.5 l.4
omine quod certo dux ferit ducem e.11 l.4
hoc quodcunque vides, quæ maxima. e.1 l.4
quodcunque riui fluxerit e.1 l.4
ſiue eſt quodcunque loquuta e.1 l.2
ſis quodcunq; voles, non aliena tamen e.15 l.1
& quodcũq; meæ poſſunt narrare quer. e.18 l.1
quodcunq; paras ventorum eſt e.7 l.3
quodcunque vocaris, hoc ſpatiere loco. e.32 l.2
& quodcunque voles vna ſit iſte tibi e.13 l.1
de te quodcunq, ad ſurdas mihi dicitur. e.20 l.2
vitæ quodcunq; ſequetur e.4 l.1
vt quolibet ire vero, ſiue velis e.8 l.1
ſic quondam Colchida decepit Iaſon e.21 l.2
qui quondam Hoecum percuſſit Adoom. e.13 l.2
hic quondam ſeruos amoris erat e.13 l.2
quondam diſcordia Phœbo e.2 l.1
qua quondam edicta lege e.7 l.2
roma tuis quondam finibus horror. e.11 l.4
felix quondam agreſtum pacata iuuent. e.13 l.3
hac quondam Tiberinus e.2 l.4
vxorem quondam Minois e.32 l.2
auſa quondam Pentheſilea oppugnare. e.11 l.3
neque Ilia quondam mænas verax e.13 l.3
arma tuli quondam e.2 l.4
has quondam detriuerat vſus e.23 l.3
an quoniam agreſtem. Idcirco ſuperba. e.33 l.2
iraſcor quoniam es heri moratus e.23 l.3
cæditur, quoniam eſt auſa rogare e.7 l.4
ſed quoniam non es veritus e.10 l.1
tu quoniam mea lux magno demiſſa e.28 l.2
tu quoniam ſemel es periturus amore e.13 l.1
nunc quoniam manibus ſanxerat orbẽ. e.10 l.4
quoniam iſta tibi placuit ſententia e.9 l.2
ſcilicet alterna quoniã iactamur in. e.12 l.2
libertas quoniam e.23 l.2
ſolue ergo quoniam non licet eſſe tuum. e.9 l.2
vna meos quoniam prædata eſt femina. e 1 l.2
& merito quoniam potui fugiſſe e.17 l.1
deceptus quoniam fleuit & ipſe tuus e.16 l.2
excludit quoniam ſors mea e.25 l.2
ante ferit quoniam e.25 l.2
quoniam nouus incidit error e.13 l.1
pennas in me perdidit quoniam nuſquã. e.12 l.2
te quoque ſi certo e.7 l.1
ſunt quoque tranſlato gaudia ſeruitio e.4 l.1
decimo quoq; die vix admittor e.17 l.2
hic quoque chorus non neſcit quid ſit. e.30 l.2
nihil te quoque acceptius vnquam e.9 l.2
me quoque terra tegat e.6 l.1
tu quoque ô Eurytion e.33 l.2
tu quoq; vti fieres nobilis hiſtoria e.15 l.1
huic quoque qui reſtat e.21 l.2
tu quoque ſi quando venies ad fata e.13 l.2
tu quoq; qui pleno faſtus aſſumis amore. e.25 l.2
hæc quoq; perfecto, hæc quoq; laſciui. e.vlt. l.2
me quoque conſimili impoſitum e.6 l.3
te quoque enim e.17 l.3
hæc dij quoque mœnia ſeruant e.11 l.3
hæc quoque lingua tuliſſet opem e.4 l.4
tu quoque vt auratos e.13 l.3
gutta quoque ex oculis cadet e.1 l.4
penelopem quoq; cogeret nubere Ant. e.5 l.4
me quoq; per talos Venerem quærente. e.9 l.4
quorum laſciuior vnus e.29 l.2
præda ſit hæc illis quorũ meruere labor e.4 l.3
aut quorum titulus per colla pependit e.5 l.4
ſub quorum titulis Africa tõſa iacet. e.vlt. l.4
quorum alij faculas e.29 l.2
in quorum numero me terra tegat e.6 l.1
diuitiæ quorum meſſis & arbor erant e.13 l.3
pereant ſi quos ianua clauſa iuuat e.23 l.3
ſi quos habet arbor amores e.18 l.1
quos vtinã labores experiare in nobis. e.24 l.2
liribus alternis (morſus) quos puret. e.5 l.4
quos aurora colorat e.13 l.3
dicere quos iuuenes quæque puella. e.9 l.1

ſed quos(odores) fecit amor e.29 l.a
quos igitur tibi cuſtodes ponam e.6 l.a
vbi pertuleris quos dicit fama labores. e.23 l.a
quoſcunq; ſmaragdos Quoſue dedit. e.16 l.a
& quoſcúq; meo feciſti nomine verſus. e.7 l.4
non tot ſagittas quot ſpicula e.12 l.a
& quot Troia tulit vetus, & Quot.&c. e.18 l.a
quot millia curtat equus e.3 l.4
at tua quot peperit curas e.18 l.1
neſcio quot pueri e.19 l.a
& quoties Pæti tranſibit e.7 l.3
& quoties taro e.3 l.1
quoties ante tuos poſtes verti e.16 l.1
ah quoties teneros e.18 l.1
nam quoties canerem Mutinam e.1 l.a
ah quoties quernis læſiſti frōdibus ora. e.33 l.a
ah mea contemptus quoties ad limina. e.5 l.1
ô quoties votis illa vocanda meis e.10 l.1
vt timeas quoties nubilus auſter erit e.16 l.a
tu quoties aliquid conabere e.19 l.a
quoties tibi pependi e.7 l.4
ah quoties pulcros e.15 l.3
quo quone e.1 l.3
tibi nunc quouis imperat empta modo. e.9 l.1
huic generi quouis tépore tuta via eſt. e.16 l.3
ſeptimus eſt menſis, quum e.20 l.a

R.

ſæua canum Abies morſus auertit. e.16 l.3
Rabida lingua tactat. e.8 l.3
racemis liuentibus vua variat e.2 l.4
radat aquas, vel arenas remus e.3 l.3
radiabat miles in armis e.1 l.4
radicitus abſtulit vngues e.7 l.3
radijs armorum picta tremebat aqua e.6 l.4
radijs leuibus patefecit ocellos (Luna) e.3 l.1
radios inijciat in mea vina dies e.6 l.4
rami hylæi vulnere e.1 l.1. i. clauæ.
ramo mænalio pulſus. i. claua e.10 l.4
ramo decuſſa Cydonia e.13 l.3
ramo ſubmonet inſidias e.20 l.1
ramoſa domus ſyluani e.4 l.4
ramoſis aruis incubat Anio e.7 l.4
ranæ portenta rubetæ e.6 l.3
rapacis Martis ſtellas e.1 l.4
rape nunc, & dilige vatem, Oilide e.1 l.4
me rape, ne raptæ ſint impune ſabinæ, e.4 l.4
rapere ſabinas docuiſti e.6 l.a
non ſi rapiant te auræ ſectæ talaribus e.30 l.a
aſpice me quanto rapiat fortuna periclo. e.15 l.1
rapidæ nequitiæ ſtimulos frangere e.19 l.3
rapidas procellas hæc videam ferre e.16 l.a
rapientibus ventis Æſonidem e.15 l.1
rapina grata centauris Iſcomache e.2 l.a
rapina mea non facta de ſterili domo. e.vlt. l.4
rapit vtraque forma e.25 l.a
rapit ventus, & vnda quicquid iurarút. e.28 l.3
quò rapitis annos primæ lanuginis e.7 l.3
rapta ſoror eo tempore e.vlt. l.4
rapta Orithyia negauit Borean crudelé. e.26 l.a
raptant odorato carbaſa lina duci e.3 l.4
raptæ ne ſint impunè Sabinæ e.4 l.4
raptæ timor Orithyiæ Aquilo e.7 l.3
quid raptem in crimina diuos e.11 l.3
cum rapto amore ſibi ceſſat Deus e.4 l.1
rapto corpore ſonitum fecit e.20 l.1
raptor ab antro metuendo Cacus e.10 l.4
raptoris Ditis equi e.22 l.3
rata eſt mea Cynthia e.8 l.1
rara puella fuit quamuis dura e.17 l.1
rara feres thura ſacello e.19 l.a
rara monſtra deæ turritæ e.vlt. l.4
tam raræ non perit hora moræ e.8 l.4
raram aquam ſepoſiti fontis e.20 l.1
rareſcit arenæ ſonitus tacito litore e.15 l.3
rari capilli furtiua vincula e.5 l.4
raris aſſueta Calendis e.3 l.4
rato motu duxti ſuſpiria e.3 l.1
formoſam rarò non ſibi quiſq; petit e.34 l.a
ſuper ratos acernos fœni e 4 l.4
rata Tarpeia hoc ſuum tempus e.4 l.4
ſit menſæ ratio e.10 l.3
rationem ſcribit in his auari e.23 l.3
harum nulla ſolet rationem quærere. e.vlt. l.a
rate Æmylia vecta trophæa regia e.3 l.3
rate Cretæa pendet tracta puella e.19 l.3
ab rate inferna vehère nudus e.3 l.3
ratem applicuiſſe ſcopulis e.20 l.1
cum rates auferet vnda prouectas e.8 l.1
qui rates & vela parauit, pereat e.17 l.1
& rates tardas ite finibus e.14 l.1
rates decem vicit vna ſagitta e.6 l.4
rates Myceneæ timuere bella e.22 l.a
rates mille Danaûm e.16 l.a
ite rates curuæ e.7 l.3
rates fortes Cæſaris dicere e.vlt. l.a
rates Danaûm rediſſe vere decimo e.9 l.a
rates committe, tempus adeſt e.6 l.4
rates Danaûm auſa oppugnare Pentheſi. e.11 l.3
rates Danaas ſoluit Cerua e.22 l.3
rates benè hærentes ad ſaxa ſoluit e.1 l.4
rati meæ non ſunt apta grandia vela e.9 l.3
ratis infernæ vela triſtia e.27 l.a
ratis vna fati noſtros portabit amores e.28 l.a
hinc Auguſta ratis plenis Iouis omine. e.6 l.4
râta ferò carmina vatis Pergameæ e.1 l.4
ratis votis eum occupat e.11 l.4
rauca cymbala tundes e.17 l.3
rauca tibia ſuccumbat choreis nocturn. e.10 l.3
rauca per oſſa tubas ſtruxit e.3 l.4
rauci poſtes ſonuerunt e.9 l.4
rauco cornu Claſſica flere e.3 l.3
raucum me longa querela patiaris e.16 l.1
te rebus meis dominum admitto e.34 l.a
de rebus tuis loquare e.14 l.3
rebus noſtris optima nutricum Lupa e.1 l.4
nunc eſt ira recens e.5 l.a
recenſet onus vectum nauita e.7 l.4
recentes morſus circa colla habe e.5 l.4
recentes curas ſanare e.10 l.1
recenti ſomno demiſſa e.29 l.a
recentibus aris tibia libet carmen e.6 l.4
recepi præcepta vitæ tua e.9 l.3
vbi recepit æra portitor e.vlt. l.4
recepta terra vocat Alcidem e.10 l.4
recepta arma e.11 l.4
receptus amans tota nocte e.14 l.a
cum recipi qué non nouerit ille, putat. e.22 l.a

recipit ſe lecto ſola non libenter e.33 l.2
meacum reciiat carmina e.26 l.2
recludor cuſtodeamoris e.29 l.2
reclusit amor tuas portas fraude, ô Niſe. e.19 l.3
eum recondit aquam Triton ore ſubito. e.32 l.2
vt natura dedit ſic recta eſt omnis. e.18 l.2
recta puella deſpicit deos. i. formoſa e.34 l.2
recta animi via eſſe debuit e.5 l.2
recta vitta data capillis e.3 l.4
recubans in Heliconis vmbra molli e.3 l.3
dilata nocte recurret amor maior e.5 l.4
recurrit victrix e.9 l.4
reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua e.6 l.4
redde excubias & vota e.28 l.2
reddere animam nequitiæ e.6 l.2
reddere preces neſcia Iauua e.16 l.1
reddere pinu cornua ferarum e.19 l.2
reddet duplici fenore honos e.1 l.3
reddis pueris matrem e.15 l.3
poſtquàm reddita Briſeis fera pœna e.8 l.2
reddite corpus homo e.7 l.3
redeamus io orbem carminis noſtri e.2 l.3
non ſi redeant flumina Crœſi e.26 l.2
ſic (redeunt in vna) qui cecidere e.12 l.3
redeunt iterum ſolemnia e.33 l.2
redibit iter conceſſum oulla lege e.27 l.2
redibit amor, ſi e.5 l.2
nec rediere tameu Danai e.1 l.4
redijſſe rates Danaûm decimo vere e.9 l.3
redire iterum dies qoeſta aurora e.18 l.2
redis ab hoſte plenos exuuijs e.11 l.4
hac te ſola lege rediſſe velim e.3 l.4
redit ipſe pedibus inuitis e.25 l.2
redit terris hæc forma ſecunda e.3 l.2
redit in pleuum Luna e.5 l.3
redito ra ſunt prius flumina ad caput. e.19 l.3
nox tibi louga venit, nec reditura dies e.15 l.2
reducta domum Helena viua e.32 l.2
reduxit oues ſaturas aries e.13 l.3
refer iura ſocijs oblitis e.6 l.1
nam quid Medeæ referam e.19 l.3
hæc referam memoranda non humili. e.17 l.3
non referam Pergama e.9 l.3
muſa Palatini referamus Apollinis ædẽ. e.6 l.4
referas te mihi ſic ô lenis e.18 l.1
referas laudibus Hermionem e.4 l.1
hic referat Parthum e.6 l.4
ne aliquid de te flendũ referatur in vrna. e.12 l.3
referens carmina blanditia arguta e.16 l.1
hæc referẽs quæ me credere velle potas. e.6 l.4
referens te lecto noſtro inimicaalterius, e.3 l.1
heu referet quanto verba dolore mea e.1 l.1
referre pedem neſcit veſtra ira ruens e.15 l.3
referre ſua pila ad penates e.1 l.4
referre lilia mixta e.13 l.3
refert auta nomen à fontibus e.12 l.1
referre domum Craſſi ſigna e.5 l.3
reſtringat opes Teutonicas Roma e.3 l.3
refudit aquas vrna e.26 l.2
refulget ſplendida ab auo fama e.20 l.3
regales manicas rupit e.15 l.3
regis facies & regalibos armis e.4 l.4
ſine rege fuit bis noctu cælum e.22 l.2
reges mihi ceſſoros ſpõdẽt mea gaudia. e.14 l.1
reges alba tuos & regum facta tuorum e.3 l.3
reges pares eductos e.9 l.3
obſtupuit regis facie e.4 l.4
regia trophæa vecta rate Æmilia e.3 l.3
regia vela pati fluctus audeut e.6 l.4
ſim toa regina ſub aula e.4 l.4
regina vſſit capillos Antiopæ e.15 l.3
meretrix regina Canopi e.11 l.3
ô Regina Venus e.5 l.4
regionibus Italiæ euehat æſtus e.7 l.3
regit vela Caliſto e.18 l.2
regna lecti mei frigida quererer e.7 l.4
regna mea nunc tenet barbarus e.16 l.2
regna prima Remi e.12 l.2
regna vlla non verebor deſpicere e.14 l.1
regna tenente Saturno is mos fuit e.32 l.2
regna mea fuere longa in tuis libris e.7 l.4
regna verſa loquuntor auos e.vlt. l.4
ob regna cecidere Thebani duces e.9 l.2
ſtent tua regna ſemper in meum caput. e.10 l.3
in ſua regna addictos patres popoſcit e.11 l.3
regna Pythia dei intonſi e.13 l.3
regna paterna tondes Scylla e.19 l.3
regua maxima vnus fratrum focus e.1 l.4
regna dulcia negat ſine me e.8 l.2
regna ſenis Priami diruta e.28 l.2
vt regnem inter puellas e.34 l.2
regni mei cubile ſcande e.4 l.4
regoo Theſproti ſubdita æquora e.11 l.1
regnum vetus Hippodamiæ e.8 l.1
regum aoratis circundata colla catenis. e.1 l.2
regum Etruſco de ſanguine Mæcenas. e.9 l.3
reiecto amictu quæ vadit libera e.23 l.2
relata parma ducis Virdomari e.11 l.4
quid releuant ſerica? e.14 l.1
relicta queritur nullos eſſe deos e.6 l.2
ſiqua relicta iacent arma e.3 l.4
cui relicta parua fortuna domi e.34 l.2
& modo ſeruato ſola relicta viro e.24 l.2
nec relinqoe vacuum caput flore e.10 l.3
non relioquet tibi ſomnos e.5 l.1
hic petitur qui te reliquit prius e.9 l.2
is poterit felix vna remanere puella e.10 l.1
vos remanete, qoibus e.1 l.1
remanſit anus facta illam expectando e.9 l.2
remex ſedeat ſub aruodine ſtygia e.27 l.2
remigat turba vmbrarum aqua diuerſa e.7 l.4
remige tuo propellas Phaſin e.22 l.3
remige ſurdo lacus adijt ſirenum e.12 l.3
qood remiget claſſis alis centeois e.6 l.4
remiſſa tela fugæ aſtutæ Parthorum e.9 l.3
remiſſos inter digitos cecidere pocula. e.9 l.4
remiſſus mons feſto e.4 l.4
quando remittent fata te ſanum e.20 l.3
ſi remittis verba tecta ſupercilijs e.8 l.3
remitto tanta crimina vna cauſſa e.34 l.2
& nimium remis audent propè turpe. e.6 l.4
nec rêmis æqua fauebat auis e.6 l.4
rêmis confiſa minutis cymba e.8 l.1
rêmis carpere poorum e.6 l.1
rêmo felici vecta e.8 l.1
remorantur me verba puellæ e.6 l.1
qoibus te remorẽtur fata longæ ſeneci. e.19 l.1
rêmorum ſonos auditos aiunt e.2 l.4
rêmorum pares ducite ſorte vices e.21 l.3
remus alter aquas, alter arenas radat e.3 l.3

remi prima regna c.1 l.2
remi ſigna reddat Parthus c.6 l.4
remi domus iſta ſe gradibus ſuſtulit c.1 l.4
remo Auentino pianda rura c.1 l.4
remo cæſo firma mœnia c.9 l.3
renouaſſe arcus veteres procorum leto. c.12 l.3
vt reor à facie Calliopea fuit c.3 l.3
repende vices alterna lege c.4 l.4
rependit péſa grauiora iniquis quaſillis. c.7 l.4
dum humus grata rependit pretiũ vitæ. c.12 l.4
quicunq; reperit vuas, pereat c.33 l.2
quæcunque reperit dolens non ſtulta. c.23 l.3
repertis gregibus facta ara c.10 l.4
repetam primum tuos faſtus. c.18 l.1
repleuerit dolia vrnis virgineis c.1 l.2
reponere fata mea. i. oſſa c.17 l.1
reponet amores meos equus in caſtra c.4 l.4
reporta mandata mea cum lacrymis c.6 l.3
quando repoſcent fata vitam c.1 l.2
cũ repoſceret ignes cõmiſſos Veſta c.vlt. l.4
quàm reprehẽdere curſus veſtros poſſit. c.19 l.3
repugnat inſtanti læſa ouis c.5 l.1
nulla repulſa moræ longæ c.14 l.3
repulſus eas ſæpe, cum roges c.4 l.2
requieſcant ora alcyonũ poſitis querel. c.10 l.3
quamuis requieſcat ſuas auenas laſſus. c.vlt. l.2
in triuijs requieſcere ſicca luna c.17 l.2
requieſcere mecum lecto anguſto c.8 l.1
vix requieſcere potes vnum menſem c.3 l.2
requieſcere meos poſtes non patitur c.16 l.1
requieſcit nauis putris in vacua arena c.25 l.2
Iuppiter requieuerat Alcmenæ gemina. c.22 l.2
rerum pars magna Tatio inter oues c.1 l.4
rerum poſſe dicere vias c.34 l.2
omnia rerum non pariter apta omnibus. c.9 l.3
res eſt Calliope digna fauore tuo c.6 l.4
bellaq; reſq; tui memorarem Cæſaris c.1 l.2
reſciſſo ſinu fac nuda mea pectora c.8 l.3
cur reſerata nunquã admittis amores c.16 l.1
reſidens ita fleuit ſua vulnera c.4 l.4
reſipiſcimus æſtu ſeſſi c.24 l.3
reſiſtere equos ad plauſus c.4 l.3
reſolue membra ad toros molles c.34 l.2
non hic reſonant catenæ Andromedæ. c.22 l.3
ah quoties reſonant mea verba c.18 l.1
reſonent mihi Cynthia ſyluæ c.18 l.1
reſpice ſinus Euboicos ô Troia c.1 l.4
reſpiciens limina perdita vdis luminibus. c.7 l.2
reſpondes nunquam mutua ô janua c.16 l.1
indixit leges, reſpondi ego legibus vtar. c.9 l.4
ita reſpondi c.9 l.4
reſponſa iterat Alcides c.20 l.1
reſponſuræ ſingula verba iace c.vlt. l.4
vbi reſtabit pauper cõſumpto munere. c.16 l.2
libertas nulli iam reſtat amanti c.23 l.2
ecquis in externo reſtat amore locus c.11 l.1
dum reſtat Hector. i. reſiſtit c.8 l.3
huic quoque qui reſtat iam pridẽ quær. c.21 l.2
amor qui reſtat & immeritas ſuſtinet. c.25 l.2
reſtituit Androgeona extinctum c.1 l.2
reſupinat totas valuas c.9 l.4
reſurgentis Troiæ arma c.1 l.4
reſurges Roma, vt Troia cades c.1 l.4
retecta ſacra nullis viris c.10 l.4
quis retenta ligna velit pro diuitijs c.23 l.3
retia lecto noſtro nexiſti c.8 l.3
retia tendis iners docto mihi c.32 l.2
aut reticendus amor c.24 l.2
reticere ſepulcro noſtro non poterunt. c.7 l.1
reticere veſtros dolores didici c.10 l.1
retinacula duo melius nauim defendũt. c.22 l.2
retinere ſagittas viſa c.29 l.2
quid ſi retineret miles ad ludos c.9 l.2
ſi quis mihi retulerit (Tabellas) c.23 l.2
retulit hæc iurgia querulo ſono c.6 l.3
rettulit brachis ſecta rubis c.4 l.4
nec tu virginib^9^ reuerẽtia moueris ora. c.30 l.2
nulla eſt reuerentia dandi c.13 l.3
reuerti ad lethea ſtagna leges iubent c.7 l.4
reuincit enſe latus niueum c.14 l.3
reuocabile nulli fatorum carmen c.7 l.4
reuocabis fruſtra manes mutos c.13 l.2
reuocabunt liquores flumina ad caput c.15 l.2
te reuocante diem vnum impetraſſem c.7 l.4
reuocare periuria verbis tuis deſine c.15 l.1
reuocatis officia in multos amores c.25 l.2
reuocatis lapſum ſero c.1 l.1
ſi reuocauerit aura puellæ c.27 l.2
nulli reuolubile carmen fatorum c.7 l.4
cur reus agor communis culpæ c.30 l.2
regit iter Dædaleum lino c.14 l.1
rhamnes & luceres viri c.1 l.4
à rheno traiectos arcuit hoſtes c.11 l.4
rheno ab ipſo iactabat genus c.11 l.4
rhenus barbarus ſueuo ſanguine c.3 l.3
cũ quo riphæos poſſem conſcendere. c.6 l.1
rhombi torti ſub carmine magico defic. c.28 l.2
rhombi ſtaminea rota ducitur c.6 l.3
audit ridere puellas c.10 l.4
non ridet ſemper periuros Iuppiter c.16 l.2
non rigat antra liquor Martius c.2 l.3
rigauit ora noſtra aqua Philetæa c.3 l.3
perſuaſæ fallere rima ſat eſt c.1 l.4
vtinam mea vocula rima traiecta c.16 l.1
per rimoſas mittere verba fores c.17 l.2
ripa aurea Dorozanthum c.5 l.4
ripæ ô Aniene tuæ laus acceſſit c.7 l.4
riſerat, imperio c.9 l.4
riſus eram poſitis c.vlt. l.3
riualem non poſſum ferre Iouem c.vlt. l.2
cum riualibus arma ſemper erunt c.8 l.3
riualis non ſubducet amores c.8 l.1
quodcunq; riui fluxerit è pectore (meo) c.1 l.4
rixa ante feneſtra nulla orietur c.19 l.2
rixa quanta fuit c.15 l.2
rixa dulcis ad heſternas lucernas c.8 l.3
cũ rixa turpis ſonuit in arcana taberna. c.8 l.4
rixis nocturnis pototum ſaucia Ianua c.16 l.1
nec quæ ſint verba rogandi inuenias c.14 l.3
multa rogante galla tua ne faceres c.12 l.3
roganti ferre ſolatia non potero c.5 l.1
auſa rogare prior tulit faſtus c.5 l.4
auſa rogare per meum nomen c.7 l.4
vltro contemptus rogat, & peccaſſe c.25 l.2
non, rogata venit impunè c.5 l.1
rogis inſultet & calcet oſſa mea c.8 l.2
cur rogis ventos non periſti c.7 l.4
rogis auidis egeſſit caſtra Dorica c.5 l.4
nec me deficiet rogitare nautas c.8 l.1
ab rogo euerſo duxit fax lumina c.3 l.4

è rogo ardente noſtro doté habitura e.7 l.4
rogo extremo debita fata e.19 l.1
rogos euictos vmbra effugit e.7 l.4
rogos vmbroſos obſerat e. vlt. l.4
rogum emeritum laudat fama e.vlt. l.4
timor haud vltra, quá rogus eſſe poteſt. e.3 l.3
hoc verum eſt te tota roma ferri e.5 l.2
roma, ſeptem vrbs alta iugis totoqoe e.11 l.3
roma addita montibus e.4 l.4
frangitur ipſa ſuis roma ſuperba bonis. e.13 l.3
roma quæ nunc maxima qualis initio e.1 l.4
roma refringat opes Teotonicas e.3 l.3
me roma laudabit inter nepotes e.1 l.3
roma illi per me cariſſima e.8 l.1
roma Troica reſurges, vt Troia cades e.1 l.4
roma laſſa crines ſoluere e.15 l.2
quod Roma conſcia nobis morá faciat. e.13 l.1
Roma diſcedis me inoito e.19 l.2
cur tibi Roma petita tam looga via e. 33 l.2
roma faue, tibi ſurgit opus e.1 l.4
teſtor cineres tibi Roma colendos e.vlt. l.4
Acron(ô) Roma tuis finibꝰ horror erat. e.11 l.4
quid tum Roma fuit? e.4 l.4
carior hoc eſſes tu mihi roma bono e.14 l.3
multi roma tuas laudes annalibus addent. e.1 l.3
roma magiſtra ſuæ luxuriæ e.12 l.3
at tu Roma meis tribuiſti præmia Thuſ. e.2 l.4
roma prodita tibi dos non humilis e.4 l.4
ſi mulier patiéda fuit, cape roma triũph. e.11 l.3
roma vix Iouem timear ſaloo Cæſare e.11 l.3
non hæc Roma tibi verenda fuit e.11 l.3
famam roma tuæ non pudet hiſtoriæ e.22 l.3
hoc qoodconq; vides, quæ maxima. &c. e.1 l.4
vincit roma fide Phœbi e.6 l.4
per te núc Romæ qoid libet audet amor. e.6 l.2
romæ erit forum nobile e.10 l.4
ô Romam felicem ooſtro tempore e.32 l.2
romana ſede fugantes lates Annibalem. e.3 l.3
romaoa poella quæcunq; erat in nom. e.18 l.2
cum romaoa ſuos egit diſcordia ciues. e. vlt l.1
& romana mei dicere caſtra ducis e.10 l.2
romana ſerta certet Phileteis corymbis. e. 6 l.4
romana turba togata e.2 l.4
romana mœnia popoſcit pretiũ cooiog. e.11 l.3
ſi romanæ comitarent caſtra puellæ e.7 l.2
ite & romanæ conſulite hiſtoriæ e.4 l.3
romanæ turres valeatis e.21 l.3
omnia romanæ cedent miracula terræ e.22 l.3
romanam tubam ſiſtro pellere e.11 l.3
romani Callimachi patria e.1 l.4
romani mõtes & mõtibus addita Roma. e.4 l.4
romani ſcriptores cedite & Graij e.vlt. l.2
romanis præferar iogenijs e.7 l.1
romanis vtinam patuiſſent caſtra puellis. e.3 l.4
romanis poellis tu nata gloria e.3 l.2
romaois decerpta palatia tauris e.9 l.3
romano accumbes prima puella Iooi e.3 l.2
romano ore turpis color Belgicus e.18 l.2
cum tibi Romano dominæ in honore. e.9 l.3
romano ſubdita ferro clauſtra Peloſij e.9 l.3
romano foro ſtabant pila e.2 l.4
romanos equos lauit ſanguine e.11 l.4
ramanum forum videre ſatis eſt e.2 l.4
romanus alumnus nil patrium niſi. e.1 l.4
romula vincla manus tuæ accepere e.11 l.3
romula haſta ne læderet faciem Tati e.4 l.4
nutrite lacte lupæ romule tu criminis. e.6 l.2
tu romule imbuis exẽplũ hoius palmæ. e.11 l.4
romulus hinc egit eqoos albos quat. e.1 l.4
romulus augur mororum aues vidit e.6 l.4
romulus excubias decreuit e.4 l.4
romulus videt hunc e.11 l.4
(romulus) vrbis virtutiſq; parens e.11 l.4
rorantes eqoos flexit Galatea e.2 l.3
qua rorat meuania caoo campo e.1 l.4
rore Ionio ducere manos e.26 l.2
in roſa verna ſemper habere caput e.5 l.3
roſa facilis ſpargi e 9 l.4
in roſa tenera ponere oſſa e.17 l.1
vt roſæ folia puro lacte natant e.3 l.2
roſæ blanditæ fluant per colla e.6 l.4
roſam texit vtraqoe manu e.3 l.3
roſam ferre ſcirpiculis e.2 l.4
roſaria pæſti cocta noto e.5 l.4
roſas Elyſias mulcet aũra e. 7 l.4
roſeo collatus Eoo color e.24 l.3
roſida antra tenete e.30 l.2
tu cape roſida terga Iogi ſpinoſi e.4 l.4
roſida poma pendebant ſub arboribus. e.20 l.1
roſtra Liborna ſequi contis baridos e.11 l.3
roſtra Actia correre in ſacra via e.1 l.2
ante roſtra aquilæ ſuæ concidit e.1 l.4
roſtra Iulia ducam e.6 l.4
roſtra ponica tingunt lacu columbæ e.3 l.3
hæc roſtro te premet auſa ſuo e.1 l.4
rota ſeptima triuerit metam e.25 l.2
rota ſtaminea rhombi docitur e.6 l.3
num rota (Ixionis e.5 l.3
vinceris aut vincis, hæc rota eſt in. e.8 l.2
rotæ infemæ vincla noſſe e.9 l.1
rotæ obliquæ ſigna iterata e.1 l.4
rotas meas ſecuta turba ſcriptorum e.1 l.3
rotas ter maculaſſe Hectora e.1 l.3
rotis paruis terenda prata e.3 l.3
rotis immiſſis da ſigna dextera e. 9 l.3
rotis effuſis per tua ſaxa e.8 l.4
rotis externis auecta Hippodamia e.2 l.2
rotis erectis fundere Geſa e.11 l.4
rotat in orbe diſci pondus e.14 l.3
quæque æra rotunda Cybeles e.7 l.4
maoe rubente ſole e.10 l.3
mora rubere die e.2 l.4
cum ruberet Luna equis medijs cælo e.10 l.2
rubetæ ranæ portenta e.6 l.3
rubigine obſcura teritur mucro e.25 l.2
rubis puniceis plena caniſtra e.13 l.3
rubis hirſutis ſecta brachia e.4 l.4
quos rubra aurora colorat equis ſuis e.13 l.3
è rubro ſalo concha venit e.13 l.3
te rudem non eſſe teſtatur Ariadna e.17 l.3
rudes ſuæ nequitiæ eſſe noluit e.6 l.2
rudes animos illa imbuit e.15 l.3
rudi collo demiſſa bulla e.1 l.4
rudis argus dux columba e.26 l.2
rudis pinus natat inter ſaxa e.22 l.3
rudis hoſpes adriaci æquoris e.21 l.3
rudis miles non radiabat in armis e.1 l.4
ſiue rudis in amore, ſiue peritus erit e.vlt. l.2
atq; vtinam rudis dicar amore poſito e.9 l.1
rudis vrgenti dedi brachia e.3 l.4

ruens ira veſtra neſcit referre pedem e.15 l.3
ruent victa pondera ictu annorum e.2 l.5
ſi ruga languida faceret ſciſſas genas e.18 l.2
ruga ſiniſtra formæ ruæ veniet e.vlt. l.3
ruga vitæ ſeueræ non me fallet e.34 l.2
rugas increpitante ſpeculo e.vlt. l.3
dum rugis integer annus e.5 l.4
rugoſo collo tuſſim concreſcere e.5 l.4
ruina magna venit ſiqua ſerò venit e.15 l.2
ruina capanei grata Ioui e.vlt. l.2
ruinam domibus, & flammam e.27 l.2
ruinis tantis cauſa eſt manifeſta e.13 l.3
quò ruis imprudens dicere facta e.1 l.4
ruit illa qualis ſtrymonis e.4 l.4
huc ruit e.10 l.4
cras (vt rumor) ait pugnabitur e.4 l.4
rumor terram & maria tranſilit. e.18 l.2
quam cito rumor eris de tanto nomine e.5 l.1
rumor de te nō bonus in tota vrbe fuit. e.32 l.2
neglecto rumore mariti e.5 l.4
non rumore malo hæc doctus e.13 l.1
rumpam in te catenas æratas e.10 l.2
rumpantur iniqui e.8 l.1
rumpat membra libidinibus aſſiduis e.16 l.2
quod nequeam rumpere vincla fractn. e.11 l.3
rumpere fidem teſte ſeruo eſt pœnæ e.6 l.3
de rupe Caucaſea ſoluet brachia Prom. e.1 l.2
de rupe vocaro me Pana tibi comitem e.13 l.3
de rupe nuda Tarpeius pater tonabat e.1 l.4
rupe Aracynthe tua e.15 l.5
rupes (Io) frigida & fontes diuini e.18 l.1
rupibus arcadijs ingemuit e.1 l.1
rupibus biſtonijs accubuit e.30 l.2
qui rupetit aras pactas in fœdera e.20 l.3
vbi rupiſtis frena pudoris e.19 l.3
rupit prælia equo miſſo e.11 l.3
rupit regales manicas vtraque manu e.13 l.3
rupit ſanguinis vincula amor e.15 l.1
cum rura tua verſarent multi Iuuenci e.1 l.4
rura deuia colis e.19 l.2
rura pianda Remo e.1 l.4
ſortitæ rura puellæ e.3 l.3
rurſus audita quærendo fatigat puerū. e.22 l.3
rurſus credidit eſſe ſacrum Vertumni e.2 l.4
rurſus me duxerunt iniecto amictu e.29 l.2
tibi rurſus erunt cornua e.33 l.2
hac rurſus Lygdame curre via e.6 l.3
modò, rurſus, Interdum e.3 l.1
nam licet rurſus referas vt liquor Ach. e.34 l.2
rurſus & obiectum e.27 l.2
pellitos curia habuit ruſtica corda patres. e.1 l.4
ruſtica hæc aliquis tam turpia prælia e.5 l.2

S.

SAbina pila ſteterāt in foro Romano. e.4 l.4
Sabina arma formoſa e.4 l.4
ſabina arma Tati contudit e.2 l.4
ſabina herba crepat ad focos veteres e.3 l.4
ſabinæ ne impunè raptæ ſint e.4 l.4
ſabinas intactas rapere docuit Romulus e.6 l.2
qui veteres Tatios & Sabinas duras quæ. e.32 l.2
ſacella flore tego e.3 l.4
ſacello inculto feres thura e.19 l.2
quà ſacer deſcenſus abripitur e.8 l.4
& quicunq; ſacer, qualis vbiq;, lapis e.4 l.1
alma Sacerdos e.10 l.4
ſacerdos (muſarum) de fonte puro e.1 l.3
quæ ſacra miſit nilo matronis auſonijs. e.33 l.2
ſacra facit vates e.6 l.4
cui ſacra via cōteritur, ſocco immundo. e.23 l.2
quæ ſacra via nitent vilia dona e.24 l.2
in ſacra via roſtra acta currere e.1 l.2
ſacra vilia ducebant boues e.1 l.4
ſacra noctis inſtituet miniſtra Venus e.10 l.3
ſacra ſuſcipere Dianæ e.19 l.2
in ſacra fundere merum libatum e.15 l.2
ſacra marita polluere e.20 l.3
ſacra Philetæ, & manes Callymachi e.1 l.3
caue ſacra noſtra mo carmine contēnas. e.7 l.1
ſacra piare in magicis focis e.1 l.1
ſacra dieſq; canam e.1 l.4
meq; Deū clament, & mihi ſacra ferant. e.9 l.3
libatum funderis in tua ſacra merum e.17 l.3
ſtant ſacra Phœbo palatia e.1 l.4
vnde ſacra Lupercus habet e.1 l.4
ad ſacra talia demiſſæ puellæ e.8 l.4
ſacra nullis viris impunè retecta e.10 l.4
ſacræ Cybeles inuenta fabricata e.22 l.3
ſacraria ceſſent deſertis lucis e.11 l.3
in ſacraria tua me dono e.22 l.3
in ſacris adoperta ſedebis e.28 l.2
ſacris pauperibus vilia tura damus e.10 l.2
ſint ſacris ora fauentia e.6 l.4
ſacris colubris admorſa brachia e.11 l.3
ſacris cultris laniat brachia e.11 l.3
ſacro luci antro quæ luditis e.10 l.4
cum ſacro patrio pēdula turba tremeret. e.1 l.4
ſacro me carmine damno e.28 l.2
ſaccos amantes non eſt qui lædat e.16 l.3
ſacro corymbos capiti pendere patiar e.30 l.2
ſi ſacrum faceretis Iunoni e.10 l.4
ſacrum Vertumni eſſe credidit e.2 l.4
ſacrilegum Brennum teſtantur lumina. e.13 l.3
poſt ſæcla tria viſus eſt canis Neſtoris e.13 l.2
ſi ſæcla forent antiquis grata puellis e.25 l.2
ſæcula iſta non mutabunt meos mores e.25 l.2
ſi ſæcula vatis Cnmeæ aget e.2 l.2
ſæpe falſos fingis tibi propinquos e.6 l.2
ſæpe mirabere poëtam non humilem, e.7 l.1
ex vna ſæpe bibemus aqua e.26 l.2
cum ſæpe fracta in portu carina e.25 l.2
ſæpe vno mutat præcordia verbo e.4 l.2
ſæpe aliquid roges, ſæpe repulſus eas. e.4 l.3
ſæpe eſt experta puella e.22 l.2
ſæpe corrumpas vngues e.4 l.2
ſæpe venit magno fœnore tardus amor. e.7 l.1
hoc ſæpe magis fruare bono e.10 l.1
ſæpe in amore iuuat dicere quo pereas, e.9 l.1
cui ſæpe via ſacra conteritur e.23 l.2
tibi ſæpe deduxi carmina e.16 l.1
ſæpe mihi credita perfidia per oculos e.15 l.1
dicit te ſæpe fuiſſe domi ſe innito e.21 l.2
ſæpe cupido huic malus eſſe ſolet e.18 l.2
ego ſæpe fui, quod iſte eſt e.9 l.2
ſæpe ſuis fouit in vlnis e.18 l.2
ſæpe ego multa tuæ leuitatis e.15 l.1
longas ſæpe in amore moras e.3 l.1
iniuſtas ſæpe tuliſſe minas e.7 l.1
ſæpe meum nomen vocas e.26 l.2

magni ſæpe cecidere duces e.8 l.2
ſæpe improdēti fortuna occorrit aman. e.20 l.1
tu qood ſępe ſoles noſtro lætabere caſu e.13 l.1
cui ploret ſæpe dediſſe pater e.23 l.2
ſæpe voluta monera de ſinu e.3 l.1
ſæpe motato dolore preces graues e.6 l.1
ſæpe quéror pulſata e.16 l.1
ſępe crudelem vocare e.8 l.1
ſi ſæpe venis, ſatis mihi formoſa e.18 l.2
frangitur ſæpe femina in viro tacito e.18 l.2
excludit quoniam ſors mea, ſæpe veni e.25 l.2
ſæpe liquore paruo teritur ſilex e.25 l.2
immonda ſæpe latere caſa e.23 l.2
ſæpe credita ſomnia e.v. l.4
ſæpe Venus triuio commixta eſt e.7 l.4
cum ſæpe negauit, vix ſemel admittit e.21 l.3
vioo ſæpe ſoum neſcit amica virum e.33 l.2
te varia laudaui ſæpe figura e.24 l.3
ſæpe reſiſtere equos e.4 l.3
ſtultus qood ſtulto ſæpe rimore tremo e.34 l.2
in ſcamno iactetur ſæpe libellus e.3 l.3
has didici certo ſæpe io amore notas e.8 l.3
ſæpe illam immundis e.15 l.3
ſæpe querere fidem meam e.v. l.3
ſæpe ſenatus erat in prato e.1 l.4
ſæpe rolit e.4 l.4
ſæpe illa immeritæ e.4 l.4
ſæpe permota ſonitu e.15 l.3
nos te ſæua, fugabimus è noſtra vrbe e.33 l.2
non ita ſæua venerit ira mea, vt e.18 l.1
ſæua canum rabies e.16 l.3
ſæua malea ſuo hoſpitio litora bona prę. e.19 l.3
ſæuæ ditæ tam vero crimine e.15 l.3
ſæuę Bacchæ venantur Peothea e.22 l.3
ſæoas increpat aura minas e.17 l.1
ſæuas querelas cooocrte in melius e.17 l.1
at tu ſæue Aquilo e.7 l.3
gemerè io tauro ſæoe Perille tuo e.25 l.2
nec ſæuior eſſe velis e.28 l.2
ſæuior mihi hoſte fletus erit e.16 l.3
ſæoiſſe in patrios capillos Scyllam e.4 l.4
tantus ſæuit dolor in èrepto amore e.8 l.2
ſęuit quantum femina e.9 l.4
ſæuitiæ expertæ iurgia metuens e.3 l.1
ſæuitiam duræ contudit Iaſidos e.1 l.1
ſæuo aëoo Veneris torrebar e.24 l.3
ſæoos ignes patiemur e.1 l.1
in ſæuos canes verſa inguina e.4 l.4
ſæuus amor oon tibi ſubijciet carmina e.7 l.1
ſæuus licet vrgeat Eurus e.26 l.2
ſaga theſſala mari non poſſit eluere e.24 l.3
ſaginæ immundæ fata venalia dabit e.8 l.4
ſagioati porci luſtrabant compita e.1 l.4
voa ſagitta eius vicit decem rates e.6 l.4
ſagittæ Medæ ne tuo lætentor ſangoioe e.12 l.3
ſagittas retInere viſa pars Copidinum e.29 l.2
ſagittis hamatis manus armata e.12 l.2
ſagittis Achæmenijs non tor armati. ſu. e.13 l.2
ſagittis rates Danaum oppugna. Penth. e.11 l.3
ſais Mercurio concuboit e.2 l.2
ſalebras demonſtrant aſtra e.16 l.3
ſales librorom Menandre tuos e.21 l.3
Cælati cum ſaliere medio foro e.5 l.4
ſalioa grata meri methymnæi e.9 l.4
ſalioas arcanas tollat oomas e.7 l.4
ſalmooida preſſit Deus Tænarius e.13 l.1
ſalmonis Eoipeo (concubuit) e.19 l.3
vnde ſalo ſuperant veoti e.5 l.3
ſalo Ægæo ducere vela e.6 l.1
è ſalo rubro concha venit e.13 l.3
ſalo iniuſto multa locuta e.15 l.1
è ſalo vaſto tracta Græcia naufraga e.7 l.3
poſito formoſe ſaltat Iaccho e.5 l.2
at ſaltem Italiæ regionibus eoehat æſtus e.7 l.3
his ſaltem vt teneat finibus e.3 l.2
Pene. poterat ſal. vio. bis de. per an. i. ca. e.9 l.2
ſsloa puella eſt per Iouem e.28 l.2
longam Auguſto ſalua precare diem e.11 l.3
ſalubris lympha pota Pollocis equo e.22 l.3
ſancte pater ſalue, i. Hercoles e.10 l.4
ſubſcribam: ſaluo grata poella viro e.3 l.4
ſaluo Cæſare vix Iouem Roma timeat e.11 l.3
propter ſalutem tuam ſoſcepta vota e.9 l.2
ſaluum cum aſpexiſſet Oreſtem e.14 l.2
ſanabunt hoc malum funera, vel vioa e.17 l.3
ſanamus amores vitæ mortis lacrymis e.7 l.4
ſanare poſſum curas alterios recentes e.10 l.1
ſanat medicioa omoes dolores e.1 l.2
ſanaoit crura tarda Philoctetæ Machaon e.1 l.2
ſancire arua boaria mogitu e.10 l.4
tam ſanctè oulla puella colit carmina e.26 l.2
tam ſancti amoris coſtos e.29 l.2
ſanctos toties non habuiſſe Deos e.28 l.2
ſanctos viros ille alueus portabat e.7 l.3
ſic ſanctum compoſoere cures e.10 l.4
illaq; plebeio vel ſit ſandycis amicto e.25 l.2
ſanguine Philippeo aduſta nota e.11 l.3
ſangoioe ſæuo perfuſus Rhenos e.3 l.3
nec ſanguioe aoito nobilis e.24 l.2
ſanguioe ſoo ooo ſicca arma e.11 l.4
ſanguine ipſo vix mollis erit puella e.4 l.2
ſanguine patrio pluris erit hic amor e.7 l.2
de ſanguine regum Hetroſco Mæcenas e.9 l.3
meo ſaoguioe bella gerit amor e.12 l.2
hoc erit ſanguine infectas habere man. e.17 l.2
de ſanguine noſtro nullus miles erit e.7 l.2
cui natura dedit leges à ſanguine ductas e.v. l.4
ſanguine lauit equos Ro. e.11 l.4
ſanguine tam paruo amantis quis ſparga. e.16 l.4
noſtro de ſang. conſuluit ſtriges e.5 l.4
ſum Deus, & noſtri ſanguinis iſta fides e.6 l.4
ſanguinis cari vincula rupit amor e.15 l.2
ſanguinis altricem nuoc pu. eſſe lupam e.1 l.4
ſaoguis erit vobis maxima palma meus e.9 l.2
dum ſanguis vernat e.5 l.4
non ſani pectoris auxilia quærite e.1 l.1
ad ſanom coiere vulnera e.24 l.3
quocooq; die ſanum te fata remittent e.12 l.3
nec ſanus abit quiſquam ex illo volnere e.22 l.2
quoniam ſanxerat manibus purgat. orb. e.10 l.4
nec (modo ſi ſapias) quod minus eſſe ve. e.10 l.2
nunc pari tu ſapiens e.3 l.2
quid tibi nunc ſocraticis ſap. lib. prod. e.34 l.2
ſi ſapis oblatas oe deſere meſſes e.16 l.2
ſi quid ſapis inter arenas e.6 l.4
ſapit oonoihil ad verum terra conſcia e.13 l.2
ſarcina fida eſſem tuæ militiæ e.3 l.4
ſat tibi ſunt noctes, quas de me fariges e.v. l.4
rima ſat eſt perſuaſæ fallere e.1 l.4
non ſat mihi iret equus Caſtoris e.7 l.2

ſat tibi ſit pœnæ nox e.17 l.1
ſat erit mihi vnus cognitus e.29 l.2
mi ſat erit media plaudere poſſe via e.4 l.3
hoc de me ſat erit ſi modo matris erit e.7 l.3
ſat erit placuiſſe inter libellos Callima. e.9 l.3
ſat eſt caua ſuſcepto flumine palma e.10 l.4
ſat ſit magna pompa e.13 l.2
ſat culta eſt ſiqua vni placet e.2 l.1
ſat eſt ruta,quam peccare pudet e.6 l.2
ſat eſt voluiſſe e.10 l.2
vt ſatas ſyluas nemus intendat e.14 l.1
ſatiemus oculos amore e.15 l.2
mi formoſa ſatis ſi modo ſæpe venis e.18 l.2
ſatis ampla forma pudicitia e.2 l.1
& ſatis vna malæ potuit mors eſſe puel. e.4 l.4
non ſatis longus amor vllo tempore e.19 l.1
cum ſatis voa tuis inſomnia portet ocel. e.25 l.2
quia ſatis parata ſit illa e.9 l.1
an tibi non ſatis eſt Ægyptus e.43 l.2
ſatis eſt poſſe videre forum e.2 l.4
bella ſatis cecini e.6 l.4
poræ non ſatis vnus erit e.9 l.4
ſatius tentare alios iſto veneno e.12 l.2
nonne ſatius fuit ſeruire Tyranno e.25 l.2
& ſatius gemere in tauro e.25 l.2
tu ſatius imitere Philetam e.34 l.2
ſator Diuûm ſic facias e.2 l.4
ſaturas oues reduxit aries e.13 l.3
ſaturni ſidus graue in omne caput e.1 l.4
ſaturno regna tenente fuit is mos e.32 l.2
hic ſatus ad pacem e.9 l.3
ſaucia rixis potorum pulſata ianua e.16 l.1
dum ſaucia protegit ora equi e.1 l.4
fato gere ſaucia morem e.28 l.2
ſaucia corpora vectat metenti aqua Rhe. e.3 l.3
ſauciat ora mea manu peruerſa e.9 l.4
ſaucius Arcadijs rupibus ingemuit e.1 l.1
miles ab hetruſcis ſaucius aggeribus e.21 l.2
ſaucius ipſe latus enſe ſuo e.8 l.2
nec ſaxa deſerta vacent tuo nomine e.18 l.1
ſi ſaxa ſola queant tenere fidem e.18 l.1
ſaxa Citheronis Thebas e.2 l.3
ad ſaxa ligata vincula cadunt e.7 l.3
ſaxa tum geram labore Siſyphio e.20 l.2
ad ſaxa pia hærentes tates e.1 l.4
ne tibi ſit durum mou. & ſixa frig. adi. e.20 l.1
ſaxa caphatea fregere puppes triumpha. e.7 l.3
ſaxa frigida non meritas manus e.7 l.4
natat inter ſaxa pinus e.22 l.3
ſaaa non hoſpita Graijs e.22 l.3
ſaxa vicina Iouis cum quateret tubicen e.4 l.4
ſaaa centaurica vehunt proræ e.6 l.4
ſaxa per tua effuſis rotis e.8 l.4
ſaxis ſcabris hoc buſtum cædito e.5 l.4
cum ſaxis addito verba mala e.5 l.4
è ſaxo duro iacere corpus iuuat e.17 l.2
ſaxo ſummo mittere me conabar e.26 l.2
ſaxo ſicano licet patientior ſit e.16 l.1
ſaxo Ceratuno vitam ponere non potuit e.16 l.2
ſaxo Tarpeio tendere Conopea e.11 l.3
ſaxoſam vitam terat ſedula culpa e.5 l.4
ſcabris ſaxis hoc buſtum cædito e.5 l.4
ſcęas,& Pergama Apollinis arces e.9 l.4
vt in ſcamno tuus iactetur libellus e.3 l.3
ſcandam ego brachia viæ Theſeæ e.21 l.3
ſcande cubile mei regni e.4 l.4
ſcandenda eſt torui cymba ſenis publi. e.18 l.3
ſcandentes de vallibus arces e.1 l.4
ſcandentiſq; axis murus in arces e.1 l.4
neq; eum ſceleri dedit hoſtis honorem e.4 l.4
in ſcelus hoc animum non valuiſſe ſuum e.7 l.4
ſcelus Polymneſtoris e.13 l.3
ſceptra fracta vehuntur e.6 l.4
hæc ſciat eſſe mea oſſa e.21 l.2
vt ſciat per te excantare puellas e.3 l.3
vt ſciat currere lympha vias indociles e.2 l.1
vt ſciat eſſe aliam,quæ velit eſſe mea e.22 l.2
ſciet hæc inſana puella e.4 l.1
pulchra ſit in ſuperis ſcilicet vna locis e.28 l.2
ſcilicet alterna quoni. iactamur in vnda e.12 l.2
ſcilicet inſano nemo in amore videt e.14 l.2
ſcilicet vmbroſis ſordet Pomp.col.port. e.32 l.2
ſcilicet inceſti regina Canopi e.11 l.3
nec ſcindam tibi veſtes de corpore peri. e.5 l.2
nunc vbi Scipiadæ claſſes e.11 l.3
quem quæ ſcire timet dicere plura iubet e.22 l.2
ſcironia ſaxa non hoſpita Graijs e.22 l.3
ſcirpiculis ferre roſam e.2 l.4
ſcis here mi multa placuiſſe e.22 l.1
ſcis mihi multa venire mala e.22 l.1
ſciſſa veſte meas experiere manus e.15 l.2
ſciſſa carybdis aquas alternas e.12 l.3
& ſciſſas genas faceret ruga e.18 l.2
oum rota:nom ſcopuli e.5 l.3
ſcopulis acutis alcyonum affigar e.7 l.3
ſcopulis hærere ſorores aſpicies e.30 l.2
ſcopulis Myſorum applicuiſſe ratem e.20 l.1
ſcribam ego per magnū eſt ſal. puel Io. e.28 l.2
ſcribam igitur e.5 l.2
ſcribant de te alij e.11 l.2
vnde ſcribantur toties mihi amores e.1 l.2
vt ſcribat muneris ecquid habes e.23 l.2
vt ſcribat cætera turba tuo exem. e.1 l.4
ſcribe dominum habitare Eſquilijs e.23 l.2
poſita tu ſcribe cathedra e.5 l.4
ſcribe hoc carmen media columna e.7 l.4
ſcribenda mihi lex in amore nouo e.20 l.3
quid me ſcrib. tam vaſtum mit.in æquor e.9 l.3
hic aliquis rationem ſcribit auari e.23 l.3
ſcribitur veſtris Cynthia corticibus e.18 l.1
ſcribonia mater Corneliæ e.v.l.4
ſcrinia clauſa iacere ad pedes lecti e.6 l.3
hæc ſcripta Catulli cantarunt e.v.l.2
ſcripta ſua committit cum Corynna e.3 l.2
bella canam,quādo ſcripta puel. mea eſt e.10 l.2
ſcripta mea probaſſe auribus puris e.13 l.2
hæc ſcripta curent pueri & poellæ e.9 l.3
cum ſcripta tua ſilenda notat digitis e.8 l.3
ſcripta tot bona periere cum tabellis e.23 l.3
ſcriptores Rom. & Graij cedite e.v.l.2
ſcriptorumq; meas turba ſecuta rotas e.1 l.3
ſcylla miteſcet nobis e.26 l.2
ſcylla venundata Minoa figura e.19 l.3
ſcylla & Charybdis e.12 l.3
ſcyllæ fabula quæ ſæuit in capillos patr. e.4 l.4
ſcyria Deidamia vidua viro e.9 l.2
ſcyronidum petrarum periphraſis: non hoſpita Graijs ſaxa e.22 l.3
ſcyronis media ſic licet ire via amanti e.16 l.3
ſcythiæ iuga non me tardarent e.3 l.4

ſcythicis licet ambulet oris e.16 l.3
ſe ſubaudiuum qua tendit Ionia e.6 l.5
illa meam ſe denegat e.6 l.2
ie dicit ſe inuito foiſſe domi e.21 l.2
præ ſe formoſis inuidioſa Venus e.28 l.2
cum Phœbus linquens ſtan. ſe vin. Delõ e.6 l.2
ſe tenuiſſe Craſſos dolet e.10 l.2
per ſe quantum valet forma candida e.29 l.2
nulla ſe recipit lecto ſola libenter e.33 l.2
ſe mihi iactat equis exactis e.9 l.3
quo ſe ſuſtulit domus Remi e.1 l.4
phidiacus ſigno ſe Iuppiter ornat ebur. e.9 l.3
neſcia ſe flammis accubuiſſe nonis e.4 l.4
qua ſe ſummota vindicat ara caſa e 10 l.4
infamat ſeq; ſuamq; domum e.11 l.3
ſecedere à veſtro luſu non potui e.10 l 1
ſecedere amantes vetat lex ſpartana e.14 l.3
ſecluditur ille peodens ſub ala e.20 l 1
ſic ego tam ſancti cuſtos ſecludor amor. e.29 l.2
in ſecreta herba lectulus e.9 l.4
ſecreti liminis lympha auia e.10 l.4
ſecreto loqueris ad mea ſimulacra e.v. l.4
ſecta ſigna ab attalicis toris e.5 l.4
ſecta ora Phorcidos manu Perſea e.22 l.2
ſecta gramina noſtra manu iurabis e.2 l.4
ſecta rubis brachia detulit e.4 l.4
ſecta vellera in gladios ſuos e.3 l.4
ſecta guttura columbæ aore focos e.5 l.4
ſectæ talaribus auræ e.30 l.2
hunc ſectari duo fratres e.20 l.1
ſectatur canes per iuga e.14 l.3
ſectetur vmbras & exagitet manes e.8 l.2
ex ſectis anguibus oſſa lecta e.6 l.3
ſecubat miles depoſitis armis e.25 l.2
ſi ſecum tales concedere noctes velit e.15 l.2
ſecum habuit eoſdem capillos e.7 l.4
da ſecunda mihi vela e.17 l.3
poſt Hele. hæc terris for. ſecunda redit e.3 l.2
ſecunda flamma luxerit tota domo e.10 l.3
ſecunda cura fores ſub Cęſare e.1 l.2
ſecundat iter naotis aura e.21 l.3
ſecundi flatus mendaces ludunt in amo. e.25 l.2
per ſecundos talos quærere Venerem e.9 l.4
ſecures aruti e.1 l.4
ſecures meritas patrui anteire e.6 l.2
ſecures Tarquinij fractas e.11 l.3
ſecures dominas, & iura ponere e.9 l.3
ſed ſecurus eas e.12 l.3
ſed neq. Vide, neq;
ſed tamen. Vide, tamen
ſed mage. Vide, mage
ſera ſed Auſooijs veniet prouincia virgis e.4 l.3
nec tu non aliquid ſed prima nocte dole. e.5 l.2
ſed tibi vidi delphinum currere ſubſidio e.26 l.2
hæc ſed forma mei e.4 l.1
ſed illi nomen aura refert e.20 l.2
ſed magnus Cæſar in armis e.7 l.2
ſed quocunq; modo e.8 l.2
ſed non immerito e.6 l.2
credo mulios perijſſe ſed multos e.24 l.2
non quia ſed quod e.11 l.1
ſed qualiſcunq; es e.18 l.1
ſed tu potius nos plangas e.14 l.2
ſed certè pennas e.12 l.2
ſed tu ſola mei e.16 l.1
ſed quaſcunq; tibi veſtes e.16 l.2
ſed me pudet eſſe iocum e.24 l.2
ſed tibi crede mihi cornua rur. erunt e.33 l.2
ſed ſecurus eas e.12 l.3
ſed oudi fuerant e.29 l.2
ſed tibi ſi exules e.22 l.2
ſed tibi iam videor dodona verior augur o.21 l.2
ſed tameo obſiſtam e.25 l.2
ſed vobis facile eſt e.9 l.2
ſed ne forte e.19 l.1
ſed quoniam non es veritus e.10 l.1
ſed fruſtra mutos e.13 l.2
ſed ſacies aderat e.2 l.1
ſed noo effugies e.8. l.2
non ego ſed vmbra mea vapulat e.12 l.2
ſed me remorantur e.6 l.2
ſic igitur moriere? ſed morere e.8 l.2
ſed forſit in hora carior alter erit e.9 l.2
ſed cogemur flere e.5 l.1
ſed noo tam neq; e.28 l.2
ſed magis, vt e.13 l.2
ſed non Neptunus tanto crudelis amo. e.26 l.2
omnia præbebant ſomnos: ſed Iuppiter e.4 l.4
ipſe dedit (ſpolia) ſed oon ſicca ſuo ſang. e.11 l.4
mago. iter aſcendo, ſed dat mihi glo. vi. e.11 l.4
ſed neq; ſuppletis e.9 l.4
non operoſa comis, ſed furibunda decẽs e.9 l.4
candida ſed potę oon ſatis vnus erit e.9 l.4
hoc carmeo ſcribe, ſed breue e.7 l.4
omnis amor magn. ſed aper. in contu. ma. e.3 l.4
ſed fletum iniuria vincit e.v. l.3
ſed ſecurus eas mutato ſermone e.12 l.3
ſed tua nunc volucres aſtant ſuper oſſa e.7 l.3
ſed tu non debes e.32 l.2
ſed quod pace legas e.5 l.3
ſed de me minus eſt e.32 l.2
ſed non ante grauis e.v. l.2
ſed tibi venier mollior hora e.28 l.2
non arab. odores, ſed quos fecit amor e.29 l.2
ſed turba vetat credere e.32 l.2
ſed nunqoam vitæ e.34 l.2
ſed ſub: noo vrb. demens (ſed) lu. noſt. fu. e.32 l.2
non vicit me moribus illa, ſed herbis e.6 l.3
ſed Thiæ thalamo e.7 l.3
certa loquar, ſed nulla fides e.13 l.3
ſed tua ſic domitis e.3 l.4
eſt mala, ſed cunctis iſta terenda via e.18 l.3
ſed qoali aſpexit e.6 l.4
vera, ſed inuito contigit iſta fides e.1 l.4
ſed arundine ſumpta ſum faunus e.2 l.4
ſed facias diuûm ſator e.2 l.4
ſed opto ſit color iſte è deſiderio meo e.3 l.4
ſed cape Torquatæ e.5 l.4
ſed non manſerunt incolumes e.10 l.4
ſed tibi nunc mandata damus e.7 l.4
ſed procul incluſas e.10 l.4
nollane ſedabit fletus iniuria noſtros e.16 l.2
vbi ſedarit vela phaſelus e.21 l.3
ſede Rom. fugaront lares Annibalem e.3 l.3
ſede ſua vetat auelli Minerua Caſſandrã e.1 l.4
ſedeam captiua ad veſtros penates e.4 l.4
nec ſedeant cineri manes e.5 l.4
ſedeat remex ſub arundine ſtygia e.27 l.2
ſedebit adoperta in ſacris e.28 l.2
ſedem mihi monſtrat eburno plectro e.3 l.3

& ſedens narrabit pericula e.28 l.2
ſedens ad mea buſta cu. ſer. orna. ſepul. e.16 l.3
ſedens temone pependit ſpectaculum e.8 l.4
ſederat mæſta in luctu e.15 l.1
ſedere duces captos ſubter arma e.3 l.3
ſedere lenta mihi ploranti non poteſt e.14 l.2
nec ſedere velis nimis ornata fronte e.18. l.2
ſederit & noſtro cauta nouerca toro e.v. l.4
ſedes capte Iugurtha cum Mario e.5 l.3
hæc ſedes pulcherrima tibi (Roma) e.22 l.1
ſedes gemina partita per amnem e.7 l.4
minos ſedet arbiter Orci e.19 l.5
index ſedet Æacus vrna e.v. l.4
ſedet ille ſupplex e.5 l.4
ſedet amor grauis ſuper colla libera e.30 l.2
ſedetur citius flamma per ariſtas e.19 l.3
ſediſſe arcem Cadmi in cineres e.9 l.3
vbi non liceat ſeducere vacuos ocellos e.9 l.1
ſedula culpa terat viam e.5 l.4
luna moraturis ſedula luminibus e.3 l.1
quo ſeges in campo, quo viret vua iugo e.v. l.2
non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cuba. e.16 l.2
ſella aurea in foro poſita e.11 l.4
iuxta ſellam Minoida aſſideant fratres e.v. l.4
ſellam curulem geminaſſe e.v. l.4
quam te perſæpe vocet ſemel ire mem. e.25 l.2
quoniam ſemel es periturus amore e.4 l.1
vt ſemel Æmonio tabuit hoſpitio e.15 l.1
vix ſemel eſſe poteſt vt tibi ſuccedat e.7 l.3
capta ſemel lumi. noſt. patietur hu. tol. e.30 l.2
cum ſemel infernas e.v. l.4
quàm carè ſemel in toto nox vert. anno e.23 l.2
peccaram ſemel, & tot. ſum pul. in an. e.16 l.3
vix tamen aut ſemel admittit cū ſæ. neg. e.21 l.3
vt ſemele eſt combuſtus Iuppiter e.30 l.2
ſemele narrabis e.18 l.2
ſemeles fulmine ictæ periphraſis, dicam maternos ætnæo fulmine partus e.17 l.3
ſemina curarum de capite orta tuo e.7 l.1
ſemina qui ponit humo ſterili ludet e.11 l.2
ſemina ſuæ naturæ quiſq; ſequitur e.9 l.4
ſemina fœtæ equæ Hippomanes e.5 l.4
ſemita omnis ſonat e.9 l.4
ſemita vulgi fugienda e.23 l.2
qua ſemita iacet herculeis litoribus e.11 l.1
ſemita Coclitis teſtatur pontes abſciſſos e.11 l.3
ſemita lucebat ante pedes e.14 l.2
quà ſemita noua facta muſcoſo ſolo e.3 l.3
ſemper & excluſis ſigna iacere faces e.16 l.1
me ſemper iacere voluit fortuna e.6 l.1
his tu ſemper eris gratiſſima e.2 l.1
quales noctes me ſemper habere iubes e.3 l.1
in tuto ſemper amore ſitis pares e.1 l.1
ſemper amica mihi, ſemper & vxor eris e.6 l.2
nec noua quærendo ſemper amicus eris e.13 l.1
pro noſtra ſemper amicitia e.12 l.1
illic quicquid ero, ſemper tua dicar ima. e.19 l.1
ſemper cupidas rapinas Nympha. defen. e.20 l.1
vt tibi ſim meritò ſemper furor e.18 l.1
ſemper amantis fletibus e.16 l.1
ſemper amatorum ponderat ſinus e.16 l.2
ſemper in Oceanum me mittit e.16 l.2
te ſemper mea Muſa contexeret illis ar. e.1 l.2
ſemper vidiſſe negato e.18 l.2
ne tibi ſit ſemper adire lacus e.20 l.1
ſemper at armatę cura fuit patriæ e.6 l.1
ſemper tibi ſit cuſtodia lectus e.18 l.2
non ſemper placidus Iuppiter ridet per. e.16 l.2
ſemper ſic maneat e.4 l.1
nec ſemper nobiſcum humana cubi. vi. e.3 l.2
Cynthia me docuit ſemper quæ cauen. e.10 l.1
hoc didicit ſemper opus vnum femina e.9 l.2
ſemper amare viros præteritos fas eſt e.13 l.2
vulgo formoſis ſemper amica fuit leui. e.16 l.2
mi fortuna aliquid ſemper amare dedit e.22 l.2
ſemper ſua verba nocere ſolent in amo. e.25 l.2
ſemper formoſæ non noſtis parc. verb. e.28 l.2
quæcunq. illa fuit ſemper amara fuit e.33 l.2
in ſtat ſemper amor ſupra caput e.30 l.2
ſemper vectabere Cycnis e.3 l.3
ſemper aquas celat tacentes e.4 l.4
nec minus in cælo ſemper honeſta fuit e.32 l.2
ſemper viue meo libera iudicio e.32 l.2
ſemper in abſentes felicior ęſtus aman. e.33 l.2
caput in verna ſemper habere roſa e.5 l.3
in meum ſemper ſtent tua regna caput e.10 l.3
ſemper in iratam pallidus eſſe velim e.8 l.3
mihi ſemper erunt arma cum riualibus e.8 l.3
ſemper enim vacuos nox e.17 l.3
& ſemper prælia clade pari e.9 l.3
ſemper amet fru. ſemper amoris egens e.20. l.3
mihi ſemper manſere fideles, ſemper & effectus promeruere bonos e.23 l.3
ſemper ab inſidijs flere ſoles e.v. l.3
peſſima ſemper anis e.5 l.4
ſemper habe morſus e.5 l.4
ſemper damnoſi canes ſubſiluere e.9 l.4
ſenatu prætexto nitet curia e.1 l.4
ſenatus erant centum in prato e.1 l.4
ſenecta patria ſuccenſa, i. ſene patre e.19 l.3
cum ſenecta alba ſparſerit comas e.5 l.3
ſi ſenectæ tam longæuæ fata minuiſſet e.13. l.2
quamuis ſenectæ longę fata te remoren. e.19 l.1
ſenectam ventu. iam nunc ſentire diſc. e.v. l.4
ſenectam Tithoni ſpernens aurora e.18 l.2
ſenectus nulla deducet me ab amo. tuo e.25 l.2
ſenectus nolit mutare hanc faciem e.2 l.2
ſenem eſſe Paulum ſic iuuat e.v. l.4
ſenes duri accuſent iſta conuiuia e.30 l.2
ſenes ſileni & pater chori e.32 l.2
digne ſenex, qui tueare Iouis natos e.15 l.3
ſenex veſter nil iuuat in amore magno e.34 l.2
ſenis priami diruta regna e.28 l.2
ſenis Danai turba e.31 l.2
ſenis torui cymba e.18 l.3
qua cuſpide vulnus ſenſerat, hac ipſa cuſpide ſenſit opem e.1 l.2
ſi quis ſenſerit motas alas cornicis e.1 l.4
tum flebit, cum mî ſenſerit eſſe fidem e.17 l.2
ſenſi ego, cum inſidijs pallida vina bibi e.7 l.4
hoc ſenſi prodeſſe magis e.14 l.2
ſenſiſti quid ſit multas iuire vias e.33 l.2
ſenſit gaudia prima in Oetæis iugis e.13 l.1
ſenſit Homerus opus ſuū creſcere poſte. e.1 l.3
nullos ſenſit amores poſt illos e.15 l.1
vidit ſine ſenſu viuere amantes e.12 l.2
nondum ſenſus deperditus omnes e.3 l.1
ſenſus meos prædata vna femina e.1 l.2
quoniam iſta tibi ſententia placuit cedā e.9 l.2
hæc ſentiat ſoror è tuis lacrymis acta e.21 l.1

ſentiat ſitim vmbra tua e.5.l.4
ſentiet illa tuas poſt modo capta manus e.10.l.2
quę tu viua mea poſſis ſentire fauilla e.19 l.1
diſcite venturam iam nunc ſentire ſene. e.v.l.4
ſentire arcum pueri roties medullis e.9.l.1
vis meos ſentire furores e.5.l.1
dic mihi de noſtra quæ ſentis vera puel. e.6.l.3
ſenſit vincula codicis immundi e.7 l.4
ſi qua meum ſepeliſſent fata dolorem e.7 l.1
cuncta tuus ſepeliuit amor e.15.l.3
ſepoſiti fontis aquam e.10 l.1
vbi nunc ſepta curia, fons erat e.1.l.4
ſepta nullo timore cuſtodum e.13 l.2
ſeptem agmina flebis ſurda iacere e.7.l.1
ſeptem aquis captiuis debilis ibat nilus e.1 l.2
qua ſeptenas temperat vnda vias e.22.l.3
quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris e.16.l.2
ſeptima rota triuerit metam e.25 l.2
ſeptima iam plenæ deducitur orbi. lunę e.20.l.2
ſepulcra patriæ peruſina e.v.l.1
ſepulcra maris & terræ longa canam e.22.l.2
ſepulcri mauſolæi diues fortuna e.2.l.3
ſepulcri noſtri fama non minus nota e.13.l.2
ſepulcro noſtro reticere e.7.l.5
ne mea ſepulcro contem. lapis indi. oſſa e.1.l.3
ſepulcrum noſtrum vrgere deſine e.v.l.4
ſepulcrum pæti quoties tranſibit nauta e.7.l.3
ſepulcrum tuum ſpinis obducat terra e.5.l.4
ſepulcrum ſertis ornabit e.16.l.3
ſepulcrum turpe Tarpeiæ e.4.l.4
ſepulta mero lingua e.11.l.3
ſepultæ patriæ funera e.v.l.1
illa ſepulturæ fata beata tuæ e.28.l.2
ſeq; ſuamq; domum inſtruat e.11.l.3
ſequacis Medeæ probra e.5.l.4
non vt ſequantur quercus mea verba e.13.l.2
licet ſequantur me fata Thamyræ e.12.l.2
hæc ſequar caſtra e.10.l.2
hanc ſequar per mare e.26.l.2
ſequatur equos triumphantes tua haſta e.3.l.4
quæ viua ſequatur coniugium e.13.l.3
ſi certa funera ſequerentur meos caſus e.16 l.3
ſequeris (funus) lacerata pectus e.13 l.2
quodcunq; ſequetur vitæ e.4.l.2
ſequet. vſq; amor licet fugias ad Tanain e.30.l.2
ſequi ſigna fortia Auguſti e.12.l.2
ſeu ſequimur pedibus Parthos e.27.l.2
ſequi roſtra Liburna contis baridos e.11.l.3
quę ſequitur (alterius exem.) eſt inui. mi. e.32.l.2
nam dum te ſequitur, occidit e.7.l.3
ſeu ſequitur medias, Mænas vt icta, vias e.8 l.3
naturæ ſequitur ſemina quiſq; ſuæ e.9.l.3
aurum lex ſequitur e.13.l.3
non ſequitur faſces, nec curat honores e.16.l.2
ſequuta virum ignotum Colchis e.34.l.2
meas ſequuta rotas turba ſcriptorum e.1.l.3
ſequuta rotas meas turba (triumphan.) e.3.l.4
ſera abiecta errat Cerberus e.7.l.4
ſera tacita lapſa catena iaceat e.v.l.4
in ſeram obductam ſomnier ſur. ianitor e.5.l.4
poſtquam ſera captiua eſt reddita pœna e.8 l.2
pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pe. e.6.l.3
ſera ſed Auſonijs veniet prouincia virg. e.4.l.3
ſera tamen pietas e.15.l.3
cum ſera nocte quateret facem e.3.l.1
cur ſera mihi venis ô mors e.13.l.2
ipſe ſeram vites e.17.l.3
ſereno cælo quæritis Phœn. inuenta e.27.l.2
ſerere prælia. Vide, ſeuit
ſerica varijs textilibus quid releuant e.14 l.1
ſericus hoſtis equo munito e.4.l.4
ſerie fulcite genus e.v.l.4
tu ſermo es inter eos e.21 l.2
exiguo ſermone fores nunc Ilium e.1.l.3
meis ſermonibus cedant horæ multæ e.20.l.3
heu ſerò flebis amata diu e.5.l.2
ſi qua ſerò ruina venit magna venit e.25.l.2
vtinam non tam ſerò mihi nota fuiſſet e.14.l.2
ſerò rata carmina vatis e.1.l.4
qui ſerò lapſum reuocatis e.1.l.1
ſero confeſſum fœdere Parthum e.6.l.4
inter ſeros nepotes me Roma laudabit e.1.l.3
ſeros inſanit amores e.v.l.2
ſoluit Pythona ſerpentem, quē Lyrę ten. e.6.l.4
ſerpentis Lanuuij bonos e.8.l.4
ſerpentis hiatus clauſit medea e.11.l.3
ſerpere equum fallacem Troiæ e.13.l.3
ſerpiculis ferre roſam e.2.l.4
ſerta mollia date poëtæ veſtro e.1.l.3
ſertæ præpendent demiſſæ in pocula e.33.l.2
ſertis ſepulcrum ornabit e.16.l.3
ſerua tuam (ô Venus) e.4.l.3
his monitis tuos ſeruabit amores e.20.l.1
hæc ſeruant quoq; dij Mœnia e.11.l.3
quis ſeruare lectum pudicum potuit e.32.l.2
me ſeruaſſe fidem iuro e.7.l.4
ſeruata mea nauis e.14.l.2
modo ſeruato viro ſola Medea e.24.l.2
ſic te ſeruato poſſint gaudere parentes e.21.l.1
ô ſeruator mundi (Auguſte) e.6.l.4
ſeruent hunc mihi fata diem e.10.l.2
accipe quæ ſerues funeris acta mei e.13.l.2
quo ſeruerit ſpiritus horæ tum dubiæ e.13.l.2
ſeruiat mihi tam pulcra puella e.26.l.2
ſeruiat meæ patriæ id omne e.1.l.4
ſeruilia officia feci e.10 l.4
ſi Deus es tibi turpe tuam ſeruire puel. e.15.l.3
quinq; tibi potui ſeruire fideliter annos e.v.l.3
ſeruire duro tyranno e.25.l.2
nec tantum ingenio, quantum ſer. do. co. e.7.l.1
ſeruire ſicambros memoret e.6.l.4
ſeruitio aſſueto viuere e.4.l.1
ſeruitio vacuum me ſiſte ſuperbo e.17.l.3
ſeruitio tranſlato ſunt gaudia e.12 l.1
ſeruitium graue puellæ diſcere e.5.l.1
ſeruitium mite tuum e.20.l.2
nunquam tua ætas ſeruiuit amori e.6.l.1
ſeruo teſte fidem rumpere eſt pœnæ e.6.l.3
nec ſeruorum me vlla manus duceret e.29.l.2
ſerus amor non tibi ſubijciet carmina e.7.l.1
cui ſerus verſare boues bootes e.5.l.3
ſeruus timens debet habere maiorem fid. e.6.l.3
viuus hic quondam ſeruus amoris erat e.13.l.2
ſeræ Leonis terreni e.10.l.4
ſetoſa verbera mouebat arator e.1 l.4
ſeu mihi, ſeu e.1.l.2
ſiue petes portus, ſeu nauita linques e.11.l.3
ſiue aliquis ſeu e.22.l.2
ſiue ſeu, ſeu ſeu, ſiue e.1.l.2
ſiue ſeu e.14 l. e.3 l.4

ſiue ebore exactæ, ſeu magis ære manus e.21.l.3
ſeu tamen aduerſum, ſeu memor ille e.v.l.4
ſeu quoq; vertentis e.2.l.4
ſeu quia vincta ſuis humeris hæc ar.fere. e.11.l.4
ſeu moriar e.21.l.3
ſeu tu Graias, ſeu ſis imitata Latinas e.32.l.2
ſeu pedibus Parthos ſeu claſſe Britan. e.27.l.2
ſeu pedibus terras e.6.l.2
ſeu triſtis, ſeu lætus e.11.l.1
ſiue dies ſeu nox e.8.l.1
at tu ſeu, ſeu, ſeu e.6.l.1
ſeu mare per longum e.26.l.2
prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit e.26.l.2
ſeu venit, extremo toto dormit e.21.l.3
ſeu quæ palmiferę e.5.l.4
cur ſenecta eſt tua pagina gyro præſcrip. e.3.l.3
Eumenidum intenta turba ſeuera foro e.v.l.4
ſeueræ vitæ tuga me non fallee e.v.l.2
ſeueris ſtudijs vigilare e.3 l.2
ſeuit humo prælia Medea e.11.l.3
bis ſex ad buſta ſuperba Niobe e.20.l 2
ſex ſuperant verſus e.20.l.2
bis ſex dies iurabo eſſe integer e.6.l.3
ſi tamen Vide, tamen etiam, ſi. Vide etiam
ſi fallo. Vide, fallo
an ſi cæruleo e.18.l.2
ſi dabit hæc multas noctes e.13.l.2
quid opus, ſi e.6.l.2
ſi peruſina tibi e.21.l.1
ſi modo ſola queant e.18.l.1
quam ſi perdideris, quis erit e.12.l.2
aut ſi deſpectus e.12.l.1
aut ſi datur altera vitio e.1.l.2
ſi quando. Vide, quando
ſi dabit oſcula multa mater e 6.l.2
ſi quos. Vide, quos
ſi furit angue caput e.5.l.3
ſi te forte meo e.1.l.2
ſi meminit, ſolet illa e.2.l.2
te quoq. ſi certo e.7.l.1
ah peream ſi me iſta mouent e.14.l.2
ſat ſit magna pompa ſi tres ſunt libelli e.13.l.2
ſi quando labens e.17.l.1
ſi dolor abfuerit e.5.l.2
omne malum ſi patiare, leue, eſt e.5.l.2
vt ſi nix certet minio e.4.l.2
quare ſi pudor eſt e.9.l.1
& ſi forte e.14.l.2
quærebam ſi piſcis e.3.l.2
quid ſi non eſſet facilis tibi copia e.9.l.1
ſi libitum tibi erit e.14.l.2
ſi quis hoſtis, ſi quis amicus e.4.l.2
ſi neſcis oculi ſunt in amore duces e.15.l.2
quid ſi non conſtans fuiſſet e.34.l.2
quærebam ſi poſſem aut ſi e.3.l.2
mirerner ſi e.2.l.3
aut ſi es dura nega: ſin es non du. venito e.21.l.2
omnia ſi dederis oſcula, pauca dabis e.15.l.2
quid ſi iam canis ætas mea candeat annis e.18.l.2
viuam ſi viuet, ſi cadet illa cadam e.28.l.2
vel tua ſi ſocero colla daturus eras e.12.l.3
qualem ſi cuncti vellent e.15.l.2
ſi ſapis Vide, ſapis
immortalis ero ſi altera (nox) talis erit e.14.l.2
atq; etiam ſi forte pios eduximus ann. e.9.l.2
ſi qua negauit heri, veniet hodie e.14.l.2
ſi qua venire negat e.22.l.1
vor ſi qua placet e.2.l.1
ſi qua tua eſt acrius ſubit illa e.9.l.2
ſi qua puella lucet bombyce e.3.l.2
& ſi qua extremis e.10.l.2
nec ſi qua illuſtres ſemina e.13.l.2
& ſi quæ nouiſtis amantes e.16.l.1
ſe plus vni ſi qua parare poteſt e.24.l.2
aut ſi quis alter amor venerit e.3.l.2
nec ſinit eſſe moram ſiquis adire velit e.23.l.2
neu ſi quid petijt negaris e.10.l.2
nedum ſi leuibus e.4.l.1
ſi quid triſte libelli attulerint, ignoſces e.11.l.1
non ſi tedeant flumina Crœſi e.26.l.2
aut ſi quis iudex ſedet Æacus e.v.l.4
ſi tam longæuæ e.13.l.2
ſi quis vult fama e.3.l.2
mirum ſi de me iure triumphat amor e.8.l.2
quod mihi ſi tantum e.1.l.2
viderit hęc ſi quam peperiſſe pudet e.15.l.2
hac mirer ſi flagret noſtra iuuentus e.3.l.2
ſi qua tibi veniet hora e.6.l.1
illic ſi qua meum e.17.l.1
vos eritis teſtes ſi quos hab. arbor amo. e.18 l.2
diſperteam ſi quicquam aliud quæritur e.21.l.2
hoc ſi quis vitium poterit e.1.l.2
ah pereat ſi quis lentus amare poteſt e.6.l.1
iurabas, ſi quid mentita fuiſſes e.15.l.1
mirum ſi. Vide, mirum
quid ſi longinquos e.9.l.2
quin etiam ſi me vlterius e.15.l.2
ſi quid vidiſti, aut ſi quid doluit e.18.l.2
nullus liber erit, ſi quis amare volet e.21.l.2
ſi non vnius quæſo miſerere duorum e.18.l.2
ſi ſine me, famæ non ſine labe meæ e.8.l.4
ſi qua relicta iacent e.3.l.4
ſi quis mirabitur e.4.l.4
aut ſi qua littera e.3.l.4
ſi qua tamen tibi pars deerit e.3.l.4
ſi modo plectra dabis e.2.l.4
ſi potes eſſe meus e.3 l.4
ſi forte. Vide, forte
mens bona ſi qua Dea es e.24.l.3
nec minor his animis aut ſi minor e.v.l.2
nunc mihi ſi qua tenes ab orig. dicc. inci. e.6.l.3
ſi qua venit ſerò magna ruina venit e.25.l.2
vt ſi ſæcla forent antiquis e.25.l.2
ſi quis. Vide, quis: ſi placet. Vide placet
quid mirare meam: ſi verſat femina vitam e.1.l.3
nec ſi poſt ſtygias, nec ſi e.v.l.2
ſi te forte iuuant e.22.l.3
voles viſere, ſi ſola quieſceret e.29.l.2
hoc ſi crimen erit e.30.l.2
vel tu vel ſi quis verior eſſe poteſt e.29.l.2
non ſi pegaſeo, nec ſi, vel ſi e.30 l.2
& iam ſi pecces Deus exorab. Si modo e.30.l.2
Tiſiphones atro ſi furit angue caput e.5.l.3
ſi mulier patienda fuit e.11.l.3
ſi fas eſt omnes pereatis auari e.12.l.3
nulla eſt, aut ſi qua eſt e.13.l.3
ſi ventura dies e.5.l.3
ſi Deus es, tibi turpe tuam ſeruire puel. e.15.l.3
quas ſi quis mihi retulerit e.23.l.3
ſi modo, aut ſi e.1.l.4
ſi poterit magnes e.1.l.4

ſi te Roma

ſi te Roma iuuat e.5 l.4
has artes, ſi pauet, tenes e.5 l.4
ſupplex ille ſedet, ſi ſubauditur e.5 l.4
nec nauta diſpliceat, ſi ferat æra e.5 l.4
ſi vis me ignoſcere, accipe e.9 l.4
ſi non vana canunt e.6 l.3
ſi cantica iactat,) comes e.5 l.4
ſi tibi forte comas vexauerit e.5 l.4
ſi pulſet inanis e.5 l.3
ſi fuerint caſtæ, redeunt e.8 l.4
ſi cui fama fuit decori c.vlt.l.4
ſed tibi mandata damus: ſi forte moueris, ſi te
non totum Chloridos herba tener e.7 l.4
ſi piguit procedere e.7 l.4
quam ſibi cum rapto ceſſat amore Deus e.4 l.1
maluit eſſe mea, quàm ſibi dotata regnum e.5 l.1
neu ſibi, néve mihi nocitura e.19 l.2
ſibi ponit ſummam Apelles e.9 l.3
dicat ſibi debita oſcula e.6 l.1
quærunt ſibi vulnus ocelli e.22 l.2
num ſibi collatam doluit Venus e.28 l.2
raro non ſibi quiſque petit formoſam e.34 l.2
ſibi alimenta præbet amor e.21 l.3
ſibi commiſſos deos fibra locuta e.1 l.4
heu ſibi prolapſo non bene cauit equo e.1 l.4
& ſibi ringendas comas dixit e.4 l.4
ille ſibi admotas eſcas corripit e.8 l.4
ſibila torquet ſerpens ex ima humo e.8 l.4
ſibilet in tumolis vipera e.7 l.4
at me ſibyllæ ætas tota non me mutab. e. 24 l.2
ſibyllæ aueroalis cortina e.1 l.4
ſibyllæ periphraſis. Cumeæ vatis ſæcula. e.2 l.2
ſic vincere ſueuit e.11 l.3
ſic anus illa humeris e.10 l.4
ſed tua ſic domitis e.3 l.4
ſic noctem patera, ſic ducam carmine e.6 l.4
natalis tui ſic peragamus iter e.10 l.3
Alcides ſic ait, ite boues e.10 l.4
ſic redeunt illis, qui periere locis e.12 l.3
ſic ego non vllos iam notim e.15 l.3
littore ſic tacito ſonitus rareſcit arenæ e.15 l.3
ſcironis media ſic licet ire via e.16 l.3
ſic hoſpes patiare regina ſim ſub aula e.4 l.4
errorisque ſui ſic ſtatuiſſe modum c.12 l.3
poſt mortem tumuli ſic infamantur aman. e.1 l.4
tergeminûſque canis ſic mihi molle ſon. c.7 l.4
ſic mortis lacrymis vitæ ſanamus amor. e.7 l.4
iungor Paulle tuo ſic diſceſſura cubili e.vlt.l.4
ſic ſanctum compoſuere cures e.10 l.4
ſic mœſtæ cecinere tubæ e.vlt. l.4
prole mea Paullum ſic iuuat eſſe leuem e.vlt. l.4
ſic tibi ſint dominæ, Lygdame dempta iuga e.6 l.3
nec ſic de nihilo fulminis ira cadit e.16 l.2
ſic te ſeruato e.21 l.1
vt natura dedit ſic recta figura e.18 l.2
ſic mihi te referas leuis e.18 l.1
non ſic Æmonio, nec ſic cæleſtem e.13 l.1
nec ſic incolumem vidit e.14 l.2
ſic ait e.3 l.1
cum Phœbus ſic ait e.3 l.3
iuſſit Aſcræum ſic habitare nemus e.13 l.2
ſic hodie veniet, ſi qua negauit heri e.14 l.2
ſic erepta mihi e.33 l.2
Colchida ſic hoſpes decepit, ſic cluſa e. 21 l.2
non ſic ſuccendit Caſtora Phœbe .2 l.1
non ſic incerto, nec ſic e.9 l.2
ſic nobis qui e.15 l.2
non ita, nec ſic e.14 l.2
at non ſic Ithaci, nec ſic e.15 l.1
quàm ſic ignotis e.17 l.1
vtinam ſic vincire velles vt nunquam e.15 l.2
nec ſic traducerer e.24 l.2
ſic eſt incautum e.4 l.2
ſed ſic intentis e.3 l.2
ſic igitur prima moriere ætate Propert. e.8 l.2
ſic ego tam ſancti e.29 l.2
ſic etiam e.22 l.2
ſic ego nunc e.16 l.1
ac veluti primo, ſic e.3 l.2
ſic me ne Syluæ poterunt auertere e.19 l.2
quid quereris noſtram ſic cecidiſſe fidem e.20 l.2
quantum ſic cruciat lumina veſtra dolor e.25 l.2
ſicambri palodoſi e.6 l.4
ſicano ſaxo patientior e.16 l.1
arma non ſicca ſuo ſanguine dedit e.11 l.4
ſicca Luna requieſcere in triuijs e.17 l.2
non ſicca ſuo ſanguine dedit ſpolia e.11 l.4
ſicca arena ſi poſſet piſcis viuere e.3 l.2
in ſiccam congeſto puluere barbam e.10 l.4
ſiccare fluctus marinos e.32 l.2
ſiccare lacrymas cadentea e.19 l.1
ſiccare lumina humida e.6 l.3
ſiccine lente iaces e.15 l.2
ſiccine eam incomptis vidiſtis flere capill. e.6 l.3
an ſiccis ocellis poteria e.17 l.1
ſiccis genis falle oſcula e.vlt. l.4
vix ſiccis labris ponit iura e.10 l.4
ſiccis medullis habitare quid iucundum e.12 l.2
ſicco cane feruere terra incipit e.28 l.2
ſicco gurgite piſcis erit aridua e.15 l.2
in ſicco ponat vnda minas e.8 l.3
ſicco lacu vilior e.14 l.2
ſicco palato ſitis torret ora e.10 l.4
ſiculæ claſſica bella fugæ e.1 l.2
ſiculæ telluris victor e.18 l.3
an ſidat nauis nouſta medijs vadis e.14 l.2
ſidera ſunt teſtes e.9 l.2
me ſidera plena faccorem dolent e.16 l.1
oculi geminæ, ſidera noſtra faces e.3 l.2
ſidera & amnes ducere carminibus e.1 l.1
ipſa ſidera erunt nullis obſcura tenebris e.26 l.2
ad ſidera ducti ſumptus Pyramidum e.2 l.3
ſidera ſumma licet mihi contingere plan. e.8 l.1
ſidera tarda flectunt Icarij boues e.33 l.2
ſidera lapſa cadunt in Oceanum e.4 l.4
ſidere me duro viuere certus eris e.6 l.1
ſidere ſuo vela reget Calliſto e.28 l.2
teſtis ſidereæ torta corona deæ e.20 l.3
ſideribus exactis languidus e.3 l.1
ſidonia palla (induius Hercules) e.10 l.4
ſidonia veſtis ne tibi ſit tanti e.16 l.2
ſidoniæ mitræ ligamina e.29 l.2
ſidus Saturni graue e.1 l.4
ſigna Craſſi referre domum e.5 l.3
an quia ſigna parua damus mutato colore e.28 l.1
ſigna ebria nocturnæ fugæ canes e.3 l.3
da ſigna mihi totis immiſſis dextera e.9 l.3
ſigna mouere ærata pila e.1 l.4
ſigna cernis animoſa e.1 l.4
ſigna Remi reddat, mox dabit ſua e.6 l.4

ſigna Lyſippi animoſa e.9 l.3
ſigna veri caloris dantur mihi e.8 l.3
ſigna voluptatis non iacuiſſe e.29 l.2
ſigna excluſis iacere e.16 l.1
ſigna vuida Myronis boues e.31 l.1
ſigna putria ſecta ab Attalicis toris e.5 l.4
ſigna animoſa effingere gloria Lyſippo e.19 l.3
ne ſigna certa forent rapinæ e.10 l.4
ſigna luctantum in puluere e.22 l.3
ſigna fortia Auguſti ſequi e.12 l.3
ſigna rotæ obliquæ iterata e.1 l.4
dum ſigna credita tuetur e.1 l.4
accipe ſigna paterna Vertumni e.1 l.4
ſigna meæ dextræ morientis erunt e.3 l.4
circa ſigna libera plauſerunt deæ matinæ e.6 l.4
ſignáque iam patriæ vincere docta ſuæ e.6 l.4
ſignanda mihi iura e.20 l.3
ſignat humum Cyclade e.7 l.4
ſignata limina e.1 l.4
non ſignatas tabellas vſus iuſſit habere. e.23 l.3
in ſignis magnis vbi non eſt caput tang. e.10 l.2
ſigno Mariano prælia in quibus campis. e.3 l.3
ſigno ſuo hæc pignora conſtringit amor e.20 l.3
ſiquam miſere natalis e.10 l.3
cum ſilenda ſcripta notas digitis e.8 l.3
ſileni patris imago e.3 l.3
ſilenique ſenes, & pater ipſe chori e.32 l.2
ſilentum animarum domos e.12 l.3
ſilete caſtra intermiſſa tuba e.4 l.4
ſilex teritur paruo liquore e.25 l.2
& ſilices, & quercus illis poſſunt cedere e.9 l.1
ſim digna merendo e.vlt. l.4
vtinam ſim vanus aruſpex patriæ e.13 l.3
cur ſim tam mollis quæris e.22 l.2
ſim tibi frater & filius e.18 l.2
ita ſim felix e.7 l.1
tunc ego ſim Inachio notior arte Lino e.13 l.2
inferior cum ſim Marte & armis e.8 l.2
non verent ne ſim tibi vilior e.2 l.1
me ſimilem veſtris moribus eſſe putas e.29 l.2
ſimiles moniturus amantes e.15 l.1
nomine quàm ſimili vita ſuperba notat e.11 l.3
non contigit cuiquam vt ſimili poſſet am. e.12 l.1
non eſt illa vagis ſimilis collata puellis e.5 l.1
ſi modo. Vide modo
ſimoënta Idæum cunabula Iouis e.1 l.3
in ſimoënta appoſitum Achillem e.8 l.2
cum qua ſimul dormit amica e.6 l.2
ſecreto ad ſimulacra noſtra loqueris e.vlt. l.4
& Perſem proaui ſimulantem pectus A. e.vlt. l.4
ſimulatè virum pretium facit e.5 l.4
neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis e.11 l.1
dura eſt quæ multis ſimulatum fingit am. e.24 l.2
fac ſimules puros Iſidis eſſe dies e.5 l.4
ſin es non dura, venito e.22 l.2
ſi, ſin minus e.4 l.4
ſin autem longo e.32 l.2
ſin aliquam vultut terræ e.10 l.4
non ſinat illas habere nomen e.4 l.11
hoc ita ſinat tellus iuſta e.19 l.1
qui te non ſinat eſſe probam blanditijs e.19 l.2
altera ſi quando eſt non ſinat eſſe locũ e.22. l.2
ſine nos ire curſu pares e.5 l.1
me ſine reddere animam nequitiæ e.6 l.1
ſine decreto reducta domum e.32 l.2
an ſine te vitæ cura ſit vlla meæ e.11 l.2
qua ſine Thebanam noluit ire domum e.8 l.2
vt ſine me vento quolibet ire velis e.8 l.1
ingenio ſtat ſine morte decus e.2 l.3
ſine teſtibus illis doleas e.vlt. l.4
non ſine amore graui femina nulla dolet e.8 l.3
ſine vano debet eſſe nuncius e.6 l.2
ſine ſenſu viuere e.12 l.2
ſine me dulcia regna negat e.8 l.1
ſine rege cælum bis noctu e.22 l.2
ſine voce puer e.6 l.2
non ſine matre cecidere duces Thebani e.9 l.2
nunc ſine me plena fiunt conuiuia mēſa e.16 l.2
nunc ſine me tota Ianua nocte patet e.16 l.2
lætor quod ſine me denia rura colis e.19 l.2
ſine te noſtrum non valet ingenium e.30 l.2
ſine crimine tota eſt e.vlt. l.4
ſi ſine me, famæ non ſine labe meæ e.8 l.4
tibi ſit ſurda ſine arte Lyra e.5 l.4
tibi ſit ſocer æternum nec ſine matre do. e.8 l.3
tranſeat hic ſine nube dies e.10 l.3
ſine lege pudor e.13 l.3
nec veniat ſine te nox vigilanda mihi e.15 l.3
illæ ſine me norant placare puellas e.13 l.5
& ſine me verba deſerta loqui e.23 l.3
ſine arte caſa facta e.1 l.4
quot ſine aqua Parthus millia curtat eq. e.3 l.4
ſine matris honore Romulus e.4 l.4
ſine fraude maritæ e.7 l.4
nec ſine teſte Deo furem ſonuere iuuen. e.10 l.4
nec ſinere in proprijs membra nitere bo. e.2 l.1
nec ſinet abduci e.13 l.1
per ſingula pallia mutato lecto e.9 l.4
vt reſponſuræ ſingula verba iace e.vlt. l.4
cum ſingultu fortia verba cadent e.5 l.1
non audis, & ſinis mea verba ludere e.33 l.3
non ſinis eſſe iugum conueniens e.vlt. l.3
ad ſiniſtra fulcra plutei iacens e.9 l.4
ſiniſtra cancri terga time e.1 l.4
ſiniſtra ruga tuæ formæ veniat e.vlt. l.3
qui te non ſinit eſſe probam e.19 l.2
nec ſinit eſſe mutam ſi quis adire velit e.23 l.2
me ſinite ire in veſtrum nemus e.1 l.3
ſint modo tuta omnia à viro externo e.19 l.2
ſat ſit magna mei, ſi tres ſint, pompa libell. e.13 l.2
ſic tibi ſint dominæ Lygdame dempta iug. e.6 l.3
& duo ſint verſus e.13 l.2
tibi ſint exemplo columbæ e.15 l.2
ſint mea membra condita domo Danaës e.20 l.2
ſint iura Deûm ſub terris e.5 l.3
lilia non ſint magis alba domina mea e.3 l.2
ſint modo fata tuis e.7 l.1
ſeu mihi ſint tangenda pocula Phædræ e.1 l.2
qui ſint mihi Penates e.vlt. l.1
ſint nequitiæ libera verba tuæ e.10 l.3
omnia ſint gemmea ludis e.18 l.3
ſint citius reditura flumina e.19 l.3
illi ſint quicunque ſolent in amore dol. e.20 l.3
raptæ ne ſint impunè Sabinæ e.4. l.4
ſint ora fauentia ſacris e.6 l.4
alio ſint aëre noxæ e.6 l.4
in ſinu alterius flere mutua e.5 l.1
ſinu tuo tenere oſſa e.17 l.1
de ſinu prono voluta munera e.3 l.1
in ſinu tacito cohibe gaudia e.25 l.2

ſinu tacito lenibunt vulnera noſtra c.19 l.3
ſinu veſtro condita ſunt noſtra lumina. e.vlt l.4
inque ſinu caræ ouus ſpectare puellæ c.4 l.3
ſinu reſciſſo fac nuda mea pectora c.4 l.3
ſinu abſciſſo fertur c. 4 l.4
ſinuata flamma in obliquam facem c.6 l.4
dum nos ſinunt fata c.15 l.2
ſinuoſa vela pendebant theatro c.1 l.4
ſinus tenues Coa veſte mouere c.2 l.1
non ſinus meos fugit c.8 l.1
ſinus amatorum ponderat c.16 l.2
ſinus plenos velorum ſubſtrahis c.9 l.3
ſinus Euboicos reſpice Troia c.1 l.4
à ſipylo defluit lacrymans Niobe c.20 l.2
ſirenum lacus adiſſe c.12 l.3
ſirpiculis ferre roſam c.2 l.4
ſirigua, corruptè pro ſtriga c.8 l.4
tu loqueris, cum ſis iam fabula c.24 l.2
ſis quodcunque voles c.15 l.1
hec qui ſis, aut vbi noſſe poteris c.5 l.1
ſeu ſis imitata Graias, ſeu Latinas c.32 l.2
nec tu ſupplicibus me ſis venerata tabel. c.30 l.2
caue ſis nos aſpernata ſepultos c.13 l.2
ſcribant de te alij, vel ſis ignota licebit c.11 l.2
quanuis ſit inimica mihi c 9 l.2
at quo ſis humilis magis c.10 l.1
cum ſis futura anus c.18 l.2
ſis iure ſuperba licet c.8 l.3
ſis memor Cæſaris c.11 l.3
ſiſte eſſeda Britanna c.1 l.2
ſiſte me vacuum ſeruitio ſuperbo c.17 l.3
ſiſtro crepitanti tubam pellere c.11 l.3
ſiſyphe mole vaces e.vlt. l.4
ſiſyphi periphraſis, num rota, num ſcop. c.5 l.3
ſiſyphio labore ſaxa geram c.20 l.2
ſiſyphios licet admirere labores c.17 l.2
nec tuba ſit fati mei querela c.13 l.2
pete vt ſit tibi forma perennis c.10 l.3
nec ſit in Attalico nixa toro c.13 l.2
& ſit iners nauita c.8 l.1
mihi ſi ponenda tuo ſit corpore vita c.16 l.2
ſit mihi grauis cinis c.20 l.2
ſit Galatea tuæ vitæ non aliena c. 8 l.1
an mihi ſit maior c.11 l.1
quæ tibi ſit felix c.13 l.1
ſat ſit magna c.13 l.2
ſit licet durior ferro c.16 l.1
nil tibi ſit flere claſſica c.3 l.3
ne tibi ſit mirum c.24 l.2
ne tibi ſit montes adire c.30 l.2
ſit mihi præcipue puluis hetruſca dolor c.21 l.1
quæ ſit ſtella homini commoda c.27 l.2
diſces quid ſit excluſum abire domum c.5 l.1
ſit mihi hæc audacia c.19 l.2
illa ſit blandior Heroinis c.13 l.1
quanuis ſit candida (facies) c.3 l.2
quod quanuis ita ſit c.17 l.2
cum tibi nec ſit frater, nec filius c.18 l.2
cum mihi ſit nulla medicina mei mali c.5 l.1
ne tibi ſit tanti veſtis c.16 l.2
ſit vna iſta tibi quodcunque voles c.13 l.1
ſat tibi ſit pœnæ nox c.17 l.2
nec mirum cum ſit Ione digna c.13 l.1
ſit tibi ſocer æternum c.6 l.4
tibi ſit cuſtodia lectus c.18 l.2
cum tua ſit lecto Cynthia c.24 l.2
illi ne ſit amica Venus c.21 l.2
cum vna ſit cuiuis femina multa mala c.15 l.2
& ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto c.13 l.2
ſit modo libertas c.1 l.1
non ſit tum mihi amara mors c.19 l.1
aut ſine te vitæ cura ſit vlla meæ c.11 l.1
quod quanuis ita ſit c.17 l.2
plebeio vel ſit ſandycis amictu c.25 l.2
ſit menſæ ratio c.10 l.3
ne ſit multa ſitis Herculis c.10 l.4
ſit tumulus leuæ amphora c 5 l.4
ne tanti ſit gloria c.3 l.4
tibi ſit ſurda Lyra illius c.5 l.4
tali mors pretio vel ſit emenda mihi c.16 l.3
modo ſit tibi fidus amicus c.20 l.3
cum ſit Roma magiſtra luxuriæ c.12 l.3
præda ſit hæc illis c.4 l.3
ſit ventura dies mundi c.5 l.3
narrabis quo ſit formoſa periclo c.28 l.2
pulcra ſit vna in ſuperis locis c.28 l.2
ſenſiſti quid ſit multas inire vias c.33 l.2
non neſcit quid ſit amare c 30 l.2
omnes iam norunt quam ſit amare bon. c.34 l.2
hoc ſit in æuum caput c.4 l.3
ſit ſors & nobis c.10 l.3
opto ſit color iſte è meo deſiderio c.3 l.4
qualis ſit poſitura Dei c.3 l.4
quæ tellus ſit lenta gelu c.3 l.4
noſti quam ſit amarus odor c.33 l.2
ſit precor illa dies ante meos obitus c.4 l.3
vnde ſitiens Ennius bibit c.3 l.3
ſitim iratam non tuli Ianua c.10 l.4
ſitim ſentiat vmbra tua c.5 l.4
ſitim fallit ab ore c. 17 l.2
ſicco ſitis torret ora palato c.10 l.4
ſitis inter aquas c.5 l.3
ne ſitis Herculis ſit inulta c.10 l.4
ſitis noſtra non bibit è gemma c.5 l.3
ſitis in tuto ſemper amore pares c.1 l.3
in ſitu æterno ſurda iacere c.7 l.1
ſitu immundo pallida mitra c.5 l.4
ſiue aliquid Pharetris c. 6 l.4
ſiue meas lacrymas, ſiue videre tuas c.8 l.3
ſiue ego Tithonus, ſiue ego Neſtor ero c.25 l.2
ſiue illam Heſperijs, ſiue illam c.3 l.2
nam ſiue. i. ſeu c.3 l.4
ſiue gygantea, ſiue, ſiue c.20 l.3
ſiue petas calamo præmia, ſiue cane c.13 l.3
ſiue petes portus, ſeu nauita linques c.11 l.3
ſeu, ſeu, ſiue, ſeu, ſiue c.1 l.2
ſiue ea cauſſa grauis, ſiue ea cauſſa leuis c.9 l.2
nos tecum ſiue ægra, ſiue valente ſumus c.27 l.2
ſiue aliquis molli c.22 l.4
ſiue in amore rudis, ſiue peritus erit. e.vlt. l.2
ſiue ebore exactæ, ſiue ære manus c.21 l.3
quoſcunque tibi Smaragdos dedit c.16 l.2
me ſoboles Archytæ creat c.1. l.4
nox ſobria torquet amantes c.17 l.3
ſobria grata parum: cum bibit, omne de. c.9 l.4
ſobrius ad lites c.2 l.4
cui ſocco immundo via conteritur c.25 l.2
ſit ſocer tibi æternum c.8 l.3
vel tua ſi ſocero colla daturus eras c.11 l.3
agite ô ſocij, propellite in æquora nauim c.20 l.3

ſocij Nemorenſis ab vnda e.22 l.2
ſocijs armis venit Lycomedius e.2 l.4
ſocijs oblitis iura refer e.6 l.1
ſocio (in amore) parcite e.17 l.1
ſocio amore pariter flebimus e.5 l.1
ſociûm vitæ & corporis te licebit eſſe e.vlt. l.2
ſocium iacturam fleuit Vlyſſes e.7 l.3
quid tua ſocraticis libris ſapiētia proder. e.vlt. l.2
cælo modo ſol, modo Luna miniſtrat e.22 l.2
citius ſol agitabit equos nigros e.15 l.2
ſola relicta viro ſeruato Medea e.24 l.2
ſi ſola ſaxa queant tenere fidem e.18 l.1
tu ſola mihi places, ſolus tibi placeam e.7 l.2
tu ſola mihi domus e.11 l.1
tu ſola parentes e.11 l.1
quem legat expectans ſola puella virum e.3 l.3
ſola manere vnum diem non potuiſti e.9 l.2
voluiſti ſi ſola quieſceret viſere, at in lect. e.29 e.2
tu nimium credula ſola iaces e.21 l.2
tu ſola mei, tu maxima cauſſa doloris e.16 l.1
tu ſola humanos nunquam miſerata dol. e.16 l.1
nulla ſe libenter ſola recipit lecto e.33 l.2
ſola eris, & ſolos ſpectabis montes e.19 l.2
hac ego te ſola lege rediſſe velim e.3 l.4
quæ dea ſola cum ſolo Deo viuere potuit e.32 l.2
ſola Parim patriæ fatum componere, ſo. e.13 l.3
te ſola tenebo e.7 l.4
ſola tamen rupit manicas e.15 l.3
ſolæ ſyluæ non poterunt me auertere e.19 l.2
vacuo ſolam tabeſcere lecto e.6 l.3
te ſolam & ſignis funeris vſtus amem e.15 l.3
ſolamur amores vitæ mortis lacrymis e.7 l.4
ſolatia ferre roganti e.5 l.1
in ſolea laxa ornа pedem e.29 l.2
ſole Libyco peruſta coma e.10 l.4
ſole rubente e.10 l.3
intra magnum ſolem potes oculos attoll. e.15 l.1
canit, vt ſoleant molliter ire pedes e.12 l.2
ſolent verba ſua cuique nocere e.20 l.2
illic ſint, quicunque ſolent in amore dol. e.20 l.3
ſoles ſemper flere ab inſidijs e.vlt. l.3
Bacche ſoles Phœbo fertilis eſſe tuo e.6 l.4
huic malus eſſe ſolet Cupido e.18 l.2
minatur quæ ſolet irato viro amica e.6 l.1
quæ ſolet irato dicere turba loco e.16 l.1
vt ſolet labi puella amoto cuſtode e.11 l.1
periuras tunc ille ſolet punire puellas e.16 l.2
ſolet illa leues culpare puellas e.1 l.2
non ſolet eſſe diu, quod habet inuidiam e.25 l.2
non ſolet molliter iraſci e.5 l.1
eſſe ſolet amor turpis ſurdis auribus e.16 l.2
nulla harum ſolet rationes quærere m. e.vlt. l.2
ſolidum opus tollere cocto aggere e.11 l.3
ſolis orbis vt luxerit equis attatis e.5 l.3
ſolis currus auro ſupra faſtigia e.31 l.2
in ſolis antris arbutus ſurgit formoſius e.2 l.1
ſoliti doli non valuere Vlyſſi in mare e.7 l.3
ſolito mihi viſura carinam e.17 l.1
gaudeat vt ſolito tacta puella ſono e.2 l.3
ſolitos choros deſtituere e.20 l.1
ſolitum armigeri ducite munus equi e.14 l.3
ſolitum digito Beryllon adederat ignis e.7 l.4
non ſolitus ponto aper e.3 l.2
ſollemnes crocos non oluere pulpita e.1 l.4
ſollemnia triſtia redeunt e.32 l.2
ſollemnia annua ſoluamus thalamo e.10 l.3
ſollicitæ vitæ cauſſa pecunia e.7 l.3
ſollicitas moras peruigilare trinio e.16 l.1
ſollicito lacrymans defluit à Sipylo e.20 l.2
hoc ſollicitum caput vince ſopore e.17 l.3
ſolo nullo, ô puluis eius oſſa contegis e.vlt. l.1
quà ſolo muſcoſo facta ſemita e.3 l.3
quæ dea cum ſolo Deo ſola viuere pot. e.32 l.2
ſola eris & ſolos ſpectabis montes e.19 l.2
ſoluamus ſollemnia thalamo e.10 l.3
vt me longa via ſoluat amore graui e.21 l.1
ne tibi Tyrrhena ſoluatur funis arena e.8 l.1
ſolue metu patriam e.6 l.4
ſolue mihi decem votiuas noctes e.28 l.2
ſoluebam noſtra de fronte corollas e.3 l.1
ſoluens diurna texta dolo nocturno e.9 l.2
ſoluere crines laſſa Roma e.15 l.2
ſoluere acies commiſſas poſſum e.4 l.4
ſoluere amores noſtros contendis e.4 l.4
ſic vincire catena vt nunquam ſolueret e.15 l.2
cum ſoluerit ligamina mitræ e.29 l.2
ſoluet brachia Promethei de rupe e.1 l.2
ſolui excubias in otia decreuit e.4 l.4
toto ſoluimus arma toto e.9 l.4
ſoluit Calchas rates e.1 l.4
non ſoluit claſſem Atrides e.7 l.3
ſoluit Danaas ſubdita cerua rates e.22 l.3
ſoluit amicos ille Deus (amor) e.34 l.2
flexos ſoluit Pythona per orbes e.6 l.4
ſoluit vota ioſitor pomoſa corona e.2. l.4
ſoluit vincla libido quibus impoſuit e.20 l.3
ſoluite vela candida felici noto e.17 l.1
hanc ſoluite mihi vitam e.9 l.2
ſoluitur cymba mihi volenti e.vlt. l.4
ſoluuntur per te, vel iunguntur amantes e.15 l.3
ſolùm te noſtros lætor adire deos e.34 l.2
me laudent doctæ ſolùm placuiſſe puellæ e.7 l.1
non ſolùm didici reticere e.10 l.2
peperit curas. Quæ ſolùm ſunt cognita. e.18 l.1
non ſolùm taurus e.5 l.2
lecto te ſolùm, lecto te deprecor vno e.34 l.2
is ſolus poterit tradere poma Tantalo e.1 l.2
ſolus amor morbi non amat artificem l.1 l.2
quod abrepto ſolus amore vacem e.13 l.1
ſolus ero quoniam non licet eſſe tuum e.9 l.2
ſolus amans nouit quando periturus e.27 l.2
ſolus amator nec citò deſiſto nec temerè e.20 l.2
cogor ſolus dicere ad aues iſta e.18 l.1
ſolus cogor cognoſcere longas noctes e.12 l.1
tu mihi ſola places, ſolus placeam tibi e.7 l.2
fruar ô ſolus amore meo e.1 l.2
ipſe meas ſolus æmulor vmbras e.34 l.2
ad portas Lanuuî ſolus eram e.9 l.4
ſoluta labra mero palluerant e.9 l.4
ſolutis tunicis & direptis comis e.9 l.4
ſolutos in colla crines e.6 l.4
ſomnia in faciem meam credita e.vlt. l.4
ſi ſomnia mea non vana canunt e.6 l.3
ſomnia narratum ibat e.29 l.2
ſomnia dementia eam terrent e.8 l.3
ſomnia decies verſat anus e.4. l.2
ſomnia Callimachi inflati e.vlt. l.2
ſomnia pia pondus habent e.7 l.4
ſomnia pijs portis venientia e.7 l.4
de te mihi ſomnia quæram e.4 l.4

ſomnifer Ianitor ſurdus e.5 l. 4
ſomni alæ iucundæ e.3 l.1
in ſomnis vidi te fracta carina e.16 l.2
ſomno demiſſa recenti e.29 l.2
ſomno incerto permiſit brachia e.4 l.4
ſomno ingrato largibar munera e.3 l.1
ſomno laſſos parefecit ocellos e.15 l.2
ſomno primo qualis accubuit e.3 l.1
omnia præbebant ſomnos e.4 l.4
odi ego quæ nunquam ſomnos pungunt. e.8 l.3
ſomnos ingratos adimant conuiuia e.10 l.3
non ſomnos,non ocellos tibi relinquet e.5 l.1
ſomnum fallebam ſtamine e.3 l.1
ſomnum diſcute lympha pura e.10 l.3
experiar ſomnum e.4 l.4
in te ſomnus habere vires poteſt e.7 l.4
cum mihi ab exequijs ſomnus penderet. e.7 l.4
ſi ſomnus acceſſitus erit in oſſa e.17 l.3
ſomnus triſtis ſemper erit in limine e.16 l.1
nec ſumnus amatus erit tibi clamatæ e.19 l.2
ſeo cum poſcentes ſomnus declinat ocell. e.1 l.2
ſonat carmina in longa Veſte e.31 l.2
ſonat ex humero pharetra e.12 l.1
nec ſonat dulcis in aure noſtra e.12 l.1
ſonat via ſtructa Herculeo labore e.8 l.3
ſonat omnis ſemita nocte inſana e.9 l.4
ſonant plectra Lydia mitratis choris e.7 l.4
ſonantia Lymphis e.10 l.4
hic locus eſt, in quo ſones tibia docta e.30 l.2
ſonet molle mihi canis tergeminos e.7 l.4
ſæpe vago ſonitu fluentis Aſopi permota e.15 l.3
ſonitum fecit Hylas rapto corpore e.20 l.1
ſonitus arenæ rareſcit tacito litore e.15 l.3
vidiſtin toto ſonitus percurrere cælo e.16 l.2
gaudeat vt puella ſono ſolito tacta e.2 l.3
ſono duro pecori verba perdere e.33 l.2
ſono querulor tulit iurgia e.6 l.3
ſono ieiuno terrear oſſa Cerberus e.5 l.4
ſonos partitos dabat per ora tria e.10. l. 4
ſonos remnrom auditos per vada pulſa e.2 l.4
ſonos fauſtos ter crepuere manibus e.10 l.3
furem ſonoere iuuenci e.10 l. 4
ſonuerunt Cardine rauci poſtes e.9 l.4
ſonuit rixa in taberna e.8 l.4
ſonus fortis equi non reducet ad arma e.3 l.3
hei mihi quod ſonus paruus in ore noſtro e.1 l.4
ſonus belli nondum vltra Tyberim e.11 l.4
ſopitis vnum erit littus e.16 l.2
ſopito Marone cadunt flumina e.31 l.2
lumina ſopitos turbant elata Quirites e.9 l.4
donec iucundis lapſam ſopor impulit alis e.2 l.1
ſopore vince caput hoc e.17 l.3
ſoporis iter occultum membra trahere e.11 l.3
ſordet Pompeia porticus e.31 l.2
ſordida cera fuit e.23 l.3
me ſoror lædet e.6 l.2
Elaira ſoror (Phœbes) e.2 l.1
hæc ſoror acta tuis ſentiat è lacrymis e.21 l.1
cuius ſoror fleuerat oſſa tenens e.14 l.2
incedit vel ſoror Ioue digna e.2 l.2
quæuis de tribus vna ſoror. i. vna parc. e.13 l.2
aſſidet vna ſoror e.3 l.4
ſoror rapta de conſule e.vlt.l.4
ſororem dignam ſua nata vixiſſe incep. e.vlt.l.4
ſororem Phœbi dicitur cepiſſe Endim. e.15 l.2
inter ſororem & matrem Pythius e.31 l.2
ſorores ſcopulis hærere e.30 l.2
de ſororum monte opus e.1 l.3
ſororum Hamadryadum turba e.32 l.2
ſororum pœna,vrna e.vlt. l.4
excludit quoniam ſors mea,ſæpe veni e.25 l.2
ſit ſors & nobis talorum interprete iactu e.11 l.3
ſorte Tantalea moueare ad flumina e.17 l.2
ſorte ducire pares remorum vices e.21 l.3
ſortes Prænestis dubias e.31 l.2
ſortis ioioſtæ præmia habes e.4 l.4
ſortita ſedes per amnem e.7 l.4
ſortita pila iudicet e.vlt. l.4
ſortitæ rura puellæ e.3 l.3
quis ſpargatur ſanguine tam paruo aman. e.16 l.3
ſi ſpargere cæde penates e.32 l.2
ſpargi facilis roſa e.9 l.4
ſpargite me Lymphis e.6 l.4
ſpargitur ara meis lacrymis e.4 l.4
cum ſparguntur poodera plumbea fun. e.3 l. 4
ſparſa ſum lacu Stygio e.3 l.4
ſparſas cæde iacere comas e.8 l.2
ſparſerit & nigras comas alba ſenecta e.5 l.3
ſparſit niues io arma Gallica Parnaſſus e.13 l.3
ſparſo gelu triſte cubile e.25 l.3
ſparſos capillos errare ad frontem e.1 l.2
ſpartæ laus,& ſpartanæ legis de Palæſtra e.14 l.3
ſpartanæ Hermionæ forma e.4 l.1
multa (ô) ſparte miramur iura tuæ palæ. e.14 l. 3
ſpatia anoorum lenibunt noſtra vulnera. e.1 l.3
ſiue ſpatiabere litoris ora Gyganrea e.20 l.1
non ſpatiabere cultus in vmbra Pompea e.9 l.4
cum ſpatiatur Pallas ad aras Dulichias e.2 l.2
hoc vtinam ſpatiere loco,quocunque va. e.32 l.2
nec ſpatietur mea pompa longa imagine e.13 l.2
hæc ſpatijs vltima meta meis e.2 l.4
paruo ſpatio dilexit Theſeus Minoida e.24 l.2
tu ſol qui æſtiuos ſpatioſius exigis ignes e.20 l.3
eſt tibi non infra ſpeciem e.20 l.1
ſpeciem cenſuræ nacta paternæ e.vlt.l.4
in ſpeciem tantam erat digeſta porticus e.31 l.2
ſpeciem furabor Iacchi e.2 l.4
ſpectabis ſolos montes e.19 l.2
ſpectaculum ipſa ſedens remone pepen. e.8 l.4
ſpectabis arantes tauros e.19 l.2
ſpectaculum (capra nec minus) vrbe fuit e.9 l.4
ſpectando creſcit cura puellæ e.11 l.3
poſſum ego in alterius poſitam ſpectare e.8 l.3
ſpectare incipiam nixus in ſinu puellæ e.4 l.3
aurum ſpectato, non quæ manus afferat e.5 l.4
ſpectaui brachia ſacris admorſa colubris e.11 l.3
hoc ſpectanit turba ſororum Hamadry. e.32 l.2
me ſpeculans ex arbore Phœbus e.3 l.3
quid tu ſpeculator amicæ matutinus? e.29 l.2
à ſpeculo rugas increpitante tibi e.vlt. l.3
nec ſpeculum ſtrato lecto vidiſti ie.6 l.3
ne ſpeculum dominæ porrigat illa nouæ e.7 l.4
hic erat ſpelunca viridis aſſiais lapillis e.3 l.3
qui nunc ſperamus magnum amantes e.15 l.2
non illa tibi ſperanda eſt fama Properti e.3 l.3
perfide nec cuiquam melior ſperandc pu. e.7 l.4.
ſperanti ſubitò ſigna venire negat e.22 l.2
hæc ſperate metui e.5 l.2
ſperare auſus (ſpolia) e.11 l.4
ſperne fidem, prouolue deos e.8 l.4

nec tu ſperne ſomnia e. 7 l.4
uon ſpernens Tithoni aurora ſenectam e.18 l.2
mæcenas uoſtræ ſpes iouidioſa iuuentæ e. 1 l. 2
hic ſpes ampla nepotum e.22 l. 3
ſpeſque timorque auimos verſat e.1 l.3
ſpica Ciliſſa lauet comas e.6 l.4
ſpicea coma lactenti fruge tumet e.2 l.4
ſpicula quot fixit amor noſtro pectore e. 13 l.2
ſpicula vibrantem ante turres e. 11 l.4
ſpinis obducat ſepulcrum terra e. 5 l.4
ſpinoſi iugi terga cape e.4 l.4
ſpirantes animos miſit, & vocem e. 7 l. 4
ſpirare mollem quietem viſa e.3 l. 1
quod ſi ſpiraret nobis facilis e.24 l.1
qualis pindarico ſpiritus ore tonat e.17 l.3
erat & in veſtro ſpiritus ille lacu e.18 l.3
aſpice vt nullus ſurgat ſpiritus in corpore admiſ-
ſo notus adulterio e.29 l 2
ſpiritus ille tuus cecidit, i. faſtus e.3 l.2
ne dum tu poſſis ſpiritus iſte leuis e.9 l.1
ſurget & inuitis ſpiritus in lacrymis e.16 l.1
quò ſpiritus horæ tam dubiæ ſeruetur e.13 l.2
ſpiſſo igne coït chorus Pleiadum e.5 l.3
ſplendida fama refulget ab auo e.20 l.3
ſpolia Annibalis e.11 l.3
ſpolia opima tria e.11 l.
ſpolia opprobrij trahit per ora noſtra e 13 l.3
quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi e.7 l.3
hæc ſpolia, hæc reges, hæc mihi currus e. e.14 l.2
ſpolia ea humeris Quirini auſus ſperare e.11 l.4
ſpolia tria condita in templo e.11 l.4
ſpoliati gloria Parthi e.12 l.3
ſpolijs oneratos Cæſaris aaes e. 4 l.3
ſpolium corruit ille Ioui e.11 l. 4
iam benè ſpondebant tunc omina e.1 l.4
mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia reges e.14 l.1
ſpondet amores certos e.29 l.2
vt ſponte ſua melius veniant ederæ e. 5 l.1
ſpumeut dolia muſto e.17 l 3
ſpumet & aurato mollius in calyce e.33. l. 2
ſputáque ire cruenta per dentes cauos e..5 l.4
at non ceraſtæ ſquamoſo ventre labunt. e.25.l.3
ſtabula Geryonæ. i. boues e.22 l.3
ſtabulis egerat tuis iuuencos, ô Erythea e. 10 l.4
ſtabulis tuis paſta man ſiſti e. 33 l.2
ſtabulis mater abacta tuis e.15 l.3
ad ſtagna lethea reuerti e.4 l. 4
ſtagna humida Baiarum tepentis aquæ e.18 l.3
ſtagnáque currenti diluerentur aqua e.5 l.4
quà Velabra ſuo ſtagnabant flumine e.10 l.4
ſtabant pila foro Romano e.4 l.4
ſtamine lecto via torta patuit e.4 l. 4
ſtamine purpureo fallebam ſomnum e.3 l.1
ſtamine pumiceo vincta comas e. 10 l.4
ſtaminea Rhombi rota ducitur e.6 l.3
tantùm pietate ſtamus potentes e.22.l.3
ſtans noctua in tigno e.3 l.4
ſtant viæ adamante e. vlt. l.4
ſtant mihi prælia cum domina e. 4 l.3
vbi ſtant palatia ſacra Phœbo e.1 l.4
ſtantem ſe vindice Delon linquens e.6 l.4
ſtantes aote meum torum Camœnæ e.10 l.3
ſtantia in plauſum theatra e. 18 l.3
ſtantia currenti diluerentur aqua e.5 l. 4
ſtaret lapis vltimus poſito amore e.17 l.1
mea ſi ſtaret nauis in Oceano e.9 l.2
vxorum fuſis ſtat pia turba comis e. 13 l.3
ſtat ad metas femina puluerulenta e.14 l.3
ſtat iogenio decus ſine morte e.2 l.3
ſtat infamis ſtupro domus Pelopea e.19 l.3
vbi me ſtatuent in prima parte choreæ e.30 l.2
quid opus ſtatuiſſe templa pudicitiæ e.6 l.2
ſtatuiſſe ſic modum erroris e.12 l.3
vt qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas e.11 l.3
ſtatuiſſet monimenta Curtius e.11 l.3
ſtatuit boues feſſos e. 10 l. 4
ſtatuit Babylona Semiramis e. 11 l.3
quæ ſtella commoda homini, quæque m. e.27 l.2
ſtellas Iouis felices e.1 l.4
quibus ſtent in campis ſigno Maria. præl. e.3 l.3
ſtent aëre venti e.10 l.3
ſtent tua regna ſemper in meum caput e.10 l.3
de ſterili domo rapina mea nou facta e.vlt.l.4
ſterili humo pauet ſemina e.11 l.2
nec ſternatur lectus mihi fulcro eburno e.13 l.2
cum ſternet arena forum e.9 l.4
ſternuit omen argutum amor e. 3 l.2
ſteterant armenta circa aram e 31 l.2
occidit & miſero ſteterat vigeſimus annus e,16 l.3
& ſteterunt Thebæ e. 8 l.2
ſtetit æquore moles pinea e.6 l.4
& ſtetit alba potens e.1 l.4
ſtetit magno Atridæ alter amor e.18 l.3
ſtillet vterque cruor ferro e.8 l.2
Perſem ſtimulantem pectus Achillis e.vlt. l.4
ſtimulos nequitiæ frangere e.19 l.3
ſtipat euntem gregibus cuſtodum e.8 l.3
ſtipes acernus eram e.2 l.4
ſtipite inuito mala tulit pyrus e.2 l.4
à ſtirpe capillos albos vellere e.vlt. l.3
ſtolidum pecus carpe pleno vellere e .16 l.2
ſtraminea poſſet dux habitare caſa e.16 l.2
ſtrata calathis folia paſſim natare e.15 l.2
nec ſtrato lecto vidiſti ſpeculum e.6 l.3
ſtricto calamo figere auem e.19 l.2
ſtridorem audire procellæ nou tulit e.7 l.3
ſtriga (ô agitator) nam capto carpenta e.8 l. 4
ſtringere latus ab aae tacto e.11 l.3
ſtructa via labore Herculeo e.18 l.3
ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas e. 3 l.4
ſtudijs vigilare ſeueris e. 3 l.2
ſtudijs Platonis auimum emendare e.21 l.3
non ſtudium illis vulgò cooquirere am. e. 2 l. 1
ſtudium linguæ perſequar e. 21 l.3
quæ reperit non ſtulta puella e.23 l.3
at tu ſtulta deos fingis e.20 l.3
experta in primo, ſtulta, cauere poteſt e.21 l.2
nudus ab inferna, ſtulte, vehere rate e. 5 l.3
ſtultius quod ſtulto ſæpe timore tremo e.34 l.2
vt ſtupefiat noſtro verſo Cynthia e.13 l.2
ſtupro infamis domus Pelopea e. 19 l.3
in tauto ſtuprorum eamine e. 32 l.2
ſtryges couſoluit noſtro de ſanguine e.5 l. 4
ſtrygis iuuentæ per buſta plumæ e.6 l. 3
ſtrymonis vt fertur ſinu abſciſſo e. 4 l. 4
ſtygia ſedeat ſub arundine remea e. 27 l.2
ſtygias tenebras vni hominum (Herculi) e.10 l.4
cum ſtygiæ aquæ iam peterentur e.9 l.2
his preſſus ſtygias vultum demiſit in vnd. e.18 l.3
nec ſi poſt ſtygias aliquid reſtauerit vnd. e.vlt.l.2

ſtygio ſum ſparſa lacu e.3 l.4
ſeu tempora ſi quædam fuco tinxerit e.18 l.2
& ſua cum antiquæ committit ſcripta Co. e.3 l.2
cum ſua carmina tibi donet Phœbus e.1 l.1
ſua ſponte melius veniunt ederæ e.1 l.1
ſua brachia laniat e.22 l.2
mors ſua quemque manet e.18 l.2
in ſua dona exercent manus Muſæ e.3 l.3
cui ſua terra paruin eſt, quid meritum e.5 l.3
quanuis ſua laſſus auena e.vlt.l.2
ſua via ire vouſquiſque nouerit e.25 l.2
& ſua cum miſeræ permiſcuit oſſa puellæ e.8 l.2
nec ſua mater gemat Iiyn e.10 l.3
ſua penſa miniſtræ carpebant e.6 l.3
longa pericla ſua narrabit e.28 l.2
ſua quemque moretur cura e.1 l.1
vix ſua noſſet humus Parim e.1 l.3
ſua maxima verba ſuo in amore cuique n. e.25 l.2
ille ſua nata vixiſſe dignam iocrepat e.vlt.l.4
reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua e.6 l.4
ſua vulnera ita fleuit e.4 l.4
hæc ſua brachia queritur liuere catenis e.7 l.4
ſub ſua iura addictum virum trahit e.11 l.3
addictos io ſua iura patres popoſcit e.11 l.3
non poſſe ad patrios ſua pila referre pen. e.1 l.4
& ſua terga fallere lupo e.5 l.4
ſua fretus ab vrbe e.11 l.4
in ſua fata curuatas trabes e.22 l.3
cingat ſua dicta corona hirſuta e.1 l.4
quam veſte ſua vetat Minerua auelli e.1 l.4
ſuæ nequitiæ rudes eſſe noluit e.6 l.2
non ſuæ reuocatur parcere famæ e.16 l.1
vt commiſſa ſuæ verba ferat dominæ e.23 l.2
ſuæ Leucadiæ flamma maxima Varro e.vlt.l.2
ad latus eſſe ſuæ. i. amicæ e.14 l.3
ſuæ oaturæ quiſque ſequitur femina e.9 l.3
ante aquilæ ſuæ toſtra e.1 l.4
ſuæ patriæ viocere e.6 l.4
ſuæ hiſtoriæ pectora nota narrant e.7 l.4
ſuam non habuiſſe e.6 l.4
ſéque ſuámque domum infamat e.11 l.3
ne ſuam eſſe quis inuitam cogeret e.3 l.1
ſuas pennas in me amor perdidit e.12 l.2
quæ mentita ſuas vertit inepta comas e.18 l.2
ſuas vires ipſe amor nullus eripit e.22 l.2
ipſa ſuas decipit vnda vias e.34 l.2
ſuas aquas non clauſiſſet oouerca e.10 l.4
in ſuas offenſas vertet verba libera e.vlt.l.4
ſuauia propellens dextra e.29 l.2
ſub annis blandis militiam Veneris pat. e.1 l.4
& polydamenta ſub armis e.1 l.3
ſub carmine Magico torti Rhombi e.28 l.2
ſub terris ſint iura Deum e.5 l.3
ſub Ætna fera Polyphemus e.2 l.3
ſub iuga egit tauros Colchis e.11 l.3
ſub noctem porrigit ooctem e.1 l.4
ſub antro Idæo legiſti poma e.32 l.2
trahendam vinxerunt Dircem ſub trucis. e.15 l.3
ſub quorum titulis Africa iaces e.vlt.l.4
quam tua ſub noſtro pectore mutetur cu. e.18 l.1
ſub tecta mihi veniunt liquores Pactoli e.14 l.1
ſub arundine Stygia ſedeat e.27 l.2
ſub armis cecidere e.9 l.2
ſub vertice montis e.20 l.2
ſub terris illi fiant mala e.18 l.2
ſub arboribus pendebant poma e.20 l.1
ſub noſtro nomine carmen tale erit e.14 l.2
ſub tacita lætitia coodita iurgia e.6 l.2
ſub tacita veſte ducere gaudia e.4 l.1
ſub æquoribus rubris legitur gemma e.14 l.1
ſum vmbras reſonent mea verba e.18 l.2
ſub extrema pendens ſecluditur ala e.20 l.1
ſub magno Cæſare cura ſecunda ſores e.1 l.2
ſub limine non teritur e.25 l.2
ſub tua iura fluent Tigris, & Euphrates e.4 l.3
ſub tua iuſſa creſcet ingenium meum e.9 l.3
ſub flumine exiguo tuta ratis e.9 l.3
ſub trucis ora bouis vinctam e.15 l.3
ſub matutino noto cocta toſaria e.5 l.4
ſim ſub aula tua regina e.4 l.4
hæc ſub querula voce poſtquam peregit e.7 l.4
ſub carmine Magico e.28 l.2
ſubactis terris dicuntur iura e.4 l.4
ſubdidit tibi faces non trepidas e.13 l.2
ſubdita fax lecto e.vlt.l.4
ſubdita Cerua ſoluit rates Danaûm e.22 l.3
ſubdita regno Theſproti æquora e.11 l.1
ſubdolus arcus (Parthorum) e.3 l.4
ſubducet illis honores imber e.2 l.3
non ſubducet mihi amores riualis e.8 l.1
ſubducto vultu volo grauior procedere e.10 l.2
ſubeant molli conuiuia luco e.6 l.4
nec ſubeant labris pocula nigra tuis e.27 l.2
niſi ſubeſt iuſtæ (cauſſa) e.6 l.4
ſubiecta flamma exurere oculos e.8 l.3
ſubiecto lacerto tentare poſitam e.3 l.1
quo ſis humilis magis, & ſubiectus amori e.10 l.1
nec ſubijciet amor tibi carmina e.7 l.1
ſubire Deo liquido tota voluit e.19 l.3
ſubire mortem morte tua non fugiam e.9 l.2
ſubire toro oſtrino e.14 l.1
ſubire hanc militiam fata me volunt e.6 l.1
ſubiſſe vina capiti iurabis e.2 l.4
ſubijt acrius illa, ſi qua tua eſt e.9 l.1
dúmq. ſubit primo Capitolia nubila fum. e.4 l.4
ecquid te ſubit cura e.11 l.1
ſubitò venire ſiqua negat ſperanti e.22 l.2
& ſubitò felix nunc mea regna tene e.16 l.2
cum ſubito Triton ore recondit aquam e.32 l.2
cum ſubito poſtes ſonuerunt e.9 l.4
ambulat & ſubitò mirantur funus amici e.4 l.2
ſublatam legem gauiſa eſt e.7 l.2
ſublato lumine quanta rixa fuit e.15 l.2
ſublimine nullo teritur amor e.25 l.2
quà me fama leuat terra ſublimis e.1 l.3
ſubmouet inſidias ramo e.20 l.1
ſit ventura dies, quæ ſubruet arces mundi e.5 l.3
ſubruta caſtra ferro Romaoo e.9 l.3
ſubſcribam, ſaluo grata puella viro e.3 l.4
ſubſidere tales ventos non videam e.8 l.1
ſubſidio tibi currere Delphinum vidi e.26 l.2
ſubſiluere canes damnoſi e.9 l.4
ſubtrahe colla iugo e.5 l.2
ſubtrahis velorum ſinus plenos e.9 l.3
ſubtrahit hæc fantem fluctus e.7 l.3
& ſiqua extremis tellus ſe ſubtrahit oris e.10 l.2
ſubſtrauit pontum auaris natura e.7 l.5
ſubter pineta Galeſi e.vlt. l.2
ſuburbanæ Bouillæ e.1 l.4
ſuburtæ vigilantis furta e.7 l.4

vt tibi ſuccedat vix ſemel eſſe poteſt e.7 l.3
ſuccedere faſtus præteritos uou paſſa. e.13 l.1
ſuccendit Caſtora Phœbe e.2 l.1
ſuccenſa patria ſenecta Myrrha e.19 l.3
ſuccincti Popæ calent ad lucra e.3 l.4
ſuccumbat tibia choreis e.10 l.3
ſuccumbit aratro cornua taurus. e.34 l.2
noſtro Venus ô ſuccurre dolori e.16 l.2
nec tibi nobilitas poterit ſuccurrere am. e.5 l.1
nuſquam ſuccurris Autiopæ Iuppiter e.15 l.3
ſude vſta miſcebant prælia e.1 l.4
ſudet equus meus ad has metas e.1 l.4
ſudet lectica tuæ moræ e.9 l.4
cui ſudor non aſpergat tempora e.24 l.2
agreſtes ſues cominus ite e.19 l.2
ſic ſueuit vincere Romulus e.11. l.4
ſueuo perfuſus ſanguine Rhenus e.3 l.3
ſufferre pedes quod ſupereſt viæ e.21 l.3
ſuggeſta caſtra coronat humo e.4 l.4
ſui Cæſaris arma vexit Venus e.1 l.4
ſui erroris ſic ſtatuiſſe modum e.12 l.3
illa ſuis verbis cogat amare Iouem e.13 l.1
ſuis vitijs neſcit abeſſe hic dolor e.16 l.2
ſuis in vlnis fouit e.18 l.2
ſuis manibus fecit illos odores amor e.29 l.2
ſuis ſtabulis mater abacta e.13 l.3
ſuis nidis eſſe nouerca e.5 l.4
ſuis exuuijs preſſa Græcia e.1 l.4
poſtquam ſuis alumnis conceſſit e.2 l.4
ſuis bonis ipſa frangitur e.13 l.3
quos ſuis equis aurora colorat e.13 l.3
ſuis viris ora peruſta imponunt e.13 l.3
ſuis frondibus veſtitæ vuæ e.13 l.3
ſuis titulis fulra domus vtraque e.vlt. l.4
ſuis æqua nou putat carmina Erinues e.3 l.2
ſuis fletibus uullas aras contemnet e.4 l.1
ſuis ocellis me cepit Cynthia e.1 l.1
ſuis albæ omine nata Alba e.1 l.4
ſulcare pruinas pedibus e.8 l.1
ter meum tetigit ſulphuris igne caput e.9 l.4
non ſum, qui fueram e.12 l.1
ecquando ſum viſus tibi ite libet e.8 l.2
non ego ſum laudi e.6 l.1
an tibi ſum vilior Illyria e.8 l.1
ſum verus aruſpex e.8 l.3
uou ſum præmia vati e.4 l.2
horum ego ſum vates e.17 l.2
non ego ſum formæ e.13 l.2
timidus ſum, ignoſce timori e.6 l.2
non ſum de nihilo blandus amator e.3 l.2
pars ego ſum veſtræ proxima militiæ e.21 l.1
ille ego ſum e.10 l.4
ſum onus quod leuatur quinque digitis e.vlt. l.4
ſum Deus e.6 l.4
iſta ſum captus ab arte e. vlt. l.3
ſum Deus aucupio plumoſo e.2 l.4
ſtygio ſum ſparſa lacu e.3 l.4
quantum ego ſum Auſonijs crimen fact. e.4 l.4
ſumere in manus veneua trita e.17 l.2
ſumere oſcula, & arma e.3 l.1
ſumite vires Pierides e.10 l.2
ſumma ora triuerat liquor e.7 l.4
ſumma ſydera contingere plantis e.8 l.1
ſummam ſibi ponit Apelles in tabula Ve. e.9 l.3
ſummo ſaxo me mittere conabar e.26 l.2
ad ſummum theatrum colla caue inflect. e.9 l.4
quà ſe ſummota vindicat ara caſa e.10 l.4
ſumpſi nunquam lugubria e.vlt. l.4
ſumpta arundine ſum Faunus e.2 l.4
ſumpta Deo cæruleo fuſcina in me e.7 l.3
ſumpta & poſita pace e.1 l.2
ſumpta toga libera e.5 l.4
ſumpta toga quis virum eſſe neget e.2 l.4
ſumptus pyramidum ad ſydera ducti e.2 l.3
uos ſumus omui tempore tecum e.21 l.2
nullæ ſuut inimicitiæ uiſi amoris acerbæ e.8 l.2
ſunt igitur Muſæ e.8 l.1
ſunt morata labris oſcula e.15 l.2
ſuut apud inferuos tot millia e.28 l.2
ſunt maiora quibus e.4 l.1
quos ſunt penes æquora e.7 l.3
ſunt Agamemnouias teſtantia litora cur. e.7 l.3
oculi ſunt iu amore duces e.15 l.2
uon ſunt humani partus d oua e.3 l.2
ſidera ſunt teſtes e.9 l.2
ſi tibi ſunt uota ſepulcra patriæ e.22 l.1
nulla ſunt mihi præmia triſti Venere e.14 l.1
oſſa, Propert. hæc tua ſuut e.24 l.2
mollia ſunt paruis prata terenda rotis e.3 l.3
ſat tibi ſunt noctes, quas de me fatiges e.vlt. l.4
ſunt aliquid manes e.7 l.4
ſunt tibi artes Palladis e.20 l.3
condita ſuut lumina e.vlt. l.4
per tenues oſſa ſunt numerata cutes e.5 l.4
exoranda ſuut tria colla e.18 l.3
fœdera ſuut poneuda prius e.20 l.3
ſunt quibus Eleæ: i. ſunt quibus in celer. e.9 l.3
omnia ſunt tentanda mihi e.21 l.3
u on ſunt à dextra condita fila colo e.1 l.4
dij mihi ſuut teſtes e.1 l.4
hæ pactæ ſuut mihi noctes e.3 l.4
ſuo priuigno uon nocitura Phedræ pocu. e.1 l.2
ſuo luco integit flumina Clitumnus e.19 l.2
ſuo ſidere vela tegit e.28 l.2
ſuo malo docta credet e.28 l.2
ipſe ſuo ſaucius enſe latus e.8 l.2
iu amore ſuo ſemper ſua verba maxim. e.25 l.2
velabra ſuo ſtagnabant flumine e.10 l.4
ſuo ſanguine nou ſicca arma dedit e.11 l.4
ſuo hoſpitio præbeat littora malea e.19 l.3
ſuo roſtro te anſa premet e.1 l.4
ſuo nato exitium mouente matre e.22 l.3
ſuo ſigno hæc couſtringit e.20 l.3
pauca ſuo de carmine dictat Apollo e.1 l.4
ſuo Lycoræ mittit mandata e.3 l.4
in gladios ſuos ſecta vellera tyria e.3 l.4
in ſuos pedes decidit menſa e.9 l.4
ſuos coucretus in artus nanus e.9 l.4
cur ſuos fiues non exeat æquor e.5 l.3
ante ſuos penates e.7 l.3
in pueros ſuos Auguſtus differat iſta tro. e.6 l.4
ſuos vlta eſt fratres e.5 l.2
ſuos egit ciues Romana diſcordia e.vlt. 2
iuret ſuos famulos trita ſemina e.11 l.3
ſupellex æſtiua erat e.9 l.4
hunc ſuper & Zethes, hunc ſuper & Ca. e.20 l.1.
& quicunque ſuper. i. ſuperſtes e. vlt. l.1
ſuper aſtitit e.6 l.4
iuſtat ſupra caput amor, & ſuper libera. e.30 l.2
volucres ſuper oſſa tua aſtant e.7 l.3

ingeſtis comitum ſuper obruit armis e.4 l.4
ſuper aceruos fœni traijcit pedes e.4 l.4
ſuper oſſa cubet vipera e.7 l.4
aſtitit Auguſti puppim ſuper e.6 l.4
aſtitit ſoper arcem portæ e.11 l.4
& ſit in eaiguo lautus ſuper addita buſto e.13 l.a
ſupera veſtes Attalicas e.18 l.3
vnde ſoperant venti ſalo e.3 l.3
ſea ſuperant verſus e.2 l.4
cogor te ſuperare tuis exemplis e.9 l.3
ſuperba ara Iouis feretrij e.11 l.4
ſuperba ire gaudet laudatis comis e.1 l.2
an ſuperba verba vſque iacies in meum. e 8 l.a
facta ſuperba ioeis oculis e.24 l.3
an facta ſuperba deaes e 33 l.a
ſuperba Niobe lacrymans ad boſta e.20 l.a
ne ſuperba loqui puellæ velis e.10 l.1
ſuperba vita quam notat nomine ſimili e.1 l.3
ſupetba Roma frangirut ipſa ſuis bonis e.13 l.3
ſuperba facta dato imperio e.9 l.4
ſuperbæ caudæ pauonis flabella e.24 la
ſis iure ſoperba licer e.8 l.3
ſuperbæ iuſſa perferre e.18 l.1
vt ooſtris tumefacta ſuperbiat vmbria li. e.1 l.4
quæ ſuperbis coocha ſub aqua Tyria e.5 l.4
ſuperbo ſeoitio vacuum me ſiſte e.17 l.3
ſuperbos patiare faſtus e.vlt. l.3
te ille ſuperbus dicit ſe inuito ſæpe fuiſſ. e.21 l.a
ſupercilijs recta verba remittis e.8 l.3
quod ſupereſſe caput ab Æoea cernis e.4 l.3
ſupereſt mihi bic exitus vitæ e.5 l.3
quod ſupereſt (viæ) ſufferte pedes e.21 l.3
quod ſupereſt vitæ, viuam per te. e.17 l.3
Theſeus ioſernis, ſuperis teſtatur Achill. e.1 l.a
ſit in ſuperis locis vua e.28 l.a
ſuperos mouent vota e.vlt. l.4
ſupina oſcula ferre e.20 l.1
ſupina menſa decidit in pedes e.9 l.4
ſuppetat calamus e.a l.4
ſuppletis lucernis noo conſtabat flamma e.9 l.4
ſupplex ille ſedet e.5 l.4
ecce iaces, ſuppléaqoe venis ad iura puell. e.9 l.r.
dum ſupplex ibam demiſſis ceruicibus e.14 l.2
ſupplicibus lachrymis bumida limina e.16 l.1
ſupplicibus tabellis venerari e.20 l.a
ſupplicibus palmis ad fœdera veoi e.9 l.4
ſupponere brachia mento laſſo e.7 l.3
ſuppoſita manu excipiens poma e.32 l.2
vt ſuppoſitis manibus eaciderent oculi e.15 l.1
ſuppoſito campo proxima vmbria e.vlt. l.1
vbi ſuppoſitus ardor cinerem me fecerit e.13 l.a
ſupprimat lacrymas Niobe e.10 l.3
ſupprime fletum Troia diruta e.1 l.4
quam ſupra nulli debita curæ poma pone. e.20 l.1
quæ limina ponam. quæ ſupta nunquam. e.6 l.a
ſupra faſtigia (templi) currus ſolis e.31 l.2
ioſtat ſupra caput ſemper amor e.30 l.2
vrgeat hunc ſupra vis caprifice tua e.5 l.4
ſuprema oſcula pones in labellis e.13 l.a
ſura nuda choreas imitabere e.19 l.2
ſurda littora bibent lacrymas e.vlt. l.4
ſurda iacere agmina flebis e.7 l.1
tibi ſurda ſit illius ſioe arte Lyra e.5 l.4
ſurda negligit aure preces e.16 l.a
ſurda omnia tacent e.3 l.4
de te quodcũque, ad ſurdas mihi dicitur. e.20. l.2
ſurdis aoribus turpis amor eſſe ſolet e 16 l.2
ſordo remige adire lacos Sirenum e.12 l.3
ſurdo Iui exciderent mea vota e.24 l.3
ſurdo cantabant e.9 l.4
ſurdus Iauitor ſomniet e.5 l.4
aſpice vt nullus mihi ſurgat ſpiritus in to. e.29 l.2
vt ſurgat arburus formoſius e.a l.1
ſurge anima ea humili carmine e.10 l.2
nec dicet, ſurge Poëta de noſtro toro e.26 l.2
ſurge, & précare deos e.10 l.3
ſurgebant lilia prato e.20 l.2
ſurgebat marmore templum e.32 l.a
ſurgentibus platanis ordo e.32 l.2
iuſſit ſurgere Bactra caput imperij e.11 l.3
propera ſurgere quæſo e.23 l.2
cum ſurgeret è thalamo Menelæo e.15 l.2
cum ſurgeret Andromachæ lecto Hect. e.22 l.2
ſurget ſpiritus io lacrymis iouitis e.16 l.1
ſurgit opus tibi, Roma faue e.1 l.4
fleotes me ſurgire teſtes e.vlt. l.4
ſurripuiſſe boues cognitos e.3 l.2
ſuis albæ omine naça Alba e.1 l.4
ſuſa non tot ſagittis armantur e.13 l.2
hæc mihi vota ſuſcepta propter tuam ſal. e.9 l.a
& caua palma ſuſcepro flumine ſat eſt e.10 l.4
ſuſcipere ſacra Dianæ & Veneri vo. poo. e.19 l.2
qui nuoc Æneæ Troiani ſuſcitat arma e vlt. l.2
& ctepimm dubio ſuſcitet ita pede e.4 l.a
ſuſpenſa tortis capillis creditur e.7 l.4
ſuſpeoſis auribus iſta bibam e.6 l.3
ſuſpeuſis palmis carpere oſcula e.20 l.1
quanta ſuſpiria illum verſaot tota lecto e.22. l.a
odi quæ nuoqoam puogunt ſuſpiria ſom. e.8 l.3
& quoties ſuſpiria duxti raro motu e.3 l.1
ſuſtinet minas aure immerita e 25 l.a
qui ſuſtulit orbem tergo e.10 l.4
tantum operis belli ſuſtulit vna dies e.11 l.3
maximáque io parua ſuſtulit oſſa manu e.9 l.2
an neſcio quis te ſuſtulit è noſtris carmin. e 11 l.1
quò ſe ſuſtulit gradibus domus Remi e.1 l.4
ſuſurros blaodos alterius audire e.11 l.1
ſuum creſcere ſenſit opus e.1 l.3
hoc ſuum tempus rata e.4 l.4
animum ſuum non valuiſſe in hoc ſcelus e.7 l.4
ſuum amarorem vidit pandere vela Ca. e.21 l.a
ſuum virum neſcit amica vino e 33 l.a
ſyluæ teſooant mihi Cynthia e.14 l.1
ſyluæ ſolæ oon me poterunt auertere e.19 l.2
ſyluæ vmbroſæ flumina legere e.20 l.1
ſyluani ramoſa domus e.4 l.4
ſyluas ſatas nemus intendit e.14 l.1
ſyluas Phæacas mea Pomaria oon æquant e.a l.1
ſylueſtri ea vbere reges pares eductos e.9 l.3
ſyluicolis viris dedere oſcula e.13 l.3
ſyluis ignotis circundata littora cerneſe e.17 l.1
ſyphacis victi monumenta e.11 l.3
ſyrio munere plenus ooia e.13 l.1
ſyrtes citius portum placidum dabunt e 19 l.5
ſyrtes non ita mutantur incerto flamine e.9 l.2
traiectæ ſyrtes & anchora mihi iacta. e.24 l.3

T.

TAbellæ tam doctæ periere e.13 l.3
Tabellas de me ferat quælibet vrna e.vlt. l.4

tabellas obſcœnas depinxit e.6 l.2
tabellis ſupplicibus venerari e.20 l.2
tabellis hæc mandata fuerunt e.23 l.3
in tabernis arcana ſonuit rixa e.8 l.4
taberna prima viæ eas excipit e.9 l.4
tabeſcere me ſolam gaudet e.6 l.3
tabeſcet inani fama e.12 l.3
vt ſemel tabuit Æmonio hoſpitio hypſip. e.15 l.1
tabula vna duos poterit componere am. e.16 l.2
è tabula pictas ediſcere mundos e.3 l.4
ſeu miſeram in tabula picta puellæ mo. e.8 l.3
in tabula Veneris ſummam ſibi ponit Ap. e.9 l.3
tabulæ, pro. tabellis e.23 l.3
tabulæ pictæ capient mea lumina e.21 l.3
qualis in tabulis Apellæis color e.2 l.3
taceant Ixionis orbes e.vlt. l.4
tacent omnia ſurda e.3 l.4
tacent nulla compita de me, & de te e.20 l.2
tacentes aquas celat via e.4 l.4
me tacere diu velis amicæ e.10 l.1
quid mihi tam duris clauſa taces foribus e.16 l.1
tacet laurus aduſta foco extincto e.28 l.2
ſub tacita iurgia condita iurgia e.6 l.2
ſub tacita veſte ducere gaudia e.4 l.1
tacita catena iaceat ſera lapſa e.vlt. l.4
tacita Lyra viſus hiare carmen e.31 l.2
fœderis heu taciti e.7 l.4
quæ tacitis fontibus cognita e.18 l.1
non tacitis vocibus tibi hoſtis erit e.4 l.1
tacitis cardinibus non reſpondes e.16 l.1
in tacito ſinu gaudia cohibe e.15 l.2
tacito ſinu lenibunt vulnera e.23 l.3
in tacito littore compoſitam e.11 l.1
tacito litore ſonitus rareſcit arenæ e.15 l.3
in tacito viro frangitur femina e.18 l.1
taciturna quærenti loca e.18 l.1
tacta ſono ſolito gaudeat puella e.1 l.3
tacta materno dolore Thetis e.7 l.3
ne poſſent tacto ſtringere ab axe latus e.11 l.3
tædia dum miſeræ ſint tibi luxuriæ e.2 l.1
tænarijs columnis fulta domus e.2 l.3
tænarius Deus preſſit Salmonida e.13 l.1
talaribus auræ ſectæ e.30 l.2
tale facis carmen, quale Cynthius e.vlt. l.2
tale iter omne caue e.8 l.4
taléque ſub noſtro nomine carmen erit e.14 l.2
talem puellam non puduit dormire cum. e.18 l.1
ſi tales ſecum noctes mihi velit conced. e.15 l.2
vtinam tales perducas noctes e.3 l.1
tales laudes tibi tribuit noſter amor e.24 l.3
vtque ego non videam tales ſubſidere ven. e.8 l.1
quid tibi cum tali demens eſt flumine e.3 l.3
tali pretio mors emenda mihi e.16 l.3
ad talia ſacra demiſſæ puellæ e.8 l.4
talia dona non ſunt humani partus e.3 l.3
talia Calliope ait e.3 l.3
talia viſa mihi diſcuſſit metus e.26 l.2
quis erit qui talia cantet e.11 l.2
taliáque illacrymans e.1 l.2
talibus Alcides: at talibus alma ſacerd. e.10 l.4
talis viſa mihi e.3 l.1
talis viſa mihi ſomno demiſſa recenti e.29 l.2
talis erat vltima, quæ prima fides e.20 l.2
ſi talis erit altera (nox) ero immortalis e.14 l.2
ſit ſors talorum nobis interprete iactu e.10 l.3
per talos ſecundos Venerem quærere e.9 l.4
talos eburnos poſcere me cupit puella e.24 l.2
talos mittere nondum laſſa manus e.33 l.2
non ego tam facilis e.19 l.2
non tam obſtrepit noctua e.20 l.2
nec tam folia tremefacta noto e.9 l.2
quod tam pulcra puella mihi ſeruiat e.16 l.2
quantum oculis animo, tam procul ibit e.21 l.3
& modo tam celeres. i. & modo tam tar. e.14 l.1
nec me iam facies e.3 l.2
tam multa. i. Quantum e.12 l.1
tam multis facta beata viris e.6 l.2
tam multis femina digna procis e.9 l.2
quid tibi tam parui litoris vnda nocet e.4 l.2
quid mihi tam multas e.4 l.3
ruſticus tam turpia prælia quærat e.5 l.2
cur hæc tam diues e.32 l.2
tam longa querela raucum e.16 l.1
nec mihi tam duris inſultet moribus e.5 l.2
tam graciles Muſas vetuit contemnere e.13 l.2
tam ſanctè nulla colit carmina e.26 l.2
tam ſancti amoris cuſtos e.29 l.2
tam facilis ſpiraret e.24 l.2
tam longæuæ minuiſſet fata ſenectæ e.13 l.2
vtinam non tam letò mihi nota fuiſſet e.14 l.2
candida tam fœdo brachia fuſa viro e.16 l.2
cum tam multi te peterent e.2 l.2
cur ſim tam mollis, quæris e.22 l.2
te tam formoſam non pudet eſſe leuem e.24 l.2
tam citò pennas tuus amor vertit e.24 l.2
tam formoſa tuum mortua crimen erit e.28 l.2
ſed non tam ardoris cauſſa eſt quam e.12 l.2
qui me tam dociles potuiſti fundere in vſ. e.2 l.4
paruáque tam magnis admoram fontib. e.3 l.3
tam dura manu traheret penſa e.11 l.3
tam faciles inſinuentur opes e.9 l.3
nec tu tam duros per te patieris amores e.vlt. l.2
qui dea tam cupidos toties diuiſit aman. e.33 l.2
cur tam longa via tibi petita Roma e.33 l.2
quod ſi non cõſt. illa, & tam certa fuiſſ. e.34 l.2
quid me ſcribendi tam vaſtum in æquor e.9 l.3
teſtis erit Dirce tam vero crimine ſæua e.15 l.3
aut modò tam pleno fluitantia vela thea. e.18 l.3
tam multos annos ſibi placuit e.22 l.3
tam raræ non perit hora moræ e.8 l.4
tam paruo ſanguine amantis quis ſparga. e.16 l.3
tu tamen interea e.25 l.2
tu tamen in melius ſæuas conuerte quere. e.17 l.1
tu tamen moriere, quamuis e.8 l.2
ſis quodcunque voles non aliena tamen e.15 l.1
inueniam tamen è multis vnam e.5 l.2
vnde tamen veniant tot mala e.4 l.2
non tamen illa ſuæ e.16 l.1
hac tamen excepta perfidia e.15 l.1
non tamen, vt auſim tentare leones e.19 l.2
ſi tamen OEagri e.30 l.2
trux tamen à nobis ante domandas eris e.vlt. l.2
ſit licet. i. non tamen e.16 l.1
illa tamen nunquam dixit, Amo e.8 l.2
tu tamen amiſſo nonnunquam flebis am. e.13 l.2
cum tamen aduerſos cogor habere deos e.1 l.1
vna tamen cauſſa eſt 34 l.4
quamuis dura, tamen rara e.17 l.1
quamuis. i. non tamen auſus eram e.3 l.1
quamuis labentes. i. non tamen à veſtro e.10 l.1

quanois te longæ, cara tamen lacrymis e.19 l.1
quanuis, multa tibi, non ita ſæua tamen e.18 l.1
non tamen iſta meo e.14 l.1
nec tamen immerito e. 19 l.3
nec tamen idcitco laoguens ad fulmina e.22 l.2
oon tamen iſta meos mutabunt ſæcula m. e.25 l.2
immatura licet, tameo huc non noxia e.vlt. l.2
licet ſe condat ferro mors tamen ptorra. e.18 l.4
nulla tamen ſola libentet ſe recipit lectо. e. 33. l.2
non tamen bæc illi venient e.vlt. l.2
non tameo eſt quiſquam e.16 l.3
ſeu tamen aduerſum mutarit Ianoa lect. l.vlt. l.4
nec tamen inuiſo pectus mihi carpitur au. e.5 l.3
flens tamen extremis dedit hæc mandata. e.7 l.3
fugiſti tamen in flumina Nili e.11 l.5
tu tameo potabis galea aquam e.12 l.3
ſola tamen rupit manicas e.15 l.3
vix tamen aut ſemel admittit e.21 l.3
ſed tamen exiguo e. 1 l.4
ſiqua tamen tibi pars deerit e.3 l.4
ſed tamen buc omnes e. 18 l.3
ſed tamen obſiſtam e. 25 l.2
ſed tamen teritut rubigine mucro e. 25 l.2
illa tamen longæ conſcia lætitiæ e.15 l.1
tu tamen in noſtro lenta timore veois e.15 l.1
tu moriete tamen e.8 l.2
non tamen inſector, quanuis meteare e.7 l.4
nec tamen irata Ianua fracta mano e.vlt. l.3
& tamen emetui honotes e.vlt. l.4
tu licet ad Tanain fugias vſque ſeqoetur. e 30 l.2
tandem haotire parat e.20 l.1
tandem compeſce voces moleſtas e.5 l.1
tandem te noſtro referens e.3 l.1
tandem acies gemioos Nereus lunarat e.6 l.4
Iuppiter tandem miſerere puellæ e.28 l.2
ſeu tangenda mibi pocula Phedræ e.1 l.2
vix tangendos pedes præbuit e.9 l.4
quis tangere te iuſſit opus Heroï carmin. e. 3 l.3
meam tangere cotam potuiſti? e.vlt. l.2
vbi non eſt tangere capot in magnis ſig. e. 10 l.2
nec tangeris igni veto e.9 l.1
meotior ? an patriæ tangitur ora tuæ? e.1 l.4
tanta erit iactura famę, ęquanta meretis e.32 l.2
quæ tanta fuere tibi ſpolia ex illo e.7 l.3
tanta pignora famæ meæ e.vlt. l.4
tanta turba Thaidos non fuerat e.6 l.1
tantam erat in ſpeciem e.31 l.2
tantalea ſorte mooeare ad flumina e.17 l.2
tantaleæ tradere poma manu e.11 l.5
tantaleo cottipiate liquor e.vlt. l.4
tantali periphraſis, liquor arenti fallat ab. e.17 l.2
tantali periphraſis, oum ſitis inter aquas e.5 l.3
tantalidos funera e.31 l.2
ne taoti ſit gloria e.3 l.4
an tanti mihi ſit doctas cognoſcere Ath. e.6 l.1
& tanti cineres duxeriteſſe meos e.vlt. l.4
ne tanti tibi ſit Sidooia veſtis e. 16 l.2
ne tanti tibi ſit gloria e.3 l.4
tanti iam tibi eſt iſte e.8 l.1
& tanti corpos Achillis e.9 l.2
tanti ad pergama belli caoſſa e.3 l.2
tanti erit crimiois illa memor e.4 l.1
tantive illa fuit ſpoliati gloria Parthi e.12 l.3
taotine Africa tota fuit in lactymis e.20 l.3
tantis cauſſa eſt manifeſta ruinis e.13 l.1
tantis exouijs non fuit damnum e.vlt. l.4
tanto bello concordia e.6 l.5
tanto ciue non hæc fuit tibi verenda e.11 l.3
tanto amori non crudelis Neptunus e.26 l.2
in taoto ſtuprorum examine e.31 l.2
poſſes in taoto viuere flagitio e.34 l.2
hinc tantum meruit mea gloria nomen e.7 l.2
nunc maris io taotum ventis iactamur. e.5 l.5
ſi tantum mihi fata dediſſent e.1 l.2
à domina tantum te modò tolle mea e.34 l.2
nec tantum Niobe defluit e.2 l.2
nec tantum ingenio, quantum ſeruite e.7 l.1
tantum in amore preces, & benefacta va. e.1 l.1
tantum operis belli ſuſtulit vna dies e.11 l.3
tantum operis hiſcere neruis e.3 l.3
ſum tantum mirator formæ honeſtæ e.13 l.2
tantum illi ne ſit amica Venus e.21 l.2
illa tantum ne deſit ocellis meis e.26 l.2
at poſtquam ille ſuis tantum cooceſſit al. e.2 l.4
tantum pietate potentes ſtamus e.21 l.3
tantus in alternis vocibus ardor erat. e.10 l.1
tantus erat demens inter vtroſque furor e.13 l.1
tantus in erepto ſæuit amore dolor e.8 l.2
tarda Philoctetæ crura ſanauit Machaon e.1 l.2
tarda ſidera flectunt boues Icarij e.33 l.2
tardam mouiſtis fune Cybelem e.vlt. l.4
nec me tardarent Scythiæ iuga e.3 l.4
tardas fores dominæ poſſum aperire e.10 l.1
tatdas funibus ire rates e. 14 l.1
ſi tardas autes aduerterit e.1 l.1
eur tardior veoiam tibi quæris e.31 l.2
tardis palleſcere curis incipis e.13 l.1
ſit iners tardis nauita Vergilijs e.8 l.1
in me tardus amor e.1 l.1
tardus amor venit magno fœnore e.7 l.2
nec tardus amanti Apollo e.8 l.2
tarpeia ab arce fleuit e.4 l.4
tarpeiæ pudicitiæ nota Ianua e.16 l.1
tarpeiæ ſepulcrum & hiſtoria e.4 l.4
à tarpeio duce mons dictus e. 4. l.4
tarpeio ſaxo Conopea tendere e.9 l.5
inter tarpeios lucos e. 9 l.4
quid Tarquinij fractas iuuat eſſe ſecures e.11 l.3
ne faciem Tati læderet haſta Romola e.4 l.4
dum captiua Tati mei eſſe conſpicer. e.4 l.4
tatiæ cures compoſuere ſanctum e 10 l.4
tatiæ Prætoria turmæ e.4 l.4
tatij feri contudit arma e.2 l.4
tatio rerum pars magna erat inter oues e. 1 l.4
tatios veteres duroſque Sabinos e.32 l.2
hinc tatios, luceres, Rhamnes e.1 l.4
tatius dux Sabinorum & de eo plura e.4 l.4
ac tatius, onbe ait e.4 l.4
tauris Romanis decerpta palatia e.9 l.3
de tauris narrat arator e.1 l.2
io tauro tuo gemere ſæue Perille e.25 l.2
tauros flagrantes ſub iuga miſit Medea e.9 l.3
tauros arantes aſſiduè ſpectabis e.19 l.2
ac veluti taurus primo detrectat aratra e. 3 l.2
nõ ante taurus ſuccumbit aratro, quam e.vlt. l.2
non ſolùm taurus ferit vncis cornibus ho. e 5 l.2
taygeti crines aſperſa pruina e.14 l.5
cogor te ſuperare tuis exemplis e.9 l.5
te tremit domus Arabiæ e.10 l.2
quæ te mihi carmina mutant e.18 l.1

te tuus ardor aget c.13 l.1
an ſine te vitæ cura ſit vlla meæ c.11 l.1
te quoque ſi certo c.7 l.1
ſin te rumpam cathenas c.10 l.2
me licet vnda ferat, te modo terra tegat c.26 l.2
te (ô Polydore) ſcelus Polymneſtoris c.13 l.5
de me & de te compita nulla tacent c.20 l.2
de te gloria quæritur c.21 l.2
per te nunc Romæ quidlibet audet amor c.6 l.2
prohibent te ludere mammæ c.15 l.2
de te liber turpis erit alter c.3 l.2
vidi ego te toto c.13 l.1
de te mihi quodcunque ad aures ſudas c.20 l.2
non quia peccatis te teſtor. c.16 l.2
illic te nulli poterunt corrumpere ludi c.19 l.2
cum te iam multi peterent, tu me vna pe. c.20 l.2
nec poſſet quæ te pater ploret dediſſe c.23 l.2
te (ſub) teſtis etis puras Phœbe videre c.32 l.2
non tu per te tam duros amores patieris c.vlt. l.2
te Lepide & te Paule c.vlt. l.4
te licet audiat c.vlt. l.4
nec te quod claſſis c.6 l.4
in te vires ſomnus habere poteſt c.7 l.4
te toga picta decet c.4 l.4
nec te Medeæ c.5 l.4
te modò viderunt. te modo munito c.3 l.4
te qui ad vadimonia curris, non moror c.1 l.4
mixtam te varia figura laudari c.24 l.3
te duce, vel Iouis arma canam c.9 l.3
anchora te teneat, quem non tenuere pe. c.7 l.3
ſine te non valet ingenium noſtrum c.30 l.2
quis te carminis Heroï tangere iuſſit op. c.3 l.3
curve te in Herculeum deportant eſſeda. c.32 l.2
te ſocium vitæ, te corporis eſſe licebit c.34 l.2
à domina te tolle mea c. vlt. l.2
per te immaturum mortis adimus iter c.7 l.3
à te eſt quod feror c.9 l.3
te ſolam amem c.15 l.3
verſibus inſignem te pudet eſſe meis c. 24 l.3
per te iunguntur, per te ſoluuntur am. c. 17 l.3
obijcitur à te mihi noſtra libido c.19 l.3
hac ego te lege rediſſe velim c.3 l.4
ſi te Eoa iuuat c.5 l.4
te vindice freta patria c.6 l.4
de te mihi ſomnia quætam c.4 l.4
in mores te verte viri c.5 l.4
te reuocante c.7 l.4
te patiente, conflauit aurum c.7 l.4
te non totum Chloridos herba tenet c.7 l.4
qui téque tuámque domum tuletim c.8 l.2
non iſtis olim variabant tecta figuris c.6 l.5
tecta ſupercilijs verba remittis c.8 l.3
ſub tecta mihi veniunt liquores Pactoli c.14 l.1
vt ad tecta Troiæ volaret auis c.30 l.2
in tectis ceſſare arma c.8 l.2
non tecto pectore ſiqua ſedet c.22 l.4
tecto erit vna arbor c.26 l.2
injecta tectus lacerna c.12 l.3
omnia munera tecum auferet atra dies c.11 l.2
& tecum finge triumphos c.18 l.3
non vereor tecum noſcere mare c.6 l.1
nos tecum ægra & valente ſumus c.21 l.2
aut tecum, aut pro te mihi arma erunt c.8 l.3
tecum ego captus eram c.9 l.4
me tedæ nullæ poterunt corrumpere c.8 l.1
tedas vrite felicius ô innuptæ c.19 l.3
tedis accenſis currere in nemus c.32 l.2
Pan Tegææ calami tui c.3 l.3
tegas Pætum ſponte tua vilis arena c.7 l.3
me tegat terra deuia c.16 l.3
te tegat terra, me ferat vnda c.26 l.2
tegat me terra in eorum numero c.6 l.1
qua tegat vmbra locum funeris extincti c.13 l.2
me tegat arborea deuia terra coma c.16 l.3
tegebat vmbra aues cantantes c.10 l.4
teget meum funus hæccine arena c.17 l.1
in tegetes paternas expirare c.5 l.4
tegit littora fronde c.20 l.2
tego flore ſacella c.3 l.4
tegula curta læſit caput c.7 l.4
tela, nomen meretricis c.9 l.4
tela Theſſala fugere Phryges c.22 l.2
tela figite acuta magis c.9 l.2
labentes acies, & tela caduca c.1 l.4
me tela manent (amoris) c.15 l.2
tela tua alio traijce c.12 l.2
tela fugacis equi. i. Parthi c.4 l.3
tela remiſſa fugæ aſtutæ Parthorum c.9 l.3
tela nunquam irrita ad feras c.10 l.4
telegoni Æææi mœnia c.32 l.2
telephi periphraſis, Myſus iuuenis c.1. l.2
telluris ſiculæ victor, Claudius c.18 l.2
telluris Parthæ domitis alumnis c.3 l.4
tellus oſca ne terat manus c.2 l.4
& ſiqua tellus ſe ſubſtrahit oris extremis c.10 l.2
tellus tremefacta deducet cauo hiatu c.1 l.4
& Ilia tellus viuet c.1 l.4
tellus aptiſſima dolis c.11 l.3
tellus hoc ita iuſta ſinat c.19 l.3
tellus apta magis armis, quàm commoda c.22 l.3
quæ tellus ſit lenta gelu, quæ putris ab æ. c.3 l.4
tam multos nimium temerarius annos c.8 l.2
nec enim deſiſto, nec temerè incipio c.20 l.2
diſcite non temerè eſſe bonæ c.21 l.2
cum temerè anguineo creditur ore man. c.8 l.4
temone primo pependit c.8 l.4
temperat manus victrices pietas c.15 l.3
quà temperat vnda vias ſeptenas c.22 l.3
quale carmen temperat Cynthius imp. c.vlt. l.2
qui Deus hanc mundi temperet arte dom. c.5 l.3
quà tempeſtate egerat boues c.10 l.4
an templa Iunonis Pelaſgæ tibi contem. c.28 l.2
templa pudicitiæ quid opus ſtatuiſſe puell. c.6 l.2
hæc templa aurea creuere dijs fictilibus c.1 l.4
ante fores templi crater c.17 l.3
in templo vetus palma vacat c.35 l.2
in templo ſpolia tria condita c.11 l.4
nec templo lætor eburno c.5 l.4
an ſi tempora ſua fuco tinxerit c.18 l.2
ſi per tempora feruida ſomnus veneris c.17 l.3
vbi tempora longa meæ noctis conſump. c.3 l.1
ætatis tempora dura queri c.7 l.1
cui tempora non aſpergat ſudor c.34 l.2
tempora brumæ duplicentur c.8 l.1
omnia tempora noſtræ lætitiæ tu es c.11 l.1
tria tempora pulſus tamo c.10 l.4
primæ mihi data tempora noctis c.20 l.3
conſule quo facto tempore rapta ſoror c.vlt. l.4
omni tempore opes inſinuentur c.9 l.3
quouis tempore tuta via eſt c.16 l.3

quu tempore matris iram natorum cęde e.19.l.3
tempore quo ſucijs e.2.l.4
tempore quo portas e.11.l.4
nus umni tempore tecum ſumus e.21.l.2
nullo vacuus tempore deſit amor e.1.l.1
ô noſtro tempure felicem Romam e.32.l.2
in tempore exiguo quantus amur fugit e.12.l.1
non illu tempure cuiquam contigit e.12.l.1
tempote vincur ego e.25.l.2
temporibus duris Italiæ e.v.l.1
temporibus tuis ponebam corollas e.3.l.1
formuſi tempuris ætas quaſcunq; tulit e.4.l.1
temporis auctor(Phœbus) e.6.l.4
tempuris hyberni eſſe moras e.3.l.4
tempus adeſt,cummitte rates e.6.l.4
hoc ſuum tempus rara e.4.l.4
veniteoim Tempus,quu e.28.l.2
huic tempus nullum cæli,& aura nucet e.4.l.2
nunceſt tempus diſcedere e.5.l.2
iam tempus luſtrare, & tempus dare campum equu Æmonio e.10.l.2
tenaces herbæ(lon) e.12.l.3
teudentem lintea ad purtus e.7.l.3
tendere Conupēa ſaxo Tarpeio e.11.l.3
tendis iners doctu retia e.31.l.2
qui nuſtru tendiſti retia lectu e.8.l.3
quà tendit Iunia e.6.l.1
his teneat iam finibus e.3.l.2
fac teneas vnum virum e.v.l.4
me cupidis teneat,ſuueatq; lacertis e.22.l.2
teneat clauſam in vnda e.11.l.1
anchura te teneat,quem nun tenuere pe. e.7.l.3
tenebis veſtigia iuncta famæ Cæſaris e.9.l.3
te poſſideant aliæ,mux ſola tenebo e.7.l.4
tenebras ſtygias vni hominum luxiſſe e.10.l.4
ad tenebras extremas tibi manſurum e.20.l.2
tenebris immundis habitare e.15.l.3
obductis tenebris mene cummittam e.16.l.3
tenebris nullis ubſcura erunt ſidera e.26.l.2
cuius tenens oſſa falſa fleuerat e.14.l.2
tenet in cunis,& ſine voce puer e.6.l.2
teneta manus creditur ure anguineu e.8.l.4
teoera tuſa poneret uſſa e.17.l.1
ne teuera colla grauentur e.1.l.2
teneram pleno candore puellam e.25.l.2
teneras ſub vmbras teſunant e.17.l.1
teneras manus lædere fune duru e.7.l.3
teoeras manus exercent e.3.l.3
teueris pedibus ſulcare pruinas e.8.l.1
teneris veſtem pendere lacertis e.6.l.3
tenero vngui decerpens lilia e.20.l.1
num teneros lacertos vrit lurica e.3.l.4
has artes ſi pauet ille,tenes e.5.l.4
ſi te non turum tenet herba Chluridos e.7.l.4
tenet crioes gemma e.21.l.2
tener nunc mea regna e.16.l.2
tenui tentrantis iu vnda e.11.l.1
tentare veneno iſtu intactus ſarius e.12.l.2
tentare puſitum ſubiecto lacerto e.3.l.1
nuo vt rentare Leunes auſim e.19.l.2
tentat Alexin Curydon e.v.l.2
teotat carmina plectro e.4.l.2
omnia ſunt teutata mihi e.11.l.3
non vllo grauius tentatur Cynthia dam. e.4.l.3
tenuaſſe vultum macie e.3.l.4
quu teouaſtis carmen iu antru e.1.l.3
tenuatus in artus exiles e.22.l.2
quem nuu tenuere penates,anch. teneat e.7.l.3
per tennes cutes uſſa numerata e.5.l.4
in tenues vmbras te culligis e.9.l.3
in tenues lares cogeris e.1.l.4
tenues ſinus mouere Cua veſte e.2.l.5
teoui in vnda clauſam e.11.l.5
tenui dumu excepta e.22.l.2
tenui pumice exactus verſus e.1.l.3
non egu,ſed tenuis vapulat vmbra tua e.12.l.1
ſe tenuiſſe Craſſus duler Euphrates e.10.l.2
renuir Creüſa dumum e.21.l.2
repente Nilu ſacra miſit Iſis e.33.l.2
tepenris aquæ ſtagna Baiarum e.18.l.3
non tepidas faces tibi ſubdidit e.13.l.1
tepidas vias fecerunt pallia e.7.l.4
in tepidu limine ſumnus e.16.l.1
tet crepuere ſonus e.10.l.3
ter lauer cumas ſpica Ciliſſa e.6.l.4
ter luxit flamma e.6.l.4
Hectota ter maculaſſe rotas e.1.l.3
ter meum caput ſulphure tetigit e.9.l.4
ter quater felix e.12.l.3
ter faciamus iter his noctibus e.33.l.2
terq; focum circa e.6.l.4
terq; quaterq; ubruit e.7.l.3
uſſa teram uſſibus e.7.l.4
teramus iter propoſitum e.30.l.2
ne terat tellus maous e.2.l.4
terat culpa viam ſaxoſam e.5.l.4
terebinthu Oricia e.7.l.3
terenda prata rotis e.33.l.3
terenda cunctis via e.16.l.3
terga ſua lupu fallere e.5.l.4
terga Cancti ſiniſtra time e.1.l.4
terga dediſſe fugæ e.2.l.4
terga iugi ruſida e.4.l.4
in terga manus vinctus e.v.l.3
terga dare inflexo genu e.9.l.3
poſt terga tueri equitem e.10.l.2
tergeminus canis mulle ſoner e.7.l.4
tergit limina pura aqua e.9.l.4
tergu qui ſuſtulit urbem e.10.l.4
tergore molli vexit uuis e.26.l.2
terit pectus alio amure e.20.l.3
teritur rubigine mucru e.25.l.2
nuo teritur amor ſub limine e.25.l.2
quæq; terunt faſtus Icarioti tuos e.13.l.3
vince mari,iam terta tua eſt e.6.l.4
terra tecepta vocat Alciden e.10.l.4
terra parum fuerat e.7.l.3
cui ſua terra patum eſt e.7.l.3
te modu terra tegat,me licet vnda ferat e.26.l.2
terra deuia me regat e.14.l.3
vt terra tibi uullu pundere foret e.17.l.1
me terra tegat in eurum numero e.6.l.1
hic tiburtina terra iacet Cynthia e.7.l.4
terra tuum ſpinis ubducat ſepulchrum e.5.l.4
terra fœta nun miniſtrat aquas e.10.l.4
pauper at in terra oil vbi flere pureſt e.7.l.3
ne terra frequenti locet uſſa mea e.16.l.3
me terra deuia tegat in eorum numero e.16.l.3
felix terta tuos cepir Iule Deos e.1.l.4
vix terra patet mihi feſſu e.10.l.4

ô prima terra iofelix ſingenti Prometh. e.5.l.3
vltima terra parat triumphos e.4.l.3
terra ſicco cane feruore incipit e.28.l.2
terra conſcia nonnihil ſapit ad verum e.13.l.2
qua me terra leuat fama e.1.l.3
terra prius falſo partu deludit arantes e.15.l.2
quæ tibi terra, quæ aqua fiat e.16.l.2
& maris, & terrę cæca pericla vię e.27.l.2
terræ piæ dare iuſta, i. manibus e.7.l.3
terræ Romanæ cedent omnia miracula e.10.l.3
& maris & terræ longa ſepulcra canam e.1.l.4
terram & maria rumor tranſilit e.18.l.2
terras vagata Ino e.28 l.2
ſeu pedibus terras, ſeu pontum carp. re. e.6.l.1
& terras & maria domat amor e.26.l.2
terreat oſſa ſono ieiuno e.5.l.4
ne te terreat quod claſſis centum remi. e 6.l.4
ſeu terrent timidam ſomnia e.8.l.3
ſin aliquam terrent ſetæ Leoois e.10.l.4
terris mutatis vnum erit auxilium e.27.l.3
in terris nihil eſt durius, quod viuat am. e.17.l.2
hęc terris forma ſecunda redit e.3.l.2
cur hæc io terris facies humana morat. e.1.l.2
ſub terris ſint iura deum e.3.l.3
illi ſub terris fiant mala multa e.18.l.2
ab gemat in terris iſta qui protulit arte e.6.l.2
terris inuitum pręſtitit officium aurora e.18.l.2
ab terris Illyricis venit e.16.l.2
vbi terris ſubactis dicuntur iura e.4.l.4
vmbria terris fertilis vberibus e.v.l.1
quà terris arcet mare Iſthmos e.21.l.3
territa Teia clamat aquas e.9.l.4
timuit territa femineas minas e.11.l.3
teſqua hoſpita pandite e.10.l.4
teſta ignea dicet manus damnatas e.7.l.4
teſta parnula manes accipiat e.13.l.2 i. vrna
ſunt teſtantia littora curas Agamemno. e.7.l.3
teſtantur ſacrilegum Brennum torri lu. e.13.l.3
theſeus infernis, ſuperis teſtatur Achil. e.10.l.4
teſtatur ſemita pontes Coclitis abſciſſos e.11.l.3
teſtatur in aſtris Ariadna e.17.l.3
hæc te teſte mihi promiſſa merces e.6.l.3
nec ſine teſte Deo furem ſonuere Iu. e.10.l.4
vidi ego, me teſte negare potes e.13 l.1
Appia dic ſodes, quantum te teſte trium. e.8.l.4
eſt pœnę teſte ſeruo rumpere fidem e.6.l.3
teſtes flentes me ſurgite e.v.l.4
dij mihi ſunt teſtes e.1.l.4
ſunt teſtes ſidera e.9.l.2
ſine teſtibus illis (doleas) e.v.l.4
teſtis eris puras Phœbe videre manus e.32.l.2
cum teſtis amori affueram conſcius e.10.l.1
teſtis corona ſidereæ deæ e.20.l.3
teſtis Amymone e.26.l.2
teſtis qui niueum Adonin percuſſit aper e.13.l.2
teſtis erit Dirce e.15.l.3
teſtis Cretæi faſtus, teſtis Theſſalia e.19.l.3
non quia peccaris teſtor te e.16.l.2
teſtor maiorum cineres e.v.l.4
teſtor, Lygdame, pœna erit e.6.l.3
teſtudine docta tale carmen facis e.v.l.2
teſtudineæ Lyræ carmen e.6.l.4
quemcunq; locum tetigere puellæ extr. e.9.l.4
tetigere portum carinæ coronatæ e.24.l.3
non tetigit me cura campi e.16.l.2
tetigit ter meum caput igne ſulphuris e.9.l.4
cum tetigit littora Dulichiæ e.14.l.2
quem tetigit iactu certus ad oſſa Deus e.v.l.2
terra venena ebibat e.24.l.2
teucro quirino damnata claſſis e.6.l.4
tenui tenthrantis in vnda e.11.l.2
teutonicas opes refringat Roma e 3.l.3
texere prolapſum facili liquore e.20.l.1
texetur aranea in lecto vacuo e.6.l.3
texit roſam vtraq; manu e 3.l.3
texit galea molle caput e.3.l.4
ite, rates curuas & leti texite cauſſas e.7.l.3
texitur hæc caſtris quarta lacerna tuis e.3.l.4
nocturno ſoluens texta diurna dolo e.9.l.2
textilibus varijs ſerica e.14.l.1
textura Cææ Mineruæ e.5.l.4
thaidos Menandrææ turba e.6.l.2
thais pretioſa Menandri e.5.l.4
thalamo Thyæ e.7.l.3
noſtro thalamo ſoluamus ſollemnia e.10.l.3
in thalamo vacuo conſtitit e.15.l.1
cum è thalamo Menelaæo ſurgeret e.15.l.2
thalamum Æææ puellæ fugit Vlyſſes e.12.l.3
thamyræ cantoris licet fata me ſequan. e.22.l.2
theatra nata exitio meo e.22.l.2
tota theatra ſtantia in plauſum iuuant e.18.l.3
theatri cura me non tetigit e.16.l.2
theatro pleno fluitantia vela e.18.l.3
theatro cauo vela pendebant e.1.l.4
ad theatrum ſummum caue colla inflect. e.9.l.4
thebæ Dircææ pulſabunt tympana e.17.l.3
thebæ Cadmeæ tibi dicuntur e.7.l.1
quę thebæ palmiferæ mittunt venalia e.5.l.4
& thebæ ſteterunt, & fuit Troia e.8.l.2
thebanam noluit ire domum e.8.l.2
thebani duces cecidere media matre e.9.l.2
thebano deo concrepuere cymbala e.18.l.3
thebarum periphraſis. Arcem Cadmi e.7.l.3
non thebas veteres canerem e.1.l.2
thebas delectas Phryne potuit compo. e.6.l.2
thebas agitata per artem ſaxa e.2.l.3
prope thermodoonta colerem e.4.l.4
thermodonteis aquis lauatur tur. Ama. e.14.l.3
theſea cedente carina e.3.l.1
theſeæ viæ brachia e.3.l.2
theſeus infernis reſtatur Ixionidem e.1.l.2
theſeus Dedaleum lino rexit iter e.14.l.2
theſeus Minoida dilexit paruo ſpatio e.24.l.2
theſproti regno ſubdita æquora e.11.l.1
theſſala tela fugere Phryges e.22.l.2
theſſala ſaga eluere vaſto mari nō poſſit e.24.l.3
è theſſalia tota bibere toxica e.5.l.1
theſſalico Enipeo flagrans ſalmonis e.17.l.3
thetidis periphraſis, cærula mater e.9.l.2
thetis tacta materno dolore e.7.l.3
thracis Polymneſtoris ſcelus e.13.l.3
threicia Lyra Orpheus detinuit flumina e.2.l.3
thura vilia damus pauperibus ſacris e.10.l.2
thura rara feres ſacello e.19.l.2
me deum clamenti & thura mihi ferant e.9.l.3
vbi thure piaueris aras e.10.l.3
thuris blandi honores date e.6.l.4
thuſcis meis tribuiſti præmia e.2.l.4
thuſcus vicus vnde dictus e.2.l.4
thuſcus ego, & Thuſcis orior e.2.l.4

thyeſtæi ſceleris periphraſis, nec tremis Auſonias Phœbe fugare dapes e.22.l.3
thyminiaſin nymphis grata domus e.20.l.1
rhyodsmanteo hylæ proximus ardor e.10.l.2
thyrſi periphraſis, docta cuſpis e.30.l.2
thyrſin canis, & Daphnin e.v.l.2
in thyrſos legit ederas e.3.l.3
cum tiberi Nilo gratia nulla fuit e.13.l.2
vltra tiberim necdum belli ſonus e.11.l.4
tiberim Nili cogere ferre minas e.11.l.3
tiberina molliter vnda abiectus e.14.l.1
hac tiberinus iter faciebat e.2.l.2
tiberis noſtris aduena bubus erat e.1.l.4
me tibi manſurum iuro ad extremas te. e.20.l.2
cum tibi nec Peleus aderat e.9.l.2
tibi non ſolet molliter iraſci e.5.l.3
ne tibi pro vano verba benigna cadant e.10.l.1
tibi ſolus placeam, mihi ſola places e.7.l.2
nec tibi perpetuo libera verba fore e.9.l.1
tibi vna ſit iſta quodcunq. voles e.13.l.1
tibi ne vacuo defluat ex animo e.20.l.1
tibi ſingulis forma verba cadent e.5.l.1
tibi multa debet dolor meus e.18.l.1
tibi reſonent ſyluæ e.18.l.1
madeat tibi menſa falerno e.33.l.2
quos tibi cuſtodes ponam e.6.l.2
tibi ſint tædia luxuriæ e.2.l.3
dum tibi deceptis augetur fama puellis e.13.l.2
ne tibi ſim vilior iſtis e.5.l.1
cum tibi dicuntur Thebæ, i. a te e.7.l.3
ſi tibi quid triſte attulerint e.11.l.1
tibi iam tanti iſte videtur e.8.l.1
tibi caſtra longè e.7.l.2
an tibi ſum vilior Illyria e.8.l.1
ſi quid tibi durius inciderit e.15.l.2
tibi quævis imperat e.10.l.3
tibi nocere tuis animis parce e.5.l.2
tibi non immemor hora noſtri ſi veniet e.6.l.1
quid tibi iucundum e.12.l.2
quid tibi nunc prodeſt e.9.l.1
quid ſi tibi facilis non eſſet copia e.10.l.1
tibi ſint exemplo columbæ e.15.l.2
quæ tibi ſit felix e.13.l.1
quales tibi quæret cantus e.7.l.2
nil tibi ſit flere e.3.l.3
ne tibi ſit duros montes adire e.20.l.1
tibi nox longa venit e.15.l.2
quoniam iſta tibi placuit ſententia e.9.l.2
ſi tibi nota ſepulcra e.v.l.3
tibi non auſim carpere crines e.5.l.2
quoniam tibi liber ire ſum viſus e.8.l.2
alter tibi radat arenas remus e.3.l.3
tibi fingis propinquos qui tibi oſcula iu. e.6.l.2
tibi diua, has pono exuuias e.14.l.2
tibi venturos amores dicebam e.9.l.1
quanta tibi finxit pagina Panthi e.21.l.2
tibi ſit tuus cuſtodia lectus e.18.l.2
tibi militat arcus e.6.l.4
quid tibi vis inſane e.5.l.1
quos tibi cuſtodes e.6.l.2
quæ tibi terra velim, quæ tibi fiat aqua e.16.l.2
tibi ſim frater, & filius e.18.l.2
tibi contempta Iunonis templa e.28.l.2
cum tibi nec frater, nec filius e.18.l.2
quid tibi tam parui littoris vnda nocet e.5.l.2
tibi ſubſidio vidi currere Delphinum e.26.l.2
quod ſi forte tibi properarint fata quie. e.28.l.2
hoc tibi poterit ignoſcere e.28.l.2
quantum tibi de me finxit e.25.l.2
nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit e.19.l.2
tibi, Neptune, qualia dona darem e.16.l.2
maxima præda tibi, maxima cura mihi e.16.l.2
fugient tibi verba querenti e.5.l.2
nam tibi naſcenti e.3.l.2
nec tibi clamatæ ſomnus amarus erit e.19.l.2
eſt tibi ardor e.20.l.1
hic tibi pallori verſus erit e.5.l.2
nec tibi ſit tanti veſtis e.16.l.2
hoc tibi lingua nocens, hoc tibi for. de. e.28.l.2
hæc tibi diui contulerunt munera e.3.l.2
at tibi ſæpe deduxi carmina e.16.l.1
cum tibi prouectas auferet vnda rates e.8.l.1
vt tibi exciderent oculi e.15.l.1
me tibi venturum memento e.19.l.2
tibi iam videor augur e.21.l.2
tibi, ô Troia, hac perire fuerat pulcrius e.3.l.2
tibi iuro per oſſa matris e.20.l.2
ne tibi ſit mirum, nunc tibi cauſſa leuis e.24.l.2
ſi libit. tibi erit, tibi ferat ma. à Drac. heſ. e.24.l.2
& tibi primus erit locus e.28.l.2
tibi afflabunt odores e.29.l.2
nil tibi vina nocent e.33.l.2
tibi increpitarent Nereides e.26.l.2
tanta tibi miſeræ iactura erit e.31.l.2
ij tibi nos erimus e.24.l.2
ſed tibi vexatę per multa peri. vitæ veni. e.28.l.2
cur tibi veniam tardior e.31.l.2
an tibi non ſatis eſt e.33.l.2
cur tibi petita Roma tam longa via e.33.l.2
quidue tibi prodeſt, ſed tibi crede mihi e.33.l.2
vt tibi ſuccedat vix ſemel eſſe poteſt e.7.l.3
alter remus aquas, alter tibi radat arenas e.3.l.3
tibi has laudes tribuit noſter amor e.24.l.3
paruit nec tibi auara fuit e.7.l.4
ſed tibi iam videor augur e.21.l.2
quid tibi tam parui litoris vnda nocet e.4.l.2
tum tibi pauca dictat Apollo e.1.l.4
tibi Naxon, vel tibi flumina e.17.l.3
hoc quoq; tibi eleuor ingenio e.v.l.2
quid tibi tua nunc ſapientia proderit e.34.l.2
ſpumet tibi menſa falerno e.33.l.2
quæ tibi excepi (vota) e.26.l.2
libeat tibi mecum tenere antra e.30.l.2
cineres tibi Roma colendos e.v.l.4
placuit tibi Cyzicus e.22.l.3
tibi ſi Perſei ala mouerit pedes e.30.l.2
tibi me credere turba vetat e.32.l.2
ingerat apriles iole tibi e.5.l.4
ſic tibi ſint dominæ Lygdame dempta iu. e.6.l.3
hic tibi petendus honos hic ti. ad elo. ci. e.22.l.3
hæc tibi parens e.22.l.3
tibi nil proderit alta via e.30.l.2
dij tibi dent alios fontes e.10.l.4
ſat tibi ſunt noctes e.v.l.4
nec tibi deſpliceat miles e.5.l.4
ipſius tibi ſit ſurda Lyra e.5.l.4
dos tibi venit Roma e.4.l.4
ſi qua tamen tibi lecturo pars deerit e.3.l.4
nam tibi eludet palmas e.1.l.4
has tibi fatales diras cecinit e.v.l.3

tibi rugas increpitante ſpeculo e.v.l.3
q̃ſeot melius tibi fun. campo Phlegræo e.11.l.3
quæ tibi fuere tanta ex illo ſpolia e.7.l.3
tibi notam nulla dies tollet e.11.l.3
non tibi hic ſperanda fama e.3.l.3
nunc tibi pro tumulo Carpathi. om.ma. e.7.l.3
quæ tibi ſi veris animis eſt queſta puella e.6.l.3
pete qua polles vt ſit tibi forma perẽnis e.10.l.3
hæc tua virtus ne tibi fiat amara e.12.l.3
quid tibi cum tali demens eſt flumine e.3.l.3
tibi in ore mater eſt natanti e.7.l.3
ſomnum tibi diſcute Lympha e.10.l.3
non hæc fuit tibi verenda ô Roma e.11.l.3
me pana tibi comitem vocato e.13.l.3
tibi gloria Dirce ducitur e.15.l.3
eſt tibi forma potens e.20.l.3
cum tibi quæſitus candor in ore foret e.24.l.3
quo tibi purpura fulgeat e.3.l.4
nam tibi vincula cadunt e.7.l.3
aut quid Cretæi proſunt tibi cat. lecta e.34.l.2
infenſa illa mihi, non tibi amica dedit e.8.l.3
cum tibi Romano e.9.l.1
tibi turpe tuam ſeruire puellam e.15.l.3
at tibi nauta vbi,tibi,vacat e.18.l.3
an tibi neſcio quę viſa eſt formoſior e.23.l.3
quinq; tibi potui annos ſeruire e.v.l.3
tibi ſurgit opus,Roma,faue e.1.l.4
tibi forte comas vexauerit,vtilis ira e.5.l.4
tibi militat arcus e.6.l.4
iamne tibi exciderunt furta e.7.l.4
quoties tibi pependi e.7.l.4
ſed tibi nunc mandata damus e.7.l.4
tibi,ô Iuppiter,victima corruet Acron e.11.l.4
nunc tibi commendo natos e.v.l.4
tibia eburna libet carmeo e.6.l.4
tibia quid canebatur e.30.l.2
tibia funeſta tuba triſtior e.7.l.2
tibia rauca ſuccumbat choreis e.10.l.3
hic locus eſt in quo tibia docta ſones e.30.l.2
tibiæ periphraſis,Caua buxa e.9.l.4
ore tuus tibicen erat e.9.l.4
in tibur herculeum te deportant e.32.l.2
tibure me iuſſit adeſſe e.16.l.3
hic tiburte anio fluis e.25.l.3
hic tiburtina iacet terra e.7.l.4
tigna caua & pictos metus e.6.l.4
io tigno finitimo gemuit noctua e.3.l.4
tigres Armenias magis cupies accedere e.10.l.1
tigris & Euphrates e.4.l.3
time terga Cancri e.1.l.4
vt timeam audaces in mea membra ma.e.16.l.3
vt timeas quoties nubilus auſter erit e.16.l.2
vix timeat Iouem(Roma)ſaluo Cæſare e.11.l.3
timebam multa tuæ leuitatis e.15.l.1
timẽs ſeruus debet habere maiorem fidẽ e.6.l.3
diſce timere euentum tuæ formæ e.v.l.3
diſce timere exemplo meo e.11.l.3
nec timet arma,nec flabra Boreæ amãs e.27.l.2
nec timet ſubire toro oſtrino e.14.l.1
timetur omnis amor in hac parte e.11.l.1
timidam terrent ſomnia e.8.l.3
in timidi Nili flumina fugiſti e.11.l.3
iam tibi de timidis iſte proteruus erit e.24.l.2
timido pede currit in arces e.15.l.3
timidus perferre iuſſa ſoperbæ e.18.l.1
timidus ſum,ignoſce timori e.6.l.2
timor haud vlta,quàm rogus eſſe poteſt e.5.l.3
tu timor eſſe potes audaci e.7.l.3
timor informem ducet in ore notam e.5.l.1
hic timor eſt exequijs durior e.19.l.1
Aquilo timor Orithyæ e.7.l.3
timor hos vetuit numerare e.24.l.2
nec timor aut clauſæ tutela puellę e.14.l.3
ſpes timorq; animos verſat vtroq; mo. e.17.l.3
ſi timore noſtra diſtuleris mandata e.16.l.3
in noſtro timore lenta venis e.15.l.1
timore nullo cuſtodum ſepta e.53.l.2
timore ſtulto ſtultus tremo e.34.l.2
timore nullo munita e.12.l.3
ne timores inſolitos tibi portarent viſa e.3.l.1
timori ignoſce e.6.l.2
timoris noſtri hæc culpa erit e.11.l.1
imbelles timuere Lyræ ſerpentem e.6.l.4
non Timuere rates Mycenææ bella e.21.l.2
quam timui ne forte tuum mare no.ha e.26.l.2
ſe timuiſſe Craſſos dolet e.10.l.2
timuit territa Marte femineas minas e.11.l.3
tincta caput nitore externo e.18.l.2
tincta lacu Gygæo puella e.11.l.3
tingendas comas in amne dixit e.4.l.4
tingi mero voluit parca lucerna e.3.l.4
tingit aratra Lydia Pactoli liquor e.6.l.1
tingunt roſtra columbæ lacu Gorgoneo e.3.l.3
ſiue tinxerit vnda Aniena tuos pedes e.20.l.1
ſi tinxerit ſua tempora ſuco cæruleo e.18.l.2
tinxit ſertum ceruice puellæ e.1.l.4
Vates Tireſias pallada(nudã) vidit mag.e.10.l.4
tiſiphones atro ſi furit angue caput e.5.l.3
non ego titanas canerem e.1.l.2
tithoni ſenectam non ſpernens aurora e.18.l.2
tithoni ſenis gaudia maiora auroræ,qu. e.18.l.2
cum Tithono ſene dormire non puduit e.18.l.2
ſiue Tithonus,ſiue Neſtor ero e.25.l.2
titulis oppida capta legam e.4.l.3
titulis ſuis fulta domus vtraq; e.v.l.4
ſub titulis quorum Africa tonſa iaces e.v.l.4
quorum titulus per barbara colla pepen.e.5.l.4
inter titij volucres mea pœna vagetur e.20.l.2
tityo iugera pauca nouem e.3.l.3
tityrus licet canat ingratæ e.v.l.2
toga picta te decet e.4.l.4
toga libera ſumpta ante Deos e.1.l.4
toga ſumpta quis virum eſſe neget e.2.l.4
togam atram incaluiſſe lacrymis e.7.l.4
togata turba Romana e.2.l.4
togis Cois fulgentem incedere e.1.l.2
tollat arcanas ſaliuas nomas e.7.l.4
tolle te à domina mea e.v.l.2
i nunc,tolle animos e.18.l.3
nec iam poſſe tollere comas hu. graues e.26.l.2
tollere opus cocto aggere e.11.l.3
tollere humo lumina nõ patietur amor e.30.l.2
tollere dona ex Tyro iubet e.16.l.2
tollet nulla dies hanc tibi Roma notam e.11.l.3
tollitur ipſa pretio moræ e.13.l.3
differtur,nunquam tollitur vllus amor e.3.l.2
tolumni Veientis cædes e.11.l.4
tonabat nuda de rupe pater Tarpeius e.1.l.4
ſi tonant fulmina conſuliò miſſa e.v.l.2
tonare verba inſano foro e.1.l.4

tonat qualis ſpiritus Pindarico e.17.l.3
tondeos purpurea regna paterna coma e.19.l.3
tondere regna e.17.l.3
tondere violas manu e.13.l.3
tonſa Africa ſub eorum titulis iaces e.v.l.4
tori furta pudica nolim e.23.l.2
tori tui vendicat partem e.3.l.4
à toris attalicis ſecta ſigna e.5.l.4
tormenta gigantum ſub terris e.5.l.3
bis tonuentis animi ſum verus aruſpex e.8.l.3
torno anguſto verſus includere e.v.l.2
in toro primo longius morare, Luna e.20.l.3
toro extremo dormit e.21.l.3
toro fido qui arma prætulit e.12.l.3
toro mutato caſtra mouere e.8.l.4
toro concordi peſſima auis e.5.l.4
toro molliter impreſſo adire e.3.l.1
toro preſſo veſtigia nulla e.29.l.2
toro Attalico nixa mors e.13.l.2
toro oſtrino ſubire e.14.l.1
toro toto ſoluimus arma e.9.l.4
toro vtroq; fractus e.17.l.2
de noſtro toro ſurge poëta e.26.l.2
toro natiuo creuerat herba alta e.13.l.3
toro nouu polluerit ſacra marita e.20.l.3
toro noſtro ſederit nouerca e.v.l.4
in toros noſtros curre poëta e.20.l.3
ad toros molles membra reſolue e.v.l.2
ante torum meum ſtantes camœnæ e.10.l.3
torquatæ columbæ guttura e.5.l.4
funem qui torqueat Ocno dignior e.3.l.4
torqueriet igni impoſitum e.4.l.3
quid torques lumina turgentia e.21.l.1
turquet amantes nox ſobria e.17.l.3
torquet ſibila ſerpens e.8.l.4
torrebar aëno ſæuo Veneris e.24.l.3
torret ſitis ora e.10.l.4
torrida lumina Brennum teſtantur e.13.l.3
torridus æſtuat aer e.28.l.2
torra corona deæ ſidereæ e.20.l.3
torta vertigine fluctos e.7.l.4
torta via patuit Theſeo e.4.l.4
tortæ fundæ verbera e.3.l.4
torti rhombi ſub carmine magico e.28.l.2
tortis capillis ſuſpenſa e.7.l.4
torto fœno comprime frontem e.2.l.4
torus meus arma molliet veſtra e.4.l.4
torui ſenis cymba e.18.l.3
torui bouis forma candida e.32.l.2
toruus aper non ſolitus ponto e.3.l.2
tot maledicta, i multa e.8.l.3
non tot Achemenijs, quot e.13.l.2
vnde tot mala veniant cæca via eſt e.4.l.2
totq; hyemis noctes, totq; nataſſe dies e.12.l.3
tot longæ moræ non illi nocuere e.12.l.3
tot coiere mala, vt pętus occideret e.7.l.3
tot noctes periere e.21.l.2
tot iam abiere dies e.16.l.2
tot millia formoſarum ſunt apud infe. e.28.l.2
vnctuis tot mea fata meis e.v.l.4
tot bona Gymnaſij virginei e.14.l.3
tot bona tam paruo clauſit in orbe dies e.18.l.3
tot mala habenti non ſuccurris e.15.l.3
pariter tot bona ſcripta periere e.23.l.3
tot mea vota exciderunt Ioui ſurdo e.24.l.3
tot in vno corpore formas e.2.l.4
vnde toties mihi ſcribantur amores e.1.l.2
toties arcum pueri ſentire e.9.l.1
toties deſcendere cęlo luna negat e.28.l.2
nec toties mirabere pallorem e.5.l.5
toties noſtro Memphi cruenta malo e.11.l.3
quę toties iam diuiſit amantes e.33.l.2
nec toties laſſa foret e.15.l.2
toties ferre oſcula canę comæ e.18.l.2
nec toties proprijs cit. oppug. trium. Ro. e.15.l.2
quærit toties quæ porticus illam integir e.23.l.2
quàm toties ſanctos non habuiſſe Deos e.28.l.2
cur toties via Appia te ducit e.32.l.2
cum toties abſis e.3.l.4
toties obijcitur à te mihi noſtra libido e.10.l.3
& toties color eſt roſeo collatus Eoo e.24.l.3
cum toties fieret iniuria noſtro lecto e.8.l.4
tota domus Pelopis e.19.l.3
tota domus cepit eſſe onus tuum e.v.l.4
teſtis tota corona deæ ſidereæ e.20.l.3
tota ſub exiguo flumine mora eſt e.9.l.3
tota domo luxerit flamma ſecunda e.10.l.3
tota Theatra ſtantia in plauſum e.18.l.3
tota via eſt lubrica e.4.l.4
tota ſubire voluit Deo liquido e.19.l.3
tota Africa tantine fuit e.20.l.3
tota pugnabitur vrbe e.4.l.4
tota ætas eſt ſine crimine e.v.l.4
tota caterua(liberorum) venit in exeq. e.v.l.4
tota ætas Sibyllæ non me mutabit e.24.l.2
tota nocte hoſpitium parauit amor e.23.l.3
tota Græcia iacuit ad fores Laidos e.6.l.2
tota nocte valere officium meum e.22.l.2
è tota Theſſalia bibere toxica e.4.l.5
tota nocte receptus amans e.14.l.2
tota nocte patet Ianua e.16.l.2
de tota fronte cadebat aqua e.22.l.2
tota vrbe crepitantibus Nymphis e.32.l.2
tota vrbe rumor non bonus e.32.l.2
tota dicar in vrbe potens e.26.l.2
tota Roma te ferri e.5.l.2
totam & Heleoa non probat Iliada e.1.l.2
per totam vrbem noo ſic traducerer e.24.l.2
totas expectat in horas e.29.l.2
totas lacernas mutare e.9.l.4
totas valuas reſupinat e.9.l.4
totis noctibus argutat ignes e.6.l.1
toto ſoluimus arma toro e.9.l.4
toto cubili verſare Iuuenem e.14.l.1
toto verſant ſuſpiria lecto e.22.l.2
in toto lecto non ſidere pallia e.3.l.4
in toto Ionio ſis memor Cæſaris e.11.l.3
cum ſis iam toto fabula libro e.24.l.2
toto foro lecta ſit tua Cynthia e.24.l.2
toto collo vinctum langueſcere e.10.l.1
toto anno furor non deficit e.1.l.1
vt in toto corpore nullus ſpiritus ſurgat e.29.l.2
cur toto corpore ſim nullus e.5.l.1
toto corpore maxima e.2.l.2
toto cælo ſonitus percurrere e.16.l.2
vt toto monte volutet onus e.17.l.2
quàm carè ſemel toto anno nox vertit. e.23.l.2
tuto quæ præſidet orbi e.11.l.3
totus amantes operibat pellis hinnuli e.13.l.3
totum ſum pulſus in annum e.16.l.3

totum iter trabis Peliacæ e.22.l.3
ſi te non totum Chloridos herba tenet e.7.l.4
hoc totum è coa veſte volumen erit e.1.l.2
totum ducit amore diem e.14.l.1
toxica è Theſſalia tota bibere e.5.l.2
trabes in ſua fata curuatæ e.22.l.3
trabes auratæ e.2.l.3
trabis Peliacæ iter legas e.22.l.3
tracta ſalo Græcia naufraga e.7.l.3
tracta funera in greges triplices e.17.l.3
pendet tracta puella rate Cretea e.19.l.3
tractos fuga Achiuos e.8.l.2
tracta incerto littera e.3.l.4
tractus in vrbem Nilus e.1.l.2
tradere poma manu Tantaleæ e.1.l.2
tradita nobilis obſcœnis carminibus e.16.l.1
per totam infamis non traduceret vrb. e.24.l.2
tragicæ me vexetis Erynnies e.20.l.2
trahat pedibus bina vincla e.9.l.4
trahebat Cynarę dolores Lucina e.1.l.4
trahendam Dircem viuæ. ſub tr. ora bo. e.15.l.3
trahentem mea fata hic angulus accipit e.10.l.4
trahens plena(flumina)homero e.20 l.1
trahere occultum membra ſoporis iter e.11 l.3
cum trahentem veſtigia ebria e.3.l.1
traheret penſa mollia dura manu e.11.l.3
ſiue trahit mecum quietem e.14.l.1
trahit addictum ſub ſua iura virum e.11.l.3
trahit ſpolia opprobrij per ora e.13.l.3
trahunt illum oſſa ex anguibus ſecta e.6.l.3
traiecta caua mea vocula rima e.16.l.1
traiectæ ſyrtes mihi e.24.l.3
traiectos hoſtes à Rheno arcuit Claudi. e.11.l.4
traijce aliò tela tua e.12.l.2
nauta qui traijcis vmbras pias e.18.l.3
traijcit alterno, qui leue pondus equo e.2.l.4
traijcit & fati littora magnus amor e.19.l.1
traijcit dapes ſuper aceruos e.4.l.4
trames verſus per aſtra e.1.l.4
à tramite Vmbro Clitumnus fluit e.22.l.3
quà tramite aſſiduo vulgus facit iter e.16.l.3
ſi tramite meo quæris auem e.13.l.3
tramite inculto dura quies datur e.18.l.1
tranquillo flumine deſcendit e.4.l.2
tranſcendere limen Arabium e.14.l.1
tranſeat hic ſine nube dies e.10.l.3
tranſeat ante meos turba togata pedes e.2.l.4
transferre aliò calores e.15.l.2
tranſibit oſſa viator e.11.l.2
quoties tranſibit ſepulchrum Pæri nau. e.7.l.3
tranſiliam domum ferratam Danaës e.20.l.2
an ego tranſilirem tua limina e.7.l.2
tranſilit rumor terram, & maria e.18.l.2
tranſlato ſeruitio gaudia e.12.l.1
traxere prolapſum Nymphæ lign. faci. e.20.l.1
traxit fax à rogo lumina e.3.l.4
hinc traxit monimenta Actius Phœbus e.6.l.4
non traxit maritum Phryg. falſo cando. e.2.l.1
traxit Hectora equis æmonijs Achilles e.8.l.2
traxit hiatus aquæ vitam miſeri e.7.l.3
traxit cauda boues auerſos in antra e.10.l.4
tremefacta tellus deducat hiatum e.1.l.4
tremefacta noto folia e.9.l.2
tremebat aqua radijs armorum picta e.6.l.4
cum tremeret patrio pendula turba ſac. e.1.l.4
nec tremis admiſſæ conſcia nequitiæ e.15.l.1
nec tremis Auſonias Phœbe fuga. dap. e.22.l.3
tremit te domus Arabiæ e.10.l.2
ſtúltus quod tremo ſæpe ſtulto timore e.34.l.2
tremuere cacumina Pindi e.2.l.4
tremulæ cortina Sibyllæ e.1.l.4
tremulis annis nequid nutrix deſideret e.7.l.4
tremulus horror orietur fletibus mæſtis e.5.l.1
tremuot ipſa caniſtra in palmis virgi. e.8.l.4
ſic trepidant iuuenes in amore feroces e.3.l.2
ſat ſit magna, mei ſi tres ſint, pom. libelli e.13.l.2
tres triumphos detraxit arena Pompe. e.11.l.3
per tria ora dabat ſonos patrios Cacus e.10.l.4
poſt tria ſæcla cinis viſus Neſtoris e.13.l.2
tria tempora pulſus ramo Cacus e.10.l.4
tria ſpolia condita in templo feretrij e.11.l.4
tria colla latrantia canis e.18.l.3
tribus faucibus Cerberus e.5.l.3
de tribus vna ſoror e.13.l.2
tribus gratior vna e.14.l.1
tribus vnus erit lectulus e.9.l.4
de tribus ducibus trina arma recepta e.11.l.4
nulla non tribuente, tibi primus erit lo. e.28.l.2
tribuiſti præmia Thuſcis e.2.l.4
tribuit tibi tales laudes noſter amor e.24.l.3
tridente pulſa palus Lernę e.26.l.2
trientibus multis exacta hora e.10.l.3
trina arma recepta de tribus ducibus e.11.l.4
in triplices greges grata funera Penthe. e.17.l.3
triſte cubile ſparſo gelu e.15.l.3
ſi quid triſte libelli attulerint e.11.l.1
triſtes iſtos depone libellos e.9.l.1
triſtes manes non vereor e.19.l.1
triſtes ſua penſa miniſtræ carpebant e.6.l.3
triſti Venere nulla præmia e.14.l.1
triſti puellæ caue pugnes e.10.l.1
triſtia iura ponit e.10.l.4
ad triſtia arma vocat amor bene concor. e.v.l.2
triſtia nobis ſollemnia redeunt e.34.l.2
triſtia vela ratis infernæ e.27.l.2
triſtia arma fraternę militiæ e.7.l.1
triſtior à longis ſupplicis excubiis e.16.l.1
triſtior tuba tibia illa e.7.l.2
triſtis erat domus e.6 l.3
triſtis pertica abſtulit opes e.1.l.4
triſtis cuſtodia nihil prodeſt e.6.l.2
triſtis ſomnus in limine e.16.l.1
quæ triſtis amica viro irato dicere ſolet e.6.l.1
ſeu triſtis veniam, ſeu lætus e.11.l.1
triſtis victor equus Arion ad Arche. fu. e.34.l.2
an triſtitiæ tuæ cauſſa noua puella e 18.l.1
triſtius fles Andromacha captiua e.20.l.2
trita venena ſumere e.17.l.2
trita feneſtra dolis nocturnis e.7.l.4
trita femina inter famulos ſuos e.11.l.3
cum Triton ore reconditaquam e.32.l.2
triton proſequitur cantu(victor. Augu.) e.6.l.4
triuerat ora liquor e.7.l.4
ſeptima quam metam triuerit arte rota e.32.l.2
triuiæ deæ ferre lumina e.32.l.2
in triuiis licet ad latus eſſe ſuæ e.14.l.3
in triuiis ſicca requieſcere luna e.17.l.2
triuio peruigilare moras ſollicitas e.16.l.1
triuio Venus commixta e.7.l.4
triumphales puppes fregere ſaxa Capha. e.7.l.3

triumphantes equos ſequota haſta e.3 l.4
triumphat Muſa eqois coronatis e.1 l.3
miſum ſi triumphauit amor de me e.8 l.2
triumphi feminei merces e.vlt. l.4
triumphi deſcriptio e.4 l.3
triumphi periphraſis. Quatuor hinc.&c.e.1 l.4
triumphi peripbraſis. hæc ſpolia, hæc. e.14 l.2
vnde mihi triũphis patrijs præbere oatos e.7 l.2
triumphis proprijs oppognata Roma e.15 l.2
triumpho ſuo dat colla India e.10 l.2
triumpho Dardanio gauiſus Atrida e.14 l.2
triumphos tres Põpeio arena dextraxit. e.11 l.3
triumpbos tecum finge e.18 l.3
triomphos parat vltima terra e.4 l.5
qoantum triumphum egeris te teſte e.8 l.4
oollus & antiquo marte triũpbus aui. e.vlt. l.2
quantus triumpbus foret vna mulier e.6 l.4
trocbi verſi clauis adunca increpat e.14 l.3
& tu Troia bis capta Dei Oetæi oumine. e.1 l.3
troia cades e.1 l.4
troia alta fuit, & Thebæ e.8 l.2
troia pulcrius hac fuerat tibi perire e.3 l.2
& quot Troia tulit formas e.28 l.2
tu diruta troia ſupprime fletum e.1 l.4
huc melius troia miſiſti penates e.t l.4
troiæ reſurgentis arma e.1 l.4
ad troiæ tecta volauit auis (Ioppiter) e.30 l.2
troiæ tubicen Miſenus e.18 l.3
his troiana vides funera principijs e.6 l.2
Æneæ troiaoi ſuſcitat arma e.vlt. l.2
troica Roma reſurges e.1 l.4
trophæa vera Mecenatis, fides e.9 l.3
trophæa regia vecta rate Æmylia e.3 l.3
iſta trophæa differat io ſuos pueros e.6 l.4
partha tropbea aſſueſcent Ioui Latio e.4 l.3
ſub trucis ora bouis vinxetuoi Dircem. e.15 l.3
truocas manus iactabat oanus e.9 l.4
trux tamen domandus eris e.vlt. l.2
tu quoque, qui e.25 l.2
tu qooque vti fieres biſtoria e.15 l.t
tu Venus diceris ijſſe illuc e.13 l.2
to caue cootemnas e.7 l.1
at tu non potuiſti e.9 l.2
ſed tu ſola tu maxima e.16 l.t
hæc to ſiue leges e.20 l.r
nec tu non dolebis e.5 l.t
tu ſapiẽs Pati, & tu Menelaë. Tuq;, tuq;. e.3 l.2
tu nata gloria Romanis puellis e.3 l.2
tu tameo amiſſo e.13 l.2
tu Tamen. Vide, Tamen.
tu modo ne dubita de grauitate mea e.20 l.2
at Tu. Vide, at.
tu Vero. Vide, Vero.
nec tu ſupplicibus e.20 l.2
inter eos Tu ſermo es e.21 l.2
tu ſola iaces e.21 l.2
& tu me lacrymas fundere amice vetas. e.8 l.2
ſed tu potius, precor, vt me plangas e.24 l.2
vel tu quæ mouiſti Cybelem e.vlt. l.4
tu cape terga iugi e.4 l.4
vel to Tantalea, vel tu Siſyphios e.17 l.2
& ô tu lectule e.15 l.2
at tu nunc noſtro Venus e.16 l.2
tu tameo in noſtro lenta timore venis e.15 l.1
tu modo dum licet e.15 l.2
at tu per dominæ e.5 l.2
at tu vix primas e.26 l.2
tu modo quàm primum e.11 l.s
tu mihi ſola places e.7 l.t
tu patrui conare atteire ſecures e.6 l.1
at tu ſeu mollis e.6 l.1
tu licet referas, & tu e.4 l.t
tu tandem compeſce voces e.5 l.2
nunc tu quæris aquam flominè e.9 l.1
nedum tu poſſis ſpiritus iſte leois e.9 l.1
tu ſola domus, tu parentes, tu omnia e.11 l.1
tu licet abiectus e.14 l.1
tu quod ſæpe ſoles e.13 l.t
& tu cura ſecunda fores e.1 l.2
tu qui eoo ſortem e.21 l.2
tu proiecta mei, tu nullo e.22 l.t
tu criminis auctor, tu capere docuiſti e.6 l.2
tu moriere tamen e.8 l.2
tu quoties aliquid conabere e.19 l.2
tu me vna petiſti, cũ te tã multi peterẽt. e.20 l.2
tu loqueris e.24 l.2
tu mea compones oſſa, & dices, tu. &c. e.24 l.2
filia tu ſpeciem cenſuræ e.vlt. l.4
nec tu ſperne ſomnia e.7 l.4
tu Romule imbuis exemplum e.11 l.4
ſopplex ille ſedet: poſita tu ſcribe cath. e.5 l.4
& tu finge elegos e.1 l.4
incipe to lacrymis æquus adeſſe nouis e.1 l.4
tu bene cooueniẽs non ſinis eſſe iugũ. e.vlt. l.3
tu diruta fletum ſopprime Troia e.t l.4
at tu ſtulta deos fingis e.20 l.3
at tu, noo bona crimina de me iacis e.23 l.3
tu qooque, qoi æſtiuos e.20 l.3
tu modo ſeruitio e.17 l.3
carior hoc eſſes tu mihi Roma booo e.14 l.3
tu potes inſanæ e.17 l.3
tu licet aſpicias e.22 l.3
tu vero ooſtros, tu minitare e.8 l.3
mollis tu cœptæ fautor cape lora iuuẽtæ. e.9 l.3
tu vitijs hominũ præbes pabula, tu partũ. e.7 l.3
tu mihi vel ferro pectus perde e.34 l.2
tu licet, tuque, tuque e.12 l.3
tu non Antimacho ibis tutior e.vlt. l.2
at tu quæ noſtro nunquã placata dolore. e.33 l.2
tu canis vmbroſi e.vlt. l.2
quod ſi tu Graias e.32 l.2
ſeoex tu reddis pueris matrem e.15 l.3
tu licet vſque fugias e.30 l.2
tu prius & fluctus poteris e.32 l.2
eſſem quod nunc tu: tẽpore vincor ego. e.25 l.2
nec tu perſephones coniux e.28 l.2
tuque ô cara mihi e.10 l.3
tuque ô minos e.19 l.3
tu Quoniam. Vide, Quoniam.
quid: tu me ſimilẽ veſtris moribus. &c. e.29 l.2
ſat erit mihi vnus: vel tu, vel ſiquis. &c. e.29 l.2
nec tu virginibos moueris ora e.30 l.2
qualiſconque mihi, tuq; puella vale e.21 l.3
ſed tu non debes e.32 l.2
tu certe Iouis e.33 l.2
tu ſatius imitere Philetam e.34 l.2
tu nunc exemplo diſce e.11 l.3
tu neque Pompeia e.9 l.4
at tu Roma, meis e.2 l.4
tunc igitur demeos? tu, tu e.8 l.2

lynceu tunc meá potuiſti tangere curá. e.34 l.2
ſed tua haſta pura ſequatur triũphantes. e.3 l.4
ſiqua tua eſt, acrius illa ſubit e.9 l.1
tua columna ſigam dona e.14 l.2
tua ætas nunquam ceſſauit amori e.6 l.1
quàm tua cura mutetur. i. tui amor e.15 l.1
tua forma nulla gratior mihi fuerit e.19 l.1
quod tua ætas nunquam deleat e.5 l.2
tua caſtra canendo e.10 l.2
tua gloria magna, mea muſa leuis e.12 l.2
atq; tua aqua labens nauita ſlerret e.26 l.2
non tua deprenſo dãnata eſt fama ven. e.32 l.2
cũ tua oſcula dederis flentibus, adijce. e.vlt. l.4
tua vmbra ſentiat ſitim e.3 l.4
vis tua, caprifice, hunc vrgeat e.5 l.4
calue tua venia, pace Catulle tua e.25 l.2
dices, tua ſunt hæc oſſa Properti e.24 l.2
ſi me tua forma noo teneret e.20 l.2
tua iniuria quot curas peperit mihi e.18 l.1
vt tua lumina turpia fiant e.18 l.1
tua numina mutem e.19 l.2
tua ſemper imago dicar e.19 l.1
tua morte nun fugiam ſubite mortem e.9 l.2
cum tua Cynthia lecta ſit e.24 l.2
ſub tua iura fluent e.4 l.3
ad tua carmina flexit equos e.2 l.3
tua pagina. Vide, Pagina.
tua arma oſculor e.3 l.4
quid tua tibi nunc ſapientia proderit e.34 l.2
errabant quod tua verba mero e.34 l.2
hæc tua perſephone maneat clementia. e.28 l.2
effuſis per tua ſaxa rotis. e.8 l.4
iam terra tua eſt e.6 l.4
hæc tua caſtra ſequar e.1 l.4
nunc tua puppis luctetur e.1 l.4
tua rura cum multi verſarent iuuenci. e.1 l.4
ex edera tua portige folia e.1 l.4
hæc tua virtus ne fiat amara tibi e.12 l.3
ne tua cæde Medæ lætentur ſagittæ e.12 l.3
per te, & tua cornua viuam e.17 l.3
tua ſub aula ſim regina e.4 l.4
circum tua colla e.5 l.4
vel tua ſi ſocero colla daturus eras e.11 l.3
iu tua ſacra libatum fundens merum e.17 l.3
galla tua multa rogante e.12 l.3
plorandas per tua colla notas e.3 l.4
tua vina ſanabunt hoc malum e.17 l.3
aut tua eum ſcripta notas e.8 l.3
ſed tua ſuper oſſa aſtant volucres e.7 l.3
nec tua æra peto Corinthe e.5 l.3
ſtent tua regna in meum caput e.10 l.3
ſub tua iuſſa meum ingenium creſcet e.9 l.3
ad tua Mecœnas vitæ præcepta recepi. e.9 l.3
rupe Aracynthe tua e.15 l.3
tua me in ſacraria dono e.24 l.3
ad tua deuehor aſtra e.1 l.4
tuæ nihil poſſe iratæ negare. i. amicæ e.9 l.1
ſi tuæ culpæ dederis veſtigia e.5 l.1
tuæ ſepulturæ fata beata e.28 l.2
tuæ matri oſtendes brachia e.15 l.2
tuæ ripæ laus e.1 l.4
tuæ vocis inſanæ tot maledicta e.8 l.3
tuæ patriæ tangitur ora e.1 l.4
tuæ proræ vota impoſuit e.6 l.4
tuæ moræ ne ſudet lectica e.9 l.4
tuæ militiæ eſſem fida ſarcina e.3 l.4
tuæ figuræ meminiſſe e.20 l.3
tuæ animæ portent corpus e.18 l.3
tuæ nequitiæ ſint verba libera e.10 l.3
tuæ ſæuitiæ multa timebam e.15 l.1
tuæ naturæ meminiſſe e.20 l.2
tuæ formæ monumenta e.2 l.3
tuæ hiſtoriæ noo pudet famam e.22 l.3
tuæ manus acecepere vincla e.11 l.3
tuæ formæ falſa fiducia e.24 l.3
tuæ virtutis poeta ferar e.17 l.3
tuæ genæ exuſtæ ô Polypheme e.12 l.3
tuæ duritiæ memor e.12 l.3
tuæ formæ euentum e.vlt. l.3
tuæ palaſtræ miramur iura e.14 l.3
tuæ perfidiæ crimina e.7 l.4
tuæ formæ ruga ſiniſtra veniat e.vlt. l.3
tuam domum per arma onerare e.9 l.3
tuam ſeruire puellam turpe tibi e.15 l.3
qui te tuamq; domum tulerim e.8 l.2
tuam propter ſalutem e.9 l.2
tuam famen paſcat e.3 l.4
intra tuam fortunam eſſe cupis e.9 l.3
ſiue meas lacrymas, ſiue videre tuas e.8 l.3
tuas manus ſentiet e.10 l.2
quod in tuas partes fuiſſe feror e.9 l.3
tuas aures de nobis nulla fabula cõcitet. e.15 l.3
oiſe tuas portas recluſit amor e.19 l.3
tuas palmas eludet e.1 l.4
quæ tuas flammas veſta fallere voluit. e.4 l.4
oẽpe tuas lacrymas littora ſurda bibẽt. e.vlt. l.4
quiq; tuas domos fregit Achille e.vlt. l.4
tuba intermiſſa caſtra ſilere e.4 l.4
oec tuba ſit fati querela mei e.13 l.2
tuba funeſta triſtior tibia e.7 l.2
ſic tubæ mæſtæ cecinere e.vlt. l.2
tubam Romanam ſiſtro pellere e.11 l.3
tubicem fera murmura cunde e.4 l.4
tubicen Troiæ Miſenus e.18 l.3
cũ tubicẽ quateret ſaaa lento murmure. e.4 l.4
digne Iouis natos qui tueare ſenex e.15 l.3
illa tui tori partem vendicat e.3 l.4
tui ingenij cymba e.3 l.3
tui lecti facta nobis copia e.20 l.2
tui caſus memorator e.1 l.3
tui animi hoc magna gratia e.20 l.2
tui natalis ſic peragamus iter e.10 l.3
calami tui Pan Tegeæ e.3 l.3
tui amuris furtum iſta via indicat e.32 l.2
tui Cæſaris bella memorarem. e.1 l.2
tuis temporibus ponebam e.3 l.1
tuis è lacrymis hæc ſentiat e.21 l.1
tuis verbis deſine reuocare periuria e.15 l.1
ſi tuis votis non eſt contraria e.5 l.1
tuis amnis parce nocere tibi e.5 l.2
tuis exemplis cogor te ſuperare e.9 l.3
tuis labris morata oſcula e.15 l.2
tuis labris ſubeant pocula e.27 l.2
tuis ſtabulis abdita e.31 l.2
cum tuis ocellis portet iuſomnia e.25 l.2
tuis modis ceciniſſe Coë poëta e.9 l.3
de rebus tuis tute ipſe loquaris e.14 l.3
à ſtabulis tuis ô Erythia e.10 l.4
tuis aduoluimur aris e.17 l.3
ſi tuis donis ſomnus erit e.17 l.3

tuis hortis docte Epicure e.21 l.3
lyncibus tuis vecta e.17 l.3
tuis caſtris texitur lacerna e.3 l.4
tuis exuuijs preſſa Græcia natat e.1 l.4
in libris tuis mea regna fuere e.7 l.4
pœnis tuis inuigilare e.4 l.4
tuis officijs dos apta e.4 l.4
Roma tuis finibus horror erit Acton e.11 l.4
qui tulerim teq; tuamq; domum e.9 l.2
armaq; cũ tulero portæ vntiua Capenæ. e.3 l.4
arma tuli quondam e.2 l.4
tuliſſe dicar minas iniuſtas e.7 l.2
tuli vota tibi occultis manibus e.16 l.1
hæc tuliſſet opem formoſo lingua e.4 l.4
non tulit audire ſtridnrem e.7 l.3
quaſcunque tulit formas ætas e.4 l.1
non tulit iratam ſitim Ianua e.10 l.4
non tulit illa preces aſſiduas e.8 l.1
ſæpe tulit blandis argẽtea filia Nymph. e.4 l.4
nuda tulit arma papilla e.3 l.4
cum mala tulit pyrus ſtipite inuito e.2 l.4
qua via tulit Ditis equos e.22 l.3
& quot tulit Troia formas e.28 l.2
tulit faſtus auſa rogare prior e.5 l.4
tulit iratos notos Delos e.6 l.4
tulit ad monumenta cornllas e.7 l.4
qui tulit caſtra frigida e.11 l.4
tullus Cizici proprætor, aut proconſul. e.22 l.3
tullus potens amicus Prop. e.1 & 6 l.1. e.14 l.1
non ego tum potero e.5 l.1
tum mihi mors non ſit amara e.19 l.1
tum mihi deiecit e.1 l.1
tum tibi ſiqua veniet hora e.6 l.1
hic vbi tum fuit? e.9 l.2
ah mea tum quales e.7 l.2
tum cogere diſcere ſeruitium e.5 l.1
tum magis armenias e.10 l.1
nec mihi tum fulcro e.13 l.2
tum flebit com mî ſenſerit eſſe fidem e.17 l.2
tumq; ego ſaxa geram e.20 l.2
tum vero longas Iliadas condimus e.1 l.2
quæ tum ego, quæ tum, qoæ tũ excepi. e.26 l.2
tũ capiti ſactos patiar pẽdere corymb. e.30 l.2
tum mediũ tẽplum ſurgebat marmore. e.31 l.2
atq; vbi iam Venerem, tum mihi e.5 l.3
cum noctes induxit, tum querar e.3 l.4
tum ſonitum rapto corpore fecit Hylas. e.20 l.1
his tum blanditijs empta oſcula e.13 l.3
vellere tum cupies capillos e.vlt. l.3
mox vbi, tum tibi e.1 l.4
quid tum Roma fuit? e.4 l.4
tum demum ad fœdera veni e.9 l.4
& vos cum regna fuiſtis e.11 l.4
vt noſtris tumefacta ſuperbiat vmbria lib. e.1 l.4
tumefactum lætitia inani e.4 l.3
tumet coma ſpicea fruge lactenti e.1 l.4
tumido cucurbita ventre e.2 l.4
non findo tumidum mare carina velifera. e.9 l.3
tumidum honorem venit ſe iactando e.24 l.2
cum tumor faceret turpia ora Palladis. e.30 l.2
tumore cuſtodom ſepta e.23 l.2
tumuli amantum ſic infamantur e.16 l.3
in tumulis noſtris ſibilet vipera e.7 l.4
pelle ederam tumulo e.7 l.4
tumulo Antigones corruit hæmon e.8 l.2
pro tumulo tibi omne mare e.7 l.3
tumultum eſſe obiectum capiti fletis e.27 l.2
tumultus phlegræos intonet e.1 l.2
tumultus canet ætas extrema e.10 l.2
tumultus nullos in amore norim e.15 l.3
ſit tumulus leuæ Amphora e.5 l.4
tunc me non humilem. Tunc ego e.7 l.1
tunc ego crediderim e.1 l.1
tunc mih Pactoli e.14 l.1
tunc vero longas e.1 l.2
tunc igitur veris, tunc etiam felix e.9 l.2
tunc ego ſim Inachio notior e.13 l.2
tunc ego poſſum ferre inimicitias Iouis. e.13 l.2
tunc animi venere Decij e.1 l.4
iam bene ſpondebant tunc omina e.1 l.4
nonne tuæ tunc cecidere manus e.34 l.2
tunc me vexetis Erynnies e.20 l.2
periuras tunc ille ſoler punire puellas. e.16 l.2
tundat Amycle, natalem tuũ eſſe idibus. e.5 l.4
tundet cymbala ad Idæos choros e.17 l.3
in Tunica ſuſpicor eſſe virum e.6 l.2
in Tunica oſtrina cum fuit e.29 l.2
interdum Tunica duxit operta moram. e.15 l.2
tunicam ponere deas vidit Paris e.2 l.2
in tunicis demiſſis inſtitor e.2 l.4
tunicis ſolutis, & direptis comis e.9 l.4
ne tuo nomine ſaxa vacent e.18 l.2
ne tuo amore careat mihi funus e.19 l.1
tuo remige propellas Phaſin e.22 l.3
tuo de capite orta ſemina curarum e.7 l.3
tuo interitu illa gaudeat e.8 l.2
ab amore tuo me deducet nulla ſeneƈt. e.25 l.2
tuo collo pendebit e.12 l.3
tuo lecto granis eſſe dicor e.24 l.2
ſi tuo corpore vita mihi ponenda e.26 l.2
in tuo tauro gemere e.25 l.2
tuo cubili iungor e.vlt. l.4
tuo collo ferenda turbã e.vlt. l.4
tuo exemplo ſcribat cætera turba e.1 l.4
tuo fauore digna res eſt e.6 l.4
ab ingenio tuo notior e.1 l.4
tuo lacte qualia mœnia creuerunt e.1 l.4
tuo mero, ô Bacche, ſit medicina curarũ. e.17 l.3
tuo Phœbo ſoles eſſe fertilis Bacche e.6 l.4
reges Alba tuos, & regum facta tuorũ. e.3 l.3
tuos mores conuertere non potuit e.15 l.1
tuos pedes tinxerit e.20 l.1
ſi tuos ocellos glaucus vidiſſet e.26 l.2
in tuos ignes veni e.34 l.2
tuos Iule deos cepit terra e.1 l.4
librorum tuos docte Menandre ſales e.21 l.3
quæ tuos faſtus terunt Icarioti e.13 l.3
ante tuoſq; pedes e.28 l.2
turba maxima tunc Gabij, qui nũc nulli. e.1 l.4
turba femina Danai ſenis e.31 l.2
turba tanta Thaidos e.6 l.2
Veneris volucres mea turba columbæ e.3 l.3
turba maxima medio mari. i. tempeſtas. e.3 l.3
turba puellarum mea verba colit e.2 l.3
turba vetat me tibi credere e.32 l.2
turba ſororum Hamadryadum e.32 l.2
turba ſcriptorum meas ſecuta notas e.1 l.3
neſcio quot pueri turba minuta mihi. e.19 l.2
quod turba inuida mihi detraxerat e.1 l.3
vnde turba naxia potant merum e.17 l.3

turba Eumenidum ſeuera e.vlt. l. 4
altera turba eaæquat Libones e.vlt. l. 4
omnis turba ferenda collo tuo e.vlt l. 4
vxorum pia turba ſtat fuſis comis e.13 l.3
turba ingenti circundata vadit noſtra e.14 l.3
turba Amazonidum lauatur e.14 l.3
cũ turba pendula ſacro patrio tremeret. e.1 l.4
vt turba cætera ſcribat exemplo tuo e.1 l.4
nec me turba iuuat, nec templo lætor e.2 l.4
turba togata Romana e.2 l.4
ebria turba traijcit pedes e.4 l.4
turba omnis remigat e.7 l.4
cum turba vicina cucurrit meis agris e.8 l.4
turbant ſopitos quirites lumina e.9 l.4
turbare quietem dominæ e.3 l.1
turgentia lumina gemitu torques e.11 l.1
turgentis ranæ rubetæ portenta e.6 l.3
turmæ tatiæ prætoria e.4 l.4
turpe ſepulcrum Tarpeiæ e.4 l.4
turmas fortes ad prælia memorare e.10 l.2
turpe tibi eſt, tuam ſeruire puellam e.15 l.3
turpe latinis remis fluctus audent regia. e.6 l.4
turpe eſt, quod nequeas, capiti cõmitt. e.9 l.3
turpem per amnem ſedes e.7 l.4
turpes corollæ pendent e.16 l.1
turpi fugæ dare terga e.2 l.4
faciam turpi boue dedecorare e.22 l.3
fato morior, non turpi fractus amore e.21 l.3
turpia crimina mihi fingis e.11 l.3
turpia vincla perpeſſus e.3 l.2
ne turpia ſint lumina lacrymis e.18 l.1
turpia viſa caſta domo poſuit e.6 l.2
turpia oſſa terreat Cerberus e.5 l.4
tam turpia prælia quærat ruſticus e.5 l.2
turpia ora Palladis cum faceret rumor. e.30 l.2
turpior aſſeſſu non erit vlla meo e.vlt. l.4
turpior ſecli viuere luxuria e.16 l.1
nedum turpis erat inferior e.4 l.1.
turpis de te liber alter erit? e.3 l.2
turpis amor ſurdis auribus eſſe ſolet e.16 l.1
turpis ſomnus erit in limine e.16 l.1
turpis rixa ſonuit in taberna e.8 l.4
turpitur acta manu feminea pila e.6 l.4
qua turres geminas oſtendunt candida. e.16 l.3
ante turres canas videt hunc e.11 l.4
turres Romanæ valeatis e.21 l.3
turrigero vertice Cybele e.17 l.2
turritæ deæ miniſtra e.vlt. l.4
tuſſim vidi concreſcere collo rugoſo e.5 l.4
tuta ſub exiguo flumine noſtra mora eſt. e.9 l.3
quæ ſoleritato dicere tuta loco e.16 l.3
tuta ſat eſt quam peccare pudet e.6 l.2
tuta cymba deſcendis trãquillo flumine. e.4 l.2
tuta fuga linque limina e.10 l.4
omnia tuta ab externo viro ſint e.19 l.2
tuta eſt via huic generi e.16 l.3
tute loqueris de rebus tuis e.12 l.3
tutela vetus draconis Lanuuium e.8 l.4
tutela felia Iliacæ fauillæ Veſta e.4 l.4
dij quibus eſt tutela per agros e.13 l.3
nulla eſt tutella puellæ e.14 l.3
ante ferit quoniam tuti quam cernimus. e.12 l.2
non tutior ibis Antimacho e.vlt. l.2
turius geminos alit anxia mater e.22 l.2
in tuto ſitis amore pares e.1 l.1
nullis tutum credere blanditijs e.15 l.1
maſculus & tutum femina coniugium e.15 l.2
tutum Iouem fuiſſe voce anſeris e.3 l.3
tutus eris, ſi remus alter radat aquas, alter. e.3 l.3
tutus ero domina iudice e.13 l.2
tuum ſeruitium mite ne tenere poſſet. e.20 l.2
quoniam tuum non licet eſſe, ſolus ero. e.9 l.2
ne tuum nomen haberet e.26 l.2
tuum crimen erit tam formoſa mortua. e.28 l.2
ante tuum veſtibulum iaceam mortuus. e.14 l.2
tuum onus eſſe cepit tota domus e.vlt. l.4
natalem tuum eſſe Idibus Maijs e.5 l.4
vnde tuum meruin potant e.17 l.3
dominum tuum habitare eaquilijs e.25 l.3
terra tuum ſepulcrum obducat ſpinis e.4 l.4
tuus amor cuncta ſepeliuit e.15 l.3
nile tuus tibicen erat e.9 l.4
te tuus ardor aget e.13 l.1
tuus ipſe tibi ſit cuſtodia lectus e.18 l.2
vt tuus in ſcamno iacterur libellus e.3 l.3
ille tuus pulcher amator vxorem habet. e.20 l.2
tuus ille ſpiritus cecidit e.3 l.2
ille tuus pennas tam citò vertit amor e.21 l.2
tympana mollia pulſabant Thebæ e.3 l.3
tympana pendebant cauis pumicibus e.3 l.3
tyndaridas optatos quærere e.17 l.1
tyndaridi ſuæ gaudia poterat ferre e.8 l.3
tyndaris externo patriã mutauit amore. e.31 l.2
tyranni magni, & duces ſæpe cecidere e.8 l.2
tyranno duro ſeruire ſatius fuit e.25 l.2
quæ ſub tyria concha ſuperbit aqua e.5 l.4
tyria in gladios vellera ſecta ſuos e.14 l.3
tyriæ veſtes errantia lumina fallunt e.14 l.3
tyro candida vobiſcum eſt e.28 l.2
ex tyro ipſa iubet tollere dona e.16 l.2
tyros cadmea præbet oſtrinos colores e.13 l.3
tyrrhenos nautas curua Delphinum. e.17 l.3

V.

hoc vtinã ſpat. loco qcũq; V Acabit. e.32 l.2
V vacar. &c. e.9 l.2
non vacat id condicione mortis e.2 l.3
vacca (Io) bibit flumina Nili e.28 l.2
quod vacem ſolus amore abrepto e.13 l.1
nec vacent ſaxa tuo nomine e.18 l.1
vaces mole, Siſyphe e.vlt. l.4
vaces quæſo Iuppiter. i. audias e.6 l.4
quàm vacet audire ſuſurros e.11 l.1
nec vacet vlla via ad curras cælibis e.vlt. l.4
vt meus puluis vacet amore oblito e.19 l.1
vacua arena requieſcit nauis e.25 l.2
vacua arena defixum e.8 l.1
vacuam in aulam paſtoris e.13 l.3
vacui his noctibus ter faciamus iter e.33 l.2
in vacuo lecto texetur aranea e.6 l.3
vacuo lecto viuere e.2 l.2
me vacuo ſolam tabeſcere lecto gaudet e.6 l.3
ne vacuo defluat ex animo e.10 l.1
vacuo conſtitit in thalamo e.15 l.1
qui nunquam vacuo pectore liber erit. e.10 l.1
vacuos ocellos vbi non liceat ſeducere e.9 l.1
vacuos nox ſobria torquet amantes e.17 l.3
vacuum me ſiſte ſeruitio ſuperbo e.17 l.3
vacuum nemus poſſidet aura e.18 l.1

nec vacuum flute relinque caput e.10 l.3
& nullu tempure vacuus deſit amor e.1 l.5
vada bina cuijſſe e.1 l.2
vos, vada lenta, paludes e.vlt. l.4
in vada deſiluiſſe e.17 l.3
nux, & vada iniqua e.17 l.5
per vada pulſa remurum ſonus auditos. e.2 l.4
vadere vlterius domos Memnonias e.6 l.2
qui ad vadimunia curris e.2 l.4
vadis fluuijs appoſitum e.9 l.2
in vsdis medijs ſidat oouſta nauis e.14 l.2
quæ vadit libera reiectu amictu e.23 l.2
at nuſtra vadit ingenti circundata turba. e.24 l.3
vadu Meandri iacta nataſti e.30 l.2
vænales ad munus amicæ nun eſſent e.16 l.2
vænalia fata qui dabit ſagioæ e.5 l.4
vænalia iura auru e.13 l.3
quæ vænalia mittunt Thebæ palmiferæ, e.5 l.4
væneat Lygdamus, & bina vincula. &c. e.9 l.4
minua vænundata ſcylla figura e.19 l.3
in vaga flumina Nili e.11 l.3
vaga flumina iugis muſcuſis fuſa e.13 l.2
vagæ ferimur nocte e.7 l.4
cum vagarer poms nocte heſterna e.29 l.2
quocunque vagaris huc ſpatiere loco e.35 l.2
vagata terras Inu e.28 l.2
quò ruis vage dicere facta Propertii e.1 l.4
vagetur mea pœna inter volucres Tityi. e.20 l.2
vagi crines errant in frontibus e.22 l.2
vagis puellis ſimilis nun eſt e.5 l.1
vaga Aſopi ſunitu fluentis e.15 l.3
vagu fluminis huſpitiu e.20 l.1
tuq; puella vale e.51 l.3
vale puēta noſtri ardoris e.7 l.1
nõ tamen iſta meo valeant cõtendere. e.14 l.1
valeant limina lacrymantia e.vlt. l.3
valeat Veſta pudenda meu probro e.4 l.4
ah valeat, Phœbum quicunque muratur. e.1 l.3
romanæ turres & vos valeatis amici e.21 l.3
nil valent in amure gentes deuictæ e.7 l.2
tantum valent preces, & benefacta in. e.1 l.1
tecum ſumus pariter, ſiue valente, ſiue. e.51 l.2
valere officiũ tota nocte puella experta. e.22 l.2
nil valet ingeoium noſtrum ſine te e.30 l.2
plus valet in amore verſus Mimnermi. e.9 l.1
nun valet hic herba (in amure) e.4 l.2
validis hæſerit in laqueis e.vlt. l.2
vallatus cumulus arenæ e.16 l.5
vallu acerno præciogit fontem e.4 l.4
vallum qui carpſit ab arbore pereat e.3 l.4
non valuere duli ſoliti Vlyſſi in mare e.7 l.3
noo valoiſſe animũ ſuum io hoc ſcellus. e.7 l.4
non valuit curuare coroua Iunu e.22 l.3
valle iſmaria ducere feras e.13 l.2
de vallibus arces ſcandẽtes ſiquis cernat. e.1 l.4
valuæ libyci nobile dentis opus e.31 l.2
valuas tutas reſupinat e.9 l.4
ſi non vana canunt mea ſumnia e.6 l.3
nec tuba ſit fati Vana querela mei e.13 l.2
vanó credulus auſpicio e.3 l.1
ſine vano omnis debet eſſe nuncius e.6 l.3
neu pro vano verba cadãt tibi benigna. e.20 l.1
in vanum ferre hæc procellas videam e.16 l.2
atque vtinam patriæ ſim vanus aruſpex. e.13 l.3
ſed tenuis vapulat vmbra mea e.21 l.2
varia figura mixtam te laudaui e.24 l.3
variam plumæ verſiculoris auem e.13 l.3
nun iſtis variabant olim tecta figuris e.6 l.2
non ita variant aquilunibus vndæ e.5 l.2
variare pectus lapillis e.15 l.1
variat mihi racemis liuentibus e.2 l.4
varijs ſerica textilibus e.14 l.1
quam vario amplexu mutamus brachia. e.15 l.2
varios incinit ure modus e.52 l.2
varru leucadiæ flamma ſoæ e.vlt. l.2
vaſta charybdis vurans e.26 l.2
in freta vaſta lungas attulimus manus e.7 l.3
& vaſtas feras e.20 l.4
vaſto æſtu feſſi e.24 l.3
vaſtu puoto labentur flumina e.15 l.1
vaſto mari non puſſet eluere ſaga e.24 l.3
vaſtu ſalu tracta Græcia e.7 l.3
vaſtus tentare leunes e.19 l.2
quid vaſtũ in æquor ſcribendi me mittis. e.9 l.3
vaſtus dux virdumarus e.11 l.4
vatem rape & dilige e.1 l.4
hurum ego ſum vates e.17 l.2
vates magnus ero tua caſtra canendo e.10 l.2
vates tireſias aſpexit Pallada e.16 l.4
vates melampus perpeſſus vincla e.3 l.2
haud ego vates neſcius ærata ſigna muu. e.1 l.4
vates ſacra facit e 6 l.4
vati nuuum iter laurea pura mollit e.6 l.4
cui vati fallaci nun ſum præmia e.4 l.2
vatis pergameæ ſerò rata carmina e.1 l.4
etſi vatis Cumeæ ſecula agat e.2 l.2
ex vbere ſylueſtri eductus reges e.9 l.3
vberibus terris fertilis vmbria e.vlt. l.1
ab vberibus impreſſis miſſus bædus e.vlt. l.1
namque vbi non certo e.20 l.3
namque vbi murtiferu lecto iacta eſt fax. e.13 l.3
quippe vbi nec cauſſas e.4 l.2
namq; vbi lunga meæ conſumpſti tẽpora. e.3 l.1
hic vbi rum, quiſue fuit? e.9 l.2
hæc vbi contigerint e.13 l.2
vbi non eſt tangere caput e.20 l.2
quippe vbi nun liceat e.9 l.1
nec puteris qui ſis, aot vbi noſſe miſer e.5 l.1
ibi feres tura ſacello, vbi hædus corruet. e.19 l.2
deinde vbi pertuleris e.24 l.2
deinde vbi conſumptu reſtabit muoere. e.16 l.2
hic vbi me ſtatuerint in prima parte. e.30 l.2
atq; vbi iam Veoerem grauis interceperit. e.5 l.3
hic vbi tam raræ nun perit hura moræ e.8 l.8
atq; vbi ſecrero e.vlt. l.4
vbi aura beata ruſas Elyſias mulcet e.7 l.4
atq; vbi iã noſtris laſſauit brachia plagis. e.9 l.4
atq; vbi ounc dicuntur iura e.4 l.4
vbi nunc eſt curia e.4 l.4
atq; vbi ſtant palatia procubuere boues e.1 l.4
vos vbi rupiſtis frena e.19 l.3
nil vbi flere poteſt e.7 l.3
vbi arena detraxit tres triumphos Pomp. e.11 l.3
nunc vbi ſcipiadæ claſſes? Vbi ſigna cam. e.11 l.3
hic vbi cymbala cõerepuere deu Theb. e.18 l.3
hæc vbi fidenas longè erat ire via e.1 l.1
deniq; vbi amplexu Venerẽ promiſeris. e.5 l.4
vincet vbi era ſas barba pudenda genas. e.8 l.4
vbi portitor æra recepit e.vlt. l.4
laudat vbi fama togum e.vlt. l.4

aut vbi Pompeia boſphora capta manu. e.11 l.3
vbi Piræi capient me littora portus e.21 l.3
ſiue vbicunqne vago fluminis hoſpitio. e.20 l.1
quicunque facer, qualis vbiq; lapis e.4 l.1
qnicquid vbiq; fuit naturaromæ poſuit. e.22 l.3
vdis luminibus reſpiciens limina e.7 l.2
Ne ve. Vide. Ne.
quid ve Clytemneſtræ e.19 l.3
rapta ve odorato lina duci e.3 l.4
quam ve mihi viles e.15 l.1
quam ve bibiſtis aquam e.1 l.3
qno in antro, quo ve pede e.1 l.3
quoſue cryſolithos e.16 l.2
neu ſibi, ne ve mihi nocitura forent e.29 l.2
cur ve te in herculeum. e.32 l.2. & e.5 l.3
ne ve inimica meas eleuet aura preces e.3 l.1
hic vbi tum quiſue fuit? e.9 l.2
quid ve deos fatigas e.20 l.2
ne ve tacere diu e.10 l.1
nulla ve gemma manus (ornabat) e.6 l.3
ne ve ſuperba loqui e.10 l.1
quid ve tibi prodeſt e.13 l.2
vecta in cælum lyncibus Ariadna e.17 l.3
vecta puppis dardana felici àue e.1 l.4
vecta Trophæa regia Æmylia rate e.3 l.3
vecta Phaſelo pars e.7 l.4
vectabere nineis Cygnis e.1 l.3
vectam per cærula felici remo e.8 l.1
vectanmr amores mecnm in curru e.1 l.3
non ſi Pegaſeo vecteris in aëre dorſo. e.30 l.2
quod currens vector ab vrbe legat e.7 l.4
vectum nauta recenſet onos e.7 l.4
phaſelus vectus per Ionium e.21 l.3
cnm oſſa vehantur equis honoratis e.vlt. l.4
vehar hoſpes rudis æquoris Adriaci e.21 l.3
vehere nndus ab inferna rate e.5 l.3
vehere opprobria. Vide, Vexerit
nos vehimnr, vectum nauta recenſet. e.7 l.4
quodq; vehunt proræ Centaurica ſaxa. e.6 l.4
veij veteres, & vos tum regna fuiſtis e.11 l.4
vejentis Tolumnî cædes e.11 l.4
veios vincere labores erat e.11 l.4
dux veius? Imo, veiens e.11 l.4
vel Iuno hoc tibi poterit ignoſcere e.28 l.2
docta vel Hippolytum mollire e.5 l.4
ſcribant de te alij, vel ſis ignota licebit e.11 l.2
ianua vel domina crudelior ipſa e.16 l.1
vel ferro pectus, vel perde veneno e.34 l.2
vel qualia carmina feci e.8 l.2
inferior multò cnm ſim vel Marte, vel e.8 l.2
ille vel hic, claſſes e.22 l.2
illa vel anguſto mecũ requieſcere lecto. e.8 l.1
incedit vel Ioue digna ſoror e.2 l.2
pro qua vel obiret Achilles, vel Priamus. e.3 l.2
quiuis vel Deus eſſe poteſt e.15 l.2
funera, vel vina ſanabunt hoc malnm e.1 l.3
vel tu tantalea, vel tu Siſyphios e.17 l.2
tunc me vel Erynnes vexetis e.20 l.2
ſint mea vel Danaës cõdita mẽb. domo. e.20 l.2
plebeio, vel ſit ſandyeis amictu e.25 l.2
vel tu, vel ſiquis vetior eſſe poteſt e.29 l.2
non ſi, nec ſi, vel ſi e.30 l.2
turpior non erit vlla, vel tu Claudia. e.vlt. l.4
nunc tua vel medijs. vel licet, vel e.1 l.4
cum tibi liceat ponere iura foro, vel ire. e.9 l.3
te duce vel Iouis arma canam e.9 l.3
vel tua ſi ſocero colla daturus eras e.11 l.3
tali mors pretio vel ſit emenda mihi e.16 l.3
illic vel ſtudijs Platonis, aut hortis tuis. e.21 l.3
vel idem ferre roſam e.2 l.4
vela ſinnoſa pendebant theatro e.1 l.4
vela fluitantia theatro e.18 l.3
vbi vela ſedarit phaſelus e.21 l.3
vela agat auſter in incertnm e.26 l.2
vela triſtia ratis infernæ cernat e.27 l.2
vela pandere vidit amatorem ſuum e.21 l.2
vela ducere ſalo Ægæo e.6 l.1
pereat qnicunque rates & vela parauit e.17 l.2
vela candida ſoluite felici choro e.17 l.1
cum vela feſſa ſedarit Phaſelus e.21 l.3
vela regia pati fluctus audent e.6 l.4
vela Nocturna ſuo ſidere Callyſto regit. e.28 l.2
vela grandia non ſunt apta meæ rati e.9 l.3
da mihi pacato vela ſecunda pater e.17 l.3
mea vela nunquam videbis e.7 l.3
vidiſti vela dare à lecto tuo e.20 l.3
vela dedit cruenta Atrides e.1 l.4
qui ventus bene vela ferat in Italiam e.3 l.4
velabant limina vittæ e.10 l.4
qnà velabra ſtagnabant e.10 l.4
vt velatus pudor amictu prætextæ e.15 l.3
non immeritò velauit aranea fanum e.6 l.2
velifera carina non fiodo mare e.9 l.3
velificabat per aquas vrbanas nauta e.10 l.4
velificata ratis ad lacus infernos e.28 l.2
quæ tibi terra velim, qnæ tibi fiat aqua. e.16 l.2
ſemper eſſe velim pallidus e.8 l.3
hac te ſola lege velim rediſſe e.3 l.4
ſanctè velis libro dexter ineſſe meo e.10 l.4
in me mutatum quid niſi fata velis e.vlt. l.4
nihil eſt quod velis eſſe minns e.17 l.2
nec velis ſedere nimis ornata fronte e.18 l.2
nec tu velis eſſe ſæuior e.28 l.2
velis plenis Iouis omine e.6 l.4
vt velis ire quolibet ſine me e.8 l.2
carie qnod velit noſſe quæuis puella e.9 l.1
illa velit, poterit magnes non ducere. e.5 l.4
nemo non velit nocuiſſe e.19 l.2
ſi velit illa ſecnm tales cõcedere noctes. e.15 l.2
ſi quis velit adire, non finit eſſe moram. e.23 l.2
ſit modò libertas, quæ velit ira loqui e.1 l.2
inueniam vnam quæ velit nota fieri, &c. e.5 l.2
nubendiq; petit quem velit ipſa diem e.4 l.4
vt ſciat eſſe aliam, quæ velit eſſe mea e.22 l.2
quis velit ligna tetenta pro diuitijs e.23 l.3
qualẽ ſi vellent cuncti decurrere vitam. e.15 l.2
hæc referẽs quæ me credere velle putas. e.6 l.3
tyria vellera ſecta in gladios ſuos e.3 l.4
vellere pleno carpe pecus e.16 l.2
vellere à ſtirpe capillos albos e.vlt. l.3
vtinam ſic velles nos vincire catena e.15 l.2
quæ mihi non inſultet & te vellicet e.5 l.2
velo compita verbenis e.3 l.4
velocem puellam potuit domuiſſe e.1 l.1
cum veloces iactus fallit pila e.14 l.3
velotum ſinus plenos ſubſtrahis e.9 l.3
ac veluti primo taurus e.3 l.2
ac veluti folia e.15 l.2
venaberis leporem hoſpes e.13 l.3
ipſe ego venabor e.19 l.2

veuantem

venantem Idalio vertice Adonin e.13 l.2
te vendere muneribus quid iuuat e.3 l.1
vendicare. Vide, Vindicare.
venena tetra ſumere in manus e.17 l.2
venena tetra libens, & naufragus ebib. e.24 l.2
ferro vel veneno mihi perde pectus e.34 l.2
veneno iſto tentare intactos e.12 l.2
deprenſo veneno ſama tua non dānata. e.32 l.2
pacem veneramur amantes e.5 l.3
veneranda nullis puellis ara pateat e.10 l.4
venerat mihi obuia e.29 l.2
venerata oe ſis me ſupplicibus tabellis. e.20 l.2
& venere ignota furta nouare mea e.9 l.4
venere exhauſtas opes querantur e.13 l.3
venere triſti nulla præmia mihi ſint e.14 l.1
venerem quærere per talos ſecundos e.9 l.4
venerem corrumpere in cæco motu. e.15 l.2
vbi, venerē amplexu empto promiſeris. e.5 l.4
vbi iam venerem grauis intereeperit. e.5 l.3
veneres canat ætas prima e.10 l.2
veneri ſuſcipere, & ponere vota e.19 l.2
veneri negantem Hippolytum mollire. e.5 l.4
veneris militiam patiere e.1 l.4
veneris pueris vtilis hoſtis eris e.1 l.4
veneris magnæ voluitur ante pedes e.8 l.3
veneris pueri e.1 l.4
veneris inſanæ faſtus compeſcere e.17 l.2
veneris dominæ volucres e.3 l.3
in veneris tabula ſummam ſibi ponit. e.7 l.3
veneris ſæuo torrebar aheno e.24 l.3
venere tunc animi Decij e.1 l.4
non venerit ita ſæua ira mea, vt e.38 l.1
ſiue venerit dies, ſiue nox e.8 l.1
ſiquis venerit alter amor e.18 l.2
cum pia venerunt ſomnia, pōdus habēt. e.7 l.4
quantum Hypanis veneto diſſidet Erid. e.12 l.1
ſæpe veni nonniam ſors mea excludit e.25 l.2
veni io tuos ignes dure poëta e.34 l.2
veni cana ad lapides memores e.13 l.2
veni ad fœdera ſupplicibus palmis e.9 l.4
calue tua venia e.25 l.2
ſeu veniam triſtis ſeu lætus amicus e.11 l.1
cur veniam tibi tardior e.31 l.2
vnde veniant tot mala cæca via eſt e.14 l.2
illic formoſæ veniant chorus heroinæ e.19 l.2
fac venias oculis vmbra benigna meis e.4 l.4
vnde veniat in ora meus libet e.1 l.2
veniat formæ ruga e.vlt. l.3
non hæc ingrata venient legenti e.vlt. l.2
cum venient ſiccis oſcula falle genis e.vlt. l.4
ne ſperne venientia ſomnia pijs portis. e.7 l.4
venies, hodie ceſſabimus vnà e.23 l.3
ſi quando venies ad fata e.15 l.2
venies tu quoq; in ora virûm e.9 l.3
fera ſed auſonijs veniet prouincia virgis. e.4 l.3
veniet hora tibi mollior e.28 l.2
ſiqua veniet hora e.6 l.1
nullane placatæ veniet fortuna procel. e.17 l.1
veniet hodie ſiqua negauit heri e.14 l.2
ad te mea littora, veniet nauis e.14 l.2
iam venimus ad mandatam domum e.29 l.2
credebant dominæ ponè venire pedes e.15 l.3
ſcis venire mihi multa mala e.22 l.2
ſiqua venire negat ſperanti e.22 l.2
ſi ſæpe venis mihi ſatis formoſi videri. e.18 l.2
venis ſupplex ad iura puellæ e.9 l.1
cur mihi venis ſera ô mors e.13 l.2
venis lenta in noſtro timore e.15 l.1
& leporem, quicunq; venis, venaberis. e.13 l.3
nox mihi prima venit e.20 l.3
venit(Hercules) ad inuictos montes e.10 l.4
tibi venit dos non humilis Roma prod. e.4 l.4
& venit è rubro ſalo concha e.13 l.3
venit Epiſtola dominæ e.16 l.3
venit ſocijs armis Lycomedius e.2 l.4
venit in exequias tota caterua meas e.vlt. l.2
quà venit exoriens, quà deficit Luna e.5 l.3
mors quæ venit apta die parca optima e.5 l.3
qui venit in honorem ſe iactando e.24 l.2
iſta mors venit acta per humanas manus. e.7 l.3
venit prætor ab illyricis terris e.16 l.2
venit rute vir infelix hodie e.23 l.2
vix venit extremo qui legat oſſa die e.24 l.2
ſæpe venit magno fœnore tardus amor e.7 l.1
ſiqua venit ſerò, venit magna ruina e.25 l.2
poſt venit aſſueto mollis ad arua iugo e.3 l.2
nox venit tibi longa e.15 l.2
non venit ad fulmina languens e.52 l.2
venit in ora virûm maius nomen ab exeq. e.1 l.3
venit nox vigilanda e.17 l.3
non venit rogata impunè e.5 l.1
venit irritata quando contemnitur e.10 l.1
venit enim tempus e.28 l.2
ſin es non dura, venito e.22 l.2
tum veniūt mihi liquores Pactoli ſubt. e.14 l.1
veniunt ederæ melius ſponte ſua e.2 l.1
venor caſſibus impoſitis e.2 l.4
venter apertus equi abiegni nihil illos. e.1 l.4
ventre ſquamoſo ceraſtæ e.22 l.3
ventre tumido cucurbita e.2 l.4
venti vnde ſuperant ſalo e.5 l.3
venti abſenti tibi proſunt e.17 l.1
venti ſtent aëre e.10 l.3
venti, dij maris Ægæi quos ſunt penes. e.7 l.3
quicunq, & miſerū venti vexaſtis Vlyſſ. e.56 l.2
ventilat facem hanc Venus e.3 l.4
ventis iactamur e.5 l.3
ventis rapientibus Æſonidem e.15 l.1
vento quolibet ire velis e.8 l.1
vento oppoſito debita oſcula e.6 l.1
ventorum eſt quodcunq; paras e.5 l.3
ventos rogis non petiſti e.7 l.4
ventos tales non videam ſubſidere e.8 l.1
ventoſas addidit alas (amori) e.12 l.2
ventum eſt olim ad prælia his vitijs e.6 l.2
ſit ventura dies mundi quæ ſubruat arces. e.5 l.3
venturæ coniugis aptus amor e.15 l.1
venturam noctē melius præſagit noita. e.11 l.3
venturam lucem canit quarta buccina. e.4 l.4
venturam ſenectam diſcite ſentire e.vlt. l.4
hæc eſt venturi prima fauilla mali e.9 l.1
venturos tibi amores dicebam e.9 l.1
venturū me tibi paucis Lociferis memēt. e.19 l.2
ventus in Italiam qui bene vela ferat e.3 l.4
quicquid iurarunt ventus & vnda rapit. e.28 l.2
& nobis Aquilo ventus erit e.5 l.2
omnia quæq; ven⁹, quæq; minerua prob. e.2 l.1
ipſa venus quamuis corrupta libidine. e.32 l.2
venus hanc facem ventilat ipſa e.3 l.4
venus miniſtra ſacra noctis inſtituet e.10 l.3

venus, ô Regina, cape e.5 l.4
veous dea inuidioſa doluit e.28 l.2
veous ooſtra in me exercet noctes amaras e.1 l.1
venus arma dulcia nobis coocitet e.20 l.3
ipſa veous vexit arma ſui Cæſaris e.1 l.4
ipſa venus fit comes exclusis e.16 l.3
ipſa venus dormiet noctibus illorum e.6 l.3
tu Venus diceris ijſſe illuc effuſa coma. e.13 l.2
illi ne ſit amica Venus e.21 l.2
ooſtro venus ô, ſuccurre dolori e.16 l.2
veous poteſt iofringere vires heroum e.14 l.s
venus haud vnquam eſt culta labore e.22 l.2
ſæpe venus triuio commiſta eſt e.7 l.4
cauſſa fuit Iuno, ſed mage cauſſa Venus. e.8 l.4
quod ſi vera caſtra puellę comitarem e.3 l.2
dic mihi de noſtra quæſeotis vera puella. e.6 l.3
mæceoaris eruot vera Trophæa fides e.9 l.3
rata ſero carmina vera fuere e.1 l.4
vera, ſed inuito coutigit iſta fides e.1 l.4
vera regna loquũtur auos oumātinos. e.vlt l.4
verax Ilia mæoas oon habenda e.13 l.3
mixta cum ſaxis adijce verba mala e.5 l.4
verſibus auditis quid niſi verba feres e.5 l.4
ad verba cogebat quirites buccina e.1 l.4
verba tonare foro ioſano e.1 l.4
verba diſerta loqui oorant tabellæ e.13 l.3
ſi verba duxiſſer pondus habere mea e.7 l.3
verba ſua maxima cuiq; oocēt io amor. e.25 l.2
verba mittere per fores rimoſas e.17 l.2
quid iuuat io nullo pōdere verba loqui. e.22 l.2
verba ſuperba iacies in miſerum caput. e.8 l.2
verba & fraudes cōpooere vobis facile. e.9 l.2
de me verba fuere mala e.9 l.2
cynthia verba leuis e.3 l.2
verba mea reſonant ſub vmbras e.18 l.1
verba talia iace mutæ fauillæ e.1 l.2
verba mea cadunt Zephiro e.16 l.1
verba querar tuo limine e.8 l.1
nec verba libera tibi perpetuo fore e.9 l.1
verba ducere in longam moram e.10 l.1
ne verba beoigna cadant pro vano e.10 l.1
me verba puellæ remorantur, & preces. e.6 l.1
verba quæcuoq; voles fugient quereuti. e.5 l.s
verba fortia cadent tibi ſiogultu e.5 l.1
verba mea quanto dolore referet e.1 l.1
verba libera vertet in offeoſas e.vlt. l.4
verba perdere ſooo pecoris e.33 l.2
non audis, & verba ſinis mea ludere e.33 l.2
verba componere cothurno Æſchyleo. e.34 l.2
nec quæ ſiot verba rogandi inuenias e.14 l.3
dat munera ſeruo, vt verba commiſſa. e.23 l.2
tua verba errabaot multo mero e.34 l.2
mea verba colit turba puellarum e.2 l.3
ſint verba libera ocquitiæ tuæ e.10 l.3
vix memini oobis verba coijſſe decem. e.15 l.3
verba iace ſingula reſponſuræ e.vlt. l.4
verba iacere. Vide, Iacio.
poſcis verba à lyra inuita e.1 l.4
non vt verba mea ſequaotur quercus e.13 l.2
verba iacere minora deo e.10 l.4
quàm multa verba narramus appoſita. e.15 l.2
verba tecta ſupercilij s e.8 l.3
verba benigna præbebant focis dij e.13 l.3
tu fingis inania verba e.20 l.3
verba fallacia fœderis diripuere noti e.7 l.4
hæc verba non fatebar coactus igne. e.24 l.3
verbenis compita velo e.3 l.4
verbera ſæuitiæ expertæ metuens e.3 l.1
verberat ora ſua manu inſana e.9 l.2
verbis ſuis illa cogar amare Iouem e.13 l.1
verbis iucundis nec deſit vnica gratia e.2 l.1
verbis non noſtis parcere formoſæ e.28 l.2
verbis noſtris lacrymantia limina e.vlt. l.3
verbo mutantur irati amantes e.5 l.2
verbo vno mutat præcordia e.4 l.2
vere decimo redijſſe rates Danaûm e.9 l.3
non verebor vlla regna deſpicere e.14 l.1
non verenda hæc tibi fuit, Roma e.11 l.3
vereodo luco abſcede e.10 l.4
oon ego nunc Adriæ vereor mare. &c. e.6 l.1
noo ego nũc triſtes vereor mea cynthia. e.19 l.1
non ego nunc vereor ne ſim e.2 l.1
quàm vereor ne te e.19 l.1
vergilijs tardis ſit iners nauita e.8 l.s
veri dantur mihi ſigna caloris e.8 l.3
verior augur Dodona e.11 l.2
verior quis eſſe poteſt e.29 l.2
quæ tibi ſi veris animis eſt queſta puella. e 6 l.3
verita eſt flamma vrere pios humeros e.1 l.4
quoniá non es veritus cōcredere oobis. e.10 l.s
in verna roſa caput habere e.5 l.3
vernæ candeſcat lamioa e.7 l.4
illic formoſæ vernant chorus heroinæ e.19 l.1
dum vernat ſanguis e.5 l.4
tunc verò longas &c. id eſt, tũ maxime. e.1 l.2
tu verò ooſtros audax inuade capillos e.8 l.3
tu vero nudum. &c. e.13 l.2
tu vero quoniam ſemel es e.13 l.1
tam vero crimine ſæua e.15 l.3
vero oec taogeris igni e.10 l.s
verſa regna e.vlt. l.4
Io verſa caput e.28 l.2
verſa inguina in canes e.4 l.4
his verſabat animos amicæ e.5 l.4
anguſto verſamus prælia lecto e.1 l.2
quanta illum toto verſant ſuſpiria lecto. e.21 l.2
verſare boues ſerus boores e.5 l.3
verſare iuuenem toto cubili e.14 l.1
cum verſareot rura tua multi Iuuenci e.1 l.4
verſat acies memorabit Apollo e.11 l.3
vioctus eram verſas in terga manus e.24 l.3
his animos dum verſat amicæ e.5 l.4
verſat animos ſpeſq; timorq; e.17 l.3
non eſt certa fides quá non verſat iniuria. e.8 l.1
verſat cæcum amator iter e.14 l.2
quæ mea nō anus verſat ſomnia decies. e.4 l.2
ſi verſat meam vitam femina e.11 l.3
verſibus auditis quid niſi verba feres e.5 l.4
verſibus inſignem te pudet eſſe meis e.24 l.3
effultum pluma verſicolore caput e.7 l.3
verſicoloris plumæ auem e.13 l.3
verſi trochi clauis increpat e.14 l.3
verſis equis increpat arcus e.3 l.4
verſis dare terga cariois iuſſit amor. e.16 l.2
verſo ab amne dicor vertumnus e.2 l.4
verſos ad pia vota deos e.3 l.3
verſu laudata Properti Cynthia e.vlt. l.2
vt verſu noſtro ſtupefiat Cynthia e.13 l.2
verſu nouo tibi deduxi carmina e.16 l.1
verſu duro ooo cooneniunt mea præc. e.1 l.2

verſu pio conor diſponere mœnia e.1 l.4
verſum mollem componere e.7 l.1
verſus eat exactus tenui pumice e.1 l.3
& duo ſint verſus, de vno & dimidiato. e.13 l.2
verſus Mimnermi plus valet in amore. e.9 l.1
verſus hic tibi erit pallori e.5 l.2
ſex ſuperant verſus e.2 l.4
verſus anguſto torno includere incipe. e.vlt. l.2
quoſcunque verſus feciſti meo nomine. e.7 l.4
verſus trames per aſtra e.1 l.4
verſuta Nomas e.7 l.4
vertat in auriculas vocula e.16 l.1
verte in quancũq; voles figurã, decorus. e.2 l.4
te verte in mores viri e.5 l.4
quod formas vnus vertebar in omnes e.2 l.4
verteotis anni fructum perceperit e.2 l.4
nec verteret oſſa noſtra Actiacum mare. e.13 l.2
ſi verteret agros boue patrio e.7 l.3
non ſi verteris io aëre dorſo Pegaſeo e.30 l.2
ſi verterit aures bonas ad pacem e.13 l.2
vertet in offenſas libera verba ſuas e.vlt. l.4
vertiioe quoties ante poſtes tuos e.16 l.5
vertice ſyluas intendat nemus e.14 l.5
ſub vertice montis Arganthi e.20 l.5
vertice Idalio venantem Adonin e.13 l.2
vertice medio gemma tenet crines e.22 l.2
vertice axis ſcandentis conſurgit murus. e.1 l.4
vertice Parnaſſi deiecti Galli e.13 l.3
vertice laurigero cõcuſſus mõs Parnaſſi. e.13 l.3
vertice turrigero Cybele e.17 l.3
verticibus Idæis diuæ tunicas poſuere. e.2 l.2
vertigine torta floctus e.7 l.3
quæ meotiia ſuas vertit inepta comas. e.18 l.2
vertit peonas tàio ciiò tuus amor e.24 l.2
vertite equum Danai e.1 l.4
vertitur nubes noto e.5 l.2
quàm care ſemel vertitor nox io anno. e.23 l.2
vertitur Deus & durus dies e.28 l.2
omnia vertũtur, certè, mutãtur amores. e.8 l.2
vertumnus deus, & eius hiſtoria e.2 l.4
vertumnus aorigæ ſpecies e.2 l.4
verubus Ithacis mugiſſe Iuuencos e.12 l.3
hoc verum eſt tota te ferri Roma e.5 l.2
ad verum conſcia terra ſapit e.13 l.2
verumetiam inſtanti e.5 l.2
verus amor nullum nouit habere modũ. e.15 l.2
verus ſum aruſpex e.8 l.3
veſana verberat ora mano e.9 l.2
iniecta tectus veſaoe lacerna potabis. e.12 l.3
veſani murmura ponti e.8 l.1
errat qui finem veſani quærit amoris e.15 l.2
veſanum in vite Lycurgum e.17 l.3
veſper cum inducit noctes e.3 l.4
quæ (ô) veſta voluit flammas tuas fallere. e.4 l.4
cum veſta repoſceret ignes cõmiſſos. e.vlt. l.4
veſta Iliacæ felix tutela fauillæ e.4 l.4
veſta coronatis pauper gaudebat aſellis. a.1 l.4
valeat probro veſta pudenda meo e.4 l.4
veſtæ ſacræ lomina fatalia e.4 l.3
veſtæ caſtæ ibat narratum ſomnia e.29 l.2
veſtæ periphraſis, ignes Pallados e.4 l.4
veſter ſenex oil iuuat e.34 l.2
veſte fluente pedes oudos feries e.17 l.3
in veſte caſta ibat ſomnia narratum e.29 l.2
ſub veſte tacita ducere gaudia e.4 l.5
qua veſte primom cepiſti oculos Prop. e.10 l.5
veſte ſciſſa experiere meas manus e.15 l.2
in veſte longa ſonat carmina Pythios e.31 l.2
veſte coa mooere ſious e.2 l.1
veſte ſua Minerua vetat auelli Caſſandrã. e.1 l.4
veſtem mæſtam lacertis pendere e.6 l.3
quaſcunq; veſtes & ſmaragdos dedit e.16 l.2
veſtes tyriæ fallunt lumina e.14 l.3
veſtes attalicas ſuperas e.18 l.3
veſtes nõ tibi ſcindã de corpore perioro. e.5 l.2
vaſtis ſidonia non tibi ſit tanti e.16 l.2
veſtis coæ munera e.5 l.4
veſtis honores emerui e.vlt. l.4
veſtis adoſta fuit lateri e.7 l.4
veſtibolum iaceam mortuos ante ruũ. e.14 l.2
veſtigia iuncti tenebis famæ Cæſaris e.9 l.3
nec domina vlla meo ponet veſtigia. e.9 l.2
cum veſtigia ebria traherem e.3 l.1
veſtigia ferre per ignes ignotos e.5 l.1
apparent non vlla toro veſtigia preſſo e.29 l.2
barbarus excoſſis agitat veſtigia lumbis. e.16 l.2
ſi veſtigia parua culpæ dederis e.5 l.1
ſi veſtita cubaris e.15 l.2
veſtitas frondibus vuas portare e.13 l.3
veſtra hoſpita pandite defeſſis e.10 l.4
veſtra ira ruens neſcit referre pedem e.15 l.3
veſtra lumina dolor cruciat e.25 l.2
veſtra meus molliet arma torus e.4 l.4
quis deus in veſtra conſtitit hoſtis aqua? e.18 l.3
veſtræ militiæ pars ego ſum e.21 l.1
ſi veſtras vndas amor attigit e.17 l.5
veſtras manus ille grauare non poterat e.7 l.5
me veſtris moribus ſimilem eſſe putas e.29 l.2
veſtris focis dij præbebãt verba benigna. e.13 l.3
veſtris moribus dabit manus e.vlt. l.4
veſtris cornicibus ſcribitur Cynthia e.18 l.5
in veſtris oſſibus arua metunt e.11 l.4
veſtris moribos dabit manus e.vlt. l.4
in veſtro lacu erat e.18 l.3
veſtro date ſerta poëtæ e.1 l.3
& veſtro poſita eſt aurea ſtella foro e.11 l.4
quã poſſit veſtros reprehendere curſus. e.19 l.5
veſtros accedat ad annos e.vlt l.4
veſtros dolores didici reticere e.10 l.1
veſtros complexus diducere non potui e.13 l.1
ad veſtros penates ſedeam e.4 l.4
vetante deo arma dabat e.1 l.4
& to veras me fundere lacrymas e.8 l.2
verat Apollo tonare verba in foro e.1 l.4
cum recipi quẽ non nouerit illa vetat. e.22 l.2
vetat turba me tibi credere e.32 l.2
qoam vetat auelli veſte ſua Minerua e.1 l.4
lex ſpartana vetat ſecedere amantes e.14 l.3
vetera oblitis iura refer focijs e.6 l.1
non veteres Thebas canerem e.1 l.2
veteres Aſiæ cernere diuitias e.6 l.1
veteres Veij e.11 l.4
veteres Tatios, duroſq; Sabinos e.32 l.2
ad veteres focos crepat herba ſabina e.3 l.4
veteres arcus leto renouaſſe Procorũ. e.12 l.3
veteris poëtæ Aſcræi præcepta e.vlt. l.2
hos vetuit me numerare timor e.29 l.2
me vetuit contemnere muſas graciles. e.13 l.2
vetus regnum hippodamiæ e.8 l.1
vetus parma vacat io templo e.25 l.2

vetus eſt tutela dracoois annoſi Lanuu. e.8 l.4
vetus Achaia quot formas tulit e.28 l.2
vetus amphora curto collo e.5 l.4
vetuſtas omnia maiora facit poſt obitū. e.1 l.3
vetuſtas tabulas anteire fama e.3 l.2
vexare Lycinnsm parcas ooo meritam. e.15 l.3
qui vexaſtis Vlyſſem venti e.26 l.2
vexatæ vitæ per multa pericula. e.28 l.2
ſi vexauerit tibi comas ira e.5 l.4
qui vexerat lyram Arioniam e.26 l.2
qui vexerit opprobria ooſtris armis e.1t l.3
me vexetis tunc Erinoyes e.20 l.2
quam vexit ouis molli tergore e.26 l.2
vexit arma ſui Cæſaris e.t l.4
via ſacra nitent vilia dona e.24 l.2
cui via ſacra ſæpe conteritur e.22 l.2
via facta luxuriæ nimium libera e.13 l.3
via ſua ire quiſque oouerit e.25 l.2
in via ſacra currere roſtra Actia e.t l.2
ſi te via ducet noſtro proxima buſto e.1 l.2
via longa puellas mutat e.12 l.t
iſta via monſtrat furtum tui amoris e.32 l.2
qua via mors ſit aditura e.27 l.2
via appia te ducit anum e.32 l.2
via alta Mercnrij e.30 l.2
via illa eſt mali vuloeris e.25 l.2
via lata non datur currere ad muſas e.1 l.3
via iotacta detulit noſtra pagina de mōte. e.t l.3
via animi recta eſſe debuit e.5 l.3
eſt mala, ſed cunctis via iſta terenda e.18 l.3
via cæca vnde veniant tot mala e 4 l.2
nec via vlla vacet ad curas cælibis e.vlt. l.4
via non operoſa nautarum votis e.6 l.4
via cæli aſpicienda e.t l.4
anguſta via, non eſt inſeruiſſe digitum. e.14 l.3
via ſonat ſtructa labore Herculeo e.18 l.3
lubrica tota via eſt, & perfida e.4 l.4
via media Scirtoois ire e.16 l.3
in via media nomen habere e.16 l.3
hac eadem via ruſus curre e.6 l.3
via media plaudere mī ſat erit e.4 l.3
cur via tam looga tibi petita Roma e.33 l.2
qua via tulit Ditis equos e.22 l.3
via torta (Labyrinthi) e.4 l.4
via tuta eſt huic geoeri e.16 l.3
quà ab humana via ceſſit in aſtra e.18 l.3
vt me longa via ſoluat amore e.2t l.3
viæ Theſeæ brachia ſcandam e.2t l.3
viæ tuæ Galatea noo ſit aliena e. 8 l.t
viæ ſtant adamante non exorato e.vlt. l 4
viæ obſcuræ prima taberna eas excipit. e.9 l.4
viæ maris & terræ cæca pericla e.27 l.2
ad viæ extremæ murmur humata e.7 l.4
viæ vicinæ ora publica e.10 l.3
viam ſaxoſam terat culpa ſedula e.5 l.4
viam longe Phaſidos ioit Argo e.20 l.t
vt vias indociles ſciat currere lympha. e.2 l.t
vias ire notas non meminit e.1 l.t
vias multas inire quid ſit, ſeoſiſti e.33 l.2
vias nouas ire deſtitit e.8 l.1
quà vias ſeptenas vnda temperat e.22 l.3
vias rerum dicere. i. cauſſas e.34 l.2
vias ſuas decipit voda Mæandri e.34 l.2
vias miſeras fortunæ arte auximus e.7 l.3
ſidenas vias ire loogè erat e.t l.4
vias tepidas fecerunt pallia noſtra e.t l.4
ſeu vias medias ſequitur e.8 l.4
per quas vias ductus erat Iugurtha e.6 l.4
viator tranſibit oſſa tua cootemoens e.1t l.2
vibrantem ſpicula e.11 l.4
poſtquā vicerat æſtū exhauſto flumine. e.10 l.4
nemo qui vicerit alitis arma e.30 l.2
vices inuerſas annus duxerit e.15 l.t
vices remotum ſorte ducite e.2t l.3
vices repende alterna lege e.4 l.4
vices miſeras multarum exiget. i. pœnas. e.13 l.t
vicibus maternis fungere pater e.vlt. l.4
vicimus, aſſiduas noo tulit preces e.8 l.1
vicina Dianæ auentinæ Phyllis e 9 l.4
vicina meis turba cucurrit agris e.8 l.4
vicina ſaxa Iouis cum quateret tubicen. e.4 l.4
vicinæ viæ ara publica e.10 l.3
vicinas clamat aquas Teia e.9 l.4
vicina Ioui non parteoda vuloera e.4 l.4
ad vicinos Iodos quieſcit aurora e.18 l.2
non vicit me moribus illa e.6 l.3
illa qua vicit condidit arma manu e.16 l.2
vicit vna ſagitta decem rates e.6 l.4
vicit victorem candida forma virum e.1t l.3
victa pietate omnes colunt aurum e.13 l.3
victa ounquam meis muneribus ianua. e.16 l.t
victa anoorum ictu poodera ruent e.2 l.3
victa arma ferebant humeris e.11 l.4
cum victa brachia dedi vrgenti e.3 l.4
victi monimeota Syphacis e.11 l.3
victima tibi corruet Acron e.11 l.4
cur victis victor miſcebitur vmbris e.5 l.3
triſtis victor equus Arion ad Archem. e.34 l.2
victor equus ligneus e.9 l.3
victor Amphioo canebat Pæana e.15 l.3
victor erat quamuis, æquus in hoſte fuit. e.19 l.3
victor ſiculæ telluris Claodius e.18 l.3
victor Oilide rape vatem e.1 l.4
victor Apollo poſcit citharam e.6 l.4
victor fundis Acrona, Romule e.11 l.4
victor cum victis miſcebitur vndis e.5 l.3
victor pugnis Pollux, & equis Caſtor e.14 l.3
vicit victorem candida forma virum e.11 l.3
hæc victoria eſt potior mihi deuictis. e.14 l.2
victrices ardent (vxores) e.13 l.3
victrices palmas tibi eludet e.t l.4
victrices manus temperat illa e.22 l.3
victrices moras Fabij e.3 l.3
victricia arma portans Troia e.1 l.4
victrix recurrit Cynthia e.9 l.4
victura roſaria Pæſti e.5 l.4
vicus Thuſcus vnde e.2 l.4
illa dies, qua videā oneratos ſpolijs Cæſ. e.4 l.3
hæc videam ferre procellas e.16 l.2
non videam tales ſubſidere ventos e.8 l.1
videant æquales mea vulnera io collo e.8 l.3
quà videantur ocelli iſti viles e.15 l.t
numquam videbis vela mea (Aquilo) e.7 l.3
videbis noctem & lucem illius arbitrio. e.t l.4
videor iam tibi Dodona verior augur e.20 l.2
ſi videor tibi tenuatus in artus exiles e.22 l.2
viderat ille fuga tractos, viderat in for. e.8 l.2
cedite diuæ, quas viderat paſtor ponere. e.2 l.2
teſtis eris puras, Phœbe videre manus. e.32 l.2
ibat videre feras e.t l.

ſioe meas lacrymas, ſiue videte tuas e.8 l.3
vidēre deas oudai non fuerat pœna e.13 l.3
romanum ſatis eſt poſſe videre ſotum e.2 l.4
videri mi formoſa poteris e.18 l.2
ſi videıt præſentes eſſe preces amor e.30 l.2
qui te non viderit ergo, oon cupiet e.32 l.2
te viderunt Bactra e.3 l.4
his vides priucipijs fuoera Troiana e.6 l.2
hoc quodcunque vides hoſpes e.1 l.4
cum videt re curre re in oemus e.32 l.2
qui videt is peccat e.32 l.2
hunc videt ante cauas turres e.11 l.4
oemo videt in amore inſano e.14 l.2
vidi te in ſomnis fracta carina e.26 l.2
vidi ego labentes acies e.2 l.4
vidi Delphinum e.26 l.2
vidi ego odorati. vidi ego rugoſo e.5 l.4
ſeu vidi fulgeotem incedere e.1 l.2
ſeu vidi ad frontem errare capillos e.1 l.2
vidi ego, me teſte, negare potes? e.13 l.1
vidi ego re toto e.13 l.1
te vidimus in longā ducere verba morā. e.10 l.1
vidimus ire deo lacrymas e.vlt. l.4
vidimus & fratrum e.vlt. l.4
ſemper vidiſſe negato, ſi quid vidiſti e.18 l.2
non vidiſſet Antilochi corpus humari e.13 l.2
ſi vidiſſet ocellos tuos Glaucus e.26 l.2
vidiſti eam flere capillis incomptis e.6 l.3
vidiſti à lecto quem dare vela tuo e.20 l.2
nec vidiſti ſpeculum Lygdame e.6 l.3
vidiſtin toto ſooitus percurrete cælo e.16 l.2
vidiſtis puellam pleno candore, vidiſti. e.25 l.2
ſic vidit Minois Theſea iocolumen e.14 l.2
is vidit ſioe ſeoſu viuere amantes e.22 l.2
vidit amatorem pandere vela ſuum e.21 l.2
corpora diſponens mentem non vidit in. e.5 l.3
vidit noa improba cum ferri ligno e.7 l.3
non beoè vidit ire aues Palatinas e.6 l.4
vidit arenoſis Tatium proludere campis. e.4 l.4
quis te vidit curuum funere noſtro e.7 l.4
viduas dormire puell. quid tibi prodeſt. e.33 l.2
viduo Deidamia viro e.9 l.2
vigeſimus annus ſteterat Octauio e.18 l.3
ô vigil, iniuſtæ præmia fortis habes e.4 l.4
vigilaoda nox deos non habet vltores. e.20 l.3
colles carpant vigilante me nullæ feræ. e.17 l.3
vigilantis furta ſuburræ e.7 l.4
vbi vigilāre alio nomine non liceat e.9 l.1
vigilare ſtudijs ſeueris e.3 l.2
vigilet ianitor ad dantes e.5 l.4
vilem aquam negauie ieiunæ e.15 l.3
felix qui viles pomis mercaris amores. e.vlt. l.2
per viles noctes inſpecta publica eſt e.7 l.4
prius quàm mihi viles iſti videātur ocel. e.15 l.1
ne tibi ſit mirū me quærere viles, &c. e.24 l.2
vilia dona nirent via ſacra e.24 l.2
vilia tura damus ſacris pauperibus e.10 l.2
vilia ſacra ducebant boues macræ e.1 l.4
non vereor ne ſim tibi vilior iſtis e.2 l.1
vilior ſicco lacu dicebar e.14 l.2
au tibi ſim gelida vilior Illyria e.8 l.1
vilis arena, ſponte tua Pætum tegas e.7 l.3
vina pallida bibi inſidijs e.7 l.4
vina Leſbia bibas e.14 l.1
vina fundantur prelis eliſa falernis e.6 l.4
funera vel vina ſaoabunt hoc malum, e.17 l.3
in vina mea radios inijciat dies e.6 l.4
vina nil tibi nocent e.33 l.2
vina ſubiſſe capiti clamabis e.2 l.4
non me vincant dicere e.9 l.1
vincant mendacia, ſperne fidem e.5 l.4
vince mari, iam terra tua eſt e.6 l.4
vince ſopote hoc caput ſollicitum e.17 l.3
vincendus Araxes qua parte fluat e.3 l.4
non vincent Gallam munera e.12 l.3
vincere patriæ ſuæ iam docta ſigna e.6 l.4
ſic vincere ſueuit (Romulus) e.11 l.4
viocere cum Veios poſſe laboris erat e.11 l.4
vinceris aut, vincis hæc in amore rota. e.8 l.2
vincet vbi eraſas barba pudenda genas. e.8 l.4
vincit fidem Ælia Galla e.12 l.3
vincit fletum iniuria e.vlt. l.3
vincit Roma fidem Phœbi e.6 l.4
male vincitis Danai e.1 l.4
tempore vincor ego e.25 l.2
dum vincuot Danai: dum reſtat Hector e.8 l.3
vincire mentem Lyæo e.5 l.3
vtinam hærentes ſic oos vincire catena. e.15 l.2
vbi oon certo vincitur fœdere lectus e.20 l.3
quod oequeā vincla rūpere fracto iugo. e.11 l.3
vincla dulcia dabat collo e.13 l.3
vincla parate mihi pars viſa eſt e.29 l.2
vincla turpia perpeſſus Melampus e.3 l.2
vincla Romula ruæ manus accepere e.11 l.3
vincla quibus impoſuit, moa ſoluit e.20 l.3
vincta comas ſtamine puniceo e.10 l.4
vincta Antiope, quē inuocet, niſi Iouē. e.15 l.3
vincta braſſica leui iunco e.2 l.4
vidi te vinctum toto collo langueſcere e.13 l.1
vinctus eram verſas in mea terga manus e.24 l.3
omnia detrito vincula fune cadunt e.7 l.4
vincula ſanguiois cari rupit amor e.15 l.1
vincula rotæ infernæ noſſe e.10 l.1
vincula codicis immundi ſentie e.7 l.4
rari furtiua capilli vincula, fuerant &c. e.5 l.4
vincula bina trahit pedibus e.9 l.4
quà ſe ſummota vindicat ara caſa e.10 l.4
Praxitelem propria vindicat arte lapis. e.19 l.3
viodicat arte parua locum e.9 l.3
vindicat illa partem tui tori e.3 l.4
ſe vindice ſtantem Delon e.6 l.4
te vindice freta patria e.6 l.4
vindicet in mea oſſa (Æacus) alias iud. e.vlt. l.4
vineaque inductū longa tegebat opus. e.11 l.4
vioo periſti ô Euritiou e.33 l.2
vino forma petit, vino corrūpitur. &c. e.33 l.2
vinxerunt trahendā Dircem ſub trucis. e.15 l.3
vinxit altera vitta comas e.3 l.4
vipera ooſtris ſibilet in tumulis e.7 l.4
infelix hodie vir mihi rure venie e.23 l.2
ille vir in medio fiat amore lapis e.9 l.2
virdomarus dux gallus a Druſo cæſus e.11 l.4
vires dat gloria e.11 l.4
vires ſuas nulli eripit amor e.22 l.2
ſi vires deficiant laus erit audacia e.10 l.2
ſumite vires, Pierides e.10 l.2
vires magnas heroum infringere poteſt. e.14 l.2
vires frangit & attolit cauſſa e.6 l.4
vires habere in re ſomnus poteſt e.7 l.4
nullus amor vires eripit ipſe ſuas e.22 l.2

vires det Cæſar ad affectum e.9 l.3
quæcunq; vires aderant in corpore e.15 l.3
quo viret vua iugo e.vlt. l.2
virgatis bracchis (Virdomarus) e.11 l.4
virgatos lucida per calathos lilia e.13 l.3
virgilÿ laus & opera e.vlt. l.2
virginei tot bona gymnaſij e.14 l.3
virgineis vrnis dolia repleuerit e.1 l.2
virgineo lecta miniſtra foco e.4 l.4
virgineos per calathos lucida lilia e.13 l.3
virgineum compoſuit Mercurio latus e.2 l.2
virgineum caput cauo ære protegit e.13 l.2
nec tu virginibus reuerentia moueris. e.30 l.2
virginis in palmis caniſtra tremunt e.8 l.4
virgis Auſonijs veniet prouincia e.4 l.3
virgo hanc dotem deſponderat hoſti e.19 l.3
hæc virgo officijs dos erat apta tuis e.4 l.4
qua penetrat virgo e.8 l.4
viri Phrij buſta cruenta e.13 l.2
viri auſteri pœna grauis cauenda e.14 l.3
in mores viri te verte e.5 l.4
quæ viri femina limen amat e.6 l.2
hinc taries rhamneſque viri e.1 l.4
magna viri merces e.4 l.3
viris tam multis beata Phryne e.6 l.2
viris Argiuis quas dedit Dardana præda. e.19 l.1
viris interdicta ara e.10 l.4
viris nullis recta ſacra e.10 l 4
viris ſuis ora peruſta imponunt e.13 l.3
viris ſyluicolis puellæ oſcula dedere e.13 l.3
viris defeſſis pandite tecta e.10 l.4
ſaluo viro grata puella e.3 l.4
viro infido nihil durius e.6 l.1
viro iſto capta fruare e.9 l.2
viro nouo ire parat e.13 l.1
viro funeſto cincta vitta lanea e.4 l.3
viro Æmonio cominus iſſe flumina e.1 l.3
viro tam fœdo fuſa brachia e.16 l.2
à viro externo modo ſint tuta omnia. e.19 l.2
in viro tacito ſæpe frangitur femina e.18 l.2
viro modò ſatiato ſola relicta Medea. e.24 l.2
viro irato quæ ſolet amica dicere e.5 l.1
viros feros animis alligat e.5 l.1
viros præteritos fas ſemper amare e.13 l.2
viros ſanctos ille alueus portabat e.7 l.3
viros auſteros arte ferire e.3 l.3
inter viros luctantes nuda femina e.14 l.3
viros aſſiduos eleuat longa copia e.33 l.2
virum ſuum neſcit amica vino e.33 l.2
nonne virũ ignotũ eſt ſequuta Colchis. e.34 l.2
puella virum expectans ſola quem legat. e.3 l.3
virum eſſe in tunica ſuſpicoe e.6 l.2
fac virum vnum teneas e.vlt. l.4
& virum ſimulare pretium facit e.5 l.4
in ora virum venies e.9 l.3
virum addictum trahit ſub ſua iura e.11 l.3
virum ſumpta toga quis neget eſſe e.2 l.4
Cæſaris hæc virtus e.16 l.2
hæc virtus tua fiet amara tibi e.10 l.3
vrbis, virtutiſq; parens (Romulus) e.11 l.4
virtutiſq; tuæ Bacche poëta ferar e.17 l.3
vrgeat hunc ſupra vis caprifice tua e.5 l.4
non vis exemit Achillem e.18 l.3
quid tibi vis inſane? e.5 l.1
& tua quod non vis, ſentiat vmbra ſitim. e.5 l.4
ſi vis me ignoſcere culpæ e.4 l.4
qui viſa turpia poſuit caſta domo e.6 l.2
cum viſa talia diſcuſſit metus e.26 l.2
nequa tibi inſolitos portarent viſa timor. e.3 l.1
an tibi neſcio quæ viſa eſt formoſior? e.23 l.2
non illa viſa mihi vnquam formoſior e.29 l.2
talis viſa mihi mollem ſpirare quietem e.3 l.1
talis viſa mihi ſomno demiſſa recenti e.29 l.2
pars viſa eſt vincla parare mihi e.19 l.2
viſa eſt Cynthia incumbere fulcro e.7 l.4
qua viſenda eſt ora cayſtri e.22 l.3
viſere volui ſi ſola quieſceret e.29 l.2
nec ſemper nobiſcũ viſes humana cubil. e.3 l.2
& quãuis nunquã poſthæc viſura doleb. e.15 l.1
viſura & quãuis nunquã ſperaret Vlyſſ. e.9 l.2
nec mihi Caſſiope ſolitam viſura carinã. e.17 l.1
viſus Hylam credere nymphis e.20 l.1
viſus eſt cinis Neſtoris poſt tria ſæcla e.13 l.2
viſus eram molli e.3 l.3
& quãdo ſum viſus tibi ire liber e.8 l.2
viſus mihi pulcrior ipſo Phœbo e.31 l.2
in te æratas rumpam mea vita catenas e.20 l.2
quin ego vita, tuo limine verba queror e.8 l.1
quid iuuat ornato procedere, vita, capil. e.2 l.1
parce tuis animis vita, nocere tibi e.5 l.2
nũ tibi naſcenti primis mea, vita, diebus. e.5 l.2
ſi vita mihi ponenda tuo corpore e.26 l.2
vita poſita in gurgite e.7 l.3
vidi te in ſomnis fracta mea vita carina. e.26 l.2
te nihil in vita nobis acceptius vnquam. e.9 l.2
iuro me tibi ad extremas manſurum. e.20 l.2
tu quot. aliquid conabere, vita memẽto. e.19 l.2
nomine quàm ſimili vita ſuperba notat. e.11 l.3
quos vtinã in nobis, vita, experiare lab. e.24 l.2
nos modo propoſitũ, vita, teramus iter. e.30 l.2
vitæ præcepta tua recepi e.9 l.3
motis lacrymis vitæ ſanamus amores e.7 l.4
dum vitæ pretium rependit humus e.vlt. l.4
vitæ ſollicitæ cauſa pecunia e.7 l.3
vitæ exitus hic mihi ſupereſt e.5 l.3
vitæ longus & annus erit e.15 l.2
vitæ ſeueræ ruga me non fallet e.34 l.2
te vitæ ſocium, te corporis eſſe licebit. e.34 l.2
vitæ vexatæ per multa pericula e.28 l.2
vitæ hunc fructum ne deſere e.15 l.2
vitæ quodcunque ſequetur e.5 l.1
hic vitæ modus mihi contĕritur e.7 l.1
vitæ noſtræ eris ſemper gratiſſima e.2 l.1
& vitæ & morti gloria iuſta meæ e.1 l.2
an vitæ cura mihi ſine te e.11 l.1
quid mirum meam ſi verſat vitã femina. e.11 l.3
hanc vitam mihi ſoluite e.9 l.2
nõ potuit ſaxo vitam poſuiſſe Cerauno. e.16 l.2
quando vitam mea fata repoſcent e.1 l.2
qualem ſi cuncti vitã vellent decurrere. e.15 l.2
hoc vitate malum e.19 l.2
in vite noua veſanum Lycurgum e.17 l.3
vitem docta ponere falce comas e.19 l.2
vites ipſe ſeram e.17 l.3
tu vitijs hominum pabula præbes e.7 l.3
his vitijs ad prælia ventum eſt e.6 l.2
his vitijs dominæ differor e.16 l.1
an dolor hic vitijs neſcit abeſſe ſuis e.16 l.2
hoc ſiquis vitium poterit mihi demere. e.1 l.1
vitium vnicuiq; dedit natura e.22 l.2

vitriq; æſtiua ſupellex e.9.l.4
vitta altera vinxit comas e.v.l.4
vitta recta capillis non data e.3.l.4
vitta lanea cincta viro funeſto e.6.l.3
vittæ puniceæ velabant limina e.10.l.4
vittarum periphraſis. Vincula capilli e.5.l.4
certamen habent leti quæ Viua ſeq.con. e.13.l.3
viua reducta domum Helena e.32.l.2
quæ tu viua mea poſſis ſentire fauilla e.19.l.1
viuam, ſi viuet, ſi cadat, illa cadam
viuam, per te quod ſupereſt vitæ e.17.l.3
durius in terris nihil eſt quod viuat amã. e.17.l.2
hanc facem vt viuat ventilat Venus e.3.l.4
ſemper viue libera meo iudicio e.32.l.2
poſſes viuere in tanto flagitio e.34.l.2
quæ dea potuit ſola viuere cũ ſolo deo e.32.l.2
vna viuere amica contentum e.30.l.2
viuere ſine ſenſu vidit amantes e.12.l.2
hoc magis aſſueto viuere ſeruitio e.4.l.1
turpior & ſæcli viuere luxuria e.16.l.1
quærebam ſi piſcis poſſet viuere ſicca e.3.l.2
viuere nullo conſilio docuit me e.1.l.1
viuere me duro ſidere certus eris e.6.l.1
viuere vacuo lecto meditabar e.2.l.5
viuere non ignota nequitia e.5.l.2
viuere ſalua tot annos potuit Penelope e.9.l.2
viueret ante ſuos dulcis conuiua penates e.7.l.3
viuet Ilia tellus e.1.l.4
viui Tithoni gaudia maiora auroræ, quã e.18.l.2
viuida ſigna boues Myronis e.31.l.2
laus ſi datur altera viuo poſſe frui e.1.l.2
huic fluctus viuo radicitus abſtulit vng. e.7.l.3
at mihi quod viuo detraxerat, reddet poſt e.1.l.3
viuos focos exhibuit carbaſus e.v.l.4
huius ero viuus, mortuus huius ero e.15.l.2
nunc deci. admittor vix ego quoq; die e.17.l.2
vix ipſo ſanguine mollis erit e.4.l.2
pariu vix ſua noſſet humus e.1.l.3
vix timeat Roma Iouem ſaluo Ceſare e.11.l.3
vix ſemel eſſe poteſt, vt tibi ſuccedat e.7.l.3
vix vnum potes menſem requieſcere e.3.l.2
vix tamen aut ſemel admittit e.21.l.3
vix venit extremo qui legat oſſa die e.24.l.2
at tu vix primas extollens gurgite palm. e.26.l.2
vix memini nobis verba coiſſe decem e.15.l.3
vix calendis aperit lates e.3.l.4
cum vix præbuit pedes tangendos e.9.l.4
hæc feſſo vix mihi terra patet e.10.l.4
vix ſiccis labris e.10.l.4
viximus inſignes inter vtramq; facem e.v.l.4
vixiſſe dignam ſororem ſua nata incre. e.v.l.4
nec vlla labe mea focos noſtros erub. e.v.l.4
vt nunquam ſolueret vlla dies e.15.l.2
an ſine te vlla ſit cura vitæ meæ e.11.l.1
nec vlla domina ponet veſtigia lecto e.9.l.2
te non vlla meæ læſit petulantia linguæ e.16.l.1
qua non vlla meum femina norit iter e.1.l.1
non vlla altera intulit pedes e.18.l.1
non vlla verebor regna deſpicere e.14.l.1
non vlla tuæ medicina figuræ eſt e.2.l.1
& non vlla meo clamat in ore fides e.18.l.1
haud vlla carina conſueuit e.7.l.5
nec vlla mihi nox empta muneribus e.20.l.2
nec vlla manus ſeruorum me duceret e.29.l.2
non vlla toro veſtigia apparent e.19.l.2
non hic vlla tibi ſperanda eſt fama e.3.l.3
non erit vlla turpior aſſeſſu meo e.v.l.4
tantine vlla fuit ſpoliati gloria Parthi e.11.l.3
nec timor aut vlla eſt clauſæ tutela puel. e.14.l.3
nec vlla femina dedit poſt te vincula col. e.15.l.3
potius quam vlla puella det tibi notas e.3.l.4
non vllę tedæ potuerant corrumpere e.8.l.1
non vllas aquas terra miniſtrat e.10.l.4
haud vllas portabis opes e.5.l.3
non vllas cogitat artes e.1.l.1
non hæc vlli venient ingrata legenti e.v.l.2
non vllis locis aura noſtra permanet e.12.l.2
non vllo damno grauius tentatur e.4.l.1
non vllo mors ſit amara loco e.19.l.1
non ſatis eſt vllo tempore longus amor e.19.l.1
vt non vllo pondere terra mihi foret e.17.l.1
non vllos norim in amore tumultus e.15.l.3
non habet vllus amor quod quæris e.22.l.2
cum nec vllus frater, nec filius tibi ſit e.18.l.2
nec flos vllus hiat pratis e.2.l.4
differtur, nunquam tollitur vllus amor e.3.l.2
in vlnis fouit aurora Tithonum e.18.l.2
vlta fratres pro coniuge Alpheſibæa e.15.l.1
vlterius domos vadere Memnonias e.6.l.1
ſi me vlterius prouexerit ira e.15.l.2
vltima illa cura fuit meis lacrymis e.3.l.1
vltima noſſe mala e.5.l.1
vbi vltima fax lecto iacta e.14.l.3
vltima quæ Pæto noxq; dieſq; fuit e.7.l.3
vltima præda nomentum erat e.11.l.4
vltima talis erit, quæ mea prima fides e.20.l.2
vltima terra parat triumphos e.4.l.3
vltima hæc meta meis ſpatijs e.2.l.4
noſtræ labor vltime clauę e.10.l.4
vltimus lapis ſtaret amore poſito e.17.l.1
vltimus huc & primus ordo e.18.l.3
vltor Cerberus oſſa terreat e.5.l.4
vltores ignes porrigit Nauplius e.1.l.4
vltores non habet deos nox vigilanda e.20.l.3
timor haud vltra quàm rogus eſſe poteſt e.5.l.3
vltra proceſſerat quærere aquam e.10.l.1
vltra portas procedere e.7.l.4
vltra Tyberin necdum belli ſonus e.11.l.4
vlyſſem nunquam poſthac viſura Pene. e.9.l.2
vlyſſem miſerum vexaſtis e.26.l.2
vlyſſes ſocium iacturam fleuit e.7.l.3
poſthumus vlyſſes alter erit e.12.l.3
vlyſſes errore exacto lætatus e.14.l.2
non valuere Vlyſſi in mare doli ſoliti e.7.l.3
vlyſſi rerum geſtarum compendium e.12.l.3
vlyſſis felix lectus e.6.l.2
vmber lacus intepet aquis æſtiuis e.1.l.4
fac venias oculis vmbra benigna meis e.4.l.4
quæ tegat vmbra locum e.13.l.2
multa vmbra tegebat aues e.10.l.4
vmbra theſſalis venerat domum e.19.l.1
non ego ſed tenuis vmbra mea vapulat e.12.l.2
vmbra tua ſentiat ſitim e.5.l.4
in vmbra molli Heliconis recubant e.3.l.3
ſub vmbra pompeia non ſpatiabere e.9.l.4
ſi vmbra mea contentus manſerit e.v.l.4
vmbra lurida rogos effugit e.7.l.4
vmbra excidit inter complexus meos e.7.l.4
vmbræ meæ det iura mollia e.v.l.4
vmbras clauſas nox liberat e.7.l.4

ſub vmbras tremulas reſonant verba c.18.l.1
pias vmbras hominum qui traijcis c.18.l.3
vmbras nullas hodie Cerberus petat c.v.l.4
vmbras lætas pinus circumdabat c.13.l.3
vmbras meas quod nihil eſt, æmulor c.v.l.2
in vmbras tenues te colligis c.9.l.5
vmbras ſectetur, & calcet oſſa mea c.8.l.2
cum victis vmbris victor miſcebitur c.5.l.3
vmbria fertilis terris vberib. genuit Prop. c.v.l.1
vmbria Romani patria Callimachi c.1.l.4
vmbria noſtris libris tumefacta c.1.l.4
ab vmbro tramite Clitumnus c.22.l.3
vmbroſæ flumina ſyluę c.20 l.1
vmbroſi ſubter pineta Galeſi c.v.l.2
vmbroſis columnis porticus c.32.l.2
ab vmbroſo auerno clauſus pontus c.18 l.3
lucus ab vmbroſo fecerat orbe nemus c.10.l.4
vmbroſos rogos obſerat lurida porta c.v.l.4
ſi vna puella facit contra mores c.32 l.2
vna amica contentum viuere c.30.l.2
vna de tribus quæuis ſoror c.13.l.2
vna felix remanere puella c.10.l.1
cum ſatis vna tuis inſomnia portet ocel c.25.l.2
vna ſit iſta tibi quodcunq; voles c.12.l.1
gratior vna tribus c.13.l.1
vna illa feros viros alligat c.5.l.1
& ſatis vna malę potuit mors eſſe puel. c.4.l.4
vna dies omnes potuit percur. amantes c.13 l.1
vna tu gloria nata Romanis puellis c.3.l.2
vna ſit & cuiuis femina multa mala c.25.l.2
ambos vna fides, & vna dies auferet c.20.l.2
non vna nocte vacare potuiſti c.9.l.2
vna fati ratis amores noſtros portabit c.28.l.2
gemina eſt ſedes, vna, altera, altera c.7.l.4
vna fama non ducitur ex ęquo iugo c.9.l.3
è quarum numero vna dearum me cont. c.3 l.3
vna tamen cauſſa eſt qua crimina tanta c.34.l.2
vna ſit pulcra in ſuperis locis c.28.l.2
vna diſcat amare domo c.24.l.2
nox vna aut altera luſu conſumpta c.24.l.2
vna nocte quiuis vel Deus eſſe poteſt c.15.l.2
tu me vna petiſti c.20.l.1
vna fieret cana puella domo c.16.l.2
vna anchora non ſatis tenet puppes c.21.l.2
vna puella nobis parum eſt c.22.l.2
ex vna ſæpe bibemus aqua c.26.l.2
vna arbor tecto erit c.26.l.2
vna tabula duos poterit componere am. c.26.l.2
vna ceſſabimus c.23.l.2
vna puella tuas palmas eludet c.1.l.4
vna Philippeo ſanguine aduſta nota c.11.l.3
vna dies belli tantum operis ſuſtulit c.11.l.3
felix Eois lex funeris vna maritis c.13.l.3
aſſidet vna ſoror c.3.l.4
vna tui tori partem vindicat c.3.l.4
vna (Delos) mobilis tulit notos c.6.l.4
vna mulier quantus foret triumphus c.6.l.4
vna ſagitta vicit decem rates c.6.l.4
hæc lympha vna auia fluit puellis c.10.l.4
vnam è multis fallacibus inueniam c.5.l.2
vnca torquis decidit à gula inciſa c.11.l.4
vncis cornibus ferit hoſtem taurus c.5.l.2
vncum fixum mento cum diſcuſſeris c.1.l.4
vncturis meis tot mea fata c.v.l.4
quà ſeptenas vnda temperat vias c.21.l.3
vnda non habet deos c.7.l.3
fallax vnda ipſa Meandria deci. vias ſuas c.34.l.2
in vnda alterna iactamur c.12.l.2
vnda tiberina abiectus c.14.l.1
cum tibi prouectas auferet vnda rates c.8.l.1
teneat clauſam in vnda tenui lympha c.11.l.1
ſiue vnda Aniena tinxerit tuos pedes c.20.l.1
& quæcunq; meos vnda pedes implicat c.v.l.4
quid vnda tam parui littoris nocet c.4.l.1
ventus & vnda rapit quicquid iurarunt c.28.l.2
vnda boues niueos abluit c.19.l.2
& quæcunq; meum vnda degrauat caput c.7.l.3
me licet vnda ferat, te modò terra tegat c.26.l.2
vnda minas ponat c.10.l.3
vnda Itala non furit portentis c.22.l.3
ſocia nemorenſis ab vnda lacus c.22.l.3
vndæ Carpathiæ non ita variant c.5.l.2
ſi veſtras vndas amor attigit c.17.l.1
ferte per extr. gentes, & ferte per vndas c.1.l.1
ad vndas Acherontis haud portab. opes c.5.l.3
per vndas ire phrygias paras c.30.l.2
vndas ebibat naufragus c.14.l.2
vndas adiecimus fatis c.7.l.3
his preſſus ſtygias vultum demiſit in vn. c.18.l.3
quæritis vnde mihi toties ſcribantur am. c.1.l.2
vnde meus veniat in ora liber c.1.l.2
qualis & vnde genus c.v.l.1
vnde mihi patrijs natos præbere trium. c.7.l.2
vnde tamen veniant tot mala cæca via c.4.l.2
vnde tuos primum faſtus repetam c.18.l.1
vnde ſalo ſuperant venti c.5.l.3
vnde perennis aqua in nubes c.5.l.3
quis dedit, vnde dedit c.32.l.2
fontibus vnde pater Ennius bibis c.3.l.3
vnde coactis cornibus in plenũ redit Lu. c.5.l.3
quæritis vnde auidis c.13.l.3
flumina vnde tuum merum potant c.17.l.3
arator vnde, ſacra Lupercus habet c.1.l.4
vnde hodie nomen habet tuſcus vicus c.2.l.4
medijs in vndis puppis luctetur c.1.l.4
vndis formoſis incumbens c.20.l.1
vndis ſacris Bœbeidos c.21.l.2
vndis præteritis Athamãtidos labentur c.20.l.1
vndiſonos prece adire Deos c.21.l.3
vngat onyx nares c.10.l.3
vngue meam morſo quęrere fidem c.v.l.3
vnguenta hic adferet mihi 1.16.l.3
vnguenta perfuſa capillis c.4.l.3
vngue genas eruit cornicum c.5.l.4
vngues immeritos corrumpas dentibus c.4.l.2
vngues iratos conijcit in Vultum c.9.l.4
vngues radicitus abſtulit viuo fluctus c.7.l.3
vngui tenero decerpens lilia c.20.l.1
vni ſiqua placet c.2.l.1
ſe plus vni ſi qua parare poteſt c.24.l.2.
vni nupta fuiſſe legar c.v.l.4
vni hominum luxiſſe tenebras c.10.l.4
vni nupta fuiſſe ferar c.v.l.4
vnica cura nata meo dolori c.25.l.2
vnica gratia nec deſit verbis c.1.l.1
vnicuiq; dedit vitium natura creato c.22.l.2
ſi non vnius quæſo miſerere duorum c.28.l.2
vnius hic amoris ſeruus erat quondam c.13 l.2
vno verbo mutat præcordia c.4.l.2
vno lecto te ſolum deprecor c.34.l.2

vno lecto omnia tecum auferet atra dies e.11.l.2
ſi datur vno laus poſſe frui, pro,vni e.1.l.2
rot in vno corpore formas e.r.l.4
non vn quam meis deſit ocollis el.26.l.2
non vnquam tibi afferat noſtros labores e.7.l.1
non vnquam ætas roa ceſſauit amori e.6.l.1
vnquam te acceptius nihil e.9.l.2
nec vnquam renomet Charybdis aquas e.26.l.2
quod ooo vnquam tua deleat ætas e.5.l.2
vix voum menſem potes tequieſcere e.3.l.2
hæc vnum opus didicit fœmina e.9.l.2
non vnum diem ſola manere potuiſti e 9.l.2
vnom virum fac teneas e.v.l.4
voum littus etit ſopitis e.26.l.2
vnum erit auxilinm mutatis terris e.1.l.3
vnum opns eſt e 2.l.4
hoc vnum, iuſto non moritura die e.6.l.4
vnum diem impetraſſent te renocante e.7.l.4
operi non datur vous hooos e.2.l.4
vnus erat ſrattum focus e.1.l.4
ſed vnus Ioppiter decrenit e.4.l.4
vnus erat tribus lectulus e.9.l.4
vous ſat erir mihi cognitus e.29.l.2
vnus noo ſatis erit potæ e.9.l.4
vous qniſq; ſua nooerit ire via e.25.l.2
quod vnus in omnes formas vertebar e.2.l.4
ribi vnus ſim filins e.18.l.2
hic voos dolor ex omnibus acer amanti e.22.l.2
quorum vnus laſciuior e.29.l.2
cur vnus reus agor communis culpæ e.30.l.2
vobis imperat illa magis e.19.l.3
ſed vobis facile eſt fraudes compooere e.9.l.2
vobis erit palma maxima ſanguis meus e.9.l.2
tunc ego crediderim vobis, & ſidera & e.1.l.1
diſcidium vobis proximns annus erit e.24.l.2
polſabant fruſtra, & vocabant dominã e.14.l.2
vocanda meis votis nox e.10.l.1
vocales canes occupat enſe e.4 l.4
vocalis Arion Adraſti e.34.l.2
vocare crudelem infeſta manu e.8.l.2
nec fuerit laſſa vocare meum oomen e.13.l.2
vocas meum nomen ſæpe iam moritu. e.26.l.2
vocat ad arma benè concordes e.34.l.2
vocat Alcidem terra recepta e.10.l.4
me pana vocate de rnpe tibi comitem e.13.l.3
his vocatis ſtatui lenire noctem e.9.l.4
ſine voce puer e.6.l.2
voce anſeris tutum fuiſſe Iouem e.3.l.3
voce deducta legis carmina e.33.l.2
ſnb voce querula hæc peregit e.7.l.4
animos ſpirantes & vocem miſit e.7.l.4
voces iunge tuas ebria e.5.l.4
voces tuas non imitabor e.13.l.1
voces compeſce moleſtas e.5.l.1
quamuis te perſæpe vocet, ſemel ire me. e.25.l.2
vocibus non tacitis erit hoſtis e.4.l.1
vocis inſanæ tuæ tot maledicta e.8.l.3
vtinam traiecta mea vocola caua rima e.16.l.1
volare deum fecit humano corde e.12.l.2
vt volarit anis ad tecta Troiæ e.30.l.2
dum volent fata me perire e.14.l.1
mihi volenti cymba ſoluitur e.v.l.4
& quæcunq; voles fngient tibi verba qu. e.5.l.1
ſis quodcunq, voles, non aliena tamen e.15.l.1
& quodcunq; voles, vna ſit iſta tibi e.13.l.1
ſi quis volet amare nnllus liber erit e.23.l.2
ſi volet fama me ponere inter hos e.v.l.2
qui voler auſteros arte ferire viros e.4.l.3
nec vnqoam Charybdis volet alter. aq. e.26.l.2
nemo volet adeo eſſe barba. vt noceat e.16.l.3
nunc volo ſubducto grauior procedere e.10.l.2
aut volo dolere aut audire dolentem in e.8.l.3
volſi carpenta oepotis e.8.l.4
volſinios deſeruiſſe ſocos e.2.l.4
inter volncres Tityi mea pœna vagetur e.20.l.2
volucres marinæ nunc ſuper tua oſſa ad. e.7.l.3
volncres oulla dnlcius arte canunt e.2.l.1
volucres inſidias ramo ſobmouet e.20.l.1
volucres Veneris mea turba colnmbæ e.3.l.3
poterit nidis ſuis volucris eſſe nouerca e.5.l.4
non tam nocturna volncris funeſta qu. e.10.l.2
volui caſtra mouere mutato roro e.8.l.4
volui viſere ſi ſola quieſceret e.29.l.2
& volniſſe ſat eſt in magnis e.10.l.2
voluit me ſemper fortuna iacere e.6.l.1
qnæ voluit flammas fallere Veſta tuas e.4.l.4
voluit tota ſubire Deo liquido e.19.l.3
ſeu volnit tingi lucerna mero e.3.l.4
voluitur a nte pedes Veneris e.8.l.3
hoc volumen torom erit è Coa veſte e.1.l.2
volunt fata me eam ſubire militiam e.6.l.1
ô voloptas incunda noctem meminiſſe e.10.l.1
voluptatis ſigna noo iacniſſe duos e.29.l.2
volnta munera de ſinu prono e.3.l.2
voluter onus difficile e.17.l.2
vorans Charybdis aqua alternante e.26.l.2
vos remanete quibus e.1.l.1
at vos æqnoreæ e.17.l.1
ar vos incertam mortales e.27.l.2
at vos deductæ e.1.l.1
at vos ,qoi ſerò e.1.l.1
at vos qui officia e.25.l.2
at vos innuptæ e.19.l.3
vos ſubauditum Contemnite amantes e.14.l.2
& ſemper formoſæ non noſtis parcere e.28.l.2
crediderim vobis dncere ſidera e.1.l 1
vos eritis teſtes e.18.l'1
vos vbi rupiſtis ſrena e.19.l.3
eſt quiddã quod vos quęrere cogit amor e.33.l.2
vos quibus arma grata magis e.5.l.3
vos decnit laſſo ſupponere brachia méro e.7.l.3
& vos tum regna fuiſtis e.11.l.4
damnatæ noctes, & vos paludes e. v.l.4
Romanæ turres, & vos valeatis amici e.21.l.3
nuptæ vos medium fœdus ioite e.4.l.4
vos precor ô luci antro quæ lnditis e.10.l.4
vota ſolnit ioſitor pomoſa corona e.2.l.4
an quiſquam in medijs procellis vota e.25.l.2
omnibus portis mea vota noxia pendent e.3.l.4
vota debita occultis manibus tuli e.16.l.1
vota ponere Veneri e.19.l.2
vota probante Deo Lycio e.1.l.3
vota publica impoſuit patria tuæ proræ e.6.l.4
vota tor mea Ioui ſurdo exciderent e.24.l.3
ad vota pia verſos Deos e.2.l.3
hæc mihi propter ſalotem tuam vota ſuſ. e.9.l.2
vota omnia cadnnt litore ingrato e.17.l.1
vota mouent ſoperos e.v.l.4
nautarum votis non operoſa e.6.l.4
votis ratis antè occupat e.11.l.4

votis vocanda meis nox e.10.l.1
votis tuis non eſt contraria e.5.l.1
votiua arma portæ Capenæ cum tulero e.1.l.4
votiuas noctes mihi redde decem e.28.l.2
iam Deos ampleau votum perſoluit e.26.l.2
votum Iunooi facite e.1.l.4
vouerat,& ſpolium corruit ille Iooi e.11.l.4
vox catulæ querentis grata e.3.l.4
Colchis Colchiacis vrat ahena focis e.1.l.2
Lygdamus vratur,candeſcat lamina Ver.e.7.l.4
per vrbanas velificabat aquas e.10.l 4
vrbe capta non minus ſpectaculum e.9.l.4
iu vrbe noſtra mox poſuit pedem e.32.l.2
ſua ab vrbe fretus dedit colloquium e.11.l.4
annua paſtorum couuiuia(&)in vrbe lu. e.4.l.4
parua miour vrbe bouillæ e.1.l.4
in vrbe grata pauper deus e.2.l.4
vrbe tota cras pugnabitur e.4.l 4
tota in vrbe dicat potens e.26.l.2
vrbe tota crepitantibus Nymphis e.32.l.2
vrbe tota romor non bonus fuir e.32.l.2
è noſtra vrbe te fugabimus e.33.l.2
in vrbem tractus Nilus e.1.l.2
non vrbem demẽs,lumina noſtra fugis e.32.l.2
vrbem Perſarum Babylona ſtatuit ſeioi. e.11.l.3
per vrbem totam nó ſic traduceret inſ. e.14.l.2
vrbes mortales cum quæreret dextra e.18.l.3
vrbi feſtus erat dies e.4.l.4
vrbis virtutiſq; parens Romulus e.11.l.4
vrbis querelis laudor e.v.l 4
vrbs ſeptem alta iugis e.11.l 3
vte mihi verſus,quos fecisti e.7.l.4
vrere pios bumeros flamma verita eſt. e.1.l.4
vrere non alio lumine dignus eras e.13.l.1
vrerer & quamuis uomine verba darẽ e.24.l.2
vret & eoos , vret & Heſperios e.3.l.2
vrgeat humeros vrna infelix e.4.l.4
at te vrgeat grauis ætas anuis celatis e.v.l.3
ſæuus licet vrgeat Eurus e.26.l.2
vrgeat hunc ſupra vis caprifice,tua e.5.l.4
vrgebat caput vrna e.4.l.4
cum rudis vrgenti brachia victa dedi e 3.l.4
vrgere ſepulcrum lacrymis deſiue e.v.l.4
vrgetur quoties Caucaſus arboribus e.14.l.1
vrit lacertos teneros lorica e.3.l.4
vrite felicius tedas,innupræ e.19.l.3
ne in vrna referatur aliquid de te flendũ e.12.l.3
vrna iofelix humeros meos vrgeat e.v.l.4
vrna aurea refudit aquas e.26.l.2
vrna fictilis vrgebat caput e.4.l.4
vrna miniſtrei aquas Cyreneas e.6.l.4
quælibet auſteras ferat vrna tabellas de e.v.l.4
vrna poſita iudex ſedet Æacus e.v.l.4
cacidit vrna inter manus oblitas e.4.l.4
vrnis virgineis repleuerit dolia e.1.l.2
vrſa Calliſto errauerat e.28.l.1
ſurdus in obductam ſomniet vſq; feram e.5.l.4
an vſq; in noſtrum iacies verba ſuperba e.8.l.3
tu licet vſque ad Thanain fugias, vſq; e.30.l.2
vſſit pulcros capillos e.15.l.3
vſta ſude prælia miſcebant e.1.l.4
vſtus lignis funeris amem te ſolam e.15.l.3
vſtus Eoa decolor Indus aqua e.3.l.4
latris cui nomen ab vſu eſt e.7.l.4
vſus detriuerat tabulas e.23.l.3
in vſus tam dociles fundere e.2.l.4
vt ſolet labi puella e.11.l.1
nos vt conſuemos e.7.l.1
ao tanti ſit mihi vt e.6.l.1
& tanti tibi iſte. Vt ſiue me e.8.l.1
ita vt,& ſic,vt. Vide ita,& ſic,vt aiuot,vide,aiu.
notas,vt prius, ire vias e.1.l.1
aſpice vt. Vide,aſpice
non cuiq. contigit vt ſimili poſſet ama. e.12.l.1
cuius vt accenſæ Dryades candore e.20.l.1
te oulla meæ læſit petulantia liugoæ,vt e.16.l.1
hos iurabas,ſi quid mentita fuiſſet, vt ti. e.15.l.1
vt formoſa nouo e.15.l.1
vt ſemel Æmonio e.15.l.1
hanc Venus,vt viuat,ventilat facem e.3.l.4
ducere feras,non vt ſed,vt e.13.l.2
non vt pieriæ quercus mea verba ſequ. e.13.l.2
egit vt choros Ariadna e.3.l.2
vt ſi nix certet minio e.3.l.2
vt caput in magnis ſic nos e.10.l.2
vt mihi oon vllo pondere terra foret e.17.l.1
his ſaltem vt teneat iam finibus,aut vt e.4.l.2
vt conſtitit his oris e.20.l.1
cuius vt accenſę candore dryades e.20.l.1
miramur faciles vt premat arte manus e.1.l.2
vt meus obliro puluis amore vacet e.19.l.1
ſic mibi te referas,leuis vt noo altera e.18.l.1
rumpat vt aſſiduis membra libidinibus e.16.l.2
vt liqoor fallat ſitim e.17.l 2
admirere vt voloret onos difficile e 17.l.2
vt natura dedit,ſic omnis recta figura e.18.l.1
non tamen vt vaſtos auſim tentare Leo. e.19.l.1
vt tuus liber iactetur e.3.l.3
canit vt ſoleant molliter ire pedes e.12.l.2
vt ſciat eſſe aliam,quæ velit eſſe mea e.22.l.2
vt commiſſa ſuæ verba ferat dominæ e.23.l.2
ſed tu potius precor,vt me plangas e.24.l.2
quàm facere vt noſtræ noliot peccare e.32.l.2
vt fluxerit liqoor Acheloi e.34.l.2
vt nihil mutata es multo Lyæo e.33.l.2
aſpice me,vt e.v.l. 2
vt ſcribat,moneris ecquid babes e.13.l.2
pætus vt occideret tot coiere mala e.7.l.3
vt ſemele eſt cõboſtus,vt deperd. Io:vt e.30.l.2
vt reor à facie Calliopea fuit e.3.l.3
vt tibi ſuccedat vix ſemel eſſe poteſt e.7.l.3
ſeu ſequitur medias Mænas vt icta vias e.8.l.3
vt ſolidum cocto tolleret aggere opus e.11.l.3
vt timeam audaces in mea membra ma. e.16.l.1
vt reſponſurę ſingula verba iace e.v.l.4
vt rumor ait e.4.l.4
vt ſit tibi forma perennis pete e.10.l.3
ventilat facem vt viuat e.3.l.4
faciat diuum ſator vt tranſeat e.1.l.4
ſcribat vt exemplo cætera turba tuo e.1.l.4
vt noſtris tumefacta ſuperbiat vmbria e.1.l.4
vt quod non eſſes eſſe putaret amot e.24.l.3
vt me longa via ſoluat amore graui e.21.l.3
iret vt Æſonias aurea lana domos e.11.l.3
in tantum proceſſit honorem vt qoi e.11.l.3
vt auratos gereres Eryphila lacertos e.13.l.3
vt mihi pudor exuelat. amictu præteatę e.15.l.3
nemo adeo,vt oocear,barba. eſſe volet e.16.l.3
vtq; roſæ folia puro lacte natant e.3.l.2
canis vtq; decem e.v.l.2

ego vtar legibus e.9.l.4
vtcunq; potes fato gere morem e.28.l.2
vtere cauſſis,i. excuſationibus e.5.l.4
dum vernat ſanguis, Vtere e.5.l.4
vteri pondera lenta e.1.l.4
vterq; flemus diu e.7.l.2
hoc eodem ferro ſtillet vterq; cruor e.8 l.2
durus vterq; Deus e.3.l.1
vterq; fallit accepta fide e.4.l.1
ſi fallo cinis, beu, ſit mihi vterq; grauis e.20.l.2
hoſpes vterq; malus e.14.l.2
vterq; color dueit e.25.l.2
plano ſiſtit vterq; gradu e.11.l.4
aſpice vti cęlo modo ſol, modo Luna mi. e.22.l.2
cernere vti poſſis vultum cuſtodis auari e.23.l.2
tu quoq; vti fieres nobilis hiſtoria e.15.l.1
fuit vtilis ille furor patriæ e.13.l.3
hic vtilis armis caſtrenſibus e.9.l.3
ſi vtilis ira vexauerit tibi comas e.5.l.4
at vtinam Nilo pereat e.33.l.2
atq; vtinam hærentes e.15.l.2
atq; vtinam mage te remis e.11.l.1
atq; vtinam poſito dicar amore rudis e.9.l.1
atque vtinam non tam ſerò e.14.l.2
atque vtinam primis animam e.13.l.2
atq. vtinam ſi ſorte pios eduximus an. e. 9.l.2
hanc vtinam faciem nolit mutare ſeneſt. e.2.l.2
ô vtinam traiecta caua e.16.l.1
ô vtinam tales perducas e.3.l.1
ô vtinam hybernæ e.8.l.1
hoc vtinam ſpatiere loco e.31.l.2
ô vtinam ad veſtros ſedeam captiua pen. e.4.l.4
ô vtiná magicæ noſſem cantamina muſę e.v.l.2
inter vtramq; fui e.9.l.4
inter vtramque facem viximus inſignes e.v.l.4
vtraque forma rapit e.25.l.2
vtraque manu texit roſam e.3.l.3
vtraque domus fulta ſuis titulis e.v.l.4
vtraque manu rupit manicas e.15.l.3
cum vtrinque manus dubias miſcet Ma. e.27.l.2
vtrinque mare arcet Iſthmos e.21.l.3
vtrique æſtiua ſupellex e.9.l.4
ex vtroque humero iacet pharetra e.12.l.2
vtroque ab littore ouantes currus e.9.l.3
vtroque toro fractus e.17.l.2
vtroq. modo verſat anim. ſpeſq. timorq. e.17.l.3
inter vtroſque furor demens e.13.l 1
vtrumq. mare arcet Iſthmos, al. vtrimq. e.21.l.3
vua prima mihi variat liuentibus racemis e.2.l.4
vua noua inquinet pedes e.17.l.3
quo viret vua iugo e.v.l.2
vuas ſuis veſtitas frondibus olim mittebant amantes el. 13. l.3
vuas mitracas quicunq. reperit pereat e.33.l.2
hæc tibi compeſcet vulgares iſtos amo. e.13.l.1
vulgari buxo ſordida cæra fuit e.23.l.3
vulgi indocti ſemita fugienda e.23.l.3
ad vulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos e.4.l.3
vulgò formoſis leuitas ſemper amica e.16.l.2
vulgò conquirere amantes e.2.l.1
quà vulgus iter facit aſſiduo tramite e.16.l.3
vulnera ad ſanum coiere e.24.l.3
vulnera noſtra hæc ſinu tacito lenibunt e.21.l.3
vulnera lauit aqua inferna e.v.l.2
vulnera miles enumerat e.1.l.2
vulnera ſua fleuit vicino nõ patien. Ioui e.4.l.4
vulnera patitur Pancratio e.14.l.3
In morſo æquales videant mea vulnera e.8.l.3
vulnere rami Hylæi percuſſus e.1.l.2
nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit e.12.l.2
vulneribus didicit miles habere metum e.11.l.3
vulneris mali illa via eſt e.25.l.2
qua cuſpide vulnus ſenſerat e.1.l.2
vulnus ſibi quærunt ocelli e.22.l.2
vulſi nepotis. Vide, Volſi
ſi quis vult fama e.3.l.2
quali vultu Phœbus aſpexit Agamemn. e.6.l.4
vultu ſubducto grauior procedere e.10.l.2
quod ſi forte aliquid vultu mihi dura e.22.l.2
vultu Gorgonis obdureſcere ſatius fuit e.25.l.2
vultum demiſit in vndas ſtygias e.18.l.3
vultum macie tenuaſſe diceris e.3.l.4
cernere vti poſſet vultum cuſtodis amari e.23.l.2
in vultum conijcit vngues e.9.l.4
ſin aliquá vultusq. meus ſetęq. Leo. ter. e.10.l.4
vxor me nunquam e.6.l.2
mihi ſemper vxor eris e.6.l.2
vxor nobilis Perſei Andromeda e.28.l.2
caſta vxor domi perſederat e.12.l.3
vxorem habet ille tuus amator e.21.l.2
vxorem magni Minois corrupit forma e.32 l.2
vxorum fuſis ſtat pia turba comis e.13.l.3

X

XErxis imperio bina coijſſe vada e.1.l.2

Z

ZEphyri aura nemus poſſidet e.18.l.1
zephyro noctur. mea verba cadunt e.16.l.1
zethes & Calais Borræ filij pennati e.10.l 1
zethi ſæuitia in Dircem e.15.l.3
prata zethi cruentantur e.15.l.3
zethus durus lacrymis e.15.l.3
ab zonis quinque petenda fides e.1.l.4

FINIS CORONAT OPVS.

IOANNIS PASSERATII PROFESSORIS ET INTERPRETIS REGII, IN C. VALERII CATVLLI EPIGRAMMATA, NOTÆ.

SCALIGER Catullum prȩnomine Quiotum vocat leui coniectura ex verſiculo ad Ianuam:

Verum iſto populo Ianua Quite facit.

pro Quinte: additque prȩnomen ita ſcriptum in libro ms. Iacobi Cuiacij V. C. Alij, vt D. Hieronymus in Chronicis Euſebij, & Apuleius in Apologia, Caium præoominant, quod librorum, qui hactenus excuſi, fide nititur. Caius autem, ſiue Gaius, qui primus præoominatus eſt, ita dictus fuit à gaudio parentum. auctor libri, cuius lemma, De prȩnomine. fuit Catullus è gente Valeria, quæ ſumma antiquitate cenſetur. Valerij, qui & Valeſij, Feſtus in *Aurelia*, boni ominis nomen; ideoque in dilecto cenſuq. primi nominabantur, Valerius, Saluius, Statorius. Feſtus, in *Lacus lucrinus*. Tres autem eius gentis poëtæ exſtant, Valerius Catullus, Valerius Flaccus, Valerius Martialis. Exſtat & nomen Valerij Æditui. præter hunc Catullum fuit & alter Poëta Vrbicarius mimographus, de quo Iuuenalis.

AD EPIGR. II.

CREDO *vt tum grauis acquieſcat ardor.*] Verus liber Cuiacij, error, non ardor, quod ſilentio præteriit Scaliger. Non improbari tamen debet. Nam & Amor inſanus, & error mentis inſania dicitur. Vnde Amor etiam error vocatur. Virgilius, ecloga 8.

Vt vidi, vt perij, vt me malus abſtulit error?

Expreſſit videlicet illud ex Theocriti φαρμ.

Χ' ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην, ὡς μοι περὶ θυμὸς ἰάφθη
Δειλαίας·

Ita igitur dictus eſt error grauis Catullo, vt Virgilio error malus. Propertius quoq. nouũ errorem pro nouo amore dixit. elegia 3. lib. 1.

Quæ tibi ſit felix, quoniam nouus incidit error.

idem errata vocauerat elegia 9. eiuſdem libri,

Quare, ſi pudor eſt, quamprimum errata fatere.
Dicere quo pereas ſæpe in amore leuat.

AD EPIGR. IIII.

CVM *veniret à mare Nouiſſimo hunc adusque limpidum lacum.*] ita legit Priſcianus, non A à mari. Varro lib. 3. de gente Pop. Ro. apud Cariſium, lib. 1. *à mare operta oppida.* ita vero ſolitos loqui veteres indicat Plauti iocus in Milite, act. 4. ſc. 7.

Nam ſi à mare abſtinuiſſem, tanquam hoc vterer.

NVNC *recondita Senet quiete.*] cõtrariam ſententiam eodem verbo Propertius extulit elegia 7. lib. 3.

Ventorum eſt quodcunque paras: haud vlla carina
Conſenuit: fallit portus & ipſe fidem.

Plautus etiam in Rudente veru conſeneſcere B rubigine dixit, act. 5. ſc. 3. *Nam hoc quidem vere natum eſt verum, ita in manibus conſeneſcit.* Eademque tranſlatione Ouidius, lib. 2. faſt.

Sub quo delubris ſentitur nulla ſenectus.

AD EPIGR. VI.

NI *ſint illepida, atque inelegantes.*] genus hoc ſermonis fefellit Donatum, & Seruium in 3. Æn. & eos ſequutum Turnebum. Sic enim Donatus in Eunuchum: ni, pro ne: vt, *ni mala, ni ſtulta ſis.* Locus eſt Plauti Menæchmis, act. 1. ſc. 2. vbi ni ſis, idem valet quod niſi eſſes. Tibullus eleg. 4. lib. 1.

C *Carmine purpurea eſt niſi coma: carmina ni ſint,*
Ex humero Pelops non nituiſſet ebur.

PVLVINVSQVE *peraque & hic & illic Attritus.*] Vet. lib. pro *illic*, ille. fortaſſe illi, antique pro illic. Ouidius in conſolatione ad Liuiam:

Hic, illi, pauidi clamque palamque dolent.

ſic in nuptiis Pelei infra vet. lib.

Hi qualis flatu placidum mare matutino. pro quo vulgati libri, *Hic.*

NAM *ni praualet iſta, nil taceres.*] fortaſſe le-D gendum eſt, mutato tantum ordine literarum, *pralauet*, ni prælauet, ni ſpurca ſit, & aquam ſumere ſoleat, vt ſpurcæ ſolent. Plautus milite, act. 3. ſc. 1.

Lautam vis, an quæ nondum ſit lauta?

nota res ex Ouidio & Martiale.

AD EPIGR. VIII.

ET *quod vides periſſe, perditum ducas.*] ſumptũ ex Plauti Trinumo, act. 4. ſc. 3.

——quid ego quod perijt petam?
Niſi etiam laborem ad damnũ apponam, apothecam (inſuper?
Quin tu quod periit periſſe ducis?

AD EPIGR. IX. A

FRATRESQVE *vnanimos, tuamque matrem.*] vetus liber, *ſuamque*, quod rectum eſt. Non enim tam ad Verannium quam ad eius fratres refertur. Auantius tamen legit, *ſenemque*: & Faërnus *auumque*. Ego, ſi quid mutandum ſit, ex vtraque lectione, *tuamque*, *ſuamque*, tertiam hanc efficiam, *piamque*.

AD EPIGR. X.

NON *poſſem octo homines parare rectos.*] recti procerique lecticarij legebátur, vt è Clemente Alexandrino, & Tertulliano probat Lipſius, c.19.l.1. elect. Sed non meminit huius loci. B

ISTOS *commodita.*] Vet. lib. *Iſtos commoda*: nam inf. Vt conſulatur verſiculi modulo legendum videtur:

Iſtos commoda. iam volo ad Serapin.

iam diſſyllabωs, vt ſæpe apud Plautum.

DEFERRI. *minime, inquio puella.*] Vet. lib. *mane tum*, fortaſſe vna dictione *manedum*: vt apud Plautum aſinaria ſc. 2. act. 3. & ſc. 2. act. 5. Plinius epiſtola 6. lib. 8. *Finem exiſtimas? manedum, & maiora accipe.*

VTOR *tam bene, quam mihi pararim.*] Vet. lib. *paraſſe*, fort. *paraſſim*.

AD EPIGR. XI. C

SEV *Sacas, ſagittiferoſque Parthos.*] vetus lib. *S. S. cotiriferoſque P.* præpoſtero literarum ordine. Nam ſcribendum *corytiferoſque*. Virgilius, lib. 10. Æn.

Corytique leues humeris, & letifer arcus.

vbi Seruius: *Coryti*, inquit, *propriè ſunt arcuum thecæ. Dicuntur tamen etiam ſagittarum, quas & pharetras vocamus.* Confirmat hæc poſtrema Seruij verba Silius Italicus, lib. 15.

Strıduntque ſagittiferi coryti.

bene igitur Catullus Parthos corytiferos vocat, qnos Horatius, Medorum nomine, vocat pharetratos, oda. 16. l. 2. D

Otium Medi pharetra decori.

AD EPIGR. XII.

EST *enim leporum Diſertus puer & facetiarum.*] nec hic agitur de facundia, ſed de moribus, & inſolens eſt ſermo, *diſertus leporum*. fortaſſe Catullus ſcripſit: *Diſertus*, pro *differtus*, *quia*, vt ait Feſtus, *antiqui non geminabāt conſonātes.* Sic Horatius, *forum Appij differtum nautis*, dixit; & Cicero, lib. 2. epiſtolarum ad Q. fr. *refertas ſuauitate literas.*

AD EPIGR. XV. E

VT *noſtrum inſidijs caput laceſſas.*] ait ſibi inſidias fieri cum ipſius amores tentantur; vt inf. epig. 21.

Inſidias mihi inſtruentem.

eo ſenſu vſurpat *inſidias*. Propert. el. 20. lib. 1.

Hic volucres ramo ſubmouet inſidias.

& eleg. 33. lib. 2.

Nil agis, inſidias in me componis inanes.

& eleg. vlt. lib. 3.

Semper ab inſidiis Cynthia flere ſoles.

QVEM *attractis pedibus.*] fortaſſe ſcribendum, *Quàm. Ah quam te miſerum perentrens mugiles?*

AD EPIGR. XVI.

SI *qui forte mearum ineptiarum Lectores eritis.*] ſua poëmata vocat ſuas ineptias; vt epig. 1. *ſuas nugas*. Suetonius in libello de iluſtribus grammaticis, vbi agit de C. Meliſſo: *Sexageſimum ætatis annum agens, libellos ineptiarum, qui nunc iocorum ſcribuntur, componere inſtituit.* ineptiæ igitur de verſibus molliculis, & parum pudicis. Nam & ineptiæ ſunt in obſcœnis: vt ſupra epigr. 6.

Ni tu quid facias ineptiarum?

AD EPIGR. XVII.

TALIS *iſte meus ſtupor, nil videt, nihil audit.*] ὁ meus. accipi poteſt ὑποκοριστικῶς, vt mentula noſtra, villula noſtra. fortaſſe tamen melius legatur, *merus ſtupor*. Plautus in extremo Rudente. *Mera ignauia, tu nunc me irrides?* & in Curcul. *Hanc amas, nugas meras.* vnde Cicero, lib. 6. epiſtol. ad Att. *Amicos habet, meras nugas.* idem lib. 1. *Non homo, ſed littus, aër, & ſolitudo mera.* & lib. 9. *Meras proſcriptiones, meras ſullas, mera monſtra.* Gellius, cap. 7. l. 18. *Mera eſtis mortuaria gloſſaria.*

AD EPIGR. XXI.

QVOD *eſurire Na meus puer, & ſitire diſcet.*] vet. lib. *nemeus. ne-meus*, id eſt, dum meus amplius non erit. vt inf. *ne-funera*. Sic *neuult*, *nefrens*, *nefaſtus*, &c.

AD EPIGR. XXIII.

NON *caſus alios periculorum.*] διὰ τὸ αὐτό: vt Virgil. 1. Æn.

—— per tot diſcrimina rerum.

Nam rerum valet, laborum & periculorum, vt eodem libro, feſſi rerum, & ſunt lacrymæ rerum. Cicero epiſtola 4. lib. 6. ad famil. *ad omnes caſus ſubitorum periculorum magis obiecti ſumus.* & epiſt. 16. lib. 5. *Ferre immoderatius caſum incommodorum.* Sic lib. 1. de oratore, *Recordatio memoria, lepos facetiarum*: & lib. 2. *Venia excuſationis.* & in orat. pro C. Rabir. *culpa delicti.*

A *te ſudor abeſt, abeſt ſaliua, Mucuſque*, &c.] Antiphanes, in ſententiis Græcorum, p. 102. poſtquam cœnam perparcam deſcripſit, ſubiicit:

Τοιοῦτος ὁ βίος, ἀπύρετος, φλέγμ' οὐκ ἔχων.

ATQVE *id durius eſt faba, & lapillus.*] Gulielmius cenſet legendum, *lupillus*. Bene conuenit cum mentione fabæ.

NAM *ſat es beatus.*] vet. lib. *ſatis*. fortaſſe, *ſat is beatus*. vt Plautus Aulul. *peßime ornatus eo.* & alibi ſæpe.

AD EPIGR. XXIV.

CVI *nil eſt, homo bellus, inquies, eſt.*] aliæ edit. *Cui non eſt homo.* id erit, cui ſeruus non eſt. homo pro ſeruo, vt apud Ciceronē pro Quintio, & lib. 1. epiſt. ad Q. fr. ipſe ſupra epig. 10. *ad Lecticam homines.* At vet. lib. *Qui non eſt homo.* Sic Cicero, lib. 4. epiſt. ad Att. *Si homo vis eſſe, recipe te ad nos.* & lib. 1. *Non homo, ſed litus.* & lib. 7. *Non hominem, ſed ſcopas.* idem contēptim dixit, hominem non putare, lib. 2. epiſt. ad Q. fr. & lib. 11. epiſt. ad fam. Scaliger verò ſic interpungit:

Qui? non eſt homo bellus, inquies? eſt.

AD EPIGR. XXVII.

A AT *vos quo lubet hinc abite lympha.*] addendum ad formulas Briſſonij, *abite quo lubet.*

HAC *merus eſt Thyonianus.*] alij *Thyonieus.* Auſonius in anum nomine Meroen:

Potare immixtum ſueta, merumque merum.

AD EPIGR. XXVIII.

APTIS *ſarcinulis & expeditis.*] alludit ad tenues eorum fortunas; ſed tamen & circunciſæ ſolent eſſe peregrinantium ſarcinæ; inquit Seneca, cap. 12. de conſol. ad Elbiam.

AD EPIGR. XXX.

QVAM *ſcit amnis aurifer Tagus.*] fortaſſe, B *quem* rit: id eſt, ciet, mouet, voluit, arenas aureas. Hæc enim eſt præda Ibera.

AD EPIGR. XXXI.

HAV *heu quid faciant dicam homines? cuiue habeant fidem?*] fortaſſe legendum eſt:

Heu heu quid faciant dyque homineſque? etcui habeant fidem? vt apud Plautum:

Nihil diuini aut humani credere alicui.

AD EPIGR. XXXII.

QVAM *te libenter, quamque lætus inuiſo?*] fortaſſe:

Quàm te libens, te quamque lætus inuiſo?

AD EPIGR. XXXIIII.

CVR *non exilium, malaſque in oras Ius?*] Ire exilium, pro in exilium dixit, vt Attius Phœniſſis apud Nonium, in Vaſteſcant:

Iuſſit proficiſci exilium quouis gentium,
Ne ſcelere tuo Thebani vaſteſcant agri.

AD EPIGR. XXXVII.

ELECTISSIMÆ *o peſſimi Poëtæ Scripta.*] ſcio & è malis eligi poſſe peſſima. puto tamen reuocandum eſſe ſibilum è ſuperiore voce, *iambos*, & ſcribendum, *Sceleſtiſſima.* Sic inf. vocat nefaria ſcripta; & orationem plenam veneni & peſtilentiæ. item: *Qui tantum tibi miſit impiorum.* Et: *Dij magni? horribilem, & ſacrum libellum?*

AD EPIGR. XXXVIII.

PVELLA *namque quæ meo ſinu fugit.*] poteſt etiam legi, *meos ſinus fugit.* Propertius, el. 8. lib. 1. *Non tamen illa meos fugit auara ſinus.*

AD EPIGR. XLII.

ACME *illa, illa puella defututa, Tota millia me decem popoſcit.*] durum hoc tota millia; quãuis exponi poſſit, ne numo quidem minus. Sed malo ita interpungere:

Acme illa, illa puella defututa
Tota, millia me decem popoſcit. vt inf.
Quæ ſeſe toto corpore proſtituit.

Auſonius eadem re:

Deglubit, fellat, molitur per vtramque cauernam:

A AD EPIGR. XLIII.

MOECHA *putida redde codicillos. Redde putida mœcha codicillos.*] flagitatorum eſt verba & conuicia iterare. Plautus Moſtell. act. 3 ſc. 1.

Cedo fenus, redde fenus, fenus reddite.
Daturin' eſtis actutum mihi? date fenus.

Ouidius, lib. 3. de a. a.

Redde meum, clamant ſpoliatæ ſæpe puellæ,
Redde meum: toto voce boante foro.

AD EPIGR. XLVIII.

PORCI, *& Socration, duæ ſiniſtræ Piſonis ſcabies, fameſque Memmi.*] interpungendum puto

B *Porci, & Socration, duæ ſiniſtræ*
Piſonis, ſcabies fameſque Memmi.

ſignificat enim eorum opera furari & compilare ſocios ſolitum eſſe Piſonem. Læuam eſſe furtificam notum ex Plauto, & Catullo ipſo.

AD EPIGR. L.

QVANTO *tu optimus omnium patronus.*] videtur M. Tullius vulgò dictus eſſe, omnium patronus. Nam & A. Cæcina, ep. 7. li. 6. fa. ad Ciceronem ita ſcribit: *Vbi hoc omnium patronus facis, quid me veterem tuum, nunc omnium clientem, ſentire oportet?* L. quoque An-

C tonius M. frater, eius nominis laudem affectauit; & à M. Tullio irridetur 6. phil. quod ſe à 35. tribubus adoptandum, & inſcribendum ſtatuæ, patronum curauerit.

AD EPIGR. LI.

VT *conuenerat eſſe delicatos.*] melius interpungitur: *Vt conuenerat eſſe; delicatos*
Scribens verſiculos, &c.

delicati verſiculi, qui molliculi ſupra. Cicero in Piſonem: *Delicatiſſimis verſibus exprimere omnia conuiuiorum genera.* Et apud Feſtum in verbo Hilarodos: *Carmen delicatum*, τὸ eſſe hic vacat,

D vt ſæpe aliàs. ſic inf. epigr. 98.

——& ſe facis eſſe venuſtum.

Attius Annal. apud Macrob. lib. 1. ſaturn.

Maxima pars Graiûm ſaturno, & maximè Athenæ,
Conficiunt ſacra, quæ Cronia eſſe iterantur ab illis.

Plautus Sticho, act. 2. ſc. 3.

Commodum radioſus Sol eſſe ſuperabat è mari.

Lucretius, lib. 6.

In Syria quoque fertur item locus eſſe videri. Gellius, cap. vlt. lib. 9. *Exiſtimatus eſt eſſe doctiſſimus.*

EST *vehemens dea, lædere hanc caueto.*] Dea vehemens, magna, ſæua, iracunda, & impotens.

E Antimachus:

Ἐστὶ δέ τις Νέμεσις μεγάλη θεός.

Ouidius in conſolatione ad Liuiam, de fortuna, quæ eadem cum Nemeſi putatur eſſe,

Regna deæ immitis parce irritare querendo:
Sollicitare animos parce potentis heræ.

IN C. VALERII CATVLLI HYMENÆVM IVLIÆ PRÆLECTIONES.

VVLGARIS inſcriptio eſt: *Epithalamium Iuliæ & Manlij.* Sed cum epithalamia cani ſolerent à Virginibus, noua nupta in lecto collocata, hoc eſſe epithalamiũ vix poteſt. malo Hymenæum inſcribere A. Ticidæ exemplo. Sed apud Statium epithalamia ſunt etiam quæuis nuptialia carmina. Et hæ inſcriptiones *Epithalamiũ Iuliæ & Manlij* nugarum ſunt plenæ. Grãmatici enim ſeſpexerunt ad illud Poëtæ, *Namque Iulia Manlio.* vbi Iuliæ nomen præcedit; ſed non aduertêre totum hoc carmen ad ſolius Iuliæ pompam pertinere, quę ad Manlium deducitur, qui eam domi exſpectabat. Carmen autem hoc in quinos verſiculos digeſtũ eſt, quorum quatuor primi choriambici glyconij trimetri; ita vt primus ſit trochæus, ſecundus choriambus, tertius Pyrrhichius, vel iambus. Sed interdum in prima ſede ſpondæus eſt, interdum iambus: vt in oda, *Dianæ ſumus in fide*, quintus verſiculus eſt Adonius, cui præponitur trochæus. Eiuſmodi affert Seruius in ſchedis ex Sapphone: *χαῖρε νύμφα γαμβρέ*. A. Ticidas etiam in hymenæo ſuo tali vſus genere carminis, vnde Priſc. adfert lib. 3. cap. de caſu. *Felix lectule talibus ſole amoribus.* niſi duo poſtremi coëant in vnum vt ſit verſus Priapæos, qualis ille:

O Colonia quæ cupis ponte ludere longo.

O] Exorditur ab inuocatione, vt in ſacris ſolet Horat. od. 25. li. 1. car. *O diua, gratum quæ regis Antium.* & od. 12. li. 3. *O fons Blanduſiæ.* etiam ſine ſacris od. 1. lib. 1. *O & præſidium.* item od. 14. *O nauis*, &c.

COLLIS.] *collem* pro monte vſurpauit, vt Cæſar lib. 3. belli Gallici, quem *collem* dixerat, mox appellat *montem.* Sic *Roma ſepticollis*, & pro eâdem ſacrificium, *ſeptimontium* dicitur. Horat. *Dij, quibus ſeptem placuere colles.* Propert. el. 4. li. 4. *Romani montes.* Varro 4. de ling. lat. *Quod primum ex agro plano fructus capiebant, campus; poſteaquam proxima ſuperiora colere cœperunt, colles appellarunt.* Iſidor. cap. 8. lib. 14. *Colles ſunt eminentiora iuga mõtium, quaſi colla.* hæc poſtrema ineptè.

HELICONII.] Heliconei per *e* v. l. inquit Scaliger. *ἱππώνειος, ἱππώνιος, κοραλλώνειος, κοραλλώνιος, δυώνειος, δυώνιος*. Sed *e* & *i* inuicem permutant locum. De *Helicone* vide Pauſaniam in Boëoticis. Strabo lib. 4. *Parnaſſum & Heliconem* montes excelſos & muſis ſacros memorat. vnde & illæ *Heliconides*, Feſt. Iſidor. lib. 14. orig. cap. 8. *Parnaſſus in duo funditur iuga, Cirra & Niſa. Cirra Helicon, Niſa Cithæron à duobus fratribus appellati: in hoc Bacchus, in illo Apollo celebratur.* videndus & Seruius ad illud Virgi. 10. Æneid. *Pandite nunc He-*

A *licona Deæ.* Scribit Plutarch. in libello de amore, amorem ipſum in Helicone coli: at Hymenæus amoris comes; & propterea Vrania eius mater ibi cum ceteris muſis culta. Mons Helicon Poëtis notiſſimus. Sed & *ἑλικὼν* Græcis eſt *ὄργανον μουσικὸν ἰσοτάχορδον*. fortè ab eo & muſarũ nomine ob ſuauitatem.

CVLTOR.] Colere Helicona Poëtæ dicuntur, qui frequentes ſunt cum Muſis, vt Proper. eleg. 4. lib. 3.

Me iuuat in prima coluiſſe Helicona iuuenta,
Muſarumque choris implicuiſſe manus

B Sed & Dij eorum locorum coltores dicuntur, in quibus etiam ipſi coluntur, quoniam illic ſedes habent. Ipſe in Ariadna:

Vnigenamque ſimul cultricem montis Ithonis.

Sic & hoc loco *Heliconis cultor* dicitur *Hymenæus*, & inf. *Idalium colens Venus.*

GENVS.] proles, filius. vt in Ariadna:
Heroes ſaluete Deûm genus. Virgil. 12. Æneid.
Latonæque genus duplex.

VRANIÆ.] Virgil. in Catalectis:
Vrania cœli motus ſcrutatur & aſtra.

C Plutarchus in ſympoſiacis, vnde Virgil. 2. Georg. eam intellexit, cum ait:

Me verò primum dulces ante omnia Muſæ,
Quarum ſacra fero, ingenti percuſſus amore
Accipiant, cœlique vias & ſidera monſtrent.

Quidam Liberi patris & Veneris filium faciunt Hymenæum. & *Ἀφροδίτη οὐρανία* memoratur ab Herodoto lib. 3. eiuſque fanum à Pauſania in Laconicis: quæ *Venus cœleſtis* dicitur ab Apuleio: ſed & de muſa commodè poteſt intelligi. Claudianus.

D *Hunc muſa genitum legit Cytheræa, ducemque*
Præfecit thalamis. Martian. Capella, in nuptiis Philologiæ. *— quem matre Camœna*
Progenitum perhibent.

Sunt qui ex Apolline & Calliope natum ſcribant, alii Clius filium faciunt, alij Magnetis.

QVI *rapis.*] E gremio ſcilicet matris. Feſt. in *rapi.* Ipſe inf.

Tu fero iuueni in manus
Floridam ipſe puellulam
Matris è gremio ſuæ
E *Dedis.* Item.

Heſpere qui cælo lucet crudelior ignis,
Qui natam poſſis complexu auellere matris.

Ex ſimulati raptus conſuetudine *rapinam* pro nuptijs interpretare. Propert. eleg. vlt. lib. 4.

Nec mea de ſterili facta rapina domo.

& ibidem *rapinam* pro Coniuge.

Conſule quo facto tempore rapta ſoror.

VIRGINEM.] Seruius ad illud 1. Æneid. *Audetque viris concurrere virgo. Virgo*, inquit, *ætatem oſtendit & ſexum.* Idem ad illud 11. Æneid.

Aduenit qui veſtra dies muliebribus armis
Verba redargueret: *Vſus*,inquit,*obtinuit,vt innuptas,virgines:nuptas,mulieres vocemus;ſed quandoque contra,vt hic muliebria arma pro virgineis*,& vice verſa, *Virgo Paſiphaë* in Bucolicis, quæ mulier. *Et ter vitium oblatũ virgini* Terent. *illinc huc transferetur virgo*, vbi Donatus. *Virgo etiam, quæ cum viro ſuit.* Virgo ſcilicet dicta à viridi ætate. Seruius ad illud eclogæ 3. *Bis venit ad mulctram. Vitula dicta à viridi ætate, vt virgo & virga.* idem aſſerit Iſidorus lib.11. Nonius. *Virgines* inquit,*etiam pueri inueſtes, vnde deuirginatus puer*, Varroni. Idem,*Omne caſtum incorruptumque virginis vocabulo veteres appellauêre.* Feſt.in querquetulan. *Fœminas quas dicimus, antiqui viras appellabant, vnde adhuc permanent virgines & viragines.*

T E N E R A M.] molliculam & floridulam puellam,neque tantum eſt ſexus:ſed etiam ætatis ea teneritas. Cicero 5.de finibus. *In primo ortu eſt teneritas & mollitia quædam.* Afranius. *Ætas & corpus tenerum & morigeratio.* Horat. od.21. li.1. carm. *Dianam teneræ dicite virgines.* Idem li. 4.od. 1. *Numen cum teneris virginibus tuum Laudantes.*

O H Y M E N Æ *Hymen.*] de hoc more nuptiali Terent. Adelph.act.5.ſc.7. *Tibicina, & Hymenæum qui cantent.* & paulò pòſt: *Miſſa hæc face, Hymenæum, turbas,lampadas,tibicinas.* Ariſtophanes in εἰρήνῃ. Plaut.Caſina act. 4. ſcen.3.
Age tibicen dũ illam educunt huc nouam nuptam foras,
Suaui cantu cõcelebra omnem hanc plateolam hymenæo.
Io Hymen hymenæe,io hymen. Seruⁱ ad illud 1. Æn.
Pergama cum peteret inconceſſoſque Hymenæos.
Hymenæus,inquit,*Deus eſt nuptiarum. Iuuenis autem is fuit,qui die nuptiarum oppreſſus eſt ruina, vnde expiationis cauſa nominatur in nuptijs.* ſed falſum hoc: nam magis vitari debuit nomen extincti. Fuit igitur quidã apud Athenas, qui inter bella ſæuiſſima virgines liberauit,quam ob cauſam nubentes eius inuocant numen, quaſi liberatoris virginitatis. Donatus in Adelph. *Hymenæum quidam Liberi & Veneris filium dicunt eſſe, qui primus certas nuptias inſtituerit, ideoque canitur ob huiuſmodi meritum in nuptiis. Alij virum fortem Atticum dicunt fuiſſe, qui raptas à prædonibus virgines, oppreſſis latronibus intactas patriæ reſtituerit. Alij quod ὑμὴν dicatur membrana, quæ munita virginitas.* Sic ergò Hymenæum in nuptijs accipe, vt θρῆνον in funere, & hymnum in ſacris. Idem de liberatis virginibus è manibus prædonum ſcribit Lactantius, ſiue Lutarius in 3. Thebaid. ſed longè copioſius. Iſidorus autem lib. 9. Hymenæum inquit dici à quodam Hymenæo, qui nuptijs proſperè primus eſt vſus, vel ἀπὸ τοῦ ὑμένος, quæ mẽbrana, & virginitatis eſt clauſtrum. Quibuſdam placet dici ἀπὸ τοῦ ὁμοῦ ναίειν. id eſt, ſimul habitando.

C I N G E *tempora floribus.*] *Tempora*, κρόταφοι, inquit Chariſius lib. 1. ſed Virgilius *tempus* dixit. Intellige hunc verſum ex Æneid.12.
Dum trepidant iit haſta tago per tempus vtrumque.
Iſidor. lib.11. *Tempora ſunt quæ caluariæ dextra læuaque ſubiacent, ſic dicta quia mouentur, & quaſi tempora ipſa quibuſdam interuallis mutantur.* celticè temples pro tempres. Ipro r. *Cinge tempora*, redimito caput. vt Virgil. 1. Georg.

A *Cingens materna tempora myrto.*
Idem 5. Æneid.
Ore fauete omnes, & cingite tempora ramis.
Tibull. eleg.1. lib.2.
Et ſpicis tempora cinge Ceres.
Horat. od.7. lib.1. *Vda Lyæo*
Tempora populeâ fertur cinxiſſe coronâ.
Coronatus autem inducebatur Hymenæus. Ouid.
Adfuit & fertis tempora vinctus hymen.
Theocrit. epitaphio Adonidis. ἔσβεσε λαμπάδα πᾶσαν ἐπὶ φλιαῖς ὑμέναιος, Καὶ στέφος ἐξεπέτασε γαμήλιον. *Exſtinxit totam facem in limine hymenæus & coronam*
B *nuptialem expandit.* Seneca in Medæa:
Et tu qui facibus legitimis ades,
Noctem diſcutiens auſpice dextera,
Huc incede gradu marcidus ebrio,
Præcingens roſeo tempora vinculo.

S V A V E O L E N T I S *amaraci,*] In catal. Virg.
Pallenteſque cucurbita & ſuaueolentia mala.
καθ' ὑφ' ἕν, ſiue συνθετικῶς *ſuaueolens*, vt Virg. ecl.4. *Suauerubenti murice.* & ecl.3. *Suauerubens hyacinthus.* & 4. Georg. *graueolentia centaurea.* & 6. Aen. *graueolentis.* & in verſ. Ennij apud Ciceronem in Bruto: *Suaueloquenti ore.* Plin. autem cap.7. lib.21. diſſentit ab epitheto Catulliano cum ſcribit,
C *Abrotonum & Amaracus acres habent odores.* Virgilius tamen ſtat à Catullo, quem & imitari videtur lib.1. Æneid.
vbi mollis amaracus illum
Fletibus & dulci adſpirans complectitur vmbra.
Seruius eo loco. Iſidorus lib. 7. tradit regium quendam puerum Amaracum nomine quam plurima vnguentorum genera ferentem, caſu prolapſum eſſe, & maiorem ex commiſtione odorem creaſſe, indeque optima vnguenta amaracina dici. Hic poſteà in herbam ſamſucũ verſus eſt, quam amaracum dicunt, vulgò maioranam, vide Plinium cap.11. lib.21.

D F L A M E V M *cape.*] Feſtus in *flamen* & in *nuptias. Flameo amicitur nubens ominis boni cauſa, quod eo aſſiduè vtebatur flaminica, cui nefas facere diuortium.* Dionyſius Halic. de flaminib. ὡς ἀπὸ τῆς φορήσεως πίλων τε καὶ στεμμάτων, ἃ νῦν ἔτι φοροῦσι φλάμινα καλοῦντες, οὕτω προσαγορευόμενοι. Sueton. in Nerone, cap. 28. Puerum Sporum deductum ait ad Neronem *cum dote & flameo.* & Tacit. li.15. Martial.
Flamea texantur ſponſæ, iam virgo parata eſt.
Iuuenal. ſat.6.
Permutatque domos & flamea conterit.
Idem ſatyr.10.
Dudum ſedet illa parato Flameolo.
E Seneca in Octauia de Poppæa Neroni nubente. *Velata ſummum flameo tenui caput.* Lucan. lib.2.
Non timidum nuptæ leuiter tectura pudorem
Lutea demiſſos velarunt flamea vultus.
Apuleius lib. 4. *Puella nuptura deterget lacrymas ipſo flameo.* Plutarchus in præceptis connubialibus refert ritum fuiſſe apud Boëotios, vt, cum velo nuptura obnubitur, imponatur ei corona ex aſparagi ſilueſtris ramulis, quia vt ex ijs ſpinoſis & pungentibus fructus carpitur ſuauiſſimus: ſic è primo cõgreſſu aſperiore maior percipitur poſtea voluptas.

L Æ T V S.] fauens ac propitius. Plaut. in pro-

logo Amphitr.

Vt vos veſtris voltis mercimonijs
Emundis vendundiſque me lætum lucris
Afficere. Horat.lib.3.carm.od.11.
Læta aderit Venus. Virg.lib.1. Æneid.
Quæ te tam læta tulerunt Sæcula.

H V C *huc veni.*] Eadem geminatio in Ariadna. *Huc huc aduentate, meas audite querelas.*

N I V E O *pede.*] Candido vel fauſto. Horat. od.1.lib. 4. *pede candido*
In morem Saliûm ter quatient humum.
Euripides in Hecuba: *λευκῷ βαίνουσα ποδί*. *Molliter incedens penitus pede albo.* Propert.el.18.li. 1. *formoſos pedes* dixit. Virg.8.Æneid.
Tua dexter adi pede ſacra ſecundo.

G E R E N S *ſoccum.*] *Soccus* Græcanicum calceamentum, quod & Romæ in vſu, idque tam virile quàm muliebre; virile apud Terent. act. 1.ſc.1.Heaut. *Accurrunt ſerui, ſoccos detrahunt.* muliebre vt apud Suetonium in Caligula: *Modo in crepidis & cothurnis, modo in ſocco muliebri.* & in Vitellio: *detractum* (Meſſalinæ) *ſocculum dextrum inter togam tunicaſque aſſiduè geſtauit.* Varij autem coloris erant calceamenta. Liuius Andronicus in hymno ad Dianam.
Et iam purpureo ſuras include cothurno.
Virgil.1.Æneid.
Purpureoque altè ſuras vincire cothurno. & ecl.7.
Puniceo ſtabis ſuras euincta cothurno.

L V T E V M.] id eſt, croceum. Nonius cap.16. de genere & colore veſtimentorum, vt apud Virg.7.Æneid. *Lutea aurora.* quæ Græcis eſt *κροκόπεπλος*. & ecl. 4. *croceo mutabit vellera luto.* vbi Seruius *crocum lutei coloris eſſe* ait. Varro Eumen. *Nam vt arquatis & veternoſis lutea quæ non sũt, æquè vt lutea videntur, ſic inſanis & furioſis ſani videntur eſſe inſani:* ſic enim lego. Luteus color, ſiue crocinus, vſitatus in nuptijs. Auctor Feſtus in *Regillis. Tunicis*, inquit, *albis & reticulis luteis indutæ virgines pridiè nuptiarum, ominis cauſa.* Hinc & *lutea flamea* Lucanus loco ante dicto vocauit. & Plinius cap. 8. lib. 21. *Lutei video honorem antiquiſſimum in nuptialibus flameis.* Itaque & Ouidius initio libri 10.metam.de Hymenæo.
—— *croceo velatus amictu.*
& Catullus de amore.
Quem circumcurſans huc illuc ſæpè Cupido,
Fulgebat crocina candidus in tunica.
Ergo *luteum ſoccum*, ab amoris colorem, conuenienter Hymenæo tribuit, quippe qui nuptiarum præſes. Præterea conuenit amátibus ille color violæ, quæ luteum dicitur Vitruuio, lib. 7. Lutum Virgilio. Tibullo luteum. Sic enim Tibull. el. 8. lib.1.
Parce precor miſero: non illi ſontica cauſa eſt:
Sed nimius luteo corpora tingit amor.
de quo intelligendus Horatij locus oda 10.l.3.
Et tinctus viola pallor amantium. qui dicitur oda 10. Epod. Pallor luteus. vt autem hîc Hymenæus luteo ſocco, ſic Galli Cybeles luteis induti erant calceis. Apul.lib.8.

E X C I T V S Q V E] & correpta & producta media ſyllaba; correpta Ennius:
Excita cum tremulis anus attulit artubu' lumen.
producta Vir.7. Æneid. *Qui bello exciti reges*, &c.

A *Excitus*, vel eſt euocatus, vt Plauti Epidico, act. 4. ſc. 2.
Quid eſt pater, quod me exciuiſti ante ædes?
vel excitus ſcilicet è ſomno & experrectus, vt in Ariadna: *Excita ſomno.*

H I L A R I *die.*] die læto, & genio dicato. *die*, vt inquit Plautus in Pœnulo, *pulchro, venuſto, aureo, lepido.* nuptiarum ſcilicet dies genialis eſt, & lætitiæ datur ac iocis. Terent. Adelph. act. 4. ſc. 7. *Hilarum ac lubentem fac te in gnati nuptijs.* *Hilarus* & *Hilaris*, eſt ex græco *ἱλαρός*. Seru.

C O N C I N E N S *nuptialia carmina.*] ſic vocat *γαμήλιον μέλος*. Euripid. in Troadib. Theocrit.
B in Europa, *γαμήλιον μέλος*. carmen nuptiale; quod eſt duplex, vnum quod canitur cum nupta deducitur: alterum cum iam in lecto eſt collocata. Satis autẽ ridiculè Hymenæus ipſe Hymenæum canit: nam nuptiale carmen eſt Hymenæus, vt infra:
Iam veniet virgo, iam dicetur Hymenæus.
Apuleius in fabula Pſyches. *Sonus*, inquit, *Zygiæ tibiæ mutatur in querulum Lydij modum, & cantus lætus Hymenæi lugubri finitur vlulatu.*

V O C E *tinnula.*] Argutula. *acuta*, Horat. od.4. lib.3. carm. *liquida*, od.24. lib.1. *deducta*, Lucil-
C lio & Afranio: *tinnula, venuſtula*, Plaut. Aſinaria, act.1. ſc.3. Tinnire ex ſono acuto, vt hinnire. hinc Virg. 3. Georg. *hinnitum acutum* dixit: Tralatitiè Cicero epiſt. penultim. lib. 10. *Exſpecto ecquid Dolabella tinniat.* eadem mente dicuntur & tinnire fœminæ cùm loquuntur. Plaut. Caſina, act. 1. ſc. 4.
Comprime te vxor, nimium tinnis.
Et in prologo Pœnuli:
Matronæ tacitæ ſpectent, tacitæ rideant,
Canora hic voce ſua tinnire temperent.
Sic *tinnire compedes* & *tintinnare* dicuntur, & *tintinnabulum*. Macrob. cap. 4. li. 6. ſaturn. *Vnus*
D *ego vocem reddam tenuem & tinnulam.* Callimach. hymno in Delum, *εὐηχὲς ὑμνεῦσαι*. id eſt, bona & canora voce.

P E L L E *humum pedibus.*] quia coronatum induxit Hymenæum, quia canentem, quia ſaltantem, quia cum tęda, ebrium ſignificat. Seneca Medea de eodem:
Huc incede gradu marcidus ebrio. de face & cantu ebriorum Perſius, ſatyr.5.
Ebrius ante fores exſtincta cum face cantet. de ſaltatione Cicero pro Murena: *Nemo ſaltat ſobrius.* de corona Plautus Pſeudolo, act.5.ſc.1.& Propert eleg. 2. lib. 4. Paria autem paribus re-
E lata, *pelle, quate humum, tedam: pedibus, manu.* Pellere & pulſare humum pedibus, eſt ſaltare. Horat. od. 37. lib.1. carm.
Nunc pede libero pulſanda tellus.
Idem od. 18. lib.3.
Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor Ter pede terram.
Ouid. 1. de arte:
Lydius æquatam ter pede pulſat humum.
Apollon lib.1. Argon.
Ἐμμελέως κραιπνοῖσι πέδον ῥήσσοντο πόδεσσιν:
In numerum rapidis pedibus ſolum quatiunt. *ὄρχησις* autem adhiberi in nuptiis ſolebat, de qua interpres Apollonij initio lib. 3.

M A N V *quate.*] dixit *quate*, quia motu & quaſſu accenduntur faces. Ouid.

Vidi ego languentes mota face creſcere flammas,
Et vidi nullo concutiente mori.

Propert. eleg. 3. lib. 1.

Et quaterent ſera nocte facem pueri.

& eleg. 14. lib. 3.

Ipſe amor accenſas percuſſit ante faces.

eleg. 3. lib. 4. dixit *ventilare facem*. Virg. 6. Aeneid.

Lampada quaſſans. Seneca in Medæa.

Excute ſolemnem digitis marcentibus ignem.

quem imitatus Papinius in Epithalamio Stellæ & Violantillæ *quatiuntque nouena*
Lampade ſolemnem thalamis coeuntibus ignem.

T E D A M *ſpineam.*] Teda, fax, & lampas eadem. Chariſ. *fax, λαμπάς.* Valerius Flaccus lib. 8.

Primus & ecce fero, quatioque hanc lampade veſtro
Coniugio.

At impropriè teda, pro quacunque face: nam teda cum ſit arbor per ſe, nec pinea, nec ſpinea eſſe poteſt. Plin. cap. 10. lib. 16. ſex facit genera cognatarum arborum, quæ reſinam ferunt. *Sextum*, inquit, *genus teda, flammis ac luminis ſacrorum apta.* primus Parthenius *ſpineam* hic ſcripſit, cum omnes libri haberent *pineam*. Ex vtraque tamen materia, & ſpina & pino fiebat fax nuptialis. Ac prius agamus *de ſpina.* Spinæ albæ vim putabant ineſſe ooxas pellendi. Onid. 6. faſt.

Sic fatus ſpinam, qua triſtes pellere poſſet
A foribus noxas, hac erat alba, dedit.

& paulò pòſt:

Virgaque lanalis de ſpina ſumitur alba, &c.

Chariſ. lib. 1. in *ſpina* & *ſpinu*. *In Aſia ſylax ex ſpinu alba præfertur* (inquit ex Varrone) *quòd purgationis cauſa adhibetur.* emendo: *In nuptiis fax ex ſpinu alba præfertur.* & ita eiuſdem Varronis locus γεροδιδάσκαλος apnd Nonium in *fax*, eodem pertinens emendandus. *Quæ noctu fieri initia ſolita etiam nunc pinea fax indicat.* relego, *noctu fieri nuptias ſolitas etiam nunc pinea fax indicat.* poſterius exemplum ad pineam tedam pertinet, vt & ſequentia, ſed prius addam ex Plinio cap. 18. lib. 16. *Spina nuptiarum facibus auſpicatiſſima, quoniam inde fecerint paſtores, qui rapuerunt Sabinas, vt eſt auctor Maſſurius.* Ex pinu fax. Ouid. 2. faſt.

Dum tamen hæc fient, vidua ceſſate puellæ,
Exſpectet puros pinea teda dies.

Sex. Pomp. in *Patrimi*. *Patrimi*, inquit, *& matrimi pueri prætextati tres nubentem deducunt: vnus, qui facem præfert ex ſpina alba* (aliàs *pinu* legitur) *quia noctu nubebant: duo, qui tenent nubentem.* hinc Virg. in Cyri:

Pronuba nec caſtos ſuccendet pinus odores.

& 7. Æneid.

flagrantem feruida pinum
Suſtinet, ac nata Turnique canit Hymenæos.

& Seneca Medea:

Multifidam iam tempus erat, ſuccendere pinum,

dixêre pro face pinea. Ego rem ita componendam puto, & ſpineas & pineas fuiſſe tedas. Imò & carpinus & corylus Plinij tempore nuptijs familiariſſimæ, vt idem teſtatur cap. 18. lib. 16. Quid quod & è corno arbore? Seruius in ſchedis (notauit ſed aliam ad rem Scaliger in Feſt.) *faces quæ ſolent*, inquit, *præire nubentes puellas, corneæ*

A *ſunt, quæ quaſi diutiſſimè luceant,* (an *quaſſæ* vt ſuprà *quate tedam?*) *quas rapiunt tanquam vitæ præſidia: namque his qui ſunt potiti diutius feruntur vixiſſe.* Cur autem fax in ouptijs prælata fuerit, variæ dantur rationes. Feſt. in *facem* auctor eſt id fuiſſe conſuetudinis obſeruatum in honorem Cereris. Idem in *Patrimi* alteram adſignat cauſam, videlicet quia noctu nubebant eum face, opus, cui & Varronis locus prænotatus ex Chariſio, & Seruius ad illod pharmaceutriæ, *Mopſe nouas incide faces*, concinunt. Propertius verò elegia 3. lib. 4. ominis cauſa eum fuiſſe ritum teſtatur,
B cum ait: *Quæ mihi deducta fax omen prætulit.* Plures autem faces erant, ſed, vt opinor, propriè fax ea dicebatur, quam præferebat puer patrimus & matrimus: reliquæ verò dicebantur cerei, vt docet Plutarchus in quæſtionibus rerum Romanicarum, quos, ait, numero quinq; tantum fuiſſe, vel quia Dij nuptiales ſunt quinque Ζεὺς τέλειος, Ἥρα τελεία, Πειθώ, Ἀφροδίτη, καὶ Ἄρτεμις: vel quia mulier quinq; ſimul liberos parere poteſt: vel ob præſtantiã quinarij numeri, qui cõſtat ex trib. principio impari, & duobus principio pari, velut ex mari & fœmina: vel denique,
C quia prætoribus tres tantum faces præferebãtur, & duæ ædilibus, ex quorum etiam foco nuptialis fax accendebatur.

N A M Q V E *Iulia Manlio.*] Hic locus erroris cauſã ijs præbuit, qui inſcripſerunt hoc carmẽ, vel *Epithalamium Iuliæ & Manlii*: vel *In nuptias Iuliæ & Manlii*. Non enim videbant hic nomen Manlij non poſſe præcedere, propter verbum nubit: non enim nubit Manlius, ſed Iulia; niſi præpoſterè viri vxoribus ancillantur. Hæc autem comparatio pertinet ad ſolam formam; nã neque impudica, neque nuda it Iulia ad maritum, vt Venus ad Paridem. Quæ autem fuerit
D ea Iulia, neſcio: *nec ſcire fas eſt omnia.* Sanè Achilles Statius teſtatur in libris mſ. ferè omnibus legi, *Iunia*. Manlius autem optimè de Catullo meritus erat, vt fatetur in elegia 69. cui eſt initium: *Quod mihi fortuna* &c. vet. lib. *Mallius.* ſed infrà, *Torquatus* dicitur: vnde nil mutandum.

Q V A L I S *Venus Idalium colens.*] eadem mẽte, vt ſup. *Collis ò Heliconij cultor.* Idalium, Cypri nemus, & in eo oppidulum, inquit Seruius ad illud 1. Æneid.

Hunc ego ſopitum ſomno ſuper alta Cythera,
Aut ſuper Idalium ſacrata ſede recondam.

E & paulò poſt:

Et fotum gremio Dea tollit in altos Idaliæ lucos.

vnde lib. 5.

Tum vicina aſtris Erycino in vertice ſedes
Fundatur Veneri Idaliæ. & lib. 10.
Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos, atque Cythera,
Idaliaque domus.

Theocritus in Syracuſis: Δέσποιν᾽ ἃ Γολγώς τε καὶ Ἰδάλιον ἐφίλασας Αἰπεινάν τ᾽ Ἔρυκα. *Hera & domina Venus, quæ Golgon & Idalium diliges, & altum Erycem.* Quo reſpexit Catullus ipſe, epi. 37.

Nunc ò cæruleo creata ponto
Quæ ſanctum Idalium, Vriôſque apertos,
Quæque Ancona, Gnidumque arundinoſam
Colis, quæque Amathunta, quæque Golgos, &c.

V e n i t *ad Phrygium iudicem.*] venit cum Iunone & Minerua ad Paridem. Nota pueris fabula. Horat. od. 3. lib. 3. carm.

Ilion, Ilion fatalis inceſtuſque iudex,
Et mulier peregrina vertitur in puluerem.

Virg. 1. Æneid.

Manet alta mente repoſtum Iudicium Paridis.

Vide Euripidem in Andromacha, vbi hoc iudicium deſcribitur. item Lucianum & Apuleium, lib. 10. qui graphicè deſcripſit hanc fabellam, & deorum pulchritudinem. vide & apud Ciceron. 1. de Diuin. veteris Poëtæ ſententiam.

B o n a *virgo nubet.*] figura traductio eſt: item ἀνλογία. traductio quia variis caſibus ludit; vt infra: *Dux bona Veneris, boni coniugator amoris.* ἀνλογία, quia bona virgo, pudica, & bona, formoſa: vt alibi: *Infeſto pueris bonis, malisque.* Propert. eleg. 28. lib. 2.

Palladis aut oculos auſa negare bonos.

C v m *bona alite.*] *Cum* vacat ἀρχαϊκῶς, vt inf. *Transfer omine cum bono limen.* Sophocles in Trachin. σὺν οἰωνοῖς ἀγαθοῖσι. id eſt, cum bonis auibus: erant enim aues quædam nubentibus infauſtæ: vt apud Græcos Κρὲξ δυσοιώνιστος ὄρνις habebatur, eiuſque auſpicio nupſiſſe Helenam ait Interpres Lycophronis; qui addit Κρὲξ ὄρνεον θαλάσσιον, ἰδεῖν ἄπαις. Contra bonæ quædam aues credebantur, quæ à Callimacho: αἱ κόραι τῆς Παλλάδος dicuntur, ἀγαθοὶ οἰώνοι. Plin. cap. 8. lib. 10. *Accipitris Circi altero pede clandi feliciſſimus nuptijs aſpectus.* vnde Plutarchus, οἱ αἰώνοι, Auſpices, quos vocat διὰ τῶν οἰωνῶν ἱερῶς, nuptiis interponi ſcribit. & Valer. cap. 1. lib. 2. & Tacit. l. 11. de nuptiis Meſſalinæ. In Prologo Caſinæ. *Vtro ibis nuptum non manebit auſpices.* Cicero pro Cluentio. Lucanus: *Contentique auſpice Bruto.* Virg. 4. Æneid. *Dijs equidem auſpicibus*, &c. Iuuenal. ſat. 10. *Veniet cum ſignatoribus auſpex.* Fefellit autem vatem Catullum ſuum auſpicium: nam paullo poſt obiit Iulia, vt intelligere eſt ex epiſtola ad Manlium.

F l o r i d e s.] lætis aſpectu, & vernantibus. vel re vera florem geſtantibus, quia & baccas fundit myrtus: ſed laurus fert baccas ſine flore. *Floridus* Græcis αἰθηρώδης, vt λειμῶνες αἰθηρώδεις. hinc ad alia transfertur. Cicero in oratore: *Floridior Lyſias, quam Hyperides.* Plinius: *Colores alij auſteri, alij floridi.* Virg. 7. Æn. *Florentes ære catervas.* noſter ad Manlium: *Iucundum cum ætas florida ver ageret.* Et florem hic cũ nitore coniungit, vt infr. *Ore floridulo nitens.*

E n i t e n s.] nitidam ſpeciem præ ſe ferens & hilaram. Virg. 4. Æneid.

Tantum egregio decus enitet ore. Horat. od. 8. lib. 11. *enitescis Pulchrior multo.* Et od. 19. lib. 1. *Vrit me Glyceræ nitor.* Nitorem etiam in herbis agnoſcit Horat. epiſt. 10. lib. 1.

Deterius Libycis olet aut nitet herba lapillis.

& in arboribus A. Gellius, cap. 1. lib. 12. *At ſæpe videas arborem lætam & nitentem deterioris terræ ſucco periſſe.*

M y r t v s.] Hamadryades oblectãtur myrto, præſertim ſilueſtri. Vnde lib. 3. Æneid. cum è myrto ramos euelliſſet Æneas, & inde manaſſet cruor: *Multa*, inquit, *mouens animo nymphas venerabar agreſtes.* Comparat autem Iuliam cum myrto, quam ante contulerat cum Venere, quia & myrtus ſacra grataque Veneri. Virgil. ecl. 7.

Populus Alcidæ gratiſſima vitis Iaccho,
Formoſa myrtus Veneri ſua laurea Phœbo.

Sic & Ariadnam infra eum myrto comparat:

Quales Eurotæ progignunt flumina myrtos.

Bene virgo cum virenti myrto confertur, quia virgo à virenti ætate. Myrtum autem θαλερὰν illam ſignificat, quod ſucco & viriditate præſtet eoque Veneri dicata ſit. De ea Plin. cap. 29. lib. 15. *Myrti ſpecies Catoni coniugula, fortaſſe,* inquit, *à coniugijs.* Ibid. *Coniunctioni & huic arbori myrtus præeſt.*

A s i a.] ab Aſia palude, vel Aſio prato, quæ ipſa in Aſia ſunt, deducitur Aſius, a, um. Virgil. 4. Georg. *Atque Aſia Deiopeia.*

& 7. Æneid. *Sonat amnis & Aſia longe Pulſa palus.* Homer. Iliad 2. Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι. Ouid. 5. Metam.

Iam ſuper Europen ſublimis & Aſida terram.

Aſij prati etiam meminit Stephanus ἀσία λίμνη. Sunt qui Italicam myrtum intelligant, & in Apulia natam. Vibius ſequeſter de montibus, *Apuli*, inquit, *Italici partis Aſia.* ſed *Aſia myrtus*, quia iuxta Aſiam paludem lætiſſima proueniat: nam amat paludis ripas, vt maris litora. vnde Ouid.

Et amantes littora myrtos. Item:

Congere littorea flauentia tempora myrto.

Ridiculus Parthenius qui legendum putauit *Agia* Græca voce, pro ſancta & dicata Veneri.

R a m v l i s.] exiguis ramis, ὑποκορισμῶς. quia fontes potius quam arbor. Columella: *Ramulis anniculis eos ligato.* Cicero 1. de Diuin. *Ramulum adductum in oculum ſuum recidiſſe.* *Ramuſculus*, dixit Plin.

Q v o s *Hamadryades Deæ.*] Seruius ad illud, ecl. 10.

Iam neque Hamadryades nobis, nec carmina rurſus,
Ipſa placent.

Nymphæ, inquit, *ſunt quæ cum arboribus naſcuntur & intereunt*, ἀπὸ τοῦ ἅμα ἐν τῆς δρυός, qualis fuit illa quam Eriſichthon occidit, lib. 8. Metam. quæ moriens ait:

Nympha ſub hoc ego ſum Cereri gratiſſima ligno.

Hamadryades hic pro Naiadibus, vel Napæis: vt vice verſa Naïas pro Hamadryade, apud Ouidium:

Naiada vulneribus ſuccidit in arbore factis.
Illa perit: fatum Naiados arbor erat.

Et Propert. in fabula Hylæ Hamadryadas poſuit pro Naiadibus. Nam Hamadryades ſunt in ipſis arboribus: Dryades inter arbores habitant: Nereides in mari: Naiades in fontibus: Oreades in montibus: Napææ in hortis.

L v d i c r v m *ſibi.*] ad ludum & oblectationem. *Ludicrum* eſt τὸ παίγνιον, quia pueri & puellę propriè παίζειν & ludere dicuntur. hinc Ouid.

Et puer es nec te quicquam niſi ludere oportet.

Ludicra ſeriis opponuntur, & ita dicuntur certamina in quibus imago belli tantum, peri-

culi nihil. Ludere autem Nymphæ dicuntur, quia puellæ finguntur. Virg. ecl. 9.

Huc ades ô Galatea: quis eſt nam ludus in vndis? & Martial. *Luſit Nereidum facilis chorus æquore toto.*

NVTRIVNT.] aluntur plantæ & creſcũt. Ipſe in carm. nupt. *Quem* (florem) *mulcent auræ firmat ſol, educat imber.* In Ariadna, *Auráve diſtinctos educit verna colores.* Virg. 2. Georg.

Hoc (humore) *pinguem & placitã paci nutritor oliuã.*

ROSCIDO *humore.*] liquore roris inſtar tenuiſſimo, & limpidiſſimo. Virg. ecl. 8.

Sepibus in noſtris paruam te roſcida mala. id eſt, *rore perfuſa*, inquit Seruius. Propert. el. 30. lib. 2.

Libeat tibi Cynthia mecum,

Roſcida muſcoſis antea ſubire iugis.

& el. 20. lib. 1.

Roſcida deſertis poma ſub arboribus. *Humor*, autem dictus auctore Varrone 4. de L. L. *ab humo, quia Terra abit in nimbos imbreſque.* vt ait Lucilius & Pacuuius: *Exhalat auram terra atque auroram humidam.* vbi malim legere: *Atque aura rorem humida*, vel, *aurora rorem humida*, ex Cic. 1. de diu.

Cum primum gelidos rores aurora remittit.

QVARE *age.*] formula hortantis. In Ariadna: *Quare agite, optatos animi coniungite amores.* Virg. 7. Æneid.

Quare age & armari pubem, portuque moueri

Latus in arma para. & 8. *Quare agite ô iuuenes*, &c.

HVC *aditum ferens.*] vt Virgilio & Horatio *ferre pedem.* Plaut. Amphitr. act. 4. ſc. 1. *Aduentum apporto.* Ipſe in Atij, *reditum ad vada retulit.* Et, *reditum in nemora ferat.* Et de coma Berenices: *Si reditum tetuliſſet is haud in tempore longo.*

PERGE *linquere Theſpiæ rupis.*] Theſpias oppidum Boëotiæ nobilitauit Cupido Praxitelis, quam ab eo Glycerium meretrix conſecuta dedicauit. Plutarchus in libello de amore, Theſpios ait in Helicone (vrbe) ſacra ſollennia Amori facere ſolitos. Pauſanias in Boëoticis Theſpiam vrbem infra montem Heliconem conditam ait à Theſpia Aſopi filia, vel à Theſpio Erechthei filio, de quo Diodorus Siculus, lib. 5. Plin. cap. 7. lib. 4. *Theſpiæ liberum oppidum in Boëotia.* Idem lib. 31. cap. 1. *Theſpiarum fons conceptus mulieribus repræſentat.* *Rupes* autem pro monte κατὰ συνεκδοχήν. Virgil. ecl. 6.

Nec tanto Phœbo gaudet Parnaſia rupes.

contra montem pro rupe idem Virgilius poſuit, lib. 12. Æneid. nam cum dixiſſet:

Ac veluti montis ſaxum de vertice præceps

Cum ruit auulſum vento. ſubiicit:

Fertur in abruptum magno mons improbus Actu.

AONIOS *ſpecus.*] linque vt cepiſti antra Boëotia colles Heliconij, qui ſupra Theſpias vrbem: *Aonia, quæ & Boëotia*, inquit Seruius in ecl. 6. Virg.

Tum canit errantem Permeſſi ad flumina Gallum

Aonas ad montes.

Hinc *Aonides muſæ*, quę apud Auſonium *Boëotia numina.* Quidam antrum Corycium intelligunt in monte Parnaſſo, vnde muſæ Corycides. de hoc antro Laërtius in Pherecyde, & Apollonij interpretes. Antris autem vt Muſæ &

A Poëtæ gaudent cum ob ſolitudinem, tum ob opacum frigus. Horat. od. 4. lib. 3.

Vos Cæſarem altum, militia ſimul

Feſſas cohortes abdidit oppidis,

Finire quærentem labores

Pierio recreatis antro. & od. 25.

Quæ nemora, & quos agor in ſpecus

Velox mente noua? quibus

Antris egregij Cæſaris audiar

Aeternum meditans decus

Stellis inſerere?

NVMPHA.] ita vet. lib. Nympha metonymicῶς pro aqua, vt apud Virg. 1. Æneid.

B *Dant famuli manibus Nymphas.* ſic enim libri veteres. Propert. el. 32. lib. 2.

Et leniter Nymphis tota crepitantibus vrbe,

Cum ſubito Triton ore recondit aquam.

Sic & Tibull. el. 7. lib. 3. *Naiada* pro lympha poſuit:

Naiada Bacchus amat, ceſſas, o lente miniſter,

Temperet annoſum Martia lympha merum.

QVOS *ſuper.*] vel ſupra, vel deſuper, vel ſupernè. Plaut. *Super ſubterque premor anguſtiis.*

INRIGAT.] humore perfundit, efficitque roſida antra. ſic *horti irrigui.* & *irrigua prata.*

C FRIGERANS.] Quæ frigus opacum inducit, & æſtum frigore temperat. quaſi à frigus frigeris, vt à pignus pigneris, pignerare. Plautus frigefactare. *Calidè comediſti, prandium hoc nunc frigefactas.*

AGANIPPE.] fons eſt Boëotiæ, quæ & Aonia dicitur, vt docet Seru. ad ecl. 10. Interpretes Iuuenal. ad illud ſatyr. 7. *Deſertis Aganippes vallibus*: *locus in Boëotia*, inquit, *Muſis ſacer.* Pauſan. in Boëoticis. In Helicone, qua iter ad muſarum lucum, ad læuam fons eſt Aganippe. filiam Tecmeſſi Aganippen fuiſſe docet Plin. cap. 5. lib. 4. Callimachus dicit eſſe fontem

D Permeſſi fluminis.

AC *domum*] vet. libri inquit Achilles Statius, *Ad domum.* ſed veretur ne Latini non ita loquantur. Atqui Gellius, cap. 1. libr. 12. *Proſequuti eum ſumus ad domum quo pergebat.* fortaſſe legendum, *Ac domu*, pro è domo euoca, vel *Ab domu.* vt Horat. od. 5. lib. 4. *Dulci diſtinet ab domo.* Achilles Statius legit: *Ac domus dominam*, id eſt, οἰκοδέσποιναν.

DOMINAM.] Plutarch. ἐν αἰτίαις, quæſt. 30. *διὰ τί τὴν νύμφην εἰσάγοντες λέγειν κελεύουσιν· ὅπου σὺ Γάϊος, ἐγὼ Γαΐα. ὅπου σὺ κύριος καὶ οἰκοδεσπότης, καὶ ἐγὼ κυρία καὶ οἰκοδέσποινα.* Domini, mariti

E vocabantur: Liuius, lib. 34. in orat. Valerij, item vxor; Sueton. in Claudio, cap. 39. *Cur domina non veniret, requiſiuit.*

Ideo ei claues tradebantur, vt ait Feſtus. Domina autem vxor, & Dominus, maritus dicebatur in eo genere matrimonij, quod fiebat per coëmptionem, vt Seruius notat ad illud 4. Æneid.

Ac dominum Aenean in regna recepit.

Græci quoque vxorem δέσποιναν vocant. Seruius ad illud 6. Æneid.

Hi dominam ditis thalamo deducere adorti.

MENTEM *amore reuinciens.*] adſtringẽs amoris vinculis. Copula & cõpedes in amore ſunt.

Horat.ode 13.lib.1. *Quos irrupta tenet copula,&c.*
& od.13. *Venus grata detinuit compede.*
Tibul.ele.2.lib.2.
Flauaque coniugio vincula portet amor.
Virg.8.Æneid.
Tum pater æterno fatur deuinctus amore. Lucret.
Aeterno deuinctus vulnere amoris. Amor cum vino & ebrietate comparatur: vnde animus, vt vino, ſic amore deuinciri dicitur, Propert. ele. 4.lib.3. *Mentem vincire Lyæo.*
Hinc & ſolui dicuntur mentes amantium, vt Virg.4.Æneid.
Hæc ſe carminibus promittit ſoluere mentes.
Tibull.eleg.penult.lib.1.
Hanc tibi fallaci reſolutus amore Tibullus Dedicat.

V T *tenax edera.*] venuſta & vſitata ſimilitudo. Eurip. in Hecuba. ὅπως κισσὸς δρυὸς, ὅπως τῆσδ' ἕξομαι. vt edera quercus, ſic huic implicabor. Horat. od.36.lib.1. *Nec Damalis nouo Diuelletur adultero, Laſciuis hederis ambitioſior.* & od.15.epo.
Arctius atque edera procera aſtringitur ilex
Lentis adhærens brachijs.
Ouid.1.Metamorph.
Et nunc hac iuuenem nunc circumfunditur illac,
Denique nitentem contra, elabique volentem
Implicat, vt ſerpens, quam regia ſuſtinet ales,
Pendentemque rapit. Pendens caput illa, pedeſque
Alligat, & cauda ſpatiantes implicat alas:
Vtque ſolent ederæ longos intexere truncos.
Vtque ſub arboribus deprenſum Polypus hoſtem
Continet ex omni demiſſis parte flagellis.
Gallienus Imperator:
Ite agite ô pueri, pariter ſudate medullis
Omnibus inter vos, non murmura veſtra columbæ,
Brachia non hederæ, non vincant oſcula conchæ.
Laberius.
Vt edera ſerpens vires arboreas necat,
Sic me vetuſtas amplexu annorum enecat.
Feſt. *Ederam flamini diali neque tangere, neque nominare fas eſt, quia edera vincit ad quodcunque ſe applicat.* Idem in hedera, per h. *Hedera dicta, quæ hæreat: ſiue quod edita petat: vel quia, id cui adhæſerit, edat: quæ in tutela Liberi putabatur eſſe, quia vt ille, iuuenis ſemper, ita hæc viret: vel quia ita omnia, ſicut ille mentes hominum, illigat.*

H A C *& hac.*] pro hac illac. Proper. ele.3.li.1.
Et quamuis duplici correptum ardore iuberent
Hac Amor hac Liber, durus vterque Deus. &c.

A R B O R E M *implicat errans.*] truncos & ramos amplectitur. *errans* ex ederæ natura, quæ ſerpit, vnde Gallis *lierre*, vt li ſit vetuſtus articulus, vel quia errando aſtringat & liget. Virg. ecl.4. *Errantes ederas paſſim cum baccare tellus* &c. Plin.cap.34.lib.16. *edera amplexu necat arbores.* ibid. *ſepulchra & muros rumpit.* vnde Propert. 7. lib.4.
Pelle ederam tumulo, mihi quæ pugnante corymbo,
Mollia contortis alligat oſſa comis.

V O S *item ſimul integræ.*] *Integra ab adoleſcente virgo* dicitur à Terentio in Hecyra. ibid. *Nocte illa prima virginem non attigit.* Ergo ab in & tagendo: vt *fontes integri* Horatio & Lucretio.
Quos neque paſtores neque paſtæ in monte capellæ
Contigerint.
Ipſe. *Puellæ & pueri integri,* id eſt intacti. ἄζυγες.

A V I R G I N I S.] virgines & pueros adhiberi nuptiis, ex quibus chorus conſtabat, quem *drama* vocarunt, ſcribit D. Hieronymus in cantica canticorum, & apparet infra in carmine nuptiali.

Q V I B V S *aduenit par dies.*] quæ mox nubentis. Sic in Ariadna:
Aduenit vobis portans optata maritis
Heſperus.

A G I T E, *in modum dicite.*] ἐμμελῶς Apollonius. Virg. eclog.6.
Tum verò in numerum faunoſque feraſque videres
B *Ludere.*
Ipſe infrà. *Ite concinite in modum.* ὀρχήσεως. Tibull.eleg.7.lib.1.
Mouit & ad certos neſcia membra modos.
Propert.ele.23.lib.2.
Et Phrygiis inſanas caditur ad numeros.

V T *lubentius.*] Cupidius & facilius. poteſt *lubentius* referri ad audiens. Horat. ſat.6.lib.2.
Matutine pater ſeu Iane libentius audis.
vel ad adsitum ferat, vel ad vtrumque.

A V D I E N S *ſe citarier ad ſuum munus.*] *Citare, vocare,* inquit Feſt. in Procitant. & citari, nomine
C vocari, vt hic. Ouid. in epiſt. Didûs.
Hunc ego me ſenſi noto quater ore citari,
Ipſe ſono tenui dixit, Eliſa veni.
apud Valerium cap.4.lib.2. *Prælecto nomine Salinatoris, citatus necne ille eſſet, hæſitauit: tum Nero citari collegam iuſſit.* ſic reum, accuſatorem, Iudices citare. Sueton. in Neron. cap. 44. *Citare tribus ad ſacramentum.* Plautus, Pſeudolo. *Aduortito animũ, non adeſt. At tu cita.* citari igitur ad munus ſuum eſt vocari ad officium & procurationem ſuam. Feſt. *munus, aut officium, aut quod officij cauſa datur.* Paulus L. munus de verb. ſign. *munus & donum & onus & officium.*

D H V C *aditum ferat Dux bonæ Veneris.*] huc veniat auctor & ſignifer honeſtę & legitimę Veneris. Eundem & comitem eſſe ait Propertius el.3.lib.4. *nec recta capillis*
Vitta data eſt: nupſi non comitante Deo.
Claudian. *Hunc muſa genitum legit Cytherea ducẽq; Præfecit thalamis. Bonæ veneris.* & infra. *Bona te Venus iuuerit, quoniam bonum non abſcindes amorem.* & ſuprà. *Bona cum bona nubet alite Virgo.*

B O N I *coniugator amoris.*] Idem fortaſſe Hymenæus cum Iugatino Deo, de quo Auguſtin. lib.6. de ciuit. Dei. Iugare eſt rei ruſticæ etiam in vlmis & vitibus maritandis. Vetus Poëta a-
E pud Terentianum. *Quando flagella iugas, &c.* Seruius. *Iugum matrimonium contrahentibus aiunt imponi ſolitum & inde dici coniuges & coniugium.* hinc *ferre iugum.* & *iugalia vincula,* & *iugales tedæ. iugare,* iungere Cic.4.Tuſc. *omnes virtutes inter ſe iugatæ.* & 1.Offic. *eſt ea iucundiſſima amicitia, quam ſimilitudo morum coniugauit.* hinc *coniugatio capitum in vitibus.* Cic. de Senect. Feſtus. *iuges, eiuſdem iugi pares; vnde coniuges.*

Q V I S *Deus magis optimis.*] v. l. *Amatis*, vel *Amatie.* vnde Scal. legit *ab magis.* vt *nimis ab nimio. miſer ab miſer.* Achilles Stat. ἀ *macris,* quia *fecit amor maciem.* ego malim *magis ac magis.* vt *magis magis, magis atque magis, magis magiſque.* Auantius adulterinæ lectionis *Optimis* auctor.

Q v e m *colant homines magis cælitum.*] Quem venerentur & inuocent magis è diis ſuperis, quia eſt Vraniæ filius: vtitur autem & Cicero verbo *Cælites* 6. de rep. *Et grates tibi ago ſumme ſol, vobiſque reliqui cælites.*

T e *tremulus parens.*] in mſ. *Romulus*, ſiue *Remulus* corruptè. rectè *tremulus*, cuius membra tremunt: vt infrà. *vſq. dum tremulum mouens cana tempus anilitas.* Propert. el. 1. lib. 4.

Cum pater in nati tremulus ceruice pependit.

tremoris cauſa, vt docet Macrobius lib. 7. cum ſanguis neruos relinquit, quibus vis membrorum tenebatur, vnde Virgil. 5. Æneid.

—— *Gelidus tardante ſenecta Sanguis hebet.*

I n v o c a t *ſuos.*] ſuis, nempe liberis, vt adſis precatur.

T i b i *virgines zonula ſoluunt.*] Feſt. *Cinxiæ Iunonis nomen ſanctum habebatur in nuptiis, quod initio coniugij ſolutio erat cinguli, quo noua nupta erat cincta.* Ouidius.

Caſtaque fallaci zona recincta manu. ſuprà.

Quod zonam ſoluit diu ligatam. Item:

Ne quærendum aliunde foret neruoſius illud,

Quod zonam poſſet ſoluere virgineam.

Soluit hic quoque ſyllabas verbi, vt ille zonam nuptæ. Sic ſupr. *Quod zonam ſoluit diu ligatam.* Tibull. eleg. 5. lib. 4.

Sed potius valida teneantur vterque catena,

Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.

& elegia 7. lib. 1.

Stamina non vlli diſſoluenda Deo. &

Pectora triſtitiæ diſſoluenda dedit. Ipſe.

Priſtina vota nouo munere diſſoluo.

Idem Feſtus in Cingulo. *Cingulo noua nupta præcingebatur, quod vir in lecto ſoluebat, factum ex lana ouis: vt ſicut illa in glomos ſublata coniuncta inter ſe ſit, ſic vir ſuus ſecum cinctus, vinctuſque eſſet. Hunc Herculaneo nodo vinctum vir ſoluit ominis gratia: vt ſic ipſe felix ſit in ſuſcipiendis liberis, vt fuit Hercules qui 70. liberos reliquit.* Meminit Arnob. lib. 2. & 3. Seruius eò reſpexiſſe Virgilium putat 4. Æneidos, cum ait: *Soluitque pudorem.* Hinc Dea Virginenſis quæ zonæ virginali ſoluendæ præerat. Auguſtin. lib. 6. de ciuitat. Dei. A zonę ſolutione Græci puellas Venerem expertas λυσιζώνους vocant. Erat & Diana λυσιζώνη id eſt ſoluizona Græcis, de qua Theocritus, Orpheus in hymnis, & Apollonij interpretes: ſed tum aiunt zonam illam ſolui ſolitam, cùm nupta pareret, non prima nocte nuptiarum.

S i n v s.] ſynecdochicῶς veſtes ſinuoſas. Nam ſinus ſont, quos Gallicè vocant *les plis des robes.* Liuius Andronicus apud Tetentianum.

Balteus & reuocet volucres in pectore ſinus.

Sinus etiam de corpore intelligere poſſumus, & altius præcinctam nouam nuptam; quo pertinet illud Feſti in calaſis. *Calaſis tunicæ genus, quod Græci καλάσιριν dicunt: alij dicunt nodum eſſe tunicæ muliebris, quo connexa circa ceruicem tunica ſubmittitur.*

T e *timent.*] Primus Muretus veterem lectionem mutauit *Te timens*, adhibita interpunctione *timent*: & refert ad timorem nuptarum, quæ primum illum congreſſum formidant. Sequentia verò ſic exponit: *Nouus maritus captat*

A *aure cupida.* id eſt, attentis auribus exſpectat, dum illud veluti claſſicum pugnæ nocturnæ canatur. Achilles Statius ſic exponit. Nouus maritus timens ne voto excidat, te cupida aure captat. vel mutat *timens* in *tenens*, hoc ſenſu, Noua nupta, quæ te tenet, & potitur marito ſuo, non contenta nouos maritos captat. Ego ſic expono. Nouus maritus timẽs ſimul & ſperans. nam in amore, vt ait Propertius:

Speſq; timorq; animum verſat vtroque modo. Ouid.

Res eſt ſolliciti plena timoris amor. An fortè legendum pro *timens*, *ciens*: quia ſcriptum *tient.* ſic ſup. excitus, citarier, inuocat.

B N o v v s *maritus.*] Nouus maritus vt ſuprà. *coniugis cupidum noui.* & alibi.

Inuiſente nouo prælia torua viro. Plau. Caſina.

Lubet Chalinum quid agat ſcire nouam nuptam cum nouo marito. vtitur eo ſermone & Feſtus in Nuces, & in Nepotia. verbo Græcè dixeris νεόνυμφος.

C a p t e t *aure cupida.*] Capere & audire ſtudet, hymenęum exſpectans. Captet verbum venationis proprium, vt Virg. 1. georg.

Tum laqueis captare feras.

Propert. eleg. 19. lib. 2.

Incipiam captare feras, & reddere pinu Cornua.

C Tibull. eleg. 7. lib. 2.

Hæc laqueo volucres, hæc captat arundine piſces.

hinc *captare ſermonem.* Terent. Phormione. *Auribus aëra captat.* Virg. 3. Æneid. & ecl. 1.

Frigus captabis opacum.

Eleganter Plautus in milite. *Viden tu illam oculis venaturam facere, & aucupium auribus.* id eſt, ſpectare & auſcultare. Ibid. *Speculabor ne quis venator adſit cum auritis plagis.* cupida aurem dixit, vt Propertius eleg. 5. lib. 4.

Suſpenſis auribus iſta bibam.

Cic. in Oratore. *Demoſthenes non ſemper implet aures meas: ita ſunt auidæ & capaces.* & Lucretius li-

D bro 4. *vt omne*

Humanum genus eſt auidum nimis auricularum.

id eſt, auriculas nimis auidas habet & vult ſẽper audire aliquid noui. Lambinus ridiculè auriculas auditores exponit.

T v *fero iuueni in manus.*] Alludit ad *conuentionem in manum*: vt in Andria Terentius de futura vxore, *hanc mihi in manum dat.* de conuentione in manum Cicero Topicis, ibi Boëtius, & Vlpianus in fragmentis, quæ fiebat farre & coëmptione, non vſu. ſic Plautus Aſin. *Si mihi dentur duo talenta argenti in manum.* erat autem, quæ cõuenerat in manum, in mancipio mariti, & ei

E ſuus hæres. Liuius lib. 34. in orat. Catonis. *Minus filiæ, vxores, ſorores etiam quibuſdam in manu erũt nunquam ſaluis ſuis exſuitur ſeruitus muliebris.*

F l o r i d a m *ipſe puellulam.*] Integram & teneram virginem. ἀθιγῆ, ἀκμάζουσαν. dixi ſupr.

M a t r i s *è gremio.*] *Simulatur*, inquit Feſtus *rapi virgo ex gremio matris, aut ſi ea non eſt, ex proxima neceſſitudine, cum ad virum trahitur, quod videlicet ea res fœliciter Romulo ceſſit.* Virgilius 10. Æneid.

Quid ſoceros legere, & gremijs abducere raptas.

vide ſupra verſ. 3. huius hymenæi.

D e d i s.] Arbitrio & poteſtati permittis.

infrà, *Dedatur cupido iam dudum nupta marito.* *dedere* verbum eſt rei militaris, vel iuris ciuilis in noxalibus actionibus, vbi res dedita, propria & perpetua fit accipientis. ideò infrà:

Qui genero ſu. s ura ſimul cum dote dederunt.

N I L *poteſt ſine te Venus.*] Claudianus de Hymenæo.

——Nullum iunxiſſe cubile
Hoc ſine, nec fas eſt primas attollere tedas.

ſine Hymenæo ſunt innuptæ nuptiæ.

F A M A *quod bona comprobet.*] fama bona εὐφημία, εὐδοξία. Ouid. 4. faſt. de Venere.

Illam ſupplicibus verbis placate: ſub illa
Et forma, & mores, & bona fama manet.

Propertius el. 32. lib. 2.

Rumor & in tota non bonus vrbe fuit.

Virg 4. Æneid.

Exſtinctus pudor, & qua ſola ſidera adibam
Fama prior. Item.
——Et oblitos famæ meliores amantes.

Ouid. de Didus & Æneæ innuptis nuptijs.

Nec legitur pars vlla magis de corpore toto,
Quam non legitimo fœdere iunctus amor.

C O M M O D I *capere.*] Commoda nuptiarum ſunt liberi, quæ Virg. 4. Æneid. *Præmia.*

Nec dulces natos, Veneris nec præmia noris.

Homerus dixit ἔργα Ἀφροδίτης.

V O L E N T E.] annuente, propitio & fauente. Virg. 1. Æneid.

Ponuntque ferocia Pœni Corda volente Deo.

contrà *heris inuitis*, alibi Catullus, id eſt, *Dijs non propitiis.*

Q V I S *huic Deo Compararier auſit?*] vocatur hæc figura παραγωγὴ Ἀνυλης Cariſio lib. 4. cum aliquid ad nouiſſimam partem dictionis accedit, vt alibi.

Atqui nec diuis homines componier æquum eſt.

& Virg. 9. Æneid.

—— admittier orant.

N V L L A *quit ſine te domus.*] *Domus* pro familia Virg. 1. Æneid. *Domus Aſſaraci.* Et alibi: *domus Æneæ.* Horat. od. 29. lib. 1. *Socraticam domum.*

L I B E R O S.] liberi enim non dicuntur, niſi concepti ex iuſtis nuptijs, quamuis Plautus ludens in Captiuis dixerit *Lanis conciunant liberis orbas oues.* Liberos I C. docent & de vno dici, & de vtroque ſexu, & proferri ad nepotes ac pronepotes. quod autem liberi non ſint niſi è iuſtis nuptijs, patet, quia ſi cui in tempus liberorum, tertia pars relicta ſit, non poterit adoptando tertiam partem conſequi. Vlpian. leg. ſi ita quis teſtamento. §. vlti. de legat. 2. Papinianus leg. fideicommiſſum. de conditionibus & demonſtrat. *fideicommiſſum à filijs relictum, ſi quis ex his, ſine liberis deceſſerit, adoptionis commento non excluditur.*

D A R E.] *Dare*, edere, gignere : vt infrà.

Et breui liberos date.

Virg. 1. Æneid.

Marte grauis geminam partu dabit Ilia prolem.

Claudian. de nuptijs Honorij & Mariæ:

Te Leda mallet, quam dare Caſtorem.

N E C *parens ſtirpe dicier.*] *Parens*, non refertur ad *domus*; ſed ἀπὸ κοινοῦ reuocandum. *nullus ſine te parens.* Muretus ita dictum putat, *parens ſtirpe,*

A vt *prole parens* apud Virg. 3. Æneid.

——Et pulchra faciat te prole parentem.

verum aliud eſt. Græci ῥίζαν καὶ φύτευμα καὶ ἔρνος dicunt, vt Latini ſtirpem. dixit *ſtirpe parens*, è cuius corpore, tanquam ex arboris ſtirpe rami & frondes, liberi procreati, quia & parens dici quis poteſt adoptione: & parentis nomen cum referatur ad auum, abauum, atauum, proauũ, tritauum & maiores, id efficit ſtirpes, vnde rami plures. *Stirps*, inquit Cariſius libro 1. *pro ſobole etiam maſculini generis.* Pacuuius. *Quis ſtirpem occidit meum?* Ennius apud Varronem libr. 6. de L. L. *Vt tibi Titanis Triuia dederit ſtirpem li-*
B *berûm.* Virg. 11. Æneid.

——Euandri totam cum ſtirpe videbis
Procubuiſſe domum.

dicitur & ſtirps parentum, Virg. 3. Æneid.

Dardanidæ duri, quæ vos à ſtirpe parentum
Prima tulit tellus.

Seruius, *Stirps*, inquit, *modo radix, modo ima ſummitas.* Pro *dicier*, editum eſt in aliis *nitier*, quod exponit Achilles Statius. Parthenius legiſſe videtur *deuincier*, repugnante verſu: fortaſſe ſcriptum fuit *deicier*, pro *dicier*. Nitier, autem ait Scaliger, eſt ab Auantio, qui & in ſcriptis libris & veteribus editionibus eſſe *vincier* ait. vnde
C efficit *iungier*. & ſic exponit. Parentes ex non iuſto coniugio non poſſe iungi ſtirpe, hoc eſt, non poſſe tranſmittere hereditatem ad liberos: quia ex non iuſto connubio conceptus eſt peregrinæ conditionis, nec quicquam de bonis ciuis Romani capit: At ſuus heres cum immiſcet ſe hereditati, continuat ius patris ſui potius, quam patri ſuccedit. Ego non puto iũgi ſtirpe parentem latinè dici, nec patrem iungi filio, aut filium patri.

Q V I *tuis careat ſacris.*] ſacra nuptialia ſiue ſolennia nuptiarum vocabantur *hymenæa.* Suidas in ὑμεναίῳ. Ouid. *Et iuuenes hymenæa canunt.*
D Martianus Capella in muſica.

Inſtaurare iubet tunc hymenæa Venus.

Ouid. 4. Met. *Nec coniugalia ſacra*
Qui canat eſt clamor.

Valerius Flaccus de nuptiis lib. 8.

Primus celebre dotalia ſacra.

N O N *queas dare præſides.*] Macer I C. l. t. de offic. Præſid. tit. 18. li. 1. *Præſidis nomen generale eſt*, inquit, *eóque & proconſules, & legati Cæſaris, & omnes prouincias regentes, præſides appellantur: ſed procõſulis appellatio ſpecialis eſt.* Cariſius lib. 1. *Præſes à præſidendo, vt reſes, deſes, à reſidendo & deſidendo.*
E Iſidorus lib. 9. *Præſides dicti, quòd alicuius loci tutelam tenent.* Idem ibidem: *Præſides dicti rectores prouinciæ, ab eo quod præſunt.* Seruius in illud 6. Æne. *Arces, quibus altus Apollo Præſidet*, id eſt, *quibus præeſt*, inquit, *& quas defendit.* Ergo hic *Præſides, tutores, & defenſores finium.* Idem Seruius in illud lib. 11.

Armipotens belli præſes Tritonia virgo.

id eſt, inquit, *quæ præeſt omnibus bellis.* Parthenius hunc locum de magiſtratibus & rectoribus prouinciarum explicat: vel (quod ridiculum) de obſidibus, qui non niſi legitimi darẽtur, vt pro obſidibus præſides dixerit Scaliger ſuperiorẽ Parthenij ſequitur interpretationẽ.

Quia

Quia, inquit, *qui non ex iuſtis nuptijs concepti ſunt, peregrini ſunt, nec munerum ciuitatis Romanæ participes, atque ideo magiſtratum capere non poterant.* Muretus neſcio quid garrit, de iis qui Cœlibes eſſent, quaſi ij à magiſtratibus ſummouerentur, quod ipſe ſomniauit. Ego nihil horum probare poſſum, quia Præſidis nomen pro magiſtratu & rectore prouinciæ ante Auguſtum vix reperias. Is enim primus, vt Strabo & Suetonius docent, cum populo prouincias ita partitus eſt, vt in ſuas prouincias Præſides mitteret, quos ἡγεμόνας generali nomine vocat Strabo. Populus in ſuas, ὑπάτους ἢ στρατηγούς. id eſt, Conſules & Prætores ſiue potius Proconſules & Propretores. Inueni tamen exemplum apud Salluſtium in Oration. Marcij. *Niſi quia vt olim Præſides, nunc dominos per ſuffragia deſtinatos.* Itaque iuſtos milites & duces expono, quorum virtute fines patriæ defendantur. Virg. 1. Æn. *Late fines cuſtode tueri*: nam Præſidere valet tueri & defendere, vt docuimus ex Seruio. Liuius ſub finem lib. 23. *Siciliam ac Sardiniam quæ ante bellum vectigales fuiſſent, vix Præſides prouinciarum exercitus alere.* Idem, lib. 36. in Orat. Annibalis ad Antiochum. *Cum omnibus copijs in Bœotiorum agrum procedes, & inde Græciæ præſidebis.* Cic. 2. In Rullum: *Libertatis cuſtos & Præſes Tribunus plebis.* Et pro Sextio: *Senatus reip. Præſes & cuſtos.* Inde *Præſidium*, quod pro vtilitate & ſalute alicuius, auxilij gratia præponitur. Feſtus. Varro 4. de LL. *Præſidium dictum quia extra caſtra præſidebant in loco aliquo, quo tutior regio eſſet.* Milites illi qui finibus Imperij præſidebant, vocabantur *limitanei*. vt in l. vet. Cod. de offic. Præf. Præt. Suidas στρατιῶται πάλαι ἐπὶ φυλακῇ τῶν ὁρίων, οἳ (ῥιπαρήσιοι) ἐκαλοῦντο λιμιτανέοι. Milites autem ciues tantum erant, vt patet apud Salluſtium, vbi Catilina ſeruos negat ſe armaturum, quia nolit cauſam ciuium cum ſeruis communicare.

T e r r a *finibus*.] fines συνεκδοχικῶς exponũt regiones & prouincias. Sic Virgil. 4. Æneid. *Finibus extorris, complexu auulſus Iuli.* & 1. Æneid. *Dido finibus arceret.* Item, *Finibus expulſum patrijs.* & ecl. 1. *Nos patriæ fines*, &c.

C l a v s t r a *pandite*.] aperite fores remotis repagulis & obicibus. Varro 6. de LL. *Sera dicuntur quibus remotis fores panduntur.* Ouidius,

Difficilem moto cardine pande forem. *Pandere*, apud Nonium in *Pandere*: Varro dictum ait lib. 1. de vita Pop. Rom. *A pane dando, quia fanum Cereris nunquam claudebatur ijs, qui ad illud aſylum vellent confugere.* Hinc Panda Dea apud Arnobium & Gellium, ſed ea non præeſt portis. Et Pandana porta Romæ, ſic dicta, vt ait Feſtus: *quod ſemper pateret.* Chariſ. lib. 2. *Pando, is, & pando, as, dicitur, ſed diuerſa ſignificatione.* *Clauſtra* autem à claudendo, vnde Ennius apud Varronem 6. de lingua Lat. *ad Helleſponti clauſtra*, quod Xerxes quondã eum locum clauſit. Virg. 2. Æneid. *Nec clauſtra, nec ipſi Cuſtodes ſufferre valent, labat ariete crebro, Ianua & laxat clauſtra.* Ibid. & lib. 7. *Portarum ingentia clauſtra.* Idem pro carcere, *Circum clauſtra fremunt.*

I a n v æ.] Seruius ad illud Virg. 1. Æneid.

A *Foribus cardo ſtridebat aënis. fores proprie dicuntur quæ foras aperiuntur, vt apud veteres. valuæ, vt ait Varro, quæ reuoluuntur, & ſe velant. Ianua, primus domus ingreſſus. dicta quia Iano conſecratum eſt omne principium.* cetera intra Ianuam, oſtia vocantur generaliter, ſiue valuæ ſint, ſiue fores.

V i d e n *vt*.] ὅδε ἀποστροφῆς. nam neminem certum alloquitur. & *viden*, aduerbialiter, pro ecce. Plautus Curculione, *Viden vt dormiunt.* infra in carmine nuptiali: *Viden vt perniciter exſiluêre.*

F a c e s.] faces nuptiales Euripides in Phœniſſis vocat, φῶς νόμιμον ἐν γάμοις. de iis dictum

B ſupra.

S p l e n d i d a s *quatiunt*.] Vibrant flammas diffuſas in comarum modum. Caluus in Epithalamio. *Heſperium ante iubar quatiens.* Infra: *Viden vt faces aureas quatiunt comas.* αἰθάλουσι Græcè Theodectes. ὦ καλλιφεγγῆ λαμπάδ' εἱλίσσων φλογὸς ἥλιε πᾶσιν φίλον ἀστράπτεις σέλας. O pulchricomam lampada quatiens ignis Sol amabile omnibus hominibus iubar. *Comas* dixit, quia in modum comarum & capillorum diffunditur lumen. Itaque Feſtus: *Iubar quem Græci φωσφόρον, quod ſplendor eius diffunditur in modum iubæ leonis.* Æſ-

C chylus in Agamemnone: φλογὸς μέγαν πώγωνα. flãmæ magnã barbam. ſic κομήτης dicitur ſtella quæ deorſum comam præfert, vt πωγωνίας ſurſum. Et Virgilius dixit, *Comatam galeam & criſtas comantes & comam tondebat Acanthi.* Comæ inquit Seruius propriè non ceſi capilli. vt Theophraſtus, κόμην τῶν ἀψύχων. hinc ſol χρυσοκόμας. Albin. ad Liuiam v. 256.

Aethera ſubiectus lambit & aſtra comis. (flamma.)

S e d *moraris. Abit dies.*] ſtruis pedem conuenit cum eo quod ſequitur, *Tardat ingenuus pudor.* idioticῶς, *abit dies*, nox inſtat: nam veſperum iam exortum eſſe oportebat. Plaut. Pſeu-

D dolo: *It dies.* Idem Menech. *dies hic ad vmbilicum mortuus.*

P r o d e a s.] egrediaris domo paterna.

N o v a *nupta*.] νεόνυμφος γυνή. Feſtus: *Nuptias dictas eſſe ait Santra ab eo, quod Nymphæa dixerunt Græci, antiqui γάμον. Inde nouam nuptam νέαν νύμφην.* Porro antequam virgo peteretur, ſperata; cum petita necdum deſponſa, dicta, pacta, promiſſa: contractis ſponſalibus, ſponſa: ipſo die nuptiarum, noua nupta: poſtea vxor dicebatur.

T a r d a t.] in m.sc. omnibus eſt, *Tardet*, quod Achilles Statius temere repudiat. Sic apud Virg. *denſet*. 1. Georg. & *denſentur*. 7. Æn.

E ſic dico, dicis, & dico, dicas, & diceo, dices. vnde *dicebo* Næuius, pro dicam apud Nonium. ſic ſupra, *hic Nubet*. v.l. pro nubit.

I n g e n v v s *pudor*.] qui virgines ingenuas, pueroſq. ingenuos decet. Victruuius in prœmio, lib. 6. *Ingenuus color mouetur pudore, petendo rem ſuſpicioſam.* Propert. el. 24. lib. 2.

Cui non his verbis aſpergat tempora ſudor?
Aut pudor ingenuus aut reticendus amor?

Pythias Ariſt. filia interrogata quis eſſet color pulcherrimus, *Is*, inquit, *qui ex pudore in hominibus ingenuis naſcitur.* Diogenes adoleſcenti qui erubuerat, *Macte virtute, hic enim virtutis color.* Cato etiam adoleſcentes eos probabat qui erubeſ-

cerent non qui palleſcerent. Tibull. el. 4. l. 1.

Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.

& el. 4. lib. 3.

Candor erat, qualem præfert Latonia Luna,
Et color in niueo corpore purpureus.
Vt iuueni primum virgo deducta marito
Inficitur teneras ore rubente genas.

Virg. 1. Georg.

At ſi virgineum ſuffuderit ore ruborem.

vnde veteri Poëtæ apud Cic. Virginalis modeſtia, quæ Heſiod. αἰδὼ ἀγαθή.

Q v v m *tamen.*] Scaliger legit, *quæ tamen.* & ſic lib. vet. Memmij. alij libri habent, *Quin.* alij, *quem. Tamen* ὑστέρως, vel tandem. Horat. od. 3. lib. 1.

Si tamen impiæ,
Non tangenda rates tranſiliunt vada.

Propert. el. 4. lib. 2.

Vnde tamen veniant tot mala cæca via.

M a g i s *audiens.*] Achilles Statius legit:

Quem tamen magis audiens.

id eſt, cui pudori parens, & obtemperans flet. Horat. od. 13. lib. 1.

Non, ſi me ſatis audias, ſperes, &c.

Virg. 1. Georg.

Neque audit currus habenas.

F l e t.] *Ploratus tantum lacrymarum eſt: planctus tantum vocum: fletus ad vtrumque pertinet*, inquit Seruius ad 6. Æneid. has autem nuptarum falſas eſſe lacrymas putat ipſe in Coma Berenices:

Eſtne nouis nuptis odio Venus? Anne parentum
Fruſtrantur falſis gaudia lacrymulis,
Vbertim thalami quas intra limina fundunt?
Non, ita me diui, vera gemunt, iuuerint.

Q v o d *ire neceſſe eſt.*] Sic veteres libri omnes, vt nolla fiat ſynalœpha, ſenſus eſt. quod iubeatur & cogatur ire ad virum à parentibus, qui eam deſpouderunt: *Et genero ſua iura ſimul cum dote dederunt.* Pompei vox celebrata cum aduerſa tempeſtate diuertere iu portum proximum vellent nautæ. *Nauigare neceſſe eſt, viuere non eſt neceſſe nobis.*

F l e r e *deſine.*] ne corrumpe oculos, ne fœda, vt loquitur Tibullus.

N o n *tibi Herculeia.*] alij libri *Arculeia. Arundea. Arunclea. Hirculeia.* Herculeius Sertorij legatus commemoratur à Frontino, cap. 5. Strategematon. & in fragmentis Salluſtij 2. hiſtor. Scaliger retinet Aurunculeia, ſed fallitur, cum ait exterendam tertiam ſyllabam. nam tum eſſet ſpondeus in prima ſede. collidendum potius *au* cum vocali vltima ſuperioris verſiculi: *Aurunculeius.* alterum Cottarum cognomen.

P e r i c v l v m *eſt.*] ſic vulgo loquimur, *Non eſt quod timeas, iſtud procul abeſt.* ſic Plautus Pſeudolo: *Periculum non eſt, ne quod recte monſtres.* Act. 1. ſc. 3. quomodo Græcis κινδυνεύειν, periclitari, periculum adire. Plautus ibid. *Nullum periculum eſt, quod ſciam, ſtipularier.* Ita Cicero: *caue putet.*

N e *qua fœmina pulcrior.*] vt vir, pro marito, ſic fœmina pro muliere & vxore, & quæ iam tulerit iugum. Itaque apud Liuium lib. 34. fœminæ, coniuges, mulieres, matronæ, matres

A familias, vxores eædem. Sententia eſt. Hodie virgo es pulchra; times ne quid pulchritudinis amittas: caue putes aliquam cras te futuram mulierem pulchriorem. notus Ciceronis iocus, qui cum ab amicis argueretur, quod ſenex puellam virginem duxiſſet: *Cras*, inquit, *mulier erit.* Pulcrum autem Varro aſpirari debere negar; inquit Chariſius lib. 1. ne duabus conſonantibus media intercedat aſpiratio. vnde & ſepulcrum hodieque manet. Contra Seruius in 3. Georg. tria antiqui habebant, quæ recipiebāt aſpirationem, ſepulchrum, orchus, pulcher. Cicero 4. Tuſculana. *Pulchritudo eſt apta*
B *figura membrorum, cum coloris quadam ſuauitate.* & offic. 1. *Pulcritudinis duo genera, vnum venuſtas fœminarum; alterum dignitas virorum.*

C l a r v m *ab Oceano.*] ab Indico mari & Eoo diem naſci opinio eſt. vnde Virg. 4. Æn. & initio 11.

Oceanum interea ſurgens aurora reliquit.

Homer. Il. T.

Ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἀπ᾽ ὠκεανοῖο ῥοάων ὤρνυτο.

Ouid. *Iam ſuper Oceanum venit à ſeniore marito Flaua pruinoſo quæ vehit axe diem.* In Oceanū quoque occidunt ſidera. vnde, *Qua Sol vtrumque recurrens Aſpicit Oceanum.* & 2. Æneid. *ruit Ocea-*
C *no nox.* Oceanum etiam fluuium. Homerus putauit vt notat Herodotus. vnde Tibullus, el. 4. lib. 3.

Iam nox æthereum nigris emenſa quadrigis
Mundum, cæruleo lauerat amne rotas.

Idem el. 6. lib. 2.

Quaque patent ortus, & qua fluitantibus vndis
Solis anhelantes abluit amnis equos.

D i e m *videris venientem.*] ſignificat ſurrecturam mane non virginem, ſed mulierem omniū formoſiſſimam. Itaque ambiguè, *videris*, pro olim & præterito tempore, aut viſura ſit, futu-
D ro. ſolebant autem mane nuptam viſere nutrices. In Ariadna:

Non illam nutrix orienti luce reuiſens
Heſterno collum poterit circumdare filo.

T a l i s *in vario ſolet.*] Verſicolori, picto. ſic *varium limitem cæli*, dixit, ſtellis diſtinctum in coma Berenices. & Propert. el. 12. lib. 3.

Aut variam pluma verſicoloris auem.

vbi vide adnotata.

D i v i t i s *domini.*] ideoq. cultiore & politiore. Varro 4. de L. L. *Diues à diuo, inquit, qui vt Deus nullius rei indigere videtur.*

H o r t v l o.] infra,

E *Vt flos in ſeptis ſecretus naſcitur hortis.* Hortus eſt in tutela Veneris. Feſtus in Ruſtica. ideoq. venuſtam puellā Hyacintho, qui in ſeptis hortorum creſcit comparat, vt ſupra, & myrto. hortum porro ſunt qui ab ὄρχος deducant, mutato x in t, vt μόσχος muſtus. Chariſios lib. 1. *Ortus ſine aſpiratione, inquit Varro, quia in eo omnia oriantur.* Feſtus: *Hortus apud Antiquos omnis villa dicebatur, quia ibi qui arma capere poſſent, orirentur.*

S t a r e.] quam diu viuidus, vegetuſque eſt flos, ſtat; ſi languet, procumbit. vt apud Virgil. 9. Æneid.

Purpureus veluti cum flos ſuccisus aratro:

Langueſcit moriens, laſſoque papauera collo
Dimiſere caput.

FLOS *Hiacynthinus.*] Hyacinthi fabula diſco interfecti, & in florem ſui nominis conuerſi narratur à Seruio in illud ecl. 3. *Suauerubens hyacinthus.* Theocrit. eid. 10.

Καὶ τὸ ἴον μέλαν ἐστὶ, καὶ ἁ γραπτὰ ὑάκινθος. Virgilius ſic vertit:

Et nigra viola, ſunt & vaccinia nigra.

Dioſcorid. cap. 61. lib. 4. Hyacinthum à Romanis ſcribit vocari vaccinium. Pauſan. in Corinthiacis Comoſandalum eundem eſſe florem cum hyacintho tradit ex colore, magnitudine, & literis luctus indicibus. Ouid. 10. Metam.

——Tyrioque nitentior oſtro
Flos oritur, formamque capit quam lilia, ſi non
Purpureus color his, argenteus eſſet in illis.

Idem lib. 13.

——rubefactaque ſanguine Tellus
Purpureum viridi genuit de ceſpite florem,
Qui prius Oebalio fuerat de vulnere natus.
Littera communis mediis pueroque viroque
Inſcripta eſt foliis: hæc nominis, illa querelæ.

Plin. cap. 11. lib. 21. *Hyacinthum comitatur fabula duplex, luctus præferens eius quem Apollo dilexerat, aut ex Aiacis cruore editi, ita diſcurrentibus venis, vt Græcarum literarum figura ai legatur inſcripta.* Hinc explica ænigma paſtoritium, quod eſt Virgilij ecl. 3.

Dic quibus in terris inſcripti nomina Regum
Naſcantur flores, & Phyllida ſolus habeto.

Vbi reges heroës, vt Horat. od. 2. lib. 4. & in Plauti Pſeudolo: *Regem Iaſonem.* & in Prologo Amphit. *Reges quo veniant & Dij.*

SI *tam videtur.*] Plaut. in Capt.

Secede nunc iam ſi videtur huc procul. & Aſinaria, ſc. 3. act. 3. *Si videtur crede iſtuc.* eadem igitur ſententia dictum, qua ſupra: *Sed moraris, abit dies.* & ita loquimur cum increpamus tarditatem. ſic ſis, ſultis, ſodes, ſæpe iubentis, non præcantis. Hinc formuli dimittendæ concionis. *Si vobis videtur diſcedite Quirites.* Et Conſulibus mandabat Senatus his verbis, *Si eis videretur.* Sueton. in Galba, cap. 20. *Hæc agerent quoniam ita videretur.* Scaliger hic nugatur, mutando lectionem & interpunctionem.

AVDIAS *noſtra verba.*] Noſtros verſus & cantus. Horat. od. 9. lib. 4.

Non ante vulgatas per artes
Verba loquor ſocianda chordis.

& ep. 1. lib. 1. *Sunt verba & voces quibus hunc lenire dolorem Poſſis.* id eſt, *ἐπῳδαί.*

VIDEN *vt faces aureas quatiunt comas.*] viden vt faces vibrent flammas auri colorem & ſplédorem referentes. Pindarus initio Olympiorum: *χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ.* Lucret.

Liquidi calor aureus ignis.

Idem lib. 5.

Aurea cum primum gemmantes rore per herbas
Matutina rubent radiantis lumina ſolis.

& *χρύσεον φάος*, Bion dixit, in Bucolicis. Virgil. 4. Georg.

Quod ſupereſt vbi pulſam hiemem ſol aureus exit.

& Ennius apud Cicer. 1. de diuin. *Simul aureus*

A *exoritur ſol.* Idem, *Auricomus fetus dixit.* Euripidi in Troiadibus dicitur, *φῶς δὲ χρυσοκόμας.* & Heſiod. in Theogonia. *χρυσοκόμης δὲ Διώνυσος*, quia idem Liber pater cum ſole.

NON *tum leuis.*] leuis, infidus, ſed molliore vocabulo. Propert. el. 16. lib. 2.

Non quia peccaris teſtor te, ſed quia vulgo
Formoſis leuitas ſemper amica fuit.

Idem eleg. 28 lib. 1.

Sic mihi te referas leuis.

IN *mala deditus vir adultera.*] deditus in ſegniorem partem. vt alibi:

Sed quæ ſe impuro dedit adulterio.

B & ſæpe Cicero: *deditus libidini.* Deditus in re aliqua. Lucret. lib. 3.

Et ſimul in pugna ſtudio quia dedita mens eſt.

& lib. 4.

Cur igitur mirum eſt animus ſi cetera perdit,
Præterquam quibus eſt in rebus deditus ipſe.

Mala autem *adultera*, vt Plauto & Terentio, *meretrix mala.* Propert. el. 4. lib. 4.

Et ſatis vna malæ potuit mors eſſe puellæ. Ipſe,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.

Adulterare eſt corrumpere, vt monetam, ſignum, teſtamentum. hinc *adulter* & *adultera*, qui alienam matrem familias corrumpit, vel
C virum. Feſtus: *Adulter & adultera dicuntur, quia & ille ad alteram, & hæc ad alterum ſe conferant.*

PRO *qua turpia perſequens.*] Parthenius, *probra.* rectè & apertè, ſi modo ex vet. lib. vnde Feſto: probrum, adulterium, vel inceſtus, & Plauto in Aulul. Sed lib. vet. mſ. habent, *procaca.* vnde Scaliger: adultera procca: turpia perſequens, vt proca adultera ſit viroſa, quæ petat ſæpius quàm petatur. *Perſequi turpia*, eſt amorem non conceſſum ſequi. nam ſequi & perſequi eſt amatorum. Virg. ecl. 2. *Torua leæna lupum ſequitur.*

D VOLET *ſecubare.*] ſeorſum cubare. hinc ſecubitus in Ariadna:

Anxia nec mater diſcordis mœſta puellæ
Secubitu, caros mittet ſperare nepotes.

A *tuis teneris papillis.*] id eſt, à te ipſa. papillæ autem propriè bullæ eminentes. à papula, papilla. Serenus:

Excruciant anum turpes ſi forte papillæ.

Seruius ad 3. Æneid. *Mamilla*, inquit, *eſt omnis eminentia vberis: papilla vero breue illud, vnde lac trahitur.* Feſtus: *Papilla, capitula mammarum dicta, quia papularum* (ea ſunt vitia & tubercula corporis) *ſimiles ſunt.* Iſido. idem quod Feſtus, ſed di-
E ctas putat, quod infantes eas pappent, dum lac ſugunt.

LENTA *vitis.*] flexibilis. Virg. ecl. 3.

Lenta quibus torno facili ſuper addita vitis.

Idem ecl. 10.

Mecum inter ſalices lenta ſub vite iaceret.

Idem 1. Georg.

——lentæ retinacula viti.

& 3. Æneid. *lentum vimen.* & ecl. 1. *lenta viburna.* & *lenta ſalix.* & Horat. oda 15. lib. epod.

Lentis adhærens brachiis.

& Catull. in Ariadna:

——lentos incuruans gurgite remos.

Digitized by Google

Q v i n *velut aſſitas.*] ita lib. vet. Aſſita arbor, iuxta vitem ſita. Agrætius: *Inſita eſt arbor, cui inciſſæ alienum germen includitur: aſſita, cui incolumis aliquid, quod ſuſtineat adiungitur.* Varro, cap. 26. lib. 1. de re ruſt. *Neque propter eos ordines cupreſſorum aſſerunt vites, quia hæ inter ſe inimica.* Horat. ep. poſt. lib. 12.

—— populus aſſita certis
Limitibus vicina refugit iurgia.

I m p l i c a t *arbores.*] multis nodis adſtringit. arbores autem cape vlmos & populos, vt & Virg. ecl. 5. *Vitis vt arboribus decori eſt.* Horat. od. 2. epod.

Adulta vitium propagine
Altat maritat populos.

Virg. 1. Georg.

Vlmiſque adiungere vites Conueniat.

I m p l i c a b i t v r *in tuum complexum.*] Brachia ſua tuo collo circumdabit.

O c v b i l e.] ita Propert. eleg. 15. lib. 2. lectulum ſuum conſcium voluptatis affatur verſu 1.

Q v o t *omine.*] alij libri, *quod homine*, alij *omnibus.* & alij tres verſiculi à Guarini libro abſunt. Scaliger legit relicto ante ſpatio trium verſiculorum.

O cubile, quot (ô nimis
Candido pede lecti
Quæ tuo veniunt hero,
Quanta gaudia, &c.

C a n d i d o *pede.*] Scaliger exponit, μακαρίως τῆς τύχης. vt Horat. epiſt. 2. lib. 2. *I pede Fauſto.* Et ſanè ita explicauimus illud ſupra:

—— niueo gerens
Luteum pede ſoccum. Et apud Horat. oda 1. lib. 4. *Pede candido.* ſed nimis aſtutè. nam eburati lecti ſignificantur, quorum eburnei vel argentei pedes. Sic Plaut. in Sticho. Lectos eburatos auratos. Paulus *l. 3. §. Vitrea. De ſupell. legat. Lecti inargentati vel inaurati.* Pedes autem & lectis, vt Terent. Adelph. act. 4. ſc. 2. *Lectulos ilignei pedibus faciundos dedit.* & epigr. 10. *Fractum qui veteris pedem grabati.*

Q v æ *tuo hero.*] ſcilicet cubilis, vt Virgil. Æneid. 3. *Nec victoris heri tetigit captiua cubile.*

Q v a n t a *gaudia.*] aſyndeton. Gaudia, à κυνεῖν, id eſt Veneris oſcula. vt Horat. ſat. 5. l. 1.

O qui complexus, & gaudia quanta fuerunt.

Propert. eleg. 8. lib. 3.

Tyndaridi poterat gaudia ferre ſua.

vbi vide plura adnot.

Q v æ *vaga nocte.*] opinor, quia vmbræ & amores ipſi noctu vagantur, vt Propert. el. 29. lib. 2.

Heſterna, mea lux, cum potus nocte vagarer,
Nec me ſeruorum duceret vlla manus,
Obuia neſcio quot pueri mihi, turba minuta,
Venerat (hos vetuit me numerare timor)
Quorum alij faculas, alij retinere ſagittas:
Pars etiam viſa eſt vincla parare mihi.

Idem el. 7. lib. 4.

Nocte vaga ferimur, nox clauſas liberat vmbras,
Errat & abiecta Cerberus ipſe ſera. Ouid.
Nec mora venit amor, non vmbras nocte volantes
Non timeo ſtrictas in mea fata manus.

A An nox, pro, luna, quæ vaga. Horat. ſat. 8. l. 1.

Simul ac vaga luna decorum Protulit os.

Virg. 10. Æneid.

Iamque dies cælo conceſſerat, almaque curru
Noctiuago Phœbe medium pulſabat olympum.

ex Attij Bacchis, vt notat Macrobius. Apollon. lib. 3.

Βριμὼ νυκτιπόλον χθονίην, ἐνέροισιν ἄνασσαν.

Hecaten, ſiue Dianam & Lunam noctiuagam, ſubterraneam, inferis præſidentem. Nox autem, vt Sol & Luna, curru vecta vagatur. Tibull. el. 1. lib. 2.

Ludite iam nox iungit equos.

B & eleg. 4. lib. 3.

Iam nox æthereum nigris emenſa quadrigis mundum.

Ennius apud Feſt. in *Quando.*

Nox quando medijs ſignis præcincta volabit.

Idem Andromacha:

Quæ caua cæli ſigniferentibus conficis bigis.

Q v æ *medio die.*] vno verbo, *meridie.* Id autem vocabant *meridiare*, dormire cum amica ſub meridiem. Ipſe: *Iube ante veniam meridiatum.* Vnde Ouid. el. 5. lib. 1. Amor.

Proueniant medij ſic mihi ſæpe dies.

Sueton. in Nerone, cap. 6. *Miſſos à Meſſalina qui eum meridiantem, quaſi Britannici æmulum ſtran-*
C *gularent.* Et in Caligula, cap. 38. *Gloriatus eſt experrgefacta Ceſonnia, quantum egiſſet, dum ea meridiaret.*

G a v d i a *gaudeat.*] Cœlius Ciceroni ep. 2. lib. 8. ad fam. *In theatrum Ciceronis introijt Hortenſius; puto vt ſuum gaudium gauderemus.* Idem, ep. 14. eiuſdem libri. *Nunc furit tam gauiſos eſſe homines ſuum dolorem.* Terent. Andria. act. 5. ſc. 5. *Nam hanc ſcio mea gauiſurum gaudia.* ſic Virgil. *Furere furorem.* 12. Æneid. Ita, *currere curſum, pugnare pugnam, viuere vitam.*

T o l l i t e.] ambigue, vt in Neronem. *Suſtulit hic matrem, ſuſtulit ille patrem.* & Cicero de
D Octauio, *Ornandum tollendumque.* Varro ſexageſi. *Nunquis patrem decem annorum tollis niſi veneno.* Aut igitur tollere, eſt attollere. vt Virg. 6.

Exſurgitque facem attollens. Claud.
Nec fas eſt primas attollere tedas:

Aut remouere, vt Tibullus, ait eleg. 4. lib. 2.

Remoue ſaua puella faces.

Nam fax rapiebatur ab vtriuſque amicis, vt ſcribit Feſtus: in, *rapi ſolet fax.* ſuperior interpretatio verior.

O *pueri faces.*] vnus erat puer facem præferens, ex Feſto in *Patrimi*: ſed, vt dixi, quinque
E cerei preferebantur, id eſt faces mutato nomine. Pueri vero, vt Cenſorinus de die natali docet, vſque ad annum quintum decimum vocantur, quia ſint puri, id eſt impuberes. Feſtus in *Obpuniat*, aliter deriuat: *Obpuniat, verberat; à puniendo, id eſt feriendo, vnde & pueri quaſi puneri, quod puniendo coercentur; id eſt plagis; vnde & pauimenta.*

I t e, *concinite.*] Aſyndeton, vt Virg. 4. *I ſequere Italiam.* &, *Ite, ferte citi flammas, date vela, impellite remos.* Propert. el. 4. lib. 3.

Ite, agite experta bello date lintea proræ. Horat. od. 14. l. 3. *I, pete vnguentum puer, & coronas.*

Nec *diu taceat Pr.*] Proterua, petulãs. Tullius

lib. 4. de Rep. apud Nonium. *A procando*, id eſt, *poſcendo, procacitas, & proci quoque nominati.* Feſtus in *procari. Meretrices procaces, ab aſsiduè poſcendo.* Idem ſcribit Donatus in Herycam, qui etiã *procaces impudentes* exponit, quia multum petere ſit impudentis, & Seruius in 1. Æneid. Virg. in Catalectis, *luſus procaces.*

Fescennina *locutio.*] Feſtus, *Feſcennini verſus, qui canebantur in nuptijs ex vrbe Feſcennina dicuntur allati; vel ita dicti, quia faſcinum credebantur arcere.* Idem in *prætextum. Nubentibus depoſitis prætextis à pueris obſcœna clamantur.* Seruius idem ſcribit in 7. Æneid. Seneca in Medea: *Feſta dicax fundat conuicia Feſcenninus.* Varro Agathone apud Nonium in *obſcœnum*, & in *Redurare. Pueri obſcœnis verbis nouæ nuptulæ aures redurant.* Horat. ad Piſon.

Feſcennina per hunc inuecta licentia morem
Verſibus alternis opprobria ruſtica fudit.

Auſon. in Parecbaſi centonis nuptialis, *Feſcenninos amat celebritas nuptialis, verborumque petulantiam notus vetere inſtituto ludus admittit.* Lucanus lib. 2. de nuptiis Marciæ & Catonis:

Non ſoliti luſere ſales, neque more Sabino
Excepit triſtis tonnicia feſta maritus.

Vide Ouid. 3. Faſt. Sidonium Apoll. ep. ad Heronium. Macrob. cap. 4. lib. 2. Saturn. hoc genere verſus luſiſſe Auguſtum ſcribit. Liuius initio lib. 7. & Feſcennini verſus meminit.

Nec *nuces pueris neget.*] Feſtus, *Nuces iaciebantur pueris, vt nouæ nuptæ intranti domum noui mariti ſecundum fieret auſpicium, & tripudium ſoliſſimum.* Plin. cap. 12. lib. 15. *Nuces iuglandes nuptiarum Feſcenninorum comites. honor ijs natura peculiaris, gemino protectis operimento, puluinati primum calycis, mox lignei putaminis: quæ cauſa eas nuptijs fecit religioſas; tot modis fœtu munito: quod eſt veriſimilius, quam quia cadendo tripudium ſonumue faciant.* Seruius in illud ecl. 8. *Sparge marite nuces. Varro,* inquit, *Spargendarum nucum hanc dicit eſſe rationem, vt Iouis omine matrimonium celebretur, vt nupta matrona ſit ſicut Iuno: nam nuces in tutela ſunt Iouis: vnde & iuglandes vocantur, quaſi Iouis glandes. nam illud vulgare eſt ideo Sparge nuces, vt à rapientibus pueris fiat ſtrepitus, ne puellæ vox virginitatem deponentis poſsit audiri.* Idem habet & Iſidor.

Desertum.] alio tranſlatum, à pullo nempe ad vxorem. Deſerti quoque dicuntur qui amoribus ſuis carent. Ipſe ad Manlium.

Quem neque ſancta Venus molli requieſcere ſomno
Deſertum in lecto cælibe perpetitur.

Et in Ariadna:

Deſertam in ſola miſeram ſe cernit arena.

Virg. 4. Æneid.

Non equidem omnino capta aut deſerta viderer.

Deſerere amorem, vt deſerere fidem, & officium.

Domini *audiens Concubinus.*] Seruius in ecl. 8. Ideo dixit, *Spargite marite nuces, vt eum culparet infamiæ: nam meritorij pueri, id eſt, catamiti, quibus licenter vtebantur antiqui, recedentes à turpi ſeruitio nuces ſpargebant, id eſt, ludum pueritiæ, vt ſignificarent ſe puerilia omnia tã ſpernere. Concubinus, vt concubina.* Feſt. *Catamitum pro Ganymede dicebant, qui fuit Iouis Concubinus.* Fab. li. 1. ca. 3. *Noſtras amicas, noſtros concubinos videas.*

A Concubinus, pullus Manlij. Feſtus in *Pullus.* vnde Pullipremones Lucillio. Auſonius, *Lucilly vates ſubulo pullipremo.*

Iners *concubinæ.*] inertes ſæpe dicuntur ad rem Veneream minimè apti, vt hic obſoletus. Tibull. de Faſcino:

Quid eſt iners pigetne lentitudinis?

Ouid. el. 6. lib. 3. Amor.

Truncus iners iacui, ſpecies & vtile lignum;
Nec ſatis exactum, corpus an vmbra forem.

Horat. od 12. Epod.

Lesbia quærenti taurum monſtrauit inertem.

B Satis *diu luſiſti nucibus.*] ſatis puerilem ludum exercuiſti; nunc nuces tibi relinquendæ ſunt. Perſ.

Et nucibus facimus quodcumque relictis.

Verum honeſta oratione res turpicula tegitur. vt in Curculione Plaut. *Qui nucem eſſe vult frangit nucleum; qui vult cubare pangit ſaltem ſanum.* Sic poma, pro Veneris rebus. Hinc internuculi pueri meritorij dicti Apuleio & Petronio. vetus Lucilhj verſus inde illuſtratur. *Quid Decius Nuculam? an confixum vis facere,* inquit? Puerilis nucum eſt ludus; vt Horat. ſat. 3. lib. 2. *Poſtquam te talos Aule, nuceſque ferre ſinum laxo, donare & ludere vidi.*

C Lubet *iam ſeruire Talaſsio.*] lubet hero tuo operari Hymenæo, non tibi. vt Propert. el. 6. lib. 1.

Nam tua non ætas vnquam ſeruiuit amori.

Tibull. el. 2. lib. 1.

At mihi parce Venus, ſemper tibi dedita ſeruit
Mens mea. ——

Et Seruire quia Dij, heri & domini. vnde famuli & famulæ deorum & dearum. An vt Virgil. 4. Æneid.

Liceat Phrygio ſeruire marito.

D Talaſſius, & Talaſſus & Talaſſio dicebatur. Martialis:

——*Si me iubeas Talaſsionem,*
Verbis dicere non Talaſsionis.

Idem:

Nec tua defuerant verba Talaſſe tibi.

Apud Romanos Talaſſio, vt apud Græcos Hymenæus inuocabatur, Liuius lib. 1. *Vnam* (inquit de raptu Sabinarum agens) *longe ante alias ſpecie, ac pulchritudine inſignem à globo Talaſsij cuiuſdam raptam ferunt, multiſque ſciſcitantibus cuinam eam ferrent, identidem, nequis violaret, Talaſsio ferri clamitatum: inde nuptialem hanc vocem factam.*

E Idem ferè refert Plutarch. in Romulo. Sed idem in quęſt. rer. Rom. quęſt. 31. Aut quia ταλασίαν Greci laneum quaſi filum vocant; nã ſedet in pelle lanata, & fuſus coluſq. comitatur nubẽtẽ. Aut quia Talaſſio cuidam exigua forma virgo rapta fuit. ex hiſtoria Liuij hæc ille. Feſtus. *Talaſsionẽ in nuptijs Varro ait ſignum eſſe lanificij. Talaſsionem enim vocabant quaſillum, qui alio modo appellatur calathus, vas vtique lanificijs aptum.* Alij ſcriptores aiunt, Talaſſium nomine virum, rapta virgine vnicę pulcritudinis, quod ei id coniugiũ fuerit felix, boni ominis gratia nunc redintegrari. Seruius in 1. Æneid. & Euſebius in Chronico idem fere narrant.

SORDEBANT *tibi.*] viles erant & turpes. *ſordere* & *nitere* contraria. At nitor & ſplendor de forma. Horat. od.19.lib.1.

Vrit me Glyceræ nitor
Splendentis Pario marmore purius.

Plinius de Protogene, *Sordebat ille ſuis, vt plerũq. domeſtica.* Virg. ecl. 2.

Sordent tibi munera noſtra.

Cicero, *Cui ſordebat Macedonia prouincia.* Propert. el. 32. lib.2.

Scilicet vmbroſis ſordet Pompeia columnis
Porticus, aulæis nobilis Attalicis.

VILLICÆ.] Villicorum vxores, quæ te ſuauiari cupiebant, & fortaſſe ipſe verna erat. *Villicari*, inquit Nonius, *ruſticari, vel villæ præeſſe.*

HODIE *atque heri.*] nuperrimè. prouerbium Græcanicum inquit Scaliger, χ𝛿ὲς ἐ ὀρῶν.

NVNC *ſuum cinerarius.*] vet. gl. *Cinerarius.* [Greek]. *Ciniflo*, [Greek]. Varro 4. de L.L. *Calamiſtri, quod iis calefactis in cinere capillus ornatur, & qui ea miniſtrabat à cinere, Cinerarius dictus.* Chariſius, lib. 1. *muliebre miniſterium cinerarius dicitur: nãm Cato in originib. Mulieres, inquit, noſtræ capillum cinere vngitabant, vt rutulus eſſet crinis.* Citatur & Afranius in Cinerario:

TONDET *os.*] qui os malas interpretantur & barbam, inepti tonſores. nam bellum eſſet proſtibulum populi cum barba. Os ergo caput & comam. Nam Catamiti alebant comam. Martial, lib.11. ep. 79.

Flamea texantur ſponſæ, iam virgo parata eſt,
Tondebit pueros iam noua nupta tuos.

Horat. od. 10. lib. 4.

O crudelis adhuc & Veneris muneribus potens
Inſperata tuæ cum veniet pluma ſuperbiæ
Et quæ nunc humeris inuolitant, deciderint comæ.

Item od. 11. lib. Epod.

Aut teretis pueri longam renodantis comam.

Item od. 5. lib.2.

Quem ſi puellarum inſereres choro
Mirè ſagaces falleret hoſpites.
Diſcrimen obſcurum, ſolutis crinibus,
Ambiguoque vultu.

MISER *ah miſer.*] in Ariadna:

Ah miſeram, aſſiduis quam luctibus externauit,
Spynoſas Erycina ſerens in pectore flammas.

Horat. od. 27. lib. 1.

Ah miſer, quanta laboras in Charybdi.

Tibull. el.9. lib.1.

Ah miſer, & ſi quis periuria celat.

Item el.1. lib.2.

Ah miſeri, quos hic grauiter Deus vrget.

DICERIS *male te abſtinere.*] male abſtinere vt Virgil. 1. Georg.

Heu male tum curuis ſibi temperat vnda carinis, &
Cumuloſque ruit male pinguis arena. Tibull. el. 10. l. 1. male ſobrius. ſic Plaut. Curcul.

Dum tu te abſtineas nupta, vidua, virgine.

TVIS *glabris.*] Cinœdos vulſos & depiles accipe. Fulgentius de Priſco ſermone in illud Apuleij: *Quemi puero pumiliorem, & cucurbita glabriorem: Pumili molles & eunuches, glabri, læues & imberbes.* P. Africanus apud Gellium, cap.

A 12. lib. 7. *Quonis ſupercilia raduntur, qui barba vulſa, feminibuſque ſubuulſis ambulet.* Tibull. el.8. lib.1.

Carior eſt auro iuuenis cui leuia fulgent
Ora, nec amplexus horrida barba terit.

Plautus in Aulul. ſc.6. act. 2. *Tu iſtum gallum, ſi ſapis, glabriorem reddes, quam vllus eſt vulſus ludius.* Idem in Trinum. *Oues hic tam glabræ ſunt, quam hæc eſt manus.* Inde cognomentum Romanum, *Glabrio.*

VNGVENTATE *marite,*] vtitur hoc verbo Suetonius in Cæſare, cap.67. *Iactare ſolitus milites ſuos etiam vnguentatos bene pugnare.* P. Africa-
B nus apud Gell. cap.12.lib.7. *Qui quotidie vnguentatus aduerſum ſpeculum ornetur.* de molli & cinœdo Virg. 4.

Nunc ille Paris cum ſemiuiro comitatu
Mæonia mentum mitra, crinemque madentem
Subnexus, rapto potitur.

& 12. Æneid.

——fœdare in puluere crines
Vibratos calido ferro, myrrhaque madentes.

Cicero pro Sextio: *Conſul vnguentis affluens.* In Catilinam: *Qui nitent vnguentis, qui fulgent purpura.* pro M. Cœlio: *Qui vnguenta ſumſerit, qui Baias viderit.* Plaut. Caſina:

C *Senecta ætate vnguentatus per vias incedis.*

Sueton. in Veſpaſiano, cap. 8. *Adoleſcentulum flagrantem vnguento, cum ſibi pro impetrata præfectura gratias ageret, nutu aſpernatus, voce etiam grauiſſima increpauit: mallem allium oboluiſſes: literaſque reuocauit.*

SED *abſtine.*] minantis eſſe videtur.

SCIMVS.] Occupatio eſt nouimus hæc, ne tu ſperes diſſimulare.

HÆC *tibi.*] veteres libri, *hic.* id eſt hac in re.

QVÆ *licent.*] neque more, neque legibus vetita ſunt; dum tute abſtineas nupta, vidua,
D virgine, ingenuis pueris, vt ait in Curculione Plautus. Atqui in hæc ſtupra iam lata lex Scatinia ſiue Scantinia, cuius eius meminerit Cicero 3. Philipp. & Cœlius ep. 12. lib. 8. ad fam. Sed vel, non de vernis, imo de alienis lata, vel non obſeruabatur. licebat tamen marito adoleſcentiari per vxorem quidem, Cato apud Gellium. Scaliger legit, *Quæ licent.* id eſt, quatenus, vt τὸ *eadem*, quod ſequitur ſit aduerbium diſſylabum & ſpondæus pro dactylo. At veteres libri Memmij, *Cœlibi ſoli*, pro *quæ licent ſola.* perſpicuè vera lectio, vt *Cœlebs* opponatur *marito.* & τὸ *ſoli* tertius caſus à ſol, non à ſolus, vel
E ambiguè poſitum *tibi ſoli*, vt putas, cognita, quę nota ſint ſoli ipſi & omnibus nobis, cum in ſolem & publicum prodierint. An *Cœlibi ſoli*, vt ſit [Greek]. Achilles Statius legit ex coniectura, *Scimus hæc tibi, quæ licent ſoli, cognita:* ſed marito iſta non eadem licent. *Hæc*, inquit, *ſoli*, necdum coniugi decebant, nunc, cum ſolus non es, *non licent*, τὸ *cognita* etiam ambiguè poſitum, nam & obſcœnè accipi poteſt, vt infrà. *Vos vnis ſenibus bona cognita bene fœmina.* fortaſſe illud *Cœlibi* quod eſt in v. l. eſt interpretatio τοῦ *ſoli*. Sed cum Achilles Statius in v. l. quos viderit vulgatam apparere lectionem affirmet, ſic expo-

niemus. *ſcimus hæc, tibi quæ licent, ſola cognita.* & ἀπὸ κοινοῦ *hæc*, vt in ſuſpicione alia relinquantur. Parthenius exponit, *ſola cognita*, ſtupra cum pueris nota & vſitata, hoc ſenſu. Scimus hæc ſtupra licita, ſola eſſe tibi cognita hactenus, id eſt, te cum pueris tantum conſueſſe. Contra Propertius benè eleg. 9. lib. 4. *Ignotam Venerem* vocat. Aſſentiar Parthenio. An *liquent* legendum.

Nvpta *tu quoque.*] vt te viciſſim ludamus. eſt hæc dura comploſio.

Qvæ *tuus vir petet.*] Petendi verbo in hac ſignificatione vtitur etiam Salluſtius in Catilina, de Sempronia libidine ſic accenſa, *vt ſæpius peteret viros, quam peteretur.* Horat. od. 33. lib. 1.

Ipſum me melior, cum peteret Venus.

Vnde *petere* procorum, & *rogare*. Proper. el. 5. l. 1.

Illa rogata venit. petendi, & rogandi duplex formula. *Libeat tibi?* vel,

Da mihi quod cupias fruſtra dari forſitan,

Olim ſi annuebat, *dare* dicebatur, vt illud Martialis ep. 74. lib. 7.

Res perridicula eſt, vis dare, nec dare vis.

Si contra, *negare*. Interdum dicebant ſumere, & ſine precibus. Ouid.

Oſcula qui ſumpſit, ſi non & cetera ſumpſit,
Hæc quoque quæ ſumpſit perdere dignus erat.

Cave.] Propert. el. 10. lib. 1.

Tu caue ne triſti cupias pugnare puellæ.

vbi vide adnotata. Plautus Amphit. *Caue ne tu te vſu perduis.* Ibidem. *Caueſſe oportuit ne diceres.*

Ne *neges.*] edit. Parthenij. *Ni*, quod valet ne ἀρχαϊσμός. Donat. in Eunuch. Hoc dicebant, *morigerari.* Sueton. in Tiberio.

Ne *petitum aliunde eat.*] ne alias roget, & alienum fundum aret. Ipſe.

Ne quærendum aliunde foret neruoſius illud.

In Cæſarem verſiculi.

Auro in Gallia ſtuprum emiſti:
Hic ſumſiſti mutuum.

In milite Plauti *alium quærere* dicitur, quæ vſuram corporis dat alteri.

En *tibi domus.*] Cum iam accederent ad ædes viri, pueri canentes, eas nuptæ cum laude demonſtrant.

Et *potens.*] vet. lib. *vt potens.* florens opibus, & nobilis. *Potentia* definitur 2. de inuentione, *ad ſua conſeruanda, & aliena obtinenda idonearum rerum facultas.* ſic Horat. od. 35. lib. 1.

Vtcunque mutata potentes
Veſte domos inimica linquis.

Plato in Protagora Ἱπποκράτης ὅδε ἐστὶ οἰκίας μεγάλης τε καὶ εὐδαίμονος. id eſt, ex potente & beata domo. Plautus dixit, *in luculentam familiam, & in diuitias maximas locari.*

Et *beata.*] locuples. Varro 4. de L. L. *Beatus qui multa bona poſſidet.* contra IC. in l. bonorum, de verb. ſign. *naturaliter bona dicta, quæ beant.* id eſt, beatos faciant. Iſidor. lib. 10. *Beatus, quaſi bene auctus.* Beati autem ſæpè pro diuitibus. Ipſe,

Vt me vnum facerem beatiorum.

Qvæ *tibi ſine fine erit.*] Parthenius hic quoq; legit, & exponit, *perpetuò.* vt apud Virg.

Connubio iungam ſtabili, propriamque dicabo.

ſed eius editio omninò habet. *Quæ tibi ſine ſeruiat.* alij libri, *Quæ tibi ſine ſine ſeruiet.* longiore ver-

A ſu. vnde Scaliger legit *quæ tibi ſene ſeruiet*, pro *ſeni* vt Lucilius. *Eſuriente leoni ex ore exſculpere prædam.* in v. l. ait Stat. *Quæ tibi ſine ſeruit.* vnde legit, *Quæ ſeni tibi ſeruiet.* probo: *ſine ſeruiat*, id eſt, patere te illic caram & dominam & matremfamilias eſſe, & viro ſuum heredem.

Vsqve *dum.*] quouſque. vt Tibull. in Priapeio: *Vſque dum mihi Venus iocoſa molle ruperit latus.* Plautus milite. *Vſque donec*, inquit, *perſecutus eam vulpem veſtigijs.*

Cana.] Græci γῆρας πολιοκρόταφον appellãt. vt Horatius capitis niues. ſic Antipater in Bi-

B antem epigrammate;

Τόνδε Βίαντα κέκευθε, τὸν ἀτρέμας ἤγαγεν Ἑρμῆς
Εἰς ἀΐδην πολιῷ γήραϊ τειρόμενον.

Hic Bianten texi, quem tacitè ad Orcum duxit Mercurius, canæ ſenectæ niuibus perfuſum. eodem ſenſu & Petronius.

Vernanteſque comas triſtis abegit hyems.

Anilitas.] vt à iuuenilis, iuuenilitas. Varro Tithono apud Nonium. *Quem dereliquit multicupida iuuenilitas:* & à puerilis puerilitas. Idem de liberis educandis. *Velim vſu magno puerilitatis formulam audire.* ſic ab anilis anilitas. In

C mſ. male eſt *anilis ætas.* vet. gloſſæ *Anitas*, γραότης. fortè legendum *anilitas*, vt hunc locum reſpexerit. Iſidor. lib. 11. Orig. in verbo ſenes. *ab anu*, inquit, *anilitas nominata eſt.* Id generis & à ſterilis ſterilitas, docilis docilitas, facilis facilitas.

Movens *tremulum tempus.*] *tempus* numero ſingulari, & pro capite per ſynecdochen. vide quæ dicta ſupra: *cinge tempora floribus.* adde illud Cornuficij 4. ad Herennium. *Dubitanti Graccho percutit tempus.*

Omnia *omnibus annuit.*] Nutu capitis nemini negare videtur. *annuit* coniunctiui eſſe

D modi vult Scaliger, vt edit pro edat: ſententiamque ſimilem profert ex Sophoclis Oedipode Coloneo. Similis iocus apud Sueton. in Caligula cap. 38. Nota res eſt, Aponio Saturnino inter ſubſellia dormitante (in auctione) monitum à Caio præconem, ne prætorium virum crebro capitis motu nutantem ſibi, præteriret; nec licendi finem factum, quoad tredecim gladiatores ſeſtertiûm nonagies ignoranti addicerentur. Eſt autem traductio, vt Plauti Aſinaria. *Non omnia omnibus æquè ſuauia.* & Capt. *Dij tibi omnes omnia optata ferant.* Virg. ecl. 8.

Non omnia poſſumus omnes.

Transfer *limen.*] Fer trans limen. ſic

E Lucan. lib. 2.

Tranſlata vitat contingere limina planta.

Limis & limus: obliquis, tranſuerſus, vnde limen, quod ingredientibus, egredientibuſque tranſuerſum eſt. Donat. in Eunuch. Seru. Feſt. Iſidor. Plaut. in Caſina act. 4. ſc. 4. *Senſim ſuper attolle limen pedes noua nupta.* Seruius ad eclog. 8. *Varro ideo nouam nuptam ait limen non tangere, ne à ſacrilegio inchoarent, ſi depoſitura virginitatem calcarent rem veſte numini caſtiſſimo conſecratam.* Alij quia ignis & aqua in limine tunc ponebantur: vt Varro idẽ ſcribit 4. de ling. Lat. Plutarchus in Romulo, & in αἰτίοις. quæſtione 29. tres eius moris cauſas accenſet. 1. aut quia olim ita raptæ Sabinæ, & illatæ in ædes. 2. Aut vt inuitæ

viderentur eo ingredi, vbi virginitatem eſſent amiſſuræ. Aut vt non niſi coactæ inde egrederentur, quo inuitæ eſſent ingreſſæ: ideoque in Bœotia currus quo vecta nupta axis pro foribus noui mariti comburebatur. Iſidor. lib. 9. cap. vlt. *Limen calcare vetatur noua nupta, quia illic fores & coëant & ſeparentur.* Ominoſum præterea erat ſubſiſtere in limine, vel ad limen impingere. Virg. 2.

Quater ipſe in limine parte Subſtitit. Ibid.
Ecce autem complexa pedes in limine coniux
Hærebat.

quæ mox perijt. Ouid.

Omina ſunt aliquid, modo cum diſcedere vellet
Ad limen digitos, conſtitit icta Nape.

Limen porrò ſedes furiarum. 6. Æneid.

——— Cernis cuſtodia qualis
Veſtibulo ſedeat, facies quæ limina ſeruet. Ibid.
Nulli fas caſto ſceleratum inſiſtere limen. Ibid.
Tiſiphoneque ſedens palla ſuccincta cruenta,
Veſtibulum inſomnis ſeruat noctesque dieſque.

& lib. 4. *Vltriceſque ſedent in limine diræ.*

Ouid. 4. metam. de furijs in limine ſedentibus. *Sedes ſcelerata vocatur.* Ideò Helena ſedet in limine lib. 2. Æneid.

Cum limina Veſtæ ſeruantem.

quia Troiæ & patriæ communis Erynnis.

OMINE *cum bono.*] vacat τὸ *cum*, vt dictum ad illud *cum bona alite.* *bonum* autem *omen* dixit: nam & mala ſunt. Ouidius.

Ominibuſque malis, pedibuſque occurrite læuis.

Cicero pro Cluentio. *Funeſtis ominibus.* vnde etiam ſine adiectione, vt notat Nonius, Virg. lib. 4. Georg.

Omine quo firmans animum ſic incipit ipſa.

intelligo bono. & contrà:

——— Neue omine tanto Perſequere.

ſubaudi, malo. De ominibus multa Cicero 1. de diuin. vbi ait: *Neque ſolum Deorum voces Pythagorei obſeruarunt, ſed etiam hominum, quæ vocant omina,* &c. Sæpè tamen omen pro quocumque genere auſpicij. Feſt. *Omen, velut oremen, quod fit ore: augurium quod auibus, alio ve modo.* Varro 4. de lin. lat. *Omen olim oſmen, quia ex ore primum elatum eſt.*

AVREOLOS *pedes.*] Non retulit ad auri colorem, vt ſupra, *faces aureas*: ſed ad eximiam eius pulchritudinem, vt Horat. od. 5 lib. 1.

Qui nunc te fruitur credulus aurea.

Virgil. 10. Æneid.

——— At non Venus aurea contra
Pauca refert.

Sic Venerem χρυσῆν vocat Homerus, & hymno Veneris ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης. Propert. ele. 7. lib. 4.

Hîc Tyburtina iacet aurea Cynthia terra.

Pindarus. ὑμνεῖν χρυσῆν (ταύτας γυναῖκας.) Ouid.

Nec mora, mouit amor gemmatas aureus alas.

Theocritus in epithalamio Helenę χρυσέα Ἑλένα. Et Lucretius.

Omnia nos equidem depaſcimur aurea dicta.

& Cic. 3. de natur. Deor. *aureola oratiuncula.* & in Lucullo. *aureolus libellus.* *Aureolos* itaque *pedes* dixit, vt Propert. *formoſos*. el. 18. lib. 1.

RASILEMQVE.] affabre politam radendo & læuigando. Virg. 2. Georg.

A *Nec tiliæ leues, aut torno raſile buxum.*

Ouid. 8. Metamor.

Raſilis huic ſummam mordebat fibula veſtem.

SVBI *forem.*] ſubire, ſuccedere, ingredi. Virg. 1. Aeneid.

——— Pleno ſubit oſtia velo.

& ſubere tecta, ſubire antra. *Foris* numero ſingulari, vt Plauto. *crepuit foris.* Ouid. in faſtis.

——— Cuſtos in fore nullus erat. & alibi.
Difficilem moto cardine pande forem.

vid. not. ad illud *clauſtra pandite ianuæ.*

ADSPICE *vnus vt accubans.*] Scaliger, *imus* legendum cenſet, quod Achilles Statius in v-
B no mſ. legi teſtatur, quamuis ipſe, *vnus* probet: ſed *imus* rectius. Imus cubat, qui in ima & extrema ſponda, id eſt, in imo lecto. Imus igitur quia nouæ nuptæ deceſſit, & honoris gratia id fecit. Horat. lib. 1. epiſt. 18. *Imi deriſor lecti.* & Plaut. *Imi ſubſellij homo.* Qui, *vnus* retinebit, explicabit: vnus vir tibi futurus, vt benè ominetur vniuirę, & puto verum eſſe: nam ſi imus, quomodo imminet? *Accubare*, pro cubare: quia tum ſolus cubabat, nouam nuptam exſpectãs. Accubare pro incumbere, vt Tibull. ele. 9. li. 1.

Huic tamen accubuit noſter puer.

VER *tuus Tyrio in toro.*] In lecto purpurea
C veſte inſtrato. Tibull. eleg. 2. li. 1.

Quid Tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt? Ipſe in Ariadna.
Puluinar verò Diuæ geniale locatur
Aedibus in medijs, indo quod dente politum
Tincta tegit roſeo conchylis purpura fuco.

Scribit Arnob. lib. 3. Toga ſterni torum illum genialem ſolitum, quam ego purpuream puto fuiſſe. Lucan. lib. 2.

Legitimæque faces, gradibuſque acclinis eburnis
Stat torus, & picto veſtes diſcriminat auro.

aureo limbo. ſcilicet prætexta purpura. Serui-
D us in 6. Aeneid. *Lucent genialibus altis*
Aurea fulcra toris.

Geniales, inquit, *lecti, qui nubentibus ſternuntur à generandis liberis.* ego à Genijs maritorum, quos tum inuocabant.

TOTVS *immineat tibi.*] Et animo & corpore videatur in te mox irruere velle. Arnob. lib. 3. *Niſi virginalia vincula iam feruentes diſſoluerent atque imminentes mariti* Sic Cic. pro lege Manilia: *Imminent duo Reges toti Aſiæ.* Hora. od. 12. li. 1. *Parthos Latio imminentes.* Sueton. in Caligula cap. 19. *Vt Germaniam & Britanniam, quibus imminebat, territaret.* Idem in Auguſto, cap. 24. *Immi-*
E *nere emptioni Publicanos videbat*, id eſt, empturire, ſiue cupide ad emptionem acceſſuros eſſe.

ILLE *non minus atque tu.*] *Atque*, pro quam. vt apud Terent. Andr. *Non Apollinis magis verum atque hoc reſponſum.* Aliam profert Scaliger ex lib. vet. lectionem, quæ æquè ac hæc proba.

PECTORE *vritur intimo.*] Tibullus eleg. 4. lib. 2.

Vror, iò remoue ſæua puella faces.

Ouid. 1. Metam.

Sic Deus in flammas abiit, ſic pectore toto
Vritur.

Amor enim ignis dicitur. Virg. ecl. 3.

At mihi ſeſe offert vltro meus ignis Amyntas.

Flamma, *ſed penita magis.*] *Penita*, id eſt, intima. inteſtina, occulta. eo ſenſu alibi ait: *Ignis mollibus ardet in medullis*. Item. *Ex eo miſella ignes interiorem edunt medullam*. Virgil. 4. Æneid.

Cæco carpitur igni. item: *Eſt mollis flamma medullas*. Ouid. epiſt. Phædræ.

Venit amor grauius quo ſerius, vrimur intus,
Vrimur, & cæcum pectora vulnus habent.

Varro γνῶθι σεαυτὸν apud Nonium, in *mulierare*: *Et Rex & pauper ille miſellus amat; habetque ignem intus acrem*. Penitus, a, um. Intimus. Plaut. Aſina. *Exſcrea vſque è penitis faucibus*. Idem in Perſa. *Abductam ex Arabia penitiſſima*. & Ciſtell. *In latebras abſcondas pectore penitiſſimo*. Idem in Perſa: *Ne quis eam perſequatur ex barbaria penitiſſima*. Gellius cap. 4. lib. 9. *Penitiſſimi Scythæ*.

Mitte.] dimitte, linque. duo nempe pueri patrimi & matrimi nuptam deducebant cũ tertius præluceret facem. Feſt. in *Patrimi*.

Brachiolum.] ὠμιόριεμα. Feſtus, *Brachium nos, Græci βραχίων dicunt, quod deducitur à βραχὺ, id eſt, breue, quia ab humeris ad manus breuiora ſunt* (brachia) *quam à coxis plantæ*.

Teres.] Rotundum in longitudinem & politum. Feſt. *Teres eſt in longitudine rotundatum, quales aſſeres natura miniſtrat*. Catiſius, *Teres triũm generum*. Sic apud Ouid. *Teretes trunci*. & apud Horat. *Brachia & vultum tereteſque ſuras*. od. 4. li. 2.

Prætextate.] Puer patrime & matrime, idemque impubes. dixi ſuprà. *Prætexta* à Tuſcis. Feſtus in ſardi. Dionyſ. lib. 3. Strab. li. 5. & Plin. dicta autem quod ei purpura prætexeretur. Græcè περιπόρφυρος. Pueris & puellis ingenuis vſui prætexta & bulla, eaque dari cœpta à Tarquinio Priſco. Vide Macrob. cap. 4. lib. 1. Saturn.

Iam *cubile adeat viri*.] Torum Tyrium gradibus eburneis aſcendat, vt ait Lucanus lib. 2. At vet. lib. *Adeant*: nam non ſola adibat. Sequitur enim, *collocate puellulam*, de Pronubis.

Vos *vnis ſenibus bonæ*.] In v. l. Achilles Stat. teſtatur eſſe *Vos bonæ ſenibus vnis*. vnde legit. *Vos bonæ ſenibus viris*: quam lectionem & Scalig. amplexus. Ego *Vos bona ſenibus bonis*. vt ſit traductio, qualis ſup. *bona cum bona nubet alite virgo*. &

Dux bonæ Veneris, bone coniugator amoris.

nam quod dixit *ſenibus*, & *bene cognitæ*, id μονογαμίαν ſatis oſtendit, quæ neceſſaria, vt quæ pronuba eſſet. Feſtus in Pronubæ. *Pronubæ adhibentur nuptiis, vel nuptijs, quæ ſemel nupſerunt, vt matrimonij perpetuitatem auſpicantes*. Tertull. in lib. exhortatorio ad caſtitatem. *Monogamia apud Ethnicos in ſummo honore eſt, vt & virginibus legitimè nubentibus vniuira pronuba adhibeatur, & ſi auſpicii initium eſt*. Seruius in ſchedis. *Varro pronubam dixit quæ ante, id eſt pronupſerit, & quæ vni tantũ nupſerit*. Felix Minut. in Octau. *Alia ſacra coronat vniuira, alia multiuira*. D. Hieron. in calce libri 1. aduerſus Iouinianũ. *Vniuiras inter gentiles*, ait, *matronas meritò laudatas, & per illas ſolas fortunæ muliebri ſacra fieri conſueuiſſe*. Hinc Ouid. *In lapide hoc vni nupta fuiſſe legar*. An legendum, *Vos bonæ ſenibus ſenis*? vt ſit *ſenis* fœminæ, pro *ſenes* fœminino genere, vt apud Varronem, *Puſus tu, tua amica ſenex*. An *vos ſenes ſenibus bonæ*? Felix autem hoc matrimonium, quo vterque coniux ad ſenectutem peruenit.

A

Bonæ *fœminæ*.] probæ, pudicæ matronæ & morigeræ. Ennius apud Seruium.

Tarquinii corpus bona fœmina lauit & vnxit.

Quod fortaſsè de Caia Cæcilia eius vxore, quę alio nomine Tanaquil intelligendum.

Cognitæ *bene*.] ſatis ſpectatæ. Scaliger ex vet. lib. *breue* id eſt paulò ante, inquit, non probo. *Breue*, inquit, *præteriti temporis*, *Breui futuri*: quo auctore?

Collocate *puellulam*.] Collocate in lecto nouam nuptulam. Donat. in illud Eunuch. B *Deinde illam in lecto illæ collocant*. *Vide*, inquit, *an aliquid deeſt ita legitimis nuptiis*. *Nam & ipſum verbum collocant proprium eſt, & adſcribitur pronubis*. Lampridius de Heliogabalo, ſiue Alogabalo:

Nupſit, & coiit, vt & pronubam haberet.

Claudianus lib. 2. de raptu Proſerpinæ.

Ducitur in thalamum virgo: ſtat pronuba iuxta
Stellantes mox picta ſinus, tangenſque cubile,
Omnia perpetuò genitalia fœdere ſanxit.

Iam *licet venias marite*.] Sed vnde veniet, cum dixerit: *Adſpice vnus vt accubans vir tuus Tyrio in toro*. C Præterea addidit. *Non diu remoratus es*. Ergo, vel in toro altero vir ante cubabat, vel in toro conuiuali & diſcubitorio. Hypermeter autem eſt verſiculus, quales hic plurimi, & in eodem verbo.

Sed marito iſta non eadem licent. &
Vnguentate glabris marite Abſtinere.

Vxor *in thalamo*.] Quæ Iſidorus cap. 3. lib. 15. ſcribit de thalamo; omninò ridicularia, quia Thalaſſi narrat hiſtoriam, niſi pro *thalamus*, *Talaſſus*, ſcribendum illic. Seruius ad illud 6. Æne. *Ferreique Eumenidum thalami*. *Vnde*, inquit, *thalami, cum Furiæ nunquam nupſerint*? vt thalami ſint D coniugum tantum. Vnde: *hic thalamum inuaſit natæ*. id eſt nuptias & concubitus. &,

Si non pertæſum thalami tædæque fuiſſet.

Et Homer. θαλαμῶν ἀνακτα Ἀφροδίτη. θάλαμος Græca vox etiam τὸν οἶκον & domum ſignificat, non ſolum cubile.

Est *tibi*.] In tuam gratiam & voluptatem. Suprà *Tibi virgines zonula ſoluunt ſinus*. Virg. ecl. 8.

Tibi deſerit Heſperus Oetam.

Ora *floridulo nitens*.] Egregiè pulchro & floris inſtar. dictum ſuprà *Floridis velut enitens myrtus Aſia ramulis*.

E Alba.] Albus color duplex, vnus qui candet & nitet; vnde alba nix, alba lilia. Alter qui ſordet & pallet. vnde albeſcere & exalbeſcere dicimur in metu, & ab Horatio vocatur *pallor albus*. Eſt & tertius color albus, & candidus ad ruborem accedens, vt purpura hermionica. Vnde cygni purpurei Horatio, & ipſi Catullo. *Albus æther*. *Luſtrauitque æthera album Vegetis ſonipedibus*. Ita *Sol albus* apud Ennium. *Interea ſol albu' receſſit in infera noctu*. Catull.

Fulſere quondam candidi tibi ſoles.

Candida autem rubentibus miſcent Poëtæ ad pulchritudinis deſcriptionem. Virg. 12. Æneid.

Indum ſanguineo veluti violauerit oſtro
Si quis ebur, vel miſta rubent vbi lilia multa.

Digitized by Google

Alba roſa. Tibull.ele.4.lib.3. A

Vt cum contexunt Amaranthis alba puellæ
Lilia, & autumno candida mala rubent.

Vetus Poëta apud Nonium.

Erubuit mulier ſeu lacte & purpura mixta.

de hâc comparatione virginis cum flore, dictũ ſuprà inino.

P A R T H E N I C E *velut.*] Plin.cap.7. libr. 25. *Parthenis herba, poſtea dicta Artemiſia.* Aliam alibi herbam *Parthenium* celebrat, cui nomen à virgine Mineruа, de qua & Dioſcorides cap. 146.lib.3. Pliu.cap.30. lib. 21. Parthenium ab alijs ſcribit vocari *Leucanthen*: naſciqoe in hortorum ſepibus, flore albo, odore mali, ſapore amaro. B

L V T E V M V E *papauer.*] de luteo colore dictum ad illud, *luteum pede ſoccum.* vbi cum niueo colore coniunxit, vt hic. Plin.cap. 8.lib.19. Papaueris tria genera, vnum candidum, alterum nigrum, tertium erraticum flore rufo: quod hic intelligit fortaſſe. Hortenſia ſanè papauera multorum colorum quotidie videmus. Sic Virgil. procumbentem Euryalum cum flore purpureo & cum papauere comparat libr. 9. Æneid.

A T *marite, ita me iuuent Cælites.*] In omnibus ferè codicibns, vt interpretes monent, legitur, C
At, vel, *ad maritum tamen iuuenem.* vnde vulgata lectio conficta. Mureto ſuſpectus hic locus iure dicitur. At Scaliger ingenioſè & eruditè correxit,

At marite, ita me iuuent
Cælites, Nihilo minus
Pulcher es: neque te Venus
Negligit.

Id eſt non minus es formoſus, quam nupta tua, & venuſtus. Forma nempe & venuſtas δῶρον τῆς Ἀφροδίτης. quare Veneri curæ dicuntur eſſe formoſi. Donat. in Phorm. *Venuſtos & inuenuſtos docet dici ob beneficia Veneris data,* D
vel negata. Vnde & Venus apud Virg.

——— Ipſa decoram
Cæſariem nato genitrix, lumenque iuuentæ
Purpureum, & lætos oculis adflarat honores.

Idem Scaliger & hanc ſtrophen benè ſuperiori antepoſuit.

N O N *diu remoratus es.*] *Remorari* abſolute vt in Caſina Plauti. *Quid illes tã diu intus remoratur quaſi ob induſtriam.* Donat. in Andriam. *Remorari à Remora piſce minutiſſimo, qui naues retinet, ac Græcè ἐχενηίς vocatur.* Idem & ſcribit in Eunuch. Feſtus contra Remoram piſcem à remorando deducit in Remeligines, explicans illud Plauti. *Quid* E
ille nunc tam diu intus remorantur remeligines. Inde & *remores* aues, quæ acturum aliquid morari compellunt.

I A M *Venus.*] v. l. *Venus.* Scaliger legit: *venis*, & in mſ. eſſe teſtatur. Interpungo:

Iam Venus, bona te Venus, iuuerit. lepida iteratione verbi.

B O N A *te Venus iuuerit.*] votis tuis annuat. *bona*, vel propitia, vt 12. Æneid.

Vos ô mihi manes Eſte boni.

& in Daphnide.

Sis bonus ô felixque tuis.

vel honeſta, & legitimo fœdere iuncta, vt ſup.

Dux bona Veneris, & boni coniugator amoris.

Q V O N I A M *palam capis.*] Atqui Plutarch. in quæſt. 65. quæſt. quærit Cur nouus maritus prima nocte nou ad nouam nuptam accedit, niſi in tenebris? Aut quia, inquit, eam adhuc reueretur, vt alienam: Aut vt demonſtret omnẽ concubitum turpem eſſe, cum etiam ad legitimum non niſi pudenter accedat. Ad hunc morem alluſit Tibull.eleg.2.lib.1.

Parcite luminibus ſeu vir, ſeu fœmina fias,
Obuia, celari vult ſua furta Venus.

At Propertio non idem videtur el.15.lib.2.

Non iuuat in cæco Venerem corrumpere motu:
Si neſcis, oculi ſunt in amore duces.
Ipſe Paris nuda fertur periſſe Lacæna
Cum Menelaeo ſurgeret è thalamo:
Nudus & Endymion Phœbi cepiſſe ſororem
Dicitur, & nuda concubuiſſe Dea.

ſed loquitur Propertius de veſtita. Capere autem, ſumere, ſurripere, eripere oſcula eſt cupiditatis amantium, qui exſpectare non ſolent vt dentur vltro, qua de re Horat. od.12.lib.2.

Dum flagrantia detorquet ad oſcula
Ceruicem: aut facili ſæuitia negat,
Quæ poſcente magis gaudeat eripi,
Interdum rapere occupet.

Q V O D *cupis, capis.*] Adnominatio, vt alibi. *Ride quidquid amas Cato Catullum.*

Terentius in ſeipſum cruciente.

Quæris quod habes, non quæris quod abeſt. Cato. *Si tu & aduerſus & auerſus impudicus es.*

Cicero apud Cariſium. *Qui fuit locus religioſiſſimus, nunc erit locus deſertiſſimus.* Idem pro lege Manilia: *repreſſum non oppreſſum reliquit.* & 1. de leg. *donata, non nata.* Cornuficius 4. ad Herennium vbi hoc genus annominationis ait fieri cõmutandis literis, exemplum hoc proponit. *deligere oportet, quem velis deligere.* lege: *Diligere oportet, quem velis diligere.*

E T *bonum non abſcondis amorem.*] legitimum amorem demonſtras oſculo. Ouid.

——— Quis enim celauerit ignem
Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo.

Terent. Andria. *Ibi tum Pamphilus bene diſſimulatum amorem & celatum indicat.*

P V L V I S *Erythræ.*] vetus editio Parthenij *Ille pulueris Erythræi.* longius excurrente verſu, quam per legem liceat. Guarinus legit *pulnis*, ſecundo caſu. Achilles Statius ait in v. l. eſſe *pulueris eritei*, vel *Ericei.* vnde facit *Antæi.* correpta diphtongo id eſt Lybici, quia Lybicum Antæum fuiſſe perhibeut Poëtæ. Scaliger putat *Euthei* legi poſſe quia bellonarij vim pulueris excitabant, vt apud Tibull.el.6.lib.1.

Attigerit, labentur opes, vt vulnere noſtro
Sanguis, vt hic ventis, diripiturque cinis.

ſed perſpicuum eſt loqui de arena. nam alibi, vt hic, numerare arenam & ſidera dixit hyperbolicωs.

Quæris quot mihi baſiationes
Quam magnus numerus Libyſſæ arenæ.

Prouerbium Græcum de eo quod numero cõprehendi non poteſt. ἄμμου μέτρον. quo titulo ſatyram ſctipſerat Varro. Horatius tamen etiam areuæ numerum tenuiſſe Architam teſta-

tur od.28.lib.1. A

Te maris & terræ numeroque carentis arenæ
Menſorem. At Virg.2.
Neque enim numero comprendere fas eſt,
Quem qui ſcire velit, Lybici velit æquoris idem
Diſcere, quam multæ Zephyro turbentur arenæ.

Quemadmodum autem hic *puluis* pro arena, ita & Horatius od.28.lib.1.cum dixiſſet,

At tu nauta vagæ ne parce malignus arenæ.

ſubijcit: *Iniecto ter puluere curras.*

Item od.6.lib.4.

Poſuitque collum Puluere Teucro.

Ennius lib.8. Annal. apud Nonium in puluis B maſculini & fœminini generis. *Puluis fulua volat.*

Sidervmqve *micantium.*] vt arenæ: ſic & ſiderum numerum inire hyperbolicôs dixit, & quidem vt arenam Architam numeraſſe teſtis Horatius, ita & ſidera ipſa omnia tenuiſſe Cononem ait Catullus.

Omnia qui magni diſpexit ſidera mundi.

Virg.1.Georg.

Nauita tum ſtellis numeros & nomina fecit.

Svbdvcat *numerum prius.*] Vt cum ante didicerit numerare innumerabilia, luſus ve- C ſtros poſtea facilius numeret. *ſubducere*, ſupputare. vnde *ſubducere rationes.* vide Nonium cap. 4. vox nempe Arithmeticæ, in qua vel additur, vel ſubtrahitur, vel ſubducitur

Qvi *veſtri numerare vult.*] v.l. Memmij: *Qui noſtrum numerare vult.*

Mvlta *millia luſus.*] Auantius in vet. lib. fuiſſe dicit *luſuum*, & *luſum* pro *luſuum* per craſin & *luſus*. Achilles Statius legit *millia ludi*, id eſt deliciæ ſiue τὰ παίγνια, negatque dici latinè *millia ludi*, aut *luſus*. At Scaliger ex v.l. *ludei*, id eſt, *ludi*. & dictum ait *millia ludi*, vt *millia æris*.

Lvdite.] patrare. Ludere de amantium D laſciuia & libidine dicitur. Proper.el.6.lib.2.

Turba Menandreæ fuerat nec Thaidos olim
Tanta, in qua populus luſit Erichthonius.

Horat.od.15.lib.3.

Laſciuæ ſimilem ludere capreæ.

Item od.13.lib.4.

Ludiſque & bibis impudens.

Idem ep. vlt.lib.2.

Luſiſti ſatis, edíſti ſatis atque bibiſti.

Liuius in vetere Odyſſea apud Feſtum in affatim. *Adfatim edi, bibi, luſi.* ex Homero νῦν δ' ἅσαιμι, τ' ἐπιεῖν καὶ αἰδοῖαν ἔδωκα. Edi, bibi, Venereis rebus operam dedi. Epigramma Sardanapali E apud Athenæum lib.12. ἐγὼ δ' ἐβασίλευσα καὶ ἄχρις ἑώρων τὸ ἡλίου φῶς ἔπιον, ἔφαγον, ἠφροδισίασα. Ego regnaui, & quamdiu ſolis lumen adſpexi, edi, bibi, Venereis rebus indulſi. Ergo ludere ἀφροδισιάζειν, & ἀφροδισιασμὸς luſus.

Vt *lubet.*] ad libidinis ſatietatem, hoc genus ſermonis eſt etiam in obſcœnis. Ipſe alibi:

Verum à te metuo, tuoque pene
Infeſto pueris bonis maliſque,
Quem tu qualibet, vt lubet, moueto.

Eſt & rem liberè permittentis. Hor.lib.1.ep.7.

Tam teneor dono, quam ſi dimittar onuſtus.

Vt *libet* &c.] vt ibid. annuentis.

—— *Sic ignouiſſe putato*

Me tibi, ſi cœnas hodie mecum. vt libet, ergo
Poſt nonam venies.

Et *breui.*] Intra decem menſes.

Liberos *date.*] dixi ſupra ad illud,

Nulla quit ſine te domus liberos dare.

Non *decet tam vetus nomen.*] Gentem, familiam. Virg.6.Æneid.

Illuſtres animas noſtrumque in nomen ituras.

Liuius lib. 1. *Per ſe ipſum Cenſuum nomen impetum facit.* Et alibi ſæpe. Horat.od.5.lib.3. *Et Apulus Anciliorum, nominis, & togæ oblitus.*

id eſt, gentis & patriæ. Antiquiſſimæ autem hæ familiæ. Nam Manlia gens clariſſima & vetuſtiſſima à Manlio Capitolino, Imperioſo Torquato. & nupta hæc ſi Iulia, gens Iulia ab Iulio Aſcanij filio. Si Iunia, vſque à Iunio Bruto, qui reges eiecit, poteſt repeti.

Sine *liberis eſſe.*] Quod ait veterem familiam non decere ſine liberis eſſe, ſimile eſt ei quod ait Corn. Tacitus lib.2. *M. Hortalus nepos oratoris Hortenſij inlectus à Diuo Auguſto liberalitate decies ſeſtertiûm, ducere vxorẽ, ſuſcipere liberos, ne clariſsima familia extingueretur.* Hoc eſt quod Cornelia mandat liberis apud Propert. ele. vlt. lib. 4. *& ſerie fulcite genus.* id eſt, ne corruat familia, longo liberûm ordine domum ſtabilite.

Et *indidem.*] Ex eadem ſtirpe & ſobole. Cicero pro S. Roſcio vſus hoc verbo. Et Liuius lib.23. *Ciuis indidem* (ex Capua) *erat.* Plaut. Pſeu. act. 2. ſc. 4. *Si opus eſt, vt ſumat indidem.* & alibi ſæpe. Gellius cap. 22. lib. 2. *Sol indidem non ſemper oritur.* & cap.10.lib.6. *Indidem Megaris erat.*

Semper *ingenerari*] quaſi inſeri. Cic.1.offi. *Natura ingenerat præcipuum amorem in eos, qui procreati ſunt.*

Torqvatvs.] Vnde Manliæ genti cognomentum Torquati tradit. Cic.2.de finibus. *T. Manlius apud Anienem cum Gallo depugnauit, prouocatus, & ex eius ſpoliis ſibi torquem ac cognomen indidit.* Idem eſt Tuſc.4.& 3. de offic. vbi indulgens idem in patrem, & ſeuerus in filium dicitur, quem ſecuri percuſſit. Hinc Virg.6.Æneid.

Quin Decios, Druſoſque procul, ſæuumque ſecuri
Aſpice Torquatum.

vide Liuium ſub finem lib.6.& libro 7.

Volo *Par*[illegible].] Sic Virg.4.Æneid.

—— *Si quis mihi paruulus aula*
Luderet Æneas.

Matris *è gremio ſuæ.*] Gremio geſtant matres paruulos liberos. qua de re Ouid. in epiſt. Hermion.

Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis,
Nec gremio ſedi ſarcina grata tuo.

dixi ſuprà ad illud. *Matris è gremio ſuæ.* Non male & ſic legeris. *Torquatum volo paruulum*
Matris qui gremio ſuæ. &c.

Porrigens *teneras manus.*] id eſt, porro agens, id eſt, protendens. *Teneras manus*, vt Vir. dixit Æneid.2.

Teneras arcebant vincula palmas.

& Tibullus.

Quos tibi dat tenera docta puella manu.

Dvlce *rideat ad patrem.*] Ridenti patri ar-

rideat. vt Virg. ecl. 4.

Incipe parue puer riſu cognoſcere matrem.

& mox. *Quem non riſere parentes.*

Nec Deus hunc menſa, dea nec dignata cubili eſt.

De quo Virgilij loco aliàs ſic.

Dulce ridentem, Miſero quod omnes Eripit ſenſus.

Horat. od. 22. lib. 1.

Dulce ridentem Lalagen amabo.

eiuſdem modi eſt & illud ep. 7. li. 1. *Ridere decorum.* Et Apuleius *ridere blandum.* vt Homer. α. 9. ἡδὺ γελάσσαι id eſt, dulce ridens. & Pindar. in Pythijs χλαρὸν γελάσσαις. Ouid. in epiſt. Parid. *Dulce Venus riſit.* & lib. 3. de arte amandi. *Ridentem mollia ride.*

S E D *micante labello.*] *micante*, vibrante, tremulo. vet. lib. *ſed mihi ante.* Alij hiante. vnde Scaliger *Semihiante labello.* & adfert ex Gellio. *Dum ſemihiulco baſio Meum puellum ſuauior.* vet. lib. Mémij habent *nitente.*

S I T *ſuo ſimilis patri.*] Lucret. hac de re lib. 4. ſic philoſophatur:

Et commiſcendo cum ſemen fortè virile
Fœmina commulxit ſubita vi, corripuitque:
Tum ſimiles matrum materno ſemine fiunt,
Vt patribus patrio, &c.

Heſiod. ἔργ. καὶ ἡμ. eos qui iuſtitiam colant, inter cetera commoda hoc ait eſſe conſecuturos, vt

Τίκτουσιν δὲ γυναῖκες ἐοικότα τέκνα γονεῦσι.

Theocrit. in encomio Ptolomæi.

Ἀστόργω δὲ γυναικός, ἐπ' ἀλλοτρίῳ νόος αἰεί.
Ῥηΐδιοι δὲ γοναί, τέκνα δ' οὔποτ' ἐοικότα πατρί.

Eius mulieris, quæ virum non amat ex animo, in alieno (viro) mens (eſt) ſemper, faciles partus & fœtus; nec vnquam ſimiles patri. Ariſtoteles lib. 2. politicorum, populis quibuſdam ſuperioris Lybię (Garamantes ſunt ex Mela) communes ait eſſe vxores inter ſe, liberos autem inde natos diuidi, ex ſimilitudine parentum in eis expreſſa. *Τὰ δὲ*, inquit, *γενόμενα τέκνα, διαιροῦνται κατὰ τὰς ὁμοιότητας.* Stat. in Epith. Stellæ & Viol.

Multum de patre decoris,
Plus de matre capit.

E T *facile inſcius noſcitetur ab omnibus.*] Plau. milit. *Inquire & placide noſcita.* Idem in Ciſtellaria. *Nunc veſtigia, ſi qua ſunt, noſcitabo.* Liuius libr. 3. *Circumſpectare omnibus fori partibus ſenatorem raróque noſcitare.* Gellius lib. 5. cap. 14. *Placidè tanquam noſcitabundus ad hominem accedit*, (leo) *Inſcijs*, alienis & peregrinis.

E T *pudicitiam matris indicet ore.*] Teſtetur ore, quo parentis formam referat. Dido 4. Æneid.

Qui te tantum ore referret.

Horat. od. 5. lib. 4.

Laudantur ſimili prole puerpera.

Ouidius.

Fallere non norunt, cetera patris habent.

Idem.

Et nimium ſimiles tibi ſunt, & imagine tangor:
Et quoties video lumina noſtra tument.

dixi paulo ante plura.

T A L I S *illius à bona matre laus genus approbet.*] Confirmet & teſtetur quo genere, quaq; gente & familia natus ſit, & hic fortaſſe moribus genus ſuum probet, vt ante forma. Hora. od. 4.

A lib. 4. *Fortes creantur fortibus & bonis.*

&

Vtcunque defecere mores,
Dedecorant bene nata culpæ.

Q V A L I S *vnica.*] ſingularis, eximia. Proper. el. 2. lib. 1.

Vnica nec deſit iucundis gratia verbis.

Liuius lib. 24. *Vnicus ſpectator cœli & ſiderum Archimedes.* Cicero pro Quintio. *Reſtat vt tibi ſumma negligentia obſtiterit, aut vnica liberalitas.*

A B *optima matre.*] id eſt, caſtiſſima Penelopa. Sed id quidam negant, cum, vt ſcribit Cicero 3. de natur. deor. ex Mercurio & Penelopa natus

B Pan dicatur, vel ex concubitu procorum, quod & ſcribit interpres Theocriti. In catalectis Virgilianis Penelope ſic procos alloquitur.

Nemo meum melius neruum tendebat Vlyſſe,
Siue illi laterum, ſeu fuit artis opus.
Qui quoniam perijt, modo vos intendite. qualem
Eſſe virum ſevero, vir ſit vt ille meus.
Hac ego Penelope potui tibi lege placere,
Illo ſed nondum tempore factus eram.

& ille alter.

Penelope vires iuuenum tentabat in arcu.

Telemachus ipſe apud Homerum interrogatus à Minerua an Vlyſſis filius eſſet, reſpondit,

C id quidem affirmare matrem ſuam Penelopen, ſed nemini certum eſſe patrem. quo alluſit Vir. 11. Æneid.

Genus huic materna ſuperbum
Nobilitas dabat, incertum de patre ferebat.

T E L E M A C H O.] Ita dictus, quia patre procul à domo bellum gerente natus ſit. ſic latinis dicti *Proculi.* fuit & *Telemachus* pater Latini regis. Plutarch. in Romulo. Fortaſſe autem legendum. *Telemachon manet fama Penelopen*, vel *Penelopæa.*

M A N E T *fama.*] viget & vigebit laus. Virg.

D ecl. 5.

Semper honos, nomenque tuum, laudeſque manebunt.

& lib. 2. Æneid.

Priami dum regna manebant.

C L A V D I T E *oſtia virgines.*] Ex hoc loco apparet à virginibus ſolitum claudi oſtium cubiculi. & fortaſſe ſupra eas alloquebatur, cum dixit: *Clauſtra pandite ianuæ.* Cum eludebant, id eſt, finem ludo imponebant, ſic loquebantur Virg. ecl. 3.

Claudite iam riuos pueri, ſat prata biberunt.

Albinouan.

Claudite iam parcæ nimium reſerata ſepulchra,
Claudite, plus iuſto iam domus iſta patet.

E L V S I M V S *ſatis.*] cecinimus laſciua & mollia carmina. Horat. od. 32. lib. 1. *Luſimus tecum.* Virg. ecl. 1.

Ludere quæ vellem calamo permiſit agreſti.

A T *boni coniuges, bene viuite.*] Bene, iucunde, & hilare. Horat. ep. 6. lib. 1.

Si bene qui cœnat, bene viuit, lucet, eamus.
Quo ducit gula.

Ouid.

Crede mihi bene qui latuit, bene vixit.

Horat. od. 16. lib. 2.

Viuitur paruo bene. dicitur & *viuere*, tantú. Cat.

Viuamus mea Lesbia, atque amemus.

In

In Catalectis Virg.

Mors autem vellens viuite ait venio.

Ita autem concluditur ferè Helenæ epithalamium à Theocrito:

Χαίρεις ὦ νύμφα, χαίροις εὐπένθερε γαμβρέ.

E T *munere.*]. Munus & officium etiam vocant Veneream operam Poëtæ. Propert. lib. 2. el. 22.

Percontere licet, ſæpè eſt experta puella
Officium tota nocte valere meum.

Ouid. el. 6. lib. 3. Amor.

At nuper bis flaua Clue, ter candida Pitho,
Ter Libas officio continuata meo eſt.

Contra ibidem, deeſſe numeris.

Quæ mihi ventura eſt, ſiquidem eſt ventura, ſenectus
Cum deſit numeris ipſa iuuenta ſuis?

A S S I D V O.] Imo accubuo. Plautus.

E X E R C E T E *iuuentam.*] conſumite ætatem floridam in eo opere, Plaut. in Aſi. hac mente. *Ille opere foris faciundo laſſus reuenit domum.* & Oui.

—— Medium ſoluar & inter opus.

Exercet ſe qui in opere aliquo occupatus à ſe deſidiam arcet. Plaut. in Amphitr. *Hac nox ſcita eſt exercendo ſcorto conducto male.* Virg. 1. Georg.

Exercet tellurem, pro arat: vt arare, fodere, tergere foſſas, de Venere & opere nocturno dicitur. Sueton. in Domitiano. Aſſiduitatem concubitus, velut exercitationis genus, clinopalen vocabat. Statius in Epith. Stellæ & Violantillæ:

Exerce formam, & fugientibus vtere donis.

& mox:

Ergo age iunge thoros, atque otia deme iuuentæ.

Catullus.

Aemulus iſte tuus, qui veſtrum exercet amorem.

Idem ad Manilium.

Ad quam communes exerceremus amores.

V A L E N T E M.] Robuſtam. Heſiodos in ἀσπίδι γυναικὸς vt citat Lycophronis interpres, ſic dixit ἄλλοι παλαιστρῇ. Plaut. in Caſina: *Obſecro vt valentula eſt?* Laberius hoc ſenſu, *cum vigebam membris præuiridantibus.*

CARMEN NVPTIALE.

V E S P E R *adeſt.*] Conuiuium produxerant fortaſſe ab hora nona ad duodecimam. id eſt, ad ſupremam tempeſtatem & ſolem occaſum. *Veſper* autē primus videtur Ennius dixiſſe. Cēſorinus de die natali. *Poſt ſupremam dicitur veſper, ante ortum ſcilicet eius ſtellæ, quam Plautus veſperuginem, Ennius veſperum, Virgilius heſperon vocant.* Seruius in illud lib. 1. Georg.

Illic ſera rubens accendit lumina veſper: Veſper, inquit, *eſt ſtella, quæ & Venus & Lucifer dicitur.* veſper autē quia quibuſdā mēſibus veſpere: Lucifer quia quibuſdam manè oriatur. Dicitur & *Veſperugo* Plauto in Amphitr. vt notat Feſtus: Mane, *Eous, φωσφόρος lucifer, iubar.* Dicitur & *veſpera* apud Nonium ex Turpilij dotata. *veſpera oriente.* Dicitur & *veſper* neutro genere apud Varron. 8. de L. L. *Cum dicitur magis veſpera ſignificatur nouiſsimum veſper.* Varro 5. de L. L. *Cum ſtella prima exorta, Græci vocant ἕσπερος, noſtri veſperugi-*

A *nem, vt Plautus. Exorta ſtellæ tempus à Græcis ἑσπέρα eſt latine veſper, vt ante ſolem ortum eadem ſtella vocabatur iubar, quia iubata.* hæc ille. & *Heſperus,* de quo infrà. ἕσπερος, veſper, v, pro h, vt ἑστία, veſta.

I V V E N E S] in ſuperiori carmine pueri iouenſtæ, hic iuuenes, & iam puberes inducuntur. Iuuenes autem, & iuniores dicuntur ab anno 17. ad 46. vt ait Cincius in libro de re militari apud Gellium cap. 28. lib. 10. Cenſorinus lib. de die natali ad 45. annū iuuenes appellatos ſcribit, quod remp. in re militari iuuare poſſent.

C O N S V R G I T E] ſcilicet è conuiuio. Virg. 8. Æn. *Cunctique celectis Conſurgunt menſis.*

B *Linquere menſam* dixit Plinius cap. 2. lib. 28. vt & noſter verſu ab hoc ſecundo. *Linquere menſas.* dicebatur id *migrare menſa*: Feſtus:

V E S P E R *tollit.*] Claudianus in Epithalamio

Attollens thalamis Idalium iubar
Dilectus Veneri naſcitur Heſperus. Virgil. 1. geor.
Illic prima rubens accendit lumina veſper.

O L Y M P O.] Eſt & Lesbi & Helleſponti & Lyciæ mons Plinio. ſed altiſſimus Theſſaliæ, vbi negantur vlli eſſe lupi. eſt & nomen Statuarij Pauſaniæ.

E X S P E C T A T A *diu lumina.*] Quia omnis

C mora longa cupienti. Virg. lib. 6. Æneid.

Veniſti tandem, tuaque exſpectata parenti
Vicit iter pietas. Item 2. Æneid.
—— quibus Hector ab oris
Exſpectate venis? & lib. 5.
Exſpectata dies aderat. Infra.
Quid datur à diuis felici optatius hora?

V I X *tandem.*] Virg. lib. 2. Æneid.

Vix tandem magnis Ithaci clamoribus actus.

& 3. Æneid.

Labitur, & longo vix tandem tempore fertur.

& libr. 11.

Et via vix tandem longo laxata dolori.

D & 5. Æneid.

At grauis vt fando vix tandem redditus imo eſt.

S V R G E R E *iam tempus.*] Quia ſatis diu accubuiſtis. Sic Horat. ep. vlt. lib. 2.

Luſiſti ſatis, edisti ſatis, atque bibiſti,
Tempus abire tibi.

Lucretius libr. 3.

Cur non vt vitæ plenus conuiua recedis?

Id eſt, ſatis fuiſti in vita, cur non decedis?

I A M *pingues linquere menſas.*] Horatius ſat. 2. libr. 2. eodem ſenſu: *Menſaſque nitentes.* & ſatyricus. *menſa commodus vncta.* contra Horatius od. 16. lib. 2.

E *Splendet in menſa tenui ſalinum.*

Plin. cap. 2. lib. 28. *Recedente aliquo ab epulis ſimul verri ſolum, aut bibente conuiua menſam, vel repoſitorium tolli, inauſpicatiſſimum eſt: Seruijque Sulpitij commentatio eſt: Quamobrem menſa linquenda non ſit.* (niſi peracto conuiuio ſcilicet.) Menſarum tria ponit genera Varro 4. de L. L. *eſcariam* ſcilicet *menſam,* quam *cibillam* appellabant, alteram *vinariam*, vbi vaſa vinaria ponebantur, eamque nominabant *cylibatum*, & tertiam *vrnariam*, quòd vrnas cum aqua poſitas ibi potiſſimum habebant in culina. eodem loco ait, menſa dicta quaſi μέσα, quod media poneretur, vel quia pleraque in cibo menſa ponebant.

Cariſ.l.1. Menſam ſine n.litera dictã Varro ait, quod media poneretur: ſed & eum n. poſſe dici, quia & menſa edulia & eſculenta ponerentur. Fuit & *menſa nummularia*. *Menſæ* verò, pro ipſis interdum cibis. vnde Seru.in 1. Æn. *Duas*, inquit *menſas antiqui habebãt, vnã carnis, alteram pomorum: vnde menſæ ſecundæ appellantur*. & alibi. *Vnam epularum, alteram poculorum*. Erant & menſæ paniceæ ſacratæ, in quibus libabant, vt idem ait Seruius in 1 Æneid. vnde Virg. 7. Æneid.

Conſumptis hic fortè alijs, vt vertere morſus
Exiguam in Cererem penuria adegit edendi:
Et violare manu, malíſque audacibus orbem
Fatalis cruſti, patulis nec parcere quadris:
Heus, etiam menſas conſumimus, inquit Iülus.

I A M *veniet virgo*.] prodibit noua nupta.

I A M *dicetur Hymenæus*.] De Hymenæo dictũ initio hymenæi Iuliæ. Poſtrema autem ſyllaba verbi *dicetur*, producitur ob ſequentem adſpirationem. Ipſe in coma Berenices: *Qua Rex tempeſtate nouo auctus Hymenæis*. & in Ariadna:

Tum Thetis humanos non deſpexit Hymenæos.

Virg. 7. Æn. *Turnoque canit Hymenæos*. & lib. 8.

Linquens profugus Hymenæos. ſic ecl. 6.

Molli fultus hyacintho. & 11. Æn.

Seu mollis violæ, ſeu languentis hyacinthi. & 9.

Terga fatigamus haſta.

H Y M E N ô.] verſus poſtulat, O Hymen.

A D E S.] Virg. ecl. 7. *Huc ades ô Melibœe*. & 1. Georg. *Adſis ô Tegeæe fauens*.

C E R N I T I S *innuptæ iuuenes*.] virgines, ἀζυγας.

C O N S V R G I T E *contra*.] Cõſurgite velut ad certamen canendi, vt *ſtare contra*. Virg. 7. Æn.

N I M I R V M *noctifer*.] Contra Bacchilides apud interp. Apollonij in lib. 7. noctem ipſam vocat δαδοφόρην. Ἑκάτα δαδοφόρε νυκτὸς μεγαλοκόλπου θύγατερ. Quo verſu Lunam filiam noctis fingit, D ſiue Hecaten & Dianam. Euripides contra filiam Solis, eum vulgus Poëtarum ſolis ſororẽ dicat. *Noctifer* autẽ, quia noctẽ adferat, vt ab luce ferenda eadem ſtella *Lucifer* dicitur. nam viſo heſpero paſtor intelligit noctem inſtare. vnde Vir. ec. vi. *Ite domũ ſaturæ, venit Heſperus ite capellæ*. vt viſo Lucifero ſcit adeſſe diem. Virg.

Iamque iugis ſummæ ſurgebat Lucifer Idæ,
Ducebatque diem. noſtrates ideò vocant *l'eſtoille au berger*.

O S T E N D I T *ignes æthereos*.] Quidam l.v.mſ. *Eoos*, quod recipi non poteſt, eum de noctis aduentu loquatur, ait Muret. Alij Oetheos, quia E ab Oeta oriri heſperũ putabãt. vnde Virg. ec. 8.

Tibi deſerit Heſperus Oetam. Achill. Stat. in l.v. ait eſſe *Nimirum hæc eos oſtendit noctifer imber*. vnde legit *Oetaas oſtendit noctifer vmbras*. Scaliger ait eſſe in veteribus, *hoc eos*. vnde legit. *Nimirum Oceano ſe oſtendit noctifer imbre*. id eſt, ſurgit à mari vt ſit *Oceanus imber*, vt *Oceanum mare*, Cæſari & Salluſtio. *Rhenum flumen* Horatio. Nam Virgil. dixit: *Qualis vbi Oceani perfuſus Lucifer vnda*. Durũ eſt *imber Oceanus*, & *imber* pro mari. Sed ſi cui placet Scaligeri coniectura; eã confirmare poterit verbis Virg. 1. Aen. *Laxis laterũ cõpagibus omnẽ*

Accipiunt inimicum imbrem, rimiſque fatiſcunt.

Nam, vt ait Seruius, *Imber eſt humor omnis*. Lucr. *Ex igni terra atque anima naſcuntur & imbri*.

A Ouid. eleg. 5. lib. 4. triſtium.

Fert bene præcipites nauis modo facta procellas,
Quamlibet exiguo ſoluitur imbre vetus.

Tamen ſi credendum eſt libro Mureti & libro Memmi *Oetaos ignes* malim ob id quod Virgil. ait ecl. 8. *Tibi deſerit Heſperus Oetam*. & in Culice.

Et piger aurato procedit veſper ab Oeta.

Papinius Statius, *Totidem Oetea Paphiaque reuiſunt Lampades*. *Ignes* autem *Oetaos* dicit ipſum heſperum, vt Virg. 3. Aen. *Nam neque erant aſtrorum ignes*. Item *ignes* pro *ſtellis*. 2. Aen. *Vos æterni ignes*. Cicero 6 de rep. *Datus eſt vobis animus ex illis ſem-* B *piternis ignibus, quæ ſidera & ſtellas vocant*. Horat. od. 12. li. 1. *Micat inter omnes Iulium ſidus velut inter ignes Luna minores*.

S I C *certè*.] Alibi. *ſic certè eſt. clamant Victoris rupta miſelli Ilia*.

V I D E N *vt perniciter*.] Seruius in illud *Pedibus celerem & pernicibus alis*. *conuertit rerum epitheta*, inquit: *nam pernix pedum eſt, vt pernicibus ignea plantis: Celeritas pennarum, vt celerique fuga ſub ſidera lapſa*. Eſt & *pernix*, perſeuerans, à pernitendo, vt Seruius & Nonius exponunt 3. Georg. *Et inter*

Dura iacet pernix inſtrato ſaxa cubili. Sed v. l. C vt ait Pierius *pernox* habent, non *pernix*. Seruius tamen in illud 11. Aen. *Pernicibus ignea plantis*. *Pernix modo velox, modo perſeuerans, quia nixus interdum eſt laboris, interdum inceſſus. Inde pernities & pernix*. Horat. od. 2. lib. epod. *Perusta ſolibus pernicis vxor Appuli*. id eſt duri, laborioſi, induſtrij.

E X S I L V E R E.] ſurrexerunt magno impetu & celeritate. ὁρμημένως eo impetu ſignificatur. Horat. ep. 19. lib. 1.

Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda.

vnde apud Ciceronem in epiſt. *Exſilire gaudio*. D cum mens ipſa perturbata & permota.

N O N *temere exſiluere*.] non de nihilo, nõ fruſtra, vt mox, *non fruſtra meditatur*.

C A N E N T *quos vincere par eſt*.] Canent carmen dignum victoria. Scaliger ait in v. l. eſſe *canent quo viſere parent*, vnde legit, *canent quo iure parent ſe*. ea cautio mihi parum cauta videtur. In l. Memmij eſt, *canent quod vincere par eſt*. vel, *rarum eſt*. Probo, *quod vincere*, nam mutarunt *quod*, in *quos*. qui genus ſermonis, *canent quod*, non aſſequebantur. Horat ſat. 9. lib. 1.

Inuideat quod & Hermogenes, ego canto. Vir. ec. 2.
Canto, quæ ſolitus, ſi quando armenta vocabat
E *Amphion*. Par vincere, vt Proper. el. 3. lib. 2.
Par Aganippæa ludere docta lyra.

N O N *facilis nobis*.] non ἀκονιτὶ καὶ ἀνιδρωτί. neque tamen ideò negligenda: nam vt ait Horat. ep. 1. lib. 1. ad Mæcenatem. *Cui ſpes,*

Cui ſit conditio dulcis ſine puluere palmæ.

P A L M A *parata eſt*.] Victoria in medio poſita & in promptu. *Palma* pro ipſa victoria, quia eius ſit in certaminibus ſignum, vt Gellius ex Plutarchi 8. ſympoſiacõn & Ariſtoteles problematũ ſeptimo, cap. 6. l. 3. docent. quoniam ingenium eſt eiuſmodi ligni, vt vrgentibus opprimentibuſque non cedat.

A E Q V A L E S.] æquales ὁμήλικες. eiuſdem ætatis, quos etiam *pares* vocat Horat. epiſt. ad Piſonem: *Geſtit paribus colludere*.

ſic infra *æquales* puellas vocat *ἥλικας*. Nam ἧλιξ, ὁμῆλιξ, æqualis ætate. Pacuuius Hermiona apud Nonium in Dignaui. *Cum neq; me adſpicere æquales dignarent mea.*

Adspicite, *innuptæ ſ. v. m. r.*] vet. lib.
Adſpice quæ innuptæ ſecum vt meditare quærunt.
vnde legit Statius: *ſecum vt meditamina quærunt.* At bene eſt: *ſecum vt meditata requirunt*. *Requirere ſecum meditata*, eſt animo reuoluere, retractare, & quæ repetere metuas obliuiſci.

Non *fruſtra meditante.*] Meditari & *ἐμμελετᾶν*, eſt accuratæ commentationis & oratorum & poëtarum. Virg. ecl. 1.
Siluestrem tenui muſam meditaris auena.
Horat. ep. 2. lib. 2.
Plures ſunt plateæ nihil vt meditantibus obſtet.
& mox:
I nunc & verſus tecum meditare canoros.

Habent.] Inuenerunt. Plaut. milite. act. 2. ſcen. 2. *Habet opinor.* (id eſt, inuenit) dolum quem quærebat. Idem Amphitr. act. 4. ſcen. 4. *Ibo aduorſum, vt ſi quid habet ſciſciter.* id eſt, didicerunt, intellexerunt. Terent. Eunuch. act. 4. ſc. 4. *Habeſne hominem.* id eſt, reperiſti.

Memorabile *quod ſit.*] dignum memoratu. memorare eſt etiam poëtarum & muſarum ipſarum. Virg. 1. Æneid.
Muſa mihi cauſas memora.
Item lib. 7.
Et meminiſtis enim Diuæ, & memorare poteſtis.
Memorare eſt memoriter pronunciantis, *recitare* eſt de ſcripto dicentis.

Tota *penitus.*] ſic Virg. ecl. 1.
Et penitus toto diuiſos orbe Britannos.

Qvæ *mente tota laborant.*] Quæ prorſus in hoc vno ſtudio defixæ & intentæ ſunt. Summus eſt commentationis & meditationis labor, & omnes animi nerui contēduntur. Hinc Horatius od. 2. lib. 4.

—— ego Apis Matinæ
more, modoque
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum, circa nemus, vuidique
Tyburis ripas operoſa paruus
Carmina fingo.

Nos *alio mentes, alio diuiſimus aures.*] Aliud cogitamus, aliud audimus. Turnebus cap. 29. lib. 21. Aduerſar. ſic explicat. Nos & animum alijs rebus intendimus, & aduertimus: & aures alijs ſermonibus præbuimus. Sic Virgilius 4. Æneid.
Atque animum nunc huc celerem, nunc diuidit illuc,
In parteſque rapit varias, perque omnia verſat.
Eſt hic aliud agentis. Sic Cicero pro Sylla. *Adeſtote omnes animis, qui adeſtis corporibus.* Plaut. in Aulul. *Ego hic ſum, animus domi eſt.* Ouid.
Secta bipartito cum mens diſcurrit vtroque
Alterius vires ſubtrahit alter amor.

Ivre *igitur vincemur.*] Meritò inferiores erimus.

Amat *victoria curam.*] Qui vincere vult, curam, ſtudium & induſtriam adhibere debet. nā *Nil ſine magno vita labore dedit mortalibus.* Horat. in arte poëtica.
Qui ſtudet optatam curſu contingere metam,

A *Multa tulit, fecitque puer, ſudauit & alſit;*
Abſtinuit Venere & Baccho.
Caſſius Parmenſis in Orpheo:
Non leuis adſcenſus ſi quis petit ardua, ſudor
Plurimus hunc tollit; nocturno inſomnis oliuo
Immoritur: delet quod mox laudauerat in ſe
Qui cupit æternæ donari frondis honore.

Qvare *nunc.*] v. l. *Non.* Achill. Stat. exponit ne ſaltem animos prorſus remittite. ſed nihil mutandum.

Animos *ſaltem committite veſtros.*] id eſt, tandem contendite. Turneb. cap. 29. li. 21. *Com-*
B *mittere animos*, inquit, eſt animos in commiſſionem & certamen adducere, & ad contentionem comparare; vnde *commiſſiones gladiatorum* cum paria comparantur. Propertius elegia 3. lib. 2.
Et ſua cum antiquæ committit ſcripta Corinnæ.
componit & comparat in certamine poëtico. Sueton. in Caligula cap. 56. *Committere aliquos inter ſe.* id eſt reddere inimicos, & in certamen hortari. Et in Auguſto cap. 44. *Committere pugiles Latinos cum Græcis.*

Dicere *iam incipient.*] Seruius ad illud
C eclogæ 3.
Vis ergo inter nos quid poſſit vterque viciſſim
Experiamur: *Amœbæum carmen eſt*, inquit, *quoties ij qui canunt æquali numero verſuum vtuntur; & ita ſe habet ipſa reſponſio, vt aut maius, aut contrarium aliquid dicat.* Idem ad illud eiuſdem eclogæ: *Alternis dicetis.* *In amœbæo carmine difficilior pars reſpondentis eſt, qui non pro ſuo arbitrio aliquid dicit, ſed aut maiorem, aut contrariam format reſponſionem.* ἀμοιβαῖον, mutuum, alternum. vnde ἀμοιβαῖοι λόγοι, dialogiſmi. ſic cape & illud Virgilij.
Incipe Damœta, tu deinde ſequere Menalca.

D Hespere, *qui cælo fertur.*] An dicitur? An per cœlum vehitur & errat? nam equo vehi vel curru ſtellas, fabulantur Poëtæ. Tibull. eleg. 9. lib. 1.
Illam ſæpè ferunt conuiuia ducere Baccho
Dum rota Luciferi prouocet orta diem. Ouid.
Adferat admiſſo Lucifer albus equo.
Sic Aratus de aſtro ſæpè θοῶς ὑπὸ ποσσὶ φορῆται. alij lib. vet. *Lucet.*

Crvdelior *ignis.*] ſæuior ſtella. Ignem pro ſtella capi, dictum eſt ſupra, ad illud:
Oſtendit noctifer ignes.

Qvi *poſſis.*] Suſtineas, tam durus ſis, vt id
E facias. Virg. 4. Æneid.
Potuiſti linquere ſolam Crudelis.
Propert. eleg. 8. lib. 1.
Tu potes inſolitas Cynthia ferre niues?
vet. lib. habent, *poſcis*. quo ſæpè Plautus, pro, poſtulas, vtitur, & Terentius.

Natam *complexu auellere matris.*] id ſuprà, è matris gremio rapere. Virg. 4. Æneid.
—— Complexu auulſus Iuli.
Cicero pro Fonteio. *Num etiam de matris complexu miſerrima fœmina hunc auellet & abſtrahet?* & pro domo ſua: *Diſtrahere aliquem à ſuorum complexu*. Eſt autem hic duodecimus conqueſtionis locus libr. 1. de Inuentione. *Cum diducatis ob eo qui cum libentiſſimè vixeris.*

n matris autem ad vtrumque refertur, & ad *complexum*, & ad *retinentem*. Cornel. Tacit. lib. *Auitæ nobilitatis etiam inter anguſtias fortunæ retinens.* & lib. 5. *Niſi laceſſeretur, modeſtiæ retinens.* Gell. ca. 10. li. 10. *Salluſtius proprietatum in verbis retinentiſſimus.* *retinentem matris* hærentem matri.

Complexv *matris.*] Iteratio & repetitio.

Et *iuueni ardenti caſtam donare puellam.*] ἀντίθεσις. Iuueni impotenter amanti, & *fero* intactam dedere, vt ſuprà dixit: vel, vt infra, *tradere*, videlicet, vt ouem lupo.

Qvid *faciunt hoſtes, capta crudelius vrbe?*] Eſt hyperbole prouerbialis. Virg. 2. Æneid.

Aut quid in euerſa vidi crudelius vrbe?

Ibidem.

Vrbis vbi capta caſum, conuulſaque vidit
Limina tectorum. &c. & lib. 4.
Non aliter quam ſi immiſſis ruat hoſtibus omnis
Carthago.

Propert. el. 9. lib. 4.

Spectaculum capta non minus vrbe fuit.

Liuius lib. 37. *Haud ſecus, quam in incendio, aut capta vrbe trepidatur.* Ouid. in ep. Hermiones.

Quid grauius capta Lacedæmone ſerua tuliſſem?

Salluſtius in Catilina. *Capta vrbe nihil fit reliqui victis.* Ibidem in oratiooe Cæſaris. *Rapi virgines, pueros: diuelli liberos à complexu parentum, matresfamilias pati quæ victoribus collibuiſſet: fana atque domos ſpoliari: cædem atque incendia fieri: poſtremo armis, cadaueribus, cruore, atque luctu omnia compleri.* Homerus alibi in Iliade miſerias illas vrbis captæ graphice commemorat his verſibus

—— καί οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
Κήδε' ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώη.
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει,
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.

id eſt, & ei recenſuit omnia
Mala, quæconq; hominibus accidunt, quorum vrbs capta:
Viros quidem occidunt: vrbem vero ignis cinefacit:
Liberos autem alij abducunt, & bene cinctas mulieres.

Hespere *qui cælo lucet iucundior ignis.*] Home. iliad. 10. Ἕσπερος, ὃς κάλλιστος ἐν οὐρανῷ ἵσταται ἀστήρ. Pulcherrimus in cœlo ſtat, quamuis ſit è numero errantium. Virg. 8. Æneid.

Quem Venus ante alios aſtrorum diligit ignes.

Apolloo. lib. 2. —— ὃ δ' οὐρανίῳ ἀτάλαντος
Ἀστέρι Τυνδαρίδης, οὗπερ κάλλισται ἔασιν
Ἑσπερίην διὰ νύκτα φαεινομένου ἀμαρυγαί.

Ille vero (Pollux) cæleſti ſimilis
Stellæ Tyndarides cuius pulcherrimi ſint
Sub veſperam lucentis radij.

Qvi *firmes flamma tua.*] Stabilias exortu tuo: nam nuptias confirmat maris & fœminæ cõiunctio, quæ nulla eſt, niſi deducta nupta. vnde Virg. 1. Æneid.

Connubio iungam ſtabili, propriámque dicabo
Hic Hymenæus erit.

Desponsa *connubia.*] deſponſa, per ſponſum contracta. veteribus ſtipulari & ſpondere vxores moris fuit. vide Gell. lib. 4. ca. 4. l. 2. & 3. de ſponſalibus. & l. ſponſio de verb. ſign. Hic locus confirmat Donati explicationẽ ad illud

A Andriæ. *Placuit deſpondi, ex veteri more, inquit, quo ſpondebat etiam petitoris pater: propriè tamen ſpondet puellæ pater, deſpondet adoleſcentus.* Idem in Adelph. *Deſpondet puellã qui petit: ſpondet petitoris pater.* Varro 5. de L. L. *A ſponte ſpondere, reſpondere, deſponſor, ſponſa.* Ibidem. *Qui ſpoponderat filiam deſpondiſſe dicebatur, quod de ſponte eius, id eſt, voluntate exierat.* Sic *deſpondiſſe animum* dicitur, qui ſuæ ſpootis ſtatuerat finem. Deſpondetur tamen virgo, propriè loquenti.

Connvbia.] coniugiom & connubium etiam pro coniugibus dicitur. Prop. el. 13. lib. 3.

Et certamen habent leti, quæ viua ſequatur Coniugiũ.

B vbi vide adnot. *ad te iter tendere.* ſic enim legendum.

Qvod.] veretur Muretus, vt hic verſus ſit ſatis emendatus. ſed lib. Memmij habet *quæ*, non *quod*.

Pepigere *viri.*] *pactum*, ſiue *pactio duorũ vel plurium in idem placitum & conſenſus*, inquit Vlp. l. 1. de pactis. hic autem nuda pactio intelligitur, vnde non noſcitur actio, ſed exceptio tantũ. Idem Vlp. l. iuriſprud. Ibid. Ergo viri ipſi, id eſt mariti futuri, & proci, & procorum virginũq; parentes, primum id ſibi placere oſtendũt, deinde ſpoodẽt & deſpondẽt. Hinc Ter. in And.

C *Placuit, deſpondi, hic nuptijs dictus eſt dies.*

vbi tria tempora obſeruanda: *placuit*, (pepigimus) *deſpondi. nuptiæ.* ſic *ſperata, pacta, ſponſa, nupta.* Virg. 1. Æneid.

Quid ſoceros legere, & gremijs abducere pactas.

Nam pacta Turno Lauinia, non deſponſa. vnde Virg.

Petit ante alios pulcherrimus omnes
Turnus, auis ataniſque potens: quem regia coniux
Adiungi generum miro properabat amore.

Ergo illi placebat.

Pepigervnt *ante parentes.*] Antequam ſcilicet

D deſponderent.

Nec *iunxere prius.*] coniugauere. *Iungere* proprium huic rei verbum. Virg. 1. Æneid.

Connubio iungam ſtabili. Item 4. Æneid.
Cui ſe pulchra virgo dignetur iungere Dido. &
Miſcerive probet populos, & fœdera iungi. Itẽ ec. 8.
Mopſo Niſa datur. quid non ſperemus amantes?
Iungentur iam gryphes equis.

Tibull. el. 1. lib. 1.

Interea dum fata ſinunt iungamus amores.

Iungere amicitiam dixit Liuius lib. 34.

Qvam *ſe tuus extulit ardor.*] paullò antè *ignẽ* vocat, & *flammam*, hic *ardorem*, vt Virgilius 10.

E Æneid.

Non ſecus ac liquida ſi quando nocte cometæ
Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor.

Extulit, vt Virg. lib. 8. Æneid.

Qualis vbi Oceani perfuſus Lucifer vnda,
Quem Venus ante alios aſtrorum diligit ignes,
Extulit os ſacrum cœlo.

Cur autem ortus Heſperi exſpectabatur? An quia noctu nubebant, quod ipſa fax indicat, vt ait Varro? An quia vt ſcribit Plinius cap. 8. lib. 2. huius ſideris natura cuncta generantur in terris?

Qvid *datur à Diuis felici optatius hora.*] Quid munere Deorum hominum generi conceditur

magis expetendum. Horat. od. 2. lib. 4.

Quo nihil maius meliusque terris
Fata donauere bonique Diui, Nec dabunt.

Felix hora eidem Horatio, *quam Deus fortunauit.* ep. 11 lib. 1.

Tu quamcumque Deus tibi fortunauerit horam
Grata ſume manu.

& epiſt. 4. lib. 1.

Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora.

Idem od. 8. lib. 3.

Dona præſentis cape lætus horæ.

Item.

Et mihi forſan tibi quod negarit, porriget hora.

In Ariadna.

Adueniet tibi iam portans optata maritis
Heſperus, adueniet fauſto cum ſidere coniux.

HESPERVS *à nobis æquales abſtulit vnam.*] L. Memmij. *Heſperus è noſtris æquales ſuſtulit vnam.* vnde lego (quod & Achilli Statio probatur.)

Heſperus è noſtris æqualibus abſtulit vnam.

id eſt, è grege noſtro rapuit, & à virginibus ad mulieres tranſtulit, *rapuit*, inquam, vt Miluius è puluis gallinæ. Plautus Pœnulo. *Tene ſis me arctè mea voluptas, malum ego metuo miluios, ne fortè me tibi auferat pullum tuum.* deſiderantur hic ſex aut ſeptem verſus.

NAMQVE *tuo aduentu.*] exortu.

VIGILAT *cuſtodia ſemper.*] Cuſtodes in caſtris vigiles. Vigilię caſtrenſes & militares quatuor, quarũ prima ab ortu heſperi incipit. Cuſtodia igitur *αἱ φύλακες.* Feſtus. *Cuſtodela antiquis, quæ nunc cuſtodia.* Cuſtodia homines ipſi. Virg. 6. Æneid. —*Cernis cuſtodia qualis*
Veſtibulo ſedeat. at dixerat:
Veſtibulum inſomnis (vigil) *ſeruas noctesque diesq;.*
Cuſtodiam tamen & *cuſtodias* ſępè in iure & apud
D Suetonium pro ipſis reis, qui cuſtodiuntur à militibus.

NOCTE *latent fures.*] id eſt tenebris celantur, inde furibus nomen: Varro rerum diuinarum libro 14. apud Nonium in *fures*: *Furem ex eo dictum, quia furnum atrum appellauerint: & fures per obſcuras noctes atque atras facilius furentur.* Homerus *κλέπτῃ δὲ τε νυκτὸς ἀμείνω.* Idem Gell. cap. 18. lib. 1. & Seruius in 1. Georg. & IC. in l. 1. de furtis, qui addunt, etiam dictos à ferendo, vt Græci *φῶρας* vocant. Virg. 3. Georg.

— *nunquam cuſtodibus illis*
Nocturnum ſtabulis furem.

Horat. ep. 2. lib. 1.

Vt iugulent homines ſurgunt de nocte latrones.

vnde Euripides in Iphigenia. *κλεπτῶν γὰρ ἡ νύξ, τῆς δ' ἀληθείας τὸ φῶς.*

QVOS *idem ſæpè reuertens.*] rurſus oriens manè: Idem ſidus: ſed mutato nomine; quia manè Lucifer, ſerò Veſper. Plato Epinomide: *ὁ μὲν γὰρ ἑωσφόρος ἕσπερός τε ὁ αὐτὸς ὢν τῆς Ἀφροδίτης.* Cinna in Smyrna apud Seruium in illud 4. Georgicon.

Te veniente die, te decedente canebat.
Te matutinus flentem conſpexit Eous,
Et flentem paulò vidit poſt heſperus idem.

Horat. od. 9. li 2. idem nomen tribuit, cum ait:

Nec tibi veſpero ſurgente decedunt amores,
Nec rapidum fugiente ſolem.

A COMPRENDIS *eoſdem.*] Donatus in Eunuch. *Comprehendere* ſignificat ſtrictim aliquem in facinore deprehendere: nam inclamantur fures, vt in Aulularia Plauti. *Tene, tene furem.* Et apud Petron. Arbitrum. *Prehende furem. Comprehendere* autem videtur, quia lumine ſuo & diei aduẽtu, vt fur ſit manifeſtus, facit: vel quia oculis, quaſi furem cernat. Nam *Sidera multa cũ tacet nox, furtiuos hominum vident amores.*

AT *libet.*] ita videtur, quamuis non ritè. nam lubido à recta ratione auerſa eſt.

INNVPTIS *te carpere.*] Virginibus incuſa-
B re, inſimulare. *Carpere*, mordere, rodere, perſtringere, & vellicare eiuſdẽ tranſlationis ſunt pro reprehendere, culpare: quia carpendo & vellendo maligno ſermone fama & exiſtimatio minuitur. Martial. epi. 34. lib. 5.

Carpere cauſidicus fertur mea carmina, qui ſit
Neſcio. item epi. 92. lib. 1.
Carpere vel noli noſtra, vel ede tua.

FICTO *queſtu.*] fictas puellarum querelas & lacrymas, eas docui ex coma Berenices.

QVID *tum ſi carpunt.*] *Quid tum*, &c, *Quid tum poſtea, eſt ἰδιωτισμός*, inquit in Hecyr. Donatus,
C *quo contemnimus crimina leuiora.* ſed poteſt hic eſſe anaſtrophe pro *Quid ſi tum carpunt.*

TACITA *quod mente requirunt.*] ſecum optant. v. l. *quam* pro *quod*. Alij *quem* id eſt teipſum optent, quamuis diſſimulent. & ſic libri Memmij *Quem.* Supra:

Tibi virgines zonula ſoluũt ſinus.

Claudianus de raptu Proſerpinæ lib. 1.

Tenerum iam pronuba flamma pudorem
Sollicitat, mixtaque tremit formidine votum.

Callimachus vt citat Olympiodorus primo commentario in Metheora, *ἕσπερον φιλέουσιν, ἀποστυγέουσιν ἑῷον.* Contra in Ciri.

Quem pauidæ alternis fugiunt, optantque puellæ
Heſperium fugitant, cupiunt ardeſcere ſolem.

mente tacita, vt Ouid.

Sed male ſit tacita mente precare viro.

Idem. *Inconſolabile vulnus Mente gerit tacita.*

VT *flos.*] Sæpè ſupra cum flore virginem comparauit. dictum ad verſiculum, *Talis in vario, &c.*

IN *ſeptis ſecretus naſcitur hortis.*] Abditus oritur in hortis ſepibus clauſis. Plau. in Curcul. eadem allegor. *Dum ne per fundũ ſeptum facias ſemitã.* & in Caſin. *vbi illum fundum ſeptum video, rogo vt*
E *alterum ſinat fodere.*

IGNOTVS *pecori.*] Quem greges & armẽta nunquam videre. Virg. 4. Georg.

Principio ſedes apibus ſtatioque petenda
Quo neque ſit ventis aditus, (nam pabula venti
Ferre domum prohibent) neque oues hædiq; petulci
Floribus inſultent, aut errans bucula campo
Decutiat rorem, & ſurgentes atterat herbas.

Ouid. in fabula Narciſſi de fonte integro.

Fons erat illimis nitidis argenteus vndis,
Quem neque paſtores, neque paſtæ in monte capellæ
Contigerant, aliudue pecus.

NVLLO *contuſus aratro.*] Ab omni aratro intactus. v. l. Memmij. *Nulli conuolſus aratro.* quod & ipſum magnopere placet. Sic alibi.

Nec meum reſpectet vt ante amorem.

Qui illius culpa cecidit, velut prati
Vltimus flos, prætereunte poſtquã tactus aratro eſt.

Virg. 9. Æneid.

Purpureus veluti cum flos ſuccīſus aratro
Langueſcit mœrens.

Q v e m *mulcent auræ.*] Cui leniter adſpirant. *Mulcere*, inquit Feſtus in *Mulciber*, *mollire ſeu lenire eſt*. ergo venti & auræ molli leuique flatu adſpirantes mulcent flores. Propertius elegia 7. lib. 4.

Mulcet vbi Elyſias aura beata roſas.

Ouid. 1. Metamorp.

——— placidiſque tepentibus auris
Mulcebant Zephyri natos ſine ſemine flores.

F i r m a t - *ſol.*] roborat, cui robur & vires ſtandi ſufficit. Virg. 11. Æneid.

——— Vires monſtrat,
Qualem virgineo demeſſum pollice florem
Seu mollis violæ, ſeu languentis hyacinthi
Cui neque fulgor adhuc, necdum ſua forma receſſit:
Non iam mater alit tellus, vireſque miniſtrat.

Lucretius.

Quod ſol atque imbres dederant, quod terra creârat
Sponte ſua.

E d v c a t *imber.*] facit vt adoleſcat. *Imber quiuis humor* inquit Seruius, (ὄμβρος) Lucret.

Ex igne, terra atque anima naſcuntur & imbri.

ſic ſuprà. *roſido nutriunt humore.* vide illic adnotata. Ouid. 3. Metam.

Gramen erat circum, quod proximus humor alebat.

Callimachus hymno in Delum.

Νύμφαι μὲν χαίρουσιν ὅτι δρύας ὄμβρος ἀέξει.

& καρποφόρους ὄμβρους. Incertus Poëta vocat in hymnis.

Πέμπων καρποτρόφους ὄμβρους ἐπὶ μητέρα γαῖαν.

Educere autem & *educare* diſtinguit Varro apud Nonium, de liberis educandis. *Educit obſtetrix, educat nutrix, inſtituit pædagogus, docet magiſter.* Sed ſæpè diſcrimen illud confunditur. Cic. de petit. conſul. *Natum in patris egeſtate: educatum in ſororis ſtupris: corroboratum in cæde ciuium.*

M v l t i *illum pueri, multæ optauere puellæ.*] decerpere cupierunt. Hanc Catulli elegantiam imitatus eſt Vir. 10. Æn. agens de Camilla.

Multæ illam fruſtra Tyrrhena per oppida matres
Optauere nurum. & Ouid. 3. metam. in fabula Narciſſi.

I d e m *cum tenui carptus defloruit vngui.*] cum lectus flos ille, & ſuam pulchritudinem amiſit. Propert. lib. 1. el. 20. in fabula Hylæ.

Quæ modo decerpens tenero pueriliter vngui.
Propoſito florem prætulit officio. Virgilius

Purpureo, inquit, *demeſſum pollice florem.* Cariſius libr. 1. in *vnguis* fœminino genere, ex Lucilij Calui poëmate. *Vaga candida Nympha quod ſecet vngui.*

N v l l i *illum pueri n. o. p.*] Quia omnis eius gratia perijt.

S i c *virgo dum intacta manet.*] Quamdiu integra, innupta. Fab. cap. 3. lib. 9. *Tangere*, obſcœnè ſæpius dicitur. Ipſe. *Tanquam te prius irrumatione.* Plautus in Aulul. *Cur id auſus facere, vt eam tangeres? Perſuaſit amor, vinum.* Ouid.

Neue ſuæ poſſent intactam ſcire miniſtræ. Ipſe.
Non illam vir prior attigerat.

A Virg. 1. Æneid. *Cui pater intactam dederat.*

D v m *cara ſuis.*] v. l. Memmij & lib. Achill. Statij, *tum* rectiſſimè. ſed Fab. loco prædicto. Catullus in epithalamio: *dum innupta manet, dum cara ſuis eſt*. ſed prius *dum* ſignificat quoad, ſequens, vſque eo. Hæc ille.

C v m *caſtum amiſit florem.*] Nam flos eſt quidam, vt ita dicam, inceſtus. Lucretius.

Denique cum membris collatis flore fruuntur
Ætatis.

Atque in eo Venus, vt,

Muliebria conſerat arua.

B Ouid.

Ætatis breue ver, & primos carpere flores.

Florem illum Pindarus vocat μελιηδέα ποίαν. melleam & iucundam herbam ac florem. *Hortum* quoq; vocant, in quo flos ille carpitur. vnde in Catalectis Virgilij.

Quod meus hortus habet ſumas impunè licebit
Si dederis nobis, quod tuus hortus habet.

Sic Græcis [illegible]

P o l l v t o *corpore.*] violato. Vir. 7. Æneid.

Ergo iter ad regem polluta cæde Latinum.

& 3. *Linquere pollutum hoſpitium.*

C Horat. od. 5. lib. 4.

Nullis polluitur caſta domus ſtupris.

Cicero pro domo ſua. *Iſte qui nefario flagitio, inceſto & ſtupro polluit cerimonias*. Similis Lucullo & apud Valer. Max. cap. 7. lib. 7.

V t *vidua vitis.*] Iauolenus l. malum. §. viduam. de verb. ſign. *Vidua vel quæ nupta fuit, vel quæ nunquam nupſit à ve & duo, quod ſit ſine duitate, vt vecors, ſine corde & veſanus.* Sunt qui deducant à vetere verbo *iduare*, quod eſt diuidere, vnde & idus dictæ, quia ſecretæ à viro, & diuiſæ viduæ. vt igitur hic *vidua vitis*, id eſt ſola: ſic *arbores viduas* Horatius dixit od. 5. lib. 4.

D *Et vitem viduas ducit ad arbores.*

& od. 15. lib. 2.

Platanuſque cælebs Euincet vlmos.

I n *nudo quæ naſcitur aruo.*] ſignificatur ager purus & ἄδενδρος ſic *Nuda ſilex*, & *lapis nudus*. Virg. ecl. 1. *Sine gramine & herba.*

& Liuij lib. 38. *Nudæ valles procul vt conſpicerentur efficiebant.* Contra Cic. 2. de natur. deor. *Veſtita floribus, arboribus, frugibus terra.* & Virg. 2. georg.

Olea magnum veſtire Tiburnum.

Aruum autem, inquit Feſtus, *agrum dicimus necdum ſatum*. dixêre etiam *aruas* fœminino genere, vt docet Nonius. Seruius in initium 1. Georgic.

E ex Varrone. *Omnis ager aut aruus eſt, id eſt ſationalis: aut conſitus, id eſt aptus arboribus, aut paſcuis, qui herbis tantum & animalibus vacat, aut floreus, in quo ſunt horti, apibus & floribus congruentes.* Varro 4. de L. L. *Aruum ab arando.* & lib. 1. de re ruſtica, cap. 29. *Aruum, quia aratum, nec ſatum eſt.*

N v n q v a m *ſe extollit.*] Serpit, non erigit ſe. Cicero in Catone maiore. *Vitis quæ natura caduca eſt, & niſi fulta ſit ad terram fertur, eadem & ſe erigat claniculis ſuis, quaſi manibus, quicquid nata eſt, complectitur.*

N v m q v a m *mitem educat vuam.*] pro gignit & alit. vt ſupra, *Educat imber*. *Vua* ab vuido, inquit Iſidorus, quod ſucci plena ſit.

mitem autem vocat à ſuaui ſapore, cum matura eſt. Virg.1. Georg.

Heu male tum mites defendit Pampinus vuas.

& lib.2. ſub finem:

Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis.

Idem lib.1. *Miti dulce Baccho.* Cicero in Catone: *Vua primo peracerba guſtu, deinde maturata dulceſcit.* Ait itaque Poëta vitem ſolam educare quidem vuam, ſed quæ non miteſcat vnquam, id eſt matureſcat.

S E D *tenerum corpus.*] molle & lentum. Corpus de rebus etiam inanimis: *quicquid enim cerni tangique poteſt*, corpus eſt. Plutarchus in præceptis connubialibus, IC. & Seneca li.17. epiſt. Corporum tria faciunt genera, quædam continua, & quæ vno ſpiritu continētur, vt homo, lapis, vitis, arbor. Alia quædam compoſita, vt nauis, domus. vnde Virg. 1. Æneid. *Disijce corpora ponto.* Item: *toto deſcendit corpore peſtis.* & Cæſar 3. de bello gallico, *corpus nauis* dixit; Alia quæ ex diſtantibus corporibus, vt populus, legio, Senatus.

P R O N O *deflectens pondere.*] pondere deuexo deorſum flectens. Iuuenal.

Stratus humi palmes viduas deſiderat vlmos.

Dicitur & *pronis* & *pronus.* vt inermis inermus, imberbis, imberbus. Varro Parmenone apud Nonium: *Alta trabs pronus in humum accidens proximè frangit ramos cadens.*

I A M *iam contingit ſummum radice flagellum.*] iamque vix altior eſt flagello, quam radice. Varro cap. 31. lib.1. de re ruſt. *minorem vitem* (id eſt tenuiorem) *vocant flagellum; maiorem vnde vuæ naſcuntur: palmam, & flagellum à venti flatu quaſi flabellum.* hæc ille. Virg.2. Georg.

Neue inter vites corylum ſere, neue flagella,

Summa pete. —— vbi Seruius: *Flagella dicuntur ſummæ arborum partes, ab eo quod ventorum crebros ſuſtinent flatus.* Aulus Serenus, apud Terentianum: *Quando flagella iugas ita iuga vitis & vlmus vti ſimul eant.*

H A N C *nulli agricolæ, nulli accoluere.*] duo manuſcripti, & in hoc & altero verſu habent, *coluere.* rectè. Accolere autem eſt proximè colere. Virg. 4. Georg.

Nam qua Pellæi gens fortunata Canopi

Accolit effuſo ſtagnantem flumine Nilum.

& 9. Æneid.

Dum domus Aeneæ Capitoli immobile ſaxum

Accolet. —— tamen apud Ciceronem 6. Verrina: *Accolæ, pro ciuibus ipſis.*

A T *ſi forte eadem eſt vlmo coniuncta marito.*] id eſt maritata vlmo. Horat. in epiſt. ad Quintium, lib. 1. *Pomiſue, an pratis, & amicta vitibus vlmo.* Virg.1. Georg. *Vlmiſque adiunget vites.* Transfertur & *mariti* nomen ad pecudes etiam. Virg. 3. Georg.

Quem legere ducem & pecori dixere maritum.

Horat. od. 17. lib.1.

Olentis vxores mariti.

& de equa od. 11. lib. 3.

Nuptiarum expers & adhuc proteruo cruda marito.

Maritare arbores, Columella cap.1. lib.4. Plin. cap.1. lib.14. *Iam in agro campano populis nubunt vites, maritoſque complexæ atque per ramos earum procacibus brachijs geniculato curſu ſcandentes, cacumina æquant.*

I V V E N C I.] Varro, cap.5. lib.2. de re ruſt. *In bubulo genere gradus ætatis quatuor: vitulorum & vitularum. Iuuencorum & iuuencarum: boum nouellorum: boum vetulorum.* Idem l. 4. de LL. *Iuuencus quo iam iuuare ad agrum colendum poſſit.* Dicitur & de adoleſcentibus hominibus. Horat. od.8. l.2.

Te ſuis matres metuunt iuuencis. Ouid.

Graia iuuenca venit. id eſt, puella.

Sic virgo dum intacta manet, dum inculta ſeneſcit.

Dum integra & inarata ad malam ætatem peruenit. Inculta virgo, quam nolli arauere & coluere tauri, & valentes mariti. Ex eadem tranſlatione, dixit ſupra, *valentem exercet iuuentam.* ſic *arare* & *fodere* obſcœnè. Plautus Aſinaria: *fundum alienum arat, incultum familiarem deſerit.* Virg. *genitale aruum.* Lucretius, *muliebria conſerat arua.* ſic Græcis, χερσὸς dicitur de inculta virgine. nam propriè χερσὸς eſt ignaua & inculta terra. Sophocles in Oedipode Tyranno:

Χέρσους φθαρῆναι, κ᾽ ἀγάμους ὑμᾶς χρεών. verba ſunt Oedipodis ad filias, quas incultas perituras ait, deinde exponit, ἀγάμους.

C V M *par connubium adepta eſt.*] cum ſortita eſt ſe dignum virum. in Coma Berenices: *Anne bonum oblita eſt facinus, quo regium adepta es Coniugium.* Par connubium, idemque felix. Ouid.

Si qua voles aptè nubere, nube pari.

Horat. od. 11. lib. 4.

Semper vt te digna ſequare: & vltrà

Quam licet ſperare, nefas putando, Diſparem vites.

tamen apud eundem: *Veneri placet impares formas atque animos ſub iuga ahenea ſæuo mittere cum ioco.* Solon apud Auſonium in ſentētiis ſeptem ſapientum: *Par pari iugator*, coniux: *quidquid impar diſſidet.* Propert. el. 1. lib.1.

Sitis & in tuto ſemper amore pares.

Æſchylus in Prometheo, ὁμαλὸς γάμος ἄφοβος. expers metus & tutum eſt æquale coniugium.

M A T V R O *tempore.*] cum per ætatem ferre iugum poteſt, ſiue, poſt pubertatem:

Cum matura viro, cum plenis nubilis annis.

Sic Lucret. lib.5.

Quos vbi tempore maturo patefecerit ætas.

Maturum eſt quod neque acerbum, neque crudum, neque nimium coctum & fugiens. Gell. cap.11. lib.10. Hinc *matura virgo.* Horat. od.6. lib.3. quam & *Tempeſtiuam viro*, vocat 23. lib.1.

C A R A *viro magis, & minus eſt inuiſa parenti.*] relata contrariis contraria, *Cara, inuiſa; magis* & *minus.* Inuiſæ autem ſunt filiæ parentibus cum *grandes* & *illocabiles*, vt ait in Aulul. Plautus. nam eas dare nuptum parentes optant. ſupra:

Te ſuis tremulus parens inuocat. Ouid.

Sæpe pater dixit, generum mihi filia debes. *Inuiſa*, ergo hic graues. Menander:

Ἀλλὰ θυγάτηρ κτῆμ᾽ ἐργῶδες πατρί.

id eſt, difficilis poſſeſſio. Item:

χαλεπὸν θυγάτηρ κτῆμα δυσδιάθετον.

At propriè dicitur quem nemo videre vult, vt colligitur ex epiſtola 31. lib. 10. ad fam. vbi Pollio: *Nemo eſt qui eum videre velit.* mox ſubiungit: *adeo eſt inuiſus.*

A T *tu ne pugna cum tali coniuge*] eſt & apud

Euripidem aliud genus pugnæ vxoris cum viro, in Andromacha, qui Andromachæ nomen τῷδ᾽ ἀνδρὶ μάχεσθαι, inditum ait. Item apud Virg. de Penteſilea:

Audetque viris concurrere virgo.

Sed Virgilius reſpexit ad illud Homeri 2. Iliad. Ἀμαζόνες ἀντιάνειραι.

N o n *æquum eſt.*] non decet, nec oportet.

P a t e r *cui tradidit ipſe.*] non ſolum deſpondit, ſed & in manum dedidit. ſupra in Hymenæo loquitur. Sidonius Apollinaris in epiſtola ad Heronium: *Iam virgo tradita eſt, iam corona ſponſus honoratur.* Ouid in epiſt. Hermionæ:

Me tibi Tyndareus, vita grauis auctor & annis,
Tradidit, arbitrium neptis habebat auus.

Ipſe ad Ianuam: *Primum igitur virgo quæ fertur tradita nobis, falſum eſt; namque illam vir prior attigerat.* Pomponius Mela lib. 2. vbi loquitur de Getis: *Nupturæ*, inquit, *virgines, non à parentibus viris traduntur, ſed publicè aut locantur ducendæ, aut veneunt.*

I p s e *pater cum matre.*] id eſt pater materque; vnde ſubiungit, quibus, vt ſit ἀσυνδέτως in verbis; non in ſententia. Virg. 2. Æneid. *Palmas cum voce tetendit.* id eſt oculos vocemque. Itē.3. *Tenditq; ſupinas Ad cœlum cum voce manus.* & mox: *Feſſos ventus cum ſole reliquit.*

Q v i b v s *parere neceſſe eſt.*] Auguſtus de Virgilij teſtamento:

Quod mandat fierique iubet, parere neceſſe eſt.

Eſt autem lege 12. tabularum imperium ſummum parentum in liberos, & ius vitæ ac necis. vide Plutarchum in Romulo. Plaut in Aſinaria, *Tuo imperio paret, tu mater & hera es.* Ibidem: *Hoccine eſt pietatem colere, matris imperium minuere.* Dionyſius Halic. lib. 2. Docet maius imperium patris in filium fuiſſe, quam Domini in ſeruū, quia ſeruus venditus & libertatem adeptus, ſit ſui iuris; filius à patre venditus, deinde manumiſſus recidit in poteſtatem patris.

V i r g i n i t a s *non tota tua eſt.*] quæ ſcilicet tantopere tibi ſeruanda videtur.

T e r t i a *pars patri eſt, d. t. m.*] vet. l.

Tertia pars patri data, pars data tertia matri.

N o l i *pugnare duobus.*] contendere ſola cum duobus, quibus ſis impar. ſapit Græcam παροιμίαν, οὐδ᾽ Ἡρακλῆς πρὸς δύο. Ne Hercules quidem aduerſus duo. Plato 2. de legibus: πρὸς δύο μάχεσθαι χαλεπόν. Aduerſus duos pugnare arduum eſt. Apud eundē Platonem in Phædone; Phædon ipſe hortanti Socrati, vt Cebetem & Simiam refelleret, reſpondet, ἀλλὰ πρὸς δύο λέγεται οὐδ᾽ ὁ Ἡρακλῆς οἷός τε εἶναι. ſed aduerſus duos ne Hercules quidem par fuiſſe perhibetur. Suidas narrat cum duobus congreſſum in Olympico certamine primum hos viciſſe: ſed iterum cum aliis duobus congreſſum, ſuperatum eſſe. At in Euthydemo Platonis, Socrates prouerbij originem ad fabulam refert, qua dicitur Hercules cum vrgeretur ab Hydra, & à Cancro immani, qui è mari emerſerat, Iolai nepotis auxilium implorare coactum fuiſſe. Pugnare cum tertio caſu. Virg. 4. Æneid.

Placitone etiam pugnabis amori?

Propert. el. 10. lib. 1.

Ne triſti cupias pugnare puellæ. Ouid. epiſt. He-

A leuæ. *Dum nouus eſt cœpto potius pugnemus amori.* Homer. Il. σ. δύνω μαχέσθαι. inimicis pugnare, & lib. 8. Odyſſ. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο; quis amico pugnet?

Q v i *genero ſua iura dederunt.*] poteſtatem & arbitrium ſuum tranſmiſerunt in generum. Cum tradita viro nupta, ſi conueniebat in manum mariti, capite minuebatur, id eſt tranſibat è familia patris in mariti familiam, eique ſuus heres fiebat, vt ſcribit Boëthius ad hæc verba ex Ciceronis Topicis: *Si mulier teſtamentum fecit, quæ ſe capite nunquam deminuit non videtur ex edicto ſecundum eas tabulas poſſeſſio dari.* Rectè

B Cicero: *Nam niſi conueniſſet in manum tutoris erat in poteſtate, nec per ſe teſtamenti factionem habebat.* Non tantum autem pater, ſed & auus ſi viueret ius habebat in neptem. Ouid. in ep. Hermiones:

Me tibi Tyndareus vita grauis auctor & annis
Tradidit, arbitrium neptis habebat auus.

Gener autem ſola etiam deſtinatione dicitur, vt lib. 2. Æneid. *Et gener auxilium Priamo Phrygibuſque ferebat.* Nam Chorœbo non nupſit Caſſandra. l. 4. §. adfines. D. de gradibus, *Gener filiæ noſtræ vir. ſed & ſponſus filiæ eo nomine continetur.* l. 6. eod. tit.

C S i m v l *cum dote.*] Varro 5. de L L. *Dos, pecunia nuptiarum cauſa data.* Græcè δῶς ita enim Siculi. Feſtus: *Dotem manifeſtum eſt ex Græco eſſe: nam δίδωμι dicitur apud eos, dare.* Dos autem hæc eſt quæ *profectitia* à IC. dicitur. Vlpian. Inſtit. tit. 6. *Dos aut profectitia dicitur*, id eſt, quam pater mulieris dedit, *aut aduentitia.* id eſt, quæ à quouis alio data eſt. Idem ibid. *Dos autem datur, aut dicitur, aut promittitur.* Dotem dicere poteſt mulier quæ nuptura eſt, aut debitor mulieris, eius iuſſu: Parens mulieris virilis ſexus, vt pater, auus paternus. Dare, promittere dotem omnes poſſunt.

D AD EPIGR. LXIV.

D e v o l v i t *ipſe acuto ſibi pondera ſilice.*] vet. lib. *Deuoluit ipſe lactes ſibi pondere ſilices.* fortaſſe *pondere ſilicis.* id eſt, graui ſilice, vt Propert. el. 14. lib. 3. dixit *pondus diſci*, pro diſco graui. el. 2. lib. 4. *pondus corbis*, pro graui corbe. eleg. 3. *pondera fundæ*, pro graui glande. eleg. 6. *pondus pharetræ*, pro grauida ſagittis pharetra. Nec verò magis nouum eſt teſtes vocari lactes, quam pondera.

V b i *cymbalum ſonat vox.*] vet. lib. *nox*: quod aduerbium erit pro noctu: quomodo à decemuiris in duodecim tabulis vſurpatum fuiſſe

E teſtatur Gellius cap. 1. lib. 8. Sic inf. in coma Berenices vbi legitur, *Luce autem canæ Tethyi reſtituor.* in vet. lib. eſt *lux autem*, vt ſit aduerbium.

E g o *Mænas, ego mei pars, ego vir ſterilis ero.*] vet. lib. *vis ſterilis.* quod valde placet. Vis enim latius patet quam homo vel vir, aut etiam animal. ſignificat enim neſcio quid vigens. Lucillius apud Varronem 4. de ling. lat.

Vis eſt vita videns, quæ vis facere omnia cogit.

vbi fortaſſe *vigens* legendum, pro videns. Virg. 1. Georg.

——ni vis humana quotannis
Maxima quæque manu legeret.

Lucretius, lib. 4.

Ex homine humanum ſemen ciet vna hominis vis.

Apud eundem *vis equi*, pro equus: *vis animi* pro animus. Sic apud Homerum βίη Ἡρακλῆος, μένος Ἀλκινόοιο. Ita vis ſterilis, neſcio quid vigens, ſed ſterile. quod paulo ante dixit, membra ſine viro.

S v b *altis Phrygiæ columinibus.*] vet. lib. *collibus.* vt videatur eſſe interpretatio: & columina, ſiue culmina, dicantur iuga montis Idæ. An ſub columinibus, in altis templis, quæ columina, & altæ columnæ ſuſtinent? Ouid. 4. Faſtorum:

Phryx puer in ſyluis, facie ſpectabilis, altis
Turrigeram caſto vinxit amore Deam.
Hunc ſibi ſeruari voluit, ſua templa tueri.

Turnebus, cap. vlt. lib. 21. adu. columina hic arbores exponit; nec ratione, nec auctoritate fretus.

DE NVPTIIS PELEI ET THETIDOS.

AGAMESTORA Pharſalium primum omnium ſcripſiſſe Pelei & Thetidis epithalamium, ait Lycophronis interpres. Sed & alij tradunt ab Heſiodo quoq. compoſitum. Quorum exemplo etiã de Pelei & Thetidis nuptiis Catullus. vide quæ de iis narrat nuptiis Apollodorus, lib. 3.

P e l i a c o *prognatæ vertice pinus.*] Diodorus lib. 5. Bibliothecæ ad Pelion montem Theſſaliæ fabricatam ait Argon. inde Πηλιὰς ἀργὼ ſæpe vocatur Apollonio: hinc & *pinus prognata in vertice Peliaco*, de naui illa. vt *prognata* referatur ad proxima. quemadmodum in eo Terentij. *Dano prognatum patre.* Ennius apud Cic. l. 1. de diuin.

Eurydica prognata, pater quam noſter amauit.

Idem Ennius apud Varr. lib. 6. de ling. Lat.

Corpore Tartarino prognata Paluda virago.

id eſt, gnata & filia Tartari. Interdũ ad remotiora etiam refertur, vt *Iulo prognatus Cæſar.* Pinus itaq. quaſi filiæ montis Pelij, (vt Horatius dixit, oda 14. lib. 1. *Pinus ſiluæ filia nobilis,*) quæ editæ & cæſæ in iugo Pelij, cuius verticem Ouidius docet pinu abundare.

Pelion Æmoniæ mons eſt obuerſus in Auſtros:
Summa virent pinu, cetera quercus habet.

Vertit autem rectè *pinum* quæ πεύκη, dicitur Euripidi: Μηδ' ἐν νάπαισι Πηλίου πεσεῖν ποτὲ Τμηθεῖσα πεύκη. Ennius abietem reddidit: *Vtinam*, inquit, *ne in nemore Pelio ſecuribus caſa accidiſſet abiegna ad terram trabes.* Orpheus, ſi modo ſint illius argonautica, ex piceis quercubuſque compactam ſcribit: Ἀργὼ πεύκῃσιν τ' ἠδὲ δρυσὶ γομφωθεῖσαν. At Propert. cum Catullo ſentit el. 22. l. 3.

In faciem proræ pinus ad acta noua.

Valer. Flaccus è robore & pinu, & tamen alibi vocat; *preſſam regibus alnum.* Plin. cap. 22. lib. 13. tradit factam ex eone arbore, ſimili robori viſcum ferenti, quæ nec aqua, nec igni corrumpi poſſet.

Q v o n d a m *dicuntur.*] aptum ſignificandæ fabulæ, *quondam dicuntur.*

A N a s s e.] nando peruenisse. *Nare* & *natare*, non ſolum de animalibus, ſed etiam de nauibus dicitur. vt Virg. 4. Æn. *Natat vncta carina.* Seruius ad illud 1. Æneid. *Veſtris adnauimus oris:* Propert. el. 26. lib. 2. & pro fluitare:

Cum ſæpe in portu fracta carina natet.

Tibull. el. 5. lib. 1.

In liquida nat tibi linter aqua.

P e r *vndas liquidas.*] ſic Virgil. 1. Æneid. *Liquentes campos.* *Liquidum*, aëris & aquæ epitheton perpetuum, atque etiam ignis. Lucret.

Inde mare, inde aër, inde æther ſignifer ipſe,
Corporibus liquidis ſunt omnia pura relicta.

B N e p t v n i.] conſtat enim, vt Virgilius loquitur: *Neptuno ſorte datum imperium Pelagi, ſummúmque tridentem.* Addidit etiam *Neptuni*, vt ſepararet aquas marinas à dulcibus: nam ſequitur, *Phaſidos ad fluctus.*

P h a s i d o s *ad fluctus.*] *Phaſis*, fluuius Colchidem alluens. Apollod. lib. 1. Ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν ἦλθον, ὃς τῆς Κολχικῆς ἐστὶ γῆς.

Strabo lib. 11. commemorat & vrbem & fluuium eiuſdem nominis, ad quem extrema nauigatio intelligatur, ex eo verſu:

Εἰς Φᾶσιν, ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος.

C ab Armenia vero clariſſimi fluuij in mare Ponticum excurrunt Phaſis & Lycus. Idem ibidem. Hinc φασιανὸς ὄρνις Ariſtophani; Latinis Phaſianus. Martial.

Argiua primum ſum tranſportata carina,
Ante mihi notum nil niſi Phaſis erat.

Manil. lib. 4.

Phaſidos ad ripas & Colchica regna reuexit.

Ouid. 7. Metam.

Multaque perpeſſi claro ſub Iaſone, tandem
Contigerant rapidas limoſi Phaſidis vndas.

E t *fines Æetæos.*] ad oram regionis vbi regnabat Æetes Medeæ pater. *Fines* proprie, vt Virg.

D 1. Æn. *Ne fati neſcia Dido finibus arceret.* quia, ait, *Primaque vetant conſiſtere terra.* *Æetes* autem Rex Colchorum Solis & Perſeïdis filius. Apollod. lib. 1. Φρίξος δ' ἦλθεν εἰς Κόλχους, ὧν Αἰήτης ἐβασίλευε, παῖς Ἡλίου καὶ Περσηΐδος. & lib. 5. vnde *Æetias* Medea ab Ouidio appellatur.

C v m *lecti Iuuenes.*] flos Iuuenum. Ennius: *Quo vecti Argiui delecti viri.* Euripides in Medea τοὺς ἀρίστους τῆς Ἑλλάδος vocat. & Apollodorus, lib. 1. & ἀρίστους. Virg. ecl. 4.

Altera quæ vehat Argo Delectos Heroas.

hinc & *Legio* & *delectus militum*, & *Legati.* Varroni Theocritus συνειλεγμένοι. id eſt delecti, & ἄνθος

E ἄωτος. *Diuinus flos.* Lucret. *Ductores Danaûm delecti, prima virorum.* id eſt, τὰ πρῶτα τῶν ἀνδρῶν.

A r g i v æ *robora pubis.*] ex omnibus Argiuis & Græcis robuſtiſſimi ac fortiſſimi. Seru. ad illud: *Æternaque ferri Robora.* *omne quod forte eſt robur vocamus.* Virg. 8. Æneid.

Arcadas huic equites bis centum, robora pubis,
Lecta dabo. *Argiua pubes.* Iuuentus. vt Virg. 7. Æneid. *Argiua pubes.* & 5. *Dardana pubes.* aliaq. id genus.

O p t a n t e s *Colchis auertere.*] *auertere*, verbum furti. vt Virg. 8. Æneid.

Quatuor à ſtabulis præſtanti corpore tauros
Auertit, &c. Cicero: *Quod ſi doceo te non minus*

domum tuam auertiſſe, quam Romam miſiſſe. & 3. Verrina: *Is auerſa pecunia publica aufugit.* Dolo autem opus erat, vbi viribus nullus locus, itaque ſummis votis cupiebant furto auferre & auehere in Græciam vellus aureum Argonautæ.

AVRATAM *pellem.*] πάγχρυσον δέρας. Euripid. initio Medeæ. pellem ouinam & vellus aureum. Ennius: *Villo pellem inaurato auertit.* Propert. el. 26. lib. 2.

Aurea quam molli tergore vexit ouis.

Apollod. lib. 1. χρυσόμαλλον κριὸν à Mercurio datum ait Phryxo, iſq. cum perueniſſet Colchos Ioui eum ſacrificauit, & pellem Æetæ dedit. Suidas ait iſtuc: χρυσόμαλλον δέρας βιβλίον γεγονέναι ἐν δέρμασι γεγραμμένον. librum fuiſſe in pellibus ſcriptum, quo ratio auri conficiendi continebatur. Varro lib. 2. de re ruſt. Fabulam de ouiũ caritate interpretatur. Simonides hymno in Neptunum purpurei coloris ait fuiſſe, & in illa traiectione eo colore à marinis purpuris adſperſum. χρύσεον κῶας, dicitur Orpheo, & Apollon. Idem κῶας quod δέρας. Ouid.

Conſpicuus fuluo vellere vexit ouem.

vide Hyginum, cap. 3.

AVSI *ſunt.*] expertes metu ſcilicet, temeritatis id fuiſſe oſtendit. Horat. od. 3. lib. 1.

Illi robur & æs triplex circa pectus erat, &c.

Propertius eodem ſenſu, el. 6. li. 3.

Venturum eſt, quodcunque paras; haud vlla carina

Conſenuit. & prouerbium: πῦρ καὶ θάλασσα καὶ γυνή.

VADA *ſalſa.*] in mari & fluminibus vada quacunque ire poſſumus, ſiue pedibus, ſiue nauí. addidit ergo ſalſa ad diſcrimen fluminis, vel lacus. vt Virg. 5. Æneid.

Vaga ſulcans vada ſalſa carina.

ſunt alia vada periculoſa. Elattoſis.

CITA *decurrere puppi.*] decurrere, pernauigare. Currere eſt nauigare. vt Virg. 3. Æneid. *Caua rate currimus æquor.* At plus eſt decurrere, quam currere. vt hic & Virg. 5. Æneid. *Pelago decurrit aperto.* cum autem inquit, *Cita puppi,* pro Argo ad notationem verbi reſpexit: nam ἀργὸν, celerem Græci dicunt, vt & vetus Poëta apud Chariſium:

Typhin Aurigam celeris fecere carinæ.

Iunxit autem hic eum quarto caſu, vt Propert. el. 15. lib. 2.

Qualem ſi cuncti vellent decurrere vitam.

CÆRVLA *verrentes æquora.*] radentes vndas & trahentes remis tanquam ſcopis. Seru. ad illud 3. Georg. *Simul arua fuga, ſimul æquora verrens.* & ad illud 1. Æneid. *Verrantque per auras.* & 6. Æneid. *Remis vada cærula verrunt. verrere proprie trahere eſt, vnde verriculum.* Nonius illud 5. Æneid. *Et cærula verrunt. feriunt, percutiunt.* exponit. An quod præ ſe vndas agit nauis, vt ſcopæ puluerem & ſordes. Attius Argonautis: *Præ ſe vndas voluit.* Ennius: *Verrunt exemplo placidum mare marmore flauo.*

PALMIS *abiegnis.*] Feſtus:

Palmulæ, remi, à ſimilitudine manus humanæ.

Seru. ad illud 5. Æneid.

Et læuas ſtringat ſine palmula cautes.

Palmula, inquit, *eſt extrema pars remi in modum palmæ protenta.* Ipſe dedicatione Phaſeli: *Sine palmulis opus foret volare.* Ibid. *Tuo imbuiſſe palmulas in æquore.* Laberius apud Nonium, in *Portiſculus. Nec palmarum pulſus, nec portiſculi.* *Abiegnis* dixit: quia hæc ipſa nauis *abiegnis trabibus contexta* dicitur Ennio. & abies idonea naui fabricandæ. Virg. 2. Georg.

Et caſus abies viſura marinos. Item 8.

Labitur vncta vadis abies. Πεντηκόντορον autem vocat Argo nauem Apollod. lib. 1. quod eſſet remorum quinquaginta.

QVIBVS.] Argonautis.

DIVA *retinens arcis in ſummis vrbibus.*] Pallas colens & conſeruans ἀκροπόλεις. *Retinere* interdũ idem eſt, quod ſimplex tenere. Cic. 6. Verrina *Siniſtra manu retinebat arcum.* tenere autem & incolere. Horat. od. 4. lib. 3.

Qui Lyciæ tenet Dumeta. *Summis vrbibus* dixit, quia in editiſſima parte olim arces erant; vnde Virg. 2. Æneid.

Summa decurrit ab arce. Palladis autem in tutela arces vrbium. Virg. ecl. 2.

Pallas quas condidit arces, Ipſa colat. ——

vbi Seruius videtur legiſſe, *artes.* ſapiẽtia quippe reguntur ciuitates & potentia retinetur. Hinc apud Homerum, hymno in Palladem dicitur: ἐρυσίπτολις. & 3. Iliad. ab ἐρύομαι & πόλις id eſt, φυλάσσουσα τὴν πόλιν. Πότνι' Ἀθηναίη ἐρυσίπτολι, δῖα θεάων. dicitur & πολιοῦχος. Nam πολιοῦχοι, inquit Suidas, dicuntur qui ciuitatibus imperant, eaſque moderantur. Ouid. lib. 4. eleg. 1.

Arcis vt Actææ vel eburna vel ærea cuſtos,

Bellica Phidiaca ſtat dea facta manu.

& Virg. 2. Æneid.

Fatale aggreſſi ſacrato auellere templo

Palladium, cæſis ſummæ cuſtodibus arcis.

Adde quod fugiens Demoſthenes Athenis dixit: *O Pallas vrbium domina.*

IPSA *fecit.*] Apollonius lib. 1. ait nauem:

Ἀργὸν Ἀθηναίης καμέειν ὑποθημοσύνῃσιν. Argum (fabrum) fabricaſſe Palladis admonitione. Ibidem ait nauem à Pallade ædificatam, ſed additam opem Argi.

CVRRVM.] Nauim currui ſimilem, currum dixit elegantiſſimè. vehiculum Argonautarum, Cic. 2. de nat. deor. eadem trãſlatione Varro *Equiſones* de nautis dixit, apud Nonium in *Equiſones.* Et *Auriga* de gubernatore, vetus Poëta apud Chariſium:

Typhin Aurigam celeris fecere carinæ.

Ouid. lib. 1. Triſtium:

Aurigam video vela dediſſe rati.

Varro apud Nonium in *Calcar. ventus vehementius ſufflare & calcar admouere.* Ἡνιοχεὺς νηός. Hom. Plutarch. in vita Homeri. Virg. 6. Æneid.

Claſſique immittit habenas. Plaut.

Equo ligneo vectis per vias cæruleas. & ἁλὸς ἵπποι dicuntur naues. Homero Odyſſ. δ. & Euripid. in Iphigenian, ναΐον ὄχημα.

VOLITANTEM.] *volare* de nauigatione dicitur Lucret. lib. 4.

Quos agimus præter nauim, veliſque volamus.

Ipſe de Phaſelo: *Sine palmulis opus foret volare.* Horat. od. 37. lib. 1.

Ab Italia volantem remis.

Attius, *velivolantibus nauibus.* Hinc *mare velivolũ.*

Virg. 1. Æneid. & 3.

Velorum pandimus alas.

& Propert. el.6. l. 4.

Nec te quod claſſis centenis remiget alis Terreat.

Levi *flamine.*] Virg. 4. Æneid.

Rapido pariter cum flamine portant. Flamine, vento impellente puppim:

Coniungens.] committens & adaptans pice & ferro.

Pinea *texta.*] Ouid. 14. Metam.

Fert ipſe auidas in pinea Turnus Texta faces.

vulgo *tecta.* Attius Euryſace. *Hinc comportet texta, Salamine abeat.* vt corrigo apud Nonium in *contendere.* Idem Nyctegerſia. *Aſcendit aura laterum texta Vulcani vorax.* apud Nonium in *Textum.* Virg. Æneid. 1. *Laterum compages* dixit. *Texi* nauis dicitur. Vetus Poëta apud Cic. in Orat. & 1. de diuin. *Iamque mari magno claſſis cita texitur.* Ouidius, *Texitur & coſtis panda carina ſuis.* Virgilius 2. Æneid. de architectura equi, vt nauis: *Sectâque intexunt abiete coſtas.* Hinc *textrinum* locus, in quo naues texuntur, vt notat Scaliger ex ſchedis Seruij; ſic τὰ ναυπήγια dicunt Græci.

Inflexæ *carina.*] vt Ouidius dixit, *Panda carina.* & Virg. 1. Georg.

Curuis male temperat vnda carinis.

vnde carinatum pectus Plinio, & *Carinæ* Romæ ab ea forma ædificiorum Seruius. *Carina, infima pars nauis.* Feſtus.

Illa *prima.*] Ouid. el. 11. lib. 2. Amor.

Prima malas docuit mirantibus æquoris vndis.

Peliaco pinus vertice caſa vias.

Plin. cap. 56. lib. 7. Iaſonem ſcribit primum naui longa nauigaſſe. nam ante eum & Danaus naui aduectus in Græciam.

Imbuit.] docuit mare pati nauigationem, cuius hactenus expers fuerat. ſumptum videtur à lana quæ imbuitur colore. Cicero Hortenſio apud Nonium: in *Imbuere. Vt qui combibi purpuram volunt, ſufficiunt prius lanam medicamentis quibuſdam, ſic literis talibuſque doctrinis excoli animos & ad ſapientiam imbui decet.* vel translatum à vaſis Horat. epiſt. 2. lib. 1.

Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorem,

Teſta diu. —

Rudem *curſu.*] *Rudem curſu* dixit fortaſſe, vt Plautus, *vino cupida.* &c, *eo more expertem te offendi.* Attius apud Nonium in *compos Cur me miſeram irrides magnis compotem & multis malis.* & Virgil. 1. Georg. *Illa ferax oleo,* &c. An eſt enallage? Nam *rudis argo* dicitur. Propert. el. 26. l. 2.

Cum rudis argus — .

Dux erat ignoto miſſa columba mari.

Sed priori ſententiæ congruit illud Virgilij, lib. 1. Georg.

Tunc alnos primum fluuij ſenſere cauatas.

ſic *rudis agminum.* Horat. od. 2. lib. 3. & nequitiæ rudis. Propert. el. 6. lib. 2. Porro vt *curſu rudem Amphitriten* dixit Poëta, ſic *terrā inexpertam,* pro rudi Tibullus, el. 7. lib. 1.

Primus inexpertæ commiſit ſemina terræ.

Amphitriten.] id eſt, mare, vt Ouid. 1. Metamorph.

— *nec brachia longo*

Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

A Oceani filiam, Neptuni coniugem, Tritonis matrem Heſiodus fingit. ἀπὸ τοῦ ἀμφιτρίβειν, id eſt circumterendo & ſtringendo terram: Alij ab ἀμφιτρέχειν deducunt.

Quæ *ſimul ac proſcidit.*] Virg. 5. Æneid.

Longa ſulcant vada ſalſa carina. & 2.

Vaſtum maris æquor arandum.

Tranſlatum ab agricultura. Virg. 2. Georg.

Validis terram proſcinde iuuencis. & lib. 1.

Et qui, proſciſſo quæ ſuſcitat æquore terga.

Dicitur autem *terra proſcindi* cum primum aratur, cum iterum, *offringi,* cum tertio iacto ſemine *arari.* Varro cap. 29. lib. 1.

B Rostro.] Parte nauis ærea vel ferrea acuminata, & in prora exporrecta & eminente. Græcis dicitur, ἀκρωτήρια ἢ ἀκροστόλια τῶν νεῶν. *Roſtrum,* proprie dicitur de auibus. ſed & ad homines transferri docet Nonius, pluribus exemplis in Roſtrum. trāsfertur & ad naues, vt hîc à naui ad naues reciproca metaphora. vulgo *l'eſperon.*

Ventosvm *æquor.*] ventis & tempeſtatibus obnoxium mare. Virg. 1. Georg.

Ventoſa per æquora vectis.

vbi Seruius. In quibus venti dominātur. Hinc Propert. el. 6. lib. 3.

C *Ventorum eſt quodcumque paras.*

Plutarch. in libro de Iſide & Oſiride, ventos ait gigni, aliſque humoribus marinis. vnde fabulantur Iouem, id eſt, ventum, ab Oſiride adiutum.

Tortaqve *remigio.*] quaſi in vrbem verſa & conuulſa. Virgil. Æneid. 3.

Annixi torquent ſpumas & cœrula verrunt.

Idem 4. Georg.

Spumantem vndam ſub vertice torſit.

& 7. Æneid.

Dat ſonitum ſaxis & torto vertice torrens.

D Torquetur ergo vnda cum motu pulſuque remi aperitur. & in gyrum voluitur, vt gurges. Virg. 5. Æneid.

Adductis ſpumant freta verſa lacertis

Infindunt pariter ſulcos, totumque dehiſcit

Conuulſum remis roſtriſque ſtridentibus æquor.

Ouid. in Faſt.

Ille meas remis aduena torſit aquas.

Spvmis *incanuit.*] cœpit albeſcere. alias *incanduit,* quod retineri poteſt. Nam Tibull. el. 10. lib. 1.

Sic ego ſim, liceatque caput candeſcere canis.

Propert. el. 18. lib. 2.

Quid ſi iam canis ætas mea candeat annis.

Addidit *ſpumis,* quia albæ ſpumæ ſunt. Ennius apud Macrob. *Spiritus ex anima valida ſpumas agit albas.* idem apud Gell. *Cæruleum ſpumat mare conferta rate pulſum.* Virg. 1. Æneid.

Spumas ſalis ære ruebant.

Nereum autem ἠπιόν τε γέροντα, inquit Heſiodus quia placidus & lenis & manſuetus. Imo propter mare omnium rerum principium. vnde ipſe: *Luce autem cana Tethij reſtituor.* Ouid.

Protinus ad canam deſcendit in æquora Tethyn.

Virg. 8. Æneid.

Fluctu ſpumabant cærula cano.

Emersere.] ſeſe exſeruere. vnde:

Nutricum tenus extantes gurgite cano.

F E R I *vultus.*] id eſt, ſquamis hiſpidi, ſecundo caſu. Nereides feri vultus. vel eſt epexegeſis, feri vultus Nereides. eſt autem ſquamis hiſpidum corpus etiam qua humanam effigiẽ habent. Plin. cap.5. lib.9. Horat. od.28. lib.3.

Virides Nereidum comas.

C A N E N T I *è gurgite.*] Lucret. lib.2.

Vertuntur in canos candenti marmore fluctus.

Æ Q V O R E Æ *Nereides.*] Propert. el.7. lib. 3.

O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ.

vbi vide adnotata.

A D M I R A N T E S *monſtrum.*] intuentes cum admiratione rem nouam & monſtri ſimilem. Cic. lib.2. de nat. Deor. *Atque ille apud Attium paſtor, qui nauem nunquam antea vidiſſet, vt procul diuinum & nouum vehiculum Argonautarum è monte proſpexit, primo admirans & perterritus hoc modo loquitur, Tanta moles labitur fremebunda ex alto.* huc accedit quod eam nauem fuiſſe vocalem perhibent. Addit Apollonius non nauem ſolum, ſed etiam viros diis ſuperis & nymphis admirationi fuiſſe.

I L L A *Atque alia luce.*] an die nuptiarum Pelei Thetis nuda viſa. An legendum, *Hautque* vt ſenſus ſit. Illo tantum die, nec vllo alio hominum oculi viderunt Nereidas ſine veſte & nube, eminentes è mari mammarum tenus. ea ſane lectio probatur Anton. Sabellico in Annot. in varios auctores.

M O R T A L E S *oculi.*] Lucret. *Primum Graius homo mortales tendere contra Eſt oculos auſus.* Virg. 2. Æneid. *Mortales hebetat viſus.* Item 9. Æneid.

Mortales medio adſpectus ſermone reliquit.

V I D E R V N T *marinas Nymphas.*] marinæ Nymphæ, Nereides. vt Virg. 9. Æneid.

Ite deæ pelagi. Item 10. Æneid.

Et dedit eſſe deas æuumque agitare ſub vndis.

& *æquoris deæ.* 9. Æneid.

N V D A T O *corpore.*] Nymphæ Libyeæ apud Apollon. lib. 4. apparent Iaſoni, ſed pellibus caprinis indutæ, & in hoc carmine extremo. Dij olim hominibus conſpicui nec tamen nudi. Propert. el. 13. lib.3.

Et fuerat nudas pœne videre deas.

nube autem amicti dij. Horat. od. 2. lib. 1.

Nube candentes humeros amictus.

Homer. Iliad. ε. νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους. Virg. tamen. lib. 2. Æn. Venerem conſpicuam plano fuiſſe Æneæ ait:

Cum mihi ſe, non ante oculis tam clara, videndam
Obtulit, & pura per noctem in luce refulſit.

Dij quoque apud Heſiod. ἔργ. καὶ ἡμερ. ἠέρα ἑσσάμενοι πάντῃ φοιτῶντες ἐπ' αἶαν. Aërem induti paſſim euntes per terram.

N V T R I C V M *tenus.*] *Nutrices*, mammæ, vt à Græcis vocantur αἱ τιτθοί. & dicitur, *Tenus nutricum.* vt à Lucretio: *labrorum tenus.* & à Platone lib. 11. de leg. γυμνὰς ὀμφαλοῦ μέχρι γυμνῇ. vide Victor. lib. 20. cap. 5. Var.

E X S T A N T E S *è gurgite cano.*] eminentes è mari ſpumis albenti. Cic. 1. de diuin. *Submerſus equus voraginibus non exſtitit.* Ibid. *Delapſum in flumen tum te repente exſtitiſſe.*

T V M *Thetidis Peleus incenſus fertur amore.*] contra narrationem aliorum Poëtarum, Orphei, Apollonij, & Valerij Flacci, qui iam duxiſſe Thetidem aiunt, & ſuſcepiſſe Achillem ac dediſſe Chironi educandum, antequam ad vellus aureum proficiſceretur. Apertè autem iſta iunguntur, *viderunt nudato corpore.* &, *Incenſus amore Peleus*, qui vidit. Propert. el.16. lib. 2.

Nudus & Endymion Phœbi cepiſſe ſororem
Dicitur, & nuda concubuiſſe Dea.

præterea ex oculis naſcitur amor.

T V M *Thetis humanos non deſpexit Hymenæos.*] non dedignata eſt mortali iungi matrimonio. ſic Virg. 3. Æneid.

Coniugio Anchiſa Veneris dignate ſuperbo.

H autem conſonantis vicem fungitur, vt alias dictum, & cauſa eſt cur producatur vltima, vel in *deſpexit.*

T V M *pater ipſe.*] Nereus, vnde filia Nerei, ſiue *Nereis* Ouidio: vel Iupiter. vnde, *cui Iupiter ipſe. Ipſe ſuos, Diuûm genitor conceſſit amores.*

S E N S I T *Pelea iugandum Thetis.*] id eſt, connubio copulandum. ſic Horat. carmine ſeculari: *ſuper iugandis feminis.* id eſt, maritãdis; *quia iugum imponebatur Matrimonio coniungendis*, inquit Seruius ad illud 4. Æneid.

Ne cui me vinclo vellem ſociare iugali.

vnde: *Iuges, eiuſdem iugi pares, qui & coniuges.* Feſtus. & *Iuno iuga, cui vincla iugalia curæ.* & Romæ, *ara Iunonis iuga*, in vico, qui ideo *iugarius* dictus, Græcis ζυγία dicitur ἀπὸ τοῦ ζεύγνυσθαι τῷ θήλει τὸν ἄῤῥενα. inquit Halicarn. Eadem γαμηλία ἥρα. Plutarchus in præceptis connubialibus, cuius in ſacris immolatæ hoſtiæ fel abiiciet, aut poſt aram. Eadem τελεία, quia τέλος interdum matrimonium ſonet, vt ait Pollux.

Senſit autem & *ſanxit* retineri poteſt. *ſenſit* de voluntate & conſenſu parentum, vt fierent nuptiæ: Et *ſanxit* propter genus fœderis. Virgil. 4. Æneid. *Nec coniugis vnquam*

Prætendi tædas aut hæc in fœdera veni.

Ibid. *Non æquo fœdere amantes.* Ipſe:

Quæ pepigere viri pepigerunt ante parentes.

Virg. 10. Æneid.

Gremijs abducere pactas.

O *nimis optato ſeclorum tempore nati.*] felici & aurea ætate nati Heroës. Virg. lib. 6. Æneid.

Magnanimi Heroës nati melioribus annis.

Tempus autem ſeculorum dixit; vt Propert. el. 7. lib. 1.

Et ætatis tempora dura queri.

Idem el. 4. lib. 1.

Dum primi vernat tibi temporis ætas.

H E R O E S, *Deûm genus.*] Heſiodus ἔργ. ἢ ἡμ.

Ζεὺς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον
Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
Ἡμίθεοι. —— Heroës ſcil. altero parente Deo nati.

S A L V E T E.] *Saluere* venerantis eſt. Virg. 5. Æneid. *Salue ſancte parens.* & lib. 2. Georg.

Salue magna parens frugum. vnde etiam *ſalutare deos.* & Callimachus in extremis hymnis deos ſaluere iubet.

O *bona mater.*] ex lib. 4. Apollon. vbi Peleus oraculum à Nymphis redditum vt matrem ſuam viciſſim geſtarent:

Μητέρα δ' οὐκ ἄλλην ὀνομάζομαι ἢ ἐπ' αὐτὴν
Νῆα τίθει, ἥδη κατ' νηδύος ἄμμε φέρουσα.

Matrem non aliam coniicio, quam ipſam nauem eſſe, qoia in vtero nos ferat.

V o s *ego ſæpe meo, vos carmine compellabo.*] alloquar, ſaluere iubebo. Virg. 3. Aeneid.

Quem Phœbi interpres multo compellat honore.

interdum verbum eſt vituperantis & accuſantis, vt ſæpe apod Ciceronem.

T e q v e *adeo.*] adeo ornatus cauſa. Virgilius imitatus eſt ecl. 3.

Teque adeo decus hoc aui. Idem 1. Georg.

Teque adeo incertum quem ſint habitura Deorum
Concilia.——

E x i m i e.] præter ceteros. Feſto & Donato dicuntur *eximiæ* proprie, qoæ ex grege eximuntur optima ad ſacrificium.

T æ d i s *felicibus aucte Peleu.*] Heſiodus in epithalam. *Τρὶς μάκαρ Αἰακίδη καὶ τετράκις ὄλβιε Πηλεῦ Ὃς τοῖσδ' ἐν μεγάροις ἱερὸν λέχος εἰσαναβαίνεις.* Ipſe in Coma Beren. *Nouis auctus hymenæis.* Cicero ad Atticum: *Filiolo me auctum ſcito.* & 2. de leg. *Genus humanum diuino auctum animorum munere.* id eſt, præditum. vt ipſe: *Nullis ſenſibus aucte.* Virg. 7. Aeneid. pro cumulare dixit augere:

Et cereale ſolum pomis agreſtibus augent.

C Terent. *Qua hanc aram augeam.* vnde *auctarium* quod præter menſuram additur.

A e m a t h i æ *columen.*] quo ſpes decuſque Theſſaliæ nixa eſt. Seruius ad illud Virgilij, lib. 8. *Lanigeroſque apices.* Innuit columnam ſignificare eminentiam & altitudinem: *Mortuis*, inquit, *nobilibus ſuperponuntur columnæ ad oſtendendum eorum columen.* Donatus qooque ait, columen dici tanquam culmen & columen familiæ, columnam & ſuſtentaculum exponit. Virgilius 12. Aeneid.

In te omnis domus inclinata recumbit.

Horat. od. 17. lib. 2.

D *Mearum grande decus columenque rerum.* Sic Euripidi: *Στῦλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες.*

C v i *Iupiter ipſe, Ipſe.*] anadiploſis.

S v o s *Diuûm genitor conceſſit amores.*] Thetidem habere permiſit. Ouid. lib. 11. Metam.

Namque ſenex Thetidi Proteus prædixerat vda,
Concipe, mater eris iuuenis, qui fortibus armis
Acta patris vincet, maiorque vocabitur illo.
Ergo ne quicquam mundus Ioue maius haberet,
Quamuis haud tepidos ſub pectore ſenſerat ignes
Iuppiter, æquoreæ Thetidis connubia fugit:
E *Inque ſuo Aeacidem ſuccedere vota nepotem*
Iuſſit: & amplexus in virginis ire marinæ.

Lucianus à Prometheo Iouem admonitum fuiſſe ait, à Themide Apollonius, & Apollodorus, lib. 1. Iouem ſcribit Thetide potitum eſſe, &, cum grauidem ſenſiſſet, abſorbſiſſe.

T e n e *Thetis tenuit.*] *tenuit*, vinculis amoris conſtrinxit. Virg. ecl. 1.

Cum me Galathea tenebat.

Horat. od. 11. lib. 4.

Tenetque grata compede vinctum.

Tibull. el. 4. lib. 2. *Teneorque catenis.*

P v l c h e r r i m a *Neptunine?*] filia Neptuni. Sic Theocrit. & Callimach. *Ὠκεανίνη.* Virg. ecl. 7. *Nerine Galathea.* Hic autem Neptunom

A cum Nereo confudit.

T e n e *ſuam Tethys.*] Tethis Oceani ſoror, filia Cæli & Telluris. Herodotus & Apollodorus.

C o n c e s s i t *ducere neptem.*] nam Doris mater Thetidis, filia Oceani & Tethyos.

O c e a n v s q v e *pater.*] *Oceanus rerum omnium ſator*, ex Taletis Mileſij ſententia, qui aquæ rerum omnium tribuit principatum. Laërtius: *Ἀρχὴν δὲ τῶν πάντων ὕδωρ ὑπεστήσατο.* meminit Ariſt. lib. 1. Phyſic. Pindarus: *ἄριστον μὲν ὕδωρ.* Homer. *Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν.* Item: *Ποταμοῖο ῥέεθρα Ὠκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται.* Attius

B Euryſace apod Varron. *Super Oceani ſtagna alta patris terrarum amfracta reuiſam.*

T o t v m *qui amplectitur orbem.*] qui orbi terrarum circumfuſus eum cingit. vnde Horat. od. 16. Epod. *Nos manet Oceanus circumuagus.* Ouid. *Nec brachia ſumma Margine terrarum porrexerat Amphitrite.* Cicero 6. de rep. *Omnis illa terra quæ colitur à vobis parua quædam inſula eſt, circumfuſa illo mari.*

Q v æ *ſimul.*] pro ſimol ac. vt Hor. od. 27. lib. 3. *Quæ ſimul centum tetigit potentem Oppidis Creten.* od. 8. lib. 2. *Sed tu ſimul obligaſti*

Perfidum votis caput. & alias ſæpe.

C O p t a t æ.] multum exſpectatæ amantibus. Ipſe in carm. nupt. Manlij:

Quid datur à diuis felici optatius hora?

vnde & *ſperatæ* dicebantur ante nuptias apud Nonium: Et *ſperatum* ipſum ſponſum Afran. fratriis: *Curre & nuntia venire me & mecum ſperatum adducere.* Ibidem: *Speratam non odi tuam.*

F i n i t o *tempore.*] vel definito & conſtituto, vel præterito.

L v c e s *aduenere.*] dies dicti nuptiis illuxere.

D o m v m *conuentu tota frequentat Theſſalia.*] tecta Pharſalia, vt inquit infra, freqoentia celebrat.

D ſic Cicero 1. offic. *Domus ſolita frequentari.* in orat. *Hæc frequentat Phalereus maxime.* id eſt, frequenter vtitur. & 3. de orat. *Frequentanda oratio luminibus verborum. Frequentare*, eſt frequenter aliquid facere.

O p p l e t v r *Regia cœtu.*] Stat. Theb.

——*diffuderat Argos*
Exſpectata dies, læto regalia cœtu
Atria complentur.—— Lucr. lib. 2. de Auibus.
Aera per tenerum liquidis loca vocibus opplent.

Plaut. Aulul. *Oppletæ ædes inaniis & araneis.* Cic. 2. de nat. deor. *Vetus hæc opinio Græciam oppleuit.*

L æ t a n t i.] Ennius apud Priſc.

E *Omnes mortales victores, cordibus viuis*
Lætantes.—— Ipſe infra:
Lætanti pectore mittam.

Ominis autem cauſa in nuptiis læti agebant: vide ſupra ad illud:

Excituſque hilari die.

D e c l a r a n t *gaudia vultu.*] Plin. cap. 37. lib. 11. *Frons hominis lætitiæ & hilaritatis, ſeueritatis & triſtitiæ index.* Q. Cicero: *Frons animi ianua.* Cicero 3. de Orat. *Imago animi vultus eſt, indices oculi.* vnde, *Loquacem vultum*, dixit Ouidius alibi.

D e s e r i t v r *Scyros.*] ſola manet quaſi ad incolis deſerta. *Scyros* inſula quindecim millia

D

paſſuum ab eſt à Delo. Plin. cap.12.lib. 4. *Ex ea inſula lapis integer fluctuat, comminutus mergitur.* Idem Plin. cap. 17. lib. 36. Hic abdidit Achyllem Thetis, vnde *Scyria Dardania.* Propert. el 9. lib.2. & *Scyria pubes.* Virg. 2. Æneid.

1 LINGVVNT *Phthiotica Tempe.*] *Phthiotica Tempe.* vt Horat. od.7.lib.1. *Theſſala Tempe.* Non à Phtia vrbe, vnde *Phtius Achilles*: ſed à regione Phthiotide, quæ eſt vna è quatuor partibus Theſſaliæ. Strabo lib.9.

GRAVINONISQVE *Domos.*] Petrus Victorius ex coniectura, *Crannonisque domos*, legit, cap. vlt. l.20. Sunt enim Crannonij ſiue Grannonij in Theſſalia, apud Strab. lib. 8. Et κρανώνιον πεδίον, commemorat Callimachus in hymnis. & Cicero 2. de orat. *Cum cœnaret Crannone in Theſſalia Simonides.* Veteres libri: *Critoniſque ſiue Grutonis.* *Gyrtona* vrbem commemorat Apollonius, lib.1. ſed vulgata lectio retinetur à Scaligero: *Graiugenaſque domos & mœnia Lariſſæa.* niſi quod legendum cenſeat: *Graiugenumque domos.* Mœnia autem Lariſſęa pro Lariſſa ipſa. Quemadmodum & Virg. 1. Æneid.

Atque alba mœnia Romæ. & Horat. od.7. lib 1.
Bimariſue Corinthi mœnia.

PHARSALIAM *coëunt.*] Scaliger, & ante eum Pontanus, legit *Pharſalon*, propter verſum. ſed & retineri poſſe vulgatam lectionem oſtẽdit. Pharſalia autẽ eſt regio Theſſaliæ, à Pharſalo oppido. Strabo 8. & 9.

PHARSALIA *tecta frequentant.*] Pharſali regiam frequentes commeant & concelebrant.

RVRA *colit nemo.*] agricultura deſeritur. Sic Horat. od.18. lib.3.

Feſtus in prato vacat otioſo Cum boue pagus.

MOLLESCVNT *colla iuuencis.*] minus dura & calloſa ob quietem à labore eſſe incipiunt: nam vt indureſcunt labore, ita molleſcũt otio. Aliud eſt Virgil. lib. 11. *Et mollia colla reflectunt. id eſt domitorum equorum*, inquit Seruius. & 3. Georg.

Belgica vel molli melius feret Eſſeda collo.

Feſtis diebus etiam coronati boues otioſi erant. Tibull. el.1. lib.2.

—Nunc præſepia debent
Plena coronati ſtare boues capite.

VINEA *humilis.*] Varro, cap. 8. lib. 1. de re ruſt. *Vitium aliæ humiles ſunt, ac ſine ridicis, vt in Hiſpania, aliæ ſublimes, vt in Italia.*

NON *purgatur.*] ſarriendo herbis noxiis liberatur.

CVRVIS *raſtris.*] ſarculis, Seruius. Raſtris interdum vtuntur ad occandum. Virgil. 1. Georg. *Raſtris glebas qui frangit inertes.* Interdum ad purgandum. ibid. *Quod niſi & aſſiduis herbam* (alias *terram*) *inſectabere raſtris.*

NON *glebam conuellit taurus.*] vix ruit arando. vnde *glebas cunctantes.* Virgilius vocat 2. Georg. & lib.6. Æneid. de ramo aureo:

Nec duro poteris conuellere ferro.

Attius Oenom. *Vt rorulentas terras & ferroſidus Proſcindant glebas, aruoque ex molli excitent.*

PRONO *vomere.*] cultro & dentali aratri. vide Plin. cap. 18. lib. 18. de vomerum generibus.

A NON *falx frondatorum.*] non enim ſunt tantum *falces arborariæ*, ſed etiam *fœnariæ*, *ſtramentariæ*, *vineaticæ*, *ſiluaticæ*, *ruſcariæ* Catoni de quibus Varro, cap.22. lib.1. *Frondatorum* autem Seruius tria facit genera ad illud ecl. 1.

Hinc alta ſub rupe canet frondator ad auras.

Vnum eorum qui arbores putant, vel frondibus manipulos faciunt hiberno tempore pecudibus alendis: alterum eorum, qui manibus vitium folia auellunt, vt vuæ ſolem excipiant. Tertium auium quæ in frondibus habitant, vel nidificant. de primo genere hic Poëta, qui & *arboratores*, dicti Plinio, & Columellæ.

B ATTENVAT *arboris vmbram.*] minuit ramos luxuriantes. Virg. 1. Georg.

Et rurus opaci falce premes vmbras.

ne ſcilicet noceant ſegetibus.

SQVALIDA *deſertis robigo infertur aratris.*] vet. gloſſ. *Rubigo*, ἰὸς σιδήρου: nam ἰὸς commune vitium omnibus metallis. Eſt & vitium ſegetum Horat. od. 23. lib.3.

Nec peſtilentem ſentiet Africum
Fœcunda vitis, nec ſterilem ſeges
Rubiginem. Hinc *Robigus* Deus, & *Robigalia*, Feſto:

IPSIVS *at ſedes, quacumque opulenta receſſit regia.*] id eſt, vbi ſunt penetralia & ſecretiora
C domus Pelei. Virg. 2. Æneid.

Quamquam ſecreta parentis
Anchiſæ domus, arboribuſque obtecta receſſit.

vbi Seruius: *Specioſa tranſlatio rei mobilis ad immobile.* Seneca: *In multa diues ſpatia diſcedit domus.* ſic *receſſus* de loco abdito & ſecreto Senecæ: *Arcana in imo regia receſſu patet.* Ciceroni lib. 2. ad Att. *Mihi ſolitudo & receſſus prouincia eſt.* aliter dictum: *Siluæque vrbeſq. recedunt.* Virgilius hunc locum imitatus eſt 1. Æneid.

At domus interior regali ſplendida luxu
Inſtruitur, mediiſque parant conuiuia tectis
Ingens argentum menſis, cælataque in auro
D *Fortia facta patrum.*——

FVLGENTI *ſplendens auro.*] radiant aureis & argenteis vaſis. Virg. 6. Æneid.

Auri aura refulget. & 8. Æneid.
Auroque effulgere fluctus.

Pindarus: χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ.

CANDET *ebur.*] Virg. 6. Æneid.

Candenti perfecta nitens elephanto.

SOLIIS.] Seruius ad illud 7. Æneid.

Solio medius conſedit auito.

Solium, inquit, *eſt velut armarium de vno ligno ad regum tutelam factum. aut dictum à ſoliditate, aut quia ſolum vnum capiat, aut per antiſtichon, quaſi ſedium:*
E *vt ſella, pro ſedda.*

COLLVCENT *pocula menſis.*] id eſt, vndique lucem & ſplendorem fundunt. vt Virg. 5. Æneid.

Mœnia reſpiciens quæ iam infelicis Eliſſæ
Collucent flammis. vbi Seruius: *Lucent vndique.* lib.4. *Sæuaſque videbis Collucere faces.* & alibi:
Totus collucens veſte atque inſignibus aureis.

TOTA *domus gaudet regali ſplendida gaza.*] Hilarem ſpem præfert ob ſplendorem aureæ & argenteæ ſupellectilis. de hoc ſermonis genere dicetur infra copioſe ad illum verſum:

Queis permulſa domus iucundo riſit odore.

Regalis autem *gaza* prouerbij forma, vt Horat. od. 5. lib. 2. *Moles regiæ.* Virg. 1. Æneid.

Regali ſplendida luxu. & lib. 6.

Epulaque ante ora parata Regifico luxu.

Ennius apud Cic. 3. Tuſcul. *Vidi ego te conſtante ope barbarica, Tectis cælatis, laqueatis, Auro ebore inſtructam* (domum priami) *regificè. Gaza vox Perſica*, inquit Seruins ad illud 1. Æneid.

Troia gaza per vndas.

P V L V I N A R *vero.*] propriè quod capiti ſubijcitur molliuſculum ceruical è plumis, quamquam & ſeſſuris ſubiiciebatur. Ouid.

—— fuit vtile multis

Puluinar facili compoſuiſſe manu.

vnde pro ipſo toro accipitur, & fide coniugali. Ouidius:

Incolumis coniux ſua puluinaria ſeruat.

Seruius ad illud 3. Georg.

Et ductos alta ad donaria currus. Ita & puluinaria, inquit, *pro templis accipimus cum ſint proprie lectuli, qui ſterni in templis conſueuerant*, Varro lib. 4. de ling. Lat. à plumis, vel à pellulis deducit.

D I V Æ *geniale locatur.*] geniales etiam homines ab antiquis dicti, vt ait Santra apud Nonium: *qui ad inuitandum & largius apparandum cibum promptiores eſſent.* Nam & *genialia curare* dicitur, *qui viuit lautius.* Donat. in Phormion. vnde *genialis hiems.* Virg. 1. Georg. Feſtus: *Genialis lectus, qui in nuptijs ſternitur in honorem genij.* Horat. lib. 1. epiſt. 1. *Lectus genialis in aula eſt.* Seruius ad illud Virg. 6. Æneid.

Lucent genialibus altis Aurea fulcra toris. inquit, *veluti genialibus. Nam proprie geniales ſunt, qui ſternuntur puellis nubentibus, dicti à generandis liberis.* Ariſtophani in Auibus λέχος γαμήλιον. Virgilio: *lectus iugalis*, dicitur 4. Æneid.

Æ D I B V S *in medijs.*] in penetralibus & tecto interiore, lib. 2. Æneid.

Medium in penetralibus hoſtem. Ibidem:

Aedibus in medijs. —— & lib. 1.

Medijſque parant conuiuia tectis. lib. 4.

At Regina pyra penetrali in ſede. mox:

Interiora domus perrumpit limina.

I N D O *quod dente politum.*] Periphraſis eboris, vt intelligitur ex Plinij cap. 3. lib. 8. Porro eburnea erant fulcra. Propert. el. 13. lib. 1.

Nec mihi tum fulcro ſternatur lectus eburno.

Plaut. Sticho: *lectos eburatos.* Varro Prometheo apud Nonium in Plaga: *Eburneis lectis & plagis ſigillatis.*

T I N C T A *tegit roſeo conchylis purpura fuco.*] inſternit veſtis purpurea. *Conchylium* conchæ ſpecies, eadem cum murice. Plin. cap. 8. lib. 21. tertium genus purpuræ numerat colorem conchylij. Lucret. lib. 6.

Purpureuſque color conchyli iungitur vna

Corpore cum lanæ, dirimi qui non queat vſquam.

Hinc *conchylis purpura. ſi vera eſt lectio*, inqnit Scaliger: κογχυλὶς, κογχυλίδος. ſed ex veteri libro, *conchyli*, legendum credit. vt Serenus:

Purpura torretur conchyli perlita fuco.

Sed ita dictum, vt *Parnaſsis laurus*, & *Permeſsis lympha*, patronimicum loco epitheti.

H Æ C *veſtis Priſcis hominum variata figuris.*] Propert. el. 6. lib. 2.

A *Non illis olim variabant tecta figuris.*

H E R O V M *mira virtutes indicat arte.*] Heroas ipſos oſtendit acu textoris pictos, vt in tabula. *Heroum virtutes*, pro heroibus dictum, vt *Virtus Catonis.* Horat. od. 21. lib. 3.

Et virtus Scipiadæ.

Satyr. 1. lib. 2. & παλαιγενέων κλέα ἀνδρῶν. Apollonio. & Homero, ἡρώων. aliaque id genus.

N A M Q V E *fluentiſono littore.*] *Fluente* de mari, & fluuio. Homer. πολυφλοίσβοιο θαλάσσης. *litus fluctiſonum*, ad quod vndæ maris ſonant. Attius Phœniſſis: *Sic vbi curuo littore latrans vnda ſub*

B *vndis labunda ſonat.* Ennius apud Priſc.

Littora lata ſonant. ſic Homer. ἀκτῶν ἐριδούπων. littoribus reſonantibus.

D I Æ.] *Dia* quæ & *Naxos* inſula maris Ægæi, vna Cycladum, dicta etiam *Dionyſias*, Plinio. Ouidius:

Qua breuis æquoreis Dia feritur aquis.

Plin. cap. 12. lib. 4. dicitur & *Strongyle* & *Callipolis.* Interpres Theocriti: Πολλαὶ νῆσοι Δῖαι καλοῦνται· πρὸ τῆς Κρήτης, περὶ Μῆλον, περὶ Ἀμοργόν. Interpres Apollonij in lib. 4. Δίη, ἡ νῦν Νάξος. Καλλίμαχος. Ἐκ Δίης· αὐτὴ γὰρ ἡ παλαίτερον οὔνομα Νάξου. Euſtat.

C in Odyſſ. λ. Δία, νῆσος πρὸς τῇ Κρήτῃ ἣν Νάξος καλοῦσι. ἱερὰ δὲ αὐτὴ τοῦ Διονύσου.

P R O S P E C T A N S *turtur.*] Sic infra:

Diſcernens patriam truculentum diuidit æquor.

Et cupiens prægeſtit apiſci. infra:

Et, *Non contexta leui velatum pectus amictu.*

Cæſar 1. de bello Gallico.

Hoſtes, procul viſos conſpexit.

Virg. 5. Æneid.

Timuitque exterrita pennis.

& 3. Æneid.

Scuta latentia condunt. & 4.

Deceptam morte fefellit.

D & 5. Æneid.

Tum validis flexos incuruant viribus arcus.

T H E S E A *cedentem.*] *cedentem*, pro diſcedentem ſimplex pro innecto. vt in coma Berenices:

Inuita ô Regina tuo de vertice ceſsi.

quod imitatus Virgilius 6. Æneid.

Inuitus regina tuo de littore ceſsi.

Propert. el. 3. lib. 1.

Qualis Theſea iacuit cedente carina.

C E L E R I *cum claſſe.*] cita puppi, ſine naui. *Claſsis nauim proprie ſignificat*, inquit Seruius ad illum locum 1. Æneid.

Pallaſne exurere claſſem.

E dicta ἀπὸ τῶν κάλων. id eſt, à lignis. vnde & calones. *Cum* autem abundat in ſermone antiquo. Virg. 9. Æneid.

Suo tum gurgite flauo Accepit venientem. Ennius:

Teque pater Tiberine tuo cum flumine ſancto.

apud Non. Et apud Feſt. in orare:

Quod te cum precibus pater orat Idem:

Excita cum tremulis anus attulit artubus lumen.

Attius Meleagr. apud Non.

Pro ſe quiſque cum corona clarum connectit caput.

I N *corde gerens Ariadna furores.*] cor ſedes iræ. Attius Meleagro: *Heu, cor ira feruit cæcum.* Virg. 1. Æneid. *Talia flammato ſecum Dea corde volutans.* Plato iram in pectore, cupiditatem ſubter præ-

cordia locauit. Cicero 1. Tuſcul. *Gerens furores.* Sic *gerere iras* dixit Plautus: *Plebeias iras gerunt.* Ennius: *Eo ego ingenio natus ſum, amicitiam, atque inimicitiam in fronte promptam gero.*

INDOMITOS.] immanes, vix domandos. Attius Tereo: *Tereus indomito more, atque animo barbaro.* apud Non. Cæcil. *Quid narras barbare cum indomitis moribus, illiterate, illex?* Ipſe: *Deinde eſto quamuis ſaeuus & indomitus.* Seruius ad illud 2. Æneid.

Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras?

exponit, *magnas.*

NECDVM *etiam ſeſe quæ ſit tum credidit eſſe.*] externata eſt, vix ſe agnoſcit. Ita legit è coniectura Statius. Scaliger ex veſtigiis veteris ſcripturæ legendum putat: *Nec dum etiam ſeſe qua ſit: vix & ſibi credit.* Sic in Iambo ad Syrmionem, *Vix mi ipſi credens.* Huc pertinet, quod ait Soſia in Amphit. Plaut. *Vbi ego perij? vbi immutatus ſum? vbi ego formam perdidi? An egomet me illic reliqui, ſi forte oblitus fui.*

VTPOTE.] interpretationis eſt, vt apud Salluſt. in Catil. *Antonius aberat, vtpote æger ac iacens.*

FALLACI *quæ tum primum excita ſomno.*] *fallax ſomnus*, quia eo quod dormiebat, decepta eſt Ariadna. Ouid. in epiſt. Ariad.

In quo (littore) me ſomnuſq. meus male perdidit, & tu,
Per facinus, ſomnis inſidiate meis.

Eſt & perpetuum epitheton ſomnij, vnde & *ſomniare* pro delirare, falli. Virg. 10. Æneid.

Sopitos deludunt ſomnia ſenſus.

DESERTAM.] relictam ac proditam. verbum perfidiæ, vnde *deſertores.*

IN *ſola arena.*] Virg. 4. Georg.

Te ſolo in littore ſecum. item 2. Æneid.
Deſerto in littore condunt.

item 3. Georg.

Heu male tum Libyæ ſolis erratur in agris.

item 5. Æneid.

At procul in ſola ſecreta Troades acta,
Amiſſum Anchiſen flebant.

& arena pro littore. Virg. 1. Æneid.

Hoſpitio prohibemur arena. ibid.
Potiuntur Troës arena.

& 5. Æneid.

Nota aduertuntur arena.

IMMEMOR *at iuuenis.*] Theocrit. Pharm. τόσσον ἔχοι λάθας, ὅσσον ποκὰ Θησέα φαντὶ ἐν Δίᾳ λασθῆμεν ἐϋπλοκάμω Ἀριάδνας. Ita habeat obliuionem, ſicut olim Theſea dicunt in dia oblitum eſſe pulchræ Ariadnæ. Vbi interpres Θησεὺς κατὰ Διονύσου βούλησιν λάθῃ περὶ χρυσοφόρους ἀπέλιπεν Ἀριάδναν καθεύδουσαν.

FVGIENS *pellis vada remis.*] Propert. el. 2. lib. 4. ——— *aiunt*

Remorum auditos per vada pulſa ſonos.

IRRITA *promiſſa.*] pacta vana, profluua fide & fluxa.

LINQVENS *ventoſæ procellæ.*] Seruius ad illud Virg. 1. Æneid.

Creberque procellis Africus.

Procella eſt vis ventorum cum pluuia, dicta quod omnia percellat. dicit *ventoſa*, quia è ventis conſtet & gignatur. Eſt autem ſermo prouerbialis, Poëtis

A perfrequens. vt Virg. 9. Æneid.

Multa patri portanda dabat mandata: ſed auræ
Omnia diſcerpunt, & nubibus irrita donant.

item 11.

Audijt, & voti Phœbus ſuccedere partem
Mente dedit, partem volucres diſperſit in auras.

Tibull. el. 5. lib. 1.

Hæc mihi fingebam, quæ nunc Eurúſque Notuſque
Iactat odoratos vota per Armenios.

Horat. od. 26. lib. 1.

——— *Triſtitiam & metus*
Tradam proteruis in mare Creticum
Portare ventis. ——— Ouid.

B *Cunctane in æquoreos abierunt irrita ventos.*

Ipſe: *Mulier cupido quod iurat amanti*
In vento & rapida ſcribere oportet aqua.

Euripid. in extremis ſupplicibus: λόγοι δ' ἀνεμώλιοι σῶν ἀέρι φερόμενοι οἴχονται. verborum tuorum conſolatio aëri ferenda euanuit.

QVEM *procul ex alga.*] *Alga* pro littore, in quod proiicit algam mare, vt & infra:

Nec quiſquam apparet vacua mortalis in Alga.

MINOIS.] vt infra: *Qualem Minoidi luctum Attulerat.* Tibull. el. 7. lib. 4.

Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus.

Propert. el. vlt. lib. 4. *Minoidis ſellam.*

C MOESTIS *ocellis.*] Sic eleg. ad Manlium:

Mæſta nec aſſiduo tabeſcere lumina fletu
Ceſſarent. ——— Virg. 6. Æneid.
Aeneas mæſto defixus lumina vultu.

SAXEA *vt effigies.*] ſtatuæ ſimilis, ita torpebat. Expreſſit hunc Catulli locum Ouid. in ep. Ariadnę:

Aut ego diffuſis erraui ſola capillis,
Qualis ab Ogygio concita Baccha Deo.
Aut mare proſpiciens in ſaxo frigida ſedi:
Quamque lapis ſedes, tam lapis ipſa fui.

BACCHANTIS *Euoe.*] clamantis Euoe in

D furore Bacchico. ſic infra:

Euoe bacchantes, Euoe capita inflectentes.

Virg. 7. Æneid. *Euohe Bacche fremens.*
Ouid. 4. Metam. *Euoe Bacche ſonat.*
vnde Virg. 6. Æneid.

Euantes orgia circum Ducebat Phrygias.

& εὐάζειν & ἀνευάζειν τὸ εὐοῖ, id eſt, εὐαῖ λέγειν βάκχοι.

ET *magnis curarum fluctuat vndis.*] magno animi æſtu huc & illuc iactatur. Animus cum mari ſæpe comparatur, & ſi eſt tranquillus æquus dicitur, & perturbationes in animo ſunt, vt in mari procellæ. Muſæus: ἀμφὶ κυμαίνουσι πολυκλαύτοισι μερίμναις. Virg. 4. Æneid.

E *Ingeminant curæ rurſuſque reſurgens*
Sæuit amor, magnoque irarum fluctuat æſtu. Ibid.
Certa mori varioque irarum fluctuat æſtu.

NON *flauo vertice.*] *vertex* proprie ſumma capitis pars. vnde & pro toto capite. Horat. od. 1. lib. 1.

Feriam ſidera vertice.

Virg. 1. Æneid.

Et toto vertice ſupra eſt. item:
Ambroſiaque comæ diuinum vertice odorem
Spirauere. ——— itaque *vertex flauus*, eſt caput flauis crinibus. Virg. 4. Æneid.

Vocemque, coloremque, & flauos crines. & mox:
Flauenteſque abſciſſa comas.

Retinens *ſubtilem mitram.*] rectè *ſubtilem*, id eſt ex tenuiſſimo filo contextam, quia & *mitram* à filo, quod μίτον Græci dicunt, eſſe dictam volunt. *Mitram*, Seruius interpretatur pileum incuruum, muliebris capitis amictus mitra, ſiuc fœminarum propria eſt. vnde Sybaritæ μιτροχίτωνες dicti. Propert. el.2.lib.4.

Cinge caput mitra ſpeciem furabor Iacchi.

Addidit, *retinens*: quia ſub mentum reuincta erat. Virg.4. Æneid.

Mæonia mentum mitra crinemque madentem
Subnixus.—— Propert. el.29. lib.2.
Quæ dum ſidoniæ nocturna ligamina mitræ
Soluerit.—— Lucan. dixit, *anademata mitræ.*

B id eſt redimicula. Apolloo. lib.1. Μίτρας [illegible] ἔλυσε ἢ ὄμμα. Nam μίτρας λύειν, vt ζώνην. *Retinens* autem *vertice.* vt auctor Ciris: *Non niueo retinens baccata monilia collo.* Item: *Purpureas flauo retinentem vertice vittas.*

Non *contecta leui velatum pectus amictu.*] non tecto & velato pectore.. dixi ſupra, ad illud, *Proſpectans tuetur. leui* vero *amictu*, vt ſerico.

Non *tereti ſtrophio.*] Strophium Nonio faſcia breuis, quæ virginalem tumorem cohibet papillarum. Turpil. Philop. *Me miſeram, quid agam? inter vias epiſtola excidit mihi, infelix inter tunicula ac ſtrophium quam collocaueram.* Meminit

C Cicero de Aruſp. Reſponſ. *Strophia*, etiam Græcis, & Plinio coronæ ſunt. vnde Virg. in Copa: *En age pampinea feſſus requieſce ſub vmbra,*

Et grauidum roſeo necte caput ſtrophio.

Teres autẽ, quia Suidas *ſtrophium* exponit στρογγύλον ζωνάριον. Ouid.

Dat teretem zonam, qua modo cincta fuit.

Luctantes *vincta papillas.*] conſtrictas gerens papillas & quaſi pugnantes & repellentes ſtrophium. Sic *luctantes ventos* dixit Virg.1. Æneid. qoi indignantur cohiberi, & tentant erumpere. *Sororiare* puellarum mammæ dicũ-

D tur cum intumeſcunt *fratriare* puerorũ, Feſtus. Plautus friuolaria: *Tunc papillæ primitus fraterculabant, illud volui dicere ſororiabant.*

Ipsivs *ante pedes.*] quia Ariadna erat in extremo littore.

Flvctvs *ſalis.*] id eſt, maris, vt Græcis ἁλός. Homer. ἅλα δῖαν. Virg. 1. Æneid.

Spumas ſalis ære ruebant.
Et ſale tabentes artus.

ibid. & 5. Æneid.

Mene ſalis placidi vultum fluctuſque quietos.
Ignorare iubes. & 3.

E *Et ſalis Auſonij luſtrandum nauibus æquor.*

Alludebant.] ad quæ omnia, videlicet mitram, amiculum & ſtrophium, ludere videbantur, modo accedentes, modo recedentes, & identidem ferientes fluctus maris. Minutius Felix in Octauio:

Cum pedibus noſtris fluctus alluderet.

Ouid. in fab. Hermaphroditi. 4. Metam.

Et in alludentibus vndis
Summa pedum ponis veſtigia.

Propert. el.18. lib.3.

Clauſus ab vmbroſo qua alludit Pontus Auerno.

ſic Aquilius Gallus, littus definiebat, *qua fluctus alluderet.*

A Sed *neque tum mitræ, neque tum fluitantis amictus.*] auctor Ciris:

Sed neque tunc ciues, neque tunc rex ipſe veretur.

Fluitantis amictus, quem fluctus alludebant:

Toto *ex te pectore Theſeu, Toto animo, tota pendebat mente.*] omnes rationes ſuas ex te ſoſpenſas habebat. Cic. 2. Tuſc. *Extrinſecus non pendet prudentia.* & 5. Tuſc. *aliunde pendet.* Scaliger in veteri libro legi ait: *toto te pectore, Theſeu, Toto animo, tota prodebat p. m.* Idque probat. Sic prodere regem, flaminem, dictatorem eſt nominare, renuntiare.

Perdita.] Virg. ecl.2. *floribus Auſtrum*

B *Perditus, & liquidis immiſi fontibus apros.*

idem 4. Æneid. *Neſcis, heu perdita, neſcis.* Ouid. in epiſt. Didus: *Perdita ne perdam timeo.* vnde perire & deperire, *perdite amare.*

Ah *miſeram.*] Horat. od.27. lib.1.

Ah miſer Quanta laboras in Charybdi.

Assidvis *quam luctibus externauit.*] continua ægritudine animi & planctu extra ſe poſuit, ſeu mente alienauit. Infra: *Externata malo.* Afran. in Auctione:

Simul limen intrabo, illa extrabunt illico.

Imitatus eſt Pacuuij verſum:

Sed eccam miſeram quam frequens luctus externauit.

C *Externatur*, qui apud ſe non eſt.

Spinosas *Erycina ſerens in pectore curas.*] Venus aſperas ſpargens in animo curas tanquam ſemen malorum. *Erycina*, Venus; quia in Eryce Siciliæ monte colitur. Horat. od.2. l.1.

Erycina rides. Ouid.

Auertit vultus Erycis quæ poſſidet arces.

Apollon. lib.4. Θεὰ Ἔρυκος μεδέουσα Κύπρις. Virg. 5. Æneid.

Tunc vicina aſtris Erycino in vertice ſedes,
Fundatur Veneri Idaliæ. *Serere* autem dixit,

vt Propert. el.7. lib.1. de pecunia:

D *Semina curarum de capite orta tuo.* Ouid.

Iliades curæ quæ mala corde ferunt.

Theocrit. Κύπρις δ᾽ [illegible].

Spinoſas curas. ἀκανθώδεις, aſperas. Sic *ſenticoſa verba.* Afranius in *Abducta* pro ſpinoſis: Feſtus. eodem ſenſu Horat. od.18. lib.1.

Mordaces aliter diffugiunt ſollicitudines.

& od. 11. lib. 2.

Diſſipat Euhius curas edaces.

Græci θυμοδακεῖς μελεδῶνας καὶ θυμαλγεῖς καὶ θυμοβόρους.

Illa *tempeſtate, ferox quo tempore Theſeus.*] dictum antiquè, vt à Cicerone: *Eius temporis, quo*

E *die.* mſ. *ferox* in laude. Virg. 12. Æneid.

Quantum ipſe feroci Virtute exſuperas.

idem 4. Æneid.

Stat ſonipes, & frena ferox ſpumantia mandit.

Horat. od.35. lib. 1.

Et Latium ferox. idem od. 4. lib. 4.

—*Nec feroces Progenerant aquilæ Columbam.*

idem od. 9. lib. 4.

Non ferox Hector vel acer Deiphobus.

id eſt, viribus fidens.

Egressvs *curuis è littoribus.*] Lucret. lib. 2.

Qua mollibus vndis
Littoris incurui bibulam lauit æquor arenam.

Virg. 3. Æneid. *Et littore curuo Mœnia prima loco.* [illegible] Græcis, & [illegible], id eſt lunatus, in-

flexus. Apollon. lib. 2. *Περιηγέα κάμψαντες ἀκτήν.* curuum cum reliquiſſet littus. Aliter Virg. 6. Æneid.

Cum ſe ad Caieta recto fert littore portum.

nam à littore non receſſiſſe ait; ſed recta Caietam tetendiſſe. vt littora ſic & *flumina curua*. 4. Georg.

P I R Æ I.] portus Athenienſis muro duûm millium paſſuum vrbi coniuncti. *Piræus* Græcis dicitur Πειραιεύς. Statius:

Trepidis ſtabilem Piræa nautis.

Ouid. 4. Faſt. neutro genere:

Piræaque tuta receſſu Liquit. ———

Igitur & πειραιεὺς dicitur & πείραιος & πείραιον. Propert. eleg. 21. lib. 3.

Deinde vbi Piræi capient me littora portus.

Porro ex Phalero non ex Piræo ſoluit Theſeus: neque tam Piræus erat nauale, ſed curia. Muretus ex Pauſania.

A T T I G I T *iniuſti regis.*] id eſt, ſæui. vt Virg. ecl. 3. *Iniuſta nouerca.* Plato in Minoë ſæuitiæ famam concitatam Minoï à Poëtis ſcribit, qui ipſum odiſſent. Et Plutarchus in Theſeo. Atqui ſanè Homero dicitur ὀαριστὴς Διός. id eſt, Iouis familiaris, & diſcipulus.

G O R T Y N I A *tecta.*] Gortynis vrbis Cretæ ad Lecteum amnem. Virg. in Sileno:

Perducent aliqua ſtabula ad Gortynia vacca.

Lucan. ——*Gortynis arundo Tenditur in ſcenam.*

N A M *perhibent olim crudeli peſte coactam*, &c.] Androgeos maior natu ex liberis Minois inſignis multis palmis in Attica ob inuidiam cæſus eſt; qua re bello, fame, & peſte vexatis, Athenienſibus redditum oraculum eſt:

Λοιμοῦ καὶ λιμοῦ τέλος ἔσσεται, ἤν κεν ἑαυτῶν
Σώματ' ἀπὸ κλήρου ἄῤῥεν καὶ θῆλυ, τίοντες
Μίνωϊ εἰς ἅλα δῖαν ἀποστείλητε, ἀμοιβὴν
Τῶν ἀδίκων ἔργων. οὕτω θεὸς ἵλαος ἔσται.

Legendus Plutarch. in Theſeo. Pauſan. in Attic. & Ouid. 7. Metam.

Bella parat Minos, qui quanquã milite, quamquam
Claſſe valet, patria tamen eſt fortiſſimus ira;
Androgeique necem iuſtis vlciſcitur armis.

Idem in epiſt. Ariadnæ.

Vinceret Androgeos vtinam, nec facta luiſſes
Impia funeribus, Cecropi terra, tuis.

contra Propert. el. 1. lib. 2.

Et Deus exſtinctis Creſſus Epidaurius herbis,
Reſtituit patrijs Androgeona focis.

fuit & alter Androgeos 2. Æneid.

C E C R O P I A M.] Plin. cap. 56. lib. 7. *Oppidum Cecrops à ſe appellauit Cecropiam, quæ nunc eſt arx Athenis.*

S O L I T A M *eſſe dapem Minotauro.*] *Daps* numero ſingulari. Horat. od. 4. lib. 4.

Amor dapis atque pugnæ.

Liuius Odyſſ. apud Priſcian. *Quæ hæc daps? quis feſtus dies?* Infra:

Larga multiplici conſtructa ſunt dape menſa.

Dapes, inquit Seruius, *regia ſunt, epulæ priuatorum.* Apollon. lib. 3. *Μίνως ὃν ἐκίχανεν αὐτοῖς κούρους ἑπτὰ καὶ κόρας ἴσας χερσὶν ὅπλων πέμπειν τῷ μινοταύρῳ βορὰν. ὅπως ἔχε ταύρου μορφὴν, τὸ λοιπὸν ἀνδρός.* Ibidem, *Aſterum* dictum ſcribit. Ouid. epiſt. Ariadn.

Semibouemque virum, ſemiuirumque bouem.

A Virg. 6. Æneid.

Minotaurus ineſt Veneris monimenta nefandæ.

Fabulam copioſè narrat Ouid. lib. 2. de arte. Attius Minotauro (apud Marcellum)

Ex taurigeno ſemine ac humano ſitu.

Suidas ταῦρος exponit τὸ αἰδοῖον τοῦ ἀνδρός. Horat. od. 5. lib. 2.

Tauri ruentis in Venerem tolerare pondus.

Plutarch. in Theſeo vnum è ducibus Minois ita dictum fuiſſe ſcribit à fero & truculento vultu. Hinc victori in ludis & certamine, Athenienſium liberi præmij nomine dati, & crudeliter habiti, locum dederunt fabulæ.

B Q V E I S *anguſta malis cum mœnia vexarentur.*] qua calamitate cum vrbs auſpicato condita premeretur. Ennius:

Auguſto augurio poſtquam inclyta condita Roma eſt.

Ouidius: *Sancta vocant Auguſta patres.*

muros autem ſanctos eſſe reſpondit Martianus l. ſanctum. & Vlpian. l. ſacra. D. de rerum diuiſione, & Pompon. l. vlt. *ſi quis violauerit muros, vel tranſcenderit capite puniri.* Sed, *anguſta*, defendi poteſt, vt ſignificet vix tot mala vrbem capere poſſe.

I P S E *ſuum Theſeus pro charis corpus Athenis*
C *Proijcere optauit.*] maluit exponere & quaſi prodigere vitam ſuam pro dulci patria, quæq. omnes caritates vna complexa eſt.

P R O I I C E R E *corpus ſuum.*] vilem animam habet & ducit, qui proijcit. Virg. 6. *Lucemque peroſi Proijcere animas.* Sic *animæ prodigus Paulus.* Horat. 12. lib. 1. & Ouid.

Sanguinis atque animæ prodige Galle tuæ.

O P T A V I T *potius.*] Plaut. Capt. *Potius præoptauiſſe ponere caput periculo.* Idem Aulul. *Inopem optauit potius eam relinquere.*

P R O *charis Athenis.*] patria ſcilicet quæ dulcis. Ouid.

D *Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos Tangit.*

Euripid. Phœniſſ.

Ἡ πατρίς, ὡς ἔοικε, φίλτατον βροτοῖς. Patria, vt videtur, res cariſſima mortalibus. Homer. od. 1.

Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος. vnde Virg. ecl. 1.

Nos patriæ fines & dulcia linquimus arua.

F V N E R A *Cecropia, nec-funera.*] corpora mox peritura, & adhuc viua electorum iuuenum, & floris illibati puellarum, *funera, nec-funera.* vt Græci dicunt ἄδωρα δῶρα, ἀγάμους γάμους, ἄβιον βίον. Euripid. Hecuba: Νύμφην ἄνυμφον, παρθένον τ' ἀπάρθενον. Sophocles Electra: Μήτηρ ἀμήτωρ. & χάριν δεδώκεις, ἄχαριν χάριν. Cic. 1. Philipp. *Inſe-*
E *pulta ſepultura.* Horatius, *Inſaniens ſapientia.* od. 34. lib. 1. Ennius: *Innuptas nuptias. Nec-funera*, vno nomine, vt *res nec-mancipi*, furtum *nec-manifeſtum, nec-opinato.* Manilius lib. 5. de Andromeda eodem ſenſu dixit:

Virginis & viua rapitur ſine funere funus.

P O R T A R E N T V R *Cretam.*] veherentur. Propert. el. 7. lib. 3.

Portabat ſanctos alueus ille viros.

vnde *deportati*, exules claſſe relegati. Virg. 5. Æneid. *Quem Thracius albis Portat equus bicolor maculis.* Horat. ep. 19. lib. 1. *Equus vt me portet, alat rex.* Et *portari* vt *ferri* & *efferri* de funere.

A T Q V E *ita naue leui nitens, ac lenibus auris.*]

Niſu remorum velorumque contendens petere Cretam. Virg. 3. Æn. *Annixi torquent ſpumas* Attius Telepho apud Non. in *molle*, *Remiſque nixi properiter nauem in fugam tradunt, ſubter ſaxa ad lauam, qua mons mare mollibat.* Virg. 5. Æneid.

Nunc nunc incumbite remis Hectorei ſocij.

Homer. od. μ. οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον. Hi antem annixi remigabant.

M A G N A N I M V M *ad Minoa venit.*] & magnanimus, quia heros, & quia vindex acerrimus mortis filij.

S E D E S Q V E *ſuperbas.*] magnificè ſtructas. Virg. 2. Æneid.

Non ego Myrmidonum ſedes Dolopumue ſuperbas
Adſpiciam. 2. Georg.
Foribus domus alta ſuperbis. & 3. Aen.
Cecidítque ſuperbum Ilion. & 2. Aeneid.
Barbarico poſtes auro ſpolijsque ſuperbi.

H V N C *ſimul ac cupido conſpexit lumine.*] oculis cupiditatem teſtantibus, vt infra dixit *mæſtis ocellis.* Infrà.

Quæ poſtquam cupidè ſpectando Theſſala pubes
Expleta eſt.

Lumen, pro oculis: Virg. 8. Aen.

Totum luſtrabat lumine corpus. Lucan.
Quis ſicco lumine campos Viderit Aemathios?

Laberius apud Gellium. *Radijs ſolis aciem effodit luminis.*

V I R G O *regia.*] Regis filia. Virg. 2. Aen.

Regnumque & regia coniux Parta tibi.

id eſt, Lauinia regis Latini filia. Item lib. 5.

Intextuſque puer frondoſa regius Ida.

id eſt, Ganymedes regis Trois filius. Interdum regina, vt *regia Iuno.* 1. Aeneid.

Q V A M *ſuaues exſpirans caſtus odores lectulus.*] An vt in coma Berenices.

Non prius vnanimis corpora coniugibus
Tradite, nudantes reiecta veſte papillas,
Quam iucunda mihi munera libet onyx.
Veſter onyx, caſto colitis quæ iura cubili:
Sed quæ ſe impuro dedit adulterio,
Illius aura leuis bibat, & dona irrita puluis.

An ob cedrinum fulcrum, vel citreum? An vnguento cedrino perfuſum contra cariem & tineas? An quod caſtitatis & virtutis odos ſuauiſſimus ſit, tanquam floris? ſic in carmine nuptial.

Cum caſtum amiſit polluto corpore florem, &c.

quia impudicam quaſi ſpurcam & fœtidam omnes aſpernantur. De Ariadna autem lectulus caſtus intelligendus, non de Paſiphaë, quæ *fieri gaudebat adultera tauri.* Lectulus caſtus, intemeratam ſeruans pudicitiam. Virg. 2. Georg.

Caſta pudicitiam ſeruat domus.

E X S P I R A N S *odores ſuaues.*] ex ſe emittens & exhalans. ſic Lucret. lib. 4.

Quæcunque ſuo de corpore odorem
Exſpirant acrem. & *Exſpirantem flammulas.*

Virg. 1. Aeneid.

I N *molli complexu matris alebat.*] In ſinu & gremio Paſiphaes educabat. Sic ipſe.

Qui natam poſſit complexu auellere matris.

Q V A L E S *Eurota progignunt flumina myrtus.*] id eſt: Eurotas, qui fluuius eſt Laconiæ, vt Vir. ecl. 6.

A *Tum canit errantem Permeſſi ad flumina Gallum.*

De virginis cum myrto comparatione dixi ad illud in nuptijs Iuliæ, *Floridis velut enitens myrtus Aſia ramulis.*

A V R A V E *diſtinctos educit verna colores.*] inf.

Aura parit flores tepidi fœcunda fauoni.

dixi ad illud:

Quem mulcent auræ, firmat ſol, educat imber.

N O N *prius ex illo flagrantia declinauit lumina.*] id eſt, ardorem animi indicantes oculos deflexit. Sic Virg. 2. Aen. *Ardentia lumina.* Item:

Ardenteſque oculos ſuffecti ſanguine & igni.

B Ouidius.

Aſpicies oculos tremulo fulgore micantes,
Vt ſolem liquida ſæpè refulget aqua.

Virg. 4. Aeneid. *Ardeſcitque tuendo Phœniſſa.*

Q V A M *toto concepit pectore flammam.*] Concepit, vt mulier ſemen contraxit, retinuit. Ouid.

Concipit interea validos Aeetias ignes.

Virg. 4. Aeneid.

Ergo vbi concepit furias. & lib. 11.
Ducis & tu concipe curam.

Plaut. Amphitr. *Magis maiorem in modum in ſe concipiet metum.* Cæſar 2. de bello Gallico: *Ignem ita*
C *diſtulit ventus, vt agger, plutei, teſtudo, flammam conciperent.* Lucret. lib. 6. *Glans ignem concepit.* Virg. 7. Aeneid. eadem mente.

Toto percepit pectore flammam.

I G N I S *exarſit tota medullis.*] Ipſe alibi.

Ignis mollibus ardet in medullis. Item *Ex eo miſellæ ignes interiorem edunt medullam.* Virg. 4. Aen.

Eſt mollis flamma medullas. & lib. 3. georg.
Auidis vbi ſubdita flamma medullis.

Plaut. Moſtellaria. *Vt videas eam medullitus me amare.* Ennius apud Nonium. *Verſus propinas flammeos medullitus.* eodem ſenſu & Virg. 3. georg. *Cui verſat in oſſibus ignem Durus amor.*
D & 1. Aeneid. *Atque oſſibus implicat ignem.*

H E V *miſere.*] leges non peſſimè *Hei miſera!* exagitans, &c. vt ſupr. *Ah miſeram.* & Virg. 4. Aeneid. *Heu vatum ignaræ mentes!* nil tamen mutandum.

E X A G I T A N S *immiti corde furores Sancte puer.*] Commouens, amor, nimis fero corde amores & furias. Virg. ecl. 10.

Nec lacrymis crudelis amor, nec gramina riuis,
Nec cytiſo ſaturantur apes. & ecl. 8. *Improbus ille puer*, id eſt crudelis, & immiti corde. Eleganter Plautus de eo: *Commentus eſt carnificinam.*

C V R I S *hominum qui gaudia miſcet.*] Ipſe in
E el. ad Manlium: *Non eſt Dea neſcia noſtri,*

Quæ dulcem curis miſcet amaritiem. ſic Plutarch. amorem γλυκύπικρον nominat. Muſæus. γλυκυπίκρων ἐρώτων κέντρον. Et Plautus. *Dulcia atque amara ſum tibi allocutus.* id eſt, ambrem meum.

Q V Æ Q V E *regis Golgos, quæque Idalium frondoſum.*] Ipſe in Annales Voluſi, & epithalamio Manlij, vbi vide ſis notata ad verſum

Qualis Idalium colens Venus. Idalium autem & *Golgi* Cypri oppida. Plin. cap. 31. li. 5. frondoſam legit Scaliger, ſed & *ſanctum Idalium*, alibi vocat.

Q V A L I B V S *incenſam iactaſtis mente puellam fluctibus.*] quo æſtu animi agitaſtis puellam, cuius animus amore Theſei exarſerat? ſupra,

Imis exarſit tota medullis.

I n *flauo ſæpè hoſpite.*] Ouid. *In virgine Monacri-na Hæſit, & immerito Deus arſit in illa.* Flauo, ξανθῷ. formoſo.

S v s p i r a n t e m.] Suſpirijs amorem indicantem. Tibull. el. 6. li. 1.

Te tenet, abſentes alios ſuſpirat amores.

Horat. od. 2. lib. 3.

Illum adulta virgo ſuſpiret. Item od. 11. epod.

Amantem languor & ſilentium
Arguit, & latere petitus imo ſpiritus.

& od. 7. lib. 3. *Suſpirare Chloen.*

Q v a n t o *ſæpè magis fulgore expalluit auri.*] alibi: *Inaurata pallidior ſtatua.* Laërtius in Diogene: ἐρωτηθεὶς διὰ τί τὸ χρυσίον χλωρόν ἐστιν, εἶπεν, ὅτι πολλοὺς ἔχει τοὺς ἐπιβουλεύοντας. *fulgore auri*, pro fulgenti auro. vt Horat. od. 12. lib. 3. *nitore Hebri*, pro Hebro nitido. & Virg. 1. Georg. *ferri rigor*, pro ferro rigido.

C v m *ſæuum cupiens contra contendere monſtrum.*] Cæſar 3. de bello ciuili. *Ipſe contra Pompeium conſtitit in acie.* Virg. 11. Æneid.

——Stetimus tela aſpera contra.

A v t *mortem oppeteret Theſeus, aut præmia laudis.*] Aut mortis compos aut gloriæ fieret. Verbū ad duo relata, ſatis eſt, ſi alteri tantū rectè conueniat. Cic. 2. de finibus. *Sibi Torquem & cognomen induit.* & 1. Tuſcul. *Vadet in eundem carcerem, & in eundem ſcyphum.* Virg. 9. Æneid.

Seu pacem ſeu bella geram. Horat. od. 16. lib. 1.

Rumpere nuptias Et regnum Priami vetus.

Malè ergo mſ. *Appeteret.* Eſt autem dilemma vſitatum magnanimis viris. Virg. 10. Æneid.

Aut ſpolijs ego iam raptis laudabor opimis,
Aut leto inſigni. Ibid.
Aut hodie victor ſpolia illa cruenta,
Et caput Aeneæ referes, Lauſique dolorum
Vltor eris mecum, aut aperit ſi nulla viam vis,
Occumbes pariter. Ennius apud Priſcian.
Nunc eſt ille dies quo gloria maxima ſeſe
Oſtendat nobis, ſeu viuimus, ſiue morimur.

N o n *ingrata, tamen fruſtra, munuſcula.*] Satis accepta Dijs, quia ſeruarunt Theſeum, ſed Ariadnæ nihil profutura, quia deſerta eſt. Sic Horat. ep. 7. lib. 1.

Non ingrata feres pueris munuſcula paruis.

Nam Ariadna velut ex peculio munera dabat.

D i v i s *promittens.*] Sic, *votis paciſci.* Horat. od. 29. lib. 3.

T a c i t o *ſuſpendit vota labello.*] Labra non mouens, ne exaudiantur vota quæ ſunt in fratrem Minotaurum. vt ille apud Horat. epiſt. 16. lib. 1.

Labra mouet metuens audiri: pulchra Lauerna,
Da mihi fallere.

Ouid. 1. de arte amandi.

Maloſit tacita mente precare viro.

Tibull. el. 1. lib. 2.

Vos celebrem cantate Deum, pecorique vocate
Voce palam pecori, clam ſibi quiſque vocet.

Aiax apud Homer. ἰλ. η. ὄφρα ὑμεῖς εὔχεσθε Διὶ Κρονίωνι ἄνακτι σιγῇ. *ſuſpendere* autem proprium cōſecrantis tholo. Virg. 9. Æneid.

Si qua tuis vnquam pro me pater Hyrtacus aris
Dona tulit, ſi qua ipſe meis venatibus auxi,
Suſpendiue tholo.

A Item 6. Æneid.

Ternaque arma patri ſuſpendet capta Quirino.

Item 12. *Votas ſuſpendere veſtes.* vt hic *vota munuſcula.* Horat. od. 5. lib. 1.

Suſpendiſſe potenti veſtimenta maris Deo.

N a m *velut.*] Horat. de Achille od. 6. lib. 4.

Ille mordaci velut icta ferro
Pinus aut impulſa cupreſſus Euro,
Concidit latè, poſuitque collum
Puluere Teucro.

Sic Homer. il. π. Sarpedonem à Patroclo interfectum comparat cum quercu, populo, aut
B pinu cæſis & il. ν. Imbrium Mentoris filium cum Fraxino. Virg. 2. Aen. Troiæ excidium eadem ſimilitudine exprimit.

I n *ſummo quatientem brachia Tauro.*] Virgil. 3. Aeneid.

Vix ea fatus erat, ſummo cum monte videmus
Ipſum inter pecudes vaſta ſe mole mouentem.

B r a c h i a.] vt Virg. 6. Aeneid.

In medio ramos annoſaque brachia pandit Vlmus.

Septimius apud Terentianum de metris. *Pinea brachia tum trepidant ſtridentia flabris.* & 3. georg.

Late ramos & brachia tendens. & 2. de vite.

C *Tum ſtringe comas, tum brachia tonde.*

T a v r o.] Taurus Aſiæ mons, de quo Plin. cap. 27. lib. 5.

Q v e r c v m *aut coniferam pinum.*] Cur cornigeram non concoquit Sabellicus? Nam Propert. el. 19. lib. 2.

Incipiam captare feras & reddere pinu Cornua.

Pinus eſt ſacra Dianæ. Horatius oda 22. lib. 3. eique venatores affigere cornua ceruorum ex voto ſolebant: id ſignificat & Virg. 7. ecl.

Setoſi caput hoc apri, tibi Delia, paruus,
Et ramoſa Mycon viuacis cornua cerui.

D Interdum etiam ad quercum illa figebantur cornua. Apul. initio lib. 1. florid. Aut quercus cornibus onerata, aut fagus pellibus redimita. Seruius ad illud Virg. 3. Aeneid.

Aeriæ quercus & coniferæ Cypariſſi. Conus, inquit, *fructus Cypariſſi, quæ & ipſa κωνοειδὴς eſt; nam à rotunditate in acumē tenuatur.* Sed & nux pinea, conus dicitur Græcis, ab ea forma. Κῶνος αἰεὶ πλατέος βάσεως εἰς ὀξὺ λήγει.

S v d a n t i *cortice.*] De pinu reſinam picemque ferente, Plin. cap. 10. lib. 16. de quercu Virg. 1. georg.

Quercus ſudabunt roſida mella.

E I n d o m i t v s *turbo.*] *Immanis turbo.* Virg. 6. Aeneid.

Præcipitemque immani turbine adegit.

Turbo autem, vt ait Seruius, eſt ventorum volubilitas.

C o n t o r q v e n s *flamine robur eruit.*] vibrans & concutiens tantum ſtipitem euertit. Virg. 4. Aeneid.

Ac veluti annoſam valido cum robore quercum
Alpini Boreæ nunc hinc, nunc flatibus illinc
Eruere inter ſe certant.

Et lib. 12. de Oleaſtro:

Lentoque in ſtirpe moratus
Viribus haud vllis valuit diſcludere morſus
Roboris Aeneas. & 2. Georg.
Sed truncis Oleæ melius propagine vites.

Reſpondens, Paphiæ ſolido de robore myrtus.

I L L A *procul radicibus exturbata.*] vtrumque & procul radicibus, vt Horat. od. 2. epod. *procul negotijs*. & Virg. 2. Georg. *Procul diſcordibus armis*. & *exturbata radicibus*. euulſa, diſiecta.

P R O N A *cadit.*] in comam, præceps. Varro Parmen. apud Nonium in Trabs. *Alta trabs pronus in humum accidens proxima frangit ramos cadens.* Virg. 5. Æneid. de Entello.

Grauiterque ad terras pondere vaſto
Concidit, vt quondam caua concidit, aut Erymantho,
Aut Ida in magna radicibus eruta pinus.

L A T E Q V E *& comminus obuia frangens.*] quia ramis opaca, ea quibus incidit, proterens ex eo loco vnde poſſit contingere. Lucr. lib. 4.

Montes ſupra ſol eſſe videtur
Comminus ipſe ſuo contingens feruidus igni.

Idem lib. 6.

Multaque præterea prius ipſo tacta vapore
Eminus ardeſcunt, quam comminus imbuat ignis.

dictum *comminus* à con & manus, quia ſimul manu, teloque ferimus. *Eminus*, quod è manu dimittatur telum. Cicero: *Neque icta comminus, neque coniectione telorum. Comminus* ſæpè eſt ſtatim & ſine intermiſſione. Virg. lib. 1. Georg.

Quid dicam iacto qui ſemine cominus arua
Inſequitur.

S I C *domito.*] ita locutus, vt de tauro. Sic Virg. de Centauris lib. 2. Georg.

Ille furentes Centauros leto domuit.

Horat. od. 12. lib. 2.

Domitos Herculea manu Telluris iuuenes.

& proſtrauit, perculit. vet. lib. proſternit, vt atternit, diſcedit, relinquit in præterito.

N E Q V I C Q V A M *iactantem cornua ventis.*] fruſtra cornibus vibratis, aërem & ventos inanes percutientem. Virg. 5. Æneid. de Entello.

Vires in ventum effudit. ibid. de Darete.

Et verberat ictibus auras. Virg. 3. Georg.

Et tentat ſeſe atque iraſci in cornua diſcit
Arboris obnixus trunco, ventoſque laceſſit
Ictibus.

Vanis ventis, vt Virg. 10. Æneid.

Nebulam & ventos obtendere inanes.

I N D E *pedem hoſpes multa cum laude reflexit.*] id eſt, retorſit, retulit. Virg. 6. Æneid.

—— *& in verbo veſtigia torſit.*

translatum ab ijs, qui, ad metam cum peruenerunt, reflectunt currum, vel quia flectuntur poplites gradiendo. Plin. *Elephantus poplites intus flectit hominis modo.*

E R R A B V N D A *regens tenui veſtigia filo.*] Virgil. 6. Aeneid.

Magnum regina ſed enim miſerantis amorem
Dædalus ipſe dolos tecti, ambageſque reſoluit,
Cæca regens filo veſtigia.

Proper. ele. 14. lib. 2.

Nec ſic incolumem Minois Theſea vidit
Dædaleum lino cum duce rexit iter.

Varro apud Plin. cap. 13. lib. 36. In labirynthum negat properandum eſſe ſine glomere lini. *Errabunda veſtigia*. vagi & erroribus obnoxij greſſus. Virg. in Sileno.

Si qua forte ferent oculis ſeſe obuia noſtris
Errabunda bouis veſtigia.

A N E *labyrintheis è flexibus egredientem.*] Virgil. 5. Aeneid.

Vt quondam Creta fertur Labyrinthus in alta
Parietibus textum cæcis iter, ancipitemque
Mille vijs habuiſſe dolum, qua ſigna ſequendi
Falleret indeprenſus, & irremeabilis error.

Plin. cap. 13. lib. 36. commemorat Labyrinthum Aegyptium, deinde Cretenſem, quem Dædalus fecit centeſimam tantum partem Aegyptij imitatus, Lemnium & Italicum.

T E C T I *fruſtraretur inobſeruabilis error.*] Virg. 6. Aeneid.

B *Hic labor, ille domus, & inextricabilis error.*

Inobſeruabilis, in quo ſigna & veſtigia non poterant obſeruari. contra *veſtigia retro Obſeruata* legit. Virg. 9. Aeneid. *Et veſtigia retro Obſeruata ſequor per noctem.* 2. Aeneid.

S E D *quid ego.*] Epanorthoſis. Virgilius 2. Aeneid.

Sed quid ego hæc autē nec quicquā ingrata reuoluo.

Ipſe infra:

Sed quid ego ignaris nec quicquam conqueror auris?

A *primo digreſſus carmine.*] παρέκβασις & egreſſio Fabio dicitur orationis pars, vt quibuſdam

C videtur. Cic. 2. de Orat. *Digredi ab eo quod propoſueris, atque agas, permouendorum animorum cauſa, ſæpè vtile eſt.* Poëta autem oratoris virtutes omnes perſequitur, eodem auctore, licet numeris ſit adſtrictior. Digreſſio lib. 3. de Orat. numeratur inter orationis lumina.

P L V R A *commemorem?*] addit *plura commemorem*, quia longa digreſſio tædium parit, & turpe, parergon longius eſſe, quam ergon.

V T *linquens genitoris filia vultum.*] patris Minois oculos & conſpectum. Sic Virg. 9. Aen.

Euocate parentem, Reddite conſpectum. & 6.

—— *Datur ora tueri*

D *Nate tua, & notas audire & reddere voces.*

V T *conſanguineæ complexum.*] Sororis Phedræ. Attius in Bruto apud Cic. 1. de diuin. *Duos conſanguineos arietes inde eligi.* mox: *Deinde eius germanum cornibus conitier.* & *Conſanguineus leti ſopor*, Virg. 6. Aen. & Homer. ὕπνος κασίγνητος θανάτοιο. id eſt, ſomnus frater mortis. Atqui Phædram ſecum anexit, & duxit vxorem Theſeus.

Q V Æ *miſero gnatæ fleret deperdita luctu.*] Scaliger corrigit ex veſtigijs veteris libri.

Quæ miſera ingrata vixit deperdita tela.

vet. lib. *lecto.* flere lecto ignaro, eſt fortunas ſuas conqueri, & narrare lecto ſuo ſurdo. Simile

E illud infrà:

Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris?

vbi vide adnot. magis tamen mihi probatur altera lectio.

Quæ miſero gnati fleret deperdita leto.

vt ſcilicet Minotauri, vel Androgei eædem intelligat.

O M N I B V S *his Theſei dulcem præoptarit amorem.*] *Optarit* & elegerit præ omnibus, ſiue ante hæc omnia, vt Virg.

—— *Praque omnibus vnum Prædicam.* 3. Aen.

eadem conſtructio quæ ſuprà.

Q V Æ *fluctus ſalis alludebant.*] Terent. Andr. *Adeo peruicaci ingenio, vt puerum præoptares perire.* Sic Græcis προτιμῶ id eſt, pluris facio.

A V T *vt vecta ratis.*] malo *Rati*, loquitur enim de Ariadna illuc vecta, non de rate, quæ potius vehit, quam vehitur. Nam s. malè adhæſit ex initio ſequentis vocis, *ſpumoſa*. Sic infrà:

Claßi cum mœnia Diæ Linquentem

Et in coma Berenices:

—— cumque iuuentus

Per medium claßi barbara nauit Athon.

Idem error apud Ciceronem 1. Tuſc. *Tanquam ratis in mari immenſo noſtra vehitur ratio.* Turneb. ex vet. lib. emendauit *In rate*, ſed profectò dura eſſet illa compoſitio. Tanquam in rate in mari. Ego detrita litera, *rati*: antiquè, pro *rate*: vt orbi, amni, aui: Chariſ. lib. 1. Plaut. Menech. *Satur nunc loquitur de me, & de parti mea.* vehit nauis. vt Virg. ecl. 4.

Altera quæ vehat Argo Dilectos heroas.

& 1. Æneid. de naui.

Quæ Lycios, fidumque vehebat Orontem.

ſed & *vectores* dicuntur nautæ. Virg. ecl. 4.

Cedet & ipſe mari vector. & remiges, *nauales pedes.*

A V T *vt eam dulci deuinctam lumina ſomno.*] *dulci*, retineri poteſt, vt apud Virg. 6. Aeneid.

Preßitque iacentem Dulcis & alta quies: cum tamen ille ſomnus exitialis fuerit Deiphobo. Sed in v. l. eſt triſti, inquit Scaliger ab ijs quæ ſecuta ſunt. vt ſupra *fallacem* dixit. Ouidius *Crudeles ſomni.* Deuinciuntur autem lumina, quia clauduntur oculi in ſomno. Lucret. lib. 4.

Somno deuincti credunt extollere veſtem.

Item.

Denique cum ſuaui deuinxit membra ſopore

Somnus. Ipſe.

Nec ſomnus tegeret quiete ocellos.

Legitur & deuinctam. Sic Tibull. eleg. 2. li. 1.

Occupet & feßi lumina victa ſopor.

L I Q V E R I T *immemori diſcedens pectore.*] cui ſcilicet oblata à Libero patre obliuio. *immemor pectus*, vt Virg. ecl. 5. *Teſtes ſunt flumina.* Propert. el. 9. lib. 2. *Sidera ſunt teſtes.* Cicero: *auctore ingenio.*

C O N I V N X.] ſcilicet futurus, quia *ſperare iubebat Coniugia læta*: infra. Sic Virg. 4. Æneid.

Nulli quondam flexere mariti.

Ibidem.

Quos ergo ſum toties iam dedignata maritos.

Sic & Horat. ep. 2. lib. 1. *Sponſi Penelopes*, pro ſperatis, ſiue futuris ſponſis.

S Æ P E *illam perhibent ardenti corde furentem.*] ſic Virg. 1. Æneid.

Talia flammato ſecum Dea corde volutans.

Attius Meleagro apud Nonium: *Heu cur ira feruet cæcum.* Vetus poëta apud Cic. 2. de finibus: *Nunc demum mihi animus ardet, nunc meum cor cumulatur ira.* *Furentem*, quia Bacchanti ſupra comparauit.

P A R I S O N A S *imo fudiſſe ex pectore voces.*] vt ſuprà: *Fluctiſonum littus.* & infra: *Rauciſonos bombos.* Propert. el. 21. lib. 3. *Vndiſonos Deos.* Sic Virg. 2. Æneid. *Clareſcunt ſonitus.* Scaliger ex veteri libro: *Clarificas.* vt *iuſtificam mentem*, infra, pro iuſtam. Ex intimo autem pectore quæ proficiſcuntur ficta non ſunt. Ipſe in coma Berenices.

Condita quin veri pectoris euoluam.

A Virg. 6. Aeneid.

Fuditque preces Rex pectore ab imo.

vel ex imo pectore, vt Horat. od. 11. epod.

Et latere petitus imo ſpiritus. & Virg. 1. Aeneid.

Suſpirans, imoque trahens à pectore voces.

A C *tum præruptos triſtem conſcendere montes.*] Ouid. epiſt. Ariadnæ:

Mons fuit, apparent frutices in vertice rari,

Nunc ſcopulus raucis pendet adeſus aquis.

Aſcendo, vires animus dabat, atque ita latè

Aequora proſpectu metior alta meo.

Præruptus mons. arduus, ſine cliuo, vnde nullus deſcenſus, & aſcenſus ab altera parte difficilis.

B hinc Virg. 1. Aeneid. tralatitiæ. *Præruptus aquæ mons.* Apollon. ἀπορρώξ. ἀπορρῶγι σκοπιῇ ἴσον. τοῦτ' ἐστι, ἀπερρηγμένῃ.

V N D E *aciem protenderet.*] Apollon. ὀξέα πολλὸν ὄσσε βαλοῦσα. acutos procul oculos iacere. Plaut. Mercat. *Gradus grandis, emittit oculos.* Hinc *oculi emißitij*, eidem in Aulul. Hom. ὀφθαλμῶν βολάς. Virg. 12. Aeneid.

Ille humilis, ſupplexque oculos, dextramque precantem

Protendens.

& *tendere oculos* lib. 5. & Horat. ep. 1. lib. 1. *oculo contendere.*

C I N *pelagi vaſtos æſtus.*] in mare immenſum & æſtuoſum. æſtus, κλύδων ἢ κλυδωνισμὸς, motus & agitatio fluctuum cum feruet mare. Horat. od. 7. lib. 2. *Vnda fretis tulit æſtuoſis.*

T V M *tremuli ſalis aduerſas procurrere in vndas.*] Longius currere in vibrantis & radiis ſolis coruſci maris oppoſitos fluctus. Virg. 7. Aeneid.

—— nec candida curſum

Luna negat, ſplendet tremulo ſub lumine pontus.

& 8. Aeneid.

Sicut aqua tremulum labris vbi lumen ahenis

Sole repercuſſum, aut radiantis imagine lunæ,

Omnia peruolitat latè loca, iamque ſub auras

D *Erigitur, ſummique ferit laquearia tecti.*

Idem in Pharmaceutria.

Corripuit tremulis altaria flammis.

Similis tremori motus, vt 3. Georg.

Micat auribus, & tremit artus.

An tremulos, quia ſingultus concutit? An ex frigidulo pectore? quia

Frigidius glacie pectus amantis erat.

Procurrere hoſtis dicitur cum obuiam hoſti ſeſe fert. vnde & *Procurſiones.* Virgil. 12. Aeneid.

Aduerſos telum contorſit in hoſtes

Procurrens.

& mox:

E *—— Quos agmina contra*

Procurrunt Laurentum.

& lib. 9.

Et conferre manum, & procurrere longius audet.

M O L L I A *nudatæ tollentem tegmina ſuræ.*] Altius ſe cingentem ne tingeretur aqua. Cum autem ſuſtulit tegmina ſimul nudauit ſuram. *Tegmina*, cothurnos inquit Scaliger. Sic venatrix apud Virgil. *Purpureaque ſuras vincire cothurno*, ſolet: vt ecl. 7. Aeneid. 1. *Ocreis aureis moles.* Idem 11. Aeneid.

—— Suras incluſerat auro.

Sura pars poſterior cruris carnoſa: ſic *tegmen capitis*, de galea identidem 7. Aen. *Et crurum tegmi-*

na. 11. Æneid.

A T Q V E *hac extremis mœſtam dixiſſe querelis.*] Virg. 3. Georg.

Extremoſque ciet gemitus, de moriente.

Extrema interdum duriſſima, & vix ferenda. Idem 3. Æneid.

Vitamque extrema per omnia duco.

idem 1. Æneid. *Sine extrema pati.* Sed hic extremæ querelæ, de nouiſſima parte querelarum dixit, vel querelis finem factum innuit, quia Bacchus eam conſolatus eſt. An quibus nihil addi poſſet?

F R I G I D V L O S *vdo ſingultus ore cientem.*] pro excitantem & educentem è pectore. Sic Virg. 3. Æneid. *——longoſque ciebat*

Incaſſum fletus. *Frigidulos ſingultus.* An vt Horat. *Frigida curarum fomenta.* de amore: & Lucretius.

——Veneris dulcedinis in cor

Stillauit gutta, & ſeceßit frigida cura.

Ouid. de Ariadna. *In ſaxo frigida ſedi.*

O R E *vdo.*] vultu madenti fletu, vt Virg. 1. Æneid.

Animum pictura paſcit inani,

Multa gemens, largoque humectat flumine vultum.

Varro 4. de L. L. *Vdum ab humido deducit,* ſed legendum ibi *vuido.* Virg. 3. Georg. *Vere madent vdo terra,* alibi vocat *imbriferum ver.* & 7. Æneid.

Luci vdo ſublapſa veneno, quia *frigidus anguis.* Inde *ſudum,* ſiccum quaſi ſine vdo: Feſtus.

S I C C I N E.] Geminatio duplex, *ſiccine,* & *perfide.* Apta vox exclamanti & irato *ſiccine.* Plaut. Aſinar. *Siccine hoc fit à te foras ædibus me ejici.* ſic *hoccine* Terentij Andria. *Hoccine credibile eſt.* Item, *Hoccine humanum factum.*

M E *abductam.*] vi & dolo ſublatam in nauem. Retineo abductam. Nam & Virgil. 7. Æneid.

Quam primo Aquilone relinquet

Perfidus alta petens abducta virgine prædo.

& 2. Georg. *Squallent abductis arua colonis.*

Item 3. Aeneid.

Tollite me Teucri, & quaſcumque abducite terras.

Nam & duci dicuntur addicti, Ciceroni & Tibullo.

P A T R I I S *ab oris.*] Sic Virgil. 1. Æneid.

Finibus expulſum patrijs. & 6.

——Te amice nequiui

Conſpicere, & patria decedens ponere terra.

P E R F I D E *deſerto liquiſti in littore Theſeu.*] Propert. el. 3. lib. 1.

Languida deſertis Gnoſia littoribus.

Tibull. el. 7. lib. 4.

Gnoſia Theſea quondam periuria linguæ

Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.

Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus

Ingrati referens impia facta viri.

S I C C I N E *diſcedens.*] vela ſine me faciens.

N E G L E C T O *numine Diuûm.*] Ipſe alibi.

Diuûm ad fallendos numine abuſum homines.

Neglecto, ſpreto & violato numine Deorum, per quos iuraſti. Ita Virg. 4. Aeneid.

Nihil ille Deos, nil carmina curat.

tapinoſis, ſiue *μείωσις.* Horat. od. 6. lib. 3.

——Dij multa

A *Neglecti dederunt Heſperiæ mala luctuoſa.*

Qui autem peierat, aut Deos eſſe non credit; aut non curare humana, aut nihil poſſe. Infra.

Dicta nihil metuêre, nihil periuria curant.

I M M E M O R.] Nunc ingrate, alioqui crimen non eſſet.

A H *deuota domum periuria portas?*] Refers in patriam tecum periuria ob quæ tuum caput deuoui. *Deuotus,* votis & diris petitus. Tibullus el. 5. lib. 1.

Tunc me diſcedens deuotum femina dixit.

Ouid. ep. Medeæ.

B *Viuite deuoto fœmina virque thoro.*

Aliquando *deuouere* nihil habet imprecationis. De periurij pœna Cicero 2. de leg. *Periurij pœna diuina exitium, humana dedecus.* Tibull. el. 9. lib. 1.

Ah miſer, & ſi quis primo periuria celat,

Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.

N V L L A *ne res potuit crudelis flectere mentis Conſilium?*] nullum meum beneficium potuit ingenium tuum, ſiue animum commouere & conuertere ad miſericordiam. Crudelis & vocandi & gignendi caſu. *Mentis conſilium,* vt alibi, *caſus periculorum.* ſic etiam *mens animi* dicitur.

C Ipſe:

Nec potis eſt dulces Muſarum expromere fœtus

Mens animi.

Plaut. Ciſtellaria. *Nullam mentem animi habeo.* Idem Epidico. *Pauor territat mentem animi.* Lucr.

——Cum ſomnus membra profudit

Mens animi vigilat.

Ita *ingenium animi.* Ennius Chreſphonte. Idem autem conſilium, mens, animus, Lucretio:

Conſilium quod nos animum, mentemque vocamus.

T I B I *nulla fuit clementia præſto.*] id eſt adfuit, vtpote tibi laudem, mihi opem allatura: id ve-

D teres præſto eſſe dicebant, apparere I C. Cic. pro Murena, *Vigilauit, laborauit, multis præſto fuit.* In alijs libris, *Prædo,* vt Virg. 10. Aeneid.

Voneo prædonis corpore raptis

Indutum ſpolijs, ipſum te Lauſe trophæum

Aenea. & 7.

Perfidus alta petens, abducta virgine prædo.

I M M I T E *vt noſtri vellet miſereſcere pectus.*] id eſt, vt ſæuus animus conciperet clementiam. *vellet miſereſcere,* id eſt miſereſceret, ſic in edictis apud Sueton. in Cæſare. *Bonum factum ne quis ſenatori nouo curiam monſtrare velit.* Et in form. rogationis. *Velitis vt aqua & igni interdicatur.* vete-

E res libri, *miteſcere,* vnde Scaliger ex *noſtri* facit *monſtri,* vt *pectus monſtri immite miteſcere nolit.* Sic Horat. ep. 1. lib. 1.

Nemo adeo ferus eſt, vt non miteſcere poßit.

A T *non.*] Redditionem diſſimilitudinis hic indicat ſermo, Virg. 2. Aeneid.

At non ille, ſatum quo te mentiris, Achilles

Talis in hoſte fuit Priamo. & alias paſſim.

Q V O N D A M.] de mutata ſorte. vt Virgil. ecl. 1.

Ite mea, quondam felix pecus, ite capellæ.

P R O M I S S A *dediſti.*] promiſiſti, vt. *dare dicta* pro dicere, & *verba dare,* quod fallentis eſt.

B L A N D A *voce.*] igitur & ſubdola, quia, qui blandiuntur, & adulantur, falſi ſunt.

MIHI *non hoc miſera.*] veteres libri habent, A *miſera*, ſcilicet nunc.

SPERARE *iubebas.*] Ambiguè: nam & ſperantur mala. Virg. 4. Æneid.

Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorem.

id eſt animo percipere. Ibid.

Quid non ſperemus amantes.

ſpes pro metu, quia ſpes metu vix caret.

IVBEBAS] ſuadebas, auctor eras. Virg. 4. Georg. *Quod me cœlum ſperare iubebas.* Virg. 3. Aeneid.

Sed votis precibuſque iubent expoſcere pacem.

& 5. *Ignorare iubes.* Donat. in Andr. *Iubeo Chreme* B *te ſaluere*, id eſt volo. Virg. 5. Aeneid.

Reddique viro promiſſa iubebant.

SED *connubia læta, ſed optatos hymenæos.*] Imitatus eſt Virg. 4. Aeneid.

Per connubia noſtra, per optatos hymenæos.

QVÆ *cuncta aërij diſcerpunt irrita venti.*] dictnm ſupta de pronerbio ad illud.

Irrita ventoſæ linquens promiſſa procellæ.

Aërij venti, ex agitatione aëris creati. vt auræ ętheriæ Virgilio. Ennius Epicharmo apud Varronem. *Hic eſt is Iupiter quem dico, quem Græci vocant aera, qui ventus eſt & nubes, imber poſtea.* C

NVNC *iam nulla viro iuranti fœmina credat.*] Nunc demum nulla viri promiſſa firma exiſtimet. Ita Plaut. prologo Aſin. *Hoc agite ſultis ſpectatores nunc iam.* & in Aulul. *Feſtinate nunc iam quantum lubet.* Ouid. imitatus eſt hunc locum.

Nunc quoque nulla viro iuranti fœmina credat.

vide Terentium Andria, & Hecyra de fide ſubleſta virorum.

NVLLA *viri ſperet ſermones eſſe fideles.*] Sibi perſuadeat veritatis aliquid & fidei habere. Propert. el. 34. lib. 2.

Expertus dico nemo eſt in amore fidelis.

D Virg. 3. Aeneid. *Nuſquam tuta fides.* Terent. *ô Iupiter, vbinam eſt fides!* fortaſsè *viris*, omiſſo ſibilo, propter alterum qui ſequitur. Non enim τὸ *viris* ad ſuperiorem verſum, ſed ad inferiores duos proximos refertur, qui ita in vet. lib. exarati ſũt.

Quæris, cum aliquid cupiens animus prægeſtit apiſci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt.

Queis, ſermonibus, vel qui viri.

QVI *dum aliquid cupiens animus prægeſtit*] dictum *cupiens prægeſtit*, vt ſup. *Proſpectans tuetur.* Prægeſtire, vt apud Horat. od. 5. lib. 2.

Nunc in vdo ludere cum vitulis ſalicto
Prægeſtientis.

E Cicero pro Cœlio. *Prægeſtit animus videre lautos iuuenes.* Apiſci, id eſt, adipiſci, aſſequi. Lucill. apud Nonium, *Vt ego effutiam, quod ego te in primis cupere apiſci intelligo.* Lucr.

Nec ratione animi quam quiſquam poſſit apiſci.

Plau. Captiuis. *Sine ſacris hereditatem ſum aptus effertiſſimam.*

NIL *metuunt iurare, nihil promittere parcunt.*] Nullum teſtari nnmen verentur, nullo modo ſunt parci in promittendo. *Parcunt promittere*, vt Virg. ecl. 3.

Parcite oues nimium procedere.

& 3. Aeneid.

Parce pias ſcelerare manus.

Horat. od. 28. lib. 3.

Parcis deripere horreo.

Idem ſat. 2. lib. 2.

Ac niſi mutatum parcit diffundere vinum.

SED *ſimul ac cupidæ mentis ſatiata libido eſt.*] Simul ac libidinem animi expleuerunt. Ipſe in el. ad Manlium.

Noctibus in longis auidum ſaturaſſet amorem.

Lucretius tamen

Vnaque hæc res eſt, cuius quo plura habemus,
Tam magis ardeſcit dira cupidine pectus.

Cic. *Numquam expleri poteſt cupiditatis ſitis.*

DICTA *nihil metuêre, nihil periuria curant.*] Quod Ariadna obijcit viris, id viri quoque in fœminas contorquent. Ipſe.

Mulier cupido quod iurat amanti
In vento & liquida ſcribere oportet aqua.

Sed id omnibus amantibus commune. Ouid.

Ne iurare time, Veneris periuria venti
Irrita per terras, & freta ſumma ferunt.

Horat. od. 8. lib. 2.

Expedit matris cineres opertos
Fallere, & toto taciturna noctis
Signa cum cœlo, gelidaque Diuos
Morte carentes.
Ridet hoc inquam Venus ipſa, ridens
Simplices Nymphæ, ferus & Cupido,
Semper ardentes acuens ſagittas
Cote cruenta.

Tibullus eleg. 7. lib. 3.

Ex alto periuria ridet amantum Iuppiter.

Propertius eleg. 16. lib. 2. contra.

Non ſemper placidus periuros ridet amantes
Iuppiter.

CERTE *ego te in medio verſantem turbine leti Eripui.*] id eſt, in aperto & manifeſto mortis diſcrimine, vt qui tempeſtate deprehenduntur. translatum à periculo nauigantium exorto turbine. Ouid.

Finge age te rapido, nullum ſit in omine pondus,
Turbine deprendi.

non diſſimili translatione Virg. 7. Aeneid.

Frangimur heu fatis, inquit, ferimurque procella.

ET *potius germanum amittere creui.*] Germanum fratrem ſcilicet Minotaurum. *creui*, pro decreui, ſtatui. Sic Lucill. apud Non.

Poſtquam præſidium caſtris educere creuit.

Vbi diſpoſuit Non. malè explicat. Ennius

Olli cernebant magnis de rebus agundis. Idem.
Ferro non auro vitam cernamus.

Attius, *Ni eſſet, qui armis ſecum vellet cernere. Cernere* etiam iudicare. Pacuuius apud Nonium armorum iudicio. *Et æquum eſt, & rectum quod poſtulas, iurati cernant.*

QVAM *tibi fallaci ſupremo in tempore deeſſem.*] id eſt, in extremo periculo non opem ferrem. Virg. ecl. 8.

Extrema moriens tamen alloquar hora.

Horatius od. 13. lib. 1.

Suprema citius ſoluet amor die.

Tibull. el. 1. lib. 1.

Te ſpectem ſuprema mihi cum venerit hora.

Lucretius.

Diſſolui quo quaque ſupremo tempore poßint.

Hinc & *ſuprema*, exſequiæ. Virg. 6. Aeneid.

Ibant & cineri ingrato ſuprema ferebant.

aliud

aliud eſt Plaut. Aſinar. *Mater tua mihi ſupremum dixit.* & Virg 3. Æneid.

Et magna ſupremum voce ciemus.

ſuprema, nouiſſima verba, *ſalue* ſcilicet & *vale.* Suprema dicta & præco pronunciabat in iudicijs, *actum eſt, placet*, Donat. in Phorm.

Pro *quo.*] propter quem. Propert. el. 18. li. 1. *Pro quo diuini fontes*, &c. Plaut. Aſin. *Qui pro iſtuc?* id eſt quare. Cæſar. *pro quibus rebus*, id eſt cur.

Dilaceranda *feris dabor, alitibuſq; præda.*] *feris*, vt lupis; *alitibus*, vt coruis & vulturibus obijciar. Homer. iliad. α. Αὐτοὺς δ' ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν Οἰωνοῖσί τε πᾶσι. Ipſe in Cominium.

—— *Inimica bonorum*

Lingua exſecta auido ſit data Vulturio,

Effoſſos oculos voret atro gutture coruus,

Inteſtina canes: cetera membra lupi.

Hora. od. 17. epod. *Laxere matres Iliæ addictũ feris Alitibus atque canibus homicidam Hectorem.*

Virg. 9. Aeneid.

Heu, terra ignota canibus data præda Latinis,

Alitibuſque iaces. Idem 10.

Alitibus linquêre feris, aut gurgite merſum

Vnda feret, piſceſque impaſti vulnera lambent.

Ennius Hecuba. *Sepeli natum, priuſquã feræ volucreſq;* Adde quod de Diog. eſt apud Cic. 1. Tuſc.

Nec *iniecta tumulabor mortua terra.*] non tumulo cõdar, ſed aluo ferarum. *Humati* propriè dicebantur humo tecti, id eſt quibus in os iniecta gleba, & tunc ſepulchrum dicebatur. Cicer. 2. de leg. Horat. od. 28. lib. 1.

At tu nauta vagæ ne parce malignus arenæ

Oſsibus & capiti inhumato particulam dare.

& mox: *Licebit iniecto ter puluere curras.*

Virg. 6. Æneid. *At tu mihi terram inijce.* Ennius Creſph. apud Macrob. *Neque terram inijceré, neq; cruenta conueſtire corpora licuit.* Ouid.

—— *Ne coniugis vnquam*

Buſta meæ videam, neu ſim tumulandus ab illa.

v. l. intacta. fortaſſe iniacta, vt ſup. v. l. *O ſeclum inſapiens, & infacetum.*

Sola *ſub rupe.*] deſerta, vt in Lybia. Virg. ecl. vlt. *Sola ſub rupe iacentem.* Idem.

Heu male tum Lybiæ ſolis erratur in agris.

Prouerbium eſt.

Qvænam *te genuit leæna.*] *Leæna*, græcum eſt, inquit Seruius, vt Dracæna. dicitur & *Lea* Lucretio. prouerbium eſt autem, vt apud Virg. Aeneid. 3. *Duris genuit te cautibus horrens*

Caucaſus, Hyrcanæque admorunt vbera tigres.

Ouidius.

Quæque tibi quondam tenero ducenda palato

Plena dedit nutrix vbera, tigris erat.

Idem.

Te lapis & montes innataque rupibus altis

Robora, te ſæua progenuêre feræ.

Tibull. el. 4. lib. 3.

Nec te conceptam ſæua leæna tulit.

Qvod *mare conceptum ſpumantibus expuit vndis?*] eiecit tanquam pus in littus, nec ferre potuit ob ſpurcitiem. Terent. in Eunuch. *Vbi illam expueret miſeriam ex animo.* id eſt, inquit Donat. *cum faſtidio eiiceret & expelleret.* expuit enim qui extra pus mittit. Sic Homer. il. π. Νηλεές, οὐκ ἄρα σοί γε πατὴρ ἦν ἱππότα Πηλεύς, οὐδὲ Θέτις μήτηρ, γλαυ-

A κὴ δέ σε τίκτε θάλασσα. Tibull. el. 2. lib. 1.

—— *Is ſanguine natam,*

Is Venerem è medio ſentiet eſſe mari.

& el. 4. lib. 3.

Nam te nec vaſti genuerunt æquora ponti.

Hinc & Lucillio. *Neptuni filius.*

Qvæ *ſyrtes, quæ Scylla.*] Syrtes duo ſunt ſinus in extrema Africa nauigantibus periculoſiſſimi. Salluſt. in Iugurth. Ariſtoteles de mundo ἀπὸ τοῦ κυματώδους ἢ ἀμμώδεις τὰς σύρτεις. Scyllæ fabulam vide 14. Metamorph. de vtraque vide Virg. 3. Aeneid. qui & hunc locum imitatus eſt

B lib. 7.

Quid Syrtes, quid Scylla mihi, quid vaſta Charybdis Profuit? eleganter Diogenes *ventrem vitæ charybdim nominat.*

Talia *qui reddis pro dulci præmia vita.*] pretium huiuſmodi rependis ei, quę vitam tibi cõſeruauit qua nihil iucundius. Præmia in deteriorem partem. Virg. 12. Aeneid.

Hæc præmia, qui me ferro auſi tentare, ferunt.

Idem alibi in bonam partem.

Perſoluent grates dignas & præmia reddent

Debita. Sic pretium Terent. *Pretium*, inquit,

C *ob ſtultitiam fero.* Horat. od. 14. lib. 3.

Et peccare nefas, aut pretium eſt mori.

Sic Virgil. 1. Aeneid. *Hic pietatis honos.* Græcis ἀμοιβὴ ἢ ἄμοιβα ita in vtramq; partem accipiuntur.

Pro *dulci vita.*] Sic Lucret. lib. 5.

Dulcia linquebant lamentis lumina vitæ.

Virg. 6. Aeneid.

Quod te per cæli iucundum lumen & auras,

Per genitorem oro.

Ipſe infrà:

Nate mihi longa iucundior vnice vita.

& alibi. *Vita dulcius atque anima.*

Si *tibi non fuerant cordi connubia noſtra.*] id eſt,

D ſi non placuerat matrimonium meum. Sic Terent. Andr. *Tibi ſi nuptiæ hæ ſunt cordi.* Virgil. 7. Aeneid. *Cui triſtia bella*

Iræque inſidiæque & crimina noxia cordi. & 9.

Vobis picta croco & fulgenti murice veſtis.

Deſidię cordi, iuuat indulgere choreis. Lucill. apud Nonium in *cordi eſt*, pro ſedet animo. *Quod tibi magnopere cordi eſt, mihi vehementer diſplicet.*

Saeva *quod horrebas priſci præcepta parentis*] id eſt, horrori tibi erant. vt Virg. 3. Georg.

Aut impacatos à tergo horrebis Iberos. *Priſci parentis*, ideoque auſteri. Sic Horat. od. 21 lib. 3.

—— *Narratur & priſci Catonis*

E *Sæpè mero caluiſſe virtus.*

Cicer. de Aruſp. reſponſ. *Priſcam illam ſeueritatem tua ſoror exiſtimatur imitata.* & pro Cœlio: *grauiter, ſeuerè, & priſcè agere.* cui opponitur, *remiſsè, leniter, & vrbanè.*

Attamen *in veſtras potuiſti ducere ſedes.*] ſic ſuprà.

Magnanimum ad Minoa venis, ſedeſque ſuperbas.

Sedes veſtras, patriam, Athenas, domum veſtrã, & regiam.

Qvæ *tibi iucundo famularer ſerua labore.*] id eſt, famulæ & ancillæ officio fungerer. vt ſuprà. *Contecta velatum pectus.* & *diſcernens diuidit.* *Seruus* Oſſe dictus *famel*, vnde *famelia, familia,* & *famulari.*

E

IVCVNDO *labore.*] quem voluntas leuiorem & gratiorem redderet. ita Tibul. el.3. li.2.

Ducite: ad imperium dominæ ſulcabimus agros:
Non ego me vinclis verberibuſque nego.

Idem el.6.lib.2.

Et ſaneo morbo, cum iuuat ipſe dolor.

CANDIDA *permulcens liquidis veſtigia lymphis.*] id eſt, niueos pedes abluens & abſtergens: ſic Propert.el.5.lib.1.

—— ignotos veſtigia ferre per ignes.

Virg.3.Æneid.

Et veſtigia firmat. Idem 6.Æneid.

Et paribus curis veſtigia figit.

Permulcere autem eſt leuiter attrectare, vt apud Liuium Gallus Papirij barbam permulcens ab eo ſcipione eburneo percutitur.lib.5.annal. vide & verba Pacuuij apud Gellium cap. 26. lib. 2. in flauus. [illegible] autem hic *liquidus*, vt & ſup. *Liquidas Neptuni naſſe per vndas.*

PVRPVREA VEſtium *conſternens veſte cubile*] ſuprà

Puluinar verò Diuæ geniale locatur
Aedibus in medijs, Indo quod dente politum
Tincta tegit roſeo conchilis purpura fuco.

Virg.6. Æneid.

Purpureaſque ſuper veſtes, velamina nota
Conijciunt.

quam hic veſtem, Ouidius & Propertius etiam *pallia* vocant.

SED *quid ego ignaris nequidquam conqueror auris.*] Quid fruſtra quærens ventos alloquor rerum omnium neſcios. *Ignaris* dixit, vt Græci ἀναύδους. nam & id ſignificat ignaros & ſurdos. *Queris auris*, tertio caſu. vt Prop.ele.12.lib.1.

Felix qui potuit præſenti flere puellæ.

Vetus autem verbum eſt auctore Suida ἀνέμῳ διαλέγῃ. *vento loqueris.* Plaut. Moſtellaria. *Hic neſcit quidem niſi ſenus fabulari vento.* Lycophron.

Τί μακρὰ τλήμων εἰς ἀναύδους πέτρας,
Εἰς κῦμα κωφὸν, εἰς νάπας δασυσκίους
Βάζω, κενὸν ψάλλουσα μάστακος κρότον.

Quid valde miſer ad ignaras & ſurdas petras, ad fluctum mutum, ad nemora denſa loquor, inanem edens ſonitum?

EXTERNATA *malo.*] Quæ nimio dolore apud me non ſum. Ouid. in Ibin.

Cur externati ſemper agantur equi.

vide, quæ ſupra notata ad *Aſſiduis quam luctibus externauit.*

QVAE *nullis ſenſibus aucta.*] præditæ. Lucret. lib.3.

Sic animas introduxerunt ſenſibus auctas.

& lib.5. *Et tantis viribus auctos*
Non temerè vlla vi conuinci poſſe putabant.

ibid. *Quæ pars eſt ignibus aucta.* ſuprà: *tedis felicibus aucta.*

NEC *miſſas audire queunt, aut reddere voces.*] Nec dicta accipere, nec reſpondere. *Mittere voces*, vt apud Horat.ep.17.lib.1.

Et ſemel emiſſum volat irreuocabile verbum.

Propert. ele.1. lib.2.

—— Muta tace verba fauillæ.

Cic. pro Cœlio. *Ne ipſa eijciat vocem domus. Reddere* quoque pro reſpondere, quia dare, dicere eſt. Virg.3.Æneid. *Vox reddita fertur ad auras.*

A & 7. *Subit ex alto vox reddita luco.*

ILLE *autem propè iam medijs verſatur in vndis.*] id eſt, ferè prouectus eſt in altum, parique ſpatio diſtat vndique à continenti. Virg. initio 5. Æneid.

Interea medium Aeneas iam claſſe tenebat
Certus iter. & 3. *Graditurque per æquor*
Iam medium. Ibid.
Sacra mari colitur medio gratiſſima tellus.

NEC *quiſquam apparet.*] exiſtit, conſpici poteſt. Virg.3.Æneid. *Nec iam amplius vllæ*
Apparent terræ.

B VACVA *mortalis in alga.*] In littore deſerto. Virg.1.georg.

Deucalion vacuum lapides iactauit in orbem.

& 4.Æneid.

Littoraque & vacuos ſenſit ſine remige portus. & 12.
Atque illi vt vacuo eſſerunt æquore campi.

Opponitur *frequenti* & *celebri.* Horat.ep.7.lib.1.

Aut vacuum Tibur placet, aut imbelle Tarentum.

de *Alga* dictum ſupra.

SIC *nimis inſultans extremo tempore ſæua ſors.*] id eſt, fortuna proteruè & ſuperbè illudens. Hor. od.29.lib.3. *Fortuna ſæuo læta negotio & ludum inſo-*
C *lentem ludere pertinax.* Idem od.1.lib.2. *Belliq; cauſas, & vitia & modos, Ludumque fortunæ.* Inſultant autem ſuperbi miſeris. Translationem aperit Horat. od. 3. lib. 3. *Dum Priami Paridiſque buſto Inſultet armentum.* Idem od.16.epod.

Barbarus heu cineres inſiſtet victor & vrbem
Eques ſonante verberabit vngula. Virg.3.Æneid.
Inſultate ſolo, & greſſus glomerare ſuperbos.

& 4. Georg.

Neque oues hœdique petulci floribus inſultent.

Seruius ad illud 10. Æneid. *Cernis vt inſultent Rutuli. Inſultare eſt immotos irridere per cauillationem.*
D Propert.el.8.lib.2.

Exagitet noſtros manes, ſectetur & vmbras,
Inſultetque rogis, calcet & oſſa mea.

ETIAM *noſtris inuidit queſtibus auras.*] id eſt, noluit per inuidiam à quoquam audiri meas querelas. Virg.11.

Inuidiſſe Deos pulchrā vt Calydona viderem. idē 10.
Tene, inquit, miſerande puer cum læta veniret
Inuidit fortuna mihi. & 1. Georg.
Iam pridē nobis te cœli regia Cæſar Inuidet. & ec.7.
Liber Pampineas inuidit collibus vmbras.

Homer. iliad. ο. Θεὸς Δαναοῖσι μεγήρας. Deus Danais inuidens. & iliad. ρ. Εἰ μή οἱ ἀγάσσατο Φοῖβος Ἀ-
E πόλλων. Si ei non inuidiſſet Apollo. Callypſo, od. ε. Σχέτλιοί ἐστε θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων. Improbi eſtis Dij, inuidi præ alijs.

VTINAM *nec tempore primo.*] ſtatim poſt oraculum redditum Athenienſibus.

GNOSIA.] Cretenſia. *Gnoſos* vrbs Cretæ. Minois regia. alio nomine Cerathus, à fluuio Ceratho.

CECROPIAE *tetigiſſent littora puppes.*] Remotiſſima cauſa. Cic. Topicis. *Vtinam ne in nemore Pelio,* &c. ſic vtinam nullæ naues Atticæ Cretam veniſſent, nec Theſeus veniſſet, nec eum amaſſem. nec me deſeruiſſet. Virg. imitatus eſt hunc locum. *Felix, heu nimium felix ſi littora tantū*
Nunquam Dardaniæ tetigiſſent noſtra carinæ.

& 1.geor. *Preſſæ cum iam portum tetigere carinæ.*

& 6. Æneid. *Si tangere portus,*
Infandum caput, & terris adnare neceſſe eſt.

INDOMITO *nec dira ferens ſtipendia tauro.*] Immane tributum, humanam ſcilicet dapem Minotauro ferens, vel re vera Tauro duci.

PERFIDVS *in Cretam religaſſet nauita funem.*] ſoluiſſet ex littoribus Piræi. Proper. el. 8. li. 1.
Nec tibi Tirrhena ſoluatur funis arena.
Virg. 1. Georg.
Nec à terra moueat conuellere funem. & lib. 3.
—— Tunc littore funem
Dirripere, excuſſoſque iubet laxare rudentes. Item.
Fugite atque ab littore funem Rumpite. & 4.
Strictoque ferit retinacula ferro.
At *religare nauim* & *claſſem* eſt appellentis. Hora: od. 32. lib. 1.
Sine ſactatam religaret vdo Littore nauim.
Virg. 7. Æneid.
Gramineo ripæ religarat ab aggere claſſem.
vnde Albinouano *Irreligata ratis.*

NEC *malus hic.*] Virg. 4. Æneid.
Multa malus ſimulans vana ſpe luſit amantem.
Plaut. Amph. *Malum, callidum, aſtutum admodum.* vnde *malitia.* Cic. 3. de nat. Deorum, verſuta & fallax nocendi ratio.

CELANS *dulci crudelia forma Conſilia.*] tegens forma ſuaui, ad ſe allicięte, & mite aliquid præ ſe ferente mentem ſæuam, & importunam, vel dolos. Sic *dulce*, pro iucundo, & quod ad ſe allicit, translatione à ſenſu guſtatus. vt propriè 2. Georg. *Negant alias aquè ſerpentibus agros*
Dulcem ferre cibum. & 4. Georg.
Ore ferunt dulcem nidis immitibus eſcam. &
Dulce ſatis humor. 4. Æneid.
Et fuit aut tibi quidquam Dulce meum.
& *dulces exuuiæ.* & 1. Æneid.
Cum dabit amplexus, atque oſcula dulcia figet.

IN *noſtris requieſcet ſedibus hoſpes.*] id eſt, morã traxiſſet, diutius manſiſſet. Virg. 4. Æneid.
Quis nouus hic noſtris ſeceſſit ſedibus hoſpes?
alij libri *requiſiſſet.* alij *quæſiſſet*, an *hæſiſſet.* Cic. 6. de republ. *Terra quia ſedes, ſemper hæret.* ſed aliud eſt.

NAM *quo me referam?*] redibo. Ipſe. *Inſperanti ipſa refers te.* Virg. 7. Æneid.
—— Inachus ſe referebat ab Argis.
Expreſſit totum hunc locnm Virg. li. 4. Æneid.
En quid agam? rurſuſne procos irriſa priores, &c.
Euripid. Medea.
Νῦν ποῖ τράπωμαι; πότερα πρὸς πατρὸς δόμους,
Οὓς σοὶ προδοῦσα, καὶ πάτραν ἀφικόμην,
Ἢ πρὸς ταλαίνας Πελιάδας.
Enn. interpretatur apud Cic. 3. de Orat.
Quo nunc me vertam? quod iter incipiam ingredi?
Domum paternam ne? an me ad Peliæ filias?
C. Gracchus apud Cicer. 3. de Orat. *Quo me miſer conferam? quo vertam? In Capitoliumne? At fratris ſanguine redundat. An domum? Matrem ne vt miſeram lamentantemque videam & abiectam?* Cic. in orat. pro Murena. *Si, quod Iupiter omen auertat, hunc ſententijs veſtris adflexeritis quo ſe miſer vertet? An ad matrem?* &c. Elegans & Ouidij locus huic perſimilis in fabula Scyllæ 8. Metamorph.

IDAEOSNE *petam montes?*] Idam Cretenſem. Alij libri *Idmoneos*, alij *Iſthmoneoſus*, vnde Scalig.
A *Iſthmon, eoſne petam montes, ab gurgite lato*
Diſcernens pontum truculentum diuidit æquor?
Eſt autem *ἰσθμὸς γῆ ἀμφιθάλασσος*, vel *στενὴ γῆ ὑπὸ θαλάσσης περιεχομένη.* Sunt autem plures Iſthmi in Creta. vide Strabon. lib. 10.
Diſcernens patriam truculentum diuidit æquor.
Sic *mare barbarum* Horat. od. 19. lib. 2. & od. 3. l. 1.
Truci commiſit pelago ratem.
Æſchylus in Perſis *ἄμαχον κῦμα θαλάσσης.* fluctus marinus inexpugnabilis. *diſcernens diuidit*, id eſt diſcernit & diuidit. vt notatum ſupra.

AN *patris auxilium ſperem?*] An ſperem futurum, vt opem ferat mihi pater, & nauim huc
B mittat?

QVEM *ne ipſa reliqui?*] An eius quem ſpõte reliqui? Teren. Andr. *Quemne ego heri vidi ad vos adferri veſperi?* Plaut. *Omnia adſunt bona, quem penes eſt virtus*, ſupple ei. Virg. 4. Aeneid. *En dextra fideſque Quem ſecum patrios*, &c. id eſt, eius quem.

RESPERSVM *iuuenem fraterna cæde ſecuta?*] id eſt cruentum germani Minotauri ſanguine. Virg. 4. Aeneid. *Et ſparſos fraterna cæde penates.* Proper. el. 9. lib. 3. *Et ſparſas cæde iacere comas.*

CONIVGIS *an fido conſoler memet amore?*] me recreem & luctum minuam? *met* pareleon Co-
C micis vſitatum. Plaut. Amphitr. *Quis te verberauit? egomet memet, qui nunc ſum domi.*

QVI *ne fugit.*] Eiuſne, qui fugiens me deſerit & odit?

LENTOS *incuruos gurgite remos.*] Vir. 3. Æne.
Ante & Trinacria lentandus remus in vnda.
Apoll. lib. 2. Argon.
—— ἐπεγνάμπτοντο δ' ἐρετμοί,
Ἠΰτε καμπύλα τόξα, βιαζομένων ἡρώων. id eſt, Incuruatique ſunt remi, vt curui arcus, intendentibus & connitentibus Heroibus. videntur autẽ in aqua inflexi remi, etiam cũ recti ſunt, vt quælibet alia, falluntúrque ſenſus. Cic. Lu-
D cullo, & Lucret. lib. 4.
Nam quæcunque ſupra rorem ſalis edita pars eſt
Remorum recta eſt, & recta ſupernè guberna:
Quæ diuerſa liquore obeunt refracta videntur
Omnia conuerti, ſurſumque ſupina reuerti.

PRAETEREO *littus.*] à littore prætergrediens recedo. Hæc loquitur auerſa à mari. vel *prætereo littus.* eo præter littus & vltra. Vir. 7. Aenei.
Atque fugam dedit, & præter vada feruida vexit.
An iuxta littus eo? vt Horat. od. 11. lib. 2.
Quis puer ocyus reſtinguet ardentis Falerni
Pocula prætereunte Lympha. & od. 7. lib. 4.
Decreſcentia ripas flumina prætereunt.
E Alij libri *præterea. ἐπιπλέον*, id eſt præter cetera; *littus* ſcilicet eſt merum & ſolitudo.

NEC *patet egreſſus, pelagi cingentibus vndis.*] exitus omnis intercluſus eſt vaſto gurgite ambiente Diam ſiue Naxon. *νῆσος, ου, ἡ.* altum. dictum quaſi *νῆσος, παρὰ τὸ ἐπινεῖν τῆς γῆς.* vel *τὸ μὴ πέλας γῆς.* Et quod ait, *cingentibus*, alludit ad Inſulæ nomen, quia in ſalo terra ſit vndique cincta, vnde & domus, *inſulæ* dicuntur, nullis alijs cõtiguæ.

NVLLA *fuga ratio, nulla ſpes: omnia muta.*] nulla eſt hinc euadendi via: nil eſt præter littus, mare, aerem & feras, quæ omnia muta ſunt.

OMNIA *ſunt deſerta, oſtentant omnia letum.*] hîc

eſt littus & ſolitudo mera, omnia minantur & palam denunciant mortem. Virg. 1. Æneid. A

Præſentemque viris intentant omnia mortem.

Cicero ad Plancum. *Belli exitus ex altera parte cædem, ex altera ſeruitutem oſtentant.* & pro Cluentio. *Oſtentare capitis periculum.*

N O N *tamen ante mihi langueſcent lumina morte.*] id eſt, oculi flacceſſent inſtanti morte; vigor enim oculorum abit morientibus. ſic *oculos fugientes* dixit Ouid. in Tibulli epicedio. *manibus*, inquit *fugientes preſſit ocellos Mater.* Ipſe. *Cui languida nondum Lumina ſunt gnati cara ſaturata figura.* Lucretius lib. 5.

Membraque deficiunt fugienti languida vita.

& lib. 6. *Languebat morte propinqua.*

N E C *prius à feſſo.*] id eſt, tot animi malis affecto. Translatio à corpore ad animum. Nam vt ait Afranius apud Priſcianum in quies. *Emancipato ſollicito corde corpus non potitur quie.* Horat. car. ſecul. *Qui ſalutari leuat arte feſſos corporis artus.* Virg. 1. Aenei. *Cerealiaque arma Expediunt feſſi rerum.* & 3. *Quoq; magis feſſas optem dimittere naues.* Ouid. *Vulnere tardus equi, feſſuſque ſenilibus annis.*

S E C E D E N T *corpore.*] ſecernentur morte. Eſt enim quaſi *receſſus & diuortiũ in morte.* vt ſeceſſus plebis ab Optimatibus exſtinguit ciuitatem. ſic Virg. 4. Aeneid. C

Et cum frigida mors anima ſeduxerit artus.

Plaut Rudente: *Vitam corporis ſecludere*: nam θανὼς διὰ σώματος ϰ ψυχῆς διάλυσις. hic autem corpus relinquitur ab ægro animo, & contra corpus animum relinquit ferro aut morbo.

S E N S V S] pro vita & animo. Cic. 5. Tuſcul. *animus eſt qui ſentit.* Virg. 4. Aeneid.

Quis tibi tunc Dido cernenti talia ſenſus.

Virg. in Palæmone.

Senſibus hæc imis, res eſt non parua, reponas.

Proper. el. 12. lib. 2. D

Is primum vidit ſine ſenſu viuere amantes.

Virg. 6. Aeneid.

Aetherium ſenſum atque aurai ſimplicis ignem.

at idem 4. Aenei. etiam *ſenſus* pro conſilijs.

Arcanos etiam tibi credere ſenſus.

Q V A M *inſtam à Diuis expoſcam prodita multã.*] Infrà. *Supplicium ſæuis expoſcens anxia factis.* Prodimur autem propriè à parentibus, deficiunt ſocij, deſerunt patroni. Donat. Virg. 1. Aeneid.

Nos tua progenies, cœli quibus annuis arcem,
Nauibus (infandum!) amiſſis vnius ob iram
Prodimur. at Oui. *Proditus à ſocio.* & Vir. 4. Æn.
Non iam coniugium antiquum quod prodidit oro. E

M V L T A M.] Supplicium, pœnam. Vlpia. l. aliud. §. inter. d. de verb. ſign. diſcrimen ita ſtatuit inter pœnam & multam, vt *Multa* ſit ſpecialis peccati: *pœna* generale nomen omnium delictorum. *multa* hodie pecuniaria: *pœna* etiã capitis & exiſtimationis. *multa* ex arbitrio irrogetur: *pœna* lege. *Multa* etiam non pecuniaria. Cic. pro Cornel. *Leges multa proficiſci in colonias.* De exilio. Multa olim minima ouis erat vnius, ſuprema duarum ouium, & triginta boum. concipiebatur autem multa legitimis quibuſdam verbis, vt ex Varrone probat Gell. cap. 1. libr. 11. *Quando citatus neque reſpondit, neque excuſatus eſt, ei vnam ouem multam dico, ac niſi eo genere diceretur negaverunt iuſtam videri multam.*

C O E L E S T V M Q V E *fidem poſtrema comprecer hora.*] implorem ſuperûm opem ſupremo ſiue extremo vitæ tempore. Attius apud Nonium in *vſura.* *Atque hanc poſtremam ſolis vſuram cape.* Terent. Andria. *Hodie poſtremum me vides.* Virg. in pharmaceutria.

Extrema moriens tamen alloquar hora.

ſic ſuprà. *extremo tempore.* *Comprecer*, vt Plaut. Amphit. *Prodigiali Ioui aut mola ſalſa hodie aut ture comprecatam oportuit.* Terent. Adelph. *Abi domum, & Deos comprecare.*

B Q V A R E *facta virûm multantes.*] iuſta pœna afficiẽtes improbe facinora, perfidiam, & proditionem. Attius Alpheſ. *Se eſſe Alcmaonis fratrẽ factus deleat.* Plaut. Aulul. *Matronarũ hic facta pernouit probe.* Ibid. *Quid fide bona. quid factus? neque malis, neque improbus.* Ouid. in Ibim.

Illum ego deuoueo, quem mens intelligit, Ibim,
Qui ſcit ſe factis has meruiſſe preces.

M V L T A N T E S *vindice pœna.*] ita dictum vt ſuprà, *proſpectans tuetur*, &c, *contecta velatum pectus.* Pœna autem ſequitur Eumenidas: vnde & ipſę *pœnæ* dicuntur à pœniendo. Plutarch. ἐρινύων ποινὰς καλοῦσι αὐτὰς ϰ τοῖς ἀνθρώποις ὀργιζομένας. Varro Eumenid. *Tertia pœnarum infamia.* Virg. in culice C

Verberibus ſæua cogunt ſub iudice pœna.

E V M E N I D E S] Seruius ad illud 4. Aeneid. *Et diræ vltrices: Diræ*, inquit, *in cœlo dicuntur: furiæ in terris: Eumenides apud inferos.* Plutarch. in Theſeo: εὐμενίδες αἱ σεμναὶ θεαί. & Pauſan. in Atticis. ſic dictę κατὰ εὐφημισμὸν, nam εὐμενὴς, beneuolus. De ijs multa Aeſchylus, & Orpheus hymno in *Eumenidas.*

Q V I B V S *anguineo redimita capillo frons.*] Furiæ à Poëtis pinguntur vipereo crine incinctę. Virg. 6. Aeneid.

D *Ferreique Eumenidum thalami, & diſcordia demẽs*
Vipereum crinem vittis innexa cruentis. & 7.
Tam ſæuæ facies, tot pullulat atra colubris. ibid.
Tot Erynnis ſibilat hydris. &
Geminos erexit crinibus angues. Euripid. in Hercule Furente. ἑκατὸν κεφαλαῖς ὄφεων ἰοχόμενα λέοντα μαρμαίροντας ὀφιοπλόκαμοι dicuntur Orpheo.

E X S P I R A N T I S *præportat pectoris iras.*] prę ſe fert & palã oſtendit. *Exſpirantis* quarto caſu & ſecũdo. nam & ſpirat irã pectus. Cic. in Arat. Phænom. *Scorpius infeſtus præportans flebile acumen.* Lucre. l. 2. *Telaque præportant violenti ſigna furoris.*

H V C *huc aduentate, meas audite querelas.*] continuò adeſte, & verba querẽtis de perfidia Theſui, audite. E

Q V A S *ego nunc miſera extremis proferre medullis.*] ab imo pectore expromere. vt ſup. *Toto concepit pectore flammã. Fũditus atq; imis exarſit tota medullis.*

A M E N T I *cæca furore.*] Quam furor amentem reddit & cœcam. Virg. 2. Aeneid.

Furor, iraque mentem Præcipitant. & 2. Aeneid.
Inſtamus tamen immemores, cæcique furore.

Attius. *Heu cor ira feruit cæcum.* Propert. eleg. 13. lib. 1.

Tantus erat demens inter vtroſque furor.

Plaut. *Nihil video præ ira.*

Q V A E *quoniã veræ naſcuntur pectore ab imo.*] Non falſę aut fictę proferũtur extremis medullis. ſic

Lucretius.

Nam vera voces tum demum pectore ab imo
Eliciuntur.

V o s *nolite pati noſtrum vaneſcere luctum.*] Ne ſinatis irritum & inultum Theſea manere, & querelas meas à ventis diſcerpi. Cic. 1. leg. *Animi labes diuturnitate vaneſcere non poteſt.* Ouid. el. 6. lib. 3. amor.

Carmine læſa Ceres ſteriles vaneſcit in herbas.

Idem epiſt. Penelop.

Fallar; & hoc crimen tenues vaneſcat in auras.

F v n e s t e t *ſeque ſuoſque.*] funeſtum reddat & funere familiari pollutum, & ſe & ſuam domum. Lucret. lib. 3.

——Mortifer æſtus
Finibus Cecropijs funeſtos reddidit agros.

Cic. pro C. Rabirio. *Funeſtari concionem*, inquit, *carnificis contagione.* Et pro Fonteio: *Humanis hoſtijs Deorum aras ac templa funeſtare.* Virg. 4. Æneid.

Totamque inceſtat funere claſſem. eadem mente.

H a s *poſtquam mœſto profudit pectore voces.*] Lucret. lib. 3.

Tu fac ne ventis verba profundam. Item.
Sermo cum ſummo clamore profuſus.

ex eadem translatione. *Profluens dicendi genus.* & *profluentia loquendi.* Cic. ſic 2. Æneid. *Spargere voces.*

A n n v i t *inuito cœleſtum numine rector.*] Non libens, ſed coactus vi diratum annuit. *Numine*, pro nutu. vt Virg. 6. Æneid. *Sit numine veſtro*

Pandere res alta terra & caligine merſas.

Homer. ἐμῷ ἀέκοντί γε θυμῷ. Sic & Horat. od. 2. lib. 1. *Siniſtra labitur ripa Ioue non probante.*

Si, *Inuicto.* tale erit illud Horatij od. 27. li. 3.

Vxor inuicti Iouis eſſe neſcis.

Ouid. 5. faſtor.

Ille vbi res cœli tenuit, ſolioque paterno
Sedit & inuicto nil Ioue maius erat.

& 6. faſtorum.

Idibus inuicto ſunt data templa Ioui. Attius.

Te ſancte venetor, precibus inuicte inuoco,
Protela & patriæ populo verruncet bene.

R e c t o r *cœleſtum.*] Virg. 4. Æneid.

Ipſe Deûm tibi me claro demittit Olympo
Regnator. & 8.
Superûm tu maximè rector Iuppiter.

Q v o *tunc & tellus, atque horrida contremuerunt Aequora.*] quaſi diceret. Quæ alijs horrori ſunt horruerunt illum nutum. Horat. od. 34. lib. 1.

Quo bruta tellus & vaga
Flumina quo Styx, & inuiſi horrida Tenari ſedes,
Atlanteuſque finis concutitur.

Virg. 9. Æneid.

Annuit & totum nutu tremefecit olympum.

Ouidius.

Terrificam capitis concuſſit terque quaterque
Cæſariem, cum qua terram, mare, ſidera mouit.

Horrida autem *æquora*, vt Virgilius *maria aſpera iuro.* Ennius apud Macrob. *Neptunus vndis aſperis pauſam dedit.* Attius Prom. *Horriſonum fretum.* & Horat. od. 13. epod. *Horrida tempeſtas.*

C o n c v s s i t q v e *micantia ſidera mundus.*] Verſus aptiſſimus ad concuſſum exprimendũ. *Micantia ſidera*, quia ignea. Virg. 4. Æneid.

Quoties aſtra ignea ſurgunt.

A M v n d v s.] cœlum ipſum. Virg. ecl. 4.

Aſpice conuexo nutantem pondere mundum.

Idem 1. Georg. *Mundus vt ad Scythiam.*

Horat. od. 12. lib. 1.

Qui mare & terras varijſque mundum tẽperat horis.

Attius apud Varronem. *Peruade polum, ſplendida mundi ſidera bigis.* Idem apud Macrob. *Mũdus cœli vaſtus conſtitit ſilentio. mundus cœli*, vt *forma figura*, *narrationis expoſitio*, *mentis conſilium.* Lucr. lib. 6. *Mundi magnum & verſatile templum*, dixit.

I p s e *autem cæca mentem caligine Theſeus conſitus.*] id eſt, tenebris & obliuione, quæ animi lu-
B men extinguit, oppletus. Ennius apud Cic. 1. Tuſc. Sic dixit, *obſita tenebris loca.* & Plaut. Menech. *Conſitus ſum ſenectute.* Lucret. lib. 2. *Sol lumine conſerit arua.* Caligo autem mentis eſt perturbatio. vnde Virg. 12. Æneid.

Vt primum diſcuſſæ vmbræ, & lux reddita mẽti eſt.

Mentis lumen, memoria; *caligo*, obliuio.

C a e c a *caligine.*] vt Virg. 8. Æneid.

Inuoluitque domum caligine cæca. Itẽ 6. Æne.
Clauſa tenebris & carcere cæco.

O b l i t o *dimiſit pectore cuncta.*] cuncta ei exciderunt. *oblito* ἐπιλήσμονι. Virg. ecl. 9.

C *Nunc oblita mihi tot carmina.*

Q v a e *mandata prius conſtanti mente tenebat.*] Quæ mandata antequam Naxon peruenisset, firmo animo & memoria complexus erat. *conſtanti mente*, pro memoria, quæ à Cic. 2. ad Herenn. definitur, *firma animi rerum & verborum perceptio.* & 2. de Orat. & Partit. *theſaurus & cuſtos rerum ac verborum.*

D v l c i a *nec mœſto ſuſtollens ſigna parenti.*] Optata reditus & ſalutis indicia ſurſum non erigens Ægeo. Cic. in Arat. *Iſtius in Boream quod ſe ſuſtollet acumen.* Lucret.

D *Multaque per trocheas & tympana pondere magno*
Commouet, atque leui ſuſtollit machina niſu.

Plaut. Ciſtell. *Amiculum hoc ſuſtolle ſaltem.*

S o s p i t e m *& ereptum ſe oſtendit.*] Incolumẽ & liberatũ maris monſtriq; periculo. Præciſus ſermo, vt apud Virg. 5. Aen. *Sed finem impoſuit pugnæ, feſſumque Dareta Eripuit.* & lib. 3. *Eripite ô ſocij, pariterque inſurgite remis.*

V i s e r e *portum.*] ad portum proximum cõtendere. *Viſere*, pro videre. Ouid. *Et longas viſent Capitolia pompas.* Virg. 2. Aeneid. *Vndique viſendi ſtudio.* Cic. 1. Tuſc. *Cum laxati curis ſumus, ſpectare aliquid volumus & viſere.* eſt autem prouerbialis
E ſermo, *videre portum*, vt apud Cic. pro Murena, *Ex magna iactatione terram videre.* De exitu turbulenti conſolatus. & Laërt. in vita Diogenis cũ finis mali libri inſtaret, θαῤῥεῖτε, ἔφη, ἄνδρες, γῆν ὁρῶ.

C a s t a e *cum mœnia Diuæ linquentem.*] id eſt Athenas, quibus Pallas innupta præſidet. Notũ apophtegma Demoſth. in Demadem. Hinc παρθένος Ἀθήνη. Pauſan. colebatur in acropoli, id eſt in arce vrbis, & templum id παρθενὼν vocabatur. Hor. od. 7. li. 1. *Intactæ Palladis vrbem.* Fingitur virgo, quia virginitas eſt puri & incorrupti ſymbolum, qualis eſt æther. Phornutus.

G n a t v m *ventis concrederet Aegeus.*] Ventorum fidei committeret. verbo *concrederet*, ineſt periculũ, quia alienã fidem ſecuti plerumque falluntur. Virg. 6. Aeneid. *Auſus ſe credere cœlo.*

& lib.10. *Breuibus ſe credere ſaltu.* Ouid. 2. Metamorph. *Nec ſe cæloque Iouique Credit.* & 4. *Veritus ſe credere nocti.* Virg.10. Aeneid.

Vel quibus obſeſſos poſſis concredere muros.

Cicero pro Quintio. *Cui rem tuam commendare & concredere ſolebas.* & pro Sexto Roſcio. Proper. eleg.10. lib.1.

Sed quoniam non es veritus concredere nobis,
Accipe commiſſæ munera lætitiæ.

TALIA *complexum iuueni mandata dediſſe.*] Poſtquam complexos abeuntem talia præcepiſſet filio. *Iuuenis*, pro filio. vt *Telluris iuuenes.* Horat. od.12. li.2. & carmine ad Piſones.

Maxima pars vatum pater, & iuuenes patre digni
Decipimur ſpecie recti.

Mandata autem *dant*, & qui manent, vt li.9. Æn.

Multa patri portanda dabat mandata.

& qui abeunt, vt 6. Æneid. Idem, *orans mandata dabat.*

GNATE *mihi longa iucundior vnice vita.*] Virgil.1. Aeneid.

Nate meæ vires, mea magna potentia ſolus,
Nate patris ſummi qui tela Typhoea temnis.

Porro vnici dulciores, & cariores ipſa luce. Ipſe. *Orba cum flet vnicum mater.* Plaut. initio Aſin. *Sicut tuum vis vnicum gnatum.* vnde *vnicè diligere.* in Captiuis. *Quid matrem facere oportet cui ille eſt vnicus? Tibi vnicus eſt? mihi vnico magis vnicus.*

EGO *quem in dubios cogor demittere caſus.*] Quē cogor pati deſcendere ad incertum nauigationis & pugnæ euentum. *Demittere*, verbum periculi, & tranſlatum à fouea, aut præcipitio. Cælius Ciceroni 8. ad fam. *Ne te ſciens prudenſque eo demittas, vnde vides exitum nullum eſſe.* & in epiſt. Planci 10. ad fam. *Cum in eum caſum me fortuna demiſiſſet.* & Cic. Varroni ep.1. lib.9. *Se in res turbulentiſſimas demittere.*

REDDITE *in extremæ nuper mihi fine ſenectæ.*] Quē Dij mihi reſtituerunt in ætatis ſpatio vltimo. Cariores qui ſuſcipiuntur in ſenecta liberi, atq; etiam qui ſuſcepti recipiuntur, vt columen ſenectæ. Plutarch. in Theſeo eum non veniſſe Athenas, niſi multis editis præclaris facinoribus, ait, & agnitum fuiſſe ab Ægæo iam porrigente venenum ſuaſu Medeæ.

QVANDOQVIDEM *fortuna mea.*] Mihi aduerſa propter ſortes. Sic Virgil. *Sed me fata mea.* &c. Apparet autem formulam fuiſſe conquerentium de orbitate, & de fortunæ iniuria. Sic infra ep.100. *Quandoquidē fortuna mihi tete abſtulit ipsū.*

ET *tua feruida virtus.*] eo ſenſu Virg. 6. Ænei.

Ardens euexit ad æthera virtus.

Idem li. 5.

Exigui numero, ſed bello viuida virtus.

ERIPIT *inuito mihi te.*] à meo te complexu diuellit. Sueton. in Tiberio cap.23. de teſtamento Auguſti initio. *Quoniam ſiniſtra fortuna & lex filios mihi eripit.*

CVI *languida nondum lumina. ſ. g. c. ſ. f.*] Oculi marcentes ſenectute expleri nequeunt iucundam gnati formam ſpectando. *Saturata lumina*, vt Plaut. prolog. Pſeudoli. *Aures, oculi, animus, ampliter fiens ſaturi.* Proper. el.15. lib.2.

Dum nos fata ſinunt, oculos ſatiemus amore.

Attius Aſtyan. apud Nonium in veſci. *Oculi ſa-*

A *ciemus veſcuntur tui.* Plaut. Pœnulo. *Oculis epulas dare.* Virg. 4. Æneid.

Longumque bibebat amorem.

Catullus.

Et dulcis pueri ebrios oculos.

Figura gnati, pro gnato. vt Propert. eleg. 34. l.2. *faciem dominæ*, pro domina.

NON *ego te gaudens lætanti pectore mittam.*] Sic infra.

—— Vt læta gaudia mente
Agnoſcam.

De hoc loquendi genere dictum ſupra, ad illud *Cupiens prægeſtit apiſci.*

B NEC *te ferre ſinam fortunæ ſigna ſecundæ.*] velum candidum quod meliori fortunæ congruit. Ouid. lib. vlt. Metamorph.

Mos erat antiquis niueis atriſque lapillis,
His damnare reos, illis abſoluere culpa.

idcirco atrum pannum, vt infauſtum è templo eiecit Diogenes. Pythagoras enim candida ad boni naturam, nigra ad mali retulit. Horat. od. 36. lib. 1.

Creſſa ne careat pulchra dies nota.

id eſt, candida. Catull.

Fulſere quondam candidi tibi ſoles.

C Tibull. el.6. lib.3.

Fulſerit hic niueis Delius alitibus.

& el. 1. lib. 2.

Vinctaque poſt olea candida turba comas.

SED *primum multas expromam mente querelas.*] educam tanquam è *promptuaria cella*, vt ait Plautus. Ipſe alibi: *Condita quin veri pectoris euoluam.* Virg. 2. Æneid. *Mæſtas expromere voces.*

CANICIEM *terra, atque infuſo puluere fœdans.*] Virg.12. Æneid. expreſſit:

—— It ſciſſa veſte Latinus
Coniugis attonitus fatis, vrbiſque ruina
Canitiem immundo perfuſam puluere turpans.

D Homer. Iliad. 6. in luctu Achillis ſuper Patrocli morte: Ἀμφοτέρῃς δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν Χεύατο κὰκ κεφαλῆς. Euripid. in Hecuba: Ἣ δ' ἐν χθονὶ Κεῖται κόνει φύρουσα δύστηνον κάρα. Ouid. el. 3. lib. 1. Triſt.

Vtque reſurrexit fœdatis puluere turpi
Crinibus, & gelida membra leuauit humo.

INDE.] non eſt loci, ſed ordinis, id eſt deinde. Virg. 8. Æneid.

Auulſam ſoluit radicibus: inde repente
Impulit. ——

INFECTA *vago ſuſpendam lintea malo.*] vela tincta ferragineo colore altè extendam. *Infecta*

E præciſè dixit, vt ſupra, *ereptus.* Nam plenus ſermo erat, infecta colore nigro. Sic Virgil. 2. Georg.

Pocula ſi quando ſæuæ infecere nouercæ.

ſupple veneno. idem plenè 7. Æneid.

——Stygijs Alecto infecta venenis. *Vaga malo*, vel cuius ope vagatur nauis, vel ὡς σωματοδόχῳ, quia nauis ipſa vagatur, vnde ποντοπόρους νῆας Homerus vocat. Varro: *Nauta remiuagam mouens celocem.* proprie enim ſtat malus.

NOSTROS *vt luctus, noſtraque incendia mentis.*] *incendia*, ardorem ſiue æſtum animi, qui dolore vritur. vt cupiditate & ira: ſic & dolore incendimur. Virg. 4. Æneid.

Deſine meque tuis incendere teque querelis.

Propert. *Tantus dolor vrit amantem.* ſic *inuidiæ incendio conflagrare.* Catull. & Terent. *Te vt male vrat.*

Cᴀʀʙᴀsᴠs.] velum. *Carbaſus genus lini tenuiſſimi*, inquit Seruius: *abuſiue pro velo.* eſt & genus muliebris pallij Nonio.

Dɪᴄᴀᴛ.] declaret, licet mutum. vt ipſe in Phaſelo: *Tibi hæc fuiſſe & eſſe cognitiſſima Ait Phaſelus.* & alibi: *Neque tacitum cubile clamat.* Propert. eadem figura, el.32. lib.2.

Quamuis Ida Parin Paſtorem dicat amaſſe.

item el. 20. lib.1.

Crudelis Minijs dixerit Aſcanius.

Fᴇʀʀᴠɢɪɴᴇ *Ibera.*] ferrugo, *πορφύρα μέλαινα*, vt notat Scaliger ex gloſſis. Virg. 9. Æneid.

——*Ferrugine clarus Ibera.*

vbi Seruius: *Ferrugo coloris genus, qui color vicinus purpuræ ſubnigræ. & Ibera Pontica, non Hiſpana.* Hæc Seruius, mirè autem temperauit varias opiniones Poëtarum. Nā Plutarchus in Theſeo ſcribit Simonidem memoriæ prodidiſſe velum fuiſſe purpureum: ſed illud felix tamen Simonid. Plutarchi verba ſunt: *ὁ δὲ Σιμωνίδης οὐ λευκόν φησὶ τὸ ἀποδοθὲν ὑπὸ τοῦ Αἰγέως, ἀλλὰ φοινίκεον ἱστίον, ὑγρῷ πορφύρας ἄνθει πεφυρμένον* … Vt autem hic ferruginem obſcuram ait, ſic & Virg. 1. Georg.

Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit.

& 4. Georg. *Ferrugineos hiacynthos.* Feſtus: ferrugineum colorem ferri ſimilem eſſe voluit, verè tamen cœruleus eſt Lucret.

Lutea ruſſaque vela, & ferrugina.

Rurſus.—— Virg. 11. Æneid.

Ipſe peregrina ferrugine clarus & oſtro.

Seruius 1. Georg. *Hiſpanam purpuram* exponit. & in lib. 9. *Ponticam.* niſi ſint duo genera ferruginis. Sanè *ἰοειδὴς* ſubrubet & nigreſcit ſimul.

Qᴠᴏᴅ *tibi ſi ſancti conceſſerit incola Itoni.*] id eſt Minerua, quæ Itonem incolit. Feſtus: *Itonis, Minerua à loco ſic appellata.* vulgo male Itonida dicitur. *Itonia* & *Itonias* etiam, vt *Itonis* Stephano. Liuio, lib. 36. *Itonea.* Callimachus hymno in Cererem *Ἰτωνιάδα Ἀθηναίαν* vocat. Apollon. l. 1. *Ἔργον Ἀθηναίης Ἰτωνίδος.* Statius:

Siue Aonia diuertis Itone læta choris.

Itonos Amphitryones filius *Itona* vrbem condidit in Theſſalia. Leg. Strabo, lib. 9. Et Pauſan. in Laconicis. Eſt autem probabile montē fuiſſe eiuſdem nominis, vt ſæpe vrbes fluuij, monteſque vicini ſunt cognomines. *Sancti,* ipſi dedicati. Attius Bacchi apud Nonium in fætis, pro fætibus. *Vbi ſanctus Cithæron frondet viridantibus fœtis.* Virg. 11. Æneid.

Sancti cuſtos Soractis Apollo. At Muretus legendum cenſet, *Sancta.*

Qᴠᴀᴇ *genus noſtrum.*] vel populum Athenienſem, vel noſtram familiam domumque, vt Plaut. *Iſtuc facinus generi noſtro, non decet.* non eſt vero probabile referri ad genus Ægei. id eſt, ad Neptunum.

Aᴄ *ſedes defendere ſueta.*] vrbem ipſam tueri ſolita. pro *ſueta*, Scaliger ex vet. lib. legit *fretis.* an iis qui freti & nixi ope Palladis? Sic & Statius, *fretus*, præciſè, vt ſupra, *ereptum.*

A Aɴɴᴠɪᴛ.] nutu concedit. Virg. 12. Æneid.

Sin noſtrum annuerit nobis victoria martem.

incluſa autem hæc parenteſi: *Quæ noſtrum genus, ac ſedes defendere ſueta Annuit.*

Vᴛ *tauri reſpergas ſanguine dextram.*] Minotaurum interimas. Supra: *Reſperſum iuuenem fraterna cæde ſecuta.* ſic Virg. in Pharmaceutria:

Sæuus amor docuit natorum ſanguine matres
Commaculare manus.——

Tᴠᴍ *vero.*] Virg. 4. Æneid.

Tum vero Teucri incumbunt.

id eſt, tum maxime.

Fᴀᴄɪᴛᴏ.] id eſt, da operam. Virg. 12. Æn.

B *Tu facito, mox cum matura adoleuerit ætas*
Sis memor. pro memento. Plaut. *Facito vt memineris.*

Vᴛ *memori tibi condita corde.*] repoſita in penetralibus mentis. Sic in Coma Beren.

Condita quin veri pectoris euoluam. Virg. 3. Æn.

Signa tibi dicam, tu condita mente teneto.

Apollon. 3. Argon. *τὰδ' ἐνὶ φρεσὶν ἔχετ' ἀΐδῃ* …

Hᴀᴇᴄ *vigeant mandata.*] ſuam vim retineant & integra perdurent. Virg. 4. Æneid.

Mobilitate viget. Item 2. Æneid.

Regnumque vigebat. Lucret.

Ingenio qui præſtabant, & corde vigebant.

C Nᴇᴄ *vlla obliteret ætas.*] nullo temporis ſpatio ex animo deleantur: *Obliterare* Nonius expoſuit, *obſcura facere & in obliuionem ducere.* Attius Agamen. *Inimicitias Pelopidarum extinctas iam, & obliteratas memoria renouare.* Feſtus: *Obliteratum alij ab obliuione, alij à litore, quod ibi notata fluctibus æquari & tolli ſolent:* Ego malo dictum à lituris & literis, quæ inducuntur, vel à literis aliis permixtis & confuſis. Corn. Tacitus: *Vetuſtas pleraque obliterauit.*

Vᴛ *ſimul ac noſtros inuiſent lumina colles.*] id eſt, proſpicere incipient oculi tui Atticæ promontoria, Piræum & Sunium. Propertius ſitum il-
D lum deſcripſit, el. 21. lib. 3.

Quod ſupereſt, ſufferte pedes, properate laborem,
Iſthmos quà terris arcet vtrumque mare.
Inde vbi Piraei capient me littora portus,
Scandam ego Theſeæ brachia longa viæ.

de hac montanæ Atticæ plaga & Strabo initio lib. 9.

Fᴠɴᴇsᴛᴀᴍ *antenna deponant vndique veſtem.*] exuant velū ferrugineum. veſtis generale nomen de eo omni quod legit, vnde, & pro barba. Lucret. molli pubeſcere veſte. Virg. 8. Æneid.

Aurea Cæſaries ollis, atque aurea veſtis.

E vnde *inueſtes.* & *genas veſtibat flore iuuenta.* *funeſta veſtis* etiam dicitur Attio in Amphit. *Sed quænam eſt iſta mulier funeſta veſte, tonſum lugubri?* Vlpian. l. 27. & 33. D de auro & argento. leg. *Veſtis an veſtimentum legetur nihil intereſt.* veſtimenti autem nomine omnia lanea lineaque vel ſerica, vel bombycina comprehenduntur. *Antennæ* autem lignum in malo tranſuerſum, cui velum alligatur, cuius duo extrema Virgilio vocantur *cornua. Cornua velatarum obuertimus antennarum.* *velatas*, dixit quia ſuſtinēt velum. Antennas Græci *κεραίας* vocant, vt docet Baifius de re nau. At Antemne vrbs alia ratione dicta quod ante amnem. Seru.

C A N D I D A Q V E *interti ſuſtollant vela rudentes.*] funes nautici maiores dicti *rudentes*, quod cum vento verbereotur, rudere exiſtimentur. hunc ſonum proprium funium, non aſinorum putat Nonius, qui etiam monet maſculini & fœminini generis eſſe. Plautus Rudente: *Dum hanc tibi eudentem complico.* *Interti* vero *rudentes* quia funes torquentur cum fiunt. Propertius, eleg. 3. lib. 4.

Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno.

Virg. 4. Æneid.

Tortoſque incidere funes. Attius Phœniſſis:

Aptorque proram & ſipa tortas copulas.

apud Non. in *copulæ*. vbi legendum *ſupra*.

L V C I D A *qua ſplendent ſummi carcheſia mali.*] hunc verſum primus inſeruit Faërnus ex Nonio: *Lucida carcheſia*, inaurata vel inargentata foramina, quæ in ſummo malo funes recipiũt. Non. Lucillius apud Non.

Tertius hic mali ſuperat carcheſia ſumma.

Cinna apud Iſidorum, cap. 2. lib. 19. *Lucida confulgent alti carcesia mali.* corruptè. Imitatus eſt Cinnam Catullus. Puto dicta eſſe ornamenta ita, quia vaſis formam referrent. Virgil. 4. Georg.

Cape Mæonij carcheſia Bacchi.

& 6. Æneid.

Libans carcheſia Baccho.

Macrob. 5. Saturnal. Naualis mali partem inferiorem *πτέρναν* vocari, circa mediam partem *τράχηλον*, ſummam partem *καρχήσιον*, & inde diffundi in vtrumque mali latus cornua quæ dicuntur. Baifius ex Athenæo, lib. 11. & Iulio Polluce.

C V M *te reducem fors proſpera ſiſtet.*] id eſt, Secunda fortuna nobis incolumem reddet. Veteres libri *atas.* ſic Virg. 8. Æneid.

Attulit at nobis aliquando optantibus atas

Auxilium aduentumque Dei.

Si, *fors*, retinemus, alludit ad *fortunam* cognomento *reducem*. Martial. ep. 56. lib. 8. *Hic vbi fortuna reducis fulgentia late Templa nitent.* & in numis antiquis. Virg. 9. Æneid.

Nec fors te incolumem fallaci perferet Auno.

Idem: *Sed quis fortuna negarit*

In patriam reditum.

S I S T E T.] vt Virg. 2. Æneid.

Tutam patrio te limine ſiſtam.

H Æ C *mandata.*] à patre accepta liquere Theſea.

P R I V S *conſtanti mente tenentem.*] vt ſupra, *memori corde.*

C E V *pulſa ventorum flamine nubes.*] id eſt, fugatæ. Virg. 1. Æneid.

Collectaſque fugat nubes.

ſopra *mentis caliginem* vocauit obliuionem; quare nunc cum nubibus fluxam memoriam comparat. Item:

Irrita ventoſa linquens promiſſa procella. Item:

Quæ nunc aërij diſcerpunt irrita venti.

A E R I V M *niuei montis liquere cacumen.*] id eſt fugêre, euanuêre. poteſt eſſe hypallage. *Aërij montis niueum cacumen.* id eſt, niue obductum. Ipſe in Atti. *Niue amicta loca colam.* Horat. od. 9. lib. 1. *Niue candidam Soracte.*

A Virg. 3. Georg.

Sed iacet aggeribus niueis informis & alto

Terra gelu latè. ——

A T *pater, vt ſumma proſpectum ex arce petebat.*] id eſt, proſpectum aucupabatur Ægeus ex editiſſima vrbis parte. Virg. 1. Æneid.

Aeneas ſcopulum interea conſcendit & omnem

Proſpectum latè pelago petit.

Pacuuius apud Nonium: *Incipio ſaxi tentans ſcandere verticem ſummũ, inde in omnes partes proſpectum aucupo.*

A N X I A *in aſſiduos abſumens lumina fletus.*] aſſiduis lacrymis oculos corrumpens languidos,

B vel ipſe anxius. ſic ſupra: *languida lumina.* & infra: *Mœſta nec aſſiduo tabeſcere lumina fletu*

Ceſſarent. ——

C V M *primum infecti conſpexit lintea veli.*] alias *Inflati.* Sabellicus prius correxit, *infecti.* id eſt, obſcura ferrugine tincti. *Lintea veli.* An quia linteorum vſus etiam eſt ad res alias? Plaut, Moſtellaria: *Linteum cape, & manus exterge.* Mart. epig. 51. lib. 14.

Non tam ſæpe teris lintea fullo tibi.

An bis idem dictum, vt ſupra: *ſeclorum tempore. mentis conſilium.* & alibi: *caſus periclorum.* Ciceroni: *Recordatio memoriæ.* 1. de Orat. & 2. *Expoſi-*

C *ta narratio perturbationes habent motus. & motus perturbantur.* Topic. & *forma ſpecies.* 1. Tuſcul. & *forma figura.* Attius, & Ennius, *forma imaginis.*

P R Æ C I P I T E M *ſeſe ſcopulorum è vertice iecit.*] id eſt, ex altiſſima rupe, vnde in mare proſpiciebat, quod eius nomine dictum *Ægeum*.

A M I S S V M *credens.*] ſupra: *Potius germanum amittere creui.* Virg. 5. Æneid.

Vnus erit medio amiſſum quem gurgite quæret.

& 1. Æneid.

Amiſſos longo ſocios ſermone requirunt.

quia mortui à nobis abeunt.

I M M I T I *Theſea fato.*] indigna morte perem-

D ptum dixit. Virgil. 6. Æneid. *Immiti*, vt ſupra *immite pectus.* & Virg. 4. Georg.

Ore ferens dulcem nidis immitibus eſcam.

An *Immite fatum*, mors acerba & quaſi cruda?

S I C *funeſta domus ingreſſus tecta paterna morte ferox.*] id eſt, quæ paterna mors funeſtarat. ſupra: *Tali mente, Dea, funeſtet ſeque ſuoſque.* Ferox Theſeus erat, quia victor & hoſpes in patriam redierat. nugatur ſic Muretus: *morte ferox*, id eſt *ſuperbus*, inquit, *ob Minotaurum interfectum.* An legendum. funeſta domus ingreſſus tecta paternæ Marte ferox? Sic Horat. od. 32. lib. 1. *ferox bello*, in laudem, vt oſtenſum ſupra ad illud:

E *Illa tempeſtate ferox, & tempore Theſeus.*

Q V A L E M *Minoidi luctum Obtulerat.*] id eſt, Ariadnæ dederat. Cic. pro Sextio: *Offerre mortem hoſtibus.* Lucill. apud Non. *Homines vltro ſibi hanc moleſtiam offerunt, ducunt vxores.*

M I N O I D I.] poſtrema correpta Græca inflexione. Vt. *Tu Pari ſemper ama.* & Tibull.

Sic cecinit pro te doctus Minoi Catullus.

I M M E M O R I *mente.*] cui à libero patre obiecta obliuio.

T A L E M *ipſe recepit.*] accepit luctum. vel talis ei reditus, tanquam debitus. *Recipere*, pro accipere. Cic. 12. ad Att. *A te heri duas epiſtolas*

recepi. Et pro Roſcio Am. *Quod non totum telum corpore recepiſſet*. Virg. 4. Æneid. A

Dominum Aeneam in regna recepi.

Q v æ *tum proſpectans cedentem mœſta carinam.*] id eſt, procul ex alga ſpectans diſcedentem nauim. vt ſupra: *Theſea cedentem celeri cum claſſe tuetur*. vet. lib. *tamen adſpectans*, atque ita legendũ contendit Scaliger. fortaſſe ſcribendum eſt. *Quæ tamen abſcedentem exſpectans mœſta carinam*: nam vett. lib. pro cedentem habent accedentem.

A n i m o *ſaucia*.] id eſt, quæ ingens mente vulnus acceperat. Virg. 4. Æneid.

Graui iamdudum ſaucia cura.

Ennius:

Medea animo ægra, amore ſæuo ſaucia.

Ouidius:

Inconſolabile vulnus Mente gerit tacita.

Vulnus, dolores. vt 1. Æneid.

Cum Iuno æternum ſeruans ſub pectore vulnus.

& Ouid. 2. Metam.

Nuper honoratas, ſummo mea vulnera cœlo
Videritis ſtellas.——

A t *parte ex alia*.] an veſtis? an inſulæ? omnes veteres libri, vt ait Achilles Statius. At pater: igitur τὸ ex aliâ, ἐπιρρηματικῶς, vt quâ, aliquâ, quâcumque. Sic Propert. eleg 21. lib. 3.

Omnia ſunt tentata mihi, quacumque fugari
Poſſit, at ex omni me premit ipſe Deus.

F l o r e n s.] id eſt, ætate & forma integra. Claud. de raptu: *Procedit Iacchus Crinali florens edera*. Tibull. el. 4. lib. 1.

Solis æterna eſt Phœbo, Bacchoque iuuenta.

Baccho & ætas, & veſtis florida. colebatur Athenis ἄνθιος Διόνυσος, id eſt floridus: Pauſan. in Atticis.

I a c c h v s.] ſic dictus ἀπὸ τῆς ἰαχῆς, à clamore, quem tollunt Bacchantes, πλεονασμῷ τοῦ K. Ouid. 4. Metam.

Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque,
Ignigenamque, ſatumq. iterum, ſolumq. bimatrem.
Additur hic Nyſeuſque, indetonſuſque Thyoneus,
Et cum Lenæo genialis conditor vuæ,
Nyctelinſq., Eleleuſq. parens, & Iacchus & Euan.

V o l i t a b a t.] oſtentionis eſt. vt Cic. pro domo ſua: *Cum tu florens ac potens per medium forum volitares*. & 1. de Orat. *volitare in foro*. & 2. in Catilinam: *In armis volitare audiatis.*

C v m *thiaſo Satyrorum*.] Athenæus: Καλεῖται θίασος ὁ τῷ Διονύσῳ παρεπόμενος ὄχλος. Thiaſus vocatur quæ Dionyſium comitatur turba & cœtus. Virg. Daphnide: *Thiaſos inducere Baccho*. Idem 7. Æneid.

Attonitæ Baccho nemora auia matres
Inſultant Thiaſis.——

E t *Nyſigena Silenus*.] genitis in vrbe Indiæ, Nyſe, vbi & Liber pater. Horat. de Arte:

Aut cuſtos famuluſque Dei Silenus alumni.

vide Silenum Virgilij. Prouectioris ætatis Satyri Sileni vocantur, inquit Pauſanias in Atticis. Ouid. 4. Metam.

——Bacchæ Satyrique ſequuntur,
Quique ſenex ferula titubantes ebrius artus
Suſtinet, & pando non fortiter hæret aſello.

T e *quærens Ariadna*.] Virg. lib. 10.

Te Turne ſuperbum Cæde noua quærens.

T v o q v e *incenſus amore*.] Ouid. lib. 8. Met.

Protinus Aegides rapta Minoide Diam
Vela dedit, comitemque ſuam crudelis in illo
Littore deſtituit, deſertæ & multa querenti
Amplexus & opem Liber tulit; vtque perenni
Sidere clara foret ſumptam de fronte coronam
Immiſit cœlo.——. Propert. el. 16. lib. 3.
Te quoque enim non eſſe rudem teſtatur in aſtris
Lyncibus in cœlum vecta Ariadna tuis. Ipſe:
Scilicet è vario ne ſolum limite cœli
Ex Ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret.——

B Horat. od. 19 lib. 2.

Fas & beatæ coniugis additum
Stellis honorem.

Q v i *dum alacres*.] pro geſtientes. abutitur verbo; nam proprie *alacer* dicitur, qui viget ſenſibus vniuerſis, inquit Aſconius: quod indicium eſt erecti & ſublimis animi. at furentes non vigent ſenſibus, quia externati.

P a s s i m.] qua impetus ferebat.

L v m p h a t a *mente furebant*.] attonita, numine Bacchi correpta. Quos Græci νυμφολήπτους vocant, Latini *Lymphatos* dicunt, inquit Feſtus,
C vulgo enim memoriæ proditum eſt furendi finem non feciſſe qui ſpeciem nymphæ in fonte viderint. Pacuuius Teucro apud Ciceronem 1. de diuin. exanima tanquam lymphata.

E v o e *Bacchantes*.] frementes & clamantes.

E v o e *capita inflectentes*.] ipſe in Atti. *Vbi capita Mænades vi iaciunt ederigera*. Tibull. el. 6. li. 2.

Iactauit fuſas & caput ante comas.

Lampridius in Heliogabalo: *Iactauit caput inter præciſos fanaticos*. Furoris quippe & iræ indicium quaſſare caput. Virg. 7.

——ſtetit acri fixa dolore
Tum quaſſans caput, hæc effudit pectore dicta.

D T. Liuius, lib. 9. belli Macedonici: *Viros veluti raptos cum iactatione corporis fanatica vaticinari*. Fab. lib. 11. *Caput iactare, & comas rotare fanaticum eſt*. Vlpian. l. 1. D. de Æd. edict. *Quæritur ſi ſeruus inter fanaticos non ſemper caput iactaret, an ſanus eſſet*. ῥιψαύχενας vocat Pindarus. id eſt, iacticomas.

T e c t a *Quatiebant cuſpide Thyrſos*.] Virg. el. 5.

Et folijs lentas intexere mollibus haſtas.

Ouid. 7. Metamorph.

Pampineis agitas velatam frondibus haſtam.

Macrob. 7. Saturn. *Liber pater thyrſo fecit per obliquationem circumfuſa edera latente mucrone, quia non ita profiteri oportet in conuiuio cenſorem, vt palam vitia*
E *caſtiget*. Phornutus quod aliquando aliquid ſæuum & triſte ſubſit iucunditati vini. Ego quia ſenſim & clam vulnerat.

P a r s *è diuulſo*] diſcerpto. Virg. 4. Æneid.

Non potui Abreptum diuellere corpus, & vndis
Spargere.—— vid. Ouid. in Fab. Penthei lib. 3. Metam. & Euripidem Bacchis.

I a c t a b a n t *membra iuuenco*.] id eſt, huc illuc ſpargebant: *Iactare*, pro iacere. vt Virgil. 2. Æneid.

Tela manu miſeri iactabant irrita Teucri.

1. Georg. *Ad Zephirum paleæ iactantur inanes*. & *Deucalion vacuum lapides iactauit in orbem*. At *iactare* fuſius grandiuſque eſt, quam iacere. Sed vet.

lib. habent, *Raptabant*, inquit Scaliger.

P A R S *ſeſe tortis ſerpentibus incingebant.*] qui ſcilicet in ſpiram conuoluuntur. Virg. 3. Georg.

Tortoſque Ixionis angues.

Idem 5. Æneid.

Serpens longos dat corpore tortus.

Idem 7. Æneid.

——*fit tortile collo Aurum ingens coluber.*

Ouid. 4. Metam. in Fab. Inus:

Induitur pallam, tortoque incingitur angue.

De ſerpentibus, quos geſtabant Bacchæ, & quibus coronabantur, Euripides in Bacchis, & Plutarch. in Alexandro. Horat. od. 19. lib. 2.

Tu ſeparatis vuidus in iugis
Nodo coërces viperino
Biſtonidum ſine fraude crines.

I N C I N G E B A N T *ſeſe.*] angues ſibi circumdabant, ſed maxime capiti. ſic Virg. 4. Georg. ——*incinctæ pellibus ambæ.* & ipſe, infra: *veſtis Candida purpurea talos incinxerat ora.*

P A R S *obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis.*] Greci vno verbo dicunt ὀργιάζειν, celebrare orgia, quæ non ſunt Bacchi tantum. nam dicuntur & ὄργια πόθων, id eſt amorum in epigrammatis, & ab Ariſtoph. ὄργια μυστῶν, de ſacris Adonidis. Ariſtoph. ἀπὸ τῆς ὀργῆς. id eſt, à furore, vel ἀπὸ τῶν
C ὀρῶν, id eſt à montibus, inquit Seruius, Latinis *Ceremoniæ.* Idem: *tertio quoque anno celebrabantur. vnde Trieterica, Virgilio dicuntur.* Ouid.

Feſta corymbiferi celebrabat Græcia Bacchi
Tertia quæ ſolito tempore bruma refert.

Orgia Bacchi *obſcura*, quia occulta & myſtica, ſiue quia κρύφια μυστήρια. Vnde Horat. od. 18. lib. 1.

Nec varijs obſita frondibus
Sub diuum rapiam, &c. & Virg. 1. Georg.
Myſtica vannus Iacchi.

Sacra autem illa Bacchi in arculis vimineis capacibus erãt quas ciſtas Poëta vocat. Theocritus Bacchis ἱερὰ ἐκ κίσταις πεπαιδρὰ χερσὶν ἑλοῖσαι. ſacra è ciſta inſtru-
D cta manibus rapientes: Κιστὴ, ῆς. ἡ κιστὶς, ἰδος, arca, loculi, marſupium. Tibull. el. 7. lib. 1.

Et leuis occultis conſcia ciſta ſacris.

in ciſtã coniiciebant & tabellas iudices. Aſcon. in 1. Verrin. & patera in ciſtella: vnde Plauti *Ciſtellaria.*

O R G I A *quæ fruſtra cupiunt audire.*] quia illis narrare nefas. ſic Euripid. οὐ θέμις ἀκοῦσαι.

P R O F A N I.] Βέβηλοι, ἀμυστηρίαστοι, ἀτέλεστοι. Feſti epitome: *Profanum, quia non eſt ſanum.* alij procul à fano. Varro lib. 4. de ling. Lat. *In ſacris Eleuſinis impij & profani iubebantur faceſſere.* Suet.
E in Neron. cap. 34. his verbis ſcilicet: ἑκὰς ἑκὰς ὅστις ἀλιτρός. Virg. 6. Æneid. exponit: *procul, ô procul eſte profani.* hinc Græcorum quidam deducunt: ὄργια, ἀπὸ τοῦ εἴργειν. id eſt, ab arcendo. vnde Horat. od. 1. lib. 3.

Odi profanum vulgus & arceo.

Tibull. el. 1. lib. 2.

Vos quoque abeſſe procul iubeo.

P L A N G E B A N T *alij.*] id eſt, feriebant ſiue pulſabant. Ouid.

Plangere nuda meis conabar pectora palmis.

Seru. ad illud 1. Georg.

——*Denſiſſimus imber*
Nunc nemora ingenti, vento nunc litora plangit.

A exponit, *reſonare facit.*

P R O C E R I S *tympana palmis.*] Ipſe in Atti.

Quatienſque terga tauri teneris caua digitis.

Ouid. 4. Metam.

Quacumque ingrederis clamor iuuenilis & ora,
Fœminea voces, impulſaque tympana palmis,
Concauaq. æra ſonant, longoq. foramine buxus.

Falluntur omnes qui baculis pulſari cenſent. Addit *proceras palmas*, quia numine adflati maiores ſolito videntur. vnde Virg. 6. Æneid.

Maiorque videri.

A V T *tereti tenues tinnitus ære ciebant.*] idẽ pulſando cymbalo æreo, læui & orbiculari figura,
B acutos liquidoſque ſonos excitabant: *ære tereti*, periphraſis cymbali. vt apud Ouid.

Concauaque æra ſonant. ipſe in Atti.
Caua cymbala recrepant.

eadem enim in Bacchi ſacris, & Cybeles. Tubam autem tympano coniungebãt, vt in Atti. *Tympanum, tubam, tua mater initia.* quæ dicebantur *crepundia.* Virg. 4. Georg.

Tinnituſque cie & matris cape cymbala circum.

M V L T A Q V E *rauciſonos efflabant cornua bombos.*] vet. lib.

Multi rauciſonis efflabant cornua bombis.

Rauciſonum, vt ſupra, *fluentiſonum*, & *horriſonum*,
C Virgilio, qui & 9. Æneid. *Conclamat & amnis, Rauca ſonans.* Rauca ſonant cornua, quia ex ęre. Virg. 2. Æneid.

Rauco quod protinus ære repulſum.

& 8. Æneid.

Rauco ſtrepuerunt cornua cantu.

Lucill. apud Non. in cogere: *Rauco concionem ſonitu & curuis cogant cornibus.* Efflabant bombos, vt 12. Æneid.

Lucemque elatis naribus efflant.

Ouid. 3. Metam.

Mare naribus efflant.

D Lucret. *Omnem particulas efflare colorem.*

bombi dicti κατ' ὀνοματοποιίαν. Perſ.

Torua Mimalloneis implerunt cornua bombis.

Bombos imbrices, teſtas inter genera plauſuũ commemorat Sueton. in Nerone, cap. 20. *bombi* cornuum, vt *Taratantara* tubarum. Bombi organorum. Seruius: *Neptunus ventis implenit vela ſecundis. Motu aquæ ventus creatur, vt videmus in bombis organorum.* Cornua, ex ære inflexo. Ouidius:

Non tuba directi, non æris cornua flexi.

Iuuenal.

E *Quadraginta dedit Gracchus ſeſtertia dotem*
Cornicini, ſiue hic recto cantauerit ære.

id eſt, Tubicen ſit.

B A R B A R A Q V E.] Phrygia. Horat. ep. 2. lib. 1. *Græcia Barbariæ lento colliſa duello.*

idem od. 9. lib. epod.

Sonante miſtum tibijs carmen lyra
Hac Dorium, illis Barbarum? ipſe in Atti.
Tibicen vbi Phryx. Propert el. 23. lib. 2.
Cur aliquis ſacris laniat ſua brachia cultris:
Et Phrygis inſanos caditur ad numeros?

Horat. od. 19. lib. 3.

Cur Berecynthię ceſſat flamine tibię? hinc *aurum barbaricum*, pro Phrygio. Virg. 2. Æneid. φρυγῶν Euripides in Helena vocat πολυχρύσους δόμους.

HORRIBILI *ſtridebat tibia cantu.*] ſonum inconditum & aſperum emittebat. vt Virgil. ecl. 3. *Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen.* Quia autem tibicines videntur chordas ictu radere, *raſores* dicti. Feſtus in Raſores.

TALIBVS *amplificè veſtis decorata figuris.*] ſupra: *Priſcis hominum variata figuris.* Amplificè, magnificè. ſic Ennius: *Auro, ebore inſtructam regificè.* Sic & *Honorificè.*

PVLVINAR *cõplexa ſuo velabat amictu.*] Ambiens chorũ diuæ genialem tegebat. Ter idem dixit: *Complectebatur, velabat, amiciebat.* Sic Cic. *Abdiſum latère in occulto.* & ipſe ſupra: *Concecta velatum pectus amictu.* & alia id generis plurima.

QVÆ *poſtquam cupide ſpectando.*] Auide oculis perluſtrando. dixi ſupra: *Cupido conſpexit lumine.*

THESSALA *pubes expleta eſt.*] ſupra: *ſaturata.* Virg. 3. Æneid.

Expletus dapibus, vinoque ſepultus.

idem 8. Æneid.

Nequeunt expleri corda tuendo
Terribiles oculos.

SANCTIS *cœpit decedere diuis.*] Sancti Diuĩ, quorum numen violare nefas. Ouid.

Sæua vel in ſanctos verbera ferre Deos. Lucret. l. 1.

Nec mortale genus, nec Diuûm corpora ſancta
Decedere Diuis.—— locum vacuum relinquere, id honori Deorum tribuentes. Sic Liuius ſcribit inſtitutum, vt viri mulieribus de ſemita decederent. vnde per tranſlationem Horat. od. 6. lib. 2.

Vbi non Hymetto mella decedunt.

idem ep. vlt. lib. 2.

Viuere ſi rectè neſcis, decede peritis.

Virg. ecl. 8.

Nec fera meminit decedere nocti.

FLATV *matutino.* [cum mane flat. ſic Virg. 8. Æneid.

Matutini volucrum cantus.

PLACIDVM *mare.*] antea tranquillum. Ennius: *Verrunt extemplo placidum mare.* Virg. in Alexi: *Cum placidum ventis ſtaret mare.* & 10. Æn.

Tum Zephyri poſuere, premit placida æquora pontus.

HORRIFICANS *Zephyrus.*] efficiens vt mare inhorreſcat & vibret. Virg. 4. Æneid.

Multaque præterea vatum reſponſa priorum
Terribili monitu horrificant. ſic ibidem: *Terrificant animos.* & Ennius Androm. *Seditio tabeſ-ne, an numeros augificat ſuos?* horror ille maris Græcis dicitur φρίξ, inquit Homeri interpres, ἡ ἐξ ἐπιπολῆς κίνησις τοῦ ὕδατος. id eſt, ex ſuperficie & ſummitate motus aquæ, ὅτ' ἄνεμος ἄρχεται πνεῖν. Tranſlatum videtur ab animantibus, quibus inhorreſcunt pili, cum exaſperantur. Alius horror maris in tempeſtate, vnde *horrida æquora.* ſupra. Pacuuius apud Ciceron. 3. de Orat. *Occidente ſole inhorreſcit mare, tenebræ conduplicantur.* Virg. 1. Æneid.

Inhorruit vnda tenebris.

Attius Medea apud Non. in *horridum. Vt triſtes turbinum toleraret hiemes mare cum horret fluctibus.* vnde Ennio: *Horrifer aquilonis ſtridor.* & Ouid. *Horrifer boreas.*

PROCLIVES *incitat vndas.*] impellit & ante
A ſe agit vndas, quaſi deorſum labentes. Alij libri *Proclinas*, alij *proclinas.* Donat. in Andr. *Procliue eſt porro inclinatum, vel pronum inclinatumque.* vbi videtur à clinando deducere. non à clino. Plaut. Captiu. *Tum in procliui eſt, quam imber cum pluit.* & procliuus legitur in vet. lib. Lucret. lib. 6. *Et procliuus item fiat minus impetus vndis.*

VAGI *ſub lumina ſolis.*] id eſt, paulo ante quã Sol radios exſerat. *Vagus Sol*, quia obliquus eſt eius curſus. ſic *Vaga Luna.* Horat. ſat. 8. *Et Luna errans.* Virgil. 1. Æneid. *Sub lumina.* vt Virgil. 6. Æneid.

Ecce autem primi ſub lumina ſolis & ortus.

B idem 1. Georg.

Aut vbi ſub lucem denſa inter nubila ſeſe
Erumpunt radij.—— Aliquando *lumina*, lucernarum ſunt. Horat. ſat. 7. lib. 2. *Iuſſerat ad ſe Mæcenas ſerum ſub lumina prima venire.* id eſt: *ſub primam facem*, vt loquitur Gell.

QVÆ *tardè primum clementi flamine pulſa.*] id eſt, lentè excitatæ leni flatu. hoc ſenſu Varro: *lenem animam*, dixit apud Nonium, cap. 4. *Detis habenas animæ leni, dum ventus nos flamine ſudo, ſuauem ad patriam perducit.* ſic clementi gradu Gell. cap. 11. lib. 1. & *clemens mare.* cap. 21. lib. 2.

PROCEDVNT.] quaſi liquido pede ingre-
C diuntur. Lucret. *Qua via ſecta ſemel liquido pede detulit vndas.* Horat. od. 16. Epod. *Montibus altis Leuis crepante lympha deſilit pede.* Scaliger legendũ cenſet: *Prociduum leni reſonant plangore cachinnum.* id eſt ſonorem edunt vnde procidentes ad littus plangendo. Ego vulgatam lectionem ita tueor, vt *cachinni*, rectus ſit caſus pluralis. ſic Æſchylus: Ποντίων τε κυμάτων ἀνήριθμον γέλασμα. citat Scaliger locũ vnum ex Euripidis Hippolyto, vbi cachinnare vndis tribuitur. & alterum ex Phœniſſis, vel vt alij Phinidis: ſed vulgatam lectionem ij non deſtruunt, cui ſuus conſtat
D ſenſus, nec inelegans.

LENIQVE *ſonant Plangore.*] percuſſu littorũ.

CACHINNI.] velut quidam vndarum riſus.

POST, *vento creſcente.*] gliſcente.

MAGIS *magis.*] bis idem, & aſyndeton. Virg. 4. Georg.

Miſcentur, tenuemque magis magis aëra carpunt.

Ipſe: *Noteſcatque magis mortuus atque magis.*

Afran. Vopiſco: *Cuius ego deſiderio impendio magis magiſque maceror.*

INCREBESCVNT.] augentur & crebriores fiunt vndæ. vt Plaut. Capt. *Magis dulcius.*
E Virg. 1. Georg.

Et nemorum increbeſcere murmur. 8. Æneid.
Et late Latio increbeſcere nomen. idem 3. Æñ.
Crebeſcunt optatæ auræ.

PVRPVREAQVE *procul nantes à luce.*] Ouid. Faſt. *Lataque purpurea luce refulſit humus.* *Purpurea lux*, vel quia Eurus, quem Zephyrum dixit, flat ab ortu. Ouid.

Eurus ad Auroram Nabathæaque regna receſſit.

& eo flante, purpureum mare apparet. Furius Poëmatis apud Gellium, cap. 11. lib. 18.

Spiritus Eurorum virides cum purpureat vndas.

ſed & Fauonius id efficit. Cic. Lucullo: *Mare nunc Fauonio naſcente purpureum videtur.* Contra

aquilone flante atrum. Virg. 5. Aeneid.

Fluctuſque atros Aquilone ſecabat.

vel *purpurea lux*, propter auroræ radios, quæ ipſa apud Ouidium:

Roſida purpurea ſupprime lora manu.

Homero ῥοδοδάκτυλος identidem. Virg. 3. Æn.

Iamque rubeſcebat radijs mare, & Aethere ab alto
Aurora in roſeis fulgebat lutea bigis.

vel ſane propter radios Solis, qui lucem mari purpuream efficiunt. Cic. Lucull. *Mare nunc, quia à ſole collucet, albeſcit & vibrat.* Sic *mare purpureum*. Virg. 4. Georg. & Euripid. Troad. ἅλα πορφυρέαν.

N ANTES.] labentes vndæ. *nare*, pro fluctuate. vt ſupra: *Naſſe per vndas.* Manil. lib. 3.

Aëraq. & terras flammamq. vndamq. natantem.

R ESVLGENT.] ſplendor ille tremulus propriè dicitur μαρμαρυγή. & μαρμαίρειν, rutilare. Virg. 8. Æneid. *Auroque effulgere fluctus.*

S IC *tum veſtibuli linquentes regia tecta.*] per ὑπαλλαγὴν pro veſtibulum regiæ domus: nam in veſtibulo non ſpectabant, ſed ſedibus in mediis. & veſtibuli tecta non ſunt, vt proprie ſumitur. *veſtibulum linquit*, qui exit. ſic *dare claſſibus auſtros.*

A D *ſe quiſque vago paſſim pede diſcedebant.*] ſuam quiſque domum contendebant diuerſi vagantium more: *pede vago*, vel cuius ope vagantur, vt ſupra: *Vago ſuſpendam lintea malo.* vel ipſi vagi, vt Virg. 8. Æneid.

Et nos & tua dexter adi pede ſacra ſecundo.

Alio modo dixit ſupra: *Errabunda veſtigia.* & Horat. od. 11. lib. Epod.

Iuſſus abire domum ferebar incerto pede.

Q VORVM *poſt abitum.*] qui poſtquam diſceſſerant.

P RINCEPS.] primus. Horat. od. 30. lib. 3.

Dicar, qua violens obſtrepit Aufidus,
Et qua pauper aquæ Daunus agreſtium
Regnator populorum, ex humili potens
Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxiſſe modos.—— Virg. 9. Æneid.
Princeps ardentem coniecit lampada Turnus.

Cic. 7. Verrin. *In fuga poſtremus, in periculo princeps.* Lucret. *Qui princeps vitæ rationem inuenit eam.*

E *vertice Pelij aduenit Chiron.*] Chiron Centaurus Saturni & Philyræ filius Apollod. lib. 3. air vero eum è iugo Pelij aduenisſe, quia ibi genitus. Virg. 3. Georg.

Talis & ipſe iubam ceruice effudit equina
Coniugis aduentu pernix Saturnus, & altum
Pelion hinnitu fugiens impleuit acuto.

Apollod. lib. 2. Ἐξελαθεὶς ὑπὸ Λαπιθῶν ὄρος Πηλίου περὶ Μαλέαν κατῴκησεν. id eſt, eiectus à Lapithis (Chiron) Pelio monte ad Maleam habitabat.

P ORTANS *ſylueſtria dona.*] munera è ſiluis petita & campis. ſupra enim dixit, *Dona ferunt præ ſe.*

Q VOS *Theſſala magnis montibus ora creat.*] id eſt Theſſalia montoſa gignit. De montibus Theſſaliæ altiſſimis. Ouid. 7. Metam.

Subiectaque Theſſala Tempe
Deſpicit, & viſis regionibus applicat angues,
Et quas Oſſa tulit, quas altus Pelion herbas,
Othryſque & Pindus, & Pindo maior Olympus.

C REAT.] gignit. vt Lucret. lib. 5.

A *Quot terra crearat Sponte ſua.*——

A VRA *parit flores tepidi fœcunda fauoni.*] *Aura fauoni*, vt *Spiritus Boreæ*. Virg. 12. Æneid. & furio apud Gell.

Spiritus Eurorum virides cum purpurat vndas.

& Lucret. *Et Reſerata viget genitabilis aura.*

Fauoni Tepidi, quia neque calore neque frigore ſcilicet vrit.

H OS *indiſtinctis.*] variè mixtis & ſine diſcrimine. Gell. lib. 13. cap. 19. *Indiſtincta fuerat & confuſa.* & apud eundem: *Indiſtinctè & permiſcuè.* Quod ſi legeris: *Indiſtrictis.* id erit, intactis & integris. Ouid. *Remouebitur omne*

B *Tegminis officium, tamen indiſtrictus abibo.*

poteſt legi & *in diſtinctis*.

P LEXOS.] plecti coronæ dicuntur. Liuius Andronicus apud Priſcian. in Plecto. vnde, *plectiles coronæ.* Plaut. Bacchid. *Pro galea ſcaphium, pro inſigni ſit corollo plectilis.* dicuntur & *pactiles* Plinio. aliæ ſunt *ſutiles* eidem. Feſtus: *Plexa, colligata ſignificat, ex Græco* πλέκω (id eſt concinno, texo, necto) *cui nos præpoſitionem adiecimus, cum dicimus perplexa.*

Q VEIS *permulſa.*] quaſi delinita & exhilarata ſuaui florum odore. Gell. cap. 11. lib. 1. *Permulctus animus ſono. Permulſa leni voce arteria.*

C Corn. 3. ad Herennium.

D OMVS *iucundo riſit odore.*] eadem mente qua ſupra, *Tota domus gaudet.* Heſiod. de muſis canentibus: γελᾷ δέ τε δώματα πατρός. Theocrit.

—— ἐγέλασσε δὲ γαῖα πᾶσα. Homer.
—— γέλασσε δὲ πᾶσα περὶ χθὼν

χαλκοῦ ὑπὸ στεροπῆς. Apollon. αἶψ᾽ ἐγέλασσαν ἠϊόνες [illegible]. Lucret. 3. *Aether diffuſo lumine ridet.* Virg. 1. Æneid.

Tibi rident æquora ponti. & 3. Æneid.
Vnguenta & pulchra in pedibus Sicyonia rident.

& ecl. 7. *Omnia nunc rident.* & ecl. 4.

Mixtaque ridenti colocaſia fundet acantho.

D Horat. od. 11. lib. 4.

Ridet argento domus.

idem od. 4. lib. 4. *Pulcher fugatis*
Ille dies Latio tenebris
Qui primus alma riſit adorea.

Ouidius:

Albaque de viridi riſerunt lilia prato.

Statius:

Ipſaque riſit Siderei regina chori.

C ONFESTIM *Peneus adit.*] Deus & Fluuius. Recte conficta fabula:

Nam per Tempe Peneus ab imo
Effuſus Pindo ſpumoſis voluitur vndis.

E inquit Ouid. ibid.

Hæc domus, hæc ſedes, hæc ſunt penetralia magni
Amnis, in his reſidens facto de cautibus antro,
Vndis iura dabat.

V IRIDANTIA.] quæ ſemper virent. ſic Virg. 5. Æneid.

Cingit viridanti tempora lauro.

Attius: *Frondent viridantibus fetis.* Laber. *Membris præuiridantibus*: tralatitiè.

T EMPE, *Tempe.*] loca amœniſſima Theſſaliæ inter Oſſan & Olympum. Ouid.

Eſt nemus Æmoniæ prærupta quod vndiq. claudit
Sylua, vocant Tempe.—— Virg. 2. Georg.

Vimque

Vnique lacus & frigida Tempe. τὰ τέμπεα ἢ τέμπη, valles & loca amœna. ſunt & *Tempe* in Bœotia *Tecmeſſia*, dicta à Tecmeſſo monte, & in Sicilia *Heloria*, dicta ab Heloro amne. Eſt autem hic ἀναδίπλωσις qualis apud Plutarch. in Homeri vita οὐδ' ἐγὼ αἰνὸς ὄμμ', ἢ οἱ περὶ χεῖρας ἴσασιν οἱ περὶ χεῖρας ἴσασι.

Q v æ *ſiluæ cingunt.*] quæ nemoribus circumdantur Oſſæ & Olympi.

S v p e r *impendentes.*] dictum coniunctè, vt à Virg. 10. Æneid. *Viſceribus ſuperaccumbens.* & Statio: *Quæ ſuperimpoſito moles gemmata coloſſo.*

N e r e i d v m *linquens.*] Scaliger: *Minyaſim linquens Doris celebrāda choreis.* A Minya oppido Theſſaliæ patronymicum *Minyades*, & ita dicti Argonautæ. tertio caſu *Minyaſin* prima producta. vt Propert. el. 20. lib. 1.

Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryaſin. & mox:
Grata domus Nymphis humida Thyniaſin.

D o r i s *celebranda choreis.*] *Dora chorea* dicūtur, cum puellæ Doricæ in Phænomeridibus ſaltabant, quod dicitur δωριάζειν. ſignificat etiā nudari, quia nudæ fere ſaltabant, maximè Spartanæ. *Dorius*, pro Doricus. vt *Romula gens*, & *Tros Aeneas*, & *Dardanus*, pro Romulea, Troïus, Dardanius. Dorij, qui poſtea Dotes à Doro Neptuni' filio. Plutarch. in lib. de Muſica. docet ad Phrygios, Dorios, & Lydios modos ſaltari ſolitum, & Doricam ſaltationem Spartanorum propriam fuiſſe.

N o n *vacuum.*] alias *Nonacrios*, alias *Nonacrias.* Scaliger ex veſtigiis veteris ſcripturæ: *Cranona ariſonamque* (ſcilicet linquens:) *tulit radicitus. Cranon* vrbs intra Tempe. Stephan. & Strab. *Aeriſonam* vocat, propter fodinas metallorū Theſſaliæ, de quibus Plinius. ſic Mart. *Et ferro Plateā ſuo ſonantem. Cranon*, genere feminino. vt Iouen. *Quem Dorica ſuſtinet ancon.* & ſupra: *Sirmio venuſta.* & Silius: *Regia Pleuron*, ſupple vrbs.

T v l i t *radicitus altas fagos.*] euulſas imis radicibus, non excisas. Propert. el. 6. l. 3.

Huic fluctus viuo radicitus abſtulit vngues.

A c *recto proceras ſtipite laurus.*] id eſt, quæ altè adoleuerant nullo modo inflexæ à radice ad ramos vſque. ſic Virg. ecl. 6. *Proceras erigit alnos.* Horar. od. 25. lib. 3.

Proceras manibus vertere fraxinos. A cera fatilitate in longum producta procerus: Feſtus.

N o n *ſine nutanti platano.*] id eſt, verticem huc illuc inflecteore. Virg. 9. Æneid. *Intonſaque cœlo*
Attollunt capita, & ſublimi vertice nutant.

Ennius apud Gell. cap. 20. lib. 12. *Capitibus nutantes pinos, rectoſque cupreſſos.*

L e n t a q v e.] flexibili, vt ſupra, *lenti remi.* ſed bene Scaliger, *fletaque.*

S o r o r e *flammati Phaëtontis.*] Soror Phaëtontis alnus. Virg. ecl. 6.

Tum Phaëtontiadas muſco circumdat amaræ
Corticis, atque ſolo proceras erigit alnos. vel Populus. idem 10. Æneid.

Populeas inter frondes vmbramque ſororum.

Flammati, ambuſti. Cicero:

Principio ætherio flammatus Iuppiter igne.

tralatitiè. Virg. 1. Æneid.

Flammato ſecum Dea corde volutat.

A Cornel. Tacit. lib. 18. *Omnes exercitus flammauerat arrogantia militum.*

E t *aëria*] alta. Virg. 3. Æneid.

Aëriæ quercus, aut coniferæ cypariſſi. & ecl. 1.
Nec gemere aërea ceſſabit turtur ab vlmo.

& 3. Georg. *Tum ſi tas, aërias Alpes.*

& 9. Æneid.

Aërij curſu petit ardua montis.

& 6. *Monte ſub aërio.*

C v p r e s s v.] vt ſupra, *lauru*, quarta inflexione.

H æ c *circum ſedes.*] id eſt, regiam. vt ſupra, *Ipſius at ſedes*, &c.

B L æ t e *contexta.*] ſimul iuncta & inſerta. Virg. ecl. 2. *Tum caſia atq. alijs intexens ſuauibus herbis.* Tibull. el. 4. lib. 3.

Vt cum contexunt amarantis alba puellæ
Lilia. vnde etiam *ſerta* à conſerendo dicta.

L o c a v i t.] panxit.

V e s t i b v l v m *vt molli velatum fronde vireret.*] id eſt, limen regiæ, vt fronde tenera & virenti ornaretur. ſic apud Virg. 4. Æneid.

Varijs florentia limina ſertis. Ouid. 4. Faſt.
Et tegat ornatas longa corona fores.

& 4. Metam. de apparatu nuptiarum Perſei:
Sertaque dependent tectis.

C *molli fronde.* vt Virg. 4. Æneid.

Mollique fluentem fronde tegit crinem.

Propert. el. 1. lib. 2.

Mollia Pegaſides veſtro date ſerta Poëtæ.

Plutarch. quoque in Erotico narrat Ianuam & noui coniugis & nouæ nuptæ ramis oleæ, & edera ornari, & coronari ſolitam.

S o l l e r t i *corde Prometheus.*] id eſt, præditus animi prodētia inſigni, *Sollers, in omni re prudens*, ait Feſtus: *Quia ſollo Oſce totum dicitur.* Alludit autem ad Etymon Promethei, qui dictus eſt ἀπὸ τῆς προμηθείας. id eſt, à prudentia, quia prudentiſſimus aſtrologus fuit, vt ait Serv. ad

D illud Virg. ecl. 6.

Caucaſeaſque refert volucres, furtumque Promethei.

At contra de eo Propert. el. 4. lib. 3.

Ille parum cauti pectoris egit opus. Ἐπιμηθεὺς verò, à ſtultitia dictus eius frater. *Sollerti corde*, quia *cor*, ſedes prudentiæ. vnde Scipio *Corculum*, à prudentia. Et Baſſus: *En cor Zenodoti.*

E x t e n v a t a *gerens veteris veſtigia pœnæ.*] id eſt, cicatrices pœnæ obductas, quæ minores eſſe cœperant. Ouid.

Quod potes extenua forti mala corde ferendo.

Cic. 3. de nat. deor. *Extenuatus aër in ſublime fertur.*

E Q v a m *quondam ſilici reſtrictus membra catena.*] ad rupem catena religatus. At clauis confixum ſcribit Apollod. lib. 1. idem lib. 2. τὸν τῆς ἐλαίας δεσμὸν vocat, oleagino vinculum. Attius Prometheo: *Hos ille cuneos fabrica crudeli inferens perrupit artus. Reſtringere*, autem vox anceps vt religare nauim & funem. Apuleius, *Reſtrictu forte ſi labellis riſeris.* Plaut. Capt. *Si non arriderent, ſaltem dentes vt reſtringerent.* Plin. lib. 35. *Belli imaginem pinxit reſtrictis à tergo manibus.*

P e r s o l v i t.] expendit. Attius apud Varronem: *Vnde ignes mortalibus diuiſſe cluet dictus Prometheus Clepſiſſe dolo, pœnaſque Ioui fato expendiſſe ſupremo.* Horat. od. 3. lib. 1.

Audax Iapeti genus
Ignem fraude mala gentibus intulit:
Poſt ignem ætherea domo
Subductum, macies & noua febrium
Terris incubuit cohors. Martial. ep. 7. lib. Spectaculorum. *Qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus.* Liberatus fuit ab Hercule, vt ait Apoll. lib. 1.

Pendens *è verticibus præruptis.*] è iugis montis Caucaſi aſperis pendens.

Inde.] pro deinde, vt ſupra,
Inde infecta vago ſuſpendam lintea velo.

Pater *Diuum.*] vide ſupra:
Ipſe ſuos Diuûm genitor conceſſit amores.

Sancta *cum coniuge.*] & ſorore Iunone. Liui. Andron. apud Priſc. in puer fem. gen.
Sancta puer Saturni filia regina.
vide notata ad illud: *Sanctis decedere Diuis.*

Coelo *te ſolam Phœbe relinquens.*] Homer. Iliad. vlt. & Æſchylus adfuiſſe Phœbum ſcribunt, & Æſchylus Thetidi carmen nuptiale ceciniſſe, & funeſta omnia prædixiſſe, quo nomine poſteà à Thetide reprehenſus eſt.

Vnigenamque *ſimul.*] vno eodemque partu editam, vt Dianam intelligat: *Vnigena*, vt Græcè *συγγενής*, cognata & ſoror. ſic in Coma Beren. *Memnonis Aethiopis vnigena.* Pegaſus Auroræ filius. ſic & ſupra, *conſanguineum* dixit, pro fratre. An vnigena Pallas, quam ſolus Iuppiter genuit & patrima, non matrima eſt? Ita Victorius, c. 21. l. 16. cui Muretus repugnat.

Cultricem *in montibus Idæ.*] quæ Idam montem incolit, vbi venatur. Inde Diana dicitur *Coryphæa.* Pauſan. in Corynth. Ipſe *Montium Dominam* vocat. Horat. od. 22. lib. 3.
Montium cuſtodem. *Cultrix Idæ*, vt in nuptiis Manlij: *Collis ô heliconij cultor.* & ſupra: *Incola Itonis.* ſed malim legere: *Vnigenam & ſiluicultricem in montibus Idæ.* vt in Atti. vbi *Cerua ſiluicultrix.* vt Horat. carm. ſeculari:
Siluarumque potens Diana.
Scaliger legit, *montibus hydri*, & exponit Delphicos montes, propter Pythona ibi interfectum. Victor. loco prænotato: *Cultricem montis Itonis.*

Pelea *nam tecum pariter.*] æque atque tu, ſiue vna tecum. Plaut. Aſin. *Mecum pariter potant, pariter ſcortari ſolent.* Virg. 1. Æneid.
Vultis & his mecum pariter conſidere regnis.
idem 4. Æneid. *Siue æquora ſupra*
Seu terram rapido pariter cum flamine portant.

Soror.] Diana. Virg. 1. Aeneid.
Aut Phœbi ſoror. Petron. *Phœbo pulchrior & ſorore Phœbi.*

Aſpernata *eſt.*] dedignata eſt cum contemptu. Donat. in Phorm. *Aſpernari eſt non ſolum auerti corpore, ſed etiam animo, recuſare, auertere, non agnoſcere,* dictum à ſperno.

Nec *Thetidis tedas voluit celebrare iugales.*] id eſt, celebres & ornatas reddere ſua præſentia. Virg. 7. Æneid.
Talia connubia & tales celebrant hymenæos.
ſic, *celebrare domum.* Cic. pro Murena. Lucret.
Quæ mare nauigerum, quæ terras frugiferentes
Concelebras.—— Virg. 3. Æneid.
Actiaque Iliacis celebramus littora ludis.

A Qui *poſtquam niueos flexerunt ſedibus artus.*] id eſt, candida & formoſa membra reclinauerũt. flectuntur membra ſedentium; vt ſupra gradientium, *pedem reflexit.* alij, *niueis* melius. nam dixit ſupra: *Candet ebur ſolijs.* & Virgil. de Diis 10. Æneid. *Conſidunt tectis bipatentibus.*
priori lectioni tamen facit quod infra:
Excipiet niueos perculſa, virginis artus.

Largæ.] amplæ, copioſæ. Virg 11. Æn.
Larga quidem ſemper Drance tibi copia fandi.
1. Georg. *Quique ſatis largum cœlo demittitis imbrem.* Sueton. in Cæſar. *Largiſſimum epulum præbere.* Cic. offic. *Duo ſunt genera largorum, quorum alteri*
B *prodigi, alteri liberales.* Sed, *largè*, non peſſimè, aduerbium fuerit.

Multiplici *conſtructæ ſunt dape menſæ.*] ſtruit coquus conuiuium, vt aciem Imperator. vnde *Strues.* Plaut. Menech. *Cereales cœnas dat, ita menſas exſtruxit, Tantas ſtruices concinnat patinarias.* Virg. eadem mente 1. Æneid.
Qui dapibus menſas onerent.

Cum *interea infirmo.*] inualido ob gelidum ſanguinem ſenectutis. Virg. 5. Æneid.
Sed enim gelidus tardante ſenecta Sanguis hebet.
Contra 2. *Vos, o quibus integer æui Sanguis, ait.*

C Quatientes *corpora motu.*] id eſt, commouentes corpora, & maximè capita. Quatiuntur corpora furentium, cum vaticinari incipiunt. vt dictum ad illud: *Capita inflectentes.*

Veridicos *Parcæ cœperunt edere cantus.*] id eſt, fudere carmina certo res futuras prædicentia. Horat. carm. ſeculari:
Vosque veraces ceciniſſe Parcæ,
Quod ſemel dictum eſt, ſtabiliſque rerum
Terminus ſeruat, bona iam peractis
Iungite fata. ipſe infra:
Carmine perfidiæ quod poſt nulla arguet ætas.

His *corpus tremulum.*] nimia ſenectute. vt
D Ennio: *Excita cum tremulis anus attulit artibus lumen.* Virg. 2. Æneid.
Arma diu ſenior deſueta trementibus æuo,
Circumdat nequicquam humeris.

Complectens *vndique.*] id eſt, amiciẽs.

Veſtis *candida.*] Plato quoque lib. 10. de rep. Parcas albatas & coronatas, & ſedentes in thronis inducit.

Purpurea *talos incinxerat ora.*] limbo purpureo velauerat. *παρυφὴν* Græci vocant, Latini *prætextum*, & *prætextam*, cui aſſuta purpura, vt purpuream, quam Græci *ὁλοπόρφυρον*. Ser. in 2. Æneid. *Limbum* ait eſſe partem veſtis extre-
E mam, quæ *inſtita* dicitur. Horat. ſat. 2. lib. 1.
Quarum ſubſtricta talos tegit inſtita veſte.
Virg. 4. Æneid.
Sidoniam picto Chlamydem circumdata limbo.
Apertiùs lib. 5.
Victori Chlamydem auratam quam plurima circum
Purpura Mæandro duplici Melibæa cucurrit.
id eſt, *περιπόρφυρον.* Scaliger inſtitam ait eſſe *περιποίκιλον* & *περικύκλιον.* legiq. in ver. lib. ait, *Candida purpurea Tyrios excinxerat ora.* id eſt, exuerat & ſpoliarat Tyrios inſtitores. Sindonem Tyriam id vocãt. Mart. *Nec ſic in Tyria ſindone tutus eris.* *Excingeret.* vt Silius lib. 15. *Apparent mœnia Graio Condita, Maſſiliæ populis excincta ſuperbis.*

Purpureas quoque veſtes tribuit Parcis Orpheus hymno in Parcas. *ἐσθῆτα πορφυρέαν κατειμέναι ὀθόνῃσι.*

A T *roſeo.*] roſis coronato. vt *niueum cacumen*, niueplenum, ſupra: & *Crinis Myrrheus.* Horat. od.14. lib.3. & Virg.

Et granaedum roſeo necte caput ſtrophio.

N I V E Æ *reſidebant vertice vitta.*] id eſt, laneæ faſciæ. Virg. 3. Georg.

Lanea cum niuea circumdatur infula vitta.

Ouid.5. Metam. *Cereriſque ſacerdos*

Amphycus albenti velatus tempora vitta.

Virg. 7. Aeneid. *Induit albos Cum vitta crines.*

Ouid. *Eſte procul vitta tenues inſigne pudoris.*

Seruius ad illud 8. Æneid.

Et vitta comptos voluit pretendere ramos.

Vitta imbecillitatem ſignificant, inquit, *ſcimus enim oues egere ſemper alieno auxilio.* Vittas gerunt igitur, vt ſacerdotes, & vates, matronæ, & virgines. Ouid. 2. Metam.

Vitta coërcuerat neglectos alba capillos.

ſunt & cæruleæ vittæ 3. Æn. *Stant manibus aræ,*

Coeruleis mæſtæ vittis, atraque cupreſſo.

Æ T E R N V M Q V E] alludit ad definitionem fati quod eſt ordo ſerieſque cauſarum ex æternitate pendentium. Cic. de fato, Topic. & 3. de nat. deor.

M A N V S *carpebant rite laborem.*] id eſt, opus faciebant ordine, ſerieque fati. *carpere laborem*, vt *carpere iter, gramina, ſoporem, penſum.* ſed *lana* propriè *carpi* dicitur, quia minuitur nendo. Plaut. Menech. *Inter Ancillas ſedere iubeas lanam carpere.* Virg. 4. Georg.

Mileſia vellera Nymphæ Carpebant. *Rite* vero ad ordinem pertinet. Virg. 3. Æneid.

Si rite audita recordor. Horat. od.6. lib.3.

Rite creſcentem face Noctilucam.

L Æ V A.] ſiniſtra manus.

C O L V M *molli lana amictam.*] lana tenui & recte putata quaſi indutam: *Lana mollis* opponitur hirtæ & craſſæ, quæ *ſollox* dicitur Feſt. vnde *πρόβατα μαλακά*, quæ molliori vellere & tecto, quales ſunt Latinis, oues Tarētinæ. Propert. el. 26. lib. 2.

Aurea quam molli vellere vexit ouis.

ſic Virg. 2. Georg.

Velleraque vt folijs depectant tenuia Seres:

& 1. Georg.

Tenuis nec lanæ per cœlum vellera ferri.

R E T I N E B A T.] pro tenebat. Cic. 6. Verr. *Sagittæ pendebant ab humero; ſiniſtra manu retinebat arcum.*

T V M *leuiter deducens fila.*] id eſt, modo ſenſim, & in longum ducens fila lanea. Ouid. 4. Met. *E quibus vna leui deducens pollice filum.* Ennius apud Nonium, in *Gracilentum. Deducunt habiles gladios filo gracilento.* Pacuuius Cal. Martiis: *Vocem deducas oportet, vt mulieres videantur verba.* Ouid. *Lector deducere verſum.* & *deductum dicere carmen.* Virg. ecl.6. & Propert. el.16.l.1.

At tibi ſæpe nouo deduxi carmina verſu.

S V P I N I S.] inuerſis. vt Horat. od. 23. lib.3.

Cælo ſupinas ſi tuleris manus.

F O R M A B A T.] effingebat.

P R O N O *in pollice,*] ſic habent ms. *prono*, aute
A tem eſt propendente.

T O R Q V E N S.] rotans.

L I B R A T V M.] Virg. 4. Georg.

His ſeſe per inania nubila librant.

& 9. Æneid. *Hoc acrior idem*

Ecce aliud ſumma telum librabat ab aure.

Ouid. 2. Met. *Dextra libratum fulmen ab aure*

Miſit in aurigam. Liuius lib.7. *Pila librata ponderibus figebantur.* vnde *Libratores* Corn. Tacito, qui lapides & tela librant.

T E R E T I *verſabat turbine fuſum.*] flectebat in gyrum & in orbem. Tibull. el. 1. lib.2.

Fuſus & appoſito pollice verſat opus.

B A T Q V E *ita decerpens.*] morſu eximens extātia.

Æ Q V A B A T *ſemper opus dens.*] læuigabat fila.

A R I D V L I S.] propter ſaliuam exhauſtam. *ὑποκοριστικῶς*, vt ſupra, *Frigidulos ſingultus*, & infra: *Languidulos ſomnos*, & *Vuidulam à fletu*, in Coma Berenices. ſic & *albulus columbulus.*

H Æ R E B A N T *morſa labellis.*] id eſt, fruſta lanæ. *morſa* nominis loco, vt *manſa* Ciceroni 2. de Orat. *Omnia minima manſa pueris nutrices in os inſerunt.*

Q V Æ *prius in leui.*] tereti, æquato.

F V E R A N T *extantia.*] eminebant. Ouid.

Signis extantibus aſper Antiquus crater.

C Sueton. in Nerone: *Extantibus & rigentibus oculis*, id eſt, eminentibus.

A N T E *pedes.*] in promptu. Græci *τὰ ἐμποδὼν* *καὶ τὰ ἐν ποσὶ* dicunt, quæ ſunt in manu & facilia.

C A N D E N T I S.] nam nigra lana vilior. Virg. 3. Georg.

Si tibi lanicium cura, primum aſpera ſilua

Lappaque Tribulique abſint: fuge pabula læta:

Continuoque greges villis lege mollibus albos.

&, *Niuea candidus agnus ouis.* Tibull. el,5.l.2.

V I R G A T I.] virgis diuerſi coloris diſtincti. *Virgatum*, vt Græcis *ῥαβδωτὸν*, & *ῥάβδωσις* illa varietas. *Virgæ* illæ, ſiue lineæ vocantur à Iul.

D Polluc. *πάρυφαι*, quæ intexuntur etiam veſtibus. Virg. 8. Æneid. *Virgatis lucent ſagulis.* vbi Seruius: *Habentibus in virgarum modum deductas vias: purpuratis: nam virga purpurea.* Silius Ital. *virgato corpore tigris.*

C V S T O D I B A N T.] ſic ipſe alibi: *Audibant eadem hæc leniter & leniter*, Virg. 4. Æneid.

——— *Lenibant curas.*

C A L A T I S C H I.] viminei quaſilli. *Calathi* Græcè, Latinè *quaſilli*. Feſt. Propert. el. 7. l. 4.

Et grauiora rependit iniquis penſa quaſillis.

κάλαθος propriè, vbi *τὰ νήματα*, id eſt tinctas lanas reponebant. hinc *καλαθίσκος ὑποκοριστικῶς*. ſed

E & flores. Virg. ecl. 2.

Tibi lilia plenis Ecce ferunt Nymphæ calathis.

Ouid. *Nec implent calathos lento de vimine nexos Floribus.*———

P E L L E N T E S *vellera.*] verſantes fuſum. & refertur ad illud, *Currite fuſi.* Faërnus legit, aëra.

D I V I N O.] futuri prænuncio, veridico. Horat. od. 27. lib.3.

Imbrium diuina auis imminentium.

Idem: *Diuina, futuri.* de arte Poëtica. Ennius apud Cic. *Non enim ſunt, ij aut arte diuini, aut ſcientia.* Alio modo dicitur: *Diuinus Poëta.* Virg. in Daphnide.

FVDERVNT.] ediderunt, cecinerũt. Cic. 1. de nat. Deorum. *Fundo phyſicorum oraculum.* Et *fundi* dicuntur *ſortes*, quæ in vaticinatione.

CARMINE *perfidiæ quod poſt nulla arguet ætas.*] id eſt, mendacij inſimulabit. Perfidia, pro mẽdacio. quia, vt Cic. pro Roſcio Com. *Qui mentiri ſolet, peierare conſueuit. Nulla ætas.* vt contra Virg. 7. Æneid. *Omnis quem credidit ætas.*

LÆTA *luce.*] optato die nuptiarum, quo dea tibi coniunx contigit. dixi ad illud, *Excituſque hilari die.* in nuptiis Manlij.

PANDVNT.] inuoluta euoluunt. Virg. 3. Æneid.

Quæ Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo
Prædixit, vobis furiarum ego maxima pando.

item:

Auſonia pars illa procul, quam pandit Apollo.

& 6. Æneid.

Pandere res alta terra & caligine merſas.

eadem ſententia. ibid. *Aperitque futura.*

SORORES.] parcæ. Horat. od. 3. lib. 2.

Dum res & ætas & ſororum
Fila trium patiuntur atra.

VERIDICVM *oraclum.*] ſic ſupra, *veridicos cantus.*

QVOS *fata ſequuntur.*] ex quibus fata pendent.

CVRRITE.] *currere*, pro volui. Virg. ecl. 4.

Talia ſecla ſuis dixerunt currite fuſis,
Concordes ſtabili fatorum numine Parcæ.

Horat. od. 10. lib. 3.

Ne currente retro finis eat rota.

& lib. de Art. Poët.

amphora cœpit Inſtitui currente rota.

SVBTEMINA.] fila, quæ ſtamini inſerantur.

ADVENIET.] exorietur ab Oeta.

PORTANS.] quaſi curru ſuo vehens. Tibull. el. 3. lib. 1.

——*hunc illum nobis aurora nitentem*
Luciferum roſeis candida portet equis.

OPTATA *maritis.*] ipſe:

Carpent tacita quod mente requirunt.

HESPERVS.] vidẽ notata ad carmen nuptiale: *Tibi deſeris Heſperus Oetam.*

ADVENIET *fauſto cum ſidere coniunx.*] adducetur exorto ſtatim veſpero. *fauſto ſidere*, vt Propert el. 1. l. 4. *Feliceſque Iouis ſtellas.*

FLEXANIMO.] facile animum inflectente. ita Cic. 2. de Orat. *Tantam vim habet illa, quæ rectè à bono Poëta, dicta eſt flexanima atque omnium regina rerum oratio. bonũ Poetam*, cape Pacuuium, qui Hermiona apud Nonium: *O, inquit, flexanima, atque omnium regina rerum oratio.* ſic ſupra: *Flectere mentis Conſilium.* Virgil. 4. Æneid.

Nulli quondam flexere mariti.

Flexanimo, μαλακογνώμονι.

MENTEM *perfundat amore.*] imbuat & tanquam liquore impleat. vt *perfundi gaudio & voluptate.* Cic. 2. de fin. & *perfundi ſuauitate.* in Bruto. eadem tranſlatione. Virg. 4. Æneid.

Longumque bibebat amorem.

Lucret. *Veneris dulcedinis in cor Manauit gutta.* Theocrit. epitaphio Adonidis: ἐκ δ᾽ ἐπίω τὸν ἔρωτα, *imbibam amorem.* Plaut. Moſtel.

A *Amor permadefecit cor, & in pectus impluit.* & in Trucul. *Amoris intra pectus ſeſe penetrauit potio.* Euripid. in Hippolyto:

Ἔρως ἔρως ὃς κατ᾽ ὀμμάτων στάζεις πόθον.
Amor amor, qui ex oculis ſtillas deſiderium.

vnde, *ocellos ebrios.* ipſe alibi.

LANGVIDVLOSQVE.] quia ſopiti ſenſus ſomno languidum reddunt corpus, nec vigent vitæ officia. Attius Telepho apud Priſcian. *Iam iam ſtupido Theſſala ſomno Pectora languent.* Tibull. el. 4. l. 3. *Preßit languentis lumina ſera quies.*

PARET.] parata ſit, velit.

TECVM *coniungere ſomnos.*] tecum dormire.

B ſic Tibull. el. 1. lib. 1. *Iungamus amores.* id eſt mutuo amemus.

LÆVIA.] mollia tactu, quaſi torno polita & rotunda. in Coma Beren. *Leuia protendens brachia.* in nuptiis Manlij, *brachium teres.*]

SVBSTERNENS.] ſubiiciens. Ouid.

Illa quidem noſtro ſubiecit eburnea collo
Brachia, Sithonia candidiora niue. infra:
Ignaro mater ſubſternens ſe impia nato,

CVRRITE *ducentes.*] Tibull. el. 3. lib. 3.

Aut ſi fata negant reditum triſteſque ſorores
Stamina quæ ducunt.—— & el. 6. lib. 1.
Ducit inops tremula ſtamina torta manu.

C & el 3. lib. 1. *Deducat plena ſtamina longa colo.*

SVBTEMINA.] Horat. od. 13. lib. epod.

Vnde tibi reditum certo ſubtemine Parcæ

Rupêre. Terent. *Anus ſubtemen nebat.* Eſt autem *ſubtemen*, quod ſubit ſtamini. Varro 4. de ling. lat. Seruius ad illud Virgilij:

Et pictura tas auri ſubtemine veſtes: Filum, exponit, *quod intra ſtamen currit.* Ouid. 6. Metam.

Tela iugo iuncta eſt, ſtamen ſecernit arundo,
Inſeritur medium radijs ſubtemen acutis,
Quod digiti expediunt, atq; inter ſtamina ductum
Percuſſo feriunt inſecto pectine dentes.

D NVLLA *domus tales vnquam contexit amantes*] nulli tales amantes ſub eodem tecto fuerunt. ſic Græci *contubernales*, ὁμοτέγους vocant. Abeſt hic verſus cum duobus proximè ſequentibus à vet. lib.

NASCETVR *vobis.*] Ouid. 11. Metam.

Namq. ſenex Thetidi Proteus prædixerat vnda,
Concipe, mater eris iuuenis, qui fortibus armis
Acta patris vincet, maiorque vocabitur illo.

EXPERS *terroris.*] in quem formido non cadet, intrepidus, ἄφοβος.

ACHILLES.] *Ligyron* ante dicebatur. poſtea Achilleus, ὅτι τὰ χείλη μαστοῖς οὐ προσήνεγκε. quod

E labra mammis non admouiſſet, ſed nutritus à Chirone viſceribus leonum & aprorum, vrſorumque medullis. Apoll. lib. 3.

HOSTIBVS *haud tergo, ſed forti pectore notus.*] qui nunquam auerſus, ſed aduerſus pugnans conſpicietur. *Timidi terga vertunt.* Horat. od. 2. lib 3.

Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus timidoque tergo.

Notum de milite Spartano, cuius proſtrati tergo cum inſideret hoſtis telo confoſſurus, qui rogauit, vt ſe verteret, & in pectus enſem adigeret, ne amaſius erubeſcat, inquit, ſi videat auerſis confoſſum vulneribus.

VAGO.] vbi vagantur, qui curſu & celeritate pedum certant. Amat autem Poëta hoc epitheton, vt ſupra: *vago malo. vago pede. vagi ſolu.* Tangit autem quod ait Propert. el. 8. lib. 3.

Sunt quibus in celeres gloria nata pedes.

FLAMEA.] ignis inſtar velocia. Virg.

Pernicibus ignea plantis. Ouid.

Tunc ſciet ignipedum vires expertus equorum.

paulo ante *alipedes* dixerat. ignis enim leuiſſimus & rapidiſſimus. Homer. Πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς. & ποδὶ ὠκὺς.

PRÆVERTET.] præcurret, anteibit.

CERVÆ.] Lucret.

Tutatur vulpes dolus, & fuga ceruos.

NON *illi quiſquam bello ſe conferet.*] id eſt, nemo in pugna cum eo ſe comparabit, & manus conſeret.

HEROS.] vt Cygnus Martis filius, & Telephus Herculis.

CVM *Phrygij Teucro manabunt ſanguine riui.*] id eſt, infecti Troianorum cruore fluent. Cic. 1. de diuin. *Herculis ſimulacrum multo ſudore manauit.* Liuius lib. 1. *Manantem cruore gladium præ ſe tenens.* idem lib. 40. *Manantia ſanguine ſpolia.* Lucret. lib. 6. *Manabat lingua cruore.*

TROICAQVE.] vt heroica. Horat. od. 3. lib. 2. *Troica quem peperit ſacerdos.*

id eſt, Troiana.

OBSIDENS.] cingens obſidione. Tibull. el. 3. lib. 2.

Prædator cupit immenſos obſidere campos.

LONGINQVO.] vel procul à patria, vel longo. vt Virg. 2. Æneid.

Longo feſſi decedere bello. *Longo*, quia decennale. Virg. 9. Æneid.

Haud ſibi cum Danais rem faxo, & pube pelaſga
Eſſe putent, decimū quos diſtulit Hector in annum.

ſic *longinquum*, pro longo. Ennius apud Gell.

Poſtremas longinqua dies cum fecerit ætas.

Horat. ep. 2. lib. 1. eodem ſenſu

Græcia barbariæ lento colliſa duello.

PERIVRI.] Periurus Pelops, quia fidem datam Aurigæ Myrtilo fefellit, nec dimidium modo regni non dedit; verumetiam præcipitem egit in mare, quod ab eo dictū Myrtoum. Hygin. cap. 84. vel quod generum ſuum Oenomaum perfidioſè necarit. idem cap. 245.

PELOPIS *vaſtabit tertius heres.*] id eſt Agamemnon euertet. Pelopi ſucceſſit Atreus; vetus Poëta apud Senecam: *Ego impero Argis, regna mihi liquit Pelops:* Atreo Thyeſtes frater, ſurrepto ariete velleris aurei, quo fatum regni continebatur: Thyeſtæ patruo Agamemnon. Homerus eodem ordine eos recenſet.

ILLIVS *egregias virtutes.*] id eſt, eximias animi corporiſq. dotes, vt δύναμιν καὶ ἀνδρείαν, corporis robur, & animi magnitudinem. alioqui non procedit: *Nam impiger, iracundus, inexorabilis, acer Iura negat ſibi nata.*

CLARAQVE *facta.*] quibus clarus euadet. Plaut. Amph. *Noſtri pro claris factis diris aguntur malis.* Ennius: *Pro factis reddere opera pretium.* Virg. 7. Æneid.

Hunc claris dextera factis.

SÆPE *fatebuntur.*] etiam inuitæ teſtabun-

A tur. grauis eſt ab hoſte expreſſa confeſſio, vt Virg. 12. Æneid.

Scis ipſa & ſcire fateris.

& ecl. 3.

Es mihi Damon Ipſe fatebatur.

Ouid. 2. Metam.

Ipſa licet hoc à Pallade quæras,
Quamuis irata eſt, non hoc irata negabit.

NATORVM *in funere.*] quos Achilles interfecerit.

MATRES.] Iliades.

CVM *tremulo in canos, &c.*] alia lectio: *Cum in cinerem canos, &c.* vet. lib. *Cum cinerem canos.*

B fortaſſe: *Cum ſinere in canos*; id eſt ſparſos, & fœdatos rogi fauilla. In canos, valde canos. vt Virg. 6. Æneid.

Crines, in canaque menta. & 3. Georg.

SOLVENT *à vertice crines.*] vt paſſis crinibus lugeant. Virg. 3. Æneid.

Cum circum Iliades crinem de more ſoluta.

& 1. Æneid.

Crinibus Iliades paſſis. Ennius apud Non. in *Paſſus. Ægro corde, comis paſſis.* Ouid.

Hirſutus paſſis, vt videare comis.

Propert. el. 15. lib 2.

Laſſa foret crines ſoluere Roma ſuos.

C Theocrit. epitaphio Adonidis: ἁ δ' Ἀφροδίτα λυσαμένα πλοκαμῖδας ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται. Soluta comas Venus per ſyluas errat. Propert. el. 14. l. 2.

Illac Diceris effuſa tu Venus iſſe coma.

ſic Lucanus de Roma:

Turrigero effundens canos à vertice crines. Ouid.

Flebilis indignos elegeia ſolue capillos.

PVTRIDAQVE.] Quæ ſenectute putruerunt. Aliquando putaui legendum eſſe, *Lurida*, ſed ſententiam muto. Nam Attius Teucro apud Non. *Quanquam annisque, & ætate hoc corpus putret.* Idem Erigona: *Quāquam exangue eſt corpus mihi atq. annis putret.*

D tranſlatio eſt à ligno longa carie, ſituque putreſcente.

INFIRMIS.] inualidis ætatis ſexuſq. vitio.

VARIABVNT.] maculis luridis inficient pectora tundendo & plangendo. Planctus appellatur propriè cum plangitur, & tunditur pectus. Virg. 4. Æneid.

Terque quaterque manu pectus percuſſa decorum.

ibid. *Vnguibus ora ſoror fœdans & pectora pugnis.*

Ouidius:

Plangere nuda meis conabar pectora palmis.

idem.

Pectoraque infeſta tundat aperta manu.

E *Variabunt*, ſcilicet maculis. Virg. 1. Georg.

Ille vbi naſcentem maculis variauerit ortum.

aliter Propert. el. 15. lib. 1.

Et is pectus variare lapillis.

DENSAS.] frequentes.

PROSTERNENS *meſſor.*] Horat. od. 14. l. 4.

Primoſque & extremos metendo
Strauit humi ſine clade victor. Euripid.

in ſupplicibus: Κἀπεσπείρετο κάρα κυνέας θερίζων. & inſertum caput galeæ metens. Virg. 10. Æneid.

Proxima quaque metit gladio. vetus Poëta apud Cic. *Reddenda terra terræ tum vita omnibus.*

Metenda vt fruges, ſic iubet neceſſitas.
Vetus lectio eſt, *Præternens cultor. Cultor*, agricola, colonus. Virg. 8. Æneid.
—— *vaſtant cultoribus agros.* *Præternens* autem ἐπιτηδεύων, id eſt, obſeruans & intentus operi & pronus. Alias, *præcerpens*, refertur ad morem metendi, quo ſpicæ in corbem conijciebantur. Propert. el.2. lib.4.
Corbis & impoſito pondere, meſſor eram.

Aristas.] Ariſta interdum frumentum Virg. 1. Georg.
Chaoniam pingui glandem mutauit ariſta.
interdum æſtas. idem ecl.1.
Poſt aliquot mea regna videns mirabor ariſtas.
interdum ſpicæ, vt hoc loco. *Ariſta* propriè primæ ſpicæ partes, dictę quod primæ areſcant. Seruius in 7. Æneid.

. Sole *ſub ardenti.*] æſtate media. Virgil. in Alexi:
Sole ſub ardenti reſonant arbuſta cicadis.
Ibid. *Rapido feſſis meſſoribus æſtu.*

Demetit.] Virg. 11. Æneid.
Virgineo demeſſum pollice florem. Columella:
Duro qui pollice molles demetitis flores. metere dicitur & de vindemia. Virg. 2. Georg.
Sarmenta & vallos primus ſub tecta referto,
Poſtremus metito.——

Arva *flauentia.*] flauentes aruorum ariſtas. metonymia. Virg. in Pollione.
Molli paulatim flaueſcet campus ariſta.
vnde *flaua Ceres.*

Troivgenvm *infeſto proſternet corpora ferro.*] vt Euripid. δμῶας ἀγαμέμνονος. & Virg.
Excepto Laurentis corpore Turni.
& Ennius: *Corpora ſancta auium. Proſternet*, vt Horat. od.4. lib.4.
Proruet integrum Cum laude victorem.

Testis *erit magnis virtutibus.*] clara eius facta fatebitur. ſic Virg. in Daphni.
Vos coryli teſtes & flumina Nymphis.

Vnda *Scamandri.*] Ennius apud Non. in *vagas. Conſtitit, credo, Scamander, arbores vento vagãt.* Huius fluuij, & Ideæ Nymphæ filius fuit Teucer. Apoll. lib. 3. vocatur & *Xanthus* Homero. Plinius tamen diuerſum facit. Ita dictus etiam Aſtyanax.

Qvæ *paſſim.*] id eſt, abundanter. Seruius ad illud 1. Georg.
Et paſſim riuis currentia vina repreſſit.

Rapido *diffunditur Helleſponto.*] in Helleſpontum influit. adijcit epitheton rapido, quia fretum eſt Helleſpontus. Apoll. lib.1. Ὡς δ' ὀχ-ῥοντο κατ' τὸν μακρὸν ἐπιμάσιν θάλασσαν, ἀτάρ ἐν χερσονήσου, ὅθεν εἰς τὸν βυθὸν ἢ ἔλαν κ' ἀπὸ Ἴδης ἐλαύνως αὐτοῦς, ἀπ' ἐκείνης ἑλλήσποντος ὀκλύδοι τὸ πέλαγος.

Cvivs *iter.*] Propert. el. 2. lib. 4.
Hac quondam Tiberinus iter faciebat.
idem el.2. lib.1.
Et ſciat indociles currere lympha vias.

Angvstans.] Anguſtius reddens. Lucan. lib. 5.
Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa caryſtas.
ſic Somnio Scipionis: *Anguſtata verticibus terra.*

Cæsis *corporum aceruos.*] Virg. 11. Æneid.
Quando tot cædis aceruos
A *Teucrorum tua dextera dedit.* idem 6. Æneid.
Procubuiſſe ſuper confuſa ſtragis aceruum.
Achilles ipſe apud (Non. in Amnis) Attium: ἐν ταῖς μάχαις.
Scamandriam vndam ſanctam ſalſo obtexi ſanguine
Atq. aceruos alta in amni corpore expleui hoſtico.
Xanthus ipſe apud Homer. Iliad. φ.
Πλῆθει γὰρ δή μοι νεκύων ἐρατεινὰ ῥέεθρα,
Οὐδέ τί πῃ δύναμαι προχέειν ῥόον εἰς ἅλα δῖαν
Στεινόμενος νεκύεσσι. Virg. 5. Æneid.
——*Cum Troia Achilles*
Exanimata ſequens impingeret agmina muris,
Millia multa daret leto, gemerentque repleti
B *Amnes, nec reperire viam, atque euoluere poſſet*
In mare ſe Xantus.

Alta.] profunda.

Tspefaciet *permiſta flumina cæde.*] id eſt, tepida reddet calido ſanguine. Ouid.
Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat haſtam.
idem valet apud Horat. od.1. lib. 2.
Qui gurges? aut quæ flumina lugubris
Ignara belli? quod mare Daunia
Non decolorauere cædes? & od.12. l. 2.
Nec Siculum mare Pœno purpureum ſanguine.
Virg. 11. Æneid.
Iliaco tumidum qui creſcere Tibrim Sanguine.
C idem 6. Æneid.
Et Tibrim multo ſpumantem ſanguine cerno.
cædes, pro ſanguine. vt ſupra:
Reſperſum fraterna cæde. & infra:
Madeſient cæde ſepulchra. Ouid.
Et virgo cæde madentes
Vltima Cælicolûm terras Aſtræa reliquit.

Marti *quoque dedita præda.*] Neci data captiua. Virg.4. Æneid. *Dedi neci.* Lucret. lib. 6.
Corpora paupertate & morbo dedita morti.
alij tamen libri habent, *reddita*, quia debebatur Achilli, vt pote promiſſa.

D Cvm *teres excelſo coacernatum aggere.*] id eſt, ex leui teretique marmore altè extructum. ea forma eſt buſtorum, politiſſimum nobilium. Virg. 11. Æn. *Regis Dorcenij terreno ex aggere buſtum.* & 7. Æneid. *Aggere compoſito tumuli.* Seruius ad 8. Æneid. *Mortuis*, inquit, *nobilibus ſuperponuntur columna ad oſtendendum eorum columen, id eſt altitudinem.* Talis fuit tumulus iuxta Sigæũ, & Achilleon oppidum. Plin. cap.30. lib.5.

Bvstvm.] *Pyra* dicitur cum ligna congeruntur; cum ardet, *rogus*; cum exuſta, *buſtum.* Seru. in 11. Æneid.

Excipiet.] excipimus cadentia.

E Niveos *perculſa virginis artus.*] Proſtratæ Polyxenæ eburnea formoſaque membra. Ennius apud Macrob.
Percellunt magnas quercus, excinditur ilex. idem:
Omnes mortales victores cordibus viuis
Lætantes, vino curatos ſomnus repente
In campo paſſim molliſſimus perculit acris.
Priſcian. acer & acris. Terent. *Perculeris iam tu me.* Varro Parmenone apud Nonium:
Alius teneram abietem ſolus percellit.

Fessis.] fractis longa obſidione. Virg. 2. Æneid. *Longo feſſi diſcedere bello.* Horat. od. 4. l. 3.
Militia ſimul feſſas cohortes. & od. 7. lib.2.
Longaque feſſum militia latus.

Dederit *fors copiam ſoluere.*] fortuna omnipotens, ſiue cuncta gubernans facultatem fecerit ſoluendi. Sic Virg. 9. Æne.

Affari extremum miſeræ data copia matri.

pro affandi. Latinius idem 1. Æneid.

——Coram data copia fandi.

Vrbis *Dardanæ.*] Troiæ: nam Vir. 6. Æne.

Troiæ Dardanus auctor.

Neptvna *vincla.*] Compages murorum à Neptuno & Apolline ſtructorum. Virgilius 2. Æneid.

Ilium & ex imo verti Neptunia Troia.

Propert. el. 8. lib. 3.

Mœnia cum grato Neptunia preßit aratro. vnde Homero. *Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον.* & Neptunus ipſe ab Virg. 5. Æneid.

——Cuperem cum vertere ab imo

Structa meis manibus periuræ mœnia Troiæ.

vincla, vt Salluſt. de Tulliano: *Camera fornicibus vincta. ſolui* autem iuncta & contexta opera dicuntur, vt in Auguſti verſu de Æneide, *Soluetur litera diues.* &, *Tum ſacrum ſoluetur opus.* Contra Callimachus in hymno ad Apollinem *θεμείλια ὑφαίνων*. fundamina texere. vet. li. pro vincla, tecta. fortaſſe Texta, vt dicuntur texta nauium. & à Virg. 2. Æneid. *Roboribus textis.*

Alta *Polyxenia madefient cæde ſepulchra.*] id eſt, buſta excelſo coacervata aggere madefient ſanguine Polyxenæ. Periphraſis ſacrificij, vt Virg. eclog. 1.

——illius aram

Sæpè tener noſtris ab ouilibus imbuet agnus.

Horat. od. 23. lib.

Victima Pontificum ſecures ceruice tinget.

Ancipiti.] vtrimque acuto. Seruius ad illud 7. Aeneid. *Sed ferro ancipiti decernunt*, id eſt, *vtrinque noxio*, inquit. Lucillius apud Nonium in *Anceps Vecte atque ancipiti ferro effringam cardines.* vbi Nonius ſignificare ait, *acutum ex vtraque parte.* Feſtus, *Anceps. ſignificare videtur quod ex vtraque parte caput habeat, vt ſecuris, bipennis, vel dictum à capiendo quod ex vtraque parte æquè capiatur.* Euripid. in Hippolyto, *τίς οἶδεν ὡς ἀμφιδέξιον σίδηρον*. Num feret quis ambiguum ferrum? nam & Lucianus ita vocat *ἀμφιδέξιον ξίφος*. Et ibid. Euripid. *ἀμφιδέξιοι λόγχαι*. Home. *ἀμφίγυα ἔγχη ἀμφίγυος ἐπ' ἔχει πρῶτος γοῦν τα δυνάμενος.* id eſt vtrimque cædere potens.

Svccvmbens.] quaſi procidens ſub onere.

Victima.] non tantum *victima* propriè, ſed & *hoſtia*. Ouid. 13. Metam. *Diroque ſit hoſtia buſto.* & quia hoſtis ab hoſte, & victa à victoribus immolata.

Proiiciet.] proſternendum vltrò præbebit. aptum maſculo virginis animo verbum vt ſuprà.

Ipſe ſuum Theſeus pro caris corpus Athenis

Proiicere optauit potius. legend. Ouid. 13. Meta.

Fortis & infelix & pluſquam fœmina virgo

Ducitur ad tumulum.

Hinc Andromache apud Virg. 3. Aeneid.

O felix vna ante alias Priameia virgo

Hoſtilem ad tumulum Troiæ ſub mœnibus altis

Iuſſa mori.

A Trvncvm.] obtruncatum. truncus adiectiuum, vt Virg. 3. Aeneid.

Trunca manum pinus regit.

Propert. el. 9. lib. 4.

Iactabat truncas ad caua buxa manus.

Truncus, propriè in corpore humano eſt, à collo ad coxendices. Lucillius apud Nonium in *Coxendices. Caput collo ſuſtentatur, truncus ſuſtinetur à coxendicibus.* Virg. 2. Aeneid.

Iacet ingens littore truncus.

Sueton. in Galba. *Caput & ceterum truncum ſepeliit.* Hic igitur Polyxenæ videtur amputatum

B caput. Contra Ouid. 13. Metamor.

——vel tu iugulo, vel pectore telum

Conde meo, iugulumque ſimul pectuſque retexit.

& mox. *——flens inuitusque ſacerdos*

Præbita coniecto rupit præcordia ferro.

Svbmisso *poplite.*] Succiduo & inflexo. Seruius ad illud 3. *Submißi petimus terram inclinari*, inquit. vnde poplitem dici volunt, quod poſt plicetur. Ouidius loco ante dicto de caſu Polyxenæ.

Tunc quoque cura fuit partes velare tegendas

Cum caderet.

C Optatos *animi coniungite amores.*] honeſta oratio, pro amantes corpora conduplicate & collimate capita. niſi quod illud, *animi*, ad concordiam ſpectat potius, quam ad voluptatem. Sic Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Interea dum fata ſinunt, iungamus amores.

In epithal. Manlij.

Dux bonæ Veneris, boni coniugator amoris.

Accipiat.] dari, & accipi dicitur vxor, & conuenire in manum.

Coniunx.] maritus.

Felici *fœdere.*] fauſta condicione & omi-

D ne & concordia. translatum à iure publico ad ius priuatum nuptiarum. Virg. 4. Aeneid.

——Non æquo fœdere amantes.

Horat. ep. 3. lib. 1.

Indigni fraternum rumpere fœdus.

id eſt concordiam.

Dedatvr.] permittatur mariti poteſtati, aptum verbum *dedatur*, ad ſignificandum imperium mariti in vxorem, de quo Plaut. *Argentum accepi, imperium vendidi.* Vir. 4. Aeneid.

Dominum Aeneam in regna recepit. Nam *deduntur* ea quorum ius omne fit accipientium, vt hoſtibus, & noxæ. Dixit & ſuprà, *donare* in epi-

E thalamio.

Et iuueni ardenti caſtam donare puellam.

& *in manus dedere.*

Cvpido *iamdudum.*] ex opinione exſpectantis, vt apud Virgil.

Iam dudum erumpere nubem Ardebant. 1. Aen. &, *Iamdudum auerſa tuetur Dido.* 4. Aeneid. quia feſtinat abrumpere ſermonem Aeneæ.

Nvtrix.] natura ſcilicet ſedula & ſolicita, atque etiam alumni cupida. Horat. epiſt. 4. lib. 1.

Quid voueat dulci nutricula maius alumno.

nec mirum autem quod Thetidi Deæ nutricem det, cum & Ioui detur.

Orienti *luce.*] ſurgente Lucifero, vel ſole.

REVISENS.] quæ ſcilicet pridie in thalamo collocatar fortaſsè, vel quia nutricibus curæ ſunt alumnæ.

HESTERNO.] quo heri circũdederat. Virg. ecl.6. *Inflatus venas heſterno Iaccho.*
Propet.el.vlt.lib.2.

Heſternas poſitum languere corollas.

& el.7.lib.3.

Dulcis ad heſternas fuerat mihi rixa lucernas.

COLLVM *poteris circundare.*] An quia ceruix morſiunculis amatorijs intumuit? Tibull. el.8.lib.1.

—— & in collo figere dente notas.

An quia ſignum conceptus? Crurum quidem & inguinum tumorem ait Plinius, conceptæ fœminæ indicium; ſed nulla mentio colli.

FILO.] fortaſſe lineo amictu & ſtrophio, vt ſupra.

Non tereti ſtrophio luctantes vincta papillas.

Sic Tibull.el.5. lib. 1. *Ipſe ego velatus filo.* Virgil. 12. Æneid. *Velatus lino.* vt eadem ſit mitax & ornatrix.

ANXIA *nec mater mæſta.*] Illud perpetuum, hoc temporale matris epitheton. Propertius eleg. 22. lib. 2.

Tutius & geminos anxia mater alit.

Anxia, quia maternus amor mentem conſiſtere non ſinit. congeries epithetorum, *Anxia mæſta*, pro anxia & mœſta. Liuius Andronicus Ægyſtho apud Nonium in *pecus*. *Tum autem laſciuum Nerei ſimum pecus.* Ennius. *Somnus molliſſimus perculit acru.* Attius annalibus apud Priſcianum

Fraxinus fixa feris infenſa infinditur oſſis.

& alia id genus.

DISCORDIS.] diſſidentis à ſe, vt ſolent diſcordes. Ita *Tanais diſcors* Horatio, quia in duas ſe partes findit, & vna in Mæotidem paludem, altera in cimmerium boſphorum influit. Virg. Æneid.2. *Atque ora ſono diſcordia ſignant.* Ouid. *Diſcordemque vtero fœtum tulit.*

PVELLAE.] filiæ, vt pueri, filij. Horat. od. 19. lib. 1. *Thebanæque iubet me Semeles puer.* & *Citherea puer ales.* Idem od.11.lib.3.

—— Stetit vrna paulum
Sicca, dum grato Danai puellas
Carmine mulces.

SECVBITV.] quia ſeorſim à ſe cubet. nam ante vna cum matre dormire ſolita. ſupra.

—— quam ſuaues exſpirans caſtus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat.

Ouid.3.amor.

Qui tibi ſecubitus triſtes, Dea flaua, fuiſſent,
Hos cogor ſacris nunc ego ferre tuis.

MITTET.] deſinet. Horat.od.vlt. lib.1.

Mitte ſectari roſa quo locorum
Sera moretur.

Plaut. Aulul. *Mitto ſcrutari.*

SPERARE *nepotes.*] ex filia filios. Virgil. 2. Æneid.

Quinquaginta illi thalami, ſpes tanta nepotum.

Ouidius.

Prima fuit thalami mihi cura, ſecunda nepotum.

Idem.

Sæpe pater dixit, generum mihi filia debes
Sæpe pater dixit, debes mihi nata nepotes.

A PROFANTES.] prædicentes. *fari* verbum vaticinij. Virg.1. Æneid.

Hic tibi, fabor enim quando hæc te cura remordet,
Longius & voluens fatorum arcana mouebo.

vnde *fatum* dicitur. Et Caſſandra: *Neque me Apollo fatis fandis dementem inuitam ciet.* vnde & *Hariolis*, tanquam *fariolis* ait Scautus. *Profari* in eadẽ ſignificatione accipit Vlpian. l. 1. d. de ædil. edict. *Si ſeruus inter fanaticos non ſemper caput iactaret, & aliqua profatus eſſet, mox reſponſa reddere ait.*

PELEI] ſic Virg.

Inferias Orphei letæa papauera mittes. &
Orphei Calliopea, Lino formoſus Apollo.

B CARMINA *diuino cecinerunt pectore Parcæ.*] mente diuina, & veri futurique præſcia. Alii libri *diuino cecinerunt omine*. hoc eſt: ἐνθουσιωδῶς, inquit Scaliger. Notum in nuptiis omnia captari ſolita. Virg.1. Æneid. *Primiſque iugarat Ominibus.* Propert. ele.20. lib.3.

Contineant nobis omnia prima fidem.

Valer. Max. lib.2. tit. de inſtit. Antiq. *Nuptijs etiamnum auſpices interponebantur, qui quamuis auſpicia petere deſierint, ipſo tamen nomine veteris conſuetudinis veſtigia vſurpantur.* Cic. pro Cluentio. *Nubit genero ſocrus, nullis auctoribus, nullis auſpicijs funeſtis ominibus.*

C PRAESENTES.] non animo & numine tantum, ſed etiam ſancto corpore. Virgil. in Tityro.

Nec tam præſentes alibi cognoſcere Diuos.

& 1.Georg. *Agreſtum præſentia numina fauni.*
id eſt, *propitia.* inquit Seruius: quia ſcilicet Dii, cum adſunt, fauent. vnde Venus 2. Æneid. *Nuſquam abero.* & Horat. lib.2. epiſt.1.

Præſenti tibi maturos largimur honores.

Contra Dii cum abeunt, id infelix. Virg.2. Aeneid. *Exceſſere omnes adytis.* Horat. in arte poët.

Vt redeat miſeris, abeat fortuna ſuperbis.

D INVISERE.] vt infra *reuiſere*, opis verbum & ſalutis.

CASTÆ.] caſtitas hic non ſtupro tantum aduerſatur, vt apud Horat. od. 5. lib.4.

Nullis polluitur caſta domus ſtupris.

& Virg.3. Georg. *Caſta pudicitiam ſeruat domus.* ſed *caſtas* eſt, ab omni ſceleris labe puras. Varro Parmenione. *Demiſtis acres pectore curas cantu, caſtaque poëſi.* Idem Eumenid. *Nam quæ venuſtas hic adeſt gallantibus? quæ caſta veſtis?*

ET *ſeſe mortali oſtendere cœtu.*] Conſpicuos præbere hominum conciliabulis. Virgilius 2. Æneid.

E *Cum mihi ſe non ante alias tam clara videndam*
Obtulit.

apud Homerum Pallas vni Achilli conſpicua eſt. οἴῳ φαινομένη, τῶν δ᾽ ἄλλων οὔτις ὁρᾶτο. Oſtendo autem inde dictum, quia tendere os ſolemus in id, quod volumus demonſtrare.

COETV.] pro cœtui, vt Virg 1. Æneid.

Curruque volans dat lora ſecundo. & 4.
Teque adſpectu ne ſubtrahe noſtro.

Propert. eleg.19. lib.2.

—— & reddere pinu Cornua.

COELICOLAE.] ſuperi.

FVLGENTIA.] auro argentoque diſtincta. Martialis.

Hic vbi fortunæ reducis fulgentia latè
Templa nitent.
Propert.el.1.li.4.
Fictilibus creuere Deis hæc aurea templa.
ANNVA.] ſemel quotannis fieri ſolita. Virgil.5.Æneid.
Annua vota tamen ſollemneſque ordine pompas
Exſequere. Ouid.
Annua venerunt Cerealis tempora ſacri.
Virgil.eclog.5.
Vt Baccho Cererique, tibi ſic vota quotannis
Agricolæ facient.
Erant & menſtrua ſacra. Tibull.el.3.lib.1.
Reddereque antiquo menſtrua tura Lari.
Virg.eclog.1.
Biſſenos cui noſtra dies altaria fumant.
Erant & trium quoque annorum. Vir.4.Æne.
Vbi audito referent trieterica Baccho
Orgia. Ouidius.
Tertia quæ ſolito tempore bruma refert.
FESTIS.] Dies alij *feſti*, alij *profeſti*, alii *interciſi*. *feſti* Diis dicati: *profeſti* hominum negotiis: *interciſi* Deorum hominumque communes. Feſtis inſunt ſacrificia, epulæ, ludi, feriæ. Macro. ergo rectè dixit, *Sacra veniſſent feſtis diebus.*
VENISSENT.] rediſſent. Tibull.el.1.lib.2.
Martis Romani feſtæ venere calendæ.
CRETVM.] alii libri, centum, rectius. Virgil.3.Georg.
Illi victor ego & Tyrio conſpectus in oſtro
Centum quadriiugos agitabo ad flumina currus.
vbi Seruius ex Varrone de gente pop. Roman. *Viginti quinque miſſus ait fieri ſolitos vno die Circenſium.* quare in miſſu vnoquoque quatuor erant currus. At Varro apud Gellium cap 10. lib.3. *Curricula ludorum Circenſium ſolennia ſeptem* eſſe ſcribit. Id ita interpretor. vnumquemque miſſum ſepties repeti, ex Proper.el.25.lib.2.
Nec prius infecto depoſcit præmia curſu
Septima quam metam triuerit ante rota.
PROCVRRERE.] à calce ad carceres effundi. vt ſupra, *procurrere in vndas.*
VAGVS.] vt ſuprà, *vagi ſub lumina ſolis*, & alludit ad id quod vult Macrob. eundem eſſe Solem & Liberum patrem, ita dictum quod liberè per aërem vagetur. Virg.1.Georg.
——*Vos ô clariſſima mundi*
Lumina, labentem cœlo quæ ducitis annum,
Liber & alma Ceres.
Orpheus. ὄλσοι δὲ Διόνυσον ἐπικλήσκουσι καλέουσι.
PARNASSI *è vertice ſummo.*] è bicipiti iugo Parnaſſi. Ouid.1. Metam. (*duobus*
Mons ibi (in Phocide) *verticibus petit arduus aſtra*
Nomine Parnaſſus, ſuperatque cacumine nubes.
Bacchum autem ait è vertice Parnaſſi egiſſe Thyadas, quia in montibus Bacchanalia celebrabantur. vnde ipſe Bacchus ὄρειος dictus Liber pater, & *Oreades* quod in montibus frequenter apparent: Feſt. Virg.4. Aeneid.
Nocturnuſque vocat clamore Citheron.
Idem 2.Georg.
Virginibus bacchata Lacænis Taygeta.
vnde in epigrammatis græcis ὀρεσίτροφος, & ὀρεσίλοιπος, in montibus nutritus, & montes relinquens. Ibid. ὀρείσκιος, vmbris montium gaudens,

A quia *Bacchus amat colles.* & ὀρεσιφοίτης.
THYADAS.] ſacrificulas ſuas. θυάς ἀπὸ τοῦ θύειν, à ſacrificando, Virg.4. Aeneid.
Qualis commotis excita ſacris Thyas.
Horat.od.15.lib.3.
Pulſo Thyias vti concita tympano. & od.19.lib.2.
Fas peruicaces eſt mihi Thyadas. &c.
EFFVSIS *crinibus.*] paſſis comis. in furore ſoluuntur crines. Virg.6. Aen.
Non comptæ manſere comæ.
Tibull.el.5.lib.2.
Iactauit fuſa ſed caput ante coma.
B Virg.7. *Ventis dant colla comaſque.* mox.
Soluite crinales vittas, capite orgia mecum.
Omnia denique in ſacris ſoluta.
EVANTES.] Euoe clamantes. dixi ſupra.
EGIT.] ante ſe impulit, vt gregem. Horat. od.7.epod. *Fata Romanos agunt.*
Tibull.ele.5.lib.1.
Namque agor vt per plana citus ſola verbere turbo.
Virg.12. Aeneid. *Hos agitur furiis*. Plaut. *Quæ te agunt intemperiæ.*
CVM *Delphi.*] Ciuitas Bœotiæ, & incolæ iuxta Parnaſſum.
C VIVENTES.] Rapidè & cupide ſe effundentes. Virg.4. Aeneid.
Migrantes cernas, totaque ex vrbe ruentes.
& 3. Aeneid.
At genus è ſiluis Cyclopum è montibus altis.
Excitum ruit ad portus. Idem 4. Aeneid.
Maſſilique ruunt equites.
ACCIPERENT *Diuum.*] Bacchum ſcilicet vt conuiuam. Homer. od. α.
Αἰεὶ γὰρ τὸ πάρος γε θεοὶ φαίνονται ἐναργεῖς.
Ἡμῖν, εὖτ᾽ ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας.
Δαίνυνταί τε παρ᾽ ἄμμι καθήμενοι, ἔνθα περ ἡμεῖς.
Tibull.el.2.lib.2.
D *Ipſe ſuos Genius adſit viſurus honores*
Cum decorent ſanctas florea ſerta comas.
Illius è puro diſtillent tempora nardo,
Atque ſatur libo ſit, madeatque mero.
Idem eleg.1.lib.1.
Adſitis Diui, nec vos è paupere menſa
Dona, nec è puris ſpernite fictilibus.
Virg.5. Aeneid. ——*adhibete penates*
Et patrios epulis.
FVMANTIBVS *aris.*] Virg.ecl.1.
Bis ſenos cui noſtra dies altaria fumant.
Horat.od.18.lib 3.
Vetus ara multo fumat odore.
E LETIFERO.] Sic Virg.6. Aeneid. *mortiferum bellum.* & 8. *fatiferum enſem.* Tibul. el. 10. l.1.
Quis furor eſt atram bellis accerſere mortem?
& Homer. iliad. γ. πολύδακρυν ἄρηα. & πόλεμοι δακρυόεντα. & *lacrymoſum bellum*. Horat. od.21. li.1.
BELLI *certamine.*] ſic certamen belli Plancus Ciceroni 10. fam. ep. Sunt enim & aliarum rerum certamina, vt Virg.2.georg.
Velocis iaculi certamina ponit in vlmo.
& 5. Aeneid.
Prima citæ Teucris ponam certamina claſſis.
Propert.el.13.lib.3. *Et certamen habent leti.*
Certamen honoris. Cic.1. offic. & *gloriæ.* in Lælio, & *virtutis* 5. de finibus.
AVT *rapidi Tritonis.*] Torrentis, vel fluuii,

vel paludis. Apollod. l.1. *ἐκ κορυφῆς διὸς ἐπὶ ποταμῷ τρίτωνος σὺν ὅπλοις ἀνέθορε.* Idem lib. 3. Pallada diuerſam à Minerua facit, atque Tritonis filiam fuiſſe, quæ cum Mineruæ in pugna vulnus inflictura eſſet, Iouem territum Ægidem oppoſuiſſe, atque à Minerua confoſſam illam fuiſſe. ſed Mineruam ſimulacrum illi ſimile confinxiſſe, eiuſque pectori Ægidem accommodaſſe, & apud Iouem patrem conſtituiſſe. Lucanus lib.9. *Et ſe dilecta Tritonida dixit in vnda.*

Triton torrens in Bœotia. Pauſan. Bœticis. & palus. Mela. & alij in Lybia amnem & paludē conſtituunt, ad quæ loca nata ſit Pallas. Alijs *τρίτων ἢ τρίτω* Bœotica lingua caput dicitur.

HERA.] domina. *Heri*, dicuntur domini: vnde *heredes*. §. vlt. inſtitut. de hered. qualit. vnde & heri, Dij. Ipſe.

Quod temere inuita ſuſcipiatur hera. Ouid.
Mica ſalis puri pacificabat heros.

vnde rerum domina fortuna hera dicitur Ennio.

RHAMNVSIA *virgo.*] Nemeſis, ab Atticæ pago cui Rhamnus nomen. Ipſe.

Nil mihi iam valde placeat Rhamnuſia virgo.

Ouidius.

Annuerat precibus Rhamnuſia iuſtis. Idem.
Memoremque time Rhamnuſidos iram.

De hac multa Pauſan. in Atticis, vbi etiam dicitur victoriolam manu tenere. & Auſon.

Me lapidem quondam Perſa aduexêre, tropheum
Vt fierem bello, nunc ego ſum Nemeſis.
At ſicut Græcis victoribus adſtro tropheum,
Punio ſic Perſas vaniloquos Nemeſis.

In græcis epigr.

Ἡ Νέμεσις προλέγω τῷ πήχει τῷ τε χαλινῷ
Μήτ' ἄμετρόν τι ποιεῖν, μήτ' ἀχάλινα λέγειν.

Oceani noctiſque filia eſt. Heſiod. Theog. aliis Iuſtitiæ. aliis eadem cum Iuſtitia.

PRÆSENS.] eadem mente, qua ſupra, *Præſentes Cælicolæ.*

HORTATA *eſt.*] incitauit ad pugnam. *hortamur* & in bello milites, & in mari nautas, & in venando canes.

ARMATAS *hominum cateruas.*] Periphraſis exercitus. propriè autem peditum *caterua*, & equitum *turma*.

TELLVS *ſcelere eſt imbuta nefando.*] nefariè ac ſceleratè fuſo ſanguine maduit. ſic *ſcelus*, pro cæde. Ouid. 7. Metamorph.

Et ne ſit ſcelerata Facit ſcelus. (vnaquæque è filiabus Peliæ.) Virg. 1. Æneid.

Cæcumque domus ſcelus omne retexit. & 3. Æn.
Scelerum furiis agitatus Oreſtes.

IVSTITIAM.] Non tam Deam ipſam, quā virtutem.

OMNES *cupida de mente fugarunt.*] ex animo expulerunt vel auaro, vel voluptatibus dedito. Cupiditas cum iuſtitia pugnat, quia hæc ſuum cuique tribuit; illa aliena appetit. vnde *cupidus teſtis & iudex* Ciceroni eſt iniquus.

PERFVDERE *manus fraterno ſanguine fratres.*] Ouid. 7. Metam.

Sanguine natorum perfunditur impius enſis.

Virgil. 3. Georg.

Gaudent perfuſi ſanguine fratrum.

A & ecl. 8. *Natorum ſanguine matres*
Commaculare manus.

Notæ inimicitiæ, mutuaque cædes fratrum Thebanorum, & Romuli ac Remi. vnde illud Lucani lib. 1.

Fraterno primi maduerunt ſanguine muri.

Plus autem eſt *perfundere*, quam *reſpergere*, ſuprà.

DESTITIT *extinctos natus lugere parentes.*] filius parentum lugere mortem deſiit, quod genus eſt impietatis. Sic ex luctu pietatis quoque argumentum elicit ſenex Terentianus. *Hic parua conſuetudinis cauſa mortem huius tam fert fa-*
B *miliariter: Quid ſi ipſe amaſſet? quid mihi faciet patri?* Et Cicero pro S. Roſcio. Eſt autem pars iuſtitiæ *ſanctitas quæ pertinet ad manes.* Cicero.

OPTAVIT *genitor primæui funera nati.*] Vota concepit pro exitio filii primo adhuc in æuo conſtituti, quæ debuit pro ſalute. Virg. 7. Æne.

Ante vrbem pueri & primæuo flore iuuentus
Exercetur equis. & lib. 9.
Primæuus Helenor. & 10. *Primæuo corpore Lauſus.*

Propert. el. 7. lib. 3. diuiſim.

Qui dum te ſequitur primo miſer excidit æuo.

LIBER.] omni cura expeditus.

C POTIRENTVR *flore.*] Florenti ætate & forma. Sic Lucret.

Denique cum membris collatis flore fruuntur
Aetatis.

NOVERCAE.] futuræ ſcilicet. Exempli gratia, cum ex priore vxore filio ſuperinducere nouercam Oreſtillam vellet Catilina, & illa priuignæ nuptiis moram obiectaret: Catilina non tantum filii mortem optauit, ſed etiam ipſe perpetrauit facinus, nouiſque nuptiis domū vacuam fecit. Cic. Salluſt.

IGNARO *mater ſubſternens ſe impia nato.*] vt
D Semiramis. nam ſubſtrauit ſe etiam filio Agrippina, ſed non ignaro, paulò honeſtius ſuprà.

Leuia ſubſternens robuſta brachia collo.

Sic Sueton. Auguſt. cap. 68. *Auguſtum* ait *Aulo Hirtio pudicitiam ſubſtrauiſſe.* Horat. od. 16. epod.

Iuuet vt Tigres ſubſidere ceruis.

NON *verita eſt Diuos ſcelerare penates.*] Auſa eſt cum ſcelere violare, vt Virg. 3. Æneid.

Parce pias ſcelerare manus.

OMNIA *fanda, nefanda.*] Iuſta & iniuſta, confuſa & ſine vllo diſcrimine. ſpecie prouerbii. Proper. el. 3. li. 2. *Poſthac æqua & iniqua ferunt.* Virg. 12. Æneid. *Digna indigna pati.* & *Digna at-*
E *que indigna relatu.* Plaut. *Dignos indignos adire.* Virg. 4. Aeneid. *Facta atque infecta tenebat.* Cic. 2. de finib. *Ioca ſeriaque arcana occultaque omnia.* ſic Horat. od. 18. lib. 1.

Cum fas atque nefas exiguo fine libidinum
Diſcernunt auidi.

Lucill. de Cibicida.

Durum, molle voras, fragmenta interficis panis.

MALO *furore.*] Impia mentis veſania. Virg. 1. Aeneid. —*furor impius intus*
Sæua ſedens ſuper arma.

Mali, impii. Virg. 6. Aeneid.

—*At læua malorum*
Exercet pœnas, & ad impia tartara mittit.

IVSTIFICAM.] cui curæ eſt, vt iuſtitia exerceatur.

AVERTERE.] à nobis abalienarunt.

NEC *tales dignantur viſere cœtus.*] intereſſe ſacris, ludis, & nuptiis hominum impiorum.

NEC *ſe contingi patiuntur lumine claro.*] Non ſinunt ad ſe peruenire ſolis lumen, vel oculos hominum, quia teguntur nube. Lucr. lib. 4.

Quos tibi cum ſupra ſol montes eſſe videtur
Comminus ipſe ſuo contingens feruidus igni.

Idem lib. 1. ——— *corpora rerum*
Exeuntes ano nullo contincta colore.

Quod à coloribus, tanquam à re liquida ductũ. Sic Virg. 4. Æneid.

Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras.

ex Lucretij lib. 2.

Primum aurora nouo cum ſpargit lumine terras.

Idem lib. 2. *Liquidi fons luminis.* Virg. 1. georg.

Aut cum ſole nouo terras irrorat Eous.

An à tangendo? quia dixit Lucret. lib. 6. *Croci contacta colore.* & *radiorum verbera* Idem vocat lib. 5. ——— *Miteſcere multa videbant*
Verberibus radiorum. Item.
Et radij ſolis cogebant vndique terram
Verberibus crebris.

Horatius od. 15. lib. 1.

Tum ſpiſſa ramis laurea feruidos Excludet ictus.

Eæ denique ſagittæ ſunt Apollinis, quibus in Græcorum caſtra peſtem immiſiſſe dicitur ab Homero.

AD EPIGR. LXVI.

ETSI.] Exordiuntur hinc ſæpè Oratores & Poëtæ. Cicero pro C. Rabirio: *Etſi Quirites, non eſt mea conſuetudinis.* Idem pro Milone. *Etſi vereor, Iudices, ne turpe ſit.* Proper. el. 19. lib. 2.

Etſi me inuito diſcedis Cynthia Roma.

Virgilius in Cyri:

Etſi me vario iactatum laudis amore.

CVRA.] angor, luctus: mœrores mox appellabit: *dicta cura,* inquit Feſtus, *quod cor vrat, vel edat.* quo alludit in coma Beren.

Cum penitus mœſtas exedit cura medullas.

SEVOCAT.] ſeorſum vocat, abducit, ſeparat. Plaut. Aulul. *Quid tu te ſolus de Senatu ſeuocas? tirer a part.* Cic. 2. Philip. *Cum occideretur Cæſar, te à Trebonio vidimus ſeuocari.* vet. gloſſ. *Seuocator,* ἀποχωριστὴς *Seuocatorem,* χωρισὸν, ἀπαγῶν. vide Ciceronis theſaurum. Cura autem nos ſeuocat à rebus iucundis, quia mœrentes ſolitudinem quærunt.

CONFECTVM.] conſumptum, pœnè enectum. Donatus in Andr. *Confectus, ſic vulneratus & percuſſus, vt ſanari non poſſit.* Plaut. Capt. *Confecisti omnes res & rationes meas.* cõcidiſti, laceraſti. idem Pſeud. *Conficiet te hic verbis ſuis.* id eſt, configet, cõfodiet. *Conficere cibum,* Cic. 2. de nat. Deor. pro conſumere, & mandere. Virg. 6. Aene. *Cum me confectum curis ſenioq. grauatum.* Vide Noni. in *Conficere, frangere, conſumere.* Virg. 4. Æneid.

Quem ſubijſſe humeris confectum ætate parentem.

& 11. Æneid.

Ducitur infelix æuo confectus Aceſtes.

vide indicem Ciceronis.

DOLORE.] ægritudine. genus & ſpeciem coniungit: nam *dolor* genus eſt, *cura* ſpecies.

A VIRGINIBVS *doctis.*] virgines hic non tam παρθένοι quam κόραι. Muſæ enim virgines nõ virgines. vt notaui ad illud Propertij eleg. 30. lib. 2.

Nec tu virginibus reuerentia moueris ora:
Hic quoque non neſcit, quid ſit amare, chorus.

NEC *potis eſt mens animi.*] Plautus in Ciſtell. ſc. *Credam. Ita mentem animi nullam habeo.* Idem in Epidico, ſc. *Si quid eſt. Paupertas territat mentem animi.* Mens à μένος, vel à Meniſcor. *Mens animi.* Virg. 4. Æneid. *Iſque amens animi.* Lucr. lib. 5. *Animus vix mente videtur.* & lib. 6. *Perturbata animi mens in mœrore metuque.* Animi ingenium. Ennius

B lib. 2. Rhet. ad Herenn. *Sin inuerecundum animi ingenium poſſidet.*

POTIS *eſt.*] archaiſmos, nec vllus ſermo tritior Lucretio, Plauto, Terentio, Varroni. Quin & Virgilius vtitur 3. Æneid.

Nec potis Ionios fluctus æquare ſequendo.

quod notant Donatus in Andr. & Priſcia. lib. 6. antiquum nomẽ potis, vnde Diui potes Varroni, θεοὶ δυνατοί. & potior ac potiſſimum, & aduerbium potè. fuit & olim pos, vnde poſſum, compos & impos.

EXPROMERE.] proferre in medium, efferre

C tanquam è cella promptuaria, animo ſcilicet & pectore. Plautus Milite. *Quicquid eſt incoctum, non expromit, benè coctum dabit.* Virg. 2. Aeneid.

——— *vltrò flens ipſe videbar*
Compellare virum, & mœſtas expromere voces.

Exprompta memoria Terentio in Andria: Donato interprete eſt in medium prolata, quod ſumpſit è Catullo de nuptiis Pelei.

Sed primum multas expromam mente querelas.

Quod autem Catullus fœtus expromere, Virgilius in 4. Georg. fœtus edere dixit, de apib.

——— *nec corpora ſegnes*
In Venerem ſoluunt, aut fœtus nixibus edunt.

D FOETVS.] à fœda pecude dictus fœtus. Ouid. 4. faſt. fœtus autumni, & fœtus arborei Virgilio poma: fœtus Muſarum, verſus: quaſi poëtarum liberos & partus. Ouid. de libris metamorph.

Orba parente ſuo, quicunque volumina tangis.

Fabius. *Ne nobis ſcripta noſtra vt recentes fœtus blandiãtur.* pecudum, auium, piſcium, arborum, hominum & terræ fœtus dicũtur, animiq; & corporis. quidã à fouendo deducunt. fœta neutro genere pro fœtus maſculino, vel ſecundæ loco quartæ declinationis. Attius Bacchis apud

E Non. vbi *Sanctus Cithæron frondet viridantibus fœtis,* id eſt, frondibus. Varro 3. de ling. lat. apud Gell. fenus à fetu pecuniæ parentis atque increſcentis; ſcribebatque Cato & æqualis fetus & fenus & fecunditas per e, non per æ. vetus gloſſ. fetus, a, um. fecundus. γόνιμος.

Pindarus γλυκὺν καρπὸν φρενὸς ἱλάσκομαι. dulcem fructum ingenii tempero, & blande cano. apud Cic. 5. Tuſc. *Ex quo triplex animorum fœtus extitit.* φυσικὴ, λογικὴ, ἠθική.

DVLCES *muſarum fœtus.*] iucundos, vt ſunt dulces parentibus liberi. Horat. od. 2. epod.

Domum, atque dulces liberos.

Virgil. 4. Æneid.

Nec dulces natos, Veneris nec præmia noris?

Tangit φιλαυτίαν poëtarum, vt alibi apertius in A Suſſenum. Virg. 2. georg.

Me verò primum dulces ante omnia Muſæ,
Quarum ſacra fero ingenti percuſſus amore.

Flvctvat.] agitatur, iactatur, æſtuat, huc illuc incerto fertur. Animus enim noſter cum mari comparatur, & per turbones cum ventis & fluctibus. Plautus in Mercat. ſc. *Demiph. Potin vt animo ſis tranquillo? Quid ſi animus fluctuat?* Ipſe de nuptiis Pelei.

Proſpicit & magnis curarum fluctuat vndis.

Virg. 4. Æneid.

—— Varioque irarum fluctuat æſtu.

& 12. Aeneid.

Irarum tantos voluit ſub pectore fluctus.

8. Aeneid. *Quæ Laomedontius heros*
Cuncta videns magno curarum fluctuat æſtu.

alia tranſlatione dixit Virg. 2. georg.

—— ac latè fluctuat omnis
Aere renidenti tellus.

vet. gloſſ. fluctuo κυμαίνομαι, hinc aduerbium fluctuatim apud Nonium.

Ipsa.] emphaſis in pronomine *ipſa*, quæ alios conſolari & delectare ſolebat, nunc eget conſolatione. C

Malis.] curis, luctu, mœrore, quod omnia perierunt gaudia cum fratre.

Nvper] non ita pridem, paulò antè. Feſt. *Nuper quaſi nouiper & nouiſſimè.* Donat. in Andr. *Aduerbia temporis, aut certa ſunt, vt hodie, cras: aut incerta, vt dudum, nuper. Incertis certum tempus additur, vt iam dudum, nunc nuper.* vet. gloſſ. *nuper olim,* πρῴην. indicat recentem eſſe dolorem. Nuperus autem dolor, id eſt, recens, maior eſt. nam dolor tempore ſeneſcit & minuitur.

Lethæo.] pro aqua. Nam lethe vix mouetur, & vnda dicta ab eundo, & redeundo.

Manans.] defluens & ocoultè delabens. D vide Feſtum in *manare.* infra *manare ſolem.*

Gvrgite.] fluuio. nam gurges pars fluuii qua rapidiſſimus & altiſſimus. vet. gloſ. gurges, hoc altum βυθός, καύδων. æſtus, hoc altum: gurges & maris eſt, & fluminis. vnde pro flumine, & pro mari, præſertim cum additur *altus.* Gurgites de hominibus profundæ gulæ. Iſidor. c. 21. li. 13. *Gurges propriè locus altus in flumine.* Virg.

Lethæumque domos placidas qui prænatat amnem.

Item. *Lethæum ad fluuium deus euocat à me*
Lethæos latices, & longa obliuia potant.

Obliuionem Græci λήθην dicunt, vnde & letum Feſtus deducit: ſed fallitur, à leo enim fit. E Plato in fine lib. 10. de Republica, Letheum nō fluuium, ſed campum commemorat. λήθης enim πεδίον vocat, quo animæ coguntur: & Lethen amnem in Africa commemorat Lucanus lib. 8. qui Berenicen vrbem alluit,

Quam iuxta Lethes tacitus perlabitur amnis
Infernis, vt fama trahens obliuia venis.

Alluit] rigat, tinguit. Propert.

Sine amœna tuas tinxerit vnda pedes.

vet. gloſ. *alluo,* προσκλύζω. *alluuio.* προσκλύσις ποταμοῦ. Virg. 2. georg.

An mare quod ſuprà memorem quoque alluit infrà.

Pedem *alluit.*] vmbras ipſas quaſi incluſas teneri ſtygijs aquis fingunt Poëtæ. Virg. 4. georg. & 6. Aeneid.

Fata obſtant, triſtique palus inamabilis vndà
Alligat, & nouies ſtyx interfuſa coërcet.

Horatius oda 14. lib. 2.

—— qui ter amplum
Geryonem, Tityonque triſti
Compeſcit vnda.

Proper. el. vl. lib. 4.

Damnatæ noctes, & vos vada lenta paludes:
Et quicumque meos implicat vnda pedes.

id eſt, impeditam & alligatam tenet noueno ambitu Stygiæ paludis. Nouenus ille Styx ad ritus deſignat nouendiale ſacrum, quo peracto B iam conditi & incluſi ſub terra manes.

Pallidvlvm *pedem.*] vmbram ipſam fratris pallidulam, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον. nam pallidi mortui. Virg. 4. Æneid.

—— Pallentes vmbras Erebi.

Horat.

Pallida mors æquo pulſat pede.

&

Pallidus Orcus Eumenideſque ſata.

Tibullus eleg. 1. lib. 3.

—— huius ſpem nominis illi
Auferet extincto pallida ditis aqua.

Idem ele. 3. lib. eiuſdem.

Me vocet in vaſtos amnes nigramque paludem
Diues in ignaua luridus Orcus aqua.

Lucilius & Virgilius:

—— Simulacbra modis pallentia miris.

Tibull. eleg. 5. lib. 3.

Parcite pallentes vndas quicumque tenetis,
Duraque ſortiti tertia regna Dei.

Vide indicem Propertij, in ſynechdoche, & ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον. *Pallidulum,* hypocoriſma aptum blando ſermoni. Adrianus imperator moriens eo genere luſit elegantiſſimè apud Spartianum in Adriano:

Animula, vagula, blandula,
Hoſpes comeſque corporis:
Quæ nunc abibis in loca
Pallidula, frigidula, nudula,
Nec vt ſoles, dabis iocos.

ſic infra vuidulam à fletu comam dicit, & de nuptijs Pelei,

Frigidulos vdo ſingultus ore cientem.

In epithalamio, *Transfer omine cum bono*
Limen aureolos pedes.

Cic. 2. de Offic. *Quid fers Cinciole? contumelioſe.*

Tellvs] Metonymia. Dea ipſa terræ pro terra vbique.

Troia.] à Troë Troius, a, um. Virgil. 1. Æneid. *Vtque & Troia gaza per vndas.* ibid.

Armaque fixit Troia. an *Tellus Troia* Troicum ſolum, ora Troiæ, & Troias ipſa regio. Virgil. certè tellus Ilia eſt Ilium, 11. Aeneid.

Contigimuſque ſolum quo concidit Ilia tellus.

Horat. *Te manet aſſaraci tellus.*

Virgil. *Et campos vbi Troia fuit.*

Svbter.] Agrætius. *Super, eſt quod eminet. Supra, quod ſubſtratū aliquid habet. Subter, eſt quod ab re aliqua ſuperiore premitur & conculcatur. Subtus, quod demiſſum altius non contingitur.* Gellius cap. 15. lib. 10. *Subter arborem operire aliquid.* vet. gloſſ. *Subter, ſubtus* ὑπὸ. ὑποκάτω. *Subter mare,* ὑπὸ τὴν θάλασσαν. *Subtus lectum,* ὑπὸ τὴν κλίνην. Iungitur hic cum ſexto caſu, vt 9. Æneid.

—— cum tamen omnes

Ferrè

Ferre libet ſubter denſa teſtudine caſus.

RHOETEO *littore.*] ῥοίτειον promontorium Troadis, Aiacis ſepulchro celebre, vt Sigeum Achillis. Seruius ad illod, 6. Aeneid.

Certè, egomet tumulum Rhœteo in littore inanem
Conſtitui. Apollon. lib. 1. Arg. Ἐνὶ χεύα Ροιτειάδος ἐπὶ ἀκτῆς μάκρον. alterum verò oocturni Rhœteo in littore. Virg. 3. Æneid.

Teucrus Rhœteas primum eſt aduectus in oras. & 12.
Tales in aduerſos ductor Rhœteius hoſtes
Agmen agit. & 5. *Non hæc Rhœteia matres*
Eſt Dorycli coniux.

EREPTVM.] per vim ademptum, mortoum. Suet. in Tiber. c. 67. *Eripiat me ſupremus dies.* qui obit, eripitur ex oculis, quod non amplius videtur. Sic Hor. *Virtutem incolumem odimus*
Sublatam ex oculis quærimus inuidi.

Sequitur, *numquam te aſpiciam poſthac*, ademptum & ſubſtractum aſpectu noſtro. Virg. *ſublatam de medio*. iofra ad Manlium,

Ereptum eſt vita dulcius, atque anima, Coniugium.

OBTERIT.] Guarinus ait io quibuſd. lib. *Obtegi.* Sic Cic. de leg. *Obduci terra matris operimento.* Terra terit ſepultos cùm grauius incumbit. Prop. el. 2. l. 4. *Tellus artifices ne terat Oſſa manus.*

C

Varro 4. de L. L. terrã deducit à terendo. Prop.
Mecum eris, & miſtis oſsibus oſſa teram.

ALLOQVAR.] Sic ſæpè queruntur in luctu. Philemon apud Stobæum: ἀβίωτος νῦν ἐν ὄψομαι, ἀναίνομαι. Io rebus iucundis eſt allocutio, qua carere quod moleſtum eſt, inde conqoeſtionis locus. Vide lib. 1. de inuentiooe, *Octauus conqueſtionis locus, Non adfui, non vidi, non ſupremam vocem eius audiui.* hæc ſuprema allocutio de qua Virg. 6. Æneid.

Extremum hoc fato quod te alloquar, hoc eſt. & ecl.
Extrema moriens tamen alloquar hora.

D

& 9. Æneid.

—— Nec te ſub tanta pericula miſſum
Affari extremum miſera data copia matri.

AVDIERO NA *vnquam*] Idem cõqueſtionis locus, *Non affui, non vidi, non audiui.* Virg. 1. Æocid.

—— Cur dextræ iungere dextram
Non datur, & veras audire & reddere voces.

Eſt autem enallage, tempus alloquar. Audiero, pro, audiam.

NE *vnquam.*] plenom deſiderij verbum. Vir. ecl. *En vnquam patrios?* & 10. Aeneid.

—— numquamne leuari Obſidione ſines.

TVA *verba loquentem.*] certa verba vſurpantẽ, vſitata tibi & mihi oota. Simile illud Virg. 8. Aeneid.

E

—— Vt te fortiſſimè Teucrum
Aſpicio, agnoſcoque libens! vt verba parentis
Et vocem Anchiſæ magni, vultumque recordor!

Verba loqui, Propert.

Quid iuuat in nullo pondere verba loqui?

Ipſe de coma Bereoices.

Sed tum mæſta virum mittens quæ verba loquuta eſt

AMABILIOR *vita.*] Vulgata hyperbole, vt ad Manlium, *Ereptum vita dulcius atque anima Coniugium.* & de nuptiis Pelei.

Nate mihi longa iucundior vnice vita. Virg. 4. Aen. *à luce magis dilecta ſorori.* dicitur & amicabilis: vet. gloſſ. Amicabilis, φιλικός. *Amabilior* vt a-

A

pud Ciceronem, amabiliſſimus in Lælio. *Amabiliſsimum nedum amicitiæ tollere.* *Amabilior*, iucundior. Virgil. *Dignus amari.*

NVMQVAM *te aſpiciam poſthac.* Propert.

Et quamuis nunquam poſthac viſura, dolebat
Illa tamen. ——

Inſiſtet eundem locum conqueſtionis, qui octauus dicitur primo de inuentiooe. Sic paſtor Virgilianus ecl. 1.

Non ego vos poſthac viridi proiectus in antro,
Dumoſa pendère procul de rupe videbo.

B

Poſthac ſignificat ſupremum ſalue & vale. Addit Plautus Aſinar. *apud Orcum te videbo*. Poſthac, poſthæc & poſtea dicitur, vt præterhac, præterhæc & præterea dicitur: & Poſtilla Plauto. *Poſthac*, deinceps io poſterum.

QVALIA.] coiuſmodi. Virgilius io Daph.

Tale tuum carmen Quale ſopor.

Propertius.

Tale facis carmen d. s. quale Item.
Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci.

SVB *denſis vmbris.*] deoſæ vmbræ ramorum opacæ froodes, quę auem tegunt, & arcent Soles, imbres, & ventos. Tibollus lib. 4.

Nec quadrupes denſas depaſcitur aſpera ſyluas.

Horatius: *Et ſpiſſæ nemorum coma.* Ibidem.

Illic & denſa tellus abſconditur vmbra.

Eoallage oumerorum pro ſub vmbra. inf. ex Virgil. 4. georgic.

CONCINIT.] ᾄδει, pro canit, compoſitum pro ſimplici. Eſt & concinere, coouenire: vndo & coocinnare: Feſtus. *Ductum à concentu Muſices.* vet. gloſſ. coocanit, συνῳδεῖ, ἢ συνᾴδει. dictum concano, vt Coro. Occanere & Salloſtio. Sic Virgil. 4. georgic. de luctu Orphei amiſſa vxore,

Qualis populea mœrens philomela ſub vmbra
Amiſſos queritur fœtus, quos durus arator
Obſeruans nido implumes detraxit: at illa
Flet noctem, ramoque ſedens miſerabile carmen
Integrat, & mæſtis latè loca queſtibus implet.

DAVLIAS.] Philomela. vide adnotata ad conſolatiooem. Ouid. ad Liuiam:

Talis in vmbroſis mitis me denique ſyluis
Deflet Threïcium Daulias ales Itym.

ABSVMPTI] al. lib. *aſſumpti.* aſumpti, à. pro ab, vt aſuit pro abfuit. vide de cognatione literarum. abſumptus, & coofectus ferro, & dentibus patris Terei. Virg. 4. Æneid. alludens ad haoc fabulam Ityli.

—— Non ſocios non ipſum abſumere ferro
Aſcanium, patriiſque epulandum apponere menſis.

Idem 1. Æneid. *Sim aſſumpta ſalus.*

Plautus Moſtellaria, & Milite. *Perimus, abſumpti ſumus, quod plus eſt quam occidimus.*

FATA *gemens.*] id eſt, vicem dolens & conquerens eius exitium. Sic in coma Berenices. *—— mea fata ſorores*
Lugebant. & ibid. *Vera gemunt.* Ouid. lib. 3. Triſt. eleg. 4.

Vidi ego te tali vultu mea fata gementem.

SED *tamen.*] olim dicebatur *ſedum* poſtea *ſed*, Terent. Scaurus de Ort. Virgil. ecl.

Sed tamen iſte Deus qui ſit.

MOERORIBVS.] angoribus, luctu. curam,

dolorem, mala vocauit. mœror à Cicer. definitur, ægritudo flebilis. A

Exprssa.] è Græco conuerſa, & reddita. Tranſlatum à cera in qua imprimuntur, & exprimuntur imagines. Plautus Pſeudolo. *Expreſſam in cera ex anulo imaginem.* Gellius cap. 16. lib. 11. *Verbum de verbo expreſſum, vt dicitur.* Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſtium.

Sic qua concubitus varios Venerisque figuras
Exprimit.

Vet. gloſſ. Expreſſio, ἀκτυπία ἐκτύπωμα. Expreſſo, exprimo, ἐκφράζω. Tradocere vulgus vocat. vertere Ter. pro Latinas facere. Exprimatio, ἐκφρασις. Cic. 3. Tuſcul. *Quæ modo expreſſa ad verbum dixi.* & 1. de finibus. *Cum fabellas latinas ad verbum de Græcis expreſſas legant.* exprimere etiam eſt vi elicere & extorquere. Soeton. *Tormentis expreſſa confeſſio*: &, *quæſtionibus nihil exprimi potuit.*

Battiadas.] Callimachi Cyrenei. De Callimacho vide Gell. cap. vlt. lib. 7. Ariſtæus Cyrenæ nymphæ filius, cognomento Battus. Battus Cyrenas condidit. Catullus ipſe, ep. 7.

Quæris quot mihi baſiationes
Quam magnus numerus Libyſſæ arenæ
Laſerpiciferis iacet Cyrenis,
Oraclum Iouis inter æſtuoſi,
Et Batti veteris ſacrum ſepulchrum.

Ouid. in Ibin.

Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin,
Hoc ego deuoueo teque tuoſque modo.

Idem el. 1. lib. 2. Triſt.

Nec tibi Battiadæ nocuit, quod ſæpè legenti
Delicias verſu faſſus es ipſe tuas.

Ne *fortè putes.*] Sic Horat. od. 9. lib. 4.

Ne fortè credas interitura.

& Plautus Curculion. *Ne fortè tibi eueniat magnum malum.*

Dictatua.] Poſtulata & preces: verba quibus me rogaſti vt verſus Græcos latinos facerem. Sic Virg. 4. Æneid.

Cur mea dicta negat duras demittere in aures.

id eſt, preces.

Credita *dicta ventis.*] commiſſa, tradita. prouerbialis ſermo, *ventis tradere.* de iis quæ irrita cadunt & pereunt. Horatius.

Triſtitiam & metus
Tradas proteruis in mare
Creticum portare ventis.

Virgil. 9. Aeneid.

Multa patri mandata dabat portanda, ſed auræ
Omnia diſcerpunt.

vide prouerb. *Ventis tradere*, & *ventis loqui.* alio modo *ventis credere* dicimus. Tibull.

Prima ratem ventis credere docta Tyros.

Petron. *Crede ratem ventis, animum ne crede puellis.*

Nequicquam] incaſſum, fruſtra. vet. gloſ. *Nequicquam*, caſſum, fruſtra. μάτην, μάταιως, ἄλλως. Apud Feſtũ, & alibi ſæpè ſcribitur ſine c. *nequequam*, quod olim non geminabant conſonantes.

Vagis.] ventis, leuibus, incertis, mobilibus. Hor. od. 29. lib. 3. ——*caretque*

Ripa vagis taciturna ventis.

Sic ab eodem Horatio dicuntur *vaga flumina.* & ventus nihil aliud eſt quàm aër fluens. Tibull. lib. 4. *Et vagus à terris, qua ſurgere nititur aër.* Ibid. *Non violata vagi ſileantur paſcua Solis.* Horat. *vaga luna*, &, *vaga Cornix.*

Effluxisse.] excidiſſe mihi madida memoria, & profluuia fide. vide adnotata ad illud Propert. el. 20. lib. 1.

Id tibi ne vacuo defluat ex animo.

Vt *malum.*] Tanquam aliud agens tria ponit exempla rei malè creditæ: ſi credita eſt ventis à quibus iactatur & differtur per aërem: ſi effluit, aut aqua è pertuſo dolio, vel vaſe futili, vel ſi gremio crediturvt malum quod excidere B ſolet inde puellulis. mala aũt ſeruiont amorib. vt notaui ad ecl. 3. Virg. *Malo me Galathea.* Quid malum ſit, & quotuplex, vide Macr. cap. 19. lib. 3. Satur.

Munere *ſponſi.*] al. l. *ſponſa*, vt reſpondeat τῷ *miſſum.* Si *ſponſi* legimus, reſpondebit τῷ *munere.* fortaſſe legendum,

Vt miſſa ſponſi furtiuum munere malum.

Munus in leg. 93. de verbor. ſignific. definitur, Donum cum cauſa, vt Natalitium, Sponſalitium, Nuptiale.

Furtivo *munere.*] quod clanculom miſ- C ſum eſt, ſed quid opus clandeſtinè miſſum? Sponſæ enim apertè licet id facere. an quod podor palam accipere virgines vetat? an quod furtiua in amore iucundiora? vnde & furta iſta vocant amores Virg. & Catull. *Furta Iouis, Veneris, & Martis.* an *ſponſi* pro *proci*? Horat. ep. 2. li. 1. *Sponſi Penelopes*, id eſt, proci. Plaut. Amphit. *Furtiuis rebus operam dare*, id eſt, adulteriis. Sponſus quis, vide apod Gell. cap. 4. lib. 4. *μνηστήρ. le Fiancé.* Donatus in illud And. *Placuit deſpondi. ex veteri more*, inquit, *quo ſpondebat etiam petitoris pater vnde ſponſus & ſponſa dicitur.* vet. gloſ. Spõſus, μνη- D στήρ. Sponſus, nurus, νυμφίος. vide Feſtum in ſpõdere. Varro 5. de L. L. *Sponſus, cui erat deſponſa.* vide Seru. ad illud 10. Aen. *Gremiis abducere Pallas.*

Procvrrit.] porro, & longe currit: infr. dicet, *prono præceps agitur decurſu. Procurrere* in re militari dicuntur milites cùm initio pugnæ cum intra pili iactum ventum eſt, magno feruntur impetu. Virg. 12. Aeneid.

Dixit, & aduerſus telũ contorſit in hoſtes Procurrens.

Ib. *Quẽ rota p̃cipitẽ & procurſu concitus axis Impulit.* Eſt & geographiæ verbum de eo qui excurrit, & excedit alterius loci ſpatium. Ouid. 4. faſt.

Terra tribus ſcopulis vaſtum procurrit in æquor
E *Trinacris.* & 6.
Par facies templi, nullus procurrit in illo Auguſtus.

E *caſto gremio.*] è ſinu puellæ adhuc integræ, & intactæ. Sic infrà de Coma Beren.

Et Veneris caſto collocat in gremio.

Gremium, quaſi geremium à gerendo. Ouid. el. 1. li. 1. Triſt. *E gremio reiicietque ſuo* (librum.)

Miserae *oblita.*] τῷ *miſera* tacitum habet epiphonema poëtæ alienã vicẽ dolentis, & ex obliuione natũ incommodũ miſerantis. Sic Virg. 4. georg. *Immemor, heu victuſque animi, reſpexit.* ibi omnis effuſus labor. Sic in nopr. Pelei. *Ah miſera! aſsiduis quam luctibus exterminauit.* Virg. ec. 9.

Mantua (væ miſeræ) nimium vicina Cremonæ. Sic enim interpungo. nam Mantuam nõ Cremonã miſeratur. Sic & Catull. ——*querelis*

Quas ego, væ miſera, extremis proferre medullis
Cogor.

Excvtitvr *miſera locatum.*] plus eſt, quã Excidit, & geſtu adiuuandum. Virg. 2. Æneid.

Excutior ſomno. Sic Turpilius Philopatro apud Nonium in *Strophium. Me miſeram! quid agam? inter vias epiſtola excidit mihi? Infelix! inter tunicam & ſtrophium collocaueram?* Virg. 2. Æneid.

——*Tantumque nefas patrio excidit ore.*

& *oblita*, 9. Æneid.

——*& corda oblita laborum.*

Conscivs *rubor.*] Notum illud,

Erubuit, ſalua res eſt. Index & teſtis culpæ admiſſæ ob munus acceptum clam matre. Virgil. 11. Æneid. de lupo.

——*Conſcius audacis facti*
Occiſo paſtore lupus magnove iuuenco.

vet. gl. *Conſcius, σύνοιδος.* conſcius, συνειδώς. Conſcius, συνίστωρ. Conſcit, conſciſcit συγκρίνεται. Nonius: *Scius, ſecum: conſcius, cum alio: licet indifferenter legatur.* Ouid. eleg. 9. lib. 3. Triſt.

Conſcia percuſſit meritorum pectora Colchis.

Ingenui pudoris color quaſi auroræ. Sic virgineum ruborem dixit Virg. 1. georg. & 12. Aeneid. vide Macrob. cap. 11. lib. 7. Saturn. vide adnotata ad illud, *& ingenuus pudor*, quæ *rubra aurora* dicitur Propert. eleganti epitheto à Næuio apud Gell. vocatur *Pudori color.*

AD EPIGR. LXVII.
De Coma Berenices.

Qvod *non fortior auxit auis.*] Si cui placet hæc lectio, ita explicabit: prima omina & auſpicia ſatis fuiſſe illi coniugio firma, neque opus fuiſſe aui ſecunda, quæ magis ratum faceret. Sic Virgil. 1. Æneid.

Cui pater intactam dederat, primiſque iugarat
Ominibus.

Propertius eleg. 20. lib. 3.

Contineant nobis omina prima fidem.

Fortior autem auis dicitur, quæ magis firmat omen & auſpicium: & augeri dicitur coniugium, cum ad prius anſpicium alterum accedit. Augendi autem verbum videtur augurale fuiſſe. Cornelius Tacitus lib. 2. Annal. *Auctus omine, & addicentibus auſpiciis, vocat concionem.*

Qvi *cum ego, dum virgo quondam fuit omnibus expers, Vnguentis vna millia multa bibi.*] fortaſſe legendum *Omnibus expreta Vnguentis.* vt apud Plautum Bacchidibus: *It magiſter, quaſi lucerna, vncto expretus linteo.* Expretus, pro expletus, r. pro l. vt barathrones, balathrones: Lemuria, Remuria: palmularij, parmularij: conflages, confrages: graniæ, glaniæ: parilia, palilia. magis tamen probo Io. Aurati coniecturam, qui legendum putabat, *ominis expers.* Sic Horatius oda 11. lib. 3.

Nuptiarum expers, & adhuc proteruo Cruda marito.

Virg. 4. Æneid.

Non licuit thalami expertem ſine crimine vitam
Degere more feræ.

fortaſſe autem ita legendus eſt poſterior verſus:

Vnguenti Aſſurii millia multa bibi,

A vel vnguenti Surij, pro Aſſurij, vel Syrij. & dixit: *Millia vnguenti*, vt in epithalamio, *multa millia ludi.*

Sangvis *expertem non votis eſſe tuam me.*] varietas lectionis mendum arguit, veris, veſtris voſtris, verbis, votis. fortaſſe ſcribendum,

Sanguinis expertam non nolis eſſe tuam me.

vt ſuprà: *Cum tu volebas, nec puella nolebat.* Cicero epiſt. 9. li. 13. ad Atticum: *Id eum non nolle mihi ſcripſiſti.* Plautus ſæpè, *Niſi neuis.*

AD EPIGR. LXIX.

B Sed *dicam vobis: vos porrò dicite multis Millibus.*] Sic Callimachus hymno εἰς Ἄρτεμιν.

Εἶπε θεὰ, σὺ μὲν ἄμμιν, ἐγὼ δ' ἑτέροισιν ἀείσω.

Qvæ *nempe & noſtro letum miſerabile fratri Attulit.*] vet. lib. Quæ veter, neter, noter. fortaſſe, Quæ nuper. vetus enim ſcriptura fuit nœper; œ. pro u. vt, œtier, cœrator, pœnio, mœnio. quod confirmatur ſimillimo loco, in elegia ad Ortalum ſuprà.

Namque mei nuper leteo gurgite fratris
Palliduluм manans alluit vnda pedem.

Hei *miſero fratri iucundum lumen ademptum.*] Inſignis dilogia, lumen ademptum fratri, erepta fratri meo lux & vita; & frater lumine caſſus, Item: mihi fratri ademptum lumen: ereptus frater quem oculitus amabam, ſum velut altero oculo fratris morte orbatus. Feſtus: *Orba eſt, quæ patrem, aut matrem, aut filios, quaſi lumen amiſit.* Auſonius parentalibus,

Amiſſum fleſti per trina decennia natum,
Saucius, ac leuo lumine caſſus eras.

Fabius in prooemio lib. 6. *Mihi filius minor, vt in malis agerem, prior alterum, è duobus eruit lumen.*

AD EPIGR. LXXVII.

D Expvlit *ex omni pectore lætitias.*] Non damno hanc lectionem, fortaſſe tamen legendum vno verbo, *exſomni.* Caſſius Parmenſis in Orpheo.

——*nocturno exſomnis oliuo Immoritur.*

Nota eſt amantium inſomnia.

AD EPIGR. LXXXI.

An *verè fama ſuſurrat.*] ver. lib. *vera*, fortaſſe, *verax.*

AD EPIGR. LXXXIV.

E Mvle *nihil ſentis.*] vet. lib. *Nulle mihi ſentis.* id eſt, meo iudicio merus es ſtupor. Volcatius Sedigitus.

Vt contra, ſi quis ſentiat, nil ſentiat.

AD EPIGR. LXXXV.

Credo *ſic mater, ſic liber auunculus eius.*] Eos falli puto, qui liber cenſent nomen eſſe gentis vel familiæ: ſignificat enim ſpurium, qui patruũ non habuerit liberũ, atq; ideò nec patrem. idẽ ferè iocus Afranii apud Chariſ. lib. 1.

Contemnens, inquit, *liber natus eſt, ita mater eius dixit, in Galba, cum ambos emerem.*

AD EPIGR. XCIII.

TOTIDEM *mox deprecor illi Adſiduè.*] interpungo. —— *totidem mox deprecor illi.*

Adſiduè verum diſperream niſi amo.

AD EPIGR. XCVI.

AT *Voluſi annales Paduam morientur ad ipſam.*] *Paduam* variè commutarunt alij. Ego arbitror errorem natum ex peruerſo literarum ordine, Pacuam, pro Capuam. Fuit enim Seplaſia B Capuæ, vbi odores & vnguenta væhibant, quibus inuolucra præbebant infelices chartæ.

AD EPIGR. CIX.

SI *Comini arbitrio populi tua cana ſenectus.*] ver. lib. *arbitrio populari.* Delendum igitur tua: quod adiecerunt ad implendum verſum, qui legerât, populi, & qui exiſtimabant Comini dictum vocandi caſu: at patrius caſus eſt: & Comini ſenectus pro Cominius ſenex: Populari autem arbitrio, eſt ciuium & popularium vel volun- C tate, vel iudicio populi, comitiis centuriatis.

AD EPIGR. CXI.

TV *quod promiſti mihi, quod mentita inimica es.*] ver. lib. *mihi & quod.* lego, & interpungo,

Tu quod promiſti, mi & quod mentita inimica es.

Odi te, inquit, quod cum promiſeris, fefelliſti. Inimica es, dictum, vt à Virgil. Æneid. 1.

Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor.

AD EPIGR. CXII

NVPTARVM *laus eſt laudibus eximiis.*] pro *eſt*, legendum puto *ex*.

AD EPIGR. CXIV.

MOECHILLA.] fortaſſè *Mœchulei*. Sic pro A Hædilia apud Horatium od. 17. lib. 1. Auratus legebat Hædulei. Nam vt ab equus, equulus, equuleus: hinnus, hinnulus, hinnuleus: hœdus, hœdulus, hœduleus: ſic à mœchus, mœchulus, mœchuleus.

AD EPIGR. CXV.

FIRMANO *ſaltu non falsò mentula diues.*] Muretus teſtatur in ver. lib. eſſe *formiano*, quod rectum eſt, quia Formianus Mamurra fuit: vnde ſupra dixit:

B *Vrbana altera, & illa Formiana.*

Eſt autem craſis, & contrahitur id verbi in tres ſyllabas. Sic ſuprà,

Flos Veronenſium depereunt iuuenum.

AD EPIGR. CXVI.

MENTVLA *habet inſtar triginta iugera prati.*] ver. lib. pro *inſtar*, *noſter.* fortaſſe, noſtra, vel veſtra, vt ad Cæſarem & Pompeium ſermo dirigatur. Sic ſupra

C *Vt iſta veſtra diffututa mentula.*

a verò producitur ob ſyllabam ſequentem.

CÆTERA *ſunt maria.*] Prouerbialiter hoc dictum putat Scaliger. Ego Euripum aliquem aut Nilum ſignificari puto in villa Formiana. Nam ſuperiore epigrammate dixit, illic eſſe omne genus piſces. Plinius de Lucullo, *Exciſo monte Euripum & maria innexit.* Videndus Cicero initio libri 2. de legibus.

NON *homo, ſed verè mentula magna minis.*] ver. lib. —— *mentula magna minax.*

D videtur deprauaſſe verſum Ennij,

Machina multa minax minitatur maxima muris.

An alludit ad cuſtodem hortorum, qui

Inguinibus puero, prædoni falce minatur.

Vt iocetur in Mamurram, terriculamentum.

EIVSDEM IOAN. PASSERATII
PROFESS. ET INTERPR. REG.
IN TIBVLLVM NOTÆ.

AD ELEG. I. LIB. I.

FLAVA *Ceres, tibi ſit noſtro de rure corona Spicea.*] *Tibi ſit*, dicantis eſt, pro tua ſit, tua eſto. Sic lib. 4.

Tota tibi eſt hodie.

Ita mihi, pro meus: nobis, pro noſter. Horatius oda 12. lib. 3.

Imminens villæ tua pinus eſto.

Plautus Pſeudolo. *Operam tibi dico*, inquit. At idem Aulularia. *Da mihi operam. Tua eſt, vtere.* Igitur, Tibi ſit, vt tua eſt, verba dicantis.

IAM *modo non poſſum contentus viuere paruo.*] E id eſt, poſſum pauper eſſe, & paupertatem ferre. Nam *Paupertas*, vt ait Seneca epiſt. 88. *eſt parui poſſeſſio.* Dixit autem ſupra,

Me mea paupertas vita traducat inerti.

Horatius oda 16. lib. 2.

Viuitur paruo bene.

& in clauſula elegiæ ait,

Dites deſpiciam, deſpiciamque famem.

ergo pauper inter diuitem & egentem. Seneca epiſt. 59. *Paupertas (verborum) imò egeſtas.*

NON *agnamve ſinu pudeat, fœtumve capellæ Deſertum oblita matre, referre domum.*] Turpe videbatur, præſertim homini vrbano, geſtare

pecudem. ideo eleg. 3. lib. 2.

Ah quoties illo vitulum geſtante per agros
Dicitur occurrens erubuiſſe ſoror.

Hic *ego paſtoremque meum luſtrare quotannis,*
Et placidam ſoleo ſpargere lacte Palem.] fortaſſe, *paſtorumque Deam.* vt Pana ſignificet, qoem vna cum Pale coniungit, vt infra eleg. 5. lib. 2.

Lacte madens illic ſuberat Pan ilicis vmbra,
Et facta agreſti lignea falce Pales.

An legendum, *paſtoremque Deum:* vt deſignetur Apollo νόμιος, qui etiam cum Pale coniungitur à Virgilio initio lib. 3. georg.

Te quoque magna Pales, & te, memorande, canemus
Paſtor ab Amphryſo.

Parva *ſeges ſatis eſt, ſatis eſt requieſcere lecto*
Si licet.] alii lib. *vno requieſcere lecto.* alii *paruo.* poſterius malo, & ita legere,

Parua ſeges ſatis, & paruo requieſcere lecto
Si licet.

Niſi quis malit, *tecto*, quia ſequitur *toro.* Paruus lectus, quia anguſtus Propertio, & tenuis eſt fortunæ index. eleg. 8. lib. 1.

Illa vel anguſto mecum requieſcere lecto.

& eleg. 1. lib. 2.

Nos contra anguſto verſamus prælia lecto.

Dicere *nec cano blanditias capiti.*] alii libri *capite.* Sed *capiti* iungi poteſt cum verbo *decebit.* non decebit capiti cano. Nam decere ſępè iungitur cum dandi caſu, eleg. 2.

Illa docet furtim molli decedere lecto.

vet. lib. *diſcedere*, fortaſſe *deſcendere.*

AD ELEGIAM II.

Qvisqvis *amore tenetur, eat intuſq. facerque Qualibet.*] vet. li. *Quolibet.* Sic Catullus.

At vos quolibet hinc abite lymphæ Vini pernicies.

Quod vtrumque exemplum addendum ad formulas.

Si *quis & imprudens aſpexerit, occulat ille,*] vet. lib. *Si quid.* & *quid* ſtuprum ſæpè notat, vt aliquid, & quidlibet. Propertius eleg. 18. lib. 2.

Si quid vidiſti, ſemper vidiſſe negato.

idem eleg. 10. lib. 1.

Neu ſi quid petiit, ingrata fronte negaris.

idem eleg. 19. lib. 2.

Tu quoties aliquid conabere, vita, memento
Venturum paucis me tibi Luciferis.

& elegia 22. eiuſdem libri.

Quod ſi fortè aliquid vultu mihi dura negarat,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.

Ouid. eleg. 2. lib. 3. amotum.

Riſit, & argutis quiddam promiſit ocellis.

Propert. el. penult. lib. 2.

Eſt quiddam quod vos quærere cogat amor.

Cvm *libet æſtiuo conuocat orbe niues.*] vet. lib. *æſtiuas.* Nihil tamen mutandum: nam æſtiuus orbis, æſtiuus eſt annus, hoc eſt anni pars æſtiua, vt lib. 4.

Seu propior terris æſtiuum fertur in orbem.

Virgil. 1. Æneid.

Triginta magnos voluendis menſibus orbes
Imperio explebit.

id eſt annos.

Et *in ſolito paſcere monte pecus.*] vet. lib. *in ſolo.* Virgil. lib. 11. Æneid.

A *Paſtorum & ſolis exegit montibus æuum.*

Propertius eleg. 19. lib. 2.

Sola eris, & ſolos ſpectabis Cynthia montes.

Nvm *Veneris magna violaui numina verbo.*] Scio Venerem magnam dici, nec tamen vet. lib. lectionem improbo; *magno verbo.* Magna enim verba, ſuperborum, vel iratorum: quibus inuidiam vel odium Deorum ſibi conciliant. Virg. 10. Æneid.

Dixerat ille aliquid magnum, vimque affore verbo
Crediderat.

Aoſonios Paulinò.

B *Grande aliquod verbum nimirum diximus, vt ſe*
Inſerret mediis vindex Rhamnuſia votis.

Sic magnam linguam Niobes dixit Horat. od. 6. lib. 4.

Diue, quem proles Niobea magnæ
Vindicem linguæ, Tityoſque raptor Senſit.

Post *Veneris vinclis ſubdere colla ſenem.*] Hæc eſt grauiſſima pœna, & Veneris vltio. Nam vt ait Menander: Γέρων ἐρῶν ἐσχάτη κακὴ τύχη.

AD ELEGIAM III.

C O*Vtinam memores ipſe cohorſque mei.*] vet. lib. *Tuque cohorſque.* fortaſſe, *Duxque cohorſque.*

Illa *ſacras pueri ſortes ter ſuſtulit illi Rettulit è triuiis omina certa puer.*] vet. lib. *ille*, fortaſſe *illa:* ἀρχαϊκῶς. Tolli autem ſortes ſolitas fortunæ monitu, & operam pueri interponi conſueuiſſe, indicat M. Tullius lib. 2. de diuin. his verbis. *Ex illa olea arcam eſſe factam, eaque conditas ſortes, quæ hodie fortunæ monitu tolluntur. Quid igitur in iis poteſt eſſe certi, quæ fortunæ monitu, pueri manu, miſcentur atque ducuntur?*

Avdeat *inuito ne quis diſcedat amore.*] fortaſſe legi & interpungi ita debet,

D *Audiat, inuito ne quis diſcedat amore.*

Me, inquit, audiat, & verba mea notet, qui diſceſſum parat amica & amore ipſo inuito. Ego enim qui id feci, in triſtem periculoſumque morbum incidi.

Cvncta *dabant reditum, tamen eſt deterrita nunquam Quin fleret, noſtras reſpiceretque vias.*] vetus liber

——Tamen haud deterrita fruſtra eſt,
Quum fleret.

Optimè. Cum videret, inquit, ſe temperare à lachrymis non poſſe in ipſo diſceſſu, id ei

E formidoloſum ac ominoſum fuit: Eiuſmodi omen à lacrymis legere eſt apud Virgilium lib. 12. Æneid.

Ne quæſo, ne me lacrymis, neve omine tanto
Proſequere, in duri certamina Martis euntem,
O mater.

Et in eodem libro necem Amatæ portendit, quòd

Accepit vocem lacrymis Lauinia matris.

Item lib. 8. Aeneid. Iudicium eſt futuri Pallantis interitus, quod Eoander parens,

—— dextram complexus euntis
Hæret inexpletum lacrymans.

Apud Apollonium lib. [illegible] Argon. Iaſon matri lacrymanti in diſceſſu ait: μὴ δ' ὄρνις ἀνίαις ἐν πόλει τοι.

neque auis triſtis ſis naui, id eſt, nobis nauigaturis; diciturque Euripidi in Oreſte *οἰωνὸς μέγας*.

N V N C *Dea, nunc ſuccurre mihi.*] Scribo vna voce, *Nunedea*; nam ita Iſis vocabatur. Propert. el. 28. lib. 2.

Io verſa caput primos mugiuerat annos:
Nunc-Dea, quæ Nili flumina vacca bibis.

Lucanus.

Euoluam buſto iam-numen gentibus Iſin.

R E D D E R E Q V E *antiquo menſtrua tura Lari.*] *menſtrua* quidam mutarunt in *maſcula*. Imperitè. Nam menſtruis ſupplicationibus colebantur Lares, & noua Luna, vt opinor. Horatius oda 23. lib. 3.

Cœlo ſupinas ſi tuleris manus
Naſcente Luna, ruſtica Phedile:
Si ture placarit & horna
Fruge Lares, auidaque porca.

Cum autem Horatius oda 5. lib. 4. doceat Auguſtum vnà cum Laribus coli ſolitum, ea ſacra menſtrua fuiſſe oſtendit Virgil. ecloga 1. qui locus ab Interpretibus non intellectus.

Hic illum vidi iuuenem, Melibœe, quotannis
Bis ſenos cui noſtra dies altaria fumant.

Innuit enim quot menſibus ſacrificatum Auguſto fuiſſe, vt & Laribus.

F A C *lapis inſcriptus ſtet ſuper oſſa notis.*] Vt frontibus monumentorum inſcribebantur epitaphia, ſic etiam Columellis interdum. Propertius el. 7. lib. 4.

Hoc carmen media dignum me ſcribe columna,
Sed breue, quod currens vector ab vrbe legat.

Ita è Columella, & ei impoſita ſphæra, deprehendiſſe ſe Archimedis ſepulchrum ait M. Tullius Tuſculan. 5. Quare hic per ſtantem lapidem ſignificari puto Columellam ſepulcro impoſitam.

T V M *niger in turba ſerpentum Cerberus ore Stridet.*] vet. lib. *in porta*: quod mox explicat, ante fores, vt ianitor ſcilicet. Stridet autem Cerberus ore ſerpentum, quos centum in iuba gerit, ore autem ſuo latrat. Prætereà hydræ, ſiue Echidnæ filius fingitur, quæ ſtridere dicitur à Virgil. 6. Æneid.

——*ac bellua Lernæ*
Horrendum ſtridens

T V N C *veniam ſubito, nec quiſquam nunciet ante.*] Melius vet. lib. *Ne quiſquam*. Eſt enim ratio ſubiti aduentus; cuius ipſe nuncius eſſe vult. Simile quiddam de Tito Veſpaſiano narrat Suetonius, in Tito cap. 5. *Romam inde contendit expeditiſſimus, inopinantique patri, velut arguens rumorum de ſe temeritatem, Veni*, inquit, *pater veni*. Sed multo magis ad locum hunc Tibulli pertinet ille Ciceronis Philipp. 2. de Antonio & Citheride mima.

AD ELEGIAM IV.

Q V A M *citò formoſas populus alba comas.*] vet. lib. pro *alba, ante*, lego vna voce, *antecomas*: quæ ante comæ fuerant. Sic infr. el. 5. lib. 2.

Iactauit fuſa, ſed caput antecoma.

& eleg. 1. lib. 3.

A *Pumex & canas tondeat ante comas.*

Sic eleg. 6. lib. 1. *ante-via*. & eleg. 3. lib. 2. *noverca-prius*.

Catullus, de coma Berenices,

Abiunctæ, paulo-ante-coma.

M O R A N T E M *ſtultos prateriiſſe dies.*] Stulti dies, ſunt ſtultæ adoleſcentiæ. Temeritas enim & ſtultitia eſt florentis ætatis. Sed vet. lib. *tardos*, non *ſtultos*. Fortaſſe *tacitos*: quia tacito pede labitur ætas.

M E *qui ſpernentur amantes Conſulent, cunctis ianua noſtra patet.*] Tangit duplicem morem iuriſconſultorum: vnum, ambulandi tranſuerſo

B foro: alterum, inſcribendi in ianua, *Licet conſulere*. M. Tullius lib. 3. de Orator. *M. verò Manlium nos etiam vidimus tranſuerſo ambulantem foro: quod erat inſigne, eum qui id faceret, ciuibus omnibus facere conſilij ſui copiam.* alterum, de quo Cicero in Mureniana. Sed Briſſonius hoc adnotauit in formulis.

AD ELEGIAM V.

V O T A *nouem Veneri nocte ſilente dedi.*] vet. lib. *Triuiæ*: quod veriſſimum eſt. Nam agit de inſomnijs, quibus procurandis & auer-

C tendis præeſt Hecate. eleg. 4. lib 3.

Efficiat vanos noctis Lucina timores.

Sophron, apud interpretem Lycophronis, Hecatæ canes ait ſolitos immolari quod latratu ſuo viſa & imagines nocturnas diſſipent. Et Propertius inſomnia vocat Omina Lunæ.

P O S T A G A T *hanc triuijs aſpera turba canum*] vet. lib. *à triuijs*, vel *è triuijs*, vt eleg. 3. *è triuijs puer*. ita hic canes è triuijs.

N E C *verbis victa pateſcit ianua.*] vet. lib. *fatiſcit*. Ita Virgil. lib. 6. Æneid.

——*neque enim ante dehiſcent*

D *Attonitæ magna ora domus.*

Plaut. Pſeudolo ſcen. 1. act. 4. S I. *Tace, ædes hiſcunt.* P S. *Credo animo male eſt ædibus.* S I. *Quid iam?* P S. *Quia Aedepol ipſum lenonem euomunt.*

AD ELEGIAM VI.

T V N C *mihi non oculis ſit timuiſſe meis.*] Ne mihi ſit timuiſſe, pro, ne timeam: vt el. 3. lib. 4.

Ne tibi ſit duros acuiſſe in pectora dentes.

Propertius eleg. 20. lib. 1.

E *Ne tibi ſit duros montes, & frigida ſaxa,*
Galle, nec expertos ſemper adire lacus.

vbi vide adnotat. Loquitur autem de ſacris bonæ Deę, quibus ſi mares interfuiſſent, eos continuò credebant cæcos fieri. Cicero in oratione de Aruſp. reſp. & Propert. el. 10. lib. 4.

AD ELEGIAM VII.

B A C C H V S *& agricolæ magno confecta labore*
Pectora triſtitia diſſoluenda dedit.] vet. lib. *lætitia*. fortaſſe *lætitiæ*. dedit pectora confecta labore diſſoluenda lætitiæ. Nam lætitia diſſoluit & diffundit animos.

Non *tibi ſunt triſtes curæ, nec luctus Oſiri; Sed chorus, & cantus, leuis & aptus amor.*] vet. lib.

—— & cantus, & leuis aptus amor.

hoc ſenſu. non curæ, non luctus tibi aptus, ſed chorus, & cantus, & amor leuis. Leuis amor, vt Ouidius ait ad amorem ipſum:

Tu leuis es, multoque tuis ventoſior alis.

Sic *venias hodierne.*] Genium, ſiue Natalem alloquitur, eo modo quo ſolebant eos vocare quorum dies natalis erat. Plautus Pſeudolo, act. 1. ſc. 3. *Hodie nate, heus hodie nate, tibi ego dico; heus hodie nate, redi.*

Liba *& Mopſopio dulcia melle feram.*] vet. lib. *mella.* videtur ergo legendum, & interpungendum: *Liba, & Mopſopia dulcia mella feram.* *Mella Mopſopia*, ſunt Attica mella: nam Attica à Mopſopo rege dicta Mopſopia: auctor Strabo, lib. 9. diuerſa autem erant munera libi & mellis, licet mellita eſſent liba. ſic eleg. vlt. huius libri:

Atque aliquis, voti compos, liba ipſe ferebat,
Poſtque comes purum filia parua fauum.

Namque *opibus congeſta tuis hic glarea dura Sternitur, hic apta iungitur arte ſilex.*] Hoc eſt quod in veteribus inſcriptionibus ſæpe legitur: *Viam ſua pecunia fecit. Viam ſilice pecunia ſua ſtrauit. Viam impenſa ſua reſtituit.* de quibus Briſſonius in formulis.

AD ELEGIAM VIII.

Qvid *tibi nunc molles prodeſt coluiſſe capillos.*] vet. lib. *tum.* fortaſſe *tam*, tam coluiſſe; vt elegia 5. lib. 2. vbi legitur:

Et fanco morbo cum iuuat ipſe dolor.

vet. lib. *tum.* legendum, *tam iuuat.*

Sæpeque *mutatas diſpoſuiſſe comas.*] Callimachus: Εἰς λουτρὰ τῆς Παλλάδος, de Venere:

Πολλάκι τὰν αὐτὰν δὶς μετέθηκε κόμαν.

Qvid *vngues Artificis docta ſubſecuiſſe manu.*] vet. lib. ſuppoſuiſſe. Legendum igitur erit, doctæ manu, tertio caſu.

Et *faceret, ſi non æra repulſa ſonent.*] vet. lib. *recurua.* vt cornua ſignificentur, quę ex ære curuo. Ouid. 1. Metam.

Non tuba directi, non æris cornua flexi.

Virg. 7. Æneid.

Cornuque recuruo Tartaream intendit vocem.

Veh *miſer, abſenti mœſtas quam ſæpe querelas Conijcit, & lacrymis omnia plena madent.*] vet. lib. *concinit.* vtrumque rectum eſt. Virg. 1. Georg.

Et veterem in limo ranæ cecinere querelam.

Cicero in Aratæis:

—— & aſſiduas iacit ore querelas.

videndum eſt etiam, num pro *omnia*, legendum ſit, *lomina*, hoc eſt lumina.

Vel *cum promittis ſubito, ſed perfida fallis.*] puto interpungendum eſſe:

Vel cum promittis, ſubitò ſed perfida fallis.

Propertius elegia 22. lib. 2.

Hic vnus dolor eſt ex omnibus acer amanti,
Speranti ſubito ſi qua venire negat.

AD ELEGIAM IX.

At *deus illa In cinerem, & liquidas munera vertat aquas.*] Plautus Rudente, ſc. 7. act. 4.

A *At ego deos, quæſo, vt quicquid in illo vidulo eſt,*
Si aurum, ſi argentum eſt, omne id vt fiat cinis.

Ipse *deus tacito permiſit lene miniſtro Ederet vt multo libera verba mero.*] vet. lib. *lena*, hoc ſenſu. deus ipſe permiſit, vt lena ebria omne arcanum & crimen puellæ effutiret tacito & fido amatoris miniſtro.

Vt *me nunc noſtri, Pieridumque pudet?*] geminũ illud Varronis Parmenone, apud Nonium in pudet & piget. *Pudet me tui, & Muſarum: agnoſcere piget, currere, & vna ſequi.*

Illa *velim rapida Vulcanus carmina flãma Torreat, aut liquida deleat amnis aqua.*] pœna malorũ
B carminum, vri, vt apud Catullum Annales Voluſij tardipedi deo dantur: aut mergi, vt apud Suetonium in Caligula, cap. 20. vbi & aliis ridiculis ſupplicijs plectuntur. Eos autem qui maximè diſplicuiſſent, ſcripta ſua ſpongia, linguave delere iuſſos, (ferunt) niſi ferulis obiurgari, aut flumine proximo mergi maluiſſent. Quod verò attinet ad ſpongiam, eo alluſit Auguſtus, qui cum Aiacem tragœdiam ſcripſiſſet, eandemq. quod diſplicuiſſet, deleuiſſet, quærenti Lucio tragœdiarum ſcriptori, quid ageret Aiax ſuus; *In ſpongiam*, inquit, *incubuit.* Ma-
C crobius, cap. 4. lib. 2. ſaturn.

Veneriqve *merenti Fixa notet caſus aurea palma meos.*] nihil hic mutandum. nam palma eſt parma, & palmularij idem quod parmularij ob affinitatem literarum *r* & *l.* vide Turn. cap. 7. l. 3. aduerſ. Vt autem parmas gladiatores & milites emeriti figere ſolebant, ſic & amatores. Ouidius, el. 7. lib. 4. Triſtium:

Miles, vt emeritis non eſt ſatis vtilis armis,
Ponit ad antiquos quæ tulit arma Lares.

Meminit Horatius, epiſt. 1. lib. 1. & Virg. 3. Æn. De amatore idem Horatius, od. 26. lib. 3. vetus Poëta, apud Terentianum, vbi agit de metro
D Choriambico:

Opima adpoſui ſenex Amori arma ferretrio.

AD ELEGIAM X.

Qvam *ferus, ac verè ferreus ille fuit.*] ludit ex annominatione, vt Cicero epiſt. 3. lib. 1. ad Q. fratrem. *Quid filium venuſtiſſimum, mihique dulciſſimum, quem ego ferus, ac ferreus, è complexu dimiſi meo.*

IN LIBRVM II.

E
AD ELEGIAM I.

Vos *mala de noſtris pellite limitibus.*] vet. lib. *tollite liminibus.* Limina dicuntur etiam limites, & termini: Epitoma Feſti in poſtliminium: & Siculus Flaccus de condit. agr. limites ait à liminibus appellatos eſſe.

Tvrbaqve *vernarum, ſaturi bona ſigna coloni Ludet, & è virgis extruet arte caſas.*] vet. lib. *antè.* nam ante focum & Lares, ludere ſolebant pueri, tam liberi quam ſerui. Ipſe elegia ſuperiore proxima:

Sed patrij ſeruate Lares: aluiſtis & ijdem,
Curſarem veſtros cum tener ante pedes.

& elegia 1. huius libri, ad Genium ſiue Larem, ait: *Ludat & ante tuos turba nouella pedes.*
Horat. od.2. epod.

Poſitoſque vernas, ditis examen domus,
Circum renidentes Lares.

Martialis:

Cinguntque ſacrum lacteï focum vernæ.

Vos *celebrem cantate deum, pecorique vocate Voce Palem, pecori clam ſibi quiſque vocet.*] melius in aliis libris legitur & diſtinguitur:

——pecorique vocate
Voce, palam pecori, clam ſibi quiſque vocet.

Sumptus enim locus hic ex Homero, vt notaui ad coniecturas, cap. 1. lib. 2.

AD ELEGIAM V.

Cvm *mæſtus ab alto Ilion, ardentes reſpiceretque deos.*] quos deos? nam ſecum efferebat Penates; & alij exceſſerant adytis ariſque relictis. an deos vocat deorum fana, vel ſimulacra? an legendum *domos*? Horatius oda 15. lib. 1.

Poſt certas hyemes, vret Achaicus
Ignis Iliacas domos.

Garrvla *ſylueſtri fiſtula ſacra deo.*] vet. lib. pro *ſacra, facta*: id eſt quam deus Pan fecit, & inuenit. *deo*, dandi caſu, pro à deo.

Illa *ſæpe gregis diti placitura magiſtro.*] vet. lib. *paritura.* probo. Laudat enim à fœcunditate. ſic elegia proxima:

Et fœtus matrona dabit.

Virg. Æneid. 1.

Et pulchra faciat te prole parentem.

Propert. el. vlt. lib. 4.

Nec mea de ſterili facta rapina domo.

AD ELEGIAM VI.

Atqva *iterum erronem ſub tua ſigna voca.*] vet. lib. *Et verum.* ex vtraque lectione fortaſſe ſcribendum: *Et veterem erronem.*

Qvod *ſi militibus parces, erit hic quoque miles Ipſe, leuem galea qui ſibi potet aquam.*] vet. lib. *parcis.* fortaſſe legendum *parſis*, pro peperceris, vt apud Plautum Pſeudolo; *id quidem hercle, ne parſis, dabo.* in Bacchid. *Caue in eũ parſis dicere.* Quod autem ait: *Erit hic quoque miles ipſe.* de ſe loquitur δεικτικῶς. Plautus Curculione: *Solus hic homo eſt qui ſciat diuinitus.* Idem milite: *Tollat has ædes totas, atque hunc in crucem.* id eſt, me. & Pſeud. *Iuberes hunc in piſtrinum trahi.* Sic in Priapeiis:

Nam frigus metuo, & vereor ne ligneus ignem
Hic deus ignaris præbeat agricolis.

IN LIBRVM III.

AD ELEGIAM II.

Illic *quas mittit diues Panchaia merces.*] fortaſſe, *Illuc.* ſequitur enim, quo referri oportet,

Et noſtri memores lacryma fundantur eodem.

AD ELEGIAM IV.

Ita *procul vani, falſumque auertite viſum. Deſinite in votis quærere velle fidem.*] fortaſſe; *Deſinite ijs*

A *Vates q. v. ſ.* vt coniectores alloquatur, & interpretes ſomniorum. An, *hinc vobis.*

Nac *cauus anguinea redimitus terga caterua.*] vetus editio, *conſanguinea*, rectè. colubri enim, qui in iuba cerberi, ſunt eius fratres, quia ex hydra nati, vt & ipſe Cerberus.

AD ELEGIAM VI.

Et *ſi perque ſuos fallax iurauit ocellos.*] vet. lib. *iurarit.* fortaſſe, *iurabit.* Nullæ enim literæ magis inter ſe mutantur ſcriptis in libris, quam *u* & *b*. B

AD LIBRVM IV.

IN ALB. TIBVLL. PANEG. AD MESSALAM.

Albii *Tibulli.*] plerique Virgilio comitem ſolent Tibullum adiungere, vt Velleius Paterculus: *Princeps carminum Virgilius, Tibulluſque, & Naſo.* Ouidius vbi Poëtas ſui temporis enumerat:

Virgilium vidi tantum, nec auara Tibullo
C *Tempus amicitiæ fata dedere meæ.*

& incertus, ſed antiquus auctor eius epitaphij:

Te quoque Virgilio comitem non æqua Tibulle
Mors iuuenem campos miſit ad Elyſios.
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores,
Aut caneret forti triſtia bella pede.

Eius rei hæc eſſe cauſa videtur, quod quamuis argumento ſtiloque longè diſpares fuerint, vita tamen fatoque pares extiterunt: nam & vixerunt vna, & eundem amicum magnum habuerunt Meſſalam, cui Tibullus omnes libros elegiarum & hunc Panegyricum, Virgilius Ci-
D tim ſuam dicauit, non ſine pręuio laudum eius præconio: & vterque quaſi flos Solſtitialis pauliſper fuit. Eximius in vtroque animi candor, & ſermonis nitor. Sed non ſtatui eos inter ſe conferre, & ſi quid eſt diſſimile,

Non noſtrum inter eos tantas componere lites.

hoc tantum de Tibullo dicam: neq. de prænomine eius, neq. de cognomine certi quicquam comperiſſe. De gente vero eius hæc penè certa & comperta adfero. Gentem Albiam à colore originem & appellationem duxiſſe: nam vt à rubro, *Rubrius*: ab aquilo, *Aquilius*: à flauo, *Flauius*: à fuluo, *Fuluius*; ab atro, *Atrius*: à ru-
E bello, *Rubellius*: ſic ab albo, *Albius*. Cuius gentis, & tribus mentio apud Cic. in Orat. pro Quinctio. *L. Albius Sexti F. Quirinâ.* ad gentilem nominis eius originem nihil ſuſpicatos eſſe ne veteres quidem interpretes alluſiſſe Horatium in epiſtola ad Tibullum, lib. 1. epiſtolarum miror:

Albi noſtrorum ſermonum candide Iudex.

Nam luſit vtroque verbo, *Albi, candide*, vt oſtẽderet Albium gentile nomen eius ductum à cãdore, & candore animi ſimul. Candidi enim, homines antiquis moribus, & ſine fraude, vt contra Horatius:

Hic niger eſt, hunc tu Romane caueto.

Hinc Ciceronis locus in Phormione in oratione pro Cæcinna: *Nec minus niger, nec minus confidens, quam ille Terentianus Phormio.* Sic apud Cornelium Tacitum: *Infelix nomen militis Atrius in ſeditione tumultuque caſtrenſi.* Hæc de Tibullo & gente Albia.

PANEGYRICVS.] πανήγυρις, ὁ πανηγυρικὸς λόγος, ſermo qui habebatur in celebri conuentu mercatuque, vt in maxima Græciæ frequentia, quinto quoque anno conuenire ſolita, ἀγείρω, congrego; vnde πανήγυρις, ludorum celebritas: & πανηγυρικὸς λόγος, ἐγκωμιάστικος, Ciceroni, *Oratio de ornando aliquo*, id eſt, laudando. Quare ſic inſcripta Iſocratis oratio, quæ etſi continet ſuaſionem belli Perſici, præcipuè tamen in ea ornantur Athenienſes, vt in ſuaſione legis Maniliæ omnia conſeruntur ad laudandum Pompeium apud Plautum in Sticho, *Panegyris* mulieris nomen eſt, ei inditum, vel à procorum frequentia, qui nuptias illius ambiebant abſente marito: vel à celebritate morum & formæ. eius verbi vis exprimitur à Propertio, el. 6. libr. 2.

Non ita complebant Ephyrææ Laïdos ædes,
Ad cuius iacuit Græcia tota fores, &c.

Sic *Panegyris* dici potuit Penelope. Ilias Homeri, & Odyſſæa, mera panegyris, quod ad Achillem, vel Vlyſſem attinet. Sic de Æneide & Ænea: πανηγύρικον ἔπος, ἐγκωμιαστικὸν, καὶ ἐπιδεικτικὸν idem. Cicero *exornationes* & *laudationes* vocat, vulgus Rhetorum *genus demonſtratiuum*. vide Apuleium initio lib. 2. floridorum de Hippia Eleo, & eius oſtentatione in ludis Olympicis, & Cic. 1. & 3. de Orat. vt ibidem de Gorgia Leontino, qui primus in conuentu poſcere eſt auſus, qua de re quiſque audire vellet. Sic Cicero pro roſtris Romæ Craſſum & laudauit & vituperauit.

AD *Meſſalam.*] ſe Meſſalæ comitem in militia hæſiſſe inſeparabilem Tibullus teſtatur in elegia libri 1. cuius initium eſt:

Ibitis Ægeas ſine me Meſſala per vndas, &c.
Quod ſi fatales iam nunc expleuimus annos,
Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis.
Hic iacet immiti conſumptus morte Tibullus,
Meſſalam terra dum ſequiturque mari.

Horat. eius ſæpe meminit, vt ſat. 6. lib. 1.

Hoc tibi Paulus, & Meſſala videris.

& ſat. 10. ——— *te dicere poſſum*
Pollio, te Meſſala, tuo cum fratre.

& de arte Poëtica:

——— *Conſultus iuris & actor*
Cauſarum mediocris, abeſt virtute diſerti
Meſſalæ; neſcit quantum Caſcellius Aulus.

Conſul fuit cum Auguſto. Dio lib. 50. Hoc conſule cum Auguſto pugnata eſt Actiaca pugna. Velleius ab Antonio proſcriptus in proſcriptoris locum ſuffectus ab Auguſto. Dio lib. 47. factus Augur cooptatus ab Auguſto. Haud facile dixero, an hic ſit Coruinus Meſſala orator, de quo Plin. cap. 24. lib. 7. qui ſui nominis oblitus ſit. De eodem Plinius, cap. 3. lib. 33. *Meſſala orator prodidit Antonium triumuirum vaſis aureis vſum in omnibus obſcœnis deſiderijs, pudendo crimine etiam Cleopatra.* idem lib. 35. cap. 2.

A *Meſſalæ oratoris exſtat oratio, qua prohibuit inſeri generi ſuo Lævinorum imaginem.* Ibidem Meſſalæ ſenis volumina commemorat de familijs. *Inuenum doctiſſimus* vocatur à Virgilio in Ciri. fuit verò gentis Valeriæ, cuius familiæ plurimæ, vt aſſolet, cognominibus diſtinctæ, vt Valerij, Maximi, Flacci, Acriſculi, Catulli, Barbati, Meſſalæ, Probi, Coruini. Hic è familia Coruinorum: De quo Paterculus: *Potiinus Meſſala fulgentiſſimus iuuenis, proximus in illis caſtris Bruti Caſſijque auctoritati, cum eſſent qui eum ducem poſcerent, ſeruari beneficio Cæſaris maluit, quam dubiam ſpem armorum tentare; nec aut Cæſari quicquam aut è victorijs ſuis læ-*
B *tius, quam ſeruaſſe Coruinum, aut maius exemplum quã hominis grati ac pij, quam Coruinus in Cæſarem fuit.* Cognomen autem iſtuc vnde Valeriæ inditum genti, nunc paucis ediſſeram. Ab vrbibus captis præclara ſæpè Romanis ducta cognomina, vt ab vrbe capta Coriolis Marcius cognominatus eſt Coriolanus: ab expugnata Priuerno, L. Æmylius Priuernas: à captis Fidenis, L. Sergius Fidenas: ab exciſa Numantia, P. Scipio Numantinus: ſic Valerius ille Maximus, qui Meſſanam, vrbem Siciliæ nobiliſſimam, cepit, Meſſalæ cognomen inde reportauit; Auctore Macrobio, cap. 6. lib. 1. Saturn. Si quis
C verò miratur litteræ permutationem, n. in l. vel, ll. miretur idem in voce vinum, vnde factũ villum, vt ex catena catella, Inæ, Hillæ, & ilia: bene, bellè: aruina, aruilla: ſemina, ſemella: catinum, catillum: Denique apud Virgilium, lib. 1. Georg. pro vannus exaratum eſſe aiunt, vallus: & *myſtica vallus Iacchi.*

TE *Meſſala canam.*] te celebrabo. breuis propoſitio, quæ Poëtis exordij loco eſſe ſolet, vt in Virgiliani & Homerici carminis initio. ſic Virg. 2. Georg.

Hactenus aruorum cultus, &c.
Nunc te Bacche canam.

D Horat. in oda ad Mercurium:

Te canam magni Iouis & deorum nuncium.

Tiboll. ipſe el. 7. lib. 1.

At te Cydne canam.

Seru. ad illud: *Arma virumque cano, Sermo polyſemus: nam cano tria ſignificat: Laudo, vt Regemque canebant: Diuino, vt Ipſa canas oro. & canto, vt hoc loco. Canere*, & auium eſt, & vatum, & modulantium. Hinc Poëtæ Græcis *ᾠδοὶ* vocantur, παρὰ τὸ ᾄδειν, quod aiunt eſſe proprium Cygnorum, qui ſacri ſunt Apollini, vt & Poëtæ. vnde Horat. od. 20. lib. 2. de ſe:

Iam Dædaleo ocyor Icaro,
E *Viſam gementis littora Boſphori,*
Syrteſque Getulas canorus
Ales. ——— & Virg. ecl. 9.

Vare tuum nomen (ſuper & modo Mantua nobis,
Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ)
Cantantes ſublime ferent ad ſidera Cygni.

QVAMQVAM *mea cognita virtus.*] *virtutis* nomen hic ambiguum facit ambigua lectio: alias enim editum, *mea*, alias, *tua*. Si legimus, *mea, mea virtus*, erit, vis mea, & facultas ingenij, quam eſſe ſentio perexiguam. Si, *tua*, mentio erit de Meſſala, & virtutis nomen latè patebit, vt ſit non ſolum ἀρετὴ, & omne genus laudis,

ſed etiam *ἀνδρεία*. Si refertur ad Tibullum, *mea virtus*, *δύναμιν* & vim ingenij notabit, vt virtus arboris, & virtus equi, *καταχρηστικῶς* tamen, vt M. Tullius admonet in libro 1. de legib. Si quem mouet, *mea virtus*, quia de ſe ita loqui putidum videatur, meminerit Æneæ ad Euandrum verba apud Virgilium in lib. 8. Æneid.

Sed mea me virtus, & ſancta oracula diuûm,
Cognatique patres, tua terris dedita fama,
Coniunxere tibi. An *tua virtus*, quæ in te eſt probitas, & ſcientia rei militaris cum arte dicendi. ſic apud Horat.

Virtus Scipiada, & virtus Catonis.

Cognita *virtus.*] perſpecta, & ſpectata omnibus, vt apud Catullum in Epithalamio:

Vos vnus ſensibus bona cognita bene femina. Poteſt etiam exponi, *cognita virtus*, nobilitas. Cic. in lib. 7. ep. ad Hircium apud Nonium in *Veteraſcere & vetuſteſcere. Cum enim nobilitas nihil ſit aliud quam cognita virtus, quis in eo quem veteraſcentem videat ad gloriam generis antiquitatem deſideret? Cognitæ virtuti* è regione reſpondet, *Celata virtus*, apud Horat. od. 9. lib. 4. carm.

Paullum ſepultæ diſtat inertia Celata virtus.

Terret.] quæri poteſt an terribilis ſit virtus, & cur ita? Pudor virtutis & comes, & cuſtos. is homines deterret à turpitudine. turpe autẽ eſt onus ſuſcipere quod perferre nequeas. Propert.

Turpe eſt quod nequeas humeris committere pondus:
Et preſſum inflexo mox dare terga genu.

vide ad illud, *Vires terret*, valdè me mouet. *terror enim eſt metus concutiens*, vt à Cicerone definitur 4. Tuſcul. Veteres autem non ſolum *terreo, es*: ſed etiam *terro, is*, dixerunt. vet. gl. Terro, terreo, *πτοῶ*: Terro, terreo, *φοβῶ*. Inde nomen territus, us. pro terror. vet. gl. Territus, pauor, *πτόησις*. Territus, metus, *δέος*.

Vt.] pro, ne non, quomodo ſæpe apud Ciceronem Plautum & Terentium ſumitur iunctum cum verbis vereor, metuo & ſimilibus.

Infirmæ *vires.*] facultas ingenij inualida & imbecilla, induſtriæ neruí parum validi. firmum Feſtus deduci poſſe putauit, *ἀπὸ τοῦ ἕρματος*. olim vtroque modo dicebatur. & *firmus*, & *firmis*: vt *inanimis & inanimus*: *inermis & inermus*. Chariſ. lib. 2. dicitur *firmè & firmiter*: *firmè*, vt doctè à doctus: *firmiter*, à *firmis*, vt agiliter ab agilis. Apud Iſidorum in lib. 10. mendoſè legitur, *Infirmus, ſine forma.* ſcribendum. *ſine firmo.* vel *Informis, ſine forma.*

Valeant *ſubſiſtere vires.*] Horat. in epiſt. ad Piſones: *Quid ferre recuſent, quid valeant humeri. Subſiſtere*, excipere, & ſuſtinere vim tantæ rei, & geſtare pondus. *ὑπομένειν*. vet. gl. *Subſiſto, ὑφίσταμαι, ſufficio, ſuſtineo.* Virg. 9. Æneid.

Ergo nec clypeo iuuenis ſubſiſtere tantum,
Nec dextra: iniectis ſic vndique telis Obruitur.

quia ibidem eſt, *nec ſufficit vmbo Ictibus.* & lib. 10. *Sed ſuſtinet aureus vmbo.* habet & vim agendi *ſubſiſtere.* Liuius, lib. 1. *Nec feras tantum ſubſiſtere, ſed etiam in latrones præda onuſtos impetum facere.* Item in lib. 9. *Præpotentem armis Romanum nec acies ſubſiſtere vlla, nec caſtra, nec vrbes poterant.* vbi *poſſe*, dicit quod hic *valere*. Apud Ouidium

A tamen contraria ſignificatione videtur accipi in ep. Sapphus:

Ingeniumque meis ſubſtitit omne malis.

id eſt, ſtetit quaſi ſub onere, nec perferre potuit. *Valeant*, queant, poſſint. ſic Horat. ſat. 9. lib. 1. *Inteream ſi aut valeo ſtare, aut noui ciuilia iura.* Idem in ep. 8. lib. 1. oſtendit *valere* & animi eſſe & corporis:

Sed quia mente minus validus quam corpore toto.

Liber Scaligeri *Nequeant*, vt gemina ſit negatio, quod nec Græcis, nec Latinis inſolens. ſed *τὸ ve* pro ne non, vel pro etſi diuerſam ſententiam efficit. Vt pro etſi Ouid. el. 4. lib. 3. de ponto.

B *Vt deſint vires, tamen eſt laudanda voluntas.*

Incipiam *tamen.*] *τὸ tamen*, eſt certæ ac deliberatæ rei, nullaque habita ratione periculi. Propert. el. 8. lib. 2.

Quamuis iſta mihi mors eſt inhoneſta futura.
Mors inhoneſta quidem, tu moriere tamen.

Incipiam, canere aggrediar. *Incipere* autem *de magno & audaci facinore dicitur*, inquit Donatus in Adelphos. Et in Phormionem: *Incipere de re magna dicitur.* ſic & Virg. 2. Æneid. in longæ narrationis & rei magnæ initio:

Quanquam animus meminiſſe horret, longéq. refugit.
Incipiam. ſimillimo loco: *Quanquam terret, Inci-*
C *piam.*

Ac *meritas ſi carmina laudes deficiant.*] vet. edit. *Incipiam tamen à meritis.* corruptè Achilles Statius: *Ac meritis ſi carmine laudes deficiant.* id eſt, inquit ſi laudes deſint meritis, propter carmen iis impar. Ambiguus autem ſermo: *Si carmina deficiant laudes*; &, *ſi laudes deficiant carmina*: Sed illud verius. à canendo *carmen*, quaſi *canimen*, vt *genimen germen.* Varro 6. de ling. Lat. *Caſmena dicta, mox carmena, inde carmina.* Carmen & poëma totum, & monaſtichon, & diſtichon. Plutarch. in Romulo, *verſus* ait Latinis dici *carmina*, & inde dictam *Carmentem* Euandri ma-
D trem, cuius verum nomen fuerit, *Nicoſtrata.*

Deficiant *laudes.*] Paria laudibus non ſint, quas mereris. *Deficere* cum quarto caſu. Virg. 4. Georg.

At ſi quem proles ſubito defecerit omnis.

Cic. 3. in Catilinam: *Res nos iampridem, fides deficere. nuper cœpit.* Et, *dies me deficiat.* Horat. ſat. 3. lib. 2. *Deficient inopem venæ.*

Propert. el. 1. lib. 1. & cum tertio caſu:

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.

vet. gloſſæ, *deficio, deſuo, ἐκλείπω.*

Lavdes.] an virtutes & clara facta? Virg.
E 9. Æneid.

Quæ vobis, quæ digna viri pro laudibus iſtis, &c.

Hvmilis.] Iſidor. lib. 10. *Humilis, quaſi humo acclinis.* Varro 4. de ling. Lat. *Humillimus, infimus, quia in mundo infima humus.* vet. gl. *Humilis, ταπεινός, χαμαιλός.* Humiles igitur Poetæ, qui non ſe tollunt humo, nec cothurnos geſtant. Virg. 2. Georg.

Tentanda via eſt qua me quoque poſſim
Tollere humo. ——

Tantis *ſim conditor actis.*] *τὸ ſim*, non eſt tam optantis, pro vtinam ſim, quam promittentis, pro ero. ſic infra: *Hic ſim victor in illis.* Plaut. Curcul. ſc. 4. *I tu præ virgo: dum melius ſit*

mihi, id eſt erit. Et apud Propert. el. 13. lib. 2.

Tunc ego ſim Inachio notior arte Lino.

& el. vlt. lib. 4.

——Sim digna merendo,
Cuius honoratis oſſa vehuntur aquis.

per enallagen temporum. *Conditor*, eſt *ſcriptor*, *auctor*: Feſtus. Condere, componere, conſcribere, Virg.

——Qui dicere laudes
Vare tuas cupiant, & triſtia condere bella.

Ouid. el. 1. lib. 5. Triſt. *Simque argumenti conditor ipſe mei.* Incertus, bonus tamen & antiquus Auctor, in Criſpum Salluſtium:

Et ſcripta antiquis multum furate Catonis,
Criſpe Iugurthinæ conditor hiſtoriæ.

Longe alia ſignificatio huius nominis in vet. gloſſ. *Conditor*, ἀλείπτης πίθων, ſiue πιθῶν. id eſt, qui pice illinit cados.

TANTIS *actis.*] id eſt, factis, rebus, geſtis: quamuis acta potius ſint fori, togæ & ſcribarum. Ouid. 13. Metam.

At ſua Tidides mecum communicat acta.

Idem in ep. Hermionæ confundit:

Ille licet patrijs ſiue ſine ſuperbiat actis,
Et tu quæ referas facta parentis habes.

& apud Suetonium in Iulio: *Non Bibulo quicquã nuper, ſed Cæſare geſtum eſt.* *Hic pars militiæ: Dux erat ille ducum.* Idem in cõſolatione ad Liuiam:

Quid numeras annos? vixi maturior annis,
Acta ſenem faciunt, hæc numeranda mihi.

Sic infra:

Vt noſtrum tantis inſcribam nomen in actis.

NEC *tua, te præter.*] Anaſtrophe *præter te*: te excepto vno, cuius facundia verborum reſpõdet rerum magnitudini. ſic Virg. ecl. 4. *Te propter.* & Plautus. *Med. erga.* Liber tamen Achillis Statij: *Præter te*, quod duriorem verſum facit.

CHARTIS *intexere.*] ſcriptis inſerere, & inſcribere. ſic verſo vlt. huius panegyrici:

Inceptis de te ſubtexam carmina chartis.

Ordiri & *texere* tam Poëtæ quam oratores dicuntur, metaphora non ſolum à tela & textoribus, ſed etiam à Phrygionibus, qui acu veſtes pingunt & aulæa, iis illudentes & varia intexentes argumenta. Virgil. in Ciri ad eundem Meſſalam ſcribens ad quem Tibullus:

Sed magno intexens, ſi fas eſt dicere, peplo.

Ibidem:

Naturæ rerum magnis intexere chartis.

& 3. Georg.

Purpurea intexti tollant aulæa Britanni,

& 5. Æneid.

Intextuſque puer frondoſa regius Ida.

Cic. 13. ad Att. *Vt nuſquam Varronem poßim intexere*, id eſt inducere, & inſerere Dialogis.

CHARTIS.] *Charta* Latinis feminino genere: maſculino Græcis ὁ χάρτης: & neutro τὸ χάρτιον. Lucillius apud Nonium, exemplo Græcorum, maſculino enunciauit: *Vbi nunc Socratici charti?* ab eo quod eſt *hic Chartus*. vide Plin. cap. 11. lib. 13. de chartarum inuentione & generibus.

QVISQVAM.] *Quiſquam*, & *quiſpiam*, pro *quis*, ſiue aliquis cum ſyllabica adiectione, quæ quid ſignificet inueniri non poteſt. Feſtus in

A *Quiſpiam.* ergo, *quam*, & *piam*, idem vt *vſquam*, *vſpiam*, *nuſquam*, *nuſpiam*. Ouid. 5. Faſt. pro aliquis contemtim:

Et latus Oceano quiſquam deus aduena iunxit.

FACTA *quoat.*] nempe fortia & clara: Ennius de Scipione apud Ciceronem:

A ſole exoriente
Nemo eſt qui factis.

Ambiguum ergo verbum, vt *facinus*.

DICTIS *vt non maiora ſuperſint.*] reſtent plura & grauiora, quam ea quæ dicta iam, & celebrata ſint. De verbo *ſupereſſe*, quod Græci περιεῖναι dicunt, ſuperare, reſtare, ſuperuacaneum

B eſſe, Gell. cap. 2. lib. 1.

EST *nobis voluiſſe ſatis.*] voluntas ipſa & conatus inſtar facti eſſe debet. quæ ſententia vſurpatur etiam à Propert. in el. 10. lib. 2.

Quod ſi deficiant vires, audacia certè
Laus erit: in magnis eſt voluiſſe ſatis.

Lucanus in Panegyrico ad Piſonem:

Quod ſi digna tua minus eſt mea pagina laude,
At voluiſſe ſat eſt: animum non carmina iacto.

Plin. in ep. ad Veſpaſianum (quæ eſt præfatio naturalis hiſtoriæ.) *Itaque etiam non adſecutis, voluiſſe pulchrum & magnificum eſt.* Apuleius in li. 4.

C Floridorum: *Maiore ſcilicet voluntate, quam facultate: eoque propenſius fortaſſe laudandus eſt, quod omnibus bonis in rebus conatus in laude, effectus in caſu eſt.* Huic ſententiæ Phaëtontis epitaphium apud Ouid. in lib. 2. Metam. affine eſt:

Hic ſitus eſt Phaëthon, currus auriga paterni:
Quem ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.

Idem in fabula Philemonis & Baucidis:

——Super omnia vultus
Acceſſere boni, nec iners pauperque voluntas.

Idem in eleg. ad Rufinum, quæ eſt 4. lib. 3. de Ponto:

Vt deſint vires, tamen eſt laudanda voluntas,
D *Hac ego contentos auguror eſſe Deos.*
Hæc facit vt veniat pauper quoque gratus ad aras,
Et placeat cæſo non minus agna boue.

NEC *munera parua.*] munuſcula tuis non reſpondentia meritis. In quibuſdam libris legitur *Carmina*, non, *munera*. Sed magis placet *munera*: eſt autem animaduertendum hoc Tibulli loco id confirmari, quod à Grammaticis traditur: *munera* hominum eſſe, *dona* vero deorum. Nam munera refert ad Meſſalam; dona ad Phœbum. Donat. in illud Eunuchi: *Quoduis donum & præmium à me optato: donum præmium eſt: & munus præmium. ſed donum, præmium Dijs datur: munus*

E *præmium hominibus. nam ſeparatim donum deorum eſt, præmium virorum fortium, munus hominum: donum munuſque tam ante factum, quam poſt factum datur: præmium non niſi poſt factum.* Cornelius Fronto: *Munus quod amicus, vel cliens, vel libertus officij cauſa mittunt: vel munus gladiatorium donum quod dijs datur. Inde vbi dona ponuntur, donarium. poſſunt & dona dici, quæ donant pauperibus diuites, vel quod donatur in caſtris.* Iſidorus lib. 6. *Munus homini datur, donum deo.* Nonius: *Dona quæ propitiandis dijs dantur: aut hominibus pro benefactis redduntur.* Quibus tamen verbis dona & munera confundit. Seruius: *Dona ſunt ſuperorum, munera inferorum.* Iuriſconſulti in l. 53. & 194. de verb.

ſign. *Inter donum & munus hoc intereſt, quod inter genus & ſpeciem. Donum genus eſt: munus donum cum cauſa, vt natalium, ſponſalitium.* In lege Papia & lege Cincia, hæc coniunguntur, donum, munus, operas. Feſtus: *donum ex Græco δῶρον.* Idem Feſtus: *Munus officium, vel donum, quod officij cauſa datur.* Et in litura poſt, *Myrtei campi; munus eſt adminiſtratio reip.* Varro 4. de ling. Lat. *Munus quod mutuo animo qui ſunt dant officij cauſa.* Alterum munus quod muniendi cauſa imperatur. Agretius. *Donum, dantis eſt: munus, accipientis: illud à dando, hoc à muniendo, vel monendo.* vbi puto corrigendum *vel à monendo.* nam qui beneficium dat monet quodãmodo, & accepti beneficij memorem eſſe iubet. ex quo præclare dictum ab optimo Poëta in lib. 6. Æneid. *Quique ſui memores alios fecere merendo.*

Respveris.] Reieceris, aſpernatus fueris, proprium verbum in cibis qui non placent, nec faciunt ad ſtomachum, quique reijciuntur, cum nauſea & faſtidio. Propriè igitur Cicero in l. 3. de Orat. *Guſtatus id quod valde dulce eſt reſpuit.* Horat. ep. 1. lib. 2.

An quos & præſens & poſtea reſpuet ætas.

vet. gloſſ. *Reſpuo, ſperno, adnihilo,* ἐξουδενῶ, [illegible], id eſt nihili facio, floccifacio. Item, *Reſpuit mare, aut corpus:* ἀποβράσσει τὸ [illegible]. Catull.

Quod mare conceptum ſpumantibus expuit vndis.

Cicero in partit. *Quod aures reſpuunt, immutandum eſt.* Idem in Piſonem: *Vos reſpuunt auribus, animo aſpernantur.* Tertullian. in lib. de ſpectaculis vtitur verbo reſpuere, pro regerere; vt Seneca in epiſt. 54. *Reſpuere tela in eum qui miſit:* id eſt, remittere & retorquere. Plin. cap. 4. l. 37. *Ita reſpuit ictus Adamas, vt ferrum diſſoluat.* Alij tamen libri habent, *Deſpueris*, quod eſt acrius, & contumelioſius: idque fiebat ab auerſantibus rem aliquam cum ſcreatu. Tibullus de ſene amatore:

Hunc puer, hunc Iuuenis, turba circumſtrepit arcta:
Deſpuit in molles, & ſibi quiſque ſinus.

Theocrit. Idyll. 28. τὸ ςόμα [illegible], ἐς ἀποπτύω τὸ φίλαμα. Lauo os meum, & oſculum deſpuo. loquitur puella, quæ videri volebat inuita ſuauiũ à Daphnide paſtore accepiſſe. Plaut. Aſin. ſc. 1. act. 1.

Te obſecro, vt quæ locutus deſpuas.

Perſius:

Eſt prope te ignotus, cubito qui tangat, & acres
Deſpuat in mores. Plin. cap. 23. lib. 10. *Comitialem propter morbum deſpui ſolitum.*

Etiam *Phœbo gratiſſima dona Cres tulit.*] ſic Horat. *Non ingrata feres pueris munuſcula paruis.* *Gratiſſima*, acceptiſſima. vet. gl. Gratus, gratificus. εὐχάριστος. *Gratò* (pro gratuitò) κατ' [illegible], κατ' χάριν, ἰδίως. *Dona*, quod inter donum & munus interſit dixi paulo ante. *Dona tulit*, pro obtulit, aphæreſis. vt Virg. 2. Æneid.

Timeo Danaos & dona ferentes. & 9.
Si qua tuis vnquam pro me pater Hyrtacus aris
Dona tulit. contraria aphæreſis eſt *tulit*, pro, abſtulit. Virg. in Mœri: *Omnia fert ætas.* & 12. Æneid. *Apicem tamen irrita ſummum Haſta tulit,*

Cres.] quidam de Minoë Rege Cretenſium ſuſpicantur, leui ſeu potius nullo argu-

A mento. Poſſit intelligi de Epimenide Cretenſi, quem Phœbo gratum fuiſſe confirmat, quod Pythia conſulentibus Athenienſibus de peſtis, qua laborabant, remedio, reſpondit accerſendum Epimenidem. Sed verius eſt ſignificari Dædalum, de quo Virg. 6. Æneid.

Redditus his primum terris tibi Phœbe ſacrauit.
Remigium alarum: quod venerat in mentem antiquo interpreti, ſed mutauit ſententiam, quia Dædalus Athenienſis, non Cretenſis fuit. verum Dædalus habitus eſt Cretenſis, quod in Creta habitaſſet, poſtquam ſolum vertiſſet exilij cauſa metu iudicij & Areopagitarum, qua
B de re Apollod. lib. 3. Auſon. in Monoſyllabis, lemmate de hiſtoriis, hanc opinionem ſtabilit, à quo Dædalus vocatur, *homo Cres.*

Præpetibus pennis vectus ſuper aëra homo Cres.

apud Virg. in 4. Æneid.

Miſtique altaria circum Creteſque Driopeſq. fremunt.

de populis Delium Apollinem colentibus.

Et *cunctis Baccho iucundior.*] id eſt, nullius hoſpitio magis delectatus eſt, quam Icari: *Iucundior, gratior.* Cic. lib. 2. de finib. *Iuuare in vtroque dicitur* (animo & corpore) *ex eoque iucundum.* Verè Cicero, ſed obſcurè: nam inde iucundus,
C gratus, quia qui nos iuuant in onere, vel labore, nobis placent.

Hospes *Icarus.*] *Hoſpes* qui alterum accipit hoſpitio, vel accipitur. vet. gl. *Hoſpes*, alienus, peregrinus, ξένος. ſic Cicero de Theophraſto. Liberum autem patrem hoſpitio exceptum ab Icario (quem alij Icarum vocant) ſcribit Apollodorus lib. 3. cui largitus ſit vitis palmitem, & vini faciendi rationem docuerit. quod cum Icarus inter paſtores diuiſiſſet, & ij ſe vino obruiſſent, rati venenis ab eo ſibi mentem ereptam, fuſtibus interemerunt. Erigone cum indicio canis Mœræ necem patris reſciuiſſet,
D & cadauer ad arborem defoſſum inueniſſet, ſuſpendio vitam finiit. vide Higinum fabula 130. cuius lemma: *Icarius & Erigone:* Et Apollodorum lib. 3. & rurſus Higinum in Arctophylax. & Seruium ad illud 1. Georg.

Sub ipſum Arcturum. Ouid. in Ibin:

Muneribuſque tuis lædaris, vt Icarus: in quem
Intulit armatas ebria turba manus.

Propert. el. 33. lib. 2.

Icare Cecropijs merito iugulate colonis
Pampineus noſti quam ſit amarus odor.

Vt *puro teſtantur ſidera cælo.*] Varro 6. de ling. Lat. *Signa dicuntur eadem & ſidera. Signa quia ali-*
E *quid ſignificent, vt libra, æquinoctium.* Teſtimonium autem à ſideribus petit, vt Virgiliana Dido:

Teſtatur moritura deos & conſcia fati
Sidera. —— Propertius:
Sidera ſunt teſtes & matutina pruina.

Puro cælo, ſudo, & ſereno, ſine vlla nube, terſo, & liquido: tunc enim adſpiciuntur ſidera. Ouid. in el. 1. lib. 2. Triſt.

Purum diſcuſſis aëra reddit aquis. *puro cælo*, cum liquet, cum defæcatum eſt. Dicitur & *purum*, ſine adiectione verbi. Virg. 2. Georg.

—— *Se lætus ad auras*
Palmes agit laxis per purum immiſſus habenis.

Horat. *Namq. Dieſpiter igni coruſco nubila diuidens,*

Plerumque

Plerumque per purum tonantes egit equos.

Quod etiam dixit Virgil. *Per ſudum*: in lib. 9. Æneid. *Arma inter nubes, cæli regione ſerena*
Per ſudum rutilare vident.

ſic *Sol purus*. Horat.
Cras vel atra nube polum pater occupato
Vel Sole puro. Martialis ep. 14. lib. 8.
Hibernis obiecta notis ſpecularia puros
Admittunt ſoles, & ſine fæce diem.

Propert. el. 26. lib. 2.
Purus & Orion, purus & Hædus erit.

id eſt, neque nubilus, neque imbricus.

ERIGONEQVE *canis.*] in Catal.
Securi dormite canes; cuſtodiet hortum
Cum ſibi dilecta Sirius Erigone.

NEGET *ne longior ætas.*] ne id inficiari poſſit innumerabilis annorum ſeries, & fuga temporum, hoc ſidera ipſa teſtantur, quibus vt teſtibus oculatis par eſt credi. Nulla, inquit, negare id poterit vetuſtas. ſed quamdiu ſidera erunt, tamdiu extabit eius rei memoria. *Longior ætas*, vt alibi Tibullus ipſe:
Longa dies homini docuit parere leones,
Longa dies molli ſaxa peredit aqua.

QVIN *etiam Alc.*] præterea, pro quo ſæpe Virgilius *Quin. Alcides*, ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, à robore & virtute: vel, vt mauult Herodotus, ab Alcęo auo paterno. Vtrumque ſcribit Fulgentius in lib. 2. Mythol. in Hercule & Omphale. Apollod. l. 2. ὑπὸ Πυθίας τὸν πρότερον Ἡρακλῆς αὐτὸν προσαγορευθέντα, τὸ δὲ πρότερον Ἀλκείδης προσηγορεύετο. Seruius ad illud 6. Æneid. *Nec vero Alciden*, mauult ab auo paterno dictum ita initio. Propertius tamen el. 10. lib. 4. poſt domita virtute monſtra ſic dictum innuit:
Audiſtiſne aliquem tergo qui ſuſtulit orbem?
Ille ego ſum, Alciden terra recepta vocat.

ASCENSVRVS *Olympum.*] *Initurus ſedes lucidas*, Horat. Aſcenſus in cœlũ propter arduã & difficilem virtutis viam. vt contra Virgilius:

D *Facilis deſcenſus auerni.*

Ennius apud Senecam:
Si fas endo plagas cœleſtum ſcandere cuiquam;
Mi ſoli cœli maxima porta patet.

Cicero in Paradoxis, *Quibus gradibus Romulus aſcendit in cœlum.* Idem 3. de leg. *An illa quibus homini datur aſcenſus in cœlum, mentem, fidem, pietatem.* Olympus, eſt cœlum. Varro 6. de L. L. ad illud Ennij: *Muſæ, quæ pedibus magnum pulſatis Olympum*: Cœlum dicunt Græci Olympum à monte Macedoniæ. Homerus Olympum & cœlum coniungit Iliad. 1. Μέγαν οὐρανὸν ὑλομπόν τε, ἔνθα μιν, ὅλος λάμπεν, vnde Horatio *Fulgens domus, & arces ignea, & ſedes lucida.*

E LÆTA *poſuit veſtigia.*] pedem intulit, ingreſſus eſt. Propert. el. 9. lib. 2.
Nec domina vlla meo ponet veſtigia lecto.

Quod Cicero ſæpe *ponere pedem*, vt 3. Philipp. *Hodie in poſſeſſionem libertatis pedem ponimus.* Et 2. Philipp. *Quid erat in terris vbi in tuo pedem poneres præter vnum Miſenum*, &c. Et pro Cęcin. *Si in fundo pedem poſuiſſet ſibi eſſe pereundum.* *veſtigia*, inquit Seruius, *ſigna pedum; & pedis impreſſio.* Nonius: *Et pars pedis veſtigium, quod agatur inſiſtendo via.* Virg. 8. Æneid. veſtigia, *Signa pedum, & viarum*

A *indicia* interpretatur:
Atque hos ne qua forent pedibus veſtigia rectis,
Cauda in ſpeluncam tractos verſiſque viarum
Indicijs raptos ſaxo occultabat opaco.
Quærentem nulla ad ſpeluncam ſigna ferebant.

Τὸ ἴχνος. ους, & τὸ ἴχνιον, & ὁ οἶμος. vnde veſtigator canis, κύων ἰχνευτής. vet. gloſſ. *Læta veſtigia*, τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου, & ſynecdoche Poëtica, pro lætus ipſe. Propert. el. 3. lib. 1.
Ebria cum multo traherem veſtigia Baccho.

id eſt, ebrius ipſe, & el. 15. lib. 3.
Inde Cytheronis timido pede currit ad arces.

& el. 16. lib. 1.

B *Nunc iacet alterius felici nixa lacerto.*

& el. 1. lib. 4.
Et verita eſt humeros vrere flamma pios.

& el. 6. lib. 2.
Quæ ſupra nunquam pes inimicus erat.

Læta veſtigia, quia lætus hoſpite illo fuit, à quo benignè exceptus eſt. An *veſtigia*, ſigna cubiti eius? Statius, lib. 4. Thebaid.
——— *& laſſos qua declinauerat artus*
Ilice, qua cubitis ſedeant veſtigia terra.

Virgilius de Hercule, lib. 8. Æneid.
Aude hoſpes contemnere opes, & te quoque dignum
Finge Deo, rebuſque veni non aſper egenis.

C *Læta veſtigia*, vt lętum numen, felix, vt triſte, infenſum & iratum. Quidam libri pro *veſtigia*, habent, *faſtigia*. Quod ſi verum eſt intelligetur Herculem redeuntem impoſuiſſe culmen caſæ, & eam abſoluiſſe, vt dicitur, *imponere coronidem*, & *colophona*: vt Gręcis, κολοφῶνα ἐπιθεῖναι, κατ' ἄκρον ἰέναι, vt vltimam manum.

MOLORCHÆIS *tectis.*] alij libri *terris*, vt editio Mureti. Liber Scaligeri *Cerris*, vnde facit *Gerris*, quod è cratibus, quæ Siculis gerræ dictæ, parietes eius caſæ conſtarent. Fatetur tamen in quibuſdam libris eſſe *tectis*, quod etiam tuetur Scaliger ex verſu Auſonij:

D *Vilis arundineis cohibet quem pergula tectis.*

Quid ſi pro *Cerris* coniiciam legendum mutata littera *gernis*? id eſt, *ceruis*, g pro c. & ita Virgil. ecl. 2.
Atque humiles habitare caſas, & figere ceruos.

Figere ceruos dicuntur ruſtici, cum furcas figunt ad ſuſtinendã caſam, & tugurium. ceruis igitur dixerit: pro *tectis* ruſticis. de *ceruis* dicetur infra.

MOLORCHÆIS.] Hercules iuſſu Euryſthei ad leonem Nemeæum contendens Cleonas peruenit: ἐξενίσθη παρ' ἀνδρὶ χερνήτῃ Μολόρχῳ.

E id eſt, exceptus hoſpitio à viro, qui diurnum victum ſuis ſibi manibus quęrebat, ei hoſtiam immolare paranti imperauit, vt ad diem trigeſimum ſeruaret, vt ipſe eam, ſi victor rediret, immolaret Ioui Seruatori: Si vero interiret, eas ſibi ferret inferias. Rediit ad Molorchum ſibi iam inferias mittere parantem, & mactauit illam hoſtiam Ioui. Hæc Apollod. lib. 2. bibl. meminit obiter Virgil. lib. 3. Georg.

Alphæum linquens lucoſque Molorchi. vide illic Seruium, & Statium lib. 4. Thebaid. & Lutatium Grammaticum ad eos verſus,
Gloria nota caſæ: foribus ſimulata ſalignis
Hoſpitis arma Dei, paruoque oſtenditur auro

Robur ibi, & laſſos quà declinauerat artus
Ilice, quà cubiti ſedeant veſtigia terra.

Ab eo Molorcho leo ille Nemeæus, μολορχεῖος, & μολορχῶα, Feſta in honorem Molorchi.

PARVAQVE *mica.*] exiguum turis granum, vel ſalis. Porphyrio ad illud Horatij: *Farre pio, & ſaliente mica. mica ſaliens, granum ſalis, quia miſſum in ignem ſalire & crepitare ſoleat.* Inde formica, à mica & grano ferendo. vet. gl. mica, ψίξ, micas lego, ψιχολογῶ. Catullus:

Nulla eſt in tanto corpore mica ſalis.

Ouid. 1. Faſtor.

Ante Deos homini, quod conciliare ſoleret
Far erat & puri lucida mica ſalis.

idem 4.

Farra deæ, micaque licet ſalientis honorem Detis.

idem el. 13. lib. 3. Triſt.

Micaque ſolemni turis in igne ſonet.

PACAVIT.] pacem & veniam impetrauit, pacatos mites & propitios reddidit, quod Ouidius pacificare dixit:

Hoſtia cœleſtes pacificabat heros. &,
Mica ſalis puri pacificabat heros.

& Silius Italicus, lib. 15. *Pacificans diuos.* Lucretius & Plautus: *Paces quæſere & expetiſcere.* Horatius: *Auerſos mollire.*

Mollibis auerſos Penates farre pio & ſaliente mica.

alias, *Placans* quod magis placet. Sic Horat. od. 23. lib. 3

Si ture placaris & horna
Fruge Lares, auidaque porca. Ouidius:
Vt deſint vires, tamen eſt laudanda voluntas,
Hac ego contentos auguror eſſe deos.
Hæc facit vt veniat pauper quoque gratus ad aras
Et placeat caſo non minus agna boue.

COELESTES.] θεοὶ οὐράνιοι propriè. θεοὶ οἱ ἐν τῷ οὐρανῷ: Plato in Cratylo, de ſideribus. Quintus Catulus de aurora:

Pace mihi liceat cœleſtes dicere veſtra.

D Non *Cæleſtes* tantum & ſuperi; ſed & inferi paruo placantur. Ouid. 2. Faſt.

Parua petunt Manes, pietas pro diuite grata eſt
Munere. A pacandis diis *pacales flammæ.*

Ouid. 1. Faſt.

Tura ſacerdotes pacalibus addite flammis.

NEC *illis ſemper.*] nam agna Ioui ſæpe cadit Feſtus in *Idulis ouis.*

TAVRVS *inaurato cornu.*] inauratum cornu, cui aurea induta, vel illita bractea. Seruius ad illud 9. Æneid.

Et ſtatuam ante aras aurata fronte iuuencum
E *Candentem.* ita notat ornari victimas ſolitas, cuius rei exſtant adhuc veſtigia in ſacrificiorũ, triumphorumq. monumentis. Virg. 1. Georg. reſpicit ad hunc ornatum hoſtiarum:

Candidus auratis aperit cum cornibus annũm
Taurus. & lib. 4. Georg.
Et gemina auratus taurino cornua vultu
Eridanus. Iuuenal. ſat. 6.
Et auratam Iunoni cæde iuuencam.

Aureum cornu, non inauratum Baccho tribuit Horatius:

Te vidit inſons Cerberus aureo Cornu decorum.

Sic cornibus aureis captus ab Hercule Ceruus, vel Cerua potius, dicitur ab Hercule χρυσόκερως

A ἔλαφος. Pollux. vet. gl. Inauratus, διάχρυσος. Inaurator χρυσωτής, vn doreur, Gallicè. Apud Chariſium, *Inauratè* στερητικῶς ponitur, pro non auratè. Ouid. 2. Faſt.

Cornua inauratum pedibus cratera recuruis Tollit.

Propert. el. 16. lib. 1.

Cuius inaurati celebrabunt limina currus.

Catull. *Hoſpes inaurata pallidior ſtatua.*

Cicero Trebatio. *Puto te malle à Caſare conſuli, quam inaurari* Horat. ep. 12.

Vt te confeſtim fortuna riuus inauret.

id eſt, auro & opibus augeat.

CADIT *hoſtia taurus.*] id eſt mactatur, genus B metonymiæ, id quod ſequitur, pro eo quod præcedit. Virg. 5. Æneid.

Sternitur exanimiſq. tremens procumbit humi bos.

Propert. *Hædus vbi agreſtes corruet ante focos.*

Virg. ecl. 1.

Multa tibi ante aras noſtra cadet hoſtia dextra.

Horat. *Si tener pleno, cadit hædus anno.*

Tibull. *Concidit ad magicos hoſtia pulla Deos.*

Cadendi verbo ancipiti vſus eleganter Sueton. in Othone, cap. 5. *Neque diſſimulabat ſe niſi principem ſtare non poſſe, nihilque referre in acie, ſub hoſte, an in foro ſub creditoribus caderet.*

HOSTIA.] Seruius ad illud 1. Æneid.

C *Multa tibi ante aras noſtra cadet hoſtia dextra.*

Hoſtiæ dicuntur ſacrificia, quæ ab iis fiunt, qui in hoſtem pergunt, victima ſacrificia, quæ poſt victoriam fiunt. ſed hæc confundit auctoritas. Ouid. 1. Faſt.

Hoſtibus à victis hoſtia nomen habet.

Cornel. Fronto: *Victima maior eſt: hoſtia minor.* Feſt. Hoſtia dicta eſt, ab eo quod eſt hoſtire, ferire. eo alludens Virg. in 6. Æneid. ait:

——*ipſe atri velleris agnam*
Aeneas, matri Eumenidum, magnaque ſorori
Enſe ferit.

id eſt, mactat & immolat, hoſtit & hoſtiam facit. An quia hoſtire, æquare, & D hoſtiis dij æqui redduntur? Agoniæ etiam dictæ hoſtiæ ab agendo. Feſt.

TAVRVS.] hoſtia maxima ſcilicet. Virg. 3. Georg. *Hinc albi Clitumne greges & maxima taurus.* Victima, quæ & ampliſſima dicitur Feſto in Solitaurilia. Sed idem Feſtus ſcribit maximam hoſtiam ouilli pecoris cenſeri, ab animo placidiore. quare iſta inter ſe non pugnant, quia taurus corpore maxima, ouis animo placido. Negãt autem Seruius & Macrobius Ioui taurum rite immolari. Feſtus in *Tauri.* In commentariis autem ſacrorum Tauri verbenæque E ſignificant, ficta farinacea. eſt & Taurus in obſcœnis, vt dictum alibi.

HIC *quoque ſit gratus paruus labor.*] acceptum & iucundum exiguum hoc & exile carmen elaboratum tamen. vnde *Sedulitas Poeta* dicitur Cic. pro Archia. Virg. *In tenui labor.* Propter eum laborem & induſtriam ſe Poëtæ cum apibus cõparant, vt Lucretius & Horat. od. 2. l. 4.

——*ego apis Matinæ*
More modóque
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum, circa nemus, vuidique
Tiburis ripas, operoſa paruus
Carmina fingo.

Labor eſt parturientium & verſus ſunt muſa-

rum fœtus. Catull. *Nec potis eſt*

Dulces Muſarum expromere foetus Mens animi.

Labor definitur à Cicerone 2. Tuſc. *Functio animi vel corporis grauioris operis & muneris.* Horat. ſat. 3. lib. 2.

Culpantur fruſtra calami, immeritusque laborat

Iratis natus paries dijs, atque poëtis. & verſorum more parere ſe dictitabat Virgil. Horat. in arte: *Si non offenderit vnum*

Quemque Poetarum limæ labor & mora.

V T *tibi poſſim.*] in honorem tui nominis, & perpetuæ laudis.

I N D E *alios, aliosque.*] ex hoc carmine aliud ſubinde nouum effingere: *Alios aliosque*, vt Catull.

Hæc atque illa dies, atque alia atque alia.

Virg. 10. Æneid.

Telumque intorſit in hoſtem,

Inde aliud ſimul atque aliud.

M E M O R.] gratus, & qui tuorum beneficiorum nunquam obliuiſcar, idque teſtatus eſt epitaphio ſuo in el. 3. lib. 1. Memor Tibullus, ſed adeo immemor Meſſala, vt ſui quoque nominis obliuiſceretur, inquit Plinius, cap. 24. lib. 7.

C O M P O N E R E *verſus.*] id eſt, condere & conſcribere: quia reponi, & aſſeruari in arca debeant ſcripti verſus. vnde Horat. epiſt. 1. l. 1.

Condo & compono quæ mox depromere poſſim.

ergo id quod ſequitur, pro eo quod præcedit, quia ſcribuntur verſus, vt componantur, *nonumque premãtur in annum.* verſus quia ſæpe vertendus ſtylus, antequam ſuis conſtet numeris. Iſidorus, cap. 38. lib. 1. verſus, dicti ab eo quod pedibus in ordine ſuo diſpoſitis certo fine moderantur per articulos, quæ cæſa & membra nominantur, qui ne longius prouoluerentur quam iudicium poſſet ſuſtinere, ſtatuit ratio vnde reuerteretur, & ab eo verſum vocatum dicunt. An verſum a genere dicendi verſo atque mutato, cui reſpondet prorſum, id eſt rectum & ſua ſponte fuſum? vnde Auſonius, *prorſa & vorſa loqui.* Dicebantur olim *verſi*, ſupple, ſermones: Priſcianus, lib. 6.

A L T E R *dicat.*] *alter* non eſt hic ἕτερος, ſed ἄλλος: ergo ἰδιωτισμὸς Plautus:

Non te reſpicis, cum dicis alteri contumeliam. Tibull. *Tum flebis cum me vinctum puer alter habebit.* Propertius:

Alterius lecto fortia verba loqui.

Dicat, canat, celebret. Horat.

Prima dicte mihi, ſumma dicende Camœnà.

Virgil. *Cui non dictus Hylas.* Similis huic Manilij locus initio lib. 1. Aſtronom, vet. lib. habent *dictat*:

O P V S *magni mirabile mundi.*] *Operoſam* mundi molem vocat Ouidius:

Eſſe quoque in fatis reminiſcitur adfore tempus

Quo mare, quo Tellus, correptaque regia cœli

Ardeat, & mundi moles operoſa laboret.

Ciceroni 2. de nat. deor. *Fabrica incredibilis naturæ dicitur.* Ouid. *Opus triplex* vocat:

Explicat vt cauſas rapidi Lucretius ignis,

Caſurumque triplex vaticinatur opus.

vnde *opifex rerum* eidem Ouidio. Plin. cap. 1. l. 2.

A *rerum naturæ opus.* &, *rerum ipſa natura.*

M A G N I.] vaſti, Ouid.

M I R A B I L E.] ſtupendum, θαυμαστόν, θαυμάζεσθαι: quamquam negat Horatius quoſdam hoc opus mirari: *Hunc ſolem & ſtellas*, &c. Plato in Theætero: ἀρχὴ φιλοσοφίας θαυμάζειν, &c. Alij libri *memorabile.*

M V N D I.] Feſtus: *Mundus appellatur cœlum, mare, terra & aër*, &c. *Mundus* etiam foſſa quædã dicitur in vrbe condenda. Plutarchus in Romulo. mundus τὸ πᾶν, Ciceroni *vniuerſum & vniuerſitas.*

Q V A L I S.] aduerbij loco, vt in verſu pro-

B ximè ſequenti, pro quomodo.

I N *immenſo deſederit aëre Tellus.*] in aliis eſt:

Qualis in immenſum deſcenderit aëra Tellus.

quæ lectio idem valet, id eſt, depreſſa ſit. Deſido, edi. deſidere, *s'affaiſſer*, *s'aualer.* Cicero 1. de Diuin. *Vt multis locis labes facta ſint, terraque deſederint.* Ibidem: *Cum ad infinitam multitudinem terra deſediſſet.* Liuius, lib. 32. *Multis locis terra deſederat.* Ouid. 1. Metam:

Denſior his tellus, elementaque grandia traxit;

Et preſſa eſt grauitate ſui. Cicero 1. & 5. Tuſc. & 2. de nat. Deor. *Terra craſſiſſima mundi regiõ*

C *medium mundi locum tenet, qui eſt infinitus in rotundo.*

I N *immenſo aere.*] Plin. cap. 38. lib. 2. *Cœlum appellauere maiores, quod alio nomine aëra; omne illud infinitum, quod inani ſimile*: &c. immenſitatem aëris, & quaſi vaſtitatem, vt ſignificet Lucretius: *aeris magnum mare*, dixit lib. 5.

Aëra nunc igitur dicam, qui corpore toto

Innumerabiliter priuas mutatur in horas.

Semper enim quodcunque fluit de rebus, id omne

Aeris in magnum fertur mare. Cicer. 1. de nat. Deor. Anaximenes aëra Deum ſtatuit, eumq. gigni, & eſſe immenſum & infinitum, & ſemper in motu. Immenſus, ἀμέτρητος, quod ſub

D menſuram non cadit.

T E L L V S.] Seruius ad illud 1. Æneid.

Magno Telluris amore: Tellus dea, terra elementum. Sed Tellus pro terra, vt Neptunus pro mari, Vulcanus pro igni.

Q V A L I S *& in curuum pontus confluxerit orbem.*] id eſt, in rotundam figuram mare fluendo conuenerit. gemina Metonymia in *Pontus*; nam deus maris pro mari, cum ſit pontus Heſiodo in Theog. Nerei pater, & pars maris pro toto mari, certuſq. tractus incipiens à palude Mœotide, plus ſatis Ouidio notus & deſcriptus in libris de Ponto. Item pontus, pro fluctu & aquę

E magnitudine. Virg. 1. Æneid.

——*ingens à vertice pontus*

In puppim ferit. *Pontus* ἀπὸ τοῦ πονεῖν, quod labores magni in mari perferendi ſint. *Confluxerit*, conuenerit fluendo, vnde *confluentes* dicti, & *conflages*, vbi flumina, vel riui conueniunt & vna miſcentur. Ouid. eadem re 1. Metam.

——*circumfluus humor*

Vltima poſſedit, ſolidumque coërcuit orbem. Ibid.

Tum mare diffudit, rapidiſque tumeſcere ventis

Iuſſit & ambita circumdare littora terræ.

I N *orbem curuum.*] in rotundam figuram, quam efficit Oceanus amplexu ſuo terram ambiens. vnde ἀψόρροος vocatur ab Homero, quod

in ſe recurrat, reuertaturque & refluat. Virg. 6. Æneid.

——— magnas obeuntia terras
Tot maria intraui duce te.

Ouid. 1. Metam.

——— nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

vt rotundus mundus & σφαιροειδὴς, ita & eius partes, vnde & orbis terrarum, & orbis ſignifer. *Orbis curuus*, vt Virg. 1. Georg.

Obliquus ſignorum ordo. Cicero 6. de rep. de hac terrarum mariſque forma: *Omnis enim terra anguſta verticibus, lateribus latior, circumdata illo mari, quod Atlanticum, quod magnum, quod Oceanum appellatis in terris.* & in 5. Tuſcul. *Quibuſdam* ait *cauernis aquam ſuſtineri.* vnde Lucretius appellat: *Salſas lacunas.* At *curuum orbem*, dixit propter littorum ſinus & amfractus. ſic infra in hoc panegyrico: *Curua nec aſſuetos egerunt flumina curſus.* vide illic. lege Plin. cap. 65. & 66. lib. 2. de maris & terræ mutuo complexu.

Et *vagus è terris qua ſurgere nititur aër.*] id eſt, ſemper fluitans & mobilis. vide annotata ad illud: *Immenſo aëre*, ex Lucretio & Cicerone: *nititur* quia eo tendit ſponte & vi ſua vt rollatur in cœlum. ſponte enim leuia ſurſum feruntur, & grauia deorſum. Ideo Grammatici Græci aëris vocabulum deducunt, ἀπὸ τοῦ αἴρειν. id eſt, à tollendo & ferendo ſurſum. Cic. 1. Tuſc. *Perſuadent Mathematici terram in medio mundi ſitam, ad vniuerſi cœli complexum quaſi inſtar puncti obtinere, quod κέντρον illi vocant: eam porro naturam eſſe quatuor omnia gignentium corporum, vt quaſi partita & diuiſa habeant inter ſe momenta: terrena & humida ſuopte nutu & ſuopte pondere ad pares angulos, ad terram & in mare ferantur: reliquæ duæ partes, vna ignea & altera animalis, vt illis ſuperiores in medium mundi locum grauitate ferantur & pondere: ſic hæ ſurſum rectis lineis in ſuperiorem locum ſubuolent: ſiue ipſa natura ſuperiora appetente, ſiue quod à grauioribus leuiora natura repellantur.* ergo *nititur* quia leuia natura ſublime appetunt. Nitendi autem verbo ſic vſus eſt Lucretius, lib. 1.

Et quæ pondera ſunt ſub terris omnia ſurſum
Nitier, in terriſque retro requieſcere poſta.

Hvic & alias *Hinc contextus.*] aptiſſimè cõiunctus & connexus. ſic flores & ſerta contexi dicuntur. Tibullus:

Vt cum contexunt amaranthis alba puellæ Lilia.

eſt enim quædam elementorum inter ſe textura. vnde à Lucretio *Texta* nominantur:

Tres ſpecies tam diſsimiles, tria talia texta.

idem lib. 1.

Quippe vbi nulla forent æterno corpore, eorum
Contextum vis deberet diſſoluere quæque.

dixi plura ad illud: *Intexere facta chartis.*

Passim *fluat.*] ſparſim, temere & confusè. vt infra:

Pannonius gelidas paſsim diſiectus in alpes.

vet. gl. *paſsim*, χύδην. *paſsim* σποράδην. Agrætius: *Paſsim aliquid reperiri de re corporali rectè dicimus: affatim de re aliqua incorporali.* hoc de inceſſu, illud de affatu & copia verborum. idem ſcribit Seruius in 1. Georg. & 5. Æneid.

paſsimque in littore ſicco Corpora curamus.

A de fluxu aëris Lucretius lib. 5.

Inde mare, inde aër, inde æther ignifer ipſe,
Corporibus liquidis ſunt omnia pura relicta:
Et leuiora alijs alijs alia, & liquidiſsimus æther
Atque leuiſsimus, aërias ſuper influit auras:
Nec liquidum corpus turbantibus aëris auris
Commiſcent: ſinit hæc violentis omnia verti
Turbinibus, ſinit incertis turbare procellis,
Ipſe ſuos ignes certo fert impete labens.
Nam modice fluere atque vno poſſe æthera niſu
Significat ponti mare, certo quod fluit æſtu,
Vnum labendi conſeruans vſque tenorem.

Gellius cap. 30. lib. 2. *Fluit aër*, de vento.

B Ignevs *æther.*] *Vis ignea cœli.* Ouid. 1. Met.

Ignea conuexi vis, & ſine pondere cœli
Emicuit, ſummaque locum ſibi legit in arce.

Lucretio: *Flammantia mœnia mundi.* Virgilio: *Rubra æthra.* Cicero 1. de nat. Deor. *Æther nominatur ardor vltimus, & vndique circumfuſus, & extremus, omnia cingens & complexus.* Idem 2. de nat. deor. *Ora & determinatio mundi, idem plane cum Ioue.* iunge quæ ſupra dicta ex Lucretio ad illud: *paſsim fluat.* Porro Phornutus æthera dictum putat παρὰ τὸ αἴθειν, quod eſt ardere, vel παρὰ τὸ ἀεὶ θεῖν, vel ἀεὶ θεῖν. Plato in Timæo, ἀέρος τὸ δὲ εὐαγέστατον αἰθὴρ καλούμενος. *Igneus* etiam

C ſine igni & flamma, ſed micans & lucens. Ouid. 6. Faſtor.

Ignea cum pura veſte nitebit humus.

Pendantiqva *ſuper claudantur vt omnia cœlo.*] *Super pendere*, deſuper imminere. Horat.

Diſtrictus enſis cui ſuper impia
Ceruice pendet. ———

Inde *Superſtitionis* nomen Lucretio à ſuperſtando & impendendo. Imminere campis aërem, dixit Lucanus in deſcriptione pugnæ Pharſalicæ:

Sed petitur ſolus, qui campis imminet aër.

D & Horat. od. 4. lib. 1. carm. *Imminente luna.* Liuius lib. 47. *Superpendentia ſaxa*, vno verbo. Auſonius *pendere* etiam *terram* dixit:

Telluris medio quæ pendet in aëre libra eſt.

Virg. 1. Georg.

Dum ſicca Tellure licet, dum nubila pendent.

Ouid. 1. Metam.

Vtque manu latè pendentia nubila preſsit.

& 3. Faſt.

Adſpicit hos, vt forte pependerat æthere mater.

Nephele ſcilicet.

Clavdantvr *vt omnia cœlo.*] claudantur & contineantur. Cœlum enim non ſolum à

E cælatura, ſed etiam à celando, id eſt tegendo. quò alluſit Lucanus: *Cœlo tegitur qui non habet vrnam.* Ouid. 1. Metam.

Ante mare & terras, & quod tegit omnia cœlum.

vnde *cœli tegmen.* Lucret. lib. 1.

Nec res vlla geri ſub cœli tegmine poſſet.

& lib. 2. *Sub eodem tegmine cœli. Amictum cœli* vocat idem lib. 6. *Cœli mutemus amictum.* aëre velut veſte circumiecta ambimur. Hinc Virgilio & Horatio, *nube amiciri.* Ennius apud Varr. de L. L. *Cortinam* vocauit à ſimilitudine Cortinæ Apollinis: *Quæq. freto caua cæruleo cortina receptat.* Item apud Ciceronem in Oratore: *Cœli ingentes fornices, & in altiſono cœli clypeo.* & Varro: *Nubes*

æqualiſrigido velo leues, cœli cauernas aureas ſubduxerant. De cœli etymo Varro 4. de ling. Lat. *Cælus* Ennio maſculini generis, Nonius: *Claudo*, quaſi claui do ſeruandum. vnde *Cluſius, Ianus.* & Virgilio clauditur & panditur Olympus.

A T *quodcunque mea poterunt audere camœna.*] alias, *Et quodcunque.* &c. Incurrit Propertius in Tibulli veſtigia, el.18. lib.1.

Et quodcunque mea poterunt narrare querela.

Mea Camœna, ego vatea, mea facultas & vis canendi. ſic Virg.

Pollio amat noſtram, quamuis ſit ruſtica, muſam.

Horat. *Caaque & Alcæi minaces*
Stheſichoriqne graues camœna.

Propert. *Hac mea muſa leuis.* item Horat. *Calabra Pierides*, id eſt Ennius. Varro 6. de ling. Lat. *Caſmena, carmena inde carmina & r extrito vel s. Camœna factum.* Feſtus: *Camœna, muſa à carminibus dicta, vel quod canunt antiquorum laudes; vel quod ſint caſta mentis præſides.* Quidam ita dictas putant à cantus amœnitate. Seruius ad illud Virg. in ecl. 3.

Alternis dicetis, amant alterna Camœna:
Muſa, quibus à cantu nomen hoc inditum.

Audere, aggredi, quia dixit: *Incipiam tamen.* Audacia, ab auidè agendo, inquit Feſtus: ergo audeo, auidè ad aliquid eo.

S E V *tibi par poterunt.*] ſeu poterunt laudes tuas æquare canendo: ſi mea carmina reſpondere tuis meritis poterunt, & vires ſubſiſtere, ſi carmina non deficiant laudes.

S E V, *quod Spes abnuet.*] quod ſperare non audeo, nec mihi polliceri. Spes ipſa & ait & negat: Tibullus ipſe:

Iam mala finiſſem leto, ſed credula vitam
Spes fouet, & melius cras fore ſemper ait.

Abnuo aduerſatur τῷ *annuo.* Seruius ad illud 10. Æneid *Abnueram bello Italiam concurrere Teucris*, exponit, *prohibueram*: olim dicebatur *abnueo*: Ennius apud Diomedem: *Certare abnueo, metuo legionibus labem.* Idem Ennius in Thyeſte apud Cic. 3. de nat. deor. *abnutandi* verbo vtitur: *Quid eſt quod te aditi abnutas?* dixerat enim, *Nolite hoſpites adire ad me.* vide Feſtum in *abnutare*, & in *abnutio.* in vet. gloſſ. *Abnuitiuum*, ἀντιφωνητικόν: & *abnutiua* vel *adnutiua oratio.* ἀποφατικὸς καταφατικὴ.

V L T R A.] magis, amplius, apud Diomedem lib.1 *Non faciam vltra.* Velleius Paterculus: *Vir munditijs vltra feminam fluens.* item: *Milo vir fortis, & vltra fortem temerarius.* ſic vltra & citra in finibus virtutis. Legitur etiam: *Seu, quod ſpes abnuit vltrò*, id eſt, αὐτομάτως, ne ſpes quidem ipſa me ſperare iubet, ſed *Terret vt infirma valeant ſubſiſtere vires.* Melius tamen *vltrà*: nam tria complectitur, *par, maius*, & *minus.*

S I V E *minus, certéque canent minus.*] ſeu infra tuas laudes ſtabunt meæ camœnæ, & profectò erunt impares tuis laudibus.

O M N E *mouemus hoc tibi.*] Liber Scaligeri & Achillis Statij *Vouemus.* id eſt dicamus. exſtat Virgilij votum ad Venerem pro ſuſcepta Æneide. Retineo tamen *mouemus.* id eſt, molimur, incipimus & aggredimur. ſic Virgil. 7. Æneid.

——maior rerum mihi naſcitur ordo

A *Maius opus moueo.* Ouid. in epiſt. Sapphus:

An niſi legiſſes auctores nomina Sapphus,
Hoc breue neſcires vnde moueret opus?

idem lib.4. Faſt.

Sacra Palis ſuberant, inde mouetur opus.

idem in 1. de Arte: *Vſus opus mouet hoc.*

N E *careat.*] *Triſte carendi verbum*, inquit M. Tullius, & caremus inuiti rebus iucundis. vide 1. Tuſcul.

M I H I *charta.*] exponi poteſt, pro, mea charta, id eſt liber, carmen, pagina. vt dictum ſupra ad illud, *chartis intexere.* Propert. el.17. lib.1.

Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam.

B id eſt mea. Terentius. *Vbi nobis Aeſchinus.* pro noſter. Propert. el.15. lib.2.

Infelix hodie vir mihi rure venit.

pro vir meus. vel *mihi* in deteriorem partem.

T A N T O *nomine.*] tam præclari viri nomine. ſic Virg. *——Nec Phœbo gratior vlla eſt,*

Quam ſibi quæ Vari præſcripſit pagina nomen.

Propert. el.5. lib.1.

Quam cito de tanto nomine rumor erit.

& el.7. lib. 2.

Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen.

Martialis:

Si redeant veteres ingentia nomina patres.

C alij *pondere.* alij *carmine.* forte legendum: *momine*, quo verbo ſæpe vtitur in lib.1. Manilius.

A N T I Q V Æ *gentis.*] Priſcæ, inclytæ. Antiqua gens Valeria, à Valerio Voleſo, ſiue Voluſo, qui Romam è Sabinis venit cum Tatio. Dionyſ. lib. 4. Plutarchus in Publicola: *Gens* quid intelligitur ex definitione Gentilium in Ciceronis Top. Feſtus: *Gens illa appellatur* (malè legitur ibi, Gens Ælia appellatur) *quæ ex multis familijs conficitur.* exempli cauſa. ex gente Valeria ſunt Maximi, Publicolæ, Ariſculi, Catulli, Barbati, Flacci, Meſſalæ, Coruini. vide & Feſtum in *ingens.*

D S V P E R A N T *tibi laudes.*] ſatis ſuperque adſunt. ſuperſunt. vide Nonium in *ſuperare.* ſupereſſe, & abundare. Virg. 1. Georg.

Si ſuperant fœtus. Plaut. Amphit. *Num tibi aut acceſſit ſtultitia, aut ſuperat ſuperbia?*

N O N *tua maiorum contenta eſt gloria fama.*] tuæ gloriæ non eſt ſatis laus maiorum, quia ea animus vix expletur. *Tua gloria*, tu ipſe nobilis & ἔνδοξος. Propert. el.7. lib.2.

Hinc etiam tantum meruit mea gloria nomen.

Gloria, ἀπὸ τοῦ κλέους: Feſtus. Gloriam cum fama coniungit: nam definitur à Cicerone pro Marcello: *Illuſtris & peruagata fama meritorum.*

E N E C *quæris.*] ſcire non laboras, non curas.

Q V I D *quæ index ſub imagine dicat.*] vet. lib. vt ait Scaliger:

Quid quaque index ſub imagine dicat.

Index, ἔλεγχος, & ſubſcriptæ cuique imagini literæ. ſic autem, vt in veteri libro eſt, emendarat ex opinione Lipſius, cap.29. lib.1. Elect. de Indice vide infra ad illud: *Titulus. Indices bibliothecæ & librorum*: Seneca.

D I C A T.] quaſi loquatur. Plaut. in Bacchide ſc. conſtringe: *Quid hæ loquuntur literæ? nullus homo dicis: hæ literæ te arguunt.* ſic apud Catullum

loquitur arboris coma, *ait Phaſelus. clamat cubile,* & apud Propertium: *Ida dicit.* & *dixerit Aſcanius.*

Svb *imagine.*] aliter Virg. 7. Æneid. dixit:

Vitiſator curuam ſeruans ſub imagine falcem.

& Ouid. 13. Metam.

Sub imagine tutus Achilles.

De imaginibus nobilium vide Lipſium, ca. 29. lib. 1. Electorum. *Sub imagine* dixit, quia in baſi ſtatuarũ incidi, vel inſcribi ſolebat cui & quare poſitæ eſſent: vt in ſignis à quo facta. De eiuſmodi ſubſcriptionibus, in donariis & votis Propert. el. 14. lib. 2.

Magna ego dona tua figam Cytherea columna:
Taleque ſub noſtro nomine carmen erit.
Has pono ante tuas tibi diua Propertius ades
Exuuias, tota nocte receptus amans.

Horatius:

Si quæret pater vrbium ſubſcribi ſtatuis.

Ouid. el. 11. lib. 1. Amor:

Subſcribam, Veneri fidas tibi Naſo tabellas
Dedicat. idem in epiſtola Sapphus:
Inde, chelyn Phœbo communia munera ponam
Et ſub ea verſus vnus & alter erunt.
Grata lyram poſuit tibi Phœbe Poëtria Sappho:
Conuenit illa mihi, conuenit illa tibi.

Sed *generis.*] gentis, maiorum.

Priscos.] Priſcum à priuſquam: Feſtus. ſic antiquum ab antequam.

Contendis *vincere.*] laboras, certas, niteris exſuperare. verbum φιλονεικίας ſignificat. Ouid. el. 4. lib. 4. Triſt.

O qui nominibus cum ſis generoſus auorum,
Exſuperas morum nobilitate genus.

Honores.] magiſtratus, imperia, triumphos, ſtatuas, Senatuſconſulta & alia monimenta benefactorum.

Qvam *tibi maiores.*] maiores, πρόγονοι, ita dicebantur à Romanis parentes ſupra tritauum. Seruius ad illud 8. Æneid. *Latique minores Seruauere diem.* vide *l. 4. §. parentem. l. vlt §. parentes. de grad.* pater, auus, proauus, abauus, atauus, tritauus: maiores. & ita de minoribus. Plautus in milite: *Ibi maiores mei ſiti ſunt.*

Maivs *decus ipſe futuris.*] alij libri, *futurus*: ſed *futuris* placet, vt *futuri* opponantur *Maioribus.* id eſt, poſtfuturi, *progenies*: Horatio. Ita præteriti viri, qui olim fuerunt. Propert.

Fas eſt præteritos ſemper amare viros.

Futuri, de Nepotibus. Statius in extrema Thebaide: ——*præſens tibi fama benignum*
Strauit iter, didicitque nouum monſtrare futuris.

Decus futuris. vt antiquus Poëta apud Nonium in *locus*: *Generi vir fortis loco.* Verba ſunt Attij. Vide in eam ſententiam Plautum in Trinummo. decus cum tert. caſu. Virg. ecl. 5.

Vitis vt arboribus decori eſt, vt vitibus vuæ
Vt gregibus tauri, ſegetes vt pinguibus aruis
Tu decus omne tuis. vt 8. Æneid.
Decus addite diuis.

Decus eſt famæ, decor formæ.

Non *titulus.*] Lutatius Grammaticus in 3. Thebaid. titulum eſſe ait memoriam benefactorum, & epitaphiis conuenire: Horat. od. 14. lib. 4.

A *Quæ cura patrum, quæue Quiritium*
Plenis honorum muneribus, tuas
Auguſte virtutes in æuum
Per titulos, memoreſque faſtos Æternet?

vet. gl. Titulus, στήλη, πίναξ. Titulus, cuppus: titulus, ſcriptio, κατ' ἐπιγραφή, ἐπίγραμμα. Cornel. Tacitus, lib. 16. Annal. obiectauit Caſſio, quod inter imagines maiorum etiam effigiem C. Caſſij coluiſſet, ita inſcriptam, *duci partium.* ſic Liuius multis in locis titulos imaginum commemorat. Hoc intereſſe puto inter *titulum* & *Indicem*: vt index ſignificet cuius ſit imago: titulus, honores, & merita. Tibullus

B apud Tibullum alio loco, inſcriptio, eſt ædium venalium:

Ite ſub imperium ſub titulumque Lares. Accipitur & in deteriorem partem: Ouid. 6. Faſt.

Vixit vt occideret damnatus crimine regni:
Hunc illi titulum longa ſenecta dabat.

Sunt & *Tituli* milites, Feſto, quaſi tutuli, quod patriam tueantur. ergo *titulus* à tuendo, quod ſit conſpicuus.

Capiet.] comprehendet, complecti non poterit. Varro Meleagris apud Nonium, in *Capere*: *Quem terra non cepit, & cœlum recepit.* Virg. 9. Æneid. *Nec te Troia capit.* Titulus igitur quia

C breuis ſolet eſſe, tot factorum capax non erit. vt Plaut. Curc. *Modius eſt; capit quadrantal.*

Svb *nomine.*] nomen prius ſcribi ſolebat, deinde breuiter indicabantur res geſtæ, vt M. Valerius Meſſala, Conſul, Augur, triumphalis. vide ſupra plura ad illud: *ſub imagine.* vet. lib. *temate.* fortaſſe, ſtemmate.

Æterno.] cedro æterna digno, ſemper victuro. quod de verſibus Tibulli auguratur. Ouidius:

Donec erunt ignes, arcuſque Cupidinis arma,
Diſcentur numeri culte Tibulle tui.

& in eius epicedio:

D *Carminibus confide bonis: iacet ecce Tibullus.*

Audacter de ſuis verſibus Horatius:

Exegi monimentum ære perennius.

Virgilius modeſtior:

——*Si quid mea carmina poſſunt*
Nulla dies vnquam memori vos eximet æuo.

Volvmina.] Iſidor. cap. 13. lib. 6. *Volumen*, liber, à voluendo. Plinius Iunior. *libri tres in ſex volumina propter amplitudinem diuiſi.* Horatius confundi docet, epiſt. 13. lib. 1.

Auguſto reddes ſignata volumina Vinni.

quia mox ſequitur:

——*odiumque libellis Sedulus importes.*

E Convenient *vndique.*] omni ex parte confluent. ſignificatur periphraſticῶς συνόδος. ſic Virg. 4. Æneid.

Anna vides toto properari littore circum
Vndique conuenere. & 5. Æneid.
Vndique conuenient Teucri, mixtique Sicani.

& 7. Æneid.

——*Raptis concurrunt vndique telis.*

vndique, πανταχόθεν, πάντοθεν. *Conuenient componere*, ἱκανῶς: pro, conuenient ad componendum. ſic Virg. ecl. 5.

Cur non Mopſe, boni quoniam conuenimus ambo,
Tu calamos inflare leues, ego dicere verſus.

vel *Cupidi componere.* altero helleniſmo, pro cupidi componendi. ſic Virg. 12. Æneid.

—— auidus confundere fœdus.

Ouid. 4. Metamorph.

——mortemque timens, cupiduſque moriri.

Propertius.

Sed cupidus falſis attingere gaudia palmis.

In vet. gloſſ. *Cupidus* ... Scaliger emendat *Cupedius*, in iiſdẽ gloſſis: *Cupedicinus*, ... corrige Cupidicinus: nam ... ita dictus, qui lentius & ſerius ad cœnam veniebat, quia qui cupidus eſt cœnæ, ad eam accurrit, quod contraria ſignificatione Græcis ... cupidi, vt Virg.

Namque ſuper tibi erunt qui dicere laudes,
Vare, tuas cupiẽnt, & triſtia condere bella.

ſic cupidum ſe canendi Pollionis laudes oſtendit Virgilius, cum ait ecl. 4.

O mihi tam longè maneat pars vltima vitæ,
Spiritus & quantum ſat erit tua dicere facta.

Componere laudes, nomen & fortia facta celebrare. dictum ſupra ad illud: *componere verſus.*

Q V I Q V *a canent vincto pede, quique ſoluto.*] Sic Virg. 6. Æneid.

Quique ob adulterium caſi, quique arma ſecuti
Impia.

V I N C T O *pede.*] Alij libri: *Iuncto pede.* ſed malo *vincto.* nam vinctus & ſolutus, vt aduerſa componuntur. Pedes autem non tam vinciuntur in verſu, quam verſum ipſum vinciunt, quamquam in verſu mutuis vinculis aſtricti pedes, vt anelli in catena: & referri poteſt ad *in verſu*, quod præceſſit. Cicero in Oratore, & lib. 3. de Oratore: *De pedibus in verſu per translationem ita dictis, vt in naui.* Sic fluere verſus, & ingredi dicuntur. Hinc Auſonius:

Quot pedibus gradiuntur apes, & verſus Homeri:

ſic pedes de aqua fluente, dixit Virgilius, Horatius, Lucretius: vide Diomedem lib. 3. & de compoſitione & metris Oratorum Rufinum. Horatius.

Nempe incompoſito dixi pede currere verſus
Lucili. & ſat. 1. libri 2.
—— me pedibus delectat claudere verba
Lucili ritu.

vt illud vincto ad poëtas, ſic hoc ſoluto pertinet ad oratores & hiſtoricos. Hora. od. 12. li. 2.

—— Tuque pedeſtribus
Dices hiſtorijs prœlia Cæſaris
Mæcenas melius.

Et de arte poëtica:

Et Tragicus plerumque dolet ſermone pedeſtri.

& ſat. 6. lib. 2.

Quid prius illuſtrem ſatyris, muſaque pedeſtri.

πεζῷ λόγῳ dicit Plato in Sophiſta. Horatius in Encomio Pindari:

—— numeriſque fertur lege ſolutis.

Ouid. el. vet. lib. 4. Triſt.

Scribere conabar verba ſoluta modis.

An per *per ſolutum pedem* dithyrambos intelligit quia dixit, *canet*, quod non eſt hiſtoricorum de quibus dithyrambis Cic. 3. de orat. & Plato in Phedro.

Q V I S *potius certamen erit.*] Magna erit contentio inter eos, qui laudes tuas canere cupiẽt, quis te potius meliuſque canet, vel certamen erit queis, id eſt, quibus potius caneris; an verſibus, an proſa, ſolutaque oratione: certabunt inter ſe poëtæ & hiſtorici, quis te melius pro dignitate laudabit. *Certamen erit*, magna contentio. vet. gl. *certamen, certatio,* φιλονεικία. *certamino,* φιλονεικῶ. vetus poëta apud Ciceronem 3. de nat. deor. *Nequaquam iſtuc iſtac ibit: magna ineſt certatio.* Horat.

Grande certamen tibi præda cedat Maior an illi.

Virgil.

Et certamen erat Corydon cum Thirſide magnum.

Idem *Montibus in noſtris ſolus tibi certet Amyntas,*
Ibid. *Quid ſi idem certet Phœbum ſuperare canendo,*

Poteſt & legi, *Quis potior, certamen erit.*

S I M *victor in illis.*] *Sim*, vel optantis; vtinam in eo mihi certamine palma detur. vel eſt enallage modorum, *Sim*, pro ero. vt ſupra monui. ad illud *Humilis cantus ſim conditor actus.* An *victor*, voti compos: Virg. 3. Georg.

Victorque virum volitare per ora.

& mox.

Illi victor ego, & Tyrio conſpectus in oſtro,
Centum quadriiugos agitabo ad flumina currus.

N O S T R V M.] Pro meum. ſic Propert. el. 8. lib. 2.

Exagites noſtros manes, ſectetur & vmbras,
Inſultetque rogis, calcet & oſſa mea.

& eleg. 14.

Magna ego dona tua figam Cytherea columna,
Taleque ſub noſtro nomine carmen erit

I N S C R I B A M *nomen.*] In lib. 1. elegiarum inſcripſit nomen ſuum cum nomine Meſſalæ, & ſuum quoque Virgilius in extremo lib. 4. Georg. cum nomine Auguſti. Cic. 1. Tuſcul. *Ipſi philoſophi in libris de contemnenda gloria ſuum nomen inſcribunt.* & 13. Philippica. *In porta ſuum nomen inſcripſit.*

A C T I S.] Pro factis. dictum ſupra ad illud *Humilis tantis ſum conditor actus.*

N A M *quis te maiora gerit.*] Vera hæc lectio. vet. lib. *Nec quiſquam maiora gerit*, incorrectè *gerit*, ſuſtinet & adminiſtrat. Varro lib. 5. de ling. lat. *Poëta facit fabulam, actor agit. Imperator neque facit neque agit, ſed rem gerit, id eſt ſuſtinet. Translatum*, inquit, *ab his, qui honora gerunt.* Nonius *Gerere*, habere, ferre, facere.

C A S T R I S V E *forone.*] Militiæ & domi; paludatus vel togatus: in armis caſtrenſibus, vel forenſibus: bello vel pace. vet. lib. *chartiſue forone* non probo. *rem gerere, in foro & alea luſu*, dixit Auguſtus apud Suetonium & Otho apud eundem, *cadere in foro ſub creditoribus, vel in acie ſub hoſtibus. fori* nomine quid ſignificetur docet Feſtus in *forum.* & Varro dictum ait, *quod eo res conferrent.* vet. gloſſ. *forum*, ἀγορά, δικαστήριον, quod hic deſignatur. nam loquitur de foro iudiciali. *Caſtra* & genere neutro, & feminino dici notat Nonius, Seruius, & Seruij ſimia Iſidorus, *quia ibi caſtraretur libido: quia nunquam bis mulier intereſſet.* Imò, quia vt caſtra, & oppida munirentur. Virg. 7. Æneid.

Primaſque in littore ſedes
Caſtrorum in morem, pinnis atque aggere cingit.

N E C *tamen hinc atque hinc, tibi laus maiorque*

minorque.] Neque tibi augetur fama, neque A
minuitur. Par tibi laus è caſtris & foro: æque bonus es & Imperator & orator. *hinc atque hinc*, pro hinc vel inde Virg.

Hinc atque hinc vaſtæ rupes. ibid.
——*quam molle ſecutæ*
Hinc atque hinc glomerantur Oreades.

Hinc atque hinc, Homero ἔνθα ϰαὶ ἔνθα. Alij lib.
Hic aut hic.

IVSTA *libra.*] cuius æquatum examen & lances. Virg. 12. Æn.

Iuppiter ipſe duas æquato examine lances
Suſtinet. Et in Catalectis de viro bono. B
——*& iuſto trutina ſe examine penſet.*

Libra, σταθμὸς, ϰαὶ σταθμον. Item *libra ſignum celeſte*, inquit Varro 6. de L. L. *Signa quod aliquid ſignificent, vt libra æquinoctium.* Auſonius in eclogario, de ratione libræ.

Libra igitur, totum ſi nulla ex parte vacillet,
Ponderis, & numeri, morumque, operumque & æquarum
Libra, nec eſt modulus quem non hoc nomine ſignes.

Hic libræ nomen ad pondus non ad menſuram refertur.

PARI *premitur veluti cum pondere.*] Græcis ἰσοῤῥοπος ϰαὶ ἰσόζυγος, ϰαὶ ἰσοβαρης; & ἰσοῤῥοπία. nam ἰσοῤῥοπία, æquilibrium Vitruuio: ἰσοβαρὴς, *Hoſtimentum.* Plaut. Aſinar. ſc. vbi ego. C

——*At pol ego qui te expendi, ſcio.*
Nudus vinctus centum pondo es, quando pendes per pedes.
Quo argumento iſtuc? L. ego dicam quo argumento, & quo modo.
Ad pedes quando alligatum eſt æquum centupondiū,
Vbi manus manicæ complexæ ſunt, atque adductæ ad trabem,
Nec dependes, nec propendes, quin malus, ne quamque ſis. D
Premitur, vrgetur, ſedet.

PRONA.] Epitheton *prona*, iungitur cum verbo ſeder, & ſub conditione ponitur: prona futura ſi ſedeat. Horatius eodem modo:

Si veneror ſtultus nihil horum prona deorſum
Vergens. *Pronum* & *ſupinum* opponuntur. Plinius *Proni cubitus oculis conducunt: ſupini tuſſibus.* ſic *prona animalia*: Ouidio, & Saluſtio. & *prona menſes* Horatio.

NEC *hac plus parte ſedet.*] Virg. 1. georg.
——*& cœli iuſta plus parte reliquit.*

Sedet, deprimitur: quod ſupra *deſederit in aëre Tellus.* Hinc *ſedere tela* dicuntur quæ deſcendunt altius, & infiguntur. Virg. 10. Æneid. E

Tribuſque tranſiit intextum tauris opus imaque ſedit
Inguine: Inde metaphoricos, *ſedere*, pro placere. Virg. 4. Æneid.
Si mihi non animo fixum immotumque ſederet.
& 5. Æneid.
Idque pio ſedet Aeneæ.

NEC *ſurgit ab illa.*] In ſublime fertur, erigitur, attollitur. ſic ſupra; *qua ſurgere nititur aër.* Sic & Virgilius, *conſurgere & premi*, de vtroque polo dixit quorum alter ſublimis, alter ſub pedibus. lib. 1. Georg.

Mundus vt ad Scythiam, Riphæaſque arduus arces
Conſurgit, premitur Lybiæ deuexus ad auſtros.

QVALES.] quomodo libra.

SI *quando.*] pro, cum Virg. 3. georg.
Pocula ſi quando ſæuæ infecere nouercæ. & 12. Æn.
Si quando letum horrificum molitur.
& 1. georg.
Frigidus agricolam ſi quando continet imber.

ONVS.] Impoſitum libræ pondus. Corn. Fronto: *onus vehiculorum, & maius eſt: Sarcina hominum.* Varro 4. de ling. lat. aſpirat, honus ab honeſto honere: & dictum honus eſt honos, qui ſuſtinet remp.

INÆQVATVM.] *inæquatum onus*, quod modo dixit par pondus. *in* non eſt abnutiuum, nec ἀποφατιϰόν; ſed adnuit & affirmat, vt in verbis inæſtuare, infringere, inclamare, inaudire. Sic Cæſar lib. 1. de bello ciuili. *foſſas tranſuerſis viis perducit, ſtipiteſque præacutas defigit, hæc leuibus cratibus, terraque inæquat.* ſic infra.

Rectus inæquatis decurrit frontibus ordo.

VRGAT.] *vrget* ſiue *vrguet*, deprimit, degrauat. vrgemur enim pondere & mole. Ouid. in oratione Aiacis.

Vbi Aeolidum ſaxum graue Siſyphon vrget.

Virg. 3. Æneid.
Enceladi ſemiuſtum fulmine corpus.
*V*rgeri mole hac, ideſt, premi.

VTRIMQVE.] Ex hac vel illa parte libræ ἑϰατέρωθεν.

INSTABILES.] Incerta, vaga, mobilis, Virg. 4. georg.
Inſtabiles animos ludo prohibebis inani.
ſic *rates* male firmæ, dicuntur, *inſtabiles.*
Lucra petituras parentia per freta ventos
Ducunt inſtabiles ſidera certa rates.

NATAT.] Fluitat, vacillat, vt natare dicuntur oculi. Hinc *natitare*, & *natinatio* apud Feſtum & Iſidorum. & *Natinatores*, ſeditioſi quorum fluctuat ſemper animus; & qui more natantium in negotiis ſemper fluctuantes feruntur. vet. gl. *Nato*, ſτάζω. *Natare libram* vulgus ait, *demeurer entre deux fers.* Lucretius: claudicare lib. 4. vnde mendum tollo:

At libella aliqua ſi ex parte claudicat hilum.
Omnia mendoſe fieri atque obſtipa neceſſe eſt.

Corrigendum *mendoſe* eſſe fieri. *Natare* Nonius apud Virg. 4. georg. male exponit, *trepidare.*

Conditque natantia lumina ſomnus.

id eſt, fluitantia & fugientia, vt Ouidius dixit, de Tibullo noſtro moriente.

Hic certè manibus fugientes preſſit ocellos Mater.

ALTERNO.] Viciſſitudinem ſignificat Propert.

Alterna facilis cedere lympha manu.
Item *Oſcula & alterna ferre ſupina fuga.*
Item *Alterna lege rependa vices.*
ſic *alterni greſſus*, de claudicante. Virg, 12. Æn.
Alternus pes elegiæ: Stat. in ſiluis.

DEPRESSIOR.] Depreſſior locus, inferior & humilior Virg. 1. Georg.

Depreſſo incipiat iam tum mihi taurus aratro
& 3. Georg. *Ingemere.*
Saxa per & ſcopulos & depreſſas conualles.

ORBA.] Lance rotunda, quam ita vocat à forma. vt dicimus *oculorum orbes.* Ab eadem figura vocat Virg. 7. Æn. Menſam paniceam,

orbem fatales cruſti, *& quadras* & Attius in Bruto. *Orbem flammeum.* id eſt, ſolem.

Diversi.] In alia omnia euntis, & ſemper à bonis diſſentientis. hinc Virg. in 2. Æn.

Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus.

Alij libri, diuiſi, quia diuiditur in ſeditione populus, vnde ſeditio, à ſeorſum eundo. Velleius Paterculus de L. Scylla. *In eodem duplicis & diuerſiſſimi hominis exemplum.* Virg. 5. Aeneid.

Quo diuerſus abis?

Ergo retineri poteſt, diuerſi.

Fremat.] Indignetur, tumultuetur. & de vulgo dixit, *fremat*, vt de equo, vel Leone, B vel de mari. Virg.

Fluctibus, & fremitu aſſurgens Benace marino.

Fremo Græcum verbum mutato beta in digamma Aeolicum Fremo: niſi fictum verbum per onomatopœiam, vt frendeo, frango, frigeo. Feſtus fremitum, quaſi ferimentum. fremitus etiam ventorum eſt, Virg. 1. Æneid.

Circum clauſtra fremunt.

Scilicet venti indignantes.

Inconstantia *vulgi.*] Id eſt vulgus inconſtans: vt mox, *Iudicis ira*, pro iratus iudex. C Sic Horatius.

Virtus Scipiada, & mitis ſapientia Lælî. & i.

Scyllæ impetus, pro Scylla rapida.

Virg. 2. Aeneid.

—— *verum inclementia diuum*
Has euertit opes.

Id eſt diui inclementes. *Incertum vulgus*: Virg. 2. Æneid. *Et mobiles quirites*: Horat. vide hac de re Ciceronis in orat. pro Murena. Ipſi volgo nomen a volgando, id eſt, volando. vnde Lucretius:

Fulgura peruolgant cælum.

& vetus poëta apud Varronem.

D *Alcyonum ritu littus peruolgans feror.*

vnde Ouid.

Mobile ſic ſequitur fortunæ lumina vulgus.

Non *alius.*] Tu ſolus, & nemo te melius.

Sedere.] Componere, *regere dictis animos & pectora mulcere.* vt ait Virg. in 1. Æneid.

Sæv *iudicis ira.*] Iudex iratus, vt ſupra *inconſtantia vulgi*, vulgus inconſtans, quem locum vide.

Placanda.] Lenienda, molcenda.

Poterunt *miteſcere*] Virg. ecl. vlt.

Malaciſſari Planto. placari, emolliri feritatem deponere: Ouid.

E *Aut deus ille malis hominum miteſcere diſcat.*

Idem

Adde quod ingenuas didiciſſe fideliter artes,
Emollit mores, nec ſinit eſſe feros. Horat.
Nemo adeo ferus eſt, qui non miteſcere poßit,
Si modo culturæ patientem præbeat aurem.

Mitis etiam mollis, malacus. hinc Iocus Plauti in Aulul.

Fuſtibus ſum mollior, quam vllus cinædus.

& in milite.

Mitis ſum equidem fuſtibus.

Verbis.] Dictis, oratione, eloquentia. Horat. hunc Meſſalam diſertum vocat in ſat.

—— *abeſt virtus diſerti Meſſalæ.*

Eius frequens apud Plinium mentio.

A Non *Pylos.*] De Pylo, patria Neſtoris, Strabo lib. 8. vbi tres eius nominis vrbes memorat in Peloponeſo, & Arcadia. Apud Homerũ Iliad. 1. Neſtor dicitur λιγὺς Πυλίων ἀγορητής. infra, *Pyliæ ſæcula famæ.* vnde apud Ouid. *Pylius ſenex.* & apud Martialem, *Pylia ſenecta.* Horat.

Non Pylium Neſtora reſpicis.

Neſtor ipſe apud Ouid. lib. 12. met. narrat vt ipſius patriam Pylum Hercules euerterit.

Avt *Ithacæ.*] Apud Homerum Telemachus in lib. 4. Odiſſ. multa loquitur de Ithacæ B inſulæ aſperitate, quo alludens in epiſtolis Horatius.

Non eſt aptus equis Ithaca locus.

Homer. in lib. 2. Odyſſ.

—— πολύμητις Ὀδυσσεὺς
Ὃς τράφε ἐν δήμῳ Ἰθάκης κραναῆς περ ἐούσης.

Qui nutritus eſt in populo Ithacæ ſterilis exiſtentis. Seruius ad illud Virgilij: *Dulichias vexaſſe rates. Dulichium inſula, vbi mons Ithacus, in quo fertur Vliſſes habitaſſe*: Virg. 3. Aeneid.

Effugimus ſcopulos Ithacæ, Laërtia regna:
Et terram altricem ſæui exſecramur Vlyßis.

C Tantos.] Tam magnos & claros Virg.

Qui te tanti genuere parentes.

Genvisse.] Gignit nos patria, vt communis parens. Virg.

Mantua me genuit. Propert.

Proxima ſuppoſito contingens Vmbria campo
Me genuit.

Nestora.] Homer. iliad. 1.

Parvæ *magnum decus vrbis.*] Antitheſis vt Virg. —— *ſolatia luctus*

Exigua ingentis. magnum decus, vt ſupra

—— *maius decus ipſe futuris.*

& Virgil. 11. Aeneid.

D *O dolor, atque decus magnum rediture parenti.*

Parua vrbs, Ithaca, vt ſupra diximus, & in ſcopulis tanquam nidulus affixa: Cic. 1. de orat. Sirenes apud Homer. in lib. 12. Odyſſ. blandientes Vlyſſi ita canunt.

Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν.

Huc age veniens, laborioſe Vlyſſeu, magnum decus Græcorum. Attius initio Philactetæ apud Apuleium in libro de Deo Socratis, *Inclyte parua prodite patria, Nomine celebri, claroque potens pectore, Achiuis Claßibus ductor: Grauis Dardaniis gentibus vltor Laërtiades.* Laus autem maior quæ datur patriæ, quam quæ accipitur. hinc E ſcitum illud Themiſtoclis apud Plutarchum: cui cum Seriphius quidam obiiceret illum haberi clarum propter celebritatem vrbis Athenienſium: *Vera narras*, inquit, *nam nec ego, ſi Seriphius eſſem, clarus eſſem: neque tu ſi Athenienſis.*

Vixerit *ille ſenex quamuis.*] Home. lib. 1. Iliad.

Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
Ἐφθίατο. Huic iam quidem duæ ætates mortalium hominum defecerant. mox μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσεν. cum tertiis autem regnabat. quod ipſe Neſtor apud Ouid. 12. met. his verbis ſic ait:

Vixi annos bis centum, nunc tertia viuitur ætas.

Plutarch. in Catone Cenſorio, Catonem ait

natum annos 90. Galbam accuſaſſe, & ita tum Neſtoris vitam attigiſſe, vt ætas & ſeculum ſit 30. annorum. Horat. od. 9. lib. 1.

At non ter æuo functus. Iuuen. ſat. 10.

Rex Pylius, magno ſi quicquam credis Homero,
Exemplum vitæ fuit a Cornice ſecundæ.
Felix nimirum qui tot per ſæcula mortem
Diſtulit.

Vnde Cenſorinum cap. 17. de die Natali, de ſæculi ſpatio; & Feſtum in *Seculares ludi*, & Varron. in 2. de ling. lat. ex tribus autem verbis, ſcilicet, ſenex, tria, & ſæcula, vnum fecit venuſtiſſimè Næuius apud Gell. c. 7. lib. 19. Triſeclisſenex, id eſt, Neſtor.

D v m.] Interea dum.

T e r n a.] Pro, tria. Ouid. el. 12. lib. 3. Triſt.

Cùmque tribus reſonant terna theatra modis.

Virgil. ecl. 8.

Terna tibi hæc primum triplici diuerſa colore
Licia.

P e r *orbem.*] Per cælum ἐφαρμόζει. Tibullus Ætherium mundum vocat:

Iam mox Aetherium nigris emenſa quadrigis Mundũ.

Virgil. 8. Æneid.

Aethereos humero qui ſuſtinet orbes.

ſic ſupra dixit: *curuum orbem ponti.* Varro apud Nonium:

Diogenes ille nobilis quondam canes
Hic homines omnes liquit in terræ pila.

Propert. el. 1. lib. 4. ærata pila, pro ſphæra. Solis autem orbis, & per orbem, & in orbem voluitur. Virgil. 1. Georg.

Idcirco certis dimenſum partibus orbem
Per duodena regit mundi ſol aureus aſtra.

T i t a n.] Sol. Seruius in 10. Æneid. *Titan, ſol, & Titanis Luna: quia Solis pater Hyperion, & Lunæ auus Cæus, vterque e Titanibus.* & inde Virg. 6. Æneid. *Titania aſtra.* Idem in illud 6. Æn.

Hic genus antiquum terræ, Titania pubes.

Titanes, inquit, *è terra geniti contra Saturnum, vt Gigantes contra Iouem, arma geſſerunt.* dicti Titanes ἀπὸ τῆς τίσεως, id eſt, vltione. ſolus ex illis ſol abſtinuiſſe dicitur ab iniuria numinum: vnde & cælum meruit. dictos alij putant παρὰ τὸ τιταίνειν, quòd manus intenderint ad vim faciendam. ſunt illi ὑποχθόνιοι θεοί, venti ſcilicet ſub terra erumpentes.

D e c v r r e r i t *ſæcula.*] Currendo permenſus ſit: vt currere ſęcula dicuntur fuſi Parcarum apud Virg.

Talia ſęcla ſuis dixerunt currite fuſis,
Concordes ſtabili fatorum numine Parcæ.

Et 2. Georg.

Huc ades, inceptumque vna decurre laborem.

Et Propert. *decurrere vitam.* Sol igitur cum decurrit ſæculũ, decurrit ſpatium vitæ humanæ, vt quotidie decurrit ſpatium mundi ab oriente ad occidentem cum voluitur. Cicero in Catone: *Decurſo vitæ ſpatio.*

H o r i s *fertilibus.*] Non ſine horarum opera ſol decurrit, ſunt enim Horæ cæli ianitrices. Homerus lib. 8. Iliad.

Αὐτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ ἃς ἔχον ὧραι
Ταῖς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς οὔλυμπος

ſua ſponte portæ apertæ ſunt cœli, quas tenebãt Horæ, quibus eſt curæ magnum cælum &

A Olympus. In hymno in Venerem cantantibus Muſis, & Citharam pulſante Apolline, εὔφρονες ὧραι. id eſt, bene ſapientes, cum Harmonia, Venere & Gratiis plaudunt choreas. Ouid. 2. Met. Horas cum ſeculis, vt Tibullus coniungit, in deſcribenda ſolis regia:

A dextra læuaque dies & menſis, & annus:
Sæculaque, & poſitæ ſpatijs æqualibus Horæ.

Horæ Ariſtoteli in libro de mundo, ſi eſt liber ille Ariſtotelis, pro quatuor anni tempeſtatibus, quæ omnia adferunt & auferunt: vnde ὡραῖον, venuſtum, maturum & tempeſtiuum. Macrob. cap. 21. lib. 1. Saturn. *Apud eoſdem*

B (Ægyptios) *Apollo, qui eſt ſol, Horus vocatur: ex quo & Horæ 24. ex quibus dies & nox conficitur, nomen acceperunt, & anni 4. tempora, ex quibus annus conſtat, horæ etiam nominantur.* Non ergo temerè, nec ab re *fertiles horas* dixit, quia nihil temporum momentis fœcundius in gignendis, alendis & ad maturitatem perducendis rebus: vnde lux Horatio od. 12. lib. 1. carm.

Qui mare & terras variiſque mundum
Temperat horis.

Heſiodus in Theogonia Horas facit Iouis & Themidis filias.

I l l e *per ignotas audax erraueris vrbes.*] Sic & Horat. de Vlyſſe.

C *Qui mores hominum multorum vidit & vrbes.*

I g n o t a s.] *Ignotus* interdum & pro ignarus. Næuius Lycurgo apud Nonium: *Ignotæ iteris ſumus, tute ſcis.*

A v d a x.] θρασὺς Ὀδυσσεὺς vocatur ab Homero 10. Odyſſ. ne parum videatur conueniẽs Vlyſſi epitheton, cui timiditatem ſæpe apud Ouidium exprobrat Aiax lib. 13. Met. cui refert Vlyſſes:

——*cur hic metuit? cur audet Vlyſſes*
Ire per excubias, & ſe committere nocti?

Apud eundem Ouidiũ Penelope ad Vlyſſem.

Auſus es, o nimium, nimiumque oblite tuorum,
D *Thracia nocturno tangere caſtra dolo,*
Totque ſimul mactare viros adiutus ab vno.

Sed arbitro Ouidio lis iſta dirimetur. Audax enim & timidus ſimul Vlyſſes in lib. vlt. Met.

——*Nec coniunx timidi atque audacis Vlyſſei.*

Fuit ergo Vlyſſes ex eo genere hominum quos Ariſtoteles in lib. 3. de moribus vocat; θρασυδείλους, liceat vertere *timidaudaces*, vel *audacipauidos.* vulgò *hardi couarts.* Horat.

Mediaſque fraudes palluit audax.

Statius 9. Thebaid.

——*Stant vno margine clauſi*
Speſque audaxque Metus, ſimul & Fiducia pallens.

E Denique qui non veritus eſt ſe mari toties committere, *audax omnia perpeti.*

E r r a v e r i t.] Iactatus fuerit, & victus tempeſtate curſum tenere non potuerit. Hinc M. Tull. lib. 2. de orat. de mari infero. *Tuſcum & barbarum, in quo ipſe etiam Vlyſſes erraſſet.* Aptè verò connectuntur, *errare per ignota.* Virgil. in Sileno:

Rara per ignotos errent animalia montes.

& 1. Æn. ——*ignari hominumque locorumque*
Erramus, vento huc & vaſtis fluctibus acti.

Q v a *maris extremis Tellus includitur vndis.*] Id eſt, Orbis terræ ambitur & obnubitur. vnde

Neptunus dictus Ciceroni de nat. Deor. *Extrema vada maris, mare nouiſſimum*: Catullo, *Ora terrarum vltima*: Ciceroni. *Atlantaus finis*: Horatio. eo enim peruenit ad Calypſo, vt mox dicet. Virgil. 7. Aeneid. A

Audiit & ſi quem Tellus extrema refuſo
Summouet oceano. & 6. Aeneid.
—— penitusque repoſtas
Maſſylûm gentes prætentaque ſyrtibus arua.

N A M *Cyconumque manus.*] Lexicon in Cicones innuit in quibuſdam Tibulli libris fuiſſe *Nam Ciconum ille manus.* Quod ſi hæc lectio recta eſt, *Nam Cyconumque manus.* vel B *que* abundat, vel eſt tmeſis, pro, *Namque manus Cyconum.* Home. lib. 9. Odyſſ. Vlyſſem Alcinoo narrantem inducit, vt profectus ab Ilio ad Cyconas primum delatus ſit, atque illic expugnata vrbe Iſmaro, multis ſuorum amiſſis poſtea fugere coactus ſit. nam cum poſt expugnationem oppidi, ſocij corpora curaſſent, & genio indulſiſſent, Cicones congregati manus conſeruerunt: & è ſingulis nauibus amiſſis ſex ſociis, Vlyſſes vix effugit. Propert. el. 12. lib. 3.

Cyconum mons Iſmara. Virg. 4. Georg.
—— Cyconum quo munere matres C
Diſcerptum latos Iuuenem ſparſere per agros.

Higynus in fabula 125. quæ eſt argumentum Odyſſeæ. *Vlyſſes ab Ilio tempeſtate delatus ad Cyconas, oppidum Iſmarum expugnauit, prædamque ſociis diſtribuit.* Κίκονες Homero per ι, non per υ. de quibus Plinius cap. 11. lib. 4. Qui populi ſunt Thraciæ. Idem cap. 103. lib. 2. *In piceno, lacu velino, & in flumine Ciconum, lignum deiectum lapideo cortice obducitur.*

M A N V S.] Copias, agmen, coactam multitudinem.

R E P V L I T.] Verbo hoc bellum iuſtum ſignificat, quod non infertur, ſed repellitur. D Quod hic *repellere manus*, Cicero dixit: *refutare vim, & refutare conatum*, in orat. de Aruſp. Reſp. Ouid. 13. *Reppulit Actorides Troias.*

A D V E R S I S *armis.*] Ambiguè: an cominus pugnando, & contra ſtando in acie: an aduerſo Marte, & parum felici ſucceſſu. nam eſt apud Homerum, de Ciconum congreſſu, poſt expugnationem Iſmari:

—— τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη.

Id eſt. Tunc ſane malum Iouis fatum affuit.

N O N *valuit Cyclops.*] Alij libri *tempus*, pro tempeſtas & iratum mare. Alij vero, vt liber Scaligeri, *lotos.* quod perſpicuè verum eſt. de E Loto & Lotophagis Homerus in libro 9. Odyſſ. Higyn. fab. 125. Inde a Ciconibus ad Lotophagos, homines minimè malos, qui Loton ex foliis & flore procreatam edebant. idque cibus tantam ſuauitatem præſtabat. vt qui guſtarent obliuionem caperent domi: redituri in patriam, ad eos miſſi ab Vlyſſe duo ſocij cum præcone, cum guſtarent herbas ab eis datas, ad naues obliti ſunt reuerti. quos ipſe vinctos reduxit. Ouid. el. 1. lib. 4. Triſtium.

Sic vos a Dulichio lotos guſtata palato,
Illo, quo nocuit, grata ſapore fuit.

Propert. el. 12. lib.
Lotoſque herbaque tenaces. Virg. in Culice,

—— Inter quas impia Lotos,
Impia quæ ſocios Ithaci mærentis abegit.

Cyclops. verbum huc inuaſit ex interpretatione ad ſequentia:

Ceſſit & Aetnaa Neptunus incola rupis.

C O E P T O S *auertere curſus.*] Alio deflectere à nauigatione cœpta in patriam Ithacam: & auocare ad ſe a ſuſcepto itinere. ſic Virg. 1. Aen.

Nec poſſe Italia Teucrorum auertere gentem. & 4.
Quo regnum Italia Lybicas auerteret oras. & 3.
Dij talem terris auertite peſtem.

Curſus cæptos, Inſtitutam nauigationem. *iter inſtitutum*: Horatius. quia profectus ab Ilio ad Ciconas: deinde ad Lotophagos venit. Scaliger teſtatur in vetere libro eſſe *captos*: vnde legi poſſit, *captum*:

Non valuit captum lotos auertere curſu.

id eſt non potuit capi ſuauitate eius fructus, vt ſocij, & ſic relicta nauigatione apud Lotophagos remanere.

C E S S I T.] Inferior fuit, nec potuit nocere: Horat.

Ceſſit immanis tibi blandienti Ianitor aula

Æ T N Æ Æ *Neptunias incola rupis.*] Periphraſis Polyphemi Cyclopis Neptuni filij. de quo Homer. lib. 1. Odyſſ.

Ἀντίθεον Πολύφημον ὅου κράτος ἔσκε μέγιστον
Πᾶσι Κυκλώπεσσι, Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη
Φόρκυνος θυγάτηρ, ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.

Ob Cyclopem, inquit, iraſcitur Vlyſſi Neptunus, quem Vlyſſes occæcauit (inquit Iupiter Mineruæ) diuinum Polyphemum cuius eſt robur maximum inter Cyclopas. Thooſſa autem eum peperit Nympha, Phorcynis filia Maris irrequieti regis, In ſpecubus cauis Neptuno mixta:

N E P T V N I V S.] *Neptunia proles*; Virgilio: *Neptuni filius* Lucillio; quia ſæuiſſimi, Neptuni Mariſque filij finguntur: Gellius vt contra Iouis filii optimi. Cyclops de ſe apud Ouid. 13. Met. in fabula Galateæ:

Adde quod in veſtro genitor meus æquore regnat.

Dux Neptunius, Horatio. Sextus Pompeius; qui ſe Neptuni filium haberi volebat.

I N C O L A.] ἔνοικος, ἢ μέτοικος. qui ſedes ſuas etiam in alienam patriam contulit, vnde illud: Ciues populares, incolæ, accolæ, aduenæ. Incola, ἔνοικος, ὁ ἐν ἀγρῷ καθήμενος, inquit lex 35. D. ad Municipalem. Lex tamen 238. §. Incola de verb. ſign. interpretatur ἔνοικον, qui aliquam in regionem domicilium ſuum contulit. Iſidor. cap. 4. lib. 9. *Incola non indigenam, ſed aduenam ſignificat.* Ita erat. *Naſo Tomitana iam non nouus incola terra.*

R V P I S *Ætnaa.*] ſaxoſi montis, vel antri Ætnæi. Ipſe Cyclops apud Ouidium 13. Met:

Sunt mihi, pars montis, viuo pendentia ſaxo
Antra, quibus nec ſol medio ſentitur in æſtu.

Virg. 6. Æneid.

Excisum Euboica latus ingens rupis in antrum.

Sic *Parnaſſia rupes* Virgilio pro monte Parnaſſo.

V I C T A *Maronea Baccho.*] Vino ſomnoque ſepulta & oppreſſa. Tibull. ipſe el. 2. lib. 1.

Adde merum, vinoque graues compeſce dolores
Occupet vt feſſi lumina victa ſopor.
Nec quiſquam multo perfuſum tempora Baccho
Excitet. eodem ſenſu Virg. 5. Æn.
——*feſſoſque oculos furare labori.*

De *vino Maronæo* quod & *Iſmarium* dicitur, vide Propert. el. 33. lib. 2. verſ. 32.

FOEDATVS *lumina.*] Fœdum in modum orbatus oculo & cruentatus. dictum vt 6. Æneid. —— *lacerum crudeliter ora.*
fœdare, dehoneſtare, turpare Virg. 2. Æneid.
——*ſerenos fœdauit vultus.* quia dixerat
Squallentem barbam & concretos ſanguine crines.
Seruius ad illud 7. Æneid.
——*foedatique ora Galeſi.* exponit, *cruentati*, quod huic loco quadrat: Nam Virg. 3. Æneid.
Luminis effoßi fluidum lauit inde cruorem.
& 2. Æn. *Sanguine fœdantem.*

VEXIT & *Æolios ventos.*] Id eſt, ſecum tulit impoſitos naui. nam vehi dicuntur quæ feruntur naui, vel quæ curru, quod & Virgilio *portari.* exempli gratia 1. Æneid.
Sum pius Æneas raptos qui ex hoſte penates
Claſſe veho mecum. & 4. *En dextra fideſque*
Quem ſecum patrios aiunt portare penates.
Propert.
Nos vehimur, vectum nauta recenſet onus.
vbi vehuntur animæ, vt hic venti.

ÆOLIOS *ventos.*] Æoliam inſulam incolentes, vel Æolo regi parentes. vide Virgilium 1. Æneid. Narrat Homerus initio lib. 10. Odyſſ. Vlyſſem ad Æolum in Inſulam Æoliam veniſſe, benignè acceptum ab hoſpite ſuo donatum vtre incluſis ventis omnibus præter Zephyrum. Cum autem proximus eſſet Ithacæ, & obdormiſſet, Socij rati aliquid pretioſo ineſſe, vtrem ſoluerunt. hinc tempeſtate reiectus in Æoliam, & inde ab Æolo excluſus. Idem refert Auſon. in periocha 10. Odyſſ.

PLACIDVM *per Nerea.*] Per mare tranquillum obſtrictis aliis ventis præter Zephyrum, vt dixi *mare placidum*, vt Virg. 2. ecl.
Cum placidum ventis ſtaret mare.
hinc certæ naues dictæ *mare-placidæ* : Gell. cap. 25. lib. 2. *Nereus* Deus marinus, pro mari. vt ſupra, *pontus.* ſic Neptunus, Thetis, Tethys, Amphitrite. *Nereus* apud Heſiodum in Theog. Oceani & Tethyos filius, Doridis maritus, pater centum Nympharum. extat apud Perſium Neronis verſus inſignitus eodem ſchemate:
Et qui cæruleum dirimebat Nerea delphin.
Virg. 10. Æneid. ——*maxima Nerei Stagna.*

ADIIT.] Ad eos peruenit quaſi ſponte, ac non caſu & tempeſtate Virgil. 4. Georg. de Orphei deſcenſu ad inferos.
Tænarias etiam fauces alta oſtia ditis,
Et caligantem nigra formidine lucum
Ingreſſus, Maneſque adijt. & 6. Æn.
Vt triſtes ſine ſole domos loca turbida adires.

LÆSTRIGONAS.] Homerus 10. Odyſſ. ἴφθιμοι. Λαιςρυγόνες. mox οὐκ ἄνδρεσσιν ἐοικότες ἀλλὰ γίγασιν. fortes Lęſtrigones, non hominibus ſimiles, ſed Gigantibus. apud Gellium cap. 21.

A lib. 15. *ferociſſimos & immanes Neptuni filios aiunt, vt Læſtrygonas & Cyclopas. Incultos*, ergo feros & horribiles: nam
Nemo adeo ferus eſt qui non miteſcere poßit,
Si modo culturæ patientem præbeat aurem.
Plinius cap. 5. lib. 3. *Oppidum Formiæ, Hormiæ dictum, antiqua Læſtrygonum ſedes*: & cap. 2. lib. 7. Cyclopas in Sicilia, & in Italia Læſtrygonas humana carne victitaſſe ſcribit. Inde apud Horatium *Læſtrygonia amphora*, pro Formiana.

ANTIPHATENQVE.] de eo rege Læſtrigonum Higinus fabnla 125. & Homerus 10.
B Odyſſ. qui correptum ab eo ſcribit vnum ex ſociis Vlyſſis, & humanis dapibus, ita ſibi cœnam apparaſſe, Vlyſſe inde propere fugiente, cum reliquis ſociis. fuit & alter Antiphates auus Amphiarai, apud Homer. lib. 15. Odyſſ. Tertius Antiphates, apud Virg. 9. Æneid. Nothus Sarpedonis, occiſus a Turno.

NOBILIS *Artacia vnda.*] Cuius fontes aqua inclyta reddita verſibus Homeri, & nobilitate. Sic Ouidius in Torrentem:
Quid ſi legitimum flueres, ſi nobile flumen?
Horat. ad fontem:
Blanduſiæ fies nobilium tu quoque fontium.
C *Nobilis* autem ambiguè poſitum epitheton & *vnda nobilis* & *nobilis Artacia.* de Artacia Homerus 10. Odyſſ.
Ἡ μὲν ἄρ' ἐς κρήνην κατεβήσετο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην, ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον.
Hæc quidem (filia Antiphatæ) ad fontem deſcenderat limpidum Artaciam: hinc enim aquam ad vrbem ferebant. Scaliger corrigit *Mobilis.* vt Hora. *Mobilibus pomaria riuis.* non probo.

GELIDOS *irrigat.*] Traiectio epitheti, pro, vnda ipſa gelida, & gelidus locus. Sic Virgilius in ecl. 1. *ſitientes Afros* dixit, & *Siti-*
D *culoſam Apuliam*, Horat. Sic *Chalibes nudi* Virgilio vocantur 1. Georg. Sic Horat.
Quis Parthum paueat, quis gelidum Scythen.
Quia gelida Scythia. totus autem ille tractus, quem Liris alluit, gelidus eſt, vt intelligitur ex Cicerone 2. de leg. & ex Horatij oda ad Ælium Lamiam. *Irrigat*, humectat: quibus potum præbet. irrigantur proprie horti & prata recentia riuis: Catull. in Epithalamio:
Nympha quos ſuper irrigat
frigerans Aganippe. vbi, *frigerans irrigat* vt hic, *gelidos irrigat.* Rigari & irrigari etiam homi-
E nes dicuntur. Propert.
——*Lymphiſque à fonte petitis*
Ora Philetæa noſtra rigauit aqua.
Plaut. in Pœnulo.
Vetuſtate vino edentulo ætatem irriges.
Iſidor. lib. 13. cap. 21. *Riui dicti quod deriuentur ad irrigandum, id eſt, inducendum aquas in agris. nam rigare, inducere eſt.* Hæc Iſidorus nec perſuadet. quis enim ita explicet hoc Virgilij,
Et ſparſo latè rigat arma cruore: & 3. Aeneid.
——*ſuper irrigat artus*: Ouidij.
Aſpice Mæonidem a quo, ceu fonte perenni
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

Pro *irrigat* Scaliger ait legi in veteri libro, *erigit.* vnde corrigit, aut deprauat.

Mobilis Artacia gelidas quo ſe exigit vnda:

quia Ouidius dixit,

Et celer admiſſas exigit Hebrus aquas.

neutrum placet.

SOLVM.] Atqoi Eurylochus mutatus non eſt, quia noluit ingredi, veritus fraudem: qua cognita renunciauit Vlyſſi omnia. fuere & alij qui remanſere in nauibus minimè motati. Homer. lib. 10. Odyſſ. Hygin. fab. 103. ait 22. ſocios cum Eurylocho miſſos, verſos in ſues: Eurylochum ipſum effugiſſe. Ergo legi poteſt: *Ollum*, o, pro i. vt ſæpe apud Virgilium, Enniũ, Ciceronem vel *Olum*, l, pro ll. vt ola, vel aulà pro olla: Paolus & Paullus.

DOCTÆ.] In deteriorem partem. Scientem veneficam Horatius vocat in epodis.

Ab ab ſolutos ambulas Venefica Scientioris carmine.

Propert. de lena el. 5. lib. 4.

Docta vel Hippolytum veneri mollire negantem.

Plautus Perſa. *Ille doctus leno pene in foueam decidit.* & in Milite, *Cedo, vel doctas docebo.*

Virg. 7. Æneid. *quos Dædala Circe*

Suppoſita de matre nothos furata creauit.

Κίρκην πολυφάρμακον Homer. vocat 10. Odyſſ. & *Circe vitrea* dicitur Horatio ob aquæ colorem.

VERTERVNT *pocula Circes.*] Mutarunt ex homine in ſuem. Cic. in Diuin. tangit fabulam: *Repente tanquam aliquo Circæo poculo, factus eſt Verres.* Virg. 7. Æneid.

Quos hominum ex facie dea ſæua potentibus herbis

Induerat Circe in vultus ac terga ferarum.

mox dicturus eſt. *Veteres mutare figuras.* hinc dicti *verſipelles.*

POCVLA.] venena mala, pharmaca. Sic Horat. *Sirenum voces & Circæ pocula noſti.* Circæum gramen Propertius: potionem Hyginus vocat fab. 103.

QVAMVIS *illa foret Solis genus.*] Circe proles, ſiue filia Solis. Sic Virg. 7. Aen.

Talia connubia, & tales celebrent Hymenæos

Egregium Veneris genus. Horat. od. 3. lib. 1:

Audax Iapeti genus. Virg. 7. Æneid.

Rex genus egregium Fauni. & 6. Æneid.

Hic genus antiquum terræ, Titania pubes.

Ouid. 14. Metam. de Circe.

Herbiferos adijt colles atque atria Glaucus

Sole ſata Circes. Ibid. *Nitidi cum filia Solis.*

Virg. 7. Aen. *Diues inacceſſos vbi Solis filia lucos*

Aſſiduo reſonat cantu. Homerus 10. Odyſſ.

Αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο

Ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου ἠελίοιο,

Μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανὸς τέκε παῖδα.

Germana ſoror prudentis Æetæ:

Ambo enim nati ſunt hominib. lucẽ prebẽte ex Sole.

Matreque ex Perſa, quam Oceanus genuit filiam.

Cic. 3. de nat. Deor. *Ex Perſeide* (lege Perſe) *Oceani filiã Circẽ & Paſiphaen natas* ſcribit patre Sole. Circen Apollonius lib. 4. vocat Πέρσηϊς ἐ ἠελίοιο θύγατρα. Vbi Interpres ex quorundam opinione tradit fuiſſe Æetæ & Hecatæ filiam, Medeæ ſororem. Plaot. in Epidico ſc. *Quid eſt pater? Abi modo intro, atque hanc aſſerua Circam Solis filiam.* id eſt, meretricem & veneficam.

A APTA *mutare veteres figuras.*] Idonea & conueniens mutandis figuris. *Apta mutare*, vt ſupra *cupidi componere.* Sic Horat. *fons etiam riuo dare nomen idoneus.* vide Nonium in *aptus*, eleganter poſitus & connexus. Propert.

Armis apta magis Tellus. quam commoda noxæ.

Item. *Idẽ equus & frenis, idemque erat aptus habenis.*

Mutare figuras, qood Virg. dicit:

Quos hominum ex facie dea ſæua potentibus herbis

Induerat Circe in vultus ac terga ferarum.

Vertere caput dicit Propert. *Et verſa caput.*

Virg. 7. Æneid.

Percuſſum virga verſumque venenis

B *Fecit auem Circe.* ſignificatur metamorphoſis vt Ouid. 1. Met.

In noua fert animus mutatas dicere formas Corpora.

Id. *Sunt quoque mutatæ ter quinq; volumina formæ.*

Virg. *Aut vt mutatos Terei narrauerit artus.*

immutari dicitur Plauto &c, *formam perdere.*

VETERES *figuras.*] Antiquas formas & priores. Sic Virg. 6. Æn.

—— *Iuuenis quondam, nunc femina Cæneus:*

Rurſus & in veterem fato reuoluta figuram.

Sic & 4. Æneid.

—— *agnoſco veteris veſtigia flammæ.*

VEL *herbis vel cantu.*] Duobus generibus pu-

C gnant veneficæ, herbis vel cantu, magicoque ſuſurro. Tibull. ipſe el. 2. lib. 1.

Quid credam? namque hæc eadem ſe dixit amores

Cantibus aut herbis ſoluere poſſe meos.

quæ ibidem vocat auxilia magica:

Quid queror, heu miſero carmẽ nocuiſſet quid herbas?

Forma nihil magicis vtitur auxiliis.

& alibi, *Non miſero carmen & herba nocent.*

Idem: *Num te carminibus, num te pallentibus herbis.* &c. Virg. 3. Georg.

Hippomanes quod ſæpe malæ legere nouercæ,

Miſcueruntque herbas & non innoxia verba.

Glaucus Circe apud Ouid. 14. Met.

D *At tu ſiue aliquod regnum eſt in carmine, carmen*

Ore moue ſacro: ſiue expugnantior herba eſt,

Vtere tentatis operoſa viribus herbæ. cantus, ἐπῳδή. Noſtri a ſortibus & oraculis id eſt, cantum, dixerunt, *enſorceler*: & ab herbis proprie & elegãter, *enherber*. *Aptaque vel cantu* aot *que* aut alterutrum vel vacat.

CIMMERION *etiam obſcuras acceſſit ad oras.*] ver. lib. *arces Acceſſit*, peruenit: Fiduciæ verbũ de quo ſupra: *Incultos adiit Læſtrygonas.* Sic Virg. 1. Æn. *Vos & Scyllæam rabiem, penituſque ſonantes Acceſtis ſcopulos.* vbi omittit Virg. præpoſitionem at, vt alio loco, *quas vento acceſſerit oras.*

E *Oras*, extremas regionis, ita enim oræ dicuntur, fines ſcilicet cuiuſlibet rei. Feſtus: *oræ extremæ partes terrarum, vt ora maris & veſtimentorum:*

Obſcuras, tenebroſas, caligantes.; *Quod latus mundi nebulæ, maluſque Iuppiter vrget. Cimmerion*; græcè dixit: Homerus lib. 2. Odyſſ.

Ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε

Illic vero Cimmeriorum virorum populuſque ciuitaſque *Obſcuras*, Homerus ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι. id eſt. caligine & nube tecti. Plutarch. in Mario, Cimbros, ait, ab his Cimmeriis oriundos, apud quos tam denſæ, loogæ & profundæ ſyluae, vt radij

ſolis nunquá terram poſſunt contingere: vnde A
occaſionem fabulæ Homerus arripuit illò profectum Vlyſſem cum ad inferos vellet deſcendere. vide Strab. lib. 7. Plin. cap. 6. lib. 6. Meminit Cicero in Academ. & prouerbium: Cimmeriæ tenebræ.

QVAIS *nunquam dies apparuit.*] a quibus nunquam dies mane viſus; quibus nunquam illuxit. *Dies*, inquit Feſtus, ἀπὸ τοῦ Διός: ſiue quod aër diurnus dehiſcat in candorem. *Apparuit*, inquit vetus gloſſarium, ἀνέφανεν ὤφθη: ὑπὸ γνόφον. Seruius ad illud Virg. 1. Æneid. *Apparent rari nantes*: *parere*, *obedire*: *apparere*, *videri*, *ſed de re illuſtri*. Virgil. B

——Iamque Sepulchrum

Incipit apparere Bianoris. Ouidius:

Apparet virtus, arguiturque malis.

Id eſt, emergit: apparere eſt etiam ad parendum eſſe, vt 12. Æneid. *Diræ* dicuntur *apparere Ioui*.

ORTV *candente.*] Ortus, ἀνατολή, proprie Solis, vt ἐπιτολαὶ ſiderum. *Candente ortu*, quod ait Cæſar 1. de bello ciuili. *albente cœlo*. Virgil. 4. Æneid.

Regina è ſpeculis vt primum albeſcere lucem C

Vidit. vnde noſtris, *l'aube du iour*, quod aër tum dehiſcat in candorem, vt ait Feſtus in Dies. Gell. cap. 10 lib. 17. *Candens*, igneum & relucens, a candore, non à calore. Ennius apud Ciceronem *Aſpice hoc ſublime candens, quem inuocant omnes Iouem*. Vnde ipſi Tibullo Aurora dicitur candida:

Hoc precor, hunc illum nobis aurora nitentem
Luciferum roſeis candida portet equis.

Albus ſol Ennio:

Interea ſol albu' receſſit ad infera noctis.

& albus Æther Catullo in Atij:

Luſtrauitque æthera album vegetis ſonipedibus. D

SIVE *ſuper terras Phœbus, ſeu curreret infra.*] *Super terras*, quod Homerus 11. Odyſſ.

——ὁπ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα; cum vadit ad cælum ſtelligerum. *Infra terras:*

ὅταν ἂψ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται.

neque cum rurſus ad terram è cælo defertur. alludit autem ad ſolis epitheton, quod & nomé eius patris. ſimilis locus apud Virg. 1. georg.

Illic vt perhibent aut intempeſta ſilet nox,
Semper & obducta denſentur nocte tenebræ,
Aut redit à nobis aurora diemque reducit.

Curreret, volueretur, laberetur. vnde propriè θεοὺς aſtra dixerunt παρὰ τὸ θεῖν. id eſt à currendo, inquit Plato in Theæteto. hinc argutus Auſonij iocus ad Theonem Grammaticum. E

Vale beatis nomen a diuis Theon
Methodus, ſed iſta ſæpe currentem indicat.

VIDIT *vt inferno Plutoni ſubdita regna.*] Duplex lectio, vulgata, quam dixi, & alia:

Vidit vt inferno Plutonis ſubdita regno.

prior deterior eſt: poſterior melior, hoc ſenſu: Deum proles ſubdita regno Plotonis, id eſt, Iouis ſtygij ſubiecta imperio, vt ceteræ omnes vmbræ. Sic loquitur Propert. el. 11. lib. 3.

Et modo Theſproti mirantem ſubdita regno.

Subditus in ver. gl. ὑποβαλλόμενος, alio ſenſu, pro Suppoſititios: vt *ſubditus Index*, qui ſuccedit in locum mortui: Feſtos. Melius vero *Inferno regno*, quam *inferno Plutoni*, quod otioſum epitheton. Sic Virg. 6. Æn. *quando hæc inferni ianua regis Dicitur*. Item. *Iunoni infernæ dictus ſacer*. Item 12. *Vimque Deûm infernam, & diri ſacraria ditis*. *Regna triſtia*, & *furua regna Proſerpinæ*: Horat. *Regna inania vatis*, & *inania regna*: Virg. Tibullus ipſe: *Parcite pallentes vmbras quicunque tenetis*

Duraque ſortitis tertia regna Dei.

Apud Liuium Andronicum in Odyſſea, Inferus Deus, apud Priſcianum lib. 3.

Inferus an ſuperus tibi fert Deu' funera Vlyſſe?

Plutonis, τοῦ Ἅιδου, Ditis. Cicero 2. de nat. Deor. *Terrena vis omnis & natura Diti patri dicata eſt*. Iſidorus cap. 11. lib. 8. *Pluton latine Diespater, & Ditis pater: quem alij Orcum vocant, quaſi receptorem mortuorum: vnde Orca nuncupatur vas quod recipit aquas: idemque Charon dicitur*. Non eſt temerarium autem regnum tribui Plutoni terrarum Deo: nam ei idcirco ſceptrum affingebatur, quod regna Solis competerét terris: inquit Fulgent. lib. 2. Mythol. ideoque Græcis πολυδέκτης & πολυάρχης. Summanus. idem, & Quietalus, ſiue Quietalis: Feſtus.

MAGNA *Deum proles.*] Heroës ipſi: Catull. *Heroes ſaluete deum genus*. Virg. ait:

Cara Deum ſuboles. Heroum autem animas euocat Vlyſſes, 11. Odyſſ. ex præcepto Circes. vbi foſſam a ſe factam victimarum ſupplet ſanguine: & peracto ſacrificio heroum vmbræ aduolitant. *Proles*, opinor à porro & aleſcendo. vt ſuboles a ſuboleſcendo. proles autem conſtat progenie, inquit Feſtus in Proletariú. Arnobio *Proles*, ſunt teſticuli.

LEVIBVS *diſcurreret vmbris.*] Huc illuc volitaret & vagaretur. Ouid. 2. Faſt.

Ipſe Deus velox (Pan) *diſcurrere gaudet in altis Montibus*. Homer. 11. Odyſſ. dixerat.

Οἳ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος θεσπεσίῃ ἰαχῇ. Qui multi circa foſſam obambulabant, aliunde alios, immenſo clamore.

LEVIBVS *vmbris.*] eorum tantum ſimulachris volitantibus. Virg.

Morte obita quales fama eſt volitare figuras.

non enim erant heroës ipſi, ſed Heroum ψυχαὶ & εἴδωλα. *Leues vmbræ*, vt Virg. 4. georg.

Vmbræ ibant tenues ſimulacraque luce carentum.

Idem in 6. Aeneid. cum foliis & auibus comparat. Ibidem.

Quod ni docta comes tenues ſine corpore vitas
Admoneat volitare caua ſub imagine formæ,
Irruat, & fruſtra ferro diuerberet vmbras.

Horat. in oda ad Virgilium.

Non vanæ redeat ſanguis imagini. & in oda ad Mercurium. *Virgaque leuem coërces aurea turbam.* Arboris etiam vmbra leuis dicitur Tibullo,

Arboris antiquæ quà leuis vmbra cadit.

PRAETERIITQVE.] prætervectus eſt, præter nauigauit. παρήλασεν. Homerus 12. Odyſſ. narrat vt prætervectus ſit Vlyſſes Sirenum ſcopulos obturatis cera ſociorum auribus, & Vlyſſe ipſius iuſſu ad malum nauis alligato. Cic. lib. 5. de finib. & Auſonius in Grypho ternarij numeri.

LITTORA.] oram maritimam Siciliæ iuxta

Pelorum promontorium ad Acheloi fluminis oſtium.

Sɪʀᴇɴᴠᴍ.] De ſede Sirenum Strabo lib. 5. Homer. 12. Odyſſ. *ἥμεναι ἐν λειμῶνι.* ſedentes in prato canebãt. De ſirenibus ample Macrob. cap. 3. lib. 2. in ſomnium Scipionis ex Platonis libris de rep. Orpheus in Argonauticis, & Apollon. lib. 4. Tzetzes in Heſiodi Theogoniã. Seruius in 5. Æneid. Pauſan. In Bœoticis. Higinus fab. 125. & 141. Horat. in lib. 1. epiſt. 5. Gell. cap. 8. lib. ait *apud Serenios ſcopulos conſeneſcere*, qui nimiam in dialectica operam ponebant.

Cɪᴛᴀ *puppi.*] celeri ſiue veloci naue Catull.

Auſi ſunt vada ſalſa cita decurrere puppi. Item:
Super alta vectus Atis celeri rate maria. Hom.
θοὰς νῆας ϗ *ὠκυπόρους* vocat & *ὠκύαλος νηῦς.*

Iʟʟᴠᴍ *tergemina.*] In editione Simonis Colinæi anno 1534. *Illum per gemina* &c. Liber Cuiacij quo vſus Scaliger. *Illum inter geminæ*: optimè. vet. lib. Tergemini montis; vt Sicilia ſignificetur, a tribus promontoriis dicta Trinacria.

Nᴀɴᴛᴇᴍ.] Nauigantem. Nare per aquam ferri. Virg. 1. Georg.

C *Aut ſumma nantes in aqua colludere plumas.*

vide plura ad illud Catulli,

Purpureaque procul nantes a luce refulgent.

Cᴏɴꜰɪɴɪᴀ.] viciniam, propinquitatem. Ouid. 5. Faſt.

Cum tua ſint, cedantque tibi confinia menſum.

& 14. Met.

Nauifragumque fretũ, gemino quod littore preſſum.
Auſonia Siculaque tenet, confinia terra. Gell. cap. 14. lib. 17. *Medius* (ſtylus) *in confinio eſt, vtriuſque modi* (vberis & gracilis) *particeps.* Id. cap. 13. lib. 6. *Expreſſit Plato aliud in confinio* (vitæ & mortis)
D *tempus.* Columella lib. 4. *mediocritas in confinio boni & mali eſt.* vet gl. *Confinus, Confinalis,* ὅμορος. Confinio. ὁμορῶ. *Confinis,* συνόμορος, σύγχωρος. *In confinio,* ἐγγύς. πλησίον.

Mᴏʀᴛɪꜱ.] Gemina mors, fatum duplex, & anceps periculũ hinc Scyllæ, inde Charybdis. Vlyſſes autem nauit, atque adeo enauit inter vtriuſque confinia.

Nᴇᴄ *Scylla conterruit impetus.*] Id eſt Scylla, ſi latinè dicere liceret, impetuoſa. vt ſupra,

Nam ſi diuerſi ſternat inconſtantia vulgi. pro vulgus inconſtans. Sic apud Lucret. lib. 5. *Ætna impetus.*

E *Eximiis vero furit ignibus impetus Ætna.*

& lib. 5. *Impetus in mammas conuertitur ille alimenti.* Ibid. *Principio quantum cæli tegit impetus ingens.* ſic infra. *Siue hac, ſiue illac grandis venit impetus haſta.* Sic apud Homer. *ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο.* Lucret. *equi vis.* Virg. *odora canum vis.* Ita dixit ſupra, *ſeu Iudicis ira Sit placanda.*

Cᴏɴᴛᴇʀʀᴠɪᴛ.] pro terruit. ſuperuacanea præpoſitio, & compoſitum ſimplicis loco, quod apud Ennium Feſtus notat in *Conſulere.* Sic Q. Cic. de petit. Conſul. dixit: *concermo.* quid vero Scylla, & quid Charybdis, vide apud Senecam in epiſtola 80. Propert. el. 26. lib. 2. & el. 12. lib. 3. Virg. 3. Æneid. *ὀχλῶ* eſt vexo, moleſtiam exhibeo. quare ad vim nominis & Ety-

A mon alludens Virgilius de Scylla, ait:

Dulichias vexaſſe rates.

Oʀʙᴇ.] Garinus & Statius exponunt de rapido vortice, & vnda in orbem gyrumque circumacta. qua de Virg. 1. Æn. *tum fluctus ibidem*
Torquet agens circum & rapidus vorat æquore vortex.
Sed in libro Scaligeri legitur, *Ore ſæuo.* facili apertaque ſententia. Homerus ſane ei prælongum caput, ſex colla & dentes prælongos ei tribuit 12. Odyſſ. Virg. 3. Æneid.

At Scyllam cæcis cohibet ſpelunca latebris
Ora exertantem, & naues in ſaxa trahentem.

B Cᴠᴍ *Serperet.*] Serpere ex græco ἕρπειν, mutata, vt ſolet, adſpiratione in ſibilum. *ramper, ſe trainer ſur le ventre,* vt angues faciunt, quibus nulli, vel exigui pedes, & per tranſlationem ederæ. Virg. *atque hanc ſine tempora circum*
Inter victrices hederam tibi ſerpere Lauros. Et
Dira per incertum ſerpant contagia vulgus.
Serpebat igitur Scylla, qui ei duodecim pedes Homerus affingit 12. Odyſſ. his verbis,

Τῆς ἤτοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι,
Ἓξ δέ τέ οἱ δειραὶ περιμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Σμερδαλέη κεφαλὴ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
C *Πυκνοὶ* ϗ *θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.*
Huius quidem ſunt duodecim, omnes deformes.
Sex autem illi colla prælonga, in ſingulis autem
Prælongum caput, oblongi autem dentes triplici ordine.
Denſi & frequentes, pleni nigræ mortis.

Addit Homerus ſex ſocios Vlyſſis captos & deuoratos a Scylla, eamque piſcantem deſcribit. Ouid. 14. Met.

——— *cumque eſt data copia primum*
In Circes odium ſociis ſpoliauit Vlyſſem.

Iɴᴛᴇʀ *freta.*] Sub freto, in aqua media
D Siculi æquoris, quod fretum illic propriè dicitur, hodieque: *le far de Meſſine.* De quo Virgil. 3. Æneid. *Hæc loca vi quondam* &c.
Et Cicero 7. Verrina. freti periphraſis anguſtus æſtus. Varro 6. de ling. lat. *fretum dictum à ſimilitudine feruentis aquæ, quod in fretum ſæpe concurrat æſtus atque efferueſcat. fretus* maſculino genere ſæpe Lucretius. vide Nonium & Iſidorum cap. 18. lib. 13. quod eſt de fretis. Sed quid hoc eſt, *freta rapidas aquas?* an eſt ea quæ a Grammaticis dicitur appoſitio? Nam periphraſis eſt freti Rapax vnda: Cicer. 1. Tuſcul. *Qui Oceani freta illa viderunt, Europam*
E *Libyamque rapax vbi diuidit vnda.* Quid quod in vet. lib. legitur *rabidas*, pro *rapidas*, vt apud Propertium pro *rapida lingua*, vet lib. *rabida*? mihi ad coniecturam fugienti duplex occurrit, vel:

Cum canibus rabida ſubter freta ſerperet vnda:
vel: *Cum canibus rapidas inter fera ſerperet vndas.*

Fera, δεινὸν, ὁ τὸ θηρίον. *la male-beſte.* vt vetus poëta apud Nonium,

O peſtifera pontica fera trux tolutiloquentia.

Cᴀɴɪʙᴠꜱ *rabidas.*] Inſanum in modum concitas & commotas à latrantibus monſtris, quibus eſt ſuccincta Scylla. vnde Catullus,

Ante Scylla latrans infima inguinum parte.

Virgil. in Sileno.

Quid loquar? An Scyllã Niſi? An quã fama ſecuta eſt

Candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris,
Dulichias vexaſſe rates, & gurgite in alto
Ah timidos nautas canibus laceraſſe marinis?

Idem 3. Æneid.

Prima, hominis facies, & pulcro corpore virgo
Pube tenus, poſtrema immani corpore Priſtis,
Delphinum caudas vtero commiſſa luporum.

Vide fabulam de Scyllæ canibus apud Ouid. in lib. 14. Met.

Rabida vnda,

quia rabies canum & luporum. Sic Virgil.

—— furit æſtus arenis. Propert.

Itala portentis nec furit vnda nouis. Quid docet *Scylla & Charybdis* Seneca ep. 80. Palæphatus nauem ait fuiſſe, qua prædones Tyrrheni perſecuti ſint Vlyſſem. Latratum canum aquæ ſæpe imitatur: vetus poëta,

Sicubi curuo littore latrans vnda:

Virgil. 7. Æneid.

Quæ ſeſe multis circum latrantibus vndis
Mole tenet.

Nec *violenta ſuo conſumpſit more Charybdis.*] Id eſt, Sæua, truculenta. [illegible] vocat Homerus. id eſt, perniciosſam. Virg. 3. Æneid. *Implacatam.* *Diram*: Ouid. lib. 2. de remedio amoris:

—— vomit epotas diræ Charybdis aquas:

Charybdin pro meretrice Horatius.

Ah miſer quanta, laboras in Charybdi.

Violenta, vt Tibullus de Marte.

—— at tu violente caueto: &c.

Consvmsit.] Peremit, deuorauit: Tibull. el. 3. lib. 1.

Hic iacet immiti conſumptus morte Tibullus.

Velleius Paterculus: *Nemo niſi acie conſumptus ciuis* (a Cæſare.) Cicero 2. de nat. Deor. *hic noſter ignis confector & conſumptor eſt omnium.* Conſumimus id, cuius nihil reliqui manet. Seneca de conſol. ad Polyb. *Si nondum genus humanum placuit illi conſumere.* eadem ſignificatione Ouid.

—— me Zanclæa Charybdis Deuoret.

More *ſuo.*] vt aſſolet. alij libri, *conſumpſit in ore. In ore conſumitur*, quod dentibus conficitur, vel deuoratur. Os Charybdis, quo ſorbet in abruptum fluctus. Ouid. el. 16. lib. 2. Amorũ:

Nec quas ſubmerſis ratibus ſaturata Charybdis
Euomit, & potas ore receptat aquas.

Charybdis.] De Charybdi præter auctores præallegatos, & Thucydid. lib. 4. & Seneca cap. 17. de conſol. ad Marc. & Salluſt. in Iugurthino.

Vel si] Si, pro, dum. Virg. 6. Æneid.

—— ſi lumina vitæ Attigerint.

& lib. 5. Æneid.

Præterea ſi nona diem mortalibus almum
Aurora extulerit, radijſque retexerit orbem.

Svblimis *conſurgeret.*] In altum attolleretur, ſub auras erigeretur. Virg. ſic 1. Georg.

Mundus vt ad Scythiam, Rhiphæaſque arduus arces
Conſurgit.

Donat. In Andr. *Sublimem rape*, In ſublime, per altum. Feſtus: *Sublimauit, in altitudinem extulit.* Idem Feſtus: *ſublime in altitudinem elatum: quod dicitur a limine ſuperiore. quod ſupra nos eſt.* Dicitur & *ſublima*, pro, *ſublimis.* Hinc Attius Prometheo.

Clangorem fundit vaſtum & ſublima euolat. Et

A *Sublima nebula,* Salluſtius apud Nonium.

Imo *fluctu.*] Subaudiendum ab, vel, ex. pleneque Attius:

At ſæpe ex humili ſede ſublime euolat.

Imus fluctus, ima vnda & arenæ proxima: vt contra *ſummus fluctus* Virg. 1. Ænead.

Hi ſummo in fluctu pendent.

Idem 3. Æneid.

—— at ima exæſtuat vnda
Vorticibus.

Sedes imas (maris) vocat 1. Æn.

—— totumque a ſedibus imis
Vna Eurusque Notuſque ruunt.

quod Plaut. in Rudent.

B *A fundamento mihi miſcuiſti mare.* &

Virg. 2. Æneid.

—— atque imo Nereus ciet æquora fundo.

fluctus, [illegible] vet. gl. & *fluctuo*, [illegible]. Iſidor. cap. 20. lib. 13. *fluctus dicti, quod flatibus ventorum existentur.* Conſurgit autem Charybdis, & attolluntur in ea fluctus Auſtri flatu. Seneca cap. 17. de conſol. ad Marciam. *Illa fabuloſa Charybdis, quamdiu ab Auſtro vacat, quieta eſt. at ſi quid inde ventus ſpirauit, hiatu magno, profundoque ſorbet nauigia.*

Vel *ſi interrupto nudaret gurgite pontum.*] Maris fundum retegeret, ac prorſus aperiret.

C *—— quando vnda dehiſcens*
Terram inter fluctus aperit,

vt ait Virg. 1. Æn. *Pontum*, duplici metonymia, & mare, & maris fundus ac ima pars, & arena ſicca. *Nudus pontus*, non tectus aqua: vt *nudi piſces* in Tityro Virg. *Et freta deſtituent nudos in littore piſces.* Sic & viſcera nudant: Virg. & *quem præceps alea nudat.* Horat. &

Cornicula furtiuis nudata coloribus, eidem:

Gvrgite.] Freto ipſo alto, & profundo. Iſidor. cap. 21. lib. 13. *Gurges propriè locus altus in flumine: ſed & pro flumine ipſo & pro mari*, inquit, *ſæpe vſurpatur. Gurgites* etiam homines ipſi vocan-

D tur, quod cognomen hæſit Q. Fabio Rulliani filio, à deuorato patrimonio. Plutarchus vertit, λαίμαργον, Id eſt, helluonẽ, voraginem. *barathrum macelli*: Horat. vet. gloſſ.

Gurges, æſtus, vnda.

[illegible]: *Gurges, hoc altum.* βυθός, βένθος vocat Homerus, id eſt voraginem, vbi res natantes.

Fluctus Torquet agens circum & rapidus vorat æquore vertex.

Interrvpto.] Cuius impetus repreſſus, cohibituſque ad tempus. Sic *amnem interruptum* dixit Lucanus lib. 2.

Præcipites hæſere rates: & ſtrage cruenta

E *Interruptus aquis fluxit prior amnis in æquor.*

Virg. 9. Aeneid.

Interrupti ignes, aterque ad ſidera fumus Erigitur.

Et 4. Æn. *Pendent opera interrupta.*

Violata] Temerata, cæſa, mactata. Lædi & violari res ſacræ dicuntur, cum mala & impia manu attinguntur. Tibull. el. 9. lib. 1.

Quid mihi, ſi fueras miſeros læſurus amores,
Fœdera per Diuos clam violanda dabas.

Item

Parcite, quam cuſtodit amor, violare puellam.

Vagi.] Liberè per aërem vagantis. Macrob. cap. 18. lib. 1. Saturn. *Liber* (Sol) *à Romanis appellatur, quod liber & vagus eſt, vt ait Nauius*

A *Hac qua ſol vagus igneas habenas*
Admittit propius, iugatque terra.
dixi ad illud Catulli,
Aurora exoriente vagi ſub lumina ſolis.
Horat. ep. 12. lib. 1.
Stellæ ſponte ſua, iuſſæne vagentur & errent.
vnde πλανήτας Græci, quaſi errones & æriuagos, ideoque dixit ſupra,
Et vagus è terris qua ſurgere nititur aër.

Sɪʟᴇᴀɴᴛᴠʀ.] Iodicta habeant. Virg.
Nec tu carminibus noſtris indictus abibis
Tacita relinquantur. Virg.
Quis te magne Cato tacitum, aut te Coſſe relinquat. B
Auſon. *Nec tu, Martie Narbo ſilebere.*

Pᴀsᴄᴠᴀ *Solis.*] Pro, armentis & bubus, quæ paſcebantur metonymicos. Tireſias enim lib. 11. Odyſſ. ſic ait Vlyſſi.
Βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
Id eſt. *Paſcentes inuenietis boues, & pingues oues Solis, qui omnia videt, & omnia audit.* & lib. 12.
Βοσκέσθ' ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι.
Paſcebantur nigra pulchra boues latifrontes.
De ſacris bubus ſolis quos in fame Vlyſſis ſocij, contra eius præceptum mactauerant, C Homer. lib. 11. & 12. Odyſſ. A Tireſia & Circe prædicta Vlyſſi calamitas, quæ accidit: Nam querelis Solis motus Iuppiter nauem Vlyſſis incendit; vixque Vlyſſes ipſe enatauit ad Ogygiam inſulam, & ad Nympham Calypſo.

Nᴏɴ *amor.*] Homerus initio lib. 1. Odyſſ.
Τὸν δ' οἶον νόστου κεχρημένον, ἠδὲ γυναικὸς &c.
Huoc ſolum reditus indigentem, & vxoris Nympha veneranda detinebat Calypſo. Et in lib. 5. Odyſſ. mittitur a Ioue Mercurius ad Calypſo vt Vlyſſem dimittat, quam Odiſſeæ partem Virg. in 4. Æneid. expoliuit. Et in lib. D 7. Odyſſ. Vlyſſes narrat Aretæ vxori Alcinoi, vt naui a Ioue eremata delatus ſit ad Ogygiam inſulam, vbi habitabat Calypſo.

Eᴛ *fœcunda arua.*] Agri fertiles & amœni Ogygiæ inſulæ cuius fæcunditatem celebrat Homerus in lib. 5. Odyſſ. *Aruum*, qui & *aruus ager* Plauto in Truculento, ſubauditur ſolum. vt *culta* dicuntur & *arata* Propertio. Alluſit autem Homerus ad Atlantidas inſulas, de quibus Horatius in Epod.
Nos manet Oceanus circumuagus, arua beata,
Petamus arua, diuites & inſulas:
vbi Horatius, arua nominat κατ' ἐξοχήν; E nam ſequitur,
Reddit vbi Cererem Tellus inarata quotannis.
vide Plutarchum in Solone & Sertorio, & Platonem in Atlantico. His autem verſibus duo agrorum genera complexus eſt Tibullus, agrum aruum & agrum paſcuum, vnde iocus in Truculento Plauti.

Aᴛʟᴀɴᴛɪᴅᴏs *Calypſus.*] Homer. in lib. 7. Odyſſ.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν εἰν ἁλὶ κεῖται,
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος θυγάτηρ δολόεσσα Καλυψὼ
Ναίει. Heſiodus tamen in Theogonia facit Oceani & Tethyos filiam in Catal.
Hic legimus Circen, Atlantiademque Calypſo,
Grandis Dulichij vaſa tuliſſe viri.

A Propert. el. 15. lib. 1.
At non ſic Ithaci digreſſu mota Calypſo. &c.
Et el. 22. lib. 2.
Sic à Dulichio iuuene eſt eluſa Calypſo.
& el. 12 lib. 3.
Et Thalamum Ææa flentis ſugiſſe puellæ,
vbi *Ææa puella* vocatur Calypſo, quia Higino & Melæ eadem Ææa Inſula, quæ Hom. Ogygia.

Fɪɴɪs *& errorum.*] Virg. 3. Aeneid.
Hic labor extremus, longarum hæc meta viarum.
& 2. Aen. *Hæc finis Priami fatorum:* Propert. el. 12. lib. 3. *Erroriſque ſui ſic ſtatuiſſe modum.*
B *Errorum*, maris, & viarũ, & longè iactationis.

Mɪsᴇʀᴏ.] Miſer Vlyſſes, πλάνης Homer. πολυτλήμων, τλήμων, ταλασίφρων. *Durus* Virgilio. *patiens* & *laborioſus* Horatio. Virg. 3. Aeneid.
Sum patria ex Ithaca comes infelicis Vlyſſei.

Pʜæᴀᴄɪᴀ *Tellus.*] Dicitur, vt alibi: *Campania terra* &c. Ionij maris inſula, hodie *Corfou.* Κέρκυρα Græcis: Venetiarum ditionis, vbi Tibullo pene fuit vitæ & errorum finis. vide el. 3. lib. 1. & Ouid. in Tibulli Epicedio. Deſcribitur ab Homero initio 6. Odyſſ. *Phæax* Horatio & *Alcinoi Iuuentus*, pro Nebulonibus.

C Aᴛǫᴠᴀ *hæc ſeu noſtras inter ſunt cognita terras.*] Nota & vulgata noſtris terris, & nobis qui has terras incolimus. An *inter terras*, per terras? Cæſar 2. de bello ciuili. *Inter manus agger proferebatur*; id eſt, per manus. Liuius lib. 36. *Inter ipſum pugnæ tempus.* id eſt, per. Virgil. 8. Æneid.
Hunc inter fluuio Tiberinus amœno. Ac *inter terras*, pro in terris, Propert. el. 1. lib. 4.
Maxima pars Tatio rerum erat inter oues.
pro, in ouibus. Gell. cap. 7. lib. 13. *Inter omnem vitam ſemel parit lena.* M. Tullius orat. 1. in Catilinam. *Dico te ſuperiore nocte veniſſe inter falca-* D *rios*, ideſt, In eum locum vbi erant falcarii, inquit Priſcianus. Ergo hoc ait: Siue hæc vera ſunt, & ſæculi noſtri ac regionis hominibus nota: ſiue falſa & commentitia.

Fᴀʙᴠʟᴀ.] Narratio fabuloſa & commentitia definitur, in qua, neque res veræ, neque veriſimiles. 1. de Inuent. & 1. Rhetor. ad Heren. quale Homericum eſt commentum de Scylla & Charybdi, & de bubus Solis, quorum exta in verubus mugiebant; & pelles ambulabant. *fabula* etiam certum poëmatis genus Donato, & diuiditur in Comœdiam & Tragœdiam. *Fabula* item eſt rumor; & E quidquid in ore omni populo. Tibull.
——— *fabula nunc ille eſt.* &
Parce puer, quæſo, ne turpis fabula fiam.

Nᴏᴠᴠᴍ *dedit his erroribus orbem.*] Id eſt, terras alio calentes ſole, vt ait Horatius. & Virg. *Atque alio patriam quærunt ſub ſole calentem.*
Nouus orbis, duobus dicitur modis: vel ante ignotus, & poſt repertus, aut armis patefactus: vt apud Senecam epiſt. 89. *Extra notum nobis orbem iactamur.* Velleius de Britannia: *Orbem alterum quærens.* Ouid. ad Liuiam:
Et modo Germani Romanis cognitus orbis. Ibid.
Et quidquid miri vidit in orbe nouo.
vel, *orbis nouus*, fictus à poëta, vt ab Homero regio Ciconum, Cimmerii populi, & ſi-

milia. *erroribus.* iactationibus, & inauigationi incertæ.

Sɪᴛ *labor illius.*] Dicatur grauiora pertuliſſe, vindicet ſibi laudem patientis & miſeri, ſi ea laus eſt miſerum eſſe, quod ab aduerſa fortuna & diis iratis proficiſcitur. Ironica conceſſio eſt; qualis illa priſci poetæ apud Chariſium. *Homo frugi, quod tibi relictum eſt, miſerimoniam retinet.* labor definitur a Cicerone 2. Tuſcul. *functio quædam animi vel corporis, grauioris operis ac muneris.* *labor* illius dictum vt à Virgilio,

—— tuus ô Regina quid optes
Explorare labor. 1. Æneid. &
Mecum erit iſte labor. 4. Æneid.

Tᴠᴀ *dum facundia maior.*] De Meſſalæ eloquentia: Fab. cap. 1. lib. 1. *Meſſala nitidus & candidus, & quodammodo præ ſe ferens in dicendo nobilitatem ſuam.* Idem ſub finem libri vet. *At Pollio & Meſſala qui iam Cicerone artem tenente eloquentiæ agere cœperant, parum in vita dignitatis habuerunt, parum ad poſteros gloriæ tradiderant.* Dictum ſupra eum actum de Meſſala. *facundia.* Eloquentia, vis dicendi. Varro 5. de ling. lat. *Qui facile fantur facundi dicti*, & Iſidorus lib. 10. *facundus dictus, qui facile fari poſſit.* quo reſpexit Virg. in 11. Æneid.

Larga quidem Drance ſemper tibi copia fandi.

Nᴀᴍ.] Pro, autem, vt ſæpe apud Plautum & Ciceronem; ac ſæpiſſime apud Salluſtium.

Nᴏɴ *alius.*] dixi ſupra.

Bᴇʟʟɪ *tenet aptius artes.*] Id eſt, ſcit, callet, nouit, animo complectitur. Quæ ſciuntur, tenentur, & comprehenduntur animo. vnde *capere* pro intelligere. Inde Plauti iocus in Curcul. actus. 1. ſcen. 1.

Recte rem tenes. Nimis formido ne excidat.

Et in Pœnulo. *Teneris tenes? vix quidem Hercle, ita pauxilla eſt, digitulis primoribus:* Scen. *Ita me dij ament.* *Aptius*, commodius decentius, *plus dexteritatis.* Sic elegantius dixit. M. Antonius 13. Philippic. in epiſtola ad Hirtium. *Artes belli*, rei militaris ſcientia, quaſi è pluribus artibus conſtet rei militaris diſciplina. An *artes*, pro virtute? Nam dicitur, *belli virtus.* Sulpitia poetria: *—— Duo ſunt quibus extulit ingens*
Roma caput, virtus belli & ſapientia pacis.

Qui tenet artes vetere verbo dicitur, *artitus.* Feſtus: *Artitus bonis artibus inſtructus.* An artes, *ἀρεταί*? veteres artes Horatio. Ennius eodem ſenſu,

Moribus antiquis res ſtat Romana viriſque.

Vide Ciceronem pro lege Manilia de virtutibus imperatoriis.

Qᴠᴀ *decet.*] Conueniat, conſentaneum ſit; quod dixit, *apte tenere*, Cicero in oratore. *decere* eſt quaſi aptum eſſe & conſentaneum tempori vel perſonæ. quid differant decere & oportere, docet ibidem Cicero, & pro Corn. Balbo.

Tᴠᴛᴀᴍ.] Quæ tuta caſtra reddit, in iiſque tutos milites, ac ſecuros. Virg. 4. Æneid. *propugnacula bello Tuta parant.* Idem lib. 9 *Quibus hæc medij fiducia valli.*

A *Foſſarumque moræ, leti diſcrimina parua,*
Dant animos.

Cᴀꜱᴛʀɪꜱ *praducere.*] pro, *praducere*, alij libri habent, *perducere*, alij, *producere*, alij, *deducere.* Sed rectum eſt: *Caſtris praducere.* id eſt ante caſtra ducere. Ducere foſſam, eſt in longum terram fodere, vt & mox *ducere vallum.* ergo *caſtris praducere foſſam*, eſt foſſa caſtra præcingere: vt Virgilius dixit 1. Georg.

—— ſegeti prætendere ſepem.

Cornel. Tacitus lib. 14. *Neque foſſam, neque vallum praduxerunt.* Seneca cap. 8. lib. 2. de Ira.

B *Violatos fontes venenis, & peſtilentiam manu factam, & praductam obſeſſis parentibus foſſam.* vet. gl. *foſſam duco.* παρεβάλω. *foſſa, vallis*, χάραξ. forte vallus. *foſſa, foſſatum, ſepes*, ὄρυγμα *foſſura*, σκάφη, σκαφετός, τὸ ὄρυγμα. Vide Vegetium cap. 24. & 25. lib. 1. de foſſa & foſſato ducendo in munitione caſtrorum. Varro 4. de ling. latin. de ritu condendæ vrbis: *Terram vnde exſcalpſerant, vocabant foſſam, & introrſum factum murum.*

Qᴠᴀʟɪᴛᴇʀ.] quo pacto. Ouid.

Qualiter in thalamos, &c.

Aᴅᴠᴇʀꜱᴏꜱ *hoſti ceruos.*] è regione ſitos, in

C quos hoſtis incurrat. ἀντίους. *Ceruos*, furcillatos ramos. Liuius, lib. 44. de quibus ita ait: *Ceruos obijcere ad intercludendam viam.* Varro 4. de ling. Lat. *Cerui, valli, furcillæ, à ſimilitudine ceruinorum cornuum.* Quæ imitantur literam v eadem figura ſcilicet qua, vt eſt in Catalectis:

Littera Pythagoræ diſcrimine ſecta bicorni.

vide cæcum vallum apud Feſtum. & Cæſarem 1. de bello ciuili. *Neruos*, quod vulgo legitur exponunt, quibus machinæ bellicæ aptabantur, vt catapultę, balliſtæ, phalaricę. veteres libri *Vernos* corruptè. Alij libri & Scaliger *Cer-*

D *nos*: quod verum eſt, & defigendi verbum eam lectionem confirmat: Virg. in Corydone,

Atque humiles habitare caſas & figere ceruos.

Silius Ital. lib. 10.

Ceruorum ambuſtis imitantes cornua ramis.

Dᴇꜰɪɢᴇʀᴇ.] pangere, demittere in terram, deſtituere, *deſerere*, Tibullo el. 1. lib. 1.

Seu ſtipes habet deſertus in agris.
Defigere, vt Virg. 6. Æneid.
Stant terra defixa haſtæ. & 12. Æneid.
Defigunt tellure haſtas, & ſcuta reclinant.

Aliud in vet. gloſſ. *Defixiones*, καταδέσμοι, κατάδεσμοι. & Ouid.

E *Sagane Phœnicia defixit nomina cera*
Et miſerum tenues in iecur vrget acus.

Qᴠᴇᴍᴠᴇ *locum.*] Veget, cap. 22. lib. 1.

Dᴠᴄᴛᴏ.] ducere vallum, *tirer vne trenchee.* ſtruere, moliri, figere, iacere. Virg. 1. Æneid.

Pars ducere muros Molirique arcem. Horat.
Meliore ductos alite muros.

Item: *Ter ſi reſurgat murus aheneus Auctore Phœbo.* Liuius, lib. 7. *In tumulo quem proximum caſtris Gallorum capere potuit, vallum ducere cœpit.* & alibi. ſic *ducere lineas*, & *deducere laminas ferri*, in longum extendere.

Mᴇʟɪᴠꜱ *ſit.*] præſtet, ſatius ſit.

Cʟᴀᴠᴅᴇʀᴇ *vallo.*] cingere, circumdare, circumuenire. Virg. 9. Æneid.

Qua tentet ratione aditus: & quæ via clauſos

Excutiat Teucros vallo, atque effundat in æquor.
vet. gloſſ. *vallo, ſepio: χαρακῶ. Vallatus, & vallatio, χαράκωμα. Valleſcit*, inquit Feſtus, *perierit à vallo militari, quod fit circa caſtra, quia hinc eiecti pro perditis habentur.* Iſidorus, cap. 9. lib. 15. *Vallum eſt quod mole terra erigitur, & cuſtodia prætendatur: dictum vallum à vallis. Nam valli fuſtes ſunt, quibus vallum munitur: vallique dicti quod figantur & euellantur.* Hęc ille more ſuo ex Seruio. Seruius ad illud 1. Georg. *Exacuunt alij vallos, foſſas & muros de terra & glebis factos*, exponit. Inde dicta *internalla*, ſpatia intra capita vallorum. Varro 4. de ling. Lat. *Vallum quod ea vari, & atuunna eſſent.* Seruius ad illud 9. Æneid. *Quis ſcindere vallum Apparat? vallum ipſa munitio: & valli fuſtes, quibus vallum munitur.* hinc etiam de pedamentis vitium Virgilius:

——primus vallos ſub tecta reſerto.

Arma & vallum ferre iubebatur miles: cuius rei meminit Horat.

——fert vallum & arma miles.

Virg. *Iniuſtum faſcem* vocat. *vallum, calas* vocabant. id eſt, ligna: Et inde *calones* inquit Seruius ad illud 6. Æneid. *Claſſique immittit habenas.* Idem ad illud 10. Æneid.

At legio Aeneadum vallis obſeſſa tenetur. hoc eſt, *intra vallos, & fuſtes foſſarum, qui valli vocantur. Nam ipſa munitio vallum dicitur neutraliter.* imo ſæpe maſculino. Cæſar, & Tibullus ipſe: Non acies, non vallus erat. el. 2. lib. 1.

FONTIBVS *vt dulces erumpat terra liquores.*] alij libri *educat*: ſed rectius & ſignificantius eſt *erumpat.* ἀνιχανικῶς, vt Terentius Eunucho. ſc. *Nam quis eſt. Iamne erumpere mihi licet hoc gaudium?* vbi Donatus notat verbū neutrale vt actiuum poſitum. & exponit, *emittere*: ego effundere magna vi & impetu: Virg. 4. Georg.

Et caput vnde altus ſe primum erumpit Enipeus.
& 1. Æneid.

——iamdudum erumpere nubem Ardebant.

Cęſar 2. de bello ciuili. *Seſe foras erumpunt.* Lucret. lib. 4.

Tandem vbi ſe erupit neruis collecta Cupido.

Cicero in prognoſticis Arateis:

Aſtiferos validis erumpunt flatibus ignes. & in libro 16. epiſt. ad Atticum: *Ne in me ſtomachum erumpant.* Caſtrametationis autem & militiæ eſt aquatio, & prouidere ne caſtra ponantur in arido loco, & aquæ inopi, vt apud Cęſarem in lib. 1. de bello ciuili. Afranius & Petreius, ob male poſita caſtra in colle, coguntur ſiti ad deditionem. vide Vegetium, cap. 10. lib. 4. quid faciendum ne aquæ inopiam patiantur obſeſſi. *Liquores*, aquas, latices. Generalius tamen eſt liquoris nomen, quam aquę, vt liquor aquæ, ſtactę, mellis, vini, &c. *Dulces liquores.* aquę nec ſalſæ nec amaræ. Cic. 2. de nat. deor. *Aſtra aluntur aquis partim dulcibus, partim marinis.* Virgil. in Bucolicis: *——quale per æſtum*

Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtingere riuo.

& 1. Æneid. *Iutus aquæ dulces.* & 1. Georg.

Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri.

Cic. 1. de nat. deorum: *Vos quoque ſigna videtis aquæ dulcis alumnæ. Dulces*, ἰδιωτικῶς: nam aqua optima, quę nihil ſapit. Ouid.

A *Nam quamque ſapor eſt oblata dulcis in vnda,*
Gratius ex ipſo fonte bibuntur aquæ.

Cicero 6. Verrina: *Ibi fons eſt aquæ dulcis, cui nomen Arethuſa. Liquores*, à lix, vel lixa, id eſt aqua, liquor dictus: Inde *lixa*, militum ſerui ad aquā portandam. & *elixum*, inquit Varro, *à liquore.* Veteres gloſſę: *liquor* (male legitur libor) *fluor*, ῥεῦμα. Item *liquor* (legitur licor e pro qu.) ῥεῦμα ὑπὸ ποδήρης. *Fluxion & goute aux pieds.*

VT *facilisque tuis aditus ſit & arduus hoſti.*] & hoc ad caſtrorum ritum referendum eſt: puta, poſitis in colle caſtris, & munitis, miles qui in colle conſedit, per dorſum collis ingreditur
B per portas caſtrorum plano pede. hoſti vero & adſcenſus erit collis, & agger cum vallo foſſaque ſuperandus. gemina ergo antitheſis, *facilis, arduus: tuis, hoſti. Aditus facilis*, duobus modis dicitur: vno, cum facili planaque via ingredimur, vt hic: altero, cum admittimur ab eo, qui prohibere poteſt, vt apud ipſum Tibullum:

Ad dominam faciles aditus per carmina quæro.

Ouidius metaphorice dixit:

Difficiles aditus impetus omnis habet.

Virg. 4. Æneid. molles aditus dixit:

C *Sola viri molles aditus & tempora noras.*
Idem inacceſſum vocat, quod non facile, nec impune aditur 7. Æneid. inacceſſos lucos. & lib. 8. vocat, Caci ſpeluncam Solis radiis inacceſſam. *Arduus*, difficilis adſcenſu: dictus arduus, vel à verbo arduo, pro addo; Ar pro ad, vt aruenio, arcio, Arcedo, Arbitere, vnde Arbiter: quia quæ adduntur ad rei alicuius magnitudinem eam celſiorem faciunt. ideo Propertius, vt altiorem Romam ſignificaret, dixit: *Romani montes & montibus addita Roma.* quod alio loco: *Vrbs ſeptem alta iugis.* Et Horatius de Gigantibus per montes montibus additos cœ-
D lum ſcandentibus, od. 19. lib. 2.

Cum parentis regna per arduum
Cohors Gigantum ſcanderet impia.

vet. gloſſ. *Arduus, ἀνάντης: Arduus, δυσχερής,* (captu vel adſcenſu difficilis.) An arduum ab arida & aſpera via. Ouid. 2. Met.

Ardua prima via eſt, & qua vix mane recentes
Enituntur equi. Idem el. 3. lib. 4. Triſt.
Ardua per præceps gloria vadit iter.

Caſſius Parmenſis in Orpheo.

Non lenis aſcenſus ſi quis petit ardua: ſudor
Plurimus hunc tollit. Non eſt autem abſurdum idem eſſe facile & arduum. Sic ædes Fe-
E ſto, quòd in edito ſitæ: & Varroni, quòd plano pede adirentur.

LAVDIS *& aſſiduo vigeat certamine miles.*] Nunquam intermiſſa contentione animi ad gloriam; quia certatim nituntur laudem aſſequi. de laudis ardenti ſtudio vide Virgilium 9. Æneid. vbi Euryalus ſic Niſum alloquitur,

Eſt hic, eſt animus lucis contemtor: & iſtum
Qui vita bene credat emi, quo tendis, honorem.

attigit huiuſmodi φιλονεικίας ſupra.

Conueniantque tuas cupidi componere laudes
& mox. *Quin potius certamen erit.*
Lucret. lib. 1. *——ſed acri*
Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna meum cor.

Honeſtum autem hoc certamen, non illa quæ inter

Hectora Priamiden, animoſum atque inter Achillem
Ira fuit capitalis, vt vltima diuideret mors.

vide Vegetium, cap. 28. lib. 1. quod eſt de exhortatione rei militaris, Romanęque virtutis. Quò pertinent conciones Imperatorum ante pugnam.

Assidvo.] verbum militiæ, aſſiduus. vbi infrequens miles ære diruitur.

Miles.] Varro 4. de ling. Lat. *Milites, quod trium millium primo legio fiebat: ac ſingulæ tribus Tatienſium, Ramnenſium, Lucerum ſingula millia militum mittebant.* Feſtus: *Militem Aelius, à mollitia κατ' ἀντίφρασιν dictum putat, quod nihil molle gerat: vt ludū in quo minimè luditur.* quod etymon confirmat Tibullus noſter:

Pace bidens, vomerque vigent: at triſtia duri
Militis in tenebris occupat arma ſitus.

Ennius:

Spernitur orator bonus, horridu' miles amatur.

Vigeat.] vim & robur obtineat integrū. Feſtus: *Viget, dictum à vi agendo, non tamen in beſtilibus: ſed in ijs quæ concitato animo ad bonam tendunt frugem.* Corn. Fronto: *Vigor eſt in elatione animi.* quod Virgilius confirmat 6. Æneid.

Igneus eſt ollis vigor. & de militia, lib. 9.

——nec tarda ſenectus
Debilitat vires animi, minuitque vigorem.

dicitur & *vigo* & *vigeo*, vt monet Chariſius. Gloſſę veteres *vigeo*, θάλλω. ἀκμάζω. *vigores*, ἀκμαί. *vigorem*, δύναμιν, ἰσχύν, ῥώμην. Nonius: *Vegetum, incolume, vigens, forte: vegetum, corporis: vigens, animi. vigor* tamen eſt etiam corporis. Laberius:

Cur non vigebam membris præuiridantibus?

Qvis *tardamve ſudem.*] *Sudis*, inquit vetus gloſſarium σκόλοψ, & ſtipes, palus præacutus. Sudis, χάραξ, Pertica, κόντος. Sudis σφύραινα, ἰχθύς. Sudis, Θύννος, γόμφος, ἰχθύς. Sudis, ridica, χάραξ. Sudis, compages. vide annotata ad illud Propert. eleg. 1. lib. 4.

Miſcebant vſta prœlia nuda ſude.

De ſudibus & ſagittis iaciendis, vide Veget. cap. 14. lib. 1. ad miſſilia iacienda exercendos tirones. Non abs re dixit, *tardam*: nam pręcipit Vegetius loco antedicto vt tirones ad palum miſſilibus exerceantur grauioris ponderis, quam quæ vera futura ſint. Virg. 2. Georg. vt tardas ſudes deſignet, ait:

Quadrifidaſque ſudes & acuto robore vallos.

id eſt, inquit Seruius, *Ita robuſtas, vt poſſint in quatuor diuidi.*

Melivs.] & tectius & longius, & fortius. ſupra *aptius.*

Celeremve *ſagittam.*] antitheſis, *tardam, celerem.* Attius Philoctetа: *Figebat tardus celeres. Celerem ſagittam, ventos æquantem.* Virg. 10. Æneid. & 5. Æneid.

Protinus Aeneas celeri certare ſagitta
Inuitat, qui forte velint.

& 12. Æneid.

Augurium citharamque dabat, celereſque ſagittas.

Horatius:

Interim dum tu celeres ſagittas Promis.

Tigrin Armeni ſagittam dicunt, vnde nomen

A animali velocitatis tremendæ, inquit Plinius, & fluuio. *Celer* quid, Plutarchus in Romulo. Sagittis tironem imbuendum docet Vegetius, cap. 15. lib. 1. de re militari.

Iecerit.] vel arcu emiſerit ſagittam, vel manu ſudem contorſerit, vnde iaculum & iaculari.

Avt *perfregerit obuia.*] penitus fregerit, perruperit tranſuerberarit, velut in via vel itinere occurrentia. *Perfringo*, διαῤῥήγνυμι. Ipſe el. 10. l. 1.

——ſciſſoſque capillos
Femina, perfractas conqueriturque fores.

Plaut. Milite: *Quo pacto elephanto perfregiſti brachium?* Terent. Adelph: *Ne aut ceciderit vſpiam, aut perfregerit aliquid.* *Obuia*, velut iu via vel itinere occurrentia. Catullus in Ariadna:

B

Prona cadit, lateque & cominus obuia frangit.

Feſtus in, *mortem obiiſſe: ob viam*, id eſt, *ad viam.* Sic obiter, in itinere. vet. gl. *Obuiat* ἀπαντᾷ. *Obuiatio, occurſus*, ἀπάντησις. *Obuiam, aduerſus*, εἰς ἀπάντησιν. Obuius de hoſte obſtante. Virg. 6. Æneid.

——Non illi quiſquam ſe impune tuliſſet
Obuius armato.

Obuia, aduerſa, obſtantia. Catull. *Caſio veniam obuius leoni.* ab eo quod obſtātes nobis moleſti & odioſi ſunt, præſertim prætereuntibus, & eos perditos cupimus. Hinc Virg. 3. Æneid.

C

——Effigiem Xanthi Troiamque videtis
Quam noſtra fecere manus: melioribus opto
Auſpicijs, & quæ fuerint minus obuia Graijs.

& 6. Æneid. *Quibus obſtitit Ilion.* id eſt, inuiſum fuit. Quorum neutrum intelligunt Interpretes. nota res Plauto, vbi ſerui currentes & paraſiti malum obuiis minantur.

Pilo.] iaculo & haſtili Romano. vet. gloſſ. *Pilum*, ὑσσός, τὸ ἀκόντιον (ὑσσὸς ἀκόντιον) iaculi genus. *Pilum*, ὕπερον, lego ὕπερος, alio loco, *Pilum*, ῥωμαϊκὸν δόρυ. ſignificat Pilum, & piſtillum ſignificare, quod nomen vulgo Latina lingua retinet, quo tundimus aliquid in mortario, & haſtile Romanum. Liuius lib. 9. *Pilum haud paullo quam haſta vehementius ictu miſſuque telum.* vide Plutarchū in Mario, de Pilis Q. Catuli. Plaut. Curculion. *Faciam ex te pilum catapultarium: quod non hominis manu, ſed catapultæ neruo excutitur.* Deſcribitur pilum à Dionyſio, lib. 5. ita vehemens, vt ſcutatos pedites, & loricatos equites tranſuerberet. Plutarcho, Appiano & Dionyſio ὑσσός: graue iaculum Feſto dicitur. vt geſa vel geſſa, Gallorum: Sariſſæ Macedonum: Catenæ Teutonum: ita Romanæ militiæ proprium pilum.

D

E

Lento.] epitheton πολύσημον, & variæ ſignificationis, & graue & flexibile; & quod contortum in hoſtem criſpatur, & valdè tenaciter inhæret. vide Nonium in *Lentum.* Virgil. in Daphnide:

Et folijs lentas intexere mollibus haſtas.

& 12. Æneid.

Huic Meſſapus, vti læua duo forte gerebat
Lenta leuis curſu præfixa haſtilia ferro,
Horum vnum certo contorquens dirigit ictu.

Idem lib. 9. de vi & impetu pili.

Dixerat, & toto connixus corpore ferrum
Conijcit: haſta volans noctis diuerberat vmbras,
Et venit aduerſi in tergum Sulmonis, ibique

Frangitur, ac fixo tranſit præcordia ligno. Item:
Dum trepidant iis haſta Tago per tempus vtrumque
Stridens, traiectoque haſit tepefacta cerebro.
Item 2. Æneid. de haſta Laocoontis:
Sic fatus validis ingentem viribus haſtam
In latus, inque feræ curuam compagibus aluum
Contorſit: ſtetit illa tremens, vteroque recurſo
Inſonuêre cauæ, gemitumque dedere cauernæ.
Lucan. lib. 3.
Pila ſed in medium venere trementia pectus.

E q v v m *celerem.*] Tibullus ipſe:
Totus & argento contextus, totus & auro
Inſideat celeri conſpiciendus equo.
Nero apud Suetonium:
Ἵππων ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει.
ſic Virgil.
Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat.
Ennius: *Incedit citu' celſu' tolutim.*

C o m p e s c e r e.] continere, comprimere. Paſco ſimplex, eſt contineo, vnde in ſacris *Paſcito linguam*, Feſtus in *Paſcito*. dicitur Ciceroni compaſcere in Topicis: *Si compaſcuus eſt ager, ius eſt compaſcere.* Feſtus: *Compaſcere vna paſcere, & eodem loco continere. Diſpeſcere à paſtione deducere.* vet. gl. *Compeſco, συμπῶ, συνάγω. Compaſtor, συννομεύς. Compeſcere lucum.* Feſto, ſuis continere finibus: *Compeſcendi* periphraſis apud Virgilium:
Compuleratque greges Corydon & Thyrſis in vnum.
Tibull. el. 4. lib. 1.
Hic placet adductis quod equum compeſcit habenis.
Horatius:
Hunc frenis, hunc tu compeſce catena.
quod alibi, *Temperat ora frenis.*

F r e n o.] Frenum à verbo frendo, quod eſt frango, vnde faba freſſa Feſto: nam frenis equorum tenacia infringitur, & velle eos frangere videntur. quo reſpexit Virg. in 4. Æn.
Stat ſonipes & frena ferox ſpumantia mandit.
& 7. Æneid.
Tecti auro, fuluum mandunt ſub dentibus aurum.

A r c t o.] Colotius legit in veteri libro: *Artato* ſed bene eſt, *arcto*; vt, *ne*, ſit parelcon, quale apud Terentium: *Faciunt ne intelligendo, vt nihil intelligant. Arcto freno*, coërcente & comprimente. Virg. 2. Æneid.
Ipſe viro primus manicas, atque arcta leuari
Vincla iubet Priamus. & 1. Æneid.
——ferro & compagibus arctis.
videtur autem Poëta ſignificare genus freni, quod *lupatum* vocat Horatius, Ouidius etiam *lupum*:
Tempore paret equus lentis animoſus habenis:
Et placidè duros accipit ore lupos.

P o s s i t.] queat, melius.

E t *effuſas tardo permittere habenas:*] eadem ſententia. Virg. 1. Æneid.
Et premere & laxas ſciret dare iuſſus habenas.
Permittere, eſt rem aliquam alieno arbitrio temerè concedentis, vt Seneca cap. 6. de Conſolatione ad Marciam: *Permittere nauim tempeſtati.* Horat. *Permitte diuis cetera. equum ad hoſtium aciem permittere:* Nonius exponit, immittere incitare, præcipitare. ſic Lucanus ad Piſones:
——rapido permittit habenas Quadrupedi.
Ouid. 1. Metam.

A *Fluminibus veſtris totas immittite habenas.*
Permittere habenas equo, vt Euripides μεθεῖναι στόμα χαλινοῖς [illegible]. & Caton. de lege Oppia apud T. Liuium: *Date frenos impotenti naturæ, indomitoque animali.* inde *permiſſus aries* Feſto, qui pluribus annis tonſus non eſt, id eſt, qui ſinitur errare ſuo arbitrio, vt liberum pecus.

H a b e n a s.] lora, retinacula, ἡνία, *les reſnes.* Iſidor. cap. vlt. lib. 20. *Habena, quod iis equi habentur ac retinentur, quæ lora & retinacula.* Virg. 1. Georg. *——fruſtra retinacula tendens*
Fertur equis auriga, neque audit currus habenas.
Eaſdem vocarunt *oreas*, & *aureas*, ab ore, quod
B ori inſeruntur freni, vel quod ad aures equorum religantur, Feſtus. ad vtrumque etymon reſpexit Horat. epiſt. 15. lib. 1.
——Quo tendis? non mihi Cumas
Eſt iter, aut Baias, læua ſtomachoſus habena
Dicet eques. Sed equi frenato eſt auris in ore.
Inde auriga, quod aureis regit equos. vet. gl. *ἱμὰς, lorum. habena, ἀγωγεύς.* auena eſt & habena, qua turben verberatur. Virg. 12. Æneid.
Ille actus habena. de flagro & de loro fundæ:
Ter adducta circum caput egit habena.

E f f v s a s.] immiſſas. Virg. 2. Æneid.
Furit immiſſis Vulcanus habenis.
C Seruius ad illud Virg. 12. Æneid.
——irarumque omnes effundit habenas.
citat ex Ennio: *Effundit irarum quadrigas.* ab effuſus, ſit effuſo. vet. gl. *Effuſo, ἐκχέω.* Liuius lib. 37. *Effuſiſſimis habenis ſtationem hoſtium inuadit: à toute bride: & à bride abbatuë.* Virg.
Ruunt effuſi carcere currus.

T a r d o.] ex opinione ſeſſoris. vt Propert. eleg. 7. lib. 2.
Non mihi ſat magnus Caſtoris iret equus. Cicero 1. Philipp. *Vt mihi nulli, neque remi, neque venti ſatisfacerent.* Horat. ep. 1. lib. 1.
D *Vt nox longa, quibus mentitur amica: dieſque*
Longa videtur opus debentibus; vt piger annus
Pupillis, quos dura premit cuſtodia matrum:
Sic mihi tarda fluunt, ingrataque tempora.
Virgilius:
Si mihi non hæc lux toto iam longior anno.
Tardo epitheton perpetuum non eſt equi, ſed aſini potius. & tardo, ſi tardus eſt, nec furit equus. ab hoc diuerſo equorum ingenio tardo & celeri duxit metaphorá Iſocrates, de Theopompo & Ephoro. in illo ſe vti ſolitum frenis, in hoc calcaribus.

E I n q v e *vicem.*] tmeſis, pro inuicem, viciſſim, per vices, alternis. Perſius:
Cædimus, inque vicem præbemus crura ſagittis.
Chariſ. lib. 1. vix, vicis, vicem, vice. vet. gloſſ. *vice, ἐν μέρει. vice, ἀντὶ.* Ouid. 4. Faſt.
Perque vices modo Perſephone, modo filia clamat.
vicibus factis, idem ibidem:
Cur vicibus factis ineunt conuiuia quæro.

M o d o.] notandum hic, *modo*, ſemel poſitum eum iterari ſoleat.

C o n t e n d e r e.] vel pergere ad finem ſpatij, vel certare, quia dixit: *Laudis & aſſiduo vigeat certamine miles.* vel contendere, eniti. Sic ſupra dixit: *Sed generis priſcos contendis vincere honores.*

D i r e c t o *curſu.*] qualis eſt à carceribus ad

mrtam, vel in eo ſpatio, quo haſtati concurrunt. *en carriere.* Lucan. lib.7.

Vidit vt hoſtiles in rectum exire cateruas
Pompeius.—— *de droit fil*, vulgò.

S E V *libeat.*] ſiue malit, ita ferat animus. Libêre & velle differunt: nam *voluntas*, eſt εὔλογος ὄρεξις: *libido* ὄρεξις ἄλογος. Repetit hoc verbum ſupra:

Seu libeas duplicem, ſeu iunctum cernere Martem.

C V R V O *contendere gyro.*] Virg.3.Georg. hoc exercitationis genus, quo equi flectuntur in orbem & circumaguntur inuentum ait eſſe Lapitharum:

Frena Pelethronij Lapithæ, gyroſque dedere
Impoſiti dorſo, atque equitem docuere ſub armis
Inſultare ſolo, & greſſus glomerare ſuperbos.

Ouid.3. de arte amandi:

Armaque, & in gyros ire coactus equus. & alibi:
Exiguo flexos miror in orbe pedes.

Lucan. in Panegyrico ad Piſones:

Sic auriga ſolet feruentia Theſſalus ora,
Mobilibus frenis in aperto flectere campo.
Qui modo non ſolum rapido permittit habenas.
Quadrupedi, ſed calce cita modo torquet in auras
Flexibiles rictus; & nunc ceruice rotata
Incipit effuſos in gyrum carpere curſus.

Id equiſones noſtri, qui ab equorum cura, *Eſcuyers d'eſcurie*, vocant, *voltiger a bride ronde.* Propert. el.14. lib.3. *Gyrum pulſat equis*, per hypallagen, pro gyro pulſat equos. id eſt, in gyrum impellit. id flectere tantum dicitur: Virgilius,

Flectere ludus equos, & ſpicula tendere cornu.

Horatius:

Quamuis non alius flectere equum ſciens,
Aequè conſpicitur gramine Martio.

B R E V I V S.] alias, *melius*, quod ſupra dixit *aptius*, magis tamen probo *breuius*: quia anguſtius in gyro ſpatium, quam in directo curſu. Manil. lib. 5. de Heniocho:

Ille dabit proprium ſtudium cœloque retentas,
Quas prior in terris agitator amauerat artes.
Stare leui curſu moderantem quattuor ora
Spumigeris frenata lupis, & flectere equorum
Prænalidas vires & torto ſtringere gyro.

vbi *torto*, quod hic *curuo*.

P A R M A *ſeu quos dextra velis, ſeu læua tueri.*] alij libri maximè veteres:

Quis parma ſeu dextra velis, ſeu læua tueri.

alij libri olim formis excuſi:

Parma ſeu quis dextra velis ſeu læua tueri.

Parma in vet. gl. ἀσπιδισκάριον. parma, ἀσπὶς ἱππική. Parma, πανοπλίον. *Parmularum vſum*, inquit Feſtus, *ſuſtulit C. Marius datis in earum vſum Brutianis.* Nonius: *Parma, ſcutum breue.* Salluſtius: *Ob inopiam ſcutorum ſe quiſque in formam parmæ equeſtris armabat.* Varro 4. de ling. Lat. *Parma, quod à medio in omnes partes par.* Seruius ad illud 10. Æneid.

Tranſiit & parmam mucro, leuia arma minacis.

Parmam, inquit, *leuia arma, non clypeum, quia maioris eſt ponderis. Tueri dextra*, δεξιὰ ἀριστερίζειν; id eſt, quæ ad dextram ſunt, vel ad læuam manum protegere. *Dextra* & *læua*, neutro genere, numero multitudinis. Suſpicari poſſit aliquis deſignari ambidextrũ; vel eum qui aptè & ſubito

A poſſet à dextra in ſiniſtram, vel à ſiniſtra ad dextram transferre parmam.

S I V E *hac, ſiue illac.*] ſiue à dextra, ſiue læua. id eſt, vndecunque haſta veniat, eam ad partem parmam conuertat. Sic Terent. *Plenus rimarum ſum, hac illacque perfluo.*

G R A N D I S *impetus haſtæ.*] haſta, ſi Latinè dicere liceret, impetuoſa, vt dictum ſupra:

Nec Scylla ſæuo conterruit impetus orbe.

vel *impetus haſtæ.* vt Virg. 12. Æneid.

Hic haſta Aeneæ ſtabat, huc impetus illam
Detulerat fixam.——

Grandis haſtæ, non grandis impetus. verbum

B proprium in frugibus, vt grandia farra, frumenta, hordea, mala, & quæ calamitas non attigit. vnde iocus Plauti in Caſina. Grande etiã longum; vnde grandæui: & haſta longa eſt. Haſtam Iſidorus, cap.7. lib.17. deducit, ab aſtu, & aſtutia. nimis aſtutè: & ait eſſe contum cum ferro: melius Varro 4. de ling. Lat. Quj dictã ait, ab eo quod aſtans ferri ſoleat: quam Varronis opinionem Virgilius ſtabilit in 12. Æneid.

Exin quæ medijs ingenti adnixa columnæ
Aedibus adſtabat, validam vi corripit haſtam.

V E N I T.] fertur, volat. Virg.5. Æneid.

—— *neruo ſtridente ſagitta*

C *Hyrtacidæ iuuenis volucres diuerberat auras,*
Et venit, aduerſique infigitur arbore mali.

& 9. Æneid.

——*Haſta volens noctis diuerberat vmbras:*
Et venit aduerſi in tergum Sulmonis.

Sic Plaut. Menech. *Venit imber, tempeſtas venit.* & mox: *Veniunt certamina.*

A M P L I O R.] maior, grauior, vehementior. ab *am* & *pleo*, quaſi vndique plenus, ideoq. magnus, ingenſque. Propert.

Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.

& Horatius: *Teramplum Geryonem.* vt dicitur Lucretio: *Tripectora tergemini vis Geryonai.*

D T A N G E R E.] quod Horatius etiam, *ferire*: *Frapper au but, donner dedans le blanc.* in arte Poëtica:

Nec ſemper feriet, quodcunque minabitur arcus.

Hinc *verbera fundæ.* &, *funda verberat amnem.*

L O C A *ſignata.*] ſigno aliquo & nota diſtincta, quod fieri in ſcopo ſolet, vnde vulgus ſcopum vocat, *le blanc*: quia color ille facilius proſpicitur. vet. gl. *Signum*, σημεῖον, ὁ σκοπός.

F V N D A *cita.*] ex qua glans plumbea, vel lapis excutitur ſumma celeritate & impetu. vet. gl. *funda*, σφενδόνη: *fundator*, σφενδονήτης: *funditor*, σφενδονιστής. *fundibali*, λιθοβόλοι. Veget. cap. 16. l. 1.

E docet ad iactãdos lapides funda, vel manu exercendos tyrones. Eſt & funda reticulum piſcatorium: à fundendo, & iaciendo. Virg.1. Georg.

Aut alius latum funda iam verberat amnem.

Reticiaculum Plauto in Truculento. Eſt funda & reticulatum crumenæ genus, apud Macrobium in Auguſti iocis: *fundam citam*, dixit vt ſupra, celerem ſagittam: *Funda pugnare dicuntur timidi, qui comminus pugnare non audent*, inquit Donatus in Eunuchum. vide Feſtum in *Adſcriptitij.* & Nonium in *fundatores.* Varro in libris de lingua Latina fundum à funda deduxerat, vnde Ciceronis iocus apud Donatum:

Fundum Varro vocat, quem poſſis mittere funda:
Ni tamen exciderit qua caua funda patet.

IAM.] iam, non eſt aduerbium temporis, ſed connectendi particula, pro prætereà. Virg. 1. Georg.

Iam maris immenſi prolem & genus omne natantum,
Iam varias cæli volucres.

Simul, pro ſimulac, vel, ſtatim atque Horatius od. 7. lib. 4.

—Ver proterit æſtas Interitura, ſimul
Pomifer Autumnus fruges effuderit.

& od. 4. lib. 1.

Et domus exilis Plutonia, quò ſemel meâris
Nec regna vini ſortiere talis.

& alias ſæpiſſimè. Sic & Virg. in Pollione:

B *At ſimul Heroum laudes, & facta parentis*
Iam legere, & quæ ſit poteris cognoſcere virtus.

AVDACIS *veniant certamina Martis.*] id eſt, prælia, mortis ludi. eo ſenſu Horat.

Heu nimis longo ſatiate ludo. Item:
Dant alios furiæ torno ſpectacula Marti.

apud Plutarchum Boeotia. Ἄρεος ϑέατρον. Horat.

Spectandus in certamine Martio. Virg.
Adſiſtunt contra certamine Martis anheli.

Certamen, pro ludis Gellius. quia certatur vario genere exercitationis: *Certamen laudis*, ſupra; Apud Titum Liuium, lib. 34. *Prælium nullius certaminis fuit.* Ouid. lib. 4. Triſt. el. 1.

C *Aſpera militiæ iuuenis certamina fugi.*

certamina ſunt etiam res ludicræ: nam Virgilius cum dixiſſet:

Et certamen erat Corydon cum Thyrſide magnum.

ſubiecit: *Poſthabui tamen illorum mea ſeria ludo.*

Audacis Martis, quia audacia vſus eſt in bello. Horat. od. 12. lib. 1. *Proximos illi tamen occupauit Pallas honores Prælijs audax. audax*, ab auidè eundo in pugnam, vnde & Gradiuus, Feſtus: *Veniunt*, inſtant, ingruunt. ſupra, *venit impetus haſta.* M. Antonius 3. Philipp. *Legatos venire non credo, bellum quo veniat.*

D ADVERSISQVE *parant acies concurrere ſignis.*] id eſt, directa acie pugnare, vt inquit Velleius: *Aduerſis ſignis*, quod & *collatis ſignis* dici ſolet. Lucanus initio lib. 1. *Infeſtiſque obuia ſignis.*

Signa pares aquilas & pila minantia pilis.

Sic ſupra: *Aduerſos hoſti defigere ceruos.* &:

Nam Ciconumque manus aduerſis reppulit armis.

Signa militaria ſignificat, & aquilas maximè quæ præcipua legionum ſigna. Luſit in ambiguo ſignorum verbo Ouid. el. 6. lib. 4. Triſt.

Non illi cælo labentia ſigna tenebant:
Sed ſua, quæ magnum perdere crimen erat.

E Veget. cap. 5. lib. 3. *Signorum militarium tria genera*, ponit: *vocalia*, quæ voce dantur, vt Apollo, Victoria, Palma. *Semiuocalia*, quæ dantur tuba, cornu, buccina. *muta*, vt aquilæ, Dracones, vexilla, aper, Minotaurus.

ACIES.] Veget. cap. 14. lib. 3. *Acies*, eſt exercitus inſtructus. credo, quod ſæpius in acumen deſinat. *Acies*, inquit Diomedes, *plura ſignificat.* Chariſ. lib. 1. *Acies, & oculorum, & ferri, & exercitus.* ver. gloſſ. *Acies*, ϐολὴ ὀφθαλμῶν. *Acies* (oculorum) ὀξυδορκία. *Acies animi*, ὀξύτης φρενῶν. *Acies ferri*, ὀξύτης σιδήρου. Iſidor. cap. 3. lib. 9. *Acies dicta quod ferro armata ſit, & acumine telorum.* Feſtus in *Acus*, *dicitur acies exercitus inſtructio, quod ea pars*

A *militum vehementiſſima ſit ad hoſtem vulnerandum acumine telorum.*

PARANT *concurrere.*] ſeſe accingunt ad prælium. & bene, *parant*; nam magno & multo paratu opus in bello & prœliis. Virg. 8. Æneid.

Nunc ſi bellare paras. & 2. Æneid.
His ſe, quando vltima cernunt
Extrema iam in morte parant defendere telis.

& 4. Æneid. *Arma parent.* & 9.

—pugnam ſperate parati. Ouidius
Bella mihi video, bella parantur.

ait, *Concurrere*, confligere, quod fit procurſu vtrimque facto. qua de re Cæſar 2. de bello ciuili, & Plutarchus

B in Pompeio. Horat. ſat. 1. lib. 1.

Militia eſt potior. quid enim? concurritur: horæ
Momento aut cita mors venit, aut victoria læta.

Virg. 4. Georg.

Erumpunt portis, concurritur.

In nauali quoque certamine fit concurſus: Virg. 8. Æneid. de pugna Actiaca:

—pelago credas innare reuulſas
Cycladas, aut montes concurrere montibus altos.

& 7. *Quanta per Idæos ſæuis effuſa Mycenis*
Tempeſtas ierit campos, quibus actus vterque
Europæ atque Aſiæ fatis concurrerit orbis.

& 9. *Paribus concurrere telis.*

C Horatius dixit: *Collidi duello.*

NON *deſit tibi.*] facile tibi ſit, ſit in mundo; ſit in promptu. adſit copia tibi & facultas eius rei. Propert. el. 16. lib. 1.

Et mihi non deſunt turpes pendere corollæ.

& el. 26. lib. 2.

Illa meis tantum non vnquam deſit ocellis.

non deeſt, abunde eſt, οὐ δυνατὸν, οὐκ ἐνδεῖ, id genus ſermonis eſt, & apud Virg. 6. Æneid.

Non Simois tibi, nec Xanthus, nec Dorica caſtra
Defuerint.—

FACIEM *componere pugnæ.*] id eſt, fingere,

D formare, ordinare. vide Nonium in Componere. Liuius lib. 28. *Acrior impetu, quam compoſitior vllo ordine pugna fuit. Faciem*, formam & modum. vide Gellium cap. 28. lib. 13. quid facies ſit, & Nonium duobus locis. Gellius cap. 28. l. 10. *In faciem pulueris.* id eſt, modum & formam. Virg. 2. Æneid.

—oriturque miſerrima cædes
Armorum facie.

Facies, non eſt πρόσωπον, ſed εἶδος, ſiue quælibet ſpecies, & forma rei. vultum dixit Virg. in 5. Æneid.

Mens ſalis placidi vultum, fluctuſque quietos
Ignorare iubet. paulo ante dixit:

E *Viſa maris facies. Pugna*, hic non eſt μάχη, ſed τάξις πρὸς μάχην. *L'ordonnance de l'armée pour la bataille.* Iſidorus & Donatus in Hecyram: *Pugna à pugno, quia olim ante vſum ferri & armorum pugnis & calcibus ſe petebant.* Lucret. lib. 5.

Arma antiqua manus, vngues, denteſque fuerunt:
Et lapides: & item ſiluarum fragmina rami.

SEV *ſit opus.*] vſus poſtulet, deceat, conueniat. Horat.

Siue opus eſt imperitare equis. Ouid.
Siue opus eſt velis, minimam bene currit ad auram:
Siue opus eſt remis, remige carpit iter.

QVADRATVM *acies conſiſtat in agmen.*] pro ſtet, vt ſupra: *Placidis mare conſtitit vndis.* ſic

Virgil. 3. Georg.

Non ſecus ac patrijs acer Romanus in armis
Iniuſto ſub faſce viam dum carpit, & hoſti
Ante expectatum poſitis ſtat in agmine caſtris.

& alibi: —— *Campo ſtetit agmen aperto.*

Conſiſtere cauſam dixit Gellius, pro conſtituere & conijcere. Conſiſtunt qui ſimul ſtant, vt eiuſdem generis. Plaut. in Curcul. *Neque quiſquam in foro vobiſcum audet conſiſtere.* Idem in Aulularia: *Adeunt, conſiſtunt, copulantur dexteras.* *Conſiſtere*, inquit Donatus in illud Adelph. ſc. *Obſecro otioſè nunc iam ilico hic conſiſte: eſt audacter & conſtanter ſtare*: vt Virg. 5. Æneid.

Conſtitit in digitos extemplo arrectus vterque.

In agmen, pro in agmine, vt Terentij Eunucho: *Eſſe in honorem.* apud Ciceronem: *Eſſe in poſſeſſionem.* &, *eſſe in poteſtatem.* &, *in mentem fuit.* Plauti Amphit. *Agmen*, inquit Iſidorus, cap. 3. lib. 9. *Exercitus dicitur cum iter facit, ab agendo, id eſt eundo; eſt enim exercitus ambulans: nam agmen dicitur, quod in longitudinem porrectum eſt, vt cum exercitus portis procedit.* Inde agmen de fluuij impetu, continuo tenore, & æquabili. Seruius in ſchedis apud Scaligerum in Tibullum, citat ex Varrone ad illud Virg. 7. Æneid. —— *pilataque totis*

Agmina denſentur campis. *Duo ſunt genera agmi-*
C *num*, inquit Varro: *Quadratum, quod immixtis etiã iumentis incedit, vt vbiuis poſſit conſidere. Alterum pilatum, quod ſine iumentis incedit, ſed inter ſe denſum eſt, quo facilius per iniquiora loca tramittitur.* Aſellio Sempronius: *Quartum ſignum accedebat, ſiue pilatim, ſiue paſſim iter facere volebant. Agminis magni coluber.* Arnobius: & Virgilius, *agmina cauda*, & alio loco, *volumina.* vet. gl. *agmen, cœtus, συνάθροισις*. *Agmen* à forma, vel vt Tibullus loquitur facie pugnæ *quadratum.* Cic. 2. Philipp. *Agmine quadrato cum gladijs ſequuntur ſcutati milites.* Liuius lib. 2. *Valerius quadrato agmine peditem ducit.* Se-
D neca, epiſt. 61. *Sextium cum maximè lego, virum acrem, Græcis verbis, Romanis moribus philoſophantem, monit me imago ab illo poſita, ire quadrato agmine exercitum vbi hoſtis ab omni parte ſuſpectus.* quadrato agmine incedere, noſtris: *marcher en bataillon carré.* De quadrato agmine vide Veget. cap. 20. lib. 3. & notata ad verſum proximè ſequentem. Vt *agmen quadratum*, ſic & *Roma quadrata.* Ennio apud Feſtum: *& quadrata menſa*, Varroni. &, *quadrati panes.* Athenæo: *& quadrati verſus.* Gellio.

Rectvs *inæquatis decuerat frontibus ordo.*] vt ſupra, *directo contendere curſu.* ſic Ælianus, κέρατα ὀρθὰ ταγχθέντα, cornua recta collocata. Paulo aliter Horatius, oda vltima lib. 4. carm:
E
—— *ordinem Rectum, & vaganti frena licentiæ*
Iniecit. & Cato apud Feſtum: *Recto fronte ſequi.* dixit autem rectus quia eſt etiam obliquus, & quædam λοξὴ φάλαγξ dicitur ab Æliano. *Rectus* igitur *ordo*, ſeries exercitus porrecta in longitudinem, vt *recta linea.* Veget. cap. 20. lib. 3. *Vna depugnatio eſt fronte longa, quadrato exercitu; ſicut etiam nunc, & ſemper ſolet prælium fieri.* Rectum illum ordinem, & quadratum agmen depinxit nobis Virgilius 2. Georg.

Indulge ordinibus; nec ſecius omnis ad vnguem
Arboribus poſitis ſecto via limite quadret.
Vt ſæpe ingenti bello, cum longa cohortes

A *Explicuit legio, & campo ſtetit agmen aperto.*
Directæque acies, ac latè fluctuat omnis
Aere renidenti Tellus: necdum horrida miſcent
Prælia, ſed dubius medijs Mars errat in armis.
Omnia ſint paribus numeris dimenſa viarum:
Non animum modo vti paſcat proſpectus inanem:
Sed quia non aliter vires dabit omnibus æquas
Terra, nec in vacuum poterunt ſe extendere rami.

Decvrrat.] extendatur in longitudinem more decurrentis, propriè decurrere eſt è ſuperiore loco in inferiorem currere. vt Virg. 2. Æneid.

Laocoon ardens ſumma decurrit ab arce.

B & 4. Æneid.

Ecce feræ ſaxi deiectæ vertice capræ
Decurrêre iugis. & in Bucolicis:
Inter ſaxoſas decurrunt flumina valles.

Horatius:

Monte decurrens velut amnis.

Virg. 2. Georg. ἐπιχειρητικῶς:

Hæc ades inceptumque vna decurre laborem.

id eſt, mecum perage, & curſim. *Decurrere*, ab initio ad extremum currere, & omne ſpatium emetiri. Propert.

Qualem ſi iuncti vellent decurrere vitam.

C vet. gloſſ. *Decurſus*, ἐκδρομή. *Decurſus*, καταδρομή. genus luſtrationis militaris, in ornandis funeribus ducum.

Frontibvs.] frontis nomine ſignificatur antica, ſiue anterior pars, de qua translatione in acie frõs & cornua; Gellius cap. 9. l. 10. *Arcta fronte acies*: Liuius lib. 36. *Frons caſtrorum.* Cæſar, lib. 3. de bello ciuili: *Frons ſcenæ.* Virg. 3. Georg. *Vel ſcena vt verſis diſcedat frontibus.* Liuius lib. 36. *Aequa fronte ad pugnam accedere.* *Frons ſpectaculorum.* Suetonius in Claudio: *Frontes ianuæ.* Ouid. 1. Faſtor.

Omnis habet geminas hinc atque hinc ianua frontes:
D *Ex quibus hæc populum ſpectat, & illa Larem.*

Inæqvatis.] id eſt æquatis, vt confirmauimus exemplis ſupra ad illud:

Inæquatum ſi quando onus vrget vtrimque.

idem valet apud Virg. 5. Æn. *Iunctis frontibus.*

Et nunc Priſtis abit, nunc victam præterit ingens
Centaurus, nunc vna ambæ, iunctiſque feruntur
Frontibus, & longa ſulcant vada ſalſa carina.

quod in eodem libro dicitur: *Aequatis velis:*

Et fors æquatis cepiſſent præmia velis. quibus è duobus locis tertius explicandus in 4. Æneid.

Regina è ſpeculis, vt primum albeſcere lucem
Vidit, & æquatis claſſem procedere velis.

E Sev *libeat duplicem, ſeu iunctum cernere Martem.*] an ſpectare, quia dixit, faciem pugnæ? An *cernere Martem*, pro Marte decernere, & prœlio dimicare, vt Ennius in Medæa apud Nonium, in, *Cernere*: *Nam ter ſub armis malim vitam cernere, quam ſemel modo parere.* id eſt, decertare de vita. quod Virgilius 12. Æneid. effinxit:

Inter ſe coiſſe viros, & cernere ferro.

Lipſius lib. 4. de Militia Romana, ad hos quinque Tibulli verſus, facit variam pugnæ faciem. *Primò quadratam ſimplicem, fronte recto: Secundo, duplicem, vtroque cornu: Tertio, iunctam, quam capiebam triplicem, aliâ ſcilicet, ad duas iunctâ. Nam ſic fiebat, quod hic dicitur, vt dextrâ ſuâ miles qui in laeuo eſt*

1

ixtuo eſt ſiniſtram medij adſpiciat; ſiniſtrâ ſuâ, qui in dextro eiuſdem medij dextram. Sed remoratur aut potius reuocat, quod ſequitur, Sitque duplex gemini victoria caſus. an iunctam igitur intelligis ſubiunctam & duplicatam, de qua diximus, vt acies acies ſit oppoſita? hoc opinor. & vtrobique ſane dextra ſua ſiniſtram appoſiti cornus cornu aſpicit, & contrà. Nec mihi diſplicet etiam ſcribi, duplicem ſeiunctum cernere Martem, vt duas modo poſituras nominet, quadratam ſimplicem, indiuiſam: & hanc abiunctam, in duo cornua; facilis ita ſententia: hæc illic Lipſius ſatis obſcurè. *Martem*, aciem, pugnam, prœlium. Nota metonymia, vt ſupra: *Audacis certamina Martis.* Virg. 2. Æneid. ——*& caeco Marte reſiſtunt.*
& 6. ——*Martemque accendere cantu.*
Cicero ſic *Martem communem* dixit in Orat. pro Milone.

SITQVE *duplex gemini victoria caſus.*] in duplici facie pugnæ poſita ſpes victoriæ, & ea pendet ex arbitrio fortunæ, id eſt euentu prœlij, quem caſum vocat. eſt enim caſus, cũ quid ita cecidit, vt aliter cadere & euenire potuerit. Cic. 1. de Diuin. Virg. 4. Æneid.

Verum anceps pugnæ fuerat fortuna.

vnde Cæſar: *Iacta ſit alea.* & Horatius:

Periculoſæ plenum opus aleæ.

AT *non.*] valet, neque vero: eſtque connectentis, licet ſæpe contra. Virg. 2. Æneid.

At non ille ſatum. & 4. Æneid.

At non infelix animi Phœniſſa. Seruit & anthypophoræ. Virg. 7. Æn. *At non ſic Phrygius.*
Propert. el. 15. lib. 1.

At non ſic Ithaci digreſſu mota Calypſo.

ERRANT *per laudes.*] quaſi vagantur, ſine temerè huc & illuc ferantur, vt pecudes per paſcua, & apes per hortos floreſque colligendos. Qui flores legunt in hortis Pieridum, vnde claris viris nectant corollam:

Florigeris vt apes in ſaltibus omnia libant.

ſic errandi verbo Virgilius vtitur, ecl. vlt.

Tum canit errantem Permeſſi ad flumina Gallum.

Errare per: vt idem Virgilius in Sileno:

Rara per ignotos errent animalia montes.

Horat. *Ac videor pios errare per lucos.*

Errare per, vno verbo dicitur, *pererrare.* Virg. ecl. 1. *Pererratis finibus.* & 3. Æneid. *Pererrato ponto:* & 9. Æneid. *Omnemque pererrat Vndique circuitum.*

LAVDES *dubias.*] incertas, ſiue de quibus ambigi poſſit, veræne ſint an fictæ, & meritæ.

MEA *carmina.*] dictum ſupra ad illud:

Et quodcunque mea poterunt audere Camœnæ.

Propert. el. 10. lib. 1.

Nondum etiam Aſcræos norunt mea carmina.

Fontes. id eſt, ego vates.

NAM *bellis experta cano.*] felici bellorum euẽtu ſiue rę & vſu comprobata & teſtata. *Experta* patheticõς. Gell. cap. 7. lib. 15. *Expertum*, id eſt, obſeruatum. Propert. el. 3. lib. 1.

Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ.

aliter Virg. 7. Æneid.

Sine fide, ſeu quis bello eſt expertus & armis.

ipſe Tibullus ſe earum laudum conſortem & participem Meſſalæ iactat in el. 7. lib. 1.

Non ſine me eſt tibi partus honos per bella, Pirene Teſtis, &c.

A TESTIS *mihi.*] teſtis tum 5. caſu, vt Plaut. in Captiuorum prologo: *Vos vos mihi teſtes eſtis me verum loqui.* Virg.

Vos coryli teſtes, & flumina Nymphis. Catull.
Teſtis erit magnis virtutibus vnda Scamandri.

VICTÆ.] ſubactæ, domitæ.

FORTIS *Iapygiæ miles.*] ambiguum relinquit an Iapygiam fortem, an fortem militem dicat. *fortus*, qui & fortis Feſto, bonus. Tibull.

Hic ego dux, mileſque bonus.

Iapygia alio nomine Meſſapia, regio in finibus Italiæ. Strabo lib. 6. Seruius ad illud 11. Æn.

Iapygis aruis. *Iapygia pars Apuliæ, in qua*
B *mons Garganus, ita dicta ab Iapyge Dædali filio*, vt ait Solinus: *Appuli autem fortes.* vnde ab Horatio, *Pernix Appulus*, & Daunia militaris. Sed profecto nullum tunc bellum in Apulia eſſe potuit: & in aliis libris legitur, *Iapydiæ.* Nam *Iapides* Ptolomæo ſunt Illyriæ populi, qui Straboni vocantur *Iapodes*, lib. 7. & oppidum eorum in Albio monte ſitum; qui licet pugnaces & latrocinari ſoliti, expugnati tamen, & prorſus domiti ab Auguſto. Ibid. *Albium*, oppidum Iapodum, quaſi Alpium dictum, & ad Alpes ipſas porrigi, quod confirmatur hîc verſu qui proximè ſequitur. Ab iis populis Timauus
C fluit, vnde Virgilius Iapidem eum nominat: 2. Georg.

Caſtella in tumulis, & Iapidis arua Timaui.

Ιαπόδες, Straboni.

FALLAX *Pannonius.*] fraudulentus, duplex, inſidus, *ἀπατεών*. fallaces eſſe Pannonij oſtendit Dio, l. 49. Finxerant deditionem: ſed mox, cum obſides etiã dediſſent, rebellarunt, & eruptione facta bellum renouarunt: vt Scaliger citat hoc loco. De Pãnonia, & Pãnoniis populis. Strabo, lib. 7. Plin. cap. 25. lib. 3. & Appian. in Illyrico, vbi hoc bellum cõmemorat, & à Pãnonio Antarij filio gentem & regionem dictá putat: vel à
D Pæone, Pæonas. & Dio, lib. 49. & 54. & 55. vbi multa de Pãnonico bello geſto duce Germanico, ſine Meſſalæ mentione. & Sueton. in Auguſto, cap. 21. & in Tiberio, cap. 9. & 20. Pannonia duplex, ſuperior & inferior. Complectitur partem Auſtriæ, & Hungariæ, Tranſſiluaniæ, & Poloniæ. Danubius apud Auſon.

Imperijs grauidas qua ſecat Pannonias.

PASSIM.] dictũ ſupra, *Paſſim fluat igneus Æther.* Paſſim, *ſa* & *la*. id eſt ſingulo quoq. pedatu, fuſe, abundè. Hinc *Paſſiuitas* Tertulliano, quod fit temerè & crebro. *ἀνέδην*. vet. gloſſ. *Paſſim*, *σποράδην*.

E DISIECTVS.] ſignificat prœlio fuſum & fugatum Pannonium in Alpium ſe iuga recepiſſe, ſed diſperſum & palantem, ita vt reparare bellum non cogitet, quod apertius indicat Ouidius in conſolatione ad Liuiam:

Summaque diſperſi per iuga Pannonij. *Diſpalati milites* Gellio dicuntur ſemel atque iterum.

ALPES *gelidas.*] niuoſas. Feſtus in Album: *Alpum pro albo dicunt Sabini; vnde Alpes à candore niuium, quas niues ſemper comitantur frigora.* Hinc *Alpinæ niues*: Virgilio ecl. 10. & *Alpini boreæ*. 4. Æneid. Hibernas inde vocat Furius apud Perſium:

—— ſeu pingui lentus omaſo

Iuppiter hibernas cana niue conſpuit Alpes.

vet.gl. *Alpes, ὄρη Γαλλίας.* & Chariſ. lib.1. *hæ Alpes, τὰ ὄρη Γαλλίας.* Sic & omnes montes niue candidi Alpes. Sic *algidum*, pro, gelido Cyllenes vertice dixit Arnobius de Mercurio, qui in Algido natus & educatus. Gelidum quoque de frigore opaco dicitur, vt *nemus gelidum* Horatio, & ita ſupra, *gelidos Læſtrygonas* dixit ob Artaciæ gelidum fontem.

TESTIS *Arupinus.*] opus tibicen verſiculo, niſi quis fulciat pentemimeri. Scaliger legit *Arupinis*, vel Arupinas, quod non diſplicet. Oppidum Iapidiæ Straboni, lib.4. & lib.7. Ἀρύπινον. vide Dionem, l. 49. & Strabonem de hoc bello, cui Auguſtus præfuit, & in eo ſaucius. fuit fortaſſe & in eius comitatu Meſſala, & in eius auſpiciis militauit.

PAVPER *natus in armis.*] paupertatem & militiam coniungit quia rei familiaris inopia ad bellum cogit. vt & ad mercaturam, quæ per mare pauperiem fugit. Sic Virg. 2. Æneid.

Pauper in arma pater primos me miſit ab annis.

Horat. od.2. lib.3.

Anguſtam amici pauperiem pati

Robuſtus acri militia puer Condiſcat.

& od. 12. lib. 1.

Hunc & incomptis Curium capillis

Vtilem bello tulit, & Camillum

Sæua paupertas. Tibullus ipſe:

—— vos ſigna tubæque

Ite procul cupidis vulnera ferte viris.

Ferte & opes. Paupertas, inquit Seneca epiſt. 88. *eſt parui poſſeſſio.* hinc Tibullus noſter:

Iam modo non poſſum contentus viuere paruo.

Horat. *Viuitur paruo bene.* Varro 4. de ling. Lat. *Pauper à paulula re.*

NATVS *in armis.*] vnde & educatus & inſtitutus intelligitur. hinc epigrãma apud Suetonium in Caligula:

In caſtris natus, patrijs nutritus in armis,

Iam deſignati Principis omen erat.

dicitur & *natus in armis*, & *natus armis.* Propert.

Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis.

& *natus ad arma.* Ouid el. vlt. lib. 4. Triſt.

Fortia verbosi natus ad arma fori.

VETVS *ut non fregerit ætas.*] id eſt, ſenecta, quam & *ſenectam ætatem*, & *grauem ætatem*, & *malam ætatem* dicebant. τὸ *vetus* ſuperuacaneum epitheton. Sic Tibullus alio loco:

In veteres eſt dura puella ſenes. Horat. od. 8. epod. *Et rugis vetus frontem ſenectus exaret.* idem in arte Poëtica:

Vt ſiluæ folijs pronos mutantur in annos

Prima cadunt, ita verborum vetus interit ætas.

Vt non fregerit. ὡς ὁ ὅτι quam, vel quomodo non debilitarit & contuderit vires. Ouid.

Ingenium fregere meum mala. Horat.

Miles ait multo iam fractus membra labore.

Virg. 9. Æneid.

Omne æuum ferro teritur. & mox:

—— nec tarda ſenectus

Debilitat vires animi, mutatque vigorem.

ἐκλείσματος ὀαυγέρονος.

TERNA *minus Pyliæ miretur ſecula famæ.*] minus

A ei nouum & inſolens videatur, Neſtorem trecentos annos vixiſſe, quod Poëtarum fabulis & hominum ſermone celebratum eſt. *Terna ſecula*, trecentos annos, qua de rectum ſupra:

Vixerit ille ſenex quamuis dum terna per orbem

Secula fertilibus Titan decurrerit horis.

Famæ, quia *triſeclisſenex* ille in ora hominum venit ob longam ætatem.

NAMQVE *ſenex longæ vitæ.*] id eſt iam ſenex, vel quamuis ſenex. Gell. cap.28. lib.10. *Seniores ab anno alludit ad populos pauperibus.*

PERAGIT *dum ſæcula vita.*] vt vitam agere, ſic peragere dicimus, vt agere ſæcula, ita & per-

B agere. Ouid. in fabula Narciſſi:

Ecquem, cum veſtra tot agantur ſecula vitæ,

Qui ſic tabuerit longo meminiſtis in æuo.

Ouid. el.8. lib.4.

Hæc mea ſic quondam peragi ſperauerat ætas.

Mart. ep. 12. lib.5. *Peragere* poſuit, pro conſumere & conficere:

Plenum Maximè centies Syriſcus

Circa balnea quatuor peregit. ſequitur mox:

O quanta eſt gula centies comeſſe!

& ep. 46. lib.7.

Perdiderant iam vota metum, ſecuraque flebat

Triſtitia, & lacrymis iamque peractus erat.

C Ouid. in Ibin:

Tempus ad hoc luſtris mihi iam bis quinque peractis.

CENTVM *fœcundos Titan renouauerit annos.*] id eſt, redintegrarit. nam renouatio eſt ἀνανέωσις. Cic. 2. de nat. deor. *A quo renouatio mundi fieret.* Renouari etiam ſolem ipſum quotidie, & ἀνανεοῦσθαι cenſebant, quod C. Marius in Mimiambis dixit, recentari apud Gellium: *Iam iam albicaſcit Phœbus, & recentatur commune lumen hominibus voluptaſque.* Hinc explicandum illud Virgilij:

Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras.

D *Centum annos*, ſæculum; id eſt, longiſſimum humanæ vitæ ſpatium, quæ numeri plenitudo à Virgilio in expiatione animarum obſeruatur 6. Æneid. *Centum errant annos.* item:

Donec longa dies perfecto temporis orbe

Concretam exemit labem, purumque reliquit

Aetherium ſenſum, atque aurai ſimplicis ignem.

Nota vox Præconis apud Sueton. in Claudio, populum ad ſeculares ludos vocantis, *quos neque quiſquam vidiſſet, nec poſtea viſurus eſſet.* fœcundos annos, propter *fertiles* quas dixit *horas*, & anni tempora. Dictum ſupra:

E *Secula fertilibus Titan decurrerit horis.*

ſic & el. 4. lib. 1.

Annus in apricis maturat collibus vuas,

Annus agit certa lucida ſigna vice.

IPSE *tamen velox.*] Cornel. Fronto: *Vigor eſt in elatione animi velocitas in celeritate corporis. Velox* vel ipſe, vel corpus *velox*, eques *velox* qui facile inſilit & deſilit. ſic Ouid. 5. Faſt.

Et male veloci iuſta ſoluta Remo.

EDERE *corpus.*] emittere in auras. vnde liber edi dicitur, cum in lucem, & in vulgus emittitur. editũ & ſublime idem. &, *Celſus*, pro, equo: Ennius. & Virg. *Sublimes in equos redeunt.* Inde *ædes* Feſto, *Quod in edito loco ponerentur.* Lucret, lib.3. *—— foraſque per os eſt editus aër.*

& lib. 6. *Sputaq. per ſauces raucas vix edita tuſſi.* ſignificatur deſultoria leuitas, vt apud Virgil. lib. 12. Æneid.

Corpora ſaltu Subijciunt in equos.

Quid *torpus* docet Gellius, cap. 15. lib. 5.

VALIDISQVE *a ſedet moderator habenis.*] id eſt firmis & fortibus loris. ſupra, *lentis*: id eſt, tenacibus. Sic *validas habenas* dixit Poëta vetus apud Ciceronem 3. de Orat.

Erras, erras: nam te exultantem, & præſidentĩ tibi,
Repriment validæ legum habenæ, atque imperij inſiſtent iugo.

SEDET *moderator.*] ſedere in equo dicitur qui equitat. Ouid.

Hectoreo quoties ſederat Hector equo.

Cicero pro Murena, *Cum ſedere in equis prætextati triumphantium filij ſoleam.* Horat. *Hærere equo:*

Neſcit equo rudis hærere ingenuus puer.

ipſe Tibullus alibi:

Inſideat celeri conſpiciendus equo.

MODERATOR *habenis.*] qui habenis ora equorum temperat. *Moderator*, rector, auriga, equiſo. *Magiſter* Horatio ep. 2. lib. 1.

Fingit equum tenera docilem ceruice Magiſter:
Ire viam, qua monſtrat eques.

Ouid. el. 3. lib. 2. de Ponto:

Succedatque ſuis orbis moderator habenis.

Notandum verbalia regere caſus ſuorum verborum. ideo *moderator habenis*: nam moderor, quod & modero Nonio, nonnunquam cum 3. caſu. Horat. *Qui non moderabitur iræ.* Sic M. Tullius lib. 1. de legib. *Si Iuſtitia eſt obtemperatio ſcriptis legibus, inſtitutiſque populorum.* Corn. Fronto: *Modulari, modos facere. moderati, modum imponere.* Manil. lib. 5.

Stare leui curru moderantem quattuor ora
Spumigeris frenata lupis.

TE *duce.*] tuo ductu & auſpiciis.

NON *aliàs.*] *non alio tempore*, inquit Donat. in Andr. idem in Hecyr. *Inter aliàs & alià hoc intereſt, quod aliàs alio tempore ſignificat: alià, aliter, vel per alia.* Chariſius tamen lib. 2. docet aliàs, & aliter confundi. Virg. 1. Georg.

Non aliàs cœlo ceciderunt plura ſereno
Fulgura. —— Horat. od. 5. lib. 3.
Donec labantes conſilio patres
Firmaret auctor non aliàs dato.

CONVERSVS *terga.*] vertere terga coactus. Synecdoche Poëtica. Virg. 1. Æneid.

Faciem mutatus & ora. & 6. Æneid.
Lacerum crudeliter ora. & 7. Æneid.
Picti ſcuta Labici. vertere terga. quod vno verbo *tergiuerſari*, trãſlatione à militia ad forum. Varro apud Nonium in eliminare:

Occipitiũ atq. armos Deo oſtendo, extẽplo elimino me.

Virg. 12. Æneid.

——*verſique viciſſim*
Puluerulenta fuga Rutuli dant terga per agros.

vet. gl. *Tergiuerſor*, νωτοστρέφω. *Tergiuerſatio*, ἀθετημός, φυγοδικία.

DOMATOR.] Scaliger in Tibullum. *Domator*, πωλοδάμνης. Arupinos equũm domitores & ἱπποδάμους ſupra fecit. Ergo *Domator*, pro, *Domitor*. Scio eſſe qui legant, *Comatus*, & de populis Galliæ comatæ exponant. Sed mouet me & li-

A brorum conſenſio, & vetus gloſſarium, in quo legitur, *Domani*, ὁ δάμαλις. Nam ſi dicitur *Domani*, pro *Domui*; cur non & *Domator*, pro *Domitor*, nẽpe à ſupino domatum. adde quod in eodem Lexico ſcribitur *Damnator*, δαμαστής. corrigo. *Domator*, ex hoc loco, ad quem procul dubio reſpexit illius gloſſarij auctor.

LIBERA *Romanæ ſubiecit colla catenæ.*] ſubactos & domitos eos populos ſignificat, & coactos ſubire iugum. *Subiecit colla*, ſubmiſit, & ſuppoſuit ceruicem. Horat.

Nondum ſubacta ferre iugum valet Ceruice. Subijcere colla, prębere ceruicem vinciendam & ad iugum
B ferendum. *Colla libera*, duplex ſynecdoche. vna, *colla*, pro collum, numerorum: altera, partis pro toto. *Libera colla*, hominum liberorum. Horatius, epiſt. 19. lib. 1.

Libera per vacuum poſui veſtigia princeps. & hîc libera prius nunc captiua. Propert. el. 20. l. 2.

Inſtat ſemper amor ſupra caput, inſtat amanti,
Et grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.

idem el. 5. l. 4.

Aut quorum titulus per barbara colla pependit.

& el. 8. *Atque armillatos colla moloſſa canes.*

Ouid. el. 2. lib. 4. Triſt.

Collaque Romanæ præbens animoſa ſecuri.

C Notum eſt autem vinciri collo ſolitos, quos ducerent in triumphum. Ouid. ad Liuiam:

Adſpiciam regum liuentia colla catenis.

Propert.

India quin Auguſte tuo dat colla triumpho.

Horatius:

Ductaque per vias regum colla minantium.

ROMANÆ *catenæ.*] *Catena*, vinculi ferrei genus, vt *Catulus* Plauto. vnde ὑποκοριστικῶς *Catella*, & *catena*. vet. gl. *Catella*, κατένα: vox Latina Græcis Latinis ſcripta. Catenas autem Romani gentibus minabantur. Horat.

D *Daret vt catenis fatale monſtrum.* idem:
Horribilique Medo nectis catenas. idem:
Cantaber ſera domitus catena. idem:
Miles ſagittas & celerem fugam
Parthi: catenas Parthus, & Italum
Robur. Iſidorus, cap. 13. lib. 20. *Catena quod capiendo teneat.* imo capitis parte, id eſt collo,

NEC *tamen his contentus eris.*] tibi hæc non facient ſatis. ſignificat auidum laudis, & cuius non facie expleatur gloriæ ſitis. dictum ſupra:

Nec tua maiorum contenta eſt gloria fama,

MAIORA *peractis.*] ampliora, magis clara & illuſtria, quam quæ geſſiſti, patraſti, & con-
E feciſti.

INSTANT.] prope adſunt, imminẽt, impendent. vet. gl. *Inſtar, proximum*, πλησίον, quod inſtat. Inſtare etiam dicitur, quod quam primum eſt opus facto. Virg. ecl. 9.

Deſine plura puer, & quod nunc inſtat agamus.

& 4. Æneid. *Nunc qua ratione quod inſtat*
Confieri poſſit paucis aduerte docebo.

COMPERTVM *eſt.*] cognitum, certum exploratum. *Comperio*, inquit Diomedes lib. 1. *eſt ex alio cognoſco.* & Donat. in Andriam. Gellius, cap. 11. lib. 1. *Compertius* dixit, pro, certius. *Comperio, à pariendo*, id eſt, *acquirendo & ſciendo.* *Compereo, ſimul pereo.* Diomed. lib. 1.

SIGNIS.] indiciis, notis & coniecturis. *Signa* proprie de Prognoſticis. Virg. 1. Georg.

Sol quoque & exoriens & cum ſe condit in vndas
Signa dabit: ſolem certiſſima ſigna ſequentur.

vide Cic. lib. 6. epiſt. ad fam. ad A. Cæcinnam: *Ex eo ambitu notantur mihi ad diuinandum ſigna duplici quadam via.*

VERACIBVS.] verax, quod verum eſſe conſueuit, vt fallax, mendax, edax, bibax, rapax: Horat.

Voſque veraces cecinere Parcæ.

QVEIS *Amithaonius nequeat certare Melampus.*] incertum an dandi caſu, an auferendi dixerit, *queis certare.* Si *queis*, pro, cum quibus certare & contendere eo genere diuinationis quis melior augur & verior. ſic ſupra: *Queis potius certamen erit.* ita Virg. 4. Æneid.

—— placitone etiam pugnabis amori.

& eclog. 5.

Montibus in noſtris ſolus tibi certet Amyntas.

Melampus, vates. de eo Statius 3. Thebaid.

—— Sollers tibi cura futuri
Amphiaræ datur: iuxtaque Amithaone cretus,
Iam ſenior, ſed mente virens, Phœboque Melampus.

Apollod. lib. 1. Bibliothecæ, Ἀμυθάων Εἰδομένην γαμεῖ τὴν Φέρητος, ἐξ ἧς γίνονται παῖδες αὐτῷ Βίας καὶ Μελάμπους. Virg. 3. Georg.

Phyllirides Chiron, Amithaoniuſque Melampus.

Propert. el. 3. lib. 2.

Turpia perpeſſus vates eſt vincla Melampus,
Cognitus Iphicli ſurripuiſſe boues,
Quem non lucra, magis Pero formoſa coëgit,
Mox Amithaonia nupta futura domo.

Ab Amythaone pars Elidis dicta Amythaonia Stephan. περὶ πόλεων.

NAM *modo.*] nuperrimè.

FVLGENTEM *Tyrio ſubtemine veſtem Induneras.*] togam purpurea trama inſiguem ſumpſeras. Velleius de hoc ipſo Meſſala.: *Fulgentiſſimus iuuenis.* ſed Tibullus ad purpureæ colorem retulit. Horat. od. 1. lib. 3.

Nec purpurarum ſidere clarior
Delenit vſus.

Cic. Orat. 3. in Catilinam: *Qui nitent vnguentis, qui fulgent purpura.* Ouid. el. 1. l. 2. Triſt. *Iamque coronatis fulgeat altus equis.* Virg. 4. Æn.. *Tyrioque ardebat murice læna.* *Stamen*, à ſtando, quod eo ſtat omne in tela velamentum, *Subtemen*, quod ſubit ſtamini. vet. gl. *Subtemen*, ὑφή. id eſt filum, trama. *Subtemen*, κρόκη. trama. dixi plura ad illud in Ariadna: *Currite ducentes ſubtemina*, &c. Plin. cap. 36. lib. 9. de purpura. *Dijs aduocatur placandis, omnemque veſtem illuminat.* vide Feſtum de ſacro vſu purpuræ.

ORIENTE *die duce fertilis anni.*] ἀνατολὴν ſignificat, vt ſupra:

Quis nunquam candente dies apparuit ortu.

Virg. 2. Georg. *Surgente die.* & 4. Georg. *Veniente die.* bis autem die ſacris operabantur. *Dux anni dies*, ſunt ipſæ Calendæ Ian. quibus Conſules ſollenne votum ſuſcipiebant. qua de re vide Auſonium. ducit autem diem lucifer. Virg. 2. Æneid. *Iamque iugis ſummæ ſurgebat Lucifer Idæ,*
Ducebatque diem. Ducunt annum etiam Liber & Libera: Virg. initio 1. Georg. cur autẽ annus dicatur fertilis explicatum ſupra eſt ad illud:

A *Centum fœcundos Titan renouauerat annos.*

SPLENDIDIOR *liquidis cum ſol caput extulit vndis.*] omen felicis anni à candidiore luce ſolis primo anni die. ſic Horat. od. 2. l. 4. carm.

Tum mea, ſi quid loquor audiendum,
Vocis accedet bona pars: & ô Sol
Pulcher, ô laudande, canam recepto
Cæſare felix.

Contra idem de infauſto die: *Hanccine ſolem tam nigrum ſurrexe mihi. Splendidior*, candidior vt Catullo: *Fulſere quondam candidi tibi Soles.* Plaut. initio Militis: *Curate vt clypeo meo ſplendor clarior ſit, quam ſolis radij cum purior campos æther, & lumine*
B *veſtis purpureo. Extulit caput*, exſeruit è mari. Soli caput tribuit vulgus. vnde Virgil. 1. Georg. de Sole: *Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit.* periphraſis ortus Solis. vt in 12. Æneid.

Poſtera vix ſummos ſpargebat lumine montes
Orta dies, cum primum alto ſe gurgite tollunt
Solis equi, lucemque elatis naribus efflant.

Effert caput, qui præcipuè eminet, & inſignis eſt aliqua laude. Ouid. el. 8. lib. 1. Triſt.

Sine per ingenuas aliquos caput extulit artes.

Virg. ecl. 1. de vrbe Roma:

Verum hæc tantum alias inter caput extulit vrbes,
Quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi.

C Sol etiam dicitur ortus ſuos efferre. Virgil. 4. Æneid. *—— vbi primos craſtinus ortus*
Extulerit Titan, radijſque retexerit orbem.

Liquidis vndis, ex Indo mari, puro vitreoque gurgite Oceani. *Vnda*, inquit Iſidorus, cap. 20. lib. 13. *Ab eundo, & redeundo ſic dicta, vt aqua cum eſt æquabilis & ſine motu. Liquidis* epitheton non eſt penitus otioſum. poteſt enim eſſe vnda turbida. Sic alio loco Tibull.

I puer & liquidum fortius adde merum.

Ouidius:

Quæque docet liquido teſta ſit apta mero.

D Catull. *Quotquot in liquentibus ſtagnis.* Virgil. *Lacus liquidos.* Interdum prima ſyllaba huius nominis producitur, vt apud Lucret. in lib. 4. *Craſſaque conueniunt liquidis & liquida craſſis.* ſed tunc deducitur à verbo liquor, liqueris, non à liqueo, liques.

VENTI *diſcordes.*] inter quos non bene conuenit, quibus pax nulla placet, quibus ingratum otium, vt de iis Horatius. de hac ventorum diſcordia Ouid. 1. Met.

—— vix nunc obſiſtitur illis
Cum ſua quiſque regat diuerſo flamina tractu,
Quin lanient mundum; tanta eſt diſcordia fratrum.

E Virg. 2. Æneid.

Aduerſi rupto ſeu quondam turbine venti
Confligunt Zephyruſque Notuſque, &c.

Horat. od. 3. lib. 1. carm.

Nec timuit præcipitem Africum
Decertantem Aquilonibus.

TENVERVNT *flamina fera.*] cohibuerunt & compreſſerunt flatus ſuos. Νηνεμίας ſignificat, & aëris, ventorumq. tranquillitatem, ne rumperent gratum ſacris ſilentium, quod duobus verbis Virg. 10. Æn. *Tunc Zephyri poſuere.* & ecl. 9.

Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor, & omnes,
Adſpice ventoſi ceciderunt murmuris auræ.

Propert. el. 10. l. 3. de natali Cynthiæ hæc eadem

optat quæ hic Tibullus ait Meſſalæ contigiſſe:

Tranſeat hic ſine nube dies, ſtent aëre venti,
Ponat & in ſicco molliter vnda minas.

& el. 15. lib.

Ac veluti magnos cum ponunt æquora motus,
Eurus in aduerſos deſinit ire notos.

Fera flumina, ſæua & noxia præſertim arboribus, vt apud Virgil. ecl. 3.

Triſte lupis ſtabulis, maturis frugibus imbres,
Arboribus venti. ——

N E C *curua flumina.*] quia raro amnes fluunt recto alueo, ripæque flexuoſæ ſunt, & ſinuoſa littora. ideo & dixit ſupra:

Qualis & in curuum pontus confluxerit orbem.

Item: *Seu libeat curuo melius contendere gyro.* Sunt enim gyri & meandri fluminum. Virg. 3. Georg.

Propter aquam tardis ingens vbi flexibus errat
Mincius, & tenera prætexit arundine ripas.

Papinius apud Terentianum:

Et tortis errans qui flexibus effugit amnis.

Flumen, quidquid magna copia fluit, vnde pro copia & vbertate ingenij. Ouid. 1. Faſt.

Ingenij currant flumina quanta tui.

Cicero in Academicis: *Orationis flumen aureum fundens Ariſtoteles.* Fluminum quædam ſunt perennia, quædam torrentia. *Perenne*, quod ſemper fluit, ὁ ἀέναος ποταμός. *Torrens*, ὁ χειμάῤῥους: eadem *perennia & publica flumina*, l. 1. D. de flu. flumina in ſeruitutibus prædiorum vrbanorum quæ dicantur & quid differant à ſtillicidiis, vide apud Varronem 4. de ling. Lat. & Feſtum in Stiricidium.

E G E R V N T *curſus.*] *agere curſus*, currere, impellere aquas ſuas & deducere in mare. vnde *agmen fluuij* Virgilio. Ouid. 1. Metam.

In mare deducunt feſſus erroribus vndas.

A S S V E T O S *curſus.*] hi ſoliti ſunt Naiadum chori: Propert. el. 20. lib. 1.

Cuius vt accenſæ Driades candore puellæ
Miratæ ſolitos deſtituere choros.

Aſſueti curſibus fluuij: Virg. 3. Georg.

Pocula ſunt fontes liquidi, atque exercita curſu
Flumina. *curſus* Horatio, *lapſus.* *Arte materna rapidos morantem Fluminum lapſus.* Eleganter Lucret. *Qua via ſecta ſemel liquido pede detulit vndas.*

Q V I N *rapidum placidis etiam mare conſtitit vndis.*] tmeſis, pro quinetiam. *Rapidum mare*, periphraſis freti, qua mare maximè feruet & exæſtuat, vt ſupra *Violenta Charybdis.* *rapidum mare*, quod gurgitibus multis concitatum omnia rapit & abſorbet. Sic Tibull. el. 2. lib. 1.

Nam fuerit quicunque loquax, is ſanguine natam
Is Venerem è rapido ſentiet eſſe mari.

quod temere mutarunt in *rabido*. Nam *rapidum*, ſæuum, violentum. vt *rapidi leones* Horatio, ab ira, vi & impetu.

C O N S T I T I T *vndis placidis.*] ſtetit cum aquis tranquillis & quietis. Sic loquitur Virg. 4. Georg. *Atque Ixionei vento rota conſtitit orbis.* id eſt, ſtetit cum vento. Sic apud Catullum diuidenda vis verbi:

Quod mihi fortuna, caſuque oppreſſus acerbo,
Conſcriptum lacrymis mittis epiſtolium.

id eſt, ſcriptum cum lacrymis. & 12. Æneid.

A *Conſurgunt gemitu Rutuli.* id eſt, ſurgunt cum gemitu. Simili genere loquendi in eadem re vſus Ennius in Scipione apud Macrob. cap. 2. lib. 6. Saturn.

Mundus cæli vaſtus conſtitit ſilentio.
Et Neptunus ſæuus vndis aſperis pauſam dedit,
Sol equis iter repreſſit vngulis volantibus.
Conſtitere amnes perennes: arbores vento vacant.

Male in primo verſu legitur: *Silentia.* Totum hunc locum Ennius expreſſit ex Euripidis Bacchis, vbi fit maximum loquente Baccho ſilentium: Σίγησε δ' αἰθὴρ, σιγῇ δ' ὕλιμος νάπη φύλλ' εἶχε, θηρῶν οὐκ ἂν ἤκουσας βοήν. Imitatus vtrumq. Vir-
B gilius in 10. Æneid.

Tum pater omnipotens, rerum cui ſumma poteſtas,
Infit: eo dicente, Deûm domus alta ſileſcit:
Et tremefacta ſolo Tellus: ſilet arduus æther:
Tum Zephyri poſuere, premit placida æquora pontus.

V L L A *nec aërias volucris perlabitur auras.*] vet. lib. *Nulla hac.* lego, *Nulla nec.* ſic Virg. in Daphnide: ——*nulla nec amnem*

Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

& ipſe infra:

Nulla nec exuſtas habitant animalia partes.

duplex negatio pro vna. *Nulla volucris*, auis, volans, ales. eo nomine vocatur quidquid volat,
C etiam apes. Ouid. 5. Faſt.

——*volucres ego mella daturas*
Ad violam & cithyſos, grataque mella voco.

Virg. 4. Georg. *volantes*, dixit, ——*ipſaſque volantes*

Ore ferunt, dulcem nidis immitibus eſcam.

Perlabitur auras aërias, per inane volat, per aërem fertur. Schema eſt, quo detracta nomini verbo additur præpoſitio, vt notat Seruius ad illud 1. Æneid. *Atq. rotis ſummas leuibus perlabitur vndas.* quod in Homero notat Plutarchus Grammaticus: Διέπρησσον πεδίοιο· ἴσον τῷ, ἐπέρων διὰ τοῦ πεδίου. pertranſibant campum, par ei, tranſibant per
D campum. ſic & Virg. 7. Æneid.

Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura.

nam fama labitur, id eſt volat. vt 4. Æn. *Labere pennis.* Lucret. *Fulgura peruolgant cœlum.* Actius apud Varronem 6. de ling. Lat. *Peruado polum ſplendida mundi ſidera bigis.*

A V R Æ *aëria.*] id eſt, aër ipſe paullo altior & leuiter concitatus. nam Virgilio, *aërius mons*, altus. & *aërium mel*, quod ex aëre decidit. 5. Æn. ——*vitamque reliquit in aſtris Aërijs.* 3. Georg. Aërias alpes. Lucret. lib. 5.

Aurarumque leues animæ, calidique vapores.

N E C *quadrupes aſpera.*] *Quadrupes* feminino
E genere de bubus, equis, ouibus, capris. Virg. in Daphnide: ——*nulla nec amnem*

Libauit quadrupes. de ceruo 7. Æneid.

Saucius at quadrupes nota intra tecta refugit.

3. Æneid. de equis: ——*curru ſuccedere ſueti*

Quadrupedes. Quadrupedes cornutas, id eſt, lucas boues nominauit. Cælius apud Varron. 6. de ling. Lat. vet. gl. *Quadrupes*, τετράπους. *Quadrupedo*, τετραποδίζω. vnde aduerbium, *Quadrupedatim* Chariſ. Ouid. el. 7. lib 4. Triſt.

Quadrupedeſq. homines cum pectore pectora iunctos.

& de infantibus reptantibus:

Editus in lucem iacuit ſine viribus infans:
Mox quadrupes rituque tulit ſua membra ferarum.

A Sic & homines dicuntur manibus & pedibus ſimul vincti: Terentius Andria: *Quadrupedem conſtringito.* Quæ *quadrupes aſpera?* an caprigenum genus villoſum & ſirtum? Aſperum quidem ſi cōponatur cum lanigero pecore. Aſpera etiam quadrupes bos contumax. Virg. 3. Georg.

Aut iuga detrectans interdumque aſpera cornu.

an horrida, inculta, ſine ſtrigilis vſu: vel, quibus cibus eſt aſper, vt quæ ſentes & rubos eſitant. Pacuuius apud Cic. 2. de Diuinatione: *Quadrupes tardigrada, agreſtis, aſpera.* de teſtudine ob eius teſtæ aſperitatem.

Depascitvr.] decerpit, attondet, paſcendo abſumit. Virg. 1. Georg. B

Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba.

& 4. Georg. *Depaſcunt ſumma Lycæi.* hoc etiam verbo Cicero 2. de Orat. ſignificat eam quam Iuriſconſulti & Feſtus *pauperiem* vocant. depaſci etiam ſine dentibus dicitur, vt 3. Georg.

——atque artus depaſcitur arida febris.

& 2. Æneid.

Miſeros morſu depaſcitur artus.

Densas *ſiluas.*] id eſt, vbi crebræ arbores. Interdum denſa ſilua luxuriantem & patulam arborem ſignificat. Virg. 2. Georg.

Pullulat ab radice alijs denſiſſima ſilua. Idem ecl. 1. *Denſas corylos.* &, *Denſas vmbroſa cacumina fagos.* C *Denſum* (io panoo) *à dentibus pectinis, quibus feritur,* inquit Varro 4. de ling. Lat.

Qvin *largita tuis ſunt multa ſilentia votis.*] tua vota cum magno, longóque ſilentio audiuerunt. Silentium autem hoc in ſacris *fauentiam* appellabant: qua de Nonius in *fauor,* in *fauentia,* & in *obſcœnum.* Silentium eſt etiam in auſpicijs omnis vitij vacuitas. Cicero 1. de Diuin. Feſtus: *Fauere eſt bona fari, vel ſilere.* Corn. Fronto: *Silet o, cuius loquentis ſermo comprimitur: tacet, qui ne loqui quidem cepit. Largita ſunt,* ambiguum an participium ſit, patiēdi ſignificatione, an verbum: D quia dicebant etiam largio, is: Nonius.

Tvis *votis.*] optatis. vet. gloſſ. *Voueo, opto. εὔχομαι. ex voto, κατ' εὐχήν.* Vota, differunt à precibus, quia preces ſine obligationis vinculo ſunt; in votis pactio quædam ineſt. Horat. od. 19. lib. 3.

Non eſt meum, ſi mugiat Africis
Malus procellis, ad miſeras preces
Decurrere, & votis paciſci,
Ne Cypriæ Tyriæque merces
Addant auaro diuitias mari.

Ivppiter *ipſe.*] additum pronomen nomini eius vim auget. ſic Catull. E

Non ſi me Iuppiter ipſe petat.

Virg 4. Georg.

Non age naturas, apibus quas Iuppiter ipſe
Addidit, expediam.—— & 2. Æneid.
Ipſe pater Diuûm. & alias ſæpè.

Levi *vectus per inania curru.*] latus per aëra vacuum. Virg. 6. Æneid. de Salmoneo:

Quatuor hic inuectus equis, &c. Enallage numerorū *per inania,* pro per inane. Virg. in Silen.

Namque canebat, vti magnum per inane coacta
Semina terrarumque animæque mariſque fuiſſent.

& 4. Georg.

——his ſeſe per inania nubila librant.

A & 7. Æneid. *——curaſque Pater teſtatus inanes.*

& 10. Æneid.

Proque viro nebulam & ventos oſtendere inanes.

& 12. Æneid.

Tum lapis ipſe viri vacuum per inane volutus.

Horat. od. 3. lib. 1. carm.

Expertus vacuum Dædalus aëra.

Levi *curru.*] idem currus Iouis & leuis & grauis. leuis, quia trahitur albis quadrigis, vnde Plautus in Amphit. *Quadrigas ſi aſcendas Iouis, atque ita fugias, vix poteris effugere infortunium.* grauis etiam ob grauem terribilemque ſonum tonitrus. Horat. od. 12. lib. 1. carm.

B *Tu graui curru quaties Olympum.*

Idem autem od. 34. eiuſdem libri:

——namque Dieſpiter
Igni coruſco nubila diuidens,
Plerumque per purum tonantes
Egit equos, volucremque currum.

Affvit.] vet. gloſſ. *Aſuero, ἄπειμι. Aſuero, ἀπολιμπάνομαι.* Deos vero, vt adeſſent precabantur, vnde *Dij præſentes,* fauentes intelligebantur. dixi ad Ariadnam.

Et *cælo vicinum liquit Olympum.*] Deos ipſos ſedes ſuas relinquere fingebant, vt vocati ſacris intereſſent. Tibullus ipſe in hoc libro eleg. C cuius initium Sulpitiæ:

Sulpitia eſt tibi culta tuis, Mars magne, calendis,
Spectatum è cælo ſi ſapis, ipſe veni.

Virg. 1. Georg.

Ipſe nemus linquens patrium, ſaltuſque Lycæi
Pan ouium cuſtos, tua ſi tibi Mænala curæ
Adſis, ô Tegeæe, fauens: oleæque Minerua
Inuentrix, vncique puer monſtrator aratri.

Horat. od. 30. lib. 1. carm.

O Venus regina Cnidi, Paphique,
Sperne dilectam Cypron: & vocantis
Ture te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem.

D Vicinvm *cælo Olympum.*] nubibus propinquum. De altitudine Olympi Plutarchus in Paullo Æmilio. Lucanus: *nubes exceſſit Olympus.* ideo dicitur. Virg. 6. Æneid. *Aetherius:*

Quantus ad æthereum cæli ſuſpectus Olympum.

Intentaqve *tuis precibus ſe præbuit aure.*] Ambiguè &, *ſe præbuit tuis precibus.* &, *intenta tuis precibus. Præbuit ſe,* ſeſe obtulit fauentem & propitium. Cicero 2. de Orat. *Cum annuiſſet vt ſe Craſſo daret.* & alio loco. *Dare ſe populo ad coronam.* & ad Q. fratrem: *Docilem ſe præbere.* & 3. de nat. E deor. *Attentum ſe præbere.* Terent. Adelph. *Seruum haud illiberalem præbes te.* id eſt, *oſtendis & factis probas,* inquit Donatus. *Præbeo* integra voce Plauto *præhibeo.* nam prius nos habere oportet, quam dare poſſimus. *Precibus,* λιταῖς. quæ ſit differitas inter preces & vota dictum ſupra.

Intenta.] arrecta, facili, vacua, amica: vt Horat. *Vatis puerorum amicas applicet aures.* *Intentus,* pro, attentus. Virgil. ſub finem lib. 3. Æneid.

Sic Pater Aeneas intentus omnibus vnus
Fata renarrabat Diuum. Item lib. 2.
Conticuere omnes, intentique ora tenebant. Horat.
Si non intendes animum ſtudiis, & rebus honeſtis.

Avre.] Auris ab hauriendis vocibus. Virgil. 4. Æneid.

——vocemque his vocibus hauſi. Propert.

Incipe ſuſpenſis auribus iſta bibam. Horat.

Denſum humeris bibit aure vulgus.

ſic auſter ab hauriendis aquis, non aſpiratur. vel quia *αὔω* vox Græcis.

Cunctaqve *veraci capite annuit.*] Capitis nutu ſignificauit ſe adprobare, & rata habere vota. Gell. cap. 4. lib. 10. *Annuimus vel Abnuimus motu capitis, vel oculorum.* Catullus in Nuptiis Manlij:

Vſque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas.
Omnia omnibus annuit.

quem locum vide. *Annuit cuncta.* Ingens numinis facilitas, quia plerumque dij partem annuunt, partem abnuunt. Virg. 11. Æneid.

Audijt, vt voti Phœbus ſuccedere partem
Mente dedit, partim volucres diſcerpſit in auras.

Cuncta annuit, vt Catullus loco prænotato omnia omnibus annuit. *Cuncta*, quaſi coniuncta: omnia etiam disiuncta & diſperſa. vide Aſconium in Diuinat. *capite annuit*, quia & aure etiam parte capitis annuimus, ſiue annuemus. Propert. el. 1. lib. 1.

Vos remanete, quibus facili Deus annuet aure.

De nutu Iouis Virg. 10 Æneid. Catull. in Ariadna & Homerus.

Veraci *capite.*] quod fallere & mentiri non conſueuit; nam fati veritatiſque initium a Ioue. Virgil. 3. Æneid.

Quæ Phœbo pater omnipotens mihi Phœbus Apollo
Prædixit. *Verax caput*, de Ioue veraci, vt

Propertius de Mecænate:

Et ſumpta & poſita pace fidele caput.

Idem: *Criminaque ignaui capitis mihi turpia fingis.* De hoc genere Synecdoches dictum ſupra ad illud: *Libera Romana ſubiecit colla catena.*

Verax caput, vt ſupra:

Compertum eſt veracibus vt mihi ſignis.

Additvs *aris ignis eluxit.*] *Ara olim Aſa*, inquit Terentius Scaurus de Orthographia, & Varro apud Macrob. cap. 2. lib. 3. *Saturn. Ara tanquam anſa, quod teneri ſolerent, tangique à ſacrificantibus igne medio impoſito*, quod & hic Tibullus indicat, vt & Virg. 12. Aeneid.

Tango aras, mediosque ignes, & numina teſtor.

Ignis, inquit Iſidorus lib. 19. *ab in & gignendo: quod nihil gignat.* contra Varro 4. de ling. lat. *quod inde gignantur omnia.*

Additos *aris.* Ari appoſitus i Horat.

Poſituſque carbo in ceſpite viuo. An pro indutus? Plaut. Milite: *Inde ignem in aram:* vet. lib. *Abditus*, qui Horatio *ſuppoſitus cineri doloſo*, vt occultum ignem & ſuppoſitum cineri ſubito emicuiſſe ſignificet, quod lætiſſimum eſt omen. *Eluxit*, effulſit, emicuit, ab eluceo. nam *eluxit etiam, qui luctum deponit*, inquit Agrætius.

Lætior.] proſperior. Propertius de re eadem el. 10. lib. 3.

Luxerit & tota flamma ſecunda domo.

vbi plura de læto ignis oſtento. de eo & Virg. ecl. 8. & 4. Georg. Plutarch. in Cicerone *lætum*

A *omen*, cui opponitur, triſte & infelix. at propriè lætum quod latè diffunditur, vt arbor, ſeges.

Svper *ſtructos aceruos.*] *aceruus* *σωρὸς*. Antiqui Galli, *vne montioye*. & proprium verbum ſacrorum, vt notat Seruius ad illud 11. Æn.

——cui pineus ardor aceruo Paſcitur.

pyra, inquit, *& coaceruatione lignorum.* Dictum puto aceruum, quaſi aggeruum, ab aggerundis minutis rebus, vt granis turis, & bene addidit, *ſtructos*: quia ſtruere eſt etiam verbum ſacrorum. Virg. 5. Æneid:

Annua vota tamen, ſollemneſque ordine pompas
B *Exequerer, ſtruerémque ſuis altaria donis.*

ipſe *compoſitum aceruum* dixit: *ego compoſito ſecurus aceruo.* Item. *Dum cumulant aras.* vt in conuiuiis, ita & in ſacris erant ſtruices patinariæ, de quibus Virgilius in 12. Æn.

——cumulantque oneratis lancibus aras.

Qvin.] pro, Imò, corripiendi & imperandi vim habet inquit Donatus in Phorm. vt Virg. *Quin age.*

Hortante *Deo.*] Impellente Ioue. Donatus in illud Hecyræ: *Et moneo & hortor: Monemus conſilio; hortamur impulſu.* veteres dixerunt

C *hortiri*, pro, hortari. vnde apud Ennium *hortitor*; pro, *hortator*, inquit Diomedes lib. 1. & propriè eſt clamore incitare, vt hortari equos. Virg. 11. Æneid.

——Subito erumpunt clamore, frementeſque
Exhortantur equos. & canes. Propert. el. 14. lib. 3.

Hortari patrios per iuga longa canes.

Et Remiges Virg. 5. Æn.

Nunc nunc incumbite remis Hectorei ſocij.

vet. gl. *hortatus, hortatio*, *προτροπή*. *hortatorius*; *προτρεπτικός*.

Insistere.] quaſi firmo gradu inſtare

D & inhærere. Virg. 3. Georg.

Rapidiſque rotis inſiſtere victor.

Liuius lib. 36. *Inſiſtere perculſis*: id eſt inſtare & vrgere. Iungitur & cum 4. caſu: Virgil. 11. Æn. *Atque pedum primis infans veſtigia plantis Inſtiterat.* Plaut. captiuis *Omnes itinera inſiſtant ſua.* In Milite. *Inſiſte in dolos.* Cicero 2. de nat. Deor. *Stellæ ſæpe inſiſtunt.* id eſt, paululum ſtant. & in vetere Calendario Romano: *Solis inſtitium* legitur, quod vulgo Solſtitium nominamus. Virg. 6. Æn.

Nulli fas caſto ſceleratum inſiſtere limen.

Magnis *rebus.*] claris factis & illuſtribus.

E Dictum ſupra: *magnis ſe accingere rebus.*

Incipe.] quam primum aggredere, quod magnæ molis eſt. Horat.

Dimidium qui cœpit habet: ſapere aude
Incipe. vnde Iuno Virgiliana 1. Æn.
Mene incepto deſiſtere victam.

Non *ijdem tibi ſunt, alijſque triumphi.*] Non eadem tibi ſeges & materia gloriæ, quæ ceteris contigit. Noui tibi populi nouas laureas ſpondent. qua de re videnda Tibulli elegia 7. lib. 1. Sic Horatius de Auguſti triumphis od. 9. lib. Epod.

Io triumphe, tu moraris aureos
Currus, & intactas boues.
Io triumphe, nec Iugurthino parem
Bello reportaſti ducem,

Neque Africano, cui ſuper Carthaginem A
Virtus ſepulchrum condidit.

Triumphi deſcriptionem vide apud Plutarchum in vita Marcelli, & in vita Paulli Æmilij, & apud Ouid. el. 2. lib. 4. Triſtium. Iungi poſſunt, *ydem alim*, vt apud Ouid. 13. Met.

Et nunc ille eadem nobis iuratus in arma.

Lucret. lib. 3.

——*eadem aliis ſopitu quiete eſt.* Horat.

Inuitum qui ſeruat idem facit occidenti.

T E *Gallia.*] In Gallia tunc geſſiſſe bellum Meſſalam & triumphum inde reportaſſe teſtatur el. 7. lib. 1. B

Non ſine te eſt mihi partus honos, Tarbella Pyrene
Teſtis. &c.

O B V I A.] tibi occurrens, & ſe opponens. Virgil. 6. Æneid.

Non illi quiſquam ſe impune tuliſſet
Obuius armato. dictum de hoc verbo ſupra ad illum verſum,

Aut lento perfregeris obuia pilo.

V I C I N O *Marte.*] Finitimo bello. Ouid. el. 3. lib. 5.

Quam quod finitimo cinctus premor vndique Marte.

vet. gl. *Vicinia*, γειτνία, χωριόπυργος. id eſt quod dicimus *du Sein foin.* id eſt, ſemen quod e prato vicino in noſtrum ſpargitur, ſine vlla ſanctitate, niſi quæ in vocabuli & vulgi imperiti vſu hæret. Mars, prælium, bellum, nota metonymia. Sic ſupra: C

Iam ſimul audacis veniunt certamina Martis.

Item: *Seu libeat duplicem ſeu iunctum cernere Martē.*

N O N *remorabitur te.*] Non retinebit curſum & impetum tuum, nec retardabit. dicitur & Remoro, as. Plautus in Aſinaria.

Nunquam remorarem quin darem.

vet. gl. *Remoro*, ὑπερίλλω. *Remorator*, ὑπερθέτης. Cicero pro lege Manilia. *Sed hæ res, quæ ceteros remorari ſolent, non retardarunt.* D

N E C *Hiſpania audax.*] Hoc epitheton, *audax*, nullo propius eſt vitio, quam laudi. Cicero pro Sexto Roſcio. *In vrbe luxuries creatur: ex luxuria exiſtat auaritia, erumpat audacia: inde omnia ſcelera & maleficia gignuntur.* Non nunc igitur primum male audiunt Hiſpani & latrociniis infames habiti ſunt. Si Tibullum iniquum ſibi Iudicem eierant, feramus illis iudicem Virgilium, & eius verba expendamus in lib. 3. georg.

Nec tibi cura canum fuerit poſtrema, ſed vna
Veloces Spartæ Catulos, acremque Moloſſum,
Paſce ſero pingui: nunquam cuſtodibus illis E
Nocturnum ſtabulis furem, incurſuſque luporum,
Aut impacatos à tergo horrebis Iberos.

Vbi notandum Iberos, ſiue Hiſpanos, in eodem numero poni quo fures & lupi. verba autē Vlpiani Iuriſconſulti in l. 1. initio. D. de Abigeis, indicant fuiſſe magnam Abigeorum in Hiſpania multitudinem.

L A T I S *terris.*] Vide Plinium cap. 22. lib. 4. de latitudine Hiſpaniæ, & Strabonem lib. 2. An *lata terra, vaſta*; vt lati agri Thracum a Virgilio dicuntur. 4. Georg.

Diſperſum latos Iuuenem ſparſere per agros.

nam ſui ipſius eſt interpres in 3. Æn.

Terra procul vaſtis colitur Mauortia campis,
Thraces arant. Sic in 1. Æneid.

Litoraque & latos populos. *Latam humum* pro latifundiis dixit Ouidius 5. Faſt.

Aut pecus, aut latam diues habebat humum.

Virgil. 1. Georg.

Latos Æmi pingueſcere campos.

Horat. od. 11. lib. 3.

Quæ velut latis equa trima campis, Ludit exultim.

N E C *fera Tellus.*] Sic Africa inculta & *horrida terra* dicitur Ennio, quæ vix aratro manſueſcit. Sic Horatius:

Quis fera bellum curet Iberia?

Fera autem tellus & Africa ob feras & ſerpentes. vide Lucanum. Et *Carthag. fera* dicitur à Virgilio 10. Æn.

R H E T Æ O *obſeſſa colono.*] Alij libri, *Thereo poſſeſſa colono.* & ſic antiquitus excuſi. nam Thera vrbs Straboni in libro vltimo, vnde profecti, qui Cyrenem in Africa condidere. Scaliger in Cuiacij libro ſcriptum, ait, *te Fereo.* & emendat, *Tyrio.* notum è Virgilio vt Tyro profecti Africam tenuerint, ac poſſederint. Alij autem lib. *obſeſſa.* *Obſeſſa* idem quod inſeſſa: Tibullus ipſe:

Prædator cupit immenſos obſidere campos.

Virgil. 3. Æneid.

Et Salentinos obſedit milite campos.

Apud Liuium lib. 34. *Obſidere ſaltum*, quod mox *inſidere.* & *Obſeſſor fori coquus* apud Plautum in Pſeudol. qui totum diem in foro ſedet.

N E C *quæ vel Nilus.*] Sic Horat. od. 3. lib. 3.

Qua tumidus rigat arua Nilus.

Significat bellum Ægyptium, quod confectum ab Auguſto, captaque Alexandria Ægyptus in prouinciæ formam redacta. teſtes argentei nummi, in quorum altera parte ſpectatur Crocodilus ſubiecta hac inſcriptione *Ægypto capta.* Ipſe de Nilo. el. 7. lib. 1.

Nile pater, quanam poſſum te dicere cauſſa,
Aut quibus in terris occuluiſſe caput?
Te propter nullos Tellus tua poſtulat ignes:
Arida nec pluuio ſupplicat herba Ioui.

Seruius ad illud 1. Aeneid.

——*docuit quæ maximus Atlas.*

Atlas & Nilus, inquit *Græca ſunt nomina*, latina Telamo, & Melo; vt Ennius dixit.

V E L *regia lympha Diaſpes.*] Quam Perſarum reges potare vnam ſolebant ob eximiam eius ſuauitatem, & quocunque ibant eam ſecum ferri iubebant. Auctor Herodotus. Hic fluuius ad Perſidis fines in Tigrin influit. Auſonius in Panegyrico fontis Burdigalæ.

Hunc cuperes, Rex Mede, tuis contingere caſtris,
Flumina conſumpto tum defecere meatu,
Huius fontis aquas peregrinas ferre per vrbes,
Vnum præ reliquis ſolitus potare Choaſpen.

Veteres libri habent partim, *Diaſpen*, partim *Dyaſpen*, partim *Choaſpem.* de Choaſpe fluuio Plin. cap. 27. lib. 6. Idem cap. 3. lib. 31. *Parthorum reges ex Choaſpe tantum bibunt, & ea aqua, quānis in longinqua comitantur illos.* vide & Solinum, & Aelianum & Plutarchum, in Artaxerxe.

P R O F L V I T.] Porrò, longè, & copioſè fluit. Virg. 6. Aeneid.

——*quæ ſontia flumina porrò*

Flagitat. Cicero pro Cœlio. *Ex hoc fonte profluxi ad hominum famam.* Idem in Partition. *hanc oratoriam vim comitatur inanis quadam profluentia loquendi.* 5. Tuſcul. *Profluenter & expeditè.*

R A P I D V S.] violentus, cuius gurgites rapiunt & hauriunt. Horatius,

Quale fuit Craſſi rapido feruentius amni
Ingenium; Sic Tibullus ipſe, ſupra:
Quin rapidum placidis etiam mare conſtitit vndis.

Plautus in Bacchidibus. ſcen. 1.

Rapidus fluuius hic eſt: non hac temere tranſiri poteſt.

De meretrice, quam alibi, *mare* vocat.

C Y R I.] Ita ſolem Perſæ vocant, inquit Plutarchus in Artoxerxe.

D E M E N T I A.] Cic. 3. Tuſcul. Amentiam ſiue dementiam definit, affectionem mentis lumine carentem. hæc autem ira fuit Regis Cyri, qui furor breuis.

G N Y D E S.] Hiſtoria eſt apud Herodotum in lib. 1. & narratur exquiſitiſſimis verbis a Seneca lib. 3. de Ira: cap. 21. *Hic* (Cambyſes) *iratus fuit genti & ignota & immerita, ſenſura tamen: Cyrus fluuio. Nam cum Babylonem oppugnaturus feſtinaret ad bellum, cuius maxima momenta in occaſionibus ſunt, Gyndem late fuſum amnem, vado tranſire tentauit: quod vix tutum eſt, etiã cum ſenſit æſtatem, & ad minimum deductus eſt. Ibi vnus ex his equis, qui trahere regium currum albi ſolebant, abreptus vehementer commouit regem. Iurauit ergo amnem illum regiis equis meatum auferentem, eo ſe redacturum, vt tranſiri calcarique etiam a feminis poſſet. huc deinde omnem tranſtulit belli apparatum, & tamdiu aſſedit operi, donec centum & octoginta canaliculis diuiſum alueum in trecentos & ſexaginta riuos diſpergeret, & ſiccum relinqueret, in diuerſum fluentibus aquis. Periit itaque & tempus, magna in magnis rebus iactura, & militum ardor, quem inutilis labor fregit, & occaſio aggrediendi imparatos, dum ille bellum indictum hoſti cum flumine gerit.* pro, Gyndes, libri olim formis excuſi habent, Cydnus, mendoſè.

C R E T Æ I S *ardet aut vnda Caryſtia campis.*] Plin. cap. 12. lib. 4. vbi de Creta & Euboea *Caryſto monte, fonte Arethuſa, flumine Lelanto, aquiſque calidis quæ Hellopice vocantur, nobilis.* (regio) *nobilior tamen marmore Caryſtio.* Strabo lib. 10, *in Lelanto campo ſcaturigines multas calidarum aquarum variis generibus morborum perutiles, quibus vſus ſit L. Cornelius Sylla Romanorum Imperator.* addit quaſſatam multis terræ-motibus eam regionem, igneumque flumen erupiſſe, & multa alia fabulis ſimilia perſequitur, quia inde oriundus erat Strabo. Caryſtum etiam flumen meminit Ptolomæus, & Caryſtum oppidum Plinius, vnde Caryſtia vnda dicta eſſe potuit.

Cretæi campi, quia tempeſtas Euripi Satyrenſium agrum ab Euboea & Cretico freto abſcidit, & illic igneum, vt dixi, flumen exſtitit. Scaliger longè aliam lectioné adfert è Cuiacij libro. *Ardet Arectæis aut vnda perhoſpita campis.* Arectæi campi iuxta Babylonem & oppidum Arec. de quo mentio in cap. 10. Geneſ. *Perhoſpita*, valdè hoſpita, ξενίζουσα. Virg. 3. Georg.

Vndaque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes,
Puppibus illa prius patulis, nunc hoſpita plauſtris.

Contra Virgilio dicitur, *inhoſpita Syrtis.* & Ho-
A rat. *inhoſpitalis Caucaſus.* Cicero. 3. Verrin. domus perhoſpitalis. perhoſpita, permira Scaliger exponit. an quia peregrina miramur? perhoſpita, id eſt, percommoda ob vſum. *Ardet*, vt Plin. cap. 106. lib. 2. *Campus Babylonia flagrat quadam veluti piſcina iugeri magnitudine bituminis, qua ferruminati Babylonis muri.* Scaliger etiam legit *Ardet Arectæos aut vnda perhoſpita campos:* Vt ſit anaſtrophe. Expoſui aliorum opinionem, nunc narro meam coniecturam, legendum videri:

Oetæis ardens aut vnda perhoſpita campis.

vt Termopylæ & aqua Manlia ſignificetur, de
B qua Catullus ad Manlium:

Cum tantum arderem, quantum Trinacria rupes,
Lymphaque in Oetæis Manlia Thermopylis.

Oetæi igitur *campi*, Theſſali, Oetæ ſubiecti, vt apud Virg. 1. Georg. *Æmi per campos.*

N E C *qua regna vago Tomyris finiuit Araxe.*] Nec qua Tomyris Maſſagetarum regina fines & terminos imperij Araxe Armeniæ fluuio circumſcripſit. Laus a continentia, quod certis ſe finibus continere voluit, cum poſſet latius porrigere. Narrat Herodotus lib. 1. vt Cyrum temerè progreſſum vicerit, occiderit, vlta filij necem, quem ille inſidiis occiderat, e-
C iuſque capiti inſultans in vtrem humano cruore plenum coniecerit, inquiens, *Sanguinem filij meumque ſitiſti, explebo te humano cruore.*

V A G O *Araxe.*] Late fuſum amnem ſignificat, vt ſupra: *vagus ſol, vagus aër.* Horat. od. 2. lib. 1. *vagus & ſiniſtra labitur ripa Ioue non probante Vxorius amnis.* Idem. *Quò Bruta Tellus, & vaga flumina* Idem. *Oceanus circumuagus.* Plin. cap. 9. lib. 6. Araxem oriri ait ex eodem monte quo Euphrates, & deferri in Caſpium mare. Idem cap. 13. lib. eiuſdem qui ſit curſus terminuſque eius fluuij ſcribit: Romani eo transferre bellum parabant. vnde Virg. 8. Æn.

D *Et pontem indignatus Araxes.*

& Propert. el. 3. lib. 4.

Potabis galea feſſus Araxis aquam.

De hoc fluuio Apollon. lib. 4.

—— περὶ σφετέρου λύοντο
Οἵ τ' ἀπονεσσάμενοι ποταμοῦ κελάδοντος Ἀράξεω,
Φάσιδι συμφέρονται ἱερόν.

C E L E B R A N S *conuiuia.*] Iniens conuiuia & agitans Plauto in Milite, Sic Cicero 3. Verrina. *Celebratur omnium ſermone letitiaque conuiuium*: ſic & *celebrare ludos & feſtos dies.* Virg. 1. Æn.

Et vos ô cœtum Tyrij celebrate fauentes.

Conuiuium Cicero in Catone exponit, *accubati-*
E *onem epularem amicorum*, quia tum maxime ſimul viuitur. ſic Plautus: *ſimul eſſe, & conuiuere* in Amphitr.

I M P I A.] Scelerata & nefaria conuiuia, quia Anthropophagi ius gentium & humanitatem violant.

S Æ V I S *menſis.*] Scilicet ſæuorum hominum quibus Cyclopum Læſtrigonumque more carnes, humanæ apponantur, menſa vel τράπεζα vel δαιτυμὼν: Et pro ea quæ epulas ſuſtinet. quod μέσα apponeretur, & pro epulis ipſis. vt latius oſtenſum ad Ariadnam *Sæuas menſas*, vt Virg. 1. Æn. *Crudeles aras.*

V L T I M A *vicinus Phœbo tenet arua Padæus.*] Qua Padæi populi Indiæ ſoli orienti proximi agros vltimos poſſident. Padæi populi Indiæ verſus auroram Anthtopophagi ne quidem ſuis parcunt, & ægroros comedunt, licet ſe negent ægrotare: Herodotus lib. 3.

V I C I N V S *Phœbo.*] Sic Horat. od. 22. lib. 1.

Pone ſub curru nimium propinqui
Solis, in terra domibus negata.

Proximi ſunt orienti ſoli,

Quos aurora ſuis rubra colorat equis,

T E N S T *arua vltima.*] Totidem verbis Virg. 6. Æneid. *Iamque arua tenebant Vltima.*

Tenet arua, vt ſupra: Tellus obſeſſa. *vltima arua*, terras vltimas, & agros vltra quos nihil eulti & fœcundi ſoli. *Aruum* eum dicitur ſolum ſubauditur, vt Paſcuum.

Q V A *Hebrus.*] Thraciæ fluuius, qui ab Horatio in epiſtola ad Iulium Florum dicitur *niuali compede vinctus*. & a Virgilio in 4. Georg.

Oeagrius. & 1. Æneid.

—— *volucremque fuga prauertitur Hebrum.*

Notiſſimus ex fabula Orphei fluuius hodie *Mariſa* dicitur. ἴβρος Straboni ſine adſpiratione. male ἕυρος Ptolomæo ἕβρος.

T A N A I S.] Scythiæ fluuius, qui ab Horatio *extremus* vocatur, & *diſcors*. Acron putat Tanain & *Danubium* eundem eſſe: & aiunt eundem hodie eodem nomine ab accolis vocari *Dono Tana*.

R I G A T.] Alluit, vt ſupra: irrigat

Nobilis Artacia gelidos quos irrigat vnda.

G E T A S.] Sarmatiæ Europææ populos, notos ex Ouidij libris de Ponto: *Dacos* Romanis dici, ait Plinius. eorum mores laudantur ab Horatio in oda 14. lib. 3. Tunc Romani bellum iis minabantur. Virg. 7. Æn.

Siue Getis inferre manu lacrymabile bellum
Hycaniſue Arabiſue parant, ſeu tendere ad Indos.
Auroramque ſequi, Parthoſque repoſcere ſigna.

M O S Y N O S.] *Moſyni*, ſiue, vt alij libri habeut *Magyni*, vel *Mogyni*, qui ſint noui cum Parthaone, bona fide id quod ueſcio neſeium vobis trado. niſi libeat ſuſpicari Morinos intelligi Galliæ populos, quos Virgilius *extremos* hominum vocat: ſed ſyllaba contumax & locorum ſitus repugnat. *Maſynios*, ſiue *Moſſymas* meminit Plin. eap. 4. lib. 6.

Q V I n *moror?*] Epanotthoſis & reprehenſio inctepatioque ſui. Cur ſingula & minuta recenſendo te diutius detineo? Virg. 2. Aen.

Sed quid ego hæc autem nequidquã ingrata reuoluo,
Quidue moror? & 4. Aeneid.
Quid moror? an mea Pygmalion dum mœnia frater
Deſtruat? & 6. Æneid.
Quid moror? Irrumpunt Thalamo.

Idem valet apud Horat. ep. 7. lib. 1.

Ne te longis ambagibus vltra,
Quam ſatis eſt, morer. Quod Tibullo *morari*,

id eſt Plauto, *ſibi dictu moram creare.*

O C E A N V S *Ponto quã continet orbem.*] Qua patet orbis terrarum qui vndique cingitur Oceano. Ouid. 1. Metam. eodem ſenſu

—— *brachia longo*
Margine terrarum qua porrigit Amphitrite.

A & Ibid. *Qua totum Nereus circumſonat orbem.*

Sie Virgil.

Imperium Oceano, famam qui terminet aſtris.

Seneca cap. 14. de eonſolat. ad Marciam. *Britanniam peragrauit Cæſar, nec felicitatem ſuam continere Oceano potuit. Continet Ocean.* terras amplectitur, ambigit, eingit, obnubit. vnde & dictus Neptunus, tanquam Nuptunus.

N V L L A *tibi aduerſis regio ſeſe offeret armis.*] Nulla terra & natio ſe tibi obiiciet, & ſuo remorabitur obuia Marte. Regere eſt circumſcribere, & ſuis terminis finire. vnde Iuriſ-

B conſultis *actiones finium regundorum*. & in agris ipſi lapides pro terminis poſiti *arua regere* dicuntur a Tibullo.

Non domus vlla fores habuit: non fixus in agris
Qui regeret certis finibus arua lapis.

quod Virgilius,

—— *litem vt diſcerneret armis.*

Hunc regiones orbis terræ, & fundi, & vrbis.

A D V E R S I S *armis:*] Contra & cominus inſtructa acie. dictum ſupra ad illud:

Aduerſiſque parant acies concurrere ſignis:

Et ad illud: *Aduerſis reppulit armis.*

C T E *manet.*] Te exſpectat, nec ab alio vincetur. In vtramque partem. Horat.

Te manet Aſſaraci Tellus.

Ouid. el. 8. lib. 1. Triſt.

Scena manet dotes grandis amice tuas. Virg.
Te Turne nefas, te triſte manebit
Supplicium. Tibullus ipſe,
At te pœna manet.

I N V I C T V S *Romano Marte Britannus.*] Tentati Britanni potius quam victi a C. Iulio Cæſare vt notum ex eius commentariis. Catullus tamen famam augens, & in victoris, cui reconciliatus erat, gratiam dixit:

Siue trans altas gradietur alpes,
D *Cæſaris viſens monumenta magni*
Gallicum Rhenum, horribileſque & vltimoſque Britannos. Et Virg. 3. Georg.
Purpurea intexti tollant aulæa Britanni.

Seneca in Octauia de Claudio Cæſare:

Et qui Britannis primus impoſuit iugum.

Propert. el. 3. lib. 4.

Hiberníque Geta, pictoque Britannia curru.

Et el. 27. lib. 2.

Seu pedibus Parthos ſequimur, ſeu claſſe Britannos.

E Horat. od. 5. lib. 3. od. 21. & 35. lib. 1.

Inuictus, nondum victus, fractus & domitus. Eſt etiam *inuictus*, qui vinci non poteſt. Horat. *Vxor inuicti Iouis eſſe neſcis.*

Romano Marte, Romanis armis, vt ſupra.

Non te vicino remorabitur obuia Marte
Gallia. Horat. od. 5. lib. 3. *& arua*
Marte coli populata noſtro.

T E Q V E.] Manet.

M V N D I *pars altera.*] An aliter infra de regione Antichthonum:

Aduerſa ſolo pars altera noſtro.

An pars *altera mundi*, terra quæ a continenti noſtro diuiſa, & toto ſummota eſt Oceano? vt referatur ad illud

Te manet inuictus Romano Marte Britannus.

Virg. 7. Æneid.

Audijt & ſi quem Tellus extrema refuſo
Submouet Oceano, & ſi quem extenta plagarum
Quattuor in medio dirimit plaga ſolis iniqui.

qui locus fortaſſe huic dat lucem. An intelligit alterum hemiſpherium de quo ſupra diximus ad illud:

Siue ſupra terras Phœbus, ſeu curreret infra.

Pars altera rerum eſt ipſum mare. Virg. 9. Aen.

—— Ergo maria inuia Teucris,
Nec ſpes vlla fugæ, rerum pars altera adempta eſt.

Sors rerum, de ipſis manibus in eodem libro:

Quin etiam Manes (hæc intentata manebat
Sors rerum) monet, & ſuperis immiſſa repente
Alecto. *Sors*, pro parte. vnde *conſortes*, participes & *partienſones*. & mundus conſtat ex ſuperis & Inferis: & triplex ſors Iouis, Neptuni, ac Plutonis.

INTERIECTO *Sole*:] An ſole interpoſito, quod ab zona noſtra temperata, qui velit ad frigidam & inhabitabilem progredi, neceſſe habeat tranſire per Zonam torridam quam Sòl ſemper inſiſtit, atque ita interiectu interpoſituque ſolis id eum efficere oporteat? An quod tot mundi & noui orbes putabantur, quot nouæ reperiebantur Indiæ, vt ab aliis tranſiri ad alias non poſſet, niſi Solis alterius tranſitu? ex qua opinione dixit Horatius od. 16. lib. 2.

Quid terras alio calentes Sole mutamus.

Virgil. 2. Georg.

—— gaudent (ambitioſi) *perfuſi ſanguine fratrũ*
Exilioque domos & dulcia limina linquunt,
Atque alio patriam quærunt ſub Sole calentem.

An quia nouos quærentes triumphos vltra Solem & diem, mundique terminos pergebant? qua de rè Pedo Albinouanus apud Senecam in libro Suaſoriarum (vnius eſt tantum) ſic ait. *Latini declamatores in Oceani deſcriptione non minus viguerunt. nam aut nimis deſcripſerunt, aut curioſè. Nemo illorum potuit tanto ſpiritu dicere quanto Pedo,* (Albinouanus) *qui nauigante Germanico dixit:*

Iam pridem poſt terga diem, Solemque relictum
Iampridem notis extorres finibus orbis
Per non conceſſas audaces ire tenebras,
Heſperij metas, extremaque littora mundi.

Hinc Virg. 6. Æneid. de Auguſto.

—— ſuper & Garamantas & Indos
Proferet imperium, iacet extra ſidera Tellus:
Extra anni Solisque vias. vnde & locus ex 4. Æneid. explicandus de Maſſylæ gentis ſaga & venefica quaſi ex alio orbe accita.

NAM.] Pro autem.

CIRCVMFVSO *conſiſtit in aëre Tellus.*] Conſiſtit quod denſum ſtat, vt flumen & mare conſiſtit adſtrictum gelu. Ouid.

Vidimus ingentem glacie conſiſtere pontum.

Horat. *Geluque flumina conſtiterint acuto.*

Idem Ouid.

Nudaque conſiſtunt formam ſeruantia teſtæ
Vina. & ſupra:
Siue opus eſt quadratum acies conſiſtat in agmen.

Dixit ſupra:

Qualis in immenſo deſederit aere Tellus.

vide illic adnotata.

CIRCVMFVSO *aëre.*] Offuſo vndique & terram ambiente. Ouid. 1. Met.

A *Nec circumfuſo pendebat in aëre Tellus*
Ponderibus librata ſuis.

Cic. 2. de natur. Deor. *Terram eſſe infimam, quam craſſiſſimus circumfundat aër.* Ibidem. *Terra in media mundi parte ſita, circumfuſa vndique hac animabili, ſpirabilique natura, cui nomen eſt aër.*

ET *quinque in partes totus diſponitur orbis.*] Plagæ omnes & cælo ſubiecta terra diſtribuitur in quinque zonas, ſiue *cingulos*, vt vocat Cicero 6. de Rep. Plinius. cap. 68. lib. 2. *Cum ſint quinque partes, quas vocant Zonas, infeſto rigore, & æterno gelu premitur omne quidquid eſt ſubiectum*
B *duabus extremis circa vertices, hunc qui ſeptentrio vocatur, eumque qui aduerſus illi auſtrinus appellatur perpetua caligo vtrobique, & alieno molliorum ſiderum adſpectu maligna, & pruina tantum albicans lux. Media vero terrarum, qua Solis orbita eſt, exuſta flammis, & cremata, comminus vapore torretur. Circa duæ tantum, inter exuſtam & rigentes temperantur: Eæque ipſæ inter ſe non peruiæ, propter incendium ſideris. Ita tres terræ partes abſtulit cælum.* Cicero. 6. de Rep. *Cernis autem terram eandem quaſi quibuſdam redimitam & circumdatam cingulis: è quibus duos maxime inter ſe diuerſos, & cæli verticibus ipſis ex vtraque par-*
C *te ſubnixos, obriguiſſe pruina vides: medium autem illum & maximum ſolis ardore torreri. Duo ſunt habitabiles: quorum Auſtralis ille: in quo qui inſiſtunt, aduerſa vobis vrgent veſtigia: nihil ad veſtrum genus. hic autem alter ſubiectus Aquiloni, quem incolitis, cerne quam vos tenui ex parte contingat.* &c. Virg. 1. Georg.

Quinque tenent cælum Zonæ, quarum vna coruſca
Semper Sole rubens, & torrida ſemper ab igni,
Quam circum extremæ, dextra læuaque trahuntur
Cærulea glacie concretæ, atque imbribus atris.
Has inter mediamque duæ mortalibus ægris,
D *Munere conceſſa diuûm: & via ſecta per ambas,*
Obliquus qua ſe ſignorum verteret ordo.

Ouid. 1. Met.

Vtque duæ cælum dextra, totidemque ſiniſtra
Parte ſecant Zonæ, quinta eſt ardentior illis.
Sic onus incluſum numero diſtinxit eodem
Cura Dei, totidemque plagæ tellure premuntur.
Quarum quæ media eſt non eſt habitabilis æſtu.
Nix tegit alta duas: totidem inter vtramque locauit,
Temperiemque dedit mixta cum frigore flamma.

Diſponitur, diſtribuitur, digeritur, imò diſcernitur Tibull.

Tunc putas illam pro te diſponere crines?

quod Ouidius dixit:

E *Colligere incertos, & in ordine ponere crines.*

Seneca cap. 16. de Conſol. ad Martiam. *Diſponere ſemina & plantas*, quod Varro proprie ait dici, *differere*.

ATQVE *duæ gelido vaſtantur frigore ſemper.*] Nunquid otioſum & ſuperuacaneum eſt epitheton *gelidum*? Sane eſt frigus ſine gelu: nam cum dicuntur Virg. 3. Georg. *fontes gelidi.* & Horat. od. 1. lib. 1. *gelidum nemus* ſignificatur *frigus*, quod Virgilio ecl. 1. dicitur *opacum*, & Horatio *frigus amabile.* vide Nunium in frigus & in frigidum. Sic Ouidius egelidum dixit & validè gelidum & modicè.

Egelidum Boream, egelidumque notum.

frigus dictum vel quia Græcis ῥῖγος, vt adſpi-

ratio mutetur in digamma h. in f: vel ἀπὸ τῆς φρικῆς id eſt ab horrore, qui frigus conſequitur; vnde Virgilio dicitur *frigidus horror*, & apud Feſtum *Africa*, quod ſit ἄνευ τῆς φρικῆς. A

V A S T A N T V R *frigore.*] Vaſtæ, incultæ & deſertæ manent. Sic Liuius lib. 23. *vrbe defenſoribus vaſtata facile potiti ſunt hoſtes.* id eſt, deſerta, deſtituta, deſolata, vacua. vaſtum fieri, & vateſcere id dixere. vide Nonium in Vateſcere, & Feſtum in Vaſtum. Virg.

— & latos vaſtant cultoribus agros:

quod & Idem:

Ingentes & deſolauimus agros.

S E M P E R.] Vſque ſine intermiſſione.

I L L I C.] Sub arcto. Virg. 1. Georg.

Illic, vt perhibent, aut intempeſta ſilet nox
Semper, & obtenta denſantur nocte tenebræ.

D E N S A *Tellus abſconditur vmbra.*] Terra latet tecta opacitate arborum perpetua. hac de re Virg. 3. Georg.

Tum Sol pallentes haud vnquam diſcutit vmbras:
Nec cum inuectus equis altum petit Æthera, nec cum
Præcipitem Oceani rubro lauit æquore currum.

Vide ſupra de Cimmeriis adnotata.

E T *nulla incœpto perlabitur vnda liquore.*] Simulac manare & labi cœpit, vi frigoris ſtare cogitur, & congelaſcit. ſiue non poteſt fluere, & refluere, quare nec vnda eſſe, quæ ſic dicitur ab eundo & redeundo. *perlabi*, ad extremũ labi, quod fluuiorum eſt, vt & auium ſupra: C

Nulla nec aërias volucris perlabitur auras.

Horat. *Ruſticus exſpectat dum defluat amnis, at ille*
Labitur & labetur in omne volubilis æuum.

Incœpto liquore, id eſt ſimul ac latex liquere & fluere cœpit. quid liquor dictum ſupra.

Incœptus liquor, vt Virg. 6. Æneid.

Incœptus clamor. & Ouid. 13. Met.

Arguit incœpto ſecum acceſſiſſe labori.

S E O *ducata.*] Dura facta frigore. Ouid. el. 10. lib. 3. Triſt.

Cæruleos ventis latices durantibus Iſter
Congelat. Ibidem.

Nix iacet, & iactam non Sol pluuiæque reſoluunt.
Indurat Boreas, perpetuamque facit.

Gell. cap. 8. lib. 17. *Durari gelu aquas.* Horat. od. 24. lib. 3. *Durataque Solo niues.*

R I G E T.] Rigida fit & in glaciem concreſcit. Liuius lib. 33. de tranſitu Annibalis per Alpes. *Animalia inanimaque omnia rigentia gelu.* Cicero 5. Tuſcul. *Ceteras partes incultas, quod aut frigore rigeant, aut vrantur calore.* Ouid. el. 10. lib. 3. Triſt.

Nec poterit rigidas ſcindere remus aquas.

διὰ τὸ αὐτὸ, *Durata riget* & induratur & rigeſcit, Alius Iuriſconſultis *rigor aquæ*, rectus eius & continuus tenor.

D E N S A M *in glaciemque niuemque.*] Glaciem & niuem coniungit, eaſque denſas & duratas. Sic Horat. *Et poſitas vt glaciet niues puro numine Iuppiter.* Denſitas glaciei intelligitur ex Virgilio 3. Georg.

Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ,
Vndaque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes
Puppibus illa prius, patulis nunc hoſpita plauſtris.

Ouid. el. 10. lib. 3. de Ponto.

Quaque rates ierant, pedibus nunc itur, & vndas
Frigore concretas vngula pulſat equi.

Et 3. lib. 1.

Dura meant celeri terga per amnis equo.

Denſæ vero niuis exemplum apud Virgil. lib. 3. Georg.

Interea toto non ſecius aëre ningit,
Intereunt pecudes, ſtant circumfuſa pruinis
Corpora magna boum, confertoque agmine cerui
Torpent mole noua & ſummis vix cornibus exſtant.

Glacies, κρύσταλλος. Nix, quæ & Ninguis Lucretio, χιών.

Q V I P P E *ibi*:] Illic enim, ſcilicet ſub zo-
B na frigida. Virg. ſic iungit quippe cum vbi. 1. Georg.

Quippe vbi fas verſum atque nefas. Propert.
Quippe vbi nec cauſas. Ouid. 1. Met.
Quippe vbi temperiem.

N O N *vnquam.*] Pro nunquam, id eſt, ne vnquam vt apud Propertium identidem.

T I T A N *ſuper ingerit ortus.*] Idem valet ſupra:

Queis nunquam candente dies apparuit ortu.

Super ingerit eadem mente, qua dixit ſupra:

Siue ſupra terras Phœbus, ſeu curreret infra.

Ingerere eſt infundere, vel iniicere, quia radij ſolis ſunt *lucida tela diei.* Catullus:

C *Ingere mî calices amariores.* Plaut. in Pſeud.
Ingere mala multa. Et in Menech.
Omnia maledicta ingerebat.

Eodem ſenſu Propert.

Iniicias radios in mea vina dies.

Ortus, pro radiis orientis ſolis: vt Virgil. 4. Aen. *Dum primos craſtinus ortus*
Extulerit Titan. Virgil. 9. Aeneid. & dixit
— aut raptas fugientibus ingerit haſtas.

Alij libri: *ſuper egerit*, an exerit, vt Ouidij 13. Met. *— nitidum caput exere ponto.*

A T *media eſt Phœbi ſemper ſubiecta calori.*] Sol nunquam ab ea recedit. Ouid. 13. Met.

D *Quarum quæ media eſt non eſt habitabilis æſtu.*

Subiecta ſuppoſita & quæ ſemper eius radios excipit. Sic Horat. od. 12. lib. 3.

Siue ſubiectos orientis oræ Seras & Indos.

Sol totius ætherea flamma & fons & adminiſtrator zonam mediam nunquam relinquit, inquit Macrob. cap. 7. lib. 2. In Somnium Scipionis.

S E V *propior terris.*] Nobis vicinior. An vt Cicero de Luna, *vltima cælo, citima terris.* Tibullus alio loco.

Solis & admotis inficit ignis equis. Horat.
Pone ſub curru nimium propinqui Solis.

Cicero in lib. 2. de nat. Deor. *Solis acceſſus diſ-
E ceſſuſque ſolſtitijs, brumiſque cognoſci*: Ibidem *Aeſtates aut hyemes efficit inflexus Solis curſus tum ad ſeptemtrionem, tum ad meridiem.*

Æ S T I V V M *fertur in orbem.*] Ignorantia huius ſermonis mouit imperitos, vt mutarent locum Tibulli inſignem in el. 2. lib. 1.

Cum libet, hæc triſti depellit nubila cælo:
Cum libet, æſtiuo conuocat orbe niues.

Mutarunt inquam torrores iſti librorum in *æſtiuas conuocat ore niues.* Propert. eleg. 20. lib. 3. hac de re:

Tu quoque qui æſtiuos ſpatioſius exigis ignes,
Phœbe, moratur æ contrahe lucis iter.

Orbis

Orbis æſtiuus, ſpatium quod in orbem eundo ſol æſtatis tempore emetitur. Sic Virg. 5. Æneid. *annuum orbem* dixit, pro anno:

Annuus exactis completur menſibus orbis. & 1. Æn.
Triginta magnos voluendis menſibus orbes.

id eſt annos. æſtiuus ergo orbis, pro, æſtas. vt Horatio, *annus pomifer*, pro autumno: & *annus hybernus*, pro hyeme. & Virg. 6. Æneid.

—— vbi frigidus annus
Träns pontum fugat, & terris immittit apricis.

Fertur, currit, labitur, voluitur, quia ſol curru quadrijugo inuehetur.

Sev *celer.*] Quid enim ſole velocius? Catull. *Flammeus vt rapidi ſolis nitor obſcuretur.* vnde *ignipedes equos* ei Ouidius tribuit: *citatos* Attius.

Properat.] quid properare à feſtinare differat, docent Gellius, Macrobius, Seruius. Nonius. vtitur autem eodem verbo in eadem re Virgilius 1. Æneid.

Cur tantum Oceano properent ſe tinguere ſoles
Hyberni, vel quæ tardis mora noctibus obſtet.

In Catalectis, Lemmate, vir bonus.

Ille dies quam longus erit ſub ſidere Cancri:
Quantaque nox Tropico ſe porrigit in Capricorno,
Cogitat: & iuſto trutina ſe examine penſat.

Horat. ſat. 6. lib. 2.

Siue aquilo radit terras, ſeu bruma niualem
Interiore diem gyro trahit, ire neceſſe eſt.

vtrumq. autem pendet, inquit Seruius, ex ratione hemiſphærij, quia ſol per breuioré circulũ hyeme fertur: æſtate per longiorem.

Decvrrere.] currendo conficere & emetiri; dictum ſuprà:

Secula fertilibus Titan decurreris horis. Item:
Rectus inæquatis decurrat frontibus ordo.

Lvces *hybernas.*] Brumales dies & breuiſſimos. Ouid. el. 10. lib. 1. triſt.

Iactor in indomito brumali luce profundo.

& 3. faſtorum.

His etiam Coniux apicati ſancta dialis
Lucibus, impexas debet habere comas.

Virg. 1. georgic.

Libra die, ſomnique pares vbi fecerit horas:
Et medium luci atque vmbris iam diuidet orbem.

Horat. od. vlt. lib. 4. *Profeſtis lucibus & ſacris.* & oda 8. libri eiuſdem.

Sæculo feſtas referente luce.

Hybernæ luces, vt *Hyberna nix* Horatio oda 12. libr. 4. *Et hybernus Neptunus* od. 17. libr. epodon. & *annus hybernus.* od. 2. libr. eiuſdem. & *hyberni ſoles* Vir. 5. Æne. & *hyberna hora* eidẽ in Moreto.

Ergo.] pro autem, vt igitur apud Salluſtiũ. Ouid. el. 10. li. 3. triſt. bis ita vſus eſt. Plaut. Menech. ſc. 2. act. 2. *Iam ergò hæc madebunt*, pro Iam verò. & in Milite. *Ergo pulcher eſt*, pro ſanè. Propert. el. 3. lib. 3.

Ergo Muſarum, & Sileni patris imago Fictilis.

Presso *tellus conſurgit aratro.*] Attollitur ſulco & vomere excitatis glebis. Suſcitari terram Virg. dixit 1. georg.

Et qua proſciſſo quæ ſuſcitat æquore terga,
Rurſus in obliquum verſo perrumpit aratro.

Attius Oenomao apud Nonium in Seges:

Proſcindant glebas, aruaque ex molli excitent.

A Varro lib. 1. de re ruſt. *Quæ eſt inter duos ſulcos elata terra dicitur porca, quod ea frumentum porriciat.*

Presso *aratro.*] ſic Ouid. el. 10. lib. 3. triſt.

Nec quiſquam preſſo vomere ſulcat humum.

Virg 1. georg.

Depreſſo incipiat iam tum mihi taurus aratro
Ingemere. Horat.
Imprimeretque muris hoſtile aratum.

Virgil. 10. Æneid.

—— Sulcumque ſibi premat ipſa carina.

Cicero 2. de diuination. *Cum ſulcus altius impreſſus eſſet. Aratrum quo arant terram*, inquit Varro 4. de ling. lat. ſed mera vox Græca ἄροτρον, o in
B a verſo.

Nec *frugem ſegetes præbent.*] *Seges*, inquit Varro 4. de ling. lat. *ab ſatu, id eſt, ſemine.* obſcurè. apertiùs dixiſſet: Seges, à ſerendo, tãquam ſeres. *Seges*, inquit Feſtus; *dicitur ea pars agri, quæ arata & conſita eſt, à ſerendo ſcilicet. Seges*, inquit Nonius: *& terra, & frumenti fructus*, hinc *Segetia* Dea à ruſticis culta, quam tamẽ nominare nefas erat: Macrob. cap. 16. lib. 1. ſaturn.

Præbent.] miniſtrant, ſuggerunt; quia terræ munere veſcimur. Contra Virg. 3. Æneid.

—— Victum ſeges ægra negabat.

Frvgem.] frumentum & farra. Dona. in Eu-
C nuch. *Frugi homo. fruges, frumentum, frumen à fruẽdo, id eſt, vtendo, quod vtiles humano generi ſunt fruges.* vet. gl. *fruges, καρποί. frugis, καρπός.* hinc frugmentum, quod poſtea frumẽtum. Rectus caſus reperitur apud Enniũ *frux.* teſte Feſto. Auſon. in monoſyl. *Ante quidẽ cãpis quã ſpicea ſuppeteret frux.*

Nec *pabula terra.*] Nec prata, ſiluæq. & cãpi ſuggerũt alimenta iumentorũ. Corn. Fron. *Paſcentia ſunt, quæ ex ſe paſcuntur, vt prata, & paſcentia mancipia, id eſt, paſtores: pabulantia verò, quæ ijs vtuntur, vt iumenta.* vet. gloſſ. *Pabulo, paſco. βόσκω. pabulatio, χορτολογία. pabulamentum, φορβαίς.* corrige, *paludamentum.* pabula ſunt etiam apum. Virg.
D 4. georg. *Pabula melli Sufficere.* Item.

Immaniſque ſedens aliena ad pabula fucus.

Metaphoricè Lucretius: *Pabula amoris Abſterrere ſibi.* Cicero in Catone: *Nihil eſt ſenectuti pabulo ſtudij & doctrinæ iucundius.* & in Acad. *Animorum quaſi quoddam naturale, & ingeniorum pabulum conſideratio contemplatioque.*

Non *illic colit arua Deus.*] hinc Tibullus deos Agricolas vocat lib. 1.

Redditur agricolis gratia cælitibus. Item.
Illa Deo ſciet agricola pro vitibus vuam,
Pro ſegete ſpicas, pro grege ferre dapem.

Notãdum Deus etiam genere feminino. refer-
E tur enim etiam ad illud Ceres. Virg. 2. Æneid. de Venere: *Deſcendo ac ducente Deo flammam inter & hoſtes Expedior.* & 7. Æneid.

Nec dextra erranti Deus adfuit.

Caluus apud Macrob. cap. 8. lib. 3. Saturnal. *Pollentemque Deum Venerem.* Ideo in precationibus ſollemnis formula: *Siue Deus, ſiue Dea.*

Bacchvsve *Cereſue.*] Bacchum & Cererem è conſuetudine coniungit. Plaut. Amph. *Nec Bacchum hodie ſalutaui, nec Cererẽ.* Terent. *Sine Cerere & Libero friget Venus.* Virg.

—— Liber & alma Ceres. Terra autem Cereris nomine conſecrata. Ceres dicta à gerendis

L

frugibus. Cicero 1. & 3. de nat. deor. Varro 4. de A ling. lat. *Ops mater, terra, quod omnes nutriat; Ceres eadem quod fruges gerat.* Bacchum verò Oſirim vocat eleg. 7. lib. 1.

Te canit atque ſuum proles miratur Oſirim
Barbara, Memphiten plangere docta bouem.
Primus aratra manu ſollerti fecit Oſiris
Et teneram ferro ſollicitauit humum. & ſeqq.

Nvlla *nec exuſtas habitant animalia partes.*] animalia non incolunt ſubiectas zonæ torridæ regiones. *Nulla nec.* duplex negatio, pro vna, vt notatum ſuprà ad illud:

Nulla nec aërias volucris perlabitur auras. B

Exuſtas partes, vt Catullo *India toſta.* Cicer. 1. de natur. Deorum. *Terræ maximas regiones inhabitabiles & incultas videmus, quia pars earum appulſu ſolis exarſerit: pars obriguerit niue, pruinaque.* vbi negat mundũ eſſe Deum, quod placebat Stoicis: quia abſurdum ſit Dei mẽbra partim ardentia, partim refrigerata eſſe. Plin. cap. 68. lib. 2. *Media verò terrarum, qua Solis orbita eſt exuſta flammis & cremata, cominus vapore torretur.* de regionibus ſitis ſub zona torrida, Horat. od. 22. lib. 1.

Pone ſub curru nimium propinqui
Solis in terra domibus negata. C

Contra idem vocat *habitabiles oras*, ſub vtraque zona temperata, noſtra & Antipodum.

Fertilis *hanc inter poſita eſt, interq. rigentes*] inter exuſtam ſiue mediam mundi partem, & eas quæ perpetua niue & pruina vaſtantur ſita eſt zona temperata, quam Poëta fertilẽ vocat, quia ſub illa *Fertilis frugum, pecoriſque tellus.* vt alibi loquitur Horatius. vide quæ dicta ſupra ad illud. *Quinque in partes totus diſponitur orbis.*

Nostraqve, *Et huic aduerſa ſolo pars altera noſtro.*] Ex ratione gemini poli, geminum hemiſphærium intelligitur. Noſtrum ſub polo arctico: Antipodum ſub polo antarctico ſiue auſtrali. qua de re Virg. 1. georg. D

Mundus vt ad Scythiam, Rhiphæaſque arduus arces
Conſurgit, premitur Lybia deuexus in auſtros.
Hic vertex nobis ſemper ſublimis, at illum
Sub pedibus nox atra videt, Maneſque profundi.

cum ait: *Huic aduerſa ſolo pars altera noſtro*, id eſt, ſita è regione huius terræ, quam calcamus & incolimus, periphraſis eſt Antichthonum, ſiue Antipodum, qui apud Ciceronem 6. de repub. *aduerſi* dicuntur, & *aduerſa nobis vrgere veſtigia.* & Senecam ep. 123. *Sedibus noſtris ſubditi è contrario. Sunt*, inquit, *qui officia lucis noctiſque peruertunt: nec ante deducunt oculos heſterna graues crapula, quam appetere nox cœpit: qualis illorum conditio dicitur, quos natura vt ait Virgilius, ſedibus noſtris ſubditos è contrario poſuit:* E

Noſque vbi primus equis oriens afflauit anhelis,
Illis ſera rubens accendit lumina veſper.

Talis horum contraria omnibus non regio, ſed vita eſt. Sunt quidam in eadem vrbe Antipodes, qui, vt M. Cato ait, nec orientẽ vnquã ſolem viderũt, nec occidentẽ. &c.

Solo.] Solum Feſtus terram interpretatur: ſed Ennius apud eum pro ſolio poſuit:

Tarquinio dedit imperium, ſimul & ſola regni.

& apud Cic. 1. de diuin.

Auſpicio regni ſtabilita ſcamna, ſolumque.

Iſidorus cap. 1. lib. 11. *Solum inferior pars pedis, dictum quod eo terra veſtigia imprimimus. ſed & ſolum dicitur omnẽ, quod aliquid ſuſtinet, quaſi ſolidum, vnde & terra ſolum, quod cuncta ſuſtineat: & ſolum pedis quod totam molem corporis portat.* Idem cap. 8. li. 14. *Solum omne quod ſuſtinet à ſoliditate dictum.* vnde Virgilius de mari: *Subtrahiturque ſolum.* Ouidius. *Aſtra tenent cæleſte ſolum.* Eſt & *ſollum* totum, vnde ſollemne, ſollers, ſolliferrea, ſollicuria. Feſtus in Sollo. Seruius ad illud 5. Æneid. *Subtrahiturque ſolum.* Vnicuique rei quod ſubiacet, ſolum eſt ei cui ſubiacet: vnde eſt ſolum nauis, mare: & aër auium. Sic idem Virgilius menſas paniceas, cereale ſolum vocauit, quod epulas ſuſtinerent. 7. Æneid.

Et cereale ſolum pomis agreſtibus augent.

Qvas *ſimiles vtrimque tenens vicinia cœli Temperat.*] connectit res duas aëris propinquitas quę multum valet ad temperiem, viciniã, & ſimilitudinem. Vicinia enim, vt Terent. ait in ſeipsũ puniente, *eſt in propinqua parte amicitia.* Ouid. in 4. Metam. *Notitiam, primoſque gradus vicinia fecit. Similitudo etiam*, inquit Tullius, *conglutinat amicitias. Vicinia cœli*, aëris propinquitas, γειτονία τῶ ὀυρανῶ. Sic ſupra dixit: *Cœlo vicinum liquit Olympum.* Item.

Vltima vicinus cœlo tenet arua Padaus.

Vicinia, inquit Chariſius, *dicitur loci demonſtratio: vicinitas verò vicinorum conductio.* lego coniũctio.

Vtrimqve *tenens.*] hinc inde cingens, dextra læuaque complectens. *vtrimque*, ἑκατέρωθεν. *Tenens.* vt Virg. *Quinque tenent cœlum zonæ.*

Temperat.] Moderatur & reddit ea temperie habitabiles. *Temperare*, eſt ſic rei modum adhibere, vt ſalua ſarta tectaq; ſit. Horat. de Ioue.

Qui mare & terras, variiſq. mundum temperat horis.

Item. *Qui terram inertem, qui mare temperat ventoſum.* Quod eſt in vet. gloſ. *Temperat*, γλύφει κάλαμον pertinet ad pueros qui diſcunt ſcribere, & ad ſcribendi magiſtros. *bien tailler vne plume.* Plin. cap. 68. lib. 2. *Duæ tantum* (partes mundi) *exuſtam inter & rigentes temperantur.*

Alter *& alterius.*] Ludit in permutatione caſuum eiuſdem verbi, vt Virg. 2. Æneid.

Alterum in alterius mactatos ſanguine cernam.

Proper. *Sed pariter miſeri ſocio cogemur amore*
Alter in alterius mutua flere ſinu.

Ouid. eleg. 4. lib. 4. triſt.

Alter ab alterius funere mæſtus erat.

Seneca cap. 9. de conſolatione ad Polybium.

Alter in alterum.

Vires *necat aër.*] *Cœlum* idem quod *aër*, niſi quod aër vocabulum Græcum; Latinum eſt cœlum. Lucret.

Aer quod patrio vocitamus nomine cœlum.

Necat.] frangit, opprimit, contundit, perimit. loquitur de aëre quaſi de animali, cui vita & mors poſſit contingere; nam aër eſt in perpetuo motu, & eius ſpirabilis natura. Cic. 2. de nat. deor. *Terra circumfuſa vndique hac animali ſpirabilique natura, cui nomen eſt aër.* ſic Vir. 4. georg.

Fer ſtabulis inimicum imbrem, atq; interfice meſſes.

Plaut. Aulular. *Niſi illi puteo animam intertraxero.* Nam & *aqua viua* dicitur. Idem. *Si ignis vinet, tu extinguere extempulo.* Lucillius apud Nonium.

Durum, molle voras, fragmenta interfici' panis.

A Cato apud Gell. cap. 2. lib. 11. *Rubigo ferrum interficit.* Arnobius lib. 2. *Herbas interficit frigus.* Plaut. Mercat. *Vſusfructus harum ædium interfectus eſt.* & alibi: *Mortua re verba facit.* &c. *Res cum animam agebat.* Lucretius: *Aegrotat fama vacillans.* Virgil.

Relliquias Troiæ, cineres atque oſſa perempta.

Item 3. Æneid. *Victum ſeges ægra negabat.* & Seruius Sulpicius Ciceroni. *Cadauera oppidorum.*

V i r e s.] facultatem inſitam à natura ex vi frigoris, vel caloris.

H i n c *placidus.*] benignus, clemens, moderatus, lenis, quietus. vt placidus & ſerenus dies B Plinio, & placida arbor, quæ feræ & ſilueſtri opponitur. Silius Italicus:

—— *placido commota tonitrua cælo.* Horat.

Sed non vt placidis coëant immitia. Tibullus.

Felix cui placidus leniter afflat amor. Virgil. 4. Æneid. *Placidone etiam pugnabis amori.* id eſt, æquo tibi & propitio. Idem 2. Æneid.

Et placidi (Dij) *ſeruate pios.* & 8. Æneid.

Mitis vt in morem ſtagni, placidæque paludis

Sterneret æquor aquis. Donatus in Adelph. ad illud: *Clemens, placidus: nulli lædere os. Clemens eſt etiam circa rectè agentes: Placidus etiam circa delinquentes. & clementis eſt nulli lædere os: placidi, arridere* C *omnibus. & clemens animo: placidus vultu.*

N o b i s.] Qui hoc ſcilicet ſuperius hemiſphærium incolimus. Virg. 1. georg.

Aut redit à nobis aurora, diemque reducit.

P e r *tempora labitur annus.*] Sic Virg. 2. georg.

—— *redit agricolis labor actus in orbem*

Atque in ſe ſua per veſtigia labitur annus.

Bene labitur, quia anni hieroglyphicon eſt anguis caudam mordicus tenens. & fluere dicuntur tempora Horatio:

Si mihi tarda fluunt ingrataque tempora. Idem.

Eheu fugaces, Poſtume, Poſtume labuntur anni.

Ouid. eleg. vlt. lib. 4. triſt.

Interea tacito paſſu labentibus annis.

D *Per tempora*, quatuor ſcilicet, vt Virg. 1. georg.

Nec fruſtra ſignorum obitus ſpeculamur & ortus,

Temporibuſque parem diuerſis quatuor annum.

vbi Seruius: *Quatuor tempora & ſingula in tres partes diuiſa, vt ver in nouum, adultum, & præceps.* Idem de æſtate, autumno, & hyeme. Annus vnde & cuiuſmodi, vide apud Macrob. cap. 14. lib. 1. Saturn.

H i c.] apud nos & apud Antipodes.

E T a v r v s.] Qui Tauri dicantur in genere bubulo, & cuiuſmodi ad arandum eſſe debeant, vide Varronem cap. 5. lib. 2. de re ruſtica: *In bubulo genere ætatis gradus quatuor. prima, vitulorum: ſecunda, iuuencorum: tertia, boum nouellorum: quarta, vetulorum. Diſcernuntur in prima vitulus & vitula: in ſecunda, iuuencus & iuuenca: in tertia & quarta Taurus & vacca. Vacca verò, quæ ſterilis, Taura dicitur: quæ prægnans, horda: ab eo in faſtis dies hordicalia, quia tum hordæ boues immolantur.*

D i d i c i t.] aſſueuit non ſine malo & verberibus. Propertius:

Vulneribus didicit miles habere metum.

Idem eſſe aſſueſcere docet Propert.

Ac veluti primo taurus detractat aratra;

Poſt venit aſſueto mollis ad arua iugo. &c.

De hac tauros domandi ratione idem Propert.

Sed non ante graui taurus ſuccumbit aratro,

Cornua quam validis hæſerit in laqueis.

ita doceri cum malo coniunctum. Tibullus:

Ipſa Venus magico religatum brachia nodo

Perdocuit, multis non ſine verberibus.

S v b m i t t e r e *colla iugo.*] Iugo ſubijcere ceruicem, dixit ſupr. *Subiecit colla catenæ.* & alibi.

Non illo validus ſubijt iuga tempore taurus.

Non domito frenos ore momordit equus.

Aliud eſt Virgilio in ecl. 1.

Paſcite, vt ante, boues, pueri, ſubmittite tauros.

& metaphoricè 4. Æneid.

Ire iterum in lacrymas, iterum tentare precando

Cogitur, & ſupplex animos ſubmittere amori.

Iugum eſt etiam ἀτίμιον, & genus ignominiæ militaris, de qua Liuius. Auſon. in Monoſyllabis.

Hoſtilis quæ forma iugi eſt hanc efficiet Π.

Eſt & iugum in naui, & in curru, vbi ſedet auriga, Virgilio & Propertio.

E t *lenta vitis.*] Reuocandum ἀπὸ κοινοῦ. *didicit hic.* vitis enim doceri fingitur, vt & tauri. Sic Propert. el. 19. lib. 2. vtrumque coniungit, vitem & tauros cum docendi verbo.

Illic aſſiduè tauros ſpectabis arantes:

Et vitem doctâ ponere falce comas.

Vitis à vino ferendo, inquit Varro 4. de ling. lat. ſiue vt mauult cap. 31. lib. 1. de re ruſt. *quod inuites ad percipiendas vuas. Lenta vitis*, flexibilis. dixi ad illud Catulli:

Lenta quin velut aſſitas vitis implicat arbores.

C o n s c e n d e r e *ramos excelſos.*] Seſe attollere ad vlmorum populorumq. brachia & flagella, ſummumq. verticem. Vetus Poëta apud Terentian. *Quādo flagella iugas, ita iuga, vitis & vlmus vti ſimul eant.* Scitū illud Carneadis opinor, in vitem vnde auſterum nimis vinum biberat: *Merito eius matrem in tam alta pendere cruce.* dixi plura ad illud Catulli in carmine nuptiali:

Vt vidua in nudo vitis, quæ naſcitur aruo

Nunquam ſe attollit. &c.

Rami, κλάδοι, vet. gloſſ. *ramuſculus*, κλάδιον. *ramuſculoſus, ramoſus, arbuſculoſus*, σύνδενδρος.

T o n d e t v r q v e *ſeges maturos annua partus.*] ſynecdoche poëtica, pro tonderi ſegetem, quam genuit & aluit. nam & dicimus alere capillum & barbam. Sic in vetere epigrāmate Græco apud Pauſaniam in Bœoticis: Ἡμετέραις βουλαῖς Σπάρτη μὲν ἐκείρατο δόξαν. quod Cicero 5. Tuſcul. vertit: *Conſilijs noſtris laus eſt attonſa Laconum.* & verbum verbo reddi poſſet Græco ſimul & Tibulliano ſchemate.

Conſilijs noſtris vrbs laudem eſt tonſa Laconum.

Tondendi verbo ſic vſus Ennius, apud Priſcianum lib. 9. in Tondeo. *Et detondit agros Pœnos atque oppida cepit.* Proper. el. vlt. lib. 4.

Teſtor maiorum cineres tibi Roma colendos,

Sub quorum titulis Africa tonſa iacet.

Virg. 3. georg. Priſciano teſte gemino ſchemate dixit: *Nec minus interea barbas, incanaque menta*

Cyniphij tondent hirci, pro tondentur. Tonderi barbas, vt hic tonderi partus. Virg. ita tondere cāpos, equos dixit, pro, depaſci & carpere.

Tereceum niuei tondent dumeta Iuuenci. &

Tondere comam acanthi; pro, demetere, & Plau. *tondere* & *attondere auro*, & *detonſas oues*, de

ſtolidis ſenibus emunctis. & *Tonſitari ter in anno:* in Bacchidibus.

PARTVS *maturus.*] eſt ſeges flaua, & meſſis æſtiuo tempore: quia terra omniparens creat, editq; fruges. ideo ſegeres frugeſque, partus ſũt terræ. Plin. cap. 5. lib. 12. *Autumno legitur, ex æſtiuo partu.* ſæpius vocantur *terræ fœtus*, vt 6. Æneid. *Auricomi fœtus.* & fœtus, pro nucibus 1. georg.

Si ſuperant fœtus, pariter frumenta ſequentur.

Maturos partus, editos ſuo tempore: nempe ſatos autumno vel vere, & adultos ſequenti æſtate. ſic partus humani maturi decimo menſe. Propertius.

Non non humani ſunt partus talia dona:
Iſta decem menſes non peperere bona.

Horat. in carm. ſecul. *Rite maturos aperire partus.* Ouid. 2. faſtor. *Maturumq. vtero molliter aufer onus.*

SEGES *annua.*] Nomen aduerbij loco: *Annua ſeges tondetur*, pro quotannis. ſic el. 1. lib. 2.

Rura ferunt meſſes, calide cum ſideris aſtu
Deponit flauas annua terra comas.

vbi, *deponit comas*, idem valet, quod hîc, *tondetur.* Horat.

Nocturna verſare manu, verſare diurna. Item.
Nec veſpertinus circumgemit vrſus ouile:
Nec gregibus nocturnus obambulat.

pro veſperi & noctu.

ET *ferro tellus, pontus confinditur ære.*] verbum compoſitum loco ſimplicis, *confinditur*, pro finditur. Ita Feſt. notat apud Ennium *conſiluere*, pro ſiluere. & *conſeptum*, pro, ſeptum. hoc autẽ ſchema nominatur apud Aſconiũ dilogia, cum idẽ verbum ad duo diuerſa refertur, vt hic finditur tellus ferro, pontus ære. Sic Ouid. 4. faſt.

Iunxerunt elementa patres, aptumque putarunt
Ignibus & ſparſa tingere corpus aqua.

Cicero: *Vadit in eundem carcerem, & in eũdem paucis poſt annis ſcyphum Theramenes.* Horat.

Coniurata tuas rumpere nuptias.
Et regnum Priami vetus.

Eſt autem & arationis, & nauigationis periphraſis: arationis, findere tellurem ferro: nauigationis, findere pontum ære. findere terram, vt Virg. 10. Æneid.

Inimicam findite raſtris Hanc terram. Item.
Telluri infindere ſulcos. Horat.
Patrio findere ſarculo agros. Ouid.
Terra feret ſtellas, cælum findetur aratro. Tibull.
Aruaque ſi findant pinguia mille boues.

Findere pontum ære, ſulcare maria remis. Proper.

Arma Deus Cæſar dites meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere claſſe maris.

Ære, æratis remis, ſic Virg. 1. Æneid.

Vela dabant læti, & ſpumas ſalis ære ruebant.

& 5. Æneid. *Crebris gemit ictibus ærea puppis.* & 9. Æne. *Quot prius æratæ ſteterant ad littora proræ.* vide Feſtum in *æroſam.*

QVINETIAM.] præterea.

STRVCTIS *muris.*] Struere muros, quod Virg. 1. Æneid. *Pars ducere muros, Moliriue arcem.* Horat. *Meliore ductos alite muros.* & od. 3. lib. 3.

Ter ſi reſurgat murus aheneus Ductore Phœbo.

Struere, moliri. & metaphoricos Plauto: vt, *Struere ſycophantias, dolos, inſidias.*

OPPIDA.] *Oppidum*, inquit Varr. 4. de ling. lat. *Maximum ædificium oppidum ab ope: quod muni-*
A *tur opis cauſa; vel quod opus eſt ad vitam gerendam vbi habitent tutò: vel quod ope muniebant mœnia, quo munitius eſſent.* Cic. lib. 1. de gloria apud Feſtum in *oppidorum*: *dicta oppida quia opem darent.* Addit Feſtus ibidem dictum eſſe, *quòd homines opes ſuas eò conferrent:* & ita etiam vocari locum in circo vnde emittuntur quadrigæ.

EXVRGVNT *muris.*] attolluntur, ducũtur in altum. Sic Virg. 4. Æneid.

Non cœptæ aſſurgunt turres. Ibidem.
—— *quæ ſurgere regna Coniugio tali.*

& 1. Æneid. —— *Quorum iam mœnia ſurgunt.*
Ibidem. —— *ſurgentemque nouæ Carthaginis arcẽ.*

B hinc celſa oppida, & altæ vrbes. Prop. el. 1. li. 4.

Scandentiſque arcis conſurgit vertice murus.

Muri à mœnibus differre videntũr, quod mœnia latius pateant, foſſaſque & aggeres contineant. *Meri* dicti Plauto. & murus de homine ipſo. Ouid. *Graiûm murus Achilles.* Horat. *Hic murus aheneus eſto.*

ERGO *vbi.*] Poſtquam igitur. Sic Virgil. 4. Æneid. *Ergo vbi concepit furias.*

TVA *facta.*] res à te fortiter & feliciter geſtæ. *Facta*, quæ *merita* & *acta* dixit. Propert. vocat *benefacta*. & Horat. *Cum bene feceris.*

POSCENT *præclaros triumphos.*] Donat. in
C Andriam *Petimus precario: poſcimus imperiosè: poſtulamus iure.* Agrætius: *Poſtulatur aliquid honeſtè: poſcitur improbè.* Seruius: *Poſcere ſecundum Varronem eſt cum aliquid pro merito noſtro petimus.* Res ipſa tacentibus nobis poſcit, quæ meruimus; vt ſi quinque millia hoſtium vna acie cæſa. cautum tamen lege, ne quis cæſorum hoſtium, aut amiſſorum ciuium falſum numerum referret, & vt imperator iuraret de vtroque cum ad ſenatum ſcriberet. Valer. Max. cap. 3. lib. 2. quod eſt de iure triumphandi. vnde *iuſtus triumphus.* Horat. *Iuſto domitos* (Parthos) *triumpho.* & Propertius. *Mirum ſi de me iure triumphet amor.*

D TRIVMPHOS *præclaros.*] Qui te valde clarum & inſignem reddent. Horat. od. 1. lib. 3.

Reges in ipſos imperium eſt Iouis
Clari Giganteo triumpho. & od. 27. lib. 1.
—— *Inuidens priuata deduci ſuperbo*
Non humilis mulier triumpho. & od. 35. lib. eiuſd.
Superbos vertere funeribus triumphos.

& od. 1. lib. 2.

Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.

Nouos triumphos eleg. 7. lib. 1. ſupra dixit:

Non ijdem tibi ſunt aliiſque triumphi.

SOLVS.] quaſi ſol alter.

E DICERIS *magnus.*] Magni nomen obtinebis, ob magnitudinem rerum à te geſtarum, vt Pompeius, Alexander. Catull. de Iulio Cæſare.

Cæſaris viſens monimenta magni Gallicum Rhenũ.

Propert. el. 7. lib. 2. de Auguſto.

At magnus Cæſar, ſed magnus Cæſar in armis.

Minus autem eſt *Maximum* dici, quam *magnum*, vt videre eſt in Valerio, Fabio, & Paullo.

IN *orbe vtroque.*] & hoc noto, heſperio ſcilicet, & illo nuper inuento. an *ſolis vtraque domo: Eois & Heſperijs*: Propert. *An Britannico & Germanico.* Velleius: *Orbem alterum quærens*, id eſt, Britanniam. Ouid. 3. faſt. *Eoo diues ab orbe redis.*

eleg.12.lib.3.Triſt.

Domus Scythico Naſonis in orbe eſt.

& el.2.lib.1.Triſt.

Neſcio quo videam poſitos vt in orbe Tomitas.

& el.13.li.3. —— *me Cæſaris ira*

Extremam geladi miſit in orbus humum.

Lucan.lib.8. —— *Sed magna feram ſolatia mortis*

Orbe iacens alio. Virg.7.Æn. *Quibus actus vterq. Europæ atque Aſiæ fatis concurreret orbis.* Virg.

Biſque triumphatas vtroque ab littore gentes.

An vt Catull. *Vterque Neptunus.* & Horatius: *Vterque Pœnus?* Macrob. cap. 21.lib.1. ſaturnal. *Phyſici terræ ſuperius hemiſphærium, cuius partem incolimus, Veneris appellatione coluerunt. Inferius verò terræ hemiſphærium Proſerpinam vocauerunt.* Et ſub finem lib. 1. In ſomnium Scipionis: *Vtrumque orbem terræ & aëris diuidat linea.*

N O N *ego ſum ſatis ad tanta præconia laudis.*] Impar ſum tantæ laudi virtutique celebrandæ. *Satis eſſe*, parem eſſe. Gell.cap.5.lib.5. *Inquit Antiochus Annibali: Satis eſſe putas Romanis hunc exercitum? Reſpondet Annibal: Satis, etiam ſi auariſſimi ſint.* Plaut. in Perſa ſcen. 1. *Quaſi Titaui cum Dijs belligerem, quibus non queam eſſe ſatis*, id eſt, par.

P R Æ C O N I A *laudis.*] Pro panegyrico. Nam Poëtæ quaſi præcones alienæ laudis ſũt. M. Tullius pro A.Licinio: *O fortunate adoleſcens, qui tuæ laudis Homerum præconem inueneris.* Ouid. eleg.1.lib.2.triſt.

Inuenies veſtri præconia nominis illic.

Item in deteriorem partem el.9.lib.4.triſt.

Noſtra per immenſas ibunt præconia gentes.

Prætones à præcanendo, id eſt, valdè canendo: inquit Priſcianus: ego dictos cenſeo quaſi prędicones: nam prædicare verbum eſt proprium præconum. Apud Catonem de re ruſtica, Præconium merces eſt præconis: qui auctionem oleæ facit, vt bonus notauit Turnebus. Vet. gloſſ. *Præcono, κηρύσσω.* præconium pro miniſterio præconis. Sueton. in Nerone: *Præconio vbique contendit.* Plautus in extremis Men. *Præconium vt mihi detis.* Inde *Lælius Stilo Præconinus* cognominatus, quod præconium feciſſet.

N O N *ſi ipſe Phœbus.*] Sic Virg. 2. Æneid.

Non ſi ipſe meus nunc afforet Hector.

& 5. Æneid. —— *Non ſi mihi Iuppiter auctor Spondeat.* & 6. Æn. *Non mihi ſi lingua centum.* Antonomaſticῶs, vt ſuprà: *Iuppiter ipſe.* Phœbus autem pater ipſe chori, à quo vim & ſpiritum artemque canendi vates accipiunt. Horat. oda 6.lib.4.carm.

Spiritum Phœbus mihi, Phœbus artem

Carminis, nomenque dedit Poëtæ.

& fatis Poëtæ fiunt, quibus ſecundum Iouem, præeſt Phœbus. Horat.od.19.lib.2.carm.

—— *Mihi parua rura, &*

Spiritum Graiæ tenuem Camœnæ,

Parca non mendax, dedit & malignum

Spernere vulgus.

P R Æ S C R I B A T *carmina Phœbus.*] præcipiat & monſtret, vt ſcribendi magiſter diſcipulo, quomodo ſcribendi componendique verſus, nota translatio. vnde inſignis Ciceronis iocus in lib. 7. epiſt. Quod epiſtolam: *Sed heus tu manum de tabula: magiſter adeſt citius quam putara-*

A *mus.* vbi emendo. *Et heus tu.* quia ſcriptum fuit *Set heus tu.* Propert.el.3.lib.3.

Cur tua præſcriptò ſeuecta eſt pagina gyro. Hora.

Intraq. præſcriptum Gelonos Exiguis equitare cãpis.

Virgilius. *Nomen præſcribere* dixit, pro, ante & in fronte ſcribere. —— *Nec Phœbo gratior vlla eſt*

Quam ſibi quæ Vari præſcribat pagina nomen.

Præſcribo, προγράφομαι. Chariſ. Horat.

Non ita Romuli præſcriptum & intonſi Catonis

Auſpicijs veterumq. norma. Idem ſat.1.li.2.

Quid faciam præſcribe. & ſat.2.lib.eiuſdem.

Vegetus præſcripta ad munia ſurgit.

B eodem ſenſu & Propert.el.1.lib.2.

Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo.

& eleg.1.lib.4.

Tum mihi pauca ſuo de carmine dictat Apollo.

E S T *tibi.*] habes inter clientes & amicos.

Q V I *poſſit magnis ſe accingere rebus.*] magnas res aggredi, & parem ſe præſtare tantis rebus, nec eas culpa deterrere ingenij. Ductum à more & vſu militiæ, vbi pranſi parati milites cingebant ſe, quò expeditiùs pugnarent. Plaut. Amph. act.1. ſc.1. *Cingitur, certè expedit ſe.* Virg. 3. Georg.

C *Mox tamen ardentes accingar dicere pugnas.*

Idem in 1. Æneid.

Illi ſe prædæ accingunt, dapibuſq. futuris. & 4. Æn.

—— *magicas inuitam accingier artes.*

vide Nonium in *accinge*, pro, *accingere*: & Feſtũ in *Procinctam claſſem.* Donat. in Phorm. *Accingere, appara te atque expedi. hinc diſcincti, negligentes, imparati, & ignaui.* *Qui poſſit.* Sic M. Tull. lib. 13. ep. ad fam. epiſt. cui initium eſt. P. Craſſum. *Incenſus ſtudio laudum tuarum eas litteris Græcis commendare cupis, poſſe arbitror: valet ingenio, habet vſum: iampridem in eo genere elaborauit.*

D M A G N I S *rebus.*] claris factis, rebus bellicis, quæ Virgilio & Ouidio dicuntur *opera maiora.* ſic ſuprà dixit: *Magnis inſiſtere rebus.*

V A L G I V S.] C. Valgium Rhetorem celebrat Fab. cap.1. & 3, lib.3. cap.10. lib.5. Horat. od.9.lib.2. & ſat.10.lib.1.

Plotius & Varius, Mæcenas, Virgiliuſque

Valgius, & probet hæc Octauius.

Plin. cap.2. lib.25. *Poſt eum* (Catonem) *vnus illuſtrium idem tentauit* (de herbis & medicina ſcribere) *C. Valgius eruditione ſpectatus, imperfecto volumine ad D. Auguſtum, inchoata etiam præfatione religioſa, vt omnibus malis humanis illius potiſſimum Principis ſemper mederetur maieſtas.* Seruius Grammaticus in Virgilium duos hos verſus citat ex Tito Valgio.

E

Sed nos ante caſam tepidi mulgaria lactis

Et ſinum vini ceſſamus fundere Baccho.

Item Iſidor. cap. 4. lib. 19. *Remulcus, funis quo deligata nauis trahitur vice remi: De quo Valgius.*

Hic mea me longo ſuccedens prora remulco

Lætantem gratis ſiſtit in hoſpitijs.

Æ T E R N O *propior non alter Homero.*] Quo nemo magis accedit ad Homerici carminis maieſtatem, & propior & proximus etiam longo interuallo, vt Virgilius & Horatius cenſent. Propior etiam magis beneuolum ſignificat. Ouid. el.2. lib.1. triſt.

Oderit Aenean propior Saturnis Turno.

ÆTERNO *Homero.*] Cuius immortale & diuinum carmen. Lucret. lib. 3.

Adde Heliconiadum comites, quorũ vnus Homerus
Sceptra potitus. & lib. 1. *& ſemper florentem Homerum*, & *æternos Ennij verſus* appellat.

Ennius vt noſter cecinit, qui primus amœna
Detulit ex Helicone perenni fronde coronam.

Et paullo ante. ——*eſſe Acheruſia templa*
Ennius æternis exponit verſibus edens. & mox,
Vnde ſibi exortam ſemper florentis Homeri. &c.

NOSTER *labor.*] Nos laborioſi & exercitati ſupra. *Inconſtantia vulgi.* Idem de poëmate:

Hic quoque ſit gratus paruus labor.

NON *peragit otia.*] Non conſumit, traducit, terit Virg. 4. Æneid.

Lybicis teris otia terris. vide ſupra adnotata:

Namque ſenex longa peragit dum ſecula vita.

Contrario ſenſu dixit Horatius, *Aut te exiget otium.*

LANGVIDA.] Ignaua, inertia. vide epiſtolam Horatij ad Tibullum lib. 1. vbi negat eum *ceſſare in regione Pedana*, addit tamen: *quod ſi frigida curarum fomenta relinquere poſſes.* & ipſe vita ſe inerti contentum facit: el. 1. lib. 1. Cicero in Catone: *Senectus non modo languida & iners, ſed etiam operoſa & aliquid ſemper agens.* Idem 1. de nat. Deor. *Nam cum otio langueremus*, & in Acad. *Langueſcere in otio.*

QVAMVIS *fortuna aduerſa.*] Vt Græcis *τύχη πάντων μέτρον*, Sic Latinis *fortuna.* quare diſcernitur epitheto, *fortuna bona, mala: aduerſa, ſecunda.* quod vtrumque tranſlatum à ventis, quibus ſimillima fortuna, quæ maritimis moribus nobiſcum experitur. afflat enim & adſpirat fortuna, vel reflat. Virg. 2. Æneid.

Adſpirat primo fortuna labori.

VT *mos eſt illi.*] Vt aſſolet. nam vt ait Horat. od. 29. lib. 1. *Fortuna ſæuo læta negotio &*
Ludum inſolentem ludere pertinax.

Fortuna morem hunc habet: antiquum obtinet. Horat. *Ibam forte via ſacra, ſicut meus eſt mos.* Plaut. *More tuo facis: tuatim facis.*

FATIGET.] Exerceat, vexet, male habeat. Nonius exponit ad laſſitudinem perducere, perturbare, cõmouere, inſtigare. Iſidor. lib. 10. *fatigatus, fatis agitatus.* repugnat ſyllaba: Virgilius tamen ei pene accedit cum ait 1. Aen.

Nunc eadem fortuna viros tot caſibus actos
Inſequitur. & 6. Æn.
Pelagine venis erroribus actus?
An monitu Diuûm? an quæ te fortuna fatigat?

Seruius ad illud 8. Aen. *Ter feſſus valle reſedit: corpore*, inquit, *fatigatum dicimus: animo vero feſſum.* Et 1. Æneid. —— *quin aſpera Iuno*
Quæ mare nunc terraſque metu cœlumque fatigat.

NAM *mihi.*] An pro mea, vt ſit nam cùm domus mea, &c.

DOMVS *alta.*] Superba, magnifica. vult enim ex magnitudine ædiũ intelligi & æſtimari Domini fortunas. Sic Virg. lib. 2. Georg.

—— *foribus domus alta ſuperbis.* & 10. Æn.
Eſt domus, alta iacent penitus defoſſa talenta
Auri atque argẽti. & 12. Æn. *Domus alta ſub Ida:*
Lyrneſſi domus alta ſolo Laurente ſepulcrum.

domus alta, quæ Græcis ὑψιρεφὲς altè ædificata &
A exſtructa. vnde Homero ὑψιρεφὲς δῶ. ab ἐρέφω, ſtruo, tego, contiguo.

NITERET *magnis opibus.*] Nitere domus dicitur, quæ nitida & culta eſt, quæ floret ac ſplendet lautaque eſt. Cic. 1. in Rullum. *Genus vectigalis quod in pace niteat, in bello non obſoleſcat.* Horat. ſat. 5. lib. 2.

Res vbi magna nitet Domino ſene. Sic Cic. 3. in Catilin. *Nitere vnguentis*, vt hic *nitere opibus.* & initio lib. 2. de inuentione. *Crotoniatæ cum florerent omnibus copiis*: Horatius autem in epiſtola ad Tibullum diuitem fuiſſe ſignificat:

B *Non tu corpus eras ſine pectore. Dij tibi formam,*
Dij tibi diuitias dederunt, artemque fruendi.

Inde *lautia*, inquit Feſtus, *epularum magnificentia, quia apud antiquos homines frugi, raro aliquis lauabat.* proprie vero opibus, id eſt frugibus, quas ops, id eſt terra, fundit. Ipſe initio lib. 1. Diuitias in auro & in ſolo culto ponit. Propert.

Diuitiæ quorum meſſes & arbor erant.

Sequitur hic ſulcorum mentio & pecoris, vt opes in agris ſunt, & pecunia, vt el. 1. lib. 1.

CVI *fuerant flaui ſulci.*] Triſte verbum, *fuiſſe* Tibull. el. 5. lib. 3.

C *Siue erimus, ſeu nos fata fuiſſe volent.*

Euripides in Troiadibus ἦμεν Τρῶες, quod Virg. *fuimus Troës, fuit Ilion.* Plaut. Mercat. Et Pſeudol. *Qui eſt viuus: qui fuit, mortuus eſt.*

Sulci, ὁλκοὶ, *les ſillons.* Feſtus: *Sulci appellantur qua aratrum ducitur, vel ſationis faciendæ cauſa: vel vrbis condendæ: vel foſſa rectis lateribus vbi arbores ſerantur. fulmen quoque, quà eius veſtigium, ſimiliter appellatur, ex Græco, quia illi dicunt ὁλκόν.* Varro 1. de re Ruſtica: *Qua aratrum vomere lacunam facit, ſulcus eſt.* & 4. de ling. lat. *Sulcus, quo ea terra iacta, id eſt proiecta: & inter duos ſulcus elata terra, porca.* Vide Nonium in *Porca.* & in *Sulcus*, quid-
D quid in longitudinem aculeatum eſt. Ridiculè Iſidor. cap. 1. lib. 17. *Sulcus à Sole, quod profectiſſus ſolem capiat. Flaui ſulci*, quia in iis ſub meſſem flaueſcit ſeges. vide Gell. cap. 26. lib. 2. de flauo colore rufi ſpecie, qualis arenæ, mellis & ariſtæ maturæ. vnde *flaua Ceres*: Virg. *Et*

Molli paullatim flaueſcit campus ariſta.

vet. gloſſ. *flauus, ruber*, ξανθός.

DITANTES.] Ditem & locupletem facientes. Ditantur horrea cum in iis farra & frumenta multa condontur, quæ ruris diuitiæ
E & opes. Ab iis ruris opibus dicta *adorea*, & in vet. gloſſ. *Adorioſus*, ἔνδοξος.

ORDINE.] Quia indulgent ordinibus agricolæ, cum ſemina plantarum diſponunt. vide Virg. 1. & 2. Georg. Horat. od. 1. lib. 3.

Eſt, vt viro vir latius ordinet
Arbuſta ſulcis. Virg. ecl. 1.
Pone ordine vites.

HORREA.] Feſtus: *hordeum antiqui dicebant farreum, à farre.* vet. gloſſ. *Horreum*, σιτοβολεῖον. & *Horreum*, ὅρδεον. alij ab horrore ariſtarum, quod illic ad trituram aſſeruarentur. alij, vt Varro, ab hordeo. Cicero in Rullum. *Capua cella atque horreum populi Romani. Horreum excutere*, de bibliotheca dixit Seneca ep. 45. Horat.

Proprio condidit horreo
Quidquid de Lybicis verritur areis.

Horrea paſſim in iure ciuili mercibus,rebuſq. pretioſiſſimis aſſeruandis & cuſtodiendis deſtinantur,& idcirco ſeparantur adiuncto verbo, vt horreum penuarium, frumentarium, vinarium. vnde Horat. od.28.lib.3.

Parcis diripere horreo
Ceſſantem Bibuli conſulis amphoram.

Indeficientia.] inexhauſta ſignificat, & quaſi perennia. Horatius ad Tibullum ipſum ſcribens, indeficientem crumenam ei tribuit: —— *& cui*

Gratia, fama, valetudo contingat abunde,
Et mundus victus non deficiente crumena.

Mensis *fœcundis.*] largis,copioſis & dapſilibus epulis. ſed vetus liber pro menſis habet meſſes. vnde Scaliger legit: *Ditantes ordine Sulci Horrea, fœcundas ad deficientia meſſes.* vt ſit anaſtrophe, cum tmeſi. *Deficientia ad meſſes*; id eſt quæ non ſufficiant capiendis meſſibus. Sic Tibullus ipſe lib. 2.

Laurus vbi bona ſigna dedit, gaudete coloni,
Diſtendet ſpicis horrea plena Ceres.

Virg. 1. Georg.

Illa ſeges demum votis reſpondet auari
Agricolæ, bis quæ ſolem, bis frigora ſenſit,
Illius immenſæ ruperunt horrea meſſes.

dictum vero *deficere ad meſſes* pro meſſibus. vt paullo ante:

Non ego ſum ſatis ad tanta præconia laudis.

Cuique *pecus denſo paſcebant agmine colles.*] incertum an colles ipſi paſcebant pecudes, an paſcebatur pecus in collibus. nam, *pecus*, quia nomen collectiuum iungi poteſt cum verbo *paſcebant*, vt apud Virg. *Pars in fruſta ſecant. Colles dicti*, inquit Varro 4. de ling. Lat. *Cum proxima loca ſuperiora colere cœperunt.* vet. gloſſ. *Colliſana, πρόβατα ἱερά.* oues & pecudes ſacræ, credo, quia in collibus paſcerentur in vſum ſacrorum, quod ſignificatur ab Horatio in od.23. lib.3.

Nam quæ niuali paſcitur Algido
Deuota, quercus inter & ilices,
Victima, Pontificum ſecures
Ceruice tinget. & alio loco:
Paſcitur in veſtrum reditum votiua iuuenca.

& od. 2. lib. 4.

Me tener ſoluet vitulus relicta
Matre, qui largis iuueneſcit herbis
In mea vota.

Catull. in Priapeiis:

Meis Capella delicata paſcuis.

id eſt, dicata deo, & luſui laſciua, eademque votina. *Paſcebant colles*, tondebant ſuperiora & proxima campis loca; gramen & frondes in collibus carpebant. Sic Propert.

Sed tunc paſcebant herboſa palatia vaccæ.

Virg. 2. Georg.

Syluas paſcuntur & arbuta paſſim.

Pecus, greges ouium & caprarum. Varro 4. de ling. Lat. *Pecus à perpaſcendo: & à pede pecudes. Pecus*, inquit Nonius, *omnia animalia præter homines*, vt piſces pecus Horatio & Lucretio: fuci & apes Virgilio, vbi docet pecora, pecua, pecudes & pecoda dici. *Sulcos* ſupra, nunc *pecus* & *colles* memorat: vtrumque ſcilicet genus opum ruſticarum ex aratione & paſtione. vide Nonium

A in Pecunioſorum ex Ciceronis lib. 2. de rep. Ouid. initio lib.5. Faſt.

Aut pecus, aut latam diues habebat humum.
Hinc etiam locuples, hinc ipſa pecunia dicta eſt.

Denſo agmine. quid denſum agmen dicatur adnotaui ſupra ex Seruio in ſchedis ad illud Virg.

Pilataque totis Agmina denſentur campis.

Agmen, pecoris multitudo inſtar inſtructi exercitus incedentis per paſcua. Virg. 1. Æneid.

Hos tota armenta ſequuntur
A tergo, & longum per valles paſcitur agmen.

de ceruis. vt de coruis lib.1. Georg.

—— *& è paſtu decedens agmine magno*
B *Coruorum increpuit denſis exercitus alis.*

in veteribus excuſis, *Agmina.* an legendum:

Cuique pecu denſo paſcebant agmina colles.

De priore illa ſua fortuna eleg.1. lib.1.

Tunc vitula innumeros luſtrabat cæſa iuuencos:
Nunc agna exigui eſt hoſtia parua ſoli.

Et *domino ſatis.*] mihi poſſeſſori ſiue hero ſatis ſuperq. eſt, quia paruo contentus viuere poterat. *Domino & furi*: Dominus cuius res eſt, fur qui alienam tenet: hique ſæpe coniunguntur: Horat. *Et dominum fallunt, & proſunt furibus.* Virg.

Quid domini facient, audent cum talia fures.

An dominus dictus, qui domi vnus imperat; vt
C Plauto Imperator familiæ? olim dubenus dicebatur. Feſtus in *Dubenus.*

Et *nimium furique lupoque.*] expolitio eſt eius quod dixit: *Cum magnis opibus domus alta niteret.* ſic Horat.

Exilis domus eſt vbi non & multa ſuperſunt.

Fures & lupos coniungit, vt lib.1.

At vos exiguo pecori fureſque lupique
Parcite, de magno eſt præda petenda grege.

Virg. 3. Georg.

Nocturnum ſtabulis furem, incurſuſue luporum. Gelli. cap. vlt. l.11. in extremo docet, quid ſit furtum,
D & quomodo admittatur. Idem alibi à furuo, id eſt atro deducit, quia fures per noctem, quæ atra ſit, facilius furentur. *Sed quod à Græcis*, inquit, *κλέπτης nomine dicitur, antiquiore Græca lingua φὼρ eſt dictum.* in vet. gloſſ. *for* ſæpe ſcriptum, pro, fur. *Fur, κλώψ.* vet. gloſſ. *Furo, κλέπτω.* inuolo: pro furor, aris. bis item legitur apud Diomedem, lib. 1. inde *Furina* dea Martiano Capellæ, quæ aliis *Lauerna. Lupos Latini, quos Græci λύκους dicunt*, inquit Iſidor. cap.2. lib.12. & cap.6. lib. einſd. de lupo piſce rapaci. *λύκος*, lupi κ in *p.* vt æruſcare, ab ære ruſpando, & vndique conquirendo. vet. gloſſ. *Lupus piſcis, λάβραξ.* quod no-
E men Lenoni Plautino in Rudente, vt Lycus in Pœnulo. Lupus item genus freni. item genus vnci, hamique ferrei iis extrahendis, quæ in puteum deciderint.

Nunc *deſiderium ſupereſt.*] ſolum reſtat. vt Virg. in 4. Æneid.

Cui me moribundam deſeris hoſpes:
Hoc ſolum nomen quoniam de coniuge reſtat.

In hoc genere ſermonis ſubauditur ſolum vel tantum. ſic Ouid. 13. Metam.

—— *nec vos audiſtis in illo*
Crimina, vidiſtis. Plaut. Menech.
Homines non alit, verum educat. interdum τὸ ſuper idem valet, ſine verbo eſt. Virg. 3. Æneid.

O mihi ſola mei ſuper Aſtyanactis imago.

Propert.

Et quicunque ſuper diſperſa inueneris oſſa
Montibus Hetruſcis, hæc ſciat eſſe mea.

Deſiderium à Cicerone definitur in 4. Tuſcul. *Libido eius, qui nondum adſit, videndi.* melius definias. Libido eius quod abſit, amiſſumue ſit recuperandi: nam deſideramus quod abeſt, vel quod periitantè nobis gratum. Exemplom de mortuo apud Horat. in oda ad Virgilium:

Quis deſiderio ſit pudor, &c. Exemplom abſentis apud eundem li. 4. oda. 5. *Diuis orte bonis.*

Vt mater iuuenem, quem Notus inuido
Flatu Carpathij trans maris æquora
Cunctantem ſpatio longius annuo
Dulci detinet à domo:
Votis ominibus & precibus vocat,
Curuo nec faciem littore dimouet:
Sic deſiderijs icta fidelibus
Quærit patria Cæſarem.

quod Virg. 1. Æn. interpretatur: *Requirere amiſſum.* Feſtus: *Deſiderare & conſiderare à ſideribus dici certum eſt.* ductum ſcilicet à nautis, qui ſidera requirunt in tempeſtatis caligine. Horat. od. 16. lib. 2.

Otium diuos rogat in patenti
Prenſus Aegeo, ſimul atra nubes
Condidit lunam, neque certa fulgent
Sidera nautis.

Catull.

At velut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius adſpirans aura ſecunda venit,
Iam prece Pollucis, iam Caſtoris implorata:
Tale fuit nobis Manlius auxilium.

Cornel. Fronto: *Deſideramus, vel quod diligimus, vel quod amiſimus.*

N A M *cura nouatur.*] *recentatur,* ex Matio apud Gellium. *Noua ſubit, ingeminat.* Virg. i 4. Æneid.

Ingeminant curæ. Interpretatur Lucretius, de curis quæ ſemper in amore nouantur Tytij fabulam. *Cura,* inquit Feſtus, *quod cor edat, vel cor vrat.* Curam vero cum deſiderio connectit vt Horatius:

Nunc deſiderium curaque non lenis.

Nouare, inſtaurare. Ouid. 1. Faſt.

Ingratos nulla prole nouare viros.

vet. gl. Nouatio καινισμός. Virg. 4. Æneid.

—— & quæ ſit rebus cauſa nouandis.

& 8. Æneid.

—— meritóſque nouamus honores.

id eſt, inſtauramus.

C V M *dolor memor.*] deſiderium & curam dixit: nunc dolorem vocat; qui à Cicerone definitur 1. Tuſcul. *Dolor aſper in corpore* (in animo eſt ægritudo) *à ſenſibus alienus.* Memor dolor, quia vt ait idem Tullius pro Murena. *Cui dolet, meminit; cui placet, obliuiſcitur.* Sic, *ira memor* dicitur à Virgilio 1. Æneid.

Memorem Iunonis ob iram.

Æſchylus in Agamemnone, μῆνιν μνάμονα. Ouid. 14. Metam.

Memoremque time Rhamnuſidis iram.

& 4. Metam.

Exigit indicij memorem Cytherea pœnam.

S E M P E R-*dolor.*] τὸ ſemper iungi poteſt cum verbo *admonet*, ſed magis eſt, vt iungatur cum nomine *dolor*, & ſit ὁμοῦ. *Semper-dolor*, dolor ſem-

A piternus, vt apud Lucr. li. 1. *Semper-florens.* apud Ter. *Semper-lenitas.* apod Virg. *Semper-Deus.* apud Propert. *Semper-amor. Semper-amicitia. Semper-furor,* & *Semper-amans.*

A D M O N E T.] me iubet meminiſſe, nec obliuiſci ſinit vnquam. Admonēdi verbo malum ſubeſt, quia monitores aurem vellunt, vel fodiunt latus. Virg. ecl. 6.

—— Cynthius aurem
Vellit & admonuit: paſtorem, Tityre, pingues
Paſcere oportet oues.

Horat.

Mercemur ſeruum, qui dictet nomina, læuum
Qui fodiat latus.

Moneri etiam & admoneri

B de verberibus dicitur. Plaut. Pſeudolo:

Seruus officium facere immemor niſi admonitus.

Virg. 10. Æneid.

Lucagus vt pronus pendens in verbera telo
Admonuit biiugos.

Ouid. el. 6. lib. 3. Triſt. eadem mente qua hic Tibullus:

Admonitu ſit nouus ipſe dolor.

A N N O S *accitos.*] Properatam mihi ſenectutem. *Anni,* pro, mala ætate & ſenectute. Virg. 2. Æneid.

Iampridem inuiſus Diuis & inutilis annis
Demoror.

pro Accitos, Scaliger in vet. lib.

C ſcriptum ait anteactos. Accitos non diſplicet. anni enim ſua ſponte veniunt, etiamſi non aduocentur. Se igitur arguit ſtultitiæ quod annos & ſenectutem acciuerit. id enim eſt quod Plautus, *Sibi malum accerſere iumento ſuo.*

Sic el. 4. lib. 1.

Vidi ego iam iuuenem premeret cum ſerior ætas
Mœrentem ſtultos præteriiſſe dies.

Et el. vlt. lib. 1.

Quis furor eſt atram bellis accerſere mortem?
Imminet, & tacito clam venit illa pede.

Velleius. *Accire mortem conſcientia.*

Dicebant veteres *Arcio*, pro, accio, vnde *arceſſo.* vt *arcenio* in Trucolento Plauti. Virg. 1. Aen.

D *Regius, accitu cari genitoris, ad vrbem*
Sidoniam, puer ire parat.

Anni autem acciri dicuntur vt venire & recedere. Horat.

Multa ferunt anni venientes commoda ſecum
Multa recedentes adimunt.

Adduntur iidem aliis, aliis adimuntur. Idem Horat. od. 5. lib. 2.

Iam te ſequetur: currit enim ferox
Ætas: & illi, quos tibi dempſerit
Apponet annos.

S E D *licet aſperiora cadant.* Doriora, ſioe gra-

E uiora eueniant. Seneca cap. 12. de conſol. ad Mart. *Aſpera leniuntur ferendo placide.*

S P O L I E R Q V E *relictis.*] exuar, carere cogar relictis, ſiue relicta mihi adimantur. Nonius Spolior & ſpolio dici pro eodem exemplis probat. Tranſlatum autem à bello docuit Seruius, in quo victis tolluntur exuuiæ, inquit ad illud 6. Æneid.

Poſtquam illum victor vita ſpoliauit Achilles.

item ad illud 8. Æneid.

Tergemini nece Geryonis, ſpoliiſque ſuperbus.

Atqui boues abduxerat: ſed ſpolium eſt quidquid de hoſte tollitur. Virg. 6. Æneid. *Spoliata magiſtro.* (nauis) id eſt, carens, amiſſo magiſtro. Donatus

in Hecyr. *Spoliare, eſt non minimam partem auferre, mutilare, aliquid detrahere, ſine quo res eſſe non poßit, lacerare rum omninò non habeas quod imminuas.* crudelitatis autem & ſæuitiæ reliquias eripere, vt Ouidius: *Naufragij tabulas pugnas habere mei.*

Nostræ *camœnæ.*] mea muſa; id eſt, ego Poëta & cantor. dictum ſupra ad illud:

Et quodcunque meæ poterunt audere camœnæ.

Non *deficient.*] deſinent. Propert. el. 8. lib. 1.

Nec me deficiet nautas rogitare citatos.

Memorare *te.*] verbum muſarum proprium quæ Memoriæ filiæ. Virg. 1. Æneid.

Muſa mihi cauſas memora. & 7. Æneid.

Et meminiſtis enim, & memorare poteſtis.

Memorare, prædicare. Virg. 3. Æneid.

Te quoque magna Pales, & te memorande canemus
Paſtor ab Amphryſo.

Pierii *honores.*] ornamenta muſarum, quæ Pierides dictæ inquit Feſtus propter amœnitatem ac ſolitudinem Pierij montis. Secretis enim locis ob ſtudia liberalia delectãtur. quam Feſti opinionem firmat Lucretius: *Auia Pieridum*, &c. Plura de hac re adnotata alias. *Honores*, præmia, ornamenta, laudes: *munera muſarum* Catullus vocat, quæ Tibullus aureis muneribus potiora cenſet. el. 4. lib. 1.

Tribuentur *tibi.*] à me dabuntur. Tribuere verbum campi, largiri & impertiri tribus corrumpendo.

Ausim.] pro audeam, notat Priſcian. lib. 9. ad illud Virg. 1. Georg.

Auſim vel tenui vitem committere ſulco.

Feſtus: *Auſis, audeas.* Catull.

Quis huic Deo compararier auſit. Item:

Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta es.
Coniugium, quo non fortius auſit alis.

Pro *te.*] tua cauſa, te propter, *in tuæ ſpem gratiæ*, quod ait Horat. od. 1. epod. Catull.

Pro quo dilaceranda feris dabor.

Ire *per vndas rapidas maris.*] per vndoſum æquor. Virg. 4. Æneid.

Troia per vndoſum peteretur claßibus æquor.

Ibidem:

Et medijs properas Aquilonibus ire per altum.

Ipſe el. 3. lib. 1.

Ibitis Aegeas ſine me Meſſala per vndas.

Rapidas vndas, ſæuos & inſanos fluctus, omnia ſecum ferentes, & abſorbentes. dictum ſupra:

Quin rapidum placidis etiam mare conſtitit vndis.

Licet *freta hiberna.*] maria inuia & clauſa, dum pelago deſæuit hiems. Virg. 4. Æneid.

Quin etiam hiberno moliris ſidere claſſem.

Horat. od. 15. epod.

Dum pecori lupus, & nautis infeſtus Orion
Turbaret hibernum mare. & od. 17.

Nam ſaxa nudis ſurdiora nauitis
Neptunus alto tundit hibernus ſalo.

Fretum proprie vbi in anguſtiis feruet & exæſtuat mare. quod oſtendit Ouid. eleg. 10. lib. 3. Triſt.

Si tibi tale fretum quondam Leandre fuiſſet
Non foret anguſta mors tua crimen aquæ.

Gellius Ciceronem ait dixiſſe *fretu*, pro, freto.

Tumeant.] turgida fiant & attollantur, conſurgantque ab imo. Venti & tempeſtatis

A prognoſticon maris tumor. Virg. 1. Georg.

Continuo ventis ſurgentibus aut freta ponti
Incipiunt agitata tumeſcere. Tumet mare, vt irati tument. vnde Horat. od. 3. lib. 1. *Mare turgidum.* Virg. 1. Æneid.

Dicto citius tumida æquora placat.

Propert. el. 9. lib. 3.

Velifera tumidum mare findo carina.

Virg. 2. Georg.

Vnde tumor terris: qua vi maria alta tumeſcunt
Obijcibus ruptis, rurſuſque in ſe ipſa reſidunt.

Cicero 1. de Diuin.

Atque etiam ventos præmonſtrat ſæpe futuros
B *Inflatum mare, cum ſubito, penituſque tumeſcit.*

Inde ἀνυγρεμῶν dixit M. Tullius in lib. 14. epiſt. ad Atticum: *Tumere negotia.* de belli ciuilis apparatu & molimine.

Ventis *aduerſis.*] contrariis infeſtis. ſupr.

Fortuna, vt mos eſt illi, me aduerſa fatiget. Corrige Varronem ſeſquiVlyſſe, apud Nonium in *Album. Aduerſi venti cecidere.* An aduerſi venti, æquore feruido depræliantes? ſic Virg. 2. Æn.

Aduerſi rupto ceu quondam turbine venti
Confligunt, &c.

Pro *te vel ſolus.*] ὑπὲρ σοῦ, auſim.

Obsistere.] ita veteres libri excuſi. *Obſi-*
C *ſtere*, eſt ſeſe opponere irruentibus & occurrere. quomodo dixit ſupra:

Non te vicino remorabitur obuia Marte Gallia.

Plaut. in milite: *Huic obſiſtam, ne ſe ſubrepſit mihi.* id eſt, obſtabo exire volenti. Lucret.

—— mortales tollere contra
Eſt oculos auſus, primuſque obſiſtere contra.

Sed Achillis Statij liber & Scaligeri: *Subſiſtere*, vt legatur etiam, *Denſas ſubſiſtere turmas.* τῷ τῶν ὑφίστασθαι. quomodo inquit Scaliger Liuius dixit: *Subſiſtere feris.* Sed apud Titum Liuium, l. 1. Legitur: *Subſiſtere feras.* & ſic Budæus legit &
D interpretatur. vide adnotata ad initium huius Panegyrici:

—— vt infirmæ valeant ſubſiſtere vires.

Densis *turmis.*] vt ſupra: *denſa ſilua*, & *denſum agmen.*

Turmis.] ordinibus equitum: *Turmæ ſunt equitum, vt cohortes peditum*, inquit Seruius ad illud 9. Æneid. *Tercentum ſcutati omnes.* Feſtus in *Turmam: Turmam equitum dictam eſſe ait Curiatius quaſi terimam; quod ter deni equites ex tribus tribubus, Tatienſium, Rhamnium, Lucerum, fiebant. Itaque primi ſingularum decuriarum Decuriones dicti, qui ex eo in*
E *ſingulis turmis ſunt etiam nunc terni.* Virg. 5. Æneid.

Tres equitum numero turmæ, ternique vagantur
Ductores: pueri biſſeni quemque ſecuti
Agmine partito fulgent, paribuſque magiſtris.

vet. gloſſ. *Turma*, λόχος, ἱππέων τάξις. *Turma*, λόχος, διάδρομος. *Turma, ala*, ἱππικὴ τάξις. *Turmatim*, εἰληδόν. Varro lib. 4. de ling. Lat. *Turma, terma eſt, e in u abijt: quod terdeni equites ex tribus tribubus Tatienſium, Ramnium & Lucerum fiebant. Itaque primi ſingularum decuriarum decuriones dicti, qui ab eo in ſingulis turmis ſunt etiam nunc terni.* Totidem verbis Feſtus & Varro.

Vel *committere flammæ Aetnææ corpus.*] inſilire in cratera ardentem montis Siciliæ, quam Ætnæam rupem vocauit ſupra. de Ætna monte

Virg. 3. Æneid. & in catalectis. Et Seneca, ep. 80. & Plinius Iunior in epiſtola de Auunculi vita & morte. Sic Ouid. eleg. 3. lib. 5. Triſt. A

Vel rapidæ flammis vrar patienter in Aetnæ.

Committere, mandare, tradere, dare ignibus Virg. 2. Æneid. dixit etiam: *Flammæ permittere.* 4. Æn.

Dardanijque rogum capitis permittere flammæ.

vbi & notanda hypallage & diſcrimen committendi vel permittendi aliquid flammæ. nam in iis quæ committuntur flammæ ſpes eſt aliqua euadendi: nulla in iis quæ permittuntur. Itaque Virgilius ſe more ſuo ſtatim interpretatur: *Abolere nefandi*

Cuncta viri monimenta iubet monſtratque ſacerdos. B

Donatus in Andriam: *Committimus magna, & quæ ſalutem in dubio habent.* Terentius Eunuch. *Ouem lupo commiſiſti.* Horat. *Qui rapidam truci commiſit pelago ratem.* Propert. eleg. 10. lib. 1.

Sed quoniam non es veritus concredere nobis,
Accipe commiſſæ munera lætitiæ.

Æ T N Æ Æ *flammæ.*] vt Virgilio 7. Æneid.

Aetnæos efflantem faucibus ignes.

& *antra Aetnea tonant.* & *Aetnæos fratres*, & *Aetnæi Cyclopes.* Commiſit autem ſiue potius permiſit corpus ſuum flammæ Ætnææ Empedocles dum famam diuinitatis aucupatur, quam in rem exſtat Græcum Laërtij epigramma in lib. 3. epigrammatum. meminit Horatius in epiſtola ad Piſones: C

——Deus immortalis haberi
Dum cupit Empedocles, ardentem frigidus Aetnam
Inſiluit.——

C O R P V S *paruum.*] exigua ſe fuiſſe ſtatura ſignificat. Horatius quidem ei formam tribuit in epiſtola ad ipſum:

Non tu corpus eras ſine pectore: Dij tibi formam,
Dij tibi diuitias dederunt, artemque fruendi.

Sic paruum corpus Q. Ciceroni declarat iocus M. Fratris in clypeatam eius imaginem: *Frater meus dimidius maior, quam totus.* Et iocus alter in eiuſdem Generum: *Quis alligauit generum meum huic gladio.* D

S V M *quodcunque.*] quidquid ſum, ſiue aliquid ſiue nihil. Q. Cicero de petitione Conſulatus. *Quantum ab hac laude proficiſceris, & quidquid es, ex hoc es.* ſupra dixit:

Et quodcunque meæ poterunt audere camœnæ.

Propert.

Sis quodcunque voles, non aliena tamen.

quodcunque, pro, Quantulumcunque. Propert. el. 1. lib. 4.

Sed tamen exiguo quodcunque è pectore riui
Fluxerit, hoc patriæ ſeruiat omne meæ. E

idem eleg. 1. lib. 2. oſtendit quidquid, & quodcunque eundem habere ſenſum:

Seu quidquid fecit, ſiue eſt quodcunque locuta,
Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria.

idem alibi:

Et quodcunque voles vna ſit iſta tibi.

non vulgariter Virgilius 2. Æneid.

Cuncta equidem tibi Rex, fuerint quæcunq. fatebor
Vera, inquit neque me Argolica de gente negabo.

T V V M *eſt.*] tibi hoc omne debeo, tibi acceptum fero, quod Ouidius & Horatius:

Muneris tui eſt. Ouid. el. 5. lib. 1. Triſt.

Si quid adhuc ego ſum muneris omne tui eſt.

Horat. od. 3. lib.

Totum muneris hoc tui eſt,
Quod monſtror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ.
Quod ſpiro, & placeo, ſi placeo, tuum eſt.

S I *tibi ſit paruula cura noſtri.*] Si Tibulli vel tantiſper memineris, ſi mihi veniet non immemor hora, vt Propert. eleg. 6. lib. 1.

Tum tibi ſiqua mei veniet non immemor hora.

Si tibi ſtudium nos tuendi, vt Virgil.

Dijque deæque omnes ſtudium quibus arua tueri.

Sic Virgilio Aſcanius:

Veneris iuſtiſſima cura. & 1. Æneid.

Omnis in Aſcanio cari ſtat cura parentis.

& alibi:

Cura Deûm, his Pergameis erepte ruinis.

Tibull lib. 3. *Salue cura Deûm.* Virg. 2. Æneid.

Quid furis? aut quonam noſtri tibi cura receſſit?

quod 4. Georg. *Quis tibi noſtri Pulſus amor?* *Paruula*, perexigua. Propert.

Atque vtinam mage te remis confiſa minutis
Paruula Lucrina cymba moretur aqua.

Refertur & ad ætatem puerilem atque infantiam. Catull.

Torquatus volo paruulus. Virg. 4. Æneid.

——Si quis mihi paruulus aula
Luderet Aeneas. vet. gloſſ. *Paruulus, νήπιος, νηπίαχος.*

Q V A N T A *libet.*] idem quantuſuis, & quantus libet. Plinius de Leone: *Vulneratus, obſeruatione mira, percuſſorem nouit, & in quantalibet multitudine appetit.* Idem valet, *quantulacunque.*

S I *ſit modo.*] pro dum modo. Tibullus alibi: *Si modo me placido, &c.* id eſt, dum modo. Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt. per anaſtrophen. *Modo ſi licet ordine ferri.* pro ſi modo.

N O N *regna Lydia.*] regnum per ſe pro ſumma potentia & optima condicione. Plaut. Curcul. *Si quidem regnum mihi detur: non id potius perſequar.* In Aſinaria: *Sibi habeant ſua regna reges.* Addidit, *Lydia* propter Crœſum Lydorum regem, ditiſſimũ, & ob Pactoli opes: Nam, vt ait Propert.

Lydia Pactoli tingit arata liquor. Item:
Lydus Dulichio non diſtat Crœſus ab Iro.

Virg. 4. Georg.

Præterea regem non ſic Aegyptus, & ingens
Lydia, non populi Parthorum, & Medus Hydaſpes
Obſeruant. Propert. el. 26. lib. 2.

Non ſi Cambiſæ redeant & flumina Crœſi. Horat. oda 16. lib. 3. *Regnum Halyattici* vocat, quia Halyatticus pater Crœſi fuit.

N O N *potior ſit fama.*] non ſit magis optanda, & præſtantior mihi videatur. *Potior*, & potiſſimus, à potis, inquit Donatus in Adelphos. Potis idem quod potens. vnde Varroni: *Dius potes, θεοὶ δυνατοί.* Hinc potior, potentior. Plaut. Pſeudol. *Hic mihi potior, quam Iuppiter.* Horat.

Donec gratus eram tibi Nec quiſquam potior. βελτίων ἢ κρείττων. Ideo & od. 1. lib. 4. dixit:

Et quandoque potentior
Largis muneribus riſerit æmuli.

vet. gloſſ. *Potis, potens. δυνατός.*

F A M A.] laus, gloria, ſermo peruagatus de alicuius inſigni virtute & laude. ſic infra:

Terna minus Pyliæ miretur ſecula fama.
fama in laudem ſæpius, ſed famoſus contra.

MAGNI.] ampliſſime laudatur, qui magnus dicitur, vt monui ſupra ad verſum:
Solus vtroque idem diceris magnus in orbe.

GYLIPPI.] petierant auxilium à Lacedæmoniis aduerſus Atheoienſes Siracuſani. Ab his mittitur Gylippus ſolus, ſed in quo inſtar omnium auxiliorum erat. is centum & triginta naues Athenienſium cepit & incendit, & Siracuſanos ab obſidione liberauit, captis Athenienſium ducibus Demoſthene & Nicia. ita de eo ſcribit Iuſtinus lib. 4. Plutarchus tamen
B in vita Niciæ contaminaſſe eum rei bellicæ famam auaritia & ſordibus refert. Seneca lib. 1. Natur. Quæſt. *Gylippo Siracuſas petenti viſa eſt* (interdiu) *ſtella ſuper lanceam conſtitiſſe.* Plutarch. *περὶ πιϑῶν ἀγωγῆς*, & in Lyſandro furti nomine damnatũ, & iuſſum vertere ſolum, quod partẽ cõmiſſæ ſibi pecuniæ ſurripuiſſet diſſutis ſacculis, & proditum arguto familiarium ioco, *Sub tegulis Gylippi noctuas deliteſcere*. vitium hoc auaritiæ, velut hereditarium habuit à Cleandrido patre. Plutarch. in Nicia. Gylippi etiam à Virgilio mentio fit, ſed Arcadis, & ad hunc nihil, 12. Æneid.
C
——vt forte nouem pulcherrima fratrum
Corpora conſtiterant contra, quos fida crearat
Vna tot Arcadio coniunx Tyrrhena Gylippo.

NEC *mallem poſſe mittere.*] verbo mittendi donum munuſue deſignatur. ergo qui verſus mittit bonos centum potiore ſignis munere donat. mittebant autem amicis non ſuos tantum, ſed etiam alienos verſus & libros, quod ſatis notum eſt ex Martialis apophoretis. Sic Cinna Tibulli Virgilijque æqualis verſus Aratæos in textilibus maluarum foliis deſcriptos mittit & commendat lepidiſſimo epigrammate apud Iſidorum:
D
Hæc tibi Arataeis multum vigilata lucernis
Carmina, queis ignes nouimus atherios,
Læuis in aridulo maluæ deſcripta libello,
Pruſiaca vexi munera nauicula.
Sed vetus liber Scaligeri habet, *vincere*. id eſt, ſuperare canendo, vt Virg.
Quid ſi idem certet Phœbum ſuperare canendo.

CHARTAS.] libros. de chartis diximus ad initium huius panegyrici.

MELETEAS.] Homericas: à Melete fluuio Smyrnam alluente, ad cuius ripas natum Homerum aiunt. vnde Μελησιγένης dictus. Statius lib. 2. Siluarum in Genethliaco Lucani:
E
Attollat refluos in aſtra fontes
Graio nobilior Melete Batis. idem in lib. 3. Sylu.
Smyrna tibi gentile ſolum, potuſque verendo
Fonte Meles. Strabo lib. 12. ad Meletem fluuium Homerum natum ſcribit, ex Apellis cuiuſdam filia, ibi compreſſa à Mæone patruo. Smyrna vero quę alluitur Melete fluuio prima nominatur inter vrbes ſeptem, quæ de Homeri patria certant. notum diſtichon Græcum ea de re Gell.
Ἑπτὰ πόλεις διερίζουσι περὶ ῥίζαν Ὁμήρου
Σμύρνα, Ῥόδος, Κολοφών, Σαλαμίν, Ἴος, Ἄργος, Ἀθῆναι.
Plin. cap. 29. lib. 5. *In ora* (Cariæ) *Smyrna, amne*
A *Melete gaudens.*

QVOD *tibi ſi.*] tmeſis & anaſtrophe. pro, quod ſi. Propert. el. 1. lib. 2.
Quod mihi ſi tantum Mecœnas fata dediſſent
Vt poſſem heroas ducere in arma manus?

VERSVS *noſter.*] noſtrum poëma. Enallage numerorum, *verſus noſter*, verſus noſtri, de plurimis & de toto operè. Propert. el. 13. lib. 2.
Sed magis vt noſtro ſtupefiat Cynthia verſu.
Nam verſus ſæpe idem quod carmen. Ouid.
Sponte ſua carmen numeros veniebat ad aptos;
Et quod conabar dicere verſus erat.

TOTVSVE *minuſue.*] totus verſus, totum
B carmen, vniuerſum poëma, totum volumen. Propert. el. 1. lib. 2.
Hoc totum è Coa veſte volumen erit.
ſic *totus verſus*, hic Panegyricus, vt Propert. el. 1. lib. 4. *Mœnia namque pio conor diſponere verſu.*
Sed veteres excuſi habent, *Notus. verſus notus*, vel minus notus, qui à te ſæpius legatur, vel quem raro manibus teras. *Aut totus minuſue toto*; id eſt, pars aliqua totius? An minus ita dictũ vt ſupra:
Seu tibi par poterunt, ſeu quod ſpes abnuit vltra,
Siue minus?

VEL *bene ſi totus.*] alias, *bene notus*. id eſt, valde
C tibi familiaris, quo plurimum ſis vſus. Horat. ep. 6. lib. 1.
——cum bene notum
Porticus Agrippæ, & via te conſpexerit Appî.

VEL *inerret in ſummo ore.*] libri Venetiis excuſi. vel hæret. an inhæret? *inerrare*, idem quod errare, & vagari aliquo in loco. ſic *inæquatis frõtibus* dixit, pro æquatis, vt *inæquatum* onus; pro, æquatum. Et Horat. *Inæſtuare*, pro æſtuare. At inerrare, Ciceroni non errare: *Vnde Stellæ inerrantes, quæ vulgo fixæ dicuntur, quarum ſtabilis conſtanſque conuerſio.* Cic. 2. de nat. deor. & oppo-
D nuntur vagis, id eſt, planetis. Statius lib. 1. Siluarum in Balneo Hetruſci, eodem ſenſu, quo hic: *Vbi languidus ignis inerrat*
Aedibus, & tenuem voluunt hypocauſta vaporem.
Plinius Iunior in lib. 1. epiſt. *Experieris non magis Dianam montibus, quam Mineruam inerrare.* Errat in ore verſus quem bene proloqui, errore memoriæ, vel linguæ non poſſumus. & ita dixit ſupra: *Et non per dubias errant mea carmina laudes.* Sic errant verba ebriis: Propert. el. 32. lib. 2.
Errabant multo quæ tua verba mero.
Sic Auguſtus inerraſſe verba in ore Virgilij morientis ſenſit cum iuſſit cremari Æneidem
E ſuam: *Si lingua locuta eſt Neſcio quid titubante animo.*

IN *ore ſummo.*] in labris primoribus. Virg. 1. Æneid.
Dixit & in menſa laticum libauit honorem:
Primaq. libatum (ita lego) *ſummo tenus attigit ore.*
Sic os ſummum vlceris. dixit 3. Georg. pro ſumma parte vlceris, qua ſanies & pus manat.
Quam ſi quis ferro poterit reſcindere ſummum
Vlceris os. Inſigne vero exemplum huius rei in Trinummo Plauti. Sc. Huic ego dici.
SY. *Deuoraui nomen imprudens modo.*
CH. *Non places qui amicos intra dentes cõcluſos habet.*
SY. *Atque etiam modo verſabatur mihi in labris primoribus.* & mox idem ait: *Fieri iſtuc ſolet,*

Quod in manu teneas, atq. oculis videas, id deſideres. A
Litteris recomminiſcat. eſt principium nomini.
CH. *Callicles?* SV: *non eſt?* CH. *Calippus?* SV. *non eſt.* CH, *Callidemides?* SV. *non eſt?* CH. *Callinicus?* SV. *non eſt.* & paucis poſt verſibus: *Ad hoc exemplum eſt? An Chares? An Charmides? Num Charmides?* SV. *Hem, iſtic erit. qui iſtum Dij perdant.*

NVLLA.] pro non, vt ſupra:
Nulla incæpto perlabitur vnda liquore.
Plaut. Aſinaria: *Is tonſtrinam vt venire iuſſeram, is nullus venit.* Terent. Hecyr. *Nullus dixeris.* Ouid. 3. Faſt. *Fabula propoſito nulla tegenda meo.* id eſt, non tegenda.

NVLLA *fata ſtatuent mihi finem.*] nullæ Parcarum leges, quibus tamen Iuppiter ipſe obnoxius eſt. Audax aſſeueratio cuiuſmodi eſt illa Amphitruonis apud Plautum: *Neque me Iuppiter, neque Dij omnes prohibebunt, ſi volent.* & apud Apollonium ἀέκητι θεῶν. vnde Catull. B
Et Dijs inuitis deſinis eſſe miſer.
Statuent finem, vt ſtatuere modum Propert.
Erroriſque ſui ſic ſtatuiſſe modum.
& Horat. *Nequitiæ fige modum tuæ.* Lucretius lib. 2. dixit, *depangere terminum:*
Quandoquidem vita depactus terminus altè
Tam manet his. quid Tibullo el. 1. lib. 1. dictus, C
Stipes diſertus in agris. Ouidio:
Defoſſus in agro Stipes. Eſt autem ea vis fati, vt rebus omnibus ſtatuat finem, ideoque Terminus fatorum comes nec Ioui ipſi voluit cōcedere. Attius in Hecuba apud Priſcian. lib. 6.
Veter fatorum terminus ſic iuſſerat.
Horat. in carmine ſeculari:
Voſque veraces cecniſſe Parcæ,
Quod ſemel dictum eſt, ſtabiliſque rerum
Terminus ſeruat, bona iam peractis
Iungite fata.
Quæ qui neſciat non bene intelligat cur dicat Virgiliana Dido in 4. Æneid. D
——*Si tangere portus*
Infandum caput & terris adnare neceſſe eſt,
Et ſi fata Iouis poſcunt, hic terminus hæret.
Specie prouerbij dictum hoc à Virgilio: *Hic terminus hæret*, de re immota, quæ ſemel fixa nequeat reuelli. è Lucretio vero Virgilius ſi fatetur, ſumpſit: ſi negat, ſurripuit. ſic enim lib. 1. duobus locis, *Quid poſſit oriri,*
Quid nequeat: finita poteſtas denique cuique
Quanam ſit ratione, atque altè terminus hærens.
quæ totidem verbis idem repetit in lib. 5. & 6. Iſtuc fortaſſe vult dicere: *Etiam poſt mortem te canam.* quale eſt illud Propertij: E
Traijcit & fati littora magnus amor.
& Virg. 6. Æneid.
Curæ non ipſa in morte relinquunt.

CANENDI *te.*] celebrandi, prædicandi, laudandi, dictum ſupra: *Te Meſſala canam.*

QVINETIAM.] præterea, dictum ſupra.

CVM *tumulus.*] Ælius Gallus apud Feſtum: *Tumulus eſt mons arenæ, editus ſecundum mare, fluctibus ſublenatus; vnde & manufactus & naturalis ſimiliter dici poteſt.* Iſidor. cap. 8. lib. 14. *Tumulus mōs breuis, quaſi tumens tellus.* hinc ſupra: *Preſſo tellus conſurgit aratro.* Seruius in illud 3. Æneid. *Tumulus & collis & ſepulchrum, quia aggeritur eo tellus.* vnde Virgilio: *Aggere compoſito tumuli.* Idem:
——*& ingens Aggeritur tumulo tellus.*

CONTEXERIT.] Cicero 2. de legib. *Contegi*, interpretatur: *Operimento terræ matris obduci.* Virg. 5. Æneid.
Ex quo relliquias diuinique oſſa parentis
Condidimus terra. dicitur regi Lucano:
——*cælo tegitur quod non habet vrnam.* Virg.
Monte ſub hoc lapidum tegitur Baliſta ſepultus.
Propert.
Haccine parua meum funus arena teget?
Contecta oſſa.——
Horatio, *Quæ carent ventis & ſolibus:*
Quæque carent ventis & ſolibus oſſa Quirini,
Nefas videre diſſipabit inſolens.

OSSA.] reliquias, cinereſque. vet. gl. *Oſſum*, ὀστοῦν. Chariſ. *Oſſum, & oſſu, pro os, oſſis. & oſſo pro oſſe.* & in veteri epigrammate: *Oſſua*, pro oſſa: & *oſſuarium*, pro ſepulcro: & *oſſilegium* (male oſcilegium) ὀστολόγιον. Oſſa etiam in piſcibus, vnde *exoſſare*. Plauto, ſiue *exoſſuare*. quod fortaſſe reponēdum in Terentio. pro *exdorſuare*. Oſſa etiam in prunus & dactylis, media ea dura & lignea, *noyaus*. Suet. in Claudio: *Quoties abdormiſceret, olearum ac palmularum oſſibus incesſebatur.*

SEV *matura dies.*] qua homini cadendum eſt, vt frugibus maturis. ſic dixit ſupra: *Maturos partus.* Horat.
Maturuſne ſenex, an adhuc florente iuuenta.
Virg. 5. Æneid. ——*æui maturus Aceſtes.* Dies Parca dicitur Propertio, [illegible].
Optima mors Parca quæ venit apta die.
contra immatura quæ ante diem moritur. Propert. eleg. vlt. lib. 4.
Immatura licet, tamen huc non noxia veni.
Catullus ad Caluum:
Certe non tanto mors immatura dolori eſt.
& Horat. *Maturo propior deſine funeri.*
Alio ſenſu Lucret. lib. 4.
Semen vbi ipſa dies membris matura creauit. id eſt, adulta ætas. & Virg. 10. Æneid.
Reuoluta ruebat Matura iam luce dies.
id eſt, quæ venit cedente iam nocte.

PROPERAT *mortem mihi.*] ſupremam horam & diem accelerat: *Mortem properatam* dixit, vt ſupra: *Accitos annos.* Properare cum quarto caſu. Propert. el. 28. lib. 2.
Quod ſi forte tibi properarint fata quietem.
Tum vero ægrotabat Cynthia. fuit hæc Tibullo Cygnea cautio. nam paulo poſt extinctus in ætatis flore. Virgilio morienti pene comes.

FATO.] an fato matura, tertio caſu, morti iam tempeſtiua. Fatum, εἱμαρμένη & πεπρωμένη, quid ſit refert Gell. (ex libro Chryſippi 4. περὶ προνοίας) cap. 2. lib. 6. Noct. Attic. & cap. 1. lib. 14. quid ſit fato mori oſtendit, ad illa Ciceronis verba 1. Philipp. *Multa impendere videbantur præter naturam, præterque fatum.* Cenſetq. ex oratione Demoſthenis περὶ στεφάνου, idem eſſe τὸ πεπρωμένον, & τὸ αὐτόματον θάνατον. ideoque Virgilium dixiſſe de Eliſſa 4. Æneid. quæ mortem per vim potita eſt:
Nam quia nec fato, merita nec morte peribat.
Nec fatali, nec naturali morte abſumi, quæ violēta nece interiret. Virgilius & Deo & fato & fortunæ

& fortunæ adſcribit longitudinem & breuitatem vitæ 4. Æneid.

Dulces exuuiæ dum fata Deuſque ſinebant. mox:
Vixi, & quem dederat curſum fortuna, peregi. Sic in eodem libro coniungit fortunam, fatum & Iouem:

Si modo quod memoras fatum fortuna ſequatur.
Sed fatis incerta feror, an Iuppiter vnam
Eſſe velit Tyrijs vrbem, Troiaque profectis.

Nec mirum ſi fortunæ in hominum vitam poteſtas tribuitur, quatuor enim Deos Præſtites numerat Macrob. cap. 19. lib. 1. Satur. δαίμονα, quem genium interpretor: τύχην, quam fortunam: ἀνάγκην, quam fatum: & ἔρωτα, qui dicitur Tibullo, Natalis auis. de quo Propert.

Nam mihi naſcenti primis mea vita diebus
Aridus argutum ſternuit omen amor.

Horat. de fortuna:

Te ſemper anteit ſæua neceſſitas.

Apud Velleium: *Fatali morte extingui*, eſt ſine vi, & morte ſua. vet. gloſſ. *Fatali ſorte*, ἰδίῳ θανάτῳ. Propert. *Seu moriar fato, non turpi fractus amore.* Tibullus ipſe licet ægrotus, *Fatales annos explere* dixit el. 3. lib. 1.

Quod ſi fatales iam nunc explenimus annos.

quam tamen *immitem mortem* vocat.

S E V *vita longa.*] ſic ſupra:

Namque ſenex longa peraget dum ſæcula vita.

vita longa, ætas Sibyllæ. Propert.

At me non ætas mutabit tota Sibyllæ.

Pyliæ ſenectæ fama.

M A N E T.] mihi parata eſt. vt ſupra:

Te manet inuictus Romano Marte Britannus.

Catullus: *Scelesta te ne? quæ tibi manet vita.* Horatius: *Quæ finis, aut quod me manet ſtipendium.* Item: *Sed omnes vna manet nox.* Alio modo dicitur vita manere Virgilio pro ſupereſſe 6. Æn.

Quique ſacerdotes caſti, dum vita manebat.

T A M E N *mutata figuram.*] ſeu longa me vita exſpectat, ſed in alio corpore, ſiue humano, ſiue ferino. alludit enim ad μετεμψύχωσιν Pythagoræ, de qua Plato ſub finem lib. 10. & vlt. de legibus, vbi Orpheus vitam in corpore Cygni deligit, auerſatus humanum corpus odio mulierum: Thamyras in corpore Philomelæ: Aiax Telamonius in corpore Leonis: Agamemnon in corpore Aquilæ. Sic Ennius ſe mutatum in Pauũ ſomniauit, & animam Homeri in ſuum corpus immigraſſe. Ennij verba leguntur apud Priſcianum: *Memini me fieri Pauum.* Perſius: *Poſtquam deſtertuit eſſe Mæonides, quintus Pauone ex Pythagoræo.* Horat. epiſt. priore lib. 2.

Ennius & ſapiens & fortis & alter Homerus,
Et Critici dicunt leniter curare videtur. vide Ouidium 14. Met. ab eo verſu: *Morte carent animæ.* hoc Pythagoręo dogmate luſit bellè Auſonius in Pulliptemonem:

Pythagora Euphorbi, reparas qui ſemina rerum:
Corporibuſque nouis das reduces animas:
Dic quid erit Marcus, iam fata nouiſſima functus,
Si redeat vitam rurſus in aëriam?
Quis Marcus? feles nuper pullaria dictus,
Corrupit totum qui puerile ſecus.
Peruerſa Veneris poſtico vulnere foſſor:
Lucilli vatis Subulo, pullipremo,

A *Non taurus, non mulus erit, non Hippocamelus,*
Non caper, aut aries, ſed ſcarabæus erit.

Alij libri: *figura.* ſed & probum, *figuram*, ſynecdoche Poetica, quo de genere ſchematis dixi ad illud: *Tondeturque ſeges maturos annua partus.* ſic Propert. *Io verſa caput.* & Virg. 1. Æneid.

——— vt faciem mutatus & ora cupido.

Latè dictum quid, *mutare figuram* ad illud ſupra: *Cantu veteres mutare figuras.*

S E V *finget me equum.*] equi formam mihi tribuet vita altera, & longa ætas. fingi dicitur equus vel cum à natura creatur. quæ rebus omnibus dat figuram & formam: vel cum à magi-
B ſtro quaſi inſtituitur & docetur:

Inque vicem modo directo contendere curſu
Seu libeat curuo melius contendere gyro.

Horat. ep. 1. lib. 2.

Fingit equum tenera docilem ceruice magiſter
Ire viam qua monſtrat eques. Idem od. 6. lib. 3. *Fingi artibus.* & homines fingit fortuna variis moribus. Virg. 2. Æneid. *Me miſerum fortuna Sinonem finxit, vanum etiam mendacemque improba finget.* Ludit enim figuli more.

D O C T V M *percurrere.*] vt Horat. od. 13. lib. 4.

Doctæ pſallere chiæ Pulchris excubat in genis.

Propert. *Par Aganippeæ ludere docta lyra.* Doctus
C equus qui didicit monſtrante magiſtro. ſic ſupra: Taurus & vitis doceri & diſcere dicuntur. Virg. 3. Georg. *— atque equitem docuere ſub armis.*

Sapiens equus ironicè; Plaut. in Aſinaria: *Neq. te equus vllus magis ſapiens.* vetus Comicus apud Chariſ. *Planè equino es pectore, Daue, ne pœna appone.* Percurrere campos Schema, quo præpoſitio addita verbo, reddenda nomini, pro, currere per campos. dictum ſupra:

Nulla per aërias volucris perlabitur auras.

C A M P O S *rigidos.*] durum ſolum, vt ſonipes ſit. Sic Virg. 2. Georg.

D *Nec tibi tam prudens quiſquam perſuadeat auctor*
Tellurem Borea rigidam ſpirante mouere.

Sed non niſi hiberni temporis id epitheton. malim igitur *riguos*, quia Ennius de equo dixit:

Fert ſeſe camps per cærula lætaque prata.

Id ante me vidit Achilles Statius. Varro 4. de ling. Lat. quod ex agro plano fructus capiebãt, campus dictus. Imo, inquit Scaliger, καμπὸς vox Sicula ſignificat, ἱππόδρομον, & καμπτὴρ, flexus eſt equorum circa metas. Camporum autem opportuna mentio, quia illis gaudent equi, vnde ſpecie prouerbij dixit Plato in Theæteto: ἱππέας εἰς πεδίον προκαλῇς, Σωκράτη εἰς
E λόγους.

S E V *ſim taurus gloria tardi pecoris.*] Gloria, decus, ornamentum, quaſi Cleoria. deducitur enim à κλέος. notatum ſupra:

Non tua Maiorum contenta eſt gloria fama.

de Tauro ſic Virgilius in Daphnide:

Vitis vt arboribus decori eſt, vt vitibus vuæ;
Vt gregibus tauri, ſegetes vt pinguibus aruis:
Tu decus omne tuis. Vterque autem ſumpſit ex Homero in lib. 2. Iliad.

Ἠΰτε βοῦς ἀγέληφι μέγ' ἔξοχος ἔπλετο πάντων
Ταῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένῃσι.
Sicut bos armento valde eximius fuit omnium
Taurus: hic enim bobus conducet congregatis.

T A R D I *pecoris.*] vet.lib. Tardus, vt referatur ad taurus. Tardum pecus ab inceſſus tarditate, & grauitate ac mole pecoris, vt boues. Ipſe in eleg. 1. lib. 2.

Nec tamen interdum pigeat tenuiſſe bidentem
Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boues.

Ab ipſius pecoris tarditate, qui boues agunt tardi bubulci vocantur. Virg. ecl. 10.

Venit & Opilio, tardi Venēre bubulci.

Catull.

Vertor in occaſum, tardum dux ante Bootem,
Qui vix ſero alto mergitur Oceano.

Quod Tibullus *pecus tardum*, Virgilius in Sileno: *gregem magnum* vocat, & *armenta*. Bucera ſecla Lucretio lib. 5. pro genere bubulo:

Lanigeræque ſimul pecudes, ac bucera ſecla.

& lib. 2.

Lanigeræ pecudes & equorum duellica proles
Buceriæque greges. Bucerum, pro bubulum, inquit Feſtus: & Nonius in *Bucerum*, & in *greges* fem. gen.

S I V E *ego volucris vehar per æthera liquidum.*] id eſt, factus ales, mutatus in auem. vt Orpheus in Cygnum, & Thamyras in Luſciniam, & Agamemnon in Aquilam. Volucres dici etiam apes admonuimus ſupra ad illud:

Nulla nec aërias volucris perlabitur auras:

vbi dixit, *perlabi auras*, quod hîc *vehi pēnis per æthera*. Vehi per æthera, quod Horatius, *ferri per æthera*. *Non vſitata, nec tenui ferar*

Penna biformis per liquidum æthera vates.

vehi per inania dixit ſupra:

Iuppiter ipſe leui vectus per inania curru.

Ouidius:

Omnes quæ liquido libratis in aëre pennis.

Horat. *Nititur pennis.* Lucret.

Hic vbi nixari nequeunt, inſiſtereque alis.

Ouid. el. 2. lib. 5. Triſt.

Quot tenerum pennis aëra pulſat auis.

& in fabula Andromedæ:

Aëra carpebat tenerum ſtridentibus alis.

Virg. 6. Æneid.

Liquidumque per aëra lapſa. ſic liquidæ nubes 5. Æneid. *Liquidiſſimus æther* Lucretio.

P E N N I S.] *pennæ in auibus*, inquit Iſidorus, *quod in acutum id eſt pinnum deſinunt, vnde & bipennis ob geminum acumen ferri.* ego potius à pennendo, quod his nixæ aues in aëre pendeant: *Pen-*

A *nëre*, pro, pendere, vnde *diſpennĕre*. Plauto, & tenus à tendendo: & *tennitur*, pro tenditur, quod apud Terentium Donatus agnoſcit.

I N *quemcumque.*] veteres libri, *Quandocumque. in quæcumque. in quodcumque.* malim, *quamcumque κατὰ κοινοῦ*, figurã dixit enim ſupra: *Mutata figuram.* fortaſſe legendum, & interpungendum:

Quandocumque hominem me longa receperit ætas.

hoc eſt, Cum tandem poſt varias figuras brutorum animalium aſſumptas, in humanam formam rediero, incœpta de factis & laudibus tuis carmina abſoluam.

L O N G A *ætas.*] longa futura, in aliis corpo-
B ribus ſemper nouanda forma: *longam vitam* dixit ſupra.

R E C E P E R I T.] admiſerit, velut in hoſpitium alterius corporis. nam recipiuntur, & excipiuntur hoſpites & aduenæ. Virg. 4. Æneid.

Eiectumque litore egentem Excepi. quod Ouid. 14. Metam.

Excepit Aeneam animoque domoque Sidonis,

Plautus in Pſeud. & Moſtell. *Orcus eum ad ſe recipere noluit.* Ouid. 14. Metam.

——*Semperque priore relicta*
Sede, nouis domibus viuunt, habitantque recepta.

C Receptare etiam ſe ſtellæ dicuntur, cum in certa domicilia diſcedunt. Virg. 1. Georg.

Frigida Saturni quo ſeſe ſtella receptet.

M E *hominem.*] antea.

I N C E P T I S *de te.*] vt initio panegyrici: *Incipiam tamen.*

S V B T E X A M.] alia aliis ſubiungam, & aptè ſubnectam. hoc eſt quod ante dixit:

Inde alios aliosque memor componere verſus.

alio modo Virgil. 3. Æneid.

——*cælum ſubtexere fumo.*

Plin. cap. 12. lib. 25. *Singulis morborum generibus remedia ſubtexemus.* Auſon. ep. 37.

D *Licia qui texunt & carmina, carmina Muſis,*
Licia contexunt, caſta Minerua tibi
Aſt ego rem ſociam non diſſociabo, Sabina,
Verſibus inſcripſi, quis mea texta meis.

dixit ſupra:

Nec tua te præter chartis intexere quiſquam
Facta queat.

C A R M I N A.] vet. lib. nomina, vt ſupra:

——*ne tanto careat mihi nomine charta.* Item:
Vt tantum noſtris inſcribam nomen in actis.

PRAELECTIONES SOLLENNES PASSERATII IN PROPERTIVM.

IN ELEGIAM I.

CYNTHIA.] Eadem fictione à Cyntho Cynthia Propertij dicta, qua à Delo Delia Tibulli, eodem ſcilicet nomine cum ſorore Phœbi, moribus tamen diſſimillimis. Sidonius Apollinaris ad Heſperium. *Reminiſcere quod ſæpe verſum Corinna cum Naſone compleuit, Lesbia cum Catullo, Ceſennia cum Getulico, Argentaria cum Lucano, Cynthia cum Propertio, Delia cum Tibullo.* Apuleius Apolog. priore: *Eadem igitur opera accuſent C. Catullum quod Lesbiam pro Clodia nominarit, & Ticidam ſimiliter, quod quæ Metella erat, Perillam ſcripſerit, & Propertium quod Cynthiam dicat, Hoſtiam diſsimulet, & Tibullū quod ei ſit Flauia in animo, Delia in verſu.* Neſcio tamen an *Hoſtiliam* in Apuleio legendū ſit, vt propinqua fuerit Tulli Hoſtilij, cuius frequens à Poëta hoc fit mentio. ſed & Hoſtius Hoſtilius dictus proauus Tulli Hoſtilij tertij regis Romanorum. Liuius libr. 1. meminit Cynthiæ etiam Iuuenal. initio ſat. 6.

PRIMA.] el. 12. infra:

Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

ſic dicitur à Virg. 4. Æneid.

Poſtquam primus amor deceptam morte fefellit.

& Ouid. 1. Met.

Primus amor Phœbi Daphne Peneïa.

& in Epicedio Tibulli:

Altera cura recens, altera primus amor.

& eleg. 14. lib. 3.

Illa rudes animos per noctes conſcia primas

Imbuit. —— De Licinna: ſed adhuc tum tyro in amore, & verus amor ille non fuit. Sed *prima* in primis, vt veteres Grammatici exponunt illud Virg. 1. Æneid.

Troia qui primus ab oris.

CEPIT *me.*] in ditionem ac poteſtatem ſuam redegit. Tranſlatio eſt aut à venatione, aut à bello, qua & vſus, el. 3. lib. 2.

Nec te tam facies, quamuis ſit candida cepit.

& el. 30. lib eiuſdem:

—— *Tollere nunquam*

Te patietur humo lumina capta ſemel.

item Tibull. el. 4. lib. 1.

Quæ tua formoſos cepit ſollertia?

Meleager in epigr. 82.

Καινὸς ἔρως ὁ πλανὸς ἐν αἰθέρι δίκαιος ἦλθε,

Τοῖς σοῖς ἀγχίθι ὄμμασι ...

A Hinc Plaut. Milit. ſc. 11. *Oculis venaturam facere* dixit. & Ouid.

Decidit in caſſes præda petita meos.

& Propert. el. 1. lib. 2.

Vna meos quondam prædata eſt femina ſenſus.

Amans eſt mancipium, amor ſeruitium. hinc Virg. ecl. 1.

Poſtquam nos Amaryllis habet. Nempe vt Dominus mancipium. & Horat. od. 13. lib. 4. carm. *Quæ me ſurpuerat mihi.*

& oda 33. lib. 1. carm.

Grata detinuit compede. & oda 11. lib. 4. carm.

Tenetque grata compede vinctum.

B videlicet tanquam ſeruum ſuum in ergaſtulo. Plaut. Trucul. ſc. 2. act. 1. *Nam aduorſum legem à me ob meam ſcripturam ſpecudem cepit.* (me amantem ſcilicet.)

MISERVM.] Theocrit. in Hyla ſub finem *σχέτλιοι οἱ φιλέοντες.* id eſt, *miſeri amantes*, vt noſter loquitur infra el 6. & el. 20. lib. 2.

Durius in terris nihil eſt quod viuat amante.

vnde *infelix Dido* identidem apud Virgilium, & Catull. *Dijs inuitis deſinis eſſe miſer*; id eſt, deſinis amare. Plaut. Perſa: *Qui amat, ærumnas Herculis ſuperat.* & Aſin. *Vt miſer eſt qui amat?* & Ciſtell.

C act. 2. ſc. 1. *Amor commentus eſt carnificinam.* Lege elegiam 5. infra:

SVIS.] non vacat ſignificantia, id enim eſt formoſiſſimis, vt propria ſit ea laus Cynthiæ. ſic eleg. 26. lib. 2.

Quod ſi forte tuos vidiſſet Glaucus ocellos

Eſſes Ionij facta puella maris.

OCELLIS.] *ἐκ τοῦ εἰσορᾶν γὰρ γίγνεται ἀνθρώποις ἐρᾶν.* id eſt, ex oculis enim & adſpectu naſcitur hominibus amor, vt prouerbialis eſt Græcorum ſenarius. Ipſe eleg. 19. infrà:

Non adeo leuiter noſtris puer haſit ocellis.

D & eleg. 15. lib. 2.

Si neſcis oculi ſunt in amore duces.

& 32. el. lib. eiuſd.

Qui videt, is peccat, qui te non viderit ergo

Non cupiet: facti crimina lumen habet.

item el. 21. lib. 3.

Creſsit enim aſsiduè ſpectando cura puellæ.

Virg. 3. Georg.

Carpit enim vires paulatim, vritque videndo

Femina. & Æneid. 1.

Expleri mentem inquit, ardeſcitque tuendo

Phœniſſa. Theocrit. Pharm. *ὡς ἴδον, ὡς ἐμάνην*

quod Virg. ecl.8. *Vt vidi, vt perij.* celebratur & hic verſiculus perelegans: *Γυναικὸς ὄμμα τῶν ἀκμαζόντων βέλος.* id eſt, Mulieris oculus eſt iuuenibus ſpiculum.

N v l l i s *ante cupidinibus contactũ.*] qui nondum vllis amoris telis perſtrictus eram, ſed integer. ſic eleg. 9. infra:

Necdum etiam palles, vero nec tangeris igni.

Aut alludit ad contagia morborum in quibus eſt amor. Reſpondent hæc illis: *Prima tepet.* Coniunctim autem legendum, *Antecupidinibus.* ſic Virg. *Antemalorum* Æneid. I. Q. Cicero: *Antecanis, Antepartа. Antecomas*: Tibull. el. 6. lib. 2. & el. I. lib. 3. Sic *antefixa*, & *anteurbana prædia*, Feſto, id eſt, vrbi vicina.

T v m *amor deiecit mihi lumina.*] iuſſit deiicere & humi figere oculos. Eſt ſuperbi & confidentis oculos tollere & erecto vultu incedere, eleg. 15. infra:

Et contra magnum potes hos (oculos) *attollere ſolem.*

Ouid. in ep. Deianiræ: *Dat vultum populo ſublimis.* contra triſtes, & ſupplices, & pudentes oculos deiiciunt. Plaut. Bacchid. *Num qui nũmi exciderunt, here, tibi, ita terram obtuere.* Virg. 6. Æneid.

Sed frons læta parum, & deiecto lumina vultu.

Verecundiæ exemplum Æneid. 3. *Dimiſit vultum.* & I. Æneid.

Tum breuiter vultum Dido demiſſa profatur.

& II. de Lauinia:

——oculos deiecta decoros.

Iracundiæ & odij 6. Æneid.

Solo fixos oculos auerſa tenebat.

Horat. od. 5. lib. 3.

Virilem Toruus humi poſuiſſe vultum.

Seneca ep. II. de iis quæ verecundiam ſimulant: *Deijciunt*, inquit, *vultum, verba ſubmittunt, figunt in terrã oculos.* Mœroris etiam & animi fracti. Ipſe el. 14. lib. 2.

At, dum demiſſus ſupplex ceruicibus ibam.

& el. 3. lib. 2.

Excubat ille acer cuſtos & tollere nunquam
Te patietur humo lumina capta ſemel.

C o n s t a n t i s *faſtus.*] arrogantiæ diuturnæ ac pertinacis. vt dicitur *conſtans fama* & rumor Ciceroni. eſt autem hic conſtantia vitij, non laudis. vt Horat. ſat. 7. lib. 2.

Pars hominum vitijs gaudet conſtanter.

Ibidem: *Quanto conſtantior idem in vitijs. Faſtus* dixit, quia, vt ait Tibull. *Oderunt faſtidia Diui.* & Horatius:

Ingratam Veneri pone ſuperbiam.

In oculis autem Faſtum locat, quia, vt ſcribit Plin. cap. 37. lib. II. *In ſupercilijs ſuperbia ſedes.* Contra Ariſtoteles 2. Rhetor. ex Euripide *αἰδὼς ἐν ὀφθαλμοῖς.*

E t *preſſit caput impoſitis pedibus.*] capiti & ceruicibus meis incubuit, vt Amor ipſe apud Statiũ loquitur in epithalamio Stellę, lib. I. Siluarum: *Teſtis ego attonitus quantum mi nocte, dieque*

Vrgentem ferat. haud vlli vehementior vnquam
Incubui, genitrix.——

Ouid. 4. Faſtor.

Vrbs oritur (quis tunc hoc vlli credere poſſet.)
Victorem terris impoſitura pedem.

A & I. de arte:

Purpureus Bacchi cornua preſſit amor.

Virg. 10. Æneid.

——Et læuo preſſit pede, talia fatus, Exanimum.

eadem mente vſus Propert. el. 29. lib. 2. verbo, inſtat:

Inſtat ſemper amor ſupra caput, inſtat amanti,
Et grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.

& Horat. oda 17. epod.

Vectabor humeris tunc ego inimicis eques.

& Virg. 8. Æneid.

——neque finitimis Mezentius vnquam
Huic capiti inſultans.

Aliud eſt Platoni 10. de

B rep. *ἐπὶ κεφαλῆς φέρειν*, illic enim dicitur, vt in oculis ferre: Ate apud Homer. Iliad. 19. *κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει.* id eſt, in virorum capita deſcendit & ſuper ea graditur. qua de re Plato in Sympoſio, vbi Amorem idem facere, quod Aten oſtendit. perelеganter Propert. el 8. lib. 3.

Quem grauibus pennis verberat ille puer.

D o n e c *docuit me.*] quouſque me malo coëgit. Tranſlatio ab Orbiliis & plagoſis magiſtris. Coquus, qui vapularat in Plauti Aulularia: *Hoc*, inquit, *ipſus magiſter me docuit.* Catullus carm. ad Manlium:

C *Quàm ieiuna pium deſideret ara cruorem,*
Docta eſt amiſſo Laomedia viro.

& paullo poſt idem de Amore:

Diuûm Dominum ferre iugum docuit.

Virg. ecl. 8.

Sæuus amor docuit natorum ſanguine matrem
Commaculare manus.

Tibull. eleg. 8. lib. I.

Ipſa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non ſine verberibus.

Sic moneri & obiurgari verberibus.

O d i s s e *caſtas puellas.*] fugere tanquam diſſimiles Cynthiæ puellas caſtas. *Odiſſe*, fugere, quia

D odium timori finitimum, & quos timemus, odimus. Horat. oda. 8. lib. I. carm.

Cur apricum oderit campum. & oda 16. lib. 2.

Lætus in præſẽs animus, quod vltra eſt, oderit curare.

& ſat. 3. lib. I. *Odiſti & fugis*, &c. *Odiſſe caſtas*, ergo & ipſe tum non caſtus, quia caſtæ non placent.

I m p r o b v s.] vel ſæuus amor. vt Virg. ecl. 8. *Puer improbus ille.* item 4. Æneid.

Improbe amor quid non mortalia pectora cogis?

vel impudens, quia verecundus, *probus* eſt Ennio. vel inſatiabilis lacrymis. Virg. I. Georg.

Improbus anſer. vel magnus, vt Æneid. 10.

Lauit improba teter Ora cruor. vel impudicus,

E vt ipſe el. 4. lib. 4.

Improba virgineo lecta miniſtra foco. & vice verſa Horat. oda 17. epod. *Tu pudica, tu proba.*

E t *vincere nullo conſilio.*] rationis expertem vitam ducere. Terent. Eunuch. act. I. ſc. I. *Quæ res* (amor) *in ſe neque conſilium, neque modum habet vllum, eam rem conſilio regere non potes.* & Ariadna, act. 3. ſc. 5. *Nulli conſili homo.* id eſt ſtultus, & amens, Lucret.

Conſilium quod nos animum, mentemque vocamus.

Hinc & proximè ſequenti verſu:

——furor hic non deficit.

& paullo poſt: *Amens errabat.* & el. 12. lib. 2.

——ſine ſenſu viuere amantes.

& Ouid. ep. Paridis ad Helenam:

Sed non eſt rationis amor.

E T *furor hic.*] ἐρωμανία, ſiue inſanus amor. Plato in Phædro quatuor ſpecies μανίας θείας ſtatuit: Μαντικὴν ἐπίπνοιαν Ἀπόλλωνος· Διονύσου δὲ τελεστικήν· μουσῶν δ' αὖ ποιητικήν. τετάρτην δὲ Ἀφροδίτης καὶ ἔρωτος, ἐρωτικὴν μανίαν ἐφήσαμέν τ' ἀρίστην εἶναι. id eſt: Veratricem inſpirationem Apollinis: Liberi myſtica initia; Muſarum Poëticum afflatum: quartam Veneris & Amoris; diximus autem omnium præſtantiſſimum illum furorem. Propert. el. 5. infra: *Quid tibi vis inſane meos ſentire furores?*

& eleg. 4. infra:

Hæc ſed forma mei pars eſt extrema furoris.

Horat. oda 11. epod. *Inachia furere.* Virg. ecl. 10.

Certè ſiue mihi Phyllis, ſiue eſſet Amyntas
Seu quicunque furor. & 1. Æneid.
Furias Aiacis Oilei. & 3. Georg.
Furor eſt inſignis equarum. ibidem:
In furias ignemque ruunt.

& 4. Æneid.

——*totaque vagatur Vrbe furens.*

& mox: ——*nec famam obſtare furori.*

N O N *deficit mihi.*] non deeſt, non abeſt, nec ceſſat, nec minuitur. & rectè *deficit* de igni amoris, vt Virg. 2. Æneid. *Qua deficit ignis.* ſic deficere ſolem dicimus. Propert. el. 5. lib. 4.

Qua venit exoriens, qua deficit.

id eſt, occidit Sol & Luna. Priſcian. lib. 8. *Deficio & pro relinquo, & pro deficiſcor.* infra hac elegia:

Et nullo vacuus tempore defit amor.

& eleg. 8.

Nec me deficiet nautas rogitare citatos.

vide adnotata ad el. 26. infra:

Et mihi non deſunt turpes pendere corollæ.

I A M *toto anno.*] eodem ſenſu, quo el. 16. l. 3.

Peccaram ſemel, & totum ſum pulſus in annum.

& eleg. vlt.

Quinque tibi potui ſeruire fideliter annos.

& eleg. 8. lib. 2.

Ergo iam multos nimium temerarius annos
Improba qui tulerim.

Tibull. eleg. 6. lib. 2.

——*iacto cum ſaucius annum.*

An totis annis, pro, omnibus? Sic Plaut. milite, act. ſc. 2. *Cui bini cuſtodes ſemper totis horis accubant.*

C V M *tamen cogor.*] cum interea, ſiue quamuis. Cum, inquit Diomedes, etiam præſenti iungitur. Virg. 1. Æneid. *Cum venit aulæis*, &c. Lucill. apud Nonium in *Appellare*: *Cum mei me adeunt ſeruuli, non dominam ego appellem meam.* Catull. *Cum tamen magis audiens flet, quia ire neceſſe eſt.* Propert. el. 7. lib. 3.

Cum furibunda mero menſam propellis, & in me
Proijcis inſana cymbia plena manu.

Plaut. Amphit. ſc. 1. *Grauidam hic reliqui cum abeo.* Moſtell. act. 1. ſc. 3. *Quin tu te exornas lepidis moribus cum lepida tute ſis.* Virg. 9. Æneid.

Cum tamen omnes ferre libet.

Ouid. el. vlt. lib. 4. Triſt.

Iamque decem vitæ frater geminauerat annos
Cum perit, & cœpi parte carere mei.

H A B E R E.] experiri, iis vti aduerſis, vt
A eleg. vlt. lib. 4.

Nam mihi mitiſſimas habui Cornelia parcas.

A D V E R S O S *Deos.*] aduerſi Dij, vt venti ſic eleg. 14. infra:

Nam quis diuitijs aduerſo gaudet amore?

& eleg. 25. lib. 2.

Mendaces ludunt flatus in amore ſecundi.

Deos dixit etiam de amica, Venere ſua vt eleg. vlt. lib. 2.

Solum te noſtros lætor adire Deos.

ſic Ouid. eleg. 11. lib. 2. amor.

Et dicam noſtros aduehit illa Deos.

M I L A N I O N.] fabula eſt apud Ouid. 2.
B de Arte:

Quid fuit aſperius Nonacrina Atalanta?
Succubuit meritis trux tamen illa viri.
Sæpe ſuos caſus; nec mitia facta puellæ
Fleſſe ſub arboribus Milaniona ferunt. idem 3.
Milanion humeris Atalantæ crura ferebat.

& el. 2. lib. 3. amor:

Talia Milanion Atalantæ crura fugacis
Optauit manibus ſuſtinuiſſe ſuis.

Scribitur in veteribus libris, *Melanion*, vt ei in ē longum vertatur. Apollod. lib. 3. vbi duces belli Thebani numerat: Παρθενοπαῖος Μειλανίωνος. Ibidem dicitur Amphidamantis filius, Lycurgi nepos. Palæphatus Milaniona eundem cum
C Hippomene facit. Apollodorus lib. 3. eodem modo fabulam narrat, quo Propertius. At aliis idem *Milanion*, *Hippomenes*, *Hippomedon* & *Meleager.*

N V L L O S *fugiendo labores.*] nihil recuſando, omnia perferendo, omnes labores ſubeundo, obſequio vicit. De quo Tibullus eleg. 4. lib. 3.

Obſequio plurima vincit amor.

& Ouid. 2. de arte amandi.

T V L L E.] huius Tulli meminit infra, eleg. 6. & eleg. vlt. huius libri, & eleg. 21. lib. 3. vnde
D colligitur Cizycenis præfuiſſe, vel Aſiam pro Conſule obtinuiſſe: Dio lib. 49. in fine ſcribit L. Volcatium Tullum collegam fuiſſe Auguſti in ſecundo conſulatu, ſi forte hic noſter eſſe poſſit.

C O N T V D I T.] fregit, contriuit, domuit. Ipſe eleg. 2. lib. 4.

Atque Sabina feri contudit arma Tati.

Virgil. 1. Æneid.

——*populoſque feroces Contundet:*

Horat. oda 3. lib. 4. carm.

Regum tumidas contuderit minas:

Ouid. 1. de arte:

E *Atque animos placida contudit arte feros.*

Tibull. el. 6. lib. 3.

Ille facit dites animos: ille ferocem
Contudit: & dominæ miſit in arbitrium.

Albinouanus ad Liuiam:

Ille genus Sueuos acre, indomitoſque Sicambros
Contudit, inque fugam barbara terga dedit.

S Æ V I T I A M *duræ Iaſidos.*] aſperitatem immitis Atalantæ. Iaſus pater Atalantæ Apollod. lib. 3. Ἰάσου δὲ καὶ Κλυμένης τῆς Μινύου, Ἀταλάντη ἐγένετο. Callimach. hymno Dianæ verſu 215. & 216. ab Higin. Fab. 70. & 99. vocantur *Iaſius*, *Iaſon* nominatur à Scholiaſte Apollonij: Ἀταλάντη Ἰάσονος θυγάτηρ, ἣν ἔγημε Μειλανίων. ἐπεὶ γὰρ ἦν ὁ Ἀρκάς, ὁ

Σχοινέως, οἱ ἐγκλήματα ἐπιτιμάδων. *Iaſion*, appellatur ab Æliano initio lib. 13. de varia hiſtoria, vbi explicatur fabula hæc Atalantæ. Nec mirum ſæuam fuiſſe: nam ei à patre expoſitæ vrſa præbuiſſe dicitur vbera. Apollod. lib. 3. ἄρκτος δὲ φοιτῶσα πολλάκις θηλὴν ἐδίδου. Ælian. loco antedicto.

N A M *modo errabat amens.*] Virg. 4. Æneid.

—— *Totaque vagatur Vrbe furens.*

amens autem, quia amans, nullo viuens conſilio, & nullam animi mentem habens, vt loquitur Plautus. Rectè autem coniunxit amentiam & errorem: nã & *amor error malus eſt*. Virg. eclog. 8. & *furor, error animi*. Horatio & Lucretio, & Cicer. 3. Tuſcul. ex Homero.

I N *antris Parthenijs.*] Ælianus initio lib. 3. de varia hiſtoria expoſitam fuiſſe in Parthenio monte Atalantam ſcribit. Apollod. lib. 2. & 3. παρθένιον ὄρος in Arcadia commemorat, vbi educatus ſit Telephus. vide Plin. cap. 6. lib. 4. Strabon. lib. 8. vbi mons ille παρθένιος dicitur, niſi ſit mendum. Seruius ad illud ecl. 10.

Parthenios canibus circundare ſaltus.

montem Arcadiæ Parthenium ait, dictum ἀπὸ τῶν παρθένων id eſt à virginibus, quæ illic venari conſueuerant. ἄντρον verò Græcum eſt, ἀπὸ τοῦ ἄντω, quod eſt ſupplico, quia in antris Deos habitare & illic iis ſupplicare moris erat. alij ἀπὸ τοῦ ἄνω τετρῆσθαι, quod ſuperiore parte terebratum ſit ad lucem accipiendam. De antro Parthenio, & ſpelunca Atalantæ Ælianus initio lib. 3. Var. hiſt. & Callimach. hymno in Delum verſu 71. & Scholiaſtes ibidem.

E T *ille ibat videre.*] ἐπιπορευόμενος, vt eleg. 19. infra:

—— *proceſſerat vltra*

Raram ſepoſiti quærere fontis aquam.

& eleg. 6. infra:

—— *Seu pontum carpere remis Ibis.*

& eleg. 16. lib. 2.

Semper in Oceanum mittunt me quærere gemmas.

Horatius:

Omne cum Proteus pecus egit altos Viſere montes.

Terent. Hecyr. *It viſere ad egram.* Donat. ad illud Phorm. *Vultiſne eamus viſere, vt populare penates Venimus.* Ennius in Sotadico apud Varronem: *Ibant viere malacam Veneriam corollam.* Statius 8. Thebaid.

Ibat enim magnum lacrymis inflectere patrem.

Apuleius lib. 6. *An maritum tuum interuiſere veniſti?*

H I R S V T A S *feras.*] vt vrſos, leones, apros villis aſperis & horrẽtibus tectos. Ouid. 5. Faſt.

At poſtquam virtus annis adoleuit, in apros

Audet, & hirſutas cominus ire feras.

λάσια θηρία. hirſutæ & villoſæ feræ. ſic *hirſuta caſtanea, hirſutum ſupercilium.* hirſutum etiam libidinoſum. Ouid.

Sumpſerit annales, nihil eſt hirſutius illis.

vt hic *hirſuta fera*, ſic & Virg. 8. Æneid.

Villoſi pelle leonis. & Ouid. in fragmento Halieutici: *Actus aper ſetis iram denunciat hirtis.* vnde & ſetoſus aper.

I L L E *etiam.*] Milanion.

P E R C V S S V S *vulnere rami.*] vet. lib. *Perculſus pondere.* Afflictus & proſtratus, velut ruina ictus grauiſſimi. ſic Seneca in Hercule Oetæo:

A *Poſuitq. clauæ pondus.* id eſt, grauem clauam. habet & alia lectio ſuum ſenſum. *Vulnus rami*, aut quod ramus fecit, vt 2. Æneid.

Vulnere tardus Vlyſſei. & 6.

Crudelis nati monſtrantem vulnera cernit.

aut *vulnus*, pro, ictu; vt 5. Æneid.

Multa viri nequicquam inter ſe vulnera iactant.

R A M I.] Ramus, pro claua: vt eleg. lib. 4.

Mænalio iacuit pulſus tria tempora ramo.

Seneca in Hercule Oetæo vocat *nodum.* aut ſimpliciter ramo arboris pro telo vſum Hylæum intelligemus. vt apud Lucret. lib. 5.

Arma antiqua, manus, vngues, denteſque fuerunt:

B *Et lapides, & item ſiluarum fragmina rami.*

Ramis quoque, imo & ſolidis arboribus Centauri cum Lapithis pugnant apud Ouid. 12. Metam. Idem tamen 2. de arte amandi ſagitta percuſſum ait:

Senſit & Hylæi contentum ſaucius arcum.

H Y L Æ I.] pro Hylæij. Sic elegia proximè ſequenti: *Theſea carina.* & eleg. 3. *Orphea lyra.* el. 22. lib. 3. *Perſea manu.* eleg. 16. lib. 2. *Saxo Ceraunio*, pro Ceraunio. Et *Cephaeam Meroën*, pro Cepheiã. ſic Ouid. 5. Faſtor.

Pectora traiectus lynceo Caſtor ab enſe.

C pro, lynceïo. Stat. 1. Siluar. in epithalamio Stellæ: *Parnaſius honor.* pro, Parnaſſius. Hylæum Centaurum commemorat. Horat. oda 12. lib. 2. & Ouid. 2. de arte amandi. Apollodorus, lib. 3. de Atalanta: Ῥοῖκος καὶ Ὑλαῖος Κένταυροι κατετοξεύθησαν ὑπ᾽ αὐτῆς, ἀποθνήσκουσι, quia ſcilicet illi vim inferre conati eſſent. Idem ſcribit Ælianus initio lib. 13.

S A V C I V S.] διὰ τὸ αὐτό. vel eſt ἀσύνδετον, pro percuſſus & ſaucius, niſi tempore præcedat, *percuſſus*, deinde ſequatur *ſaucius*, vel diſtinguendum, vt *percuſſus* telo Hylæi, *ſaucius* telo Cupidinis. & poſteriori ſententiæ fauet. Ouid.

D 2. de arte:

Senſit & Hylæi contentum ſaucius arcum:

Sed tamen hoc arcu notior alter erat.

Saucij enim animo amantes. Ennius: *Animo ægra amore ſæuo ſaucia.* Virg. 4. Æneid.

—— *ſaucia cura.*

Ouid. lib. 3. Faſt.

Saucius & ſanus nunquam tua ſigna reliqui.

I N G E M V I T *Arcadijs rupibus.*] in antris Partheniis gemitu dolorem ſuum teſtatus eſt. vt Virg. 4. Georg.

Septem illum totos perhibent ex ordine menſes

E *Fleuiſſe, & gelidis hæc euoluiſſe ſub antris.*

Vel gemendo vicem ſuam apud rupes conqueſtus eſt, tertio caſu: vt *Flere præſenti puellæ. Fleuerat Aſcanio & æquoribus*, &c. Sic ipſe eleg. 18. libr. 1.

Pro quo diuini fontes & frigida rupes, &c.

Ouid. 13. Metam.

Qui nunc vt memorant ſilueſtribus abditus antris

Saxa moues gemitu.

E R G O.] itaque tandem. Donat. *Ergo eſt velut reprehendentis tarde ſibi conſentientem.*

P O T V I T *domuiſſe.*] ſæuitiam puellæ contudiſſe. ſic Stat. 10. Thebaid.

—— *paullum ſi tardius artus*

Ceſſiſſent, potuit fulmen meruiſſe ſecundum.

P V E L L A M *velocem.*] Ouid. in Ibin.

Et qui velocem fruſtra petiere puellam
Dum facta eſt pomis tardior illa tribus.

Stat. 6. Thebaid. *Quis Mænalia Atalanta*
Neſciat egregium decus, & veſtigia cunctis
Indeprebenſa procis?

Immeritò Moretus Volſcum reprehendit, quod huc pertinere cenſuerit illud Catulli.

Tam gratum mihi, quam ferunt puellæ
Pernici aureolum fuiſſe malum.

Scribit enim Apollodor. li. 3. velociſſimam fuiſſe, & curſu certaſſe cum Milanione, ac victam aureis malis: quamuis Ouid. aliter fabulam narret 10. Metam. ab Æliano quoque initio lib. 13. ὠκεῖα τοῖς ποσὶ dicitur, & curſu feras conſecuta.

T A N T V M.] Epiphonema. vt eleg. 8. lib. 2.

Tantus in erepto ſæuit amore dolor. Virg. 1. Æn.
Tanta molis erat Romanam condere gentem.

V A L E N T *preces.*] id eſt, tantam habent vim. Tibull. eleg. 4. lib. 3.

Ergo ne dubita blandas adhibere querelas,
Vincuntur molli pectora dura prece.

Propert. eleg. 8. infra.

Vicimus, aſsiduas non tulit illa preces.

Apud Homerum Iliad. 9. vt ait Phœnix Achilli

—— λιταί εἰσι κοῦραι Διὸς μεγάλοιο. Preces ſunt filiæ Iouis magni.

E T *benefacta in amore.*] merita dixit Ouid.

Succubuit meritis trux tamen illa viri.

Sic eleg. 1. lib. 2.

Cimbrorumque minas & benefacta Marî.

Virgil. 3. Georgic.

Quid labor, aut benefacta iuuant? quid vomere terras
Inuertiſſe graues.

A M O R *tardus.*] vel hebes, cui conuenit quod ſequitur: *Non vllas cogitat artes.* cum ſollers eſſe ſoleat; nam *Ingenij eſt experientis amor*, inquit Ouid. & Tibull.

Fallendique vias mille miniſtrat amor.

vide Propert. eleg. 10. infra. & Tibull. eleg. 2. li. 1. vbi Venus docet amantes. vel *tardus*, lentus, grauis, ſegnis ad opem ferendam. ele. 8. infrà:

Sunt igitur muſæ, nec amanti tardus Apollo.

& eleg. 12. lib. 2.

In me tela manent, manet & puerilis imago.
Sed certè pennas perdidit ille ſuas.

Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

At laſciuus amor rixæ mala verba miniſtrat,
Inter & iratum lentus vtrumque ſedet.

& el. 4. infr. —— *Cum rapto ceſſat amore Deus.*

Tardus amor, qui alas premit, vt el. 9. infra.

Nullus amor cuiquam faciles ita præbuit alas,
Vt non alterna presſerit ille manu.

vide adnotata ad illud el. 12. lib. 2.

Sed certè pennas perdidit ille ſuas.

N O N *cogitat vllas artes.*] nullam rationem comminiſcitur, qua poſſim frui amica. *Cogitat*, pro excogitat, ſimplex pro compoſito. vt el. 3. infra *Ponebam corollas*, pro imponebam. & alia id genus paſſim. *Artes*, ſollertiam, dolum, conſilia. Virg. 1. Æneid.

At Cytherea nouas artes, noua pectore verſat
Conſilia. & 12. Æneid. —— *per artem*
Fœdera turbaſti. & el. 2. lib. 3.

A —— *auſteros arte ferire viros.*

I N *me.*] ambiguè. vel, *in me tardus*, vel, *in me cogitat*, vt me torqueat. Sic infra.

In me noſtra Venus noctes exercet amaras.

& eleg. 6. lib. 3.

In te pax mihi nulla placet. & eleg. 5. lib. 4.
Et canis in noſtros nimis experrecta dolores.

N E C *meminit.*] dedidicit, deſueuit, neſcit. Eleg. 10. infrà:

Nec meminit iuſtas ponere læſa minas.

I R E *vias notas, vt prius.*] ἀλληγορικῶς, pro, tenere morem antiquum, antea enim ſolitus erat
B huc illuc volitare, nec in vllo certus manere loco, cuius nunc cõſuetudinis oblitus videtur. Sic eleg. 25. lib. 2. *Vnuſquiſque ſua nouerit ire via.*
& eleg. 30. lib. 2.

Nos modo propoſitum, vita, teramus iter.

& citra allegoriam eleg. 8. infra.

Deſiſtis ire nouas Cynthia noſtra vias.

Quo pertinet illud Pythagoræ præceptum: λεωφόρον μὴ βαδίζειν. id eſt, publica via non eſſe incedendum, id eſt: non eſſe ſequendum erroré vulgi. & conſuetudinem. propriè dictum ire vias: nam vt Diomed. lib. 1. *Eũtur à nobis viæ.*
C Cicero epiſt. 18. lib. 2. ad Atticum dixit, *ire viã.* quod barbariſmo dicitur, ambulare viam. Fab. cap. 9. lib. 1.

A T *vos.*] At conuenit ἀποστροφῇ. vt

At vos æquorea formoſa Doride nata.

& eleg. 27. lib. 2. *At vos incertam* &c. Virgil. 8. Æneid. *At vos ô ſuperi*, &c.

Q V I B V S *eſt fallacia.*] Palmerius ex coniectura, *Pellacia.* ſomnium hoc ad alium deferat coniectorem. Eſt autem permutatio ſignificationis: vt enim *ars* pro fallacia, ſic *fallacia* pro arte, ſed fraudulenta & mendaci, vt dicitur
D τέχνη ἢ κακοτεχνία. Plin. cap. 4. lib. 29. *Vt eſt magorũ ſollertia occultandis fraudibus ſagax.* & cap. 1. lib. 30. *Magia* dicitur *fraudulentiſſima omnium artium.* Pacuuius apud Ciceronem 1. de diuin. *Non vicanos aruſpices, non de circo aſtrologos.* & Cicero ipſe lib. 2. *Tota res eſt inuenta fallacijs, aut ad quæſtum: aut ad ſuperſtitionem: aut ad errorem.* vnde Horat. ſatyr. 6. lib. 1.

Fallacem circum veſpertinumque pererro
Sæpè forum. & Propert. el. 4. lib. 2.
Nam cui non ego ſum fallaci præmia vati?
Quæ mea non decies ſomnia verſat anus?

& ele. 12. lib. 3. *Circa fraudes.* Virg. ecl. 3.
E —— *Fallax herba veneni.* & Senec. in Medæa. *Cœlo petam venena; iam nunc tempus eſt Aliquid mouere fraude vulgari altius.* id eſt, arte veneficarum.

D E D V C T Æ *lunæ.*] non deducendæ, vt oſtendat artem iam eſſe experientia firmatam. Tibull. el. 8. lib. 1.

Cantus & è curru lunam deducere tentat.

Ouid. 12. Metamorph.

Mater erat Mycale, quam deduxiſſe canendo
Sæpè reluctantis conſtabat cornua Lunæ.

Idem el. 1. li. 2. amorum.

Carmina ſanguineæ deducunt cornua lunæ.

Horat. oda 5. epodon. *Lunamque cœlo diripit.*
Virgilius ecl. 8.

Carmina vel cœlo poſſunt deducere lunam.

deductionis lunæ meminit Apollon. lib.4.vbi eius Interpres ſic ſcribit: *αἱ φαρμακίδες κατάγουσι τὴν σελήνην.* Sic *κατάγειν ἄνασσα.* Plutarchus in Numa. Horat. oda 13. epodon. *Nubeſque deducunt Iouem.* Id autem faciebant vt terræ propior luna ſpumam ſuam in herbas infunderet. Lucan.lib.6.

Et patitur tantos cantu depreſſa labores,
Donec ſuppoſitas propior deſpumet in herbas.

Hinc ele.28.lib.2.

Et iam luna negat toties deſcendere cælo.

Petron. *Solet*, inquit, *fieri, & præcipuè in hac ciuitate, in qua mulieres etiam lunam deducunt.*

Idem. —— *lunæ deſcendit imago*
Carminibus deducta meis. Oui.ep.Hypſipyles.
Illa reluctantem curſu deducere lunam
Nititur. vide Stat.lib.6.Thebaid.hac de re.

E T *labor.*] induſtria & opus; quia nec facilè hoc fit, nec ſine periculo. De hoc labore vide Horat. oda 5. epodon. *Labor piare*, vt Virgil. 6. Æneid. —— *euadere ad auras*
Hoc opus hic labor eſt. & 1. Æneid.
—— *Tuus ô Regina quid optes*
Explorare labor. eiuſdem generis eſt & illud eleg.2.infra. —— *Studium conquirere amantes.*

P I A R E.] placare. ele.19.lib.3.
Iram (matris) *natorum cæde piauit amor.*
& elegia 10.
Deinde coronatas vbi ture piaueris aras.
Item eleg.7.lib.4.
—— *Fracta buſta piare cado.*
Horat.epiſt.1.libr.2.
Tellurem porco, Siluanum lacte piabant.
Ouid.epi.Herus.
Nec minus heſterna confundor imagine noctis
Quamuis ſit ſacris illa piata meis.
& 1.de arte amandi, —— *monſtratque piari*
Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iouem.
Stat.9.Thebaid. *Quanam hunc ego morte piabo?*
Idem valet 4. Æneid. —— *ſacriſque litatis.*
& apud Ciceron. in Vatin. *Puerorum extis Deos manes mactare.* & *parare ſacra* apud Feſtum in *Prophetas.*

S A C R A.] An Deos? vt alibi.
Pauperibus ſacris vilia tura damus.
Ouid.epiſt.Didus.
Sed neque fers tecum, nec quæ mihi perfide iactas
Presſerunt humeros ſacra, paterque tuos.
& 1. faſtorum.
Iam pius Æneas ſacra, ſacra altera patrem
Adferet. gloſſ.vet. *ſacrum*, ἱερὸν, θῦμα. & θῦμα, *ſacrum, victima.*

I N *focis magicis.*] in aris ſtructis ad Deos magicos placandos. *foci*, pro, aris: quibus ſuperponebantur. Horat.oda 8.lib.3.
Poſituſque carbo in ceſpite viuo. Sunt autem dicti à fouendo Ouidio & Feſto. Dijs autem, quos magicos Tibullus vocat, aræ ſtatuebantur. Virg.4.Æneid. *Stant circum aræ.* & ecl.8.
—— *Cinge hæc altaria vitta.*
Ouid.7.Metamorph.de Medea.
—— *Statuitque aras de ceſpite viuas.*
Deteriore Hecates, ac læua parte Iuuentæ,
Has vbi verbenis, ſiluaque incinxit agreſti,
Haud procul egeſta ſcrobibus tellure duabus
Sacra facit.

A E N.] inepti legunt eia: ſed hoc ait. Ecce vbi vim artis veſtræ exerceatis agite ergo &c.

A G E D V M.] Feſtus: *Agedum, age modo.* & eſt hortantis aduerbium: ipſe el.10.lib.4.
Cede agedum, & tuta limina linque fuga.
Stat. 1. Siluarum in epithalamio Stellæ.
Eia age præclaros Latio properate nepotes.
Seruius in 6. Æneid. *Dicitur age fac, & age facite.*
Cicero pro Sylla: *Agedum conferte cum illius vita, vitam Syllæ.*

C O N V E R T I T E *mentem.*] Herbis & carminibus flectite ad me amandum. Philtrum
B innuit, de quo Horat.oda 5.epodon. vbi *deſiderij & amoris poculum* dicitur. Virg.ecl.8.
Coniugis vt magicis ſanos auertere ſacris
Experiar ſenſus. Idem 4. Æneid.
Inueni germana viam gratare ſorori
Quæ mihi reddet eum, vel eo me ſoluet amantem.
& mox:
Hæc ſe carminibus promittit ſoluere mentes.
Huc ſpectat Venus verticordia, quæ mentem à libidine ad pudicitiam verteret. Ouid.4.faſt.

Inde Venus verſo nomina corde tenet.] Meminere Plinius, Valerius, Liuius, & Pauſanias *ἐπιστροφίας*
C *Ἀφροδίτης* notat in Atticis.

D O M I N Æ *noſtræ.*] Et mariti & amantes ita vocant vxores & amicas. Tibull.el.4.li.2.
Si mihi ſeruitium video, dominamque paratam.

E T *facite illa palleat magis ore meo.*] arte veſtra facite, vt pallore amorem ſuum teſtetur. pallor amoris eſt indicium. Apuleius lib. 10. *Signum amoris pallor deformis.* Propert.el.9.infr.
Necdum etiam palles, vero nec tangeris igni.
& elegia 13.
Perditus in quadam, tardis palleſcere curis
Incipis. Ouid.1.de arte amandi.
Palleat omnis amans, color hic eſt aptus amanti.
D Idem 4. Metamorph.
Nec tibi (Phœbe) quæ lunæ terræ propioris imago.
Obſtiterit, palles: facit hunc amor ipſe colorem.
Tibull.el.8.lib.1.
Parce precor tenero: non illi ſontica cauſa eſt,
Sed nimius luto corpora tingit amor.
Horat.od.10.lib.3.
Nec tinctus viola pallor amantium.
Pallorem ſuum Propertius infra elegia 5. commemorat:
Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum.

T V N C.] Refertur ad condicionem, quam quis impleuit.

E E G O *crediderim vobis.*] artem eſſe, quam fallaciam rebar.

E T *poſſe.*] Scilicet vos. Sic Tibul. el.3.li.1.
Nunc Dea, nunc ſuccurre mihi: nam poſſe mederi
Picta docet templis multa tabella tuis.

D V C E R E *ſidera & amnes.*] dilogia. nam alio modo *ſidera ducuntur*, cum deducuntur de cœlo, vt ſupra, *deducta lunæ*, alio amnes, cum reducuntur, reuocantur ſurſum & retrotrahuntur: vtriuſque rei exempla Tibul.el.2.lib.1.
Hanc ego de cælo ducentem ſidera vidi,
Fluminis hæc rapidi carmine vertit iter.
Virgil.4.Æneid.
Siſtere aquam fluuiis & vertere ſidera retro.
Apollon.lib.3.de Medea.

Καὶ ποταμοὺς ἵστησ' ἄφαρ κελαδεινὰ ῥέοντας.
Ἄστρα τε, καὶ μήνης ἱερῆς ἐπέδησε κελεύθους.
Apuleius lib. 1. Aſini: *Magico ſuſurramine amnes agiles reuerti, ſolum ſubſideri: ſtellas reuerti.* Horat. lib. epod. oda 17.

Refixa cælo deuocare ſidera.

Anducere, pro duci, vt vertere, vehere, mutare pro ſuis paſſiuis.

CARMINIBVS.] magico ſuſurramine, ſuſurris, cantu, ἐπῳδαῖς.

CYTEINIS.] Colchicis. Scaliger, *Κύταια, κυταίνας*: ſed claudicat, inquit verſus. quare legendum: Cytei tuis. hæc ille. Scholiaſtes Apollonij: Κύταια, πόλις Κολχική, πατρὶς Μηδείας. vnde ele. 4. lib. 2.

Non hic herba valet, non hic nocturna Cyteis.

id eſt, Medea.

ET *vos.*] admonentis eſt.

AMICI.] Sic el. 24. lib. 3.

Quod mihi non patrij poterant auertere amici.

QVI *ſerò reuocatis lapſum.*] Prouerbialis ſermo, hoc ſenſu. Nimis ſerò admonetis, vt caueam, ne in amorem incidam, cum iam præcipitauerim. ſic in ſera admonitione luſit Cato, cum percuſſus ab eo, qui ferebat arcam, andiſſet: *Caue*, rogauit, *num quid ferret præter arcam.* & Diogenes, cum dixiſſet, qui eum trabe percuſſerat, φύλαξαι: πάλιν γάρ, ἔφη, με παίεις. Tibull. ſimili ſpecie prouerbij dixit eleg. 8. lib. 1.

Heu ſerò reuocatur amor, ſeroque iuuenta,
Cùm vetus infecit cana ſenecta caput.

Et Propert. el. 14. li. 2. *Cineri nunc medicina datur.* & Ouid. lib. 2. el. 6. de Ponto.

Cum poteram recto tranſire Ceraunia velo
Vt fera vitarem ſaxa monendus eram.
Nunc mihi naufragio quid prodeſt dicere facto,
Qua mea debuerit currere cymba via.

Idem el. 11. lib. 2. Amor.

Serò reſpicitur Tellus, vbi fune ſoluto
Currit in immenſum panda carina ſalum.

& el. 3. lib. 1. Triſt.

Et quanquam ſerò clypeum poſt funera ſumo.

Virg. 2. Æneid. —— *Succurritis vrbi Incenſæ.*
Eleganter Fab. cap. 7. lib. 2. *Plus proderit demonſtraſſe rectam protinus viam, quam reuocare ab errore iam lapſos.* paullò aliter dictum à Propertio el. 14. lib. 2.

Sed fruſtra mutos reuocabis Cynthia manes.

Lapſum autem rectè dixit, de eo qui in amorē incidit. ſic eleg. 11. infra.

Vt ſolet amoto labi cuſtode puella,
Perfida communes nec meminiſſe Deos. & el. 13.
Perditus in quadam tardis palleſcere curis
Incipis, & primo lapſus adire gradu.

Plaut. Ciſtell. ſc. 1. act. 2. *Amor me lapſum animi ludificat.* & Trinummo act. 2. ſc. 1. *Qui in amorem præcipitauit, peius perit, quam ſi ſaxo ſaliat.* Sic Seneca ep. 36. *Mente lapſi.* Tibull. lib. 4. eleg. 10. dixit: *Ne male inepta cadam.* id eſt, peccem adulterio. Virg. 4. Æneid.

Solus hic inflexit ſenſus, animumque labantem
Impulit. & Horat. oda 19. lib. 1.
Vultus nimium lubricus adſpici.

QVÆRITE *auxilia.*] Medicinam & remedia: vt ele. 19. lib. 3.

A *Vnum erit auxilium mutatis Cynthia terris.*

Ouid. 1. de Remedio.

Vulneris auxilium Pelias haſta tulit. & 5. faſt.
Sanguine Centauri Lernææ ſanguis Echidnæ
Mixtus, ad auxilium tempora nulla dabat.

ſic & *opem* dixit ibidem: *Virus edax ſuperabat opem.* vnde *opifer Apollo.* Stat. 3. Siluar.

Pergameas intraſſe domos, vbi maximus ægris
Auxiliator adeſt, & feſtinantia ſiſtens
Fata ſalutifero mitis Deus incubat angui.

& 2. Achill.

Quin etiam ſuccos, atque auxiliantia morbis
Gramina. Apuleius Apol. 1. *An remedia noſſe,*

B *& ea conquirere magi potius eſſe, quam medici, quam denique Philoſophi putas, qui illis non ad quæſtum, ſed ad ſuppetias vſurus eſt?*

NON-*ſani pectoris.*] Ægroti animi. Propert. eleg. 4. infra: —— *Siset hac inſana puella.* elegia 14. lib. 2.

Scilicet inſano nemo in amore videt. & ele. vlt.
—— *meos inſani amores.* Virg. 4. Æneid.
Tum ſic vnanimem alloquitur maleſana ſororem.

PATIEMVR *fortiter & ferrum & ſæuos ignes.*] Magno animo acerbiſſima quæque perferemus. Et hic prouerbialis ſermo ductus à Medicis, qui mala quædam aliter inſanabilia can-

C denti ferro inurunt, ne ſerpat latius. Ergo patiar, inquit, me ſecari & vri, quod vtrumq. acerbiſſimum. ſic Horat. ſat. 1. li. 1.

—— *nec (te demoueat lucro) hiems, ignis, mare, ferrum.* & oda 16. lib. 1. carm,

Triſtes vt iræ, quas neque Noricus
Deterret enſis, nec mare naufragum,
Nec ſæuus ignis, nec tremendo
Iuppiter ipſe ruens tumultu. Ouid. 3. de arte.
In ferrum flammaſque ruit. poſitoque decore
Fertur, vt Aonij cornibus icta Dei.

& lib. 1. de Remedio:

Vt corpus redimas ferrum patieris & ignes.

D vel alludit ad formulam auctoramenti gladiatorum: *vri, vinciri, ferro necari.* Tibull. el. 9. l. 1.

Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
Pectus & intorto verbere terga ſeca.

Ouid. 3. Met. —— *& dum crudelia iuſſa*
Inſtrumenta necis, ferrumque igneſque parantur.

& in epiſt. Acontij.

Vt valeant alia ferrum patiuntur & ignes,
Fert alijs triſtem ſuccus amarus opem.

Propert. el. 7. lib. 4.

Lygdamus vratur, candeſcat lamina vernæ.

MODO *libertas ſit loqui, quæ ira velit.*] modo liceat queri, iubeat quæ ſplendida bilis, vt ait

E Horat. *Libertas loqui*, vt ſupra, *labor piare.* ſic elegia 13. lib. 3.

Et data libertas noſcere amoris iter.

Queruntur autem amantes quod ſibi ne queri quidem liceat de amicarum ſæuitia. ele. 5. inf.

Cum tibi ſingultu fortia verba cadent. & el. 9.
Nec tibi perpetuo libera verba fore. & el. 18.
Hic licet occultos perferre impune dolores.

Tibull. el. 5. li. 1.

Vre ferum & torque: libeat ne dicere quicquam
Magnificum poſthac horrida verba doma.

Apud Euripidem in Phœniſſis Iocaſta. τί φυγάσι τὸ δυσχερές; ἓν μὲν μέγιστον, οὐκ ἔχει παρρησίαν. Δούλου τόδ' εἶπας

μὴ λέγειν ἅπερ φρονῇ. Quid exuli graue? Polyn. Vnũ maxime quod non habet facultatem liberè loquendi. Ioc. Seruile iſtuc dicis non fari quod quis ſentit.

FERTE *per extremas gentes, & ferte per vndas.*] aſportare vel inuitum in vltimas terras & maria. Sic Cicero 3. Philipp. *Moueri ſedibus huic vrbi melius eſt.* Virg. 3. Æneid.

Tollite me Teucri quaſcunque abducite terras.

ipſe eſt eleg. 19. lib. 3.

Vnum erit auxilium mutatis Cynthia terris.

Et eleg. 30. lib. 2.

Quo fugis ah demens? nulla eſt fuga: tu licet vſque
Ad Tanaim fugias, vſque ſequetur amor.

Vt Propert. *extremas gentes*, ita Cicero. 1. de nat. Deorum, *gentes orarum vltimas* dixit. per *gentes* iter terreſtre, per *vndas* maritimum ſignificat.

QVA *non vlla fœmina norit meum iter.*] qua neque virgo, neque mulier me ſequi poſſit. Tibull. eleg. vlt. lib. 4.

Quâ nulla humano ſit via trita pede.

Virg. 11. Æneid.

Ferte ratem, ſæuique vadis immittere ſyrtis,
Quò neque me rutuli, neque conſcia fama ſequatur.

Cicero. 13. Philipp. *Vbi nec Pelopidarum nomen, neque facta audiam.* pro *fœmina* Palmerius *ſemita* legendum cenſet ineptiſſime. *Non norit iter.* quaſi etiam per vndas veſtigia poſſint exſtare. Ouid. in epiſt. Leandri.

Iam patet attritus ſolitarum limes aquarum
Non aliter multa quam via preſſa rota.

VOS *remanete, quibus Deus annuet facili aure.*) Sic Virg. 3. Æneid.

Viuite fœlices, quibus eſt fortuna peracta
Iam ſua. ex facili aure, Amor ipſe facilis intelligitur. Sic eleg. 13. lib. 2.

Quod ſi forte bonas ad pacem verteris aures.

Horat. *Votis puerorum amicas applices aures.* Eleg. 9. infrà.

Nullus amor cuiquam faciles ita præbuit aures.

& eleg. 24. lib. 2.

Quod ſi iam facilis ſpiraret Cynthia nobis.

vice verſa. Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Audiat auerſa non meus aure Deus.

& eleg. 16. lib. 2. ——*ſurda negligit aure preces.*

DEVS.] *κατ' ἐξοχὴν καὶ ἀντονομασίαν*, Amor. Sic eleg. 4. infrà.

Quam ſibi cum rapto ceſſat amore Deus. & eleg. 12. *Num me Deus obruit.* Horat. oda 14. lib. epod. *Deus Deus nam me vetat.*

ANNVIT.] priſce, pro *annuit.* ſic Ennius Abnueo dixit apud Diomedem.

Certare abnueo, metuo legionibu' labem. Id. ibid. *Abnuit ſeſe mecum decernere ferro.*

Sic Tibulli eleg. 2. lib. 2.

En age quid ceſſas, annuet ille roga. Ita vet. lib. Catull. in epithalamio Manlij contra poſuit annuit, pro *annuat.*

Vſque dum tremulum mouens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.

ET *ſitis pares.*] æquis animis & partibus ametis, reſpondentis in amore, *pares in amore, ὁμόψυχοι καὶ ὁμόθυμοι*, qui *mutuis animis* A *amantur*, vt ait Catull. Plaut. *Amare contra, qui eſt amor cultu optimus.* Cicero in Lælio. *Sint pares in amore, & æquales.* nam in amicitia non poſtulatur, vt alium plus amemus aut minùs, quàm nos. Hinc *amicus, animæquus*: Feſtus. eleg. 5. infra.

Et ſine nos curſu, quo ſumus ire pares.

Horat. vice verſa.

Impares animos ſub iuga mittere. Item.
Deſinet imparibus certare ſummotus pudor. id eſt non redamantibus, vt & quæret iratus parem. Quæ exempla Horatij ſic explicat Turneb. cap. 20. lib. 14. Ipſe Propert. eleg. vlt. lib. 3.
B tranſlationem aperit, cum ait:

Tu bene conueniens non ſinis eſſe iugum:

Namque pares ſubeunt iuga, vt ait Paulinus ad Auſonium. Ibidem.

—— *vix Tullius & Maro tecum*
Suſtineant æquale iugum.

IN *tuto ſemper amore.*] tutus amor vbi nullum eſt diffidij vel diuortij periculum. Ipſe eleg. 5. lib. 2.

Exemplo iunctæ tibi ſint in amore columbæ.
Maſculus & totum fœmina coniugium.

ſic Virg. 4. Æneid. *Nuſquam tuta fides.* Horat. *Diadema tutum. Semper amor* dictum, vt *ſemper amicitia* elegia vlt. infra, vbi de hac coniunctione verbi dicetur.

NOSTRA *Venus.*] an Dea quàm amantes colimus etiamſi aduerſa ſit. Vt noſter puer eleg. 19. infra. & eleg. 7.

Quod nolui noſtros euiolaſſe Deos.

An potius amica noſtra. Plaut. apud Gell. cap. 12. lib. 18. *Exi tu Daue age, ſparge, mundum eſſe Hocce veſtibulum volo, Venus ventura eſt noſtra, nolo hoc pulueret.* Lucret. lib. 4.

Nec veneres noſtras hoc fallit. Plaut. Curcul.
Tum meam Venerem vituperas. Virgil. ecl. 3.
Parta meæ Veneri ſunt munera.

Horat. oda. 33. lib. 1.

Ipſum me melior cum peteret Venus.

EXERCET *in me noctes.*] meo damno & malo noctes fatigat, & exercitas habet. vt apud Plaut. *In me moriuntur virgæ.* Terent. *In me cudetur faba.* ſupra: *In me tardus amor.* el. 5. lib. 3.

In me cæruleo fuſcina ſumpta Deo.

Horat. oda. 19. lib. 1. *In me tota ruens Venus.* Sic autem loquitur apud Plaut. Amphit. Mercurius: *Geſtiunt pugni mihi.* Soſ. *Si in me exercituras es, quæſo in parietem vt primum domes.* Ipſe
E eleg. vlt. lib. 4. eadem ſententia:

Sat tibi ſint noctes, quas de me Paulle fatigeo.

Virg. 8. Æneid.

Olli remigio noctemque diemque fatigant.

& 1. Æneid. ——*terraſque metu, cœlumque fatigat.* & Plaut. Aſin. *Quin hanc iubeo tacere, quæ loquens lacerat diem.* ex quibus exemplis apparet dies & noctes exerceri & fatigari dici: cum labor tamen ille & moleſtia ad ipſos homines referatur.

AMARAS.] vt eleg. 17. lib. 2.

Horum ego ſum vates quoties deſertus amaras.
Expleui noctes. & eleg. 3. lib. 4.
At mihi cum noctes induxit veſper amaras.

Tibull. eleg. 4. lib. 2.

Nunc & amara dies & noctis amarior vmbra eſt.

Omnia nunc triſti tempora felle madent.
Ouid. in epiſt. Medeæ.
Non mihi grata dies: noctes vigilantur amaræ.
Iuuenal. ſat. 13. *Pœna gaudebis amara*
Nominis inuiſi. cur noctes amaræ ratio eſt apud
Ouid. *Triſtior idcirco nox eſt, quam tempora Phœbi,*
Quod releuet luctus turba ſodalis adeſt.

E T *nullo tempore.*] etiam die, hieme &c. & ad *vacuus* & ad *deſit* referri poteſt.

A M O R *vacuus.*] an qui ita ab alijs omnibus negotijs vacat, vt ne vnum exerceat. An quia vacuos & deſides homines figit? vnde Diogenes τὸν ἔρωτα vocabat σχολαζόντων ἀσχολίαν. Ipſe B eleg. 5. lib. 3.
Semper enim vacuos nox ſobria torquet amantes.
eleg. 10. infra.
Qui numquam vacuo pectore liber erit.
eleg. 9. infra.
Quippe vbi non liceat vacuos ſeducere ocellos.
Ouid. opinor. *Vror & in vacuo pectore regnat amor.*
An *vacuus amor*; parum propitius & benignus: vt contra eleg. 25. lib. 2.
Tu quoque qui pleno faſtus aſſumis amore.

D E F I T.] deeſt, abeſt. vt ſupra: *non deficit furor.* Virg. ecl. 2.
Lac mihi non æſtate nouum, non frigore deſit.
Attius Euryſace apud Nonium: *Diſertim id vnum incommodis deſit meis.*

M O N E O.] prædico.

V I T A T E *hoc malum.*] fugite hunc amorem meum, id eſt, ne ita dijs auerſis ametis. Sic eleg. 17. lib. 3.
Hoc mihi, quod veteres cuſtodit in oſſibus ignes
Funera ſanabunt, vel tua vina malum.
Sed fortaſſe, *hoc malum* δεικτικῶς, hanc mulierem, quæ me miſerum habet. malum mulier. eleg. 25. lib. 2.
Vna ſit & cuiuis fœmina multa mala. & eleg. 22.
Seu, here mi, multas pariter placuiſſe puellas
Scis mihi Demophoon multa venire mala.
Lucillius apud Nonium in mitis.
Eſt illud quoque dulce malum, blandū atque doloſum.
Plautus. *Blandè hæc mihi mala res appellanda eſt: Salue, vxor.* In prouerbijs Græcorum: γυνὴ ἀναγκαῖον κακόν. & πῦρ καὶ θάλασσα, καὶ γυνὴ κακὰ τρία.
Petronius.
Crede ratem ventis, animum ne crede puellis,
Namque eſt fœminea tutior vnda fide.
Fœmina nulla bona eſt, vel ſi bona contigit vlla
Neſcio quo fato res mala facta bona eſt.
Ouid. 3. de Arte amandi.
—— quod virus in angues
Adijcis: & *rabida tradis ouile lupæ.* Seruius in 7. Æneid. *Amatæ*, inquit, *ſerpentem conjecit Alecto, quia in mulieribus viget ſemper venenum.* Elegia autem 5. infra, & alibi amicos monet ne Cynthiam amare incipiant, ſed ab ea caueant, vt à ſummo malo. vetus Comicus apud Chariſ. lib. 4.
Pœna nulla acerbior excogitari potuit vxoris malis.
Laberius apud Gellium cap. 7. lib. 16. in Cocionis verbo, quem arulatorem exponit. *Duas vxores, hoc hercle, inquit Cocio, plus negotij eſt, ſex ædiles videras.*

S V A *cura quemque moretur.*] ſuus amor quem-
A que detineat captum, cum ſua quiſque amica permaneat.

S V A *cura.*] ſuus amor, quia ſine curis amor non eſt. Tibull. eleg. 3. lib. 2.
Fabula nunc ille eſt, ſed cui ſua cura puella;
Fabula ſit, mauult quam ſine amore Deus.
Propert. eleg. 8. infra.
Tunc igitur demens? nec te tua cura moratur?
Virg. ecl. 1. *Raucæ tua cura palumbes.*
Ouid. *Altera cura recens, altera primus amor.*

M O R A T V R.] detinet cum voluptate. Horat. epiſt. 14. lib. 1.
Me quamuis Lamiæ pietas & cura moratur.
& epiſt. 13.
Carmina quæ poſſunt oculoſque aureſque morari
Cæſaris. & epiſt. 3.
An pingues Aſiæ campi, colleſque morantur?
ſubaudi, vos. Virgilio idem eſt Æneid. 4.
Nec te noſter amor, nec te data dextera quondam
Nec moritura tenet crudeli funere Dido.

N E Q V E *mutet locum aſſueto amore.*] Hypallage mutet amorem aſſuetum loco. eleg. 12. infr.
Quod ſi deſpectus potuit mutare colores,
Sunt quoque tranſlato gaudia ſeruitio.
C & elegia. 15.
Quam tua ſub noſtro mutetur pectore cura.
Horat. ſat. 7. lib. 2. *—— Illa tamen ſe*
Non habitu mutatue loco. el. 4. infra eiuſdem argumenti eſt.
Quid mihi tam multas laudando Baſſe puellas
Mutatum domina cogis abire mea?
Quid me non pateris vita quodcumque ſequetur,
Hoc magis aſſueto viuere ſeruitio?
Aſſuetus amor, aſſuetū ſeruitium, vt el. 11. infr.
Nec mihi conſuetos amplexu nutrit amores.
Terent. Andria. act. 1. ſc. 1. *Vt conſuetum facile amorem cerneres.* Nota autem *res mala optima*, in-
D quit Plautus Trinummo.

Q V O D *ſi quis aduerterit tardas aures monitis.*] hæc nimis tardè & ſegniter audierit, quæ moneo. Tribuit parti, quod eſt totius per ſynecdocheo, vt ſupra, *facili aure.* & eleg. 23. lib. 2.
—— immerita ſuſtinet aure preces.
& eleg. 4. lib. 3. *—— ſuſpenſis auribus iſta bibam.*
Tardas aures etiam proprio epitheto, quia nullus ſenſus tardior & hebetior in nobis. Cic. 6. de Rep. *aduertere aures & animum*, pro attendere. Virg. *meritumque malis aduertite numen.* Ipſe eleg. 13. lib. 2.
Quod ſi forte bonas ad pacem verteris aures.
E M O N I T I S.] quæ *verba* verſu proximè ſequenti. eleg. 10. infra.
His, ô Galle, tuos monitis ſeruabis amores.

H E V.] alienæ commiſerationis eſt. eleg. 5. lib. 2. *—— heu ſero flebis amata diu.*
Virg. 4. Georg. *Immemor, heu! victuſque animi.*
& 4. Æneid.
—— heu quibus ille, Iactatus fatis.
Horat. oda. 16. lib. 1.
Heu heu quantus equis, quantus adeſt viris
Sudor.

Q V A N T O *dolore referet verba mea.*] quanto cum gemitu dolorem teſtante, me miſerum! ſæpius dicet, quod Propertio non crediderim, & amorem mutauerim & aſſueta reliquerim.

referre, vt eleg. 16. infra.

Arguta referens carmina blanditia.

& eleg. 20.

Nomen ab extremis fontibus aura refert.

ſic Ouid. 13. Met.

Me miſerum quanto cogor meminiſſe dolore
Temporis illius.

AD ELEGIAM II.

Ad Cynthiam.

QVID iuuat.] quid refert? quid prodeſt? placet hoc? ſic Ouidius exorditur eleg. 14. lib. 2 Amor.

Quid iuuat immunes belli ceſſare puellas?

Tibul. eleg. 5. lib. 3. *Quid fraudare iuuat vitem, &c.* Ipſe eleg. 22. lib. 2.

Quid iuuat in nullo pondere verba loqui?

eodem ſenſu dictum inf. eleg. 12. lib. 2. *Quid tibi iucundum eſt, &c.* & à Tibullo eleg. 3. lib. 3.

Quid prodeſt cælum votis impleſſe Neæra?

VITA.] blandioris appellationis, vt Iuuenal. ſat. 6. Ζωὴ καὶ ψυχή. Ipſe el. 3. lib. 2. *Num tibi naſcenti primis, mea vita, diebus, Aridus argutum ſternuit omen Amor?* & el. 5. lib. 2.

Parce tuis animis, vita, nocere tibi?

eodem ſignificatu & *lux.* el. 30. lib. 2.

Heſterna, mea lux, cum potus nocte vagarer.

PROCEDERE.] dignitatem & grauitatem in inceſſu ſignificat, quo nomine laudat Cynthiam eleg. 2. lib. 2.

Et incedit vel Ioue digna ſoror. Virg. ecl. 6.
Et inuito proceſſit veſper Olympo. Idem ecl. 4.
Incipient magni procedere menſes. & 12. Æn.
Procedunt caſtris.

eodem ſignificatu dixit 4. Æneid.

Tandem progreditur. & ipſe eleg. 1. lib. 2.
Siue togis illam fulgentem incedere Eois.

& eleg. 25. libri eiuſdem.

Vidiſtis quandam arguta prodire figura.

CAPILLO.] capillus hic pro crine muliebri. alias & capillus de pilis quadrupedum, & villis dicitur. Catull.

Cinæde Talle mollior cuniculi capillo.

Horat. od. 5. epod. *Horret capillis vt marinus aſperis Echinus.* dicebatur & de auibus, vnde *atricapilla*, Græcis μελαγκόρυφοι, Feſto, à ſummis pilis in vertice.

ORNATO.] non tantum curioſè comto, ſed & calamiſtris inuſto, & gemmis diſtincto. Ouid. 4. faſt.

Cultus & ornatos variè fudiſſe capillos Obſuit. Varro 4. de ling. Lat. *Calamiſtris, quia ijs calefactis in cinere capillus ornatur.* Hinc *ornatrix mulier*, Feſto, in *acus.* idem Feſtus, in *rutila*, ſtudioſas mulieres rutili coloris eſſe docet. & Cato in originibus apud Soſipatrum in Cinerarius, *Mulieres noſtra capillum cinere vngitabant, vt rutilus eſſet crinis.* vide ſupra el. 18. lib 2. vbi etiam Britannos imitari ait in tingendis comis. Inflectebant & Græcæ mulieres in cicadæ formam, vnde τέττιξ dicebatur, cuius rei meminit Virg. in Cyri. erant & quædam in capillis veluti cornua, quæ κέρατα Græci vocant. Iu-

A uenal. ſat. 13.

Et madido torquentem cornua cirro. & ſat. 6.
Tot premit ordinibus, tot adhuc compagib. altum
Ædificat caput. vide & Ouid. 3. de arte.

ET mouere tenues ſinus.] Tenues ſinus dixit propter bombycinam materiam. Tibull. eleg. 3. lib. 2. *Illa gerat veſtes tenues, quas fœmina Coa Texuit, auratas diſpoſuitque vias.*

Virg. 2. Georg.

Velleraque vt folijs depectant tenuia Seres.

Mouere, vibrare & quatere inter ambulandum. Plaut. epidico dixit quaſſare. *Sed quis eſt qui ſuam vndantem chlamydem quaſſando facit.*

B *Sinus* autem in veſte quia reflectitur & replicatur. Virg. 1. Æneid.

Nodoque ſinus collecta fluentes.

Vnde Liuio 20. & 21. *Sinum ex toga facere*, & *ſinum effundere.* &, *Sinum ad ima crura deducere.* Sueton. in Cæſare. Tibull. eleg. 6. lib 1.

Efflat effuſo cui toga laxa ſinu.

Vnde flexiones & curuationes vndarum & littorum ſinus. Virg. 3. Georg.

Fluctus vt in medio cœpit cum albeſcere ponto
Longius, ex altoque ſinum trahit.

& velorum ſinus. Idem 5. Æneid.

Obliquatque ſinus in ventum. & *ſinus* in ocu-

C lis ſubiecta concauitas. Seru. in 4. Æneid.

COA veſte.] Quidam malunt *Cea*, quia Plin. cap. 22. lib. 11. Bombycinas pellucidas veſtes in Ceo inuentas eſſe ait. Sed idem cap. 23. eiuſd. lib. & Solinus in Co inſula maris Icarij, patria Hippocratis & Apellis, bombycas naſci tradunt. Ipſe eleg. 1. lib. 2.

Hoc totum è Coa veſte volumen erit.

& eleg. 2. lib. 4. *Indue me Cois, &c.*

Tibull. elegia 3. lib. 2.

Illa gerat veſtes tenues quas fœmina Coa;
Texuit, & eleg. 4. lib. eiuſd.
Hic dat auaritiæ cauſas, & Coa puellis Veſtis.

D Horat. od. 13. lib. 4.

Nec Coæ referunt iam tibi purpuræ.

& ſat. 2. lib. 1.

Cois tibi pene videre eſt Vt nudam.

AVT quid perfundere crines.] perungere, oblinere, *vnctitare*, Plauto. Horat. od. 5. lib. 1.

Quis multa gracilis puer in roſa,
Perfuſus liquidis vrget odoribus.

& od. 13. epod.

Nunc & Achæmenia perfundi nardo iuuat.

ORONTÆA myrrha.] Non quia in Syria naſcatur, inquit Scaliger, ſed quia camelis Antiochiam Syriæ deferretur. Sic *malobatrum*

E *Syrium* vocat Horatius quamuis in India naſcatur. de *Oronte* fluuio Syriæ Plin. cap. 103. lib. 2. & cap. 22. & 23. lib. 5. & Strabo lib. 16. Ipſe elegia 23. lib. 2.

Et quas Eufrates, & quas mihi miſit Orontes.

Pauſan. in Arcad. videtur ſignificare ab *Oronte* Gigante nomen inditum huic fluuio, cuius in alueo ſiccato corpus repertum vndecim cubitorum. Myrrhino autem vnguenta crines perfundebant. Virg. 12. Æneid. *Fœdare in puluere crines Vibratos calido ferro, myrrhaque madentes.* Tibull. eleg. 4. lib. 3.

Stillabat Syrio myrrhea rore coma.

Horat.

Horat. od. 14. lib. 3. *Dic & argutæ properet Neæræ* A
Myrrheum nodo cohibere crinem. de Myrrha
Plin. cap. 15. & 16. lib. 12. & Ouid. 12. Metam.

TEQVE *vendere.*] proſtituere. *vendere* dictum vt de meretrice. Horat. ſat. 2. lib. 1.
Quod mercem ſine fucis geſtat: apertè
Quòd venale habet, oſtendit. Catull.
Cum puero bello præconem qui videt eſſe,
Quid credat, niſi ſe vendere diſcupere?
Tibull. eleg. 4. lib. 1.
At tu qui Venerem docuiſti vendere primus.
& el. 9. —— *non gemmis vendere velle fidem.*
Id. ibid. *Blanditiaſue meas alijs tu vendere es auſus?* B
eadem mente dixit eleg. vlt. lib. 1.
Felix qui viles pomis mercatus amores. el. 16. lib. 2.
Ergo muneribus quiuis mercatur amicam. Ibid.
Numquam venales eſſent ad munus amicæ.
Ouid. epiſt. Oenones.
Turpiter ingenuum munera corpus emunt,
vide eundem eleg. 10. lib. 1. Amor. quæ tota eſt huius argumenti.

PEREGRINIS *muneribus.*] peregrina munera ſunt exoticæ & externæ merces, vt comæ emtitiæ, veſtes Coæ, vnguenta, quæ commemorauit. Horat. od. 16. lib. 3. vocat *munera nauium.* & ep. 7. lib. 1. C
—— *quid cenſes munera terræ?*
Quid maris extremos Arabas ditantis & Indos.
& ep. 1. lib. 2. *Diuitiaque peregrina.*
Ouid. de nuce.
Auferat hic aurum, peregrinos ille lapillos.
munera itaque ſunt, nec munera, quæ mittuntur, ſed non gratis.

NATVRÆQVE *decus.*] venuſtam formam à natura datam. eleg. 18. lib. 2.
Vt natura dedit, ſic omnis recta figura.
Petronius. *Quod ſolum formæ decus eſt, periere capilli.* D
Auſon. *Naturale decus ficta non commodat arti.*
hinc illud in excerptis ex vet. gl. τί κάλλος, φυσικὴ ζωγραφία. *Quid pulchritudo? naturalis pictura.*

PERDERE.] corrumpere. vt Cic. 2. de Orat.
Perdam vocem ſi id fecero. Terent.
Cur perdis adoleſcentem nobis? Plaut. Curcul.
Noli verberare lapidem, ne perdas manum.
Tibull. hoc ſenſu dixit. *Auro ne pollue formam.*

MERCATO *cultu.*] [illegible]. vt el. 3. infra. *Experta ſæuitia.* eleg. 5. *Complexa puella.* el. 19. *Oblito amore.* Sic Salluſt. *Mercatos commeatus* dixit 5. hiſtor. apud Nonium & noſter eleg. 5. lib. 4. *Poſtmodo mercata pace premendus erit.* *ornatus* à *cultu* differt vt docet Tertullianus in lib. de habitu muliebri. E *cultus* enim eſt, quem mundum muliebrem dicimus. gl. Philox. *cultus mulieris.* κόσμος γυναικός. *ornatus*, quem immundum muliebrem dici conuenit, qui verſatur in cura capillorum, & cutis, & earum partium, quæ oculos trahunt. vtrumque igitur Propertius & ornatum & cultum cõplexus eſt, capillo, veſte, myrrha, peregrinis muneribus.

NEC *ſinere membra.*] *membra*, inquit Iſidorus, *partes corporis.* vnde & membra abſcindi mortuo dicebantur, cum vel vnus digitus abſciſſus eſſet, ad cuius ſepulturam iuſta fierent reliquo corpore cremato. Feſt.

NITERE.] formoſa videri. Horat. od. 5. lib. 1. *Miſeri quibus intentata nites.* vnde *nitor*, pulchritudo od. 19. lib. 1. *Vrit me Glyceræ nitor.*

IN *propriis bonis.*] Quæ nobiſcum naſcuntur. ea noſtra & propria ſunt. Ergo forma proprium bonum eſt, quia naturæ, non fortunæ donum. Ouid. eleg. 1. lib. 5. Triſtium.
—— *proprijs ingenioſa malis.*
in epiſt. Cydippes:
Nunc laudata gemo, nunc me certamine veſtro
Proditus, & proprio vulneror ipſa bono.
formæ ſcilicet. Ipſe tamen el. 3. lib. 2. contra
Non non humani ſunt partus talia dona,
Iſta decem menſes non peperere bona.
Aliquando tamen *propria* ſunt quæ eripi & amitti non poſſunt, in quo genere forma non eſt. Attius apud Nonium.
Nõ facile ſine Deûm opera propria humana ſunt bona.
& Afranius:
Dij tibi dent propria quæcumque exoptes bona.

CREDE *mihi.*] vicèm aduerbij fungitur, & eſt familiariter admonentis. el. 12. lib. 2.
Omnia (crede mihi) tecum vno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies.
& el. 33. li. 2. *Sed tibi (crede mihi) cornua rurſus erunt.*
Ouid. 5. Faſtor. *Non eſt, mihi credite, non eſt*
Illa cothurnatas inter habenda Deas.

NON *vlla tuæ medicina figuræ eſt.*] forma tua non adiuuatur medicamentis & fuco. fruſtra faciem medicaris & oblinis. *medicari*, tingere, at Plaut. Curcul.
Viden vt anus foribus medicinam facit?
id eſt, conſpergit aqua, & aquam ſuffundit.
Ouid. el. 14. lib. 1. Amor.
Dicebam deſiſte tuos medicare capillos.
Ibid. *venena* vocat medicamenta.
Ipſa dabas capiti mixta venena tuo.
Horat. od. 5. lib. 3.
Neque amiſſos colores Lana refert medicata fuco.
vide Ouid. de medicamine faciei, & 3. de arte.
Eſt mihi, quo dixi veſtræ medicamina formæ,
Paruus, ſed cura grande libellus opus.

NVDVS *amor.*] ſimplex & apertus. Amor nudus fingi & pingi ſolet, vt el. 29. lib. 2.
Sed nudi fuerant (cupidines.) Ouid. 10. Metam. *Laudares faciem liuor quoque, qualia namque*
Corpora nudorum tabula pinguntur amorum,
Talis erat. Idem el. 10. lib. 1. Amor.
Et puer eſt, & nudus amor, ſine ſordibus annos,
Et nullas veſtes, vt ſit apertus habet.
Quid puerum veneris pretio proſtare iubetis,
Quo pretium condat non habet ille ſinum.
Scribit Fulgentius *nudam* quoque *Venerem* pingi vel quia meretriculæ nudos à ſe amatores dimittũt, vel quia ſtupra & flagitia tecta eſſe non poſſunt. Sappho tamen apud Pollucem ἱροῖς πορφυρέαν χλαμύδα tribuit. Et Catull.
Quam circumcurſans huc illuc ſæpe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica.

FORMÆ *non amat artificem.*] odit eum qui formam arte excolit. ſic eleg. 1. lib. 2.
Solus amor morbi non amat artificem.
Artifices formæ ſunt ornatrices, ciniflones, Phrygiones, aurifices, Paragiarij, & ij quos Plautus enumerat in Aulul. act. 3. ſc. 5. Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Tunc procul abſitis, quiſquis colit arte capillos.
Idem eleg. 8.
Quid tibi nunc prodeſt molles coluiſſe capillos,
Sæpeque mutatas diſpoſuiſſe comas.
Quid fuco ſplendente genas ornaſſe? quid vngues
Artificis docta ſubſecuiſſe manu.
Aliud eſt Ouid. 11. Metam.
Excitat artificem ſimulatoremque figuræ Morphea.

Aspice *quos.*] τὸ *aſpice*, præſentis eſt teſtimonij nec longè petiti exempli. elegia 15. lib. 1.
Aſpice me quanto rapiat fortuna periclo,
& eleg. 17. lib. 1.
Aſpice quam ſæuas increpat aura minas.
eleg. 16. lib. 2.
Aſpice quid donis Eriphyla inuenit amaris.
& el. 22. *Aſpice vti cælo, &c.*
Virg. ecl. 2.
Aſpice aratra iugo referunt ſuſpenſa iuuenci.
& alibi paſſim.

Svbmittat.] fundat, ſurſum mittat. Lucretius lib. 1.
——tibi ſuaues Dædala tellus
Submittit flores. & lib. 6.
Sic & amœna loca altibus ſubmittere debent
Mortiferam vim, è terra quæ ſurgit in auras.
& lib. 1.
Lætificos nequeas tellus ſummittere fœtus.
Seneca Thebaïd.
Vide vt atra nubes puluere abſcondat diem
Fumoque ſimiles campus in cœlum erigat
Nebulas, equeſtri fracta quas tellus pede
Submittit.
Virg. ecl. 10. eodem ſignificatu dixit,
Quantum vere nouo viridis ſe ſubijcit alnus.
& 2. Georg.
Parua ſub ingenti matris ſe ſubijcit vmbra.
& 4. Georg.
Ter flamma ad ſummum tecti ſubiecta relaxit.
& 12. Æneid.
—— & corpora ſaltu Subijciunt in equos.
& Albinon. ad Liuiam.
Æthera ſubiectis lambis & aſtra comis.
vide Diomedem lib. 1.

Hvmvs *formoſa.*] renidens tellus. vt eleg. 4. lib. 4.
Et formoſa oculis arma Sabina meis.
eleg. 4. infra. *Formoſi temporis ætas.*
& eleg. 20. infra.
Et modo formoſis incumbens neſcius vndis.
& eleg. 19. lib. 2.
Qua formoſa ſuo Clitumnus flumina luco Integit.
Virg. ecl. 5. *Formoſi pectoris cuſtos.*

Colores.] flores. Virg. 4. Georg.
Ante nouis rubeant quam prata coloribus.
Catull. *Aurane diſtinctos educit verna colores.*
Horat. pro plumis poſuit.
Moueat cornicula riſum Furtiuis nudata coloribus.

Et *veniant melius.*] creſcant facilius & lætius. Virg. 1. Georg.
Hic ſegetes, illic veniunt felicius vuæ.
& 5. Æneid.
Gratior & pulchro veniens in corpore virtus.

Ederæ.] vnde dicta hedera tradit Feſtus in hedera.

A Sponte *ſua.*] Nullo ſerente aut colente. Virg. 2. Georg.
Namque aliæ nullis hominum cogentib. ipſæ
Sponte ſua veniunt. Theophraſt. lib. 2. de ijs quæ oriuntur è terra. *αἱ γενέσεις τῶν δένδρων, ἢ ὅλως τῶν φυτῶν, ἢ αὐτόματοι ἢ ἀπὸ σπέρματος, ἢ ἀπὸ ῥίζης, ἢ ἀπὸ παρασπάδος, ἢ ἀπὸ ἀκρεμόνος, ἢ ἀπὸ κλωνός, ἢ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ στελέχους ἐστίν, ἢ ἀπὸ τοῦ ξύλου κατακοπέντος.*

Svrgat &c.] Virg. 2. Georg.
Pars autem poſito ſurgunt de ſemine. & ecl. 6.
Incipiant ſiluæ quam primum ſurgere. & 6. Æn.
B *Surgentia ſidera.* & 12.
Illi ad ſurgentem conuerſi lumina ſolem.

Formosivs.] pulcrius, vt el. 3. lib. 1.
Formosè ſaltat.

Arbvtvs.] inquit Feſtus, *genus arboris frondibus raris.* Κόμαρος. arboſier. Virg. ecl. 7.
Et quæ vos rarâ viridis tegit arbutus vmbrâ.
Plin. cap. 24. lib. 15. *Vnedonem*, ait, eius pomum vocari, quod vno plus edi non debeat. vide & eundem cap. 8. lib. 27.

In *ſolis antris.*] Sola antra, deſerta. vt alibi. *Sola eris, & ſolos ſpectabis Cynthia montes.* Item.
Si modo ſola queant ſaxa tenere fidem. Item.
Tunc me nec ſola poterunt auertere ſiluæ. Ouid.
Quiſquis amat, loca ſola nocent. Virg. 3. Georg.
Heu male tum Lybiæ ſolis erratur in agris.

Et *lympha.*] *lympha*, dictæ (inquit Feſtus) à
C Nymphis. vnde *lymphati* quos Græci *νυμφολήπτους* vocant. *Lymphorem*, pro lympha Lucil. dixit apud Nonium in lympha. Varro 4. de ling. Lat. ab aquæ lapſu lubrico *lympha.*

Sciat *indociles.*] aſſueuerit natura & vſu, non arte didicerit. & eſt genus oxymori. indociles, nouè inquit Muretus *ἀδίδακτοι*, & quæ doceri non poſſint: Imo quas nemo docuit. Seru. in 8. Æneid.
Is genus indocile, & diſperſum montibus altis.
Compoſuit, legeſque dedit. id eſt indoctum inquit. Ouid. 3. Faſt.
Ergo animi indociles, & adhuc ratione carentes
Menſib. egerunt luſtra minora decem.
& eleg. 1. lib. 4. Triſt.
Non eſt cur cantet vinctus quoque compede foſſor
Indocili numero cum graue mollit onus.
Horat. od. 3. lib. 3.
Tygres indocili iugum collo trahentes.
od. 16. lib. ep. *Aut pars indocili melior grege.*
E vulgo indocto. & od. 1. lib. 2. *Indocilis pauperiem pati.* Cic. in Lucull. *Sed incredibilis ingenij magnitudo non deſiderauit indocilem vſus diſciplinam.* *Aqua* igitur ſponte ſua & naturali impetu fluens, *indocilis*: contrà *docta*, quæ arte, ſpecu, incilive decurrit. Horat. ep. 10. lib. 1.
Purior in vicis aqua tendit rumpere plumbum,
Quam quæ per pronũ trepidat cum murmure riuum.
& ep. 14. *Addit opus pigro riuus, ſi decidit imber,*
Multa mole docendus aprico parcere prato.
& in arte Poëtica.
Seu curſum mutauit iniquum frugib. amnis,
Doctus iter melius. Indocile igitur antrea rude, ſed tamen doctrinæ patiens.

Cvrrere *vias.*] vt ſupra. *Notas ire vias* Virg. 5. Æneid. *Currit iter liquidum.*

Viæ fluminum, vt Lucret. lib. 5.

Qua via ſecta ſemel liquido pede detulit vndas,

Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Et puras fluminis eſſe vias.

Horat. *Amnis doctus iter melius.*

& ipſe eleg. 19. lib. 3.

Nam liquidum nautis aura ſecundat iter.

LITTORA *picta.*] diſtiocta. pictum ſcilicet dicitur & de eo quod natura varios colores refert. vt Virg. 4. Æneid.

—— pecudes, pictaque volucres.

Horat. ſat. 2. lib. 2.

—— quia venerat auro

Rara auis, & picta pandat ſpectacula cauda

Virg. 4. Georg.

Et picti ſqualentia terga lacerti.

Ouid. 3. Metam.

Pictarumque iacent fera corpora pantherarum.

Varro apud Nonium in *meridies. Cum pictus aër feruidis latè ignibus.*

PELLVCENT.] mirè hîc variant libri. quidam *perridens*. alij *perſquadent*, quod idem eſt, cum perſquallent, inquit Palmerius, d. pro. l. vt ſquallendi verbo copia & nitor ſignificetur, qua de Gellius, & Macrobius. Eſt & in quibuſdam *perſudent*, quod velut ex opinione & coniectura reponit Scaliger, & explicat quaſi quaſdam ſodoris bullas emittunt. & iungitur ſudandi verbum cum ſexto caſu. Ennius Hectoris lytris:

Aër ſonit, franguntur haſtæ terra ſudat ſanguine.

Virg. 2. Æneid.

Dardanium toties ſudarit ſanguine littus.

vt autem noſter *Pellucēt lapillis.* ſic Ouid. 5. Faſt.

Purpureis collucent floribus agri.

LAPILLIS *natiuis.*] vt conchis, & vmbilicis (nam de gemmis non placet intelligi) non artificioſis, ſed quos natura ipſa expoliuit mira varietate, ſpecie & colore. qua de re Plin. cap. 33. lib. 9. gl. vet. *Natiua*, ἰδιόχρωμα. ſic infra eleg. 4. lib. 4.

Multaque natiuis obſtrepit arbor aquis.

& eleg. 13. lib. 3.

Aptaque natiuo creuerat herba toro.

ſic alibi Ouid. *Natiuum duxerat arcum. Natiuum* etiam *ingenuum* dixeris. Auſon.

Vſque ſub ingenuis agitata fontibus vnda. Item.

Ingenuum cuius fuit anchora ſignum.

Ingenuum ſcilicet αὐτοφυὲς, αὐθορμές.

ET *volucres nulla dulcius arte canunt.*] naturalis volucrum concentus iucundior artificioſa modulatione. Huc pertinet illud Ageſilai apud Plutarchum, qui rogatus, velletne audire quendam qui mire cantum Luſciniæ effingeret arte, minime inquit: nam ſæpe ipſam audioi canentem Luſciniam. Ouid.

Indociliſque loquax gutture vernat auis. eleg. 12. lib. 3. Triſt. Plinius tamen c. 29. lib. 10. docet arte canere luſcinias, & meditari, & quibuſdam quaſi præceptis fœtos ſuos formare.

NON *ſic Leucippis Phœbe.*] vet. lib. *Leucippum.* fortaſſe, *Leucippu*, pro *Leucippi*, vt *humu* pro *humi.* dictum *Leucippi Phœbe*, vt *Deiphobe Glauci, Hectoris Andromache, Elyſſa Sychæi.* vel, *Leucippis Phœbe*, vt eleg. 4. infra,

A *Antiope Nycteidos.*

Sic Ouid. in ep. Paridis.

Te rapuit Theſeus, geminas Leucippidas illi.

De Leucippo Ouid. 8. Metam. Leucippus filias Phœben & Elaïram Lynceo & Idæ filijs deſponderat, eas Caſtor & Pollux rapuerunt, ſponſi bello repetiere. Theocritus in Dioſcuris, Apollodorus lib. 3. & 1. vide Ouidium ſub finem 5. Faſtor. vbi hanc fabulam narrat. & Higinum Fab. 80. Ouid. 1. de arte.

Vim paſſa eſt Phœbe, vis eſt illata ſorori,

Et gratus raptis raptor vterque fuit.

SVCCENDIT.] corripuit amore ſui. ſic

B eleg. 18. lib. 3.

Crimen & illa fuit patria ſuccenſa ſenecta?

Arboris in frondes condita Myrrha noua.

eleg. 20. lib. 1.

Cuius vt accenſa Dryades candore puella.

Sic apud Horat, *vrit, torret*, & alia id genus.

CASTORA.] Apollodor. lib. 3. Λευκίππου καὶ φιλοδίκης, τῆς Ἰνάχου θυγατέρες ἐγένοντο Ἰλάειρα καὶ Φοίβη. ταύτας ἁρπάσαντες ἔγημαν Διόσκουροι. Theocritus in Dioſcuris ait, Lynceum à Caſtore interfectum, & Idam à Ioue fulmine percuſſum. Apollodorus lib. 3. Caſtorem ab Ida interfectum, & à Polluce Lynceum. Ouid. 5.

C Faſt. Caſtorem occiſum à Lynceo. A Propertio autem diſſentit ibidem Apollodorus, qui Pollucis Phœben Caſtoris Elaïram vxorem facit.

POLLVCEM *cultu non Elaïra ſoror.*] *Elaïra* ſoror Phœbes. Apollodoro *Ilaeira* & Sophoclis interpreti. Veteres libri *Thelaïra* corruptè verum eſt *Elaïra*, vel *Ilaira.* fuit autem *Elaïra* Dianæ ſacerdos, *Phœbe* Mineruæ. Apollud. & Higinus.

NON *Idę.*] fabula eſt apud Homerum Il. 9. Higin. & Apollod. lib. 1. Marpeſſam Eueni filiam amauit Apollo. eam Idas Apharei

D filius, Lyncei frater rapuit, accepto à Neptuno volucri curru. inſecutus Euenus raptorem vſque ad amnem Lycormam cum aſſequi nequiuiſſet, præ ira equos iugulauit, ſeque in fluuium præcipitem dedit, qui eius nomine dictus Euenus. Tunc Apollo Idæ occurrit, & orta inter eos contentione, Iupiter virgini poteſtatem fecit deligendi vtrum mallet. Idam Phœbo prætulit.

ET *Cupido.*] impendio amanti. *nam amat ſapiens, cupiunt cęteri.* eleg. 20. infra.

Nympharum cupidas ſemper defende rapinas

Catull. *Quin te reſtituis Lesbia mi cupido.*

E Tibull.

Ipſe dedit cupidis fallere poſſe Deus.

eleg. 6. lib. 2.

Et cupidi ad ripas arma relicta Dei.

QVONIAM *diſcordia Phœbo.*] id eſt diſcordiæ cauſa. ſic Virg. ecl. 7.

Et certamen erat Corydon cum Thyrſide magnum

Ipſe eleg. 5. lib. 1.

Quam cito de tanto nomine rumor eris.

& id. *Et tibi ſim merito ſemper furor.*

Plaut. Pſeud. *Per vrbem ſolus ſermo eſt omnibus.*

Noſter eleg. 1. lib. 2.

Huic miſero fatum dura puella fuit.

& elegia vlt. lib. 4.

Non fuit exuuiis tantis Cornelia damnum.

eleg. vlt. lib. 1.

Sit mihi præcipuè puluis Etruſca dolor.

Ouid ep. Oenonæ.

Quæ toties capta eſt præbuit ipſa rapi. cauſam raptus.

Evxni *filia.*] Apollod. lib. 1. Higinus fabula 242. *Euenus*, inquit, *Herculis filius ſe in Lycormam præcipitauit, qui nunc Chryſorrhoas dicitur.* Ouid in Ibin.

Vtque vel Euenus torrenti flumine merſus.

9. Metam.

Venerat Eueni rapidas Ioue natus ad vndas.

Euenus tamen Apollodoro eſt Martis, & Demonices filius. Homero Iliad. 9. in fabula Meleagri dicitur, Μάρπησσα Εὐηνίνη. τὸ *Eueni* bis iteratur. *Eueni filia*, &, *Eueni littora.*

Patriis *littoribus.*] *Patria littora* dixit vt Ouid. 1. Metam. *Venit & ad patrias vbi ludere ſæpe ſolebat Inachides ripas.* Horat. od. 20. lib. 1.

Paterni fluminis ripæ. *Littora*, pro, ripis. vt eleg. 7. lib. 3.

Sunt Agamemnonias teſtantia littora curas.

eleg. 19. infra.

Traiecit & fati littora magnus amor.

Virg. 6. Æneid. cum dixiſſet,

Nec ripas datur horrendas, ſubiecit,

Centum errãt annos, volitantque hæc littora circum.

& 8. Æneid. de Ripa Tiberis.

Viridique in littore conſpicitur ſus.

contra Horat. od. 27. l. 3. *Trementes verbere ripas.* de littoribus. Ipſe eleg. 4. lib. 2.

Tranquille tuta deſcendis flumine cymba

Quid tibi tam parui littoris vnda nocet?

Nec *Phrygium maritum traxit.*] Pelopem pellexit in amorem ſui. *trahere*, ἕλκειν ἢ ἑλκύειν, vnde τὸ ἑλκυστικόν eleg. 5. lib. 3.

Illum turgentis ranæ portenta rubetæ

Et lecta è ſectis anguibus oſſa trahunt.

Ouid. 3. de arte.

Se quoque det populo mulier formoſa videnda.

Quem trahat è multis forſitan vnus erit.

& 5. Faſt. *Atque oculos in ſe ſplendor vterq; trahit.* eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Vtque trahunt oculos radiantia lumina ſolis,

Traxiſſent animum ſic tua facta meum.

ſic *rapere* eleg. 25. lib. 2. *Vtraque forma rapit.* *Phrygium* vocat, quia Pelops Tantali Phrygiæ Regis filius fuit. & *Maritum* cape futurum. Virg. 4. Æneid.

Quos ego ſum toties iam dedignata maritos.

Falso *candore.*] falſus candor, non natiuus: ſed artificioſus. ſic Ouid. in ep. Hypſipyles dixit.

Hactenus à lacrymis in falſa cadentibus ora.

vtebantur autem in eam rem gypſo, vnde *manibus gypſatiſſimis Medeam*, dixit Ennius apud Cic. vtebantur & ceruſſa & melino. Plin. & Ouid. 3. de arte.

Scitis & inducta candorem quærere cera.

Quemadmodum autem hic *falſum candorem*, ſic eleg. 24. lib. 3. dixit:

Cum tibi quæſitus candor in arte foret.

candor autem maximè formam commendat,

A vnde *candida*, formoſa.

Avecta *externis Hippodamia rotis.*] hunc verſum leuiter Ouid. immutauit initio lib. 2. de arte. & in ep. Hermiones. *Vecta peregrinis Hippodamia rotis.* *Hippodamia* Oenomai filia vecta curru Pelopis barbari & Phrygis. *rota* pro curru.

Virg. 12. Æneid.

Eque rotis magnam reſpexit ad vrbem.

Tibull. eleg. 9. lib. 3.

Dum rota luciferi prouocet orta diem.

Ipſe eleg. 1. lib. 3.

B *Scriptorumque meas turba ſecuta rotas.*

Externæ rotæ, ob externum Pelopem, quia Græca & Achaïca Hippodamia. ſic el. 32. l. 2.

Tyndaris externo patriam mutauit amore.

id eſt, Paridis Phrygis. Hippodamiæ mentionem facit etiam eleg. 8. infra.

Quam ſibi dotatæ regnum vetus

Hippodamiæ. & Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.

Quid? non Tantalides agitante cupidine currus

Piſæam Phrygijs vexit eburnus equis.

Fabula nota, de qua Seru. ad illud 3. Georg.

Hippodameque? humeroque Pelops inſignis eburno,

C *Acer equis?* Higinus fabula 84. & Euripides Γάρβαρον πεμφθεὶς ... Οἰνόμαον κτανών. virginem Piſæam vindicauit ſibi (Pelops) Oenomao interfecto.

Sed *facies aderat nullis obnoxia gemmis.*] præſens & intrepida conſpiciebatur, & ſolo naturæ bono confiſa, quæque gemmis nihil debebat, & lapillis. Feſt. *Obnoxius pœna, obligatus ad delictum.* hinc ad alia transfertur. Virg. 1. Georg.

Nec fratris radiis obnoxia ſurgere luna.

& lib. 2.

——iuuat arua videre,

D *Non raſtris hominum, non vlli obnoxia curæ.*

& lib. 11. Aen. dixit eodem ſenſu.

Nil iam cæleſtib. vllis.

Debentem. & Ouid. 14. Metam.

Arua nec quidquam iunctis debentia bobus.

Seneca cap. 16. de conſolat. ad Eluid. *nulli obnoxia arti forma.* ſic enim lego. A. Gell. cap. 17. lib. 7.

Qvalis *Apellæis eſt color in tabulis.*] *color* quo naturam ipſam prouocauit expreſſa forma tanquam ſpirante. eleg. 7. lib. 3.

In Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles.

Eſt autem in hoc ſimili diſſimile. nam Apel-

E les arte pinxit, & arte ſumma; cum hic à forma velit omnem artem abeſſe. Sed eo reſpexit, quod quatuor tantum coloribus vſus dicatur Apelles, ex albis, Melino: ex ſilaceis, attico: ex rubris, ſinopide pontica: ex nigris, atramento. Idem præter Venerem nudam natiuaque forma conſpicuam, pinxit etiam Campeſtem, vnam è pallacis Alexandri, cuius amore captus, eam à rege dono accepit. pinxit & Heroa nudum, eaque pictura naturam ipſam prouocauit. Lenocinium formæ & pictura gemina germana ſunt. Eleganter itaque de ea, quæ poſcebat purpuriſſum ad fucandam faciem Plaut. Moſtel. ſc. 3. act. 1. *Noua pictura vis interpellare opus lepidiſſimum.*

N o n *illis ſtudium conquirere.*] ſic eleg. 1. lib. 4. A

Nulli cura fuit externos quærere diuos.

& elegia 1. ſupra labor piare. *Studium*, propenſior voluntas: cupiditas. *Conquirere* autem verbum eſt militare, vnde & *conquiſitores* dicuntur Ciceroni.

V v l g o *amantes.*] venuſtè vulgo amantes, vt eleg. 13. infra.

Hæc tibi vulgares iſtos compeſcet amores.

vnde *volgiuaga Venus* Lucretij, & *vulgaris vxor*, ac *vulgo quæſiti liberi* Iuriſconſultis. Itaque ex ea formula *vulgo-quæſiti*, licet hæc coniungere, *vulgo-conquirere.* aut vulgò conquirere, paſſim & ſine delectu comparare & colligere vndique. B

I l l i s *ampla ſatis forma, pudicitia.*] ſatis formoſa videbatur, quæ pudica erat. Seneca cap. 16. de conſolatione ad Elnidiam. *Non faciem lenocinijs, aut coloribus polluiſti: numquam tibi placuit veſtis ad nihil aliud exigenda quam vt nudam componeret. Vnicum tibi ornamentum pulcherrima, & nulli obnoxia arti forma. maximum decus viſa eſt pudicitia.* qui locus ex hac elegia ſumtus eſt, & ſic legendus, non autem vt vulgo *obnoxia ætati.* Philoſophatur. pudicitia enim eſt virtus. C τὸ καλὸν igitur pudicitia & animi pulchritudo, quæ maior quam corporis. ſic Plaut. in Amphit. Act. 2. ſc. Satin. *Non ego illam mihi dotem duco eſſe, quæ dos dicitur: Sed pudicitiam & pudorem, &c.* vide in Pœnulo, act. 1. ſc. 2. ſic & Pythagoras ait apud Iuſtinum lib. 10. *Vera ornamenta matronarum pudicitiam non veſtes eſſe.* Pub. Syrus apud Petron. *probitas* (pudicitia) *eſt carbunculus gemmarum loco.*

N o n *ego nunc vereor.*] ſic eleg. 19. infra.

Non ego nunc triſtes vereor, mea Cynthia manes.

& eleg. 6. infra. D

Non ego nunc Adriæ vereor mare noſcere tecum.

N e *ſim tibi vilior iſtis.*] Muretus exponit ne me minoris facias ob iſta, quæ dixi de ornatu cultuque negligendo. ſed quia Scaliger & Palmerius de coniectura legunt, *Ne ſis mihi vilior iſtis.* planéque ita ſit in libro Err. M a m m i i V. C. id ſic expono, non metuo, nec periculum eſt, ne vilior mihi videaris, & minus formoſa illis heroinis, quas commemoraui. Sic infra el. 8. *An tibi ſum gelida vilior Illyria?*

& eleg. 14. lib. 2. *Dicebar ſicco vilior eſſe lacu.*

Ouid. eleg. 7. lib. 5.

Et videar merito vilior eſſe tibi. E

& epiſt. Briſeidis:

Quæ merui culpa fieri tibi vilis Achille?

& epiſt. Medeæ.

Si tibi ſum vilis communes reſpice natos.

Catull. *Nunc te cognoui, quare & ſi impenſius vror,*
Multo mî tamen es vilior & leuior.

Palmerius adfert illud Chariſij in *iſtò* quia putat huc pertinere. *Rex conuiuij, ſi quid ab eo poſcebatur, quod exhibere non poſſet, reſpondebat, iſtò vilius hæc erit mihi cœna.* quæ formula belle negantis & excuſantis, vt idem monet, reperitur apud Terent. Sc. vlt. Adelph. vbi Demea petit à Mitione, vt aliquid det Syro, vnde vtatur, quia poſtea ſit redditurus. reſpondet Mitio. *iſtoc vilius.* quibus verbis blande negat. vide ad id Donat. putat ergo Propertium Palmerius, *Non vereor ne ſis mihi vilior iſtis*, id eſt facile patior te iſtis carêre, & vilior videri ſine ornatu. Sed obtorto collo rapit hunc prouerbium, vbi ei locus non eſt.

V n i *ſiqua places culta puella ſat eſt.*] id eſt ſi pudica mulier, ſatis eſt ornata, vt ſupra dixit.

A m p l a *ſatis forma, pudicitia.*] vni placere pudicarum eſt, pluribus ſe ornare, meretricum. vnde Horat. od. 14. lib. 3.

Vnico gaudens mulier marito.

Ipſe eleg. 13. lib. 2.

——qui nunc iacet arida puluis,
Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.

& elegia 24. lib. 2.

Dura eſt quæ multis ſimulatum fingit amorem
Et ſe plus vni ſiqua parare poteſt.

eleg. 9. lib. 4.

——ſed pota non ſatis vnus erit.

eleg. 8. lib. 2.

Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.

& eleg. 7. infra.

Me laudent doctæ ſolum placuiſſe puellæ.

Ouid. 1. de arte.

Ah quantum eſt vni poſſe placere viro.

Afranius apud Nonium in comparare.

Nam proba & pudica quia ſum cõſulo & parco mihi:
Quoniam ita cõparatum eſt vno vt ſimus cõtenta viro.

Scitum illud Iuliæ apud Macrobium, cui cum Auguſtus Pater modicè cultæ ac ornatæ dixiſſet: Quanto hic melius ornatus decet? *hodie*, inquit illa, *patris heri viri oculis me ornaueram.*

C v m *tibi præſertim Phœbus ſua carmina donet.*] Præſertim cum lyricos modos tibi Phœbus annuat.

Horat. od. 6. lib. 4.

Spiritum Phœbus mihi Phœbus artem
Carminis, nomenque dedit Poëtæ.

& in carmine ſæculari. & Ouid. 1. Metam.

A o n i a m q v e *lyram.*] donet Phœbus ſcilicet vt carmina fidibus aptare poſſis. Tota Aonia, & Bœotia muſis ſacra, vnde *Aonides* dicuntur. Hinc *Aonium nemus.* elegia 2. lib. 3. *Aonia lyra*, quæ & *Aganippea* elegia 3. lib. 2. ab Aoniæ fonte Aganippe. Sic Ouid, eleg. 1. lib. 1. Amor.

Cuius h. inſignem quis acuta cuſpide Phœbum,
Inſtruat, Aoniam Marte mouente lyram.

& alibi.

Dum feris Aonia carmina culta lyra.

C a l l i o p e a.] vt Caſſiope, Caſſiopea, Penelope, Penelopea, & id genus alia, α in ea verſo. Seru. in illud 3. Georg. *Hippodameque humeroque Pelops, &c.* Ipſe eleg. 2. lib. 3.

Vt reor à facie Calliopea fuit.

dicta ſcilicet vel à venuſta facie, vel verborum ornatu & ſplendore quaſi Καλλιόπεια. vide Phornutum cap. de Muſis, qui Calliopen Rhetoricam interpretatur.

L i b e n s.] vere & ex animo læta. Donat. in Adelph. Tibull. eleg. 4. lib. 4.

Mane Geni, cape thura libens. eodem ſenſu Virg. 9. Æneid.

Has ego Dardanio iuueni, cum claſſis abiret
Læta dedi.

VNICA.] eximia ſingularis. elegia 25. lib. 2.

Vnica nata meo pulcherrima cura dolori.

Plaut. Aſin. *Tu Poeta es ad tam rem vnicus.*
Catull. *Qualis vnica ab optima*
Matre Telemacho manet
Fama Penelopeo.

NEC *deſit gratia.*] adſit in dicendo lepos. ſit Pitho & ſuada in labris tuis. Ouid. 13. Metam. imitatus eſt:

Nec abeſt facundis gratia dictis.

& ep. Medeæ.

Et decor eſt linguæ gratia ficta tuæ.

& 5. Faſt.

Gratia ſumendæ non erat vlla roſæ.

Id eſt non decebat capere coronam. Petron. *Hæc ipſa cum diceret, tanta gratia conciliabat vocem loquentis, tam dulcis ſonus pertentatum mulcebat aëra, vt putares inter auras canere ſirenum concordiam.* Plutarcho in Alcibiade eloquentia dicitur ὁ τῦ λόγυ χάρις. at vita & ſpiritus orationis actio Ciceroni in Oratore. quæ & nota laus actionis à Demoſthene.

IVCVNDIS *verbis.*] eleg. 13. inf.

Illa ſuis verbis cogat amare Iouem.

Virg. 4. Æneid.

Hærent infixi pectore vultus Verbaque.

hac mente & Horatius od. 22. lib. 1.

Dulce ridentem Lalagen amabo
Dulce loquentem.

OMNIA *quæque.*] ἀπὸ κοινῦ. *Nec deſint ea omnia & quæ, &c.* vel *omnia* aduerbialiter, vt cætera & multa, pro in omnib. Cic. pro Murena. *omnia ignoſcere.* Terent. *omnia aſſentari, & omnia obſequi.* vide elegia proximè ſequente verſu 25.

VENVS.] ſcilicet probat. à Venere quædam probantur & ſpectantur, vt forma, gratia, amores, ſaltationes. de quibus elegia 3. lib. 2.

QVÆQVE *Minerua.*] Minerua artibus, doctrinis & lanificio præeſt, vnde el. 18. lib. 2.

Eſt tibi forma potens, ſunt caſtæ Palladis artes.

Horat. od. 12. lib. 3.

Tibi qualum Cythereæ puer ales,
Tibi telas, operoſaque Mineruæ
Studium aufert.

PROBAT.] ambiguè, vel commendat, vel de quibus iudicat.

His tu ſemper eris noſtra gratiſſima vita.

His artibus & dotibus eris acceptiſſima nobis dum viuemus. ſic Plaut. Aſin. ſc. 1. act. 1.

Tuæ ſupereſſe vitæ ſoſpitem.

eadem mente cape ſis illud eleg. 6. infr.

Nam tua non ætas vnquam ceſſauit amori.

elegia 1. lib. 3.

Et vitæ & morti gloria iuſta meæ.

ſic eleg. 5. lib. 3.

Nec bibit è gemmâ diuite noſtra ſitis.

id eſt nos ſitientes. & eleg. 7. inf.

Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulchro.

A id eſt nobis ſepultis. & eleg. 6. inf.

Lacrymis omnia nota meis. id eſt mihi lacrymanti. vel *vita*, eſt animo. vt Virgil. 12. Æneid.

Nympha decus fluuiorum animo gratiſſima noſtro.

TÆDIA *dum ſint tibi.*] pro dummodo, vt eleg. 4. lib. 4.

O vtinam ad veſtros ſedeam captiua penates,
Dum captiua mei conſpicer eſſe Taci.

eſt autem moleſtam ſpernentis luxuriam.

MISERÆ *luxuriæ.*] vt Ciceroni *miſerrima ambitio.* & Horatio *miſera ambitione laborat.* &
B Virgilio *Infelix inuidia*, & Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor. *miſeræ opes.* quia ſcilicet luxuria miſeros homines reddit, & ad incitas adigit. vide Plautum initio Trinummi vbi *Luxuria inopiam filiam ſuam* alloquitur. *Luxuria* eſt nimius, profuſuſque ſumtus. Nonius. *Luxuria contra pudorem, & ſupra modum profuſio & intempeſtiua abundantia.* vide Valer. Max. cap. 1. lib. 9. de luxuria, qui *comitem ei libidinem* tribuit. hinc luxurioſus, de quo Feſt.

AD ELEGIAM III.

Ad Cynthiam.

QVALIS.] ſic orditur elegiam 10. lib. 1. Amor. Ouid.

GNOSIA.] Ariadna à Gnoſo vrbe Cretæ, Minois regia ſic dicta. Tibull. eleg. vlt. lib. 3.

Gnoſia Theſea quondam periuria linguæ.
Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.

Virg. 1. Georg.

Gnoſiaque ardentis decedat ſtella coronæ.

fabula hæc eſt apud Catullum, Ouid. in ep. Ariadnæ, & 3 Faſt. & Plutarchum in Theſeo. Ipſe eleg. 24. lib. 2.

Paruo dilexit ſpatio Minoida Theſeus.

& eleg. 15. lib. 3.

Lyncibus in cælum vecta Ariadna tuis.

& eleg. 3. lib. 2.

Egit vt euantes Dux Ariadna choros.

Gnoſis etiam dicitur Ouid. 1. de Arte amandi.

Gnoſis in ignotis amens errabat arenis.

dicitur & Gnoſias:

Pone metum Bacchi Gnoſias vxor eris.

IACVIT *languida.*] ſomno ſolutis mem-
E bris in lecto iacuit. Catull. in Ariadna.

Liquerit.

Horat. oda 5. lib. epod. —— *fera*

Dulci ſopore languida.

Ouid. in epiſt. Ariadnæ.

Incertum vigilans an ſomno languida, moui
Theſea prenſuras ſemiſopita manus.

Attius Telepho apud Priſcianum. *Iam iam ſtupido Theſſala ſomno corpora languentque ſenentque.* Ser. Sulpicius apud Fab. cap. 2. lib. 4. *Somnone te languido, an graui lethargo putem oppreſſum?*

DESERTIS *littoribus.*] Catull. in Ariadna. Perfide deſerto liquiſti littore Theſeu. vbi videſis adnotata. Cic. 1. ad Attic. *Homo littus, atque aer & ſolitudo mera.*

CEDENTE.] Decedente, vt el.9. lib.2.
Nunc quoniam iſta tibi placuit ſententia cedam.
& infra eleg.9. ——*Cedat amor.* Catull. in Ariadna: *Theſea cedentem celeri cum claſſe tuetur.* vbi adnotata plura.

CARINA.] nauc. *Carina*, inquit Feſtus, *infima pars nauis: vnde carinantes, infimæ ſortis homines probra obiectantes.* Sunt & carinæ ædificia facta in carinarum modum, quæ erant intra templum Telluris: Seruius. vnde puto vicum dictũ Romæ fuiſſe: De naue Theſei Plutarch. in Theſeo, & Catull. in Ariadna:

THESEA.] pro Theſcia, vt eleg.9. lib.3.
Scandam ego Theſea brachia longa via.
Ouid. el.3. lib.1. Triſt.
O mihi Theſea pectora iuncta fide.
& 3. Faſtor.
——*Theſeo crimine facta dea eſt.*
vide adnotata ad illud eleg.1. ſupr. *Hylæi Rami.*

ET *qualis Andromede.*] Fabula eſt apud Ouid. 4. Met.
Illic immeritam maternæ pendere linguæ
Andromeden pœnas iniuſtus iuſſerat Ammon, &c.
Ipſe eleg. 28. lib.2.
Andromede monſtris fuerat deuota marinis,
Hæc eadem Perſei nobilis vxor erat.
eleg. 21. lib. 3.
Non hic Andromedæ reſonant pro matre catenæ.
Ouid. 1. de arte amandi:
Andromeden Perſeus nigris portarit ab Indis.
De Andromeda Cephei & Caſſiopes filia expoſita Ceto. vide Apollod. lib.2. & Higin. Fab. 64. Scripſerat Attius eo nomine tragœdiam, & Andromedam fabulam Euripides, vt teſtatur idem Higinus lib.2.

CEPHEIA.] Cephei Regis Æthiopum filia. Ouid. el.3. lib.3. Amor.
Non ſatis inuidiæ vobis Cepheia virgo eſt,
Pro male formoſa iuſſa parente mori.
Cic. 5. Tuſcul. *Stellatus Cepheus cum vxore, genero, filia, ob cognitionem rerum cœleſtium fingitur.* Horat. oda 29. lib.3.
Iam clarus occultum Andromedes pater
Oſtendit ignem.

ACCVBVIT.] cubuit, acquieuit, iacuit. niſi cum Perſeo cubuiſſe ſignificat, el.32. lib.2.
Atque inter pecudes accubuiſſe Deam.
de concubitu. & eleg. 30.
Biſtonijs olim rupibus accubuit.
& eleg. 13.
Nyctæos Antiopen accubuiſſe Lyco.
ſic eleg. 4. lib.4.
Neſcia ſe flammis accubuiſſe nouis.
& eleg. 7. lib.2.
Romana accumbes prima puella Ioui.
Sueton. in Cæſare cap. 71. accubuerit pro cubuerit dixit.

PRIMO *ſomno.*] qui altior eſſe ſolet. Virg. 1. Æneid.
——*primo quæ prodita ſomno.*
& lib. 2. Æneid.
Tempus erat quo prima quies mortalibus ægris
Incipit, & dono Diuûm gratiſſima ſerpit.

LIBERA *iam duris cotibus.*] ſoluta à Perſeo ſaxis quibus adſtricta erat. Ouid. 4. Met.
A *Quam ſimul ad duras religatam brachia cautes*
Vidit Abantiades. Cautes, πέτρα, ſaxum aſperum & abruptum. Virg. 4. Æneid.
Duris genuit te cautibus horrens Caucaſus.

NEC *minus.*] & pariter, atque etiam. vt el.15. infra: *Nec minus Eois pectus variare lapillis.*
Virg. 1. Georg.
Nec minus ex imbri ſoles. & 3. Æneid.
Nec minus Andromache, &c.
& 10. *Nec minus ille Exultat demens.*
& 11. *Nec minus & miſeri diuerſa in parte Latini.*
Martial.
Cynthia facundi carmen iuuenile Properti
B *Accepit famam, nec minus ipſa dedit.*

QVALIS *Edonis.*] Baccha. *Strymonis* dicitur el.4. lib. 4. Edoni populi Thraciæ ad Hebrum fluuium: & Edonus etiam mons Thraciæ. Plin. cap. 11. lib. 4. vnde Edonides Bacchæ Thraciæ. Ouid. *Matres Edonides adſunt.* Item:
Protinus è ſiluis matres Edonidas omnes
Quæ videre nefas torta radice ligauit.
Horat. oda 7. lib. 2.
——*non ego ſanius Bacchabor Edonis.*
Virg. 12. Æneid. *Edoni Boreæ.* Lucanus ſecundam corripit: *Edonis Ogygio decurrit plena Lyæo.*
Ouid. eleg. 17. lib. 1. amor. hunc locum imi-
C tatus eſt:
Tum quoque erat neglecta decens, vt Thracia Baccha
Cum temere in viridi gramine feſſa iacet.

FESSA *choreis aſſiduis.*] viribus exhauſtis continuis tripudiis & ſaltationibus. ſic eleg.2. lib.3.
Et defeſſa choris Calliopæa meis.
& Ouid. 1. Faſt.
Sunt erat luſu laſſa quieuit humo.
Chori & choreæ Baccharum notæ. ipſe el.7. lib. 4. *Mitratiſque ſonant Lydia plectra choris.*
eleg. 3. lib. 2.
Egit vt euantes dux Ariadna choros.

D CONCIDIT.] ſtatim oppreſſa ſomno corruit poſito furore. ſic Horat. oda. 12. lib. 2.
Concidunt venti fugiuntque nubes.
Plaut. Pœnulo ſc. 2. act. 1. *Faxo conſiſterit Lymphaticum.*

IN *Apidano.*] in ripis Apidani. ſic el.2. l.2.
Mercurioque ſacris fertur Bœbeidos vndis
Virgineum primo compoſuiſſe latus. id eſt, in ripa eius lacus. & el.14. huius libri:
Tu licet abiectus Tiberina molliter vnda.
& eleg. 15.
Deſertis olim fleueras æquoribus. id eſt, in litto-
E re deſerto. & el.9. lib.2.
Et dominum lauit mærens captiua cruentum
Appoſitum fluuijs in Simoënta vadis.
id eſt, Simoëntis ripa. & el.7. l. 4. *Anio pomifer.*
id eſt, ripæ & agri. & Virg. 11. Æneid.
——*cum flumina pulſant.* id eſt, in ripis plaudunt choreas. & 4. Georg.
Dum te fugeret per flumina præceps.
id eſt ripas. contra eleg. 1. lib.2.
Xerxis & imperio bina coiſſe vada.
id eſt, littora. Apidanus Theſſaliæ fluuius, qui in Peneum labitur. Strabo lib.8. & 9. & Ouid. 1. Metam.

HERBOSO.] ſic Virg. 2. Georg.
Paſcentem niueos herboſo flumine Cycnos.

Ouid. in epiſt. Didus. *Vdis abiectus in herbis*
Ad vada Mæandri.

TALIS *viſa Cynthia mihi.*] vigilanti ſcilicet.

SPIRARE *quietem mollem.*] lenem ſomnnm ducere ſpirãdo & reſpirando. vnde iocus Planti in Aulul. *Follem obſtringit ob gulam: ne quid animæ amittat dormiens.* & in milite: *Non opera eſt, ſorbet dormiens. Quid ſorbet? Illud, ſtertit volui dicere.* Spirare cum quarto caſu: Lucretius lib. 5.

Spirantes naribus ignem. Virg. 1. Æneid.
Illum exſpirantem transfixo pectore flammas.

Perſius ſat. 6. *Seu ſpirent Cinnama ſurdum.* Cic. ep. 16. lib. 15. ad Attic. *Spirare martem.* ſic Virgil. 9. Æneid. *Toto proflabant pectore ſomnum.*

Homer. 3. Iliad. ——μένεα πνείοντες Ἀχαιοί.

QVIETEM *mollem.*] vt Homer. 6. Odyſſ. μαλακὸν ὕπνον. Virg. 2. Georg.

Molleſque ſub arbore ſomni. Catull. in Aty.
Abiit in quiete molli rabidi furor animi.

NIXA *caput.*] ſuſtentans caput. ſic el. 29. l. 2.
Proſilit in laxa nixa pedem ſolea.

Virg. 4. Æneid.
Mæonia mentum mitra, crinemque madentem
Subnixus. De hoc geſtu dicetur infra ad illa verba: *Nixa toro cubitum.* Hinc iocus Plauti in milite: *Ecce autem ædificat: columnam mento ſuffulcit.*

MANIBVS *non certis.*] infirmis & ſomno languidis, vt eleg. 4. lib. 4.

Dixit & incerto permiſit brachia ſomno.

CVM *traherem veſtigia.*] cum egregiè potus à cœna redirem titubans, cum pedem pedi vix præferrem, cum pedem ſtruerem, vt eſt in XII. Virg. 3. Æneid.

Linquebant dulces animas, aut ægra trahebant
Corpora. Tibull. el. 1. lib. 2.
Vina diem celebrent: non feſta luce madere
Eſt rubor, errantes & male ferre pedes.

Statius 4. Thebaid. de comitatu Bacchi. *Succiduique gradus. Veſtigia,* plantæ & pedes. Catull.

Sed quanquam me nocte premunt veſtigia Diuûm.

Virg. 3. Georg.
Vix ſumma veſtigia ponit arena.

idem Æneid. 5. ——*veſtigia preſſo*
Haud tenuit titubata ſolo.

ipſe infra eleg. 5.
Et miſer ignotos veſtigia ferre per ignes.

EBRIA *multo Baccho.*] veſtigia ebria, hominis ebrij. Seneca Medea de Hymeneo:

Huc incede gradu marcidus ebrio.

Catull. *Et dulcis pueri ebrios ocellos.*

Tibull. eleg. 7. lib. 4.
Nec bene ſollicitis ebria verba ſonant.

Vinum autem, vt Plautus ait Pſeudolo; *Luctator doloſus eſt, pedes captat primum.* Virg. 2. Georg.

Tentatura pedes olim, vincturaque linguam.

vnde Ancilla apud Laërtium dicebat: Χρυσίππου μόνα τὰ σκέλη μεθύει. id eſt, Chryſippi ſola crura inebriantur.

BACCHO.] vino. Virg. *Miti dilue Baccho.* & contra vinum; pro Baccho: Feſtus in Metonymia: *Perſuaſit animo vinum Deus, qui multo eſt maximus.*

ET *pueri.*] παῖδες δαδοῦχοι. Paullus L. Pueri. 204. de verb. ſign. *Pueros omnes ſeruos appellamus;*

A *item contrario nomine puellæ; id eſt mares. Poſtremo puerilem & impuberem ætatem.* Sic Virg. 7. Æn.

Fit Calybe Iunonis anus. id eſt, miniſtrans. Ab anus fit anicula, ancula. Inde ancilla, & anculare.

QVATERENT *facem.*] Petron. *Facemq. fumoſam magis, quam lucidam quaſſans.* Martial. ep. 48. lib. 8. *Funereamque toris quaſſat vterque facem.*

Tibull. eleg. 2. lib. 1.
Neu prope fulgenti lumina ferte face.

id eſt, noctu. Ouid. 10. Metam.
Nulloſque inuenit motibus ignes. (*fax*) Catull. in epithalamio Manlij: *Manu pineam quate tedam.*
B vbi vide adnotata.

SERA *nocte.*] multa iam nocte, non primis tenebris. Virg 4. Georg.

——*ſeraque reuertens*
Nocte domum. & 7. Æneid.
Vincla recuſantum, & ſera ſub nocte rudentum.

& ecl. 8.
Perdita nec ſera meminit decedere nocti.

ſic *ſerus veſper.* 1. Georg.
Illic ſera rubens accendit lumina veſper.

HANC *ego conor adire.*] ad eam accedere. obſcœnè, vt *inire.* Ouid. 4. Metam.

——*Non amplius auctor,*
C *Lucis adit* (Clytien) *Venerisq. modũ ſibi fecit in illa.*

Sic *venire* & *commeare* & *mittere.* Ipſe el. 25. lib. 2.
Nec finis eſſe moram ſi quis adire velit.

vbi vide plura.

MOLLITER *impreſſo toro.*] cum manibus, genibuſque leniter incubuiſſem lecto vbi extatent veſtigia. paullo aliter Virg. 4. Æneid.

Dixit & os impreſſa toro. Ipſe el. 29. lib. 2.
Apparent non vlla toro veſtigia preſſo.

eleg. 6. lib. 3.
Humidaque impreſſa ſiccabat limina lana.

Ouid. eleg. 13. lib. 3. Amot.
D *Cur preſſus prior eſt, interiorque torus?* & 2. Faſt.
Vtque torum preſſit; ferrum Lucretia mecum eſt.

Torus ab herba torta: Varro 1. de vita populi Romani apud Nonium in *Toral.* Seruius & Iſidor. quod confirmat Virg. 5. Æneid.

Proximus vt viridante toro conſederat herba.

vt à lectis herbis & foliis lectus.

NONDVM *etiam deperditus omnes ſenſus.*] cum non eſſent planè obruti, ſepultique vino ſenſus. ſic eleg. 9. infra:

Nondum etiam palles, vero nec tangeris igni.

& eleg 10. lib. 2.
Nondum etiam Aſcræos norunt mea carmina fontes.

E vet. gloſſ. *Nondum etiam, οὐδέπω.*

DEPERDITVS.] de intendit vim verbi. vt eleg. 30. lib. 2.

Vt Semele eſt combuſtus, vt eſt deperditus Io.

Catull. *Quæ miſero Gnati fleret deperdita leto.*

OMNES *ſenſus.*] omnem animum. Catull.
Dulce ridentem miſero quod omnes
Eripit ſenſus.

ET *quamuis hac Amor, hac liber.*] pro hac & illac, ex vna & altera parte. Catull. *Vt tenax edera hac & hac arborem implicat errans.* Virg.

Hac fugerent Graij, &c. Hac Phryges inſtarent.

Horat. ſat. 2. lib. 2.
Hac vrget lupus, hac canis angit.

Ouid. eleg. 10. lib. 3. Amor.

Luctantur, pectuſque leue in contraria ducunt
Hac Amor, hac odium: ſed puto vincet amor.

Liber dictus eſt repertor vini, inquit Feſtus, *quod nimio vſi vino omnia libere loquantur.* Macrobio Liber eſt Sol, & Virg. 1. Georg. quod libere per aërem vagetur. Plutarch. ἐν ῥωμαϊκ. Quæſt. 104. vel à libertate linguæ, vel à libatione quam reperit: vel quod auctor liberandi ſeruitute; vnde Διόνυσος ἐλευθέριος dicitur: Seneca cap. vlt. de Tranquillit. quod liberet animum ſeruitio curarum.

VTERQVE *durus Deus.*] vterque ſæuus & nimium imperioſus. De amore Virg. 3. Georg.

Quid iuuenis magnum? magnum cui verſat in oſſib. ignē
Durus. & 6. Æneid.
Hîc quos durus amor crudeli tabe peredit.

Durus Bacchus, quia ebrietas cogit ad libidinem, ad arma, ad cædes Ouid. eleg. 6. lib. 1. Amor.

Nox & amor vinumque nihil moderabile ſuadent.
Illa pudore vacat, Liber amorque metu.

Statius 8. Thebaid.

Ille genas Phœbo, crinem hic paſcebat Iaccho
Sæuus vterque Deus.

IVBERENT.] ſic Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Iuſſit Amor: contra quis ferat arma Deos. Virg.
Improbe amor, quid non mortalia pectora cogis?

Ennius apud Feſtum in Metonymia: *Perſuaſit animo vinum, Deus qui multo eſt maximus.*

CORREPTVM *duplici ardore.*] gemino calore incenſum amoris & vini. Ouid. 1. de arte amandi:

Et Venus in vinis ignis in igne fuit.

Idem 12. Metam.

—— Quam vino pectus, tam virgine viſa
Ardet, & ebrietas geminata libidine regnat.

De igni amoris omnia nota. De igne Bacchi. Ouid. 1. de arte amandi:

Vina parant animos faciuntque caloribus aptos.

Horatius:

Narratur & Priſci Catonis Sæpe mero caluiſſe virtus.

vnde πυρισπόρος, ignisatus dicitur Orpheo in hymnis; & ab aliis πυριγενής. Ignigena Ouid. 4. Metam.

TENTARE.] vel experiri an dormiret, vel attrectare: nam à teneo, tento, vt à ſuſtineo, ſuſtento, retineo, retento: *Tentare venas.* Suet. in Tiberio, cap. 72. Albin. ad Liuiam:

—— Teque tuo Druſum credis habere ſinu.
Et ſubito, tentaſque manu, ſperaſque receptum.

Plaut. Aulul. act. 4. ſc. 3. (videam) *ne inter tunicas habeas. Tenta qua lubet.* id eſt, ſcrutare. Virg. 3. Georg. *Inuiſos ſi quis tentarat amictus.* id eſt, tractarat.

POSITAM.] iacentem ſine ſenſu. vnde poſiti mortui Virgilio & Albinouano. Horat. oda 10. lib. 3. carm.:

Poſitas vt glaciet niues. eleg. 11. infra:
Molliter in tacito litore compoſitam.

Virgil. *Somno poſitæ.* id eſt, iacentes 4. Æneid. Ouid. in epiſt. Ariadnæ:

Nec poſitos artus vnget amica manus.

& Statius 12. Thebaid.

Hei mihi quod poſitos humus alma dieſque reſoluit.

id eſt mortuos.

A LEVITER.] *molliter* dixit paulo ante. & τὸ *leniter*, ambiguè, & *leniter tentare*, & *leniter ſubiecto.*

SVBIECTO *lacerto.*] brachio ſoppoſito. Ouid. el. 6. lib. 3. Amor.

Illa quidem noſtro ſubiecit eburnea collo
Brachia. Tibull. el. 8. lib. 1.
Hunc tu candentes humero ſuppone lacertos.

Catull. in Nuptiis Pelei:

Languiduloſque paret tecum coniungere ſomnos,
Leuia ſubſternens robuſto brachia collo.

Lacerti ſunt ab humeris ad cubitum. Varro & Columella gallis gallinaceis etiam lacertos tribuunt. dicebant & *lacerta* neutro genere: No-
B nius.

ET *admota manu.*] leuiter iniecta manu. ſi ad oſcula refertur, geſtus exprimitur ita oſculari volentis, vt ne reflectere ceruicem poſſet puella. quod genus oſculi apud Plautum comprehenſis auribus, Aſin. *Prabende auriculas, compara labella cum labellis.* Tibull. eleg. 6. lib. 2.

—— natuſque parenti
Oſcula comprenſis auribus eripiet.

eleg. 20. infra:

Oſcula ſuſpenſis inſtabant carpere palmis.

Sin ad arma admouetur manus, id ſignificat
C obſcœnitatis, quod apud Plautum Caſina, act. 5. ſc. 3.

Dum gladium quæro ne habeat, arripio capulum.

SVMERE.] ad diuerſa duo refertur oſcula & arma. Ouid.

Oſcula ſi ſumpſit, ſi non & cetera ſumpſit
Hæc quoque quæ ſumpſit perdere dignus erat.

Plaut. in Aſinaria: *Suauium ſi ſumpſit* (amator) *cum ſumere licet ſine teſtibus.* Sumimus autem quæ non rogamus.

ET *arma.*] hæc intelligit, quibus in Veneris certamine pugnatur, & quæ eloqui non patitur pudor. Plaut. in Caſina, act. 3. ſc. 3. *gladium*
D vocat. Catull. *Siculam.* carm. ad Ianuam. in Catalect. *Hoc mihi ſi telum deſit inermis ero*: inquit hortorum Deus. Apoleius lib. 2. Fab. Mileſ. *Præliare*, inquit, *& fortiter præliare. nec enim tibi cedam, nec tergum vertam; comminus in adſpectum ſi vir es dirige, & graſſare gnauiter & occide moriturus. hodierna pugna non habet miſſionem:* ſic Græcis ἔντερον, τὸ αἰδοῖον, Heſychio. Dicitur & Arcus in Priapeis. Ipſe el. 9. lib. 4.

Et toto ſoluimus arma toro.

& eleg. 19. lib. 3.

Quam multa ante meis cedant ſermonibus horæ,
Dulcia quam nobis concitet arma Venus.

E & eleg. 1. lib. 2.

Nos contra anguſto verſamus prælia lecto.

& eleg. 6. lib. 3.

Dum pugnant Danai, dum reſtat barbarus Hector:
Ille Helenæ in gremio maxima bella gerit.

Catullus de Coma Berenices:

Dulcia nocturnæ portas veſtigia rixæ. Ibidem:
Id mea me multis docuit regina querelis,
Inuiſente nouo prælia torua viro.

Scaliger pro arma, tarda, aut, certa, legendum cenſet, non probo. Palmerius legi poſſe putat inerma, & exponit ignaua & ſine fructu Veneris; non perſuadet. Martialis:

O quæ prælia! quas vtrimque pugnas,

Felix lectulus & lucerna vidit!

Petronius: *Illud vnum memento, non me, ſed inſtrumenta peccaſſe. Paratus miles arma non habui.* Vide ad illum locum adnotata à Pithœo. Idem Petronius *bipennem* vocat: Nicander Κορύνην: Feſtus *Rutabulum.* Suttius comœdiarum ſcriptor apud Fulgentium 3. Mythol. *Myrrhinum mihi adfer, quo virilibus armis occurſem fortinſcula.* Claudianus in nuptiis Honorij & Mariæ:

Tum victor madido proſiliens toro
Nocturni referens vulnera prælij.

Donat. in illud Eunuch. Dabit hic aliquam pugnam denuo: pro ſtupro, inquit vt (Virgil. 9. Æneid.)

Et non in Venerem ſegnes nocturnaque bella.

N o n *tamen auſus eram turbare quietem Dominæ.*] Cynthiæ ſomnum interpellare. Virg. 3. Georg. dixit: *Nec ſomnos abrumpit cura ſalubres.* Horat. *Eſt vbi diuellat ſomnos minus inuida cura.* Ipſe eleg. 9. lib. 4.

Lumina ſopitos turbant elata Quirites.

M e t v a n s *iurgia.*] aſpera verba metuens. *Iurgare,* inquit Varro 6. de ling. Lat. *iure agere.* Feſtus: *iurgatio iuris actio.* vide Nonium in Iurgium. Ipſe eleg. 5. lib. 3.

Rettulit hæc querulo iurgia noſtra ſono.

Sed vet. lib. *verbera,* quod amplector. Nam Horat. oda 12. lib. 3.

Metuentes patruæ verbera linguæ.

& Plaut. *Vox aures verberat.* vt Virg. *Nuncius aures Vulnerat.* & Cicer. in Catilin. Huc pertinet, eleg. 7. lib. 3.

Dulcis ad heſternas fuerat mihi rixa feneſtras,
Vocis & inſanæ tot maledicta tuæ.

vt eleg. 15.

Peccaram ſemel, & totum ſum pulſus in annum
In me manſuetas non habet illa manus.

eleg. 5. infra:

Molliter iraſci non ſolet illa mihi.

E x p e r t æ *ſanitæ.*] πεπειραμένης, vt eleg. 2. ſupra: *mercato cultu.* ſic eleg. 20. infr. *expertos lacus.* & eleg. 5. lib. 3. *Experta preca.*

S e d *ſic hærebam fixus intentis ocellis.*] oculos, inquit, meos ab eius oculis & vultu non dimouebam: totuſque eram in eius forma contemplanda. Geſtus admirantis. & notandum πρὸς τὸ αὐτό: vt apud Ciceronem pro C. Rabirio: *Abditum latere in occulto.* Virg.

——*Hærent infixi pectore vultus.* item:
——*oculos horrenda in virgine fixus.* item:
——*obtutuque hæret defixus eodem.*

non alienum ab hoc loco venuſtiſſimum Platonis epigramma apud Laërtium:

Ἀστέρας εἰσαθρεῖς, ἀστὴρ ἐμός, εἴθε γενοίμην
Οὐρανός, ὡς πολλοῖς ὄμμασιν εἰς σὲ βλέπω.

Apuleius lib. 11.

At ego ſtupore nimio defixus tacitus hærebam.

V t *Argus.*] Argi & Iûs fabula eſt apud Ouid. lib. 1. Met. Virg. 7. Æneid. ſub finem. Apollodor. lib. 2. Higin. Fab. 145. meminit & Plautus in Aulularia. & ipſe infra tribus locis. Macrob. cap. 23. lib. 1. Fabulam interpretatur ita, vt Argus cœlum ſit, Io, terra. Argus Sol infrà.

I g n o t i s *cornibus.*] Scaliger legendum putat, *vti gnotis,* vel *notis.* vt gnota; gnixus, gnobi-

A lis, gnatus, gnarus, gnauus. Sed licet interpretari, *ignota cornua,* vel quæ Argus putabat eſſe Vaccæ, cum eſſent puellæ: vel quæ Io ipſa neſciebat ſe gerere, donec in flumine conſpexit. Ouid. 1. Metam.

——*nouaque vt conſpexit in vnda*
Cornua, pertimuit ſeſeque exterrita fugit.

vide eundem epiſt. Hypermneſtræ. An cornua Inachidos poſuit pro Inachide cornuta? ſic planè, eleg. 4. lib. 4.

Prodita quid mirum fraterni cornua monſtri.

id eſt Minotauri cornuti. & eleg. 15. lib. 3.

Quod ſupereſt vita per te & tua cornua viuam.

B id eſt per te cornigerum. Ouid. el. 1. l. 2. Amor.

Carmina ſanguinea deducunt cornua lunæ.

& 3. Faſt.

Ceperunt matrem formoſi cornua tauri.

hoc de genere dicetur infra, ad illud: *error Herculis, & amor Herculis.*

I n a c h i d o s.] Ionis Inachi filiæ. Ipſe el. 33. lib. 2.

Atque vtinam Nilo pereat quæ ſacra tepente
Miſit matronis Inachis Auſoniis.

E t *modo.*] eleg. 14. infra:

Et modo tam celeres mireris currere lintres:
Et modo tam tardas funibus ire rates.

C S o l v e r a m *corollas de fronte noſtra.*] anacolonthon in numero, *ſoluebam noſtra,* pro mea. nã vſus poſtulabat ſoluebamus noſtra. Flores autem aut ſerti aut ſoluti. Apuleius lib. 2. *Roſa ſoluta in ſinu tuberante.* Pendebant autem flores & ſerta ſic vt in frontem dimitterentur. eleg. 2. libr. 4.

Nec flos vllus hiat pratis, quin ille decenter
Impoſitus fronti langueat ante mea.

eleg. 33. lib. 2.

Cum tua præpendent demiſſa in pocula ſerta.

Corollas autem poti geſtabant: qua de re Plaut. Amphitr. Menechm. & Pſeudol. Ouid. eleg. 6.
D lib. 1. Amor.

Ergo amor & modicum circum mea tempora vinum
Mecum eſt, & madidis lapſa corona comis.

& 1. Faſt.

Vina dabat Liber: tulerat ſibi quiſque coronam.

Corollas Græci ϛεφανίσκους, Latini olim ſtrophiola vocabant, deinde corollas ob gracilitatem & corollaria addita ærea lamina. Plin. cap. 2. lib. 21.

P o n e b a m q v e *tuis, Cynthia, temporibus.*] imponebam capiti tuo. Aphæreſis, vel ſimplex pro compoſito, vt ſupra, *cedente carina.* ſic Ouid.
E 2. de Arte amandi:

Et capiti demptas limine pone roſas.

At ipſe eleg. 2. lib. 4.

Sobrius ad lites: at cum eſt impoſta corona, &c.

vel *ponebam* eſt quaſi conſecrantis, vt:

Mihi corolla picta vere ponitur. Ipſe eleg. 10. l. 2.
Vt caput in magnis, vbi non eſt tangere, ſignis:
Ponitur hic imos ante corona pedes.

tempora, κρόταφοι, partes capitis concauæ.

E t *modo gaudebam.*] me iuuabat.

F o r m a r e *capillos lapſos.*] nimium fluentes crines reuocare, fingere, & componere. Virg. 4. Æneid. dixit:

——*nimiumque fluentem*

Fronde premis crinem ſugens.
Petronius arbiter. *Deſcendêtes ab aure capillos meos tenta* (vulgo tentata) *manu duxit.* Sueton. in Nerone cap.51. Comam in gradus formatam geſtaſſe eum narrat, quo nihil turpius. Sic Albinouanus ad Liuiam:

Formarent oculos, comprimerentque meos.

vt vero Propertius capillos lapſos, ſic Onid.3. de Arte:

Illo præcipuè ne ſis moroſa caueto
Tempore, nec lapſas ſæpe reſolue comas.

Nvnc *dabam cauis manibus.*] ſi tertio caſu, dabam Cynthiæ manibus. ſi ſexto; meis manibus illi dabam. Caua manus neq. prorſus compreſſa, neque porrecta. Tibull. el.4.lib.2.

Illa caua pretium flagitat vſque manu.

ipſe el.10. lib.4.

Et caua ſuſcepto flumine palma ſat eſt.

Virg. 8. Æneid.

Rite cauis vndam de flumine palmis Suſtulit.

Fab.cap. vlt.lib.11. *Caua manu, ſummis digitis pectus appetere.* Caua manus, κοιλῇ. Ariſtophan. ἐμβαλεῖ κοιλῷ.

Fvrtiva *poma.*] An quæ furatus eram? an furtis & amoribus conuenientia? an furtiua, pro furtim? eleg.16. infra:

Neſcia furtiuas reddere mota preces.

eleg. 13. lib.3.

Hæ tum blanditijs furtiua per antra puellæ
Oſcula ſiluicolis empta dedere viris.

Catullus:

Sed furtiua dedit nigra munuſcula nocte. idem:
Vt miſſum ſponſi furtiuo munere malum.

Quo ex loco, vt ex eleg. 13. lib. 3. & vlt. lib. 2. conſtat veteres mercatos eſſe pomis ſuos amores. furtiua pro furtim, nomen pro aduerbio. ſic eleg. 16. infra:

Debitaque occultis vota tuli manibus.

pro clam. & eleg. 21. infra:

Pars ego ſum veſtra proxima militiæ.

id eſt, proximè & nuper vobiſcum militaui. Poma hic obſcœnè interpretatur Lipſius lib.3. Antiq.

Omniaqve.] ſic eleg. 6. infra:

Et tibi non vnquam noſtros puer iſte labores
Adferat, & lacrymis omnia nota meis.

id eſt quæcunque. & eleg.17.

Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam,
Omniaque ingrato littore vota cadunt.

& eleg. 2. ſupra:

Vnica nec deſit iucundis gratia verbis:
Omnia quæque Venus, quæq. Minerua probat.

Largibar.] benignè tribuebam. Syncope, pro largiebar. Catull.

Audibant eadem hæc leniter & leuiter.

vt mox *Duxti.* Virg. *Compoſtus, extinxem, porgite.*

Mvnera.] recte, quia munus cum cauſa datur, vt docēt Iuriſconſulti cum donū plerũq. ſine cauſa tribuatur. Iteratis autem verbis delectatur, vt mox:

——percurrens luna feneſtras, Luna, &c. & eleg. 11. infra:

Multis iſta dabant litora diſſidium:
Littora, quæ fuerant, &c.

& eleg. 20.

A *Oſcula ſuſpenſis inſtabant carpere palmis,*
Oſcula & alterna ferre ſupina fuga.

Somno *ingrato.*] Ei dormienti & nihil ſentienti. eleg.17. infra:

Omniaque ingrato littore vota cadunt, Virg.
Ibant & cineri ingrato ſuprema ferebant.

In Catal.

Quid cineri ingrato ſeruas beneolentia ſerta?

Ouid. 2. Metam.

Vt tamen ingratos in pectora fudit odores.

An ingrato, immemori, nam ſomniculoſi, obliuioſi? eleg.10.lib.3. aliter dicet:

Dulciaque ingratos adimant conuiuia ſomnos.

B Sæpe *voluta de prono ſinu.*] quæ procurrere ſolent è gremio ſurgentium puellarum. Catullus ad Ortalum:

Vt miſſum ſponſi furtiuo munere malum
Procurrit caſto virginis è gremio,
Quod miſeræ oblitæ molli ſub veſte locatum,
Dum aduentu matris proſilit, excutitur.
Atque illud prono præceps agitur decurſu.
Hinc manat triſti conſcius ore rubor.

Tangit & prouerbium de quo Feſtus, Nec mulieri, nec gremio credi oportere. vt hic, ita & Catull. eleg. ad Manlium coniunxit, pronum, & volui:

C *Qui cum de prona præceps eſt valle volutus.*

Et *quoties duxti ſuſpiria raro motu.*] id eſt, lenta ſuſpiria ex pectore traxiſti; non turbida. & concitata crebro anhelitu & ſingultu. Eiuſmodi ſuſpiria ſunt in molli & placida quiete. Ipſe eleg. 8. lib.3.

Odi quæ numquam pungunt ſuſpiria ſomnos.

Ducere ſuſpiria, vt Ouid.

Myrrha patre audito ſuſpiria duxit ab imo
Pectore. Suſpirium Horatio eſt:
Latere petitus imo ſpiritus.

Suſpirium etiam Iſidoro lib. 4. *Eſt* (morbi genus) *ſpirandi difficultas, quam* δύσπνοιαν *Græci dicunt.*
D vnde ſuſpirioſi ἀσθματικοί. ſunt & ſuſpiria ob curam, cuius mentio verſu vltimo huius elegiæ. vnde Plaut. Menæch.

Magna cum cura ego illum curari volo.
Quin ſuſpirabo plus ſexcenties in die.

Raro motu, aut pulmonum, aut animi perturbatione.

Obstvpvi.] præ formidine ſine ſenſu manſi. ſtupor ex metu, vt commouere te non poſſis. Virg. *Obſtupui, ſteteruntque comæ.* ex admiratione. Idem 1. Æneid.

Obſtupuit primo adſpectu Sidonia Dido.

E Avspicio *vano credulus.*] temerè credens animi mei augurio, & præſagio, præſertim falſo. Credulus cum tertio caſu. vt Virg. ecl. 9.

Sed non ego credulus illis. Poteſt & auſpicio eſſe ſexti caſus. *Credula autem res amor*, inquit Ouid. & vt ait Virg. *Qui amant ipſi ſibi ſomnia fingunt. Auſpicium* dixit pro coniectura quia ad coniectores ea diuinatio pertinet. Plautus quoque in Mercatore act. 1. ſc.2. omina vocat:

Miriſque exemplis omina in ſomnis dantur. & ſeq. *Nec omen mihi illud, nec auſpicium placet.* & ipſe eleg.4. lib. 4. vocat: *Omina lunæ.* Vano, fallaci, mendaci. Tibull. eleg. 4.lib.3.

Deſinite in vanis quærere velle fidem.

De viſis nocturnis, vide Cic. 2. de diuin.

Ne *nocturna viſa portarent tibi inſolitos timores.*] ne phantaſmata & [illegible] id eſt ſpecies & imagines nocturnæ & inſomnia tibi metus nouos adferrent. nam inſomnia ſolent terrere. Ipſe eleg. 26. lib. 2.

Cum mihi diſcuſſit talia viſa metus.

Virg. 4. Æneid.

Quæ me ſuſpenſam inſomnia terrent.

Viſa aut ſunt vigilantium, de quibus Cicero in Lucullo: aut dormientium de quibus idem Cicero 2. de diuin. Tibull. el. 4. lib. 3.

Ite procul vani, falſumque auertite viſum.

Cynthia obnoxia inſomniis. eleg. 29. lib. 2.

Ibat & in caſta narratum ſomnia veſta. (Cynthia) vide adnotata ad illud eleg. 6. lib. 3.

Si non vana canunt mea ſomnia.

Portarent *tibi timores.*) ſimplex pro compoſito, adportarent. vt eleg. 1. *Cogitat artes.* Sic eleg. 25. lib. 2.

Cum ſatis vna tuis inſomnis portet ocellis.

Virg. 5. Æneid.

—— tibi triſtia ſomnia portans.

& 7. Æneid.

—— bellum ô terra hoſpita portas. Seneca in Troiade: *Quæ viſa portent, effer in medium metus.* Salluſt. in Catilin: *Socijs atque amicis auxilia portabant.* Suſpiria autem ſæpius doloris indicia & timoris, vt hic & apud Horat. oda 11. lib. 3.

Illum è mœnibus hoſticis
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens & adulta virgo
Suſpiret. eheu, &c. Alias ſignum amoris Horat. *Suſpirare Chloen.* Tibull.

Te tenet, abſentes alios ſuſpirat amores.

Neve *quis cogeret inuitam eſſe ſuam.*] ſcilicet vi, minis, muneribus, veneficiis. eleg. 19. infra:

Quam vereor ne te contempto Cynthia buſto
Abſtrahat à noſtro puluere iniquus amor,
Cogat & inuitam lacrymas ſiccare cadentes:
Flectitur aſſiduis certa puella minis.

Donat. in illud Phorm. ſc. 4. act. 1. *Vi coactum eſſe te inuitum: interdum etiam ipſi nos cogimus propria voluntate, vt in Andria: Tu coactus tua voluntate es.* Sic *coacta lacrimæ.* Virg. 2. Æn. Huc pertinet ait de muneribus, eleg. 13. lib. 3.

Hac etiam clauſas expugnant arma pudicas.

Donec *luna percurrens.*] id eſt, curſim perluſtrans. Lucret.

Ignea rima micans percurrit lumine nimbos.

Item: *Murmura percurrunt cœlum.* Virg.

Arguto tenues percurrens pectine telas.

Diversas *feneſtras.*] Scaliger legit ex coniectura, *Diuiſas*, fiſſaſque exponit. Sic apud Tibull. lib. 4.

Nam ſeu diuerſi fremat inconſtantia vulgi.

vbi vet. lib. *Diuiſi.* & apud Fabium: *Diuiſa vices.* & ſanè ſic Perſius ſat. 3.

—— iam clarum mane feneſtras
Intrat & anguſtas diducit lumine rimas.

& Martianus Capella de Aurora:

Surgens feneſtras diſſicaret lumine.

Sed nihil opus mutata lectione: nam diuerſæ feneſtræ ſunt aduerſæ, & quarum è regione locatus Cynthiæ lectus. ſic Virg. 9. Æneid.

A *Atque ea diuerſa penitus dum parte geruntur.*

& 3. Æneid.

Viſi ante oculos adſtare iacentis
In ſomnis, multo manifeſti lumine, quà ſe
Plena per inſertas fundebat luna feneſtras. Ibid.
Rurſum ex diuerſo cœli cæciſque tenebris
Turba ſonans prædam pedibus circumuolat vncis.

Feneſtræ, inquit Nonius, [illegible], & à luce accipienda.

Lvna.] iteratio de qua verſu 6. ab hoc.

Sedvla.] nimis officioſa, cuius ſedulitas mihi nocuit. Horat. ep. 13. lib. 1.

Ne ſtudio noſtri pecces odiumque libellis

B *Sedulus importes.* & ep. 1. lib. 2.

Sedulitas autem ſtultè quem diligit vrget.

& ſat. 5. lib. 2. *—— vbi ſedulus hoſpes*

Pæne macros arſit turdos, dum verſat in igne.

Sedulus eſt, à quo dolus abeſt, nec abeſt diligentia, ſed ea nihil aut parum prodeſt ei, cui opera nauatur. vnde Cic. pro A. Licinio: *Sedulitatem mali Poetæ* dixit, quia diligenter & pro viribus ſcribebat, ſed aduerſis Muſis & Apolline.

Moratvris *luminibus.*] eleg. 19. lib. 3.

Phœbe moratura contrahe lucis iter.

vbi moraturam lucem dixit, de æſtiuo die: vt ſit hic fortaſſe: *Luna luminibus moraturis*, longio-

C re & hiberna nocte. Ibid.

Longius in primo luna morare toro.

moraturis ergo luminibus, radiis illic permanſuris diutius. ſed quomodo *moraturis*, cum dixerit, *percurrens*? An quia licet currant & volitent radij, non tamen ideo recedant à feneſtra? An quia erat percurſura, niſi officij cauſa poſtea morari voluiſſet, quaſi ſpectatura Cynthiæ formam, & Propertio prælucere cupiens.

Radiis *lenibus.*] nihil illis velocius, cum momento à cœlo in terram ferantur, nihilque tenuius cum per minimas rimas penetrent.

D Patefecit *ocellos.*] aperuit ocellos fulgore perſtrictos. eleg. 15. lib. 2.

Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos
Ore ſuo.

Compositos.] clauſos. ductum à mortuis, qui componi dicuntur. vt 1. Æneid.

—— nunc placida compoſtus pace quieſcit.

Tranſlatè ibidem:

Ante diem clauſo componet veſper olympo.

Horat. propriè ſat. 9. *Omnes compoſui felices.* Mortuis autem componuntur oculi, & ſomnus frater mortis. ſic condi lumina dicuntur, eleg. vlt. lib. 4.

E *Condita ſunt veſtro lumina noſtra ſinu.*

Sic *ait.*] Donat. in Andriam docet interdum, *ſic*, idem valere quod leuiter, negligenter, languide, quod Græci [illegible], inquit, pro [illegible]. & eſt geſtu adiuuandum. Muretus monet legi in vet. lib. *Hîc*, id erit, tunc, quod & ipſum (tunc) vet. Cod. Memmij habet. vide eleg. 29. lib. 2. vbi Cynthia ſic obiurgat Propertium.

Fixa *cubitum.*] Synecdoche Poëtica, vt ſupra: *Nixa caput manibus.* Cubito, inquit, impreſſo lecto caput fulciens. Imitatio videtur eſſe Homeri, Iliad. 9. vbi Agamemnon ad Neſtorem accedit, quem in molli lecto quieſcentem inuenit. Is autem Agamemnonem allocuturus:

cuturus: *Ὀρθωθεὶς δ' ἄρ' ἐπ' ἀγκῶνι κεφαλὴν ἐπαείρας, Ἀτρείδην προσέειπεν.* id eſt, erectus vtiq. ſuper cubitum caput ſuſtentans Atriden allocutus eſt. Virg. 4. Æneid.

Ter ſeſe attollens, cubitoque innixa leuauit.

Ouid. lib. 11. Metam. de Somno Deo:

Excuſſit tandem ſibi ſe, cubitoque leuatus
Quid veniat, cognouit enim (Irin) ſcitatur.

Petronius: *Erecta igitur in cubitum hac fere oratione contumacem vexatas.* Quibus ex locis videtur legendum, *Nixa*, non fixa, quamuis nihil auſim mutare abſque libris. De hoc geſtu vide Cornel. Nepotem in vita Attici ſub finem. Valer. Max. cap. 1. lib. 2. & cap. t. lib. 5.

I N *molliore.*] Homer. Iliad. 9. *Εὗδεν ἐνὶ μαλακῷ.*

T A N D E M.] ſerò, inquit, ſed aliquando tamen. Tandem eſt conquerentis de alterius mora.

I N I V R I A.] refertur ad lecto, & ad alterius. Iniuria noſtro lecto à te facta, vt eleg. 8. lib. 4.

Cum noſtro fieret toties iniuria lecto.

& iniuria, quam altera tibi fecit cum te excloſit ex opinione amantium, qui excludi & non admitti iniuriam putant: quaſi cõmunes ædes iure amicitiæ ſint, & domo ſua prohibeantur; quo nomine competere actionem iniuriarum ait Cicero pro Cæcina. vide Aſin. Plauti, vbi adoleſcens Argyrippus queritur ſe domo Leonæ eiectum & excluſum.

A L T E R I V S.] Inuidioſè. nam inde adulteri & adulteræ. Plaut. in Milite:

Aſpicio illam cum altero oſculantem.

& eleg. 16. infra:

Nunc iacet alterius felici nixa lacerto.

& eleg. 12.

Quam vacet alterius blandos audire ſuſurros.

& eleg. 3. lib. 3.

Quippe coronatos alienum ad limen amantes.

Tibull. el. 4. lib. 3. *Alterius mauult eſſe puella viri.*

R E F E R E N S *te noſtro lecto.*] redire cogens ad commonem lectum. eleg. 18. infra:

Sic mihi te referas leuis, vt non altera noſtro
Limine formoſos intulit vlla pedes.

C L A V S I S *expulit è foribus.*] excluſit, aditúque prohibuit Oxymori genus; quomodo enim fieri poteſt, vt quis è clauſis foribus expellatur? Scaliger quidem ait in vet. lib. legi *Retulit*: vt legi debeat: *Reppulit.* ſcilicet vt vitet illud Oxymoron. Sed & expelli & deiici quis dicitur etiam qui prohibetur accedere in eum locum, vnde dicitur deiici. qua de re longa diſputatio apud Ciceronem pro Cæcina.

N A M Q V E *vbi conſumpſti.*] contriuiſti. el. 32. lib. 2. *Sin autem longo nox vna aut altera luſu*
Conſumpta eſt. Ouid. el. 10. lib. 2. Amor.

Sæpe ego laſciuæ conſumpſi tempora noctis.

T E M P O R A *longa noctis.*] amantibus nox videtur longa. Horat.

Vt nox longa quibus mentitur amica. Idem:
Me tuo longas pereunte noctes Lydia dormis.

ipſe eleg. 12. infra:

Nunc primum longas ſolus cognoſcere noctes Cogor.

M E Æ.] mihi debitæ. Tibull.

Blanditiaſne meas aliis tu vendere es auſus?
Tune aliis demens oſcula ferre mea?

A L A N G V I D V S.] ſomno marcidus, fractis in aliena militia viribus. Tibull.

Tecum interpoſita languida veſte cubet.

E X A C T I S *ſideribus.*] peracta nocte, vt eleg. 29. lib. 2.

Mane erat, & volui ſi ſola quieſceret illa Viſere.

An ſidera, pro Luna & nocte? Virg. 3. Æneid.

Tres adeo incertos cæca caligine ſoles
Erramus pelago, totidem ſine ſidere noctes.

Stat. 8. Thebaid.

—— vario producunt ſidera ludo.

id eſt, noctem. & 10. Thebaid.

Traxerat inſomnis cithara, ludoque ſuprema
B *Sidera.* Vel ſideribus fugatis ortu ſolis. ſuperioris ſententiæ hæc ſunt exempla. eleg. 8. lib. 3. *Cum fuerit multis exacta trientibus hora.*

& eleg. 14. lib. 2.

Nec ſic errore exacto lætatus Vlyſſes.

Poſterioris. Virg. 5. Æneid.

——ſtellas oriente fugarat Clara dies.

Horat. oda 12. lib. 3.

Dum rediens fugat aſtra Phœbus.

Ouid. 2. Metam.

Diffugiunt ſtellæ, quarum agmina cogit
Lucifer, & cæli ſtatione nouiſſimus exit.

ſic *exactis reges* dicuntur.

C H E I *mihi.*] ſuam vicem dolentis. el. 9. lib. 4.

Lanuuij ad portas, hei mihi, ſolus eram.

O *vtinam.*] vt eleg. 8. infra:

O vtinam hibernæ, &c. & eleg. 16.
O vtinam traiecta cana, &c.

Ouid. el. 5. lib. 2. Amor. *O vtinam arguerem, &c.*

I M P R O B E.] perfide. vt eleg. 4. lib. 4. *Improba miniſtra*, quæ fidem Veſtæ datam violauit.

P R O D V C A S *ſæpe noctes.*] tã amaras noctes totas exigas. Cicero in Catone: *Vitam ad centeſimum annum perduxit.* Perducere, vt ducere Virg. 9. Æneid.

D *Noctem cuſtodia ducit Inſomnem ludo.*

Plaut. Trucul. act. 1. ſc. 1. *Noctes ducere.* Horat. dixit: *Aeſtiuam ſermone benigno tendere noctem.* Eſt & perducere, interbibere Plauto: Virgilio, perungere 4. Georg.

Quo totum nati corpus perduxit.

Q V A L E S *iubes.*] cogis, vt ſupra hac elegia:

Duplici correptum ardore iuberent.

Virg. 3. Æneid.

O felix vna ante alias Priameia virgo,
Hoſtilem ad tumulum Troiæ ſub mœnibus altis
Iuſſa mori. ipſe eleg. 33. lib. 2.

E *Cum te iuſſit habere puellam cornua Iuno.*

M E *miſeram.*] amantem, perditam.

H A B E R E.] perducere. Virg. 5. Æneid.

Iamque dies, niſi fallor, adeſt, quem ſemper acerbum,
Semper honoratum, ſic dij voluiſtis, habebo.

Plaut. Aſinaria:

Tot reddas ſpurcas, (noctes) quot puras habuerit.

N A M *modo.*] ſic eleg. 1. ſupra, & eleg. 15. l. 2.

Nam modo nudatis mecum eſt luctata papillis,
Interdum tunica, &c.

F A L L E B A M *ſomnum.*] effugiebam. Horat. ſat. 2. l. 1. *——ſtudio (pilæ) fallente laborem.* & ſat. 7. *Iam vino quæres, iam ſomno fallere curam.* Virg. 4. Æneid. *Infandum ſi fallere poſſet amorem.*

O

Plaut. in Epidico: *Nec ſatis exaudiebam, nec ſermonis fallebar tamen.* Ouid. ep. Herus:

Tortaque verſato ducentes ſtamina fuſo,
Feminea tardas fallimus arte manus.

ſic λανθάνειν Græcis. & Ouid.

Expertor curis & dare verba meis.

& Horat. oda 13. lib. 2.

Dulci laborum decipitur ſomno.

& Plaut. Caſina: *Nam vbi domi ſola ſum, ſopor manus caluitur.*

S T A M I N E *purpureo.*] filum nendo è lana purpurea, & opére textorio. Stamen, νῆμα, ἤτριον. *Eſtain de laine. Purpureum ſtamen*, purpuras vocat Horat.

Nec Laconicas mihi trahunt
Honeſtæ purpuras Clientæ.

ſic eleg. 6. lib. 3. nec Cynthia:

Triſtis erat domus, & triſtes ſua penſa miniſtræ
Carpebant, medio nebat & ipſa loco.

R V R S V S] ſic eleg. 27. lib. 2.

Rurſus & obiectum fletis capiti eſſe tumultum
Cum Mauors dubias miſcet vtrimque manus.
Præterea domibus flammam, domibuſq. ruinam, &c.

E T *feſſa.*] vigilando & exſpectando.

C A R M I N E *lyra.*] cantu lyræ, vel carmine lyrico, vel lyra canora eleg. 1. lib. 2.

Siue lyræ carmen digitis percuſſit eburnis.

Cantu autem leuari malum ait Horatius, quæ ait eſſe: *Deformis ægrimoniæ alloquia dulcia.*

O R P H E Æ.] pro Orpheïæ. vt ſupra eleg. 1.

Hylæi rami. ſic Ouid. *Orphea cæde nocentes.*

& initio 10. Metam.

Orphea nequicquam voce vocatur.

Martialis in Amphitheatro, epigr. 3.

Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo.

& libr. 1.

Quidquid in Orpheo Rhodope ſpectaſſe theatro
Dicitur, exhibuit, Cæſar, arena tibi.

Orphei mater Calliope, quæ lyram Aoniam dedit Cynthiæ, eleg. 2 ſupra.

M E C V M.] tacita, corde & animo.

Q V E R E B A R *longas moras.*] quia diu ceſſares & deſideres apud alienam & alteram amicam. queri ſæpe cum quarto caſu. Horat.

Sæculum Pyrrhæ noua monſtra queſtæ.

&, *aderas querenti perfidum.* Ouid. *Sed queror infidum.* Plaut. *Ad vicinas ibo queſtum fortunas meas.*

I N *amore externo.*] externæ puellæ. vt eleg. 9. libr. 4.

Deus quemcumque locum externa tetigere puella.

& eleg. 19. lib. 2.

Omnia ab externo ſint modo tuta viro.

& eleg. 32.

Tyndaris externo patriam mutauit amore.

Ouid. ep. Oenones.

Vt minor Atreides temerati fœdera lecti
Clamat, & externo læſus amore dolet.

idem ep. Helenæ:

Altera ſed potius felix ſine crimine fiat,
Quam cadat externo noſter amore pudor.

& 2. Faſt.

Tum primum externa pectora tacta manu.

Lucretiæ ſcilicet.

D V M.] quouſque, donec. vt eleg. 14. infra:

Quæ maneant dum me fata perire volent.

A & eleg. 19.

Quare, dum licet, inter nos lætemur.

S O P O R *iucundis alis.*] ſomnus ipſe Deus. & eſt ſynecdoche, qua parti tribuitur quod eſt totius. vt eleg. 1. ſupra: *Facilis aure Deus.* ſic el. 9. infra: *Nullus amor cuiquam faciles ita præbuit alas.* id eſt, ſe ipſum. & ſupra hac elegia, *Ignotis cornibus Inachidos.* Voluerem autem ſomnum Poëtæ fingunt. Virg. 5. Æneid.

Ipſe volans tenues ſe ſuſtulit ales in auras.

Ouid. 11. Met. de Morpheo:

Ille volat nullos ſtrepitus facientibus alis.

Tibull. eleg. 1. lib. 2.

B *Poſtque venit tacitus fuluis circumdatus alis*
Somnus. Ouid. loco antedicto:

—— poſitiſque è corpore pennis
In faciem Ceycis abit. & 8. Met.
Lenis adhuc ſomnus placidis Eryſichthona pennis
Mulcebat. Euripides in Hecuba: ὦ πότνια χθὼν, μελανοπτερύγων μᾶτερ ὀνείρων. & in Tauris:

Οὐδ' αἱ ποτανοὶ δυσμενεῖς καταιθύων
Πτηνοῖς ὀνείρων οἶμαι ἀψευδέστερα. Papinius:

—— nec te totas infundere pennas
Luminibus compello meis.

vtebatur & ſomnus virga. Papin.

—— extremo me tange cacumine virga.

C I M P V L I T *me lapſam.*] dormire coëgit. vet. lib. *Laſſam*: ſed elegantius eſt, *lapſam*, per genus oxymori. vt Virg

—— animumque labentem impulit.

& 6. Æneid. *Lapſa cadunt folia.* ſimile oxymorum: *ſcuta latentia condunt.* & *ſubmerſas obrue puppes.* Ipſe eleg. 10. infra:

Donec labentes premeret mihi ſomnus ocellos.

& Ouid. 11. Met. de ſomno:

—— iterumque iterumque relabens.

& 5. Æneid. Palinurus præceps à ſomno impellitur in mare.

D I L L A *fuit lacrymis vltima cura meis.*] mihi lacrymanti vltimus ille dolor & querela fuit. tum angi & lacrymare deſij, cum dormire cœpi. Somnus enim eſt, vt Ouidius ait: *Pax animi, quem cura fugit.* & Stat. 8. Thebaid.

Facilis lacrymis irrepere ſomnus.

Scaliger in elegiam Vertumni:

Hæc ſpatiis vltima meta meis.

illic *Creta* legi in vet. lib. & hîc è coniectura cenſet legendum: quia metæ cretatæ erant. ſed nihil mutandum: nam poteſt eſſe hypallage: Illæ fuerunt vltimæ lacrymæ meis curis. vel lacrymis meis, pro mihi flenti. vt eleg. 6.

E infra: *Lacrymis omnia nota meis.* Rectè autem lacrymas & curam coniungit: vt Plautus Captiuis: *Satis me lacrymis & cura materaui.*

AD ELEGIAM IIII.

Ad Baſſum.

QV I D *mihi.*] ſic etiam exorditur, eleg. 12. infra: *Quid mihi deſidiæ.*

Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Quid mihi, ſi fueras, &c.

Ouid. eleg. vlt. lib. 1. Amor.

Quid mihi liuor edax ignauos obiicis annos?

B a s s e.] Baſſus Cæcilius Poëta Iambicus. Ouidius:

Ponticus heroo, Baſſus quoque clarus iambis.

Baſſum Poëtam Epicum commemorat & Fabius Quintilianus. Citatur etiam Galbius Baſſus Poëta à Fulgentio in *Veruina.* Horat. oda 36. lib. 1. & cuiuſdam Baſſi meminit: *Baſſum Threcia vincat Amyſtide.*

L a v d a n d o *tam multas puellas.*] dum tam multarum formam prædicas. Ouid. lib. 1. de Arte multas formoſas Romæ eſſe ait:

Tot tibi namque dabit formoſas Roma puellas
Hæc habet, vt dicas quidquid in orbe fuit.
Gargara quod ſegetes, quot habet Methymna racemos:
Aequore quod piſces, fronde teguntur aues
Quot cœlum ſtellas, tot habet tua Roma puellas.

fortaſſe Baſſus conſuluerat, vt clauum clauo pelleret, & amorem amore ex Propertij poſtulatione, quæ eſt eleg. 1. ſupra: *Amici*
Quærite non ſani pectoris auxilia.

C o g i s.] cogere vis & conaris. ſic Virg. ecl. 6.

Cum canerem reges. id eſt, canere vellem, inquit Seruius. Ipſe eleg. 8. lib. 2.

Ipſum me iugula, lenior hoſtis ero.

id eſt, conare iugulare. Sueton. in Cæſare cap. 28. Cum aduerſariis pepigit. id eſt, paciſci voluit.

M v t a t v m.] animi ſententia mutata, & alio tranſlato amore, deſertaque fide. el. 12. infr.

Non ſum qui fueram, mutat via longa puellas.

eleg. 25. lib. 2.

At me non ætas mutabit tota Sibyllæ.

eleg. 18. infra:

Quæ te mihi carmina mutant? Sueton. in Auguſt. cap. 69. *Quid te mutauit?* Catull. ad Ianuam:

Dic age, dic nobis quare mutata, feraris
In Dominum veterem deſeruiſſe fidem?

Cicero ep. 21. lib. 5. fam. *Cum alij* (amici) *interierint: alij mutati voluntate ſint.* Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor. *Cum ſim mutatus quæris, quia munera poſcis.* & eleg. 8. lib. 4. Triſt.

Hæc ego cuncta prius, quam te cariſſime credam
Mutatum & curam deſeruiſſe mei.

Horat. de puero: *Et mutatur in horas.* M. Cælius epiſt. 9. lib. 8. *Is hac repulſa ſe mutauit.*

A b i r e *domina mea.*] amicam relinquere, & aliò amores transferre, ſiue à domina diſcedere, & quaſi diuortere. *Abire Domina;* vt apud Ciceronem 3. de leg. *Abire magiſtratu. abire ſacerdotio:* Gell. *Abire honore:* Sueton. Virg.

Ripane iniuſſus abibis.

Q v i n *me non pateris.*] finis.

V i t æ *quodcunque.*] Lucret. initio lib. 2.

Qualibus in tenebris vita, quantiſque periclis
Degitur hoc æui quodcunque eſt.

id eſt, quantulum id cumque.

S e q v e t v r.] futurum eſt, & reliquum erit. & dixit *ſequetur*, quia futura ſunt à tergo. Virg. ecl. 8.

Iungentur iam Gryphes equis: æuoque ſequenti.

Ipſe eleg. 15. lib. 3. dixit:

Quod ſupereſt vitæ.

H o c *magis aſſueto ducere ſeruitio.*] id eſt, ſub eius dominæ imperio, cui ſeruire iam aſſueui.

A ideoque minus graue malum, quia notius & familiarius, vt dictum ad illud eleg. 1. ſupra: *Nec aſſueto mutet amore locum.* & *Nihil aſſuetudine maius:* Ouid. 2. de Arte amandi. De ſeruitio amoris elegia quæ proxima ſequitur. & eleg. 23. libr. 2.

Libertas quoniam nulli iam reſtat amanti,
Nullus liber erit, ſi quis amare volet.

Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Si mihi ſeruitium video, dominamque paratam
Iam mihi libertas illa paterna vale.

Virg. ecl. 1.

Quid facerem? neque ſeruitio me exire licebat.

B T v *licet referas laudibus.*] iterum & ſæpius laudibus feras, & in cœlum tollas. Tibull.

Quem Muſæ referent, viuet.

F o r m a m, *Antiopa Nycteidos.*] formoſam Antiopam Nyctei filiam, vt eleg. 34. lib. 2.

Cur quiſquam faciem dominæ iam credat amico?

de Antiopa ipſe plura, eleg. 14. lib. 3.

Nycteus Antiopen accubuiſſe Lyco.

Ouid. 6. Met. in fabula Arachnes:

Addidit vt ſatyri celatus imagine pulchra
Iuppiter impleris gemino Nycteida fœtu.

Vlyſſes apud Homerum Iliad. xi.

C Τὴν δὲ μετ' Ἀντιόπην ἴδον, Ἀσωποῖο θύγατρα,
Ἣ δὴ καὶ Διὸς εὔχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι·
Καί ῥ' ἔτεκε δύο παῖδ' Ἀμφίονα Ζῆθόν τε.

Antiopam tragœdiam ſcripſit Pacuuius. Fabula eſt apud Apollodorum lib. 3. vbi dicitur, Νυκτέως θυγάτηρ, non Aſopi: & Nycteus Chthonij filius. id eſt, Neptuni, vt ait Higinus fabula 7. & 8. vide Pauſaniam in Corinthiacis, qui totam fabulam narrat, & longe formoſiſſimam fuiſſe Antiopen ſcribit.

E t *ſpartana Hermiona.*] Ouid. 2. de Arte:

Scilicet Hermionen Helenæ præponere poſſis.

De Hermione Homerus initio 4. Odyſſeæ:

D —— ἐξ ἧς παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσῆς Ἀφροδίτης.

vide Virg. 3. Æneid. Ouid. in ep. Hermionæ, & Pauſaniam in Atticis.

E t *quaſcunque tulit.*] eleg. 28. lib. 2.

Et quot Troia tulit, vetus & quod Achaia formas.

id eſt produxit.

F o r m o s i *temporis ætas.*] felix illud & verè aureum ſæculum, quo eximia forma vigebant mulieres. *Formoſum tempus.* vt eleg. 2. ſupra:

Formoſa humus. & Virg.
Formoſiſſimus annus.

Ætas temporis, vt eleg. 7. infra:

E *Aetatis tempora.*

Ouid. 1. Faſt.

Omnia tunc florent: tunc eſt noua temporis ætas.

Tibull. eleg. 8. lib. 1.

At tu dum primi floret tibi temporis ætas
Vtere. ——

Catull. in Ariadna:

O nimis optato ſæclorum tempore nati
Heroes. ——. Vbi plura id generis adnotata. Cic. 7. Philipp. *Tempeſtas formidoloſiſſimi temporis.*

C y n t h i a *non ſinat illas.*] veteres Heroinas.

N o m e n *habere.*] famam, laudem, gloriam. vt elegia proximè ſequenti:

Quam cito de tanto nomine rumor erit.
& eleg. 7.
Hunc cupio nomen carminis ire mei.
& eleg. 1. lib. 2.
——*& Pergama nomen Homeri.*
& eleg. 13. lib. 3.
Non iuuat in media nomen habere via.
Ouid. 17. el. lib. 2. Amor:
Et multæ per me nomen habere volunt.
& 3. de Arte:
Quæ nunc nomen habent operoſi ſigna Myronis.
& in ep. Paridis:
Nec tibi par vſquam Phrygia. nec ſolis ab ortu,
Inter formoſas altera nomen habet.
Virgilius:
Semper honos, nomenque tuum laudeſq. manebunt.
Horat. *Multi Lydia nominis.* Nonius: Nomen, *decus, dignitas.* Ouid. 1. de arte amandi:
Rumpere liuor edax, magnum iam nomen habemus.
& 3. Faſt. *Et pudet in paruis nomen habere caſis.*

NEDVM *ſi lembus fuerit collata figuris.*] tantum abeſt, vt ſi comparata fuerit cum formis iſtis vulgaribus & quotidianis, minor & victa diſcedat in certamine pulchritudinis. Paullo aliter eleg. 9. infra:
Illis & ſilices, & poſſunt cedere quercus,
Nedum tu poſſis ſpiritus eſſe leuis.
Leues figuræ, viles tranſlatione à rebus, quæ æſtimantur pondere. Catullus vtrumque coniunxit: *Multo mi tamen es vilior & leuior.* vnde ipſe:
Nulla diu femina pondus habet. id eſt, ſtatim ad leuitatem ſuam redit. *Leuis*, nullius pretij. Horat. oda 25. lib. 1.
Inuicem mœchos anus arrogantes
Flebis in ſolo leuis angiportu.

INFERIOR *car.*] abeat Ouid. eleg. 2. lib. 2. Amor. *Veneris ignotus, poſt modo notus erat.*

TVRPIS.] an comparatione pulchrioris? an quia turpe eſt vinci, & honeſtum vincere? vnde Antonius 13. Philipp. *Victum Ciceronem ducem habuiſtis.* & *Gentis hic victæ*, & *Ilium in Italiam portans victoſque penates.*

DVRO *iudice.*] etiam ſæuo & iniquo, vel agreſti & ineleganti formarum ſpectatore.

HÆC *ſed forma.*] facies pulchra ſimilis ſententiæ eſt eleg. 3. lib. 2.
Nec me tam facies, quamuis ſit candida, cepit.
& eleg. 13.
Non ego ſum formæ tantum mirator honeſtæ.

EST *pars extrema.*] minima, quæ me minus tangit. vt Horat.
Principibus placuiſſe viris non infima laus eſt.
extrema igitur pars, quæ à me longius abeſt. ſic *extrema linea amare*, de ſola oculorum voluptate dixit Terent. Eunuch. act. 4 ſc. 2. vbi Donatus ait etiam dici fieri aliquid longis lineis. id eſt, de longinquo: vt hic ſit tranſlatio à Geometrarum lineis, quaſi ſit hæc amoris tantum ſuperficies. An vt Cicero dixit: *Extremis digitis attingere?* An quia extrema & vltima minorem vim habent? an pars extrema, finis amoris mei, vt nihil amem, præter formam? ſed ſententia repugnat.

FVRORIS *mei.*] inſani amoris, vt el. 1. lib. 1.
Toto furor hic non deficit anno.

A SVNT *maiora.*] dotes ſcilicet animi.

QVIBVS, *Baſſe, perire iuuat.*] perdite amare, & in eo amore mori. Virg. 4. Æneid.
Sic ſic iuuat ire ſub vmbras.
Quibus perire, vt eleg. 9. infra:
Dicere quo pereas ſæpe in amore iuuat.
ſic Horat. oda 27. lib. 1.
Quo beatus vulnere, qua pereat ſagitta,
Idem: *Dulce eſt deſipere in loco. Inſanire iuuat.* & *Recepto dulce mihi furere eſt amico.* Ipſe el. 6. infra:
Multi longinquo periere in amore libenter.
Tibull. eleg. 6. lib. 2.
Et fameo morbo tam iuuat ipſe dolor.
B & lib. 4. eleg. *Natalis Iuno:*
Nec, liceat quamuis, ſana fuiſſe velit.
Ipſe eleg. 1. lib. 2.
Solus amor morbi non amat artificem.
Amor enim eſt amabilis inſania, & mentis gratiſſimus error. Ouid. el. 9. lib. 2. Amor.
Viue, Deus poſito ſi quis mihi dicat, amore,
Deprecor, vſque adeo dulce puella malum eſt.
& 1. de Arte amandi:
Hæc (otia) *ſunt iucundi cauſa, cibuſque mali.*
Mart. epig. 57. lib. 9.
Quiſquis ab hoc fixus fuerit, morietur amore,
O felix ſi quem tam bona fata manent.

C INGENVVS *color.*] color natiuus, liberalis forma, facies non vlli obnoxia fuco. ſic Catullo: *Ingenuus pudor.* Iuuenalis:
Ingenui vultus puer, ingenuique pudoris.
Martial. *Si fatue nobis hæc erit ingenua.*
Colorem Cynthiæ eleg. 1. lib. 2. comparat cum liliis & niue minioque, vel roſis & lacte. & eleg. 22. lib. 3.
Et color eſt toties roſeo collatus eoo,
Cum tibi quæſitus candor in ore foret.

ET *multis decus artibus.*] laus, fama & nomen tibi partum multarum artium commendatio-
D ne, canendi, loquendi, pangendi carminis, texendi, ſaltandi. de quibus dictum, eleg. 2. ſupra ſub finem. & eleg. 3. & 4. lib. 2.

ET *quæ gaudia.*] voluptatem intelligit, quam Venus quinta parte ſui nectaris imbuit. Tibull. eleg. 1. lib. 2.
Vos quoque abeſſe procul iubeo, diſcedite ab aris
Queis tulit heſterna gaudia nocte Venus.
Ipſe eleg. 13. infra:
Nec ſic cæleſtem flagrans amor Herculis Heben
Senſit in Oetæis gaudia prima iugis.
Ouid. 2. de Arte:
E *Oſcula da flenti: Veneris da gaudia flenti:*
Pax erit: hoc vno ſoluitur ira modo.
& lib. 3.
Gaudia poſt Veneris, quæ munus poſcit amantem.
Ibid. *Si dederint* (viri) *& vos gaudia pacta date.*
& 2. de Remedio:
Hic mihi laſciua gaudia nocte dedit.
Petronius: *Irrepſi enim, & male repugnanti gaudium extorſi.* Higinus in Gratiis hoc nomen χάρις ἀπὸ τῆς χαρᾶς deducit. id eſt, à gaudio. At Homero χάρις eſt Venus, & aliis Veneris gaudia. vnde ἄχαρις quæ non paſſa marem Plutarch. in Opuſcul.

DVCERE.] ſumere, haurire, frui. el. 9. lib. 2.
Quinetiam multo duxiſti pocula luſu.

Horatius, oda 12. lib. 4. cum dixiſſet: *Ducere liberum, ad quæ ſi properas gaudia.*

Libet.] iuuat. vnde libido.

Sva *tacita veſte.*] Ouid. el. 4. lib. 1. Amor.

Sæpe mihi, dominæque meæ properata voluptas,
Veſte ſub iniecta dulce peregit opus.

Ipſe eleg. 6. lib. 2.

Iurgia ſub tacita condita lætitia.

huc pertinet fortaſſe quod ſcribit eleg. 7. lib. 4.

Sæpe Venus triuio commiſſa eſt pectore mutuo
Fecerunt tepidas pallia noſtra vias.

At eleg. 15. lib. 2. cum veſtita cubare non vult. *Tacita veſtis*, quæ ſola conſcia non prodit illam voluptatem, contra Catullus:

Nequicquam tacitum cubile clamat.

Veſtis contubernium facere, dixit Petronius.

Solvere *amores.*] diducere, diuidere, dirimere. eleg. 7. lib. 2.

Ne nos diuideret, quamuis diducere amantes
Non queat inuitos Iuppiter ipſe duos.

Virg. 4. Æneid.

Quæ mihi reddat eum, vel eo me ſoluat amantem.

Tibull. eleg. 2. lib. 1.

——Hæc eadem ſe dixit amores
Cantibus, aut herbis ſoluere poſſe meos.

Vterqve.] ego & Cynthia.

Fallit.] fruſtratur tuos conatus, tacitéq. effugit. λανθάνει. Horat. oda 14. lib. 3.

Fallere & effugere eſt triumphus.

& oda 14. lib. 3.

Spartanum ſi qua potuit vagante fallere teſta.

& od. 10. lib. 1.

Theſſaloſque ignes & iniqua Troiæ caſtra fefellit.

fefellit ἀπάτησε, vt Horat. ep. 17. lib. 1.

Nec vixit male, qui natus morienſque fefellit.

Non *impune feres.*] non hoc tibi ſic abibit. *Non ſine pœna*, inquit Donatus. eſt autem minantis, vt apud Cicer. ep. 22. lib. 12. fam. *Ac etiã de te concionatur. nec impune, nam ſentiet quos laceſſieris.* Virg. 3. Æneid. *Haud impune quidem.* Ipſe eleg. 5. infra:

Non impune illa rogata venit.

Legitur & *impunius* apud Terentium. Higinus Fab. 8. *Mandat ne impune: Antiopa ferret. Feres*, pro, auferes. Cic. ep. 3. lib. 2. ad Att. *Cætera ſi reprehenderis, non feres tacitum.*

Sciet *hæc inſana puella.*] audiet hæc furens & perdita amore, eleg. 1. ſupra: *Non ſani pectoris, & amens.* Virg. *maleſana.* Catull.

——Si noſtri oblita taceret Sana eſſet.

Et *tibi non tacitis vocibus hoſtis erit.*] non tecum ſubmiſſa voce fabulabitur, nec in aurem inſuſurrabit: ſed clamore, pipulo, & conuicio res agetur. Tacitæ voces, quæ vix exaudiuntur: vnde Cicero 1. de legib. *Vultus tacitus mentis ſermo.*

Nec *committet me tibi.*] verbum fidei cum aliquid credimus alienæ cuſtodiæ. vt el. 10. infra:

Sed quoniam non es veritus concredere nobis
Accipere commiſſa munera lætitiæ.

Terent. *Committere ouem lupo.* &: *committere vxorem & liberos alieni*: quod Tibullus: *Seruandum tradas*: Horat. *Nauis quæ tibi creditum*
Debes Virgilium.

Posthæc.] dicitur & poſthac. & poſtea

A & poſtidea, & poſthoc, & poſt id.

Nec *te quæret.*] non rogabit vbi Baſſus, quid agit? non te adibit. *Quærere virum* dicitur mulier in libidine Plauto, vt *ſequi.*

Erit *tanti criminis illa memor.*] quia irata non facile obliuiſcetur; nam, *qui dolet, meminit.* Cicero pro Murena. vnde μνήμη μνάμονα. *Memor criminis*, vt *duritiæ memor*, eleg. 12. lib. 3. Criminis ait quia ſcelus eſt amicitias diſſoluere & lites diſcordiaſque ſerere, quod Alecto facit 7. Æneid. Tibull. eleg. 2. lib. 3.

Qui primum charam iuueni, charumque puellæ
Eripuit iuuenem, ferreus ille fuit.

B Et *circum omnes alias puellas.*] apud omnes in circulis & triuiis. Circum plus eſt quam apud. ſignificat enim circuituram domos & cœtus puellarum. Plaut. Milite act. 2. ſc. 5. *Te alloquor probri vitijque plena, quæ circum vicinos vagas.* Suetou. in Nerone cap. 47. *Proſiluit è lecto, miſitque circum amicos.* Fallitur ergo Chariſius, qui circum putat eſſe tantum loci, & circa temporis.

Deferet *te.*] quia dixit; *tanti criminis*, & crimen deferri dicatur, vt à Cicerone initio orationis pro Ligario. videtur *deferet*, defendi poſſe. Sed melius vet. lib. *differet*, quod & probat Beroaldus. & ipſe vtitur el. 16. infra:

C *——æterna differor inuidia.* Plaut. Aulul. act. 3. ſc. 2. *Pipulo te differam ante ædes.* & in Pſeud. act. 1. ſc. 3. *Differam te dictis meis, impudice, ſceleſte, periure.* vide Nouium in *differre, diffamare.* tranſlatum à ſermonibus qui velut differuntur & diſtrahuntur à maleuolis, vel inimicis. at Petronius etiam dixit: *Alioqui mille cauſa nos quotidie collident, & per totam vrbem rumoribus deferent.*

Heu *nullo limine carus eris.*] nulla in domo diligeris. elegia proximè ſequenti:

Ah mea contemptus quoties ad limina curre.

& eleg. 8.

D *Quin ego, vita, tuo limine verba querar.* & el. 18.

Sic mihi te referas leuis, vt non altera noſtro
Limine formoſos intulit vlla pedes.

vel *limine* proprie, quia ibi ſedere mulieres ſolent: vt eleg. 6. lib. 2.

Et quæcunque viris femina limen amat.

Virg. 2. Æneid.

——cum limina Veſtæ
Seruantem. Ibid.
Ecce autem complexa pedes in limine coniunx
Hærebat.

Nvllas *illa ſuis contemnet fletibus aras.*] omnes aras venerabitur lacrymis rogando, nullas

E aras præteribit quin ad eas ſupplicet, eaſq. ſuis irriget lacrymis. vſus autem eſt hoc Propertiano genere ſermonis Apuleius in fabula Pſyches, initio lib. 6. Met. *Rata ſcilicet nullius Dei fana ceremonijs negligere ſe debere.* ipſe el. 28. lib. 2.

An contempta tibi Iunonis templa Pelaſgæ?

Ouid. 5. Faſt.

Reſpice Tantaliden: eadem Dea tela tenebat,
Virgo eſt; & ſpretos bis tamen vlta focos.

& in ep. Cydippes:

Præterijne tuas de tot cœleſtibus aras?

Virg. 12. Æneid.

Adiuuat inceſſu tacito progreſſus, & aram
Supplciter venerans demiſſo lumine Turnus.

Vt hic aræ fletibus madent, ſic eleg. 16. infra:

Limina humida lacrymis ſupplicibus.

Stat. 5. Siluarum de Aſcantij pietate:

Nunc anxius omnibus aris
Illacrymat, ſignatque fores, & pectore terget,
Limina. Ipſe eleg. 4. lib. 4.
—— lacrymis ſpargitur ara meis.

E t *quicumque.*] Ouid. 2. Faſt.

Et ſoror & Progne, Tereuſque duabus iniquus:
Et quicunque ſuas per ſcelus auget opes.

S a c e r, *qualis vbique, lapis.*] religione conſecratus lapis, qualis paſſim in triuiis & agris venerabatur. Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Nam veneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris;
Seu vetus in triuio florida ſerta lapis.

Apuleius initio lib. 1. Florid. *Religioſam moram obijcit viatori lapis vnguine delibutus.* Xenophon quoque, vt admonet Muretus, moris fuiſſe ſcribit τοὺς λίθους καὶ ξύλα τὰ τυχόντα σέβεσθαι. Lucret. lib. 5. *Nec pietas vlla eſt velatum ſæpe videri*
Vertier in lapidem. Arnob. lib. 1. Aduerſus Gentes, & alibi ſæpe, eam ſuperſtitionem irridet, & lapides Deucaleoneos & Iouem lapidem. Seneca Hippolyto:

—— nullus in campo ſator
Diuiſit agros, arbiter populis, lapis.

vide Iunium prouerb. 62. Cent. 3.

N o n *vllo grauius tentatur Cynthia damno.*] nulla grauiore afficitur iactura. eleg. 12. lib. 2.

Intactos iſto ſatius tentare veneno.

Lucret. lib. 2.

Scire licet nullo primordia poſſe dolore
Tentari. Idem lib. 3.
Ille metu citius paulò tentetur. & lib. 1.
Quæ nondum clueant vllo tentata periclo

Cicero 4. Tuſc. *Tentari morbo.* Horat. ſat. 3. l. 2.

Quod latus aut renes morbo tententur acuto.

& ſat. 1. lib. 2.

Aut ſi tendoluit tentatum frigore corpus.

Damnum autem eſt amiſſio amatoris, quia adempto mancipio Dominæ eius deminuitur patrimonium:

Q v a m *cum ceſſat Deus.*] tardus eſt. vt eleg. 1. ſupra: *In me tardus amor.* Male feriatus eſt, languet, nihil agit, vacuus eſt, eleg. 11. lib. 3.

At nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis.

id eſt, ſunt vacua. Horat. oda 27. lib. 3.

Ceſſantem Bibuli Conſulis amphoram.

eadem ſententia Tibullus dixit: *lentus eſt.* eleg. vlt. lib. 1.

At laſciuus amor rixæ mala verba miniſtrat
Inter & iratum lentus vtrumque ſedet.

& Horat. oda 13. lib. 4.

Et cantu tremulo pota cupidinem Lentum ſollicitas.

S i b i.] refertur & ad, *rapto.* & ad *ceſſat.* Plaut. Pſeud. *It dies, mihi ceſſo.* id eſt, me moror.

R a p t o *amore.*] erepto amico. vt el 8. lib. 2.

Tantus in erepto ſæuit amore dolor. id eſt, erepta amica, & abducta Briſeide. Ibidem:

Eripitur nobis iampridem cara puella.

P r æ c i p v e *noſtri.*] vtraque lectio defendi poteſt, *amore noſtri,* & *amore noſtro.* Virg. 4. Æn.

Nec te noſter amor. & 4. Georg.
Quo tibi noſtri Pulſus amor? & lib. 12.
Victus amore tui.

A M a n e a t *ſit ſemper.*] nunquam mutetur, & eodem ſemper in me animo eſſe velit. eleg. 14. infra: *Quæ maneant dum me fata manere volent.* ſupra eleg. 1. *Nec aſſueto mutet amore locum.* Manere, διαμένειν, vt Tibull. el. 3. lib. 1.

At tu caſta precor maneas.

Horat. *Difficilis mane.* Ouid. el. 4. lib. 3. Triſt.

Proſpera ſic maneat vobis fortuna.

Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

Sic ego ſim; liceatque caput candeſcere canis.

ſed ꝙ ſic & vouentis.

A d o r o.] idem eſt quod ſimplex oro: vt Horatio, *Adprecor.* ſic Ouid. 6. Faſt.

B *Non tamen hanc pro ſtirpe ſua pia mater adoret.*

id eſt, precetur. & eleg. 8. lib. 3. Triſt,

Si ſemel optandum eſt, Auguſti numen adora,
Et quem ſenſiſti rite precare Deum.

Iuuenal. ſat. 3.

Pulſatus rogat, & pugnis conciſus adorat,
Vt liceat paucis cum dentibus inde reuerti.

Orare propriè, dicere; adorare, alloqui. Apuleius 3. Met. *Accuſator quidam ſenior ſic exſurgit, & populum ſic adorat.* Feſtus: *Adorare apud antiquos ſignificabat agere, vnde Oratores.* Ouid. in ep. Ariadnæ:

Non te per meritum, quoniam male ceßit adoro.

C & 4. Faſt.

—— Hetruſcas Turnus adorat opes.

& eleg. 2. lib. 2. de ponto:

Hanc ego non vt me defendere tentet, adoro.

Virg 11. Æneid.

—— volens vos Turnus adoro: Ferte ratem.

N e *quicquam ex illa quod querar, inueniam.*] nec vlla mihi cauſa detur de Cynthia conquerendi. Reperit tamen ſatis multas querelarum cauſas, vt ait infra eleg. 18.

Vnde tuos primum repetam, mea Cyntia faſtus?
Quod mihi das flendi Cynthia principium?

D & alio loco:

Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem
Siue meas lacrymas, ſiue videre tuas.

AD ELEGIAM V.

Ad æmulum ſuum Gallum.

I n v i d e *te.*] familiaris obiurgatio: nam alloquitur & propinquum & amicum.

T a n d e m *compeſce voces.*] comprime, coërce, contine. Nam id verbum Paſco propriè ſignificat: vt in ſacris: *Paſcito linguam, id eſt contineto, coërceto*: inquit Feſtus. eleg. 13. infra:

E *Hæc tibi vulgares iſtos compeſcet amores.*

& eleg. 15. lib. 3.

Tu potes inſanæ Veneris compeſcere faſtus.

Horat. oda 20. lib. 2. *Compeſce clamorem.*

M o l e s t a s.] auribus meis graues, quibus me obtundis & eneeas.

E t *ſine nos curſu, quo ſumus, ire pares.*] ſine nos concordes, & vnanimes in amoris iugo cum vitæ curſum conficere, quem ingreßi ſumus. Idem dixit ſupra: *Sitis & in tuto ſemper amore pares.* & *notas ire vias.* vbi, qui dicantur pares, docuimus: & pares ſubire iugum. Solon apud Auſoniũ: *Par pari iugator coniux: quidquid impar diſſidet.*

Sumus, Ambiguè. vel ſumus pares curſu: vel ſine ire pares (in) curſu, quo ſumus. Cicero ep. 1. lib. 1. ad Att. *Vides in quo curſu ſimus.* id eſt, quam ingreſſi viam, rationemque vitæ. & in Lælio: *In medio curſu amicitias dirumpere.* Curſus, pro curriculo & ſpatio, vt eleg. 25. lib. 2.

Aut primum infecto depoſcit præmia curſu.

ſic Cicero, *Curriculum vitæ.* Callimach. εἰς Ἀρτ. σύνδρομος Ἀρτεμίδος. In curſu ſocius Dianæ (Actæou.)

Q V I D *tibi vis.*] Quid quæris? Obiurgantis eſt, & reprehendentis inconſultam alicuius rei cupiditatem. Terent. Heauton. ſc. 1. Act. 1.

Quid vis tibi, aut quid quæris?

Cicero 2. de Orat. *Quid tibi vis*, inquit, *inſane?* Horat. oda 12. epod.

Quid tibi vis mulier? Seneca cap. 3. de conſolat. ad Polybium. *Quid tibi voluiſti iniuſta & violenta fortuna.*

I N S A N E *meos ſentire furores?*] demens experiri inſani amoris cruciatus?

I N F E L I X.] dijs iratis nate.

P R O P E R A S *vltima noſſe mala.*] Id eſt, quod monuit eleg. 1. *Hoc moneo vitate malum.* de Cynthia. De malis amantium Ouid. 2. de arte amandi. Sunt autem in bonis & malis fines, quibus nihil maius & ad quos omnia referuntur. Id Græci τὰ τέλη vocant, quod Cicero vertit *vltimum* in lib. de finibus. *vltima* ergo *mala* extrema & maxima. Aliquando tamen vltimum, minimum Horat.

Principibus placuiſſe viris non vltima laus eſt.

& ſupra eleg. 4.

—— mei pars eſt extrema furoris.

Brutus Attico ep. penult. lib. ep. ad Brutum. *Hæc Ciceroni videntur vltima eſſe in malis.* loquitur de morte, exſilio, paupertate. Stultitiæ vero eſt properare ad mala, vt in eadem epiſtola: *ad eum exitum properat, vt ſit ei Octauius propitius.* hoc eſt quod ait Plautus: *malum ſibi ſuo inuento arceſſere.* ex eo genere eſt illud Tibulli.

Quis furor eſt atram bellis arceſſere mortem?

Salluſtius ita vſus verbo *properare*, in Catilina: *Abuti diuitias properabat.* Idem in oratione Marcij: *Vltro in vos licentiam auctam adiuuamque properatis.*

E T *miſer.*] quod hic *infelix & miſer.* Plaut. ſine coniunctione in aulularia. *Quem propter tantum auri perdidi infelix miſer.*

F E R R E *veſtigia.*] vt ferre pedem Virgilio & Horatio. id eſt, incedere.

P E R *ignes ignotos.*] dixit ignotos, quia ignota mala grauiora ſunt. prouerbialis autem hic ſermo: de tecto periculo, eoque maximo. Horat. oda. 1. lib. 2.

Et incedis per ignes Suppoſitos cineri doloſo.

Ariſtoph. Lyſiſtrata, vt notat Eraſmus in Prouerbio *per ignem incedis.* Κἂν μὴ χρῇ, διὰ τοῦ πυρὸς ἐθέλω βαδίζειν. Horat. *Per mare pauperiem fugiens, per ſaxa, per ignes.* Sub Soracte monte vrbs Feronia & Dea eiuſdem nominis, cuius numine afflati per ignem incedebant nudis pedibus illæſi. Virg. 11. Æneid.

Summe Deûm, ſancti cuſtos Soractis Apollo,

A *Quem primi colimus, cui pineus ardor aceruo*
Paſcitur, & medium freti pietate per ignem
Cultores multa premimus veſtigia pruna.

Feſtus quoque in aqua. *Funus proſequuti, redeuntes ignem ſupergrediebantur* (tectis pedibus) *aqua adſperſi, quod genus purgationis vocabant ſuffitionem.*

E T *bibere è tota toxica Theſſalia.*] Sic ipſe eleg. 24. lib. 2.

Tetta venena libens & naufragus ebibat vndas,

& eleg. 17.

Sumere & in noſtras trita venena manus.

B Rectè autem ignem & venenum coniungit, quia vtrumque amori tribuunt. Virg. 1. Æneid.

Occultum inſpires ignem, fallaſque veneno.

Toxicum, inquit Feſtus, *ternarium venenum, quo quidam perungere ſagittas ſolent.* Plin. cap. 10. lib. 16. in extremo. *Toxica ſunt qui dicta quaſi taxica putent. ab arbore taxo præſentis veneni, vnde ſagittæ tinguntur.* Theſſalia autem venenorum feraciſſima. Horat. oda 27. lib. 1.

Theſſalis magus venenis. & oda 5. epod.

Voce Theſſala. Plaut. in Amphitr. *Theſſalum veneficum.* vide Prouerbium Θετταλικὸν γοήτευμα. &

C Apuleium. lib. 1. Metam. Tibull. el. 4. lib. 2.

Quidquid habet Circe, quidquid Medea veneni,
Quidquid & herbarum Theſſala terra gerit:
Si modo me placido videat Nemeſis mea vultu,
Mille alias herbas miſceat illa, bibam.

Horat. oda. 5. epod. *Herbaſque quas Iolchos, atque Iberia mittit venenorum ferax.* Nam Iolchos ciuitas Theſſaliæ.

N O N *eſt illa vagis ſimilis collata puellis.*] elegia ſuperiore.

Nedum ſi leuibus fuerit collata figuris,

Vaga, quæ vulgo vagantur, vnde *vulgiuaga Venus.* Lucretio, εἰκαῖαι, vulgares. dicimus

D *coureuſes, Trotieres.* Inconſtantibus exponit Beroaldus. eleg. 23. lib. 2. vagam deſignat.

Cui ſæpe immundo ſacra conteritur via ſocco?
Nec ſinit eſſe moram, ſi quis adire velit.

Plaut. in milite Act. 2. ſc. 5. *Te alloquor vitij probrique plena, quæ circum vicinos vagas.* Horat. in arte Poëtica eodem ſenſu.

Concubitu prohibere vago: date iura maritis.

& Mart.

Hanc volo quæ facilis, quæ palliolata vagatur.

M O L L I T E R *iraſci.*] non eſt illius ira mollis & facilis. eius moris exemplum eſt el. 7. lib. 3. *Dulcis ad heſternas, &c.*

E Ouid. eleg. 4. lib. 1. Triſt.

Ni fuerit læſi mollior ira Dei.

Cicero ep. 14. lib. 1. ad Att. *Q. fratris mollis animus ad accipiendam & deponendam offenſionem*, *Molliter*, leuiter. vt eleg. 3. ſupra:

Molliter impreſſo conor adire toro.

& eleg. 7. lib. 4.

Tergeminuſque canis ſic mihi molle ſonet.

Stat. *Tibi non molle tuenti.*

T I B I:] vel abundat, vel ad ornatum ponitur: nam non ſoli Gallo iracunda Cynthia; ſed & Propertio. ſed alij libri, *mihi. Tibi*, aduerſum te, lege Mart. epig. 43. lib. 3.

Stulte quod egiſti (abſcindens nares Mœcho) nihil
hic tua perdidit vxor:

Cum ſit ſalua tibi mentula Deiphobi.

N o n *ſolet illa.*] Scaliger ait in vet. lib. eſſe ſciet, & probat, ſed nugatur.

Q v o d *ſi forte.*] eleg. 13. lib. 2.

Quod ſi forte bonas ad pacem verterit aures.

hæc autem ſententia explicatur infra eleg. 9. verſu 23. & 24. eleg. 28. lib. 2.

Quod ſi forte tibi properarint fata quietem.

T v i s *non eſt contraria votis.*] tuo deſiderio non aduerſatur, ſed tuis optatis reſpondet. Id eſt quod dixit eleg. 1. ſupra:

Cum tamen aduerſos cogor habere Deos.

Tibull. eleg. 4. lib. 3.

Nec tibi crediderim votis contraria vota.

Contraria, pro aduerſa. Virg. 1. Georg.

Nona fuga melior, contraria furtis.

Scaliger ait in vet. lib. eſſe:

Quod ſi forte auſis non eſt contraria noſtris:

& ipſum Propertium pro Gallo rogaſſe putat.

A t *tibi curarum millia quanta dabit.*] Innumerabiles tibi curas adferet. Sic Catullus:

Dein cum millia multa fecerimus. Idem.

Qui veſtri numerare vult multa millia luſus.

Ipſe eleg. 28. lib. 2.

Sunt apud infernos tot millia formoſarum.

Ouid. 3. Faſt. *Millia crabronum coeunt.*

Millia quanta, vt eleg. 18. infra.

Ah tua quot peperit nobis iniuria curas.

& magnitudinem poſuit pro numero. Cicero Philipp. 2. *HS. ſexagies, tantum enim pro te interceſſerat.*

N o n *tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos.*] omnem, inquit, tibi quietem eripiet; & oculos vigilijs lacrymiſque tibi corrumpet. eleg. 25. lib. 2.

Cum ſatis vna tuis inſomnia portet ocellis.

Apuleius de Deo Socratis: *Quorum è numero ſomnus atque Amor diuerſam inter ſe vim poſſident. Amor vigilandi, ſomnus ſoporandi.* Dilogia in verbo *relinquet.* nam aliter relinquuntur oculi, aliter ſomni. Relinquere ſomnos, vt Horat. oda 25. lib. 1. *Nec tibi ſomnos adimunt.* Virg. *Cui lumen ademptum.* Horat. *Adempta vati reddidere lumina. Oculos eripere* idem Horatius aliter dixit ſat. 5. lib. 2. *Eripiet quiuis oculos citius mihi.* diffletos oculos dixit Apuleius. id eſt, lacrymis perditos.

I l l a *feros animis alligat vna viros.*] Sola eſt Cynthia, quæ truces & indomitos conſtringere ac domare poſſit. ſic Cic. 2. de finibus. *Vt ſe virtutis tradat conſtringendam voluptas.* & 11. Philipp. *Decius Brutus conſtrinxit Antonium.* & ibidem. *Illi exultanti Mutinam, tanquam frenos furoris iniecit.* & 2. de diuin. *Si id agerent dormientes, quod ſomniaſſent, alligandi eſſent omnes qui cubitum irent.* Ipſe el. 4. lib. 2.

At veluti primo Taurus detrectat aratra:
Poſt venit aſſueto mollis ad arua iugo.
Sic primo iuuenes trepidant in amore feroces:
Dehinc domiti, poſthac æqua & iniqua ferunt.

& eleg. vlt. lib. 2.

Sed non ante graui taurus ſuccumbit aratro
Cornua quam validis hæſerit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores.
Trux tamen à nobis ante domandus eris.

A ferus animo eſt, ἀχθέσομαι.

A h.] In alieno dolore exclamatio, vt *Heu* eleg. 1. & 4. ſupra. eleg. 15. infra:

Audax ah nimium noſtro dolitura periclo!

eleg. 21. lib. 2.

Ah nimium faciles aurem præbere puellæ!

eleg. 33. lib. 2.

Ah quoties quernis læſiſti frondibus ora!

& eleg. 13. lib. 3.

Ah quoties pulchros vſſit regina capillos!

Virg. *Ah virgo infelix!*

Ouid. 1. de arte.

B *Ah quoties vultu vaccam ſpectauit iniquo!*

M e a *contemptus quoties ad limina curres.*] quoties ſpretus & excluſus domum meam properè venies opem & conſilium rogaturus: *Contemptus*, vt Terent. Andria.

Quot modis contemptus, ſpretus, &c. ſic el. 7. infr.

Me legat aſſiduè poſthac neglectus amator.

& eleg. 12.

Aut ſi deſpectus potuit mutare calores.

Virg. 4. Æneid.

Connubia noſtra Reppulit.

C v m *tibi ſingultu.*] τῷ λυγμῷ. id eſt, maiore ſuſpirio. Albin. Ad Liuiam.

Singultu medios impediente ſonos.

Horat. ſat. 6. lib. 1.

Vt veni coram, ſingultim pauca loquutus.

F o r t i a *verba cadent.*] magnifica & ſuperba verba excutientur. Tibull. eleg. 7. lib. 2.

C *Magna loquor: ſed magnificè mihi magna locuto*
Excutiunt clauſæ fortia verba fores.

ſic *dicta excidere* Cic. 3. Tuſc. Ouid. epiſt. 3.

At mea pro nullo pondere verba cadunt.

cadunt autem verba quæ proferri & attolli non poſſunt, ſed irrita ſunt, & inania. eleg. 10. infra.

Nec tibi pro vano verba benigna cadant.

& eleg. 16.

At mea nocturno verba cadunt Zephyro.

& elegia 17.

Omniaque ingrato littore vota cadunt.

Horat. oda. 1. lib. 4.

Cur facunda parum decoro
Inter verba cadit lingua ſilentio.

Ouid. eleg. 5. lib. 2. Amor.

Vt faciem vidi, fortes cecidere lacerti.

Lucret. lib. 4.

Et meditata diu cadat aliò ſumpta querela.

E Cic. 2. Philipp. *Excuſſis tuis vocibus ad te milites miſit.* id eſt cum nihili eas feciſſet. Et pro Sylla. *Excutient tibi iſtam verborum iactationem.* Ouid. in ep. Sapphus.

Et Zephyri verba caduca ferunt.

&. in Ibin.

Et ſit pars voti nulla caduca mei. & 1. Faſt.

Templa patent, aureſque Deûm, nec lingua caducas
Concipit vlla preces, dictaque pondus habent.

& fortia opinione tantum. vt Horat.

Quid breui fortes iaculamur æuo multa.

& eleg. 8. infra.

Fortis &c. in dura naue iacere potes.

Albinouan. ad Liuiam. *Fortia verba loqui.*

Tibull.

Vre ferum & torque, libeat ne dicere quidquid

Magnificum poſthac, horrida verba doma.
Horrida, fortia, vt *horridus miles* Eunio. Sic & Ouid. in ep. Phædr.

—— nunc faſtus, altaque verba iacent.

Et *tremulus horror orietur.*] Horrorem tremor ſequitur Terent. Eunuch. de hac amoris febri. Act.1. ſc.2.

Totus tremo, horreoque, poſtquam illam adſpexi.
Horat. oda 23. lib.1.

Nam ſeu mobilibus veris inhorruit
Aduentus foliis, ſeu virides rubrum
Dimouere lacertæ,
Et corde & genibus tremit. cauſam huius B tremoris vide apud Macrob. lib.7. Virg.3.Æn.

—— mihi frigidus horror.
Membra quatit. Cornel. Celſus lib.3. horrorem vocat vbi totum corpus intremiſcit. Seneca Troade.

Pauet animus: artus horridus quaſſat tremor.

Moestis *fletibus.*] Catull.

Mœſta nec aſſiduo tabeſcere lumina fletu
Ceſſarent, neque triſti imbre madere genæ.
Item. *Mœſtus lacrymis Simonideis.*
Tibull. eleg.1. lib.1.

Triſtibus & lacrymis oſcula mixta dabis.

Et *timor informem ducet in ore notam.*] Inducet in ore & quaſi vultum pinget pallore ac maculis luridis. Ducere notam, vt Virg.

Duceret apricis in collibus vua colorem.
Iuuenal. *Vuaque conſpecta liuorem ducit ab vua.*
Horat. oda 2. lib.4. *Qua notam duxit, &c.*
Tibull. eleg.6. lib.1.

—— & menſa ducat in orbe notas.
Ouid. 8. Metam.

—— pariter palleſcere glandes.
Cœpere, ac longi pallorem ducere rami.
Aliud eſt eidem Ouidio:

Ille Numantina traxit ab vrbe notam.
Informis autem ille color, vt 4. Æneid.

—— maculiſque trementes
Interfuſa genas, & pallida morte futura.

Et *quæcumque voles.*] ſcilicet queri, vel loqui.

Fugient *tibi verba.*] nam vt ait Horat.

Amantem languor & ſilentium indicat,
& Virg. *Incipit effari, mediaque in voce reſiſtit.*
Catull. *Lingua ſed torpet.* Valerius Æditu*us* apud Gellium, cap.9. lib.19.

Dicere dum conor curam tibi Pamphila cordis,
Quid mi abs te quæram, verba labris abeunt.
Per pectus miſerum manat ſubito mihi ſudor.
Sic tacitus, ſubſidus, duplo ideo pereo.
eleg. 14. lib.3.

—— nec quæ ſint verba rogandi
Inuenias. fugere verba, vt *labris abire* Æditu*us* dixit. Virg. eclog. 9. *Vox quoque Mœrin iam fugit ipſa.* Liuius Odyſſea apud Priſcianum *Mea puera, mea puera, quod verbum ex ore tuo profugit?* ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, Homer.

Tibi *querenti.*] queri conanti, vt eleg. 18.

Hæc certè deſerta loca, & taciturna querenti.
Virg. *Cum canerem reges.*

Nec *poteris qui ſis, aut vbi noſſe miſer.*] Ingentis perturbationis eſt ſeipſum ignorare, & ſui ipſius obliuiſci. Plaut. Amphitr. *Delinitus ita ſum profecto, vt me qui ſim neſciam.* Idem Captiuis,

A Act.3. ſc.4. *Interdum ſuum ignorat* (inſanus) *nomen, neque ſit qui ſiet.* eodem pertinet ignoratio loci. *Quid loquor? aut vbi ſum?* Horat. *vnde, quo veni?*

Tvm *graue ſeruitium.*] cui opponitur, apud Terentium, *Iuſta & clemens ſeruitus.* Tibull.

Triſte ſeruitium dicitur. Ipſe eleg.26. lib. 2.

Nonne fuit ſatius duro ſeruire tyranno?
at contra eleg.20. lib.2.

Quod ſi nec nomen, nec me tua forma teneret,
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.
& alibi. *Ferre ego formoſam nullum onus eſſe puto.*

B Nostra *cogere puella diſcere.*] neceſſe tibi erit experiri & ſentire. Diſcere cum malo coniunctum vt oſtendimus ad illud eleg. 1.

Donec me docuit. An dicere? id eſt fateri.

Et *excluſum quid ſit abire domum.*] De excluſorum quereris vide eleg. 16. infra. & Horatij odam 10. lib.3. & Plautum Aſinaria. *Quid ſit,* quantum ſit mali. vt eleg.30. lib. 2.

Hic quoque non neſcit quid ſit amare, chorus.
& eleg.32.

Senſiſti multas quid ſit inire vias. Terent.
Oſtendam tibi quid ſit herum fallere, Virg.
C *Nunc ſcio quid ſit Amor.* *Abire domum,* vt Horat. oda 11. epod. *Iuſſus abire domum.* Plaut. Aſinar. *Surge amator, i domum.*

Nec *iam pallorem toties mirabere noſtrum.*] dictum eleg. 1. ſupra.

Et facile illa meo palleat ore magis.
pallorem & maciem coniungit etiam eleg. 3. lib. 4.

Avt *cur ego ſim nullus.*] Cur omnibus membris delicuerim & tabuerim, cur macies omnia membra ſic extenuarit, vt vix aliquid ex me ſuperſit. eleg. 22. lib.2. ſe macilentum fuiſſe teſtatur:

D *Sed tibi ſi exiles videor tenuatus in artus.*
& eleg.13. lib. 2.

Non ego, ſed tenuis vapulat vmbra mea.
aliud eſt apud Comicos, *nullus ſum.* el. 1. lib.4.

Et qui nunc nulli, maxima turba Gabij.
id eſt deſerti, quorum veſtigia vix exſtant.

Toto *corpore.*] ſic eleg.2. lib.2.

Fulua coma eſt, longaque manus, & maxima toto
Corpore. & eleg.29.

Aſpice vt in toto nullus mihi corpore ſurgat
Spiritus. Virg. 5. Æneid.

—— & toto deſcendit corpore peſtis.
& 11. Æneid.

E *—— & toto certatum eſt corpore regni.*

Nec *tibi nobilitas poterit ſuccurrere.*] generis antiquitas & dignitas non poterit tibi ſubuenire & ſubſidio eſſe. E Cornelia gente Galli, vel ex Ælia. Gens vero Cornelia multas familias continet, Gallorum, Lentulorum, Syllarum, Scipionum, Dolabellarum, Nepotum, Balborum, Frontonum, Celſorum. Nobilitas autem vulgo eſt generis antiquitas. ſed proprie *cognita virtus*, vt ait Cicero 7. ep. ad Hirtium apud Nonium in *veteraſcere.* in hanc ſententiam Ouidius: *Nobilitas ſub amore iacet.*

Nescit *amor cedere.*] Non didicit, non conſueuit. vt eleg.14. infra.

Neſcit amor magnis cedere diuitijs.

Verus amor longum neſcit habere modum. Item. A
An dolor ſic vitijs neſcit abeſſe ſuis. Horat:
Pelidæ ſtomachum cedere neſcij.

Priscis *imaginibus.*] Plin. cap. 2. lib. 35. Expreſſos è cera vultus maiorum docet in atrijs Romanorum fuiſſe, eaſque imagines comitari ſolitas gentilitia funera: & poſtea luxu mutatam imaginum materiam. vide Iuuenal. ſat. 8. *Stemmata quid faciunt.* Ipſe el. 13. lib. 2.

Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa.

Horat. *Eſto beatus, funus atque imagines*
Ducant triumphales tuum. Cic. in Rullum. *Imagines familiæ populi beneficio tribuuntur.* Scilicet B ius imaginum à curuli magiſtratu 7. Verrina. Eædem *laureata* in gratulatione: pro Murena. & aliquo damnato in carcere iacebant. In Vatinium. Idem in Piſonem. *Irrepſiſti ad honores commendatione fumoſarum imaginum, quarum nihil habes præter colorem.* meminit lib. 2. de Orat. Lucanus ad Piſones.

Nam quid imaginibus? quid auitis fulta triumphis
Atria? quid pleni numeroſo conſule faſti
Profuerint, ſi vita labat? De imaginibus in funere identidem Cornel. Tacitus.

Qvod *ſi parua tua dederis veſtigia culpæ.*] C Signa amoris. vt eleg. 18. infra.

An quia parua damus mutato ſigna colore.

& alibi.

Nimirum veri dantur mihi ſigna caloris.

& eleg. 9.

Venturi prima fauilla mali. *Culpa*, id eſt amoris. Nam culpa deſidia eſt, eademque amor. eleg. 30. lib. 2.

Communis culpæ cur reus vnus agor?

eleg. 4. lib. 4.

Nam Veſta Iliacæ felix tutela fauillæ
Culpam alit. Catull.
Coniugis in culpa flagrauit quotidiana. Virg. D
Bacchus & ad culpam cauſas dedit.

Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Quis locus eſt templis anguſtior? hæc quoque vitet
In culpam ſi qua eſt ingenioſa ſuam.

& peccare, amare eſt.

Qvam cito.] an coniunctim vt quam mox, & quamprimum.

De *tanto nomine.*] vero tanti nominis & famæ. eleg. 7. lib. 2.

Tantum meruit mea gloria nomen.

Gell. cap. 9. lib. 20.

Multo nomine Grammaticus.

Horat. oda 9. lib. 3.

Multi Lydia nominis. E

Cornel. Tacit. lib. 3. ſub finem: *Manlij, Quintij, aliaque eiuſdem nobilitatis nomina.* & lib. 5. *Togendus Gallus dum ignobilitatem ſuam magnis* (Scipionum) *nominibus inſereret, per deridiculum auditur.* Albinouan. ad Liuiam.

Nunc primum adſpiceris conſul, victorque parenti.
Sic mihi, ſic miſera nomina tanta refers?

Ibidem.

Fluminaque & montes & nomina magna locorum.

Mart. epigr. 17. lib. 5.

Dum proauos atauoſque refers, & nomina magna.

Stat. 2. Achill.

Omnis honos illic, illic ingentia certant
Nomina. Salluſt. in Orat. Lepidi. *Satellites quidem eius homines maximi nominis, mox præclara Brutorum proles.* Mart. epigr. 6. lib. 11.

Si redeant veteres, ingentia nomina, patres.

Iuuenal. ſat. 8.

——— *aliaque ſi te*
Nomina delectant. Ouid. el. 4. lib. 3. Triſt.
Viue tibi, & longè nomina magna fuge.

Tibull. lib. 4.

Ne tanto careat mihi nomine charta.

Seneca cap. 2. de conſol. ad Martiam. *Quibuſdam nomina clara opponenda ſunt.* Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Nec minus Hortenſi, nec ſunt minus improba Serui
Carmina: quis dubitet nomina tanta ſequi?

Seneca in Octauia: *Nunc in luctus ſeruata meos Magni reſto nominis vmbra.* Chariſ. lib. 5. *Maximi nominis ſum & maximo nomine*, id eſt, *nobiliſſimus ſum.*

Rvmor *eris.*] Idem valet eleg. vlt. lib. 3.

Riſus eram poſitis inter conuiuia menſis.

eleg. 21. lib. 2.

Et nunc inter eos tu ſermo es.

ſic eleg. 18. lib. 3.

Crimen & illa fuit: de Myrrha. Iuuenal. ſat. 10.

Vt pueris placeas, & declamatio fias.

Horat. oda 11. epod.

Heu me per vrbem (nam pudet tanti mali)
Fabula quanta fui. Idem ep. 13. lib. 1.
——— *Aſinæque paternum*
Cognomen vertas in riſum, & fabula fias.

Plaut. Pœnulo. Act. 1 ſc. 5.

Ita nunc per vrbem ſolus ſermo eſt omnibus.

Tibull. eleg. 3. lib. 2. *Fabula nunc ille eſt.* & eleg. 4. lib. 1.

Parce puer quæſo ne turpis fabula fiam.

Sic eleg. 2. ſupra: *Diſcordia*, pro diſcordiæ cauſa, & Catull.

Iocum me putas eſſe mæcha turpis. *Rumor*, inquit Cornel. Fronto, *tumultuatur: fama indicat.* Fab. decl. 152. *Rumor eſt vniuerſi populi conſenſus certus.*

Non *ego tum potero ſolatia ferre roganti.*] Implorantem opem meam affari, & mulcere non potero. *Solatia*, alloquia & ἐπῳδαί. Nam ἐπῳδαὶ Græcis eſt verborum ſolatium & leuamen: & auxilium. cui reſpondet, quod ſequitur, *medicina*, id eſt, fomenta, remedia, non ſani pectoris auxilia.

Qvvm *mihi nulla mei ſit medicina mali.* Cic. ep. 8. lib. 4. fam. *Non ita abundo ingenio, vt te conſoler, cum ipſe me non poſſim.* vide Cic. ep. vlt. lib. 6. fam. initio. Eodem argumento ſcripſit Catullus elegiam ad Manlium, qua monet ne *Amplius à miſero dona beata petat.* & ipſe eleg. 9. lib. 4.

Lygdame nil potui, tecum ego captus eram.

Prouerbialis eſt ſenarius apud Plutarch. de diſcrimine adulatoris, & amici: Ἄλλων ἰατρὸς, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων. Tibull. eleg. 5. lib. 2.

Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis.
Quidquid erat medicæ vicerat artis amor.

Ouid.

Hei mihi quod nullis amor eſt medicabilis herbis.

Virg. eclog. 10.

Tanquam hæc ſit noſtri medicina furoris.

S e d *pariter miſeri.*] vel vna, vel eodem genere calamitatis afflicti.

S o c i o *cogemur amore.*] communi mihi tecum. Cic. pro Sex. Roſcio. *Fallere eum qui ſe in negotio coniunxit.* id eſt ſocium. Ipſe eleg. 17. infra.

Manſuetus ſocio parcite litteribus. Virg.

Socia arma rogantes. & lib. 3. Æneid.

Nec non & Teucri ſocia ſimul vrbe fruuntur.

Ibidem. ——— *miratus Aceſtes*

Aduentum, ſociaſque rates. An ſocio ipſo Deo, qui nobiſcum erat. vt eleg. 16. lib. 3.

Exclusis ſit comes ipſa Venus.

A l t e r *in alterius.*] Genus annominationis, cum idem verbum caſibus variatur. Virg. 2. Æneid.

Alterum in alterius mactatos ſanguine cernam.

& 3. Æneid.

Alter & alterius ſequitur de cortice ſanguis.

Ouid. ep. 3.

Alter in alterius iactantes lumina vultum.

S i n v.] flere in alterius ſinu eſt, ſummæ familiaritatis: Terent. Andr. Act. 1. ſc. 1.

Reiecit ſe in eum flens quam-familiariter.

Cicero 13. Philipp. *Cum in gremium minarum mentem mentumque deponeres.* Petronius.

Grandine qui ſegetes, & totum perdidit annum,
In ſimili deflet triſtia fata ſinu.

M v t v a *flere.*] Statius 12. Thebaid.

Mutuaque exorſa Thebas, argoſque renarrant.

Infra eleg. 16.

Reſpondes tacitus mutua cardinibus.

Lucret. lib. 3.

——— *& inter ſe mortales mutua viuunt.*

& lib. 4.

——— *non queat eſſe*
Coniuncta inter ſe, nec motu mutua fungi.

& lib. 5.

Mutua cum inter ſe rami, ſtirpeſque teruntur.

Q v a r e.] quod cum ita ſit, ſic in extrema eleg. 9. infra.

Quare ſi pudor eſt quamprimum errata fatere,

& eleg. 19.

Quare dum licet inter nos letemur amantes.

Q v i n *poßit mea Cynthia.*] quantum vim habeat ad mouendum.

D e s i n e, *Galle, quærere.*] omitte, ſi ſapis, ſcire velle. *Deſine quærere*, ne malum inuenias.

N o n *impune illa rogata venit.*] id eſt rogatur. eleg. 15. infra.

Tu tamen in noſtro lenta timore venis.

& eleg. 10.

Irritata venit quoniam contemnitur illa.

& eleg. 11.

Seu triſtis veniam, ſeu contra lætus amicis:

& eleg. 18.

Non ita ſana tamen venerit ira mea.

Ouid. 2. de Arte.

Non ego diuitibus venio præceptor amandi.

& ep. Laodamiæ.

Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis.

Auſon. *Tu mihi crux ab vtraque venis.* Iuſtin. lib. 1. Inſtit. tit. 2. de iur. nat. §. ſine ſcripto: *Sine ſcripto ius venit*, inquit, *quod vſus approbauit.* ſic ὄρχομαι Græcis & ſum & venio. *Rogare*

A verbum eſt amatorium. Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

——— *caſta eſt quam nemo rogauit.*

& *Ac ſi ruſticitas non vetat, ipſa rogat.*

& 1. de arte amandi.

Conueniat maribus nequam nos ante rogemus,
Fœmina iam partes victa rogantis agat.

Ipſe eleg. 5. lib. 4.

Nempe tulit faſtus auſa rogare prior.

AD ELEGIAM VI.

B *Ad Tullum.*

N o n *ego nunc vereor Adriæ mare.*] Ita dictum vt à Virgilio: *herba veneni.* & *vrbem Patani.* & eleg. 13. lib. 3. *mons Parnaſsi.* Cic. ep. 18. lib. 5. ad Atticum: *In oppido Antiochiæ.* Plutarchus in Camillo; Adriaticum putat mare dictum ab oppido Adria, quod ſitum ad Padum amnem. Plin. cap. 16. lib. 3. ab Atria portu nobili Tuſcorum, permutatione *t* in *d.* Idem dicitur ſuperum mare, & Ionium, vulgo *Golfo di Venetia.*

N o s c e r e *tecum.*] contra eleg. 5. lib. 3.

At tu ſaue aquilo nunquam mea vela videbis.

Noſcere mare, viſere & tentare. vt infra.

Cognoſcere Athenas. eleg. 10. lib. 2.

Necdum etiam Aſcræos norunt mea carmina fontes.

id eſt adierunt. Stat. in fine Thebaïdis.

C *Iam te magnanimus dignatur noſcere Cæſar.*

Ouid. eleg. 9. lib. 3. Triſt.

Hoſpes, ait, noſco Colchide vela dari.

id eſt video. Plaut. Mercat. Act. 4. ſc. 7.

Item Periſtrata, te pol non noram. id eſt, agnoueram, videram.

N e q v e *Aegæo ducere vela ſalo.*] nauim agere per mare Ægeum. ſic *remos ducere.* Ouid. 1. Metam.

Et ducit remos illic vbi nuper ararat.

Virg. 3. Georg.

——— *grauibus iuga ducere plauſtris.*

Ipſe eleg. 26. lib. 2.

Ionio laſſas ducere rore manus. id eſt natare. Plin. cap. 11. lib. 4. Ægeum mare dictum ait à ſcopulo, quem αἶγα vocant, quod capræ exſilientis formam præferat. Alij ab Ægeo patre Theſei, vel ab Ægea regina Amazonum, vt Feſtus. hoc Romani, vt ait Plinius, partim Macedonicum, partim Græcienſe vocarunt.

E Vulgo nautarum dicitur *Archipelago. Salum*, mare, à verbo σαλεύω, quatio, moueo, inquit Seruius. ὁ σάλος Græcis agitatio fluctuum, quos ſequutus Ennius extulit genere maſculino, *vndantem ſalum*, vt notat Nonius. Hinc *Salacia*, & *Salentini* populi: Feſtus.

C v m *quo poßim conſcendere.*] ſuperare, tranſcendere. vt eleg. 14. infra:

Illa neque Arabum metuit conſcendere limen.

M o n t e s *Riphæos.*] Seruius in illud 3. Georg. *Gens effrena virûm Riphæo tunditur Euro:* & lib. 4. Georg.

Aruaq; Riphæis numquam viduata pruinis: Riphæi. inquit, *montes Scythiæ: ἀπὸ τῆς ῥιπῆς: à perpetuo ventorum flatu & impetu. Nam ῥιπή, impetus.* Plin. cap. 12. lib. 4. & cap. 27. lib. 5. & cap. 5. lib. 6. &

Strabo lib. 7. *εἰσαῖα ὄρη* dicuntur. nam *εἶναι* & *εἶαι*, turboventi.

Vadera *vlterius.*] *vlterius* ſine caſu poſuit. vt eleg. 15. lib. 2.

Quinetiam ſi me vlterius prouexerit ira.

Virg. 12. Æneid.

Vlterius tentare veto. Ibidem.

Vlterius ne tende odijs. vadere autem ſæpe eſt confidentis & intrepidi animi. Virg. 2. Æneid.

Vadimus haud dubiam in mortem. & 6. Æn.

Ille ducem haud timidis videntem paßibus æquat.

Cic. 1. Tuſc. *Vadit in eundem carcerem, atq; in eundem ſcyphum.*

Domos *Memnonias.*] Sunt qui Thebas Ægyptias ſignificari putent, vbi Memnonis ſtatua dicebatur quotidie ſtrepitu exorientem auroram ſalutare. Alij Æthiopicam intelligunt: Nam Memnon *Aethiops* Catullo, *niger* Virgilio. & Memnones Æthiopiæ populi: Plinio cap. 30. lib. 6. Sed Turneb. cap. 16. lib. 21. docet ex Herodoto Suſa ſignificari, quod oppidum Perſidis *μεμνόνειον ἄστυ* dicebatur, & iter illuc è Græcia erat trium menſium, vt dimetitur Herodotus. Domos pro regione & ſedibus dixit, vt Horat. oda 12. lib. 2.

Plenas aut Arabum domos. Virg. 2. Georg.

Eoaſque domos Arabum. Ipſe eleg 11. lib. 2.

Et domus intacta te tremit Arabia. & el. 18.

At non Tithoni ſpernens aurora ſenectam
Deſertum eoa paſſa iacere domo.

Higinus Fab. 223. Domus Cyri regis in Ecbatanis, quam fecit Memnon (Faber) lapidibus variis & candidis, vinctis auro. vide Diodorum Siculum. Domus Daci ſic dicitur à Statio 1. Siluar. in equo Domitiani: *& attoniti vidit domus ardua Daci.*

Sed *me remorantur verba puellæ.*] Retinent me amicæ verba, quibus vnica gratia non deeſt.

Complexæ.] eleg. 10. infra.

Cum te complexa morientem Galle puella
Vidimus. poteſt ſumi & *παθητικῶς*: vt apud Cic. pro Sexto Roſcio. vel refertur ad, *me.*

Mutatoqve *graues ſæpe colore preces.*] Eo maioris, inquit, momenti preces apud me erant & ponderis, quod ex frequenti coloris mutatione varias animi eius perturbationes colligebam. eleg. 15. infra.

Quis te cogebat multos pallere colores. Horat.

Tunc nec mens mihi, nec color, Certa ſede manent.

Colores mutare (de anxio) dixit Gellius cap. 9. lib. 15. Porro aut coniunctim verba & preces, quæ *verba precantia* Ouidio, vel ſeparatim: quia & verba ſine precibus eſſe poſſunt, & preces ſine verbis.

Illa *mihi totis argutat noctibus ignes.*] Argutias mihi exhibet, vt ait Plaut. in Moſtell. & me arguta blanditia querelíſque ſuis incendit. vt Virg. 4. Æneid.

Deſine meque tuis incendere, teque querelis.

& el. 10. infr. *Tantus in alternis vocibus ardor erat.*

Argutari, inquit Nonius, *procaciter loqui.* Næuius ex odio. *Totum diem argutatur quaſi cicada.* el. 18 infra: *—arguto ficta dolore queri.* Ibid.

A *Cogor ad argutas dicere ſolus aues.* & eleg. 16.

Arguta referens carmina blanditia. vnde *arguti olores*, & *arguta hirundo* Virgilio. & *argutus cinis*, pro præfica habetur Plauto in Trucul. & *argutari præfica* dicuntur in friuolaria. Horat. *Doctor arguta fidicen Thaliæ.* Stat. 2. Siluar. in Epicedio in Glauciam Melioris: *Blandus vbi nam ora arguta querelis?* Chariſ. lib. 1. *ab argutia fit verbum arguto, as. Argutari ignes*, vt *ſpirare quietem*, ſupra: Ignes & calores & ardor pro amore. eleg. 11. infra.

Ante neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis, &c. eleg. 6. lib. 3. *Dulcior ignis erat Paridi.*

B & eleg. 9. infra. *—nec vero tangeris ignis.* eleg. 15. lib. 3.

Hoc mihi quod veteres cuſtodit in oſſibus ignes.

Virg. *At mihi ſeſe offert vltro meus ignis Amyntas.*

Horat. *Non erubeſcendis adurit ignibus.*

Terent. Eunuch. *Accede ad ignem hunc.*

Ouid. lib. 2. Amor. eleg. 16.

At meus ignis abeſt (id eſt puella) *verbo peccauimus* [*vno;*
Quæ mouet ardores eſt procul, ardor adeſt.

Et *queritur nullos eſſe relicta Deos.*] Hæc impia verba dolor interdum hominibus extorquet, cum periuris ſua vident eſſe ſcelera inulta, vel bonis viris male eſſe. Ouid. eleg. 3. lib. 3.

C Amor. *Eſſe Deos credam nec? fidem iurata feſellit.* Idem in epicedio Tibulli.

Cum rapiant mala fata bonos (ignoſcite faſſo)
Sollicitor nullos eſſe putare Deos. & 9. Met.

At valet Euryſtheus: & ſunt qui credere poßint
Eſſe Deos? Attius in Antigona. *Iam iam neque Dij regunt, neque profectò Deum ſummus rex omnibus curat.* Virg. 4. Æneid.

Iam iam nec maxima Iuno
Nec Saturnius hæc oculis pater adſpicit æquis.

Seneca Octauia: *Nullum pietas nunc numen habet: nec ſunt ſuperi, regnat mundo Triſtis Erynnis.* Albinouan. ad Liuiam.

D *Cæſaris vxori ſi talia dicere fas eſt,*
Iam dubito magnos an rear eſſe Deos. Ibidem.
Iamque peccaturus, quid ego tam credulus, inquit,
Suſcepto in nullos irrita vota Deos?

Terentij Varronis Atacini extat epigramma, excuſum in Petronio Douzæ:

Marmoreo Licinus tumulo iacet, at Cato paruo:
Pompeius nullo: credimus eſſe Deos?
Saxa premunt Licinum, leuat altum fama Catonem,
Pompeium tituli: credimus eſſe Deos?

Ipſe eleg. 7. lib. 3. *Non habet vnda Deos.*

Contra vbi quid è ſententia contigit, eſſe Deos aiunt. Statius: *Eſtis io ſuperi.* Ipſe el. 8. infra.

E *Sunt igitur Muſæ.*

Illa *meam mihi iam ſe denegat.*] ſe meam eſſe inficiatur. Martialis:

His ſi quo careat miſella caſu,
Iucat viuere poſſe ſe nec horam.

id eſt negat. *de* vero intendit vim verbi, vt ſupra: *ſenſus deperditus omnes.* at contra ait el. 8. in fine. *Siue dies, ſeu nox venerit illa mea eſt.*

Illa *minatur.*] ea mihi mala denuntiat.

Qvæ *ſolet irato triſtis amica viro.*] Hypallage, pro, Quæ ſolet irata amica minari viro triſti: vel irato viro irata amica. Id enim ſignificat triſtis, vt mox docebimus. Sic Tibul. el. vlt. l. 1.

Tunc

Tunc laſciuus amor rixæ mala verba miniſtrat, A
Inter & iratum lentus vtrumque ſedet.

Triſtis igitur hic non eſt mœſta, ſed irata & ſæua. vt eleg. 14. infra.

Nulla mihi triſti præmia ſunt Venere. & el. 10.
Tu caue ne triſti cupias pugnare puellæ.

& Virgilio ac Horatio: *Iræ triſtes.* Virg. 7. Æn.

Protinus hinc fuſcis triſtis Dea tollitur alis.

vide Nonium in Triſte, ſæuum & immite: Viro, amatori. vt eleg. 33. lib. 2.

Vino ſæpe ſuum neſcit amica virum. & mox: *Inſido durius eſſe viro.* id eſt amante.

His *ego non horam poſſum durare querelis.*] Ne B minimum quidem temporis ſpatium poſſum animo manere obfirmato. Donat. in illud Adelph. ſc. 2. Act. 4. *Non Hercule hic quiſquam durare poteſt: plus eſt*, inquit, *quam permanere, & hoc verbum perferendis malis conuenit.* Virg. 1. Æn.

Durate & voſmet rebus ſeruate ſecundis.

Ouid. eleg. 10. lib. 3. Amor.

His, & quæ taceo, duraui ſæpe ferendis.

Plaut. in Amphitr. Act. 3. ſc. 2. *Durare nequeo in ædibus.* In Curcul. Act. 1. ſc. 3. *Durare nequeo quin herum accuſem meum.* In Aſin. Act. 5. ſc. 2. *Non queo durare. Si non didiciſti fullonicas non eſt* C *mirandum.* Iocus in obſcœnam patientiam fullonum. Horat. agendi ſignificatu: *Vix durare carinæ poſſint imperioſius æquor.*

Ah *pereas.*] Male ſit ei imprecantis formula. vt eleg. 11. infra.

Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ.

& eleg. 17.

Ah pereat quicumque rates & vela parauit
Primus. & eleg. 23. lib. 2.
Ah pereant, ſi quos ianua clauſa iuuat. & eleg. 3.
Ah pereat quicunque meraces repperit vuas.

& eleg. 1. lib. 3.

Ah valeat Phœbum quicunque moratur in armis. D

Ouid. 4. Faſt.

Ah pereant partes, quæ nocuere mihi:
Ah pereant, dicebat adhuc. & 2. de arte.
Ah pereant per quos munera crimen habent.

& 3. de arte.

Ah pereant per quos iſta monenda mihi.

Tibull. eleg. 3. lib. 2. *Ah pereant artes.*

Si *quis lentus amare poteſt.*] qui languet aut friget in amore. *lentus*, conuitium in amantem vel qui pene friget, nec commouetur aculeis iracundiæ, & doloris querente amica; vel ceſſat in officio Veneris. vnde *lentitudo* Ciceroni, ἀοργησία. vulgo frigidos amatores vo- E cant. Ipſe eleg. 15. infra.

Tu tamen in noſtro lenta timore venis.

& eleg. 15. lib. 2.

—— *& dixit ſiccine lente iaces.*

& eleg. 22. lib. 3.

Iraſcor quoniam es, lente, moratus heri. Ouid.
Hoſtibus eueniat lenta puella meis.

Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

Inter & iratum lentus vtrumque ſedet.

& eleg. 3. lib. 1.

Illic ſit quicunque meos violauit amores,
Optauit lentas & ſibi militias. Ouid. ep. 1.
Hanc tua Penelope lento tibi mittit Vlyſſe.

& ep. 2. *At tu lentus abes.* & in ep. Hypſipiles,

Quid queror officium lenti ceſſaſſe mariti.

An *mihi ſit tanti doctas cognoſcere Athenas.*] An ego tam magno emam hoc Athenarum & Aſiæ ſpectaculum. eleg. 8. infra.

Et tibi iam tanti, quicunque eſt iſte, videtur,
Vt ſine me vento quolibet ire velis.

eleg. 16. lib. 2.

Quare ne tibi ſit tanti Sidonia veſtis,
Vt timeas quoties nubilus Auſter erit.

eleg. 12. lib. 3.

Tantine vlla fuit ſpoliati gloria Parthi.

eleg. 3. lib. 4.

Ne precor aſcenſis tanti ſit gloria Bactris.

Ouid. in epiſt. Herus.

Et ne ſim tanti, ſuperentque pericula cauſas.

id eſt tam parui. & eleg. 10. lib. 1. Amor.

Non fuit armillas tanti pepigiſſe Sabinas
Vt premerent ſacræ virginis arma caput.

Cœlius Cic. ep. 14. lib. 8. fam. *Tanti non fuit Arſacem capere, vt earum rerum ſpectaculo careres.* Brutus Attico ep. 16. lib. ad Brutum: *Nil tanti fuit, quo venderemus fidem & libertatem.* Cic. ep. 3. lib. 12. ad Atticum: *Nihil tanti, vt à te abeſſem, fuit.* Ouid. in epiſt. Didus.

Non ego ſum, quamuis mereatis, inique,
Vt pereas. & ep. 1.
Vix Priamus tanti totaque Troia fuit.

Ipſe eleg. 16. lib. 3.

Tali mors pretio vel ſit emenda mihi. id eſt. Tanti eſt mihi mors.

Doctas *cognoſcere Athenas.*] vt paulo ante: *Noſcere mare Adriæ.* Ouid. lib. 14. Met.

Elyſiaſque domos, & regna nouiſſima mundi
Me duce cognoſces.

Sueton. in Calig. cap. 3. *Sicubi clarorum virorum ſepulchra cognoſceret, inferias manibus dabat.* *Doctas Athenas*, vbi bonarum literarum mercatus. ſic eleg. 19. lib. 3.

Magnum iter ad doctas proficiſci cogor Athenas.

Geminum germanum huic diſtichon Ouid. eleg. 2. lib. 1. Triſt.

Nec peto quas quondam petij ſtudioſus Athenas,
Oppida non Aſiæ, non mihi viſa prius.

Atque *Aſiæ veteres cernere diuitias.*] Antiquas & nobiles opes Aſiæ. *Vetus*, priſcum, antiquum, pro nobili & inſigni. Horat. *Et regnum Priami vetus.* Virg. *Veteres Tellure recludit Theſauros.* De Aſiæ diuitijs & luxu Cicero pro lege Manilia, pro Murena, & 1. ad Q. fratrem, & Strabo & Plin. Horat. ſat. 7. lib. 1.

—— *Bruto Prætore tenente*
Ditem Aſiam.

Cernere, ambiguè, vel ſpectare; vel tanquam hæreditatem adire, & earum parte frui, vt ſolent è cohorte prætoria.

Vt *Cynthia mihi faciat conuicia.*] me probris & maledictis inceſſat. Ouid. epiſt. Leandri.

Nec faciam ſurdis conuicia fluctibus vlla. videri poſſit legendum, *faciat conuicia.* quia eleg. 6. lib. 3.

Quæ mulier grauida iactat conuicia lingua.

Sed *facere conuicium* dicitur, vt *facere contumeliam*, & *facere iniuriam.* Ouid. el. 7. lib. 1. Amor.

Sed taciti fecere tamen conuicia vultus.

& in epiſt. Cydippes;

Quam ſæpe, vt tardis, feci conuicia, remis.

& eleg. 3. lib. 3. Amor.

Quid queror? & toto facio conuicia cælo.

Seneca cap.18. de vita beata. *Cum vitijs conuicium facio, imprimis meis facio.* ſic *facere & mereri conuicia* Fab. *Conuicium* Ciceroni pro M. Cælio: *Conturnelis petulantius iactata.* Conuicium à vicis nomen habet, vt Nonius, & Feſtus ſcribunt, vel à vocibus quaſi conuocium, inquit idem Feſtus, & Labeo l. 15. de iniur. D.

DEDVCTA *puppi.*] naui machinis è ſolo in ſalum tracta. Horat. od. 4. lib. 1.

Trahuntque ſiccas machinæ carinas.

Virg. 4. Æneid.

—— littore celſas Deducunt toto naues.

Attius Myrmidonibus apud Nonium in *anima. Claſſes trahere in ſalum, ac vela ventorum animæ immittere.* Pacuuius Teucro apud eundem Nonium, in *Propriter. Mihi claſſem imperitant Theſſalam, noſtramque in altum vt propriter deducerem.* verbo deducendi reſpondet è regione, *ſubducere.* κατάγειν, Græcis *deducere*; ἀνέλκειν, *ſubducere.* Turneb. cap. 16. lib. 14. Aduerſ. vbi docet *detrahere naues* aliud eſſe Cæſari.

ET *inſanis ora notet manibus.*] vultum ſuum laniet vnguibus in ſeipſam ſæuientibus, quod eſt inſanorum, Ouid. eleg. 5. lib. 3.

Pectoraque inſana plangit aperta manu.

Plaut. Trucul. *Num obſecro nam hariolus eſt, qui ipſus ſe verberat. Inſanis manibus*, ipſa inſana. vt eleg. 8. lib. 3.

Proijcis inſana cymbia plena manu.

Ouid. eleg. 1. lib. 4. Triſt.

Sæpe manus demens, ſtudijs irata, ſibique, &c.

eleg. 8. infra.

Crudelem infeſta ſæpe vocare manu.

& eleg. 16.

Pulſata indignis ſæpe queror manibus.

& eleg. 14. lib. 2.

In me manſuetas non habet illa manus.

eleg. 9. lib. 2.

Languida veſana verberat ora manu.

Notare ora, laniare, radere genas in 12. tab. Ouid. eleg. 6. lib. 1. Amor.

Et rigido teneras vngue notare genas.

& 1. Metam. *—— indignaque lædi*

Crura notent ſentes. & 3. Faſt.

Spicula deſignant oraque prima notant.

Ipſe eleg. 8. lib. 3.

Et mea formoſis vnguibus ora nota.

Virg. 12. Æneid. *Vnguibus ora ſoror fœdans.*

OSCVLAQVE *oppoſito dicat ſibi debita vento.*] Ridiculus Palmerius qui legit, *diuiſa*: quaſi ventus ea diuiſerit oſcula & diſcerpſerit, etiāſi Horatius dixerit: *Ingrata ventis diuidat fomenta.* Idem quod Palmerius, putabat Frutterius cap. 18. lib. 2. veriſ. ex Aurati ſententia. tres illi falluntur. Primus Scaliger odoratus eſt ſententiam; nos eam planè conemur euoluere. *Oſcula*, inquit, *cum à me peteret, fidem ſuam mihi obligauit ſe apud me perpetuo manſurum. quo pignore fidei accepto, illi oſcula mea & gaudia credidi. At poſtquam ille abijt & me periurus reliquit experta ſum pignus illud fidei rem eſſe leuiſſimam, & ventum merum.* Eſt igitur ἀντίληψις ἀνεμιαία, vt eleg. 5. lib. 2.

Et nobis Aquilo Cynthia ventus erit.

A cum dixiſſet. *Dabis mihi perfida pœnas.* eleg. 20. lib. 2. habemus iuſiurandum Propertij, in eandem ſententiam.

Oſſa tibi iuro per matris oſſa parentis,
(Si fallo, cinis, heu, ſit mihi vterque grauis)
Me tibi ad extremas manſurum, vita, tenebras
Ambos vna fides auferet, vna dies.

Luſit eodem fere modo Catullus in furij villulam. *Furi villula veſtra non ad Auſtri*

Flatus oppoſita eſt, nec ad Fauoni:
Nec ſæui Boreæ, aut Apeliotæ:
Verum ad millia quindecim & ducenta.
B *O ventum horribilem atque peſtilentem!*

Terent. Phorm. *Ager oppoſitus pignori ob decem minas.* Plaut. Curcul. ſc. 3. Act. 2. *Pono pallium, ille ſuum pallium oppoſuit.* An dicat vento, vt Catullus.

Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris.

ET *nihil infido durius eſſe viro.*] Nihil eſſe crudelius amante infideli, quia fidem qui lædit oppugnat omnium commune præſidium, vt Cicero ait pro Q. Roſcio. quare eſt immanitatis barbaræ fidem frangere, quæ continet vitam. *Infido*, infideli, vt eleg. 11. lib. 3.

Hic genus infidum nuptarum. & eleg. 10. lib. 4.

Sed non infido manſerunt hoſpite Caco.

C TV *patrui emeritas, conare anteire ſecures.*] Si hæc lectio placet, ſic loquitur eleg. vlt. lib. 4.

Et tamen emerui generoſos veſtis honores. Ibid.

Laudat vbi emeritum libera fama rogum.

Lucanus ad Piſones:

Quin age maiorum iuuenis facunde tuorum
Scande ſuper titulos, & auita laudis honores,
Armorumque decus præcede forenſibus actis.

Secures, honores curules. De ſecuribus, & cur vinctæ cum faſcibus præferrentur magiſtratibus Plutarchus ἐν αἰτίοις quæſt. 82. Illa inſignia è Tuſcis ſumpta: Salluſtius. *Secures* μετωνυμικῶς pro magiſtratibus, vt hic, & apud Virg.

Conſulis imperium hic primum ſæuaſque ſecures
Accipiet. Horat. *Nec ſumit, aut ponit ſecures*
Arbitrio popularis auræ. Ipſe eleg. 16. lib. 2.
D *Cynthia non ſequitur faſces, nec curat honores.*

& el. 4. l. 3. *Sera ſed Auſonijs veniat prouincia virgis.*

PATRVI.] L. Volcatius Tullus conſul fuit cum M. Lepido biennio ante Ciceronis conſulatum, vt ſcribit Salluſtius in Catilina, ſi forte patruus huius Tulli fuit. Horat. oda 8. libr. 3.

Amphora fumum bibere inſtituta Conſule Tullo.

& huius patruo, opinor. fuit & L. Volcatius Tullus collega Auguſti in ſecundo conſulatu, vt ſcribit Dio in extremo, lib. 49. Neſcio an hic ſit, ſuperioris fratris filius.

E ET *vetera oblitis iura refer ſocijs.*] Redde antiquas leges fœderatis Cizycenis. Cizycenis præfuiſſe Tullum declarat Propert. el. 12. lib. 3.

Frigida tam multos placuit tibi Cizycus annos.

Mithridatico bello igitur cum Cizyceni libertatem meruiſſent, poſtea ijs Auguſtus ob ciues Romanos flagris cæſos libertatem ademit, ſed mox reſtituit: Dio lib. 54. & Strabo lib. 12. ſua ætate liberam teſtatur Cizycum fuiſſe, quamuis iterum illis Tiberius libertatem ſimili de cauſa ademerit: Cornel. Tacit. lib. 4. & Sueton.

in Tiberio cap.37. Quare *à obliuis* pertinet ad Cizycenos, qui non meminerant ſe olim in ditioue populi Romani fuiſſe, & cum ob facinus, quod dixi, adempta eſſet ijs libertas, miſſus cum imperio Tullus qui eos regeret. *Referre iura*, denuo ferre, vt *ferre leges*: vel potius reddere iura. Virg. 8. Æneid. A

O mihi præteritos referat ſi Iuppiter annos.

id eſt, reddat, inquit Nonius. Horat. epiſt. 1. lib. 2.

—— nam quæ peruincere voces
Eualuere ſonum, referunt quem noſtra theatra.

Fab. cap. 1. lib. 11. *Craſſus ille diues cum Aſia præeſſet, quinque Græci ſermonis differentias ſic tenuit, vt quæ quiſque apud eum lingua poſtulaſſet, eadem ſibi ius redditum ferret.* B

N a m *tua ætas.*] frequens apud Plautum & Terentium ſermo *tua ætas*, pro tu ipſe. Ipſe eleg. 18. lib. 2.

Quid ſi iam canis ætas mea candeat annis?

& eleg. 5. lib. 2.

Scribam igitur quod non vnquàm tua deleat ætas.

& eleg. 2. ſupra. *Noſtra gratiſſima vita.* & eleg. 8. infra.

Iſta meam norit gloria canitiem.

N o n *vnquam ceſſauit amori.*] vacauit & indulſit amori. vacare cum tertio caſu, vt Plaut. Pſeud. Act. 1. ſc. 3. *It dies, mihi ceſſo.* Donat. in Eunuch. *Ceſſare eſt*, inquit, *Deſidioſi, & amantes, & vacui.* Sic ipſe ceſſare dixit, pro, operam dare Veneri eleg. 2. lib. 3. C

Aut dixi, venies hodie, ceſſabimus vna
Hoſpitium tota nocte parauit amor.

Alia lectio: *Seruiuit amori.* ſic Tibull. el. 2. lib. 1.

At mihi parce Venus ſemper tibi dedita ſeruit
Mens mea.

S e m p e r *at armata cura fuit patriæ.*] Studium omne tuum in patria tuenda, cum bellum gerit. vt apud Cic. Philipp. 11. *Tota contra te armata eſt Italia.* vel poteſt eſſe hyppallage: *Semper tibi armato patriæ cura fuit.* Cic. pro Murena. *Dij faciant, vt armatus collega Catilinam opprimat.* Ipſe eleg. 1. lib. 4. D

Vel licet armatis hoſtis inermis eas.

E t *non vnquam puer iſte.*] eleg. 9. infra.

Quam pueri toties arcum ſentire medullas:

& eleg. proxima ſeq.

Te quoque ſi certo puer hic concuſſerit arcu.

& eleg. 9. lib. 2.

Tela precor pueri figite acuta magis.

& eleg. 9. lib. 3.

Quem grauibus pennis verberat ille puer.

ſic *Deus* tantum, & *ales* dicitur. & eleg. 19. infra. E

Non adeo leniter noſtris puer hæſit ocellis.

A d f e r a t *tibi labores noſtros.*] *ærumnas Herculis*: Plautus. *vltima mala* eleg. 4. ſupra Adferat vt eleg. 11. infra. *Si quid tibi triſte libelli Attulerint.*

E t *lacrimis omnia nota meis.*] Quamuis vetum eſſe putem, quod notaui de verbo *omnia*, ad verſ. 25. eleg. 4. tamen coniectura mea, *ſomnia*, adiuuatur, errore Librariorum, qui, S. alterum ob precedentem ſibilum omiſerunt, ſono dictantis decepti. ſic eleg. 3. ſupra:

Ne qua tibi inſolitos portarent viſa timores.

& eleg. 7. lib. 3.

Hanc timidam crebro dementia ſomnia terrent.

& eleg. 25. lib. 2.

Cum ſatis vna tuis inſomnia portet ocellis.

Virg. 4. Æneid. *Agit ipſe furentem In ſomnis ferus Aeneas.* ſomnus quidem negatur amanti, ſed non inſomnia, & inquieta quies. Horat. oda. 1. lib. 4. & lacrymas & ſomnia coniungit.

Sed cur heu Ligurine, cur
Manat rara meas lacryma per genas?
Cur facunda parum decoro
Inter verba cadit lingua ſilentio?
Nocturnis ego ſomnijs
Iam captum teneo, &c.

Quid ni autem cum inſomnijs lacrymæ, vt etiam ſuſpiria el. 3. ſupra. *Nota lacrymis.* vt eleg. 6. lib. 3.

Rettulit & querulo iurgia nota ſono.

& Tibull. eleg. 2. lib. 3.

Nec mihi vera loqui pudor eſt, vitaque fateri
Tot mala perpeſſa tædia nota mea.

ſic lego, non nata. Turneb. *omina* legit cap. 16. lib. 21. vt alibi *omina lunæ.*

Q v e m *ſemper voluit fortuna iacere.*] fortunæ, quæ ex libidine omnia regit, ſat eſt velle. Iuuenal.

Si fortuna volet, fies de Rhetore Conſul.

& in amore fortuna dominatur. eleg. 23. lib. 2.

Mi fortuna aliquid ſemper amare dedit.

& eleg. 8.

Omnia vertuntur, certè vertuntur amores.
Vinceris, aut vincis, hæc in amore rota eſt.

Iacere, obſcurum eſſe, quaſi humi ſerpere, nec honoribus attolli, & laudibus. Cic. 10. Philipp. *In pace iacere, quam in bello vigere maluit.* Tuſc. 1. *Iacent ea* (ſtudia) *quæ apud quoſque improbantur.* & 2. de fin. *Iacent virtutes voluptate dominante.*

H a n c *animam.*] Addi ſolet demonſtrandi particula rebus noſtris, hanc animam, hoc corpus, hoc caput, hæc dextra. Albinouanus ad Liuiam verſ. 158. & *excipias hanc animam ore pio.* Virg. 1. Æneid.

—— tuaque animam hanc effundere dextra.

& lib. 3. *Vos animam hanc* (vilem: Donat. in Hecyr.) *potius quocunque abſumite leto.* Terent. Hecyr. Act. 3. ſc. 1.

Hanccine ego vitam parſi perdere (inuiſam.)

Ouid. eleg. 2. lib. 1. Triſt.

Opprimet hanc animam fluctus.

& eleg. 7. lib. 3.

Quilibet hanc ſæuo vitam mihi finiat enſe.

R e d d e r e.] dixit Tranſlatione à rebus creditis, quia debetur vita naturæ. Cic. 10. Philipp. *Non eſt nominis Romani dubitare, eum ſpiritum, quem quis naturæ debeat, patriæ reddere.* & 1. de leg. *Reddere corpus terræ.* Ipſe eleg. 1. lib. 2.

Quandocumque igitur vitam mea fata repoſcent.

& eleg. 5. lib. 3. *Reddere corpus humo.* vetus Poëta ex Euripide apud Ciceronem: *Reddenda terra terræ.* Ouid. elegia 3. lib. 3. Triſt.

Integer hanc potui nuper bene reddere vitam.

E x t r e m æ *nequitiæ.*] tam diſſolutæ inertiæ, vt nihil ſupra. ſic *vltima mala* dixit

eleg.5. ſupra. *Nequitia*, inquit Donat. in Eunuch. *eſt libidinoſa inertia.* Ouid. epiſt. Helenæ.

Quæ tua nequitia eſt, non his contenta fuiſſet (oſculis)

& eleg.1. lib. 2. Triſt.

—— ludi quoque ſemina præbent

Nequitiæ. Cicero 1. in Catilin. *Sed me iam inertiæ, nequitiaque condemno.* Idem Tuſc.3. *Nequitia dicta, quia ne quicquam ſit in tali homine.* & hoc vitium cum temperantia pugnat: Idem cenſet Varr. 4. de ling. Lat. *Nequam*, inquit Feſtus, *qui ne tanti quidem eſt quam quod habetur minimi.* vide Gellium cap. 11. lib. 7. vbi docet laſciuam petulantiam, nequitiam dici: & nequam ἄσωτε ἢ ἀκόλαστε ἢ μωρέ. Ipſe eleg. 5. lib. 2. *Et non ignota viuere nequitia.*

& eleg. 6.

Nequitiaque ſua noluit eſſe rudes.

& eleg. 14. infra.

Nec tremis admiſſæ conſcia nequitiæ.

& eleg. 24. lib. 2.

Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput.

& eleg. 17. lib. 3.

Et rabida ſtimulos frangere nequitia.

MVLTI *longinquo periere in amore.*] In amore diuturno ſunt mortui. Sic temporis eſt longinquitas, non loci. Plaut. in Milite: *Vitam longinquam darent* ipſe longum vocat:

Non ſatis eſt vllo tempore longus amor.

vide adnotata ad illud Catulli in Ariadna:

Troiaque obſidens longinquo mœnia bello.

LIBENTER.] dictũ ad el. 4. ſupra verſu 12.

IN *quorum numero me quoque terra teget.*] Cum quibus mori & ſepeliri cupio. eleg. 1. lib. 2.

Laus in amore mori. eleg. 11. lib. 3.

Seu moriar fato, non turpi fractus amore

Atque erit illa mihi mortis honeſta dies.

Ouid eleg. 10. lib. 2. Amor.

At mihi contingat Veneris langueſcere motu

Cum moriar, medium ſoluar & inter opus.

Item.

Felix quem Veneris certamina mutua perdunt.

Item. *Dij faciant leti cauſa ſit iſta mei.*

Terra tegi dicuntur propriè humati. Cic. 2. de leg. *Humati quos iniecta terra contegit.* Ipſe eleg. vlt. huius libri.

Tu nullo miſeri contegis oſſa ſolo.

Plaut. Pſeud. Act. 1. ſc. 3.

Quid ais hominũ quantum terra contegit periuriſſime. id eſt, qui vnquam fuerunt. Ipſe el. 26. lib. 2.

Me licet vnda ferat, te modò terra tegat.

NON *ego ſum laudi, non natus idoneus armis.*] non me ad gloriam & virtutem natura genuit. *Natus laudi*, vt eleg. 8. lib. 3.

Hic ſatus ad pacem, hic caſtrenſibus vtilis armis.

Cic. 10 Philipp. *Natus ad laudem filius.* Idem pro Sextio: *Natus ad dignitatem & gloriam.* & in Piſonem: *Natus abdomini, non laudi & gloriæ.* Ouid. eleg. vlt. lib. 4. Triſt.

Fortia verboſi natus ad arma fori.

IDONEVS *armis.*] Donat. in Andr. *Idoneus aptus & ei rei natus.* Idem ibidem: *Idoneus aptus ad omnia & bona & mala.* Horat. oda 19 lib. 2.

Non ſat idoneus pugnæ videbaris. & oda 26. lib 3. *Vixi puellis nuper idoneus.* Oda 12. lib. *vtilem bello tulit.* epiſt. 1. lib. 2.

A *Militiæ quamuis piger & malus: vtilis vrbi.*

Ouid. eleg. 3. lib. 2. Amor.

Non tu natus equo, non fortibus vtilis armis.

Leo Sophiſta apud Philoſtratum in eius vita, ὁ τῷ πολεμικῷ ὀργάνῳ, ἀλλὰ μουσικῷ ἐν ἐρῶντι ἀθλῶν.

HANC *me militiam ſubire*] militem amoris eſſe & eius ſigna ſequi. *Subire* dixit, tanquam onus & periculum. nam omnis militia & grauis & periculoſa. De militia amoris, Ouid. 2. de arte. *Militiæ ſpecies amor eſt, diſcedite ſegnes.*

& eleg. 9. lib. 2. Amor.

B *Militat omnis amans.* & 2. Faſt.

Hęc mea militia eſt (ſcribendi elegos) *gerimus quæ poſſumus arma.* & 3. Faſt.

Tempora iure colunt Latiæ fœcunda parentes

Quarum militiam votaque partus habet.

& in ep. Helenæ:

Hectora quem laudas, pro te pugnare iubeto,

Militia eſt operis altera digna tui.

Ipſe eleg. 1. lib. 4.

Militiam Veneris blandis patiere ſub armis

Et Veneris pueris vtilis hoſtis eris.

Tibull. eleg. 3. lib. 1.

C *Optanti lentas & ſibi militias.*

& eleg. vlt. lib. 1.

Sed Veneris tunc bella calent. & eleg. 1. lib. 1.

Nunc leuis eſt tractanda Venus, dum frangere poſtes

Non pudet, & rixas inſeruiſſe iuuat.

Hic ego dux mileſque bonus. Horat. od. 26. lib. 3.

Et militaui non ſine gloria. Apuleius lib. 9. *Commodum prima ſtipendia Veneri militabant noui & nudi milites.* Plaut. Perſa. Act. 2. ſc. 2. *At confidentia illa militia* (amoris) *magis militatur quam pondere.* vide eundem Bacchid. Act. 1. ſc. 1.

FATA *volunt.*] ſupra: *volunt fortunæ.* & eleg. 14. infra.

D *Quę maneant dum me fata perire volent.*

Horat. *Sic potenti Iuſtitię placitumque Parcis.*

QVA *mollis Ionia.*] Ioniæ populi ἁβρότεροι & ἁβροδίαιτοι. id eſt, nimium delicate viuentes. vide Prouerbium: γέλως Ἰωνικός, & Athenæum lib. 12. vnde ἰωνικῶς, ἀντὶ τοῦ ἁβρῶς, molliter. Plaut. Sticho. *Quis Ionicus aut cinædicus, qui hoc talia facere poſſit?* Horat. oda 6. lib. 3.

Motus doceri gaudet Ionicos

Matura virgo. Plato lib. 3. de Rep. *Ionicam harmoniam*, vt nimis mollem expellit ſua ciuitate. *de Ionia.* Plin. cap. 29. lib. 5.

TENDIT.] an dictum, pro tenditur? An E ſubauditur ſe, id eſt, qua ſe porrigit, qua patet, ſic vos ſubauditur eleg. 1. ſupra.

Tunc ego crediderim vobis, & ſidera & amnes

Poſſe Cyteinis ducere carminibus. vbi *ducere* pro duci: vt hîc *tendere.* An dictum, vt eleg. 10. lib. 2.

Et ſi qua extremis tellus ſe ſubtrahit oris.

Virg. 3. Æneid.

Terręque vrbeſque recedunt.

Ibidem: *refugitque ab litore templum.* & *Italiam ſequimur fugientem.* An vt dicitur Plauto & Ciceroni: *Res eò tendit.* id eſt ſpectat. An vt dicitur, qua ducit via, vel qua fert via, & via tendit. Sed legitur etiam, *tendis*, & refertur ad Tullum, iungitur cum verbo *carpere.*

S E V *quà liquor Pactoli.*] vt eleg.14. infra. *Pactoli liquores*, & eleg.vlt. lib.2.

Nam rurſus licet Aetoli referas Acheloi
Fluxeris vt magno fractus amore liquor.

Lydiæ, ſiue Mœoniæ, regionis Aſiæ, fluuius aurifer Pactolus, dictus χρυσόῤῥοος Solino, qui fluit è Tmolo monte. Plin. cap. 29. lib.5. & Strabo lib.13. qui ex eius arenis aureis conflatas fuiſſe ait Crœſi opes. Virg.10. Æn.

Mæonia generoſe domo, vbi pinguia culta
Exercentque viri, Pactoluſque irrigat auro.

Varro lege Meuia apud Nonium in *Agere.*

Non hos Pactolus aureas vndas agens
Eripiet vnquam è miſerijs.

Vide Ouid.11. Metam. in fabula Mydæ. Horat. oda 15. epod.

Sis pecore & multa diues Tellure licebit;
Tibique Pactolus fluat.

Iuuenal. ſat.14.

Sed cuius votis modo non ſuffecerat aurum
Quod Tagus & rutila voluit Pactolus arena.

Ipſe eleg.17. lib.3.

Nirea non facies, non vis exemit Achillem,
Crœſum aut Pactoli quas parit humor opes.

Pactolus & Hermus Lydiæ fluuij auriferi: vt Hiſpaniæ Tagus.

T I N G V I T *aratra.*] ſi *aratra* legimus, intelligemus vdas liquore Pactoli terras altius impreſſo vomere aratrum ipſum aureo colore inficere. & ita fere Iuſtin. epitoma Trogi 44. de Hiſpania: *Auro quoque ditiſſima adeo, vt etiam aratro frequenter glebas aureas exſcindant.* Sed codex Beroaldi, & Turnebi, & Memmij habent, *arata.* id eſt, arua; vt culta dicimus. *Tinguit*, pro, tingit ἀρχαϊκῶς, vt *ninguere, vnguere, vrguêre.* Horat. *Et mero tinguet pauimentum ſuperbo,* Item oda 12. lib. 4. *Non ego te meis*
Immunem meditor tinguere poculis. Item.
Pontificum ſecures ceruice tinguet.

L Y D I A.] ſic apud Tibull. eleg.3. lib.3.
Lydius amnis.

S E V *pedibus terras, ſeu pontum carpere remis.*] elegans dilogia in verbo *carpere*. eleg.27. lib.2.

Seu pedibus Parthos ſequimur, ſeu claſſe Britannos.

Horat. *Siue terra, ſiue mari libet Adriano.*
Tibull. eleg.7. lib.2.

Et ſeu longa virum terra via, ſeu vaga ducunt
Aequora, cum telis ad latus ille volet.

Ouid.2. de arte.

Si rota defuerit, tu pede carpe viam.

Virg. *Carpe viam velis. Pedes* autem & remi ipſi dicuntur. vnde *Remipedem ratem* vocat Auſonius *Carpere terras*, vt Pontum: vt Virg. 3. Georg. *Carpere prata fuga.* Ouid.4. Met.

Aera carpebat tenerum ſtridentibus alis:

& 3. Faſt.

Phœbus & alatis athera carpet equis.

& eleg.9. lib.1. Triſt.

Non mihi Biſtonios placuit pede carpere campos.

E T *accepti pars eris imperij.*] An *accepti imperij*, grati & moderati? an delati tibi honoris ab Auguſto? vt eleg.9. lib. 4.

Reſeras imperio facta ſuperba dato.

Pars imperij, id eſt præcipuus inter Imperatores & Procoſſ. Virg.2. Æn. *Et quorum pars magna fui.* & lib.10.

Pars belli haud temnenda viris iacet alius Orodes.

Ouid. ep.3. *Et fueram patriæ pars ego magna meæ.*

A & ep. Hermionæ.

Hic pars militiæ, dux erat ille ducum.

ipſe eleg. penult. huius libri:

Pars ego ſum veſtræ proxima militiæ.

& eleg.vlt. lib.4.

Quin & eram magnæ pars imitanda domus.

Cornel. Tacit. l.1. Hiſtor. de creſcente Neronis liberto: *Nam in malis temporibus partem ſe reip. fecerat.* ſic à Seneca cap.14. de Tranquil. Canius dicitur, *Caianæ cladis magna portio.* An *accepti imperij pars*, eſt particeps laudis, quod Cyziceni imperium & frenum acceperint. An
B legendum: *Acceptis par eris imperijs*, id eſt, Non impar tantis muneribus inuenieris. vt Tacit. lib.16. ann. de Petronio Arbitro: *Proconſul tamen Bithyniæ, & mox Conſul vigentem ſe & parem negotijs oſtendit.*

T V M *tibi ſi qua mei veniet non immemor hora.*] Si accidet aliquo tempore vt mei memineris. *Veniet hora.* vt eleg.28. lib.2.

Extremo veniet mollior hora die.

Tibull. eleg.1. lib.1.

Te ſpectem ſuprema mihi cum venerit hora.

Horat. *Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora.*
C Memor hora, vt eleg.13. lib. 2. *Lapides memores.* & eleg.11. infra: *Memores noctes.*

V I V E R E *me duro ſidere certus eris.*] contra eleg.7. infra: *mollia fata.* Sidus, pro, fato metonimicῶς, quia fati conſcia ſidera Ouid. ep. Hermionæ.

Quidue mihi miſera ſidus obeſſe querar.

Ipſe eleg.1. lib. 4.

Et graue Saturni ſidus in omne caput.

Ouid. eleg.8. lib.1. Amor.

Stella tibi oppoſiti nocuit contraria Martis.

& eleg.27. lib.2.

Quæ ſit ſtella homini commoda, quæque mala.

D Horatius:

Vtrumque noſtrum incredibili modo Conſentit aſtrum.

AD ELEGIAM VII.

Ad Ponticum Poëtam.

D V M *tibi.*] Sic Ouid. exorditur eleg.18. lib. 2. Amor.

P O N T I C E.] Epicus Poëta fuit de quo Ouid. eleg. vlt. lib. 4. Triſt.

Ponticus heroo, Baſſus quoque clarus iambis.

Is videtur eſſe qui *Lynceus* vocatur el. vlt. lib.2.

E D I C V N T V R *Thebæ Cadmeæ.*] A Cadmo conditæ Ouid.3. Metam. Stat. initio Thebaid. Horat. oda 4. lib.4. *Echioniæ Thebæ*; ab Echione ſocio Cadmi. dictæ hæ, ἀπὸ τῆς βοός, à vacca quæ eo loco procumbens omen Cadmo dedit. Ouid.3. Met. Alijs quia תּבא Syrorum lingua vacca. fuerunt & Ægyptiæ Thebæ, & in Cilicia, patria Andromache, & in Lucania, & in Theſſalia: Ideo addidit, Cadmeæ.

A R M A Q V E *fraterna triſtia militia.*] lacrymoſum bellum, quo fratres inter ſe pugnare iuſſit ambitio. Tibull.

Pace videns vomerque vigent: at triſtia duri
Militis in tenebris occupat arma ſitus.

Idem.

Tunc mihi vita foret, vulgi non triſtia noſſem Arma.

ITA *ſim felix.*] formula eſt aſſeuerantis. Aſcon. in illa Ciceronis verba in diuin. *Ita Deos mihi velim propitios: genus*, inquit, *iuriſiurandi, quo dicitur, Tantum mihi diuinitas faueat, quantum verum eſt illud, quod dico.* Plaut. Pœnulo. *Ita me Dij ſeruent, vt hic pater eſt veſter.* Auguſtus apud Sueton. cap. 21. in Tiberio. *Iucundiſſime, &, ita ſim felix, vir fortiſſime.* Cic. ep. 21. lib. 5. *Nam ſecum eſſe, ita mihi commoda omnia, quæ opto, contingant, vt vehementer volo.*

PRIMO *contendis Homero.*] cum Principe Poëtarum certas de palma. vt eleg. 14. infra.

Non tamen iſta meo valeant contendere amori.

Lucret. initio lib. 3. *Quid enim contendat hirundo Cycnis.* Horat. ep. ad Lollium:

—— mihi contendere noli.

Primus Homerus, Poëtarum princeps. Horat. oda 9. lib. 4. *Non ſi priores Mæonius tenet Sedes Homerus.* Ouid.

Adſpice Mæoniden à quo ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis.

Nondum enim Æneida Virgilius ediderat, de qua ipſe dicturus erat eleg. vlt. lib 2.

Neſcio quid maius naſcitur Iliade.

Ioues ὁμήρους, cæcos vocant, quod itineris ducibus egeant.

SINT *modo fata tuis mollia carminibus.*] Dum modo Apollo. qui præeſt fatis fandis verſibus tuis ſit facilis & propitius: nam, vt ait Martialis.

Victurus genium debet habere liber. ſiquidem *Poetæ naſcuntur magis quam fiunt.* Ipſe eleg. 1. lib. 1. *Quod mihi ſi tantum Mæcenas fata dediſſent* Horat. oda 16. lib. 2. *—— mihi parua rura,* & *Spiritum Graiæ tenuem camœnæ.*

Parca non mendax dedit. Pindarus Olympiis: Σὺν τινὶ μοιριδίῳ παλάμᾳ ἐξαιρέτων Χαρίτων νέμομαι κᾶπον. Id eſt cum aliquo fato, & eo iuuante manu eximiarum Gratiarum depaſco hortum. *Mollia*, facilia. Ipſe eleg. 22. lib. 2. *Mollis ianua.* Ouid. 6. Faſt. *Quod ſupereſt aui molle ſit omne mihi*, eleg. 7. lib. 4. Triſt.

Fata repugnarunt, quæ cum mihi tempora prima
Mollia præbuerint, poſteriora grauant.

Virg. 4. Æneid.

Illa viri molles aditus, & tempora norat.

Ibidem: *& quæ molliſſima fandi Tempora.* Ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Det pater hic vmbræ mollia iura meæ. contra verſ. eleg. ſuper. *Duro ſidere.*

VT *conſuemus.*] more noſtro Horat. dixit *Non præter ſolitum.* *Aſſuetum amorem* dixit el. 1. ſupra, & *Aſſuetum ſeruitium.* eleg. 4. ſupra Lucret. *Conſuetudo concinnat amorem.* & *Solere* Plauto verbum ſtupri. Donat. in illud Hecyræ. *Qui cum tot conſueſſet annos. Conſueſſet*, inquit, *proprie dicitur de ſtupro.* Lucret. lib. 1. vtitur verbo, ſuemus:

Et ſemina rerum Appellare ſuemus. Item.
—— nec vocis cernere ſuemus.

Inde *conſuetio* Plauto, pro conſuetudine: Feſtus.

NOSTROS *agitamus amores.*] Vt Terent. *agitare Dionyſia*, & *agitare conuiuia*, pro, cõuiuari. *agitare cuſtodiam* & *vigilias.* Plauto, pro cuſtodire & vigilare. Salluſt. *Agitare vitam*, pro viuere Ennius.

A *Qui tum viuebant homines atque æuum agitabant.*

Agitare amores, *demener l'amour.* ſic Tibull.

Nunc leuis eſt tractanda Venus.

ATQVE *aliquid duram quærimus in Dominam.*] Excogitamus aliquid ad eius ſæuitiam leniendam. ſic eleg. 1. ſupra.

In me tardus amor non vllas cogitat artes.

Proprium autem eſt Poëtæ, quærere. Plaut. Pſeudol. Act. 1. ſc. 4.

Quaſi Poeta tabulas cum cepit ſibi
Quærit, quod nuſquam eſt gentium, reperit tamen.

Tibull. eleg. 4. lib. 2.

B *Ad Dominam faciles aditus per tempora quæro,*
Ite procul Muſæ, ſi nihil iſta valent.

NEC *tantum ingenio, quantum ſeruire dolori Cogor.*] Seruit ingenio, qui naturam ſuam ducem ſequitur, & indulget ſtylo voluptatis cauſa, quod & *naturæ ſeruire* dicitur Ciceroni. Seruit dolori, qui ei obſequitur, & lenire ſtudet. Similis dilogia eſt apud Ciceronem ep. 17. lib. 9. fam. *Nos illi ſeruimus, ille temporibus.* & ep. 6. lib. 11. ad Attic. *Seruio ita cupiditati & dolori meo, vt à te regi velim.* & ep. 1. lib. 1. ad Q. fratrem. *Non officijs, ſed temporibus ſeruiunt Græci.* & pro Sextio: *& huic potius tempori ſeruiam, quam dolori meo.*

ET *ætatis tempora dura queri.*] huius ſæculi mores difficiles. ætatis tempora, vt el. 4. ſupra *formoſi temporis ætas*, vide illic notata. *dura tempora*, vt eleg. vlt. huius libri.

C *Italiæ duris funera temporibus.* & ſupra: *duro ſidere*: eleg. 6. Cic. ô tempora! ô mores!

HIC *mihi conteritur vitæ modus.*] poteſt ſic exponi: hæc ratio & via vitæ ſic à me traducitur & conſumitur. Sed explicare malo, modum, pro, menſura & ſpatio curriculi, vt apud Horat. ſat. 6. lib. 2.

Hoc erat in votis modus agri non ita magnus.

& Iuriſconſulti. *Si menſor falſum modum dixerit*, vt trãſlatum ſit à Circo. hoc curriculum rotis meis teritur. Ouid. lib. 1. de arte amandi.

Hic modus, hæc noſtro ſignabitur area curru.

Sic eleg. 30. lib. 2.

Nos modo propoſitum, vita, teramus iter.

eleg. 1. lib. 3.

Quò me fama leuat terra ſublimis, & me
Nata coronatis Muſa triumphat equis.
Et mecum in curru parui vectantur amores,
Scriptorumque meas turba ſecuta rotas.
Quid fruſtra miſſis in me certatis habenis?
E *Non datur ad Muſas currere lata via.*

& eleg. 2. lib. 3.

Non hinc vlla tibi ſperanda eſt fama Properti.
Mollia ſunt paruis prata terenda rotis.

& eleg. 7. lib 3.

Mollis in cœpta fautor cape lora iuuentæ:
Dexteraque immiſſis da mihi ſigna rotis.

& eleg. 23. lib 2.

Cui ſæpe immundo ſacra conteritur via ſocco.

HINC *cupio nomen carminis ire mei*] Ab his emitti carceribus ad calicem gloriæ. Cicero ſæpe: *aliunde proficiſci, & ex eo fonte profluere ad hominum famam.*

ME *laudet docta ſolum placuiſſe puella.*] Me ideo laudẽt homines, quod placuerim. Antonius in epiſt. ad Hirciũ & Cæſarẽ apud Cicer. 13. Phil.

Securi percuſſos Pætum & Menedemum laudaſtis.
An τὸ *puellæ* refertur etiam ad *laudem*. Addidit *ſolum*, quia alibi dicturus eſt:
Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.
Docta puella Cynthia, de qua re ſupra eleg. 2. ſub finem. eleg. 13. lib. 2.
Me iuuet in gremio doctæ legiſſe puellæ
Auribus & puris ſcripta probaſſe mea.
contra eleg. 11. lib. 2.
Scribant de te alij, &c.

Et *iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.*] Quia iratorum eſt minari & ſæuire. *minas* dixit, pro, ira, faſtidiis, ſæuitia. Ipſe eleg. 10. infra:
Nec meminit iuſtas ponere læſa minas.
eleg. 25. lib. 2.
Et immeritas (ſic lego) *ſuſtinet aure minas.*
eleg. 11. lib. 3.
Et Tiberim Nili cogere ferre minas.
ſic Virg. 6. Æneid.
Atque omnes pelagique minas, cœlique ferebat.
Minæ, inquit Chariſ. lib. 1. ἀπειλαί. dicitur & mina ſingulari numero eadem notione. Feſtus: *Iniuſta mina*, ſæuæ, graues, ſuperbæ. Virg.
Iniuſto ſub faſce viam dum carpit.
& *Iniuſta nouerca*. Ipſe eleg. 15. infra:
——*Iniuſto multa locuta ſalo.*
eleg. 5. lib. 2.
——*Iniuſto ſubtrahe colla iugo.*
ſic & eleg. 15. lib. 2.
Nec mihi iam faſtus opponere quæris iniquos.
& Virg. 1. Georg.
——*iniquo pondere raſtri.*

Ma *legat aſſiduè poſthac neglectus Amator.*] propriè. nam aſſidui, id eſt, ſedentes legebant, vt eleg. 3. lib. 3.
Vt tuus in ſcamno iactetur ſæpe libellus,
Quem legat exſpectans ſola puella virum.
Horat. oda 8. epod.
Quid? quod libelli Stoici inter ſericos
Iacere puluillos amant?
Aſſiduò ab aſſidendo deducit Plaut. in Truculento: *Aſſiduò, imo accubuò manebim.*

Et *proſint illi cognita noſtra mala.*] alieno periculo & malo ſapiat. Tibull. eleg. 7. lib. 3.
Vos ego nunc moneo: felix quicunque dolore
Alterius diſces poſſe carere tuo.
ipſe eleg. 9. lib. 3.
Iſta ego prætereà iactaui verba iuuenta
Tu nunc exemplo diſce timere meo.
Plaut. Mercat. *Feliciter is ſapit, qui alieno periculo ſapit.* Cæcilius apud Gellium; *Qui ſapit de me diſcet.* Circumfertur & Senarius Græcus:
Βλέπων πεπαίδευμαι ἐς τὰ τῶν ἄλλων κακά.
Aliena ſpectans doctus euaſi mala.

Tu *quoque ſi certo puer hic concuſſerit arcu.*] ſic eleg. vlt. lib. 2.
Quem tetigit iactu certus ad oſſa Deus.
& eleg. lib.
Me miſerum certas habuit puer ille ſagittas.
Ouid. 1. Metam.
Certa quidem noſtra eſt: noſtra tamen vna ſagitta
Certior; in vacuo quæ pectore vulnera fecit.
Tibull. eleg. 1. lib. 2.
Ipſe quoque inter agros, interque armenta Cupido,
Natus & indomitas dicitur inter equas.
A *Illic indocto primum ſe exercuit arcu.*
Hei mihi quam doctas nunc habet ille manus.
Horatius:
Nec te metuende certa Phœbe ſagitta.
Euripid. in Iphigen. geminos arcus tribuit Amori, quorum alter felices amantes, alter miſeros reddit.

Concussarit *euiolaſſe.*] impulerit ad violandos noſtros Deos, id eſt, amicam. & eſt enallage temporis, vt el. 1. ſupra: *Potuis domuiſſe.* Virg. 8. Æneid.
Dexter in aduerſum nitens concuſſit. (ſpeluncam) quod Seruius exponit, *impulit*. & ipſe el. 10. l. 4.
B *Ille humeris poſtes concuſſit opacos.* id eſt, impulit & proſtrauit. vnde *concuti* apud Iuriſconſultos eſt terrore impelli ad aliquid faciendum dandumue: & *Concuſſionis crimen*, cum terrore poteſtatis aliquid extorquetur. *Concuſſerit euiolaſſe.* vt eleg. 9. infra: *Non me vincant dicere.* & eleg. 16.
Non reuocatur parcere famæ.
& eleg. 1. lib. 2. *Conueniunt condere.* Virg. 2. Æn.
Impulerat ferro Argolicas fœdare latebras.
Nuſquam autem maior eſt lectionis in Propertio varietas. Scaliger teſtatur in vet. lib. legi *euiolaſſe*; magis tamen probat *euoluiſſe*, ab euoluendo. Beroaldus euoluiſſe ait in lib. vet.
C legi, & exponit, magis, quam voluiſſe. Scaliger ita dictum putat vt, *Sic voluere parcas.* In aliis libris eſt, *Hæc voluiſſe, ſe voluiſſe, heu voluiſſe.* Palmerius, *he violaſſe*, pro hei. Lipſius, *hei voluiſſe*, vel, *neu voluiſſe.* cap. 4. lib. 2. Var. Ego veterem lectionem, *euiolaſſe*, retineo, & defendo. dictum enim euiolare, vt emori, emollire, eblandiri, emoderari, emirari, euigilare, euerberat. Virg. 12. Æneid. Sic in vet. lib. Catulli epig. vlt.
Hunc video mihi nunc fruſtra ſumptum eſſe laborem,
Gelli, nec noſtras eualuiſſe preces.
Sic autem interpungo & expono. Si Cupido
D te concuſſerit euiolaſſe noſtros Deos, quod nolim, tua cauſa & mea. id eſt, ſi te impulerit violare meam Cynthiam & eam tangere & attrectare quæ tibi ſacra eſſe debet, & mihi dicata eſt, quod confirmatur exemplo eleg. vlt. lib. 2.
Linteu tunc meam potuiſti tangere curam?
Perfide, nonne tuæ tunc cecidere manus?
Quod ſatis interpretatur & verbum *euiolare* & *noſtros Deos*, vt quod ibidem eſt:
Lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores.
id eſt, per hypallagen; Serius meos amores inſanit: ſic eleg. vlt. lib. 2.
Solum te noſtros lætos adire Deos.
E id eſt, accedere ad amandam Cynthiam. Violandi autem verbum in ea ſignificatione legitur apud Tibull. eleg. 6. lib. 1.
Parcite, quam cuſtodit amor, violare puellam:
Ne pigeat magno poſt didiciſſe malo.
Attigeris, labentur opes, &c.
& el. 3. lib. eiuſdem:
Illic ſit quicunque meos violauit amores.

Nostros *Deos.*] amicam noſtram. vt eleg. 1. ſupra:
Cum tamen aduerſos cogor habere Deos.
Ibidem: *Noſtra Venus.* Ouid. ep. 2.
Et quæcunque procul venientia lintea vidi
Protinus illa meos auguror eſſe Deos.

&c in ep. Landamiæ:

Per reditum, corpuſque tuum mea numina iuro.

Virg. eclog. 1.

Mirabar quid mœſta Deos Amarylli vocares.

ſequitur enim, *Tityrus hinc aberat.* Catull. ad Manlium:

Quo mea ſe molli candida diua pede Intulit.

Q V O D *nolim.*] quod omen Deus auertat. πρὸς θεῶν κατ' ἀποτροπήν. Cic. ep. 8. lib. 12. fam. *Si, quod nolim, aduerſi quid acciderit.* &c ep. 6. eiuſdem lib. *Si, quod nolim, aduerſi quid euenerit.* Mart. epig. 72. lib. 2.

Heſterna factum narratur, Poſtume, cœna,
Quod nollem: quis enim talia facta probet?

L O N G E *caſtra tibi, longè.*] tam procul aberunt à te vt nullam hinc opem ſperare poſſis. Contra adeſſe & præſens eſſe dicitur, qui iuuat. Virg. 12. Æneid.

Longe illi Dea mater erit.

Ouid. 4. Metam.

——Vade procul: ne longe gloria rerum
Quas mentiris, ait, longè tibi Iuppiter abſit.

&c epiſt. Medeæ:

Quam tibi tunc longè regnum dotale Creüſa?
Et ſocer, & magni nata Creontis erant?

Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Aſper eram, & bene diſſidium me ferre loquebar,
At mihi nunc longe gloria fortis abeſt.

Cæſar lib. 1. de Bello Gallico: *Longè ab illis fraternum nomen Pop. Rom. abfuturum.* Cicero epiſt. 22. lib. 12. fam. *Oppreſſa omnia ſunt: nec habent ducem boni: noſtrique [illegible] longè gentium abſunt.* Stat. 3. Thebaid.

——procul hæc tibi mollis
Inſula, terrificique aberit clementia Phœbi.

A G M I N A *ſeptem.*] ſcripſit eo nomine fabulam Æſchylus ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας. Nam ipſæ Thebæ ἑπτάπυλοι, erantque ſeptem caſtra, & copiæ ſeptem ducibus ad portas ſeptem? Iuuenal. ſat. 13.

Rari quippe boni. numerus vix eſt totidem, quot
Thebarum portæ, vel diuitis oſtia Nili.

Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Cur iaciam Thebas, & mutua vulnera fratrum
Et ſeptem portas ſub duce quamque ſuo.

Stat. 10. Thebaid.

Monſtrataque ducum ſeptena per agmina porta.

Duces illi Adraſtus, Polynices, Tydeus, Amphiaraüs, Hippomedon, Capaneus, Parthenopæus. vide Euripid. in Phœniſſis. Stat. lib. 4. Thebaid. & 12.

——quid enim ſeptena mouere Caſtra.

F L E B I S.] quereris, eleg. 9. infra:

——Amphionia mœnia flere lyra.

&c eleg. 18.

Quod mihi das flendi Cynthia principium.

&c alibi: *——Heu ſero flebis amata diu.* Horat.

Inuicem mœchos anus arrogantes flebis.

I N *æterno ſurda iacere ſitu.*] ἀπηρτημένως. à te cœpta & intermiſſa carmina de bello Thebano, carie putreſcere, & nequicquam à te inuocari magna illa ducum nomina, quæ te exaudire non poterunt, aut vllo pacto iuuare. Surda enim caſtra & agmina, quæ vocata reſpondere non poſſunt. Virg.

Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſilua.

A Ipſe eleg. 2. lib. 3.

Sirenum ſurdo remige adiſſe lacus.

&c eleg. penult. eiuſdem libri:

Exciderent ſurdo tot mea vota Ioui.

&c eleg. 5. lib. 4.

Ianitor ad dantes vigilet: ſi pulſet inanis,
Surdus in obductam ſomniet vſque ſeram.

E T *fruſtra cupies mollem componere verſum.*] nequicquam optabis conſcribere, ſiue condere verſum infractum, tenerum, elegiacum. infra eleg. 9. *Carmina manſuetus lenia quærit amor.* Horat. ſat. 10. lib. 1.

——num rerum dura negarit

B *Verſiculos natura magis factos & euntes*
Mollius. &c oda 12. lib. 2.

Mollibus aptari Cithara modis.

Ipſe contra eleg. 1. lib. 3.

Nec mea conueniunt duro præcordia verſu.

Ibidem:

Vnde meus veniat mollis in ora liber.

Ouid. 6. Faſt.

Ad duram verbis mollibus vſus erat.

vide & adnotata ad illud quod ſequitur: *Non humilem Poëtam.*

N E C *tibi ſubijciet carmina ſerus amor.*] ſubiiciet, ὑποβαλεῖ. nam ὑποβάλλειν eſt monere; & dictare; quomodo ipſe loquitur eleg. 1. lib. 4.

C *Tum tibi pauca ſuo de carmine dictat Apollo.*

Monitor enim ſubijcit. Terent. Phorm. act. 2. ſc. 3. *Geta, ſi meminiſti, quod olim dictum eſt, ſubijce.* quod paulo ante, *Redige in memoriam.* Cic. in Verrem: *Cupio mihi ab illo ſubijci, ſi quid præterea.* Amor autem facit Poëtas, vt eleg. 1. lib. 2.

Ingenium nobis ipſa puella facit.

vide illic adnotata ex Platonis Sympoſio in laudatione Agathonis, & eleg. 11.

Nondum etiam Aſcræos norunt mea carmina fontes:
Sed modo Permeſſi flumine lauit amor.

D *Serus amor*, qui ſero venit. eleg. vlt. lib. 2.

Seros inſanit amores. vide infra verſu vltimo huius elegiæ.

T V N C *me non humilem mirabere ſæpe Poëtam.*] id eſt, altum & grandem, eleg. 10. lib. 2.

Surge anima ex humili iam carmine. el. 15. lib. 3.

Hæc ego non humili referam memoranda cothurno.

Petron. Arbiter. *Ego*, inquit, *Poëta ſum, & vt ſpero, non humillimi ſpiritus.*

T V N C *ego Romanis præferar ingenijs.*] Anteponar Poëtis Romanis. Ingenia, pro hominibus ipſis ingenioſis. Seneca cap. 8. de conſolat. ad Polyb. *Intentatum Romanis ingenijs opus.* Cicero pro Quintio: *Vides ea ingenia conuerti ad perniciem.* &c ſæpe pro Archia Poëta. & in Bruto: *Ingenia præclara, quæ gloria inuitantur.* Cornel. Tacit. lib. 4. Annal. *Punitis ingenijs gliſcit auctoritas.* Albin. ad Liuiam:

E

Seque opus ingenijs carminibuſque dabit.

Sic Tibull. *Tibi dedita ſeruit Mens mea.*

N E C *iuuenes.*] quorum ætas aptior amori. Tibull.

Tempus erit cum me Veneris præcepta ferentem
Deducat iuuenum ſedula turba domum.

Ouidius:

Ad mea decepti iuuenes præcepta venite.

P O T E R V N T *reticere.*] quia dolor vocem

exprimet. Cic. in Vatin. *Erumpet aliquando ex* A *me vera vox.*

NOSTRO *ſepulchro.*] nobis ſepultis. vt el. 2. ſupra: ——*noſtra gratiſſima vita.* id eſt, nobis dum viuemus. & eleg. vlt. lib. 4.

Deſine Paule meum lacrymis vrgere ſepulchrum.

& eleg. 7. lib 4. *Fracto buſta piare cado.* id eſt, manes. & eleg. 14. lib. 2.

Ad lapides cana veni memores. Catull.

Si quicquam mutis gratum acceptumque ſepulchris.

Ouid. 2. Faſt.

Aut quia placatis ſunt tempora pura ſepulchris.

Quid ſepulchrum vide ad eleg. 1. lib. 3. verſ. penult. Solebant autem prætereuntes alloqui B mortuos, vt eleg. 1. lib. 2.

Taliaque illacrymans muta iace verba fauilla
Huic miſero, &c. Catull.
Et mutum nequicquam alloquerer cinerem.

Ipſe eleg. 5. lib. 3.

Et quoties Pœti tranſibit nauta ſepulchrum
Dicat, & audaci tu timor eſſe potes.

& eleg. 12. lib. 2.

Et tua tranſibis contemnens oſſa viator,
Nec dicet: Cinis hic dota puella fuit;

ARDORIS *noſtri magne Poëta.*] qui amores & ignes noſtros celebraſti, vel qui amare nos C docuiſti, eleg. 9. lib. 3. (vt correxi.)

Hæc vrant pueros, hæc vrant ſcripta puellas.

Ardor pro amore, vt eleg. 19. infra: *Ardor Hylæ.* Tibull. eleg. vlt. lib. 3.

Ardorem cupiens diſſimulare meum. Catull.
Credo vt tam grauis acquieſcat ardor.

& eleg. 7. ſupra:

——*duplici correptum ardore.*

Ouid. 2. Faſt.

Vidit & incaluit, montanaque numina dixit
Nil mihi vobiſcum eſt, hic meus ardor erit.

Ardoris Poëta, magiſter & doctor. Plaut. Aſin. act. 3. ſc. 3. *Tu Poëta es ad eam rem vnicus.* & cum D ſecundo caſu Poëta. vt Ouid. eleg. 1. l. 2. Amor.

Ille ego nequitiæ Naſo Poëta meæ.

& lib. 3. eleg. 1.

O argumenti lente Poëta tui.

Gellius: *Poëta comœdiarum Philippides.* Ipſe eleg. 15. lib. 3. *Virtutiſque tuæ Bacche Poëta ferar.*

IACES.] lentè & cum gemitu pronuntiandum. Virg. Æneid. 9.

Heu terra ignota, canibus data præda Latinis,
Alitibuſque iaces.

Ouid. eleg. 6. lib. 2. Amor.

Infelix auium gloria nempe iaces.

ipſe eleg. 14. lib. 2. E

——*qui nunc iacet arida puluis.* Ouid.
Carminibus confide bonis, iacet ecce Tibullus.

Sed Palmerius & Scaliger ex vet. lib. legunt, *Vale*: quod dici ſolebat mortuis & inſcribi monimentis. Ouid. 3. Faſt.

Terque vale dixit: cineres ter ad ora relatos
Preſſit. Catullus:
Tuque in perpetuum frater aue, atque vale.

Virg. 11. Æneid.

Salue æternum mihi maxime Palla;
Aeternumque vale. vbi Seruius: *vale dicimus mortuos non quod valere poſſint, ſed quia id dicitur recedentibus à nobis.* Idem in illud 3. Æneid.

Et magna ſupremum voce ciemus.

Dicebant, inquit, *mortuis: vale, nos te ordine, quo natura permiſerit, cuncti ſequemur.* Ouid. 4. Faſt.

Oſculaque applicuit poſito ſuprema feretro;
Atque ait, inuito frater adempte, vale.

Plutarch. in lib. de Garrulitate: Fuluius cum prodidiſſet ab Auguſto ſibi commiſſum arcanum, & dixiſſet χαῖρε Καῖσαρ; & ille reſpondiſſet; ὑγίαινε φούλβιε. id eſt, vale: ſe mori iuſſum intellexit, quod hæc eſſet veſpertina ſalutatio, & mortuorum, illa matutina. Auſon. in Parentalib. *Valete manes inclytorum Rhetorum.*

TV *caue*,] vt à cauo. 15. Tibull.

Hæc ego quæ cauerem Tito Deus edidit ore.

ipſe eleg. 10. infra:

Tu caue ne triſtis. & eleg. 11.
Interea caue ſis, &c. Horat.
Viue, vale, caue ne titubes.

NOSTRA *tuo contemnas carmina faſtu.*] ſic eleg. 13. lib. 2.

Hic me tam graciles vetuit contemnere Muſas.

Faſtu, epicorum Poëtarum tumore. vulgata lectio plana & fortaſſe recta. Palmerius teſtatur in vet. lib. legi, *Carmine ſacra.* vt dixit eleg. 4. ſupra: *Nullas illa ſuis contemnet fletibus aras.* ſed ineptè exponit his verbis: *Ne exſequias & manes noſtros contemnas, quem tuo carmine digneris.* Imo vel ſacra ipſa Veneris & amantium intelligit; vel ſacra ipſa Poëtarum, de quibus dicetur ad illud eleg. 1. lib. 3.

Callimachi manes & Coi ſacra Poëtæ.

vel noſtra ſacra, noſtros Deos. vt eleg. 1. ſupra:

Sacra piare focis.

SÆPE *venit magno fœnore tardus amor.*] aduentus ſui tarditate compenſat acerbitate pœnæ. Ipſe eleg. 25. lib. 2.

Si qua venit ſerò magna ruina venit.

& eleg. 13. infra:

Perditus in quadam tardis palleſcere curis
Incipit. & eleg. 6. lib. 3.
Pœna erit ante tuos ſera, ſed ampla pedes.

eleg. vlt. lib. 2.

Lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores.

ideo acriores. Ouid. in epiſt. Phedræ:

Venit amor grauius, quo ſerius. Vrimur intus, &c.

aliud eſt eleg. 1. lib. 1.

In me tardus amor, &c.

Venit amor, vt eleg. 9. lib. 1.

Dicebam tibi venturos irriſor amores.

Tibull. eleg. 9. lib. 4.

Tandem venit amor. & eleg. 2. lib. 1.
Vidi qui iuuenum teneros luſiſſet amores,
Poſt Veneris vinclis ſubdere colla ſenem.

MAGNO *fœnore.*] à fœtu pecuniæ fœnus: Varro, Feſtus, Gellius. *Magno fœnore*, prouerbialiter. Cic. *Terra nunquam ſine vſura reddit, quod accepit: ſed aliàs maiore, aliàs minore fœnore.* & fœnore in malam partem, quia fœnerari idem eſt, quod hominē occidere. Cic. 2. de offic. Plaut. Aſin. act. 5. *Nā ille acaſtor fœneratò funditat.* Contra in bonam partem, eleg. 2. lib. 3.

Poſt obitum duplici fœnore reddet bonus.

Magnum fœnus, vt nauticum, quod iniquiſſimum eſt Plutarch. in Caton. Cenſ. & Iuriſconſulti in Tit. 2. lib. 22. D. de nautico fœnore.

AD ELEGIAM VIII.

Ad Cynthiam.

TVNE *igitur demens?*] pondus habent hæc ſingula. *Tune ἐμφατικῶς*: quia in dolore & iracundia imperfecta eſt oratio. Virg. 1. Æneid.

—— Mene incepto deſiſtere victam? Ibid.
—— Mene Iliacis occumbere campis
Non potuiſſe. Ibidem: *Quos ego. ſed motos,* &c.

Catull. *Sceleſta tene? quæ tibi manet vita?* Terent. Eunuch. act. 1. ſc. 1. *Egone illam? quæ illum? quæ me? ſine modo.* Pacuuius: *Men' ſeruaſſe, vt eſſent qui me perderent. Igitur,* quoque acrimoniam habet. Virg 4. Æneid. *Iliacas igitur claſſes.* vt lib. 3.

Ergone ſollicitæ tu cauſa pecunia vitæ es? τὸ demens etiam conuenit concitato. Ipſe:

Quo fugis ab demens? Virg. ecl. 2.
Quem fugis ab demens? Tibull.
Tune alijs demens oſcula ferre mea?

ſic ſupra eleg. 5. *Quid tibi vis inſane?* Quod hic ait, id ſine elleipſi eleg. 30. lib. 2.

Nunc tam dura, paras, Phrygias nunc ire per vndas?

NEC *te mea cura moratur.*] nec te noſter amor abire vetat, & me linquere. Hoc eſt quod dixit, eleg. 6. ſupra:

Sed me complexa remorantur verba puellæ.

& eleg. 1. *—— ſua quemque moretur Cura.*

AN *tibi ſum gelida vilior Illyria?*] Mene poſtponis regioni frigidæ & inamœnæ. De voce vilior dictum ad eleg. 2.

Non ego nunc vereor ne ſim tibi vilior iſtis.

In Illyriam vero cum prætore neſcio quo profectura videbatur Cynthia, vide eleg. 16. lib. 2. cuius initium eſt: *Prætor ab Illyricis.* vbi etiam *Illyrias* vocat. dicitur & *Illyris* & *Illyricum*, de quo Plin. cap. 21. lib. 3. & Strabo lib. 7. & Appianus in Illyrico. dicta ab Illyrio Polyphemi filio: Appian.

ET *tibi iam tanti videtur.*] adeo carus habetur. dictum eleg. 6. verſ. 13.

QVICVNQVE *eſt iſte.*] de obſcuro homine, vt ſæpe Plauto. *Odioſus es, quiſquis es.* Ipſe:

Quæcunque illa fuit, ſemper amara fuit.

& *iſte*, contemptim.

VT *ſine me ire velis.*] conqueſtio deſertorum. Ouid. in epiſt. Hermionæ:

Clamabam ſine me, me ſine mater abis?

Virg. eclog. 10.

Alpinas, ah dura, niues, & frigora Rheni
Me ſine ſola vides? & 12. Æneid.
—— an quicquam mihi dulce meorum
Te ſine frater erit?

VENTO *quolibet.*] τὸ quolibet, vel per ſe ſtat, Ire quolibet; vt Ouid. eleg. 8. lib. 3. Triſt.

Ex his me iubeat quolibet ire locis: vel iungitur cum vento: vt Cæſar apud Sueton. in Cæſare, cap. 66. *Vetuſtiſſima nam impoſitos quocumque vento in quaſcunque terras iubebo auehi.* id eſt, quolibet vento, etiam aduerſo. Vento, id eſt, cum periculo, ob leuitatem & inconſtantiam ventorum. Virg. 4. Æneid.

I, ſequere Italiam ventis, pete regna per vndas.

Ipſe eleg. 5. lib. 3.

Ventorum eſt, quodcunque paras.

A Ire vento: vt Horat. oda 9. epod.

Aut ille centum nobilem Cretam vrbibus
Ventis iturus non ſuis.

Ouid. eleg. 5. lib. 3. Triſt.

Naue mea vento forſan eunte ſuo.

TVNE *audire potes.*] τὸ potes eſt immanis & obſtinatæ duritiæ, vel audaciæ. Ouid. eleg. 7. lib. 3. Amor.

Hunc potes amplecti formoſis ſtulta lacertis?
Huius in amplexu ſtulta iacere potes?

Ipſe eleg. 17. infra:

An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis?

Ibid. *Et merito, quoniam potui fugiſſe puellam.*

B & eleg. 15.

Et potes externos manibus componere crines?

Ibid. *Et contra magnum potes hos attollere ſolem?*
Virg. *—— potuiſti linquere ſolam Crudelis?*
Tibull. *Durus qui lucro potuit mutare puellam.*

eodem ſenſu ipſe dixit.

Non tulit hic Pætus ſtridorem audire procellæ.

VESANI *murmura ponti.*] *Veſanus*, inquit Feſtus in *vegrande*, *male ſanus*, *vt vecors*, *mali cordis*: *vegrande*, *male grande*. vide Gell. cap. 12. lib. 5. *Veſani ponti*, furentis, valde irati & ſæuientis. eleg. 10. lib. 2.

Candida veſana verberat ora manu.

C & eleg. 15.

Errat qui finem veſani quærit amoris.

Catullus:

Cum veſana meas torreret flamma medullas.

Idem: *Deprenſa nauis in mari Veſaniente vento.*

ſic ipſe eleg. 5. lib. 3.

Obruit inſano terque quaterque mari.

Horat. oda 4. lib. 3. *Inſanientem Boſphorum.* Virg.

Inſani feriant ſine littora fluctus.

& Tibull. *—— furorem*

Qui maris, & triſtes ferre poteſt pluuias.

murmura, κτύπος. Lucret. lib. 3.

Et contempſit equis inſultans murmura Ponti.

D Ouid. eleg. 10. lib. 1. Triſt.

Quod facerem verſus inter fera murmura Ponti.

Virg. 10. Æneid.

Qua vada non ſperat, nec fracta remurmurat vnda.

Horat. oda 27. lib. 4. *Aequoris nigri fremitum.* & oda 29. lib. eiuſd. *Aegeos tumultus* dixit. Pontus mare proprie, quod à paludibus Mœoticis aduſque Tenedum protenditur.

FORTIS.] vel dura, ſæua, nimis audax & confidens. Terent. Phorm. act. 2. ſc. 2. *Fortis Phormio.* Ibid. *Confidens.* & *fortitudo*, *confidentia*: Ibidem. Plaut. Aſinar. *Quis me eſt fortior ad ſufferendas plagas?* id eſt, durior. vel opinione fortis,
E non veritate, vt Horat. oda 16. lib. 2.

Quid breui fortes iaculamur æuo Multa.

& eleg 5. ſupra: *Fortia verba.*

ET *in dura naue.*] quia lignea & dura ſunt nautarum cubilia. Virg. 5. Æneid.

—— placida laxabant membra quiete
Sub remis fuſi per dura cubilia Nautæ.

eleg. 26. lib. 2.

Et tabula vna duos poterit componere amantes:
Prora cubile mihi, ſeu mihi puppis erit.

An quia, vt ait Horat. oda 15. lib. 2.

Dura nauis, dura fuga mala, dura belli.

IACERE.] cubare, quieſcere. eleg. 3. ſupra:

Qualis Theſea iacuit cedente carina
Languida deſertis Gnoſia littotibus.

T v *pedibus teneris.*] Mollicellis plantis. Virg. 10. ecl. ——*Ah te ne frigora lædant!*
Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.

P o s i t a s.] iacentes. Ouid. 6. Faſt.
Factaque erit poſito rore bis vda ſeges.
dictum ſupra eleg. 3. verſ. 15.

S v l c a r e *pruinas.*] expedita interpretatio per hypallagen, pedes teneros ſulcare poſitis pruinis. id eſt, gelu & glacie: ex verſu Virgiliano eclog. 10.
Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas.
Turneb. tamen cap. 18. lib. 13. oſtendit ſic dixiſſe Liuium ſecare niuem de tranſitu Annibalis per Alpes, vt Græcis αὔλακι ἕλκειν ſecare, & ſulcare eſt. Idem cap. 17. lib. 19. *Secare viam.* Virgilio, id quod Euripidi τέμνειν ὁδόν. neutro loco tamen Turnebus huius loci meminit. Eſt autem ſulcare velut impreſſo ſulco viam aperire, tranſlatione à re ruſtica & aratione. Virg.
Longe ſulcant vada ſalſa carina.
Stat. 2. Thebaid. de Cadmo angue:
Illyricos longo ſulcauit pectore campos.
Si librorum fides pateretur libentius legerem, calcare. Sed in lib. vet. Scaligeri, atque etiam Memmij, eſt *fulcire ruinas*, quod Scaliger ſic exponit, *Ruinas*, inquit, *vocat ruentem cælo aquæ concreta & niuis ſtragem.* hoc enim exprimit bellè Petronius:
Ipſa iam nubes rupta ſuper arma cadebant:
Et concreta gelu putris velut vnda ruebat.
Victa erat ingenti Tellus niue. Huc facit & illud Lucret. lib. 6.
Denique ſæpe geli multus fragor atque ruina.
ἐπιβαίνειν Græcè. *Fulcire autem, pro calcare, inquit, τὸ πιέζειν.* Cornel. Celſus, lib. 7. περὶ ὑποσπαθισμοῦ. *Quod vbi inciderit, linamenta ſuper non fulcienda, ſed leniter tantum ponenda ſunt. vbi fulcire eſt τὸ πιέζειν. quanquam ſimpliciter fulcire intelligi poteſt ſuſtinere: quia eſt aptum verbum ruinæ.* Hæc ille. Lucan. lib. 5. *Staretque ſuper titubantia fultus.* Ibid. *Stetit aggere fultus Ceſpitis.* Sed hic contra fulcitur, non fulcit ipſe quæ calcat. Pruina, πάχνη, vulgò mutata literula *bruine*: dicta quod fruges, ac virgulta perurat: Feſtus. Florus Poeta in Adrianum Cæſarem: *Ego nolo Cæſar eſſe, Ambulare per Britannos, Scythicas pati pruinas.* Ex rore gelido gignuntur pruinæ. Plin. lib. 2.

T v *potes inſolitas Cynthia ferre niues.*] Ideoque grauiores, vt eleg. 9. ſupra: *Inſolitos timores.* contra *aſſueto ſeruitio, &c. aſſueto amore*, vt leniore. Ouid. *Quod male fers, aſſueſce, feres bene. Inſolitas* Ouidius dixit *inaſſuetas.*

O *vtinam hibernæ duplicentur tempora brumæ.*] geminentur vt ſint ſex menſium. *Hybernam* expono, pluuiam: alioqui otioſum eſſet epitheton: quia inde hyems ἀπὸ τοῦ ὕειν. id eſt, à pluendo. Sic Tibull. eleg. 1. lib. 1.
Aut gelidas hybernus aquas cum fuderit Auſter.
Ipſe eleg. 10. lib. 2.
Nec folia hyberno tam tremefacta Noto.
Mart. *Hybernis obiecta notis ſpecularia.* vel *hyberna*, ſæua. Interpres Perſij in ſat. 6. *Hybernatq. meum mare: ſæuit*, inquit, *vel à nauigijs vacat. ſicut enim*

A *naues hybernare dicimus, ſic & mare cum non nauigatur. Bruma*, inquit Varro 5. de ling. Lat. *Dicta, quod breuiſſimus dies eſt.* Feſtus: *Bruma à breuitate dierum dicta.* Columella cap. 14. lib. 9. de re ruſtica: *Bruma fere conficitur circa octauum Cal. Ian. in octaua parte Capricorni.* Hîc pro toto hyberno tempore ponitur. vnde Martialis de Ianuario menſe:
Triſtis Athenagoras non miſit munera nobis,
Quæ medio Brumæ mittere menſe ſolet.

E t *ſit iners nauita.*] ceſſet, deſideat, artem ſuam & nauticum opus exercere non poſſit. Ipſe eleg. 6. lib. 3.
B *At tu ſæue Aquilo nunquam mea vela videbis,*
Ante fores dominæ condar oportet iners.
Nautæ non inertes. hinc *nauè agere* & *nauus*, ſiue gnauus. Nauita à naue & itando: vt ſemita, vt comites.

T a r d i s *Vergilijs.*] ſerius ſolito exorientibus. *Vergiliæ*, inquit Feſtus, *dictæ, quod earum ortu ver finitur, & æſtas incipit.* Seruius ad illud Virg. 1. Georg.
Nauita tum ſtellis numeros, & nomina fecit.
Pleiadaſque hyadaſque: Signum eſt, inquit, *ante genua Tauri, quod ortu ſuo primæ nauigationis tempus*
C *oſtendit. vnde πλειάδες ἀπὸ τοῦ πλεῖν, id eſt nauigando.* vide Ouid. 4. Faſt. qui earum nomina (Atlantidum) ponit. Plin. cap. 41. lib. 2. eas locat in cauda Tauri. vide eundem cap. 29. lib. 18. & cap. 16. lib. eiuſdem, eas exoriri ait circiter vi. Id. Mai. vide Higinum, lib. 2. in Taurus. & Gell. cap. 9. lib. 13.

N e c *tibi ſoluatur funis.*] nauis religabatur ad palum, qui, *Primneſius* dicebatur: Feſtus. & alio nomine *Tonſilla.* Funis quo religata nauis erat, vel per otium ſoluebatur: quod Virg. 1. Georg. ait: ——*à terra conuellere funem.*
vel rumpebatur, aut incidebatur à properanti-
D bus. Virg. 3. Æneid.
——*fugite, atque ab littore funem*
Rumpite. & 4. Æneid.
——*ſtrictoque ferit retinacula ferro.*
Lucill. apud Nonium in *Anguina*:
Funis enim præciſu' cito, atque anguina ſoluta.
Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor.
Serò reſpicitur Tellus, vbi fune ſoluto
Currit in immenſum panda carina ſalum.
& in ep. Læandri:
Aſcenſurus eram; niſi quod dum vincula proræ
Solueret, in ſpeculis omnis Abydos erat.
E & eleg. 9. lib. 3. Triſt.
Dum trepidant Minyæ, dum ſoluitur aggere funis.
& 4. Faſt.
Nox aderat querno religant in ſtipite funem.
& mox: *Lux erat & querno ſoluunt à ſtipite funem.* Apuleius lib. 11. *Nauis abſoluta ſtrophijs anchoralibus.* Plaut. milite act. 4. ſc. 7. *Properet, nauim tu cœpimus abſoluere.* Cum verò exſcenſionem faciebant nautæ funem illum iaciebant in littus, deinde alligabant nauim. Idque *ſupare copulas* dixit Attius Phœniſſis apud Nonium: *Abſorque proram ac ſupa tortas copulas.* Funem illum, quo religata nauis, *oram* vocant, vnde *ſoluere oram* Liuio & Fabio in epiſt. ad Triphonem Bibliopolam ante libros.

TYRRHENA *arena.*] littore maris Tyrrheni. Oſtienſi portu: Scaliger. *Litus Hetruſcum* vocat Horat. oda 2. lib. 1. & io carmine ſeculari. Arena, pro littore vt eleg. 13. lib. 3. & eleg. 25. lib. 2.

NEVE *inimica meas eleuet aura preces.*] auræ & venti hominum preces ad Deos perferre credebantur. Virg. ecl. 3.

Partem aliquam venti Diuum referatis ad aures.

Ouid. 10. Metam. loquitur Venus de Hippomene ſuam opem implorante:

Detulit aura preces ad me non inuida blandas.

Seruius in 7. Æneid. Alij Ianum aërem credunt, & quia vocis genitor habetur, idcirco ei mandari preces noſtras ad Deos perferendas. Ouid. 7. Metam. in fabula Cephali:

Aura (recordor enim) venias, cantare ſolebam;
Meque iuues, intreſque ſinus gratiſsima noſtros.

ventos inuocat apud Homerum Achylles in funere Patrocli. & Propert. eius rei meminit, eleg. 7. lib. 4. Turnus 10. Æneid.

Vos ô potius miſereſcite venti.

vetus Poëta apud Cic. Tuſc. 4. *Te Apollo ſancte, fer opem, teque omnipotens Neptune inuoco, Voſq. adeo venti.* *Eleuet*, an tollat, & diſcerpat. vt Virg. 9. Æneid.

Multa patri mandata dabat portanda, ſed auræ
Omnia diſcerpunt, & nubibus irrita donant.

Tibull. eleg. 6. lib. 3.

Quid precor ah demens? venti temeraria vota,
Aëria & nubes diripienda ferant.

Ouid. eleg. 2. lib. 1. Triſt.

Terribiliſque notus iactat mea verba; preceſque.
Ad quos mittuntur non ſinit ire Deos.

An leuiores reddat, & deprimat. Ipſe el. 33. l. 2.

Eleuat aſsiduos copia longa viros. & eleg. 34.

Vt regnem mixtas inter conuiua puellas
Hoc ego, quo tibi nunc eleuor ingenio.

Catull. epig. 21. *Hæc tu quamlibet abijce eleuaque.* Ciceroni eleuare amicitias, crimina, offenſiones, ſollicitudines.

ATQVE *ego non videam tales ſubſidere ventos.*] ſubſidere hic non eſt ponere, concidere, quieſcere. vt apud Virg. 5. Æneid. *Subſidunt vndæ.* Sed in inſidiis eſſe, vt depræhenſam in alto nauem euertant. Virg. 11. Æneid.

Deuictà Aſia ſubſedit adulter.

vbi Seruius: *Subſeſſores*, inquit, *dicuntur, qui inſidijs tauros interimunt: & hoſtium dolos ſubſeſſas vocamus.* Feſtus poſt, *ſubſidium*, hoc verbum explicabat & legitur in lacuna . . . . . . i . ſidiari, quam ita explendam puto. *Subſidere inſidiari.* Valer. Max. cap. 2. lib. 7. *Nulli tunc ſubſeſſores alienorum matrimoniorum oculi metuebantur.* vt Cic. *Inſidiari ſomno maritorum.* Sic Marcellinus (citat Turneb. cap. 8. lib. 5.) Subſidere orbos & cælibes dixit, pro captare. Lucan. lib. 5.

Iure ſed incerto regnum ſubſidere mundi.

id eſt, dolo inuadere. Eſt igitur ſententia: Nolim videre tales ventos tibi inſidiari, vt cum iam in altum prouecta ſis, & illi repente ex inſidiis inſurgant, ego procul è littore, tui periculi anxius, & quaſi metu ſaxeus, primo hæream: ac mox te crudelem appellem: nec tam voce, quam manu ipſa in me ſæuiente. el. 6. l. 3.

A in hanc ſententiam: *Ventorum eſt quodcunq. paras.* Item: *Natura inſidiens pontum ſubſtrauit auaris.* & eleg. 4. lib. eiuſd. —— *Quid flamine captet*

Eurus. Lucret. —— *placidi pellacia ponti.*

Scaliger hic tranſponit verſus, & ineptit, mea quidem ſententia.

CVM *tibi prouectas auferet vnda rates.*] deducitur primum nauis. vt eleg. 6. ſupra:

Vt mihi deducta faciat conuicia puppi Cynthia.

Deinde propellitur in æquor, vt eleg. 19. lib. 3.

Nunc agite ô ſocij propellite in æquora nauim.

mox altum tenet, id eſt igitur, cum claſſem porrò & in altum à portu vectam, fluctus &
B ipſe impetus æſtuſque maris rapiunt. Virg. 3. Æneid. *Prouehimur pelago vicina Ceraunia iuxta.* Ibid. *Prouehimur portu, terræque vrbeſque recedunt.* & lib. 2. *Huc ſe prouecti deſerto in littore condunt.* Plaut. Rudente: *Prouecti, ſed auehere nequiuit.* Ouid. 3. de arte amandi:

Sed me flaminibus venti maioris iturum
Dum ſumus in portu prouehat aura leuis.

Auferet vnda, dixit, vt Virg. 5. Æneid.

Ferunt ipſa æquora claſſem.

nec diſsimile eſt hoc eleg. 15. infra:

Nec ſic Aeſoniden rapientibus anxia ventis.

C Ouid. 1. de remedio Amor.

Cum tibi neritias abſtulit aura rates.

Rates proprie ligna colligata, quæ per aquam agantur; vnde pro naui. Feſt.

VT *me defixum vacua patiaris in ora.*] id eſt, ſtupentem, immobilem, attonitum, hærentem tam triſti ſpectaculo. Catull.

Quam procul ex alga mæſtis Minois ocellis
Saxea vt effigies bacchantis proſpicit Euoe.

Virg. 1. Æn. *Obtutuque hæret defixus in vno.* Horat. ep. 6. lib. 1. *Defixis oculis animoq. & corpore torpet.* Cicero: *In ea cogitatione defixum eſſe.* In ora maritima ſcilicet, ſiue ora littoris, vt el. 20. infra:

D *Siue Gyganteа ſpatiabere littoris ora.* Si legimus: *Vacua arena*, erit, deſerto, ſoloque littore, vt el. 25. lib. 2. *Patris & in vacua requieſcat nauis arena.*

PATIARIS.] auctor ſis eius rei. vt eleg. 16. infra: *Vt me tam longa raucum patiare querela.* vt eleg. vlt.

Tu proiecta mei perpeſſa es membra propinqui.

ſi legas *patiatur*, referetur ad *aura*.

CRVDELEM *infeſta ſæpe vocare manu.*] id eſt, eo geſtu reuocare: ſed melius, *infeſta manu*, per ſe ſtat. Infeſtum ab inferẽdo in aliquem cum ſtudio nocendi. Gell. cap. 12. lib. 9. Ouid.

Pectoraque infeſta tundat aperta manu.

E & *Palmis infeſtis.* Apuleius lib. 2. Aſini.

SED *quocunque modo de me periura mereris.*] id eſt ſiue bene, ſiue male. vt infra hac elegia:

Et quocunque modo maluit eſſe mea.

Plaut. Amphit. act. 5. ſc. 1. B. *Ita profecto ſine dolore peperit.* A. *Iam iſtuc gaudeo, vt vt erga me eſt merita.* ſimile eſt illud Tibull. eleg. 6. lib. 3.

Quamuis nulla mei ſupereſt tibi cura Neæra,
Sis felix, & ſint candida fata tua.

Ne obſecrauerit, nunc vertit omen in melius. ſic Horat. oda 27. lib. 3.

Sis precor felix vbicunque mauis.

Poſt mala omina. ſic & Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor. Poſt enumerata pericula maris:

At ſi

At ſi vana ferant volucres mea verba procellæ,
Aequa tamen puppi ſit Galatea tuæ.

De Galatea ipſe eleg. 1. lib. 3. Theocrit. In Cyclope. Virg. ecl. 7. & Æneid. 9. Ouid. 13. Met. Monet Beroaldus Galateam potiſſimum inuocari, quia ſit mater Illyrij, qui nomen dedit Illyriæ, quo Cynthia tẽdebat. De periuriis Cynthiæ eleg. 16. lib. 2. *Praſtor ab*, &c. & eleg. 28. l. 2.
Iuppiter affecta.

SIT *Galatea tua, non aliena via.*] ſic ipſe el. 15. infra: *Sit quodcunque voles non aliena tamen.* viam dixit de nauigatione, vt infra:
Deſtitit ire nouas Cynthia noſtra vias.
Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor.
Prima malas docuit mirantibus æquoris vndas,
Peliaco pinus vertice caſa vias.

VT *te felici vectam per carula remo.*] hæc lectio plana: nam Cærula, pro mari cæruleo. Virg.
Amici torquent ſpumas & carula verrunt.
Sed vet. lib. Scaligeri:
Vt te felici prauecta Ceraunia remo.
Ita & Turneb. cap. 15. lib. 11. vt *prauecta* poſitum ſit, pro, præuectam. nominatiuus pro accuſatiuo, vel vocatiuus, vt eleg. 5. lib 3.
Iurabo & bis ſex integer eſſe dies.
Virg. —*ſenſit medios delapſus in hoſtes.* Lucill.
Hic te verſibus interea contentus teneto.
Tibull. *Sic venias hodierne.* Perſius:
Stemmate quod Tuſco ramum milleſime ducis.
Ipſe eleg. 9. lib. 2.
Vſura & quamuis nunquam ſperaret Vlyſſe.
Prauecta: id eſt præteruecta: Liuius lib. 24. *Vndecim faſces equo prauectus ſenex.* Alij libri: *Per ſaua Ceraunia.* Alij, *peruecta Ceraunia.* De Ceraunis montibus Epiri ita nominatis à crebris fulminibus dicetur ad eleg. 16. lib. 2. verſu 3. *Remo felici*, proſpera nauigatione, vt eleg. 16. infra: *Felici nixa lacerto.* & eleg. 17. *Felici choro*, alias *Noto.* & eleg. 19. lib. 3. *Felicia lintea.* ſic *pede fauſto, candido, ſecundo.* & remi nauium pedes.

ACCIPIAT *placidis Oricos aquoribus.*] vt accipere cœna, vel hoſpitio. Sic eleg. 18. lib. 3.
Et placidum ſyrtes portum & bona littora nautis
Prabeat hoſpitio ſæua Malea ſuo.
Virg. 8. Æneid.
Tuque ô Tibri tuo genitor cum flumine ſancto
Accipite Aenean. & lib. 2. Æneid.
Heu qua me Tellus, inquit, quæ me æquora poſſunt
Accipere. De Orico Hecatæus apod Stephanum: Μετὰ δὲ Βούθρωτος πόλις, μετὰ δὲ Ὠρικὸς λιμήν. Plin. cap. 89. lib. 2. *Epidaurum & Oricum inſulæ eſſe deſierunt.* & cap. 23. lib. 3. *Oricum oppidum Epiri.* vnde Oricia Terebinthus: Virgilio & Propertio eleg. 7. lib. 3.

NAM *me non vllæ poterunt corrumpere tada.*] me vero nulli alij Hymenæi & amores poterunt immutare. id enim valet corrumpere, el. 32. l. 2.
Vxorem quondam magni Minois, vt aiunt,
Corrupit torui candida forma bouis.
& eleg. vlt. eiuſd. lib.
Vtque decem poſſint corrumpere mala puellam.
& eleg. 32. lib. eiuſd.
—*corrupta libidine Martis.*
Tædæ; pro, amoribus, vt eleg. 18. lib. 3.
Contineant nobis omina prima fidem. el. 9. lib. 2.

A *Quam poſſem nupta perdere amore faces.*
Sed in vet. lib. eſt, *de te*, vt ſit interpungẽdum:
Nam me non vllæ (aliæ) *poterunt corrumpere; de te*
Quin ego, Vita, tuo, &c.

TVO *limine verba querar.*] quin domum abſentis veniam, & in limine querar, de verbis quibus pollicita eras te me non relicturam. Limen vt eleg. 4. ſupra:
—*heu nullo limine carus eris.*
Tibull. eleg. 1. lib. 2.
—*hic dicere iuſſit*
Limen ad irata verba pudenda ſenem.
Et qnerar cum quarto caſu, vt eleg. 3. ſupra:
B *Querebar moras.* An *verba*, pro, fide leuiſſima & re inaniſſima, & mendaciis. vt *Cynthia verba leuis*: eleg. 5. lib. 2. & eleg. 22. libri eiuſdem:
Verba loqui in nullo pondere.
id eſt, dicere & promittere. ſic *ventum* pro fide leuiſſima dixit eleg. 6. ſupra: *An vera querar?* id eſt, meritò tuam inconſtantiam & perfidiam accuſem: Scaliger legendum putat:
Quin ego, Vita, tuo limine acerba querar.
& exponit de tuo lumine. id eſt, de te, vt eleg. 2. ſupra: *Noſtra gratiſſima vita.* Non perſuadebit mihi. nam ipſe alibi:
Anne ego tranſirem tua limina clauſa maritus.
C & *queri verba* quod eleg. vlt. lib 3.
Vnque meam morſo ſæpe querere fidem.

NEC *me deficiet.*] hoc ſemper aderit, & in prompto: non deſinam id facere. vt eleg. 1. ſupra: *Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.*
Tibull lib. 4.
Non te deficient noſtra memorare camœnæ.
Horat. ep. 11. lib. 1.
Animus ſi te non deficit æquus. Cic. ep. 13. l. 4. fam. *Id quo deficiebat me, in quo debebat eſſe conſolatio doloris tui.* An me pro mihi? Feſtus.

NAVTAS *rogitare citatos.*] Ouid. eleg 12. D lib. 3. Triſt.
Sedulus occurram Nautæ, dictaque ſalute
Quid veniat quærã quiſue quibuſue locis. & ep. 1.
Quiſquis adhuc vertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.
Rogitare, ſæpius interrogare & percontari. vtitur ſæpiſſimè Plautus. rogitare, vt negitare. *Citatos*, an vocatos nomine? An properantes? quod eſt verius, vt apud Lioiom lib. 27. *Citato agmine.* & 28. *Citato gradu.* Catull. in Atij: *Citatis pede, & citatis celerate tripudijs.* *Solent* autem *nautæ feſtinare quæſtus ſui gratia* (vel, vt paratos vectores habeant, id ſimulare) inquit Ciceto ep. 9. lib. 16.
E fam. Horat. oda 28. lib. 1.
At tu nauta vaga ne parce malignus arenæ, &c.
Quanquam feſtinas. vide Plaut. Milite act. 4. ſc. 4. & 7. Petron. *Stetitque in limine barbis horrentibus nauta, & moraris, inquit, Eumolpe?* Callimach. in Delum verſ. 316. 317. Varro περὶ ἐδεσμάτων, apud Nonium in Calidum, ideo dixit fortaſſe *Nauicularium calidis pedibus.*

DICITE.] Virg. 6. Æneid.
Dicite felices animæ. & ipſe eleg. 1. lib. 3.
Dicite quo pariter carmen tenuaſtis in antro.

QVO *portu clauſa puella mea eſt.*] amica tecta à maris periculis. verba boni ominis, *portu clauſa*, vt eleg. 11. infra:

Q

Aut teneant clauſam tenui Teubrantis in vnda.
Virg. 7. Æneid.

Optato conduntur Tibridis alueo. Caſſius Ciceroni ep. 13. lib. 12. fam. *Corycum ſe contulit & portu clauſo* (an clauſum) *ſe tenere cæpit.* Feſtus in *claudere.* Portumnum Deum ideo clauim tenentem fingi ait, quod veluti portarum, & portuum Deus eſſet.

Et *dicam.*] eleg. 11. infra:

Quidquid ero dicam, Cynthia cauſa fuit.

Atraciis.] vet. lib. *Autracijs; Autarijs, Vtrarijs.* Alij *Autaricis, Autatijs* ab Autario, de quo Appianus in Illyrico, vbi de Pannoniis agit, & Autarieos Illyriæ popolos ait eſſe Muretus. Strabo lib. 7. Autariatas populos Illyrici potentiſſimos commemorat. Scaliger retinet vulgatam lectionem Atraciis: quia proficiſcebatur in Achaïam ab Oſtienſi portu, ideoque dixit ſupra: *Ne tibi Tyrrhena ſoluatur funis arena.* Propter Tyrrhenum Tyberim. & infra hic regnum Hippodamiæ commemorat, & Elidem. Sunt autem Atracij populi Ætoliæ, quos Atracas Plinius vocat ab Atrace fluuio, qui infunditur Ionio, & ab eo eſt initium Achaïæ. Atracis fluuij meminit Catull.

Smyrna canas Atracis penitus mittetur ad vndas.

vide Strabon. lib. 9. & Plin. cap. 11. lib. 4. Beroaldus immutauit lectionem, vt populos Illyrici ſobiungeret.

Considat *in oris.*] conſiſtat & ad tempus maneat, conſidere eſt poſt longã iactationem certo in loco conquieſcere: vel ad tempus, vt hic: vel in perpetuum, vt apud Virg. Æneid. 1.

Vultis & his mecum pariter conſidere regnis?

& lib. 4. *Non venit in mentem quorũ conſederis aruis?*

Et *licet Helais.*] ceteræ lectiones nothæ & ſuppoſititiæ; hæc recta detracta adſpiratione, Elæis, quod ſatis oſtendit ipſe infra:

Et quas Elis opes antepararat equis.

& eleg. 7. lib. 3. *Elææ quadrigæ.*

Illa *futura mea eſt.*] ego ſolus hac fruar.

Hic *erit.*] Lipſius cap. 18. lib. 2. Var. ab hoc verſu facit initium alterius elegiæ: ſed errat.

Hic *iurata manet.*] quæ ſe manſuram iurauit fidem præſtat. Ouid.

Eſſe Deos credamus fidem iurata feſellit.

Cic. & Plaut. *Iurati iudices, iurati teſtes.* vet. lib. Scaligeri: *Hic iurata mea eſt.*

Rumpantur.] ita dolore meæ felicitatatis intumeſcant, diſrumpantur. Virg. ecl. 7.

—— *inuidia rumpantur vt ilia Codro.*

Διαῤῥαγῆναι dixit Demoſthenes *πρὶ τινά.* Martialis: *Rumpatur quiſquis rumpitur inuidia.* Cic. in Vatin. *Aut ita dolenter reſponderis, vt aliquando iſta ilia rumpantur.* Ouid. in epiſt. Hermionæ: *Rũpor & ora mihi pariter cum mente tumeſcunt.* Ouid. 1. de Rem. Amor.

Rumpere liuor edax magnum iam nomen habemus.

vide Apologum, vnde hîc ſermo natus eſt apud Horat. ſat. 3. lib. 2.

Iniqui.] maleuoli, quia illi inimici & infeſti. Virg. 1. Æneid.

—— *& iniquum ambobus Achillem.*

Cic. ep. 15. lib. 2. fam. & ep. 27. lib. 11. fam. & ep. 2. lib. 1. ad Q. Fratrem.

Vicimus.] exultantis formula in victoria. Ouid. 4. Metam.

Vicimus, & meus eſt, exclamat.

idem eleg. 10. lib. 3. Amor.

Vicimus, & domitum pedibus calcamus amorem.

idem eleg. 9. lib. 3. Triſt.

Cuius vt oblata eſt præſentia, vicimus, inquit.

idem 5. Metam.

Confeſſaſque manus, obliquaque brachia tendens
Vincis, ait, Perſeu.

idem 10. Met. in Fab. Myrrhæ: —— *gaude mea dixit alumna, Vicimus.* Lucillius apud Donat. in Eunuch.

Vicimus ô ſocij & magnam pugnauimus pugnam.

Virg. 12. Æneid.

—— *vicisti & victum tendere palmas*
Auſonij videre.

Sueton. in Cæſare, cap. 1. *Vincerent ac ſibi haberent.*

Assiduas *non tulit illa preces.*] ceſſit noſtris precibus nec eas ſuſtinere potuit. Ipſe eleg. 10. lib. 4. *Non tulit iratam ianua clauſa ſitim.*

& eleg. 5. lib. 3.

Non tulit hoc Pætus ſtridorem audire procellæ.

Virg. 2. Æneid.

Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Corœbus.

Ouid. eleg. 5. lib. 3. Triſt. de Achille:

Dardanij lacrymas non tulit ille ſenis.

de vi precum, eleg. 1. ſupra:

Tantum in amore preces & benefacta valent.

Falsa *licet cupidus deponat gaudia liuor.*] τὸ, licet, eſt inſultantis per amaram & ironicam conceſſionem. Cic. 13. Philipp. *Præcipuas licet gaudia.* Ouid. 3. Metam.

Nunc tibi me poſito viſum velamine nares,
Si poteris narrare, licet.

Cic. 2. de Orat. *Nihil addo ducas licet.* Virg. 11. Æneid.

Poſſit quid viuida virtus Experiare licet.

Cupidus autem eſt, qui nocere cupit, vt apud Ciceron. *Cupidus teſtis* pro Q. Roſcio, & 2. de orat. *Deponat gaudia,* abiiciat & gaudere deſinat. Catull. *Difficile eſt longũ ſubito deponere amorẽ.* Item: *Ipſe valere opto, & tetrũ hunc deponere morbũ.* eleg. 9. infra: *Triſtes depone libellos.* & eleg. 13. *Animam deponere.* Cic. *Deponere memoriam, timorem, deſiderium, dolorem, bellum, ſimultates.* Liuor dicitur inuidia à colore liuido inuidorum. Ouid. 2. Met.

Pallor in ore ſedet, macies in corpore toto.
Nuſquam recta acies: liuent rubigine dentes:
Pectora felle virent: lingua eſt ſuffuſa veneno.
Riſus abeſt, niſi quem viſi fecere dolores.

vt hic gaudia. & Tiboll. eleg. 7. lib. 3.

Hei mihi difficile eſt imitari gaudia falſa.

Destitit *ire nouas Cynthia noſtra vias.*] deſijt velle proficiſci ad ignotas regiones, per mare, niues & pruinas. Ire nouas vias, vt eleg. 1. ſupra: *Notas ire vias.*

Illi *carus ego.*] contra ſupra:

An tibi ſum vilior Illyria?

Et *per me.*] mea cauſa. me propter. Gell. cap. 20. lib. 15. *Per ætatem non receptus.* Liuius lib. 4. *Per ſeſſionem plebis ludi facti.* Ipſe eleg. 6. lib. 2.

Per te nunc Romæ quidlibet audet amor.

Carissima *Roma.*] omnibus locis anteponitur. vide eleg. 20. lib. 2.

Et ſi me inuito diſcedis Cynthia Roma.

E T *ſine me dulcia regna negat.*] Genus prouerbij: opes, honores & imperia non eſſe iucunda ſine amore. eleg. 14 infra: A

Tum mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia reges.

ibidem: *—— non vlla verebor*

Regna, nec Alcinoi munera deſpicere.

Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Et regum magnæ deſpiciantur opes. Idem alibi:

At ſine te regum munera nulla velim.

Plaut. Curcul. ſc. 3. act. 1. *Sibi habeant ſua regna reges.* Item: *Siquidem mihi regnum detur, hoc potius perſequar.* & in Mercat. act. 5. ſc. 1. *Vbi ei piatur quod animo tuo placeat maximè: Ibi ſi regnum detur non eſt cupita ciuitas.* nam vt ait Horat. ep. 10. l. 1. B

—— licet ſub paupere tecto

Reges & regum vita præcurrere amicos.

& oda 9. lib. 3. *Perſarum vigui, rege beatior.*

I L L A *vel anguſto mecum requieſcere lecto, &c.*] non ſolum magno, ſed etiam arcto & exiguo lecto illa mecum iacere optauit potius, etiam duriore condicione. Lectus anguſtus qui duos vix capiat. ſic eleg. 1. lib. 2.

Nos contra anguſto verſamus prælia lecto.

& eleg. 26. lib. 2.

Et tabula vna duos poterit coniungere amantes.

Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Parua ſeges ſatis, & paruo requieſcere lecto. C

& obiter Poëta innuit rem ſibi anguſtam domi. vt eleg. 24. lib. 2.

—— & quamuis non ſanguine auito

Nobilis, & quamuis non ita diues eras. Verecunda oratio, *Mecum requieſcere.* vt Virg. ecl. 1.

Hic tamen hac mecum poteris requieſcere nocte.

Ouid. eleg. 6. lib. Amor.

Forſitan & tecum tua nunc requieſcit amica.

ſic eleg. 15. lib. 2.

Mecum habuit poſitum lenta puella caput.

& eleg. 14. infra:

Nam ſine optatam mecum trahat illa quietem: D

Cic. pro M. Cœlio (in P. Clodium) *Qui tecum propter nocturnas imagines, puſio cum maiore ſorore cubitauit.* Terent. Eunuch. act. 2. ſc. 3. *Cibum vna capias, adſis, tangas, ludas, propter dormias.* Plaut. *Neque dum cubitas cum viris.*

Q V A M *ſibi dotata regnum vetus Hippodamia.*] Tyrtæus: Οὐδ' εἰ Ταντολίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη. Oenomaus Piſæ regnauit, quæ ciuitas Elidis, cuius regnum dotale Pelops accepit. *Dotatæ* quæ cum magna dote ad viros veniunt, Horat.

Nec dotata regit virum coniunx.

Plaut. *Quid ſit dotata vxoris conuicium dicere.* item: *Dotatæ mactant & malo & damno viros.* *Dos*, inquit Varro 5. de ling. Lat. *Pecunia eſt nuptiarum cauſa data.* Attius Atreo apud Priſcianum in ſocrus pro ſocero: *Simul & Piſæa præmia accepta à ſocru Poſſedis ſuo.* Regnum vetus, vt ſupra: E

Veteres Aſiæ cernere diuitias.

& eleg. 28. lib. 2.

Et quot Troia tulit, vetus & quot Achaia forma.

E T *quas Elis opes antepararas equis.*] Elis Achaïæ regio, & vrbs etiam, celeberrima Iouis Olympij templo, & ludis Olympicis, vbi curule certamen, ad quod equi vndique mittebantur, & vbi erant nobiles. Virg. 1. Georg.

Eliadum palmas Epitos equarum. & 3. Georg.

Hic vel ad Elei metas atque vltima campi

Sudabit ſpatia. Ipſe eleg. 7. lib. 3.

Sunt quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ.

Tibull. *Qui prior Eleo eſt carcere miſſus equus.*

Horatius:

Illum non equus impiger Curru ducet Achaico victorem.

vnde à Theocrito in Dioſcuris dicitur: ἱππήλατος Ἄλις. *Anteparaeras* vno verbo, vt eleg. 1. ſupra: *Antecupidinibus.* ſic Auſon. epig. 33.

Si tineas cariemque pati te charta neceſſe eſt

Incipe verſiculos antiperire meos. Plaut. Trucul. act. 1. ſc. 1. *Vt nunc antepartа demus poſtpartoribus.* *Anteparabas opes*, vt Ouid. 5. Faſt.

Sed iam de vetito quiſque parabat opes.

Q V A M V I S *magna daret, quamuis maiora daturus.*] quamuis prætor ille magna daret munera. μεγαλόδωρος Græcis is dicitur, & res ipſa μεγαλοδωρεῖν. Plauto in Aulularia Megadorus.

N O N *tamen illa meos fugit auara ſinus.*] citò ac properè liquit amplexus vt odioſos. Virgil. 4. Æneid. *Mene fugis?* &, *Quem fugis, ah demens?* Tibull. *Et ſenis amplexus culta puella fugit.* Catull. ep. 35. *Puella namque quæ meo è ſinu fugit.* In ſinum autem & gremium amantes ſe conferre ſolent. Matius Mimiambis apud A. Gell. cap. 8. lib. 20.

Sinuque amicam recipere frigidam calido.

Tibull. eleg. 2. lib. 4.

Et celer in noſtros ipſe recurre ſinus.

& eleg. 5. lib. 4.

Exorata meis illum Cytherea camœnis

Attulit, in noſtrum depoſuitque ſinum.

vide notata ad eleg. 5. ſupra:

Alter in alterius mutua flere ſinu.

& τὸ *auara* ſuſpendendum, quæ auara fuiſſet, ſi fugiſſet, vt eleg. 13. infra:

Certus & in nullo quæris amore moram. & el. 16.

Neſcia furtiuas reddere mota preces.

Horat. ſat. 6. lib. 2.

Si veneror ſtultus nihil horum. & oda 28. lib. 1.

At tu nauta vagæ ne parce malignus arenæ.

& oda 21. lib. 3. *Non te negliget horridus.*

H A N C *ego non auro, non Indis flectere conchis.*] Hanc ego non potui mulcere, & curuare, vt loquitur Horat. oda 10. lib. 3. *Auro*, cui tamen cedunt omnia, *non gemmis.* Iteratione negationis delectatur, vt eleg. 6. ſupra:

Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis.

& eleg. 5.

Non tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos.

Aurum cum gemmis ſæpe iungitur, el. 4. l. 3.

Non tamen inuiſo pectus mihi carpitur auro,

Nec bibit è gemma diuite noſtra ſitis. & el. 12.

Inda cauis aurum mittit formica metallis,

Et venit è rubro concha Erycina ſalo.

Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Tunc mihi iurabas nullo te diuitis auri

Pondere, non gemmis vendere velle fidem.

Horat. oda 24. lib. 3.

Gemmas & lapides, aurum & inutile.

Conchæ Indæ, ex India, rubroque mari petitæ, eleg. 14. infra:

Et legitur rubris gemma ſub æquoribus.

vbi vide adnotata. hinc eleg. 23. lib. 2.

Indicus quos medio vertice gemma tenet. el. 4. l. 3.

Arma Deus Cæſar dites meditatur ad Indos,
Et freta gemmiferi findere claſſe maris.

De conchis Indicis, quarum partus ſunt margaritæ, legendus cap.35. lib.9.

SED *potui blandi carminis obſequio.*] *obſequium*, quæ & *obſequela*, eademque dea Plauto, ab obſeqoendo, & alteri morem gerendo. Salluſtius autem hiſtoriarum lib.2. (apud Noniũ in obſequela) ſic dixit; *Qui regi per obſequelam orationis cari erant.* Tibull. eleg. 4. lib.1.

Cedes, obſequio plurima vincit amor.

Ouid.2. de arte amandi:

Flectitur obſequio curuatus ab arbore ramus:
Franges ſi vires experiere tuas.
Obſequio tranantur aquæ, nec vincere poſſis
Flumina; ſi contra, quam rapit vnda, nates.
Obſequium tigreſque domat, tumidoſque leones, &c.

Eſt autem obſequium aſſentationi proximum, vt in Andria Terentij: *Obſequium amicos, veritas odium parit.* Ibidem act.1. ſc.1. deſcribit quid ſit:

——*facile omnes perferre, ac pati:*
Cum quibus erat, cumque vna, ijs ſeſe dedere,
Eorum obſequi ſtudijs, aduorſus nemini,
Nunquam præponens ſe alijs. Blandum autem eſt, quod ſenſibus blanditur, eoſq. permulcet. Virg. *Ipſa tibi blandos fundent cunabula flores.* & Ouid. 1. Faſt.

Tunc blandi ſoles, ignotaque prodit hirundo.

ad oculos pertinet. vt eleg. 20. infra:

Errorum blandis tardat imaginibus.

Ad nares: eleg.6. lib.4.

Coſtum molle date, & blandi mihi turis honores.

Ad aures hoc loco, & eleg. 11. infra:

Quam vacet alterius blandos audire ſuſurros.

Horat. *Threicio blandius Orpheo.* Item:

Blandum & auritas fidibus canoris, ducere quercus.

Ouid. eleg.1. lib. 5. Triſt.

Aptior huic Gallus, blandique Propertius erit.

& in epiſt. Sapphus:

At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant.

& in epiſt. Oenones:

Votis ergo meis alij rediture fuiſti.
Hei mihi pro dira pellice blanda fui.

id eſt, impetraui.

SVNT *igitur Muſæ, nec amanti tardus Apollo.*] epiphonema quod iis conuenit, qui præſentiā numinis ſenſerunt. Papin. l.1. Siluarum Soteria pro Rutilio Gallico: *Eſtis io ſuperi?* Plaut. Capt. act.2. ſc.2. *Eſt profecto Deus, qui quæ gerimus auditq. & videt.* ipſe el. 7. l. 4. *Sunt aliquid manes.* Tiboll. el.5. l.1. *Sunt numina amanti.* & alibi Peccare paranti: *Sit Deus.* contra cum idem iraſcitur Muſis eleg. 4. lib.2.

Ite procul Muſæ. Neque tardus Apollo. Non ſegnis in amante iuuando. vt contra eleg. 1. ſupra: *Tardus amor.* & eleg. 4.

Quam ſibi cum rapto ceſſat amore Deus. Fauit autem Apollo amanti, quia & ipſe amauit. qua de re legendus Tibull. el. 3. lib. 2. & eleg. 4. lib.3.

QVEIS *ego fretus amo.*] quorum ope numinum nixus, vt apud Plautum: *Dijs freti ſumus. & Deos ſperamus.* Idem in Aulul. *Fretus ina fides fiducia.* Virg. 11. Æneid.

——*& medium freti pietate per ignem Cultores.* perſimile eſt huic, quod ait eleg. 15. infra:

A *Queis ego nunc pereo.*

CYNTHIA *rara mea eſt.*] non vna de multis, *nec leuibus ſimilis collata puellis*; ſed vnica & penè ſingularis, vt eleg. 17. infra:

Quamuis dura, tamen rara puella fuit. & el. vlt. lib. 4. *Claudia turrita rara miniſtra Deæ.* eleg.7. lib.4 *Aurea Cynthia.* Ouid. 2. de arte amandi:

Sunt tamen & doctæ rariſſima turba puellæ.

NVNC *mihi ſumma licet contingere ſidera plãtis.*] Deus ſum, ſum in cœlo. Scaliger legẽdum putat, palmis, vt apud Ciceronem, *Digito cœlum cõtingere*: & Horat. *Sublimi feriam ſidera vertice.* & Ouid. *Hæc tu cum placeas, & vertice ſidera tangas.*

B Sed &, *plantis*, defendi poteſt, vt ſit adhuc maior hyperbole; quaſi in cœlo ſit Propertius, & ſubiecta pedibus calcet ſidera, vt Virgilianos paſtor: *Sub pedibuſq. videt nubes, & ſidera Daphnis.* Ennius apud Varronem:

Muſæ quæ pedibus magnum pulſatis Olympum.

Catull. *Et quamquã me nocte premũt veſtigia Diuûm.* Sic apod Plutarch. ἐν αἰτίοις, de lunatis Patriciorum calceis, fore vt poſt mortem lunam pedibus ſubiectam habeant. *Contingere plantis* dictũ, vt à Virg. 4. Æneid.

Vt primum alatis tetigit magalia plantis.

C SIVE *dies, ſeu nox venerit.*] & Luciferi & veſperi ortu, mane & ſero. id eſt, quocunq. tempore. Genus prouerbij. Virg.

Noctes atque dies patet atri Ianua ditis, Horat.
Nec tibi veſpero
Surgente decedunt amores,
Nec rapidum fugiente ſolem. Virg. 4. Georg.
Te veniente die, te decedente canebat. Cinna:
Te veſpertinus flentem conſpexit Eous,
Et flentem paulo vidit poſt Heſperus idem.

Sueton. in Cæſare cap. 27. *Seu ſol ſeu imber eſſet.* Venit nox & dies, vt eleg.15. lib.2.

Nox tibi longa venit, nec reditura dies.

D Virg. *Venit ſumma dies.* Albinouan. ad Liuiam:

Et venit ſtella non præeunte dies. Sic & Iuriſconſulti *Cedere & venire diem* dicunt.

ILLA *mea eſt.*] vt ſupra, verſ.34.

Maluit eſſe mea.

NEC *mihi riualis.*] *Riuales*, inquit Nonius, *quaſi in vnum amorem deriuantes.* Ineptiſſimè. melius Donat. in Eunuch. his verbis: *Riuales dicuntur æmuli de mulieribus, tranſlatione nominis à feris beſtijs, quæ ſitientes cum ex eodem riuulo hauſtum petunt, in prælium contra ſe inuicem concitantur. Sic Cicero pro Cælio: Sin erit ex illo fonte riualis.* Hæc Donat.

E apud Iuriſconſultos in Tit. de aqua cot. & æſt. *Riuales ſunt qui per eundem riuum aquam ducunt.* Acron in artem Poëticam Horatij: *Riuales, qui in agris riuum haberent communem, & propter eum ſæpe diſcreparent.* Ipſe eleg. vlt. lib.2.

Riualem poſſum non ego ferre Iouem.

& eleg. 8. lib.3.

Aut tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.

CERTOS *ſubducet amores.*] ſic Tibull. el. 10. lib. 4. *Nulla tuum nobis ſubducet fœmina lectum. Subducere.* vt ait Donat. in Eunuch. *Eſt furtim ſubſtrahere, vt, & fidũ capiti ſubduxerat enſem.* Id. ibid. *Subducuntur, quæ nolumus amittere: ſupponuntur, quæ non deſideramus.* Virg. ecl.3.

Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. Ipſe el. 1. lib. 3. *Illis aut flamma, aut imber ſubducet honores.* Idem valet eleg. 8. lib. 3.

Cui nunc ſi qua datur furandæ copia noctis.

Certos dixit ſpe & opinione futuros conſtantes & immutabiles, eo modo, quo paulo ante dixit: *Non tamen illa meos fugit auara ſinus.*

I S T A *meam norit gloria canitiem.*] Hypallage, pro mea canities norit & ſentiat iſtam gloriam. *Mea canities*, ego canus. vt eleg. 2. ſupra:

Noſtra gratiſſima vita.

id eſt, nobis viuis. & eleg. 1. lib. 2.

Noſtra ſpes iuuenta. Sic Plaut. & Terent. *Adoleſcentiam & ſenectutem noſtram*, pro nos adoleſcentes & ſenes. Gloria eſt, qua licere ſibi ait ſidera contingere plantis. & Ouid.

Ite triumphales circum mea tempora lauri.

Ipſe eleg. 7. lib. 2.

Hinc etenim tantum meruit mea gloria nomen,
Gloria ad hibernos lata Boryſthenidas.

AD ELEGIAM IX.

Ad Ponticum ſuum.

DICEBAM *tibi.*] monebam vt caueres; *ἰδοὺ νοῦς*. nam ſic vulgo increpamus eos, quibus contigit id quod monuimus, vt cauerent. ſic Ouid. el. 14. lib. 1. Amor.

Dicebam, deſiſte tuos medicare capillos.

Auſon. epig. 13.

Dicebam tibi Galla, ſeneſcimus, effugit ætas.

Stat. 4. Siluar. in via Domitiani: *Dicebam, venient*, &c. Plaut. Aſin. ſc. 2. act. 5. *Dicebam, pater, tibi, ne matri conſuleres male.* Seneca in morte Claudij: *Dicebam vobis, non ſemper ſaturnalia erunt.* Intelligit autem verſum vltimum elegiæ 7.

Sæpe venit magno fœnore tardus amor.

I R R I S O R.] *γέλαιος, γελοίαστος, γελῶος*; *Moqueur*, hoc verbo vtitur Cicero in paradoxis. Horatio *Deriſor* in arte Poëtica:

Deriſor vero plus laudatore mouetur.

& ſat. 6. lib. 2. ——*ſemper eris deriſor ad omnes.* & alibi: *Imi deriſor lecti.*

V E N T V R O S *amores.*] ſeros & cum fœnore. vide notata ad verſum vlt. eleg. 7.

N E C *tibi perpetuo libera verba fore.*] libertatem amandi excuſſurum tibi amorem. Libera non eſſe amantibus verba docuimus ad el. 1. ſupra:

Sis modo libertas quæ velis ira loqui. & eleg. 7.

Nec tibi ſubyciet carmina ſeruus amor.

Libera, verba, vt Plaut. Perſa act. 2. ſc. 4. *Seruam operam, linguam liberam Herus me iuſsit habere.* & Næuius apud Feſtum: *Libera lingua loquemur ludis liberalibus.* Sueton. in Tiberio, cap 28. *In ciuitate libera linguam mentemque liberas eſſe debere.* Ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Vectet in offenſas libera verba ſuas.

Perpetuo-libera fortaſſe coniunctim, vt contra *ætatem-ſeruire* Plauto & *ſempiternam ſeruire ſeruitutem.* In Perſa. Et Sticho act. 3. ſc. 1. *Hunc diem volo me eleutheriam capere. Sumas Stiche in hunc diem.* & conditiones adiectæ libertatibus eas perpetuas eſſe non ſinebant. *Perpetuo-libera*, vt eleg. 2. lib. 2. *Hoc mihi perpetuo-ius eſt*, &c. Plaut. Menech. ſc. vlt. *Sed mihi meliore opus eſt auſpicio perpetuo-liber vt fiem.* Sic eleg. 32. lib. 2. verſ. vlt. ſepa-

A ratim: *Semper vive meo libera iudicio.*

E C C E *iaces.*] verba præſentis exempli, reique ſubitæ. vt Ouid. in Epicedio Tibulli:

Carminibus confide bonis, iacet ecce Tibullus.

Mart. epig. 94. lib. 9.

Dat tibi ſecuros vilis lecticula ſomnos,
Peruigil in pluma Caius ecce iacet.

Iaces, afflictus & proſtratus es. *Iacere* metaphoricè dicuntur, qui fracto ſunt animo. Cic. ad Att. *Iacet in mœrore frater.* Item: *Pompeius noſter, vt totus iacet.* & pro Murena: *Iacet, diffidit, abiecit haſtas.*

S V P P L E X Q V E *venis ad iura puellæ.*] ad leges
B & condiciones ſeruitutis accipiendas. Ductũ à bello in quo victi coguntur ſupplices venire ad leges à victoribus accipiendas, vt el. 9. lib. 4.

Supplicibus palmes tum demum ad fœdera veni.

&: *Indixis leges: reſpondi, ego legibus vtar.*

Reſeras imperio facta ſuperba dato.

vbi *fœdera, leges, imperium* coniunguntur, vt hîc *Iura*, & *Imperas*. Item:

Accipe quæ noſtra formula legis erit.

Horat. ep. 12. lib. 1. *Ius imperiumque Phraates*
Cæſaris accepit, genibus minor. vbi eadem quæ hîc *Ius, Iura, Imperium, Imperat, ſupplex, genibus minor.* ipſe el. 9. l. 3. *Et trahit addictũ ſub ſua iura virum.*
C Virg. *Victorque volentes Per populos dat iura.*

E T *tibi nunc quæuis Imperat empta modo.*] retineri defendique poteſt hæc lectio: nam *quæuis* de ignota & vili dicitur, vt infra hac elegia:

Et caue, quod quæuis neſſe puella velit. cum Cynthiam rariſſimam dixerit, nec ſimilem leuibus collatam figuris. & τὸ *nunc* poteſt referri ad *imperat*, & *modo* ad *empta*; id eſt quæ non ita pridem ſub præcone veniit, tibi imperat, ita ancillæ pares. vt apud Horat. oda 4. lib. 2.

Ne ſit ancilla tibi amor pudori. Sic Q. Cicero de petit. Conſul. *Amicam, quam palam domi haberet de machinis emit.* Alludit ad prouerbium
D contrario ſenſu: *Emendus cui imperes.* Sed quia in vet. lib. eſt *quonis modo*: Exponi poteſt, ſiue prece, ſiue pretio empta. vel: *quouis modo imperat.* id eſt, vt libet. Ridiculus Palmerius qui è coniectura legit *quæuis domo.* Credat Iudæus Apella, non ego. An *nunc modo*, vt ſit *δὶς τὸ αὐτὸ*, quod frequens eſt in aduerbiis. Sic eleg. 3. lib. 2.

Dehinc domiti poſthæc æqua & iniqua ferunt.

Cic. 3. de leg. *Deinde deinceps.* Plaut. Amphit. *Iamdudum pridem modo.* & Terent. in prologo Eunuchi: *Nunc nuper dedit.* Ipſe eleg. 12. lib. 2.

Euolat è noſtro quoniam de pectore nuſquam.

E & *Imperat* ea notione, qua *domina* dicitur Amica. Tibull. eleg. 3. lib. 2.

At tu quiſquis is eſt, cui triſti fronte Cupido
Imperat. Plaut. Curcul. *Quo Venus, Cupidoque imperant.* Ipſe eleg. 18. lib. 3.

Crede mihi vobis imperat illa (libido) *magis.*

ſic & Horat. *Me nunc Threſſa Chloe regit.* & Plaut. Aſin. *Amoris imperator.*

N O N *me Chaoniæ columbæ.*] eodem argumento ſcripſit Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Non ego celari poſsim, quod nutus amantis,
Quidue ferant miti triſtia verba ſono.
Nec mihi ſunt ſortes, nec conſcia fibra Deorum,
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.

Ipſa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit multis non ſine verberibus.

De columbis Chaonis Seruius ad illud Virgilij, eclog. 9.

Chaonias dicunt aquila veniente columbas.

In ſilua Epiri Dodona, inquit, *fuiſſe columbas quaſdam aiunt, quæ diuinandi perita reſponſa illic darent. Orta autem ex eo fabula, quod Peliades Theſſalorum lingua & vates & columbas ſignificat.* Hæc Seruius. de iis Virg. ——— *atque habitæ Graijs oracula quercus.* Heſychius: πελειάδες, προφήτιδες, ἐν Δωδώνῃ θεσπίζουσαι μάντεις. Pauſan. in Achaicis has columbas è Dodonæa quercu dediſſe reſponſa ſcribit. Herodotus lib. 2. has columbas ait fatidicas mulieres fuiſſe. multa alia colligit Beroaldus quæ longum eſſet adſcribere. *Chaoniæ*, Epiroticæ. vet. gloſſ. *Chaonia*, ἠπειρωτικά. nam Chaonia pars Epiri dicta à Chaone Troiano. Virg. 3. Æneid.

Morte Neoptolemi regnorum reddita ceſſit
Pars Heleno, qui Chaonios cognomine campos,
Chaoniamque omnem Troiano à Chaone dixit.

Ouid. 2. de arte amandi:

Quaſque colat turres Chaonis ales habet.

VINCANT *dicere.*] ſuperent prædicendo & diuinando. vt Tibull. lib. 4.

Compertum eſt veræ cibus vt mihi ſignis,
Queîs Amythaonius nequeat certare Melampus.

& eſt dictum, vt eleg. 1. lib. 2.

Nec mea conueniunt duro præcordia verſu
Cæſaris in Phrygios condere nomen auos.

Vincant, vt apud Plautum in Milite: *Qui ſe arguat, eum contra vincant iureiurando.* idem Amph. *Vincon' argumentis te non eſſe Soſiam.* ſic Virg.

Quod ſi idem certet Phœbum ſuperare canendo.

Dicere, prædicere, diuinare. Ouid. 2. de Arte:

Hæc tibi non hominem, ſed quercus crede Pelaſgas
Dicere.

vnde dictio, oraculum. Peritum ſe vaticinij facit, vt eleg. 17. lib. 2.

Horum ego ſum vates. & alibi ſæpe.

QVOS *iuuenes quaque puella domet.*] quibus iuuenibus imperet, quos feros animis alliget: ſupra eleg. 5. Horat. oda 27. lib. 1.

Quæ te cunque domat Venus.

Ipſe eleg. 26. lib. 2.

Hic Deus (Amor) *& terras, & maria alta domat.*

ME *dolor, & lacrymæ merito fecere peritum.*] non iniuria peritus euaſi, quia multa pertuli, & malo didici. Ouid. ——— *grande doloris*

Ingenium eſt, miſeriſque venit ſollertia rebus.

Idem: *Crede mihi res eſt ingenioſa dolor.* Idem:

Ingenioſa mala ſæpe mouent. *Fecere peritum*, reddidere doctum, vt *facere Poëtam*, & *facere certum.*

ATQVE *vtinam.*] ſic eleg. 11. infra: eleg. 10. & 13. lib. 2. Virg. ecl. 10.

Atque vtinam è vobis vnus, veſtrique fuiſſem.

Ouid. eleg 17 lib. 2. Amor.

Atque vtinam Dominæ mitis quoque præda fuiſſem.

& eleg. 3. lib. 3. Triſt.

Atque vtinam pereant animæ cum corpore noſtro.

DICAR *rudis.*] *Rudis* & *peritus* antitheta; vt eleg. vlt. lib. 2.

Siue in amore rudis, ſiue peritus erit.

eleg. 15. lib. 3. alio modo ſumitur:

Te quoque enim non eſſe rudem teſtatur in aſtris
Lyncibus in cœlum vecta Ariadna tuis.

A & eleg. 1. l. 4. *Cum rudis vrgenti brachia victa dedi.* vtrobique enim *rudis* eſt, quod Sapphoni ἄγαμος, Horatio *nuptiarum expers.* Rudes, qui nondum vſu, vel doctrina ſunt expoliti.

POSITO *amore.*] depoſito, abiecto. eleg. 17. infra: *Vltimus & poſito ſtaret amore lapis.*

Ouid. 2. de Remedio Amor.

Ad mala quiſq. animum referat ſua, ponet amorem.

& alibi: *Viue, Deus, poſito ſi quis mihi dicat, amore,*
Deprecer.

P. Syrus:

Amor animi arbitrio ſumitur, non ponitur.

Sic Catull.

Difficile eſt longum ſubito deponere amorem.

B & *deponere gaudia*: eleg. 8. ſupra:

QVID *tibi nunc miſero prodeſt.*] hoc eſt quod dixit eleg. 7. ſupra:

Longe caſtra tibi, longè miſer agmina ſeptem
Flebis.

Tibull. eleg 8. lib. 1.

Quid tibi nunc prodeſt molles coluiſſe capillos?

& eleg. 3. lib. 3.

Quid prodeſt cœlum votis impleſſe Neæra?

Virg.

Quid prodeſt quod me ipſe animo nō ſpernis Amynta?

DICERE.] canere, ſcribere, vt el. 7. ſupra:

Dum tibi Cadmeæ dicuntur Pontice Thebæ.

GRAVE *carmen.*] epos forte Horatio, ſat. 10. lib. 1. & oda 9. lib. 4.

C *Steſichorique graues Camœnæ.*

AVT *flere.*] flebiliter canere, eleg. 9. lib. 3.

Non flebo in cineres arcem ſediſſe paternos
Cadmi.

& eleg. 3.

Nec tibi ſit rauco prætoria claſſica cornu
Flere.

& eleg. 31. lib. 2.

Altera (valuarum) *mœrebat funera Tantalidos.*

id eſt, flebilem hiſtoriam referebat, Horat.

Et perſæpe caua teſtudine fleuit amorem.

& id eſt quod eleg. 7. ſupra:

Dum tibi dicuntur arma fraternæ triſtia militiæ.

MOENIA *lyra Amphionia.*] hunc locū imi-

D tatus eſt Ouid.

Aut Amphionia mœnia ſtructa lyra.

ipſe eleg. 2. lib. 3.

Saxa Cithæronis Thebas agitata per artem
Sponte ſua in muri membra coiſſe ferunt.

Horat. od. 11. l. 3. *Mouit Amphion lapides canendo.*

Idem in Arte Poëtica:

Dictus & Amphion Thebanæ conditor arcis
Saxa mouere ſono teſtudinis, & prece blanda
Ducere quo vellet.

Stat. 1. Thebaidis:

——— *quo carmine muris*
Iuſſerit Amphion Tyrios accedere montes.

& lib. 2. ——— *non te ferreus agger*

E *Ambiat, & triplices alio tibi carmine muros*
Amphion auditus agat.

& 7. *Hac omine dextro*
Mœnia Cirrhæa monſtrauit Apollo iuuenca.
Parcite, in hæc vltro ſcopuli venere volentes.

& 8. ——— *Tyriam reptantia ſaxa*
Ad chelin, & duras animantem Amphiona cautes.

& 3. ſiluar. in Hercule Surrentino:

Tyrione hæc mœnia plectro An Getica venere lyra?

Ouid. 3. de arte amandi:

Saxa tuo cantu, vindex iuſtiſſime matrũ,
Fecerunt muros officioſa nouos.

Eurip. Phœniſſis: Ἁρμονίας δ᾽ ἐπὶ εἰς ὑμεναίους
Ἦλθον οὐρανίδαι, φόρμιγγί τε τείχεα Θήβας,
Τᾶς Ἀμφιονίας λύρας ὑπὸ πύργος ἀνέστα.

Idem. Harmoniæ ad nuptias venerunt Cælites. citharæque cantu, & Amphionia lyra muri Thebani & arx ſurrexit.

Plvs *in amore valet Mimnermi verſus Homero.*] vel vnicus, inquit, verſiculus Mimnermi Odyſſeam & Iliada totam Homeri vincit. De Mimnermo Horat. ep. 6. lib.1.

Si, Mimnermus vti cenſet, ſine amore iociſque
Nil eſt iucundum: viuas in amore iociſque.

& ep. vlt. lib.2.

Diſcedo Alcæus puncto illius: ille meo quis?
Quis niſi Callimachus? ſi plus adpoſcere viſus
Fit Mimnermus: & optiuo cognomine creſcit.

Meminit eius Athenæus lib.14. 15. & 16. Pauſanias in Bœoticis. Strabo lib.14. Mimnermũ fuiſſe Colophonium ait & elegiographum. Plutarch. etiam περὶ εὐθυμίας hoc eius diſtichon laudat:

Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς Ἀφροδίτης,
Τεθναίην, ὅτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλοι.

Ipſe eleg. vlt. lib.2. Homero, Callimacho, & Antimacho, Phileram interponit:

Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.

Valet, vim maiorem habet. vt eleg.1. ſupra.

Tantum in amore preces & benefacta valent. C

& eleg. 7. lib.1.

Deuicta gentes nil in amore valent.

Carmina *manſuetus lenia quæris amor.*] Tibull. eleg. vlt. lib.1. ſub finem:

Et mihi ſit procul à Venere. mitis Venus, vt hic *manſuetus amor* non perpetuo Epitheto. Amores enim modo dulces, modo amari. Tibull.

Ah miſeri quos hic grauiter Deus vrget, at ille
Felix, cui placidus leniter afflat amor.

Plato in Sympoſio (de amore) πραότητα μὲν πορίζων, ἀγριότητα δ' ἐξορίζων. Manſuetudinem quidem ſuppeditans, feritatem vero exterminans. *Manſuetus, ad manum venire ſuetus*; Feſtus. At D Nonius: *Manſuetus, aſſuetus manus, quod feræ, cum manu permulcentur, miteſcant.* à *man*, pro manus (vt apud Auſonium) & ſuetus.

I *quæſo.*] formula dimittentis à ſe aliquem cum irriſione. vt eleg.29. lib.2.

I nunc & noctes diſce manere domi.

& eleg. 16. lib. 3.

I nunc tolle animos, & tecum finge triumphos.

Virg. *I nunc ingratis offer te irriſe periclis.*

Horat. *I nunc argentum.* Sic Plauto & Terentio: *Abi.*

Et *triſtes iſtos depone libellos.*] flebiles iſtos libellos & arma triſtia dimitte è manibus. ſic E Horat. *Nunc igitur verſus, & cætera ludicra pono.* Cicero ad Q. fratrem: *Quos libros de manibus ponere Africanus non ſolebat.* alias legitur: *compone libellos.* id eſt claude.

Et *cane, quod quæuis noſſe puella velit.*] Scribe carmen, quod legere & intelligere deſideret quæuis puella de plebe & vulgaris. vt elegia ſuperiore: *Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.* vel *quæuis puella*, & rudis in amore, & perita. vt eleg. vlt. lib.2.

Non tamen hæc vlli venient ingrata legenti,
Siue in amore rudis, ſiue peritus erit.

Qvid *ſi non eſſet facilis tibi copia.*] hæc verba *quid ſi non*, complectuntur argumentum à A contentione minorum, vt eleg. vlt. lib.2.

Quid ſi non conſtans illa, & tam certa fuiſſet?

Virg. 4. Æneid.

Quid ſi non arua aliena, domoſque
Ignotas peteres. Q. Catulus apud Gellium *Quid ſi non interdixem.* *Copia facilis*, facultas & abundantia in promptu, ob multitudinem puellarum Romæ, de qua Ouid. 1. de arte amandi. vel copia rerum & argumentorum in ſcribendo carmine, qua de re eleg.1. lib.2.

Nvnc *tu.*] τὸ *nunc*, non eſt temporis aduerbium, ſed ponitur pro Atqui, vel contra. B Liuius lib.34. Initio orationis L. Valerij Tribuni: plebis. *Si priuati tantummodo proceſſiſſent, ego tacitus ſuffragia veſtra expectaſſem. Nunc cum vir grauiſſimus M. Cato, &c.* Cicero.1. de diuin. *Quæ quidem multo plura euenirent, ſi ad quietem integri iremus. nunc onuſti cibo & vino, confuſa & perturbata cernimus.*

Medio *flumine.*] vbi flumen profundius eſt. ſic Virg. 3. Æneid.

—— graditurque per æquor Iam medium.

Qværis *aquam medio flumine.*] Græcorum prouerbio, ἐν θαλάσσῃ ζητεῖς ὕδωρ. Ouid.

C *Quærit aquas in aquis.* Idem 3. Met.

Quod cupio mecum eſt, inopem me copia fecit.

Necdvm *etiam.*] vet. gloſſ. *Necdum etiam*, *nequaquam*, οὐδέπω. Virg. 1. Æneid.

Necdum etiam cauſa irarum. Catull.

Necdum etiam ſeſeque ſui tum credidit eſſe.

Palles.] de pallore amantium dictum eſt ad illud eleg. 1.

Et facite illa meo palleat ore magis.

Nec *tangeris.*] cum grauiſſimo malo & periculo coniunctum eſt tangi. vt el.1. lib.2.

Seu mihi ſint tangenda nouercæ pocula Phædræ.

Horat. *Non tangenda rates tranſiliunt vada.*

D oda 3. lib.1. Ipſe eleg. vlt. lib.2.

Quem tetigit tactu certus ad oſſa Deus. Sic *tangi de cælo*, & *tactus*, fulminis igne percuſſus.

Vero *igni.*] vt verus calor: eleg.8. lib.3.

Nimirum veri dantur mihi ſigna caloris. cui è regione reſpondet, quod ſcribit eleg.11. infra.

An te neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis, &c.

Hæc.] quam nunc ſentis.

Est *prima fauilla.*] *fauillam* dixit pro ſcintilla, leuiſſimoque ignis indicio. *fauilla*, ὁ σπινθὴρ, ἡ μαρίλη. Seruius in illud 3. Æneid.

Turbine fumantem piceo, & candente fauilla.

fauilla, inquit, *eſt deſerta igne ſcintilla.* Martialis E pro pruna poſuit: *Dixit & ardentes auido bibit ore fauillas.* eleg. 5. ſupra: *parua veſtigia culpæ*, dixit.

Ventvri *mali.*] amoris, vt eleg. 1. ſupra.

Hoc moneo vitate malum. Initio huius elegiæ.

Dicebam tibi venturos irriſor amores.

Tvm.] cum vero igni ardebis.

Magis *cupies accedere Armenias tigres.*] ad te diſcerpendum venire. E feris tigres delegit ob inſignem eorum immanitatem ac rabiem. Tigris Medorum lingua ſagittam ſonat, vt ſcribit Plin. cap.27. lib. 6. vnde & feræ & fluuio nomen propter celeritatem. Idem Plin. cap. 18. lib.8. in Hircania & India naſci tigres ſcribit, nec meminit Armeniæ: ſed, vt idem

ait, Armenijs Hircani adiacent à meridie. Virg.

Daphnis & Armenias curru ſubiungere tigres
Inſtituit. Tibull. eleg. 6. lib. 3.

Armenias tigres, & fuluas ille leænas Vincit. Sic Horat. od. 27. lib. 3. *Inducit Europem optantem,* vt à leonibus & tigribus laceraretur. & ipſe eleg. 18. lib. 2.

E T *magis inferna vincula noſſe rotæ.*] & magis cupies experiri & ſentire Ixionis ſupplicium & cruciatus ad rotam adſtricti. ſic elegia 5. *Vltima noſſe mala.* perſimile eſt illud eleg. 25. lib. 2. *Nonne fuit ſatius duro ſeruire tyranno?*
Et gemere in tauro, ſæue Perylle, tuo? &c.
& eleg. 17. lib. eiuſdem: *Vel tu Tantalea,* &c. Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Illic Iunonem tentare Ixionis auſi
Verſantur celeri noxia membra rota.

Ouid. in Ibin:

Siſyphus eſt illic ſaxum voluenſque petenſque,
Quique agitur rapida vinctus ab orbe rotæ.

Stat. 8. Thebaid.

—— cur autem auidis Ixiona frango
Verticibus? quia vertitur rota. Virg. 3. Georg.

Inuidia infelix furias, amnemque ſeuerum
Cocyti metuet, tortoſque Ixionis angues,
Immanemque rotam. vbi Seruius, *Religatus,* inquit, *ſerpentibus ad rotam Ixion, quoniam illicitos Iunonis petijt concubitus.* Idem 4. Georg.

Atque Ixionei vento rota conſtitit orbis.

& 6. Æneid. *—— radiiſque rotarum*
Diſtricti pendent. Ouid.

Voluitur Ixion, & ſe ſequiturque fugitque.

Euripides in Phœniſſis χῶρας δὲ ἐ κῶλ᾽, ὡς κύκλωμ᾽ ἰξίονος ἕλκοντο. Idem in Hercule furente. Καὶ τὸν ἁρματήλατον Ἰξίον ἐν δεσμοῖσιν ἐκμοχθήσομαι. Turneb. cap. 16. lib. 7. docet, Supplicij genere hoc affici dici Græcis, τροχίζεσθαι. Ab iiſdem τροχὸς definitur, βασανιστικὸν ὄργανον διατεῖνον τὰ σώματα τῶν βασανιζομένων. quæſtionibus & tormentis aptum inſtrumentum, diſtendens corpora eorum, de quibus quæſtio haberetur, &c. vide & Pindarum Pithijs oda 2. & eius interpretem de Ixione, & Hyginum Fab. 62. In vet. lib. Memmij legitur: *Nectere vincla.*

Q V A M *pueri toties arcum ſentire medullis.*] id eſt ſagittas arcu emiſſas. Sic Ouid. 2. de arte amandi: *Senſit & Hylæi contentum ſaucius arcum.* & eleg. 11. lib. 1. Amor.

Credibile eſt & te ſenſiſſe cupidinis arcus.

Horat. in arte Poëtica.

Non ſemper feriet quodcunque minabitur arcus.

Medulla Iſidoro (quaſi madullæ) *quod madefaciant oſſa.* In medullis autem & imis oſſibus amor. Virg. 3. Georg.

Continuoque auidis vbi ſubdita flamma medullis.

& 4. Æneid. *Eſt molles flamma medullas.*
Catull. *Ignis mollibus ardet in medullis.*
Idem. *Ex eo miſella ignes interiorem edunt medullam.*
ipſe eleg. 12. lib. 2.

Quid tibi iucundum ſiccis habitare medullis.

E T *nihil irata poſſe negare tua.*] Cogi ea omnia facere ac pati quæ puella velit ac iubeat, eaque irata, atque ideo durius atque iniquius tibi imperans: omnia enim quamuis acerba pla-

A candæ amicæ cauſa faciunda ſunt amanti. Aliud vitium eſt in vitioſa verecundia, nihil poſſe negare; qua de re Plutarchus. elegia proximè ſequenti non diſſimile eſt.

Non ſiquid petijt ingrata fronte negaris.

Tuæ, id eſt amicæ; vt Tibull. eleg. 6. lib. 4.

Dicetur ſiquis non habuiſſe ſuam. & Propertij eleg. 7. lib. 3.

Me doceat liuor mecum habuiſſe meam.

N V L L V S *amor cuiquam faciles ita præbuit alas.*] nullus amor vlli vnquam ſe tam facilem præbuit, cum aduocanti præſto eſſet, & ad eum ſtatim aduolaret, quin poſtea recuſaret venire.
B vnde *tardus amor* dicitur elegia 1. ſupra. & *pennas perdidiſſe* eleg. 11. lib. 2. Per faciles alas, facilis amor intelligitur, vt facili aure Deus eleg. 1. ſupra. ſic *grauibus pennis*; amor grauis. eleg. 10. lib. 3.

Quem grauibus pennis verberat ille puer.

& eadem allegoria eleg. 24. lib. 2.

Me modo laudabas, & carmina noſtra legebas.
Ille tuus pennas tam cito vertit amor?

Ouid. 1. de rem. Amor.

Debilibus pennis irritus exit amor.

Horat. oda 13. lib. 4.

Importunus enim tranſuolat aridas
C *Quercus.* (Amor.) Idem de fortuna: oda 29. lib. 3. *Si celeres quatit pennas.* Ipſe ſimili allegoria eleg. 12. lib. 2.

Scilicet alterna quantum iactamur in vnda
Noſtraque non vllis permanet aura locis.

& eleg. 9. lib. 2.

Omnia vertuntur, certè vertuntur amores.
Vinceris, aut vincis: hæc in amore rota eſt.

Citra allegoriam eleg. 19. lib. 2.

Quin ego deminuo curam, quod ſæpe Cupido
Huic malus eſſe ſolet, cui bonus ante fuit.

V T *non alterna preſſerit ille manu.*] Vt cum ſe facilem præbet aduolaturus expandit alas: ſic
D cum ſe præbet difficilem, eaſdem comprimit, contrahit, & complicat. ſic enim alæ aptæ finguntur Cupidinis brachiis & humeris, vt eius tamen manu præbendi & premi poſſint. *Premere alas* dixit, vt Vir. 1. Æn. *premere habenas.* *Aeterna manu,* viciſſim, modo hac, modo illa: vt eleg. 11. huius libri:

Alternæ facilis cedere lympha manu.

& eleg. 7. lib. 4.

Alterna veniens in tua colla manu.

Ouid. 2. Faſt.

Vulneraque alterna dantque feruntque manu.

ſic eleg. 12. lib. *Alterna iactamur in vnda.*
E & eleg. 30. lib. 2.

Spargereque alterna communes cæde Penates.

& eleg. 2. lib. 4.

Traijcit alterno qui leue pondus equo.

& eleg. 4. lib. 4. *Alterna lege rependе vices.*

N E C *te decipiat.*] ne hac ſpecie inducaris.

Q V O D *ſit ſatis illa parata.*] ſic Ouid. 1. Faſt.

At Deus obſcœna nimium quoque parte paratus,
Omnibus ad lunæ lumina riſus erat. Tibull.
Bidens amica, Romuli ſenis memor Paratur.

In Priapeijs poſt Petronium.

Nam quamuis videar ſatis paratus.

Catull. epigr. 15.

Quem (pencm) *tu qualubet, vt lubet moneto.*
Quantumuis, vbi eris foris paratum.

In Priapeijs epigr. cuius initium eſt,

O nec candidior puella Mauro:
Nam quamuis videar ſatis paratus
Erucarum opus eſt decem maniplis.

Ouid. 5. in fabula Arethuſæ.

Et quia nuda fui ſum viſa paratior illi.

huiuſmodi eſt eleg. 23. lib. 2.

Nec ſinit eſſe moram ſiquis adire velit. Apuleius lib. 2. florid. *Coramque virginem imminuiſſet, paratam, pari conſtantia.*

A c r i v s *illa ſubit, Pontice, ſiqua tua eſt.*] eadem ſententia, ſupra eleg. 5.

Quod ſi forte tuis non eſt contraria votis:
At tibi curarum millia quanta dabit.

Subit, irrepit in animum, inſinuatur, ingreditur clanculum. vt el. 11. infra: *Noſtri cura ſubit.* & eleg. 14. *Nec timet oſtrino Tulle ſubire toro.* eleg. 27. lib. 2. *Nec ſubeant labris pocula nigra tuis.* & eleg. 2. lib. 4. *Iurabis capiti vina ſubiſſe meo.* Virg. *Subeunt morbi.*

S i *qua tua eſt.*] tibi addicta & morigera.

Q v i p p e *vbi non liceat.*] Siquidem ſiue quoniam non concedatur. eleg. 4. lib. 2.

Quippe vbi nec cauſas, nec apertos cernimus ictus.

Turneb. cap. 26. lib. 20. *Quippe vbi*, ὅπου. Lucret.

Quippe vbi imaginibus fumi, nebulaue mouentur.

S e o v c e r e.] ſeorſim abducere, & illinc amouere. ſic Horat.

Omnes in Damalin putres deponent oculos.

Ipſe eleg. 3. ſupra.

Sed ſic intentus hærebam fixus ocellis.

Si legimus *ſubducere*, erit ſubtrahere, vt eleg. 8. ſupra. *Nec mihi riualis certos ſubducet amores.*

O c e l l o s *vacuos.*] vel amore vacantes, & liberos factos, vel otio & amore laborantes, qua de re dictum ad eleg. 1. ſupra:

Et nullo vacuus tempore deſit Amor.

N e c *vigilare alio nomine.*] eleg. 4. ſupra.

Non tibi iam ſomnos non illa relinquet ocellos.

ſententia eſt. Si ſemper vigilandum eſt ob vnam tantum cauſam, & vnius puellæ gratia; valeat ille amor: apage, non placet. Vigilare autem licet alia de cauſa, vt negotio, ſtudio, ludo. *Aliud nomen*, alia cauſa, alia ratio, vt apud Plaut. Amphitr. Act. 1. ſc. 1. *Argumentis vicit, aliud nomen quærendum eſt mihi.* nomen, pro cauſa: vt Cic. ep. 21. lib. 13. fam. *Eum etiam ſuo nomine tibi commendo.* & ep. 3. lib. 14. fam. *Eo nomine ſum Dyrrachij.* Virg. 4. Æneid.

— *hoc prætexit nomine culpam.* Nomen non de re tantum, ſed & de perſona. vt eleg. 5. ſupra: *Quam cito de tanto nomine rumor erit.*

C e o a t *amor.*] diſcedat, abeat. vt notat Nonius, & dictum ſupra eleg. 3.

— *cedente carina.* ſic & eleg. 5. lib. 4.

Cedant damnoſæ iura pudicitiæ. id eſt, valeant, abeant.

Q v i *non ante patet, donec manus attigit oſſa.*] Qui non ante manifeſtus eſt, quouſque ad ipſas medullas arcus & ſagitta manu Cupidinis emiſſa peruenerit. *manus attigit oſſa.* vt eleg. 4. lib. 4. — *plures condit in oſſa faces.*

A & elegia 15. libr. 3.

— *quod veteres cuſtodit in oſſibus ignes.*

Virg. — *cui verſat in oſſibus ignem.*

Ipſe eleg. vlt. lib. 2.

Quem tetigit iactu certus ad oſſa Deus.

Ouid. in epiſt. Paridis.

Nec mea ſunt ſumma leuiter deſtricta ſagitta
Pectora, deſcendit vulnus ad oſſa meum.

Scaliger quia non intelligit τὸ *manus*, ridiculum comminiſcitur prouerbium, ſic mutata lectione: *Cui non ante patet, donec manus attigit oſſa.* quod non vacat refellere. vt nec Palmerij B commentum: *Donec malus, ab tagis oſſa.* Editiones vulgatæ & M S. recte habent *Donec manus attigit oſſa.* manu enim tangere etiam is dicitur, qui arcu & ſagitta vulnerat. quod paulo ante: *Arcum ſentire medullis.* Virg. 9. Æneid. cum dixiſſet,

— *fortemque manu fudiſſe Numanum.*

ſubijcit, *Sonat vna letifer arcus.*

Et fugit horrendum ſtridens elapſa ſagitta,
Perque caput Remuli venit, & caua tempora ferro
Traijcit. & 2. Æneid. *Si fata fuiſſent*
Vt caderem meruiſſe manu. Ibidem.

Ipſe manu mortem inueniam. id eſt, gladio & vulnere. & 5. Æneid.

C *Auſus & ipſe manu iuuenum tentare laborem.*

de arcu & ſagitta. Horat. *Domitos Herculea manu Telluris iuuenes.* Tibull. eleg. 1. lib. 2.

Illic indocto primum ſe exercuit arcu,
Hei mihi quam doctas nunc habet ille manus.

Q v i s q v i s *es.*] Non vni Pontico, ſed omnibus etiam ignotis id canit. ſic Tibull. eleg. 3. libr. 2.

At tu quiſquis is es cui triſti fronte Cupido
Imperitat. &c. Ouid. 2. de arte.
Ergo age fallaci timidè confide figuræ
Quiſquis es: atque aliquid corpore pluris habe.

A s s i d v a s *aufuge blanditias.*] Caue ne ſatis tibi parato amica aſſiduè blandiatur, & verborum rerumque illecebris continuo deliniat. Blanditiæ non tantum χρηστολογίαι, & D verba animum mulcentia, ſed & res ipſæ quibus delinimur, & pellicimur in amorem. Ouid.

Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis
Nec ſedi gremio ſarcina grata tuo.

Ipſe eleg. 20. lib. 2.

Nullus erit caſtis iuuenis corruptor in agris
Qui te blanditijs non ſinat eſſe probam.

id eſt quibuſdam lenocinijs, corruptelis, & illecebris eleg. 13. lib. 3. de muneribus priſco- E rum amantium, cydonijs malis, ceraſis, prunis, vuis, ſertis, auiculis.

His tum blanditijs furtiua per antra puellæ
Oſcula ſyluicolis empta dedere viris.

blanditiæ etiam in rebus, vt in nutu ſuperciliorum, in bibendo eadem parte poculi, in ſcribendo vino, *Amo.* Ouid. in ep. Helenæ:

His ego blanditijs ſi peccatura fuiſſem
Flectere. In comitatu Amoris apud Ouid. eleg. 2. lib. 1. Amor.

Blanditiæ comites tibi erunt, terrorque furorque,

Aſſiduè partes turba ſecuta tuas.
& eleg. 4. lib. 1. Amor.
Blanditiæ taceant, ſitque maligna Venus.
& eleg. 1. lib. 2.
Blanditias elegoſque leues, mea tela reſumpſi.
& eleg. 6. lib. 3.
Et mihi blanditias dixit, dominumque vocauit,
Et quæ præterea publica verba iuuant.
& eleg. 10. lib. 3.
Deſine blanditias & verba potentia quondam
Perdere. & 1. de arte amandi:
Blanditias ferat illa (epiſtola) *tuas, imitataq; amãtum*
Verba. & 2. de arte.
Blanditias molles, aureſque iuuantia verba
Affer, vt aduentu læta ſit illa tuo. Ibidem.
Quæ modo pugnarunt, iungunt ſua verba columbæ,
Quarum blanditias verbaque murmur habet.
& 1. de remed. Amor.
Et modo blanditias, rigido modo iurgia poſti
Nectat. & 2. de Remed.
Nec dic blanditias, nec dic conuicia poſti.
Aufugere cum quarto caſu iunxit, vt Q. Cicero *Andromeda aufugens conſpectum mœſta parẽtis.* & Petron. *Aufugi iudicium, arenæ impoſui.* Sed puto librarium eius, qui dictabat, pronuntiatione deceptum, cum ſcripſiſſet Propertius, *O fuge*; nam illud, *O*, non eſt vocantis, ſed reuocantis, & monentis cum gemitu & trepidatione. Tibull. eleg. 4. lib. 1.
O fuge te teneræ puerorum credere turbæ!
Virg. eclog. 3.
Frigidus, o, pueri, fugite hinc latet anguis in herba. & 3. Æneid. *Sed fugite, o, miſeri, fugite:* Ipſe denique ſic clauſit eleg. 15. infra:
O nullis tutum credere blanditijs.

Illis *& ſilices & poſſunt cedere quercus.*] A blanditijs frangi poſſunt res duriſſimæ. *Silicem* ait Seruius in 1. Æneid. *eſſe ſpeciem lapidis duriſſimi, vnde excutitur ignis.* Iſidor. cap. 3. lib. 16. dictum putat quod ex eo percuſſo exſiliat ignis. Coniunxit *ſilices* & *quercus.* vt Ouidius *lapidem* & *robur.*
Te lapis & montes, innataque rupibus altis
Robora, te ſæuæ progenuere feræ.
quod ad verbum *Cedere*, & ſententiam attinet, ſic Anacreon. νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον, καὶ πῦρ, καλή τις οὖσα.

Nedvm *tu poſſis.*] τὸ nedum hic non ſumitur vt eleg. 4. ſupra: *Nedum ſi leuibus*, &c. & negandi particula ſubauditur, Nedum tu poſſis non cedere. Terent. Heauton. Act. 3. ſc. 1. *Satrapes ſi ſiet Amator, nunquam ſufferre eius ſumptus queat; Nedum tu poſſis.* Q. Cic. de pet. Conſ. *Nedum intelligant*, pro nedum non. vide Senecam ep. 92. vel τὸ *poſſis* abſolutè poſitum, pro, ſatis potens ſis & firmus aduerſus blanditias, ſic M. Antonius apud Ciceronem 13. Philippica. *Aut filius eius, ſi domi poſſit, poterit mihi crede.* & 3. Tuſc. *Nil dolet niſi pes, poſſunt oculi, poſſunt latera, pulmones*, &c. Virg. 5. Æneid. *poſſunt, quia poſſe videntur.* Apuleius in Apologia. 1. (paupertas) *Delitias ventris & inguinum neque vult vllas, neque poteſt.* ſic eleg. 9. lib. 3.
Turpe eſt quod nequeas, capiti committere pondus.

Tv *poſſis ſpiritus eſſe leuis.*] A Grammaticis
A appoſitio dicitur: vt eleg. 19. infra.
Illic formoſæ veniant chorus Heroinæ.
& eleg. 10. lib. 3.
Et Niobe lacrymas ſupprimat, ipſe lapis.
Virg. 2. Æneid.
Iuuenes fortiſſima fruſtra Pectora.
Ipſe eleg. 3. lib. 2.
Qui nullum tibi dicebas iam poſſe nocere,
Hæſiſti, cecidit ſpiritus ille tuus.
Homo ipſe animus, ac ſpiritus, quia cum ſpiratio deſijt, homo eſſe deſijt. Cic. *Cum dico te, dico animum tuum.*

B Qvare, *ſi pudor eſt.*] Si quid te pudet, niſi pudoris egeas; niſi id facias te impudentiſſimum dicam. eſt ſermo hortantis per increpationem, vt eleg. 12. lib. 2.
Si pudor eſt, alio traijce tela tua. Virg. ecl. 7.
Ite domum paſti, ſi quis pudor, ite iuuenci. Ouid. eleg. 2. lib. 3. Amor. *tua contrahe crura,*
Si pudor eſt.

Qvam *primum.*] confeſtim, eleg. 11. infra.
Tu modo quamprimum corruptas deſere Baias.

Errata *fatere.*] culpas tuas; id eſt tuum amorem qui error animi eſt, nobis ediſſere.
C Catul. *Et ſolatiolum ſui doloris*
Credo, vt tum grauis acquieſcit error.
ſic vet. lib. vbi vide notas. Alibi *culpam* vocat, & *peccare*, amare. Errata fatetur Dido 4. Æn.
Anna, fatebor enim, miſeri poſt fata Sichæi, &c.
Huic vni forſan potui ſuccumbere culpæ.
& ecl. 1. *Namque fatebor enim*, &c. Ouid. eleg. 4. lib. 2. Amor.
Non ego mendoſos auſim defendere mores,
Falſaque pro vitijs arma mouere meis.
Confiteor, ſiquid prodeſt delicta fateri,
In mea nunc demens crimina faſſus eo.
& alibi. ——— *ignoſcite faſſo.*
D Cic. *Sit erranti medicina confeſſio.*

Dicere *quo pereas ſæpe in amore leuat.*] τὸ *Quo* referri poteſt ad verbum amore, quod ſequitur; vel per ſe ſtat, vt apud Horat. oda. 6. lib. 1. *Sine quod vrimur.* Perire cum ſexto caſu eleg. 4. ſupra. *Sunt maiora quibus Baſſe perire iuuat.* & eleg. 24. lib. 2.
Credo ego iam multos iſta perijſſe figura.
leuat, leuiorem curam & amorem reddit. vt eleg. 14. infr. *Quid releuant varijs ſerica textilibus.* Cicero ad hanc rem ep. 15. lib. 1. ad Att. docet magno ſolatio & leuamento eſſe, poſſe in amici ſinum effundere dolorem ſuum & curam.
E Plato Sympoſio. Κάλλιον τὸ φάρμακον ἐστὶ τὸ λάθρα. Catull.
Flaui delicias tuas Catullo,
Ni ſint illepidæ, atque inelegantes,
Velles dicere, nec tacere poſſes.

AD ELEGIAM X.

Ad Gallum.

O.] ſic exorditur eleg. 15. lib. 2.
Ivcvnda *quies.*] ſupra eleg. 3.
Dum me iucundis lapſam ſopor impulit alis. dicitur ibidem &, *mollis quies.* & *dulcis quies*: Virg. 6. Æneid. contra eleg. 18. infra:

Et datur inculto tramite dura quies.
& Tibull. eleg.4. lib.3.

Dij meliora ferant, nec ſint inſomnia vera,
Quæ tulit heſterna peſſima nocte quies.

Quies hîc neque plane ſomnus, neque vigilia vt patet verſu 7. infra.

PRIMO *amori.*] Gallus coontactus nullis antecupidinibus vt elegia 5. ſupra indicat. *Primus amor*, vt eleg. 1. ſupra:

Cynthia prima ſuis miſerum me cepit ocellis.

AFFVERAM *teſtis conſcius amori.*] τὸ *amori* iungi poteſt cum verbo *affueram*, vel cum *teſtis*, vt Virg. *Teſtes ſunt flumina Nymphis.* & Cicero pro Quinctio. *Quis huic rei teſtis eſt? Teſtis conſcius, διὰ τὸ ἀὐτὸ.* niſi forte *teſtis* referatur ad *Amorem conſcius* ad *lacrymas.* eleg. 13. infra ad eundem Gallum:

Hæc ego non rumore malo, non augure doctus.
Vidi ego, me quæſo teſte negare potes?

Conſcius poteſt iungi cum *amori.* Cicero pro Cluentio, *Conſcius facinori*: & 6. Verrina: *Conſcius temeritati.* & *Conſcius de rebus* epiſt. penult. lib. 2. ad Att.

IN *lacrymis*] coniungi poteſt cum *affueram*, vel cum *conſcius.* Cic. 2. de Orat. *Eum qui in Paulli pugna non affuerat.* Idem epiſt. 15. lib. 1. ad Att. *Qui mihi & in publica re ſocius, & in priuatis omnibus conſcius es.* porro lacrymis gaudet amor. eleg. 12. & 13. infra verſu 16.

O *noctem meminiſſe, mihi iucunda voluptas.*] O quam ſuauis mihi recordatio illius noctis? *Iucunda voluptas*, quia poteſt eſſe quædam voluptas iniucunda, cui dolor admiſtus ſit. Sic Lucret. lib. 2.

Non quia vexari quemquam eſt iucunda voluptas.

& ipſa voluptas à Cicerone definitur 2. de finib. *Iucundus motus in ſenſu.* An eſt otioſum epitheton? vt eleg. 13. infra: *Demens furor.* & apud Plautum *malitia mala.* Apud Virgilium contra 6. Æneid. recordatio noctis acerba.

Namque vt ſupremam falſa inter gaudia noctem
Egerimus noſti, & nimium meminiſſe neceſſe eſt.

O *quoties.*] Virg. ecl. 3.

O quoties, & quæ nobis Galatea locuta eſt.

Ouid. in ep. Paridis:

O quoties dices, quam pauper Achaïa noſtra eſt.

VOTIS *illa vocanda meis.*] nox precibus veneranda vt talis redeat. vocantur votis dij, cum vouendo aliquid ab ijs petimus, vt adſint & faueant. Virg. 1. Æneid.

—— Vocabitur hic quoque votis. Idem.
Et votis iam nunc aſſueſce vocari. Idem.
—— votiſque vocaueris imbrem. Horat.
Votiſque, ominibuſque & precibus vocat.

vel ergo Deos rogat illam noctem. aut ſimilem, vel ipſam noctem veneratur, vt Deam. ſic alibi. *Teſtis ſidere tota corona Dea.* Horatio quoque. & Euripidi. & Virgilio nox Dea.

TE *complexa.*] Iniectis collo manibus. περιπλακεῖσ, vt eleg. 6. ſupra.

MORIENTEM.] languentem ad mortem. Plaut. Curcul. ſc. 3. Act. 1. *Pariter hos perire amando video, vt miſere moriantur?* aliàs *moliuntur.* Apuleius: *Occidet moriturus.* Auſon. *Illa manu morient telum trahit.* Petron. *moriens, non deficiens.*

A Ipſe el. 13. infr. ad eundem Gallum eadem de re

Vidi ego te toto vinctum langueſcere lecto.

PVELLA.] Amica, Lycoride fortaſſe.

IN *longam ducere verba moram.*] vix longo temporis ſpatio loqui poſſe. Virg. 3. Æneid. *Vix pauca furenti Subiicio, & raris turbatus vocibus hiſco.* *Ducere verba*, vix elicere de pectore. Virg. 1. Æneid.

Suſpirans, imoque trahens à pectore vocem.

Idem 2. Æneid.

—— Gemitus imo de pectore ducens.

vel ad lentam pronunciationem referendum. Virg.
B 4. Æneid. *—— longas in fletum ducere voces.*
Ipſe infr. el. 15. *Et fletum inuitis ducere luminibus.*

Ducere in longam moram, vt Virg. ecl. 9.

Cauſando noſtros in longum ducis amores.

Hac de re dictum el. 5. ſupra ad eundẽ Gallum:

Cum tibi ſingultu fortia verba cadent. Item.
Et quæcunque voles fugient tibi verba querenti.

QVAMVIS *labentes premeret mihi ſomnus ocellos.*] Feſſos & inclinatos comprimeret & clauderet. & eleg. 15. lib. 2.

Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos
Ore ſuo. & eleg. 1. lib. 2.
C *Seu cum poſcentes ſomnus declinat ocellos.*

ſupra eleg. 3.

Donec iucundis lapſam ſopor impulit alis.

& labi in ſomnum dixit Petronius. & ipſe eleg. 2. lib. 4. *Vidi ego labentes acies*; id eſt inclinatas. Labentes oculi, *qui ſe laiſſent aller au ſommeil.* Catull. in Aty.

Piger his labantes languore oculos ſopor operit.

An *labentes oculos*, natantes? nam labi, natare. Sic Virgilio 5. Æneid.

Cunctantique natantia lumina ſoluit:

Premere oculos, Ouidio comprimere.

Ille meos oculos comprimat, ille tuos. Catull.
D *Somnis nec tegeres quiete ocellos.* Virg. 9. Æn.
—— preſſitue oculos. Tibull. el. 4. lib. 3.
Preſſit languentis lumina ſera quies. el. 3. ſupra.

compoſitos oculos dixit. Ouid. eleg. 3. lib. 3. Triſt.

Nec mandata dabo: nec cum clamore ſupremo
Labentes oculos claudet amica manus.

vbi labentes oculos morienti tribuit vt & Fabius in proœmio lib. 6. de filio moriente. *Tuoſne ego, (o mea ſpes inanes) labentes oculos, tuum fugientem ſpiritum vidi?* Oculi autem primi ſopiuntur: vnde Plaut. Milite Act. 3. ſc. 2. *Pa. Qui libitum eſt illi condormiſcere? Luc. Oculis opinor. Pa. Non te iſtuc rogito, ſcelus.* vnde *videre ſomnum*
E *oculis* dicitur.

ET *luna ruberet.*] quia ſidera ignea & ignis ruber, rubere, pro lucere & micare. ſic eleg. 10. lib. 3. *Ante meum ſtantes ſole rubente torum.* alio modo dicitur rubere luna, cum ventos portendit. Virg. 1. Georg.

At ſi virgineum ſuffuderit ore ruborem
Ventus erit, vento ſemper rubet aurea Phœbe.

MEDIIS *cœlo equis.*] hypallage pro equis iam cœlo in medio. id eſt, cum medium cœli ſpatium iam lunæ curros confeciſſet. noctis autem meridiem ſignificat, vt Varronis verbo vtar. Virg. 10. Æneid. *—— almaque curru*

Noctiuago Phœbe medium pulſabat olympum.

& 6. Æn. *—— torquet medios nox humida curſus.*

Theocr. Idil. 25.

ἤδη τὰ μέσα τὸν δρόμον ἄντυγι ἅρμα Σελάνα.

Nondum media cœli ſpatia confecerat currus lunæ. vbi currum lunæ tribuit, vt Virgilius ſupra & Tibull.

Cantus & è curru lunam deducere tentat.

equis autem fingit eam vehi, aut currum eius trahi: cum alij mulos aut iuuencas lunæ tribuant. Feſtus: *Mulus vehiculo lunæ adhibetur, quod tam ſterilis ea ſit, quam mulus, vel quod vt mulus non ſuo genere, ſed equis creetur; ſic ea ſolis, non ſuo fulgore luceat.* Auſon.

Iam ſuccedentes quatiebat luna iuuencas.

Fulgentius in procemio lib. 1.

Aſtrigeroque nitens diademate luna bicornis
Bullatum bijugis conſcenderat aëra tauris.

vbi *tauris* dixit feminino genere, vt apud Feſtum. Apud Homerum luna maribus vehitur equis. Ouid. in epiſt. Canaces.

Denique luciferos luna mouebat equos.

& eleg. 5. lib. 2. Amor.

Aut vbi cantatis luna laborat equis.

& lib. 1. de rem. Amor.

Vt ſolet in niueis luna vehetur equis. & 3. Faſt.

Signaque quæ longo frater percenſeat anno
Ire per hæc vno menſe ſororis equos. & 4. Faſt.

Poſtera cum cælo motis Pallantias aſtris
Fulſerit, & niueos Luna leuarit equos.

lego lauarit. & 3. Faſt. initio.

Et vos lunares exſiluiſtis equi. & el. 3. lib. 1. Triſt.

Lunaque nocturnos alta regebat equos. Manil.

Quadriiuges vt Phœbus equos, & Delia bigis.

Stat. 8. Thebaid. —— *ſed veſper opacus*

Lunares iam ducit equos. & 12. Thebaid.

—— *lunaribus obuia bigis.*

Tibull. el. 4. lib. 2. —— *& qualis vt orbem*

Complenti verſis luna recurrit equis.

N o n *tamen à veſtro potui ſecedere luſu.*] ſeorſim abire à veſtra nequitia, blanditijs, oſculis & amplexu. Ludere, *ἀφροδισιάζειν*; Plauto *nuptias facere*, & *facere quod noua nuptæ ſolent.* dictum ad illud Catulli: *Ludite vt lubet, & breui liberos date.*

T a n t v s *in alternis vocibus ardor erat.*] Ignem & amorem ſpirabant ſermones veſtri, licet interrupti, quia dixit: *In longam ducere verba moram.* eleg. 15. infra ſimile eſt epiphonema.

Tantus erat demens inter vtroſque furor.

S e d *quoniam non eſt veritus concredere nobis.*] non dubitaſti committere nobis amores tuos, quod periculoſum eſt etiam amico, vt docet eleg. vlt. lib. 2. & Ouid. ſub finem lib. 1. de arte amandi. Ideo Tibull.

Qui ſapit in tacito gaudeat ille ſinu. & ipſe el. 25. lib. 2. *In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.*

A c c i p e *commiſſa munera lætitiæ.*] id eſt concrediti gaudij præmia. *τὸ accipe* eſt tradentis. Virg. *Hos tibi dant calamos, en accipe, Muſa.* Item. *Accipe & hæc manuum tibi quæ monimenta mearum Sunt, puer*—munera hîc *αἰδόνεια*; *redhoſtimenta* opinor veteres Latinos dixiſſe. Catull. præmia vocat. *Talia qui reddis pro dulci præmia vita.* Idem: *Ac te his ſupplicis remunerabor.* ſic eleg. 23. lib. 2.

Deinde vbi pertuleris, quos dicit fama labores
Herculis, vt ſcribas Muneris ecquid habes?

A N o n *ſolum veſtros didici reticere dolores.*] conſueui ſilentio premere ægritudines & amoris mala, quia ſupra dixit, *morientem.*

E s t *quiddam in nobis maius, amice fide.*] anacolouthon, ſiue en allage numerorum: *Didici in nobis.* vt eleg. 1. lib. 2.

Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipſa puella facit,

& eleg. 13. infra:

Quid mihi deſidiæ non ceſſas fingere crimen
Quod faciat nobis conſcia Roma moram.

Ibidem. *Inuidia ſummus? num me Deus obruit?* fides, pro fideli ſilentio, Horatio: vnde Te-

B rent. *fide & taciturnitate*, Sic eleg. 18. infra:

Si modo ſola queant ſaxa tenere fidem.

id eſt non eliminare & prodere commiſſa. *eſt quiddam* vt eleg. 33. lib. 2.

Eſt quiddam quod nos quærere cogat Amor.

P o s s v m *ego diuiſos iterum coniungere amantes.*] Didici reducere in concordiam diſcordes. Beroaldus legit *diuerſos*, & fatetur tamen ab alijs legi *diuiſos*. ſi *diuerſos*, à diuertendo deducit, vnde *diuortium*. ſi, *diuiſos*, ſic ſæpe loquitur, vt infra eleg. 12. —— *an quæ*

Lecta Prometheis diuidit herba iugis. Ibidem.

Tam multa illa meo diuiſa eſt millia lecto.

C & eleg. 17. lib. 2.

Ne nos diuideret, quamuis diducere amantes
Non queat inuitos Iuppiter ipſe duos.

& elegia 33.

Quæ Dea iam cupidos toties diuiſit amantes?

vnde *diuidiam* dictam puto ægritudinem ex illa diuiſione amoris. vet. lib. *diuulſos*, vnde legendum puto: *diuulſos.* Horat. od. 13. lib. 1.

—— *nec malis* *Diuulſus querimoniis,*
Suprema citius ſoluet amor die.

Coniungere, verbum amoris vnde coniuges & coniugium.

E t *dominæ tardas poſſum aperire fores.*] Ianuæ

D recludendæ rationem teneo. vide eleg. 16. infra. *Tu nunquam reſerata meos admittis amores.* eleganter Plaut. Curcul. *Viden vt dormiunt peſſuli peßimi.* Aperire fores, vt Terent. Eunuch. *Qui nunc fortunatus vno digito fores aperis.* Trabea apud Ciceronem 4. Tuſcul. *Aduenìens vno digito impellam ianuam, fores patebunt.* *fores tardæ*, vt eleg. 1. ſupra: *tardus amor.*

E t *poſſum alterius curas ſanare recentes.*] Quomodo poteſt alterius, qui ſuas non poteſt? nam dixit: *Cum mihi nulla mei ſit medicina mali.* Sed malus ipſius iam inueterauit. *Curas ſanare* dixit, vt Tibull. eleg. 3. lib. 2.

E *Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis.*

Ipſe eleg. 17. lib. 3.

Hoc mihi quod veteres cuſtodit in oſſibus ignes
Funera ſanabunt, vel tua vina malum.

Addidit *recentes*, quia inueterato morbo difficilius medemur. Ouid. 1. de remedio amor.

Opprime dum noua ſunt ſubiti mala ſemina morbi

Ibidem. *Principiis obſta, ſerò medicina paratur,*
Cum mala per longas conualuere moras.

Cicero 5. Philipp. *Omne malum naſcens facilè opprimitur: inueteratum fit plerumque robuſtius.* vide Prouerbium *initiis mederi*, & Senecam cap. 1. de Conſolat. ad Martiam ſub finem. *Curas*

ſanare

ſanare dixit, quia animi morbus amor. Catull.

Ipſe valere opto & tetrum hunc deponere morbum.

Tibull. *Et ſaucio morbo cum iuuat ipſe dolor.* Alias legitur: *pœnas.* id eſt, furias vel dolores, vt *reticere dolores.*

N*ec* *leuis in verbis eſt medicina meis.*] At id nuper ſupra: *Cum mihi nulla mei ſit medicina mali.* ted de ſe negat, de alijs fatetur. Græcorum eſt ſenarius apud Plutarch. in conſolat. ad Apollonium ψυχῆς νοσούσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι, quem ita vertit P. Syrus. *Animo ægrotanti medicus eſt oratio.* Dicitur & λόγοι λύπης φάρμακον. Item. ὁ λόγος ἰατρὸς τῶν κατὰ ψυχὴν παθῶν. Iſocrates in orat. de pace: ταῖς ψυχαῖς ταῖς νοσούσαις οὐκ ἔστιν ἄλλο φάρμακον πλὴν λόγος. Horatius:

Sunt verba & voces, quibus hunc lenire dolorem
Poſſis.

C*ynthia me docuit.*] E Cynthia didici malo meo. dictum ad illud eleg. 1. ſupra.

Donec me docuit. Item eleg. 9.

Me dolor & lacryma fecere peritum.

S*emper quæcumque petenda.*] Aphæreſis pro expetenda, vt eleg. 3. ſupra, *cedente carina.* Horat. ſat. 1. l. 1. —*fugienda petendis Immiſcere.* & ſat. 3. eiuſdem libri.

Dimidit vt bona diuerſis, fugienda petendis.

& ep. 7. lib. 1.

Qui ſemel aſpexit quantum dimiſſa petitis
Præſtent, maturè redeat, repetatque relicta.

Q*væque canenda forent.*] fugienda. Scaliger ait in lib. vet. legi: *quærenda*, vnde legit *verenda.* malo vulgatam lectionem. ſic Ouid. 6. Faſt. —*tempora tedis*

Apta requirebam, quæque canenda forent.

N*onnihil egit amor.*] Adiuuit aliquid, vt eſt ingenij ſollertis. qua de re dictum ad el. 1. ſupra. *In me tardus amor non vllas cogitat artes.* *Nonnihil agit*, qui efficit aliquid: vt el. 32. lib. 2.

Nil agis, inſidias in me componis inanes.

Ouid. eleg. 4. lib. 3. Amor.

Dure vir, impoſito tenera cuſtode puella, *Nil agis.*

T*v caue ne triſti cupias pugnare puella.*] aduerſari iratæ. eleg. 7. ſupra verſ. penult.

Tu caue noſtra tuo contemnas carmina faſtu.

Caue ne ἀρχαϊσμός. Terent. Eunuch. Act. 4. ſc. 6.

Caue ne hanc amittas, *Triſtis puella*, ſæua & irata, vt adnotatum ad illud eleg. 6. ſupra.

— *illa minatur*

Quæ ſolet irato triſtis amica viro. *Cupias* abundat, vt *velit* in edictorum formula. Præceptum hoc Propertij conuenit cum illo Plauti in Amphitr.

Num tu ſcis? Baccha bacchanti ſi velis aduorſarier
Ex inſana inſaniorem facies, feriet ſæpius.
Si obſequare vna reſoluas plaga. Ouid. 2. de arte amandi: *Cede repugnanti, cedendo victor abibis.*

& eleg. 2. lib. 1. Amor.

Cedimus? an ſubitum luctando accendimus ignem?
Cedamus: leue fit quod bene fertur onus.

vide illud eleg. 7. lib. 3.

Semper in iratam pallidus eſſe velim. Huc pertinent quæ de obſequio dicta ſunt ſupra.

N*ava ſuperba loqui.*] Cic. 4. Tuſcul. *Tantalo Poëtæ apud inferos ſaxum impendere faciunt, ob ſcelera animique impotentiam, & ſuperbiloquentiam.* *ſuperba loqui*, vt ſupra eleg. 7. *Fortia verba cadent:* & eleg. 9. lib. 2. *In noſtrum iacies verba ſuperba caput:* & Tibull. *Magna loquor.* & Ouid. 13. in oratione Vlyſſis — *nunquam niſi magna loquenti.* & eleg. 4. lib. 5. Triſt.

Ille nec melius cecidi quem magna locutum
Reppulit à Thebis Iuppiter igne ſuo.

N*eve tacere diu.*] Nam, vt ait Ouid. Sæpe ſimultates ira morata facit. Apud Ariſtotelem lib. 8. Ethic. prouerbium memoratur: πολλὰς φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσεν. Multas amicitias ſilentium diremit. ἀπροσηγορία, non quoduis ſilentium eſt, ſed illud cum iratus amico amicus eum ſalutare & alloqui non vult. Auſon. Paulino ea de re. *Amicæ Amyclas perdidit ſilentium.*

N*ev ſiquid petijt.*] vt procaces ſunt mulieres. Horat. *Et ſi quid petet, vltro Defer.* Penthemimeris autem fulcit verſum.

I*ngrata fronte negaris.*] Minimè grata & iucunda, ſed triſti, ſeuera, tetrica, ſuperba. Id enim ingratum proprie ſignificat. Horat. od. 5. lib. 1. *Ingrato celeres obruit otio Ventos.* & od. 10. lib. 3. *Ingratam Veneri pone ſuperbiam.* Ipſe el. vlt. l. 2. *Non tamen hæc vlli venient ingrata legenti.* Q. Cicero de petitione Conſulatus, docet belle ac iucundè negandum eſſe quod facere non poſſis, quia fronte & oratione magis, quàm re homines capiantur. vbi plura hac de re. Ipſe eleg. 22. lib. 2.

Quod ſi forte aliquid vultu mihi dura negarat,
Frigida de tota fronte cadebat aqua.

N*ev tibi pro vano.*] id eſt, tanquam homini mendaci & futili. Is enim latinis vanus, vt ait Gell. cap. 4. lib. 18. & ſic eleg. 3. ſupra.

Vano credulus auſpicio. & eleg. 5. lib. 5.

Omnis enim debet ſine vano nuncius eſſe.

Pro vano dicitur vt Iuriſconſultis, *pro diuiſo, pro indiuiſo, pro emptore, pro poſſeſſore.* Sic Plaut. Menæch. ſc. 5. Act. 5. *Hoc quidem Aedepol haud pro inſano verbum reſpondit mihi.* Idem Capt. ſc. 4 Act. 3. *pro ignoto me aſpernaris.* Sueton. in Claudio. cap. 37. *pro deprehenſo ad pœnam rapi.* & in Nerone. cap. 31. *Pro comperto polliceri.* frequens in eo genere Corn. Tacit.

V*erba benigna.*] *Promiſſa magnifica, dicta dapſilia.* Plauto Pſeud. & *lingua largi.* benigni, liberales Cic. 1. Offic.

C*adant.*] excidant, ex ore profluant. vide annotata ad eleg. 5. ſupra. *Fortia verba cadent.*

I*rritata venit.*) irritatur. de hoc genere ſermonis dictum ad eleg. 5. ſupra verſ. vlt.

Non impune illa rogata venit. Irritare non ab ira, vt quidam putant, qui ſimpliciter ſcribi volunt, ſed à verbo irrire, quod canum eſt cum ringi incipiũt, & r litterã exprimũt. Lucillius: *Irritata canes quod homo quam planiu' dicit.* Vide Nonium, & Donat. in Andr. & in Adelph. ad eam irritationem canum reſtrictis dentibus alluſit Plautus Captiuis. *Ne canem quidem irritatam quiſquam imitari voluit. ſi non riderent, dentes vt reſtringerent.*

Q*vando contemnitur illa.*] A repugnãte videlicet, ſuperbo & fallente. Ariſt. l. 2. Rhetor. ſcribit amicos amicis iraſci magis, quam ceteris ſi ſe videant καταφρονεῖσθαι. id eſt contemni.

N e c *meminis*] didicit, conſueuit. vt eleg. 1. ſupra. *Nec meminit notas, vt prius, ire vias.*

I v s t a s] iuſtæ minæ quæ iure fiunt. vt contra eleg. 7. ſupra. *Iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.* ſic Virg. 10. Æn. *Iuſtæ quibus eſt Mezentius iræ.* vel iuſtæ, magnæ, vt eleg. 1. lib. 2.

Et vita & mortis gloria iuſta mea.

P o n e r e *læſa minas.*] Lucret. lib. 5. de mari:

—— leniterque minas ponebat inanes. Ipſe el. 10. lib. 3. *Ponat & in ſicco molliter vnda minas.* Horat. in arte *—— & iram*

Colligit & ponit temere. ſupra eleg. 9.

Atque vtinam poſito dicar amore rudis.

minas, iras. vide el. 7. verſ. 12. ſupra. *Læſa*, alibi *offenſa*; *Offenſa illa mihi, non tibi amica dedit.*

A t *quo ſit humili magis, & ſubiectus amori, Hoc magis.*] ſic eleg. 4. ſupra.

Quo magis & noſtros contendis ſoluere amores,

Hoc magis accepta fallit vterque fide.

Humilis: odit enim Venus ſuperbiam, & ſupplicibus fauet, vt aiunt Horatius & Tibullus. vide eleg. 1. de Milanione. Atqui ipſe contra eleg. 14. lib. 2.

At dum demiſſis ſupplex ceruicibus ibam

Dicebar ſicco vilior eſſe lacu.

Hoc ſenſi prodeſſe magis: contemnite amantes:

Sic hodie veniet, ſi qua negauit heri.

Humilis, fracto animo. vt eleg. 15. lib. 3.

Nunc ô Bacche tuis humiles aduoluimur aris.

quod verbum vitij eſt, non laudis.

Subiectus, qui paratus eſt ad obſequium. Virg. 6. Æneid. *Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos.*

Ouid. 2. de arte amandi:

Tu neque ſubiectus: ſolito neque blandior eſto:

Hæc animi multum ſigna nocentis habent.

E f f e c t o *ſæpe fruare bono.*] Cum antea malus & iniquus tibi eſſet, obſequio effeceris bonum & facilem, & ita fructum amoris maiorem capies. *Bonus*, facilis, propitius: eleg. 18. lib. 2. *Quin ego deminuo curam, quod ſæpe Cupido*

Huic malus eſſe ſolet, cui bonus ante fuit.

Virg. *Sis bonus, ô felixque tuis.* frui amore vt el. 1. lib. 2. *Laus in amore mori, laus altera ſi datur vno*

Poſſe frui, fruar ô ſolus amore meo.

eleg. 15. lib. 2. *—— hunc fructum ne deſere vitæ.* & eleg. 18. lib. 3.

Semper amet, fructu ſemper amoris egens.

effecto bono dixit eleg. 15. lib. 2.

Lectule diuitijs facte beate meis.

I s *poterat.*] τὸ, *poterat*, valde ſententiam mutat, hoc modo. poterat aliquis felix manere vni puellæ ſeruiendo; qui nunquam liber erit, quia nunquam vacuum pectus habebit alio amore; ſed quaſlibet amabit. *poterit*, tamen rectius, & legitur in Beroaldi Codice.

F e l i x *vna remanere puella.*] Non magnum eſt felicem eſſe, ſed maximum felicem remanere, cum felicitas amantium pendeat è fortuna. Atqui vt ipſe ait,

Nec firma æternum, aut cuiquam fortuna perennis.

felix vna puella, vt Virg. *Felix morte tua.*

& Ouid. *Felix & nato felix & coniuge Peleus.*

Iungitur & cum ſecundo caſu. Horat.

O te Balane cerebri felicem.

Q v i *nunquam vacuo pectore liber erit.*] felix, A inquit, eſſe poterit vni puellæ ſeruiendo, qui nunquam liber erit, hoc eſt vacuo pectore. ita enim dictum, *vacuo pectore*, vt ſupra eleg. 8.

Non tamen illa meos fugit auara, ſinus: nam vt auara, ſi fugiſſet: ſic vacuo pectore, ſi liber. An τὸ *nunquam*, repetendum eſt; qui nunquam liber erit, (quia) nunquam vacuo pectore. Sic el. 16. infr. *Cor nunquã reſerata meos admittis amores.* Ibid. *Tu ſola humanos quamquam miſerata labores*

Reſpondes tacitis mutua cardinibus.

Vacuo pectore, vt eleg. 20. infra.

Id tibi ne vacuo defluat ex animo. & el. 2. lib. 2.

B *Liber eram & vacuo meditabar viuere lecto.*

Vacuo pectore eſſe poteſt, amore & otio ipſo occupato. vt vacuus amor eleg. 1. vide illic adnotata. Ouid. *Vror & in vacuo pectore regnat amor.* ſed *liber* explicatur melius ferox, ob ſententiam ſuperiorum verſuum. nam freti libertate ferociores ſunt. Sic eleg. 2. lib. 2.

Liber eram & vacuo meditabar gaudia lecto. & el. 9. lib. 2. *Ecquando ne tibi liber ſum viſus?* Plaut. Curcul. ſc. 2. act. 3. *Hem, vt ſcias me liberum eſſe, hem tibi.* Ouid. 1. Met. *En ego liber. Ille ferox*, &c.

AD ELEGIAM II.

C *Ad Cynthiam.*

E c q v i d.] Donat. in illud Eunuch. *Ecquid nos amas de fidicina iſta*, exponit *ecquid*, *Aliquantumne?* vt apud Cic. in Catil. poteſt ſumi pro an; ſed ita vt magis incitet orationem.

C e s s a n t e m.] vel lentam, vt el. 4. ſupra. *Cum rapto ceſſat amore Deus.* vel male feriatam & operatam alieno amori, vt eleg. 6. ſupra.

Nam tua non ætas vnquam ceſſauit amori.

B a i i s.] Baiæ & Baiarum portus in Campania iuxta Miſenum. Plin. cap. 5. lib. 3. & Strabo lib. 5. qui celebrat earum aquas calidas, & Baias dictas ſcribit à Baio Vlyſſis ſocio. Dio lib. 48. Baias deſcribit, & prorſus depingit. Horat.

Nullus in orbe locus Baijs prælucet amœnis.

D vulgo Italorum dicitur *Golfo di Napoli.* Iſidor. cap. penult. lib. 14. *Baiæ olim portus dicebantur à baiulandis mercibus.*

Q v a *iacet.*] ſita eſt, vt eleg. 6. ſupra, *qua tendit Ionia.* Virg. 3. Georg. *tantum campi iacet.* & 6. Æneid. *—— iacet extra ſidera tellus.* Salluſt. *In medio campus iacet aquis vndique ſcatens.* D. Brutus epiſt. 13. lib. 11. fam. *Quem locum (vada) volo eſſe tibi notum, iacet inter Alpes & Apenninum.*

H e r c v l e i s *ſemita litoribus.*] Diodorus lib. 5. & Strabo item lib. 5. Herculem non procul à Baijs viam muniuiſſe, vt illac Geryonis boues E traduceret. M. Tull. orat. 1. in Rullum hãc viam Herculaneam multarum deliciarum vocat. ſimillimus, imò geminus, atq. adeo idẽ locus el. 18. lib. 3. *Clauſus ab vmbroſo, qua alludit pontus Auerno*

Humida Baiarum ſtagna tepentis aquæ.

Quà iacet & Troiæ tubicen Miſenus arena:

Et ſonat Herculeo ſtructa labore via.

Semitam, pro via poſuit impropriè; nam viam vocat loco citato. Eſt autem ſemita multo minor via. Varro 4. de ling. Lat. *Via quà vehebant: Iter ab itu, qua ibant: ſemita, qua anguſtè ibant, quaſi*

ſemi iter. Iſidor. cap. 16. lib. 15. *ſemita à ſemi itu, & eſt hominum, vt callis ferarum.* Proprie Ennius: *Qui ſibi ſemitam non ſapiunt, alteri monſtrant viam.* vt hic ita & eleg. 9. lib. 4. Improprie:

Omnis & inſana ſemita nocte ſonat.

E t *modo.*] vide elegiam 3. ſupra verſ. 21.

Mirantem.] cum admiratione ſpectàtem.

Svboita *aquora.*] refertur & cum *Miſenis,* & ad, *Theſproti regno.* Inter Miſenum enim & Puteolos oram Theſprotiam, eſt Baianus ſinus, vt hic locus deſcribitur à Dione lib. 48. & tres ſinus ſunt, Puteolanus à ſiniſtra, à dextra Miſenus, in medio Baianus. χωρίον μεταξὺ μισήνου καὶ Ποτιόλων μηνοειδές, inquit de Baijs Dio loco prænotato. *Subdita*, vt Tibulli lib. 4.

Inferno Plutonis ſubdita regno. Magna Deûm proles.

Regno *Theſproti.*] Apollodoro lib. 3. Theſprotus Pelaſgi filius, à quo Theſprotia dicta. huius meminit Chariſius lib. 4. vbi agit de transmutatione perſonarum, cum à noſtra ad alteram tranſimus ex vetere poëta.

Theſprote ſiquis ſanguine exortam tuo
Prolē inter aras ſacrā ſacrare (lege ſacras) *immolet,*
Quid meritus hic ſit an dubium cuiquam ſiet?

Θεσπρωτία Epira regio Chaoniæ proxima. Plin. initio lib. 4. Theſprotida eam vocat Pauſanias in Eliacis. Theſprotiæ & Chaoniæ Cicero meminit 6. ad Atticum. Adrian. Turneb. cap. 15. lib. 11. docet ex Strabone Epirum cuius pars, vt diximus, Theſprotia, totam pœne fuiſſe poſſeſſionibus priuatorum Romanorum occupatam, ita vt Theſprotiæ reges viderentur. hæc ille ad hunc locum. Alexander quoque ab Alexandro cap. 1. lib. 2. Genial. dier. hîc toto capite conatur: ſed in eo præcipuè fallitur, quod *Prochyta*, vel *Te Protei*, legendum putat, pro Theſproti. Scaliger ſic hūc locum exponit. In ora Cumana, quæ Gręcis Abantum colonis prętexta erat, ſunt Puteoli, quā oram propterea vocat regnū Theſproti, quia, vt diximus, Theſprotus nomen fecit Theſprotiæ Epiri, vnde Ambraciotæ Abantes profecti, occuparunt eam oram, vbi fuerunt Cumæ. igitur Theſproti regnum ea regio dicitur, à colonis Theſprotijs, vt à Francis colonis Francia, à Burgundis Burgundia, Normanis Normania. Et in medio mari, inquit idem Scaliger erant Baiæ, vbi cum eſſet Cynthia, ſiniſtra puteolos, quæ eſt ora Theſprotia, habebat, dextra Miſenos ſiue Miſena littora. Sic erat inter duo maria alterum Miſenis; alterum Puteolis ſubiectum.

Proxima.] Scaliger ex libro ſuo M. S. legit *Et modo*, vt ſit repetitio. ſed poteſt & retineri *Proxima*, vt proxima longo interuallo.

Misenis *nobilibus.*] Portus ille & promontorium dicitur neutro genere *Miſenum*, Plinio cap. 5. lib. 3. & Feſto in *Miſenum*, qui cum Virgilio ſentit à Miſeno tubicine Troiano dictum eſſe, vt & ipſe Propertius eleg. 18. lib. 3. *Mirum* vero quod numero multitudinis extulit, *Miſena* vel *Miſenos*; an vt *Illyrias* dixit eleg. 15. lib. 2. & Catullus: *Syrias & Britannias.* Scaliger in Catal. *Miſenas*, ſcilicet vrbes, vt Varro dixit Tarētinas nobiles. id eſt, vrbes tractus Tarētini. magis placet eſſe adiectiuum Miſenus, a, um, & legi, vt in vet. lib. *Miſenis littoribus*, vt *Romula tellus, Dardana pubes, Aemilia ratis* Propertio, & *Hylaeus ramus*, & Ciceroni lib. 13. ep. ad Att. *A ponte Muluio Tiberim duci ſecundum montes Vaticanos.*

Nostri *cura ſubit.*] ſubire, clam ſuccedere & irrepere animo, vel inuadere. Virg. 2. Æneid. *Subit ira cadentem Vlyſſei patriam.* & *Subeunt morbi.* & eleg. 9. ſupra *Acrius illa ſubit.* Virg. 2. Æneid.

Subijt cari genitoris imago. id eſt venit in mentem. Ibidem *Subijt deſerta Creuſa.* ſententia itaque Poëtæ eſt. An tibi curæ eſt ducere has noctes memores noſtri? vt eleg. 6. ſupra.

Noſtri non immemor hora. Ouid. 8. Met.
Vitta mediam (quercum) *memoreſque tabellæ*
Sertaque cingebant. τὸ *noſtri* & ad *cura* & ad *memores* referri poteſt.

Adducere *noctes.*] varia hic lectio eſt. Si, *adducere* retines, mens Propertij erit: *Ecquid cogitas redire, & tecum adducere illas noctes quæ te memorem noſtri teſtentur.* An *adducere noctes*, contrahere & breuiores reddere ſomnos ob noſtri memoriam? Si *abducere*, quod lib. vet. Mureti & Scaligeri, hoc ſenſu opinor. ecquid ſollicita es, quod noctes mihi abducis & eripis? An legendum ſubducere, id eſt ſubtrahere, vt alibi: *furandæ copia noctis.* An *ſubducere noctes*, enumerare ſingulas, quod faciunt quibus longa videtur expectatio, vt ipſe eleg. 33. lib. 2.

Cynthia iam noctes eſt operata decem.

Virg. 6. Æneid. ——— *rebarque futurum*
Tempora dinumerans. an, *has ducere noctes*, vt eleg. 14. infra. *Ducit amore diem*, & eleg. 6. lib. 4.

Sic noctem patera, ſic ducam carmine.

Sed vet. lib. Memmij *traducere*, quod & verum & apertum.

Ecqvis *in extremo reſtat amore locus.*] Si te non totam extremus amor occupauit. vt el. 7. lib. 4. *Si te non totum Chloridos herba tenet.* *extremus amor*, cui nihil accedere poteſt, vt eleg. 5. ſupra *vltima mala.* & eleg. 6. *extrema nequitia.* Sed legendum videtur, *externo*, vt eleg. 3. ſupra. ——— *querebar*

Externo longas ſæpe in amore moras. An ita te viris externis, inquit, mancipaſti, vt nulla mihi pars in amore tuo ſuperſit?

An *te neſcio quis.*] Contemptim de riuali, vt Tibull. *Neſcio quem tota callida nocte fouet.* Ouid. eleg. 10. lib. 3. Amor.

Ergo ego neſcio cui, quem tu complexa tenebas
Excubui, clauſam ſeruus vt ante domum?

Ipſe eleg. 23. lib. 3. *Neſcio qua viſa eſt formoſior?*

Simvlatis *ignibus.*] amore ficto. contra eleg. 9. ſupra verſ. 17. *vero nec tangeris igni.* vide eleg. 6. ſupra verſ. 7.

Hostis.] inimiciſſimus, riualis. Ouid. eleg. 6. lib. 1. Amor.

In riuali oculos, ſicut in hoſte, tenet.

& 2. de rem. Amor.

Hunc quoque quo nimium quondam riuale dolebas
Vellem deſineres hoſtis habere loco.

Svstvlit *è noſtris Cynthia carminibus.*] Nomen habere noluit in libris noſtris. eius enim cauſa te non amplius celebrabo, tuaſque laudes è libris meis delebo.

A Atqve *vtinam.*] eleg.9. ſupra. verſ.8.

Mage.] potius. mage & magis, vt pote & potis, fortaſſe & fortaſſis. Virg.10.Æneid.

Aſpice num mage ſit noſtrum penetrabile telum.

Te *remis confiſa minutis.*] Remi minuti ſunt, qui Virgilio & Catullo dicuntur *palmula.* Titinnius Lemnijs *remulos* vocat, apud Nonium in *Celox.* *Remulis ſenſim celox ab oppido proceſſerat.* Iuuenal. ſat. 15.

Et breuibus picta remis incumbere teſta.

Sic eleg.3. lib.3. duobus remis agitur cymba.

Alter remus aquas, alter tibi radat arenas.

B *Minutis,* vt el.29. l.2. *Turba minuta* (cupidinum.) & eleg.13. *Minuta oſſa.*

Parvvla *lucrina cymba moretur aqua.*] Detineat captam voluptate, vt eleg.1. *ſua quemque moretur Cura.* vide illic annotata. *Cymba*, nauicula piſcatoria, vt ex Nonio in *Cymba*, & Cic. 3. de offic. intelligitur. Græci Κυμβίον vocant, vnde genus poculi *Cymbium.* De laco & ſinu Lucrino iuxta Baias Strab. lib.5. Dio lib.48. Plin. cap.5. lib.3. & Seruius ad illud.2. Georg.

An memorem portus Lucrinoque addita clauſtra?

fructuoſus, inquit, *ille locus populo Romano ob copiam*

C *piſcium.* Feſtus in *Lacus Lucrinus*: In vectigalibus publicis primus locatur Lucrinus lacus, ominis boni gratia. vulgo *mare morto* dicitur.

Avt *teneat clauſam.*] bene tectam & conditam vt tempeſtas nocere non poſſit. vt eleg.8. ſupra: *Dicite quo portu clauſa puella mea eſt.*

Tenvi.] Virg.4. Georg.

Aut in aquas tenues dilapſus abibit. Ouid.2.Faſt.

Et tenuem à viuis fontibus affer aquam.

Tentantes *in vnda.*] libri quidam vulgati *natitantis*, alij *tentantis*, alij *teneatis, te nauis in alueo, te fluminis alueo.* legendum puto *te fluminis alueo*, vt Virg.7. Æneid.

D *Aſſueta ripis volucres, & fluminis alueo,* Ibidem.

——optato conduntur Tibridis alueo.

vbi τὸ *conduntur*, reſpondet τῷ *clauſam* Propertij. lib. vet. Scaligeri, *Tentantis.* In Codice Vaticano *tentantis, tuctantis, tuetantis*: & adſcriptum ad oram libri, *Inſula, vel fluuius paruulus.* Scaliger legendum putat: *teuthrantis:* quia Græcum verbum ſit aptum Græcæ coloniæ fluuio, quia Silius Italicus, qui ſolet à fluuijs nomina fingere, Cumanum quendam Teuthrantem vocet libr.11. Commemoratur & *Teuthras* Rex Myſorum apud Strabonem lib.12. & 13. ad quos locos vide Caſauboni adnotata.

E Alternæ.] Natantes enim modo vtramque ſimul manum, modo alteram tantum mouent. *Alterna manus.* vt eleg.9. ſupra:

Vt non alterna preſſerit ille manu. Horat.

Alterno terram quatiunt pede. Ouid.4. Met.

Deſilit in latices, alternaque brachia iactans

In liquidis tranſlucet aquis.

Faciles *cedere.*] Quæ facile pellitur. dictum eleg.2. ſupra.

Vt ſciat indociles currere lympha vias.

facilis vnda, vt apud Tibull. eleg.5. lib.3. quæ eſt eiuſdem argumenti:

Et facilis lenta pellitur vnda manu.

eleg.20. infra:

Prolapſum leniter facili traxere liquore.

A Virg. ecl.3. *faciles nymphæ.* & 4.Georg. *faciles napeæ.* *facilis cedere*, vt eleg.9. lib.4.

Et facilis ſpargi munda ſine arte roſa.

& eleg.21. lib.2.

Ah nimium faciles aurem præbere puellæ. Horat.

Iraſci facilis. Stat. in equo Domitiani lib.1. Siluar. *Qui nec in externos facilis ſæuire furores.*

Lympha.] διὰ τὸ ἀεὶ λῶ Io *vnda lympha.* Tibull. eleg.7. lib.1.

At te Cydne canam tacitis qui leniter vndis,

Cæruleus placidis per vada ſerpis aquis.

ſupra eleg.3. *Intentis hærebam fixus ocellis.*

B & eleg.18. infra: *—— & tua flendo*

Lumina deiectis turpia ſint lacrymis.

& alia id genus exempla paſſim.

Manv.] tertio caſu, vt eleg.1. lib.2.

Tantalea poteris tradere poma manu.

ſic eleg.19. lib.2. *Reddere pinu Cornua.*

& eleg.vlt. *Anſeris indocto carmine ceſſit olor.*

Qvam *vacet audire.*] & libeat & ſit otium. Virg.1.Æn. *Et vacet annales noſtrorũ audire laborũ.* Chariſ. lib.4. *Dicitur vaco militiæ, pro do es operam, & vaco militia.* Sic hoc loco *vacare*, dare operam aurium. vacat vno verbo ſignificat, quod

C Cicero pluribus dixit initio partitionum; *ſi eſt otium, & ſi vis.* Horat. ſat.1. lib.1.

Si vacat, & placidi rationem admittitis, edam.

Blandos *ſuſurros.*] id ſic expreſſit Ouid. 4. Met. *Tutaque per illud*

Murmure blanditiæ minimo tranſire ſolebant.

nam ſuſurri taciti ſunt ſermones amantium, cum quaſi in aurem ganniunt, quod Plautus *marmurillum* vocat in Rudente: *Nolo murmurillum, neque ſuſurrum fieri.* Horat. oda 9. lib.1.

Leneſque ſub noctem ſuſurri. Theocrit. Id.2. ἐψιθυρίσδομες ἁδύ, & ſuſurrabamus ſuauiter. & Id.27. ἀλλήλοις ψιθύριζον, inter ſe ſuſurrabant.

D Altervs.] vide eleg.3. ſupra verſ.36.

Molliter.] propter gramen. el.3. ſupra.

Molliter impreſſo conor adire toro. & el.17. infra:

Molliter & tenera poneret oſſa roſa. & eleg.24.

Tu licet abiectus Tiberina molliter vnda.

In *tacito littore.*] vbi nullus ventorum & fluctuum ſonus. eleg.15. lib.3.

Litore ſic tacito ſonitus rareſcit arenæ. Horat. od.29. lib.3. *Caretque ripa vagis taciturna ventis.* Virg. 8. Æn. *—— tacita refluens vbi ſubſtitit vndas* ſic & *manſuetis litoribus* eleg.17. infra dixit.

Compositam.] iacentem, vt adnotatum ad illud 3. eleg. ſupra.

E *Subiecto leuiter poſitam tentare lacerto.* el.20. infr.

Mollia compoſita littore fronde tegit. id eſt ſubſtrata. Ouid. eleg.4. lib.1. Amor.

Si bene compoſitus ſomno, vinoque iacebit.

Vt *ſolet amoto cuſtode.*] Amouetur cuſtos cum arte aliqua, & per ſpeciem ablegatur tantiſper dum puella voto potiatur. Aliter dixit Horat. in arte.

Imberbis iuuenis tandem cuſtode remoto

Gaudet equis. De cuſtodia puellarum Tibull. eleg.2. lib.1.

Nam poſita eſt noſtræ cuſtodia ſæua puellæ.

Ouid. eleg.4. lib.3. Amor.

Dure vir impoſito teneræ cuſtode puellæ

Nil agis. Iuuenal. ſat. 6.

Pone ſeram, cohibe. ſed quis cuſtodiet ipſos
Cuſtodes? cauta eſt, & ab illis incipit vxor.

Ipſe eleg. 6. lib. 2.

Quos igitur tibi cuſtodes, quæ limina ponam?

Labi autem dicitur puella, quæ ſtuprum admittit, *qui ſe laſſe aller.* nam *labi* & *peccare* dicuntur amantes, vt *culpa* dicitur & *vultus lubricus*, de hoc verbo dictum ad eleg. 1. ſupra.

At vos qui ſerè lapſum reuocatis amici?

& infra el. 13. ad illud: *Primo lapſus adire gradu.*

PERFIDA.] periura. vel in genere omnes perfidæ, vt eleg. 18. lib. 2.

Quidquid iurarunt ventus & vnda rapit.

vel propriè Cynthia. vt eleg. 8. ſupra.

Sed quocunque modo de me periura mereris.

& eleg. 15. infra.

Deſine iam reuocare tuis periuria verbis
Cynthia.

COMMVNES *nec meminiſſe Deos.*] communes dij ſunt, *vel qui vbique ab omnibus coluntur* (inquit Seruius in 12. Æneid.) *vel qui modo his, modo illis fauent.* vnde ξυνὸς ἐνυάλιος, Mars communis, & victoria, & Mercurius communis prædæ participandæ: vel qui ab vtraque parte adhibentur ad iuſiurandum. Virg. 8. Æneid.

Communemque vocate Deum. & 12. Æneid.

In medioque focos, & dijs communibus aras
Gramineas. Cornel. Tacit. lib. 20. hoc eſt 5. Hiſtor. *Rediſſe vos in corpus, nomenque Germaniæ, communibus dijs, ſed & præcipuo deorum Marti grates agimus.*

NON *quia perſpecta non es mihi cognita fama.*] Non quia non te bene norim ex hominibus explorato ſermone, & exiſtimatione. *cognita perſpecta*, ὡς τὸ αἰνῶ. vide adnotata ad verſum 12. huius elegiæ ſupra. ſic eleg. 16. lib. 2.

Non quia peccaris teſtor te, ſed quia vulgò
Formoſis leuitas ſemper amica fuit.

eadem ſententia, iiſdem pene verbis. eleg. 29. lib. 2. ——*ſat eris mihi cognitus vnus.*

id eſt certus amicus. Catull. *vos vnis ſenibus bonæ cognita bene feminæ.* Perſpecta, *perſpicere*. inquit Donat in Andr. *eſt ad plenum & perfectum videre.*

SED *quod in hac omnis parte, timetur amor.*] Omni, inquit, amori diffidere ſolemus, cum ſine arbitris & cuſtodibus nactus eſt occaſionem labendi & peccandi. Duæ autem ſunt quaſi partes in amore, ſpes & metus. Nam aut amori noſtro confidimus aut diffidimus. ſæpius tamen in alteram diffidentiæ propenſiores ſumus; præſertim cum amoris cuſtodibus puellæ liberum eſt peccare. Cicero ep. 3. lib. 8. ad Attic. eodem ſermone vtitur. *At ne me exiſtimaris ad manendum eſſe propenſiorem, quod plura in ea parte verba fecerim.* Idem pro Sex. Roſcio cum quarto caſu: *Peccant in eam partem, quæ eſt cautior.*

IGNOSCES *igitur ſiquid.*] Catull. ad Manlium: *Ignoſces igitur, ſi, quæ mihi luctus ademit,*
Hæc tibi non tribuo munera cum nequeo.

LIBELLI.] pro verſiculis & poëmatis, el. 9. ſupra. *I quæſo, & triſtes iſtos depone libellos.*

& el. 14. lib. 2. *Sat ſit magna mei ſi tres ſint pompa libelli.* Martialis.

A *Abſoluis lepidos nimirum Auguſte libellos*
Qui ſic Romana ſimplicitate loqui.

de epigrammate, *Quod futuit Glaphyren.*

ATTVLERINT *triſte.*] vt eleg. 3. ſupra. *portare timores*, & eleg. 6. ſupra verſ. 24.

NOSTRI *culpa timoris eris.*] Culpam omnem timor noſter ſuſtinebit. τὸ *noſtri* referri poteſt & ad *libelli* & ad *timoris*, mutato caſu. culpam autem confert in timorem, vt eleg. 6. lib. 2. *Omnia me lædunt, timidus ſum, ignoſce timori:*
Et miſer in tunica ſuſpicor eſſe virum.

Ouid. *Res eſt ſolliciti plena timoris amor.*

B & 7. Met. ——*ſed cuncta timemus amantes.*

Virg. 4. Æneid. *Omnia tuta timens.* Quod legitur *eris* non placet; quod *timentis*, ferri poteſt. *Erit culpa timentis*, id eſt, ideo peccaui quia timeo. An noſtri libelli? an noſtri timentis, pro mei?

AN *mihi ſit.*] eleg. 6. ſupra. *An mihi ſit tanti.* & eleg. 8. *An tibi ſum gelida vilior Illyria?*

Virg. *An quicquam nobis tali ſit munere maius?*

MAIOR *cara cuſtodia matris.*] An ego matrem ſeruem & cuſtodiam diligentius, ne quid ei mali accidat? Matrem autem adhuc Proper-

C tio tum vixiſſe intelligimus ex eleg. 1. lib. 4.

Oſſaque legiſti non illa ætate legenda
Patris, & in tenues cogeris ipſe lares.
Mox vbi bulla rudi demiſſa eſt aurea collo,
Matris & ante Deos libera ſumpta toga eſt.

Sed eleg. 20. lib. 2.

Oſſa tibi iuro per matris & oſſa parentis.

Si legas. *maior cura* erit hypallage. pro maiori curæ.

AVT *ſine te vita cura ſit vlla mea.*] An abſque te vita mihi iucunda, ac non potius acerbiſſima ſit. In eam ſententiam Horat.

D *Ah te meæ ſi partem animæ rapit*
Maturior vis, quid moror altera. Item.
Quid nos? quibus te vita ſit ſuperſtite
Iucunda, ſi contra grauis. Virg.
——*haud quicquam mihi dulce meorum*
Te ſine frater erit. Ipſe eleg. 28. lib. 1.
Si non vnius, ſaltem miſerere duorum.
Viuam, ſi viuet: ſi cadet illa, cadam.

Apuleius lib. 10. *Amo & cupio, & te ſolum diligo; at ſine te iam viuere nequeo.*

TV *mihi ſola domus.*] gentis & familiæ inſtar. *Domus*, pro familia vt eleg. 9. lib. 3.

Iuppiter infamat ſeque ſuamque domum. & eleg. vlt. lib. 4. *Et domus eſt titulis vtraque fulta ſuis.*

E Ouid. 4. Faſt.

Tota domus læta eſt, hoc eſt materque paterque
Nataque, tres illi tota fuere domus.

& in Met. in fabula Baucidis: *Tota domus duo ſunt.* Horat. *Socraticam domum.* Virg. *domus Aeneæ.* & *domus Aſſaraci.*

TV *Cynthia ſola parentes.*] parentes hic de ſola matre, nam patrem amiſerat Propertius, vt liberi etiam de vno dicuntur 7. Æneid. quoniam parentum nomine vnus tantum intelligi poſſit, dixit: *Inuocat, & duplices cæloque Ereboque parentes.* Cœlo ſcilicet Venerem, Ereba Anchiſen. Iuriſconſultis & Feſto parẽtes etiã vſque ad tritauos: ſed & *maiores* in infinitũ dicuntur. huic loco non abſimilis eleg. 7. lib. 2.

Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.
Hic erit & patrio ſanguine pluris amor.
& eleg.18. libri eiuſdem:
Cum tibi nec frater, nec ſit tibi filius vllus:
Frater ego, & tibi ſim filius vnus ego.
Homer. Iliad. 6. inducit Andromacham ſic alloquentem Hectorem:
Ἕκτορ ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης.

OMNIA *tu noſtra tempora latitiæ.*] Quocunque tempore lætamur, id tibi omne acceptum ferimus.

SEV *triſtes veniam, ſeu contra latus amicis.*] Siue mœrẽtem, ſiue gaudentem me amici viderint. *veniam*, pro, ero, vide notata ad verſ. vlt. eleg. 5. ſupra. An *veniam amicis*, pro ad amicos, vt eleg. 15. infra. *Ire viro nouo?* Sic locutus de fortu'na. Albin. ad Liuiam.
Quæ tamen hoc vno triſtis tibi tempore venit.

QVIDQVID *ero.*] eleg. 9. infra:
Quidquid ero, ſemper tua dicar imago.
eleg. 20. lib. 2.
Quidquid eram, hoc animi gratia magna tui.
Virg. 1. Georg.
Quidquid eris: nam te nec ſperent tartara regem.
Tibull. lib. 4. in Panegyrico:
Sum quodcumque tuum eſt.

DICAM *Cynthia cauſa fuit.*] propter Cynthiam ita ſum affectus animo; ſi facilis, lætus: ſi dura, triſtis. eleg. 18. infra.
An noua triſtitia cauſa puella tua? & eleg. 16.
Sed tu ſola mei, tu maxima cauſa doloris.

TV *modo.*] Virg. 2. Æneid.
Tu modo promiſſis maneas. Ipſe eleg. 20. lib. 2.
Tu modo ne dubita de grauitate mea.

QVAM *primum.*] vide eleg. 9. ſupra verſ. penult.

CORRVPTAS *deſere Baias.*] diſcede Baijs, vbi nihil ſani & integri. alterum ex altero datur intelligi, quia corrupti alios corrũpunt, & ſui ſimiles efficiunt: vnde Baiæ & corruptæ, & corruptrices. vnde Plaut. Aſin. ſc. 2. Act. 5.
Is porro corruptus ſuum corrumpit filium.

MVLTIS *iſta dabunt litora diſſidium.*] hæc Baiarum & Cumarum ora maritima afferet diſtractionem amoris. *Dare diſsidium*, vt *dare malum, damnum, cladem, ruinam, ſtragem. Diſsidium* Donatus in Phorm. *diuortium* interpretatur, quaſi ſit à diſcedendo. Alijs placet *diſcidium* dici, à diſcindendo, vt *gratia male ſarta reſcinditur*, Horatio. Virg.
Scinditur incertum ſtudia in contraria vulgus,
Ipſe el.24. lib.2.
Diſsidium vobis proximus annus erit.
Tibull. eleg. 5. lib. 1.
Aſper eram, & bene diſsidium me ferre loquebar.
Catull. *Sed fratris cari flebile diſsidium.*
Plaut. Pſeudolo: *Harum voluptatum omnium, diſtractio, diſcidium, vaſtities venit.* Sed & à diſſidendo venire poteſt, quia diſſentientes & inimici ſimul ſedere, & aſſidere non amant. Sueton. in Tiberio cap. 7. *Cum Iulia primo concorditer vixit, mox diſſedit.* Auſon. *Quidquid impar diſsidet.* Alij libri, *diſceſsit.*

LITTORA.] Baiana. de hac iteratione *litora, littora.* vide verſ. 25. & 26. eleg. 3. ſupra.

QVÆ *fuerant.*] Quid fuerant? an eſſe deſierunt? An hoc dicit antea caſtas oderant; nunc Cynthiam caſtam, & vno contentam viro admittunt? ſed fortaſſe legendum eſt, *feruent*, ob ſulphuratas aquas & calidas, vel ob frequẽtiam & celebritatem. ſic Virg. *Iam feruere littora flãmis.* Item. —— *opere omnis ſemita feruet.*

CASTIS *inimica puellis.*] vt eleg. 1. ſupra: *caſtas odiſſe puellas.*

AH *pereant.*] vide eleg. 6. ſupra verſ. 12.

BAIÆ *aquæ.*] De Baijs Mart. epigr. 30. lib. 1.
B Cicero pro M. Cælio, & ep. 13. lib. 1. ad Attic. de ijs & earum corruptelis Seneca epiſt. 51. id eſt prima lib. 5. vbi *diuerſorium vitiorum Baias* vocat, quamuis vulgo legatur, *diuerſorum.* ſed emenda, *diuerſorium. Aquæ Baiæ* figura ἐπιθέτου, vulgo Grammaticorum appoſitio, vt eleg. 9. ſupra:
Nedum tu poſsis ſpiritus eſſe leuis. An [illegible], vt *libra pondo, lapis ſilex?* an per ſe ſtat *Baiæ*, & per ſe, *aquæ.* Cicero pro Plancio: *Me vnum ex ijs feci, qui ad aquas veniſſent.* nempe puteolanas ſiue Baias. & *Aquæ*, dicta oppida quædam ob aquas calidas, vt *Aquæ-Sextiæ, mortuæ, Tarbellæ.* ſic dixit eleg. 17. lib 3.
Humida Baiarum ſtagna tepentis aquæ.
C Horat. od. 4. lib. 3. *Seu liquidæ placuere Baiæ.*
Ouid. 1. de arte amandi:
Quid memorem Baias, prætextaque littora velis,
Et quæ de medio ſulphure fumat aquam.
Hinc aliquis vulnus referens in pectore, dixit:
Non hæc, vt fama eſt, vnda ſalubris erat.
Stat. 4. Syluarum in Lyrico ad Max. Iunium.
Non tamen portu retinent amœno Deſides Baiæ.
vel *Baiæ aquæ*, pro Baianæ, ſubſtantiuum, pro epitheto.

CRIMEN *amoris.*] dedecus & infamia, vt el. 28. lib. 2. *Clam formoſa tuum mortua crimen erit.* & el. 30. lib. 2. *Hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit.* & eleg. 4. lib. 4.
Quantum ego ſum Auſoniis crimen futura puellis.
Ouid. epiſt. Sapphus.
D *Ne ſim Leucadiæ mortua crimen aquæ.*
& eleg. 1. lib. 2. Triſt.
Quid ſi ſcripſiſſem mimos obſcœna iocantes
Qui ſemper iuncti crimen amoris habent?

AD ELEGIAM XII.

QVID *mihi.*] vide adnotata ad verſ. 1. eleg. 4. ſupra.

DESIDIÆ *non ceſſas fingere crimen.*] Cic. non deſinis me inſimulare inertiæ & ignauiæ, nam deſidiam crimen putabant, & eo nomine vocabant amorem. quod refellit Ouid. eleg. 9. lib. 1.
E Amor. quam ſic claudit:
Ergo deſidiam quicunque vocabit amorem
Deſinat, ingenij eſt experientis amor.
de crimine deſidiæ, quæ dicebatur Atheuienſibus ῥαθυμίας δίκη, vide Plutarch. in Lycurgo. Ipſe el. 11. l. 3. *Criminaq. ignaui capitis mihi turpia fingis.* fingere, eſt inſimulare falsò. Feſtus: Inſimulare, crimen in aliquem confingere. Ouid.
—— *finxit factumq. probauit Crimen.* Ipſe el. 22. lib. 3. *Non bona de nobis crimina ficta iacis.*

Q V O D *faciat nobis conſiia Roma moram.*] alij libri: *Quòd faciat nobis Cynthia, Roma moram.* alij, *conſcia.* Quidem legunt: *Roma in amore moram.* quomodo loquitur elegia proximè ſequenti:

Certus & in nullo quæris amore moram.

& eleg. 3. ſupra:

Externo longas ſæpe in amore moras.

Sed vulgata lectio placet, *Conſcia.* id eſt teſtis amorum meorum & arbitra Roma me detinet. id eſt Roma ſcit me Cynthiam amare; & ob eam illic me detinet. vt eleg. 5. lib. 2.

Hoc verum eſt tota te ferri Cynthia Roma,
Et non ignota viuere nequitia.

Hic me amor, inquit, Romæ moratur, & inertem reddit, vt eleg. 6. ſupra negat ſe Roma diſcedere poſſe ob Cynthiæ amorem. Hic tamen docet abeſſe Cynthiam, ideoque ſe falſo accuſari. *Facere moram,* vt ſæpiſſimè Iuriſconſulti, & ipſe eleg. 2. lib. 4.

Et facerent vteri pondera lenta moram.

Virg. eclog. 10.

Nam neque Parnaßi, nobis iuga, nam neq. Pindi
Vlla moram fecere. Fab. cap. 2. lib. 10.

Quod non tam moram faciet, quam nouos impetus dabit. Lipſius cap. 10. Var. legit *notam*, pro, *moram.* ſed non perſuadet. refertur autem τῷ *nobis* & ad *conſcia*, & ad *faciat.*

T A M *multa, Quantum,* &c.] Anacolonthon, vt eleg. 3. lib. 2.

Nec me tam facies, quamuis ſit candida, cepit,
Lilia non domina ſunt magis alba mea, &c.
Quantum quod poſito formoſe ſaltat Iaccho.

& eleg. 21.

Vltima talis erit, quæ mea prima fides.

& eleg. 21. lib. 3.

Quantum oculis, animo tam procul ibit amor.

Virg. eclog. 4.

O mihi tam longæ maneat pars vltima vitæ,
Spiritus, & quantum ſat erit tua dicere facta.

Plaut. Menecb. ſc. 1. act. 1. *Quam magis intendas, tanto adſtringunt arctius.*

I L L A.] notat Donatus in Terent. Andr. act. 2. ſc. 1. *Daturne illa Pamphilo nuptum?* amatoriè, de nota, certaque perſona: vt Virg.

Solam nam perfidus ille Te colere.

& eleg. 5. ſupra:

Non eſt illa vagis ſimilis collata puellis,
Molliter iraſci non ſolet illa mihi.

& eleg. 14 infra:

Nam ſine optatam mecum trahat illa quietem.

Tiboll. eleg. 6. lib. 3.

Sed procul à nobis hic ſit timor, illaque ſicca,
Quid valeat læſi ſentiat ira Dei.

M E O *diuiſa eſt millia lecto.*] τὸ dioiſa oſtendit diuorrium, vt eleg. 10. infra:

Poſſum ego diuiſos iterum coniungere amantes.

& infra hac elegia. ——— *an quæ*
Lecta Prometheis diuidis herba iugis.

vide Macrob. cap. 15. lib. 1. Saturn. vbi *vidua* dicitur, *quaſi ve Idua*; id eſt, valde à viro diuiſa. *Multa millia*, vt eleg. 5. ſopra:

At tibi curarum millia quanta dabit.

Multa millia. ſupple, paſſuum. Catull.

Antiſtes mihi millibus trecentis. Item:
Vos porro dicite multis millibus.

A Supple hominum. Ipſe eleg. 3. lib. 4.

Quod ſine aqua Parthus millia currat equus.

Supple, paſſuum. ſpatium illud *milliarium* vocabant, quod octo ſtadiorum fuiſſe docet Plutarch. in Gracchis. Idem in Galba, milliarium fuiſſe docet in capite fori Romani columnam auratam (quamuis aureum milliarium dicatur) in quam inciſæ omnes Italiæ viæ terminabantur. *Meo lecto diuiſa.* id eſt, tam longè à me, meoque toro diſiuncta, eleg. 18. lib. 2.

Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus.

eleg. 24. lib. 2.

Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo. eleg. 3. lib. 4.

B *Incorrupta mei conſerua fœdera lecti.* el. 3. ſupra:

Tandem te noſtro referens iniuria lecto.

Tibull. eleg. 12. lib. 4.

Nulla tuum titulis ſubducet fœmina lectum.

vet. gl. Diſcretus lectus, [illegible]. vide *Amanſit* in eodem gloſſ.

Q V A N T V M *Hypanis Veneto diſsidet Eridano.*] Seruius in illud 4. Georg. *Saxoſumque ſonans Hypanis*, Ponti fluuium Hypanin eſſe ait. Straboni lib. 7. Scythiæ fluuius eſt, proximus Boriſtheni. Apud eundem lib. 15. eſt etiam Indiæ fluuius. vide Plin. cap. 12. lib. 4. Cic. 3. Tuſc. & Ariſt. 5. de Nat. Animal. Apud eundem

C beſtiolas (vermiculos Plinius vocat) naſci ſcribit, quæ vnum modo diem viuant. Solinus principem ait eſſe amnium Scythicorum, potui inutilem ob amaritiem aquarum neſcio cuius fonticuli in ipſum influentis. *Diſsidet*, diſſitus eſt. *Sedere*, ſitum eſſe, vt *iacere*, eleg. 11. ſupra: *Qua iacet Herculeis ſemita litoribus.* Diſſidere, diuerſum eſſe. Virg. 7. Æneid.

Omnem equidem ſceptris terram quæ libera noſtris
Diſsidet, externam reor. id eſt, à ſceptris

noſtris ſeiuncta eſt. *Eridanus Venetus* appellatur, quia in mare Adriaticum effunditur, cui

D adiecti Veneti, & hoc flumine Venetias nauigatur. vide Plin. cap. 16. lib. 3. Dictus Eridanus ab Eridano ſolis filio, qui alio nomine Phaëthon vocatur ob exuſtionem illam mundi.

N E C *mihi conſuetos amplexu nutrit amores.*] nec ſolitos amores ſinu ſuo fouet, alit & auget. *Conſuetos*, vt Terent. Andr. act. 1. ſc. 1. *Vt conſuetum facile amorem cerneres.* Ouid. 1. Faſt.

Filia conſuetis vt erat comitata puellis.

vide eleg. 7. ſupra verſ. 5. *Nutriunt amores*, vt Ouid. 1. Met. ——— *Sperando nutrit amorem.*
& alibi: ——— *ignes*

E *Ipſe ſuos nutrit cura remouente ſoporem.*

& 1. de Remedio Amor.

Verba dat omnis amans, reperitq. alimenta morãdo.

Item: *Hæc* (otia) *ſunt iucundi cauſa, cibuſque mali.* Virg. 4. Æn. *Vulnus alit venis.* Ouid. 3. Met.

Aſpicere, & miſero præbere alimenta furori.

Ipſe eleg. 21. lib. 3.

Ipſe alimenta ſibi maxima præbet amor.

& eleg. 4. lib. 4. *Veſta culpam alit.* Theocrit. in Cyclope: Οὕτω τοι πολύφαμος ἐποίμαινε τὸν ἔρωτα. ſic Polyphemus paſcebat amorem:

N E C *noſtra dulcis in aure ſonat.*] eius ſonum & vocem iucundam auribus non amplius accipio. Cynthiæ vocem ſuauem, & verba oſtendit, eleg. 2.

Vnica nec deſit iucundis gratia verbis.
eleg. 31. lib. 2.
Hic locus eſt in quo tibia docta ſones.
Martial. epigr. 109. lib. 5.
Inter femineas tota qui luce cathedras
Deſides, atque aliqua ſemper in aure ſonat.
Tibull. eleg. 3. lib. 1.
Dulce ſonant tenui gutture carmen aues.
Horat. oda 12. lib. 2.
Me dulces dominæ Muſa Lycimniæ
Cantus, me voluit dicere lucidum
Fulgentes oculos. Plaut. Curcul. & Pſeudol. *Cuia vox ſonat?* Tibull. eleg. 4. lib. 2.
Hinc fletus, rixæque ſonant.
Epigramma Petronij, aut incerti auctoris, hoc eſt in catalectis:
Garrula quid totis reſonas mihi noctibus auris?
Neſcio quem dicis, nunc meminiſſe mei.
Hic quis ſit quæris? reſonant tibi noctibus aures,
Et reſonant totis. Delia te loquitur.
Non dubiè loquitur me Delia; mollior ora
Venit, & exili murmure dulce fremit.
Delia non aliter ſecreta ſilentia noctis
Submiſſa, ac tenui rumpere voce ſolet.
Non aliter teneris collum complexa lacertis,
Auribus admotis condita verba dare. Item:
Agnoui: vera venit mihi vocis imago:
Blandior arguta tinnit in aure ſonus.

O L I M.] nuper. *Olim*, quondam & pridem, etiam de ſpatio exiguo temporis, & parua mora longum amanti videtur tempus.

G R A T V S *eram.*] Placebam, carus & acceptus eram. vt eleg. 8. ſupra: *Illi carus ego.* eleg. 2. ſupra: *Hic tu ſemper eris noſtra gratiſſima vita.* & eleg. 19. infra:
Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia formâ
Gratior. Horatio oda 9. lib. 3.
Donec gratus eram tibi.

N O N *illo tempore cuiquam Contigit.*] illo tempore, quo mihi adſpirabat amor nemini datum eſt à fortuna. Donat. ad illud Andriæ. *Hanc tibi expetiui, contigit. Contigiſſe*, inquit, *dicitur quod vix euenit.* hic de proſpero euentu, vt eleg. 13. lib. 2. *Hæc vbi contigerint, populi cõfuſa valeto Fabula.* Tibull. eleg. 1. lib. 1. *Hoc mihi contingat.* Aliquando contra in malam partem. Cic. 13. Philipp. *Quod tibi tuiſque contingat.* & ita loquitur, quia fortuna in amore dominatur, vt dictum eleg. 6.
Me ſine, quem voluit ſemper fortuna iacere.

V T *ſimili poſſet amare fide.*] vt tantam in amore conſtantiam præſtaret. Fidem ſuam prædicat, vt eleg. vlt. lib. 3.
Quinque tibi potui ſeruire fideliter annos:
Vngue meam morſo ſæpe querere fidem.
eleg. 24. lib. 2.
Tu mea compones, & dices oſſa Properti
Hæc tua ſunt. eheu tu mihi certus eras.
& eleg. 20. lib. 2.
Vltima talis erit, quæ mea prima fides.
Ouid. eleg. 3. lib. 1. Amor.
Accipe qui pura norit amare fide.

I N V I D I Æ *fuimus.*] aliquis nobis inuidit. ſolet enim felicitatis eſſe comes inuidia; atque illa duplex eſt, vel Deorum: vnde ſubiicit: *Num me Deus obruit*: vel hominum; vnde ſubiicit, *An*
A *quæ herba diuidit*, de veneficio. eſſe inuidiæ vt eſſe, voluptati, curæ, moleſtiæ, odio. & *Inuidiam* proprie dixit, *quia tum eſt cum inuidetur*, inquit Cicero.

N V M *me Deus obruit.*] Deus vel fortuna, vel Nemeſis, vel Amor ipſe & Venus. nam Deus etiam de Dea dicitur vt notum ex Virgilio & Macrobio. *Obruit*, his malis merſit, & oppreſſit me per inuidiam. Virg. 11. Æneid.
Inuidiſſe Deos, patrijs vt redditus oris,
Coniugium optatum, & pulcram Calydona viderem?

A N *quæ Lecta Prometheus diuidit herba iugis.*] an herba quæ decerpta in verticibus caucaſi di-
B ſtrahere poteſt amores & diſſoluere. vide adnotata ad eleg. 10. ſupra verſ. 15.
Poſſum ego diuiſos iterum coniungere amantes.
Promethea iuga, Caucaſus ipſe cui Prometheus olim affixus. Mart. epigr. 46. lib. 9. Virg.
Caucaſeaſque refert volucres, furtumque Promethei.
ipſe eleg. 1. lib. 2.
Idem Caucaſea ſoluet de rupe Promethei
Brachia. Turneb. cap. 1. lib. 18.
Promethea iuga, inquit, *Propertius vocat Caucaſum vbi naſcebatur ex cruore Promethei aconitum.*
Auſonius:
C *Vnde Prometheo de corpore ſanguineus ros*
Adſpergit caules, & dira aconita creat cos.
Sic lego non, *dura.* Ouid. el. 16. lib. 2. Amor.
Quaque Prometheo ſaxa cruore madent.
E Caucaſo legebantur à veneficis herbæ ad incantationes. Seneca in Medea:
Congerit in vnum frugis infauſtæ mala,
Quæcunque generat inuius ſaxis Eryx,
Quæ fert opertis hyeme perpetua iugis
Sparſus cruore Caucaſus Promethei.
A Virgilio *Ponto lecta venena* adhibentur.

N O N *ſum ego, qui fueram.*] felix ſcilicet. nam quod ad fidem, negat ſe mutatum. Cic. ep. 3.
D lib. 7. fam. *Vetus eſt: vbi non ſis, qui fueris, non eſſe cur velis viuere.* Plaut. Pſeud. *Quaſi ſolſtitialis herba paulliſper fui.* id eſt, florui. Virg. *Fuimus Troes.* Ouid. eleg. 8. lib. 3.
——*& quid ſim, quid fuerimque ſubit.*
& eleg. 1. lib. 4.
Dum vice mutata qui ſim, fuerimque recordor.
Cic. ep. 16. lib. 3. ad Att. *Me velis eſſe aliquem, quoniam qui fui, & qui eſſe potui, iam eſſe non poſſum.* Plaut. Menecb. ſc. 2. act. 3. *Non Hercle is ſum, qui ſum, niſi hanc iniuriam vltus fuero.* & Aſin. ſc. 2. act. 1. *Ego pol te faciam, vt quæ ſis nunc, & quæ fueris ſcias.*

E M V T A T *via longa puellas.*] quantum ob oculis abſunt, tantum ab animo. *mutat*, vt eleg. 4. verſ. 2. ſupra:
Mutatum domina cogis abire mea.
longa via. vt eleg. 19. lib. 3.
Magnum iter ad doctas proficiſci cogor Athenas,
Vt me longa graui ſoluat amore via.
Tibull. eleg. 7. lib. 2.
Et ſeu longa virum terræ via, ſeu vaga ducent
Aequora. & eleg. 1. lib. 1.
Nec ſemper longæ deditus eſſe viæ.
& eleg. 3. *Tellus in longas eſt patefacta vias.*
Ouid. *In longas orbem qui ſecuere vias.*

Q V A N T V S *in exiguo tempore fugit Amor.*]

eadem exclamatio eleg. 17. lib. 3. de morte A Marcelli:

Tot bona tam paruo clauſit in orbe dies.

Quantus amor. de cuius magnitudine eleg. 8. ſupra: *Fugit*, non rediturus ſe ex oculis & conſpectu proripuit ſtatim. Horat. oda 13. lib. 4.

Quo fugis Venus, heu, quoue color decens.

& oda 11. lib. 2.

Fugit retro Leuis iuuentas. Virgil.

Sed fugit interea; fugit irreparabile tempus.

Item: *Optima quaeque dies miſeris mortalibus aeui*
Prima fugit. ſic eleg. 24. lib. 2.

Amor tuus pennas tam citò vertit Amor.

Ouid. epiſt. 3.

Quo leuis a nobis tam citò fugit Amor?

In *exiguo tempore.*] vt Catull. de coma Berenices:

Si reditum tetuliſſet is haud in tempore longo.

Nvnc *primum.*] Cic. initio lib. 1. de legibus. *Qui nunc primum huc venerim, ſatiari non queo.*

Longas *ſolus cognoſcere noctes.*] Apollodorus apud Athenæum: Τοῖς γὰρ λυπουμένοις καὶ μακρυνομένοις ἅπασα νὺξ ἴσως φαίνεται μακρά. Longæ noctes amantibus ſine amica, quas amaras vocat el. 1. ſupra. Horat.

Vt nox longa quibus mentitur amica.

Idem: *Me tuo longas pereunte noctes Lydia dormis.*
ipſe eleg. 17. lib. 3.

Semper enim vacuos nox ſobria torquet amantes.

amantes vero abſque amica ſua ſoli ſibi videntur etiam in turba. Virg. 4. Æneid. & Plaut. Amphit. *Cognoſcere*, ſentire, experiri, diſcere, & ſcire quid ſit ſolum cubare, vt eleg. 9. ſupra:

Infernæ vincula noſſe cotæ.

Cogor.] eleg. 7. verſ. 8. ſupra:

Et *ipſe meis auribus eſſe grauis.*] me ipſum querelis obtundere, onerare aures ſic dixit eleg. 30. lib. 2. *Illorum antiquis onerentur legibus aures.*
& eleg. 25. lib. 2.

Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.

Q. Curtius lib. 8. *In quo Rex cum multo incaluiſſet mero, immodicus æſtimator ſui celebrare, quæ geſſerat cœpit, grauis etiam eorum auribus, qui ſentiebant vera memoraei.* idem valet eleg. 20. lib. 2.

Quidue mea de fraude Deos, inſana, fatigas?
(querelis)

Felix *qui potuit.*] Virg. 2. Georg.

Felix qui potuit rerum cognoſcere cauſas.

Præsenti *flere puella.*] præſentem puellam præſens lacrymis ſuis mouere. dixit *Præſenti*, quia ſibi abſentem Cynthiam, nec licet alloqui, nec precibus & lacrymis ſuis flectere, vt antea fecit eleg. 8. ſupra. Flere iungit cum tertio caſu, vt eleg. 15. infra:

At non ſic Ithaci digreſſu mota Calypſo
Deſertis olim fleuerat æquoribus.

& eleg. 20. —— *indomito fleuerat Aſcanio.*

Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

—— *quater ille beatus*

Quoi (ita lego) *tenera irato flere puella poteſt.*

ſic eleg. 6. lib. 2.

Nam ferus ille, ſuæ, plorabit ſobrius idem.

& eleg. 6. lib. 3.

Quæ tibi ſi veris animis eſt queſta puella.

& Virg. *Riſit pater optimus olli.*

Nonnihil *aſperſis gaudet Amor lacrymis.*] multum Amor lacrymarum velut aſpergine delectatur. τὸ *nonnihil* κατ' μείωσιν, pro multum, eleg. 10. ſupra: *Nonnihil egit Amor.* eleg. 3. li. 2.

Nonnihil ad verum conſcia terra ſapit.

Eſt autem hypallage, *adſperſis gaudet lacrymis.* pro adſpergi gaudet. non enim adſperguntur lacrymæ, ſed adſpergunt, vt eleg. 24. lib. 2.

Cui non his verbis aſpergat tempora ſudor?

Virg. eclog. 10.

Nec lacrymis crudelis Amor: nec gramina riuis
Nec cithyſo ſaturantur apes.

ipſe eleg. 8. lib. 3.

B *Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem:*
Siue meas lacrymas, ſiue videre tuas.

Avt *ſi deſpectus.*] *contemptus*, ſupra eleg. 5. *Neglectus*, eleg. 7. ſupra. Virg. eclog. 2.

Deſpectus tibi ſum, nec quis ſim quæris Alexi.

& 4. Æneid.. *Deſpectus Iarbas.*

Potvit *mutare calores.*] eleg. 18. infra:

An quia parua damus mutato ſigna calore.

& eleg. 15. lib. 2.

Quam poſſim noſtros aliò transferre calores.

eleg. 8. lib. 3.

Nimirum veri dantur mihi ſigna caloris.

C Horat. *Non enim poſthac alia calebo femina.*
Ouidij autem præceptum eſt in remedio amoris, amores mutare; quia

Succeſſore nouo tollitur omnis amor.

Lucret. lib. 4.

Inque dies gliſcit furor, atque ærumna graueſcit,
Si non prima nouis conturbes vulnera plagis:
Aut alio poſſis animi traducere motus.

Svnt *quoque tranſlato gaudia ſeruitio.*] eſt & aliqua voluptas in mutandis amoribus. *Transferre ſeruitium*, vt *transferre calores.* & Horat. oda 15. Epodon:

Eheu tranſlatos aliò mœrebis amores,

D ter vero idem dixit, *mutare calores*, *transferre ſeruitium*, *aliam amare.* Seruitium de amore eleg. 5. ſupra: *Graue ſeruitium*, & eleg. 4. ſupra:

Hoc magis aſſueto vincere ſeruitio.

vbi vide adnotata ex Tibullo & Virgilio.

Mi *neque amare aliam, neque ab hac diſcedere fas eſt.*] ſic eleg. 7. lib. 2.

Nam potius paterer caput hoc diſcedere collo
Quam poſſem nuptæ perdere amore faces.

Abire domina dixit eleg. 4. ſupra verſ. 1. *Neq. fas eſt*, non mihi licet, neque poſſum id facere. *Fas*, *δυνατόν.*

Cynthia *prima fuit, Cynthia finis erit.*] cõ-
E mutatio *prima*, *finis*: *fuit*, *erit*. *Prima*, vt eleg. 1. verſ. 1. ſupra, *finis*: Horat.

Age iam meorum finis amorum.

Virg. *A te principium, tibi deſinet.* ipſe, el. 1. l. 2.

Vna meos quondam prædata eſt femina ſenſus,
Ex hac ducentur funera noſtra domo.

& eleg. 21. lib. 2.

Vltima talis erit, quæ mea prima fides.

Albin. ad Liuiam:

Tu conceſſus amor, tu ſolus & vltimus illi.

Ouid. 14. Metam.

—— *tu primus & vltimus illi*
Ardor eris.

AD ELEGIAM XIII.

Ad Gallam.

TV, *quod ſæpe ſoles, noſtro lætabere caſu.*] more tuo noſtro malo & infortunio gaudebis. vnde eleg. 5. ſupra; *Inuidum Gallum* vocauit. Inuidiæ autem proprium eſt alieno caſu & infortunio lætari. Cicero 4. Tuſcul. *Maleuolentia, lætans malo alieno.* Ibidem: *Maleuolentia, voluptas eſt ex malo alterius ſine emolumento ſuo.* Laërt. in Zenone: *Ἐπιχαιρεκακία, ἡδονὴ ἐπ' ἀλλοτρίοις κακοῖς.* Ouid. de Inuidis:

Riſus abeſt, niſi quem viſi fecere dolores.

B QVOD *abrepto amore.*] per vim abducta amica, eleg. 4. ſupra:

Non vllo grauius tentatur Cynthia damno,
Quam ſibi cum rapto ceſſat amore Deus.

eleg. 8. lib. 2.

Eripitur nobis iam pridem cara puella.

mox: *Tantus in erepto ſæuit amore dolor.*

eleg. 13. lib. 2.

Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.

Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Gratia magna Ioui: vetuit pater ipſe valere,
Iuraſſet cupide quidquid ineptus amor.

C id eſt, amans.

SOLVS *vacem.*] in lecto vacuo iaceam, *quod mihi ceſſet Deus*; eleg. 4. ſupra; *quod vacuus ſim, ſed ingrato*, vt Horatius loquitur, *otio.* eleg. 10. lib. 2.

At tu non vna potuiſti nocte vacare
Impia, non vnum ſola manere diem.

eleg. 2. lib. 2.

Liber eram, & vacuo meditabar viuere lecto.

AT *non.*] eleg. 15 infra:

At non ſic Ithaci digreſſu mota Calypſo.

Virg. 2. Æneid. *At non ille ſatum, &c.*

& 7. Æneid. *At non ſit Phrygius.*

D NON *ipſe tuas imitabor perfide voces.*] nec tecum loquar, nec ſentiam. Quorum orationem imitamur eorum plerumque & mores ſequimur. Non dicam, vt ſoles, fallendæ fallaces puellæ; ſed contra fallere te puellæ nolint. Aliud eſt imitari voces in auibus, vt coruo & Pſitaco.

FALLERE *te nunquam Galle puella velit.*] polliceri velit; quod poſtea neget, vel fidem dare & frangere: *Fallere velit*, pro fallat, vt in edictorum formulis: ſic ſupra eleg. 10.

Tu caue ne triſti cupias pugnare puella.

Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Vel cum promittit ſubito, ſed perfida fallit:
Eſt mihi nox multis euigilanda malis.

E Ouid. *Eſſe Deos credamus, fidem iurata feſellit.*

ipſe eleg. 15. lib 2. dixit: *Mentiri noctem.*

DVM *tibi deceptis augetur fama puellis.*] dum te tua perfidia nobilitat. *Deceptis puellis*, circumuentis fraude & iureiurando, vt eleg. 17. lib. 2.

Periuras tunc ille ſolet punire puellas
Deceptus quoniam flenet & ipſe Deus.

& eleg. 22. libri eiuſd.

Colchida ſic hoſpes quondam decepit Iaſon.

Augetur tibi fama, creſcit nomen vt Horat. oda 12. libr. 1.

Creſcit occulto velut arbor æuo Fama Marcelli.

ſic pro lege Manilia:

A *Hæc victoria Regis opes & nomen auxit.*

ipſe eleg. 21. lib. 2.

Diſperearn ſi quicquam aliud, quam gloria de te
Quæritur. id eſt, te decipere vult.

CERTVS *& in nullo quaris amore moram.*] τὸ certus explicandum vt ſupra illud eleg. 8.

Non tamen illa meos fugit, auara ſinus.

vide illic adnotata. *Certus*, fidus. Ennius:

Amicus certus in re incerta cernitur.

ipſe eleg. 24. lib. 2.

Eheu tu mihi certus eras.

& eleg. vlt. eiuſd. libri:

Quod ſi non conſtans illa, & tam certa fuiſſet.

B *Moram quærit in amore*, qui morari, & permanere diu in eo vult. & ſimile hoc eſt illi: *Sua quemq. moratur Cura.* eleg. 1. ſupra. Item eleg. 8.

Nec te mea cura moratur.

Amor, puella, vt verſu 2. huius elegiæ.

PERDITVS *in quadam.*] τὸ in quadam contemptim, & iungi poteſt cum *perditus*, vt dixit eleg. 6. ſupra: *Perire in amore*: ſed melius per ſe ſtat. Qui amat, periit. Virg. *Vt vidi, vt perij.* Idem eclog. 2. *Immiſi floribus Auſtrum Perditus.* Idem eclog. 6.

Perdita nec ſera meminit decedere nocti. Ouid.
Perdita ne perdam timeo. vnde *perdite amare.*

C *In quadam*, Lycoride opinor.

TARDIS *palleſcere curis.*] ſero & tardo amore, de quo dictum ad illud eleg. 7. ſupra:

Sæpe venit magno fœnore tardus amor.

Palleſcere in quadam, quandam amare quod pallor indicat, vt notatum ad eleg. 1. ſupra verſ. 22. Ouid. eleg. 5. lib. 3. Amor.

Inachus in media Bithynide pallidus iſſe
Dicitur, & gelidis incaluiſſe vadis.

& lib. 1. de arte amandi:

Pallidus in Lyricen ſiluis errabat Orion:
Pallidus in Lenta Naide Daphnis erat.

& ep. 1. *Nomine in Hectoreo pallida ſemper eram.*

D Ipſe eleg. 8. lib. 3.

Semper in iratam pallidus eſſe velim.

Palleſcere in quadam, vt Ouid. 2. Met.

Dum redit, itque frequens in virgine Monacrina
Hæſit. & lib. 6.

Te quoque mutatum toruo Neptune Iuuenco
Virgine in Aeolia poſuit.

Horat. oda 11. Epodon:

Amore, qui me præter omnes expetit
Mollibus in pueris, aut in puellis vrere.

Catull. Ariad.

In flauo ſæpe hoſpite ſuſpirantem.

PALLESCERE *incipis.*] vt Virg. 3. Georg.

E *Fluctus vti in medio cœpit cum albeſcere ponto.*

Ibidem:

Sin in proceſſu cœpit crudeſcere morbus.

& 1. Georg. —— *aut freta ponti*
Incipiunt agitata tumeſcere.

ET *primo lapſus adire gradu.*] prouerbium illi ſimile; *Rideo te canterium in porta*, & illi: *In limine primo deficimus.* Labi quid ſit, dictum ad eleg. 1. ſupra: *Et vos qui ſero lapſum reuocatis.* & el. 11. ſup.

Vt ſolet amoto labi cuſtode puella. ſic el. 3. lib. 2.

Hæſiſti, cecidit. & el. 9. ſupra: *Ecce iaces.* *Adire*, ad eam accedere ſuppliciter, vt eleg. 9. ſupra:

Supplexq. venis ad iura puellæ. & eleg. vlt. lib. 2.

Solum te noſtros lætor adire Deos.
& eleg. 21. lib. 3.
Cogor & vndiſonos cum prece adire Deos.
vide etiam adnotata ad illud eleg. 3. ſupra:
Molliter impreſſo conor adire toro.
Palmetius legit *abire*, id eſt mori; abeat ipſe.

H Æ C *erit illarum contempti pœna doloris.*] hæc vlciſcetur alias, quarum dolorem contempſiſti & deluſiſti. Pœna eſt etiam mulier ipſa. Vetus Poëta apud Chariſium lib. 4.
Pœna nulla acerbior excogitari poteſt Vxoris malæ.
Antiſthenes interrogatus, vt ait Laërtius, quęnam vxor commodius ducenda eſſet, reſpondit ἂν μὲν καλὴν ἕξεις, κοινήν· ἂν δὲ αἰσχράν, ἕξεις ποινήν. Quod etiam tribuitur Bioni ab eodẽ Laërtio.

M V L T A R V M *miſeras exiget vna vices.*] repoſcet & à te ſumet pœnas, & acerba ſupplicia multarum nomine debita. Exigere dicitur creditor, cum quod ſibi debetur repoſcit, & reddi iubet. vnde tranſlatum; *Exigere pœnas.* Auſon. *Exegit pœnas de Cæſare Chærea mollis.* Ouid. 4. Met.
Exigit indicij memorem Cythereia pœnam.
& apud Liuium lib. 39. *Exactor ſupplicij. vices*, pœnas. Horat. oda 28. lib. 1.
Debita iura viceſque ſuperbæ Te maneant ipſum.
Seruius ad illud 2. Æneid.
Nec tela, nec vllas Vitauiſſe vices Danaûm.
Vices, inquit, *etiam pœnæ.* ἀμοιβαὶ Græcis, *quia velut* quædam talio eſt, & par pari refertur. eleg. 4. lib. 4.
——rapta ne ſint impune Sabinæ
Me rape, & alterna lege repende vices.
Catull. *Ne pœnas Nemeſis repoſcat à te.* Nam Nemeſis, fortuna eſt, & fortunæ ſunt vices. *Miſeras vices*, hyppallage eſt, pro miſerarum. ſic eleg. 20. infra:
Nympharum cupidas ſemper defende rapinas.
Ibid. *Mollia compoſita litora fronde tegit.*

H Æ C *tibi vulgares iſtos compeſcet amores.*] *vulgares* amores ſunt, cum quælibet amatur ſine delectu. vt *amantes vulgo* dixit eleg. 2. ſupra:
Non illis ſtudium vulgo conquirere amantes.
& eleg. 5. ſupra: *Vaga puella.* Lucret. lib. 4.
Vulgiuagaque Venus Venere ante recentia curet.
Ouid 4. Faſt.
Numina vulgares Veneris celebrata puellæ,
Multa profeſſarum quæſtibus apta Venus.
vnde *vulgaris vxor* Iuriſconſultis & *vulgo-quæſiti liberi.* Græci ſic dicunt πάνδημον Ἀφροδίτην. Qua de re vide Platonis ſympoſium: qui & πάνδημον ἔρωτα facit, vt & Venerem. De compeſcendi verbo dictum ad eleg. 5. ſupra:
Voces compeſce moleſtas.
Compeſcere amores vulgares, vt Virg.
—— ramos compeſce fluentes.

N E C *noua quærendo.*] nouas amicas. vt eleg. 26. lib. 2. *Multa amare.* & eleg. 22. *Aliquid amare. Quærere* verbum eſt amatorium, vt eleg. 2. ſupra: *Vulgo conquirere amantes.* & *quærere alium*, & *quærere virum.* Venatoribus autem ſimiles eiuſmodi homines ſunt. de quibus Ouid.
Venator ſequitur fugientia, capta relinquit
Semper, & inuentis vlteriora petit.

S E M P E R A M I C V S *eris.*] pro Amator. vt eleg. 14. lib. 2.

A *Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico.*
Plaut. Milite ſc. 4. act. 2. & in Pſeudol. ſc. 2. act. 1. ſed vide Senecã ep. 34. De amici & amantis differentia. *Semperamicus* iuncto verbo, vt eleg. 1. ſupra: *Semperamore.* & eleg. 16. infra, *Semperamantis.* vide adnotata ad eleg. vlt. infra:
Pro noſtra ſemperamicitia.

H Æ C *ego non rumore malo, non augure doctus.*] hæc didici non ex fama, nec ex auguris vel aruſpicis diuinatione. Cicero ep. 6. lib. 6. fam. ad A. Cæcinam: *Non igitur ex alitis inuolatu, nec è cantu ſiniſtro oſcinis, vt in noſtra diſciplina eſt, nec è tripudijs ſoliſtimis, aut ſomnijs tibi auguror: ſed habeo*
B *alia ſigna quæ obſeruem.* Tibull. eleg. 8. lib. 1.
Nec mihi ſunt ſortes, nec conſcia fibra Deorum:
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.
Rumore malo, vel aduerſo, vel maligno. vt eleg. 33. libr. 2.
Nuper enim de te noſtras me læſit ad aures
Rumor, & in tota non bonus vrbe fuit.
Sic Virg. 4. Æneid. *Fama, malum.* & *Impia fama.* contra *ſecundo rumore.* Duas autem res vanas & fallaces coniungit famam, ſiue rumorem, & diuinationem, ſiue augurium. De vanitate famæ locus eſt communis Rhetorum à
C rumoribus contra rumores. De fallacia diuinationis dictum ad illud eleg. 1. ſupra:
At vos deducta quibus eſt fallacia lunæ.
& eleg. 3. ſupra:
Obſtupui vano credulus auſpicio.
& doctus cum quarto caſu, vt Horat.
Dulces docta modos. Item:
Docte ſermones vtriuſque linguæ.

V I D I *ego.*] non auritus, inquit, ſed oculatus ſum teſtis. Virg. ecl. 3.
Non ego te vidi Damonis, peſſime caprum
Excipere inſidijs? & 2. Æneid.
——Quæque ipſe miſerrima vidi.
D Horat. ſat. 8. lib. 1.
Vidi egomet nigra ſuccinctam vadere palla.

M E *quæſo teſte negare potes?*] inficiari ſuſtines? huc pertinet illud eleg. 10. ſupra eadem de re:
——primo cum teſtis amori
Affueram veſtris conſcius in lacrymis.
eleg. 8. lib. 4.
Appia dic quæſo quantum te teſte triumphum
Egerit. ——

V I D I *ego te toto vinctum langueſcere collo.*] ſic *Mori complexa puella.* eleg. 10. ſupra verſ. 5. Lucret. lib. 4.
E *Nonne vides etiam quos mutua ſæpe voluptas*
Vinxit, & in vinclis communibus excrutientur.
Vincula ſunt arctiſſimi complexus. Ipſe eleg. 15. lib. 3.
Cuncta tuus ſepeliuit amor, nec fœmina poſt te
Vlla dedit collo dulcia vincla meo.
Catull. *Lenta quin velut adſitas*
Vitis implicat arbores
Implicabitur in tuum
Complexum. vide Ouid. 4. Met. in fabula Hermaphroditi.

E T *flere iniectis, Galle, diu manibus.*] brachiis collo implicatis. Virg. *Collo dare brachia circum.* &: *Stupea vincula collo Intendunt.* *Flere diu*, quia gaudet amor lacrymis eleg. ſuperiore.

Et *cupere optatis animam deponere verbis.*] an id ait; eos animam relinquere voluiſſe pignoris loco? Exempli gratia; cum alter ex altero quæreret: Ecquid me amas? & amo te, vt qui maxime. atque vtinam anima ipſa apud te depoſita fidei pignus maneat. An cupere ait verbis iucundis & blanditiis immori. ſed veteres libri *labris*, quod eſt venuſtius, & fortaſſe verius. Petron. Arbiter. *Haſimus calentes, & transfudimus hinc & hinc labellis errantes animas.* Huic loco conuenit lepidiſſimum Platonis adoleſcentuli epigramma apud Laërtium in Platone, & Gellium cap. 11. lib. 19.

Τὴν ψυχὴν, Ἀγάθωνα φιλῶν, ἐπὶ χείλεσιν ἔσχον·
Ἦλθε γὰρ ἡ τλήμων, ὡς διαβησομένη.

Id eſt animam, dum Agathonem oſcularer, in labris habui. venit enim (illuc) miſera & perdita, tanquam (ad eum) tranſitura. vide apud Gellium ibidem epigramma Latinum ex eo effectum. *Animam deponere*, vt eleg. 13. lib. 2.

Atque vtinam primis animam me ponere cunis.

eleg. 5. lib. 3.

——poſitaque in gurgite vita. & alibi:

Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpore vita.

Virg. 4. Georg.

——animaſque in vulnere ponunt.

Attius apud Nonium: *Et ſi eſt in malis depoſitus animus*; ſed alio ſenſu: vt Cic. 13. Philipp. *Mentem mentemque deponere in gremio mimarum.*

Et *quæ deinde meus celat, amore, pudor.*] quæ ego pudore ſilentio tegere cogor, quia honeſtè non licet eloqui. Pudoris eſt enim celare; vnde quos pudet tenebras quærunt, & ori manum opponunt. Ipſe eleg. 15. lib. 3.

Vt mihi prætexta pudor eſt velatus amicta.

Cicero epiſt. 6. lib. 6. fam. *Valuit apud me plus pudor meus, quam timor.* & epiſt. 27. lib. 11. fam. *Me ad Pompeium proficiſci pudor meus coegit.* Sed cum legatur, *Amore*, pro Amice, An id ſignificat ob amorem noſtrum? An eſt hyppallage, pro, quæ meus amor celat pudore. id eſt, quæ eo, qui te amo, cogor celare. *Et quæ deinde.* vt Ouid.

Et quæ præterea publica verba iuuant.——

& Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Et quæ præterea populus miratur in illis.

Non *ego complexus potui diducere veſtros.*] vincta collo brachia diuellere & ſeparare. Negat id Iouem ipſum facere poſſe eleg. 7. lib. 2.

Ni nos diuideret, quamuis diducere amantes
Non queat inuitos Iuppiter ipſe duos.

Cic. pro domo ſua & pro Fonteio: *Abſtrahi & diuelli à complexu.* Horat. oda 9. lib. 3.

Quid ſi priſca redit Venus
Diductoſque iugo cogit aheneo.

Seruius Palinurus de Hero & Amica apud Plaut. Curcul. ſc. 3. act. 1. *Nequeunt complecti ſatis. Etiam diſpertimini?* Lucret. lib. 4.

Atque adeo cupidè Veneris compagibus hærent.

Tantvs *erat demens inter vtroſque furor.*] ſic Plautus eadem de re in Curcul. act. 1. ſc. 3. *Ilicet perire pariter hos amando video, vterque inſaniunt. Tantus furor*, vt eleg. 10. ad eundem Gallum:

Tantus in alternis vocibus ardor erat.

eleg. 8. lib. 2.

Tantus in erepto ſæuit amore dolor.

A eleg. 1. ſupra:

Tantum in amore preces & benefacta valent.

Demens furor, Inſanus amor. eleg. 1. ſupra:

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.

& *demens furor, vt iucunda voluptas.* eleg. 10. ſupra. Catull. *Quæ te mala mens furorque vecors.* Idem:

Amenti cæca furore. & in Atti.

Stimulatus vt furenti rabie, vagus animi.

Sic Plaut. *Malitia mala.* & Lucret. lib. 3. *Anxius angor.* Ouid. 1. Faſt.

Deque meo pauidos excute corde metus.

& 2. Faſt.

Ecce; anus in medijs reſidens annoſa puellis.

B Ibid. *Diſce per antiquos quæ mihi nota ſenes.*

Non *ſic.*] vt eleg. 2. ſupra:

Non ſic Leucippis ſuccendit Caſtora Phœbe.

eleg. 6. lib. 2. *Non ita complebant.* & eleg. 14. lib. eiuſdem: *Non ita Dardanio*, &c.

Tænarivs *Deus.*] Neptunus, vt *Oetæus Deus*, Hercules eleg. 1. lib. 3. Strabo libro 8. Tænarus Laconiæ promontorium, vbi & Neptuni templum. Idem ſcribit Pauſan. in Laconicis, qui & ipſum Neptunum Tænarium ait eſſe cognominatum. Idem in Meſſenicis ob aſylum Tænarij templi violatum ait à Neptuno afflictos eſſe Spartanos. In Priapeis ſic

C Priapus ipſe:

Dodona eſt tibi Iuppiter ſacrata:
Iunoni Samos, & Mycena Diti:
Vnda Tænaros, æquoriſque regi.

Facili *amore.*] vel fauente & benigno Cupidine, vt eleg. 1. ſupra:

Quibus facilis Deus annuit aure.

& eleg 9. *Faciles præbuit alas.* vel puella ipſa ſe benignam & facilem præbente, quia Enipeum deperibat Tyro. ſic eleg. 14. infra:

Seu facili totum ducis amore diem.

Pressit.] vel arctè complexus eſt, vel

D compreſſit.

Salmonida.] Tyro Salmonei filiam. Ouid. in ep. Herûs:

Si neque Amymone, nec laudatiſſima forma
Criminis eſt Tyro fabula vana tui.

& eleg. 5. lib. 3. Amor.

Siccus vt amplecti Salmonida poſſet Enipeus,
Cedere iuſſit aquam, iuſſa receſſit aqua.

ipſe eleg. 19. lib. 3.

Teſtis Theſſalico flagrans Salmonis Enipeo,
Quæ voluit liquido tota ſubire Deo.

Mixtvs.] quaſi mare ipſum mixtum fuerit cum aqua dulci. hoc eſt, Neptunus confu-

E ſus cum Enipeo adſumpta eius ſpecie.

Enipeo.] Enipeus Straboni lib. 8. Achaiæ fluuius è Salmone fonte fluens in Alpheum influit. Apud eundem lib. 9. Enipeus Theſſaliæ fluuius labitur in Apidanũ cuius meminit Ouid. 1. Met. *Et irrequietus Enipeus.* Propertius Theſſalico Enipeo tribuit, quod alij Achaïco. Homer. lib. 11. Odyſſeæ narrat vt Tyro Salmonei filia Enipeum fluuium amarit: vtque eius fluuij adſumpta forma Neptunus amore puellæ potitus ſit: ex qua ſuſcepit liberos Peliam & Neleum. Fabula eſt & apud Apollodorum lib. 1. ſub finem, & Diodorum Siculum lib. 5. Ouidius tamen 6. Met. *Tu* (ô Neptune) *viſus*

Enipeus

A *Enipeus Gignũ Aloidas.* alios Auctores ſecutus. nam Homerus loco prænotato Neptunum non ex Tyro, ſed ex Ephimedia Aloei vxore ſuſcepiſſe Otum & Ephialten narrat.

Æ M O N I O.] Theſſalico. eleg. 15. infra:

Vt ſemel Aemonio tabuit hoſpitio.

id eſt, amore hoſpitis Theſſali Iaſonis. eleg. 1. lib. 2. *Aemonia cuſpide.* id eſt, Achillis Theſſali haſta. & eleg. 9. lib. eiuſdem:

——Aemonijs Hectora traxit equis.

eleg. 1. lib. 3.

Fluminaque Aemonio cominus eſſe viro. vt hic *Aemonium* ſic *Theſſalicum Enipeum* vocat el. 19. l. 3.

B N O N *ſic amor Herculis.*] pro Hercule amante, vt eleg. 20. infra: *Error Herculis*, pro Hercule errante, & eleg. 6. ſupra: *Liquor Pactoli*, pro, Pactolus liquidus. Virg. 1. Georg. *Ferri rigor*, pro ferrum rigidum. Ennius apud Varronem: *Olli reſpondet ſuauis ſonus Aegeriai.* id eſt, Ægeria arguta. Apoll. lib. 1. Argonaut. αἶνος Ἡρακλῆος. Horat. *Perrupitque Acheronta Herculeus labor.*

F L A G R A N S *Heben.*] vt Virg. ecl. 2. *Ardebat Alexin.* Iunxit tamen hoc verbum cum ſexto caſu, eleg. 3. lib. 2.

Hac ego non mirer ſi flagret noſtra Iuuentus.

& eleg. 19. lib. 3.

C *Teſtis Theſſalico flagrans Salmonis Enipeo.*

Hebe, vt ait Homer. 11. Odyſſ. & in hymnis minutis, nupſit Herculi Deo facto. *Iuuentas* dicitur Latinis. A priſcis dicti etiam *Ganymeda*, vt ſcribit Pauſan. in Corynthiacis. Apollodor. lib. 1. Iouem ait ex Iunone tres filias ſuſcepiſſe, Heben, Ilythyiam, & Argen. Catull. ad Manliũ: *Pluribus vt cæli tereretur ianua Diuis:*

Hebe nec longa virginitate foret.

Philoſtratus deorum natu & minimam & maximam facit. vide D. Auguſt. 4. de Ciuit. Dei. *Iuuenta* dicitur Ouidio lib. 1. de Ponto:

D *Nectar & Ambroſia latices, epulaſque Deorum*
Det mihi formoſa gnaua iuuenta manu.

Vetus Poëta apud Hephæſtionem de Hercule:

Χαῖρ' ἄναξ ὑπέρ ζαθέας μάκαρ Ἥβας.

Seneca Octauia: *Deus Alcides poſſidet Heben.* Ouid. 6. Faſt.

Finierat Iuno: reſpeximus, Herculis vxor
Stabat, & in vultu ſigna dolentis erant.

Cæleſtis Hebe, quia Iunonis filia. Homer.

——καλλίσφυρον Ἥβην
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.

S E N S I T *gaudia prima.*] percepit fructum amoris coniugalis. vide adnotata ad eleg. 4. ſupra verſ. 14. & *prima gaudia* non Herculis, ſed Hebes tum adhuc virginis.

E I N *Oetæis iugis.*] in Oeta monte Theſſaliæ conflagraſſe Herculem nothum vel ex Ouidio 9. Met. & Seneca in Hercule Oetæo, Sophocle in Trachiniis, Statio 11. Theb. vnde Hercules ipſe dicitur à Propertio, *Deus Oetæus.* eleg. 1. lib. 3. Albin. ad Liuiam:

Qualis in Herculea colluxit montibus Oeta,
Cum ſunt impoſito membra cremata Deo.

Iuga montium, inquit Iſidor. lib. 14. *Dicta quod propinquitate ſibi iungantur.* Chariſ. lib. 1. Rectè, *iuga*, ἀκρώρεια exponit. Seruius ad illud 6. Æneid.

Hoc ſuperate iugum. (ſequitur deiu: *ſumma cacumina linquunt*) *montes*, inquit, *diuiduntur in radices, latera, iuga, vertices, pro qualitate locorum.* Ouid. 4. Met. docet alia eſſe iuga, alia cacumina.

——iuga ſunt humerique manuſque
Quod caput ante fuit, ſummo eſt in monte cacumen.

V N A *dies.*] eleg. 10. lib 3.

Tantum operis belli ſuſtulit vna dies. Ouid. 2. Faſt.

Vna dies Fabios ad bellum miſerat omnes
Ad bellum miſſos ſuſtulit vna dies.

Lucret. *Vna dies dabit exitio.*

O M N E S *potuit præcurrere amantes.*] hæc ipſa dies, inquit, qua iſtam amare cœpiſti plus potuit, vel, quam omnes puellæ, quæ te amarunt, & à te contemptæ ſunt: vel, quam omnes nos amantes, qui te hortabamur vt vni tantum addictus amares, nec ſemper nouos amores quæreres. & diei tribuit eã vim, quia tempus omnia adfert. & *dies* Deus Plauto. *Præcurrere*, anteire, vincere, plus virium habere. Horat. ep. 10. lib. 1. *——liceat ſub paupere tecto*

Reges & Regum vita præcurrere amicos.

& ſat. 7. lib. 1.

Siſennas Baros vt equis præcurreret albis.

N A M *tibi non tepidas ſubdidit illa faces.*] non lentos ignes ſubiecit tibi, ſiue admouit. *Tepidæ faces*, vt apud Horat. oda 4. lib. 1.

Nec tenerum Lycidam mirabere quo calet Iuuentus
Nunc omnis, vt mox virgines tepebunt.

Ouid eleg. 2. lib. 2. Amor.

Seu tepet, indicium ſecuras prodis in aures:
Siue amat, officio fit miſer ille tuo.

& eleg. 3. lib. eiuſd.

Mollis in obſequium, facilíſque rogantibus eſſes,
Si tuus in quauis prætepuiſſet amor.

& 2. de Remedio Amor.

Afflarunt tepida pectora veſtra faces. eadem mente Horat. oda 1. lib. 4. *Lentos ignes* dixit: *Subducere faces*, vt eleg. vlt. lib. 4.

Sic mœſta cecinere tuba cum ſubdita noſtrum
Detraheret lecto fax inimica caput.

Virg. 6. Æneid. *Et ſubiectum more parentum*
Auerſi tenuere facem. Cicero pro Milone: *Cum omnes à tuis inimicis faces inuidiæ meæ ſubijciantur.* Fab. cap. 3. lib. 1. *Id nobis acriores ad ſtudia dicendi faces ſubdidiſſe contenderim.*

N E C *tibi præteritos paſſa eſt ſuccedere faſtus.*] tuã iſtam antiquam ſuperbiã non ſiuit ex ſententia tibi euenire. *Præteritos*, ſuperiores. vt el. 10. l. 3.

Iſta ego præterita iactaui verba Iuuenta.

& eleg. 14. lib. 2.

Quanta ego præterita collegi gaudia nocte.

id eſt, ſuperiore, proxima. *Faſtus* in contemptu verſatur; vnde dixit:

Hæc erit illarum contempti pœna doloris. eleg. 7. ſupra: *Tu caue noſtra tuo contemnas carmina faſtu.* *Succedere*, bene euenire, & feliciter cadere. Terent. Andr. *Hac non ſucceſſit, alia aggrediemur via.* Suet. in Aug. *Non ſuccedẽte ſtylo.* id eſt nõ reſpõdente votis, & deſiderio. Virg. *Hos ſucceſſus alit.* Ouid. *Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos.*

N E C *ſinet abduci*] Palmerius hic ineptit, cum legendũ putat, *Nec ſinet: ab dulci te tuus ardor aget.* *Abduci*, proprium eius rei verbum, vt el. 20. l. 2. *Quid fles abducta grauius Briſeide.* & Afranius eo nomine (*Abducta*) fabulã ſcripſit. Don. in Hecyr.

Abduci eſt diuortij, vt Virg. *Gremijs abducere pactas.* Idem in Eunuch. *Abducimur quo nolumus: ducimur quo volumus.*

Te *tuus ardor aget.*] tuus te ignis & amor, & puella quam deperis, exercebit. *Ardor*, amor, vt eleg. 7. ſupra:

Ardoris noſtri magne Poëta vale.

& eleg. 20. infra:

Theodamantæo proximus ardor Hylæ.

ſic eleg. vlt. lib 2.

Inque tuos ignes dure Poëta veni.

Aget te, agitabit, miſerum habebit. Virg. 12. Æneid. *His agitur furiis.* eleg. vlt. infra:

Cum Romana ſuos egit diſcordia ciues.

Nec *mirum cum ſit Ioue digna.*] quam exacta Iunone vxorem ducat Iuppiter. eleg. 2. lib. 2.

Incedit vel Ioue digna ſoror. vel cuius forma captus eam rapiat, vt eleg. 2. lib. 2.

Cur hæc in terris facies humana moratur?
Iuppiter ignoſco priſtina furta tua.

Item eleg. 3. lib. 2.

Romana accumbes prima puella Ioui.

Petron. Arbiter.

Quid factum eſt, quod tu proiectis Iuppiter armis
Inter cælicolas fabula muta taces.
Nunc erat à torua ſubmittere cornua fronte:
Nunc pluma canos diſſimulare tuos.
Hæc vera eſt Danae: tenta modo tangere corpus:
Iam tua flammifero membra calore fluent.

Ouid. in epiſt. Paridis, de Helena:

O Ioue digna viro, ni Ioue nata fores,

Et *proxima Leda.*] eum ad Ledæ formam proximè accedat. eleg. 20. infra:

Theodamanteo proximus ardor Hylæ.

ſic eleg. 3. lib. 2.

Poſt Helenam hæc terris forma ſecunda redit.

Et *Leda partu.*] pro partui, tertio caſu, vt eleg. 11. ſupra: *Cedere lympha manu.*

Gratior *vna tribus.*] amabilior Leda, Helena, & Clytemneſtra. Scaliger male interpungit: *Gratior illa tribus Illa ſit Inachijs.* Iuppiter in Cycnum mutatus Ledam Tyndarei compreſſit, & in eius ſinu tergeminum ouum poſuit; vnde nati Caſtores, Helena & Clytemneſtra. Ouid. 6. Metam.

Fecit olorinus Ledam recubare ſub alis.

Higinus fabula 77. ex Ioue ait Pollucem & Helenam, ex Tyndareo Caſtorem & Clytemneſtram genuiſſe. Auſonius omnium matrem Nemeſin facit, patrem Iouem, & Nutricem Ledam, quæ Theſtij filia eſt Higino. vide Homer. Odyſſ. 11. & Apollodorum lib. 3. & Euripidem in Helena.

Et *blandior illa ſit.*] gratior, amabilior, aptior ad demulcendum & deliniendum eſſe poſſit. eleg. 3. lib. 2.

Non ſum de nihilo blandus amator ego.

ſupra eleg. 8. ——*blandi carminis obſequio.* vbi vide adnotata.

Inachiis.] Inachus Rex Argiuorum, apud Apollodorum initio lib. 2. Oceani & Tethyos filius, neptem habuit Nioben & filiam Io: vnde aliæ quoque formoſæ prognatæ. ſed per *Inachias*, Argiuas & Græcas intelligit: vt alibi: *Graio teneram candore puellam.* Item:

A *Et quot Troia tulit vetus, & quot Achaia formas.*

ſic & eleg. 13. lib. 2.

Tunc ego ſim Inachio notior arte Lino. Virgil.
Vltro Inachias veniſſet ad vrbes Dardanus.

Heroinis.] Ἡρωΐνη, ἢ ἡρωΐδες, ἢ ἡρῷαι. Ariſtophani in nubibus, vel Deorum filiæ, vel Heroum vxores. eleg. 19. infra:

Illic formoſæ vernant chorus Heroinæ. el. 2. lib. 2.
Qualis & Iſchomache Lapithæ genus Heroinæ. Stat.
Quæ veteres Latias, Graiaſque Heroidas æquas.

Theocrit. in Hyla. Ἀλκμήνας υἱὸς Μιδεάτιδος Ἡρωΐνας. id eſt, Hercules.

Illa *ſuis verbis cogat amare Iouem.*] ſuis valde
B argutis & blandis verbis in amorem ſui pertrahere poſſit Iouem. Propert.

——*Aquilamque in te taurumque timebam,*
Et quidquid magno de Ioue fecit Amor.

Virg. in Diris:

Iuppiter auertas aures, mea ſola puella.

Catull. *Non ſi ſe Iuppiter ipſe petat.* vide ſupra: *Ioue digna.* & quia facile ad amorem impellitur Iuppiter, magnus amator mulierum vt de eo Plautus, & omniuolus, vt Catullus. melius idem Plautus Pœnulo, act. 1. ſc. 2. *Illa mulier lapidem ſilicem, vt ſe amet, ſubigere poteſt.* M. *Pol haud mentire; nam tu es lapide ſilice ſtultior qui hanc ames.*

C Tv *verò.*] eleg. 13. lib. 2.

Tu verò nudum pectus lacerata ſequeris.

eleg. 6. lib. 3.

Tu vero noſtros audax inuade capillos.

An *vero* ambigue, vt iungi poſſit cum *amore*, quia dixit eleg. 9. ſupra: *Vero nec tangeris igni.*

Qvoniam *ſemel.*] τὸ *ſemel* rem certam ſignificat, quæ mutari non poſſit, nec regreſſum habeat. vt eleg. vlt. lib. 4.

Cum ſemel infernas intrarunt funera leges.

Virg. *Et humum ſemel ore momordit.*

Horat. *Cum ſemel occideris.* Catull.

D *Nobis cum ſemel occidit breuis lux.*

Ouid. *Læſa pudicitia eſt, deperit illa ſemel.* Plautus Aſin. *Semel fugiendi data ſi eſt occaſio, ſatis eſt, nunquam poſt illa poſſis prendere.* & in Amphit. *Quantus amator cum quid complacitum eſt ſemel.* ipſe eleg. 15. infra: *Vt ſemel Aemonio tabuit hoſpitio.*

& eleg. 30. lib. 2. ——*tollere nunquam*
Te patietur humo lumina capta ſemel.

Es *periturus amore.*] *Animam huic nequitiæ redditurus.* eleg. 6. ſupra verſ. 26. Virg. ecl. 10. hoc de amore Galli;

——*inſano cum Gallus amore periret.*

Non tamen amore periit, ſed in bello Peruſi-
E no interfectus eſt. vt patet eleg. 21. & 22. infra. eleg. 28. lib. 2.

Solus amans nouit quando periturus, & à qua
Morte: neque hic Boreæ flabra, neque arma timet.

Vrere.] ſine te conſumi hoc amoris igni. Tibull.

Vror ego ante alios, iuuat hoc, Charinte, quod vror.

Virg. *Vritur infelix Dido.*

Non *alio lumine dignus eras.*] ſic Horat. oda 27. lib. 1. *Digne puer meliore flamma.* Sic *facem* de meretrice idem dixit oda 13. lib. 4.

Delapſam in cineres facem. & Terét. Eun. *Ignem.*

Qvæ *tibi ſit felix.*] quæ puella ſit tibi facilis ac benigna & propitia. Virg. ecl. 5.

Sit bonus, ô felixque tuis. & Æneid.1.

Sis felix noſtrumque leues quæcumque laborem.

alludit ad formulam: *Quod fauſtum ac felix.*

QVONIAM *nouus incidit error.*] incidit, quia caſu euenit & pręter opinionem Galli vt vnam tantum amaret, ac ex animò. & ſignificat in amore dominari fortunam, vt adnotatum eleg.6. *Quem ſemper voluit fortuna iacere.* Errorem pro amore dici adnotauimus quoque ad eleg.9. verſ. penult.

——*quamprimum errata fateri.*

Apuleius lib.3. Florid. ſub initium:

Et vti errores conceſſi amores.

ET *quodcunque voles, vna ſit iſta tibi.*] quia Gallus & multiuolus eſt, & omniuolus, optat vt iſta ſit amica multarum, vel omnium illi loco. ſic eleg.15. infra:

Sis quodcunque voles, non aliena tamen.

Mart. *Et quidquid voluit Teſta vocatur anus.*

An vt de Cynthia dixit eleg. 11. ſupra:

Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes.

Omnia tu nobis tempora lætitiæ.

AD ELEGIAM XIV.

Ad Tullum.

TV *licet.*] ſic exorditur elegiam ſuperiorem & eleg. 21. infra:

ABIECTVS *Tiberina molliter vnda.*] iacens in graminea ripa Tiberis. *Abiectus*, id eſt negligenter iacens, & *ſtratus*, vt Horat. ait oda 1. l.1. Ouid. epiſt. Didonis: *Vdis abiectus in herbis.* Cic. 1. de Orat. *Quod ille*, (Socrates) *duriſſimis pedibus feciſſe dicitur, vt ſe abijceret in herbam.* In vnda Tiberina, dixit, pro in ripa. vt adnotat ad eleg.3. ſupra. *Qualis in herboſo concidit Apidano. Molliter*, vt eleg. 11. ſupra:

Molliter in tacito litore compoſitam.

LESBIA *vina.*] de vino Leſbio, quod *Methymnæum* ipſe vocat eleg. 9. lib. 4. Plin. cap. 7. lib.14. Horat. oda 17. lib. 1.

Hic innocentis pocula Lesbij

Duces ſub vmbra. Notum Ariſtotelis iudicium de vino Leſbio Gellij cap. 5. lib. 12. Virg. 2. Georg.

Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris

Quam Methymnæo carpit de palmite Lesbos.

BIBAS *Mentoreo opere.*] Mentor, inſignis ſculptor, cuius meminit ipſe eleg. 9. lib.3.

Argumenta magis ſunt Mentoris addita formæ.

Varro Agathone apud Nonium:

Numnam cælatus in manu dextra ſcyphus

Cælo dolitus artem oſtentas Mentoris.

Plin. cap.38. lib. 7. Scribit Ioui Capitolino, & Dianæ Epheſiæ conſecrata eius vaſa fuiſſe. Idem cap. 11. lib. 33. *Craſſus orator duos Mentoris ſcyphos emit H S. centum.* id eſt aureis mille. vide eundem cap. 12. eiuſd. libri Cic. 6. Verrina: *Pocula Mentoris manu cælata.* Opus, pro vaſis arte laboratis Virg. ecl.3.

Cælatum diuini opus Alcimedontis.

ſic Mart. *Solus Mentoreos habes labores.* & Seneca cap. 11. de conſolat. ad Elbid. *Antiquis nominibus Artificum argentum nobile.*

A ET *modo.*] eleg.3. ſupra verſ. 21. & 23.

TAM *celeres.*] celeres dicti homines prompti, & qui citò aliquid efficiunt, à Celere Romuli miniſtro, qui Remum interfecit, vt ait Plutarch. in Romulo. Feſtus ab eodem dictos Equites Celeres ait.

MIRARIS *currere lintres.*] celeriter per aquá ferri. vnde *curſus*, nauigatio. Virg.

Curris iter tutum non ſecius æquore claſsis.

Ouid. in ep. Leandri:

Currere me nota non patiuntur aquæ.

id eſt, natare. Cato cap.1. de re Ruſt. dixit:

Prope ſiet mare, aut amnis, qua naues ambulant.

B Nonius, *Lintres, naues fluuiales* exponit ad illud Virg.1.Georg. *Cauat arbore lintres.* & Seruius ad eundem locum, *Fluuiales nauiculas.* Iſidor. cap. 1. lib. 19. *Lenibus, eadem cymba, & lintris, id eſt carabus, quo in Pado paludibuſque vtuntur.* Tibullo lintres vaſa quædam apta ſunt vuis ſeruandis. dicitur & *Nauia* Feſto, ex vno ligno exſculpto, vt nauis, quo in vindemia pro alueo vtuntur.

ET *modo tam tardas funibus ire rates.*] duplex ratio in fluminibus nauigandi; vna velis & remis, contoue: altera funibus, qui vel ab hominibus, vel à iumentis trahuntur. Auſon. in

C Moſella:

Tu duplices ſortite vias; & cum amne ſecundo

Laberis, vt celeres feriant vada concita remi:

Et cum per ripas nuſquam ceſſante remulco,

Intendunt collo malorum vincula nautæ.

Ouid. eleg.1. lib.4. Triſt.

Cantat & innitens limoſæ pronus arenæ

Aduerſo tardam qui vehit amne ratem.

Plaut. friuolaria apud Feſtum in Nauus:

Nauè agere oportet quod agas, non ductariè.

vbi *ductariè*, tardè, cum fune ducitur nauis; *nauè* celeriter, cum nauis remis & velis agitur. & ductariè agere *ρυμουλκεῖν*. Horat. ſat.5. lib.1. do-

D cet trahi lintrem (aduerſo flumine) à mula; & *funes* illic *retinacula* vocat. eleg. vlt. lib.4.

Vel tu quæ tardam mouiſti fune Cybelen.

Rates, pro naui. vt eleg. 8. ſupra:

Cum tibi prouectas auferet vnda rates.

VT *nemus omne ſatas intendat vertice ſiluas.*] nemus in villa Tulli intelligit, cum & Romæ etiá in ædibus nemora haberent. Tibull. eleg. 3. lib. 3. *Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos.* Horat. *Nemus inter pulcra ſitum tecta.* Eſt autem hypallage pro intendat verticem ſyluis ſatis, quod Horat. *Latè conſpicuum tollere verticem.* Item: *Tendit in altos nubium tractus.* Vel intendere verti-

E cem, eſt, longè latéq. ſpargere: vt apud Liuium lib.1. *Primis ſe intendentibus tenebris.* & lib.7. *Nox interdiu viſa intendi.* Syluas autem poſuit pro arboribus ipſis; Virg. 2. Georg.

Aut vnde iratus ſyluam deuexit arator. id eſt, Arbores & ligna. Ibidé: *Pomaq; & Alcinoi ſylua.* id eſt, *arbores pomiferæ*, inquit Seruius. & 3. Æn. *Syluam*, pro ramis arborum poſuit:

Viridemque ab humo conuellere ſyluam

Conatus, ramis tegerem vt frondentibus aras.

Catull. in Phaſelo: *Antea fuit comata ſylua.* & *ſatas* dixit *poſito quæ ſurrexerunt de ſemine*, vt Virgilius loquitur, vt in quincuncem digererentur, quod ſponte natis non contingit.

VRGETVR *quantis Caucaſus arboribus.*] quantas arbores ita ſuſtinet Caucaſus, vt onere premi videatur. Plin. cap. 17. lib. 6. ait à Scythis Graucaſum dici, hoc eſt niue candidum. Tauri montis pars eſt, vbi ille eſt altiſſimus, vt ait idẽ Plin. cap. 27. lib. 5. vide & Strabonem lib. 11. & 12. Ipſe eleg. 12. ſupra vocauit: *Iuga Promethea.* *Vrgere*, premere & onerare. Virg. 4. Georg.

Qui ſaxo ſuper, atque ingenti pondere teſtæ
Vrgerent. quod Nonius, *tegerent*, malè exponit. Idem lib. 3. Æneid.

Fama eſt Enceladi ſemiuſtum fulmine corpus
Vrgeri mole hac. Ipſe eleg. 5. lib. 4.
Vrgeat hunc ſupra vis, caprifice, tua.

NON *tamen iſta meo valeant contendere amori.*] non poſſint conferri cum amore meo. vide eleg. 7. verſ. 3. ſupra. Horat. oda 12. lib. 2.

Num tu, quæ tenuit dives Achæmenes,
Aut pinguis Phrygiæ Mygdonias opes,
Permutare velis crine Lyciniæ?
Plenas aut Arabum domos?

NASCIT *amor magnis cedere diuitiis.*] vide eleg. 5. ſupra:

Neſcit amor priſcis cedere imaginibus.

& Tibull. eleg. 1. lib. 1. *Neſcit amor cedere*: nam *omnia vincit amor*: ideo cedere neſcius.

NAM *ſine optatam mecum trahat illa quietem.*] vel iucundum ſomnum ducat: vt Virg.

Nate Dea potes hoc ſub caſu ducere ſomnos.

& eleg. 10. ſupra: *O iucunda quies.* quia dixit eleg. 8. ſupra:

Illa vel anguſto mecum requieſcere lecto.

vel noctem expetitam trahit, quia & eleg. 10. de nocte ait:

O quoties votis illa vocanda meis.

& *noctem trahere*, vel vt Horatius:

Aeſtiuam ſermone benigno tendere noctem.

& Virg. 1. Æneid.

Nec non & vario noctem ſermone trahebat.

vel *trahere noctem*, contrahere, & breuiorem efficere quia nox non poteſt videri ſatis longa fruentibus amore ſuo. ſic Horat. ſat. 6. lib. 2.

Seu bruma niualem
Interiore diem gyro trahit.

SEV *facili amore.*] vide eleg. 13. ſupra verſ. 22.

DVCIT.] traducit, vt eleg. 4. ſupra verſ. 4. & eleg. 6. lib. 4.

Seu noctem patera, ſeu ducam carmine.

TOTVM *diem.*] vt eleg. 6. ſupra verſ. 7. *Totis noctibus.*

TVNC *mihi Pactoli veniant ſub tecta liquores.*] Liquidus Pactolus & flumen aureum tunc influit & illabitur in ædes meas. vide adnotata ad eleg. 6. ſupra verſ. 32. ſic Horat.

Tibique Pactolus fluat. Hic aurum Pactoli iungitur cum gemmis, vt eleg. 8. ſupra:

Non auro, non Indis flectere conchis.

vide illic adnotata. Gaudia ſunt, amantium opes, & auro gemmiſque præferuntur: vide eleg. 15. lib. 2. verſ. 2. & Tibull. eleg. 1. lib. 1.

ET *legitur rubris gemma ſub æquoribus.*] Margaritas & vniones eruere mihi videor ex Erythræo mari. *Legere gemmas*, vt flores & herbas & vmbilicos. Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Quidue Erythræo legitur quæ littore concha.

A & eleg. 1. lib. 4.

Et quaſcunque niger rubro de litore conchas
Proximus Eois colligit Indus aquis.

& eleg. 2. lib. 2.

Nec tibi gemmarum quicquid felicibus vndis
Naſcitur, Eoi quà maris vnda rubet.

ipſe eleg. 13. lib. 3.

India cauis aurum mittit formica metallis
Et venit è rubro concha Erycina ſalo.

Plin. in Procemio lib. 12. Vniones ait in rubri maris profundo quæri. Idem cap. 23. l. 6. in fine: *Irrumpit deinde geminum mare in terras, quod rubrum dixere noſtri, Græci Erythræum, à Rege Erythra: aut,*
B *vt alij, ſolis repercuſſu talem reddi aquæ colorem: alij ab arena, terraque: alij à tali aquæ ipſius natura.* Ἐρυθρὸν Græci rubrum vocant. Horat. oda 35. lib. 1.

Examen Eois timendum
Partibus, Oceanoque rubro. Virg. 8. Æneid.
Victor ab auroræ populis, & littore rubro.

Q. Curtius lib. 8. *Mare quo alluitur (India) ne colore quidem abhorret à ceteris. Ab Erythro Rege inditum eſt nomen: propter quod ignari rubere aquas credunt.*

TVM *mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia reges.*] mihi pollicentur & perſuadent reges non certaturos mecum de felicitate. *Mea gaudia*, vt el.
C 4. ſupra verſ. 14. *Reges*, ſignificat etiam diuites priuatos. vide adnotata ad eleg. 8. verſ. 34.

QVÆ *maneant.*] quæ gaudia propria ſint. vt ſupra eleg. 4. *Maneant ſic ſemper adero.*

DVM *me fata perire volent.*] vt ſupra eleg. 6.

Hanc me militiam fata ſubire volunt.

Perire, mori, idque in amore, vt eleg. 6. ſupra:

Periere in amore libenter.

NAM *quis diuitijs aduerſo gaudet amore.*] quis opibus delectatur cum Amor contrarius eſt votis, vt ipſe loquitur eleg. 5. ſupra: *Nam* pro autem, vel eſt anaſtrophe, pro *Quiſnam*, vt Virg.
D 4. Georg. *Nam quis te Iuuenum*, &c. Et ſæpe Plautus. Eadem eſt ſententia apud Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Nam graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri?
Arua que ſi findant pinguia mille boues?
Non opibus mentes hominis, curaque leuantur.

Aduerſus amor, vt eleg. 1. ſupra:

Aduerſos cogor habere Deos.

Contra Terent. Adelph. *Si mihi ſecundæ res in amore meo eſſent.*

NVLLA *mihi triſti præmia ſunt Venere.*] nihil ego metere velim, vt Venus mihi iraſcatur.
E *Venus*, vel ipſa mater Cupidinis, vel amica, vt eleg 1. ſupra. *Triſtis*, irata & ſæua. vt eleg. 10. ſupra verſ. 21. Tibull. el. 6. lib 1.

Semper vt inducar blandos offers mihi vultus:
Poſt tamen es miſero triſtis & aſper amor.

& eleg. 3. lib. 2.

Et tu quiſquis is es cui triſti fronte Cupido Imperitat.

Præmia, pro opibus, quæ infra vocat: *Alcinoi munera.* apud Tibullum ſic *præda*, pro pecunia. Et *præmiatores* Feſto, prædones. Præmium pro pecunia Næuius vſurpauit apud Priſcianum: *Sine præmio ſum, marſupium reliqui domi.* Feſtus: *Præmioſa, pecunioſa.* Et merito præmium, pecunia: nam antequam emas (vnde dictum præmiũ) pecunia opus eſt. An nulla, in nullo numero ac loco?

ILLA *poteſt magnas Heroum infringere vires.*] debilitare, contundere, domare ingens Heroũ robur. nam aliquando *infringere* eſt, valdè frangere, vt Virg. 12. Æneid.

Turnus vt infractos aduerſo Marte Latinos.

Horat. *Quibus lumbos & infregi latus.* Infringere vires, vt eleg. 6. lib. 4.

Frangit & attollit vires in milite cauſa. Heroum animi fracti amore, vt Herculis propter Hylam & Omphalen: Achillis propter Briſeidem: Aiacis propter Tecmeſſam. ipſe el. 11. lib. 3.

Nã quid ego Heroas? quid raptem in carmina Diuos?
Iuppiter infamat ſeque ſuamque domum.

ILLA *etiam duris mentibus eſſe dolor.*] poteſt & dura ingenia cruciare. *Eſſe dolor*, vt eleg. vlt. infra:

Sit mihi præcipuè puluis Hetruſca dolor.

& eleg. 20. infra:

Ah dolor ibat Hylas, ibat Hamadryaſin.

& eleg. 18. infra:

Vt tibi ſim merito ſemper furor.

& eleg. 1. lib. 2.

Huic miſero fatum dura puella fuit.

& el. 2. ſupra: —*diſcordia Phœbo.* Virg.

O dolor, atquè decus magnum rediture parenti.

Etiam duris mentibus, non ſolum mollibus animis, ſed etiam ingeniis aſperis & horridis, & pœnè immani naturæ. Horat. oda 21. lib. 3.

Tu lene tormentum ingenio admoues
Plerumque duro. Tibull.

Non ego firmus in hoc: non hæc patientia noſtro
Ingenio: frangit fortia corda color.

ILLA *neque metuit conſcendere limen.*] dixit, *conſcendere* quia gradibus aſcendebatur ad limen, vnde Virg. 3. Æneid.

Granido ſupeſant vix vbere limen.

Idem 1. Æneid.

Aerea cui gradibus ſurgebant limina.

Vnde ipſe eleg. 16. infra:

Oſculaque impreſſis nixa dedi gradibus.

ARABIVM.] *Arabius lapis.* Plinio cap. 21. lib. 36. Celebratur, ebori ſimilis, ſed is dentifriciis aptus, non liminibus. Lygdinos lapides idem commemorat, cap. 8. lib. 36. ex Arabia aduehi ſolitos candoris eximij, ſed ad vaſa vnguentaria. Idem cap. 7. lib. 36. Onychem, ſiue vt legit Beroaldus Onychiten, genus marmoris, qué & Alabaſtritem vocant magno in pretio fuiſſe ait, vnde & columnæ fierent. Inde & limina opinor. confirmat eam opinionem Statius lib. 1. Syluar. in epithalamio Stellæ & Violantillæ: —*pandit nitidos domus alta Penates,*

Claraque gaudentes plauſerunt limina Cygni.
Hîc Libycus, Phrygiuſq. ſilex, hîc dura Laconum
Saxa virent: hic flexus Onyx, & concolor alto
Vena mari. & in balneo Etruſci:
Mæret Onyx longè, quæritur excluſus Ophites.

De Arabo marmore Diodor. Siculus lib. 2.

NEC *timet.*] non dubitat. verſu præcedenti eodem ſenſu dixit, *metuit*, & mox: *verebor.*

SVBIRE.] clanculum ingredi, & irrepere; vt dictum ad eleg. 9. ſupra verſu 26. ſed & *conſcendere*, quomodo hîc accipi poteſt, vide adnotata ad illud eleg. 4. lib. 4. *Subit Capitolia.*

OSTRINO *toto.*] Oſtro. id eſt, purpurea

A veſte conſtrato, vt eleg. 13. lib. 2.

Ne ſit in Attalico mors mea nixa toro.

id eſt, Attalicis veſtibus ſtrato. eleg. 13. lib. 3.

Et Tyros oſtrinos præbet Cadmea colores.

& eleg. 3. lib. 4.

Nam mihi quo pœnis tibi purpura fulgeat oſtris.

Oſtrum, conchyle eſt, vnde tingitur purpurea; hinc oſtrum, pro purpura ſumitur, inquit Seruius. vide Nonium in Oſtrina. Idem eſt Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Quid Tyrio recubare toro ſine Amore ſecundo
Prodeſt. & Ouid. el. 14. l. 1. Amor.

Purpureo iacuit ſemiſopita toro.

B ET *miſerum toto iuuenem verſare cubili.*] Amore perditum Iuuenem toto lecto huc illuc vertere, & volutare. vet. lib.

Hac miſerum toto Iuuenem verſante cubili.

vnde legendum puto: *Hac*, ſcilicet Venere, *verſante.* id eſt, dum hæc Venus verſat Iuuenem. eleg. 22. lib. 2.

Quanta illum toto verſant ſuſpiria lecto.

Ouid. eleg. 2. lib. 1. Amor.

Eſſe quid hoc dicam: quod tam mihi dura videntur
Strata? nec in lecto pallia noſtra ſedent?
Et vacuus ſomno noctem (quam longa) peregi:
Laſſaque verſati corporis oſſa dolent.

C Iuuenal. ſat. 12.

Et toto verſata toro iam membra quieſcunt.

Catull. *Nec ſomnus tegeret quiete ocellos*
Sed toto indomitus furore lecto
Verſaret cupiens videre lucem. Seneca cap. 2. de Tranquillitate vitæ. *Adijce illos, qui non aliter, quam quibus difficilis ſomnus eſt, verſant ſe, atq. hoc & illo modo componunt, donec quietem laſſitudine inueniant. Verſare piſces.* Plauto. Verſare etiã exercere & miſerum habere. Plaut. Perſ. *Quid ais, crux, ſtimulorum tortor, quomodo hodie me verſauiſti?*

QVID *releuant.*] leuiores curas, & dolores
D reddunt. Terent. Adelph. ſc. 1. act. 4. *Et illi animum releuabis, quæ dolore & miſeria tabeſcit.*

Ouid. eleg. 4. lib. 1. Triſt.

Omnis in hac cura mens releuata mea eſt.

Cic. 2. de Diuinat. *Vt animus moleſtijs releuaretur.*

VARIIS.] pictis, verſicoloribus. vt el. 13. lib. 3. *Aut variam pluma verſicoloris auem.*

Virg. *Quid Lynces Bacchi variæ.* ſic Plaut. Perſ. *Faceres latera varia virgis.* mox: *picta.* Tibull.

Varius dux gregis inter oues.

SERICA.] veſtes bombycinæ, quia apud Seras, populos Orientis Bombyces vermiculi in arboribus aranearum more tenuiſſima fila
E deducunt, inquit Seruius ad illud Virgilij 2. Georg. *Velleraque vt folijs depectant tenuia Seres.* vide Plin. cap. 17. lib. 6. Horat.

Quid quod libelli Stoici inter ſericos
Iacere puluillos amant.

TEXTILIA.] ſtragula texendo facta, quæ & *Babilonica ſtragula, & periſtromata.* Lucret.

Nexilis ante fuit veſtis, quam textile tegmen.

Virg. Æneid. 3.

Nec minus Andromache digreſſu mæſta ſupremo
Fert picturatas auri ſubtegmine veſtes:
Et Phrygiam Aſcanio Chlamydem, nec cedit honori:
Textilibuſque onerat donis. Cic. 5. Tuſc. *Collocari iuſſit hominem in aureo lecto, ſtrato pulcherrimè*

textili ſtragulo, magnificis operibus picto. Textilia inueniſſe Ægyptios ſcribit Plin. cap. 56. lib. 7. Tibull. eadem cum hoc verſu ſentẽtia el.2.l.1.

Quid Tyrio recubare toro ſine amore ſecundo
Prodeſt, cum fletu nox vigilanda venit.
Nam neque tum plumæ, nec ſtragula picta ſoporem
Nec ſonitus placidæ ducere poſſet aquæ.

& eleg. 3. lib. 3.

Nā graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri, &c.

Q V Æ *mihi.*] longè repetendum: *Illa, Quæ mihi.* ſic eleg. ſuperiore verſ. penult.

Quæ tibi ſis felix.

D V M *placata aderis.*] dum fruar eius adſpectu, & erit mihi propitia. ſic eleg.1. lib. 4.

Incipe nunc lacrymis aquus adeſſe meis.

Virg. *Adſis ô placidusque iuues.* An aderit, pro, erit, vt eleg. 2. ſupra:

Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis.

Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Hic, quia fortis adeſt audacia, cepit.

N O N *vlla verebor Regna.*] vide eleg. 8. ſupra verſ. 34. & verſ. 13. huius elegiæ.

N E C *Alcinoi munera.*] vide el.2.l.3. ad illud:

Nec mea Phæacias æquant pomaria ſyluas.

Munera, vel opes. vt ſupra hac elegia:

Nulla mihi triſti præmia ſunt Ventre. vel ea dona, quæ Rex Phæacum Alcinous Vlyſſi hoſpiti dedit abeunti, *ἀγλαὰ δῶρα, ὅσ' ἔδωκεν.* Homer. initio 13. Odyſſ. ſed & veſtes & aurum ei collatum à reliquis Phæacibus. Homerus ibidem.

D E S P I C E R E.] contemnere, vt infra felicitatem meam poſita, & pro nihilo putare. Tibull. eleg.8. lib.1.

Et magnum magnæ deſpiciantur opes.

& eleg. 3. lib. 3.

At ſine te regum munera nulla velim.

Ibidem: *Nec me regna iuuant.*

AD ELEGIAM XV.

Ad Cynthiam.

SÆPE *ego multa tuæ leuitatis damna timebam.*] vet. lib. pro *damna, dura, iura, ſigna.* An *dura* vocandi caſu, vt eleg. 31. lib.2.

Nunc iam, dura, paras Phrygias nunc ire per vndas?

An *tuæ leuitatis* per ſe ſtat, id eſt quæ inconſtantiæ propria ſunt? An *multa tuæ leuitatis*, vt eleg. 9. lib. 3. *Omnia non pariter rerum ſunt omnibus apta.* & Horat. oda 1. lib. 2.

Et cuncta terrarum ſubacta?

An *dura leuitatis*, vt Catull. *Truculenta pelagi.* Horat. *Acuta belli.* Lucret. *Pelagique ſonora:* Liuius, *Aſpera montium?* An *multa dura* coniunctim, vt eleg. 18. infra:

Quamuis multa tibi dolor hic meus aſpera debet?

An *iura leuitatis*, ea quæ tibi licere putas, quia leuis es & inconſtans: & ſi quis inſimulet, te iure id facere reſpondeas, quia *Formoſis leuitas ſemper amica fuit.* & inconſtantia mulierum eſt propria? Sic eleg. 9. ſupra:

Supplexque venit ad iura puellæ. & el.20. l.2.

Hoc mihi perpetuo ius eſt. De iure conſtantiæ. vide ad eleg. 14. lib.3.

A *Multa tuæ, Sparte, miramur iura paleſtræ.*

An pro *ſigna, digna. digna tuæ leuitatis,* quæ tuam leuitatem decent, & tua inconſtantia digna ſunt?

H A C *tamen excepta, Cynthia, perfidia.*] vnam modo hanc perfidiam timere non potui. infra hac elegia: *Deſine iam reuocare tuis periuria verbis.* Itē: *Per quos* (oculos) *ſæpe mihi credita perfidia eſt.* vide ad eleg. 6. verſ. 17.

A S P I C E *me.*] apoſtrophe ad abſentem, vide adnotata ad eleg.2. verſ. 9. ſupra.

Q V A N T O *rapiat fortuna periclo.*] quantum in diſcrimen vitæ me vocet fortuna, quam domi-
B nam æquoris eſſe ait Horatius oda 35. lib.1. ipſe eleg. 17. infra dicit ſe nauigaſſe cum periculo vbi & fortunam inuocat:

Nullane placatæ veniet fortuna procellæ?

Rapiat, vt paulo poſt: *Rapientibus anxia ventis.* & eleg.8. ſupra: *Cum tibi prouectas auferet vnda rates.* & *in periclo*, vel tertio caſu & ſexto vt Horat. oda 20. lib. 3.

Non vides quanto moueas periclo.

T V *tamen in noſtro lenta timore venis.*] nihil commoneris. de vi huius verbi, *lenta*, dictum ad eleg. 6. ſupra verſ. 12. de verbo autem *venis*,
C pro, es. ad eleg. 5. ſupra verſ. vlt.

E T *potes.*] eleg.8. ſupra verſ. 5.

E X T E R N O S *manibus componere crines.*] peregrinas & emptas comas arte fingere: *Externi crines*, empti & peregrini eleg.19. lib.2.

Nunc etiam infectos demens imitare Britannos,
Ludis & externo tincta nitore caput.

& eleg. 18. lib.2.

Qua mentita ſuas vertis inepta comas.

Ouid. eleg. 14. lib.1. Amor.

Nunc tibi captiuos mittet Germania crines.
Cuncta triumphatæ munere gentis eris.

Mart. in Apophoretis, Lemmate, *Sapo.*

D *Cauſtica Teutonicos accendit ſpuma capillos,*
Captiuis poteris cultior eſſe comis. Idem alibi:
Dentibus atque comis, nec te pudet, vteris emptis.

Gregorius Nazanzienus:

Μὴ κεφαλὰς πυργοῦτε νόθοις πλοκάμοισι γυναῖκες.

Ne capita turris in modum ædificate nothis & alienis crinibus ô mulieres. eo alluſit Ouid. 1. de Remedio Amor.

Veneris inſitio, fac ramum ramus adoptet;
Sitque peregrinis arbor operta comis.

Manibus, arte & cura ornatricis. Virg.1. Æneid.

Artificumque manus inter ſe, operumque laborem
Miratur. Tibull. eleg. 2. lib. 2.

E *Et manibus canas fingere velle comas.*

vbi fingere manibus comas, vt hîc componere manibus crines. Item eleg. 9. lib.1.

Tunc putas illam pro te diſponere crines?

& eleg.8. lib. eiuſdem:

Quid tibi nunc prodeſt molles coluiſſe capillos?
Sæpeque mutatas diſpoſuiſſe comas?

Ouid. eleg. 8. lib.2. Amor.

Ponendis in mille modos perfecta capillis.

& ipſe eleg.4. lib. 4.

Cui Tatius dextra collocat ipſe iubas.

E T *longa faciem quærere deſidia.*] formam tibi conciliare & parare velle longa inertique mora, quia, vt ait Comicus, *Dum comuntur, dum*

moliuntur annus eſt. Quærere faciem dixit Macrob. cap 13. lib.3. Saturn. de Hortenſio *fuit enim veſtitu ad munditiem curioſo, & vt bene amictus iret, faciem in ſpeculo quærebat.* vbi facies non eſt vultus, ſed habitus totius corporis. Sic & eleg. 22. lib.3. *Cum tibi quæſitus candor in ore foret.* Quæritur quod naturâ abeſt, vt contra eleg.2. ſupra. *Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis.*

Nec *minus.*] atque etiam. elegia 3. ſupra. verſ. 5.

Variare *pectus.*] Cum varietate exornare. Catull.

Hæc veſtis priſcis hominum variata figuris.

Ipſe eleg.6.lib.2.

Non iſtis olim variabant tecta figuris.

Cic.2.de Orat. *Variate orationem verborum ſententiarumque inſignibus.* Ouid.3. Faſt.

Iamque vbi cæruleum variabant ſidera cœlum.

& *pectus* nominauit, quia inde pendent monilia. Virg.7.Æneid.

Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent.

Eois *lapillis.*] vt chryſolithis, berillis, ſmaragdis, amethyſtis. ἠὼς Græcis aurora, vnde ἠῷος, eous, orientalis. Ipſe eleg.11. lib.3.

Felix Eois lex funeris vna maritis,
Quos aurora ſuis rubra colorat equis.

& eleg.19. lib.2.

At non Tithoni ſpernens aurora ſenectam
Deſertum Eoa paſſa iacere domo.

& eleg. 3. lib. eiuſd.

Siue illam Heſperijs, ſiue illam oſtendet Eois:
Vret & Eoos, vret & Heſperios.

Tibull. eleg.2. lib.2.

Nec tibi gemmarum quidquid felicibus vndis
Naſcitur, Eoi quà maris vnda rubet.

Virg. *Eoaſque domos Arabum.* Item. *& lætus Eois Eurus equis.* *Eous* Ouidio 2.Met. vnus ex equis Solis. Propertio ipſi *Lucifer* vel aurora. eleg. 23. lib.3.

Et color eſt toties roſeo collatus Eoo. Cinna.

Te matutinus flentem conſpexit Eous.

Vt *formoſa nouo quæ paras ire viro.*] Tibull. eleg. 4. lib. 3.

Vt iuueni virgo primum deducta marito.

Nec tantum ornabantur lapillis nouæ nuptæ, ſed & ſenis crinibus, & Celibari haſta comebantur. Feſtus in *Senis* & in *celibari haſta.* τὸ *formoſa* ſuſpendendum, quæ parat ire formoſa nouo viro, vt nouo marito placeat. *Paras ire,* vt eleg.31. lib.2.

Nunc iam dura paras, Phrygias nunc ire per vndas.

Virg.1. Æneid. ——*ad vrbem*

Sidoniam puer ire parat. *Ire viro,* vt Virg.

It clamor cœlo. & ipſe. *Armatis hoſtis inermis eat.*

Viro nouo, qui Catullo & Plauto *Nouus maritus* νεόγαμος, vt dicitur, *noua nupta.*

At *non ſic.*] Sermone hoc notatur diſſimilitudo. vide eleg.13. ſupra. verſ.3.

Ithaci *digreſſu mota Calypſo.*] Vlyſſis diſceſſu perturbata. Calypſo Atlantis filia Vlyſſem detinebat eius amore capta in inſula Ogygia. Homer. Odyſſ.5. & 7. At lib. Odyſſ. 5. mittitur ad eam Mercurius, qui nunciet vt à ſe Vlyſſem dimittat, quod illa facere coacta dijs ipſis iraſcitur. Ipſe eleg. 21. lib.2.

A *Sic à Dulichio iuuene eſt eluſa Calypſo:*
Vidit amatorem pandere vela ſuum.

Ouid. eleg.17. lib.2. Amor.

Creditur & Nymphe mortalis amore Calypſo
Capta, recuſantem detinuiſſe virum.

& 2.de arte amandi.

Ah quoties illum doluit properare Calypſo.

Apuleius lib.1. Aſini: *At ego ſcilicet Vlyſſi aſtu deſerta vice Calypſonis æternam ſolitudinem flebo.* Hyginus Fab.243. *Calypſo propter amorem Vlyſſis ipſa ſe interfecit.* *Digreſſus*, abitus diſceſſus, digredi, diſcedere. Virg. 3. Æneid.

B *Has ego digrediens lacrymis affabar obortis.* Ibid.

Nec minus Andromache digreſſu mœſta ſupremo.

Ithacus, Vlyſſes ab Ithaca patria. Virg.2.Æn.

Hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu
Protrahit in medios. & 3. Æneid.

Effugimus ſcopulos Ithacæ, Laërtia regna:
Et terram altricem ſæui exſecramur Vlyſſis.

Desertis *olim fleuerat æquoribus.*] Aut *æquoribus deſertis*, deſerto in littore. vt eleg. 3. ſupra. *In herboſo Apidano.* & eleg.14.

Abiectus Tiberina molliter vnda. & el.1. lib. 2.

Xerxis & imperio bina coiſſe vada.

C vada & maria pro litoribus. Vel *fleuerat æquoribus*, apud mare fleuerat, & conqueſta erat vt æquoribus tertius caſus ſit. Sic Tibull. eleg. vlt. lib.3. *Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.*

& eleg. 11. ſupra.

Felix qui potuit præſenti flere puella.

quamuis nulla eius rei mentio apud Homerum, niſi quod Deos inuidos vocat. *Deſertis æquoribus*, ſine nauibus in littore. Sic Virg.

Littora deſeruere. ipſe eleg.17. infra:

Deſertas alloquor Halcyonas. & eleg.3. ſupra.

Languida deſertis Gnoſia litoribus.

quos ad verſ. adnotata.

D Multos *illa dies incomptis mœſta capillis.*] Paſſis & inornatis comis, vt in luctu ſolet. eleg. 5. lib. 3.

Siccine eam incomptis vidiſti flere capillis. Terent. *Heaut.* Act.2. ſc.3. *Offendimus mediocriter veſtitam veſte lugubri.* *Capillus paſſus*, prolixus, reiectus negligenter circum caput. Ouid.

Flebilis indignos elegeia ſolue capillos.

Sederat.] Sedere ſolebant lugentes. Heſychius, καθίδει, πένθος ὁμάσει ἐπὶ τελευτήσαντι. vnde Turnebus de ſerijs denicalibus exponit illud ex Æneid. 9.

——*luco tum forte parentis*

E *Pilumni Turnus ſacrata valle ſedebat.*

Idem de Luſcinia lugente 4.Georg. ——*at illa*

Flet noctem, ramoque ſedens miſerabile carmen
Integrat. Cicero 2.de legib. *Feriæ denicales reſidentur mortuis.* Homer. Odyſſ. κ.

Ἑζόμενοι δ' αὐτόθι γόων, τίλλοντο τε χαίτας.

Sedentes autem illic gemebant, & comas vellebant Euripid. Iphig. In Aulide

——ἐπὶ δὲ δακρύοις

Μίαν κάθημαι, τίς δὲ ἑρμηνεύσει ἄν. Virg. 6. Æneid. ——*totamque videmus*

Conſediſſe vrbem luctu. Ipſe eleg.16. lib.3.

——*Sertiſque ſepulcrum*
Ornabit cuſtos ad mea buſta ſedens.

& eleg.3. lib. 4. *Aſſidet vna ſoror curis.*

& eleg. 4. lib. 4.

Et ſua Tarpeia reſidens ita fleuit ab arce
Vulnera.

Seneca Cap.2. de Conſol. ad Mart. *Non dico ex fluctu tanto conſurgere, ſed allenari recuſans.* Ouid. ad Liuiam.

Alta mane, ſupraque tuos exſurge dolores.

INIVSTO *multa locuta ſalo.*] multis verbis de mari ſæuo conqueſta. Apud Homerum Calypſo irata ait: σχέτλιοί ἐστε θεοὶ ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων. poteſt eſſe hypallage, pro iniuſtè locota. Iniuſtè loqui, nec rectè dicere. Plaot. Pſeudol. Act.2. ſc.2. *Non ſoles reſpicere te cum dicas iniuſtè alteri.* An re vera *Iniuſtum ſalum*, crudele ipſi Calypſoni, qnod Vlyſſis ratem maris vnda auferret. ſic eleg.7. ſupra.

Iniuſtas ſæpe tuliſſe minas. id eſt, ſæuas. vide illic adnotata. Ouid. eleg.11. lib.2. Amot.

Vna eſt iniuſti cærula forma maris.

ET *quamuis nunquam poſthac viſura.*] licet perpetuo caritura eſſet eius conſpectu. eleg.10. libr. 2.

Viſura & quamuis nunquam ſperaret Vlyſſem.

Catull. ad Ortalum:

Nunquam ego te vita frater amabilior
Adſpiciam poſthac.

DOLEBAT *illa tamen longa conſcia lætitiæ.*] dolorem leuabat præteritæ voluptatis recordatiooe. Epicurus io epiſtol. ad Hermachum, vt Cieero: Ad Idomeneum, vt Laërtius; *Cum ageremus vitæ beatum & eundem ſupremum diem, ſcribebamus hæc. tantus autem aderat dolor veſicæ & viſcerum vt ad eius magnitudinem nihil poſſet accedere. Compenſabatur tamen animi lætitia quam capiebam memoria rationum inuentorumque meorum. Conſcia lætitiæ*, vt infra hac elegia.

Nec tremuis admiſſæ conſcia nequitiæ.

ALPHESIBOEA *ſuos vlta eſt pro coniuge fratres.*] exegit à fratribus pœnas ob coniugis cædem. *Vlciſcor, & vindico & punio*: Aſconius. Alcmæoo vltus Amphiarai patris mortem, Eriphylem matrem interfecit: vnde furijs agitatus ad Phegeom in Pſophidem venit: à quo expiatus eius filiam Alpheſibœam vxorem duxit; eoi & monile illud fatale dedit. Sed poſtea relicta Alpheſibœa duxit Alcmæon Callirrhoen Acheloi filiam. Ei vt morem gereret monile ab Alpheſibœa recepit: ſed à fratribus Alpheſibœæ obtruncatus eſt. illius mortem occiſis fratribos hîc vlta dicitur Alpheſibœa; cum tamen alij à filijs Callirrhoës id factum ſcribant. Hæc Pauſanias io Arcadicis qui Phegei filios Temenum & Axionem vocat, à quibus ioterfectus ſit Alcmæon; ſed non meminit vltionis, quam commemorat Propertius. Apollodorus lib.3. Arſinoën vocat, pro Alpheſibœa, Phegei filiam, priorem coniugem Alcmæonis, & à Callirrhoës filijs Temeno & Axione cæſum ſcribit. vt & Ouid. 9. Met.

Donec eum coniux fatale popoſcerit aurum:
Cognatumque latus Phegeius hauſerit enſis.

& 2. de remed. Amor.

Amphilochi frater ne Phegida ſemper amaret,
Callirrhoë fecit parte recepta tori.

Higinus Fab.245. à Phegeo generum Alcmæo-

A nem interfectum ſcribit.

SANGVINIS *& cari vincula rupit amor.*] arctiſſimam illam neceſſitudinem, qua ſoror fratribus deuincta eſt. Virg.12. Æneid.

Victus amore tui, cognato ſanguine victus;
Coniugis & mæſta lacrymis vincla omnia rupi.

Cicero pro Plancio. *Coniunctus arctiſſimis vinculis propinquitatis.* ab illis vinculis ſanguinis interdum fratres à Latinis dicuntur *conſanguinei.* vt Stat. 3. Theb.

—— dum pellere leges
Et conſanguineo gliſcis regnare ſuperbus
Exule. Catull. in Ariadna, de Ariadna & Phe-

B dra: *Vt conſanguineæ complexum, vt denique matris.* quem locum vide.

HYPSIPYLE.] Thoantis filia, patrem ſola Lemniarum mulierum interficere non ſuſtinuit, & cum regina eſſet Lemni hoſpitio, cooiugioque Iaſooem accepit, ex quo duos liberos ſuſtulit; Apollodorus lib.1. Ooid. in epiſt. Hypſipyles ad Iaſooem. Higinus Fab. 15. poſt diſceſſum Argonautarum eadem Hypſipyle Lemoo pulſa ſeruiuit Lyco. ſiue Lycurgo Thebarum regi. vide Papinium 6. Thebaid. & interpretem Pindari in Nemea.

VACVO *conſtitit in thalamo.*] *Deſerto lecto*

C Ouid. & *toro viduo. vacuo* ex opiniooe. Virg. 4. Æocid. *Sola domo mæret vacua.*

Ipſe eleg.2. lib.2.

Liber eram & vacuo meditabar viuere lecto.

& eleg. 5. lib. 3.

Gaudet me vacuo ſolam tabeſcere lecto.

Ouid. eleg. 9. lib.3. Amor.

Secubat in vacuo ſola puella toro. Sic vacuum Pauli Æmilij currum vocat Seneca cap.13. de Conſol. ad Mart. in qoo vehebatur Paulus ſine liberis, quibus orbus erat. *Thalamo* vel cubiculo, vel cubili. θάλαμος etiam τὸ [illegible] ſignificat, vt ait Euſtathius; & partem eam nauis, in

D qua ſedent remiges, & remigant, vnde θαλάμιοι dicti: Pollux.

SENSIT *amores.*] vt eleg.5. ſupra verſ.3.

—— meos ſentire furores.

Virg. eclog.3. dixit *—— & quiſquis amores*
Aut metuet dulces, aut experietur amaros.

VT *ſemel.*] dictum eleg.13. ſupra verſ.33.

ÆMONIO *tabuit hoſpitio.*] Amare cepit perditè hoſpitem Iaſonem Æmonium ſiue Theſſalum. vt *pallere* & *palleſcere* ſupra dixit pro amare, ſic ounc *tabeſcere*, quia tabe & macie laborant amantes. Virg.6. Æneid.

Hic quos durus Amor crudeli tabe peredit.

E Idem ecl. 3.

Eheu quam pingui macer eſt mihi taurus in aruo:
Idem Amor exitio eſt pecori, pecoriſque magiſtro.

Ouid. 3. Met. in Fabnla Narciſſi:

Ecquid cum veſtra tot agantur ſæcula vita,
Qui ſic tabuerit longo meminiſtis in æuo.

Ibidem. *—— ſed vt intabeſcere flauæ*
Igne leui ceræ, matutinaque pruina
Sole tepente ſolent, ſic attenuatus amore
Liquitur, & tecto paulatim carpitur igni.

Hoſpitium, pro hoſpite, vt *ſeruitium*, pro ſeruis, & *coniugium*, pro coniuge eleg.13. lib.3. & Catull. ad Manlium. & Virg. 2. Æneid. & *exilium*

pro exule Attius Phœniſſis apud Nonium in *vaſteſcunt, Iuſſus proficiſci exilium quouis gentium.* & *regnum* pro rege el. 4. lib. 4. & *Grandiam imperijs.* id eſt, ducibus: Virg. *Aemonio*, Theſſalo. dictam eleg. 13. verſ. 21. ſupra.

Conivgis *Euadne.*] eleg. 13. lib. 3.

Hic genus infidum nuptarum: hic nulla puellas
Nec fida Euadne, nec pia Penelope.

Hæc coniux Capanei, & filia Martis ex Thebe Aſopi filia ſe in ardentem mariti rogum coniecit: vt ſcribit Seruius in illud 6. Æneid.

Euadnemque & Paſiphaen.

Stat. in fine Thebaid.

Turbine quo ſeſe caris inſtrauerit audax
Ignibus Euadne; fulmenque in corpore magno
Quaſieris. Albinouanus ad Liuiam.
Hoc fuit Euadne tunc cum ferienda coruſcis
Fulminibus Capaneus impauida ora dedit.

Ouid. eleg. 3. lib. 4. Triſt.

Cum cecidit Capaneus ſubito temerarius ictu,
Non legis Euadnen erubuiſſe viro.

Mart. epigr. 31. lib. 4.

Arſerit Euadne flammis iniecta mariti.

vide Senecam lib. 2. Controuerſ. Controuerſ. 6. Euadne dicta, inquit Muretus, quod bene dotata eſſet à Capaneo, quia ἕδνα vocabãt nuptialia munera. vide Higinum Fab. 243. & 256. Iphidis filiam facit interpres Pindari, Higinus Phylaci. Apollodorus lib. 3. Εὐάδνη ἡ Καπανέως, κειομένου πυρᾶς, θυγάτηρ δὲ Ἴφιδος, ἑαυτὴν βαλοῦσα, συγκατεκαίετο. vide Euripidem in Supplicib. initio Act. 5. vbi Iphis pater fruſtra dehortari conatur filiam Euadnem à præclaro illo facinore. Ouid. 3. de arte amandi.

Fata Pheretiadæ coniux Pagaſæa redemit,
Proque viri eſt vxor funere lata ſui
Accipe me Capaneu, cineres miſcebimus, inquit
Iphias in medios deſiluitque rogos.

Miseros *elata per ignes.*] per acerbum rogum & funus infelix coniugis. niſi ſit hypallage, pro miſeri coniugis, vel ipſa miſera. *elata* καθαχθεῖσα, pro exſtincta. nam elata propriè non eſt quæ ipſa ſe coniecit in rogum & in flammam deſiluit. efferri dicuntur mortui, cum funus ducitur, & ex ædibus fertur ad rogum cadauer. Vetus formula indictiui funeris apud Varronem 4. de ling. Lat. *Ollus ex ædibus effertur.* & ex Terentio conſtat eam formulam fuiſſe integram: *Exequias Titio quibus commodum eſt ire iam tempus eſt, ollus ex ædibus effertur.* quia extra portam ſepeliebantur. ſic Græci ἐκφέρειν dicunt, vt notat Donat. in Andr. Virg. 4. Georg. *Exportare* dixit. Horat. ſat. 5. lib. 2.

Me ſene quod dicam factũ eſt. anus improba Thebis
Ex teſtamento ſic eſt elata; cadauer
Vinctum oleo largo nudis humeris tulit heres.
Scilicet elabi ſi poſſet mortua. Iuuenal.
Elatam iam crede nurum. ipſe eleg. 7. lib. 4.
Eoſdem habuit ſecum quibus eſt elata capillos.

Ignes, Ouidio rogales flammæ. Ipſe eleg. 28. lib. 2. ——*has omnes ignis auarus habet.* & eleg. 16. lib. 3: *Ignibus iſta dabis.*

Occidit.] elata occidit, διὰ τὸ αὐτὸ, vt *lapſam impulit* eleg. 3. ſupra.

Argivæ *fama pudicitia.*] Decus & gloria

A Græcarum mulierum. Argiuam dixit pro Græca, vt eleg. 19. infra & eleg. 25. lib. 2. *fama*, pro gloria, id eſt εὐφημία vt dictum ad el. 7. ſupra.

Hic mihi conteritur vita modus, hæc mea fama eſt.

Pudicitia, pudicarum mulierum, vt elegia quæ proximè ſequitur. *Ianua Tarpeiæ nota pudicitiæ.* ſic eleg. 24. lib. 2. *Nequitiæ caput.* id eſt princeps hominum nequam.

Qvarvm *nulla.*] eleg. 19. infra.

Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma
Gratior.

Tvos *potuit conuertere mores.*] In melius mu-
B tare tuum ingenium. eleg. 1. ſupra.

Domina mentem conuertite noſtra.

& eleg. 17. infra.

In melius ſanas conuerte querelas.

Mores in deteriorem partem, vt Cic. *O tempora! O mores!*

Tv *quoque.*] Ouid. in Ibin.

Ibidis interea tu quoque nomen habe.

eleg. 6. lib. 1. Amor.

Et leuiter fies tu quoque fortis, ait. Cicero:
Fauebo tibi quoque. Ipſe eleg. 6. ſupra.
In quorum numero me quoque terra tegat.

Vti *fieres nobilis hiſtoria.*] vt fama tuæ pudicitiæ literis ſermonibuſque hominum cele-
C braretur. *fieri hiſtoria*, vt Perſius

——*& manes & fabula fias.*

hiſtoria enim quæuis narratio, etiam fabuloſa. eleg. 1. lib. 2.

Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria. & eleg. 20. l. 3. *Et caput argutæ præbeat hiſtoriæ.* Horat. oda 7. lib. 3. *Et peccare docentes*
Fallax hiſtorias monet fruſtra. Idem ſat. 3. lib. 1. ——*amaras*
Porrecto iugulo hiſtorias, captiuus vt, audit.

id eſt conuicia creditoris. Ouid. el. 4. lib. 2. Amor. *Omnibus hiſtorijs ſe meus aptat amor.* id eſt fabulis de Leda & aurora. Sueton. in Tiberio cap. 70. fabolas ipſas, vocat hiſtoriam fabolarem. Ipſe el. 1. lib. 4. *Hactenus hiſtoria.* id eſt fabulæ narratæ.

D Desine.] reuocantis ab incœpto inutili. Ipſe eleg. 5. ſupra.

Quare quid poſſit mea Cynthia deſine Galle
Quærere. Virg. 4. Æneid.
Deſine meque tuis incendere, teque querelis.

Iam *reuocare tuis periuria verbis.*] iterare & renouare. Cic. Tuſc. 4. *Primos tres verſus reuocaſſe dicitur Socrates.* id eſt, repeti, ac iterari iuſſiſſe. Virg. 4. Georg.

Sed ſi quem proles ſubito defecerit omnis.
Nec genus, vnde nouæ ſtirpis reuocetur, habebit.

Idem 1. Æneid. *Reuocate animos.* Item.
E *Tum victu reuocant vires.* Apud Nonium Varro *Reuocare* dixit, pro viciſſim vocare ad cœnam & motitare.

Et *oblitos parce monere Deos.*] abſiſte, deſine Deos ad iram concitare. ſed potius legendum eſſe *monere Deos*, id eſt, in Deorum memoriam reducere periuria, ſatis indicat verbum *oblitos*. vt dicitur *memorem mones.* Plautus Captiuis. *Meminiſſe mora mera eſt monerier.* Idem Curcul. *melius eſt monere. heus, memento.* Inde monitores dicti. & τὸ parce eſt vetantis. Virg.

Parce pias ſcelerare manus. Horat.
Parce priuatus nimium cauere.
Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor.
Parcite formoſa pretium pro nocte paciſci. Idem.
Parce tuum vatem ſceleris damnare Cupido.
Ipſe eleg. 5. lib. 2.
Parce tuis animis, vita, nocere tibi.
Oblitos, quia ridet amantum periuria Iuppiter.
Avdax.] eleg. 8. ſupra. *fortis* verſ. 6.
Ah *nimium.*] vide eleg. 5. ſup. verſ. 13.
Nostro *delitura periclo.*] perfidiæ pœnam ſenſura, ſed mei capitis diſcrimine, cuius ſalus cum ſalute tua coniuncta eſt eleg. 10. lib. 2.
Hæc mihi vota tuam propter ſuſcepta ſalutem,
Cum capite hoc ſtygiæ iam peterentur aquæ.
& eleg. 8. lib. eiuſd.
Si non vnius quaſo miſerere duorum.
Viuam ſi viuet, ſi cadet illa, cadam.
Delitura, vt eleg. vlt. lib. 4.
Et ſi quid doliturus eris, ſine teſtibus illis.
Si *quid forte tibi durius inciderit.*] ſi quid aduerſi euenerit, vt euenit morbus eleg. 28. lib. 2. cuius cauſam adſcribit periurijs. Priſca formula eſt in vitanda mortis mentione. Cæſar 3. de bello ciuili. *Pompeium ex acie redeuntem rebus afflictis hæc aut dixiſſe Centurionibus, quos ad prætoriam portam caſtrorum poſuerat. Tuemini caſtra & defendite diligenter, ſi quid durius acciderit, ſi victi erimus.* Seneca cap. 15. de vita beata: *Dolere quod aliquid tibi incidit durius.* Plaut. Pœnul. *Si quid de me fuat.* Ennius apud Feſtum: *Si quid me fuerit humanitus, vt teneatis.* Cicero pro lege Manilia. *Si quid de eo factum eſſet.* & 1. Tuſc. *Vellet ne Clazomenas, ſi quid ipſi acci diſſet, referri.* Iulian. in l. Quidam. ad Senatuſconſultum Trebell. *Si quid ei prius acciderit* (verba teſtamenti.) *Pomponius* l. in vulgari 162. de verb. ſign. *Si quid filio meo acciderit.* Ariſtoteles initio ſui teſtamenti apud Laërtium: ἔσται μὲν εὖ. ἐὰν δὲ τι συμβαίνῃ τάδε διέθετο Ἀριστοτέλης. Erit quidem rectè, ſin vero aliquid contigerit, ita legauit & ſtatuit Ariſtoteles. Idem ibidem. ἐὰν δέ τι τῶν παιδίων συμβῇ τι, ἢ μὴ γένοιτο. Sin puellæ quid acciderit, quod ne eueniat precor.
Mvlta *prius vaſto labentur flumina ponto.*] Si vulgatam lectionem retinemus, ſententia erit. multa prius flumina è ponto labentur ſurſum, & ad fontes ſuos recurrent. ſic ipſe eleg. 15. lib. 2.
Fluminaque ad caput incipient reuocare liquores.
& eleg. 17. lib. 3.
Fluminaque ad fontis ſunt reditura caput.
prouerbium ex Euripidis Medea: Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί. ſurſum fluminum ſacrorum feruntur fontes. Sed ver. lib. *Nulla*: & perſpicuum genus adynati: prius flumina in pontum labi deſinét. vnde Seneca Medea: *Dum ſiccas polus verſabit arctos, flumina in pontum cadent.* Labentur ponto quemadmodum ſupra:
Vt formoſa nouo, quæ parat ire viro. Catull.
Quæ paſſim rapido diffunditur Helleſponto.
Muretus ſuſpicabatur legendum, *Muta.* acutè: nam non ſine ſtrepitu maximo flumina ingrediuntur mare. vnde μυκήματα ποταμοὶ finguntur, vt ait Sophoclis interpres. *Labi*, fluere, Horat. *Labuntur altis interim ripis aquæ.*

A Virg. 2. Georg.
Fluminaque antiquos ſubterlabentia muros.
Annvs & *vncertas duxerit ante vices.*] viciſſitudinem temporum in contrarium mutabit. Tribuit anno quod eſt cœli & Solis. Seneca Medea:
(Dum) *Nitidaſque certas mundus euoluet vices.*
ſic Tibull. eleg. 4. lib. 1.
Annus agit certa lucida ſigna vice.
vbi *agit ſigna vice*, vt hîc, *ducit vices.* Ipſe el. 20. lib. 3. *Remorumque pares ducite ſorte vices.*
Vices, temporum viciſſitudines, ver, æſtas, an-
B tumnus, hyems. *Inuerſa vices*, anni præpoſtero ordine. Aliter Horat. ſat. 1. lib. 1.
Inuerſum contriſtat aquarius annum.
Qvam *tua ſub noſtro mutetur pectore cura.*] quam amor tui alio transferatur. *Cura tua*, amor tui, vt el. 8. ſupra. *Nec te mea cura moratur.* & eleg. 1. ſupra. *Sua quemque moretur Cura.* vbi & *cura*, pro ipſa amica, vt & el. vlt. lib. 2.
Lynceu tune meam potuiſti tangere curam?
Mutare curam, vt eleg. 1 ſupra.
——— *neque aſſueto mutet amore locum.*
Rectè vero *ſub pectore*: Ibi enim curæ &
C amoris ſedes. Ennius.
O Tite, ſiquid ego adiuuo, curamue leuaſſo,
Quæ nunc te coquit, & verſat ſub pectore fixa,
Ecquid erit premî. Cic. 1. Tuſcul. *Plato rationem* (τὸ λογιστικὸν) *in capite, iram in pectore, cupiditatem ſubter præcordia locauit.* Virg.
——— *viuit tacitum ſub pectore vulnus.*
Sis *quodcumque voles, non aliena tamen.*] vide eleg. 13. ſupra. verſ. vlt. ſimile eſt eleg. 32. lib. 2.
Semper vive meo libera iudicio. Alij libri *Quocunque* id eſt vbicunque. vt dixit Horat.
Sis precor felix vbicunque mauis:
Et memor noſtri Galatea viuas. ſic eleg. 3.
D lib. 2. *Quocunque vagaris.* id eſt vbicunque. *Non aliena*, Non auerſa, nec iniqua mihi. vt eleg. 8. ſupra verſ. 18.
Qvamvis *mihi viles iſti videantur ocelli.*] legerat Beroaldus, vt eſt in vet. lib. *Quã tibi ne viles.* & mutauit in, *Quamue mihi viles.* Eſt autem veteris lectionis ſententia: Quam iſti oculi, næ tibi viles, viles mihi videantur. viles oculos haber ſibi Cynthia, cum per eos peierat, nec cæcitatem metuit. & τὸ *viles* iterandum erit. quid *vilis* dictum ad eleg. 2. ſupra verſ. 25. *Iſta* vero κατ' ἐξοχὴν, vt apud Apuleium. *Iſti tui oculi per meos oculos ad ima delapſi præcordia acerri-
E mum medullis meis commouent incendium.* Oculi autem res cariſſima. Catull.
Quinti ſi tibi vis oculos debere Catullum:
Aut aliud ſi quid carius eſt oculis. Item.
Ni te plus oculis meis amarem.
Per *quos ſæpe mihi credita perfidia eſt.*] Ouid. eleg. 3. lib. 3. Amor.
Argutos habuit: radiant vt ſidus ocelli:
Per quos mentita eſt perfida ſæpe mihi.
Credita, Vt Catull. in Rufum.
Ruſe mihi fruſtra, ac nequicquam credite amice.
Hos *tu iurabas.*] vtrumque dicitur & *iurare oculos*, & *per oculos iurare.* Plaut. Menech. Act. 5. ſc. vlt. verſ. 1. *Solitis oculos iurare; nihilo hercle ea cauſa magis facietis, vt ego hodie abſtulerim pallam &*

ſpinther peſſima. ſic Virg. *Terram, mare, ſidera iuro.*
Ouid. eleg. 6. lib. 2. Amor.

At mihi te comitem iurabas vſque futuram,
Per me, perque oculos, ſidera noſtra tuos.

& eleg. 2. lib. 3. Amor.

Perque ſuos illam nuper iuraſſe recordor,
Perque meos oculos, & doluere mei.

Tibullus eleg. vlt. lib. 3.

Et ſi perque ſuos fallax iurarit ocellos.

S i *quid mentita fuiſſes.*] ſi qua in re fefelliſſes & peieraſſes. formula videtur fuiſſe, vt *ſi ſciens fallo.* Horat. ſat. 8. lib. 1.

B *Mentior at ſi quid, merdis caput inquinet albis Cornorum.* Ouid. 4. Faſt.

Ille fidem iuſſus dedit; &, ſi mentior, inquit,
Vltima quæ fallam ſit Venus iſta mihi.

V t *tibi ſuppoſitis exciderent manibus.*] In ſubiectas manus defluerent. eleg. 33. lib. 2.

Suppoſita excipiens Naica dona manu.

Plaut. Pœnul. Act. 3. ſc. 1. *Deciderint vobis femina in talos velim.* Adu. *At edepol nos tibi in lumbos linguam, atque oculos in ſolum.* Et in Caſina Act. 2. ſc. 6. (Deos quæſo) *Vt tu oculos emungare per naſum tuos.* Sic ipſe eleg. vlt. lib. 2.

C *Perfide nonne tua tunc cecidere manus.*

ob perfidiam ſcilicet & ſcelus: vt Ouid. eleg. 7. lib. 1. Amor.

Ante meos humeris vellem cecidiſſe lacertos.

Cadentes oculos aliter Seneca dixit lib. 2. Controuerſ.

E t.] τὸ *&* ſeruit exclamationi & obiurgationi Virg.

Et dubitant homines ſerere atque impendere curas?

Ipſe. *Et ſatis vna malæ potuit mors eſſe puellæ?*
& ſupra hac elegia verſ. 5.

Et potes externos manibus componere crines.

D C o n t r a *magnum potes hos attollere ſolem.*] Audes & ſuſtines rectis oculis ſolem aduerſum tuæ teſtem perfidiæ intueri. Lucret. lib. 1.

Primum Graius homo mortales tollere contra
Eſt oculos auſus, primuſque obſiſtere contra.

Virg. 5. Æneid.

Cui vix attollens Palinurus lumina fatur.

Impudentiæ igitur & confidentiæ tollere oculos, vt demittere pudentis, vel fracti animi. eleg. 1. ſupra. *Magnum ſolem*, dixit vt Virg. 9. Æneid.

——*primam hanc tibi magnus Apollo*
Concedit laudem. Solis autem facta mentio in periurio per oculos, quia & Sol mundi & iuſtitiæ oculos. Virg. 4. Æneid.

E *Sol qui terrarum flammis opera omnia luſtras.*

& 12. Æneid. *Eſto nunc Sol teſtis.*
Ouid. 1. Met.

Per iubar hoc, inquit, radijs inſigne coruſcis
Nate tibi iuro quod nos auditque videtque.

Homer. Iliad. γ.

Ἠέλιός θ' ὃς πάντ' ἐφορᾷς καὶ πάντ' ἐπακούεις.

Orpheus in hymnis; πανδερκὲς ἔχων αἰώνιον ὄμμα.
Apollonius lib. 4. Æetan proditum à filia & Iaſone inducit Solem & Iouem teſtantem.

Ἠέλιον καὶ Ζῆνα κακῶν ἐπιμάρτυρας ἔργων.

N e c *tremis admiſſa conſcia nequitiæ.*] non perhorreſcis illum iuſtitiæ oculum ſtupri commiſſi, violatique tori male conſcia. vt eleg. 9.

A lib. 4. *Atque ait admiſſæ ſi vis me ignoſcere culpæ.*
& eleg. 29. lib. 2. *Admiſſo notus adulterio.*
Admittit, inquit Donatus, *qui fieri patitur.*
Quid *nequitia* vide eleg. 6. ſup. verſ. 26.

Q v i s *te cogebat.*] præcidit Cynthiæ excuſationem neceſſitatis, de qua eleg. 3. ſupra:

Nunc quis inuitam cogeret eſſe ſuam.

M v l t o s *pallere colores.*] ſæpe colorem mutare. Pallere cum 4. caſu. Perſius. ſat. 1.

Iratum Eupolidem prægrandi cum ſene palles.

Ibidem. *Recutitaque ſabbata palles.* ſic Horat.

Fontis Pindarici qui non expalluit hauſtus.

B pallor non vnius coloris eſt. Horat.

Ora pallor albus inficit. Idem.
Heu quantus inflat nauitis ſudor tuis
Tibique pallor luteus. Ouid.
Luridus exangues pallor conuertit in herbas.

& *auri pallor.* vt Catull. *Inaurata pallidior ſtatua.*

E t *fletum inuitis ducere luminibus.*] lacrymas elicere & exprimere. *Ducere fletum*, vt ducere aquam è riuo, vel fonte. *Inuitis luminibus*, vt Terent. Eunuch. Act. 1. ſc. 1.

Hæc verba me Hercule vna falſa lacrymula
Quam oculos terendo vix vi expreſſerit, reſtinguet.

C Ouid. lib. 6. Met.

Inuitique oculi lacrymis maduere coactis.

& in epiſt. Leandri.

Inuitis oculis hæc mea verba leges.

Albin. ad Liuiam.

Aſpiciam intrepidos vultus, inque illa ferocum
Inuitis lacrymas decidere ora genis. Mart.
Amiſſum non flet cum ſola eſt Gellia patrem:
Si quis adeſt iuſſæ proſiliunt lacrymæ.

Virg. 2. Æneid.

——*captique dolis, lacrymiſque coactis.*

Iuuenal. ſat. 13. *Vexare oculos humore coacto.*

D Ipſe eleg. 16. infra.

Surget & inuitis ſpiritus in lacrymis.

Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Oculi diſcunt lacrymare coacti.

Ibidem. ——*diſcunt lacrymare decenter*
Quoque volunt plorant tempore, quoue modo.

ſapit hoc prouerbium Græcorum Κροκοδείλου δάκρυα. de coactis Cynthiæ lacrymis ipſe eleg. vlt. lib. 3.

Nil moueor lacrymis, iſta ſum captus in arte:
Semper ab inſidijs Cynthia flere ſoles.

Q v e i s *ego nunc pereo.*] quibus illecebris & fraudibus morior curis; nam iurabas oculos, pallebas ſæpe motato colore & flebas. Sic Tibull. eleg. 9. lib. 3.

E *Tum miſer interij ſtulte confiſus amari,*
Non poteram ad laqueos cautior eſſe tuos.

S i m i l e s *moniturus amantes.*] Incautos & nimium credulos amantes moniturus & verbis quæ ſequuntur, & exemplo, vt eleg. 1. ſupra verſ. vlt.

O *nullis tutum credere blanditijs.*] triplici ſe arte circumuentum docuit, iureiurando muliebri, pallore ſimulato, & falſis lacrymulis. Ideo exclamat: *O nullis* &c. *O* dolentis & monentis ſimul, vt & eleg. 9. ſupra.

Quiſquis es aſſiduas O fuge blanditias!

perſimile eſt eleg. vlt. lib. 2.

Expertus dico nemo eſt in amore fidelis.

AD ELEGIAM XVI.

Verba Ianuæ conquerentis.

CATVLLVS carmine cuius initium eſt *O dulci iucunda viro*, ſic inducit loquentem & reſpondentem Ianuam. & Tibullus eleg. 2. lib. 1. Ianuam alloquitur, & amator Phædromus apud Plautum in Curculione Act. 1. ſc. 1. Lucillius apud Nonium in *abſtemius*:

—— Thaunomeno, inquit valua ſororem
Lanificam dici ſiccam atque abſtemiam, vbi audit.

MAGNIS *olim patefacta triumphis Ianua.*] fefellit ratio Beroaldum qui triumphalem portam hîc intelligit. nam Ianua non dicitur porta. *Ianua*, inquit Seruius in 1. Æneid. *eſt primus domus ingreſſus; ſic dicta quia Iano conſecratum eſt omne principium.* ſignificari autem puto dominos illius Ianuæ triumphantes, & redeuntes è Capitolio ſuas in ædes ſic inuectos. Cic. 2. Philipp. In veſtibulo ædium Pompeij roſtra & ſpolia hoſtium fixa fuiſſe ait. *Magnis triumphis*, vt Horat. oda 2. lib. 1.

—— Hic magnos potius triumphos
Hic ames dici pater atque princeps.

TARPEIÆ *nota pudicitia.*] quam bene Tarpeia pudica nouerat, quæ limen eius ſeruabat, vt pudicæ ſolent. *Tarpeia pudicitia*, pro Tarpeia pudica vt ſuperiore elegia verſ. 22. Quæ vero fuerit hæc Tarpeia, quærendum eſt. nam quod Beroaldus de Tarpeia veſtali intelligit, falſum eſſe apparet ex eleg. 4. lib. 4. vbi impudica deſcribitur.

CVIVS *inaurati currus.*] Antè eburnei Tibull.

At te victrices lauros Meſſala gerentem
Portabat niueis currus eburnus equis.

Ouid. eleg. 2. lib. 1. Amor. de aurato curru:

Ibis in auratis aureus ipſe rotis.

Horat. oda 9. epod.

Io triumphe, tu moraris aureos currus.

Philoſtratus in vita Dionis, Traianum ait eum impoſuiſſe εἰς τὴν χρυσῆν ἅμαξαν, id eſt aureum currum, quo vehi triumphantes Imperatores ſolebant.

CELEBRARVNT *limina.*] nobilitarunt, vt Cic. pro Sextio; *Celebrare viam & celebrare domum alicuius.* Pro Murena: *Ianua & veſtibulum Q. Mutij frequentia ciuium quotidie celebratur.*

CAPTORVM *lacrymis humida ſupplicibus.*] fletu hoſtium qui ducti in triumphum rigata. Ouid. eleg. 3. lib. 3. Triſt. dixit.

Deque tuis lacrymis humida ſerta dato.

Sic vndas fores Perſius ſat. 5. *Dum Chryſidis vdas*
Ebrius ante fores extincta cum face canto.

Ipſe eleg. 23. lib. 3.

Limina iam noſtris valeant lacrymantia verbis.

Lacrymis ſupplicibus, lenire & placare victorem conantibus, vt eleg. 9. lib. 4.

Supplicibus palmis tum demum ad fœdera veni.

Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Te meminiſſe decet, quæ plurima voce peregi
Supplice. Virg. 3. Æneid. *Diuamque potentem*
Supplicibus ſupera donis. & lib. 8. *Iraſque minaſque*
A *Supplicibus ſupera votis.* Horat. oda 14. lib. 3.

Et decora ſupplice vitta Virginum matres.

NVNC *ego ſaucia.*] ſauciam dixit Ianuam, quia ei etiam ſenſum ac orationem tribuit. Sic Horat. oda 14. lib. 1.

Et malus celeri ſaucius Africo. Liu. lib. 37.
Claudas mutilataſque naues. Ibidem.
Multis ictibus vulnerata nauis.

NOCTVRNIS *rixis.*] Turbis quæ noctu fiunt & iurgijs. Catull. de Coma Berenices.

Dulcia nocturnæ portans veſtigia rixæ.

Ouid. 1. de art. am.

B *Nec tua nocturna frangatur Ianua rixa.*

& 1. de rem. Amor.

Effice nocturna frangatur Ianua rixa.

Tibull. eleg. 1. lib. 1. *Dum frangere poſtes*
Non pudet, & rixas inſeruiſſe iuuat.

Ipſe eleg. 19. lib. 2.

Nulla neque ante tuas orietur rixa feneſtras.

& eleg. 6. lib. 3.

Dulcis ad heſternas fuerat mihi rixa lucernas.

& eleg. 15. lib. 2.

Quantaque ſublato lumine rixa fuit.

Rixa & ringi, dici videntur, & rictus, quia contraria ſint recto, inquit Feſtus, in *Rictus*. Inde *Rixare*, pro rixari quo ſæpe Varro vtitur apud Nonium. *Rixa*, inquit Cornel. Fronto, *eſt ſine armis. Rixa duorum: turba multitudinis.* Vlp. l. 4. D. Vi bon. rapt.

C

POTORVM.] *Potus*, ebrius: Plaut. Amphitr. *Capiam ornatum, qui potis decet.* Cicero: *Redieram à cœna bene potus.* Ouid.

—— ſenem potum pota trahebat anus.

PVLSATA *indignis ſæpe queror manibus.*] ſic τὸ ἀεὶ *ſaucia, pulſata.* Pulſare, eſt violare manu & verbere, quod ſanctum eſſe dicitur, vt Virg. 6. Æneid. *Pulſatuſque parens.* & 12. Æneid.

Pulſatos referens infecto fœdere diuos.

Ianua autem Iano ſacra, & eius ſacri poſtes. & Deo Limentino. *Indignis manibus*, ſæuis vt Virg. 6. Æneid. *Indigna morte peremptum.* Donat. *Indigna facinora, fœda, crudelia.* Ouid. eleg.
D 5. lib. 3. Amor.

Edidit indignos ore tremente ſonos.

& in ep. Canaces: & *Indignos edidit ore ſonos.* id eſt verba ſæua. eleg. 6. ſupra verſ. 16. dixit *Inſanis manibus*, quem locum vide. An eſt hypallage, pro indignè & immeritò. Non autem manibus tantum, ſed & ſaxis cædebatur Ianua & calcibus apud Plautum, & vectibus & ſagittis apud Horatium. τὸ *ſæpe* verò iterandum eſt, & *ſæpe pulſata* & *ſæpe queror.* vt Horat. oda 25. lib. *Quatiunt feneſtras Ictibus crebris iuuenes proterui.*

E ET *mihi non deſunt.*] deſinunt. vt *deſit Amor.* eleg. 1. ſupra & eleg. 8. ſupra.

Non me deficiet nautas rogitare.

Vide adnotata ad illud Tibulli in Panegyrico.

Tum tibi non deſit faciem componere pugnæ.

TVRPES *pendere corolla ſemper.*] turpes, quia hic eſt ornatus ebriorum, vt ait Plautus in Amphitr. & ipſe eleg. 3. ſupra verſ. 21. pendere autem ſolebant è foribus corollæ. vt Tibull. el. 2. l. 2. *Te meminiſſe decet, quæ plurima voce peregi*
Supplice cum poſti florida ſerta darem.

Lucret.

Lucret. libr. 4.
At lacrymans excluſus amator limina ſæpe
Floribus & fertis operit, poſteſque ſuperbos
Vngit amaracino. Ouid. eleg. 6. lib. 1. Amor.
At tu non lætis detracta corona capillis
Dura ſuper tota limina nocte iace.
Tu Domina, cum te proiectam mane videbis
Temporis abſumpti tam male teſtis eris.
& lib. 2. de remed. Amor.
Effice nocturna frangatur Ianua rixa,
Et tegat ornatas multa corona fores.
Catull. in Aty.
Mihi floridis corollis redimita domus erat.
& Virg. *Varijs florentia limina fertis.*
Pendebant & corollæ ante fores templorum, vt Tibulli eleg. 1. lib. 1.
Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corolla
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.

Et *excluſis ſigna iacere faces.*] faces, inquit, mihi ſemper adſunt, quæ ſignificant excluſos amatores iacere in limine. τὸ *excluſis* retulit ad *ſigna*, vt eleg. 29. lib. 2.
Signa voluptati non iacuiſſe duos. & el. 3. lib. 3.
Nocturnaque canes ebria ſigna fugæ.
De facibus Perſ. ſat. 5. — *dum Chryſidis vdas*
Ebrius ante fores extincta cum face canto.
Horat. oda 26. lib. 3. *Hîc hîc ponite lucida funalia.* & ebrijs præferuntur, vt dictum eleg. 3. ſupra verſ. 10. facibus etiam ad exurendas fores vtebantur. Theocrit. Idil. 2.
Εἰ δ' ἄλλα μ' ὠθῆτε καὶ ἁ θύρα εἴχετο μοχλῷ,
Πάντως καὶ πελέκεις καὶ λαμπάδες ἦνθον ἐφ' ὑμέας.
Lipſius cap. 12. lib. 3. Var. legit, excluſi, s exrrito. id eſt cum iacentes faces mane prætereuntes vident, quas excluſus amans abiecit, conijciunt Dominam cuius illa eſt ianua eſſe impudicam.

Nec *poſſum.*] quia ipſa ſum infamis, cui agere & patrocinari non licet l. 1. D. de poſtul.

Infamis *domina.*] hoc eſt quod dicturus ſub finem, *Dominæ vitijs Aeterna differor inuidia.* non infamia libidinis comes. Virg. 4. Æneid.
Extinctus pudor & quâ ſola ſidera adibam
Fama prior. Ipſe el. 31. lib. 2. *Famæ iactura pudicæ.*
Tanta tibi miſeræ quanta mereris erit.
& el. 17. lib. 3. *Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus.*
& el. 9. lib. 3. *Iuppiter infamat ſeque ſuamque domum.*

Defendere *noctes.*] purgare & excuſare negando, vel refellendo ſtupra nocturna. ſic eleg. 28. lib. 2.
Votiuas noctes & mihi redde decem. & eleg. 17. lib. eiuſd. *Mentiri noctem.* & eleg. 3. lib. 4.
Hæc ne marita fides? & pacta ſunt mihi noctes?
Plaut. Aſin. *Pactus legibus noctem huius & cœnam ſibi daret.* Ibid. *Noctem huius mihi opto.*

Nobilis.] in deteriorem partem, vt *inſignis.* ſic Cic. Offic. 2. *Teſtis eſt Phalaris, cuius præter cæteros eſt nobilitata crudelitas.* Lucill. ſat. 7.
Phryne nobilis illa vbi amatorem improbius quem.
Horat. ſat. 3. lib. 2. ——*par nobile fratrum*
Nequitia, & nugis. vide Nonium in *Nobilis.*

Obscoenis *tradita carminibus.*] famoſis & turpibus elegijs commendata hominum ſermoni, quæ impudicam Dominam teſtentur. Plaut. Mercat. ſc. 3. Act. 2. *Noctu occentent oſtium:*

A *Mea impleantur carbonibus elegiorum fores.* vbi alij legere malunt eclogiorum, vel elogiorum; quia elogia, *blaſone.* Sed τὸ ἐλεγεῖον, verſus elegiacus & amatorius. Ouid. eleg. 1. lib. 3. Amor.
Ah quoties foribus duris inciſa (elegia) *pependi*
Non verita à populo prætereunte legi.
Idem eleg. 7. lib. eiuſdem.
Ad rigidas canto carmen inane fores.
Interpres Perſij ad ſat. 5. *Fores amicarum ſolent vnguento perfundere, & ante Ianuam illarum noctem vigilijs & cantu transfigere.* Ouid. 4. Faſt.
Primus amans carmen vigilatum nocte negata
B *Dicitur ad clauſas concinuiſſe fores.*

Obscoenis.] impudicis. *Obſcœna*, inquit Feſtus in Oſcum, *mali ominis; vel impudentia & ſpurca, à libidine & ſpurcitia Opſcorum. Tradita*, vt Cic. 13. Philipp. *Quem ego inuſtum veriſſimis maledictorum notis tradam hominum memoriæ ſempiternæ.* Et quod vulgatur quaſi per manus traditur. ſic dixit eleg. 19. lib. 2.
Narranti noli committere famæ. Cæſar 2. de bello Gall. *Tradere ſermones alios alijs.* An *tradita*, traducta, & infamata; Cicero pro lege Manilia; *Cuius adoleſcentia non ſtipendijs, ſed triumphis eſt*
C *tradita.* ita vet. lib. cum nunc legatur *traducta*; ex interpretatione. Nam *transdere*, eſt traducere.

Nec *tamen illa ſuæ reuocatur parcere famæ.*] non poteſt eo reduci, vt famæ ſuæ conſulat. de hoc genere ſermonis *Reuocatur parcere*, dictum ad eleg. 9. ſupra. verſ. 5. Reuocamur autem à periculis & malis, vt eleg. 1. ſupra. *Lapſum reuocatis.* & Cic. 1. de leg. *Reuocare à flagitio.* & 2. de leg. *Reuocare à ſcelere.* & 13. Philipp. *Reuocare à furore. Parcere famæ*, eſt conſulere exiſtimationi ſuæ. Plaut. Aſin. *Quæ amanti parces, eadem ſibi parcet parum.* Sueton. in Caligula cap. 36. *Nec ſuæ, nec alienæ pudicitiæ pepercit.*
D Afranius epiſtola apud Nonium in *Comparare.*
Nam proba & pudica quod ſum, conſulo & parco mihi.

Tvrpior *& ſecli viuere luxuria.*] Non reuocatur à turpi vita, & à luxuria corruptiſque moribus huius ætatis. Culpam autem confert in ſua tempora. de quibus eleg. 7. ſupra:
Et ætatis tempora dura queri. multa quoque in luxuriam ſuæ ætatis dixit eleg. 2. ſup. vide & eleg. 12. lib. 3. nam eam totam conſumit in conqueſtione de luxuria. Seneca cap. 16. de conſolat. ad Elb. *Maximum ſæculi malum impudicitia.* & in procemio lib. 1. declam. ad Nouat. *Solebat autem & hoc genere exercitationis vti, vt nihil*
E *præter epiphonemata ſcriberet aliquo die: nihil præter enthymemata aliquo die: nihil præter tranſlatiuas quas dicimus ſententias: tanquam quæ de fortuna, de crudelitate, de ſæculo, de diuitijs dicuntur.* Cic. 9. Philipp. *Huius ſæculi inſolentia.* Catull. epigr. 14.
Sæcli incommoda peſſimi poëta. Item.
O ſeclum inſipiens & infacetum.
Ipſe eleg. 25. lib. 2.
Non tamen iſta meos mutabunt ſæcula mores.
Albin. ad Liuiam.
Quid tenuiſſe animum contra ſua ſæcula rectum?
Altius & vitijs exſeruiſſe caput?
Cic. in Paradox. *In huius ſeculi errore verſor.* Cornel. Tacit. de morib. German. *Publicatæ enim pudicitiæ nulla venia: non forma, non opibus, non ætate*

maritum inueneris. Nemo enim illic vitia ridet, nec corrumpere & corrumpe ſeculum vocatur. Seneca in Octauia.

Totum per orbem maximum exortum eſt malum
Luxuria, peſtis blanda, cui vires dedit,
Roburque longum tempus, atque error grauis.
Collecta vitia per tot ætates diu
In nos redundant, ſeculo premimur graui. Et mox.
Luxuria victrix orbis immenſas opes
Iampridem auaris manibus, vt perdat, rapit.

HAS *inter grauibus cogor deflere querelis.*] vet. lib. *hac.* vt ſit anaſtrophe, *inter hac*, pro interea; vt poſthæc, pro poſtea. Sueton. In Calig. cap. 45. *Inter hac Senatum obiurgauit edicto.* An τὸ *has* referendum eſt ad *noctes* verſu 4. ſupra. Inter has noctes. vt Liuius lib. 36. *Inter ipſum pugnæ tempus.* Ibid. *Inter ipſum pugnæ diſcrimen.* Scaliger legendum putat: *Has inter grauius cogor deflere querelas.* hoc ſenſu. Præter eas querelas eſt, quod grauius doleat mihi: & *Grauius*, inquit, bene repoſitum eſſe à nobis fidem fecerit τὸ *triſtior.* Sed cui perſuadebit τὸ *inter* idem eſſe quod *præter*? *Graues querela*, ſæuæ, vt eleg. 17. infra verſ. 9. Cic. pro Marcello: *Nunc veniam ad grauiſſimam querelam & atrociſſimam ſuſpicionem tuam.*

SVPPLICIS *à longis triſtior excubijs.*] cogor, inquit, acerbè conqueri, triſtior facta, poſt longas excubias amantis, qui mihi ſupplicat, liminique meo aduoluitur. *Supplicis* per ſe ſtat, vt Virg. *Sed iura, fidemque Supplicis erubuit.* & Tibull. *Hæc notat iniuſtos ſupplicibuſque fauet.* *A*, vel ob excubias triſtior: excubias id eſt poſtquam diu excubare vidi. vel poſt: niſi ſit *Ab*, de excubijs amantium Ouid. eleg. 9. lib. 1. Amor.

Peruigilant ambo, terra requieſcit vterque;
Ille fores dominæ ſeruat, at ille ducis.

Ergo hic excubiæ, peruigilium ante fores, vt Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Tum niger in turba ſerpentum Cerberus ore
Stridet & æratas excubat ante fores.

Quare fallitur Seruius, qui excubias diurnas, eſſe ait, vigilias nocturnas. Excubat, qui extra cubat. Virg. Æneid. 4.

—— vigilemque ſacrauerat ignem
Excubias diuûm æternas. Ipſe eleg. 28. lib. 2.
Redde etiam excubias, Diua nunc, ante Iuuencæ.

de peruigilio Iſidis, vbi vide adnotata de excubijs ante fores. Vet. gloſſ. *Excubitum*, ἐκκοίτησις.

ILLE *meos nunquam patitur requieſcere poſtes.*] Amator excluſus non ſinit capere ſomnum & dormire poſtes, quibus ſuffixa ſum. Sic Plaut. Curcul. ſc. 2. Act. 1. *Hoc vide, vt dormiunt peſſuli peſſumi, nec mea gratia ſe commouent ocyus.* Ipſe el. 25. lib. 2. *Putris & in vacua requieſcit nauis arena.* quod Catull. *Recondita ſenet quiete.*

ARGVTA.] tinnula, canora, garrula. vt adnotatum ad eleg. 6. ſupra.

Illa mihi totis arguat noctibus ignes.

REFERENS *carmina.*] iterum & ſæpius memorans & recinens. dictum eleg. 1. ſup. verſ. vlt. & eleg. 4. verſ. 6.

BLANDITIA.] aſſentatiuncula, χαριεντολογία. vide adnotat. ad eleg. 9. ſupra. verſ. 30. Ouid. 1.

A de remed. Amor.

Et modo blanditias, rigido modo iurgia poſti
Dicat. & 2. de remed.
Nec dic blanditias, nec dic conuicia poſti.

& lib. 2. de arte am.

Poſtibus & duræ ſupplex blandire puellæ.

IANVA *vel domina penitus crudelior ipſa.*] & tua & mea domina multo durior, vt mox

—— ferro durior & chalybe. Ouid. 3. de arte am. *Ante fores iaceant, crudelis ianua clament.* Sic Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Ianua difficilis dominæ te verberet imber.

B *Penitus*, omnino. Virg. ecloga 1.

Et penitus toto diuiſos orbe Britannos.

Aut valdè. vt 1. Æneid. *penituſque ſonantes Acceſtis ſcopulos.* & 6. Æn. *Penitus conualle virenti* & 9. Æneid.

Atque ea diuerſa penitus dum parte geruntur.

iunxit autem cum comparatiuo, vt Plautus in Amphitr. *Magis maiorem in modum.* & Captiuis. *Non inuenies hoc certo magis certius.* & alibi: *Magis maiores nugas egeris.*

QVIN *mihi tam duris clauſa taces foribus.*] contra el. 21. lib. 2. *Nobis nonnunquam Ianua mollis.*

C *Fores*, inquit Seruius, *Quæ foras aperiuntur: valuæ, quæ in ſe reuoluuntur & ſe velant: Ianua, primus ingreſſus.* habet igitur ianua fores, vt valuæ. Ouid. 2. Met. *Argenti bifores radiabant lumine valuæ.* Sic Liuius l. 1. *fores portarum.* & lib. 25. *fores portæ.* *Duras*, vocat, vt Ouid. eleg. 6. lib. 1. Amor.

Vos quoque crudeles rigido cum limine poſtes
Duraque conſeruæ ligna valete fores.

& Horat. od. 10. l. 3. *Aſperas porrectum ante fores.*

RESERATA.] Aperta. Varro ſub finem l. 6. de ling. Lat. *Reſerare à ſera dictũ, id eſt aperire, vnde ſeræ quibus remotis fores panduntur.* Nonius. *Reſerate, quia remota ſera fores pateſiunt.* Idem &

D Feſtus in litura. vnde Ouid. eleg. 6. lib. 1. Amor. *Excute poſte ſeram.* Albin. ad Liuiam.

Claudite iam Parcæ nimium reſerata ſepulcra.

MEOS *admittis amores.*] ſinis ingredi me amantem. τὸ *admittere* opponitur, τῷ *excludere.* eleg. 19. lib. 3.

Vix tamen aut ſemel admittit cum ſæpe negauit.

eleg. 17. lib. 2.

Nunc decimo admittor vix ego quoque die. *Meos amores*, me ipſum, vt el. 2. ſupra: *Noſteę gratiſſima vitæ.* & eleg. 17. infra.

Illic ſi qua meum ſepeliſſent fata dolorem. & el. 19.
Sed ne forte tuo careat mihi ſunus amore.

E pro re amica.

NESCIA *furtiuas reddere mota preces.*] vt Horat. *Pelidæ ſtomachum cedere neſcij.* Virg.

At ſecura quies, & neſcia fallere vita. Item.
Neſciaque humanis precibus manſueſcere corda.

Item. *—— rumpuntur neſcia vinci Pectora.* *Reddere preces* id eſt rependere verba benigna pro precibus, quod infra: *reſpondere mutua.* Sic Virg. 1. Æn. *Audire & reddere voces.* Catull. *Nec miſſas audire queunt, aut reddere voces.* Horat. *Siue dictata magiſtro reddere.* *furtiuas preces*, quæ furtum & clam fiunt, vt eleg. 3. ſupra: *furtiua poma.* vide illic adnotata. An *reddere preces*, perferre ad dominam, vt redduntur nobis litteræ à nuncijs & tabellarijs?

Mota, quæ ſe inflexam miſericordia oſtenderet, ſi redderet, vide adnotata ad illud eleg. 8. ſupra. *Non tamen illa meos fugit auara ſinus.*

Nvllana *finis erit noſtro conceſſa dolori?*] ecquis dabitur meis curis modus? ſimile el. 17. infra. *Nullane placata veniet fortuna procellæ?* Nonius vbi profert eorum auctoritates, qui finis dixerunt genere feminino citat Attium Phœniſſis: *Neque vlla interea finis curai datur.* ſic correxi pro, *curis.* vbi *datur finis*, vt hic *conceſſa finis.* Virg. *Dabit Deus his quoque finem.* Gell. cap. 19. lib. 13. ad illud Virg. 2. Æneid.

Hæc finis Priami fatorum.

Tvrpis *at in tepido limine ſomnus erit.*] In pleriſque excuſis eſt *Triſtis*; ſi ita legimus, acerbus ſomnus erit, & irrequieta quies, vt eleg. 19. lib. 2. *ſomnus amarus erit*: ſi *turpis* quia infamiæ tribuitur ante fores iacere & ita *turpes corollæ* ſupra hîc dicuntur. *Tepidum limen*, quod fouendo & incubando intepuit. Catull. in Aty. *Mihi ianua frequentes, mihi limina tepida* (amantium frequentia.) ſic eleg. 7. lib. 4.

Fecerunt tepidas pallia noſtra vias. Ibidem.

Atram quis lacrymis (vidit) *intepuiſſe togam.*

In limine cubile amantium. Horat. od. 10. lib. 3.

Non hoc ſemper erit liminis aut aquæ

Caleſtis patiens latus. & oda 11. epod.

Et hen Limina dura quibus lumbos & infregi latus.

Ouid. eleg. 9. lib. 1. Amor.

Ille graues vrbes, hic duræ limen amicæ

Obſidet. Ipſe eleg. 18. infra.

Et datur inculto tramite dura quies. & eleg. 17. lib. 2. *Nunc licet in triuijs ſicca requieſcere luna.* Plato quoque in cõuiuio inter ineptias amantium commemorat κοιμήσεις ἐπὶ θύραις. dormitationes ad fores.

Me *mediæ noctes.*] mediam noctem venerabantur, credo quia eſſet diei ciuilis initium. Horatius oda 19. lib. 3. vbi libat: *Da lunæ propere nouæ*, inquit, *da noctis mediæ.* & od. 28. lib. 3.

Dicetur merita nox quoque Nænia.

Me *ſidera plena.*] An exacto & perfecto curſu. vt eleg. 3. ſupra: *exactis ſideribus?* An pleno orbe lucentia. vt *plena luna.* eleg. 20. lib. 2. & *plena flumina.* eleg. 20. infra? An vt in vet. lib. ait Scaliger *prona*, id eſt occidentia, cum in Oceanum ſidera lapſa cadunt? An potius eſt enallage numerorum, *ſidera*, pro ſidus, & ſidus κατ' ἐξοχὴν pro luna. luna enim plena melius iacentem, id eſt excluſum & ſtratum in limine ſub dio, videt. vt *ſidera ducere.* eleg. 1. ſupra, pro ſidus lunæ. Ouid. eleg. 6. lib. 1. Am.

Peruigil in media ſidera noctis eras.

Ipſe el. 33. lib. 2. *Flectunt Icarij ſidera tarda boues.* & eleg. 1. lib. 4. *Animoſaque ſigna leonis.* Item. *Feliceſque Iouis ſtellas.* ſic vice verſa infra: *Saxo ſicano*, pro rupibus Sicanis.

Frigidaqve *Eoo me dolet aura gelu.*] vicem meam dolet & miſeratur. Auræ ipſi ſenſum tribuit, qua de re dictum ad eleg. 8. ſupra. verſ. 12. *Eoum gelu*, quod ſentitur ſub exortum auroræ. de Eoo dictum ad eleg. 15. verſ. 7. Horat. ſat. 6. lib. 2.

Matutina parum cautos iam frigora mordent.

Auſon. in Roſa.

A *Ver erat & blando mordentia frigora ſenſu*

Spirabat croceo mane reuecta dies.

Strictior Eoos præceſſerat aura iugales.

Ipſe eleg. 5. lib. 4.

Vidi ego odorati victura roſaria Pæſti

Sub matutino cocta iacere Noto.

& eleg. 9. lib. 2.

Sidera ſunt teſtes & matutina pruina.

Tv *ſola humanos nunquam miſerata dolores?*] malis hominum commota. ſic eleg. 1. lib. 2.

Omnes humanos ſanat medicina dolores.

& τὸ *nunquam*, iteratur, vt ſupra:

B *Cur nunquam reſerata meos admittis amores?*

& eleg. 10. ſupra.

Qui nunquam vacuo pectore liber erit.

Miſerari, inquit Nonius, *eſt flere & lamentari: miſereri, miſerationem alienis caſibus exhibere.* Feſtus, *Miſeratur is, qui queritur aliena incommoda; miſeretur, qui miſerum ſubleuat.*

Reſpondes *tacitis mutua cardinibus.*] *Reddis preces*: ſupra. *mutua reſpondere*, vt eleg. 5. ſupra verſ. 30. *Alter in alterius mutua flere ſinu.* vide illic adnotata. *Tacitis cardinibus*, ambiguè: tacent enim cardines clauſa ianua; quæ cum aperitur cardines ſtrident: & *nunquam reſpondes tacitis cardinibus.* id eſt, arte quadam

C mutis. Tibull. *Nec furtim verſo cardine aperta fores*, quod fit aquula ſuffuſa in Curculione Plauti: *Non mutit*, inquit, *cardo, lepidus eſt.* Tibull. el. 6. lib 1. *Cardine tunc tacito vertere poſſe fores.* Fab. declam. 1. *Tu non cogitas quemadmodum ſuſpenſa manu ſonantem blandè cardinem flectas.* Cardo, inquit Seruius, dictus quaſi (καρδία) cor Ianuæ, quo mouetur Ianua.

O *vtinam mea vocula.*] ὑποκοριστικῶς vt Cic. ep. 22. lib. 2. ad Attic. *Recreandæ voculæ cauſa ambulare.* & ep. 15. l. 2. fam. *Incurrit hæc noſtra laurus in voculas maleuolorum.*

Traiecta *caua rima.*] per rimam penetrans ſiue tranſmiſſa. Rima, ῥωγμία, *vne fente. caua rima*, vt, *cauis manibus* eleg. 3. ſupra. verſ. 24. & *cauo are* eleg. 12. lib. 2. & *cauis pumi-*

D *cibus* eleg. 2. lib. 3. *caua rima*, vt Horat. epiſt. 7. lib. 1. *per anguſtam rimam.* Ouid. 4. Met. in fabula Pyrami & Thiſbes.

Fiſſus erat tenui rima, quam duxerat olim,

Cum fieret paries, domui communis vtrique.

Id vitium nulli per ſecula longa notatum.

Quid non ſentit amor? primi vidiſtis amantes;

Et vocis feciſtis iter, tutaque per illud

Murmure blanditiæ minimo tranſire ſolebant.

Ipſe el. 18. l. 2. *Aut per rimoſas mittere verba fores.* & el. 1. lib. 4. *Perſuaſa fallere rima ſat eſt.*

Percvssas.] Ictu vocis pulſas. ſenſus

E audiendi fit pulſis auribus ſono vocis, vnde Virg. 4. Georg. ——— *maternas impulit aures Luctus Ariſtæi.* & 12. Æn *Arrectaſq; impulit aures Confuſa ſonus vrbis.* Plaut. Amphitr. *hinc mihi dextra vox aures verberat.* Ennius Thyeſte apud Nonium in *Crepare*, pro ferire: *Sed ſonitus aures meas pedum pulſu increpat.* Apoll. l. 2. δοῦπος ἄρ' ἔβαλλε. ſonitus (petrarũ concurrentiũ) aures feriebat.

Dominæ *vertat in auriculas.*] παθητικῶς, vnde *vertens annus.* Plaut. Amphitr. *Vortentibus Telebois telis complebantur corpora.*

Liuius lib.5. *Terror vetere in plebem cœpit.* Sic Virg.1. Æneid. *Tum prora auertit.* & eleg. 6. ſupra. *Quà rendit Ionia.* vide adnotata ad eleg.1. ſup. *Duco ſidera*, pro duci.

S i t *licet & ſaxo patientior illa Sicano.*] durior & immanior rupe. Nam quod Virg.2. Æneid. dixit, *& duri miles Vlyſſei*; Horatius ep.7.lib.1. *Proles patientis Vlyſſei.* Horatio ita & dicitur, *patiens Lacedæmon.* Ouid. eleg. vlt. lib.1. Amor.

Ergo cum ſilices, cum dens patientis aratri
Depereant æuo, carmina morte carent.

Saxum ſicanum, ſicula rupes, Ætna, vt Tibull. eleg.1. lib. 4.

Ceſſit & Aetnææ Neptunius incola rupis.

Sicani Hiſpaniæ populi dicti à Sicano flumine, in Siciliam venere, & Sicaniam eam nominauere. Auctor Thucydides in 6. An eſt enallage numerorum, pro ſaxa Sicana vt eleg. 16. lib.2. *Non potuit ſaxo vitam poſuiſſe Cerauno.* pro ſaxis. vt intelligantur ſcopuli Cyclopum tres numero. de quibus Plin.cap.8.lib.3. Virg. 1. Æn. *Vos & Cyclopea ſaxa Experti.* Polyphemus ad Galateam apud Ouid.13. Met.

Et immobilior ſcopulis.

S i t *licet & ferro durior & Chalybe.*] Prouerbialis hyperbole, vt eleg.9. ſupra.

Illis & ſilices & poſſunt cedere quercus.

vbi adnotat ex Anacreonte. ferrum ſeparauit à Chalybe, vt genus à ſpecie. Nam apud Chalybas populos ferrum optimum naſci, & eos ei vni dare operam rei ſcribunt. Virg.1. Georg. & Apollon. lib.2. & Strab. lib. 12. Chalybes ſunt Paphlagoniæ ſeu Cappadociæ populi. Virg.8. Æneid.

Vulnificuſque Chalybs vaſta fornace liqueſcit.

vbi Seruius, populos pro ferro poſuit. *χαλυβικὸν σίδηρον*, *acier.* & illud *acier*, an ab *aceris*, quæ ſecuris ærea, qua in ſacris vtebatur. Feſtus.

N o n *tamen illa ſuos poterit compeſcere ocellos.*] cohibere à fletu. ſic *compeſcere lacrymas* Seneca cap.15. de Conſol. ad Polyb. Ipſe el. 10. lib.3. *Supprimere lacrymas*, verſ.8. & *Fletum ſupprimere*, verſ. 113. el.1. lib.4. de verbo *compeſcere* dictum eleg. 5. ſupra. verſ. 1. & ad Tibulli Panegyricum.

S v r g e t *& inuitis ſpiritus in lacrymis.*] Inuita ſuſpirare & flere cogeris. *Surget* dictum vt *orietur* eleg.5. ſup. verſ.15. *ſpiritus*, ſingultus & ſuſpirium. Horat. oda 11. epod. *Et latere petitus imo ſpiritus.* Apuleius lib. 8. *Hoc ille longos trahens ſpiritus, & nonnunquam illacrymans granter affectus ruſticis annunciabat.* Ipſe eleg.30. lib.2.

Adſpice vt in toto nullus mihi corpore ſurgat
Spiritus, admiſſo notus adultero.

id eſt anhelitus. *Inuita lacryma.* Virg.2. Æneid. *coacta.* Terent. *vi expreſſa.* Mart. *Iuſſa.* vide eleg.15. ſupra. verſ. 40.

N v n c *iacet alterius felici nixa lacerto.*] cubat fulta & incumbens alterius brachio, & quam alter amplexam tenet ſubiecto brachio. Ipſe eleg. 4. lib.3. *Inque ſinu caræ nixus ſpectare puellæ.* Tribuit autem parti quod eſt totius, *felici lacerto* vt eleg. 8. ſupra. *felici remo.* & eleg. 3. ſupra. *Iucundus alis*, & eleg. 1. ſupra. *facili aure.* *felici*, dolenter vt Virg. 3. Æneid.

A *Viuite felices quibus eſt fortuna peracta*
Iam ſua.

E t *mea nocturno verba cadunt Zephyro.*] verba mea irrita ventus flans noctu excipit & diſcerpit. *Cadunt verba*, vt Sophocles Trachinijs *ὦ τέκνον, ὦ παῖ ...* vide notata ad eleg.5. ſup. verſ.14 *Fortia verba cadent.* & eleg.8. ſup. *Eleuet aura preces.* *Zephyrus*, pro quocunque vento. vt Catull. in Ariadna,

Hic qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus. nam Zephyrum flare mane Ariſtoteles negat in Problematis, quia tum Sol longius abſit ab occidente.

B S e d *tu ſola mei, tu maxima cauſa doloris.*] Tu & ſolam & maximam flendi cauſam præbes. paulo ante dixit.

Tu ſola humanos nunquam miſerata dolores.

V i c t a *mea nunquam ianua muneribus.*] quæ flecti non potes ſertis, vino, vnguentis, votis, blanditijs, precibus & ſupplicationibus. *Vinci* dicuntur, qui negare amplius non poſſunt, & cedere inſtantibus coguntur. vt Sylla apud Sueton. in Cæſare cap. 1. *Vincerent, ac ſibi haberent:* Virg.12. Æneid. *Victus amore tui*, &c. Ibidem.

Do quod vis, & me victuſque volenſque remitto.

C Tibull. eleg.2. lib.1.

Ianua iam pateas vni mihi victa querelis.

Ipſe eleg. 12. lib. 3.

Gallam non munera vincent.

Idem valet eleg.15. lib.3.

Heu nullis capta Lycinna datis.

& Tibull. *Muneribus meus eſt captus puer.*

contra Horat. *Potentior muneribus.*

T e *non vlla mea læſit petulantia linguæ.*] nullum à me conuicium in te iactatum eſt. Feſtus: *Petulantes & petulci, qui proterno impetu, & crebro petunt lædendi alterius gratia.* Cicero 4. de Rep. apud Nonium. *A petendo, petulantia; vt à procando, procacitas.* D Idem 2. de Orat. *Id ſum aſſecutus, vt ſi quis mihi maledicat, petulans, aut inſanus eſſe videatur.* Idem 2. ad Atticum. *Diphilus noſter in Pompeium petulanter inuectus eſt.* Et pro M. Cœlio, *Contumelia petulantius iactata conuicium dicitur.* & iniuria dicitur etiam quæ aures alicuius maledicto violat. Anacreon *θυρεοκοπεῖν ... φύγω βέλτερα κεῖσθαι* Conuiciom Ianuæ fit apud Tibullum his verbis eleg. 2. lib.1.

Ianua difficilis Dominæ te verberet imber.
Te Iouis imperio fulmina miſſa petant.

Q v æ *ſoles irato dicere verba loco.*] Anacolonthon; ſubaudiendum, ijs verbis. Eſt & hy- E pallage, quæ iratus ſolet verba dicere loco. id eſt ædibus & ianuæ. Si legimus, *tuta*, erit hypallage, pro tuto loco, clauſis foribus & conuicia ſpernentibus. Scaliger legit, *trita.* id eſt peruagata conuicia & maledicta, & *loco* expoſuit, loco & tempore, quo amans iraſcitur. nugæ. An *trita ioco?* Sed melius vet. lib.

Quæ ſolet immerito dicere turba loco.

Turba, vulgus. Plaut. Pſeud. ſc. 6. Act. 4. *Quid ait? quid narrat? quæſo quid dicit tibi?* B. *Nugas theatri, verba quæ in comœdijs ſolent lenoni dici. quæ pueri ſciunt. malum & ſcelestum, & periurum aiebat eſſe me.*

VT *me tam longa raucum patiare querela.*] poſtquam ad rauim vſque ſum conqueſtus de te, quod me pernoctare ſinas in triuio, quod prohibere potes, nec probibes. vt eleg. 8. ſup.

Vt me defixum vacua patiaris in ora.

raucum querela, vt Virg. ecl. 1. *Rauca palumbes* & *turtures* longo gemitu. & ecl. 2. *Rauca cicadæ.*

SOLLICITAS *triuio peruigilare moras.*] Hypallage, pro me ſollicitum inſomnem noctem ducere, vt eleg. 17. infra.

Manſuetis ſocio parcite litoribus. id eſt ipſæ manſuetæ. & infra hac eleg.

Oſculaque impreſſis nixa dedi genibus.

id eſt, ipſe nixus. *Peruigilare moras*, vt eleg. 6. ſupra *horam durare*, & Plaut. *Reſidere ferias.* An vigilare per moras. id eſt per longum tempus? *Peruigilare* vno verbo, vt peruigil, & peruigilium. Ouid. 6. Faſt.

In multo nox eſt peruigilata mero. Catull.

Cum mens anxia peruigilat. vt hîc *ſollicitas peruigilare moras*, ſic Tibull.

Eſt mihi nox multis euigilanda malis.

ſollicitas moras peruigilat, qui ſollicitè exſpectat morantem. De his moris amicarum, quæ ſollicitos reddunt amantes Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Vel cum promittit, &c. & eleg. vlt. lib. 2.

Sæpe vbi nox promiſſa mihi eſt, languere puellam
Nunciat, aut aliquas extimuiſſe minas.

In triuio autem plerumque amantes pernoctabant. Ipſe eleg. 17. lib. 2.

Nunc licet in triuijs ſicca requieſcere luna.

Triuium, τρίοδος, vt biuium, quadriuium. Ouid. 1. Faſt. *Seruet vt in ternas compita ſecta vias.*

AT.] atqui, vt eleg. 13. ſup. verſ. 3.

TIBI *ſæpe nouo deduxi carmina verſu.*] ſcripſi filo tenui, & ſtylo gracili. *Deducere carmen* & *tenuare* eleg. 1. lib. 3. tranſlatum à lanificio Catull. in Ariadna.

Dextera tum leuiter deducens fila ſupinis
Formabat digitis. vbi vide adnotata.

Carmen autem à verſu diſtinguitur, quia carmen etiam longum poëma, quod ex pluribus verſibus conſtat. eleg. 9. ſup. *graue dicere carmen* id eſt, opus Thebaidos. *Verſu nouo.* mirabili & eximio. Virg. ecl. 3. *Pollio & ipſe facit noua carmina.* Horat. oda 26. lib. 1. *fidibus nouis.* Cicero: *nouum crimen.* Tibull. el. 7. lib. 1. *nouos triumphos.* De more Amatorum canendi ad fores amicarum dictum paulo ante.

OSCVLAQVE *impreſſis nixa dedi genibus.*] hypallage, pro, oſcula fixi & impreſſi gradibus ipſe genu-nixus. Vnde Nixij Dij Feſto genibus nixi. alioqui ſæuiſſima & adamantina eſſent oſcula, quæ lapideos imprimerent gradus. Veteris autem ſuperſtitionis fuit oſculari limina, & amplecti & ſalutare. Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Et dare ſacratis oſcula liminibus. Virg. 2. Æn.

Amplexaque tenent poſtes, atque oſcula figunt.

& 3. Æneid. *Sceæque amplector limina portæ.*

Theocrit. in Eraſte. Κύσε τὰν φλιάν. Oſculatus eſt limen (deſcendens amater.) Medea apud Apollon. lib. 4. patriam patremque relictura.

Κύσε δ' ἑοῖο λέχος, καὶ δικλίδας ἀμφοτέρωθεν Σταθμούς.

& Prædones viſentes Scipionem Linterni, apud Valer. cap. 5. lib. 2. Tit. de maieſtate,

A *Poſtes Ianua venerati ſunt.* & Pruſias Rex cum Romam veniſſet, ingreſſurus curiam ſummiſit ſe, & oſculo limen curiæ contigit, vt ſcribit Liuius lib. 45. in extremo. Lucret.

Foribus miſer oſcula figit. Impreſſa oſcula, fixa cum morſu. Horat. *Puer furens Impreſſit memorem dente labris notam.* Tibull. ——*queis liuor abiret*

Quem facit impreſſo mutua dente Venus. Plaut. in Curcul. ſc. 2. Act. 1. *Pangere ſuauium & oppingere.*

ANTE *tuos quoties verti me perfida poſtes.*] è ritu priſcæ religionis, de quo Plutarch. in Numa, Camillo, & Marcello. Plin. cap. 28. lib. 2.

B *In adorando dextram ad oſculum referimus: totum corpus circumagimus: quod in lænum feciſſe Galliæ religioſius credunt.* Plaut. Curcul. ſc. 1. Act. 1. *Quo me vortam neſcio. P. Si Deos ſalutas dextrouorſum cēſeo.* Ipſe eleg. 8. lib. 3.

Et Veneris magna voluitur ante pedes.

Lucret. lib. 5.

Nec pietas vlla eſt, velatum ſæpe videri
Vertier ad lapidem. Ouid. 3. Faſt.

Atque aliquis modo trux, viſa iam vertitur ara.

Sueton. in Vitellio cap. 2. *Neque aliter adire auſua eſt, quam capite velato, circumuertenſque ſe, deinde pro-*
C *cumbens.* Stat. 5. Thebaid. *Magnorum circa veſtigia regum Vertitur.* De Hypſipyle ſupplice.

DEBITAQVE *occultis vota tuli manibus.*] clam vota obtuli & perſolui, quia promiſſa & concepta. *debita vota*, διὰ τὸ αὐτὸ, vel otioſum epitheton. vt eleg. 6. lib. 3.

Et mater non iuſta piæ dare debita terræ.

debita per ſe ſtat. Tibull. eleg. 3. lib. 4.

Iam celeber, iam lætus eris, cum debita reddet
Certatim ſanctus lætus vterque focis.

Ouid. 5. Faſt. *Emeritus vati debita ſoluit honor.* & in ep. Vlyſſis: *Iam reduci ſoluens debita vota Ioui.* ſic *noxia vota.* id eſt, obnoxia ipſe eleg. 3. lib. 4.
D *Tuli.* vide ad eleg. 4. lib. 4. verſ. 25.

Occultis manibus. clam & furtim. & per hypallagem ipſe occultus, vide adnotata ad verſ. 40. huius elegiæ.

HÆC *ille.*] queritur ſcilicet.

ET *ſi qua miſeri noviſtis amantes.*] ſi quæ alia ſcitis dici ſolita. *miſeri amantes*, vide eleg. 1. ſupra. verſ. 1.

ET *matutinis obſtrepit alitibus.*] aues mane canentes interpellat. Palmerius legit *Hei matutinis*, &c. nugæ. *Obſtrepere*, eſt ſtrepitu quodam interpellare dicentem. Cicero pro Marcello. *Eiuſmodi res obſtrepi videntur clamore militum & tu-*
E *barum ſono.* & 3. de orat. *Sibi ipſi in dicendo obſtrepere.* ſic *obloqui* & *occanere* Paulo, Salluſtio, Tacito & Ouid. eleg. 1. lib. 3. de Ponto.

Non auis obloquitur, ſiluis niſi ſiqua remotis
Aequoreas rauco gutture potet aquas.

MATVTINIS *alitibus.*] mane canentibus. *Alites propriè quæ alis & volatu faciunt auſpicium, vt oſcines quæ faciunt auſpicium ore canentes*, inquit Feſtus in *Alites*, & in *Oſcines*. Ergo hic *alites* dixit, pro Oſcinibus. de Gallis exponit Beroaldus, de quibus Mart. *Criſtataque ſonant vndique lucis aues.* Heſiod. ἔργων β' ἡμερ. hirundinem ὀρθρογόην vocat. id eſt mane gementem. *Matutina alites*, vt ſup. hac eleg. *Nocturno Zephyro.* & *matutino noto.* eleg. 5. lib. 4. & Virg. 8. Æneid.

Et matutini volucrum ſub culmine cantus.
Ibidem. *Nec minus Aeneas ſe matutinus agebat.* *Bona locutione*, inquit Seruius, *res temporis ad perſonam transferes*, vt Horat.
Nec veſpertinus circumgemit vrſus ouile.
Ipſe eleg.5. lib.4.
Et ſus nocturno fallere terga lupo.
Matutinus etiam qui & Cerus manus, Ianus Deus. Horat. ſat.6. lib.2.
Matutine pater, ſeu Iane libentius audis.
Matutinus ab aurora, ſiue Leucothea. Priſcian.

Sic *ego.*] An legendum *heu*?

Nunc-dominæ.] ὤμοι. vt eleg.29.lib.2.
Io verſa caput primos mugiuerat annos:
Nunc-Dea, quæ Nili flumina Vacca bibit.
vbi vide adnot. Catull. Ianuam ſic loquentem facit. *Non ita Cæcilio placeam, cui tradita nunc ſum.*

Vitiis.] heræ meæ ſæuitia, luxuria, & libidine. vitium, ſtuprum. vnde *vitium offerre virgini* & vitiare.

Et *ſemperamantis.*] vt eleg. vlt. huius libri *Semperamicitia.* vbi vide adnotata.

Fletibvs.] querelis & lacrymis. Nam vt ait Seruius ad illud 6. Æneid.
Infantumque animæ flentes. Ploratus tantum lacrymarum eſt: planctus tantum vocum: fletus & vocum & lacrymarum.

Æterna *differor inuidia.*] perpetua traducor infamia, & odio ſum omnibus. *Differor*, traducor, infamor, laceratur mea fama & diſtrahitur. dictum ad eleg. 4. ſupra.
Et te circum omnes alias irata puellas
Differet. *Inuidia* autem hic pro odio & offenſione, qua quis laborat.

AD ELEGIAM XVII.

Ad Cynthiam de Maris tempeſtate.

Et *merito.*] Iure id quidem mihi accidit. εἰρωνευτικῶς. Ouid. eleg.11. lib.3. Amor.
Et merito: quid enim formæ præconia feci?
& 9. Metam.
Et merito: quid enim temeraria vulneris huius
Indicium feci? Horat. ſat.6. lib.1.
Vel merito, quoniam in propria non pelle quieſſem.

Qvoniam *potui fugiſſe puellam.*] tam durus fui vt puellam relinquerem contra el. 30. lib.2.
Quò fugis, ah demens? nulla eſt fuga, &c. *potui* ſumitur, vt eleg.8. ſup. verſ.5. vide illic adnot. *fugiſſe* acerbè dictũ vt 4. Æn. *Mene fugis?* & videri adluſum poteſt ad ſeruos fugitiuos. nam & ſeruit puellæ, & eam dominã appellat. vide Q. Catulli epig. *Aufugit me animus.*

Nvnc *ego deſertas alloquor alcyonas.*] ad ſolas aues marinas verba facio, quæ nec audire, nec reſpondere poſſunt. *Deſertæ Alcyones*, ſolitariæ, quia rarò videntur, inquit Plinius cap.32. lib.10. alio ſenſu. Stat. 9. Thebaid. *Deſertam Alcyonem* vocat, pullis ſcilicet amiſſis. Cur autem Alcyonas potiſſimum alloquitur? an quia querulæ aues querulo amatori reſpondebunt, vt eleg.8. lib.3. *Alcyonum poſitis requieſcant ora querelis.* & el. 5. eiuſd. lib.
Ah miſer, Alcyonum ſcopulis affligar acutis?

A An quia præſtant mare tranquillum, eas orat, vt incubent vt ſint Alcedonia. ſeptem enim diebus, quibus incubant, tranquillum eſt mare. Ouid.11. Met. in Fab. Ceycis & Alcyones. Plin. cap.32. lib.10. & cap.26. l.18. Varro 4. de ling. Lat. *Halcyon Græcis, Latinis Halcedo.* vnde Plaut. Caſina: *Halcedonia ſunt circa forum.* & in Pœnul. *Niſi mihi illum tam tranquillum facis quam mare eſt, halcedo pullos cum educat ſuos.* Meminit Ariſtophanes in Auibus. vide plura in prouerbio *halcedonia*. Chorus apud Euripidem in Iphigen. In Tauris & Alcyones alloquitur.

Nec *mihi Caſſiope ſolitam viſura carinam.*] nec
B in mei gratiam lumine ſuo directura nauem ſolitam Caſſiope. An *mihi*, pro mea, vt ſæpe Terentius? Horat. ep.3. lib.1. *Quid mihi Celſus agit?* Stat.10. Thebaid. *Gemit Inachia mihi ſaucius Aeonũ Cuſpide.* id eſt meus frater. Apuleius lib.10. *Vis verum ſcire. hoc tibi dolium nimis vetuſtum eſt.* ipſe el. 23. lib.2. *Vir mihi rure venit.* id eſt meus. & el.9. infra. *Sed ne forte tuo careat mihi funus amore.* ſic *nobis*, pro noſter Virg. ecl.7. v. vlt.
Ex illo Corydon, Corydon eſt tempore nobis. & Tibull. el. 1. l.1. *Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corolla Spicea.* id eſt tua ſit, tibi dicetur. & lib. 4. *Tota tibi eſt hodie.* id eſt tua. Ipſe
C eleg.20. lib.2.
Me tibi ad extremas manſurum vitæ tenebras.
id eſt tuum. & ita *mea Caſſiope*, erit mea Cynthia, meum ſidus allegoricũs, vt el.14. lib.2.
Nunc ad te, mea lux, veniet mea litora, nauis
Seruata, an medijs ſidat onuſta vadis.
& el.3. lib. eiuſd. *Oculi gemina ſidera noſtra faces.* vide apud Ouid. ep. Leandri initio de Amica, quæ inſtar ſideris curſum amantis dirigit. An eſt hypallage, mea carina non eſt viſura ſolitam Caſſiopen? Caſſiope, ſiue Caſſiopea mater Andromedæ, & vxor Cephei Regis Æthiopum. Cic.5. Tuſcul. *Stellatus cum coniuge Cepheus, genero*
D *& filia.* Higin. lib.2. & 3. Caſſiopen relatam in ſidera ait, ſed propter impietatem, quod ſe Nereidibus prætuliſſet, ita ſedere ait in ſiliquaſtro (genus eſt ſellæ Varroni) vt vertente ſe mundo reſupinato capite ferri videatur. Conſtat à ſtellis tredecim, vt ibidem deſcribitur.

Omniaqve *ingrato littore vota cadunt.*] Scaliger putat legendum *Ominat. Non ominat viſura*, pro ſe viſuram non auguratur. nugæ. vide eleg.3. ſupra. verſ.25. *Ingrato littore vota cadunt*, in ſurdo & nihil ſentiẽte littore irrita diſpereunt. contra Ouid.1. Faſt. *Nec lingua caducas Concipit vlla preces.* ſic dixit eleg. 5. verſ. 14. ſup.
E *Cum tibi ſingultu fortia verba cadent.* vide illic adnotata. eleg. vlt. lib.4. Idem eſt:
Nempe tuas lacrymas litora ſurda bibent.
Aliter paulo. *Exciderint ſurdo tot mea vota Ioui.* Longè aliter Tibull. eleg.2. lib.2.
Vota cadunt; vtinam ſtrepitantibus aduolet alis
Flauaque coniugio vincula portet amor.

Qvinetiam *abſenti.*] vt eleg.6. lib.2.
Quinetiam falſos fingis tibi ſæpe propinquos. Virg.8. Æn. *Mortua quinetiam iungebat corpora viuis.* & 4. Æn. *Quinetiam hyberno moliris tempore claſſem.*

Prosvnt *tibi Cynthia venti.*] fauent tibi venti, cum mihi ſunt aduerſi hoſti tuo.

Aſpice.] non ad Cynthiam tantum, ſed ad quemnis dicitur. vide adnotata ad eleg. 15. ſup. *Aſpice me quanto rapiat fortuna periclo.* Seneca cap. 7. de conſol. ad Mart. *Aſpice multorum animalium, quam concitata ſint deſideria.* Albin. ad Liuiam: *Aſpice quam meritis culpa ſit vna minor.* & *aſpice*, pro audi, vt ſæpe *videre.*

Qvam *ſanas increpet aura minas.*] quam atrociter & quanto cum crepitu & ſtridore minetur ventus. *Aura* pro vento etiam vehementiore κατ' μείωσιν. Ouid. 5. Faſt.

Ipſa genu nixus flammas exſuſſit ab aura.

id eſt, flatu ſuo. Virg.

Aſpice ventoſi ceciderunt murmuris auræ.

Increpat minas, vt Ouid. eleg. 7. lib. 1. Amor.

Nec nimium rigidas intonuiſſe minas.

Tibull. eleg. 3. lib. 2.

Negligat hibernas piſcis adeſſe minas.

ſic & Virgil. 10. Æneid. *Increpitare* & *minari* coniunxit:

Hoſtis amare, quid increpitas, mortemque minaris?

Crepare & increpare cum 4. caſu. Ouid. ep. 3.

Threiciam digitis increpuiſſe lyram.

Horat. *Crepare pauperiem*, & *increpare vineta.* apud eundem tamen aliud eſt oda pen. epod.

Sabella pectus increpare carmina, Fäire crenet.

Ennius Thyeſte apud Noniũ in *Crepare*, ferire.

Sed ſonitu aures meas pedum pulſu increpat.

Virg. 9. Æneid.

At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro
Increpuit.

Plaut. Amphit. *Totus tremo ita me increpuit Iuppiter.* id eſt, crepitu fulminis perterruit. Liuius: *Similitudinem nominis increpare.* id eſt, cum verborum crepitu obiectare. Ipſe eleg. 9. lib. 3.

Increpat abſumptum nec ſua mater Ityn.

& eleg. vlt. lib. 4. ſine caſu:

Ille ſua nata dignam vixiſſe ſororem Increpat.

Nvllane *placata veniet fortuna procella.*] eleg. 16. ſupra:

Nullane finis erit noſtro conceſſa dolori?

Nunquamne accidet, inquit, vt hæc placata & tranquilla ſit tempeſtas? nam vtrique & tempeſtati & tranquillitati præeſt fortuna, quæ in mari dominatur, vt adnotatum ad el. 15. ſup.

Aſpice me quanto rapiat fortuna periclo.

Seneca cap. vlt. de conſol. ad Mart. *Quantis fortuna procellis diſturbet omnia. Procella* 2. caſu; vt *fortuna procella*, ſit procella fortuita. ſi 3. caſu, *placata* erit poſitum pro placanda, vt *voluentibus annis.* Eſt autem *procella* vehementior ventus cum pluuia; ita dicta, quod omnia ſuo impetu percellat & euertat. & *fortuna* apud Cic. pro lege Manilia, pro felicitate, vnde fortunati. Venit autem, abit & redit fortuna Virgilio & Horat.

Hæccine *parua meum funus arena teget.*] Hæccine exigua & minuta arena me mortuum operiet? *Arena*, non humo teguntur eiecta naufragorum cadauera. eleg. 14. lib. 3.

Me tegat ignota tumulus vallatus arenæ.

& eleg. 5. lib. 3.

Poetam ſponte tua vilis arena tegat.

Horat. oda 28. lib. 1.

Pulueris exigui munera vocat, & *Arenæ par-*

A *ticulam oſſibus dare. Parua arena*, quia nihil minutius arena. vnde *arenam numerare* venit in ſermonem vulgi. Apuleius ſic dixit 1. Aſini: *Superſit qui miſelli huius corpus parua contumulet humo. Funus*, inquit Donat. in Andr. *Pompa exſequiarum, dictum à funalibus*: & Seruius in 1. Æneid. Feſtus à furuo deducit, in *furuum.* Hîc ſumitur pro cadauere, vt eleg. 14. lib. 2.

Quæ tegat extincta funeris vmbra locum.

Virg. 9. Æneid.

Quo ſequar? aut quæ nunc artus, auulſaque membra,
Et funus lacerum tellus habet?

eleg. vlt. lib. 4. *Funera*, pro manibus & vmbris:

B *Cum ſemel infernas intrarunt funera leges.*

Seruij fragmento: *Funus apparatus mortuorum.*

Tv *tamen in melius ſæuas conuerte querelas.*] imprecationes & diras muta in vota pro ſalute mea. vt eleg. 1. ſupra:

Dominæ mentem conuertite noſtræ.

Scilicet in melius. & el. 15. ſup. verſ. 23. Virg. 1. Æneid. *Conſilia in melius referet.* Tibull. eleg. 4. lib. 3. *Hæc Deus in melius crudelia ſomnia vertat.* Seneca hippolyto: *Conuerte triſtes omnium in melius minas.* vet. gl. *In melius*, ἐπὶ τὸ κρεῖττον. Ouid. eleg. 5. lib. 3. Triſt. ſic dixit:

C *Neue hominum referam flexas ad mitius iras.*

Conuertere etiam in deteriorem partem Cic. pro Quintio: *Vides ea ingenia cõuerti ad perniciem. Querela*, pro minis & malis verbis, vt eleg. 6. ſupra:

——— *illa minatur*
Quæ ſolet irato triſtis amica viro.
His ego non horam poſſum durare querelis.

Catullus:

Huc huc aduentate, meas audite querelas. (Eumenides.)

Sat *tibi ſit pœna nox & iniqua vada.*] eſto hoc ſupplicio contenta, quod in tenebris, quæ ſunt comites tempeſtatis, & in periculo naufragij, D propter vada nauibus infeſta, verſor. *Nox* pro tempeſtate, vt eleg. 11. lib. 3.

Venturam melius præſagit nauita noctem.

Virg. 1. Æneid.

Eripiunt ſubito nubes, cœlúmque diémque
Teucrorum ex oculis, ponto nox incubat atra.

& 5. Æn. *Noctem hiememque ferens.* vide Iunium prouerb. 85. cent. 1. *Vada* autem in mari ſunt arenæ cumuli, quibus illiſæ naues ſæpe pereunt. Horat. oda 3. lib. 1.

Si tamen impiæ non tangenda rates tranſiliunt vada.

Virg. 1. Æneid. *In vada cæca tulit.* Ibidem:

In breuia & ſyrtes vrget, miſerabile viſu
E *Illiditque vadis, atque aggere cingit arenæ.*

Idem 5. Æneid.

——— *in ſcopulo luctantem deſerit alto*
Sergeſtum, breuibuſque vadis.

Sed apertius lib. 10. vbi iniqua quoque & inæqualia eſſe ea loca demonſtrat.

——— *Speculatus litora Tarchon:*
Quà vada non ſperat, nec fracta remurmurat vnda.

mox: *Namq. inflicta vadis, dorſo dum pendet iniquo*
Anceps, ſuſtentata diu, fluctuſque fatigat,
Soluitur, atque viros medijs exponit in vndis.

Incerta vada Syrtium. Seneca cap. 25. de Conſol. ad Mart. Vadum tamen aliquando tutum locum ſignificat. vnde Terentianũ prouerbium:

In vado res eſt, pro in tuto. *Sat pœna*, vt Virg. 9. Æneid. *Pœnarum exhauſtum ſatis eſt.*

A N *poteris.*] explicatum eleg. 8. ſup. verſ. 5.

S I C C I S *ocellis.*] ἀδάκρυς, Horatio. *Illacrymabilis*: vnde immane ingenium colligitur. vide prouerbium: *Boni viri lacrymabiles.* Horat. oda 3. lib. 1. *Quis ſiccis oculis monſtra natantia vidit?* Lucan. *Quis ſicco lumine campos Viderit Aemathios.* Seneca cap. 7. de Conſol. ad Polyb. *Non tantum ſiccos oculos tuos eſſe, ſed etiam lætos oportet.* Fab. cap. 3. lib. 6. *Siccis agentis* (oratori) *oculis lacrymas dabit.* (Iudex.) Tibull. el. 1. lib. 1.

Illo non iuuenis poterit de funere quiſquam:
Lumina non virgo ſicca referre domum.

Ouid. in ep. Canaces:

Spectaret ſiccis vulnera noſtra genis.

& eleg. 1. lib. 1. Triſt.

Carmina nec ſiccis perlegat iſta genis.

ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Cum veniens ſiccis oſcula falle genis.

Seneca cap. vlt. de Tranquill. *Plerique enim lacrymas fundunt, vt oſtendant: & toties ſiccos oculos habent, quoties ſpectator defuit.*

R E P O N E R E *mea fata.*] componere oſſa, & condere corpus humo. ipſe eleg. 24. lib. 2.

Tu mea compones, & dices oſſa, Properti,
Hæc tua ſunt. Virg. 6. Æneid.
Eadem ſequitur Tellure repoſtos.

& lib. 11. *Pheretro Pallante repoſto.* *Mea fata*, vt paullo ante, *meum funus.* id eſt, me mortuum. eleg. 19. infra:

Nec moror externo debita fata rogo.

eleg. vlt. lib. 4.

Vulturis tot mea fata meis.

ſic eleg. 14. lib. 2.

Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

id eſt, ego mortuus.

O S S A Q V E *nulla tuo noſtra tenere ſinu.*] aut *nulla* re vera, cum corpus naufragi non comparebis, & abſenti facies cenotaphium, aut *nulla*, pro non, vt Cic. 11. ad Att. *Sextus nullus venit:* & Plautus ac Terentius vbique. Qui autem legebant oſſa cremati, ea in vrnam condita geſtabant ad tumulum. eleg. 8. lib. 2.

Fœdauitque comas & tanti corpus Achillis:
Maximaque in parua ſuſtulit oſſa manu.

Apud Cornelium Tacitum initio lib. 3. Annal. Agrippina mariti Germani feralem vrnam tenet egrediens naui. Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Abſtineas mors atra precor, non hic mihi mater,
Quæ legat in mœſtos oſſa peruſta ſinus.

Mart. epigr. 31. lib. 9.

Retulit oſſa ſinu cari Nigrina mariti.

Seneca cap. 2. de Conſol. ad Elbid. *Modo in eundem ſinum, ex quo tres nepotes emiſeras, oſſa trium nepotum recepiſti.* Quinetiam oſſa ipſa & cineres amplecti & oſculari conſueuerant. Ouid. 3. Faſt. Anna parentanti ſorori.

Terque vale dixit, cineres ter ad ora relatos
Preſſit, & eſt illis viſa ſubeſſe ſoror.

A H *pereat.*] aptum imprecationi. dictum eleg. 6. ſup. verſ. 12. & τὸ *pereat* cruciatum poſt mortem ſignificat. vt eleg. 34. lib. 2.

Ah pereat quicunque meracas repperit vuas.

ſic eleg. 3. lib. 4.

A *Occidit immerita qui carpſit ab arbore vallum.*

Cic. ep. 3. lib. 15. ad Attic. *Quem dij mortuum perdant.* vide Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor. Eodem argumento, de exſecratione eius, qui primus nauigauit. Horat. oda 3. lib. 1. & Papinium 3. Syluar.

Q V I C V N Q V E *parauit.*] comparauit, inſtituit, inuenit, adornauit, emit. *Parare nauim* Plautus dixit, pro conducere mercede, & *inſtruere* in Milite ſc. 1. act. 2. *Ego quantum vnus poſſum mihi nauem paro.* aliter Virg.

Naues quæ forte paratæ.

& Cic. *Nauem habet paratam.*

B R A T E S *& vela.*] Tibull. eleg. 7. lib. 1.

Prima ratem ventis credere docta Tyros.

Plin. cap. 56. lib. 7. *Ratibus olim nauigabatur inuentis in mari rubro inter inſulas à Rege Erythra: vela autem Icarus reperit.*

P R I M V S.] Plautus Boëotia apud Gellium cap. 3. lib. 3. *Vt illum dij perdant, primus qui horas reperit.* Næuius (an Nouius?) apud Priſcianum: *Vt illum Dij terant, qui primus olitor cepam protulit.*

E T *inuito gurgite fecit iter.*] vt el. 6. lib. 4.
Inuito labitur illa mari. ſic ſupra eleg. 16.
Surgat & inuitus ſpiritus in lacrymis. & el. 15.
Fletum inuitis ducere luminibus. & el. 2. l. 4.
C *Cum pyrus inuito ſtipite mala tulit.*

Gurges pro mari, ἰκαῦμως. eleg. 5. lib. 3.

Poſitaque in gurgite vita.

& eleg. 27. lib. eiuſdem:

Extollens gurgite palmas.

Fecit iter, nauigauit, vt *naues ambulare* dixit Cato. Ouid. in epiſt. Leandri:

Vnus & hic audax, à quo tibi littera noſtra
Redditur, à portu nauita fecit iter.

vnde *liquidum iter* de nauigatione eleg. 19. lib. 3.

N O N N E *fuit melius dominæ peruincere mores.*] nonne ſatius fuit ferum ingenium longa pa-
D tientia mollire, & contundere ſæuitiam cuncta perferendo. eleg. 26. lib. 2.

Nonne fuit ſatius duro ſeruire Tyranno?

Virg. eclog. 2.

Nonne fuit ſatius triſtes Amaryllidis iras
Atque ſuperba pati faſtidia?

Peruincere cum 4. caſu. Liuius lib. 42. *Peruicerat Rhodios, vt Romanam ſocietatem retinerent.* id eſt, ægrè ab iis impetrarat. Sine caſu Cicero 2. ad Attic. *Reſtitit ac peruicit Cato.* Plaut. Curcul. *Facito vt pretio peruincas tuo.* Inde *peruicaces* dicti. *Mores* in deteriorem partem, vt el. 15. ſup.

Quarum nulla tuos poterit conuertere mores.

E & eleg. 5. lib. 2.

Nec mihi tam duris inſultes moribus.

Q V A M V I S *dura tamen rara puella fuit.*] quãuis ſæua & difficilis, tamen egregia forma, & eximiis animi dotibus fuit. eleg. 7. ſup.

Atque aliquid duram quærimus in dominam.

& eleg. 1. lib. 2.

Hæc miſero fatum dura puella fuit.

& eleg. 16. ſupra:

Scilicet & ferro durior & Chalybe.

Rara, vt el. 8. ſup. *Cynthia rara mea eſt.*

Q V A M *ſic ignotis circumdata littora ſyluis Cernere.*] adire & ſpectare littora cincta vndique ſyluis. *Cernere*, vt eleg. 6. ſup.

Et veteres Aſiæ cernere diuitias.
Luſota ſyluis circundata, videtur periphraſis eſſe inſularum, quæ plerumque ſyluoſæ ſunt. vnde Virg. *Nemoroſa Zacynthos*. Plaut. Mænech. *Quaſi mare omnes circuimus inſulas. Ignotis*, peregrinis, & *locis neſtijs*, vt loquitur Plautus Rudente. el. 20. infra:

Quæ miſer ignotis error perpeſſus in oris
Herculis. Virg. in Sileno.
Rara per ignotos errent animalia montes.

E T *optatos quærere Tyndaridas.*] votis nautarum expetitos Tyndaridas requirere & inuocare. eleg. 14. ſupra:

Optatam mecum trahis illa quietem.

& eleg. 13. ſupra.

Et cupere optatis animam deponere labris.

Quærere, requirere, vt eleg. 4. ſup.

Nec tibi me poſthac committet Cynthia, nec te
Quæret. *Tyndaridæ*, gemini Iouis & Ledæ & Nemeſis filij, qui Tyndarei eſſe putantur. Auſonius de iis. Plinius cap. 37. lib. 2. Horat. oda 3. lib. 1.

Sic fratres Helenæ lucida ſidera.

& oda 12. *Pueroſque Ledæ,*
Hunc equis, illum ſuperare pugnis
Nobilem, quorum ſimul alba nautis
Stella refulſit.

& oda 8. l. 4. *Clarum Tyndaridæ ſidus.* vide Plin. cap. 37. lib. 2. de ſtellis Caſtoribus.

I L L I C *ſi quis meum ſepeliſſent fata dolorem.*] ſi quo caſu in terra mortuus eſſem. *Illic*, Romæ, apud amicam, in terra, [illegible], vt eleg. 19. infra: *Illic Phylacides*, nempe apud inferos. *Sepelire*, inquit Seruius, *eſt corpus condere*; & Cic. 2. de leg. *Sepultus quoque modo conditus.* Donat. *Sepultus quod iam ſit ſine pulſu.* Ita loquitur quaſi dolor vna cum ipſo corpore extinguatur quod tamen Virgilius negat in 6. Æneid. & ipſe eleg. 19. infra: *Meus dolor*, pro ego dolens & miſer, vt eleg. 2. ſupra:

Noſtra gratiſſima vita. & eleg. 18.
Quamuis multa tibi dolor hic meus aſpera debet.

& eleg. 25. lib. 2.

Vnica nata meo pulcerrima cura dolori.

V L T I M V S *& poſito ſtaret amore lapis.*] id eſt, ſepulcrum extructum eſſet. *Lapis* de ſepulcro, vt Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Quod ſi fatales iam nunc expleuimus annos,
Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis.

Ipſe eleg. 14. lib. 2.

Ad lapides caua veni memores.

& eleg. vlt. lib. 4.

In lapide hoc vni nupta fuiſſe legar.

Staret ad religionem ſepulcri refertur, quod moueri non debet. *Vltimus lapis*, mortuo ſacer, quia mors *vltima linea rerum eſt.* ſic infra:

Illa meum extremo clamaſſet puluere nomen.

& eleg. 19. infra:

Nec moror extremo debita fata rogo.

Sic *ſuprema munera*, de exſequiis. An *vltimus lapis* dicitur, quia ad extremam viam contendebatur, vt eleg. 7. lib. 4.

Murmur ad extremæ nuper humata viæ.

& eleg. 16. lib. 3.

Me tegat arborea deuia terra coma.

A vbi plura ſub finem elegiæ. *Poſito amore*, vide eleg. 9. ſup. verſ. 8.

I L L A *meo caros donaſſet funere crines.*] fuluam illam & dilectam comam abſcidiſſet, vt in exequiis & funere mihi dicaret. *Cari crines*, quia formæ decus. vnde *ornato capillo*, eleg. 2. ſup. & eleg. 3. lib. 2. *Fulua coma eſt.* Eſt autem hypallage, pro donaſſet funus meum crinibus. vel *funere* pro funeri dixit, vt eleg. 8. lib 4.

Cum temere anguino creditur ore manus.

& eleg. 18. ſupra: ——*vt non altera noſtro*
Limine formoſos intulit vlla pedes.

Mos autem ſecandæ comæ in alieno funere
B ab Heroicis temporibus. apud Homerũ enim lib. 23. Iliad. Græci tondent comas ſuas, & iis Patrocli corpus tegunt. Ipſe etiám Achilles comam, quam Sperchio fluuio nutriebat, abſcindit, & in Patrocli manibus ponit. Virg. 10. Æneid. ——*Arſuraſque comas obnubit amictu.* Apud Euripidem in Oreſte, Helenam Electrã rogat, vt crines ſuos ad Clytemneſtræ tumulum ferat. Ipſe eleg. 5. lib. 4.

Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Munera. Ouid. in epiſt. Canaces:
Non mihi te licuit lacrymis perfundere iuſtis:
In tua nec tonſas ferre ſepulcra comas.

C & 3. Faſt. de Anna Dido ſorori parentante:

Mixta bibunt molles lacrymis vnguenta fauillæ:
Vertice libatas accipiuntque comas.

& ad Liuiam:

Non animam apposito fugientem excepit hiatu
Nec traxit ciſas per tua membra comas.

Statius 6. Thebaid. in funere *Archemori*:

——*Tergoque & pectore fuſam*
Cæſariem ferro minuit. (Archemori pater.)

Ibid. ——*Tibi Lerna comas Lariſſaſq. ſupplex*
Poneret. Apud Pauſan. in Achaicis Hercules comam inferias dicitur miſiſſe Soſtrato
D puero. Petron. *Lacerauit vehementius pectus, ruptoſque crines ſuper pectus iacentis impoſuit.*

M O L L I T E R.] eleg. 3. ſup.

Molliter impreſſo conor adire toro.

Ouid. in epiſt. Didus:

Et ſenis Anchiſæ molliter oſſa cubent.

& eleg. 3. lib. 3. Triſt.

Naſonis molliter oſſa cubent.

& eleg. 8. lib. 1. Amor.

Et mea defunctæ molliter oſſa cubent.

E T *tenera poneret oſſa roſa.*] collocaret in vrna roſis plena. *Tenera roſa*, & propter vſum delicatorum hominum; & quia roſæ amœnæ, *flo-*
E *res breues*, vt loquitur Horatius. Delicati autem homines in roſa iacebant viui, vt el. 3. l. 3.

Me iuuet heſternis poſitum languere corollis:
Et caput in verna ſemper habere roſa.

Horat. oda 5. lib. 1.

Quis multa gracilis puer in roſa.

Cic. 5. de finib. *Potantem in roſa Torium.* Idem 5. Tuſcul. *An tu me in viola & roſa putas dicere.* mortuis autem vulgo precabantur; vt molliter oſſa cubarent & quieſcerent. cum ſertis autem mortui efferebantur Plinius. vide el. 16. lib. 3. *Sertiſque ſepulcrum Ornabit.*

I L L A *meum extremo clamaſſet puluere nomen.*] vt eleg. 13. lib. 2.

Nec fueris nomen laſſa vocare meum.
Clamare 4. caſu, vt eleg. 9. lib. 4.
Territa vicinas Teia clamat aquas.
vnde & *clamata* ἐπωνυμίας eleg. 19. lib. 2.
Nec tibi clamata ſomnus amarus erit.
Ouid. in ep. Hermionæ:
Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtis.
& eleg. 3. lib. 3. Triſt.
Clamabis miſeri nomen inane viri. Ibidem:
Nec mandata dabo: nec cum clamore ſupremo
Labentes oculos condet amica manus.
Ter autem inclamabatur mortuus. Virgil. 6. Æneid. ——*& magna manes ter voce vocaui.*
Auſon. in Parent.
Ille etiam mæſti cum deſuit vrna ſepulcri,
Nomine ter dicto ſæpe ſepultus erit.
Albinouanus ad Liuiam:
Te clamore vocant, iterumque iterumque ſupremo.
meminit & Homer. Odyſſ. 9.
Πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι.
Seruius ad illud 3. Æneid.
Et magna ſupremum voce ciemus.
Formulam veterem refert: *Vale, nos te cuncti ordine quo natura permiſerit, ſequemur. Extremo puluere*, an in ora littoris, vt apud Virg. 6. Æneid.
Tunc egomet tumulum Rhœteo in littore inanem
Conſtitui. Nam puluis, pro arena & littore. Horatius:
——*poſuitque collum Puluere Teucro?*
An potius *extremo puluere*, pro pulueri, id eſt, cineri & manibus, vt hic, *donaſſet funere crines.* Illa, inquit, aduocaſſet cineri nomen. nam puluis, pro cinere & reliquiis. Horat.
Puluis & vmbra ſumus. ipſe eleg. 19. infra:
Vt meus oblito puluis amore vacet.
& eleg. 14. lib. 2.
Qui nunc iacet arida puluis. Exiſtimabant autem manes ter vocatos inſidere cineri. vt eleg. 5. lib. 4. *Nec ſedeant cineri manes.*
Vt *mihi non vllo pondere terra foret.*] vt eſſet humus cineri meo non oneroſa. An id ſignificat nomen ideo clamari, vt terra leuis ſit mortuo? Sed vet. lib. *Tu.* vnde videtur legendum, *Tum*, vt eleg. 19. infra:
Tum mihi non vllo mors ſit amara loco.
videtur *Pondere* dictum, pro ponderi, vt nulli eſſet oneri: ſicut ſuperiore verſu, *puluere*, pro pulueri. *Eſſe ponderi*, vt el. 12. ſup. *Inuidiæ fuimus.* Fuit autem precatio ſolemnis in exequiis, vt terra mortuo eſſet leuis, eleg. 2. lib. 4.
At tibi Mamuri formæ celator ahenæ
Tellus artifices ne terat oſca manus.
Tibull. eleg. 4. lib. 2.
Terraque ſecura ſit ſuper oſſa leuis.
Ouid. in Epicedio Tibulli:
Et ſit humus cineri non oneroſa tuo.
Iuuenal. ſat. 4.
Dij maiorũ vmbris tenuem & ſine põdere terrã, &c.
In veteribus monimentis: *S. T. T. L.* ideſt, ſit tibi terra leuis. Seneca Troiade: *Et patria Tellus Hectorem leuiter premat.* Sic Græcis in vſu fuit illa precatio. Κύφα γῆ σοι ἐπάνωθεν: Auctore Suida. Luſit lepidè ex eo Martialis ep. 30. lib. 9.
Sit tibi terra leuis, mollique tegaris arena,
Ne tua non poſſint eruere oſſa canes.

A Contra Ouid. eleg. 4. lib. 5. Triſt.
Oſſa bipenniferi ſic ſint male preſſa Lycurgi.
At *vos.*] ſeruit ἀντιφορᾷ, vt notatum eleg. 1. ſupra.
Æqvoreæ *formoſa Doride nata.*] el. 5. lib. 3.
O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ.
Ouid. 2. Metam.
Doridaque & natas; quarum pars nare videtur.
Doris, Heſiodo in Theogonia & Apollodoro lib. 1. Oceani & Tethyos filia, nupſit Nereo vnde genuit Nereidas. Similis precatio apud Statium 3. Sylu. in Propemtico Metij Celeris.
Candida *ſoluite vela.*] explicare, & velo-
B *rum alas pandite* Virgilio. Idem lib. 4. Æneid.
Soluite vela citi. contra Horat.
Contrahes turgida vela.
Vela autem candida proſperi curſus & ſecundæ fortunæ indicium. Catull. Ariadna:
Candidaque intorti ſuſtollant vela rudentes.
Petronius Arbiter:
Nequitia claſſes candida vela ferant.
Ouid. initio 2. de Art. am.
Candida cum rapta coniuge vela dabat.
ſic *felicia lintea* dixit el. 19. lib. 3.
Felici *choro.*] chorus nympharum ludentium felix nauigantibus. Virg. 10. Æneid.
C ——*chorus ecce ſuarum Occurrit comitum Nympha.*
Euripides in Electra choros Nereidum meminit. & ipſe eleg. 20. infra:
Dryades Miratæ ſolitos deſtituere choros.
Horat. *Nympharumque leues cum ſatyris chori.*
Si, *noto* legimus, pro Zephyro poſitum erit. Nam, *Coro*, modulus ſyllabæ reſpuit.
Si *quando veſtras.*] vt eleg. 13. lib. 2.
Tu quoque ſi quando venies ad fata.
Labens *amor.*] vel deuolans à cœlo in mare. vt Virg. 11. Æneid.
Labere Nympha polo. & 6.
D *Liquidumque per aëra lapſa.*
vel *labens*: nauigans, aut natans. eleg. 26. l. 2.
Atque tua labens nauita fleret aqua.
& el. 6. l. 4. —— *inuito labitur illa mari.*
& eleg. 20. infra:
Et iam præteritis labentem Athamantidos vndis.
Ouid. 5. Met. de Arethuſa natante:
——*quas dum ferioque traboque*
Mille modis labens.
Attigit *vndas.*] dum de iis natat: vt Cic. 3. leg. *Lyri nullum frigidius flumen attigi.* vel *attigit vndas*, vos ipſas igni ſuo contigit, vt el. 27. lib. 2.
Hic Deus & terras & maria alta domat.
E & eleg. 9. ſup. *Vero nec tangeris igni.*
Mansvetis *ſocio parcite litoribus.*] dictum de verbo *manſuetus* ad eleg. 9. ſup. verſ. 12. tribuit autem ſenſum rei mutæ, vt eleg. 16. ſupra: *Supplicibus lacrymis.* eleg. 15. lib. 2. *Ferrum crudele.* & *littora ſurda* eleg. vlt. lib. 4. & *pia ſaxa.* eleg. 1. lib. 4. Virg. *Perfidus enſis. Manſueta* autem *littora*, placata & tranquilla, mare quoque placidum ſignificant. Virg. 1. Georg.
——*oriente tempeſtate:*
Incipiunt reſonantia latè Littora miſceri.
An eſt hypallage, pro manſuetæ ipſæ & faciles.
Socio.] mihi veſtro ſocio, & in amore conſorti. vt el. 5. ſup. *Socio cogemur amore.*

AD ELEGIAM XVIII.

Ad Cynthiam.

HÆC *certè deſerta loca.*] Cicero ep. 9. lib. 15. ad Att. *Narro tibi, hæc loca venuſta ſunt: abdita certè, & ſi quid ſcribere velis ab arbitris libera.* & pro Cæcina: *Si quantum in agro locisque deſertis audacia poteſt,* &c. *Deſerta,* ſola, vt infra: verſ. vlt. huius elegiæ. & eleg. 3. ſup. *Deſertis litoribus,* verſu 2.

ET *taciturna querenti.*] muta ſunt nec reſpõdentia queri volenti, ſurda, *Taciturna,* quæ non obſtrepunt. Horat. oda 29. lib. 3.

caretque Ripa vagis taciturna ventis.

Idem oda 8. lib. 2.

& toto taciturna noctis Signa cum cælo.

& oda 3. lib. 1. *Taciturnus amnis.* *Querenti,* vt eleg. 5. ſup.

Et quæcunque voles fugient tibi verba querenti.

ET *Zephyri aura.*] Zephyrus ipſe, cuius flatus leniſſimus eſt. vt Lucret. *Genitabilis aura fauoni.*

POSSIDET.] tenet, eius loci dominus eſt, vel ſaltem poſſeſſor, incolit nemus. Horat. oda 10. lib. 3. *Obycere incolis Plorares Aquilonibus.*

VACVVM *nemus.*] liberum ab hominum turba, & vbi nobis vacuis & otioſis licet eſſe. Horat. oda 25. lib. 3.

vt mihi deuio Ripas & vacuum nemus Mirari libet.

Idem: *Et vacuum Tibur placet.* Virg. 3. Georgĩc. *Saltibus in vacuis paſcũt:* vbi Seruius; *Vacuis, magnis.*

HIC *licet occultos proferre impune dolores*] liberum eſt arcanos & conditos in pectore dolores depromere ſine metu pœnæ. *Licet,* quia amantes queri de amicarum ſæuitia noo audent. vide ad eleg. 1. ſup.

Sit modo libertas quæ velit ira loqui.

SI *modo.*] Horat. ſat. 3. lib. 1.

Si modo plura mihi bona ſunt.

SOLA.] deſerta, idem huius eleg. verſ. vlt.

QVEANT *ſaxa tenere fidem.*] ſeruare taciturnitatem, conrioere ſilentium. eleg. 7. lib. 4.

Me ſeruaſſe fidem. Virg. 2. Æneid.

Seruataque ſerues Troia fidem.

Tranſlatum à vaſis quæ perfluuot. Ter. Eunuch. ſc. 2. act. 1.

Quæ vera audiui taceo, & contineo optimè.

Sin falſum quid aut vanum, continuo palam eſt.

Plenus rimarum ſum, hac & illac perfluo. mox: *Falſum eſt effluet. Tenere fidem,* vt *habere fidem,* eleg. 24. lib. 2. *Fides,* tacitornitas, vt eleg. 10. ſup.

Eſt quiddam in nobis maius amice, fide.

Apud Ouid. 2. Metam. Saxum index infamiæ, quod fidem non tenuit. vide Iun. prouerb. 81. cent. 7. *Etiam ſaxa loquuntur.*

VNDE *tuos primum repetam mea Cynthia Faſtus.*] vnde memorare incipiam ſæuitiam & ſuperbiam tuam. ἀπορία in copia malorum, vt Virg. 9. Æneid. *Quid primum deſerta querar.*

QVOD *mihi das flendi, Cynthia, principium.*] quã mihi conquirendi primã cauſam præbes?

QVI *modo felices inter numerabar amantes.*] qui nuper cenſebar in nomero fortunatorũ amantium, & eram venuſtus. vode eleg. 8. ſup.

Nunc, inquit, mihi ſũma licet cõtingere ſidera plãtis.

A eleg. 7. lib. 2.

Quem modo felicem inuidia admirante ferebant,
Nunc decimo admittor vix ego quoque die.

COGOR *habere notam.*] dedecus & infamiam ſuſtinere, quod ſeroiam impudicæ dominæ; eleg. 24. lib. 2.

Nec ſit per totam infamis traducerer vrbem.

Habere notam, vel tranſlatum à cenſoria nota, vel à notis quæ inurebantur ſeruis fugitiuis: an notam repulſæ intelligit? Ouid. 5. Faſt.

Exigerent noſtræ qualia damna notæ.

Quod ſcilicet neglecta flora à ſenatu.

QVID *tantum merui.*] deliqui. Virg. 6. Æn.

B *Cui tantum de te licuit?* & 7. Æneid.

Quod ſcelus aut Lapithis tantũ, aut Calydone merẽte?

QVÆ *te mihi carmina mutant.*] ἐπῳδαὶ, cantus magici. Quæ incantationes te ab amore meo auertunt & aliò transferre amorem cogunt? vt el. 3. ſup. *Neue quis inuitam cogeret eſſe ſuam.* Virg. eclog. 8. *Coniugis vt magicis ſanos auertere ſacris*

Experiar ſenſus. Tibull.

Quid queritur hei miſero carmen nocuiſſe? quid herbas?

vet. lib. *Crimina.* id eſt, criminatiooes vt ſæpe Ciceroni. ſed *Carmina* retineo, quibus aliquis apud Cynthiam eum criminatus eſt, vt el. 21. l. 2.

C *Ah quantum de me Panthi tibi pagina finxit.*

AN *noua triſtitiæ cauſa puella tuæ.*] an ideo triſtis es quia aliam amare puellã cœpi. Sic Cynthia, eleg. 23. lib. 3.

An tibi neſcio quæ viſa eſt formoſior?

Noua puella, vt *nouus incidit error,* eleg 13. ſup. & eleg. 9. lib. 4. *Furia nouare mea.* & Ouid.

Succeſſore nouo tollitur omnis amor.

SIC *mihi te referas.*] ὢ *ſic* eſt adiurantis, qua de re dictum eleg. 7. ſup. *Atque ita ſim felix.* el. 14. lib. 2. *Sic ego non vllos,* &c. Tibull. el. 4. lib. 1.

Sic vmbroſa tibi, &c. Horat.

Sic te diua potens Cypri, &c. *Ferre ſe,* eſt ire

D Virg. 2. Æneid.

Quæ ſe Priami dum regna manebant,
Sæpius Andromache ferre incomitata ſolebat.

vnde *referre ſe,* redire. Virg. 10. Æneid.

Cum ſeſe è paſtu referunt. Catull.

Reſtituis cupido, atque inſperanti ipſa refers te.

Cic. ep. 11. lib. 7. fam. *Si te cito retuleris* (id eſt redieris ad oos) *ſermo nullus erit.*

LEVIS.] vel nimium credula, vel inconſtans. eleg. 1. lib. 2.

Si memini ſolet illa leues culpare puellas.

eleg. 24. lib. eiuſd.

Tam te formoſam non pudet eſſe leuem.

E contra *grauitas* pro conſtantia el. 20. lib. eiuſd.

Tu modo ne debita de grauitate mea.

VT *non altera.*] noua puella. vide eleg. 3. verſ. 36. infra:

NOSTRO *Limine formoſos intulit vlla pedes.*] domum noſtram ingreſſa eſt. *Limine* pro limini. id eſt, in limen. vide eleg. 17. ſup.

Donaſſet funere crines. Formoſos pedes κατὰ συνεκδοχήν. Catull. ad Manlium:

Quo mea ſe molli candida diua pede.
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
Innixa arguta conſtitit in ſolea. Idem in epithalamio: *Transfer omine cum bono*
Limen aureolos pedes.

Seneca in Agamemnone:

Exaltat & ponit pedes
Pater decoros Dardanus.

Lucill. apud Feſt.

Cernuus extemplo plantas conueſtit honeſtas.

Sic Homero: θέτις ἀργυρόπεζα, & καλλίσφυρος ἥβη. & Heſiodo: καλλίσφυρος νίκη.

Q V A M V I S *multa tibi dolor hic meus aſpera debet.*] ego miſer & grauia perpeſſus debeo, &c. vt eleg. ſuperiore:

Illic ſi qua meum ſepeliſſent fata dolorem.

vide illic adnotata. *Debet tibi*, eadem tranſlatione, qua eleg. 13. ſup.

Multarum miſeras exiget vna vices.

B Nam qui accepit malum, & redditurus eſt alteri, debere dicitur, donec perſoluerit. Plaut. Curcul. ſc. 3. act. 4. *Ego, niſi malum, nihil debeo.* Salluſtius in oratione Lepidi ſic dixit: *ſoluere iniuriam*, pro vlciſci. Virg. 2. Æneid.

Perſoluant grates dignas, & præmia reddant
Debita. *Multa aſpera*, vt eleg. 15. ſupra:
Sæpe ego multa tuæ leuitatis dura timebam.

N O N *ita ſæua tamen veneris ira mea.*] non adeo vehementer excandeſcam, & iratus in te tam acriter ſæuiam.

C V T *tibi ſim merito ſemper-furor.*] vt iure mihi iraſcaris. *Furor*, furoris cauſa. vt el. 14. ſup.

Illa etiam duris mentibus eſſe (poteſt) *dolor.*

Chariſ. lib. 5. *Dolor mihi, vel honor fuit hæc res.*

E T *tua flendo Lumina deiectis turpia ſint lacrymis.*] & oculi tui effuſis lacrymis fœdentur. *De vi & ſenſu flendo lacrymas*, vt el. 11. ſup. *vnda, lympha.* vide illic adnotata. Turpiores fiunt oculi fletu, quia & rubent & intumeſcunt. Catull.

Fletu turgiduli rubent ocelli. Tibull.
Deſiſtas lacrymare puer, non frangitur illa:
Et tua iam fletu lumina feſſa tument.

Idem eleg. vlt. lib. 2.

D *Nec lacrymis oculos digna eſt fœdare loquaces.*

Plaut. Amphit. ſc. 3. act. 1. *Ne corrumpe oculos.*

A N *quia.*] ita loquitur Terent. Hecyt. act. 4. ſc. 4. *Cenſen te poſſe reperire vllam mulierem Quæ careat culpa? An quia non delinquunt viri?*

P A R V A *damus mutato ſigna calore.*] damus ſigna, vt Virg. 1. Georg.

Sol quoque & exoriens & cum ſe condet in vndas
Signa dabit. Item:
Obſcœnique canes, importunæque volucres
Signa dabant. ſic dixit eleg. 5. ſupra:
Quod ſi parua tuæ dederis veſtigia culpæ.

E Sententia eſt. An quia non vultu ſatis oſtendimus nos amare, quoniam amorem aliò tranſtulimus? ſic dixit eleg. 12.

Aut ſi deſpectus potuit mutare colores.

Sed & Palmerius & lib. vet. legit, *calore*, vt eleg. 15. ſup.

Mutatoque graues ſæpe colore preces. Intelligit autem pallorem, de quo eleg. 1. verſ. 22.

E T *non vlla meo clamat in ore fides?*] nonne veritas, inquit, & res ipſa ſatis loquitur, & vociferatur me amare cum in vultu pallor & macies conſpicitur? *Fides*, pro veritas, vt el. 1. l. 4.

Inque meis libris nil prius eſſe fide.

& eleg. 6. lib. 4.

Sum Deus, & noſtri ſanguinis illa fides.

A id eſt, probatio & confirmatio. Inde vox Rhetorum, *Fidem facere.* Clamare etiam muta dicuntur. Catull.

Nequicquam tacitum cubile clamat.

Cic. 1. in Catil. *Cum tacent, clamant.* idem ep. 2. lib. 3. fam. *Si res verba deſideraret, ac non pro ſe ipſa loqueretur.* & ep. 11. lib. 15. fam. *Et ſi res ipſa loquebatur.* An *illa*, pro, *vlla.* id eſt, quæ notiſſima eſt fides.

V O S *eritis teſtes.*] vetus formula. Virg. 12. Æneid. *Eſto nunc ſol teſtis.* Ouid. 3. Faſt.

——*Teſtes eſtote Philippi.* Ipſe eleg. 10. lib. 2. *Sidera ſunt teſtes.* & eleg. 15. lib. 3.

B *Teſtis erit Dirce.* & eleg. 1. lib 4.
Dij mihi ſunt teſtes. & eleg. 32. lib. 2.
Teſtis eris puras Phœbe videre manus.

Feſtus: *Conteſtari eſt cum vterque reus dicit: Teſtes eſtote.*

S I *quos habeat arbor amores.*] amicarum nomina inciſa in cortice ſuo. dicetur inf. verſ. 3.

F A G V S.] arbor eſt glandifera & amoribus dicata. Ouid. in ep. Oenones:

Inciſa ſeruant à te mea nomina fagi.

Ideo Tityrus Virgilianus, vt amator & otioſus *Recubat ſub tegmine fagi.* & ecl. 2. Corydon.

——*inter denſas vmbroſa cacumina, fagos*
C *Aſſiduè veniebat.*

E T *Arcadio pinus amata Deo.*] ſic Ouid. de lauro. eleg. 1. lib. 3. Triſt.

An quia Leucadio ſemper amata Deo?

Arcadius Deus, Pan. Ouid. 2. Faſt.

Pana Deum pecoris veteres coluiſſe feruntur
Arcades, Arcadijs plurimus ille iugis.

Virg. ecl. 10. *Pan Deus Arcadia venit.* vide Pauſan. in Arcadicis Pinus grata Pani arbor, & inde nectit coronam Ouid. 1. Faſt.

Pars tibi qui pinu tempora nexa geris. Idem:
Pan videt hanc, pinuque caput præcinctus acuta.

D & in ep. Oenones:

Cornigerumque caput pinu præcinctus acuta
Faunus. & 3. Faſt.
Pinigerum Fauni Mænalis ora (colit) *caput.*

Lucret. lib. 4.

——*cum Pan*
Pinea ſemiferi capitis velamina quaſſans.

vnde apud Stat. lib. 2. Sylu. in Arbore Atedij, Pan ſic loquitur:

——*& noſtræ ſtupeant tua germina pinus.*

videretur innuere puerum, vel puellã dilectam Pani in hanc arborem mutatam fuiſſe, quamuis Ouid. 10. Metam. à Cybele Atyn in pi-
E num mutatum ſcribit.

A H *quoties.*] eleg. 3 lib. 2.

Ah quoties illo vitulum geſtante per agros
Dicitur occurrens erubuiſſe ſoror.
Ah quoties auſa, caneret dum valle ſub alta,
Rumpere mugitu carmina docta boues.

vide eleg. 5. ſup. verſ. 13.

T E N E R A S *reſonant mea verba ſub vmbras.*] ſi *reſonant* neutrum eſt, *mea verba* recto caſu dicet, vt eleg. 20. lib. 3.

Non hic Andromeda reſonant pro matre Catena.

Sin actiuum, erit *reſonant fagus & pinus mea verba.* id eſt, referunt propter ἠχὼ, vt Virg.

Formoſam reſonare doces Amaryllida ſyluas.

Sub vm-

Sub umbras teneras, frondes molles, vt Virg. 6. Æneid.

Et teneras turbant ianua frondes.

Alias legitur, *tremulas*, id eſt vibrantes. nam intremiſcunt folia ventis agitata, ſed maximè populea. vt Virg. 5. Æneid.

Splendent tremulo ſub lumine pontus.

SCRIBITVR *& veſtris Cynthia corticibus.*] pro inciditur, vt eleg. 7. lib. 4.

Hoc carmen media dignum me ſcribe columna.

Paſtorum mos eſt ſcribere in cortice. Theocrit. Id. 18. γράμματα δ' ἐν φλοιῷ γεγράψεται. Virgil. eclog. 5.

Imo hac in viridi nuper qua cortice fagi
Carmina deſcripſi. & eclog. 10.
——teneriſque meos incidere amores
Arboribus. Ouid. in ep. Oenones:
Inciſa ſeruant à te mea nomina fagi.

Profert è Callimacho Scaliger, & ante eum Pimpuntius in eclog. 10. Virgil. ex Ariſtoph. Interprete Acharn.

ἀλλ' ἐν δὴ φύλλοισι κεκομμένα τόσσα φέροιτε
γράμματα, Κυδίππην ὅσσ' ἐρέειν καλήν.

Ibid. idem Interpres ad hæc verba Ariſtophanis: ἐν ταῖσι δέλτοις ἔγραφον Ἀθηνᾶ καλοί. ἰδὼν, inquit, ἐρῶντες γὰρ τὰ τῶν ἐρωμένων ὀνόματα γράφουσιν ἐν ταῖς δέλτοις, ἢ δένδρεσι, ἢ τοίχοις. vetus Poëta:

Quando ponebam nouellas arbores mali & pyri
Cortici ſumma notaui nomen ardoris mei,
Nulla fit exinde finis, vel quies cupidinis,
Creſcit arbor, gliſcit ardor, ramus implet litteras.

AN *tua quod peperit nobis iniuria curas.*] Scaliger legit:

An tua quæ peperit nobis iniuria curas?

Probabilius tamen Palmerius:

Ah tua quot peperit nobis iniuria curas.

vt eleg. 5. ſup.

Ah tibi curarum millia quanta dabit. Tua iniuria, Faſtus iniqui: eleg. 14. lib. 2. Ennio, *Iniqua ſuperbia.* infra hîc: *Superba iuſſa.* Iniuria, pro ſuperbia & ſæuitia; quia ſuperbi libenter faciunt iniuriam. ſic *iniuſti*, pro ſuperbis Tibullo:

Hac notat iniuſtos ſupplicibuſque fauet.

Peperit curas, qui auctor fuit curarum, & vnde curæ natæ ſunt. ſic Tibull.

Sæpe mero ſomnum peperi tibi. & ambiguè Cæcilius in Dauo apud Feſtum in *probrum. Ea tum compreſſa parit huic puerum, ſibi probrum.*

QVÆ *ſolum tacitis cognita ſunt foribus.*] quæ ſola nouit ianua licet muta, nec mutua reſpondens. vet. lib. *Sic*, pro *ſunt.* vnde legi videtur oportere, *ſit*, vt referatur ad τὸ *Iniuriam*: nam teſtis huius iniuriæ ianua.

OMNIA *conſueui timidus perferre ſuperba Iuſſa.*] conſueui perferre faſtidioſæ puellæ imperia. Timidus, vt eleg. 3. ſup.

Non tamen auſus eram dominæ turbare quietem
Expertæ metuens iurgia ſæuitiæ.

& eleg. 3. lib. 3.

Semper in iratam pallidus eſſe velim.

& eleg. 10. ſup. *Humilis & ſubiectus amori.*
Perferre, vt Virg. 3. Æneid.

Stirpis Achillea faſtus, iuuenemque ſuperbum
Seruitio enixæ tulimus.

Salluſt. in oratione Marcij. *Quamuis, Quirites,*

A *in vobis ſit, qua iuſſa pro aliis toleratis, ea agere, aut non agere. Iuſſa ſuperba*, ergo & formoſæ, quia, vt ait Ouid. 1. Faſt.

Faſtus ineſt pulcris, ſequiturque ſuperbia formam.

NEQVE *arguto facta dolore queri.*] *Argutus dolor*, an acutus, vt *argutumque caput?* An potius, ſtridulus vocalis, canorus, tinnulus, vt eleg. 6.

Argutæ noctibus ignes. & eleg. 6. ſup.

Arguta blanditia. & infra hic, *Argutæ aues.*

An *argutus*, querulus, quemadmodum apud Cic. lib. 12. ad Att. *Seu quam ſit φιλαίτιος ἀργυρός.* Quam querula res ſit calamitas. *Facta queri*, vt eleg. vlt. lib. 3.

B *Et qua feciſti facta queraris anus.*

Facta, malefacta, iniurias, culpam, vt eleg. 32. libr. 2.

Facti crimina lumen habet. ſed *ficta* vet. lib. melius. *Queri ficta*, ſimulare verbis ſe ea pati, quæ non ſentiantur. vt eleg. 11.

Simulatis ignibus hoſtis.

& Ouid eleg. 7. lib. 1. Triſt.

Pauca tamen ficto verba dolore loqui.

Ficta queri, vt contra Catull. *Vera gemunt.*

PRO *quo diuini fontes.*] pro quibus meritis & malis perlatis. Catull. in Ariadna:

Pro quo dilaceranda feris dabor.

C Ipſe eleg. 28. lib. 2.

Pro quibus optatis, &c.

Ouid. eleg. 7. lib. 2. Amor.

Pro quibus officiis pretium mihi dulce repende.

Idem eleg. 4. lib. 4. Triſt.

Pro quo nec lumen ademptum.

Pompeius apud Salluſt. in ep. ad Senatum. *Pro queis, ô grati patres, egeſtatem ac famem redditis.* Palmerius legit: *Pro quo, ô Dij, vinum fontes.* A qua mihi pro vino, inquit. Scaliger legit: *Pro quo Dij vini fontes.* Neuter rectè opinor. Nam & fontes & rupem ipſam alloquitur, vt eleg. D 17. ſupra: Alcyonas, & infra hic aues. & Turnus 10. Æneid. Ventos: Narcyſſus apud Ouidium, ſyluas: & Medeæ nutrix apud Euripidem cœlum ac terram. *Diuini* autem *fontes* dicuntur, vt eleg. 27. lib. 2. *——at illi*

Aurea diuinas vrna refudit aquas.

Horat. *Nunc ad aqua lene caput ſacræ.*

Virg. ecl. 5. *Et fontes ſacros.* & 4. Georg.

Triſtis ad extremi ſacrum caput aſtitit amnis.

Cornel. Tacit. in extremo libro primo: *Patrijs* amnibus lucos & aras dicari ſolere ſcribit, fontium ſacra, *fontinalia* Feſto. Theocrit. Id. 8.

ἄγεα καὶ ποταμοὶ θεῖον γένος.

E ET *frigida rupes.*] rupem alloquitur, vt el. 4. lib. 4. *Romani montes.* & interpungendum:

Pro quo, diuini fontes & frigida rupes,
Et datur occulto tramite dura quies:

Et quodcunque, &c. ſic el. 1. ſup. *Rupibus ingemuit Milanion.* hic ſup. *Sola ſaxa fidem tenere vult.* & infra: nomine Cynthiæ non vacare. *Frigida rupes*, vt eleg. 20. infra:

Ne tibi ſit durum (adire) montes, & frigida ſaxa.

Virg. 8. Æn. *Gelida monſtrat ſub rupe lupercal.*

ET *datur inculto tramite dura quies.*] contra Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Mollis & inculto ſit mihi ſomnus humo.

Inculto tramite, aſpero, horrido, ſenticoſo. *Trames*

V

à tranſuerſo dictus. Varro 6. de ling. Lat. Iſidor. cap. vlt. lib. 15. *Tramites tranſuerſa in agris itinera, dicta quod tranſmittant.* Imo à trameando, vnde & trama. *Dura quies*, vt eleg. 15. lib. 3.

Et caput in dura ponere iuſsit humo.

& eleg. 19. lib. 2. *Somnus amarus.* Contra: *mollis quies*, eleg. 3. ſup. verſ. 7.

Et *quodcunque mea poſſunt narrare querela.*] Tibull. l. 4. *Et quodcunq. meæ poterunt audere camœnæ. Meæ querelæ*, ego qui queror. vt eleg. 2. *Noſtræ gratiſsima vitæ. Poſſunt*, dixit, quia queri vix fas amantibus. eleg. 5. ſup.

Et quæcunque voles fugient tibi verba querenti.

Cogor *ad argutas dicere ſolus aues.*] eleg. 20. lib. 2. *De te quodcunque ad ſurdas mihi dicitur aures.* & eleg. vlt. lib. 4.

—— noſtra ad ſimulacra loqueris.

Liuius lib. 3. *Quæ mandata habeant à ſenatu ad quercum ea dicere iubet.*

Sed *qualiſcunque es.*] licet ſis perfida & ſæua. eleg. 8. ſup.

Sed quocunque modo de me periura mereris.

eleg. 1. lib. 3.

Qualemcunque Parin vix ſua noſſet humus.

eleg. 19. lib. eiuſd.

Qualiſcunque mihi tuque puella vale.

& eleg. 21. lib. 3.

Qualeſcunque mihi ſemper manſere fideles.

Resonent *tibi Cynthia ſyluæ.*] referant Cynthiæ nomen. *Tibi*, in tuam gratiam & laudem: vel *mihi reſonent ſyluæ, ὦ Cynthia*, vt *Cynthia* vocandi caſu & accuſandi. Virg. ecl. 1.

—— ipſe te Tityre pinus,

Ipſi te fontes, ipſa hæc arbuſta vocabant. & in Sileno: *—— vt littus Hyla Hyla omne ſonaret.*

& 4. Georg.

Ah miſeram Eurydicen anima fugiente vocabat.

Eurydicen toto referebant flumine ripæ. Horat.

Quem Deûm cuius recinet iocoſa nomen imago.

Nec *deſerta tuo nomine ſaxa vacent.*] nunquam Cynthiæ nomine careant. Cicero pro Archia: *Saxa & ſolitudines voci reſpondent.* Virg. in Daphnide: *—— ipſa iam carmina rupes*

Ipſa ſonant arbuſta.

AD ELEGIAM XIX.

Ad Cynthiam.

Non *ego nunc vereor.*] eleg. 2. ſup.

Non ego nunc vereor ne ſim tibi vilior iſtis.

& eleg. 6. ſup.

Non ego nunc Adria vereor mare noſcere tecum.

Tristes *manes.*] στυγνός. Virg. 6. Æneid.

Et triſtes ſine ſole domos, loca turbida adires.

& 3. Æneid. *—— ſtant manibus aræ*

Cæruleis mœſtæ vittis. Iterum 6. Æneid.

—— non me impia namque

Tartara habent, triſteſq́; vmbræ.

Adludit ad nomen Acherontis. *Manes*, inquit Chariſ. lib. 1. οἱ δαίμονες. Mortuorum hominū animæ, manes, quia boni ac ſancti genij illi habiti: manum enim bonum. & eo adluſit Virg. 12. Æneid. *Vos ô mihi manes Eſte boni.* Contra immanes, minimè boni. Nonius in *Manum*.

A Apuleius de Dæmonio Socratis, animas melioris meriti ita vocari ſcribit poſt mortem. Seruius κατ' ἀντίφρασιν dictos putat. Feſtus in *Manalem lapidem*: *Manes, animæ inferorum.* Idem in *Mannos*, ſiue potius *Manos*; *Dij inferi Manes dicti à ſuppliciter eos venerantibus propter metum mortis*, &c. Poëtis & Liuio pro cinere atque oſſibus, vel inferis. Martianus Capella de iis plura. vide & Lilium Gyraldum. ipſe eleg. 8. lib. 2. *Manes, vmbras rogos & oſſa* coniungit. Virg. *Cinerem & manes.* vide ad eleg. 1. lib. 3. verſ. 1.

Nec *moror extremo debita fata rogo.*] per me mora non ſit morti & funeri. Non refugio
B mortem, nec detrecto cremari. *Moratur fata*, qui recuſat mori, & pedem ſtruit. Horat. oda 27. lib. 3. *Impudens Orcum moror.* Idem:

Fata manent culpas. Ipſe:

Longius aut propius mors ſua quemque manet.

M. Anton. 13. Philipp. *Sin aliud me fatum manet.* Virg. 12. Æneid.

Neque enim Turno mora libera mortis.

Si fata vocant venio, inquit, nec rogo me expectent. contra Horat. oda 17. lib. 2.

Volucriſque fati tardauit alas.

Fata, ambiguè etiam de ipſo cadauere, vt el. 17. ſupra: *An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis?*
C Funera autē & cadauera debentur rogo, quia, vt ait Horat. in Arte:

Debemur morti nos noſtraque.

Extremus rogus, qui ſupremo die accenditur. vt eleg. 17. ſopra: *Vltimus lapis.* & extremo puluere & eleg. 12. ſupra: *Extremo funeris atra dies.* & eleg. 1. lib. 3.

Mortis ab extrema conditione vacat.

& eleg. 29. lib. 2.

Vix venit extremo qui legat oſſa die.

& eleg. 20. lib. eiuſd.

Me tibi ad extremas manſurum vita tenebras.

Ouid. 2. de arte amandi de anino:

D *Solus ad extremos permanet ille rogos.*

Eadem mente eleg. vlt. lib. 1. Amor.

Ergo etiam cum me ſupremus adusserit ignis.

Rogus, inqoit Seruius in fragmentis, *extructio lignorum: & ignis ſubiectio, pyra.*

Sed *ne forte tuo careat mihi funus amore.*] ne ego mortous te amica caream. Ne me mortuum amare deſinas. *Meum funus*, ego funeratus, extinctus. vt eleg. 17. verſ. 8. ſupr. Stat. 12. Thebaid. *Et qui caſtiſsimus ardor funus amat.* id eſt, etiam mortuum. *Tuo amore*, te amica, vt eleg. 16. ſupr. verſ. 19.

E *Cui nunquam reſerata meos admittis amores.*

vide illic adnotata.

Hic *timor eſt ipſis durior exequiis.*] ipſa morte mihi acerbior. *Durus timor*, vt Virg. 4. Æn.

Duras immittere curas. & 5. Æneid.

—— Duri magno ſub amore dolores

Polluto. Exequiæ metonimiκῶς pro morte, id qood ſequitur, pro eo quod præcedit, vt apud Horat. *Funeratus*, pro occiſus. Iſidorus lib. 11. *Exequiæ cadauer dum portatur; imo ipſa pompa & comitatus ſequentium cadauer.* Virg. 5. Æneid. adludit ad etymon:

Annua vota tamen ſollemneſque ordine pompas

Exequerer. vnde *exequiari*. Varro apud

Nonium. Donat. in illud Andriæ: *Funus procedit, nos ſequimur: hinc exequiæ dictæ*, inquit, *quia ordine naturæ mortuos ſequemur.* Hinc formula funeris indictiui: *Exequias quibus commodum eſt ire iam tempus eſt, ollus ex ædibus effertur.*

N O N *adeo leniter noſter puer haſit ocellis.*] id eſt, fixus manſit in oculis, quia ex aſpectu amor naſcitur, vt dictum eleg. 1. ſupra verſ. 1. Aut *noſter puer*, Cupido communis amantium Deus. vt eleg. t. ſupr. *Noſtra Venus.* & Tibull. eleg. 3. lib. 1. *Quid tua nunc Iſis tibi Delia?* Aut, *noſtris ocellis puer haſit. Puer* ſine adiectione verbi, vt eleg. 9. ſupr. verſ. 2t. & eleg. 6. ſupr. verſ. 23. & eleg. 7. ſupr. verſ. 15. *Haſit ocellis*, vt Virg. t. Æneid.

Hæc oculis, hæc pectore toto Hæret.

& Æneid. 4. *Hærent infixi pectore vultus.*
Cic. 13. Philipp. *In oculis veſtris hærebunt.* Idem in oratore. *In bonis hærebit & habitabit ſuis.* Sic apud Horat. oda 13. lib. 4. (Amor)

Pulcris excubat in genis.

V T *meus oblito puluis amore vacet.*] vt ego verſus in puluerem & cinefactus amore caream. ſic infra hac eleg.

Abſtrahat à noſtro puluere iniquus amor. & el. 17. ſup. *Illa meum extremo clamaſſet puluere nomen.*
Ouid. eleg. 3. lib. 3. Triſtium:

Sentiet officium mœſta fauilla pium.

& *ꝛ* oblito πάθος. vt eleg. 4. lib. 4.

Interque oblitas excidit vrna manus.

I L L I C.] adiuuatur verbis ſeqq. cæcis locis. ſic ſup. eleg. t7.

Illic ſi qua meum ſepeliſſent fata dolorem;

de terra. Catullus:

Qui nunc it per iter tenebricoſum
Illuc, vnde negant redire quemquam.

Tibull. el. 3. lib. t. *Illic eſt cuicunque rapax mors venit amanti.* id eſt, in elyſio.

P H I L A C I D E S *heros.*] vt Æaci nepos, Æacides: & Alcæi nepos, Alcides. ſic Phylaci nepos Proteſilaus, Phylacides. Phylacus vrbem Theſſaliæ Phylacam poſſedit, vt ſcribit Apollodorus lib. 1. & Strabo lib. 9. Proteſilaus Iphicli filius dicitur Apollodor. libr. 3. Homerus Iliad. 2. Phylaces maritum fuiſſe ait, non Laodamiæ, & à Dardano viro primum Græcorum interfectum ſcribit, & coniugem mœſtam in vita remanſiſſe. vnde Ouid. in Met.

——*Hectorea primus fataliter haſta*
Proteſilae cadis.

Auſonius:

Proteſilae tibi nomen ſic fata dederunt,
Hoſtia quod Troiæ prima futurus eras.

Catull. in eleg. ad Manlium ab eo verſu:

Quam ieiuna pium deſideret ara cruorem
Docta eſt amiſſo Laomedia viro.

Ouid. el. 6. lib. 2. Amor. tangit hanc fabulam:

Triſtis Phylacidæ Therſites funera vidit.

& 2. de Rem. Amor.

Si potes & ceras remoue: quid imagine muta
Carperis? hoc periit Laomedia modo.

& Stat. 2. Syluarum in Genethliaco Lucani:

——*Solet hoc patere limen* (Ditis)
Ad nuptas redeuntibus maritis.

Auſon. in Cupidine cruci ſuffixo:

Præreptas queritur per inania gaudia noctes
A *Laodamia duas, viui functique mariti.*

Ouid 3. de arte amandi:

Reſpice Phylaciden, & quæ comes iſſe marito
Fertur, & ante annos occubuiſſe ſuos.

& el. 18. l. 2. Amor. *Et comes extincto Laodamia viro.* Idem in epiſtola Laodamiæ mutat modulum ſyllabæ, *Conueniunt matres Phylaceides.* aliàs, *Phylacides.* ſed à Phylaca vrbe deducit patronymicum. vide & Seruium in illud: *His Laodamia It comes.* & Higinum fabula 103. t04. & 251. *Heros* autem dicitur, quia genus à Deucalione ducebat, vt ſcribit Apollodor. lib. 1.

N O N *potuit eſſe immemor Iucundæ coniugis.*] obli-
B uiſci non potuit Phylaces, vt Homerus, vel vt alij Laodamiæ. ſic eleg. 6. ſup.

Tum tibi ſi qua mei veniet non immemor hora.

& el. 20. l. 2. *Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ.*

C Æ C I S *locis.*] apud inferos vbi tenebræ. vnde Virg. 6. Æneid.

Vt triſtes ſine ſole domos loca turbida adires.

Catull. *Malæ tenebræ orci.* & *Iter tenebricoſum.* Ennius: *Vbi rigida ſtat craſſa caligo inferûm. Cæcum*, obſcurum, vt eleg. 4. lib 2.

Vnde tamen veniunt tot mala cæca via.

Virg. 6. Æn. *Clauſi tenebris, & carcere cæco.*
C Item: *In vada cæca tulit.* 1. Æneid. Item:

Parietibus textum cæcis iter. 5. Æneid. Horat.
Vrgenturque cæca nocte.

S E D *cupidus falſis attingere gaudia palmis.*] contrectare dilectam vxorem & delicias ſuas. *Cupidus attingere*, vt Virg 12. Æneid.

Auidus confundere fœdus. & el. 1. *Libertas loqui. Gaudia*, vt apud Petron. *Itaque vt experrectus pertrectaui gaudio diſpoliatum torum.* id eſt, puero Gytone. & Ouid. in epiſt. Sapphus:

Cum mihi neſcio quis, fugiunt tua gaudia, dixit.

id eſt, amator Phaon. *Falſis palmis*, vt eleg. 17. l. 3.

Induit abiegnæ cornua falſa boui. Falſis, non veris
D & ſolidis; ſed ſimulatis & vmbraticis. vnde *vmbraticus homo.* Plauto, Virg. 6. Æneid.

Et ni docta comes tenues ſine corpore vitas
Admoneat volitare caua ſub imagine formæ,
Irruat, & fruſtra ferro diuerberet vmbras.

T H E S S A L I S *antiquam venerat vmbra domum.*] Anacolonthon cupidus vmbra, vt el. 14. ſup.

Non tamen iſta meo valeant contendere amori,
Neſcit amor magnis cedere diuitijs:
Nam ſiue optatam mecum trahit illa quietem.

Phylacides, vmbra Theſſalis. vt infra hic:

Formoſæ chorus Heroinæ. vbi adnotauimus.

Theſſalis vmbra, vmbra Proteſilai, qui Theſſalus
E fuerat. ſic ara Theſſalis Ouid. in ep. Laodamię.

Nulla caret fumo Theſſalis ara meo. & Ibid.

Aemonis Laodamia. Chariſ. l. t. *Theſſalis, Dardanis.* Impetrarat autẽ à Plutone Laodamia, vt ſibi cum marito tres horas colloqui liceret, quo ſpatio decurſo reduxit eum Mercurius. Higin. fab. 103. & 104. qui Laodamiã ait ſe in pyrã ardentem conieciſſe, in quã Pater Acaſtus effigiẽ Proteſilai coniecerat. Alij transfixam haſta: alij deſiderio & dolore tabuiſſe ſcribunt. *Venerat domum antiquam*, vel caram, inquit Seruius, vel re vera priſcam: in illud 2. Georg.

Antiquaſque domos auium. vt 4. Æneid.
Namque ſuam patria antiqua cinis ater habebat.

Ibidem : *Templum Coniugie antiqui.* Id eſt, viri- quondam. & 3. Æneid.

Hoſpitium antiquum Troiæ.

de hac domo Catull.

Coniugis vt quondam flagrans aduenit amore
Proteſilaeam Laodamia domum
Inceptam fruſtra, &c.

Illic *quicquid ero.*] Ouid. in Ibin:

Quidquid ero ſtygijs erumpere nitar ab oris.

Stat. 8. Thebaid.

Quidquid es (apud inferos) *æternus Phœbo dolor.*

dictum eleg. 11. ſup. verſ. 26.

Semper *tua dicar imago.*] vt alibi:

Huius ero viuus, mortuus huius ero.

Tibull. eleg. 2. lib. 3.

Ergo ego cum tenuem fuero mutatus in vmbram.

Ouid. in Ibin:

Perſequar & vultus oſſea forma tuos.

Vmbras tamen circa ſepulcra, & terras vagari putant, imagines vero ἢ εἴδωλα errare apud inferos; quia Virg. dixit 4. Æneid.

Omnibus vmbra locis adero, dabis improbe pœnas.
Audiam, & hæc manes veniet mihi fama ſub imos.

& poſt: *Et nunc magna mei ſub terras ibit imago.*

Idem tamen 2. Æneid. hæc confundit:

——Ipſius vmbra Creuſæ
Viſa mihi ante oculos; & nota maior imago.

Apud Lucretium ex Ennio: *Acheruſia templa*
Quò neque perueniant animæ, neque corpora noſtra,
Sed quædam ſimulacra modis pallentia miris.

Apud Homerum 11. Odyſſ. Vlyſſes Idolum Herculis apud inferos tantum videt, & ipſum ait in cœlo Herculem.

Traiicit *& fati litora magnus amor.*] tranſmittit etiam ripas ſtygiæ paludis. *Traijcere* verbum nauticum. *Fatum* autem pro ipſo Orco, vt eleg. 28. lib. 2.

Vna ratis fati noſtros portabit amores.

Littora autem pro ripa. vt eleg. 2. ſup.

Eueni patrijs filia littoribus.

Virg. 6. Æneid. & *ripas* & *littora* dixit de fluuiis inferorum: *Nec ripas datur horrendas.* & mox:

Centum errant annos volitantque hæc litora circum.

Magnus amor, qualis eſt meus. vel perpetuum eſt Amoris epitheton ob eius numinis vim & maieſtatem, vt eleg. 3. lib. 4.

Omnis amor magnus, ſed aperto in coniuge maior.

Plato in conuiuio μέγας θεὸς ὁ ἔρως, καὶ θαυμαστὸς ἐν ἀνθρώποις τε καὶ θεοῖς. Virg.

Quid Iuuenis magnum cui verſat in oſſibus ignem
Durus Amor. Item: *Inſideat quantus miſera Deus.*

Catull. in Coma Berenices:

Quis te mutauit tantus Deus?

Quod ad ſententiam vero huius loci attinet. ſic Virg. 6. Æn. *Curæ non ipſa in morte relinquunt.* Theocrit. Id. 1. κ' εἰν ἀΐδα κακὸν ἔσσεται ἄλγος ἔρωτος. vbi καὶ, vt hic: *Et fati,* &c.

Illic.] in elyſio & ſilua myrtea. ſic & el. 7. lib. 4. Locat Heroinas in campis elyſiis, vbi chori & cantus.

Formosæ *vernant chorus Heroinæ.*] el 4. ſup.

Et quaſcunque tulit formoſi temporis ætas.

& eleg. 13. ſup. verſ. 31.

Illa ſit Inachijs & blandior Heroinis.

Heroinæ chorus, appoſitio, vt eleg. 9. ſup.

A *Nedum tu poſſis ſpiritus eſſe leuis.*

& hîc *Phylacides Theſſalus vmbra. Chorus* autem multitudo choreas ducentium & canentium. Atqui in campis Elyſiis:

——choreæ cantuſque vigent, paſſimque vagantes
Dulce ſonant tenui gutture carmen aues.

Heroinæ vernant, florent, quaſi in vere ætatis, & in campis vbi ver perpetuum. Ipſe eleg. 5. lib. 4. *Dum vernat ſanguis,* Martial.

Dum tibi vernarent dubia lanugine malæ.

Petron. *Vernanteſque comas triſtis abegit hyems.* Plin. *Nitidus anguis vernat.* (poſitis nouus exuuiis) Heroinas autem ſiue matronas Heroidas,
B vt loquitur eleg. 28. lib. 2. cape Ilionam, Caſſandram, Andromacham, Briſeidem, Tecmeſſam, &c.

Qvas *dedit Argiuis Dardana præda viris.*] quæ in præda Troianæ diuiſione Græcis victoribus ſorte contigerunt. *Præda*, inquit Nonius, *corpora ipſa rerum: Manubiæ, pecunia ex præda vendita redacta.* Gell. lib. 13. cap. 24. Varro 5. de ling. Lat. *Præda*, inquit, *eſt ab hoſtibus capta, quod manu parta, vt parida præda.* Idem tamen lib. 7. *à prædando prȩda, à merendo merces.* vbi fortaſſe legẽdum; *à præ dando. Argiuis*, pro quibuſcunque
C Græcis, vt adnot. ad eleg. 15. ſup.

Argiuæ fama pudicitiæ. de formoſis Troianis mulieribus eleg. 27. lib. 2.

Et quot Troia tulit vetus, & quot Achaia formas

Qvarvm *nulla tua fuerit mihi Cynthia forma Gratior.*] iucundior & blandior mihi te ipſa formoſa eſſe poterit: *Tua forma*, te formoſa, vt eleg. 4. ſup. *Forma Nycteidos*, pro formoſa Nycteide. & eleg. 3. ſup. *Cornua Inachides*, pro, Inachide cornuta. Virg. 2. Æneid.

Non mihi Tyndaridis facies inuiſa Lacænæ.

Et *tellus hoc ita iuſta ſinat.*] An benigna & propitia? vt *iuſta ſeruitus* in Andria Terentij. &
D contra eleg. 15. ſup. *Iniuſto ſalo.* Virg. 12. Æn.

——Tuque optima ferrum Terra tene. An quia omnibus æque patet? Horat. oda 18. lib. 2.

Aequa Tellus Pauperi recluditur Regumq. pueris?

An propter maternam pietatem, quæ & gignit nos, & genitos alit ac ſuſtinet, & mortuos gremio recipit ac tegit. vnde *pia* dicitur eleg. 7. lib. 3.

Et mater non iuſta pia dare debita terrȩ.

vide Plin. cap. 63. lib. 2. An *iuſta Tellus*, quia reddit credita cum fœnore? Virg. 2. Georg.

Fundit humo facilem victum iuſtiſſima Tellus.

Tzetzes in Heſiod. ὅτι τὸ δίκαιον τῆς γεωργίας, καὶ
E ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ ἀληθὴς Δίκη, Θέμις καλεῖται. Hinc *Legifera Ceres*, Phornuto, quod æquitatis & concordiæ inuentrix: diuiſis agris & inſtitutis terminis. vnde Philemon:

Δικαιότατον κτῆμ' ἐστὶν ἀνθρώποις ἀγρός.

Cur autem hic veneratur terram? An quia continet Deos Manes & eos aditurus illi ſacrificat Æneas lib. 6. Æneid. Sueton. in Tiberio cap. penult. *Pars terram matrem, Deoſque manes orarent, ne mortuo vllam ſedem, niſi inter impios darent.* Ouid. in Ibin:

Reſpuet inuiſum iuſta cadauer humus.

Qvamvis *te longæ remorentur fata ſenectæ.*] Licet te Parcæ detineãt in vita, quam longam

tibi neuerunt. *Fata ſenecta*, vt eleg. 13. lib. 2.
Si tam longana mansiſſet fata ſenecta.
id eſt, ſenectam longam fatis datam. & eleg.
28. lib. eiuſdem:
Illa ſepultura fata beata tua.
id eſt, mors tibi beata fatis conceſſa. *Remorantur*, vt eleg. 6. ſup.
Sed me complexa remorantur verba puellæ.
vnde Cic. 6. de Rep. *Quid moror in terris?* Horat.
Nec in terris morabor amplius. & iocus Neronis
de Clodio; *Poſtquam inter homines morari deſiit.*
CARA *tamen lacrymis oſſa futura meis.*] id eſt,
tui cineres, tu mortua. vt ſup. *Meus puluis.* eleg.
13. libr. 2.
Nam mea qui poterunt oſſa minuta loqui?
& eleg. vlt. lib. 4.
Defleta & gemitu Cæſaris oſſa mea.
Senſus eſt: Tu mortua etiam mihi miſero,
quem curæ nec in ipſa morte relinquunt, cara
eris; teque mortuam complectar, & *miſtis oſſibus oſſa teram*, vt ait eleg. 7. lib. 4. Poteſt etiam
eſſe hypallage. caræ lacrymæ tuæ futuræ ſunt
meis oſſibus: ego etiam mortuus lacrymis tuis
delectabor; & iucundum erit, quod me deflebis mortuum. vt
Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico.
Fas eſt præteritos ſemper amare viros.
Meis lacrymis, mihi lacrymanti. vt eleg. 3. verſ.
vlt. & el. 6. verſ. 24. ſup.
QVÆ *tu viua mea poſſis ſentire fauilla.*] An viua
Cynthia, & ſuperſtes? An viua numero multitudinis accuſandi caſu: vtinam, inquit, illa
ſentire poſſis viua. id eſt, lacrymas & amorem
meum adhuc in fauilla ſpirantem. Sed cum
vet. lib. habeat: *Quod ſi in te me poſſim.* legendum puto: *Quod ſiue te viua poſſim ſentire fauilla.*
id eſt, vtinam id ſentire poſſim, nempe amorem tuum & lacrymas, viua adhuc mea fauilla & ſpirante meo cinere. *Mea fauilla*, mei manes, & cineres, vt ſupra: *Meus puluis.* Sic el. 1.
lib. 2. *Muta tace verba fauillæ.* & eleg. vlt. lib. 4.
Hæc cura & cineri ſpirat inuſta meo.
Mea fauilla, me rogis conſumpto & cinefacto.
quid propriè fauilla dictum ad eleg. 9. ſupra
verſ. 18.
TVM *mihi non vllo mors ſit amara loco.*] ſiue
terra, ſiue mari, ſiue in patria, ſiue peregri moriar, mors acerba non ſit. *Mors amara*, vt *noctes
amaræ*, eleg. 1. ſup. & *ſomnus amarus*, eleg. 19. lib. 2.
& *virtus amara*, eleg. 10. lib. 3. & amarus odor,
eleg. 33. lib. 2.
QVAM *vereor.*] vt eleg. 26. lib. 2.
Quam timui, ne forte tuum mare nomen haberet.
& Virg. 6. Æneid.
Quam metui ne quid Libya tibi regna nocerent.
NE *contempto buſto.*] abiecta cura mei ſepulcri. neglecta religione ſepulcri & luctu debito. eleg. 1. lib. 3.
Ne mea contempto lapis indicet oſſa ſepulcro.
vide illic adnotat. An *buſtum* pro manibus, vt
eleg. 7. lib. 4.
Fracto buſta piare cado. id eſt, manes placare. & eleg. 7. ſup.
Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulcro.
& eleg. 14. lib. 2.

A *Interea caue ſis nos aſpernata ſepulcos.*
Seruius in fragmentis. *Crematio cadaueris, buſtum: locus vſtrina dicitur: operis conſtructio ſepulcrum. Buſtum*, inquit Feſtus, *Proprie locus in quo
mortuus eſt combuſtus, & ſepultus quaſi bene vſtus.*
ABSTRAHAT *te à noſtro puluere.*] Auellat à
noſtro cinere & oſſibus. *Puluere*, vt el. 17. ſup.
Extremo puluere. & Ouid. 5. Faſt.
Littus ad Inachium puluis inanis eam.
Virg. 11. Æneid. *Tum littore toto*
Ardentes ſpectant ſocios, ſemiuſtaque ſeruant
Buſta, nec auelli poſſunt; nox humida donec
Inuertit cælum ſtellis ardentibus aptum.
B Ouid. in Epicedio Tibulli:
Cumque tuis ſua iunxerunt Nemeſiſque priorque
Oſcula, nec ſolos deſtituere rogos.
Lucret. lib. 3.
At nos horrifico cinefactum te prope buſto
Inſatiabiliter deflebimus, æternumque.
INIQVVS *amor.*] vel aduerſus mihi & infenſus: vel amor alterius non æquus & par
meo amori: vel iniuſtus, quia te non ſinet iuſta perſoluere mortuo.
LACRYMAS *ſiccare.*] *Compeſcere ocellos* dixit
eleg. 16. ſup. *Fletum ſupprimere.* eleg. 1. lib. 4.
Lacrymas ſupprimere. eleg. 8. lib. 3.
C *Siccare lacrymas.* vt Fab. cap. 5. lib. 11.
Nec iocis lacrymas, vbi opus erit miſeratione, ſiccabimus. Ouid. 3. Faſt.
Occupat amplexu, lacrymaſque per oſcula ſiccat.
Apuleius lib. 5. Aſini: *Lugubres voces deſinite, &
diutinis lacrymis madentes genas ſiccate.* Seneca
cap. 4. de Conſol. ad Martiam. *Exſiccare oculos.*
& cap. 7. de Conſol. ad Polyb. *Tibi tuæ* (lacrymæ) *aſſiccandæ ſunt.* & cap. 12. Ibid. Ouid. 13.
Met. *Lacrymantia terſit Lumina.* vide adnotata
ad illud eleg. 6. lib. 3.
Humidaque impreſſa ſiccabat lumina lana.
D Notum illud Apollonij dictum: *Rhetoris lacryma nihil citius areſcit, præſertim in alienis malis.*
CADENTES.] vt in epiſtola Vlyſſis.
Vidi, nec lacrymas oculi tenuere cadentes.
Ouid. eleg. 3. lib. 3. Triſt.
Noſtra tuas vidi lacrymas ſuper ora cadentes.
eleg. 5. lib. eiuſd.
Et lacrymas cernens in ſingula verba cadentes.
& eleg. 3. lib. 3.
Nec dominæ lacrymis in noſtra cadentibus ora.
FLECTITVR *aſſiduis certa puella minis.*] aſſiduitas omnia ſuperat. ideo eleg. 8. ſup.
Aſſiduas non tulit illa preces.
E & eleg. 9. ſupra:
Aſſiduas ô fuge blanditias.
Certa, conſtans. vide eleg. 13. ſup. verſ. 6.
DVM *licet.*] eleg. 15. lib. 2. eadem formula.
Tu modo, dum licet, hunc fructum ne deſere vitæ.
Ibidem:
Dum nos fata ſinunt, oculos ſatiemus amore.
Horat. oda 12. lib. 4.
Nigrorumque memor, dum licet, ignium.
& oda 3. lib. 2.
Dum res, & ætas, & ſororum
Fila trium patiuntur atra.
Tibull. eleg. 1. lib. 1.
Interea dum fata ſinunt iungamus amores.

Apud Valer. Max. cap. 2. lib. 6. Quæ liberè dicta aut facta: Lentulus Marcellinus conſul: *Acclamate, acclamate*, inquit, *Quirites, dum licet.*

INTER *nos latemur amantes.*] *Viuamus, atque amemus*, inquit Catullus. *Inter nos*, inuicem. Plaut. Captiu. ſc. 3. act. 2. *Videas corde amare inter ſe.* Ibidem: *Inter nos fuiſſe ingenio haud diſſociabili.* Terent. Adelph. *Inter ſe amare*, quod Donatus *inuicem* exponit.

NON *ſatis eſt vllo tempore longus amor.*] ſine fine amandum eſt. eleg. 15. lib. 2.

Errat qui finem veſani quærit amoris,
Verus amor nullum quærit habere modum.

AD ELEGIAM XX.

Ad Gallum.

HÆC *pro continuo te Galle monemus amore.*] vt noſtra vetus neceſſitudo & nunquam intermiſſa poſtulat. Cicero ſæpe ita loquitur, præſertim in epiſtolis. Ipſe el. vlt. huius libri:

Pro noſtra ſemper-amicitia.

Amicum eum vocat eleg. 10. & 13. ſupra.

IN *tibi ne vacuo defluat ex animo.*] vtrumque tranſlatum à vaſis, & *defluat*, & *vacuo*. cum enim liquor quem continebant, effluxit, vacua fiunt. memoria autem res continentur, vnde & *Theſaurus rerum* dicitur Ciceroni. ſic Tibull. eleg. 1. lib. 3.

Illa mihi referat ſi noſtri mutua cura eſt,
An minor: An toto pectore deciderim.

Cic. 2. de finib. *Bona præterita non effluere ſapienti.* Catull. ad Ortalum:

Ne mea dicta vagis nequicquam credita ventis
Effluxiſſe meo forte putes animo.

Virg. eclog. 1.

Quam noſtro illius labatur pectore vultus:

Eadē Metaphora apud Terent Eun. ſc. 2. act. 1.

Quæ vera audiui taceo, & contineo optimè.
Sin falſum aut fictum aut vanū eſt, continuo palā eſt,
Plenus rimarum ſum, hac & illac perfluo.

& mox: *Hoc falſum eſt effluet.* Lucret. lib. 3.

Et non omnia pertuſum congeſta quaſi in vas
Commoda perfluxere, atque ingrata interiere.

Animo, pro memoria. Virg.

Omnia fert ætas, animum quoque.

Vacuas mentes alio ſenſu dixit idem Virgilius, nimirum otioſas.

Cætera quæ vacuas tenuiſſent carmina mentes.

SÆPE *imprudenti fortuna occurrit amanti.*] aduerſa venit & nocet nihil tale cogitanti & incauto. Quæ ſequitur fortuna ſecunda eſt, quæ occurrit aduerſa eſt & infeſta. Virg. 4. Æneid.

Si modo, quod memoras, fatum fortuna ſequatur.

Cicero in Bruto: *Tranſuerſa in te incurrit fortuna reip.* ſic Horat. oda 5. epod.

Nocturnus occurram furor.

Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Nec ſinit occurrat quiſquam qui corpora ferro
Vulneret. & Virg.
Occurſare capro, cornu ferit ille, caueto.

CRVDELIS *Minyis.*] crudelis cum 3. caſu. vt eleg. 26. lib. 2.

A *Sed non Neptunus tanto crudelis amori.*

Minyæ, inquit Feſtus, *dicti Argonautæ, quod plerique eorum ex filiis Minyæ fuerint orti.* Ouid. initio lib. 7. Metam.

Iamque fretum Minyæ Pagaſæa puppe ſecabant.

Apud Pauſan. in Corinthiacis Minyæ dicti omnes populi Orchomeniis & Locricis finitimi. Apud Strabon. lib. 9. Minyæ Iolcon patriam Iaſonis, coloniam deduxere. De poſteris Minyarum Herodot. in Melpomene. Apud Apollodor. lib. 3. Minyas rex, auus Atalantæ fuit. Crudelis vero Minyis fuiſſe dicitur Aſcanius, quia ex eo ſiue lacu ſiue flumine fuiſſe vi-
B dentur Nymphæ, quæ Hylam rapuerunt: quo raptu Hercules ipſe ademptus Argonautis.

DIXERIT *Aſcanius.*] Turneb. cap. 15. l. 11. Vulgatam lectionem, *Dux erit*, tueri conatur; quaſi dux & auctor eius calamitatis fuiſſe videatur Aſcanius. ſed profecto fallitur. Rectè enim vet. lib. *Dixerit.* Teſtis, inquit, eſſe poterit, & quaſi voce ſua confirmare illam ſententiam veram eſſe: *Sæpe imprudenti fortuna occurrit Amanti.* ὡσεὶ ἂν λέγοις. ſic omnino ipſe eleg. 7. lib. 4.

Dicet damnatas ignea teſta manus.

& eleg. 33. lib. 2.

C *Quamuis Ida Parin paſtorem dicat amaſſe.*

& eleg. 8. lib. 4.

Appia dic quæſo quantum te teſte triumphum
Egerit. & eleg. 11. lib. 2.
Iam negat Euphrates equitem poſt terga tueri.

Virg. ——*Teſtes ſunt flumina Nymphis.*
Item: ——*monteſque feri, ſiluæque loquantur.*

Catullus:

Vt noſtros luctus, noſtraque incendia mentis
Carbaſus obſcura dicat ferrugine Ibera. Item:
Tibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiſſima Ait Phaſelus.

Horat. *Teſtis Metaurum flumen.* ſic *Mæander vidit*, apud Ouid. in epiſt. Deianiræ. Ridiculus
D autem Muretus, qui *Aeſonius* legendum putat, pro *Aſcanius*. nam iuxta flumen Aſcanium raptum Hylam fuiſſe ſcribit Higinus fab. 14. Strabo lib. 12. Aſcanium lacum in Bithynia eſſe ait non procul ab eo loco, vbi raptus Hylas fuiſſe dicitur. Plinius quoque cap. vlt. lib. 5. Aſcanium Bithyniæ lacum commemorat. & cap. 10. lib. 3. Aſcanij lacus ſummas aquas dulces eſſe ait, cum reliquæ amaræ ſint. Seruius in 3. Georg. Virgilium ait poſuiſſe *Aſcanium* pro quouis flumine cum ait:

Illas ducit amor trans Gargara, tranſq. ſonantem
Aſcanium.

E EST *tibi non infra ſpeciem*] non inferior forma. Seruit comparationi dignitatis. Horat. ſat. 1. lib. 2.

Infra Lucilli cenſum, ingeniumque. Cic. 3. de finib. *Infra ſe humana omnia ducere.* Terent. Eun. *Tace tu quem eſſe infra omnes infimos puto. Species*, pro forma. Ouid. 5. Faſt.

Et monet ætatis ſpecie, dum floreat, vti.

NON *nomine diſpar.*] Hylam hiſtrionem fortaſſe intelligit, de quo Macrob. cap. 7. lib. 2. Saturn.

THIODAMANTÆO *proximus ardor Hylæ.*] Amor proximè accedēs ad Hylam, id eſt, puer

Hyla non inferior. *Ardor*, pro amore el. 7. ſup. verſ. 24. de Hyla & eius raptu Apollodor. lib. 1. Theocrit. in Hyla. Higin. Fab. 14. & Fab. 271. Apollon. lib. 1. Argon. Virg. ecl. 6. & Petron. Arbiter. Thiodamas, Hylæ pater. Apollodor. lib. 1. *ὕλας ὁ Θειοδάμαντος παῖς, ὀρχηλέως δὲ ἐρώμενος* Higin. Fab. 14. Thiodamantis & Menodices Nymphæ filium facit. Interpres Theocriti. *τὸν ὕλαν λωνσκίτης υἱὸν Ἡρακλέους φησίν. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ ῥόδιος οἰκοδαίμων ἐκ Κύονος. Εὐφορίων δὲ, Εὐφήμου τοῦ Ποσειδῶνος ἐρώμενον.*

N V N C *tu*.] vet. lib. *Hunc*, quod non improbo, vt ſit ſententia: *Hunc tu Nympharum ſemper-cupida defende rapina.*

S I V E *leges vmbroſæ flumina ſyluæ.*] legere verbum nauticum eſt. *Legere flumen*, oram, littus, freta, eſt curſim præteruehi remis & velis, vt oculis percurrere literas & picturã, legere eſt. vel vt dicitur carpere iter & viam. Ipſe eleg. 22. libr. 3.

Pelsacaque trabis totum iter ipſe legas.

Virg. 2. Georg.

——ades & primi lege litoris oram.

& 2. Æneid.

——pars cætera pontum Ponè legit.

eclog. 8. *——ſiue oram Illyrici legis æquoris.*

& 3. Æneid.

——& crebris legimus freta concita terris.

Ibid. *Littoraque Epeiri legimus.* Per *flumina ſyluæ vmbroſa*, Clitumnum deſignari admonet Scaliger, de quo eleg. 20. lib. 2.

Qua formoſa ſuo Clitumnus flumina luco
Integit.

ſed & alia flumina per ſyluas labuntur, vt 6. Æneid.

Plurimus Eridani per ſyluam voluitur amnis.

S I V E *Aniena tuos tinxerit vnda pedes.*] *Amerina* legit Scaliger ex vet. lib. & lacum Vadimonis intelligit. ſed Anienæ vndæ ipſe meminit eleg. 14. lib. 3.

Et cadit in patulos lympha Aniena lacus.

Virg. 4. Georg.

Vnde pater Tiberinus, & vnde Aniena fluenta.

Ipſe eleg. 7. lib. 4. Deum Anienum commemorat; *Acceſſit ripa laus, Aniene, tua.* Ibid.

Ramoſis Anio qua pomifer incubat aruis.

eleg. 20. lib. 3.

Hic Anio Tiburte fluis; Clitumnus ab vmbro
Tramite, & æternum martius humor opus.

vbi Anienem, & Clitumnum coniungit, vt hoc loco: Horat.

Et præceps Anio & Tiburni lucus. *Tinxeris pedes*, leuiter alluerit, vt cum pede tentatur flumen. Catull. ad Ortalum.

Namque mei nuper letæo gurgite fratris
Pallidulum manans alluit vnda pedem.

Ouid. 4 Met. *——& in alludentibus vndis*
Summa pedum, taloque tenus veſtigia tingit

Ipſe eleg. 10. lib. 3.

Lydia Gygæo tincta puella lacu. & eleg. 3. lib. 3.

Tingunt Gorgoneo punica roſtra lacu.

de columbis.

S I V E *gigantea ſpatiabere littoris ora.*] Id eſt, inambulabis voluptatis aut valetudinis cauſa. *Ora gigantea*, maritima regione iuxta Cumas. ibi enim Phlegræus campus; & illic Gigantes

A habitaſſe dicuntur, & cum Dijs pugnaſſe, à quibus victi Herculis auxilio. Strabo lib. 5. Plin. cap. 5. lib. 3. Diodor. Sicul. & Apollodor. lib. 1. *Ora*, inquit Seruius, *extrema pars cuiuſque rei.* Virg. 2. Georg. *Et primi lege litoris oram.* *Spatiari*, eſt lentè ingredi. eleg. 2. lib. 2.

Aut cum Dulichias Pallas ſpatiatur ad aras.

& eleg. 31. lib. eiuſd.

Hoc vtinam ſpatiere loco quodcunque vacabis.

Eſt & ſpatiari, errare: vide Cato apud Feſt. *Spatiatorem*, pro erratore dixit.

S I V E *vbicunq. vagi fluminis hoſpitio.*] ſiue te vagũ B aliquod flumen, quaſi hoſpitem accipiet, vel aquis ſuis innatantem vel nauicula vehentem. *Vagum flumen, exercitum curſu*, Virg. *Semper errans.* Horat. *Quà benta tellus, & vaga flumina.* oda 34. lib. 2. Idem. *Vagus & ſiniſtra labitur ripa*, de Tiberi: oda 2. lib. 1. In Catal.

Atque amnes tenuiſſe vagos. Ipſe eleg. 15. lib. 3.
Sæpe vago Aſopi ſonitu permota fluentis.

& eleg. 19. lib. 2.

Nec vaga muſcoſis flumina fuſa iugis. & eleg. 11. lib. 3. *Vaga flumina Nili.* *Hoſpitium fluminis*, vt eleg. 19. lib. 3.

C *Et placidum ſyrtes portum, & bona litora nautis*
Præbeat hoſpitio ſæua Malæa ſuo. Ibid.

Ergo ego nunc rudis Adriaci vehor æquoris hoſpes.

hic infra vocatur, *domus humida.* Virg. 4. Georg. Thalamus.

At mater ſonitum thalamo ſub fluminis alti
Senſit. & 8. Æneid.

Hic mihi magna domus celſis caput vrbibus exit.

N Y M P H A R V M *ſemper-cupidas defende rapinas.*] quia vt Ouid. 2. de arte amandi:

Naiadumque tener crimine raptus Hylas.

vide Mart. epigr. 68. lib. 6. eiuſdem argumenti. *Defende*, arce, prohibe. Virg. ecl. 7.

D *Solſtitium pecori defendite.* Horat. od. 17. lib. 1. *Defendit æſtatem capellis.* Ennius Achille apud Nonium: *Serua ciues, defende hoſtes.* & *ſemper-cupidas rapinas Nympharum*, dictum eſt per hypallagen, pro ſemper-cupidarum Nympharum. cupidus vero pro amante, vt eleg. 2. ſup. *Cupido Phœbo.* & eleg. 21. lib. 2.

Altera me cupidis teneat, foueatque lacertis.

N O N *minor Auſonijs eſt amor in Driadis.*] falſa hęc lectio & aduerſus conſuetudinem loquendi. Alij libri.

Non minor Auſonias vrit amor Dryadas. Alij.
Non minor Auſonias eſt amor & Dryadas.

E vbi *τὸ eſt*, valet, edit, cruciat & abſumit. Alij libri: *Non minor Auſonijs eſt amor Hadriacis.* vnde Lipſius cap. 4. lib. 1. Antiq. *ἐν δρυάσιν.* Scaliger, ah *δρυάσιν.* ſic infra hic: *Thyniaſin & hamadryaſin.* Catull. in Ariadna:

Minyaſin linquens Doris celebranda choreis.

Sic è Plinio ſcribit Chariſius lib. 1. Varronem ita loqui ſolitum, vt non *ſchematis*, ſed *ſchemaſin* diceret. Varro Parmenone: apud Nonium in procerè. *In argumentis Cæcilius poſcit palmam: in ethesin Terentius: in ſermonibus Plautus.*

N E *tibi ſit durum adire.*] Si *durum* legas, mens eſt, *Ne tibi ſit graue adire*, &c. ſi *duros*: ne liceat adire, ne velis adire, ne adeas duros, id eſt, aſperos ſaxis & contragoſos montes; vbi degunt

Oreades. *ne tibi ſit*, μὴ γένοιτο, μὴ ἔστω, μὴ ἐνδέχοιτο. A eleg. 3. lib. 3.

Nil tibi ſit rauco prætoria claſſica cornu
Flere. Tibull. eleg. 6. lib. 1.
Tunc mihi non oculis ſit timuiſſe meis.

& eleg. 3. lib. 4.

Nec tibi ſit duros acuiſſe in pectora dentes.

Virg. ecl. 10.

Tu procul à patria, nec ſit mihi credere, tantum.

& in voto pro Æneide.

Si mihi ſuſceptum fuerit decurrere munus.

Mart. epigr. 65. lib. 6.

Conueniat nobis vt fas epigrammata longa
Sit tranſire tibi, ſcribere, Tucca, mihi.

quamquam τὸ *fas* cum *ſit* iungi poteſt. vide Lipſ. cap. 4. lib. 1. Antiq. Scaliger legendum putat *Ne tibi ſit duro adiiſſe.* id eſt, ne ita contumax ſis vt adeas.

Montas *& frigida ſaxa.*] ſic *frigida rupes*, eleg. 18. ſup. Liber Mureti *turbida*, Vatican. *tumbida*. vnde *ſtabida* legit Lipſius cap. 4. lib. 1. Antiq. ἐν διὰ δυοῖν *montes & ſaxa*, montes ſaxoſos.

Neqve-expertos.] vna dictio eſt, vt *nec-rectè: nec-manifeſtum furtum: res nec-mancipi. nec-expertis lacus*, ignoti, vt eleg. 17. ſup.

Ignotis circumdata litora ſyluis. expertos, πεπειραμένος vt eleg. 3. ſup. *experta ſanitas.*

Semper *adire.*] viſere, & τὸ *ſemper* vacat.

Lacvs.] Seruius in 8. Æneid.

Quo te cumque lacus miſerantem incommoda noſtra Forte tenet. Lacus, inquit, *eſt quoddam latentis adhuc aquæ receptaculum, dictus quaſi lacuna, vnde erumpens aqua efficit fontem, qui cum fluere cœpit, alueum facit.* Iſidor. cap. 6. lib. 15. *Dictus lacus, quod ibi decurrit frugum liquor.* ridiculè. ſed loquitur de vaſe ad vindemiam. Varro 4. de ling. Lat. *Lacus*, inquit, *Lacuna magna vbi aqua contineri poteſt.* Vlpian. l. vnica. D. vt in flum. publ. nauig. liceat. Lacum à ſtagno ita ſecernit; quod lacus perpetuam habeat aquam: ſtagnum temporalem ibidem ſtagnantem. Eſt & lacus vas maius in quo calcantur vuæ. Item lacus, lacunar apud Lucillium: *reſonant ædeſque, lacuſque*, inquit Seruius in 1. Æneid. Lacubus quoque diſtingui granaria ſcribit Columella. cap. 6. lib. 1.

Qvæ *miſer.*] exercitus, laborioſus, atque etiam amans. Sic Plaut. Mœch. in fine. *Quem ego multis miſeriſque laboribus vſque adhuc quæſiui.* Theocrit. in Hyla.

Σχέτλιοι οἱ φιλέοντες, ἀλώμενος ὅσσ' ἐμόγησεν
Οὔρεα καὶ δρυμώς. Miſeri amantes? errabundus quantum laborauit (per) montes & ſaltus.

Ignotis *oris.*] vt eleg. 17. ſup. verſ. 17.

Perpessvs *error Herculis.*] Hercules errans pertulit. vt eleg. 13. ſup. *Amor Herculis*, pro Hercule amante. vbi vide adnotata. & Lipſ. cap. 19. lib. 1. Var. Ouid. lib. 13. Met.

Quod tibi ſi populi donauerit error Achiui.

id eſt, populus errans & praua ductus opinione. de errorib. Herculis Virg. 6. Æneid.

Nec vero Alcides tantum telluris obiuit.

& eleg. 10. lib. 4. Ita Hercules ipſe:

Fontes egens erro.

Indomito *fleuerat Aſcanio.*] apud Aſcanium lacum crudelem de eo ipſo conqueſtus erat. dixit enim ſup.

Crudelis Minyis dixerit Aſcanius. *Indomitus*, ferus, ſæuus. Catull.

Deinde iſto quamuis ſæuus & indomitus. Tibull.
Prodigia indomitis merge ſub æquoribus.

Flere cum 3. caſu, vt eleg. 12. ſup. verſ. 15.

Namqve *ferunt olim.*] aptum fabulæ narrandæ verbum, & inde inchoare ſolent.

Pagasæ *naualibus Argo Egreſſam.*] Pagaſæ, vrbis Pherarum emporium in Theſſalia: ita B dictæ quod ibi compacta fuerit nauis Argo, vt ſcribit Higinus lib. 2. in Fabula, Argo. hoc eſt ἀπὸ τοῦ πήγνυσθαι, quod eſt compactum eſſe: vel propter vicinas πηγὰς, id eſt fontes. hinc *Argo Pagaſæa* dicitur Ouidio. & *Pagaſæa carina*, pro Argo, eidem. Vide Strabonem lib. 9. Naualia, inquit Seruius ad 4. Æn. *Loca vbi ſtãt naues.* & in 11. Æneid. *Naualia, loca vbi naues ſunt.* Ariſtophani τὰ νεώρια: *Arcenal*: vbi fiunt, vel ſtant naues. ναυπήγιον Suidæ. Virg. *Statio maleſida carinis.* De Argo vide Catullum in Ariadna, ibique adnotata.

Longe *Phaſidos eſſe viam.*] Sat celebratus Phaſis Colchidis fluuius ab Apollonio, Catul- C lo, Valerio Flacco, Ouidio. *Longe-viam*, inquit Scaliger, τὴν πόῤῥω ὁδὸν, vt eleg. 2. lib. 4.

Hic vbi ſidenas longè erat ire via.

Mart. ep. 104. lib. 5.

Rus hoc vocari debet? an domus longè?

ὁ πόῤῥω οἶκος. Alludit autem ad prouerbium. εἰς φᾶσιν ἔνθα ναυσὶν ἔσχατος δρόμος. Ad Phaſin vſque nauibus eſt extremus & vltimus curſus. Strabo lib. 11. Theocrit. Id. 13. ἐς ἄξεινον εἰς φᾶσιν. Pindar. Iſthmijs hymno 2. ἐπὶ τὸν μὲν φᾶσιν. tranſibat vſque ad Phaſin vide prouerbium apud Eraſmum: *Ad Phaſin vſque nauigauit.*

Et *iam prateritis labentem Athamantidos vndis.*] præteruectam helleſpontum. τὸ *labentem* per ſe ſtat, neque iungitur cum *vndis prateritis*: id eſt, D cum iam præteritæ vnde Athamantidos, labens Argo Myſiam adpulit. *Labi*, natare. eleg. 6. lib. 4. *Inuito labitur illa mari.* dictum ad eleg. 17. ſup. *Si quando veſtras labens Amor attigit vndas.* *Athamantis*, Helle, Athamantis & Nepheles filia. Apollodor. lib. 1. quæ in fretum decidit, cum traijceret, cui nomen dedit eleg. 22. lib. 3.

Si te forte iuuant Helles Athamantidos vrbes.

de Athamante Ouid. 4. Metam. & in epiſt. Leandri.

Fluctibus immodicis Athamantidos æquora canent.

E & verſ. ſeqq. vbi tota fabula.

Mysorvm *ſcopulis.*] Myſia Aſiæ regio, finitima Phrygiæ & Bithyniæ. Strabo lib. 12. Apollonius lib. 1. ad Argonthonium montem & oſtia Cij fluminis tum eos appuliſſe ſcribit. vnde hic *ſcopulos* dixit, quia inter ſcopulos portus. Virg. 1. Æneid.

——*geminique minantur In cœlum ſcopuli.*

Scopulos etiam pro monte Parnaſſo dixit Ennius apud Ciceronem in Bruto:

Cum neque Muſarum ſcopulos quiſquam ſuperarat.

Alioqui ſcopulis applicare nauem periculoſiſ-
A ſimum eſt. Cicero pro C. Rabirio. *Nunquam ad eos ſcopulos rationes tuas appuliſſes, ad quos Sex. Titij afflictam nauem, & in quibus naufragium fortunarum videres.*

Applicvisse *ratem.*] Ouid. eleg. 9. lib. 3. Triſt.

Impia deſertum fugiens Medea parentem
Dicitur his remos applicuiſſe vadis.

Virg. 1. Æneid.

Quę vis immanibus applicat oris?

Donat. in illud Andriæ Act. 5. ſc. 4. *Forte applicat ad Chryſidis patrem ſe: propriè,* inquit, *de naufrago & egenti.*

Hic *manus heroum.*] collecta multitudo, & ad pugnam inſtructa. eleg. 6. lib. 4.

Huc mundi coiere manus. eleg. 29. lib. 2.

Nec me ſeruorum duceret vlla manus.

Virg. 6. Æneid.

——*iuuenum manus emicat ardens.*

& 7. Æneid. *Marſa manus, Peligna cohors,* pro vniuerſo exercitu. Plaut. Amphitr.

Denique, vt volumus, noſtra ſuperat manus. Cæſar 3. de bello ciuili. *manu facta irrumpere.* Cicero pro Cæcina: *Qui manum fecerit, copias parauerit, multitudinem hominum coëgerit, armarit, inſtruxerit.* vbi ter idem dixit. vtuntur ſæpe Iuriſconſulti
C in ea notione hoc verbo, & Cicero ad Atticum.

Placidis *vt conſtitit oris.*] conquieuit, *conſedit*, vt loquitur eleg. 8. ſup. verſ. 25. *Placidis oris*, tranquillo portu, pacatis regionibus, *tacito litore*, vt eſt eleg. 11. ſup. verſ. 14.

Mollia *compoſita litora fronde tegit.*] vel *mollia litora*, gramine tenero veſtita; vel mollia futura ſubſtratis frondibus: vel eſt hypallage, pro molli fronde, vt Virg. 4. Æneid.

——*molliquefluentem Fronde premit crinem.*

Imitatus eſt Apollon. lib. 1. vt notat Scaliger.
D οἱ δὲ λοχαίην

Φυλλάδα λειμώνων φέρετ᾽ ἄλσεος ἀμφίπολοισι
Στόρνυσθαι. ſic & Theocrit. in Hyla.
——πολλοὶ δὲ μίαν στορέσαντο χαμεύναν.
Λειμὼν γάρ σφιν ἔκειτο μέγας στιβάδεσσιν ὄνειαρ.

hîc ergo tori periphraſis ab herbis & frondibu intortis, vt apud Virg. ecl. 1.

Hic tamen hac mecum poteris requieſcere nocte
Fronde ſuper viridi. vide & Homer. Odyſſ. 1. in fine.

At *comes inuicti iuuenis.*] Hylas Herculis miniſter. Apollon. libr. Ἐσθλὸς ὀπάων Πρωθήβης, ἰῶν τε φορεὺς, φυλακός τε βιοῖο. ſic comes Æneæ Achates ſpicula eius & arcum geſtat. *Inuictus iu-*
E *uenis*, ἀνίκητος ἀδάμαστος. Horat.

Non hydra ſecto corpore firmior
Vinci dolentem creuit in Herculem.

cognominatur & χαλκεοκάρδιος. Varro quoque apud Gyraldum inuictum Herculem dictum ait, quod omne animalium genus vicerit, Aquilam Promethei & Stymphalidas aues, cetum, angues & Hydram, Taurum, Leonem, Aprum, Centauros, Gygantas, Cacum, Antæum, &c. vide inſcriptionem apud Aldum de Orth. 38. *Herculi inuicto.* Iuuenis dicitur, vt apud Virg. 1. Æneid. Æneas & Achates vo-
A cantur, & Catull. in Ariadna. *Cum lecti iuuenes.* id eſt, fortes. & Ouid. 5. Faſt.

Excipit hoſpitio iuuenem Phylireius heros.

id eſt, Chiron Herculem. Ipſe eleg. 1. lib. 2.

Myſis & Aemonia iuuenis qua cuſpide vulnus
Senſerat. & eleg. 21. lib. eiuſd.
Sic à Dulichio iuuene eſt eluſa Calypſo.

Procsssrat *vltra quærere.*] vt eleg. *Ibat videre.* verſ. 12. *quęrere aquam*, vt eleg. 9. ſup. verſ. 16.

Aqvam *raram.*] An quia ſiticuloſa & arida Myſia ac Bithynia? an *raram*, ob eius bonitatem, vt *Cynthia rara* eleg. 8. ſup. & *rara puella*
B eleg. 17. ſup. Apollon. ſacram vocat lib. 1.

Τόφρα δ᾽ ὕλας χαλκῇ σὺν κάλπιδι νόσφιν ὁμίλου
Δίζητο κρήνης ἱερὸν ῥόον.

Fontis *ſepoſiti.*] in ſeceſſu abditi. vnde Apollon. loco præallegato νόσφιν ὁμίλου. Cic. 2. de Orat. *Illuc enim rapiam, vbi non ſecluſa aquula teneatur. ſed vnde vniuerſum flumen erumpat.* vbi *aquula*, rara aqua, *ſecluſa*, ſepoſiti fontis. Ipſe eleg. 18. lib. 4. ——*hęc lympha puellis.*

Auia ſecreti limitis vna fluit. ſic Tibull. el. 5. lib. 2. ——*nunc indue veſtem Sepoſitam.*

Hvnc *duo.*] Gemelli. Plaut. ſc. 2. Act. 1. *duo gnati Iouis.* de Zeto & Amphione. Ouid.
C in epiſt. Hermionæ.

Et duo cum viuant, orba duobus eram.

id eſt, ambo parentes. Virg. ecl. 2.

Pręterea duo, nec tuta mihi valle reperti
Capreoli. vbi *duo* numero multitudinis genere maſculino poſteriore correpta. ſic ipſe eleg. 13. lib. 2. *Et duo ſunt verſus.* Virg. 11. Æneid.
Si duo pręterea talis Idęa tuliſſet Terra viros.

Sectati.] verbum ſtupri, vt & *ſequi.* Donat. in Phorm. *Sectari proprie eſt vt taurus buculam, aries ouem.* Plaut. Caſina ſc. 8. Act. 2. *Hodie, hercle, opinor ii conturbabit pedes, Solet hic barbatos ſane ſectari viros.* Idem in Milite. ſc. 2.
D Act. 4. *Scitus admiſſarius, qui conſectare quà mares, quà feminas.* Ibid. ſc. 1. Act. 2. *Ait ſeſe vltro omnes mulieres ſectarier.* hinc *adſectata femina* Feſto in vtramque partem.

Aqvilonia *proles.*] Boreæ liberi. mox vocat *genus Orithyę.* Sic Virg. 7. Æneid.

Meſſapus Neptunia proles. & 4. Æneid.

Cyllenia proles. à porro & oleſcendo opinor: vnde & proletarij. ſic *ſuboles.*

Hvnc *ſuper & Zethes, hunc ſuper & Calaïs.*] huic vterque ſupernotando imminebat. Ouid. 6. Met. ſub finem:

Barbata dum rutulis aberat ſubnixa capillis,
E *Implumes Calaïſque puer Zeteſque fuerunt.*

Apollodor. lib. 1. Οἱ Βορέου παῖδες, Ζήτης καὶ Κάλαϊς ὄντες πτερωτοί. Meminit Pauſan. in Laconicis & Eliacis. Apollon. lib. 1. Ζήτης αὖ Κάλαΐς τε Βορήϊοι υἷες ἵκοντο, Οὕς ποτ᾽ Ἐρεχθηῒς Βορέῃ τέκεν ὠρείθυια.

Oscvla *ſuſpenſis inſtabant carpere palmis.*] conabantur oſculari, idque properè vrgebant. Catull. de coma Berenices.

Et qui principio ſub terra quærere venas
Inſtitit. Virg. 10. Æneid.
Interea rutuli portis circum omnibus inſtant
Sternere cæde viros. *Carpere oſcula*, vt Virgilius, *libate oſcula.* An eripere & furtim ſumere? vt

eleg. vlt. lib. 2. *Alexin.*

Agricola Domini carpere delicias.

Catull. ad Manlium.

Oſcula mordenti ſemper decerpere roſtro. de columbis. *Suſpenſis palmis*, libratis, ſeque in aëre ſuſtinentibus. Virg. 4. Georg. *—& ante*

Garrula quam tignis nidum ſuſpendat hirundo.

Ibid. *In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes.*

Ad brachia verò illis erant pennæ. Ouid. 6. Met. hac de re

Mox pariter pennæ ritu cœpere ferarum

Cingere vtrumque latus.

Oſcvla *& alterna ferre ſupina fuga.*] modo hoc, modo illo fugiente rapto oſculo. Fert oſculum, qui alteri offert & dat, vel qui eripit & aufert, vt: *Omnia fert ætas.* Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Tune alijs demens oſcula ferre mea?

& eleg. 6. lib. 2.

Oſcula nec deſunt qui tibi iure ferant. Supina oſcula, supernè inuerſa, quia cœlum adſpiciens Hylas ſupino erat vultu, & ipſi fratres è cœlo venientes ſupino erant ore. Liuius lib. 30. *E roſtratis vana pleraque, vtpote ſupino iactu tela, in ſuperiorem locum mittebant.* Lucret. lib. 4.

Quæ demerſa liquore obeunte refracta videntur

Omnia conuerti, ſurſumque ſupina reuerti. Ibid.

Prana cubantia, prona, ſupina atque abſona tecta. Os & vultum ſupinum reddit intuenti liquida & immota aqua.

Ille *ſub extrema pendens ſecluditur ala.*] extremæ alæ innitens in aëre ſecluditur penicillo melius, quam verbis id exprimatur. finge deuolantem ad Hylæ oſculum, dum caput demittit ſub ala pendet, quæ altior in aëre ſuſtinet eum. *Secludere*, inquit Seruius ad illud 1. Æneid. *Secludite curas: idem quod excludere, ſed s additur propter ſuauitatem vel ad hiatum vitandum.* Inde *ſecluſa ſacra*, Feſto myſteria arcana. Plautus Rudente. *Quid mihi melius eſt, quam vt corpore vitam ſecludam?* id eſt ſecernam, ſeparem. quod ait *ala* conſtat volucres fuiſſe ex Ouid. 6. Met. vt notatum ſupra. Apollon. lib. 1.

Τῷ μὲν ἀπ' ἀκροτάτοιο πόδας ἰχνώεσσιν ἐπάλμενοι

Σῶσεν ἀπεσσυμένω πτερύγεσσι, μέγα Θαῦμα ἰδέσθαι.

Et *volucres ramo ſubmouet inſidias.*] Arcet ac abigit inſidias à volucribus & alatis iuuenibus factas. *Inſidias* ſæpe vocant conatum corrumpendi puellam, vel puerum. Catull. epig. 15.

Vt noſtrum inſidijs caput laceſſas. vbi vide notas.

Iam *Pandionia ceſſet genus Orithya.*] deſinant ſectari Hylam proles Orithyæ neptis Pandionis. Pādion Erichthonij filius, pater Erechthei, cuius filia Orithya; vnde *Erechtheis* dicitur Apollonio. lib. 1. de eius raptu dicetur ſuo loco. *Genus*, de liberis. Virg. 6. Æneid.

Hic genus antiquum terræ, Titania proles.

Ah *dolor ibat Hylas, ibat Hamadryaſin.*] Dryadas vocat ſupra. *Eſt amor in Dryaſin.* & infra.

Cuius vt accenſæ Dryades candore puellæ. Apollonio fuerunt Oreades. Hamadryades dictæ ἀπὸ τοῦ ἅμα ζῆν τῆς δρυός. Seruius in ecl. 10. Virg. & Plutarch. in lib. Cur orac. vet. defecerint. dixi latius ad Epithalamium Manlij. *Hylas ibat dolor Hamadryaſin.* id eſt doloris & amoris cauſa

A futurus. vt eleg. 14. ſup.

Illa etiam duris mentibus eſſe dolor.

& eleg vlt. huius libri.

Sit mihi præcipuè puluis Hetruſca dolor.

vel *Ibat Hamadryaſin*; pro, ad Hamadryadas. vt eleg. 15. ſup.

Vt formoſa nouo quæ parat ire viro.

Hic *erat, Arganti Pega ſub vertice montis.*] Muretus putat legendum.

Hic erat Arganthonei ſub vertice montis. quia ἀργανθώνειον ὄρος vocat Apollonius lib. 1. ſed idem ex Orphei Argonauticis Arganthum illum

B montem dictum oſtendit. & Strabo lib. 12. ad Arganthonium montem raptum fuiſſe Hylam ſcribit. Adrianus autem Turnebus cap. 15. lib. 11. primus docuit Pegæ, hîc legendum ex Apollonij lib. 1.

Αἶψα δ' ὅγε κρήνην μετεκίαθεν, ἣν καλέουσι

Πηγὰς ἀγχίγυοι περιναιέται. ſub vertice montis, in radicibus ipſis. vt eleg. 2. lib. 3. *Sub Aetna.*

Grata *domus Nymphis humida Thyniaſin.*] vbi Nymphæ Bithynicæ libenter habitabant. ſic Ouid. 4. Faſt. de Sicilia: *Grata domus Cereri.* fontes autem & flumina ſunt domus humidæ Naiadum. Virg. 4. Georg.

Iamque domum mirans genitricis, & humida regna.

C & 1. Æneid.

Fronte ſub aduerſa ſcopulis pendentibus antrum,

Intus aquæ dulces, viuoque ſedilia ſaxo,

Nympharum domus. Homer. Odyſſ. 12. & 13. in deſcriptione portus ἵνα δ' ἔνι Νυμφάων καλοὶ χοροὶ, ἠδὲ θόωκοι. *Thyniaſin* dixit declinatione Græca vt *Dryaſin* & *Hamadryaſin*. ſupra. *Thyniades Nymphæ*, pro Bithynicæ: nam ea regio Thynia dicta à Thyno Aganthones Nymphæ filio, vt Arrianus ſcribit. quamuis Plinius Thyniam à Bithynia ſeparet. vt & Catull.

Vix mi ipſe credens Thyniam atque Bithynos

Liquiſſe campos.

Qvam *ſupra.*] anaſtrophe. vt eleg. 6. lib. 2.

Quæ ſupra nunquam pes inimicus eat.

Nvllæ *pendebant debita cura.*] Quod Be-

D roaldus putat ita dictum, *Nulli debita cura*, vt à Virgilio.

Arua Non raſtris hominum non vlli obnoxia curæ, id eſt cultui; errat. Nam morem intelligit, de quo Virgilius ecl 1.

Cui pendere tua paterēris in arbore poma.

& Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Huc veniet Meſſala meus, cui dulcia poma

Delia ſelectis detrahet arboribus. debita autem promiſſa & dicata, vt eleg. 16. ſupra.

Debitaque occultis vota tuli manibus.

& eleg. 29. lib. 2.

E *Munera Dianæ debita redde choro.*

& apud Tibull. eleg. 5. lib. 2. *Tibi debitus augur.* ita vet. lib. Horat. oda 27. lib. 3.

Debitæ Nymphis opifex coronæ. *Nulla cura*, id eſt amori vt puellæ ipſi, vel iuueni amanti. vt eleg. vlt. lib. 2.

Tune meam potuiſti tangere curam?

& *nulla* ἀρχαϊκῶς, vt Tibullo. lib. 4.

Vlla non iſte puella Seruire. & Terent. Andria. *Nulli conſilij.*

Roſida *deſertis poma ſub arboribus.*] id eſt,

velút rore educata, tenera, fragrantia; recentia. Theocrit. initio epigrammatum; τὰ ῥόδα τὰ δροσόεντα. Virg. ecl.6.

Et duræ quercus ſudabunt roſcida mella.

& ecl.8. *roſcida mala.* Ipſe eleg.30. lib.2.

Roſcida muſcoſis antra ſubire iugis. Ouid.5.Faſt.

Roſcida tum primum folijs excuſſa pruina eſt.

E T *circum irriguo prato.*] τὸ *Circum* vel per ſe ſtat, vel iungitur cum *irriguo*, vt ſit ὅλον ſic eleg.15. lib.2. *circum-oppugnata.* Scaliger ait in vet. lib. legi: *circum-riguo.* id eſt, περιῤῥύτῳ. ego ἀμφιῤῥύτῳ λειμῶνι, vt Horatio: *Oceanus circumvagus. Irrigua prata.* Virg.6 Æneid. vocat *Prata recentia riuis.* Irriguum autem non tantum quod irrigatur, ſed etiam quod irrigat. Virg. 4. Georg. *Irriguumque bibant violaria fontem.* Tibull. eleg.1. lib.2.

Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.

S V R G E B A N T.] creſcebant: aptum verbum herbis, plantis & arboribus proceris, vt dictum ad eleg.2. ſup.

Surgat & in ſoles formoſius arbutus antris.

L I L I A *Candida purpureis mixta papaueribus.*] Theocrit. in Hyla, neque lilia, neq. papauera commemorat; ſed adianton, Apium, & Agroſtin. color autem candidus purpureo mixtus gratiſſimus oculis. vt eleg.13. lib.3.

Mixta (violis) *referre Lilia.* hac de re vide plura ad epithalamium Manlij. verſ.234.

Alba Parthenice velut, Luteumue papauer,

Lilia candida, vt eleg.4. lib.4.

Sæpe tulit blandis argentea lilia Nymphis.

Theocrit. Id.11.

—— ἔφερον δέ τι, ἢ κρίνα λευκὰ

Ἢ μάκων' ἁπαλὰν ἐρυθρὰ πλαταγώνι' ἔχοισαν.

Plinius cap.8. lib.19. Papauer fuiſſe apud Romanos docet ex Tarquinij Superbi facto qui ſumma papauera in horto decuſſit virga.

Q V Æ *modo decerpens tenero pueriliter vngui.*] id eſt, mollicello pollice, digito, manu. legens lilia & papauera. ſic Ouid.4. Faſt.

Illa papaw ereas ſubſecat vngue comas. Tenero vngui, vt apud Catullum in carmine nuptiali.

Idem cum tenero carptus defloruit vngui. vnde prouerbium Græcorum ἀπὸ τῶν ἁπαλῶν ὀνύχων: id eſt à teneris vngnibus. Horat. oda 6. lib.3.

Inceſtos amores de tenero meditatur vngui. teneri vngues teneræ ætatis indicium: nam cum ætate dureſcunt. *pueriliter*, vt pueri, puerӕque ſolent. Virg. ecl.3.

Qui legitis flores & humi naſcentia fraga,

Frigidus, ô pueri fugite hinc, latet anguis in herba.

Horatius de Europa puella. *Nuper in pratis ſtudioſa florum*, &c.

P R O P O S I T O *florem prætulit officio.*] antepoſuit ſuſcepto muneri hauriendæ aquæ flores. enallage numerorum *florem*, pro, flores, vt eleg.3. lib.4. *Flore ſacella tego. prætulit*, vt el.15. lib.3. *Fido prætulit arma toro. propoſitum, ſuſceptum.* vt eleg.30. lib.2.

Nos modo propoſitum, vita, teramus iter.

officium ab efficiendo. quod quis efficere debet: Cicero. Miſſus autem erat Hylas, vt ait Apollonius lib. 1. vt hauriret ὕδωρ ποτιδόρπιον, id eſt aquam cœnaticam; & alia curaret, quæ

A ad cœnam parari oportet.

E T *modo formoſis incumbens neſcius vndis.*] pronus in vndas intuens ignarus periculi & caſus futuri. *Formoſis vndis*, an quia Hylæ ipſius formam referrent in fonte expreſſam? An amœnis & liquidis & arridentibus? ſic el. 19. lib.3.

Qua formoſa ſuo Clitumnus flumina luco

Integit. & Virg.8. Æneid. de Tiberi

—— *quocunque ſolo pulcherrimus exis.*

Euripides in Hecuba.

Ἔνθα τὸν καλλίστων ὑδάτων πατέρα φασὶν

Ἀπιδανὸν πεδία λιπαίνειν. Petron. Arbiter.

B *Quid aquis dici formoſius poteſt? in publico tamen manant.* Apuleius lib.9.

Nec ſaltem ſpatio Cupido formoſa pecunia leniebatur. id eſt aureorum nitentium. *Neſcius*, vt *fati neſcia* Dido apud Virgilium. Item.

Neſcia mens hominum fati.

E R R O R E M *blandis tardat imaginibus.*] errorem ſuum longiorem reddit blanda & arridentia ſibi ſimulacra in fonte ſpectando. Ouid. 3. Met. in Fabula Narciſſi dixit: *Tenet error amantem*, vt hîc *tardat errorem & imaginem*, ac *ſimulacra* vocat, vt hic *imagines*:

C *Dumque bibit viſæ correptus imagine formæ.*

Credule quid fruſtra ſimulacra fugacia captas?

Iſta repercuſſæ quam cernis imaginis vmbra eſt.

& mox. —— *cantus tenet error amantem.*

An errorem dixit, vnde errones, qui ſiue cauſſa vagantur, & tempore in rebus nugatorijs conſumpto ſeruis domum redeuſit?

T A N D E M.] demum poſt longam moram quia præceſſit, *tardat.*

P A R A T.] aggreditur, incipit, vt eleg.15. ſup.

Vt formoſa nouo quæ parat ire viro.

H A V R I R E *flumina plena.*] *flumina* dixit, pro, aquis fontanis, vt eleg. 10. lib.4. cum D dixiſſet: *Fontis egens erro.* id eſt aquæ; ſubiecit:

Et cana ſuppoſito flumine palma ſat eſt. Ipſe el. 3. lib.3. *Quid tibi cum tali demens eſt flumine?* de fonte. *Flumina haurire*, vt Virgil. 4. Georg.

—— *& flumina libant Summa leues.*

ſic Hebrum & Tanain bibere poëtæ dicunt. *Plena flumina*, aquam multam & copioſam; ἀέναον ὕδωρ. Apollonio. Virg.3. Georg.

Saltibus in vacuis paſcunt, & plena ſecundum

Flumina: & 8. Æneid.

—— *ego ſum pleno quem flumine cernis*

Cæruleus Tigris. Si vrnam nominaſſet videri poſſet hypallage, ſed neque nominauit, &

E verbum haurire repugnat.

D E M I S S I S *palmis.*] παλάμῃ, palma manus, & manus ipſa.

I N N I X V S *dextro humero.*] geſtum hunc trahentis & haurientis expreſſit Apollon. l.1.

Αὐτὰρ ὅγ' ὡς τὰ πρῶτα ῥόῳ ἔνι κάλπιν ἔρεισε,

Λέχρις ἐπιχριμφθεὶς, ἀμφὶ δ' ἄσπετον ἔβραχεν ὕδωρ

Χαλκὸν ἐς ἠχήεντα φορεύμενον. Innixo humero, id eſt, adducto brachio conatus extrahere plenam vrnam. Aliter Virg. & Ouid. *Obniti & niti humeris* dixerunt trudendo, ſcilicet, non attrahendo. Virg. 4. Æneid.

—— *pars grandia trudunt*

Obnixæ frumenta humeris. Ouid. 1. Faſt. in Fab. Caci.

Nititur hic humeris, cœlum quoque ſiderat illis;
Et vaſtum motu collabefactat onus.

CVIVS *vt accenſa.*] alij libri: *Cuius & accenſa. Cuius inaccenſa*, &c. Lipſ. c. 4. lib. 1. Antiq. *Vt*, poſtquam. *Accenſa*, vt Virg.

Incenſum animum inflammauit amore.

CANDORE.] pulcritudine, quia forma candida imprimis laudatur; vnde Catull.

Non ſine candida puella. & Tibull. *Candidus puer.*

DRYADES *puellæ.*] pro Naiadibus, vt ſup. *puellæ*, κόραι, Nymphæ. Virg. 1. Georg.

Ferte ſimul Faunique pedem, Dryadeſque puellæ.

Ipſe eleg. 5. lib. 3.

O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ.

& eleg. 26. lib. 2. *Eſſes Ionij facta puella maris.* Apollonius Nymphas, quæ vertices montium & antra incolunt conueniſſe ad ſpectandum Hylam narrat.

MIRATÆ *ſolitos deſtituere choros.*] ὕστερον πρότερον in ſententia. nam prius eſt mirari, id eſt cum admiratione ſpectare: poſterius accendi. *Deſtituere choros*, deſerere. Ouid. *Nec ſolos deſtituêre rogos.* deſtituere eſt relinquere rem caram. vnde Suetonius deſtitutum Neronem dixit, id C eſt relictum ab amicis. amant autem choros Nymphæ. Apollon. lib. 1.

——αἱ δέ τε ἄρα
Νυμφάων ἵσταντο χοροί. atque ſolitas illas Nymphas Dianam nocturnis celebrare cantilenis. Theocrit. in Hyla.

Ἐν ὕδατι δ' ἐν μέσσῳ Νύμφαι χορὸν ἀρτίζοντο,
Νύμφαι ἀκοίμητοι, δειναὶ θεαὶ ἀγροιώταις.

Virg. 1. Georg.

At chorus æqualis Dryadum clamore ſupremos
Implerunt montes. Horat.
Nympharumque leues cum Satyris chori. Idem.
Gratia cum Nymphis, geminiſque ſororibus audet
D *Ducere nuda choros.* Item.
Iam Cytherea choros ducit Venus imminente luna,
Iunctæque Nympharum Gratiæ decentes
Alterno terram quatiunt pede.

PROLAPSVM *leuiter facili texêre liquore.*] ad ſe leuiter traxere cum prolapſus eſſet, facili ad eum lapſum aqua, quia lubricum reddit locum. *Prolapſum traxere*, vt eleg. 3.

Lapſum impulit facilis liquor, vt eleg. 11. ſup.
Alterna facilis cedere lympha manu.

Apud Apollonium Nympha Ephydatia læua manu Hylæ ceruicē amplectitur, vt exoſculetur: dextra eius cubitum trahit, & præcipitem agit in fontem. E Valer. Flaccus Dryopen vocat Nympham, à qua raptus Hylas.

Hunc Dryope fertur traxiſſe cientem
Auxilia, & magni referentem nomen amici.

Theocritus tres ſimul Nymphas manibus haurientis aquam ait inhæſiſſe. Stat. 3. Syluar. in Coma Earini: ——*te cærula Nais*
Mallet, & apprenſa traxiſſet fortius vrna.

ſi *texêre* retinemus, erit *Merſere*, vt nihil extra aquam eſſet. eleg. 5. lib. 3.

Cum moribunda niger clauderet ora liquor.

TVM *ſonitum rapto corpore fecit Hylas.*] Ipſe Hylas à Nymphis raptus dedit ſonitum. Iuuenal. ſat. 1.

Aut multum quæſitus Hylas, vrnamque ſecutus.

A *Fecit ſonitum*, vt Virg. 4. Georg.

Concurritur arbore in alta Fit ſonitus. Rapto corpore, ipſe raptus vt Euripides. ἀλλ' ἱστορεῖ τὴν τοῦδε ἀπὸ παιδὸς δέμας Ἀγαμέμνονος. Et Virg.

Excepto Laurentis corpore Turni.

CVR *procul Alcides iterat reſponſa.*] contra Theocrit. in Hyla de Hercule:

Τρὶς μὲν Ὕλαν ἄυσεν, ὅσον βαθὺς ἤρυγε λαιμός, Ibid.
Τρὶς δ' ἄρ' ὁ παῖς ὑπάκουσεν, ἀραιὰ δ' ἵκετο φωνὰ
Ἐξ ὕδατος. Apollon. lib. 1. ſolum Polyphemum ait exaudiſſe vocem Hylæ, & poſtea B nunciaſſe Herculi. Valer. Flaccus.

Rurſus Hylan & rurſus Hylan per longa reclamat
Auia, reſponſant ſyluæ, & vaga certat imago.

Virg. ecl. 6.

His adiungit Hylam nautæ quo fonte relictum
Clamaſſent, vt littus Hyla, Hyla omne ſonaret.

Alcides, inquit Apollodorus lib. 5. primum nomen ei fuit, ſed à Pythia Hercules poſtea vocatus. *Iterare*, eſt iterum vel ſæpius quid facere, aut dicere. Horat. ep. 18. lib. 1.

Sic iterat voces, ſic verba cadentia tollit.

Hinc *iterata lana* apud eundem, iterum tincta: C & *iterare æquor*, rurſus nauigare. In re ruſtica, *arare, iterare, tertiare.*

SED *illi.*] Illi autem. *ſed*, pro autem, vt αὐτὰρ Callimacho. Ipſe eleg. 27. lib. 2.

Iam Deus amplexu votum perſoluit, at illi
Aurea diuinas vrna refudit aquas.

& eleg. 7. lib. 4.

Spirantesque animos & vocem miſit: at illi
Pollicibus fragiles increpuere manus.

vide *aſt*, apud Feſtum.

NOMEN *aura refert.*] aura, pro Echo aëris filia. Echo ipſa ad pictorem apud Auſonium: *Aëris & linguæ ſum filia.* Euripides tamen in D Hecuba: Ἀχὼ πέτρας ὀρείας παῖς. *Referre nomen*, reddere. Virg. ecl. 6.

Ille canit, pulſa referunt ad ſidera valles.

Idem 4. Georg.

Eurydicen toto referebant flumine ripæ.

AB *extremis fontibus.*] ſupra dixit, *raram aquam ſepoſiti fontis*, & *fontibus*, cum dicit: adludit ad nomen *Pega.*

HIS *ô Galle tuos monitus ſeruabis amores.*] Si hæc placet lectio, τὸ *His* ſeptimus caſus erit, & per ſe ſtabit, vt eleg. 2. ſup.

His tu ſemper eris noſtra gratiſſima vita.

ſin alia: *His monitis*, eſt præceptis & exemplis E vt eleg. 1. ſup. verſ. penult. *Seruabis amores*, defendes à rapinis Nympharum delicias tuas, ſiue tuum ardorem vt ait ſupra. ſic Cicero epiſt. 22. lib. 4. fam. *Tu me diliges & valebis.*

FORMOSVM *Nymphis credere viſus Hylam.*] lib. Scaligeri pro, *viſus*, tutus id eſt ἀναμφίβολος, ἀπερίβλεπτος. Sed eſt prouerbium ſimile illi Terentiano in Eunucho: *Scelesta ouem lupo commiſiſti*: nam vt lupi, ſic & Nymphæ rapaces. ſic Virgil. ——*floribus Auſtrum*
Perditus, & liquidis immiſi fontibus apros. *Credere*, committere, vt 6. Æn. *Auſus ſe credere cælo.* Ipſe eleg. vlt. lib. 3.

Cur quiſquam faciem Dominæ iam credat amico?

& el. 8. l. 4. *Cum temere anguino creditur ore manus.*

AD

AD ELEGIAM XXI.

Gallus loquitur.

Tv *qui.*] ſic exorditur eleg.14. ſup. & alias complures.

Consortem *properas euadere caſum.*] mihi tecum communem effugere conaris cladem. *euadere caſum*, Virg.4. Æneid.

Iamque pedem referens caſus euaſerat omnes.

& lib.10. ——*caſus euadere ferri*

Cui licuit parvo. Conſors, à ſorte. Feſtus: *Sors patrimonium dicitur, vnde conſors.* Melius Varro 5. de ling. Lat. *Conſortes, ad quos eadem ſors pertinet.* Ego, conſortes, ad quos aliquid ſorte diuidendum; vnde conſortes, heredes, Græci συγκληρονόμους, Latini, *particulones* vocant. Tibull. *Mœnia conſorti non habitanda Remo.* apud Horatium male legitur:

Conſortem ſocium fallas, & hoſpitem. Legendum: Conſortem, ſocium, fallat & hoſpitem.

Miles *ab Hetruſcis ſaucius aggeribus.*] Beroaldus muniriones & opera intelligit, quibus ab Auguſto circumuallata Peruſia. qua de re Appian. An muris ipſis Peruſinis? vt eleg. 14. lib.2. *Gallicus Iliacis moles in aggeribus.*

& eleg.11. lib.3.

Perſarum ſtatuit Babylona Semiramis vrbem
Vt ſolidum cocto tolleret aggere opus.

Virg. 10. Æneid.

Quin intra portas atque ipſis prælia miſcent
Aggeribus murorum. Varro 4. de ling. Lat. *Quod exaggerabant aggeres dicti, & quod aggerem contineret, murus.* Aggeres etiam, pro montium verticibus, vt 6. Æneid. *Aggeribus ſocer Alpinis.* *Hetruſcis*, Tuſcis, Tyrrhenis. *Hetruria*, inquit Seruius in illud 11. Æneid. *Hetruſcique duces dicta quod eius fines erant vſque ad ripam Tiberis, quaſi ἑτέρουρια, & per ſyncopam ἑτρουρία: nam ἕτερος eſt alter, & ὅρος finis vocatur. Saucius*, grauiter vulneratus. vt eleg.1. ſup. verſ. 14. & eleg.16. verſ. 5.

Qvid *torques turgentia lumina.*] oculos tumentes voluis & flectis huc & illuc. *turgent oculi* fletu. vt Tibull. eleg.8. lib. 1.

Deſiſtas lacrymare puer, non flectitur illa:
Et tua iam fletu lumina feſſa tument.

Sueton. in Tiberio. cap.7. *Contentis & tumentibus oculis eam proſecutus eſt.* quia dolebat ſibi ereptam Agrippinam. quem Suetonij locum ne doctiſſimus quidem Turnebus rectè expoſuit cap.17. lib.24. *Torquere lumina*, eſt aciem oculorum flectere. Virg.1. Æneid.

Huc geminas nunc flecte acies. 4. Æneid.
Huc illuc voluens oculos. Ibidem.
Oculoſque ad mœnia torſit. & 12. Æneid.
Ardentes oculorum orbes ad mœnia torſit.

Cicero in Lucullo. *Itaque Timagoras negat ſibi, cum oculum torſiſſet, duas è lucerna flammulas eſſe viſas.*

Nostro *gemitu.*] pro noſtri. vt Virg. 4. Æneid. *Nec te noſter amor.* & eleg.8. ſup.

Nec te mea cura moratur, id eſt, mei. Ibid.
Quam tua ſub noſtro mutetur pectore cura. & el. 5. lib.4. *E deſiderio ſit color iſte meo.* & el.20. l.3.

A *Et deſiderio Tulle mouere meo.* ſententia eſt. Quid me ingemiſcis mortuum? Cur ita ingemiſcis & illacrymas morti noſtræ, vt oculi inde tibi tumeſcant?

Pars *ego ſum veſtræ proxima militiæ.*] vnus eram nuper è militum & ducum numero. *pars militiæ*, vt eleg.6. ſup. *Pars eris imperij. Proxima*, pro proximè, nomen pro aduerbio, vt el.3. ſup.

Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.

& eleg. proximè ſequenti.

Proxima ſuppoſito contingens Vmbria campo.

id eſt, proximè.

Sic *te ſeruato vt poſſint gaudere parentes.*] Ita
B parentes tui inſperata ſalutis tuæ lætitia perfundantur. τὸ *ſic* eſt veluti remunerantis & rependentis beneficium quod petitur, tem gratam alteri optando. Catull.

Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat. Tibull.
Sic vmbroſa tibi contingant oſſa Priape.

Ipſe eleg.14. lib.3.

Sic ego non vllos iam norim in amore tumultus.

& eleg.6. lib. eiuſd.

Sic tibi ſint Domina Lygdame dempta iuga.

pro, *ſeruato vt*, ſunt qui legant *ſeruatum.* ſed τὸ *vt* abeſt à vet. lib. & nonnullis excuſis. & *gaudere* ſæpe iungitur cum ſexto caſu, vt eleg. 14.
C ſup. *Nam quis diuitiis aduerſo gaudet amore.*

& eleg.12. ſup. *Gaudet amor lacrymis.*

& eleg. 1. lib. 4.

Veſta coronatis pauper gaudebat aſellis.

Hæc *ſoror acta tuis ſentiat è lacrymis.*] Ouid. eleg.1. lib. 1. Triſt.

Neue liturarum pudeat, qui viderit illas
De lacrymis factas ſentiat eſſe meis.

ſententia eſt. rem ita geſtam intelligat, quaſi manu tangat, aut cernat oculis: lacrymæ enim fidem faciunt. vt eleg.15. ſup.

Quis te cogebat multos pallere colores?
Et fletum inuitis ducere luminibus?

D Item eleg. 12. ſup.

Felix qui potuit præſenti flere puella. Virg.
——*captique dolis, lacrymiſque coactis.*

Quod autem Scaliger pro *Acta*, *Acca* legit, ſcio *Acca* nomen Romanum eſſe, ſed Galli ſoror Cornelia, non Acca diceretur. Præterea *Acta*, mandata morientis: eleg.13. lib.2.

Accipe quæ ſerues funeris acta mei.

Gallvm.] plures Galli eodem tempore fuerunt, Hic Cornelius Gallus, Propertij noſtri propinquus, vt apparet ex elegia quæ proximè ſequitur, cuius meminit ſup. eleg. 5. 10. 13. & 20. hic eum perijſſe bello Peruſino ſigni-
E ficat, elegia proxima, & vlt. lib.2.

Et modo formoſa quam multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lauit aqua.

Ouid. in epicedio Tibulli.

Tu quoque ſi falſum eſt temerati crimen amici
Sanguinis atque animæ prodige Galle tuæ.

Virgilius hũc dilexit, & eius in laudem ſcripſit vltimam eclogam, vbi vide Seruium, & auctorem vitæ Virgilij. Seruius ſcribit occiſum eſſe, cum veniſſet in ſuſpicionem coniurationis. Fuit & alter Gallus Cornelius, Ægypti præfectus, amicus Auguſti, qui cum ab eo deſciniſſet, damnatus à Senatu, & ad necem com-

pulſus eſt. Sueton. io Auguſto, cap.66. & Euſebius in Chronicis. Tertium Gallum Luperci fratrem ipſe commemorat eleg.1. lib.4.

Gallus at in caſtris dum credita ſigna tuetur
Concidit ante Aquilæ ſigna cruenta ſuæ.

Plin. cap.53. lib.7. Cornelium quendam Gallum in Venere ſcribit obijſſe.

P E R *medios ereptum Cæſaris enſes.*] Seruatum ex medijs armis Auguſti. ſignificat autem τὸ *ereptum*, non tam ſua virtute, quam aliena ope. Virg.6. Æneid.

Illum ego per flammas & mille ſequentia tela
Eripui his humeris, medioque ex hoſte recepi.

Ibid. *Nate Iliacis erepte periclis.* ſimile eſt 2. Æneid.

Deſcendo ac ducente Deo flammam inter, & hoſtes
Expedior. & Æneid.7.
Medias acies, mediosque per ignes Inuenere viam.

E F F V G E R E *ignotas non potuiſſe manus.*] commiſeratio ab euentu inſperato. & *ignota manus*, latronum ignotorum, qui in montibus Etruſcis vagabantur. *Effugere manus*, vt Cic. de Rep. *Si impias propinquorum manus effugeris.* ſic *euadere manus.* Virg. 9. Æneid.

——noſtraſne euadere demens
Sperasti te poſſe manus? paulo aliter Idem 6. Æneid.
Ter fruſtra comprenſa manus effugit imago.

E T *quicunque ſuper diſperſa inuenerit oſſa.*] hæc vulgata lectio habet hanc ſententiam: quicunque è commilitonibus ſuperſtes. τὸ *ſuper* enim hoc ſignificat. Virg. 3. Æneid.

O mihi ſola mei ſuper Aſtyanactis imago.

Valer. Flaccus. *Nec ſpes vlla ſuper.* Stat. 11. Thebaid. *Quid enim miſero ſuper vnicus Aemon?* Alia lectio: *Vt quæcunque ſuper*, refertur ad ſororem Galli. Soror, inquit, ſciat me hic iacere, vt quæcunque ſuper montibus oſſa diſperſa inuenerit, mea intelligat eſſe, ac legat, ſepeliatque.

M O N T I B V S *Etruſcis.*] Apennini iuga videtur ſignificare: nam ijs munita Hetruria. vide Salluſtium in Catilina ſub finem, vbi oſtendit eam regionem montoſam eſſe, & per montes aſperos iter quæſitum à Catilina in Galliam, ſed prohibitum.

AD ELEGIAM XXII.

Ad Tullum de patria ſua.

A T V L L O exorſus hunc librum in eodem deſiuit, vt ei dicatus videatur liber, quem vnicum ſcribere conſtituerat, ac ideo *monobiblos* in vet. lib. inſcribitur. ſic Horatius claudit librum 1. epiſt. quem ſingularem primum ediderat, vbi quis qualis ſit, & quo natus patre, quaque ætate docet.

Q V A L I S *& vnde genus.*] quo ſim patre, quaque patria. videtur *qualis* poſitum, pro quis, vt contra *qua* pro qualis in eo verſu

Vltima talis erit quæ mea prima fides. Plaut. Aulul. ſc.4. Act.1. *Ego te & tu me qualis ſis ſcio.* id eſt qui ſis. ſic Horat. *quale nos perfectius.* pro quali. id eſt, quo. An *qualis genus*, pro quali ge-

A nere, vt Virg. 8. Æn. *Quis genus, vnde domo.* Idem in Moreto: *Afra genus. vnde genus*, per anaſtrophen genus vnde. Virg.1. Æneid.

Genus vnde Latinum. & 8. Æneid.
——Laurentes Nymphæ genus amnibus vnde eſt.

& genus oſtendit commemorando propinquum Gallum.

Q V I *ſint mihi, Tulle, Penates.*] quæ domus, familia, lares patrij. de penatibus & laribus nihil hic dicam niſi quod eum penates alij publici ſint, alij priuati, inde metaphoricôs, modo penates pro patria ſumuntur, vt 8. Æneid.

B *Hic tibi certa domus, certi ne abſiſte, penates.*

modo, pro domo cuiuſque. Idem ibidem:

Ingredere & noſtris ſuccede penatibus hoſpes.

Q V Æ R I S] ſcire cupis. delectatur hoc initio vt eleg.1. & 31. lib.2. & 12. lib.3.

P R O *noſtra ſemperamicitia.*] vt perpetua noſtra poſtulat amicitia. ſic eleg. 10. ſup.

Hoc pro continuo te, Galle monemus amore.

Semperamicitia iuncto verbo, vt eleg. 1. ſup. *Semperamore.* & eleg.16. *Semperamantis.* & 13. *Semperamicus.* & 18. *Semperfuror.* & 20. ſup. *Semper-cupidus.* Terent. Andria. Act. 1. ſc. 2.
C *Heri ſemper-lenitas mirabar quorſum euaderet.* Lucret. lib. 1. *Semper-florentis Homeri.* Apuleius florida 3. *Semper-amorum.* Ouid. 4. Faſt.

Soſpes eris ſemperque parens: mihi filia rapta eſt.

Virg. ecl.1. *Namque erit ille mihi ſemper-Deus.* ſic Græcis ἀείναος, ἀείλαμπτος, ἀείμνηστος, ἀείῤῥοος, ἀείζωοι. & Dion ἀειπαρθένους ἱερείας, vocat Veſtales perpetuo-virgines. Callimach. Hymno in Iouem. ἀεὶ μέγαν, ἀεὶ ἄνακτα. Et ibidem. Κρῆτες ἀεὶ-ψεῦσται. & Hymno in Apollon.

S I *Peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulcra.*] Si noſti Peruſiam, & meminiſti Peruſinum bellum quo patria mea extincta eſt. De Peruſino
D bello aduerſus L. Antonium Triumuiri fratrem, & Peruſia fame coacta ad deditionem & incenſa. Appian. lib.5. bell. ciuil. Sueton. in Auguſto. cap.14. & 15. Ipſe el.1. lib.2.

Euerſosque focos antiquæ gentis Hetruſcæ.

Dio lib. 48. Vt autem hic *ſepulcra patriæ buſta* vocat, ſic eleg. 1. lib.2.

Nam quoties Mutinam aut ciuilia buſta Philippos.

Catull.

Troia nefas, commune ſepulcrum Europæ Aſiæque.

& eleg. 1. lib.4.

Et maris & terræ longa ſepulcra canam. id eſt & clades. Si legimus *ſepulta*, vt Scaliger ex
E coniectura & vt eſt in vet. lib. Memmij, ordo erit: Si nota tibi funera Peruſina patriæ ſepultæ duris temporibus Italiæ. *Sepulta patria*, vt Virg. 2. Æn. *Vrbem vino, ſomnoque ſepultam.* Catull.

Tecum vna tota eſt noſtra ſepulta domus. Virg.
Reliquias Troiæ cineres, atque oſſa perempta.

Si *ſepulcra funera* retinemus, *funera* erit, pro funerea & funeſta vt apud Virg. 9. Æneid.

——nec te tua funera mater
Produxi. ſic *femina, turba.* eleg.31. lib.2.

I T A L I Æ *duris funera temporibus.*] id eſt peſtiferæ clades: nam regiones etiam & vrbes & reſp. mori dicuntur, vnde & earum funera. Virg.1. Æn. *——quibus tot funera paſſus.*

Lucret. *Funera Troia.* Horat. *Sub lacrymoſa Troia funera.* Ipſe eleg. 6. lib. 2.

Hos Troiana vides funera principijs.

Cic. pro domo ſua. *Funere elatam remp.* & de Prouincijs Conſul. *Caſum illum meum, funus reip. fuiſſe.* Cic. 2. ad Att. *Nouo quodam morbo ciuitas moritur.* & Euripid. in Troiad. πορᾶ πόλιν θανοῦσαν. ſic Seruius Sulpicius *Cadauera opidorum* dixit in quadam ad Ciceronem epiſtola. *Duris,* aſperis, difficillimis, vt *ætatis tempora dura.* eleg. 7 ſupra. Ouid. eleg. 4. lib. 3. Triſt.

O mihi care quidem ſemper, ſed tempore duro
Cognite, res poſtquam procubuere meæ.

C V M *Romana ſuos egit diſcordia ciues.*] Seditio ſiue ciuilis Enyo incitauit & impulit in mutuam perniciem. *Agere,* vexare, vt eleg. 13. ſup. *Te tuus ardor aget.* vide illic adnotata. Horatius de huiuſmodi diſcordijs oda 7. epod.

Sic eſt, acerba fata Romanos agunt.

Virg. ecl. 1. ——— *en quo diſcordia ciues.*

S I T.] eſſe poſſit. *An ſis* pro eſſe debeas? an pro *qua*, vz?

M I H I *præcipuè.*] cum alijs multis, tum mihi maximè.

P V L V I S *Hetruſca dolor.*] Auerſio ſermonis ad ipſam Hetruriam terram, de qua conqueritur. & miſeratio ab allocutione rei mutæ, vt eleg. 18. ſup. *Diuini fontes & frigida rupes.* puluis genere feminino, vt eleg. 14. lib. 2. *Qui nunc iacet, arida puluis.* Ennius apud Nonium in *puluis.*

Iamque fere puluis ad cælum vaſta videtur.

Idem ibid. *Puluis fulua volat.* *puluis*, terra præſertim aridior. Horat. *Poſuitque collum Puluere Teucro.* Virg. *Domitantque in puluere currus.* ſic Græcis κονίσαλος. *dolor*, doloris cauſa. vt dictum eleg. 14. ſup. verſ. 18.

T V *proiecta mei perpeſſa es membra propinqui.*] Siuiſti iacere diſperſos & inſepultos artus Galli. *Tu perpeſſa es.* quid faceret? dicat aliquis. tegat mortuum ſponte ſua. vt eleg. 5. lib. 3.

Reddite corpus humo: poſitaque in gurgite vita,
Paetum ſponte tua, vilis arena, tegas.

& *perpeſſa*, dictum vt illud eleg. 19. ſup. *Et Tellus hoc ita iuſta ſinat.* An *perpeſſa es*, vt eleg. 8. ſup. *Nec me defixum vacua patiaris arena.* pro, ſis, in cauſſa. *Proiecta membra*, tanquam vilia & inuiſa. Virg. *Proiecta vilior alga.* Cicero 1. de diuin. *Simonides ignotum quendam proiectum mortuum cum vidiſſet, inhumauit.* Ibid. *Is* (Alcibiades) *cum eſſet proiectus inhumatus, amica corpus eius texit ſuo pallio.* Idem 1. Tuſc. *Diogenes proijci ſe iuſsit inhumatum.* Propinqui autem ſunt, qui propius quodam gradu cognationis ſe contingunt.

T V *nullo miſeri contegis oſſa ſolo.*] ne exigua quidem humo, vel pulueris particula operis,

A vel, vt ait Cicero, operimento terræ obducis. *Miſeri*, mortui acerba morte: mortuos enim modo felices, modo miſeros vocant. Felices, quia huius vitæ malis liberati ſint. vnde Horat. *Omnes compoſui felices.* Virg.

Tuque ô ſanctiſſima coniux Felix morte tua. Miſeros, quia vulgus putat miſerum & acerbum eſſe & carere hac luce, & carere ſenſu. Vide Ciceronem 1. Tuſc. Ipſe eleg. 5. lib. 3.

Qui dum te ſequitur primo miſer excidit æuo. Ibid.
Occidit & miſero ſteterat vigeſimus annus.

Contegis oſſa ſolo, periphraſis inhumationis: nam
B humatus propriè humo tectus, vt dixi ad eleg. 6. ſup. eſt autem δὶς τῷ ἄιδῳ, in *puluis ſolo.* vt eleg. 18. ſup. *Et tua flendo Lumina deiectis turpia ſint lacrymis.*

P R O X I M A *ſuppoſito contingens Vmbria campo.*] Si *contingens*, pro, contigua, vt pertingens dicitur, nomen erit, & *proxima*, pro proximè, vt adnotatum ad eleg. ſuperiorem verſ. 4. Si *contingens* iungitur cum *proxima*, vt ſit 4. caſus numeri multitudinis, neutro genere, participium erit; eodem tamen ſenſu. Vmbria, inquit, proxima Peruſiæ ruinis, quæ iacet in campo ſubiecto Ameriæ, vbi Meuania me genuit eleg. 1. lib. 4.

C *Qua nebuloſa cauo rorat Meuania campo.*

Cauus campus, hîc *ſuppoſitus.* Ibidem.

Scandentes ſi quis cernat de vallibus arces,
Ingenio muros æſtimet ille meo.

V M B R I A *me genuit.*] Idem teſtatur el. 1. l. 4.

Vt noſtris tumefacta ſuperbiat Vmbria libris:
Vmbria Romani patria Callimachi.

Plin. cap. 14. lib. 3. Vmbriam locat in ſexta regione Italiæ: & Vmbrorum gentem Italiæ antiquiſſimam exiſtimatam ait; Vmbroſque dictos quaſi ὀμβρίους, quia inundatione terrarum imbribus ſuperfuiſſent. Strabo lib. 5. Vmbros ſitos eſſe ſcribit in medio Sabinorum & Thuſcorum. Patria autem parens eſt antiquior, vnde etiam gignere nos dicitur. Cic. 2. de leg.
D *Dulcis ea* (patria) *quæ genuit, non minus, quam illa quæ excepit.* Virg. *Mantua me genuit.*

T E R R I S *fertilis vberibus.*] pingui, fœcundoque ſolo. Vmbria regio fertilis, vnde *homines Vmbri*, pingues. Catull.

Aut porcus Vmber: aut obeſus Hetruſcus.

Plaut. in Milite, vbi ſuam hanc patriam irridet. *Poſtea ſum Epheſi natus, non ſum natus in Vmbria.* id eſt, non ſum ſenex mucoſus ac ſordidus. *Vberes terræ*, pingues, fœcundæ. Seruius in 1. Æneid. *Vber*, inquit. *propriè eſt fœcunditas.* Virg. 7. Æn. *Diuitis vber agri.* pro fœcunditas.
E hinc dicta vbera mulierum à fœcunditate & copia lactis. & vbertim, affatim, copioſè.

Fertilis vberibus terris, vt Virg.

Quique frequens herbis, & fertilis vbere campus.

FINIS LIB. I.

PRÆLECTIONES SOLENNES PASSERATII, IN PROPERTII LIBRVM II.

AD ELEGIAM I.

QVÆRITIS.] ſcire vultis. Sic Ouidius excurſus eſt 5. Faſt. ipſe eleg. vlt. lib. 1. Catull.

Quæris quot mihi baſiationes
Tua, Lesbia, ſint ſatis ſuperq.

VNDE *mihi toties ſcribantur amores.*] à me canantur verſus amatorij. *Toties*, vt eleg. 3. infra.

Vix vnum potes infelix requieſcere menſem;
Et turpis de te iam liber alter erit.

Scribantur, vt eleg. 10. infra.

Bella canam, quando ſcripta puella mea eſt.

Donat. in prolog. Andriæ. *Scribit propriè, qui verba adhibet tantum: facit, qui etiam argumentum componit. Ita ſcribit Terentius; facit Menander.* Ideo hîc ſubijcit, *facit ingenium*, quia argumentum præbet.

VNDE *meus veniat mollis in ora liber?*] legatur & canatur ab omnibus. Ipſe eleg. 1. lib. 3.

Maius ab exequijs nomen in ora venit.

& el. 8. lib. eiuſd. *Et venies tu quoque in ora virûm.* Horat. ep. 3. lib. 1.

Quid Tityus Romana breui venturus in ora?

Idem eſt Virg. & Ennio. *Virûm volitare per ora.* Catull. *Annue & peruenias in ora vulgi.* Vet. lib. Scaligeri: *In ore.* & ipſe exponit, *veniat in ore.* id eſt, ſit. ſed illud, *ora*, malo. *Mollis liber*, tener, laſciuus, infractis numeris. Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt. *Nec tamen eſt facinus verſus euoluere molles.* Ibid. *Sic ego delicias & mollia carmina feci.* Cic. 1. de diuin. *O poëma tenerum, moratum, atque molle.* Ipſe eleg. 7. lib. 1. *Mollem componere verſum.* & el. 34. infra Epicus poëta *durus* dicitur verſ. 44.

NON *hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo.*] ὑπαγορεύει. vt Ouid. eleg. 1. lib. 5. Triſt.

Non hæc ingenio, non hæc componimus arte.
Materia eſt proprijs ingenioſa malis.

καλλιεπεῖ, venuſto. vnde Calliope dicta, vt ait Phurnutus, à ſuauitate vocis & ſermonis. eleg. 3. lib. 3. fingit Calliopen ſe hortari ad amores ſcribendos, vbi ſic elegiam claudit:

Talia Calliope, lymphiſque à fonte petitis
Ora Philetea noſtra rigauit aqua.

& el. 2. lib. eiuſd. *Et defeſſa choris Calliopea meis.* de Apolline eleg. 1. lib. 4.

Tum mihi pauca ſuo de carmine dictat Apollo.

A Tibull. lib. 4.

Ipſe mihi non ſi præſcribat carmina Phœbus.

vbi *præſcribat*, vt hîc *cantat*, id eſt, cantando præcipit, & præit canenti.

INGENIVM *nobis ipſa puella facit.*] Amica Cynthia ingenioſum me reddit; mihi varia ſuggerit argumenta ſcribendi. Mart. epigr. 4. lib. 12.

Tu facis ingenium, tu, ſi quid poſſe videmur.

& epigr. 72. lib. 8.

Ingenium Galli pulcra Lycoris erat.

B Ouid. in epiſt. Acontij.

Non ego natura, nec ſum tam callidus vſu.
Sollertem tu me ſola puella facis.
Te mihi compoſitus (ſi quid tamen egimus arte)
Aſtrinxit verbis ingenioſus amor.

& eleg. 17. lib. 2. Amor.

Ingenio cauſſas tu dabis vna meo.

& eleg. 11. lib. 3. Amor.

Ingenium mouit ſola Corinna meum.

Ipſe eleg. 30. infra.

Nam ſine te noſtrum non valet ingenium.

C & eleg. 11. infra. de ſuis carminibus:

Sed modo Permeſſi flumine lauit Amor.

Agatho in Sympoſio Platonis, in fine. ποιητὴς ὁ θεὸς σοφὸς, ὥστε καὶ ἄλλον ποιῆσαι. πᾶς γοῦν ποιητὴς γίγνεται κ' ἂν ἄμουσος ᾖ τὸ πρὶν, οὗ ἂν ἔρως ἅψηται. Id eſt, hic Deus ita poëta ſapiens eſt, vt & alium (poëtam) efficere poſſit. quilibet enim, licet ante rudis, & muſarum expers, poëta fit, vbi primum eum Amor afflauerit.

SIVE *togis illam fulgentem incedere Cois.*] Sic Tibull. eleg. 1. lib. 4.

Seu ſoluit crines, fuſis decet eſſe capillis:
Seu compſit, comptis eſt veneranda comis.

D Ouid. 2. de arte amandi.

Siue erit in Tyrijs, Tyrios laudabis amictus,
Siue erit in Cois, Coa decere puta.

Fulgentem incedere, cum fulgore purpuræ per vias ingredi. Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Hic qui Sidonio fulget ſublimis in oſtro. vide παρυφάς in vet. gloſſ. Inceſſus autem grauitatis eſt & oſtentationis. vt eleg. 13. lib. 3.

Matrona incedit cenſus induta Nepotum. adnotatum ad el. 2. lib. 1. verſ. 1. *Incedere togis*, vt Plautus: *Tunicis conſutis aduenio*, & toga meretricum: Mart. epig. 39. lib. 2. & Tibull. eleg. 10. lib. 4.

Sit tibi cura togæ potior, preſſumque quaſillo
Scortum, quam Serui filia Sulpicia.

& Porphyrio deprehenſas in adulterio matronas ſcribit induere togam. at contra Ouid. 4. Faſt. *Rite Deam colitis matreſque nuruſque*
Et vos quîs vitta longaque veſtis abeſt.

& *Coæ veſtes* famoſarum mulierum, vt notat Scaliger. Ipſe eleg. 2. lib. 4.

Indue me Cois, fiam non dura puella.

& eleg. 5. lib. eiuſd.

Qui verſus, Coa dederit nec munera veſtis.

& ibidem. *Coa textura Minerua.* Iuuenal. ſat. 8.
—— Spartana chlamys, conchylia Coa.

vide adnotata ad verſ. 2. eleg. 2. lib. 1.

Hoc *totum è Coa veſte volumen erit.*] Totum librum implebo laudibus Coæ veſtis. & eſt ἐπίφωνος & ἐπαινετικὴ numerorum in *veſte* quia præceſſit, *toga*.

Sev *vidi ad frontem ſparſos errare capillos.*] paſſos circa frontem crines vagari. Ipſe eleg. 23. infra.

Siue vagi crines puris in frontibus errant,
Indica quos medio vertice gemma tenet.

& eleg. 3. infra.

Nec de more comæ per leuia colla fluentes.

Apuleius lib. 5. Aſini: *Antependulos crines* vocat. vbi dormientem pingit Cupidinem. Feſtus: C *Antiæ muliebres capilli demiſſi in frontem.*

Gavdet *laudatis ire ſuperba comis.*] geſtit conſpici & ſuperbit ob comas meo carmine celebratas. Alludit ad pauonis naturam, qui laudatus ſuperbit, & gemmantes alas explicat. vnde Ouid. in Fabula Polyphemi: *laudato pauone ſuperbior.* & de medicamine faciei:

Laudatas homini volucris Iunonia pennas
Explicat, & forma multa ſuperbit auis.

eodem & alludit Ouid. in epiſt. Cydippes.

Hac nobis forma te laudatore ſuperba
Contingit merces. Virg. 3. Georg. de equis generoſis:

Tum magis atque magis blandis gaudere magiſtri
Laudibus, & plauſæ ſonitum ceruicis amare.

Sive *lyræ carmen digitis percuſſit eburnis.*] laus D Cynthiæ, vt eleg. 2. lib. 1.

Cum tibi præcipuè Phœbus ſua carmina donet,
Aoniamque libens Calliopea lyram.

& eleg. 3. infra:

Et quantum Aeolio cum tentat carmina plectro.
Par Aganippeæ ludere docta lyræ.

Lyra autem vel digitis, vel pectine pulſatur. digitis vt eleg. vlt. infra.

Tale facis carmen docta teſtudine, quale
Cynthius impoſitis temperat articulis.

plectrô vt eleg. 3. infra, *Tentat carmina plectro.* Virg. 6. Æneid.

E *Iamque eadem digitis, iam pectine pulſat eburno.*

vbi, *eadem pulſat*, valet eadem canit, vt hîc, *percuſſit carmen*, id eſt percuſſis fidibus cecinit. ſic Ouid. eleg. vlt. lib. 4. Triſt.

Dum ferit Aonia carmina culta lyra. Iuuenal. ſat. 7. *Qui nihil expoſitum ſoleat deducere, nec qui*
Communi feriat carmen triuiale moneta.

Calpurnius: *Seu cantare iuuat; ſeu ter pede læta ferire*
Carmina. & ad lyram carmina componuntur Fab. cap. 17. lib. 1. *Lyræ carmen,*

A carmen lyricum, vt eleg. 3. lib. 1.

Orphea carmine feſſa lyra. & eleg. 6. lib. 4.
Aut teſtudinea carmen inerme lyra.

Miramvr *faciles vt premat arte manus.*] An contrahat inflectendo, vt ſint quaſi vnca manus carpendis fidibus? ſic apud Plinium, *premere pollicem*, in fauendo, & Virgil. *premere habenas*, contrahere lora. An *premat faciles.* id eſt, leuiter tangat, & incumbat digitis? vt eleg. 10. lib. 3. *Et madidas preſſo pollice finge comas.*

Palmerius in vet. Cod. ait legi *Tremat*, quia tremula manus fidicinæ. *Tremat* cum 4. caſu B vt Virg. 3. Georg.

Stare loco neſcit, micat auribus & tremit artus.

Faciles manus, habiles. Ouidius el. 4. lib. 2. Am.

Hæc querulas habili percurrit pollice cordas.

vulgo *ſoupples.* Apuleius lib. 8. Aſini: *Ipſam beſtiam facili manu transfodit, qua faciebat qua vellet.* Virg. 8. Æn. *Miratur, facileſq; oculos fert omnia circũ.* id eſt, *mobiles*, inquit Seruius.

Sev *cum poſcentes ſomnus declinat ocellos.*] permutatio ſignificationis. nam annuere, innuere, & conniuere pro poſcere, & poſcere pro conniuere & innuere. Apuleij lib. 10. Aſin. *Cilijs alterna conniuens bibere flagitarem.* & in florida 3. Caluus apud Priſcianum lib. 9.

Cum grauis ingenti conniuere pupula ſomno.

Ipſe el. 10. l. 3. *Surge & poſcentes iuſta precare Deos.* Scaliger ex vet. lib. *ſomnum* legit, vt ſit *poſcentes ſomnum. ſomnus declinat ocellos.* inflectit ad quietem, claudit paulatim. dictum vt el. 10. lib. 1.

Quamuis labentes premeret mihi ſomnus ocellos.

& eleg. 7. lib. 4.

At mihi non oculos quiſquam inclinauit euntes.

Virg. 4. Æn. *Nec dulci declinat lumina ſomno.* Stat. 8. Thebaid.

Sponſæ munus miſerabile tradunt Declinare genas. id eſt, claudere oculos morientis.

Invenio *cauſas mille poëta nouas.*] plurima ſe mihi offerunt argumenta ſcribendi. *Inuenio poëta.* Poëtarum enim etiam, magis quam Rhetorum, eſt inuenire. vnde Plautus Aſinaria *Tu poëta es ad eam rem vnicus.* id eſt εὑρετὴς fingendis dolis.

Sev *nuda mecum luctatur.*] certat in Veneris paleſtra, *vbi damnis deſudaſcitur*, inquit Plautus Bacchid. ſc. 1. Act. 1. ſic in eleg. 15. infra:

Nam modo nudatis mecum eſt luctata papillis.

Apuleius l. 9. dixit *Venereis colluctationibus operari.*

Erepto *amictu.*] veſte, tunica. Ouid.

Diripui tunicã nec multum rara nocebat. Amictus, inquit Varro 4. de ling. Lat. *à circumijciendo.* vnde ipſe eleg. 29. lib. 2.

Atque ita me iniecto duxerunt rurſus amictu.

Tvnc *vero longas condimus Iliadas.*] tum maxime ſcribimus & cõponimus opus longum, & 24. voluminum. Prouerbium eſt apud Pollucem μακρότερα τῆς Ἰλιάδος κακῶν. prolixiora Iliade loquens. Citat Eraſmus in prouerbio: *Prolixius Iliade*, ſed huius loci non meminit.

Sev *quicquid fecit, ſiue, eſt quodcunque locuta.*] ſi quid fecit, vel dixit. *Quidquid*, eſt quid, aliquid. Cicero pro Cæcina: *Spectãdum omnibus non quidquid verbis actum ſit.* & *quodcunque*, pro quidquid, el. 18. l. 1. *Et quodcunq; meæ poſſunt narrare querelæ.*

Cic.3.de leg. *Et quodcunque ſenatus iuſſerit agunto.* Similis eſt autem locus Tibulli lib.4. elegia de Sulpicia.

MAXIMA *de nihilo naſcitur hiſtoria.*] ex re aut verbo minimo. nam de nihilo nihil naſci aiunt Phyſici. eleg.3. infra.

Non ſum de nihilo blandus amator ego.

& eleg.17. infra.

Nec ſic de nihilo fulminis ira cadit. Naſci hiſtoriam ait, vt eleg.vlt. infra:

Neſcio quid maius naſcitur Iliade. hiſtoria quæuis narratio etiam fabuloſa. Ouid. in Ibin:

Vtque ille, hiſtorijs inuoluam carmina cæcis.

id eſt, Fabulis. Apuleius lib.7. Aſini aurei: *Sic apud hiſtoriam de rege Thracio legeram, qui miſeros ſuos hoſpites feris equis ſuis lacerandos deuorandoſque porrigebat.* vide adnotata ad verſ. 24. eleg. 25. lib.1.

QVOD *mihi ſi tantum, Mecenas fata dediſſent,*] tmeſis. quod ſi tantum ingenij mihi tribuiſſet Apollo & Parcæ. ſic eleg.13. infra.

Quod mihi ſi ſecum tales componere noctes
Illa velit. & eleg.26. infra.

Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpore vita.

vide adnotata de fato ad eleg.7. lib.1. verſ.4.

VT *poſſem heroas ducere in arma manus.*] copias Heroum ad bellum deducere verſibus meis. *manus*, pro copijs, vt dictum ad eleg. 20. lib. 1. verſ.26. Herous,a,um, vt el.3.l.3. *Carmen Heroum.* Ducere in arma Heroas dicuntur poëtæ μεταφορικῶς. Vnde Ouid. eleg.1. lib. 2. Triſt.

Et tamen ille tuæ felix Aeneidos auctor
Contulit in Tyrios arma virumque toros.

Ibid. *Is quoque Phaſiacas Argon qui duxit in vndas.* & eleg.18. lib.2. Amor.

Carmen ad iratum dum tu perducis Achillem:
Primaque iuratis induis arma viris.

Ipſe eleg.vlt. infra:

Qui nunc Aenea Troiani ſuſcitat arma.

Stat. initio Achilleidos.

—— nec in Hectore tracto
Siſtere, ſed tota iuuenem deducere Troia.

ſic dicitur Antimachus Thebaidos ſcriptor quartum & vigeſimum volumen impleuiſſe, antequam duces Thebas perduxiſſet. & Diomed. lib.3. *Togatas tabernarias in ſcenam ductauerunt præcipuè duo Afranius & Titinius.*

NON *ego Titanas canerem.*] Non ſcriberem Titanum cum Dijs bellum. Heſiodus in Theogonia & Apollod. lib.1. Cœli & Terræ primos liberos fuiſſe ſcribit, Briareum, Gyan & Cœum ἑκατόγχειρας, quos pater in tartarum deiecit: deinde procreaſſe Oceanum, Cœum, Hyperionem, & Iapetum cognomento Titanas, ac nouiſſimè Saturnum. Hos Tellus mater in Cœlum patrem incitauit, cui regno pulſo Saturnum ſuffecerunt. Is tamen eos compeditos in Tartarum detruſit. Diodor. lib. 6. Lactant. lib.1. Inſtit. Diuin. Virg.6. Æneid. Eraſm. in prouerbijs: *Titanicus aſpectus, Titanibus & Crono antiquiores?* & *Titanas imploras.*

NON *oſſam Olympo impoſitum, vt Cœli Pelion eſſet iter.*] Homer Iliad. λ.

Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.

A Apollod. lib. 1. Καὶ τὴν μὲν Ὄσσαν ἐπὶ τὸν Ὄλυμπον ἔθεσαν: ἐπὶ δὲ τὴν Ὄσσαν θέντες τὸ Πήλιον διὰ τῶν ὀρῶν τούτων ἠπείλουν εἰς οὐρανὸν ἀναβήσεσθαι. Ouid.5. Faſt. *Exſtruere hi montes ad ſidera ſumma parabant,*
Et magnum bello ſollicitare Iouem.

& eleg.1. lib.3. Am.

Cum male ſe Tellus vlta eſt, ingeſtaque Olympo
Ardua deuexum Pelion Oſſa tulit. & 1.Faſt.
Sic petitus Cœlum non vt ferat Oſſan Olympus,
Summaque Peliacus ſidera tangat apex.

NON *veteres Thebas.*] Non canerem bellum Thebanum. *veteres*, aut re vera antiquas, & à
B Cadmo olim conditas in Bœotia, vt dictum eleg.7. lib.1. ſic Lucretius bello Thebano nullum antiquius literis mandatum ait. aut *veteres*, nobiles. dixi ad eleg.6. lib.1. verſ.14. An de Ægyptijs Thebis? Ouid.

Atque vetus Theba centum iacet obruta portis.

ſed Bœotias intelligit, quia coniungit, *Pergama.*

NEC *Pergama nomen Homeri.*] nec bellum Troianum canerem, vnde Homero fama ingenij quæſita eſt. *Pergama nomen Homeri*, appoſitio, vt el.9. lib.1. *Nedum tu poſſis ſpiritus eſſe leuis.* *Pergama*, inquit Seruius ad illud 1. Æneid.
C *Troia ſub mœnibus altis*, ſignificat, quæ altiſſima fuerunt; vnde, vt ait Æſchylus, alta omnia ædificia Pergama dicuntur. Idem Seruius alibi Pergama arcem ipſam interpretatur, & in lib.2. *Pergama arces Troiana vnde κατ' ἐξοχὴν omnes arces Pergama.* & nomen pro fama & nominis celebritate, vt eleg.4. lib.1. verſ.8. adnotatum.

XERXIS *& imperio bina coiſſe vada.*] Regis Perſarum nutu iuncta ponte duo litora Helleſponti. Legendus Herodotus in Polymnia & Vrania. Plutarchus & Æmylius Probus in Themiſtocle, & Iuſtinus lib. 2. Lucret. lib.1.

Ille quoque ipſe viam qui quondam per mare magnum
D *Strauit, iterque dedit legionibus ire per altum,*
Ac pedibus ſalſas docuit ſuperare lacunas,
Oſſa dedit terra. Lucan. lib.2.
Tales fama canit tumidum ſuper æquora Xerxem
Conſtruxiſſe vias, multum cum pontibus auſus
Europamque Aſia Seſtonque admouit Abydo.

In Aſia enim Abydos, in Europa Seſtos. Inter vtrumque oppidum ſpatium ſeptem ſtadiorum, quod ponte coniunxit. *Bina*, pro duo etiam diſparia. Virg. ecl.5.

Pocula bina nouo ſpumantia lacte. Plautus in Milite: *Cui bini cuſtodes ſemper totis horis accubant.* *Bina* autem *vada*, duo ſunt litora, Aſiaticum
E & Europæum, μετωνυμικῶς. vt contra Virg. *Litus ara*, pro aquis litori vicinis. ſic ipſe el.3. lib.1. *Conſedit Apidano*, pro ripa Apidani. Coiſſe vt hîc infra; *In mare membra coiſſe ferunt.* & Stat.1. Achilleid. *Fernent coëuntia Phryxi Litora.*

REGNAQVE *prima Remi.*] Originem vrbis Romæ videtur Remum pro fratre poſuiſſe, vt alibi: *Potaque Pollucis lympha ſalubris equo.* pro Caſtoris. & eleg.6. lib. 4.

Reddas Signa Remi, mox dabit ipſe ſua. & el. 1. lib.4. *Quo gradibus domus iſta Remi ſe ſuſtulit.*

Statius in genethliaco Lucani:

Dices culminibus Remi vagantes
Infandos Domini nocentes ignes.

Sed vterque regnauit initio, vnde el.9. lib.3.

Eductoſque pares ſilueſtri ex vbere reges.
Virg. *Remo cum fratre Quirinus Iura dabunt.*

A V T *animos Carthaginis altæ.*] ingentes ſpiritus Carthaginenſium, id eſt bella Punica, vt Silius Italicus, non canerem. *Alta Carthago*, vt Virgil.

Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas.

Horatius:

Carthago probroſis altior Italiæ ruinis. Idem:
Non vt ſuperbas inuidæ Carthaginis
Romanus arces vreret. Ennius:
His pernas ſuccidit iniqua ſuperbia Pœni.

C I M B R O R V M Q V E *minas.*] vide Plutarch. in Mario Iuuenal. ſat. 8. Strabonem lib. 7. Ita vocantur Latrones Germanorum lingua inquit Plutarchus, & Græcis, Cimmerij.

E T *benefacta Mari.*] res à C. Mario præclarè geſtas, & *egregia in remp. merita* Marius ipſe vocat apud Salluſtium. Horat. *Neque*

Si chartæ ſileant, quam bene feceris
Mercedem tuleris. Ouid. in ep. Deianiræ vocat *merita*: *Impleſti meritis Solis vtramque domum.*

Cicero pro C. Rabirio: *C. Marius Pater Patriæ.* & pro Sextio: *Ad ſalutem imperij Romani natus.* dictus & *tertius Romæ conditor.*

B E L L A Q V E *reſque tui memorarem Cæſaris.*] ſic & Horat. *Tuque pedeſtribus*

Dices hiſtorijs prœlia Cæſaris,
Mecœnas, melius.

E T *tu.*] ſeruit apoſtrophe, vt adnotatur ad eleg. 1. lib. 3. verſ. 31.

C Æ S A R E *ſub magno cura ſecunda fores.*] proxima mihi cura eſſet res tuas canendi. *ſub* notat alienum imperium. Virg. 7. Æneid.

Anteaque vt perhibent illo ſub rege fuerunt
Sæcula. & 3. Æneid.
Nos tumidum ſub te permenſi claſſibus æquor.

Ouid. *Sub Ioue mundus erat.* *Magnus* epitheton ſummæ laudis. Horat.

Tibi cura magni Cæſaris fatis data.

ipſe eleg. 7. infra: *At magnus Cæſar.* Catull. de Cæſare Patre: *Cæſaris viſens monimenta magni.* *Immenſus Cæſar*, Albinouanus ad Liuiam. *Cura ſecunda*, vt eleg. 7. lib. 3.

Cæſaris & famæ veſtigia iuncta tenebis.

N A M *quoties Mutinam aut ciuilia buſta Philippos.*] bellum Mutinenſe, de quo Ouid. 4. Faſt.

Sit licet & fuerit, tamen hæc Mutinenſia Cæſar
Grandine militia contudit arma ſua.

Et Cicero in Philippicis: & Sueton. in Auguſto cap. 10. Ad Philippos vrbem Theſſaliæ bis pugnatum ſemel à Cæſare & Pompeio. Iterum à Cæſare Iuniore & Antonio contra Brutum & Caſſium. Plutarch. in Antonio & Bruto. Virg. 1. Georg.

Ergo inter ſeſe paribus concurrere telis
Romanas acies iterum videre Philippi.

vide Dionem lib. 47. & Sueton. in Auguſto cap. 13. *Buſta ciuilia*, vt el. vlt. lib. 1.

Si Peruſina tibi patria ſunt nota ſepulcra.

Seruius in fragmentis: *Crematio cadaueris buſtum; locus vſtrina dicitur; operis conſtructio ſepulcrum.* Feſtus: *Buſtum proprie dicitur locus in quo quis combuſtus eſt, & ſepultus. & buſtum quaſi bene vſtum.*

A V T *canerem Sicula claſſica bella fuga.*] claſſis
A proprie nauis, vnde *claſſica bella*, naualia. ſic *claſſicum certamen* Velleio. Siculum autem bellum aduerſus Sex. Pompeium, de quo Sueton. in Auguſto cap. 16. & Dio lib. 49. de hac fuga Sex. Pompeij, oda 9. Epodon:

Vt nuper actus cum freto Neptunius
Dux fugit vſtis nauibus. Antea tamen rem

Auguſtus male geſſerat, vnde volgati in eum verſus apud Sueton. cap. 71.

Poſtquam bis claſſe victus naues perdidit:
Aliquando vt vincat, ludit aſſiduè aleam.

E V E R S O S Q V E *focos antiquæ gentis Hetruſcæ.*] exciſam & æquatam ſolo Peruſiam. *Foci*, Pe-
B nates, ædes & vrbs. Virg. 11.

——— *verſoſque Penates Idomenei.*

Quia in focis Penates coluntur, eleg. 2. lib. 4.

Volſinios deſeruiſſe focos. de bello Peruſino, ad illud eleg. vlt. lib. 1.

Si Peruſina tibi patria ſunt nota ſepulcra.

vide adnotata: *Antiqua gens* Hetruſca, quia orta Sardibus ex Lydia: Feſtus in, *Sardi venales.*

E T *Ptolomææ litora capta Phari.*] bellum Alexandrinum, de quo Sueton. in Aug. cap. 17. Dio lib. 51. Plut. in Antonio. *Phari Ptolemææ.* Ptolemæi reges Ægyptij dicti, quorum primus fuit Ptolemæus Lagi filius, & vltimus
C Cleopatræ frater, vnde epitheton Ptolemææus. *Phari* autem deſcriptio eſt apud Cæſarem 3. de de bello ciuili. ea inſula à Cæſare ponte coniuncta eſt Alexandriæ. vide auctorem de bello Alexandrino. Lucanus:

——— *Pharos inſula quondam*
In medio ſtetit illa mari.

A V T *canerem Aegyptum.*] victam ſcilicet & redactam in formam prouinciæ.

E T *Nilum cum tractus in vrbem Debilis ibat.*] coactus venire vna cum captiuis in triumphũ, fractos fluebat. vt oppidorum & regionum,
D ſic & fluminum ſimulacra portabantur in triumphum, fingebanturque vt fracti & victi lentius fluere. Ouid. 1. de arte amandi:

Hic (in triumpho) *erit Euphrates præcinctus arundine frontem*
Cui coma dependet cærula, Tigris erit.

Virg. 8. Æneid.

Euphrates ibat iam mollior vndis. Ibid.
Contra autem magno mœrentem corpore Nilum.

Horat. oda 4. lib. 2.

Medumque flumen gentibus additum
Victis minores voluere vortices.

Petron. Arbiter de Pompeio:

E ——— *Quem fracto gurgite Pontus,*
Et veneratus erat ſummiſſa Boſphorus vnda.

Ipſe vlt. eleg. 1. ——— *Acheloi*
Fluxerit, vt magno fractus amore liquor.

& eleg. 3. lib. 3. ——— *Rhenus*
Saucia mœrenti corpora vectet aqua.

In fragmentis arcus marmorei Romæ Druſo exſtructi Petrarcha ait ſe legiſſe hos verſus:

——— *ad diuortia*
Rheni Perueni, hoſtiles depopulatus agros.
Dum tibi Roma decus, æternaque ſudo trophæa
Iſter pacatis lenior ibit aquis.

S E P T E M *aquis.*] ſeptem oſtia Nili intelligit de quibus eleg. 21. lib. 3. verſ. 8.

Et qua ſeptenas temperat vnda vias.
vnde Græcis ἑπτάπυλος Ouid. 15. Met.

Perque papyriferi ſeptemflua flumina Nili
Victrices egiſſe rates. Catull.
Siue qua ſeptemgeminus colorat
Aequora Nilus. Virg. 6. Æneid.
Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia Nili.

Plin. cap. 10. lib. 5. vndecim Nili oſtia facit, quorum ſeptem celeberrima, eaque enumerat. vide & Strabon. lib. 17. & Ouid. eleg. 13. lib. 2. & el. 5. lib. 3. Amor. ſic *Septemplex Iſter.* Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

CAPTIVIS.] res mutæ etiam captiuæ dicuntur. Virg. 2. Æneid.

Crateresque auro ſolidi, captiuaque veſtis.

& lib. 3. *Captiui pendent currus.* Ouid. 3. Faſt.

Cinnama tu primus, captiuaque tura dediſti.

AVT *Regum auratis circundata colla catenis.*] eorum ſcilicet qui Antonio, Bruto, Sex. Pompeio & aliis hoſtibus Auguſti fauerant. Sic Horat. *Ductaque per vias Regum colla minantium.* Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Vinclaque captiua reges ceruice ferentes.

& lib. 1. de arte amandi:

Ibunt ante duces onerati colla catenis.

ipſe eleg. 10. lib. 3.

India quin Auguſte tuo dat colla triumpho.

vnde *Collare* Lucillio & Plauto. Auratis catenis vincti reges ad diſcrimen ceterorum, qui vincti catenis ferreis. Sic Crœſum Cyrus apud Herodotum in aureis compedibus habuit. Auſon. in ludo ſeptem ſapientum. *Vinctumq. pedicis aureis ſecum trahit.* Apud Appian. in Mithridatica: Mithridates ipſe filium, à quo ſtructæ ſibi inſidiæ vinxit catenis aureis. & ita apud Valer. Max. cap. 2. l. 6. *Duorum Regum Syphacis & Perſæ ante triumphales currus catenatæ ceruices.*

ACTIA *roſtra.*] roſtra nauium captarum in pugna ad Actium Epiri promontorium, de qua ipſe eleg. 6. lib. 4. Virg. 8. Æneid. Strabo lib. 7. & 10. Plutarch. in Antonio. Naualis victoriæ inſignia roſtra nauium hoſtilium: vel templis fixa, vnde Roſtra Romæ; vel domibus triumphalibus, Cicero 5. Philipp. & Virg. 7. Æneid. Horat. hac de re:

Hoſtiliumque nauium portu latent
Puppes ſiniſtrorſum ſitæ. Idem de nauibus in triumpho ep. 1. lib 2.

CVRRERE.] roſtra dicuntur currere, quia curribus impoſita celeriter veherentur.

SACRA-VIA.] vna dictio Chariſ. lib. 1. *Sacra via Romæ qua ſacra feruntur in arcem quotquot menſibus*, inquit Varro 4. de ling. Lat. vnde dicti ſacrauienſes. Ouid. eleg. 1. lib. 3. Triſt.

Hæc eſt à ſacris quæ via nomen habet.

Feſtus ait quibuſdam ita dictam videri, quia in ea fœdus ſit ictum inter Romulum & Tatium. Per eam vehebantur triumphales in Capitolium, vt docet Porphyrio ad hunc locum Horat. oda 2. lib. 4.

Quandoque trahet feroces
Per ſacrum cliuum merita decorus
Fronde Sycambros. & oda 7. Epod.
Intactus aut Britannus vt deſcenderet
Sacra catenatus via. Tres autem ternis die-

A bus Auguſti triumphi. Primus de Dalmatis & Pannoniis: alter de Actiaca pugna: poſtremus de ſubacta Ægypto. Dio lib. 51. Sueton. in Aug. cap. 22. Virg. 8. Æneid.

Et Cæſar triplici inuectus Romana triumpho
Mœnia.

MEA *muſa*] ego vates. Cicero: *Muſa Varronis ſilent.* ſic eleg. 10. infra:

Necdum etiam Aſcræos norunt mea carmina fontes.

& eleg. 5. infra:

Nec mea præcluſas fregerit ira fores.

TE *illis ſemper contexeret armis.*] aptè coniungeret te illis bellis. Cicero pro Cælio: *Longius*
B *mihi hoc carmen liceret contexere.* & ep. 12. lib. 5. ad fam. Ordiri & contexere de hiſtoria Lucceij cui res ſuas admiſceri cupit.

ET *ſumpta & poſita pace.*] vtroque tempore pacis & belli. Quia ſumi bellum dicitur, etiam ſumi pacem & poni dixit. Sic P. Syrus: *Amor animi arbitrio ſumitur, non ponitur.* Ouid. el. 1. lib. 5. Triſt. —— *quis te mala ſumere cogit?*

Aut quis deceptum ponere ſumpta vetat?

Liuius: *Vtrum libet ſumite* (bellum vel pacem) & Cicero 3. offic. *Sumere otium.* & in Vatiuium: *Sumere inimicitias.*

C FIDELE *caput.*] πιστὸν κάρηνον, vt el. 17. l. 3.

Atque hoc ſollicitum vince ſopore caput.

& eleg. vlt. lib. 4.

Nec te dulce caput, mater Scribonia læſi.

Horat. oda 24. lib. 1.

Quis deſiderio ſit pudor, aut modus
Tam cari capitis. Plautus & Terentius: *Lepidum caput*, & *Periurum caput.* Fidem tamen & taciturnitatem in Mœcenate deſiderauit Auguſtus, quod is de comperta Murenæ coniuratione arcanum vxori Terentiæ prodidiſſet. Sueton. in Auguſt. cap. 66.

THESEVS *infernus.*] ſcilicet locis, pro apud
D inferos. Sic eleg. 28. infra:

Sunt apud infernos tot millia formoſarum,
Pulcra ſit in ſuperis ſcilicet vna locis.

Infernis, vel quia ad inferos amici cauſa Theſeus deſcendere non recuſauit, vel quia ad inferos rediit vbi *Sedet æternumque ſedebit.* Virg. 6. Æn.

SVPERIS *teſtatur Achilles.*] apud ſuperos teſtem eiuſmodi fidei Patroclum Achilles laudat, Te Patrocle teſtor fideles apud ſuperos eſſe. Ecce enim præter uos Auguſtus & Mœcenas. Atqui Homerus lib. 11. Odyſſ. apud inferos Achillem ponit, vbi ſe malle ait apud ſuperos bubulco ſeruire, quam apud inferos re-
E gnare. Sed Phædrus in ſympoſio Platonis, Deos ait Achillem εἰς μακάρων νήσους tranſtuliſſe, quod iuuenis mori maluerit vltus amicum, quam diu in florenti fortuna viuere. An teſtatur, alloquitur? Lucan. lib. 3.

—— *prohibenſque rapina*
Victorem clara teſtatur voce tribunus.

HIC *Ixioniden, ille Menœtiaden.*] contra Grammaticos canonas, vt el. 14. lib. 3.

Qualis & Eurotæ Pollux & Caſtor arenis,
Hic victor pugnis, ille futurus equis.

Ouid. 1. Metam.

Vt canis in vacuo leporem cum Gallicus aruo
Vidit & hic prædam pedibus petit, ille ſalutem.

Ixionides, Pirithous. Ouid.

Duxerat Hippodamen audaci Ixione natus.

Apollod. lib. 1. & Higin. fab. 257. ſed idem in fab. 155. Pirithoum Iouis filiũ facit ex Dia Oenei filia. *Menœtiades*, Patroclus Menœtij filius, qui frater Pelei fuit. Apollodor. lib. 3. Πάτροκλος Μενοιτίου. Ouid. ep. 1.

Siue Menœtiaden falſis cecidiſſe ſub armis. & ep. 3.

Ipſe Menœtiades, tunc, cum, tradebar, in aurem,
Quid fles?

Sed *neque Phlegræos Iouis, Enceladique tumultus.*] ad illud eleg. 20. lib. 1.

Siue Gigantea ſpatiabere littoris ora.

diximus Phlegræum campum fuiſſe iuxta Cumas, vbi fabulantur victos Gigantes à Dijs. eſt & alter in Theſſalia, vt ſcribit Solinus, de quo Apollodor. lib. 1. & ipſe eleg. 11. lib. 3.

Iſſent Phlegræo melius tibi funera campo.

Euripid. in Hercule furente φλεγραῖον πεδίον nominat. De Encelado. Virg. 3. & 4. Æneid. & Horat. oda 4. lib. 3. Victum ſcribit Apollodorus à Minerua, cum ei fugienti Siciliam inſulam obieciſſet. Euripides enim in Ione vocat γοργωπὸν πάλλουσαν ἴτυν id eſt, Terribilem vibrantem clypeum. & Ouid. eleg. 12. lib. 3. Amor.

Fecimus Enceladum iaculantem mille lacertis.

Intonet *Callimachus.*] magna, forti, horrendaque voce ac ſtrepitu canat. Virg. 6. Æn.

Exſurgitq. facem attollens, atque intonat ore.

Seneca cap. 11. de Conſol. ad Polyb. *Quo ſpiritu ingentibus intonueris rebus.* ipſe eleg. 1. lib. 4.

Et vetat inſano verba tonare foro.

& eleg. 17. lib. 3.

Qualis Pindarico ſpiritus ore tonat.

Cicero pro Murena: *Heſterna concione intonuit vox pernicioſa Tribuni-plebis.* Ouid. eleg. 7. lib. 1. Amor.

Nonne ſatis fuerat timidæ inclamaſſe puellæ?
Nec nimium rigidas intonuiſſe minas.

Ariſtophanes apud Plin. lib. 1. epiſt. Ἤστραπτ', ἐβρόντα, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα. Fulgurauit, tonuit, permiſcuit Græciam. Stat. 2. Sylu. in Genethliaco Lucani: *Et Pharſalica bella detonaris.* Simili tranſlatione Cicero dixit: *Imitari verborum fulmina.*

Angvsto *pectore.*] quibus anguſtius pectus eſt, his vox & ſpiritus exilior. Ipſe el. 7. lib. 4. *Heu mihi quam noſtro paruus in ore ſonus!*

Sed tamen exiguo quodcunque è pectore riui
Fluxerit, hoc patriæ ſeruiet omne meæ.

hinc Ouid. eleg. 1. lib. 1. Triſt.

Aſpicies quantum dederis mihi pectoris ipſe:
Quod fauore animi teque tuoſque canam.

De Callimacho ipſe eleg. vlt. huius libri:

Et non inflati ſomnia Callimachi.

& Ouid. 1. de Rem. Am.

Callimachi numeris non eſt dicendus Achilles.

Se autem cum Callimacho hic comparat. vnde eleg. 1. lib. 4.

Vmbria Romani patria Callimachi.

Nec *mea præcordia.*] pectus, ingenium, meus animus, vt eleg. 4. infra:

Alter ſæpe vno mutat præcordia verbo.

ὑποχόνδρια, inquit Chariſ. l. 1. dicta Plinio quod cordi prætenduntur. Græci φρένας vocant.

A Conveniunt *condere nomen.*] pro, conueniunt condendo nomini, &c. *Conueniunt* dixit, vt eleg. 9. lib. 3.

Non ſunt apta mea grandia vela rati.

& eleg. 3. lib. eiuſdem:

Non eſt ingenij cimba grauanda tui.
Alter remus aquas, alter tibi radat arenas.

Cæsaris *in Phrygios condere nomen auos.*] pro reponere & recondere & referre in numerum Heroum, Aſſaraci, Æneæ, Iuli, vnde gens Iulia. Feſtus: *Condere, dare in interiorem locum ad cuſtodiam faciliorem; & ſcribere.* Vtrumque huic loco conuenit: quia ſcriptor mandat poſteritati, & tradit ſeruandam gloriam. Horat.

B *Notis condita faſtis. Condere in auos* dictum, vt Cic. 1. de nat. Deor. *Homines morte deletos reponere in Deos.* & Ouid. 4. Faſt.

In Phrygios Roma refertur auos. ſic Plautus in Amphit. *Poſtquam in cunas conditus eſt.* Liuius: *Condi in carcerem, & condi in vincula.* Virg. *Conditus in nubem. Nomen Cæſaris*, an famam, vt ſupra: *Pergama nomen Homeri*, & eleg. 7. lib. 3.

Cæſaris & famæ veſtigia iuncta tenebis.

Virg. 3. Georg:

Cæſaris & nomen fama tot ferre per vrbes,
Tithoni prima quot abeſt ab origine Cæſar.

C *Auos*, vt eleg. 6. lib. 4.

Auguſte Hectoreis cognite maior auis.

& Ouid. 4. Faſt.

Venimus ad felix aliquando nomen Iuli,
Vnde domus Teucros Iulia tangit auos.

& ibidem:

Aſſaracique nurus dicta eſt, vt ſcilicet olim
Magnus Iuleos Cæſar haberet auos.

& 5. Faſt. *Et tot Iulea nobilitatis auos.*

Dvro *verſu.*] durus verſus opponitur molli, & tenero & tenui, vt eleg. 7. lib. 1. dictum. ipſe eleg. vlt. huius libri de Epico Poëta:

D *Incipe iam anguſto verſus includere torno,*
Inque tuos ignes, dure Poëta, veni.

ſic & *dura corona* epicorum eleg. 1. lib. 3.

Navita *de ventis*, &c.] de re quiſque ſu[a] loquitur, παροιμιακῶς. *Ventis*, tempeſtatibus, v[t] eleg. 11. lib. 3.

Venturam melius præſagit nauita noctem.

De *tauris narrat arator.*] Donatus fallitur qui narrare nos ait aliena, & non neceſſaria. Narrare de, vt Cic. ep. 8. lib. 16. ad Attic. *Male narras de Nepotis filio.* & ep. 15. lib. 3. ad Attic. *Narraſſe tibi eum ait de mea ſolicitudine.* Ouid. eleg. 13.

E lib. 1. Amor.

Tithono vellem de te narrare liceret.

ipſe eleg. 2. lib. 4.

De ſe narranti tu modo crede Deo.

Enumerat *miles vulnera.*] recenſet quot vulnera aduerſa acceperit. vide militem glorioſum Plauti. Auguſtus militi vulnera aduerſa oſtentanti; *Ne fugiens reſpexeris.* Tibull. eleg. vlt. libr. 1.

Vt mihi potanti poſſit ſua dicere facta
Miles, & in menſa pingere caſtra mero.

Pastor *oues.*] deeſt, enumerat. Virg. ecl. 3.

Biſque die numerant ambo pecus, alter & hœdos.

& ecl. 6. *Cogere donec oues ſtabulis, numerumq. referre Iuſſit.* Ouid. *Pauperis eſt numerare pecus.*

CONTRA.] non ex aduerſo, ſed etiam, pariter, viciſſim. Plaut. Pſeud. ſc. 1. act. 2. *Illa illum contra* (amat.) Sæpe apud Terentium Donat. exponit, *contra, viciſſim.*

NOS *verſamus prælia.*] verſare prœlia, miſcere; & prœliari ſe huc & illuc vertendo. aut verſare, exercere, vt eleg. 14. lib. 1.

Et miſerum toto iuuenem verſare cubili.

De prœliis & militia Veneris diximus ad eleg. 3. lib. 1. verſ. 16.

ANGVSTO *lecto.*] dictum ad eleg. 8. lib. 1. verſ. 33.

QVA *pote quiſque in ea conteras arte diem.*] prouerbium apud Cic. ep. 10. lib. 5. ad Attic. & 1. Tuſcul. *Quam quiſque norit artem in hac ſe exerceat,* ex Ariſtophanis Veſpis: *ἔρδοι τις ἣν ἕκαστος εἰδείη τέχνην.* Horat. ep. ad Villicum:

Quam ſcit vterque libens cenſebo exerceat artem.

Pote, pro poteſt. Catull.

Hoc facies ſiue id non pote, ſiue pote.

Lucret. lib. 3. *Nec deuitari letum pote quin obeamus.* Ennius 15. Annali.

——ſed nec pote quiſquam
Vndique nitendo corpus diſcerpere ferro.

Cicero in Bruto: *Theophraſtus cum percunctaretur ex anicula quanti aliquid venderet, & reſpondiſſet, atque addidiſſet: Hoſpes non pote minoris: tuliſſe eum moleſtè.* *Conteras,* vt eleg. 7. lib. 1.

His mihi conteritur vitæ modus.

LAVS *in amore mori.*] digna homine nequã ſententia, vt eleg. 6. lib. 1.

Multi longinquo periere in amore libenter
In quorum numero me quoque terra tegat.

vbi vide adnotata. Fortius & honeſtius loquitur in eleg. 20. lib.

Seu moriar fato, non turpi fractus amore;
Atque erit illa mihi mortis honeſta dies.

Plinius cap. 53. lib. 7. Corn. Gallum, & T. Ætherium in Venere obiiſſe, & Pindarũ in gremio pueri amati ſcribit Valer. Max.

LAVS *ſi datur altera in vno Poſſe frui.*] triplex lectio, quarum hæc eſt deterrima. *In vno.* altera: *Laus ſi datur altera vino; & τῷ vino* reſpondet *τῷ mori;* Laus mori in amore; ſed & laus in amore viuere, ac frui. Tertia; *Laus altera ſi datur vno,* quod ad *amore* referri poteſt, quod ſequitur. vel *vno* pro vni *ἀρχαϊκῶς.* Sic Gell. cap. 7. lib. 3. *Vno negotio alligari,* pro vni. ipſe el. 20. lib. 1.

Quam ſupra nullæ pendebant debita curæ.

& poſtrema hæc lectio vera. Si licet ſoli frui amore ſuo, ſolus meo fruar.

FRVAR *ô ſolus amore meo.*] ô non vocantis eſt aduerbium, ſed optantis. Virg. 2. Georg.

——O qui me gelidis in vallibus Æmi Siſtat.

& 6. Æneid. *Eſte duces, ô ſiqua via eſt.* Seruius in illud 6. Æneid.

Si nunc ſe nobis ille aureus arbore ramus
Oſtendat: Si & ô per ſe pro vtinam & coniunctim; ô ſi. *Solus,* ſine riuali, vt eleg. 7 infra:

Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.

SI *memini.*] addubitatio pro confirmatione, & *ἰδιωτισμὸς,* pro credo, ſcio. Martial.

Si memini, fuerant tibi quatuor Ælia dentes.

Idem: *Raraque, ſi memini, fornice rima patet.* Petron. Arbiter. *Quarum altera, ſi bene memini,*

A *hoc habebat,* &c. Ouid. 5. Faſt.

Albula, ſi memini, tunc mihi nomen erat.

SOLET *illa leues culpare puellas.*] *τὸ illa,* Cynthia, vt eleg. 12. lib. 1.

Tam multa illa meo diuiſa eſt millia lecto.

vbi vide adnotata. ſolet inconſtantes vituperare, cum tamen ei vitio affinis ſit, vt eleg. 24. infra: *Tam te formoſam non pudet eſſe leuem.* Sic auari culpant auaritiam. *Culpare,* improbare, damnare, vt culpæ affines. Plaut. Aſin. *Licet laudem fortunam, tamen vt ne ſalutem culpem.* & in Pſeudol. *Culpare condimenta.* id eſt, culpam in ea conferre, vt criminari. Virg. *Culpatusue Paris.*

B Horat. in Arte:

Vir bonus & prudens verſus reprehendet inertes,
Culpabit duros.

ET *totam ex Helena non probat Iliada.*] ob Helenam culpat totam Iliada. Cæſar 3. de bello ciuili: *Ex metu ſigna dimittere.* Terent. Andr. act. 2. ſc. 1. *Inſanire ex iniuria.* & Eunuch. ſc. 1. act. 2. *Ex amore immutari.* Plaut. Amphit. *Lacrymantem ex abitu concinnas vxorem tuam.* Ibid. *Hic ex amore admodum quam ſæuus eſt.* *Non probat,* probam non iudicat, & pudicam Helenam, ideo nec põëma probrum; Ouid eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Ilias ipſa quid eſt niſi turpis adultera? vide eleg.

C 3. infra de Helena belli Troiani cauſa.

SEV *mihi ſint tangenda nouercæ pocula Phædræ.*] tangere poculum pro guſtare & haurire. Ouid. 3. Faſt.

Vt Satyri, leniſque ſenex tetigere ſaporem
Mellis. Horat. oda 19. lib. 3.

Tres prohibet ſupra
Rixarum metuens tangere
Gratia Cyathos.

Et *Tangenda* cum periculo, vt lib. 1.

——vero nec tangeris igni.

Nota fabula ex Euripidis & Senecæ Hippolyto, & Ouidiana Phædræ ad Hippolytum epi-

D ſtola, & Plutarchi Theſeo. *Nouerca,* inquit Feſtus, *Quam quis ſublatis liberis, nouam vxorem ducit arcendæ familiæ gratia.*

POCVLA.] vel philtra ſignificat, vel aconita.

PRIVIGNO *non nocitura ſuo.*] mentem Hippolyti non immutatura. quia illum aliud fatum manebat. *Suo,* pro eius, Plaut. Aſin. *Si mutatur mater ſua.* & Amphit. *Actutum ſufferet ſuus ſeruus pœnas.* *Priuignus,* inquit Feſtus, *dictus, qui ante quam mater ſecundo nuberet eſt progenitus, à pri pro priè.* ego à prius genendo.

E SEV *mihi Circæo pereundum eſt gramine.*] herbis & veneficiis quibus Circe famoſa potenſque fuit, vt alias dictum.

COLCHIS *Colchiacis vrat aëna focis.*] Medea aënea vaſa calefaciat coquendis herbis, & venenis, vt apud Ouid. 7. Met.

Interea calido poſitum medicamen aëno
Feruet, & exultat, ſpumiſque tumentibus albet.

Sic dixit Horat. oda 4. lib. 1. *Vrit officinas.* & fornax coqui dicitur Feſto in *Salinum.* & *Vrite tedas,* eleg. 19. lib. 3. infra de æris vſu in magia, vide Beroaldum. *Colchus,* patria Medeæ, vnde & ipſa Colchis dicitur eleg. 21. & 34. infra, & eleg 9. lib. 3. *Colchis,* pro quacunque venefica.

Stat. 9. Thebaid.

——ſecretis qua Colchidas ipſa ſub antris

Nocte docet. Colchiacis, pro Colchicis vt dicitur Ouid. 2. de arte amandi:

Inter Ioniacas calathum tenuiſſe puellas.

ſic Sabinus in epiſtola Vlyſſis:

Non quod Colchiacas artes tentaueris herbis.

alij legunt: *Iolciacis*, ab Iolcos ciuitate Theſſaliæ. Ouid. 7. Met.

Victor Iolciacos tetigit cum coniuge portus.

Horatius:

Herbaſque quas Iolcos atque Iberia mittit.

V N A *meos quondam prædata eſt femina ſenſus.*] quandoquidem Cynthia & prima & ſola rapuit mihi mentem. Ouid. eleg. 3. lib. 2. Am.

Iuſta precor, quæ me nuper prædata puella eſt.

Horat. oda 3. lib. 4. *Quæ me ſurpuerat mihi.* *Senſus*, pro mente, vt eleg. 13. lib. 1.

Senſus deperditus omnes. Tibull. lib. 4.

Hic animum ſenſuſque meos abducta relinquo.

E x *hac ducentur funera noſtra domo.*] ego mortuus è Cynthię domo efferar. Seruius in illud 4. Georg. *Et triſtia funera ducunt. Ducere & duci proprium funeris cum exequialis pompa ſequitur: vnde Perſius, Nereo iam tertia ducitur vxor.* Cicero pro Quinctio: *Viuo & vidente funus ducitur.* addidit ex *hac domo*, vt eleg. 15. infra:

Veſtibulum iaceam mortuus ante tuum.

& eleg. 5. lib. 1.

Ante fores dominæ condar oportet iners.

O M N E S *humanos ſanat medicina dolores.*] arte medendi curantur omnes morbi, quicunque in hominem cadunt. ſic *humanos dolores* dixit eleg. 16. lib. 1. *Dolores*, pro morbis, vt Horat. oda 1. lib. 3. *Quod ſi dolentem*, &c.

S O L V S *amor morbi non amat artificem.*] medicum odit & medicinam aſpernatur, ſic eleg. 2. l. 2. *Crede mihi non vlla tua medicina figuræ eſt.*

Nudus amor formæ non amat artificem.

Amor eſt amabilis inſania, vt adnotatum eſt ad eleg. 4. lib. 1.

Quibus, Baſſe, perire iuuat.

Cratetis dictum apud Laërtium:

Ἔρωτα παύει λιμός, εἰ δὲ μή, χρόνος.

ἐὰν δὲ τούτοις μὴ δύνῃ χρῆσθαι, βρόχος.

Amorem ſedat fames; ſin minus, tempus. Si vero iis non potes vti, laqueus. & cum ait *artificem* medicos tangit, quaſi eorum arte augeantur, foueanturque morbi.

T A R D A *Philoctetæ ſanauit crura Machaon.*] cum Philoctetas acceptas ab Hercule ſagittas tractaret delapſa vna eum pedem vulnerauit quo tumulum Herculis indicarat. Itaque relictus in Lemno inſula incredibiles dolores pertulit. Ouid. 13. Metam. idem libr. 5. Triſtium eleg. 2.

Pæne decem totis aluit Pæantius annis

Peſtiferum tumido vulnus ab angue datum.

Fabulam narrat Seruius ad illud 3. Æneid.

Parua Philoctetæ ſubnixa Petilia muro.

Sophocles in Trachiniis, & Homer. Iliad. 2. Higinus fab. 102. à colubro appetitum ait eius pedem in Lemno quod innuit Ouidius in verſibus ante citatis, & Pauſan. in Arcadicis & Cicero 2. Tuſc. ex Attij Philoctetа.

A. P H O E N I C I S *Chiron lumina Phyllirides.*] Chiron Saturni & Phyllyræ filius ſanauit cæcitatem oculorum Phœnicis. *Phœnix* Amyntoris filius, de quo Homerus Iliad. 9. & Achillis magiſter. Apollod. lib. 3. ſcribit à patre Amyntore oculorum luce priuatum, quod eum inceſti nouerca inſimulaſſet. Pelea vero ad Chironem deduxiſſe, ſanatumque eſſe, ac regem Dolopum conſtitutum. Ouid. in Ibin:

Id quod Amyntorides, videas.

de Chirone. Seruius in illud 4. Æneid.

Phillyrides Chiron. & in 3. Georg. Ouid. 6. Metam. *Vt Saturnus equo geminum Chirona creauit.*

B Idem & Apollon. lib. 2. Argon. Callimach. hymno in Iouem verſ. 36. & in Delon verſ. 118. & Schol.

E T *Deus Epidaurius.*] periphraſis Æſculapij. vt *Deus Tænarius*, eleg. 13. lib. 1. Epidauri autem, quod oppidum eſt Achaiæ, colebatur Æſculapius, quod ibi natus. & educatus & quod dracones innoxios ea tellus alat. Pauſan. in Corinthiacis. Strabo lib. 8. Plin. cap. 5. lib. 4.

R E S T I T V I T.] quaſi in integrum à mortis poſtliminio. Horat. oda 7. lib. 4.

Non te facundia, non te reſtituet pietas.

C A N D R O G E O N A *extinctum.*] Androgeos Minois filius vel à Marathonio Tauro, vel ab Athletis Athenienſibus Regis Ægei inſidiis per inuidiam interfectus; vt ſcribit Apollodorus lib. 3. ſed Higinus fab. 41. Eum ſcribit cecidiſſe in pugna Cretenſium aduerſus Athenienſes. non memini autem legere me ab Æſculapio excitatum ab inferis. Ouidius certè & Virgilius Æſculapij opera reuixiſſe Hippolytum tradunt. Ouid. 6. Faſt.

Gramina continuo loculis depromit eburnis

Profuerant Glauci Manibus illa prius.

Ergo vel Androgeos pro Glauco, frater pro

D fratre, vel idem Androgeus, qui & Glaucus: nam vterq. Minois filius. ſcribit enim Higin. fab. 49. ab Æſculapio Glaucum Minois filium, ſine Hippolytum ad vitam reuocatum, mira confuſione nominis. Idem fab. 136. Eundem Glaucum puerum Minoi patri reſtitutum ait Draconis opera à Polyndo Augure.

P A T R I I S *focis.*] Dijs Penatibus. id eſt, patriæ & Patri Minoi. ſic Horat.

Quis te redonauit Quiritem

Dijs Patriis, Italoque cœlo.

C R E S S I S *herbis.*] à Cres fit Creſſus. Virg.

Creſſa genus Pholoë. ipſe eleg. 7. lib. 4.

E *——Altera Creſſa*

Portat mitratis a lignea monſtra bouis.

& *Creſſis herbis*, quia in Ida monte Cretæ herbæ ſalutares, vt dictamnus, & quia Cretenſis erat Androgeos.

M Y S V S *& Aemonia Iuuenis*, &c.] periphraſis Thelephi: vt eleg. 20. lib. 1.

Comes inuicti Iuuenis.

Thelephus autem Rex Myſorum ab Achille in pugna vulneratus Chironis haſta, oraculi monitu ab eadem remedium quæſiuit. Higin. fab. 100. & 101. Apollodor. lib. 2. & 3. dictus à θηλή. id eſt, mamma, & ἔλαφος, cerua, quod ceruæ mamma educatus ille Herculis & Au-

ges filius. Ouid. 1. de arte am.

Vulnus Achillæo quæ quondam fecerat hoſti
Vulneris auxilium Pelias haſta tulit.

Claudian.

Sanus Achillæis remeauit Thelephus herbis.

Ouid. eleg. 2. lib. 5. Triſt.

Thelephus æterna conſumptus tabe periſſet
Si non, quæ nocuit, dextra tuliſſet opem.

& eleg. 1. lib. 1. Triſt.

Namque ea vel nemo, vel qui mihi vulnera fecit
Solus Achillæo tollere more poteſt.

& eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Scilicet vt quondam Teuthrantia regna tenenti
Sic mihi res eadem vulnus, opemque tulit.

& 13. Met. ——*Telephon haſta*
Pugnantem domui, victum orantemque refeci.

& in Ibin:

Nec leuius doleas quam qui bibit vbera ceruæ,
Armatuſque tulit vulnus inerme potens.

& eleg. 9. lib. 2. Am.

Quid non Æmonius, quem cuſpide perculit heros:
Cum petijt, medica poſtmodo iuuit ope?

Stat. 1. Syluar. ſoter. pro Rutilio Gallico:

——*cuius non arte refectus*
Thelephus Æmonia.

Æ MONIA *cuſpide.*] haſta theſſala, & Achillea. quæ *Pelias haſta* dicitur. Apollodor. lib. 3. de Nuptiis Pelei agens ait dono datam illam haſtam Peleo à Chirone: ᾧ δίδωσι Πηλεῖ Χείρων δόρυ μείλινον. *Æmonius*, Theſſalus vt dictum ad eleg. 13. lib. 1. *Cuſpis*, pro haſta, ἀπὸ μέρους τὸ ὅλον. Virg. 10. Æneid.

——*denique patens in pectore vulnus*
Cuſpidis Auſoniæ. Horat. oda 6. lib 4.
Tremenda cuſpide pugnax.

Seruius in illud 10. Æneid.

Vibranti cuſpis medium transuerberat ictu:

Cuſpis, inquit. *abuſiue pro haſta mucrone.* Iſidor. cap. 7. lib. 18. *Cuſpis haſtile amentatum; ſed proprie poſterior pars haſtæ.* Ouid. 6. Faſt.

Sic ego, ſic poſita Tritonia cuſpide dixit.

HOC *ſi quis vitium poterit mihi demere.*] amorem qui animum vitiat ex animo auellere. vt ſupra *morbum* dixit, ſic & hic *vitium.* & eleg. 23. infr. *Vnicuique dedit vitium natura creato:*
Mi fortuna aliquid ſemper amare dedit.

& eleg. 15. infra:

Ah dolor hæc vitijs neſcit abeſſe ſuis.

& eleg. 15. lib. 3.

Tu vitium ex animo dilue Bacche meo.

Demere, ab de & emere. id eſt, ſumere & auferre, vel quia qui emit rem aufert ſoluto pretio. Dicitur de re moleſta. Varro: *Demitis acres pectore curas.* Horat.

Quæ lædunt oculos feſtinas demere.

TANTALEÆ *poterit tradere poma manu.*] Tantalo poma porrigere, ita vt ille accipiat. Tantali nota fabula. Ouid. eleg. 2. lib. 2. Am.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

Idem in Ibin:

Hic erit & ramos fruſtra qui quærat & vndas.

& eleg 6. lib. 3. Am.

Sic aret medijs taciti vulgator in vndis,
Pomaque, quæ nullo tempore tangat, habet.

A Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Tantalus eſt illic, & circum ſtagna, ſed acrem
Iam iam poturi deſerit vnda ſitim.

ipſe eleg. 17. infra:

Vel tu Tantalea moueare ad flumina ſorte.

De eo Homer. lib. 11. Odyſſ. Pindarus Olympiis, Euripides in Oreſte. Lucret. lib. 3. Cic. 1. Tuſcul. ſaxum ei impendere ſcribunt. Horatius de auaro interpretatur, vt & Petron. Arbiter:

Nec bibit inter aquas, nec poma patentia carpit
Tantalus infelix, quem ſua vota premunt.
Diuitis hæc magni facies erit, omnia late
B *Qui tenet, & ſicco concoquit ore famem.*

DOLIA *virgineis idem ille repleuerit vrnis.*] Danaïdum implebit dolium licet pertuſum. huius fabulæ meminit eleg. 31. infra:

Inter quas Danai femina turba ſenis.

& eleg. vlt. lib. 4.

—— *Si fallo pœna ſororum*
Infelix humeros vrgeat vrna meos.

Ouid. in Ibin:

Quæque gerunt humeris perituras Belides vndas
Exulis Ægypti turba cruenta nurus.

Narratur ab Horat. oda 11. lib. 3. explicatur à C Lucretio lib. 3. vide Higin. fab. 170. Bion apud Laërtium: ἔλεγε δὲ ἐν ᾅδου μᾶλλον ἂν κολάζεσθαι εἰ ὁλοκλήροις καὶ μὴ τετρημένοις ἀγγείοις ὑδροφόρουν. Tibull. el. 3. lib. 1.

Et Danai proles, Veneris quæ numina læſit,
In caua Lethæas dolia portat aquas.

NE *tenera aſſidua colla grauentur aqua.*] ne teneræ ceruices vrgeantur & premantur aqua perpetuo aggerunda. Ouidius in Ibin imitatus Propertium:

Quæque parare ſuis letum Patruelibus auſæ
Belides, aſſidua colla premuntur aqua.

Hinc alluſit Plaut. Pſeud. *In pertuſum ingerimus* D *dicta dolium; operam ludimus.*

IDEM *Caucaſea ſoluet de rupe Promethei Brachia.*] Herculis ille vires & robur habebit quem aquila ſagittis transfixa, redeuntem Colcho ſoluiſſe Prometheũ ſcribunt Interpres Apollonij lib. 2. & Valer. Flaccus lib. 4. & Pauſan. in Eliacis. vulgatiſſima fabula, de qua dictum ad eleg 12. lib. 2. De ea Apollodor. lib. 1. Horat. oda 3. lib. 1. Heſiod. in Theogon. & ἐν ἔργ. Æſchylus & Attius in Prometheo. Plato in Protagora. Seruius Prometheum ait ſuos aſtrologiam docuiſſe, quam ex Caucaſo monte didiciſſet aſſiduè ſidera contemplando: vnde cœle- E ſtem ignem furatus fingitur. Cic. 5. Tuſc. Cœleſtium diuinã cognitionem nomine Promethei ait ad errorem fabulæ traductam. Phurnutus Promethei nomine diuinam prouidentiam intelligit. meminit & Pauſan. in Corinthiacis.

ET *à medio pectore pellat auem.*] amouebit aquilam. Auis pro aquila, vt el. 30. infra:

Vt ad Troia tecta volarit auis. & eleg. 25.
Caucaſeas etiamſi pateremur aues.

Et apud Ciceronem in Arato. de hac Aquila Apollodor. lib. 1. Καθ' ἡμέραν δὲ ἀετὸς ἐφιπτάμενος αὐτῷ τοὺς λοβοὺς ἐνέμετο τοῦ ἥπατος αὐξανομένου διὰ νυκτός. Heſiodi Interpres fluuium ait fuiſſe

fuiſſe [illegible] nomine. fingit vero Propertius adhuc vinctum Promethea, vt & Horat. oda penult. epod.

Optat (quietem) *Promethens obligatus Aliti.*

Qvandocvnqve *igitur vitam mea fata repoſcent.*] formula teſtandi videtur, vt eleg. 13. inf.

Quandocunque igitur noſtros mors claudet ocellos.

Seneca cap. 20. de vita beata: *Quandocunque autem natura ſpiritum repetet.* Mea fata, quæ mihi naſcenti Parcæ neuerunt. Cicero 13. Philipp. *Fatum meum eſt, ſine republica nec vinci poſſe, nec vincere.* & *mea* etiamſi aduerſa, vt Virg. 6. Æneid.

Sed me fata mea & ſcelus exitiale Lacænæ

His merſere malis. ſic Terent. *Meus carnifex*, & *Deo irato meo.* poteſt eſſe hypallage, pro meam vitam. *repoſcent* dixit tranſlatione à creditoribus: nam *Vita mancipio nulli datur, omnibus vſu.* vnde *animam reddere* el. 6. lib. 1. Cic. 1. Tuſc. *Natura vitæ vſuram omnibus dedit, tanquam pecuniæ, nulla præſtituta die.* Petron. *Si antequam fata poſcant, indemnatum ſpiritum effuderis.*

Et *breue in exiguo marmore nomen erit.*] nihil de me ſupererit præter nomen paucis literis inſculptum. Laberius apud Macrob. cap. 7. l. 2. ſat. *Sepulcris ſimilis nil niſi nomen retineo.* Auſon. in Parentalibus:

Gaudent compoſiti cineres ſua nomina dici,
Frontibus & ſcriptis hoc monimenta iubent.

Ouid. in epicedio Tibulli:

Si tamen è nobis aliquid niſi nomen & vmbra
Reſtat. ipſe eleg. 16. lib. 3.

Non iuuat in media nomen habere via.

id eſt ſepeliri. Tibullus eleg. 3. lib. 1. & fata & marmor & nomen complectitur:

Quod ſi fatales iam nunc expleuimus annos
Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis:
Hic iacet immiti conſumptus morte Tibullus,
Meſſalam terra dum ſequiturque mari.

In exiguo marmore, in paruo tumulo. ſic *exiguum buſtum* dixit eleg. 13. infra. vt *hic marmor*, ſic *marmorea domus*, pro ſepulcro Tibullo eleg. 2. lib. 3.

Mœcenas *noſtræ ſpes inuidioſa iuuentæ.*] Beroaldus, *vera eſt*, inquit, *lectio*, *Pars*, *non ſpes.* Ergo pars iuuentæ dicitur, vt eleg. 6. lib. 1.

Ibis & accepti pars eris Imperij.

vide illic adnotata. ſed Ouidius imitatus Propertium hanc lectionem ſtabilit 5. Metam.

Multorumque fuit ſpes inuidioſa Procorum.

Inuidioſus, inquit Gell. cap. 12. lib. 9. *Et qui inuidetur.* Hic ſpes inuidioſa eſt clara, nobilis, & eximia, quia non niſi florenti fortunæ inuidetur. eleg. 33. infra:

Quæ ſequitur certè eſt inuidioſa minus.

id eſt, minus obnoxia inuidiæ. At eleg. 29. inf.

——*illa per æquè*
Præ ſe formoſis inuidioſa Dea eſt.

id eſt, inuida. Laboraſſe inuidia Mœcenatem conſtat ex eius Epicedio. & *noſtræ iuuentæ*, vt eleg. 3. infra:

Hac ego non mirer ſi flagret noſtra iuuentus.

& Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Inque tuo caderet noſtra ſenecta ſinu.

Et *vitæ & morti gloria iuſta meæ.*] vel decus ingens mihi & viuo & mortuo. vt ſit *iuſta*, magna, ingens. ſic Horat. ſat. 7. lib. 1.

A *Iuſta Chiragra Contudit articulos.*

Liuius lib. 6. *Iuſta cæde conficere hoſtem.* vel quo patrono iure gloriabor & viuus & mortuus. *Mea vita*, ego viuus, vt dictum eleg. 2. lib. 1. ad illud:

His tu ſemper eris noſtræ gratiſſima vitæ.

& *mors mea*, ego mortuus, vt eleg. 13. infra:

Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

Si *te forte meo ducet via proxima buſto.*] ſi forte viam eam ſequeris, quæ vicina erit tumulo meo. [illegible] *ducet via.* Virg. ecl. 9.

Quo te Mœri pedes? an quo via ducit in vrbem.

Iuxta viam autem ſepulcra, vnde viatores al-B loquuntur ſæpe epitaphia. Varro in *Monimentum.* & Iuuenalis ſat. 5. vide eleg. 16. lib. 3. in fine.

Esseda *Britanna.*] de his vehiculis, & de eſſedariis Cæſar 4. de bello Gallico. Cic. ep. 7. & 10. lib. 7. ad fam. & ep. 1. lib. 6. ad Attic. Virg. 3. Georg.

Belgica vel molli melius feret eſſeda collo. vbi Seruius: *Gallicana vehicula: nam Belgæ ciuitas Galliæ, vbi eius vehiculi repertus vſus.* nugæ. Belgica enim pro Britannis dixit, vt Propert. el. 19. l. 2. cum dixiſſet; *Nunc etiā infectos demens imitare Britannos:* C ſubiicit: *Turpis Romano Belgicus ore color.* & *Britāna*, pro Britānica, vt *Parthe trophæa, Romula tellus.*

Coelatis *iugis.*] cœlaturis ornari ſolita vehicula monet Plin. cap. 11. lib. 33. Pingebantur etiam: vnde eleg. 3. lib. 4.

Hiberniqne Getæ, pictoque Britannia curru.

Iuga & in curru, vbi aurigæ ſedebant, & in naui vbi remiges & vectores. Virg. 6. Æneid.

Ipſe rotis ſaliens iuga deſeris. idem lib. 12.

Dum trahitur, pendetque iugis.

Ouid. 2. Metam.

——*Solitaque iugum grauitate carebat.*

id eſt, leuiorem Phaëthontem equi ſentiebant, D quam Solem patrem.

Taliaqve *illacrymans mutæ iace verba fauillæ.*] ſic effare cinerem & Manes amici non reſponſuros. & *Illacrymans fauillæ*, &, *iace fauillæ.* Cic. *Socratis morti illacrymare ſoleo.* *Iace verba.* vt eleg. vlt. lib. 4.

Vt reſponſura ſingula verba iace.

& eleg. 8. infra:

In noſtrum iacies verba ſuperba caput.

& eleg. 10. lib. 4.

Et iacit ante fores verba minora Deo.

Ouid. 2. Faſt.

Et iacit in medio talia verba choro. & 6. Faſt.

E *Cantat, & ad nautas talia verba iacit.* Ibidem:

Ad ſtellas aliquis talia verba iacit.

Muta fauilla, ſic Tibull. el. 7. lib. 2.

Et mea cum muto fata querar cinere.

& Catull. *Et mutum nequicquam alloquerer cinerem.* ipſe eleg. 13. infra:

Mutos reuocabis Cynthia manes.

Hvic *miſero fatum dura puella fuit.*] id eſt, fati mortiſque cauſa. vt el. 14. lib. 1.

Illa ſolet duris mentibus eſſe dolor.

ſic eleg. 13. lib. 3.

Sola Parin patriæ fatum componere.

id eſt, cauſam interitus. *Huic miſero*, & amanti, vt initio lib. 1.

Cynthia prima ſuis miſerum me cepit ocellis.
Et nunc mortuo, nam miſeri mortui: Cic. 1. Tuſc. Tibull. eleg. 2. lib. 3.
Lygdamus hic ſitus eſt: dolor huic & cura Neæræ,
Coniugis erepta cauſa perire fuit.
Incidebatur vero ſepulcro cauſa mortis. Ouid. in ep. Didûs:
Præbuit Æneas & cauſam mortis & enſem.
& ad Liuiam:
Cauſaque dicemur nos tibi Druſe necis.

AD ELEGIAM II.

Cynthiæ puellæ laudes.

LIBER *eram.*] ſolutus amore mihi videbar. eleg. 21. infra: *Aſpice cantas liber.* Cic. ep. 8. lib. 14. ad Attic. *A ducenda vxore ſic abhorret, vt quicquam libero lectulo neget eſſe iucundius. liber*, ferox, vide adnotata ad illud eleg. 10. lib. 1.
Quinunquam vacuo pectore liber eram.
Sic ferè exorſus eſt Tibullus eleg 5. lib. 1.
Aſper eram & bene diſsidium me ferre loquebar,
At mihi nunc longè gloria fortis abeſt.
.ET *vacuo meditabar viuere lecto.*] ſolo, cœlibe, deſerto. vide notata ad eleg. 15. lib. 1. verſ. 28. & *viuere*, inquit, quia ſine libertate vita nulla.
AT *me compoſita pace fefellit amor.*] facta pace rurſus me dolo aggreſſus eſt. Virg. 7. Æneid.
Diſsice compoſitam pacem, ſere crimina belli.
& 10. Æneid.
Et placidam leti componite ſedas.
Cicero: *Per compoſitionem ſeruare ciues.* aliud eſt; *Poſita pace*, eleg. 1. ſupra. Terent. Eunuch. ſc. 1. act. 1. *In amore hæc omnia inſunt vitia: iniuriæ, Suſpiciones, inimicitiæ, induciæ. Bellum, pax rurſum. & fefellit Amor*, vt Virg.
Vna dolo Diuûm ſi femina victa duorum.
ſic Euripides:
Κύπρις δολιόφρων, δολοφροσύνα & πανοῦργος.
CVR *hæc in terris facies humana moratur.*] cur hæc muliebris forma digna cœlo, manet in ſolo? ſic Petron. Arbiter:
Quid factum eſt quod tu proiectis Iuppiter armis
Inter cœlicolas fabula muta taces? &c.
Morari in terris, pro eſſe inter homines & viuere. Cic. 6. de Rep. *Quid moror in terris? quin ad vos venire propero.* Horat. oda 20. lib. 2.
Nec in terris morabor amplius.
inde Iocus Neronis apud Sueton. in Nerone. cap. 33. *Deſiiſſe Claudium inter homines morari.*
IVPPITER *ignoſco priſtina furta tua.*] alij libri, *ignoro*, quod Ianus Guilielmus cap. 6. Amphit. exponit, neſcire me ſimulo, & nihili facio, & eam vim verbi multis exemplis confirmat. ſed retinendum eſt, *ignoſco*. id eſt, non agnoſco, nec credo, & repudio. Auſonius:
Ignoſcenda iſtæc an cognoſcenda rearis.
Catull. epig. 36. *Ignoſco tibi Sapphica ô puella*
Muſa doctior. & ſane eſt propria eius verbi notio ex notione verbi; illa tralatitia, pro veniam dare: fingunt enim ſe neſcire admiſſa, qui volunt ijs dare veniam. Confirmat id Catullus ad Manlium:
Sæpe etiam Iuno maxima Cœlicolûm.

A *Coniugis in culpa flagrauit quotidiana,*
Noſcens omnino ls plurima furta Iouis.
Vbi noſcit furta, quæ deprehendit adulteria, & ob ea ſuccenſet. Gell. lib. 1. cap. 3. *Hoc profecto nemo ignouit.* pro neſciuit. Plaut. Amphit. act. 1. ſc. 1. *Orant ignoſcamus peccatum ſuum.* De furtis Iouis eleg. 10. lib. 3. *Iuppiter infamat ſeque ſuamque domum.* Plautus in Amphit. Cic. 4. Tuſcul. *Sed Poëtas ludere ſinamus, quorum fabulis in hoc flagitio ipſum verſari videmus Iouem.* Ouid. in epiſt. Paridis:
Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis.
Hæc tibi nempe patrem furta dedere Iouem.
B FVLVA *coma eſt.*] Græcis ξανθόθριξ, ξανθοκόμος, ξανθοχαίτης. Cato in originib. apud Chariſ. 10 *Cinerarius. Mulieres noſtræ capillum cinere vnguitabant, vt rutilus eſſet crinis.* Virg.
Aurea cæſaries olli, atque aurea veſtis.
Ouid. eleg. 14. lib. 1. Amor. de crinibus:
Nec tamen ater erat, nec erat color aureus illis,
Sed quamuis neuter, mixtus vterque color.
LONGÆQVE *manus.*] pars formæ, longæ manus longique digiti. ipſe eleg 5. lib. 3.
Attulimus longas in freta vaſta manus.
Catull. *Nec longis digitis, nec ore ſicco.*
Item: *Plangebant alij proceris tympana palmis.*
C Ouid. in fab. Narciſſi: *Et Baccho dignos digitos.*
Apuleius Florid. 2. initio: *Manus tenera, procerulæ.* Ipſe eleg. 12. infra: *Et caput, & digitos*, &c.
ET *maxima.*] longiſſima. vt Catull. de Quintia & Leſbia:
Quintia formoſa eſt multis, mihi candida, longa,
Recta eſt, hæc ego ſic ſingula confiteor.
Totum illud, formoſa nego: nam nulla venuſtas,
Nulla in tam magno eſt corpore mica ſalis.
Auget autem vim boni magnitudo. Ariſtoteles in Rhetoricis: θηλειῶν δὲ ἀρετὴ, σώματος μὲν, κάλλος & μέγεθος. vnde Sappho: Οὐ φαμεί μοι τοῦ
D ἱμερτοῦ φαίνεται, ἢ ἄχαρις.
TOTO *corpore.*] vt eleg. 5. lib. 1.
Aut cum ſim toto corpore nullus ego.
ET *incedit vel Ioue digna ſoror.*] laudatur inceſſus Iunonius Virg. 1. Æneid.
Aſt ego quæ Diuûm incedo regina, Iouiſque
Et ſoror & coniux. vbi Seruius:
Incedere eſt nobilium perſonarum.
Ouid. 3. de art. am.
Eſt & in inceſſu pars non temnenda decoris.
Apud Athenæum Ἡραῖον βαδίζει; vnde & Horat. *Velut qui Iunonis ſacra ferret.* Fingitur autem Iuno Soror & coniux Iouis propter aëris &
E ætheris cognationem.
AVT *cum Dulichias Pallas ſpatiatur ad aras.*] incedit motu quodam graui & matronali. vnde Horat. *Vt feſtis matrona moueri iuſſa diebus*; ad aras enim mouebantur faculas tenentes matronæ feſtis diebus. Seruius. vnde Virg. 4. Æneid.
Aut ante ora Deûm pingues ſpatiatur ad aras.
ipſe eleg. 13. infra:
Nec mea tunc longo ſpatietur imagine pompa.
Ouid. 2. Metam.
——nam cum per littora lentis
Paſſibus, vt ſoleo, ſumma ſpatiarer arena. Pro *Dulichias* quidam legunt, *Munichias*, id eſt, Athenienſes, quod à Munichia tumulo, à quo murus 40.

ſtadiorum Athenarum vrbem cum Pyræo, duobuſque aliis portubus connectebat. Ouid.

Munichioſque volans agros, grataque Mineruæ
Deſpiciebat humum. Sed credibile eſt Dulichij cultam Mineruam Vlyſſi cariſſimam. Virg. ecl. 6. *Dulichias vexaſſe rates: Inſula*, inquit Seruius, *vbi mons Ithacus, Vlyſſis patria.* Straboni lib. 3. *Dulichium eſt vna Echinadum.* Ipſe eleg. 14. infra: *Dulichiam* vocat. dicitur & *Dolicha* Straboni lib. 10. vide & Callimach. hymno in Dianam, verſ. 3. ex quo patet Dolichen fuiſſe cariſſimam inſularum Dianæ.

GORGONIS *anguifera pectus operta comis.*] crinibus anguineis Meduſæ tecta & munita. *Gorgonis anguifera*, Ægidis, vt eleg. 10. lib. 4.

Fortia dum poſita Gorgone membra lauat.

& eleg. 25. infra:

Gorgonis & ſaxus ſuis obdureſcere vultu.

Gorgones tres, Euryale, Stheno, Meduſa, quæ ſola mortalis, & cuius caput reciſum à Perſeo datum Mineruæ, vt ſcribit Apollodor. lib. 2. Erant autem Meduſæ *Crinita draconibus ora*, vt ait Ouid. 7. Met. in fin. vbi Minerua Gorgoneum crinem, quo placuerat Neptuno,

Turpes mutauit in hydros. &,
Pectore in aduerſo quos fecit ſuſtinet angues.

idem eleg. 7. lib. 4. Triſt.

——*Credam prius ora Meduſa*
Gorgonis anguineis cincta fuiſſe comis.

Seruius in 6. Æneid. Higin. lib. 2. in fabula Perſei, & Heniochi. Scaliger errat legens *Pectine operta comas.* id eſt, pexa colubris. eſt autem ſynecdoche Poëtica; vt el. 3. lib. 1.

Nixa caput manibus.

QVALIS *& Iſcomache.*] *Callimachus*, inquit Beroaldus, *Iſcomachen vocat vxorem Pirithoi*, quam ita dictam putat, ὅτι δεῖ ἴσχειν τὴν μάχην. id eſt, cohibenda pugna. ego ἀπὸ τῶν ὄζων, à ramis arborum, quibus tunc dimicatum eſt in tumultu illo. Hæc Ouidio *Hippodame*, ſiue *Hippodamia* dicitur 12. Met. & Higino fabula 33. Plutarchus in Theſeo *Deidamiam* vocat. Ouid. in ep. Helenæ:

An fera Centauris indicere bella coëgit
Atracis Æmonios Hippodamia viros.

& eleg. 4. lib. 1. Am.

Deſine mirari poſito quod candida vino
Atracis ambiguos traxit in arma viros.

LAPITHÆ *genus Heroinæ.*] cui mater fuit Heroina è Lapitharum gente. Acaſti filiam facit Higin. fab. 33. Atracij filiam Plutarchus in Theſeo. Lapithæ autem populi Theſſaliæ, quorum ſedes Pindus & Othrys, inquit Plin. cap. 8. lib. 4. *Genus Heroinæ*, id eſt, filia. vt Horatio: *Iapeti genus.*

CENTAVRIS *medio grata rapina mero.*] quam libenter & cupidè rapuerunt Centauri inter pocula. *Iſcomache rapina*, vt el. vlt. lib. 4.

Nec mea de ſterili facta rapina domo.

& eleg. 20. lib. 1.

Nympharum cupidas ſemper defende rapinas:

Hylam ſcilicet. Ouid. in ep. Hermionæ:

Tantalides matres apta rapina ſumus. ſic *Phoebe Heroinæ: Eueni filia, diſcordia Phœbo.* Donat. in Adelphos: *Raptio propriè ad perſonam refertur: Ra-*
A *pina ad rem; raptus ad ſtuprum.* De Lapitharum & Centaurorum pugna Homer. 21. Odyſſ. Cic. in Piſon. Ouid. 12. Metam. Horat. oda 13. lib. 1. Palæphatus fabulam refert ad hiſtoriam, quod Centauri equos primi domuerint. κεντέω & κεντάω. ſtimulo & pungo.

MERCVRIOQVE *Sais fertur Bœbeidos vndis.*] quæ de vrbe Sai, & Saitide Minerua comminiſcitur Beroaldus ἀπροσδιόνυσα ſunt. nam cum Pallade iam Cynthiam comparauit; quare ad aliam comparationem tranſit. v. l. *Satis, ſacris, ſanctis*, vnde legendum: *Mercurioque ſacris f. B. v.* Sacram enim eſſe Bœbeïda paludem in-
B telligimus ex Aſpide Heſiodi, & Strabone l. 9.

Νίψατο Βοιβιάδος λίμνης πόδα παρθένος ἀδμής.
Virgo intacta (Pallas) *pedem lauit Bœbeidos vndis.*

Strabo loco prænotato Bœbeïda lacum in Theſſalia ponit iuxta Pheras oppidum: Homer. Iliad. 2.

Οἱ δὲ Φέρας ἐνέμοντο παραὶ Βοιβηίδα λίμνην
Βοίβην. Lucan. lib. 7.
Ire per Oſſeam rapidus Bœbeïda ſanguis.

VIRGINEVM *Brimo compoſuiſſe latus.*] ita emendauit Turneb. cap. 16. lib. 11. Aduerſ. Βριμὼ, inquit Interpres Apollonij, ἡ Περσεφόνη, φασὶ δὲ αὐτὴν Ἑρμῆς ἐπὶ κυνηγεσίαν ἐλθοῦσαν θέλησαι
C βιαίως μιχθῆναι, ἡ δὲ ἐμβριμήσατο αὐτῷ, ὁ δὲ φοβηθεὶς ἀπεπαύσατο. Ait idem Interpres ſic dictam Proſerpinam, quod ab ea immitti terrores nocturnos credebant. Statius lib. 2. Syluar. in arborem Atedij: *Omnia queſtus, Immitem Brimo, ſtagna inuida:* ſic enim correxit Scaliger. *Compoſuiſſe latus*, concubuiſſe. Lucillius apud Nonium in *Componere*, coniungere:

Tum compone latus lateri, & cum pectore pectus.

Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Per Venerem quaſo compoſitumque caput.

quod ipſe eleg. 14. infra:

D *Mecum habuit poſitum lenta puella caput.*

Statius 1. Syluar. in epithalamio Stellæ:

Martia fluminea poſuit latus Ilia ripa.

id eſt, cubuit. ergo, *compoſuit latus*, concubuit. Sic Plautus Bacchid. & Mercat. *Limare caput cum aliquo.* Ouid. in epiſt Herûs:

Has certè pluresque canunt, Neptune, Poëta
Molle latus lateri conſeruiſſe tuo.

& eleg. 13. lib. 1. Amor.

Si quando lateri nunc bene iuncta meo eſt.

CEDITE *iam diuæ.*] nolite de forma contendere cum Cynthia, Iuno, Minerua, Venus: ſic eleg. vlt. huius libri:

E *Cedite Romani ſcriptores, cedite Graij. Iam*, vt el. 15. lib. 1. *Deſine iam reuocare tuis periuria verbis:*

& Virg. 12. Æneid.

Parcite iam Rutili.

ſimilis eſt locus apud Petronium Arbitrum.

QVAS *Paſtor viderat olim.*] ſic eleg. 32. infra:

Quamuis Ida Parin paſtorem dicat amaſſe.

Cic. ep. 16. libr. 1. ad Attic. *Paſtor Idæus.* Horat. oda 15. lib. 1.

Paſtor cum traheret per freta nauibus
Idæis Helenam perfidus hoſpitam.

Virg. 7. Æneid.

An non ſic Phrygius penetrat Lacedæmona paſtor.

Ouid. in ep. Oenones de Paride:

At cum pauper eras, armentaque paſtor agebas.
Ab Euripide in Iphigenia in Aulide, *βουκόλος* id eſt Bubulcus Paris, & apud armenta educatus. vbi de hoc iudicio Paridis, & in Andromacha. Item Lucianus, Ouidius in ep. Paridis ad Helenam & Apuleius l. 10. hanc rem depingunt.

IDÆIS *tunicam ponere verticibus.*] in iugis montis Idæ etiam interiorem veſtem exuere, vt nudæ conſpicerentur. tunica veſtis interior, hinc Plautinum prouerbium: *Tunica propior pallio.* vet. lib. Scaligeri habet: *Tunicas.* vt Catullus: *Abiectis peruigilant tunicis.* ſic & Plaut. Perſa, *Dum ponis tunicas*, & Iuuenal. ſat. 6. *Ponunt Coſmetæ tunicas.* nudas fuiſſe Deas ſignificat Venus apud Auſon.

Qua quo te vidi tempore nuda fui.

Ouid. in ep. Helenæ:

——& in alta vallibus Ida
Tres tibi ſe nudas exhibuere Deæ. & 2. Faſt.
Cur igitur currant, & cur ſic currere mos eſt,
Nuda ferant poſita corpora veſte rogas?

Auſon. in ep. ad Paul. *Senſit hoc Venus de pulchritudinis palma diu ambiguo ampliata iudicio. Pudenter enim vt apud patrem velata certaueras: neque deterrebat ornatus æqualis. At poſtquam in paſtoris examen deducta eſt lis Dearum, qualis emerſerat è mari, aut cum Marte cõuenerat, & conſternauit arbitrum, & contendentium certamen oppreſſit. Verticibus* hic, at Ouid. 1. de arte amandi:

Colle ſub Idæo dixit. & 6. Faſt.
—— tu aquoſa vallibus Ida.

HANC *vnam faciem nolit mutare ſenectus.*] eleg. 10. lib.

Et pete qua polles, vt ſit tibi forma perennis.

Faciem, formam tam inſignem, vt ſupra hac eleg. verſ. 3. & eleg. 15.

Et longa faciem quærere deſidia.

Nolit mutare, blandius dictum, quam ne mutet, vt Tibullus: *——Nec tu*

Perſephones coniux ſæuior eſſe velis.

Senectute mutari faciem docet eleg. vlt. lib. 3. & el. 18. infr. & Horat. oda 10. lib. 4. carm.

ET *ſi Cumææ ſecula vatis agat.*] Sibyllæ Deiphobes longiſſimam ætatem exigat. Ouid. 3. Met.

Ecquem, cum veſtra tot agantur ſecula vita
Qui ſic tabuerit longo meminiſtis in æuo?

Sed & ipſa Sibylla de ætate ſua loquens apud Ouid. 14. Met. eodem verbo vtitur:

——nam iam mihi ſecula ſeptem
Acta vides: ſupereſt numeros vt pulueris æquem,
Tercentum meſſes, tercentum muſta videre.

Ipſe eleg. 24. lib. 2.

At me non ætas mutabit tota Sibyllæ.

In Priapæis: *Cumææ ſoror, vt puto, Sibyllæ.* Auſon.

Vincas Cumanam tu quoq. Deiphoben.

Ouid. 3. Faſt.

Inuenias illic qui Neſtoris ebibat annos,
Quæ ſit per calices facta Sibylla ſuos.

AD ELEGIAM III.

Aduerſum ſe.

QVI *nullum tibi dicebas iam poſſe nocere.*] qui te iactabas extra omne periculum. Sui

A ipſius allocutio, vt eleg. 8. infra:

Sic igitur prima moriere ætate Properti.

Catull. *Miſer Catulle, deſinas ineptire. Tibi dicebas*, vt eleg. 9. lib. 1. *Dicebam tibi*, &c. Alludit autem ad verſus illos eleg. 8. lib. 1.

Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis:
Siue dies, ſeu nox venerit illa mea eſt.
Nec mihi riualis certos ſubducet amores.

Scaliger legendum putat: *Qui nihilum tibi*, &c.

HÆSISTI.] captus es, ire viam aſſuetam nequiſti. tranſlatum à luto, ſalebris, viſco, laqueis. Ouid. 2. Metam.

Dum redit, itque frequens in virgine Mœnalia
B *Hæſit.* & 3. de arte amandi:
Sed facile hæremus, validoque perurimur æſtu.

id eſt, Poëtæ facile capiuntur. Cic. 5. de fin. *Hæret in ſalebra.* & 13. Philipp. *Manſeris, hæſeris.* & pro Cœlio: *Hæſit ad metas.* ipſe eleg. vlt. infra, de Tauro:

—— quin validis hæſerit in laqueis.

CECIDIT.] decidit, fractus eſt, & abiectus. Liuius lib. 6.

Haud irrita cecidere minæ. ſic eleg. 5. lib. 1.
—— tibi ſingulis fortia verba cadent.

& eleg. 20. infra:

Quid quereris noſtram ſic cecidiſſe fidem?

C SPIRITVS *ille tuus.*] ingentes illi animi, ferocia illa tua antiqua. Cic. 2. in Rullum: *Campano ſupercilio ac regio ſpiritu.* & epiſt. 2. lib. 1. ad Q. fratrem: *Quem hominem? qua ira? quo ſpiritu?* & ep. 4. lib. 9. ad Attic. *Quo vultu? quo ſpiritu?* Albin. ad Liuiam verſ. 277. *Spiritus ille minax?*

VIX *vnum potes infelix requieſcere menſem.*] ipſe eleg. 9. infra:

At tu non vna potuiſti nocte vacare
Impia, non vnum ſola manere diem.

Infelix, aliquando eſt obiurgantis, pro ſceleſte. hic miſerantis vt eleg. 5. lib. 1.

D *Infelix propera vltima noſſe mala.*

Virgil. 4. Æneid. *Infelix Dido.* Sic Catull.

Miſer Catulle, Deſinas ineptire.

Requieſcere. vt el. 16. lib. 1.

Ille meos nunquam patitur requieſcere poſtes.

Sic & Virgiliana Dido *nunquã ſoluitur in ſomnos.*

ET *turpis de te iam liber alter erit.*] vnum enim tantum ſcribere inſtituerat, vt adnot. ad eleg. vlt. lib. 1. eleg. 24. infra:

Tu loqueris cum ſis iam noto fabula libro?

& ſupra eleg. 1.

Quæritis vnde mihi toties ſcribantur amores.

E *Turpis liber*, vt *turpes corollæ*, eleg. 16. lib. 1. Ibid.
——turpis ſomnus in limine.

Ouid. eleg. 17. lib. 2. Amor.

Si quis erit qui turpe putet ſeruire puellæ,
Illo conuincar iudice turpis ego.

QVÆREBAM *ſicca ſi poſſet piſcis arena.*] *Si*, pro an, vt ſæpe Plaut. Terent. Cic. eſt autem *ἀδύνατον*, vt eclog. 1. Virg.

Et freta deſtituent nudos in litore piſces.

τὸ *ſicca* conueniens epitheton τῇ *arenæ*, cum ab arendo deducant. vnde & arena, pro quauis terra arida, vt notat Seruius in 1. Georg.

Et ſola in ſicca ſecum ſpatiatur arena.

ipſe eleg. 15. infra:

Aridus & ſicco gurgite piſcis erit.

adeſſe narrant quatuor, δαίμονα, τύχην, ἔρωτα, ἀνάγκην. A
ſic & Horat.

Quem tu Melpomene ſemel
Naſcentem placido lumine videris.

& Stat. 5. Sylu.

Protinus exorto dextrum riſere ſorores Aonides.

PRIMIS *diebus.*] ſic ait, quia, vt ſcribit Terentianus, per totam hebdomada Iunoni menſa ponitur: vltima die fata ſcribenda aduocantur.

ARIDVS *Amor.*] *feruidus*, inquit Beroaldus. Horatius certè id Amori tribuit epitheton. *Feruidus tecum puer*, oda 30. lib. 1. An ita B dicitur quod aridos, exſuccos & exangues amantes reddat. vt Virg. 3. Georg.

—— atque artus depaſcitur arida febris.

An aridus ob ſonum, quem edidit ſternuendo, qualem edunt arida, dum franguntur. Virg. 1. Georg. *—— atque aridus altis*
Montibus audiri fragor. id eſt *nimius*, inquit Seruius. An ad calorem, vnde ſternutamentum excitatur, alludit? quid aridus propriè, docet Feſtus in *Aridum*. in vet. lib. legitur: *Candidus*, & Macrobius de differentia Græci & Latini ſermonis ex Propertio legit. C

Candidus Auguſtæ ſternuit omen Amor. forte: *Candidus Auguſtum*, &c. ſic apud Catullum Amor: *Fulgebat crocina candidus in tunica.*

STERNVIT *omen.*] ſternuendo dedit omen. de auſpicio eiuſmodi per ſternutationem ipſius Amoris Catull.

Hoc vt dixit Amor ſiniſtram, vt ante,
Dextram ſternuit adprobationem.
Nunc ab auſpicio bono profecti,
Mutuis animis amant, amantur.

ita vet. lib. Theocrit. Thaliſijs Idil. 7. *Σιμιχίδᾳ μὲν ἔρωτες ἐπέπταρον.* Simichidæ amores ſternutauerunt, id eſt ſternuendo ſignum præbuerunt. vbi Interpres *[illegible]*. Meminit idem in Helenæ epithalamio. Euſtathius autem in 7. Iliad. dextram ſternutationem felicem ait fuiſſe habitam. & 14. Odyſſ. Penelope è ſternutatione Telemachi gaudio perfunditur. vbi multa idem Euſtathius. Ariſtot. 1. de animal. nat. Sternutamentum rem ſacram, & vim augurij habentem ſpiritum ait. Idem in problem. quæſt. 20. Quærit cur in ſternutatione ſalutemus, & Plin. cap. 2. & 6. lib. 28. qui ſternutamento reuocari menſam, ferculumue, ait, ſi non poſtea guſtetur: aliquid, inter diras habetur. D

ARGVTVM.] ſonorum, clarum, acutum, vt eleg. 6. lib. 1.

Arguta referens carmina blanditia.

HÆC *tibi contulerunt cæleſtia munera Diui.*] certatim in te congeſſerunt, vt in Pandoram Heſiodi. ſic Horat. *Dij tibi diuitias dederunt.* Virg. *Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes.* Lucret. lib. 3.

Tranſtulerunt proprio quantum res nomine egebat.

Cæleſtia munera, δῶρα θεῶν. Homer. Cicero *Deorum conceſſu ac munere.* Horat.

O crudelis adhuc & Veneris muneribus potens.

Aliter Virg. *Protinus aërij mellis cæleſtia dona* E

Exequar. *Munera* autem & *dona* confundit, licet Iuriſconſulti ſeparent.

NE *matrem forte dediſſe putes.*] matrem habebat adhuc Cynthia eleg. 15. infra:

Oſtendes matri brachia læſa tua.

& eleg. 6. infra:

Me lædet, ſi multa tibi dabit oſcula mater.

NON *non humani ſunt partus talia dona.*] non mortalis tantas & tam egregias corporis & ingenij dotes peperit. *Humani*, muliebris, quia eſt & Dearum partus, & virorum. Attius:

Oenei partu edita. Homer. Iliad. 3.

Αὐτὰρ Γλαῦκος ἔτικτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην.

ſic Tibull. eleg. 4. lib. 3.

—— Humanum nec videt illud opus.

geminatio autem vocis, *Non non*, acuit orationem vt apud Terent. Phorm. 2. Act. 2. ſc. 1. *Non non hoc ſic futurum eſt: non poteſt.* & Adelph. Act. 2. ſc. 3. *Non æquum dicis, non.* Varr. cap. 2. lib. 3. de re ruſt. *Non tibi decoquet, non, Ornithon.*

ISTA *decem menſes non peperere bona.*] Virg. eclog. 4.

Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes.

leg. Gell. cap. 16. lib. 3. Vbi plurima de tempore humani partus. Menander: *[illegible] δέκα μηνός.* Alcmena apud Moſchum Idil. 4. *δέκα μῆνας [illegible].* Varro apud Nonium in *Spiſſum.* *Vix duo homines, vix decem menſibus edolatum vnum reddent puerum.* Ouid. 1. Faſt. de anno decem menſium.

Quod ſatis eſt vtero matris dum prodeat infans,
Hoc anno ſtatuit (Numa) *temporis eſſe ſatis.*

& 3. Faſt.

Seu quia bis quinto femina menſe parit.

Legendus etiam Auſonius de ratione puerperij humani. decem autem illi menſes lunares ſunt, & reſpondent nouem noſtris menſibus vertentibus. *Bona*, dotes, vt eleg. 18. lib. 3.

Tot bona tam paruo clauſit in orbe dies.

Albio. ad Liuiam.

Tot bona per artus quæ dedit vna duos.

GLORIA *Romanis vna es tu nata puellis.*] dictum vt eleg. 1. ſup.

Et morti & vitæ gloria iuſta meæ. ſic & Virg.

O decus Italia virgo.

ROMANA *accumbes prima puella Ioui.*] ambiguè de accubitu menſæ & tori. nam accubitu menſæ Dij deæque fiunt. Virg.

Tu das epulis accumbere Diuûm. Horat.

Sic Iouis intereſt Optatis epulis impiger Hercules.

Idem. *Quos inter Auguſtus recumbens*
Purpureo bibit ore nectar. De accubitu lecti nihil neceſſe dicere, quæ Venus nouit. *Accumbes Ioui.* vt ſupra eleg. 2.

Ioue digna ſoror. Sed vet. lib.

Romano accumbes prima puella loco.

vt ſit hypallage, Romana puella primo loco accumbes, quod probat Scaliger pluribus. & primum locum cape non ordine accumbendi, ſed dignitate qui locus medius erat, Virg. & Seruius.

NON *ſemper nobiſcum humana cubilia viſes.*] non adibis hominum lectos & conſcendes ſemper, vt meum lectum adire ſoles. Scaliger legit: *Nec tantum mecum Romana cubilia viſes.*

P o s t *Helenam.*] vel ordinis eſt temporis, vel dignitatis formæ, *poſt Helenam*, ab Helenæ tempore; vel ſecundum Helenam. Horat.od. 13. lib. 4. *Felix poſt Cynaram.*

H æ c *terris forma ſecunda redit.*] in terras iterum è cœlo mittitur. *terris*, vt Horat.

Iam ſatis terris niuis atque diræ
Grandinis miſit pater.

Forma ſecunda, vt Ouid. eleg. 13. lib. 1. Am.

Aſpice quos ſomnos Iuueni donarit amico
Luna, nec illius forma ſecunda tua eſt.

(ὁ αὐτός.) *Ego nunc mirer* iṗanem, vide eleg. 2. lib. 5. verſ. 9.

S i *noſtra iuuentus.*] aut Romana pubes, aut ego ipſe iuuenis, vt el 1. ſup. *Noſtra ſpes iuuentæ.* nam cur iuuentus, pro iuuenta non dicatur, cum ſæpe Plautus *Senectutem meam*, pro me ſenem dicat? contra Martialis iuuentam, pro iuuentute poſuit.

Quintiliane vaga moderator ſumme iuuentæ.

F l a g r a t *hac.*] hanc ardeat & depereat. vide notata ad eleg. 13. lib. 1. verſ. 23.

P v l c h r i v s *hac fuerat, Troia, perire tibi.*] honeſtius ob hanc diruta eſſes, quam ob Helenam. Sic *pulcra mors.* Virg. 4. Georg. & 2. Æn.

Pulchramque mori ſuccurrit in armis.

O l i m *mirabar.*] nouum mihi videbatur.

Q v o d *tanti ad Pergama belli.*] quod toto decennio ad Troiam geſtum, & cum mille nauibus.

E v r o p æ *atque Aſia.*] Virg. 7. Æneid.

Quibus actus vterque
Europæ atque Aſiæ fatis concurritur orbis. vnde Catull.

Troia nefas, commune ſepulchrum Europæ Aſiæque.

C a v s a *puella fuit.*] Cauſa belli Troiani Helena rapta à Paride. prima tamen cauſa belli Europæ & Aſiæ Medea fuit, vt oſtendit Turneb. cap. 5. lib. 23.

N v n c *Paris tu ſapiens & tu Menelaë fuiſti.*] Sic Virg. ecl. 3. *Et vitula tu dignus & hic.* de ſententia Iudicis, qua neuter damnatur. Martialis.

Nubere vis Priſco, non miror, Paula, ſapiſti.
Ducere te non vult Priſcus, & ille ſapit.

Sapiens, ad voluptatem & genium ſuum, non autem ad patriæ ſalutem aut laudem. Sic Horat. *Sapias, vina liques.* Plaut. Amphitr. *Amat, ſapit, rectè facit.* Idem Pſeud. *Me curare volo. Sapis, & id conſilium placet.* Ouid. autem hunc locum imitatus eſt 3. de arte amandi:

Aut Helena, quam non ſtulte Menelaë repoſcis.
Tu quoque non ſtultè Troice raptor habes.

T v *quia poſcebas, tu quia lentus eras*] vtrumque tranſlatum à creditoribus, & *poſcebas* id eſt res raptas repetebas. & *lentus eras.* nam lenti debitores, qui moram faciunt in ſoluendo, & caui pedemue ſtruere ſolent. Cicero ep. 10. lib. 1. ad Attic. *Teucris illa lentum negotium.* D. Brutus ep. 20. lib. 11. fam. *De nummis lentè, at ratione habita pecuniæ facias.* id eſt, de ſtipendijs ſoluendis militibus. Cic. 2. in Catil. *Non milites tam acres, quam inficiatores lentos.* Lucillius apud Nonium in *lentum.*

Lucius Cotta ſenex, Craſſi pater huius, Panati.
Magnus trico fuit nummarius: ſoluere nulli
Lentus. facilis, inquit Nonius. Imò *ſoluere nulli.* id eſt nulli ſoluebat, quia lentus erat.

D i g n a *quidem facies, pro qua.*] facies, forma verſ. 32. huius elegiæ. & *pro qua* dictum, vt, *mori pro patria.*

V e l *obiret Achilles vel Priamus.*] ſoluta pro coniunctis, vt eleg. 8. infra.

Inferior multò cum ſim vel Marte, vel armis. id eſt, & Marte & armis.

B e l l i *cauſa probanda fuit.*] iudicanda ſatis idonea belli tanti cauſa tam formoſæ puellæ raptus. Sabinus in epiſt. Paridis ad Oenonen.

Non vereor belli ne non ſit cauſa probanda,
Eſt illi ſatis digna mouere duces.

S i *quis vult fama tabulas anteire vetuſtas.*] commendatione operis ſuperare tabulas veterum pictorum Zeuxis, Apellis, Parrhaſij. ἀρχαϊκῶς in *Anteire*, vt & eleg. 6. lib. 1. verſ. 19.

H i c *dominam exemplo ponat in ante meam.*] aue ante vacat, vt apud Cic. ep. 19. lib. ad Att. *Bibulus comitia in ante diem 15. Cal. Nouembres diſtulit.* vel ὑπερβατῶς in verbis, *anteponat in exemplo.* id eſt, ſibi proponat dominam meam pingendam. nam vt Plin. ſcribit lib. 35. cap. 10. Zeuxis & Apelles nudas puellas inſpiciebant. idem fere ſcribit & Cic. initio 2. de Inuent. *exemplo*, tertio caſu & catachreſticῶς, quia propriè exemplum eſt quod ſequamur & vitemus, & animo æſtimatur. Exemplar ex quo ſimile faciamus, & hoc oculis conſpicitur. Cicero tamen confundit in Orat. pro Murena. Plaut. Pœnulo. ſc. *fuit hodie. O Apella, ô Zeuxis, cur numero eſtis mortui, hinc exemplum, vt pingeretis?* vet. lib. M. habet, *in arte*, vt eleg. 3. lib. 3.

Mentem non vidit in arte. alij libri veteres *in arce*, quia in arcibus templa tabulis ornata.

S i v e *illam Heſperijs, ſiue illam oſtendit Eois.*] imitatus Ouid. lib. 1. Am. eleg. vlt.

Gallus & Heſperijs & Gallus notus Eois.

Heſperijs, populis occidentis, *Eois*, populis orientis. Ouid. eleg. 9. lib. 4. Triſt.

Ibit ad occaſum, quidquid dicemus ab ortu:
Teſtis & Heſperiæ vocis Eous erit.

vide Iunium prouerb. 5. Cent. 3.

V r e t *& Eoos, vret & Heſperios.*] Tibull. eleg. 2. lib. 4.

Vrit, ſeu Tyria voluit procedere palla:
Vrit, ſeu niuea candida veſte venit.

vide notata ad eleg. 13. lib. 1. verſ. antepenult.

H i s *ſaltem vt tenear iam finibus.*] ſaltem, ſi nihil aliud, at hoc mihi dumtaxat concedatur. Sermo in deſperatis rebus. Donat. in Andr. & Seruius. *Vt*, pro vtinam; Priſcian. lib. 15. Horat. *Vt pereat poſitum rubigine Ferrum.* Catull.

Vt Chalybum omne genus pereat. Ipſe el. 16. infr.

Rumpat vt aſſiduis membra libidinibus.

Teneri finibus, ἀλληγορικῶς, pro non vagari in amore. ſed apud vnam manere. Cic. ep. 11. lib. 7. ad Att. *Domeſticis te finibus tenes.* Idem Offic. 1. *Finibus ſuarum rerum ſe continere.*

A c r i v s *vt moriar.*] An vtinam peream acerbius, aut acrius venerit amor? eleg. 9. lib. 1.

Acrius illa ſubit, Pontice, ſi qua tua eſt.

mors pro cruciatu. Ouid. eleg. 7. lib. 2.

N e c *ſolitus ponto viuere toruus aper.*] dilogia, vbi *ponto* iterandum & tertio & ſexto caſu. *Solitus* cum 3. caſu, vt eleg. 7. lib. 4.

Et ſolitum digito beryllon obederat ignis. & ad nec diſſoluendum, & non, vt eleg. 15. infra:

Nox tibi longa venit, nec reditura dies.

Aprum iungit cum piſce, vt abſurda. nam *iuga montis aper, fluuios amat piſcis.* ait Virg. ſic Horat.

Delphinum ſyluis adpingit, fluctibus aprum.

Toruus aper, ferus, trux; ab aſpectu toruo. vt eleg. 16. lib. 3.

Scandenda eſt torui publica cymba ſenis.

Virg: *Torua leana lupum ſequitur.*

Ouid. 2. de arte amandi:

Sæpe fera toruos cuſpide fixit apros.

Stat. 11. Theb. *Si torua patiantur aues.* id eſt, vultures Titij. Tibull. eleg. 6. lib. 3.

—— nec toruus Liber in illos

Qui ſe, quique vna vina iocoſa colunt.

in laudem: Horat. *—— & virilem*

Toruus humi poſuiſſe vultum.

A v t *ego ſi poſſem ſtudijs vigilare ſeueris.*] an poſſem dare operam ſeriis ſtudiis, & grauioribus diſciplinis, de quibus eleg. 19. l. 3.

Illic aut ſtudiis animum emendare Platonis

Incipiam. *Vigilare* cum tertio caſu, vt *non omnibus dormio*, vel pro inuigilare, vt el. 4. l. 4.

Decreuit pœnis inuigilare tuis.

D i f f e r t v r, *nunquam tollitur omnis amor.*] mora quædam & frigusculum interuenit, nunquam omnino euellitur ex animo. vnde alibi: *Traijcit & fati litora magnus amor.* vbi plura.

N e c *me tam facies, quamuis ſit candida.*] Oris ipſe color, & forma. vet. gloſſ. Candidus (male callidus) λευκομέτωπος. cui frons candida. Virg. eclog. 2.

—— quamuis tu candidus eſſes.

C e p i t.] *prædata eſt meos ſenſus*, eleg. 1. ſupra. vide notata ad verſ. 1. eleg. 1. lib. 1.

L i l i a *non domina ſint magis alba mea.*] id eſt, eſſe poſſint, vt eleg. 13. lib. 1.

Illa ſit Inachijs & blandior Heroinis.

& *magis* cum ſexto caſu, vt eleg. 1. lib. 1.

Et facite illa meo palleat ore magis.

De Liliis albis vide ad eleg. 20. lib. 1. verſ 37. lib. 1. notata.

E t *Mæotica nix.*] Mœotis palus Scythiæ, in quam influit Tanais. vnde Mœoticus, Scythicus. ſic dicitur Virgilio & Horatio: *Sithonia nix.* & Ouidio:

Brachia Sithonia candidiora niue.

Homer. λευκότεροι χιόνος.

M i n i o *ſi certet Ibero.*] ſi cum minio componatur & coniungatur, vt contendat de præſtantia coloris: quodammodo enim committuntur colores proximi. nam certare æmulationis eſt. vt eleg. 6. lib. 4.

Cera Philetæis certet Romana corymbis.

Horat. oda 6. lib. 2.

Viridique certat bacca Venafro.

& oda 2. epod.

Certantem & vuam purpura.

De minio, pigmenti rubri genere, quód vulgo *Rouge d'Heſpaigne*, quia in Hiſpania naſcatur. Plin. cap. 7. lib. 33. Iuſtin. epitoma 44. non

A longè ab initio: *Minij nulla feracior terra* (quam Hiſpania.) Hinc *miniandum Iouem locare*: Plinio & Cic. *Miniatula cera.*

V t q v e *roſæ puro lacte natant folia.*] *folia roſæ* vt Auſon. in *Roſa*:

Iam meditans foliis ſe numerare ſuis.

Natant folia lacte, in lacte fluitant. ſic el. 15. infr.

Ac veluti folia arentes liquere corollas,

Quæ paſſim calathis ſtrata natare vides.

Imitatio autem eſt Anacreontis, vt indicauit Lipſ. cap. 20. lib. 1. Antiq. Lect. χιόνι ῥόδα ἐμπλέκεις, ῥόδα τῷ γάλακτι μίξας. Color autem candidus purpureo mixtus gratiſſimam & pulcherrimam

B faciem effingit. vide adnotata ad illud Catulli:

Alba Parthenice velut Luteumque papauer.

D e *more coma per læuia colla fluentes.*] vt aſſolet crines vagi & per marmoream ceruicem errantes, vt eleg. 1. ſupra:

Seu vidi ad frontem ſparſos errare capillos,

Virg. 1. Æneid.

Namq. humeris de more habilem ſuſpenderat arcum

Venatrix, dederatque comam diffundere ventis.

& 3. Æneid.

Et circum Iliades crinem de more ſolutæ.

C ipſe eleg. 22. infra:

Siue vagi crines puris in frontibus errant.

& eleg. 3. lib. 1.

Lapſos formare capillos. & el. 6. lib. 4.

Non illi attulerat crines in colla ſolutos.

Tibull. eleg. 4. lib. 3.

Intonſi crines longa ceruice fluebant,

Horat. oda 10. lib. 4.

Et quæ nunc humeris inuolitant

Deciderint comæ, Ouid. 2. Faſt.

Iniecta collo ſic iacuere comæ.

Alias, *neglecta.* & 2. Met.

Vtque vagi crines per colla iacebant.

D Apuleius lib. 2. Aſin. *Vberes enim crines leniter emiſſos, & ceruice dependulos, ac deinde per colla diſpoſitos in ſummum verticem nodus adſtrinxerat.* *Læuia colla*, vt eleg. 15. lib. 3.

Leuis odorato ceruix manabit oliuo. Virg.

Tum quoque marmorea caput à ceruice reuulſum,

O c v l i *geminæ, ſidera noſtra, faces*] duplex appoſitio: *Oculi, faces.* vt Tibull. el. 2. lib. 4.

Illius ex oculis cum vult exurere Diuos

Accendit geminas lampadas acer amor.

Stat. 1. Achill.

Tranquillæque faces oculis & plurima vultu

Mater ineſt.

E *Oculi ſidera noſtra*, quia dixit el. 17. lib. 1.

Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam.

Quod nauis Propertij Cynthiæ ſidere regatur. Ouid. in epiſt. Acontij:

Tu facis hoc, oculique tui, quibus ignea cedunt

Sidera, qui flammæ cauſa fuere meæ. el. 3. l. 3.

Am. *Argutos habuit, cadant vt ſidus ocelli.* & el. 16. lib. 2. Am.

Per me perque oculos, ſidera noſtra, tuos.

Scilicet iurabas. Seneca Hippolyto: *Heu me quo tuus fugit decor, oculiſque noſtrum ſidus.* Sidera oculi ſunt mundi, vt contra *ſtellatus Argus.* Ouidio, ob centum oculos.

N e c *ſi qua Arabio lucet bombyce puella.*] *Arabium*

bombycem, pro ſerico videtur dixiſſe, vt eleg. 9. lib. 1. *Armenias tigres*, pro hircanis, & alibi: *Belgicus color*, pro Britanno. *Lucet*, conſpicua eſt. eleg. 1. ſupra:

Sive togis illam fulgentem incedere Cois.

Mart. ep. 67. lib. 8.

Femineum lucet ſic per bombycina corpus.

vet. gloſſ. *Pellucida* (veſtimenta) διαφανῆ. Ouid. 4. Met. in fabula Hermaphroditi:

In liquidis tranſlucet aquis, vt eburnea ſiquis
Signa tegat, claro vel candida lilia vitro.

Tibull. eleg. cui initium: *Natalis Iuno:*

Annue purpureaque venit pellucida palla.

vide quæ adnotaui de veſte Coa, & Senecã cap. 16. de Conſol. ad Elbid. *Bombyx μετωνυμικῶς*, pro veſte Bombycina & ſerica. De Bombycibus Plin. cap. 22. lib. 11. *Excogitata ratio, vt denudet feminas veſtis.* Interpres Iuuen. ad illud ſatyr. 6. *Panniculus bombycinus vrit; ſericus*, inquit; *id eſt etiam ſericis veſtibus grauatur.* Commendatur lini genere Arabia, de quo dicetur ad eleg. 3. lib. 4.

Raptaque odorato carbaſa lina duci.

N o n *ſum de nihilo blandus amator ego.*] id eſt, leuiſſima & minima de cauſa. vt eleg. 1. ſupra verſ. 16. & eleg. 16. infra verſ. 52. & *fruſtra* eleg. 22. infra verſ. 3. *Blandus*, gratus, paratus ad obſequium, & ad permulcendum. eleg. 20. lib. 1. dictum ad illud:

——*Blandus tardat imaginibus.*

Q v a n t v m *quod*] ἀνταπόδοσις. *Tam*, quod præceſſit verſ. 9. & *quantum*, vide adnotata ad eleg. 12 lib. 1.

Tam multa illa meo diuiſa eſt millia lecto
Quantum Hypanis.

F o r m o s e *ſaltat.*] *elegantius ſaltare*, Salluſtio: *Diſertè ſaltare*, Auctori de cauſis corruptæ eloquentiæ. Apuleius lib. 6. Aſini. *Venus ſuaui muſica ſuperingreſſa formosè* (vulgò *formoſa*) *ſaltauit.* Sic libr. 2. Aſini. *Speciosus & immeditatus inceſſus.*

P o s i t o *Iaccho.*] appoſito mero, vt eleg. 24. lib. 3. *Riſus eram poſitis inter conuiuia menſis.* & eleg. 6. infra:

Quos igitur tibi cuſtodes, quæ limina ponam.

id eſt, apponam. Ouid. 3. Faſt.

Et ducunt poſito duras cratere choreas.

id eſt, poſt vina. & 3. de arte am.

Quis dubitat quin ſcire velim ſaltare puellam,
Vt moueat poſito brachia iuſſa mero.

E g i t *& Euantes dux Ariadna choros.*] agere choros, χορεύειν; & dux agens choreas, ſiue præſul χορηγός. Virg. 6. Æneid.

Ipſa chorum ſimulans Euantes orgia circum
Ducebat Phrygias. vbi vide Seruium. De

Ariadna & Baccho & choris Euantium. vide Catull. in carm. de Nupt. Pelei. Propert. eleg. 13. lib. 3. Homer. 11. Odyſſ. Pauſan. in Boëoticis Ariadnæ chorum memorat.

E t *quantum Aeolio cum tentat carmina plectra.*] Leſbio, Alcaico, & Sapphico. nam Leſbos inſula Æolicarum vrbium princeps. Horat. oda 13. lib. 2. *Aeolijs fidibus querentem Sappho.* & oda vlt. libr. 3.

Princeps Aeolium carmen ad Italos
Deduxiſſe modos. & oda 9. lib. 4.

Viuuntque commiſſi calores
Aeoliæ fidibus puellæ.

& oda 3. eiuſd. libri:

Fingent Aeolio carmine nobilem.

Plectro, pectine. Græcum eſt ἀπὸ τοῦ πλήσσειν. id eſt à percutiendis fidibus. Celticè *Archet*, quod exigui arcus forma. *Tentat carmina*, ad canendum aggreditur, ſeque accingit, experitur an canere poſſit. An quia ſæpe tenet & tractat fides? Horat. oda 11. lib. 1.

Nec Babylonios Tentaris numeros.

Virg. 3. Georg.

Verumetiam inuiſos ſi quis tentaret amictus.

id eſt, tractaret. & eſt contentio minorum. Si cum tentat tantum, par eſt, quid cum ſeriò canit?

P a r *Aganippææ ludere docta lyræ.*] quæ canere didicit, quod lyram muſarum æquet. *Ludere*, canere. Horat. oda 9. lib. 4.

Nec ſi quid olim luſit Anacreon.

ſic dicitur par vel minus canere Tibull. lib. 4.

Seu tibi par poterunt, ſeu, quod ſpes abnuit, vltra:
Siue minus, certeque canent minus.

Aganippæa lyra, dicitur *Aonia* eleg. 2. lib. 1. ad quem locum vide adnotata, & ad illud Catull. epithalamio Manlij: *Frigerans Aganippe.*

E t *ſua cum antiqua committit ſcripta Corinna.*] τὸ *cum*, ſi eſt aduerbium temporis, *antiqua*, erit caſus tertius. ſi eſt præpoſitio, ſecundus, & τὸ ſcriptis ſubauditur: vt eleg. 8. infra:

Et ſua cum miſera permiſcuit oſſa puellæ.

An *antiquæ*, quæ quondam fuit? an celebris & nobilis? ſic eleg. 1. ſupra:

Euerſoſque focos antiquæ gentis Hetruſcæ.

Committit, contendit, componit, comparat. verbum theatri & arenæ. *Committere*, inquit Feſtus, *proprie eſt ſimul mittere.* vide adnotata ad illud Catulli:

Quare nunc animos ſaltem committite veſtros.

Corinna, Tanagræa fuit Corinna puella formoſiſſima, quæ Thebis carmine Pindarum vicerit, quod Dorica lingua vſus Pindarus minus intelligeretur. Auctor Pauſan. in Boeoticis. Dicitur & altera fuiſſe Corinna Theſpia, & ipſa Poëtria, vide Ælianum lib. 13. Suidam in Corinna. Plutarch. in libello de muſica, & carmina nouem Poëtriarum edita à Fuluio Vrſino.

C a r m i n a q v e *Erinnes non putat æqua ſuis.*] Euſeb. in Chronicis; *Erinna Poetria*, inquit, *vixit quo tempore Dion Syracuſis caſus eſt.* Teniam patriã fuiſſe ſcribit Stephanus ἐν τοῖς ἐθνικοῖς: Euſtathius in lib. 2. Iliad. Leſbiam aut Teiam; aut Teliam, aut Rhodiam. vide & Suidam in Ἠρίννα, à quo dicitur ἑταίρα Σαπφοῦς & ὁμόχρονος. ſed vet. libr. *Quinis*, vel *quinis*, quam lectionem etiam agnoſcit Beroaldus. hinc Scaliger legit:

Carminaque æquœuis non putat eſſe ſuis.

id eſt, non exiſtimat ea eſſe carmina, quæ æquales ſuæ faciunt. ſic ludere verbis Virgilij nobis liceret:

——*nihil hic niſi carmina deſunt.*

N v m *tibi naſcenti.*] Macrob. cap. 25. lib. 1. Sat. *Aegyptij*, inquit, *Deos Præſtites hominis naſcenti*

Alterius dicor amore mori. Tibull.
Tunc moriar tuus. Ipſe eleg.10. lib.1.
Cum te complexa morientem Galle puella
Vidimus. vbi vide adnotata.

V S N A R I T *alter amor.*] vt el. 7. lib. 1.
Sæpe venit magno fœnore tardus Amor.
Alter amor, altera amica. vt eleg.18. lib.3.
Atrida magno cum fletus alter amor.

A C *velut.*] vſitatus ſermo in ſimilitudine, & cōparatione, vt el.15. infr. *Ac velut folia*, &c. & Virg.1. Æneid. *Ac veluti magno in populo*, &c. & alias ſæpe.

P R I M O *taurus detrectat aratra.*] Ouid.eleg.2. lib.1. Amor.
Verbera plura ferunt, quam quos iuuat vſus aratri,
Detrectant preſſi dum iuga prima boues.
Ipſe eleg. vlt. huius libri.
Sed non ante grauis taurus ſuccumbit aratro,
Cornua quam validis haſerit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores
Trux tamen à nobis ante domandus eris.
Apta ſimilitudo: nam & tauri, validi amatores, & adulteri, & teſticuli ipſi; & iugum ferunt amantes. vnde *par coniugium*. Detrectare aratra, quod eleg.23. infra.
Grandæuique negant ducere aratra boues.
Virg. 3. Georg.
Aut iuga detrectans, interdumque aſpera cornu.
Tibull. *Detrecto non ego vincla pedum.* Columella cap. 2. l. 2. vocat *retractantem iuuencum.* Feſtus: *Detrectare, eſt male tractare.* lego: *nolle tractare.*

P O S T *venit aſſueto mollis ad arua iugo.*] An *venit mollis*, id eſt fit: *Il devient ſouple.* vt Horat. oda 19. lib.1. *Mactata veniet mollior hoſtia.* nam mollis ad rem dicitur, vt Cic. *Molliſſimus animus ad ſuſcipiendam & deponendam iniuriam. Mollis*, facilis, vt eleg.7. lib.1. verſ.4. & el.5. lib. 4.
Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem.
Virg.3.Georg.
Belgica vel molli melius feret eſſeda collo.
id eſt, domito. Varro apud Nonium in *Vapos*:
Sternitur iuuencus quem labos mollem fecit. contra, *dura ceruicis taurus. Aruum*, inquit Feſtus, *dicimus agrum necdum ſatum.* Varro 4. de ling. Lat. *Aruum & arationes ab arando. Aruus ager* Plauto in Truculento obſcœnè. *Aſſueto iugo*, vt eleg.1. lib.1. *Aſſueto amore.* Virg. hac de re 3. Georg. —— *vbi libera colla Seruitio aſſuerint.*

S I C *primo iuuenes trepidant in amore feroces.*] An dictum, *trepidant feroces*, vt ab Horatio, *Palluit audax.* ſed trepidatio hic eſt turbationis & tumultus. Horat. oda 27. lib.3.
Sed vides quanto trepidet tumultu Pronus Orion.
Feroces, ſuperbi & minaces, ſæui & indomiti, Catullo. vide notata ad eleg.5. lib.1. verſ.12.

D E H I N C *domiti, poſthac æqua & iniqua ferunt.*] ſubacti quidlibet patiuntur. *Domiti*, vt Catull. ad Manlium:
Sed tuus altus Amor, barathro fuit altior illo,
Qui duuîm domitum ferre iugum docuit. Dehinc poſthac, διὰ τὸ αὐτό. vt dictum eleg.9. lib.1.verſ.4.
Aequa & iniqua ferunt, vt Virg.12. Æneid.
Digna indigna pati. Lucillius: *Durum molle vorat.* Plaut. *Dulcia & amara eloqui.* Catull.

A *Omnia fanda, nefanda malo permixta furore.*
vide Iun. pro. 20. ceni. 9.

T V R P I A *perpeſſus vates eſt vincla Melampus.*] Turpi de cauſa vinctus & in carcerem coniectus. *Turpia vincla*, quia furti cauſa vinciri turpe, cum ſit turpe iudicium furti. Cic. pro Sex. & Q. Roſcio. & Iulian. l.1. de his qui not. infam. Stat.1.Achill.
Et turpi quarentem litora furto.
Nelei & Chloridis filiam Pero cum Bias frater Melampodis deperiret: nec pater eam vlli locare vellet, niſi qui boues Iphicli ſurreptos
B ſibi traderet. Melampus amori fratris obſecutus, quamuis arte ſua præſenſiſſet ſe deprehenſum iri; furari tamen conatus eſt. Ibi captus vinctuſque & poſt annum emiſſus ab Iphiclo, & data Bianti vxor Pero. Homer. lib. 11. Odyſſ. Apollon. lib.1. Pauſan. Meſſenicis. Apollodor. lib.1. Theocrit. in Comaſte. & eius Scholiaſtes, qui ita dictum Melampodem ait, quod expoſitus à matre in edito loco, reliquo corpore tecto, pedes ſole exuſti colorem nigrum traxiſſent.

C O G N I T V S *Iphicli ſurripuiſſe boues.*] deprę-
C henſus dum ſurripere & furari vellet. vt el. 4. lib. 1. *Mutatum domina cogis abire mea.* pro, cogere vis. & eleg.13. lib.3.
Ille furor patria fuit vtilis. id eſt, eſſe voluit. Homerus autem & Apollonius Iphicli fuiſſe boues illas ſcribunt. Apollodorus Phylaci, qui pater Iphicli.

Q V E M *non lucra, magis Pero formoſa coëgit.*] Quem non cupiditas pecuniæ & quæſtus, ſed Pero Nelei filia, cuius formam Bias frater deperibat, impulit ad id furtum. *lucrum* à luendo, cum quis plus exſoluit, quam quanti eſſet emptum. Varro 5. de ling. Lat. ſic enim lego.
D non eſſet ceptum.

M O X *Amythaonia nupta futura domo.*] Quæ poſt annum Bianti Amythaonis filio nubere debebat. Apollodor. lib. 1. Ἀμυθάων Εἰδομένην γαμεῖ τὴν Φέρητος, ᾧ γίνονται παῖδες αὐτῷ Βίας καὶ Μελάμπους. vide notata ad illud Tibulli lib. 4.
Queis Amythaonius nequeat certare Melampus.

AD ELEGIAM IIII.

Ad amantem.

E M V L T A *prius dominæ.*] ὑπερβατ; ſubaudiendum, quam eius lecti copia tibi fiat, & ea frui poſſis. An *prius-domina*, vt Tibull. eleg. 3. lib.2. *Nouerca-prius*, & Petron. Arbiter: *prius-more*, & Catullus: *Olim-furores.*

D E L I C T A.] eleg.16. lib. 1. *Vitia dominæ* vocat. *culpam* eleg. 5. lib.1. & *errata* eleg. 9. eiuſd. lib. Plaut. Amphitr. *Quid ego tibi deliqui ſi cui nupta ſum, tecum fui.* Feſtus: *Delinquere eſt prætermittere, quod non oportet præteriri.*

Q V E R A R I S *oportet.*] & neceſſe eſt, & decet & conuenit.

S Æ P E *roges aliquid.*] petas à domina ſuauium, vel quid amplius. *Aliquid* obſcœnè eleg. 19. infr.
Tu quoties aliquid conabere vita.

& elegia 21.

Quod ſi forte aliquid vultu mihi dura negarat.

ſic Ouid. eleg.2. lib.3. Am.

Riſit & argutis quiddam promiſit ocellis. Plaut. Bacchid. Act.4. ſc.8. *Neque oſtulatur, neque illud quod dici ſol.t.* Tibull. eleg.2. lib.1. *Si quid & imprudens aſpexerit.* Ipſe eleg. 10. lib.1.

Neu ſi quid petijt, ingrata fronte negaris.

& eleg. 18. infra.

Si quid vidiſti, ſemper vidiſſe negato:
Aut ſi quid doluit forte, dolere nega.

ſic *quidlibet, quiddam,* & *cætera*, accipi ſolent.

Sæpe *repulſus eas.*] nihil impetres, abeas cũ repulſa. Virg. 11. Æn. *Pone animos & pulſus abi.* Effinxit hunc locum Ouid. el.9. lib.2. Amor.

Sæpe fruar domina, ſæpe repulſus eam.

Et *ſæpe immeritos corrumpas dentibus vngues*] id eſt, qui plectuntur innocentes, vt el.4. lib.4.

Sæpe illa immerita cauſata eſt omina luna.

eleg.3. libr. 4.

Occidat immerita qui carpſit ab arbore vallum.

eleg. 5. lib. 4.

Cornicum immeritas eruit vngue genas.

Horat. ſat.3. lib. 2.

Culpantur fruſtra calami immerituſque laborat
Iratis natus paries Dijs atque Poëtis.

& oda 17. lib.1. *Et ſcindat hærentem coronam Crinibus, immeritamque veſtem.* Rodere vngues, geſtus iratorum, vt eleg. vlt. lib.3.

Vngue meam morſo ſæpe querere fidem.

Horat. ſat. vlt. lib.1. *Et in verſu faciundo*
Sæpe caput ſcaberet, viuos & roderet vngues.

Satyricus:

Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit vngues.

Idem: *crudum Hareſtratus vnguem*
Arrodens ait hæc.

Et *crepitum dubio ſuſcitet ira pede.*] Ingentem ſonum edat, *crepitus* de ingenti ſono, vt eleg. 8. libr.3.

Et manibus fauſtos ter crepuere ſonos.

Virg. 12. Æneid. *nec fulmine tanti*
Diſſultant crepitus. Cic. in Bruto: *Nulla pedum ſupploſio.* Idem in 1. de Orat. *Pedem in illo iudicio nemo ſupploſit.* quod Græci vocant *ἀποκρο-τεῖν*, inquit Scaliger, *τοῖς πτέρναις κτυπεῖν*, calcaneis ſtrepitum mouere. Virg.3. Georg. de rabie equarum. *& pede terram Crebra ferit.* Seneca cap.1. lib.1. de ira. *Comploſa ſæpius manus, & pulſata humus pedibus.* inter ſigna iraſcentium. *Dubio pede.* Ouid.6. Faſt.

Dubij ſtantque labantque pedes.

(ebriorum.) Horat. oda 11. epod.

Ferebar incerto pede. modo hoc, modo illo.

Nequicquam *perfuſa meis vnguenta capillis.*] hypallage, pro perfuſi capilli vnguentis, vt eleg. 2. lib. 1. *crines perfundere myrrha*, vbi plura. fruſtra, inquit, vnguentis delibuto capite inceſſi, vt alteri amicæ placerem, & omnibus me vẽditarem. nam vni addictus tenebar.

Ibat *& expenſo planta morata gradu.*] ſic *Suſpenſum gradum ponere*, Seneca cap.25. de vita beata. *Expenſo*, graui ac lento; quia qui res expendunt lentius & conſideratius id faciunt. An *expenſo*, pro numerato, vt dicimus, *expenſum ferre. aller à pas contez.* An *expanſo*? Sed vet. lib.

A *extenſo*, quia qui extendunt gradum lentè eunt, vt cum gradibus metimur ſpatium ſoli. Ouid. 3. de arte amandi:

Hæc monet arte latus; tunicisque fluentibus auras
Excipit, extenſos fertque ſuperba pedes.

Ibat planta, vt eleg. 12. infra.

Vt ſoleant molliter ire pedes.

Non *hîc herba valet.*] vim nullam habet in amore, quia, vt Apollo apud Ouid. ait. 1. Met.

Nullis Amor eſt medicabilis herbis. & Tibull.

Nec valuit curas ſanare ſalubribus herbis.

An *herba*, *ἡ φάρμακον ἢ φίλτρον*; eleg. 12. lib. 1.
B an quæ *Lecta Prometheis diuidit herba iugis.*
& eleg.7. lib.4.

Si te non totum Chloridos herba tenet

Tibull. *Num miſero carmen & arma nocent?*
Quid queror, hei, miſero carmen nocuiſſe? quid herbas?
Forma nihil magicis vtitur auxilijs.

Virg. *Fallax herba veneni.*

Non *hic nocturna Cyteis.*] quæ noctu ſua ſacra facit. vt eleg 16. lib.1. *nocturnus rixis.* noctu ſacra magica ſagæ faciunt ad lunam, vnde Horat. oda 5. epod.

Nox & Dianaque ſilentium regis,
Arcana cum fiunt ſacra,

Nunc, nunc adeſte. *Cyteis*, Medea, vel quælibet
C alia Pontica venefica. dictum ad el.1. lib.1.

Non *Perimedea gramina cocta manu.*] ſic vet. lib. & ita legerat Beroaldus. Perimedes nobilis veneficæ mentio apud Theocrit. in Pharmac. & eius Scholiaſten. *Agamede* vocatur Homer. Iliad.11. *manu*, opera & arte. Alij libri: *Perimedea manus. gramina.* id eſt, quæ Perimede legit & coquenda tradidit aënis, vt eleg. 1. ſup.

Colchis Colchiacis vrat aëna focis. vide Ouid. 7. Met. in Fab. Medeæ.

Quippe vbi nec cauſas, nec apertos cernimus ictus.

vbi nec origo morbi, nec manifeſta ſunt vulnera, quia ſaucius eſt animus, non corpus. ſic eleg.12. infra:

Ante ferit quoniam, tuti, quam cernimus hoſtem.

D Vnde *tamen veniant tot mala.*] Qua ex parte ſagittæ aduolent. *tamen*, pro tandem, vel denique Terent in ſeipſum cruciante Act.4. ſc. 2. *Retraham Hercle opinor ad me illud fugitiuum argentum tamen.* Virg. ecl.9.

Hic hædos depone tamen veniemus in vrbem.

Cic.1. Verr. *Ipſe nihil poteſt. At venit paratus, eſt tamen hoc aliquid.* & alibi ſæpe. Ipſe eleg. ſeq.

Inueniam tamen è multis fallacibus vnam, mala, vulnera.

Cæca *via eſt.*] obſcuriſſima. ſic *occultum iter*
E *ſoporis* dixit eleg.11. lib.3. Ouid. eleg.16. lib.2. Amor.

Sæpe petens Hero iuuenis tranſnauerat vndas:
Tunc quoque tranſnaſſet: ſed via cæca fuit.

& eleg.11. lib. eiuſd.

Hactenus eſt tutum, cætera cæca via eſt.

Ipſe eleg.12. lib.3. *Cæcum verſat amator iter.*
Virg. 4. Æneid. *cæco carpitur igni.*
Ouid. *vritur intus*
Vritur, & cæcum pectora vulnus habent.
Via, vt el.25. infra.

Hac atque illa mali vulneris vna via eſt.

NON *eget hic Medicis non lectis mollib. æger.*] quia morbi artificem Amor non amat. eleg. 1. ſup. *æger*, ſaucius Amoris ſagitta. vt, *Medea animo ægra, amore ſæuo ſaucia.*

HVIC *nullum cœli tempus & aura nocet.*] huic nulla intemperies aëris morbi cauſa eſt. Ouid. 2. de arte amandi de autumni tempore.

Aere non certo corpora languor habet. Ibid.
Et vitium cœli ſenſerit ægra ſui.

Ipſe eleg. 28. infra.

Venit enim tempus, quo torridus æſtuat aër,
Incipit & ſicco feruere terra cane.
Sed neque tam ardoris culpa eſt neque crimina cœli.

ergo *cœli tempus* ad ſidera; *aura* ad aëris conſtitutionem. *Aura*, pro ventis noxijs, vt & eleg. 17. libr. 1.

Aſpice quam ſæuas increpat aura minas.

Plaut. Trucul. ſc. *date ſoleas. Nam mihi de vento miſerè condoluit caput.* An *hora cœli*, id eſt tempeſtas anni, vt autumnus præcipuè. Horat.

Fruſtra per autumnos nocentem
Corporibus metuemus auſtrum.

AMBVLAT.] viuit, valetque. Indicium bonæ valetudinis ambulare, vt cubare morbi, vnde Plaut. *Auferere, non abibis.*

ET *ſubito mirantur funus amici.*] id eſt mortuum. vide eleg. 1. ſup. verſ. 56. & iungi poteſt *ſubito funus*, vt eleg. 16. infra:

Et ſubito felix nunc mea regna tenet. alludit ad amorem qui dicitur peſtis.

SIC *eſt incautum quidquid habetur Amor.*] Adeo caueri non poteſt, id quod amorem perhibent. Amor duobus modis incautus. nam incautus, imprudens, temerarius, ſine conſilio; & incautus, qui caueri non poteſt, vt inuictus dicitur, qui vinci non poteſt. Virg. 4. Georg.

Cum ſubita incautum dementia cepit amantem.

Quod ait: *Quidquid habetur*, ſignificat incertam Amoris naturam. Ennius Thyeſte apud Ciceron. 2. de nat. Deor. *Cui, quod in me eſt, execrabor, id quod lucet, quidquid eſt.* id eſt Iouem.

NAM *cui non ego ſum fallaci præmia vati.*] poteſt eſſe anaſtrophe, vt eleg. 14. lib. 1.

Nam quis diuitijs aduerſo gaudet amore?

Eſſe præmia, pro ſpolia ex ſe dare. Sic Ouid.

Præda ſuis canibus non minus ille fuit.

Ipſe eleg. 16. infra:

Maxima præda tibi, maxima cura mihi.

Ouid. eleg. 17. lib. 2. Amor.

Atque vtinam dominæ mitis quoque præda fuiſſem.
Formoſa quoniam præda futurus eram.

Præmia, pro præda, vt eleg. 13. lib. 3.

Siue petas calamo præmia, ſiue cane.

& eleg. 30. infra.

Et ferre ad patrios præmia dira lares.

Ouid. 5. Faſt. *Auſus Erectheа præmia ferre domo.*
Tibull. *Aut rapta præmia veſte petat.*
hinc *præmiatores* Nonio, prædatores.

Fallaci vati, Aruſpici, Auguri, coniectori, quos fallaces eſſe, & inanem rationem diuinationis docuimus ad illud eleg. 1. lib. 1.

At vos deductæ quibus eſt fallacia lunæ.

QVÆ *mea non decies ſomnia verſat anus?*] An *decies* pro ſæpius, incertus numerus pro certo?
A Horat. *Hæc decies repetita placebunt.* Plaut. Amphitr. *Dies decies.* an ob præſtantiam denarij numeri. nam ad decem vſque tantum progredimur numerando; & decem decies, centum; decies centena, mille. decies mille, myrias. Horat.

Perfectum decies non caſtigauit ad vnguem.

Verſat ſomnia, an animo ſæpius voluit, per coniecturam explicatura. Virg.

Atque animum nunc huc celerem, nunc diuidit illuc
In partiſque rapit varias, perque omnia verſat.

vnde *verſus* dicti Ciceroni. An quia ſortibus
B in vrna verſatis vtebantur aniculæ? Horat. ſat. 9. lib. 1.

Quod puero cecinit diuina mota anus vrna.

Idem. *Omnium Verſatur vrna ſerius ocyus*
Sors exitura. & ſortes ſomniorum vertere ſe dicuntur veteri Poëtæ apud Cic. 1. de diuin.

Tum coniectorem poſtulat pacem petens,
Vt ſe edoceret obſecrans Apollinem
Quò ſeſe vertant tantæ ſortes ſomniûm.

vet. gl. *Somniuortator*, ὀνειροκρίτης. *An ſomniuerſator?* Tibull.

C *Hæc Deus in melius crudelia ſomnia vertat.*

Defert vero eleg. 29. infra ad coniectorem ſomniaſſe ſe.

Ibat & in caſta narratum ſomnia veſte.

Iuuenal. ſat. 6.

Qualiacunque voles Iudæi ſomnia vendunt.

vide Plaut. in Curcul. ſc. 2. Act. 2. & Cic. 2. de diuin. *Anus*, ſaga & venefica. Tibull. eleg. 5. lib. 1. *Carmine cum magico præcinuiſſet anus,* & eleg. 8. eiuſd. lib.

Deuouit tacito tempore noctis anus. Horat.
Quid proderit ditaſſe Pelignas anus?

anus, quod ſit ſine ſenſu; ἄνους: Feſt.

D HOSTIS *ſi quis erit nobis, amet ipſe puellas.*] Horat. oda 27. lib. 3. *Hoſtium vxores.* ipſe el. 11. lib. 1.

An te neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis?

& eleg. 6. lib. 3.

Hoſtibus eueniat lenta puella meis. vide prouerb.
Si quid mali in Pyrrham. Amet ipſe puellas, cum damno ſuo ſcilicet vt el. 26. inf.

Vna ſit & cuiuis femina multa mala.

& eleg. 18. lib. 3.

Semper amet fructu ſemper amoris egens.

GAVDEAT *in puero ſi quis amicus erit.*] puerum amet & potiatur amato. Gaudere in ali-
E quo, vt eleg. 9. lib. 4. *Cymbia in exuuiis gaudet.* ſic Cic. ep. 1. lib. 1. ad Att. *Puto te in hoc riſiſſe, aut ingemuiſſe, vt frontem ferias.* eleg. 13. lib. 1.

Perditus in quadam tardis palleſcere curis
Incipis. in ſæpe vacat apud Propertium.

TRANQVILLO *tuta deſcendis flumine cymba.*] per quietum flumen deorſum laberis tuta nauicula, & extra periculum naufragij. Apoſtrophe ad quemlibet, vt eleg. 12.

Nonne putas miras hunc habuiſſe manus?

& eleg. 17. infra.

Nec modo ſi ſapias quod minus eſſe velis.

Virg. 4. Æn. *Migrantes cernas.* & allegoria à re nautica, vt el. 3. lib. 3.

Non eſt ingenij cymba grauanda tui.

& eleg. 14. infra.

Nunc ad te mea lux veniet mea litora nauis
Seruata: an medijs ſidet onuſta vadis.

In pueri amore, vt in tranquillo ſecundoque flumine verſamur: in mulieris, vt in vaſto mari. eadem allegoria eleg. 9. lib. 3.

Non ego veliſera tumidum mare findo carina.
Tuta ſub exiguo flumine noſtra mora eſt.

& eleg. 3. lib. 3.

Alter remus aquas, alter tibi radat arenas.
Tutus eris, medio maxima turba mari eſt.

Deſcendere, ſecundo flumine labi. Virg. 2. Georg. *Aut coniurato deſcendens Dacus ab Iſtro.* Horat. denatare dixit:

Nec quiſquam citus aquè Thuſco denatat alueo.

Q v i o *tibi tam paruis litoris vnda nocet?*] Quid periculi tibi in tam exiguo fluuio natare iuxta ripam? *littoris vnda*, aqua vicina litori. id eſt ripæ. littus enim pro ripa, vt adnotat. ad eleg. 2. lib. 1. *Eueni patrijs filia littoribus.*

A l t e r *ſæpe vno mutat præcordia verbo.*] puer flectit mentem, animum & ſententiam à ſæuitia ad lenitatem. *mutare* hîc in melius, vt eleg. 15. lib. 1.

Quarum nulla tuos potuit conuertere mores.

Præcordia, *iram* Beroaldus exponit, non peſſimè. nam elegia proxima dicturus eſt.

Quam facile irati verbo mutantur amantes.

& de pueri natura Horatius. *& iram*
Colligit & ponit temerè, & mutatur in horas.

de præcordijs dictum eleg. 1. ſup. verſ. 41. Quod de puero Propertius, etiam de puella Tibullus:

Sed flecti poterit, mens eſt mutabilis illi.

Vno verbo, minimo negotio; vt elegia proxima:

Quam facile irati verbo mutantur amantes.

Cic. ep. 4. lib. 15. fam. *vno verbo omnia conſequi.* & Terent. *Labaſcit victus vno verbo.*

A l t e r a *vix ipſo ſanguine mollis erit.*] puella vix morte ipſa miteſcet. Sanguis, pro cæde, & nece, vt eleg. 9. infra.

Sanguis erit vobis maxima palma meus.

& el. 5. lib. 4. *Conſuluitque Striges noſtro de ſanguine.* Cic. pro Q. Ligario. *Scio vos non petere ſanguinem.* Virg. *Date ſanguine pœnas.* Ouid. in ep. Hypermneſtræ:

Et queritur factum ſanguinis eſſe parum.

& eleg. 10. lib. 1. Triſt.

Hic vereor noſtro ne ſperet ſanguine prędam.

Ipſo ἐμφατικῶς, vt eleg. 19. lib. 1.

Hic timor eſt ipſis durior exequijs.

Virg. *Curę non ipſa in morte relinquunt.*

Mollis, facilis vt eleg. ſup.

Poſt venit aſſueto mollis ad arua iugo. Horat. *Nec rigido mollior æſculo.* alludit fortaſſe ad duritiem adamantis, qui ſanguine tamen frangitur, ſed hircino.

AD ELEGIAM V.

Ad Cynthiam.

HO c *verum eſt.*] Initium ab increpatione, vt eleg. 11. lib. 3.

Poſtume plorantem potuiſti linquere Gallum?

eleg. 30. infr. *Quo fugis ah demens?* eleg. 8. lib. 1.

A *Tune igitur demens?* ſimilis increpatio in Andria Terent. Act. 5. ſc. 1. *Hoccine eſt humanum factum, aut inceptum? hoccine officium patris?* Cic. pro Quintio, *verum*, vſurpat eodem ſenſu, eademque indignatione. *Continuone verum fuit poſtulare, vt ex edicto poſſidere bona liceret?* Idem pro Murena. *Negat eſſe verum Cato beniuolentiam allici cibo.* Idem ep. 17. lib. 2. fam. *Rationes mei quęſtoris ad te mitti verum non fuit.* & lib. 2. de legib. & alibi ſæpe. Horat.

Metiri ſe quemque ſuo modulo ac pede verum eſt.

Ipſe el. 13. infra.

Nonnihil ad verum conſcia Roma ſapit.

B Mart. epig. 25. lib. 11. *Hoc Labulle verum eſt?* Sic & τὸ δίκαιον Græcis æquum.

T o t a *te ferri Cynthia Roma.*] differri & infamis traduci per totam vrbem, vt loquitur eleg. 24. infra. *Ferri*, pro, differri. id eſt, infamari, vt eleg. 16. lib. 1. *Aeterna differor inuidia.* Virg. 1. Georg. ——*ita turbine nigro*

Ferret hyems culmumque leuem, ſtipulaſque volantes.

id eſt, differret, diriperet. Ipſe el. 31. infra.

Nuper enim de te noſtras me lęſit ad aures
Rumor, & in tota non bonus vrbe fuit.

E t *non ignota viuere nequitia.*] apertè in ſtupris verſari & volutari. Ouid. el. 13. lib. 1. Am.

C *An putas ignotam nequitiam eſſe ſuam?*

tolerabilior clandeſtinus amor. Tibull.

Celari vult ſua furta Venus. ſed Cynthia ſoluit pudorem. Sic eleg. 16. lib. 1.

Non tamen illa ſuę reuocatur parcere famę,
Turpior & ſecli viuere luxuria. Sic Virg.
Nec iam furtiuum Dido meditatur amorem.

quid nequitia dixi ad illud eleg. 6. lib. 1.

Extrema reddere nequitię.

H o c *merui ſperare?*] mea fides & patientia dignane fuit hoc præmio? An mihi metuenda fuit tua perfidia pro fide & conſtantia mea? eleg. 6. lib. 3.

D *Hęc te teſte mihi promiſſa eſt Lygdame merces?*

Petron. *Hoc de te merui?* vt &c. Sperandi verbum ambiguum. Catull.

——*Non hoc miſeram ſperare iubebas:*
Sed connubia lęta, ſed optatos Hymenęos.

Virg. ecl. 8. *Quid non ſperamus amantes?* Idem 11. Æneid.

Hęc adeo ex illo mihi iam ſperanda fuerunt
Tempore. *Merui* quoque ambiguè, vt el. 18. l. 1.
Quid tantum merui? quę te mihi crimina mutant?

D a b i s *mihi perfida pœnas.*] perſolues ſupplicium. eleg. 6. lib. 4. *Dat femina pœnas.* Virg. *Dabis improbe pœnas.* Catull.

E *At fixus noſtris tu dabis ſupplicium.* *Pendere pœnas*, Feſt. Virg. 9. Æn. *Pœnas perſoluens amborum.*

E t *nobis Aquilo, Cynthia, ventus erit.*] id eſt, nobis etiam, non tantum tibi. Virg. ecl. 3.

Et nobis idem Alcimedon duo pocula fecit.

Idem 8. Æneid.

Attulit & nobis aliquando optantibus ętas
Auxilium aduentumque Dei. Idem 2. Æn.
——*& nos aliquod nomenque decuſque*
Geſſimus. Scaliger ſic exponit prouerbium allegoricum: & nobis erit ſuda tempeſtas. nam Boreas ſudificus: vt eleg. 6. lib. 3.

Venit poſt multas vna ſerena dies.

Beroal-

Beroaldus adfert illud Ouidij 1. Faſt.

Et tibi, crede mihi, tempora veris erunt.

Titius exponit: & nos ventis quoque diſcerpendum trademus iuſiurandum. Palmerius ait minitari diſceſſum, vt verſu ab hoc 9. infra. & vento ſe vela daturum. Turneb. cap. 11. lib. 17. aduerſ. vt aquilo, inquit, mare turbat, & vertit; ſic noſtra mens illo tanquam procelloſo vento inflata mutabitur & vertetur, aliamque inueniam quam amem: vnde ſubijcit: *Non ita Carpathiç*, &c. Ego ſic explico. fides tua, vt aquilo ventus, res leuiſſima & inconſtantiſſima: ſic & noſtra fides futura eſt. ita enim dixit eleg. 6. lib. 1.

Oſculaque oppoſito dicat mihi debita vento.

vbi ventus, pro fide inani & futili. vel id ait. Nos ventos nihil aliud quam ventos putabimus, & verba tua, verba mera eſſe. eleg. 28. infra.

Quidquid iuratus ventus & vnda rapit.

& eſt μεταβολὴ τῶν προσώπων in, *nobis*, quia præceſſit, *mihi*, vt eleg. 1. verſ. 3. & 4. ſup.

INVENIAM *tamen è multis fallacibus vnam.*] Sic loquuntur, qui minantur alio ſe amorem tranſlaturos. Virg. 2. ecl.

Inuenies alium ſi te hic faſtidit Alexis.

in lib. 7. Anthologias: μὴ καλεῖ τίκτει, χ' ἑτέρημι ἄλλον. Theocrit. Idil. 11.

—— τί τὸν φεύγοντα διώκεις,

Εὑρήσεις Γαλάτειαν, ἴσως καὶ καλλίον' ἄλλαν.

tamen, pro tandem, vel denique, vt dictum ad eleg. 4. ſup. verſ. 10. *E multis fallacibus vnam.* ſic Horat. od. 11. lib. 3. *Vna de multis, face nuptiali Digna.* Ouid.

Qui modo de multis vnus & alter erant.

aliud eſt Ciceroni. *Vnus è multis*, ἐκ τῶν πολλῶν. & Ouid. 1. de rem. Amor. *fallacibus*, vt eleg. 10. infra:

Sed vobis facile eſt verba & componere fraudes,
Hoc vnum didicit femina ſemper opus.

Tibull.

Ah crudele genus, nec fidum femina nomen.

Virg. *Varium & mutabile ſemper femina.*

Ouid. 1. de arte am.

Fallite fallentes, ex magna parte profanum
Sunt genus, in laqueos quos poſuere cadant.

QVÆ *fieri noſtro carmine nota velit.*] quæ innoteſcere & celebrari cupiat noſtris verſibus. eleg. 25. infra.

Iſta meis fiet notiſſima forma libellis.

Ouid. eleg. 10. lib. 1. Am.

—— Quam volui nota fit arte mea.

Catull. in deteriorem partem:

Sed tu qualibet eſſe notus optas.

Ipſe eleg. vlt. huius libri.

Hæc quoque laſciui cantarunt ſcripta Catulli
Lesbia queis ipſa notior eſt Helena.

NEC *mihi tam duris inſultet moribus.*] mihi vt victo illudat: nam victores præſertim ferociores victos & iacentes pedibus calcant, iiſque inſiliunt. vt eleg. 7. infra.

Inſultetque rogis, calcet & oſſa mea.

Mores, pro ingenio, vt eleg. 17. lib. 1.

Nonne fuit melius dominç peruincere mores?

ET *te vellicet.*] Carpat & grauiter inſimulet,

A detrahat de fama. Sic & rodere & mordere dicuntur inuidi. An vt Martialis dixit:

Barbam vellere mortuo leoni. hinc ſcribere *vellicatim*, pro carptim. Seſenna apud Nonium. An ductum à vellenda lana, vnde vellus dictum Varroni. & noſtris, *drapper & bourrer.* Cic. pro Corn. Balbo. *More hominum inuident: in conuiuijs rodunt: in circulis vellicant.*

HAV *ſerò flebis amata diu.*] id eſt, poſt tempus & fruſtra, vt eleg. 1. lib. 1.

At vos, qui ſerò lapſum reuocatis amici.

B *Flebis*, te pœnitebit, vt Catull.

At tu dolebis, cum rogaberis nulli.

Horat oda 25. lib. 1.

Inuicem mœchos anus arrogantes.

Flebis. Dilogia: *Flebis amata diu*, & *flebis diu*, & *amata diu.* eleg. 7. infra:

Qua quondam edicta flemus vterque diu.

Amata iampridem cara. eleg. 8. infra.

Catull. epigr. 8.

Amata nobis quantum amabitur nulla. quod epigramma huic ſententiæ totum conuenit.

NVNC *eſt ira recens*] quę mora fit lenior, & relenteſcit. Ouid. 1. de arte am. ſic *curç recentes* eleg. 12. libr. 1.

Sed propera ne vela cadant, irçque reſidant
C *Vt fragilis glacies, interit ira mora.*

Iræ recenti, opponitur inueterata, quæ odium dicitur, inquit Cic. 4. Tuſc. *& tamen ira omnium tardiſſimè ſeneſcit.* vide in hanc ſententiam Ouidium 1. de rem. Am.

Optimus ille fuit vindex lędentia pectus
Vincula qui rupit, dedoluitque ſemel.

NVNC *eſt diſcedere tempus.*] dictum, vt ab Horat.

Tempus abire tibi eſt. diſcedere, eſt *abire domina*, vt loquitur eleg. 4. lib. 1. verſ. 2.

SI *dolor abfuerit, crede, redibit Amor.*] Si dolere & iraſci deſines, ruſus amare incipies. Antitheta: *dolor, amor*; *abfuerit, redibit. dolor*,
D pro ira; genus pro forma. vt eleg. 8. infra:

Tantus in erepto ſçuit amore dolor.

& eleg. 18. lib. 1.

Quamuis multa tibi dolor hic meus aſpera debet.

Virg.

Necdum etiam cauſſa irarum, ſæuique doloris
Exciderant animo. & Ouid. in Ibin.

Dum peragunt partes ira dolorque ſuas.

Crede, aduerbij loco, pro certè. dixi ad illud eleg. 2. lib. 1.

Crede mihi non vlla tuç medicina figurç eſt.

Redibit amor. dictum vt Virg.

—— rurſuſque reſurgens

E *Sæuit Amor.* ſic venire dicitur & fugere.

NON *ita Carpathiæ variant Aquilonib. vnda.*] maris Carpathij aquæ diuerſim feruntur à ventis ſæuiſſimis. Carpathos inſula è regione Ægypti inter Rhodum & Cretam, quam 2. Iliad. Κράπαθον Homerus vocat κατὰ μετάθεσιν. Plin. cap. 12. libr. 4. Strabo in fin. libr. 10. Virg. Horat. & ipſe eleg. 9. libr. 3. *Variant.* ἀνταλλάσσουσιν αὐτὰ τὰ κύματα. vt eleg. 2. libr. 4.

Prima mihi variat liuentibus vua racemis.

Liuius libr. 9. *Si variarent.* id eſt, variæ

eſſent ſententiæ. ſic *tendit, vertat, voluet.*

Aquilonibus. Feſtus: *Aquilo à vehementiſſimo volatu inſtar aquilæ appellatur.* Aquilone flante mare redditur atrius & obſcurius. Gellius ex Ariſtotelis problematis.

N*ec dubio nubes vertitur atra noto.*] incerto flatu Auſtri huc illuc impellitur. ſic eleg. 9. infra.

Non ſic incerto mutantur flamine Syrtes:
Nec folia hyberno tam tremefacta noto.
Quam cito fœminea non conſtat fœdus in ira.

vnde *vertitur*, hic rectè legitur. quamuis forte non male & *verritur.* vt *nubila verri* dicuntur Lucretio & Virgilio non quidem à noto, ſed Aquilone. *Nubes atra*, cæca, nigra, obſcura. Horat. oda 16. lib. 2.

Simul atra nubes condidit lunam. vbi ad nubis etymon alludit. *Nubes-noto*, vnde *nubilus auſter.*

Q*vam facile irati verbo mutantur amantes.*] Statim placantur & ex iratis tranquilli vel ſolo verbo redduntur. verbo, vt eleg. ſup. prox. verſ. pen. *Alter ſæpe vno mutat præcordia verbo.*

D*vm licet iniuſto ſubtrahe colla iugo.*] Dum facultas & occaſio tibi datur iniquo & nimium graui ſeruitio te libera. ſui ipſius allocutio. *Dum licet*, vt Ouid. 4. Faſt.

Dum licet, & ſpirant flamina nauis eat.

Idem eleg. 6. lib 2. Am.

Hoc tibi, dum licuit, Pſittace, turtur erat.

id eſt, dum vixiſti. vide adnotata ad eleg. 19. lib. 1. verſ. pen. Iugum de ſeruitio. de tranſlatione illa dictum eleg. 3. ſup. verſ. 47. Ouid. 1. de rem. Am. *Et tua læſuro ſubtrahe colla iugo.* & eleg. 2. lib. 5. Triſt.

Subtrahis & fracto tu quoque colla iugo.

Horat. ſat. 7. lib. 2. *Eripe turpi Colla iugo.* Ipſe eleg. 11. lib. 3.

Quod nequeam fracto rumpere vincla iugo.

Iugum iniuſtum, vt contra *Iuſta ſeruitus* Terent. vide adnotata ad illud eleg. 7. lib. 1.

Iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.

N*ec tu non aliquid, ſed prima nocte, dolebis.*] nonnihil ægritudinis ſenties, verum id fortaſſe nocte prima tantum. Ouid. 2. de rem. Am.

Nec ſi quid forte dolebis Sentiat. ipſe eleg. 18. infra. *Aut ſi quid doluit forte, dolere nega.* eleg. vlt. lib. 4.

Aut ſi quid doliturus eris.

Afran. apud Ciceronem 4. Tuſculana: *Dummodo doleat aliquid, doleat quidlibet.* *prima nocte*, nocte illa qua primum ab amica diſceſſeris. & nocte, quia triſtior nox & amarior die. Aliter Horat. *Prima nocte domum claude.*

O*mne in amore malum, ſi patiare, leue eſt.*] nihil tam graue, quod leue non reddat patientia. *Si patiare*, dum modo perferas & obdures. Virg. 5. Æneid.

Quidquid erit ſuperanda omnis fortuna ferendo eſt.

Horat. oda 24. libr. 1. *Durum, ſed leuius fit patientia.* Ouid. 8. Met. *Paupertatemque ferendo Effecere leuem.* Plaut. Capt. ſc. 1. Act. 2. *Decet id pati æquo animo: ſi id facietis, lenior labor erit.*

A*t tu.*] Seruit ἀποστροφῆ. vt eleg. 6. libr. 1.

A verſ. 31. dictum eſt.

P*er dominæ Iunonis dulcia iura.*] An *iura* matronis tributa, quibus matrona Iuno præeſt, & cui *vincla iugalia curæ*? An quia Cynthia iam peperit, vt eleg. 15. infra.

Viderit hanc ſi quam iam peperiſſe pudet? An *iura* pro religione & numine? vt eleg. 3. lib. 3.

Sub terris ſint iura Deûm. Sane omnia mulieres Iunoni accepta ferebant, eratque Iuno mulierum, vt Genius virorum, vnde iuſiurandum Tibull. eleg. vlt. lib. 3.

Quod ſi perque ſuos fallax iurarit ocellos,
B *Iunonemque ſuam, perque ſuam Venerem.*

& eleg. pen. lib. 4.

Hac per ſancta tuæ Iunonis numina iuro,
Quæ ſola ante alios eſt tibi magna Deos.

vide & eleg. eiuſd. lib. cui initium eſt *Natalis Iuno. Domina* autem, vel regina; ſic enim & *Venus regina* & *Domina* à Propertio vocatur. vel *hera*, quia Dij heri. Ipſe eleg. 2. lib. 3.

Et dominæ Veneris volucres, mea cura, columbæ.

Ouid. eleg. 12. lib. 3. Am.

Iuniſa eſt dominæ ſola capella Deæ.

id eſt, Iunoni.

C P*arca.*] paulo aliter Tibull. elegia 7. libr. 2. *Parce per immatura tuæ precor oſſa ſororis.* *parce*, caue, deſine. vt eleg. 15. lib. 1. verſ. 26. dictum.

T*vis animis.*] iracundia & ſæuitia, vt eleg. 5. lib. 1.

Illa feros animis alligat vna viros. Animi & animus, pro iracundia. Horat. oda 14. lib. 3. carm.

Lenit albeſcens animos capillus. & ep. 2. libr. 1.

Ira furor breuis eſt, animum rege.

τὸν θυμόν. vet. gloſſ. *furor*, θυμός. Ouid ep. Briſeid. *Vince animos, iramque tuam qui cetera vincis.* Attius Myrmidonibus apud Nonium in *Con-*
D *fidentia: Iram infrenes, obſtes animis, reprimas confidentiam.*

N*ocere tibi.*] tibi obeſſe, & malum tibi arceſſere inmento tuo, quia ego coactus & laceſſitus te vlſciſcar.

N*on ſolum taurus ferit vncis cornibus hoſtem.*] Anacreon: φύσις κέρατα ταύροις &c. *ferit*, vt Virg. ecl. 3. *Cornu ferit ille, caueto. Vncis cornibus*, incuruis & ſimul acutis, vt eleg. 11. lib. 4.

Torques ab inciſa decidit vnca gula.

vnca, quia conſerta velut hamis, vt Virg. loquitur. eleg. 20. lib. 3.

Cornua nec valuit curuare in pellice Iuno.

E Virg. 3. Georg. de bouis forma præſtantiſſima.

——*camuris hirtæ ſub cornibus aures.*

id eſt, *incurruis*, inquit Seruius.

V*erum etiam inſtanti læſa repugnat ouis.*] Ouem poſuit pro beſtia placidiſſima: vnde *Fabius Maximus Ouicula* dictus, Auctore Plutarcho. Ouid. *Quid meruiſtis oues, placidum pecus?* Conſulẽdum prouerbium: *Sua eſt & formicis ira.* *Repugnat*, reſiſtit, & ſe vlciſcitur quantum poteſt. propriè, vt 8. ad Attic. in ep. Pompeij, *vt non pugnet, ſed repugnet ſuis locis.* Sic alibi: *Reſtiiſſes, repugnaſſes.*

N*ec tibi periuro. ſcindam de corpore veſtes.*] Stat. 1. Achill. *Fluxæ veniunt in pectora veſtes,*

Scinde puer, ſcinde. Ouid.3. de art.am.

Nec ſcindet tunicaſue ſuas, tunicaſue puellæ.

Ipſe eleg.15. infra.

Sciſſa veſte meas experiere manus.

Horat. oda 17. lib.1.

Et ſcindat hærentem coronam
Crinibus, immeritamque veſtem.

Tibull. eleg. vlt. lib.1.

Sit ſatis è membris tenuem praſcindere veſtem.

ita vetus lib. vbi *è membris*, vt hic, *de corpore.* Terent. Adelph. *Diſcidit veſtem, reſarcietur.* *Periuro de corpore*, magis poëticum eſt, quam periuræ. lingua enim pars corporis iurat, & peierat. Sic eleg. 3. lib. 1. *Ebria veſtigia*, pro ebrio homine. & eleg. 18. lib. 1. *Formoſi pedes.* & Horat. oda 15. lib.1. *Adulteros crines.*

Nec *mea præcluſas fregerit ira fores.*] Ouid. 1. de art. am.

Effice nocturna frangatur Ianua rixa.

eleg. 9. libr. 1. Am.

Hic portas frangit, at ille fores.

& 3. de arte am.

Nec franget poſtes, nec ſæuis ignibus vret.

Tibull. eleg. vlt. lib.1.

Sed Veneris tunc bella calent, ſciſſoſque capillos
Femina, perfractas conqueriturque fores.

Idem eleg.1. lib.1.

Nunc leuis eſt tractanda Venus, dum frangere poſtes
Non pudet. eleg. vlt. lib.3.

Nec tamen irata ianua fracta manu.

Nota res ex eleg.16.lib.1. vbi ianua ſaucia conqueritur. tangit Horat. oda 26. lib.3.

Oppoſitis foribus minaces. *Mea ira fregerit*, ego iratus, vt eleg.1. ſup. *Mea Muſa.* eleg. 18. libr. 1.

Non ita ſæua tamen veneris ira mea.

ſic *meus dolor, mea lacryma, mea fauilla.* *præcluſas*, ante clauſas quam potuerim ingredi. ſic Cic. 7. Verrina: *Omnes aditus miſericordiæ tibi eſſe præcluſos.* Ouid.2. Met.

Sed nocet eſſe Deum, præcluſaque ianua leti.

aliter Cæſar 2. de bell.Gall. *Cohortes eiecit, portaſque præcluſit.* id eſt, omnino clauſit.

Nec *tibi connexos iratus carpere crines* *Nec duris auſim lædere pollicibus.*] licet iratus, eoque fortior, non tamen auſim &c. ſic Horat. oda 27. lib.3. *Palluit audax.* quamuis audax. Ouid. 1. de arte am.

Peſſima ſit (licet) *nulli non ſua forma placet.*

vide eleg.3. lib.1. verſ. *Et quamuis*, &c. *Carpere*, ſcindere, laniare, diſcerpere. Ouid.3. de arte amandi.

Nec raptus (leg. *carptus*) *flendi cauſſa capillus erit.* vnde *carpere mulum*, in conuiuio ſcindere, Mart. epigr.12. lib.3. vnde *carpus* apud Petron. *Eſcuyer tranchant.* & in 12. tab. auctore Seruio in 12. Æneid. *Mulier faciem ne carpito.* eadem ſententia Ouid. eleg 7. lib.1. Amor.

Ergo ego digeſtos potui laniare capillos?

Ipſe eleg.5. lib. 4.

Si tibi forte comas vexauerit vtilis ira.

de hoc genere ſæuitiæ Tibull. eleg. vlt. libr. 1. Apuleius libr. 9. Aſin. Aur. *Connexos crines*, comptos, vel in ſpiram conuolutos. An vt Virg.

Fronde premit crinem fingens, atque implicat auro?

A An collectos in nodum? Ouid.

Sparſos per colla capillos Colligit in nodum. An nexus vittarum, intelligit? Virg.

Vſperenm crinem vittis innexa cruentis.

Rvsticvs.] durus, inhumanus, incultis & aſperis moribus. nam vt ait Tibullus.

Lapis eſt ferrumque, ſuam quicunque puellam
Verberat. Virg. ecl.2. *Ruſticus es Corydon.*

& ipſe eleg.1. lib.4.

Pellitos habuit, ruſtica corda, patres.

vnde *Rus merum* Plauto: & Catullo *Infacetior rure.*

Hæc *aliquis tam turpia prælia quærat.*] tam io-
B honeſtæ rixæ cupidus ſit. *quærat*, vt eleg. 5. lib.3. *Hoſtem quærimus.* & Cic. ep. 2. libr. 12. fam. *turpia prælia*, quia turpe certare cum femina Virg. 2. & 4. Æneid. & Tibull. vnde & *mors inhoneſta.* el.8. infra. & *turpis rixa.* el.8. lib.4.

Cvivs *non edera circumiere caput.*] Qui poëta non ſit, ſed à Muſis abiens, omnique humanitate. Hedera poëtæ coronabantur. Virg. ecl.7. *Paſtores edera creſcentem ornate poëtam*
Arcades. Horat. od.1. lib.1. carm.

Me doctarum edera præmia frontium. Item.

Prima feres ederæ victricis præmia.

Iuuenal. ſat. 7.

C *Vt dignus venias ederis, & imagine macra.*

Ouid. eleg.6. lib.1. Triſt.

Deme meis ederas, bacchica ſerta comis.
Iſta decent lætos felicia ſigna poetas.

Perſ. *Quorum imagines Lambunt ederæ ſequaces.* ederam verò ſacram eſſe Baccho conſtat, quia vt ille Iuuenis ſemper, ita ſemper hæc viret. Feſt. Seru. in ecl. 7. Poëtas edera coronari ait, quia Baccho ſacri, & inſani: vel quia carmina ſemper virent, poëtiſque, & alijs æternitatem pariunt. Plin. cap.39. lib.16. Poëtas eo genere ederæ coronari ait, cuius ſemen crocatum ſit. io ẃ *Circumiere*, nulla fit ſynalœpha, quia iun-
D ctum verbum eſt, ſic Ouid. eleg. 2. lib. 1. de ponto. *More lupi clauſas circumeuntis oues.* & 8. Metam.

Sæpe etiam manibus nexis ex ordine, trunci
Circumiere modum. & 3. de arte,

Metaque feruenti circumeunda rota. vide Priſc. libr. 2.

Scribam *igitur quod non vnquam tua deleat ætas.*] quod tu viua nunquam delere poſſis, & quod permaneat etiam mortua. *Scribam*, vt eleg. 28. infra.

Scribam ego, per magnum eſt ſalua puella Iouem.

Igitur, pro potius, vt eleg.19. infra.

E *Hac igitur mihi ſit lepores audacia molles*
Excipere. Quod, vt eleg.9. lib.1.

Et caue quod quæuis noſſe puella velit.

Tua ætas, tu ipſa, vt docuimus ad illud eleg. 6. lib.1. *Nam tua non ætas vnquam ceſſauit amori.*

Cynthia *forma potens.*] eleg. 20. lib.3.

Eſt tibi forma potens, ſunt caſtæ Palladis artes.

eleg.10. lib. eiuſd.

Et pete, qua polles, vt ſit tibi forma perennis.

Ouid.3. de arte am.

Eſt illis (formoſis) *ſua dos, forma ſine arte potens.* *Potens forma*, quæ poteſt ad amorem inducere. ſic Plautus Pœnulo Act. 5. ſc. 4. *Præpotentes*

dixit, pro formoſiſſimis. & *fortes*, pro formoſis, vt probat Nonius. & contra *pulcher*, pro forti: *Satus Hercule pulchro pulcher Auentinus.* Anacreon: Νικᾷ δὲ ϰαὶ σίδηρον ϰαὶ πῦρ, ϰαλή τις οὖσα. &c. Ipſe eleg. 29. infra.

Heu quantum per ſe candida forma valet.

Apuleius lib. 10. *Nouerca forma magis, quam moribus in domo mariti præpollens.* Plaut. Moſtell. ſc. Iampridem. *Virtute forma id euenit.* Socrates, vt ait Laërti⁹ in vita Ariſtotelis τὸ ϰάλλος ὀλιγοχρόνιον τυραννίδα vocabat. & Carneades ἀδορυφόρητον βασιλείαν Ouid. eleg. 17. lib. 2. Am.

Non tibi ſi facies nimium dat in omnia regnum.

τὸ *Cynthia* Scaliger vult eſſe epitheton, vt *Rhenum flumen, Stertinium acumen.*

Cynthia *verba leuis.*] Scaliger olim ex coniectura: *Cynthia formipotens, Cynthia verbilenis.* poſt magis probauit: *Cynthia forma potens, Cynthia verba lues.* id eſt, tua verba & periuria lues, eorumque pœnas perſolues. ſed probo, *verba leuis*, vt ſit ſynecdoche, vt πόδας ὠϰὺς Ἀχιλλεύς. ſæpe hæc duo coniungit, vt elegia 5. libr. 4.

Verbaque duxiſſet pondus habere mea.

& eleg. 21. infra.

Quid iuuat in nullo pondere verba loqui?

id eſt promittere futiliter. An *Cynthia leuis*, eſt verba, id eſt, inane quid? *verba*, pro re & fide inani, vt eleg. 8. lib. 1.

Quin ego, vita, tuo limine verba querar?

Albinouanus ad Liuiam.

Mulis in te amiſſis, nec tu tot verba bonorum.

id eſt nomen inane tot virtutum. Sed vet. lib. habent *forma*, eleganti iteratione, & ſic ſe legiſſe teſtatur Palmerius, & iocum quæſiuiſſe Propertium ait ab inexpectato, quod magnum aliquid minatus, tam puſillum iecerit probrum. Sanè *forma leuis* vt eleg. 16. infra.

Formoſis leuitas ſemper amica fuit.

& alib.

Tam te formoſam non pudet eſſe leuem?

&: *Hic tibi pallori Cynthia verſus erit.*

rectè conueniunt.

Creoe *mihi quamuis contemnas murmura famæ.*] nihili facias ſermones tacitos hominum de tua nequitia. Sic Catull. epig. 5.

Rumoreſque ſenum ſeueriorum
Omnes vnius æſtimemus aſſis.

Murmura famæ, vt Catull. *An verè fama ſuſurrat*
Grandia te medij tenta vorare viri.

Ouid. 12. Met. in deſcriptione famæ.

Nec tamen eſt clamor, ſed parua murmura vocis

& in ep. Deïan.

Aucupor infelix incertæ murmura famæ.

& in ep. Helenæ.

Nec coor hoc falſò: ſenſi mala murmura vulgi:
Et quaſdam voces rettulit Aethra mihi.

Hic *tibi pallori Cynthia verſus erit.*] te culpæ conſciam & flagitij pallere coget. *Pallori*, tremori, inquit Scaliger, propter metum violati iuriſiurandi, vt affectum pro affectu poſuerit, pallorem pro rubore ac pudore non probo. imo alludit ad pallorem noxiorum. Horat.

Nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.

A

AD ELEGIAM VI.

Ad eandem.

Non *ita.*] ſic exorſus eleg. 14. infra.

Complebant *ædes.*] ἀπροσωπικῶς αὐτὶ τοῦ πληθυντικοῦ, quidam putant, pro complebantur; vt *variant* elegia proxima ſuperiore, & *ducere*, produci eleg. 1. lib. 1. At Scaliger in Catal. ſubaudiendum putat, homines amatores, vt apud Theocrit.

B *Ὅσσον ἐρῶντι πατρὸς ϰαὶ ματρὸς ἀϰούει.*

ſubauditur enim παῖδες.

Ephyrææ *Laidos.*] Corinthiæ. Corinthus antea dicta Ephyra inquit Plin. cap. 4. lib. 4. & Seru. in illud 2. Georg.

Illuſaſque auro veſtes, Ephyreaque æra. *Corinthus*, inquit, *Ephyrus dicta.* Homer. 2. Odyſſ. ἐφύρην meminit. ſic dicta Corinth⁹ ab Ephyre Oceani filia, inquit Pauſanias in Corinthiacis initio. Ouid. in epiſt. Medeæ.

Hic Ephyren bimarem: Scythia tenus ille niuoſa
Omne tenet. & 1. de arte amandi.

C *Cui non defleta eſt Ephyræ flamma Creuſa.*

Lais autem Sicula natione fuit, ſed Corinthi habitauit, vt ait Plutarch. In Nicia. vide Pauſan. Corinthiacis. Athenæum cap. 10. 10. & 16. lib. 13. Ælian. lib. 12. & 14. Gellium & alios in prouerbio: *Non eſt cuiuſlibet Corinthum appellere.* de ea Demoſthenes: οὐϰ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν.

A *cuius iacuit Græcia tota fores.*] excubare ſolita in limine & veſtibulo. huc pertinet Platonis epigr. de Laïde.

Ἡ σοβαρὸν γελάσασα ϰαθ᾽ Ἑλλάδος, ἡ ποτ᾽ ἐραστῶν
Ἑσμὸν ἐπὶ προθύροις Λαῒς ἔχουσα νέων.

D In epigr. Henrici Stephani. *Ad* fores eſſe dixit Plaut. Amphitr. *Quis ad fores?* Virg.

Fiduſque ad limina cuſtos. Ouid. 3. de arte amandi.

Ante fores iaceant crudelis ianua dicant.

de hoc amantium more dictum eleg 16. lib. 1. verſ. 22.

Turba.] multitudo amatorum cum rixa.

Menandreæ *Thaidos.*] quæ in Menandri comœdijs ſæpe inducitur, nobiliſſima meretrix. Sic eleg. 5. lib. 4.

Sed potius mundi Thais pretioſa Menandri
Cum ferit aſtutos comica mœcha Getas.

E Lemma eſt apud Martial. *Menandri Thais:* cui ſubſcriptum:

Hac primum Iuuenum laſciuos luſit amores.
Hac Glycere verè Thais amica fuit.

Leg. Athenæus cap. 13. lib. 13. Q. Curtius lib. 5. & Plutarch. in Alexandro. Ouid. 3. de arte amandi: *Vt ſis liberior Thaide, finge metus.*

& eleg. vlt. lib. 1. Am.

Dum fallax ſeruus, durus pater, improba lena
Vixerit, & meretrix blanda, Menandros erit.

In *qua populus luſit Erichthonius.*] delicias fecit, *ad quam amores ſuos exercuit*, vt loquitur Catullus. *Ludere*, ἀφροδισιάζειν. Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Ludunt formoſæ: caſta eſt quam nemo rogauit.

eleg.3. lib.2. Am.

Eſt etiam facies, ſunt apti luſibus anni.

& 1. de arte amandi.

Illic inuenies quod ames, quod ludere poſſis.

Ipſe eleg.9. infra.

Quinetiam multo duxiſti pocula luſu.

& elegia 18.

Ludis & externo tincta nitore caput.

& elegia 32.

Sin autem longo nox vna aut altera luſu
Conſumpta eſt.

vet. gloſſ. *Concluſio, συνδυασμός.* id eſt coitus
Venereus. *Erichthonius*, Athenienſis, ab E-
richthonio Vulcani filio, de quo Ouid.2.Met.
& Virg.3. Georg. *Erechtheus*, Homero. Ma-
nilius.

Qualis Erichthonios peſtis populata colonos.

Nec *quæ deletas potuit componere Thebas Phry-
ne.*] Quæ ita potens, & diues fuit, vt denuo
conderet exciſas, & euerſas ab Alexádro The-
bas. Athenæus lib.13. cap.22. Plin. cap.8. lib.
34. Phrynes ſimulacrum commemorat fa-
ctum ab eius Amatore Praxitele. Pauſan. in
Atticis commemorat, vt Praxitelem deceperit
ſubmiſſo, qui nunciaret eius officinam con-
flagrare: cum enim ille exclamaſſet actum de
laboribus & operibus ſuis ſi Satyro & Cupi-
dini flamma non peperciſſet: tum Phryne bo-
no animo eſſe iuſſit & Cupidinem delegit. Fa-
bius cap.15. libr.3. ait ream capitis defenſam
ab Hyperide, & abſolutam non tam eloquen-
tia patroni, quam nudati corporis forma præ-
ſtantiſſima. Laërt. in Diogene ſcribit eam
Veneri auream ſtatuam poſuiſſe Delphis, cui
ſubſcripſerit Diogenes, *ex Græcorum intempe-
rantia.* & Plut. in lib.2. de fortuna Alexandri
Cratetem, ait conſpecta illa ſtatua, dixiſſe,
Ecce tropæum Phrynes de Græcorum libidine. vide
Iunium prouerb.34. cent.9. in fine prouerbij.

Tam *multis facta beata viris.*] diues facta ob
tam multos amatores. ſic eleg.15. infra.

Lectule diuitijs facte beata meis.

Beata, diues eleg.26. infra.

Nam mea, cum recitat, dicit ſe odiſſe beatos.

Horat. *Eſto beata, funus*, &c. Catull.

Vt me vnum facerem beatiorum. *Viris*, amato-
ribus. vt hic infra.

Et miſer in tunica ſuſpicor eſſe virum. In Catal.

Quæ quot nocte viros peregit vna.

Qvinetiam *falſos fingis tibi ſæpe propin-
quos.*] præterea ſimulas cognatos eſſe etiam
alieniſſimos. ὡς τὸ ἀυλὸ, vt eleg. 24. infra.
Simulatum fingis amorem. Falſos propinquos, vt,
frater eſt, cognatus eſt. eo ſenſu Tibullus eleg. 1.
lib.3. *Hic tibi vir quondam, nunc frater.*

Oscvla *nec deſunt qui tibi iure ferant.*] Plin.
cap.13. lib.14. *Cato* (ſcribit) *ideo propinquos femi-
nis oſculum dare, vt ſcirent an temetum olerent.* Idem
Gellius cap. 23. lib. 10. Plutarch. in Romulo
morem illum muliebrem ſalutandi propin-
quos ait manaſſe à mulieribus Troianis, quæ
Ruma duce, cum incendiſſent naues, oſculo
iratos maritos placarunt. Sueton. in Claudio
cap.26. *Illecebris Agrippinæ Germanici fratris ſui
filiæ, per ius oſculi, pellectus in amorem.* Idem in

A Tiberio cap.34. *Quotidiana oſcula prohibuit edi-
cto.* vide Plutarch. problem. quæſt. 6. & in
libello, de claris mulierum factis.

Me *iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt.*]
expreſſi in tabula vultus me offendunt, & ſu-
ſpicione ac metu cruciant. vide eleg. 8. lib.3.
verſ. 16. *Nomina*, an quia ſubſcripta tabulis
nomina eorum, quorum pictæ facies? an
quia nomina quædam excogitantur, ſub qui-
bus latent amatores? vet. libr. *Numina.* id
eſt, Deorum imagines & ſigna, quia ſub
ſpecie Iouis, Mercurij, Phœbi poteſt latere
B amator.

Me *tener in cunis & ſine voce puer.*] hæc tria
aliena à ſuſpicione, quia *tener*, vitulus pro
tauro: quia *in cunis*, vbi conſtrictus iacet,
nec ſe commouere poteſt: quia *ſine voce*, &
blanditias ac delicias dicere non poſſit. *tener*,
ergo minus vtilis ei militiæ. tener ad ætatem
refertur. vt Ouid. ep. Deïaniræ:

Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras.

Aliter Tibull.

Nec tibi Tener puer patebit vllus.

In cunis, vt eleg.13. infra.

Atque vtinam primis animam me ponere cunis.

Seruius cunas & cunabula deducit ἀπὸ τοῦ κύειν,
C quod eſt prægnantem eſſe & eniti. ſed nihil eſt
neceſſe originem verbi è Græcia petere, nam
cunire, eſt quod pueri ſolent, nec honeſte
dici poteſt. Eo alluſit Plautus Ciſtellariam:
Faciam puerile officium, conquiniſcam ad ciſtellam.
Idem in Pſeud. obſcœnè dixit; *Tune etiam cu-
bitare. ſoletis in cunis puer? Sine voce*, periphraſis
infantis: vt apud Horat. oda 6. lib.4.

Neſcio fari pueros. quæ Homerus νήπια τέκνα
vocat. & *ſine voce*, quæ quidem intelligi poſ-
ſit. nam vagitus auditur quidem, ſed non in-
telligitur.

Me *lædet, ſi multa tibi dabit oſcula mater.*] Si
ſemel aut iterum te oſculabitur nihil com-
D monebor, quia id & pietas iubet, & iure co-
gnationis licet. ſed ſi ſæpius id faciat, ſuſpica-
bor aliquid mali. Petron. *Omnia me oſcula vul-
nerabant, omnes blanditiæ. Mater*, dixi eleg.4. ſup.
verſ. 26.

Me *ſoror, & cum qua dormit, amica ſimul.*] ex
hoc loco intelligimus ſororem habuiſſe Cyn-
thiam. de ſorore enim Propertij nihil legi-
mus. de ſorore & propinquis mentitis & oc-
caſionibus his fallendi vide Plautum Aſin. ſc.
1. Act. 4. Iun. prouerb.34. cent.4. *Dormire cum
aliquo*, interdum ludere, vt eleg.18. infra.

Cum ſene non pudet talem dormire puellam.

E Terent. Eunucho. ſc.3. Act. 2. *Cibum vna ca-
pias, adſis, tangas, ludas, propter dormias.* ſupra *com-
ponere latus.* Ouid.

Et bene dic dominæ bene cum quo dormiet illa.

Cum qua ſimul, vt Virg. *Mecum vna.* Horat.
Tecum ſimul. Muretus ſic explicat. *Soror tua
lædet me, & amica cum qua ſimul ipſa dormit.*
ambiguè & obſcurè. explico. & amica ſo-
roris, cum qua ſimul ipſa ſoror dormit.
Huc pertinent verſus Plauti Aſin. Act. 4.
ſc. 1. *Alienum hominem intromittat neminem?
Quod illa aut amicum, aut patronum nominet,*

Aut quod illa amicę amatorem prędicet. Peo, *amita*, vet. lib. *Amita.* Feſtus: *Amita, patris mei ſoror: quaſi amita, quia ſimiliter tertia à me ſit atque auia. vel quia à patre meo amata ſit; quia plus ſorores à fratribus, quam fratres diligi ſolent.* A

OMNIA *me lædent (timidus ſum, ignoſce timori.)* Ouid. in ep. Heeus.

Omnia ſed vereor, (quis enim ſecurus amauit?)

eleg. 11. lib. 1.

Ignoſces igitur ſi quid tibi triſte libelli
Attulerint noſtri, culpa timoris erit.

Ouid. ep. 1.

Quid timeam ignoro: timeo tamen omnia demens. B

Ipſe eleg. 34. infra.

Ipſe meas ſolus, quod nil eſt, æmulor vmbras,
Stultus, quod ſtulto ſæpe timore tremo.

ET *miſer in tunica ſuſpicor eſſe virum.*] opinor licet falſo amatorem eſſe intra tunicam & interiorem veſtem. *Miſer*, timore perditus, quia nihil miſerius, quam ſemper timere, vt de ſe Cæſar confeſſus eſt: quæ pœna Tantali. Lucret. lib. 3. *Suſpicor*, opinor licet falſo, vnde ſuſpectus, inquit Feſtus. Suſpicere, ſuſpicare, ſuſpicari olim idem fuit. tranſlatum ab ijs, qui ſurſum adſpiciunt metuentes impendentem C ruinam. *In tunica.* Riſi nuperum & nouitium interpretem. *In tunica*, veſte muliebri, quaſi non & virorum tunicæ fuerint. Sed *in tunica*, eſt intra tunicam & interiorem veſtem. Iocus ex abſurdo. Sic Catull.

——*quadam, inquit, nitidum ſinum reducens,*
Et hic in roſeis latet papillis intra papillas, inquit, latet Camerius, quē quæris. Sic & apud Plaut. Aulul. ſc. 3. Act. 4. *Euclio ſcrutatur aulam auri intra ſerui tunicas.* ſimilis iocus in Amphitr. *Mirum niſi latuit in hac hirnea.* & epidico ſc. 1. Act. 1. *Vbi is ergo eſt? niſi ſi in vidulo aut melina occluſiſti.* Turpil. Philopatro apud Nonium in *Strophium. Me miſeram quid agam? inter vias epiſtola excidit mihi. infelix, inter tuniculam & ſtrophiū collocaueram.* Idē D Plautus in Rudente: *parentes in vidulo concluſos irridet*, id eſt, ſignum parentum noſcendorum.

HIS *olim (vt fama eſt) vitijs ad prælia ventum.*] luxuria, libidine, perfidia deducta res ad arma & cædem. Virg. 3. Georg.

Si quando ad prælia ventum eſt. Cic. 6. Philipp.
Propter æs alienum venire ad arma. ſic ipſe eleg. 9. lib. 4. *ad fœdera veni.*

HIS *Troiana vides funera principijs.*] aut intelligis hinc originem habuiſſe. aut vides, pro audis, vt eleg. 16. infra. E

Vidiſti toto ſonitus percurrere cælo.

Funera Troiana, cladem & excidium Troiæ. Sic Cicero 2. ad Att. *Nouo quodam morbo ciuitas moritur.* Plautus *facere funus prandio.* vide adnotata ad eleg. vlt. lib. 1. verſ. 3.

Aſpera Centauros eadem dementia iuſſit
Frangere in aduerſum pocula Pirithoum.

Aſpera & *dementia* & *pocula*, vt eleg. 2. ſup.

Nec ſolitus ponto viuere toruus aper.

Aſpera dementia, ſæua ebrietas geminata libidine. ſic elegia 8. libr. 3. *Furioſa mero.* & Cicer. in Catone. *Cum ex Sophocle quæreretur ætate iam iam confecto, vtereturne rebus Venereis? Dij meliora, inquit, libenter enim hinc, vt à Domino agreſti ac furioſo profugi.* *Aſpera pocula*, ſignis exſtantibus, Virgilio, Ouidio & Iuuenali. & *Nummus aſper* eadem fere ratione, quod tractatu aſper. *Frangere in*, vt Plaut. Captiui. ſc. 1. Act. 1. *Frangi aulas in caput.* ſic Terent. *In me cudetur faba.* de re eadem Ouid. 12. Met.

Et prima pocula pugna
Miſſa volant, fragileſque cadi, curuique lebetes,
Res epulis quondam, nunc bello & cædibus apta.

Horat. oda 27. libr. 1.

Natis in vſum lætitiæ ſcyphis Pugnare. Stat. 2. Thebaid. de more Thracum ebriorum.

B ——*tunc ſaxa manu, tunc pocula pulchrum*
Spargere.

In aduerſum Pirithoum, contra Pirithoum è regione accumbentem. Ouid. 12. Met.

Forte fuit iuxta ſignis exſtantibus aſper,
Antiquus crater, quem vaſtum vaſtior ipſe
Suſtulit Aegeides, aduerſaq; miſit in ora. (Euryti)

Stat. 1. Achill. de Centauris:

Et conſanguineos ferali cratere in hoſtes.

CVR *exempla petam Graiûm?*] quamobrem externis exemplis vtor, cum abundem domeſticis.

C TV *criminis auctor.*] dicitur & *auctor* tantum, αἴτιος. Vetus Comicus. *Ne vitia tranſcenderent auctoris pœna.* Auctoris eorum ſcilicet vitiorum. Ouid.

Da veniam culpæ, decepit idoneus auctor.

Criminis, culpæ, ſtupri & raptus. vt infra verſ. 15.

Cum paries nullo crimine pictus erat.

eleg. 30. infra.

Hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit.

Ouid. eleg 5. lib. 2. Am.

Ipſe miſer vidi cum me dormire putares,
Sobrius appoſito crimina veſtra mero.

D eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Pallade conſpecta, natum de crimine virgo
Suſtulerit quare quæris Erichthonium.

NVTRITVS *duro Romule lacte lupa.*] nominatiuus pro vocatiuo, vt ſæpe. *duro lacte*, quaſi ſæuitiam cum lacte feræ lupæ hauſerit. de lupa nutrice Romuli præter Liuium libr. 1. Plut. in Romulo. Virg. 1. & 8. Æneid. & Ouid. 2. & 3. Faſt. ipſe elegia 9. libr. 4.

Eductoſque pares ſyluestri ex vbere reges.

eleg. 1. lib. 4.

Optima nutricum noſtris lupa Martia rebus,
E *Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.* Ibid.
Sanguinis altricem non pudet eſſe lupam.

eleg. 4. lib. eiuſd.

Te toga picta docet, non quem ſine matris honore
Nutrit inhumana dura papilla lupa.

TV *rapere intactas docuiſti impune Sabinas.*]
eleg. 4. lib. 4.

Sin minus at raptæ ne ſint impune Sabinæ
Me rape, & alterna lege rependo vices.

Virg. 8. Æneid.

Nec procul hinc Romam & raptas impune Sabinas
Conſeſſu caueæ, magnis Circenſibus actis,
Addiderat. Ouid. 2. Faſt.
Tu (Romule) rapis, hic (Auguſtus) caſtas duce
ſe iubet eſſe maritas.

vide Ouid. 1. de art. am. Plin. cap. 29. lib. 15.
Liuium, Plutarchum, alios. *Impune*, quia quod
exemplo fit, iure fieri putant, vide eleg. 32. infr.
Hac eadem anteillam impune & Lesbia fecit.
Intactas, virgines, integras, ἀζυγας νύμφας Eu-
ripidi:
Pᴇʀ *te nunc Romæ quidlibet audet amor.*] tua
opera nullum non facinus ſuſcipit impunitate
propoſita. *Per te*, eſt culpam in alium confe-
rentis: & quod dixit, *tu criminis auctor* ſic apud
Cic. *Per eum factum eſt.* & Ouid. el. 10. l. 2. Am.
Per te ego decipior, per te deprehenſus inermis.
τὸ *quidlibet*, ſtuprum notat, vt verſu ab hoc 4.
Si cuiuis nupta quidlibet eſſe licet.
nam à verbo *libet* dicta *libido*. hinc Catull.
Quem tu qualibet, vt libet moueto.
Quidlibet audere, vt Horat. in arte Poëtica:
Quidlibet audendi ſemper fuit æqua poteſtas.
Amori vero tribuit audaciam. Ouid.
Audacem faciebat Amor. Idem:
Nec mora, venit Amor: non vmbras nocte volantes,
Non timeo ſtrictas in mea fata manus.
Fᴇʟɪx *Admeti coniunx & lectus Vlyſſis.*] τὸ *fe-*
lix ad animi bona pertinet, id eſt proba, caſta,
omni laude digna, & quæ beatum reddidit
maritum. vt *Sis bonus ô felixque tuis.* vt contra
infelix & *miſer*, pro ſceleſto. De Admeti Phe-
ræorum regis coniuge Alceſtide, quæ ſe pro
marito ſponte morti obtulit Euripides in Al-
ceſtide. Valer. Max. cap. 6. l. 4. Plato in Sym-
poſio. Apollodorus lib. 1. Iuuenal. ſat. 6 *Lectus*
Vlyſſis, coniugium, matrimonium. id eſt, ipſa
Penelope. vt eleg. vlt. infra:
Lecto te ſolum, lecto te deprecor vno.
id eſt, amica. eleg 8. lib. 4.
Cum fieret noſtro toties iniuria lecto.
id eſt, coniugio. Ouid. in epiſt. Hermiones:
——*nec turpe marito eſt*
Aſpera pro caro bella tuliſſe toro.
id eſt, coniuge.
Eᴛ *quæcunque viri femina limen amat.*] ſic *ſerua-*
re limen de pudica dixit Virg. 6. Æneid.
Caſta licet patrui ſeruet Proſerpina limen.
Liuius initio lib 34. *Matronæ nulla neque verecun-*
dia, neque imperio virorum, contineri limine poterant.
Virg. 2. Æneid. *In limine coniux Hærebat.* Limen
ſacrum, & tangere nouæ nuptæ ominoſum.
Amat limen, ſeruat, ab eo non recedit, vt ſer-
uamus quæ amamus, & vt ait Catull. *Amantes*
Non longè à caro corpore abeſſe ſolent.
ſic Horat. oda 25. lib. 1.
Amatque Ianua limen. quod Catullus no-
bis interpretatur: *Qui tu iſtuc Ianua noſti*
Cui nunquam Domini limine abeſſe licet.
& Virg. 5. Æneid. *Littus ama.* vnde Mart. ep.
44. lib. 2.
Nec deerant Zephyri, ſi te dare vela iuuaret:
Sed tu littus amas; hoc quoque fratris habes.
Stat. lib. 9. Theb. de Hippomedonte ruente
corpus Tydeos: ——*motuſque per omnes*
Corpus amat, corpus ſeruans circumque ſupraque
Vertitur. Huc pertinet epitaphium Clau-
diæ, quod exſtat Romæ, *Domum ſeruauit, lanam*
fecit, dixi, abi. profert Briſſon.
Tᴇᴍᴘʟᴀ *pudicitiæ quid opus ſtatuiſſe puellis.*]
A Pudicitiæ Deæ mentio apud Plin. cap. 7. lib. 2:
Liuius autem lib. 10. duo Pudicitiæ templa
Romæ fuiſſe ſcribit vnum Pudicitiæ Patriciæ
in foro boario: P. Victor in Reg. 8. Alterum
Pudicitiæ Plebeiæ in vico longo. Feſtus in
Plebeia, & in *Pudicitia*. Iuuenal. ſat. 6.
Mater Pudicitiæ veterem cum proterit aram.
Sɪ *cuiuis nupta quidlibet eſſe licet.*] ſi quæuis
nupta etiam matrona impune impudica. Inter
Nuptas etiam Cynthiá recenſet, quia dicturus
verſ. vlt. huius elegiæ:
Semper amica mihi ſemper & vxor eris.
Quidlibet, tacitam libidinem & flagitium ſigni-
B ficat vt dictum ſupra. *Libet* & *licet* coniungit,
vt *Si libet licet.* Cicero pro Quintio: *Si poterit*
quodlibet, & ſi libebit quod non licet. Licere proprie
dicitur, quod legibus & more maiorum inſti-
tutiſque conceditur. Cic. Philipp. 13.
Qᴠᴀ *manus obſcœnas depinxit prima tabellas.*]
manus, pro artifice, vt arte ipſa eleg. 12. infra:
Nonne putas miras hunc habuiſſe manus.
Petron. *Zeuxidos manus vidi.* ipſe eleg. 19. lib. 3.
Sine ebore exactæ, ſeu magis ære manus.
& eleg. 2. lib. 4.
Tellus artifices ne terat Oſca manus.
Obſcœnæ tabellæ, ſpurcæ & libidinem excitantes.
C Feſtus in *Oſcum*. De obſcœnis tabulis vide
Plaut. Aſin. ſc. 1. act. 4. Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.
Terent. Eunuch. ſc. 5. act. 3. Sueton. in Tibe-
rio cap. 44. & Plutarch. in Craſſo. De inuen-
toribus picturæ Plin. cap. 56. lib. 7. & de ob-
ſcœnis picturis & Dearum imaginibus amicas
& ſcorta referentibus. Idem cap. 10. lib. 35.
Ouid. in arte am.
Inuenit plures nulla tabella modos.
ipſe eleg. 8. lib. 3.
Seu miſeram in tabula picta puella mouet.
Eᴛ *poſuit turpia viſa.*] argumenta picturæ,
D quæ honeſtè ſpectari non poſſunt. *Viſa* Cice-
roni in Lucullo dicuntur, quæcunque vel ocu-
lis intuemur vel animo cernimus, ſiue in ſom-
nis, ſiue vigilantes.
Cᴀѕᴛᴀ *domo.*] pudoris & ſanctimoniæ
plena, carente omni macula. Virg. 2. Georg.
Caſta pudicitiam ſeruat domus.
Iʟʟᴀ *puellarum ingenuos corrupit ocellos.*] infe-
cit oculos liberales & ad honeſtatem natos,
obſcœno illo ſpectaculo. ſic *ingenuus color* eleg.
4. lib. 1.
Aut pudor ingenuus, aut reticendus amor.
E eleg. 24. huius libri. Ouid. eleg. 14. lib. 1. Am.
Oraque dextra ——
Protegit ingenuas picta rubore genas.
eleg. 10. lib. 3. Am.
Ingenuum dura ponere corpus humo.
& 2. de art. am.
Ingenua ſpeculum ſuſtinuiſſe manu.
Corrumpi ſæpe ad ſtuprum & libidinem refer-
tur, vt adnotatum ad eleg. 8. lib. 1.
Nam me non vllæ poterunt corrumpere tedæ.
Aliud eſt in Amphit. Plauti act. 1. ſc. 1. *Ne cor-*
rumpe oculos. fletu ſcilicet, quod Tibull. *Oculos*
fœdare.
Nᴇǫᴠɪᴛɪᴀᴇǫᴠᴇ *ſua noluit eſſe rudes.*] ſic
Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt. de ſuis libris nequitiæ:

Romanas erudiuntque nurus.
ipſe eleg. 10. lib. 3.
Cum ſis luxuriæ Roma magiſtra tuæ.
Rudes nequitia, vt eleg. 21. lib. 3.
Rudis hoſpes æquoris:

AH *gemat, in terris iſta qui protulit arte.*] *Ah* non eſt dolentis, ſed imprecantis, pro, ei male ſit etiam mortuo, id quod ſequitur pro eo quod præcedit, gemitus pro cruciatu. ſic eleg. penult lib. 1.
Quid noſtro gemitu turgentia lumina torques?
id eſt, dolore. & eleg. 25. infra:
Et gemere in tauro ſæue Perille tuo.
Sic eleg. 6. lib. 1.
Ah pereat, ſi quis, &c. vbi vide adnot.
In terris, an ſub terris, apud inferos? vt eleg. 18. infra: *Illi ſub terris fiant mala multa puellæ.* Sed coniungendum *protulit in terris.* Protulit, vt Tibull. eleg. 10. lib. 1.
Quis fuit horrendos primus qui protulit enſes?
Horat. oda 8. lib. 4.
Quas (artes) *aut Parrhaſius protulit aut Scopas.*
Nonius apud Priſcian. *Vt illum dij perdant, qui primus olitor cepam protulit? Attè, τῶ ζωγραφία.*

IVRGIA *ſub tacita condita lætitia.*] Rixarum cauſas latentes ſub ea voluptate & ſpecie tabellarum, quæ mutæ ſunt. nam dum oculi pictis tabellis delectantur, concipiunt ea vitia, quibus ad iurgia & etiam ad prœlia ventum eſt. Non diſſimile illud eleg. 4. lib. 1.
——*& quæ Gaudia ſub tacita ducere veſte libet.*
Tacita lætitia picturæ, quia *pictura tacitum poëma*; & contra *Poeſis loquens pictura.*

NON *iſtis olim variabant tecta figuris.*] non ędes ſuas olim diſtinguebant iſtis tabulis & ſignis. *Variare* agendi ſignificatione, vt eleg. 15. libr. 1. verſ. 7.

CVM *paries nullo crimine pictus erat.*] cum in pariete nulla pictura cerneretur, quæ ad crimen & ſtuprum argumento ipſo incitaret. Plin. cap. 2. lib. 21. herbis olim parietes pingi ſolitos commemorat. Idem cap. 14. lib. 35. Exciſum lateritiis parietibus opus tectorium Lacedæmone ait, propter excellentiam picturæ, & Romam tranſlatum. Idem cap. 10. lib. 35. *Nulla in Apellis tectoriis pictura erat: nondum libebat parietes totos pingere. Crimine*, expoſitum ad illud ſup. *Tu criminis auctor.*

SED *non immerito.*] τὸ *ſed*, pro, igitur, & exclamantis, vt eleg. 16. infra:
Sed quaſcunque tibi veſtes, &c. & eleg. 22.
Sed tibi ſi exiles, &c.
Salluſt. in Catilina: *Sed ea opportuna Catilinæ.* id eſt, itaque. ſic dixit eleg. 19. lib. 3.
Non tamen immerito Minos ſedet Arbiter Orci.
pro igitur. vt & eleg. 17. lib. 1.
Tu tamen in melius, &c.

VELAVIT *aranea fanum.*] Telis ſuis obtexit. velauit, inquit Beroaldus, ne videantur picturę turpes, vt Deorum adulteria: Araneæ telas ſuas facere dicuntur in locis incultis & deſertis ac inanibus. ipſe eleg 6. lib. 3.
Putris & in vacuo texetur aranea lecto.
vbi vide adnotata. *Fanum*, inquit Feſtus, *à fando quod Pontifex, dum dedicat certa verba fatur: vel à*

A *fauno.* Aſcon. in 3. Verr. *Fanum religioſiſſimum templum, vnde fata petuntur.* Varro 5. de ling. Lat. *Fana quod Pontifices in ſacrando fati ſint fines* (templorum.) Probus: *Fanum à Fauno, qui primus ædes ſacras exſtruxit, lucoſque dedicauit.*

ET *mala deſertos occupat herba Deos.*] *Mala herba*, ſceleſta, impia. Plin. cap. 19. lib. 24. ſic Virg. eclog. 3.
Atque mala vites incidere falce nouellas.
Tibullus:
Et modo nata mala vellere poma manu.
Herba mala etiam Tibullo eſt noxia: vt
Sola tenere malas Medea dicitur herbas.
B *Occupat Deos*, ſimulacra Deorum implicat, & inuoluit, & tegit. vt apud Ouid. ep. 1.
Alta ruinoſas occulit herba domos.
Deos, pro ſignis & ſtatuis Deorum, vt Cic. in diuinatione: *Deum ille nullũ Siculis reliquit.* Hinc vox Fabij Maximi apud Liuium lib. 27. qui ſcribæ roganti, quid fieri de ſignis vellet, *Deos iratos*, inquit, *Tarentinis relinquamus.* Horatius oda 4. lib. 4.
Et impio Vaſtata Pœnorum tumultu
Fana Deos habuere rectos.
ipſe eleg. 1. lib. 4.
Fictilibus creuere Deis hæc aurea templa.
C & Tibull. *Deus ligneus.* De templis Romæ tunc deſertis. Horat. oda 6. lib. 3. ipſe eleg. 13. lib. 3.
At nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis.

QVOS *igitur tibi cuſtodes, quæ limina ponam.*] *igitur* excandeſcentis, vt eleg. 8. lib. 1.
Tune igitur demens. *Ponere cuſtodes*, quod Cic. in diuin. *Cuſtodem*, inquit, *me Tullio apponite.* Tibull. eleg. 2. lib. 1.
Nam poſita eſt noſtra cuſtodia ſæua puellæ.
Ponere, pro apponere. vt el. 3. ſup. *Poſito lacteo.* de cuſtodia puellarum dictum ad el. 11. l. 1.
Vt ſolet amoto labi cuſtode puella
Perfida. *Liminis* fit mentio, quia
D *caſta limen amat*, vt paulo ante dixi: & cuſtodes ipſi, aut in limine erant, aut limen obſeruabant: Virg. 6. Æneid.
—— *cernis cuſtodia qualis*
Veſtibulo ſedeat? facies quæ limina ſeruet?
& 8. Æn. *Fidusque ad limina cuſtos.* vide Plautum in milite glorioſo. Huic ſimile illud eleg. 1. lib. 4.
Nec mille excubiæ: nec te ſignata iuuabunt
Limina: perſuaſa fallere rima ſat eſt.

QVÆ *nunquam ſupra pes inimicus eat.*] quæ nunquam Riualis meus calcet, id eſt, nunquam de me ingrediatur. nota ſynecdoche,
E vt eleg 25. infra:
Inuictus ipſe redis pedibus.

NAM *nihil inuita triſtis cuſtodia prodeſt.*] fruſtra cuſtoditur quæ pudica eſſe non vult. Ouid. eleg. 4. lib. 3. Am.
Dure vir impoſito teneræ cuſtode puellæ,
Nil agis, ingenio quæque tuenda ſuo eſt.
Ibid. *Nec cuſtodiri, ni velit, vlla poteſt.* Tibull. eleg. 6. lib. 1.
Ne fauo ſis caſta metu; ſed mente fideli
Mutuus abſenti te mihi ſeruet amor.
vide plura adnotata ad eleg. 11. lib. 1. verſ. 15.
Triſtis cuſtodia, vel ſæua, vt Tibull. el. 2. l. 1.

Nam poſita eſt noſtræ cuſtodia ſæua puellæ.
vel quia triſtes reddit puellas. Horat. oda 16. lib. 3. *Et vigilum canum triſtes excubiæ.* *Cuſtodia*, pro ipſis cuſtodibus, & pro iis qui cuſtodiuntur Iuriſconſultis.

Q V A M *peccare pudet, Cynthia, tuta ſat eſt.*] cui pudor adeſt, cum ad dedecus vocatur, ſatis defenſa & munita aduerſus inſidias & corruptelas. Pudor etſi virtus non eſt, quia ad perturbationem proprius accedit, quam ad habitum, tamen à dedecore reuocat, inquit Ariſtoteles cap. vlt. lib. 4. Ethic. Cic. in Partit. *Cuſtos virtutum omnium dedecus fugiens verecundia.* *Peccare*, quod *labi* dixit eleg. 11. lib. 1. ſic Ouid. eleg. 5. lib. 2. Amor.

Vota mori mea ſunt, cum te peccaſſe recordor.
& eleg. 7. eiuſd. lib.

Dij melius, quam me, ſi ſit peccare libido,
Sordida contempta fortis amica iuuet.
& eleg. 13. lib. 3. Am.

Non ego ne pecces, cum ſis formoſa, recuſo.
Petron. *Iuppiter in cælo ſuo non inuenit quod eligeret, peccaturus in terris nemini tamen iniuriam fecit.* ipſe eleg. 16. infra:

Non quia peccatis teſtor te.
& eleg. 19.

Famaque peccatis plurima cauſa tuis.
& eleg. 30.

Etiam ſi peccet Deus exorabilis ille eſt.
& 32. *Quam facere vt noſtræ nolint peccare puellæ.*
Horat. oda 7. lib. 3.

Et peccare docentes Fallax hiſtorias monet.
Tibull. *Nec tibi conanti fas ſit peccare.* *Tuta*, vt dixit eleg. 19. infra:

Omnia ab externo ſint modo tuta viro.
Porro hic claudendam elegiam putat Scaliger. vide Lipſ. cap. 25. lib. 3. Antiq. lect. & duos ſequentes verſus reijcit in finem elegiæ ſequẽtis.

D V X O R *me nunquam, nunquam me ducet amica.*] An pro abducet à te? An pro capiet, quia capti ducuntur, & etiam addicti creditoribus? An tranſlatum ab iis qui ſequuntur quod captant, vt *duci voluptate, pecunia*, &c. Pro, delectari eleg. 25. infra: *Ducit vtrque color.* id eſt, capit & delectat.

S E M P E R *amica mihi ſemper & vxor eris.*] ſic eleg. 8. lib. 1.

Nam me non vllæ poterunt corrumpere tedæ.
Et antitheſis inſignis & palilogia. *Vxor, vxor: amica, amica: nunquam, nunquam: ſemper, ſemper. Semper-amica*, vt eleg. 16. infra:

Formoſis leuitas ſemper-amica fuit.
& eleg. 13. lib. eiuſd.

Nec noua quærendo ſemperamicus eris.
Sic *ſemperopus* el. 9. infra: *Semperuxor*, vt Plaut. Aulul. ſc. 2. act. 1. de vxore. *Quod tibi ſempiternum ſalutare ſit procreandis liberis.* & Virg. 1. Æn.

Connubio iungam ſtabili, propriamque dicabo.

AD ELEGIAM VII.

Ad Cynthiam.

G A V I S A *eſt certè ſublatam Cynthia legem.*] ſic ferè exorditur eleg. 18. lib. 1.

A *Hæc certè deſerta loca & taciturna querenti.*
Gauiſa eſt, quod Terent. *Id vero ſeriò triumphat.* *Sublatam*, antiquatam, abrogatam. abrogatur enim lex cum prorſus tollitur. l. 102. de verb. ſign. *Legem*; An Iuliam, Si quis ſtuprum adulteriumue faceret ſciens dolo malo? Tacit. l. 2. Annal. An legem Iuliam de maritandis ordinibus, qua certæ pœnæ in cœlibes? Gell. lib. 2. cap. 15. Horat. in carm. ſeculari. Tertullian. in libro de Monogamia. Vlpian. tit. 14. Inſtit. Atqui vtraque permanſit. An caput aliquod legis ſublatum? Sed iuuat Suetoo. in Auguſt. cap. 34. Qui Auguſtum ait cum hanc legem
B ſuperiorem ferret, non potuiſſe perferre præ tumultu recuſantium, niſi adempta, demum leoitaue parte pœnatum. Idem ibidem dicitur & de pudicitia legem tuliſſe.

Q V A *quondam edicta flemus vterque diu.*] pro fleuimus, enallage temporum. vt eleg. 9. infr.

Candida veſana verberat ora manu.
Flemus, pro metuimus. Ouid. epiſt. 1.

Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos.
vel vt eleg. 13. lib. 1.

Et flere iniectis Galle diu manibus.
Edicta, vt M. Tull. Verr. 5. *Legemque his rebus,*
C *quam ipſis videretur, edicerent.* id eſt, ſtatuerent. Sic 6. Philipp. & 2. de leg. *Edicere legem.* eiuſdem generis ſunt: *Edicere comitia, ſenatum, mulctam.* Edicere eſt eius qui ſit cum imperio, vel priuato, vt patrisfamilias, vel publico, vt Prætoris, conſulis, ędilis. Donat. in Hecyr. *Edicimus, quod iubemus fieri: Interdicimus quod vetamus fieri. Edicimus vni generi hominum: interdicimus diuerſis.* Hinc prætorum edicta & interdicta. Dionyſ. Helicar. lib. 5. Edicta interpretatur τὰς τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων διαγνώσεις.

N I *nos diuideret.*] dictum, *flemus ni nos*, &c. vt eleg. 12. lib. 3. ——*Fama tabeſcet inani*
D *Hæc tua ne virtus fiat amara tibi.*
Donat. in Eunuch. ſc. 3. act. 2. *Quid ni, cur non*, quia veteres ni, pro, ne, & ne pro non vſi, vt Plaut. milit. *Ni mala, ni ſtulta ſis.* Seru. in illud 3. Æneid.

Ni teneant curſus certum eſt dare lintea retro.
Ni, pro, ne, vt antiqui dicebant, qua particula plenus eſt Plautus. vide Turneb. cap. 11. lib. 17. & formulas Briſſonij. *Diuideret*, dictum ad eleg. 10. lib. 1. verſ. 15. *Diducere*, diuellere, diſſidium inter eos inducere. dictum ad el. 13. l. 1. verſ. 19.

I V P P I T E R *ipſe.*] ὁ ipſe κατ' ἐξοχήν. Virg. 1. Georg. ——*Pater ipſe colendi*
E *Haud facilem eſſe viam voluit.*
& 2. Æneid. ——*his Iuppiter ipſe*
Auxilium ſolitum eripuit. Catull.
Nulli ſe dicit mulier mea nubere velle
Quam mihi, non ſi ſe Iuppiter ipſe petat.
ſic apud Virg. 6. Æneid.
Vis vt nulla virûm, non ipſi excindere ferro
Cælicolæ valeant. Plaut. Amphit. Act. 4. ſc. 4. *Neque me Iuppiter, neque Dij omnes prohibebunt ſi volent*, ἀέκητι θεῶν Apollonio, *Dijs inuitis* Catullo. Sic Plaut. in Curcul. *Prohibet, neque prohibere quit.* Ouid.

Sed vetuere patres, quod non potuere vitare.
Ita de Ioue Horat. oda 29. lib. 3.

Non tamen irritum
Quodcunque retro eſt, efficiet: neque
Diffinget, infectumque reddet
Quod fugiens ſemel hora vexit.

AT *magnus Caſar, ſed magnus Cæſar in armis.*] ὑπερβολικῶς ἢ αὐξητικῶς. *Magnus Caſar*, vt Ouid. eleg. 8. lib. 2. de Ponto:

Parce vir immenſo maior virtutibus orbe.

vide adnotata ad verſ. 26. eleg. 1. ſupra: *Sed magnus Caſar in armis*, virtus Cæſaris in bello & militia ſpectatur. ſic, *Magnus in dicendo.* Cic. pro Murena. & 3. de leg. *Magni in rep. viri.* id eſt, periti reip. adminiſtrandæ.

DAVICTÆ *gentes nil in amore valent.*] ſententia eſt. Si quis ſe confidit amori poſſe imperare, quod orbem deuicerit, fallitur. Amor enim triumphis & victoriis neſcit cedere quoniam omnia vincit. *Gens*, eſt populi magnitudo. Feſtus in *Ingens*. *Valent*, vt eleg. 1. lib. 1.

Tantum in amore preces & benefacta valent.

NAM *citius paterer caput hoc diſcedere collo.*] imitatus eſt Propertium Ouid. eleg. 8. libr. 2. de Ponto:

Nam caput è noſtra citius ceruice recedat.
Et patiar foſſis lumen abire genis:
Quam caream vobis. & in ep. Paridis:
Ante receſſiſſet caput hoc ceruice cruenta
Quam tu de thalamis abſtraherere meis.

ſimile eſt Plaut. Mercat. ſc. 2. act. 2.

Decide mihi collum ſi falſum ad te loquor.

& Ouid. eleg. 6. lib. 1. Am.

Ante vel à membris diuidar ipſe meis.

Citius, vt eleg. 15. infra.

Et citius nigros ſol agitabit equos.

à *hoc* ambiguè, & *caput hoc* 4. caſu, & *hoc collo*, ſexto caſu. vt eleg 9. infra.

Cum capite hoc ſtygiæ iam peterentur aquæ.

Virg. *Per caput hoc iuro.* Dilogia, vt el. 3. ſup.

Acrius vt moriar, venerit alter Amor.

QVAM *poſſem nuptæ perdere in ore faces.*] amittere ardorem illum quo tu me incendiſti. ſic eleg. 15. infra:

Quam poſſim noſtros aliò transferre colores.

vide verſ. vlt. elegiæ ſuperioris. *Faces*, vt el. 13. lib. 1. *Nam tibi non tepidas ſubdidit illa faces.* Triplex autem lectio, *in ore, more, amore. in ore nuptæ*, an in vultu, facie, formaque vxoris? an *more nuptæ*, ritu nuptiarum? neutrum placet. melius enim *amore*. Amore, inquit, vxoris amorẽ tuum non mutabo. prius moriar. Sed legendum, *prodere faces*, vt Virg. 4. Æneid.

Non iam coniugium antiquum quod prodidit, oro.

AN *me ego tranſirem tua limina clauſa maritus?*] tuas præterirem fores mihi obſeratas, cum maritus factus eſſem. Ouid. 2. de rem. am.

Dij faciant poſſis Domina tranſire relicta
Limina. Tibull. eleg. 5. lib. 1.
Et ſimulat tranſire domum, mox deinde recurrit.

ſic ipſe eleg. 5. lib. 3.

Et quoties Pœti tranſibit nauta ſepulcrum.

RESPICIENS *vdis perdita luminibus.*] retorquens oculos poſtquam tranſierim, quod indicium deſiderij & doloris ob rem cupitam amiſſam. Ouid 1. de Rem. Am.

Tempora nec numera nec crebro reſpice Romam.

A Sic Cic. in Catil. 2. *Retorquet oculos ſæpe ad hanc vrbem, quam ex ſuis faucibus ereptam eſſe luget.* Pro, *Perdita*, vet. lib. Mureti, Palmerij & Scaligeri. *Prodita.* Sed, *perdita*, nõ diſplicet. ſic enim Plaut. in Mercat. act. 5. ſc. 1. *Vſusfructus, victus, cultus iam mihi harunce ædium interceptus eſt, interfectus eſt, alienatus eſt, occidi. vdis luminibus*, vt Ouid. 2. Faſt. *Hi redeunt vdis in ſua tecta genis.*

Seneca Octauia:

Sed quid patrios ſæpe Penates
Reſpicis vdis confuſa genis. Ouid. in ep. Med.
Triſtis abis; oculis abeuntem proſequor vdis.

eleg. 8. lib. 1. Am.

B *Et faciant vdas ille vel ille genas.*

& eleg. 6. lib. eiuſd.

Vda ſit vt lacrymis Ianua facta meis.

vide notata ad illud Catulli in Ariadna:

Frigidulos vdo ſingultus ore cientem.

ſic *humida lumina*, eleg 6. lib. 3.

AH *mea tum quales caneret tibi tibia cantus.*] quã flebiles modos funderet. *Canere cantus*, vt *viuere vitam, currere curſum, furere furorem.* Et cantum tibiarum vocant [illegible]. Fab. cap. 19. lib. 1. Sed lib. vet. Scaligeri, *tibia ſomnos*, εἰρωνικῶς, inquit, mea tibia nuptialis tibi ſomnos induceret.

C TIBIA *funeſta triſtior illa tua.*] poteſt exponi non de tibia nuptiali, ſed de tibia amatorum, qua ſub noctem tranſeuntes ante amicarum domos ſuas miſerias deflebant. Horat. oda 7. lib. 3.

Prima nocte domum claude, nec in vias,
Sub cantum querula deſpice tibia.

Tibia autem quiddam querulum ſonabat. Lucret. lib. 4. *Dulceſque querelas ——*

Tibia quas fundit digitis pulſata canentum.

vbi querela ad tibiam. Tibia funeribus plebeiorum adhibebatur, vt ſcribit Lactantius, D Grammaticus. Ouid. el. 1. lib. 5. Triſt.

Tibia funeribus conuenit iſta meis. & 6. Faſt.
Cantabat fanis, cantabat tibia ludis,
Cantabat mœſtis tibia funeribus.

Citat ex ep. Medeæ Scaliger ad hunc locum:

At ſubito noſtras vt hymen cantatus ad aures
Venit, & accenſo lampades igne micant:
Tibiaque effudit ſocialia carmina vobis,
At mihi funeſta triſtior illa tuba. ſed male, nam eſt Ouidij manus: *Funeſta flebilior tuba.*

Stat. 6. Thebaid.

Cum ſignum luctus cornu graue mugit adunco
Tibia, cui teneros ſuetum producere manes
E *Lege Phrygum mœſta. Pelopem monſtraſſe ferebant*
Exequiale ſacrum, carmenque minoribus vmbris
Vtile. Tuba vero in funeribus potentiorum, teſtis idem Lactantius. ipſe el. 13. infr.

Nec tuba ſit fati vana querela mei.

& eleg. 3. lib. 4.

Et ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas.

& eleg. vlt. lib. eiuſd.

Sic mœſta cecinere tuba, cum ſubdita noſtrum
Detraheret lecto fax inimica caput.

vide Plutarch. & P. Victor. cap. 14. lib. 9.

VNDE *mihi patrijs natos præbere triumphis.*] in aliis libris alia hic eſt elegia, ſed melius cohærent iſta ſuperioribus. *Vnde mihi?* qui negat ſe

aliquid habere , ſic loqui ſolet. *Vnde mihi?* à A
quo ego accepi? quis dedit. Plaut. Aulul. *Redde aurum. vnde mihi?* ſupple, habeam. Idē Pſeudolo ſc. 6. act. 4. *Bona fide iſtuc dicis? vnde ea ſit mihi? Præbere natos*, quod Catullus in epithalamio: *Nulla quit ſine te domus* (ô Hymenæe) *liberos dare*,&c. Debemus enim reip. natos. ſic *præbere populo piſces fœtidos*, dixit Plautus Captiuis, & Amphit. *Præbere vxorem vſurariam*. Hinc Parochi præbent ſalem & ligna, quia debent. Cic. in Piſon. *Cateruam Imperatori ſuo nouam præbuerunt*. An eſt hypallage, pro præbere triumphos natis, & gloriam bello partam liberis relinquere ac tradere? Cic. 1. offic. *Optima hæreditas à parentibus traditur liberis, omnique patrimonio præſtantior, gloria virtutis, rerumque geſtarum*: ſic el. vlt. inf. B

Aſpice me cui parua domi fortuna relicta eſt,
Nullus & antiquo marte triumphus aui.

N V L L V S *de noſtro ſanguine miles erit.*] vt el. 6. libr. 1.

Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis.

Sanguine, genere & ſemine. infra hac elegia:

Hic eris & patrio ſanguine pluris Amor.

Virg. 6. Æneid.

Proiice tela manu ſanguis meus.

Horat. oda 2. lib. 4. carm. C

Seu Deos Regeſque canit, Deorum Sanguinem.

Q V O D *ſi vera mea comitarem caſtra puella.*] *vera caſtra* dixit, tanquam Amoris iuſta legitimaque militia ſit; eleg. 6. lib. 1. ſatis dictum. Sed probo coniecturam Scaligeri qui legit:

Quod ſi Romanæ comitarent caſtra puellæ.

Nam vetus vnus liber habet, *comitarēt*. ſic enim ipſe eleg. 3. lib. 4.

Romanis vtinam patuiſſent caſtra puellis.

Comitare caſtra, in comitatu & impedimentis exercitus eſſe: vel militare. Tibull. eleg. 7. l. 2.

Caſtra Macer ſequitur, tenero quid fiet Amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat. D

De militia vetita feminis vide orationem Valerij trib. pleb. apud Liuium lib. 34. & Seruium in verbo *Caſtra*, & Iſidor. *Comitare*, pro comitari, vt Ouid.

Pirithoum Theſeus ſtygias comitauit ad vndas.

N O N *mihi ſat magnus Caſtoris iret equus.*] tale illud eſt Ciceronis Philipp. 1. *Vt mihi nulli neque remi, neque venti ſatisfacerent.* vt Horatij:

Vt piger annus pupillis.

Equus magnus, aut eques ipſe, vel potius eſt hypallage, equus magni Caſtoris. Horat.

Fraterque magni Caſtoris.

Iuno autem Xanthum & Cyllarum equos à Neptuno acceptos Polluci & Caſtori dono dedit, vt ſcribit Probus in illud 3. Georg. Virg.

Talis Amyclei domitus Pollucis habenis
Cyllarus. ipſe eleg. 24. lib. 3.
Potaque Pollucis lympha ſalubris equo.

Valer. Flaccus:

Paſſus Amyclæâ pingueſcere Cyllaron herba.

Stat. lib. 1. Syl. in equum Domitiani:

Hunc & Adraſtæus viſum extimuiſſet Arion
Et pauet adſpiciens Ledæus ab æde propinqua
Cyllarus. Seneca Hippolyto:
Frenis Caſtorea mobilior manu.
Spartanum poteris flectere Cyllarum.

H I N C *etenim.*] ex hac Amoris militia. ſic eleg. 7. lib. 1.

Hinc cupio nomen carminis ire mei.

T A N T V M *meruit mea gloria nomen.*] hypallage meum nomen meruit tantam gloriam. ſic eleg. 8. lib. 1.

Iſta meam norit gloria canitiem.

pro mea canities norit iſtam gloriam. *Meum nomen*, ego. eleg. 17. lib. 1.

Illa meum extremo clamaſſet puluere nomen.

id eſt, me. eleg. 1. ſup. *Cæſaris nomen.* el. 7. l. 4.

Per nomen quoniam eſt auſa rogare meum.

vel *ἐὶς ὁ αὐτὸ*, *Gloria, nomen.* de gloria Propertij eleg. 1. lib. 4.

Vt noſtris tumefacta ſuperbiat Vmbria libris.

& eleg. 7. lib. 1.

Tunc me non humilem mirabere ſæpe Poëtam,
Tunc ego Romanis præferar ingenijs.

G L O R I A *ad hybernos lata. Boriſthenidas.*] vecta famæ pennis ad Scythas Boriſthenis accolas, qui fluuius ſecundum Iſtrum omnium maximus & ſuauiſſimus eſt. Herodot. in Melpomene, eſt & lacus eioſdem regionis. Plin. cap. 12. lib. 4. *Hybernos*, gelidos. vt el. 3. lib. 4.

Hybernique Getæ.

T V *mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.*] iteratio & commutatio ſimul. *Tu, tibi: ſola, ſolus: placeam, places. Places*, videris formoſa & grata es. ſic eleg. 2. lib. 1.

Vni ſi qua placet culta puella ſat eſt.

Ouid. 1. de art. am.

Elige cui dicas tu mihi ſola places.

eleg. 2. lib. 2. Am.

Et caſtam, multis quæ placet, eſſe putet.

Tibull. lib. 4.

Tu mihi ſola places, nec iam te præter in vrbe
Formoſa eſt oculis vlla puella meis.

Sola, vt Albin. ad Liuiam:

Tu conceſſus amor, tu ſolus & vltimus illi.

H I C *eris & patrio ſanguine pluris amor.*] mihi ſic eris carior, quam parentes, liberi & propinqui omnes. eleg. 11. lib. 1.

An mihi ſit maior caræ cuſtodia matris?
Aut ſine te vitæ cura ſit vlla meæ?
Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes.

Patrius ſanguis, vt Cic. pro Sexto Roſcio: *Magnam vim poſſidet paternus maternuſque ſanguis.* ſic & eleg. 15. lib. 1.

Sanguinis & tari vincula rupit amor.

AD ELEGIAM VIII. E

Ad Amicum.

E R I P I T V R.] per vim abducitur. Tibull. eleg. 2. lib. 3.

Qui primum charam Iuueni, charumque puellæ
Eripuit Iuuenem, ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit, qui tantum ferre dolorem,
Viuere & erepta coniuge qui potuit.

infra hac eleg.

Tantus in erepto ſæuit amore dolor.

eleg. 13. libr. 1.

——quod abrepto ſolus amore vacem.

N O B I S.] dilogia. *Eripitur nobis, nobis cara.*

IAMPRIDAM *cara puella.*] quam dudum plus oculis meis amaui. *Amata diu*, eleg.5.ſup. & inueteratus amor maior eſt.

ET *tu me lacrymas fundere, Amice, vetas?*] intempeſtiuum officium. ſic Albin. ad Liuiam:

Et quiſquam leges audet tibi dicere flendi?
Et quiſquam lacrymas temperat ore tuas?

Mart. ep. 38. lib. 5.

Et eſſe triſtem me meus vetat Pætus?

Ouid. el.1. lib.5. Triſt.

Acceptoque graui vulnere flere vetas?

& 1. de Rem. Am.

Quis matrem niſi mentis inops in funere nati
Flere vetet?

NVLLÆ *ſunt inimicitiæ niſi amoris acerbæ.*] non hoc dicit, quod tamen verum eſt, ex amore naſci atrociſſimas inimicitias, vt in prouerbio, *Fratrum ira acerbiſſima.* ſed nullas graues inimicitias, niſi amoris & ereptæ puellæ cauſa ſuſceptas. *Acerba*, graues, tranſlatum à frugibus & ſapore.

IPSVM *me iugula, lenior hoſtis ero.*] Appete meum ipſius iugulum, minus te perſequar. *Ipſum me.* Anaſtrophe, vt apud Horat. oda 23. lib. 1. *Ipſum me melior cum peteret Venus.* *Iugula*, Cic. 13. Philipp. exagitat illa verba Antonij: C *Vt reſurgat Pompeianorum cauſa toties iugulata. Si iugulata eſſet, inquit, nunquam reſurgeret, quod tibi vſq. contingat.* ſimillimum Tibulli eleg. 9. lib.1.

Vre meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus, & intorto verbere terga ſeca.

POSSVM *ego in alterius poſitam ſpectare lacerto?*] vt eleg.22. infra:

Altera me cupidis teneat foueatque lacertis.

Poſſum ego? ſim ne tam ferreus, vt id patiar? ſic eleg.20. infra:

Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ?

Alterius, dictum eleg. 3. lib.1. verſ. 36. *Poſitam*, iacentem, reclinatam. expoſui eleg.3. lib.1. D

Subiecto leniter poſitam tentare lacerto.

Spectare ... nam vt ait Cic. ep.1. l.6. fam. *Oculi augent dolorem, cum ea quæ ceteri audiunt, intueri coguntur.* vnde Terent. *Vt tuo viro oculi doleant.*

NAC *mea dicetur quæ modo dicta mea eſt?*] Ouid. eleg. 11. lib.3. Amor: ——*effinxit hunc locum:*

Quæ modo dicta mea eſt, quam cœpi ſolus amare.

Mea, vt eleg.8. lib.1.

Siue di·s, ſeu nox venerit, illa mea eſt.

Modo dicta, vt Albin. ad Liuiam:

Mater modo dicta Neronum.

OMNIA *vertuntur.*] Seneca cap.6. de Conſolat. ad Elbid. *Omnia voluuntur.* vide prouerbium: *Omnium rerum viciſſitudo eſt.* Euripid. in Ioue: Τὰ θνητὰ τοιαῦτα, οὐδὲν ἐν ταὐτῷ μένει. Ita res ſunt mortalium, vt in eodem nihil ſtatu perduret. & Parœmia Græcanica:

Τὰ θνητὰ πολλὰς μεταβολὰς πάντ' ἔχει.

vide Horat. oda 34. lib.1. in fine. Alio modo & ſenſu dixit Ouid.15. Metam.

Omnia mutantur, nihil interit.

CARTA *vertuntur amores.*] ipſe eleg.4. lib.1.

Nullus amor cuiquam faciles ita præbuit alas,
Vt non alterna preſſerit ille manu.

Certè, niſi omnia vertuntur, ſaltem id verum A eſt, amores mutari. *Certè*, pro ſaltem ſæpe Ciceroni. Ouid.3. Metam.

Si ſum regina Iouiſque
Et ſoror & coniux, certe ſoror. & 3. Faſt.
Mille Dea eſt operum: certè Dea carminis illa eſt.

Vertuntur amores, vt eleg. 24. infra:

Ille tuus pennas tam cito vertit amor?

VINCARIS *aut vincis.*] Ouid. eleg.9. lib.1. Amor.

Mars dubius, nec certa Venus, victique reſurgunt,
Quoſque neges vnquam poſſe iacere cadunt.

Ideo ſępe Homerus vocat, ἑτεραλκέα νίκην. alterius modo his, modo illis fauentem victoriam. B & νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας. Alterna reuiſit victoria viros. vide Cic. pro Milone, & prouerb. *Mars communis.*

HÆC *in amore rota eſt.*] hic orbis fortunæ. prouerbium Græcorum κύκλος τῶν ἀνθρωπίνων. Cic. in Piſon. *Orbem fortunæ pertimeſcere.* Plaut. Captiuis ſc.3. act.2. *Ad te atque illum pro rota vti me licet. Vel ego huc vel illuc vortar, quo imperabitis.* Fortuna in amore dominatur, vnde el. 6. lib.1.

Me ſine quem ſemper voluit fortuna iacere.

Rota autem fortunæ tribuitur. Tibull. eleg.5. libr. 1.

At tu qui potior nunc es mea fata caueto,
C *Verſatur celeri ſors leuis orbe rota.*

Aliter Plaut. Ciſtell. act. 2. ſc. 1. *Iactor, crucior, agitor, ſtimulor, verſor in amoris rota.*

MAGNI *ſæpe duces, magni cecidere tyranni.*] periere in acie. *Tyranni*, vel reges, vel prædones regnorum. Seruius, *Tyrannus olim rex: nunc incubator imperij.* dicti Tyranni à Tyrrhenorum præcipua crudelitate. Feſtus in *Tyrrhenos*, & Stephanus περὶ πόλεων, in verbo Τυῤῥηνία.

ET *Thebæ ſteterunt.*] ſi de Boëotiis Thebis loquitur, deletas fuiſſe dixit eleg.6. ſup.

Nec quæ deletas potuit componere Thebas.

D Si de Ægyptiis, & hæ quoque euerſæ, vnde illud: *Atque vetus Thebæ centum iacet obruta portis.* Pauſan. in Arcad. *Steterunt*, floruerunt, nec florent & ſtant amplius. eleg. 1. lib.4.

Et ſtetit alta potens. Virg.
Troiaque nunc ſtares. *Steterunt*, legendum vt ſyſtole ſit de qua dictum eleg.3. *Hæc tibi contulerunt*, quia ſequitur fuit.

ALTAQVA *Troia fuit.*] dilogia, & *Troia fuit alta*, & *alta Troia fuit. Alta* vel ſuperba, vt eleg.1. ſupra: *Aut animos Carthaginis alta.* vel magno vt Seru. in 1. Georg. ——*& alta*

Per noctem reſonare lupis vlulantibus vrbes.

E *Alta*, inquit, *magna, vt atque altæ mœnia Romæ.* ſic Homer. Iliad. 1. Ἴλιον αἰπύ. Ibid. αἰπεινὴ πτολίεθρον, & Ἴλιος αἰπεινή, vnde Pergama. *Fuit*; vt vixit: nam vt Plautus ait Pſeud. *Qui fuit non eſt.* Virg.

Fuimus Troes, fuit Ilium. Idem:
Et campos vbi Troia fuit. Albin. ad Liuiam:
Iamne fui Druſi mater, & ipſe fuit.

Ouid. 5. Faſt.

Gens fuit & campis & equis & tuta ſagittis.

quaſi iam nulli Parthi. Tibull eleg.5. lib. 3.

Siue erimus, ſeu nos fata fuiſſe volent.

Euripid. in Troiadib. Φροῦδ' ἡ πόλις, βέβηκεν ὄλβος, βέβηκε Τροία. Idem in Alceſtide: Οὐκ ἔτ' ἐστὶν Ἀδμήτου γυνή. & in Hippolyto: Ἱππόλυτος οὐκ ἔτ' ἔστι.

MVNERA

Mvnera *quanta dedi, vel qualia carmina feci.*] ſic eleg. 3. lib.1.

Omniaque ingrato largibar munera ſomno.

At contra eleg. 20. infra:

Nec mihi muneribus nox vlla eſt empta beatis.

An *quanta*, pro quot, vt:

At tibi curarum millia quanta dabit.

Munera & carmina coniungit, vt eleg. 16. lib.1.

At tibi ſæpe nouo deduxi carmina verſu.

& paullo poſt:

Debitaque occultis vota tuli manibus. Ouid.

Carminibus docta, precio capiuntur auara.

Virg. eclog. 2.

Ruſticus es Corydon, nec munera curat Alexis.

Ibid. *Nihil mea carmina curas?* ipſe eleg 8. lib.1.

Hanc ego non auro, non Indis flectere conchis,
Sed potui blandi carminis obſequio.

Vel, pro *&*, ſoluta pro coniunctis. *qualia*, quam elaborata. *Feci carmina*, vnde Poëtarum nomen. ſic eleg. vlt. infra: *Tale facis carmen.* Virg.

Pollio & ipſe facit noua carmina. Horat.

Aut inſanit homo aut verſus facit.

Illa *tamen nunquam ferrea dixit, amo.*] *ferrea*, duriſſima, ſæuiſſima. Tibull. eleg. 3. lib.1.

Ferreus eſt eheu quiſquis in vrbe manet.

& eleg. vlt. lib.1.

Quam ferus & verè ferreus ille fuit.

& eleg. 2. lib. 3.

Qui primum caram Iuueni, carumue puellæ
Eripuit Iuuenem, ferreus ille fuit.

Durus & ille fuit. Catull.

Si pote eſt, ruborem ferreo canis exprimamus ore.

Cic. 7. Verr. *Quis tam durus, tam ferreus, tam inhumanus?* & in Lælio: *Quis tam eſſet ferreus, qui eam vitam ferre poſſet?* vnde Homero σιδήρεον ἦτορ. *Amo.* Ouid. in epiſt. Helenæ:

Orbe quoque in menſa legi ſub nomine noſtro,
Quod deducta mero littera fecit, amo.

Iucundiſſimum auditu reſponſum, *Amo*, quærenti, Ecquid nos amas? Apuleius lib. 10. vocat blandiſſimos affatus: *Amo, & cupio, &, Te ſolum diligo, &, ſine te iam viuere nequeo.* Cicero ſæpe, *te amo*, &, *multum te amo.* Plaut. Mercat. ſc.2. act.2. De. *Hodie ire in ludũ occœpi litterarium. Lyſimache, ternas ſcio iam.* L. *quid ternas?* De. *Amo.*

Ergo.] indignantis, & ſtomachantis, vt eleg. 5. lib. 3.

Ergo ſollicitæ tu cauſa pecunia vitæ es?

& eleg. 19.

Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar æquoris hoſpes?

& eleg. 22.

Ergo tam doctæ nobis periere tabellæ? Virg.

Ergo inter ſeſe paribus concurrere telis?

Tam *multos annos.*] per hyperbolen, vide dicta ad eleg.1. lib.1.

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.

Nimivm *temerarius.*] temeritas omnis eſt inimica prudentiæ, vnde temerarius, pro ſtulto. Ouid. 1. Metam.

—— neſcis temeraria, neſcis
Quem fugias, ideoque fugis.

Tibull. eleg. 6. lib. 3.

Quid precor ah demens? venti temeraria vota
Aëria & nubes diripienda ferant.

Improba.] vel ſæua, vel ſceleſta, vel A impudica, vide adnotata ad eleg.1.lib.1.

Improbe Amor.

Qvi *tulerim, teque tuamque domum.*] hoc eſt quod ait Terentius: *Perpeti meretricum contumelias ferre aliquem: endurer de luy.* Terent. in ſeipſ. pun. *Nam quem ferret, ſi patrem non ferret ſuum?* eleg. 24. infra:

Ferre ego formoſam nullum onus eſſe puto.

Virg.3. Æneid. *Seruitio enixè tulimus.*

Teque tuamque domum. id eſt, te ac tuos. ſic eleg. 10. libr. 3.

Iuppiter infamat ſeque ſuamque domum.

Tibull. eleg. 9. lib.1.

B *Deuoueat pro quo teque tuamque domum.*

ſic Ouid. in Ibin:

Hoc ego deuoueo teque tuoſque modo.

Catull. *Funeſtet ſeque ſuoſque.* Afranius apud Nonium: *Experiurabant, execrabant ſe ac ſuos.*

Et *quando ire tibi liber ſum viſus?*] *et* & vim habet atque acrimoniam increpando, vt ſupra verſ. 2. huius elegiæ:

Et tu me lacrymas fundere, amice vetas.

Sed melius alij libri: *Ecquando.* Ecquando non me ſeruum putaſti, & ſeruorum more tractaſti? ſic Cicero 4. Verr. *Ecquando te factorum tuorum rationem redditurum putaſti?* Idem 7. Verr.
C *Ecquando iſto fructu quiſquam caruit?* Cælius Ciceroni ep.15. lib. 8. fam. initio. *Ecquando tu hominem ineptiorem* (Pompeio) *vidiſti?* quidam libri habent, *Ecquandone.* *Ire liber* dicitur, vt eleg.13. infra: *Contra reiecto quæ libera vadis amictu.* & eleg. 1. ſup. *Ire ſuperba comis.* Cælius Ciceroni ep. 9. lib. 8. fam. *Pudeat vnquam illum ad ſum incedere tanquam tuum competitorem.* & Cic. pro Sextio: *Quam teter incedebat? quam truculentus?* Seneca in morte Claudij: *Pop. Rom. ambulabat tanquam liber.* Ita dicitur: *ire liberos iuſſit.* Genus vero prouerbij: *Liberum non putare*, de
D ſummo contemptu. Cic. ep. 15. lib. 1. Ad Att. *Quanquam ille paſtor Idæus Menelaum ſolum contempſerit: hic noſter Paris tam Agamemnonem quam Menelaum liberum non putauit.* Idem ep.28. lib.7. fam. *Me tibi liberum non viſum demiror.* (quia eum literis pupugerat.) Idem Bruto in epi. 2. ſex poſteriorum. *Cœperat eſſe tanta inſolentia, vt neminem liberum duceret.* Ouid. 1. Metamorph.

En ego liber.

An *vſque In noſtrum iacies verba ſuperba caput?*] ſemperne nobis illudes, vt ſeruis, cum ſimus liberi? *Iacies verba*, vt eleg. 1. ſupra:

Muta iace verba fauilla.

E *Verba ſuperba*, vt eleg. 5. lib. 1. *Fortia verba.* & eleg. 10. *ſuperba loqui.* *In noſtrum caput*, in nos liberos. ſerui enim in iure caput non habent, ideo nec capite minui poſſunt. L. liberos. D. de cap. min. vnde Plauto: *Pro capite argentum dare.* &, *capitulum*, de ſemilibero.

Sic *igitur.*] adeo miſerè. vide eleg. 6. ſupra verſ. 37.

Prima *moriere ætate Properti? Sed morere.*] ſeipſum alloquitur nominatim, vt Catullus: *Quid eſt Catulle quod moraris emori?* Seruius Sulpicius Cic. ep. 5. lib.6 fam. *Viſne tu te ſerui, cohibere, & meminiſſe te hominem eſſe natum?* ſic Virg. 4. Æneid.

Moriemur multæ? Sed moriamur ait.

Prima ætate, de Iuuenta, vt eleg. 10. iufra:

Aetas prima canat Veneres, extrema tumultus.

& eleg. 28. *Primos inugenerat annos.* & Iuuenem fuiſſe Propertium tunc, docuimus ad eleg. 1. ſup. *Noſtra inuidioſa iuuentæ.*

INTERITV *gaudeat illa tuo.*] morte tua lætetur. ſic C. Matius Ciceroni ep. 28, lib. 11. fam. *Qui Cæſaris morte lætantur.* ipſe el. 12. lib. 3.

Nunc tua Medi latentur cæde ſagittæ.

Virg. eclog. 8.

* *Præceps aerei ſpeculæ de montis in vndas*

Deferar; extremum hoc munus morientis habeto.

Theocrit. Id. 3. Κόψα μ' ἀπάγξασθαι. τάχα μάν τοι ἁδὺ νόημα. Et cum me occidero tua hæc voluptas erit. Ibidem: ——ὦ δὲ λύκοι ὧδέ μ' ἔδονται

Μέλι τοι γλυκὺ τοῦτο κατὰ βρόχθοιο γένοιτο.

Lupique me comedent, vt hoc mel tibi dulce in gutture ſit.

EXAGITET *noſtros manes, ſectetur & vmbras, Inſultetque rogis, calcet & oſſa mea.*] quatet idem dicit, *Exagitet, ſectetur, inſultet, calcet*: *manes, vmbras, rogis, oſſa.* *Exagitet noſtros manes*, me vexet mortuum. *Manes*, pro cinere & oſſibus, vt 4. Æneid.

Id cinerem aut manes credis curare ſepultos.

& manes, cadauera Statio 9. Thebaid. *Sectetur*, inſectetur, infeſto animo perſequatur. Virg. ea notione:

Quin etiam patria excuſſos infeſta per vndas Auſa ſequi. ipſe eleg. 7. lib. 4.

Non tamen inſector, quamuis mereare Properti.

Vmbras, enallage numerorum, pro vmbram. vt eleg. vlt. infra:

Ipſe meas ſolus, quod nil eſt, æmulor vmbras.

Inſultet, de hoc verbo dictum ad eleg. 5. ſupra verſ. 7. *Rogis*, ipſis manibus & reliquiis eleg. 7. libr. 3.

Nec pote cognatos inter humare rogos.

eleg. vlt. lib 4.

Obſerat vmbroſos lurida porta rogos.

Calcet & oſſa mea. Sapit prouerbium, νεκρὸν μαστίζειν. & τεθνεῶτι ἐπεμβαίνειν. ſic Petron.

Ne mortentes velles occidere.

Iunius prouerb. 18. cent. 9. Statius 3. Sylu. in Hercule Surrentino:

Et me, ſum tumulis Euryſtea calcas.

Ouid. el. 11. lib. 3. Triſt.

Non ſum qui fueram: quid inanem proteris vmbram.

QVID.] Donat. in Phorm. act. 1. ſc. 2. *Quid? ſenem quoad exſpectatis veſtrum? Quid*, inquit, *notat tranſitum ad mentionem alterius rei.* Cicero pro Archia: *Quid? noſter hic Magnus nonne Theophanem ciuitate donauit.* & ſæpe alibi.

NON *Antigones tumulo Bœotius Hæmon Corruit ipſe ſuo ſaucius enſe latus.*] Hæmon Creontis filius cum iuſſu patris interfectam Antigonam audiiſſet, quod fratrem Polynicem ſepeliiſſet, eodem in loco ſibi manus attulit; cuius intellecta morte ipſius mater, vxor Creontis ſe ipſam interfecit; vt ſcribit in Antigona Sophocles. Apollodorus lib. 3. viuam ſepultam ait. Higin. fab. 72. ſcribit, Hæmonem, & ſe, & Antigonem occidiſſe, cum exorare patrem, pro Antigonæ ſalute non potuiſſet. Idem fab. 243. Antigonen ipſam ſibi manus ait attuliſſe.

A vide Statium in Thebaide lib. 12. tangit fabula in Ouid. in Ibin:

Nec tibi, ſi quid amas, felicius Hæmone cedat.

& eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Quid Danaën, Danaeſque nurum, matremq. Lyæi,
Hæmonaque & noctes quæ coiere duas.

Corruit tumulo, in tumulum ſimul cum ipſa ruit. corruere dicitur cæſa victima. Ipſe el. 19. infra:

Hædus ubi agreſtes corruet ante focos.

eleg. 11. lib. 4.

Tibi victima corruet Acron.

Ibid. *Dixerat & ſpolium corruit ille Ioui.* ſic *Cadere* & *concidere* & *procumbere hoſtia* dicitur:

B *Ipſe ſuo ſaucius enſe latus.* ſic Tibull. el. 6. l. 1.

Stetque latus præfixa veru, ſtet ſaucia pectus.

Latus autem petere ſolent gladiatores & milites. vnde *Latus tegere alicui*, & *latrones*. Plautus Ciſtell. act. 3. ſc. 1. *Vtrum hoc me feriam, an ab læua latus.* *Suo enſe*, dixit ad commiſerationem, quia: *Bis interimitur qui ſuis armis perit.* vide prouerb. *Suo gladio, & ſuo telo iugulari.*

ET *ſua tum miſera permiſcuit oſſa puellæ.*] ſubintelligendum oſſibus, vt eleg. 3. ſup.

Et ſua cum antiquæ committit ſcripta Corinnæ.

Permiſcuit oſſa, vt eleg. 7. lib. 4.

Mecum eris, & mixtis oſſibus oſſa teram.

C Albin. ad Liuiam:

Miſcebor cinerique cinis, atque oſſibus oſſa.

Ouid. 3. de arte amandi:

Accipe me Capaneu; cineres miſcebimus, inquit, Iphias. & in ep. Medeæ:

Noſtraque adhærerent oſſibus oſſa tuis.

In vet. inſcript. apud Cyprianum à Popina, interpretem Salluſtij. *Hanc mea Adriana. Vbi oſſa mea tuis miſcuero, vterque ſimul bene valebimus.* vide Sueton. in Domitiano cap. 17. in fin. & Briſſon. in formulis. vet. gloſſ. *Permiſcuit*, ἀνέμιξεν, μίγνυ.

D QVA *ſine Thebanam noluit ire domum.*] ſine qua noluit Thebas in Creontis patris regiam redire. An noluit genus regum Thebanorum vltra procedere: quia ipſius interitu gens tota extincta eſt?

SED *non efficies.*] non impetrabis vt tibi parcam. vt ſit negantis & præciſè repudiantis preces. ſed melius, *effugies.* Virg. ecl. 3.

Nunquam hodie effugies, veniam quocunq. vocabis.

ipſe eleg. pen. lib. 1.

Effugere ignotas non potuiſſe manus.

MECVM *morieris.*] Ouid. el. 13. lib. 3. Am.

Tunc ego ſed tecum mortuus eſſe velim.

E Plaut. Ciſtell. ſc. 1. act. 2. *Dij me, niſi ego te, tuamque filiam, meque hodie obtruncauero.* Amans loquitur. Apollon. lib. 4.

——ἴεν δ' ἄρα

Νῆα καταφλέξαι, διά τ' ἔμπεδα πάντα κεάσσαι,

Ἐν δὲ πεσεῖν αὐτὴ μαλερῷ πυρί.

vnde Virg. 4. Æneid.

Impleſſemque foros flammis, natumque patremque

Cum genere extinxem, memet ſuper ipſa dediſſem.

OPORTET.] hic neceſſitatis eſt, non officij, vt eleg. 5. lib. 3.

Ante fores dominæ condar oportet iners.

HOC *eodem ferro ſtillet vterque cruor.*] manet cruor vtriuſq. noſtrũ eodem ex gladio. Dicitur

vtroque modo, & *Stillat cruor*, & *ſtillat gladius*. Cic. 2. Philipp. *Qui ſtillantem præ ſe pugionem tulit.* Quare hic eſſe poteſt hypallage, pro, hoc idem ferrum ſtillet vtriuſque cruore. *Stiria*, inquit Seruius in 3. Georg. *gutta, vnde ſtilla & ſtillare, guttatim cadere.* vterque, pro vtriuſque, vt eleg. 20. infra:

Si fallo, cinis heu ſit mihi vterque grauis.

QVAMVIS *iſta mihi mors eſt inhoneſta futura, Mors inhoneſta quidem.*] duplex in hoc facinore turpitudo: vna, ſeipſum occidere. Feſtus: *Carnificis loco habebatur, qui ſe vulneraſſet, vt moreretur.* altera, quod fœdum eſt mulieri manus adferre. Euripid. in Hecuba: γυναικὸς φόνος γυναῖκας. Virg. 2. Æneid.

—— etſi nullum memorabile nomen
Femineа in pœna eſt; nec habet victoria laudem:
Extinxiſſe nefas tamen, & ſumpſiſſe merentis
Laudabor.

ad quem locum Pimpuntius ex Ariſtotelis problematis eius rei cauſam adfert, quod iniquum ſit & ſtolidum, eniti aduerſus imbecilla, & turpe validiorem vires ſuas experiri aduerſus ea, quæ facere iniuriam non poſſunt. vnde & ipſe eleg. 5. ſup.

Ruſticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat.

TV *moriere tamen.*] minæ certiſſimi exitij. Virg. 9. Æneid.

Tu tamen interea calido mihi ſanguine pœnas
Perſolues.

perſimilia ſunt hæc Ouidij in ep. Aeontij:

Sit dubium poſſiſne capi, captabere certè:
Exitus in Dijs eſt, tu capiere tamen.

& 1. de arte am.

Capta vides ſerò Pergama, capta tamen.

ILLE *etiam abrepta deſertus coniuge Achilles.*] per vim abducta amica. Ouid. eleg. 9. l. 1. Am.

Ardet in abducta Briſeide mæſtus Achilles.

Homer. Iliad. α. hac de re:

Ἐλθὼν τὸν ἴχ ἡγεμε αὐτὸς ἀπηύρας.

Abrepta coniuge, vt eleg. 13. lib. 1. verſ. 2. *Abrepto amore vacem.* coniux, pro amica. Virg. ecl. 8.

Coniugis indigno Niſæ deceptus amore.

& 7. Æneid.

—— quem capta cupidine coniux Aurea.

Ouid. in epiſt. Hermionæ:

Nec quondam placuit, nec nunc placuiſſet Achilli
Abducta viduum coniuge flere virum.

Sic *mariti* 4. Æneid. & *ſponſi* Horat. pro procis. *Deſertus*, vt eleg. 3. lib. 1.

Interdum grauiter mecum deſerta querebar.

CESSARE *in tectis pertulit arma ſua.*] ad extremum vſque paſſus eſt feriata eſſe, vt Plautus in milite: *Quod iam pridem feriatam* (macheram) geſtitem. *In tectis*, in tentoriis; ſic apud Virgilium formicæ *in tecto farra reponunt.* & *tecta ferarum* ſyluæ. Sed, *in Teucros*, vet. lib. tectè. *Ceſſare*, eſt otij inermis. Horat. *Ad arma ceſſantes.* Virg.

—— nec vllum
Telorum interea ceſſat genus.

Idem:

Imus in aduerſos, quid ceſſas.

Ipſe eleg. 11. lib. 3.

At nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis.

VIDERAT *ille fuga tractos in littore Achiuos.*] Aphæreſis pro diſtractos, diſſipatos & palantes. ſic eleg. 7. lib. 3.

Naufraga cum vaſto Græcia tracta ſolo eſt.

An quia trahuntur occiſi & proſtrati, vt ſpolientur à victoribus, & vt corpora vendant ad ſepulturam. ſed vet. lib. *Fractos*, id eſt, fuſos & fugatos. ſi legitur, vt vet. lib. *Fugam* vel *fugas*, erit aſyndeton. An legendum: *Fuga ſtratos*: quia fugam ſtrages ſequitur. vide Homer. libr. 11. & 16. Iliad. de hac fuga Græcorum. Virg. 1. Æneid.

Hac fugerent Graij, premeret Troiana iuuentus.

In littore, Rhetæo & Sigæo vbi pugnabatur; vnde Virg.

Dardanium toties ſudarit ſanguine littus.

FERVERE *& Hectorea Dorica caſtra face.*] incendi naues Græcorum igni ab Hectore iniecto, qua de re Homerus lib. 15. Iliad. Virg. 2. Æneid. de Hectore:

Vel Danaûm Phrygios iaculatus puppibus ignes.

Ouid. 13. Metam.

At non Hectoreis dubitauit cedere flammis.

Item:

Ecce ferunt Troies ferrumque ignesque Iouemque
In Danaas claſſes.——

feruere à feruo, vt eleg. 28. infra:

Incipit & ſicco feruere terra cane.

Virg. 4. Æneid.

Iam feruere littora flammis.

& 8.

Feruere Leucaten, auroque effulgere fluctus.

Lucillius apud Priſcianum & Nonium videtur repræhendere illud ferueo, es.

Feruit aqua & feruet; feruit nunc, feruet ad annum.

Caſtra, pro claſſe. Seruius in 4. Æneid.

—— faces in caſtra tuliſſem.

& 3.

Dat clarum è puppi ſignum, niſi caſtra mouemus.

& 5. *—— ſic acer equo turbata petiuit Caſtra.* id eſt, naualia. Attius Antenoridis apud Nonium in *mactare*: *Aut naues vrens caſtra mactabo in mare.* *Dorica*, ſpecies pro genere, vt el. 6. l. 4.

Egeſſitque auidis Dorica caſtra rogis.

Virg. 2. Æneid.

—— iuuat ire & Dorica caſtra, &c.

Ouid. in ep. Paridis:

Aut cedent Marti Dorica caſtra meo.

vetus Poëta apud Chariſium:

Vidi tegentem clypeo claſſem Doricam.

VIDERAT *informem multa Patroclon arena Porrectum.*] quia magnum littoris & campi ſpatium occupaſſe ſignificat corpus Patrocli, magnum fuiſſe colligitur. ſic Virg.

Porrectuſque nouem Titius per iugera terræ.

ſic Horat. oda 6. lib. 4. de Achille:

Procidit latè, poſuitque collum Puluere Teucro.

Porrectum, extenſum & mortuum, *vide mort.* Horat. oda 10. epod.

Opima quod ſi præda curuo littore
Porrecta mergos iuueris.

Catull.

Poſtquam eſt porrecto facta marita ſene.

vide Apologum Æſopi, Cancri & ſerpentis. Mart.

Tu languore quidem ſubito fictoque laboras;
Sed mea porrexit ſportula Paule pedes.

ſic Virg. *Et fulua moribundum extendit arena.*

ET *ſparſas cæde iacere comas.*] concretos ſanguine crines. *Cæde*, pro ſanguine, vt φόνῳ Græcis. ſic eleg. 30. infra:

Spargereque alterna communes cæde penates.

Eadem notio Ouid. 2. de arte am.

Illis te manibus tangi Briſei ſinebas
Imbuta Phrygia quæ nece ſemper erant.

Homer 17. Iliad. de Euphorbo occiſo à Menelao. Αἵματί οἱ δεύοντο κόμαι χαρίτεσσιν ὁμοῖαι. *Iacere*, dixit vt Virg.

——hunc ceruixque comæque trahuntur
Per terram.

O M N I A *formoſam propter Briſeida paſſus.*] æqua & iniqua, digna & indigna ob coniugem ereptam pertulit. ſic *Omnia perpetuar* eleg. 26. infra: Plaut. milit. ſc. 7. act. 4. *Multo iam, vt occidit Achilles, quid ne paſſus eſt? Formoſam Briſeida.* καλλιπάρῃον Homer. vocat Iliad. α. idem 19. Iliad.

Βρισηὶς δ' ἄρ' ἔπειτ' ἰκέλη χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.

Horat. oda 4. lib. 2.

Serua Briſeis niueo colore.

T A N T V S *in erepto ſæuit amore dolor.*] epiphonema. ſic eleg. 13. lib. 1.

Quod abrepto ſolus amore vacem.

Dolor ſæuit, ſæua & acerba ira eſt *Dolor*, pro ira. vt dixi eleg. 5. ſupra verſ. 10. μῆνιν ἐνοδεῖον vocat Homerus. & ſæuire, pro iraſci & grauius commoueri Plaut. Terent. Virg.

A T *poſtquam ſera captiua eſt reddita pœna.*] de reddita Briſeide vide Homer. Iliad. 19. Scaliger *Pœnam ſeram* hic interpretatur, leges in quas tandem fœdus initum eſt, & quibus partes victæ obligantur. ſed *Pœna ſera*, hîc eſt pœnitentia cum graui damno, vt eleg. 6. lib. 3.

Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.

De pœna, id eſt, donis in pœnam oblatis Achilli Ouid. ep. 3.

F O R T E M *illum Hæmonijs Hectora traxit equis.*] Æmonia, Theſſalia, & Æmonij equi, Theſſali, qui præſtantiſſimi habebantur, vt vel prouerbium oſtendit: Ἵπποι Θεσσαλικοί, Λακεδαιμόνιαί τε γυναῖκες. vide ipſe eleg. 10. infra:

Et campum Æmonio iam dare tempus equo.

& Ouid. eleg. 11. lib. 3. Triſt.

Hector erat tunc cum bello certabat: & idem
Tractus ab Æmonio non erat Hector equo.

& eleg. 1. lib. 2. am.

Raptus & Æmonijs flebilis Hector equis.

De equis Achillis Xantho & Balio. Homer. Iliad. 16. 19. & 23. Apollod. lib. 3. qui datos muneri Peleo à Neptuno ſcribit in ipſius nuptiis, iſq. poſtea dedit filio. Hos equos pedibus albos Zephyro peperit Harpyia Podarge, vt ait Homerus, immortales, & prædicunt Achilli mortem. Hector autem ad currum Achillis religatus, vt tractus ſit, narrat idem Homer. Iliad. vlt. ſub initium: Τρὶς δ' ἐρύσας περὶ σῆμα Μενοιτιάδαο θανόντος. At Virg. 1. Æneid.

Ter circum Iliacos raptauerat Hectora muros.

& Euripid. in Andromacha:

Καὶ τὸν ἐμὸν μελέας πόσιν Ἕκτορα, τὸν περὶ τείχη
Εἵλκυσε διφρεύων παῖς ἁλίας Θέτιδος.

& Ouid. 12. Metam.

Hectoris vmbra ſubit circum ſua Pergama rapti.

Ennius Hecuba apud Cic. 1. Tuſcul.

Vidi videre quod me paſſa ægerrimè
Hectorem curru quadriiugo raptarier.

I N F E R I O R *multo cum ſim vel Marte vel armis.*] aut διὰ τὸ αὐτό, aut ea ſententia eſt. Neque Marte & virtute bellica, neque armorum genere, quæ

A ille à Vulcano habuit, vllo modo ſum cum Achille conferendus. Virg. 11. Æneid.

Ibo animis contra: vel magnum præſtet Achillem:
Factaque Vulcani manibus paria induat arma.

Sed vet. lib. *Matre*. id eſt, cum mihi ſit mortalis mater & Deam matrem habuerit Achilles. Virg. 6. Æn. *Achilles Natus & ipſe Dea.* Horat.

Inuicte mortalis Dea puer nate Thetide.

Homer. Iliad. α.

Εἰ δὲ σὺ καρτερός ἐσσι, θεὰ δέ σε γείνατο μήτηρ.

M I R V M *ſi de me iure triumphat amor.*] Ironicῶς, vt *mirum ni*, & *mirum quin*. *Iure-triumphat*, poteſt eſſe hyphen vt *Iure-vocata tribus.* Salluſt. in

B Orat. Lepidi. *Iure-dominus tamen reſtituo.* & in Orat. Cottæ: *Vita & mors Iure-naturæ ſunt.* & in Orat. Philippi: *Cum legatis iure-parentibus.* Ipſe eleg. 8. lib. 3. *Nunc ſis iure-ſuperba licet.* Ad iuſtum autem triumphum alludit, & merito partum, de quo Horat. *Egerit iuſto domitos triumpho.* vide Valer. Max. de Iure triumphandi. De triumpho Amoris vide Ouid. lib. 1. Am. eleg. 2. & bene *Amor triumphat;*

Qui Deus & terras & maria alta domat.

AD ELEGIAM IX.

C *Ad Amicam de Riuali.*

I S T E *quod eſt, ego ſæpe fui.*] eundem locum apud Cynthiam tenui. ſic eleg. 25. infra:

Eſſem, quod nunc tu. Mart.

——Quod ſum tu non potes eſſe:
Tu quod es è populo quilibet eſſe poteſt.

Ouid. *Tu mihi, quod matri pater eſt.* &, *Iſte*, contemptim & cum indignatione de Riuali, vt eleg. 8. lib. 1.

Et tibi iam tanti, quicunque eſt iſte, videtur.

Hac eleg. *Dij faciant iſto capta fruare viro.*

D & eleg. 24. infra:

Iam tibi de timidis iſte proteruus erat.

Catull. *Suffenus iſte, Vare quem probè noſti.*

S E D *fors &c.*] moneor quidem virorum doctorum conſenſu, qui vbicunque legitur *Fors &c*, ex Priſciano reponũt *Fors ſit*, vt dicitur *Fors ſit an*, & ita hic reponit Scaliger. ſed nec reijciendum arbitror *Forſet*, e pro i, quia hæ vocales inter ſe crebro commutantur. & præter librorum conſenſum mouet me etiam, quod apud Virgilium conuerſo legitur ordine *& fors*. 5. Æneid.

Et fors æquatis cepiſſent præmia roſtris. & lib. 6.

E *Et fors omne datum traherent per talia tempus.*

Præterea legitur apud Catullum:

Fors etiam noſtris inuidit queſtibus aures.

I N *hora.*] minimo ſpatio, vt eleg. 6. lib. 1.

His ego non horam poſſum durare querelis.

H O C *ipſo eiecto carior alter erit.*] vt el. 21. infra:

Huic quoque qui reſtat iampridem quæritur alter.

vide adnotata ad eleg. 3. libr. 1. verſ. 36.

P E N E L O P E *poteras bis denos ſalua per annos Viuere.*] ſic & Ouid. 3. de art. am.

Eſt pia Penelope luſtris errante duobus:
Et totidem luſtris bella gerente viro.

Decem annos ad Troiam Vlyſſes conſumpſit, & totidem in reditu Ouid eleg. 2. lib. 1. Am.

Quique tot errando, quot bello perdidit annos.

Bis denos, vt eleg. 20. infra:

Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba.

& eleg. 4. lib.3.

Iurabo & bis ſex integer eſſe dies.

Virg. *Bis quinos ſilet ille dies.* Idem:

Aſpice bis ſenos lætantes agmine Cygnos.

Viuere ſalua, integra & intacta permanere: *Salua*, cuius pudicitia nulla ex parte imminuta. ſic Plaut. Amphit. *Signum ſaluum eſt.* id eſt, incorruptum, intactum. & in milite. *Salua* (cõſilia) *ſumes indidem.* id eſt, imminutam fidem. Liuius lib.1. *Quærentique viro, Satin ſalua? minime, inquit. Quid enim ſalui eſt mulieri amiſſa pudicitia?* Quî tamen ſalua Penelope, quæ ex concubitu omnium procorum Pana genuit? Cic. 2. de nat. Deor. vide Catalecta Virgilij. Seneca ep.89. Verba dedit ſæculo ſuo Penelope.

MVLTIS *femina digna procis.*] Ouid. eleg.1. lib.2. Triſt.

Aut quid Odyſſea eſt, niſi femina propter amorem,
Dum vir abeſt multis vna petita procis.

ſic eleg. 6. ſupra:

Phryne tam multis facta beata viris.

& eleg. 20. infra:

Cum te tam multi peterent, tu me vna petiſti.

De procis Penelopes. Ouid. in ep. Penelopes.

Dulichij, Samijque, & quos tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxurioſa proci. Ibid.
Quid tibi Piſandrum, Polybumq. Medontaq. durũ
Eurymachique auidas, Antinoique manus,
Atque alios referam. Omnes enumerat

Homerus lib.22. Odyſſ. vt ab Vlyſſe, & à ſuis occiduntur. Feſtus in *Procum: Proci dicuntur, qui poſcunt aliquam in matrimonium; Græcè μνηστῆρες. eſt enim procare, poſcere, vnde meretrices procaces.* vide & Nonium in, *procacitas.*

CONIVGIVM *falſa poterat differre Minerua.*] nubendi tempus producere mentiendo ſe Mi-

D nerua ſtudio incumbentem nondum telam abſoluere potuiſſe. *Falſa Minerua*, vt falſos propinquos dixit eleg. 6. ſupr. Minerua Lanificij & texturæ inuentrix, pro lanificio & textura. Virg 6. Æneid.

Cui tolerare colo vitam, tenuique Minerua.

Ouid. 4. Metam.

Intempeſtiua turbantes feſta Minerua.

ipſe eleg. 5. lib. 4.

Eurypylique placet Coa textura Minerua.

Tibull. eleg.1. lib.2.

Atque alia aſſiduè textrix operata Mineruam
Cantat. De Minerua Ouid.3. Faſt.

E *Pallade placata lanam mollire puellæ*
Diſcant, & plenas exonerare colos.
Illa etiam ſtantes radio percurrere telas
Erudit, & rarum pectine denſat opus.

Quia eadem inuentrix oleæ, hinc & pro oleo. Ouid. eleg. 5. lib.4. Triſt.

—— moribunda reuixit
Vt vigil infuſa Pallade flamma ſolet.

Narrat autem Homer. Odyſſ. 2. vt Penelope à procis impetrarit, ne ſe cuiquam eorum nubere cogerent, donec telam, quam exorſa erat ad Laërtæ funus cohoneſtandum pertexuiſſet. Idem narrat Odyſſ. 19.

A NOCTVRNO *ſoluens texta diurna dolo.*] retexens omnem eam telam, quam interdiu texuerat. Homer. Odyſſ. 2.

Ενθα & ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ᾽ ἀλλύεσκεν ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.

vide Prouerb. *Penelopes telam retexere*, quo vtitur Plato in Phædone, & M. Tullius in Lucullo. *Nocturnis dolis*, fraude, quam noctu exercebat. vt eleg. 7. lib. 4.

Et mea nocturnis trita feneſtra dolis.

Ouid. in Epicedio Tibulli ex hoc loco:

Durat opus vatum Troiani fama laboris,
Tardaque nocturno tela retexta dolo.

B Δόλον ſane Homer. vocauit Odyſſ. 2.

Ἣ δὲ δόλον τόνδ᾽ ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξεν.

VISVRA *& quamuis nunquam ſperaret Vlyſſem.*] quamuis ſpem omnem depoſuiſſet mariti videndi, cum 20. annos iam abfuiſſet. eleg. 15. lib.1. de Calypſo & Vlyſſe:

Et quamuis nunquam poſthac viſura.

Græcorum autem more vocatiuus vel nominatiuus pro accuſatiuo vt Petron.

Atque in præterita ſe totus imagine verſat.

ipſe eleg. 32. infra: ——*fama iactura pudica*
Tanta tibi miſera, quanta mereris erit.

C vide adnotata ad eleg. 8. lib 1. verſ.19.

ILLVM *exſpectando facta remanſit anus.*] ipſa Penelope apud Ouidium in extrema epiſtola ad Vlyſſem:

Certe ego quæ fueram te decedente puella;
Protinus vt redeas facta videbor anus.

ipſe eleg. vlt. lib.3.

Et quæ feciſti facta queraris anus.

Remanſit, pro permanſit, vt eleg.10. lib. 1.

Is poterit felix vna remanere puella.

NEC *non exanimem amplectens Briſeis Achillem.*] rectè Seruius ad illud Virg. 1. Æneid.

Exanimumque auro corpus vendebat Achilles.

D *Idem eſt*, inquit, *exanimis & exanimus, vt vnanimis & vnanimus; inermis & inermus.* Lugentium eſt, mortuos amplecti. Virg. in Daphnide:

Cum complexa ſui corpus miſerabile nati.

& 4. Æneid.

Semianimemque ſimul germanam amplexa fouebat.

& libr. 11.

At non Euandrum potis eſt vis vlla tenere,
Sed venit in medios pheretro Pallante repoſto:
Procubuit ſuper, atque hæret lacrymanſq. gemenſq.

Ouid. 4. Metam.

Et laniata comas (Thiſbe) *amplexaq. corpus amãtis;*
Vulnera ſuppleuit lacrymis, fletumque cruori
E *Miſcuit; & gelidis in vultibus oſcula figens*
Pyrame, clamauit, quis te mihi caſus ademit?

Albin. ad Liuiam:

—— artus amplector inanes.

De Achillis nece Virg. in 6. Æneid.

Dardana qui Paridis direxti tela, manuſque
Corpus in Aeacida. & ibi Seru. Ouid.13. Met.
At poſtquam cecidit Paridis Phœbique ſagittis
Nunc certè dixi non eſt metuendus Achilles.

vide & Horat. oda 6. l.4. Apud Homer. Iliad. 22. Hector moriens vaticinatur fore, vt à Paride & Apolline Achilles occidatur Scæis in portis. Hecuba in ſui nominis fabula apud Euripidem: —— ἐγὼ τίνω Πάριν

Ος παῦδα ῥίπδος ἄλεσεν ἦχος βαλών.

Apud Homer. 19. Iliad. Briſeis circumfunditur Patrocli cadaueri. & deflet, lugetque mortuum.

C A N D I D A *veſana verberat ora manu.*] de ipſa Briſeide lugente Patroclum Homerus:

—— Χερσὶ δ' ἄμυσσε
Στήθεά τ' ἠδ' ἁπαλὴν δειρὴν, ἰδὲ καλὰ πρόσωπα.

De more plangendi & radendi genas dicetur ad eleg. 13. infra. *Verberat*, pro verberauit, vt *Flemus*, pro fleuimus eleg. 7. ſup. verſ. 2. *Candida ora*, vide adnotata ad illud elegiæ proxime ſuperioris: *Omnia formoſam propter Briſeida paſſus.* *Veſana manu*, ſic Ouid. lib. 1. Am.

Flet mea veſana læſa puella manu.

Veſana, furenti, ſæua, infeſta. vide adnotata ad eleg. 8. lib. 1. verſ. 5. & eleg. 6. verſ. 16.

E T *dominum lauit mœrens captiua cruentum.*] Cadauerum vulnera moris fuit abluere. Virg. 4. Æneid. *—date vulnera lymphis, Abluam.* & mox: *Atros ſiccabat veſte cruores.* lib. 9. *—— nec te tua funera mater*

Produxi, preſſiue oculos, aut vulnera laui,
Veſte tegens. Ouid. 4. Met.
Vulnera ſuppleuit lacrymis. Ennius:
Salſis cruorem guttis lacrymarum lauit.

Euripid in Phœniſſ.

Σὺ δ' ἀλλὰ νεκρῷ λουτρὰ περιβαλεῖν μ' ἔα.

Idem in Troad.

Ελουσα νεκρὸν κ' ἀπένιψα τραύματα.

Ennius Creſphonte apud Macrob.

Neque terram inijcere, neque cruentare corpora
Licuit, neq. miſeræ lauere lacrymæ ſalſum ſanguinē.

Ouid. 3. de arte am.

Et lacrymis vulnera ſæua lauat.

Sed & ſine vulneribus mortui lauabantur, & vngebantur. Virg 6. Æneid.

Pars calidos latices, & ahëna vndantia flammis
Expediunt, corpuſque lauant frigentis, & vngunt.

Ennius:

Tarquinij corpus bona fœmina lauit & vnxit.

Homer. Iliad. 6. de Cadauere Patrocli:

Καὶ τότε δὴ λοῦσαν, καὶ ἤλειψαν λίπ' ἐλαίῳ.

& Iliad. ω. Cadauer Hectoris antequam redderetur patri Priamo lautum, vnctumque fuiſſe ſcribit. *Captiua dominum*, τὸν πόσιν. ſic Virg.

Nec victoris heri tetigit captiua cubile.

Horat. oda 4. lib. 2. *Captiua Dominum Tecmeſſæ. Captiua*, vt Horat. oda 4. lib. 2. *Serua Briſeis.* Homer. *δουρικτήτην.* & *δουριάλωτος.* id eſt, capta bello & ſub haſta vendita ac inde empta. Huc pertinet illud Ouidij in ep. Briſeid.

Si mihi pauca queri de te dominoque viroque
Fas eſt, de domino pauca viroque querar.

A D P O S I T V M *fluuijs in Simoenta vadis.*] admotum & adiacentem ripis & aquis fluuialibus, quamuis Scaliger verſum hunc & nothum veruto confodiat. *Fluuius* à fluuius, a, um. vt pluuius, a, um. ſic *ſcatebra fluuia* apud Nonium in *Anguſtitatem.* & alibi, *Pro fluuia ſide.* & apud Cic. 2. de Diuin. *Poſt è fluuia fortuna reſiſtet. Vada*, pro ripis & aquis ripis vicinis, vt pro littoribus eleg. 1. ſupr. *Bino coiſſe vada. In Simoënta*, ἀρχαϊσμός, pro in Simoënte, vt Cic. in *poſſeſſionem eſſe*, & *in mentem fuit* Plaut. *Eſſe in*

A *honorem.* Terent. Ergo *in Simoënta*, ſiuc, in Simoënte, pro in Simoëntis ripis, vt eleg. 3. lib. 1. *In Apidano.* An ἐς ἀμφότερα, vt ἐν ἀμφοῖν eleg. 20. lib. 1. Virg. *——Phrygij Simoentis ad vndam.*

F O E D A V I T Q V E *comas.*] ſcidit crines, laniauit, & puluere reſperſit, vt in luctu ſolet. vide adnotata ad illud Catulli in Ariadna:

Canitiem terra atque infuſo puluere turpans.

Huc pertinet locus Bionis apud Cic. 3. Tuſcul. in Agamnonem, *Qui ſcindens dolore identidem intonſam comam; quaſi caluitio mœror leuaretur.* vet. lib. *Siccauitque comas.* Sic Pſyche apud Apuleium lib. 6. *Humum crinibus ſuis verrit, cine-*
B *rem venerabunda.*

E T *tanti corpus Achillis, Maximaque in parua ſuſtulit oſſa manu.*] geminum germanum huic loco illud Ouidij:

Iam timor ille Phrygum, decus & tutela Pelaſgi
Nominis Aeacides: caput inſuperabile bello,
Arſerat: armarat Deus idem, idemque cremarat.
Iam cinis eſt: & de tam magno reſtat Achille
Neſcio quid, paruam quod non bene cōpleat vrnam.

vide Senecam in Hercule Oetæo. *Maxima oſſa*, ex magnitudine oſſium, corporis magnitudo deprehenditur. vt apud Virg. 1. Georg.

Grandiaque effoſſis mirabitur oſſa ſepulcris.

C Scribit Herodot. lib. 1. Inuentum ſub terra corpus Oreſtis cubitorum ſeptem, quę faciunt pedes duodecim & quadrantem. *Suſtulit oſſa*, ſcilicet cum legeret reliquias extincto rogo. ſic eleg. vlt. lib. 4.

En ſum quod digitis quinque leuatur onus.

Maxima, parua. antitheſis. vt Tibull.

Parua magnum decus vrbis Vlyſſem.

In manu, τὸ in vacat, vt eleg. 13. infra:

Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto.

& eleg. 22.

Quid iuuat in nullo pondere verba loqui.

D & eleg. 3. ſupra:

Is dominam exemplo ponat in ante meam.

& eleg. 4. *Gaudeat in puero.*

C V M *tibi nec Peleus, aderat, nec cærula mater.*] quo tempore, ô Achille, nec tibi aderat Peleus pater, nec Thetis mater, nec coniux Deïdamia, quorum, vt propinquorum, erat iſtuc officium. ſed vet. lib. *Quando ibi*, id eſt quandoquidem illic. vt eleg. 18. infra verſ. 15. Sed cur non aderat ibi mater, nam vt Dea adeſſe poterat; & adeſt apud Homerum Achilli Thetis ad Troiam? Quia Dij adeſſe non poſſunt morientibus. Euripid. Virg. contra Stat. in Genethlia-
E co Lucani: *Sic fixum Paridis, manu trementis*
Peliden Thetis horruit cadentem.

Plaut. Truculento: *Thetis etiam lamentando leſſum fecit filio. Cærula mater*, Thetis. ſic eleg. 26. infra:

Cærula Cymothoë. Horat. oda 13. epod.
Nec mater domum cærula te reuehet.

Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Talis ad Aemonium Nereis Pelea quondam
Vecta eſt frenato cærula piſce Thetis. ſic el. 5.

lib. 3. *In me cæruleo fuſcina ſumpta Deo.* & Virg. 4. Georg. *Cæruleus Proteus.* Ouid. 1. Metamorph.

Cæruleus frater. Horat. oda 28. lib. 3.
Et virides Nereidum comas.

S C Y R I A *nec viduo Deidamia viro.*] apud Lyco-

medẽ Scyri Inſulæ regẽ veſte muliebri delituit Achilles, eiuſque filiam compreſſit, ex qua ſuſtulit Pyrrhum. Statius in Achilleide fabulam narrat, Item Ouid. 13. Met. & 1. de arte am. ab eo verſu:

Fabula nota quidem, ſed non indigna referri
Scyrias Aemonio victa puella viro.

Meminit & Apollodorus lib. 3. & Higin. Fab. 97. *Scyros* inſula maris Ægæi inter Leſbon & Eubœam. vnde Scyrius & Scyrias. Ouid. in ep. Hermiones.

Ignara tetigi Scyria membra manu. id eſt, Pyrrhi. Stat. 1. Achill. —— *nec turba piarum Scyriadûm ceſſat.* id eſt, filiarum Lycomedis. eſt autem hypallage. *viduo viro,* pro vidua. ſed alij lib. *viduo toro,* vt Ouid. in ep. Ariadnæ.

Membraque ſunt viduo præcipitata toro.

& in ep. Paridis:

Sola iaces viduo tam longa nocte cubili.
In viduo iaceo ſolus & ipſe toro.

& in ep. Penelop.

Me pater Icarius viduo diſcedere lecto
Cogit. & in ep. Oenones.

Nunc iacet in viduo credulus ille toro. Lucan.

In ſomnis viduo tum primum frigida lecto.

quæ vidua & vnde dicta vide Iauolenum Iuriſconſultum *l. malum. 242. de verb. ſign.*

T V N C *igitur veris gaudebat Graia natis.*] liberis legitimis ſe fortunatam iactabát. *veris,* non ſuppoſitis, nec nothis ac ſpurijs. Virg. 8. Æneid.

Salue vera Iouis proles, decus addite diuis.

contra *falſus parens & genitor.* vnde Catull.

Falſiparens Amphitryoniades. Ouid.

—— *& es tumidus genitoris imagine falſi.*

Plaut. Amphitr. *Ne me appella falſa falſo nomine.*

T V N C *etiam felix inter & arma pudor.*] *dic in dolo,* etiam &c. vt eleg. 3. ſup.

Dehinc domiti poſthac æqua & iniqua ferunt.

Felix pudor, qui felices reddit, vt eleg. 1. lib. 4.

Feliceſque Iouis ſtellas, vel laude & admiratione dignus, vt eleg. 6. ſup. *Felix Admeti coniux.* vel tutus, quia *felices tutos præſtat fortuna Deuſque.* vel multus, fecundus, vt *infelix,* ſterilis. vt eleg. 6. lib. 3. *Felix concordia.*

A T *tu non vna potuiſti nocte vacare.*] dormire vacua, & ſola eſſe. eleg. 25. infra.

Et vetus in templo bellica parma vacat.

id eſt nihil agit, non exercetur. eleg. 13. lib. 1.

—— *quod abrepto ſolus amore vacem.*

I M P I A.] verſu ab hoc 8. infra: *Perfida.* An ſæua, vt *impius miles?* An impudica, vt contra *pia Penelope.* ſic eleg. 17. infra.

Nunc iacere è duro corpus iuuat, impia, ſaxo.

N O N *vnum ſola manere diem.*] *ſola,* vt eleg. 21. infra.

Tu nimium credula, ſola iaces. & el. 4. lib. 3.

Gaudet me vacuo ſolam tabeſcere lecto.

Vnum diem, vt eleg. 7. lib. 4.

Vnum impetraſſem te reuocante diem.

Q V I N E T I A M.] quod maius eſt. auget enim hæc particula & addit ad ſcelera. vt eleg. 6. ſup.

Quinetiam falſos fingis tibi ſæpe propinquos.

& eleg. 15. infra.

A *Quinetiam ſi me vlterius prouexerit ira.*

M V L T O *duxiſti pocula luxu.*] hauſiſti, bibiſti. Horat. oda 17. lib. 1.

Hic innocentis pocula Lesbij Duces ſub vmbra.

oda 3. lib. 3. *Ducere nectaris ſuccos.* oda 12. lib. 4. *Ducere liberum.* Plaut. Amphitr. *Vini eduxi meri birneam.* Apuleius lib. 10. *Vini poculum continuo perduxit hauſtu.* vide ad eleg. 2. ſup. *Pocula phedræ. Luxu,* nimio & profuſo ſumptu. ſed melius, *luſu,* vt in alijs; id eſt, nequitia, vide adnotata ad eleg. 6. ſupra.

In qua populus luſit Erichthonius.

B F O R S I T A N *& de me verba fuêre mala.*] fortaſſe an fieri poteſt etiam, vt mihi abſenti maledixeritis meque irriſeritis. *mala verba,* maledicta, contumeliæ, imprecationes, conuicia, irriſiones. eleg. 5. lib. 4.

Mixtaque cum ſaxis adijce verba mala.

Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

An laſciuus amor rixa mala verba miniſtrat.

Catull.

Pauca nunciate meæ puellæ non bona dicta.

Horat.

Male ominatis parcite verbis. contra *bona verba,*

C bene ominantis. Ouid. in ep. Medeæ effinxit hunc locum.

Forſitan & ſtulta cum te iactare marita
Quæris, & iniuſtis auribus apta loqui:
In faciem moreſque meos mala crimina fingis.

H I C *etiam petitur qui te prius ante reliquit.*] etiam vltro eum appetis & ſequeris qui te fugit, à quo ante deſerta es, & prodita. ſic Auſonius: *Inſequeris, fugio, fugis inſequor.* *petere,* pro appetere, vt eleg. 20. infra.

Cum te tam multi peterent tu me vna petiſti.

& eleg. 10. lib. 1. —— *quæcunque petenda*

Quæque cauenda forent. extremæ autem nequitiæ damnat Cynthiam, vt Salloſt. in Catil.

D *Libidine ſic accenſa* (Sempronia) *vt viros ſæpius peteret, quam peteretur.*

D I I *faciant, iſto capta fruare viro.*] Specie bene precantis deuouet ἐπευκτικῶς. Sic Seneca de Mecœnatis voto ep. 102. *Quid huic optes niſi Deos faciles?* Ouid. ep. 2.

Dij faciant laudis ſumma ſit iſta meæ.

& in ep. Parid.

Dij facerent pretium magni certaminis eſſes.

Ipſe eleg. 16. lib. 3.

Dij faciant mea ne terra locet oſſa frequenti.

Capta fruare iſto viro, iſto præclaro amatore potiaris eius amore capta, & ſimul decepta. nam ludit in ambiguo verbo, *capta.* vt Virg.

E *Non capti potuere capi.* Lucret.

Deceptaque non capiatur. *fruare,* vt eleg. 1. ſup.

Laus ſi datur altera vino
Poſſe frui, fruar ò ſolus amore meo. *frui,* inquit Donat. *veſci, à frumine ſumma parte gulæ.*

Iſto, contemptim. viro, amatore. vt dixi el. 6. verſ. 6. ſup.

Hæc mihi vota tuam propter ſuſcepta ſalutem.

dijſque me idcirco obligaui, te vt ex morbo eriperent, & nunc alter fruitur amore votiſque meis. ex præcepto Ouid. 2. de arte am. de ægra puella. *Multa vone, ſed cuncta palam.* ſic Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Ipſe ego cum triſti morbo defeſſa iaceres,
Te dicor votis eripuiſſe meis.
Omnia perſolui, fruitur nunc alter amore,
Et precibus felix vtitur ille meis.

vide eleg. 28. infra de votis Propertij ob Cynthiæ ægrotantis ſalutem. *ſuſcipiuntur* autem *vota*, vt onera quædam, ideo & *poni* dicuntur. eleg. 19. infra: ——*ſacra Diana*
Suſcipere & Veneri ponere vota iuuat.
Plaut. Amphitr. *Imperator vtrimque hinc & illinc Ioui vota ſuſcipere.* Albin ad Liuiam.
Atque aliquis de plebe pius pro paupere nato
Suſtulerat timidas ſidera ad alta manus.
Iamque precaturus, quid ego iam credulus, inquit,
Suſcipiam in nullos irrita vota Deos.
Dixit & iratus vota inſuſcepta reliquit. ſic Cic. in Vatin. *Cum inaudita ac nefaria ſacra ſuſceperis.* & lib. 1. de leg. *Suſcipere cultum Deorum, & religionem puram.* & pro domo ſua: *Suſcipere religiones.*

C V M *capite hoc ſtygia iam poterentur aqua.*] *Si capite hoc* refertur ad Propertium, valet mei capitis diſcrimine, vt eleg. 28.
Vnam, ſi viues, ſi cadet illa, eadem.
vide illic. Si ad Cynthiam, cõiungendum cum *poterentur.* quod eſt in alijs libris. id eſt, cum iam orcus te haberet, vt dicitur *potiri leto.* Gell. cap. 1. lib. 13. *Potiri mortem.* Cicero.
Eurynous potitur fatorum munere leto.
olim 3. coniugationis. Virg. ——*& auro Vi potitur.* *Cum poterentur capite hoc*, cum Orcus in poteſtate iam caput tuum haberet. ſic Virg.
——*ſtygioque caput damnauerat Orco.*

E T *lectum flentes circumſtaremus amici.*] De more iuxta lectum adeſſemus cum lacrymis, qui te verè diligimus. Tibull. eleg. 2. lib. 1.
Hunc puer, hunc iuuenis turba circumſtetit arcta.
Virg. 2. Æneid.
Nec quæ circumſtant te deinde pericula cernis.
de hoc officio amantium Ouid. 2. de arte am. & in ep. Acontij. *Amici*, vt eleg. 13. infra.
Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico.

H I C *vbi tum (pro Dij) perfida, quiſue fuit?*] Sic exprobratur periculi fuga, vt deſertum officium. Ouid. 13. Met.
Ecce ferunt Troes ferrumque ignéſque Iouemque
In Danaas claſſes, vbi tunc facundus Vlyſſes.
Pro Dij, indignantis. *Quiſue fuit?* quaſi diceret, nullus fuit.

Q V I D *ſi longinquos retinerer miles ad Indos?*] Sermo eſt vrgentis, & ad grauiora pergentis, vt eleg. 9. libr. 1.
Quid ſi non eſſet facilis tibi copia?
eleg. 18. infra.
Quid ſi iam canis ætas mea candeat annis?
Terent. in ſeipſum cruciante. *Quid ſi hoc pater reſciuerit? quid ſi nunc cœlum ruat? Ad Indos*, id eſt apud. vt eleg. 18. infra.
Illum ad vicinos cum amplexa quieſceret Indos:
vt eleg. 1. ſup. *Tanti ad pergama belli. Longinquos* vocat, vt Catull.
Siue ad extremos penetrarit Indos. & Horat.
Impiger extremos currit mercator ad Indos.
Indorum autem facit mentionem ob expeditionem, quam tum in Indiam parabat Auguſtus, de qua dicetur ad eleg. 3. libr. 3. *Retinerer*,

A cogerer ad ſigna manere. *Retineri*, vt & *mitti* ſiue *dimitti* verba militiæ, vnde *retineri ſub vexillo.*

A V T *mea ſi ſtaret nauis in Oceano.*] hæreret impedita breuibus, vadíſque, ac arenæ cumulis in medio & magno mari; qua de re Virg. 1. Æneid. Ipſe eleg. 13. infra.
——*medijs ſidat onuſta vadis.*
Ouid. 3. Met. ——*ſtetit æquore puppis*
Haud aliter quam ſi ſiccum nauale teneret.

S E D *vobis facile eſt verba & componere fraudes.*
Hoc vnum didicit fœmina ſemper-opus.]
Sed per exclamationem, vt eleg. 6. ſupra.
B *Sed non immerito*, &c. de mulierum malitia & dolis. Plaut. Milit. ſc. 2. Act. 2. Ipſe eleg. 4. ſupra.
Inueniam tamen è multis fallacibus vnam.
Tibull. eleg. 4. lib. 3. Lucill. apud Nonium in Mitis. Petron.
Crede ratem ventis, animum ne crede puellis,
Res eſt fœminea tutior vnda fide.
Menander. Δωρεὰ τῆς δὲ γυναικὸς ἑτέραν οὐ τέχνας. vno verbo *mulier.* id eſt, peſſima, fallaciſſima, periuriſſima. Parœmiam refert Diogenianus. Γυναικὶ μὴ πίστευε, μηδ᾽ ἂν ἀποθάνῃ. *Componere fraudes*, fingere, ſiue conſuere dolos. Alio modo
C eleg. vlt. infra.
Deſine, & Aeſchyleo componere verba cothurno.
Hoc vnum opus dicat, prouerb. pro nihil aliud nouit efficere. Horat. oda 7. lib. 1.
Sunt quibus vnum opus eſt, &c. Plaut. Pſeudol. ſc. 2. Act. 1. *Bibe, es, fuge, hoc eſt eorum opus.* aliter dixit eleg. 2. lib. 4.
Vnum opus eſt, operi non datur vnus honos.
Semper-opus, vt Ouid. eleg. 9. lib. 1. Am.
Cuſtodum tranſire manus, vigilumque catervas,
Militis & miſeri eſt ſemper amantis opus.
vide quæ adnotaui eleg. 6. verſ. vlt. ſup.

N O N *ſic incerto mutantur flamine Syrtes.*] Sal-
D luſt. in Iugurtha. *Duo ſunt ſinus prope in extrema Africa, impares magnitudine, pares natura: quorum proxima terra præalta ſunt; cetera vti fors tulit, alta: alia in tempeſtate vadoſa; nam vbi mare magnum eſſe, & ſæuire ventis cœpit, limum arenamque, & ſaxa ingentia fluctus trahunt. Ita facies locorum, cum ventis ſimul mutatur.* Syrtes à tractu nominatæ. Plin. cap. 4. lib. 5. & Solin. *Incerto flamine*, vt *dubio noto* dixit eleg. 5. ſup. Seneca Hippolyto.
Et annua ratibus ante promittet vada.
Incerta Syrtis.

N E C *folia hyberno tam tremefacta noto.*] id eſt, impulſa & agitata cum tremulo motu. vt Virg.
E *Et tremefacta ſolo tellus.* hinc *tremulas vmbras* dixit eleg. 18. lib. 1. & Gallis Prouerbium, *Trembler comme la fueille. Notus hybernus*, aut vehementior ventus, quia flatus hyberni vehementiores ſunt: aut propriè *notus hybernus.* id eſt pluuius, vnde Ouid. *pluuioque madeſcit ab Auſtro.* Plaut. in Mercat. *Imbricibus auſter.* veteri Poëtæ, *Imbricitor.* & apud Græcos nomen habet ἀπὸ τῆς νοτίδος. id eſt humore, vt Latine ab hauriendis & effundendis aquis. Sic Tibull. eleg. 1. lib. 1.
Aut gelidas hybernus aquas cum fuderit Auſter.

Q V A M *citò fœminea non conſtat fœdus in ira.*]

Iratæ verbo mutantur feminæ. in ira muliebri nulla fides conſtans. *Non conſtat fedus*, fides promiſſa non manet certa. tranſtulit à iure publico ad priuatas pactiones, vt eleg. 29. lib. 3.

Incorrupta mei conſerua fœdera lecti.

fedus, quia hoſtia forda, vel quia fides interponeretur in paciſcendo federe. Feſt. Seruius in 1. Æneid. vel à fecialibus per quos fiunt federa: vel à porca fœdè, id eſt lapidibus cæſa. verius eſt à fide dictum, cum & fidus inde ab Ennio vocitatum ſit, vt Varro ſcribit 4. de ling. Lat. *Conſtat*, autem propriè dixit, vt eleg. 9. libr. 4.

Sed neque ſuppletis conſtabat flamma lucernis.

& Antonius in ep. ad Hircium & Cæſarem: *Mihi quidem conſtat. conſtare*, in eodem ſtatu manere, vnde virtuti conſtantiæ nomen.

S I V E *ea cauſa grauis, ſiue ea cauſa leuis.*] ſiue iure, ſiue iniuria & temerè iraſcatur. Catull. contra:

Nam ſine amore graui femina nulla dolet.

N V N C.] temporis extremi, vt ſæpe Plauto.

Q V O N I A M *iſta tibi placuit ſententia.*] quandoquidem ita tibi viſum eſt. quoniam animo iſta voluntas ſedit. Sic Sueton. Galba cap. 20. *Hoc agerent, ac ferirent, quoniam ita videretur.* τὸ *placuit* in deteriorem partem. Antonius Hircio. *Quid hoc placetne veteranis iſtis?* Ipſe el. 4. lib. 3.

Si placet, inſultet Lygdame morte mea. Virg.

Si nihil è tanta ſuperis placet vrbe relinqui.

C E D A M.] pro, diſcedam, abibo, id eſt, *moriar*; quia *abitio*, mors, Feſto. Sic Cicero in Bruto: *Cedere è vita.* & *decedere*, pro mori. ſed Propertius ἰσοδυναμοῦν ſequutus eſt.

T E L A *precor, pueri, figite acuta magis.*] Alloquitur Cupidines, quos eſſe plures etiam ſignificat, eleg. 29. infra.

Obuia neſcio quot pueri mihi turba minuta
Venerat. vbi ea de re dicetur.

ſic puerum ſine alterius verbi adiectione dixit, eleg. 9. libr. 1. *Figite tela magis acuta*, acutioribus me ſagittis petite, & confodite. figitur autem homo, vel fera, & telum ipſum; el. 13. inf.

Spicula quot noſtro pectore fixit amor.

& eleg. 19. *Stricto figere auem calamo.* Legitur hîc etiam *promite*, quod nihilo deterius eſt. ſic Ouid. 3. de arte amandi:

Spicula de pharetra promit acuta ſua.

Horat. oda 20. lib. 3. *Interim dum tu celeres ſagittas Promis.*

F I G I T E *certantes.*] pro certatim, nomen, ſiue participium aduerbij loco, vt el. 3. lib. 1.

Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.

A T Q V E *hanc mihi ſoluite vitam.*] τὸ *hanc* κατὰ δεῖξιν id eſt vilem, inuiſam vt notat Donat. ad illud Hecyr. *Hanccine animam parſi perdere?* eadem ſententia Virg.

Accipite hanc animam, meque his exſoluite curis.

Soluitur vita morte, quia θάνατος ἐστὶ διάλυσις ψυχῆς ἐκ σώματος. hinc Ouid. in Ibin:

Sine manu facta morte ſolutus ero.

Virg. 4. Æneid.

Teque iſto corpore ſoluo. Plaut. *Quem quidem ſi viuo vita ſoluam ſua.* Ipſe eleg. 6. lib. 4.

Aut qualis flexos ſoluit Pythona per orbes. pro,

A interfecit. Seneca ep. 67. *Solui inter cœnandum.* pro, mori. Ouid. eleg. 10. lib. 2. Am.

—— medium ſoluat & inter opus.

Quod autem Euripides λύσει μ' ὁ δαίμων, Horat. ep. 16. lib. 1. interpretatur.

Ipſe Deus, ſimul atque volam, me ſoluet, opinor.
Hoc ſentit, moriar.

Sed legitur etiam: *ſoluite curam.* vt Tibull.

Amores Cantibus aut herbis ſoluere poſſe meos.

Catull. *O quid ſolutis eſt beatius curis.*

ſic Virg. *Soluite corde metum.*

vnde Græcis ὕπνος λυσιμελής, & λυσιμέριμνος

B Βάκχος.

S A N G V I S *erit vobis maxima palma meus.*] Ironicωs vt Virg.

Egregiam vero laudem & ſpolia ampla refertis.

& Tibull. *—— an gloria magna*
Inſidias homini compoſuiſſe Deum?

Palma, pro victoria, cuius inſigne eſt, vide Gell. cap. 6. lib. 3. Ciceroni, Terentio & Plauto etiam ſumitur in deteriorem partem. ergo hîc ambiguè.

S I D E R A *ſunt teſtes.*] teſtor ipſa ſidera conſcia meatum miſeriarum, & quæ me ſæpe vi-

C derunt iacentem ac pernoctantem in limine. *ſidera mundi oculi, & furtiuos hominum vident amores.* Iuuenal. ſat. 8.

Nocte quidem, ſed luna videt, ſed ſidera teſtes
Intendunt oculos. Virg. 4. Æneid.

Teſtatur moritura Deos, & conſcia fati
Sidera. ſic & ipſe eleg. 18. lib. 1. teſtatur res mutas verſ. 19. vbi vide adnotata.

E T *matutina pruina.*] quæ mane cadit. vide eleg. 16. lib. 1.

Frigidaque Eoo me dolet aura gelu.

E T *furtim miſero ianua aperta mihi.*] clanculum & tacito cardine amanti reſerata. Tibull.

D eleg. 2. lib. 1.

Ianua iam pateas vni mihi victa querelis,
Nec furtim verſo cardine aperta ſonet.

Teſtatur ianuam, vt & M. Tull. 1. de Orat. *Teſtis eſt huiuſce Q. Mutij ianua.* Cum *aperta* dicit, Iani Patulcij mentionem mihi mouet, vt eleg. 16. lib. 1.

Quid mihi tam duris clauſa taces foribus.

Iani Cluſij.

T E *nihil in vita nobis acceptius vnquam.*] ſic eleg. 2. libr. 1.

His tu ſemper eris noſtræ gratiſſima vitæ.

In vita, vt Cic. *Vidi, & hunc dolorem acerbiſſimum*

E *hauſi in vita.*

N V N C *quoque eris, quamuis ſis inimica mihi.*] ſic Petron. Arbiter. *O facinus, inquam, indignum, quod amo te, quamuis relictus.* Ellipſis, *eris* ſcilicet acceptiſſima. vt eleg. 6. ſup.

Semper amica mihi, ſemper & vxor eris.

Inimica mihi, vt Virg. 1. Æneid.

Gens inimica mihi Tyrrhenum nauigat æquor.

Ipſe autem inimicæ inimicus eſſe non poteſt. ſic eleg. 8. lib. 1.

Sed quocunque modo de me periura mereris,
Sit Galatea tua non aliena via.

& elegia 18.

Sed qualiſcunque es reſonant tibi Cynthia ſyluæ.

N E C *domina vlla meo ponet veſtigia lecto.*] ſimi-

le illud eleg. 18. libr. 1.

Sic mihi te referas leuis, vt non altera noſtro
Limine formoſos intulit vlla pedes.

Meo lecto ponet veſtigia, meum cubile viſet, adibit, & aſcendet, vt eleg. 3. ſup.

Nec ſemper nobiſcum humana cubilia viſes.

Ponere veſtigia ſiue pedem, ius & poſſeſſionem ſignificat: Cic. 3. Philipp. *Hodie in poſſeſſionem libertatis pedem ponimus.* id eſt, vſurpare incipimus. & Philipp. 2. *Quod erat in terris vbi in suo pedem poneres præter vnum Miſenum. lecto*, vt eleg. 29. infra.

Apparent non vlla toro veſtigia preſſo. B

S o l v s *ero, quoniam non licet eſſe tuum.*] Cælebs viuam, quandoquidem non licet eſſe tuum vel amantem, vel mancipium.

A t q v e *vtinam.*] vide notata ad eleg. 9. lib. 1. verſ. 8.

S i *forte pios eduximus annos.*] Genus obſecrationis & voti ſub condicione, vt modeſtiores videantur preces. Catull.

Me miſerum adſpicite, & ſi vitam puriter egi,
Eripite hanc peſtem perniciemque mihi.

Virg. 5. Æn. *Si quid pietas antiqua labores*
Reſpicit humanos, da flammam euadere claſſi.

Cicero pro Murena ſub finem. *Si nullius aures voluntatemque violauit.* & pro Sex. Roſcio. *Si os ſuum annulumque tibi tradidit. eduximus*, exegimus. nam ducere ætatem, & agere, idem eſt. C

I l l e *vir in medio fias amore lapis.*] Amator ille in Venere & amplexu, ſiue inter opus medium lapideſcat, ſiue in ſaxum vertatur, vt Battus Aglauros, Niobe, Anaxarete, Daphnis Idæus, Lycas, Polydectes. vide eleg. 16. infra. verſ. 46. Plaut.

Aut lapis obriguit, aut angue demorſa ceſſauit turgida.

Pacuuius Peribœa apud Nonium: *Lapit cor cura; ærumna corpus conficit.* id eſt, lapidem facit.

Non ob regna magis diris cecidere ſub armis
Thebani, media non ſine matre, duces.

poteſt eſſe enallage numerorum, *regna*, pro regnum. id eſt, ſceptri ius alternum repetitum. D *Cecidere ſub armis*, quaſi ruina oppreſſi ſuccubuere. Sic Ouid. ep. 1.

Siue Menœtiaden falſis cecidiſſe ſub armis.

& in ep. Laod.

Si cadere Argolico fas eſt ſub milite Troiam.

ipſe eleg. 8. ſupra.

Magni ſæpe duces, magni cecidere tyranni.

Duces Thebani, Etheocles & Polynices fratres, & *duces*, reges. Petron. Arbiter eo alluſit: *Ne Thebanum par humilis taberna ſpectaret. Magis*, ſi per ſe ſtat. id eſt, cupidius. ſed coniungendum, *magis-diris*, ſæuioribus, triſtioribus. *dira arma*, quia Diris filios inſectatur Oedipus. vnde E ſecutum internecinum bellum, quo fratres ſingulari certamine multis vulneribus ceciderunt, & mox mater ſibi manum attulit. vide Sophoclem in Oedipode, Euripedem in Phœniſſis, & Statium in Thebaide libr. 11. Seruius: *Mens dira, propriè modo; Nam dira eſt Deorum ira. Dirum, Deorum ira immiſſum.* Nonius. Feſtus: *Dirus Dei ira natus. Media non ſine matre*, vna cum Iocaſta. & eſt dilogia: nam alio modo *media mater*, quæ ſe mediam interponebat, ne pu-

A gnarent filij, vt apud Virg.

Dum paci medium ſe offert. alio modo, *media puella*, inter vtroſque cauſa certaminis & necis, vt apud Virg.

Quos inter medius venit furor. nam *medius* vtrumque ſignificat. Horat. oda 19. lib. 2.

Pacis eras mediuſque belli. id eſt, cuius interuentu modo pax fieret, modo bellum. Virg. 1. Æneid. *Medio interfata dolore eſt.* id eſt, interueniente. Ibidem. *Mediuſue occurrere poſſit.* id eſt interpellare. quia moleſti ſunt, qui ſe inuitis interponunt.

B Q v a m *mihi ſi media liceat pugnare puella.*] id eſt oporteat, & neceſſe ſit, quamuis Cicero ſeparet 13. Philipp. ſic eleg. 11. infra.

Scribant de te alij vel ſis ignota licebit.

& el. 17. *Nunc licet in triuijs ſicca requieſcere luna.*

M o r t e m *ego non fugiam, morte ſubire tua.*] mori non recuſabo, nec metuam, dum mecum moriaris. Sunt qui putent alloqui riualem. Sed intelligo de Cynthia, licet vtrumque ſecum interire velit, vt cum Etheocle & Polynice interijt Iocaſta.

AD ELEGIAM X.

Ad Muſam.

C I a m *tempus.*] Scaliger initium elegiæ facit à quatuor verſibus ſuperioribus, *Non ob regna*, &c. & ex vet. lib. pro *iam*, legit *ſed.* vbi inaniter ſe iactat, & errat. *Iam tempus*, vt eleg. 5. ſup. *Nunc eſt diſcedere tempus.* & Virg.

Et iam tempus equûm ſpumantia ſoluere colla.

L v s t r a r e *alijs Helicona choreis.*] vt Nympharum, ita & Muſarum choreæ. aliæ autem choreæ ſunt Muſarum & poëtarum amores ludentium, leniores ſcilicet: aliæ pugnas canentium, nempe grauiores. ſic infra hic *Alia cithara.* de choris Muſarum. eleg. 30. infra.

D *Hic vbi me prima ſtatuent in parte chorea.*

eleg. 1. lib. 3.

Et defeſſa choris Calliopea meis. eleg. 3.

Me iuuet in prima coluiſſe Helicona iuuenta
Muſarumque choris implicuiſſe manus.

Luſtrare, obire, circuire, vt ſolent venatores, cum cingunt ſaltus indagine, & ferarum luſtra. eleg. 22. infra.

Nulla meis fruſtra luſtrantur compita plantis.

Virg. ecl. 10.

Interea mixtis luſtrabo Mænala Nymphis.

Inde *luſtrare agros & exercitum*, de Helicone E dictum ad illud Catull. *Collis ô Heliconij.*

E t *campum Æmonio iam dare tempus equo.*] Allegoria, vt eleg. 1. lib. 4.

Has meus ad metas ſudet oportet equus.

& eleg. 1. lib. 3. ——— *& a me*
Nata coronatis Muſa triumphat equis.

& eleg. 7.

Mollis in cœpta fautor cape lora iuuenta
Dexteraque immiſſis da mihi ſigna rotis.

Sapit prouerb. *ἵππος εἰς πεδίον.* *dare campum*, aperire, vt Virg. 1. Æn. *Qua data porta ruunt.* An immittere in campum, vt *dare habenas.*

Virg. 1. Æneid. & Varr. apud Nonium in A *Anima*? ſic dicimus *Donner carriere à vn cheual.* & ſic Virg. 5. Æn.

Non ſic præcipites bijugo certamine campum
Corripuere, ruuntque effuſi carcere currus.

Allndi putat Beroaldus ad bellum Philippenſe in Æmonia, id eſt Theſſalia geſtum. *Æmonio equo*, dixi ad eleg. 8. ſup. verſ. 38.

I A M *libet & fortes memorare ad prælia turmas.*] geſtio referre equites bello ſtrenuos. *fortes ad prælia*, vt Cic. pro Fonteio; *fortis vir ad pericula.* Ouid. 2. Faſt.

Vltima Tarquinius Romanæ gentis habebat B
Regna, vir iniuſtus, fortis ad arma tamen.

de *turma* dixi aliàs.

E T *Romana mei dicere caſtra ducis.*] id eſt. Imperatoris & Principis. Ouid. 1. de arte am.

Eos Latio dux meus addat opes.

Ipſe eleg. 16. infra:

Cerne ducem, modo qui &c. Horat.
Et ſoror clari ducis. Idem.
Lucem redde tua dux bone patriæ.

Mei dixit, quia partes Auguſti ſe ſecutum ſignificat eleg 7. lib. 3.

Hoc mihi Mecœnas laudis concedis, & à te eſt C
Quod ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.

& *Romana caſtra*, ad diſcrimen caſtrorum Antonij Ægyptiorum.

Q V O D *ſi deficiant vires, audacia certè Laus erit: in magnis & voluiſſe ſat eſt.*] vide adnotata ad illud Tibulli lib. 4.

Eſt nobis voluiſſe ſatis: *&* eadem vi, qua eleg. 7. ſup.

Hic erit & patrio ſanguine pluris amor.

& el. 7. lib. 3. ——*& nudus tu timor eſſe potes.*

Æ T A S *prima.*] Iuuenta, vide eleg. 8. ſup. verſ. 17.

C A N A T *Veneres.*] amores.

E X T R E M A *tumultus.*] bella grauiora. vt el. D 1. ſup. verſ. 39. vide Cic. 13. Philipp.

B E L L A *canam, quando ſcripta puella mea eſt.*] quoniam Cynthia ſatis à me celebrata eſt, vt eleg. 1. ſupra.

Scribantur amores. & Horat. ſat. 1. lib. 2.
Attamen & iuſtum poteras & ſcribere fortem
Scipiadem.

N V N C *volo ſubducto grauior procedere vultu.*] de notione verbi *procedere*, dictum eleg. 2. lib. 1. *Subducto vultu*, ſubſtracta, ſiue contracta fronte, cum *caperat frons ſeueritudine*, vt Plautus loquitur. vide prouerb. *Frontem exporrigere.* An *ſubducto*, ſurſum educto & erecto? Nonius: *Subducere, ſurſum ducere, leuare.* Turpilius: E *Cum antehac videbam ſtare triſtes, turbido vultu, ſubductis cum ſupercilijs ſenes.* Varro. *Ego vnus antiquorum hominum ſubductis ſupercilijs.* Petron. *Superbus ille ſuſtulit vultum.* Horat. oda 9. lib. 4. *Reiecit alto dona nocentium vultu.* Seneca ep. 48. quæ vulgo 49. *O pueriles ineptias! in hoc ſupercilia ſubduximus? in hoc barbam demiſimus? hoc eſt quod triſtes docemus & pallidi?*

N V N C *aliam citharam me mea Muſa docet.*] carmen maius Calliope mouet & ſubijcit. vt Horat. oda 19. lib. 2.

Bacchum in remotis carmina rupibus
Vidi docentem. *Aliã citharam*; barbiton ſignificat quod citharæ genus grauius aliquanto ſonantis. nam quaſi *βαρύμιτον* dicitur, quo vſus prius Alcæus, vt notat Turneb. cap. 13. libr. 9. Horat. *Et te ſonantem pleniùs aureo Alcæe plectro.* ſic *alij eboreis* verſ. 1. hujus elegiæ.

S V R G E.] Altius te attolle, vt Horat. oda 2. libr. 4.

Multa Dyrcæum leuat aura Cygnum
Tendit Antoni quoties in altos
Nubium tractus. Ouid. eleg. 1. lib. 1. Amot.
Cum bene ſurrexit verſu noua pagina primo
Attenuat neruos proximus ille (Amor) *meos.*

Ibidem.

Sex mihi ſurgat opus numeris, in quinque reſidat.

Iuuenal. ſat. 7.

Nulla quippe modo milleſima pagina ſurgit
Omnibus, & creſcit multa damnoſa papyro.

A N I M A.] ſpiritum vocat eleg. 15. lib. 3.

Qualis Pindarico ſpiritus ore tonat.

Varro apud Nonium in *anima.* *Phrygios per oſſa cantus liquida canit anima.*

E X *humili iam carmine*] ſic eleg. 7. lib. 1.

Tu me non humilem mirabere ſæpe poëtam.

S V M I T E *vires Pierides.*] Conualeſcite. Cicero pro Archia inquit, *Poëtam natura ipſa valere, & mentis viribus excitari.* Ouid. eleg. 9. libr. 4. Triſt. *Pierides vires, & ſua tela dabunt.*

M A G N I *nunc erit oris opus.*] *opus* ὁ ἔργ. materia, inquit, offertur, non ore paruo, ſed Ingenti canenda. Sic Virg. 3. Georg.

Nunc veneranda Pales, magno nunc ore ſonandum.

Ouid. lib. 1. de arte am.

Et magnò nobis ore ſonandus eris.

Horat. ſat. 4. lib. 1.

Ingenium cui ſit, cui mens diuinior, atque os
Magna ſonaturum. *Os magnum*, magna canendi facultas. ſic Horat. oda 2. lib. 4.
Immenſuſque ruit profundo Pindarus ore.

Ouid. 2. Faſt.

Hæc mihi præcipuè eſt ore canenda dies.

Plin. cap. 12. libr. 2. *Steſichori & Pindari vatum ſublimia ora.* contra ipſe eleg. 3. lib. 3.

Paruaque tam magnis admoram fontib. ora.

& eleg. 1. lib. 4.

Hei mihi quod noſtro paruus in ore ſonus.

Ouid. 1. de rem. Amor.

Cydippe non eſt oris Homere tui.

& eleg. 1. libr. 2. Am.

Auſus eram memini, cœleſtia dicere bella,
Centimanumque Gygen, & ſatis oris erat.

I A M *negat Euphrates equitem poſt terga tueri.*] id eſt, reſpicere à tergo, ac ſimul ſagittas in temerè ſequentes torquere. De ſimulata Parthorum fuga præter Plutarch. in Craſſo, & Antonio, ipſe eleg. 7. lib. 3.

Parthorum aſtuta tela remiſſa fuga.

& eleg. 3. libr. 4.

Subdolus & verſis increpat arcus equis.

Virg. 3. Georg.

Fidentemque fuga Parthum, verſiſque ſagittis.

Horat. *Et verſis animoſum equis Parthum dicere.*

Ouid. 1. de arte am.

Tergaque Parthorum Romanaque pectora dicam,
Telaque ab auerſo quæ iacit hoſtis equo.

& 3. *Et celer auerſis vtere Parthus equis.*

Euphrates negat. vt Catull.

Et hoc negat minacis Adriaci.

Negare littus, qua de re dictum ad eleg. 20. lib. 1.

Crudelis Minyis dixerit Aſcanius. De Euphrate fluuio Armeniæ· Plin. cap. 24. libr. 5. & Strab. libr. 11. *Poſt terga*, vſu magis quam ratione dicimus. Virg. 1. Æneid.

——— *& centum vinctus aënis*
Poſt tergum nodis. & 2. Æneid.
Ecce manus iuuenem interea poſt terga reuinctum.

ſic *poſt caput.* Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Neſcius vltorem poſt caput eſſe Deum.

PARTHORVM.] genitiuus pro epitheto, B vt eleg. 6. lib. 1. *Adria mare*, pro Adriaticum, & eleg. 7. lib. 3.

——— *Medorum pugnaces ire per hoſtes.*

id eſt, per Medos.

ET *Craſſos ſe tenuiſſe dolet.*] detinuiſſe, cepiſſe, & occidiſſe nec etiam oſſa remiſiſſe in patriam & ſigna reddidiſſe. Alij libri, *ſe tenuiſſe.* id eſt, quod ſe Craſſi tenuerint. An *tenuiſſe.* id eſt, reddere noluiſſe? An legendum *ſuſtinuiſſe*? Craſſos M. & P. vide Plutarch. in Craſſo. Appian. & Dion. Ipſe eleg. 3. lib. 3.

Craſſos cladeſque piate. Ibidem.

Craſſi ſigna referte domum. & eleg. 6. libr. 4. C

Gaude Craſſe nigras ſi quid ſapis inter arenas;
Ire per Euphratem ad tua buſta licet. Ouid.
Parthe dabis pœnas Craſſi gaudete ſepulti.

INDIA *quin, Auguſte, tuo dat colla triumpho.*] Præterea tibi victori ceruices præbet India vinciendas. *Quin*, pro quinetiam, vt eleg. 18. infra. *Quin ego demum tuo curam.*

India, vt eleg. 3. lib. 3.

Arma Deus Cæſar dites meditatur ad Indos.

Auguſte. Dio lib. 53. Auguſtum ait cognominatum, quod quaſi hominis natura amplior eſſet, ideoque à Græcis σεβαστὸν quaſi venerandum dici. Ouid. D

Sancta vocant Auguſta patres: Auguſta vocamus
Templa ſacerdotum rite dicata manu.

Pauſan. in Lacon. idem habet, quod Dio. Feſtus: *Auguſtus, locus ſanctus ab auium geſtu, vel guſtatu.* vide Sueton. in Aug. cap. 7. de eo Ouid. *Sancte pater patriæ. Dat colla*, vt Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Paulatim ſub iuga coga colla dabit. ſic *ceruices dare* Cic. pro Sex. Roſcio, & 5. Philipp.

ET *domus intacta te tremit Arabia.*] *domus Arabia*, ſedes & regio ipſa. dixi ad el. 6. lib. 1.

Vlteriuſque domos vadere Memnonias.

In Arabiam Ælium Gallum ab Auguſto miſ- E ſum ſcribit Strabo lib. 16. Virg. 7. Æneid.

Siue Getis inferre manu lacrymabile bellum
Eoiſue Arabiſue parant. *Intacta*, vt Horat. oda 24. lib. 3.

Intactis opulentior theſauris Arabum.

ſic *intactum Alexim* eleg. vlt. infra. & el. 12.

Intactos iſto ſatius tentare veneno.

contra Plin. cap. 14. libr. 12. *Res in Arabia geſſimus, & Romana arma in eam penetrauere. etiam Cæſar Auguſti filius inde gloriam petijt.*

ET *ſi qua.*] quæcunque. eleg. 3. ſup.

Nec ſi qua Arabio lucet bombyce puella.

A elegia 2. libr. 1.

Vni ſi qua placet culta puella ſat eſt. & eleg. 9.

Acrius illa ſubit, Pontice, ſi qua tua eſt.

EXTREMIS *tellus ſe ſubſtrahit oris.*] in receſſu quodam latet. ſic Stat. 1. Thebaid.

Gargara deſidunt ſurgente & Troia recedit.

Seneca cap. 18, de conſ. ad Marc. *Littora in portum recedentis.* & ipſe eleg. 10. lib. 4.

Qua ſe ſummota vindicat ara caſa.

vide adnotata ad illud Catulli:

Quacunque opulenta receſſit.

Regia. & eleg. 6. lib. 1. verſ. 31.

SENTIET *illa tuas poſtmodo capta manus.*] B vim tuam & virtutem experietur. *ô ſentiet*, minantis. Terent. Adelph. Act. 1. ſc. 2. *Iſte tuus ſentiet poſterius.* vbi *poſterius*, vt hic *poſtmodo.* Virg. 7. Æneid.

——— *Rex ipſe Latinus*
Ni dare coniugium & dicto parere fatetur
Sentiat, & tandem Turnum experiatur in armis.

Ouid. eleg. 1. lib. 1. Triſt.

Nunc te prole tua iuuenem Germania ſentit.

Poſtmodo, non ita multo poſt, mox. elegia 5. libr. 4.

Poſtmodo mercata pace premendus erit. Liuius libr. 4. *Fore vt poſtmodo gaudeant.* quod etiam C *poſtmodum* eidem Liuio libr. 1. Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Poſtmodo de ſtipula grandis aceruus erit.

HAEC *ego caſtra ſequar.*] ſic Tibull. eleg. 7. libr. 2. *Caſtra Macer ſequitur.* Lucan.

Nulla fides, pietaſque viris, qui caſtra ſequuntur.

VATES *tua caſtra canendo Magnus ero.*] Non tam ingenij mei modulo, quam vi ipſius argumenti & afflatu quaſi tui numinis. Sic Virg. ecl. 4.

O mihi tam longæ maneat pars vltima vitæ,
Spiritus & quantum ſat erit tua dicere facta,
Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus,
D *Nec Linus.* Magnus, vt eleg. 7. lib. 2.

Ardoris noſtri magne poeta vale.

SERVANT *hunc mihi fata diem.*] hypallage: fata me huic diei ſeruent. id eſt ad hunc vſque diem viuere patiantur. Ipſe optimus eſt ſui interpres eleg. 4. lib. 3.

Ante meos obitus ſit precor illa dies,
Qua videam ſpolijs oneratos Cæſaris axes.

vel ſic expone. fata ne mihi facultatem præripiant hunc diem videndi. hunc mihi diem ſuo tempore tribuant, & illuceſcere patiantur, alludit enim ad ea, quæ ſeruantur amicis: Virg. ecl. 3. *Quos tibi ſeruo.* Tibull.

E *Tunc mihi ſeruabit plenis in lintribus vuas.*

VT *caput in magnis, vbi non eſt tangere ſignis,*
Ponitur hic imos ante corona pedes.]

Scaliger reponit *his*, male. bene *hic.* id eſt, tunc, vt ſæpe Cicero & Terentius alijque vſurpant: & refertur ad *vbi*, id eſt cum. *Non eſt*, οὐκ ἔστιν, non licet. Ouid. eleg. 2. libr. 1. Triſt. *Fallere quos non eſt.* & 1. de arte am.

Et quantum & quoties numero comprehẽdere non eſt.

& 3. Met. in Fabula Narciſſi:

Luceat, quod tangere non eſt.

Aſpicere. Idem eleg. 4. lib. 3. Triſt.

Sic tamen hæc abſunt, vt quæ contingere non eſt

Corpore

Corpore ſint oculis cuncta videnda meis.

Homer. ἐνϑ᾽ ἤτοι ἰὼν καλαβήμεναι. Virg. 4. Georg.

Seu Protea, ſic ipſe, neque eſt te fallere cuiquam.

Horat. ſat.5. lib.1.

Manſuri oppidulo quod verſu dicere non eſt.

In magnis ſignis, non in ſigillis, ſed ingentibus ſimulacris & ſtatuis. Feſtus in Lituta. *Signa, vt rerum, ita res ipſæ ſculptæ, aut lapides aut ferrum & ſi quæ ſunt eiuſmodi, quæ ſculpantur. etiam pocula & ſimulacra ad effigies hominum conformata. Ponitur corona.* eſt dedicantis. vt Ouid. ep.1.

Ponitur ad patrios barbara præda Deos.

& ep. Medeæ.

Ponitur ad patrios aurea lana Deos.

Ipſe eleg. 14. infra.

Has pono ante tuas, tibi diua, Propertius ædes
Exuuias. vide plura eleg.3. libr.3. verſ.22.

Corona autem aut *florea*, vt in Catal.

Mihi corona picta vere ponitur. Aut *ſpicea*. Tibul.

Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.

Aut ex pomis. eleg.2. lib. 4.

Inſitor hic ſoluit pomoſa vota corona.

De coronis Deorum etiam Horat. od.23. lib.3.

Paruos coronantem marino Rore Deos. Plaut. Aulul. *Larem corona noſtrum decorari volo.*

Ante *pedes imos:*] Ad pedes & genua Deorum vota ponebant. Ouid. eleg.13. lib.2. Am.

Ipſe feram ante tuos munera vota pedes.

vnde Iuuenal. ſat.10.

Ergo ſuperuacua, aut ſi pernicioſa petuntur,
Propter quæ fas eſt genua incerare Deorum.

Inſignare id dicitur. Interpres Iuuenal. ibidem. Arnob. lib. 6. Ita enim non videtis ſpirantia hæc ſigna, quorum plantas & genua contingitis, & contrectatis orantes. Apuleius Apolog.1. *Votum in alicuius ſtatuæ femore aſſignaſti.* & lib.11. *Exoſculatis veſtigijs Deæ, quæ gradibus templi hærebat argento formata.* Tangebant & pedes ſignorum iuraturi. Iuuenal. ſat.14.

——Cereris tangens aramque pedemque.

vnde eleg.9. lib.4.

Cum vix tangendos præbuit illa pedes.

Imos pedes, vt Virg.1. Æneid.

——pedes veſtis defluxit ad imos.

Sic *nos, nunc inopes laudis conſcendere carmen.*] ex Opis varia ſignificatione variè *inops* accipitur. modo enim Opis, id eſt telluris egens & inſepultus, *Inops*, vt Virg.6. Æneid.

Hæc omnis, quam cernis Inops, inhumataq; turba eſt.

modo Opis, id eſt agri & diuitiarum egens; vnde *inops*, egenus; modo exiguarum aut nullarum opum id eſt vitium, vt hîc, *inopes conſcendere*, vt eleg.11. lib. 1. *Facilis cedere lympha. Conſcendere carmen laudis*, ad altum & laudabile carmen peruenire, quo heroës celebrantur. *laudis carmen*, cui opponitur *humile* ſup. hac eleg. Horat. *laudabile carmen.* & laudis carmen Epicorum; nam laus militiæ, vt el.6.lib.1.

Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis.

& *laus*, virtus, ἀνδρεία. Sed vet. libr. Memmij, *Culmen*, pro carmen, ſic Virg.2. Æneid.

Aſcendo ad ſummi faſtigia culminis.

Palmerius ex coniectura: *laudis conſcendere in artem.* non probo.

Pauperibus *ſacris.*] Dijs ligneis, vel fictilibus. Tibull.

Tunc melius coluere fidem cum paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.

Ipſe eleg. 2. libr. 4.

Ante Numam grata pauper in vrbe Deus.

& *ſacra*, pro Dijs, vt eleg.1. lib.1. *ſacra piare.* eleg.1. libr.4. *Ducebant macra vilia ſacra boues.*

Vilia *thura damus.*] Thus quidem magni eſt pretij, vt docet Plin. cap.14. lib.12. ſed adulteratur reſina itaque vilius fit. ac ſic puto eleg. 7. lib.4. *nulla mercede hyacinthos*, dici, adulterinos; non enim veros & cariſſimos cremabant. ſic dixit alibi: *Quæque nitent ſacra vilia dona via.* id eſt, quæ paruo emuntur. Virg. *vilia poma* & *vilem Phaſelum* pro copioſo dixit. Callimach. ὡς εὐτελῆ ita dixit λεπὰ χρίσματα, id eſt vilis & paratu facilia vnguenta. De thuris pretio Tertull. Apolog. Apud Briſſon. *Grana thuris vnius aſſis.*

Nondvm *etiam Aſcræos norunt mea carmina fontes.*] Ouid.1. de art. Am.

Non mihi ſunt viſæ Clio Cliuſue ſorores
Seruanti pecudes vallibus Aſcra tuis.

Idem 6. Faſt.

Ecce Deas vidi, non quas præceptor arandi
Viderat, Aſcræas cum ſequeretur oues.

Mea carmina norunt, ego Poëta adij, vt eleg.6. lib.1. *Noſcere mare Adria.*

Fontes Aſcræos. Hippocrenê & Aganippen ſignificat, nam Aſcra ignobile & infelix oppidulū, Heſiodi, vt ipſe teſtatur, patria, de quo multa Strabo lib.9. ipſe eleg.vlt. huius libri. Pauſan. in Bœoticis, qui ſitum ait ad ripas Heliconis. huc refer illud Iuuenal. 7. *Aptuſque bibendis fontibus Aonidum.*

Sed *modo Permeſſi flumine lauit Amor.*] Adnotaui ad eleg.1. ſup. verſ. 4. Amorem ipſum eſſe poëtam & poëtas facere. *lauit* non carmina, ſed me cantorem & poëtam. Sic eleg. lib.3. *Talia Calliope, lymphiſque à fonte petitis*
Ora Philetea noſtra rigauit aqua.

Flumine, aqua. vt dixi ad eleg. 20. libr. 1. verſ. 43. *Permeſſi flumine*, dictum vt *Adria mare*. Permeſſus ex Helicone fluit, de quo Strabo lib.9. & Nicander καὶ ὕδασι Περμησσοῖο. Minores autem poëtæ è Permeſſo hauriunt, maiores ex ipſo fonte Heliconis Aganippe. Aganippen fontem eſſe Permeſſi fluminis ſcripſit Callimachus, inquit interpres Iuuenal. ſat. 7. Martialis *Permeſſida* vocat. *Quid tibi cum Cyrrha? quid cum Permeſſidos vnda?*

AD ELEGIAM XI.

Ad Cynthiam.

Scribant *de te alij.*] non ego quidem. hæc Scaliger non putat à ſuperioribus eſſe diuellenda, ſed diuelli poſſunt. nam ſuperiore elegia Cynthiam non alloquebatur. Nunc ei vale dicit, vt Catullus.

Vale puella iam Catullus obdurat. Item.
Cum ſuis viuat valeatque mœchis.

V a l *ſis ignota licebit.*] Interpungi poteſt,

—— *vel ſis ignota, licebit:*

Ludet, qui &c. *ſis ignota*, nemo ſciat te vixiſſe, te fama obſcura recondat. contra eleg. 5. ſupra. *Quæ fieri noſtro carmine nota velis.* *Licebit*, oportebit, neceſſe erit. eleg. 9. ſupra. verſ. penult.

L v d a t, *qui ſterili ſemina ponit humo.*] Scaliger ex vet. lib. *laudet*. vt ſit idem prope cum eo: *Qui Bauium non odit, amet tua carmina Meui.* verum ego lectionem vulgatam tueor, *Ludet*. id eſt, ſcribet nugas de te, vt eleg. 3. ſup.

B *Par Aganippeæ ludere docta lyræ.* Imo *ludet* refertur ad *ſemina*. *ludet ſemina*, qui ſemina ponit humo ſterili. id eſt, perdet. Nam *luſor ne perdiderit non ceſſat perdere*, vt ait Ouidius. hinc *ludere operam*, perdere. Sic vulgo dicimus: *Il ne iouera plus.* Sic eleg. 33. infra.

Non audis, & verba ſinis mea ludere.

id eſt perire & volitare rapidis ludibria ventis. ſic Horat. ſat. 3. lib. 2.

Poſtquam te talos Aule nuceſque

Ferre ſinu laxo, donare & perdere vidi.

Sterili ſemina ponit humo, qui ſementem in arena & littore facit. Allegoria prouerbialis, C
vt Ouid.

Quid facis Oenone? quid arenæ ſemina mandas?

Non profecturis littora bobus aras.

& Ariſtoph. Interpres κατὰ θαλάττης σπείρεις. Ennius Andromeda apud Nonium in *Seges*. *Quod beneficium haud ſterili in ſegete vox te obieſſe intelligis.* Iuuenal. ſat. 7. *Tenuique in puluere ſulcos Ducimus, & littus ſterili verſamus aratro.* *Ponit ſemina*, vt Virg. 2. Georg.

Pars autem poſito ſurgunt de ſemine.

O m n i a, *crede mihi, tecum vno munera lecto*

Auferet extremi funeris atra dies.]

D
Munera vocat formam & ſermonis gratiam, quæ natura contulit & morte extinguuntur. nam ceteras dotes ei non dat. *Vno lecto*, eodem lecto funebri, de quo dicitur ad eleg. 13. infra. verſ. 21. *Atra dies Auferet*, vt Petron.

Sic erimus cuncti poſtquam nos auferet Orcus.

Ipſe eleg. 20. infra.

Ambos vna fides auferet, vna dies. & *Atra dies*, vt eleg. 24.

At me non ætas mutabit tota Sibyllæ;

Non labor Alcidæ, non niger ille dies.

Virg. 6. Æneid.

—— *& ab vbere raptos*

Abſtulit atra dies. & Horat. oda 12. l. 4. E

Nigrorumque memor dum licet ignium.

Virg. 4. Æneid. *Sequar atris ignibus abſens.* Tibull. eleg. 5. libr. 3.

At mihi Perſephone nigram denunciat horam.

Muretus ergo quod attulit ad illum locum Virgilij de funere acerbo, verum non eſt, non enim ſi ante lucem acerba funera efferrentur, ideo illa atra dies tantum. *Extremi funeris.* Extrema, vltima, ſumma, vocat ea omnia, quæ ad mortem pertinent, quia *mors vltima linea rerum eſt.* vide notata ad eleg. 19. lib. 1. verſ. 2.

E t *tua tranſibit contemnens oſſa viator.*] prætereriens iuxta tuum tumulum, non inſiſtet, nec

A bona verba dicet. addidit *contemnens*, vt eleg. 19. lib. 1. *contempto buſto.* verſ. 21. vel poteſt eſſe hypallage, tranſiens contemnet. *Viator*, ὁδίτης, ἢ ὁδοιπόρος. & viatoris meminit, quia monimenta ſecundum viam fieri ſolebant. Varro 5. de ling. Lat. Alij ſunt viatores magiſtratuum; qui arceſſunt, vt lictores, qui præhendunt: Gellius.

N e c *dicet, cinis hic docta puella fuit.*] ergo falſa quæ ſcribit eleg. 2. lib. 1. verſ. 27. & ſeq. & eleg. 3. ſupra. verſ. 20. quibus in locis Cynthiam doctam ait. *Cinis hic*, vt eleg. 13. infra.

B *Deinde vbi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor.*

Ouid. eleg. 6. lib. 2. Amor.

Iamque cinis viuis fratribus Hector erat.

Fuit, vt eleg. 8. ſup. *Altaque Troia fuit.*

AD ELEGIAM XII.

De Amore.

Q v i c v m q v e *ille fuit puerum qui pinxit Amorem Nonne putas miras hunc habuiſſe ma-*
C *nus?*] Ex Eubul. Comico apud Athenæum lib. 13. ſumpta hæc docet Scaliger. Phurnutus quoque puerum fingi Amorem ait ab imbecillum animum amantium, & fraudibus obnoxium. Seruius in 1. Æneid. *Quia turpitudinis eſt ſtulta cupiditas & quia imperfectus in amantibus ſermo, puer Amor pingitur.* vide Fab. cap. 4. lib. 2. Ouid. 1. de rem. Am.

Et puer es, nec te quicquam niſi ludere oportet.

Miras hunc habuiſſe manus, admirabili præditum fuiſſe arte & induſtria. Contra Eubulus de eo pictore. ὡς οὐδὲν εἶδεν τὴν χελιδόνα χειρῶν. *manus*, pro arte. vide eleg. 6. lib. 27. ſup.

D I s *primum vidit ſine ſenſu viuere amantes.*] Intellexit ſine conſilio & ratione eſſe. id eſt, amentes. *Vidit*, ad aciem ingenij refertur, vt eleg. 3. lib. 3.

Corpora diſponens mentem non vidit in arte.

Senſu, conſilio, vt eleg. 1. lib. 1.

Nullo viuere conſilio. vet. gloſſ. *Animus*, *ſenſus, mens*, διάνοια. Item, *ſine ſenſu*, ἄνους. ſic Feſtus: *Anus dicta, quod iam ſit ſine ſenſu, qui Græcè dicitur* νοῦς. vide adnotata ad eleg. 1. ſup. verſ. 55.

E t *leuibus curris magna perire bona.*] notæ ſunt amantium ineptiæ, quibus curæ quidem ani-
E mo videntur graues, vt Virg. 4. Æneid.

At Regina graui iamdudum ſaucia cura.

ſed re vera de nihilo naſcuntur. Magna bona pereunt amantibus, ratio ipſa, fama, valetudo, fortunæ, libertas. Lucret. lib. 4.

Adde quod alterius ſub nutu degitur ætas.

Labitur interea res, & vadimonia fiunt:

Languent officia, atque ægrotat fama vacillans.

I d e m *non fruſtra ventoſas addidit alas.*] affinxit alas celeres, quæ modo huc, modo illuc vento feruntur. Virg. 12. Æn. de diris.

—— *paribuſque reuinxit.*

Serpentum ſpiris, ventoſaſque addidit alas.

Ouid. el. 9. lib. 2. Am.

Tu leuis es, multoque tuis ventoſior alis.

hinc ἀνεμώλια Homero, qui Latinis ventoſi, & manes. Virg. 11. Æneid.

Agnoſcas ventoſa ferat cui gloria laudem.

id eſt κενοδοξία. *Alatus*, inquit Seruius in 1. Æneid. *fingitur Cupido; quia nihil amantibus leuius, nihil mutabilius.* Phurnutus, quia vt auis aduolet animum. de alis Amoris ipſe eleg. 9. lib. 1. verſ. 23. Ouid. 2. de arte amandi.

Et leuis eſt, & habet geminas quib. euolet alas,

& alibi ſæpe.

F E C I T *& humano corde volare Deum.*] induxit volantem, vt indicaret leuitatem animorum. ἀνθρωπαιτικὸς *Deum*, id eſt amorem, vt dictum eleg. 1. lib. 1. verſ. 30. Tibull. eleg. 6. lib. 2.

Impiger interea volitantis frater amoris.

vide notata ad eleg. 30. infra. verſ. 31.

S C I L I C E T *alterna quoniam iactamur in vnda.*] nempe quia agitamur in mari amoris, modo commodo, modo tranquillo; modo aduerſo, modo ſecundo vento. *alterna vnda*, reciproca. vt el. 10. l. 3. *Alternas ſciſſa charybdis aquas.* dicitur *Iactari vnda.* & *in vnda.* Virg. *Terris iactatus & alto.* Ouid. *Iactari quos cernis in Ionio immenſo.*

ex hac tranſlatione Catullus:

Qualiter incenſam iactaſtis mente puellam

Fluctibus. & Plaut. initio Ciſtellariæ de Amore: *Maritimis moribus mecum experitur.*

N O S T R A Q V E *non vllis permanet aura locis.*] ſecundæ res in amore nobis incertæ & fluxæ ſunt. Ouid. eleg. 9. lib. 2. Am. vtitur eadem tranſlatione.

Sic me ſæpe refert incerta Cupidinis aura.

Ipſe eleg. 25. infra.

Mendaces ludunt flatus in amore ſecundi. & 27.

Si modo clamantis reuocauerit aura puella.

propriè eleg. 20. lib. 3.

Nam liquidum nautis aura ſecundat iter.

E T *merito hamatis manus eſt armata ſagittis.*] non fruſtra manus inſtructa eſt ſagittis, vt eleg. prox. ſeq.

—— *armantur fuſa ſagittis.*

Virg. 7. Æneid.

Agreſteſque manus armat ſparus. & 9.

Nec armate manus. contra 12.

Dextramque aſpexit inermem. *hamatis*, in hami ſpeciem recuruo ferro, quod exſertam imitetur ſerpentis linguam. Ouid. eleg. 10. lib. 3. Triſt.

Pars cadit hamatis miſerè confixa ſagittis.

& eleg. 9. lib. 2. Am.

Quid iuuat in nudis hamata reponere tela

Oſſibus? Plin. cap. 36. lib. 16. *Calamis Orientis populi bella conficiunt, quibus ſpicula addunt irreuocabili hamo nexa.* veteres Galli vocabant, *ſagettes barbelees.* Alexander Aphrodiſæus in problematis ſagittas amoris refert ad radios oculorum, vnde Amor in animum penetrat. Seruius, quia velox & incerta vis Amoris. Phurnutus, quia amore capti, perinde ac ſi telo icti afficiuntur.

E T *Pharetra ex humero Gnoſia vtroque iacet.*] φαρέτρα, παρὰ τὸ φέρειν τὰ τραύματα, id eſt, τὰ βέλη. ab ea Ouid. *Pharetratum Cupidinem* dixit. *Ex humero.* κατωμαδίη. Ipſe eleg. 6. lib. 4.

—— *tibi militat arcus,*

A *Et fauet ex humeris hoc onus omne meis.*

Virg. 1. Æneid.

Namque humeris de more habilem ſuſpenderat arcum.

Idem lib. 4.

Cui pharetra ex humero. *Iacet ex humero*, pendet deorſum, vt eleg. 8. ſup.

Sparſas cade iacere comas. V. L. *ſonat.* vt Virg. 9. Æneid.

—— *pharetramque humero ſenſere ſonantem.*

Homer. Iliad. α.

Ἔκλαγξαν δ' ἄρ' ὀϊστοὶ ἐπ' ὤμων χωομένοιο

Αὐτοῦ κινηθέντος.

Sed & *iacet* confirmat Apollon. lib. 2.

B Λαιῇ δ' ἀργύρεον νώμα βιὸν, ἀμφὶ δὲ πολλὴ

Ἰοδόκη νώτοισι κατωμαδίη.

Gnoſia, Cretenſis quia Cretenſes nobiles ſagittarij. Horat. *& calami ſpicula Gnoſij.* ſed eo reſpexit quod Cretenſes ſagittarij ex inſidijs adoriuntur, vt & Amor ipſe. Virg. 4. Æn.

—— *qualis coniecta Cerua ſagitta*

Quam procul incautam nemora inter Creſſia fixit

Paſtor agens telis, liquitque volatile ferrum

Neſcius. id vero confirmat quod ſequitur, *Ante ferit.* &c.

A N T E *ferit quoniam, tuti, quam cernimus hoſtem.*] ſic eleg. 9. lib. 1.

C *Qui non ante patet donec manus attigit oſſa.*

vide eleg. 4. ſup. verſ. 9. & 10. *Tuti*, futuri ſi cerneremus, vt eleg. 8. lib. 1.

Non tamen illa meos fugit auara ſinus.

N E C *quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.*] Nemo ſanus euadit ſemel Amoris ſagitta ſaucius, hæret lateri letalis arundo. ſic eleg. 1. ſup.

Amor morbi non amat artificem.

contra tamen eleg. penult. lib. 3.

Nunc demum vaſto feſſi reſipiſcimus æſtu:

Vulneraque ad ſanum nunc coiere mea.

Abit, euadit, vt *cedendo victor abibis.* Virg. 5. Æneid.

D *Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit.*

I N *me tela manent, manet & puerilis imago.*] pectori infixa hærent, & ſimillimus pueri videor ſine ratione & conſilio. *tela manent*, quippe hamata, ideoque irreuocabilia, vt loquitur Plin.

S E D *certè pennas perdidit ille ſuas.*] ἔρως factus ἄπτερος. ſic eleg. 1. lib. 1. *In me tardus Amor.* Eubulus apud Athenæum libr. 13. οὐδ' ἂν τὸν ὗν κοῦφος, ὡς ῥᾴδιος.

Ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον.

Βαρὺς δὲ κομιδῇ. πῶς ἂν οὖν ἔχοι πτέρυγα.

E V O L A T *è noſtro quoniam de pectore nuſquam.*]

E pro *è* Muretus legit, *heu.* Lipſius, *hei.* vel, *ei.* Palmerius *hè*, pro hei. ſed eſt διὰ τὸ αὐλὸ, vt dictum ad illud eleg. 9. lib. 1.

Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.

ſic in breuiario rer. geſt. Aug. p. 76. *Ex qua de pecunia.* id genus Apuleio, *& neque quaſi vt.* An legendum, *en*, vt *Aſpice* eleg. 2. libr. 3. verſ. 9.

A S S I D V V S Q V E *meo ſanguine bella gerit.*] id eſt pernicie & exitio, vt eleg. 4. ſup.

Altera vix ipſo ſanguine mollis erit. & eleg. 9.

Sanguis erit vobis maxima palma meus.

An meo *ſanguine*, pro ſanguini pugnat? An in ſanguine vt hirudo? Theocrit. Pharmaceutria.

Αἰ αἰ ἔρως ἀνιηρὲ, τί μευ μέλαν ἐκ χροὸς αἷμα
Ἐμφὺς, ὡς λιμνᾶτις ἅπαν ἐκ βδέλλα πέπωκας.

Hei hei, Amor moleſte, cur atrum ex corpore ſanguinem totum inhærens, vt paluſtris hirudo, ebibiſti? Plaut. Curcul. *Quæ mihi miſero amanti ebibit ſanguinem.* *Aſſiduus*, hic non ab aſſe dando, ſed aſſidendo. vt Horat.

Adſidens implumibus pullis auis. Tibull.

Adſiduas atro viſcere paſcit aues.

Qvio *tibi iucundum.*] *Quid iuuat?* eleg. 2. lib. 1. Iucundum à iuuando Cic. 2. de fin.

Sicceis *habitare medullis.*] in aridis & exuſtis igne tuo medullis perpetuo hærere, tanquam illic ſedem ac domicilium collocaris. *habitare* metaphoricōs alibi eſſe perpetuo. Plaut. *Maiorem partem in ore habitat meo.* Virg. 6. Æneid. de vulture Titij: *habitatque ſub alto Pectore.* Cic. 12. Philipp. *Habitant oculi mei in eorum vultu.* pro Murena. *habitaui in oculis.* pro Milone: *habitabit in terris gloria nominis tui.*

Si *pudor eſt.*] ſi quid te pudet niſi pudoris egeas. eſt obiurgantis, vt dixi ad eleg. 9. lib. 1. verſ. penult. Alij libri. *Si puer es*, vel *I puer hinc.* *ni ſi puer es*, apparet confictum à Beroaldo ex eius interpretatione.

Alio *traijce tela tua.*] in alios iaculare tuas ſagittas. ſic eleg. 15. infra. *Aliò transferre calores.* *traijcere*, transferre. Horat. ſat. 3. l. 2. *Vt ſolet in cor*
Traiecto lateris miſeri capitiſque dolore. Cic. 1. Verr. *Invidiam ex alio in alium traijcere.* Suetonius in Tiber. cap. 9. *Traiecit deditiios in Galliam.* id eſt curauit tranſportandos. Alij libri *traijce bella loco.* Lipſius cap. 10. libr. 1. Antiq. *traiice duella tua.* Sed bene eſt *traijce tela.* Vet. gloſſ. *Traice*, *μετάθες*. A traijciendo dicta Varroni tragula.

Intactos *iſto ſatius tentare veneno.*] integros, ſanos & amoris expertes præſtat aggredi, & conari perdere. ſic eleg. vlt. infra.

Felix intactum Corydon qui tentat Alexim.

Ouid. eleg. 9. lib. 2. Amor. in hanc rem:

Cur tua fax vrit, figit tuus arcus amicos?
Gloria pugnaces vincere maior erat.

Tentare veneno. Sueton. in Neron. cap. 39. *Cum veneno ter tentaſſet, ſentiretque antidotis præmunitum.* Idem in Aug. *tentari inflammatione præcordiorum.* Ouid. eleg. 2. lib. 1. Am.

Et puto ſentirem ſi quo tentarer amore.

Amor, venenum; quia in venas eat. Donat. in illud Act. 4. ſc. 3. Eunuch. *Illi in oculos inuolem venefico. An amatori*, inquit? *Nam amor occultum eſt venenum.* Virg. 1. Æneid.

Occultum inſpires ignem fallaſque veneno.

Non *ego, ſed tenuis vapulat vmbra mea.*] Plaut. Perſa. Act. 2. ſc. 4. *Abigis facile; Nam vmbra mea iam intus vapulat.* & Milit. ſc. 1. Act. 3. *Nihil amas, vmbra es amantium magis quam amator.* Ouid. 3. Faſt. *Quæ cecidit ferro Cæſaris vmbra fuit.*

& eleg. 11. lib. 3. Triſt.

Non ſum, qui fueram, quid inanem proteris vmbram?

& eleg. 6. lib. Am.

Nec ſatis exactum corpus an vmbra forem.

Seneca in Hercule furente. *Herculem ſpectas quidem Mater, ſed vmbram, & vile neſcio quid mei.* Apud Athenæum libr. 6. Paraſitus panes

A attros illatos in conuiuium non *ἄρτους*, ſed *ἄρτων σκιὰς* appellauit: & Menander apud Plutarch. *σκιᾶς μακαρίας* beatum dixit eum, qui vel *σκιᾶς φίλον* habeat. & *σκιᾶς ὄναρ*, Pindar. Simile Cic. ep. 3. lib. 1. ad Q. fratrem. *Non enim vidiſſis fratrem tuum, nec veſtigium quidem aut ſimulacrum, ſed effigiem quandam ſpirantis mortui.* de tenuitate & macie Propertij eſt eleg. 5. lib. 1.

Aut cur ſim toto corpore nullus ego.

Qvam *ſi perdideris, quis erit qui talia cantet?*] vmbram meã ſi vel interemeris, vel amiſeris, quis ludat amores & Veneres? Sic Virg. ecl. 9.

B *Quis caneret Nymphas? quis humum florentib. herbis Spargeret?*

Hæc *mea Muſa leuis gloria magna tua eſt.*] Antitheta *leuis*, *magna*, vt ſup.

Et leuibus curis magna perire bona.

hic autem licet, vel quamuis ſubauditur. *muſa leuis*, quamuis leuis. id eſt. gracilis, vt eleg. prox. ſeq. verſ. 3. ſic eleg. 5. ſup.

Nec tibi connexos iratus carpere crines.

Qvæ *caput & digitos, & lumina nigra puellæ,*
Et canit, vt ſoleant molliter ire pedes.]

de coma flaua, & candida facie, longiſque &
C eburneis manibus eleg. 2. ſup.

Fulua coma eſt, longaque manus. & eleg. 1. verſ. 9. *Digiti eburni. Lumina nigra.* Horat. in arte Poët.

Spectandum nigris oculis, nigroque capillo.

oda 32. lib. 1. *Et Lycum nigris oculis, nigroque Crine decorum.* Catull.

Nec bello pede, nec nigris ocellis.

Anacreon de Batyllo. *μέλαν ὄμμα γοργὸν ἔστω.* Idem in Pictorem. *γράφε τὴν ἐμὴν ἑταίρην, γράφε μοι τρίχας τὸ πρῶτον ἁπαλάς τε καὶ μελαίνας.* Sunt qui *ἑλίκωπας Ἀχαιοὺς* apud Homer. explicent *μελανοφθάλμους*. Arnob. lib. 2. Aduerſ. gent. *Laminas pertunderent aurium: frontes imminuerent lim-*
D *bis: fuligine oculos obumbrarent: nec in formis erubeſcerent maſculorum vibrare cæſariem. Vt ſoleant molliter ire pedes*, vt mollis ſit eius inceſſus. Seneca cap. 31. lib. 7. Nat. quæſt. *Tenero & molli inceſſu ſuſpendimus gradum, non ambulamus, ſed repimus.* Ouid. 3. de art. Am.

Sed ſit, & in multis, modus hic quoque: ruſticus alter
Motus in inceſſu, mollior alter erit.

vide Bruti verba apud Fab. lib. 6. cap. 4. & Senecam cap. 15. de Tranq. & el. 4. ſup.

Ibat & expenſo planta morata gradu.

AD ELEGIAM XIII.

E

Ad Cynthiam.

NON *tot Achæmenijs armantur Suſa ſagittis,*
Spicula quot noſtro pectore fixit Amor.]

Sic emendarat Beroaldus, cum antea legeretur *armantur Etruſca ſagittis Spicula*, & poſtea ita ſe reperiſſe ſcriptum in libro Pici Mirandulæ affirmat. Suſa autem fuiſſe regiam Perſarum notum eſt ex Plutarchi Craſſo & Alexandro. Strab. lib. 15. & Plin. cap. 23. lib. 6. dicitur & *μεμνόνεια* Herodo, vnde Suſiana regio. ſed in quibuſdam libris legitur, *Armatur Itura.* Itura,

æ, vel Itura. orum. (& ita hîc legerat Ponta- A
nus) vrbs vel regio finitima Arabiæ, cuius in-
colæ Ituræi in Syria Cœle. Ituræorum memi-
nit Plin. cap.23. libr. 5. & Strab. lib. 16. Cic. 5.
Philipp. *Ituræi barbari cum ſagittis.* Seru. in il-
lud 2. Georg.

—— Ituræos taxi curuantur in arcus,

exponit, *Parthicos.* vet. libr. *Etruſca*, ſub qua
voce latere mendi portentum Scaliger putat.
Armantur, inſtruuntur ad bellum. vt eleg. ſup.
prox. *manus eſt armata ſagittis.* *Achæmenijs*, Per-
ſicis. Achæmenes rex Perſarum fuit, vnde cæ-
teri reges Achæmenidæ, Herodot. in Clio. B
Plato in Alcibiade priore. Περσῶν βασιλῆς, Ἀχαι-
μένους ἐκγόνοι. Horat. oda 12. lib. 2.

Non tu quæ tenuit diues Achæmenes.

vnde Achæmenius, perſicus. Ouid. 1. de arte
am. *Vrbs in Achæmenijs vallibus iſta fuit.*
Lucan. lib. 2.

Achæmenijs decurrunt Medica Suſis. Agmina.

Horat. oda 1. lib. 3. *Achæmenium coſtum.*
& oda 13. epod. *Achæmenia perfundi nardo iuuat.*
Spicula, pro ſagittis. Virg. 11. Æneid.

Spicula conuerſo fugientia dirigit arcu. Ouid.

In quib. occultè ſpicula tingit Amor.

Veget. cap. 15. libr. 2. *Spiculum nunc dicunt, quod
olim pilum. dictum puto quod ſpici formam referat.* C
vnde Virg. *Ferroque faces inſpicat acuto.*

HIC *me tam graciles vetuit contemnere Muſas,*
Iuſsit & Aſcræum ſic habitare nemus.]

pro *tam* legitur, & *tum*, & pro, *ſic*, *hic.* vt
apud Tibullum eleg. 5. lib. 1.

Et tantum venerata virum, hunc ſedula curet.

Contemnere Muſas, vt eleg. 7. lib. 1.

Tu caue noſtra tuo contemnas carmina faſtu.

Graciles, tenues, leues, ſic *mollem verſum* dixit
eleg. 7. lib. 1. verſ. 19. Martial.

Si quid forte petam timidò, gracilique libello.

Virg.

Ille ego qui quondam gracili modulatus auena.

Chariſ. lib. 1. *Gracile ſexto caſu, ſi de homine: gra-
cili, ſi de re alia. gracila*, pro gracilis dixit. Lu- D
cillius apud Nonium. Dic & *gracilens* & *gra-
cilentus.* *Vetuit*, interdicti: *Iuſsit* edicti. *Aſ-
cræum habitare nemus*, incolere, freqnentem
in eo eſſe, vt eleg. ſnp. prox. *Siccas habitare
medullas.*

NON *vt Pieriæ quercus mea verba ſequantur,*
Aut poſsim Iſmaria ducere valle feras.]

Non vt quercus auritæ ſequantur me canen-
tem, aut vt poſſim vi carminis allicere fetas, vt
quondam Orpheus. *Pieriæ*, Thraciæ, Macedo-
nicæ. Pieria, Olympus, Pimpla loca Thra-
ciæ quondam fuêre, quæ nunc Macedones in- E
colunt. Strabo lib. 10. & Pierus mons Thraciæ
vel Theſſaliæ: vnde *Pierides Muſæ.* Plin. cap. 8.
lib. 4. & Feſtus. Interpres Iuuenal. in ſat. 7.

Nam ſi Pieria quadrans tibi nullus in arca.

*Pieria, inquit, locus ſub radicibus Olympi montis:
cui Pierius (poeta) nomen dedit, qui primus Muſis
ſacrificaſſe dicitur:* Reſpicit autem ad Orphei
Fabulam de qua Horat. oda 12. lib. 1. & Ouid.
10. Met. *Ducere feras*, vt Horat. oda 11. lib. 3.

Tu potes tigres comiteſque ſyluas Ducere. Ouid.

Carmine dum tali ſyluas animoſque ferarum

A *Threicius vates, & ſaxa ſequentia traxit.*

Sic & Virg. eclog. 6. de Aſcræo ſene:

—— quibus ille ſolebat
Cantando rigidas deducere montibus ornos.

Iſmaria valle. Iſmarus mons Thraciæ, vbi Or-
pheus canere ſolitus erat. Virg. ecl. 6.

Nec tantum Rodope miratur & Iſmarus Orphea.

hinc *Iſmario mero* eleg. 33. infra. & Ouid. in
epiced. Tibulli.

Quid pater Iſmario, quid mater profuit Orpheo?

SED *magis vt noſtro ſtupefiat Cynthia verſu.*]
in ſtuporem præ admiratione vertatur. Virg.
B ecloga 8.

—— quorum ſtupefactæ carmine Lynces.

Horat. oda 13. lib. 2. *Quid mirum vbi illis
Carminibus ſtupens.* An *ſtepeſiat*, vt ſit, ſt, pro t.

TVNC *ego ſim Inachio notior arte Lino.*] nobi-
lior & clarior arte canendi & muſica ipſo Li-
no tunc eſſe poſſum. *tunc ego*, vt eleg. 1. lib. 1.
verſ. 23. *tunc ego crediderim.* *Sim*, vt eleg. 3. ſup.
Lilia non domina ſint magis alba mea. *Notior*, vt
eleg. 16. libr. 1. *Nota pudicitia.* *Arte*, Μουσικῶς.
eleg. 1. ſup.

Miramur faciles vt premat arte manus.

ver. lib. vt ait Palmerius, *ante-Lino*, vt *ante-
cupidinibus.* eleg. 1. lib. 1. id eſt, antiquo Lino.
C *Inachio.* Argiuo à rege Inacho, vt ſupra: *Erich-
thonius populus*, & *Achæmenijs ſagittis*, vide ad-
notata ad eleg. 13. libr. 1. verſ. 31. Linum cum
Orpheo coniungit, vt Virg. ecl. 6. & Ouid.
10. Met. Higinus Fab. 161. Apollinis & Vra-
niæ filium facit. Apollod. libr. 1. Calliopes
& Oeagri, habitum tamen filium Apollinis.
& libr. 2. Orphei fratrem, & ab Hercule diſci-
pulo plectro ipſo interfectum.

NON *ego ſum formæ tantum mirator honeſtæ.*]
Idem eleg. 3. ſup.

Nec me tam facies, quamuis ſit candida, cepit.

Mirator, vt Horat. ſat. 2. libr. 1.

Mirator cunni Cupennius albi.

D Mart. lib. 10. *Mirator veterum ſenex amorum.*
Μουσικῶς. *honeſtæ*, decoræ, pulchræ. Virg. 3.
Georg. *—— honeſti Spadices glaucique.*
& 4. Georg.

Taygete ſimul os terris oſtendit honeſtum.

& 9. Æneid.

Dardanius caput ecce puer detectus honeſtum.

& libr. 12.

Terque quaterque manu pectus percuſsit honeſtum.

Terent. Andria. *Honeſta & liberali forma.* Eu-
nuch. ſc. 2. Act. 3. *Ita me Dij ament, honeſtus eſt.*
pulcher, inquit Donatus, vt Virg.

—— & lætos oculis afflarat honores

E Lucill.

—— exemplo plantas conueſtit honeſtas.

NEC *ſiqua illuſtres femina iactat auos.*] quid
ſit *illuſtres auos* explicat ipſe eleg. 20. libr. 3.

Splendidaque à docto fama reſurget auo.

id eſt, Hoſtio qni ſcripſit de bello Iſtrico:
Feſtus in *Teſqua*, & Macrobius. *Illuſtres*, in-
quit Seruius in illud 6. Æneid. *Illuſtres animas,
notitiæ nomen eſt, non meriti. vnde nobiles & il-
luſtres meretrices dicuntur.* Varro 6. de ling.
Lat. *Illuſtre à luce.* *Iactat auos*, vt Virg. 9.
Æneid.

Murranum hic atauos, & auorum antiqua ſonantem
Nomina. dicitur & *iactare aliquid*, & *iactare ſe de re aliqua.* Mart.

Aſſiduus iactet nec Babylona labor.

Virg. ecl. 6.

Ne quo ſit lucus, quo ſe plus iactet Apollo.

eleg. 7. libr. 3.

Exactis calamis ſe mihi iactat equis. Horat.
Iactes & genus, & nomen inutile.

M e *iuuat in gremio docta legiſſe puella.*] mollium & delicatorum reclinari in gremijs amicarum. el. 4. lib. 3.

Inque ſinu cara nixus ſpectare puella.

& elegia 8.

Ille Helena in gremio maxima bella gerit.

Cic. 13. Philipp. *Cum in gremijs minarum mentem mentumque deponeres.* Lucret. lib. 3.

In gremium qui ſape tuum ſe reijcit.

Valer. Max. cap. 12. libr. 9. Pindarum ait in gremio dilecti pueri extinctum. Ouid. in ep. Oenones.

Harebat gremio turpis amica tuo. *Legiſſe*, pro legere, vt eleg. 1. libr. 1. *Potuit domuiſſe puellam.* & ipſa Cynthia recitabat vt adnoto ad eleg. 26. verſ. 25. iofra. *Docta puella.* ſic eleg. 7. lib. 1.

Me laudent docta ſolum placuiſſe puella.

contra eleg. 11. ſup. verſ. vlt.

A v r i b v s *& puris ſcripta probaſſe mea.*] ſic Horat. ſat. 1. lib. 1. *Aurem purgatam*, de intelligenti homine. Plaut. Milit. *Perpurgatis ambu tibi damus operam auribus.* Perſ. ſat. 5.

Cultor enim es iuuenum, purgatas inſeris aures
Fruge Cleanthea. Idem.
Stoicus hic aurem mordaci lotus aceto. *Aures elegantes & teretes*, & *aurium iudicium ſubtiliſſimum* Ciceroni. contra Martialis de Craſſo iudicio:

Aurem qui modo non habet Batauam.

& Calpurnius:

Ruſtica credebam nemorales carmina nobis
Conceßiſſe Deos, & obeſis auribus apta. huc pertinet fabella Melampodis apud Apollodorum lib. 1. cuius aures cum linguis ſuis exterſiſſent angues, voces & ſermones auium intelligebat. *Probare aliquid alicui, luy faire trouuer bon.* recitaſſe illi, & illam rectè facta iudicaſſe. Cic. 6. Verrin. *Officium ſuum iudici, & cauſam ſuam omnibus probare* pro Cæcinna. id eſt perſuadere rectam eſſe.

P o p v l i *confuſa valeto Fabula.*] confuſus ſermo, & rumor ex multis multorum vocibus. Ouid. 12. Met. de fama.

Miſtaque cum veris paſſim commenta vagantur
Millia rumorum, confuſaque verba volutant.

Virg. 12. Æneid. *Confuſa ſonus vrbis.* *Valeto* eſt dimittentis cum contumelia eleg. 1. libr. 3.

Ah valeat Phœbum quicunque moratur in armis.

Terent. *Valeant, qui inter nos diſsidium volunt.*
Catull. *Cum ſuis viuat, valeatque Mœchis.*

N a m *domina iudice tutus ero.*] nihili faciam opinionem vulgi, modo iudicio dominæ probentur ſcripta mea. Doctæ dominæ ſententia me defendet ab opinione & repræhenſione vulgi. Sic Antimachus cum omnes eum legentem præter Platonem reliquiſſent. *legam*,

A inquit, *nihilominus. nam Plato vnus mihi inſtar omnium.* vbi addit: *Poëma reconditum paucorum approbatione contentum eſſe.* *Iudice*, fem. gen. vt Virg. *Arcadia Iudice*, & Petron.

Iudice fortuna cadat alea. femina tamen iudex eſſe non poteſt iure ciuili Paul. l. cum Prætor. D. de Iudic. ſimilis locus Ouid. eleg. 1. lib. 4. Triſt.

Ipſe mihi (quid enim faciam?) ſcriboque legoque
Tutaque iudicio littera noſtra tuo.

Q v o d *ſi forte bonas ad pacem verterit aures.*] Si aures faciles aduerterit paci: Si me audiet,

B & mihi ſi pacata aderit. eleg. 14. lib. 1. vbi & *placata* legitur *Bonas aures*, vt eleg. 1. lib. 1.

Vos remanete quib. facili Deus annuet aure.

P o s s v m *inimicitias tunc ego ferre Iouis.*] etiam infeſtum & iratum Iouem contempſero, vt ille tenax propoſiti apud Horat. oda 3. libr. 3. ſic eleg. vlt. infra:

Riualem poſſum non ego ferre Iouem.

vide eleg. 7. ſup. verſ. 4.

Q v a n d o c v m q v e *igitur noſtros mors claudet ocellos.*] ſic eleg. 1. ſup.

Quandocumque igitur vitam mea fata repoſcent.

C *Mors claudet ocellos*, vt Ouid. 3. Met.

Lumina mors clauſit domini mirantia formam.

Virg. 12. Æneid.

Olli dura quies oculos, & ferreus vrget
Somnus in æternam clauduntur lumina noctem.

Seruius in illud 4. Æn. *Et lumina morte reſignat:* *pupillas*, inquit, *quas in oculis videmus, morituros ante triduum non habere.* Plin. cap. 37. lib. 11. Oculos in homine tardiſſimè formari, & primos emori. Ibidem docet ritu Quiritium morientibus operiri, at eoſdem in rogo patefieri; vt neque homine ſupremum aſpectari fas ſit; & cœlo non oſtendi nefas. Ouid. in ep. Ariadne.

D *Nec mea qui digitis lumina condat, erit:*

Stat. 2. Thebaid.

——— *alterna clauſerunt lumina dextra.*

de fratrib. commorientib. vide plura ad Ariadnam Catulli.

A c c i p e *qua ſerues funeris acta mei.*] ſic eleg. 9. libr. 4. *Accipe qua noſtra formula legis erit.* *Serues acta*, vt Gell. cap. 28. lib. 2. *Seruare ferias.* Plaut. *Seruas imperium probe.* id eſt, pares. ſic Cic. *Seruare inſtitutum, pacta, fidem, leges.* Quæ autem in iure iudicioque geſta, vel more ac inſtituto mandantur literis, ea Iuriſconſultis dicuntur acta, & Theophilus ὑπομνήματα vocat, quæ hic

E accipit Propertius. id eſt, mandata literis conſignata. Cic. 2. Philipp. *In publicis actis nihil eſt lege grauius: in priuatis, firmiſſimum eſt teſtamentum.* Ipſe eleg. pen. lib. 1.

Hæc ſoror acta tuis ſentiat è lacrymis.

id eſt, ſuprema mandata.

N e c *mea tunc longa ſpatietur imagine pompa.*] Incedat lentè, & grauiter longa ſerie imaginum funus meum comitantium. de verbo *ſpatiari* dictum ad eleg. 2. ſup. verſ. 7. *Pompa* quidquid fertur aut mittitur cum oſtentatione. vt eleg. 11. lib. 3.

Illis pompa fuit decuſſa cydonia ramo.

Feſtus in *Citeria*, *effigies in pompa* (ſacrorum) *vehi ſolita. Pompa Circi.* Varro 4. de ling. Lat. *Pompa*

triumphi. Ouid. 1. Metam. cuius deſcriptio eſt eleg. 2. lib. 3. amor. Hic *Pompa exequialis*, vt à Seruio vocatur, lib. 11. Æneid.

Atque hæc pompa domum, me, non Palanta referret.

Longa imagine, vt Virg. de Pompa triũphi dixit.

—— incedunt victæ longo ordine gentes.

De imaginib. multa dicta ſunt ad eleg. 5. lib. 1.

Neſcit amor priſcis cedere imaginibus.

Sat igitur erit pauca dicere de imaginib. pompæ funebris. Plin. cap. 2. lib. 35. *Imagines comitari ſolita gentilitia funera* (initio tantũ expreſſi è cera vultus.) Cornel. Tacit. lib. 2. Annal. *Tunc Cotta Meſſalinus ne imago Libonis exequias poſterorum comitaretur cenſuit.* Ibid. *Funus* (Germanici) *ſine imaginibus & pompa per laudes celebre fuit.* Idem in fine lib. 3. *Viginti clariſſimarum familiarum imagines antelata* (in funere Iuniæ.) *Sed præfulgebant Caſſius & Brutus eo ipſo quod effigies eorum non viſebantur.* Ibid. *Circumfuſas lecto Claudiorum Liuiorumque imagines.*

Nec *tuba ſit fati vana querela mei.*] nec ſit querela inutilis meæ mortis. querulum quiddam & triſte canebat tuba. vide eleg. 7. ſup.

Tibia funeſta triſtior illa tuba.

Quia tuba in funere. hinc ritus citandi reum capitis tuba, ante ipſius domũ. vt ait Plutarch. in Gracchis. & Petron. in deſperatione ſalutis: *Quod ſi idem frigus genua manuſq. tentauerit tuas, Licebit ad tibicines mittas.* Huc pertinet narratio de pica, quæ eſt apud Plutarch. in lib. de ſolertia animal. & P. Victorium cap. 14. lib. 9. Var. lect. Seneca cap. 1. de tranq. vitæ appellat *Funus tacitum.* ſine tuba opinor, & tibia. *Fati querela*, vt Albin. ad Liuiam:

Vltima ſit fati hæc ſumma querela mei.

Nec *mihi tum fulcro ſternatur lectus eburno.*] *Sternatur*, ornetur. Catullus:

Purpureaue tuum conſternens veſte cubile.

vnde *ſtrata*, pro, lectis. de lecto fetali Virg. 6. Æneid. *Tum membra toro defleta reponunt.* ipſe eleg. 11. ſupra:

Omnia, crede mihi, ſecum vno munera lecto.

eleg. 13. lib. 3.

Namque vbi mortifero iacta eſt fax vltima lecto.

eleg. 7. libr. 4.

Inſtiſſes lectum lentius ire meum.

Ibid. *—— cum ſubdita noſtrum*

Detraheret lecto fax inimica caput.

vide Stat. 6. Thebaid. in funere Archemori. *Fulcro.* Iſidor. cap. 26. lib. 2. *Fulcra ornamenta lectorum, quia ijs fulcimur & ſuſtinemur, vel quod toros fulciant, aut caput.* Ipſe el. 7. lib. 4.

Meo viſa eſt incumbere fulcro.

Fulmenta etiam dicebant Varro apud Nonium: *Fulmenta lectum ſcandunt.* Seruius in 6. Æneid. *Aurea fulcra toris, quibus fulcimur.* Chaſtiz. eſt & fulcrum, τραπεζοφόρον. Tretean. *Eburno, toro ex ebore.* Petron. *Inde quod dente politum.* Catull. Plaut. Stycho act. 2. ſc. 3. *Eburati lecti.* Sueton. in Cæſare cap. 84. de funere Cæſaris. *Intra lectus eburneus, auro ac purpura ſtratus.*

Nec *ſit in Attalico mors mea nixa toro.*] *Attalicus torus*, Attalicis veſtibus inſtratus. ſic el. 5. lib. 4. *Sectaque ab Attalicis patria ſigna toris. Attalica veſtes*, eleg. 16. lib. 3. & eleg. 32. huius libri: *Attalica aulæa.* Plin. cap. 48. lib. 8. *Aurum intexere veſtibus inuenit Attalus Rex.* Meminit & cap. 15. lib. 36. & cap. 1. lib. 37. Torus Varroni ab herbis intortis: ſed Scaliger in coniectaneis: *Torus eſt quiuis funis è loris retortus. Cato, funem exordiri oportet longum pedes 72. Toros tres: habeat lora in pedes ſingulos 9. lata digitos 2. quia autem toris lecti & funibus tenderentur ab eo toros vocarunt*, vt Herodotus *τόνους.* Hæc ille. *Nixa in toro.* *in*, in, vacat vt eleg. 3. lib. 3.

Inque ſinu cara nixus ſpectare puella.

Mors mea, ego mortuus, meum cadauer. Cicero pro Milone: *Non fuiſſe credo fas clariſſimorum virorum formas* (imagines) *illi teterrimo parricidæ aliquid decoris afferre: neque vllo in loco potius mortem eius lacerari quam in quo vita eſſet damnata.* Virg. 5. Æneid.

Hanc tibi Eryx meliorem animã pro morte Daretis

Perſoluo. Attius ἐπὶ ναυσὶ μάχῃ apud Nonium in Affligi: *Nec perdoleſcit fligi ſocios, morte campos contegi.* id eſt, cadauerib. Lucan. lib. 7.

Dij tibi non mortem, quæ cunctis pœna paratur,

Sed ſenſum poſt fata tua dent Craſſine morti.

Ipſe eleg. 4. lib. 3.

Si placet inſultet, Lygdame morte mea.

pro morti meæ. id eſt, mihi mortuo. & eleg. 1. ſup. *Et vita & morti gloria iuſta mea.* ſic mea fata, ego mortuus eleg. 17. lib. 1.

Desit *odoriferis ordo mihi lancibus.*] abſint odorum fercula, quæ ordine ferantur in pompa, & in lancibus, vt eum cadauere cremarentur. Virg. 6. Æneid.

—— congeſta cremantur

Thurea dona, dapes, fuſo cratêres oliuo.

ipſe eleg. 7. lib. 4.

Cur nardo flamma non oluere mea.

& eleg. 16. lib. 3.

Afferet huc vnguenta mihi.

Feſtus in *Muriata*, duodecim tabulis cautum ait ne mortuo muriata potio inderetur. Plin. cap. 1. lib. 13. *Poſtea honos is* (perfundendi vnguentis) *& ad mortuos pertinere cœpit.* vide Iuuenal. ſat. 4. Stat. 6. Thebaid. *Lancibus*, etiam in vaſis ſacris lances: Auſonius:

Turibula & patera, quæ tertia vaſa Deûm lanx.

Virg. 12. Æneid.

—— cumulantque oneratis lancib. aras.

Idem 2. Georg.

Lancib. & pandis fumantia reddimus exta.

Sed & lances in profano vſu. Horat. *Rotundas curuat aper lances.* Plaut. in Curcul. *In cornario fortaſſe dicis: imo in lancibus.* ſunt & lances in libra, ſed nihil ad hunc locum.

Adsint *Plebei parua funeris exequiæ.*] funus meum vulgi more curetur. *Adſint*, verbum officij, *adeſſe reo, ægroto, mortuo.* Seru. ad 2. Æneid. *Funus ardens cadauer, quod dum portatur, exequias dicimus; crematum, reliquias; conditum iam, ſepulcrum.* Donat. in illud Andr. *Funus interim procedit, nos ſequimur: Sequimur*, inquit, *quaſi poſt ipſam morituri, vnde exequiæ.* Exſequi ſane eſt, ſequi Virg. 5. Æneid.

Annua vota tamen ſollenneſque ex ordine pompas

Exſequerer. Eſt etiam *funerare*: vetus Poëta in Ciceronis Tuſc. *At qui dolores morte funiſſet*

granes cum omnes amicos laude & lætitia exſequi. A
Exſequia proprie, *le conuoy.* hine *exſequiari* dixit Varro apud Nonium, pro ab exſequiis conuiuari & epulari. *Obſequia* quod legitur puto ab imperito adiectum ex voce vulgata *Obſeques.* Rectè *exequiæ funeris*, quia amici & propinqui funus ſequuntur. ſic Albin. ad Liuiam:

Funeris exequiis adſumus omnes eques.

Ibid. *Et ſenſi exequias funeris ipſe mei.* Ouid. el. 5. lib. 3. Triſt.

Præclaraque docent funeris exequiæ.

Sic & Iuriſconſulti loquuntur apud Briſſon. in formul. *Plebeium funus*, quia tenuiorum funus minima curabatur impenſa, idque per veſpillones. B Sueton. in Domitiano cap. 17. *Cadauer eius populari ſandapila per veſpillones exportatum.* Feſtus in *Veſpæ & Veſpillones*, veſpertino autem tempore eos efferunt, qui funebri pompa duci propter inopiam nequeunt, quo reſpexit Horat. ſat. 8. lib. 1.

Huc prius anguſtis eiecta cadauera cellis
Conſeruus vili portanda locabat in arca.

ſic in Ibin Ouid.

Et dare plebeio corpus inane rogo.

Sat *ſit magna, mei, ſi tres ſint, pompa, libelli.*] pro ferculis & lancibus abunde erunt mei libelli, ſi tres ſint. C *Pompa*, fercula, de quibus Statius 6. Thebaid. Tres libelli; de amoribus enim Cynthiæ tres ſcribere inſtituerat, quod effecit; nam quartus aliò pertinet. tangit el. 3. ſup. *Et turpis de te iam liber alter erit.* & el. 11. l. 1.

Ignoſcas igitur ſi quid tibi triſte libelli
Attulerint noſtri.

Qvos *ego Perſephonæ maxima dona feram.*] Plutarch. Sympoſ. quæſt. 6. Cœnam Proſerpinæ commemorat, quam qui faciunt nihil inde guſtant. Φερσέφασσα, ἢ Φερσεφόνη ἢ Περσεφόνεια λέγεται διὰ τὸ ... Tibull.

At mihi Perſephone nigram denunciat horam.

D Ouid. in ep. Cydippes:

Perſephone noſtras pulſat acerba fores.

Ipſe eleg. 28. infra:

Hac tua Perſephone maneat clementia, nec tu
Perſephones coniux ſæuior eſſe velis.

Tv *vero nudum pectus lacerata ſequeris.*] ipſe eleg. 24. infra:

Demiſſis plangas pectora nuda comis.

Ouid. *Pectoraque infeſta tundat aperta manu.* vide Seruium in illud 12. Æneid.

Filia prima manu flauos Lauinia crines
Et roſeas laniata genas.

Sequeris dictum, vt Terentij Andria: *Funus interim procedit, ſequimur.* E

Nec *fueris nomen laſſa vocare meum.*] indefeſſa voce clames Propertium. *Laſſa vocare*, vt eleg. 15. infra:

Laſſa foret crines ſoluere Roma ſuos. & eleg. 33.
An nondum eſt talos mittere laſſa manus.

Vocare nomen vt, eleg. 17. lib. 1. verſ. 23.

——*Clamaſſet nomen.* vbi vide adnotata, & infra hac elegia: ——*Reuocabis manes.*

Oscvlaqve *in gelidis pones ſuprema labellis.*] mos oſculandi mortuos. Bion in ep. Adon.

Ἀμφὶ δὲ νεκρῷ
Θνάσκοντ᾽ ἐκ τὸ φίλαμα, τὸ μή ποτε Κύπρις ἀγνοεῖ,
Κύπρις ... τὸ φίλαμα, ... ζώοντος ἀρέσκει.
Ἀλλ᾽ οὐκ οἶδεν Ἄδωνις ὅ μιν θνάσκοντ᾽ ἐφίλασεν.

Ouid. 4. Faſt.

Oſculaque applicuit poſito ſuprema feretro.

& eleg. 3. lib. 1. Triſt.,

Et quaſi diſcedens oſcula ſumma dedi.

& in ep. Canaces:

Non ſuper incubui, non oſcula frigida carpſi.

Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Flebis & arſuro poſitum me Delia lecto,
Triſtibus & lacrymis oſcula mixta dabis.

Ponere oſcula, quod Albinouanus ad Liuiam in eadem re:

At miſeranda parens ſuprema neque oſcula fixit,
Frigida nec fouit membra tepente ſinu.

vbi & *ſuprema* vocat, vt hîc.

Cvm *dabitur Syrio munere plenus onyx.*] perfundetur vnguentis rogus. Onyx, vas vnguentarium ex Onyche gemma, eleg. 8. lib. 3.

Et crocino nares myrrheus vngat onyx.

Horat. oda 12. lib. 4.

Nardi paruus Onyx eliciet cadum.

Catull. de coma Berenices:

Quam iucunda mihi munera libet onyx.

Leg. Dioſcorid. lib. 2. & lib. 5. ἀλαβαστρίτης λίθος ὁ καλούμενος ὄνυξ. Plin. cap. 8. lib. 36. Hic ampullam marmoream interpretantur, cum & ſic gemmæ nomen onyx, & operculum conchilij. ſic *gemma*, pro gemmeo poculo & potorio, vt adnoto ad eleg. 5. lib. 3.

Nec bibit è gemma diuite noſtra ſitis.

Syrio munere plenus, vnguentis ex Syria aduectis. vide adnotata ad eleg. 2. lib. 1. verſ. 3.

Deinde *vbi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor.*] Subiectus ignis, & fax ſubiecta pyræ poſtquam me in cinerem verterit ſiue corpus meum cineſecerit, vt Lucretius diceret. Ouid. eleg. 3. lib. 3. Triſt.

Quamuis in cinerem corpus mutauerit ignis.

Cinerem fecerit, vt eleg. 11. ſup.

Cinis hic docta puella fuit.

Caluus apud Chariſ. lib. 1. *Cum iam fulua cinis fuero.* ipſe infra hac elegia:

Qui nunc iacet arida puluis.

Suppoſitus ardor, vt eleg. vlt. lib. 4.

—— *cum ſubdita lecto*
Detraheret noſtrum fax inimica caput.

eleg. 8. lib. 3.

Tu minitare oculos ſubiecta exurere flamma.

& eleg. 13. lib. 3.

Namque vbi mortifero iacta eſt fax. pro *ſubiecta.*

Virg. 6. Æneid.

—— *& ſubiectam more parentum*
Auerſi tenuere facem.

Ouid. 4. Faſt. eadem locutione dixit:

Mutanteſque domum, tectis agreſtibus ignem,
Et teſſatura ſuppoſuiſſe caſa.

Accipiat *manes paruula teſta meos.*] *Paruula*, quia oſſa mea minuta, inquit. infra verſ. vlt. ſic Ouid. eleg. 3. lib. 4. Triſt.

Oſſa tamen facito parua referantur in vrna.

Idem: *Vix manet è toto parua quod vrna capit.*

Teſta, vrna fictilis: el. 4. l. 4. ——*at illi*
Vrgebat medium fictilis vrna caput.

Horat. *Teſtam*, pro amphora vel cado dixit,

oda 20. lib. 1. & 23. lib. 3. Ipſe amphoram cineribus lenæ tribuit eleg. 5. lib. 4.

Sit tumulus lenæ curto vetus amphora collo.

Virg. 6. Æneid.

Oſſaque lecta cado texit Corinæus aëno.

hîc teſta contentus Propertius, quia vult

Plebeij paruas funeris exequias.

Accipiat, incluſos teneat. *Manes meos*, vide notata ad el. 8. ſup. verſ. 19. & el. 5. lib. 4. verſ. 3.

Et *ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto.*] Laurus Phœbo Poëtiſque dicata meo immineat tumulo, & locum opacet. ſic eleg. 14. lib. 3.

Me tegat arborea denſa terra coma.

Superaddita, vt Virg. ecl. 5.

Et tumulum facite, & tumulo ſuperaddite carmen.

Qvæ *tegat extincti funeris vmbra locum.*] funus non eſt apparatus mortuorum hoc loco, ſed ipſæ reliquiæ & cineres. vt eleg. 17. lib. 1.

Haccine parua meum funus arena teget?

Virg. *Et funus lacerum tellus habet.* Et, *extincti*, quia reliquias vino & bibula lauabant fauilla. Virg. 6. Æneid.

Et *duo ſint verſus.*] ſæpe epitaphium duobus verſiculis conſtat, vt eleg. 7. lib. 4.

Hic Tiburtina iacet aurea Cynthia terra:
Acceſſit ripæ laus Aniene tuæ. Tibull.
Hîc iacet immiti conſumptus morte Tibullus
Meſſalam terra dum ſequiturque mari.

Virg. eclog. 5.

Daphnis ego in ſyluis hinc vſque ad ſidera notus,
Formoſi pecoris cuſtos formoſior ipſe.

Qvi *nunc iacet arida puluis.*] *Iacet*, vt el. 7. l. 1.

Ardoris noſtri magne Poëta iaces.

Puluis, pro cinere & reliquiis, vt dictum ad el. 19. lib. 1. verſ. 6. & eleg. vlt. verſ. 6. vet. inſcript. apud Aldum de orthographia:

Si lutus, ſi puluis te tardat forte, viator, *Arida.* vet. lib. *Horrida.* Lipſ. cap. 20. l. 1. antiq. Chariſ. lib. 1. *Puluis maſculini generis eſt, quamuis Propertius dixerit: cui nunciet horrida puluis.*

Vnivs *hic quondam ſeruus amoris erat.*] vni tantum addictus puellæ vixit. Amor inimicus libertati, vnde ſeruitium dicitur eleg. 5. lib. 1.

Tam graue ſeruitium noſtra cogere puellæ
Diſcere. & eleg. 23. lib. 3.
Quinque tibi potui ſeruire fideliter annos.

vnde & *dominas* amicas vocant. *Amor*, pro, amica, vt eleg. 13. lib. 1.

——*quod abrepto ſolus amore vacem.*

vni autem ſe ſeruiſſe ſæpe profitetur, vt

Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.

Item: *Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.*

Nec *minus hac noſtri notiſcet fama ſepulcri.*] noteſcere verbum probum fateor; Catull.

Noteſcatque magis mortuus atque magis: Sed quod ſequitur, *Quam fuerant*, me in hanc opinionem deducit, legendum eſſe, *Nota eſſet*; ſiue, *not' eſſet.* *Noſtri ſepulcri*, an de ſe mortuo, vt eleg. 7. lib. 1.

Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulcro.

Qvam *fuerant Phthij buſta cruenta viri.*] notum vt ad ſepulturam Achillis immolata Polyxena ex Euripidis Hecuba. Ouid. 13. Metam. & Senecæ Troade. dixi ad illud Catulli in Ariadna;

Alta Polyxenia madefient cæde ſepulcra.

Ergo *cruenta*, reſperſa cæde Polyxenæ. *Phthij viri*,

A Achillis: cui Phthia patria. Homer. Iliad. 1. & ſæpe alibi. Horat. oda 6. lib. 4.

Et Troiæ prope victor altæ Phthius Achilles.

Tv *quoque, ſi quando venies ad fata, memento*
Hoc iter, ad lapides cana veni memores.] Scaliger ex coniectura:

——*memento*
Hoc iter ad lapides cana venire meos.

Si quando venies ad fata, vt omnibus eo veniendum. eſt affirmantis, vt eleg. 17. lib. 1.

Si quando veſtras labens amor attigit vndas.

Venies ad fata, vocaberis ad exitum vitæ. Cic. ep. 4. lib. 6. fam. *Acherontem obibis*, vetus Poëta

B apud Feſtum. vnde *obire*, & *obire mortem*. *Ad lapides*. ad meum ſepulcrum, vide notata ad eleg. 17. lib. 1. verſ. 20. vnde *lapidare* Petronio, pro tumulare. *Memores*, neque enim lapides. id eſt, manes mei tui obliuiſcentur, vt eleg. 19. lib. 1.

Non adeo leuiter noſtris puer hæſit ocellis
Vt meus oblito puluis amore vacet.

Interea *caue, ſis nos aſpernata ſepultos.*] diſtinguendum, quia apud Comicos, *caueſis*, vna vox eſt, ſed alio ſenſu. *Sis aſpernata*, pro aſperneris. ſic eleg. 20. infra:

Nec tu ſupplicibus me ſis venerata tabellis.

C pro venereris, & eleg. 32.

Quod ſi tu Graias, ſeu ſis imitata Latinas.

Eſt autem ſententia eadem, quæ in el. 19. lib. 1,

Quam vereor ne te contempto, Cynthia, buſto
Abſtrahat à noſtro puluere iniquus amor.

Nonnihil *ad verum conſcia terra ſapit.*] intelligit, quæ ſint iuſta funerum iuſta Tellus. *Nonnihil ſapit*, id eſt, aliquid ſentit, vt el. 10. lib. 1.

Nonnihil egit Amor. *Terra* autem vel ipſa communis omnium parens; vel ipſi cineres, vt *Reddenda terra terræ.* *Sapit*, ſenſu prædita. vt eleg. 6. lib. 4.

Gaude Craſſe nigras ſi quid ſapis inter arenas.

D *Sapit terra*, ſenſus eſt inferis. vel ſapit Tellus ipſa Dea. *Sapit ad verum*, intelligit quod iuſtum eſt, quia Tellus ipſa iuſta, & æqui arbitra, vt docuimus ad illud eleg. 19. lib. 1.

Et Tellus hoc ita iuſta ſinat.

verum pro æquum, vt eleg. 5. ſupra:

Hoc verum eſt tota te ferri Cynthia Roma?

Sapere ad verum, vt Plaut. Perſ. act. 1. ſc. 3. *Sapis multum ad Genium.* Terent. Adelph. act. 5. lib. 3. *Ad omnia alia ætate ſapimus rectius.* ſic ipſe el. 22. lib. 3. *Vulneraque ad ſanum nunc coiere mea.* Virg. 2. Georg. *Ad plenum calcentur.* Horat. oda 17. l. 1.

Hinc tibi copia *Manabit ad plenum.*

E Liuius lib. 35. *Ad liquidum veritas explorata.* ipſe eleg. 5. lib. 3.

——*in plenum menſtrua luna redit.*

Conſcia terra, vt Ouid. in ep. Leandri:

Cætera nox, & nos, & turris conſcia nouit.

Atqve *vtinam primis animam me ponere cunis*
Iuſſiſſet quæuis de tribus vna ſoror.] *primis cunis* dixit, vt eleg. 3. ſup. *Primis diebus.* contra, *extremo rogo*, & *vltimus lapis*, de morte. *Ponere animam*, reddere eleg. 6. lib. 1. & *deponere* eleg. 13. Virg. 4. Georg.

Animaſque in vulnere ponunt.

& eleg. 26. infra:

Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpore vita.

& eleg. 5. lib. 3.

Reddite corpus humo, poſitaque in gurgite vita.

Ouid. 1. Faſt.

Quid tuti ſupereſt animam cum ponat in aruis
Lanigerumque pecus, ruricolaque boues?

Iuſſiſſet, quia iubere eſt fari. vnde Horat. *Sic placitum Parcis.* & *fata vetant & ſinunt.* *Quauis de tribus vna ſoror.* Quælibet è Parcis, ſiue Cloto, ſiue Lacheſis, ſiue Atropos. Ouid. in Ibin:

Quaque ratum triplici pollice nectis opus.

id eſt, Parca quælibet. Ibidem:

De tribus eſt cum ſic vna locuta ſoror.

Albinouanus ad Liuiam:

Quondam ego temtaui Clotoque, duaſque ſorores.

& mox:

De tribus vna mihi, partem accipe, quæ datur, inquit,
Muneris.

N a m *quo tam dubia ſeruetur ſpiritus hora.*] quę ad vſum reſeruetur & retineatur vita. *Spiritus hora tam dubia*, vita cuius exitus hora tam incerta eſt, vt eleg. 27. infra:

At vos incertam mortales funeris horam
Quæritis.

N e s t o r i s *eſt viſus poſt tria ſecla cinis.*] poſt annos trecentos tandem Neſtor interiit, & crematus eſt. vnde *triſeclisſenex* dictus à Næuio apud Gell. cap. 7. lib. 19. plura adnotaui ad Panegyricum Tibulli.

S i *tam longæua minuiſſet fata ſenectæ*
Gallicus Iliacis miles in aggeribus.] vulgatæ lectionis aperta ſententia. *Si Gallicus miles.* id eſt, hoſtis Troianus contraxiſſet vitam illam & fata Neſtoris eum occidendo; non ille vidiſſet Antilochi rogum. Beroaldus tamen fatetur ſe legiſſe *meminiſſet*, pro quo ſubſtituit, *minuiſſet*. Scaliger obſcurè veterem lectionem ſic exponit. *Quis tam longæua meminiſſet f. ſ. G. I. m. i. a.* Quis temerarius tam potuiſſet viuere. vel *Queîs*, pro quibus inquit. Quibus narrare potuiſſet vitam ſuam longam, ſi temerarius miles fuiſſet? nulli ſcilicet. Lipſ. cap. 20. lib. 1. antiq. *Qui tam. Longæua*, pro longæ, *nam fruſtra* adderetur ſenectæ, quæ longum eſt æuum. ſic Stat. 2. Syluar. in arborem Atedij: *Primæuam viſu platanum*; pro, quam primam vidit. & Auſon. *Tu primæuis doctor in annis.* id eſt, primis. *Minuiſſet.* vet. lib. *Meminiſſet, iuraſſet.* an *mutaſſet*, vt mutare vitam morte? *Fata ſenectæ longæua*, ſenectam tam longam fatis datam. dixi el. 19. lib. 1. verſ. 17. *Gallicus miles*, vel Aſiaticus: quia in Aſiam Galli tranſierunt, & illic ſedes collocarunt; vel Phrygius, à Gallo Phrygię fluuio: hęc Beroaldus. Scaliger Gallicus miles, temerarius & ſtolidè fortis. non probo. An Gallicus, Barbarus quilibet, & mercede conductus? *In aggeribus Iliacis*, in muris & operibus ac munitionibus vrbis Troiæ. quid aggeres dictum eleg. pen. lib. 1.

N o n *ille Antilochi vidiſſet corpus humati.*] apud Homer. Neſtor 3. Odyſſ. Telemacho filij ſui Antilochi mortem narrat. & lib. 4. à Memnone dicitur interfectus. quare Ouid. ep. 1. ex falſa opinione dixit:

Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore victum.

& lib. 24. Odyſſ. vmbra Antilochi apud inferos eſſe dicitur. Horat. oda 9. lib. 2.

At non ter æuo functus amabilem
Plorauit omnes Antilochum ſenex Annos.

Pindar. Pythiis, cuius verba refert Lambinus ad eum locum Horatij, ſcribit Antilochum cum patrem ſeruare cupit, vimque Memnonis atque impetum ſuſtinet, ab eo cæſum eſſe. *Corpus Antilochi*, pro cadauere & relliquiis, vt eleg 9. ſup. *Et tanti corpus Achillis.* humati ταριχευμένου, pro extincti, vt Horat.

Prope funeratus arboris ictu.

Alioqui humati: id eſt, humo tecti, corpus videri non poteſt. Alij libri *humari*, etiam ταριχευθῶς, quia crematus, non humatus Antilochus. ſed vrna ipſa humo tegitur. An *amati*, vt Horat. loco prænotato: *Amabilem Antilochum?*

D i c a r a t *aut.*] enallage temporum, pro, *dixiſſet.*

O *mors cur mihi ſera venis?*] querela ſolita eorum, qui ſunt in malis, ſe nimium vixiſſe; vt Iuuenal. de Neſtore:

——*ore parumper*
Attendas, quantum de legibus ipſe queratur
Fatorum, & nimio de ſtamine, cum videt acris
Antilochi barbam ardentem.

Nota & fabella de ſene mortem inuocante, cum lignorum faſce premeretur, morſque aduenisset, & quæreret cur ſe aduocaſſet, vt hoc, inquit, onus tolleres & humeris meis imponeres. Albin. ad Liuiam:

Accuſatque annos vt diuturna ſuos.

Cur mihi ſera venis? cur tam diu moraris? *Sera*, pro ſerò. dixi alibi. *Mors venit*, vt Cicero 5. Tuſcul. *Morti aduentanti paululum obuiam procedere.* Tibull.

Quis furor eſt atram bellis arceſſere mortem?
Imminet, & tacito clam venit illa pede.

In Catal. *Mors aurem vellens, viuite, ait, venio.*

T v *tamen amiſſo nonnunquam flebis amico.*] dura licet & ferrea ſis, interdum tamen mortuo amatore tuo lugebis. *Amiſſo*, adempto, erepto tibi morte. ipſe eleg. 18. infra:

Quam grauis amiſſo Memnone luctus erat.

Cic. ep. 9. lib. 11. fam. *Panſa amiſſo, quantum detrimenti reſp. acceperit, non te preterit. Flebis*, vt el. 24. infra verſ. 35. 36. 37. Tibull. el. 1. lib. 1.

Flebis & arſuro poſitum me Delia lecto.

F a s *eſt prateritos ſemper amare viros.*] ſanctitas Deorum Manium id poſtulat. Iuſque piumque eſt. Seruius in illud 1. Georg.

——*fas & iura ſinunt.*

Fas ad religionem, inquit, *iura ad homines referuntur.* Auſon. ——*prima Deûm fas*

Quæ Themis eſt Graijs. & hoc eſt, quod dixit:

Nonnihil ad verum conſcia terra ſapit.

Prateritos viros, οἰχομένους, ἢ ἀποιχομένους, & ita vulgo, *Treſpaſſez*, id eſt, *outrepaßés.* &, *il eſt oultre.* Sic Homerus οἰχόμενος, qui abiit. id eſt, mortuus. Feſtus: *Abitionem, pro morte dixerunt.* Tertull. *Si de aliquo iampridem defuncto tanquam viuo, quis requirat; illud occurrit: Abijt iam & reuerti debet.* vel *prateritos viros*, antiquos.

T a s t i s *qui niueum quondam percußit Adonin*
Venantem Idalio vertice durus aper.] teſtimonium à mutis, vt eleg. 9. ſup. *Sidera ſunt teſtes.*

Percuſſit, dente fulminco vulnus ei inflixit in A femore. nam grauiſſimi eſt & letalis vulneris verbum. *Percuſſit*, vnde *percuſſores* dicti, & ſimul ad id quod fulmen in dentibus apri dicantur habere. nam percuti etiam de fulmine dicitur. Plaut. Amphit. *Numnam hunc percuſſit Iupiter?* Adonidis fabula eſt apud Ouid. 10. Metam. Apollod. lib. 3. Ἄδωνις δ' ἔτι παῖς ὤν, Ἀρτέμιδος χόλῳ πληγεὶς ἐν θήρᾳ ὑπὸ συὸς ἀπέθανε. & Bion. epitaphium Adonidis. Dicitur vero & *Adon*, & *Adonis*, & Arabica gens *Adoneum* vocat, vt ait Auſonius. Macrobius ſolem interpretatur. Niucum Adonim. Theocrit. Id. 13.

—— τὸ δὲ οἱ μέλαν εἴβεται αἷμα B

Χιονέας κατὰ μηροῦ. Ibid. ἀπὸ μηρῶν χιόνεον.

Venantem Idalio vertice, ſectantem feras in iugo & cacumine Idalij. & apri iuga montium colunt. Virg. Ouid. 10. Met. Non videtur ſignificare venatum Adonin fuiſſe in Cypro. *Durus aper*, vel perpetuo epitheto, vt eleg. 3. ſupr. *Toruus aper.* vel ſæuus hoc ipſo pueri formoſiſſimi vulnere.

Illis *formoſum fleuiſſe paludibus illuc*

Diceris effuſa tu Venus ipſe coma.] ſic Theocrit. Id. 1.

Χ' ὡραῖος ὤδωνις ἐπεὶ καὶ μᾶλα νομεύει. C

Quod Virg. vertit eclog. 10.

Et formoſus oues ad flumina pauit Adonis.

Ouid. 10. Metam. de eodem:

Laudaret faciem liuor quoque, qualia namque

Corpora nudorum tabula pinguntur Amorum,

Talis erat. Ibid.

Iam iuuenis, iam vir, iam ſe formoſior ipſo.

Bion: ὤλετο καλὸς Ἄδωνις. *Fleuiſſe*, vt Ouid. 1. de art. am.

Nec te prætereat Veneri ploratus Adonis.

vet. lib. *Lauiſſe.* ſic eleg. 9. ſupra:

Non dominum lauit mœrens captiua cruentum.

Lauari autem ab Amoribus, & vngi à Venere D Adonin Moſchus facit. vide Lipſ. cap. 20. lib. 1. antiq. *Paludibus*. paludum opinor facta mentio propter aprorum luſtra in locis paludoſis. *Illuc diceris iſſe*, vt Ouid. 10. Met.

Agnouit longè gemitum morientis, & albas

Flexit aues illuc. *Effuſa coma*. paſſo & ſoluto capillo, vt in luctu ſolet. Sic & Theocrit. in epitaph. Adon. —— ἁ δ' Ἀφροδίτα

Λυσαμένα πλοκαμῖδας ἀνὰ δρυμὼς ἀλάληται.

& Petron. *Funus paſſis proſequi crinibus.* de hoc ritu dictum alias.

Sed *fruſtra mutos reuocabis Cynthia Manes.*] Catull. *Et mutum nequicquam alloquerer cinerem.* ſic E *muta ſepulcra.* idem: *Reuocabis manes*, voce tua reducere ad vitam conaberis. *Reuocari* dicuntur mortui, cum reuiuiſcunt. Virg.

Pæoniis reuocatum herbis, & amore Dianæ.

contrà vero eleg. 27. infra:

Iam licet & Stygia ſedeat ſub arundine remex:

Cernat & inferna triſtia vela ratis.

Si modo clamantis reuocauerit aura puellæ,

Conceſſum nulla lege redibit iter.

Nam *mea quid poterunt oſſa minuta loqui.*] ſi propriè *oſſa*, ideo *minuta*, quia exiles Propertius *Tenuatus in artus*, vt ait eleg. 22. infra. Sed *oſſa*, pro vmbra, vt eleg. 8. ſupra verſ. 20. & eleg. vlt. lib. 4. *Defleta & gemitu Cæſaris oſſa mea.* Ibid. *Et mea ſortita indicet oſſa pila.* Itaque *oſſa minuta*, exilis & tenuis vmbra. nam & de ſeipſo dixit eleg. ſupra:

Non ego, ſed tenuis vapulat vmbra mea.

Huc pertinet quod Cicero ſcribit 1. Tuſc. *Has imagines* (mortuorum) *loqui volunt, quod fieri nec ſine lingua, nec ſine palato, nec ſine faucium, laterum, pulmonum vi & figura poteſt.* vide eleg. 12. lib. 3.

Silentum domos.

AD ELEGIAM XIIII.

Lætatur potitus Amica.

Non *ita Dardanio gauiſus Atrida triumpho.*] Non ita exultauit capta, & expugnata Troia. *Dardanio*, Troiano; quia *Troiæ Dardanus auctor*. *Triumpho*, victoria, quam plerumque ſequitur. & *gauiſus triumpho*, *vt triumphare gaudio*. *Atrida*. Duo Atridæ, maior, Agamemnon: minor, Menelaus. Vter? an Agamemnon, qui rex regum ei bello præfuit? an Menelaus cuius cauſſa ſuſceptum bellum? In *Atrida*, *a*, corripitur. vt Horat. ſat. 3. lib. 2.

C *Ne quis humaſſe velit Aiacem Atrida vetas cur?*

ſic Iuuenal. ſat. 9.

Occurris fronte obducta, ſeu Marſya victus.

& Iarbas & Iarba. Ouid. 3. Faſt.

Et potitur capta Maurus Iarba domo.

Chariſ. lib. 1.

Cum *caderent magnæ Laomedontis opes.*] Ouid. in ep. Hermiones:

Cum Danaus Phrygias vreret ignis opes.

Horat. *Barbarica poſtquam cecidere turma.* vnde Virg. *Occaſum Troiæ triſteſque ruinas.* *Opes*, & diuitiæ & vires neruique regni. Virg.

Troianas vt opes, & lamentabile regnum

D *Eruerint Danai.* De Laomedonte nota omnia, qui duplici periurio inſignis in Neptunum & Apollinem primum; deinde in Herculem. hinc Virg.

Laomedonteæ luimus periuria Troiæ.

Item: —— *neſcis heu perdita, necdum*

Laomedonteæ ſentis periuria gentis.

Horat. —— *ex quo deſtituit Deos*

Mercede pacta Laomedon. ——

Laomedon quaſi conditor vrbis Troiæ, quia mœnibus eam cinxit.

Nec *ſic errore exacto lætatus Vlyſſes,*

E *Cum tetigit cara littora Dulichia.*] videndus Homer. lib. 13. Odyſſ. *Errore exacto*, impoſito errori fine poſt decennium. vide eleg. 12. lib. 3. vbi colligit errores Vlyſſis ſparſos per Odyſſeam Homericam, & Tibull. In Panegyrico lib. 4. *Exacto*, finito, vt eleg. 3. lib. 1. *Exactis ſideribus*, tranſacta nocte. *Tetigit littora.* Expoſui ad illud Catulli:

Gnoſia Cecropiæ tetigiſſent littora puppes.

Cara Dulichia, quia patria ſua cuique cariſſima, & maximè Vlyſſi, vnde ex Homero ſcribit M. Tull. 1. de Orat. *Cuius rei* (patriæ) *tanta vis eſt, & natura, vt Ithacam illam in aſperrimis ſcopulis tanquam nidulum affixam ſapientiſſimus vir immortalitati anteponeret.* vide Homer. 5. Odyſſ.

Nec *ſic Electra ſaluum cum adſpexit Oreſtem.*] Electra Agamemnonis & Clytemneſtræ filia cum paruulum fratrem Oreſtem metu Ægyſti clam in Phocydem ablegaſſet, & vt aliquando necem paternam vlciſceretur; tandem deſperans de fratre, ſororem Chryſothemida ad vltionem ſecum impellere fruſtra hortatur. Vigeſimo demum anno Argos redit Oreſtes cum Pylade & Pædagogo. Pædagogus falſos de Oreſtis morte rumores diſſeminat, quem in Pythicis certaminibus occubuiſſe mentitur. Vrna quoque profertur in qua eius conditi cineres fingebantur. flet Electra, & flenti Clytemneſtra inſultat. ſe frater demum Oreſtes ſorori Electræ aperit, communique conſilio Clytemneſtram, deinde Ægyſtum interficiunt. hæc Sophocles in Electra. vide & Euripidis, ſi modo eius eſt, Electram, & Higin. fab. 119. Eſt Electra vna Nereidum, & vna Pleïadum. dicta fuit antea Laodice. Ælian. lib. 4. In τῷ *Electra* eſt à *ἤλεκτρον*, pro η. vt & Ouid. 4. Faſt.

Siue quod Electra Troiæ ſpectare ruinas
Non tulit. ſic Ibid.
Sæpe Rhea queſta eſt.

& 2. de rem. amor.

Perdat opes Phædra: parces Neptune nepoti.

& Stat. 4. Thebaid.

——*dubijs Malea vitata carinis.*

Saluum adſpexit, ſuperſtitem agnouit præter opinionem.

Cvivs *falſa tenens fleuerat oſſa ſoror.*] dictum vrnam tradidiſſe Pædagogum Electræ, in qua fingebantur conditi cineres Oreſtis; quibus lacrymas & planctus dedit Electra. Ergo τὸ *oſſa* iterandum. & *tenens oſſa* & *fleuerat oſſa*, vt eleg. vlt. libr. 4.

Defleta & gemitu Cæſaris oſſa mea.

vt pertinet hiſtoria quam Gellius cap. 5. lib. 7. D de Polo nobili hiſtrione commemorat. de morte Oreſtis Ouid. in Ibin:

Vtque Agamemnonio vulnus dedit anguis Oreſti.

Nec *ſic incolumem Minois Theſea vidit.*] nec tanto cum gaudio Ariadna vidit Theſeum ſoſpitem. vide adnotata ad eleg. 3. lib. 1. verſ. 2. & Catulli Ariadnam:

Dædalevm *lino cum duce rexit iter.*] viam flexuoſam Labyrinthi ſtructi à Dædalo. de quo Catull. in Ariadna. *Rexit iter.* rectã viam reddidit licet flexuoſa eſſet. Regere paſſus dixit Ouid. in ep. Ariadnæ:

Quæ regerent paſſus pro duce fila dedi.

& in epi. Phædræ.

Perfidus Aegeides ducentia fila ſecutus
Curua meæ fugit tecta ſororis ope.

Ipſe eleg. 4. lib. 4.

Cum patuit lecto ſtamine torta via.

vide plura ad illud Catulli:

Errabunda regens tenui veſtigia filo.

Qvanta *ego præterita collegi gaudia nocte.*] Quantos percepi fructus amoris proxima ſuperiore ſiue heſterna nocte. *Collegi gaudia*, ductum à collectione frugum. ſic Auſon. *Collige virgo roſas.* Horat. ep. 12. lib. 1. propriè:

Fructibus Agrippæ Siculis, quos colligis, Icci,

A *Si rectè frueris, &c.* *Gaudia*, vt Catull.

Quæ tuo veniunt hero quanta gaudia.

vbi vide adnotata.

Immortalis *ero ſi altera talis erit.*] impia, ni ſtultiſſima eſſet amantium exultatio, vt eleg. 8. lib. 1.

Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis.

& eleg. prox. infra:

Si dabit hæc multas, fiam immortalis in illis.
Nocte vna quiuis vel Deus eſſe poteſt.

In epigr. Græcis:

Εὐδαίμων ὁ βλέπων σε, τρισόλβιος ὅς σε ἀκούει·
Ἡμίθεος δ' ὁ φιλῶν, ἀθάνατος δ' ὁ γαμῶν.

B Terent. Hecyr. ſc. 4. act. 5. *Deus ſum ſi hoc ita eſt.* & ſc. 5. act. 5. Eunuch. *Nam mihi immortalitas parta.* Plaut. Curcul. ſc. 3. act. 1. *Sum Deus* (inquit Phædromus.) Cui Palm. *Imo homo haud magni pretij.* Cic. pro Sextio: *Plauſus hominis leui immortalitas, ſibilus mors.*

At *dum demiſſis ſupplex ceruicibus ibam.*] obſtipo & deiecto capite, qui geſtus & triſtium & mœrentium, vt eleg. 1. lib. 1.

Tu mihi conſtantis deiecit lumina faſtus.

vbi vide adnotata. *Supplex*, obnoxius. el. 9. lib. 1.

Ecce iacet, ſupplexque venit ad iura puellæ.

Dicebar *ſicco vilior eſſe lacu.*] vulgo fere-
C bar contemptior eo lacu, qui aridus nulli eſt vſui: nam lacus ſi perennem habet aquã, piſcibus & nauigationi vtilis eſt: ſi aret quid eo contemptius, cum neque iumenta ex eo bibãt, neque veſtes in eo lauentur? quid lacus vide eleg. 23. verſ. 2. infra:

Nec *mihi iam faſtus opponere quæris iniquos.*] non amplius mihi aduerſatur eius iniqua & crudelis ſuperbia. ſic Ennius apud Feſtum, in *Suppernates.*

His pernas ſuccidit iniqua ſuperbia Pœni.

Opponere, obiicere amori meo. ſic eleg. 5. lib. 1.

D *Quod ſi forte tuis non eſt contraria votis.*

Nec *mihi ploranti lenta ſedere poteſt.*] non poteſt non commoueri meo fletu, meiſque precibus. *Lenta ſedet*, irata quæ eſt, nec adire vult amantem, licet ſupplicem. vide adnotata ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 12.

Atqve *vtinam non tam ſero mihi nota fuiſſet Condicio.*] Pactio hæc amoris fruendi. hîc enim condicio eſt ſtupri. vt apud Terent. Andr. ſc. 1. act. 1. *Sed poſtquam acceſſit amans, pretium pollicens Accepit condicionem.* Sæpe etiam de matrimonio dicitur. Liuius lib. 3. *Conditionem filiæ quærendam eſſe.* id eſt, alium ſponſum. Sue-
E ton. in Auguſt. cap. 63. *Circumſpicere condiciones.* & in Galba cap. 5. *Remanſit in cælibatu, neque ſollicitari vlla conditione amplius potuit.*

Cineri-nvnc *medicina datur.*] *Cineri-nunc*, vno verbo, vt, *nunc-domina*; eleg. 16. lib. 1. & *Cinis*, pro cinefacto & mortuo, vt el. 15. ſupra verſ. vlt. oſtendi. videtur autem genus eſſe prouerbij, quod à Diogene manarit apud Laërtium: *Νεκρὸν ἰατρεύειν, καὶ γέροντα νουθετεῖν, ταὐτὸν εἶναι.* Fab. in Declam. Cadaueris paſti. *Quid quod medicina mortuorum ſera eſt? quid quod nemo aquas infundit in cineres?* id eſt, ædes cinefactas. ſic eleg. 1. lib. 1.

Renouare lapſum. &, *poſt bellum auxilium.*

Cineri

A *Cineri datur medicina*, id eſt, *ſerò*, vt ait verſu præcedente cum ſcilicet vix frui poſſit. Contra, *Iniurijs mederi*, vide Senecam cap. 1. de Conſol. ad Mart. In fine. Scaliger legit: *Emeritis nunc medicina datur.* id eſt, militibus & gladiatoribus quibus nihil iam eſt opus medico, quia ſunt extra periculum.

ANTE *pedes cæcis lucebat ſemita nobis.*] perſpicua erat via quæ me duceret ad id quod optabam. *Ante pedes*, in promptu & in conſpectu. Ipſe eleg. 4. lib. 3.

Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.

Terent. Adelph. act. 3. ſc. 3. *Iſtuc eſt ſapere non* B *quod ante pedes modo eſt videre, ſed etiam illa quæ futura ſunt proſpicere.* ſic Pindar. Τὸ δὲ πρὸ ποδὸς ἄρειον αἰεὶ χρῆμα παντί. ſic dicunt & ἐν ποσί. *Lucet ſemita*, opponitur quod ait eleg. 4. ſup.

Cæca via eſt. & eleg. 14. lib. 3.

Cæcum verſat amator iter.

Eadem allegoria.

SCILICET *inſano nemo in amore videt.*] cæcus omnis amans. & ipſe cæcus Amor fingitur: vide Fab. lib. 6. *Scilicet*, ſanè, profectò, vel nempe. vt elegia 12. ſupra verſ. 7. *Inſano*, vel ingenti, vel furioſo, & qui iubet, *Nullo viuere conſilio.* *furorque* dicitur eleg. 1. lib. 1. ſic C *inſana Venus* eleg. 17. lib. 3.

HOC *ſenſi prodeſſe magis, contemnite amantes.*] contra eleg. 10. lib. 1. verſ. 27. & 28.

At quo ſis humilis magis, & ſubiectus amori
Hoc magis effecto ſæpe fruare bono.

Hoc ſenſi. expertus ſum etiam cum damno & malo, vt infra eleg. 17.

Tum flebit cum in me ſenſerit eſſe fidem.

Et ſenſibus explorata certiora ſunt. *Contemnite amantes*, fingite vos eas ſpernere, quæ ipſæ vos ſpernunt, vt par pari referatis. tunc enim vltro vos ipſæ petent. vt eleg. 9. ſup.

Hic etiam potitur, qui te prius ipſe reliquit. D

Ouid. 1. de art. am.

Quod refugit, multæ cupiunt, odere quod inſtat.

Auſon.

Hanc volo quæ non volt: illam quæ volt ego nolo.

Alij libri: *Contendite*; diuerſa ſententia; enitendum eſſe & perdurandum, quia obſequio tandem cuncta cedunt. nam dixit eleg. 10. lib. 1.

Irritata venit, quoniam contemnitur illa.

SIC *hodie veniet, ſi qua negauit heri.*] facilem ſe tibi præbebit & fruendam. *Sic*, hoc pacto, contemnendo, vel contendendo. *Veniet*, vt eleg. 22. infra: E

Aut ſi es dura nega, ſin es non dura venito.

& eleg. 18.

Mi formoſa ſatis, ſi modo ſæpe venis.

& eleg. 25.

Excludit quoniam ſors mea ſæpe veni.

Virgilius:

Sæpius at ſi nos Lycidas formoſe veniſas.

Ductari, mitti, & *venire* dicuntur puellæ. *Negauit*, vel abſolutè. Martial.

Si qua puella negat, nulla puella negat.

Ipſe eleg. 31. infra:

Non potuit ſomno caſta negare Ioui.

vel ſubauditur venire, vt eleg. 22. infra:

Speranti ſubito ſi qua venire negat.

PVLSABANT *alij fruſtra, dominamque vocabant.*] quem amica non vult admitti is fruſtrà pulſat, id eſt, quatit vel fores, vt eleg. 5. lib. 4.

Ianitor ad dantes vigilet, ſi pulſet inanis
Surdus in obductam dormiat vſque ſeram.

vel feneſtras, vt Horat. oda 25. lib. 1. Eſt interdum pulſare iracundiæ, vt eleg. 16. lib. 1.

Pulſata indignus ſæpe queror manibus.

MECVM *habuit poſitum lenta puella caput.*] honeſta periphraſis, vt eleg. 2. ſupra:

Virginium Brimo compoſuiſſe latus.

Et Plautus Perſa ſc. 8. act. 4. *Inclinabo me cum liberta*, quod *limare caput cum muliere* ait in Bacchid. & Nonius apud Nonium in verbo, *limare*. Petron. *Quidam in ipſo limine coniunctis marcebant capitibus.* Ouid. ep. 3.

Perque tuum, noſtrumque caput, quod iunximus vna.

Ponere caput eſt cupientis dormire: Virgil. 5. Æneid.

Pone caput, feſſoſque oculos furare labori.

Plaut. Curcul. *Caput deponit, condormiſcit.* *Lenta*, vel opere nocturno feſſa & languida vt eleg. prox. *Siccine lente iaces.* vel lenta in riuales meos.

HÆC *mihi deuictis potior victoria Parthis.*] pluris hanc victoriam facio, quam ſi inuictos Parthos vicerim. alludit fortaſſe ad Ventidij victoriam, qui ſub id tempus de Parthis primus omnium triumphauit. ſic Ouid. eleg. 12. lib. 2. Amor:

Ite triumphales circum mea tempora lauri:
Vicimus in noſtro eſt ecce Corinna ſinu, &c.
Hæc eſt præcipuo victoria digna triumpho:
In qua, quæcumque eſt, ſanguine præda caret.

HÆC *ſpolia.*] hæc opima præda detracta hoſtibus, & prælata in ferculis ingentis pretij. mox vocat *exuuias*. Ipſe eleg. 4. lib. 3.

Cum videam ſpolijs oneratos Cæſaris axes.

HÆC *reges.*] de regibus vinctis in triumpho, dictum eſt ad eleg. 1. ſup.

Aut regum auratis circumdata colla catenis.

HÆC *mihi currus erunt.*] de curru ad eleg. 16. libr. 1.

Cuius inaurati celebrarunt limina currus.

Eburnei primum, deinde inaurati, poſt aurei fuerunt.

MAGNA *ego dona tua figam, Cytherea, columna.*] Ponam & conſecrabo magna donaria. Dona Diis aut ſuſpendebantur aut figebantur. Virg. 9. Æneid.

Signa tuis vnquam pro me pater Hyrtacus aris
Dona tulit, ſi qua ipſe meis venatibus auxi
Suſpendiue tholo, aut ſacra ad faſtigia fixi.

& 12. Æn. ——*vbi figere dona ſolebant*
Laurenti Diuo, & votas ſuſpendere veſtes. & 3. Æn.
Ære cauo clypeum, magni geſtamen Abantis,
Poſtibus aduerſis figo.

& 1. Æn. ——*armaque fixit Troia.*

Horat. —— *Veianius armis*
Herculis ad poſtem fixis latet abditus agro.

vt igitur poſtibus ita & columnis templorum figebantur. De columnis Virg.

Templum auguſtum, ingens, centum ſublime columnis.

Ipſe eleg. 22. lib. 3.

I, puer, atque aliqua citus hæc propone columna.

Hanc tamen columnam ante templum poſitam ſignificat cum ait:

Has pono ante tuas, &c.

TALEQVE *ſub noſtro nomine carmen erit.*] dono & voto nomen dicantis ſubſcribebatur. vt eleg. 3. lib. 4.

Armaque cum tulero porta votiua Capena
Subſcribam ſaluo grata puella viro.

Erlatius dicendi locus verſu ſequenti. Alij libri, *Munere*, id eſt donario, nec male, quia & ei ſubſcribebatur.

HAS *pono ante tuas, tibi Diua, Propertius, ædes, Exuuias.*] ſuſcipientes vota, & ponentes & dicantes ita concipiebant verba. Ouid. in ep. Sapphus:

Inde chelyn Phœbo communia munera ponam
Et ſub ea verſus vnus & alter erunt.
Grata lyram poſuit tibi Phœbe Poëtria Sappho,
Conuenit illa mihi, conuenit illa tibi.

Virg. 3. Æneid.

Poſtibus aduerſis figo, & rem carmine ſigno:
Æneas hæc de Danais victoribus arma.

& eclog. 3.

Setoſi caput hoc apri, tibi Delia, paruus
Et ramoſa Mycon viuacis cornua cerui.

Tibull. el. 9. lib. 1. ——*Venerique merenti*
Fixa notet caſus aurea parma meos.
Hanc tibi fallaci reſolutus amore Tibullus
Dedicat, & grata ſis Dea mente rogat.

Idem: *Hæc tibi perſpectus templa Priape dico.* Cum ait, *has exuuias*, perſtat in tranſlatione triumphi, & τὰ *has* ἀναθήματα in ſacris, vt Virg. ecl. 3.

Sinum lactis, & hæc tibi liba Priape quotannis
Exſpectare ſat eſt.

Quas autem exuuias intelligit? An veſtes ſuas, vt Virg. eclog. 8. *Has olim exuuias, &c.* An ſpolia hoſtibus & riualibus detracta, id eſt, fructum amoris ſui; ſed eum non poteſt. ſupra vocauit: *Magna dona.*

TOTA *nocte receptus amans.*] admiſſus & domum, & in lectum amicæ per totam noctem. ſic eleg. 21. lib. 3.

Hoſpitium tota nocte parauit amor.

Receptus, vt eleg. 22. infra:

Cum recepi quem non nouerit ille putat.

& eleg. 33.

Nulla tamen lecto recipis ſe ſola libenter.

Plaut. Amphit. ſc. 1. act. 3. *Si me illam amantem ſtudeam ad ſeſe recipere.*

NVNC *ad te, mea lux, veniet, mea littora, nauis Seruata.*] Cynthiam ſua littora vocat. id eſt, portum ac perfugium laborum omnium, in qua ſola acquieſcit, vt eleg. 17. lib. 1.

Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam.

id eſt, meum ſidus. ſic & vetus Poëta apud Ciceronem 1. Tuſc. *Sepulcrum* vocat *portum corporis.* & Cic. 2. offic. *Senatum, nationum, regum ac populorum portum.* ζωή μου *mea:* & *mea nauis ſeruata*, ego ipſe ereptus ex maris periculis. Virg. 1. Georg.

Votaque ſeruati ſoluent in littore nautæ.

Frequens allegoria à naui ad fortunam noſtram. Tibull. el. 5. l. 1. ——*Vtere quæſo*
Dum licet, in liquida nat tibi linter aqua.

Plaut. Caſin. act. 3. ſc. 2. *Ibo intro, vt ſubducam*

A *nauim rurſus in puluinarium.* id eſt, in tutum. idē Moſtell. act. 3. ſc. 2.

Nunc ventus nauem noſtram deſeruit. Ouid.
Si quis amat, quod amare iuuat, feliciter ardet,
Gaudeat, & vento nauiget ille ſuo.

Mea lux. Ouid. 3. de art. am.

Scilicet Aiaci mulier maſtiſſima dixit,
Lux mea, quæque ſolent verba iuuare viros.

Mart. *Si verum dicis, ſi verum, lux mea, narras.* ipſe eleg. 28. infra:

Tu quoniam es, mea lux, magno demiſſa periclo.

Virg. ——*ô lucem magis dilecta ſorori.*

AN *medijs ſidat onuſta vadis.*] oneris grauitate
B depreſſa ſubſidat, deorſum feratur, & hæreat in breuibus. & cumulis arenæ, de quibus dictum ad eleg. 17. libr. 1. verſ. 10. Stat. libr. 11. Thebaid.

Sicut erant (crates implicitæ) *imo pariter ſedere profundo.* vide eleg. 9. ſup. verſ. 30.

ET *ſi forte aliqua nobis mutabere culpa.*] vet. lib. *Quod ſi forte.* vt eleg. 13. ſup. verſ. 13. *Aliqua culpa*, ambiguè ſiue mea culpa, ſiue tua, & alterutrius noſtrum delicto ac ſtupro. *Nobis mutabere*, à nobis alienaberis. ſic eleg. 18. lib. 1.

Quæ te mihi carmina mutant?

An *nobis*, pro noſtra, vt alias ſæpe?

C VESTIBVLVM *iaceam mortuus ante tuum.*] ſic eleg. 5. lib. 3. verſ. vlt.

Ante fores domina condar.

& eleg. prox.

Huius ero viuus, mortuus huius ero.

& eleg. 1. ſupra:

Ex hac ducentur funera noſtra domo.

quid veſtibulum vide Gell. cap. 5. lib. 16.

AD ELEGIAM XV.

Narrat voluptatee ſuas.

D O *Me felicem, nox ô mihi candida.*] Ouid. in ep. Parid.

Te mihi, meque tibi communia gaudia iungant.
Candidior medio nox erit illa die.

Mart. epigr. 45. lib. 8.

Continget nox quando meis tam candida menſis?

Nox candida, felix & niueo ſignanda lapillo, alioqui color noctis fuſcus eſt. Petron. *Memphitidee puella tincta colore noctis.*

ET *ô tu Lectule.*] ſic lectulum adloquitur Apuleius, lib. 1. Mileſ. *Iam iam grabatule, inquam, animo meo cariſſime.* & Catull. in epithalamio:

E *O cubile, quot omnino, &c.* Ouid. el. 10. l. 1. Triſt.

Nec conſuete meum lectule corpus habes.

& in ep. Ariadnæ:

Perfide pars noſtri lectule maior vbi eſt?

DELITIIS *facte beate meis.*] ſic *felix lectulus*, Mart. epig. 38. lib. 10. *Facte beate*, vt eleg. 6. ſup.

Multis facta beata viris. *Delitijs meis*, delicatiſſimis gaudiis & amplexibus. Ouid. eleg. 13. lib. 3. Amor.

Eſt qui nequitiam locus exigat, omnibus illum
Delitijs imple, ſit procul inde pudor.

& eleg. vlt.

Quos ego compoſui Peligni ruris alumnus,
Nec me delitia dedecuere mea.

Delitiæ & verborum ſunt blandiſſimorum, & rerum ſuauiſſimarum, vnde Catull.

Si quis delicias diceret, aut faceret.

Q V A M *multa appoſita narramus verba lucerna?*] Ouid. 3. de arte amandi:

Sera veni, poſitaque decens incede lucerna.

Mart. epigr. 38. lib. 10.

O quæ prælia! quas vtrimque pugnas
Felix lectulus & lucerna vidit!

De hac *Lucerna dulcis lectuli conſcia*, vt ait Martialis, vide & Apul. 5. Metam. Ad lucernam etiam ſpectabantur meretriculæ. vnde Horat. ſat. 7. libr. 2.

——*ſub clara nuda lucerna.*

Narramus verba, blanditias dicimus, anticœnia Veneris, de quibus Ouid. 2. de art. am. ſub extremum. Catull. in Camerium:

Verboſa gaudet Venus loquela.

vide de his blanditiis adnotata ad eleg. 20. lib. 3. verſ. 19.

Q V A N T A Q V *a ſublato lumine rixa fuit.*] remota, non extincta, lucerna. nam mox ſe nudam ait videre velle. Horat. oda 6. lib. 3.

——*nec eligit*
Cui donet intermiſſa raptim
Gaudia luminibus remotis. Tibull.
Parcite luminibus ſeu vir, ſeu femina fias
Obuia, celari vult ſua furta Venus.

Rixa fuit, velitatio inter nos. *Rixa nocturna* dicitur Catullo. ipſe eleg. 5. lib. 1. *Arma* dixit eadem mente. quid *rixa* vide ad eleg. 16. lib. 1. verſ. 5.

N A M *modo nudatis mecum eſt luctata capillis.*] dictum eleg. 1. ſupra:

Seu nuda erepto mecum luctatur amictu.

Nudatis, retectis. ſic eleg. 14. lib. 3.

Inter quos Helena nudis rapere arma papillis
Fertur. & eleg. 3. lib. 4.
Felix Hippolyte nuda tulit arma papilla.

Seruius in 11. Æneid. *Mamilla eſt omnis eminentia vberis: Papilla breue illud vnde lac trahitur.* Feſtus: *Papilla capitula mammarum, dicta quod papularum ſint ſimiles.*

I N T E R D V M *tunica duxit operta moram.*] remorata eſt meam cupiditatem & moram iniecit operi. *Duxit moram*, vt Virgil. 6. Æneid.

——*nos flendo ducimus horas.*

Tunica operta, recta tantum interiore veſte. Ouid eleg. 5. lib. 1. Am.

Ecce Corinna venit tunica velata recincta,
Candida diuidua colla tegente coma. & mox:
Deripui tunicam, nec multum rara nocebat,
Pugnabat tunica ſe tamen illa tegi.

Hunc locum fortaſſe ſignificat eleg. 29. infra:

Obſtupui: non illa mihi formoſior vnquam
Viſa, nec oſtrina cum fuit in tunica.

Tunicam ponere dixit el. 2. ſup. verſ. antepen.

I L L A *meos ſomno laſſos patefecit ocellos*
Ore ſuo.] genus oſculi improbioris ſignificat, de quo Apuleius lib. 3. fab. Mileſ. *Cum iſto fine ſermonis oculos Fotidis mea vdos ac tremulos, & prona libidine marcidos, iam iamque ſemiadapertulos, admiſſis & ſorbillantibus ſauiis, ſitienter hauriebam.* vide Albin. ad Liuiam verſ. 34. *Somno laſſos, graues* dixit eleg. 29. infra. vet. lib. *Lapſos*,

A quod. & defendi poteſt, ex el. 10. lib. 1.

Quamuis labentes premeret mihi ſomnus ocellos.

E T *dixit ſiccine lente iaces.*] Tria hæc pondus habent, ſingula ad increpationem. *Siccine*: Catull. *Siccine me patriis abductam perfide*, &c. *Lente*, ſegnis & iners ad Veneris militiam, vt diai eleg. 6. lib. 1. verſ. 12. Et, *Iaces*, quaſi mortuus. Ouid. eleg. 6. lib. 3. Amor.

Hanc tamen in nullos tenui male languidus vſus:
Et iacui pigro crimen onuſque toro.
Truncus iners iacui, ſpecies, & inutile lignum.

Q V A M *vario amplexu mutamus brachia.*] *mutare brachia*, eſt modo hac, modo illac brachia

B circumdare: vt tenax edera hac & hac arborem implicat errans. eleg. 7. lib. 4.

Alterna veniens in tua colla manu.

Mutare brachia, vt el. 19. infra:

Quin ego in aſſidua mutem tua nomina lingua.

id eſt, ſæpius te nominem. *Mutare*, quaſi motare à mouendo.

O S C V L A *ſunt labris noſtra morata tuis.*] labella noſtra tuis labellis hæſerunt. Oſcula hæc, *Concharum oſcula* dicuntur. Gallienus Cæſar:

——*non murmura veſtra columbæ:*
Brachia non ederæ; non vincant oſcula conchæ.

C De oſculis & vario amplexu pereleganter Petron. *Iam pluribus oſculis colliſa labra crepitabant: iam implicitæ manus omne genus amoris inuenerant: iam alligata mutuo ambitu corpora animarum quoque mixturam fecerant.* & ipſe el. 13. lib. 1.

Et cupere optatis animam deponere labris.

vbi vide adnotata. *Oſcula* hîc, pro labris, vt & eleg. vlt. lib. 4. verſ. 80.

N O N *iuuat.*] inſuaue mihi eſt. vt eleg. 14. libr. 3.

Non iuuat in media nomen habere via.

I N *cæco Venerem corrumpere motu.*] deteriora facere gaudia Veneris, vt eleg. 33. infra:

D *Corrupitque bonas nectare primus aquas.*

Alij libri: *Committere.* ſic *iungere Venerem* Tibullus dixit: *Cæco motu*, qui fit in tenebris. vt Plaut. Aſin. *Ne quid ſui membri commoneat in tenebris.* De hoc cæco motu eſt eleg. 4. lib. 1.

——*Et quæ*
Gaudia ſub tacita ducere veſte libet.

nam hîc tunicam retinuerat Cynthia, vt oſtendunt, quæ ſequuntur:

Quod ſi pertendens animo veſtita cubaris, &c.

Motu, vt Ouid.

At mihi contingat Veneris langueſcere motu.

Idem: *Crebraque mobilitas, aptaque verba ioco.*

E S I *neſcis.*] vt tu ſcias. Crede mihi. Ouid. in ep. Parid. *Ille ego, ſi neſcis, verus amator eram.* & in ep. Helenæ:

——*& nobis omnia de te*
Quærere, ſi neſcis maxima cura fuit.

& in ep. Læandri:

In me ſi neſcis, Borea, non æquora ſæuit.

Virg. eclog. 3. *Si neſcis meus ille caper fuit.* Plaut. Curcul. ſc. 7. act. 5. *Vt tu ſcire poſſis meam ſententiam*, diait eadem ſententia. Donat. in Andr. act. 4. ſc. 5. *Neſcis plerumque dicimus ei, quem non redarguere volumus imperitiæ, aut ignorantiæ; ſed quem facere volumus, vt velit libenter.*

O C V L I *ſunt in amore duces.*] primi in amo-

rem inducunt & illiciunt. Heſychio ὀμμάτιον, id eſt, *oculeus totus* dicitur, quia ex aſpectu naſcitur Amor. vide notata ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 1. *Duces oculi*, vt Cic. Tuſcul. 1. *Mors claris viris dux eſt in cœlum.*

I P S E *Paris nuda fertur periiſſe Lacæna.*] ipſe Paris Dearum iudex fertur perditè Helenam amare cœpiſſe, cum nudam vidit. Ouid. 1. de arte amandi: non de Helena, ſed de tribus Deabus:

Luce Deas, cœloque Paris ſpectauit aperto,
Cum dixit Veneri, Vincis vtramque Venus.

Lacæna, Helena Spartana. Virg. 2. Æneid.

Non tibi Tyndaridis facies inuiſa Lacænæ.

Nuda. Ariſtoph. Lyſiſtrata:

Ὁ γ᾽ ὦν Μενέλαος τᾶς Ἑλένας τὰ μᾶλά πα
Γυμνᾶς παρενιδὼν ἐξέβαλ᾽, οἰῶ, τὸ ξίφος.

C V M *Menelao ſurgeret è thalamo.*] ſic el. 22.

Andromacha lecto cum ſurgeret Hector.

Quid *thalamus* dixi alias.

N V D V S *& Endymion Phœbi cepiſſe ſororem*
Dicitur, & nudæ concubuiſſe Deæ.] Pauſan. in Eliacorum initio, fabellam tangit Endymionis Aëthlij filij, quem luna adamarit, ex qua quinquaginta filias ſuſceperit. Licymnius Chius apud Athen. lib. 13. cap. 6. Somnum ipſum ait captum Endymionis amore eum ſopiuiſſe oculis apertis, quò perpetua eos videndi voluptate frueretur. Theocr. Id. 3. ſub fin.

Ζαλωτὸς μὲν ἐμὶν ὁ τὸν ἄτροπον ὕπνον ἰαύων
Ἐνδυμίων.

Apollodor. lib. 1. à Ioue ait Endymionem impetraſſe optione omnium rerum data, vt perpetuo ſomno, & iuuenta frueretur, adamatumque à Luna. Strab. libr. 14. ad Latmium montem oſtendi ait ſepulcrum Endymionis. vide prouerbium: *Endymionis ſomnum dormis.* & Apollon. 4. Argon. Plin. cap. 9. lib. 2. à Luna ferunt adamatum Endymionem, quod varios eius curſus primus obſeruarit & depræhenderit. Interpres Germanici fabulam explicat, quòd annis triginta curſum expleuerit Lunæ, vel quia totis nocturni origo ad Lunam refertur, grati paſtori Endymioni. Meminit Higin. fab. 271. & Plato in Phædone. Cic. 1. Tuſcul. Endymion à Luna in Latmo, qui eſt mons Cariæ, conſopitus putatur, vt eum dormientem oſcularetur. meminit idem 5. de fin. & Catull. in Coma Berenices:

Vt Triuiam furtim ſub Latmia ſaxa relegans
Dulcis Amor gyro deuocet aërio.

Ouid. 3. de art. am.

Latmius Endymion non eſt tibi Luna rubori.

Phœbi cepiſſe ſororem, pellexiſſe in amorem ſui Lunam, vt eleg. 1. lib. 1. *Me cepit ocellis:*

E T *nudæ concubuiſſe Deæ.*] neſcio quid turpitudinis in iis verbis. Cic. ep. 22. lib. 9. fam. ex Turpilij Demiurgo: *Ita me deſtituit nudum. Totus*, inquit, *hic ſermo verbis tectus, re impudentior.* quem locum explico à Martiale:

Nudam te ſtatuet tuus Lupercus.

Nam Luperci nudi; & nuda ſtatuitur, quæ ſpoliata fortunis ſtatuitur ad quæſtum meretricium. *Concubuiſſe, compoſuiſſe latus* dixit eleg. 2. ſupra:

A Q V O D *ſi pertendens animo.*] pertinaciæ periphraſis. Varro 4. de ling. Lat. *Pertinacia eſt cum in eo pertenditur, in quo pertendi non debet. Perſeuerantia, ſi in eo perſtes, in quo permanere oporteat.* Terent. in Haut. *Video iſtuc mihi non licere, vt cœperam pertendere.*

V E S T I T A *cubaris.*] pro cubueris. ſic eleg. ſeq. *Non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris. Veſtita*, tunicata. ipſe eleg. 21. lib. 3. eadem mente:

—— *extremo dormis amicta toro.*

& Tibull.

Tecum interpoſita languida veſte cubet.

S C I S S A *veſte.*] negauit id ſe facturum el.
B 5. ſup. verſ. 21.

M E A S *experiere manus.*] ſenties mihi eſſe violentas manus. ſic ipſe el. 10. ſup.

Sentiet illa tuas poſtmodo capta manus.

Aliter Cato: *Omnes articulos poteris experiri.* id eſt, mouebis ſanatus braſſica.

Q V I N E T I A M *ſi me vlterius prouexerit ira.*] id eſt, longius progredi fecerit impotentem animum. Prouehere & prouehi maritimum verbum. de quo dictum eleg. 8. lib. 1.

Cum tibi prouectas auferet vnda rates.

O S T E N D E S *matri brachia læſa tuæ.*] ex con-
C ſuetudine puerorum & puellarum, qui accepta iniuria ad matres queſtum eunt. Sic apud Anacreontem Cupido ad matrem conqueritur ab apicula vulnus acceptum. Ouid. 1. Met.

Et tulit ad Clymenen Epaphi conuicia matrem.

De matre Cynthiæ dictum eleg. 3. ſup.

Hæc tibi ne matrem forte dediſſe putes.

N E C D V M *inclinatæ prohibent te ludere mammæ.*] propendentes, vt ſolent à partu. Lacte enim intumeſcunt; quo exhauſto laxiores eſſe incipiunt. Laberius Catulario apud Gellium cap. 9. lib. 7.

Ego mirabar quomodo mammæ mihi deſcendiderant.

D *Prohibent ludere*, vt anum iam factam. Horat. oda 13. lib. 4.

Fis anus, & tamen
Vis formoſa videri:
Ludiſque, & bibis impudens.

& oda 15. lib. 3. carm.

Maturo propior deſine funeri
Inter ludere virgines.

Ludere, vel παίζειν, *follaſtrer*: vel ἀφροδισιάζειν. de quo dictum eleg. 6. ſup. verſ. 4.

V I D E R I T *hæc.*] eſt alieno arbitrio rem permittentis per diſſimulationem. Lucan. *Conditor artis Viderit iſta Tages.* Terent. Adelph. *De iſtoc*
E *ipſe viderit.* id eſt, curæ illi ſit. Ouid. 2. de arte amandi:

Viderit Atrides, Helenen ego crimine ſoluam. & 1.
Viderit, Æmoniæ ſi quis mala pabula terræ,
Et magicas artes poſſe iuuare putat.

Cicero ſæpe: *Sed iſta fortuna viderit.*

S I *quam iam peperiſſe pudet.*] ſi partus & rugæ comites pudorem incutiunt. vnde Ouid. 3. de art. am.

Cui rugis vterum Lucina notauit. & de nuce:
Nunc vterus vitio eſt, quæ vult formoſa videri;
Raraque in hoc æuo eſt, quæ velit eſſe parens.

Seneca cap. 16. de Conſol. ad Elb. *Non te fœcunditatis tuæ, quaſi exprobraret ætatem, puduit*, &c.

A D V M *nos fata ſinunt.*] dum nobis per fata licet. ſic Ouid. el. 4. lib. 5. Triſt.

Dum me mea fata ſinebant.

Virg. 4. Æneid.

Dulces exuuiæ dum fata Deuſque ſinebant.

vide eleg. 19. lib. 1. verſ. penult.

O C V L O S *ſatiemus amore.*] ad ſaturitatem vſque paſcamus oculos, & expleamus iucundiſſimo ſpectaculo. Seneca cap. 18. de Conſol. ad Mart. *Satiare oculos ſpectaculo.* Euripid. in Andromacha: Ὀμματ' ἐξενιμπλαμεν. oculos impleuimus & ſatiauimus. Homer. Odyſſ. λ. ἐνιπλη-

B ſθῆναι ὀφθαλμοῖσιν. *expleri oculis.* Cornel. Tacit. *Velata parte oris, ne ſatiaret adſpectum.* ſic Ouid. eleg. 2. lib. 3. am.

—— Spectemus vterque

Quod iuuet, atque oculos paſcat vterque ſuos.

& Tacit. *Paſcere oculos ſpectata inimici morte.* Martial.

Inſpexit molles pueros oculiſque comedit.

Varro Eumenid. apud Nonium in *ebrios*, contra: *Et alteri ſcholaſtici fartis auribus ſcholaſtica dape, atque ebrijs feſtiua* ἀπεραντολογίᾳ *conſurgimus, ieiunis oculis.* De patre filium aſpiciente & oculos hoc iucundiſſimo paſcente ſpectaculo Catull. in Ariadna:

C *—— Cui languida nondum*

Lumina ſunt nati cara ſaturata figura.

vbi vide adnotata. Aliter dixit Seneca ep. 59. *Calator oculos diu intentos remittit ac relaxat; &, vt dici ſolet, paſcit.*

N O X *tibi longa venit, nec reditura dies.*] ſic *longa nox.* Horat. oda 9. lib. 4. *Longus ſomnus*, oda 11. lib. 3. & *vna nox*, oda 28. lib. 1. & *longus*, æternus. Horat. oda 14. lib. 2.

Damnatuſq. longi Siſyphus Aeolides laboris.

Catullus:

Soles occidere, & redire poſſunt;

D *Nobis cum ſemel occidit breuis lux,*

Nox eſt perpetua vna dormienda.

Non reditura dies, quia, vt ait Virg. 10. Æneid.

—— breue & irreparabile tempus

Omnibus eſt vita. Lucret.

—— breuis eſt hic fructus homullis;

Iam fuerit, neque poſt vnquam reuocare licebit.

A T Q V *a vtinam hærentes ſic nos vincire catena Velles.*] videtur ad Martis & Veneris catenas adludere. Ouid. in epiſt. Phedræ:

Iuppiter eſſe pium ſtatuit quodcunque iuuaret;

Et fas omne facit fratre marita ſoror.

Illa coit firma generis iunctura catena:

E *Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.*

Lucret. lib. 4.

Nonne vides etiam quos mutua ſæpe voluptas

Vinxit, vt in vinclis communibus excrucientur?

Cum interea validis Veneris compagibus hærent.

Tibull. eleg. 5. lib. 4.

Nec ſis nunc iniuſta Venus, vel ſeruiat æquè

Vinctus vterque tibi, vel mea vincla leua.

Sed potius valida teneamur vterque catena,

Nulla queat poſthac quam ſoluiſſe dies.

V T *nunquam ſolueret vlla dies.*] ipſi tempori vim agendi aliquid tribuit, aut negat. ſic el. 24. infra:

At me non ætas mutabit tota Sibyllæ:

A *Non labor Alcidæ, non niger ille dies.*

eleg. 13. lib. 1.

Vna dies omnes potuit præcurrere amantes.

eleg. 9. lib. 3.

Tollet nulla dies hanc tibi, Roma, notam.

E X E M P L O *iunctæ tibi ſint in amore columbæ.*] imitare columbas; nos enim quid ſit agendum in amore docent. ab amore columbarum ſæpe petuntur exempla. Catull.

Vt albulus columbulus Dioneus. Item:

Nec tantum niueo gauiſa eſt vlla columbo,

Compar: ſeu quicquam dicitur improbius

Oſcula mordenti ſemper decerpere roſtro.

B Mœcenas apud Senecam ep. 115. *Feminæ cirrocinctæ labris columbantur.* Mart. epig. 66. lib. 2.

Amplexa collum, baſioque tam longo

Blandita, quam ſunt nuptiæ columbarum.

& alibi:

Baſia me capiunt molles imitata columbas.

Ouid. 2. de arte amandi:

Quæ modo pugnarunt, iungunt ſua roſtra columbæ,

Quarum blanditias, verbaque murmur habet.

De oſculis & pudicitia columbarum Plin. cap. 34. lib. 10. Ouid. eleg. 6. lib. 2. am.

Oſcula dat cupido blanda columba mari.

Eſt & περιστερά Græcis, ἀπὸ τοῦ φιλῆσαι.

C M A S C V L V S *& totum femina coniugium.*] Varro 8. de ling. Lat. *Itaque quædam aliter olim, & nunc: tum omnes mares & feminæ dicebantur columbæ: quod non erant in eo vſu domeſtico, quo nunc. contra, propter domeſticos vſus, quod internouimus, appellatur mas, columbus: & femina, columba. totum coniugium*, vbi adulterij nulla ſuſpicio, vt el. 1. lib. 1. *Sitis & in toto ſemper amore pares.* Plin. cap. 34. lib. 10. *Pudicitia illis prima, & neutri nota adulteria: coniugij fidem non violant.* vbi & *coniugium columbarum* vocat. ſic Ouid. 1. Faſt.

Ergo ſæpe ſuo coniux abducta marito

D *Vritur in calidis alba columba focis.*

E R R A T *qui finem veſani quærit amoris.*] qui amorem magnum diducere vult, fallitur, cum *amantes diducere Non queat inuitos Iuppiter ipſe duos.*

V A R V S *amor nullum nouit habere modum.*] eleg. 17. lib. 3.

Neſcitis captæ mentis habere modum.

& hoc eſt quod dixit el. 19. lib. 1.

Traijcit & fati littora magnus amor. Ibid.

Non ſatis eſt vllo tempore longus amor.

T E R R A *prius falſo partu deludet arantes.*] ſpem agricolarum fallet & fruſtrabitur. *Arantes* pro

E Agricolis, vt Ouid. el. 9. lib. 3. amor.

Irrita decepti vota colentis erunt, pro coloni. & Virg. 6. Æneid. *—— viſaque volantum*, pro volucrum. *Falſo partu*, aliud eſt Catullo:

Falſum mendaci ventre puerperium. De ſuppoſito partu, aut nullo. hic *falſo partu*, eſt editis pro ſemente diuerſis & diſſimilibus rebus, vt ſi pro frugibus ſatis arbores ferat, & pro ſatis arboribus fruges:

Pro molli viola, pro purpureo narciſſo

Carduus, & ſpinis ſurgat paliurus acutis.

Partus terræ, fœtus, quia terra parens & omnia parit; licet *Infelix loliũ & ſteriles dominentur auenæ,*

Grandia ſæpe quibus mandauimus hordea ſulcis.

Similis locus eſt eleg. 19. lib. 3.

Flamma per inſenſas, &c.

E T *citius nigros Sol agitabit equos.*] flectet, moderabitur, reget. agere currus & equos, ac etiam agitare dicimus, vnde *agitatores* dicti, aurigæ peritiſſimi in circo & prælio. Virg.

——— & equorum agitator Achillis.
Armiger Automedon.

Plaut. Aſin. *Calcari quadrupedem agitabo aduerſum cliuum.* Virg. 3. Georg.

Centum quadriiugos agitabo ad litora currus.

& 1. Georg. *Agitator aſelli. equos nigros.* Ridiculus Titius, qui legit, *pigros.* & merito ridetur à Scaligero. Ipſe eleg. 3. lib. 3.

Solis & atratis luxerit orbis equis.

Solis equi ignei ſunt, & lucidiſſimi, Ouid. el. 1. lib. 2. Amor.

Carmina ſanguineæ deducunt cornua lunæ,
Et reuocant niueos Solis euntis equos.

vnde Tibullus in prodigiis numerat pallentes Solis equos:

Ipſum etiam Solem defectum lumine vidit
Iungere pallentes nubilus annus equos.

F L V M I N A Q V E *ad caput incipient reuocare liquores.*] ſic Ouid eleg. 7. lib. 1. Triſt.

In caput alta ſuum labentur ab æquore retro
Flumina, conuerſis ſolque recurret equis.

ipſe eleg. 17. lib. 4.

Fluminaque ad fontis ſunt reditura caput.

Caput aquæ illud eſt vnde aqua naſcitur, ſi ex fonte naſcatur, ipſe fons: ſi ex flumine, vel lacu, prima incilia, & principia foſſarum. Vlp. *L. 1. §. caput aquæ. D. de aqua cot. & æſt.* vide prouerbium Ἄνω ποταμῶν. Euripid. in Medea: Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί. vide Laërtium in Diogene. Horat. oda 29. lib. 1.

——— Quis neget arduis
Pronos relabi poſſe riuos
Montibus & Tiberim reuerti.

Ouid. in epiſt. Oenones:

Cum Pari Oenone poterit ſpirare relicta
Ad fontem Xanthi verſa recurret aqua.
Xanthe retro propera.

Reuocare, vt Virg. 9. Æn.

———Reuocatque pedem Tiberinus ab alto.

Liquores, vt eleg. 14. lib. 1. *Pactoli liquores.*

A R I D V S *& ſicco gurgite piſcis erit.*] vt eleg. 32. infra:

Tu prius & fluctus poteris ſiccare marinos.

Virg. eclog. 1.

Et freta deſtituent nudos in litore piſces.

vide notata ad eleg. 3. ſup. verſ. 5.

Q V A M *poſſim noſtros aliò transferre calores.*] mutare dominam & aliam amare. ſic Horat. oda 15. epod.

Eheu tranſlatos aliò mærebis amores.

vide adnotata ad eleg. 12. lib. 1. verſ. 17.

H V I V S *ero viuus, mortuus huius ero.*] Idem dixit eleg. ſup. prox.

Veſtibulum iaceam mortuus ante tuum.

Q V O D *mihi ſi ſecum tales concedere noctes*
Illa velit, vita longus & annus erit.] ſic Balbus Ciceroni ep. 24. lib. 8. ad Attic. *Quod ſi erit factum, me ſatis vixiſſe arbitrabor. Concedere & dare noctes*, benignè largiri. *Tales*, tam beatas, tam gaudiis cumulatas. vt ſupr.

Immortalis ero ſi altera talis erit.

A *Vita longus & annus erit*, diu me vixiſſe arbitrabor, ſi duodecim menſes vixero in tantis voluptatibus. Simile illud quod è Cæcilij Hymnide profert M. Tullius 2. de finib. *Mihi ſex menſes ſatis ſunt vitæ, ſeptimum Orco ſpondeo.* & illud vulgatum: *Qui duxerit vxorem vno menſe felicem eſſe, ſed ille menſis multis eſt breuiſſimus.*

S I *dabit hæc multas fiam immortalis in illis,*
Nocte vna quiuis vel Deus eſſe poteſt.] vide eleg. ſup. prox. verſ. 10. *In* autem vacat, vt alias ſæpe.

Q V A L E M *ſi cuncti vellent decurrere vitam.*] ad mortem vſque rerum omnium metam deducere.
B Tranſlatum à Circo, ideoque ſæpe apud Ciceronem: *vitæ curriculum* legimus 1. Tuſcul. *Nunc video calcem* (mortem) *ad quam cum ſit decurſum, nihil præterea ſit extimeſcendum.* Idem in Catone: *Nec verò velim, niſi decurſo ſpatio, à calce ad carceres reuocari.* In Orat. pro Quintio: *Prope iam acta ætate, decurſaque.* Lucret. lib. 3.

Ipſe Epicurus obit decurſo lumine vitæ.

E T *preſſi multo membra iacere mero.*] ſic eleg. 16. lib. 3.

Hic preſſus (aquis) *ſtygias vultū demiſit in vndas.* id eſt, oppreſſus, extinctus. *Oneratus vino*, in-
C quit Plautus, vno verbo οἰνοβαρὴς Græcis. Homer. Iliad. α. Οἰνοβαρὲς κυνὸς ὄμματ' ἔχων. Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 5. de ebrio: *Vnde onuſtum celocem agere te dicam?* Cic. Philipp. 3. dixit: *Obruere ſe vino. Multo*, copioſo vt eleg 3. lib. 1.

Ebria cum multo traherem veſtigia Baccho.

N O N *ferrum crudele eſſet.*] ferri vſus eſſet innoxius; eſſet ferrum quidem, ſed non crudele. Tibull. eleg. 10. lib. 1.

Quis fuit horrendos primus qui protulit enſes?
Quam ferus, & verè ferreus, ille fuit.
Tunc cædes hominum generi, tunc prælia nata,
Tunc breuior diræ mortis aperta via eſt.
D *At nihil ille miſer meruit: nos ad mala noſtra*
Vertimus, in ſæuas quod dedit ille feras.

Virg. 1. Georg.

Et curuæ rigidum falces conflantur in enſem.

ita ferrum fit crudele.

N E Q V E *bellica nauis.*] eſſet nauis, ſed non ad bellum inſtructa, & roſtrata ac turribus munita; non apta ad ναυμαχίαν ſed ad peregrinationem & mercaturam tantum. Vegetius rem militarem diuidit in *equites, pedites, claſſes.* de his Tibull. eleg. 3. lib. 2.

Præda vago iuſſit geminare pericula ponto,
Bellica cum dubijs roſtra dedit ratibus.

E N E C *noſtra Actiacum verteret oſſa mare.*] oſſa & corpora eorum qui Actiaca pugna occubuerunt huc & illuc volueret. ſic Virgil. 1. Æneid.

——— vbi tot Simois correpta ſub vndis
Scuta virûm galeaſque, & fortia corpora voluit.

Idem 6.

Nunc me fluctus habet, verſantque in litore venti.

Scaliger ex coniectura. *Verteret*, non probo. *Actiacum mare*, pars Ionij. vide el. 6. lib. 4. & eleg. vlt. infra verſ. 61.

N E C *toties proprijs circumoppugnata triumphis*
Laſſa foret crines ſoluere Roma ſuos.] Horat. oda 16. epod. eodem ſenſu:

Altera iam teritur bellis ciuilibus ætas:
Suis & ipſa Roma viribus ruit.

Ipſe eleg. 11. libr. 3.

Frangitur ipſa ſuis Roma ſuperba bonis.

Suis bonis, vt hîc: *proprijs triumphis.* Virg. 6. Æneid.

Neu patriæ validas in viſcera vertite vires.

& Lucanus:

—— populumque potentem
In ſua victrici conuerſum viſcera dextra.

Totiens, quia, vt Cic. 8. Philipp. quintum hoc bellum ciuile geritur. adde quatuor alia ex Suetonij Auguſt. cap 9. & Appian.

Laſſa foret &c. lugendo ciues ſuos tanquam liberos amiſſos. ſic de Roma & Lucan. lib. 1.

Turrigero canos effundens vertice crines
Cæſarie lacera.

HÆC *certè merito poterunt laudare minores.*] laus non petitur à maiorib. quia & eſſe deſierunt, & ſenes ſeueri ſunt. vnde eleg. 30. infra.

Iſta ſenes licet accuſent conuiuia duri.

Minores, inquit Seru. in 8. Æneid. *non dicimus, niſi cum graduum deficit nomen.* Virgilius tamen dixit: *Latique minores Seruauere diem.* de Euandro hoſpite Herculis. Sed Hercules abierat C ad Deos, itaque poſteri erant eius. Sic I. C. *l. 4. de in ius vocando. §. parentem. Supra tritauum qui ſpeciale nomen non habent, maiores dicuntur.*

LÆSERVNT *nullos pocula noſtra Deos.*] nulla in conuiuio numina violauimus periurijs & impijs verbis. Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Parce, pater, timidum non me periuria terrent:
Non dicta in ſanctos impia verba Deos.

& eleg. 2.

Num Veneris magnæ violaui numina verbo?
Et mea nunc pœnas impia lingua luit?
Num feror inceſtus ſedes adijſſe Deorum?
Sertaque de ſanctis diripuiſſe focis?

Lædere, violare, vnde *læſæ maieſtatis crimen.* Virg. D 1. Æneid. *quo numine læſo.* Ipſe eleg. 16. lib. 1.

Te non vlla mea læſit petulantia linguæ.

Pocula, vina & conuiuia, quia lingua fit procacior mero, vt eleg. 9. ſup. verſ. 21. & 22.

Tu modo, dum licet, hunc fructum ne deſere vitæ.

Dum licet, vt eleg. 5. verſ. 14. ſup.

Dum licet, iniuſto, ſubſtrahe colla iugo.

Alij libri. *Dum lucet fructum ne d. v.* quæ lectio nec reijcienda. *lucet*, id eſt. lux hæc tibi cernitur. nam lucet nobis, dum viuimus integris ſenſibus: poſt mortem tenebræ. *Ne deſere*, auidè carpe, vt eleg. prox. ſeq.

—— oblatas ne deſere meſſes.

E *Fructum vitæ* appellat, animo obſequi, eſſe, bibere, ludere. Lucret. libr. 3. docet formulam fuiſſe vſitatam cum indulgerent genio.

Hoc etiam faciunt vbi diſcubuere, tenentque
Pocula ſæpe homines, & inumbrant ora coronis:
Ex animo vt dicant: Breuis eſt hic fructus homullis:
Iam fuerit, neque poſt vnquam reuocare licebit.

Sic Catull. *Fructus proijcies amoris omnis.* vide Interpr. Perſij ſat. 6. ſub fin.

OMNIA *ſi dederis oſcula: pauca dabis.*] Oxymorum *Omnia, pauca*: è deſiderio amantis. *Omnia dederis*, vt Ouid. in ep. Paridis.

Omnia ſi dederis, nunquam dabis Hectora fratrem.

A ſic dicitur, &, *Omnia facere. Dabis oſcula*, vt Catull. epigr. 5.

Da mihi baſia mille, deinde centum &c. vide & epigr. 7. *Quæris quot mihi baſiationes*

At veluti folia arentes liquere corollas,
Quæ paſſim calathis ſtrata natare vides.

Alij libri *Ac veluti*, vt eleg. 3. ſup. verſ. 4.

Folia arentes liquere corollas, è corollis defluxêre, cum areſcere cœperunt. bene autem cum folijs homines comparat, vt Homer. Il. 6.

Οἵηπερ φύλλων γενεὴ, τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν.

& Iliad. φ. *Οἱ φύλλοισιν ἐοικότες.* vide Auſon. B in Roſa. Plin. cap. 1. lib. 21. *Flores odoreſque in diem gignit:* (natura) *magna, vt palam eſt, admonitione hominum, quæ ſpectatiſſimè floreant, celerrimè marceſcere*: Relinqui autem à folijs corollas ait cum ſponte folia decidunt, vt ex arborib. matura poma, & anima à corpore in ſenectute. De corollis conuiuiorum dictum eleg. 3. lib. 1. & eleg. 33. verſ. 37. & vlt. eleg. huius libri. verſ. 59.

QVÆ *paſſim calathis ſtrata natare vides.*] abundanter & vbique iacentia, inquit Seruius ad illud eclog. 7.

Strata iacent paſſim ſua quaque ſub arbore poma.

& 2. Æneid.

Plurima perque vias ſternuntur inertia paſſim
Corpora.

Calathis, poculis. vaſa enim potoria hic ſunt calathi, non viminea, nec eos audio, qui *Cyathis* repoſuerunt, cum calathos ineptos ei rei putarent. Virg. ecl. 5.

Vina nouum fundam calathis aruiſia nectar.

& 3. Georg.

Quod ſurgente die mulſere, horiſque diurnis,
Sub noctem exportant calathis.

Martial. libr. 14. lemmate 107. *Calathi*:

Nos Satyrus, nos Bacchus amat. *Natare*, fluitare, vt eleg. 3. ſup. verſ. 12.

SEC *nobis, qui nunc magnum ſperamus amantes.*] Spem ingentem animo concipimus, & fidimus nos diu victuros, & fruituros his gaudijs noſtris. Turneb. cap. 11. lib. 17. aduerſ. exponit, qui magnam ſpem nobis proponimus: idemque ait non deeſſe qui legant, *Magnum ſpiramus*, vt ſit *μέγα φρονοῦμεν.* ſic Virg.

—— Rapta ſpirans immane ſecuri.

Scaliger ita legit & exponit, *μεγαλοφρονοῦμεν.* Nec non & Lipſius cap. 20. lib. 1. antiq. *Magnum ſpiramus*, vt *μέγα πνεῖν.* vide Iun. prou. 46. Cent. 1. Sed *Speramus* legendum eſt. Horatius de hac ſpe improba oda 11. lib. 1.

Sapias, vina liques, & ſpatio breui
Spem longam reſeces. & oda 4. eiuſd. libri.
Vitæ ſumma breuis ſpem nos vetat inchoare longam.

& oda 11. lib. 4.

Terret ambuſtus Phaëthon auaras Spes. Ibid.
Semper vt te digna ſequare: & vltra
Quam licet, ſperare, nefas putando, &c.

Magnum ſperare, vt Plautus Milite ſc. 2. act. 3. *Eho an dormit ſceleratus intus? Non naſo quidem: nam eo magnum clamat.* & Horat. ſat. 9. lib. 1.

Magnum narras, vix credibile. & in arte poëtica.
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

Ouid. 13. Met. ſimili ſententia:

Sit licet hoc ingens quidquid ſperauit Vlyſſes.

Valer. Max. cap. 7. libr. 3. ex verbis Scipionis Africani. *Carthaginem magna ſperantem leges noſtras accipere iuſſi. Amantes*, pro inter nos amantes, vt Ouid. 5. Faſt.

Turbaque cæleſtes ambitioſa ſumus.

F O R S I T A N *includet craſtina, fata, dies.*] Sic Theocr. in Hyla.

Οἱ θνατοὶ πλόμεθα, τὸ δ᾽ αὔριον οὐκ ἐσορῶμες.

& Euripid. in Alceſtide:

Βροτοῖς ἅπασι κατθανεῖν ὀφείλεται·
Κ᾽ οὐκ ἔστι θνητῶν ὅστις ἐξεπίσταται
Τὴν αὔριον μέλλουσαν εἰ βιώσεται.

B *Craſtina dies includet fata*, id eſt fata noſtra, vitamque fatis datam finiet. Includi dicuntur præterita, & quæ non amplius ſunt in noſtra manu. Horat. oda 13. lib. 4.

—— tempora quæ ſemel
Notis condita faſtis
Incluſit volucris dies. Idem od. 4. lib. 2.
Cuius octauum trepidauit ætas. Claudere luſtrum.

Quæ includimus ea non ſinimus vltra progredi. Eadem mente dictum eleg. 18. lib. 3.

Tot bona tam paruo clauſit in orbe dies.

AD ELEGIAM XVI.

Ad Cynthiam.

PRÆTOR *ab Illyricis venit modo, Cynthia, terris.*] Quiſquis ille prætor fuit, eum intelligit eleg. 8. lib. 1.

An tibi ſum gelida vilior Illyria?
Et tibi iam tanti quicunque eſt iſte videtur,
Vt ſine me vento quolibet ire velis?

vbi & dictum de Illyria, hodie Sclauoniam vocant. *Prætor*, id eſt, proprætor. Prætores à præeundo. Cic. 3. de leg. & Varro 2. de vita Pop. Rom. apud Nonium. Prætores autem, vt Liuius & Feſtus, etiam conſules & dictatores & proconſules. ex eleg. 8. lib. 1. ad hanc elegiam annus plus minus interceſſit, vt annuum fuerit prætoris imperium in prouincia.

M A X I M A *præda tibi, maxima cura mihi.*] cuius reditu diteſces, & ego conficiar angoribus. vide adnotata ad el. 4. ſup. verſ. 15. *maxima cura*, id eſt, angoris & ſollicitudinis cauſſa. vt el. 6. ſup. verſ. 32. *Iurgia*, pro iurgiorum cauſæ.

N O N *potuit ſaxo vitam potuiſſe Ceraunio.*] Tam durus fuit, vt ne ſaxo quidem Ceraunio vitam daret. ſic Virg. 1. Æneid.

Mene Iliacis occumbere campis Non potuiſſe.

ponere vitam, vt eleg. 13. ſup. *ponere animam*. vbi vide plura. *Saxum*, pro monte vt eleg. 16. lib. 1.

Sit licet & ſaxo patientior illa Sicano.

vbi & *Sicano*, pro Sicanio, vt hîc, *Ceraunio*, pro Ceraunio. Aut eſt enallage numerorum. nam Ouid. el. 11. lib. 2. Amor.

Et quibus emineant violenta Ceraunia ſaxis.

& Horat. oda 3. lib. 1.

Infames ſcopulos Acroceraunia.

Ceraunia montes Epiri commemorat Pauſan. in Atticis. & *Ceraunios montes* in Eliacis. Idem in Atticis: ἄκρα τῶν ὀρῶν, ἃ Κεραύνια λέγεται. Virg. 1. Georg.

Aut Atho, aut Rhodopen, aut alta Ceraunia telo

A *Deiicit.* & 3. Æneid.

Prouehimur pelago, vicina Ceraunia iuxta. vbi Seruius: *Montes ſunt Epiri à crebris fulminibus dicti.* Plin. cap. 23. lib. 3. & cap. 22.

A N *Neptune tibi qualia dona darem.*] Sic Ouid. 3. Faſt.

Hei mihi, pro cælo qualia dona fero.

Ipſe eleg. 8. ſup. *Munera quanta dedi? Ah*, non eſt hîc dolentis, ſed optantis & exultantis, vt in Curcul. Plauti ſc. 2. act. 5. *Qualia dona darem?* qualem tibi referrem gratiam, ſi mari illo prætorem obruiſſes? quæ tibi vota perſoluiſſem?

B ſic Horat. oda 10. epod.

Opima quod ſi præda curuo littore
Porrecta mergos iuuerit:
Libidinoſus immolabitur caper,
Et agna tempeſtatibus.

Contra ſeruati è naufragio Neptuno vota ſoluebant: Horat. oda 5. lib. 1.

—— me tabula ſacer
Votiua paries indicat humida
Suſpendiſſe potenti
Veſtimenta maris Deo. vide Plaut. Rudente. act. 2. ſc. 3. vbi Neptunus dicitur magnis poculis Leonem inuitaſſe; quia ei confregerat nauim.

C N V N C *ſine me plena fiunt conuiuia menſa.*] dolenter, *ſine me*, vt eleg. 8. lib. 1. verſ. 4. 31. *Plena menſa*, dapibus affatim inſtructa. Plaut. Men. ſc. 1. act. 1. *Apud menſam plenam homini roſtrum deliges.* ſic Virg. 3. Georg.

Et dulces animas plena ad præſepia reddunt.

Sueton. in Cæſare. cap. 24. *Pleno conuiuio ſingulos infraſe collocabat.* Ipſe eleg. 25. infra. verſ. 41.

Pleno candore. & hac elegia verſ. 8.

Pleno vellere pecus. & alibi:

Tu quoque qui pleno faſtus aſſumis amore.

D *fiunt conuiuia*, ſic Catull.

Vos conuiuia læta ſumptuoſe
De die facitis. *fiunt conuiuia ſine me*, vt eleg. 9. ſup. verſ. 21. 22. & eleg. 33. infra. verſ. 25. & ſeqq.

N V N C *ſine me tota ianua nocte patet.*] Queritur Riuali ſuo ianuam amicæ apertam, & ſibi clauſam etiam eleg. 16. lib. 1.

Q V A R E, *ſi ſapis.*] In Amphitr. Plauti, eſt minantis. *Iſtam cœnam largire ſi ſapis, eſurientib.* & in Milite monentis. *Si ſapis muſſitabis.* & in Aulul. *Hunc gallum, ſi ſapis, glabriorem reddes, quam vllus volſus ludius eſt.* Mart. epigr. 41. lib. 2.

E *Ride, ſi ſapis, ô puella, ride:*
Pelignus, puto, dixerat poëta.

Ouid. 1. de rem. Amor.

At tu quicunque es quem noſtra licentia lædit,
Si ſapis, ad numeros exige quæque ſuos.

O B L A T A S *ne deſere meſſes.*] Magni faciendi lucri occaſionem ne omittas. & ita, *Mihi iſtic metitur*, pro, mea res eſt. Tibull. el. 2. lib. 1.

At mihi parce Venus, ſemper tibi dedita ſeruit
Mens mea, quid meſſes vris, acerba, tuas?

Quid. in ep. Helenæ.

Sed nimium properas: & adhuc tua meſſis in herba eſt.

Cicero paradox. *Qui illam Syllani temporis meſſem recordetur.* Plaut. in Trinum. *Meſſem mali dixit.* verbum ἀμάω, id eſt, meto, græcis eadem

tranſlatione, pro fructum colligo, & rem facio. vulgo *faire ſes orges.* huc pertinet ſomnium Mithridatis apud Plutarch. in Demetrio, de viſo meſſis aureæ. Vrget autem τὸ *oblatas*, nam ſtultum ab offerentibus nolle ſumere. Cic. 3. de nat. Deor. de Dionyſio Tyranuo. *Stultum à quibus bona precaremur, ab iis porrigentibus & vltro dantibus nolle ſumere.* de victoriolis, pateris, & coronis aureis, quæ ſimulacra ſuſtinebaut.

E T *ſtolidum pleno vellere carpe pecus.*] id eſt, attonde ad cuté & vltra. Plaut. Bacch. act. 3. ſc. 3. *Adibo hunc, quem quidem ego hodie hic faciam arietem Phryxi: ita tondebo auro vſque ad viuam cutem.* Non dixit tonde pecus, ſed, *Carpe*, quod acrius eſt & violentius, quaſi diceret, lania & deglube. Sic eleg 5. ſup. *carpere crines.* vbi plura de hoc verbo. Vet. gloſſ. Carpies, οἰσυπηρὸς πόκος. id eſt, lana ſuccida, vel vellus ſordidum. *pleno vellere pecus*, valdè villoſum, vnde *maxima præda*, vt ſupra dixit. Scitum illud Tiberij: *Boni paſtoris eſſe, tondere pecus, non deglubere.* & *Stolidum pecus*, ἀνεγερτικῶς. Atque ita plane Diogenes apud Laërtium, τὸν πλούσιον ἀμαθῆ, πρόβατον εἶπε χρυσόμαλλον. apud Plaut. Bacchid. ſub finem, meretriculæ ſenes comicos vocant *oues; quarum altera bis detonſa fuerit;* id eſt, emuncta. Ariſtoph. in Veſpis: ἐκκλησιάζειν πρόβατα συγκαθήμενα. In coucione oues ſedentes; id eſt, ſtolidi Athenienſes. & in Pluto; ἀλλὰ προβάτου βίον λέγεις. de hoc genere pecudum, quod ἀσύνετον. vide Ariſtot. 9. de nat. anim. cap. 3. & prouerbium προβάτου ἦθος. *pecus*, pro, oue. apud Apuleium Apologia 1. Ouid. 4. Faſt. de Ariete Phryxi

Et fruſtra pecudem quæres Athamantidos Helles.

& in ep. Hypſip.

Peruigilem ſpolium pecudis ſeruaſſe draconem.

& in ep. Leandri.

Nec tamen officium pecoris, nauiſque requiro.

vide & Plin. cap. 47. libr. 8. *Stolidum*, ſtultum Festus interpretatur: videtur tranſlatum verbum à re ruſtica: ſtolones enim vocant agricolæ iu arboribus fruticationem inutilem, inquit Plin. cap. 1. libr. 1. vnde cognomen Liciniæ genti. Auſonius certè venuſtè pro ſtolido, *ſtolonem* dixit, vt Plautus *fruticem.*

Sed iam non potes ô ſtolo doceri.

D E I N D E *vbi conſumpto reſtabit munere pauper.*] remanebit pauper, vt quaſi ſolus ille ſibi reliquus & ſuperſtes ſit, *dixeritque Naniam de nobis*, vt loquitur Plautus. Reſtare de homine ipſo vt Cic. pro Sex. Roſcio. *Cauſam dicit is, qui vnus relictus ex eorum nefaria cæde reſtat.* & 3. Offic. *Incolumis in patria Regulus reſtitiſſet. conſumpto munere;* quod illi, qui dederit; & tibi, quæ acceperis; perierit. vt apud Plautum: *Vbi quæ dedi? Abuſa.* eleganter idem iu Trucul. *Meretrix vt mare, quod des deuorat, nec vnquam abundat.* Sed eſt enallage numerorum, pro, *conſumptis muneribus;* id eſt, exhauſta omni facultate benignitatis & dandi muneris. vt eleg. 20. lib. 1.

Propoſito florem prætulit officio. id eſt, flores. *An conſumpto munere*, eſt, eo omni quod acceperat, vel extorſerat à prouincialibus?

D I C, *alias iterum nauiget Illyrias.*] In alias

A prouincias claſſe redeat, non in hanc ipſam Illyriam, quam iam ſpoliauit. *Iterum nauigare*, παλινπλοεῖν, quod *iterare curſus* dicitur Horatio. *Illyrias*, mutauit numerum vt eleg. 11. lib. 1.

Proxima Miſenis æquora nobilibus. Catull.

Solam Septimius miſellus Acmen

Mauult, quam Syrias, Britanniaſque.

Ouid. eleg. 11. lib. 3. Triſt.

Quid mihi cum Siculis, inter Scythiaſque Getaſque.

ſic vet. lib. Idem eleg. 3. lib. 1. Triſt.

Nam procul Illyricis (locis) *læua de parte relictis.*

Au *Illyrijs*, vt hic? τὸ *alias* ſic dixit, vt vulgò, *aux autres.* & apud Tacitum: *Cedo alteram.*

B C V N T H I A *non ſequitur faſces.*] non ambitioſa eſt, ſed auara. Lepidè; quia prætorem ſequitur, non ſequitur eius faſces & iuſignia imperij, ſed eius crumenam & pecuniam, qua exhauſta eum ſtatim relinquet. Sequimur ea quæ cupimus, vnde Cicero: *Sequi amœnitatem loci, quæſtum, laudem, voluptatem*: ductum à venatione. De faſcibus & ſecuribus dictum ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 19. Olim prætoribus duo viminei faſces: Plaut. poſt ſex. vnde Appian. in Syriaca vocat Proprætores & Proconſules ἑξαπελέκεις.

N O N *curat honores.*] non amat coli; vt Ve-

C ris Chelidon.

S E M P E R *amatorum ponderat illa ſinus.*] E collo pendebat veteribus crumena, vt ex Plauto iutelligitur, inde in ſinus demittebatur. vnde ſinus frequens mentio in condenda pecunia. Apuleius lib. 8. *Stipes æreas, imo vero & argenteas multis certatim offerentibus, ſinu recepere patulo.* Mart. epigr. 16. lib. 5.

Et fiet vario ſordidus ære ſinus.

Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor.

Quid puerum Veneris pretio proſtare iubetis?

Quo pretium condat non habet, ille ſinum.

& eleg. 7. lib. 3. Am.

D *Sed poſtquam ſapiens in munera venit adulter;*

Præbuit ipſa ſinus, & dare iuſſa dedit.

Iuuenal. ſat. 14. in fine.

Si nondum impleui gremium. & ſat. 1.

Maior auaritiæ patuit ſinus. vide Iun. prou. 35. Cent. 3. Seneca. *Non recipit ſordidum virtus amatorem: ſoluto ad eam ſinu veniendum eſt.* Budæus exponit *effuſa copia, & plena liberalitate.* ſed ex hoc loco explicandus eſt Seneca: Virtus mercenaria non eſt. vide euudem Senecam cap. 23. de vita beata. *Ponderat ſinus*, expendit an graues ſint ære, vt Virg. *grauis ære* dextra. ſic Plaut. Amphitr. *Perij pugnos ponderat.*

E A T *tu nunc noſtro Venus ô ſuccurre dolori.*] vel eſt anaſtrophe, vt eleg. 5. lib. 4.

Sed cape torquata Venus ô regina columba.

vel ô per ſe ſtat optandi modo, vt eleg. 1. ſup.

——*fruar ô ſolus amore meo.*

Succurre, ſubueni, opem fer. Tibull.

Nunc dea, nunc ſuccurre mihi, &c. *noſtro dolori*, mihi dolenti. vt eleg. 16. lib. 1. verſ. 21. leuatur autem dolor vltione.

R V M P A T *vt aſſiduis membra libidinibus.*] vtinam corpus eneruet, & elidat aſſiduo Veneris vſu. ſic Horat.

——*malis tentigine rumpi.*

& in Priapeijs.

——Sed ne tentigine rumpar. Ibid.
Venus iocoſa molle ruperit latus.

Aliud eſt in 12. tab. apud Feſt. In *Talionis. Si membrum rupſit, ni cum eo pacit talio eſto.* hic enim *membra τὸ αἰδοῖον* per enallagen numerorum. Tibullus vocat: *vilia membra.* In Priapeijs: *Seminale membrum, & membrum vnde procreatur.*

Ergo *muneribus quiuis mercatur amicam.*] Alij libri. *Mercatur amorem*, vt eleg.vlt.infra:

Felix qui viles pomis mercatis amores.

τὸ *Ergo*, indignantis, vt eleg.5.lib.3.

Ergo ſollicitæ tu cauſa pecunia vitæ es?

& eleg.21. lib. eiuſd.

Ergo tam doctæ nobis periere tabellæ.

Muneribus mercari, vt Onid.3.de arte amandi.

Cum minimo cuſtos munere poſsit emi.

ipſe eleg.20. infra:

Nec mihi muneribus nox vlla eſt empta beatis.

vide quæ adnotaui ad eleg. 2. libr. 1. verſ. 4. *Quiuis*, etiam nauta, & miles, & liberti modo ſerui, vt eleg.6. ſupra.

Si cuiuis nupta quolibet eſſe licet.

hac de re vide eleg.5. lib. 4. verſ.49. & ſeqq.

Ivppiter?] Exclamatio eſt per indignationem, vt initio Pluti Ariſtophanis ὦ Ζεῦ καὶ θεοί. quod Latinis, *prô Iupiter.* Sæpe eſt & admirantis. Catull. *Doctis, Iuppiter, & laborioſis.*

Indigna *merce puella perit.*] Si legimus *indignum*, vt in vet. libr. monet eſſe Palmerius, *perit*, agendi ſignificatione ſumetur pro deperit, ſiue perditè amat hominem indignum: vel *indignum* poteſt eſſe interiectio exclamantis. Sed malo: *perit merce indigna.* id eſt, ob indignam mercem indignè perit, quia eius ægrotat fama vacillans, id eſt, perdit famam & pudorem. vt Ouid.

Sed meritis famam, corpuſque animumque pudicum
Cum male perdiderim perdere verba leue eſt.

Lipſ. exponit cap. 7. libr. 3. Var. *Perit merce*, quaſi deperit & valde cupit mercem & aurum. *Indigna*, improba, nefaria. vt *indignum facinus*, Plauto & Terentio: vel magna, vt *indignas turres* dixit Ennius. *Merce*, muneribus, quæ cum accipit ſe ipſam vendit; nam dixit:

Ergo muneribus quiuis mercatur amicam,

& Ouid. in ep. Oenones:

Turpiter ingentem munera corpus emunt.

Semper *in Oceanum mittis me quærere gēmas.*
Et iubet ex ipſa tollere dona Tyro.]

Gemmas & purpuram ſæpe coniungunt, vt Horat. oda 13. lib.4.

Nec Coæ referunt iam tibi purpuræ
Nec clari lapides tempora.

& oda 16. lib. 2.

Non gemmis, neque purpura venale, nec auro.

de gemmis legi ſolitis in rubro mari dictum eleg.14. lib. 1. verſ.12.

Tollere dona ex ipſo Tyro, ſumere & auferre purpuram, quam ſibi dem muneri. Tyros Phœniciæ vrbs conchilio & purpura nobilis, vnde ipſe eleg. 13. lib. 3.

Et Tyros oſtrinos præbet Cadmæa colores.

& Tibull. eleg.3. lib.2.

A *Illi ſelectos certent præbere colores*
Africa puniceum, purpureumque Tyros.

Atqve *vtinam Romæ nemo eſſet diues & ipſe,*
Straminea poſſet dux habitare caſa.]

Sic Tibull.

O pereat quicunque legit, virideſque ſmaragdos
Et niueam Tyrio vellere tingit ouem.

Altius repetit originem mali. nam ex opibus luxuria, ex luxuria auaritia puellarum exiſtit. præterea, ſi nemo diues, nemo donis puellas corrumperet. & *ipſe dux*, αὐτοκράτωρ, vt *Iuppiter ipſe* eleg.7. ſup. vide eleg. 10. ſup. verſ. 4.

B *Poſſet habitare*, vt eleg.12. lib.1. *poſſet amare*, pro amaret. *habitare* cum ſexto caſu, vt eleg.12. ſupra: *habitare medullis. Straminea caſa*, tecta ſtramine, vel culmo. Ouid. eleg.9. lib.2. Am.

Roma niſi immenſum vires promoſſet in orbem
Stramineis eſſet nunc quoque tecta caſis.

Ouid.3. Faſt.

Quæ fuerit noſtri ſi quæris regia nati,
Aſpice de canna, ſtraminibuſque domum.

Scaliger legit. *Graminea*, vt ceſpititiam caſam ſignificet, de qua Virg.

Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen.

C alludit ad caſam Romuli, vt & eleg. 1. lib. 4.

Vnus erat fratrum, maxima regna, focus.

Tibull. eleg.5. lib. 2.

Et ſtabant humiles in Iouis arce caſæ.

Ouid.1. Faſt.

Dum caſa Martigenam capiebat parua Quirinum.

de ea caſa Liuius lib.5. Dionyſ. lib. 1. & P. Victor. in 9. reg. vrb.

Nvnqvam *venales eſſent ad munus amicæ.*] hoc eſt quod dixit el.2. l.2. *ſe vendere muneribus. Nunquam*, pro non: Donat. Sed alij libri *Non tam. venales ad munus* dictum vt eleg. 2. libr. 4.

Sobrius ad lites. & eleg. 10. ſup.

Fortes ad prælia turmas. & eleg.13.

D *——ad verum conſcia terra ſapit.*

& eleg.22. infra.

Nunquam ad formoſas, inuide, cæcus eris.

vide Canter. lib.3. Nou. lect.

Atqve *vnâ fieret cana puella domo.*] *Atque*, non eſt hîc connectentis. ſed, pro, Atqui, vel, ſed, vt ſæpe apud Salluſtium. *Vnâ*, pro, eâdem. vt eleg. 24. infra. verſ. 24. & eleg. 26. verſ. 31. & 32. Plaut. Milite. *Ex vno puteo aqua aqua non ſimilior. fieret cana*, ſeneſceret: vt eleg. 9. ſup.

facta remanſit anus. Tibull. eleg. 6. lib. 1.

——nos, Delia, amoris
Exemplum cana ſimus vterque coma.

E & Simonides:

Θὶαν δὲ συντελοῦσα γογίσαν πῖτα
Τεκῶσα κυλόν.

Non *quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris.*] votitam ſe fingebat Cynthia, & operatam Iſidi, eaque ſpecie iam ſeptem noctes ſecubuerat, vt ſupereſſe tres tantum noctes viderentur, nam denariæ erant illæ ceremoniæ, vt dicimus ad eleg. 33. infra. hic tamen cum aliquo concubuiſſe ait:

Candida *tam fœdo brachia fuſa viro.*] circumfuſa & amplectens tam fœdum virum. Ouid. 4. Met. de complexu Salmacidis:

Et nunc hâc iuueni, nunc circumfunditur illâ.

eſt autem hîc & aphæreſis & ſynedoche poëtica, vt Horat. *Stratus membra.*

N o n *quia peccaris, teſtor &c.*] appello, inclamo, increpo: vt eleg.4. ſup. verſ.37. dictum. Lipſ. cap. 7. lib. 3. Var. *Deteſtor.* peccaris, vt eleg.6. ſup. verſ.40. *Peccare pudet.*

F o r m o s i s *leuitas ſemper-amica fuit.*] vide notata ad eleg.5. ſup. verſ.28. & eleg.15. libr.1. verſ.1. Adde Ouid. eleg.4. lib.3. Am.

Quid formoſa tibi, ſi non niſi caſta placebat?
Non poſſunt vllis iſta coire modis.

Idem 2. Faſt.

Fœdera ſeruaſſet, ſi non formoſa fuiſſet.

Idem in ep. Parid.

Lis eſt cum forma magna pudicitia.

& Iuuenal. ſat. 10.

——rara eſt adeo concordia formæ
Atque pudicitia.

B a r b a r v s.] non ciuis & notus, quod minus dolendum eſſet, ſed barbarus neſcio quis, & gente & moribus immanis & eleg. 5. lib.4. Lena ſuadet Cynthiæ, ne eos aſpernetur

——quorum titulus per barbara colla Pependit.

E x c v s s i s *agitat veſtigia lumbis.*] Turneb. cap.11. lib.17. hunc locum ſic explicare conatur: Agitare veſtigia, inquit, eſt, veſtigia agere & incedere. Barbarum enim amore potitum, & victorem incedere magnificè dicit. & ſanè ſic alibi: *Et campo quo mouet illa pedes.* Non tamen probat mihi hanc interpretationem: nam ſi de inceſſu tantum ſermo eſt, quid opus: *excuſſis lumbis? Agitat veſtigia* dictum obſcœnè, pro mouet pedes in Veneris certamine. Sic Plauto in Caſina; *conturbare pedes.* & Ciceroni ep.1. lib.2. ad Att. *Tollere pedes. veſtigia,* pro pedibus, vt eleg.3. lib.1. verſ.9. *Excuſſis,* quatiendo vibratis; vel exhauſtis Venere. Apuleius l.2. *Lumbis ſenſim vibrantib. ſpinam mobilem quatiens.* Catull. de ineptis ad hanc militiam:

Qui duros nequeunt mouere lumbos.

Lumbi, ψοαὶ, ἰξὺς, ὀσφὺς, vulgò, *le rable.* Iſidor. l. 11. *Lumbi, ob libidinis laſciuiam dicti; quia in viris cauſa corporeæ voluptatis in lumbis eſt: vt in vmbilico mulieribus.* vnde lux Horatio

Limina dura quibus lumbos, & fregi latus.

Lumbago, vitium & debilitas lumborum: Feſt.

E t *ſubito felix nunc mea regna tenet.*] Repente, & quaſi ſomnio beatus. poteſt eſſe hyphen, *ſubito-felix,* vt *ſubito-funus.* & τὸ *ſubito-felix* inuidiosè: nam νεοπλούτους, ſiue repentè-diuites, vt Auſonius loquitur, inuidiæ obnoxios ſcribunt Ariſtoteles 2. Rhet. & Plutarch. Sympoſ. *Tenet mea regna,* poſſidet lectum amicæ, in quo paulo ante regnabam. nam regnum noſtrum vocamus vbi dominamur, quamuis exiguum ſit. vt eleg.7. lib.4.

Longa mea in libris regna fuêre tuis. Ibid.
Et quererer lecti frigida regna mei.

& eleg.1. lib. eiuſd.

Vnus erat fratrum maxima regna focus.

Tibull. eleg.9. lib.1.

Tunc flebis, cum me vinctum puer alter habebit,
Et geret in gremio regna ſuperba tuo.

Cic.1. de Orat. *Id, niſi hîc in tuo regno eſſemus, non tuliſſem,* pro, apud te, & in villa tua. & lib.14. ep.

A ad Att. *Puteolana & Cumana regna.* id eſt villulas Italiæ ocellos. & ep.1. libr.1. ad Attic. *Regnum iudiciale Aquilij.*

A s p i c a, *quid donis Eriphyla inuenit amaris.*] Præſentis exempli τὸ *aſpice,* vt & infra hîc: *Cerne ducem.* vide el. 2. lib.1. verſ.9. *Inuenit,* ſibi comparauit, & arceſſiuit. Virg. 2. Æneid.

Ipſe mana mortem inueniam.

& Plaut. Amphitr. *Veni huc, inuenies infortunium.* *Donis,* monili à Polynice accepto. vide fabulam apud Seruium ad illud 6. Æneid. *Mœſtamque Eriphylen,* &c. Homer. Odyſſ. 11. Apollod. lib.

B 3. Higin. Fab.73. Cic.6. Verr. & 1. de Inuent. Stat. 2. Thebaid. & Pauſan. multis locis. tangit Ouid.3. de arte am. & eleg.10. lib.1. Am. Horat. od.16. lib.3. & nouam de Eriphyla fabulam narrat interpres Iuuenalis. *Amaris,* funeſtis, exitioſis. eleg.10. lib.4.

Quod ſi Iunoni ſacrum faceretis amara.

A r s e r i t *& quantis nupta Creuſa malis.*] vel quantis doloribus, vel quanta & ſua & ſuorum pernicie. Medea apud Euripidem: κακῶς ὀλεῖται. id eſt, male peribit (Creüſa,) & quiſquis attigerit ea dona. Apollodor. lib.1. & Diodor. Sicul. & Higin. Fab.25. & Plin. cap. 105. lib. 2. & Apul. lib. 1. Aſini. Apollodoro & Diodoro

C vocatur *Gauca.* Ipſe eleg.21. infra:

Execta eſt, tenuit namque Creuſa domum.

Horat. oda 5. epod.

Quid accidit? cur dura barbaræ minus
Venena Medeæ valent?
Quibus ſuperba fugit vlta pellicem
Magni Creontis filiam:
Cum palla, tabo munus imbutum, nouam
Incendio nuptam abſtulit.

Ouid. in Ibin.

Vt noua Phaſiaca compreſſa eſt nupta corona:
Vtque pater nuptæ cumque parente domus.

& 1. de arte am.

Cui non defleta eſt Ephyrea flamma Creüſa?

D N v l l a n e *ſedabit noſtros iniuria fletus?*] ſic fere eleg.16. lib. 1.

Nullane finis erit noſtro conceſſa dolori?

Sedabit fletus, compeſcet oculos. lacrymis & curis finem imponet. Euripid. In Medea. στυγίους βροτῶν λύπας ... παύειν. triſtes ægritudines muſa & cantu ſedare, & ceſſatum ducere. Tangit autem prouerbium, *Iniuria ſoluit amorem.* In Græcorum epigrammatis.

Ὕβρις ἔρωτας ἔλυσε, ... μῦθος ἀλήτης·
Ὕβρις ἐμὴν ἔριδα μᾶλλον ἐπηγείρει.

Ipſe eleg.23. lib.3.

Flebo ego diſcedens, ſed fletum iniuria vincit.

E & eleg. 5. ſup.

Nunc eſt ira recens, nunc eſt diſcedere tempus.
Si dolor abfuerit, crede, redibit amor.

At eleg.24. infra ait; *Nunquam me iniuria mutat.*

A n *dolor hic vitijs neſcit abeſſe ſuis?*] id eſt, ex accepta iniuria vulnus animi. vt eleg.18. libr.1. verſ.21. & el. 5. ſup. verſ.10. Ouid.

Perfer & obdura: dolor hic tibi proderit olim,

Vitijs neſcit abeſſe, perpetuo hæret, ſiue ſeparari non poteſt. & *vitia* vocat, curas & amorem, cui coniunctus dolor & lacrymæ, & cuius ſunt comites miſeriæ. vide adnot. ad el.1. ſup.

Si quis vitium poterit mihi demere.

TOT *iam abiere dies: cum me nec cura theatri,*
Nec tetigit campi: nec mea Muſa iuuat.] ſic eleg. 20. infra.

Septima iam plena deducitur orbita luna,
Cum de me & de te compita nulla tacent.

id eſt. ex quo. Virg. 5. Æneid.

Septima poſt Troia excidium iam vertitur ætas
Cum freta, cum terras omnes, tot inhoſpita ſaxa
Sideraque emenſa ferimur. Cicero Cæſari ep. 13. lib. 9. ad Attic. *Aliquot ſunt anni cum vos duos delegi. Abiere dies*, effluxere. Catull.

Sed moraris, abit dies. in epithal. Manlij. Terent. Adelph. *Menſes abierunt decem.* & Eunuch. *Dum hæc dicit, abit hora. Cura theatri*, ſtudium ſpectandi ludos, venationes, munera. quid & vnde theatrum docet Marcilius in Martial. Amphitheatrum. vide & eleg. 22. infra: verſ. 4. *Nec campi cura me tetigit, non me mouit, aut cepit.* Virg. —*Nec ſolos tangit Atridas*
Iſte dolor. Idem 12. Æneid.
—*miſera te ſiqua parentis.*
Tangere cura poteſt Campi autem curam abijciunt, qui amore fracti ſunt, qua de re Horat. oda 8. lib. 1. & oda 12. lib. 3.

Neobule amor qualum & telas aufert.

Campi Martij, ſiue Martialis in Cœlio monte, de quo Feſtus in *Martialis. Nec mea Muſa iuuat.* Ingentis perturbationis indicium cum ſua Poëtam Muſa non iuuat. Sic Catullus ad Manlium de ipſo Manlio afflicto:

Nec veterum dulci ſcriptorum carmine Muſæ
Oblectant. & de ſeipſo:
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc ſtudia, atque omnes delicias animi.

Idem.

Nec potis eſt dulces Muſarum expromere fœtus
Mens animi, tantis fluctuat illa malis.

Alij libri habent: *Menſa.*

AT *pudeat certè, pudeat.*] pudore ab hac turpitudine reuocari debeam, vt elegia 24. infra.

—*Sed me Fallaci domina iam pudet eſſe iocum.*

& eleg. 23. lib. 3. *Riſus eram.*

—*Niſi forte (quod aiunt.)*

TVRPIS *amor ſurdis auribus eſſe ſolet.*] Bene vtitur exceptione; nam, vt ait Plautus in Milite: *Nouo modo tu homo amas; ſiquidem te quicquam quod faxis pudet.* Allegorica parœmia, & ſimilis illi prouerbio: *Suum cuique pulcrum*: vt hodieque dicimus: Nullos eſſe deformes amores. ſed quod dicitur de forma corporis, ad animum id tranſtulit. nam pulcra quidem corpore Cynthia, ſed animo turpis ob quæſtum meretricium. ſententia eſt igitur. Amo quidem turpiter, ſed cum turpitudo ea, & amicæ crimen mihi narratur, non audio, nec credo, vt eleg. 20. infra:

De te quodcumque ad ſurdas mihi dicitur aures.

Sic Tibull. lib. 4. in extremo.

Rumor ait, crebro noſtram peccare puellam.
Nunc ego me ſurdis auribus eſſe velim.

Afran. Vopiſco apud Chariſ. lib. 2. In *Surdè. Amantes, quibus animi non ſunt integri, ſurdè audiunt.*

A CARNA *ducem, modo qui fremitu compleuit inani Actia damnatis æquora militibus.*] Antea dixit *Adſpice*, nunc *cerne.* id eſt, exemplo tibi ſit. *Ducem*, vt eleg. 10. ſup. verſ. 4. *Fremitu inani*; vano terrore, vaniſque minis. Eſt enim minantium & indignantium fremitus. de his nimis ipſe eleg. 9. lib. 3. & eleg. 6. lib. 4. & Horat. oda pen. lib. 1. & Virg. 8. Æneid. *Actia æquora*, vt eleg. 15. ſup.

Nec noſtra Actiacum verteret oſſa mare.

Damnatis militibus. An ſceleratis & ſontibus, vt eleg. 7. lib. 4.

B *Dicet damnatas ignea teſta manus?*

an deſtinatis iam morti, vt eleg. 6. lib. 4.

Altera claſſis erat Teucro damnata Quirino.

An quia Antonius cum ſuis iudicatus hoſtis à ſenatu? an quia etiam damnati Gabinij militibus vſus eſt?

HVNC *infamis amor verſis, dare terga carinis*
Iuſſit, & externo quærere in orbe fugam.]

Infamis amor, ſiue, vt paulo ante, *turpis*, quia reginam meretricem amabat Antonius. Ipſe eleg. 9. libr. 3.

Scilicet inceſti meretrix regina Canopi.

C Ibid. *Coniugij obſcœni pretium.* Infames autem meretrices, vt eleg. 16. libr. 1. *Infamis domina. Iuſſit*, coëgit, vt eleg. 2. lib. 1. verſ. 13.

Dare terga, occipitium & armos oſtendere,

vt Varro apud Nonium. *verſis carinis*, an proris ab hoſte in Ægyptum auerſis? vt el. 11. lib. 3.

Leucadius verſas acies memorabit Apollo.

An pro, euerſis & demerſis? hoc poſterius malo. Horat. oda penult. l. 1. *Sed minuit furorem Vix vna ſoſpes nauis ab ignibus.* Notum ex Plutarcho vt fugientem Cleopatram ſecutus ſit Antonius. Sic *verſa regna* eleg. vlt. pro, euerſa. & Virg 1. Æneid.

D —*Tyrias qua verteret arces.*

id eſt, euerteret. *externo orbe*, peregrina barbaraque regione, ſcilicet Ægypto: vnde *Barbara Memphis.* Orbis autem etiam de parte orbis dicitur. vt Ouid. 3. Faſt.

—*Eoo dines ab orbe redit.*

& in ep. Laod.

Dum tamen arma geris diuerſo miles in orbe.

id eſt, Aſia tu Græcus. & 1. de arte.

Iam nurus ad Priamum diuerſo venerat orbe.

& 2. de rem. Am.

Alter ſi poſſis orbis habendus erit.

id eſt, remotiſſima ab amica regio incolenda.

E & 8. Met.

Certè ego non patiar Iouis incunabula Creten,
Qui meus eſt orbis, tantum contingere monſtrum.

& 5. Faſt.

Seu quis ab Eoo nos impius orbe laceſſet,
Seu quis ab occiduo ſole domandus erit.

Mart. ep. 77. libr. 8.

Heſperio qui ſonat orbe Tagus.

Albin. ad Liuiam.

Et ſi quid miri vidit in orbe nouo.

id eſt, Germania. Ibid.

Conſul & ignoti victor Germanicus orbis.

Plin. cap. 3. lib. 8. *Cetera in noſtro orbe ceſſere luxuria.* id eſt Europa. Virg. *quibus actus vterque Europæ atque Aſiæ fatis concurrerit orbis.*

Seneca

Seneca ep. 89. *Extra notum nobis orbem iactamur.* A
Sed v. l. *extremo*; quòd valde placet, vt apud Virg. 2. Georg.

Extremi ſinus orbis. de India, & Serica regione. Ouid.

Miles in extremum fugit perterritus orbem.

Atqui Nili receſſus quærebant victi Antonios & Cleopatra. Virg. 8. Æneid. Horat. oda pen. libr. 1. Plotarch. io Antonio & ipſe eleg. 6. libr. 4.

Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci.

& eleg. 9. libr. 3.

Fugiſti tamen in timidi vaga flumina Nili.

B

Cæsaris *hæc virtus, & gloria Cæſaris hæc eſt.*] virtus ad bellum: gloria & adorea ad pacem & clementiam in victos, de qua Cicero prò Marcello. Virg.

Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos.

Horat. oda carm. ſeculari.

Quique vos bubus veneratur albis
Clarus Anchiſæ, Venerisque ſanguis,
Imperet bellante prior, iacentem
Lenis in hoſtem.

Gloria aotem ex eo quod ſe ipſum vicit Cæſar.

Illa, *qua vicit, condidit arma, manu.*] eadem manu & bellum & pacem confecit. elegans dilogia, vt eleg. 1. ſup.

C

—— qua cuſpide vulnus
Senſeras, hac ipſa cuſpide ſenſit opem.

Virg. *—— dextramque potentem*
Siue fide, ſeu quis bello eſt expertus & armis.

Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 4. *Nullam ſalutem mittere hic ſcriptam ſolet? manu ſalutem mittunt beneuolentibus: eadem malam rem mittunt maleuolentibus.* Lucaous ad Piſones:

Ignea quinetiam ſuperûm pater arma recondit:
Et Ganymedeæ repetens conuiuia menſæ
Pocula ſumit ea, qua geſſit fulmina dextra.

Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Vincula fert illa qua tulit arma manu.

& Claudian.

Et ſenſit in vno
Letalem placidamque manum. *Condidit arma,* vt Horat. io carm. ſecul.

D

Condito mitis placiduſque telo. condit arma, qoi recondit, & ijs vti non vult, vt pacis tempore fieri ſolet. Tibull.

Pace bidens vomerque vigent, at triſtia duri
Militis in tenebris occupat arma ſitus.

De Iano clauſo ab Auguſto Virg. 1. Æneid. ab eo verſu. *Aſpera tum poſitis* &c.

Horat. oda vlt. lib. 4. Sueton. in Auguſto cap. 22. Ouid. 1. Faſt. ſob finem.

E

Gratia Dijs domuique tuæ; religata catenis
Iampridem veſtro ſub pede bella iacent.

Arma manu. ea ſyllabarum complosione ma. ma. delectari videntur poëtæ vt eleg. 13. lib. 1. verſ. 16. elegia 1. huius libri verſ. 18. Tibull. elegia 1. libr. 1.

Facili grandia poma manu.

& alia id genus.

Sed *quaſcumque tibi veſtes, quoſcumque ſmaragdos.*] *Sed,* pro At, vel igitur vt eleg. 6. verſ. 35. & eſt imprecantis hoc loco. *Quaſcumq; veſtes,* Coas nempe aut Tyrias vt eleg. 1. ſop.

Smaragdos. notus & vulgò lapillus. Smaragdis tertia tribuitur auctoritas à Plinio cap. lib. 37. Tibull. eleg. 4. lib. 2.

O pereat quicumque legit virideſque ſmaragdos.

Qvosve *dedit flauo lumine Chryſolithos.*] alludit ad etymon. Plin. cap. 9. lib. 37. *Chryſolithos Aethiopia mittit, aureo colore tranſlucentes.* Idem cap. 11. *Colos appellauit Chryſolithos aureus.*

Hæc *videam rapidas in vanum ferre procellas.*] vt oculos ſcilicet ſatiē vltione. *rapidas procellas,* & celeres & cùm impetu omnia verrentes. Virg. 1. Æneid. de ventis.

—— maria, ac terras, cælumque profundum
Quippe ferant rapidi ſecum, verrantque per auras.

ita & *rapidi fluuij.* *In vanum.* an in nihilum? an in auras & aërem, id eſt inane, vbi vana hæc fiant, id eſt, euaneſcant? alludit ad prouerbium: *ventis tradere.* oum legendum, *in ventum?* Sic Virg.

Inque notos vocem vertere procellæ.

Dictom, *in vanum,* vt *in caſſum,* & elegia 26. infra.

Velaque in incertum frigidus Auſter agat.

& *in plenum* elegia 5. libr. 3. verſ. 28. & *In longum durare*: Stat. 4. Sylu. & *in prauum induréſcere.* Fab. Seneca cap. 9. de Tranq. *Vt tela in vanum cadant.* Stat. *Nec tu peritura munere Auxilia, & mœſtos in vanum ferre labores.* Ammian. Marcellinus lib. 21. *Axiculis in vanum excuſſis.*

Qvæ *tibi terra, velim, quæ tibi fiat aqua.*] id eſt, hæc atque illa munera. *quæ* gemma, *fiat aqua*: *Qua,* aurum & purpura, fiat *terra.* Scaliger legendum putat: *Quà. fiat terra,* vt elegia 9. ſup.

Ille vir in medio fiat amore lapis.

Plaut. Rudent. ſc. 7. act. 4. *Id omne vt fiat cinis.* pariſſimum huic illud Ouid. elegia 7. libr. 3. Amor.

O ſi neglecti quiſquam Deus vltor amoris
Tam male quæſitas puluere mutet opes.

& verba Menelai Græcorum ignauiam increpantis, quod nullus eorum auderet congredi cum Hectore ad ſingulare certamen prouocante, Iliad. η.

Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες, ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.

quæ Plutarch. in Homeri vita & Alexander Aphrod. referunt ad naturam rerum, omnia ſcilicet ex aqua & terra oriri & in eadem reſolui.

Non *ſemper placidus periuros ridet amantes Iuppiter.*] dictum, vt Horat. oda 9. libr. 2.

Non ſemper imbres nubibus hiſpidos
Manant in agros.

placidus, facilis, lenis. *Ridet periuros amantes,* ludum iocumque putat. vide Ouid. 1. de arte amandi.

Iuppiter ex alto periuria ridet amantum,
Et iubet Aeolios irrita ferre notos.
Per ſtyga Iunoni falſo iuraſſe ſolebat
Iuppiter. exemplo nunc fauet ille ſuo.

Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Me iurare time: Veneris periuria venti
Irrita per terras, & freta ſumma ferunt.

Gratia magna Ioui: vetuit pater ipſe valere
Iuraſſet cupidè quidquid ineptus amor.

Apollodor. libr. 2. ex Heſiodo narrat, οὐκ ἐπισπᾶσθαι τὴν ἀπὸ τῶν θεῶν ὀργὴν τοὺς γινομένους ὅρκους ὑπὲρ ἔρωτος. vnde Plato in Conuiuio: ἀφροδίσιον ὅρκον, nullius eſſe momenti ait, & à Dijs, hominibuſque eius gratiam fieri. hac de re vide & Horat. oda 8. libr. 2.

Et *ſurda negligit aure preces.*] Sic eleg pen. libr. 3.

Exciderent ſurdo tot mea vota Ioui.

nam ſurdus, qui audire non vult. *negligit preces*, aſpernatur, repudiat. & *preces*, quia ſunt Iouis filiæ Homero. Preces autem ambiguè, vel imprecationes additas iureiurando, vt, *Si fallo*: vel, querelas illorum qui periurijs amicarum decepti vltionem expoſcunt: ſic Horat. dixit oda 5. epod.

Miſit Thyeſteas preces. & Virg.
Et noſtras audite preces.

Vidistin' *toto ſonitus percurrere cælo?*] pro, audiſti, vt elegia 6. ſup. verſ. 16. ſic Virg. 4. Æneid. —— *& verba vocantis*
Viſa viri. Attius Chryſippo apud Nonium.
Vox illius certè eſt, idem omnes cernimus.

Ouid. eleg. 4. lib. 3. de Ponto.

Nos ea vix auidam vulgi captata per aurem
Vidimus, atque oculi fama fuere mei.

Sonitus de tonitru: Ennius:

Qui templa cœli ſumma ſonitu concutit.

Seneca: *Tonitrua nihil aliud quam icti aëris ſonitus. Percurrere cælo*, vt Lucret. lib. 5.

Et magnum percurrunt murmura cælum.

Virg. 8. Æneid.

Ignea rima micans percurrit lumine nymbos.

Fulmina qua *atherea deſiluiſſe domo?*] de cœlo repente decidiſſe. An diſſiluiſſe Virg. 12. Æneid.

—— *nec fulmine tanti*
Diſſultant crepitus. *Aetherea domus*, cœlum. Horat. oda 3. & 28. lib. 1. Item oda 12. lib. 2.

Fulgens domus.

Non *hæc Pleiades faciunt, neque aquoſus Orion.*] quæ tamen tempeſtatem concitant, vt docet Horat. oda 14. lib. 4.

Indomitas prope qualis vndas
Exercet Auſter Pleiadum choro
Scindente nubes. vide Plin. cap. 52. libr. 2. de fulminibus à ſideribus venientibus. Ipſe eleg. 3. libr. 3.

Pleiadum ſpiſſo cur coit igne chorus.

Stat. 9. Thebaid.

—— *cum Pleiadas haurit* (tempeſtas)
Aut nigrum trepidis impingit Oriona nautis.

de Pleïadibus quæ *Peliades* veteribus, id eſt columbæ. plura vide apud Athenæum lib. 11. & Arat. Φαιν. & eleg. 8. lib. 1. verſ. 10.

Aquoſus Orion, pluuius, nimboſus. Virg. 1. Æneid.

Cum ſubito aſſurgens fluctu nimboſus Orion.
In vada cæca tulit. & 4. Æneid.
Dum pelago deſæuit hiems, & aquoſus Orion.

Horat. oda 28. lib. 1.

Me quoque deuexi rapidus comes Orionis
Illyricis notus obruit vndis.

A & oda 27. libr. 3.

Sed vides quanto trepidet tumultu
Pronus Orion. & od. 15. epod.
Dum pecori lupus, & nautis infeſtus Orion
Turbaret hybernum mare.

Plin. cap. 28. libr. 18. *Tempeſtates ab horridis ſideribus exeunt, vt Arcturo, Orione, hœdis.* & ſæpe alibi. De Orionis fabula Apollodor. libr. 1. Homer. libr. 5. & 11. Odyſſ. Ouid. 5. Faſt. Higin. libr. 2. in fabula *Orion.* & in Fab. 195. & ſitum eius deſcribit libr. 3. & Palæphatus. vulgo ab vrina οὐρίων dictus perhibetur. quidam ab ὀρίνω, turbo, concito.

B Collocatus eſt in cœlo iuxta Tauri ſidus.

Non *fit de nubilo fulminis ira cadit.*] id eſt fulmen iracundum deſilit. vide eleg. 5. verſ. 22. ſup. & eleg. 3. verſ. 16. *non de nubilo*, id eſt, *conſulto*, vt loquitur eleg. vlt. infra. verſ. 54.

Periuras tunc ille ſolet punire puellas.

κατ' ἐμοῦ ἴσθι Ζεὺς ὅρκιος ὁ πίστος. quia *fœdera fulmine ſancit.* vide Iun. prou. 55. Cent. 4. in fin.

Deceptus *quoniam fleuit & ipſe Deus.*] Doluit & queſtus eſt de perfidia mulierum. flere Deos, id eſt lacrymare, negat Ouid. 2. Met.

—— *neque enim cæleſtia tingi*

C *Ora licet lacrymis.* & in epiced. Tibulli.

Auertit vultus Erycis quæ poſſidet arces:
Sunt quoque qui lacrymas continuiſſe negant.

Virg. tamen 10. Æneid. lacrymantem inducit Herculem, & Venerem 1. Æneid. Ipſe eleg. vlt. lib. 4. *Et lacrymas vidimus ire Deo.* *Ipſe*, vt eleg. 7. verſ. 4.

Quare *ne tibi ſit tanti Sidonia veſtis.*] Sic claudit eleg. 5. 9. 19. libr. 1. *Ne tibi ſit tanti*, ne tam magno emas. dictum ad eleg. 6. libr. 1. *Sidonia*, pro Tyria, quia Tyro vicina Sidon. ſic Virg. 4. Æneid.

Sidoniam picto chlamidem circumdata limbo.

D Ipſe eleg. 10. lib. 4. *Sidonia palla.* verſ. 47.

Vt *timeas, quoties nubilus Auſter erit.*] in ſententijs Diphili ὁ συνεπομνὺς αὐτῷ τί, καὶ ὁ δρασείων, ὁ συνὼν ἀδίκῳ ἀδικήσει ταὐτά. Quia periuris & impijs comes timor. hinc Tibull. elegia 3. libr. 1.

Parce precor timidum non me periuria terrent
Nec dicta in ſanctos impia verba Deos.

Iuuenal.

Hi ſunt qui trepidant, & ad omnia fulmina pallent
Cum tonat, exanimes primo quoque murmure cæli.

Ouid. in ep. Didus:

Protinus occurrent falſa periuria linguæ

E *Quæque cadent, in te fulmina miſſa putes.*

vide Sueton. Calig. cap. 51. *Quoties nubilus Auſter erit.* Dilogia: nam & quoties *nubilus Auſter erit*, id eſt, flabit; & *quoties Auſter erit nubilus.* poteſt enim eſſe Auſter, vt non ſit nubilus. Horat. oda 7. libr. 1.

Albus vt obſcuro deterget nubila cælo
Sæpe notus, neque parturit imbres
Perpetuos. Sanè ſine nubibus tonitru non fit, & nubes agit Auſter. Ideo Cyclopes in 8. Æneid. fabricando fulmini.

Treis imbris torti radios, treis nubis aquoſæ
Addiderant, rutuli treis ignis, & alitis Auſtri.

& 1. Georg.

Ipſe pater media nimbrorum in nocte coruſca
Fulmina molitur dextra. & mox.
Ingeminant auſtri & denſiſſimus imber.

Ibid. dicitur & *Humidus Auſter*, vt hic *nubilus.* vide plura ad eleg. 5. ſup. verſ. 11.

AD ELEGIAM XVII.

De excluſione.

MENTIRI *noctem.*] Scaliger hanc elegiam B cum ſuperiore connectit. *Mentiri noctem,* eſt noctem polliceri & fidem fallere, vt Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Vel cum promittit ſubito, ſed perfida fallit.

& Horat. ſat. 5. lib. 1.

Hic ego mendacem ſtultiſſimus vſque puellam.
Ad mediam noctem expecto.

Mentiri cum 4. caſu vt Horat. *Spem mentita ſeges.* Virg. ecl. 4.

Nec varios diſcet mentiri lana colores.

& Mart.

Mentiris iuuenem. Plaut. Milit. *Aſſentiendum* C *eſt quidquid hic mentibitur.*

PROMISSIS *ducere amantem.*] ſpe inani lactare & protrahere, vt Mares ab Anna ducitur promiſſis apud Ouid. 3. Faſt. & Attius Alcmæone apud Nonium in *Vanans* & in *lactare*: *Tentas fruſtrando, lactans, vanans protrahis.* Sic Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Hic eſt ille ſenex ductus dolis.*

HOC *erit infectas ſanguine habere manus.*] id eſt parricidij inſtar erit. Ridiculè, vt Stoici de Gallo gallinaceo, cum non eſſet opus interfecto: Cic. pro Murena. Sic idem ep. 14. libr. 2. fam. *Hominem occidat oportet, qui veſtra* D *opera vti velit.* & Offic. 2. ex Catone cum quæreretur, *Quid eſſet fænerari: quid,* inquit, *hominem occidere?* contra *Puras manus habere* dixit Horat. oda penult. & ipſe eleg. 32. infra. Herodot. in Clio, de eo qui fratrem occiderat: ὁ καθαρὰς χεῖρας ἐών. Sic Ciceroni, *Manus habere continentes.* & 2. de Orat. Appius Sextio Luſco: *Cœnabo apud te, vns locum conſpicor. Tum ille; manus laua & cœna. Infectas,* tinctas, imbutas. Albin. ad Liuiam.

Infecta aqua ſanguine nigro. Apuleius libr. 8. Aſini: *Nec non etiam manus infectas ſanguine humano.*

E HORVM *ego ſum vates.*] hæc ego certò ſcio. vt infra eleg. 21.

Sed tibi iam videor Dodona verior Augur.

& hoc eſt quod dixit eleg. 9. lib. 1.

Non me Chaonia vincant in amore columbæ
Dicere quos iuuenes quæque puella domet.
Me dolor & lacrymæ meritò fecere peritum.

Terent. Phorm. ſc. 2. act. 3. *Non mihi credis? Hariolare.* id eſt, vera dicis. Plaut. Pſeudol. hoc ait, *Vetera vaticinari.* contra Cicero ep. 16. lib. 2. fam. *Sed ego hæc fortaſſe vaticinor, & meliores habebunt exitus.*

——QVOTIES *deſertus amaras*
Expleui noctes.] Relictus & proditus ab amica noctes totas exegi inſomnes, vt el. 3. libr. 1.

Languidus exactis, hei mihi, ſideribus.

Sic Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Quod ſi fatales iam nunc expleuimus annos.

Sueton. in Cæſare cap. 26. *Quando imperij tempus expleri cœpiſſet*: id eſt, præteriri, tranſigi. An *expleui*; ſatiaui, vt *exercere noctes* eleg. 1. libr. 1.

FRACTVS *vtroque toro.*] Sic elegia 14. libr. 1.

Et miſerum toto iuuenem verſare cubili.

& eleg. 12. infra.

Quanta illum toto verſant ſuſpiria lecto.

vbi *toto lecto*; & *toto cubili*; vt hic: *vtroque toro. fractus,* plus eſt quam feſſus, *ruptus & moulu.* vt alibi: *Seu moriar fato, ſeu turpi fractus amore. Vtroque toro.* id eſt, priore & interiore parte lecti ſiue *vtraque ſponda*, vt ait Scaliger. Albinouan. ad Liuiam.

Et ſubito tentaſque manu, ſperaſque receptum:
Quæris & in vacui parte priore tori:

qui locus eſt viri. & eleg. 11. lib. 3.

——*extremo dormit amica toro:*

Sueton. in Cæſare cap. 49. *Spondam interiorem regiæ lecticæ.* ſed hoc alio pertinet. An & terra & lecto?

VEL *tu Tantalea moueare ad flumina ſorte.*] id eſt vertas te ad aquam captandam ea lege, qua Tantalus: vt ait eleg. 9. libr. 1.

In medio flumine quæris aquam.

Sed vet. lib. *Moueare flumina.* Græcanica, inquit Scaliger, locutio, id eſt, licet te moueant flumina Tantali & ærumnoſa ſitis. ideo dixit *admirere*, quia admirari & moueri, idem. moueri autem aliquam rem, purum putum Græcum eſt, ἐξεπλάγη τι. *Sorte*, conditione dura & iniqua. eleg. 22. infra.

Excludit quoniam ſors mea: &c.

Sors lex pœnæ fato conſtitutæ. Virg. 6. Æneid.

——*vltra vires ſortemque ſenectâ.*

& 12. ——*Turni ſortem miſeratur iniquam.*

VT *liquor arenti fallat ab ore ſitim.*] fruſtretur, & ab ore ſicco Tantali fugiat. *fallere*, fruſtrari & effugere, vt eleg. 3. libr. 1.

Nam modo purpureo fallebam ſtamine ſomnum.

Horat. oda 4. libr. 4.

——*quos opimus*
Fallere & effugere eſt triumphus.

Idem oda 14. libr. 3.

Spartacum ſi qua potuit vagantem
Fallere teſta.

Arenti, vt eleg. 10. libr. 4.

Dixerat, & ſicco torquet ſitis ora palato.

Virg. 4. Georg.

——*& terram ſicco ſpuit ore viator*
Aridus.

& 5. Æneid.

——*tum creber anhelitus artus*
Aridaque ora quatit.

Apollon. libr. 4. δίψῃ καρχαλέοι. Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Et canis arenti torreat arua ſiti.

VEL *tu Siſyphios licet admirere labores.*] cum admiratione & ſtupore ſpectes, nec ſine miſeratione. *Labores*, vt Horat. oda 14. libr. 2.

Damnatus longi Siſyphus Æolides laboris.

De Siſypho vide Pauſan. Corinthiacis. Apollod.

libr. 1. Higin. Fab. 60. Homer. Iliad. 6. Lucret. libr. 3.

DIFFICILE *vt toto monte volutet onus.*] anacolonthon. hoc enim ſententiæ reſpondet, non verbis, quaſi dixerit Siſyphium laborem, id eſt: Siſyphum ipſum laborioſum. niſi *volutet* poſitum ſit, pro, voluetur. vt eleg. 1. lib. 1. *ducere ſidera*, pro, duci. *Onus*, ſaxum, vt eleg. 10. infra.

Tumque ego Siſyphio ſaxa labore geram.

Horat. oda penult. epod.

Optat ſupremo collocare Siſyphus
In monte ſaxum, ſed vetant leges Iouis.

vide Iunium prou. 92. Cent. 7. Ouid. in Ibin:

Siſyphe cui trades reuolubile pondus habebis.

DVRIVS *in terris nihil eſt quod viuat amante.*] *Durius* vel nomen, vel aduerbium. Si nomen, eſt miſerius, laborioſius. Ouid. 1. Met.

Inde genus durum ſumus, experienſque laborum.

Virg. 1. Georg.

Vnde homines nati durum genus.

Caluus: *Durum rus fugis & laborioſum.* Si aduerbium, *quod viuat durius.* id eſt, duriore condicione, & aſperiore. Eadem dilogia in *viuat*, *Quod viuat in terris, nihil eſt durius amante.* id eſt, nullum animal. & *nihil eſt in terris, quod quidem viuat, amante durius.* nam inanima, vt ſaxa, adamas, ferrum, duriora ſunt. *In terris*, vt eleg. 2. ſup.

Cur hæc in terris facies humana moratur.

NAC, *modo ſi ſapias, quod minus eſſe velis.*] Anaſtrophe, pro, *ſi modo ſapias.* vt eleg. 18. lib. 1. *Si modo ſola queant ſaxa tenere fidem.* & *ſapias*, quod tamen nefas in amore. *hoc eſt enim dare operam vt cum ratione inſanias. quod minus eſſe velis*, quod minus eligas, ſi optio detur: & eſt apoſtrophe ad abſentem.

QVEM *modo-felicem inuidia admirante ferebant*
Nunc decimo admittor vix ego quoque die.]

Sic eleg. 18. lib. 1.

Qui modo-felices inter numerabar amantes
Nunc in amore tuo cogor habere notam.

De inuidia eleg. 12. lib. 1. *Inuidia fuimus.* & eleg. 25. infra.

Inuidiam quod habet non ſolet eſſe diu.

Admirante inuidia, dictum vt Horat. ſat. 1. libr. 2. *inuita fatebitur vſque Inuidia.* & dicta eſt inuidia ab inuidendo. id eſt, intuendo & admirando. Cic. 3. Tuſc. *Ergo modo felix vſque ad inuidiam, nunc miſer vſque ad miſericordiam*: nam nihil miſerabilius quam ex beato miſer. *ferebant*, vel prædicabant, vel tollebant in cœlum. Alij libri: *ferebam*, vt ad ea referatur initio eleg. 15. ſup. *O me felicem.* &c. & eleg. 8. libr. 1.

Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis.

Admittor, recipior domo & lecto. dixi ad eleg. 16. libr. 1. verſ. 19. *Decimo quoque die.* non temere ſic ait: nam aſtu meretricio tractabat Propertium ob denarias ceremonias, de quibus dictum ſup. ad illud eleg. ſup.

Non quia ſeptenas noctes. &c.

Decimo quoque die, vt Attius Prometheo

Nunc tertio me quoque funeſto die

A *Triſti aduolat.*

NVNC *iacere e duro corpus iuuat, impia, ſaxo.*] ex deſperatione ad præcipitium, vt apud Virg. ecl. 8.

Præceps aërij ſpecula de montis in vndas
Deferar.

Plaut. Trinummo ſc. 1. act. 2. *Nam qui in amore præcipitauit, peius perit quam ſi ſaxo ſaliat.* alludit autem ad Leucadiam petram & ſaltum Sapphicum. è ſaxo deijciuntur etiam ſontes, quod Plutarch. [illegible] & *è ſaxo Tarpeio deijcere*, Liuius. Nonius *Togularia*,

B apud Feſtum in *Quiſquiliæ* de homine improbo. *Abi deturba te ſaxo, homo non quiſquiliæ.* id eſt, non nauci. Horat. ſat. 6. lib. 1.

Tune Syri Damæ, aut Dionyſî filius, audes
Deijcere è ſaxo ciues, aut tradere Cadmo?

Theocrit. Id. 3. plane vt hic noſter

[illegible]

& ipſe eleg. 26. infra.

Iamque ego conabar ſummo me mittere ſaxo.

& Ouid. ep. 2.

Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in vndas
Mens fuit, & quoniam fallere pergis, erit.

C *Iuuat.* id eſt, libet. vt eleg. 4. lib. 1.

Sunt maiora quibus Baſſe perire iuuat.

Virg. 4. Æneid.

Sic ſic iuuat ire ſub vmbras.

quia mors ſcilicet vita dulcior. *Impia*, vel, crudelis, vel periura: vt eleg. 9. ſup.

At tu non vna potuiſti nocte vacare,
Impia.

SVMERE *& in noſtras triſta venena manus.*] notum de terendi veneni more Phocionis apophthegma: cum enim eius ſocij in carcere exhauſiſſent omne tritum venenum, & negaſſet carnifex ſe aliud triturum niſi ſibi duodecim argenti drachmæ numerarentur,

D amicum quempiam orauit Phocion, vt ſua cauſa eam ſolueret pecuniam; *Quando*, inquit, *Athenis ne gratis quidem mori licet.* Sed alij libri: *Tetra.* vt & eleg. 24. infra.

Tetra venena libens, & naufragus ebibat vndas.

Sumere in manus venena, eſt poculum capere & tractare, vt bibas, quod eleg. 1. ſup. dixit, *tangere poculum.* Cornel. Tacit. lib. 2. de veneno, ſic xit *Mortem ſponte ſumptam. Sumere in manus*, vt Cic. 2. Tuſc. *Epicureum & Metrodorum nemo fere, præter ſuos, in manum ſumit.* & Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Sumere in ventum confidentiam.*

NVNC *licet in triuijs ſicca requieſcere luna.*] in triuijs pernoctant interdum amantes, vt

E dixi ad eleg. 16. libr. 1. verſ. 40. *licet*; neceſſe eſt, cogor, vt eleg. 9. ſup. verſ. penult. *Sicca luna.* Turneb. cap. 11. libr. 17. *ſicca* exponit, *decreſcente*, ex Plinio cap. 9. libr. 17. *fimum*, inquit, *terræ miſcere plurimum refert, fauonio flante, ac luna ſitiente.* Mox. *Quocumque tempore facere libeat, curandum vt ab occaſu æquinoctiali, flante vento fiat, lunaque decreſcente ac ſicca.* Sed cur *ſicca* potiſſimum *luna* dixit? quia ſub id tempus ventus magis ſæuire ſolet. Horat. oda 25. libr. 1.

Thracio bacchante magis ſub inter-
Lunia vento.

Aridior etiam ſiccior & ieiunior luna videatur
fortaſſe, quod tunc radijs ſolis careat. nam
[illegible], inquit Anacreon. Aliter
eleg. 18. infra.

Incipit & ſicco feruere terra cane.

A V T *per rimoſas mittere verba fores.*] ſic eleg.
16. l. 1. verſ. 27. *Traijcere voculam. Mittere verba,*
vt ipſe eleg. 7. lib. 4.

Spirantesque animos, & vocem miſit.

& Horat. in arte.

Neſcit vox miſſa reuerti.

Q V O D *quamuis ita ſit, dominam mutare cauebo.*]
non committam, vt aliò amores transferam.
mutare dominam, vt eleg. 12. lib. 1. *mutare calores.*
ſic Varro cap. 2. lib. 2. de re ruſt. *dominum mu-*
tare. Scaliger ridiculè ex coniectura: *Dominæ*
mutire. & cum ait: *Quod quamuis ita ſit.* Idem
valet quod *Quare*, & eſt colligentis, vnde ſæpe
in epilogis Ciceronis: *Quæ cum ita ſint.* dixit
etiam: *Quod cum ita ſit*, pro Cæcinna.

T V M *flebit cum mi ſenſerit eſſe fidem.*] id eſt
planè cognorit experta cum ſuo dolore me
certum & conſtantem fuiſſe. vt eleg. 25. libr. 3.

Vngue meam morſo ſæpe querere fidem.

& eleg. 12. lib. 1.

Mi neque amare aliam, neque ab hac diſcedere fas eſt.

Eſſe mihi fidem, dictum, vt Lucan.

Nulla fides, pietasque viris qui caſtra ſequuntur.

AD ELEGIAM XVIII.

Ad Cynthiam.

ASSIDVÆ *multis odium peperere querelæ.*] id
eſt, amoris loco cauſa odij fuere. vt Te-
rent. Andria. *veritas odium parit.* vide notata
ad eleg. 18. libr. 1. verſ. 23. *Odium pro gratia*
redditur, inquit Cornel. Tacitus. queri autem
ideo non audent amantes. vnde eleg. 1. lib. 1.

Sit modo libertas quæ velit ira loqui.

& eleg. 18. lib. 1. abit in ſolitudinem, vt queri
poſſit:

Hæc certè deſerta loca & taciturna querenti.

huc pertinet illud Albinouani ad Liuiam.

Regna Dea immitis parce irritare querendo.

F R A N G I T V R *in tacito fœmina ſæpe viro.*]
Cum puella videt amatorem tacere, mutire, &
omnia pati, licet duriſſima, vincitur. vt eleg.
5. ſupra.

Omne in amore malum, ſi patiare, leue eſt.

& eleg. 10. lib. 1.

At quo ſis humilis magis, & ſubiectus amori,
Hoc magis effecto ſæpe fruare bono.

Frangi dicuntur ingenia natura dura, vt flecti
mollia. ipſe eleg. 18. infra:

Frangitur & Iuno, ſi qua puella perit.

Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Deſiſtas lacrymare puer, non frangitur illa.

Cic. in Bruto: *Iniuria accepta, fregit tamen C.*
Gracchum patientia Octauius. frangi in aliquo. vt
eleg. 4. ſup. *Gaudeat in puero.*

S I *quid vidiſti ſemper vidiſſe negato.*] τὸ *quid*
obſcenum aliquid notat. Ouid.

Cur aliquid vidi? cur lumina noxia feci?

A notauimus plura ad eleg. 4. ſup. verſ. 2. Eſt
autem prouerbiale oxymoron, vt apud Plaut.
in Milite. ſc. 1. act. 2. *Quod videris, non videris.*
& Terent. Eunuch. act. 4. ſc. 4. *Quod ſcis neſcis.*
& iaul. *Quod ſcis, neſcias, ſi ſapis.* Ouid. 2. de art.
am. in hanc ſententiam.

Dicta erit iſſe foras: cum tu fortaſſe videbis: (eā domi)
Iſſe foras, & te falſa videre puta.

& Tibul. eleg. 2. lib. 1.

Si quid & imprudens aſpexerit, occulat ille. &c.

A V T *ſi quid doluit, forte dolere nega.*] Ouid. 2.
B de arte am. eadem mente:

Riualem patienter habe: victoria tecum
Stabit: eris magni victor in arce Iouis.

Q V I D *ſi iam canis ætas mea candeat annis?*]
Increpatio & argumentum à comparatione
minorum, vt eleg. 9. ſup.

Quid ſi longinquos retineret miles ad Indos?

& eleg. 9. lib. 1.

Quid ſi non eſſet facilis tibi copia?

Canis ætas mea candeat annis, ſenectute ego cā-
neſcam. Sic Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

Sic ego ſim: liceatque caput candeſcere canis. vet.
lib. *Caneat*, vnde caneſco. & liber Scaligeri:
Caneret tertia coniugatione, vt eleg. 1. libr. 1.
Annuet, pro, annuit. alioqui erit enallage
C temporum & modorum. Cani anni, ob *ca-*
pitis nives, vt loquitur Horatius. Sic Catull.

Smyrnam in cana diu ſæcula peruoluent.

E T *faceret ſciſſas languida ruga genas.*] id
eſt, ruga flaccida ſcinderet, ſiue ſulcaret fa-
ciem. *Facere ſciſſum*, pro ſcindere, vt Plaut.
Amphitr. *Facere fugam*, pro fugere. & alibi:

Continuant orbas liberis ones; pro, orbant. Lu-
cillius, opinor, apud Ciceronem 2. de Orat.
Quid Decius nuculam? an confixum vis facere, inquit:
id eſt, configere. Idem apud Soſipatrum:
in Mu. *Non laudare hominem quemquam, neque*
Mu facere vnquam. id eſt, mutire. Varro apud
Nonium in *Elixum. In humo calceos facis elixos,*
D pro, elixas. Attius apud Feſtum in *Vaſtum.*

Iam hanc vrbem ferro vaſtam faciet Peleus. id eſt,
vaſtabit, vbi fallitur Feſtus. Ouid. eleg. 8.
libr. 1. Am.

Quinetiam diſcant oculi lacrymare coacti:
Et faciant vdas ille vel ille genas.

pro, vdefaciant, madefaciant. & ipſe elegia
12. libr. 1. *facere moram*, pro, morari. *face-*
re tepidas vias: pro, tepefacere: eleg. 7. lib. 4.
facere nuda pectora, pro, nudare. eleg. 8. libr. 3.
Genas. Plin. cap. 37. libr. 11. *Infra oculos malæ*
ſunt, quas Priſci genas vocabant.

A T *non Tithoni ſpernens Aurora ſenectam*
E *Deſertum Eoa paſſa iacere domo eſt.*

Apta verba diſſimilitudini, *At non*, vt oſten-
ſtenſum elegia 15. libr. 1. verſ. 9. *Aurora.*
Varro 6. de ling. Lat. Aurora dicitur ante
ſolis ortum, ab eo quod ab igne ſolis tum
aureo aër aureſcit. *Spernens Tithoni ſenectam.*
id eſt Tithonum ſenem, vt verſ. 2. ante
ætas mea. & Iuuenal. ſat. 4. *Criſpi iucunda*
ſenectus. Non paſſa eſt, non ſinit, vt elegia
15. libr. 1.

Nec tibi prætericos paſſa eſt ſuccedere faſtus.

Iacere deſertum, ſolum, in viduo lecto ſiue

cælibe. vt eleg. ſup. verſ.3. *Eoa domo*, in regia ſua, in extremo oriente. vt eleg.6. libr.1.

Domos Memnonias. Apud Homer. Iliad. 20. Tithonus dicitur filius Laomedontis. & in hymno Veneris ab aurora raptus, cui impetrauit immortalitatem, ſed oblita petere perpetuam iuuentam. Euſtathius ad primum verſ. Il. λ. Tithonum ſumi ait pro ſene laborioſo & ærumnoſo. vnde prouerb. Τιθωνοῦ γῆρας. quod Suidas refert: καθυπεργηράσεις Τιθωνοῦ βαθύγηρον. tangit & Lucian. καὶ ὑπὲρ Τιθωνὸν ἔζη ὁ γέρων. Horat. oda 16. lib.2.

Longa Tithonum minuit ſenectus.

& oda 28. libr. 1.

Occidit & Pelopis genitor conuiua Deorum,
Tithonuſque remotus in auras.

Ipſe eleg. 25. infra.

Siue ego Tithonus, ſiue ego Neſtor ero.

Ariſt. Chius in libro de ſenectute, propter viuacitatem, induxerat perſonam Tithoni, vt ait Cic. in Catone maiore. Ouid.6. Faſt.

Iam Phryx à nupta quereris Tithone relinqui.

& Varronis ſatyra *Tithonus*, περὶ γήρως. Seruius ad illud 1.Georg.

Tithoni croceum linquens aurora cubile: conuerſum ait in cicadam.

ILLVM *ſæpe ſuis decedens fouit in vlnis.*] decedere eſt peracto ſuo tempore & munere abire, & alteri cedere, vt prætores & Procoſſ. ſolent. Virg. ecl.3.

Et ſol decedens creſcentes duplicat vmbras.

& ecl. 8.

Frigida iam cælo noctis deceſſerat vmbra.

Fouit in vlnis, admouit gremio eum amplexa. vt frigentem calefaceret. Albin. ad Liuiam.

Frigida nec fouit membra tepente ſinu.

Virg.1.Æneid. *Et fotum gremio.*

Ipſe eleg.22. infra:

Altera me cupidis teneat, foueatque lacertis.

Tibull. eleg. 6. lib.1.

Neſcio quem tacita callida nocte fouet.

Fouet in vlnis, vt Catull. epigr. ad Coloniam:

—— nec ſapit pueri inſtar
Bimuli, tremula patris dormientis in vlna.

vlnæ ἀπὸ τῶν ὠλένων, inquit Seruius. id eſt, brachijs, vnde λευκώλενος Ἥρα.

QVAM *prius abiunctos ſedula lauit equos.*] anaſtrophe, pro, priuſquam. vt Plaut. Aſin. ſc.4. act. 2. *Quam credidi anno poſt exegi.* id eſt anno poſtquam. & Virg. in Copa.

Quid iuuat æſtiuo defeſſum puluere abeſſe,
Quam potius bibulo decubuiſſe toro?

& Ouid. eleg. 9. lib. 4. Triſt.

Hoc quoque quam volui plus eſt.

Sedula, ſatagens & feſtinans deſiderio nimio. de quo verbo dictum ad illud eleg.3. lib.1.

Luna moraturis ſedula luminibus.

Lauit equos. opere perfecto moris eſt lauare equos ſudori & pulueri abſtergendo, & laſſitudini ſimul. Tibull. eleg.5. lib.2.

Solis anhelantes abluit amnis equos.

& eleg. 4. libr. 3.

Iam nox æthereum nigris emenſa quadrigis.

Ouid. 4. Faſt.

Mundum, cæruleo lauerat amne rotas.

A *Poſtera cum cælo motis Pallantias aſtris*
Fulſerit, & niueos luna lauarit equos.

Ipſe eleg.11. libr.4.

Romanos ſanguine (Tolumnij) *lauit* (Coſſus) *equos.*

Callimach. εἰς λουτρὰ verſ. 9. & ſeqq. Valer. Max. cap.8. lib.1. *Caſtor & pollux ſuum equorumque ſudorem ad lacum Iuturnæ abluiſſe viſi ſunt.* Auroræ autem modo bigas tribuunt, cum ſuis equis ſcilicet vehetur: modo quadrigas, cum equis Solis. Virg. 6. Æneid.

Hac vice ſermonum roſeis Aurora quadrigis
Iam medium æthereo curſu traiecerat axem.

B quod explicandum ex libr. 5.

—— nouamque ſerena
Auroram Phaëthontis equi iam luce vehebant.

Homer. Odyſſ. ψ.

Λάμπον καὶ Φαέθονθ', οἵ τ' Ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.

Idem 7. Æneid. *—— & æthere ab alto*
Aurora in roſeis fulgebat lutea bigis.

Ipſe eleg.13. libr.3.

Quos Aurora ſuis rubra colorat equis.

Apul. lib.6. Aſini. *Aurora commodum inequitante.*

Abiunctos. ſic rectè Scaliger, quod & olim putaram. nam iungere, abiungere, interiungere, verba ſunt aurigarum. Iunguntur equi ad

C opus: abiunguntur, cum opere ſoluuntur: interiunguntur, cum recreantur cibo ad tempus. Virg. 3. Georg.

—— It triſtis arator
Mærentem abiungens fraterna cæde iuuencum.

vet. gl. Abiugaſſere ἀποζεῦξαι.

Illum ad vicinos cum amplexa quieſceret Indos,

Vicinos Indos vocat.

Quos Aurora ſuis rubra colorat equis.

vt ait ipſe eleg.11. lib.3. vnde Ouid.

Proximus Eois colligit Indus aquis.

Horat. oda 2. libr.1.

Siue ſubiectos Orientis oris Seras & Indos.

D Virg. 3. Æneid. *—— Tendere ad Indos,*
Auroramque ſequi.

MATVROS *iterum queſta redire dies.*] Ouid. quærens maturius redire auroram, eleg.13. lib. 1. Amor. contrà ſcribit:

Illum dum refugis (Tithonum) *longo quod martet*
Surgis ad inuiſas à ſene mane rotas. [*ab auo,*

Iterum redire, rurſus otiri. αὖ *Iterum* vacat. vt & eleg.33. infra.

Triſtia iam redeunt iterum ſollennia.

ſic Virg.4. Æn. *—— rurſuſque reſurgens*
Sæuit Amor. & Terent. in Prologo Hecyræ. *Iterum referre.* (fabulam.) *Maturos dies*, an ce-

E leres, & ſuo iudicio nimium properantes, vt maturare interdum, pro, celerare? an tempore ſuo quaſi Orientes, & prope adultos, vt *matura virgo.* tranſlatum à fructibus. Auſon. in Roſa:

Errabam riguis per quadra, & compita in hortis,
Maturo cupiens me vegetare die.

Sic *maturi partus* Horatio. & *maturis ſolibus* Virg. 1. Georg. id eſt, *feruidis & magnis*, inquit Seruius.

ILLA *Deos, currum conſcendens, dixit iniquos.*] id eſt, iniquitatem Deorum accuſauit, à quibus ſurgere cogeretur à voluptate ſua ad la-

borem. Sic Calypſo apud Homer. l. 5. Odyſſ.

Σχέτλιοί ἐστε θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων.

Virg. *Atque Deos, atque aſtra vocat crudelia mater.*

INVITVM *& terris præſtitit officium.*] id eſt, ipſa inuita reduxit diem, quod ipſius munus eſt, & officium, vt eleg. 15. lib. 1.

Fletum inuitis ducere luminibus.

Officium præſtare, dixit eleg. 22. infra:

Aſpice vti cœlo modo Sol, modo Luna miniſtret.

& eleg. 14. lib. 3. *Luna miniſtrat iter.* Officium eſt quod quis efficere debet, vt Aurora diluculum: id autem à quoque exigitur. vnde Sol apud Ouid. 2. Met. ſic ait:

Poſcimur, & fulget tenebris aurora fugatis.

& mox:

Datque animum in luctus, & luctibus adijcit iram,
Officiumque negat mundo.

Officium ſcilicet Daduchi:

CVM *maiora ſenis Tithoni gaudia viui,*
Quam grauis amiſſo Memnone luctus erat.] *Cum*, pro, quandoquidem, vt eleg. 6. ſup. verſ. 15. & *Cum erat*; pro cum eſſet. qua de locutione vide Seruium in 2. Æneid. Sententia itaque eſt: Ex viuo Tithono, licet ſene, plus voluptatis capiebat, quam mæroris ex mortuo filio. Memnon Auroræ filius. Virg. 1. Æneid. De luctu Auroræ eo amiſſo. Ouid. in epiced. Tibulli:

Memnona ſi mater, mater plorauit Achillem.

& 13. Metam.

Non vacat Aurora, quanquã iiſdem fauerat armis,
Cladibus & caſu Troiaque Hecubaque moueri.
Cura Deam propior, luctuſque domeſticus angit
Memnonis amiſſi, Phrygiis quem lutea campis
Vidit Achillea pereuntem cuſpide mater.

ac mox:

Luctibus eſt Aurora ſuis intenta, piaſque
Nunc quoque dat lacrymas, & toto rorat in orbe.

& el. 13. lib. 1. amor.

Quò properas Aurora, mane: ſic Memnonis vmbra
Annua ſollenni cæde parentet auis.

De rebus geſtis à Memnone legendus Q. Calaber. Higin. fab. 112.

CVM *ſene non puduit talem dormire puellam.*] Alludit ad colorem Auroræ, quæ à Næuio in Alceſtide. *Pudoricolor* vocatur apud A. Gell. cap. 7. lib. 19. vt filius eius *Memnon Nocticolor.* Ouid. quoque el. 13. lib. 1. amor.

Iurgia finieram, ſcires audiſſe; rubebat:
Nec tamen aſſueto tardior orta dies.

Pudendus autem amor ſenis. Ouid.

Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor. Tibull.

Iam ſubrepet iners ætas, nec amare decebit.

& alibi: *Et ſenis amplexus culta puella fugit.* Plaut. in Bacchid. *Odioſum eſt mortem amplexarier.* id eſt, ſenem. *Talem puellam.* tam formoſam. & *puella* de Dea Aurora, vt el. 11. lib. 3. *Lydia puella*; de regina.

ET *cana toties oſcula ferre comæ.*] Si *comæ* legimus, vel ſynecdoche erit, pro cano capiti. vel ſimpliciter de comæ oſculo intelligemus, vt Apuleius lib. 2. Aſin. *Qua ſine ſummum cacumen capillus aſcendit, melliciſſimum illic ſuauium impreſſi.* Si *genæ*, vel malis, vel oculis ipſis.

AT *tu etiam Iuuenem odiſti me perfida, cum ſis*
Ipſa anus haud longa curua futura die.] *Etiam*,

A pro adhuc, & quod magis eſt. *Odiſti me Iuuenem.* Fugis me vigentem membris præuiridantibus. ſic el. 1. ſup. verſ. 73.

Noſtra ſpes inuidioſa iuuenta.

Cum ſis ipſa anus, ideoque deformis. ſic & el. 32. infra verſ. 6. Cynthiam anum vocat. *Curua futura.* quia ſenectus inflectit corpus. Terent. Eunuch. *Inturnus, tremulus, labijs demiſſis gemens.* Ouid. 3. Met. de Iunone in anum verſa:

Sulcauitque cutem rugis, & curua trementi
Membra tulit greſſu. vide Fulgentium de priſco ſermone in voce *Silicernios*, & Nonium in *Silicernium.* Hinc Plauti iocus in Curc. ſc. 2.

B act. 1. de anu curua ſenio, & bibente: *Bibit arcus; pluet, credo, hodie.*

QVIN *ego deminuo curam, quod ſæpe Cupido*
Huic malus eſſe ſolet, cui bonus ante fuit.] duo conſolantur Propertium: vnum, quod mox anus facta Cynthia ei pœnas dabit: alterum quod ſint amoris vices, & ſuperba viciſſim faſtidietur. Ergo *quin*, pro quinetiam ſine præterea, vt ſup. eleg. 10. verſ. 15. *Deminuo curam*, id ægritudinem meam leuat, hoc me recreat, reficit & conſolatur. Horat. oda 11. lib. 4.

Minuentur atræ Carmine curæ. Eadem ſenten-

C tia eſt eleg. 9. lib. 1. verſ. 23. vbi vide adnotata. *Cupido bonus & malus*, vt bona & mala fortuna. *Bonus.* lenis facilis, ſecundus. *Malus*, aduerſus, difficilis, vt Plaut. Aſin. ſc. 2. act. 1. *Bene merenti mala es, male merenti bona es.* vide adnotata eleg. 10. lib. 1. verſ. 28.

NVNC *etiam infectos, demens, imitare Britannos.*] *Ω demens* eſt obiurgantis, vt eleg. 8. lib. 1. verſ. 1. infra hac eleg. *Inepta. Britannos infectos:* Sic locutus & Cæſar 5. de bello Gallico: *Omnes ſe Britanni glaſto inficiunt, quod cæruleum efficit colorem*, &c. pro *glaſto.* vet. lib. *vitro.* vnde Faber in Semeſt. *Nitro.* Victorius, *Luteo.* Sed ex Plinio

D cap. 1. lib. 22. Patet rectum eſſe, *glaſto. Simile Plantagini*, inquit, *Glaſtum in Gallia vocatur, quo Britannorum coniuges nuruſque oblita.* Sed id colorem Æthiopum ait imitari. De Britannis Ouid. eleg. 16. lib. 2. amor.

Sed Scythiam Cilicaſque feros, viridesque Britannos.

Et Mart. in Apophoretis, Lemmate 99. aliud eſt eleg. 3. lib. 4.

——*pictoque Britannia curru.*

LVDIS *& externo tincta nitore caput.*] Libidini indulges infectum caput habens peregrino colore & fuco. ſic eleg. 15. lib. 1.

Et potes externos manibus componere crines.

E vbi vide adnotata. De Coma infecta Germanis herbis, & venali ante ædes Herculis, & Muſarum Ouid. 3. de arte circa principium.

VT *natura dedit, ſic omnis recta figura eſt.*] natiua forma cuique pulchra. vide in hanc ſententiam totam eleg. 2. lib. 1. *Natura dedit*, vt eleg. 21. infra.

Vnicuique dedit vitium natura creato.

& eleg. vlt. lib. 4.

Mi natura dedit leges. *Recta figura.* honeſta & pulcra forma quam mox bonam vocat hac elegia. vt enim candida pro formoſa; ſic & recta. Pars enim formæ eſt. Ipſe eleg. vlt. huius libri:

Deſpirit & magnos recta puella Deos.

Turneb. cap. 12. lib. 26. docet rectum dici de ſimplici decore ex Cicerone & Seneca. eleganter Catull.

Quintia formoſa eſt multis, mihi candida, longa,
Recta eſt, hæc ego ſic ſingula confiteor.
Totum illud, formoſa, nego.

T V R P I S *Romano Belgicus ore color.*] *Color Belgicus.* id eſt, Britannicus non decet faciem Romanam. *Color Belgicus*, mox *Caruleus fucus* vocatur, quem eſſe Britannorum colorem artificioſum ſupra ex Cæſare docuimus. ſic & *color*, pro, fuco. Senec. cap. 16. de Conſol. ad Elb. *Faciem Lenociniys & coloribus polluere.* *Belgas* autem pro Britannis poſuit ob viciniam. Sic Virg. 3. Georg.

Belgica vel molli melius feret eſſeda collo.

Quæ & ipſe eleg. 1. ſup. *Eſſeda Britanna* vocat. Sic *Armeniæ tigres*, pro Hircanis; *Arabius bombyx*, pro, Sericus. Belgæ Galliæ populi à Matrona & Sequana ad Rhenum. vide Cæſarem lib. 1. belli Gallici. *Ore*, pro ori, vt el. 8. lib. 4.

Cum temere anguineo creditur ore manus.

I L L I *ſub terris fiant mala multa puellæ.*] apud inferos dolores & cruciatus perferat. *Sub terris*, vt eleg. 3. lib. 3.

Sub terris ſint iura Deûm.

vnde *ſubterranea regna*: Iuuen. *Fiant mala*, vt *facere contumeliam & iniuriam.*

Q V Æ *mentita ſuas vertit inepta comas.*] *τὸ ſuas* per dilogiam & *vertit ſuas comas*, & *mentita ſuas.* id eſt, quæ ſuas eſſe finxit, cum alienæ eſſent, vel arte tinxit & naturam ipſam vertit. *Vertit comas*, vel omnino mutauit ſuis relictis & aſſumptis alienis. vt Virg. 12. Æneid.

Neu vocem mutare viros, neu vertere veſtes.

ita dictum videtur, *vertere pellem*, vnde *verſipelles*: vel colorem tantum vertit, velut è nigro rutilum faciendo, aut cæruleum. Tertullian. de cultu femin. *Video quaſdam & capillum croco vertere.* *Inepta*, vt Ouid. 1. de arte amandi:

Quid toties poſitas fingis, inepta, comas.

Et propriè, quia non videt, quid ſit aptum & decens. vide Ciceron. 2. de Orat.

D E *me mi certè poteris formoſa videri.*] id eſt, quod ad me attinet, vt eleg. 32. infra:

Sed de me, minus eſt. Cic. ep. 12. l. 3. fam. *De me autem, ſuſcipe paullisper meas partes.* & ep. 1. lib. 6. *De te autem ipſo, Torquate, eſt tuum ſic agitare animo.* & ep. 17. lib. 2. *De rationibus referendis, non erat incommodum te nullam referre.* An *de me mihi, certè*, &c. id eſt, tolle. non probo. *Certè*, pro ſaltem, vt eleg. 8. ſupra:

Certè vertuntur amores.

M I *formoſa ſatis: ſi modo ſæpe venis.*] paliilogia. *Sæpe venis* videtur eſſe hyphen, vt eleg. 25. infr.

Excludit quoniam ſors mea ſæpe veni.

ſic Virg. eclog. 7.

Sæpius at ſi me Lycida formoſe reuiſas.

Venire & *vocari* verba ſtupri, vt *duci* & *perduci.* Scaliger aliter exponit; ſed errat.

A N *ſi cæruleo quædam ſua tempora fuco*
Tinxerit, idcirco cærula forma bona eſt?] argumentum à diſſentaneis, vt eleg. 22. infra verſ. 27. *Quædam*, contemptim, vt el. 13. lib. 1. verſ. 7.

A *Tinxerit tempora*, infecerit comas, vel faciem. quid *tempora* alias adnotaui. *Fuco cæruleo, colore Belgico*, quem cæruleum eſſe; id eſt, ſubuiridem & glaucum docuimus ſupra. Seruius ad illud 7. Æneid. *Tot per vada cærula vexit.* *Cærulum*, inquit, *eſt viride cum nigro, vt mare.* ſane etiam viride ſubflauum, vnde *Cæruleus cucumis* eleg. 2. lib. 4. Quod Poëta de Britannis, id etiam de Indis commemorat Solin. *Indis*, inquit, *omnibus promiſſa cæſaries, non ſine fuco cærulei, aut crocei coloris.* *Forma bona*, vt ſup. *Recta figura.* ſic el. 28. inf.

Palladis aut oculos auſa negare bouos.

Sueton. in Caligula cap. 33. *Quoties vxoris vel*
B *amiculæ collum exoſcularetur; addebat: tam bona ceruix ſimul atque iuſſero, demetur.* & Terent. Andr. ſc. 1. act. 1. *Adoleſcentulam forma bona* dixit.

C V M *tibi nec frater, nec ſit tibi filius vllus:*
Frater ego, & tibi ſim filius vnus ego.] ταυτολογία inſignis. ſententia gemina germana dixit eleg. 11. lib. 1.

Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes.

& eleg. 6. ſupra:

Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica
Semper amica mihi, ſemper & vxor eris.

Frater ego. nequitię verbum inquit Lipſius cap.
C 1. l. 2. Variar. ſic & *Soror* Petronio. Ouid. non diſſimiliter 10. Met. in fabula Myrrhæ:

Forſan & ætatis quoque nomine filia dixit:
Dixit & illa pater; ſceleri ne nomina deſint.

I P S E *tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus.*] *lectus*, pro fide lecto coniugioque promiſſa. vt el. 6. ſupra: *Felix Admeti coniux, & lectus Vlyſſis.* vbi plura exempla adnotaui. & *lectus*, inquit, quod is conſcius ſit. *Tibi ſit cuſtodia.* id eſt, te mihi pudicam ſeruet: nam, vt ait eleg. 6. ſup.

—— nihil inuitæ triſtis cuſtodia prodeſt.

ſic Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Nec ſævo ſis caſta metu, ſed mente fideli
D *Mutuus abſenti te mihi ſeruet amor.*

Lectus cuſtodia, vt Perſij ſat. 5.

Cum primum pauido cuſtos mihi purpura ceſſit.

N E C *nimis ornata fronte ſedere velis.*] poteſt eſſe ſynecdoche, *ornata fronte.* nam dixit, *Tincta caput.* &, *Turpis Romano Belgicus ore color.* vel, vt eleg. 2. lib. 1. verſ. 1. *Ornato capillo.* An ſimpliciter: *Ornata fronte*, quia frons gemmis ornabatur, tanquam corymbis. Bacchus apud Tibullum: *Sed varij flores, & frons redimita corymbis?* ſic & contra dixit, eleg. 22. infra: *Puris in frontibus.* id eſt: omni ornatu carentibus. Quid verò eſt *ſedere*? an lenta eſſe mihi. vt eleg. 14. ſup.

E *Nec mihi ploranti lenta ſedere poteſt?*

An *ſedere*, in theatro conſpici? eleg. 22. infra:

Candida non tecto pectore ſi qua ſedet.

An quia *ſedere*, vt *ſtare*, meretricum eſt: Plaut. Pœnul. *An tibi vis inter iſtas verſarier Proſedas, piſtorum amicas?* Ibid. *Quæ tibi olent ſtabulum, ſtatumque & ſellam & ſeſſibulum merum.* Sedebant & mercenarij in foro, qui exſpectabãt, vt conducerentur, vt coquus in Pſeudolo Plauti. *Velis ſedere*, pro ſedeas, vt eleg. ſeq. verſ. vlt.

Abſenti nemo non nocuiſſe velit.

pro, noceat. & el. 15. ſup.

Atque vtinam hærentes ſic nos vincire catena
Velles. & Ouid. in ep. Cydippes:

Si lædis quod amas, hoſtem ſapienter amabis.
Me precor vt ſerues perdere velle velis.

& alia id genus paſſim.

CREDAM *ego, narranti noli committere famæ.*] id eſt, Caue committas, tuaque culpa facias, vt credam famæ, de te tuaque leuitate narranti. vel, Caue id tradas famæ ſeruandum, vt arcanum, & tanquam tacituræ. narrabit enim, quia garrula eſt. vide eleg. 32. verſ. 8. *Narrantem famam*, vt eleg. 20. lib. 3.

Et caput arguta præbeat hiſtoria.

& ineſt in *committendi* verbo cum fide periculum. vt eleg. 10. lib. 1.

Accipe commiſſa munera lætitia.

& eleg. 13. lib. 3.

Quid faciam? obductis committam mene tabellis?

Narranti famæ, pro garrulæ: nam vt ait Feſtus à fando dicta, vt φήμη Græcis ἀπὸ τοῦ φάναι. Sed & interpungi poteſt. *Credam ego narranti*, tibi, ſcilicet. Quid? an cuſtode te non egere? an te pudicam eſſe? an te ſatis ornatam & formoſam eſſe?

ET *terram rumor tranſilit & maria.*] fama velociſſimè totum orbem percurrit. *Maria & terras*, id eſt, omnia quæ homines peragrant. vt eleg. 6. lib. 1.

Seu pedibus terras, ſeu pontum carpere remis.

& Ouid. 12. Met.

Ipſa quid in cælo rerum, pelagoque geratur
Et Tellure videt, totumque inquirit in orbem.

Tranſilire, vt eleg. 20. infra:

Ferratam Danaës tranſiliamque domum.

Rumorem vero & famam confundit, quæ alij diſtinguunt: vt Cornel. Fronto: *Fama iudicat, Rumor tumultuatur.* De velocitate famæ Plautus apud Feſtum in Citior: *Nullam rem citiorem eſſe apud homines quam famam reor.* & Virg. 4. Æneid.

Fama malum quo non aliud velocius vllum.

vnde Cic. in ep. *Famam ipſam celeritate ſuperare.*

AD ELEGIAM XIX.

Ad Cynthiam.

ETSI, *me inuito diſcedis, Cynthia, Roma,*
Lætor, quod, ſine me, deuia rura colis.]

Qnamnis me prope repugnante & triſti diſcedis, hoc tamen iucundum eſt, quod te in agros potiſſimum confers. miſcet repugnantia: *Inuitus lætor*; vt M. Antonius initio epiſt. ad Hircium & Cæſarem, & Cicero initio ep. vlt. lib. 15. fam. *In ea voluptate hunc accepi dolorem.* Eiuſdem argumenti eſt eleg. 32. infra, niſi quod ait non vrbem, ſed conſpectum ſuum Cynthiam fugere. Apud Tibull. eleg. 3. lib. 2. argumentum huic contrarium elegiæ. *Rura tenent*, &c. τὸ *Sine me*, non refertur ad, *lætor*; nam non lætatur id, ſine ſe Cynthiam eſſe, & mox ſignificat ſe adfuturum: ſed ad, *Diſcedis ſine me*. *Deuia rura*, à via turbaque hominnm remota, *ſolos montes* & *ſolas ſyluas* mox vocabit. Iuuenal. ſat. 14.

Inuenta per deuia rura lacerta.

Sic *deuia terra*, eleg. 16. lib. 3. verſ. 28. & *deuia limina* el. 10. lib. 4. verſ. 27. *Rura colis*, vt Tibull.

Rura colam ruriſque Deos.

A & Virg. in Bucolicis: —— *ſordida rura*
Atque humiles habitare caſas.

NVLLVS *erit caſtis Iuuenis corruptor in agris.*] nemo illic te corrumpet, & pudicitiæ tuæ inſidiabitur, quia attenta ac pudica eſt vita ruſticana; & in agris caſtè viuitur, quia illinc abſunt otium & luxuria. vide Ciceronem pro Sex. Roſcio. Virg. de Agricolis:

Caſta pudicitiam ſeruat domus.

Horat. oda 2. epod.

Quod ſi pudica mulier in partem iuuet
Domum, atque dulces liberos, &c.

Tibull. tamen eleg. 1. lib. 2. Amorem in agris
B natum ait. *Corruptor*, adulter blandus. Iuuenal. ſat. 1. —— *nurus corruptor auara.* Cic. 2. in Catil. *Corruptor iuuentutis.* & 5. Verrin. *Corruptorem & adulteram adducere.*

QVI *te blanditijs non ſinat eſſe probam.*] per quem tibi non liceat eſſe pudicæ. *Blanditijs*, muneribus, precibus, lacrymis, benignis verbis. eleg. 9. lib. 1.

Quiſquis es aſſiduas, ô fuge blanditias.

vbi plura. *Non ſinat.* vet. lib. *Non ſinit.* à ſinim, is; vt edim, edis. & ſic apud Virg. accipiunt:

—— *Haud ille ſinit ſuperi regnator Olympi.*

Sed eſt preſentis temporis. *Non ſinat*, vt el. 2. l. 1.

C *Nec ſinere in proprijs membra nitere bonis.*

Onid eleg. 9. lib. 2. de Ponto:

Vanas non ſinit eſſe preces. & in ep. 1.

Forſitan & narres quam ſit tibi ruſtica coniux,
Quæ tantum lanas non ſinat eſſe rudes.

Mart. ep. 87. lib. 11. *Non ſinis eſſe truces.* *Probam*, pudicam. Ouid. eleg. 13. lib. 3. amor.

Sit tibi mens melior, ſaltemque imitare pudicas:
Teque probam, quamuis non eris, eſſe putem.

NVLLA *neque ante tuas orietur rixa feneſtras.*] negationes duæ pro vna Græcorum more, pro, nec vlla. ſic Virg. eclog. 5.

—— *nulla neque amnem*
D *Libauit quadrupes.*

Plaut. Aſin. ſc. 3. act. 1. *Neque quod velim, neque nolim magni facitis.* & Epidico ſc. *Male.* in fin. *Neque ille haud obijciet mihi.* Idem Bacchid. *Neque ego haud committam.* Cicero pro Murena. *Viri non eſſe, neque exorari, neque placari.* Solent autem amantes non ianuam tantum amicæ, ſed etiam feneſtras pulſare noctu. Horat. oda 25. lib. 1.

Parcius iunctas quatiunt feneſtras.

ipſe eleg. 20. lib. 3.

Nec flenti, dominæ pateſiant nocte feneſtræ.

& eleg. 7. lib. 4.

E *Et mea nocturnis trita feneſtra dolis.*

NEC *tibi clamatæ ſomnus amarus erit.*] eleg. 16. lib. 1. verſ. 22. *Triſtis ſomnus*, qui hîc *amarus*. *Clamatæ*, ſæpe & cum clamore vocatæ. vt eleg. 17. lib. 1. *Clamaſſet puluere nomen.* De hoc more eleg. 14. ſup. 21.

SOLA *eris, & ſolos ſpectabis, Cynthia, montes.*] παλιλλογία cum mutatione generis & caſuum. ſic eleg. 7. ſup.

Tu mihi ſola places, placeam tibi, Cynthia, ſolus.

Solos montes, incultos. Virgil. 11. Æneid.

Paſtorum & ſolis exegi montibus æuum.

& Tibull. eleg. 2. lib. 1.

In ſolo paſcere monte pecus.

A Et *Petus.*] greges. Horat. oda 2. epod. de hoc ſpectaculo:

Hat inter epulas vt iuuat paſtas oues
Videre properantes domum,&c.

Et *fines.*] vel priuatorum terminos, vel pagi & omnium villarum ſimul.

Pavperis *agricolæ.*] inopis coloni. Horat. oda 14. lib. 2.

Siue reges, ſiue inopes erimus coloni.

& oda 35. lib. 1.

Te pauper ambit ſollicita prece
Ruris colonus.

Illic *te nulli poterunt corrumpere ludi.*] vt eleg. 8. lib. 1.

B *Nam me non vllæ poterunt corrumpere tedæ.*

Ludi, ſpectacula & theatra & circus. vnde ſtuprorum examina, vt docet Tertull. in lib. de Spectac. Ouid. 1. de arte:

Sed tu præcipuè curuis venare theatris,
Hæc loca ſunt voto fertiliora tuis.
Spectatum veniunt, veniunt ſpectentur vt ipſæ,
Ille locus caſti damna pudoris habet.

& eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Ludi quoque ſemina præbent Nequitiæ.

ipſe eleg. 9. lib. 4.

C *Colla caue inflectas ad ſummum obliqua theatrum;*
Nec cum laſciuam ſternet arena forum.

Iuuenal. ſat. 6.

Porticibuſque tibi monſtratur femina voto
Digna tuo? cuneis an habent ſpectacula totis
Quod ſecurus ames.

Fanaqve *peccatis plurima cauſa tuis.*] quæ tibi ſtupri occaſionem ſæpiſſime obtulerunt. vnde Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Quis locus eſt templis auguſtior? hæc quoque vitet,
In culpam ſi qua eſt ingenioſa ſuam.

& lib. 1. de arte amandi:

D *Nec fuge Niligenæ Memphitica templa Iuuencæ,*
Multas illa facit, quod fuit ipſa Ioui.

Quid *fanum* dixi eleg. 6. ſup. verſ. 35.

Illic *aſſiduè tauros ſpectabis arantes,*
Et vitem docta ponere falce comas.] id eſt, putari, non tantum auelli fraudes: quia etiam ſine falce carpuntur & auelluntur frondes ac pampini, quæ *pampinatio* dicitur Columellæ cap. 27. lib. 4. vt illa *putatio*. Virg. 11. Æneid.

——*poſuitque comas & brachia ferro.*

Ouid. 11. Metam.

——*poſitis te frondibus arbor.*
Tonſa comas luxit.

ſic *ponere vngues*, Horat. de ſtringendis, putandiſque viribus. vide Virg. 2. Georg. *Docta falce*, id eſt, falce docti & periti vinitoris. ſic eleg. 30. infra:

E *Et medius docta cuſpide Bacchus erit.*

Stat. 1. Thebaid. ——*& pollice docto*
Stamina purpurea ſociauerat aurea tela.

Tibull. eleg. 1. lib. 2.

Illic indocto primum ſe exercuit arcu.

Scaliger legit *doctam*, vt iungatur cum verbo *ponere*. ſic eleg. 3. ſup.

Par Aganippeæ ludere docta lyræ.

Vitem doctam, quæ didicit, ſiue adſueuit putari. Tibull. lib. 4.

Hic & colla iugo didicit ſubmittere taurus
Et lenta excelſos vitis conſcendere ramos.

De falce vinitoria, quæ *ſarpa* dicitur, quia ſarpere, purgare, lege Columellam cap. 25. lib. 4.

Atqve *ibi rara feres inculto thura ſacello,*
Hædus vbi agreſtes corruet ante focos.] *ibi* eſt temporis aduerbium, pro, tunc, vt & *vbi*, pro, cum. *Feres*, offeres, dabis, vt dixit eleg. 10. ſupra verſ. 24. ſic Albin. ad Liuiam: *Thura ferenda rogo. Thura rara*, quia raro adolentur inquit Beroaldus. Rara enim tura non ſunt, quia adulterata paruo conſtant, vnde *vilia tura* eleg. 10. ſup. verſ. 24. An *rara*, quia quotannis ſemel offerebant, vt apud Tibull.

Hic ego Paſtoremque meum luſtrare quotannis, &c.

An potius quot menſibus? Tibull. eleg. 3. li. 1.

At mihi contingat patrios celebrare penates:
Reddereque antiquo menſtrua tura Lari.

Virg. ecl. 1. de ſacris menſtruis ruſticorum:

Bis ſenos cui noſtra dies altaria fumant.

Horat. oda 13. lib. 3.

Cælo ſupinas ſi tuleris manus
Naſcente Luna, ruſtica Phidyle:
Si ture placaris, & horna
Fruge Lares, auidaque porca, &c.

Inculto ſacello, an inornato, vt ſunt ſine ornatu ruſtica ſacella? an quia *Deſertis ceſſant ſacraria lucis*, vt ait eleg. 11. lib. 3. & eleg. 6. ſup.

Sed non immerito velauit aranea fanum:
Et mala deſertos occupat herba Deos.

De ſacellis vrbanis ipſe eleg. 3. lib. 4.

Flore ſacella tego. De ruſticanis hoc loco, & Virg. eclog. 3.

Et quo, ſed faciles nymphæ riſere ſacello.

Quod Donatus exponit de luco violato. Cic. 2. de leg. *Lucos in agris habento & Larium ſedes.* Ergo hîc ſacella in lucis. Feſtus: *Sacella, Dijs ſacrata loca ſine tecto.* De hoc verbo Gellius cap. 12. lib. 6. qui ridet Trebatij Etymon. *Hædus*, capellæ fœtus, qui Fauno immolabatur in ſacellis & lucis. Horat. oda 4. lib. 1.

Nunc & in vmbroſis Fauno decet immolare lucis
Seu poſcat agna, ſeu malit hædo.

& oda 18. lib. 3.

Si tener pleno cadit hædus anno.

Varro 4. de ling. Lat. *Hircus, quod Sabini fircus; & quod illic fedus, in Latio rure hedus, quod in vrbe, vt in multis a addito, hædus. Corruet*, mactabitur. *Ante focos*, vt eleg. 6. lib. 4.

Et cadat ante meos icta iuuenca focos.

& Virg. 1. Æneid.

Multa tibi ante aras noſtra cadet hoſtia dextra.

Agreſtes focos, aras ruſticorum. vnde aræ & foci coniungi ſolent. ſic eleg. 6. lib. 4.

Terque focum circa laneus orbis eat.

id eſt, circum aram. an *agreſtes* propter Faunum: Ouid. 4. Faſt.

——*nec dum degrandinat, obſit*
Agreſti Fauno ſuppoſuiſſe pecus.

An *focos*. id eſt, Lares & Penates? ipſe eleg. vlt. lib. 4. ——*nec vlla*
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.

Protinvs *& nuda choreas imitabere ſura.*] id eſt, continuo & ſine intermiſſione choreas duces, exemplo Nympharum: & arte facies, quod illæ natura. ſic Virg. ecl. 5.

Saltantes ſatyros imitabitur Alpheſibœus.

Et ipſe ſupra eleg. *Imitare Britannos.* Hine mimi ac ludij, ab imitatione Simij dicti Auſoo. A

Daphnen & Nioben ſaltauit Simius idem,
Ligneus vt Daphne, ſaxeus vt Niobe.

Nuda ſura, oon pede nudo; ſed cothutno induta ad ſummam ſuram vſque habitu Nympharum. de quo plura dixi ad illud Catulli:

Mollia nudata tollentem tegmina ſura.

Sura, γαστροκνήμιον; quod ex altera parte tibiæ, vulgo: *Le mollet de la iambe.*

O M N I A *ab externo ſint modo tuta viro.*] ſic eleg. 7. lib. 1.

Sint modo fata meis mollia carminibus.

Externo viro, adultero eleg. 6. ſup. verſ. 6. & eleg. 3. libr. 1. verſ. antepenult. Ouid. in ep. Parid. B —— *Si bona magna putares*

Quæ tenet, externo crederet illa viro?

Tuta, defeoſa ac munita, vt el. 6. ſup. verſ. 40.

Quam peccare pudet, Cynthia, tuta ſat eſt.

I P S E *ego venabor: iam nunc me ſacra Diana*
Suſcipere, & Veneri ponere vota iuuat.]

ſic Virg. 8. Æneid.

Ipſe ego te ripis, & recto flumine ducam.

& Cic. ep. 15. lib. 3. ad Attic. *Sed tu tantum lacrymas prabuiſti dolori meo, quod erat amoris, tanquam ipſe ego. Iam nunc*, ſioe mora. Horat. oda 6. lib. 3. C

Fingitur artubus Iam nunc.

& in Arte Poëtic.

Vt iam nunc dicat, &c. Ipſe el. vlt. lib. 4.

Diſcite venturam iam nunc ſentire ſenectam.

Suſcipere ſacra Diana, eſt vouere & polliceri capita vel cornua aprorum, aut ceruorum, quod mox explicat, & *reddere pinu Cornua.* qui ſuſcipit ſacra, ſibi quiddam oneris imponit, quia pollicetur ſe ſacra facturum, & id debet. vode infra eleg. 28.

Munera Diana debita redde choro.

Afranius *Excepto*, apud Nonium in, *Operari*: *Vt operatum illum Diana degerem ſanctum diem.* D Idem ibidem: *Soluo operam Diana.* Diana autem venationis præſes: Virg. ecl. 7. & Æneid. 9. & Ouid. in Met. de verbo, *ſuſcipere*, vide plura ad eleg. 9. ſupra verſ. 25. *Et Veneri ponere vota.* Ludit præter exſpectationem. ſuſcipiam ſacra Dianæ, & vota ponam Veoeri, vt Seruius in Aulul. Plauti: act. 4. ſc. 2. *Si repertero, ô fides,*

Mulſi coniugalem plenam faciam tibi fideliam.
Id adeo tibi faciã: verũ ego mihi bibam, vbi id fecero.

Veneri, & ob communem amantium tutelam: & ob tutelam hortorum, Varro & Feſtus. *Ponere vota*, vt eleg. 10. ſup. verſ. 22. E

Ponitur hic imos ante corona pedes.

I N C I P I A M *captare feras.*] hoc eſt quod dixit, *venabor.* Nam capto, θηρεύω. Captator, venator, θηρευτής: vet. gloſſ. & *Captare* eſt inſidiantis. ideo ſequitur, *Excipere lepores.* Vim verbi captare explicat Plaut. in Amphit. *Tu ſi me impudicitia captas, non potes capere.* Et duo genera venationis tangit, vi & fraudibus: Vi, *audaces monere* canes: fraude, *excipere lepores.* Virgil. 1. Georg.

Tum laqueis captare feras, & fallere viſco
Iuuentum. Horat. oda 2. epod.
Aut trudit acres hinc & hinc multa cane
Apros in obſtantes plagas:
Aut amite leui rara tendit retia,
Turdis edacibus dolos:
Pauidumque leporem, & aduenam laqueo gruem
Iucunda captat præmia. vbi de veoatione inter voluptates rei ruſticæ.

R A D D A R A *pinu cornua.*] vt promiſſa debita Dianæ figere ſacræ ei arbori, pinui ſcilicet. nam *reddere*, eſt ſoluere, etiam in ſacris. vt eleg. 28. iufra:

Munera Diana debita redde choro.
Redde etiam excubias Diua-nunc: &c.

Horat. oda 7. lib. 2.

Ergo obligatam redde Ioui dapem.

& oda 17. eiuſd. libri: —— *reddere victimas*
Aedemque votiuam memento. Cornua vero ferarum figebantur à venatoribus voti reis, vt oſtendi ad illud Catulli:

Cornigeram ſudanti cortice pinum.

vnde Apuleius lib. 1. Florid. *Aut quercus cornibus onerata, aut fagus pellibus redimita.* Dianæ etiam ara, vt & Apollinis, è cornibus ſtructa. Ouid. in ep. Acontij:

Miros & innumeris ſtructam de cornibus aram.

Pinu, pro pinui, vt eleg. 1. ſup. *Manu*, pro manui verſ. 66. *Pinus* autem oon tantum ſacra Pani, vt Virg. eclog.

Hic arguta ſacra pendebit fiſtula pinu:

Sed etiam ipſi Dianæ. vt apud Horat. oda 22. lib. 3. —— *montium cuſtos*

Imminens villa tua pinus eſto.

A V D A C E S *ipſe monere canes.*] id eſt, acres & animoſos, vt Virg. *Acrem* modo, & modo *audacem Turnum* vocat. Idem:

—— *genus acre luporum, Atque canum.*

Monere canes, eſt clamore in feras incitare: Ouid. dixit 10. Met.

Per iuga, per ſyluas, dumos & ſaxa vagatur:
Hortaturque canes. & in ep. Phedræ:
Hortari celeres per iuga ſumma canes. ſic & Apuleius lib. 8. *Canes inhibitationibus & huiuſmodi vocibus in aliquem inhortati.*

N O N *tamen vt vaſtos auſim tentare Leones.*] ſic eleg. 13. ſup. verſ. 5.

Non vt Pieria quercus mea verba ſequantur.

Auſim, dixi eleg. 5. verſ. 24. ſup. *Tentare*, aggredi, & conatum habet vehementem nocendi, vt diximus ad illud eleg. 12.

Intactos iſto ſatius tentare veneno. Et coniunctũ cum periculo: vt apud Horat. *Tentabo boſphorum.* Et *Aërias tentaſſe domos.* Palmerius ex ver. lib. *Temerare. Vaſtos leones.* refereodum ad vires ingentes omnia ſternentes; vt *vaſto impetu* apud Horat. & Ouid. 10. Met.

Impetus eſt fuluis & vaſta leonibus ira.

vbi Venus Adonin monet ne leonibus aut apris congrediatur. Mart. epig. 6. Amphit.

Proſtratum Nemees & vaſta mole leonem.

ſic lego. ſic Virg. 5. *Vaſta vires.*

A V T *celer agreſtes cominus ire ſues.*] celeritate opus eſt, & agili motu corporis in aprorum venatione. vnde Horat. oda 12. lib. 4.

Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

Cominus ire, congredi. Ipſe eleg. 1. lib. 3.

Fluminaque Aemonio cominus iſſe viro.

Ouid. 5. Faſt.

At poſtquam virtus annis adoleuit, in apros
Audet, & hirſutas cominus ire feras.

& in fragmento Halieutici:

Ipſa ſequi natura docet (feras) *vel cominus ire.*

Stat.3. Thebaid. —*qui cominus auſus*
Vadere contemptum regis. id eſt, ipſi præſenti nec rectè dicere. Propert. el.1.li.4.abſque *Cominus* dixit:

Vel licet armatis hoſtis inermis eat.

De ratione cominus vel eminus figendi feras Marcilius ex Polluce in Martialem. *Agreſtes ſues*, id eſt feros. vt eleg. 33. infr. *Agreſtis figura.* & el. 9. lib.3. *Syluestre vber. Syluatici ſues* dicuntur Varroni apud Nonium in *Venabulum.* vide Plin. cap.53. lib.8. ſunt & *ſemiferi ſues* dicti *hybrida* Plin. Audaces autem ſunt qui & apros & leones ire audent cominus. vide Plin. cap.40. lib.8.

HÆC *igitur mihi ſit lepores audacia molles*
Excipere.] *mihi*, pro mea, vt el.17.lib.1.

Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam.

Ea eſt audacia tuta & digna Propertio, lepores ex inſidiis adoriri & capere; id enim eſt excipere. Virg. eclog.3.

Non ego te vidi Damonis peſſime caprum
Excipere inſidijs. Cic. pro Sex. Roſcio: *Arbitrantur iſti vos hic tales viros ſedere, qui excipiatis eos, qui è ſuis manibus effugerint.* vide Seruium & Nonium in *excipere. Excipere*, venatorum eſt, vt ἀγχεῖν Græcis. *Excipi* etiam dicuntur apri, cum venabulis tranſeuntes figuntur Horatij oda 12. lib. 3. *Lepores molles* dicuntur maximè proprio epitheto, non ob villorum, ſed ob ingenij mollitiem. *Molles* enim imbelles, vt el. 3. lib. 4. *Et texit galea barbara molle caput.* Catull. *Animaſque molles.* Eodem ſenſu Apuleius Florid.1. dixit: *Leporem meticuloſum.* Horat. oda 2. epod. *Pauidum.* Ouid.5.Faſt.

Eſt illi preda benigna lepus. Mollities autem leporum ad parum viros trāsfertur. vnde apud Terentium: *Lepus tute es, & pulpamentum quæris?* quod à Græcis petitum Δασύπους κρεῶν ἐπιθυμεῖ. Ideo Veneri ſacer lepus. Philoſtrat. in imaginibus. & apud Ouid. 10. Met.

—*tutaque animalia preda;*
Aut pronos lepores, aut celſum in cornua ceruum:
Aut agitat Damas. Apris autem & leonibus Venus abſtinet.

ET *ſtricto figere auem calamo.*] figere eſt, configere, confodere. Attius Philocteta: *Figebat tardus celeres, ſtans volantes.* Virg. 6. Æneid.

Fixerit Æripedem ceruam. Iuuenal.

Cum tener vxorem ducet ſpado, Mania Tuſcum
Figat aprum. *Stricto calamo.* id eſt, ſagitta diſtricta & emiſſa. vt *ſtricto gladio* Cic. 1. Phil. Sueton. in Caligula cap. 53. *Stringere telum lucubrationis.* Virg. 12. Æneid.

Pars gladios ſtringunt manibus. Calamus, pro ſagitta, quia calamis populi orientis bella conficiunt, vt ſcribit Plin. cap. 36. lib. 16. Horat. oda 15. lib. *Calami ſpicula Gnoſii.* Virg. 3. eclog.

—*cum Daphnidis arcum*
Fregiſti, & calamos. Eſt & calamus piſcatorius, de quo eleg. 2. lib.4.

Suppetat hoc, piſces calamo prædabor.

A Tibull. *Hac captat arundine piſces.* Beroaldus mones exponi poſſe de genere aucupij, quo auceps calamos ſublatos auibus ſubiiciebat, de quo Martialis lib. vlt. ep.218.

Non tantum calamis, ſed cantu fallitur ales,
Callida dum tacita creſcit arundo manu.

& lib.13 ep. 68.

Galbula decipitur calamis, & retibus ales.

& Silius:

Sublimem calamo ſequitur creſcente volucrem.

Ac neſcio an eodem pertineat, quod ſcribit eleg. 13. lib. 3.

Siue petas calamo præmia, ſiue cane.

B & eleg. 2. lib. 4.

—*ſed arundine ſumpta*
Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.

Petron. Arbiter. *Ecce etiam per antemnam pelagiæ conſederant volucres, quas textis arundinibus peritus artifex tetigit.* pro *ſtricto* vet. lib. *Structo*, vt calamorum ſit ordo & ſeries.

QVA *formoſa ſuo Clitumnus flumina luco*
Integit, & niueos abluit vnda boues.] Seruius in illud 2. Georg. *Hinc albi Clitumne greges. Clitumnus*, inquit, *fluuius in Meuania, quæ pars eſt Vmbriæ in Hetruria, cuius aquas animalia quæ potauerint, albos fœtus creant.* Ipſe el.22. lib.3.

C *Hic Anio Tiburte fluit: Clitumnus ab Vmbro*
Tramite. Silius:

Et lauat ingentem perfundens flumine ſacro
Clitumnus Taurum. Iuuenal. ſat. 12.

Lata ſed oſtendens Clitumni paſcua ſanguis.

vbi interpres: *Fluuius qui Treuis ciuitatem Flaminiæ interfluit.* Hunc Clitumnum intelligit eleg. 20. libr. 1.

Hunc tu ſiue leges vmbroſæ flumina ſyluæ. Sueton. in Caligula cap. 43. *Cum ad viſendum nemus, flumenque Clitumni Meuaniam proceſſiſſet.* *Quâ*, regione ſcilicet vel parte. *Integit flumina*, opacat vm-

D bra arborum. ſic el.23. infra: *Quâ porticus illam Integit.* vnde *integumenta.* Scaliger id explicat de ſpecu Clitumni. *Formoſa flumina*, flumen ſuū amœnum. ſic *formoſis vndis* eleg. 20. lib.1.verſ. 41. vbi vide adnotata. *Suo luco*, Cornel. Tacit. lib. 1. Annal. ſub fin. Lucos ait & aras patriis amnibus dicari conſueuiſſe. vide infra eleg. vlt. verſ. 67. Si *ſua* retinemus quod eſt in lib. quibuſdam c. & l. ſeq. producunt breuem. *Et niueos abluit vnda boues.* id eſt, abluendo candidos facit, quamuis non ablutione, ſed ipſo potu candidi reddi ſcribantur. Plin. cap.103. l.2. *In faliſco, omnis aqua pota candidos boues facit. in*

E *Bœotia amnis Melas, oues nigras: Rufas iuxta Ilium Xanthus, vnde & nomen amni.* Stat. 1. Syluar. Soter. pro Rutil. Gall.

Aut præſtent niueos Clitumna noualia tauros.
Alij fœtus eius gregis qui inde biberit candidos effici tradunt. Seruius loco prænotato.

TV, *quoties aliquid conabere, vita, memento*
Venturam paucis me tibi luciferis.] *aliquid* eſt ſtupri, vt eleg. 4. verſ. 2. dictum. & *conabere* dictum, vt ab Horatio:

—*inceſtos amores*
De tenero meditatur vngui.

Aliquid conabere, parabis peccare: vt Tibulli eleg. 9. lib. 1.

Nec tibi

Nec tibi celanti ſas ſit peccare, paratis
Sit Deus, occult[illegible] vates eſſe dolos.

Paucis luciferis, intra paucos dies. ſic Catull.

Cœnabis bene, mi Fa[illegible] apud me
Paucis, ſi tibi Dij fauent, diebus.

Cic. ep.17. lib.5. ad Attic. *Paucis diebus habebam certos homines, quibus darem literas.* & mox: *Paucis diebus perſcribam ad te omnia. Luciferi*, vt ſoles, pro diebus. Tibull. eleg.3. lib.1.

Hoc precor: hunc illum nobis aurora nitentem
Luciferum roſeis candida portet equis.

ſic *poſtera aurora*. Virg. 4. Æneid. pro, die poſtero. Ouid. 1. Faſt.

Non habet officium lucifer omnis idem.

B & 2. Faſt.

Quintus ab æquoreis nitidum iubar extulit vndis
Lucifer. Ibidem:
Nec tamen hoc vltra, quam quot de menſe ſuperſunt,
Luciferi.

Sic *me non vlla poterunt auertere ſyluæ.*] ſimile illi Virg. 3. Georg. de amore equarum:

Illas ducit amor trans Gargara, tranſque ſonantem
Aſcanium, ſuperant montes, & flumina tranant.

& Ouid. eleg.9. lib.1. de amante:

Ibit in aduerſos montes, duplicataq. nimbo flumina,

&c. τὸ *Sic*, an ea condicione? an viciſſim? an itaque, vt eleg.16. lib.1.

C *Sic ego nunc dominæ vitijs.* Aliâs, *hîc*, legitur, id eſt, tunc, vel ruri. *Sola ſyluæ*, eoque formidabiles, vt Virg. 11. Æneid.

——— *iuga longa petebat*
Solorum nemorum.

Auertere, abſterrere, prohibere, vt eleg.22. lib.3.

Quod mihi non patrij poterant auertere amici.

Nec *vaga muſcoſis flumina fuſa iugis.*] flumina ipſa fundi à Diis eorum præſidibus vrna finguntur. Virg. Æneid.7.

Cælataque amnem fundens pater Inachus vrna.

D *Muſcoſis iugis*, muſco circumlitis. ſic eleg. 30. infra: *Roſida muſcoſis antra ſubire iugis.* Virg.ecl.7. *Muſcoſi fontes.* vbi Seruius: *Muſcoſi, lanugine viridiore cooperti.*

Qvin *ego in aſſidua mutem tua nomina lingua.*] id eſt, quo minus varie te & continuo appellem, mutatis verbis: mea Cynthia, mea lux, mea vita, mea voluptas, mel meum, meum corculum, meæ deliciæ, mei lepores. Sic el. 15. ſupra dixit: *Vario amplexu mutamus brachia.* id eſt, variè modo hac, modo illac nos amplectitur. An vt Terent. Andr. & Phorm. *Commutare verba*, de iurgio & altercatione. id eſt,

E modo tibi blandiar his verbis, mea lux, mea vita: modo iraſcar illis verbis: leuis, perfida, impia, improba? An mutem tuum nomen. id eſt, τὸ Cynthia cum ſyluis & fluminum ripis mihi reſpondentibus, vt eleg.18. lib.1.

Sed qualiſcumque es, reſonent mihi, Cynthia, ſyluæ:
Nec deſerta tuo nomine ſaxa vacent.

Sunt qui, *mutem*, exponant verſem. id eſt, frequenter habeam in ore. Palmer. legendum putat *muſſem*: ſed errat, non enim muſſare vult, ſed plenis tibiis agere, inuocans Cynthiam, vt in exemplo eleg. 18. ſup. An *mutem nomina*, vt Ouid. 2. Faſt.

Brutus adeſt, tandemque animo ſua nomina fallit.

A Absenti *nemo non nocuiſſe velit.*] id eſt, ſi tum à te abfuero omnes habeam infenſos. *Nemo non*, vt eleg. 5. ſupr. *Nec non aliquid.* verſ. 15. Cicero pro Murena: *Non nemo eſt in hac vrbe. Non nemo in curia.* vet. lib. *Ne nocuiſſe velit*, pro, ne noceat, vt eleg.18. ſupr. dictum verſ. antepenult. vel, *ne*, ſiue, *ni*, idem quod non: Seru. & Donat. Scaliger duas negationes ait poſitas pro vna. ita: *Abſenti tibi, ô Cynthia, nemo noceat.*

AD ELEGIAM XX.

B *Ad Cynthiam.*

Qvid *fles abducta grauius Briſeide?*] vide adnotata ad eleg. 8. ſupr. verſ. 29.

Anxia *captiua triſtius Andromache?*] querulam eam inducunt Poëtæ, vt Homer. Iliad.22. & 24. Euripid. in Andromacha. Ouid. eleg.3. lib. 4. Triſt. verſ. 29. & 30. & Virg. 3. Æneid. ab eo verſu: *Nate Dea viuiſne.* Et, ab illo:

O felix vna ante, &c. Indidem ſorte contigiſſe Pyrrho dicitur:

——— *quæ ſortitus non pertulit vllos.*

C Qvidve *mea de fraude Deos inſana fatigas?*] id eſt, propter me Deos obtundis tuis querelis? vt eleg. vlt. lib.4.

Sat tibi ſunt noctes quas de me Paule fatiges.

An in me, vt Virg.6. Æneid.

Cui tantum de te licuit?

De fraude mea, ob meam noxam, culpam, crimen, Virg.9. Æneid.

——— *mea fraus omnis.* ipſe el.4. lib 3.

Iram non fraudes eſſe in amore meo.

vide Vlpian. *L. aliud. de verb. ſign.* & in *L. cum autem.* §. *Excipitur. de ædil. edict.* & Seruium in 11. Æneid. *Fatigas Deos*, Diis ipſis moleſta es.

D nam aſſiduæ querelæ pariunt odium. Sic Horat. oda 2. lib.1. *Prece fatigent.* Liuius lib.23. *Fatigatus Campanorum precibus.* Afranius apud Nonium in *ſupplicijs*: *Nullam profectò acceſſi ad aram quin ſupplicijs, donis, precibus, plorans, obſecrans, nequicquam defatigarem.* ſic dicitur & *obtundis*, & *enecas. Inſana*, amens animi præ ira, quia *molliter iraſci non ſolet*, vt ait eleg. 5. lib. 1. &, *Ira furor breuis eſt.*

Qvid *quereris noſtram ſic cecidiſſe fidem.*] alio modo eleg. 23. lib.3.

Vngue meam morſo ſæpe querere fidem.

τὸ *ſic*, ita, valdè, prorſus. Virg.1. Æneid.

E ——— *ſic vertice cæli Conſtitit.* idem L.12.

Sic omnes amor vnus habet decernere ferro.

id eſt, adeo, & omnino. nam nihil præceſſit. Salluſt. in Catil. *Sic quiſque hoſtem ferire, murum conſcendere. Cecidiſſe fidem*, nullam vim habere amplius, periiſſe. vt eleg.3. ſupr.

——— *cecidit ſpiritus ille tuus.*

& Liuius lib. 6. *Haud irriſæ cecidere minæ.* Alio ſenſu Cicero pro lege Manilia dixit: *Solutione impedita Romæ fidem concidiſſe.*

Non *tam nocturna volucris funeſta querela*
Attica, Cecropijs obſtrepit in folijs.]

Sic eleg. 3. ſupr. *Nec me tam facies,* &c. *Nocturna querela*, cantu querulo, quem noctu fundit,

vt *nocturna Cytæis* eleg. 4. ſupt. *Funeſta volucris*, A quæ hic dicatur incertum. An noctua, quæ γλαυκῶπις γλαὺξ, Arato? eſt enim auis Attica, & inſigne Athenarum; eaque nota percuſſi nummi Athenienſium. notum prouerbium, γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας. *Funeſta* enim *noctua*, non volatu, quo felix, vnde prouerbium, *Noctua volat*; ſed cantu. Ipſe el. 3. lib. 4.

Sæue tu finitimo gemuit ſtans noctua ligno.

Auſon. *Cecropijs ignota ſonis ferale ſonans v.* Plaut. Menech. *Noctua Tou Tou canit.* vnde hic querela & ea nocturna. An Philomela & Luſcinia, quæ flebiliter gemit, *infelix auis* ea dicitur Horat. oda 12. lib. 4. & eadem Attica, Pandionis B filia, & noctu etiam queritur apud Virg. 4. Georg.

Qualis populea mærens Philomela ſub vmbra
Amiſſos queritur fœtus, quos durus arator
Obſeruans nido implumes detraxit: at illa
Flet noctem, ramoque ſedens miſerabile carmen
Integrat, & mæſtis latè loca queſtibus implet.

Catull.

Qualia ſub denſis ramorum concinit vmbris
Daulias abſumpti fata gemens Ityli.

De Progne & hirundine Beroaldus exponit, ridiculè: cum hirundo non canat in foliis, neque C ſedeat in arboribus. merito autem cum Luſcinia mulierem confert ob garrulitatem. vnde Plautus: *Metuendum non eſt ne luſciniæ deſuat cantio. Obſtrepit*, ſtrepitu ſuo facit, ne cetera audiri poſſint. vt eleg. 16. lib. 1. verſ. antepen. *Cecropijs in folijs*, an in ramis oleæ, quæ quæ Cecropia & Attica arbor? an cuiuſuis arboris Attici ſoli? *Cecropia folia*, vt eleg. 33. infra: *Cecropij coloni.* vide Plin. cap. 56. lib. 7.

N e c *tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba*
Sollicito lacrymans defluit à Sipylo.] de numero liberorum Niobes varia traduntur. Homerus ſex mares & totidem feminas libe- D ros Niobes facit libr. vlt. Iliad. Item Stat. 6. Thebaid.

—geminis Niobe conſumpta pharetris
Squalida biſſenas Sipylon deduxerat vmbras.

Higin. fab. 11. & Apollodor. lib. 3. ſeptem mares & ſeptem filias nominant, quibus Ouidius concinit 6. Metam. vbi hanc fabulam narrat. item Auſon. ep. 27.

Bis ſeptem natis genitrix læta atque ſuperba
Tot duxi mater funera, quot genui.

Heſiodus decem mares & decem feminas facit, vt idem ait Apollodor. Herodot. duos mares & tres feminas. Addit Apollodorus Am- E phiona è maribus, & è feminis Chlorin ſeruatos. & Teleſillam Poëtriam duas filias incolumes ſcripſiſſe, Amyclam & Melibœam. Cicero 3. Tuſcul. *Niobe fingitur lapidea propter æternum in luctu ſilentium. bis ſex ad buſta*, ad duodecim natorum funera. vt eleg. 1. lib. 4.

Namque meam ſeruant nunc duo buſta fidem.

Ibidem ſequitur, *duo funera. Superba*, quæ ante ſuperba fuerat. De eius ſuperbia vide Ouid. loco prænotato, vbi vel hic verſus inſolentiam eius indicat, cum ait:

Maior ſum quam cui poſſit fortuna nocere.

& in ep. Acontij.

A *Quæque ſuperba parens, ſaxo per corpus oborto.*

Stat. 3. Thebaid.

—magniloquos luit impia flatus
Tantalis.

vide & Ælianum lib. 12. & Auſon. loco antedicto: *Lacrymans defluit.* id eſt, flendo tota liquitur, & manat perpetuo fletu. Palmer. ex vet. lib. *Lacrymas depluit.* ſed depluere finem, pluuiæ ſignificat, vt detonare, degrandinare. *A Sipylo ſollicito.* epitheton rei mutæ, & ſimul hypallage, pro ipſa Niobe ſollicita. vt eleg. 16. lib. 1.

Sollicitas triuio peruigilare moras.

Permiſcet autem fabulam; in Sipylo Niobe B cum flet, longè abeſt à liberorum buſtis, quæ ad Thebas. Apollodor. lib. 3. Αὐτὴ δὲ Νιόβη Θήβας καταλιποῦσα, πρὸς τὸν πατέρα Τάνταλον ἦκεν εἰς Σίπυλον, κἀκεῖ Διὶ εὐξαμένη τὴν μορφὴν εἰς λίθον μετέβαλεν, καὶ χεῖται δάκρυα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν τοῦ λίθου. Homer. Iliad. lib. vlt.

Νῦν δέ που ἐν πέτρῃσιν, ἐν οὔρεσιν οἰοπόλοισιν
Ἐν Σιπύλῳ, ὅθι φασὶ θεάων ἔμμεναι εὐνὰς
Νυμφάων, αἵ τ' ἀμφ' Ἀχελώϊον ἐῤῥώσαντο.
Ἔνθα λίθος περ ἐοῦσα θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει.

Ouid. 6. Metamorph.

—intra quoque viſcera ſaxum eſt.
Flet tamen, & validi circumdata turbine venti
C *In patriam rapta eſt, vbi fixa cacumine montis*
Liquitur, & lacrymis etiam nunc marmora manant.

Higin. fab. 9. de Niobe: At genitrix liberis orba, flendo lapidea facta eſſe dicitur in monte Sipylo. Sipylum vrbem ſubuerſam regnante Tantalo ſcribit Strabo lib. 1. & 12. *Sipylum*, inquit Plinius cap. 29. lib. 5. *antea Tantalis vocabatur, caput Mæoniæ; vnde dicti Magnetes à Sipylo.*

M e *licet æratis adſtringant brachia nodis.*] τὸ *adſtringant* referri poteſt ad lictores & lorarios, vt τὸ *brachia*: vel lictorum brachia me adſtringant: vel *me aſtringant brachia*, pro mihi aſtrin- D gant homines lorarij. ἑλληνισμὸς vt eleg. 1. ſup.

Idem Caucaſea ſoluet de rupe Promethei
Brachia.

Plaut. Capt. ſc. 5. act. 3. *Aſtringite iſti vehementer manus.* & *me*, pro mi. id eſt, mihi. Lucillius apud Feſtum in *me*, pro mihi.

Nunc ad te redeo, vt quæ res me impendet, agatur.

Ennij autem exemplum nec rectè adducit:

Si quid me fuerit humanitus, vt teneatis.

vel τὸ *me* vacare poteſt, vt Lucret. libr. 6. ex vet. lib.

Quippe etenim quam multa tibi me fingere poßim.

Et in Briſſonij formulis: *Quando ego me eſſe deſie-* E *ro. Æratis*, pro æreis, vt mox: *æratas catenas.* & eleg. 32. infra: *Ærato muro.* & eleg. 1. lib. 4. *Ærata pila.* id eſt, ſphæra ænea, de qua Claudianus. ſic *auratis catenis*, pro aureis eleg. 1. ſup. *Nodis.* catenis. vt Virg.

—& centum vinctus aënis
Poſt tergum nodis.

S i n t *mea vel Danaës condita membra domo.*] Fabula eſt apud Horat. oda 16. libr. 3. Meminit & Homer. Il. ξ. Pindar Pythiis, Sophocles in Antigona. Higin. fab. 63. Ouid. 4. Metamorph. Terent. Eunuch. act. 3. ſc. 5. Apollodor. lib. 2. Ipſe eleg. 32. infra:

Ærato Danaë circumdata muro.

Mea membra, pro ego, vt eleg. 16. lib. 3.

Non timeo audaces in mea membra manus.

Sic *mea præcordia, mea oſſa, mea ira, mea mors*, identidem. *Condita*, incluſa. vt dicitur, *Condi in carcerem*. & τὸ *vel*, exempli cauſa, vt hîc infra:

Tunc me vel tragicæ vexetis Erynnyes.

& eleg. 3. ſupra:

——pro qua vel obiret Achilles
Vel Priamus.

I N *te ego & aratas rumpam, mea vita, catenas,*
Ferratam Danaës tranſiliamque domum.] vet. lib. *In te ego ferratas*, &c. ſup. verſ. 9. dixit: *aratos nodos. rumpam*, perfringam, vt el. 15. ſup.

Sanguinis & cari vincula rupit amor.

Tranſiliam domum. vt el. 18. ſup. verſ. vlt. *Tranſilit maria. Ferratam*, ferream. Ouid. eleg. 7. lib. 3. Amor.

Dum merces aberat, durus pater, ipſa ſeuera.
Aerati poſtes, ferrea turris erat.

Turris Aënea. Horat. oda 16. lib. 3. & Ouid. el. vlt. lib. 2. Amor. Sophocles in Antigona vocat αὐλὰς χαλκοδέτους. id eſt, ſepta ære vincta. *Lapideum murum* Higin. fab. 63. Apollod. loco anted. ὑπὸ γῆν θάλαμον κατεσκεύασε χάλκεον. Plaut. Perſa. act. 4. ſc. 4. huc alludit: *Proinde tu tibi iubeas concludi ædes foribus ferreis. Ferreas ædes commutes; limina indas ferrea. Ferream ſeram, atque anilum.*

D E *te quodcunque ad ſurdas mihi dicitur aures.*] quidquid mihi de te narratur, narratur ſurdo. Ratio eſt in eleg. 16. ſup.

Turpis amor ſurdis auribus eſſe ſolet.

T V *modo ne dubita de grauitate mea.*] id eſt, cõſtantia & fide. Sæpe Cicero ita loquitur. & 3. de finibus vtrumque coniungit: *Grauitas animi atque conſtantia*. Idem alibi ludit eo verbo ex tranſlatione: *Homo non tam auctoritate graui, quam corpore.*

O S S A *tibi iuro per matris & oſſa parentis.*] id eſt, religioſè affirmo, & quaſi Deo teſte. Sanctiſſimum iurifiurandi genus per cineres & oſſa. Sueton. de claris Rhetoribus de C. Albutio Silo: *Iura per patris matriſque cineres, qui inconditi iacent:* &c. Stat. 5. Thebaid.

—— iam ponere manibus aras
Conceſſum, & multum cineres iuraſſe ſepultos.

Ouid. ep. 3.

Per tamen oſſa viri ſubito male tecta ſepulcro
Semper iudicijs oſſa verenda meis, &c.

Sic apud Titum Liuium lib. 3. C. Claudius Appium decemuirum orat per fratris ſui & parentis eius manes. Tibull. eleg. 7. lib. 2.

Parce immatura tua precor oſſa ſororis.

& ipſe el. vlt. li. 4. *Teſtor Maiorum cineres.*

S I *fallo, cinis, heu, ſit mihi vterque grauis.*] formula & quaſi ſanctio pœnæ, & imprecatio addi ſolita iuriiurando: *Si quid mentior*, vt adnot. ad el. 15. lib. 1. vel: *Si fallo*, &, *Si ſciens fallo*. Cicero in Lucullo. Feſtus in *Lapidem*. ipſe el. 7. & vlt. lib. 4. *Cinis vterque*, pro vtriuſque, vt el. 8. ſupr. *Vterque cruor*. & *cinis*, pro manibus, vt eleg. vlt. lib. 4.

Hac cura & cineri ſpirat inuſta meo.

Sit mihi grauis, infeſtus & iratus. vt el. 7. lib. 3.

Antonique graues in ſua fata manus.

A Martial. epigr. 85. lib. 11.

Non iracundus fecit grauis vnguibus vxor.

Addidit, *heu*, quia ad mentionem ſuorum, quos amiſit, ingemuit, vt eleg. 24. inſ. verſ. 36.

M E *tibi ad extremas manſurum, vita, tenebras.*] *tibi*, pro tuum, vt el. 17. lib. 1. verſ. 3. dictum: & *ad tenebras* ambiguè. vel etiam apud Orcum, qua de re eleg. 19. lib. 1. vel ad vſque atram diem, & ad mortem vſque. *Tenebræ*, pro morte & inferis. Tibull.

Iam veniet tenebris mors adoperta caput.

Catull. *At vobis male ſit malæ tenebræ*. ſic *nox*, pro morte eleg. 15. ſup. *Extremas*, expoſui ad el. 11.
B ſup. verſ. 4.

A M B O S *vna fides auferet, vna dies.*] vterque ſimul pari fide, & fato efferemur. Dilogia in verbo *Auferet*; nam dies aufert, non fides. ſed fides ipſa aufertur, vt eleg. 11. ſup. verſ. 4. perſimile eſt illud eleg. 28. infra:

Vna ratis fati noſtros portabit amores.

Eiuſdem eſt argumenti & oda Horatij 17. l. 2. *Vna dies*, vt Lucret. lib. 5. *Tria talia texta*
Vna dies dabit exitio.

Q V O D *ſi nec nomen, nec me tua forma teneret,*
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.] ſic eleg. 4.
C lib. 1. cum forma & ingenuo colore coniunxit multis decus artibus. & eleg. 20. lib. 3.

Eſt tibi, forma potens, ſunt caſtæ Palladis artes,
Splendidaque à docto fama refulget auo.

Nomen, pro decus & fama vt dixi eleg. 1. ſup. verſ. 21. *Forma*, facies candida, de qua eleg. 3. ſup. *Teneret*, fixum haberet clauo Cupidinis, *Cepiſſet* dixit eleg. 1. lib. 1. ſic el. 7. lib. 4.

Si te non totum Chloridos herba tenet.

Seruitium mite, iuſta & clemens ſeruitus, vt ait Terent. in Andria. Hæc autem per aſſentationem & ad tempus dicuntur. Contra enim eleg. 5. lib. 1.

D *Tum graue ſeruitium noſtræ cogere puellæ*
Diſcere. & eleg. 15. lib. 3.

Tum modo ſeruitio vacuum me ſiſte ſuperbo.

S E P T I M A *iam plenæ deducitur orbita lunæ:*
Cum de me & de te compita nulla tacent.] ſeptima orbita, ſeptimus lunæ curſus; ſeptimus menſis. ſic eleg. 25. infra:

Septima quam metam triuerit arte rota.

An ſeptimus dies, quia dixit eleg. 16. ſup.

Non quia ſeptenas noctes ſeiuncta cubaris.

Stat. 3. Syluar. in lacrymis Etruſci:

—— nec iniuſſa toties redit orbita luſis.

E Sed verius eſt, ſeptimus hic vertitur menſis. *Orbita*, pro rota & curriculo, vt *veſtigium*, pro pede. nam orbita ab orbe rotæ dicta, vt ait Iſidor. lib. 15. Virg. 3. Georg.

—— iuuat ire iugis, qua nulla priorum
Caſtaliam molli diuertitur orbita cliuo.

Pro *orbita*, *ſigna rotæ* dixit eleg. 1. lib. 4. An *orbita*, pro orbis. id eſt, ſidus ipſum rotundum, vt Virg. in Ætna:

Solis ſcire modum, & quanto minor orbita lunæ eſt.

Et Seneca cap. 10. lib. 7. Nat. Quæſt. *Lunaris orbita.* & Stat. 3. Thebaid.

Et aſſueto propior premit orbita luna.

Et *orbis ſolis* eleg. 5. lib. 3. & *rota ſolis* Lucretio. *Plena Luna*, cùm orbe pleno fulget tota radiis

ſolis illuſtrata. Ipſe eleg. 3. lib. 3.

Qua venit exoriens, qua deficit: vnde coactis
Cornibus in plenum menſtrua luna redit.

Deducitur, ad extremum ducitur, vt à carceribus ad calcem. ſic Ouid.

Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.

ſic eleg. 15. lib. 3.

Tertius, haud multo minus eſt, cum ducitur annus.

An *deducitur*, quia, cum plena eſt, deduci eius lumen, ac minui incipit, vt *deducere ſtamina*, & *vocem* & *verſum*. id eſt tenuare? alio modo *deducta Luna* eleg. 1. lib. 1. *Cum*, ex quo eleg. 16. ſupra verſ. 33. *Compita nulla tacent.* ſic Ouid. el. 1. lib. 3. Amor.

Nequitiam vinoſa tuam conuiuia narrant,
Narrant in multas compita ſecta vias.

Ἀσιγῶσι, non tacent; pro, nihil aliud homines in compitis loquuntur. *Compita*, pro ipſis hominibus. Horat. ſat. 3. lib. 2.

Vnde frequentia Mercuriale
Impoſuere mihi cognomen compita.

Compita inquit Varro 5. de lingua Lat. *quod multæ viæ in vnam competant & conueniant.* Seruius: *Compita, triuia & quadriuia.* Ouid. 1. Faſt.

Ora vides Hecates in tres vergentia partes,
Seruet vt in ternas compita ſecta vias.

Tacent de me: vt Catull.

Lesbia mi dicit ſemper male: nec tacet vnquam
De me.

Interea *nobis nonnunquam ianua mollis.*] contrarij argumenti eſt eleg. 16. lib. 1. & el. 17. verſ. 12. vix decimo quoque die ſe admitti ſcripſit.

Nonnunquam *lecti copia facta tui.*] id eſt mihi per te licuit tuum cubile ſcandere. *Nonnunquam*, vt in eleg. 14. & 15. ſup. *Copia*, obſcœnè, vt eleg. 6. lib. 3.

Cui nunc ſi qua data eſt furandæ copia noctis.

& eleg. 33. infra:

Eleuat aſſiduos copia longa viros.

Ouid. 3. Met.

Ante, ait, emoriar quam ſit tibi copia noſtri:
Rettulit illa nihil, niſi ſit tibi copia noſtri.

Terent. Phorm. act. 1. ſc. 2. *Obſecrat, vt ſibi eius faciat copiam.*

Nec *mihi muneribus nox vlla eſt empta beatis.*] contra eleg. 8. ſup. verſ. 11. *Munera quanta dedi.* *Nox empta*; id eſt, voluptas nocturna. ſic eleg. 5. lib. 4. *Complexu empto.* & *oſcula empta* eleg. 13. l. 3. vbi & *nox pretioſa* dicitur. vide eleg. 16. ſupra verſ. 15. *Muneribus beatis*; id eſt, amplis, qualia beati & diuites ſolent dare. Catull.

Ne amplius à miſero dona beata petas.

ſic Ouid. 2. Faſt.

Parua petunt Manes: pietas pro diuite grata eſt
Munere. & Horat. oda 25. lib. 1.

Icci beatis nunc Arabum inuides gazis.

Quidquid *eram, hoc animi gratia magna tui.*] hoc eſt. Id totum beneuolentiæ tuæ acceptum fero. vide aduotata ad eleg. 11. lib. 1. verſu 26. *Gratia*, ἡ χάρις, beneficium, cuius gratia comes. Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Gratia magna Ioui. Plaut. Capt. ſc. 5. act. 3.

Ab eo petito iſtam gratiam. ibid.

Quod bonis bene fit, ea gratia grauida eſt bonis.

A Terent. Hecyr. act. 3. ſc. 3. *Hanc gratiam te, vti ſibi des, rogat.*

Cum *te tam multi peterent, tu me vna petiſti.*] de multitudine ea vide eleg. 6. ſup. verſ. 1. & ſeqq. *Tu me vna petiſti*, ſola ſolum. & videtur voluiſſe dicere, me vnum petiſti. de verbo *petere* dixi ad el. 9. ſup. verſ. 23.

Possum *ego naturæ non meminiſſe tuæ?*] Egone, inquit, vnquam in animum inducam, vt obliuiſcar tam benigni animi & liberalis ingenij? Sic Homer. Iliad. 10.

Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;

quod Attius Νεκτ... vertit apud Nonium in

B accuſatiuo, pro genitiuo: *An ego Vlyſſem obliuiſcar vnquam, aut quemquam præponi velim?* Virg. 4. Æneid.

—— neque me meminiſſe pigebit Elyſſæ
Dum memor ipſe mei.

Tunc *me vel tragicæ vexetis Erinnyes.*] tragicæ, quales inducuntur in tragœdiis, Oreſte, Alcmæone, Pentheo, Athamante. *Erinnyes*, furiæ, Eumenides. dictæ vel ἀπὸ τοῦ ἐριννύειν, quod eſt Arcadibus furere, vel ἀπὸ τοῦ ἐρύειν τὸν νοῦν, id eſt, à corrumpenda mente. Pauſan. in Arcadicis: σεμναὶ θεαί, dicuntur Athenienſibus, idem in Atticis. vbi ait Æſchylum primum finxiſſe im-

C plicitos earum crines ſerpentibus. Heſiod. in Theogonia, Telluris filias facit è Cœli genitalibus.

Et *me inferno damnes Æace iudicio.*] id eſt, ſententia apud inferos lata ſontem videri & parum cauiſſe pronuncies. *Inferno iudicio*, vt eleg. 9. lib. 1. verſ. 20. *Inferna rota.* De Æaco ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Aut ſi quis poſita iudex ſedet Æacus vrna
In me ſortita iudicet oſſa pila. Ouid. 13.
Æacus huic pater eſt, qui iura ſilentibus illic
Reddit, vbi Æoliden ſaxum graue Siſyphon vrget.

D Horat. oda 13. lib. 2.

Quam penè furuæ regna Proſerpinæ
Et iudicantem vidimus Æacum.

Apollod. hunc Iouis & Æginæ filium & ſeruare claues Plutonis ait lib. 3.

Atque *inter Tityi volucres mea pœna vagetur.*] id eſt, ego damnatus ac addictus ſupplicio, ſiue ego cruciarius vager & verſer inter vultures Tityi. ſic eleg. 7. lib. 3. *Argenni pœna.* id eſt, ipſe morte affectus & ſubmerſus. & *noſtra vita.* id eſt, mihi viuo. *Meis lacrymis.* id eſt, mihi lacrymanti. & alia id genus paſſim. *Vagetur*, nuſquam conſiſtat, huc illuc verſetur. Sed vet.

E lib. *Mea penna vagetur.* id eſt, mea auis, meus vultur, mihi infeſtus, vt dicitur: *Deo irato meo*, & *meus carnifex.* *Penna*, pro aue, eleg. 8. lib. 3. *Felicibus edita pennis.* De volucribus Tityi Ouid. in Ibin. Virg. 6. Æn. ipſe el. 5. lib. 3. Tibull. el. 3. lib. 1. Homer. 11. Odyſſ. Horat. oda 4. lib. 3. Lucret. lib. 3. & Apollodor. lib. 1. Demetrius vero in Pindarum ſerpentes ait eius depaſcere, & lancinare iecur.

Tumque *ego Siſyphio ſaxa labore geram.*] eleg. 17. ſup. verſ. 8. dixit, *difficile onus*, quod hîc *ſaxa.* per enallagen numerorum, vt eleg. 1. *Dolia*, pro dolium verſ. 67. & *regna*, pro regnum eleg. 9. ſupra verſ. 49.

N e c *tu ſupplicibus me ſis venerata tabellis.*] id eſt, nolim tu mihi ſupplices, cum iure tuo mihi poſſis imperare. *Sis venerata*, pro venereris, vt adnot. eleg. 13. ſup. verſ. 41. *Supplicibus tabellis. Precantibus verbis* Ouidio: *Supplicibus libellis*; Martiali. *Tabellis*, epiſtolis. Plaut. Pſeud. *Salutem mittit per ceram & lignum literaſque interpretes.* Quod ſi, *me*, poſitum eſt, pro mihi, vt ſæpe alias, mutabitur perſona, & orabitur Cynthia. *Mihi venerata*, id eſt, à me venerata patheticως. vt Virg. 3. Æneid.

—— curſuſque dabit venerata ſacerdos.

Horat. ſat. 2. lib. 2.

Et venerata Ceres vt culmo ſurgeret alto.

Apuleius lib. 11. ſub initium: *Præclaris nunc venerarís delubris Epheſi.* Hoc ſenſu. Nolim committere, vt ob delictum tibi ſupplicem. Nolim delinquere, quia qui deliquit ſupplex eſt vltro omnibus.

V l t i m a *talis erit, quæ mea prima fides.*] id eſt, fidus & certus initio tibi fui, fidus certuſque ad extremum permanebo. vide eleg. 12. lib. 1. verſ. vlt. *Talis, quæ*: anacolonthon.

H o c *mihi perpetuo ius eſt.*] id eſt, ita mihi proprium vt eripi aut mutari non poſſit. Sic Stat. *Hoc mihi ius, nec fata vetant. Perpetuo-ius* Hyphen, vt eleg. 9. lib. 1. *Perpetuo-libera.* Alludit autem ad edicta Prætorum, quæ olim annua, poſt perpetua eſſe cœperunt: vel, quæ eodem anno Prætores mutabant, deinde coacti toto anno eadem ſeruare. Lipſ. cap. 12. lib. 2. Variar. vult *Perpetuum* legere, quaſi non & *perpetuo-ius* legatur etiam apud Cicer. 3. offic. ex Pacuuij vel Attij armorum iudicio: *Fidei ſacratæ ius perpetuo falleret.* Sic *perpetuo perire* apud Terent. Eunuch. act. 5. ſc. 9. & *iuxta* act. 4. ſc. 8. *Perpetuo perficit.* & act. 4. ſc. 5. *Non ego dicebam perpetuo vt illi dares*, (filiam vxorem) id eſt, propriam dicares. Plaut. in prologo Amphit. *Perpetuo facere vt ſit comœdia.* Apuleius lib. 10. *Cum ſententiæ ex more perpetuo in arcam vrnam deberent coniici.*

Q v o d *ſolus amator.*] pro amans, vt eleg. 3. ſup. verſ. 16. & eleg. 16. verſ. 12. & eleg. prox. ſeq. verſ. 4. & 14.

N a c *cito deſiſto, nec temere incipio.*] vt arbores quæ cito ſurgunt, cito intereunt, quæ tardè oriuntur diutius manent: ſic de perturbationibus animi ſentiendum. Exemplum in ira quorundam, vt Q. Ciceronis, & pueri apud Horat. *—— & iram*

Colligit & ponit temerè. Huc pertinet illud Suetonij in Aug. cap. 66. *Amicitias neque facile admiſit, & conſtantiſſimè retinuit.* Non ſtatim amare deſinere, nec facile amore capi, id eſt, propriè diligere.

AD ELEGIAM XXI.

Ad Cynthiam de Pantho.

A h *quantum de me Panthi tibi pagina finxit.*] Scaliger hęc cum ſuperioribus coniungit, &, *At*, legit; ſed non animaduertit, *Ah*, ſæpe imprecantis eſſe apud Propertium, vt adnot.

A ad eleg. 6. ſup. verſ. 31. *Finxit tibi*, apud te me calumniatus eſt. & *finxit de me*, vt Cicero: *Affirmare de aliquo.* vel *de me.* eſt *in me*, vt eleg. prox. ſup. verſ. 13. *Fingere*, inſimulare falſo, vt eleg. 12. lib. 1. verſ. 1. adnot. *Pagina Panthi*, liber, verſiculi. vt eleg. vlt. infr. *Pagina Calui.* & eleg. 23. lib. 3. *Mea pagina.* & eleg. 1. eiuſd. lib. *Pagina noſtra.* & eleg. 3.

Cur tua præſcripto ſencta eſt pagina gyro?

Virg. eclog. 6.

Nec Phœbo gratior vlla eſt,
Quam ſibi quæ Vari præſcripſit pagina nomen.

Feſtus: *Pagina dicta, quod in libris ſuam quaque*
B *obtineat regionem, vt pagi: vel à pagendo, quia in illis verſus pagantur, id eſt, figantur.* Hinc per ſynecdochen pro libro aut verſiculis. ſcripſerat autem aliquid ad Cynthiam Panthus, vt in ſuſpicionem violatæ fidei Propertium adduceret, idq. verſiculis, vt in el. 18. lib. 1.

Quid tantum merui? quæ te mihi carmina mutant?

ideo eleg. ſup. ait:

Quidue mea de fraude Deos inſana fatigas?

T a n t v m *illi Pantho non ſit amica Venus.*] ita Venerem iratam habeat, ac ſit inuenuſtus. & *ὁ illi* contemptim, vt eleg. 9. ſup. verſ. 48. *Non*
C *ſit amica.* alij libri: *Ne ſit amica*, vt Virg. 2. Æn.

—— male numen amicum

Confuſam eripuit mentem. contra Horat. od. 1. lib. 2. *Iuno & Deorum quiſquis amicior Afris.*

S e d *tibi tam videor Dodona verior Augur.*] ergo nunc tandem videor tibi certior vates etiam oraculo Iouis Dodonæi. Perſimilis locus eſt eleg. 17. ſup. verſ. 3. De oraculo Iouis Dodonæi vide prouerbium, *Dodonæum æs.* Plin. initio lib. 4. & cap. 13. lib. 36. in fin. Strabon. l. 7. Callimach. in Delum verſ. 94. & adnotata ad eleg. 9. lib. 1. verſ. 5.

V x o r e m *ille tuus pulcher amator habet.*] ſe-
D quitur, *Maritus eſt.* Formulam vero cenſoriam tangit: *Ex animi tui ſententia vxorem habes?* Cic. 2. de Orat. & Gell. cap. vlt. lib. 4. Sic & Terent. Adelph. *Et quod fortunatum iſti putant. Vxorem nunquam habui. Pulcher amator* εἰρων. Neque vero ſcio an de hoc Pantho ſint intelligenda illa el. 16. ſup. *Candida tam fœdo brachia fuſa viro.* Eadem Ironia vſus Craſſus apud Cic. 2. de Orat. *Audiamus pulchellum puerum.* Cic. epiſt. 17. lib. 2. ad Attic. *Sed hoc apud pulchelli furorem non valet ſatis.* quamuis ludat in cognomine Clodij. & Terent. Eun. ſc. 2. act. 3. *Perpulcra, credo, dona: haud noſtris ſimilia.*

E T o t *noctes periere.*] tibi ſine fructu conſumptæ ſunt. ſic ſupr. eleg. 16.

Tot iam abiere dies. & Fab. decl. 1. *Ego eram ferro ac mente paratus: & tot abiere noctes? Perire* dicuntur, quæ prætereunt ſine fructu. vt eleg. 12. ſupr.

Et leuibus curis magna perire bona.

Ex hac diſciplina dixit Lena eleg. 5. lib. 4.

—— ne quis eat liber amore dies.

N i h i l *pudet.*] in genere dixit vehementius quam ſi eum nominaſſet. ſic Virg.

Nuſquam tuta fides. Horat.

—— clamant periiſſe pudorem
Cunctis pene patres.

Iſte tuus amator, inquit, nihil cõmmouetur: frontem perfricuit: os ei canis ferreum & inuerecundum animi ingenium poſſidet, vt ait Ennius Chreſphonte. Terent. Andria: *Ecquid te pudet?* Plaut. Aſin. & Pſeud. *Nihilne te pudet?*

Aſpice, *cantat Liber.*] τὸ *aſpice*, præſentis exempli, vt adnotaui eleg. 2. lib. 1. verſ. 9. *Cantat*, ſecuro animo eſt. vt Iuuenal.

Cantabit vacuus coram latrone viator.

Liber, ſolutus amore & curis expeditus. vt el. 2. ſup. *Liber eram.* Vt autem nemo ſaltat ſobrius, ita nemo ſollicitus cantat: vnde illud Ciceronis 2. de Orat. *Quid ploras pater? mirum, inquit, ni cantem; condemnatus ſum.* vno vero verbo *Liber*, eum vincit non amare: nam vt ait el. 23. inf.

Nullus liber erit; ſi quis amare volet.

Tv *nimium credula.*] infra: *Nimium facilis aurem præbere.* ſic *nimium temerarius* eleg. 8. ſup. & ſimplicitas illa ſtultitiæ proxima. Eleganter Ouid. in ep. Helenæ:

Credulitas damno ſolet eſſe puellis.

Sola *iaces.*] deſerta es: infra. ſic Terent. ſc. vlt. Phorm. *Dum tu dormis.* id eſt, ſola relicta iaces.

Et *nunc.*] Stomachosè. vt Virg. 4. Æneid.

Et nunc ille Paris, &c.

Inter *eos tu ſermo es.*] inter maritum & vxorem tu fabula & riſus. τὸ *Inter*, familiare aliquid, & ſecretum notat. vt eleg. 19. lib. 1. verſ. penult. & eleg. 13. eiuſd. lib. verſ. 20. Sic Cicero: *Quod inter nos liceat*, id eſt, dum ſoli ſumus. *Sermo es*, vt eleg. 24. infra:

Tu loqueris cum ſis iam toto fabula libro.

vide adnot. ad eleg. 5. lib. 1. verſ. 26.

Te *ille ſuperbus.*] ferox qui mox faſtidiet, vt eleg. vlt. lib. 3.

Faſtus patiere ſuperbos. Catull.

Et ille nunc ſuperbus & ſuperbiens.

Dicit *ſe inuito ſæpe fuiſſe domi.*] An domi ſuæ? vt domum Panthi Cynthia ventitarit, quod eſt proſtibuli, ductari, vocari, venire domum. An domi Cynthiæ? Ac ſanè domi eſſe dicitur, quæ parata eſt; *Nec ſinit eſſe moram ſi quis adire velit.* Catull. *Nec tibi libeat foras abire.* Plaut. Milite ſc. 2. act. 2. de cauſis quas fingunt mulieres excludendis amatoribus:

Non domi eſt, abijt ambulatũ, dormit, ornatur, lauat,
Prandet, potat, occupata eſt, opera non eſt, non poteſt.

Notus iocus Scipionis Africani ſe negantis Ennio eſſe domi. Ouid. 2. de art. am.

Dicta erit iſſe foras, cum tu fortaſſe videbis.
Iſſe foras, & te falſa videre puta.

Dispeream *ſi quicquam aliud, quam gloria de te*
Quæritur: has laudes ille maritus habet.] id eſt, emoriar niſi hoc vnum agatur, vt de te triumphet. *Diſpereo*, vt diſcrucior, diſpudet, diſtædet, diſrumpor; vbi dis, pro, valdè, inquit Chariſ. lib. 2. Catull.

Diſpeream me niſi Lesbia amat?

Gloria, inſignis fama. vt eleg. 13. lib. 1.

Dum tibi deceptis augetur fama puellis.

Et ἐιρωνικῶς *gloria* & *laudes*; nam *turpia prælia* cum puella, vt dixit eleg. 5. ſup. & *mors inhoneſta*: eleg. 8. ſup. ſic Virg.

Egregiam vero laudem, & ſpolia ampla refertis.

A Item lib. 2. Æneid.

——*Nullum memorabile nomen*
Fæminea in pœna eſt, nec habet victoria laudem.

Colchida *ſic hoſpes quondam decepit Iaſon.*] Ouid. 3. de arte amandi:

Phaſiaden matrem fallax dimiſit Iaſon
Venit in Aeſonios altera nupta ſinus.

addidit *hoſpes* ad augendam inuidiam; vt Virg. 4. Æneid.

Cui me moribundam deſeris hoſpes.

& ipſe eleg. 34. infra:

Hoſpes in hoſpitium Menelao venit adulter.

Eiecta *eſt, tenuit namque Creüſa domum.*] id
B eſt, repudio exacta, vt loquitur Attius apud Feſtum: *Repudio eiecta ab Argis iamdudum exulo.* Cic. 2. Philipp. *Mimam illam ſuas res ſibi habere iuſſit: ex 12. tab. claues ademit, exegit. Tenuit domum.* id eſt, familiam eius poſſedit, facta eius materfamilias. *Tenere domum*, vt *ducere familiam*. ſic Virg. *Regna teneret.* Item:

Sola domum, & tantas ſeruabat filia ſedes.

Sed vulgatæ huius lectionis auctor Beroaldus; cum vet. lib. habeat:

Excepta eſt tenui namque Creüſa domo.

id eſt, venit & admiſſa eſt in exilem ac paupe-
C rem Iaſonis domum Creüſa. Siquidem apud Euripidem Iaſon Medeæ ſe purgans, diuortij cauſam adfert, quod ipſe pauper diuitem ducere cogatur. *Tenuis domus*, Horatio *exilis*. ſic ipſe eleg. 1. lib. 4.

——*in tenues cogeris iſſe lares.*

Sic *à Dulichio Iuuene eſt eluſa Calypſo.*] fabulam hanc narrauimus eleg. 15. lib. 1. ad verſ. 9. *Eludere*, inquit Donat. *gladiatorum eſt, cum vicerunt & ludo finem impoſuerunt.* Sic eluſit Vlyſſes Calypſo, poſtquam luſit cum ea & eam ludos fecit, reliquit. Ouid. 6. Metam.

Mæonis eluſam deſignat imagine Tauri
D *Europam.* Horat. ſat. vlt. lib. 1.
Dauoque Chremeta Eludente ſenem.

Plaut. Curcul. *Vnde habeas anulum, quem hic te eluſit.* id eſt, tibi ſurripuit, vel in aleæ ludo lucratus eſt. ſententia eſt: vt Calypſo reliquit Vlyſſes propter vxorem, ſic & te hic maritus relinquet.

Vidit *amatorem pandere vela ſuum.*] τὸ, *vidit*, inquit, quia animi vulnus ab oculis, vt eleg. 8. verſ. 5. & eleg. 13. verſ. 49. ſup. & eleg. 20. lib. 3.

Credis eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ
Vidiſti à lecto quem dare vela tuo.

Pandere vela, eſt ea explicare & dare ventis.
E Cic. Tuſc. 1. *Paſſis velis peruehi in portum.* & 4. Tuſc. *Pandere vela orationis.*

Ah *nimium faciles aurem præbere puellæ.*] Sic Ouid. 6. Faſt.

O nimium faciles! ô toto pectore captæ!

Faciles præbere aurem, quod ante dixit *Credula*. *Præbere aurem*, benignè ac lubenter audire, ideoque credere. Horat. ſat. 1. lib. 1.

Tam facilem poſthac votis, vt præbeat aurem.

id eſt, annuat. Ita Cic. ad Attic. *Aures ſuas dare alicui.* & pro Archia: *Aures ſuas Poëtis dedere.*

Discite, *deſertæ, non temere eſſe bonæ.*] mementote & adſueſcite ei rei, malo veſtro doctæ, vt eleg. 5. lib. 1.

Tam graue ſeruitium noſtra cogere puella

Diſcere. *Deſerta,* ſolæ relictæ, quæ credulæ ſolæ iacetis, vt eleg. 3. lib. 1.

Interdum grauiter mecum deſerta querebar.

Non temere, vt & eleg. ſup. verſ. vlt. *nec temere*, coniungendum. *bona*, benignæ & propitiæ amanti. vt eleg. 13. ſup. verſ. 15.

H v i c *quoque qui reſtat, iampridem quæritur alter.*] alij libri. *Nunc quoque*: alij, *hic quoque*, quod idem valet & probo. vel *huic quæritur*, id eſt, Cynthiæ, ſiue à Cynthia quæritur alter, *qui reſtat quoque*; hoc eſt, refractarius eſt. vel *alter huic*. id eſt, alter ab hoc. id eſt, à me, qui reſto & remaneo conſtans in amore, vt eleg. 25. infra.

At nullo dominæ teritur ſub limine amor, qui
Reſtat, & immeritas ſuſtinet aure minas.

An alter, qui quæritur, reſtat, reſiſtit, repugnat, pedem ſtruit? eleg. 6. lib. 3.

Dum pugnant Danai, dum reſtat Barbarus Hector.

Terent. Hecyr. ſc. 3. act. 5. *In qua re tam confidenter reſtas ſtulta?* paulo ante *aduerſatrix* dicitur & ſic eleg. 9. ſup.

Hic etiam petitur qui te prius ipſe reliquit.

& *τὸ quæritur*, vt & *petitur*, verbum eſt vltro ambientis & impudicæ, vt & adnotatum eleg. 13. lib. 1. & *alter*, quoque Mœchus. vt dixi aliàs.

E x p e r t a *in primo, ſtulta, cauere poteſt.*] etiam ſtulta eum experta eſt vnius perfidiam, diſcere poteſt non eſſe alijs credendum. & *cauere*, eſt diffidentiæ, opponiturque credulitati. vide prouerb. *Piſcator ictus ſapiet.* &, *factum ſtultus cognoſcit.* &, *malo accepto ſtultus ſapit.* & *Bis ad eundem.* Homer. Iliad. υ. ῥεχθὲν δέ τε νήπιος ἔγνω. Euripid. in Bacchis: Καινῶ τὸν ἐγγὺς μὴ ἁμαρτάνειν. De Prometheo Heſiod. ἐργ.

—— παθὼν δέ τε νήπιος ἔγνω. Virg.
—— *Læſus quem denique ſenſit*

Experta in primo, quæ periculum leuitatis & perfidiæ iam in vno fecerit, & ſciuerit eſſe infidum. *primo* dixit, quia plures quærit Cynthia. experiri in aliquo Cicero pro Plancio: *Omnia quæ dico de Plancio, dico expertus in nobis.*

N o s *quocumque loco, nos omni tempore tecum*
Siue ægra pariter, ſiue valente ſumus.]

Nos vbiq. & Romæ & peregri & ſemper in læta & aduerſa fortuna tecum permanebimus, ſiue ægra fueris, ſiue ſana & incolumis, quod eſt firmæ amicitiæ ſignum: nam res aduerſæ eam explorant. *Tecum pariter*, vt *Tecum vna*, & *Tecum ſimul.* Plaut. Curc. *Amo pariter ſimul.* & in Aſin. *Mecum pariter potant.* de ægritudine Cynthiæ eleg. 9. ſup.

Hæc mihi vota tuam propter ſuſcepta ſalutem,
Cum capite hoc ſtygiæ iam peterentur aquæ.

AD ELEGIAM XXII.

Ad Demophoontem.

S c i s *here mî multas pariter placuiſſe puellas,*
Scis mihi Demophoon multa venire mala.]

Sic Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Scis here te, mea lux, iuueni placuiſſe beato.

A id eſt, heri, χθὲς. & 3. Faſt.

Hic here Phryxea vellera preſſit ouis.

Chariſ. lib. 2. *Heri quidam here putant dici debere.* ſic veſpere, veſperi: luce, luci: peregre, peregri. vtitur Terent. Eunuch. & Plaut. vbique. fallitur Beroaldus, qui Domine exponit: patet verſ. 20. huius elegiæ, vbi eſt, *Inuide. Pariter*, vel ex æquo, vel ſimul, & eodem tempore. *Placuiſſe mî.* formoſas mihi viſas eſſe in ludis & theatris. vt *Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus. Multas puellas*, vt eleg. 4. lib. 1.

Quid mihi tam multas laudando, Baſſe, puellas.

B ſed Ariſt. cap. 10. lib. 9. Ethic. negat amorem magnum eſſe poſſe inter plures. & puellæ multæ multa mala, duobus modis, & quia amores multi, multa mala, vt eleg. 4. ſupr. verſ. 10. & eleg. lib. 1. verſ. 18. aut quia femina ipſa res mala eſt. Plaut. Curcul. initio act. 5.

Antiquom poetam audiui ſcripſiſſe in tragœdia
Mulieres duas peiores eſſe, quam vnam.

Idem in extremo Trinummo, vbi datur vxor adoleſcenti pœnæ loco: Call. *Miſeria, vna quidẽ* (vxor) *eſt homini affatim.* Ch. *Imo huic parum eſt. nam ſi pro peccatis centum ducat vxores parum eſt.* vide quæ adnotaui

C ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 35.

N v l l a *meis fruſtra luſtrantur compita plantis.*] Sententia eſt. Nunquam fruſtra adeo compita, ad ludos compitalitios ſpectandos, quos vicorum magiſtri prætextati faciebant. nam de ijs hunc locum rectè Scaliger intelligit. legendus Varro 5. de ling. Lat. Feſt. in *Compitalia.* in, *Pilæ*, & in *Laneæ.* Seruius in 2. Georg. Macrob. cap. 6. lib. 1. Sat. Chariſ. lib. 1. *Hæc compitalia, id eſt vbi eos, qui peregre moriuntur colunt. parentarium* dicitur. *Non fruſtra*; non ab re, nec de nihilo. hoc enim eſt quod dixit ſup. eleg. 3.

Non ſum de nihilo blandus amator ego. *Luſtrantur*,

D obeuntur, peragrantur vt not. ad eleg. 10. ſup. *Plantis*, pedibus, vt eleg. 4. ſup.

Ibat & expenſo planta morata gradu.

Planta quaſi planca, quod plana ſit.

O *nimis exitio nata theatra meo.*] alij libri.

Omnia in exitium nata theatra meum.

τὸ ô dolentis eſt, vt & Virg. 5. Æn. in fin.

O nimium cælo, & pelago confiſe ſereno.

Nata exitio, in meam perniciem reperta. exitium olim quicunque exitus: nunc peſſimus: Feſtus: natum, vt partum dicitur etiam de inanimis. vt el. 1. ſup. *Naſcitur hiſtoria.* Catull.

—— *quod illic Natum dicitur, ære comparaſti.*

E Plaut. Milite: *Facinus apud nos natum nouum.* Cic. *natum bellum, nata lex, nata iudicia.* à quo reperta theatra: vide Donat. in Terent. & Horat. in arte. De theatris amoris occaſionem præbentibus ipſe eleg. 9. lib. 4. verſ. 49. Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Vt tandem fatear, ludi quoque ſemina præbent
Nequitiæ, tolli tota theatra iube.

& eleg. 2. lib. 2. Amor.

Nec tu Niligenam fieri quod poſſit ad Iſin
Quæſieris: nec tu curua theatra time.

& elegia 7.

Siue ego marmorei reſpexi ad ſumma theatri.
Eligis è multis vnde dolere velis.

& 1. de arte am.

Sed tu præcipuè curuis venare theatris
Hæc loca ſunt votis fertiliora tuis.

& libr. 3.

Quid facies cuſtos cum ſint tot in vrbe theatra.

Iuuenal. ſat. 6.

——*tuneis an habent ſpectacula totis*

Quod ſecurus ames. Scaliger ergo fallitur qui theatrorum factam mentionem à Propertio putat propter fabulas, quæ agebantur.

Sive *aliquis molli deducit candida geſtu*
Brachia, ſeu varios incinit ore modos.]

id eſt, ſiue ludius, ſiue tibicen in ſcæna. *Deducit brachia* ludius: id eſt deorſum ducit & mouet B ſaltando, vel extendit, vt eleg. 26. infra. *ducere manus.* & Ouid. eleg. 4. lib. 2. Amor.

Illa placet geſtu, numeroſaque brachia ducit:
Et tenerum molli torquet ab arte latus.

& ipſe elegia 20. ſupra de motu curſuque ſideris:

Septima iam plena deducitur orbita lunæ. Donat. in Eunuch. *Ducimur ad ſupplicium: deducimur ad lætitiam.* An legendum *diducit.* id eſt, in diuerſas partes ducit & mouet? Stat. 3. Syluar. ad Claudiam vxorē: *Candida ſeu molli diducis brachia motu.* *Molli*, lento, flexibili, facili; vel effeminato. vt C *mollia tympana* eleg. 15. lib. 3. quæ molles geſtāt. ſic *molles lepores*, eleg. 19. ſup. *Mollis Ionia.* eleg. 6. lib. 1. *Geſtu*, actione, motuque corporis arguto. vnde geſtire & geſticulari. verbum Rhetorum eſt & hiſtrionum. Feſtus: *Geſtus eſt quo indicatur quid geritur*, ab eodem *geſtus auium* dicitur in *Augur.* Sueton. in Tiberio cap. 68. *molli geſticulatio digitorum.* Apul. lib. 1. de Aſino: *Eneruem & exoſſem ſaltationem explicare.* hoc Græcis eſt χειρονομεῖν, & χειρονόμος, hiſtrio, ac ludius. & χειρονομία, hæc geſticulatio. à qua *Dionyſia geſticulatrix* dictus, opinor, Hortenſius. Iuuenal. ſat. 6.

Cheironomon Ledam molli ſaltante Bathyllo.

Brachia candida, vide eleg. 16. ſup. verſ. 24.

Nix brachiorum Apul. lib. 10. Aſini.

Seu varios incinit ore modos. Ore canit tibicen cum inflat tibias, ſed & digitorum miniſterio opus eſt, vt eleg. 9. libr. 4. *Incinere*, vt Græcis ὑπᾴδειν. eſt autem verbum proprium tibicinum: Gell. cap. 13. lib. 4. *Creditum hoc eſt à pleriſque, Iſchiaci cum maximè doleant, tum ſi modulis lenibus tibicen incinat, minui dolores.* & cap. 11. lib. 1. *Si numeros, & modos, & frequentamenta quædam tibicen incineret.* & cap. 13. lib. 4. *Incentiones tibiarum.* Hinc *incentiua tibia* Varroni cap. 2. lib. 1. de reruſt. dextræ, vt *ſuccentiua*, ſiniſtræ. *Varij modi*, ex diſcrimine tibiarum; nam graues modi dextrarum tibiarum qui ſeriam comœdiæ dictionem indicabant; leues & acuti ſiniſtrarum & ſerranarum, quibus iocus oſtendebatur. modi mixti, & vtrarumque tibiarum mixtam ioco grauitatem oſtendebant. Donat. in Terent. hinc in Comœdijs: *Modos fecit Flaccus tibijs paribus dextris & ſiniſtris.* vide Martianum Capellam cap. 217. in med. de modulatione, ſiue μελῳδίᾳ. Apul. lib. 10. Aſin. *In varios modulos laſciua continente tibia.* *modi* differunt à numeris; nam vt ait Cicero in Orat. *Quidquid ſub aurium menſuram cadit, id numerus dicitur, etiamſi*

A *abſit à verſu. modus æſtimatur ſono & interuallo vocum & concentu.* Plato 3. de Rep. τὸ μέλος ἐκ τριῶν ἐστὶ συγκείμενον, λόγου τε καὶ ἁρμονίας, καὶ ῥυθμοῦ.

Interea *noſtri quærunt ſibi vulnus ocelli.*] id eſt malum ſibi arceſſunt iumento ſuo, ſpectando ſcilicet. *quærunt vulnus*, vt elegia 5. ſup. *proba quæris.* & Plautus milite ſc. 5. act. 2. *Quæris tu mulier malum.* & *ſibi*, vt eleg. 5. lib. 1.

Quid tibi vis inſane. *vulnus ocelli quærunt*, quia radijs repercuſſis tanquam ſagittis Cupidinis ſauciantur. *Vulnus* amoris de quo, el. 12. ſup.

Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.

B eleg. 19. libr. 3.

Leniebant tacito vulnera noſtra ſinu.

& eleg. 22. eiuſd. lib.

Vulneraque ad ſanum nunc coiëre mea.

Oculi dicuntur vulnerari, dolere, vt & aures. Cælius Cic. ep. 14. libr. 8. fam. *Nunquam oculi tibi doluiſſent ſi in repulſa vultum Domitij vidiſſes.* Terent. in extrema Phormione. *Vim facere quod tuo viro oculi doleant.* Plaut. Aſin. *Pietas pater oculis dolorem prohibet.* Nota vox Alexandri apud Plutarch. ὡς εἰσὶν ἀλγηδόνες ὀμμάτων αἱ Περσίδες. & Euſtath. in 3. Iliad. eleganter τὰς κόρας, inquit, C ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν εἶναι. Ipſe eleg. 15. infra.

Quantum ſic cruciat lumina veſtra dolor.

Candida *non tecto pectore ſiqua ſedet.*] In luctu honeſtum eſt retegere pectus, vt eleg. 13. ſup. verſ. 27. adnot. alias meretricum, vt eleg. 9. libr. 4. *Nudabant pectora cæco.* hinc Pallas pectus operta fingitur. eleg. 2. ſup. & eleg. 23. infra. contra:

——*reiecto qua libera vadit amictu.*

Sedet, in theatro ſcilicet, vnde *conſeſſus caueæ.* Ouid.

In gradibus ſedit populus de ceſpite factis.

vide adnot. eleg. 18. ſup. verſ. 36.

Sive *vagi crines puris in frontibus errant.*] id D eſt, ſparſi & ſoluti huc illucque vento impelluntur, vt Horat. oda 28. lib. 1. carm.

Vaga arena. Ouid. 2. Met.

——*vtque vagi crines per colla iacebant*

In dextras abiere iubas. Virg. dixit *fluentes.* & ipſe eleg. 3. ſup. verſ. 13. & *ſolutos* eleg. 6. lib. 4. verſ. 31. & *ſparſos* eleg. 1. huius libri. verſ. 7. vbi vide adnot. de multiplici tranſitu comarum vide Ouid. 3. de arte amandi. & Tertull. de cultu feminarum. *Vagi errant*, vt Apuleius de Aſino adſtricto molæ: *Vagari errore certo.* *puris in frontibus*, pro pura in fronte per enallogen numerorum. Sed quæ puræ frontes? Turneb. cap. 23. lib. 4. & cap. 11. libr. 17. de puri caE pitis diſcrimine exponit vt & illum verſum Ouidij & 3. de arte amandi:

Longa probat facies capitis diſcrimina puri.

Purum caput, inquit, *dicitur pars capitis anterior, nulla re ornata, nulloque nodo conſtricta.* quæ tria poſtrema verba facile Propertius refellit verſu proximè ſequenti. *Pura* igitur *frons*, aperta, ſine ornatu, vt purus campus, purum forum, haſta pura, ſine ferro. ornari enim frons interdum ſolebat: vnde dixit eleg. 18. ſup.

Nec nimis ornata fronte ſedere velis.

Columella de cultu horti eleganter:

Verum vbi iam puro diſcrimine pectita tellus.

Indica *quos medio vertice gemma tenet.*] nodo religatos ad verticem capitis crines innuit, cui gemma addita ornatus cauſſa. Apuleius lib.2. Metam. *Vberes enim crines leniter emiſſos & ceruice dependulos, ac deinde per colla diſpoſitos, ſenſimque ſinuato patagio reſidentes, paulisper ad finem conglobatos, in ſummum verticem nodus adſtrinxerat.* Horat. oda 11. lib.2.

Maturet incomptum Lacæna
More comam religata nodum.

Tutulum autem in vertice collectos crines vocabant Romanæ mulieres, vt Græcæ corymbon. vide illud Catull. *Soluent à vertice crines.* *Indica gemma*, vt *Indas flectere conchas* eleg.8. lib. 1. verſ.40.

Qvæ *ſi forte aliquid vultu mihi dura negarit.*] alij lib. *Quod ſi forte a. v. m. dura negarat.* id eſt renuerat. oris enim habitu, fronte & ſuperciliјs annuimus & renuimus. nam vt ait Cicero 3. de Orat. *Imago animi vultus eſt, indices oculi.* Q. Cicero: *frons animi ianua.* Et in Piſon. *Vultus tacitus quidam mentis ſermo.* Idem ep.1. lib.6. ad Attic. *verbis vultuque abſurdè & aſperè reſponderas.* & ep.8. lib.3. fam. *Vultu ſignificaſſe me tibi non eſſe amicum.* *Dura negarat*, vt mox: *Aut ſi es dura nega, ſin es non dura venito.* & eſt hypallage pro duro vultu, vt *ingrata fronte* eleg.10. libr.1. verſ. 23.

Frigida *de tota fronte cadebat aqua.*] valdè æſtuantis animi hoc indicium, vt in epigr. Valerij Æditui apud Gell. cap.9. lib.19.

Dicere cum conor curam tibi, Pamphila, cordis.
Quid mî abs te quæram, verba labris abeunt.
Per pectus miſerum manat ſubido mihi ſudor.
Sic tacitus, ſubidus, duplò ideo pereo.

Horat. ſat. 9. libr.1.

—— cum ſudor ad imos
Manaret talos. ipſe eleg.24. infra.
Cui non his verbis adſpergat tempora ſudor?

Ennius apud Macrob. cap.1. lib. 6.

Tunc timido manat ex omni corpore ſudor.

Virg.5. Æneid. de horrore viſiſque nocturnis:

Tunc gelidus toto manabat corpore ſudor.

Stat.2. Thebaïd. *gelidus cadit imber anhelo*
Pectore. Ouid. eleg.13. lib.3. Amor.
Mens abit, & morior quoties peccaſſe fateris.
Perque meos artus frigida gutta fluit.

Theocrit. initio Id.2,

Πᾶσα μὲν ἐψύχθην χιόνος πλέον, ἐκ δὲ μετώπω
Ἱδρώς μευ κοχύεσκεν ἴσον νοτίαισιν ἐέρσαις.

Alius ſudor eſt ab externo calore, alius ab æſtu animi & tremore. hinc iocus Plauti in Aſinaria ſc.2. act.2. *Pro monſtro extemplo eſt, quando qui ſudat, tremit.* alludit enim ad *ſudiculum*, flagelli genus Feſto, dictum quod vapulantes ſudantes facit.

Qværis *Demophoon, cur ſim tam mollis in omnes.*] id eſt, Scire vis ex me cur ſim tam facilis erga omnes. *mollis*, facilis: dixi eleg. 20. ſup. verſ.23.

Qvod *quæris quare non habet vllus amor.*] Qui quærit cur aliquid fiat rationem ſibi reddi vult, at nulla eſt in amore ratio, vt dictum eleg. 1. lib.1. verſ.6.

Cvr *aliquis ſacris laniat ſua brachia cultris?*] in-
A telligé hæc de bellonarijs & fanaticis, quibus laniare brachia moris fuit. Auctores ſunt Iuuenal. ſat.6. Stat. 10. Thebaid. Lucan. libr.1. Lactant. lib.1. de falſa religione. cap.21. Tibull. eleg.6. lib.1. Apuleius lib.8. Met. Seneca cap. 27. de vita beata. De ijs dixit Cicero Orat. in Piſonem: *Cruentare corpus ſuum.* Horat. ſat. 3. libr. 2.

Hunc circum tonuit gaudens Bellona cruentis.

& Plaut. Trucul. act. 2. ſc. 7. *Num obſecro nam bacrolus eſt, qui ipſus ſe verberat?* aliud eſt de Gallis ſeſe exſecantibus. *Laniat brachia*, vt Cic.2. de Orat. *Lacerat lacertum Largij mordax Memmius.*
B à laniando & lanij & laniſtæ vt ait Donatus. ductum à lana trahenda auctore Feſto in *Delaniare*, diſcindere. *Sacris cultris*, ambiguo epitheto, vt & eleg.9. lib.3.

Brachia ſpectam ſacris admorſa colubris.

Sacri cultri, & quorum in ſacris vſus, quia ſunt victimariorum. vide Ouid.1. Faſt. & *ſacri* etiam diri. Martial. epigr. 85. lib.11.

Alba minus ſæuis lacerantur brachia cultris
Cum furit ad Phrygios enthea turba modos.

gladios, ſecures, bipennes vocarunt hos cultros Apuleius & Lactantius locis prænotatis. Iſidor. cap.14. lib.20. *Cultelli a cultura, quod ijs vte-*
C *bantur in putatione vitium ante falcem inuentam.*

Et *Phrygis inſanos caditur ad numeros.*] id eſt ad modos tibicinis Phrygij inſaniam cientes, vt eleg.14. ſup. *inſano amore.* *ad numeros cadi*, vt eleg.1. lib.4. *Ad calamos exta litabat ouis.* Cic. 2. de leg. *Ceruices & oculos torquere ad modos tibicinis.* Tibull. eleg. 4. lib.1.

Et ſecet ad Phrygios vilia membra modos.

nam hic *modos* & *numeros* confundit. Ouid. eleg.1. lib.4. Triſt. De tibiæ Phrygiæ cantu ad inſaniam concitandam:

Vtque ſuum Bacche non ſentit ſaucia vulnus
Dum ſtupet Idæis exſtimulata iugis.

D Apul. lib. 8. Met. *Incitantes tibia cantu lymphaticum tripudium.* Lucret. lib. 2.

Et Phrygio ſtimulat numero caua tibia mentes.

vide narrationem Fabij cap.17. lib.1. de tibicine qui Phrygium canens adegit ad inſaniam. Apuleius li.1. Floridorum de Antigenida tibicine: *Seu tu velles Aeolium ſimplex, ſeu Aſium varium, ſeu Lydium querulum, ſeu Phrygium religioſum, ſeu Dorium bellicoſum.* Legendus Ariſtot. libr. 8. Politic. Plato 3. de Rep. Athenæus libr.14. ex Heraclide Pontico. & Lucian. in Harmonide, qui harmoniæ Phrygiæ τὸ ἔνθεον. id eſt, animorum concitationem tribuit: Lydiæ τὸ Βακχικόν.
E Doriæ τὸ σεμνόν. Ionicæ τὸ γλαφυρόν. Horat. oda 9. epod.

Sonante mixtum tibijs carmen lyra,
Hac Dorium, illis barbarum.

vbi τὸ *barbarum eſt* Phrygium. Huc refer & illud Euripid. in Troiadibus ϰλαγγαῖς Φρυγίαις.

Vnicviqve *dedit vitium natura creato.*] Fab. cap. vlt. libr.11. *Sua enim cuique ſunt vitia.* Horat. ſat.3. lib.1.

Nam vitijs nemo ſine naſcitur, optimus ille eſt
Qui minimis vrgetur. Theognis
—— ἁμαρτωλαὶ γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἕπονται
Θνητοῖς, Κύρνε. θεοὶ δ' οὐκ ἐθέλουσι φέρειν. Idem.

Οὐδένα παμπήδην ἀγαθὸν, καὶ μέτριον ἄνδρα
Τῶν νῦν ἀνθρώπων ἠέλιος καθορᾷ.

Auctor epigrammatis in Orat. Demoſt. *περὶ στεφάνου* in extremo:

Μηδὲν ἁμαρτεῖν ἐστὶ θεῶν καὶ πάντα κατορθοῦν
Ἐν βιοτῇ· μοίρην δ' οὔτι φυγεῖν ἔπορεν.

Create, naro & à ſe genito, mortali. Lucan. ad Piſones.

——*Si deeſſet tibi forte create*
Nobilitas.

Mi *fortuna aliquid ſemper amare dedit.*] In amore,vt in ceteris, ius habet fortuoa, quia *vertuntur amores*, & *in amore rota eſt*. vide eleg. 6. lib.1. verſ. 25. & de Amoris & fortunæ cognomine Pauſan. in Achaicis, vbi ait Ægitæ in ædicula quadam ſigno fortunæ Amaltheæ cornu præferentis adſiſtere Cupidinis ſimulacrum ob coniunctionem vtriuſque numinis. *τὸ aliquid* ſignificat incertum amorem, & vulgiuagam Venerem.Plaut.Curcul. *Iam edes aliquid. Nolo hercle aliquid, certum quam aliquid mauolo.* Ouid. in ep. Sapphus eadem ſententia:

Molle meum leuibus cor eſt violabile telis
Et ſemper cauſa eſt, cur ego ſemper amem.

Amare aliquid, vt *amare multa* eleg. 26. infra verſ. 28.

Me *licet & Thamyræ cantoris fata ſequantur,*
Nunquam ad formoſas, inuide, cæcus ero.]

Homer. Iliad.2. à Moſis ſcribit & oculis & cithara canendi facultate orbatum Thamyram, quia ſe auſus com illis conferre. Apollod. lib. 1. Muſas hac condicione prouocaſſe,vt victor com omoibus concumberet; victus earum arbitrio multaretur; ita & ocolis & cantu orbatum. præterea primum *παιδεραστὴν* fuiſſe in Hyacinthi pueri amore. Apud Platon. libr.10. de Rep. Luſciniæ vitam dilegit in metempſichoſi, vt Orpheus Cycni Ouid. eleg. 6. libr. 3. Amor.

Quid iuuat ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?
Quid miſerum Thamyram picta tabella iuuat?

De eo vide Adrian. Iun. prou.71. Cent.3. Stat. 4 Thebaid. vbi dicitur *Thamyris*, vt & Apollodoro. *Cantoris*, citharœdi. Horat. ſat.2. lib.1.

——*cantoris morte Tigelli.*

Fata ſequantur me. id eſt, me maneant, mihi contingat olim eius calamitas. *fatum*, pernicies, exitium, ioſortunium, vt elegia 1. ſop. verſ. vlt.

Huic miſero fatum dura puella fuit.

ſic Cicero: *Quod fuit eorum vtrique fatale. Sequantur*, inſequantur, infeſta ſiot, vt eleg. 14. libr. 3.

Quod ſi certa meos ſequerentur funera caſus.

Virg. 7. Æneid.

——*infeſta per vndas*
Auſa ſequi. & 4. Æneid.
Qua face Dardanios ferroque ſequare colonos.

& bene *fata ſequuntur*, qoia ventura, vt eleg.4. lib. 1. *vita quodcunque ſequetur.*

Ad formoſas cæcus, vt Terent. Hecyra: *Docta ad malitiam.* & eleg.10. ſup. *fortes ad prælia. Inuide*, æmule, vt eleg.5. lib.1. verſ.1. de Gallo.

Inuide tu tandem &c.

A Sed *tibi ſi exiles videor tenuatus in artus*
Falleris: haud vnquam eſt culta labore Venus.]

Sic Ouid. eleg.6. lib.1. Amor.

Longus amor tales corpus tenuauit in vſus,
Aptaque ſubducto corpore membra dedit.

& eleg.10. lib.2.

Sufficiunt graciles, nec ſunt ſine viribus artus;
Pondere, non neruis corpora noſtra carent.

Exiles artus, graciles Feſt. *Exiles & Ilia à tenuitate inarum, quas Græci in chartis ita appellant, videntur eſſe dicta.* ſic dixit eleg. 13. ſup. verſ. vlt. *oſſa minuta.* & eleg.5. lib.1.

B *Aut cur ſim toto corpore nullus ego.*

Exiles tenuatus in artus, vt eleg.9. libr.4.

Minus & ipſe ſuos breuiter concretus in artus.

Feſtus: *Artus ex Græco appellantur, quos illi ἄρθρα dicunt. ſiue artus dicti, quia membra membris artentur.* *artua* etiam, pro artus dixiſſe Plautum notat Nonius. *Falleris*, fugit te ratio. *Haud vnquam eſt culta labore Venus*, ſopple mihi. id eſt, oonquam Venerem exercui laborioſè. id labori mihi nunquam fuit. *Colere Venerem*, exercere: nam vtrumque de agris dicitur & *arare* Plauto,& *aruum* Virgilio de re Venerea. Apuleius lib.5. *Maritum cariſſime Venerem meam recolentem ſuſtineo.* & ambiguè *Culta Venus*; vt *litare*

C *Veneri* Apuleius. Colitor, vt Dea; & vt ſcortum. *Labore*, cum labore, & grauiore functione corporis. ſic Virg. 3. Georg. de equo admiſſario:

——*ne blando nequeat ſupereſſe labori.*

de eo labore Iuuenal.

——*nec queritur quod*
Et lateri parcas, & quantum iuſſit anheles.

Percontere *licet; ſæpe eſt experta puella,*
Officium tota nocte valere meum.]

vetus formula: *percontere licet*; cuius voum hoc exemplom adducit Briſſonius ex lib.2. de Orat. *Licet, inquit, rogare, Philippus.* Plaut.Milit. ſc.6.act.2. *Licetne? Inquire, iubeo.* & Perſa act. 4. ſc. 4. D. *Hoſpes volo ego hunc percontari.* S. *à*

D *terra ad cælum, quidlubet.* D. *Iube dum ea accedat huc ad me.* S. *I ſane, ac morem illi gere. Percontare*, exquire quiduis. ſic in anteſtatione; *licet anteſtari?* Ooid. 2. Met.

Nunc tibi me viſam poſito velamine narres,
Si poteris narrare, licet.

Donat. in Aodr. *Interrogatio, cui neceſſario reſpondetur aut ita, aut non: percontatio, cui nihil horum.* *Sæpe eſt expetta puella.* ſenſit eum voluptate, vt Horat. oda 14. libr.3. ——*& puella*
Iam virum experta. Officium, officioſam & promptam operam. Ouid.eleg.6.lib.3. Amor.

E *At nuper bis flaua Chie, ter candida Pytho,*
Ter Libas officio continuata meo eſt.

ipſe eleg.25. infra.

At vos qui officia in multos reuocatis amores.

& eleg. 4. libr. 4.

Hac virgo officijs dos erat apta tuis.

id eſt, proditiooi & ſtupro. *Valere*, vigere & nomeros ſuos implere, roboſtum eſſe & valentem Plaut. in Amphitr. *Vt magnus eſt, & multum valet.* vnde *valentula puella.* apud eundem in Caſina. Cootra *nihil poteſſe* de Euouchis dixit Terentius.

IVPPITER *Alcmenæ geminas requieuerat arctos.*] Ouid. eleg. 13. lib. 1. Amor. A

Ipſe Deûm genitor, ne ſe tam ſæpe videret,
Commiſit noctes in ſua vota duas.

& in ep. Deianiræ.

At non ille venis, cui nox, ſi creditur, vna
Non ſatis, vt tantus conciperere fuit.

vide Plautum in Amphitruone. *Geminas requieuerat arctos*, multiplici dilogia. nam & geminæ arcti, maior & minor vrſa; & duæ noctes. & *requieuerat arctos*, ceſſare fecerat & quieſcere iuſſerat. Item requieuerat Alcmenæ 3. caſu. id eſt, cum Alcmena dormierat, vt *ceſſare amori* eleg. 6. lib. 1. *Arctis*, pro noctibus, quia plauſtrum illuceſcente die circumagitur. Iuuenal. B *aut illo tempore quo ſe Frigida circumagunt pigri Sarraca Bootæ*. Plaut. Amphitr. *Neque ſe ſeptemtriones quoquam in cœlo commouent*. Ipſe eleg. 33. infr.

Non audis, & verba ſinis mea ludere, cum iam
Flectant Icarij ſidera tarda boues.

Sic Horat. oda 15. lib. 2. *Arcton*, pro aquilonibus poſuit, quos Varro *Septemtrionum phreneticos filios* vocat: ——*nulla decempedis*

Metata priuatis, opacam
Porticus excipiebat arcton.

τὸ *geminas arctos*, vel temporis accuſatiuus per ſe ſtat, vel regitur à requieuerat, vt Virg. ecl. 8. C

Et mutata ſuos requierunt flumina curſus.

vbi tamen conſtrui poteſt, *mutata ſuos curſus*, ſed Seruius alterum illud magis probat. vt dixit Salluſtius, *Requietis militibus*. præterea confirmatur etiam altero loco in Cyri:

Tempore quo feſſus mortalia pectora curas,
Quo rapidos etiam requieſcunt flumina curſus.

ſic & Seneca in Hercule Oetæo:

Ante diſcedet glacialis vrſa
Sidus & ponto vetito fruetur,
Quam tuas laudes populi quieſcant.

& *reſidere ferias*. Plaut. Capt. & *Reſidere pœnitentiam*. Plin. cap. 14. lib. 34. Diodorus Siculus tres noctes coiiſſe tunc refert, & Statius approbat 6. Thebaid.

——*paruoque Alcmena ſuperbit*
Hercule, tergemina crinem circumdata luna.

& 12. ——*certè Iouis improba iuſſu*
Ter noctem Herculeam. ſupple continuaſti.

Idem ſcribit Apollodor. libr. 2. & Auſon. in Grypho Ternarij:

Et qui conceptus triplicata veſpere noctis
Iuſſa quater ternis ſuſpendit opima tropæis.

vnde Lycophron Herculem τριέσπερον λέοντα vocat, quod trinoctio conceptus ſit. Ouidius eleg. 1. libr. 2. Triſt. duas tantum noctes, vt Propertius, Iouem Alcmenæ dediſſe ſcribit. E

ET *cœlum noctu bis ſine rege fuit.*] Duas noctes cum abeſſet cœlo Iuppiter, quoddam tunc quaſi interregnum fuit. *Dominus cœli* Iuppiter in Catalectis dicitur, & à Virg. 4. Georg.

Dictæo cœli regem pauere ſub antro. *Sine rege.* dictum, vt ab Ouidio 2. Met.

——*&, ſi modo credimus, vnum*
Iiſſe diem ſine ſole ferunt: incendia lucem
Præbebant.

NEC *tamen idcirco languens ad fulmina venit.*] Argumentum à diſſentaneis, vt eleg. 18. ſup.

A *An ſi cæruleo quædam ſua tempora fuco*
Tinxerit, idcirco cærula forma bona eſt?

Sic Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Illa quidem fateor frontis non eſſe ſeueræ
Scripta, nec à tanto principe digna legi.
Non tamen idcirco legum contraria iuſſis
Sunt ea.

& Horat. in arte:

Non quiuis videt immodulata poemata Iudex
Idcircone vager, ſcribamque licenter?

& Cicero identidem ſic accipit *ideo* & *idcirco* & *proptereane*. *Languens*, defeſſus opera nocturna. vt eleg. 3. lib. 1.

B *Languidus, exactis hei mihi ſideribus.*

Venit ad fulmina, id eſt ad arma ſua vibranda. ſic dicitur eleg. 9. lib. 1.

Ecce taces, ſupplexque venis ad iura puellæ.

fulmina autem intelligit, opinor, quæ Iuppiter ad perterrefaciendum Amphitruonem iaculatur ad Plautum Amphitr. act. 5.

NVLLVS *amor vires eripit ipſe ſuas.*] vel *Nullus*, pro non hic accipitur, vt à Cicerone & Terentio ſæpius: vel hypallage eſt, pro, nulli ipſe Amor eripit ſuas vires. τὸ *ipſe* continet rem abſurdam, nemo enim quod ſuum eſt, C eripit, vt nec quiſquam eſt fur rei ſuæ. & ita Virg. 4. Georg. *conſtructaque mella Diripuere ipſæ*. *Ipſe*, vt eleg. 29. infra:

Sed quos ipſe ſuis fecit amor manibus.

& eleg. 19. libr. 3.

Ipſe alimenta ſibi maxima præbet Amor.

Suas vires, militiæ ſuæ dicatas, vel quas ipſe præbet, quia audaces & fortes Amor reddit. Sic Tibull. *quid meſſes vris acerba tuas.* & Virg. 5. Æneid.

——*veſtras ſpes vritis.*

QVID? *cum è complexu Briſeidos iret Achilles,*
Num fugere minus Theſſala tela Phryges?]

D τὸ *Quid?* formula eſt pergentis ad alia, vt ſæpe apud Ciceronem. *Cum iret*, diſcederet. vt eleg. 4. ſup. ——*ſæpe repulſus eat.* vide illic *è complexu Briſeidos*. Stat. 4. Sylu. ad Marcellum.

Talis cantata Briſeide venit Achilles
Acrior, & poſitis erupit in Hectora plectris.

Ouid. ſub finem lib. 2. de arte amandi:

Fecit & in capta Lyrneſſide magnus Achilles,
Cum premeret mollem laſſus ab hoſte torum.
Illis te manibus tangi, Briſei, ſinebas,
Imbutæ Phrygia quæ nece ſemper erant.

Complexus & *amplexus*, pro re Venerea, vt eleg. 26. infra:

E *Iam Deus amplexu votum perſoluit.*

& Plaut. Amphitr. *Cubat complexus, cuius cupiens maximè eſt*. vt hîc *complexu* ſic alterò ab hoc verſu *lecto* dixit. *Num minus* &c. venuſta oratio in re pati. Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 1. *At hæc retunſa eſt. itidem vos eſtis plagis. Num minus omnium opera vtar?* Ouid. 3. Faſt.

Ipſe vides manibus peragi fera bella Mineruæ,
Num minus ingenuis artibus illa vacat?

& eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Inſcius Actæon vidit ſine veſte Dianam
Præda fuit canibus num minus ille ſuis?

Ipſe Propert. eleg. vlt. lib. 4.

Num minus immites habuit Cornelia Parcas?

Fugere Phryges, territi dedêre terga Troiani.

de hac Phrygum fuga Virg. 1. Æneid. & Homer. Iliad. 20. & 21. *Tela Theſſala*, eleg. 1. ſupr. *Aemoniam cuſpidem* vocauit: vtroque loco haſtam Achillis ſignificat, quæ exciſa in monte Pelio, inde dicta *Pelias*. haſtæ vero Achilleæ meminit, quia Achille inſequente Phryges fugere vt patet Virgilij & Homeri locis anted.

Q v i d? *ferus Andromache lecto cum ſurgeret Hector Bella Mycenææ non timuêre rates?*] Sic Ouid. eleg. 9. lib. 1. Amor.

Hector ab Andromaches complexibus ibat in arma,
Et galeam capiti quæ daret vxor erat.

Ferus Hector, vt Virg. 1. Æneid. *ſæuus*: ἀνδροφόνος Homero: *Homicida*, Horatio. *Mycenææ rates*, naues Græcorum, vt eleg. 26. infra:

Et Danaum Euboice littore mille rates.

Mycenææ, Argiuæ, quia Mycenis profecti Græci: Virg. 2. Æneid.

Millia quot magnis nunquam venere Mycenis.

Timuere, de terrore eius certaminis Ouid. 13. Met. *Bella*, prælia, pugnas & arma & oppugnationes, vt eleg. 1. ſup. *claſſica bella*. Belli & prælij diſcrimen tradit tamen Lucilius lib. 26. apud Gellium.

I l l e *vel hic claſſes poterat, vel perdere muros.*] Hector poterat naues igni cremare: Achilles muros euertere, & eruere ferro. Sic Stat. 1. Achill. de Achille.

Impelletque manu noſtros opera irrita muros.

& Horat. oda. 6. lib. 4.

Dardanas turres quateret tremenda
Cuſpide pugnax.

H i c *ego Pelides, hic ferus Hector ero.*] Sic Ouid. initio lib. 1. de arte amandi:

Curribus Automedon, lentiſque erat aptus habenis
Typhus in Aemonia puppe magiſter erat.
Me Venus artificem tenero præfecit Amori.
Typhis & Automedon dicar amoris ego.

Hic, hîc, eſt, in Amoris militia; vt el. 4. ſup.

Non hîc herba valet, non hic nocturna Cytæis.

& apud Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Hic ego dux mileſque bonus.
Hic ego Pelides &c. quia, vt ait el. 6. lib. 1.
Hanc me militiam fata ſubire volunt.

A s p i c e *vt cælo modò ſol, modò luna miniſtret.*
Sic etiam nobis vna puella parum eſt.]

vt cœlo ſolius ſolis miniſterium, qui quaſi daduchus eſt ſatis non eſt, ſed & luna officium ſuum præſtare viciſſim debet, ſic & nobis vna puella non ſufficit. ſimili ſenſu dixit Plaut. Truc. act. 4. ſc. 4. *Sed tamen cogitato, mus puſillus quam ſit ſapiens beſtia ætatem qui vni cubili nunquam committit ſuam, quaſi vnum obſideatur, aliunde perfugium gerit.* & ipſe elegia 30. infra:

Vna contentum pudeat me viuere amica.

Sol miniſtrat, vt *Luna miniſtrat iter* eleg. 16. lib. 3. ſcilicet quaſi daduchus. *Miniſtrat* autem *cælo* dictum eſt, vt à Virg.

—— veliſque miniſtrat.

& Statio. 7. Theb.

—— pariterque miniſtrat habenis.

A l t e r a *me cupidis teneat foueatque lacertis:*] id eſt, me amplectatur. ſic Næuius in Tarêtilla: *Atque adnutat, alij adnictat, alium amat, alium tenet.*

A & Tibull. eleg. 5. lib. 1. *Sæpe aliam tenui.* Item.

Te tenet, abſentes alios ſuſpirat amores.

Foueat lacertis, vt eleg. 18. ſup. *fouit in vlnis.* vbi vide adnotata. *cupidos* autem *lacertos* dixit eadem figura. qua *periure corpore* eleg. 5. ſup. & *felici nixa lacerto* eleg. 16. lib. 1.

Altera ſi quando eſt, non ſinat eſſe locum.

id eſt, ſi quando eſt locus. id eſt, ſi quando lectus vacat, non ſinat illa vacare, ſed locum alterius abſentis occupet, & in vacuum veniat. Tranſlatum à conuiuijs vbi locus vni eſſe dicebatur. Cic 2. de Orat. *Cœnabo, inquit Appius*

B *Luſco, apud te; vni enim locum eſſe video.* Plautus in Sticho extremo. *vni locum conſpicor vbi accubes.* Horat. epiſt. 5. lib. 1.

—— locus eſt & pluribus vmbris.

An legendum: *Si qua deeſt.* id eſt, cum amica abeſt.

A v t *ſi forte irata meo ſit facta miniſtro.*] id eſt, Si grauius ſuccenſuerit ſeruulo eam vocanti. *facere iratum*, pro iram concitare, vt eleg. 6. *facta beata.* & eleg. 16. ſup. *facite beate.* An *facere iratum*, irritare, vt *facere miſſum*, mittere. Terent. Adelph. act. 4. ſc. 7. *Hilarem ac lubentem fac*

C *te in nati nuptijs.* Plaut. Pſeud. ſc. 4. act. 4. *Qui te nunc fluentem facit.* & in Amphitr. *Vxor me inſanum facit.* ſic *facere confixum*, configere. *facere elixum*, elixare. *facere mu*, mutire. *facere fugam*, fugere. *facere cædem*, cædere.

V t *ſinat eſſe aliam, quæ velit eſſe mea.*] non diſſimile eſt, quod ait eleg. 5. ſup.

Inueniam tamen è multis fallacibus vnam
Quæ fieri noſtro carmine nota velit.

Mea, vt eleg. 8. lib. 1. *Maluit eſſe mea.* Item.

Siue dies, ſeu nox venerit, illa mea eſt.

N a m *melius duo defendunt retinacula nauem.*] Retinacula ea omnia dicuntur, quibus quid retinetur & religatur. Vnde Virg. 1. Georg. de

D vimine & virgis:

Atque Amerina parent lenta retinacula viti.

Ibid. *—— retinacula tendens.*

id eſt. lora & habenas. & Horat. ſat. 5. lib. 1. *Retinacula mulæ*, ſunt & *retinacula* Virgilio, quibus nauis appulſa religatur ad palum cui nomen *Primneſius*, ſiue *tonſilla*, Feſto. Anchoræ autem cum è funibus pendeant, iaciuntur & à prora & à puppi, vt firmius ſtet nauis. *Defendunt nauim*, tutantur à ventorum & fluctuum impetu. Sic Ouid. 2. de arte amandi:

Non ſatis vna tenet ceratas anchora puppes:
Nec ſatis eſt liquidis vnicus hamus aquis.

E vide totum iſtum locum. ad illud retinacula, pro anchoris videtur alluſiſſe eleg. 7. lib. 3.

Anchora te teneat, quem non tenuere Penates.

Tangit autem hic Græcorum prouerbium, quo vtitur Ariſtides in Panath. Ἐπὶ δυοῖν ὁρμεῖ duabus anchoris nixus in ſtatione aut portu ſtat. Et Pindar. Olymp.

Ἀγαθαὶ δὲ πλοι-
τὸν χειμερίᾳ νυκτὶ θοᾶς
Ἐκ ναὸς ἀπεσκίμφθαι δύ' ἄγκυραι.

Ideſt. Bonæ ſunt in hyberna nocte celeri ex naue ad laxandum duæ anchoræ.

T v t i v s *& geminos anxia mater alit.*] ſimiliter

ter Ouid.2. de remedio amoris:

Parcius è multis mater deſiderat vnum,
Quam quæ flens clamat. Tu mihi ſolus eras.

Albinouanus ad Liuiam:

Vnius eſt munus quod tamen orba neget.
Me miſeram! extimui, friguſque per oſſa cucurrit.
Nil ego iam poſſum certa vocare meum.
Hic meus ecce fuit: iubet hic de fratre vereri.
Omnia iam metuo; fortior ante fui.

ergo *anxia*, ſollicita de liberis, vt 5. Æneid. Venus *exercita curis* ob Æneam filium. vel *anxia*, timida, quia, vt Virg. loquitur, *timor anxius*, & matres liberis timere ſolent. Sed & patres liberorum cura angit. vnde Virg.1. Æneid.

Aeneas, neque enim patrius conſiſtere mentem
Paſſus amor.

AVT *ſi es dura nega, ſin es non-dura venito.*] Dilemmate vana promiſſa tollit. *Si es dura, nega*, & præſcide mihi ſpem: aut *ſi non-dura*, veni ad me, & da te mihi fruendam. nam *cito negare beneficium, pars quædam beneficij eſt.* vnde Martialis:

Diligo præſtantem, non odi, Cinna, negantem.

QVID *iuuat in nullo pondere verba loqui.*] τὸ *quid iuuat* Imprecantis eſt, quaſi diceret

Quid, (malum!) *tibi libet promittere* &c.

vide adnot. ad illud eleg.2. lib.1.

Quid iuuat ornato procedere, vita, capillo?

Verba loqui, verba facere; & dicere idem. *dicere* autem promittere eſt. ergo *verba loqui* promittere, quod ſup. eleg.17. *promiſſis ducere amantes.* Addidit *nullo pondere*, vt fides leuiſſima intelligeretur. Sic eleg.5. ſup.

Cynthia verba leuis. id eſt, fides. & eleg. 8. libr. 1.

Quis ego, vita, tuo limine verba querar?

id eſt, fidem tuam accuſem, quod alibi:

Vngue meam morſo ſæpe querere fidem.

In nullo pondere dictum vt eleg.9. ſup.

Maximaque in parua ſuſtulit oſſa manu.

vide adnot. ad eleg.25. infra verſu 22.

HIC *vnus dolor eſt ex omnibus acer amanti,*
Speranti ſubito ſi qua venire negat.]

Idem fere dixit eleg.17. ſup.

Mentiri noctem, promiſſis ducere amantem
Hoc erit infectas ſanguine habere manus.

Hic vnus ex omnibus acer dolor. id eſt, omnium ſæuiſſimus. ſic Virg.7. Æneid.

——*ſtetit acri fixa dolore.*

vide Nonium in *Acre*, ſæuum. *Vnus ex omnib.* vt Cic.3. in Catilinam. *Vnus erat timendus ex omnibus.* & pro Sex. Roſcio. *Vnus relictus ex omnibus* &c. porro τὸ *ſi qua* ad amicam refertur certa deſtinatione incerti ſermonis, vt dictum eleg.3. ſup.

Nec ſi qua Arabio lucet bombyce puella.

Subitò dixit ad doloris incrementum, quia repentina magis perturbant. Tibullus eleg. 8. libr. 1.

Vel cum promittit, ſubito ſed perfida fallit:
Eſt mihi nox multis euigilanda malis.

ſic enim interpungendus ille locus. Quid *venire* dictum eleg.14. ſup. verſ.20.

QVANTA *illum toto verſant ſuſpiria lecto,*
Cur recipi, quum non nouerit, illa vetat.]

A Suſpiria. id eſt, dolores, cruciatus, angores, vt contrà *dolores*, pro morbis eleg.1. ſup.

——*ſanat medicina dolores.*

ſic *Ah gemat.* id eſt, crucietur; eleg. 6. ſup. id quod ſequitur, pro eo quod præcedit. de ſuſpirijs dixi eleg.3. lib.1.

Et quoties raro duxti ſuſpiria motu.

& eleg.6. lib.3.

Odi quæ nunquam pungunt ſuſpiria, ſomnos.

Verſant illum toto lecto, vt el.14. lib.1.

Et miſerum toto iuuenem verſare cubili.

vbi vide adnotata. *Cur recipi* &c. Vulgatior

B lectio: *Quum recipi quem non nouerit, ille putat.* aperta eſt, ſed cuſa in officina Beroaldi; Scaliger interpungit:

Quum recipi, quem non nouerit illa, vetat.

& addit: *fingit ſe non noſſe quem vult excludi.* obſcurè; ego ſic interpungo:

Cum recipi, quem non nouerit, illa vetat.

Amica, inquit, iubet amatorem ſibi licet notum, vt ignotum excludi. Sic Plaut. Aſin. ſc.2. act.1. *Eadem cum eſt melius* (tibi) *me, cuius opera eſt, ignoras, mala.* Idem Captiuis ſc.3. act.5. *Mos hominibus obliuiſci, nec noſſe, cuius nihili facienda gratia.* Sic meretrices. Quis tu es? quid hic tibi debetur? *Recipi*, admitti, vt dictum elegia

C 14. ſup.

ET *rurſum puerum quærendo audita, fatigat.*] id eſt. Iterumque percontando ſeruulum quæ iam audijt, obtundit, enecat, exercet, miſerum habet. *fatigat quærendo*, vt Horat. oda 14. epod.

Occidis ſæpe rogando. vide adnot. ad eleg.20. ſup. *Pueri*, ſeruuli, vt adnot. ad eleg.3. libr.1. verſ. 10.

QVEM, *quæ ſcire timet, quærere plura iubet.*] huic loco facit prouerbium Celticum: *Trop enquerir n'eſt pas bon.* Sed Beroaldus legit *dicere plura*, quæ ſcire timet. id eſt, quæ nollet audire. ſic eleg.6. lib.3. inquit.

Dic mihi de noſtra quæ ſentis vera puella.

D vbi vide adnotata.

AD ELEGIAM XXIII.

De amoris ſeruitute.

CVI *fuit indocti fugienda hæc ſemita vulgi,*
Ipſa petita lacu nunc mihi dulcis aqua eſt.]

Scaliger hæc continuat & legit *indocto*, vt ſit ἄπειρος. Qui indoctus, inquit, fugiebam vagas puellas, ſiue *vulgares amores*, vt loquitur eleg. 13. libr.1. nunc eos ſequor. *Indocti vulgi*, vt

E Cic. *imperitæ multitudinis*, de qua eleg.5. ſupra. verſu 26. dictum:

Cuius non hedera circumiere caput.

Cum, inquit, *ſemita vulgi*: alludit ad ſemitarias mœchas, proſtibula populi. Semita, pro via publica (in qua tamen & ſemita Plauto) vt eleg.11. libr.1. verſ. 2. & eleg.14. ſup. *fugienda*, pro fugitata per enallagen. Poëtas autem Muſæ ſecernunt populo. Allegoria ducta ex Pythagoræ ſymbolo. λεωφόρον μὴ βαδίζειν. quod adnotaui ad eleg.1. libr.1. verſ. 18. eadem allegoria Plautus Curcul.

Nemo vt incedas publica probibet via.

vide Laërtium in Diogene de eo ingrediente theatrum, cum egrederetur populus. contra Cic. *vtor via, & vti foro. Ipſa petita lacu aqua.* altera allegoria. contra eleg.20. lib.1.

Raram ſepoſiti quærere fontis aquam.

& Varro apud Seruium ad illud 4. Æneid.

Fulſere ignes. Aqua petita de puro fonte.

Petita è lacu aqua, turbida & limoſa. vt Virg.2. Æn. *Limoſoque lacu.* Plaut. Pœnulo ſc.2. act.1. *Curram igitur aliquo ad piſtrinam, aut lacum, limum petam.* Sex. Rufus Romæ lacus innumerabiles recenſet vt Seruilium, Curtium, &c. B Ibi pannos abluebant, & aquarum iumenta ducebant. vnde Horat. ſat.4. libr.1. —*omnes*

Geſtiet à furno redeuntes ſcire, lacuque.

Sueton. in Galba cap. 7. *At in iure dicundo cum de proprietate iumenti quæreretur; leuibus vtrimque argumentis, & teſtibus; ideoque difficili coniectura veritatis; ita decreuit, vt ad lacum vbi adaquari ſolebat, duceretur capite inuoluto.* Varro apud Donatum in Adelphos, Lacus docet ſemper fuiſſe ad portas ad vſum iumentorum exeuntium & redeuntium & ad reſtiguendum incendium. Vlpian. L. vnica. §. Lacus. D. vt in flum. pub. na. l. Lacus eſt quod C perpetuam habet aquam: ſtagnum quod temporalem ibidem ſtagnantem. Martial. epigr. 102. libr. 9.

Multum crede mihi refert, à fonte bibatur,
Qui fluit, an pigro quæ ſtaret vnda lacu.

& aqua eſt in obſcœnis Cic. & in Priapeis. & communes meretriculæ, vt lacus. *Eſt mihi dulcis*, ſuauis & iucunda mihi videtur. Cic. 5. Tuſc. *Darius in fuga cum aquam turbidam bibiſſet, & cadaueribus inquinatam, negauit ſe vnquam bibiſſe iucundius, nunquam videlicet ſitiens biberat.* Sic vtrem aquæ putris cum bibiſſet Artoxerxes teſtatus eſt nihil ſibi ſuauius vnquam fuiſſe. Plutarch. D

INGENVVS *quiſquam alterius dat munera ſeruo,*
Vt commiſſa ſuæ verba ferat dominæ?]

Sic Apuleius lib.9. Aſini aurei. *Myrmex* (ianitor corruptus pecunia) *deuorato pudore & dimota cunctatione ad aures dominæ mandatum perfert. Ingenuus*, & liber natus, & liberaliter educatus. Ingenuus eſt, qui ſtatim vt natus eſt, liber eſt, ſiue libera conceptus ſiue editus ſit, ſiue medio tempore matrem liberam habuerit. Iuſtitut. Tit. de Ingenuis. *ὦ quiſquam*, eſt indignantis, vt elegia vlt. infra verſ. 1. *Alterius dat munera ſeruo.* muneribus blanditur alieno ſeruo. Sic & Seneca ep. 47. & E ex eo Macrob. cap.7. libr.1. Sat. humile docet & turpe, quod plerique ſpe lucri faciunt, alienorum ſeruorum oſculari manum. *Commiſſa verba, mandata* vocauit Apuleius loco antecitato, & ipſe eleg.6. libr.3. verſ. 37. eſt autem verbum fidei *ὦ commiſſa*, vt elegia 18. ſup. verſ. penult. *Suæ dominæ.* ambiguè, an heræ ſerui, an amicæ amantis. *ferat dominæ*, ad dominam, vt nuntius & interpres amoris: vt Virg.4. Æneid.

Celeres defer mea dicta per auras.

mox: *hic noſtri nuntius eſto.*

A ET *quæris toties.*] Sic eleg. ſup. prox. verſ. penult. *Rurſum quærendo. Quænam nunc porticus illam integit?* ſub qua porticu ſpatiatur. Porticus, inquit Iſidorus cap. 7. libr. 15. quod tranſitus magis ſit, quam ad ſtandum ſita, quaſi porta, & porticus eo quod ſit aperta. Ouid. eleg.1. lib.2. Triſt.

Cum quædam ſpatientur in hac, vt amator eodem
Conueniat, quare porticus vlla patet.

& 1. de arte amandi:

Seu pedibus vacuis illi ſpatioſa teretur
Porticus.

Iuuenal. ſat. 6.

B *Porticibuſue tibi monſtratur femina voto*
Digna tuo? Variæ erant porticus Romæ, vt *Porticus Phœbi* eleg.31. infra. & *Porticus Pompeia* eleg. 32. *Porticus Danai*, & *Liuia*, & *Octauia* Ouidio 1. de arte am. & *porticus Agrippæ* Horatio. *Abſidata* Rufo. & *Philippi* & *Argonautarum* Victori.

ET *campo quo mouet illa pedes?*] Campi plures Romæ, Rufo & Victori, Martius, Cœlimontanus, Eſquilinus, Viminalis, Fontinarum, Agrippæ. Flaminius Varroni. *Mouet pedes*, & eleg.30. infra.

Nec ſibi ſit Perſei mouerit ala pedes.

C Plaut. Men. *Atque eccum incedit, mouet formicinum gradum.* Ouid. 4. Faſt.

Noſcite Nymphæ
Mota quod obſcuras vngula fecit aquas.

vel *mouet pedes*, vt *agitat veſtigia* eleg. 16. ſup. vbi vide adnotata.

DEINDE *vbi pertuleris, quos dicit fama, labores*
Herculis, vt ſcribat, muneris ecquid habes?]

Sic eleg.13. ſup. verſ.31.

Deinde vbi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor.

Quos dicit fama, qui feruntur, & perhibentur. eleg. 18. ſup.

Narranti noli committere famæ.

D & Virg. 6. Æneid. *quam fama loquuta eſt.* Catull. *Fama loquetur anus. Labores Herculis*, vt eleg. prox. *Labor Alcidæ.* Catull. *Herculis labos eſt.* legendus Plautus initio Perſæ, qui amantis ærumnas cum ærumnis Herculis comparat. *Vt ſcribat*, poteſt iungi cum *pertuleris*. ſed malo interpungere. *Herculis, vt ſcribat*, id eſt, etiamſi. & eſt fictæ conceſſionis. Cicero ep. 14. libr. 1. ad Attic. *Vt nihil à domeſticis vulneris factum ſit.* & ep. 3. libr. 8. *Vt iam placatis vtamur fluctibus.* Ouid. in epiſt. Didus:

Vt terram inuenias quis eam tibi tradet habendam.

E & lib.1. de arte amandi:

Vt iam fallaris tuta repulſa tua eſt.

Muneris ecquid habes. quam tenue & ieiunum tanti laboris præmium. munus, [illegible], vt eleg. 10. lib. 1.

Accipe commiſſæ munera lætitiæ.

Ouid.1. de arte amandi *pretium* dixit:

Protinus officij pretium, patiente puella
Contingent oculis crura videnda tuis.

Sic Ennius apud Ciceronem initio Catonis. *Ecquid erit premii?*

CERNERE *vti poſſis vultum cuſtodis amari.*] Odioſum eſt irati & iniqui vultũ intueri. ideo

Cœlius Ciceroni ep. 12. libr. 8. fam. *Malui homini alieniſſimo mihi me obligare, quam illius ſimia vultum ſubire.* Cicero pro Quintio. *Vultum ſuperbiſſimum inimici ſubire. amari*, triſtis, odioſi vt eleg. 1. libr. 1. *noctes amaras.* Si *auari* legimus, vide Apuleium libr. 8. de auaritia Myrmecis. A

CAPTVS *& immunda ſæpe latere caſa.*] captus, eſt deprehenſus, & pene captus, vt apud Virg. 7. Æneid.

Num capti potuere capi.

Cælius Ciceroni ep. 2. libr. 8. *Obſtupui, & mihi viſus ſum captus eſſe.* de te quæ repente & præter exſpectationem accidit. *Immunda caſa*, vt eleg. 13. libr. 3. B

Sæpe illam immundis paſſa eſt habitare tenebris.

Caſam immundam opinor gurguſtium Ianitoris, aut ergaſtula ſeruorum intelligit. de tota hac adulterorum miſeria & periculo vide Horat. ſat. 2. libr. 1. & Apuleium libr. 8. Aſini aurei. Idem Horat. ſat. 7. libr. 2. ait etiam in arca latere.

QVAM *carè ſemel in toto nox vertitur anno?*] Tanti; inquit, nox vna non eſt, vt eius cauſa totum annum excludar. *Quam carè*, vt elegia 15. ſupra. *Quam vario amplexu. ſemel in toto anno*, vt eleg. 1. lib. 1. C

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.

& eleg. 16. lib. 3.

Peccaram ſemel, & totum ſum pulſus in annum.

Nox vertitur. voluitur & venit. ſic *vertens annus*, eleg. 2. lib. 4. & eleg. 28. infra:

Et Deus & durus vertitur ipſe dies.

Virg. 5. Æneid.

Septima poſt Troia excidium iam vertitur æſtas.

AH *pereant, ſi quos ianua clauſa iuuat.*] Iuuat tamen hoc Ouidium elegia vlt. libr. 2. Amorum.

CONTRA *reiectò quæ libera vadit amictu,*
Custodum & nullo ſepta tumore, placet.] D

hanc amo, hæc formoſa mihi videtur, quæ reducta veſte, vt pectus nudum oſtendat, ſui iuris incedit. ſic eleg. ſup.

Candida non tecto pectore ſi qua ſedet.

aliter Virg. 5. Æneid.

Sic fatus duplicem ex humeris reiecit amictum.

id eſt, exuit. Hinc *Recinium* dictum Varroni 4. de lingua Latina. *quod eo duplici olim vterentur & dimidium eius partem reijcerent. id eſt, inquit, retrorſum iacerent. Vadit libera*, vt eleg. 8. ſup.

Ecquando ire tibi liber ſum viſus.

vadere verbum confidentiæ, vt docui ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 4. *Libera*, quæ non ſub imperio viri. infra eleg. 32. E

Semper viue meo libera iudicio.

Ouid. 3. de art. am.

Vt ſis liberior Thaide, finge metus.

id eſt, ſine cuſtodibus & iugo matrimonij. *Septa tumore cuſtodum*, inquit, quia matronæ, veluti vallo cuſtodum circumdatæ incedebant eleg. 14. lib. 3.

At noſtra ingenti vadit circumdata turba.

& eleg. 8.

Cuſtodum gregibus circum ſe ſtipat euntem.

Horat. ſat. 2. lib. 1.

Si interdicta petes vallo circumdata (nam te
Hoc facit inſanum) multa tibi tum officient res.
Cuſtodes, lectica, ciniflones, paraſitæ,
Ad talos ſtola demiſſa, & circumdata palla.

Tumore, ſignificatur faſtus & ſuperba illa cuſtodum pompa, tanquam lictorum. Si *timore* legimus, erit, *timore* cuſtodum, quia cuſtodes timent, & metu caſta matrona eſt. ſic eleg. 12. libr. 3.

Quid faciet nullo munita puella timore.

CVI *ſæpe immundo ſacra conteritur via ſocco.*] Quæ per ſacram viam, it reditque frequenter. vagam puellam & libertinam ſignificat, quæ pedibus ſuis ambulat, non geſtatur. Iuuenal. ſat. 6.

Nec melior pedibus ſilicem quæ conterit atrum,
Quam quæ longorum vehitur ceruice Syrorum.

Quæ *vaga puella* dictum eleg. 5. libr. 1. verſ. 7. *Viam terere.* vt Horatius: & *Appiam mannis terit.* ipſe eleg. 16. lib. 3.

Eſt mala, ſed cunctis iſta terenda via eſt.

eleg. 5. lib. 4.

Saxoſamque terat ſedula culpa viam.

eleg. 30. infra.

Nos modo propoſitum vita teramus iter.

de *Sacra via*, celeberrima frequentia populi dictum eleg. 1. ſup. verſ. 34. *Socco immundo*, id eſt lutulento vt Virg. *Immundi ſues. In bumo facto elixo.* Varro *Socci*, calceoli muliebres. Sueton. in Caligula cap. 52. & in Vitellio cap. 2. erant & Græculi calcei: Cicero pro Rabirio: *Poſt conſularis homo ſoccos habuit, & pallium.* & 3. de Orat. *Pallium quo amictus: ſoccos, quibus indutus eſſet, ſe ſua manu confeciſſe.* Iſidor. extremo libro 19. *Socci quia quaſi ſoccum habeant, quo planta immittuntur; non enim ligantur.* notum & genus calciamenti fuiſſe humilius cothurno, proprium Comœdorum.

NEC *finit eſſe moram, ſi quis adire velit.*] quæ omnibus facit ſui copiam. *Adire* eſt eius, qui rogare aliquid vult, vt notaui ad eleg. 13. lib. 1. verſ. 8. & Catull. epigr. 8.

Quem nunc adibis, cui videberis bella.

Horat. od. 14. lib. 3. *Si per inuiſum mora ianitorem*
Fiet, abito. ergo *non finit eſſe moram*, cuius patet cuiuis ianua. Sic Horat. ſat. 2. lib. 1.

——*parabilem amo Venerem facilemque*

& mox:

——*quæ neque magnó*
Stet pretio, neque cunctetur cum eſt iuſſa venire.

DIFFERET *hæc nunquam, nec poſcet garrula, quæ te*
Aſtrictus ploret ſæpe dediſſe pater.]

vt hic iunxit *differre* & *poſcere*, ſic eleg. 13. lib. 3. *Poſcere* & *pretium moræ. Differet*, ducet promiſſis, vt dixit eleg. 18. ſupra. ſic & elegia 5. libr. 4.

Maior dilata nocte recurret amor.

Poſcet, petet à te munera, vnde procaces dictæ à procando, id eſt poſcendo. Cic. Non. Feſt. Ipſe eleg. 11. lib. 3.

Nulla eſt poſcendi, nulla eſt reuerentia dandi.

vide Plaut. Aulul. act. 3. ſc. 5. & Milite act. 3. ſc. 1. *Da mihi, da mihi. Garrula, nimium tinniens*, Plauto. eidem & initio Bacchidum *Luſciniola, cui periculum non eſt ne deſinat cantio.*

Aſtrictus, parcus nimium & arctus & auarus. A
cui *diſcinctus* apud Horat. opponitur & *diſſolutus*, oda 1. epod. *Ploret dediſſe*, lamentetur ſe perdidiſſe, cum dederit nato non hos in vſus. Sic Euclio Plautinus. *Aquam Hercle plorat cum lauat profundere.* & homo ad prætorem plorabundus deuenit etepro pulmento à Miluio act. 2. ſc. 1. Ouid. eleg. 12. libr. 2. Amor.

In quibus abſumtas fleret auarus opes.

eſt vero dilogia, & *ſæpe ploret*, & *ſæpe dediſſe*.

N a o *dicet, timeo: propera iam ſurgere, quæſo.*] Mimeſis. vt Ouid. 3. de arte amandi: B

Callida proſiliat, dicatque ancilla perijmus.

Propera iam ſurgere: quæſo, Surge ocyus amabo. Horat. oda 11. lib. 3.

Surge quæ dixit iuueni marito,
Surge. Perſius ſat. 5.
——*ſurge, inquit, auaritia, eia*

Surge. τὸ *Infelix*, vel ego miſera (ſum) vel, vir infelix, ſceleſtus, infauſtus, vt contra Plauto *ſceleſtus*, pro, miſer. Plaut. Milit. ſc. 3. act. 2. *Pergin, infelix?* mox. *Dijs iratis natus.* Idem Aſinaria, ſc. 2. act. 2. *Hominem infelicem, qui patronam comprimat.* ſic vulgo: *Mon meſchant & malheureux mary.* *Vir mihi*, pro vir meus. vt eleg. C
17. lib. 1. *Nec mihi Caßiope.* *Rure venit*, pro, redit. Tibull. eleg. 3. lib. 2.

Sæpe duces trepidis petiere oracula rebus,
Venit & è templis irrita turba domum.

Vide Apuleium libr. 8. in fabula Philiſiteri. Horat. ſat. 2. lib. 1.

Nec metuo, ne dum futuo, vir rure recurrat,
Ianua frangatur.

E t *quas Euphrates, & quas mihi miſit Orontes*
Me capiant.] Armeniæ & Syræ mulieres me iuuent. de Euphrate dictum eleg. 10. ſup. verſ. 13. de Oronte el. 2. lib. 1. verſ. 3. *miſit*, D
vt eleg. 5. lib. 4.

Vel quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ.

& Virg. 1. Georg.

India mittit ebur. Ouid. 5. Faſt.
Tura nec Euphrates, nec miſerat India coſtum.

N o l i m *furta pudica tori.*] hypallage, pro, nolim furta tori pudici, id eſt, quem pudicum eſſe oporteat. ſic eleg. 32. infra.

Dic mihi quis potuit lectum ſeruare pudicum.

Furta propriè in adulterijs, quia contrectatio fit rei alienæ. vnde *attrectare* & *contrectare* in re Venerea. Sententia eſt. Nihil mihi cum nupta, præſertim matrona & nobili. E

L i b e r t a s *quoniam nulli iam reſtat amanti.*] Quandoquidem ne minimum quidem libertatis amplius ſupereſt amanti. *Iam*, pro Amplius, vt eleg. 3. ſupra, verſ. 1. & eleg. 5. libr. 1. verſ. 17. Seruos omnes eſſe amantes, & amorem ſeruitium docuimus ad eleg. 1. lib. 1. & alias ſæpe.

N v l l v s *liber erit, ſi quis amare volet.*] *nullus*, pro non, vt elegia 22. ſupra. verſ. 28. hac de re vide adnotata ad elegiam 21. verſ. 5. bene addit. *Si quis amare volet*, quia vt inquit P. Syrus:

Amor animi arbitrio ſumitur, non ponitur.

AD ELEGIAM XXIIII.

De Cynthia in Aemulum.

T v *loqueris, cum ſis iam toto fabula libro:*] Se ipſum obiurgat ſub alterius perſona, vt elegia 3. ſup.

Qui nullum tibi dicebas: &c. *Tu loqueris*, id eſt, etiam audes hiſcere, ſiue pergis nugari. *Cum ſis fabula.* id eſt, ſermo omnibus, vt noſter loquitur eleg. 21. ſup. vbi vide adnotata, & Adrianum Iunium adag. 6. Cent. 4. Sic Ouid. eleg. 1. lib. 3. Amor.

Fabula nec ſentis tota iactaris in vrbe.

E t *tua ſit toto Cynthia lecta foro?*] id eſt, carmen de Cynthia. Martialis lemmate, Propertius:

Cynthia facundi carmen iuuenile Properti.

ipſe eleg. vlt. huius libri:

Cynthia quinetiam verſu laudata Properti.

Lecta toto foro; id eſt, in maxima hominum frequentia.

C v i *non his verbis aſpergat tempora ſudor?*] Scaliger legit pro, *ſudor*, *ſurdo.* hoc ſenſu: Cui etiam ſurdo his verbis (quæ duobus verſiculis compræhendit) pudor nôn adſpergat tempora? ego putaui aliquando legendum: *aſpergat tempora ſudore*, vt e deteratur ob ſequentem vocalem aut, vt apud Horatium & Virgilium identidem: ſed nihil nunc muto.

Sudor aſpergat tempora. id eſt, faciem leniter perfundat, vt eleg. 10. lib. 1.

Nonnihil aſperſis gaudet amor lacrymis.

Tempora, pro, facie, vt eleg. 18. ſup.

An ſi cæruleo quædam ſua tempora fuco
Tinxerit.

Similis ſententia de animo æſtuante eſt elegia 22. verſ. 12. vbi vide adnotata de duplici ſudore.

A v t *pudor ingenuus, aut reticendus amor.*] Sententia eſt. Aut pudor ex ingenuo amore eſt, & ita ſilendus ille amor, aut retinendus eſt amor, quia turpis. Siue, Aut ingenuam amas, aut turpem & meretricem. ſi ingenuam pudore tacere te oportet, ſi turpem, & ſilendum tibi eſt. turpitudinem ſuam quemque pudet eloqui, vnde *amor reticendus*, turpis, infandus. Catull. epigr. 6.

Flaui delicias tuas Catullo
Ni ſint illepidæ, atque inelegantes
Velles dicere, nec tacere poſſes.
Verum neſcio quid febriculoſi
Scorti diligis: hoc pudet fateri.

Q v o d *ſi tam facilis ſpiraret Cynthia nobis.*] in alijs libris eſt, *iam.* ſi retinemus, *tam*, ſubaudiendum, quam faciles ſunt illæ vagæ mulieres. *Spiraret facilis*, vt Tibulli elegia 1. libr. 2.

Felix cui placidus leniter afflat amor.

Metaphora à vento ſecundo, vt el. 17. infra:

——*reuocauerit aura puella.*

vbi vide adnotata.

N o n *ego nequitiæ dicerer eſſe caput.*] id eſt, Dux, ſignifer, princeps hominum nequam.

vt *caput cœnæ*, & *caput in epiſtola*, quod præcipuum, fons & origo, vt caput aquæ. Virg. 11. Æneid.

Latio caput horum & cauſa malorum.

Plaut. Aſin. *Caput argento reperiundo.* Lioius libr. 8. *Capita coniurationis*, id eſt, principes. vt ooſter dixit: *Caput nequitiæ*, Sic Plautus Pſeudolo ſc. 5. act. 1. *Dictator* de amatoribus.

Si, inquit, de damoſis natis & amatoribus
Dictator fiat nunc Athenis atticis:
Nemo antecedat filio credo meo:
Ita nunc per vrbem ſolus ſermo eſt omnibus.

Nᴀᴄ *ſic per totam infames traducerer vrbem.*] Plaut. Pſeud. *Ita nunc per vrbem, ſolus ſermo eſt omnibus.* Horat.

Heu me per vrbem nam pudet tanti mali,
Fabula quanta fui.

ipſe eleg. 5. ſup.

Hoc verum eſt tota te ferri Cynthia Roma.

Traduci proprie eſt, duci trans aliquem locum, vt in pompa fit. Suetoo. in Caligula cap. 15. *Carpentum matri inſtituit, quo in pompa traduceretur.* Ductum igitur à ſeruis furciferis, vel ſootibus qui per vias ducontur ad infamiam ſimul ac ſuppliciom. Lioius libr. 2. de Volſcis publico conſilio & voce præcipuis à ſpectaculis exactis: *Vos ciuibus & peregrinis ſpectaculo abeuntes fuiſſe, veſtras coniuges & liberos traductos per ora hominum.*

Vʀᴇʀᴇʀ *& quamuis, nomine verba darem.*] id eſt, licet flagrarem multarum amore, voius tamen, Cynthiæ ſub nomine, ille amor laterer, & ita diſſimularem, ac fallerem. Si, *vreret*, vt eſt in alijs libris, retinemus, erit, Cynthia. *Verba* tribus modis accipiuntur, inquit Palæmon. pro fallacia, vt *dedit mihi verba*, pro ſermone, vt *fecit verba Cicero*: & pro ijs quæ per modos, & tempora declinantur. Ooid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Verbaque dat ſtulto callida Nupta viro.

3. Faſt.

Et iuuat hanc magno verba dediſſe Deo.

& 1. de remedio Amor.

Verba dat omnis amans.

& in epiſt. Cydippes:

Verba, quid exultas, tua ſi mihi verba dederunt,
Sumque parum prudens capta puella dolis.

& 2. de arte amandi:

Cum dare non poſſem munera, verba dabam.

ipſe eleg. 5. lib. 4.

Verſibus auditis quid niſi verba feres.

Qᴠᴀʀᴇ *ne tibi ſit mirum me quærere viles.*] id eſt, ſectari *ſcorta diobolaria*, vt Plaut. Pœnulo, ſiue vt Feſtus, *quadrantarias*. *Quærere*, dictum vt eleg 21. ſup. *Quæritur alter.*

Pᴀʀᴄɪᴠs *infamant, num tibi cauſa leuis?*] Contra Horat. ſat. 2. libr. 1.

—— *Eſt cum meretricibus vnde*
Fama malum grauius, quam res trahit. *Parcius*, minus, vt Virg. ecl. 3.

Parcius iſta viris, tamen obijcienda memento.

Horat. *Parcius iunctas quatiunt feneſtras.*

Infamant, traducunt. Stat. 7. Thebaid.

—— *Acheloon vtroque*

A *Deformem cornu vagus infamabat Atarnat,*

vſus eadem mente ipſe eleg. 9. & 14. lib. 3.

Eᴛ *modo pauonis caudæ flabella ſuperbæ.*] De muſcaria pauonina Martialis lib. 14. epig 67.

Lambere quæ turpes prohibent tua prandia muſcæ
Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit.

Superba caudæ, quia pauonum eſt ſuperbire explicata cauda, maximè cum laudantur. Plinius cap. 20. lib. 10. *glorioſum animal & maleuolum* vocat. Idem de pauo Ouidius, vnde lib. 13. Met.

—— *laudato pauone ſuperbior.*

B Eᴛ *manibus dura frigus habere pilas.*] pilam diu tenendo, quam præbeas frigus pari. *pilam* luſoriam intelligit, cuius iouenior Pithus vt ſcribit Plin. cap. 56. libr. 7. ea luſitaſſe etiam puellas auctor Virgilius io Cyri

Cum lapſa è manibus (Scyllæ) *fugit pila.* de ludo virginali. Lucanus ad Piſones:

Nec tibi nobilitas minor eſt, ſi forte volantem
Aut geminaſſe pilam iuuat, aut reuocare cadentem,
Et non ſperato fugientem reddere geſtu.

Ipſe eleg. 12. lib. 3.

Cum pila veloces fallit per brachia iactus.

Beroaldus pilam ex criſtallo intelligit, quam puellæ ad æſtom refrigerandum teoere ſolent, C ſed nollum laudat auctorem.

Eᴛ *cupit iratum talos me poſcere eburnos.*] pro, cupidè poſcit, vt eleg. 10. lib. 1.

Tu caue ne triſti cupias pugnare puella.

id eſt, pugoes. Sententia eſt. Vt me ludo leniat & placet, rogat vt ſibi talos eburnos emam, qoibus mecum ludat. Ao legendom, *Iratam*. id eſt, vt ſe placem iratam, & ſecum ludam *poſcere me talos*, vt Virg. 11. Æneid.

—— *pacem te poſcimus omnes.*

& Liuius libr. 1. *Verbenas te poſco, ô Rex.* De talis eburnis Martialis libr. 14. lemmate 14. Tali Eborei.

Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

D & epigr. 1. libr. 13.

Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur.

Tali autem numero quatuor iaciebantur (teſſeræ tantum tres.) Cicero bis in lib. 1. de diuin. elegia 33. infra. Cynthia talis ludit:

An nondum eſt talos mittere laſſa manus.

meminit & eleg. 8. & 9. lib. 4. & Diomedes lib. 2. *Oſſibus ludere*, pro, talis.

Qᴠæǫᴠᴇ *nitent ſacra vilia dona via.*] pro vilia Beroaldus legit *Iulia*. & exponit, Cæſarea, magna, ridiculè. *vilia dona*, vt eleg. 10. ſup. verſ. 24. *vilia tura.* vbi vide adnotata. *Nitent vilia*, E quamuis vilia, pulcra tamen videntur. *Sacra via.* Varro cap. 16. lib. 3. de re ruſtica. *Carius in ſacra via, quam mel venit.* & cap. 2. lib. 1. *Sacra via vbi poma veneunt.* Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Munera præterea videat, quæ miſerit alter.
Si tibi nil dederit, ſacra roganda via eſt.

Idem 2. de arte amandi:

Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa
Illa, vel in ſacra ſint licet empta via.

In Priapeijs:

Hæc quæcunque tibi poſui vernacula poma,
De ſacra nulli dixeris eſſe via.

Digitized by Google

A*n pereant, ſi me iſta mouent diſpendia, ſed me*
Fallaci dominæ iam pudet eſſe iocum.] famæ iactura, non rei moueor. *Diſpendia*, damna, ab ære pendendo. vnde *diſpenſatores*. Feſtus in *diſpenſare*. Varro 5. de lingua Latina. *Diſpendium quod in diſpendendo ſolet minus fieri.* Plaut. Mercat. *Amorem*, inquit, *multos illexe in diſpendium*. *Fallaci*, id eſt, quæ noctem mentitur, & *promiſſis amantem ducit* vt ipſe elegia 17. ſup. ait. vide adnotata ad eleg. 5. ſup. verſ. 5. *eſſe iocum. ludos fieri* Plauto. Horat. ſat. 5. libr. 2.

Ne quid tu perdas, neu ſis iocus. Catullus.
Iocum me putat eſſe mœcha turpis.

H*oc erat in primis quod me gaudere iubebas.*] Iracundè, vt eleg. 5. ſup. verſ. 1. *Hoc verum eſt* &c. & mox. *Hoc merui ſperare. Inprimis*, præcipuè, & ante omnia. Seruius in 1. Georg.

Quod me gaudere iubebas. gaudere cum 4. caſu. Cælius Ciceroni libr. 8. fam. *Vt ſuum gaudium gauderent.* Catull.

Gaudia quæ medio die gaudeat.

Plaut. Captiuis ſc. 1. act. 4. E. *Gaude*. H. *quid ego gaudeam?* E. *quia impero*. H. *& gaudeo, etſi nihil ſcio quod gaudeam. Gaudere iubet*, qui pollicetur aliquid boni, vel nunciat. Cicero ep. 2. lib. 7. fam. *Valdè iubeo gaudere te.* eiuſdem generis eſt illud *Iubeo ſaluere*. & illud Catull.

——*Non hoc miſerum ſperare iubebas.*

T*am te formoſam non pudet eſſe leuem.*] Ipſe eleg. 16. ſup.

Formoſis leuitas ſemper amica fuit.

τὸ tam, & ad *formoſam* & ad *leuem* referri poteſt.

V*na aut altera nox nondum eſt in amore peracta.*] non diſſimile eſt illud eleg. 32. infra.

Sin autem longo nox vna aut altera luſu
Conſumpta eſt. contra eleg. 20. lib. 3. verſ. 13.

vbi *nox prima. Peracta*, vt Virg. in Moreto:

Iam nox hybernas bis quinque peregerat horas.

Obſcœnè in Priapeijs: *Quæ quot nocte viros peregit vna.*

E*t dicor lecto iam grauis eſſe tuo.*] id eſt, lectus iam tuus me ferre non poteſt. Iuuenal.

Iam grauis es nobis, & ſæpe emungeris, exi
Ocyus & propera. *lecto tuo*, tibi. eleg. 18. ſup.
Ipſe tuus ſemper tibi ſit cuſtodia lectus.

M*e modo laudabas, & carmina noſtra legebas:*
Ille tuus pennas tam cito vertit amor?] Huc pertinet illud Craſſi in Ciceronem, à quo modò laudatus pro roſtris, eodem ex loco vituperatus erat: *Quid? num me nuper ex hoc loco laudaſti? Laudaui, inquit Cicero, ſed exercendi ingenij gratia. Carmina noſtra*, verſus, quibus te celebraui. *ſcripta* dixit eleg. 13. ſup. verſ. 12. *Ille*, contemptim vt eleg. 21. ſup. verſ. 4. *Pennas vertit*, aliò auolauit, aliò ſe contulit; & hoc eſt quod dixit eleg. 8. ſup.

Omnia vertuntur, certè vertuntur amores.

eadem allegoria eleg. 12. verſ. 14. ſup.

Pennas perdidit ille ſuas.

vide adnotata ad eleg. 9. lib. 1. verſ. 23. *Tam citò*, Ouid. epiſt. 3.

Quò leuis à nobis tam citò fugit Amor?

Seneca cap. 3. de conſol. ad Polyb. *Tam cito te indulgentiæ tuæ pœnituit?*

A C*ontendat mecum ingenio, contendat & arte.*] Ingenium arti antepoſuit:

Ingenium miſera quia fortunatius arte
Credit Democritus. apud Horat. in arte. hinc eleg. 1. lib. 3.

At non ingenio quæſitum nomen ab æuo
Occidet; ingenio ſtat ſine morte decus.

& eleg. 6. lib. 4.

Ingenium potis irritet muſa poëtis. *Spiritum* & *artem carminis*. Horat. coniunxit oda 6. lib. 4.

Spiritum Phœbus, mihi Phœbus artem Carminis.

I*n primis vna diſcat amare domo.*] Infidum riualem ſignificat, qui neſcit vna contentus
B uiuere amica. ergo *diſcat*, vt rudis & imperitus fidei ſeruandæ. ſic eleg. 1. lib. 1.

Donec me docuit &c. & eleg. 5.

Tum graue ſeruitium noſtræ cogêre puellæ
Diſcere. Per *vnam domum*, vnam amicam ſignificat, vt eleg. 11. lib. 1.

Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes.

S*i libitum tibi erit, Lernæas pugnet ad hydras.*] id eſt, ſi iuſſeris, vt licitum & placitum; pro, licuerit, & placuerit. *pugnet ad*, pro aduerſus. Plaut. Pſeud. ſc. 5. act. 1. *Itur ad te*; pro, contra. Terent. *Heaut.* act. 3. ſc. 2. *Ad ſenem aliquam fabricam finget.* Attius Tereo apud No-
C nium in *contendere*:

Video te mulier more multarum vtier;
Vt vim contendas tuam ad maieſtatem viri.

Gell. cap. 4. lib. 18. *Ad ſophiſtas vtebatur eo.* id eſt, aduerſus. *Lernæas hydras. Lernæ paludem* nominat elegia 26. infra. Argiuorum palus Lerna, vbi locus hydra dictus (inquit Seruius ad illud 6. Æneid. *& bellua Lernæ*) qui euomebat aquas vaſtantes vicinam ciuitatem, in quo vno meatu clauſo, multi erumpebant, quod videns Hercules loco ipſo exuſſit, & ita clauſit meatus aquæ. hæc Seruius. Plato in Euthydemo σοφίστριαν fuiſſe hydram
D ait, cuius vno ſermonis capite amputato multa renaſcerentur, quo fortaſſe alluſit Virg. 8. Æneid.

——*non te rationis egentem*
Lernæus turba capitum circumſtetit anguis.

Horat. ep. 1. lib. 2. de inuidia exponit:

——*diram qui contudit hydram* &c.
Comperit inuidiam ſupremo fine domari.

Idem oda 4. lib. 4.

Non hydra ſecto corpore firmior.

De hydræ capitibus variant auctores: Alcæus ἐννεακέφαλον, Simonides πεντηκοντακέφαλον fuiſſe ſcribit. Pauſanias in Corinthiacis vnum
E ei caput fuiſſe, non plura. Ouid. 5. Faſt. *Lernæa Echidna* vocatur; ab Attio, & Plauto *Excetra* (qui addit in Perſa, *ſatius cum excetra pugnare, quam cum amore.*) quod vno abſciſſo capite ſeptem alia excreſcerent. Higinus hydram hanc Typhonis gigantis, & Echidnæ filiam facit.

E*t tibi ab Heſperio mala dracone ferat.*] fabula eſt apud Apollodor. libr. 2. qui negat ea mala in Lybia, ſed in hyperboreorum Atlante aie fuiſſe, quæ Iuno ſuis in nuptijs Ioui muneri dedit: quæ ſeruabat draco immortalis, Typhonis & Echidnæ filius. addit Atlantem rogatu

Herculis ad ea decerpenda iniſſe, cum interim cœlum ceruice Hercules ſuſtineret & deceptum Atlantem cœlum recepiſſe, quoad Hercules ſpiram ſibi feciſſet. alij cæſo Dracone abſtuliſſe, & Euryſtheo dediſſe, illum Herculi reddidiſſe; Herculem obtuliſſe Mineruæ, quæ in hortos illos retulerit. Draconi illi *Ladon* nomen fuit, vt ſcribit Apollonius lib. 2. qui vocat παγχρύσεα μῆλα. Seruius ad illud 4. Æn.

Heſperidum templi cuſtos, &c. In horto Heſperidum Nympharum, inquit, filiarum Atlantis, erant aurea mala Veneri conſecrata, &c. Re- uera, inquit, nobiles fuerunt puellæ, quarum greges abegit Hercules occiſo eorum cuſtode. nam μῆλα ſunt oues, & μηλονόμος, paſtor. Diodorus lib. 5. Varro cap. 1. lib. 2. de re ruſtica. *Vt in Lybia ad Heſperidas, vnde aurea mala, id eſt, ſecundum antiquam conſuetudinem, capras & oues, quas Hercules ex Africa in Græciam transportauit.* ea enim Græci ſua voce appellarunt μῆλα. Higinus Fab. 151. Typhonis Gigantis & Echidnæ filium facit hunc Draconem. meminit Pauſanias Corinthiacis, & Eliacis, & Higinus Fab. 30. Palæphatus: Heſperum virum Mileſium ait fuiſſe, cui oues pulcræ, & fœcundæ, quas eo mortuo relictis filiabus duabus Hercules abduxerit cum paſtore cui nomen Draco. Plinius cap. 1. lib. 5. & Solinus in Mauritania fuiſſe aiunt hortos Heſperidum flexuoſo maris meatu, vnde Draconis fabula. Feſtus in *Dracones*. Propter vigilantiam ait fingi Dracones incubare theſauris cuſtodiæ cauſa. Iuuenal. ſat. 14.

—— quam ſi fortunas ſeruet eaſdem
Heſperidum ſerpens, aut ponticus.

TETRA *venena libens, & naufragus ebibat vndas.*] id eſt, volens & ſponte, quod eſt eleg. 17. ſupr.

Nunc iacere è duro corpus iuuat, impia, ſaxo,
Sumere & in noſtras tetra venena manus.

NAVFRAGVS *ebibat vndas.*] fracta naue, magnis poculis à Neptuno inuitetur, vt Plautus loquitur Rudente. Ouid.

Quærat auarus opes, & quæ laſſarit eundo
Aequora periuro naufragus ore bibat.

Naufragium autem genus leti atrociſſimum, quia talis interitus non ſine graui ſenſu eſt. Cic. 1. Tuſc. Ouid.

Nec letum timeo, genus eſt miſerabile leti.
Demite naufragium mors mihi munus erit.

Ebibat, hyperbolicῶς. Plaut. Curculione: *Quæ mihi miſero amanti ebibit ſanguinem.*

ET *nunquam pro te deneget eſſe miſer.*] id eſt, tua cauſa. vt eleg. 15. lib. 1.

Alpheſibœa ſuos vlta eſt, pro coniuge fratres.

Deneget, recuſet, vt eleg. 6. lib. 1. verſ. 9. *Miſer*, exercitus, laborioſus, mille malis conflictetur. Cicero pro Plancio diſtinguit miſerum ab exercito.

QVOS *vtinam in nobis, vita, experiare labores.*] id eſt. Quorum laborum velim in vtroque noſtrum periculum facias, vter libentius tuo iuſſu, tanquam Euryſthei Hercules, eiuſmodi ærumnas ſuſcipiat.

IAM *tibi de timidis iſte proteruus erit.*] id eſt, ferox & inſolens. Donat. in Hecyram: *Pro-*

A *teruus*, immoderatus, & ſuperbus, à proterendo. nam proteruus eſt, qui dum alius obuius eſt, proterit, quod & tauri faciunt, in appetitu coitus feminarum in quas calent. *Eris de timidis*. id eſt, de numero timidorum. Cicero 1. de leg. *Vnum Clitarchum excipio, neque præterea quemquam de Græcis.* & pro Cæcinna: *De liberis quiſquis eſt.* id eſt, de numero liberorum.

QVI *nunc ſe in tumidum iactando venit honorem.*] id eſt, præter meritum in honorem euectus eſt à Cynthia, & *contingit ſidera plantis. Venit in honorem*, vt eleg. 9. lib. 3.

In tantum formæ proceſſit honorem.

B Cicero ep. 27. l. 7. *Terra nata in honorem adducere.* Terent. Eunuch. *Vbi me videt eſſe in tantum honorem. Tumidus honor*, qui tumidos & inflatos reddit. vt eleg. 22. ſupr.

Inſanos caditur ad numeros.

Hac mente eleganter Diogenes apud Laërtium ἔλεγε τοὺς ῥήτορας, δόξης ἀνδράποδα.

DISSIDIVM *vobis proximus annus erit.*] id eſt; adferet diſſidij cauſam, vt eleg. 2. lib. 1.

Diſcordia Phœbi.

AT *me non ætas mutabit tota Sibyllæ.*] elegia proximè ſequenti eadem ſententia:

At me ab amore tuo deducet nulla ſenectus.

C & eleg. 25. ſupr.

—— vt nunquam ſolueret vlla dies.

De *ætate Sibyllæ* dictum eleg. 2. ſup.

Et ſi Cumæa ſecula vatis agat.

Lactant. cap. 6. lib. 1. de falſa religione: σιὸς Æoles, pro θεὸς, & βουλὴ, pro βουλή, vnde Sibylla.

NON *labor Alcidæ, non niger ille dies.*] οὐδὲ ποτε, mutabit. *Alcidæ*, Herculis. Apollodorus lib. 2. Pythiam, ait, Herculem vocaſſe primum conſulentem oraculum, cum prius Alcides vocaretur. *Ille dies*, nimium notus, vel tremendus, vt *ille Leo*. vide eleg. 11. ſup. verſ. 4.

D TV *mea compones, & dices oſſa, Properti,*
Hæc tua ſunt, eheu tu mihi certus eras.]

Quod officium carorum erat. ſic eleg. 17. l. 1.

An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis.
Oſſaque noſtra tuo nulla tenere ſinu.

& mox: *Molliter & tenera poneret oſſa roſa. Ponere*, componere, reponere, locare oſſa, condere eodem ſignificatu. Horat.

Omnes compoſui felices. Perſ. ſat. 3.

—— tandemque beatulus alto
Compoſitus lecto. Virg.
—— nunc placida compoſtus pace quieſcit.

E *Et dices*, quereris, mimeſis, vt el. 11. ſup.

Nec dicet, cinis hic docta puella fuit.

& eleg. 1. ſupr.

Taliaque illacrymans muta iace verba fauilla,
Huic miſero fatum dura puella fuit.

Properti, vt eleg. 8. ſup.

Prima moriere ætate, Properti.

& eleg. 10. lib. 3.

Non hinc vlla tibi ſperanda eſt fama, Properti.

Nominat autem Propertium oſſa condendo, quia: *Gaudent compoſiti cineres ſua nomina dici.* vide eleg. 13. ſupr.

Nec fueris nomen laſſa vocare meum.

Et ingemiſcit ad mentionem mortui, cum

ait *eheu*, vt eleg. 20. ſup. verſ. 16. dicitur *& heu* & *eheu*, vt *hem* & *ehem*: Chariſ. lib. 2. *Tu mihi certus eras*, vt Sabinus in epiſtola Demophoontis: *Demophoon dites, hei mihi fidus erat.* & Ouid. 2. de Rem. Amor.

Parcius è multis mater deſiderat vnum,
Quam qua flens clamat, tu mihi ſolus eras.

Certus, conſtans, fidus, vt notaui ad eleg. 19. lib. 1. verſ. 24. hoc eſt quod dixit verſu vlt. eleg. 17. ſupra:

Tum flebit cum mi ſenſerit eſſe fidem.

CERTVS *eras eheu, quamuis nec ſanguine auito*
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.] veteres libri habent: *Nauta diues eras.* Beroaldus emendauit. *Non ita diues.* id eſt, non valdè, vt Terentij Prolog. Andriæ: *Non ita diſsimili ſunt argumento ac ſtylo.* & eleg. 18. lib. 1.

Non ita ſaua tamen. Variis in locis rem ſibi tenuem fuiſſe Propertius ſignificat, vt el. lib. 4. vbi *tenues lares* ſuos vocat & ait:

Nam tua cum multi verſarent rura Iuuenci,
Abſtulit excultas pertica triſtis opes.

& eleg. 5. lib. 3.

Nec mihi mille iugis Campania pinguis aratur.

& eleg. 8. lib. 1.

Illa vel anguſto mecum requieſcere lecto.

Ouid. el. 3. lib. 1. Amor. de ſe ipſo.

Si me non veterum commendant magna parentum
Nomina, ſi noſtri ſanguinis auctor eques.
Nec meus innumeris renouatur campus aratris,
Temperat & ſumptus parcus vterque parens.

Sanguine auito nobilis, inquit, quia auitus ſanguis nobilitatem parit, ſiquidem, vt ait Liuius lib. 8. *Patricij ſunt, qui patrem, auumque ciere poſſunt.* ſic eleg. vlt. lib. 4. *Auita tropaa.* & *nobilis ſanguine*, quia & alia re nobiles eſſe poſſumus, vt virtute, doctrina, ſcelere. vt alias dictum.

NIL *ego non patiar.*] ſic eleg. 26. infra:

Omnia perpetiar, &c. Omnia licet acerba & non ferenda. *Nil non*, vt Horat. in arte:

— *nihil non arroget armis.*

NVNQVAM *me iniuria mutat.*] el. 8. lib. 3.

Non eſt certa fides quam non iniuria verſat.

vbi ſe fidelem probat iniuriam ferendo. *Iniuria*, vt cum excluditur amator. vide eleg. 16. ſup. verſ. 31, & eleg. 3. lib 1. verſ. 35.

FERRE *ego formoſam nullum onus eſſe puto.*] pati faſtidia formoſæ leue & facile. Permanet in tranſlatione, vt *ſeruitium mite* ſignificet. quemadmodum dixit ſup. eleg. 20. verſ. 20. Quid ferre aliquem, expoſui ad el. 8. ſup. verſ. 14.

CREDO *ego non paucos iſta periſſe figura.*] vide initium eleg. 6. ſupr. τὸ *Iſta* δεικτικῶς. vt eleg. prox. ſeq.

Iſta meis fiet notiſsima forma libellis.

CREDO *ego ſed multos non habuiſſe fidem.*] id eſt, fide & conſtantia caruiſſe. *Habere fidem*, eſt hîc ſeruare, vt eleg. 15. ſup.

Verus amor nullum nouit habere modum.

Sic *tenere fidem* dixit el. 18. lib. 1. Aliud eſt, habere fidem alteri.

PARVO *dilexit ſpatio Minoida Theſeus*
Phyllida Demophoon; hoſpes vterque malus.] Confundit *diligere & amare*, vel potius propriè, quia diligere minus eſt, quam amare. Cicero

A ep. 1. lib. 1. ad Brutum. *Clodius trib. pl. deſignatus valdè me diligit, vel, vt ἐμφατικώτερον dicam, valdè me amat.* & ep. 14. lib. 9. fam. *Tantum acceſſit, vt nunc denique amare videar, antea dilexiſſe.* & ep. 47. lib. 13. *Vt ſcires eum à me non diligi ſolum, ſed etiam amari.* *Minoida*, Ariadnam. dixi ad eleg. 14. ſup. verſ. 7. totam hiſtoriam vide apud Catullum in nuptiis Pelei.

PHYLLIDA *Demophoon: hoſpes vterque malus.*] fabula Phyllidis Thracum reginæ, & Demophoontis filij Theſei legenda apud Higin. fab. 59. & Ouid. in ep. Phyllidis. tangit & 3. de arte amandi:

B *Quare nouem cur iſſe vices dicatur & audi,*
Depoſitis ſyluas Phyllida fleſſe comas.

& 1. de Remedio:

Vixiſſet Phyllis ſi me foret vſa magiſtro;
Et per quod nouies, ſæpius iſſet iter.

IAM *tibi Iaſonia nota eſt Medea carina,*
Et modo ſeruato ſola relicta viro.] vide quæ hac de re adnotaui ad eleg. 21. ſup. verſ. 11. & 12. *Nota carina Iaſonia.* id eſt, ob nauem Argo, qua cum Argonautis, & Iaſone relicta patria in Græciam venit Medea. & nota ac nobilis hiſtoria, nota Cynthiæ & ob Argonautica Apollonij & Varronis Atacini; de quibus C eleg. vlt. infra:

Perfecto ludebat Iaſone Varro.

Viro 3. caſu, pro, à viro. *Seruato*, quem incolumem præſtitit aduerſus tauros ignituomos, Draconem & ſegetem armatorum virorum. Exprobrat id Iaſoni apud Euripid. τῷ Medea act. 3. vide & Ouid. 7. Metam. Huc pertinent verſus veteris Poëtæ apud Chariſ. lib. 4.

Non memoro, quod Draconis ſæui ſopiui impetum,
Non quod tauros domaui, & ſegetis armata manus.

DVRA *eſt, qua multis ſimulatum fingit amorem.*] id eſt, ſæua & crudelis, quæ multos promiſſis ducit, & mentitur noctem, hoc enim, vt D dixit eleg. 17. ſup.

Eſt infectas ſanguine habere manus.

Dura, vt eleg. 1. verſ. vlt. ſupr. & eleg. 22. infra, verſ. 11. & 43. *Simulatum fingit amorem.* ἐκ τοῦ αὐτοῦ, pro ſimulat, & fingit, vt Virgil. *Labantem impulit.* 4. Æneid. Donat. in Phormionem: *Simulare & fingere, pro vero falſum tradere.* ſic eleg. 6. ſupra: — *falſos fingis tibi ſæpe propinquos.* *Nam nihil fingitur, niſi falſum*, inquit Donatus. Huc pertinent verſus Ennij apud Iſidorum cap. 55. lib. 1.

ET *ſe plus vni ſi qua parare poteſt.*] benè eleg. 2. E lib. 1. *Vni ſi qua placet, culta puella ſat eſt.* τὸ *Quam*, ſubauditur. *Plus* (quam) *vni.* id eſt, pluribus quam vni. vide exempla apud Scaligerum in Varron. de re ruſt. p. 218. & 219. vbi & hunc verſum citat. τὸ *Si qua* definitè, de Cynthia, vt eleg. 3. ſupr.

Nec ſi qua Arabio lucet bombyce puella.

Parare vero hic videtur eſſe ornare ſe, & excolere, vel paratam & promptam præbere, vt eleg. 9. lib. 1.

— *quod ſit ſatis illa parata.*

Plaut. Aulul. ſc. 4. act. 1. *Ibo igitur, parabo.* id eſt, adornabo nuptias. Virg. 6. Æneid.

— *thalamique ante ora parati Regifico luxu.*

Cic. pro Milone: *Pauliſper dum ſe vxor, vt fit, comparat, commoratus eſt.* id eſt, adornat ad iter. & *Parare ſe ad dicendum*: in Oratore. *Poteſt*, ſuſtinet, vt alias monui.

N o l i *nobilibus, noli conferre beatis.*] An (me) componere noli cum illis qui iactant genus & nomen inutile; ſed velis anteponere? An *conferre*, prodeſſe? An dirigere ad illos amorem tuum; nam *amorem* dixit verſu ab hoc ſecundo ſupra? ſic Plaut. in Curcul. ſc. 1. act. 1. *Ita tuum conferto ſemper amorem, ſi ſapis.* Puto dictum vt, *dare*, & *præbere*; vt Cicero ſæpe; *Conferre ſtudium, officium, liberalitatem in aliquem.* Cur non vult conferre nobilibus & beatis? Quia beati illi, & nobiles, opibus & maiorum imaginibus fulti faſtidiunt; pauper, vt ego, contra. vide Tibullum de pauperis officiis in eam ſententiam eleg. 5. lib. 1. Nobilibus, inquit, quia:

Neſcit amor priſcis cedere imaginibus.

V i x *venit extremo, qui legat oſſa die.*] aut *venit*, pro eſt; aut *venit*, ad exſequias, vt el. vlt. lib. 4.

Venit ad exſequias; &c. *Legat oſſa*, quod charorum & neceſſariorum eſt, de quo eleg. 9. ſup. verſ. 14. ſic eleg. vlt. lib. 4.

Oſſaque legiſti non illa ætate legenda
Patris. Virg. 6. Æneid.

Oſſaque lecta cado texit Corinæus aheno.

Sueton. in Auguſt. cap. 100. *Vt nonnulli cenſuerint legenda oſſa per ſacerdotes ſummorum collegiorum.* Ibid. *Reliquias legerunt priores equeſtris ordinis.* Liuius lib. 36. *Ad legenda oſſa Macedonum* (inſepultorum) *miſit.* vide Mart. ep. 56. lib. 8. Seneca de Conſol. ad Marciam. cap. 22. *Extremo die*, qui *niger* dictus ſupra hac elegia. vide eleg. 11. ſup. verſu 4.

I l *tibi nos erimus.*] ſubaudi, qui tua legamus oſſa.

—— S e d *tu potius, precor, vt me*
Demiſſis plangas pectora nuda comis.] Epanorthoſis, qua melius amicæ, quam ſibi ominatur, vt apud Ouidium Penelope:

Dij potius faciant, vt euntibus ordine fatis
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.

ſupra hac elegia eadem mente dixit:

Tu mea compones; &c. Eſt autem dilogia multiplex, *me plangas*, id eſt, cum planctu lugeas. & *plangas* (percutias) *pectora nuda*, & ipſa nuda pectora, vt eleg. 13. ſup.

Tu vero nudum pectus lacerata ſequeris.

Pectora, pro, pectus, vt Ouid. el. 5. lib. 1. Triſt.

Pectoribus quantum tu noſtris vxor inhæres.

Petron. *Non contenta vulgari more funus paſſis proſequi crinibus, aut nudatum pectus in conſpectu frequentiæ plangere.* Seneca cap. 6. de Conſolat. ad Marciam: *Ingerantur lacerato pectori manus. Demiſſis comis*, vt Ouid. in ep. Ariadnæ:

Aſpice demiſſos, lugentis more, capillos.

In lege Numæ apud Gellinm cap. 3. lib. 4. & Feſtum in *Pellices. Pellex Iunonis aram ne tagito. ſi tagit Iunoni crinibus demiſſis agnum feminam cædito.* vide Briſſon. form.

A

AD ELEGIAM XXV.

Ad Cynthiam.

V n i c a *nata meo pulcherrima cura dolori.*] ambiguè τὸ *vnica*, vel eximia & ſingularis, vt eleg. 2. lib. 1.

Vnica nec deſit iucundis gratia verbis.

vel, quam ſolam amaui, & amaturus ſum, vt eleg. 13. ſup.

Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.

& eleg. 7.

B *Tu mihi ſola places, placeam tibi, Cynthia, ſolus.*

& eleg. 12. lib. 1.

Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

Cura, pro, amore, vt notaui ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 36. *Nata*, vt Ouid. in ep. Acontij:

Seruentur vultus ad noſtra incendia nati.

& eleg. 5. lib. 2. amor.

Hei mihi perpetuum nata puella malum.

& eleg. 17. lib. 2. amor.

O facies oculos nata tenere meos.

Sabinus in ep. Paridis:

—— *Heu flammis nata puella meis.*

C *Meo dolori*, mihi miſero, vt dixi eleg. 16. ſup. verſ. 13.

E x c l v d i t *quoniam ſors mea, ſæpe veni.*] Quandoquidem iniqua mihi fortuna admitti me vetat, ſæpe veni. *Excludit*, vt eleg. 5. lib. 1.

—— *excluſum quid ſit abire domum.*

Sors mea, vt Virg. 6. Æneid. *Fata mea.* & eleg. 1. lib 1. *Noſtra Venus.* & eleg. 4. lib. 4.

—— *iniuſta præmia ſortis habes.*

Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Et tibi ſacratum ſors mea rupit opus.

Quod eſt eleg. 6. lib. 1. Triſt.

Infelix domini quod fuga rupit opus.

D vide adnotata ad eleg. 17. ſup. verſ. 5. τὸ *ſæpe*, ambiguè. & *ſæpe-excludit.* & *ſæpe-veni*, vno verbo, vt eleg. 18. ſupr. verſ. 30. Sic & hac eleg. verſ. 16. *Sæpe-liquore.* vide adnotata de verbo. *veni.* eleg. 14. ſup. verſ. 20.

I s t a *meis fies notiſſima forma libellis.*] id eſt, magis ac magis noteſcet meo carmine. ſic eleg. 5. ſupra:

Quæ fieri noſtro carmine nota velit.

& eleg. vlt. infra:

Cynthia quinetiam verſu laudata Properti,
Hos inter ſi me ponere fama volet.

& eleg. 2. lib. 3.

E *Fortunata meo ſi qua es celebrata libello.*

C a l v e *tua venia, pace Catulle tua.*] id eſt, cum veſtra bona gratia dixiſſe liceat. Ita loquuntur qui vitare volunt offenſionem, & inuidiam potentiorum; Eſt autem vtrumque Pontificale verbum. Virg. *Poſce Deos veniam*, & mox: —— *pacemque per aras Exquirunt.* Idem: *Si ſine pace tua.* Lucret.

—— *ac prece quæſit Ventorum pauidus paces.*

Cicero pro C. Rabirio: *Pacem ac veniam peto.* Q. Catul. *Pace mihi liceat cæleſtes dicere veſtra.* Petron. Arbiter: *Pace veſtra liceat dixiſſe; primi omnem eloquentiam perdidiſtis.* Liuius lib. 6. *Pacem deam adorare hoſtia cæſa.* Terent. Eunuch. *Quæſo*

pace quod fiat tua. id eſt, gratia & voluntate inquit Donat. Idem in Phorm. *Hoc à te bona venia expeto.* id eſt, inquit, ſine ira & diſcordia. De Caluo & Catullo dicetur ad eleg. vlt. infra. Eſt autem apoſtrophe ad abſentes, vt eleg. 2. ſupr. *Iuppiter ignoſco*, &c. & eleg. 3. ſup.

Nunc Pari tu ſapiens, &c.

MILES *depoſitis annoſus ſecubat armis.*] non abiectis, quod flagitij eſt, ſed depoſitis impetrata miſſione, & accepta rude. Ouid.

Feſſus in acceptos miles deducitur agros:
Tutaque depoſito poſcitur enſe rudis.

Seruius in illud 12. Æneid. *Armaque depoſuere humeris:* vt ſpectaturi, inquit, vel feſſi. Horat. oda 14. lib. 4. dixit: *Compoſitis armis. Annoſus*, Ouidio, ſenex:

Turpe ſenex miles, turpe ſenilis amor.

De Veteranis autem, & eorum ſtipendiis Suidas, Βετερᾶνος, [illegible]. Sed Auguſtus ad annos viginti retraxit, cum antea viginti quinque ſtipendia merenda eſſent, vt apparet è Seruio in illud Virg. *Sacrata reſoluere iura. Secubat.* Solus & ſeorſum cubat. Male Scaliger legit: *Miles ſepoſitis annoſus decubat armis. Secubare*, hic refertur ad miſſionem contubernio liberam. nam, vt ait Veget. lib. 1. de re milit. *Decem milites ſub vno papilione degentes, contubernium; & Decanus, qui ijs præerat, dicebatur caput contubernij.* Alibi *ſecubare* eſt verbum religionis & caſtus.

GRANDÆVIQVE *negant ducere aratra boues.*] nempe, quia feſſi, vt eleg. 28. infra:

Et iam luna negat toties deſcendere cælo.

Ab æuo grandi, grandæuus, vnde *grandæuitas* Attio apud Nonium. Virg. 4. Georg. de apib.

——*grandæuis oppida curæ.* Plaut. Aulul. *Scio ætatem eſſe grauidem itidem vt pecuniam.* Ætatis gradus in bubulo genere quatuor ponit Varro cap. 5. lib. 2. de re ruſt. *Negant ducere aratra*, quod eleg. 3. ſupr. verſ. 47. *Detrectant aratra. Ducere aratra*, vt Virg. 3. Georg.

——*grauibus iuga ducere plauſtris.*

Ibid. *Atque illis iam ſæpe rotæ ducuntur inanes.*

PVTRIS *& in vacua requieſcit nauis arena.*] id eſt, ſitu & carie confecta & exeſa. Ouid. lib. 1. de Ponto dixit: *Vitiata putredine nauis.* Putres aut quaſſæ naues quia inutiles nauigationi, in naualia ſubducebantur. Ouid. eleg. 7. lib. 4. de Ponto:

In caua ducuntur quaſſæ naualia puppes,
Ne temere in medijs diſſoluantur aquis.

Lucanus: ——*& emeritas repetit naualibus alnos.* Plaut. Caſina. ſc. *Vt properarem. Subductam nauim rurſum in puluinarium. Requieſcit, Recondita ſenet quiete*, dixit Catullus in Phaſelo. vide quæ notaui ad illud el. 16. lib. 1. *Requieſcere poſtes. Vacua arena*, ſolo ac deſerto littore; vide adnotata ad eleg. 8. lib. 1. verſ. 15.

ET *vetus in templo bellica parma vacat.*] addidit bellica (id eſt, bello gerendo apta, vt dictum ad illud eleg. 15. ſupr. *Bellica nauis*) quia & parma eſt gladiatorum, qui ex ea *parmularij* dicti apud Sueton. Parma autem aut picta iuſti militis: aut pura, tyronis. Ipſe eleg. 11. lib. 4.

Picta nec inducto fulgebat parma pyropo.

A Virg. *Duſe leuis nuda, parmaque inglorius alba.*

Quid Parma adnotaui ad illud Tibulli lib. 4.

Parma ſeu quis dextra velit, ſeu læua tueri.

Vacat, id eſt: feriata eſt, vt de Machæra dixit Plautus in milite. *Vacare*, & vacationes militiæ ſunt, & vacui, otioſi. Arma in templis ad poſtes, columnas, parietes figebantur. Virg. 3. Æneid.

Aere cauo clypeum magni geſtamen Abantis
Poſtibus aduerſis figo, &c. & lib. 7.
Multaque præterea ſacris in poſtibus arma.

Ouid. eleg. 7. lib. 4. de Ponto:

Miles vt emeritis non eſt ſatis vtilis armis,
B *Ponit ad antiquos, quæ tulit arma Lares.*

& lib. 15. Metam.

Cognoui clypeum, læuæ geſtamina noſtræ,
Nuper Abanteis templo Iunonis in Argis.

Horat. ——*Veianius armis*
Herculis ad poſtem fixis latet abditus agro.

Idem: *Nunc arma, defunctumque bello*
Barbiton hic paries habebit.

AT *me ab amore tuo deducet nulla ſenectus.*] vide eleg. prox. ſupr. adnot. ad verſ. 33. *Nulla ſenectus*, nec mea, nec tua quamuis longa & grauis. *Deducet*, dixit *abducere* eleg. 11. lib. 1.

Nec ſinet abduci, te tuus ardor aget.

C *Deducere* etiam verbum ſtupri, vnde iocus Ciceronis, & nouæ nuptæ. Ipſe eleg. 3. lib. 4.

Quæ mihi deducta fax, &c.

Ab amore tuo, id eſt, à te, vt eleg. 19. lib. 1.

Sed ne forte tuo careat mihi funus amore.

id eſt, te amica.

SIVE *ego Tithonus, ſiue ego Neſtor ero.*] id eſt, maximè ſenex. ſic Virg.

Et nunc ille Paris. id eſt, adulter. Ciceroni βοῶπις, pro Claudia. & *Agamemnon* Pompeius. Plaut. Menech. *Barbatum, tremulum, Titanum, Cycno prognatum patre.* De Tithono dictum eleg. 18. ſup. verſ. 7. de Neſtore eleg. 13. ſup. verſ. 46.

D

NONNE *fuit ſatius duro ſeruire tyranno.*] ſic eleg. 17. lib. 1.

Nonne fuit melius dominæ peruincere mores?

Satius à ſatis deducit Chariſ. lib. 1. ſic potius à potis. Similis ſententia el. 9. lib. 1.

Tum magis Armenias, &c.

Duro tyranno. Phalaris ſignificatur, cuius præter ceteros nobilitata crudelitas. Cic. 2. & 3. offic. idem 6. Verr. *Crudeliſſimus omnium tyrannorum* vocatur.

ET *gemere in tauro ſæue Perille tuo.*] vide Oui-
E dium el. 11. l. 3. Triſt. qui hãc hiſtoriam narrat. Item Valer. Max. cap. 2. lib. 9. de crudelitate, qui tamen Perilli nomen non ponit, Plutarch. in comparatione hiſtoriarum Græcarum & Romanarum; vbi hac in re iuſtum ait viſum Phalaridem, quod auctorem pœnæ ea pœna primum affecerit, meminit & Plinius cap. 8. lib. 34. Lucianus vocat Perilaum non Perillum. Iuuenal. ſat. 8.

——*Phalaris licet imperet vt ſis*
Falſus, & admoto dictet periuria tauro.

Ouid. eleg. 1. lib. 5. Triſt.

Ipſe Perillæo Phalaris permiſit in ære
Edere mugitus, & bouis ore queri.

Idem in Ibin:

Aere Perillæo veros imitere iuuencos
Ad formam tauri conueniente ſono.
Vtque ferox Phalaris, lingua prius enſe reſecta,
More bouis Paphio clauſus in ære gemas.

& 1. de arte amandi:

Et Phalaris tauro violenti membra Perilli
Torruit, infelix imbuit auctor opus.

GORGONIS *& ſatius fuit obdureſcere vultu?*] id eſt, Meduſæ aſpectu in durum verti lapidem, ſiue lapideſcere, ſiue *fieri lapidem*, vt ipſe locutus eleg. 9. ſupr. vide Iunium prou. 70. cent. 7. Apollod. lib. 2. Ouid. 4. Metam. Idem votum Tibulli el. 4. lib. 2.

Quam mallem in gelidis montibus eſſe lapis.

CAVCASEAS *etiam ſi pateremur aues.*] id eſt, vel ſi me aquilæ lancinarent. *Pateremur* vt Adrianus Imperator: *Culices pati rotundos.* & ipſe eleg. 1. lib. 1.

—— ferrum patiemur & ignes.

Caucaſeas aues, aquilas, vide adnotata ad eleg. 1. ſup. verſ. 69. & 70.

SED *tamen obſiſtam, teritur rubigine mucro*
Ferreus, & paruo ſæpe liquore ſilex.] hypophora. *Sed tamen*, vt Gallicè dici ſolet: *Voire mais. Obſiſtam*, an adero, nec recedam; vt *obſtare*, pro adſiſtere, vnde dictæ *obſtetrices*, quæ adſunt parturientibus? an ſufferam, & quaſi aduerſus dolorem, & iniuriam pugnabo. vt Lucret.

—— primuſque obſiſtere contra.

Sed legitur etiam *obſcura*, quod epitheton conuenit rubigini ferri. Virg. 1. Georg.

Cum caput obſcura nitidum ferrugine tinxit.

Alias legitur *Obſita* corruptè. An *obſtita*? Feſtus ex Cloatio & Ælio Stilone *Obſtitum* exponit, *Violatum, attactumque de cælo.* ex Cincio: *Qui Deo deaue obſtiterit.* eſt & *obſtitum*, obliquum, & producit mediam: *Teritur rubigine mucro*, &c. Plutarch. περὶ παίδων ἀγωγῆς. σταγόνες τῶν ὑδάτων πέτρας
D κοιλαίνουσι· σίδηρος δὲ καὶ χαλκὸς ταῖς ἐπαφαῖς τῶν χειρῶν ἀποτρίβεται. Chetilus:

Πέτρας κοιλαίνει ῥανὶς ὕδατος ἐνδελεχείῃ. Bion:
Ἐκ θαμινῆς ῥαθάμιγγος ὅπως λόγος αἰὲν ἰοίσας
Χ' ἁ λίθος ἐς ῥωχμὸν κοιλαίνεται.

Ouid. eleg. 10. lib. 4. de Ponto:

Gutta cauat lapidem, conſumitur anulus vſu,
Et teritur preſſa vomer aduncus humo.

& 1. de arte amandi:

Ferreus aſſiduo conſumitur anulus vſu,
Interit aſſidua vomer aduncus humo.
Quid magis eſt durum ſaxo? quid mollius vnda?
Dura tamen molli ſaxa cauantur aqua.

E Lucret. lib. 4.

Nonne vides etiam guttas in ſaxa cadentes,
Humoris longo in ſpatio pertundere ſaxa.

& libr. 1. *Stillicidi caſus lapidem cauat.* Tibull. eleg. 4. libr. 1.

Longa dies molli ſaxa peredit aqua.

Horat. ſat. 1. lib. 1. *—— ô Pater & Rex*
Iuppiter, vt pereat poſitum rubigine telum.

Virg. 1. Georg.

Exeſa inueniet ſcabra rubigine pila.

Mucro, inquit Seru. in 11. Æneid. eſt cuiuſlibet teli acumen. dictus à longitudine, inquit Iſidorus cap. 6. lib. 18. quia Græci μακρὸς lon-
A gum dicunt. *Rubigo*, inquit Seruius ad illud 1. Georg. *—— & mala culmos. Eſſet rubigo*, propriè eſt, vt Varro dicit, vitium obſcœnæ libidinis, quod vlcus vocatur. id autem abundantia & ſuperfluitate humoris ſolet naſci, quæ Græcè σατυρίασις dicitur. Inde igitur transfertur ad vitium ſegetis, & ferri: à robo colore: id eſt, rubro, vel ruſo Feſto, vnde Robigus Deus, & robigalia. Iſidorus imperitè lib. 16. à rodendo, & æruginem ab erodendo. *Sæpe-liquore*, vno verbo vt *ſæpe-veni* verſ. 2. huius elegię. *Silex*, genus lapidis duriſſimi, vnde exilit ignis. Seruius in 1. Æneid. & Iſidor. cap. 3. lib.
B 16. *Silex & ferrum* coniunguntur hic, vt apud Tibullum eleg. 1. lib. 1. quem locum vide.

AT *nullo dominæ teritur ſub limine amor, qui*
Reſtat.] Scaliger in Varronem vno verbo legit, *Sublimine*, & ita à Varrone dictum putat, *Porta ſublimentum*; vt à monimen & documen, monimentum & documentum. vnde Deus Limentinus. Idem Scaliger hîc ὑπέρθυρον exponit, quod vet. gloſſ. *Superlimen*: & ſic explicat. Amor qui reſtat de me, durat: cum de ferro nihil tandem reſtet, quod duret. ego contra *Sub limine*, in limine expono, vt eleg. 9. ſupr.

—— duris cecidêre ſub armis.

C & eleg. 27. infra:

—— Stygia ſedeat ſub arundine remex.

& eleg. 4. lib. 4.

Sic ſim hoſpes patiare tua regina ſub aula.

vide adnotata ex Horatio ad illud el. 16. lib. 1.

Turpis & in tepido limine ſomnus erit.

Eſt autem ſententia: Gutta terit lapides ſilices, duriſſimos; Dominæ limen lapideum in quo iaceo pernox non poteſt amorem meum terere, & conſumere. Turneb. cap. 11. lib. 17. *Sublimen*, inquit, *vno verbo pro faſtu hic multi accipiunt: Duobus etiam verbis poteſt legi. Quamuis aſpera fores*
D *ſint & limen durum, ad quod excubet excluſus amans, tamen eo non teritur amor, qui medullis penitus inhæſit, altéque deſcendit in venas.* hæc ille ex Beroaldo.

ET *immerita ſuſtinet aure minas.*] hypallage, pro aure mea immerentis. vt eleg. 4. ſupra:

Immeritos vngues. vbi vide adnotata. ſimili modo Ouid. in ep. Medeæ:

Iniuſtis auribus apta loqui.

id eſt, grata ei quæ mihi iniqua eſt. Sed leg. *Immeritas ſuſtinet*, vt eleg. 7. lib. 1.

Iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.

id eſt, faſtus & iniurias. Sic Cic. pro Quintio: *Scurra diuitis quotidianum conuicium ſuſtinere.*

E VLTRO *contemptus rogat, & peccaſſe fatetur*
Læſus.] Terent. Eunuch. act. 1. ſc. 1. hac de re: *Et te vltro accuſabis, & ei dabis vltro ſupplicium.* Idem Adelph. ſc. 3. act. 4. *Ita putant ſibi fieri iniuriam; vltro ſi quam fecere ipſi expoſtulant, & vltro accuſant.* vide Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor. *Contemtus*, iniuria affectus. vnde *Contumelia meretricum* Terentio, &: *Tot modis contemptus, ſpretus? Rogat*, hoc eſt quod dixit eleg. 9. lib. 1.

—— ſupplexque venis ad iura puellæ.

Plaut. Aulul. *Quin vltro tibi ſupplicatum aduenio.* vt hic, *Vltro rogat. Peccaſſe fatetur Læſus*, ſe culpam commeruiſſe ait licet falsò, qui accepit iniuriam. Lædere, damno, vel malo aliquo affi-

cere. eleg. 10. lib. 1.

Ponere læſa minas. & el. 16. eiuſd. libri:

Læſit petulantia linguæ.

Et *inuitis ipſe redit pedibus.*] tribuit parti, quod eſt totius, vt eleg. 6. ſupr.

Quæ ſupra nunquam pes inimicus eât.

vide illic adnotata. ſic & Tibull. eleg. 7. lib. 2:

Iuraui quoties rediturum ad limina nunquam:
Cum bene iuraui, pes tamen ipſe redit.

Inuitis, vt eleg. 18. ſup. verſ. 14.

Inuitum terris præſtitit officium,

Tv *quoque, qui pleno faſtus aſſumis amore.*] ſic eleg. 13. ſupra:

Tu quoque, ſi quando venies, &c.

Tu quoque ô Riualis, qui ſuperbum te facis cum antea non eſſes; aſſumimus enim ea, quibus ante carebamus. Sic Horat. oda vlt. lib. 3.

Sume ſuperbiam. Plaut. Captiu. ſc. 1. act. 4. *Sumpſit in ventre confidentiam.* Cic. 2. ad Att. *Aſſumere inuidiam. Pleno amore*, ad ſatietatem ſecundo. contra el. 1. lib. 1. *Vacuus amor.* verſ. 34.

Credvla, *nulla diu femina pondus habet.*] id eſt, grauis & conſtans manet. Credule ideoq. ſtulte vt el. 21. ſupr. *Credula ſola iaces.* Neruі & artus ſapientiæ non temere credere. Horat. de hac amantium credulitate:

Qui nunc te fruitur credulus aurea.

Pondus habet, dictum eadem mutuatione verbi qua illud eleg. 20. ſupra:

Ne dubita de grauitate mea.

ſic & eleg. 22. ſupra:

In nullo pondere verba loqui.

quod ad ſententiam attinet, ſic eleg. 9. ſup.

Non ſic incerto mutantur flamine ſyrtes
Nec folia hyberno tam tremefacta noto
Quam citò feminea non conſtat fœdus in ira
Siue ea cauſa grauis, ſiue ea cauſa leuis.

An *quiſquam in medijs perſoluit vota procellis?*] id eſt, nemo. vt el. 32. infra:

An quiſquam in tanto ſtuprorum examine quærit?

ſic & Virg. ecloga 5.

An quicquam nobis tali ſit munere maius?

Perſoluit vota, votis ſe liberauit, quæ ſuſceperat, ſi in portum ſaluus perueniret. De iis votis Horat. *Decurrere & votis paciſci. Perſoluit vota*, vt eleg. prox. ſeq.

Iam Deus amplexu votum perſoluit.

& eleg. 2. lib. 4.

Inſitor hic ſoluit pomoſa vota corona. Virgil.

Votaque ſeruati ſoluent in littore nautæ
Glauco, &c. Sic Cic. ep. 6. lib. 15. ad Atticum: *Erat abſurdum, quæ ſi ſtetiſſet reſp. vouiſſem, ea me, euerſa illa, diſſoluere. In medijs procellis*, dictum vt Virg. 4. Æneid.

Et medijs properas aquilonibus ire per altum.

Cvm *ſæpe in portu fracta carina natet?*] id eſt: fluitet; nam ambiguum verbum. Ouid. in ep. Herûs:

Quod cupis, hoc nautæ metuunt Leandre natare.
Exitus hic fractis puppibus eſſe ſolet.

ipſe eleg. 1. lib. 4.

Nauplius vltores ſub noctem porrigit ignes,
Et natat exuuijs Græcia preſſa ſuis.

Fracta carina, nempe vel appellens vel ſoluens. Fab. cap. 1. lib. 4. *Peſſimus gubernator, qui nauem, dum portum egreditur, impegit.* Seneca Troade act. 4. *Ille deplorat, queriturque fatum,*

Qui ſecans fluctus rate ſingulari
Nudus in portus cecidit petitos.

Cic. 1. de Orat. *Nauiculam duorum ſcalmorum in portu euertere.* Papirius Fabianus apud Senecam patrem in controuerſiis: *Nauem in portu mergis.* in hanc ſententiam & Ouid. 3. de arte amandi:

Sæpe perit ventis obruta cymba ſuis.

ipſe eleg. 7. lib. 3.

——*fallit portus & ipſe fidem.*

Apud Virg. Tharchon 10. Æneid. Fregit nauim ad ipſum littus. Prouerbia Græcorum cōtraria duo: ἐν λιμένι πλεῖν. &, ἐν τῷ λιμένι ναυαγεῖν. Nilus quidam Græcus auctor: Μὴ ἐπαίρου, μὴ πως τὸ ναυάγιον ἐν τῷ λιμένι ὑπομείνῃς.

Avt *prius infecto depoſcit præmia curſu.*] id eſt, Noudum confecto, decurſo & emenſo curriculo ac ſpatio circi. *Infecto curſu*, dictum, vt à Terentio: *Infecta pace.* &, *Infecti argenti & auri:* Virgil. *Facere curſum*, currere, vt facere ſpatia, ſpatiari. Cic. 1. de Orat. *Factus duobus tribuſue ſpatijs*, quod ait 2. de nat. deor. *Confectis ſpatijs. Curſus* autem pro curriculo. vt el. 5. lib. 1.

Et ſine nos curſu, quo ſumus, ire pares.

Depoſcit præmia, dictum vt *poſcere palmam* à Varrone Parmenone, quod Nonius male exponit accipere in verbo *poſcere. In argumentis Cæcilius poſcit palmam.* ipſe aliter el. 11. lib. 3.

Siue petas calamo præmia, ſiue caue.

Ibi enim *petere præmia*; eſt, captare prædam. *Præmium*, pro palma, quod ante ſit emenda, quam eam conſequaris. vnde Virg.

Et palmæ pretium victoribus.

Græcis ἀεθλεῖον dicitur, ἐκ τοῦ ἀγωνίζεσθαι. τὸ De autem intendit vim verbi: eſtque depoſcere vltro & valdè poſcere.

Septima *quam metam triuerit arte rota.*] vide adnotata ad illud eleg. 20. ſup. *Septima orbita.* In vnoquoque miſſu à ſingulis agitatoribus ſeptem exigebantur ſpatia & curricula. Sueton. in Domitiano cap. 4. *Singulos miſſus à ſeptenis ſpatijs ad quina corripuit.* Ouid. in fragmento Halieutici:

Seu ſeptem ſpatijs circo meruere coronam.

Seneca ep. 30. *Quomodo manifeſtior notari ſolet agitatorum lætitia cum ſeptimo ſpatio palmæ appropinquant.* Arnob. lib. 7. *Spectatum proficiſceretur è cœlo canterios de velocitate certantes, replicantes ſeptem gyros,* &c. Lactant. cap. 27. lib. 7. Diuin. Inſtit. *Quoniam decurſis propoſiti operis ſeptem ſpatijs ad metam prouecti ſumus,* &c. D. Hieronymus in Hilarionis vita: *Quadrigæ ſeptimo currunt circuitu.* Caſſiodorus ſcribit: *Equos circum ſeptem metas incitari ſolitos.* Auſon. *Septenas ſolitus victor obire vias.* vide verba Varronis apud Gellium cap. 10. lib. 3. de ſeptem curriculis ludorum; id eſt, opinor, vnumquodq. ſepties repeti: & Iſidor. cap. 34. lib. 18. De his ſeptem ſpatiis. Huc alludens Plinius cap. 42. lib. 8. *Peracto*, inquit, *legitimo curſu ad metam ſtetere. Triuerit metam arte.* Ouid. el. 2. lib. 3. Amor.

Nunc ſtringam metas interiore rota. Ibidem:

Me miſerum, metam ſpatioſo circuit orbe,
Quid facis? admoto protinus axe ſubi.

& 1. de

& 1. de arte amandi:

Hic modus, hæc noſtro ſignabitur area curru.
Hæc erit admiſſa meta terenda rota.

& lib. 2.

Docta quid ad magicas Erato diuerteris artes?
Interior curru meta terenda meo.

& lib. 3. *Metaque feruenti circumeunda rota.*
Lucan. libr. 8.

——non ſic moderator equorum
Dexteriore rota, læuum cum circuit axem
Cogit inoffenſa currus accedere meta.

Metam, opinor, dictam, quod ea definitum erat circi ſpatium, à metiendo, vel metando. Iſidor. cap. 26. lib. 18. *Ornamenta circi ona, meta, obeliſcus, carceres.* Varro 4. de ling. Lat. *Circum metas circi equi currunt, & pompa fertur.* Metæ olim ligneæ; ſed auratas fecit Imperator Claudius, inquit Sueton. in Claudio cap. 21. Iligneam metam ſtatuit Æneas apud Virg. 5. Æneid. qui & metæ vſum docet:

Hic viridem Æneas frondenti ex ilice metam
Conſtituit, ſignum nautis, pater, vnde reuerti
Scirent, & longos vbi circumflectere curſus.

Meta erat κωνοειδής, & turbinata, quæ forma etiam Pyramidum, & cupreſſorum vnde Ouid. *Metas imitata cupreſſus*; & ita feni ſtatuunt molas, vt vocant ruſtici. Flexus ipſe metæ, Græcis modo τροπὴ dicitur, vnde τροπαὶ Aſtrologorum, quia ab eo tempore fit τροπὴ, & reuerſio ſolis: modo καμπτήρ, qua voce tanquam Latina vſus Pacuuius apud Nonium. Periculoſus autem erat ille flexus. Ideo Neſtor apud Homerum Iliad. ψ. Antilochum filium monet ita metæ appropinquet, vt vitet tamen lapidis tactum, ne & vulneret equos, & currum frangat. Hinc Horat.

Metaque feruidis euitata rotis.

Ouid. eleg. 7. lib. 4. Triſt.

Nec procul à metis, quas pene tenere videbar,
Curriculo grauis eſt facta ruina meo.

Theocrit. Id. 24. cui titulus Ἡρακλίσκος

Ἵππως δ' ἐξελάασθαι ὑφ' ἅρμασι, καὶ περὶ νύσσαν
Ἀσφαλέως κάμπτοντα τροχῶ σύριγγα φυλάξαι.

Cicero pro Cælio metaphoricè. *In hoc ætatis flexu fama adoleſcentis paulum hæſit ad metas.* Ad metas circi alludit ipſe eleg. 1. lib. 4.

Has meus ad metas ſudet oportet equus.

& eleg. 2.

Hæc ſpatijs vltima meta meis.

& eleg. 11. lib. 3.

Puluerulentaque ad extremas ſtat femina metas.

Mendaces *ludunt flatus in amore ſecundi.*] eadem tranſlatione dixit eleg. 12. ſupr.

Noſtraque non vllis permanet aura locis.

vbi vide adnotata. *Incertum flamen* dixit eleg. 9. ſupr. vt hîc *mendaces flatus*. *Flatus*, venti. Virg.

—— omniſque repente reſedit
Flatus. Idem pro ſuperbia 11. Æneid.
Det libertatem fandi, flatuſque remittat.

id eſt, regios ſpiritus. nam ſequitur: *Pone animos.* Hîc igitur Propertius ambiguè *Flatus* dixit, quia & res ſecundæ incertæ vt venti, & animos inflant. *Ludunt*, deludunt, fruſtrantur: nam neque ventis, neque mulieribus conſtantia. Sic Virg. *Multos alterna reuiſens Luſit.* vnde

A Horat. *Ludum fortunæ* dixit.

Si *qua venit ſerò magna ruina venit.*] eadem ſententia eleg. 7. lib. 1.

Sæpe venit magno fœnore tardus amor:

Idem ſentit ſententia de ſera numinis vindicta, Et; *Serò molunt Deorum molæ.* &, *Dij laneos habent pedes.* *Ruina*, grauior caſus, & clades. Horat. oda 17. lib. 2. *Vna dies vtramque ducet ruinam.* id eſt, interitum, & oda 14. lib. 4.

Deuota morti pectora liberæ
Quantis fatigaret ruinis. id eſt, cædibus.

Virg. 4. Georg.

Incumbunt generis lapſi ſarcire ruinas.

B id eſt, interitus gentis. Cicero pro Cluentio: *Non fuit illud iudicium, ſed ruina, atque tempeſtas.* *Venit ruina*, vt eleg. 6. lib. 1.

——ſi qua mei veniet non immemor hora.

Siqua; id eſt, quæcunque, vt eleg. 2. lib. 1.

Vni ſi qua placet culta puella ſat eſt.

Tv *tamen interea quamuis te diligat illa.*] τὸ *illa* pro amica ἐμφαντικῶς. vt el. 5. lib. 1.

Non eſt illa vagis ſimilis collata puellis.

& eleg. 1. ſupr. verſ. 49. Quid diligere dixi ad eleg. ſupr. prox. verſ. 43.

In *tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.*] prouerbium eſt: *In ſinu gaudere*, de iis qui alios ſuæ lætitiæ

C participes facere nolunt. M. Tullius 3. Tuſc. *In ſinu gaudeant, glorioſè loqui deſinant.* & ad Q. fratrem: *In ſinu eſt neque ego diſcingor.* De re fidei commiſſa. Seneca ep. 106. *Si bona tua iactaueris; ſi ſcieris in ſinu gaudere.* Tibull. el. penult. lib. 4.

Qui ſapit in tacito gaudeat ille ſinu.

Quia quæ volumus occultare, in ſinum plerumque abdimus. Retulit Eraſmus in Chiliadas. Contra ſentit prouerbium apud Feſtum: *Nec mulieri, nec gremio credi oportere.* *Tacito ſinu*, fideliter occultante, nec effutiente. Tibull. eleg. vlt. lib. 2. dixit: *Occulto ſinu.* eadem notio-

D ne. Ipſe el. 4. lib. 1. *Tacita veſte.* & eleg. 18. *Loca taciturna*; id eſt, quæ *queunt tenere fidem*, vt ibidem paulo poſt loquitur.

Namque *in amore ſuo ſemper ſua maxima cuiq.*
Neſcio quo pacto verba nocere ſolent.] Sic *lingua nocens* eleg. 18. infra: *Maxima verba*, plenißima iactationis & ſuperbiæ, qualia ſunt in eleg. 8. libr. 1. & eleg. 14. ſupr. & 28. infra. Sic Tiboll.

Magna loquor, ſed magnificè mihi magna locuto
Excutiunt clauſa fortia verba fores.

Horat. oda 6. lib. 4.

Magnæ vindicem linguæ.

E Quod Porphyrio exponit, ſuperbæ. eius enim magna & ſuperba verba apud Ouid.

Maior ſum quam cui poßit fortuna nocere.

Græci μεγαληγορίαν vocant καὶ μεγαλοῤῥημοσύνην, nimis magnam de ſe ſuiſque rebus prædicationem. Auſon. in ep. ad Paulinum, cuius initium, *Diſcutimus Pauline iugum*, hac de re

Grande aliquod verbum nimirum diximus, vt ſe
Inferret medijs vindex Rhamnuſia votis, &c.

Notum de Aiacis Oilei verbis magnis, ob quæ à Neptuno eſt obrutus. vide prouerbium: *Rhamnuſia Nemeſis*, vbi hoc citatur epigramma:

Η τίμωος φθονερὴ τῷ πῆχει, τῷ τε χαλινῷ
Ἀμετρόν τι ποιεῖν, μήτ' ἄχαλινα λέγειν.

GG

Neſcio quo pacto, formnla in tei notæ ignota cauſa. Cicer. de leg. *Monemur neſcio quo pacto & amore patriæ, quia inſitus eſt.* & pro Murena: *Neſcio quo pacto ſemper hoc fit.* Donat. in Andr. *Eo pacto. modo*, inquit, *quoniam antecedit pactum, modus ſequitur. Ergo ab eo quod præcedit, id quod ſequitur, dicit.* Hæc ille, ſed obſcurè. Pactum pro modo, quia modus certus, & certa formula cuiq. pactioni adhibetur.

QVAMVIS *te perſæpe vocet, ſemel ire memento.*] hinc lucem capit illud eleg. 21. ſup.

Sæpe ſiniſſe domi. *Vocet*, ad ſe venire iubeat. vt Catull. *Iube ad te veniam meridiatum. Memento*, ſenſibus hoc imis reponas, vt eleg. 13. ſup.

Memento Hoc iter.

INVIDIAM *quod habet, non ſolet eſſe diu.*] id eſt, quod inuidia laborat, cito interit. *Habere*, pro haberi & pati, vt *habere morbum, febrim, dolorem, malum.* Cicero pro Murena: *Conſulatus hoc tempore nullam inuidiam habere poteſt.* in Orat. *Sed habet nomen inuidiam.* & 2. de Orat. *Cum Scaurus nonnullam haberet inuidiam.* & alias ſæpe. Ouid. eleg. 4. lib. 4. Triſt.

Inuidiam, ſi qua eſt, auctor habere poteſt.

Inuidia vero quia cum igni & flamma comparatur à Cicerone & Liuio, neceſſe eſt vt ea correpti conflagrent, vt Virg. 6. Æneid.

Oſtendent terris hunc tantum fata, nec vltrà
Eſſe ſinent, nimium vobis Romana propago
Viſa potens ſuperis.

& Senec. cap. 2. de conſol. ad Polyb. *Felicitas rarò inuidiam effugit. Eſſe diu*, diu viuere. Plaut. Pſeud. ſc. 1. act. 1. *Quaſi ſolſtitialis herba paulisper fui.*

ET *ſi ſecla forent antiquis grata puellis.*] duplex lectio. vna, *gratis antiqua puellis*; id eſt, ſi ſæcula antiqua eſſent puellis gratis; id eſt, quæ placēt, & formoſæ ſnnt. altera, *gnata*, pro grata. An quæ tunc exorta ſunt & extiterunt, vt Ouid.

Aurea prima ſata eſt ætas? An *gnota*, pro, nota, vt gnotu, cognitu, Feſto, & gnobilis. Sic enim eleg. 9. lib. 4.

Narrant hiſtoria pectora nota ſua.

An gnara, quod idem valet, & frequens eſt Tacito? An ſi eſſent ſæcnla antiquis nota puellis, id eſt, bonis & ſimplicibus tertio caſu, vel ſexto nota & celebrata ob antiquas & bonas puellas? An eſt hypallage pro antiquis ſæcnlis gratæ puellæ. vel antiquis puellis grata ſæcnla, quibus illæ delectabantur. de quibus ſæculis ipſe eleg. 11. lib. 3. & Tibull. eleg. 3. lib. 1. ab eo verſu: *Quam bene Saturno*, &c. *Antiquæ puellæ*, bonæ, ſimplices, non auaræ, non fucatæ, non perfidæ, non impudicæ. Cic. pro S. Roſcio: *Homines antiqui, qui ex ſua natura cæteros fingerent.* Sic Virg. *Priſca & cana fides.* Plauto. *Antiqui mores.* quia *antiquitas proximè accedit ad Deos.*

ESSEM *ego quod nunc tu, tempore vincor ego.*] Simile eſt illud eleg. 9. ſup.

Iſte quod eſt ego ſæpe fui.

Tempore, ſic eleg. 16. lib. 1. dixit. *Sæcli luxuria. Vincor*, inferior riuali diſcedo. vt eleg. 8. ſupr.

Vinceris aut vincis.

NON *tamen iſtam meos mutabunt ſæcula mores.*] ñ *iſta* eſt vituperantis. vt eleg. 9. ſup.

Dij faciant iſto ſæpe frnare viro.

A *Mutabunt*, vt eleg. ſup. prox.

At me non ætas mutabit tota Sibyllæ.

Meos mores, vt eleg. 15. lib. 1. ſed in aliam partem:

Quarum nulla tuos potuit conuertere mores.

Plautus identidem: *Seruare antiquos mores.* Scitum illud: *Vulpès pilos mutat, & non mores.*

VNVSQVISQVE *ſua nouerit ire via.*] allegoria pro, obtinere antiquum, & more ſno ac modo viuere. vide adnotata ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 18. & eleg. 7. verſ. 9. ſic Petron.

Hoc amo quod poſſum qualibet ire via.

B Cicero ep. 3. lib. 3. ad Q. fratrem: *Patiemur illum ire noſtris itineribus.* Sic & dicitur. *Perge qua cœpiſti.* &c, *redire in viam.* Contraria allegoria eſt eleg. 23. ſupr.

——*fugienda hæc ſemita vulgi.*

AT *vos qui officia in multos reuocatis amores.*] apoſtrophes formula, vt eleg. 1. lib. 1.

At vos deducta quibus eſt fallacia lunæ.

Sententia eſt. Vos qui veſtra officia refertis, & redire iubetis ab aliis ad alias. eadem tranſlatione qua dixit ſupra: *Sua ire via.* Nam errantes reuocamus, vt el. 1. lib. 1.

At vos qui ſerò lapſum reuocatis amici.

C Ergo cum officia veſtra male collocata putatis in aliqua puella, mutatis ſententiam, & ad aliquam aliam reuocatis, vt venatores ſolent canes ſnos reuocare ab aliis, ad alias feras perſequendas.

QVANTVM *ſic cruciat lumina veſtra dolor.*] id eſt, multas amando quanta oculis veſtris accipitis vulnera. vide adnotata ad illud eleg. 22.

——*quærunt ſibi vulnus ocelli.*

An *dolor*, amor, vt eleg. 16. ſup.

An dolor hic vitijs neſcit abeſſe ſuis?

& eleg. 20. lib. 1.

Ah dolor ibat Hylas.

D VIDISTIS *pleno teneram candore puellam*
Vidiſtis fuſco: dulcis vterque color.] eleganter, *Si*, ſubauditur. Sic Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Attigeris, labentur opes.

Iuuenalis:

Græculus eſuriens in cœlum iuſſeris ibit.

Teneram, mollem, & in veris ætate. Tibullus eleg. 4. lib. 1.

Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.

& eleg. 4. lib. 3.

Inficitur teneras ore rubente genas.

Nam teneritas formam auget. Vetus Poëta apud Hephæſtionem: [illegible]

E [illegible] *Puellam pleno candore*, totam lacteam & niueam, vt eleg. 16. ſup. verſ. 5. *Plena menſa*, cui nihil addi poteſt. *Vidiſtis fuſco.* An *fuſco* iungitur cum *candore*, vt opponat *pleno candore*, & *candore fuſco puellam*, quæ vulgò, *brunette*? an fuſco neutro genere, vt Virg. eclog. 2.

——*ſparſis etiam nunc pellibus albo.*

& Ouid. 1. de arte amandi:

Signatus tenui media inter cornua nigro.

Cornel. Fronto: *Fuſco album opponitur; nigro candidum.* Feſtus: *Aquilus color eſt fuſcus, & ſubniger; qui albi & nigri particeps. Brun, ou bazané.* Nigri Æthiopes, fuſci Ægyptij. vt eleg. 33. infr.

——*fuſcis Aegyptus alumnis.*

Virgilius confundit:

—— quid tum ſi fuſcus Amyntas?
Et nigra viola,&c. & 8. Æneid.
Nox ruit, & fuſcis tellurem amplectitur alis.

Terentius Scaurus de Orthographia: *Furnos dicimus,quos antiqui fuſcos.*
Ouid. eleg. 4. lib. 2. Amor.

Candida me capiet, capiet me flaua puella.
Eſt etiam in fuſco grata colore Venus.

& 3. faſt.

At puto prapoſita eſt fuſca mihi candida pellex.
Eneniat noſtris hoſtibus ille color.

& 1. de Rem. Amor.

Turgida ſi plena eſt: ſi fuſca eſt, nigra vocetur.

Dulcis vterque color. id eſt, & candidus & fuſcus color gratus eſt, & iucundus, vt eleg. 8. lib. 1.

—— & ſine me dulcia regna negat.

& eleg. 6. lib. 3.

Dulcior ignis erat Paridi.

contra *Amarus cuſtos. Amara noctes*, & *ſomnus amarus.* Alias legitur, *Ducit.* id eſt, capit, delectat; vt eleg. 6. ſupr.

Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica.

vide adnotata ad eleg. 2. lib. 1. verſ. 19. & hic infra, *rapit.*

Vidistis *quandam Argiua prodire figura.*] contemptim de vulgari & vaga puella, vt eleg. 18. ſupr.

An ſi caruleo quadam ſua tempora fuco Tinxerit.

Prodire, conſpiciendam incedere, vt el. 2. lib. 1.

Quid iuuat ornato procedere vita capillo.

Argiua figura, Græcarum mulierum facie & ornatu. Sic Plaut. Trinumo act. 4. ſc. 2. *Illyrica facies videtur hominis, eo ornatu aduenit.* Idẽ Pſeud. ſc. 1. Act. 2. *Peregrina facies videtur hominis, atque ignobilis.* ſic dicitur ſupr. *Belgicus color.* Græcas formas laudat eleg. 28. infra:

Et quaſcunque tulit, vetus & quot Achaia formas.

ſic *Inachia heroina* lib. 1.

Vidistris *noſtras, vtraque forma rapit.*] id eſt, Romanas. ſic eleg. 32. infra verſ. 51. *Noſtra puella*, pro, Romanis. Alias legitur *noſtraque.* an *noſtra*, ſupple, figura, vt ſit hiulcus verſus? An *noſtrate? Rapit*, pluſquam ducit, ſic eleg. 1. ſupr.

—— pradata ſenſus. & Horat. ſat. 1. lib. 2.

Aut ſi tantus amor ſcribendi te rapit.

Illaqve, *plebeio, vel ſit Sandycis amictu.*] id eſt, togata, vel palliolata, non inſtitam geſtans. *Plebeio amictu*, vt Lucret. lib. 2.

Nec calida citius decedunt corpore febres
Textilibus ſi in picturis, oſtroque rubenti
Iactaris, quam ſi plebeia in veſte cubandum.

Cicero pro Sextio: *Veſtitus aſper, noſtra hac plebeia purpura ac pæne fuſca.* Toga candida & nobilium. Tibull. eleg. 2. lib. 4.

Vrit ſeu Tyria voluit procedere palla,
Vrit ſeu niuea candida veſte venit.

Tunica plebis; vnde *Tunicatus popellus* Horatio. *Sandycis amictu*, id eſt, purpureo. Plinius cap. 6. lib. 35. Ex Sandaracra & rubrica admixta fieri ſandycem putat. Feſtus in litura: Sandaracam Græci San-dycem appellarunt. Heſychius: Σάνδυξ, δένδρον θαμνῶδες, οὗ τὸ ἄνθος χροιὰν ἔχει κόκκῳ ἐμφερῆ· ὡς Σοσίβιος. De Sandycis Indicæ purpura, vide Vopiſcum in Aureliano. Virg. ecl. 4.

A *Sponte ſua ſandyx paſcentes veſtiet agnos.*

Gratius de venatione mediam ſyllabam corripit: *Interdum libyco fucantur ſandyce pinna.* & ſic Virg. *Puniceam pennam* vocat.

Hæc *atque illa mali vulneris vna via eſt.*] id eſt, vtraque & nobilis & plebeia forma in amorem rapit. *Vna via*, vt eleg. 4. ſup.

Vnde tamen veniant tot mala caca via eſt.

Malum vulnus, inſanabile, quia

Solus amor morbi non amat artificem. ſic Horat. oda 11. Epod.

—— vt hac ingrata ventis diuidat
B *Fomenta, vulnus nil malum leuantia.*

Alludit ad ea quæ κακοήθη Græci medici vocãt, omnia ſcilicet quæ difficillimè curantur, & maligna vulgò dicuntur. De vulnere amoris vide notata ad eleg. 22. ſup. verſ. 7.

Cvm *ſatis vna tuis inſomnia portet ocellis.*] id eſt, plus ſatis; ſatis ſuperque; nimium. Horat. oda 2. lib. 1. *Iam ſatis terris niuis, &c. Satis vna*, vt ipſe eleg. 4. lib. 4.

Et ſatis vna mala potuit mors eſſe puella.

Portet inſomnia, vt eleg. 3. lib. 1.

—— portarent viſa timores.

C *Inſomnia*, viſa nocturna, eaque turbida, quibus amantes terrentur. Virg. 4. Æneid.

Anna ſoror qua me ſuſpenſam inſomnia terrent?

ipſe eleg. 6. lib. 3.

Seu timidam crebro dementia ſomnia terrent.

Apollonius lib 3. vnde ſumpſit Virgilius:

Δειλὴ ἐγών. οἷόν με βαρεῖς ἐφόβησαν ὄνειροι.

Me miſeram! quam me grauia terruerunt ſomnia? id eſt, *inſomnia*, vt ἐνύπνια Græcis. *Turbida quies amoris index*: Apuleius Aſini li. 10. Terent. Eunuch. act. 2. ſc. 1. *Noctu te adigent horſum inſomnia.* vbi vigilias Donatus exponit. Plaut. initio Mercatoris: *Sed amori accidunt hac etiam, qua dixi minus, inſomnia arumna, agritudo.* Tibull.
D eleg. 4. lib. 3.

Et cum te fuſco ſomnus velauit amictu,
Vanum nocturnis fallit (amica) *imaginibus.*

Ocellis tuis, oculorum mentio fit, quia iis ſomnus vſurpatur. Sic eleg. 5. lib. 1.

Non tibi iam ſomnos, non illa relinquet ocellos.

vide adnotata ad eleg. 10. lib. eiuſdem verſ. 7.

Vna *ſit & cuiuis fæmina multa mala.*] alias: *Vna ſat eſt cuiuis*, &c. alias: *Vna ſat ô cuiuis*, &c. contra eleg. 22. ſup. *Nobis vna puella parum eſt.* hac de re vide Plaut. Pœnul. ſc. *Negotii.* verſ. 12. & 13.

Fæmina multa mala. vide adnotata ad el. 1. l. 1.
Hoc moneo vitale malum.

E & eleg. 22. ſupra verſ. 2. Huc & refer illud eleg. 4. ſupr.

Hoſtis ſiquis erit nobis, amet ille puellas.

AD ELEGIAM XXVI.

Ad Cynthiam de inſomnio naufragi.

Vidi *te in ſomnis fracta, mea vita, carina.*] ſimilis elegia Tibulli, cuius initium eſt:

Dÿ meliora ferant, &c. *Vidi*, videre viſus ſum cum dormirem. De hoc verbo & viſis nocturnis Cic. in Lucullo. *In ſomnis.* Donat. in Andr. exponit *per noctem*, non ſatis rectè: multa

enim per noctem fiunt, quæ in ſomnis non fiunt. Cic. 1. de Diuin. *In quiete*, &c, *ſecundum quietem* dixit. Virg.

Ipſa ſed in ſomnis inhumati venit imago.

& alibi ſæpe: *Fracta carina.* dixi eleg. ſup. prox. verſ. 24.

IONIO *laſſas ducere rore manus.*] id eſt, mouere, vt Ouid. eleg. 4. lib. 2. Amor.

Illa placet geſtu, numeroſaque brachia ducit.

Sic idem Ouid. in epiſt. Leandri:

Iactabam liquido brachia lenta mari.

pro, natabam. *Laſſas*, feſſas natando. vt eleg. 15. ſup. *Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos. Ionio rore*, aqua ſumma Ionij maris. Duo maria Italiam alluunt, ſuperum, Ionium; inferum, Tyrrhenum: Cic. 3. de Orat. Ionium vocant *Golfo di Venetia*, & ab Adriatico incipit. Dictum ab Ione puella: Solinus. Appianus, ab Ionio Dyrrhachi filio. *Rorem*, ſummam maris aquam dixit, vt Euripides Iphigenia in Tauris:

Εἰς ἅλιον τίθεται δρόσον.

Lucret. lib. 4.

Nam quæcumque ſupra rorem ſalis edita pars eſt
Remorum recta eſt. Virg. 4. Georg.
——vaſti gens humida ponti
Exultans, rorem latè diſpergit amarum.

ET *quæcunque in me fueras mentita, fateri.*] id eſt, omnem tuam perfidiam agnoſcere, & prędicare, quod mentita noctem, quod promiſſis duæris amantem. *Mentiri* in aliquem, vt Plaut. Aulul. ſc. 4. act. 4. *Egone, vt te aduerſum mentiar, mater mea?* & alibi. *Et medetga falſum dixeris. Fateri*, vt eleg. 24. lib. 3.

Hæc ego non ferro, non igne coactus, & ipſa
Naufragus Aegea verba fatebar aqua.

De hac re Ouid. in ep. Didus:

Perfidiæ pœnas exigit ille locus. Ibid.
Pectinus occurrent falſæ periuria linguæ, &c.

Quidquid id eſt, merui. Confeſſione vero leuari culpam ſibi perſuadebant. Cic. *Sit erranti medicina confeſſio.* Ouid.

Confiteor, ſi quid prodeſt delicta fateri.

Idem: *——ignoſcite faſſo.* & Tibull.
——ignoſce fatenti.

NEC *iam humere graues tollere poſſe comas.*] id eſt, comas quas aqua marina degrauabat, erigere ſupra aquam. vt eleg. 5. lib. 3.

Et quacumque meum degrauat vnda caput.

Virg. 8. Æneid.

Madida cum veſte grauatum.

Ouid. in fabula Ceycis 11. Met.

——vda videtur
Barba viri, madidiſque grauis fluere vnda capillis.

& in elegia ad Liuiam:

Erumpunt (lacrymæ) *iterumq. grauant gremiumque ſinuſque.*

Humor, quæuis aqua, vel liquor quilibet. vt eleg. 2. lib. 3.

Bellerophontæi quâ fluit humor equi.

& eleg. 17.

Et quas Pactoli parturit humor opes.

& eleg. 2. *——æternum Martius humor opus.*

Tollere, mox dixit: *Extollens gurgite palmas.*

QVALEM *purpureis agitatam fluctibus Hellen, Aurea, quam molli tergore vexit, ouis.*] ordo A eſt. Vidi te (talem) qualem ouis aurea vidit Hellen agitatam (ita enim alij libri) fluctibus, quam vexit ante. An *agitatam*, poſtquam vexit, quia iactationis illius cauſa fuit, quia non pertulit? malo tamen prius, quia agitatam & iactatam vidit fluctibus, quam vexerat. Sic Horat. *Qualem miniſtrum*, &c. *Videre Rhœti.* Helles & Phryxi fabula eſt apud Apollodor. lib. 1. Higin. fab. 1. 2. & 3. & lib. 2. in aries. & interpretem Germanici in Aries. & Apollon. lib. 1. & eius Scholiaſten, & Diodorum Siculum. Ouid. 3. faſt. Stat. 1. Achill.

——qua condita ponto

B *Fluctibus inuiſis iam Nereis imperat Helle.*

Purpureis fluctibus, vel rubentibus, ac re vera purpuræ colorem imitantibus, quod accidit è colore cœli, vel flatu Zephyri, aut Euri. Cicero in Lucullo: *Mare Fauonio naſcente purpureum videtur.* Aut formoſis, vel albentibus, vt *Purpurei olores* Horatio ἀγλαόμορφοι, & *Nix Purpurea* Ouidio, & Albinouano. vel nigris ac profundis, vt πορφύρεον Græci dicunt αἷμα & μέλαν, vt apud Homer. Iliad. α. πορφύρεον κῦμα. & Iliad. τ.

Πορφύρεος θάνατος, ἠδ' αἷμα μέλαν ob atrum ſanguinem. Euripides in Hippolyto:

Ἰὼ ὦ πορθμίδος πορφυρέας λίμνας

C *Ναίουσ' ἐκ γῆς ὅτ' ἐκ ...* & paulo ante: *πόρφυρον οἶδμα.* & in Troadibus: *ἅλα πορφυροειδέα*, vocat. Alij *purpureos fluctus* cæruleos explicant. An *purpureis*, quia aries aureo vellere eum colorem & fulgorem ſuum aquæ aſpergeret? *Aurea ouis*, *χρυσόμαλλος κριός*, Laërt. in Diogene. *Ouis*, pro Ariete, vt Ouid. in epiſt. Hypſipyles:

Non hæc Aeſonides, ſed filia Phaſias Aeta,
Aurea Phryxea terga reuellit ouis.

Idem in ep. Medeæ:

Hei mihi cur vnquam iuuenilibus acta lacertis
Phryxeam petyt Pelias arbor ouem.

D & eleg. 11. lib. 2. Amor.

Conſpicuam fului vellere vexit ouem.

Ouem maſculino genere dicere: Feſtus. De hoc ariete vide auctores quos laudaui ad illud *Hellen.* Adde Pauſan. in Atticis. Varro cap. 1. lib. 2. de re ruſt. ait pecudes iſtas aureas habuiſſe pelles exiſtimatas propter caritatem. & *Ouis aurea*, nauis inſigne fuiſſe ſcribit Tacitus. *Vexit*, ſed non peruexit. ideo Columella de cultu hortorum: *Mox vbi nubigenæ Phryxi, nec portitor Helles.* cum dicit *molli tergore* fabulam interpretatur, meram lanam fuiſſe, ſed cariſſimam; vt vellere niueo lanæ Pan lunam cepit.

E *Tergus* autem pro tergum dixit, vt Virg. 9. Æn.

——raptas fugientibus ingerit haſtas In tergus.

Ita Chariſ. lib. 1. & contra 1. Æn. tergum, pro tergore: *Taurino quantum poſſent circumdare tergo.* Chariſ. ibid. *Tergum*, *dorſum*: *tergus*, *pellis.* Sed alij, inquit, tergum hominis eſſe dicunt, tergus pecoris. Seru. in 1. Æneid. *Tergum, dorſum: tergus corium.*

QVAM *timui, ne forte tuum mare nomen haberet.*] id eſt, Cyntbium à tuo caſu diceretur. vt à Tiberini caſu, Tiberinus; ab Eueni, Euenus fluuius, ſic mare Icarium ab Icari; Ægeum ab Ægei; Helleſpontus ab Helles caſu. *Habere nomen*, vt el. 14. lib. 3.

Non iuuat in media nomen habere via.

ATQVE *tua labens nauita fleret aqua.*] ambiguè, vel excidens aut excuſſus naui ſuas fortunas accuſaret: aut per aquam tuam nauigans te fleret ipſam, & tuos caſus lamentaretur. *Labi* & naues & homines dicuntur.

QVÆ *tum ego Neptuno, quæ tum cum Caſtore fratri*
Quaque tibi excepi tum Dea Leucothoë.] id eſt, voui me peculiariter daturum. nam excipere id ſignificat. Virg. 9. Æneid.

——criſtaſque rubentes
Excipiam ſorti, iam nunc tua præmia Niſe.

Sic Græcis ἐξαιρῶ excipio eſt propriè do, & priuatim ac præcipuè. Sed & Sueton. in Cæſare cap. 73. *Excipere ſimultates* dixit pro ſuſcipere. Inde *excipuum* Feſto dictum, vt præcipuum. vide Turneb. cap. 11. lib. 17. *Neptuno*, cui, vt maris potenti, vis eſt perdendi, vel ſeruandi quos velit in mari. De pernicie Plaut. in Rudente. & ipſe el. 16. ſup.

NON *potuit ſaxo vitam poſuiſſe Ceranno;*
Ah Neptune tibi qualia dona darem.]

De ſalute, Horat. oda 5. lib. 1.

Suſpendiſſe potenti Veſtimenta maris Deo.

Quod attinet ad eum ſermonem, cum Caſtore fratri, Seruius ad illud 3. Æneid.

——tendoque ſupinas
Ad cælum cum voce manus. *honeſta*, inquit, *elocutio cum vno ſermone reſpondemus duobus*, vt (eodem libro) *Interea feſſos ventus cum ſole reliquit.* De ſidere Caſtorum ſalutari nauigantibus Plin. cap. 37. lib. 2. Catull.

——ſeque dedicat tibi
Gemelle Caſtor, & gemelle Caſtoris. Idem:
Iam prece Pollucis, iam Caſtoris implorata.

Horat. oda 2. lib. 1.

Sic fratres Helenæ lucida ſidera.

vide & odam 12. lib. eiuſd. odam penult. lib. 3. & odam 8. lib. 4. *Tum dea.* alia lectio: *iam-dea* vt *nunc-dea*. de qua voce dictum alibi: *Leucothoë.* Sic & eleg. 28. infra:

Ino etiam prima terris ætate vagata eſt,
Hanc miſer implorat nauita Leucothoen.

Alij omnes *Leucothean* vocant, vt Euſthatius, qui dictam ſic ait ἀπὸ τοῦ θεῖν διὰ λευκοῦ πεδίου. à currendo per Leucon campum Megaridis. Ouid. 4. Metam.

Leucotheaque Deum cum matre Palæmona dixit.

& in 6. faſt.

Leucothee Graiis, Matuta vocabere noſtris.

Cic. 1 Tuſc. *Quid? Ino Cadmi filia nomine Leucothea nominata eſt à Græcis, Matuta habetur à noſtris*, vet. gloſſ. Albunea, Λευκοθέα. Fabula eſt apud Apollodor. lib. 3. Homer. Iliad. ε. Pauſan. Arcticis, Corinthiacis & Meſſenicis.

AT *tu vix primas extollens gurgite palmas.*] Refer ad illud quod ſupra dixit, *Laſſas manus*. *Extollens gurgite.* id eſt, tollens è gurgite. id eſt, mari, vt dictum eleg. 15. ſup. verſ. 34. Sic Plaut. Amphit. *Angues extollunt ambo capita.* *Primas palmas*, vt Catull. *Primum digitum.* Ipſe eleg. 8. lib. 4. *——primo temone pependit.* & eleg. 9. lib. eiuſd. *primos lares.*

SÆPE *meum nomen iam peritura vocas.*] id eſt, me nomine clamas, vt el. 17. lib. 1.

A *Illa meum extremo clamaſſet puluere nomen.*

Naufragi autem in extremo diſcrimine ſibi caros licet abſentes extremum compellabant. Virgil. 4. Æneid.

——& nomine Dido Sæpe vocaturum.

Ipſe eleg. 7. lib. 3.

Pete quid ætatem numeras? quid cara natanti
Mater in ore tibi eſt? Ouid. 11. Met.
——Ceycis in ore
Nulla niſi Alcyone eſt. Item:
——ſed plurima nantis in ore
Alcyone coniux: illam meminitq. refertque. Item:
Oraque noſtra tuum fruſtra clamantia nomen
B *Implerunt fluctus.* Item:
Dum natat, abſentem quoties ſinit hiſcere fluctus
Nominat Alcyonen, ipſiſque immurmurat vndis.

& in fabula Icari:

Oraque cærulea patrium clamantia nomen
Excipiuntur aqua. Quæ poſtrema ſoluent dubitationem huius loci ſi quis forte quærat quomodo vocare poſſit Cynthia Propertium, cum eius vix primæ palmæ extarent, non caput.

QVOD *ſi forte tuos vidiſſet Glaucus ocellos.*] Palæphatus fabulam hanc refert ad hiſtoriam. vide Ouid. in extremo lib. 13. Met. Pauſan. in
C Bœoticis. Et Seruium in illud 1. Georg. *Glauco & Panopeæ.* Athen. lib. 7. vbi plura de Glauco, & quædam lib. 15. Apollon. lib. 3. qui Nerei vatem ait & allocutum Argonautas. vide & prouerbium: Γλαῦκος φαγὼν πόαν οἰκεῖ ἐν θαλάσσῃ. *Tuos* ὀμμάτων σου, quibus me cepiſti, vt eſt el. 1. lib. 1. verſ. 1.

ESSES *Ionij facta puella maris.*] te rapuiſſet & duxiſſet vxorem, vt Scyllam amicam fertur Deam marinam feciſſe: Seru. in ecl. 6. *Puella*, Dea, Nympha. vt in peruigilio Veneris:

Ruris hic erunt puellæ, vel puellæ montium.

D Κόραι vocantur à Platone apud Laërt. Ipſe el. 18. *Cum ſene non puduit talem dormire puellam.* id eſt, Deam. vt alias monui. & ipſe eleg.

O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ: id eſt, Nymphæ. Contra Ouidio ep. 1. & Tibullo *Nymphæ*, pro puellis. *Puella maris*, vt Stat. 1. Achill. *Diua profundi.*

ET *tibi præ inuidia Nereides increpitarent.*] id eſt, te obiurgarent, tibi maledicerent, & conuiciarentur. Feſt. *Increpitare, clamare, maledicere.* Item: *Increpitato, ferito.* Item in *Creperum, dubium; vnde increpitare; quia malè dicta ſere incerta & dubia ſunt.* Nonius: *Increpitare, incuſare, aut inſultare.*
E Virgil. 4. Georg.

Aeſtatem increpitans ſeram. & 10. Æneid.
Hoſtis amare quid increpitas. & 1. Æneid:
Tum Bitiæ dedit increpitans.

vbi Seruius exponit, inclamans, ego ad crepitum vini refero in libatione humi fuſi. vet. gloſſ. Ἐπιμεμπτικός, *obtrectator, increpator.* *Increpatio*, Ἐπιτίμησις *præ inuidia*, id eſt, propter, vt exponit Chariſ. l. 2. ſic Plaut. Capt. *Vix aſto præ formidine.* Terent. *Miſera præ amore.* &, *præ gaudio vbi ſim neſcio.*

CANDIDA *Niſee, cærula Cymothoë.*] legendum eſt *Neſææ* ex Virgilio & Homero. Virg. 4. Georg.

Cæſariem effuſa nitidam per candida colla,
Neſæe, Speioque, Thaliaque, Cymodoceque.

Homer. Iliad. 18. vbi nominantur Nymphæ, quæ cum Thetide erant cum luctum Achillis audiuit ſuper morte Patrocli:

Νησαίη, Σπειώ, Θάλειά, Κυμοδόκη τε·
Κυμοθόη, & Ακταίη. Cymothoën etiam Virg. commemorat. 1. Æneid. *Cymothoë ſimul & Triton*, vbi Seruius: *Cymothoë, id eſt, curſus fluctuum ἀπὸ τῦ θέειν τὸ κῦμα*. Apollodor. lib. 1. vbi enumerat Nereïdas Cymothoën quidem nominat, ſed, non Niſeen aut Neſæan.

S E D *tibi ſubſidio Delphinum currere vidi.*] id eſt, venire maxima cum celeritate (nam animalium velociſſimi Delphini Plin. cap. 8. lib. 9.) ad opem tibi ferendam. *Currere ſubſidio*, vt Cic. ep. 7. lib. 8. ad Attic. *Nemo dubitat quin ſubſidio venturus ſit Domitio.* & 13. Philipp. *Niſi forte eum ſubſidio tibi venire arbitraris.* Virg. 10. Æneid.

Tot lecti proceres ter denis nauibus ibant
Subſidio Troiæ & campos ſalis ære ſecabant.

ſic & Virg. 1. Æneid. *Venturum excidio Libyæ* dixit. *Subſidium verbum militare à ſubſidendo*, Varro 4. de ling. Lat. adducitque ex Plauto: *Agite, ſubſidite omnes quaſi ſolent triarij.* Feſt. in *Subſidium* in litura idem quod Varro. Idé Feſtus in Præſidium: *Præſidium eſt, quod pro vtilitate & ſalute alicuius auxilij gratia, præponitur: ſubſidium, quod poſtpoſitum eſt ad ſubueniendum laborantibus.* Cornel. Fronto: *Subſidium quod ſubeſt deficientibus: præſidium, quod imponitur: auxilium repentinum eſt. ita ſubſidium ad ſecundos caſus præparatur, præſidium ad cuſtodiam collocatur; auxilium vt proſit ex inſperatò venit.*

Q V I, *puto, Arioniam vexerat ante lyram.*] de Arione à Delphino ſeruato fabula, vel hiſtoria eſt apud Herodotum lib. 1. Gell. cap. 19. lib. 16. Seruium in illud Virgilij eclog. 8.

—— inter Delphinas Arion.

Plin. cap. 8. l. 9. Plutarch. in conuiuio ſeptem ſapientum. & in libro Vtræ animantes prudentiores. Pauſan. in Laconicis. Higin. fab. 199. qui addit & citharœdum ipſum & Delphinum ab Apolline relatum in ſidera. Ouid. 3. de arte amandi. & 2. Faſt. vbi omnia narrantur. Strabo libr. 13. à nautis interfectum ſcribit. Martialis epigr. 50. lib. 8.

Sic Methymnæo gauiſus Arione Delphin,
Languida, non tacitum per freta vexit onus.

Arioniam lyram dixit, vt *Aoniam* eleg. 2. lib. 1. & *Amphioniam* eleg. 9. eiuſdem libri.

I A M Q V E *ego conabar ſummo me mittere ſaxo.*] velle videbar me iacere è vertice ſcopuli in mare, vt te ſeruarem, vel vt tecum perirem. Conatum illum inanem ſomniantium deſcribit. Virg. 12. Æneid.

Ac velut in ſomnis, &c. *Mittere*, Iacere, vt eleg. 17. ſup.

Aut per rimoſas mittere verba fores. Virg.
—— hinc toto præceps ſe corpore ad vndas
Miſit. Hinc iocus Curtij equites Romani in Auguſtum cum macrum turdam ſumpſiſſet, *Licetne mittere? quid ni, inquit Auguſtus, tum illum per feneſtram miſit.* deſperationis eſt iacere ſe è ſaxo eleg. 17. ſup. verſ. 13.

A C V M *mihi diſcuſſit talia viſa metus.*] id eſt, terror ille inſomniorum ipſa inſomnia & nocturnas imagines, ceu fumum, coëgit euaneſcere, meque excitauit. ſic *diſcutere ſomnum* eleg. 8. lib. 3. Virg. 12. Æneid.

Vt primum diſcuſſa vmbra. Idem 2. Æn.
Clareſcunt ſonitus armorumque ingruit horror
Excutior ſomno. Ouid. in fabula Cæycis 11. Met. *Voce ſua ſpecieq; viri turbata, ſoporem Excutit.*

Viſa quæ dixi eleg. 3. lib. 1. verſ. 29.

N V N C *admirentur quod tam mihi pulchra puella*
Seruiat, & tota dicar in vrbe potens.] ἀγωνικῶς, vt eleg. 3. ſupr.

B *Hanc ego nunc mirer ſi flagret noſtra iuuentus.*

Admirentur, rumpantur iniqui dixit eleg. 8. lib. 1. & eleg. 17. ſupra:

Quem modo felicem inuidia admirante ferebant.

Pulchra puella, aurea eleg. 7. lib. 4. *Pulcherrima cura* eleg. ſup. verſ. 1. vide eleg. 3. ſup. *Seruiat*, Satis ſuperbè, & hoc verbum vnum eſt ex iis quæ *maxima* vocauit eleg. ſupr. prox. contra eleg. 23. lib. 3.

Quinque tibi potui ſeruire fideliter annos.

Non diſſimile huic illud Ariſtippi; *Habere Laida, non haberi.* & Mart. epigr. 41. lib. 11.

C *Formoſam Glyceren amat Lupercus:*
Et ſolus tenet, imperatque ſolus.

Tota in vrbe, vt el. 24. ſup. verſ. 7. *Per totam vrbem. Potens*, inquit, Turneb. cap. 11 l. 17. qui in amore multum poteſt; vt qui amatur & potitur. Sic Catull. epigr. 99. *Sis felix, Celi, ſis in amore potens.* id eſt, tibi eueniat vt potiaris. Sed *potens* refertur ad *Seruiat. potens dominus*, cui ſeruit illa, quæ potens eſt domina.

N O N, *ſi Cambyſæ redeant & flumina Crœſi,*
Dicat: de noſtro ſurge Poeta toro] hoc eſt, quod ait eleg. 8. lib. 1.

Sine me dulcia regna negat.

D *Cambyſæ & Crœſi flumina*, id eſt, opes & diuitiæ quas olim Crœſo & Cambyſæ peperere. Pactolus & Hermus aureas arenas voluentes. Illa flumina primum fuere Crœſi, deinde Cyri victo Crœſo; mox Cambyſæ Cyri filij, de quo Herodot. lib. 1. & 3. vbi Cambyſem regem inſanum, ſcèleſtum, parricidam, & ſacrilegum deſcribit, vt & Strabo lib. 17. & Iuſtin. lib. 1. De Crœſo & eius opibus. Idem Herodot. l. 1. Iuſtin. lib. 1. & Strabo lib. 13. *Redeant*, iterum fluant, vt Virg.

Iam redit & virgo redeunt Saturnia regna.

Strabo l. 13. defeciſſe illas aureas arenas Pactoli & Hermi ſcribit, vnde ait, *Redeant. De noſtro ſ. p. t.* mimeſis, vt eleg. 23. ſup.

Nec dicet, timeo, propera iam ſurgere quæſo.

vide illic. & ita loqui auaræ ſolent. *Poëta*, tu ſcilicet, qui nihil niſi verſus, & verba dare potes. eleg. 5. lib. 4.

Aurum ſpectabo, non qui manus afferat aurum.
Verſibus auditis quid niſi verba feres.
Qui verſus, Coa dederit nec munera veſtis,
Ipſius tibi ſit ſurda ſine arte lyra.

De noſtro ſurge toro, hoc eſt quod dixit eleg. 24.

Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.

N A M *mea cum recitat, dicit ſe odiſſe beatos.*] contra eleg. 16. ſupr.

Semper amatorum ponderat illa ſinus.
Quid ſit, *recitat*, docet ipſe eleg. 33. infra.
Et mea deducta carmina voce legit.
Recitabat & illi Propertius, vt eleg. 13. ſup.
Me iuuet in gremio docta legiſſe puella, &c.
Odiſſe, aſpernari & fugere. vt eleg. 1. lib. 1.
—— caſtas odiſſe puellas.
& eleg. 18. ſup.
—— odiſti me perfida.
beatos, diuites: dixi eleg. 6. ſup.

CARMINA *tam ſanctè nulla puella colit.*] eleg. 1. libr. 3.
Miremur, nobis & Baccho Apolline dextro,
Turba puellarum ſi mea verba colit.
Colit ſanctè, vt Cic. 1. de Nat. Deor. *Pie ſanctéq; Deum colere.* & alibi. *ſanctè colere neceſſitudinem & amicitiam. ſanctè*, cum religione & honore, quia ſacri vates. *Colit*, amat, & veneratur; colimus & amicos & Deos.

MVLTVM *in amore fides, multum conſtantia prodeſt.*] Non diſſimile illud eleg. 1. lib. 1.
Multum in amore preces, & benefacta valent.
Fides, ſpectata voluntas in vna perpetuo amanda. *Conſtantia*, grauitas dicitur eleg. 20. ſup. & eſt hic laudis, vt eleg. vlt. infra:
Quod ſi non conſtans illa & tam certa fuiſſet.

QVI *dare multa poteſt, multa & amare poteſt.*] ſic Ouid. eleg. 7. lib. 3. Amor.
Imperat vt capta, qui dare multa poteſt.
Qui dare multa poteſt, πολύδωρος, & diues, vnde πολυδωρία, magnificentia. *multa amare poteſt*, πολύοικος. *multa*, multas puellas, quomodo dixit eleg. 22. ſup.
Mi fortuna aliquid ſemper amare dedit.

SEV *mare per longum mea cogitet ire puella,*
Hanc ſequar & fidos vna aget aura duos.]
Inſigne amicitiæ teſtimonium ſequi per pericula. Virg. 6. Æneid.
Ille meum comitatus iter maria omnia mecum.
Seu, ſemel hic ponitur, vt ſæpe apud Horatium. *mare longum*, per quod longa via, & nauigatio multorum dierum ac menſium. ſic *longus pontus* Horatij od. 3. lib. 3. & *longos fluctus* oda 27. lib. eiuſdem. *Cogitet ire. pares ire* dixit eleg. 30. infra verſ. 19. Cicero ſæpe cogitare tantum dicit, vt 7. fam. *Cogito in Pompeianum.* 5. ad Attic. *Cogito Romam*, quod plene 13. fam. *Cogito proficiſci Romam. fidos vna aget aura duos*, certos in amore idem ventus impellet. ſic paulo poſt hac eleg. *Auſter agat.*

VNVM *littus erit ſopitis, vnaque tecto*
Arbor, & ex vna ſæpe bibemus aqua.]
E id eſt, eodem in littore quieſcemus, eadem tegemur arbore, eodem ex fonte vel fluuio, vel lacu, eodemque poculo hauriemus, ac bibemus non vinum, ſed aquam ea contenti dum amore noſtro fruamur. Vnum *littus*, vt vna domo eleg. 16. ſup. verſ. 22. *Sopitis*, Seruius in illud 1. Æneid. *Hunc ego ſopitum ſomno. idem eſt*, inquit, *ſopor & ſomnus, ſed hic ſopitus eſt irrigatus.* Liuius lib. 42. *ſopitum humerum* & *ſopitum vulnere*, dixit; vt nos, *vn membre endormi*, quia ſopor ſenſus adimit. *Tecto arbor*, cum arceoda pluuia, aut æſtus ſub eandem arborem ſuccedemus, quæ vicem tecti nobis præbebit.

A aliud eſt arbore tegi eleg. 14. libr. 3.
Me tegat arborea deuia terra coma.
Tectum, autem de quacunque re qua tegimur, vt tigillum, quod à tecto diminutiuum eſt vt ait Nonius citans illud Varronis ſeſquiulyſſe: *Ingera volutans viſus noluine aquam è nubibus tortam indicat fore, vt paſtor tegillum ſibi ſumat.* vbi Tegillum ſumere, *prendre & chercher à ſe mettre à couuert.* Sic *toga* apud eundem Nonium: Titinius Gemina: *Si tuo cum ſcorto conſtitutis ire clanes illico abſtrudi iubeo, ruſtica toga ne ſit copia.* id eſt tecti, inquit Nonius. vnde intelligitur ca-
B lumnia Virgiliomaſtigis in illud ecl. 1.
Tityre tu patula recubans ſub tegmine fagi: qui mutauit. *Tityre ſi toga calda tibi eſt, quo tegmine fagi?* quid facturus aut dicturus erat, ſi Virgilius ſcripſiſſet ſub tecto fagi? *ex vna aqua bibemus.* Inde dicti pagani: Feſt. & Seru. Solent autem qui nauigant, vbi appulerint aquam quærere. ipſe eleg. 20. libr. 1. verſ. 24. & Virg. 6. Æneid.

ET *tabula vna duos poteris componere amantes.*] Sic eleg. 8. lib. 1.
Illa vel anguſto mecum requieſcere lecto.
C *Tabula*, exigua pars nauis. nauis enim è tabulis compacta eſt; vnde tabulata nauium. *Componere*, eſt coniungere & collocare ad quietem, vt in eleg. 11. lib. 1.
Molliter in tacito littore compoſitam.
hinc componi dicuntur mortui, vt alias adnotatum.

PRORA *cubile mihi, ſeu mihi puppis erit.*] Durum illud cubile ideo eleg. 8. lib. 1.
Fortis & in dura naue iacere potes?
Sic Seneca cap. 10. de conſol. ad Elbid. *Maiores noſtri, quibus terra cubile erat.* Æneas apud Virg. 4. Æneid. cubile habet in puppi.
—— celſa in puppi iam certus eundi
D *Carpebat ſomnos.* & apud Petron. ſuper conſtratum nauis Eumolpus & ſocij dormiunt. Prora & puppis anterior & poſterior pars nauis. Iſidor. cap. 2. lib. 16. vnde Græcorum prouerbium πρῶρα ἢ πρύμνη, quo vtitur Cicero in epiſt.

OMNIA *perpetiar, ſæuus licet vrgeat Eurus.*] ſic dixit eleg. 24. ſup. *Nil ego non patiar.*
Eurus ab ortu flat, vnde Virg. *& lætus Eois*
Eurus equis. Ouid. 1. Met.
Eurus ad Europam, Nabathæaque regna receſſit. de Euro & vnde dictus Gell. cap. 22. lib. 2. *Qui ventus ab oriente verno, id eſt æquinoctiali venit, nominatur Eurus*, ἀπὸ τῆς ἕω ῥέων, (quod ab Auroræ parE tibus fluat.) *alio nomine* ἀπηλιώτης, *à nautis Rom. ſubſolanus.* dictus hîc *ſæuus.* vt à Virgilio, *violentus & animoſus* 1. Georg. & *præceps* 4. Georg. Vrget naues etiam apud Virg. 1. Æneid.
—— tres Eurus ab alto
In breuia & ſyrtes vrget, miſerabile viſu,
Illiditque vadis.

VELAQVE *in incertum frigidus auſter agat.*] id eſt, impellat modo huc, modo illuc incerto flamine & inconſtanti, vnde vocatur *Dubium notum* eleg. 5. ſup. *frigidus Auſter*; nubilus dicitur eleg. 16. ſup. verſ. vlt. ſed quomodo frigidus cùm tepidus ſit, & egelidus? fortaſſe quod

gelidas aquas fundat. Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Aut gelidas hybernus aquas cum fuderit Auſter.

de Auſtro Gell. cap. 22. lib. 2. *Meridies*, inquit, *quoniam certo atque fixo limite eſt, vnum meridionalem ventum habet. Is Latine Auſter, Græcè νότος, quoniam eſt nebuloſus atque humectus; νοτὶς enim Græcis humor.* Virg. 4. Georg.

Frigidus vt quondam ſyluis immurmurat Auſter.

Ouid. eleg. 12. lib. 4. de Ponto:

Et tepidus Boreas, & ſit præfrigidus Auſter.

ſed vet. lib. *Turbidus*, vt eleg. 16. ſup. *Nubilus*. & Horat. oda 3. lib. 3. ——— *neque Auſter*

Dux inquieti turbidus Adriæ. *Agat*, vt Virg.

Vento huc & vaſtis fluctibus acti.

Q V I C V N Q V E *& ventis miſerum vexaſtis Vlyſſem, Et Danaûm Euboico littore mille rates.*] Homer. lib. 10. Odyſſ. ventos in vtre concluſos Vlyſſi hoſpiti datos ab Æolo, quibus à ſocijs ſpe prædæ ſolutis concitata tempeſtas. & lib. 5. Odyſſ. Neptunus concitata tempeſtate frangit Vlyſſis nauem, qui vix Deæ Leucotheæ ope & velo enatauit. *Vexaſtis*, de hoc verbo Gell. cap. 6. lib. 2. Virg. eadem de re ecl. 6.

Dulichias vexaſſe rates. *Miſer Vlyſſes*. vt de eo Homer. Odyſſ. α. ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη. Il. κ. τλήμων. Il. ψ. πολύτλας. Horat. od. vlt. epod. *Laborioſus*. & ep. 7. libr. 2. *patiens*. Virg. *durus*. *Rates Danaûm*. *Myceneas* dixit eleg. 22. ſup. verſ. 32. *Danai*, Græci à Danao Beli filio. Apollod. lib. 2. Ipſe eleg. 7. lib. 3.

Et Danaûm decimo vere rediſſe rates.

& eleg. 20. lib. eiuſdem.

Cum ſoluit Danaas ſubdita cerua rates.

Mille. pauciores mille fuerunt, ſed vt ſumma rotundetur, ita loqui ſolent poëtæ. Virg. 2. Æneid. *Non anni domuere decem, non mille carinæ.* & 9. Æn. *Non mille carinis Eſt opus in Teucros.* Legen. Homer. 2. Iliad. in Catalogo nauium. *Euboico littore*, vel in Aulidis Euboicæ portu, vbi aduerſa tempeſtas claſſem Græcorum diu detinuit. Ouid. 13. Met.

Aulidaque Euboicam complerunt mille carinæ.

Leg. Euripid. Iphig. in Aulide. vel Euboeæ promontorium Caphareus ſignificatur, ad quem naufragium fecit Græcorum claſſis Nauplij dolo. Ipſe eleg. 7. lib. 3.

Saxa triumphales fregere Capharea puppes,
Naufraga cum vaſto Græcia tracta ſalo.

& eleg. 1. libr. 4.

——— *tu diruta fletum*
Supprime, & Euboicos reſpice Troia ſinus.
Nauplius vltores ſub noctem porrigit ignes.
Et natat exuuijs Græcia preſſa ſuis.

Virg. 11. Æneid.

Euboicæ cautes, vltorque Caphareus.

Legend. Euripid. in Helena. Ouid. 2. de arte amandi:

Argolicę cuperent fugiſſe Capharea puppes.

& eleg. 1. lib. 1. Triſt.

Quicunque Argolica de claſſe Capharea fugit
Semper ab Euboicis vela retorquet aquis.

E T *qui moniſtis duo littora, cum rudis Argus*
Dux erat ignoto miſſa columba mari.]

id eſt, concurrere feciſtis duas cautes & rupes in vtroque littore ſitas, id eſt, ſymplegadas.

A leg. Apollonius lib. 2. Apollod. lib. 1. & Valer. Flaccus lib. 4. Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor.

Quæ concurrentes inter temeraria cautes
Conſpicuam fuluo vellere vexit ouem.

Iuuenal. ſat. 15.

——— *& concurrentia ſaxa Cyaneis.*

Cyaneæ cautes etiam dicuntur à Lucano libr. 2. *Duo* ἀρχαϊσμὸς, vt in Cic. Oratore: *Video ſepulcra duo duorum corporum.* & *duo pondo* Fab. cap. 9. libr. 1. *Rudis Argûs*, aut è ligno rudi factæ nec perdolato. vt in Catal. *Sed lignum rude vellicans dolauit* vel quæ nondum didicerat nauigare, ſed tum primum diſcebat. illa enim

B erant, vt ita dicam, nauigationis rudimenta. eleg. 16. lib. 3.

Ergo ego nunc rudis Adriaci vehar æquoris hoſpes.

Apuleius libr. 11. *Rudem dedicantes carinam.* id eſt, quæ nondum nauigauit. Lucan. lib. 3.

Inde laceſſitum primo mare, cum rudis Argo
Miſcuit ignotas temerato littore gentes.

Dux columba quæ viam monſtrabat. de hac vide eleg. 22. lib. 3. verſ. 13. & ibi adnotata. Sic Virg. 6. Æneid.

Eſte duces (columbæ) ô ſi qua via eſt, &c.

Ignoto mari, cuius ignotæ viæ Argonautis. Tibull. eleg. vlt. lib. 3.

C *Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.*

vide adnotata ad eleg. 20. lib. 1. verſ. 14.

I L L A *meis tantum non vnquam deſit ocellis.*] id eſt, ſemper illam videam. *tantum*, ſaltem vt eleg. vlt. infra.

A domina tantum te modo tolle mea.

Deſit, abſit vt eleg. 13. ſup.

Deſit odoriferis ordo tibi lancibus.

Q. Cicero *Cum deeſſet alter*; id eſt, abeſſet. *Ocellis meis*, mihi ſpectanti. eleg. 24. lib. 3.

Olim oculis nimium facta ſuperba meis.

I N C E N D A T *nauem Iuppiter ipſe licet.*] Alludit vel ad nauem Aiacis Oilei, quam incendit

D Pallas Iouis patris fulmine. Homer. 4. Odyſ. & Euripid. in Troadibus. vel ad ipſius nauem Vlyſſis, quæ eodem Iouis conflagrauit fulmine, vt vix ſolus Vlyſſes euaſerit, ob interfectas & conſumptas ab eius ſocijs ſolis boues. Homer. lib. 12. Odyſſ. *Iuppiter ipſe*, vt eleg. 7. ſup. verſ. 4.

C E R T E *ijſdem nudi pariter iactabimur oris.*] Perſtat in fabella Vlyſſis, qui nudus iactatus eſt in mari, & vix enatauit, vt modo diximus. Vnde Horat. ſat. 5. lib. 2. ſic loquentem inducit: ——— *vides vt*

Nudus inopſque domum redeam te vate.

E nudi autem naufragi ſolent eſſe, quia, vt facilius natent, veſtes abijciunt. Horat. oda penult. epod.

Non ſaxa nudis ſurdiora nauitis
Neptunus alto tundit hybernus ſalo.

Ouid. 11. Met. in Fab. Cæycis:

Luridus exanimi ſimilis, ſine veſtibus vllis,
Coniugis ante torum miſeræ ſtetit.

Iactari vero tempeſtatis eſt, vt monui ad illud eleg. 12. ſup. *quoniam iactamur in vnda.* Seneca cap. 10. de conſol. ad Mart. *Alios nudos mari iactabit.* (fortuna.) *Pariter*, & vna, & eadem ſorte ac fortuna pari. *Oris*, plagis maritimis, &

ſluctibus littori vicinis. Si *auris* legimus, id erit, procellis, vt eleg. 17. lib. 1.

Aſpice quam ſæuas increpat aura minas.

M e *licet vnda ferat, te modo terra tegat.*] Æquo ſe ait animo cariturum ſepultura, modo amicæ illa contingat. eadem ſententia dixit elegia 24. ſupra.

——*Sed tu potius precor, vt me*

Demiſsis plangas pectora nuda comis.

Vnda me ferat, Iacter ego exanimis. nam fertur vel mortuus vel feſſus, & qui per ſe amplius natare non poteſt. Virg. 10. Æneid.

Alitibus linquere feris, aut gurgite merſum

Vnda feret, piſceſque impaſti vulnera lambent.

Modo, pro dum modo. vide notata ad eleg. 30. verſ. 14. infra. *terra tegat te.* periphraſis humationis vt eleg. lib. 1.

In quorum numero me quoque terra tegat.

S e d *non Neptunus tanto crudelis amori.*] id eſt, in amorem tantum quantus noſter eſt non ſæuit. Ouid. in epiſt. Herus:

At tibi flammarum memori Neptune tuarum

Nullus erit ventis impediendus amor.

Si neque Amymone, nec laudatiſsima forma

Criminis eſt Tyro fabula vana tui.

Neptuni memorat amores. idem 6. Met.

Te quoque mutatum toruo Neptune iuuenco

Virgine in Aeolia poſuit: tu viſus Enipeus

Gignis Aloidas. &c.

Crudelis. De Neptuni ſæuitia, & contra vide Plaut. Trinum. act. 4. ſc. 1.

N e p t v n v s *fratri par in amore Ioui.*] id eſt, non minus magnus amator mulierum Ioue, de cuius furtis eleg. 2. ſup. & eleg. 9. lib. 3.

Iuppiter infamat ſeque ſuamque domum.

aliud eſt eleg. 1. lib. 1. *in amore pares.* de amore mutuo & concordi iugo.

T e s t i s *Amymone latices cum ferret in aruis*

Compreſſa, & Lernæ pulſa tridente palus.]

De Amymone Apollodor. libr. 2. Amymone Danai filia aquam quærens (nam Neptunus aquas ſiccauerat iratus Inacho) in ceruum telum iecit, & Satyrum dormientem vulnerauit, qui excitatus amore puellæ exarſit, ſed ſuperueniens Neptunus eũ fugauit, & Amymonem compreſſit, eique fontes indicauit. Inde natus Nauplius pater Palamedis. Pauſan. Corinth. & Eliac. ad Amymones fontem, quod & flumen ait eſſe, hydram, inquit, ſagittis ab Hercule confixam. Meminit & Strabo lib. 8. qui hanc fabulam, plane fabulam eſſe oſtendit. & Philoſtrat. Iconib. In Neptuno, ſiue Amymone. & Lucian. in Dialogo Tritonis, Neptuni & Amymones. & Callimach. εἰς λουτρὰ verſ. 48. & Schol. Stat. 6. Thebaid.

——*atque amne reperto*

Triſtis Amymone. Compreſſa, imminuta, deuirginata, Varro & Petron. ipſe eleg. 30. infr.

Si tamen Acagri quadam compreſſa figura eſt.

vnde Plaut. *Compreſſu ſuo grauidam efficere.* Idem eo verbo ludit in Aſinaria. *hominem infelicem qui patronam comprimat* (linguam.) & Trucul. Comprime. N. *Impudens vt ruſtico ſuadet ſtuprum.* A. *iram dixi. Latices.* Seru. in illud. 1. *laticemque Lyæum: Latex proprie aqua, quod intra venas terræ*

A *lateat, ſed & vinum laticem dixit, quia latet intra vuam.* Sed & Ouid. *Palladios latices*, de oleo dixit; & *Laticem abſynthi*, pro, ſucco Lucretius. ergo latex omnis humor, qui elicitur. Feſtus, *Latex à lapſu, profluens aqua dicitur, qua voce & in vino vtimur. In aruis.* ſic Ouid. el. 10. lib. 1. Amor.

Qualis Amymone ſiccis errauit in aruis

Cum premeret ſummi verticis vrna comas,

Alij libri. *in Argis*, duplici ἀχαϊσμῷ, ſexto caſu, pro quarto, & *in* additum ad nomen vrbis, Sic Ouid. 15. Met.

Nuper abantæis templo Iunonis in Argis.

B An Argi, vt Troia, pro regione ipſa? τὸ *in Argis* vertit Ouid. loco antedicto *ſiccis in aruis*, nam innuit ἄργος τὸ δίψιον. *Et lernæ pulſa tridente palus.* Higin. Fab. 169. addit ad ea quæ narrat Apollodorus Neptunum fuſcina percuſſiſſe terram (in qua concubuerat) vnde aqua profluxerit, qui Lernæus fons dictus eſt, & Amymonium flumen. *Tridente pulſa*, quod Higinus, *fuſcina.* in Catal.

——*Neptuni fuſcina telum.*

Sic Virg. 1. Georg.

Tellus magno percuſſa tridenti.

& Ouid. 1. Met.

Ipſe tridente ſuo terram percuſsit,

C & 6. Met. ——*longoque ferire tridente*

Aſpera ſaxa facit. De tridente Apollodor. lib. 1. Κύκλωπες Διὶ μὲν διδόασι βροντὴν καὶ ἀστραπὴν καὶ κεραυνόν· Πλούτωνι δὲ, κυνέην· Ποσειδῶνι δὲ τρίαιναν.

Plura de Lerna vide ſup. eleg. 24. verſ. 25.

I a m *Deus amplexu votum perſoluit, at illi*

Aurea diuinas vrna refudit aquas.]

id eſt, iam potitus eſt optatis Neptunus, quæ optarat iam illi contigerunt. & huiuſmodi more dictum eſt quia compotes rei expetitæ vota ſoluunt, vt dictum eleg. ſup. prox. verſ. 23. An *votum perſoluit amplexu* tertio caſu, id eſt, quod vouerat & optauerat Amymone, vt aquam inueniret, id Neptunus perfecit, deditque amplexui, & gaudio quo potitus erat.

D Ouid. 12. Met.

Vtque nouæ Veneris Neptunus gaudia cepit,

Sint tua vota licet, dixit, ſecura repulſæ.

legendum videtur *Amplexus.* id eſt, poſtquam iam amplexus, ei præſtitit quod petebat. *At illi*, pro, illi vero, vt eleg. 4. lib. 4.

Hunc Tarpeia Dea fontem libauit, at illi

Vrgebat medium fictilis vrna caput.

Ouid. eleg. 5. lib. 2. Amor.

Hæc ego, quaque dolor linguæ dictauit; at illi

Conſcia purpureus venit in ora rubor.

Tibull. eleg. 4. lib. 1.

E *Hic quia fortis adeſt audacia cepit; at illi*

Virgineus teneras ſtat pudor ante genas.

Vrna, vas aquarium, dicta ab vrinando, vt docui ex Varrone ad eleg. 1. ſup. Vrnam autem puellæ à fonte redeuntes capite geſtabant, vt patet loco prænotato ex eleg. 4. libr. 4. & Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor.

Cum premeret ſummi verticis vrna caput.

Aurea. Neſcio an vrna aurea ſatis conueniat paupertati illorum temporum, an legendum ſit *area* vt apud Apollonium in fabula Hylæ, qui cum κάλπιν, id eſt, vrnam nominaſſet, mox

χαλκὰς vocat. An *aurea vrna*, non Amymones, ſed ipſius Neptuni, qui vrnam geſtet, vt fluuij. Philoſtratus ſanè & ex auro vrnam fuiſſe ſcribit in Iconibus. *refudit aquas*, an iterum fudit, nam ſemel effuderat ante compreſſum, iterum effudit poſt compreſſum cum hauſiſſet è recens edito fonte & retuliſſet domum. Ouid.

Egerit hic fluctus, æquorque refundit in æquor.

an reddidit & rependit pro amiſſis & effuſis, vt Iuriſconſulti *refundere pretia, impenſas, fructus*? Refunditur etiam aqua, quæ reſtagnat, vt Virg. 1. Æneid.

—— & imis Stagna refuſa vadis.

& 2. Georg.

Iulia qua ponto longe ſonat vnda refuſo.

& 7. Æneid.

Audijt & ſi quem tellus extrema refuſo
Summouet Oceano.

Diuinas, Dei beneficio, & numine Neptuni profluentes cum paludem tridente percuſſiſſet. nam Lactantius, ſiue Lutatios Interpres Statij, ait ex aquis, quas effuderat Amymone dum vis offerretur fontem excitatum à Neptuno fuiſſe. An *diuinas aquas*, fontanas, quia ſacri fontes Virgilio ecl. 1. & *diuini fontes*. Propertio. eleg. 18. lib. 1. An aliquid obſcœni ſub aquis & vrna latet?

CRVDELEM *& boream rapto Orithya negauit.*] id eſt, non qoeſta eſt de eius ſæuitia, qood ſe rapuerit. nam, vt ait Ouidius:

Vim licet appellent, grata eſt vis iſta puellis.

Sæuus tamen re vera Aquilo. vt eleg. 5. lib. 3.

At ſaue Aquilo. & contra ibidem:

Infelix Aquilo rapta timor Orithya. Ab acuto & celeri flatu Aquilo Feſto, vel à vehementiſſimo volatu ad inſtar aquilæ. Gell. cap. 22. lib. 2. *Qui ab æſtiuo & ſolſtitiali orientis meta venit Boreas ἀπὸ τῆς βοῆς, quod ſit violenti flatus & ſonori.* De Orithya Pandionis Nepte, filia Erecbthei, vnde *Pandionia* dicitur eleg. 20. libr. 1. præter auctores ibi citatos: Cicero. 1. de leg. Ouid. in ep. Læandri, eleg. 6. lib. 1. Amor. in epiſt. Paridis:

Nomine ceperunt Aquilonis Erecbtida Thraces,
Et tuta à bello Biſtonis ora fuit.

& 5. Faſt.

Et dederat fratri boreas ius omne rapinæ,
Auſus Erecbthæa præmia ferre domo.

Meminit & Paoſan. in Atticis, & in Eliacis, vbi ait in pictura, Boreæ anguium caudas pro pedibus fuiſſe.

HIC *Deus & terras & maria alta domat.*] id eſt omnia domat, vt dixi eleg. 18. ſup. verſ. vlt. Plato in conuiuio. Εἰς ἀνδρείαν ἔρωτι οὐδ᾽ Ἄρης ἀνθίσταται. οὐ γὰρ ἔχει ἔρωτα Ἄρης, ἀλλὰ Ἔρως Ἄρη. Ἀφροδίτης ὥς λόγος. (ſic enim interpungo) Κρείττων δὲ ὁ ἔχων τοῦ ἐχομένου. Virg. *Omnia vincit Amor*, vnde πανδαμάτωρ dictos. vide fabulam Panos cum Amore luctantis. & Euripid. Troiad. *Hic Deus*, an Boreas, qui de ſe apud Ouid. 6. Met.

—— hac triſtia nubila pello,

Hac freta concutio? Sed ipſe amor potius, vt eleg. 7. lib. 1. *hic puer.* Tibull. el. 4. lib. 2.

—— hæc denique cauſa
Fecit vt infamis hic Deus eſſet Amor.

A *Maria alta, &c.*, mare altum, & altum tantum dicitur. Virg.

Qualia multa mari nautæ patiuntur in alto.

Altum mare, quia videtur in mari altius terra, vt ſciunt, qui nauigarunt, vnde & *conſcendere mare*, & *exſcendere maria alta*, vndas dixit eleg. 17. libr. 1.

Si quando veſtras labens Amor attigit vndas.

CREDE *mihi, nobis miteſcet Scylla, nec vnquam*
Alternante vorans vaſta Charybdis aquas.]

Alteram lectionem magis probo:

Alternas reuomet vaſta charybdis aquas.

B vt eleg. 10. lib. 3.

Scyllaque & alternas ſciſſa charybdis aquas.

& eleg. 12. ſup.

Scilicet alterna quoniam iactamur in vnda.

Sanè, inquit, noſtra cauſa Scylla lenior & placidior fiet, quia & ipſa amauit, de Scylla ſiue Nyſi, ſiue Phorci filia in monſtrom marinum verſa Homer. 12. Odyſſeæ. Virg. ecl. 6. & libr. 3. & 5. Æneid. Ouid. 14. Met. & in ep. Medeæ:

Aut nos Scylla rapax canibus miſiſſet edendos.
Debuit ingratis Scylla nocere viris.
Quæque vomit totidem fluctus, totidemque reſorbet.

C Ipſe eleg. 4. libr. 4. Cic. 7. Verr: Palæphatus Scyllam nauim fuiſſe ait, qua prædones Tyrrheni Vlyſſem perſequuti ſint. *Vaſta charybdis*, vel ingens, vel vaſtans & perdens naues, vt dixit eleg. 19. ſup. *vaſtos tentare leones.* De Charybdi Homer. lib. 12. Odyſſ. Virg. 3. Æneid.

Dextrum Scylla latus, læuum implacata charybdis
Obſidet, atque imo barathri ter gurgite vaſtos
Tollit in abruptum fluctus, totidemque reſorbens
Erigit alternos, & ſidera verberat vnda.

Seru. ibid. *Charybdis, inquit, femina voraciſſima fuit, quæ quia boues Herculis rapuit à Ioue fulminata, & in maria præcipitata naturam priſtinam ſeruat.*

D Ouid. eleg. 16. lib. 2. Amor.

Nec quæ virgineo portenta ſub inguine latrant:
Nec timeam vaſtos curua Malea ſinus.
Nec quas ſubmerſis ratibus ſaturata Charybdis
Fundit, & effuſas ore receptat aquas.

& lib. 2. de rem. Am.

Hic vomit epotas dira Charybdis aquas.

& eleg. 10. lib. 4. de Ponto.

Nec potes infectus conferre Charybdin Achæis:
Ter licet epotet, ter vomat illa fretum.

vide Senecam ep. 80. Thucyd. libr. 4. Cicer. 2. Philipp. de Aruſp. reſp. & 3. de Orat. Apollon. lib. 4. Apollodor. lib. 1. Higin. Fab. 125. vet. gl.

E *χάρυβδις, vorago.*

IPSAQVE *ſidera erunt nullis obſcura tenebris.*] id eſt, pleno fulgebunt lumine, omni caligine diſcuſſa. *Ipſa ſidera*, quæ fauent amantibus, eorumque vident amores furtiuos, vt ait Catullus. Ipſe eleg. 16. lib. 1.

Me mediæ noctes, me ſidera plena iacentem,
Frigidaque eoo me dolet aura gelu.

& eleg. 9. ſop. *Sidera ſunt teſtes. &c.*

PVRVS *& Orion, purus & hædus erit.*] id eſt, terſus ac nitidus. ſic veteres *terſum diem* pro ſereno dixere: Feſtus. Sidera maculis diſtincta, prædicunt tempeſtatem, pura ſerenitatem. Virg. 1. Georg.

Ille (ſol) vbi naſcentē maculis variauerit ortum &c.

Suſpecti tibi ſint imbres. Item.

—— aut vbi pallida ſurget

Tithoni croceum linquens aurora cubile

Heu male tam mites defendat pampinus vuas.

Item de Luna.

Si nigrum obſcuro comprehenderit aëra cornu,

Maximus agricolis, pelagoque parabitur imber.

De Orione dictum eleg. 16. ſup. de Hœdo Horat. oda 1. lib. 3.

Nec ſæuus arcturi cadentis

Impetus, aut orientis hœdi.

Virg. 1. Georg.

Præterea tam ſunt arcturi ſidera nobis

Hœdorumque dies ſeruandi, & lucidus anguis,

Quam quibus in &c. Ouid. el. 10. lib. 1. Triſt.

Sæpe ego nimboſis dubius iactabar ab hœdis.

Seru. ibid. *Auriga ſignum in humeris fert capram, quæ Iouem aluit, & ſiniſtra hœdos, quorum & ortu & occaſu concitatur tempeſtas.* Idem ſcribit in illud 9. Æn. *Quantus ab occaſu veniens pluuialibus hœdis*

Verberat imber humum. & addit oriri hædos cum ſcorpio menſe Octobri. Theocrit. in Thalyſijs. Id. 7.

χ' ὥταν ἐφ' ἑσπερίοις ἐρίφοις νότος ὑγρὰ διώκῃ

κύματα. Interpres Theocriti. ὅτε ἀνατέλλουσιν οἱ ἔριφοι ἀγριαίνεται ἡ θάλασσα. Varro cap. 3. lib. 2. De re ruſt. *Capras,* inquit, *in cœlum ita receperunt, vt extra limbum XII. ſignorum excluſerint.* Sunt duo hœdi, & capra non longe à tauro. vide Higin. in Heniochus. lib. 2. In Spæra quæ falſo dicitur Empedoclis ἔριφος δὲ πόδας τε ῥίψαιεν ἡνιόχου τῶν κάρτα κατ' ὤμους χειρὸς ἀριστερόφιν.

C Q V O D *mihi ſi ponenda tuo ſit corpore vita.*] Supple, pro, vt eleg. 9. ſup.

Quod mihi ſi media liceat pugnare puella

Mortem ego non fugiam morte ſubire tua.

Tuum corpus, pro te, vt eleg. 20. lib. 1.

Tum ſonitum rapto corpore fecit Hylas.

eadem ſententia Plaut. Capt. ſc. 1. act. 2. *Vides me meum caput pro tuo caro capite offerre vilitati. Ponere vitam,* vt el. 13. ſup. verſ. 44. *Ponere animam.*

E X I T V S *hic nobis non inhoneſtus erit.*] vt fuit Admeti vxori Alceſtidi. *Exitus,* finis vitæ. Albin. ad Liuiam:

Exitus hic mater debuit eſſe meus.

Cicero ep. 6. libr. 11. ad Attic. *De Pompeij exitu mihi dubium nunquam fuit.* plene eleg. 3. lib. 3.

Exitus hic vitæ ſupereſt mihi. *exitus non inhoneſtus,* vt contra eleg. 8. ſup. verſ. 27. & 28. *Mors inhoneſta.*

AD ELEGIAM XXVII.

Quod incerta hora mortis.

IN vet. lib. coniungitur hæc elegia cum ſuperiore.

A T *vos incertam, mortales, funeris horam*

Quæritis, & qua ſit mors aditura via.]

At inceptiua particula ad ornatum: Seruius. ab ea incepit Apuleius Aſinum ſuum. & formula eſt apoſtrophes, *at vos,* vt alias identidem monui. *Mortales,* plus eſt quam homines & ſignificantius dicitur, vt notat Gell. cap. 27. lib. 3. *Quæritis horam funeris,* mathematicos

A ſuper ea re interrogatis, quando ſcilicet morituri ſitis. quod Horat. reprehendit oda 11. lib. 1. *Tu ne quæſieris, ſcire nefas, quem mihi, quem tibi*

Finem Dij dederint. Iuuenal.

Nota mathematicis geneſis tua. *horam incertam* dixit, vt eleg. 13. ſup.

Nam quo tam dubię ſeruetur ſpiritus horę?

vide l. 1. de Condic. & dem. Tit. 1. libr. 35. D. *Qua ſit mors aditura via,* vnde aduentura, quæ eius cauſa. *via,* pro, modo & ratione & cauſa, vt eleg. 25. ſup.

Hæc atque illa mali vulneris vna via eſt.

& eleg. 34. infra.

B *—— rerum dicere poſſe vias.*

id eſt cauſas. Martial. epigr. 92. lib. 11.

Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,

Debuerant alia fata venire via.

Adire, aduenire. Horat. ſat. 3. lib. 2.

—— huc propius me

Cum doceo inſanire omnes, vos ordine adite.

Sic apud Plautum ſæpe, vt *ire,* pro, venire. Ennius Thyeſte: *Nolite hoſpites adire ad me illico.*

Q V Æ R I T I S *& cœlo Phœnicum inuenta ſereno.*] Dilogia. *Quęritis cœlo ſereno,* & *inuenta cœlo ſereno. Phœnicum inuenta,* id eſt, ea quorum auctores & inuentores Phœnices. Plin. cap. 12.

C lib. 5. *Ipſa gens Phœnicum* (quæ adiacet Syriæ) *in gloria magna* (eſt) *literarum inuentionis, & ſiderum, naualiumque & bellicarum artium.* Strabo libr. 16. à Phœnicibus ad Græcos manaſſe aſtronomiam, ait, & arithmeticam. Interpres Arati. Q. Cic. apud M. fr. 2. de nat. Deor. de Cynoſura: *Hac fidunt duce nocturna Phœnices in alto.* Addidit *cœlo ſereno,* id eſt puro & terſo, quia nubilo ſidera obſeruari non poſſunt. vide Virg. 5. Æneid. in fine.

Q V Æ *ſit ſtella homini commoda, quęque mala.*] Legendus hac de re Ptolomæus περὶ ἀρχαίας. &

D Macrob. in ſomnium Scipionis. Cic. 6. de Rep. *Iouis ſalutaris fulgor, & Veneris benignus, rutilus, horribiliſque terris Martis, & triſte ſidus Saturni.* Ipſe eleg. 1. lib. 4. *Feliceſque Iouis ſtellas.* Ibid.

Et graue Saturni ſidus in omne caput.

Horat. oda 17. lib. 2.

Seu libra, ſeu me ſcorpius aſpicit

Formidoloſus, pars violentior

Natalis horę: ſeu tyrannus

Heſperię Capricornus vndę:

Vtrumque noſtrum incredibili modo

Conſentit aſtrum. te Iouis impio

Tutela Saturno refulgens

E *Eripuit.* &c.

Stella commoda, benigna, felix. Ouid. in Ibin:

Natus es infelix: ita Dij voluere: nec vlla

Commoda naſcenti ſtella, leuiſque fuit.

Petron. Arbiter: *Altera* (tabula) *lunę curſum, ſtellarumque ſeptem imagines pictas* (habebat) *& qui dies boni, quique incommodi eſſent, diſtinguente bulla, notabantur.* vtitur eo verbo in deteriorem partem: eleg. 19. lib. 3.

Armis apta magis Tellus, quam commoda noxę.

mala, grauis eleg. 1. lib. 4. ſic *Durum ſidus* eleg. 6. lib. 1. verſ. vlt. *Impius Saturnus* Horatij loco prædicto. & *fera ſidera* Ouid. in Ibin.

S E V *pedibus Parthos ſequimur, ſeu claſſe Britannos*]

Bene *ſequimur*, tanquam fugientes, & fugiendo pugnantes qua de re dictum eleg,10. ſup. Virg. 7. Æneid.

Auroramque ſequi, Parthoſque repoſcere ſigna.

Parthos autem & Britannos coniungit, vt laceſſitos armis Romanorum, non victos. Ideo & Horat. oda 7. epod. coniunxit *pedibus* & *claſſe*, vt eleg 6. lib.1.

Seu pedibus terras, ſeu pontum carpere remis.

Et *maris & terræ cæca pericla viæ.*] id eſt, obſcura & ignota ſunt pericula, quæ nauiganti, vel terras peragranti poſſunt incidere. *Cæcum* non tantum quod non videt, ſed etiam quidquid non videtur. vt eleg. 4. ſup. *Cæca via.* & eleg. 15. ſup. *Cæco motu. Cæcus ignis* Virgilio. &, *Cæcum vulnus* Ouidio. & *Cæcum vallum* Feſto, in quo præacuti pali terræ adfixi, herbis vel frondibus occultantur. *viæ maris* dixit quod eleg. 19. libr. 3. *liquidum iter*; & Plaut. *Cæruleas vias* appellat. *Pericla maris*, vt prædonum & tempeſtatis: *pericla terræ*; vt latronum & ferarum.

Rursus *& obiectum fletis capiti eſſe tumultum.*] Hypallage, pro, Queri ſoletis obiectum caput periculis belli. Sic Virg.1.Georg.

Et caput obiectare fretis. & 4.Georg.

——*& corpora bello Obiectant.*

& 2. Æneid.

——*caput obiectare periclis.*

Cicero pro domo ſua: *Obijcere caput ſuum ferro.* & in Vatin. *Conſulem obijcere morti. Rurſus*, modo; item, interdum, vt eleg. 3. lib. 1.

Nam modo purpureo fallebam ſtamine ſomnum:
Rurſus & Orphea carmine feſſa lyra.

& eleg. 2. lib. 4.

Vertumni rurſus credidit eſſe ſacrum.

Fletis, querula voce loquimini, vt eleg. 9. lib. 1.

—— *Amphioniæ mœnia flere lyra.*

Tumultum, vide adnotata ad illud eleg. 1. ſup.

Phlegræos tumultus.

Cvm *Manors dubias miſcet vtrinque manus.*] id eſt, Cum Mars conſerere manum iubet, & dimicare incerto euentu pugnæ. *Manortem*, inquit, Feſtus, *poetæ dicunt Martem*: apud eundem Feſtum *Mamers* lingua Oſca eſt Mars. Cic. 2. & 3. de nat. Deor. *quod magna vortat.* Chariſ. lib. 4. putat dictum κατὰ παρένθεσιν, inſerta ſyllaba, *Manors*; pro, Mars. Seruius ἐπένθεσιν vocat vt *Nauita*, pro, *nauta*. Apud Iſidor. cap. 25. lib. 19. *Manors dicitur, quæ & ſtola & ricinium veſtis muliebris, quod eius parte, quæ retro reijcitur viri in mulierem poteſtas ſignificetur. Miſcet manus*, miſcere & conſerere iubet, vnde noſtri vocant, *la meſlee.* hinc Virg. 1. Æneid.

Se quoque principibus permiſtum agnouit Achiuis.

Ipſe eleg. 1. lib. 4.

Miſcebant vſta prælia nuda ſude.

Liuius lib. 2. *Miſcere certamina.* & lib. 35. *miſcere ſeditiones.* Virg. 10. Æneid. *Miſcere agmina*, pro, perturbare dixit. & 2. Georg.

——*necdum horrida miſcent*

Prælia. Manus, vel χεῖρας, quibus pugnatur; vel copias ipſas & legiones. *Dubia manus*, propter dubiam victoriam quæ Homero dicitur νίκη ἀμφήριστος & νίκη ἑτεραλκής. Virg. 2. Georg.

A ——*ſed dubius medijs Mars errat in armis.*

Ouid. *Mars dubius, nec certa Venus.* vnde hic hypallage eſſe poteſt. ſic dicitur eleg. 13. ſup.

Dubia hora (mortis.) *Vtrinque*, ἀμφοτέρωθεν. *de part & d'autre*: nam vt in foro, ſic in acie partes duæ: Virg. 12. Æneid.

——*circum hos vtrinque phalanges*
Stant denſæ.

Præterea *domibus flammam, domibuſque ruinam.*] Atque etiam fletis, id eſt, metuitis ne incendantur, vel euertantur ædes. *Ruinam* hîc propriè: ſup. eleg. 25. Metaphoricῶs.

Si qua venis ſerò, magna ruina venis.

B Ne *ſubeant labris pocula nigra tuis.*] id eſt, incautè bibantur, tibique ſitienti quaſi ſubrepant. nam ſubire, eſt furtim ire, & meare aliquò. vt adnotaui eleg. 9. lib. 1. verſ. 26.

Pocula nigra, *tetra venena.* ſup. eleg. 24. Virg. *Lurida aconita.* ſic eleg. 1. ſup. *Pocula Phedræ.*

Solvs *amans nouit quando periturus, & à qua Morte: neque hic Boreæ flabra neque arma timet.*] id eſt, ſcit & horam & genus mortis ſuæ. *Solus amans*, quod *Solus amator* eleg. 20. ſup. *à qua morte*, τὸ à vacat, vt eleg. 16. lib. 1.

Supplicis à longis triſtior excubijs.

eleg. 1. libr. 4.

C *Murus ab ingenio notior ille tuo.*

eleg. 3. libr. 3.

Nudus ab inferna ſtulte vehere rate.

ſic eleg. 15. lib. eiuſd.

——*pangamque ex ordine vites.*

Terent. in Prologo ſeipſum punientis:

Sed hic actor tantum poterit à facundia.
Hic Boreæ flabra, neque arma timet.

Horat. in hanc ſententiam oda 13. lib. 2.

Quid quiſque vitet nunquam homini ſatis
Cautum eſt in horas: nauita Boſphorum
Pœnus perhorreſcit, neque vltra
Cæca timet aliunde fata.

D Iam *licet & Stygia ſideat ſub arundine remex.*] Remiges in naui ſedent in transtris. Virg. 3. Æneid.

Linquere tum portus iubeo, & conſidere tranſtris.

& 4. Æneid.

Præcipites vigilate viri, & conſidite tranſtris.

Apollon. lib. 4.

Ἄλλοι μὲν διὰ νηὸς ἀμοιβαδὶς ἀνέρες ἀνὴρ
Ἑζόμενοι κώπῃσιν ἔρεσσον.

Seruius ad illud 6. Æneid.

Inde alias animas quæ per iuga longa ſedebant,
Deturbat; iuga, inquit, *tranſtra*: *nam animæ remigant.* quod dixerat ſupra, *vel quo diſcrimine*

E *ripas Hæ linquunt, illæ remis vada liuida verrunt.* Remex, remigis, inquit Chariſ. libr. 1. à remo agendo. Seruius ad illud 5. Æneid.

Agit acri remige priſtin. Erit nominatiuus, inquit, *remex*. Serenus, Semiremex Hercule. & in illud 6. Æneid. *Remumque tubamque, quia & bellator*, inquit, & *remex fuerat.* vtitur & Cic. 2. de diuin. vet. gloſſ. *Remix*, ἐρέτης. *Sub arundine.* id eſt, in, vt annotatum eleg. 25. ſup.

At nullo dominæ teritur ſub limine amor.

& ita Horat. *Sub iiſdem ſit trabibus.* id eſt, in eadem naui. *Arundo*, pro naui, vt *Canna Micipſarum* Iuuenali, pro nauicula. Plin. cap. 36. lib. 16.

lib.16. de arundinibus Indicis: *Nauigiorum etiam vicem præſtant ſingula* (earum) *internodia.*

CERNAT *& inferna triſtia vela ratis.*] *Stygiam cymbam* Virgilius vocat 4. Georg. Ipſe ſuperiore verſu dixit, *Stygiam arundinem.* & el.3. l.3.

Nudus ab inferna ſtulte vehere rate.

& eleg. prox. ſeq.

Vna eatus fati noſtros portabit amores
Carula ad infernos velificata lacus.

Vela, Græcis ἄρμενα, dicta à volatu Inquit Iſidorus vnde: *velorum pandimus alas. Triſtia*, nigra & ferruginea, vt cymba ipſa Virgilio, & *triſtes manes* eleg.19. libr.1. Sic Euripides in Alceſtide: B ſic πικρὰν ναυκληρίαν vocat. id eſt triſtem nauigationem in cymba Acherontes. vtrobique alluſum ad nomen Acheron.

SI *modo clamantis reuocauerit aura puellæ,*
Conceſſum nulla lege redibit iter.]

Sic Ouid. in ep. Canaces:

Mortua crede mihi, tamen ad tua verba tenixi;

& ipſe eleg.7. lib.4.

Vnum impetraſſem te reuocante diem.

contra eleg.13. ſup.

Sed fruſtra mutos reuocabis Cynthia manes.

Aura puellæ, vel vox benigna, vel nitor puellæ, C vt Virgilio: *Aura auri* 6. Æneid. vbi Seruius, *Inde Aurati*, vt ſiue, alij legunt, *Aurarij*, quorum fauor ſplendidos reddit, metaphoricôs, vt eleg. 24. ſup. *Quod ſi tam facilis ſpiraret Cynthia nobis.* & eleg.12. ſup.

Noſtraque non vllis permanet aura locis.

Horat. oda 8. l.2. *Tua ne retardet Aura maritos.* Tyndareus apud Euripidem in Iphigenia in Aulide optionem dat Helenæ filiæ vnum è tot procis eligendi ὅτῳ πνοαὶ φέροιεν Ἀφροδίτης φίλαι. & Theocrit. εἰδ. ιβ.

Εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔρωτες.

vel *aura puellæ eſt*, ſi aura voculæ eius aliquam D particulam ad illum pertulerit, vt Virg.

Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura.

Apuleius apol. 1. *Sed profecto ſtudio bibendi, quo ſolo cenſetur, facilius ad eum* (abuſque) *Alexandria vini aura, quam fumi perueniret.* id eſt, odor. Ariſtoph. εἰρήν. πλέων ἄνεσ. & *Aura Volcani vorax* Attio opinor. *Reuocauerit*, redire ad vitam iuſſerit. dictum ad eleg.13. verſ.penult. Catull. ep. 33. verſ.8. & ſeq. *Redibit iter.* dictum vt eleg.1. lib.1. *Ire vias. Conceſſum nulla lege.* id eſt, vnde redire nulli ius eſt lege fati. nam

——*facilis deſcenſus Auerni*
Sed reuocare gradum ſuperaſque euadere ad auras
Hoc opus, hic labor eſt. Legem vero fati intelligit de qua Virg 12. Æn.

Illud te nulla fati quod lege tenemur
Pro Latio obteſtor. Ipſe el.vlt. lib.4.
Cum ſemel infernas intrarunt funera leges
Non exorato ſtant adamante viæ.

Quod legitur, *Nullis*, defendi poteſt hac Caſſij Parmenſis auctoritate in Orpheo.

Auſus & ire viam viuentibus inconceſſam
Pœnarum oblitos demulſit carmine manes.

Plato in Conuiuio Alceſtidi ait conceſſum ab inferis reditum ob eximij vim amoris. Idem priuilegio datum Herculi, Libero patri, Orpheo. Leges autem aut iubét, aut vetát, aut cõ- A cedunt: eaque *permiſſio* dicitur in Rhetoricis ad Herennium: *Plus valet ſanctio permiſſione.* An *Nulla lege cedibit.* id eſt, ſine edicto, vt de Helena: *Et ſine decreto eſt viua reducta domum.*

AD ELEGIAM XXVIII.

Ad Iouem pro amica ægrotante.

IVPPITER *affectæ tandem miſerere puellæ.*] Similis Tibull. el.3. lib.4.

Huc ades & teneræ morbos expelle puellæ. &c.

B Horat. ſat.3. lib.2.

Iuppiter ingentes qui das adimiſque dolores;
Mater ait pueri menſes iam quinque cubantis.

Significatur opinor hic Iuppiter cognomine *Opitulus*, ab ope ferenda: Feſtus. *Tandem* eſt longæ exſpectationis & moræ ac prope ſero; vt dictum ad eleg.3. lib.1. verſ.35. *Miſerere*, vt Virg.

Aut tu magne pater Diuûm miſerere.

Affectæ, periculoſæ ægrotantis, & prope depoſitæ. Sueton. in Tiberio cap. 21. *Affectum ceperit, & tamen adhuc ſpirantem.* Plaut. Rudente ſc. *Quis eſt qui. Accipiam hoſpitio, ſi nox Veneris,* C *item vt affectam.* id eſt, vt ægram collocabo in lecto. Ouid. eleg.3. lib.3. Triſt.

Laſſus in extremis iaceo populiſque lociſque,
Et ſubit affecto nunc mihi quidquid abeſt.

& eleg.2. lib.2. Amor.

Ibit vt affectam, quæ non languebit, amicam
Viſet: indicijs ægra ſit illa tuis.

vet. gloſſ. *Adficio, liquefacio* κατατήκω. Item *Affectis*, κάμνουσι. Gell. cap.16. libr.3. *Affecta ſunt, quæ non ad finem ipſum, ſed quæ proximè fini progreſſa deductaue erant.* Idem fere habet cap.5. libr. 15. Liuius lib.4: *Affecta res familiaris.* & lib.6. *Opem rebus affectis orare.* Apud Feſtum. *Affecta femina,* D *vel in bonam partem dicitur velut honorata; vel in malam, quaſi ad extremum periculum adducta.* ſic olim legebatur apud Feſtum, nunc editum eſt, *Adſectata.*

TAM *formoſa tuum mortua crimen erit.*] Sic Ouid. eleg.11. lib.2. Amor.

Veſtrum crimen erit talis iactura puellæ,
Nereideſque Deæ, Nereidumque pater.

& eleg.10. lib.3. Triſt.

Si tibi tale fretum quondam Leandre fuiſſet,
Non foret anguſtæ mors tua crimen aquæ.

Tuum crimen erit, vt Plaut. Pſeud. ſc.1. act.5. *Si cecidero veſtrum erit flagitium, pedes.* E eadem mente dixit idem Plaut. Trinummo:

——*ne iſtæc pollicitatio*
Te in crimen populo, ponat atque infamiam.

VENIT *enim tempus quo torridus æſtuat aër.*] vt veniſſe dies dicitur Iuriſconſultis, & cedere, cum quid incipit deberi, aut peti poteſt. Sic Virg. *Scilicet & tempus veniet.* & vetus poëta. *Virtutem iſtam veniet tempus cum grauiter gemat. Torridus aër*; pene exuſtus. vt *Torrida Zona.* Virg.1. Georg. & *Torrida æſtas.* ecl. 7. *Torrere*, inquit Feſtus, *proprie ſiccare, ſed ponitur pro igneſcere.* à torridus venit *torridare*, comburere inquit Nonius in *torris*, ſed non confirmat exemplis.

INCIPIT *& ſicco feruere terra Cane.*] *Siccus Canis* ab eo quod efficit, vt *pallida & frigida mors*,

& *æſtas torrida, tremula ſenectus.* Horat. A

Te flagrantis atrox hora caniculæ. Idem od.29. l.3.

Iam clarus occultum Andromedes pater
Oſtendit ignem. iam Procyon furit
Et ſtella veſani leonis
Sole dies referente ſiccos.

Ergo ex ſicco flagrans Canis & torridus intelligitur. id quod ſequitur, pro eo quod præcedit. Tibull. eleg. 4. lib.1.

Nudus & ignauæ producis tempora brumæ,
Nudus & æſtiui tempora ſicca Canis.

De Cane ſidere dicetur ad eleg.33. infra in fabula Icari & Erigones de eius vi in hæc inferiora vide Plinium cap.40. lib.2. Ouid.4.Faſt.

Eſt Canis, Icarium dicunt, quo ſidere moto,
Tota ſitit tellus, præripiturque ſeges.

& eleg.16. lib.2.Amor.

Sol licet admoto tellurem ſidere findat,
Et micet Icarij ſtella proterua Canis.

S E D *non tam amoris culpa eſt, neque crimina cœli.*] id eſt, non tam accuſandum cœlum & ſidus caniculæ, quam Dij violati periurijs. *Culpa ardoris*, vt eleg.11. lib.1.

——*noſtri culpa timoris erit.*

Cic.1. & 2. de nat. Deor. *feruorem & ardorem mundi* vocat *Aethera. Crimina cœli.* enallage numerorum pro *crimen*. Sic Ouid.1. Faſt. C

Nec vitio cœli palleat ægra ſeges.

& 2.de arte amandi:

Illa quidem valeat: ſed ſi male firma cubabit,
Et vitium cœli ſenſerit ægra ſui.

Q V A M *toties ſanctos non habuiſſe Deos.*] Sanctos habet Deos, cui ſancti ſunt. id eſt qui violandos ſibi non eſſe ſtatuit, quia *ſanctum* Trebatio *quod ab hominum iniuria defenſum atque munitum eſt.* Sanctum eſſe, & violari contraria ſunt, vt apud Cicer. pro Sex. Roſcio. *Nihil eſſe tam ſanctum, quod non aliquãdo violet audacia.* & 1.Offic. ex Ennio opinor: *Nulla ſancta ſocietas, nec fides regni eſt.* Similis ſermo *Sanctos habere*, illi L.Craſſi. *Non es mihi Philippe Conſul.* ita loquitur & Cæſar 6.de bello Gallico. D De periurijs Cynthię el.16. ſup. & alibi ſæpe. *Sancti Dij.* Tibull.

Non dicta in ſanctos impia verba Deos.

H O C *perdis miſeras, hoc perdidit ante puellas.*] id eſt, ijs cauſam interitus adfert & exitij. Sic Plaut. *Iuppiter te perdat.* & ipſe eleg.22. ſup.

Ille vel hic claſſes poterat vel perdere muros.

Miſeras, vel infelices, vt in fortunam culpam conferat: vel, ſceleſtas vt eleg.23.

Infelix hodie vir mihi rure venit: vel eſt commiſerantis, vt el.8. ſup.

Et ſua cum miſera permiſcuit oſſa puella.

& eleg.32. verſ.22. E

Tanta tibi miſeræ quanta mereris erit.

id eſt, merenti. vel eſt hypallage, pro miſerè perdidit. *Ante*, olim, vt eleg.26. ſup.

Qui puto Arioniam vexerat ante lyram.

Non nunc primũ, inquit, peierant, vt nec nunc primum ludunt, *Is mos Saturno regna tenente fuit.*

Q V I D Q V I D *iurarunt ventus & vnda rapit.*] id eſt, id omne euaneſcit, in aquam & aërem abit: Græcorum eſt prouerbialis ſenarius:

Τὸν τῆς γυναικὸς ὅρκον εἰς οἶνον γράφω. Xenarchus:
Ὅρκον δ᾽ ἐγὼ γυναικὸς εἰς ὕδωρ γράφω. Catull.

——*mulier Cupido quod iurat amanti*
In vento & rapida ſcribere oportet aqua.

vnde Plaut. Amph. *Mulier es, audacter iuras. Ventus rapit, autant en emporte le vent. Vnda rapit, le ſerment s'en va à vau-l'eau.* vide prouerbium: *Ventis tradere. Quidquid iurarunt*, vt Tibull.el.4. lib.1. *Iuraſſet cupidæ quidquid ineptus amor.* vet. lib. Palmerij *Iurantur.*

N V M *ſibi collatam doluit Venus? illa peræquè*
Præ ſe formoſis inuidioſa Dea eſt.]

Turneb. cap.11. lib.17. ſic explicat. Venus omnibus puellis, quæ præ ea formoſæ videntur, id B eſt, quæ ſunt ea formoſiores, infeſta & iniqua eſt, & eo nomine male audit, & in crimen vocatur, inuidioſaque eſt. vel *inuidioſa*, pro, inuida vſurpatur, quod equidem verius putem. hæc ille. de verbo *Inuidioſa* dictum ad eleg.1. verſ.73. *peræque inuidioſa*, æqualiter & pariter in omnes. Catullus:

Puluinuſque peræquè & hic & illic Attritus.

Cicero in Piſonem: *Quid cum peræquè omnes, tum acerbiſſimum Bœotij & Bizantij senſere.* & in Oratore. *Pauci peræquè floruerunt in omnibus.* & alias ſæpe. Altera lectio *Inſidioſa*, confirmari poteſt verſibus Ouidij in epiſt. Helenæ:

Contenta eſt oculis hominum mea forma probari.
C *Laudatrix Venus eſt inſidioſa mihi.* & 2.Faſt.
Et iam contigerant portam, Saturnia cuius
Dempſerat oppoſitas inſidioſa ſeras.

vbi alias legitur *Inuidioſa.*

A N *contempta tibi Iunonis templa Pelaſgæ?*] Impietatis eſt non colere & contemnere, vt dictum eleg.4. lib.1. verſ.14. Sunt qui hic *Pelaſgam*, Iunonem Argiuam interpretentur, quod Pelaſgus Argos tenuerit. ſed Gyraldus Euſtachium ſequitur, qui Samum dictam Pelaſgam ſcribit à Pelaſgis quibuſdam, vnde & Iuno Pelaſgia, Samia. Samiæ autem Iunonis templum celeberrimum Virgilio 1. Æneid. & alijs. Pelaſgidis Cereris fanum commemorat Pauſan. D in Corinthiacis, quod Pelaſgus Triopæ filius ædificarit. Apollod. initio lib.2. Niobes & Iouis filium Argum fuiſſe ait, alio nomine Pelaſgum, à quo Peloponeſus Pelaſgia dicta. Idem lib.3. Lycaonis patrem facit, & Pauſan. Arcadicis ſub initium, qui ait Arcadibus imperaſſe & Strabo lib.5. Pelaſgos nomen ſuum ait vniuerſæ fere Græciæ dediſſe, & Argos Pelaſgicum dictum: vnde & Ζεὺς Πελασγικός, profertque illud Homeri,

Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικέ.

P A L L A D I S *aut oculos auſa negare bonos?*] id eſt, Adeo confidens fuiſti, vt auſa fueris dicere E cæſios ſiue flauos Palladis oculos non eſſe pulcros, quia tu ἑλικῶπις. Sic *bonus*, pro pulcher Ouid. eleg. 7. lib.2. Amor.

Siue color bonus eſt, in te quoque frigidus eſſe,
Seu malus alterius decor amore mori.

& eleg.10. lib.3.

Non facit ad mores tam bona forma malos.

Terent. Andria. ſc.1. act.1. *forma bona virgo.* Seneca cap. 22. de vita beata: *Dies bonus*, id eſt, pulcher. Sic & eidem Ouid. 1. de rem. Amor. *malus*, pro, deformi:

Quam mala, dicebam noſtra ſunt crura puellæ.

& 3. de arte amandi:

Pes malus, in nouea ſemper celetur aluta.

Porro apud Higinum Pallas irridetur à Venere, & Iunone quia cæſia ſit, & Pauſan. in Atticis glaucos ei, ait, tribui oculos, quia à pleriſque Neptuni & Tritonidis paludis filia dicatur. vide Diodor. Siculum cap. 2. lib. 1.

SEMPER, *formoſæ, non noſtis parcere verbis.*] id eſt: Vos formoſæ, ideoque feroces neſcitis temperare & moderari linguæ, ſiue abſtinere verbis magnis. Horat. oda 4. lib. 3.

Male ominatis Parcite verbis. Sic Plaut. Pœnulo: act. 5. ſc. 3. dixit: *parce muliebri ſuppellectili.* & ipſe eleg. 10. lib. 4. *Parce oculis hoſpes.*

HOC *tibi lingua nocens, hoc tibi forma dedit.*] ſimili geminatione dixit eleg. 3. ſup.

Hæc tibi contulerunt cæleſtia munera Diui

Hæc tibi. &c. *Lingua nocens, impia* Tibullo eleg. 4. lib. 3. & eleg. 2. lib. 1. Ouid. de Tantalo ſic dixit: *hoc illi garrula lingua dedit.*

Hoc tibi forma dedit, quia ſuperbam te fecit, ideoque Deas laceſſentem.

SED *tibi vexata per multa pericula vitæ*

Extremo veniet mollior hora die.]

Ordo eſt. veniet tibi mollior hora, tibi, inquam, per multa pericula vitæ vexatæ. vel tibi vexatæ vitæ. pro, tuæ vitæ. id eſt tibi viuẽti, vt el. 20. ſup. *Me tibi ad extremas mãſurũ vita, tenebras.* pro, tuum. Alij libri: *vexata vita*, ſeptimo caſu. An *vexatæ per multa pericula, vita.* vita vocandi caſu. extremo veniet mollior hora die. id eſt, die ipſo funeris & mortis eris felicior, & Dea fies exuta mortalitate, quod ſequentia confirmant exempla. *hora mollior.* id eſt, felicior, commodior, vt eleg. 7. lib. 1. *mollia fata.* legitur & *aura.* id eſt, benignior fortuna tibi aſpirabit. Sane *aura* legitur in his Ouidij exemplis, quæ ad hunc locum faciunt. in ep. Briſeïdis:

An miſeros triſtis fortuna tenaciter vrget?

Nec venit inceptis mollior aura meis.

& eleg. 3. lib. 3. de Ponto:

Et veniat votis mollior aura tuis. & eleg. 5. lib. 4. Triſt. *Dum veniet placido mollior aura Deo.*

Hora tamen retineri poteſt, & ſic infra verſ. 32. *Durus dies.* dixi ad eleg. 6. lib. 1.

Tum tibi ſiqua mei veniet non immemor hora.

IO *verſa caput primos mugiuerat annos.*] vide adnotata ad illud eleg. 3. lib. 1.

Argus vt ignotis cornibus Inachidos. adde Pauſan. in Atticis & Laconicis, qui eandem fabulam narrat. meminit & ipſe eleg. 30. & 33. infr. *verſa caput.* dictum vt Virg. 1. Æneid.

—— *vt faciem mutatus & ora Cupido.*

Primos annos, ætate tenera & in iuuenta, vt el. 8. ſup. dixi ad illud:

Sic igitur prima moriere ætate Properti? Mugiuerat, ſic Ouid. 1. Met. eadem in re: *Mugitus edidit ore.*

NVNC-DEA, *quæ Nili flumina vacca bibit.*] Ouid. 5. Faſtorum.

Hoc illi ſignum Phariam dixere Iuuencam

Quæ bos ex homine eſt, ex boue facta Dea.

Nunc-Dea hyphen, vt infra hîc; *Diua-nunc, ante-iuuenca.* Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Nunc-Dea, nunc ſuccurre mihi. Ouid 1. Met.

Nunc-Dea linigera colitur celeberrima turba.

A Sic *Nunc-ſuperbiam*, Cæcilius apud Cic. 2. de Orat. Lucan. l. 1. de Nerone: *Sed mihi iam-numen.* &c. Stat. lib. 3. Syluar. in Propemptico Metij Celeris: *Iſi Phoronæis quondam ſtabulata ſub antris*

Nunc-regina Phari numenq; orẽtis anheli.

Theognis: Οὐδένα παμπήδην ἀγαθὸν καὶ μέτριον ἄνδρα

Τῶν νῦν-ἀνθρώπων ἠέλιος καθορᾷ.

Nili-flumina, quia ſeptem ſunt, vnde *ſeptem-fluus* & *ſeptem-geminus* vt dixi ad el. 1. ſup. verſ. 32.

INO *etiam prima terras ætate vagata eſt.*] Aut altera lectio, *terris*, recipienda eſt, aut *vagata* poſitum, pro peruagata, vt eleg. 8. lib. 3.

Seu ſequitur medias, Mænas vt acta, vias:

B *Vagata eſt*, cum ſcilicet furorem coniugis Athamantis fugeret, vnde Euſtathius Leucotheam dictam ſcribit in 5. Odyſſ. vt adnotatum ad el. 26. verſ. 10. Ouid. 4. Met. de eadem re.

Exululat, ſparſiſque fugit male-ſana capillis:

HANC *miſer implorat nauta Leucothean.*] Miſeri nautæ, quia perpetuo vagantur, vt eleg. 20. lib. 1. *miſer error Herculis.* aut quia auari, vt el. 3. libr. 3. *Nec miſer æra peto claſſe, Corinthe tua.* vel quia ſemper timent, quo nihil eſt miſerius. vt el. 6. ſup. *Et miſer in tunica ſuſpicor eſſe virum.* Horat. *Nil pictis timidus nauta puppibus*

Fidit. Virg. 3. Georg. *ſetaſque comantes*

C *Vſum in caſtrorũ* (tõdent) *& miſeris velamina nautis.* bene *Implorat miſer*; quia, vt Donat. in Adelph. *Implorare dicuntur, qui in malis poſiti cum ploratu rogant.* Seruius in 10. Æn. *Implorare eſt auxilium cum miſeratione depoſcere.* Feſtus, *Implorare, inclamare, ad auxilium inuocare.* Idem in *Endoplorato*, exponit cum queſtu & fletu rogare. vide eundem in *plorare*, pro implorare.

ANDROMEDÆ *monſtris fuerat deuota marinis.*] De fabula hac vide adnotata ad el. 3. lib. 1. verſ. 3. *Fuerat deuota*, addicta & expoſita iuſſu Oraculi. Sæpe deuouere in meliorem partem dictum reperitur, vt eleg. 32. infra.

D *Cum vides accenſis deuotam currere tædis*

In nemus. & eleg. 10. lib. 4.

Maxima quæ gregibus deuota eſt ara repertis. hic in malã partẽ, vt Virg. 1. Æn. —— *peſti deuota futuræ.* & Horat. *Deuota morti pectora libera*

Monſtris marinis. Enallage numerorum; nam cetum vnum ſignificat, de quo Ennius apud Nonium in Rurſus:

Rurſus prorſus reciprocat fluctus fera.

HÆC *eadem Perſei nobilis vxor erat.*] De Perſeo Iouis & Danaës filio Ipſe el. 30. infra.

Nec mihi ſi Perſei moueris ala pedes. Ouid. 4. Met. & Homer. 14. Iliad. *Nobilis*, quia Iouis nurus.

E CALLISTO *Arcadios errauerat vrſa per agros.*] id eſt, in vrſam mutata à Iunone. Nota fabula ex Apollod. libr. 3. Pauſan. Attic. & Arcad. Higin. lib. 2. Aſtron. in Arctos maior. & Fab. 177. Palæphatus libr. 1. ab vrſa deuoratam in venatione ait, vnde locus fabulæ. Ouid. 2. Met.

Vrſaque conſpectos in montibus horruit vrſos.

Pertimuitque lupos quamuis pater eſſet in illis.

vide Euripid. in Helena. *per agros Arcadios*, quia Arcadum regis Lycaonis filia.

HÆC *nocturna ſuo ſidere vela regit.*] id eſt. Dirigit curſum nauium noctu iter facientiũ. Ouid. 2. Met. *Mentiar obſcurum niſi nox cum fecerit orbem,*

Nuper honoratas ſummo mea vulnera cælo
Videritis ſtellas, illic vbi circulus axem
Vltimus extremum, ſpatioque breuiſſimus ambit.

Arcton maiorem, Helicen & *ἄμαξαν* vocant, latini *plauſtrum*, noſtri *le Chariot*: Arctos minor, Cynoſura, qua vtuntur Phœnices, vt Helice Græci: Ouid.

Magna minorque feræ, quarum regis altera Graias,
Altera Sidonias, vtraque ſicca, rates.

vide Aratum Q. Ciceronis, & Germanicum. Pauſan. in Arcadicis hoc fabuloſum putat de mutatione in vrſam, & ex vrſa in ſidus, ſed probabilius ait Septentrionum ſidus illi puellæ dicatum, præſertim cum in Arcadia eius ſepulcrum oſtendatur. *Nocturna vela*, vt el. 16. lib. 1.

Nocturnus vixit.

QVOD *ſi forte tibi properarint fata quietem.*] id eſt, accelerarint placidam mortem. properare, vi agendi, vt eleg. 23. lib. 3.

Quod ſupereſt, ſufferte pedes, properate laborem.

Virg. 9. Æn. *Et pulcram properet per vulnera mortem.* Horat. od. 24. l. 3. *Indignoq; pecuniã heredis properet.* *Fata*, quia penes illa vitæ & mortis arbitrium, vt el. 1. ſup. *Quandocumq; igitur vitã mea fata repoſcent.* *Quietem*, κατ' ἐυφημισμὸν de placida morte, vt Virg. 1. Æn. *placida compoſtus pace quieſcit.* Mors, dura quies & ferreus ſomnus eſt.

ILLA *ſepultura fata beata tua.*] id eſt, felix illa mors tibi fatis properata, ſiue felix cum ſepulta eris & mortua. *fata ſepultura*, id eſt ſepultura & mors fatis conceſſa. vt eleg. 13. ſup.

Si tam longæua minuiſſet fata ſenecta.

id eſt, ſenecta fatis data. *Sepultura*, pro morte vt funus ſæpe, & *funeratus*, pro interfecto, Horat. Beroaldus: mors ipſa, inquit, quæ tam pulchro corpore fruetur, beata erit.

NARRABIS *Semele quo ſit formoſa periclo.*] Sic fere Plaut. Milite: *Magna miſeria pulcrum eſſe hominem nimis.* fingit puellas in campis Elyſijs confabulari, & ſuos amores, caſuſque commemorare, vt eleg. 7. lib. 4.

Andromedeque & Hypermneſtre ſine fraude maritæ,
Narrant hiſtoriæ pectora nota ſuæ.

& quæ ſequuntur: Legenda Auſonij ecloga, quæ inſcribitur, *Cupido cruci ſuffixus.* De Semele legendus Apollodor. libr. 3. Ouid. 3. Met. Euripid. initio Baccharum; Fulgentius libr. 2. Mythol. In Dionyſius. Higin. Fab. 179. Pauſan. Corinthiacis ait Semelem à Libero patre ab inferis reductam, & in Bœoticis ſcribit ictam fulmine.

CREDET *& illa ſuo docta puella malo.*] id eſt, experta ſuo exitio formoſas non carere periculo, tibi credet periculum ob formam à Deabus inuidis Pallade aut Venere creatum. de hoc prouerbiali ſermone vide adnotata ad 21. eleg. verſ. 18. ſup. Docta malo ſuo Semele, quia icta fulmine conflagrauit inuidia & dolo Iunonis.

ET *tibi Mæonidas, interque Heroidas omnes,*
Primus erit nulla non tribuente locus.] Beroaldus Aſiaticas & Lydias puellas interpretatur quo in numero fuit Omphale, vel eas quas Mœonides, id eſt Homerus celebrauit, quod poſterius Gallica hyeme frigidius eſt. *Mæonidas* verſus reſpuit, malo quod eſt in alijs libris *Mæo-*

A *nias* & expono Aſiaticas atque etiam Phrygias. nam Mœonia ab ortu ſolis vicina Phrygiæ. Strabo lib. 12. *Mæonas* & Phrygas pene eoſdem eſſe docet. Ipſe vero opinionem meam confirmat eleg. 19. lib. 2. agens de Elyſio.

Illic formoſæ vernant chorus Heroinæ
Quas dedit Argiuis Dardana præda viris.

& infra hac eleg. *Et quas Troia tulit.* &c. & pro *Interque* lego *inter*, quia *h* vicem conſonantis fungitur, vt aduotatum ad eleg. 8.

Vinceris aut vincis, hæc in amore rota eſt. & ita Lipſius cap. 10. lib. 2. Antiq. ex v. l. legit.

Primus locus, non ordine, ſed honore eſt me-
B dius: Inter ſedentes, vt Virg.

—— compoſuit ſponda, mediamque locauit.

Item. *—— Solio medius conſedit auito.*

Inter ſtantes, vt *—— medium nam plurima turba*
Hunc habet. Inter ingredientes, vt Ouid. 5. Faſt.

Et medius iuuenum, non indignantibus ipſis
Ibat, & interior ſi comes vnus erat. Virg.
—— Cælicolæ medium quem ad limina ducunt.

vide ſup. el. 3. verſ. 30. ſic fere Ouid. el. 5. l. 1. Triſt.

Prima locum ſanctas Heroidas inter haberes.

Nulla non tribuente, omnibus ſine controuerſia concedentibus, vt el. 24. ſup. *Nil ego non patior*, id eſt, omnia.

C NVNC, *vtcumque potes, fato gere ſaucia morem.*] id eſt. Obſequere & cede voluntati Deorum, ac neceſſitati. nam *ineluctabile fatum* Virg. & Sophocles in Antigona ἀνάγκῃ δ' οὐχὶ δυσμαχητέον. Pereleganter Seneca:

Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.

Vtcumque potes, alludit ad formulam, *vellem vt velles.* ſic Plaut. *Vt poſſumus, quando vt volumus non licet.* *Saucia*, ſupra dixit *affecta*, id eſt graui morbo velut percuſſa.

ET *Deus, & durus vertitur ipſe dies.*] Similis ſententia eſt apud Horat. od. 10. lib. 2.

D *Sperat infeſtis* &c. & Virg. 11. Æneid.

Multa dies, variuſque labor mutabilis æui &c.

Durus Deus, vt *duro ſidere* el 6. l. 1. & loquitur de deabus, Venere, Pallade, Iunone. & *durus dies*, vt *dura tempora* el. vlt. lib. 1. Sic Homer. Iliad. 11. ἔγχει ἀμυνέτω νηλεὲς ἦμαρ. id eſt, haſta arcebat durum diem; id eſt, fatum. *Vertitur* non hic accipitur vt ſup. el. 23. *nox vertitur*, ſed vt el. 8.

Omnia vertuntur.

HOC *tibi vel poterit coniux ignoſcere Iuno.*
Frangitur & Iuno ſiqua puella perit.] Hi duo verſus videntur inſerẽdi poſt duos primos huius elegiæ. *hoc*, quod ſeruâris Cynthiam ô Iup-
E piter. eſt itaque *coniux* vocandi caſus, & Iouem alloquitur, & ita *tibi* refertur ad Iouem non ad Cynthiam. redit enim eo *Iuppiter affecta.* Ita Beroaldus. *frangitur*, vt eleg. 18. ſup. verſ. 2.

Frangitur in tacito femina ſæpe viro. vide Nonium in *frageſcere.* *Frangitur & Iuno, ſi qua puella perit*, quia à puellis colebatur, & per eam iurabant, nec alium Genium habebant. Alio modo dixit eleg. 16. ſup. *Iuppiter indigna merce puella perit.* id eſt, famam & pudorem amittit.

DEFICIVNT *magico torti ſub carmine rhombi.*] Nihil valent artes magicæ aduerſus morbum, nihil poſſunt amplius, vim omnem amittunt. *Torti rhombi*, vt Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Scit bene quid gramen, quid torto concita rhombo
Licia, quid valeat virus amantis equæ.

Rhombi figuram tetrapleuron, id eſt, quadrilateram & æquilateram tradunt Geometræ, ſed cuius anguli obliqui. ab ea ſimilitudine turbo veneficorom Rhombus dictus. Ipſe el. 4. lib. 3.

Straminea rhombi ducitur ille rota.

Theocritus Pharmac.

Χ' ὡς δινεῖθ' ὅδε ῥόμβος ὁ χάλκεος ἐξ Ἀφροδίτας
ὣς κεῖνος δινοῖτο ποθ' ἁμετέρῃσι θύρῃσιν.

vbi vertitur *τρόχος* à Scholiaſte. Martial. lib. 9.

Quæ nunc Theſſalico lunam deducere Rhombo?
Quæ ſciet hos illos vendere luna toros. Idem.
Cum ſecta Colcho luna vapulat rhombo.

Turbinem videtur Horat. vocare oda penolt. epod. *Citumque retro ſolue, ſolue turbinem.* Auratus legit *volue*, ſed recte, *Solue*, quia implicabatur filo & licio; vnde *tortum* vocat Propertius & Ouidius. & Lucanus.

Traxerunt toti (an torti?) *magica vertigine rhombi.*

Lucian. in Dialogis Amatoris. *οἷα ἐκ τοῦ κοίλου περιηγμένον ῥόμβον, ἐπῳδαῖς ἰυγγίζειν.* Sunt qui putent Virg. Rhombum ſignificaſſe eclog 8.

Terna tibi hæc primum triplici diuerſa colore
Licia circumdo.

Eſt & Rhombus piſcis ab ea figurā, qui vulgo dicitur, *vn Turbot.* Horat. oda 2. epod. *Magiſue rhombus aut ſcari.* & machinula lanificarum, qua mulieres filum in circulum voluunt. vulgo, *vn deuidouer, ou rouet à filer.* *τὸ Sub* ſignificat rhombum ſub poteſtate magici carminis eſſe, vt eleg. 1. ſup.

Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.

vel abuodat, vt eleg. 7. lib. 4.

Hæc poſtquam querula mecum ſub voce peregit.

E T *tacet extincto laurus aduſta foco.*] ſiniſtrum omen eom laurus tacet. contra proſperum, cum crepat. Ouid. 4. Faſt.

Et crepet in medijs laurus aduſta focis. & 1. Faſt.

Ara dabat fumos herbis contenta ſabinis
Et non exiguo laurus aduſta ſono.

Tibull. eleg. 5. lib. 2.

Vt ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis
Omine quo felix & ſacer annus eat. Item.
Laurus vbi bona ſigna dedit, gaudete coloni.

de lauri vſu in ſacris magicis. Virg. in Pharmac.

Sparge molam, & fragiles incende bitumine lauros.

& Theocrit. *Δάφνα λακεῖ μέγα καππυρίσασα.*

Extincto foco, alterum infauſtum omen. contra proſperum eom flamma ſubito emicat. Virg. & Plutarch. in Cicerone. De foco magico vide adnotata ad eleg. 1. lib. 1.

E T *iam luna negat toties deſcendere cœlo.*] id eſt, Deduci ſe amplius non patitur. *Negat*, detrectat. vide adnotata ad eleg. 22. ſup. verſ. 46. *Deſcendere*, *καταβαίνειν*, vnde *καταβάτης*, ſiue *καταιβάτης Ζεύς*. Sic Horat. *Deſcende cœlo.* Chariſ. lib. 4. ſub finem in ſchemate *διανοίας κατ' ἀπορίαν* citat hos verſus.

Luna, Deum quæ ſola vides periuria vulgi;
Seu Cretæa magis, ſeu tu Dictynna vocaris
Huc deſcende.

De hac re ſatis dictum ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 19. Deducebatur autem luna, vt interrogaretur vnde morbus Cynthiæ, & quod auxilium. Sic apud Theocritum venefica lunam rogat vnde amor.

A N I G R A Q V E *funeſtum concinit omen auis.*] Sic Ouid. eleg. 11. lib. 3. Amor.

Quis fuit ille dies, quo triſtia ſemper amanti
Omina non albæ concinuiſtis aues?

Nigra auis, quod dixit eleg. 20. ſup. verſ. 5. *Volucris funeſta*, quæ *altera* Feſto. Nigra inferis, ſuperis alba conueniunt, vnde Tibull.

Fulſerit hic niueis Delius alitibus.

Oſcinem inauſpicatam hic ſignificat, vt bubonem, Parram. & hæc lectio verior. Sed ſi alteram retinemus, *Condidit*, expoonemus, dedit, edidit, vt el. 4. lib. 4. *Tubicen fera murmura conde.*

B Albin. ad Liuiam verſ. 343. *quos aurea cōdidit ætas.* & *Nigra auis*, erit ſaga pullæ veſte induta. Horat. ſat. 8. lib. 1.

Vidi egomet nigra ſuccinctam vadere palla
Canidiam, pedibus nudis paſſoque capillo.

Funeſtum omen, triſte, ferale. vt *funeſta tuba*, eleg. 7. ſup. Omen recte quaſi oremen vel oſmen Varroni & Feſto.

V N A *ratis fati noſtros portabit amores.*] id eſt, vehet trans ſtygiam paludem, quia vt ait el. 19. libr. 1. *Traiicit & fati littora magnus amor.* *portare*, tranſportare nautica verba, vnde *porti-*

C *tor Charon*, non tantum à portu, ſed & à portando. *Ratis fati*, pro cymba Charontis, & fatum pro Orco, ac ipſis inferis, vt notaui ad el. 19. l. 1. verſ. 12. *Noſtros amores*, nos amantes, vt el. 16. l. 1. *Cur nunquam reſerata meos admittis amores?*

C Æ R V L A, *ad infernos velificata lacus.*] Sic Virg. 6. Æneid.

Cæruleam aduertit puppim, ripæque propinquat.

Cærula, nigra & funeſta Albin. ad Liuiam:

Lumina cærulea iam iamque natantia morte.

Virg. 3. Æn. ——— *Stant manibus aræ*
Cæruleis mæſtæ vittis.

Sic *Scylla cærulea*, & *Cæruleus Tibris*, & *Cæruleus imber.* Virg. Item Theo-

D crit. in Encomio Ptolemæi Charontis vocat *ναῦμα κυάνεον.* Virg. 6. Æneid. *Ferrugineam.* vet. gloſſ. *Ferrugineum. γλαυκὸς, κυάνεος.* Item, *Ferrugineum, cæruleum, glaucum, κυανοῦν.* *Velificata*, quæ vela fecit. vide adnotata ad eleg. 27. ſup. verſ. 14. dicitur & velificari & velificare. *Ad*, non eſt motus loci ad locum; ſed ſignificat apud vel in, vt ad legionem & ad exercitum. ſic el. 3. lib. 4. *Et crepat ad veteres herba ſabina focos.* & eleg. 4. lib. 4.

O vtinam ad veſtros ſedeam cuſtodia penates.

S I *non vnius, quæſo miſerere duorum.*] id eſt, Si vnus non mouet, at duo moueant. Sic Ouid. in

E epiſt. Canaces. *Viue, nec vnius corpore perde duos.* & eleg. 13. lib. 2. Amor.

Huc adhibe vultus, & in vna parce duobus.
Nam vitam dominæ tu dabis, illa mihi.

& 11. Met. in fabula Ceycis:

Mittat vt auxilium ſine ſe, verbiſque precatur,
Et lacrymis: animaſque duas vt ſeruet in vna.

vide adnotata ad el. 9. ſup. verſ. 26.

V I V A M *ſi viuet: ſi cadet illa, cadam.*] eadem mente. Plaut. Moſtellaria act. 1. ſc. 4. *Si cades non cades, quin cadam tecum.* Catull.

Lux mea, qua viua, viuere dulce mihi. Virg. 12. Æn.

Quæ cunque manent iſto certamine caſus
Et me Turne manent.

& 2. Æneid. Æneas Anchiſæ patri:

Quo res cunque cadet vnum & commune periclum A
Vna ſalus ambobus erit. Ipſe el.11. lib.1.
An ſine te vita cura ſit vlla mea.
& eleg.15. libr. eiuſd.
Audax ah nimium noſtro dolitura periclo
Si quid forte tibi durius inciderit.

Pro *quibus optatis ſacro ne carmine damno.*] hoc ſermone ſignificatur antidoron, vt eleg.18. lib.1. *Pro quo diuini fontes*, &c. vbi vide adnotata. *Optatis*, votis. Optata votis proxima non prorſus eadem; *ſouhaits.* Cic. ep.1. libr.2. ad fam. *Optatis meis fortuna reſpondit.* Idem 1. de nat. Deor. *In optatis, in votis nobis occurrit Deus.* B Idem 3. Offic. Optationes & optata tria vocat, quæ Neptunus Theſeo obtulerat. Plaut. Aſin. *Noctem tuam velim, ſi optata fiant. Damno me*, quaſi iam nunc repreſentem votum. Nonius, *Damnatus & condemnatus voti*, exponit *liberatus*, vt & apud Virgil. *Damnabis votis.* ſed fallitur. nam id ſignificat ſine controuerſia deberi. Hinc *Damnas eſto* apud Iuriſconſultos, quod Chariſ. exponit, *Damnatus eſto.* vt *Indiſtatus*, pro, damnato dicitur; ſic contra damnatus, ita obligatus vt facere condemnetur id, quod promiſerit facere. Iungitur cum ſexto caſu, vt loco Virgilij antedicto. Siſenna 4. hiſtor. apud Nonium. *Quod voto damnati di-* C *cuntur fœtum omnem huius anni conſecraſſe.* Macrob. lib.3. Sat. cap.1. ad illud 5. Æn. *voti reus*, *Sacrorum*, inquit, *proprium verbum, vt reus dicatur, qui ſuſcepto voto ſe numinibus obligat: damnatus autem qui promiſſa vota iam ſoluit. Sacro carmine*, id eſt votino, vt eleg.22. ſup. *ſacris cultris. Carmen* vocat verſiculum ſequentem, nec totum. Sic Virg. *—— & rem carmine ſigno*
Aeneas hæc de Danais victoribus arma. &c.

Scribam *ego; per magnum eſt ſalua puella Iouem.*] Sic eleg.14. verſ.25.
Taleque ſub noſtro nomine carmen erit.
Has pono ante tuas tibi, Diua Propertius ædes
Exſuuias, tota nocte receptus amans.
D & Ouid. eleg.13. lib.2. Amor.
Adijciam titulum: (voto) ſeruata Naſo Corinna.
Ipſe eleg.3. lib.4.
Subſcribam: ſaluo grata puella viro.
Per Iouem ſalua. id eſt, Iuppiter auctor eius ſalutis, vt eleg.6. ſup.
Per te nunc Romæ quidlibet audet amor.
& eleg. 15. lib.3.
Quod ſupereſt vitæ per te, & tua cornua viuam.
Cic.1. de leg. *Per te ſalua eſt patria, per te eadem ſit ornata.* & Q. Cicero de petitione Conſulatus: *Abs te defenſi, & per te ſeruati:* Sueton. in Auguſto: *Per illum ſe viuere, per illum nauigare, per illum libertate & fortunis frui. Salua puella*, ſeruata E & incolumis; nam Iuppiter cognomento σωτὴρ innuitur, de quo Euripid. in Hercule furente, & Strab. lib.9. Salua ex periculo, vt eleg. 14. verſ. 5.

Ante *tuoſque pedes illa ipſa adoperta ſedebit*
Narrabitque ſedens longa pericla ſua.]
Sic eleg. 10. ſup.
Ponitue hic imos ante corona pedes.
vbi vide adnotata. *Ante tuos pedes*; id eſt, ante pedes ſimulacri tui, quod Virg. 4. Æneid.
Ante ora Deûm. eodem ſenſu el.8. lib.3. dixit
Et Veneris magnæ voluitur ante pedes.
Illa ipſa, ipſamet, vt Virg. 4. Æneid.
—— illum ipſum clypeum, criſtaſque rubentes.
Albin. ad Liuiam:
Comprecor illa ipſi conſpiciare ſenex.
eodem ſenſu dixit eleg.1. ſup. verſ.64. *hæc ipſa.* & Terent. Eunuch. *Nempe opinor Thaidem. iſtam ipſam.* Plaut. *ipſiſſimam. Adoperta*, velata Phrygio amictu. Virg. 3. Æneid.
Purpureo velare comas adopertus amictu,
Ne qua inter ſacros ignes in honore Deorum
Hoſtilis facies occurrat, & omnia turbet.
Hunc ſocij morem ſacrorum, hunc ipſe teneto,
Hac caſti maneant in religione nepotes. Ibidem.
Et capita ante aras Phrygio velamus amictu.
Titinius apud Nonium in *lauere*: *Manus lauite mulieres, & capita velata.* Ouid.1. Met.
Et velate comas, cinctaſque reſoluite veſtes.
Idem 6. Faſt.
Sitque caput ſemper Romano tectus amictu.
Plaut. Amphitr. *Inuocat Deos manibus puris, capite operto.* & in Curcul. *Quis hic eſt qui operto capite Aeſculapium ſalutat.* vide Plutarch. τὰ ῥωμαϊκά. quæſt.10. Cur adoperiant caput Dijs ſacrificantes, & aperiant honoris cauſa obuijs magnis viris. & quæſt. ſeq. Cur Saturno aperto capite ſacrificent. & quæſt.13. Cur honori quoque aperto ſacrificent capite. *Sedebit*, ex ritu ſupplicantium & venerantium Deos. Tibull. eleg.2. lib.1.
Vt mea votiuas perſoluens Delia noctes,
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat.
Idem lib.4. ſub finem.
Sed Veneris ſancta conſidam vinctus ad aras.
Ouid. eleg.1. lib.2. Triſt.
Iſidis æde ſedens, cur hanc Saturnia quæret,
Egerat Ionio Boſphorioque mari.
Sedebant ſupplices, vt eleg.5. lib.4.
Supplex ille ſedet. Virg. 2. Æneid.
—— atque aris inuiſa ſedebat.
& 9. Æneid.
—— ſacrata valle ſedebat.
vel ad conſilium capiendum, inquit Seruius; vel quia ſedere ſolent augures augurium captantes. apud Plaut. in Moſtel. act. 5. ſc.1. *Tranio ſedet in ara.* & ait, *nimio plus ſapio ſedens, Tum conſilia firmiora ſunt de diuinis locis.* Pythagoricorum ſymbolum eſt προσκυνεῖν καθήμενος. *Narrabit pericla ſua*, dixi ad eleg. 1. verſ. 43. & eleg.15. lib. 3. ad Bacchum. Sic Tibull. eleg.2. libr.1.
Biſque die reſoluta comas tibi dicere laudes
Inſignis turba debeat in Pharia.
Narrando ſcilicet me ſeruatum ope Iſidis. *Longa pericla*, quæ per mare longum tulerit, vt eleg.26. ſup.
Seu mare per longum mea cogitet ire puella.
vel multa & longa oratione commemoranda. vt ſup. hac elegia *vexata per multa pericula vita.* Albin. ad Liuiam verſ.397.
Prauertitque metus per longa pericula luctum.

Hæc *tua Perſephone maneat clementia, nec tu Perſephones coniux, ſæuior eſſe velis.*]
Pro *hæc* ſuſpicor legendum *hanc*, id eſt, exſpectet

hanc donec ſuo fato moriatur, nec ei mortem
A properet. An *hac*, id eſt, ſimilia vota quæ Ioui perſoluet? An *hic maneat*. id eſt, ne vlterius progrediatur? *Sauior*, immitior, crudelior, cum tamen ſis illacrymabilis, vt ait Horat. de eo & Virg. —— *maneſque adiit regemque tremendum*

Neſciaque humanis precibus manſueſcere corda.

Svnt *apud infernos tot millia formoſarum.*] Theocrit. in epitaph. Adonidis Id. 23. Venus loquitur:

Λάμβανε Περσεφόνα τὸν ἐμὸν πόσιν· ἐσσὶ γὰρ αὐτὰ

Πολλὸν ἐμεῦ κρέσσων. τὸ δὲ πᾶν καλὸν ἐς σὲ καταρρεῖ.

B Id eſt: Accipe Perſephona virum meum; nam & tu ipſa multo es me potentior. & quidquid pulcrum eſt, ad vos deuoluitur. *Apud inferos* dictum, vt à Plauto Aſin. ſc. 2. act. 3. *Vale, apud orcum te videbo.*

Pvlcra *ſit in ſuperis ſcilicet vna locis.*] *Superi loci*, hic noſter orbis & terræ, quas oras ſuperas vocat Virg. 6. Æneid.

Superaſque euadere ad oras.

Nam vt ſuperos cœlum vocamus ratione terrarum, ſic & terras ſuperos ratione Manium & inferorum. *Scilicet* hic videtur accipi, pro,
C ſaltem, quod tamen exemplis confirmare non poſſum. Sed alij libri habent, *Si licet*, id eſt, ſi ſinunt fata, & ſi fas eſt. *Vna*, vt el. 3. ſup.

Gloria Romanis vna es tu nata puellis.

Voriscvm *eſt Iope, vobiſcum candida Tyro.*] Quæ ſit hæc Iope neſcio, vrbem tamen eo nomine in Palæſtina reperio. Alij libri *Iole*, quæ fuit Euryti regis Oechaliæ filia ab Hercule amata, vnde arſit zelotypia Deianira. ea tandem nupſit Hyllo Herculis filio. Ouid. 9. Met. Apollodor. libr. 2. Higin. fab. 131. Si legitur *Antiope*, dictum de ea ad eleg. 4. lib. 1. verſ. 5. *Candida Tyro*, id eſt formoſa, vt apud Catullum:

Non ſine candida puella. De *Tyro* dictum
D eleg. 13. libr. 1. verſ. 21.

Voriscvm *Europa, nec proba Paſiphaë.*] de Europa Homer. Iliad. 4. qui Phœnicis filiam facit & matrem Minois. Ouid. 2. Met. Theocrit. in Id. Europa. Apollodor. initio lib. 3. *Europe* pro Europa, vt apud Horat. oda 27. l. 3. De Paſiphaë ipſe eleg. 32. infra, vbi fabula narrabitur.

Et *quos Troia tulit, vetus & quot Achaia formas.*] pro *Troia*, vet. lib. habent, *Hioa*: *Hiona*, vnde Scaliger Iona; pro Ionia, vt Arabus, pro, Arabius, Cilicus, pro Cilicius. Sic apud Horat. oda 2. epod. videtur leg.

Si quos Ionis intonata fluctibus.

E vide vetus epigramma apud Plin. cap. 10. lib. 35. Sed tamen ego ἀπέχω. *Tulit*, genuit, produxit, vt eleg. 4. lib. 1. verſ. 7. dictum. *Vetus Achaia*, & antiqua & nobilis regio Græciæ, cuius caput Corinthus, vbi inſignes formæ. ſic dixit eleg. 8. lib. 1. *Regnum vetus Hippodamiæ. Formas*, pro formoſis, vt eleg. 3. ſup.

Poſt Helenam hæc terris forma ſecunda foret.

Achaïcas formas ſignificauit eleg. 25.

Argiua prodire figura. & el. 13. lib. 1.

Illa ſit Inachijs & blandior Heroinis.

Et *Phœbi & Priami diruta regna ſenis.*] Phœbi inquit, quia Troiæ Cynthius auctor ait Virgil.

A Alij Rhodum putant ſignificari. ſed Scaliger legendum cenſet. *Et Thebæ & Priami*, &c. quod probo; quia Thebas cum Troia libenter coniungit, vt eleg. 1. ſup. verſ. 21. & eleg. 8. verſ. 10. *Diruta*, euerſa, vt eleg. 1. lib. 4. *Troia diruta.* & eleg. vlt. eiuſd. lib. *Verſa regna.* Et Regna, ait, quia Priamus toti Aſiæ imperauit. ſic Virg.

—— *nec Priami regnorum euerſor Achilles.*

Senex Priamus, vt eleg. 1. lib. 4.

Longæuum ad Priami verſa fuere caput.

Ennius:

Cum veter occubuit Priamus ſub Marte Pelaſgo.

B Huc pertinet de mulieribus Troianis quod ſcribit eleg. 19. lib. 1.

Illic formoſæ veniant chorus Heroinæ

Quas dedit Argiuis Dardana præda viris.

Et *quæcumque erat in numero Romana puella,*

Occidit: has omnes ignis auarus habet.] *in numero*, loco, honore, pretio. Cic. 1. Philipp. *Quem locum apud Cæſarem obtinuiſti? quo in numero fuiſti?* & in Bruto. *Cn. Pompeius Sexti filius aliquem numerum obtinebat.* & alibi ſæpe. *Has omnes ignis auarus habet.* id eſt, datæ ſunt flammis rogi, &
C conſumptæ. *Ignis auarus*, cui nihil vnquam ſatis eſt, auida rogi flamma, & inſatiabilis. Sic Ouid. *Effugiunt auidos carmina ſola rogos.* & *auarum mare.* Horat. oda 29. l. 3. & Virg. 2. Georg.

—— *Strepitumque Acherontis auari.*

Habet, vt Virg. —— *cinis ater habebat.* Idem:

—— *& ſummi lacerum Tellus habet.*

Nec *forma æternum, aut cuiquam eſt fortuna perennis.*] de forma eleganter Domitianus apud Sueton. cap. 18. in fine: *Scias nec gratius quicquam decore, nec breuius.* Formæ flos caducus, herba ſolſtitialis. Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Crudeles diui, ſerpens nouus exuit annos,

Formæ non vllam fata dedere moram.

D Ouid. *Forma bonum fragile eſt*, &c. *Æternum*, res æterna, vt Virg. *Fama malum. Varium & mutabile ſemper fœmina.* Fortunam autem nemini perpetuo eandem manere pater Græcorũ parœmia: τύχη ἀβέβαιος. Pindar. Pythiis hymno 3. Ὄλβος οὐκ ἐς μακρὸν ἀνδρῶν ἔρχεται. dixi ad illud eleg. 8. ſup.

Omnia vertuntur. *Perenne* alij dictum volunt quod per multos annos, aut per omnes durat. fortaſſe ab amnibus, quorum alij ad tempus fluunt, vt torrentes, alij ſemper, vt iuſta flumina. vnde:

Amne perenne latens Anna peranna vocor.

Longivs *aut propius mors ſua quemque manet.*] ipſe eleg. 16. lib. 3.

E *Sed tamen huc omnes: huc primus & vltimus ordo*

Eſt mala, ſed cunctis iſta terenda via eſt.

Horat. od. 3. lib. 2.

Omnes eodem cogimur, omnium

Verſatur vrna, ſerius ocyus

Sors exitura. & oda 28. lib. 1.

Sed omnes vna manet nox

Et calcanda ſemel via leti.

Virg. 10. Æneid.

Stat ſua cuique dies, breue & irreparabile tempus

Omnibus eſt vita. *Longius* non eſt loci, vt neque *propius*, ſed temporis, vt eleg. 20. lib. 3.

Longius in primo luna morare toro.

Ergo *longius*, ſerius, quia ex longinquo veniens

ſetius venit, & citius qui ex propinquo.

T v *quoniam es, mea lux, magno demiſſa periclo.*] ſi *dimiſſa* legas vt in aliis, plana eſt ſententia. id eſt, cui abire ex eo periculo incolumi licet. nam capti, cum dimittuntur, liberati ſont. Sin, vt editum eſt, *demiſſa*, &, vt legitur in elegia, quę proximè ſequitur *Somno demiſſa recenti*, detracta nomini præpoſitio, verbo addita eſt. miſſa de periculo; & miſſa de ſomno. Miſſa, id eſt, emiſſa & liberata, vt dicitur mitti & emitti manu, & vt Cicero in ſomnio Scipionis dixit: *Ego ſomno ſolutus ſum.* ſic eleg. 26. ſup. dixit:

At tu vix ſummas extollens gurgite palmas.

Id eſt, tollens ex gurgite. Aliud eſſet *demittere periculo* tertio caſu; pro, in periculum. vt *demiſere neci.* &, *demiſimus Orco*, apud Virg.

M v n e r a *Dianæ debita redde choro.*] ſic Tibull. el. 3. lib. 4.

Iam celeber, iam lætus eris, cum debita reddet
Certatim ſanctus læeus vterque focis.

De verbo *Reddere* dixi plura ad eleg. 19. ſupr. verſ. 19. *Munera*, præmia ſalutis tuæ. Sic Ouid. eleg. 13. lib. 2. Amor.

Ipſe feram ante tuos munera vota pedes.

Id eſt, dona Dianæ promiſſa. *Munera*, antidota vt dixit ad eleg. 23. ſup. verſ. 8. *Debita*, quia voti compos, vt el. 16. lib. 1.

Debitaque occultis vota tuli manibus.

Choro Dianæ, id eſt, Nymphis, quarum choro & cœtu ſtipata Diana. De his Apollon. vbi pegas deſcribit. ipſe eleg. 4. lib. 4.

Sæpe tulit blandis argentea lilia Nymphis,
Romula ne faciem læderet haſta Tati.

& eleg. 17. lib. 1.

Candida felici ſoluite vela choro. Sed alij libri *choros.* quod Scaliger refert ad ea eleg. 32.

Cum videt accenſis deuotam currere tedis
In nemus, & Triuiæ lumina ferre Deæ.

Choros certè ducebāt in ſacris, & laodes Deorum canebant. vide Horat. oda 1. lib. 4. Si, *tholo*, legimus; Tholus erit pars templi, velut ſcutum breue, in medio tecto, in quo trabes coëunt, ad quod dona conſueuerunt ſuſpendi, inquit Seruius ad illud 9. Æneid.

——*ſi qua ipſe meis venatibus auxi*
Suſpendiue tholo.

R e n v e *etiam excubias diuæ-nunc, ante-iuuencæ.*] Peruigilium intelligit. & hic excubiæ ſacrorum ſunt, vt apud Virg. 4. Æneid.

Vigilemque ſacrauerat ignem
Excubias Diuûm æternas. Propriè *excubiæ*, quia extra, id eſt, ante fores templi iacebant. vt Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Vt mea votiuas perſoluens Delia noctes
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat.

Diuæ-nunc, ante-iuuencæ, hyphen, de qua dixi plura hac eleg. verſ. 18. ſup.

V o t i v a s *noctes & mihi redde decem.*] *Redde*, inquit, quia totidem abſtuliſti, cum in Dianæ vel Iſidis caſtu eſſes. Quot igitur puras habuiſti, tot mibi ſpurcas redde. *Votiuæ noctes*, quibus ex voto operatæ erant alicui Diuo, vt patet eleg. 33. infra verſ. 2. Quem locum videſis. Plaut. *Illas noctes puras* vocat Aſinaria ſc. 1. act. 4. quibus opponit *ſpurcas.*

AD ELEGIAM XXIX.

Ad Cynthiam.

H e s t e r n a, *mea lux, cum potus nocte vagarer.*] ſic Sueton. in Nerone cap. 26. *Poſt crepuſculum* (noctis) *circum vicos vagabatur ludibundus.* Inde *Noctiuagus* Attius Bacchis apud Macrob. *Almaque curru Noctiuago Phœbe*, quod νυκτιπόλος Brimo ſiue Hecate Apollonio. vet. gloſſ. *Noctiuagos*, νυκτιδρόμος.

N e c *me ſeruorum duceret vlla manus.*] Seruos *aduerſitores* intelligit, ita enim appellantur vt docet Donat. in Adelph. qui aduorſum eunt heris à cœna redeuntibus. *Pueros* vocauit eleg. 3. lib. 1. verſ. 10. *Manus*, pro multitudine, vt el. 20. lib. 1. *Manus Heroum.* Seneca, *Seruorum turbam* dixit cap. 11. de conſol. ad Elbid. Ouid. 6. faſt. *Hoc eſt cur odio ſit tibi ſerua manus.* id eſt, ancillarum turba. *Duceret*, reduceret, quia ebrio opus duce, ideo dixit *vagarer*, quod Horat. *Ferrer incerto pede.* An *duceret*, pro, deduceret. id eſt, comitaretur, vnde *deductores candidatorum* M. & Q. Ciceronibus.

O b v i a *neſcio quot pueri mihi turba minuta*
Venerat, hoc vetuit me numerare timor.] Cupidines intelligit, de quibus Papinius Stat. in epithalamio Stellæ & Violantillæ lib. 1. Sylu. *Fulcra toroſque Deæ* (Veneris) *tenerum premit agmen Amorum.* Ipſe eleg. 9. ſup.

Tela precor pueri figite acuta magis.

Anacreon: τὸ ῥόδον τὸ τῶν ἐρώτων. Apuleius lib. 10. *Venus circumfuſa populo lætiſſimorum paruulorum.* Phornutus plures ait Cupidines fingi propter πολυτροπίας. id eſt, morum diuerſitatem. Philoſtrat. in imaginibus eos ait Nympharum filios. Ideo & Plato θηρίον πολυκέφαλον. id eſt, multorum capitum belluam eſſe ait. *Turba minuta*, puſilla, paruula. ſic Sueton. in Auguſto: *Ludebat cum pueris minutis.* & *Minuti philoſophi.* Cic. in Catone. & *minuti canes.* Seneca cap. 19. de vita beata. *Hos vetuit me numerare timor.* id eſt, prohibuit, ſiue obſtitit & impedimento fuit, ne hos numerarem. Omnis perturbatio animo officit, & eius luminibus; ſed præcipuè timor officit memoriæ. vnde & in timore videre etiam putamus ea, quæ non videmus. Ouid. in fabula Arethuſæ 5. Met.

——*vidi procedere longam*
Ante pedes vmbram; niſi ſi timor illa videbat.

Q v o r v m *alij faculas, alij retinere ſagittas,*
Pars etiam viſa eſt vincla parare mihi.] Vigilantis ſomnium eſt. *Faculas*, paruas faces. Val. Æditiuus apud Gell. *Quid faculam præfers?* Plaut. Perſa: *Nequicquam tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult.* De facibus Cupidinum Apul. lib. 10. *Velut nuptiales epulas obitura domina coruſcis prælucebant facibus.* & *retinere*, pro, tenere, vt in Catulli Ariadna:

Laua colum molli lana retinebat amictum.

Alij, Pars, dictum vt à Virg. 1. Æneid.

Pars in fruſta ſecant, verubuſque trementia figunt,
Littore aheno locant alij flammaſque miniſtrant.

S e d *nudi fuerant: quorum laſciuior vnus,*

Arripite hunc, inquit: nam bene noſtis eum.] *Sed*, pro, tamen, vel autem, vel atqui. vt el. 8. ſup. *Sed non effugies*, & eleg. 6. ſup.

Sed non immerito velauit aranea fanum.

Nudi Cupidines, vt *Nudus Amor*, eleg. 2. lib. 1. vbi vide adnotata. *Fuerant*, pro, erant, vt eleg. 5. lib. 4. *Exequia fuerant.* Sic infra eleg. 31. verſ. 7. *Steterant*; pro, ſtabant. *Quorum laſciuior*, proteruior, petulantior. Seru. in illud 2. ecl. *Laſciua capella*; *voluptuoſa*, inquit, *& deſidioſa.* ſic *Amor laſciuus* Tibullo & Horatio. *Arripite hunc.* Plaut. *Rapite hunc ſublimem.* Manum endo iacite. Arripitur vel homo vel res: homo ad pœnam; res ad rapinam; vnde Plaut. Perſa, *Quod ſemel arripi des, nunquam poſtea eripi des.* Idem Curc. *Siccine me indemnatum arripi?* & in Amphit. *Arripiam hunc obtorto collo.* Horat.

Quem ſemel arripuit, tenet, occiditque legendo.

Addendum ad formulas: *Arripite hunc.* vt *Prabende furem.* & regium imperium, *I lictor, colliga manus.* *Nam bene noſtis eum*; quia in eius medullis habitaſtis, vt eleg. 12. ſup.

Siccis habitare medullis.

& eſt interdum ſermo vituperantis. Catull.

Suffenus iſte, Vare, quem probe noſti.

H i c *erat, hunc mulier nobis irata locauit.*] deſunt verba hæc, vt ſolent irato, quem quærebamus. & *erat*, pro, eſt. vt apud Virg. 12. Æn.

Hoc erat, hoc votis, inquam, quod ſape petiui.

Mulier ἀντονομαστικῶς de Cynthia, vt el. 23. l. 3.

Falſa eſt iſta tua mulier fiducia forma.

Sic & Catull.

Nulli ſe dicit mulier mea nubere malle

Quam mihi. *Locauit*, nobis tradidit *quaſi certo conſtituto pretio vexandum.* Tranſlatum videtur à laniis, qui conducuntur ad animalium cædem. Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Tum lanij qui locant cadundos agnos.* Idem Aulul. ſc. 5. act. 3. *Cadundum illum agnum conduxi. Loces efferendum; nam mortuus eſt.* Ibidem ſc. 4. act. 1. *Auctor ſum vt me cuiuis caſtrandum loces.* & ſc. 3. act. 3. *Coctum non vapulatum conductus fui.* eadem ſententia Catull. epigr. 98.

Praterea infeſto miſerum me tradere amori

Non ceſſaſti, omnique excruciare modo.

D i x i t, *& in collo iam mihi nodus erat.*] formula in celeritate rei verba conſecutæ. ſic eleg. 9. lib. 3.

Dixit & aſsiduo lingua ſepulta mero.

Nodus ſynecdochicῶς, pro, vinculo, vt eleg. 20. ſup. *Me licet aratis adſtringant brachia nodis.* vbi mox *catenas* vocat. porro hoc genus vinculi, quo collum nectebatur, vocabant *columbar.* Plaut. Rudente in fin.

Illic in columbam credo leno vortitur,

Nam in columbari collum haut multò poſt erit.

In neruum ille hodie nidamenta congeret. Dicebatur etiam *collare* Plaut. Capt. ſc. 2. act. 2. *Hoc quidem haut moleſtum eſt iam, quod collus collaria* (ita lib. vet.) *caret.* Lucill. ap. Nonium in collare:

Cum manicis, catulo, collarique vt fugitiuum

Deportem. de nodo Veneris Martial. lib. 6. epi. 13.

Ludit Acidalio, ſed non Venus aſpera nodo

Quem rapuit collo parue Cupido tuo.

A H i c *alter iubet in medium propellere, & alter*

Intereat, qui nos non putat eſſe Deos.] imitatio eſt Theocriti in Id. εἰς νεκρὸν Ἄδωνιν.

Αὐτὰρ τὸ κἀνδῆσαν, χ' ὡ μὲν βρόχῳ καταδήσας

Ἔσυρεν αἰχμάλωτον· ὁ δ' ἐξόπισθ' ἐλαύνων

Ἔτυπτε τοῖς τόξοις. *Hic*, pro tunc, vt eleg. 10. dictum verſ. 22. ſup. *Iubet*, præcipit & hortatur fratres qui pone ſequebantur. ſic capitur eleg. 24. ſup. *Qui me gaudere iubebat.* *In medium propellere*, an trudere in medium agmen recuſantem ſequi? nam vnus laqueo & vinculo trahebat, alter propelli & trudi iubebat. Sic Plaut. Capt. act. 3. ſc. 5. *Vt iu hac quidem eſt & trahe & tru-*

B *de ſimul.* & hoc eſt quod ait Theocrit. Ἔτυπτε τοῖς τόξοις. *In medium* Virgilio aliud eſt, ſcilicet in commune. *In medium quærebant.* In medium eſt etiam in apertum. Apuleius lib. 10. *In medium procedit nuda veritas.* Plaut. Amphit. *Vterq. imperatores in medium exeunt.* id eſt, inter vtrumque exercitum. Ergo hic *in medium*, vt ab omnibus conſpiciatur; quia ſibi conſcius nequitiæ latebras quærebat. *Non putat nos eſſe Deos*, vindices nempe illius perfidiæ. ſic Petron. *Nemo cœlum cœlum putat, nemo iuſiurandum ſeruat, nemo Iouem pluris facit.* Ouid.

Expedit eſſe Deos, & vt expedit, eſſe putemus.

C vide adnotata ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 8.

H Æ c *te non-meritum totas expectat in horas.*] id eſt, te indignum tam facili, tamque fida amica expectat qualibet diei & noctis parte: *Non-meritum*, vt eleg. 13. lib. 3.

At tu non-meritam parcas vexare Licymnam.

Expectat, vt el. 3. lib. 3.

Quem legat expectans ſola puella virum.

Totas in horas, vt Plaut. milite ſc. 3. act. 2. *Cui bini cuſtodes ſemper totis horis accubant.* & Horat.

Mutatur in horas.

A t *tu neſcio quas quæris inepte fores.*] id eſt, igno-

D bilis puellæ & vilis. *Inepte*, inſulſe. vt eleg. 18. ſup. dictum verſu 28. Amor plena res ineptiarum, nec habet quid penſi & decori. vnde *Ineptus amor* Tibullo.

Q v Æ *cum Sidonia nocturna ligamina mitra*

Soluerit, atq. oculos mouerit illa graues.] *Mitra* muliebre capitis ornamentum & molle, non fuit Sidoniorum & Phœnicum, ſed Lydorum. ipſe eleg. 5. lib. 3.

Cingat Baſſaricas Lydia mitra comas.

& eleg. 7. lib. 4.

Mitratiſque ſonant Lydia plectra choris.

Virg. 4. Æneid. *Mœonia mitra.* & Ouid. in ep.

E Deianiræ. aut eſt igitur hypallage, pro, Sidonia ligamina nocturnæ mitræ, id eſt, purpurea, vt eleg. 16. ſupr. *Sidonia veſtis*; aut mitra ipſa è purpura ſignificatur. niſi ſuſpicari libeat ſcribendum eſſe *Mygdonia*, id eſt, Lydiæ, & Mœoniæ: nam literam *m* omiſſa è ſuperiore voce, & detrita litera *g* adiecerunt ſibilum. *Ligamina mitra*, vincula quibus religatur ſub mentum. Seru. in 4. & 9. Æneid.

Et tunica manicas, & habent redimicula mitra.

vbi Seruius: *Habetis in pileis redimicula, quod conuertit in vituperationem, religatas habetis mitras.* nam pilea virorum ſunt, mitræ feminarum, quas *calateas* vocant. lego, *calanticas*, ex Nonio

citante illud Ciceronis io Clodium: *Cum calanticam capiti accommodares*, quam mitram vocat de Haruſp. reſp. Nunc mitræ Epiſcoporum noſtrorum cedimicula habent pendentia. *Picta mitra*: Iuuenal. ſat. 3. à mitra hypocoriſticè, *Mitella*, in Copa Virgilij. *Nocturna*, quæ noctu ſoluuntur, vt eleg. 16. lib. 1. *Nocturnus rixis*. De mitra dixi plura ad Ariadnam Catulli: *Atque oculos mouerit illa graues*. id eſt, ſuſtulerit grauatos ſomno vt te aſpiciat experrecta. Sic Virg 4. Æneid.

Illa graues oculos conata attollere, rurſus Deficit.

Ouid. 4. Met. *—oculos in morte grauatos*
Pyramus erexit, viſaque recondidit illa.

Caluus apud Priſcian. lib. 9.

Cum grauis ingenti conniuere pupula ſomno.

Cicero poſt reditum in Senatu. *Grauibus oculis, fluentibus buccis*. Scaliger è coniectura *loculos*, vbi recondita vnguenta non probo. *Mouere*, attollere. contra Virg. 4. Æneid.

—immota tenebat Lumina.

ADFLABVNT *tibi non Arabum de gramine odores*.] Oculi eius experrectæ, inquit, meros amores (qui in oculis habitant) eoſque ſuauiſſimos ſpirabunt. vt Horat. *Quæ ſpirabat amores*. Anacreon: Ἀπαλὸν πνέοντα ... Κυθέρης ὅλης πνέοντα.

Biôn in epitaphio Adonidis:

Ὀλλύσθω μύρα πάντα· τὸ σὸν μύρον ὤλετ' Ἄδωνις.

Id eſt; Pereant vnguēta omnia, tuū vnguentum periit Adonis, id eſt, tua gratia & amor, quem ſpirabas. *Adflare*, & ſiderum eſt, & fulminis. at eleg. 3. ſupr. *Sidera noſtra* dixit de oculis. & eleg. 9. lib. 4. *Fulminat illa oculis*. *Arabum de gramine odores*. Myrrham intelligit Beroaldus. ſanè eam intelligit Ouid. in epiſt. Sapphus:

Non Arabum noſter rore capillus olet.

Plin. cap. 11. lib. 5. de Arabia. Q. Curtius lib. 5. *Arabia odorum fertilitate nobilis regio*. vnde Ti- D bull. eleg. 2. lib. 2.

Vrantur pia tura focis, vrantur odores
Quos tener è terra diuite mittit Arabs. Idem:
Poſsideatque metit quodquid bene olentibus aruis
Cultor odoratæ diues Arabs ſegetis.

Plaut. milit. ſc. 5. act. 3. *Vt Arabico fumificem odore*. Idem in Pœnulo: act. 5. ſc. 4. *Arabus* (ita Chariſius) *murrhinuſq. odor omnia complebat*. Stat. 5. Syl. Epicedio in patrem:

—odoratas nec Arabs decerpſit ariſtas.

Ipſe eleg. 11. lib. 3.

Et Tyros oſtrinos præbet Cadmæa colores,
Cinnamon & multi paſtor odoris Arabs.

SED *quos ipſe ſuis fecit Amor manibus*.] quaſi Amor faciat vnguentariam. Sic Catull. epigr. ad Fabullum:

Nam vnguentum dabo, quod meæ puellæ
Donarunt Veneres Cupidineſque. Stat. 3. Syluarum in Lacrymis Hetruſci; alloquens amores: *—maternoque rogos vnxiſtis amomo.* Non diſſimile illud Horatij oda 5. Epod.

Nardo perunctum quale non perfectius
Meæ laborarunt manus.

PARCITE *iam fratres, iam certos ſpondet amores*.] ſic loquuntur, quibus ſatis exhauſtum pœnarum videtur. Virg. 6. Æneid.

A *Vos quoque Dardanidæ iam fas eſt parcere genti.*

& 3. Æneid.

Quid miſerum Aenea laceras? iam parce ſepulto.

Fratres, vt Stat. in Epithalamio Stellæ & Violantillæ, lib. 1. Syluar.

Pharetratis preſſere ſilentia fratres.

Certos ſpondet amores, ſe fidum futurum promittit. ſic eleg. 14. lib. 1.

Tum mihi ceſſuros ſpondent mea gaudia Reges.

Spondere ait Verrius apud Feſtum eſſe dictum, quod ſponte ſua, id eſt, voluntate promittatur. Ibidem Feſtus: *Spondere* antea ponebatur, pro, dicere: vnde & reſpondere, quamuis poſtea B vſurpari cœptum in promiſſo. Varro 5. de ling. Lat. *Spondere* à ſponte & voluntate. ſpondet enim qui dicit ſua ſponte, ſpondeo. apud Iuriſconſultos tamen ſponſio ſtipulationi iungitur, cum pollicitatio ſit ſolius offerentis promiſſio. Itaque promittere genus eſt, ſpondere & polliceri ſpecies. *Certos amores*, vt el. 8. lib. 1.

Nec mihi riualis certos ſubducet amores.

ET *iam ad mandatam venimus ecce domum*.] id eſt, ad quam iuſſi ſumus deducere. Aliud eſſe videtur, *Venire domum*. Qui domum venit, ingreſſus eſt; qui ad domum, foris ſtetit. Cicero C tamen vtroque modo loquitur. eadem ſententia ep. 19. lib. 9. fam. *Neſcis tu me ab illo omnia expiſcatum. recta eum à porta domum meam veniſſe. atque hoc admiror, quod non ad tuam potius; ſed illud, quod non ad ſuam.* τὸ *ecce*, interponitur, vt in Ityphallico carmine: *Velim pol, inquis; at pol ecce, villicus venit.*

ATQVE *ita me iniecto duxerunt rurſus amictu*.] ex hoc loco κατ' ἀναπόδοσιν intelligendum, vel detractum ei amictum, vel ſane reiectum fuiſſe, vt dixit eleg. 33. ſup. verſ. 13. cum laqueus eius collo iniectus fuit. *Iniecto amictu*, vt Ouid. eleg. 4. lib. 1. Amor.

D *Veſte ſub iniecta dulce peregit opus.*

Duxerunt, vt iudicatum, addictum & nocentem. τὸ *Rurſus* ambiguè, aut *duxerunt rurſus*, aut *iniecto rurſus amictu*. Si *duxerunt rurſus*, id erit, cum ducere me cepiſſent, reſtiterunt, vt me plecterent, deinde iterum duxerunt. An rurſus, retro, id enim ſignificat, vt ait Donat. in Eun. Idem in Adelph. *Rurſum eſt retrouorſum, vt prorſum, porro verſum.* Varro apud Nonium, in *Rurſus*, retro. *Mortales rurſus ac prorſus meant.* Ennius: *Rurſus prorſus reciprocat fluctus feram.* Plaut. Amphit. ſc. 1. act. 5. *Ego cunas receſſim, rurſum vorſum* E *trahere & ducere.* An *iniecto amictu collo*, vt obtorto collo ſua ipſius veſte retro traxerint. Palmerius in vet. lib. ait fuiſſe *Diretit*, vt Diretire ſit quaſi de reti dimittere & ſoluere, quia irretierat laqueo. dixit enim: *& in collo iam mihi nodus erat.* Ergo diretit, pro, deretit. & ita, *I nunc*, erit dimittentis, vt 9. Æneid.

—nunc ite ſoluta, Ite Deæ pelagi.

I *nunc, & noctes diſce manere domi*.] id eſt, memento non amplius noctu vagari. *I nunc*, εἰρωνικῶς vel ἐπιτιμητικῶς. vt Ouid. ep. 3.

I nunc, & cupidi nomen amantis habe. & ep. 4.
I nunc & meritis lectum reuerere parentis.

& in ep. Deianiræ:

I nunc, tolle animos, & fortia facta recenſe.

Iuuénal. ſat. 6.

I nunc, & dubita qua ſorbeat aëra ſanna.

ipſe eleg. 18. lib. 3.

I nunc tolle animos, & tecum finge triumphos.

Diſce, vt eleg. 5. lib. 1.

Tum graue ſeruitium noſtræ cogere puellæ
Diſcere. vbi vide adnotata.

M**ANE** *erat, & volui ſi ſola quieſceret illa*
Viſere, at in lecto Cynthia ſola fuit.] *Mane erat*, quod dixit *exactis ſideribus* eleg. 3. lib. 1. *Mane*, inquit Varro 5. de ling. Lat. *Dies principium quod tum manat dies ab oriente.* niſi potius quod bonum antiqui dicebant manum. ad eiuſmodi B religionem Græci quoque cum lumen affertur ſolent dicere φῶς ἀγαθόν, quia malæ tenebræ. Nonius, *Manum, clarum; vnde mane pars diei prima.* Feſtus, *vel quod manum bonum, vel quod manare ſol tum incipit, & ſplendorem emittere, vel à Dijs manibus deducit. Si*, pro, an, vt eleg. 3. ſup.

Quærebam ſicca ſi poſſet piſcis arena,
Nec ſolitus ponto viuere toruus aper.

Terent. in ſeipſum cruciante ſc. 1. act. 1. *Ibo vt viſam ſi domi eſt.* Plaut. Aſinaria ſc. 3. act. 2. *Si is eſt tam ſcire potero.*

O**BSTVPVI**, *non illa mihi formoſior vnquam*
Viſa, neque oſtrina cum fuit in tunica.] obſtupui, præ admiratione ſteti quaſi ſtipes, obtutu hæſi defixus in vno; intentis hæſi defixus ocellis. Virg. 1. Æneid.

Obſtupuit primo adſpectu Sidonia Dido.

Non illa mihi formoſior vnquam Viſa, nunquam mihi magis placuit. Aliâs magis, aliâs minus formoſæ videntur. vnde Catull.

Lesbia formoſa eſt, quæ cum pulcerrima tota eſt.

Viſa, vt eleg. 31. infra:

Phœbo viſus mihi pulcrior ipſo.

Fuit in tunica, dictum vt verſu proximo *In veſte*, & eleg. 2. lib. 4.

Nudus demiſſis inſtitor in tunicis.

Ouid. 8. Metam.

Seu caput abdiderit criſtata caſside pennis
In palla formoſus erat. Sic vulgo dicunt

Eſtre en cotte Significat fortaſſe illud el. 15. ſup.

Interdum tunica duxit operta moram.

Ouid. 2. de arte amandi:

Aſtiterit tunicata: moues incendia, clama.
Sed timida caucoi frigora voce roga.

Oſtrina, purpurea, dixi ad el. 14. l. 1. verſ. 20.

I**BAT** *& in caſta narratum ſomnia veſte.*] lux huic verſui eſt ab illo eleg. 4. ſup.

Quæ mea non decies ſomnia verſat anus?

vbi vide adnotata. *Narrat ſomnia*, qui ea defert E ad coniectorem, vt quidam apud Plaut. Curc. ſc. 1. & 2. act. 2. ſomniaſſe ſe narrat ouum pendere è faſcia lecti cubicularis. vide Cic. 2. de Diu. Plaut. Amphit. act. 2. ſc. 2. *Rectè dicit, vt commeminit, ſomnium narrat tibi.* Catull. *Volo ad Serapin deferri*, ſcilicet narrandis ſomniis. *In caſta veſte*, inquit, quia expianda ſomnia quibuſdam ſacris. vt dicetur ad illud eleg. 4. lib. 4.

Sæpe illa immerita cauſata eſt omina luna,
Et ſibi tingendas dixit in amne comas.

Caſta veſtis, pura, ſine maculis, eademque linea. vide Tibullo & Virgilio *Velati lino*, &, *velati ſilo.* Tibull. eleg. 1. lib. 2.

A *Caſta placent ſuperis, pura cum veſte venito.*

Virg. 12. Æneid.

—— *puraque in veſte ſacerdos.*

Varro Eumenidibus apud Nonium in *Caſtum*, & in *Gallare*: *Nam quæ venuſtas hic adeſt gallantibus? Quæ caſta veſtis?* Sic *Caſta mola*, genus ſacrificij apud Feſtum. Idem Feſt. in *Pura*: *Pura veſtimenta ſacerdotes ad ſacrificium habebant, id eſt, non obſita* (alij obſtita) *non fulgurita, non funeſta, nec maculam habentia.* Turneb. cap. 26. lib. 7. Aduerſ. alteram lectionem: *Ibat, & hinc caſta narrabat ſomnia Veſtæ.* exponit. Veteres, inquit, ad depulB ſionem malorum ſomniorum, quam viderant ſpeciem narrabant Diis, ac ſæpenumero domeſticis, vt Veſtæ; vt Græci Apollini προστατηρίῳ (liminum & veſtibulorum præſidi) apud Sophoclem in Electra, & Soli. Hæc ille triplici errore, & quia ad Veſtam mittit impudicam, & quod Diis domeſticis narrare putat, cum dixerit, *Ibat*, & quod de veſte ſermonem hîc eſſe non videt, cum præceſſerit mentio *tunicæ*. Huc pertinet illud Tibulli lib. 4.

Vrit ſeu Tyria voluit procedere palla:
Vrit ſeu niuea candida veſte venit.

C vbi *Tyria palla*, *oſtrina*, & *veſtis niuea*, *caſta*. vide eleg. 10. lib. 3. verſ. 15.

N**E** *ſibi neue tibi quæ nocitura forent.*] id eſt, ne obeſſe poſſent, ſed procurarentur & expiarentur. Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Ipſe procuraui ne poſſent ſæua nocere
Somnia, ter ſalſa deueneranda mola.

Huic rei præerat Iuppiter prodigialis. Plaut. Amphit. ſc. 2. act. 2. τὸ *quæ*, pro, qua & aliqua, vt eleg. 16. lib. 1.

Hæc ille, & ſi quæ miſeri nouiſtis amantes.

T**ALIS** *viſa mihi ſomno demiſſa recenti.*] perſimile eſt el. 3. lib. 1.

Talis viſa mihi mollem ſpirare quietem.

D *Demiſſo ſomno recenti*, an nuper in ſomnum delapſa, vt eleg. 3. lib. 1.

Dum me iucundus lapſam ſopor impulit alis?

Sed ſequentia repugnant, ex quibus conſtant experrectam. Ergo *demiſſa ſomno*, de ſomno miſſa (id eſt ſomno ſoluta nuper. Cic. 6. de Rep.) vt eleg. prox. ſupr. dictum verſ. 57. *Recenti*, nomen; pro, aduerbio, vt eleg. prox. ſup. *Nocturna vela.* & eleg. 3. lib. 1. *Furtiua poma.*

H**EV** *quantum per ſe candida forma valet.*] *Heu* eſt hîc admirantis, non ingemiſcentis, vt eleg. 15. lib. 3. —— *heu nullis capta Lycinna dolis.* Fab. cap. 6. lib. 1. Heu aſſeuerationem eſſe ait. *Per ſe.* vi ac natura ſua, ſine alterius rei adiumento, ſine fuco, ſine ornatu & cultu. Sic Cic. *Per ſe expetenda virtus.* vide hac de re eleg. 3. lib. 1. & Tibull. eleg. 8. lib. 1.

Forma nihil magicis vtitur auxilijs.

Forma valet, vt eleg. 5. ſup.

Cynthia forma potens.

Q**VID**? *tu matutinus, ait ſpeculator amica,*
Me ſimilem veſtris moribus eſſe putas?] τὸ *quid* eſt obiurgantis. *Matutinus*, ὄρθριος. Sic Apollon. lib. 4. ait Medeam dici ὀρθρίην ad fanum venire. & ipſe *matutinas alites* vocat eleg. 16. lib. 1. vbi vide adnotata: *Speculator amica*, vt Diogenes Philippo, κατάσκοπος τῆς ἀπληστίας. *Speculator* inui-

dioſè, & à re militari tranſlatum. Varro 5. de ling. Lat. *Specula de qua proſpicimus, ſpeculator, quem mittimus ante, vt reſpiciat quæ volumus.* Feſtus, in *Explorare*: *Speculator ab exploratore hoc diſtat, quod ſpeculator hoſtilia ſilentio perſpicit: Explorator pacata clamore cognoſcit.* Virg. 12. Æneid.

Qui quondam caſtra vt Danaum ſpeculator adiret.

Speculator, κατάσκοπος Græcis, venit cum ſtudio nocendi. hinc Cicero 3. de Nat. Deor. *Furiæ ſpeculatrices & vindices facinorum.* Mire igitur repugnantia coniunxit, *Speculator amica*, vt hoſtis. *Veſtris moribus*, id eſt, virorum & libidini, & leuitati & perfidiæ, id eſt vobis. vt el. 15. ſup.

B *Non tamen iſta meos mutabunt ſecula mores.*

Non *ego tam facilis, ſat erit mihi cognitus vnus.*]. *Facilis*, leuis & mutabilis. & eſt vitij, non laudis. vt eleg. 21. infra:

Ah nimium faciles aurem præbere puellæ.

Sat erit mihi cognitus vnus, vno viuam contenta, cuius ſpectata fides. Sic eleg. 9. lib. 4.

——*ſed pota non ſatis vnus erit.*

Cognitus, vt eleg. 11. lib. 1.

Non quia perſpecta non es mihi cognita fama.

Vel *tu, vel ſi quis verior eſſe poteſt.*] id eſt, certior, fidelior. nam fides, vt ait M. Tull. 1. offic. Eſt dictorum factorumque conſtantia & veritas. ſic eleg. 15. ſupr. *Verus amor.* verſ. 30. Non hæc in laudem. Propertij dicuntur; nam pugnantia loqueretur, quæ dixit:

Me ſimilem veſtris moribus eſſe putas?

Sed vel ſic capienda: Si tu verus eſſe potes, quod non puto propter perfidiam cõmunem virorum: vel, Si quis etiam poteſt eſſe te verior, pro, ac non omnes perfidi & leues, ſatis erit ille mihi, cum talem cognouero. omnes homines mendaces ac fallaces eſſe dixit Ariadna apud Catullum:

Apparent *non vlla toro veſtigia preſſo.*] ſic Liuij lib. 1. *Quærenti viro, ſatin ſalua? Minime, inquit, quid enim eſt ſalui mulieri amiſſa pudicitia? veſtigia, Collatine, alieni viri in lecto ſunt tuo.* Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Sunt externa tuo ſemper veſtigia lecto.

Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Ille viri videat toto veſtigia lecto.

Ipſe eleg. 9. ſup.

Nec domina vlla meo ponet veſtigia lecto.

Petron. *Ego ne ſuſpicioni relinquerem locum, lectulum veſtimentis impleui, vniuſque hominis veſtigium ad corporis mei menſuram figuraui.* Sic Catull.

Nam te non viduas iacere noctes
Nequicquam tacitum cubile clamat
Sertis & Syrio fragrans oliuo.
Puluinuſque peræquè huc & illuc
Attritus. &c.

De veſtigiis in toro vide Cic. 5. in Verrem. *Toro preſſo*, vt Ouid. in ep. Ariadnæ ad lectum:

Preſſimus; exclamo, te duo, redde duos.

& eleg. 13. lib. 2. Amor.

Cur preſſus prior eſt interiorque torus?

Sic dixit eleg. 3. lib. 1. *Molliter impreſſo toro.*

Signa *voluptati non iacuiſſe duos.*] ſic emendaui ex ſimili loco eleg. 16. lib. 1.

Semper & excluſis ſigna iacere faces.

Et *voluptati* regitur vel à *iacere*, vel à *ſigna*. *Iacere* A *voluptati*, ad voluptatem fruendam, vt Virgil. eclog. 6. *Somno videre iacentem.* id eſt, ad ſomnum capiendum. & Tibull.

Ipſe ego cum triſti morbo defeſſa iaceres.

An *ſigna voluptatis*, ſigna quæ tibi iucunda, videre me ſolam iacuiſſe? Lipſ. cap. 10. lib. 2. Antiq. legit ex vet. lib. *Voluptatis*, quarto caſu.

Aspice *vt in toto nullus mihi corpore ſurgat*
Spiritus, admiſſo notus adulterio.] id eſt, nec oris anhelitus, nec palpitatio vlla oriatur & excitetur, vt ſolet iis, qui in Veneris paleſtra certarunt. Auſon. in Centone Nuptiali.

——*tum creber anhelitus artus*
Aridaque ora quatit, ſudor fluit vndique riuis.

Sueton. in Auguſto cap. 69. aliud adulterij ſignum narrat feminam conſularem è triclinio viro coram in cubiculum abductam; rurſus in conuiuium rubeſcentibus auriculis, & incomptiore capillo reductam. *Admiſſo adulterio*, quod eleg. 15. lib. 1. *Admiſſa nequitia.* & eleg. 9. lib. 4. *Admiſſa culpa.* Admittere leuiſſimo verbo, culpam & pœnam commereri, quia non caueris. vnde &, *Parum caueſſe*, iudices pronunciabant, non feciſſe, olim. Rectè ergo hic admiſit adulterium Cynthia, & ipſe admittitur C adulter. Dicitur autem & *admittere culpam*, & *in ſe admittere culpam*, inquit Donat. in Phormionem. Inde dictæ *admiſſiuæ aues*, quia ſinunt, cum patefieri & ſinere idem ſit, vnde *ſiniſtræ aues.* *Adulterium* hic, pro ſtupro, vel quia ei Cynthia vxoris loco. vnde eleg. 6. ſup.

Semper amica mihi, ſemper & vxor eris.

Sueton. in Calig. cap. 11. *Ganeas & adulteria ambire.* Id eſt, ſtupra & proſtibula. Iuriſconſulti in l. Iulia de adulteriis, promiſcuè adulterij verbo vſi. Licet propriè adulteriũ in nuptam, ſtuprum in viduam aut virginem committatur. l. 101. de verb. ſign. *Notus*, id eſt, ſolitus D & manifeſtus. niſi cõtrario ſenſu, ex quo noſcitur admiſſum adulterium. Donat. in Eun. *Notus mihi quidam obuiam venit.* An *notus*, qui me poſſet agnoſcere? an qui me nouerit, id eſt amicus. An *notus*, qui ſcit, vt ignotus, pro inſcio apud Nonium. Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 4. *Notis prædicas.* id eſt, iis qui ſciunt.

Dixit *& oppoſita propellens ſuauia dextra.*] id eſt, manum obiiciens oſculo, & ita à ſe procul repellens. Sic Horat. oda 3. Epod.

Manum puella ſuauio opponat tuo,
Extrema & in ſponda cubet.

Propellere, procul pellere, quod aſpellere, & ciſpellere E Plautus. ſic Horat. oda 4. lib. 4.

Nido laborum propulit inſcium.

Aliter hic: *Hic alter iubet in medium propellere. Suauia.* Donat. in Eunuch. *Tria ſunt*, inquit, *oſculandi genera, oſculum, baſium, ſuauium. Oſcula officiorum ſunt, Baſia pudicorum affectuum; Suauia libidinum, vel amorum.* Varro (apud Nonium in oſculum) de vita Pop. Rom. *Ideoq. hoc ab ore, dicitur oſculum, non à ſuauitate; vnde ſuauium, quod ſimile ſit ſuauitati.*

Prosilit *in laxa nixa pedem ſolea.*] id eſt, procul ſalit, & impetum animi, & corporis ſignificat. vt Horat. ſat. 7. lib. 2.

——*tolle periclum*
Iam vaga proſiliet frenis natura remotis.

id eſt,

id eſt, ſeſe proiiciet. & ep.19. lib.1.

Ennius ipſe pater nunquam niſi potus ad arma
Proſiluit dicenda. Virg.5. Æneid.
——*finibus omnes*
Haut mora proſiluere ſuis. *In laxa*, videri poſſit legendum *inlaxa*, vno verbo, pro arcta, vt ex anguſta ſolea pes anguſtus & formoſus intelligatur. Ouid. eleg.3. lib.3. Amor.

Pes erat exiguus, pedis hæc aptiſſima forma.

Idem tamen 1. de arte amandi:

Nec vagus in laxa pes tibi pelle (aluta) *natet.*

& Horat. *Male laxus calceus.* Laxa igitur ſolea, habenis nondum vincta, ita enim vocat Gell. cap. 20. lib.3. Quas Plinius *anſas*, de Apelle & ſutore loquens, & Tibull. eleg.8. lib.1.

Anſaque compreſſos colligat arcta pedes.

Nixa pedem ſolea, ſoleæ incumbens pede, vt el. 3. lib. 1. *In molli nixa toro cubitum.* Catull. ad Manlium:

Quo mea ſe molli candida diua pede
Intulit, & trito fulgentem in limine plantam
Innixa, arguta conſtitit in ſolea.

Turpilius Demetrio apud Nonium, in *Primores. Sandalio innixa primoribus digitis. Soleæ*, inquit Iſidor. lib.19. *Quibus tantum pedum plantæ teguntur, dictæ à ſolo pedum.* Item Soleæ materiales, ex materia corio intexta. Gell. cap. 20. alias 21. l. 13. *Omnia ferme id genus, quibus plantarum calces tantum infimæ teguntur, cætera prope nuda, & teretibus habenis vincta ſunt, ſoleas dixerunt; nonnunquam Græca voce crepidulas.* Feſt. *Solea*, vt ait Verrius, *Non ſolum ea, quæ ſolo pedis ſubijcitur, vel genus piſcis, ſed etiam materia robuſtea, ſuper quam paries cratitius extruitur.* Idem in *Ploti ſoleas quoque dimidiatas, quibus vtebantur in venando, quo planius pedem ponerent, ſemiplotia appellabant.* Eo pertinet illud Lucilij: ——*ſoleam improbu' dimidiatam.* Hîc ergo *ſolea*, plotium, quia plana, ideo laxa dicitur. Apud Horat. ſat.8. lib.2. *Et ſoleas poſcit*; qui vult ſurgere è triclinio. & apud Plautum Puerpera ſurrectura, *date ſoleas*, inquit. Sunt & ſoleę iumentorum, vt Catull. *Ferrea ſolea*, & Sueton. in Neron. cap.30. *Soleis mularum argenteis.* Eſt & ſolea inſtrumentum, quo oleum ex olea exprimitur in prelo apud Catonem.

Sic *ego tam ſancti cuſtode recludor amoris.*] an ſcriptum fuit, *Cuſtos ſecludor?* Secludi, pro, excludi, vt eleg. 20. lib.1. notatum. ſane verum eſt, quod legitur *Cuſtos*, vt ſit; ego cuſtos, id eſt, nimium curioſus obſeruator & ſpeculator amicæ tam probæ & caſtæ excludor hoc pacto. *Cuſtos*, pro obſeruatore Cic. in Diuin. *Et cuſtodes in comitiis.* & orat. 2. in Rullum, & Plaut. Pſeudolo. & eleg. ſeq. *Excubat ille acer cuſtos.* quod legitur *Reiector* fortaſſe legendum *eiector*. Eiectandi verbo vtuntur Plautus Mercatore, & Ouidius 5. Met. *Tam ſancti amoris*, id eſt, puellæ amicæ, vt eleg.13. ſup.

Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.

Sanctus amor, caſtus, vt ſanctus homo Ciceroni integer.

Ex *illo, felix nox mihi nulla fuit.*] ſic Virg.

Ex illo Corydon Corydon eſt tempore nobis.

& 2. Æneid.

Ex illo fluere ac retro ſublapſa referri.

A Sic dicitur & *ex quo. Felix nox*, quæ *candida* eleg. 15. ſupra.

AD ELEGIAM XXX.

Ad eandem.

Qvo *fugis, ah demens? nulla eſt fuga: tu licet vſque*
Ad Tanaim fugias, vſque ſequetur amor.] abire parabat in longinquam prouinciam Cynthia, vt hi verſus infra oſtendunt:

Nunc iam dura paras, Phrygias nunc ire per vndas,
Et petere Hyrcani littora nota maris.

B Itaque hæc elegia ad Cynthiam, non ad ſeipſum, vt alij. Eodem argumento ſcripſit eleg. 8. lib.1. τὸ *Fugis*, inuidioſè, tanquam hoſtem. vt Virg. 4. Æneid. *Mene fugis?* & eclog.2.

Quem fugis ah demens. *Nulla eſt fuga*, nil proderit fugere, vt eleg. 14. lib.1.

Nulla mihi triſti præmia ſunt Venere.

Vſque fugias, vſque ſequetur, dilogia; nam prius eſt loci, poſterius temporis & loci ſimul. *Tanaim*, pro Scythia ipſa poſuit, quia amnis eſt Scythiæ quem Horat. oda 4. lib.3. intelligit:

Et Scythicum inuiolatus amnem. Idem Hora-
C tius quod ad hunc locum facit oda 10. eiuſdem lib. vocat. *Extremum Tanaim.* Virg. 4. Georg.

Tanainque niualem. Hodie la Tana. Strabo lib. 2. à Septemtrione fluere in Mœotim ait, & lib. 7. vbi & oppidum eiuſdem nominis commemorat. & lib.11. Plin. in Procemio lib. 3. *Terrarum termini Tanais & Nilus.* Idem de Tanai multa cap. 7. lib. 6. qui Silyn à Scythis ait vocari.

Non *ſi Pegaſeo vecteris, in aëre dorſo.*] *vecteris* alij libri, etiam excuſi. ſic eleg. 1. lib.3.

Et mecum in curru parui vectantur amores.

Dorſo Pegaſeo, equi Pegaſi cui inſidens Bellero-
D phon Chimæram domuit, & à quo excuſſus eſt. De hac fabula plura dicam ad illud el. 2. l.3.

Bellerophontei qua fluit humore qui. Dorſum nunc, olim, *doſſū* dixere, vnde *doſſuaria iumēta* Varroni.

Nec *tibi ſi Perſei mouerit ala pedes.*] de Perſeo Ouid. 4. Met. Homer. 14. Iliad. Higin. lib.2. Aſtron. qui talaria & petaſum à Mercurio ſcribit eum accepiſſe cum ad cædem Meduſæ proficiſceretur. At Apollod. l. 2. talaria à Nymphis ait accepiſſe, non à Mercurio. *Ala*, Enallage numerorum; quia geminæ alæ & ſic *penna* dicitur ab Ouidio 2. de arte amandi:

E *Nec ſuus Andromede color eſt obiectus ab illo*
Mobilis in gemino cui pede penna fuit. vnde à Catullo *Pennipes.* Idem Ouid. el. 8. lib.3. Triſt.

Nunc ego iactandas optarem ſumere pennas,
Siue tuas Perſei, Dædale ſiue tuas.

Mouerit pedes, volare fecerit, & iter carpere liquidum; vt eleg. 23. ſupra:

Campo quo mouet illa pedes.

Vel *ſi te ſectæ rapiant talaribus auræ.*] id eſt, rapidè ferant, vt eleg. 15. lib.1.

Nec ſic Aeſonidem rapientibus anxia ventis.

& Horat. oda 11. lib.3.

I pedes quo te rapiunt & auræ.

Auræ ſectæ, ſulcatus aër. Sic Virg. 4. Æneid.

——*ventoſque ſecabat.* & 12. Æneid. *& auras*

Certa ſecat. & 1. Georg. —— *ſecat aëra pennis.* Ouid. 4. Metam. —— *talaribus aëra findit.* Sic ſecare fluctus & viam. De talaribus Mercurij Homer. lib. vlt. Iliad. & Odyſſ.

—— ὑπὸ ποσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.

Quod Virg. 4. Æneid.

—— *pedibus talaria nectit Aurea.*

Hinc Mercurium Ouid. vocat *Alipedem Deum.* Orpheus in eius hymno πτερόπεδιλον. Fulgentius id exponit, de negotiatorum ſemper properantium celeritate. apud Homer. Odyſſ. 7. iiſdem talaribus vtitur Minerua.

Nil *tibi Mercurij proderit alta via.*] id eſt, fruſtra per aërem fugies, nam te cito pennis ſuis Amor conſequetur. *Alta via*, periphraſis aeris, per quem, itque reditque Mercurius. ſic *Cæli vias* dixit Virg. vide Nonium in Explicare.

Instat *ſemper Amor ſupra caput, inſtat amanti.*] id eſt, imminet ſemper ceruicibus. qua de re dictum ad eleg. 1. lib. 1.

Et caput impoſitis preſſit amor pedibus.

ſic fere locutus Lucret. de ſuperſtitione:

Horribili ſuper aſpectu mortalibus inſtans. Seneca cap. 10. de Tranquillitate: *Quibuſdam aliena ſupra caput imperia ſunt, quibuſdam ſua.*

Et *grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.*] *Amor grauis*, pondere curarum opprimens. vt el. 19. l. 3.

Vt me longa graui ſoluat amore via.

Significat amorem quaſi ſuperbum Dominum à ſuccollantibus amantibus vt ſeruis geſtari. Plaut. in Aſinaria, ait, *inequitare hominibus liberis. Colla libera*, id eſt, hominum liberum, vt eleg. 5. lib. 4. *Barbara colla.*

Excubat *ille acer cuſtos, & tollere nunquam Te patietur humo lumina capta ſemel*] id eſt, Peruigil manet, aſſiduè ſpeculatur & obſeruat quid agat quiſque. De verbo excubandi dictũ ad eleg. 28. ſupr. verſ. penult. *Acer*, vel ſæuus, vel diligens, & ſtrenuus & indefeſſus. *Cuſtos*, ſpeculator, vt dixi verſ. penult. eleg. ſup. prox. *Tollere humo lumina*, erectis oculis intueri non ſinet, ſed oculos coget humi defigere, vt el. 1. lib. 1. dictum ad illud:

Tum mihi conſtantis deiecit lumina faſtus.

Lumina capta, id eſt, domitos à ſe oculos. vnde Plaut. Bacchid. *Ego animo cupido, atque animis indomitis fui. Oculis capti*, vt *capti mentis amantes*, quia oculos Amor ſagittis petit. dixi ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 1. τὸ *Semel*, actum eſſe ſignificat, nec vllum regreſſum, vt el. 13. lib. 1.

—— *quoniam ſemel es periturus amore.*

Et *iam ſi pecces, Deus exorabilis ille eſt.*] id eſt, facilis, placabilis, quia puer, qui iram *Colligit & ponit temere.* Sic Iuuenal. ſat. 13.

Sed & exorabile numen Fortaſſe experiar.

Deus ille, vt *Hic Deus*, de Amore eleg. 26. ſup. verſ. 52.

Si *modo præſentes viderit eſſe preces.*] *Præſentes*, quæ peccatum mox ſequantur; nam ſera ſupplicatio minus mouet. Ideo dixit eleg. 9. lib. 1.

—— *quam primum errata fateri.*

Sic præſens pœna, mors, exitium, pecunia. Virg. 1. Æneid.

Præſentemque viris intentant omnia mortem.

Preces, quæ multum in amore valent, vt dixi

A eleg. 1. lib. 1. *Viderit*, at cæcus Amor fingitur, vt dixi ad eleg. 14. ſup. Sed cæcus ab eo quod efficit, vt & fortuna cæca, eademque videns. vel *viderit*, audierit, ſenſerit.

Ista *ſenes licet accuſent conuiuia duri,*

Nos modo propoſitum, vita, teramus iter.] id eſt, Per me licet moroſi ac difficiles ſenes vituperent iſta noſtra pocula, dummodo nos, mea lux, more noſtro viuamus. contra eleg. 15. ſup.

Has certè meriti poterunt laudare minores,

Laſciuunt nullos pocula noſtra Deos.

B Amare & potare ſæpe coniunguntur, quia *ſine Cerere & Baccho friget Venus. Senes duri*, qui nos volunt naſci ſenes, vt ait Terent. Sic *Moroſa tanuties* Horatio, & *Senes ſeueriores* Catullo:

Nos modo propoſitum, &c. ſic Tibull. el. 5. l. 3.

Vos modo propoſito dulces faueatis amici.

Eſt formula condicionis adiectæ, vt el. 1. lib. 1.

Sit modo libertas quæ velis ira loqui.

Propoſitum, ſuſceptum, vt dixi eleg. 20. lib. 1. verſ. 40. *Teramus iter*, allegoricè, vt eleg. 25. ſup.

Vnuſquiſque ſua nouerit ire via.

vbi vide adnotata.

C Illorvm *antiquis onerentur legibus aures.*] id eſt, Senes illi duri ſæpe audiant priſca & ſeuera maiorum inſtituta, ita vt auribus illorum grauis ac moleſtus ſermo ſit. Sic Horat. ſat. 10. lib. 1. —— *nemo*

Se impediat verbis laſſas onerantibus aures.

Virg. 11. Æneid.

Surgit & his onerat dictis atq. aggerat iras. Declamator nomine Salluſtij in Ciceronẽ: *Etiamne odio tuo aures noſtras onerabis?* Terent. Andria: *Remittas iam me onerare iniuriis.* & facetè: *Illorum aures onerentur.* id eſt, ſibi illa canant, & audiant ipſi quæ nos audire volunt. *Antiquæ leges*, vt *Priſcus parens*, Catullo. *Priſcus Cato*, Horatio. &

D *Priſcè*, Ciceroni pro Cælio. *Iura vetera* dixit eleg. 6. lib. 1. Ouid. non diſſimili ſententia 9. Met. *Iura ſenes norint, & quid liceatque, nefaſque Faſque ſit, inquirant, legumque examina ſeruent.*

Hic *locus eſt in quo tibia docta ſones.*] id eſt, nunc tempus & occaſio eſt canẽdi, & conquerendi. Tibia querimoniæ apta, vt adnotaui ad eleg. 7. ſup. *Tibia funeſta triſtior illa tuba.*

Qvæ *non-iure vado Mæandri iacta nataſti.*] id eſt, Quæ immerito abiecta à Minerua fluitaſti in aqua, ſiue fluctis Mæandri. *Non-iure*, hyphen vt el. 3. l. 1. verſ. 8. *Non-certis manibus.* & el. 4. l. 1. *Non-tacitis vocibus.* & el. 13. *Non-tepidas faces.* &

E el. 26. ſup. *Non-inhoneſtus.* De Mæandro dicetur el. vlt. *Nataſti*, fluitaſti, vt dictũ el. 25. ſup. v. 24.

Tvrpia *cum faceret Palladis ora tumor.*]

Ouid. 3. de arte amandi:

I procul hinc dixit: non es mihi tibia tanti,

Vt vidit vultus Pallas in amne ſuos.

Apud Pauſaniam in Atticis Mineru e Marſyam Silenum cædit, quod tibias, quas ipſa abiecerat, ſuſtulerit. Idem in Corinth. Poſt caſum Marſiæ in amnem eiuſdem nominis ait abiectas, & ab eo in Mæandrum deiectas, qui detulerit in Aſopum, eiectas deinde illinc in agrum Sicyonium paſtor quidam ſuſtulit, & Apollini dicauit. Apollodor. lib. 1. Ἀθηνᾶ ...

Ἀπώλεσε δὲ τὸν Ὀλύμπου παῖδα μάθησιν. ὅπως γὰρ ἔῤῥιψεν αὐλοὺς εἰς ὄρη φασὶν Ἀθηνᾶ, διὰ τὸ τὴν ὄψιν αὐτῆς ποιεῖν ἄμορφον, ἀλλ᾽ ἦν εἰς ἔτι αὐλεῖ μουσικὴν ἀπώλεσεν. Ariſt. cap. 6. lib. 8. Polit. ait non tantum ob oris deformitatē abiectas à Minerua tibias, ſed quod ad cognitionem animi ac ſcientiam, quæ Mineruæ attributa eſt, nihil facerent. Idem feciſſe Alcibiadem, quod Mineruam, ſcribit Plutarch. in Alcibiade. & Gell. cap. 17. lib. 15. & inde deſitum tibia canere ab ingenuis. vide in primis Higin. fabula 165. *Tumor*, inflatæ buccę. vt Plaut. Pſeud. *Suffla celeriter tibi buccas, quaſi proſerpens beſtia.* *Faceret turpia*, deformaret, turparet, vt eleg. 18. ſup. *Facere ſciſſas genas.*

N V N C *iam dura paras, Phrygias nunc ire per vndas.*] alij libri: *At tu dure*, vt tibia Propertium ipſum obiurget. *Nunc iam*; conuenit indignanti & conquerenti. vt dixi ad illud Catulli ex Ariadna: *Nunc iam nulla viro iuranti femina credat.* *Paras ire per vndas Phrygias.* ideſt, per Helleſpontum. ita enim exponit Seruius illud Virgilij 1. Æneid. *Bis denis Phrygium conſcendi nauibus æquor.* & Plin. cap. 30. l. 5. *Helleſponto adiacet Troas.* *Per vndas ire*, periculi ſignificatio, vt eleg. 1. lib. 1.

—— *& ferte per vndas.* & apud Virg.

I ſequere Italiam ventis, pete regna per vndas.

E T *petere Hyrcani littora nota maris.*] de Hyrcano mari Plin. cap. 13. lib. 6. vbi ait illud è Scythico Oceano erumpere. vnde ſupra hic facta Tanais mentio, quaſi in Scythiam proficiſceretur. Strabo l. 11. Hyrcanum mare, quod & Caſpium dicitur, ait porrendi vſque ad Scythas Indis vicinos. Neſcio igitur an Indicam profectionem hic ſignificet, de qua eleg. 4. lib. 3. An per littora maris Hyrcani, Hyrcaniam ipſam ſignificat, vt el. 1. ſup. *Littora Phari*, id eſt, Pharum. Quid eſt *littora nota*? an ita nota cum ſit maximè longinqua? an infamia & nobilia naufragiis? an quod fertiliſſima regis Hyrcania, nota mercatoribus & negotiatoribus?

S P A R G E R E Q V E *alterna communes cæde penates.*] vt eleg. 8. ſup.

Sparſas cæde iacere comas.

Alterna cæde, ſanguine meo & tuo, inquit Beroaldus, quaſi id minetur ſe facturum, quod eleg. 8. ſup. eſt minatus:

Sed non effugies, mecum morieris, oportet
Hoc eodem ferro ſtillet vterque cruor.

Sed ſi de bello ciuili loquitur, erit noſtro ſanguine & militum Antonij. obſcurus eſt locus. Qui *communes penates*? an domus tuæ & meæ ſimul, nam *Tu mihi ſola domus, tu Cynthia ſola parentes*? An quia communes Dij omnium ſunt Penates, licet ſui cuique ſint? De Dijs communibus dictum ad eleg. 11. lib. 1. verſ. 16.

E T *ferre ad patrios præmia dira lares.*] ſic Ouid. 1. de Rem. Amor.

Et refero ad patrios bina trophæa Deos.

& ep. 1. *Ponitur ad patrios Barbara præda Deos.* *Præmia*, ſpolia & prædam. dixi ad eleg. 4. ſup.

Nam cui non ego ſum fallaci præmia vati?

Dira, nefanda & execranda. Si *digna præmia* ἐπίρ{ρ}α erit. ſed error eſt operarum. An prædam detractam Prætori neſcio cui à Cynthia?

V N A *contentum pudeat me viuere amica.*] non diſſimile illud eleg. 22. ſup.

Aſpice vti cœlo modo ſol, modo luna miniſtret.
Sit etiam nobis vna puella parum eſt.

Contentum vna viuere, cui ſatis vna ſit; vt eleg. vlt. lib. 4.

Quod ſi forte mea contentus manſerit vmbra.

& Plaut. *Quæ proba eſt, contenta eſt vno viro.* *Viuere* pro eſſe. & contra ſæpius monui.

H O C *ſi crimen erit; crimen Amoris erit.*] ſi hoc reprehenderur, Amor culpam omnem ſuſtinebit. Sic fere Virg. 7. Æneid.

Crimen Amor veſtrum. & Ouid. in epiſt. Didus: *Quod crimen dicis, præter amare meum?*

M I *nemo obijciat; libeat tibi, Cynthia, mecum*
Roſcida muſcoſis antra tenere iugis.] formula amatoris gaudia rogantis, *Libeat tibi*, vnde libidinis nomen. Virg. 2. eclog.

O tantum libeat mecum tibi ſordida rura
Atque humiles habitare caſas.

Tenere, quod Virgilio *habitare*: ſic 1. Æneid.

——*Tyrij tenuere coloni.*

id eſt, incoluere. *Antra roſcida*,

Theſpia rupis Aonios ſpecus
Lympha quos ſuper irrigat
Frigerans Aganippe:

Vt ea quæ ſequuntur indicant. *Roſcida*, δροσώδη. vide adnotata ad eleg. 20. lib. 1. verſ. 36. Dixit *antra*, quia his Muſæ delectantur.

I L L I C *aſpicies ſcopulis hærere ſorores.*] ſic Ennius apud Ciceronem in Bruto:

Cum neque muſarum ſcopulos quiſquam ſuperarat;
Nec dictis ſtudioſus erat.

Hærere ſcopulis, inſidere; vt *Hærere equo.* Horat. oda 24. lib. 3: ſic Ouid. 3. Met. —— *ne ſcopulis hærerem ſemper ijſdem.* Aliud eſt quod Virg. 4. Æneid. de quercu.

Ipſa hæret ſcopulis. vt hic Muſas ſcopulis inſidentes, ita Amphionem è rupe Aracynthi canentem fingit eleg. 15. lib. 3. & el. 1. eiuſdem libri, eſſe, ait, ſuum *Opus de monte Sororum.*

E T *canere antiqui dulcia furta Iouis.*] Iuppiter interdum iuuenis fingebatur, vnde Axurus, ſiue Anxurus Virg. ἄνευ ξυροῦ. id eſt, ſine nouacula: imberbis: interdum ſenex Iuuenal. ſat. 6.

Quis tamen affirmat nil actum in montibus, aut in
Speluncis adeo ſenuerunt Iuppiter & Mars?

vide Iunium Prouerb. 97. cent. 3. Sed verius eſt hîc eſſe hypallagen. pro *antiqua furta*, vt el. 2. ſup.

Iuppiter ignoſce priſtina furta tua.

Dulcia furta, Horat. *Dulces amores* dixit.

V T *Semele eſt combuſtus, vt eſt deperditus Io.*] id eſt, vt Semeles amore conflagrarit, & combuſtus ipſe amore, eam fulmine combuſſerit. *Combuſtus illa*, vt eleg. 3. ſup.

Hac ego nunc mirer ſi flagret noſtra iuuentus.

De Semele dictum eleg. 28. verſ. 27. ſup. *Deperditus Io*, vt eam deperierit & perditè amarit; vt eleg. 3. lib. 1. ——*ſenſus deperditus omnes.* *Deperditus Io*, dictum vt eleg. 15. ſup.

——*fertur periſſe Lacæna.*

Participiis ſcilicet caſus verborum tribuit.

D E N I Q V E *vt ad Troia tecta volarit auis.*] recedit à fabula. Nam Ganymedes ab Ida raptus, non ab vrbe ipſe Troia, vt patebit exemplis. Horat. oda 2. lib. 3.

—— *aut aquoſa Raptus ab Ida.*

Homer. Iliad. 5. & 20. & in hymno Veneris. Plato lib. 1. legum, vbi hanc Creteuſium fabulam de rapto Ganymede vehementer improbat. Auctor carminis in Mœcenatis obitum:

Valle ſub Idaa, cum te formoſe ſacerdos
Inuenit, (aquila) *& preſſo molliter vngue rapit.*

Ouid. 10. Met. ab eo verſu:

Rex ſuperûm Phrygij quondam Ganymedis honore
Arſit. Virg. lib. 5. Æneid.
Intextuſque puer frondoſa regius Ida
Veloces iaculo ceruos, curſuque fatigat
Acer, anhelanti ſimilis, quem prapes ab Ida
Sublimem rapuit pedibus Iouis armiger vncis.

Herodian. in Commodo, ſcribit pugna inter Ilum Phrygia, & Tantalum Lydum commiſſa, ob Ganimedem, ipſum puerum catamitum dilaceratum fuiſſe inter manus fratris Ili, & amatoris Tantali. Hinc diuinos illi honores decretos, & fictum à Ioue raptum. Feſt. *Catamitum pro Ganymede dixerunt, qui fuit Iouis concubinus.* In Ityphallico carmine:

Quodque Ioui dederat, qui raptus ab alite ſacra
Miſcet amatori pocula grata ſuo.

vide & Apollod. lib. 2. & 3. & Higin. fab. 224.
C qui verſum ait in Aquarium vnum è 12. ſignis. & fab. 271. & 2. Aſtron. in Aquarius. & Fulgetitium lib. 1. Mythol. in Ganymedes. *Auis*, aquila; dixi eleg. 1. verſ. 70. Sic *Ornis* communi nomine auium dictus olor. ſidus cœleſte. Higin. lib. 2. Aſtron. in olor. *Troia tecta*, pro ipſa Troia. vt Horat. oda 3. lib. 3.

Tecta reparare Troia. ſic & Virg.
—— domos Carthaginis altæ.

Pro ipſa Carthagine:

QVOD *ſi nemo extat, qui vicerit alitis arma.*] id eſt, nemo reperitur, nemo eſt, nemo supereſt. Sic Cic. in Catone: *Appij exſtat oratio.* & 2. offic. *Exſtant epiſtolæ Philippi ad Alexandrum.* &
D Horat. ſat. 5. lib. 1. *Sarmenti domina exſtat.* id eſt, viuit, necdum occidit. Exſtare, eminere, ideoque conſpici & demonſtrari poſſe. *Qui vicerit alitis arma*, quia, vt ipſe ait eleg. 26. ſup.

Hic Deus & terras & maria alta domat.

Ales κατ' ἐξοχὴν de Amore, vt ſupra, *ſorores*, pro, Muſis. vet. gloſſ. *Aliger*, πτεροφόρος, ἔρως. Horat. oda 12. lib. 3. *Citherea puer ales.* Tibull. el. 6. li. 2.

Impiger Aenea volitantis frater amoris.

In peruigilio Veneris:

Iuſſit omnes adſidere pueri mater alitis.

Ouid. in ep. Hermiones, vocauit *Prapetem Deū.* & Tibullo el. 2. lib. 1. videtur dici: *Natalis auis.* De hac re vide adnotata ad eleg. 12. ſup. vbi de
E alis Cupidinis memini. Apuleius lib. 5. Aſini. *Flatus alitis impulſu ſolito*, dixit, id eſt Zephyri. *Arma* vero Cupidinis ſunt tela & faces. Ouid.

Donec erunt ignes, arcuſque Cupidinis arma.

COMMVNIS *culpa cur reus vnus agor?*] ſic Iuriſconſulti: *Communis error ius facit.* Paulus l. 3. D. de ſupellectile legata. At *Amor error* Virgilio. Eſt locus Rhetorum de tranſlatione aut communicatione criminis. Simile illud Ouid. 13. Metamorph.

Haud metuo ne non poſſim defendere crimen
Cum tanto commune viro. Brutus ad Cic.

ep. 4. lib. ad Brutum: *Aliena culpa, inquies, me*
A *reum facis.* Non minus inuidioſè Turnus Virgilianus 12. Æneid.

Et ſolus ferro crimen commune refellam.

Reus culpa agor, vt Ouid. in ep. Hypermneſtræ:

Quid fiet ſonti cum rea laudis agar?

& 4. faſt. *Et falſi criminis acta rea eſt.* Plin. cap. 7. lib. 2. *Vna* (fortuna) *nominatur, vna arguitur, vna agitur rea.* Inde apud Iuris auctores, Tacitum & Plinium *Peragi reus* dicitur, qui condēnatur.

NEC *tu virginibus reuerentia moueris ora.*] ſi mecum, inquit, ô Cynthia inter muſas Veneris, non erubeſcant tua præſentia. *Moueris ora*,
B vultum conturbaris, *ruborem expreſſeras*, vt loquitur Catull. *Virginibus*, muſis, ſic apud Catull. in carmine, ad Ortalum:

Seuocat à doctis, Ortale virginibus.

Reuerentia ora, αἰδοῖα πρόσωπα. Scaliger. Reuerentia, verecunda. nam 1. de Orat. dixit Cic. *Non reuerens ſuſpicionem* & *Reuerentior*, Ouid. Lipſ. cap. 10. lib. 2. Antiq. ex coniectura:

Nec te virgines reuerentia mouerit oris.

Id eſt, pudor. vt Cic. 1. offic. *Adhibenda quadam aduerſus homines reuerentia.* Ipſe eleg. 13. lib. 3.

Nulla eſt poſcendi, nulla eſt reuerentia dandi.

C Columel. cap. 1. lib. 11. *Reuerentia diſcendi.* id eſt, fuga & metus. Ouid. in ep. Herûs:

Vel pudor hic vtinam, qui nos clam cogit amare;
Vel timidus fama cedere nollet amor.
Nunc male res iunctæ, calor & reuerentia pugnant.

Id eſt, amor & pudor. Stat. 5. Thebaid.

Afflicto ſpirat reuerentia vultu.

& 1. Sylu. in Soteria Procoſ. Ruffin. Gall.

Mixto reuerentia ſedit amori.

HIC *quoque non neſcit quid ſit amare chorus.*] id eſt, Chorus quoque Muſarum non eſt in amore rudis & ἄχαρος. vim amoris expertus eſt, & cum malo: nam *Quid ſit* hoc ſignificat, vt el. 35. infra: *Senſiſti multas quid ſit inire vias.* & Virg.
D ecl. 10. *Nunc ſcio quid ſit amori.* Tibull.

Neſcis quid ſit amor Iuuenis.

Contra eleg. vlt. infra:

Omnes iam norunt quam ſit amare bonum.

Hic quoque chorus, quia alij chori ſciunt, vt *Naiadum chori* eleg. 20. lib. 1. *Pleiadum chorus* eleg. 3. lib. 3. *Herpinarum chorus* eleg. 19. lib. 1. *Dianæ chorus* eleg. 28. ſup. *Chorus Bacchi* eleg. 32. infra. Virg. *Dryadum chorus*, item Nereidum, Aſtrorum & paſtrorum chorus. Seru. in illud 1. Georg.

Terque nouas circum felix eat hoſtia fruges,
Omnis quam chorus, & ſocij comitentur ouantes.

Chorus, inquit, *propriè eſt canentium cantus atque ſal-*
E *tatio*, ἀπὸ τοῦ χορεύειν, à ſaltando & canendo ſimul, quod Virg. dixit:

Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt.

Eſt etiam χόρος, ὁ τόπος τῆς χορείας ἢ ὀρχήσεως. *Non neſcit*, vt Cic. *Non nollem, non nemo. Non ſum neſcius.* Plaut. Aulul. *Si quis te vellet, haud non velles diuidi.*

SI *tamen Oeagri quædam compreſſa figura*
Biſtoniis olim rupibus accubuit.] dubitantis

ſpecie confirmat hic ſermo. vt 14. Metam.

Si tamen in medio quondam concreta profundo
Spuma fui. & Horat. oda 3. lib. 1.
—— ſi tamen impia
Non tangenda rates tranſiliunt vada.

A *Quædam*, verecundè nomini pepercit, cum ſatis Oeagri nomen poſuiſſe fuerit. Intelligit ergo Calliopen, quæ Oeagri compreſſu, Orphea filium edidit. Higin. fab. 14. Apollodor. lib. 1: Oeagri & Calliopes filios facit Linum & Orphea. & Apollon. lib. 1: Oeagri fluuij filium, Orpheum facit, his verſibus:

Πρῶτα νῦν Ὀρφῆος μνησώμεθα, τόν ῥά ποτ' αὐτὴ
Καλλιόπη Θρήικι φατίζεται εὐνηθεῖσα
Οἰάγρῳ, σκοπιῆς Πιμπληίδος ἄγχι τεκέσθαι.

Contra Pauſan. in Boëoticis negat eſſe verum, Orpheum Calliopes filium fuiſſe. Itẽ ex Melpomene & Acheloo Sirenes: ex Thalia Palici Macrob. lib. 5. ſat. cap. 19. B è Clio & Piero Hiacynthus: Apollod. l. 1. ex Euterpe & Strymone amne, Rhœſus. Euripides in Rhœſo, & Apollod. l. 1. *Rupibus accubuit*, dictum vt el. 1. lib. 1. *Arcadijs rupibus ingemuit*, pro, iuxta rupes cubuit, id eſt, iacuit; vel concubuit, vel enixa eſt. vide de hoc verbo adnotata ad el. 3. lib. 1. verſ. 3. *Biſtonijs*, Thraciis: nam Plin. cap. 11. lib. 4. Biſtonum gentem in Thracia, & ſtagnum locat iuxta Abderam. Stephan. vero inter fluuios Neſſũ & Hebrum, à Biſtone rege, dictam. Ex Ouidio videtur colligi Oeagrum compreſſiſſe Calliopen in Æmo, quia eũ montem *Oeagrium* vocat.

C Hic *vbi me prima ſtatuens in parte choreæ*.] non ſignificat ſe *χορηγὸν*; nam medius ducit choros. vt adnoto ad verſ. ſeq. De choreis Muſarum vide el. 10. ſup. verſ. 1.

Et *medius docta cuſpide Bacchus erit*.] vnde Bacchus *pater chori* dicitur el. 32. inf. Eumenius in Panegyrico Apollinem medium camœnarum facit. vnde *μεσόχορος*, qui vet. gl. *Manductor*. Medium locum fuiſſe honoratiſſimum diximus el. 28. ſup. Nunc idem in chorea oſtendamus. Virg. 6. Æn. de Helena: *— Euantes orgya circum*
Ducebat choreas, flammam media ipſa tenebat
Ingentem. D *Docta cuſpide*, ſubaudiendum cum *ἀμφίβιον*, vt Virg. 7. Æn. *Ipſe Quirinali lituo*, &c. & 4. *Ipſa mola manibuſque pijs*. & ecl. 10.
Venit & agreſti capitis Syluanus honore.
id eſt, cum. *Docta cuſpis*, vt el. 19. ſup.
Et vitem docta ponere falce comas. male Scaliger legit, *tecta*. *Cuſpis*, pro haſta, id eſt, thyrſo, vide el. 1. ſup. verſ. 63. *Haſta*, pro thyrſo, vt
Et folijs lentas intexere mollibus haſtas.
De Thyrſo Bacchi. Ouid. el. vlt. lib. 3. Amor.
Corniger increpuit Thyrſo grauiore Lyæus.
Nam thyrſo dicuntur percuti Poëtæ, quorum mens furore Bacchi afflatur, dicti Græcis: E *Θυρσοπλῆγες, οἱ ἐν ταῖς βακχείαις ἐνθαζόμενοι*. Lucret. lib. *——ſed acri*
Percuſſit thyrſo laudis ſpes magna meum cor,
Et ſimul incuſſit ſuauem mi in pectus amorem
Muſarum. Iuuenal. ſat. 7.
—— neque enim cantare ſub antro
Pierio, thyrſumue poteſt contingere mœſta
Paupertas.

Tum *capiti ſacros patiar pendere corymbos*.] id eſt, ſinam mihi ex edera coronam imponi cum corymbis. Modeſtè *patiar*; non enim ipſe imponam, ſed imponi ſinam. *Capiti pendere*, è capite & comis demitti in frontem & tempora. ſic Virg. in Sileno ait *Serta capiti delapſa*. id eſt, A è capite. & Silius Italicus lib. 6. *Deuexum lateri pendet Tuder*. vide adnotata ad el. 16. l. 1. verſ. 7. Plin. cap. 34. lib. 16. *Racemi ederæ in orbem circumacti vocantur corymbi*. Seruius in ecl. 3. vuas ederarum exponit. Per corymbos, ederam ſignificat qua Poëtas coronari adnotatum ad el. 5. verſ. 26. ipſe eleg. 6. lib. 4.

Cera Philetæis certet Romana corymbis. id eſt, ederæ Philetææ & ipſi Philetæ; quem Poëtam ederæ teſtantur. Inde *Corymbifer Bacchus* Ouidio. Iſidor. cap. 5. lib. 7. *Corymbi* (in vite) *ſunt anuli qui proxima quaque ligant & comprehendunt, ne palmites vagentur*. Sed cõfundit cum clauiculis:

B Nam *ſine te noſtrum nil valet ingenium*.] Bacchus ingenium facit, vt loquitur eleg. 1. huius libri de Cynthia. eleg. 3. lib. 4.
Ingenium potis irritet muſa Poëtis,
Bacche ſoles Phœbo fertilis eſſe tuo.
Valet ingenium, vt eleg. 9. lib. 1:
Plus in amore valet Mimnermi verſus Homero.

AD ELEGIAM XXXI.

Ad Cynthiam.

C Quæris *cur veniam tibi tardior? aurea Phœbi Porticus à magno Cæſare aperta fuit*.] ſic exorditur eleg. 1. huius libri, vbi vide plura id generis principia. *Veniam tibi*, pro, ad te. & *Serior*, ſerius quam iuſſeras, aut promiſeram, & res temporis ad perſonam tranſlata eſt. vt el. 13. ſup. *O mors, cur mihi ſera venis*. *Porticus Phœbi aperta fuit*, vt ab omnibus adiri & conſpici poſſet. Ergo abſoluta & publicata. De Porticibus publicis Romæ dictum ad illud el. 23. ſup.
Quænam nunc porticus illam Integit.
Hic vero ea porticus intelligitur, quæ adiuncta erat templo Apollinis Palatini cum bibliotheca D Græca & Latina. vnde hic *Porticus Phœbi* dicitur, in qua & Danaidum picta tabula. De ea porticu Tranquill. in Auguſt. cap. 29. & Ouid. 1. de arte amandi:

Tantam *erat in ſpeciem Pœnis digeſta columnis*.] Scaliger è vet. lib. *Tota*, & è coniectura, *Species*. & exponit *εἰς εἰδέας*, quæ *viſa* dixit & *figuras* eleg. 6. ſup. Fortaſſe *Species* hic ſigna ſignificat. vt Auſon. *Viua tibi Species vacca Myronis erit*. Signa ſanè ponit in ea porticu. Ouid. eleg. 1. lib. 3. Triſt. apud Ciceronem lib. 1. de Diuin. *Species Nattæ*, eſt ſtatua. apud Lucretium vero *Species* E eſt *ὅρασις*, ſiue *ὄψις*, ipſa cernendi actio, vel ſenſus videndi & vultus ipſe. Si *Tantam*, ponitur pro magnam & mirabilem. vt el. 3. & 11. lib. 1. *Tantum operis*. &, *Erat*, pro eſt. vt el. 29. ſup.

Hic erat, hunc, &c. *In ſpeciem*, erit ad armatum, vt Q. Cicero de Petit. Conſul. *Ad ſpeciem homines*. Gallicè, *Pour parade & monſtre*. *Digeſta*, diſtincta, & ſtructa ordine. vt Ouid. 1. Faſt.
—— digeſta per annum. contra 1. Met.
—— rudis indigeſtaque moles. Stat. 1.
Sylu. ad Claudiam vxorem eadem ſententia:
Templaq. & innumeris ſpatia interſtincta columnis.
Pœnis, pro, Punicis, vt eleg. 3. lib. 4.
—— quo Pœnis tibi purpura fulgeat oſtris.
Significat autem columnas è marmore Nu-

midico quas Horat. oda 18. lib. 1. vocat *Columnas vltima reciſas Africa.* Caro apud Feſtum in *Pauimenta, Pœnica pauimenta*, vocauit, marmore Numidico conſtrata. vnde Martial.

Marmore picta Nomas. Legendus Plin. cap. 1. lib. 35. & cap. 6. lib. 36. de eo marmore, qui M. Lepidum Catuli collegam in conſulatu, primum eo vſum ait, & limina ex eo habuiſſe. Ouid. de his columnis eleg. 1. lib 3. Triſt.

Ducor ad intonſi candida templa Dei,
Signa peregrinis vbi ſunt alterna columnis
Belides & ſtricto ſtat ferus enſe pater.

Idem 1. de arte amandi:

Seu pedibus vacuis illi ſpatioſa teretur
Porticus, hic ſocias tu quoque iunge moras.
Nec tibi de medijs aliquot tranſire columnas
Sit pudor, & lateri continuaſſe latus.

Legendus Vitruuius lib. 3. cap. 1. 2. & 3. de columnis ædium ſacrarum & porticuum. Ipſe eleg. prox. ſeq.

Scilicet vmbroſis ſordet Pompeia columnis
Porticus. Mart. epig. 50. lib. 12.
Et tua centenis ſtat porticus alta columnis.

INTER *quas Danai femina turba ſenis.*] τὸ *Inter quas* Scaliger refert ad ſpecies, vt intelligat varia picturarum argumenta. An ſignificat inter eas columnas fuiſſe, id eſt, in intercolumniis, vt vocat Vitruuius lib. 3. cap. 1. *Femina turba*, id eſt, multitudo feminarum, puellæ ſcilicet quinquaginta. & eſt nomen, pro, epitheto. *Femina*, pro, feminea. vt hic *Pœnis*, pro, Punicis. eleg. 28. ſup. *Iona* pro Ionia. eleg. 2. lib. 3.

Phæcas ſyluas. eleg. 16. ſup. *Ceraunο*, pro, Ceraunio. Sic dicitur *Medum & Rhenum flumen.* & *Sol meridies*, & *Oceanum littus. Danai ſenis*, quippe cui quinquaginta filiæ. ſic eleg. 28. ſup.

Priami diruta regna ſenis.

Ouid. eleg. 2. lib. 2. Amor.

Heſterna vidi ſpatiantem luce puellam,
Illa, qua Danai porticus agmen habet.

Perſ. ſat. 2. ——*nam fratres inter ahenos,*
Somnia pituita qui purgatiſſima mittunt,
Præcipui ſunto, ſitque illis aurea barba.

Interpres vetus Acron tradit quod in porticu Apollinis Palatini fuerunt Danaidum effigies, & contra eas ſub diuo totidem equeſtres filiorum Ægiſti. (leg. Ægypti) ex iis autem ſtatuis quædam dicebantur poſtulantibus per ſomnum dare oracula.

HIC *equidem Phœbo viſus mihi pulcrior ipſo,*
Marmoreus, tacita carmen hiare lyra.] duplex ſchema & hyperbole, & *Pulcrior Phœbo*, & *Pulcrior ſeipſo Phœbo.* Sic Ouid. 10. Met.

——*modo formoſiſſimus infans,*
Iam iuuenis, iam vir, iam ſe formoſior ipſo.

De pulcritudine Phœbi, Tibull. eleg. 4. lib. 3. ab illis verſibus:

Non illo quicquam formoſius vlla priorum
Aetas, humanum nec videt, illud opus.

& Virg. 4. Æneid. ab eo verſu:

Qualis vbi hybernam Lyciam, &c.

Genus autem ſermonis, *Se pulcrior*, eſt à Græcis. Plato lib. 1. de legib. Τὸ νικᾶν αὐτὸν αὑτὸν πασῶν νικῶν πρώτη τε ϗ ἀρίστη· τὸ δὲ ἡττᾶσθαι αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ πάντων αἴσχιστόν τε ϗ κάκιστον. Sic Cic. ep. 13. lib. 14. ad

A Attic. *Te imitere oportet, tecum ipſe certes. Marmoreus*, ſubauditur, licet vt eleg. 12. ſup.

Hæc mea muſa leuis gloria magna tua eſt.

& eleg. 5. ſup.

Nec tibi connexos iratus (licet) *carpere crines.*

Viſus hiare carmen, id eſt, hiſcendo viſus eſt velle canere. vt eleg. 3. lib. 3.

Tantum operis neruis hiſcere poſſe meis.

& eleg. 15. lib. eiuſd.

Capripedes calamo Panes hiante canent:

Apuleius lib. 2. Florid. vbi ſtatuam Bathylli graphicè depingit. *Canticum videtur ore tereti, ſemihiantibus in conatu labellis, eliquare. Viſus*, vt Q.

B Catul. apud Cic. 1. de Nat. Deor.

Mortalis viſus pulcrior eſſe Deo.

ATQVE *aram circum ſteterant armenta Myronis,*
Quattuor artificis viuida ſigna boues.] *ſteterant armenta*, pro ſtabant circum aram, vel tanquam victimæ, vel quia olim paſtor Apollo. Et eſt enallage numerorum *Armenta*, pro armentum vt eleg. 24. ſupra:

Lernaeas pugnet ad hydras.

Armenta, inquit Seruius, *ſunt equorum & boum; quod hæc animalia apta ſint armis; vt ſcutis, coria boum; equi, bello. Greges capellarum & ouium, quamuis ſæpe confundantur.* Iſidor. cap. 1. lib. 12. *Quidam*, in-

C quit, *dicta putant armenta de bubus tantum quaſi aramenta, ab arando.* Feſt. *Armentum, id genus pecoris, quod eſt idoneum ad opus armorum: quæ & armentæ ab Ennio dicuntur.* Pacuuius apud Nonium in *Armenta* genere femineo. *Tu cornifrontes paſcere armentas ſoles.* vbi alias legitur *coruifrontes.* Pomponius l. *Boues.* 89. *De verb. ſign. Boues magis armentorum, quam iumentorum generis ſunt.* Calliſtratus Iuriſcóſultus l. vlt. D. de Abigeis. Oues decem, ait, gregem facere; (in crimine abigeatus) & abigeum eſſe, qui vel vnum bouem abegerit, quo minus mirum eſt hic quatuor boues efficere armentum. De Myrone Plin. c. 8. l. 34.

D Floruiſſe eum Olympiade 84. idẽ ibid. Myronem Eleutheris natũ & ipſum Ageladis diſcipulum bucula maximè nobilitauit, celebratis verſibus laudata, quando alieno plerique ingenio magis quam ſuo commendátur. Legendus lib. 4. Anthologiæ Tit. εἰς ἀγάλματα ζώων. quæ epigrãmata Latina fecit Auſon. ep. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. vnde Ouid. el. 1. lib. 4. de Ponto: *Vt ſimilis vera vacca Myronis opus.* & 3. de arte amandi:

Quæ nunc nomen habent operoſi ſigna Myronis,
Pondus iners quondam duraque maſſa fuit.

E Petron. *Myron qui pæne hominum animas ferarumq. ære comprehenderat, non inuenit heredem.* Iuuenal. ſat. 8. *Et cum Parrhaſii tabulis, ſigniſque Myronis.* Stat. 4. Sylu.

Hic tibi quæ docto multum vigilata Myroni
Aera. Idem 1. Sylu. In Tiburtino Manlij:
Quidquid & argento primum, vel in ære Myronis
Luſit, & enormes manus eſt experta coloſſos.

Artificis, peritiſſimi ſculptoris. vt el. 2. lib. 4.

Tellus artifices ne terat oſca manus.

Et Q. Cic. *Cotta in ambitione artifex.* vulgo *paſſé maiſtre. Viuida ſigna*, vt *ſpirantia æra.* Virg. 6. Æn. & *Viuos de marmore vultus*, dixit. Ipſe *animoſa ſigna* eleg. 7. lib. 3. Auſon.

Viua tibi ſpecies, vacca Myronis erit.

Anacreon lib. 4. Anthol.

Βουκόλε τὰν ἀγέλαν πόῤῥω νέμε, μὴ τὸ μύρωνος
Βοΐδιον ὡς ἔμπνουν βουσὶ συνεξελάσῃς.

quod ſic vertit Auſon.

Paſce greges procul hinc, ne quaſo bubulce Myronis
Aes veluti ſpirans cum bubus exagites.

Viuida. Feſt. *Viuatus, & viuidus à poetis dicuntur à vi magna.* Idem viuidiſſimus ſuperlatiuus à viuido. plus eſt igitur viuidum, quam viuum. nam feſſi aut ægroti viui, non viuidi. Virg. 12. Æneid. *Viuidus vmber*, id eſt, acerrimus, inquit Seruius & 10. Æneid. *Viuida bello Dextra viris. fortis*, inquit idem.

T V M *medium claro ſurgebat marmore templum.*] medium templum, pars templi media, vbi Diuûm ſimulacra, & quę operoſius extructa erat. Virg. 3. Georg.

In medio mihi Caſar erit templumque tenebit.

& 1. Æneid.

Tum foribus Diua media teſtudine templi
Septa armis ſolioque altè ſubnixa reſedit.

Apuleius lib. 11. *Me ſacerdos deducit ad ipſius ſacrarij penetralia.* mox. *in ipſo ædis ſacra meditullio, ante Dea ſimulacrum. Surgebat* vero marmore, eſt marmoreis gradibus attollebatur & conſcendebatur: Virg. 1. Æneid.

Aerea cui gradibus ſurgebant limina.

nam hic limina interiora templi intelligo, vt 2. Æneid.

——*cum limina veſta Seruantem.*

Iuuenal. ſat. 10.

——*& ſceptro volucrem qua ſurgit eburno.*

Ipſe eleg. 11. lib. 3.

Iuſſit & imperio ſurgere Bactra caput.

Claro marmore, nitido, læui, fulgenti, candido. an *Pario* nam Ouid. eleg. 1. libr. 3. Triſt. hac de re.

Inde tenore pari gradibus ſublimia celſis
Ducor ad intonſi candida templa Dei.

Candida, ob Parium marmor. Sed Scaliger legit *Claro* è coniectura, & refert, non ad marmore, ſed ad templum carius. id eſt, templum id carius Phœbo, templo quod in Claro & in Delo habet. Plin. cap. 29. lib. 5. Clarij Apollinis templum commemorat. & Virg. 3. Æneid.

Qui tripodas Clarij lauros. vbi Seruius: *Clarij Apollinis templum in finibus Colophoniorum.*

E T *patria Phœbo carius Ortygia.*] id eſt, Acceptius templo quod eſt Deli, quæ ei ſolum natale, vnde Horat. oda 21. lib. 1. *Natalis Apollinis*, dicitur, De Ortygia. Virg. 3. Æneid.

Quod tibi delapſo Ortygiam dicturus Apollo eſt.

Rhenœam vocat Theocrit. in Encomio Ptolomæi, vbi Delon eſſe ait Scholiaſtes. Seruius in illud 3. Æneid. *Sacra mari colitur medio.* narrat fabulam de Aſterie ſorore Latonæ in coturnicem verſa Apollodor. libr. 1. ab ea in ὄρτυγα. id eſt, coturnicem verſa ait dictam vrbem Aſteriam, mox Delon. Pauſanias Eliacis Ortygiam inſulam prope Syracuſas commemorat. meminit etiam Ortygiæ Apollon: lib. 1. Higin. fabula 53. à Ioue irato quod ſperneretur in ὄρτυγα ait verſam Aſteriam, & in mare abiectam, vnde inſula Ortygia extiterit, quæ

A nunc Delos. vide eundem Fab. 149. Strabo lib. 10. Ortygiam primum, deinde Delon dictam ait. Idem lib. 14. Ortygiam, ait, fuiſſe Latonæ nutricem. Plin. cap. 12. lib. 4. Delon ait dictam etiam Ortygiam, & Cynthiam & Aſteriam, & alijs nominibus.

A V R O *ſolis erat ſupra faſtigia currus.*] deeſt, ex, vt eleg. 17. lib. 3.

Ante fores templi crater Antiſtitis auro.

Virg. 2. Æneid.

Crateresque auro ſolidi, captiuaque veſtis.

Solis currus deſcribitur ab Ouid. 2. Met:

Aureus axis erat, temo aureus. &c.

B faſtigijs vero templorum ſimulacra Deorum, curru vecta imponi ſolita. indicio eſt Feſtus in *Ratumena*, qui fictiles quadrigas ait fuiſſe in faſtigio Capitolij. Cic. 1. de diuin. de Iouis ſimulacro conuerſo ad occaſum; & reſtituto ad ortum in ſummo Capitolij faſtigio. Nonius *faſtigia*, ſummas altitudines exponit. Feſtus, *faſtigium ædificij ſummum.* Seru. in illud 1. Æn.

——*& faſtigia ſuſpicit vrbis.* *Operis*, inquit, *ſummitates.* & in 2. Æneid.

Ilicet ignis edax ſumma ad faſtigia vento
Voluitur. De imo fundus, de ſummo faſtigium: quamuis faſtigia & ſummæ & imæ partes, vt cœlum profundum. Cic. 3. Offic. *faſtigium imponere operi abſoluto.*

C

E T *valua Lybici nobile dentis opus.*] Ouid. 2. Met. de Solis regia:

Argenti bifores radiabant lumine valua.
Materiam ſuperabat opus. nam Mulciber illic
Aequora calarat. ergo illic, vt hic cælatæ valuæ. Sic Cicero 6. Verr. *Valuas templi Mineruæ Syracuſis ex auro & ebore fuiſſe, ait, & in ijs valuis argumenta.* & Virg. 3. Georg.

In foribus pugnam ex auro, ſolidoque Elephanto
Gargaridum faciam. &c. vbi res ab Au-

D guſto geſtas cælat in valuis templi ſui. Sic & Ouid. 5. Faſt. in forib. Martis vltoris pleraſque deſcribit hiſtorias. & eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Venerit in magni templum, ſua numina, Martis,
Stat Venus vltori iuncta viro ante fores.

Nobile opus, egregiam artificis manum oſtentantes valuæ. ſic eleg. prox. ſeq.

Porticus auleis nobilis Attalicis.

Lybicus dens, ebur ex dente elephanti Afri. nam hoc ſolum ebur eſt, vt ait Plin. cap. 3. lib. 8. at Pauſan. in Eliacis negat eſſe dentes, & cornua eſſe prætendit. Catull. in Ariadna:

——*Indoquod dente politum.*

E id eſt, ebore.

A L T E R A *deiectos Parnaſſi vertice Gallos.*] ipſe eleg. 13. lib. 3. lucem adfert huic loco.

Torrida ſacrilegum teſtantur limina Brennum,
Dum petit intonſi Pythia regna Dei.
At mons laurigero concuſſus vertice, diras
Gallica Parnaſſi ſparſit in arma niues.

Pauſan. in Atticis: Gallos cum in Græciam irrupiſſent, ait, Delphos ad diripienda Delphici templi donaria ſe contuliſſe, incolas ijs occurriſſe, ac tum crebra de cœlo fulmina, & diuinitus ac ſponte auulſa de Parnaſſo ſaxa Gallorum aciem perculiſſe; magnam tamen eorum partem in Aſiam traieciſſe. *Parnaſſus*, mons

Phocidis, cuius duo vertices, Helicon & Citheron: vide Ouid. 1. Met. Plin. cap. 3. libr. 4. Strabo, libr. 8. Iuſtin. lib. 14. vbi deſcribitur.

ALTERA *merebat funera Tantalidos.*] vide eleg. 20. ſup. verſ. 7. & adnotata. *funera*, liberos mortuos, vt eleg. 1. lib. 4.

Fatales pueri duo funera matris auara.

Tantalidos Niobes. Ipſa de ſe apud Ouid. 1. Met. *——mihi Tantalus auctor,*

Cui licuit ſoli ſuperorum tangere menſas.

DEINOS *inter matrem Deus ipſe, interque ſororem*
Pythius in longa carmina veſte ſonat.]

Apollo medius ſtabat, id eſt honoratiſſimo loco, vtpote in ſuo templo, qua de re dictum eleg. 28. verſ. 30. addam exemplum huic aptum loco apud Sueton. in Caligula. cap. 22. *Conſiſtens ſæpe inter fratres Deos, medium ſe adorandum adeuntibus exhibebat.* & Ouid. eleg. 19. lib. 2. Amor.

Non ego, ſi medius Polluce & Caſtore ponar,
In cœlis ſine te parte fuiſſe velim.

Pythius Deus dictus à Pythone ſerpente Interfecto Ouid. 1. Met. vel ἀπὸ τοῦ πυνθάνεσθαι. id eſt, conſulendo & interrogando. vide Macrob. cap. 20. lib. 1. Saturn. *In longa veſte.* Sic Ouid. 6. Faſt. *——& vt hunc tibicina cœtum*

Augeat, in longis veſtibus ire iubet.

Virg. 6. Æneid.

Nec non Threicius longa cum veſte ſacerdos.

Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor. ei pallam tribuit:

Ipſe Deus vatum, palla ſpectabilis aurea,
Tractat inaurata conſona fila lyra.

Tibull. eleg. 4. lib. 3.

Ima videbatur talis illudere palla,
Namque hæc in nitido corpore veſtis erat.

Cornificius 4. ad Herennium in exemplis ſimilitudinis, *Vt Citharœdus cum prodierit optimè veſtitus, palla inaurata indutus.* &c. vide Apul. Florid. 2. in deſcriptione Bathylli Citharœdi. & Ouid. 11. Met. in fabula Mydæ, vbi cantor Phœbus deſcribitur. Varro autem cap. 13. libr. 3. de re ruſt. Stolam Orpheo tribuit. *Sonat carmina.* & ore ipſo & plectro ſimul. Horat. oda 9. epod.

Sonante mixtum tibijs carmen lyra.

Sic dixit Mart. ep. 33. lib. 9.

Poſcentem nummos & grandia verba ſonantem.

AD ELEGIAM XXXII.

Ad Cynthiam.

QVI *videt, is peccat, qui non te viderit, ergo*
Non cupiet: factis crimina lumen habet.]

Quo hæc pertinent? vt doceat Cynthiam quærere ſtupri occaſionem cœtus celebrando. *Qui videt is peccat.* Sic Petron. *Et qui ſollicitat nuptas, ad præmia peccat.* Horat. ſat. 2. lib. 1.

——quid inter
Eſt in matrona, ancilla, peccesue togata.

vide plura exempla notata ad eleg. 6. ſup. verſ. 40. *Qui non te viderit ergo Non cupiet.* Cupido enim ab oculis & Amor. *Et ignoti nulla Cupido.* ſic Ouid.

Pan videt hanc, viſamque cupit, potiturque cupita.

Virg. *Vt vidi, vt perij.* vide Ouid. 3. Met. in Fab. Narciſſi, & Ariſtotelem 9. Ethic. cap. 5.

A Eſt autem hic argumentatio tacita ab ijs quæ ſunt orta de cauſis: Sublata cauſa, tollitur quod è cauſa gignitur. *Factis crimina lumen habet.* cauſam culpamque facti oculi ſuſtinent. qui *duces in amore* vt dixit ipſe eleg. 13. ſup. verſ. 12. vbi vide adnotata. duplex hic enallage numerorum. *Crimina*, pro crimen, & *lumen*, pro lumina, crimina, vt eleg 28. ſup. verſ. 3. & *crimen*, pro cauſa. Virg. 12. Æneid.

Se cauſam clamat, crimenque caputque malorum.

vbi ter idem dixit. *habere crimina*, vt eleg. 25. ſup. *habere munditiam. Lumen*, vt apud Lucan.

——quis ſicco lumine campos
B *Viderit Aemathios?*

NAM *quid Præneſtis dubias ô Cynthia, ſortes?*] dictum vt eleg. 4. ſup.

Nam cui non ego ſum fallaci cognita vati?

& eſt iraſcentis, pro Quid autem vel curnam adis ſortes, &c. *Dubiæ ſortes*, vt *dubio noto* eleg. 5. ſup. Cic. 2. de diuin. *Quid in his* (ſortibus) *poteſt eſſe certi, quæ fortunæ monitu, pueri manu miſcentur atque ducuntur.* Idem 2. de diuin. Numerium Præneſtinum iuſſum, ait, in ſomnis ſilicem cædere, vnde ſortes eruperint in robore inſculptæ priſcarum litterarum notis: eaſque ſortes ex arca oleagina fortunæ monitu tolli, C pueri manu. refertque iocum Carneadis. *Nuſquam ſe fortunatiorem quam Præneſti vidiſſe fortunam.* Sueton. in Tiberio cap. 63. Vicina vrbi oracula etiam diſijcere conatus eſt; ſed maieſtate Præneſtinarum ſortium territus deſtitit, cum obſignatas deuectaſque Romam non reperiſſet in arca, niſi relatas rurſus ad templum. Sortes Antiatinas idem Sueton. meminit in Caligula; nam & Antij colebatur fortuna. Præneſte opidum Latij dictum, vt Feſtus, quod is locus vbi conditum, môtibus præſtet. Alij à Præneſtino conditore, vt Stephanus, alij ἀπὸ τῶν πρίνων., quod Ilicibus is locis abun- D det. de Præneſte multa Strab. lib. 5. Plin. cap. 5. lib. 3. Lamprid. in Alexandro Seuero. & Seruius in Virg.

QVID *petis Aeæi mœnia Telegoni?*] id eſt. Cur viſis Tuſculum oppidum Latij? ſic el. 30. ſup.

Et petere Hircani littora nota maris. Horat. oda 1. epod. Tuſculum vocat, *Circæa mœnia.* & oda 29. libr. 3. *Telegoni iuga parricidæ.* Ouid. 3. Faſt.

Factaque Telegoni mœnia celſa manu. & lib. 4.

Et iam Telegoni, iam mœnia Tiburis vdi
Stabant, Argolicæ quæ poſuere manus.

Feſt. in Maniliorum, dictos ait à Manilia Te- E legoni filia, quam Tuſculi procreauerat, cum id oppidum condidiſſet. Euſtat. in lib. 11. Odyſ. Conficta ait, quæ dicuntur de Telegono Vlyſſis & Circes filio à recentioribus poëtis, ab eo imprudente cum in Ithacam veniſſet, patrem quærens, admiſſum eſſe parricidium. Stat. 1. Syln. in Tiburtino Manlij:

Cedant Telegoni, cedant Laurentia Turni
Iugera.

Aeæi, Circæi: nam Telegonus Circes filius vt oſtendi ex Euſtathio loco prænotato. Inſula vbi habitabat Circe dicebatur αἰαίη. Homer. lib. 10. Odyſſ. & lib. 9. Odyſſ. αἰαίη Κίρκη. Virg.

3. Æneid. *Aeaaque inſula Circes.* Idem Homer. lib. 12. Odyſſ. Ææam inſulam facit Auroræ domicilium. ſic Apollon. libr. 3. *αἰαίη νῆσος* dicitur, quod Circe erat ſoror patris Medeæ Acœtæ. Plutarch. in vita Homeri Ææam dictam ait ἀπὸ τοῦ αἰάζειν, quod homines mortis cauſa lugeant. Seru. in illud 7. Æneid.

Proxima Cyrcęa raduntur littora terrę.

Mons iſte, inquit, antea inſula, dictus Ææus ab horrore tranſeuntium, quo homines mutabantur in feras.

C V R V A *te in Herculeum deportant eſſeda Tybur?*] Sic Fab. decl. 333. *In Athenas miſit.* Plaut. Milite. ſc. 1. act. 2. *In Epheſum auehis.* & ſc. 4. act. 2. & in Curcul. ſc. 3. act. 2. *In Epidauro.* & in Pſeudolo ſc. 4. act. 2. *In Sicyonem abduxit.* vnde Cic. temere ſudat in ep. 3. lib. 7. ad Attic. *eſſeda*, dixi ad eleg. 1. ſup. verſ. 76. *Deportarent*, idem quod ſimplex portarent vt apud Cic. ad Attic. & Plaut. non ſemel. alias eſt maritimæ traiectionis vel exſilij. *Tibur*, vulgo *Tiuoli*. Plin. cap. vlt. libr. 16. ait Tibur antiquius Roma. Herculeum autem dicitur, quia Herculi ſacrum Strabo lib. 5. Herculeum quoque vocat, vbi has vrbes coniungit, Præneſte, Tuſculum, & Tibur, vt hîc Propertius. Τίβουρα μὲν τὸ τὸ ἡρά-κλειον. Martial. epig. 142. lib. 1.

Tibur in Herculeum migrauit nigra Lycoris,
Omnia cum fieri candida credit ibi.

In Catalectis: *Gades Herculis, humidumque Tibur.* Sueton. in Calig. cap. 8. vbi Getulicus mentitè dicit Caligulam Tiburi genitum, vt ad laudes glorioſi principis aliquid etiam ex vrbe Herculi ſacra ſumeret. Tiburi vetus inſcriptio apud Aldum de Orthographia; *Herculi Tiburti.*

A P P I A *cur toties te via ducit anum?*] Ducit via cum eam ſequimur, de quo ſermone eleg. 1. ſup. verſ. 75. *Ducit te anum*, cum iam defluxerit flos ætatis, quod Horatius ait,

Fis anus, & tamen vis formoſa videri.

De viæ Appiæ celebritate Stat.

Appia longarum teritur regina viarum.

ipſe eleg. 8. lib. 4. de Cynthia:

Appia dic quęſo quantum te teſte triumphum
Egerit, effuſis per tua ſaxa rotis.

eius viæ identidem meminit Horat. dicta eſt quod Appius Cæcus eam munierit. Cicero pro Milone, & pro M. Cælio. & T. Liuius lib. 9. Oppida, quæ in Appia via erant, commemorat Strabo. lib. 5. lucem huic loco præbant ea quæ adnotata ad illud eleg. 23. ſup.

Cui ſape immundo ſacra conteritur via ſocco.

H O C *vtinam ſpatiere loco, quocunque vagaris*
Cynthia, ſed tibi me credere turba vetat.]

Vtinam, inquit, Romæ tantum vaga ſis, credam te eſſe probam; ſed non licet credere, quia vulgus te videt vagari & ire Tuſculum, Tibur, Ariciam ſpecie religionis. hoc eſt quod dixit eleg. 18. ſup.

Credam ego narranti noli committere famę,
Et terram rumor tranſilit & maria.

Quocunque vagaris, vbicunque vagæ puellæ more huc illuc te confera. *quocunque*, pro vbicunque, vt eleg. 15. lib. 1.

Sis quocunque voles, non aliena tamen.

A Alij libri habent *Quodcunque vacabis.* id eſt quidquid temporis eris otioſa & vacua. an *vacabis*, ſola eris, vt eleg. 9. ſup.

At tu non vna potuiſti nocte vacare.

Sic Cicero pro Deiotaro. *Deiotarus quidquid à bellis Pop. Rom. vacabat, cum hominibus noſtris res, rationeſque iungebat.* vt hic *quodcunque* ſit quidquid, vt eleg. 1. ſup.

Seu quidquid fecit, ſiue eſt quodcunque locuta.

Sanè, *vagaris*, conuenit cum verbo, *Spatiere*, quia *ſpatiorem* pro erratore poſuit Cato. Feſtus. ego legendum puto, *quodcumque vagabis.* vaga-
B re enim pro vagari dici docet Nonius. facilis lapſus, vacabis, vagabis. & vagari, ſiue vagare impudicarum eſt.

C V M *videt accenſis deuotam currere tędis*
In nemus & Triuię lumina ferre Deę.]

Votitam Plaut. in Aſin. vocat, quam hic *deuotam.* Ouid. *voti potentem.* in Faſt. agens de ſacris Aricinæ Dianæ.

Sępe potens voti frontem redimita corollis
Femina lucentes portat ab vrbe faces.

vbi & *lucentes faces*, vt hic *accenſis tedis.* Ipſe eleg. 10. lib. 4.

Maxima quę gregibus deuota eſt ara repertis.

id eſt vota & ſacrata & dicata. *deuouere* vt dedi-
C care Deuotum, inquit Nonius, ad proſperum tantum vſus trahit. ſed non confirmat exemplis. Horat. oda 23. lib. 3.

Nam quę niuali, paſcitur Algido
Deuota (id eſt votiua) *quercus inter & Ilices,*
Aut creſcit Albanis in hortis
Victima. hinc *Deuota virgo* in parentalibus Auſonij: ibidem.

Creuit deuota virginitatis amor.

Exſtat libellus D. Ambroſij ad virginem deuotam. & in mortis Probi *V. D. Virgo deuota*, vel *vir deuotus.* Sueton. in Cæſare cap. 67. *Deuotiſſimos ſibi milites reddidit. In nemus.* De hoc Stat. 4. Sylu. ad Marcellum:

D *Hos Pręneſte ſacrum: nemus hos glaciale Dianę:*
Algidus aut horrens; aut Tuſcula protegit vmbra.

Ciceron. ep. 4. lib. 15. ad Attic. *Ecce autem de tranſuerſo L. Cęſar, vt veniam ad ſe rogat in Nemus, aut ſcribam, quo ſe venire velim.* Strabo libr. 5. Τὸ δὲ ἀρτεμίσιον, ὃ καλοῦσι νέμος, ἐκ τοῦ ἐν ἀριστερᾷ μέρους τῆς ὁδοῦ τοῖς ἐξ ἀρικίας ἀναβαίνουσιν εἰς τὸ ἀρτεμίσιον τὸ ἱερόν. citat Turneb. cap. 20. lib. 24. Ouid. 1. de arte amandi.

Ecce ſuburbanę templum nemorale Dianę.

vide plura de Nemorenſi Diana eleg. 22. libr. 3.

Triuię Deę. Varro 6. de ling. Lat. Triuia Diana ab eo dicta quod in triuio ponitur fere in
E oppidis Græcis; vel quod Luna dicitur eſſe quæ in cœlo tribus vijs mouetur in altitudinem, latitudinem, & longitudinem. Græci τριόδιν ἢ τριοδίτιν vocant, vt ait Interpres Theocriti, qui Hecatem ait Iouis & Pheretæ Æoli filię fuiſſe filiam, quæ in triuijs à matre abiecta, & à Pheretis paſtoribus educata, inde nomen traxit & cultum. alij à triplici eius mutatione & triplici figura lunę. vide Lilium Gyraldum, vbi plura. *Ferre lumina.* vt Ouid loco pręnotato, *Portare faces.* Stat. 3. Sylu. in Hercule Surrentino:

Iamque dies aderat profugis cum regibus aptum

Fumat Aricinum Triuia nemus; & face multa
Conſcius Hippolyti ſplendet lacus. ipſa coronat
Emeritos Diana canes.

Scilicet *vmbroſis ſordet Pompeia columnis Porticus aulæis nobilis Attalicis.*] Id eſt, parum amœna tibi videtur, habetur vilis & ſpernitur. Virg. ecl. 2.

Quoniam ſordent tibi munera noſtra. Catull.

Sordebant tibi villicæ. id eſt, parum formoſæ videbantur. Cic. in Piſonem: *Cui ſordebat Macedonia Prouincia.* Plin. cap. 10. libr. 35. *Sordebat ille ſuis, vt plerumque domeſtica.* De Porticu Pompeia Ouid. lib. 1. de arte am.

Tu modo Pompeia lentus ſpatiare ſub vmbra
Cum ſol Herculei terga leonis adit.

& 3. de arte am.

At licet & prodeſt Pompeias ire per vmbras
Virginis æthereis cum caput ardet equis.

Ipſe eleg. 9. lib. 4.

Tu neque Pompeia ſpatiabere cultus in vmbra.

Mart. ep. 14. lib. 2.

Illinc Pompeij dona nemuſque duplex.

Cornel. Fronto: *Pompeij porticus, ſi poßidet: Pompeia, ſi publicanit, Pompeiana ſi in alterius dominationem venit. Vmbroſis columnis*, quæ vmbra platanorum opacatur Horat. epiſt. 10. lib. 1.

Nempe inter varias nutritur ſylua columnas.

Nobilis aulæis, inſignis & valde ornata. *Aulæa*, inquit Iſidor. cap. 26. lib. 19. *Vela picta & grandia, quia in aula Attali inuenta*, ex Seruio in 3. Georg. *Tollant aulæa Britanni*, & in 1. Æneid.

Cum venit aulæis. &c. vbi addit ex Varrone, vela eiuſmodi ſuſpendi ſolita ad arcendum puluerem. Nonius in *Aulæa*, genus veſtis peregrinum exponit. Item tanquam paludamentum barbariei habitus militaris. nugatur in poſteriore; & Varronis locus, quem profert ex 3. lib. de vita Pop. Rom. corruptus eſt. *Quod ex hereditate Attalica aulæa chlamydes pallæ aureæ.* lego. *Quod ex hereditate Attali, Attalica aulæa, chlamydes.* &c.

Et *creber pariter platanis ſurgentibus ordo.*] Sic *denſam ſeriem*, de vitibus in pingui ſolo, dixit Virgil. 2. Georg. De ordinibus arborum, Idem 2. Georg.

Indulge ordinibus, nec ſecius omnis ad vnguem
Arboribus poſitis ſecto via limite quadret.

verſum expellat 4. Georg.

Ille etiam ſeras in verſum diſtulit vlmos.

Legend. Plin. cap. 12. lib. 17. de interuallis plantandarum arborum. *Pariter ſurgentibus*, quia eodem tempore & ſimul ſatæ, pariter quoque ſurgebant; *pariter*, ambiguè & vnà, & eadem altitudine, vt eleg. 12. ſup.

Scis here mi multas pariter placuiſſe puellas.

ſic ambiguè *ſurgentibus*, vel adhuc creſcentibus vt eleg. 2. lib. 1.

Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris.

vel iam adultis & excelſis, v. eleg. ſup.

Surgebat marmore templum. Platanis. de his Plin. cap. 1. lib. 12. Horat. oda 15. lib. 2.

Platanuſque cælebs. & oda 11. eiuſd. lib.

Cur non ſub alta vel platano, vel hac
Pinu. Platanus æſtate excludit ſolem, hyeme admittit. P. Victor in Reg. 13. *Platanona*

A commemorat in Auentino.

Flumina *ſopito quaque Marone cadunt.*] & ſordent aquæ per tubos ductæ ad irrigandas platanos. *Flumen*, pro aqua fluente, quod & Gallus Ælius obſeruat apud Feſtum in *Torrens.* Varro 4. de ling. Lat. Flumen quod fluit, vnde in lege prædiorum vrbanorum Stillicidia flumina vt ita fluant cadantque. Plin. tamen cap. 15. lib. 3. ſeptem amnes corriuatos in vrbem à M. Agrippa ſcribit. *Sopito Marone.* Turneb. cap. 26. lib. 7. Opinor, inquit, in aquæductu, qua ſaliebat aqua fuiſſe ſtatuam Maronis, ſiue ille
B poëta fuerit, ſiue Maro Homericus (Odyſſ. 9. Sacerdos eſt, qui vinum Vlyſſi dedit quod Maroneum vocat) eo habitu poſitam, vt ſuſurro eius aquæ ſopitus videretur. Imo ſtatuam Maronis optimi vinitoris, comitis expeditionum Oſiridis, quem ætate prouectum in Thracia reliquit, vt ait Diodor. (lib. 1.) hæc ille. placet hæc opinio, quia à Nymphis educatus Bacchus, & *Naiada Bacchus amat.* vt ait Tibull. de hoc Marone Bacchi educatore Fulgentius in Dionyſus. Beroaldus hic delirat.

Et *leniter Nymphis tota crepitantibus vrbe.*]
C *Nymphæ*, aut Nympharum ſimulacra aquam ore, vel mammis emittentia: vel *Nymphæ*, pro aquis. vt Virg. 1. Æneid.

Dant famuli manibus Nymphas. Crepitare Nymphas, dixit, vt Horat. oda 16. epod.

Leuis crepante lympha deſilit pede. & *leniter crepitantibus*, quia & crepitus grauior, vt grandinis & fulminis.

Cum *ſubito Triton ore recondit aquam.*] Turneb. cap. 26. lib. 7. Quadam in vrbis parte Triton magnam aquæ copiam ore profundens, epiromijs verſis cum aquam recondiderat, & fundere deſtiterat; illa mutato flexoque curſu,
D magno impetu, crepitans ad porticum Pompeij tendebat per tubos, qua ſopiti erat ſtatua Maronis, & tanta cadebat mole, vt cum leuiter in reliqua vrbe aqua ſuſurraret, illic flumen videretur iuſtum eſſe. hæc ille. Scaliger, *Recondit*, contrarium eſſe ait τῷ condit, vt recludo, reſero. De Tritone Plin. cap. 5. libr. 36. & cap. 5. lib. 9. Ouid. 1. Met. vbi ſignum aquis dat immittendis vel reuocandis. Virg.

Frons hominem præfert, in Priſtin deſinit aluus.

Quæ de Marone, de Tritone, de Nymphis, credibile eſt fuiſſe ſigna à M. Agrippa impoſita. Plin. cap. 15. lib. 36. Agrippa in ædilitate ſua,
E adiecta Virgine aqua, ceteris corriuatis, atque emendatis, lacus ſeptingentos fecit. Præterea ſalientes centum quinque: caſtella centum triginta; complura etiam cultu magnifica. operibus ijs ſigna trecenta ærea, aut marmorea impoſuit. &c. ergo in ijs ſignis & hæc fuerunt.

Falleris, *iſta tui furtum via monſtrat amoris.*] id eſt amorem tuum furtiuum arguit, quod is & redis & vagaris, & quæris latebras. *Iſta via*, iter, profectio, vt eleg. 8. lib. 1.

Sit Galatea tua non aliena via. vel *Iſta via*, Appia de qua ſupra.

Non *vrbem, demens, lumina noſtra fugis.*] id eſt, fugis oculos meos, & conſpectum: times

ne te obſeruem. Sic Plaut. Capt. ſc. 4. act. 3. *Quid iſtuc eſt quod meos te dicam ſic fugitare oculos Tyndare.* Cic. ep. 1. libr. 9. fam. *Oculos hominum vitemus; ſi linguas minus facile poſſumus.* & 3. Offic. *Fugere conſpectum ſceleratorum.* Q. Cicero: *Andromede aufugiens conſpectum mœſta parentis.*

N I L *agis: inſidias in me componis inanes.*] id eſt, Ludis operam, dolos mihi ſtruis, non dolos, quia aſtu non coluntur. *Nil agis*, ſic Græcis οὐδὲν ποιεῖς. vide prouerbium *Nil agere.* vnde illud Attilij: *Satius eſſe otioſum eſſe, quam nihil agere.* Componis inſidias, vt eleg. 9. ſup.

Verba & componere fraudes. *Inanes*, quæ vim nullam habent. vt eleg. 16. ſup. *Fremitus inanis.*

T E N D I S *iners docto retia nota mihi.*] Sic Pacuuius apud Feſtum in *Nequitum*: *Sed cum contendi nequitum vi, clam tendenda eſt plaga.* Mart. ep. 47. lib. 2.

Subdola famoſæ, moneo, fuge retia mœchæ.

Ouid. in ep. Acontij:

Vt partem effugias, non omnia retia falles,
Quæ tibi quam credis plura tetendit amor.

& in ep. Cydippes:

Si mihi lingua foret, tu noſtra iuſtius ira,
Qui mihi tendebas retia, dignus eras.

& eleg. 8. lib. 1. Amor.

Parcius exigito pretium, dum retia tendis,
Ne fugiant; captos legibus vre tuis.

Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Iam mihi tenduntur caſſes: iam Delia furtim
Neſcio quem tacita callida nocte fouet.

Horat. oda 2. epod. propriè; *Rara tendit retia*
Turdis edacibus dolos.

Iners, refertur ad *Nil agis*, vt eleg. 8. lib. 1.

Et ſit iners tardus nauita vergilijs.

vt ars pro dolo, ſic inertia contraria calliditati. Terent. Andr. ſc. 5. act. 3. *Quandoquidem tam iners, tam nulli conſilij ſum.* id eſt, tam ſtultus. Feſtus, *Iners, ignauus, vel ſine arte.* *Iners*, ſtolidus, vnde Horat. *terram inertem*, quæ ab eodem dicitur *Bruta tellus.* *Docto*, vafro, callido, vt eleg. 5. lib. 4.

Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem.

Nota, manifeſta, ideoque vitatu facillima; nam ars ſi latet, prodeſt, contra nil agit.

S E D *de me minus eſt: famæ iactura pudicæ*
Tanta tibi miſeræ quanta mereris erit.]

Ellipſis de me, inquit, minus, laborandum eſt. vel minus curo, minus damni eſt. *De me* vt apud Mart. ep. 75. lib. 1. *De nobis facile eſt.* Non diſſimile illud Ouidij in ep. Acontij.

Non agitur de me: cura maiore laboro.
Anxia ſunt vita pectora noſtra tua.

Famæ iactura pudicæ, amiſſio honeſtæ exiſtimationis. Corn. Fronto: Diſpendium docet eſſe ponderis, damnum deminutionis, detrimentum vſus, iacturam oneris, quod è naue iacitur. proprie ergo ipſe eleg. 5. lib. 3.

Paulatim ſocium iacturam fecit Vlyſſes.

id eſt amiſit in mari. Cicero pro Plancio: *Dignitatis iacturam facere.* *Labem famæ* vocat eleg. 8. lib. 4. Ouid. 9. Met.

Hic tamen ablati doluit iactura decoris.

de hac iactura famæ eleg. 16. lib. 1.

Non tamen illa ſuæ reuocatur parcere famæ.

A & elegia 5. ſup.

Quamuis contemnas murmura famæ.

Miſeræ, merenti. proprie: nam verè miſeri, quos ſua culpa tales reddit. ſic eleg. 28. ſup.

Hoc perdis miſeras, hoc perdidit ante puellas.

Quanta mereris, vt digna es; pro culpæ tuæ modo. & eſt nominatiuus, pro accuſatino, vt notaui ad eleg. 9. ſup. verſ. 7.

N V P E R *enim de te noſtras me lædit ad aures*
Rumor, & in tota non bonus vrbe fuit.]

Donat. in Andr. Aduerbia temporis aut certa ſunt, vt hodie, cras: aut incerta, vt dudum, nuper. ergo hic dixit *Lædit* de præſenti tem-
B pore, pro nunc. An *nuper* nomen eſt, vt Plaut. Capt. *hominem nuperum & nouitium* dixit, vt ſit *Nuper rumor lædit.* id eſt, nouus. Sic apud Terent. [illegible] *Nuper notitia admodum eſt.* An *lædit* præterito tempore, vt apud Varr. de re ruſt. *diſcedimus*, pro diſceſſimus. & *accediſſe villam.* pro, acceſſiſſe, & *accederat* pro acceſſerat. l. vlt. de acq. her. *decederis* pro deceſſerit l. 27. de leg. 3. *Tolliſſe*, pro ſuſtuliſſe l. 13. de acceptil. & *tergit*, pro, terſit eleg. 8. lib. 4. *Rumor ad aures.* tribuit nomini caſum verbi, & id eſt quid, dicitur *ad aures* eleg. 20. ſup. vt

Carmina Ad caput Priami vera. eleg. 1. libr. 4.
C An *rumor ad aures*, vt pueri ad cyathum, ad manum, ad pedes. An *lædit ad aures*. id eſt leuiter aures perſtringit. Rumor lædit, vt apud Catull.

Lædit te quædam mala fabula. *rumor non-bonus*, qui malus eleg. 13. lib. 1. ſic eleg. 23. lib. 3.

Non bona de nobis crimina ficta iacis. Catull.
Non bona dicta. Terent. in prologo Eunuch.
Ex Græcis bonis latinas fecit non bonas.

In tota vrbe, vt el. 5. ſup.

Hoc verum eſt tota te ferri Cynthia Roma.

vbi vide adnotata. enallage vero numerorum eſt *noſtras me*, vt eleg. 25. ſup.

D *Quam poſſim noſtros alio transferre calores.*

S E D *tu non debes inimicæ credere linguæ.*] id eſt, non debes vera eſſe putare, quæ mali & inuidi loquuntur. nam maleuoli iſta fingunt. An ſeipſum alloquitur. Sed tu, ô Properti. *lingua inimica*, vt Virg. *mala lingua*: accipitur vero pro ſermonibus hominum. Liuius lib. 33. *Si linguas Aetolorum retundere vellent.* id eſt, reprimere ſermones. Scaliger legit: *Sed te non debes.* &c. vt ſupra. *Narranti noli committere famæ.*

S E M P E R *formoſis fabula pœna fuit.*] id eſt, pœnæ loco datum vt ſermonibus & rumoribus earum fama differatur. *Semper* ſæpe iun-
E gitur cum *formoſis*. vt eleg. 16. & 28. ſup. formoſæ cum ſint leues, & *Lis ſit cum forma magna Pudicitiæ*, vulgus te quod forma ſis parum pudicam eſſe dictitat. *Fabulæ pœna*, pœnæ loco. vt eleg. 13. lib. 1.

Hac erit illarum contempti pœna doloris.

Fabula, vt el. 24. ſup. *Iam toto fabula libro.*

N O N *tua deprenſo damnata eſt fama veneno.*] non tu famam & exiſtimationem admiſiſti conuicta & damnata veneficij, quod iudicium & turpe & capitale eſt. *Damnata fama*, vt el. 7. lib. 4. *Dicet damnatas ignea teſta manus.* Sic Cicero pro Milone: *Non fuiſſe fas vllo in loco potius mortem eius lacerari, quam in quo vita eſſet damnata.*

Veneſici autem infames maximè. Cicero initio pro M. Cęlio. *Depreñſo veneno, reperto & probato, vt negare non poſſes.* Cic. in Bruto: *Eum ſibi venenum parauiſſe, idque à ſe eſſe deprenſum.* & pro Cluentio: *Accuſatio manifeſta veneni deprehenſione concluſa.* vt homo ita & res deprehendi dicitur. & *Deprahenſa* genus animaduerſionis militaris apud Feſtum. deprǽhẽſi veneni inſigne exemplum apud Liuium libr. 8. quod matronæ coquebant, vnde publicè peſtis. Calliſtratus Iuriſconſultus l. *capitalium.* 28. §. *venenarij*, eius criminis pœnam ait eſſe capitalem, vel ſi dignitas obſtat, deportationem. ſed citra iudicium, opinione hominum fama tua damnata non eſt, quod apud te repertum malum venenum.

TESTIS *eris puras, Phœbe, videre manus.*] Teſtatur ſolem rerum humanarum arbitrum. vt Virg. 12. Æneid. Idem 4. Æneid.

Sol qui terrarum flammis opera omnia luſtras.

Homer. Iliad. γ. & Odyſſ. λ.

Ἠέλιός θ', ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις.

& Iliad. ξ.

Οὔτε κε ἐξείδοι πάντων φάος εἰσοράασθαι.

Puras manus, vt Ouid. eleg. 12. lib. 1. Amor.

Illum etiam qui vos ex arbore vertit in vſum
Conuincam puras non habuiſſe manus.

Apuleius lib. 4. florid. *In maleficiis etiam cogitata ſcelera, non perfecta adhuc, vindicantur. cruenta mente, pura manu.* aliæ ſunt *puræ manus.* Tibullo in ſacris, Virgilio *piæ*, id eſt lotæ.

SIN *autem longo nox vna aut altera luſu*
Conſumpta eſt, non me crimina parua mouent.

Sic dixit eleg. 24. ſup.

Vna aut altera nox nondum eſt in amore peracta.

vide adnotata ad eleg. 6. ſup. verſ. 4.

Luſus, quia ſit longiſsime ab vſu. Fab. cap. 10. lib. 1. vbi male *ludus.* *Non me crimina parua mouent.* vide adnotata ad eleg. 30. verſ. 24. & 32.

TYNDARIS *externo patriam mutauit amore.*] Apud Euripid. in Troiad. act. 4. Helena aduerſus Menelaum & Hecubam ſuam cauſam agit. & ab Ouidio 2. de arte am. crimine ſoluitur. *Mutare patriam amore externo*, eſt patriam illi poſtponere. nam quartus caſus rem relictam ſignificat, ſextus rem cariorem. ſic eleg. 20. libr. 3.

Durus qui lucro potuit mutare puellam.

qui enim mutat, mauult quod alterius eſt, quam ſuum. Virg. 1. Georg.

Chaoniam pingui glandem mutauit ariſta.

Salluſt. *Nemo niſi victor pace bellum mutauit.*

Horat. ep. 7. lib. 1. ——— *nec*

Otia diuitiis Arabum liberrima muto.

& alibi ſæpe. contra Ouid. 3. Faſt.

Iam bene periuro mutarat coniuge Bacchum.

pro mutarat Baccho Theſea.

ET *ſine decreto eſt viua reducta domum.*] falſum hoc ex Euripide in Troiadibus act. 4. vbi quærit è viro Menelao quid Græci de ſeipſa ſtatuerint ſuis ſententiis, reſpondet Menelaus, non actum cum illa ſummo iure, ſed ſibi viro permiſſam in illam vitæ & necis poteſtatem. ductum autem hoc ex iure Romano. ſiquidem qui ſe in aliam ciuitatem contulerant, amitte-

A bant ciuitatem Rom. quod nemo duarum ciuitatum ciuis iure Romano eſſe poterat. Cicero pro Cœlio & Cornelio Balbo. Ergo Helena cum Troiæ eſſet, amiſerat ius ciuitatis ſuæ. Itaque vt reſtitueretur, opus erat decreto & lege populi. vt decreto reductus Demoſthenes, reductus Cicero. *Decernere*, inquit Donatus, *eſt magnis de rebus certam proferre ſententiam.* decernit ſenatus, Iudex, prætor, cum cauſa cognita aliquid ſtatuit. populus iubet. hic igitur decreti nomine abutitur, pro lege: nam lege reducitur exſul. vel decretum exercitus intelligit, & Imperatorum, vt ſæpe apud Ciceronem
B *decreta Imperatorum.* *Viua reducta domum*, id eſt. Spartam incolumis rediit, Virg. 2. Æneid. hac de re.

Scilicet hæc Spartam incolumis patriaſque Mycenas
Aſpiciet, partoque ibit regina triumpho,
Coniugiumque domumque, patrem natoſque videbit.

Viua dixit quia & mortui quodammodo reducuntur ab exſilio, cum, vt referantur eorum oſſa, conceditur. Ouid.

Oſſa tamen facito parua referantur in vrna:
Sic ego non etiam mortuus exſul ero.

Reducta, reuecta, vel reuocata: proprium exſulibus verbum cum reſtituuntur. Cic. 7. Ver-
C rina. *Vincti ſoluuntur, exſules reducuntur*, quod & in 1. Philipp. dicitur *Redux de exſilio.* & pro Milone: *Me reducem eſſe voluiſtis*; mox, *reſtitutum.* *Reuehere domum* Horatius dixit, ſed ſine exſilio.

IPSA *Venus quamuis corrupta libidine Martis*
Nec minus in cœlo ſemper honeſta fuit.]

Fabula eſt apud Ouid. 2. de arte am. eleg. 1. lib. 2. Triſt. & 4. Met. in fabula Clytiæ. Stat. 7. Thebaid. Higin. Fab. 148. tangit Virg. 4. Georg.

Vulcani, Martiſque dolos ac dulcia furta.

Apud Pauſan. in Eliacis Martis ſignum eſt Venerem abducentis. Plutarch. in Homeri vita Mythologiam aperit de elementorum con-
D cordia & diſcordia. quam indicat Sol, Vulcanus vincit, ſoluit Neptunus. vide Phurnutum & Fulgentium. *Corrupta*, adulterata, Cato apud Gell. *Vxor te, ſi adulterares digito non auderet contingere.* Sueton. in Auguſto cap. 67. ſic dixit, *adulterare matronas*, quod hic *corrumpere*, de quo verbo vide adnotata ad eleg. 6. ſup. verſ. 26.

Libidine Martis, à Marte libidinoſo. vt eleg. 7. lib. 4. Stuprum Clytemneſtræ. *Nec-minus*, vt *nec-manifeſtum* in 12. tab. *nec-recte* apud Feſt. in Nec. aliud *nec-minus* eleg. 3. libr. 1. pro Atque etiam. *Minus honeſta*, id eſt, non ideo turpior habita: nullam tamen honeſtatis & exiſtima-
E tionis partem amiſit. *honeſta* & ad animum, & ad corpus refertur, vt eſt dignitas formæ & dignitas fortunę. ergo vtroque modo honeſta Venus, & pulchra & honorata.

QVAMVIS *Ida Parin paſtorem dicat amaſſe,*
Atque inter pecudes accubuiſſe Deam.]

MONTI Phrygiæ vt conſcio & ſermonem & teſtimonium defert, vt eleg. 20. lib. 1.

Dixeris Aſcanius. In Ida Parin expoſitum & educatum ſcribit Euripides Iphigen. in Aulide. De Oenone & Paride legenda Ouidij epiſtola Oenones ad Paridem, & Sabini Paridis ad Oenonem. Apollodorus libr. 3. Oenonen

Cebræ-

Cebrænis amnis filiam nupſiſſe Paridi ait, & produxiſſe cladem è raptu Helenæ, quia Philoctета ictus cum ad Oenonen opem petiiſſet, non impetrauit, & occubuit, illa mox pœnitentia ducta ſibi laqueo vitam finiuit. *Inter pecudes*, vt Euripid. loco prædicto ἀμφὶ βοσὶ βουκόλον τραφεῖθ' Ἀλέξανδρον ἀμφὶ λευκὸν ὕδωρ.

Hoc *& Hamadryadum ſpectant turba ſororum.*] hamadryades poſuit pro, Naiadibus, ſi ſorores Oenones intelligit, vt eleg. 20. lib. 1.

Ah dolor ibat Hylas, ibat ἁμαδρυάσιν.

Sed & poteſt intelligi turba ſororum hamadryadum inter ſe, vt Virg. 4. Georg.

——*nymphaſque ſorores ſpectauit.*

ſed cum riſu, vt ecl. 3. Virg.

Faciles nymphæ riſere ſacello.

Sileniqve *ſenes & pater ipſe chori.*] de Silenis Diodor. lib. 4. & Strabo lib. 10. Silenum ita deſcribit Lucianus in Deorum concione: Φαλακρὸς γέρων, σιμὸς τὴν ῥῖνα, ἐπὶ ὄνου τὰ πολλὰ ὀχούμενος. Interpres Ariſtophani Silenum deducit à voce σίος, quæ penem ſonat. Phurnutus: σίληνοι, ἀπὸ τοῦ σιλλαίνειν, quod alios ſuis dictis & cauillis exagitent. *Pater chori*, id eſt princeps ac Dominus; vt *pater cœnæ* Horat. *pater eſuritionum* Catullo. πατὴρ τοῦ λόγου. Plat. in conuiuio. *pater* nomen eſt imperij, vnde pater-familias. Feſt. in *familia*. *Dux & princeps generis pater vocabatur.* Seru. in 2. Georg. Pater, inquit, *licet ſit commune omnium Deorum epitheton, tamen proprie conuenit Baccho, vnde Liber pater dicitur.* Chori autem pater dicitur, quia medius, vt adnotaui ad eleg. 30. ſup. verſ. antepen.

Cvm *quibus Idæo legiſti poma ſub antro.*] & antri facta mentio, & Silenorum & Bacchi, luſus ac ſtupri ſuſpicionem iniicit, nomine pomorum, (quæ antris imminere Nympharum dicit elegia 20. libr. 1. verſ. 36.) vt elegia 3. libr. 1.

Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.

eleg. vlt. infra.

Vſque decem poſſent corrumpere poma puellam.

In Catal.

Ruſticus indoctè ſi quid dixiſſe videbor,
Da veniam, libros non lego, poma lego.

Euſtath. in 8. Odyſſ. docet τὰ μῆλα εἶναι ἐρωτικὰ & Interpres Ariſtophani τὸ μηλοβολεῖν, eſſe ἀλλάζειν εἰς τὰ ἀφροδίσια. Virg.

Malo me Galatea petit ſub antro. ſic & Horat. oda 5. lib. 1. *Grato Pyrrha ſub antro.* vbi & ſtuprum notat.

Svpposita *excipiens Naica dona manu.*] id eſt, *Subiecta manu, ne decidant in terra poma, & lædantur.* vt eleg. 15. lib. 1.

Vt tibi ſuppoſitis exciderent manibus.

Scaliger pro, *Naica dona*, legit, *Nai caduca.* O Nai legiſti poma excipiens caduca. id eſt, dum caderent matura, vel excuſſa, vel deiecta. Sic *tela caduca* eleg. 2. lib. 4. *Lignum caducum.* Horat. oda 13. lib. 2. Varro 6. de ling. Lat. *A legendo ligna, quod ea caduca legerentur in agro, quibus ad focum vterentur.* Gell. cap. 11. lib. 10. *Matura poma dicuntur, quæ neque cruda & immitia ſunt, neque caduca & decocta, ſed tempore ſuo adulta maturataque.* Caduca poma dicuntur Plinio, quæ

A ſua ſponte cadunt. *Nais* autem Oenone, quia Cebrenis fluuij filia, vt dixi ex Apollodoro lib. 3. ἀπὸ τοῦ νάω, τοῦτ' ἐστὶ ῥέω.

An *quiſquam in tanto ſtuprorum examine quærit,*
Cur hæc tam diues? quis dedit? vnde dedit?

Examine. id eſt, multitudine ſuccreſcẽte in dies, & quaſi ſubole. ſic Plaut. in Amphitr. dixit *Per quem teneo theſaurum ſtupri.* Vetus poëta apud Cic. 1. de diuin. *Iamq; mari magno claſſis cita texitur Exitium examen rapit.* Feſt. *Examen eſt & æquamentum, & iudicij inueſtigatio, & apum congregatio, vel locuſtarum.* apud Cic. de Aruſp.

B Reſp. *Examina ſeruorum.* apud Plin. *examina piſcium.* apud Plin. Iuniorem, *examina infantium.* apud Liuium libr. 38. *Auium examina.* *Stuprum* veteribus propriè *turpitudo*, vt Feſtus confirmat exemplis; & quia libidine nihil turpius ac fœdius, inde factum, vt pro libidine ſtuprum diceretur, vt etiam dedecus. Stuprum etiam pro adulterio, & vitium, inquit Nonius. *Vnde dedit?* ſuane, an aliena largitus eſt? Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Tibi dabo. vnde id? A me meoque gnato.* & Iuuenal.

Vnde habeas quærit nemo, ſed oportet habere.

O *nimium noſtro felicem tempore Romam.*] Sic Cicero: *O fortunatam natam me Conſule Romam.*

C Si *contra mores vna puella facit.*] id eſt, Si vna tantum puella facit contra diſciplinam & inſtituta ciuitatis. Sic dicitur *facere contra remp.* apud Cic. & Salluſt. *facere contra leges.* Cic. in Vatin. *Facere contra iuſiurandum & fidem* 3. Offic. *Mores* intellexit quos Plaut. Capt. *pudicos* vocat. ſic eleg. vlt. lib. 4.

Moribus & cœlum patuit, intelligens bonos. vide verſ. 37. eleg. 25. ſup.

Hæc *eadem ante illam impune & Lesbia fecit.*] Peccat Cynthia Leſbiæ exemplo, cui impune licuit ludere, & amantes ſpoliare. nam, vt ait Cicero 4. Verr. & 4. Tuſc. & in Vatinium: *Quod exemplo fit, iure fieri putant. accedit impunitas,*

D *quæ augere ſolet improbitatem*, vt ait Lentulus in quadam ep. lib. 12. fam. duplex ergo purgatio, quia & more & exemplo. vide eleg. 6. ſup. verſ. 19. 20. 21. & 22. Huc facit illud Plauti epidico ſc. 1. act. 1. *At iam eadem ante alij fecerunt idem.* & Terentij Adelph. ſc. 5. act. 4. *fecere alij ſæpe, item boni.* De Leſbia Catulli, quam Sidonius Apollinaris ait, Clodiam fuiſſe. Iuuenal. ſat. 6.

Haud ſimilis tibi Cynthia, nec tibi cuius
Turbauit nitidos exſtinctus paſſer ocellos. Catull.
Nunc in quadriuiis & angiportis
Glubit magnanimos Remi nepotes. Item:

E *Cum ſuis viuat valeatque mœchis*
Quos ſimul complexa tenet trecentos.

Verſus autẽ hiulcus, qua de re Cicero in Orat. & crebræ ſynalophæ, vt apud Catull. ep. 71.

Quam modo qui me vnũ atq; vnicum amicũ habuit.

Scaliger ita fulſit: *Hæc eadem, hæc ante*, vt fit anadiploſis.

Qvæ *ſequitur certè eſt inuidioſa minus.*] Quæ, inquit, ſequitur alterius exemplum minus inuidiæ & offenſionis contrahit: contra maiore malo mactanda Leſbia, quod & peccato & exemplo Remp. vulnerarit.

QVIS quæris Tatios veteres, duroſque Sabinos.] Alias legitur, *Talios*, quæ lectio fortaſſe vera, vna litera detracta, Feſt. *Talus in Sabinorum nominibus prænominis loco videtur fuiſſe. Veteres*, priſcos, ſeueros. Aſcon. in 2. Verr. Veteres, graues & ſeueri. Ouid. eleg. 8. lib. 1. Am.

Forſitan inculta Tatio regnante Sabinæ
Noluerint habiles pluribus eſſe viris.
Nunc Mars externis animos exercet in armis:
Et Venus Aeneæ regnat in vrbe ſui.

de Tatio & Sabinis dicetur ad elegiam 1. & 4. libr. 4. Sabinos præcipuè commemorauit propter raptum virginum ſuarum, quem armis vlti ſunt. & quia ſeueri eorum mores. de quibus Horat. oda 6. libr. 3. Liuius libr. 1. de Numa. *Inſtructum non tam peregrinis artibus, quam diſciplina tetrica ac triſti veterum Sabinorum, quo genere nullum quondam incorruptius fuit.* Sabini ἀπὸ τοῦ σέβεσθαι, inquit Feſtus, à cultu & veneratione Deorum. *Duri Sabini*, vt *Senes duri* el. 30. ſup. id eſt. aſperis moribus. Sic *Horribiles Sabinæ*. Martial. ep. 16. lib. 11. *rigidæ*. Ouid. eleg. 14. libr. 2. Amor.

Aſpera ſi viſa eſt, rigidaſque imitata Sabinas:
Velle, ſed ex alto diſſimulare puto.

Iuuenal. ſat. 10.

——ſanctos licet horrida mores
Tradiderit domus, ac veteres imitata Sabinas.

HIC poſuit noſtra nuper in vrbe pedem.] id eſt, peregrinus eſt & hoſpes. Ouid. eleg. 4. lib. 3. Amor.

Ruſticus eſt nimium, quem lædit adultera coniux,
Et notos mores non ſatis vrbis habet.

eadem fere ſententia Cicero pro Milone: *An vero iudices vos ſoli ignoratis? vos hoſpites in hac vrbe verſamini? veſtræ peregrinantur aures, neque in hoc peruagato ciuitatis ſermone verſantur?* & pro C. Rabirio. *Adeone hoſpes huiuſce vrbis? adeone ignarus es diſciplinæ conſuetudiniſque noſtræ, vt hæc neſcias, vt peregrinari in aliena ciuitate, non in tua magiſtratum gerere videaris?* & in Academicis & 4. & 6. ep. ad Atticum.

TV prius & fluctus poteris ſiccare marinos.] ἄνω ποταμῶν. vt eleg. 15. lib. 1.

Multa prius vaſto labentur flumina ponto.

Simile eſt illud eleg. 15. ſup.

Aridus & ſicco gurgite piſcis erit.

ſic Græci Θάλασσαν ἀντλεῖς.

ALTAQVE mortali deligere aſtra manu.] legere, eſt carpere, vt ſupra: *Legiſti poma.* deligere, decerpere, deripere. Horat. ſat. 3. lib. 1.

Et qui nocturnus Diuûm ſacra legerit.

Lucillius apud Feſt. in *legere*, ſurripere.

Omnia viſitatis manibus leget, omnia ſumet. Virg.
Vel quæ ſublegi tacitus tibi carmina. Feſtus in *Sycophantas. Deligere ficos.* Idem in *legimus. Deligere glandem vel oleam.* Ouid. ep. 4.

Et tenui primum deligere vngue roſas.

Mortali manu, vt Virg. 9. Æneid.

Mortaline manu factæ immortale carinæ
Fas habeant. Seneca de Conſ. ad Polyb. cap. 1. *Quid enim immortale manus mortales fecerint.*

QVAM facere vt noſtra nolint peccare puellæ.] *Noſtra*, vel huius ætatis, vel Romanæ, vt

A elegia 25. ſupra.

Vidiſtis quandam Argiua prodire figura,
Vidiſtis noſtra. *Latinas* vocat verſ. penult. huius elegiæ.

IS mos Saturno regna tenente fuit.] Contra Iuuenal. ſat. 6.

Credo pudicitiam Saturno rege moratam
In terris, viſamque diu. *Saturno regna tenente*, id eſt aureo ſeculo. vt Ouid. ep. Phedræ:

Iſta vetus pietas, æuo moritura futuro,
Ruſtica, Saturno regna tenente fuit.

& 1. Faſt.

B *Vix ego Saturno quenquam regnante videbam*
Cuius non animo dulcia lucra forent.

ET cum Deucalionis aquæ fluxere per orbem.] Poſt Saturnum expulſum duo diluuia, vnum Ogyge rege Thebanorum, alterum poſt, rege Theſſalorum Deucalione. Seruius in ecl. 6. Ouid. 1. Met. Virg. ecl. 6. & 1. Georg. Apollodorus libr. 1. illud diluuium in Græcia tantum fuiſſe ait. Plato in Critia ante Deucalioneum diluuium alia tria ſcribit extitiſſe. Higin. Fab. 153. Iuſtin. libr. 2. *Regnante Athenis Amphictyone aquarum illuuies maiorem partem populorum Græciæ abſumpſit.* **C** *ſuperfuerunt quos refugia montium receperunt, aut ad regem Theſſaliæ Deucalionem ratibus euecti ſunt, à quo propterea reparatum genus hominum dicitur.* Higin. lib. 2. in Aquarius: *Quidam hunc Deucaliona eſſe aiunt, quia eo regnante tanta vis aquæ de cælo ſe profudit, vt cataclyſmus factus diceretur.*

ET poſt antiquas Deucalionis aquas.] id eſt, poſt eluuionem ſiue diluuium. & *antiquas aquas*, inquit, quia inde hominum origo.

DIC mihi, quis potuit lectum ſeruare pudicum?] Idiotiſmus interrogantis & ſæpius cum ſtomacho. Terent. Andr. act. 4. ſc. 1.

D *Eho, dic mihi, ſi omnes hunc coniectum in nuptias*
Inimici vellent, quod, niſi hoc, conſilium darent?

vbi Donatus: *ſemper.* ὦ *dic mihi*, iniurioſum eſt, Virg. *Dic mihi Dameta.* *Lectum ſeruare pudicum*, vt eleg. 3. libr. 4.

Incorrupta mei conſerua fœdera lecti.

& *lectus*, pro coniuge, vt eleg. 6. ſup. verſ. 23.

QVÆ Dea cum ſolo viuere ſola Deo?] ludit in commutatione caſuum, vt eleg. 7. ſup. verſ. penult. *Viuere*, vt Catull.

Cum ſuis viuat, valeatque mœchis.

familiaritatis eſt: Terent. Andr. act. 5. ſc. 3. *Imo habeat, valeat, viuat cum illa.* & Adelph. ſc. 4. act. **E** 3. *Ille bonus vir nobis pſaltriam Si Diis placet parauit, qui cum viuat, illam deſerat.* Cicero ſæpiſſimè *Viuere cum aliquo*, vt 1. de Orat. *Quicum fuit noſtra matertera.* id eſt, nupſerat.

VXOREM quondam magni Minois, vt aiunt,
Corrupit torus candida forma bouis.]

Paſiphaës ſabula eſt apud Virg. ecl. 6. ab eo verſu,

Et fortunatam ſi nunquam armenta fuiſſent
Paſiphaen. Apollodorus libr. 3. Ouid. in ep. Ariadnæ, & 1. de arte amandi. ipſe eleg. 28. libr. 3.

Teſtis Cretæi faſtus, quæ paſſa iuuenci,
Induit abiegnæ cornua falſa bouis.

ſup. eleg. 28. *Nec proba Paſiphaë.* & eleg. 7. lib. 4.

Vna Clytemneſtra ſtuprum vebit, altera Creta
Portat mentita lignea monſtra bouis.

Plutarch. in Theſeo. Plato in Minoë. Palephatus. Higin. Fab. 40. *Candida forma bouis*, id eſt bos formoſus & niueo colore. idem ſermonis genus eleg. vlt. infra. verſ. 1.

Forma candida, vt eleg. 29. ſup.

Heu quantum per ſe candida forma valet.

Quod addidit *torui*, bouis formam non minuit. decet enim taurum toruitas. Virg. 3. Georg. ——*optima torua forma bouis.* mox *Et faciem tauro propior*, nam vt ait Plin: *Tauris in aſpectu generoſitas, ſi torua fronte ſint.* Feſtus in *Toruitas*, *Toruitas à ferocia taurorum dicta.* ambignè igitur *torui* & ferocis vt Virg. *Crudelem* vocat Æneid. 6. & formoſi. Periphraſis tauri, toruus bos, vt eleg. 18. lib. 3. *Cretaum iuuencum* dixit. de candore illius tauri Ouid. de arte am.

Forte ſub vmbroſis nemoroſa vallibus Ida
Candidus, armenti gloria taurus erat:
Signatus tenui media inter cornua nigro;
Vna fuit labes, cetera lactis erant.

Corrupit, adulterauit dixi ſupra hac eleg. verſ. 33. *Vxorem-quondam*, vno verbo, vt elegia 2. libr. 1. *quondam-diſcordia. Magni Minois*, quia is & Iouis filius & rex potentiſſimus ac iuſtiſſimus Cretæ centum vrbibus inſignis. *vt aiunt*, vt fama eſt, vt perhibent. nam Cretenſium hæc eſt fabula, qui mendaces. alias, *vt aiunt* & *quod aiunt* Prouerbium notat. vt el. 16. ſup. verſ. 35.

N E C *minus arato Danaë circundata muro.*] vide adnotata hac de te ad verſ. 10. 11. & 12. el. 20. ſup.

N O N *potuit magno caſta negare Ioui.*] vel ſubaudiendum licet, aut quamuis, vt el. ſup. prox. *Marmoreus viſus carmen biare.* vel ſi negaſſet caſta futura. vt eleg. 12.

Ante ferit quoniam, tuti quam cernimus boſtem.

Negare Ioui, vt Ouid. 1. de arte am.

Vix erit è multis quæ neget vna tibi.
Quæ dant, quæque negant, gaudēt tamen eſſe rogata.

Q V O D *ſi tu Graias, ſeu ſis imitata Latinas.*] Sic in fine eleg. 1. lib. 1.

Quod ſi quis monitis tardas aduerterit aures. Alias. *Quod ſeu tu Graias, ſeu ſis* &c. & *quod* valebit quare. *Sis imitata*, id eſt ſecuta illarum aut harum exemplum. *Sis imitata* pro imiteris, vt el. 13. ſup. *Interea tamen ſis nos aſpernata ſepultos.*

S E M P E R *viue meo libera iudicio.* ſic eleg. 15. lib. 1. *Sis quodcunque voles.* τὸ *ſemper* refertur & ad *viue* & ad *libera*. *Semper-viue*, vt *ſemper-florens*. *Semper-libera*, vt eleg. 9. lib. 1.

Nec tibi perpetuo-libera verba fore. Meo iudicio, mea ſententia, me iudice, Horat. ſat. 6. l. 1. —— *demens*
Iudicio vulgi, ſanus fortaſſe tuo. Virg.
Iudicio noſtro tantum tibi cedat Amyntas.

Cicero in Bruto: *Intra parietes alius eam gloriam, quam nemo meo iudicio, eſt poſtea conſecutus.*

AD ELEGIAM XXXIII.

Ad Cynthiam.

T R I S T I A *iam redeunt iterum ſolemnia nobis.*] Sic exorditur Ouid. eleg. 9. lib. 3. Amor.

A *Annua venerunt Cerealis tempora ſacri*
Secubat in vacuo ſola puella toro.

Ipſe eleg. 8. lib. 3.

Annua ſoluamus thalamo ſolemnia noſtro.

Virg. ecl. 5. —— *& cum ſolemnia vota*
Reddemus Nymphis. quod ibidem.
—— *tibi vota quotannis Agricolæ facient.*

Feſt. *Solemnia ſacra, quæ certis temporibus anniſque fieri ſolent:* Idem in Sollo: *Solemne, quod omnibus annis præſtari debet.* Seruius ad illud 8. Æneid.

Interea ſacra hæc, quoniam huc veniſtis amici,
Annua, quę differre nefas, celebrate fauentes

B *Nobiſcum. Anniuerſaria ſacrificia*, inquit, *ideo non differuntur, quia nec iterari poſſunt.* Solemne autem hoc eſſe ipſe dixit: *Forte die ſollemnem illo rex Arcas honorem. Solemnia* autem ſupple ſacra vel vota. Virg. 6. Æneid.

Et ſtatuent tumulum; & tumulo ſollemnia mittent.

quod alibi, *Solemnes dapes.* Liuius lib. 1.

Sollemne illud Albanum ex Arcadia.

Solemnia, de pompa funeris. Iuuenal. ſat. 10:

Incolumi Troia Priamus veniſſet ad vmbras
Aſſaraci magnis ſollemnibus. hîc *ſolemnia anniuerſaria*, ſacra Iſidis. *Iam redeunt iterum.* τὸ *Iam* ex opinione, nimium cito. vt Tibull.

C *Iam ſubrepet iners ætas.* Lucret.
—— *breuis eſt hic fructus homullis*
Iam fuerit. & τὸ *iterum* non vacat, quia redire ſæpius poſſunt. Sic Virg. 6. Æneid.
—— *iterumque ad tarda reuerti Corpora.*

C Y N T H I A *iam noctes eſt operata decem.*] *Operari*, inquit Nonius, *eſt Deos religioſè colere.* prætereo, quæ profert exempla. Virg. 1. Æneid.

—— *atque annua magna*
Sacra refer Cereri lætis operatus in herbis.

Tibull. eleg. 5. lib. 2.

Tunc operata Deo pubes diſcumbet in herba.

Idem eleg. 1. lib. 2. *Omnia ſunt operata Deo.*

D Ouid. eleg. 13. lib. 2. Amor.

Sæpe tibi meruit certis operata diebus.

Liuius lib. 10. *Hoſtes operati ſuperſtitionibus.* hinc apud Feſt. in *Priuata feria*; *Operationes denicales.* id eſt, feriæ. vis ridere? audi explicationem huius loci in Lexico. *Luna operari noctes dicitur, cum noctu circulum ſuum abſoluit, quod eſt eius opus*: Propert.

Cynthia iam noctes eſt operata decem.

Decem, inquit, quia, vt docet Cicero de legibus, *Culpas tolli, vel aſperſione aquæ, vel dierum numero.* Sic Liuius lib. 39. *Decem dierum caſtimonia* opus eſſe, (in Bacchanalibus) ait. Feſtus:

E *Denariæ, vel tricenariæ ceremoniæ, quibus ſacra adituris decem continuis diebus, vel triginta, certis quibuſdam rebus carendum erat.* Apuleius libr. 11. Aſin. *Præcipit decem continuis illis diebus cibariam voluptatem coërcerem, neque vllum animal eſſem, & inuinus eſſem.* Noctes illæ *puræ* dicuntur Plauto, quia ſecubabant puellæ. Tibull. elegia 3. libr. 1.

Quidue piè dum ſacra colis, pureque lauari
Tum memini & puro ſecubuiſſe toro.

A T Q V E *vtinam Nilo pereat, quæ ſacra tepente*
Miſit matronis Inachis Auſoniis.]

Maledicit ipſi Deæ Iſidi, vt & infra *Baccho*,

Ah pereat quicunque meracas repperit vuas. & perire ſæpe optat etiam ipſos mortuos. vt dixi ad eleg. 17. libr. 1. *Inachis*, Io ante vacca, poſt mulier, nunc Dea, Inachi filia dictum ad eleg. 3. libr. 1. *Quæ miſit.* miſſa dicuntur, quæ aliunde veniunt, & peregrina ſunt, vt eleg. 23. ſup. *Quas mihi mihi miſit Orontes.* *Sacra.* de ijs Apul. lib. 11. Lucan:

Nos in templa tuam Romana recepimus Iſin.

Templum Iſidis erat in campo Martio. Iuuenal.

Iſidis antiquo quæ proxima ſurgit ouili.

Matronis Auſoniis, id eſt Italis, Latinis, Romanis. Epitoma Feſti: *Matronas appellabant eas ferè, quibus ſtolas habendi ius erat.* Gell. cap. 6. libr. 18. *Matronam ait eſſe quæ in matrimonium cum viro quoquomodo conuenit: Matrem-familias, quæ in mariti manu, mancipioque ſit.* Idem dicit Seru. in 11. Æneid. *Nilo tepente.* id eſt, ex Ægypto, quam tepentem aquis Nilus irrigat, qui & per deſerta & ardentia decurrit, & ortum habet in monte Mauritaniæ. Plin. fluuij autem regiones deſignant, vt eleg. 23. ſup. verſ. 11. & eleg. 30. verſ. 2.

Q V Æ *Dea tam cupidos toties diuiſit amantes.*] id eſt, velut diſcidij & diuortij cauſam dedit, quia ſecubandum in ſacris. *Tam cupidos*, id eſt valde, vt eleg. 19. ſup.

Tam ſancti cuſtos ſeclusor amoris.

Cupidos, incenſos cupiditate potiundi, vt Catull. dixit, *Mulier Cupido quod iurat amanti.* dicuntur & cupidi pro amantibus. vide eleg. 2. libr. 1. verſ. 17.

Toties, decies quotannis verſ. 2. huius eleg. Si legas *Iam*, erit dictum vt eleg. 28. ſup.

Et iam luna negas toties deſcendere cœlo.

Diuiſit, vt eleg. 12. lib. 1. —— *at quæ*

Lecta Prometheis diuidit herba iugis.

Q V Æ C V M Q V E *illa fuit, ſemper amara fuit.*] quam hic amaram, mox *ſanam* vocat. verſ. 19.

T V *certè Iouis occultis in amoribus, Io*

Senſiſti multas quid ſit inire vias.]

Sic Ouid. 2. Faſt.

Seu fuit occultis felix in amoribus index.

Amores occultos, vt & eleg. 30. verſ. 28. ſup. *furta*, vocauit adulteria & dedecora; ea enim latebras quærunt. Contra coniugalis amor. Catull. in Epithal. Manlij: *Bona te Venus iuuerit quoniam palam quod cupis capis, & bonum non abſcondis amorem.* Plaut. Curc. *Quod amas amato teſtibus præſentibus. Io ſenſiſti.* &c. id eſt, cum eſſes Io & bos, experta es malo tuo quid ſit multum vagari. vide eleg. 10. ſup. verſ. 8.

C V M *te iuſſit habere puellam cornua Iuno.*] id eſt, coëgit, quia Iuppiter coactus eius metu te in vaccam mutauit. Ouid. 1. Met. Sed & ipſa Iuno id videtur feciſſe. ipſe alibi.

Cornua nec valuit curuare in pellice Iuno.

Sic dixit eleg. 3. lib. 1. —— *noctes*

Me miſeram quales ſemper habere iubes.

Habere cornua, vt apud Laërtium in vita Diogenis. Πρὸς τὸν συλλογιζόμενον ὅτι κέρατα ἔχει, ἁψάμενος τοῦ μετώπου, ἐγὼ μὲν, ἔφη, οὐχ ὁρῶ. Huc pertinet ſophiſma quod eſt apud Senecam ep. 50. *Quod non perdidiſti habes; non perdidiſti cornua,*

A *igitur habes cornua.*

E T *pecoris duro perdere verba ſono.*] id eſt, humanæ vocis vſum amittere. pecudes vocem habent, non verba. Aliud eſt apud Ouid. in ep. Didus:

—— *famam corpuſque animumque pudicum*

Cum male perdiderim, perdere verba leue eſt.

Duro ſono pecoris, aſpero mugitu bouis. *Sonus*, pro, mugitu, vt eleg. 10. lib. 4.

—— *furem ſonuere iuuenci.*

id eſt mugitu prodidere Cacum abigeum. ſic eleg. 3. lib. 3. *Sonus*, pro, hinnitu. *Pecus*, pro boue. nam vt ait Seruius in illud 1. Æneid.

B *Ignauum fucos pecus.* *pecus eſt*, inquit, *quidquid humana voce & effigie caret.* vnde Horat.

Omne cum Proteus pecus egit altos.

Martianus l. *legatis.* §. *pecoribus.* D. *de legat.* 3. *Pecoribus legatis continentur quadrupedes, quæ gregatim paſcuntur.*

A H *quoties queruis læſiſti frondibus ora.*] Alienam vicem miſerantis, ὢ *ah* quoties. *Quernis frondibus*, duro pabulo. Cato cap. 30. de re ruſt. *Bubus frondem vlmeam, populneam, querneam, ficulneam vſque dum habebis dato.* vide eundem cap. 54. & Columellam cap. 3. libr. 6. *Læſiſti ora*, quippe ea tenera puellæ manſerant

C etiam immutatæ in iuuencam. Sic *ora bouis* ipſe dixit elegia 13. libr. 3. & *Ora equorum.* Virg.

M A N S I S T I *ſtabulis abdita paſta tuis.*] id eſt, Poſtquam paſta incluſa manſiſti ſtabulis tuis, id eſt paternis. Idem pathos eſt elegia 13. libr. 3.

Et durum Zetum, & lacrymis Amphiona mollem

Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis.

Stabulum non pecudum tantum, ſed & hominum. Varro 4. de lingua Latina *Locarium, pretium quod datur in ſtabulo vel taberna, vbi conſiſtant.*

D Iuriſconſulti l. 1. D. *furti aduerſus nautas pro diuerſorio.* Ideo Theophilus in §. vlt. Inſtit. *de oblig.* quaſi ex delicto, πανδοχεῖον vertit. vtitur & ea voce Apuleius libr. 1. Aſini. *Pretio manſionis ſtabulario perſoluto. Paſta ſtabulis*, rectè, quia paſta armenta redeunt domum ad ſtabulum. Plaut. Milit. ſc. 3. act. 2. *Expecto quæ mox iuuex ſe recipiat à pabulo ad ſtabulum.* feſtiuè de muliere ab amatore tanquam à pabulo domum redeunte. Virg.

Ite domum paſti, ſi quis pudor, ite iuuenci.

A N *quoniam agreſtem detraxit ab ore figuram*

Iuppiter, idcirco facta ſuperba Dea es?]

An quia ille tuus amator Iuppiter ademit

E tibi ferinam & belluinam faciem ferox reddita es? Simile eſt illi Terentiano in Eunuch. act. 3. ſc. 1. *Eone es ferox, quia habes imperium in belluas? Detraxit figuram*, vt Virg. 9. Æneid.

Mortalem eripiam formam.

& Martialis.

Perſonam capiti detrahet illa tuo.

hac de re Ouid. 1. Met. ab eo verſ.

Vultus capit illa priores Fitque quod ante fuit. &c. *facta ſuperba*, vt Plaut. Amph. *Faciam te ſuperbum niſi hinc abis?* Cic. ep. 13. lib. 7. fam. *Vtrum te ſuperbiorem pecunia facit? an quia imperator te conſulit?*

A n *tibi non ſatis eſt fuſcis Aegyptus alumnis?*] A
Parumne tibi videtur tua terra, & ditio? ſordetne tibi? Sic eleg. 5. lib. 3.

Quid meritum dicas cui ſua terra parum eſt?

Amarè addidit *fuſcis alumnis*, vt Virg. 1. Æneid.

——illa ſe iactet in aula

Aeolus, & clauſo ventorum carcere regnet.

Fuſcus Aegyptus alumnus, vt eleg. 6. lib. 4.

Cepheam hic Meroen, fuſcaque regna cano.

Sueton. in Calig. cap. 57. *Parabatur & in noctem ſpectaculum, quo argumenta inferorum per Aegyptios & Aethiopes explicarentur.* vet. gloſſ. *Aegupinum*, φαιόν. id eſt ſuſcum. Feſtus: *Aegyptinos, Aethiopes. Alumni*, populi cuiuſque regionis. ideo dixit el. 1. l. 4. *Nil patrium niſi nomen habet Romanus alumnis.* B

Cur tibi tam longa Roma petita via eſt?] Cur Romam veniſti tanto interuallo? Petijt Iſis Romam cum eius ſacra recepta ſunt.

Q v i d v e *tibi prodeſt viduas dormire puellas?*] Quid tua intereſt? quid te iuuat? quid inde tibi commodi? vt eleg. 9. lib. 1. verſ. 9.

Viduas dormire puellas, vno verbo *ſecubare* Tibull. eleg. 3. lib. 1. & Ouid. 2. Faſt. *Viduas*, ſolas, ſine viris. vide eleg. 9. ſup.

Scyria nec viduo Deidamia viro.

apud Ariſtophanem Lyſiſtrata. Χαλεπὰ μὲν τὰ ναὶ, Γυναῖκας ὑμῶν ἐν ἄνευ ψιλὰς κοίτας. Ipſe C
Propert. infra hic.

Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter.

S e d *tibi, crede mihi, cornua rurſus erunt.*] τὸ, *ſed*, eſt iraſcentis, vt eleg. 6. ſup. 35. *Crede mihi*, eſt etiam minantis, vt eleg. 5. ſup. 29.

Cornua rurſus tibi erunt; id eſt, Ruſus fies iuuenca, & cornua geſtabis. Simulacra autem Iſidis κεροφόρα erant, vt docet Plut. de Iſide & Oſide, vbi lunam eſſe demonſtrat. Ouid. in fine 9. Met. *Imitataque lunam*

Cornua fulſerunt, crepuitque ſonabile ſiſtrum.

& alibi. *——inerant lunaria fronti Cornua.*

A t *nos è noſtra te, ſæua, fugabimus vrbe.*] Sic externæ religiones & peregrina ſacra ſæpe Romæ vetita & eiecta vrbe, vt apud Liuium libr. D
25. & lib. 39. vetita & eiecta Bacchanalia.

C v m *Tyberi Nilo gratia nulla fuit.*] id eſt, Romanis & Ægyptus nunquam bene conuenit. De inimicitiis Tyberis & Nili ipſe el. 10. lib. 3.

Auſa Ioui noſtro latrantem opponere Anubin,

Et Tyberim Nili cogere ferre minas.

vide Horat. oda penult. libr. 1. & Virg. 8. Æneid. *Gratia*, amicitia Ouid. 1. Met.

Fratrum quoque gratia rara eſt. Idem 12. Met.

Solida eſt mihi gratia tecum. Cicero ep. 9. lib. 1. fam. *Cum illo mihi gratia magna eſt.*

A t *tu qua noſtro nimium placata dolore es.*] id E
eſt, cui placandæ nimiam operam ſumpſi, quæ nimium duram te præbuiſti, cum placare te vellem. ductum à Diis qui ſanguine victimarum placantur. Virg. 2. Æneid.

Sanguine placaſtis ventos. *Nimium*, plus ſatis. vt Virg. 11. Æneid.

Heu nimium virgo, nimium crudele luiſti

Supplicium. *Noſtro dolore*, noſtro malo, curis ac lacrymis, cum coëgiſti noctes amatas ſolum exigere. Scaliger legit, *dolori*, vt *noſtro dolori*, ſit mihi dolenti, vt eleg. 15. ſup.

At tu nunc noſtro Venus ô ſuccurre dolori.

N o c t i b v s *his vacui ter faciamus iter.*] Palmerius legit è coniectura, *Rem faciamus item.* & Scaliger, *Refaciamus iter.* pro reficiamus & *re* ait produci, vt in *repulit, retulit.* vterque eſt extra oleas. bene, *Ter faciamus iter*, & honeſtis verbis rem turpem tegit, vt Plaut. Curcul. ſc. 1. act. 1. *caute vt incedas via.* Idem.

Nemo ire quemquam publica prohibet via

Dum ne per fundum ſeptum facias ſemitam.

Ter dictum vt Ouid. eleg. 6. lib. 3. Amor.

At nuper bis flaua Chie; ter candida Pytho,

Ter Lybas officio continuata meo eſt.

Faciamus iter. alludit ad verbum *inire* & *coire.* vt eleg. 8. lib. 3.

Annua ſoluamus thalamo ſollennia noſtro

Natalisque tui ſic peragamus iter.

eleg. 13. lib. eiuſd.

Et data libertas noſcere amoris iter.

Sic *ambulare* capitur & apud Catull. nam *iter facere*, ambulare eſt. *tremulique quaſſa lecti*

Argutatio inambulatioq. Idem in Mamurram.

Et ille nunc ſuperbus, & ſuperfluens

Perambulabit omnium cubilia.

equitare Iuuenal. ſat. 6. eadem mente:

Inque vices equitant, ac luna teſte mouentur.

Vacui, ſoluti negotiis & religione, ſiue feriati Veneri. *his noctibus*, proximis ſcilicet, quas reddes ſpurcas pro decem puris.

N o n *audis, & verba ſinis mea ludere: cum iam*

Flectant Icarij ſidera tarda boues.]

Audis quidem, inquit, auribus; ſed non animo, id eſt ſurdæ cano. Sic Terent. In ſeipſum cruciante, in extremo. *Pater nihil audio*, hoc eſt, quod aiunt: Neminem magis ſurdum eo, qui audire non vult. *Verba ſinis mea ludere*, id eſt ludibrio eſſe tibi ac ventis cadere. vide elegiam 11. ſup. verſ. 2. *Icarij boues.* Icarus à paſtoribus interfectus, vt paulo poſt dicetur, in aſtra relatus, & dictus Arcturus. Seru. in 1. Georg. Higin. Fab. 130. & libr. 2. In Arctophylax, vocat Bootem. Icarij igitur boues ſunt triones qui vrſam flectunt. nam ſeptem ſtellæ, ſeptem boues, qui à terenda terra, triones, & proximum Bootes, qui ἄμαξαν agit, Varro 6. de ling. Lat. *Flectant ſidera tarda*, verſent & circumagant plauſtrum, quod non niſi extrema nocte circumagitur, & *ſidera*, pro, ſidus, vt eleg. 16. libr. 1. *ſidera plena.* Lucan. lib. 2. ſub finem:

Et iam Pleias hebet (inſtante die) *flexi iam plauſtra Bootæ*

In faciem puri redeunt languentia cæli.

Stat. 3. Thebaid. *——iam nocte ſuprema*

Ante nouos ortus, vbi ſola ſuperſtite plauſtro,

Arctos ad Oceanum fugientibus inuidet aſtris.

vide plura notata ad eleg. 22. ſup. 25.

L e n t a *bibis, mediæ nequeunt te frangere noctes.*] id eſt, tam dura es, vt vigilias, luſus & pocula ferre poſſis ad mediam noctem intempeſtiuis conuiuiis. nam frangitur dolore, labore, pudore, qui ſuccumbit. vt Virg. *Fracti bello. Lenta bibis*, id eſt, quæ moras mihi nectis, & in amore meo friges. vt el 14. ſup. dixit: *Lenta ſedere poteſt. bibis*, celebras cõuiuia ſine me, vt eſt el. 16. ſup. verſ. 5.

A n *nondum eſt talos mittere laſſa manus.*] id eſt, iacere, vt dixit eleg. 17. ſup.

Aut per rimoſas mittere verba fores.

De talis egi eleg. 22. ſup. verſ. 13. ludebant autem ijs in conuiuiis. vnde Virg. in Copa.

Pone merum & talos. & Horat.

Nec regna vini ſortiere talis. Mittebantur autem tali in turriculam, ne qua fraus eſſet in iactu. Horat. ſat. 7. lib. 2.

——Poſtquam illi iuſta chiragra Contudit articulos qui pro ſe tolleret, atque Mitteret in pyrgum talos mercede diurna Conductum panis. De talis feſtiuè Plaut. Milit. act. 2. ſc. 2. *niſi defregeris talos.*

Atque adeo vt ne fraudem legi faciam talaria, Accuratote vt ſine talis agitent conuiuium.

A h *pereat, quicunque meracas repperit vuas.*] Staphylus, vt refert Probus, cum Oenei capellas paſceret, notauit vnam illarum ſerius decedentem & lætiorem, vnde vuam reperit, quam eius dominus exprimens, liquorem ſenſit dulcem, & miteſcentem vetuſtate. humorem autem illum Libero patri hoſpiti miſcuit, à quo eius vſum didicit; inſtituitque vt vua πονηρὸς vinum οἶνος diceretur. Vnde *Bacchus vitiſator* Attio. & Ouid. 4. Met.

Genialis conſitor vuæ. Virg. 1. Georg.

Liber & alma Ceres veſtro ſi munere Tellus Chaoniam pingui glandem mutauit ariſta, Poculaque inuentis Acheloïa miſcuit vuis.

Meraca vuæ, è quibus meracum. id eſt, merum vinum exprimitur. Vinum cui nihil admixtum eſt, dicitur vinum merum. Varro apud Noniũ in *Merum: Tu non inſanus, qui vino corpus corrũpis mero.* vnde ſimpliciter *Merum* dici cœptum. Idem Varro *Merum, ſolum, vnde merula auis*, Feſtus, *Merum, ſolum olim, nunc purum.* Meracus, a, um, idem quod Merus, a, um. Plin. cap. 1. lib. 23. *Meracis potionibus per viginti dies, totidemque poſtea, ſuadet Heſiodus vti.* Idem cap. 19. libr. 20. *Opium ex vino meraculo, ſi protinus detur, ſcorpionum ictibus reſiſtit.* Horat. ep. poſter. lib. 2.

Expulit elleboro morbum, bilemque meraco.

Gell. cap. 18. libr. 1. *Lelius vocabulum Græcum pro meraco* (id eſt, mero Latino) *reſoluit in voces Latinas.*

C o r r v p i t q v e *bonas nectare primus aquas.*] id eſt, aquarum vim ſalutarem & innoxiam vitiauit ac infecit. contra tamen Catull.

——procul hinc abite lymphæ Vini pernicies. *Aqua bona*, quia ab ijs nulli morbi, qui plurimi à vino. Virg. 3. Georg.

——non illis epulæ nocuere repoſtæ. Pocula ſunt fontes liquidi. atque exercita curſu Flumina. ſic Pindarus ἄριστον ὕδωρ vocat. Plin. cap. vlt. libr. 14. *Ceu non ſaluberrimum ad potum aquæ liquorem natura dederit.* Higin. Fab. 274. *Nomine Ceraſſus*, inquit, *primus vinum cum Acheloo flumine miſcuit in Aetolia, vnde miſcere, κεράσαι, eſt dictum.* *Nectar*, pro dulci vino, vt Virg. ecl. 5.

Vina nouum fundam calathis Ariuſia nectar.

& pro Melle 1. Æneid.

Liquido diſtendunt nectare cellas.

Nectar à νὴ particula priuatiua & κτείνω quod ſit immortalium potus. Duos igitur hic exſecratur inuentores, alterum vini meri, alterum mixti.

I c a r a *Cecropiis merito iugulate colonis.*] Seru. ad illud 1. Georg. *Sub ipſum Arcturum.* Icarus à paſtoribus, quos dato vino tunc primum reperto tanquam veneno ebrios fecerat, occiſus eſt. vide Higin. Fab. 130. & libr. 2. in *Arctophylax.* vide plura hac de re adnotata ad Panegyricum Tibulli. hoc verſ.

Et cunctis Baccho iucundior hoſpes Icarus. *Colonus.* γεωργὸν vocat Apollodorus libr. 3. Higinus & Seruius *Paſtores.* abutitur ergo verbo. nam coloni ſunt conductores prædiorum ruſticorum, vt inquilini prædiorum vrbanorum.

P a m p i n a v s *noſti quam ſit amarus odor.*] *Pampineus odor*, pro ipſo vino odorato. Petron. Arb. *Ancilla ab eo certè vini odore corrupta:* Plaut. Curc. ſc. 1. act. 1. *Vbi vino has conſperſi fores, de odore ſcit me adeſſe.* & ſc. 2. *Omnium vnguentûm odor præ tuo nautea eſt.* Homer. lib. 9. Odyſſ.

——Ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει Θεσπεσίη. Agens de vino Maronæo, ſiue Iſmario. *Pampineus, vitigenus* Lucretio. Pampinus vitis tener, ſiue coliculus cum foliis. ὀπώρα.

T v *quoque ô Eurytion vino Centaure periſti.*] id eſt, ebrietas tibi exitio fuit. Ouid. 1. de arte amandi.

Occidit Eurytion ſtultè data vina bibendo.

vide eund. 12. Met. Homer. Odyſſ. 21.

Οἶνος καὶ Κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα Ἄασ'. eum intelligit ipſe eleg. 6 ſup.

Aſpera Centauros eadem dementia iuſſit Frangere in aduerſum pocula Pirithoum.

dicitur Eurytus & Eurytion, vt Purpureus, Porphyrion, Iapetus, Iapetion, vnde Iapetionides Atlas Ouid. 4. Met.

N a c *non Iſmario tu Polypheme mero.*] Atque etiam vino perijt Cyclops Neptuni filius. Vlyſſes hac de re apud Varronem ſeſquivlyſſe (citat Nonius in inuitare) *ipſum auidum vino inuitans poculis large atque benigne.* *Iſmario mero*, vt Tibull. lib. 4.

Victa Maronæo fœdatus lumina Baccho.

Iſmarium vinum, optimum. vnde Virg.

—— iuuat Iſmara Baccho Conſerere. Homer. Odyſſ. 9. ait Vlyſſem à Marone Sacerdote Apollinis Iſmari incolæ vinum accepiſſe præſtantiſſimum, quo inebriatus Polyphemus.

V i n o *forma perit, vino corrumpitur ætas.*] forma perit, quia deformis ebriorum vultus ac geſtus. Plutarch. in Lycurgo. Plin. cap. vlt. libr. 14. de vitanda ebrietate. *hinc pallor, genæ pendulæ, oculorum vlcera, tremulæ manus.* *Corrumpitur ætas*, vita breuior redditur, quia inde furiales ſomni, inquies nocturna & morbi. Plin. loco antedicto.

V i n o *ſæpe ſuum neſcit amica virum.*] id eſt, ignorat amatorem, quia *ebrietas mors memoriæ* Plin. loco antecit. ſic dixit Terent. ſc. 4. act. 2.

ἑαυτ. Neſcio alias. id eſt, ignoro quid aliæ faciant. Virgil. 3. Georg. *Neſcis Buſiridis aras.* Plaut. in Prologo Aulul. *Is ſcit quæ ſit, ylla illum neſcit.*

M E *miſerum vt multo nihil es mutata Lyæo.*] id eſt, neque forma neque mente alia es. τὸ *Me miſerum*, videtur hic eſſe admirantis, vt Ouid. 6. faſt. *Me miſerum dubitatis, ait.* ſic eleg. 29. ſup.

Heu quantum per ſe candida forma valet.

Vt, ὥστ. Sic Terent. Hecyr. *O fortuna, vt nunquam perpetuo es bona. Mulso Lyæo*, vt eleg. 3. lib. 1.

Ebria cum multo traherem veſtigia Baccho.

Λυαῖος, Bacchus, & apud Orpheum ac Pauſan. Λύαιος παρὰ τὸ λύειν, quod vino mentes & curæ ſoluantur.

I A M *bibe, formoſa es (nil tibi vina nocent.)*] ſimile eſt illud eleg. 9. lib. 4.

Sobria grata parum, cum bibit, omne decet.

Ouid. 3. de arte amandi:

Aptius eſt, decet atque magis potare puellas (quam edere) *Cum Veneris puero non male Bacchefacis.*

Nil tibi vina nocent, Bene fers vinum, vt ille Tricongius Nouellus Torquatus, vno impetu hauſtis tribus congiis, id eſt, tribus ſectariis noſtratibus, vt neque ſermone, neque vlla parte corporis aut animi labaret. Plin. cap. vlt. lib. 14. Fuit & Bicongius M. Tullius M. F.

C V M *tua præpendent demiſſa in pocula ſerta.*] Flores antependulos vocaret Apuleius: ſic dixit eleg. 30. ſup.

Tum capiti ſacros patiar pendere corymbos.

De ſertis & coronis conuiuiorum dictum el. 3. lib. 1. verſ. 21. Plin. cap. 9. lib. 21. *Melilotum, ait, appellatum eſſe ſertulam Campanam, quod in coronamenta veniat.* Serere, iungere: Feſtus in *Sertorem*. Ergo flores ſerti, coniuncti; vt apud Apuleium: *Serti & ſoluti flores.* Varro 4. de ling. Lat. deducit à ſerie. Chariſ. lib. 1. *Serta* feminino genere. Propertius:

Cum tua præpendent demiſſa in pocula ſerta.

Corn. Seuerus:

Huc ades Aonia crinem circumdata ſerta.

Hinc error Seruij arguitur in 1. Æneid. vbi inquit Sertum & ſerta dicimus neutro genere. ſi ſertos dico, addo flores; ſi ſertas, addo coronas, vt Lucan.

Accipiunt ſertas nardo florente coronas.

E T *mea deducta carmina voce legis.*] id eſt, voce tenui & liquida. Deducere enim eſt tenui veluti filo in longum ducere, ductum vel ab arte fabrili, vt Ennius:

Deducunt habiles gladios filo gracilento.

vel à lanificio, vt Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Deducunt plena ſtamina longa colo.

Afran. Virgine apud Macrobium. *Verbis paucula Reſpondit triſtis, voce deducta, male: Se non quieſſe*, dixit. ſic emendo.

L A R G I V S *effuſo madeat tibi menſa falerno.*] Malim legere *affuſo*, quam *effuſo*. Sic Plin. cap. vlt. lib. 16. Paſſienum Criſpum, ait, arborem quandam adamaſſe, & oſculari ſolitum, ac vinum illi affundere. & Albin. ad Liuiam:

Aridaque affuſa guttura tinxit aqua.

Eodem ſenſu Tibull. *Adde merum. Falerno*, de hoc vini genere Plin. cap. 6. l. 14. *Madeat menſa*, vt eleg. 4. lib. 4.

A *Cum pagana madent fercula delicijs.*

Sic Græcis dicitur βρέχειν.

S P V M E T *& aurato mollius in calice.*] ſic Virg. 1. Æneid. dixit: *Spumantem pateram.* τὸ *Mollius*, ambiguè, aduerbium & nomen. nam *Molle vinum*, mite vetuſtate, & vetuſtius lenius ſpumat. ſic Horat. oda 7. lib. 1. *Molle merum*, vt μαλακὸς οἶνος Theophraſt. & Athenæo. cõtra σκληρὸν apud eoſdem quod Terent. in ἑαυτ. *Durum vinum* vocat. Virg. 1. Georg.

Tunc agni pingues, tunc ſint molliſſima vina.

Calix, inquit Varro 4. de ling. Lat. *à caldo, quia* B *in eo calida puls apponebatur, & caldum in eo bibebant.* Feſt. *Calix, quod in eo calidum bibitur, vel à Græco* κύλιξ. At Græcum eſt κύλιξ & *y* vertitur in *a*, vt contra *a* in *v* in ἑκάβη, Hecuba.

N V L L A *tamen lecto recipit ſe ſola libenter.*] nulla niſi inuita ſola cubat. ſic de P. Clodio Cicero: *Propter inanes metus & nocturnos terrores puſio ſemper cum maiore ſorore cubitauit. Lecto*, pro in lectum, vt eleg. 3. ſup.

——Terris forma ſecunda redit. Ouid.

—— Aeneam animo thalamoque recepit.

Recipere, reditum ſignificat in locum tutum. C Plaut. Capt. *Recipere ſe domum.* In Curcul. *Recipere ſe ad præſepes ſuas.* & Milit. *Recipere ſe ad ſtabulum. Sola libenter.* Plaut. Amphit. *Vbi ſunt iſti ſcortatores, qui ſoli inuiti cubant.* vide adnot. ad verſ. 17. huius elegiæ.

E S T *quiddam, quod vos quærere cogat amor.*] τὸ *quiddam* obſcœnè, vt aliquid eleg. 4. ſup. verſ. 2. vbi vide adnotata. *Vos*, veſtrum ſexum. *Entre vous femmes.* vt eleg. 18. lib. 1.

Obijcitur toties à te mihi noſtra libido,
Crede mihi vobis imperat illa magis.

Cogat quærere, quia libido vobis imperat. Sic Virg. *Improbe Amor quid non mortalia pectora cogis?* Et Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 1. *Quibus vt ſeruiant* D *ſuus amor cogit. Quærere*, vide eleg. 21. ſup. verſ. 17.

S E M P E R *in abſentes felicior æſtus amantes.*] felicius & ardentius amantur abſentes, quam præſentes: nam aſſidua præſentia faſtidium parit, deſiderium accendit amorem. ſic Horat. oda 24. lib. 4.

——Virtutem incolumem odimus
Sublatam ex oculis quærimus inuidi.

Idem ſat. 2. lib. 1.

——leporem venator vt alta
In niue ſectatur: poſitum ſic tangere nolit,
Cantat & apponit: meus eſt amor huic ſimilis; nam
Tranſuolat in medio poſita & fugientia captat.

E Et hoc eſt quod Terent. in ἑαυτ.

Non quæris, quod habes, ſed quæris, quod abeſt.

vide Plutarch. in Pompeio. deinde, vt Iuuen.

—— voluptates commendat rarior vſus.

Felicior æſtus, felicius cedit ille calor & amor illi qui abeſt. *Aeſtus* de ardore amoris quia intus æſtuat. vt apud Apul. Apol. 1. Ab æſtibus fretorum ad æſtus amorum transferentur.

E L E V A T *aſſiduos copia longa viros.*] id eſt, leuiores reddit & viliores ipſa facultas potiundi. Catull. epigr. 21.

Hæc tu quamlibet abijce eleuaque.

Sic Ciceroni dictum *Eleuare crimina.* id eſt, leuiora reddere & eludere. T. Liuio libr. 28. Q.

Fabius meas res geſtas in Hiſpania eleuauit. Sueton. A in Tiberio cap. 52. *Eleuare præclarè facta pro ſupervacuis. Copia*, vt eleg. 20. ſup. copia lecti. Aſſiduitas hic faſtidio eſt, vt ſup. eleg. 18.

Aſſiduè multis odium peperere querelæ.

Et Cicero pro Muræna aſſiduitatem oratorum & Iuriſconſultorum ait multum habere faſtidij, ideoque plus Murenæ profuiſſe ad conſulatum quod abfuiſſet, quam Sulpicio quod ſemper adfuiſſet.

AD ELEGIAM XXXIIII.

Ad Lynceum Poëtam. B

CVR *quiſquam faciem dominæ iam credat amico?*
Sic erepta mihi pene puella fuit.] quaſi diceret nulla cauſa eſt, quia hoc ego pacto propemodum amicam perdidi. τὸ *quiſquam* eſt ſtomachantis, vt eleg. 25. ſup. verſ. 23. *Iam*, poſthac amplius. vt Catul.

Nunc iam nulla viro iuranti fœmina credat.

Credat amico, committat, commendet, vt Catull. dixit epigr. 15.

Commendo tibi meos amores.

Ouid. ad hanc rem lib. 1. de art. am. ſub finem: C

Heu facinus! non eſt hoſtis metuendus amanti.
Quos credis fidos, effuge, tutus eris.
Cognatum, fratremque caue, fidumque ſodalem.
Præbebit veros hæc tibi turba metus.

& 3. de arte amandi:

Queſtus eram, memini, metuendos eſſe ſodales,
Non tangit ſolos iſta querela viros.

Exemplum huius rei in Candaule & Gygæ ſodali apud Herod. lib. 1. *Amico.* vet. lib. *Amori.* quod ſe mutaſſe Beroaldus fatetur. ſed & amor, pro, amico & amica. vt apud Tibull.

—— *infelix dum requieſcis amor.*

Faciem dominæ, id eſt, dominam formoſam. dixi D eleg. 19. lib. 1. verſ. 15. Ouid. 1. Met.

Aſtra tenent cæleſte ſolum, formæque Deorum.

EXPERTVS *dico; nemo eſt in amore fidelis.*] Poſtulat ſibi credi, quia iis plerumque creditur, qui experti ſunt, inquit Tull. in Topicis. Sic idem 2. de Orat. *Dicam tibi, Catule, non tam doctus, quam id, quod maius eſt, expertus.* Idem pro Plancio: *Omnia quæ dico de Plancio, dico expertus in nobis.* Virg. 11. Æneid. *Experto credite.* Ouid. eleg. 4. lib. 3. Triſt.

Vſibus edocto ſi quicquam credis amico.

Sic Turpilius Demiurgo apud Nonium in *Modicum. Ego apol docta dico. Nemo eſt in amore fidelis.* E Sic Ariſtoteles apud Laërtium, cum ſæpe de amicorum perfidia quereretur, exclamauit; ὦ φίλοι, οὐδεὶς φίλος. Plaut. in Aulul. *Fidei cenſebam maximam multo fidem eſſe, ea ſublenit os mihi penitiſſimè.* Terent. in Andr. *Fidelem haud ferme mulieri inuenias virum.* Et in ſeipſum cruciante. *Iuppiter vbi nam eſt fides.* Idem in Adelph. *Me miſeram! qui credas iam? aut cui credas?* vbi Donat. *Fides aut in re, aut in perſona.* vnde & Virg. 4. Æneid.

Nuſquam tuta fides. id eſt, neque in re, neque in perſona. vide plura adnot. ad illud Catull. ex Ariadna: *Nulla viro iuranti fœmina credat.*

FORMOSAM *raro non ſibi quiſque petit.*] id eſt, Monſtri ſimile eſt non malle ſibi quemque formoſam quam alteri. hoc eſt quod ait Terent. Andr. *Proximus ſum egomet mihi.* Idem ibid. *Omnes ſibi melius eſſe malle, quam alteri.* Plato 5. de leg. φίλος αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος.

POLLVIT *ille Deus cognatos, ſoluit amicos,*
Et bene-concordes triſtia ad arma vocat.] id eſt, ius cognationis & ſanguinis violat. Aliud eſt quod dixit eleg. 15. lib. 1.

Sanguinis & cari vincula rupit amor.

Polluit, qui inquinat, quia lauare poteſt. Sic eleg. 10. lib. 4.

Furto polluit ille Iouem. Pollutum hoſpitium Virg. 3. Æneid. Cic. pro Sex. Roſc.

Polluere omnia diuina & humana iura. Horat.

Nullis polluitur caſta domus ſtupris.

Sententia eſt ſimilis illi Virg.

Sæuus amor docuit natorum ſanguine matres
Commaculare manus. *Cognati* quaſi ex vno nati & quia commune naſcendi initium habuerint, inquit Vlp. lib. 1. *Vnde cognati.* & l. 4. *de grad.* vbi agnati ſunt quoque cognati, non contra, quia adfines cognati ſunt, non agnati. *Soluit amicos*, dirimit amicitias dixit ad eleg. 4. lib. 1. verſ. 15. *Bene-concordes*, vnanimes. *Concordes* eodem corde & animo. Cic. 1. Tuſc. Sic Afran. apud Nonium in *Sputcam*: *Bene-conuenientes & concordes cum viris. Vocat ad arma*, vt Virg. 7. Æn.

—— *deſuetaque bello*
Agmina in arma vocat ſubito.

Cicero pro C. Rabirio: *Cum ad arma conſules ex Senatuſconſulto vocaſſent.* τὸ *ad arma* formula eſt. Horat. *Ad arma ceſſantes, ad arma concitet.*

HOSPES *in hoſpitium Menelao venit adulter.*] id eſt, Paris vir peregrinus, & iam adulter mente, quia ad rapiendam Helenam domo profectus. *Adulter*, pro Paride, vt contra Virg.

At nunc ille Paris. id eſt, adulter. Horat. od. 9. lib. 4. *Arſit adulteri Crines.* & lib. 3. oda 3.

Nec iam Lacænæ ſplendet adulteræ
Famoſus hoſpes. vide eundem oda 15. l. 1.

meminit ipſe eleg. 3. & 15. ſup.

COLCHIS *& ignotum nonne ſecuta virum.*]

Periphraſis adulteræ. ſic el. 5. lib. 4.

Non te Medeæ delectent probra ſequacis.

Sabin. in ep. Vlyſſis de Clytemneſtra:

Tyndaris has illi latas pro fœdere pœnas
Struxerat, externos ipſa ſecuta viros.

Virg. eclog. 10.

—— *tua cura Lycoris*
Perque niues alium perque horrida caſtra ſecuta eſt.

vnde *Secutuleia mulieres.* Petronius: *Tanquam mulier ſecutuleia, vnius noctis tactu omnia vendidit. Ignotum virum*, Iaſonem, quem nunquam antea viderat: de eo eleg. 24. ſup.

LYNCEV *tune meam potuiſti tangere curam?*] Lynceum hunc, Pontinum vero nomine opinor, de quo eleg. 7. lib. 1. Eſt autem Græcum nomen vt *Panthus* eleg. 21. ſupr. & *Demophoon* eleg. 22. *Tune*, Iraſcentis eſt, vt eleg. 8. lib 1.

Tune igitur demens? Potuiſti, auſus es, & ſuffecit tibi animus ad id ſcelus. vt el. 17. lib. 1.

Et merito quoniam potui fugiſſe puellam.

Tangere curam, amicam meam attrectare. Horat. ſat. 2. lib. 1. *Matronam nullam ego tango.*

Ibid. ——*ſunt qui nolunt tetigiſſe niſi illas*
Quarum ſubſuta talos tegit inſtita veſte.

Catull. *Tanquam te prius irrumatione.* Plaut. Aulul. act. 4. ſc. 6. *Cur id auſus facere, vt id quod non tuum eſſet, tangeres.* Ambiguè de furto & ſtupro. vnde *intacta puella.* *Tangere*, vt rem ſacram, ideo dixit eleg. 7. lib. 1.

Te quoque ſi certo puer hic concuſſerit arcu,
Quod nolim, noſtros euolaſſe Deos.

PERFIDE, *nonne tua tunc cecidere manus?*] mirum, inquit, quin manus tuæ non ceciderint. id eſt, auulſæ à brachiis ſint, vel ipſa brachia ab humeris, vt plectantur membra ipſa, quæ peccarunt, vt ſit hæc pœna ſacrilegij & perfidiæ. vide adnotata ad eleg. 15. lib. 1. verſ. 36. Aliter Virg. 6. Æneid.

Bis patriæ cecidere manus.

QVIN *ſi non conſtans illa & tam certa fuiſſet.*] vide notata ad eleg. 9. lib. 1. verſ. 15.

POSSES *in tanto viuere flagitio?*] non & vita ſimul & hac turpitudine te priuares? ſic *tanta crimina* dixit infra hac eleg. Donat. in Eunuch. *Flagitium more militari res flagitatione, id eſt, increpatione digna.* Iſid. lib. 5. *Flagitium à flagitando corruptelam libidinis.* Nonius: *Flagitium veteres vitium* (dixere) *quod virgini infertur.* Sane flagitati libidinis eſt, vnde *Flagitatus inter cutem* dicitur ſtuprũ paſſus, apud Feſt. In inter cutem. Gell. cap. 17. lib. 1. Vitia flagitiis leuiora ſunt. Apud Plaut. ſæpe, *Facere flagitiũ*, eſt ſtupri. Cic. Catil. 1. *Quæ libido ab oculis, quod facinus à manibus vnquam tuis, quod flagitium à toto corpore abfuit.* Flagitium ſolam turpitudinem etiam citra libidinem ſignificat. Plaut. Pſeud. *Si cecidero, veſtrum erit flagitium pedes.* In Milit. *Flagitium eſt ſi nil mittetur.* & Pœnul. *Hæ fores fecerunt magnum flagitium modo, crepuerunt clare.* vide Cic. ep. 22. l. 9. fam.

TV *mihi vel ferro pectus, vel perde veneno.*] id eſt, vi aut fraude conare me interficere, vt ſicarius aut venenarius. & *pectus*, inquit, *perde*, quia id vtrumque recipere poteſt, & ferrum & venenum.

A *domina tantum te modo tolle mea.*] id eſt, aufer te, remoue te. Terent. Phorm. act. 5. ſc. 3. *Aufer te hinc.* Eſt autem hic tmeſis pro *tantummodo.*

TE *ſocium vitæ, te corporis eſſe licebit,*
Te dominum admitto rebus, amice, meis.] id eſt, participem eſſe te ſinam & animæ meæ & corporis, & fortunarum, ſiue omnia mihi tecum erunt communia bona animi, corporis & fortunæ. τὸ *licebit*, pro, licet. vt eleg. 11. ſupr.

—— *vel ſis ignota licebit.*

Admitto, benignitatis eſt, quia qui admittit & excludere poteſt. Socius autem etiam dominus eſt, vt vulgo loquimur, cum res eſt communis pro indiuiſo. Vlp. l. 1. §. *Domini de Senatuſconſulto Silaniano.* D. cum appellatione ait etiam domini pro parte contineri.

LECTO *te ſolum, lecto te deprecor vno.*] id eſt, precibus auerto ab amicæ amplexu. Chariſ. lib. 4. *Dicitur deprecor inimicum & inimico.* Non. *Deprecor, amolior, depello.* Ennius Erechtheo, *Quibus ſeruitutem mea miſeria deprecor.* Ouid. 1. de Ponto: *Sæpe precor mortẽ, mortem quoq. deprecor idẽ.*

A Cic. 3. de Orat. *Cum ſibi non incolumem fortunam, ſed exſilium & fugam deprecaretur, coactum eſſe vt ſe vita priuaret.* vide Gell. cap. 16. lib. 6.

RIVALEM *poſſum non ego ferre Iouem.*] ſic Ouid. 2. de arte amandi:

Non bene cum ſocijs, regna Venuſque manent.

Iouem dixit καθ' ἐξοχὴν. vt eleg. 13. ſup.

Poſſum inimicitias tunc ego ferre Iouis.

Catull. —— *nec præ me velle tenere Iouem.*

Plaut. Caſina: *Negaui enim me ipſi cõceſſurum Ioui, Si is mecum oraret.* Aliter Plautinus Amphitruo ſc. 1. act. 5. *Pol me haud pœnitet. Scilicet bona dimidium mihi diuidere cum Ioue.* De vxore communi.

B IPSA *meas ſolus (quod nil eſt) æmulor vmbras.*] Æmulus & Zelotypus ſum vmbræ meæ. Prouerbialiter dictum, vt Socrates in Phædone Platonis dixit τὴν αὑτοῦ σκιὰν φοβοῦμαι. & Plutarch. Sympoſ. & Q. Cicero de pet. Conſul. vide Iun. prouerb. 8. cent. 4. Addit, *quod nil eſt*, quia vmbra nihil inanius. vnde Iuuenal. ſat. 10.

Et mota ad lunam trepidabis arundinis vmbram.

& Cic. 8. ad Attic. *O hominem amentem qui ne vmbram quidem τῶν καλῶν viderit.* *Aemulor*, pro ζηλοτυπῶ. quia æmulus etiam riualem ſignificat. Terent. Eunuch. *Iſtum æmulum, quod poteris ab ea pellito.* Cic. 4. Tuſc. *Aemulatio eſt ægritudo, ſi eo*
C *quod ipſe concupieris, alter potiatur, ipſe careas.* Idem docet & in vitio & in laude poni & vitioſam æmulationem eſſe riualitati proximam. Apul. lib. 10. de Pellice. *Aemula tori & ſuccuba.* *Vmbras*, pro vmbram dixit, vt notaui ad eleg. 8. ſup. 19. & *ſolus*, pro licet ſolus. vide notata ad eleg. 21. verſ. 18. ſup.

STVLTVS, *quod ſtulto ſæpe timore tremo.*] terrentur & tremunt etiam fortes, vt ait Ouid. 13. Met. ſed vero & iuſto timore: ſtulti tremunt nulla cauſa, & ſtultum eſt timere quod nocere non poteſt, vt vmbra. vide Horat. ſat. 3. lib. 2.
D dixit *timore tremo*, quia tremimus etiam frigore, & febre. Tremorem in metu eſſe docet Macrob. & adnot. ad eleg. 5. lib. 1.

VNA *tamen cauſa eſt, qua crimina tanta remitto.*] id eſt, vna ratione moueor vt tanto flagitio ignoſcam. Qui decedit de ſuo iure, nec exigit quod exigere poteſt, remittere dicitur. Virg. 7. Æneid. *Erycis tibi terga remitto.* & 12. Æneid.

Do quod vis, & me victuſque volenſque remitto.

Idem lib. 11.

Cedat ius proprium regi, patriæque remittat.

Et alibi ſæpe Varin. Ciceroni 5. fam. *Meum ſupplicium & animaduerſionem tibi remitto.* ſic apud
E Iuriſconſultos remittere iuſiurandum, mercedem, ſponſionem. *Gratiam facere* dicit Sueton. *Cauſa*, pro excuſatio, defenſio, vt ſæpe apud Terent.

ERRABANT *multo quod tua verba mero.*] id eſt, tu ipſe inter loquendum errabas; lingua non conſtabas, ſed hæſitabas. Sic Cic. 13. Philip. *Errare in prænominibus propter ſimilitudinem.* & de Aruſp. reſp. *Si adiolu verbo vel nutu aberraui, ludi non rectè facti.* & 1. de Orat. *Hæſitare lingua*, dixit, & 2. ad Q. fratrem: *Neque lingua, neque mente conſiſtere.* Vt titubare eſt pedum & errare, ſic vtrumq. ad linguam transfertur. Ebrij autem non tantum errant greſſu, ſed & ſermone

& mente. Iuuenal. ſat. 15.

Adde quod & facilis victoria de madidis, &
Blæſis, atque mero titubantibus.

S e d *nunquam vitæ me fallet ruga ſeuera.*] id eſt, frons caperata ſeueritudine mihi nunquam imponet. Ruga, vel indicium ſenectutis, vt eleg. 18. ſup.

Et faceret ſciſſas languida ruga genas.

vel ſeueritatis & morum, vt Cic. poſt reditum in Senatu. *Hic vos rugis ſuperciliíque decepit.* Petron. *Quid me conſtricta ſpectatis fronte Catones.* Eos igitur intelligit, vt Horat. ait,

Qui Curios ſimulant & Bacchanalia viuunt.

O m n e s *iam norunt quam ſit amare bonum.*] id eſt, quam ſuauis ſit fructus amoris omnes ſciunt. Horat. ep. 6.

Si, Mimnermus vti cenſet, ſine amore iociſque
Nil eſt iucundum, viuas in amore iociſque.

Mimnermus ipſe apud Plut. ἀεὶ ἰσθμῷ ἀρετῆς
Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς Ἀφροδίτης.
Τεθναίην ὅτε μοι μηκέτι ταῦτα μέλοι.

Ipſe eleg. 14. & 15. ſupr. Deum ſe dixit quod amore potiretur.

L y n c e v s *ille meus ſeros inſanit amores.*] poteſt eſſe hypallage, pro ſerus inſanit meos amores, vt eleg. 13. ſupr.

O mors cur mihi ſera venis?

vel *Seri amores*, qui ſerò veniunt, eoque ſunt grauiores, vt èleg. 7. lib. 1.

Sæpe venit magno fœnore tardus amor.

Inſanire amores, amicam deperire, & ad inſaniam amare. ἐρωτικὰ νοσεῖ Turneb. cap. 1. lib. 17. aduerſ. ſic Horat. oda 11. Epod. *Inachia furere.* Virg. 12. Æneid. *Hunc oro ſine me furere ante furorem.* Anacreon: *Ἀγε θυμὲ τῷ μέμηνας*
Μανίην μανεὶς ἀείσω.

S o l v m *te noſtros lætor adire Deos.*] τὸ *ſolum* videtur eſſe aduerbium, vt ſignificet vnam ei placuiſſe Cynthiam, & arborem eſſe dignam ſuſpendio: *Adire noſtros Deos*, rogare noſtram amicam. vt eleg 7. lib. 1.

—— nolim noſtros te violaſſe Deos.

Q v i d *tua Socraticis tibi nunc ſapientia libris*
Proderit? aut rerum dicere poſſe vias?] ſic dixit eleg. 9. lib. 1.

Quid tibi nunc miſero prodeſt graue dicere carmen?

Sapientia auguſtiſſimum nomen de quo Afranius apud A. Gell. cap. 8. lib. 13.

Vſus me genuit, mater peperit memoria,
Sophiam vocant me Graij, vos ſapientiam.

Horat. & Lucret. Sapientiam vocant, vt Epicurei. An *nunc-ſapientia*, vt *nunc-domina*, *nunc-dea.* Lucret. quæ nunc appellatur ſapientia. *Socraticis libris.* ſic Horat. in arte Poëtica:

Rem tibi Socraticæ poterunt oſtendere chartæ.

& oda 21. lib. 3.

Non ille quanquam Socraticis madet
Sermonibus. Lucill. apud Nonium in *Charta & Chartus: Vbi nunc Socratici chartæ? Socratici libri*, id eſt, Platonis libri & Xenophontis, aliorumque. nam vt ait Cic. 3. de Orat. *Socratis ingenium variosque ſermones Plato immortalitati commendauit, cum Socrates ipſe nullam litteram reliquiſſet. Aut rerum dicere poſſe vias.* id eſt, rerum cauſas reddere; & rationes adferre. cur & vnde

A quidque fiat. ſiue qua via & ordine progrediatur natura. *Rationem mundi* vocat infra hac elegia. ſic eleg. 5. lib. 3.

Naturæ miſeras auximus arte vias.

id eſt, naturales cauſas mortis. Virg. 2. Georg.

Sunt alij (modi) *quos ipſe via ſibi repperit vſus.*

id eſt, *ratione*, inquit Seruius, vt 4. Æneid.

Inueni Germana viam. Ciceroni ſæpe ars, ratio, via, idem. vt in Topicis: *Iudicandi vias perſecuti ſunt Stoici.* & 2. de Diuin. *Nullas dant vias nobis* (Dij) *ad ſcientiam futurorum.* In peruigilio Veneris; eadem ſignificatio: *Iuſſitque mundum noſſe naſcendi vias.*

B A v t *quid Cretæi tibi proſunt carmina lecta?*] ſunt qui Epimenidem Cretenſem intelligant. Beroaldus reponit *Tyrtæi*, ſed errat. Idem quod de Epimenide exponit non improbatur à Turnebo cap. vlt. lib. 7. aduerſ. quia & is ſcripſit verſibus. ſed tamen ait videri legendum *Lucreti*, quod & ego veriſimile iudico cum Lucretius & de rerum natura ſcripſerit, & amoris remedia quædam tradiderit lib. 4. de eo Cicero ep. 9. lib. 2. ad Q. fratrem. *Lucretij Poëmata non ita ſunt multis luminibus ingenij, multæ tamen artis, tum igitur terebãtur manibus Romanorum.* τὸ *tibi*,

C κατ' ἀπόκοινου. & *tibi lecta.* id eſt, à te. & tibi proſunt.

N i l *iuuat in magno veſter amore ſenex.*] nomen dignitatis ab auctoritate ætatis, *ſenex*, vt pater. ſic Terent. Hecyr. act. 1. ſc. 2. *Senex ſi quæret me modo, iſſe dicito ad portum.* & in Phorm. act. 1. ſc. 2. *Senis noſtri, Daue, fratrem maiorem Chremem Noſtine?* Plaut. Aſin. act. 2. ſc. 4. *Si ſciat noſter ſenex.* Ergo *veſter ſenex*, Epicurus, vt & ait Beroaldus, familiæ & ſectæ veſtræ pater. *Senior Gargetius* dicitur à Statio, à pago Attico. vixit Epicurus annos 72. & de amore ſcripſit. *Laërt.* Beroaldus etiam de Socrate, vel Homero ex-

D ponit qui *Mæonius ſenex* dicitur Ouidio. de quo lib. 1. eleg. 9. dictum ad illud:

Plus in amore valet Mimnermi verſus Homero.

T v *ſatius memorem Muſis imitere Philetam.*] *Memor* μνήμων, pro eo cuius muſæ ipſæ meminere, quem referunt & memorant. Sic *Ira memor* Virg. 1. Æneid. cuius Iuno meminerat. Ouid. lib. 4. Metam.

Exigit indicij memorem Cythereia pœnam.

vt Æſchylus in Agamemnone, μῆνις τεκνόποινος. Horat. oda 17. lib. 3.

—— & nepotum

E *Per memores genus omne faſtos.*

vt ſit memorem Muſis, τῆς ἀοιδῆς μεμνημένον. Scaliger ex vet. lib. *Muſis memorem*, legendum cenſet, *Muſis meliorem*, & haud dubitat quin verum ſit, hoc eſt ἐπιμουσότερον, χαριεστέρον, γλαφυρώτερον; vt mollis carminis palmam Philetæ deferat. hæc ille. De Phileta fab. lib. 10. vbi principem elegiæ facit Callimachum ſecundas autem Philetæ tribuit. Strabo lib. 14. Inter Coos viros illuſtres memorat Hippocratem Medicum, & Philetam Poëtam. Athenæus cap. 23. lib. 9. Philetam vigiliis & macie confectum interiiſſe ait, quam ex quæſtiunculis propoſitis contraxiſſet. Ælian. lib. 9. Inſigni macie fuiſſe ait, ideoque ſuppactum ſolum calceorum

(plumbo Athen. cap. 29. lib. 12.) habuiſſe ferro, ne à vento raperetur. Meminit idem lib. 10. Ipſe el. 1. & 7. lib. 3. Philetam cum Callimacho coniungit, vt hic, & Ouid. 3. de arte amandi:

Sit tibi Callimachi, ſit Coi nota Poetæ Muſa.

Et *non inflati ſomnia Callimachi.*] videtur dicere, ſatius imitere ſomnia Callimachi non inflati, non tumidi & ampullantis, ſed exilis, vt ſomnia quædam Callimachus ſcripſerit in elegiis, vt Propertius eleg. 26. ſup. & eleg. 7. lib. 4. & eleg. 3. lib. 3. Sed Scaliger diſtinguit. & non imitere ſomnia Callimachi inflati: & ſomnia exponit *τὰ αἴτια*, opus Callimachi obſcurum, vnde Martialis dixerit, *Legas atia Callimachi*, de eo qui obſcuris delectabatur. Somnia autem vocat, quia ſcripturus antiquiſſimas hiſtorias, & ab hominum memoria remotiſſimas ſomniauit ſe interueniſſe Muſarum cœtui, & edoctum de iis rebus obſcuriſſimis. idque probat epigrammate Græco. Lynceum igitur dehortatur ab ætiis Callimachi, in quibus inflatus eſt, quæ is imitari ſtudebat, vt oſtendunt, quæ ſequuntur de Acheloo, Mæandro, Archemori funere. hæc ille.

Nam *rurſus licet Aetoli referas Acheloi,*
Fluxerit, vt magno fractus amore liquor.] Scaliger legendum putat *Num*. Num tibi licet, inquit, rurſus referre, quæ retulit olim Callimachus, quaſi dicat minimè. Retineri tamen poteſt, *Nam*, vt ἀπὸ κοινοῦ repetatur, quod ſequitur, quid proſuot. Scaliger τὸ *licet* accipit quaſi verbum. Ego pro quamuis & ſubanditur tamen. *Vt liquor Acheloi.* id eſt, Achelous ipſe liquidus, vtpote fluuius. dixi ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 32. *Aetoli.* Strabo lib. 7. & 8. Acheloum per Acarnaniam & Euenum per Ætoliam fluere ait. Idem lib. 10. ab Acheloo dirimi Acarnaniam & Ætoliam ait, & adductis verſibus Sophoclis è Trachiniis narrat vulgatam fabulam de certamine Herculis & Acheloi ob amorem Deianiræ, & refert ad hiſtoriam. Acheloum ſcilicet fluuium coërcitum ab Hercule aggeribus cum agros inundaſſet, & ſiccata quæ ſtagnaſſent, in gratiam Oenei. Ætolia regio Græciæ Epeiro & Acarnaniæ finitima, dicta ab Ætolo Iouis filio, vt Plin. vel Endymionis filio, vt Stephanus & Euſtathius. De Acheloi & Herculis certamine Ouid. lib. 9. Met. Pauſan. in Laconicis, Apollodor. lib. 2. & Higin. fab. 31. *Fluxerit fractus amore magno.* id eſt, mollior & leuior ierit, ita ſe confeſſus, feſſum & victum. vide adnotat. ad eleg. 1. ſup. verſ. 31. & 31. Alludit ſimul ad fractum cornu Acheloi. & *fractum amore* ambigue: quia & amor eum domuit, & Hercules ipſe amans.

Atque *etiam vt Phrygio fallax Mæandria campo*
Errat, & ipſa ſuas decipit vnda vias.] Ouid. in ep. Deianiræ:

Mæander toties, qui terris errat in iiſdem:
Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas.
Vidit in Herculeo ſuſpenſa monilia collo.

De flexibus Mæandri, qui per Phrygiam labitur Strabo lib. 12. qui etiã ab eo omnes flexus ait Mæandros dictos, & campos quoſdã iuxta

A Cariam & Lydiam, Mæandri campos. vide & Plin. cap. 85. lib. 2. & cap. 29. lib. 5. Auſon. in Monoſyllabis: *Mæandrum flexuſque vagos imitata feror ξ.* Hinc picturæ genus flexuoſum Mæander. Virg. 5. Æneid.

Victori Chlamydem auratam, quam plurima circum
Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit.

Fallax decipit, διᾳ τὸ αὐτό, vt Virg. 6. Æneid.

Fallax deluſit Apollo.

& ipſe eleg. 14. lib. 3.

Errantia lumina fallunt. *Vias ſuas*, id eſt, fallit & fruſtratur curſus ſuos. nam currere cum
B putat in mare Mæander, vnda ipſa recurrit quaſi ad fontem. *Via*, de curſu & alueo fluminis, vt eleg. 21. lib. 3.

Et qua ſeptenas temperat vnda vias.

Qualis *& Adraſti fuerit vocalis Arion,*
Triſtis ad Archemori funera victor equus.]

Apollod. lib. 3. Ἄδραστον δὲ μόνον ἵππος διέσωσεν Ἀρείων, τοῦτον ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Δημήτηρ εἰκασθεῖσα Ἐριννύϊ κατὰ τὴν συνουσίαν. Id eſt, Verum Adraſtum ſolum equus Arion ſeruauit, hunc Ceres in Erinnyis formam conuerſa ex Neptuni concubitu genuit. Hinc explicandus Ouid. 6. Met.

C *Et te flaua comas frugum mitiſſima mater*
Senſit equum, te ſenſit equum crinita colubris
Mater equi volucris. Stat. in Equo Domitiani lib. 1. Sylu.

Hunc & Adraſtæus viſum extimuiſſet Arion.

Idem 6. Thebaid. ab eo verſu:

Ducitur ante omnes rutilæ manifeſtus Arion
Igne iubæ. Hunc equum donu dedit Adraſto Neptunus, vt ſcribit Probus. Seru. in illud 1. Georg. *Fudit equum Tellus. Illum equum*, inquit, *alij Scythium, alij Syronem: Arionem nominatum dicunt.* vide Pauſan. in Arcadicis, vbi de eo plura. Homer. Iliad. 23. in funere Patrocli, Arionis huius meminit, aitque ex Deo genitum.
D *Vocalis* autem dicitur, quia humana voce præditus, vt Tibullo eleg. 5. lib. 2.

Fataque vocales præmonuiſſe boues.

Sic equo Achillis Xantho ſermonem humanum tribuit Homerus Iliad. 19. in extremo, vbi Achilli mortem prædicit. Alio modo *Vocalis Arion* dicitur Ouidio 2. faſt. de Citharœdo, ad quem Beroaldus & hic alluſum à Poëta ait. Narrat lib. 6. Theb. Statius, vt Arion excuſſerit Polynicem rectorem, quem inuitum gerebat, requirens dominum Adraſtum. ideo hic *triſtem* etiam in victoria dixit, cum tamen læros ea reddere ſoleat, vnde Horat. —*horæ*

Momento aut cita mors venit, aut victoria læta.

E Victor, inquam, equus ipſe per ſe ſine rectore, ſed tamen Amphiarao, & ipſius equis data palma: nam, vt ait idem Stat. lib. prænot.

Gloria manſit equo (Arioni) *ceſſit victoria vati.*

(Amphiarao) Apollod. contra lib. 3. in iis ludis Adraſtum equo viciſſe ſcribit. *Ad funera Archemori.* id eſt, in ludis funeribus. *Ad*, apud, in. vt eleg. 28. *Ad infernos lacus.* Lycurgus Rex Nemeæ ſuſtulit filium ex Eurydice vxore Opheltem. eius nutrix erat Hypſipyle, quæ cum fontem monſtratum Adraſto & ſociis iiſſet, puerum in apio depoſuit, ne terram tangeret, quod oraculo prohibebatur. Interea draco fontis

cuſtos puerum deuorauit. Adraſtus & ſocij A dracone interfecto puerum Archemorum vocarunt & ei ludos funebres inſtituerunt. hæc Nemeorum origo Apollod. lib. 3. Stat. lib. 6. Pindarus Nemeis. Higin. fab. 74. & 273. qui Lycum, non Lycurgum vocat patrem Archemori.

Non *Amphiareæ proſunt tibi fata quadrigæ*, &c.] corrigit Scaliger:

Non non Amphiaraææ tibi fata quadrigæ
Proſunt, aut Capanei grata ruina Ioui.

Fabulam Amphiarai expoſuimus ad el. 16. ſup. verſ. 29. *Fata quadrigæ*, fatales equi, & deuoti Diis Manibus cum ipſo domino. vt el. 13. ſup. B

Longæua fata ſenectæ.

Amphiaraææ dictum vt eleg. 1. ſupr. *Ptolemææ.* quadrigas autem non tribuit Amphiarao. Stat. lib. 2. Sed bigas, ipſoſque equos vocat Æſcheton & Cygnum. Quadriga numero ſingulari, vt eleg. 7. lib. 3.

Sunt quibus Eleæ concurrit palma quadrigæ.

Licet Chariſ. lib. 1. Bigas & quadrigas tantum numero multitudinis agnoſcat. vt nec Varro lib. 9. de ling. Lat. Gell. cap. 9. lib. 19. in fine: *Quod vnum, inquit, rariſſimum videbatur, inuenimus quadrigam numero ſingulari apud M. Varronem in li-* C *bro Satyrarum*, &c. Sed & Plinius ſæpe vtitur *quadriga.* & Iuriſconſulti de ædilitio edicto, *Triga & quadriga.* Seruius in 7. Æneid. ad illud:

——*læuaque ancile gerebant.*

Quadriga, inquit, *fictilis fuit inter ſeptem fata vrbis Romæ.* De equis Amphiarai vna cum Domino abſorptis hiatu terræ. Stat. lib. 7. ſub finem.

Avt *Capanei grata ruina Ioui.*] Craſis *Capanei*, vt eleg. 31. ſup. *Perſei.* Capanei fabulam attigimus eleg. 15. lib. 1.

Coniugis Euadne miſeros elata per ignes
Occidit. Capaneus Hipponoi filius, vnus è ſeptem ducibus ad Thebas. Apollod. D lib. 3. Καπανεὺς ἁρπάσας κλίμακα ἐπὶ τὰ τείχη ἀνῄει· καὶ Ζεὺς αὐτὸν κεραυνοῖ. Legend. Euripid. in Phœniſſis, & Stat. 10. Thebaid. in extremo: ait *ruinam gratam Ioui*, quia Deos, ipſumque adeo Iouem laceſſebat Capaneus, vt ait Statius:

Nunc age, nunc totis in me connitere flammis
Iuppiter, &c. Higin. fab. 68. quod contra Iouis voluntatem ſe capturum Thebas diceret, fulmine percuſſum ait. Veget. cap. 21. lib. 4. *Qui ſcalis nituntur* (in oppugnatione) *frequenter periculum ſuſtinent, exemplo Capanei, à quo primum hæc ſcalarum oppugnatio perhibetur inuenta: qui tanta vi occiſus eſt à Thebanis, vt extinctus fulmine* E *diceretur.* vnde Ouid. eleg. 4. lib. 5. Triſt.

Illo nec melius cecidi, quem magna locutum
Reppulit à Thebis Iuppiter igne ſuo.

vide Iunium prou. 28. cent. 8. è Philoſtrato.

Desine *& Aeſchyleo componere verba cothurno.*] id eſt, ſtylo tragico ſcribere. Æſchylus enim Poëta Tragicus ſatis notus, cum & eius aliquot extent tragœdiæ: & fatum memorabile fuerit: vitandam enim ſibi ruinam cum accepiſſet & ſub dio ageret, immiſſa ab aquila in caluum caput teſtudine obrutus eſt. Plin. lib. 10. Horat. in arte Poëtica:

Poſt hunc (Theſpin) *perſonæ, pallæq. repertor honeſtæ*
Aeſchylus, & modicis inſtrauit pulpita tignis
Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno.

Quæ verba poſtrema reſpondent illis; *Componere verba cothurno. Aeſchyleo cothurno* dictum vt à Virgilio: *Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.* Cothurnum Suidas ἀμφιδέξιον, id eſt, vtrique pedi aptum & viris ac mulieribus communem, & περιάγρον fuiſſe ſcribit. vnde prouerbium εὐμεταβολώτερος κοθόρνου. & κόθορνος dictus Theramenes Rhetor. erat & venatorum calceamentum. *Componere verba cothurno*, an verſum ſcribere grandiloquum & tragico ſtylo, vt contra eleg. 7. lib. 1.

Mollem componere verſum.

Nam & in ſoluta & in vincta oratione verba componuntur & ordine coniunguntur, vt ſit compoſitio, verborum ipſa collatio, pars elocutionis. vel *componere*, facere & nouare verba. Cicero 3. de Orat. *Verba aut propria aut tranſlata, aut nouata & facta.* & addit paulo poſt. *Nouantur & efficiuntur verba, quæ gignuntur ac fiunt, vel coniungendis verbis, & componendis, vt expectorat & verſutiloquus.* & ita verba componunt. Tragici, ſiue λογοδαίδαλοι & verborum opifices ſunt. Inde τραγῳδεῖν. & Plauto *Paratragœdiarum.* Horat.

An tragica deſæuit & ampullatur in arte.

vide Iunium prou. 53. cent. 4.

Desine, *& ad molles membra reſolue toros.*] an membris reſolutis & victis iace in mollibus toris? *Reſoluunt membra*, qui reclinant ea dormituri. Virg. 6. Æneid.

——*atque immanſa terga reſoluit*
Fuſus humi. Nam ſomno ſoluuntur membra, vt & morte. Virg.

Quæ luctantem animam, nexoſque reſolueret artus.

& 12. Æneid.

——*illi ſoluuntur frigore* (leti) *membra.*

Petron. Arbiter: *Premebat illa reſoluta marmoreis ceruicibus aureum torum.* An quia ſoluuntur ac franguntur membra militia Veneris? Virgil.

Nec corpora ſegnes In venerem ſoluunt. Ouid.
Odi concubitus qui non vtrimque reſoluunt.

Ad molles toros, in mollibus lectis. *Ad* pro in, vt paulo ante *Ad Archemori funera* dixit. vet. lib. *Choros*, inquit Scaliger, ergo membra reſolue. id eſt, ſubige, & habilia redde ad choros molles, quia duo chorearum Poëticarum genera, vt adnotatum ad eleg. 10. ſup. verſ. 1. Sic Colum. vſus hoc verbo. cap. 2. lib. 2. *Melius reſoluta humo, quam denſa prouenit.* & Virg. 1. Georg. *Zephyro putris ſe gleba reſoluit.* Poteſt & exponi *reſolue membra ad choros*, choreas ducendo laſſa, vt eleg. 3. lib. 1. Aſſiduis Edonis feſſa choreis.

Incipe *iam anguſto verſus includere torno.*] ſimili allegoria eleg. 1. lib. 3. dixit:

Exactus tenui pumice verſus eat.

Ex anguſto torno, anguſti verſus intelliguntur, vt el. 1. ſupr. *Anguſto pectore Callimachus.* id eſt, tenui ſpiritu. Eadem tranſlatione dicitur ab Horat. in arte Poëtica:

Et male tornatos incudi reddere verſus.

Cicero de vniuerſo: *Idque ita tornauit vt nihil poſſit effici rotundius.* Lucan. ad Piſon.

——*hinc exornata figuris*

Aduolat

Aduolat excuſſo velox ſententia torno.

Τόρνος ἢ τορνευτήριον, fabrile inſtrumentum, quo lignum, vel ebur rotundatur, & politur. hinc τορνεύειν quod Latinè tornare. Virg. eclog. 5.

Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis.

Apuleius de mundo: *Vt in tornando artifex ſolet materiam forcipe comprehenſam reciproco volumine rotundare. Includere.* Scaliger negat rectè dici verſum includi torno, & in vet. lib. legi ait *Componere.* ego contra id quod tornatur aio intra tornum rectè dici, & torno rotundari. ſic Cic. 3. de Orat. *Includere verba verſu.*

I N Q V E *tuos ignes, dure Poëta, veni.*] id eſt, incipe vri, & cantare quod vreris. ſic propriè Catul. *At vos interea venite in ignem*

Annales Voluſi. Stat. 12. Theb.

—— *aut ſanos media veniemus in ignes.*

Tralatitiè, vt hic, Terent. Eunuch. *Accede ad ignem hunc, & incaleſces plus ſatis. Tuos ignes;* amores. vt eleg. 6. lib. 1. dictum ad illud:

Totis argutat noctibus ignes.

Dure Poëta, qui res aſperas & difficiles verſibus mandas. ſic Stat. 5. Syluar. in Epicedio ad patrem: *Tenderet & torno pietas æquare Maroni.* vide ad el. 1. ſup. verſ. 41.

T V *non Antimacho, non tutior ibis Homero.*] id eſt: Non Antimachus & Homerus te tuebuntur & defendent ab Amoris telis. *Ibis,* vel prodibis in publicum, vel eris, vt venire pro eſſe. Sic eleg. 1. ſup.

Gaudet laudatis ire ſuperba comis.

τῷ *Antimacho,* ſeptimo caſu. De eo Poëta vide iudicium Fabij cap. 1. lib. 10. Plutarch. In Lyſandro. Cicero in Bruto: *Hic,* inquit, *cum magnum illud* (Thebaidos) *volumen ſuum conuocatis auditoribus legeret, & ab omnibus deſereretur: Legam,* inquit, *nihilominus: Nam Plato vnus mihi erit inſtar omnium.* Aliquot eius verſus profert Pauſanias in Arcadicis. Suidas eum ait 24. volumina perſcripſiſſe antequam 7. duces Thebas perduceret. Catull. de eodem:

At populus tumido gaudeat Antimacho.

D E S P I C I T *& magnos recta puella Deos.*] quia recta & pulchra ideo ſuperba, vt eleg. 28.

Semper formoſa non noſtis parcere verbis.

Magni Dij tribus modis dicuntur; vno cum omnes Dij hoc ornantur epitheto: Catull.

Dij magni horribilem & ſacrum libellum.

Ouid. eleg. 6. lib. 3. Amor.

Credo etiam magnos quo ſum tam turpiter vſus

Muneris oblati pænituiſſe Deos.

Altero modo cum Dij maiorum gentium intelliguntur, vt illi duodecim Ennianis duobus verſiculis incluſi, de quibus Virg.

Penatibus & magnis Dijs.

Tertio cum diui potes ſignificātur: *duuani Suoi,* Varro 4. de ling. Lat. Ibidem: *Ops & Saturnus, id eſt cœlum & terra, Dij magni.*

S E D *non ante grauis taurus ſuccumbit aratro*

Cornua, quam validis hæſerit in laqueis.] ſimilis comparatio eſt eleg. 3. ſup. verſ. 47. & eleg. 5. lib. 1. verſ. 12. *Taurus grauis,* an vaſtæ molis & ponderis? vt Horat. dixit:

—— *nec tauri ruentis*

In venerem tolerare pondus.

A An grauis, acer, fortis? vt Virg. 10. Æneid. *Ie grauis Auletes, id eſt, fortis,* inquit Seruius; *vt ferre enſe grauem Tymbraus Oſirin:* & Virgilio *Fortes tauri.* Sanè Graues boues vocantur Varroni cap. 20. lib. 1. de re ruſt. An legendum *graui aratro,* vt Horat. in arte Poëtica:

—— *& graue ſentit aratrum.*

& Virg. 1. Georg.

—— *graue robur aratri?*

Succumbit cornua aratro. id eſt, cornua & ceruicem ſubmittit iugo ad aratrum ducendum: verbo neutro vim agendi tribuit vt ſup. el. 22.

Iuppiter Alcmenæ geminas requieuerat Arctos.

B *Quam validis hæſerit in laqueis.* id eſt, firmiſſimis vinclis captus & irretitus ſit, vt aſſueſcat ferre iugum. Tangit domituram boum, de qua Varro cap. 20. lib. 1. Virg. 3. Georg. Vbi non validis laqueis, ſed tenuibus & vimineis circulis vult domari. Sed illic agit de adhuc vitulis, non iam grauibus tauris. Ab illis laqueis tranſtulit Cicero hoc idem pro Milone: *Cum illam belluam iudicij laqueos declinantem, iam irretitam teneret. Hæſiſti,* hic propriè, tranſlatè ſupra eleg. 3. ſumitur. vbi vide adnotata.

C N E C *tu tam duros per te patieris amores.*] id eſt; tam graue ſeruitium & iugum tua ſponte non feres. Duri amores, vt eleg. 3. lib. 1.

Hac Amor, hac Liber, durus vterque Deus.

T R V X *tamen à nobis ante domandus eris.*] ſubauditur, Licet. Licet trux, tamen domandus erit, vt eleg. prox. ſup. 39.

Largius effuſo madeat tibi menſa falerno,

Spumet & aurato mollius in calice:

Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter, &c.

vel tamen; pro, ſed, vt eleg. 17. lib. 3.

Non tamen immerito Minos ſedet arbiter Orci.

Quod eleg. 6. ſupr. *Sed non immerito,* dixit: *Trux,*

D ferus vultu, vnde dixit ſupra:

Sed nunquam vitæ falles me ruga ſeuera.

Donat. in Adelph. act. 5. ſc. 3. *Ego ille agreſtis, ſæuus, triſtis, truculentus: Sæuus factus,* inquit, *triſtis animo, truculentus vultu: vel triſtis, qui dolet: truculentus & ſæuus, qui terret.* Sic Horat.

Vultus in vnum me truce.

Trux fortaſſe ab atrox detrita litera.

H A R V M *nulla ſolet rationem quærere mundi.*] verbum philoſophorum *Quærere,* vt Græcè ζητεῖν, & ζητητὴς ἢ ζητήματα. vnde *Venator naturæ Phyſicus.* Cic. 1. de Nat. Deor. *Rationem mundi,*

E dixit *vias rerum.* ſup. hac el. verſ. 28. per mundum vel τὸ πᾶν, vel τὸν οὐρανὸν intelligit.

N E C *cur fraternis luna laboret equis.*] laborare dicitur luna cum deficit. Virg. 2. Georg.

Defectus ſolis varios, lunæque labores. Iuuenal.

Vna laboranti poterit ſuccurrere lunæ.

Plin. cap. 13. lib. 2. de defectibus, vmbra terræ lunam hebetari ait. Cic. 2. de Nat. Deor. *Luna incidens in vmbram terræ, cum eſt è regione ſolis, repente deficit.* Idem lib. 2. de Diuin. *Luna quando è regione ſolis facta incurrit in vmbram terræ, neceſſe eſt eam obſcurari.* vide Plutarch. in Nicia, in Dione, & in Paulo Æmylio. *Fraternis equis.* id eſt, ob equos fraternos, hoc eſt, currum ſolis, & lumen quod tunc non accipit terra

interuentu, nam vt ait Virg.

Et ſolis radijs obnoxia ſurgere luna.

De ſolis equis eleg. 15. ſup. verſ. 32.

N e c *ſi poſt Stygias aliquid reſtauerit vndas.*] id eſt; An poſt mortem aliquid è nobis ſuperfuerit, ac non vna cum corpore ſenſus omnis extinctus ſit. *vnde ſtygia*, pro morte, vt el. 9. ſupr.

Cum capite hoc ſtygia iam peteremur aqua.

Reſtauerit, obſoletum præteritum. ſic apud Perſ. ſat. 5. *Vetauit.* apud Cic. ep. 8. lib. 1. fam. *Otium ij, qui potiuntur rerum, præſtaturi videntur.* & D. Brutus ep. 9. lib. 11. fam. *Vtrumque me præſtaturum ſpero*/& alibi ſæpe. Altera lectio:

Nec ſi poſt ſtygias aliquid reſtabit ad vndas. id eſt, an poſt mortem vmbra ad ſtygios lacus errabit, qua de re Virg. 6. Æneid. *Ad*, pro apud dixi alibi. *ſi aliquid*, vt Ouid. in Epicedio Tibulli:

Si tamen è nobis aliquid niſi nomen & vmbra
Reſtat. & el. vlt. lib. 4. Triſt.

Si tamen extinctis aliquid niſi nomina reſtant.

Ipſe eleg. 7. lib. 4. *Sunt aliquid Manes*: & eleg. 10. lib. 3. de cinere & oſſibus:

Neue aliquid de te flendum referatur in vrna.

De hac ſententia Epicuri Lucret. lib. 3.

N e c *ſi conſultò fulmina miſſa tonent.*] ſic ferè Seneca dixit in Hercule Oetæo: *Aut quale mundo fulmen emiſſum tonat.* *Conſultò*, adhibito conſilio ac ratione. Sic Cicero lib. 1. de legib. *Tantam rerum vbertatem natura largita eſt, vt ea quæ gignuntur donata conſultò, non fortuitò nata videantur.* Eadem mente ipſe dixit eleg. 16. ſup. verſ. 52.

Nec ſi de nihilo fulminis ira cadit.

Temerè autem iſta fieri, & bruta eſſe fulmina quidam putabant, vt Iarbas apud Virg. 4. Æn. dixit: *Fulmina tonent*, quia tonitru & ſonus fulmen ſequitur. vnde, inquit Seruius, fulmen pro tonitru 12. Æneid.

Nec fulmine tanti Diſſultent crepitus. Idem in illud 2. Æneid. *Fulminis afflarit ventus*: ponit tria fulminum genera, quod afflat, quod incendit, quod findit. & in illud 7. Æneid.

Hic pater omnipotens ter cælo clarus ab alto
Intonuit, radijſque ardentem lucis & auro,
Ipſe manu quatiens, oſtendit ab æthere nubem.

Alij, inquit, fulmen nubem ardentem dicunt, vt Lucanus: —*atque ardens aëre ſolo*, quos hoc loco ſecutus eſt: alij aëris ſciſſione ardentem rimam, quos alibi ſequitur dicens:

Ignea rima micans percurrit lumine nimbos.

Feſt. *Fulmen à fluore flammæ.* Varro 4. de ling. Lat. *Fulmen & fulgur à fulgore.* Nonius, fulmen eſt telum ipſum quod iacitur: fulgur ignis qui coruſcat fulmine. De fulminis vi ac natura leg. Lucret. l. 6. Cui *igneus vortex* dicitur, Plin. cap. 51. & ſeq. lib. 2. & cap. 1. lib. 31. *Aquæ cælum quoque ſibi vindicant, ac nubium obtentu vitalem ſpiritum ſtrangulant, quæ cauſſa fulmina elidit ipſo ſecum diſcordante mundo.* Cicero 2. de Diuin. diſſerit ex ſententia Stoicorum quomodo fulgura & tonitrua exiſtant. & Virgil. 8. Æneid. cauſſas fulminum enumerat:

Tres imbris torti radios, tres nubis aquoſæ
Addiderant, rutili tres ignis, & alitis Auſtri.
Fulgores nunc terrificos, ſonitumque metumque
Miſcebant operi. vide imprimis Senecam

A lib. 2. Nat. quæſt. cap. 12. & ſeq. qui docet tria eſſe. ſulgurationes (ignis latè explicati:) fulmina (ignis coacti & cum impetu emiſſi:) & tonitrua (ſoni è colliſione nubium expreſſi) & Plutarch. ſympoſ. quæſt. 2.

A s p i c e *me cui parua domi fortuna relicta eſt*
Nullus & antiquo Marte triumphus aui.] duo ſignificat neque ſe diuitem admodum, neque nobilem, vt eleg. 24. ſup.

Certus eras eheu, quamuis nec ſanguine auito
Nobilis, & quamuis non ita diues eras.

vnde *tenues lares* vocat eleg. 1. lib. 4. & eleg.
B 6. libr. 1.

Me ſine quem voluit ſemper fortuna iacere.

Pro fortunæ. An *Fortuna domi* coniunctim, vt domi nomen ſit. Virg. 4. Georg.

At genus immortale manet, multoſque per annos
Stat fortuna domus, & aui numerantur auorum.

Domi, pro domus vt Terent. Eunuch. *Domique focique fac memineris.* & Cæcilius, inquit Donatus, *Decora domi.* Notat Chariſ. lib. 1. Cum dicitur domi meæ, domi tuæ nomen eſſe non aduerbium. *Triumphus aui.* ſic *Patrius triumphus* el. 7. ſup. verſ. 13. & *auita trophæa.* *Antiquo Mar-*
C *te*, vel nobili & celebri, vt el. 1. ſup. verſ. 29.

— *antiqua gentis Etruſcæ.*

vel olim geſto bello, vt eleg. 31.

Et poſt antiquas Deucalionis aquas.

ſic Virg. 1. Æneid.

— *veterisque memor Saturnia belli.*

V t *regnem mixtas inter conuiua puellas.*

Hoc ego quo tibi nunc eleuor ingenio.] Plautinus ſermo, aſpice me, vt regnem. ſic Pſeud. ſc. 2. act. 5. *Nonne vides me, vt madide madeam?* & Aulul. ſc. 1. act. 1. *Me me obſeruare poſſis quid rerum geram.* & Curcul. ſc. 2. act. 1. *Me curato ne ſitiam.* Addit, *ego*, vt alterum vacet. Sic Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 5. *Hoc ego nunquam ratus ſum fore me vt*
D *tibi fierem ſupplex.* & in Aſin. ſc. 1. act. 1. *Ego me id facere ſtudeo.* & in Milite ſc. 6. act. 2. *Si ego me ſciente paterer fieri vicino iniuriam.* *Mixtas puellas*, viris ſcilicet vt Horat. oda 11. lib. 4.

Huc & illuc Curſitant mixtæ pueris puellæ.

vel eſt hypallage, pro ego mixtus inter puellas regnem. quid hic *regnare* dictum ad eleg. 16. ſupra verſ. 28.

Hoc, quo tibi eleuor, ingenio.

Pro à te, vt eleg. 33. ſupr.

Cur tibi tam longa Roma petita via eſt?

Eleuari, vt eleg. ſupr.

Eleuat aſſiduos copia longa viros.

Ingenium autem ſibi ſæpe tribuit vt el. 7. lib. 1.
E verſ. 21. el. 24. ſup. verſ. 25. & el. 1. lib. 4. verſ. 66.

M e *iuuet æternis poſitum languere corollis.*] Lipſ. cap. 10. lib. 2. Antiq. *Heſternis*, hic legit ex vet. lib. vt Ouid. eleg. 6. lib. 3. Amor.

Noſtra tamen iacuere velut præmortua membra;
Turpiter heſterna languidiora roſa.

Sententia erit, in roſa & inter flores lentum iacere & heſterno venas inflatum Baccho, hoc ego vitæ genus amplector. Si *æternis* retinemus erit nomen pro aduerbio æternum. ſic eleg. 5. lib. 3. dixit:

Me iuuat & multo mentem vincire Lyæo
Et caput in verna ſemper habere roſa.

Ineptè quidam legit:

Me iuuet æternum poſitis languere corollis.

Poſitum, eodem ſenſu dixit, quo el. 8. ſup. verſ. 5.

Poſſum ego in alterius poſitam ſpectare lacerto.

Languere, fractum eſſe vigiliis, vino, & Venere ſignificat; vt adnot. ad eleg. 22. ſupra verſ. 27.

QVEM *tetigit iactu certus ad oſſa Deus.*] id eſt, Amor cuius certa manus eſt ac ſagitta, vt adnot. ad eleg. 7. lib. 1. verſ. 15. *Tetigit ad oſſa*; *puppugit*, pro, vulnerauit vſque ad oſſa, imo & intra medullas. ſic eleg. 9. lib. 1.

Necdum etiam palles, vero nec tangeris igni.

vbi vide adnot. *ad* pro *aduſque*, vt eleg. 7. ſup.

Gloria ad hybernos lata Boriſthenidas.

ACTIA *Virgilium cuſtodis littora Phœbi,*
Cæſaris & fortes dicere poſſe rates.] ſubaudi, iuuet. Virgilium, inquit, iuuet canere, &c. *τὸ poſſe* abundat, vt ſupra:

—— aut rerum dicere poſſe vias.

Actia littora. De his vide eleg. 6. lib. 4. Bene autem littora, vt exercitus duos ſignificet, alterum in mari, alterum in continenti, de quibus Plutarch. in Antonio. ſic Virg. 5. Æneid.

Actiaque Iliacis celebramus littora ludis.

Nam & terra & mari ludicra facta ſunt. *Cuſtodis Phœbi*, conſeruatoris rei Romanæ. & alludit ad Auguſtum, qui ſub nomine Phœbi ſæpe latuit. Itaque Phœbus ipſe eleg. 6. lib. 4. ad Auguſtum:

Mox, ait, ô longa mundi ſeruator ab Alba
Auguſte, &c. Sic Horat.

Cuſtode rerum Cæſare, &c. Item:

Diuis orte bonis optime Romule
Cuſtoſque gentis. & Ennius de Romulo:

Qualem te patriæ cuſtodem Dij genuerunt.

Sed & *alter Romulus* dictus Auguſtus. Aut *cuſtos*, ἀπότροπος, vt Horat. *Cuſtos furum atque auium.* id eſt, qui defendit, atque arcet. Et *fortes rates.* Aut metonymicῶς milites claſſiarios intelligit, & νῆας αὐτάνδρους, quas Cæſar *Naues cum viris ipſis* vocat, vt eleg. 22. ſup. dixit:

Bella Mycenæa non timuere rates.

Aut epitheton rei animatæ, rei mutæ tribuit. Sic eleg. 17. lib. 1. *Manſuetis littoribus*, dixit.

QVI *nunc Aenea Troiam ſuſcitat arma.*] id eſt, Æneam ipſum tanquam ſopitum & ſepultum reducit & reuocat in lucem. ſic Virg.

—— ſopitos ſuſcitat ignes. & 2. Æneid.
—— Deos in Dardana ſuſcitat arma.

Altera lectio perplacet:

Qui nunc Aeneam, Troianaque ſuſcitat arma.

Nam reſpondet initio Æneidos:

Arma virumque cano. Quod fuiſſe principium Æneidis hoc Ouidij oſtendit:

Et tamen ille tua felix Aeneidos auctor
Intulit in Tyrios arma virumque toros.

IACTAQVE *Lauinis mœnia littoribus.*] id eſt, conditam vrbem ab ipſis fundamentis, quæ iaci dicuntur. Virg. 5. Æneid.

Quid prohibet muros iacere & dare ciuibus vrbem.

Reſpexit autem ad hæc verba Virgilij: *Lauinaq. venit Littora.* Sic enim legendum eſſe patet ex hoc loco. *Littoribus* dixit, quamuis, vt ait Seruius, Laurolauinium conditum ſit octauo
A milliari à mari. nam littus quidquid mari vicinum. vt Virg. 4. Æneid.

—— cui littus arandum. Liuius lib. 1. non longe ab initio: *Oppidum condunt: Aeneas à nomine vxoris Lauinium vocat.* Strabo lib. 5. Lauinium collocat inter Oſtiam & Antium. Plin. cap. 5. lib. 3. Lauinios populos commemorat. Virg. 12. Æneid. *—— mœnia Teucri*
Conſtituent, vrbique dabit Lauinia nomen.

CEDITE *Romani ſcriptores, cedite Graij.*] id eſt, Virgilio herbam porrigite. vt eleg. 2. ſup.

Cedite iam diuæ, &c.

NESCIO *quid maius naſcitur Iliade.*] vide ad-
B notata ad eleg. 1. ſup. verſ. 16. & 14. *Naſcitur*,
inquit, quia Natalis quidam librorum, & *Victurus Genium debet habere liber.*

TV *canis vmbroſi ſubter ſpineta Galeſi*
Thyrſin, & attritis Daphnin arundinibus.] Spineta quidem loca ſunt ſpinis conſita, vt apud Virg. eclog. 2.

Nunc virides etiam occultant ſpineta lacertos.

Sed *ſubter ſpineta* cani non poteſt, imo citius inter ſpineta quis doleat, quam canat. niſi à ſpinu deductum vocabulum. quæ fert agreſtia
pruna. Sed eſt error operarum. nam omnes
libri habent *pineta*, id eſt, loca in quibus fre-
C quentes pinus, vt has ſignificet Virgilius ecl. 1.

—— ipſa te Tityre pinus;
Ipſi te fontes, ipſa hæc arbuſta vocarunt.

Ouid. 15. Metam.

Qualia ſuccinctis, vbi trux inſibilat Eurus;
Murmura pinetis fiunt. τὸ *Subter* idem quod Sub. Gell. cap. 15. lib. 10. *Subter arborem operire aliquid.* Cic. 3. Tuſc. *Plato cupiditatem ſubter præcordia locauit.* Virg. 2. Æneid. cum ſexto caſu iunxit: *—— cum tamen omnes*
Ferre libet denſa ſubter teſtudine caſus.

Vmbroſi Galeſi, per lucum ſuum, & vmbroſam
D ſyluam labentis. vt:

Vmbroſa flumina ſylua. vnde Virg. 4. Georg.

Qua niger humectat flauentia culta Galeſus.

vbi Turneb. tamen putat nigrũ dici, quia aqua profunda nigrum colorem ducit. Sic dicitur Homero πηγὴ μελάνυδρος. Seruius Calabriæ fluuium, ait, fluentem per regionem Tarentinam, in qua Virgilius ſe otium duxiſſe oſtendit 4. Georg. cum ait:

Namq. ſub Oebaliæ memini me turribus altis, &c.

Polyb. lib. 8. eum fluuium etiam Eurotam vocari ait, & T. Liuius lib. 25. ab vrbe 5. millia
abeſſe ſcribit, vbi loquitur de Tarentinæ arcis
E obſidione ab Annibale. *Canis Thyrſin & Daph-*
nin. De his Virg. ecl. 7. & ecl. 5. Eſt Daphnidis apotheoſis. vtriuſq. nomen exſtat apud Theocritum. *Attritis arundinibus*, an fiſtula attrita & comminuta præ ira paſtoris Daphnin lugentis? vt apud Ouid. in Epicedio Tibulli:

Ecce puer Veneris fert euerſamque pharetram
Et fractos arcus & ſine luce facem.

An attrita, vſu canendi, vt Virg. eclog. 2. per hypallagen:

Nec te pœniteat calamo triuiſſe labellum.

Ouid. 2. Met. dixit: *Attritas verſabat riuus arenas.* id eſt, politas. Virg. 1. Georg.

—— ſulco attritus ſplendeſcere vomer.

Arundines pro fiſtula, quæ ſeptem arundinibus conſtabat. Tibull.

Fiſtula cui ſemper decreſcit arundinis ordo, &c.

vide Ouid. in fabula Panos & Syringos.

V T Q V E *decem poſſunt corrumpere mala puellam.*] tangit hos Virgilij verſus ex eclog. 3.

Quod potui puero ſylueſtri ex arbore lecta
Aurea mala decem miſi, cras altera mittam.

Per *mala* quid intelligatur dixi ad eleg. 32. ſup. verſ. 39. *Poſſunt corrumpere*, reddere impudicam, vt eleg. 8. lib. 1.

Nam me non vllæ poterunt corrumpere tedæ.

M I S S V S *& impreſſis hœdus ab vberibus.*] Virgilianus paſtor & hœdos mittit:

Hos illi (quod nec bene vortat) mittimus hœdos.

Hœdi amoribus dicati propter laſciuiam. vnde illud Ouidij:

——tenero laſciuior hœdo. At Virgilius non hœdum, ſed capreolos duos dixit ecl. 2.

Præterea duo nec tuta mihi valle reperti
Capreoli, ſparſis etiam nunc pellibus albo.

Hœdi miſſi mentio apud Theocritum nulla eſt Id. 3. in quo animus Propertij: Sed Cyclops ait ſe vndecim ceruas, & quatuor vrſorum catulos alere Galateæ. *Ab impreſſis vberibus*, id eſt, cuius mater capella non mulgetur vt fœtus pinguior ſit. Impreſſa vbera, non preſſa, *ὑπομαστα*. participium eſt ſine verbo. nam imprimo aliud ſignificat. *Subrumos* autem huiuſmodi hœdos vocabant. Feſtus: *Subrimari dicuntur hœdi, cum ad mammam, quæ rumis dicitur, admouentur.* Sed Varroni lib. 2. de re ruſt. Subrumi ſunt qui ſupponuntur alterius mammæ, cum mater ſatis lactis non habet. cum ait *Ab vberibus miſſus*, lactentem ſignificat, vt apud Virg. 6. Æn.

—— ab vbere raptos
Abſtulit atra dies. & 5. Æneid.
Creſſa genus Pholoë, geminique ſub vbere nati.

F E L I X *qui viles pomis mercaris amores.*] vide adnot. ad eleg. 16. ſup. verſ. 15. *Mercaris amores viles*, amicam tibi comparas non abiectam & contemnendam, ſed parabilem & facilem, vt Horatius ait *Namque parabilem amo venerem facilemque.* *Mercaris*, id eſt, Mercari conaris, vt qui licetur: nam ſequitur, *Ingrata canat.* ſic eleg. 3. ſup. *Cognatus Iphicli ſurripuiſſe boues.* *Pomis*, antea *mala* vocat. nam omnia mala poma ſunt, non contra. Poma ſunt omnia, quæ eſculenta ſunt, ſed mala ea quæ foris tantum habent, quod eſculentum eſt. vide Macrob. cap. 14. lib. 3. Saturn. inde iocus A. Caſcellij Iuriſconſulti apud Macrob. lib. 2. Sat. cap. 12. Lapidatus à populo Vatinius cum gladiatorium munus ederet, obtinuerat vt ædiles edicerent ne quis in arenam niſi pomum miſiſſe vellet: quidam ergo quæſiuit ex Caſcellio an nux pinea pomum eſſet, reſpondit, *Si in Vatinium miſſurus, pomum eſt.* De amoribus, qui pomis parti vide eleg. 11. lib. 3. verſ. 25. & ſeqq.

H V I C *licet ingratæ Tityrus ipſe canat.*] Anacolouthon *Amores, huic* &c. vt verſu 45. & 50. huius elegiæ. *Puella, Quarum. Ingrata*, nihil ſentienti, & nihil curanti, vt eleg. 17. lib. 1.

Ingrato littore. *Canat ingratæ*, vt el. 1. ſup.
Non hæc mihi cantat Apollo.

A Ingratæ vero canit, qui carmen perdit & operam. ingratis enim quod benefit, perit. *Tityrus ipſe*, Tityri nomine ſignificari Virgilium ex ecloga 1. ſatis notum eſt. Et ex eclog. 6.

—— Tityre pingues
Paſcere oportet oues. Nam dixerat. *Cum canerem reges.* *Τίτυρος* Heſychio calamum & auenam ſignificat. vnde Tityrus Virgilianus:

Sylueſtrem tenui muſam meditatur auena.

Τίτυρος, inquit Seruius, aries maior Laconum lingua qui gregem anteire conſueuerit. Probus & alij Afrorum lingua dictum ita hircum aiunt. Ælianus lib. 3. In comitatu Bacchi nu-

B merat Tityros, Satyros, & Silenos. & eos dictos ait à teretiſmatis, hoc eſt, laſciuis & procacibus ſaltationibus. Strabo lib. 10. Tityrum montem Cretæ commemorat in Cydonia plaga. Idem ibidem, Miniſtros ac cultores ſacrorum Bacchi ait dici Caburos, Panas, Corybantes, Satyros, & Tityros, Athenæus *τιτύρινον αὐλὸν* muſicum ait eſſe inſtrumentum.

F A L I X *intactum Corydon, qui tentat Alexim*
Agricolæ domini carpere delicias.] alludit ad illud Virgilij eclog. 2.

Formoſum paſtor Corydon ardebat Alexin.

C vbi Corydonis nomine Virgilius ſignificatur. Seruius putat deduci hoc nomen ab aue Corydalo, quæ alauda eſt, ſiue galerita. Alij à genere auiculæ minimæ canoræ, quæ *κόρυδος* vocatur. vnde in ep. Græc.

Εἰ κίττα δύναιτο κόρυδος ἀγκυλίαισιν ἀηδόν.

Huius auis meminit Athen. lib. 6. Ideo itaque Corydon quod incondita canat, & quaſi ſtultus ſit, vt nullus amans ſapit. vnde Virg.

O Corydon, Corydon quæ te dementia cepit.

& Iuuenal.

O Corydon, Corydon ſecretum diuitis vllum
Eſſe putas.

D *Qui tentat carpere Alexim intactum.* id eſt, conatur eius labefactare pudicitiam. ſic Horat. oda 4. lib. 3.

Integræ Tentator *Orion Dianæ.*

& Ouid. 10. Metam.

Aetatis breue ver & primos carpere flores.

Carpere intactum, vt legere flores integros. De flore & Virgine Catullus in epithalamio Manlij. *Alexim*, ſi Seruio credimus is puer fuit Pollionis, vero nomine dictus Alexander, quem ipſe Pollio Virgilio donauit. Martial. l. 8. epig. 55. cuius initium, *Temporibus noſtris*, &c.

Iugera perdiderat miſeræ vicina Cremonæ,
E *Flebat & abductas Tityrus æger oues.*
Riſit Thuſcus eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri iuſſit abire fuga.
Accipe diuitias & vatum maximus eſto
Tu licet, & noſtrum, dixit, Alexin ames.

Ergo puer Mœcenatis Alexis. Apuleius Apologia priore: *Quanto modeſtius tandem Mantuanus Poeta, qui, itidem vt ego, puerum amici ſui Pollionis Bucolico ludicro laudans, & abſtinens nominum, ſeſe quidem Corydonem, puerum vero Alexin vocat.* Idem ibidem, Platoni fuiſſe in delicijs Alexin probat ipſius Platonis epigrammatis. Sed eo loco male legitur *Aſtræa*, pro *Aſtera*. Fuit & Alexis puer Attici ad manum: Cicero ep. 2. lib. 7.

ad Atticum. *Delicias*, ſuauiſſimos & cariſſimos amores. de deliciis dictum ad eleg. 15. ſupra verſ. 2. Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 1. *Phœnicium, deliciæ ſummatum virum.* A deliquando. id eſt, deliqueſcendo & diffluendo, vel à diligendo, deliciæ. Agricolæ domini, non pauperis, vt eleg. 19. ſup. *Fines pauperis agricolæ*; ſed diuitis, Pollionis ſcilicet, vt Seruius & Apuleius; vel Mœcenatis, vt Martialis.

QVAMVIS *ille ſua laſſus requieſcat auena;*
Laudatur faciles inter Hamadryadas.] allegoria, pro, licet bucolica ſcribere deſierit, laudatur tamen à Nymphis. quia Hamadryades præſunt ſyluis, vbi paſtores. *Laſſus*, feſſus canendo. vt eleg. 1. lib. 3. *Defeſſa choris Calliopea.* *Requieſcat auena*, quieti ſe dedat peracta cantilena, & feriatus ſit. *Auena*, pro calamo agreſti & fiſtula. vt Virg. eclog. 1.

Syluestrem tenui Muſam meditaris auena.

Tibull. eleg. 1. lib. 3.

Primum eſt modulatus auena Carmen. Mart.

Dum tua multorum vincat auena tubam. id eſt, carmen Bucolicum vincat epos & Heroicum carmen. Sed vet. lib. habent *ſuas*, pro, *ſua.* vnde legendum videtur, *ſuas requieſcat auenas.* Scaliger, *ſuam auenam* legit. vt ecl. 22. ſupr.

Geminas requeuerat Arctos.

Et Salluſt. *Quos ignauia armis abſtinuit.* id eſt, abſtinere fecit. Ex Plinio autem cap. 17. lib. 18. Auenam dictam puto, quod in eam frumentum, vel hordeum euaneſcat, vnde Virgil. 1. Georg. *——ſed illum*

Exſpectata ſeges vanis eluſit auenis.

Laudatur, ſubaudi tamen. vt eleg. 32.

Quamuis Ida Parim paſtorem dicat amaſſe,
Atque inter pecudes accubuiſſe Deam:
Hoc & Hamadryadū (tamē) *ſpectauit turba ſororū.*

Faciles, minimè ſeueras, & ſimplices. ſic Virg. eclog. 3.

Et quo, ſed faciles Nymphæ riſere, ſacello.

& 4. Georg. *Faciles venerare Napæas.* An faciles ex natura aquæ, vt eleg. 11. lib. 1.

Alterna facilis cedere lympha manu.

TV *canis Aſcræi veteris præcepta Poëtæ.*] ſic Ouid. 6. faſt. de Heſiodo:

Ecce Deas vidi non quas præceptor arandi
Viderat, Aſcræas cum ſequeretur oues.

Præcepta, ſcilicet rei ruſticæ, de quibus Virg. 1. Georg.

Poſſum multa tibi veterum præcepta referre.

Præcipit doctor, quia ante ceperit oportet. id eſt, didicerit, quam tradat. id eſt, doceat alium. Sic eleg. 7. lib. 3.

At tua Mæcenas vitæ præcepta recepi.

Veteris Poëtæ. ſic Virg. ecl. 10. *Aſcræus ſenex* vocatur. De eius ætate Gell. cap. 11. lib. 3.

QVO *ſeges in campo, quo viret vua iugo.*] campi Cereri, Baccho colles & iuga conueniunt. Virg. 2. Georg. *——denique apertos*

Bacchus amat colles. Campus, inquit Varro 4. de ling. Lat. quod fructus capiebant ex agro plano. Scaliger [illegible] Siculis eſt circus, ſiue Hippodromus. Iugum, cacumen montis, vel collis. vide adnot. ad el. 13. lib. 1. verſ. 24. τὸ *viret* refertur ad vtrumque, & ad *ſeges* & *vua*, ſed

A immatura. nam ſeges matureſcens flaueſcit, vua vero rubeſcit. Quidquid ſeritur & metitur *ſeges* eſt. vt adnotatum ad illud Tibulli l. 4.

Nec frugem ſegetes præbent, nec pabula terræ.

Hic vero *ſeges* vocatur, quæ Ouidio dicitur *Meſſis in herba*; quia ſequitur *viret.* Tria autem Virgilij opera Propertius ſignificat; Æneidem, per Æneæ arma, Bucolica per nomen Tityri, Georgica per ſegetem & vuam, ex primo verſu cuiuſque operis. Sic & Ouid.

Tityrus, & ſegetes, Æneïaque arma legentur.

TALE *facis carmen docta teſtudine, quale*
Cynthius impoſitis temperat articulis.] Virg.
B eclog. 5.

Tale tuum carmen nobis diuine Poëta,
Quale ſopor feſſis. vide adnotata ad eleg. 8. ſup. verſ. 11. & eleg. 1. ſup. verſ. 9. *Teſtudine*, an ebore, id eſt, eburna lyra? nam ſæpe teſtudo, pro ebore, vnde dixit el. 6. lib. 4.

Aut teſtudineæ carmen inerme lyræ.

An *teſtudine*, plectro eburno? An quia ex teſtudine Mercurius lyram fecit, vt narrat Homerus in eius hymno, & Seruius in illud 4. Georg.

Ipſe caua ſolans ægrum teſtudine amorem.

vnde Horat. *Tuque teſtudo*, &c. *Teſtudine*
C *docta*, dictum vt *Tibia docta* eleg. 30. ſup. verſ. 16. Teſtudo, quod teſta tectū hoc animal. Varro 4. de ling. Lat. *Temperat carmen*, modulatur, adhibita velut ſonorum temperie. Sic Horat. oda 3. lib. 4. *O teſtudinis aureæ*

Dulcem quæ ſtrepitum Pieri temperas!

& ep. 19. lib. 1. ſed aliter:

Temperat Archilochi muſam pede maſcula Sappho.

Impoſitis articulis, vt eleg. 1. lib. 1.

——impoſitis preſſit amor pedibus.

Articuli, digiti & manuum & pedum, vnde articularis morbus. Ouid. 2. de Ponto:

——& ſibi quid ſit
D *Vtile ſollicitis computat articulis.*

Manus pars, digiti; digitorum articuli. Fab. cap. 11. lib. 7.

NON *tamen hæc vlli venient ingrata legenti.*] id eſt, erunt non iniucunda noſtra carmina. *Venient*, pro erunt. vide adnot. ad eleg. 5. lib. 1. verſ. vlt. Virg. 2. Georg.

Quo non præſentius vllum
Auxilium venit.

Non ingrata legenti, vt eleg. 2. lib. 3.

At muſæ comites (mihi) *& carmina cara legenti.*

An *legenti*, lectori, vt eleg. 15. ſup. verſ. 31. *Arantes*, pro aratoribus.

E SIVE *in amore rudis, ſiue peritus erit.*] *Rudis* & *peritus* antitheta, vt adnotaui ad eleg. 9. lib. 1. verſ. 7. Sic Plaut. Perſa ſc. 2. act. 2. *Peritis prædico*, pro, obſcœnè virum expertis.

NEC *minor his, animis, aut ſi minor, ore canorus*
Anſeris indocto carmine ceſſit olor.] vet. lib.

Nec minor his animis, nec ſi minor, &c. Scaliger legit. *Nec ſe minor.* & ſic exponit. Nec Virgilius propterea aliquid indignum maieſtate illa ſui carminis, aut ſe ipſo fecit, cum laceſſitus ab Æmulo Anſere non reſpondit. Reprehenderat ille hæc Virgiliana:

——ſub tegmine fagi,
Tityre ſi toga calda tibi eſt, quo tegmine fagi?

Item. *Cuium pecus:*

Dic mihi Damœta cuium, an ne Latinum?
Non, verum Aegonis, noſtri ſic rure loquuntur.

Item:

Grandia ſæpe quibus mandauimus hordea ſulcis,
Hordea qui dixit ſupereſt vt tritica dicat. Item:
Nudus ara, ſere nudus; hyems ignaua colono.
Nudus ara, ſere nudus, habebis frigora, febrem.

Beroaldus ſic exponit; Elegi non ſunt digni minori laude grandiloquis carminibus, quamuis ſint in charactere gracili, & attenuato: quemadmodũ canor Cygni, quamuis paruus, non cedit anſerum clamori obſtrepero & magno. Huic ſimile eſt illud Lucretij:

Paruus vt eſt cygni melior canor, ille gruum quam
Clamor in ætherijs diſperſus nubibus auſtri.

Hæc ille. quæ Scaliger non probat, vt nec ego, quæ Scaliger hic mutat. Sic igitur expono. Virgilius (nam ad eum redit) non minor animis, id eſt, non minore ſpiritu & vi canendi fuit his. id eſt, ob hæc quæ cecinit in bucolicis; quod ſi minor fuiſſe videtur, non ideo olor & vates præſtantiſſimus tenui, deducta, ac liquida voce ceſſit indocto clangori Anſeris Poëtę. *Animi*, pro ſpiritu illo quem ipſe vocat eleg. 17. lib. 3. verſ. 40. Sic Horat. ep. penult. lib. 1. —— *ego primus iambos*

Oſtendi Latio numeroſque animoſque ſequentis
Archilochi.

C Si legimus *Animus*, vt in vet. lib. *Nec minor his animus*, eadem erit ſententia. non minor vis ac ſpiritus in his verſibus amatoriis. *Ore canorus olor*, argutus cygnus. *Ore* vacat, vt *ore locuta eſt*, vel quia quædam canora ſunt non ore, vt tuba, vt fides citharæ. *Olor*, Virgilius; nam Poëtæ olores vocantur & ingenio candidi & voce canori, vt apud Virg.

—— *argutos inter ſtrepere anſer olores.*

Horat. *Multa Dircæum leuat aura Cygnum.* Seruius in illud eclog. 9.

Vare tuum nomen, ſuperet modo Mantua nobis,
D *Cantantes ſublime ferent ad ſidera cygni.*

Cygnos, Poëtas interpretatur. vnde Horat. oda 20. lib. 2. ſe mutari in Cygnum fingit. & Plato in Phædone ſacros Apollini cygnos ait, ideoq. ſuauiſſimè canere, præſertim morte imminente, tanquam futuræ vitæ bona præſagientes. Ouid. 2. faſt.

Flebilibus numeris veluti canentia dura
Traiectus penna tempora cantat olor.

Virg. 7. Æneid.

Ibant æquati numero, regemque canebant
Ceu quondam niuei denſa inter nubila cygni
Cum ſeſe è paſtu referunt, & longa canoros
E *Dant per colla modos, ſonat amnis & Aſia late*
Pulſa palus.

Alij negant canere cygnos niſi in morte, aliis placet ne in morte quidem canere. *Ceſſit carmine*, pro carmini, vt el. 18. ſup.

Turpis Romano Belgicus ore color.

Indocto, ſic Virg. dixit *Miſerum carmen.* ecl. 3.

—— *non tu in triuiis indocte ſolebas*
Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen.

Canit anſer, vt Virg. 8. Æneid.

—— *argenteus anſer*
Porticibus Gallos in limine adeſſe canebat.

Carmen, ſiue cantus anſeris, eſt gingritus. nam gingrire anſerum vocis proprium eſt, vt

A ait Feſtus: vnde genus quoddam exiguum tibiarum, quæ *gingrina* dicuntur, & Gingrinatores, tibicines. Ludit autem in nomine Anſeris mali Poëtæ & æmuli Virgilij, vt Virgilius ipſe ecl. 9.

Nam neque adhuc Varo videor, nec dicere Cinna
Digna, ſed argutos inter ſtrepere anſer olores.

Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Cinna quoq. his comes eſt, Cinnaq. procacior Anſer.

Cicero 13. Philipp. *Anſeres de Falerno depellantur.* id eſt, inquit Seruius, Anſer Poëta cui agrum Falernum donauerat M. Antonius.

HÆC *quoque perfecto ludebat Iaſone Varro,*
B *Varro Leucadiæ maxima flamma ſuæ.*] eadem ſententia Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Is quoque Phaſiacas Argon qui duxit in vndas
Non potuit Veneris furta tacere ſuæ.

Varro, non ille polyhiſtor togatorum & palliatorum doctiſſimus, ſed Atacinus, de quo Seruius in eclog. 1. ad illud: *Oaxem.* Horat. ſat. 10. lib. 1.

Hoc erat experto fruſtra Varrone Atacino
Atque quibuſdam alijs, melius quam ſcribere poſſem.

Ouid. eleg. vlt. lib. 1. am.

Varronem, primamque ratem quæ neſciet ætas,
Aureaque Æſonio terga petita duci.

C & lib. 3. de arte amandi:

Dictaque Varroni fuluis inſignia villis
Vellera, germana Phryxe querenda tuæ.

De eodem Stat. 2. Syluarum in Genethliaco Lucani: *Et qui per freta duxit Argonautas.* Extant & hodie aliquot eius verſiculi. *Ludebat hæc quoque*, id eſt, per ludum & iocum ſcribebat κατ' ἐρωτικά. vt eleg. 3. ſup. verſ. 20.

Par Aganippææ ludere docta lyra.

Perfecto Iaſone, abſolutis Argonautis. vnde & Iaſonia carina, pro Argo eleg. 24. ſupr. verſ. 45. *Maxima flamma ſua Leucadiæ*, id eſt, qui flagrabat amore Leucadiæ. Fictum nomen à lo-
D co, de quo Sappho apud Ouid. & ipſe eleg. 11. lib. 3. verſ. 69. Sic Delia Tibulli, Cynthia Propertij, Leſbia Catulli à locis. *Flamma*, pro amore, vt eleg. 4. lib. 4.

Neſcia ſe flammis accubuiſſe nouis.

HÆC *quoque laſciui cantarunt ſcripta Catulli,*
Leſbia queis ipſa notior eſt Helena.] ſic apud Plaut. in Rudente: *Vrna literata Cantat cuiapſe cuia ſit.* & *literæ loqui* dicuntur apud Ciceronem. *Laſciui Catulli*, vt Ouid. lib. 2. Triſt. eleg. 1.

Sic ſua laſciuo cantata eſt ſæpe Catullo
Femina, cui falſum Leſbia nomen erat.
Nec contentus ea multos vulgauit amores,
E *In quibus ipſe ſuum faſſus adulterium.*

Ipſe de ſuis verſibus, *Quod ſint molliculi, & parum pudici*, ſic ait:

Nam caſtum eſſe decet pium Poëtam
Ipſum, verſiculos nihil neceſſe eſt.

HÆC *eadem docti confeſſa eſt pagina Calui.*] id eſt, agnouit hic crimen amoris & præ ſe tulit. Nonius: *Confitemur coacti; profitemur ſponte; & profiteri honeſtius, quam confiteri.* Donat. in prol. Adelph. *Indicat is, qui de ſe volens aliquid, & de alijs etiam prodit: confitetur, qui de ſe tantum, & qui inuitus.* Ergo hic confiteri, pro, indicare, vel profiteri. *Docti Calui.* de eo Cicero ep. vlt. l. 15.

ſam. quæ eſt ad Trebonium. vbi multa de Caluo, quem nimium iudicio Trebonij laudarat. *Multa erant (in eo) & recondita literæ, vis non erat.* Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Par fuit exigui, ſimiliſque licentia Calui;
Detexit variis qui ſua furta modis.

Idem in epicedio Tibulli:

Obuius huic venies edera iuuenilia cinctus
Tempora, cum Caluo docte Catulle tuo.

Ipſe eleg. 25. ſup.

Calue tua venia, pace Catulle tua.

Horat. ſat. 16. lib. 1. —— *quos neque pulcher*
Hermogenes vnquam legit, neque ſimius iſte,
Nil præter Caluum, & doctus cantare Catullum.

Gell. libr. 9. cap. 12. Calui verſiculum adſert. *Durum rus fugis & laborioſum.* Cicero ep. 13. lib. 1. ad Attic. Caluum ponit inter iudices Clodianos. neſcio an hunc. nam *quiſquilias* vocat.

C v m *caneret miſera funera Quintiliæ.*] enallage, pro, funus, id eſt, mortem; vt ſup. *Archemori funera.* *Quintilia miſera*, vel propter immaturam mortem, vel quia mortui miſeri vulgo cenſentur. vt adnot. ad eleg. vlt. libr. 1. verſ. antepen. Catull. ep. 95. ad Caluum:

Si quicquam mutis gratum acceptumque ſepulcris
Accidere à noſtro, Calue, dolore poteſt.
Cum deſiderio veteres renouamus amores,
Atque olim amiſſas flemus amicitias.
Certè non tanto mors immatura dolori eſt
Quintiliæ, quantum gaudet amore tuo.

E t *modo formoſa quam multa Lycoride Gallus,*
Mortuus inferna vulnera lauit aqua.]

Et quam vel per ſe ſtat, & eſt exclamantis. *quam multa vulnera lauit.* vel coniungitur cum *multa*, vt ſit, *Quam multa vulnera*, id eſt, valdè multa, vt eleg. 20. lib. 2.

Quam multa ante meis cedant ſermonibus horæ.

fortaſſe ſcriptum, *quum*, non, *quam*, pro, cum; *mortuus cum Lycoride.* vel quia, pro qui, id eſt qui. vel *Gallus formoſa Lycoride*, vt hic ſupra:

Nec cur fraternis luna laboret equis. Item:
Quid tua Socraticis tibi nunc ſapientia libris
Proderit. & eleg. 33. ſup.
Fuſcis Aegyptus alumnis. & eleg. 31. ſup.
Scilicet vmbroſis ſordet Pompeia columnis
Porticus. & eleg. 30. ſup.
Et medius docta cuſpide Bacchus erit.

De Gallo & Lycoride Mart. epigr. 72. lib. 8.

Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.

Ouid. eleg. vlt. lib. 1. Amor.

Gallus & Heſperiis, & Gallus notus Eois;
Et ſua cum Gallo nota Lycoris erit.

& 3. de arte am.

A *Veſper & Eoæ nouere Lycorida terræ.*

& 2. de rem. Amor.

Quis potuit lecto durus diſcedere Galli?

Tres Gallos coæuos recenſui eleg. pen. libr. 1. vbi vide adnot. de Galli autem & Lycoridis amoribus legenda vltima ecloga Virgilij, quæ nihil aliud continet. *Lauit vulnera.* Et mortuis & viuis vulnera lauantur. Mortuis, vt adnot. ad eleg. 9. ſup. verſ. 11. Viuis, vt Æneid. 10.

—— *genitor Tiberini ad fluminis vndam*
Vulnera ſiccabat lymphis. Stat. 8. Theb.
—— *vix magna lauare*
Vulnera & efflantes libet internectere plagas.

B & libr. 10.

—— *liceat miſero tremebunda lauare*
Vulnera, & vndantem lacrymis ſiccare cruorem.

Modo mortuus, βιοθάνατος. nam manus ſibi attulerat hoſtis à Senatu iudicatus. vt eſt apud Virg. ecl. 10. & Seruium. vide adnot. ad eleg. pen. lib. 1. verſ. 7.

C y n t h i a *quinetiam verſu laudata Propertî.*] Libêter ſui meminit, idque nominatim, vt hic, & eleg. 14. ſup. verſ. 27. eleg. 8. verſ. 17. & eleg. 24. ſup. verſ. 35. & eleg. 3. lib. 3. verſ. 17. & eleg. 1. libr. 4. *Quinetiam*, præterea, vt dictum ad eleg. 6. verſ. 7. *Cynthia laudata eſt*, id eſt, *noſtris*

C *notiſſima facta libellis*, vt ipſe locutus eſt eleg. 25. verſ. 3. ſupra. & *celebrata libello*, eleg. 2. libr. 3. verſ. 17. De Cynthia Ouid. 2. de rem. Am.

Carmina quis potuit tuto legiſſe Tibulli?
Vel tua cuius opus Cynthia ſola fuit?

& 3. de arte amandi:

Nos facimus placitæ latè præconia formæ
Nomen habet Nemeſis; Cynthia nomen habet.

Verſu Propertî, enallage numerorum, vt eleg. 13. ſup. *Vt noſtro ſtupefiat Cynthia verſu.* id eſt verſibus, ſiue noſtris libellis, vt dixit loco ante citato. & *verſu Propertî*, id eſt, verſu meo, vt eleg. 10. lib. 3.

D *Dein qua primum oculos cepiſti veſte Propertî.*

id eſt, meos.

H o s *inter ſi me ponere fama volet.*] id eſt, ſi me fama dignabitur his annumerare, Virgilio ſcilicet, Varroni, Catullo, Caluo, Gallo. ſic fere capiendum illud eleg. 9. lib. 3.

Inter Callimachi ſat erit placuiſſe libellos.

De fama ſua fidenter dixit eleg. 1. lib. 3.

Exactus tenui pumice verſus eat.
Quo me fama leuat terra ſublimis, & à me
Nata coronatis Muſa triumphat equis.

meminit autem famæ, quia ex ſermone hominum conſtat, quorum ſententia & conſenſu poëtæ cenſentur.

FINIS LIBRI II.

PRAELECTIONES SOLENNES PASSERATII, IN PROPERTII LIBRVM III.

AD ELEGIAM I.

CALLIMACHI *manes & Coi ſacra Phileta In veſtrum quaſo me ſinite ire nemus.*] Orditur ab inuocatione Callimachi & Philetæ, vt eorum bona cum venia fiat vtriuſque ſymmyſtes, id eſt, eorundem ſacrorum particeps. *Manes Callimachi*, vmbra ſancta Callimachi, tu ô ſancte Callimache, quia ſanctitas eſt Deorum Manium. De Manibus alias dixi, & pluribus diſſerit Martianus Capella & Lilius Gyraldus. de Callimacho & Phileta, quos ſolet coniungere; vide adnot. ad eleg. vlt. libr. 2. verſ. 31. & ſeq. adde & Ouidium 2. de rem. Amor.

Callimachum fugito, non eſt inimicus amori:
Et cum Callimacho tu quoque Coe noces.

Papin. in epithalamio Stellæ & Violantillæ: libr. 1. Sylu.

——hunc ipſe choro plaudente Philetas,
Callimachuſque ſenex, vmbroque Propertius antro,
Ambiſſent laudare ducem. De Callimacho autem ſolo ipſe eleg. 1. lib. 2. verſ. 40. Ouid. eleg. vlt. lib. 1. Amor.

Battiades toto ſemper cantabitur orbe,
Quamuis ingenio non valet, arte valet.

Cyrenenſis fuit, vnde *Cyrenæa aqua* à Propertio dicitur eleg. 6. libr. 4. *Battiades* Ouidio & Catullo, quia Battus ei pater floruit Ptolomæi Philadelphi temporibus, cuius in aulam receptus eſt. vide eius vitam ante hymnos. Horat. Propertium videtur Callimachum vocare per ludum & iocum epiſt 2. lib. 2.

Diſcedo Alceus puncto illius. ille meo quis?
Quis niſi Callimachus. Et ſacra Phileta, an Philetas ipſe ſacer & ſanctus? nam licet vini poëtæ ſancti; tamen ſanctiores mortui, quia ſanctitas eſt Deorum Manium. Horat. ep. 1. lib 2.

Miraturque nihil niſi quod Libitina ſacrauit.

An ſacra poëtarum carmina & artes ipſæ, ſacra muſarum. Virg. 2. Georg.

Me vero primum dulces ante omnia Muſæ
Quarum ſacra fero ingenti percuſſus amore
Accipiant. Martialis epigr. 62. libr. 7. De Silio Italico.

A *Sacra cothurnati non contigit ante Maronis. &c.*
Ouid. ep. 10. lib. 2. de Ponto:

Sunt tamen inter ſe communia ſacra poëtis.

eleg. 10. lib. 4. Triſt.

At mihi iam puero cæleſtia ſacra placebant,
Inque ſuum furtim Muſa trahebat opus.

& 3. de arte amandi.

Te quoque ſeruari modo quam vindicta redemit
Quis ferat? vt fallas ad mea ſacra veni.

ipſe eleg. 7. infra.

Meque Deum clament, & mihi ſacra ferant.

B & eleg. 7. lib. 1. ex vet lib.

Tu caue noſtra tuo contemnas carmine ſacra.

Scaliger in illud Ætnæ.

Noſſe fidem rebus, dubiaſque exquirere cauſas
Sacra peturgentem. τὰ ἄδηλα expouit. Fab. cap. 1. libr. 10. *Nos tamen ſacra literarum colentes feras Cæſar.* Seruus quoque Plautinus in Pſeud. ſc. 1. act. 1. ſuas artes & τέχνας ſua ſacra vocat. *Quantas turbellas dare ſoleo mea ſi commoui ſacra.* quamuis ad orgia Bacchi reſpiciat, quæ Virgilius *ſacra* vocat. vnde & paulo poſt *orgia ferre*. *In veſtrum nemus*, an quia nemora & luci heC roibus & vatibus ſacri? Virg. 6. Æneid.

Nulli certa domus: lucis habitamus opacis.

ipſe eleg. 13. lib. 2.

Iuſſit & Aſcraum ſic habitare nemus.

an quia, vt ait Horat. ep. 2. lib. 2.

Scriptorũ chorus omnis amat, nemus, & fugit vrbem?

Nemus, inquit Iſidorus lib. 17. *à numinibus, quia illic Deorum ſimulacra: & nemora, arbores maiores, vmbroſa frondibus.* vtrumque ineptè. Feſtus in Litura: *Nemora ſylua amœna, cuius vocabuli auctor Homer.* Iliad. λ. ἐν νέμεϊ σκιερῷ. *ſic lucum, qui* D *campos & paſcua habet, vocant* διὰ τὸ νομὰς εἶναι ἐν αὐτῷ. Varro 4. de lingua Latina: *quos locos non colebant propter ſylnas, vbi pecus poſſet paſci, ab vſu ſuo ſaltus: Græci ἄλσεα ἢ νέμεα, noſtri nemora.* *Quaſo*, amabo. nam *quaſo* modo rogantis, modo obiurgantis inquit Donatus. Feſtus: *Quaſo, rogo.* Item *Quaſere*, pro, quærere. ſic *quarere*, pro orate, vt petere Deos. *Me ſinite*, per vos, & bona cum veſtra venia liceat. aliter 12. Æneid. præciſè.

Me ſinite atque auferte metus.

PRIMVS *ego ingredior puro de fonte Sacerdos*
Itala per Graios Orgia ferre choros.]
eam ſibi poëtæ ſumunt ſuperbiam quæſitam meritis. vt Lucret. libr.4. *Auia Pieridum*, &c. Virg.3. Georg. *Primus ego in patriam* &c. Horat. oda vlt. libr.3. *Dicar* &c. oda 1. eiuſd. libri. *Carmina non prius audita.* & oda 25.
Dicam inſigne recens, adhuc indictum ore alio.
ep.19. lib.1.
—— patrios ego primus Iambos
Oſtendi latio. & ſat.4. lib.2.
—— ego ſatem primus & halec,
Primus & inuens piper album cum ſale nigro.
& ſat. vlt. eiuſd. lib.
—— Inulas ego primus amaras
Monſtraui incoquere. Se igitur principem Romanorum elegos merito gloriatur ſcripſiſſe ad Græcorum conſuetudinem, apud quos tamen
Quis primum exiguos elegos emiſerit auctor
Grammatici certant, & adhuc ſub iudice lis eſt.
Ingredior, incipio. Cic. initio Topic. *Maiores nos res ſcribere ingreſſos.* Virg.2.Georg.
—— tibi res antiquæ laudis & artis
Ingredior, ſanctos auſus recludere fontes.
& 4. Georg.
Vnde noua ingreſſus hominum experientia cepit.
vbi Seruius, *ingreſſus, exordia. Puro de fonte.* vel alludit ad hauſtum facultatis poëticæ, de quo dicetur ad ſextum verſum huius elegiæ. vel quod magis placet ad ritum ſacrorum, quæ illotis manibus tractanda non ſunt: Tibull. eleg. 1. libr. 2.
Caſta placent ſuperis, pura cum veſte venite,
Et manibus puris ſumite fontis aquam.
Ennius Creſphonte, apud Nonium. In *nitidant. Eunt ad fontem, nitidant corpora.* Attius Thebaide: *Cum de Dirce fonte aduenerunt mundulę, nitidantur vulgo. Purus fons*, Horatio & Lucretio *integer.* vide Ouid. in fabula Narciſſi, vbi purum & integrum fontem deſcribit. An *purus fons*, qui purgat, vt Tibull. *puras fluminis vias* vocat. vide Varronis verba apud Seruium in illud 4. Æneid. *fulſere ignes. Sacerdos*, antiſtes Muſarum; vates. vt apud Horat. oda 1. lib.3.
Muſarum ſacerdos. Ouid. eleg.2. lib.3. Triſt.
Nec vos Pierides, nec ſtirps Latonia, veſtro
Docta ſacerdoti turba tuliſtis opem.
Ennius apud Nonium in *Cluet: Muſarum Pompilius cluet.* id eſt, religioſiſſimus ſacerdos, vt Numa. Theocr. Idil. 16. cui titulus χάριτες: Μουσάων δὲ μάλιστα τίειν ἱεροὺς ὑποφήτας. Ita Socrates in nebulis Ariſtophanis, ἱερεὺς τῶν λεπτοτάτων λήρων. Ouid. eleg.7. lib.3. Amor.
Ille ego Muſarum purus, Phœbique ſacerdos,
Ad rigidas canto carmen inane fores.
Stat. in Genethliaco Lucani:
Romani colitur chori ſacerdos. Sic Vlpian. l. 1. de Iuſt. & iur. *Ius eſt ars boni & ęqui, cuius merito quis nos ſacerdotes appellet.* &c. Sacerdotes autem à ſacris dicti, inquit Varro 4. de ling. Lat. Iſidor. lib.7. ridiculè. *Sacerdos ex Gręco & Latino, quaſi ſacrum dans.* nam ſi vox hybrida, à ſacris & verbo ἱερεύω; *Ferre Orgia Itala*, allegoricῶς, pro Muſas Auſonias, Latinoſque elegos. vt Horat. oda vlt. lib.3.

A *Princeps Aeolium carmen ad Italos*
Deduxiſſe modos. An eſt hypallage, pro Graia Orgia per Italos choros, vt Virg.
Aſcręumque cano Romana per oppida carmen?
At vult ſua carmina recipi, id eſt Orgia Itala inter Callimachi & Philetæ libros, quos vocat choros Graios. *ferre Orgia*, vt ferre ſacra Virg. 6. Æneid. *Sacra ferens.* Horat. ſat.3. lib.1.
—— ſæpe velut qui
Currebat, fugiens hoſtem: perſępe velut qui
Iunonis ſacra ferret. ductum à pompa & ferculis ſacrorum, in quibus erant virgines canephoreæ, & ciſtophori, de quibus Cicero in
B 6. Verr. & Apul. lib.11. Varro 4. de ling. Lat. *Via ſacra, qua ſacra quotmenſibus feruntur in arcem. Orgia*, inquit Chariſ. lib.1. διονύσου μυστήρια. Strabo lib.10. Omne genus ceremoniarum, quæ Orgia vocant, & ſacrorum myſteria, & choreas, ait Libero patri, & Hecatæ, & Apollini, & Muſis tribui. Seru. in 4. Æneid. *Orgia omnia ſacra apud Gręcos, vt apud Latinos ceremonię: ſed abuſiuè pro ſacris Liberi, ἀπὸ τῆς ὀργῆς, id eſt à furore: vel ἀπὸ τῶν ὀρῶν, à montibus* (vbi celebrari ſolita.) Idem in 6. Æneid. *Orpheus primus Orgia inſtituit.* Idem ibidem. *Orgia propriè Liberi, abuſiuè omnium Deorum ſacra.* vbi ſecum pugnat.
C *Orgia*, vocat ſacra Muſarum, quia & poëtæ ſacri Baccho. Sic Stat. 5. Sylu. epicedio in filium: *—— quę veſtra ſorores*
Orgia Pierię? quas inceſſauimus aras?
De Orgijs plura adnotaui ad Ariadnã Catulli. & *Veneris Orgia* dici noto ad eleg. 10. infra verſ. antepen. *Per Graios choros*, per Græcorum poëtarum cœtus choreas ducentium. ſic *chorus vatum*, & *chorus ſcriptorum* Horatio. De choro, & choreis Muſarum diximus ad eleg.10. libr. 2. verſ.1. & Strabo multa lib.10. vide & adnot. ad eleg.30. lib.2. verſ.34. & 37. choros autem con-
D iungit cum Orgijs, vt Virg. 6. Æneid.
Illa chorum ſimulans Euantes Orgia circum
Ducebat Phrygias. noto ad eleg.3. lib.2. verſ.18.
DICITE *quo pariter carmen tenuaſtis in antro.*] vt nemora ſic & antra Nymphis, Muſiſque dicata, & antris poëtæ paſtoreſque cantaturi ſuccedunt, vt amantes luſuri. Iuuenal. ſat.7.
—— neque enim cantare ſub antro
Pierio, thyrſumue poteſt contingere ſana
Paupertas. Horat. oda 1. lib.2. & oda 4. lib.3. *Pierio antro.* ipſe eleg.3. infra.
Sic ait (Phœbus) *aurata nixus ad antra lyra.*
Antrum Corycium ſignificari putat Beroaldus; Strabo enim lib.9. in Parnaſſo antra mul-
E ta eſſe ait, quorum celeberrimum Corycium, Nymphis dicatum. Idem libr. 10. ait antrum Libethrum in Helicone Nymphis Libethridibus ſacrum. *Pariter*, & vnà ſimul, & æqualiter. vt eleg. 26. lib. 2.
Certe iiſdem nudi pariter iactabimur oris:
Carmen tenuaſtis, limaſtis, tenue effeciſtis. vide adnot. ad illud eleg.16. libr.1. *deduxi carmina*, verſ.41. Horat. oda 3. lib. 3. aliter dixit
Magna modis tenuare paruis. quod alibi
Culpa deterere ingenî. vnde *attenuatum genus dicendi.* & *attenuate dicere.* Cicero in Bruto: & in Orat.

Q V O V E *pede ingreßi, quamue bibiſtis aquam.*] Bono an malo, dextro & ſecundo; an læuo & inauſpicato pede nemus ingreſſi, vel antrum. Apuleius 6. lib. Aſini: *Et peßimo pede domum noſtram acceßit.* Contra Euripid. Medea. ἀξίῳ βαινέτω κυνηγέτῃ ποδί. *Quamue aquam bibiſtis*, quo ex fonte hauſta aqua poetæ facti. vt Lucret. libr. 4.

—— iuuat integros accedere fontes
Atque haurire. & ipſe el. prox. ſeq. verſ. vlt.
Ora Philetæa noſtra rigauit aqua. Perſ.
Nec fonte labra prolui Caballino. Stat.
Et de Pieriis vocalem fontibus vndam.

A N *valeat Phœbum quicunque moratur in armis.*] ἀπὸ *Ab* imprecantis. ſic Tibull. eleg. 3. lib. 2.

O valeant fruges, ne ſint modo rure puellæ.

Valeat, autem per antiphraſim, & cõtemptum, vt adnot. ad el. 13. lib. 2. *Populi confuſa valeto Fabula. Moratur Phœbum in armis*, id eſt, detinet, & quaſi aliò properantem conſiſtere iubet in bellis canendis. Sic Virg. 2. Georg.

—— non hic te carmine multo
Atque per ambages, & longa exorſa tenebo.

ipſe eleg. 2. lib. 4.

—— te, qui ad vadimonia curris,
Non moror. An quicunque Phœbo moleſtus eſt; nam qui moram obiiciunt moleſti: Plautus vbique aliquando morantur nos, quæ placent. Contra, *Nihil moror*, pro, non curo. An igitur, quicumque Phœbum armatum curat?

E X A C T V S *tenui pumice verſus eat.*] id eſt exactè factus, & expolitus accuratè, ἐξεσμένος. ipſe eleg. 9. infra:

Exactis calamis ſe mihi iactat equis.

& eleg. 21. infra.

Siue ebore exactæ, ſeu magis ære manus.

ductum ab iis qui locant opera, & exigunt à redemptoribus ad vnguem. Horat. oda 14. epod. *Elaboratum pedem* vocat. *Pumice tenui*, id eſt tenui gracilique ſtylo. Tranſtulit ad verſus D quod eſt librorum, qui pumice poliuntur. Catull.

Cui dono lepidum nouum libellum,
Arida modo pumice expolitum. Tibull.
Pumex & canas tondeat ante comas. Ouid.
Nec fragili geminæ poliantur pumice frontes.

Mart. libr. 8.

Nondum murice cultus, aſperoque
Morſu pumicis aridi expolitus.

Plin. cap. 21. lib. 36. de pumicis vſu in læuigandis corporibus & poliendis libris. Summa eſt eius ariditas, vnde prouerbium Plauto: *Pumex non æquè aridus, atque hic eſt ſenex.* Item. *Aquam* E *è pumice poſtulas, qui ipſus ſitiat. Spongia* dicitur Vitruuio, quod fiſtuloſus ſit ſpongiæ modo. Virg. 2. Georg.

Aut lapidem bibulum aut ſquallentes infode conchas.

ἀφρώδης à Theophraſto vocari putant, quod è ſpuma marina coactus ſit. Dicitur & κισσηρίς, quod veluti à vermiculis, qui κίες dicuntur, ſit exeſus. Vulgo *Pierre ponce. Eat verſus*, fluat, fundatur. vt Auſon.

Quot pedibus gradiuntur apes & verſus Homeri.

Q V O *me fama leuat terra ſublimis, & à me*
Nata coronatis Muſa triumphat equis.

A *Leuat*, humo attollit. Sic Virgil. 3. Georg.

—— tentanda via eſt, qua me quoque poßim
Tollere humo, victorque virûm volitare per ora.

Leuare, tollere. Ouid. 4. Faſt.

Seque leuat ſaxo, ſubſequiturque ſenem. Horat.
Multa Dircæum leuat aura Cygnum,
Tendit Antoni quoties in altos
Nubium tractus. Stat. in Genethliaco Lucani.
—— rapidum poli per axem
Fama curribus arduis leuatus.

Simile illud Mart. epigr. 3. lib. 10.

Procul à libellis nigra ſit meis fama,
Quos rumor alba gemmeus vehit penna.

B *Fama ſublimis*, quia vt ait Virg. 4. Æneid.

Ingrediturque ſolo & caput inter nubila condit.

vel eſt nominatiuus pro accuſatiuo ſublimem, vt eleg. 9. libr. 2. verſ. 7. ſic ſe *non humilem poëtam*, dixit eleg. 7. lib. 1. *Et Muſa à me nata*, id eſt, carmen ſiue ποίημα, cuius ſum auctor, & veluti parens. *à me nata* pro ex me. Cic. 3. de leg. *Natum à te idipſum vt illi cuperent.* & poſt reditum ad Quirites. *A vobis natus conſularis.* Sed vet. lib. *A me nota*, quæ per me innotuit, & nobilitata eſt. *Triumphat*, per ora populi vehitur triumphantis more: eſt in magna gloria. Terent. Eunuch. *Id vero ſeriò triumphat.* & *ibid.* C *Triumpho, ſi licet latere tecto abſcedere.* & Horat.

—— quos opimus
Fallere & effugere eſt triumphus.

Coronatis equis, Turneb. cap. 7. libr. 27. Componit hunc verſum cum illo eleg. vlt. lib. 4.

Cuius honoratis oſſa vehantur equis, quem interpretatur, de ſepultura triumphali. nihil ille præterea. Coronati autem erant equi triumphantium. Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Vinclaque captiua reges ceruice ferentes
Ante coronatos ire videbis equos.

& eleg. 1. lib. 2.

Inque coronatis fulgeat altus equis. & 5. Faſt.
Illa coronatis alta triumphat equis.

Plutarch. ἐν ῥωμ. quæſt. 48. quærit cur Conſualibus coronati equi & aſini. at apud Stat. 3. Sylu. in Hercule Surrentino. *—— ipſa coronat*
Emeritos Diana canes, & ſpicula tergit.

E T *mecum in curru parui vectantur amores.*] In eodem curru erat cum triumphante etiam ſeruus publicus. Iuuenal. *—— & ſibi conſul*
Ne placeat curru ſeruus portatur eodem.

& apud Sueton. in Tiberio. cap. 2. *Veſtalis in curru fratris triumphantis effecit ne à Trib. pl. detraheretur. Mecum vectantur*; quia in me ſuas pennas perdiderunt; eleg. 12. libr. 2. vectari autem deliciatum & voluptatis, cum vehi ſit etiam doloris. eleg. 30. lib. 2.

Nec ſi Pegaſeo vecteris in aëre dorſo.

& eleg. 3. infra.

Contentis niueis ſemper vectabere Cygnis.

At prætextati triumphantium liberi, & in equis ſedebant. Cic. pro Murena. *Parui amores*, ἐρωτίδια. vide adnot. ad eleg. 29. lib. 2. verſ. 3.

S C R I P T O R V M Q V E *meas turba ſecuta rotas.*] An *turba* poëtarum? vt eleg. 1. lib. 4.

Scribat & exemplo cetera turba tuo.

ſic Beroaldus. an multitudo carminum, vt eleg. 13. lib. 2. *Pompa tres libelli.* illud verius. ſic

Turba puellarum elegia ſequenti. *Secuta rotas.* id eſt, currum. ſic infra hac elegia. *Ter maculaſſe rotas.* ſequebantur autem currum triumphantis milites laureati cum carminibus iocularibus. Tibull. eleg. 6. lib. 2. Ouid. eleg. 2. libr. 1. Amor.

Blanditiæ comites tibi erunt, terrorque furorque
Aßiduè partes turba ſecuta tuas.

ſic eleg. 9. infra.

Perſequar aut currus vtroque ab littore ouantes.

Q V I D *fruſtra mißis in me certatis habenis?*] id eſt, aduerſum me contenditis? Apoſtrophe ad æmulos, præſertim heroicos poëtas; vt Ponticum & Gallum, de quibus lib. 1. Eſt autem allegoria ducta à curuli certamine. *Mißis habenis*, immiſſis & laxis loris, quod fit in contentione aurigarum & agitatorum. eleg. 9. infra.

Dexteraque immißis da mihi ſigna rotis. μεζο.

Virg. 2. Æneid. *Furis immißis Vulcanus habenis.*
Contra Ouid. ——*attrahe lora*
Fortius, & gyro curre puella ſuo.

Virg. ad naues tranſtulit & vela.

Claßique immittit habenas.

N O N *datur ad Muſas currere lata via.*] id eſt, anguſta via eſt, quæ conceditur ad Muſas tendentibus. Alludit ad viam arduam virtutis & literam Pythagoræ, vt eleg. 11. lib. 4.

Magnum iter aſcendo, ſed dat mihi gloria vires.

Petron. *Cæteri aut non viderunt viam, qua iretur ad carmen, aut viſam timuerunt calcare.* Turpilius Canephoris apud Nonium in *Spiſſum*: *Haud facile eſt venire illò vbi ipſa eſt ſapientia. Spiſſum eſt iter: adipiſci haud poſsis, niſi cum magna miſeria.* An ſignificat ſe anguſtias illas occupaſſe, ideoque æmulos fruſtra contendere, vt ſibi palmam præripiant. *via currere*, pro currendi, vt *labor piare* eleg. 1. lib. 1.

M V L T I, *Roma, tuas laudes annalibus addent.*] Apoſtrophe ad vrbem Romam, vt ſæpe alias. vt eleg. 22. infra verſ. 20. & eleg. 1. lib. 4.

Roma faue &c. & el. 4. lib. 4. *Romani colles* &c. *Multi*, Epici nempe poëtæ, in quibus tum Virgilius & Varius. Addent laudes tuas annalibus, augebunt annales laudibus nouis, quia quotidie geris aliquid laude dignum. An *laudes*, virtutes? Cic. Virg. *Addent*, dictum vt ab Horat. oda 19. lib. 2. *Additum ſtellis honorem.* & Virg. 8. Æneid. *Decus addite Diuis. Annalibus.* Iſidor. in fine lib. 1. *Annales, res ſingulorum annorum:* (literis mandatæ:) *hiſtoria multorum annorum, vel temporum. & annales, eorum annorum quos non vidimus: hiſtoria, eorum etiam quos vidimus.* Gell. cap. 18. libr. 5. ex Sempronio Aſellione docet, Annales eſſe hiſtorias; hiſtorias non continuo annales: & illos ſpeciem eſſe, has genus. vide illîc, & Cic. 2. de Orat. & libr. 1. de leg. Quatuor annales ſcripſerunt Ennius, Fabius Pictor, Piſo, Liuius. Voluſius apud Catullum. Attius apud Nonium. Cornelius Tacitus & annales & hiſtorias.

Q V I *finem Imperij Bactra futura canent.*] *canent*, ambiguè & ſcribent, & vaticinabantur Bactra terminum Imperij Romani. Plin. cap. 15. libr. 6. ait alio nomine Bactra vocari Zariaſpa. & Strabo libr. 11. qui inde ait dici Ba-

A ctrianam regionem. Q. Curtius lib. 7. ſitum eius vrbis deſcribit, cui nomen, vt regioni, Bactrus amnis dederit. (Scythiæ opidum & regio vltra Aſſyriam.) ipſe eleg. 11. infra.

Iuſsit & imperij ſurgere Bactra caput.

& eleg 3. lib. 4.

Te modo viderunt iteratos Bactra per ortus.

Horat. oda pen. lib. 3. *Quid Seres*
Et regnata Cyro Bactra parent. Virg. 8. Æn.
——*& vltima ſecum Bactra vehit.*

S E D *quod pace legas opus hoc de monte Sororum*
Detulit intacta pagina noſtra via.]

B Lucret. huic loco lucem adfert lib. 1.

Ennius vt noſter cecinit, qui primus amœno
Detulit ex Helicone perenni fronde coronam
Per gentes Italas hominum quæ clara clueret.

& Virg. 2. Georg.

Aonio rediens deducam vertice Muſas.

Pace, pro, in pace, ſine tempore pacis. nam *Pacis Amor Deus eſt.* eleg. 5. infra. Sic Tibull.

Pace bidens, vomerque vigent. *Opus*, carmen, vt Ouid. de Æneide:

Quo nullum Latio clarius exſtat opus.

& vlt. Metam.

C *Iamque opus exegi.* Item: *Durat opus vatum.*

De monte Sororum, ex Helicone Muſis ſacro. *Sorores*, pro Muſis, vt eleg. 30. lib. 2.

Illic aſpicies ſcopulis hærere ſorores.

Si fonte legis, ſignificabitur, hippocrene. *Pagina noſtra*, nos ipſi ſcriptores & poëtæ. vt eleg. 21. libr. 2.

Ah quantum de me Panthi tibi pagina finxit.

& eleg. vlt. eiuſd. lib.

Hæc etiam docti confeſſa eſt pagina Calui.

& eleg. 3. huius lib.

Cur tua præſcripto ſeuecta eſt pagina gyro.

& eleg. vlt.

D *Has tibi fatales cecinit mea pagina diras.*

Intacta via, nullius ante trita ſolo. ipſe eleg. 3.

Qua noua muſcoſo ſemita facta ſolo. hoc eſt, quod paulo ante dixit: *Primus ego ingredior.* &c. & eleg. 11. lib. 4. *Magnum iter aſcendo.* Virg.

Sed me Parnaſsi deſerta per ardua dulcis
Raptat amor: iuuat ire iugis, qua nulla priorum
Caſtaliam molli diuertitur orbita cliuo.

M O L L I A *Pegaſides veſtro date ſerta poëtæ.*] Feſtus: *Pegaſides* Muſæ dictæ à fonte, quem Pegaſus ictu vngulæ dicitur aperuiſſe. ob quam cauſam & Græcè appellatæ ſunt Hippocrenæ. Ouid. in ep. Sapphus:

E *At mihi Pegaſides blandiſsima carmina dictant.*

De Pegaſo dictum eleg. 30. lib. 2. Sed *Pegaſis* etiam dicitur Oenone πηγῆς, id eſt, fontis filia. Ouid. epiſt. 5.

Pegaſis Oenone Phrygiis celeberrima ſyluis.

Date, quia vt ait eleg. 3. infra.

Exercent (Muſæ) *teneras in ſua dona manus.* Item.
Hæc ederas legit thyrſos, hæc carmina neruis
Aptat, & illa manu texit vtraque roſam.

id eſt *mollia ſerta*, ſiue blanda, tenera. blandos enim flores Virgilius vocat. Tibull. eleg. 7. libr. 1. *Et capite & collo mollia ſerta gerat.* & eleg. 2. lib. 2.

Cui decorent ſanctas mollia ſerta comas.

Ouid. 5. Faſt. ——*habent nexa mollia ſerta comas.*

Serta, hic pro ederacea corona, & pro floribus. vt eleg. 6. lib. 4.

Serta Philetæis certet Romana corymbis.

& eleg. 1. lib. 4.

Ennius hirſuta cingat ſua dicta corona.

Mi folia ex edera porrige Bacche tua.

Sic Horat. ἀλληγορικῶς oda 26. lib. 1.

——*ô quæ fontibus integris*

Gaudes, apricos necte flores

Necte meo Lamiæ coronam.

Veſtro poeta, quem poëtam feciſtis. ſic Virg.

——*& me fecere poëtam Pierides.*

Idem. *Hæc ſat erit Muſa veſtrum ceciniſſe poëtam.*

NON *faciet capiti dura corona meo.*] id eſt, non ſatisfaciet, placebit, conueniet. ſic Fab. cap. 13. libr. 2. *Mirè hoc ad pullatum circulum facit.* Seneca cap. 4. de Tranquillit. *Quorundam contumacia non facit ad aulam.* Ouid. el. 9. lib. 1. Triſt.

Non facit ad noſtras hoſtia maior opes.

& eleg. 8. lib. 3.

Nec cœlum, nec aqua faciunt, nec terra, nec aura.

id eſt, non placent. & eleg. 2. lib. 1. Amor.

Frena minus ſentit, quiſquis ad arma facit.

Cicero 2. de Orat. *Africano ſibi coronam ad caput accommodanti, cum ſæpius rumperetur; Noli, inquit, mirari, ſi non conuenit. caput enim magnum eſt.* vbi *non conuenit capiti*, vt hic, *Non faciet capiti. Dura corona*, an è foliis aſperioribus, vt myrti & lauri? nam mauult ex edera eleg. 1. libr. 4. vt antedictum. An duro labore parta? vt eleg. 11. lib. 4. *Non inuat è facili lecta corona iugo.* An querna corona, dura, bello parta, ciuibus ſeruatis? an vt per *mollia ſerta*, mollem verſum ſignificat, ſic per duram coronam, durum verſum bellis canendis, vt durus Mars. vt eleg. 1. libr. 2.

Non mea conueniunt duro præcordia verſu.

& eleg. vlt. eiuſd. lib. *Dure poeta.*

AT *mihi quod viuo detraxerit inuida turba,*

Poſt obitum duplici fœnore reddet honos.]

Salluſt. de Rep. ordinanda, in extremo. *Nam viuos interdum fortuna, ſæpe inuidia fatigat. vbi anima natura ceſſit, demptis obtrectatoribus ipſa ſe virtus magis magiſque extollit.* Ouid. eleg. vlt. libr. 1. Amor.

Paſcitur in viuis liuor, poſt fata quieſcit.

Tunc ſuus ex merito quemque tuetur honor.

vnde Cicero pro Corn. Balbo. *Mors cum extinxiſſet inuidiam, res eius geſtæ ſempiterni nominis gloria niterentur.* & epiſt. 12. lib. 5. fam. *Ea me cupiditas incendit, vt ceteri viuentibus nobis ex libris tuis nos cognoſcant, & nos viui glorio la noſtra perfruamur.* Horat. ep. 1. lib. 2.

——*inuidiam ſupremo fine domari.*

& oda 24. libr. 1.

——*virtutem incolumem odimus*

Sublatam ex oculis quærimus inuidi.

Demetrius Epicus, apud Laërt. in vita Demetrei Phalerei Ζῶντ᾽ ἀλγύνοντες ἀποθανόντα ποθοῦσι. Velleius Paterculus: *Naturaliter audita viſis laudamus lubentius; & præſentia inuidia, præterita veneratione proſequimur.* Rectè igitur Cicero ep. 1. lib. 1. ad Q. frat. *Non eſt tibi his ſolis vtendum exiſtimationibus ac iudiciis, qui nunc ſunt hominum, ſed eorum etiam qui futuri ſunt. quamquam illorum erit ve-*

A *rius iudicium obtrectatione & maleuolentia liberatum.* & Fab. cap. 1. lib. 3. *Ad poſteros virtus durabit, non perueniet inuidia.* Vide eundem Fab. cap. libe. 3. & Plutarch. in Numa. Eſt autem antitheſis *viuo, poſt obitum: detraxerit, reddet, inuida turba, honos.* Simile illud Ouidij eleg. vlt. lib. 4. Triſt.

Tu mihi (Muſa) quod rarũ eſt, viuo ſublime dediſti

Nomen, ab exequiis quod dare fama ſolet.

Nec qui detractat præſentia liuor, iniquo

Vllum de noſtris dente momordit opus.

Inuida turba, ſic *malignum vulgus.* Horat. od. 16. lib. 2. M. Cicero: *Hoc vitium* (inuidiæ) *maximè commune & peruagatum.* Q. Cicero de pet. Conſ.

B *Multi in populo inuidi*, quia μικρόψυχοι eiuſmodi homines: Ariſtoteles in Rhetoricis. *Duplici fœnore, altero tanto*, inquit Plautus. de fœnore adnot. ad eleg. 7. lib. 1.

OMNIA *poſt obitum fingit maiora vetuſtas.*] Ad hanc ſententiam T. Liuius lib. 1. *Datur hæc venia antiquitati, vt miſcendo humana diuinis primordia vrbium auguſtiora faciat. fingit maiora*, augificat diceret Ennius, vt apud Nonium in *Augificare: Quid ſeditio tabetne? an numeros augificat ſuos? Vetuſtas*, vetus ætas tam ſuperiorum temporum, quam inferiorum. Ideo *vetuſtas* hic, quæ mox

C dicitur, *Poſteritas.*

MAIVS *ab exequiis nomen in ora venit.*] Sic Ouid. eleg. vlt. lib. 4. Triſt.

Nomen ab exequiis quod dare fama ſolet.

Maius nomen, id eſt, maior fama & nominis celebritas. vt dictum eleg. 4. lib. 1. *Ab exequiis*; ſupra, *Poſt obitum*; infra, *poſt cineres. exequiæ*, vt *funus*, pro morte; id quod ſequitur, pro eo, quod præcedit. Nonius, *exequiantur, ab exequiis conuiuantur & epulantur.* Varro Bimarco: *Ipſum propter vix decem liberti atrati exequiantur.* Suppleui, *decem*, quia x, omiſſum à librario. *In ora venit*, ſermone hominum celebrari

D incipit. vide adnot. ad eleg. 1. lib. 2. verſ. 2. Stat. in fine Theb. ad hanc ſententiam:

Mox tibi ſiquis adhuc prætendit nubila liuor

Occidet, & meriti poſt me referentur honores.

NAM *quis equo pulſas abiegno noſceret arces?*] id eſt, pergama, conuerſione ſignificationis. Ipſe infra.

Nec referam Scæas, & Pergama Apollinis arces.

Quiſnam, inquit, ſciret Pergama. vt ſit anaſtrophe de qua dictum eleg. 14. lib. 1. verſ. 15.

Noſceret, vt Ouid. eleg. 3. lib. 4. Triſt.

Hectora quis noſſet felix ſi Troia fuiſſet?

Pulſas, ἀπτώτως, pro pulſatas, vt *iactum*, pro iactatum, Ouid. eleg. 7. lib. 4. de Ponto.

E *Non ita Dis viſum eſt, qui me terraque mari*

Iactum, Sarmaticis expoſuere locis.

ſic Seneca Troade: *Bis pulſari Dardana Graio Mœnia ferro.* Horat. eodem ſenſu *turres quatere* dixit *Abiegno equo*, quia vt Virg. 2. Æneid. ex Piſandro, equum ædificantes Græci ſecta intexuerunt abiete coſtas. *Durateus* ille *equus* dicitur Lucretio, *ligneus* Plauto & eleg. 9. infra. *Abiegnus*, pro ligneo, vnde *abietaria negotia* Feſto, quam materiam dicimus, ab abietibus (id eſt lignis) coëmendis. alij legunt, *Abietaria negotiatio, quam materiationem dicimus.* ſignificat autem illum equum machinam muralem

fuiſſe

ſoiſſe mœnibus ſubruendis, vt Plin. cap. 56. libr. 2. *Equum in muralibus machinis, qui nunc aries dicitur, Epeus ad Troiam reperit.* vnde & Virg. 2. Æn. *Aut hæc in noſtros fabricata eſt machina muros.* Idem Virg. & machinam ſcanſoriam fuiſſe innuit: —— *ſcandit fatalis machina muros.* Plutarch. in Sertorio Ter captam equorum opera vrbem Troiam ſcribit. Semel ob negatos equos Herculi à Laomedonte promiſſos: Iterum ab equo ligneo. poſtremo à Charidemo, quod equus cum in porta cecidiſſet, claudi non potuerit. Ideo Horat. oda 3. lib. 3. A

Ter ſi reſurgat. &c. & Theocrit. in Βωμίσκῳ vocat, τρίπορθον. B

Fluminaqve *Aemonio cominus iſſe viro.*] Xanthum & Simoënta cum Achille Phtio & Theſſalo manus conſeruiſſe. apud Homer. Il. φ. Xanthus Achillem obruere aquis ſuis conatur, aduocato Simoënte: ſed Vulcanus eos torret auxilium Achilli ferens. vnde Ouid. 2. Met.

Arſuruſque iterum Xanthus.

Cominus ire alicui & aliquem, pro congredi & conſerere manus. dixi ad el. 19. lib. 2. verſ. 22. *Aemonius vir*, Achilles. dixi ad eleg. 1. lib. 2. verſ. 63.

Idævm *Simoënta, Iouis cunabula parui.*] Ida & Cretæa & Phrygia, hic Phrygiam intelligit. C Virg. —— *Phrygij Simoëntis ad vndam.* Item. *Victor apud Phrygium Simoenta.* & bene *Idæum*, quia ex Ida Phrygiæ monte oritur. Homer. Iliad. 21. de Simoënte & Xantho. Appoſitio, *Simoënta, cunabula Iouis.* vt eleg. 1. lib. 2. *Pergama nomen Homeri.* mixtæ autem res Phrygiæ & Cretæ, vt ſcribit Strabo lib. 10. quare hic confundit. nam Iouem in Creta natum plures tradunt. Ouid. 8. Met.

Certe ego non patiar Iouis incunabula Creten,
Qui meus eſt orbis, tantum contingere monſtrum.

& el. 9. l. 3. Amor. *Cretes nutrito terra ſuperba Ioue.* D Virg. 4. Georg. *Dictæo cæli regem pauêre ſub antro.* ſed & in Phrygia videtur natus, vbi Idæa mater, & illic naſci potuit, & in creta educari. Pauſan. Meſſenicis Meſſenios ait ſibi vindicare Iouis cunabula: ſed & longum eſſet populos alios enumerare, qui idem faciant. *Cunabula*, inquit Seruius ad illud ecl. 4.

Ipſa tibi blandos fundent cunabula flores:

Lectuli, in quibus infantes iacere conſueuerunt: vnde loca in quibus naſcuntur, quaſi cynabula: nam κύειν Græcè eſt prægnantem eſſe, & eniti. id eſt, parere. Virg. 3. Æneid.

Mons Idæus vbi & gentis cunabula noſtra. E

Fortaſſe à Cunite erat & Cunina Dea, cui fiebat lacte. Nonius in *Rumina*. *Iouis incunabula parui.* id eſt, natale ſolum Iouis infantis, pueri, vt hîc ſupra. *Parui amores.* *Antiquum Iouem* alibi vocat, & Petron. ei canos tribuit. *Paruus*, pro, puer: Nonius in *Sanguen.*

Hectora *per campos ter maculaſſe rotas.*] Quidam lib. pro *per*, *ter*; vt ſit anadiploſis. de Hectore ab Achille raptato vide adnotata ad eleg. 8. libr. 2. verſ. antep. Auſonius periocha 22. Iliad. *Hector interficitur, & religatus ad currum ter circum mœnia Troiana raptatur.* *Maculaſſe rotas*, cruentaſſe currus, vt Virg. 3. Æneid.

Et terram tabo maculant.

Deiphobvmqve *Helenumque & Polydamantas in armis.*] vet. lib. *Polydamanta ſub armis*; & rectè. ſic eleg. 9. lib. 2. *Diris cecidere ſub armis*, vbi vide adnot. De Polydamante, Antenoris filio, conſilio præſtante Homer. Il. 13. à quo ſcribitur πουλυδάμας, vt natura breuis ſyllaba prima intendatur, ideo Perſius. *Nec mihi Polydamas.* Scaliger legit *Polydamanta ſine armis.* non probo. de Heleno vate eximio Homer. Iliad. 6. & Virg. 3. Æneid. de Deiphobo idem Virg. 6. Æneid. Homer. libr. 4. & 8. Odyſſ. & Horat. oda 9. libr. 4.

Qvalemcvnqve *Paris vix ſua noſſet humus.*] id eſt, vix patriæ cinibuſque ſuis notus eſſet. ſic Ouid. eleg. 6. lib. 5. Triſt.

Forſitan Euadnen vix ſua noſſet humus.

Qualemcunque, formoſum quidem, ſed imbellem & adulterum. ſic eleg. 18. lib. 1.

Sed qualiſcunque es, reſonent mihi, Cynthia, ſyluæ.

Exigvo *ſermone feres nunc Ilion, & tu*
Troia bis Oetæi numine capta Dei.]

id eſt, tenuis de te, & obſcura fama eſſet. Eſſe cum ſexto caſu, vt Cic. 3. ad Q. fratrem. *Eſſe magna inuidia.* & pro Sextio. *Eſſe multa gloria.* Apollodor. libr. 3. Ilus vrbem à ſe conditam Ilium appellauit. Seruius ad illud 3. Æneid.

—— *ceciditque ſuperbum*
Ilion: Virgilius, inquit, ſemper genere neutro: fœminino Horatius. *Non ſemel Ilios vexata.* ergo recta hic vtraque lectio *Ilion* & *Ilios*. Ilium à Troia hîc ſeparat, quia proprie Ilium, vrbs ipſa; regio Troia: Seruius. Sed confunduntur iſta. τὸ *Et tu*, ſeruit apoſtrophæ, vt eleg. 1. lib. 2.

—— *& in Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.*

Bis capta Troia, ſemel ab ipſo Hercule; iterum à Græcis duce Agamemnone, ſed opera Philoctetæ qui Herculis ſagittis confixit Paridem, ſine quo capi Troia non poterat. Sophocles & Attius in Philocteta. & Ouid. 13. Met. ideo *recidiua pergama* vocat Virgil. ſed ſup. hac elegia ad verſ. 25. Troiam ter captam adnotaui. Eſt autem prouerbium in ignauos, *Bis captum.* M. Antonius in epiſt. ad Hircium & Octauium: *Africam commiſiſtis Varo bis capto.* *Numine Dei Oetæi*, vt eleg. 7. libr. 4. *Herculeo numine.* *Numen*, inquit Varro 6. de ling. Lat. *dictum à nutu; & omnia ſunt eius, cuius maximum imperium.* Feſtus: *Numen quaſi nutus Dei, ac poteſtas dicitur.* Nonius in Numen delirat, qui ornatum exponit apud Virg.

Vadimus immixti Danais haud numine noſtro.

Seru. in 3. Æn. *Et cuncti ſuaſerunt numine Diui*; oraculo exponit, vt alibi, neceſſitatē fati. & in 8. Æn. *Et propius tua numina firmes.* oracula, promiſſa. & 11. Æneid.

Fatalem Aenean manifeſto numine ferri.

deorum indicio. *Dei Oetæi*, Herculis, qui in Oeta monte conflagrauit, vide adnot. ad eleg. 13. lib 1. verſ. 24. ſic infra *Lycius Deus*, & *Arcadius Deus* eleg. 18. lib. 1. verſ. 20.

Nec *non ille tui caſus memorator Homerus*
Poſteritate ſuum creſcere ſenſit opus.]

τὸ *ille* ἐμφατικῶς, vt eleg. 8. libr. 2. verſ. 29.

Memorator, vt Cic. in Bruto, *Narrator.* Ceteri

MM

non exornatores rerum, ſed narratores fuerunt. *Tui caſus*, excidij. Caſus proprie. vt eleg. 1. lib. 4. *Dixi, Troia, cades.* alibi *occaſum & funera* vocat. *Senſit*, ſi quis ſenſus eſt manibus. *Creſcere opus ſuum*, maius fieri & in ora venire: vt Horat.

Creſcit occulto velut arbor æuo
Fama Marcelli. Idem oda vlt. lib. 3.
——*vſque ego poſtera*
Creſcam laude recens. & epiſt. 1. lib. 2.
Si meliora dies vt vina poëmata reddit
Scire velim pretium chartis quotus arroget annus.

Poſteritate, *vetuſtate* dixit ſup. vet. gloſſ. *Poſteritas. ὁ μέλλων χρόνος.* Item, ὀψιγονία.

Meqve *inter ſeros laudabit Roma nepotes.*] id eſt, in eorum numero reponet, quos poëtas ſuos & bonos iudicabit. vt eleg. vlt. lib. 2. commemoratis æqualibus ſuis:

Cynthia quinetiam verſu laudata Propertij;
Hos inter ſi me ponere fama volet.

Meque, pro Me etiam. nam vt &, pro, etiam, ſic & *que*, ſumitur. *Laudabit Roma*, vt ſuum Romanum Callimachum, vt eleg. 1. lib. 4. inquit. *Seri nepotes*, ſero nati, & nobis, vel ſenibus, vel mortuis. Virg. 2. Georg.

Tarda venit ſeris factura nepotibus vmbram.

Ouid. eleg. 2. lib. 3. de Ponto:

Vos etiam ſeri laudabunt ſæpe nepotes.

An quia optati auis, ſero videntur naſci. Auſon.

——*nos ſera nepotum Semina.*

Nepotes, proprie ἔγγονοι, filij filiorum. ἐπιγεννηταί, ἀπόγονοι: id eſt, poſteri. Seruius, *Nepotes*, inquit, *poſteri, vt Nurus, pro feminis.* Feſtus: *Nepos, quia poſtea natus ſit patri, quam filius.* Iuriſconſultis omnes inferioris gradus liberi, nepotes.

Illvm *poſt cineres auguror eſſe diem.*] id eſt, *Præſagit mihi mens*, vt Plaut. Seruius in illud 7. Æneid. *Et reor, & veri ſi quid mens augurat opto. Auguro*, inquit, *dicimus, ſecundum Plautum, cum præſagio mentis futura colligimus: auguror, cum futura veris captamus auguriis.* at hic contra. Tibull. eleg. 2. lib. 2.

Auguror vxoris fidos captabis amores.

Ouid. 1. de arte am. *Auguror, en vinces.*

Augur ab auibus gerendoque dictus, vel ab auium garritu: Feſt. *Eſſe*, pro, fore. enallage temporum. *Illum diem*, id eſt, tempus. vt Virg.

En erit vnquam Ille dies.

N*e mea contempto lapis indicet oſſa ſepulchro*
Promiſſum eſt, Lycio vota probante Deo.]

Alio modo lapis indicat apud Ouid. 2. Met.

——*lapis iſte prius tua furta loquetur.* Mox.
——*periuraque pectora vertit*
In durum ſilicem; qui nunc quoque dicitur index.

Promiſſum eſt, id eſt proſpectum eſt à me, & conſului famæ. Seneca cap. 25. de vita beata. *Promiſſum eſt à me, ne quis mihi dies ater eſſet.* Aliter Plaut. Capt. ſc. 4. act. 3. *Exploratum hoc, & promiſſum eſt tibi.* pro, certum ac deliberatum. *Ne lapis indicet mea oſſa*, inquit, quia inciſum nomen in ſepulchro tituli loco, etiam vacuo, vt patet apud Ouid.

Et ſæpe in tumulis ſine corpore nomina legi.

vide hac de re el. 7. lib. 4. *Hoc carmen media, &c. Contempto ſepulchro*, id eſt nullius dignationis &

A famæ. Sepulchrum ſuum nobile futurum canit eleg. 7. lib. 1.

Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulchro
Ardoris noſtri magne poëta vale.

& eleg. 13. lib. 2.

Nec minus hæc noſtri nota eſſet fama laboris.

Contra de Cynthia eleg. 11. lib. 2.

Et tua tranſibit contemnens oſſa viator,
Nec dicet cinis hic docta puella fuit.

Lycio *vota probante Deo.*] id eſt, Apolline votis annuente; & ea rata faciente. Contra Horat. *Ioue non probante.* Apollon. libr. 1. & 2. docet Lyciam ab Apolline certis temporibus

B incoli. Virg. 4. Æneid.

Qualis vbi hybernam Lyciam. Horat. od. 4. lib. 3.
Qui Lyciæ tenet dumeta. Feſtus: *Lycij Apollinis oraculum in Lycia maxima claritatis fuit, ob luporum interfectionē.* vide Macrob. l. 1. Satur. cap. 17. vbi plurimas eius cognominis cauſas enumerat.

AD ELEGIAM II.

Carminis *interea noſtri redeamus in orbem,*
Gaudeat vt ſolito tacta puella ſono.]

Hi duo verſus in alis libris ſuperioris ſunt ele-

C giæ. *In orbem carminis*, an ſpatium circumſcriptum nobis? vt eleg. 3. ſeq.

Cur tua præſcripto ſeiuncta eſt pagina gyro?

an quia nullus canendi finis? vt Virg. 2. Georg.

——*redit agricolis labor actus in orbem,*
Atque in ſe ſua per veſtigia voluitur annus.

An poëmatis genus intelligit, cui nomen κύκλος, de quo Horat. in arte? An teretes verſus ſignificat, vt Horatius. *Graiis dedit ore rotundo Muſa loqui?* An vt dixit eleg. vlt. lib. 2.

Verſus includere torno, quod Horatio eſt *tornare verſus*? an alludit ad ἐγκυκλοπαιδείαν? Cicero in Orat. *Orbem orationis* dixit, & 3. de Orat. *Cir-*

D *cuitum & quaſi orbem verborum*, ſed alio ſenſu. vide plura adnot. ad eleg. 3. infra verſ. 21.

Gaudeat vt puella, id eſt, vt amica delectetur cum me recitantem audiat. nam amabat verſus Propertij Cynthia vt dictum ad eleg. 26. lib. 2. verſ. 25. & 26. Sic Tibullus eleg. 1. lib. 3.

Carmine formoſa, pretio capiuntur auaræ.
Gaudeat, vt digna eſt verſibus illa meis.

Tacta, quod eleg. 3. lib. 2.

Noſtro ſtupefiat Cynthia verſu.

Tacta, delinita, capta. Plaut. ſc. vlt. act. 5. Bacch. *Tactus ſum vehementer viſco.* An vt idem in Rudente: *Certè vox mulieris aures tetigit meas. Tangimur ſono*, quia vox corporea eſt, & *aures verberat*,

E vt loquitur Plaut. *Sono*, voce modulata, & ſuaui cantu. vt Horat.

Dulci laborum decipitur ſono.

O*rphea detinuiſſe feras, & concita dicunt*
Flumina Threïcia ſuſtinuiſſe lyra.]

Hæc de te, vide Ouid. 10. & 11. Met. & Caſſium Parmenſem in Orpheo. & adnot. ad eleg. 13. lib. 2. verſ. 5. & ſeq. Horat. od. 12. lib. 1. *Detinuiſſe*, quaſi auribus vincta, vt Hercules Gallicus. Et *ſuſtinuiſſe* perplacet hæc lectio, quaſi inhibuiſſe curſum, quod verbum agitatorum eſt. Legendus Cicero in Lucullo. Lucillius.

Suſtineat currum vt bonus ſæpe agitator, equoſque.

Concita flumina, rapidos fluminum lapſus. Horat. oda 12. lib. 1. *Et riuos celeres morari.*
Concita, vt Virg. 3. Æneid.

—— *Et crebris legimus freta concita terris.*

Lyra Threicia, quam ipſe vocat *Orpheam* eleg. 3. lib. 1. Virg. 6. Æneid.

Threicia fretus cithara fidibuſque canoris.

Βοιώτιον φόρμιγγα, vocat Apollon. lib. 2. & 4.

SAXA *Citheronis Thebas agitata per artem.*] Fabulam attigit eleg. 9. lib. 1.

Aut Amphionia mœnia flere lyra. vbi vide adnot. Mart. de Troia, epigr. 6. libr. 8.

Feret vt hæc muros ſtruxit Apollo lyra.

B *Saxa agitata*, conuulſa & commota ſuis ſedibus, & attracta Thebas. vt apud Horat. in arte.

Saxa mouere ſono teſtudinis.

De Citherone Seru. in 10. Æneid. *Parnaſſus*, inquit, *mons Theſſaliæ, vicinus Bœotiæ, finditur in duo iuga; Helicona, Muſis: & Citherona Libero patri ſacrum. Per artem*, arte materna. Horat. oda 12. lib. *Per artem*, vt ille apud Nonium, *per dolum*, & Plautus *Per ſycophantiam.* Virg. 6. Æneid.

—— *vitam excoluêre per artes.*

ſic ſæpe Salluſtius.

SPONTA *ſua, in muri membra coiſſe ferunt.*] id eſt, ſine fabri cementarij manu & opera ita conueniſſe & coaluiſſe ſaxa, vt murum efficerent, omnibus ſuis partibus, vt membris C conſtantem, pinnis, minis, turribus, propugnaculis. *Coiſſe*, vt eleg. 1. libr. 2.

Xerxis & imperio bina coiſſe vada.

Membra dixit, quia corpus eſt vnum muri. Sic Ouid.

Soluere quaſſatæ parcite membra ratis.

Membra pecuniæ. Cic. in Paradox. & *Orationis membra*, in Orat. *Imperij membra*: Suet. Auguſt. cap. 48. *Dormitorium membrum*, pars villæ quieti dicata: Plin. ep. 17. libr. 2. *Domus membra*: Apul. libr. 3. Aſini aurei. vide tria corporum genera apud Iuriſconſultos Plutarchum & Senecam.

QVINATIAM, *Polypheme, fera Galatea ſub Aetna, Ad tua rorantes carmina flexit equos.*] De D Polyphemi & Galateæ amoribus Theocrit. in Cyclope Id. 11. vide notata ad eleg. 8. libr. 1. verſ. 18. eſt autem apoſtrophe ad Polyphemum, vt eleg. 33. lib. 2.

Necnon Iſmario tu Polypheme mero.

Sub fera Aetna, monte Siciliæ agreſti, horrido & inculto. vt apud Virg. ecl. 5.

—— *monteſque feri, ſyluæque loquuntur.*

Fera, & inculta Ætna & ob Cyclopas, & ob montis incendium. De Ætna ſede Polyphemi dixi ad illud Tibull. lib. 4.

Ceſſit & Aetnææ Neptunius incola rupis.

E *Flexit equos*, vertit. Virgil. 7. Æneid.

Flectere ludus equos. Rorantes, equos marinos vdos, rore ſparſos, vel rorem ſpargentes natando. ros enim pro ſumma aqua maris. vt dictum ad eleg. 26. lib. 2. verſ. 2. Stat. 1. Achill.

—— *humiliſque ex æquore Titan*
Rorantes euoluit equos. & 2. Sylu. in epicedio Pileti: —— *quinta vix Phoſphoros hora*
Rorantem ſternebat equum. Ouid. 4. Faſt.
Littore ſiccabat rorantes nuda capillos.

equis autem marinis Dij marini vehuntur.

A Stat. 2. Thebaid.

Illic Aegæo Neptunus gurgite feſſos
In portum deducit equos; prior haurit habenas
Vngula, poſtremi ſoluuntur in æquore piſces.

& 1. Achill.

—— *& triplici telo iubet ire iugales.*
Illi ſpumiferos glomerant à pectore fluctus.
Pone natant, delentque pedum veſtigia cauda.

Inde explicandus Tibull.

Vecta eſt frenato cærula piſce Thetis.

& Virg 4. Georg. *magnum qui piſcibus æquor,*
Et iuncto bipedum curru metitur equorum.

Ad tua carmina, paſtoria ſibila dixit Ouid.

B MIREMVR *nobis & Baccho & Apolline dextro,*
Turba puellarum ſi mea verba colit.]

Muretus: Mirum, inquit, non eſt ſi teneræ puellæ mea colant carmina, cum Orpheus feras, & Amphion ſaxa carminibus traxerint, & horridum duram Galateam. eſt igitur *ἐιρώνεια*, vt eleg. 3. lib. 2.

Hæc ego nunc mirer ſi flagret noſtra iuuentus.

& eleg. 8. *Mirum ſi de me iure triumphet amor.*

Cic. 2. de Orat. *Mirum ni cantem, condemnatus ſum. Nobis*, mea, ſolita enallage numerorum; vt eleg. 1. lib. 2.

Non hæc Calliope, non hæc mihi cantat Apollo,
Ingenium nobis ipſa puella facit.

C *Baccho & Apolline dextro*, inquit, quia Bacchus, Apollo, Muſæ præſident poëtis. Strabo lib. 10. Horat. ſæpe. Tibull.

Salue cura Deûm, caſto nam rite poëta
Phœbuſque, & Bacchus, Pierideſque fauent.

Dextro, ſecundo, fauente & propitio, quia Graiis & Barbaris dextra meliora; & Latinis ſiniſtrum, eſt externo dextrum: Cic. 2. de diuin. Ipſe eleg. 9. infra.

Dexteraque immiſſis da mihi ſigna rotis.

& el. 10. lib. 4. *Sancte velis libro dexter ineſſe meo.*

Mea verba colit, id eſt me canentem & poëtam prope vt Deum venerentur. nam dicturus eſt D infra eleg. 9.

Hæc curent pueri, curent hæc ſcripta puellæ,
Meque Deum clament, & mihi ſacra ferant.

vide notata ad illud eleg. 26. lib. 2.

Carmina tam ſanctè nulla puella colit.

Verba, carmina, vt Manil. lib. 4.

Et graciles calamos, & neruis inſita verba.

vt eleg. 13. lib. 2.

Non vt Pieriæ quercus mea verba ſequantur.

QVOD *non Tanariis domus eſt mihi fulta columnis.*] valet, quod ſi non. Ouid. eleg. 3. lib. 1. Amor. vbi hunc locum imitatur:

Si me non veterum commendant magna parentum
E *Nomina, ſi noſtri ſanguinis auctor eques.*
Nec meus innumeris renouatur campus aratris;
Temperat & ſumptus parcus vterque parens.
At Phœbus, comiteſque nouem, &c. *Fulta Tanariis columnis*, ſubnixa, ſuſtentata, incumbens, innixa dixit Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Quidue domus prodeſt Phrygiis innixa columnis,
Tænare ſiue tuis, ſiue Caryſte tuis.

Tanariæ columnæ, ex Laconico marmore. De quo Stat. in epithalamio Stellæ & Viol. lib. 3. Sylu.

Hic Lybicus, Phrygiuſque ſilex: hic dura Laconum
Saxa virent. Plin. cap. 18. lib. 36. & cap. 22.

eiuſdem libri, vbi tamen *lapis* dicitur, non marmor. Tænarus eſt Laconiæ promontorium, vt annot. ad eleg.13. lib.1. verſ.22.

N E C *Camera auratas inter eburna trabes.*] *Camerum*, inquit Nonius, *obtortum*, *vnde Camera tecta in curuatatem formata.* Feſtus: *Camara & Camuri boues, à curuatione ex Græco καμουρ.* Chariſ. libr. 1. Camara dicuntur, non Camera per *e*, vt Vettius Flaccus affirmat. Seru. in illud 3. Georg. *Et Camuris hirta ſub cornibus aures:* *Curuis*, inquit, *vnde Camera.* Iſidor. cap.8. lib. 15. *Cameræ ſunt volumina introrſum reſpicientia, appellatę à curuo, quia καμπύλον Græcè curuum eſt.* & Budæus annot. in Pand. Cameram, quam Græci Camaram vocant & Cameratum opus docet eſſe factum in ſimilitudinem pergularum hortenſium, vnde area Camerata Vlpiano, cuiuſmodi hodie *Bubus*. Ebore vero, auróque Cameræ ornabantur. vnde Horat. oda 18. libr. 2.

——*non ebur, nec aureum*
Mea renidet in domo Lacunar.

Ennius Androm. apud Cic.3. Tuſc.

O pater, ô patria, ô Priami domus!
Septum altiſono cardine templum.
Vidi ego te adſtante ope barbarica,
Tectis, cælatis, laqueatis, ebore atque auro
Inſtructam regificè.

Virg.2. Æneid.

Auratasque trabes veterum decora alta parentum
Deuoluunt.

Tibull. eleg.3. lib.3.

Aurataque trabes, marmoreumque ſolum.

Seneca Thyeſte: *Non auro nitidę trabes.* Item:

Fulget hic tectum cuius auratas trabes
Variis columnæ nobiles maculis ferunt.

Lucan. libr. 10.

——*craſſumque trabes abſconderat aurum.*

Papin. in Sylu. lib. 1. in epithal. Stellæ:

Robora Dalmatico lucent ſatiata metallo.

Plin. cap.3. lib.33. *Laquearia nunc in priuatis domibus auro teguntur. Trabes*, *φάλαγξ* Lycophroni, Scaliger. Feſtus: *Trabs, proprie duo ligna compacta.* Iſidor. cap.18. lib.19. *Trabes, quod in tranſuerſo poſitę vtroſque parietes contineant.* Varro 6. de lingua Lat. & Seru. dicitur vero trabs & trabes, vt Ennio: *abiegna trabes.*

N E C *mea Phęacias ęquant pomaria ſyluas.*] Melius alij libri, *Phęacas*, vel à recto Phæax vel à Phæacus, vt Arabus, Cilicus. *Phęacia*, Corcyra inſula, Plin. cap. 12. libr. 4. hodie *Corfou.* ea Alcinoi hortis nobilitata: Hom. lib. 7. Odyſſ. vnde Virg.2. Georg.

Pomaque & Alcinoi ſyluę.

vbi, ſyluæ, inquit Seru. pro copia frugiferarum arborum, vt hîc. de iis hortis & Iuuenal. ſat. 5.

Qualia perpetuus Phęacum autumnus habebat.

Stat. in Tiburtino Manlij 1. Sylu.

Quid bifera Alcinoi laudem pomaria?

Nec aquam, minora ſunt, non poſſunt cum illis conferri. vt eleg.9. infra.

Crede mihi magnos ęquabunt iſta Camillos
Iudicia.

Pomarium, *ὀρχάτος*, noſtris *verger*, quod ibi vireant conſitæ arbores. Ouid.4. Met.

Id metuens ſolidis pomaria clauſerat Atlas

A *Montibus.* Horat. oda 7. lib.1. *Et vda*
Mobilibus pomaria riuis. Chariſ. lib.1. *Hic pomarius dicitur, & pluraliter hæc pomaria.* Idem ibidem: *Pometa, vbi poma naſcuntur: pomaria vbi ſeruantur*, quod & alibi repetit. Plin. certè cap. 16. libr. 15. Pomaria vſurpat pro locis vbi poma ſeruantur.

N O N *operoſa rigat Martius antra liquor.*] Sic *Martius humor* eleg. 22. infra verſ. 24. *Martia lympha* Tibull. eleg. vlt. libr. 3. De aquæ Marciæ laudibus quamplurima Plin. cap. 3. libr. 31. eam primus Ancus Marcius in vrbem ducere aggreſſus eſt: Idem Plutarch. in
B Coriolano initio eius vitæ; Aquam Marciam omnium aquarum & maximam & præſtantiſſimam perductam in vrbem ait à P. & Q. Marciis, è gente Regi Anci Martij. Frontin. libr.2. de aquæductibus. *Ita vt ipſam Marciam ſplendore & rigore gratiſſimam, balneis ac fullonicis, & relatu quoque fœdis miniſteriis deprehenderimus ſeruientem.* Stat. in Balneo Etruſci 1. Syluar.

——*Marſaſquè niues & frigora ducens*
Martia.

vide & Strab. lib.5. *Rigat antra*, id eſt humectat, perfundit, vnde *tepida antra* eleg. 20. lib. 1. *Operoſa*, in quibus excolendis opera multa conſumitur. ſic Horat. oda 1. lib.3.

C *Diuitias operoſiores.* & oda 12. eiuſd. lib.
Operoſa Mineruę ſtudium. & oda 2. lib.4.
Operoſa carmina.

A T *Muſæ comites, & carmina cara legenti.*] an vt eleg.10. infra.

Noctis & inſtituet ſacra miniſtra Venus?

an quia ſtatuunt Propertium in prima parte choreæ eleg.30. lib.2. verſ.37. an quia comites etiam de honoratioribus dicuntur? Virg.2. Æn.

Cedo equidem, nec nate tibi comes ire recuſo.

& 6. Æneid.

Ille meum comitatus iter.

Ouid.2. de art.am.

Ipſe licet venias Muſis comitatus Homere.

D Ipſe eleg. 13. infra.

Et me Pana tibi comitem de rupe vocato.

Tibull. eleg. 7. lib.2.

Caſtra Macer ſequitur, tenero quid fiet Amori?
Sit comes, & collo fortiter arma gerat.

Et carmina cara legenti. id eſt, *non ingrata*, vt dixit eleg. vlt. libr. 2. verſ. 81. vide adnot. ad verſ.2. huius elegiæ *Gaudeat vt ſolito* &c.

E T *defeſſa choris Calliopea meis.*] de choreis Muſarum vide adnot. ad verſ.1. eleg.10. lib.2. Stat.1. Sylu. in balneo Etruſci:

Nec laſſata voco toties mihi numina Muſas.
Et te Phœbe choris & te dimittimus Euan.

E *Meis choris*, à me ductis, conſtituto in prima parte choreæ, vt dixit eleg.30. lib.2. verſ.37.

F O R T V N A T A *meo ſi qua es celebrata libello.*] *Ὑποκόρισμα* ſolens Virgilio, vt *fortunate ſenex. Fortunate puer.* & alias ſæpe. ipſe eleg.20. infra.

Fortunata domus, &c. Cornel. Fronto: *Felix, ita natus eſt: fortunatus cum opibus nomen accipit. ita felix natura bono fruitur: fortunatus, commodo temporis.* Idem: *fortunatus, cui forte aliquid contingit.* *Si qua*, incerto ſermone certam puellam deſignat, Cynthiam ſcilicet. vt el.3. lib.2. verſ. 15.

Celebrata libello, quod eleg. vlt. lib.2.

Cynthia quin etiam verſu laudata Properti.

CARMINA *erunt formę tot monimenta tuę.*] An, *Tot*, pro multa? vt eleg.8. infra.

Vocis & inſana tot maledicta tua.

Albin. ad Liuiam:

Tot dixit ſiccis verba neque ipſe genis.

An *tot* iterandum: *Tot carmina, tot erunt monimenta*, quæ teſtabuntur formam tuam eximiam fuiſſe, vel tuæ formæ, tui ipſius formoſæ? vt eleg. 19. libr. 1.

Quarum nulla tua fuerit mihi Cynthia forma

Gratior. An ſignificat formam & effigiem exprimi carminibus, quaſi cœlo, vel penicillo, vt quod fuerint carmina, tot ſint B effigies. huius argumenti eſt oda Horatij 8. lib. 4. Tibull. eleg. 4. libr. 1. *Monimenta ſunt*, inquit Donat. In Eunuch. *quæ Græci dicunt* γνωείσματα ἢ ἀπίγματα. Feſtus in *Monimentum*: *Monimentum eſt, quod mortui cauſa ædificatum eſt: & quidquid ob memoriam alicuius factum eſt, vt fana, porticus, ſcripta & carmina.* Varro 5. de lingua Latina. *Monimenta quæ in ſepulcris, ſecundum viam, à monendo, quod admoneant prætereuntes, & ſe fuiſſe & illos mortales.* Inde dicta monimenta, quæ ſcripta & facta memoriæ cauſa. Idem fere Cicero ep. 2. ad Cæſarem, apud Nonium, in *Monimenti.* Iſidor. cap. 11. libr. 15. C *quod mentem moneat*, ineptè; vt Iuriſconſulti teſtamentum. ex Seruio tamen in 3. Æneid. qui à mentis admonitione deducit. & in 6. Æneid. & in fin. 12. Æneid. vide l.2. & l.42. D. de relig. & ſumpr. fun.

NAM *neque Pyramidum ſumptus ad ſidera ducti.*] id eſt, Pyramides ſumptuoſæ, vt mox *fortuna ſepulcri*, fortunatum ſepulcrum. & *error herculis.* De Pyramidibus, quæ dictæ ἀπὸ τοῦ πυρὸς, quod flammæ ſurgentis formam referant, Martial. ep. 1. libr. 1. & ep. 16. lib. 8. Ammian. Marcellin. libr. 22. Herodot. libr. 2. Ariſt. cap. 11. libr. 5. Polit. Diodor. D libr. 1. Strabo libr. 17. Plin. cap. 12. libr. 36. Solin. cap. 35. Ioſeph. libr. 2. Antiq. Iud. Zonar. libr. 1. Horat. oda vlt. libr. 3. *Duci ad ſidera*, educi in cœlum vſque hyperbolicῶs. Virg. 2. Æneid. *Cœloque educere certant*, Ibid. ——*ſummiſque ſub aſtra*

Eductam tectis. & 2. Georg.

——*ad ſidera raptim*

Vi propria nituntur. Martialis.

Hîc vbi ſidereus propius videt aſtra coloſſus.

vide Iun. prouerb. 86. Cent. Ducere, & educere, Nonius exponit, ſtruere & erigere. Virg. 1. Æneid. *Pars ducere muros*

Moliriue arcem. E

NEC *Iouis Elæi cœlum imitata domus.*] Apud Elæos Achaiæ populos, in agro Piſano, templum erat Iouis Olympij, olim oraculo, nunc ludis Olympicis celeberrimum. Plin. cap. 5. libr. 4. *Intus* (in Elide) *delubrum Olympij Iouis, ludorum claritate Faſtos Græciæ complexum.* vide Strabo libr. 8. & Pauſan. in Achaicis. ergo, *Domus Iouis*, pro templo. vt Horat.

——*fulgens contremuit domus*

Saturni veteris. Iuuenal.

Ante domum Veneris, quam Dorica ſuſtinet Ancon,

Apul. de Mundo: *Vltra, Deorum domus eſt, quam* A *vocamus cœlum.* Ipſe eleg. 5. infra.

Quis, Deus hanc mundi temperat arte domum.

Cic. 2. de Nat. Deor. *Mundus communis Deorum atque hominum domus.* Ipſe eleg. 4. lib. 4.

Syluani ramoſa domus.

id eſt lucus. Virg.

O patria, ô Diuûm domus Ilion.

Stat. 7. Thebaid.

——*videt axis, & iſta per annum*

Mecum æternà domus, loquitur Iuppiter. vt autem *domus*, pro æde, ſic ædis, & pro domo vice verſa. Ouid.

B *Et vigilant noſtra ſemper in æde lares.*

Imitata cœlum, ſtructa, cælata & picta inſtar cœli. Credibile eſt enim illam ædem inauratam fuiſſe, & ſtellis, ſigniſque cœleſtibus diſtinctam. Sic in eadem Elide Salmoneus: *Flammas Iouis & ſonitus imitatus Olympi.* Simile narrat Sueton. in Nerone cap. 31. cum de aurea eius domo loquitur, præcipua ſcilicet cænationum rotunda fuiſſe, quæ perpetuo diebus ac noctibus, vice mundi, circumagerentur.

NEC *Mauſolei diues fortuna ſepulcri,*
Mortis ab extrema condicione vacat.]

C In hanc ſententiam Cicero pro M. Marcello: *Nihil eſt opere aut manu factum, quod non conficiat, & conſumat vetuſtas.* Auſon.

——*monimenta fatiſcunt,*

Mors etiam ſaxis nominibuſque venit.

Ouid. 5. Faſt.

Ara erat illa quidem Curibus, ſed longa vetuſtas
Deſtruit, & ſaxo longa ſenecta nocet.

Fortuna ſepulchri, pro fortunato ſepulcro, & magnificentiſſimo. Sic Horat. ep. 2. lib. 2.

Mox trahitur manibus regum fortuna retortis.

id eſt, reges miſeri. Ennius: *fortuna belli.* vel *fortuna diues ſepulcri*, quia ei contigit magno D ſumptu ſepeliri. *Diues fortuna* dicitur, vt à Tibullo. *Diuitis hoc vitium eſt auri.*

nempe *Diues fortuna*. quæ ditat, vel *diues*, beata; vt contra, beati, diuites. an vt eleg. 28. libr. 2.

Illa ſepulturę fata beata meę.

nam vt Iuuenal. ſat. 10.

Data ſunt ipſis quoque fata ſepulcris.

Mauſolæum ſepulcrum, nobiliſſimum monimentum, quod Artemiſia Cariæ regina Mauſolo marito ſtruxerat: Plin. libr. 36. cap. 5. Herodot. libr. 7. Gell. cap. 18. libr. 10. dicitur & præcisè *Mauſolęum*, vt Mart. ep. 1. lib. 1.

E *Aere nec medio pendentia Mauſolęa.*

& ep. 65. libr. 5.

Iam vicina iubent nos viuere Mauſolęa,
Cum doceant ipſos poſſe perire Deos.

Vacat, immunis eſt, caret. τὸ *ab* autem abundat, vt & infra; *ab auo excidet*, & eleg. 5.

Nudus ab inferna ſtulte vehere rate. *Condicione mortis.* id eſt, lege fati. nam vt ait Donat. *Condicio, eſt pactio certam legem in ſe continens.* Sic Virg. 12. Æneid.

——*cur mortis adempta?*

Condicio? *humanam condicionem* vocat Cicero. 1. & 3. Tuſc. addit, *extrema*, quia *mors vltima linea rerum.*

A *AVT illis flamma, aut imber ſubducet honores.*] id eſt, illa opera aut incendio aut diluuio aliquo intereunt. alludit autem ad ἐκπυρώσεις καὶ κατακλυσμούς. nam vt ait Cic. 6. de rep. *Exuſtiones terrarum & eluuiones accidere certo tempore neceſſe eſt.* Sic Horat. —— *exegi monimentum* &c.

Quod nec imber edax. &c. Ouid.

Iamque opus exegi quod nec Iouis ira, nec imbres &c.

Salluſt. lib. 4. hiſt. *Monimenta madore infirmantur. Imber*, ὄμβρος, pro omni humore: Nonius. *ſubducet honores.* id eſt, ſenſim & furtim ſubſtrahet, id enim eſt ſubducere, inquit Donat. in Eunuch. vt dixi ad eleg. 8. libr. 1. Sic Minutius felix in Octauio: *Nec intereſt vtrum feræ diripiant* (cadauer:) *an humus contegat: an flamma ſubducat. Honores* marmorum, vt Virg. & Horat. vocant frondes, *honorem* ſyluarum.

ANNORVM aut ictu pondera victa ruent.] ſic Virg. 12. Æneid. de ſaxa auulſo:

—— *ſeu turbidus imber*

Proluit, aut annis ſoluit ſublapſa vetuſtas.

Pondera, ſaxeæ graues, marmoreæque moles. Ouid. 13. Met.

Ennius ingenti reſupinum pondere ſudi.

id eſt, ſaxo. ipſe eleg. 3. lib. 4.

Plumbea cum tortæ ſparguntur pondera fundæ.

C id eſt, glandes graues. Horat. ep. 6. lib. 1.

—— *& cogat trans pondera dextram*

Porrigere. id eſt, ſtatuas in foro, quod alij ad pondera lucernarum referunt. Ouid. 5. Faſt.

Vertit in auctores pondera vaſta ſuos.

id eſt, montes. ſic Am. Marcell. libr. 4. *Arenarum numerum, & montium pondera ſcrutari.* Mart. lib. 1. epigr. 36.

Accipe, non Pario nutantia pondera ſaxo,
Quæ cineri vanus dat ruitura labor.
Sed fragiles buxos, & opacas palmitis vmbras;
Quæque virent lacrymis roſida prata meis.

vbi & *ruitura*, vt hic *ruent. Victa ictu annorum*, vt Virg. 2. Æneid.

Vulneribus donec paulatim euicta ſupremum
Congemuit (arbor:) & 10. Æneid.

D —— *atque ingenti vulnere victum.*

Victus de damno & detrimento, vt tangere, ferire, percutere. *Ictu victa* ductum à fabris, qui crebris ictibus moles eiuſmodi ſubruunt. Sic dicimus vulgo de ædificio labante: *Il a pris coup.* An alludit ad falcem Saturni. id eſt, ad iniuriam temporis? eadem ſententia Martial. ep. 3. libr. 8.

Et cum rupta ſitu Meſſalæ ſaxa iacebunt:
Altaque cum Licini marmora puluis erunt:
Me tamen ora legent.

E *AT non ingenio quæſitum nomen ab æuo*
Excidet: ingenio ſtat ſine morte decus.]

Sic Ouid.

Scinduntur veſtes, gemmæ franguntur & aurum.
Carmina quam tribuunt fama, perennis erit.

Idem.

Tabida conſumit lapidem ferrumque vetuſtas
Scripta ferunt annos.

& Albin. in obitum Mecœnatis:

Marmora Mæonij vincunt monumenta libelli.
Viuitur ingenio: cetera mortis erunt.

Mart. epigr. 2. lib. 10.

Marmora Meſſalæ findit caprificus, & audax
Dimidios Criſpi mulio ridet equos:
At chartis nec furta nocent, & ſæcula proſunt,
Solaque non norunt hæc monumenta mori.

Sic emendo eum locum. τὸ *At* diſſimilitudinis eſt, vt alias adnot. *Nomen quæſitum ingenio*, laus parta mentis viribus. *Quærere*, comparare, vt Horat.

Quærit opes & amicitias. Ab æuo excidet. τὸ *ab* vacare poteſt, vt ſupra notaui *Non excidet* (vllo) *æuo.* id eſt nunquam. ſic Ouid. elegia 4. lib. 1. Triſt. (antequam.)

Et longa pietas excidat iſta die. vel *excidet ab æuo*, effluet ex æui memoria, id eſt enim excidere. vt Virg. 1. Æneid.

Necdum etiam cauſæ irarum, ſæuique dolores
Exciderant animo. Plaut. Curcul. in eo verbo luſit: *Rectè tenes? Nimis formido, ne excidat.* Aliud eſt eleg. 7. infra. *Primo miſer excidit æuo.* & Stat. 11. Theb. *Et longo tacet exanimatus ab æuo. Ab æuo*, vt Dio de Neroniana acclamatione εἰς ἀπ' αἰῶνος Αὔγουστ, ἱερὰ φωνή. Æuum ab ætate omnium annorum: hinc æuiternum, quod factum eſt æternum. Æuum, inquit Cenſorinus de die natali, *tempus maximum eſt ſine origine, ſine fine, quod & ſemper fuit, & ſemper futurum eſt.* Seru. in illud 6. Æneid.

Quem tibi longæuo &c. Æuum, inquit, proprie æternitatis eſt, nec niſi in Deos conuenit. vnde Ennius:

Romulus in cælo cum Diis genitalibus æuum
Degit.

Ingenio ſtat ſine morte decus. vide Senecæ Suaſoriam vlt. & cap. 18. de Conſol. ad Polyb. *Stat*, vel reſtat & remanet ceteris extinctis: vel permanet incolume, & viget. contra, cadere, perire. *Decus ſine morte*, ἀθάνατον κλέος. Horat. *Aeternum meditans decus.* Corn. Fronto: *Decus honoris: decor formæ: Decorum actionis.* Idem. *Decus eſt inſtrumentum cuiuſque: Gloria, honoris merces.* Seru. in 11. Æneid. Decus, nobilitas, pulchritudo, vel ornamentum. In malam partem. Plaut. Aſin. *Carnifex capuli decus.*

AD ELEGIAM III.

V*ISVS eram molli recubans Heliconis in vmbra,*
Bellerophontæi quà fluit humor equi.] An *eram*, pro ſum, vt eleg. 32. lib. 2.

Tantam erat in ſpeciem, &c.

Viſa autem dormientium intelligit, vt eleg. 26. lib. 2. *Vidi te in ſomnis. Recubans*, reclinato corpore quieſcens. vt Virg. eclog. 1.

Tityre tu patulæ recubans ſub tegmine fagi.

Ouid. 2. de arte am.

Sub qua nunc recubas arbore, virga fuit.

In vmbra molli, tenera, ſuaui, vt hic *mollia prata.* Virg. 3. Georg.

Molli ſuccedere ſæpius vmbræ.

& eadem mente 1. Æneid.

Dulcis adſpirans complectitur vmbra.

Heliconis, de eo monte dixi alias, eſt & fluuij nomen apud Pauſan. τὸ *Quà*, deſignat locum certum, vt eleg. 11. lib. 1. verſ. 2. Ipſe eleg. 3. l. 4. *Quà* exponit, *qua parte:*

Et a'cam qua parte fluat vincendus Araxes.

Humor fluxerit, vt eleg. vlt. lib. 2.

Fluxerit vt magno fractus amore liquor.

Humor equi Bellerophontei, id eſt, fons factus vngula Pegaſi. De Bellerophonte & Pegaſo ipſe eleg. 30. lib. 2. verſ. 3. Stat. 2. Sylu. in Geoethliaco Lucani: *Pendentis bibit vngulæ liquorem.* Meminit hanc fabulam Horat. oda 11. lib. 4. Pindar. Iſthmiis. Homer Iliad. 6. Higin. fab. 57. Pauſan. Corinthiacis. Apollod. lib. 2. Folgent. lib. 3. Mythol. Palæphatus prædonem ait fuiſſe Bellerophontem, cuius nauis diceretur Pegaſus, à quo Pegaſeus fons, Hippocrene. vide Ouid. 4. Met.

R E G E S *Alba tuos, & regum facta tuorum*
Tantum operis neruis hiſcere poſſe meis.] de Alba ipſe eleg. 1. lib. 4.

Et ſtetit Alba potens, alba ſuis omine dicta.

Virg. 1. & 6. Æneid. Dionyſ. lib. 1. Liuios l. 1. vbi ſingulos reges enumerat. Ouid. 14. Met. & 4. faſt. Tibull. eleg. 5. lib. 2.

Albaque ab Aſcanio condita longa duce.

Tantum operis, proferendum epiphonematicῶς, vt eleg. 11. infra:

Tantum operis, belli ſuſtulit vna dies.

Plaut. Men. ſc. 4. act. 2. *Tantum operis incœpi. Hiſcere poſſe*, canere velle, quod Perſius, *Conari.* vide notata ad illud eleg. 31. lib. 2. verſ. 6. *Neruis meis*, Beroaldi duplex interpretatio; vna, *Neruis*, viribus ingenij, praua: altera, fidibus, recta. vt infra hic —— *hæc carmina neruis Aptat.* vtitur & Cicero ſæpe, & Horat. Varroni etiam *Neruia* dicuntur.

P A R V A Q V E *tam magnis admoram fontibus ora.*] id eſt, Parabam bibere. Virg. eclog. 3.

Necdum illis labra admoui. Sic Ciceroni: *Admouere aures, manus.* Per *parua ora*, exiguum ingenium ſignat, vt Ouid. eleg. 5. lib. 1. Triſt.

Noſtraque ſunt meritis ora minora tuis.

contra eleg. 10. lib. 2.

Magni nunc erit oris opus. vbi vide adnot.

Tam magnis fontibus, pro maximis, vt ſupr. *Tantum operis.* & eleg. 33. lib. 2.

Quæ Dea tam cupidos toties diuiſit amantes.

id eſt, cupidiſſimos. & eleg. vlt. lib. 2.

Quod ſi non conſtans illa, & tam certa fuiſſet.

& eleg. 9. infra:

Et tibi tam faciles infinnentur opes. & eleg. 11.

Tam dura traheret mollia penſa manu.

Fontibus, flumen vocat paulo poſt:

V N D E *pater ſitiens Ennius ipſe bibit.*] & Diis & hominibus τὸ *Pater* honoris cauſa dicitur, vt eleg. 3. lib. 4. *Pater Africus.* Virg. *Tibri pater, Pater Neptune.* Lucillius apud Lactantium cap. 3. de vera ſapientia:

Nemo vt ſit noſtrûm qui non pater optimu' Diuûm:
Vt Neptunu' pater, Liber, Saturnu' pater, Mars:
Ianu' Quirine pater, nomen dicatur ad vnum.

Virg. *Pater Aeneas*, & Petron. *Pater ipſe veri Epicurus.* Sic *Pater Ennius*, vt ait Lucret. lib. 1.

—— *qui primus amœno*
Detulit ex Helicone perenni fronde coronam.

Horat. ep. 19. lib. 1.

Ennius ipſe pater, nunquam niſi potus ad arma
Proſilijt dicenda. Q. Serenus:

A *Ennius ipſe pater, dum pocula ſiccat iniqua,*
Hoc vitio tales fertur meruiſſe dolores.

vet. gloſſ. *Ennipater*, Ἔννιος πατήρ. De Ennio Cicero in Bruto. & Gell. cap. vlt. lib. 17. Somniauit autem Ennius Homerum ſibi in ſomnis apparuiſſe, itaq. ſe alterum Homerum factum per Metempſychoſin. vnde Horat.

Ennius & ſapiens & fortis & alter Homerus.

Perſius: *Cor iubet hoc Enni poſtquam deſtertuit eſſe*
Mæonides quintus pauone ex Pythorao; quia ipſe ait apud Chariſium: *Commemini me fieri pauum.* *Ante*, vel ante me & alios, quia Epicorum princeps, vel olim, vt eleg. 13. lib. 2. *Ante huc. Bibit*
B *ſitiens*, ergo auidè & multum bibit, vt eleg. 5. infra: *Nec bibit è gemma diuite noſtra ſitis.*

E T *cecinit Curios fratres, & Horatia pila.*] id eſt, ſtatim atque bibit cecinit, &c. Neſcio autem quos auctores ſecutus, *Curios* vocat, quos alij Curiatios. Nota hiſtoria de tergeminis Curiatiis & Horatiis ex Liuio lib. 1. & Dionyſ. lib. 3. de iis Auſon.

Quot commiſſa viris Romana Albanaque fata.

Horatia pila, Horatios pilatos; Horatiorum arma & pugnam. vt ſup. el. 11. *Pyramidum ſumptus, & fortuna ſepulchri. Pilum*, inquit Varro 4. de ling. Lat. *quaſi perillum ab omine, vt eo hoſtis peri-*
C *ret. Inde pilani, pilis vti aſſueti*: Feſtus. & *Pilumnoë poploe, Romani, qui pilis vtebantur.* idem Feſtus. Seru. in illud 7. Æneid.

Pila manu, ſæuoſque gerunt in bella dolones.

Pilum, inquit, *haſta Romana, vt geſſa Gallorum, Sariſſę Macedonum.* Veget. cap. 15. libr. 2. *Pilum, haſtile pedum quinque & ſemis, ferro triangulo vnciarum nouem, quod nunc ſpiculum vocant.* An alludit ad pilam Horatiam (notat etiā Beroaldus) mutato genere. Ita enim columna dicta, cui impoſita erant Curiatiorum ſpolia. Dionyſ. lib. 3. Liuius lib. 1. & *Pila Horatia* locus Romæ
D apud P. Victorem. Ennij autem verſus, qui legitur apud Feſtum videtur eſſe de hac tergeminorum pugna:

Hic occaſu' datu'ſt: at Horatius inclytus aſtu.

vulgo legitur, *ſaltu.* ſed legendum *aſtu*, id eſt, calliditate nobilis, quia diſtraxit hoſtes:

R E G I A Q V E *Aemilia vecta trophæa rate.*] id eſt, rapta de rege Perſeo. Legendus Liuius tota decade quinta, & Plutarch. in Paolo Æmilio: tangit ipſe eleg. vlt. lib. 4. *Et Perſen proaui ſ. p. a. Trophæa*, vt eleg. 9. infra:

Mæcenatis erunt vera trophæa fides.

Seruius in 10. Æneid. *Trophæum dictum ἀπὸ τῆς*
E *τροπῆς, id eſt, ab hoſtium in fugam verſione, vnde qui hoſtem fugaſſet, merebatur trophæum; qui occidiſſet, triumphum.* Eadem repetit ad 11. Æneid. Trophæi deſcriptio eſt apud Virgilium initio 11. Æneid. Stat. 2. Thebaid. Varro Bimarco: apud Nonium in *Tropæum.* ideo fuga hoſtium vocatur τροπή. Hinc & ſpolia capta fixa in ſtipitibus appellantur *Tropæa.* Idem dicit Iſidor. c. 2. lib. 7. & τὸ *Rate* catachreſticῶς: nam regia naui ingentis magnitudinis, quam ſexdecim verſus remorum agebant, ornata Macedonicis ſpoliis aduerſo Tiberi in vrbem ſubuectus eſt. Liuius lib. 45. & Plutarch. in Paulo Æmylio. Quid propriè *Ratis*, eſt apud Feſt. in *Ratis.*

Æmiliam gentem, inquit idem Feſtus, appellatam dicunt à Mamerco Pythagoræ philoſophi filio: cui propter vnicam humanitatem cognomen fuerit Æmilos. Alij quod ab Aſcanio deſcendat, qui duos habuit filios Iulum & Æmilon. vide Plutarch. in Æmilio, & in Numa.

VICTRICESQVE *moras Fabij, pugnãq. ſiniſtrã Cannenſem, & verſos ad pia vota Deos.*] id eſt, moratorem & cunctatorem Fabium, & ob id victorem; vt ſup. *Horatia pila, more Fabij*, vt eleg. 9. infra:

Tuta ſub exiguo flumine noſtra mora.

Et mora hic in laudem, apud Iuriſconſultos eſt improba dilatio. Notum ex Ennio apud Ciceronem, Virgilio 6. Æn. & Ouid. 2. faſt. vt cunctãdo reſtituit rem Fabius. Ennius apud Diomedem in Abnuo de hac ipſa re:

Certare abnueo metuo, legionibus labem.

vide Liuium lib. 22. & lib. 30. vnde Sil. Ital. *Sollers cunctãdi Fabius.* Feſtus in *Fauonij.* Fauoniũ ait principem eius gentis dictum; quod cum eius matre in fouea Hercules concubuerit, vel quod docuerit, quomodo vrſi & lupi foueis caperentur. vide & Plutarch. in Fabio Max. De Cannenſi pugna, Dionyſ. lib. 2. Feſtus, in *Græca ſacra.* Liuius lib. 22. Strab. lib. 6. Valer. Max. cap. 5. lib. 3. Plin. cap. 18. lib. 15. Cicero & alij. vnde Silius *Cannas* (vicus eſt Apuliæ) vocauit *Heſperiæ tumulum.* an eo pertinet verſus apud Feſt.

His pernas ſuccidit iniqua ſuperbia Pœni.

Verſos ad pia vota Deos, qui tandem ex iratis propitij facti, oculos menteſque ad preces piorum retorſerunt. vt Virg.

—— & mentem lætata retorſit.

Qui auertunt ſe, iniqui: qui vertunt ſe ad nos & reſpiciunt, æqui. Virg.

Dij tibi ſi qua pios reſpectant numina.

Aliud eſt apud Horat. *Fidem mutatoſque Deos.*

HANNIBALEMQVE *Lares Romana ſede fugantes.*] Hanc hiſtoriam nos docet Varro ἰσχυρῶς tuam fidem, apud Nonium in *Tutanus*:

Noctu Annibalis cum fugaui exercitum,
Tutatus hoc, Tutanus Romæ nuncupator.
Hoc propter omnes, qui laborant, inuocant.

Ennius apud Feſt. in *Ob*; (Annibal)

Ob Romam noctu legiones ducere cœpit.

Sed quibuſdam terriculamentis territus reduxit exercitum. idem Feſt. in, *Ridiculi*: Ridiculi fanum extra portam Capenam (Collinam Liuius lib. 26.) fuit, quia accedens ad vrbem Annibal, ex eo loco redierit, quibuſdam viſis perterritus. Liuius lib. 26. Progreſſum vſque ad Herculis fanum extra Collinam portam Annibalem ſcribit; nihil de hac fuga. *Lares* ergo Propertio Penates vrbis Romæ, Dijque tutelares, *Tutanus* Varroni, & idem Hercules. de Larib. præſtitibus. Ouid. 5. Faſt.

Stant quoq. pro nobis, & præſunt mœnibus vrbis
Et ſunt præſentes, auxiliumque ferunt.

Romana ſede, pro Romanis ſedibus & vrbe. Sic Virg. 1. Æneid. *Regnumque à ſede Latini. Transferes.* id eſt, vrbe. Legitur in aliis libris, *æde.* An *Romana ex æde*? quia ex ea æde & fano ridi-

A culi ſiue Tutani Annibal redire cœpit.

ANSERIS *& tutum voce fuiſſe Iouem.*] id eſt, Capitolium, cui præſidet Iupiter. vt el. 4. lib. 4.

Antiqui limina capta Iouis.

Horat. oda 5. lib. 3.

Incolumi Ioue & vrbe Roma.

& oda vlt. lib. 4.

Et ſigna noſtro reſtituet Ioui. Seneca vt Pop. Rom. *nihil haberet præter obſeſſum Iouem.* hiſtoria eſt apud Liuium lib. 5. Plin. cap. 22. lib. 10. & cap. 3. lib. 20. Plutarch. in Camillo. Virg. 8. Æneid. Lucret. lib. 4.

—— humanum longe præſentit odorem

B *Romulidarum arcis ſeruator candidus anſer.*

Ouid. 2. Metam.

Nec defenſurus vigili Capitolia voce
Cederet Anſeribus. *Voce* ait vt hic, Feſtus *gingritu* dixit; Virgilius, *ſtrepitu*; *clangore*, Columella. De anſeribus Capitolinis Cicero pro Sex. Roſcio. Ouid. 1. faſt.

Nec defenſa iuuant Capitolia quominus anſer
Det iecur in lances Inachi lauta tuas.

CVM *me Caſtalia ſpeculans ex arbore Phœbus,*
Sic ait, aurata nixus ad antra lyra.] vt hic Phœbus, ſic eleg. 1. lib. 4. Mathematicus obiurgat Propertium. *Speculans ex arbore*, vt Attius

C Medea apud Nonium in *Aucupari*: *Ego me extollo in abietem: alte ex tuto proſpectum aucupo.* Cornel. Tacit. lib. 11. Annal. *Ferunt Vectium Valentem, laſciuia in prææaltam arborem conniſum, interrogantibus quid aſpiceret, reſpondiſſe; tempeſtatem ab Oſtia atrocem.* Varro 6. de ling. Lat. *A ſpecio, ſpecula, & ſpeculator Speculari, è ſpecula, id eſt loco edito, proſpicere quid agatur*, vt hic ex arbore. *Arbor Caſtalia*, laurus quæ ſpectatiſſima in Parnaſſo, inquit Plin. vnde eleg. 13. infra:

At mons laurigero concuſſus vertice.

Seru. in 3. Georg. *Caſtalia fons in Parnaſſo.* Lactã-

D tius à Caſtalia virgine illic merſa dum Apollinem fugeret dictum putat. Plin. cap. 3. lib. 4. agit de fonte Caſtalio, & Pauſan. in Phocicis. & Horat. oda 4. lib. 3.

Qui rore puro Caſtaliæ lauit *Crines ſolutos.*

Sic ait, ὣς φάτο, Homer. quod modo præponitur, modo poſtponitur, eleg. 3. lib. 1. verſ. 34. *Nixus lyra*, ſic Stat. 5. Sylu. Epicedio in patrem:

—— dux ipſa (Calliope) *ſilenti*
Fulta caput cithara. *Nixus lyra*, leniter lyræ incumbens. Geſtus exprimitur eo verbo, vt eleg. 3. lib. 1. verſ. 8. Virg. ecl. 8.

Incumbens tereti Damon ſic cœpit oliuæ.

E *Aurata lyra.* Caſſius Parmenſis de lyra Orphei:

Argutæ primum cum plectra parentis & auro,
Diſtinctam ſumpſit citharam. Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Ipſe Deus vatum palla ſpectabilis aurea,
Tractat inaurata conſona fila lyra.

Ad antra, enallage pro ad & iuxta antrum nam ſi intus fuiſſet, non potuiſſet, videre Propertium. Solent autem arbores antris imminere, vt Virg. *Hic candida populus antro* *Imminet.* & lib. 1. Æneid.

—— horrentique atrum nemus imminet vmbra.

ideo & hic arborum facta mentio.

QVID *tibi cum tali demens eſt flumine? quis te*

Carminis heroi tangere iuſſit opus?] obiurgationis formula in eum, qui à ſe aliena curat. ſic Tibull. *Quid tibi ſaucia mecum eſt?* Ouid. l. 1. de arte amandi: A

Quid tibi cum ſpeculo montana armenta petenti?

Mart. lib. 1.

Quid mihi tum Cirrhæ? quid cum Permeſſidos vnda?

Cum tali flumine; id eſt, *tam magnis fontibus*, vt dixit ſup. *Flumen* pro aqua copioſa, vt el. 20. l. 1.

Tandem haurire parat demiſſis flumina palmis.

Ælius Gallus apud Feſtum in *Torrens*: *Flumen, eſt aqua ipſa quæ fluit.* Varro 4. de ling. Lat. *Flumen quod fluit continuè: ex quo in legibus prædiorum vrbanorum Stillicidia, fluminaque vt ita fluant, cadantque.* Cornel. Fronto: *Flumen, idem fluit & manet: fluuius temporibus ſiccatur.* Seru. *Flumen, fluxus: vt largoque humectat flumine vultum.* Idem alibi: *Flumen vis aquæ.* *Quis iuſſit te tangere?* quis auctor fuit vt alienum tangeres? quod eſt furti. ex formula: *Iubeo, cogo, & impero.* Item: *Factum quod imperaſti.* *Tangere*, vt apud Plaut. Aul. act. 4. ſc. 6. *Cur id auſus facere, vt quod non tuum eſſet tangeres?* vnde *tagaces*, furunculi. Ciceroni etiam tangere & attingere, eſt leuiter ſcribere, vel diſſerere de re aliqua. *Opus carminis heroi*, Epicorum materiam, vt magni oris opus eleg. 10. lib. 2. Ouid. 2. faſt. B C

Heroi res erat iſta pedis.

de hac Horat. in arte:

Res geſta regumque ducumque & triſtia bella
Quo ſcribi poſſent numero monſtrauit Homerus.

Non *hinc vlla tibi ſperanda eſt fama Properti.*] non eſt quod putes hinc te nomen poſſe quærere ingenio, vt eleg. 7. lib. 1.

Hinc cupio nomen carminis ire mei.

Mollia *ſunt paruis prata terenda rotis.*] per *mollia prata* mollem elegorum materiam, & campum ſcribendorum amorum intelligit. Per *paruas rotas* tenuem ſtylum, quia Muſa illius curru, & equis vehitur. eleg. 1. ſup. verſ. 10. & ſeq. *Mollia prata*, tenera, ob gramen molle & herbas. Virg. 1. Georg. D

Mollibus in pratis vinctos ſalire per vites.

Ouid. 1. de arte amandi:

Mollibus in pratis admugit femina tauro.

Prata, inquit Varro 4. de ling. Lat. *Quod ſine opere parata.* *Terere prata rotis*, currum agere per prata. *Paruis rotis*, exiguo curru, vt eleg. 1. ſup.

Scriptorumque meas turba ſecuta rotas.

Eſt autem frequens à curriculo allegoria, vt eleg. 10. lib. 2. verſ. 2. & el. 1. ſup. verſ. 11. 12. & 13. & eleg. 9. infra verſ. 57. E

Vt *tuus in ſcamno iactetur ſæpe libellus.*] id eſt, ſæpe iaciatur cum ſatietas legendi ceperit: vel laudetur & commendetur. in ſcamno, vbi ſedebant ad lectorum pedes. Legebant enim ſedentes & libri ipſi iaciebant in ſcamnis ſuper puluillos. Horat. ſat. vlt. lib. 1.

—— Demetri, teque Tigelli,
Diſcipulorum inter iubeo plorare cathedras.

Scamnum aliquando pro ſedili; Ouid. 1. faſt.

Ante focos olim ſcamnis conſidere longis
Mos erat.

Vt ſcamnum ſit βάθρον. *vn banc.* Sed ſæpius eſt ὑποπόδιον, *vn marche-pied.* Ouid. 1. de arte amandi:

Et caua ſub tenerum ſcamna dediſſe pedem.

Varro 4. de ling. Lat. *Quia ſimplici ſcanſione ſcandebant in lectum non altum, ſcabellũ in altiorem ſcamnum.* Iſidor. cap. 11. lib. 20. *Scamna ſunt quæ altioribus lectis apponuntur à ſcandendo.* Libellus, eſt enallage, vt eleg. 2. ſup. verſ. 17.

Qvæm *legat expectans ſola puella virum.*] vt ſcilicet moræ tædium fallat. *Sola*, inquit, quia ſi cum viro ſermone, vel opere, non lectione tempus conſumeret.

Cvr *tua præſcripto ſeuecta eſt pagina gyro?*] id eſt: Cur ſeorſum vecta ab orbe, & ſpatio tibi definito? cur tu egreſſus fines tibi præſtitutos? Scaliger & Lipſius cap. 12. lib. 3. Var.

Cur tua præſcriptos euecta eſt pagina gyros?

Seuecta, ſeorſum vecta, vt ſeditio, ſeorſum itio. γῦρος, circuitus & orbis, vt ipſe dixit verſ. 1. el. 2. ſup. *In orbem carminis redire.* Ouid. initio lib. 2. de remedio amoris:

Hactenus inuidiæ reſpondimus: attrahe lora
Fortius, & gyro curre Poeta tuo.

Horat. ſat. 6. lib. 2.

—— ſeu bruma niualem
Interiore diem gyro trahit.

Quod Cicero curſu: *Quæ curſu interiore breui conuertitur orbe.* Stat. in Lyrico ad Maximum Iunium lib. 4. Sylu.

Iam diu læto ſpatiata campo (vulgo male *ſatiata*)
Fortis heroos Erato labores
Differ, atque ingens opus in minores
Contrahe gyros.

Virg. proprie 3. Georg.

Frena Pelethronij Lapithæ, gyroſque dedere.

Ibidem:

Carpere mox gyrum incipiat, gradibuſque ſonare
Compoſitis.

Columella lib. 10.

—— curru leniore vagantem
Iam reuocat, paruoque iubet decurrere gyro.

Et equus & currus in gyrum flectuntur. inde Cicero multas ducit allegorias, vt 3. de Orat. *Ex ingenti oratorem immenſoque campo in exiguum ſane gyrum compellitis.* & lib. 1. offic. *Homines ſecundis rebus effrenatos, ſibique præfidentes, quaſi in gyrum rationis & doctrinæ duci oportere.* vide & adnot. ad eleg. 14. infra: *Gyrum pulſat equis.* Eadem tralatione in orbem volantes miluij gyros dicuntur ducere. Ouid.

Viuit edax vultu, ducitque per aëra gyros.

Virg. 10. Æneid. eadem ſententia:

—— læuos equitant in orbes.

& mox: *Volatque Ingenti gyro.*

Non *eſt ingenij cymba grauanda tui.*] Per cymbam exigua ſignificatur facultas ingenij: allegoria à re nautica, vt ſupra ab agitatoribus. vt eleg. 9. infra:

Non ego veliſera tumidum mare findo carina:
Tuta ſub exiguo flumine noſtra mora eſt.

Ibid.

Quid me ſcribendi tam vaſtum mittis in æquor,
Non ſunt apta meæ grandia vela rati.

Ingenium ſuum & elegos cum cymba, epos cum naue oneraria comparat. *Grauatur onere*, cymba vt apud Virg. 6. Æneid.

Gemit ſub pondere cymba Sutilis.

Eadem allegoria Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.

Non ideo debet pelago ſe credere, ſi qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu.

ALTER *remus aquas, alter tibi radat arenas.*] ſic cymbæ minutos remos tribuit eleg. 11. lib. 1. verſ. 9. & Horat. oda pen. lib. 3.

Tu me biremis præſidio ſcaphæ.

Radunt remi vada, cum premunt & ſtringunt Virg. 7. Æneid.

Proxima Circeæ raduntur littora terræ. & lib. 3.
Hinc altas cautes proiectaque ſaxa Pachini
Radimus. Idem 5. Æneid.
Littus ama, & lęuas ſtringat ſine palmula cautes.

Horat. oda 10. lib. 2.

——*neque altum*
Semper vrgendo, neque dum procellas
Cautus horreſcis nimium premendo
Littus iniquum.

TVTVS *eris, medio maxima turba mari eſt.*] extra periculum naufragij eris nauigando iuxta littus. Prouerb. eſt quod refert Plutarch. Sympoſ. Πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δὲ ὁ παρὰ θάλατταν ἥδιστος. vide Iun. pro 90. cent. 2. & pro. 47. cent. 4. in med. *Maxima turba eſt*, id eſt, tumultus & tempeſtas. aliter eleg. 1. lib. 4. *Maxima turba, Gabij.* Virg. 1. Æneid. Cum turba & ſeditione tempeſtatem comparat. Attius apud Nonium, in, *turba. Non vides quantam turbam, quantoſque fluctus concites.* Donat. in Prologum Hecyræ: *Nunc turba nulla eſt*, θορυβοῦσιν, inquit, ἀντὶ τοῦ, tumultuantur. & Turba, θόρυβος. vide Vlp. l. prætor. D. vi bonor. rapt. *Medio mari*, alto, vt Virg. 3. Æneid.

——*graditurque per æquor Iam medium,*

DIXERAT, *& plectro ſedem mihi monſtrat eburno.*] id eſt, plectrum intendit eò, vbi commodè ſedere poſſem inter Poëtas. Monſtrare, cum id fit ſolo indice, dicitur indicare: à monendo ſcilicet, quaſi moneſtare, vnde monſtra: Feſtus. Hinc pro monſtro quodam præſignificare, vt Virg. 1. Æneid.

Signum quod regia Iuno Monſtrarat.

Monſtramus autem vel manu, ac digito, vel re quam tenemus, vt hic. Plauto monſtrare, eſt præcipere. *Plectro eburno*, vt Virg. 6. Æneid.

Iamque eadem digitis, iam pectine pulſat eburno.

QVA *noua muſcoſo ſemita facta ſolo eſt.*] ſic, *Intacta via*, dixit eleg. 1. ſup. verſ. 18. & eleg. 6. l. 4.

Pura nouum vati laurea mollit iter.

Facere ſemitam, quod Virg. *Anguſtum iter terere.* Plaut. Curc. ſc. 1. act. 1. *Dum ne per fundum ſeptum facias ſemitam.* Varro 4. de ling. Lat. *Semita, qua anguſtè ibant, quaſi ſemiyter.* Iſidor. cap. 16. lib. 15. *Semita è ſemiytu, & eſt hominum, vt callis ferarum.* Abutitur ipſe ſæpe, pro, via. *Solo muſcoſo*, humo veſtita muſco, vt eleg. 30. lib. 2 de antris Muſarum: *Roſida muſcoſis antra ſubire iugis.* Chariſ. lib. 1. *Muſcus herba, quæ in parietibus, ſaxis vel corticibus arborum naſcitur, vel hæret.* quid *ſolum* dixi ad lib. 4. Tibulli:

Aduerſa ſolo veſtigia noſtro:

HIC *erat affixis viridis ſpelunca lapillis.*] Iſidor. cap. 3. lib. 16. *Spelæa Græcè, Latinè ſpelunca, rupes cauata.* Seru. in ecl. 10. *Inter ſpelæa ferarum*: Græcè dixit σπήλαια pro ſpeluncis. Idem in 1. Æn. *Sub rupe cauata*: periphraſis, inquit, ſpeluncæ. vbi Virg. modo *antrum*, modo *ſpeluncam* vocat. *Viridis ſpelunca*, vel herbis illic enatis, vel vmbra

A frondium colorem illum inducente; vel ob muſcum & viridem lanuginem vt verſ. ſupr. ſic Virg. eclog. 1.

——*viridi proiectus in antro,*

vide adnot. ad el. 1. ſup. verſ. 5. *Hic erat*, pro illic vt eleg. 20. lib. 1. *Hic erat Arganti*: &c. *Affixis lapillis.* id eſt, ita hærentibus, vt arte & opere non natura hærere viderentur. Virg. 6. Æneid. ſic vocauit *ſpeluncam ſcrupeam*. & Ennius:

Per ſpeluncas ſaxis ſtructas aſperis pendentibus.

RENDEBANT QVE *cauis tympana pumicibus.*] id eſt, demiſſa erant è ſpeluncæ camera; & Li-
B bero ſacrum antrum oſtendebant. *Tympana* rotunda erant, ideoque dabantur Gallis Cybeles, quia orbem terræ referunt: vnde el. 7. l. 4. *Aera rotunda Cybeles*, vocat. Sueton. in Auguſto. *Viden vt Cinædus orbem digito temperat.* ἀπὸ τοῦ τύπτειν, id eſt, à feriendo. vnde Catull.

Plangebant alij proceris tympana palmis.

Iſidor. lib. 3. *Tympanum pellis vel corium ligno ex vna parte extenſum, quod virgula percutitur.* Rectè Iſidor. vnde Catull. in Aty.

Quatienſque terga tauri teneris caua digitis.

Multa illic Catull. vt Virg. 9. Æneid. & Ouid.
C 4. Met. & 4. faſt. Catullo, Homero, & Apollodoro τύμπανον abiecta littera *m*. *Cauis pumicibus*, pro, è cauis pumicibus. De pumice dictum el. 1. ſup. verſ. 8. vbi & cauos & fiſtuloſos inſtar ſpongiæ eſſe pumices adnot. erant autem frequentes in antris. vnde Ouid. 3. Met.

Cuius in extremo eſt antrum nemorale receſſu,
Arte laboratum nulla, ſimulauerat artem
Ingenio natura ſuo. nam pumice viuo
Et leuibus tophis natiuum duxerat arcum.

Idem eleg. 1. lib. 3. Amor.

Fons ſacer in medio, ſpeluncaque pumice pendens.

ERGO *Muſarum, & Sileni patris imago*
Fictilis, & calami Pan Tegeæe tui.] an *ergo* eſt
D aduerbium temporis, pro, illic. vt *igitur*, pro, tunc Plauto? an eſt anaſtrophe; *Muſarum ergò* μουσῶν χάριν, id eſt, Muſarũ in gratiam illic erant imagines Sileni & Panos, &c. An *ergo*, pro autem. Virg. eclog. 5. *Ergo alacres ſyluas*, &c. Ipſe eleg. 20. infra: *Ergo qui pactas*, &c. Albin. in obitum Mœcenatis:

Redditur arboribus florens reuirentibus ætas.
Ergo non homini quod fuit ante redit.

Pro, *At*, citat illic hunc locum Scaliger, & illud è Caſina. *Nempe tute dixeras, Tuam arceſſituram hinc eſſe.* St. *Ergo arceſſiuiſſe ait: ſed dixiſſe te eam non miſſurum.* & è Bacchid. *Non hic places mihi ornatus P. Nemo ergo tibi. Hæc apparauit: mihi para-*
E *tum eſt, quoi places.* ſic igitur Salluſtio & Plauto ſæpe, pro autem, idem Albin. in obitum Mœcenatis:

Nec mihi Mæcenas tecum fuit vſus amici
Lollius hoc ergo conciliauit opus.

Plaut. milite ſc. 1. act. 1. *Ergo Mecaſtor pulcher eſt, inquit mihi.* pro, atqui. Et *imago*, ſimulacrum, effigies. Feſtus, *Imago ab imitatione dicta.* An ab *Im*, pro, eum; Chariſius, & agere, referre? eum agit & referr, eſt eius imago. Sueton. in Auguſto cap. 7. dixit, *imagines cubiculares*. de ſignis. *Fictilis imago.* nam ſigna Deorum olim fictilia, è luto facta & cocta à figulo (vt etiam lignea)

qua de re dicetur ad eleg. 1. lib. 4. verſ. 5. *Sileni patris*, de Sileno dixi multa ad Catulli Ariadnã. & eleg. 32. lib. 2. verſ. 38. *Pater* autem dicitur quia educator Bacchi. de hoc verbo dictum ſup. hic verſ. 6. *Calami*, fiſtula è ſeptem calamis, ſiue cicutis, auenis, arundinibus compacta, vt Virg. eclog. 3.

Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis
Fiſtula. & eclog. 2.
Pan primus calamos. & ipſe el. 17. infra:
Capripedes calamo Panes hiante canent.

κάλαμος Græcè, Latinè calamus mutato genere. Donat. in Eunuch. *Calamitas, quod comminuat calamum, hoc eſt, culmum ac ſegetem. Tui*, per apoſtrophen, vt eleg. 3. lib. 1.

Ponebamque tuis Cynthia temporibus.

Pan, notum nomen & numen, de quo Seru. ad illud ecl. 2. *Imitabere Pana canendo.* vbi deſcribit & comparat cum vniuerſitate. Homer. in eius hymno:

Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον, ὅτι φρένα πᾶσιν ἔτερψε.

vide Lilium Gyraldum. *Tegeaus* dicitur, quia Deus Arcadiæ, cuius opidum Tegea, vel Tegeum, vt Seruius vocat. De Tegea Pauſan. in Arcad. ſic Virg. 1. Georg.

Adſis ô Tegeæ fauens. vide adnotata ad eleg. 18. lib. 1. verſ. 20.

ET *Veneris dominæ volucres mea turba columbæ,*
Tingunt Gorgoneo Punica roſtra lacu.] de columbis diximus ad eleg. 15. lib. 2. verſ. 27. Seru. ad illud Virgilij: *Maternas agnoſcit aues.* Veneri conſecratas, inquit, propter fœtum frequentem, & coitum. Ouid. el. 1. lib. 2. Amor.

Cinge comam myrto, maternas iunge columbas.

Apollon. lib. 3. narrat Mopſum, cum videret columbam elapſam accipitri, dixiſſe:

Εἰ ἐπεὸν Φοιβός γε θεῶν ἐπὶ κύπριδι τοῦτο
Πεφραδέειν ἐπὶ ταῦτα· κοῖος δ' ἄγε μείλιχος ἔρως
Ποτμὸν ἐπιστάμενον. Catull.
Vt albulus columbulus Dioneus.

Alexis apud Athenæum: ὁ κύκνος Ἀφροδίτης εἰμὶ γὰρ περιστερός *Dominæ Veneris.* Sic Petron. *Domina Venus ſi hanc baſiauero, eras illi par columbarum donabo.* Apul. in fin. lib. 5. Aſini. *Palpare Veneris iram ſic adortum; quid tale, domina deliquit tuus filius.* Ouid. 1. de arte amandi:

Tu Veneri Dominæ plaude fauente manu;

Seru. in illud 3. Æneid.

Et iuncti currum Dominæ ſubiere leones.

Dominas, inquit, *Deas dicunt.* Apul. lib. 4. *Alius ſub oculis Dominæ* (Veneris) *ſpeculum prægerit.* Ouid. 4. faſt.

Cumque ſua Domina date grata ſiſymbria myrto.

ſic Mart. ep. 18. lib. 12.

Aut collem dominæ teris Dianæ.

Et ipſe eleg. 5. lib. 2. *Domina Iuno*, vbi vide adnot. *Mea turba*, quid? an quarum agmina paſco, & diligo? Omnino mihi legendum videtur: *Mea cura.* ideſt, meæ deliciæ. vt Virg. eclog. 1.

Raucæ, mea cura, palumbes.

Tingunt, rigant, vt verſ. vlt. huius eleg.

Ora rigauit aqua. ſic Virg. 8. Æneid.
Alij ſtridentia tingunt Æra lacu.

Lacu Gorgoneo, Meduſæo, ſiue Bellerophontæi equi humore, vt dixit ſupra hac eleg. De Gor-

A gone Meduſa dictum ad eleg. 2. lib. 2. verſ. 8. Ouid. 3. faſt.

Suſpice, Gorgonei colla videbis equi.

Ideſt, Pegaſi. & lib. 5. faſt. vocat *equum Meduſæum. Lacu*, vel fonte, vel aqua ex eo emanante & ſtagnante, ac collecta. Tibull. eleg. 1. lib. 3.

Caſtaliamque vndam Pieriosque lacus.

Seru. ad illud 8. Æneid.

Quo te cunque lacus miſerantem incommoda noſtra
Fonte tenet. Lacus, inquit, eſt quoddam latentis adhuc aquæ receptaculum, dictus, quaſi lacuna, vnde erumpens aqua efficit fontem; qui cum fluere cœpit, alueum facit. *Punica roſtra*, ſubrubentia & accedentia ad florem mali punici, vt Horat. *Puniceas roſas* vocat. Sic *Laterna Punica* dicitur Plauto in Aulul. è cornu ſubrubente. Ouid. el. 6. lib. 2. Amor de Pſitaco: *Tincta gerens rubro punica roſtra croco.* Apud Gell. cap. 9. lib. 3. Aliter ſumitur puniceus color; ſpadix ſcilicet.

B

DIVARSÆQVE *nouem ſortitæ rura puellæ.*] vel ſeparatim vagantes: vel quia diuerſa & diſtincta ſunt officia Muſarum. Poteſt eſſe hypallage, pro, diuerſa rura. quod indicat alterã lectio; *Et diuerſa.* Præterea Muſæ & Nymphæ eædem, quæ aliæ aliis locis præſident. Innuit

C autem, vt dixi Muſas & Nymphas eaſdem eſſe; quod ex Varrone notat Seru. in ecl. 7. & 10. Virgilij. *Sortitæ rura*, quibus rura velut ſortitò obtigerunt, vt Tibull. eleg. 5. lib. 3.

Duraque ſortiti tertia regna Dei.

Virg. 1. Æneid. *Sed mihi ſorte datum.* Ductum ex hereditatibus, quæ ſorte diuiduntur, vndè κληρονόμοι, & Latinis conſortes. vel quia ſorte munia diuidebantur. Virg.

—— operumque laborem
Partibus æquabant iuſtis, aut ſorte trahebant.

vel à ſortitione prouinciarum. *Puellæ nouem*, vel

D Deæ: nam ſequitur; *Dearum*: vel Nymphæ, vide adnot. ad eleg. 26. lib. 2. verſ. 14. De Muſarum numero Arnob. lib. 3. Ephorus tres numero (Muſas) effert. Mnaſeas, quatuor: Myrtilus, ſeptem: Octo, Crates: Heſiodus nouem. Auſon.

Tres volucres, tres ſemideæ; tres ſemi puellæ
Ter tribus ad palmam iuſſæ certare camœnis.

Scaliger pro *rura*, lege *iura*, inquit: non pareo.

EXARCENT *teneras in ſua dona manus.*] id eſt: vt donare poſſint Poëtis ſua munera, elaborant ea, quæ ſuis vatibus offerre volunt. ſic eleg. 1. ſup.

E *Mollia Pegaſides veſtro date ſerta Poëtæ.*

Melpomene thyrſos offert tragicis: Clio & Polyhymnia Lyricos aptare vocem fidibus docet. At Erato roſas amantibus texit, & mollia ſerta. Ergo Muſarum & Phœbi dona, verſus; ſed varij generis. Catull.

Muneraque & Muſarum hinc petis, & Veneris.

Exercent, otioſas eſſe non patiuntur. Virg. 6. Æneid. *—— exercent membra palæſtris.* Plaut. Amphit. *Si in me exercituru's*, (pugnos) *quæſo in parietem vt primum domes. Teneras manus*, virgineas, puellares, vt el. 20. lib. 1. *Tenero vngui.*

HÆC *ederas legit in thyrſos, hæc carmina neruis*
Aptat, at illa manu texit vtraque roſam.] Hæc

inquit, ederas decerpit, vt haſtas iis tegat, quibus in ſacris Liberi patris vtebantur. Hinc Catull. in Aty:

Vbi Mænades capita vi iaciunt ederigeræ.

De Thyrſo plura dixi ad el.30. lib.2. verſ.38. & ad Catulli Ariadnam:

Pars autem tecta quatiebant cuſpide thyrſos.

Hæc carmina neruis aptat. vt Horat. oda 24. lib. 1.

Cui liquidam pater vocem cum cithara dedit.

& oda 9. lib 4.

Verba loquor ſocianda chordis.

& oda 12. lib. 2.

Mollibus aptari citharæ modis.

& ep.3. lib.1. ——*Fidibuſne Latinis*

Thebanos aptare modos ſtudet auſpice Muſa.

Tibull: *Sed poſtquam digiti fuerant cum voce locuti.* Ergo non aſſa voce hæc canebant, vt nec ille apud Virgilium, qui

Obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum.

Variis modis canitur, vt patet verſu Auſonij:

Ore, manu, flatu: buxo, fide, voce canentes.

At illa manu texit vtraque roſam. id eſt, ſerit & nectit inter ſe. vnde *Serta roſa* dicitur Apuleio. *Texere*, de floribus. Virg. eclog. 2.

Tum caſia, atque aliis intexens ſuauibus herbis.

Tibull. eleg. lib. 4.

Vt cum contexunt amaranthis alba puella

Lilia. Ouid. 4. faſt.

Textaque compoſita iuncea vincla roſa.

vnde *textiles coronæ* Plinio. *Vtraque manu* vero texebat, quaſi eſſet ambidextra. Interdum eſt omnibus viribus, vt el. 15. infra:

Regales manicas rupit vtraque manu.

Virg. 5. Æneid.

Creber vtraque manu pulſat, verſatque dareta.

Eſt & benignitatis & copiæ. Mart.

Promiſit pariter Cæſar vtraque manu.

Hinc apud Græcos Ἀμφοῖν χεροῖν, ϗ ἀμφοτέραις. vide prouerb. *Vtraque manu adeſſe.* Palmerius ergo fallitur, qui legendum putat: *Vtramque roſam.* id eſt, candidam & purpuream.

E *quarum numero me contigit vna Dearum:*

Vt reor à facie Calliopea fuit.] ſic Ouid. 5. faſt.

Tum ſic neglectos edera redimita capillos

Prima ſui cœpit Calliopea chori.

Vt reor à facie, vt de facie, oriſque & corporis habitu coniecturam facio. ſic Cic. in Piſon. *Virtus, quam ne de facie quidem noſti.* *Facies*, figura totius corporis: Gell. cap.28. lib. 13. & cap. 13. lib. 9. *Fuit*, pro erat, vt ſup verſ. 1. *Viſus eram*, pro, ſum. *Calliopea.* de ea diſſerui ad eleg. 2. l. 1. verſ. 28. vbi Cynthiæ lyram donat.

CONTENTVS *niueis ſemper vectabere cygnis.*] id eſt, ſat tibi erit ſi cygnis vectabere. τὸ *Niueis cygnis*, iterandum; *Contentus niueis cygnis, vectabere niueis cygnis.* id eſt, eris amator, non bellator, equis bellicis vectari non deſiderabis. *Contenti*, inquit Donat. in Phorm. *In malis durantes, vt nobiles ad paupertatem redacti.* Nonius: *Contentus, cui res, etiam parua, abunde eſt.* Seru. in illud. 5 Æn.

Tertius Argolica hac galea contentus abito.

Quaſi, inquit, *de paruo munere.* Ergo rectè hic *Contentus cygnis*, qui parui vectores, præ equis. Sic eleg. 7. infra:

Quod ſi contentus patrio boue verteres agros.

A vbi repetitur & *contentus boue*, & *boue verteret.* vide adnot. ad eleg. 30. lib. 2. verſ. 23. *Cygni niuei*, vt Virg.

Ceu quondam niuei denſa inter nubila cygni.

Cygnis, vt columbis & paſſeribus vecta Venus. vnde Horat. oda 28. lib. 3. *Et Paphon iunctis viſit oloribus.* & *Amor purpureis ales oloribus.* oda 1. lib. 4. ambiguè igitur Ouid. in Adonidis fabula. de columbis & cygnis:

——*& albas Flexit aues illuc.* Eo reſpicit Stat. lib. 1. Sylu. in Epithal. Stellæ:

——*Amyclæos ad frena citauit olores.*

& Ouid. *Cygnus deſcendere tempus.* quia amo-

B res cecinit.

NEC *te fortis equi ducet ad arma ſonus.*] vt fortis miles, fortes turmæ, fortia ſigna: ſic & fortis equus, ſiue acris, quem *armigerum* vocat el. prox. ſeq. Ennius:

Sicut fortis equus ſpatio qui forte ſupremo

Vicit Olympiada. Ita notione quadam verbi dicitur *equi virtus. Fortis equi ſonus*, pro equus ipſe hinniens. vt *Vis fortis equi*, apud Lucret. ſic Callim. in Delum verſ. 310. μύκημα. id eſt, mugitum pro boue & Minotauro dixit. *Ducet ad arma*, te vehet ad bella. id eſt, non vectaberis equo hinniente ad prœlia, ſed curru à cygnis

C tracto ad Veneris certamina. ſic eleg 1. lib. 2.

Quod mihi ſi tantum Mæcenas fata dediſſent

Vt poſſem heroas ducere in arma manus.

vide illic adnot.

NIL *tibi ſit rauco prætoria claſſica cornu*

Flere, nec Aonium cingere Marte nemus.] id eſt, Nihil id cures, nihil id tibi profuturum putes, vt eleg. 1. lib. 4. *Nil erit hoc.* Sed puto legendum: *Ni tibi ſit.* ni, pro, ne: Feſtus, Donatus & Seruius, pro, *ne fleas*, vt eleg. 20. lib. 1.

Ne tibi ſit adire. *Flere claſſica*, flebiliter referre & canere, vt eleg. 9. lib. 1.

D *Aut Amphionia mœnia flere lyra.*

& eleg. 9. infra:

Non flebo in cineres arcem ſediſſe paternas.

Horatius:

Qui perſæpe caua teſtudine fleuit amorem.

Flere claſſicum, vt claſſicum aut bellicum canere. *Claſſes*, olim exercitus: Feſtus, in *Claſſes*: In *Claſſis in procinctu*: & in *Opima*. Seru. in 7. Æneid.

Claſſica iamque ſonant. Claſſicum dicimus & tubam ipſam flexilem & ſonum. Ibid. ad illud: *Hortina claſſes*: *Hortini equites*, qui claſſes dicuntur, & eorum tuba claſſicum. An legen-

E dum, *flare claſſica*, pro inflare tubas, vt Tibulli eleg. 6. lib. 2.

Et mihi ſunt vires, & mihi flata tuba eſt.

Sed & flere eodem recidit, flebiliter canere tuba, cuius querulus eſt ſonus, vt docui ad el. 13. lib. 2. Erit a ſubauditur, *Cum. flere claſſica cum cornu.* id eſt, & claſſica & cornua. Sic Stat. 6. Thebaid.

Cum ſignum luctus cornu graue mugit adunco

Tibia. Subaudi, cum cornu, &c. *Claſſica prætoris*, tubas; quia claſſicum apud prætorem. id eſt, Imperatorem canitur. Cæſar 3. de bello ciuili. Non placet enim hic *prætoria* accipi neutro genere; licet ea ſint in caſtris. Multa hic ineptit Beroaldus. De Prætore, pro quouis Imperatore

Imperatore. Varro 4. de ling. Lat. & 2. de vita Pop. Rom. apud Nonium & Aſcon. in 3. Verr. Feſt. in *Maximum prætorem*, & in *Prætor.* Liuius lib. 7. Cic. 3. de leg. vet. lib. *Præconia*, & ſic Liber Beroaldi. Ergo *Claßica præconia*, res bello geſtas, & ducum laudes. *Rauco cornu.* Ellipſis, cum rauco cornu, vide id generis exempla eleg. 30. lib. 2. verſ. 38. Pleoè dixit Lucan.

Non pia concinuit cum rauco claßica cornu.

vide adnot. ad illud Catulli ex Ariadna:

Multaque raucisonos efflabant cornua bombos.

Varro 4. de ling. Lat. *Cornuo, quæ nunc ex ære, tunc fiebant è cornu bubulo.* Ibidem cornu docet claſſes ad comitiatum vocari, & reos citari rerum capitalium. Lucil. apud Nonium in *Cogere:*

Rauco concionem ſonitu & curuis cogant cornibus.

Cingere Aonium nemus Marte, an quaſi armis circumdare & obſidere muſas? Sed cingere nemus indagine eſt venatorum. quare melius vet. lib. *Tingere*, quaſi nemus ſanctum pollucre & eruentare illis verſibus. Mars pro cruore, quia Martis & belli cædes & ſanguis. vide Horat. oda 14. lib. 2.

Fruſtra cruento Marte carebimus.

Et Virg. 12. Æneid. *Sanguineus Mauors*, vt Græcè Ἄρης μιαιφόνος, καὶ αἱματόεις. *Aonium nemus*, vt Stat. 1. Achill.

——— *neque enim Aonium nemus aduena pulſo.*

vide adnot. ad eleg. 1. ſup. verſ. 2.

Avt *quibus in campis Mariano prœlia ſigno*
Stent, & Teutonicas Roma refringat opes.]

Hypallage & enallage, pro Mariana ſigna ſtent prælio, id eſt, ad prœlium committendum. Niſi prœlia dixerit pro acies. De Mario dictum ad eleg. 1. lib. 2. verſ. 24. *Mariana ſigna*, Aquilæ. Plin. cap. 4. lib. 10. Aquilam Romanis legionibus proprie dicauit C. Marius, in ſecundo conſulatu, abdicatis aliis ſignis, Lupi, Minotauri, Equi, & Apri. De ſignis militiæ, vocalibus, ſemiuocalibus, & mutis legendus Vegetius cap. 5. lib. 3. de re milit. *Stent*, vel horreant, vel eleg. 5. infra:

Stant mihi cum domina prœlia dura mea.

Et Roma refringat opes, contundat, perdomet, ſternat fractas vires & copias. Sic Horatius oda 3. lib. 3.

Pugnaces Achiuos Hectoreis opibus refringit.

vbi vtroque verbo vtitur, *Refringit*, *Opibus*. Virg. 3. Æneid. *Ille vt opes fracta Teucrûm.* id eſt, & vires, & copiæ & fortunæ. Ouid. 1. faſt.

Cauſa quod à patribus ſumptis ſeceſſerat armis
Vulgus, & ipſa ſuas Roma timebat opes.

Teutonicas. ſic Iuuenal. agens de Mario. ſat. 10.

Cum de Teutonico vellet deſcendere curru.

Virg. 7. Æneid.

Teutonico ritu ſoliti torquere Cateias.

De Teutonibus & Ambronibus victis à Mario, Plut. in eius vita. Teutonos Germaniæ populos Cimbris vicinos facit Plin. c. 14. l. 4. & Cæſar lib. 1. & 2. de bello Gallico, à quo modo Teutones, modo Teutoni dicuntur.

Barbarvs *aut Sueuo perfuſus ſanguine Rhenus.*] an *Rhenus Barbarus*, qui barbaras & feras nationes alluit? Lucan. lib. 2.

Me barbara telis Rheni turba petat.

A Horat. oda 16. Epod.

Nec fera cærulea domuit Germania pube.

Idem oda 5. lib. 4.

Quis Germania quos horrida parturit fœtus.

An *barbarus* ad diſcrimen Rheni Bononienſis? *Perfuſus*, tinctus, imbutus. vt Virg. 10. Æneid.

Captiuoque rogi perfundat ſanguine flammas.

Petronius:

Iampridem nullo perfudimus ora cruore.

Sueuo ſanguine, vt Parthum & Romulum, pro Parthico & Romuleo. Huc facit illud Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Cornibus hic fractis viridi male tectus ab vlua,
B *Decolor ipſe ſuo ſanguine Rhenus erat.*

Albin. ad Liuiam:

Rhenus & Alpinæ valles, & ſanguine nigro
Decolor, infecta teſtis Iſargus aqua. & mox:
Ille genus Sueuos acre, indomitoſque Sicambros
Contudit. & mox:
Nec tibi deletos poterit narrare Sicambros.
Enſibus & Sueuos terga dediſſe ſuis.

Tacit. lib. 2. Annal. *Sic Sicambros in deditionem acceptos: ſic Sueuos.* Sueton. in Auguſto cap. 21. *Germanos vltra Albim fluuium ſummouit: ex quibus Sueuos & Sicambros dedentes ſe traduxit in Galliam,* C *atque in proximis Rheno agris collocauit.* vide Dionem lib. 51. qui eos ait trans Rhenum incolere; ſed multos alios id ſibi nomen ſumere. vide Strab. & Plin. Ouid. 1. faſt.

Tradiderat famulas iam tibi Rhenus aquas.

(ô Germanicè)

Savcia *mœrenti corpora vectet aqua.*] id eſt, ſecum deferat in mare fluitantia; quod Virg.

Et fortia corpora voluit. *Corpora* Virgilius vt hic. vnde *Corporare*, interficere, Nonius. & *vectari* non eſt voluptatis, vt ſupra *vectabere cygnis.* *Saucia*, Romanorum telis confoſſa; vt eleg. pen. lib. 1. *Miles ſaucius.* *Mœrenti aqua*, quaſi ſuos lu-D gere videretur Rhenus. ſic eleg. 1. lib. 2.

——— *& Nilum cum tractus in vrbem*
Septem captiuis debilis ibat aquis.

vbi vide adnotat.

Qvippe *coronatos alienos ad limen amantes*
Nocturnaque canes ebria ſigna fuga.] τὸ *quippe*, eſt ſcilicet, nimirum, ſequidem, vt dictum ad eleg. 9. lib. 1. verſ. 27. *Canes amantes coronatos.* De coronis amantium ebriorum dixi ad eleg. 3. lib. 1. verſ. 21. Ouid. eleg. 6. lib. 4. Amor.

At tu non lætis detracta corona capillis
Dura ſuper tota limina nocte iace.

Ex quo intelligitur cur dicat *ad limen*: nam in E limine excluſi iacebant, vt dictum ad eleg. 16. lib. 1. *Turpis & in tepido limine ſomnus erit.* Lucret. libr. 4.

At lacrymans excluſus amator limina ſæpe
Floribus & ſertis operit. *Amantes ad limen*,

dictum vt à Virg. ——— *fiduſque ad limina cuſtos.* Innuit autem adulterium cum addit *alienum*, vt eleg. 3. lib. 1. verſ. 36. Alienum ergo limen, fores vel mariti vel lenonis. Et, *ſigna*, ambiguè, vel militaria, vt Ouid.

Saucius aut ſanus nunquam tua ſigna reliqui.

Aut *ſigna*, indicia, vt eleg. 16. lib. 1.

Semper & excluſi ſigna iacere faces.

Ebria ſigna, hominum ebriorum, vt el. 3. lib. 1.

Ebria veſtigia. De fuga & rixa nocturna ebrio- A
rum amantium eleg. 9. lib. 4. *Fuga*, item ambiguum, quia à riualibus & maritis ſæpe amãtes fugantur: & in prœlio milites, vt el. 1. lib. 2. *Claſſica ſigna fuga.* Signa ebriorum; coronæ, faces, querelæ, rixæ. Canes ergo bella, inquit, ſed Veneris non Martis. vt Horat. oda 6. lib. 1.

—— nos prælia virginum
Sectis in iuuenes vnguibus acrium Cantamus.

VT *per te clauſas ſciat excantare puellas.*] excantare, an ſanos ſenſus auertere carminibus magicis, vt Virg. ait ecl. 8. Imo vi carminis puellas præſertim quibus poſita cuſtodia à maritis B
foras elicere, vt ſolent manes à ſepulchris elici. Alludit enim ad verba 12. tab. *Si quis fruges excantaſſet.* Plin. cap. 7. lib. 28. Seneca cap. 7. l. 4. Nat. quæſt. Seru. in illud ecl. 8.

Atque ſatas alio vidi traducere meſſes.

Horat. oda 5. Epod.

Sidera excantata voce Theſſala.

Varro Eumenid. apud Nonium in *Excantare*, quod male exponit, excludere: *Vbi vident ſe cantando ex ara excantare non poſſe, diſpere incipiunt.* Plaut. Bacchid. (non exſtat) *Nam credo cuiuis excantare cor poteſt.* id eſt, cor cantu & animum adimere. quod alibi cor euocare foras. Lu- C
can. libr. 6.

Tunc vos leteos cunctis pollentior herbis
Excantare Deos.

QVI *volet auſteros arte ferire viros.*] id eſt, dolo tangere, vt Ouid. in ep. Penelopes dixit:

Thracia nocturno tangere caſtra dolo.

Arte, τῇ τέχνῃ, vt eleg. vlt. infra:

Iſta ſum captus ab arte.

ſequitur mox: *Ab inſidijs.* Virg. 7. Æneid.

—— poſt quam arte nouerca Occiderit.

Ferire, vt eleg. 5. lib. 4.

Cum ferit aſtutos comica mœcha Getas.

Terent. Phorm. act. 1. ſc. 1. *Porro autem Geta ferietur alio munere vbi hera pepererit.* D
Accipiet damnum & plagam, inquit Donatus. Plaut. Pſeud. ſc. 5. lib. 1. *Cauendum eſt mihi ab te irato, alio tu modo, me verberare, atque ego te ſoleo cogitas.* Idem Ibid. ſc. 2. act. 2. *Hunc probè percuſſam.* Idem ſc. 1. act. 1. *Si neminem alium potero tuum tangam patrem.* Cicero 2. de Orat. *Sentio ſenem tactum triginta minis.* *Auſteros viros*, rigidos ac tetricos maritos. Tranſlatum à vino, & frugibus immaturis. Cicero 3. de Orat. *Suauitatem habere ſolidam & auſteram, non dulcem & decoctam.*

TALIA *Calliope, lymphiſque à fonte petitis,*
Ora Philetæa noſtra rigauit aqua.] Ἐλλειπτικῶς: E
nam ſubauditur, ait aut refert. Sic Virg. 9. Æn.

—— breuiter cum talia Niſus.

& 7. *Talia per Latium.* Scilicet, agebantur. Ipſe eleg. 10. lib. 4.

Talibus Alcides at talibus alma ſacerdos.

Rigauit ora, perluit, perfudit. Ouid. in Epicedio Tibulli:

Aſpice Mæoniden à quo ceu fonte perenni
Vatum Pierijs ora rigantur aquis.

Lymphis petitis. id eſt, cum Lymphas hauſtum iiſſet. ſic eleg. 23. lib. 2.

Ipſa petita lacu nunc mihi dulcis aqua.

Addidit, *à fonte*, quia,

A *Gratius ex ipſo fonte bibuntur aquæ.*

Lymphis & *aqua* coniunxit, vt el. 11. l. 1. v. 11. & 2.

AD ELEGIAM IIII.

ARMA *Deus Cæſar dites meditatur ad Indos.*] de hoc Indico bello ipſe eleg. 10. lib. 2. verſ. 15. Horat. oda 12. & 35. lib. 1. *Deus Cæſar.* vide Virg. eclog. 1. & 1. Georg. Horat. ep. 1. lib. 2. oda 2. lib. 1. oda 5. lib. 3. & oda 5. lib. 4. vnde ſacerdotes Auguſtales ei viuo. vide Dionem lib. 51. Apotheoſin illam Ouidius ſcripſerat, vt teſtatur,

B *Quale tamen potui de cælite, Brute, recenti*
Veſtra procul poſitus carmen in ora dedi.

& alibi:

Peruenient illuc & carmina forſitan illa
Quæ de te emiſi cælite facta nouo.

Meditatur arma, bellum parat, *deſtinat.* Horat. oda 13. lib. 3. μελετᾷ. Ouid. 1. de arte am.

Ecce parat Cæſar domito quod deſunt orbi
Addere, nunc oriens vltime noſter eris.

Ad Indos dites, aduerſus Indos auro, gemmis & ebore opulentos. ſic eleg. 24. lib. 2.

—— Lernæas pugnet ad hydras.

aliter eleg. 9. lib. 2.

C *Quod ſi longinquos retineret miles ad Indos.*

Dites, pro diuites. Terent. *Dis es Demea.* Plautus: *Dites damnoſi mariti.* Liuius: *In diti domo*, & *Ditia ſtipendia.* ſic Horat. od. 24. l. 3. *Diuitis Indiæ.*

ET *freta gemmiferi findere claſſe maris.*] Sic Ouid. 3. faſt.

Findite remigio, nauita dixit, aquas.

idem eleg. 3. lib. 1. Triſt.

Nos tamen Ionium noſtra non findimus æquor
Sponte. & eleg. 10. lib. 3. Triſt.

Nec poterit rigidas findere remus aquas.

& in ep. Paridis:

D *Nec me crede fretum merces portante carina*
Findere. Ipſe eleg. 9. infra:

Non ego velifera tumidum mare findo carina.

Sic *Findere ſarculo agros.* Horat. oda 1. lib. 1. & τέμνειν ὁδόν, Euripides in Phœniſſis. *Fretum* à ſimilitudine feruentis aquæ. Varro 6. de ling. Lat. *Freta maris*, vt *Freta ponti* & *Aequora ponti.* Virg. quia & de aliis rebus dicitur. Lucret.

Nam fretus ipſe anni permiſcet frigus & æſtum.

Ennius:

Craſſa puluis oritur, omnem peruulgat cœli fretum.

Maris gemmiferi, rubri, Erithræi. vide adnot.
E ad eleg. 14. lib. 1. *Claſſe*, naualibus copiis. quid Claſſis dixi alias.

MAGNA *viri merces, parat vltima terra triumphos.*] id eſt, ingens labor, ſed ingentis laboris ingens præmium. Ouid. el. 1. lib. 2. amor.

Magna datur merces, heroum clara valete
Nomina. ipſe el. vlt. lib. 1.

Hæc eſt feminei merces extrema triumphi. Varro 4. de ling. Lat. Merces à merendo & ære. Cicero Lentulo ep. 9. lib. 1. fam. in deteriorem partem: *In moleſtia gaudeo te eandem fidem cognoſcere hominum, non ita magna mercede, quam ego magno dolore cognoueram.* *Viri* ἡγεμονικῶς, ducis egregij. Virg. 2. Æneid. *Compellare virum.* & 6. Æneid.

Ipſa ſub ora viri. Stat. 1. Achill.

—— quanquam acta viri multum inclyta cantu. Mæonio. *Vltima terra*, India ipſa,

Et ſi qua extremis Tellus ſe ſubſtrahit oris.

Sic Ouid. eleg. 4. lib. 3. Triſt.

Heu quam vicina eſt vltima terra mihi.

Sic & *vltimi Britanni* Catullo & Horatio, & *vltima Thule* Virgilio. Et *vltima terra*, hinc & inde vtroque à littore Britannia & India. *Parat triumphos*, quia deditionem cogitat, vel quod ſi reſiſter, vincetur & triumphabitur. *Triumphos de ſe*, vt ambiguè Virg.

Africa terra triumphis diues.

TIGRIS *& Eufrates ſub tua iura fluent.*] De Eufrate dictum ad eleg. 10. lib. 2. verſ. 13. de Tigri Plin. toto cap. 27. lib. 6. & Strabo lib. 11. Vtrumque fluuium deſcribit etiam Lucanus lib. 3. Virg. eclog. 1. *Aut Germania Tigrim.* Per eos fluuios Armeniam, Parthiam, Meſopotamiam intelligit. *Fluent ſub tua iura*, an labentur per regiones tuæ ditionis, & ſubter mœnia oppidorum. vt Virg.

Flumenaque antiquos ſubterlabentia muros.

Sed dictum *Sub iura*, vt *Sub Imperio & ditione*. vt eleg. 11. infra:

Et trahit addictum ſub ſua iura virum.

Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Hæc eſt Auſonio ſub iure nouiſſima (terra)

Idem 3. faſt.

Et redigunt actos in ſua iura boues.

& ad Liuiam:

Omnia ſub leges mors vocat atra ſuas.

ipſe eleg. 9. infra:

Creſcet & ingenium ſub tua iuſſa meum.

SERA, *ſed Auſonijs veniet prouincia virgis.*] Gulielmus cap. 6. Pſeud. hic nugatur. Lego hac interpunctione, *Sera*, ſed, &c. *Sera* (quidem) veniet: ſed veniet tamen. vt el. 6. lib. 4.

Hic referat ſerò confoſſum vulnere Parthum.

ſic eleg. 6. infra:

Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.

eleg. 15. infra:

Sera, tamen pietas, natis eſt cognitus error.

Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Ah miſer, & ſi quis primo periuria celat,
Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.

Virg. eclog. 1.

Libertas, quæ ſera; tamen reſpexit inertem.

Sueton. in Neron. cap. 49. *Sera, ſed hæc eſt fides.* vulgo legitur, *Sero*. & Stat. 5. Thebaid. plenè: *Sera quidem, manet ira tamen.* & ibidem conciſè: *Sera tamen mundo venerunt aſtra.* id eſt, mox. *Veniet prouincia virgis Auſonijs*, id eſt, ad virgas Auſonias veniet, vt eleg. 13. lib. 2.

O mors cur mihi ſera venis?

vel *veniet*, erit fiet, vt eleg. 10. lib. 1.

Irritata venit, quoniam contemnitur illa.

vt ſententia ſit: Terra illa vltima redigetur in formam prouinciæ. Donat. in Phorm. *Acquiſita bello longè ab Italia regiones, prouinciæ dictæ, à porro, vel procul vincendo.* Ad quas quia prætores cum officio mittebantur, officia quoque prouinciæ nominantur. Feſtus: *Prouinciæ appellantur, quod eas Pop. Rom. prouicit: (id eſt ante vicit.)* hæc vltima verba Pauli, non Feſti. *Virgis Auſonijs.* Sic Iuuen. ſat. 8. *Si frangis virgas ſociorum*

A *in ſanguine.* De faſcibus virgarum magiſtratibus præferri ſolitis dixi ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 19.

ASSVESCENT *Latio Partha trophæa Ioui.*] *Partha*, pro Parthica: Ouid. 3. de arte am.

Inque meum Parthus dedecus illud eat.

Aſſueſcent Ioui, ad Iouem frequentia venient: non aſſueſcimus iis, quæ frequenter agimus, & qui aſſueſcunt, domiti intelliguntur, antea inſolentes. Virg. 3. Georg.

—— vbi libera colla Seruitio aſſuerint.

An *aſſueſcent*, vſu diſcent. vt Plaut. Aſin. *Anceps offundis cibum: aues aſſueſcunt.* Virg. 7. Æneid. de Ceruo manſueto:

B *Ille manum patiens, menſæque aſſuetus herili.*

Latio Ioui, an Romano? vt Auſonias virgas, Romanas intelligit, & ita Capitolium ſignificat, vt ſup. el. 3. *Anſeris & tutum voce fuiſſe Iouem.* De Ioue Latiali, ſiue Latiari, qui in monte Albano colebatur, vbi etiam triumphabatur, Cicero, Liuius, Dionyſius, Sueton. in Caligula cap. 22. *Quidam eum Latialem Iouem conſuluerunt.* Latius, a, um, vt eleg. 6. lib. 4.

Dij Latias iuuere manus.

Latium vnde Virg. 7. Æneid. *Latiæ Muſæ*, Columella in præfar. lib. 1. Stat. 5. Syl.

Scipio ſic plenos Latio Ioue ducere ſomnos
C *Creditur Auſonijs.* Ouid. eleg. 12. lib. 3. Triſt.

Is precor auditos poſſit narrare triumphos,
Cæſaris & Latio reddita vota Ioui.

ITE, *agite, experta bello date lintea proræ.*] alloquitur milites Auguſti, qui parabant, vt ipſe loquitur, *Freta gemmiferi findere claſſe maris.* Vtrũq. *Ite & agite* hortantis. Virg. 4. Æneid.

Ite, ferte citi flammas, date vela; vt & hic *date lintea.* & ipſe eleg. 21. infra:

Nunc agite ô ſocij propellite in æquora nauim.

Date lintea, vt Cic. in Orat. *Danda nimirum vela ſunt.* Virg. 3. Æneid. *Dare lintea retro.* quod idem D 6. Æneid. *Claſſique immittit habenas. Lintea*, vt carbaſa, pro, linteis & carbaſeis velis. nam à Feſto *Lintea vela* dicuntur, in *legio.* *Experta prora bello*, naui peritæ vſu rei naualis, cum iam viceritis Sextum Pompeium in Siculo freto, & M. Antonium ad Actium, qua de re dictum ad el. 1. lib. 2. An *experta* [illegible] vt el. 3. lib. 1. *Expertę nequitiæ. Prora*, hic accipi poteſt proprie, quia ei velum imponitur, quod *mendicum* dicitur, & minus eſt: Feſtus in *Mendicum.* Plin. in Procemio lib. 19. *Quamuis amplitudini antennarum ſingulæ arbores ſufficiant, ſuper alias tamen addi velorum alia vela, præterque alia in proris, & alia in* E *puppibus pandi.* Iſidor. cap. 2. lib. 19. *Puppis poſterior pars nauis: prora anterior, quaſi priora.* Ridiculè: nam vox Græca prora, & illi quoq. τὰ πρῷρα vocant anteriora.

ET *ſolitum armigeri ducite munus equi.*] equum & nauem coniunxit, vt vtramque militiam innueret, terreſtrem & naualem. Sic Horat. oda 6. libr. 1. *Nauibus aut equis.* Vnde prouerbium: *Equis velisque*, terra & mari. Obſcurus hic locus, quem ſic interpretatur Beroaldus: O equi armigeri & bellatores, ducite munus veſtrum. id eſt, agite, facite officium veſtrum in bello; vt eleg. 21. infra:

—— ducite vices remorum.

& eleg. 6. lib. 1. *Ducere vela.* An potius id ait; Vos ô ſtrenui milites, accipite & abducite equum vobis muneri cum armis & phaleris virtutis ergô? An, ô armigeri, ducite munus ſolitum equi; quia donati equi fortibus viris ab eorum armigeris ducuntur. *Munus*, præmiũ, vt eleg. 10. lib. 1. verſ. 12.

Omina *fauſta cano: Craſſos cladeſque piate.*] id eſt, Bona verba dico, & læta atque euentura precor, & vaticinor. *Bona omina* dixit Cicero in Piſon. & 12. Philipp. *Optima. Fauſtis ominibus*: Sueton. in Aug. cap. 58. & in Claudio cap. 27. Item in Aug. cap. 98. *Fauſta omina & eximias laudes congeſſerant.* Horat. *I ſecundo omine. Fauentia, bona ominatio, & fauere, bona fari.* Feſtus, ergo rectè, *Fauſta omina.* Plutarch. in Sylla Fauſtum ait dici Romanis quod proſperè ſuccedit, vnde Fauſto Syllæ filio nomen. *Fauſtum à fauendo, proſperum*: Nonius. Formula bonæ ominationis erat, cum aliquid aggrediebantur: *Quod fauſtum ac felix*: Donat. in Phorm. *Craſſos cladeſque piate*, expiate & delete maculam ſuſceptam: Luite piaculum illud, quod Craſſi inulti iacent. *Craſſos cladeſque*, clades Craſſorum. ἓν διὰ δυοῖν, vt el. 1. lib. 4. *Collis & herba fuit.* & Virg. *Chalybem, frenoſque momordit. Piare*, pro, expiare. Virg. 2. Æneid.

—— *& culpam miſerorum morte piabunt.*

Plaut. Menech. *Iube te piari de mea pecunia.* Ipſe eleg. 1. lib. 4. *Auentino rura pianda Remo.* Aliter piandi verbo vtitur el. 1. lib. 1. verſ. 20. *Clades*, inquit Donat. in Hecyr. *Quia clamatus.* Male: nam κλάδος, ramus eſt, & clades proprie ſurculorum & ramorum, vt calamitas ſegetum ac arborum.

Ita *& Romanæ conſulite hiſtoria.*] id eſt, ea gerite, quæ digna ſint hiſtoria Romana, & ſempiternis literarum monimentis. Romanum nomen augete. quid hiſtoria dictum ad eleg. 1. ſupr. verſ. 15. *Conſulere alicui*, eſt facere quod eius in rem ſit, vt conſulere reip.

Mars *pater & ſacra fatalia lumina Veſtæ,*
Ante meos obitus ſit precor illa dies.] Similis precatio apud Virg. 1. Georg.

Dij patrij indigetes, & Romule, Veſtaque mater, &c.

Mars pater, auctor generis, Horat. dicitur & vno verbo, *Marſpiter*, Varro 7. de ling. Lat. vide adnotat. ad illud eleg. 3. ſup. *Ennius pater. Mars*, quod maribus in bello præeſt; vel quod Sabinis Mamers. Varro 4. de ling. Lat. *Fatalia Veſtæ lumina*, quia fatum vrbis Romæ, & tutela ignis ille ſempiternus. vt eleg. 4. lib. 4.

Nam Veſta Iliacæ felix tutela fauillæ.

Sic eleg. 10. lib. 4.

Denia puniceæ velabant lumina vittæ.

id eſt, *flammas Veſtæ*, vt ibid. loquitur, & *Pallados ignes*, vt eleg. 4. lib. 4. Si *limina Veſtæ* legimus, ſacrarium & interiora templi limina, quod *impenetrale* vocari ait Feſtus, ſignificat. Virg. 2. Æneid.

—— *limina Veſtæ Seruantem.*

Ante meos o. ſ. p. i. d. Non ante moriar, quam illam diem aſpiciam. ſic Virg.

O mihi tam longa maneat pars vltima vitæ.

Et Sueton. in Nerone cap. 34. *Simul hanc* (lanu-

A ginem) *excepero, mori volo. Ante obitus*, vt Ouid.

—— *dicique beatus*
Ante obitum nemo ſupremaque funera debet.

Qua *videam ſpolijs oneratos Cæſaris axes,*
Ad vulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos.] id eſt, armis hoſtium onuſtos & decoratos currus Auguſti. qua de re eleg. 14. lib. 2.

Hæc ſpolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.

& Horat. de eiuſmodi pompa triũphi, ep. 1. l. 2.

Mox trahitur manibus regum fortuna retortis,
Eſſeda feſtinant, pilenta, petorita, naues,
Captiuum portatur ebur, captiua Corinthus.

Axes, metonymia & euallage numerorum
B pro curru. Virg.

—— *volat vi feruidus axis.*

Feſtus in *axis*. Sed fortaſſe duo axes in curru. Albin. ad Liuiam: *Religatus ad axes Hector.* de verbo onerandi dicetur ad eleg. 9. infra: *Spoliare*, inquit Donat. in Hecyr. *eſt non minimam partem auferre.* Aſcon. in 3. Verr. *Spolia quæſita de viuo hoſte nobili per deditionem, manubiæ dicuntur.* Seru. in 8. Æneid. *Spolium eſt quidquid de hoſtibus tollitur.* Idem in 11. Æneid. *Spolium propriè quidquid hoſti eripi poteſt, & eo ſpoliari, vt lorica, veſtis.* Muretus hic primus legendum cenſuit, &
C poſt eum Lipſius, & Scaliger: *Onerato Cæſaris axe. Reſiſtere*, retrocedere vel nolle progredi. Ouid. 3. de arte amandi:

Diſſimulate tamen, nec prima fronte rapaces
Eſſe, nouus viſo caſſe reſiſtet amans.

id eſt, referet pedem. & el. 2. lib. 4. Triſt.

Ipſe ſono, plauſuque ſimul, fremituque canentis
Quadrijuges cernes ſæpe reſiſtere equos.

Donat. *Perſtare, & reſiſtere dicitur, qui aliquid negat.* De plauſu dato in triumpho Ouid. eleg. 2. lib. 1. Amor.

Læta triumphanti de ſummis mater Olympo
Plaudet, &c. & el. 2. lib. 4. Triſt.

D *Quaque ibis manibus circum plaudere tuorum.*

& ipſe infra hac elegia:

Mi ſat erit media plaudere poſſe via.

Tibull. eleg. 6. lib. 2.

Et plaudat curru prætereunte pater.

Vulgi, fæcis populi. Vulgus vnde dicatur dixi ad Tibulli Panegyricum ex lib. 4.

Nam ſeu diuerſi fremat inconſtantia vulgi.

Inque *ſinu caræ nixus ſpectare puellæ*
Incipiam, & titulis oppida capta legam.] id eſt, oculos paſcere pompa triumphi reclinatus in amicæ gremio & complexu. *Nixus in*, vt eleg. 13. libr. 2. *Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.*
E vbi τὸ, *In*, vacat. De hoc geſtu amantium, eleg. 13. libr. 2.

Me iuuet in gremio docta legiſſe puellæ.

vbi vide adnotat. *Et legam titulis oppida capta*, ſic Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Cumque ducum titulis oppida capta leget.

Simulacra fluuiorum, oppidorum, montium, & regionum ferebantur in triumpho. qua de re Ouid. l. 1. de arte amandi, verſ. 12. 13. 19. Cic. in Philipp. & Offic. de Maſſilia. Albin ad Liuiam: *Cunctaque per titulos oppida capta ſuos.* Tibull. eleg. 6. lib. 2.

Et Meſſalinum celebrem, cum præmia belli
Ante ſuos currus oppida capta feret.

Quid *Titnli & oppidum* dixi ad Tibull.

T E L A *fugacis equi, & bracchati militis arcus,*
Et ſubter captos arma ſedere duces.] vel ſagittas equitis Parthi cape, vel haſtas, de quibus Plutarch. in Craſſo. Sic *tela & fugam* coniunxit eleg. 9. infra:

Parthorum aſtuta tela dediſſe fuga.

& Horat. oda 13. lib.2.

Miles ſagittas & celerem fugam
Parthi. Stat. 1. Sylu.
——arcuque horrenda fugaci
Armenia. De ſimulata fuga Parthorum dictum ad eleg. 10. lib.2. verſ.13. *Fugacis equi,* ambiguè, timidi,& velocis. Horat. oda 1. l.2.
Fugaces Terret equos. vt alibi: *Fugaces anni. Equi,* pro equitis, permutatione ſignificationis, vt eques, pro, equo apud Virgilium, & ipſum Propertium eleg.11. lib.4.
Bracchatis militis arcus. Quis ille Bracchatus miles? an Gallus: nam Galli bracchati? vt eleg. 11. lib.4. de Virdomaro:

Illi virgatis iaculantis ab inguine bracchis.

Et *Bracchata Gallia*: vnde Diodor. lib. 6. Bracchas Gallorum veſtes intonſas ait, & iis vti frigidioris plagæ homines. An Dacos, aut populi Ponti? Ouid.

Pellibus & laxis arcent mala frigora bracchis.

An Perſa? Ouid. eleg.11. lib.3. Triſt.

Hos quoque qui geniti Graia creduntur ab vrbe,
Pro patrio cultu Perſica braccha tegit.

An Indus? In Priapeiis: *Medis laxior indicisue bracchis.* Iſidor. lib.19. cap.22. Femoralia interpretatur bracchas. Sed exempla repugnant. Cornel. Tacit. lib. 2. hiſt. *Cæcinæ in ſuperbiam vertebant, quod ornatus verſiculore ſagulo, bracchas barbarum tegmen indutus, togatos alloqueretur.* Diodor. lib.5. ἀναξυρίδας, ἃς ἐκεῖνοι βράκας προσαγορεύουσι. Heſychius & Euſtathius in Homer. ἀναξυρίδας quoque nominant. Baifius feminalia, ſiue femoralia interpretatur. Perſ. ſat. 3. & *Medos*, ait, *Bracchatos*. & *Duces*, reges vel Imperatores hoſtium, vt eleg. 1. lib.2.

Aut regum auratis circundata colla catenis.

Sedere, vt eleg. prox. ſeq.

Conſule ſub Marte capte Iugurtha ſedes.

& eleg. 4. lib.4.

O vtinam ad veſtros ſedeam captiua penates.

Virg.1. Æneid. *Sæua ſedens ſuper arma, &c.* Ouid. eleg.2. lib. 4. Triſt.

Crinibus en etiam fertur Germania paßis,
Et ducis inuicti ſub pede mœſta ſedet.

& eleg.4. lib.3. de Ponto:

Stentque ſuper captos trunca trophæa viros.

In nummo aureo Titi Veſpaſiani ſub trophæo ſedent captiui duo. *Captos*, pro captiuos, vt el. 16. lib.1. *Captorum lacrymis humida ſupplicibus.* Hic autem videntur ita currui adſtricti, vt arma & trophæa capitibus impenderent. Seneca ep. 72. *Paria bona eſſe eius qui triumphat, & qui ante currum vehitur inuictus animo.* Idem cap. 25. de vita beata: *In alienum imponar ferculum, exornaturus victoris ſuperbi ac feri pompam: non humilior ſub alieno curru agar, quam in meo ſteteram.* Captiui erectis trophæis ſubiiciebantur: Seneca cap.13. de Conſ. ad Martiam: *Paulus victum ante currum*

A *egit Perſen.*

I P S A *tuam prolem ſerua Venus, hoc ſit in æuum*
Cernis ab Aenea quod ſupereſſe caput.] id eſt, Gentem Iuliam tuere Æneadûm genitrix. Acclamatio fauſta, *ſit in æuum*, vt in adulatione Imperatorum dicebant, εἰς αἰῶνας, id eſt, in æuum, ſupple viuas. Tertull. in lib. de Spectaculis. Notat Lipſ. cap. 10. libr. 2. Elect. Sic eleg. 11. infra:

Et longam Auguſto ſalua precare diem.

vbi vide adnot. ſic illud:

De noſtris annis tibi Iuppiter augeat annos.

B Xiphilin. in Commodo, ait, in conuiuiis acclamari ſolere Ζήσαις. *Hoc caput*, δεικτικῶς, pro Auguſto, vt eleg.7. lib.7.

Citius pateret caput hoc diſcedere collo.

Sic *caput Auguſtum* Ouid. vlt. Met. *Sit*, permaneat, viuat. Tibull. el.5. lib. 3.

Siue erimus, ſeu nos fata fuiſſe volent.

Plaut. Pſeud. ſc.3. act.1. *Qui fuit, mortuus eſt. qui eſt, viuit.* Cic.1. Tuſc. *In æuum*, vt Horat.

Labitur & labetur in omne volubilis æuum.

Quod cernis, è cœlo, quia Veneris ſidus, & ſidera ſunt oculi mundi. Sic Tibull. eleg.6. lib.1,

C *Hanc Venus ex alto flentem ſublimis Olympo*
Spectat.

Supereſſe ab Aenea. ſic Ouid. vlt. Met.

Quod (caput) *de Dardanio ſolum mihi reſtat Iülo.*

At inſitus Genti Iuliæ Octauius adoptione. *Supereſſe*, vt Virg.10. Æn. *Liceat dimittere ab armis*
Incolumem Aſcanium: liceat ſupereſſe nepotem.

P R Æ D A *ſit hæc illis, quorum meruere labores.*] Alludit ad etymon prædæ, quia manu pariatur, vt merces à merendo, & præmium à præ & emendo. Varro 5. de ling. Lat. non diſſimile eſt illud Salluſt. in orat. Marcij: *Abſit periculum, & labos quib. nulla pars fructus eſt. Præda*, inquit Seru. in illo 10. Æn. *Laurentis præmia pugnæ*: *Eſt quæ*
D *eripitur, præmium quod offertur.* Nonius: *Præda corpora ipſa rerum, quæ capiuntur: manubiæ pecunia ex præda redacta.* Labores, militiæ ſcilicet. & τὸ *Meruere* verbum militiæ & ſtipendij eſt.

M I *ſat erit media plaudere poſſe via.*]

Sic eleg. 2. lib. 4.

Romanum ſatis eſt poſſe videre forum.

De plaudendi verbo dictum ſupra hac el. verſ. 14. τὸ *poſſe* πλεονάζει. vt eleg. 19. lib.1. *Poßis ſentire*, pro, ſentias. & eleg. 12. lib. 1. *Poſſet amare*, pro, amaret. & eleg. vlt. lib. 2. verſ. 69. *Poßint corrumpere.* pro, corrumpant. *Media via*, vt eleg.8. infra:

E *Seu ſequitur medias Mænas vt icta vias.*

& el.16. *Scyronis media ſic licet ire via.* Sed vet. lib. *Sacra via*, qua de re dictum ad el.1. lib.2. verſ.14.

AD ELEGIAM V.

PACIS *Amor Deus eſt, pacem veneramur amantes.*] ſic Plato in Sympoſio εἰρήνην μὲν ἐν ἀνθρώποις, πελάγει δὲ γαλήνην νηνεμίαν ἀνέμων. κοίτην ὕπνον τ' ἐνὶ κήδει; id eſt, pacem quidem hominibus, pelago vero tranquillitatem: ſilentium aëris ac ventorum: cubile, requiem & ſomnum in cura & labore, inquit eſſe. Orpheus in hymnis antiquiſſimum Deorum, & qui litem elemen-

torum in chao diremerit. Lucretius quoque Venerem orat, vt à Marte pacem petat. Amor & concordia pacem: odium & diſcordia bellum parit. *Amor Deus pacis*, vt belli Mars. *Deus vita*, Cic. *Deus aula ſuſca* ipſe ele. vlt. lib. 4. *Amantes*, quod vulgus, inter nos amantes. nam τῷ Nos, vel vos elegantiſſimè intelligitur. vt eleg. 16. lib. 1.

—— & ſi qua miſeri nouiſtis amantes.

eleg. 14. lib. 2.

Hoc ſenſi prodeſſe malum, contemnite amantes.

eleg. 15. lib. 2.

Qui magnum nunc ſperamus amantes.

ſic Virgil. eclog. 1.

—— quo ſæpe ſolemus
Paſtores ouium teneros depellere fœtus.

Veneramur, & colimus, & nobis petimus. id enim etiam venerari, vt dixi ad eleg. 20. lib. 1. verſ. 33. vide eleg. vlt. lib. 1. apud Tibull. vbi docet pacis tempore colere Veneris bella. & ita elegiam claudit, venerans pacem:

At nobis pax alma veni, ſpicamque teneto.

STANT *mihi cum domina prælia dura mea.*] id eſt, conſtant, ſunt & manent. an vt elegia 3. ſupra:

Aut quibus in campis Mariano prælia ſigno
Stent. Virg. *Stant belli cauſſa.*

&, *Poſitis ſtat in agmine caſtris.* De bello cum amica eleg. 8. infra.

Aut tecum aut pro te mihi cum riualibus arma
Semper erunt, in te pax mihi nulla placet.

Dura prælia, aſpera bella & ſæua. ſic Virg. 11. Æneid. *—— ſed prælia virgo Dura pati.* & 12. Æneid. *Duro ſub Marte cadentum.* Horat. *—— prælia virginum.* Tiboll.

Sed Veneris tunc bella calent. & Ouid.
Militat omnis amans & habet ſua caſtra cupido.

NEC *tamen inuiſo pectus mihi carpitur auro.*] cum aliis, inquit, bellorum cauſæ, diuitiæ, auaritia & luxuria; mihi bella tantum pro amica Cynthya. *Pectus*, animus, vt hic infra:

Ille parum cauti pectoris egit opus.

& eleg. 1. lib. 1.

Quærite non ſani pectoris auxilia.

& eleg. vlt. lib. 4.

——Simulantem pectus Achillis.

id eſt, animos. Virg.

Quam noſtro illius labatur pectore vultus.

Ouid. 3. faſt.

Quid moror & variis onero tua pectora cauſis.

Carpitur auro, angitur, conficitur, *amore ſeneſcit habendi.* Carpere, minuere, vellicare, conficere. Virg. 4. Æneid.

Et cæco carpitur igni. Ouid. 1. Metam. de Inuidia: *Carpitque & carpitur vna.* Catull.

Illic mihi carpitur ætas.

Inuiſo auro, quod ego male odi. nam elegia 13. infra. id pluribus verſibus deteſtatur. & el. 16. lib. 2. *Atque vtinam Romæ nemo eſſet diues.* Horat. *Aurum & inutile*
Summi materiam mali.

Inuiſum propriè, quod libenter non videtur ex ep. 31. lib. 2. fam. apud Cicero. eleg. 18.

At nunc inuiſæ magno cum munere Baiæ.

Inuiſum, Ciceroni etiam, non viſum: vt *inuidere*

A Apuleio, non videre. An hic ergo, *Inuiſo auro*, etiam abſente: non probo.

NEC *bibit è gemma diuite noſtra ſitis.*] id eſt, nos ſitientes. vt el. 7. lib. 1. *Noſtro reticere ſepulchro.* id eſt, nobis ſepultis. & el. 3. ſup. *Sonus equi*, equus hinniens. & el. 3. lib. 4. *Tuam famem paſcat. Bibit è gemma*, gemmeo poculo. τὸ è vacat, vt el. 9. infra: *Eductoſque pares ſylueſtri ex vbere reges.* Virg. 2. Georg.

Vt gemma bibat, & Sarrano dormiat oſtro.

Plin. initio lib. 33. *Turba gemmarum potamus; & ſmaragdis teximus calices.* Iuuenal.

—— gemmas ad pocula transfert.

B Idem ſat. 6. *Cum bibitur concha.* Ouid. 8. Metamorph. *—— dapibuſque remotis*
In gemmis poſuere merum.

Ipſe eleg. 15. lib. 2. *Plenus onyx.* De vaſe gemmeo Cic. 6. Verr. Interpres Iuuenal. ad illud ſat. 5. *Et inæquales beryllos: Phialas*, inquit, *è gemmis factas.* Argutè Mart.

Aſpice quot digitos exuit iſte calix.

Diues gemma, vt lapilli pretioſi dicuntur. & Ouid. 2. faſt.

Pietas pro diuite grata eſt Munere.

NEC *mihi mille iugis Campania pinguis aratur.*] vel *mihi aratur.* id eſt, à me: vel *mihi iugis*, pro
C meis, vt eleg. 19. lib. 1.

Sed ne forte tuo careat mihi ſunus honore.

Pro, meum. *Campania pinguis*, potens vbere glebæ, vt Virg. *Pingue ſolum.* Campania à campeſtribus locis dicta: Liuius. eius præcipua vrbs Capua; de cuius agro Virg. 2. Georg.

Talem diues arat Capua.

Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Non mihi ſi pretium Campania terra daretur.

Plin. cap. 5. lib. 3. de laude Campaniæ, *vbi ſummum Liberi patris cum Cerere certamen.* Hinc prouerbium: *Campana ſuperbia & Capua Annibali*
D *Cannæ.* Liuius. Legendus Cicero in Rullũ, & 8. Philipp. *Mille iugis aratur*, vel mille parib. boum, quia par boum ſingulis iugis alligatur. Tibull. eleg. 3. lib. 2.

Portatur validis multa columna iugis.

vel refertur ad menſuram agri. Iugum enim menſura agri, quantum iuncti boues vno die exarare poſſunt, inquit Varro cap. 10. lib. 1. de re ruſt. Horat. oda 1. Epod.

Non vt iuuencis illigata pluribus
Aratra nitantur meis.

Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Nam graue quid prodeſt pondus mihi diuitis auri
E *Aruaque quod findant pinguia mille boues.*

& Æneid. 7.

—— & terram centum vertebat aratris.

Huc ſpectat illud eleg. 1. lib. 4.

Nam tua cum multi verſarent rura iuuenci,
Abſtulit excultas pertica triſtis opes.

NEC *miſer æra peto claſſe Corinthe tua.*] *Miſer*, auarus, vt eleg. 28. lib. 2.

Hanc miſer implorat nauita Leucoteam.

Hinc τάλας Platoni in Cratylo, quaſi [illegible] quod auaro nihil ſit miſerius. Duplex autem hic lectio: *Aera peto claſſe.* id eſt, nauigo Corinthum, vt inde æs reueham. Sic Ouid. 13. Met. in Orat. Aiacis: *Inde iubete peti.* (arma)

Claſſis, nauis, vt Virg. Horat. Catull. & *æra tua* iunctim. Altera lectio: *Pero clade Corinthe tua:* mihi comparo æra ipſius vrbis excidio, vt fecit Mummius. leg. Plin. cap. 2. libr. 34. de æris Corinthij nobilitate & inuentione. & Strabo lib. 8. Virg. 2. Georg.

Illuſaſque auro veſtes, Ephyræaque æra.

Mart. ep. 60. lib. 9.

Conſuluit nares, an olerent æra Corinthum.

Inde *Corinthia vaſa* Cic. pro Sex. Roſcio. & 2. Tuſc. & in Verr. Idem de euerſione Corinthi pro lege Manilia. & 2. in Rullum. Stat. 2. Syl. *Aeraque ab Iſthmiacis auro potiora fauillis.* Auguſtus ob amorem Corinthiorum, dictus *Corinthiarius*. Suet. in Auguſt. eſt autem hic apoſtrophe ad Corinthum, vt Ouid. eleg. 8. lib. 3. Triſt.

Quos habuit fugiens arce Corinthe tua.

O *prima infelix fingenti terra Prometheo.*] *Prima terra*, vnde primus homo creatus, & ipſa adhuc recens, nouo ſcilicet mundo. Horat. dicitur *Princeps limus*, hac de re ſcribenti oda 16. libr. 1.

Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus: &c. Alia ratione Virg. 1. Georg.
——*Tuque ô cui prima frementem*
Fudit equum Tellus. Ouid. 1. Met.
Sanctius his animal, mentiſque capacius altæ
Deerat adhuc, & quod dominari in cætera poſſet.
Natus homo eſt: ſiue hunc diuino ſemine fecit
Ille opifex rerum, mundi melioris origo:
Siue recens Tellus, ſeductaque nuper ab alto
Aethere, cognati retinebat ſemina cæli;
Quam ſatus Iapeto mixtam fluuialibus vndis
Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.

Peruulgata Promethei fabula, de qua Horat. oda 16. lib. 1. & oda 3. eiuſdem libri. Mart. ep. 39. libr. 10.

Ficta Prometheo diceris eſſe luto.

Apollodor. libr. 1. Προμηθεὺς δὲ ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας, ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ πῦρ, λάθρᾳ Διὸς ἐν νάρθηκι κρύψας. Heſiod. ἔργ. καὶ ἡμ. & in Theog. Virg. ecl. 6.

Caucaſeaſque refert volucres, furtumque Promethei.

& ibid. Seru. Æſchylus in Prometheo. Pauſan. in Corinthiacis. Cic. 5. Tuſc. Lucian. Citatur & Varronis Satyra Prometheus, quæ erat de hominis Fabrica. *Infelix terra Prometheo ipſi*, quia opus hoc illi male ſucceſſit, ob id ad Caucaſum relicto, addito Aquilæ ſupplicio rodentis iecur, qua de re diximus eleg. 12. lib. 1. verſ. 10. *Infelix*, vt eleg. 23. lib. 2.

Infelix hodie vir mihi rure venit.

Stat. 11. Thebaid.

O furor! ô homines diraque Promethea artes!

vbi *diras* vt hic *infelix*. *Infelix* cum 3. caſu, vt eleg. 13. infra.

Felix Eois lex funeris vna maritis.

Fingenti, propriè, quia ex luto, vnde *figuli*. Iun. prou. 43. Cent. 8.

I l l a *parum cauti pectoris egit opus.*] id eſt, hominis parum prouidi, nec nomini ſuo reſpondentis. nam Interpres Apollonij in lib. 2. Argon. refert à Theophraſto ſcriptum eſſe maximè prouidum ac ſapientem eum fuiſſe, vnde ἀπὸ τῆς προμηθείας nomen habet, & Phurnutus ſcribit Promethei nomine diuinam prouidentiam intelligi. vnde Horat. oda 18. lib. 2. vocat

Callidum Promethea. Catull.
Sollerti corde Prometheus. ποικίλον & ποικιλομήτην.

à varia verſutaque mente vocat Heſiodus. An ſceleris & rei capitalis hominem damnat, his verbis *Parum cauti*? Feſtus: *Parum cauiſſe videri pronunciat magiſtratus, cum de conſilij ſententia capitis quem condemnaturus eſt?* vet. lib. *Cautè. Parum caute egit opus pectoris.* id eſt, pectus ipſum non ſatis prouidum fabricatus eſt. an legendum, *Cautim*, id eſt cautim, vt cautè ſit gloſſema? vide Nonium in *Cautim*. *Egit opus*, effecit, vnde opifex. ſic *exegit opus*, & *peregit opus*. agere tamen & facere diſcernit Varro.

C o r p o r a *diſponens, mentem non vidit in arte.*] id eſt, membra formans, & aptè ac ordine coniungens. eſt autem hic enallage numerorum pro corpus. *Mentem non vidit in arte*, non prouidit ſatis, & conſuluit menti. *Videre*, inquit Donat. *Prouidere*, vnde apud Ciceronem: *Videant Conſules.* videre ſignis & auſpiciis. *Mens* eſt voluntas, aut ratio. Donat. in Andr. Vt à γένος, gens: ſic à μένος, mens: Scaliger. An à meniſcor? Dicitur & *mentis*: Ennius in Epicharmo. *Iſtic eſt de ſole ſumptus ignis, iſque totus mentis eſt.* apud Varr. 4. de ling. Lat. Iſidor. lib. 11. *Mens quod emineat in anima, vel quod meminit. In arte*, fingendi ſcilicet hominis. Sed legitur etiam *in Arce*, quod defendi poteſt, quia ratio in capite tanquam in arce poſita eſt: Cic. 2. de Nat. Deor. & 1. Tuſc. Legitur quoque *Inertem*. non vidit illi ſtolidam eſſe mentem, vt qui auaritiæ, luxuriæque cauſa tot ſuſcipiat labores ac pericula. Terent. Andr. act. 3. ſc. 5. *Quandoquidem tam iners, tam nulli conſilij ſum.*

R e c t a *animi primum debuit eſſe via.*] Ante omnia, inquit, oportuit bonæ mentis curam habere. *Animi via*, eſt ratio, quam ducem ſequi debemus. & *Recta via* metaphoricῶs, vt apud Plaut. *Rectam inſtans viam.* contra; *error mentis*, inſania. Horat.

Et demptus per vim mentis gratiſſimus error.

Lucret. lib. 3.

Quinetiam morbis in corporis auius errat
Sæpe animus. Sic redire in viam, reſipiſcere. ſic & animus rectus: Albin. ad Liuiam.
Quid tenuiſſe animum contra ſua ſecula rectum.

N v n c *maris in tantum ventis iactamur, & hoſtem*
Quærimus, atque armis nectimus arma noua.]

τὸ *Nunc* locum ſæpe habet in conqueſtione rei præpoſteræ, vt eleg. 9. lib. 1.

Quid ſi non eſſet facilis tibi copia? nunc tu
Inſanus medio flumine quæris aquam.

id eſt, Atqui. *In tantum maris iactamur*, per tam vaſtum mare agitamur. *Tantum maris*, pro magnum mare, vt eleg. 3. ſup.

Tantum operis neruis hiſcere poſſe meis.

alias, *Intantum*, vox vna eſt. Virg. 6. Æneid.

Latinos Intantum ſæpe tollet auos. Legitur & *Infandum*. Virg. 1. Georg. *Pecudeſque locutæ, (Infandum!)* ſic Horat. *Heu nefas. Hoſtem quærimus*, quietas gentes laceſſimus, malum nobis noſtro arceſſimus iumento. Sic dixit eleg. 5.

lib. 2. *Prælia quæras.* Et Plaut. *Emere litigium. Armis nectimus arma noua.* bella ex bellis ſerimus, vt ſit quædam ſeries & connexio cauſarum vnde bella perpetuo naſcantur. Sic Salluſt. In Orat. Philippi: *Hi tumultum ex tumultu: bellum ex bello ſerunt.* Idem in ep. Mithrid. *Audendo & fallendo & bella ex bellis ſerendo magni facti.* ſerere enim & nectere idem. vnde nectere & ſerere flores, & ſerta dicta. Virg. 9. Æneid.

Ille autem, cauſas nequicquam nectis inanes.

Lucret. lib. 5.

——nec aras ſanguine multo

Spargere quadrupedum: nec votis nectere vota.

Havd *vllas portabis opes Acherontis ad vndas.*] Sic Plaut. Trinummo act. 2. ſc. 4. *Mirum ni tu illuc tecum diuitias feras.* ad Acherontem ſcilicet. Plin. cap. 4. lib. 19. *Mors æquabit, quos pecunia ſeparauerit.* Horat. oda 14. lib. 2. *Linquenda Tellus & domus.* & Seneca: *Impares naſcimur, pares morimur.* De Acheronte Virg. 6. Æneid. Pauſan. in Attic. Diodot. Siculus lib. 2. ἀπὸ τῶ ἄχους ἐξ ῥεῖν, quaſi curæ & doloris fluuius, dicitur. ſic à mœrore & luctu ſtyx & Cocytus, & ab incendio doloris Phlegeton. Plauto & poëtis, pro, inferis vbique. Ergo ad inferos, inquit, non portabis opes, ſed ſtipem tantum & naulum, vt eleg. vlt. lib. 4.

Nvdvs *ab inferna, ſtulte, vehere rate.*] Sic Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Nudus letbea cogerer ire rate. vide adnot. ad eleg. 27. lib. 2. verſ. 14. *Nudus*, inquit, quia nudi mortui; ideo etiam Dis pater quod minime diues ſit. Fab. cap. 10. lib. 1.

Victor *cum victis pariter miſcebitur vmbris.*] Sic Lucan. lib. 7.

Non meliore loco (quam alij) *ſtygia ſub nocte iacebis.* vbi *loco*, vt hîc *pariter*, id eſt, & eadem conditione, & eodem ſimul loco. Cum te, inquit, virga ſemel horrida nigro compulerit Mercurius gregi, non agnoſcendus eris in turba; nam omnes eodem cogimur. hæc autem lectio primo adſpectu nihil habet mendi; ſed tamen varietas lectionis me mouet, & puto legendum:

Victor *cum victis pariter miſcebere Cymbris.*] nam Marium alloquitur, de quo verſ. ſeq. & eleg. 1. libr. 2.

Cymbrorumque minas & benefacta Mari.

deinde *victa vmbra* qui dicantur? pro *Vmbris* legitur & *vadis.* an *Indus*?

Consvle *cum Mario capte Iugurtha ſedes.*] Conſul primum erat Marius, cum ad Iugurthinum bellum miſſus: Salluſt. Septies autem Coſſ. fuiſſe notum eſt ex Cicerone pro Plancio, & 3. de Nat. Deor. & Plutarcho. de Iugurtha Numidiæ rege, Salluſt. Horat. oda 1. lib. 2. & oda 9. epod. Ipſe eleg. 6. lib. 4.

Lydvs *Dulichio non diſtas Crœſus ab Iro.*] *Lydus*, pro, Rex Lydiæ, vt eleg. 11. infra:

Lydia Omphale, pro Lydiæ Regina. Crœſus Rex Lydiæ fuit vnde Auſonius:

Rex an Tyrannus Lydia Crœſus fuit?

vide adnot. ad eleg. 26. lib. 2. verſ. 23. & 24. De Iro Ithacenſi, qui proprio nomine Arnæus, Homer. initio lib. 18. Odyſſ. Ouid. ep. 1.

Irus egens, pecoriſque Melanthius auctor edendi.

Idem 2. de rem. Amor.

Cur nemo eſt Hecaten; nemo qui ceperit Irum?

Nempe quod alter egens, altera pauper erat.

& in Ibin.

Qualis erat necnon fortuna binominis Iri. Mart.

Cum ſis tam pauper, quam nec miſerabilis Irus.

Optima *mors parca quæ venit apta die.*] Reſpexit ad Parœmiam: *Optimum non naſci, aut quam citiſſime aboleri.* Auſon. *——ergo*

Optima Graiorum ſententia. Quippe homini aiunt,

Non naſci eſſe bonũ, natum aut cito morte potiri. ex Poſydippo lib. 1. Anthol. ——ἦ τὸ γενέσθαι

μηδέποτ', ἢ τὸ θανεῖν αὐτίκα τικτόμενον.

vide Eraſm. in prou. *Optimum non naſci. Apta mors venit*, quæ venit cum opus eſt, vt contra ineptus, qui aptè & loco & tempore non venit. Sed vet. lib. *Acta*, quod retineo. Mors ea quæ acta venit, vt eleg. 7. infra.

Iſta per humanas mors venit acta manus.

dies agi dicitur, quia voluitur, & quaſi truditur. *Parca die*, non prolixo tempore, ſed anguſto & breui. ſic eleg. 3. lib. 4. *Parca lucerna*, in qua parum reſtat olei. & Horat. oda 16. lib. 3. *Parca manu.* Virg. 3. Georg.

Aut parco ſale contingunt. Modico, inquit Seru. *aut ſtruatore*; parcus enim à parum & paruum, vt docet Gell. cap. 19. lib. 3. pro *parca* legitur & *Acta*, an *arcta*, id eſt, anguſta? At rectum eſt parca die. id eſt, fatali à Parcis præſtituta. vt Virg. *Parcarumque dies, & vis inimica propinquat.* hoc eſt quod ait eleg. 21. huius libri.

Seu moriar fato, non turpi fractus amore:

Atque erit illa mihi mortis honeſta dies.

Vult ergo Auctor optimum eſſe fato mori, non mari aut bello, præter naturam, præterque fatum. *Parca dies*, πεπρωμένη ἡμέρα, inquit Scaliger, id eſt fatalis. ſic vet. gloſſ. Interpretatur *Parcam*, πεπρωμένη. & dictum eſt *Parca die*, vt eleg. 31. libr. 2. *fœmina turba*, vbi vide adnot.

Me *iuuat in prima coluiſſe Helicona Iuuenta.*] id eſt, frequentem in Parnaſſi iugis fuiſſe: vide adnot. ad illud Catulli in Nuptiis Manlij

Collis ô Heliconij cultor. In prima iuuenta, vt eleg. 10. lib. 2.

Ætas prima canat Veneres, extrema tumultus.

Iuuenis autem Propertius erat: eleg. 1. libr. 2. verſ. 73. & eleg. 5. verſ. 33.

Mvsarvmqve *choris implicuiſſe manus.*] id eſt, Cum Muſis choreas duxiſſe manus manibus inſerendo. ſic Horat. oda 5. lib. 2.

Quem ſi puellarum inſereres choro.

vnde *Sertam ducere* legit apud Varronem de re ruſt. Scaliger, quia ſaltantes aliàs τῶν καρπῶν χειρῶν ſe tenebant, aliàs reſtem tenentes hærebant, vnde *reſtim ductitare* Terentio. de choreis Muſarum dictum ad eleg. 10. lib. 2. verſ. 1.

Implicuiſſe manus, vt Ouid. 6. Faſt.

Hi ludunt, hos ſomnus habet: pars brachia nectunt

Pars viridem celeri ter pede pulſat humum.

Stat. 1. Achill.

Hoſne inter ſimulare choros, & brachia ludo

Nectere, nate graue eſt.

Tibull. eleg. 3. libr. 1.

At iuuenum ſeries teneris immixta puellis
Ludit. &c. Lucret. lib. 2.
——*inter ſe forte catenas Ludunt.*
v. l. inquit Turneb. cap. 14. lib. 27. vide eun-
dem cap. 30. lib. 26. de Pectine Amazonio. Se-
neca cap. 3. lib. 1. de Beneficiis: *Quid ille conſer-*
tis manibus in ſe redeuntium (Gratiarum) *chorus.* &c.
M E *iuuat & multo mentem vincire Lyæo.*] hæc
inter ſe contraria ſunt, vt ſupra, *Prometheus, pa-*
rum cauti pectoris. nam Lyæus dictus ἀπὸ τοῦ λύειν
à diſſoluendis curis. An vincire, pro, domare
& vincere, quia victi vinciri ſolent, eleg. 17.
infra. *Atque hoc ſollicitum vince ſopore caput.*
An mentem, pro curis, quas vinum quodam-
modo conſtringit, ne nocere poſſint. An quia
præpeditus vino animus, & quaſi conſtrictus
tenetur. Sic Virg. 2. Georg.
Tentatura pedes olim, vincturaque linguam.
vincit ergo & ſoluit idem Bacchus: quia ſol-
uit ac diluit curas, quamquam officia mem-
brorum præpediat. Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 1. *vbi*
vino te deuincis. Apul. 7. Aſini: *Colligatos vino.*
Feſtus, in *edera*; *quia, vt illa* (edera) *ſic ille* (Bac-
chus) *mentes hominum illigat.*
E T *caput in verna ſemper habere roſa.*] id eſt,
Reclinatum eſſe molliter in puluĩllis roſa far-
tis. hoc eſt quod dixit eleg. vlt. lib. 2.
Me iuuet heſternis poſitum languere corollis.
Habere caput in roſa, vt eleg. 14. lib. 2.
Mecum habuit poſitum lenta puella caput.
de roſa vide eleg. 17. libr. 1. verſ. 22. Cicero 7.
Verr. *Puluillus Melitenſi roſa fartus.* Idem Cice-
ro Verrem, ait, tum ver eſſe cenſuiſſe cum
roſam viderat. vnde hic *verna roſa.* & Ana-
creon: ῥόδον ἔαρος μέλημα.
A T Q V E *vbi iam Venerem grauis interceperit*
ætas.] *Grauis ætas*, ſenectus, vt el. vlt. huius libri.
At te celatis ætas grauis vrgeat annis.
Salluſt. in oratione Cottæ. *Senectus, per ſe gra-*
uis, curam duplicat. Senes, inquit Cicero in Ca-
tone, *onus Ætna grauius ſe queruntur ſuſtinere*,
ex Euripide in Hercule furente, vbi chorus iu-
uenũ ſibi iuuentam, ait, onus dulce, ſenectu-
tem vero onus grauius eſſe Ætnæ ſcopulis.
Plaut. Mercat. D. *Quin tu is ocyus?* Sy. *Nequeo*
Mecaſtor, tantum hoc oneris eſt, quod fero. D. *Quid*
oneris? Sy. *annos octoginta & quatuor. Interceperit*
Venerem, totam ceperit & abſtulerit. Donat.
in Eunuch. Sic *interbibere, interlegere, interminari,*
intertrahere. Præterea, intercipi dicuntur, qui
inſidiis in medio itinere in hoſtium poteſta-
tem veniunt; & ſenectus ſenſim obrepit.
Tibull.
Iam ſubrepet iners ætas, nec amare decebit.
S P A R S E R I T *& nigras alba ſenecta comas.*]
id eſt, Miſcuerit canos tuo capiti, in quo prius
tantum nigri capilli. Nam τὸ, *Alba* indicat
quo *ſparſerit.* Sic Virg. 5. Æneid.
——*æmula necdum*
Temporibus geminis canebat ſparſa ſenectus.
vide adnot. ad illud Catulli ex epithalamio
Manlij: *Cana anilitas.* Nigra coma iuuenum,
& formoſorum. vnde Horat.
Reddes forte latus, nigros anguſta fronte capillos.
ſed & in fœminis aliquando placet, vt alias

A adnotatum.
T V M *mihi naturæ libeat perdiſcere mores.*] *Tum*
libeat, ſupra dixit *Me iuuet.* Libere cupiditatis
eſt, velle, rationis. *Perdiſcere*, penitus ediſcere.
Plaut. Aſin. *Perdidici iſtæc eſſe vera.* & Pſeud.
Ex Ionica diſciplina perdidici. à δάω, δάσκω, hinc
diſco. Varro 5. de ling. Lat. à docere deducit.
Mores naturæ, ipſam naturam, ex iis quæ ſoleat
efficere, & ex eorum cauſſis: reſpexiſſe autem
Propert. hic videtur ad illud Virg.
Ventos & varium cæli perdiſcere morem
Cura ſit. ſic ingenium terræ, arborum &
B metallorum dicitur. &, *perdiſcere*, ait, quia &
natura docet: Ouid. 15. Met.
Et rerum cauſas, & quid natura docebat:
Quid Deus: vnde niues: quæ fulminis eſſet origo.
Q V I S *Deus hanc mundi temperet arte domum.*]
An Iuppiter, an quid Ioue maius? An πρόνοια,
an εἱμαρμένη, an τύχη? an Sol mens mundi?
Temperet arte, ratione moderetur & regat. nam
ars ratio, & prudentia, vnde Ciceroni ipſa *pru-*
dentia dicitur *ars vitæ.* Horat. oda 4. libr. 3.
Mare temperat. Virg. 1. Æneid.
Et vaſtas aperis ſyrtes & temperas æquor.
Sueton. in Auguſt. *Viden vt Cinædus orbem digi-*
C *to temperat.* Donat. in Phorm. *Temperans, conſu-*
lens, prouidens. Seneca ep. 72. *In hoc opere æternam*
artem cuncta temperantis Dei verti. vbi & *ars* pro
prudentia, vt hic. *Domum mundi*, vt Cic. 6. de
Rep. *templum hoc omne.* vide adnotat. ad eleg. 2.
ſup. verſ. 10. Mundus ab ornatu. Plin. & Cic.
κόσμον, *lucentem mundum* interpretatur.
Q V A *venit exoriens, qua deficit, vnde coactis*
Cornibus in plenum menſtrua luna redit.]
τὸ *Quà*, vt eleg. 3. ſup. verſ. 2. *Quà venit exoriens*;
an vnde Sol oritur, & vbi occidat? an ex mari
Indico oriatur, & in heſperium condatur? an
ex Antipodibus veniat ad nos, & à nobis ad
D illos reuoluatur. Si de lunæ ortu & occaſu
intelligit, vide Plin. cap. 9. & 14. lib. 2. *defice-*
re, hic occidere. An quia quotidie extingui
ſolem & renaſci putabant Epurei, vt Lucretius
diſſerit. vnde Horat. *Alme Sol, curru nitido diem*
Qui promis & celas, aliuſque & idem naſceris.
Mattius Mimiambis:
Iamque albicaſcit Phœbus & recentatur
Commune lumen hominibus, voluptaſque.
Coactis cornibus, collectis in orbem, vt eum im-
pleat. Sic Virg. 1. Georg.
Luna reuertentes cum primum colligit ignes.
vide Nonium in *Cogere*, pro in vnum collige-
E re. Plin. cap. 4. lib. 2. *Modo curuata in cornua; mo-*
do æqua portione diuiſa; modo ſinuata in orbem; modo
immenſa orbe pleno; modo nulla. Menſtrua luna, quæ
ſuo curſu per dimenſa ſpatia dierum menſem
efficit. vnde Catull.
Tu curſu Dea menſtruo Metiens iter annuum.
μὴν μηνὸς, menſis, & μήνη, luna. *Redit in plenum*,
rurſus plena eſſe incipit. *Plenum*, pro, plenitu-
do. Virg. 2. Georg.
——*dulceſque à fontibus vuæ*
Ad plenum calcentur. Horat. oda 17. lib. 1.
Manabit ad plenum. Aſcon. in diuin. *ad ple-*
num noſſe cauſſas. ſic *in vanum, incaſſum, in va-*
cuum, & alia id genus.

VNDE *ſalo ſuperant venti, quid flamine captet* A
Eurus & in nubes vnde perennis aqua.]

Quærit in problematis Ariſtoteles, Cur venti è mari ſpirare ſoleant. Plutarch. in libro de Iſide & Oſiride; apud Ægyptios ait Iouem fingi ali humore. id eſt, ventum. vide Ennium apud Varr. 4. de ling. Lat. Plin. cap. 43. libr. 2. *Poſſe & aquis aëra exſpirantibus* (ventos gigni) *qui neque in nebulam denſetur, neque craſſetur in nubes.* Legendus Ariſt. in probl. & 1. Meteor. & Seneca lib. 3. quæſt. nat. *Vnde ſalum ſuperant venti,* cur abundant, ſiue ſatis ſuperque ſunt venti in mari. Cur nunquam ſit mare ſine vento, cum ſint fluuij quidam ἄναυροι, vt Nilus. Superare, B ſupereſſe, abundare. Virg. 1. Georg.

Si ſuperant fœtus pariter frumenta ſequentur.

& 3. Georg.

Præterea ſuperat gregibus dum læta iuuentus.

Plaut. Amphitr. *Num tibi aut acceſsit ſtultitia, aut ſuperas ſuperbia. Quid Eurus captet flamine,* quid & cui inſidietur cum flare incipit: nam captare inſidiantis eſt, vt eleg. 9. lib. 2.

Incipiam captare feras. Eurus autem delectatur naufragijs, quæ ſunt *ludibria ventorum* Horatio, & Virg. 2. Georg.

Aut vbi naufragiis violentior incidit Eurus.

ſic dixit eleg. 8. lib. 1. *Subſidere ventos.* vt hîc C *Quid Eurus captet,* ſic Virg. 1. Georg.

Quid cogitet humidus Auſter.

In nubes vnde perennis aqua, quid aquam nubibus perpetuo ſuppediret, vnde pluuia fiat. Virg. 5. Æneid. *Atque in nubem cogitur aër.* Aër ille coactus tollitur vi ſolis: Deinde vi frigoris deiicitur in terram. Ariſt. Meteor. Apul. libr. de Mundo. Plin. Seneca Nat. quæſt. Liuius lib. 21. *Aqua leuata vento cum ſuper gelida montium cacumina concreta eſſet.* Virg. 1. Æneid.

Vnde imber & ignes. vide illic Seruium. *Nubes dictæ* quod tegere ſolent cœlum. id enim D eſt nubere: Donat. in Hecyr. Varro 4. de ling. Lat. *Neptunus* (quaſi Nuptunus) *quod mare terram obnubit, vt nubes cœlum.* Chariſ. libr. 1. *Nubes,* νεφέλη. Vide Lucret. lib. 6. *Perennis* ab amne perpetuo fluente. vnde peremne auſpicari, auſpicato amnem aut aquam, quæ è ſacro oritur tranſire. Ouid.

Amne perenne latens, Anna perenna vocor.

Alij quod per annos multos, aut omnes durat, vnde *prennare* Suètonio.

SIT *ventura dies mundi quæ ſubruat arces.*] id eſt, an ſit in fatis affore tempus, &c. Alias pro *Sit,* legitur, *Si,* quod non ineleganter, pro an ſumetur, vt infra hac eleg. *Si furit igne caput.* E Porro venturam illam diem canit. Lucret. libr. 5.

Tres ſpecies tam diſsimiles tria talia texta
Vna dies dabit exitio: multoſque per annos
Suſtentata ruet moles & machina mundi. Ouid.
Carmina ſublimis tunc ſunt peritura Lucreti,
Exitio terras cum dabit vna dies.

Idem 1. Met.

Eſſe quoque in fatis reminiſcitur affore tempus
Quo mare, quo tellus, correptaque regia cœli
Ardeat, & mundi moles operoſa laboret.

Lucanus lib. 7.

Hos Cæſar populos ſi nunc non vſſerit ignis,
Vret cum terris, vret cum gurgite Ponti.
Communis mundi ſupereſt rogus, oſsibus aſtra
Mixturus. Albinou. ad Liuiam.
Ecce necem intentam cœlo, terraque fretoque,
Caſurum triplex vaticinatur opus.

vide Ciceronem de expyroſi ex ſententia Stoicorum, Senecam ep. 72. pluribus verbis, & lib. de Conſol. ad Marciam in fine, & ad Polyb. Varro Κοσμοτορύνη, περὶ φθορᾶς κόσμου apud Nonium in *Aries,* & in *Lauit.* At Iuppiter apud Stat. 2. Thebaid. *Arcem æternam* vocat,

Arcem hanc æternam, mentiſque ſacraria noſtræ
Teſtor, inquit. & 7. Thebaid.
Iſta per auum Mecum æterna domus.

Plato in Timæo negat mundum diſſolui poſſe, niſi ab eo qui ſit Architectus; ſed eius ait bonitati conſentaneum eſſe, vt ſit æternus. Ariſtot. lib. 1. de Cœlo, & ſemper fuiſſe & ſemper futurum ſcribit. *Subruat,* ſubuertat, vt eleg. 9. infr.

Caſtraque Peluſi Romano ſubruta ferro.

Ouid. eleg 11. lib. 3. Triſt.

Subruere eſt arces & ſtantia mœnia virtus.

Arces mundi, cœlum partem eminentiſſimam & munitiſſimam, vt ſedem Deorum. Virg. 1. Æneid.

—— cœli quibus annuis arcem.

Horat. oda 3. libr. 3. vocat, *Arces igneas,* Lucretius vero

—— flammantia mœnia mundi.

PVRPVREVS *pluuias cur bibit arcus aquas.*] id eſt, *purpureo varius colore,* vt de autumno dixit Horat. oda 5. lib. 2. & Virg.

Hic ver purpureum. in purpureo enim colore ineſt aquilum & nigrum aliquid, vnde eleg. 26. lib. 2. *Purpureos fluctus* vocat, & candidum, vnde *nix purpurea* & *purpurei colores*; & purpuræ ſanguineus color & cæruleus. tres vero in arcu colores: puniceus, viridis, cæruleus. *Arcus, fornix,* inquit Nonius: *Arquus, qui in cœlo apparet, vnde arquati*; & ita ſcribitur apud Chariſ. lib. 1. *Arquus bibit aquas: concipit aquas*: Ouid. 1. Met. & Mart. epigr. 29. libr. 12.

Caſuras alte ſic rapit Iris aquas.

Sic Virg. 1. Georg. in prognoſticis pluuiæ:

—— & bibit ingens Arcus.

Plaut. in Curcul. ſc. 2. act. 1. *Ecce autem bibit arcus, pluet credo hercle hodie.* Vitruuius: *Per calorem videmus non minus aquæ vapores à fontibus ad nubes per arcus excitari.* Stat. 4. Thebaid.

—— raptaſque alto de fonte refundit
Arcus aquas. & lib. 9.
At pater arcano reſidens Iſmenos in antro,
Vnde auræ nubeſque bibunt, atque imbrifer arcus
Paſcitur. Lucan. lib. 4.
Hinc imperfecto complectitur aëra gyro
Arcus, vix vlla variatus luce colorem,
Oceanumque bibit, raptoſque ad nubila fluctus
Pertulit. Tibull.
Venturam admittat imbrifer arcus aquam.

De Iride & quomodo fiat Ariſt. cap. 4. & 5. lib. 3. Meteor. Plutarch. in lib. de Amore, & in lib. de Iſide & Oſiride. Lucret. lib. 6. Plin. cap. 59. libr. 2. & Seneca cap. 3. libr. 1. Nat. quæſt. *Aquas pluuias. Cœleſtes,* Horat. Iuriſconſultis

A Aqua pluuia eſt, quæ de cœlo veniens creſcit imbri.

Avt *cur Perrhebi tremuere cacumina Pindi.*] id eſt, iuga, vertices. Horat. oda 10. epod.

Padus Matina lauerit cacumina. vnde Virg.

——Tum rigidas motare cacumina quercus.

& *cacumen floris*, Laberius. Lucret. pro perfectione poſuit:

Donec oleſcendi ſummum tetigere cacumen.

Strabo libr. 9. Piodum ingentem montem Theſſaliæ, ait ad Septentrionem habere Macedonum partem: ad occaſom Perrhebos. Idem libr. 10. Perrhebos numerat io populis B Ætoliæ. Plin. cap. 1. libr. 4. Io ea (Epiro) Perrhebi, quorum moos Piodus. aiunt enim Perrhebos à Lapithis fugatos ad Pindum ſe recepiſſe. de maximo terræ-motu in Theſſalia facto, quo abſciſſi cohærentes montes, Herodotus in Polyhymnia, & Strabo lib. 9. Virg. 2. Georg.

Vnde tremor terris, qua vi maria alta tumeſcant.

vbi Seruius. Copioſiſſimè de terræmotibus, & eorum cauſis diſputat. Ariſt. libr. 9. Meteor. cap. 7. & 8. & io libr. de Mundo cap. 4. Lucret. lib. 6. Plotarch. lib. 3. de placitis Phil. Plin. cap. 79. libr. 2. & ſeq. Virg. io Ætna cap. 5. & ſeq. lib. 6. Nat. Quæſt.

C Solis *& atratis luxerit orbis equis.*] Cum ſol deficit lugere videtur, & tenebris atris, quaſi atrata veſte loctum ſignificat. Virg. 1. Georg.

Ille etiam extincto miſeratus Cæſare Romam,
Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit
Impiaque æternam timuerunt ſæcula noctem.

Atrati ſolebaot eſſe in lucto, ipſe eleg. 7. lib. 4.

Denique quis noſtro curuum te funere vidit?
Atram quis lacrymis incaluiſſe togam?

De Eclipſi ſolis Plutarch. in Nicia, & in libro de facie, quæ cernitur in orbe lunæ. Cic. 2. de Nat. Deor. Seruios ad illud 2. Georg.

Defectus ſolis varios, lunæque labores.

D Deficit, inquit, vna tantum ratione cum luna ſoli è regione obiecta eſt, vt à oobis ille minus videri poſſit. Plio. cap. ro. 12. & 13. libr. 2. Solem interneotu looæ occultari, inquit, & lunam terræ obiectu. *Orbis ſolis*, pro ſole rotundo, vt eleg. 20. lib. 2. dixit *Orbita luna.* Horat. ep. 12. libr. 1.

Quid premat obſcurum luna, quid proferat orbem.

Ouid. 13. Met.

——ſolis tamen vnicus orbis.

ambiguè de oculo mundi; vnde orbi. *Atratis equis*, *nigris*, vt loquitur eleg. 15. libr. 2. verſ. 32.

E Cvr *ſerus verſare boues, & plauſtra Bootes.*] Hoc inquit, quia non occidit niſi mane arctophylax. *Serus verſare*, qui ſero verſat, vt *cupidus attingere* eleg. 19. lib. 1. & Lucillius *lentus ſoluere.* *Verſare boues*, agere pro arbitrio. ſic Seneca in in Agamemnone: *Lucida verſat plauſtra Bootes.* & Virg. ecl. 10.

Aethiopum verſemus oues ſub ſidere Cancri. &

——quoniam ſors omnia verſat.

id eſt fert agitqoe pro libidine. *Boues*, triones ſeptem. Feſt. in litura. *Septentriones quidam plauſtrum dicunt quod id aſtrum Græci ἅμαξαν vocant.*

A Varro 6. de ling. Lat. Has ſeptem ſtellas Homerus vocat ἅμαξαν, & propinquum eius ſignum Βοώτην: noſtri, boues, triones. addit Gellius ex Varrone, quod eæ ſtellæ ternæ ita ſint ſitæ, vt proximæ quæque inter ſeſe faciant trigona, id eſt, triquetras figuras. cap. 21. lib. 2. vide plura hac de re adoot. ad eleg. 33. lib. 2. verſ. 24.

Pleiadvm *ſpiſſo cur coit igne chorus.*] Ità quoque vocatur ab Horatio oda 14. lib. 4.

Pleiadum choro Scindente nubes.

B bene chorus, oam & cœtus ſtellarum, & eæ mouentur in numerum, com orbium celeſtium concentu, vnde χορὸς ἀστρῶν. Tibull. eleg. 1. lib. 2.

——laſciuo ſidera fulta choro.

Stat. 1. Achill.

——riſit chorus omnis ab alto
Aſtrorum. & alibi. *——riſit*
Sidereæ regina chori.

De Pleiadibus vide adnot. ad eleg. 8. libr. 1. verſ. 10. & eleg. 16. libr. 2. verſ. 51. *Spiſſo igne*, inquit, quia iunctus eſt è ſeptem ſtellis, quarum ſex conſpicuæ, ſeptima latet. *Igne*, quia igneæ ſtellæ Cic. Sic Virg. *Spiſſo igne coit via lactea.* *Spiſſum*, & denſum & tenue: Seruius io illud 5. Æneid.

Spiſſa iacuit reuolutus arena: tenui, inquit, quia C quanto quid minutius, tantò denſius.

Cvrve *ſuos fines altum non exeat æquor.*] Horat. ep. 12. lib. 1.

Quæ mare compeſcant cauſæ; quid temperet annum.

hanc quæſtionem tranctant Lucret. libr. 6. & Ariſt. 2. Meteor. Aquarum eſt is locus, & elementa ſuis in locis manent. Aqua rotunda ex guttis vt conſtat, ideoque in ſe cogitur & conglobatur. *Altum æquor*, plenè: altum conciſè, quia altius terra, vnde conſcendere & exſcendere.

D Plenvs *& in partes quattuor annus eat.*] Plenus annus, qui conſtat quatuor partibus, vere, æſtate, autumno, hyeme. ex acceſſu & receſſu ſolis qoatuor illæ fiunt tempeſtates & horæ: Cic. 1. & 2. de Nat. Deor. vode ait apud Ouid. Sol. 4. Met.

——ego ſum longum qui metior annum.

Legendus Cenſorinus de varia anni menſura. Ouid. 15. Met.

Quid? non in ſpecies ſecedere quattuor annum
Adſpicis, ætatis peragentem imitamina noſtra. &c.

Inde Varro *Tetrachordon anni* vocauit apud Nonium in *Autumnitas.* *Plenus*, integer vt Horat. oda 18. lib. 3.

Si tener pleno cadit hœdus anno.

E Seruius ad illud 1. Æneid.

Triginta magnos voluendis menſibus orbes.

tria ſunt, inquit, genera anoorum. aut enim lunaris eſt annus 30. dierum: aut ſolſtitialis 12. menſium: aut magnus qui teoet 12. millia quingentos & 54. ſecundum Tullium in Hortenſio. Annus autem dictus quaſi anus. id eſt, anulus, quod in ſe redeat, & in ſe ſua per veſtigia reuoluatur: vel ἀπὸ τοῦ ἀνανεοῦσθαι, ab innouatione, quod ſemper recoorerut. Feſtus: anous ex Græco venit, quem illi ἔνον dicunt; & qood ooſtri trioonium, illi ἀρίωνα. Varro 5. de

ling. Lat. Tempus à bruma ad brumam, dum Sol redit, vocatus annus, quod vt paruuli circuli, annuli: ſic magni dicebantur anni. Iſidor. lib. 5. fere idem quod Seruius.

Svb *terris ſint iura Deûm, & tormenta Gigantum.*] id eſt, Sintne inferi, & apud inferos iudices, qui pœnis impios afficiant. Virg. 6. Æn.

Nec verò hæ ſine ſorte datæ: ſine iudice ſedes.

ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Det pater hic vmbræ mollia iura meæ.

Aut ſi quis poſita, &c. *Sub terris*, quia ibi inferi locantur, vnde & nomen habent. vnde iocus Plauti in Aulul. de cœna cocta in puteo: *Superi incœnati ſint, cœnati inferi.* vide adnot. ad illud eleg. 18. lib. 2.

Illi ſub terris fiant mala multa puellæ.

De inferis Cic. 1. Tuſc. in Catilinam, pro Cluentio, & alibi. Salluſt. in Catilinario in Orat. Catonis. Lucret. lib. 3. Ouid. 15. Met.

Quid Styga? quid tenebras? quid nomina vana timetis
Materiem vatum, falſique pericula mundi?

Plin. cap. 63. lib. 2. *Si vlli eſſent inferi: iam pridem eos profecto auaritiæ atque luxuriæ cuniculi refodiſſent.* *Tormenta Gigantum*, pœnæ & cruciatus Gigantum, & Titanum in Tartaro. nam hos poëtæ ſæpe confundunt, licet diuerſi ſint. Virg. 6. Æneid.

Hic genus antiquum terræ Titania proles.
Fulmine deiecti fundo voluuntur in imo.
Hic & Aloidas. &c.

Gigantes, γηγενεῖς, terrigenæ. γίγας Græcis μέγας, ἰσχυρός. De iis Heſiod. in Theog. Macrob. cap. 20. lib. 1. ἀθέους fuiſſe interpretatur, qui cum Deos negarent eos de cœlo detrahere voluiſſe finguntur.

Tisiphones *atro ſi furit angue caput.*] An armata colubris Tiſiphone, & manibus & capite, vt pingitur & fingitur. vnde Virg. 5. Æneid. dicitur *Intentans angues*, & Græcis ὀφιοπλόκαμος. Tiball. eleg. 3. lib. 1.

Tiſiphoneque impexa (implexa) *feros pro crinib. angues*
Sæuit.

Sæuit, vt hîc *furit*. vnde furiarum nomen. vide plura adnot. ad illud Catulli.

Eumenides, quibus anguineo redimita capillo
Frons &c.

Avt *Alcmeonia furiæ, aut ieiunia Phinei*:] id eſt, furiæ, quæ Alcmeona matricidam perſecutæ dicuntur; nam Νέρων, Ὀρέστης, Ἀλκμαίων μητροκτόνοι. apud Sueton. in Nerone. Alcmæona fabulam ſcripſit Ennius, & de ea dictum eſt ad eleg. 16. lib. 2. verſ. 29. *Ieiunia Phinei*, id eſt, fames qua cruciatus Phineus ab Harpyis, quaſi eam adhuc apud inferos ſentiat aut alij: nam Virg. dixit 6. Æneid.

Epulæque ante ora paratæ
Regifico luxu. furiarum maxima iuxta
Accubat, & manibus prohibet contingere menſas.

Nota fabula de Harpyis, Phineo, Zethe, & Calai ex Apollonij & Apollodori lib. 2. Seruio ad 3. Æneid. Fulgentio lib. 3. Ouid. initio 7. Met. & Palæphato lib. 1. in Phineus.

Nvm *rota, num ſcopuli, num ſitis inter aquas.*] De rota Ixionis dictum ad eleg. 9. lib. 1. verſ. 20. Cum *ſcopuli* meminit an de Siſyphi ſaxo illud

A capiendum, de quò dictum ad eleg. 17. libr. 2. verſ. 7. An vt Virg. 6. Æneid.

Et te Catilina minaci Pendentem ſcopulo.

De ſiti inter aquas, quæ Tantali pœna dictum ad eleg. 1. lib. 2. verſ. 66.

Nvm *tribus infernum cuſtodit faucibus antrum*
Cerberus, & Tityo iugera pauca nouem.]

id eſt, ſeruat & excubat vt canis. vnde & *Tartareus cuſtos* dicitur à Virg. 6. Æneid. ſic *gemini cuſtodes*, pro canibus 8. Æneid. & *boni cuſtodes* apud Plaut. Milite act. 2. ſc. 2. & Tibull.

—— Cerberus ore
Stridet, & aratas excubat ante fores.

B *Cerberus tribus faucibus*, dicitur vt vir magno capite. fingitur autem tres habere fauces & à Virgilio, & tria guttura pandere. At Horatius oda 19. libr. 2. & oda 11. libr. 3. trilingue os ei attribuit. Euripides vero in Ione τρικέφαλον κύνα vocat. Sed ab Heſiod. πεντηκοντακέφαλον. & ab Horatio oda 13. lib. 2. *bellua centiceps* dicitur. Seruius in 6. Æneid. Cerberus quaſi κρεοβόρος eſt terra, quæ carmen conſumit, & fingitur canis, quia oſſibus incubat. vnde

Oſſa ſuper recubans antro ſemeſa cruento.

De eo Heſiod. in Theog. & Higin. Apollodorus lib. 3. eum ſic deſcribit εἶχε δὲ ὅδε τρεῖς μὲν
C κυνῶν κεφαλὰς, τὴν δὲ οὐρὰν δράκοντος· κατὰ δὲ τοῦ νώτου παντοίων εἶχεν ὄφεων κεφαλάς. *Tityo iugera pauca nouem.* id eſt, cui vix ſatis nouem iugera ſunt porrecto. de Tityo dictum ad eleg. 20. libr. 2. verſ. 31. Virg. 6. Æneid.

Per tota nouem cui iugera corpus
Porrigitur. Homer. 11. Odyſſ. de Tityj pœna ob tentatam Latonæ pudicitiam.

——ὁ δ᾽ ἐπ᾽ ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.

vide Apollod. lib. 1. Quid iugerum docet Varro 4. de ling. Lat. & cap. 10. libr. 1. de re ruſt. & Columella cap. 2. libr. 5. & Plin. cap. 3. libr. 18.

D An *ficta in miſeras deſcendit fabula gentes.*] *fabula* proprie quilibet ſermo, vnde fabulari vt hiſtoria quælibet narratio, & ſæpe de fabuloſis dicitur, ideoque addit *ficta*, vt & Tibull. eleg. 4. libr. 3.

Non eſt in vanum fabula ficta iocum.

ergo *ficta*, ποιητικά: nam poëtarum eſt fingere. Proprie autem dixit *fabula deſcendit*, quia è cœlo capitibus hominum imminet ſuperſtitio; vnde & eſt dicta. Lucret.

Quæ caput è cœli regionibus oſtendabat
Horribili ſuper aſpectu mortalibus inſtans.

Miſeras autem *gentes* vocat, quia miſerum eſt
E ſemper metu Deorum angi: & ſuperſtitio metus inanis Deorum eſt. de hac Cicero 1. de Nat. Deorum: *Impoſuiſtis in ceruicibus noſtris ſempiternum dominum, quem noctes dieſque timeremus.* vnde miſerè timere.

Et *timor haud vltra quam rogus eſſe poteſt.*] id eſt, non poteſt eſſe poſt cineres. Sic Cæſar apud Salluſtium in Catilina. *Mortem*, inquit, *cuncta mortalium mala diſſoluere. vltra neque curæ, neque gaudio locum eſſe.* Cui Cato reſpondet, & obiicit eum falſa exiſtimare quæ de inferis memorantur. At Plin. lib. 7. *Vni* (omnium animantium) *homini data ſuperſtitio, & cura poſt ſe de futuro.*

future. Seneca in Conſol. ad Martiam facit ad hunc locum poëtæ: *Luſerunt iſta poëta, & vanis nos agitauerunt terroribus. Mors omnium dolorum & ſolutio eſt & finis.* perturbationes morbi ſunt; ergo intereunt.

Exitus *hic vita ſupereſt mihi. Vos quibus arma*
Grata magis, Craßi ſigna referte domum.]

id eſt, ætatem grauem in iis ſtudiis conſumam & finiam. at contra eleg. 16. lib. 2.

Exitus hic nobis non inhoneſtus erit.

Vos quibus arma Grata magis &c. id eſt, quibus bella magis placent. *Ite & Romana conſulite hiſtoria*, vt dixit ſup. De ſignis Craſſi Plutarch. in Antonio ὑπομιμνήσκων τὰ σημεῖα τῶν ... ἀξιῶν ἀπολαβεῖν. Horat. oda vlt. lib. 4.

Et ſigna noſtro reſtituit Ioui
Direpta Parthorum ſuperbis poſtibus.

Virg. 7. Æn. —— *Partoſque repoſcere ſigna.*

ipſe eleg. 6. lib. 4.

Hic referat ſero confeſſum fœdere Parthum
Reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua.

Vide Sueton. in Aug. cap. 21. & Ouid. 5. Faſt.

AD ELEGIAM VI.

Dic *mihi, de noſtra, quæ ſentis vera puella.*] ex more quem tangit eleg. 22. lib. 2. hoc verſu.

Et rurſum puerum quærendo audita fatigat
Quem quæ ſcire timet, dicere plura iubet.

argumentum huius elegiæ eſt: ſed per dialogiſmum. vt apud Horat. oda *Donec gratus*, &c. & Anacreontem de columba. *Dic mihi.* idem initium Aſinariæ Plauti. & *dic mihi* initio carminis, vt Odyſſeæ Ἄνδρα μοι ἔννεπε. & Theocr. Id. qui inſcribitur, Battus: εἰπέ μοι ὦ Κορύδων τίνος αἱ βόες. dixi de hoc genere locutionis plura ad eleg. 32. lib. 2. verſ. 55. *Dic mihi vera*, vt Plauti Pſeud. *Dic mihi verum ſerio.* Eſt autem formola, *Dic verum.* qua & Martial. vſus epigr. 75. libr. 8. vel *vera* iungitur cum *ſentis*, vt ſit, quæ vera credis, vt qui certò ſcis, quaſi id ſenſu perceperis. ſic eleg. 14. lib. 2.

Hoc ſenſi prodeſſe malum.

Sic *tibi ſint dominæ, Lygdame, dempta iuga.*] hoc genere ſermonis aliquid imperaturi bene precamur, vel aliis, vel nobis. aliis, vt eleg. penult. lib. 1. *Sic te ſeruato poßint gaudere parentes.* vbi vide plura hac de re adnotata. Nobis, vt eleg 15. infra. *Sit ego non vllos* &c. *Lygdame.* huius fit mentio eleg. 7. & 9. lib. 4. ſed ita vt neſcias Propertijne ſeruus, an Cynthiæ fuerit. eo ſe nomine Tibullus appellat cum ait: *Lygdamus hic ſitus.* eſt apud Herodotum Lygdamus quidam Naxius Piſiſtrato adiutor in recuperanda Tyrannide. *Dominæ dempta iuga*, ambiguè. *Dominæ*, vel heræ tuæ Cynthiæ, vel heræ tuæ & meæ Cynthiæ; quia cum ſim illius, & tu, qui meus es. vel *dominæ*, amicæ. id eſt, ita ſemper liber ſis ab amoris imperio. vt lib. 2.

Hoſtis ſiquis erit nobis amet ille puellas.

Iuga, pro iugo & ſeruitio, cuius ſymbolum eſt iugum. ſic eleg. 5. lib. 2.

—— *iniuſto ſubſtrahe colla iugo.*

Demere iugum, vt Horat. oda 6. lib. 3.

Et iuga demeret bobus fatigatis.

A demimus enim moleſta, vt Virg.

Curas his demere dictis. & Horat.

Quæ lædunt oculos feſtinas demere.

Num *me lætitia tumefactum fallis inani,*
Hæc referens, quæ me credere velle putas?]

id eſt, Num me falſo lactas gaudio renuncians & mihi narrans, quæ mihi grata eſſe auditu arbitraris, quia opto? *Tumefactum lætitia*, vt Cicero pro Murena: *Cum Italiam ſpe atque animis inflatam peterет. Lætitia inani, falſo gaudio* Terentius dixit, & Virgilius 6. Æneid. Cic. 4. Tuſc. *Inanis alacritas.* id eſt, lætitia geſtiens. Idem ibid. *Lætitia eſt opinio recens boni præſentis, in quo efferri*

B *rectum videatur.* An pro ſpe vt contra ſpes pro lætitia? Sic *ſpes inanes* apud Virgilium. *Quæ me credere velle putas*, quia vt ait P. Syrus, *Amans quod ſuſpicatur, ſomniat.* & Ouid.

Credula res amor eſt.

Omnis *enim debet ſine vano nuntius eſſe,*
Maioremque timens ſeruus habere fidem.]

An id ait, Seruo timenti maiorem habendam eſſe fidem? vt eleg. 13. infra:

Qui non ſignatas iußit habere fidem.

& Ouid. eleg 10. lib. 3. Triſt.

Vix equidem credar, ſed cum ſint præmia falſi
Nulla, ratam debet teſtis habere fidem.

C id eſt, ei eſt credendum. An *habere maiorem fidem* dicitur, qui fidelior eſt. ſic enim eleg. 24. lib. 2.

Sed multos non habuiſſe fidem.

fidelior, inquit, qui timet Dominum, quam qui eum falſo lactat gaudio, qui metuere potius, quam ſperare iubet. Sic & eleg. 18. lib 1.

Tenere fidem, eſt fidelem & taciturnum eſſe. Moretus aliter legit hunc locum, quem vide.

Nunc *mihi, ſiqua tenes, ab origine dicere prima*
Incipe, ſuſpenſis auribus iſta bibam.]

Sic Virg. 1. Æneid.

O Dea ſi prima repetens ab origine pergam.

D & 3. Georg.

Tithoni prima quot abeſt ab origine Cæſar.

& 4. Georg. —— *altius omnem*

Expediam prima repetens ab origine famam.

Ouid. 1. Met.

Primaque ab origine mundi. Varro, apud Nonium in exodium. *Vita curſum vt cognoſcere poſſem, atque ſeruitutis & libertatis ab origine ad exodium ducta.* Catull. eodem ſenſu dixit.

Vltima ex origine. vet. gloſſ. *Ab origine*, ἀπὸ ἀρχαιογονίας. *Suſpenſis auribus*, attentis, ſed non ſine animi quadam fluctuatione. ſic cape & illud Virg. 4. Æneid.

Pendetque iterum narrantis ab ore. apertè Tibull.

E *Suſpenſa timore.* & Virg. 2. Æneid.

—— *timor excitat omnis*

Suſpenſum. Suſpenſus, inquit Nonius, *ſollicitus. Auribus bibere*, vt Virg. 4. Æneid.

Vocemque his auribus hauſi. Horat. od. 13. lib. 2.

Denſum humeris bibit aure vulgus. Ouid. el. 3. l. 3. Triſt. *Ore meo lacrymas, auribus illa* (verba) *bibi.* eadem tranſlatione Cicero ep. 14. lib. 2. ad Attic. *Fac venias ad ſitientes aures.* & Bion in epitaphio Adonidis ἐκ δὲ πίω τὸν ἔρωτα. & Virg. 1. Æneid. *Longumque bibebat amorem.*

Plaut. in Pœnulo: *Oculis epulas dare.* In Aulul. *Nimirum libenter edi ſermonem tuum.* In Cyſtell. *Iſtic*

mihi cibus eſt quod fabulare. Attius in Aſtyanacte, apud Nonium in *veſci*, pro, videre: *Priuſquam infans* (eſſes) *facinus oculi veſcantur tui.* Martial.

Inſpexit molles pueros, oculiſque comedit.

Varro Eumenid. apud Nonium in *ebrios*: *Et alteri fartis auribus dape atque ebriis.* ἀπρωσθαλοζία *conſurgimus ieiunis oculis.* Iuuenal. ſat. 7.

——— miſeram vinoſus inebriet aurem.

SICCINE *eam incomptis vidiſti flere capillis?*] Indicium mœroris & luctus inornati, paſſi, ſoluti, ac iacentes crines, vt el. 15. lib. 1. verſ. 11. adnot.

ILLIVS *ex oculis multa cadebat aqua?*] pro, lacrymæ manabant? ſic & de ſudore dixit eleg. 22. libr. 2.

Frigida de tota fronte cadebat aqua.

NEC *ſpeculum ſtrato vidiſti, Lygdame, lecto?*] an in lecto ſtrato nullum erat ſpeculum? an cum lecto ſtrato? vtrumque nec ſpeculum in lecto, nec lectum ſtratum fuiſſe indicium probæ feminæ. nam ſpeculum ad commendationem formæ pertinet; & lectus aulæis, purpuraue ſtratus ad luxuriam. vnde Salmacis apud Ouid. 4. Met.

Et quid ſe deceat ſpectatas conſulit vndas.

nam lympida aqua eſt ſpeculi vice. De ſpeculi vſu Apuleius apologia priore. *Strato lecto*, Sternitur & lectus, vt oſtendi ad Catulli Ariadnam, & ipſa veſtis, vnde *ſtragula veſtis.*

ORNABAT *niueas nullane gemma manus?*] τὸ ne defendi poteſt. nam diſiuncta, pro, coniunctis & contra ſumi Iuriſconſulti docent. Paulus l. *Sæpe, de verb. ſign.* vt in 12. tab. *Super tabula pecuniaue.* & ipſe eleg. 8. lib. 2.

Munera quanta dedi, vel qualia carmina feci.

ſic apud Ouid. eleg 5. lib. 3. Triſt. dixit *Neue*, pro, ac ne. *Gemma*, pro, annulus. de gemmis annulorum Ouid. eleg. 15. lib. 2. Amor. & Plin. cap. 1. lib. 33. Tibull.

Sæpe velut gemmas eius, ſignumque probare.

id eſt, annulum ſignatorium. Gemmas ſæpe cum lapillis & margaritis poëtæ confundunt. Vlpian. ex Seruio Iuriſconſulto diſcernit l. *cum aurum.* §. *perueniamus.* D. *de aur. & argent. leg.* Petit vero hic an Cynthia gemmam geſtarit in eburneis ſuis digitis, quia ea in luctu ornamenta ſolebant ponere. vt apud Liuium lib. 10. & 43. de Cynthiæ gemma ipſe agit eleg. 7. libr. 4. *Ornabat manus*, vt eleg. 3. lib. 4.

Cryſtalluſue ſuas ornet aquoſa manus.

Inde *ornamenta muliebria* l. 26. de aur. & arg. leg. vt inaures, gemmæ, armillæ. Sed Tertull. in lib. de habitu muliebri; cultum in mundo muliebri ponit, ornatum in cura capillorum, & aliarum rerum ſimilium.

AC *mæſtam teneris veſtem pendere lacertis?*] Totus hic locus ſimilis eſt illi Terentiano *Heaut.* ſc. 3. act. 2.

Texentem telam ſtudioſè ipſam offendimus:
Mediocriter veſtitam veſte lugubri:
Sine auro tum ornatam, ita vt quæ ornantur ſibi.
Nulla mala re eſſe expolitam muliebri.
Capillus paſſus, prolixus, circum caput
Reiectus negligenter. *Mæſta veſtis*, quæ mœrentem decet, vt mox, *Triſtis domus.* ſic *mæſti*

A *fletus* Catullo, &, *mæſta lumina.* Virg. 3. Æn.

——— ſtant manibus aræ
Cæruleis mæſta vittis. ſic valua mœrere dicitur eleg. 31. lib. 2. *Pendere*, demiſſam eſſe negligenter. *Lacertis*, humeris. Virg. 6. Æneid.

Sordidus ex humeris nodo pendebat amictus.

SCRINIAQVE *ad lecti clauſa iacere pedes?*] hoc quoque indicium eſt inornatæ & incultæ. nam ſignificat nihil vnguentorum, & fucorum depromere inde voluiſſe. Iſidorus: *ſcrinia*, inquit, *vaſa in quibus ſeruantur libri, vel theſauri: vnde ſcriniarij apud Romanos, qui libros ſacros ſeruant.*
B Suidas: σκρινιάριος, χαρτυλάριος τῶ ἐπάρχου: vnde & ſæpe in codice: *ſcrinia libellorum, memoriæ epiſtolarum.* Horat.

Calamum & chartas & ſcrinia poſco. Item.
Ne me Chryſippi ſcrinia lippi Compilaſſe putes.

Catull.

Nam ſi luxerit ad librariorum Curram ſcrinia.

Sed hic ſcrinia vnguentorum; vt apud Plin. cap. 1. libr. 13. de ſcrinio vnguentorum Darij. Plaut. in Moſtell. act. 1. ſc. 3. *arculam* vocat.

Cedo mihi ſpeculum, & cum ornamentis arculam.

Ad pedes lecti; vbi etiam nunc collocari ſolent. ſic Gell. cap. 15. lib. 10. *Apud fulcrum lecti capſu-*
C *la.* Apul. lib. 5. *Ante lectuli pedes iacebat arcus & pharetra.* *Pedes lecti*, κλινόποδα. gl. vet. *lecti pedes*, κλινόποδες. Pedes lectorum & menſarum, qui lectos & menſas ſuſtinent. Iuriſconſulti D. de ſupell. leg. Dixi hac de re plura ad illud Catulli *Candido pede lectuli.*

TRISTIS *erat domus? & triſtes ſua penſa miniſtræ*
Carpebant? medio nebat & ipſa loco?]

id eſt, Tecta ipſa & parietes lugere videbantur? Nam non loquitur de familia cum ſequantur miniſtræ. Sic Virg. *Triſtis ſine ſole domus.* contra Catull.

Queis permulſa domus iucundo riſit amictu.

D *Miniſtræ*, famulæ, anculæ, ſiue ancillæ. quia anculare, miniſtrare: Feſt. *Carpebant penſa.* id eſt, deducebant & trahebant. vt eleg. 11. infra.

Tam dura traheret mollia penſa manu.

ſic apud Horat. oda 17. libr. 3. *Carpere penſum.* Virg. 1. Georg.

Nec nocturna quidem carpentes penſa puellæ.

Carpitur quod legendo, vel trahendo paulatim minuitur, vt lana, iter, ætas, flores, *Penſum*, inquit Iſidor. cap. 29. lib. 19. *à pendendo dictum.* obſcurè. Lanam ſcilicet appendebant ancillis heræ, quam eodem pondere redderent in filo, deductis burrhis & quiſquiliis. Titinius fullo-
E nibus apud Nonium in *putare.*

Date penſam lanam; qui non reddet tempori
Putatam rectè, facite vt multetur malo.

Per tranſlationem ſæpe Plautus: *penſum facere*, accurare & abſoluere. *Nebat & ipſa medio loco.* Lanificij peritam fuiſſe Cynthiam didicimus ex eleg. 3. libr. 1. verſ. 41. *Medio loco*, qui honoratiſſimus, vt docui eleg. 31. lib. 2. verſ. 38. ſic apud Virg. 4. Georg.

Eam (Cyrenem) *circum Mileſia vellera Nymphæ*
Carpebant. Ouid. 2. Faſt. de Lucretia.
Ante thorum calathi, lanaque mollis erat.
Lumen ad exiguum famulæ data penſa trahebant,
Inter quas tenui ſic ait illa ſono.

Liuius lib.1. de eadem: *Nocte ſera deditam lanę, inter lucubrantes ancillas, in medio ędium ſedentem inueniunt.*

HVMENAQVE *impreſſa ſiccabat lumina lana?*] id eſt, vdos oculos tergebat. vt Ouid.13. Met.

—— manuque ſimul lacrymantia terſit

Lumina. & Apul. lib.4. Aſini aurei. *Et puella nuptura deterget lacrymas ipſo ſuo flammeo.* & lib. 5. *Lacrymas eius ſuis crinibus detergens. ſiccare lumina*, vt eleg.19. lib.1. *Lacrymas ſiccare cadentes.* Ouid. in epiſt. Herûs.

Dumque queror lacrymę per amātia lumina manāt,
Pollice quas tremulo conſcia ſiccat anus.

Stat. in Genethl. Lucani lib.2. Syl. id dixit:

—— leniterque decidentes
Abraſit lacrymas nitente plectro.

Sed hîc lanâ, quæ ad manum erat, & facile combibebat lacrymas. vnde *Lanoculus, qui lana*, vt inquit Feſtus, *vitium oculi tegit. Impreſſa*, ad oculos admota nitendo & fulciendo. nam mollia cum imprimuntur, manu incumbimus in ea. Id ἐρείδειν Medicis veteribus. Cornelio Celſo lib.7. fulcire: [illegible]. *Quod vbi incidis linamenta ſuper non fulcienda: ſed leniter ponenda ſunt.* vbi fulcire τὸ πιέζειν.

RETTVLIT *& querulo iurgia noſtra ſono?*] id eſt, dixit, memorauit, vel iterum & ſæpius

C dixit, nec ſemel de me quæſta eſt. *Iurgia*, querelas & conuicia, vt eleg.3. lib.1.

Expertę metuens iurgia ſęuitię.

Iurgia verba aſpera ſæuè dicta. Feſtus: *Iurgatio, iuris actio.* ideo iurgium leuior res, quam lis, & illud inter beneuolos & amicos, hæc inter inimicos diſſenſio. Cicero 4. de rep. apud Nonium. *Noſtra iurgia*, quibus nos inſectari, & increpare ſolet. vel *noſtra*, nobis aduerſa, vt eleg.1. lib.1. *Noſtra Venus.* ſed legitur *nota*, vt eleg.3. lib.1. *Iurgia expertæ ſæuitię. Querulo ſono*, mœſta voce dixit Virgil.

—— & mœſtis latè loca vocibus implet.

ipſe *querulam vocem* vocauit eleg.7. lib.4. ergo ſonus, hic, pro, voce, vt & alias ſæpe.

HÆC *te teſte mihi promiſſa eſt, Lygdame, merces?*] hoccine mihi miſeræ pollicitus eſt Propertius fidei præmium? Similis conqueſtio apud Virg.1. Æneid. *Hic pietatis honor?* Ouid. 2. Met.

—— hunc fertilitatis honorem
Officijque refers?

Plaut. Rudent. ſc.3. act.1. *Hanccine ego partem capio, ob pietatem præcipuam? Merces* in deteriorem partem, vt pretium, præmium. Virg.7. Æneid.

Hac gener atque ſocer coëant mercede ſuorum.

id eſt, pœna. & in Sileno: *Huic aliud mercedis erit. Promiſſa*, arguit perfidiam. ſic eleg.5. lib.2.

Hoc merui ſperare. Te teſte, quaſi diceret: Seruum teſtem negligit ille, ſed non impune. Dij enim vlciſcentur. vt Catull.

Si tu oblitus es, at Dij meminere, at meminit fides.
Quę te vt pœniteat poſtmodo facti faciet tui.

Serui autem in iure ciuili pro nullis habentur L. *quod attinet.* D. *de reg. iur.* Ideo in teſtamento ſeruus teſtis eſſe non poteſt. Inſtit. *de Teſtam.* §. *Teſtes.* Præterea non licet ſeruo in iudicio conſiſtere aduerſus dominum, niſi ex

A certis cauſis. l. *vix certis.* D. *de Iudiciis.* Sed hic iuris gentium ratio habetur, non ciuilis, ob fidem commune vinculum ſocietatis humanæ.

EST *pœnę ſeruo rumpere teſte fidem.*] Alij libri habent, *In pœna*, pro impune, eſt ironia. *Eſſe pœnæ*, vt eſſe laudi, gloriæ, infamiæ, malo. *Pœna*, inquit Varro 6. de ling. Lat. *à puniendo, vel pœnitendo, quod poſt peccatum ſequitur.* Pœna autem à periuris, & fidem violantibus diuina, exitium: humana dedecus. Cicero. 2. de leg.

ILLE *poteſt nullo miſeram me linquere facto?*] id eſt, Tam durus eſt, vt me linquat? ſuſtinet id facere? ſic eleg.12. infra:

B *Poſtume plorantem potuiſti linquere Gallam?*

vtitur ſæpe hoc verbo, vt oſtendi ad eleg. 8. lib.1. verſ. 5. *Miſeram*, amantem & innocentem. *Nullo facto*, nullo meo merito. factum in deteriorem partem, vt eleg.18. lib.1. verſ.26.

ÆQVALEM *nulla dicere habere domo?*] Scaliger legit. *Ac qualem*; & ſic exponit. Ille poteſt ſe dicere habere domi ſuæ amicam, qualem nulla domo alius habere poſſit. Libentius legerem: *Et qualem nullas diſcet habere domos.* vel *diſcet habere domo.* pro, ſe habiturum domo, vt eleg.24. lib.2.

Imprimis vna diſcat amare domo.

C An *æqualem*, parem mihi, & *ducere*, habere: nam & ducitur, & habetur ſcortum.

GAVDET *me vacuo ſolam tabeſcere lecto:*] Acerbè dictum in maleuolum ingenium, vt eleg.8. libr.2. dictum ad illud.

Interitu gaudeat illa tuo. Sic: Amor lacrymis, Mars cæde, fortuna ſæuo eſt læta negotio. *Tabeſcere*, veluti tabe paulatim carpi, & conſumi. *Tabes amoris*: Virg.6. Æneid.

Et quos durus Amor crudeli tabe peredit.

vide adnot. ad eleg.15. lib.1. verſ.20.

Vacuo lecto, vnde abeſt quem amo. dixi ad eleg.15. lib.1. verſ.18.

D SI *placet inſultet, Lygdame, morte mea.*] τὸ, *Si placet*, ſæpe cum ſtomacho, vt adnot. ad eleg. 9. lib.2. verſ.37. *Inſultet morte mea*, me mortuum calcet, & pedibus proterat, quo nihil inſolentius & ſceleratius. vide adnot. ad eleg. 5. libr.2. verſ.7. *Morte mea*, pro morti, ſextus caſus, pro tertio, vt eleg.18. lib.1.

—— vt non altera noſtro
Limine formoſos intulit vlla pedes.

Si legitur, *meæ*, dictum vt à Lucillio

Eſuriente leoni ex ore exſculpere prædam.

Mors mea, pro ego mortuus. vt adnot ad eleg. 13. lib.2. verſ.22.

E IMPROBA *non vicit me moribus illa, ſed herbis:*] verſus hic placet ita dimenſus, vt in vet. lib. *Non me moribus illa ſed herbis improba vicit.* vt ſingultibus interpellatam orationem referat. vt eleg.1. lib.2.

Cum te iuſſit habere puellam cornua Iuno.

Improba, & ſceleſta & impudica, vt identidem adnot. *vicit*, vt el.8. lib.2. *Vinceris aut vincis* &c. *Non moribus*, non ingenio & morigeris modis, ac obſequiis. Lucret.

Nam facit ipſa ſuis interdum femina factis,
Morigeriſque modis. Cynthiæ autem modo faciles, & gratos mores tribuit, vt eleg.20. lib.2.

Quod ſi nec nomen, nec me tua forma teneret,
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.

Modo dutos, vt eleg. 5. lib. 2.
Nec mihi tam duris inſultet moribus.

Sed herbis, veneficiis, vt adnot. ad eleg 4. lib. 2.
Non hic herba valet, &c. & eleg. 1. lib. 1.
Circæo gramine.

STAMINEA *rhombi ducitur ille rota.*] vt non amplius ſuæ ſpontis ſit, ſed vi veneficiorum ire eo cogatur. *Ducitur*, vt eleg. 6. lib. 2.
Vxor me nunquam, nunquam me ducet amica.

Theocr. Φαρμ.
ἴυγξ ἕλκε τὺ τῆνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα τὸν ἄνδρα.

ſic Lucan. lib. 6.
——— *quos non concordia miſti*
Alligat vlla tori, blandæque potentia formæ,
Traxerunt torti magica vertigine fili.

Rota rombi, an quia rotatur rhombus, & voluitur? nam ῥόμβος ἐστὶ τρόχος χάλκεος, vt adnot. ad eleg. 18. libr. 2. verſ 35. vbi de eo pluribus diſſerui. *Staminea*, quia filo & licio circumdari & vinciri rhombum conſtat exemplis citatis ad elegiã prædictam. vnde ſunt qui putent apud Virg. ſignificari his verbis.
Terna tibi hæc primum triplici diuerſa colore
Licia circumdo.

ILLVM *turgentis rana portenta rubetæ,*
Et lecta ex ſectis anguibus oſſa trahunt.]

Sic infra eleg. 11.
Et trahit addictum ſub ſua iura virum.

vide prouerbium: *Iynge trahi. Portenta ranæ*, vt *monſtrum hominis*, rana portentoſa. Sic Virg. 1. Georg.
Inuentuſque cauis bufo, & quæ plurima terræ
Monſtra ferunt. Quid proprie portentum dicetur ad eleg. 22. infra. verſ. 28. De rubeta Plin. cap 31. libr. 8. *Ranæ quoque rubetæ, quarum & in terra & in humore vita pluribus referta medicaminibus, deponere ea quotidie, ac reſumere à paſtu dicuntur, venena tantum ſibi reſeruantes.* Idem cap. 5. lib. 32. *Sunt quæ in vepribus tantum viuunt, ob id rubetarum nomine, quas Græci Phrynos vocant, grandiſſimæ cunctarum; geminis veluti cornibus, plenæ veneficiorum.* deinde multis enumeratis etiam amorem iis conciliari ſcribit. Meminit & alibi ſæpe. vet. gloſſ. *Rana rubeta*, φρῦνος. Iuuenal. ſat. 1.
——— *quæ molle Calenum*
Porrectura viro miſcet ſitiente rubetam.

& ſat. 6.
At nunc res agitur tenui pulmone rubetæ.

& ſat. 3. ——— *funus promittere patris*
Nec volo, nec poſſum: ranarum viſcera nunquam
Inſpexi. Ouid. eleg. 6. lib. 3. Amor.
Aut te traiectis Ææa venefica ranis
Deuouet; aut alio laſſus amore venis.

Horat. oda 5. epod.
Et oua turpis vncta ranæ ſanguine.

Turgentis, intumeſcentis veneno, vel quia rubetæ grandiſſimæ cunctarum, vt ait Plin. loco citato. *Oſſa lecta è ſectis anguibus*, an ſublata cum iacerent, vt eleg. 24. lib. 2. *Qui legat oſſa dic.* Seneca cap. 22. de Conſol. ad Marc. *Medicorum lacerationes oſſa viuis legentium.* An oſſa electa, quia non quorumlibet anguium oſſa rei apta

A ſint. Secti angues, vt oſſa extrahantur per anatomen. Serpentum & anguium vſus in ſacris magicis, vnde *Angitia*, ſiue *Anguitia* Medæa, quod, vt ait Seruius, eos angeret carminibus. Idem Seruius angues ait eſſe aquarum, ſerpentes terrarum, dracones templorum. Plin. cap. 4. lib. 29. de variis remediis ex anguibus etiam viuis compræhenſis. & cap. 5. lib. 30. de remedio ex eorum adipe, vel cinere, vel medios edendo abſciſſis vtrimque artubus.

ET *Strigis inuenta per buſta iacentia plumæ.*] Alludit ad buſtuarias veneficas. Heſychius, τυμβάδας ἔλεγον τὰς φαρμακίδας, ἀπὸ τοῦ ἀεὶ τοὺς τύμβους ἀμφιπεριάζειν. *Per buſta iacentia*, inter ſepulchra,
B vbi verſantur ſtriges & veneficæ: Horat. ſat. 8. libr. 1. *Iacentia buſta*, diruta, & euerſa, ac mali ominis, & quia veneficæ rimantur oſſa mortuorum. ſic eleg. 3. lib. 4. dixit: *Illa*
Traxit ab euerſo lumina nigra rogo.

& Virg. *Troia iacet.* An iacentia, humilia, vt Virgilio, *terraſque iacentes*? an legendum *Latentia*, id eſt, deuia & occultata: ea enim loca ſectantur veneficæ? *Pluma ſtrigis inuenta.* Horat. oda 5. epod. *Plumamque nocturnæ ſtrigis.* ipſe eleg. 5. lib. 4.
Conſuluitque ſtriges noſtro de ſanguine.

Ouid. eleg. 12. lib. 1. Amor.
C *Vulturis in ramis & ſtrigis oua tulit.*

quas idem deſcribit. 6. Faſt. Addit mox:
Eſt illis ſtrigibus nomen: ſed nominis huius
Cauſa quod horrenda ſtridere nocte ſolent.

Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 3. *Non condimentis condiunt, ſed ſtrigibus Viuis conuiuis inteſtina quæ exedunt.* Inde maleficis mulieribus, quas volaticas fingebant inditum nomen: Feſt. in *Striges.* vide Plin. cap. 39. lib. 11. Apul. lib. 3. *Infelicium nauium durantibus damnis.* lego *auium*; & damna interpretor, demptas iis plumas. Seneca Medea: *Mæſtique cor bubonis, & raucæ ſtrygis exſecta viuæ viſcera.* Petron. *Quæ ſtriges comederunt neruos tuos? aut quod purgamentum in noſte calcaſti?*

D CINCTAQVE *funeſto lanea vitta viro.*] vittæ à viendo opinor, vincula; vel ſacerdotum, vt 3. Æneid. ——— *vittaſque reſoluit*
Sacrati capitis. vel virginum, vt ipſe eleg. vlt. libr. 4. *Cinxit & aſperſas altera vitta comas.* vel hoſtiarum, vt 2. Æneid.
Vittæque Deûm quas hoſtia geſſi.

vel ararum, vt 3. Æneid. *Stant manibus aræ*
Cæruleis mæſtæ vittis. Iſidor. cap. 31. libr. 19. Vittæ ſunt quæ crinibus innectuntur, & quibus fluentes religantur capilli: dictæ quod vinciant. Item: vitta qua corona vincitur: Tænia
E extrema pars vittæ. Cum igitur vittarum vſus fuerit in funeribus & ſacris Deorum Manium, vt 3. Æneid. *Stant manibus aræ*
Cæruleis mæſtæ vittis. & 5. Æneid.
Puniceis ibant euincti tempora tæniis.

Feſtus autem tænias ornamentum laneum capitis coronati interpretetur: proferatque iſtuc ex Cæcilij Androgyne: *Sepulchrum plenum tæniarum, ita vt ſolet.* An vt coronati mortui lana, & laneis vittis ſepulchra, ſic & funus proſequentes? *funeſtus* igitur *vir*, qui funeratur, & alios funeſtos facit, vt funeſtum omen, auis funeſta.

vel ipſi quos funus inceſtauit, & egent luſtratione. vide Feſtum in *Aquâ*, & Cic. 2. de leg. *Quæ funeſta familia fiunt.* In Vatin. *Te funeſtum in templum intuliſti.* id eſt, atratum, & ex funere redeuntem, necdum expiatum. Beroaldus funeſtum virum, cæde contaminatum, & incinctum vitta ſacerdotali exponit, vel ad laqueum & vinculum ſtrangulati refert. neutrum rectè. De vitta lanea ipſe eleg. 6. lib. 4.

Terque focum circa laneus orbis eat.

& Virg. ecl. 8.

—— & molli cinge hæc altaria vitta:

id eſt, lanea. & 3. Georg.

Sæpe in honore Deum medio ſtans hoſtia ad aras,
Lanea dum niuea circumdatur infula vitta. &c.

vbi tamen alias. *Linea.* Plin. cap. 2. libr. 24. Lanæ religioſam ait apud Rom. auctoritatem fuiſſe, quod ea poſtes à nubentibus augerentur. Tæniarum lanearum in ſepulcris quas Græci ταινίας vocant meminit. ſic Scaliger. & Varro 6. de ling. Lat. *Cum ad ſepulchrum ferunt frondes ac flores, addunt nunc lanas.* vnde Lucan. libr. 2.

Obſita funerea celatur purpura lana.

Si non vana canunt mea ſomnia, Lygdame, teſtor
Pœna erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.]

id eſt. Si non falſa, vt ſolent, prædicunt. quæ de re Tibull. eleg. 4. libr. 3. & Cic. 2. de diuin: Somnia ſua ſolebat Cynthia deferre ad coniectorem, vt eleg. 29. lib. 2.

Ibat & in caſta narratum ſomnia veſte.

& eleg. 7. lib. 4. ipſa Cynthiæ vmbra:

Nec tu ſperne piis venientia ſomnia portis,
Cum pia venerunt ſomnia pondus habent.

vide Plut. in Sylla, de fide ſomniorum. *Vana*, falſa, vt eleg. 3. lib. 1. de eadem re.

Obſtupui vano credulus auſpicio.

& hac eleg.

Omnis enim debet ſine vano nuncius eſſe.

Vana canunt; vt contra Tibull. eleg. 5. lib. 2. *Vera cano*, &c. an legendum, *cadunt*; id eſt, accidunt, euadunt, eueniunt. ſic cadere, pro euenire, vbique M. Tullius. *Teſtor*, te appello, & eius rei meminiſſe volo. dicebant, *Teſtis eſto.* Feſtus in *Conteſtari.* & ipſe eleg. 22. libr. 2. *Teſtis eris* &c. *Pœna ſera ſed ampla.* quia ſera ideo ampla, ſiue magna & grauis, vt eleg. 25. lib. 2. *Si qua venit ſerò magna ruina venit.*

Stat. 5. Thebaid.

Lentoque irrepunt agmine pœnæ.

Horat. oda 2. libr.

Raro antecedentem ſceleſtum
Deſeruit pede pœna claudo.

Conſulendum prouerbium; *Dij laneos habent pedes.* Cæſar. 1. belli Gallici: *Lento quidem gradu ad vindictam ſui diuina procedit ira, ſed tarditatem ſupplicij grauitate compenſat.* vide Plutarch. de ſera numinis vindicta, & in problematis. & Valer. Max. cap. 2 lib. 1. de neglecta religione. *Ante pedes*, an in promptu, & in poteſtate mea, vt victoris ante pedes proſtrati victi & ſupplices, vt eleg. 11. infra:

Et Pyrrhi ad noſtros gloria fracta pedes.

Pvtris *& in vacuo texetur aranea lecto.*] *Putris*, an vetus araneæ tela, & pœne conſumpta

A ſitu. vt eleg. 25. lib. 2.

Putris, & in vacua requieſcat nauis arena.

An quia ipſæ araneæ putredine, & ſitu naſcuntur. *putris aranea*, vt Virg. 3. Georg.

—— nec telas poſſunt attingere putres.

araneæ, pro telis, Titinius Gemina apud Nonium. *Euerrite ædes, abſtergete araneas.* vulgo *abſtergite.* genus autem prouerbij eſt de re deſerta ſituque pereunte. Lucian. in Pſeudologiſta εὐρῶτος καὶ ἀραχνίων μεστά. vide plura hac de re aduot. ad eleg. 6. libr. 2. *Texetur*, id eſt, opus araneæ & tela fiet. nam aranea pro tela araneæ. alioqui non texitur aranea, ſed texit.

B Noctibvs *illorum dormiet ipſa Venus.*] id eſt, in eorum voluptatibus nocturnis, cum vna iacebunt. vt eleg. 28. lib. 2.

Votiuas noctes & mihi redde decem.

Dormiet, vt Iuuenal. ſat. 1.

Vbi nunc lex Iulia? dormis? Varro ſexageſi apud Nonium. *O ſtulta noſtri pectoris dormitio:* id eſt, ſtupor. ſic *Dormiunt ferulæ.* Mart. epigr. 62. lib. 10. & Plaut. Curcul. *Viden, vt dormiunt peſſuli peſſumi.* Ergo, *Dormiet*, languebit iners, vt apud Plaut. *Vigilans dormis.* & *dormitator* & *dormitat Homerus* apud Horat. & Terent. Phorm. ſc. vlt.

C *Inde filiam ſuſcepit vnam, dum tu dormis.*

Qvæ *tibi ſi veris animis eſt queſta puella.*] id eſt, verè & ex animo, non ficta & ſimulata mente. An *animis*, ira? vt eleg. 5. lib. 2.

Parce tuis animis vita nocere tibi.

eſt autem enallage numerorum, pro, vero animo, id enim eſt quod dixit eleg. 18. lib. 1.

—— neque arguto ficta dolore queri.

& Catull. *Vera gemunt. Queri aliquid alicui*, vt apud Ouid. 5. Faſt.

Ibat vt Oceano quereretur facta mariti.

Queſta eſt, vt ſupra hac elegia.

D *Retulit & querulo iurgia noſtra ſono:*

Hac *eadem rurſus, Lygdame, curre via.*] id eſt, Reuertere eandem viam, qua veniſti. *Rurſus curre*, vel recurre, vel retro curre. id enim eſt rurſus, retrouerſus, inquit Donat. vide Nonium. Sic eleg. 29. lib. 2.

Atque ita me iniecto duxerunt rurſus amictu.

exprimit autem illud Græcorum παλινδρομεῖν.

Et *mea cum multis lacrymis mandata reporta.*] id eſt, mandata & lacrymas, vt eleg. 26. lib. 2.

Quæ tum ego Neptuno, quæ tum cum Caſtore fratri:

vbi vide adnot. de eo ſermonis genere. & ambiguè; *cum multis lacrymis*, & meis & tuis etiam, vt non tantum verbis, ſed re quoque

E fidem facias. Sic Virg. 4. Æneid.

Taleſque miſerrima fletus Fertque refertque ſoror.

Mandata, commiſſa verba, velut manui & fidei tradita, vt eleg. 23. lib. 2.

Commiſſa ſua verba ferat dominæ.

Iram *non fraudes eſſe in amore meo.*] id eſt. Me iratum illi fuiſſe, non perfidum. Itaque iram ſtatim deponit, vnde eleg. 5. lib. 2.

Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus vndæ,
Nec dubio nubes vertitur atra noto:
Quam facile irati verbo mutantur amantes.

Fraus ſæpe pro ſcelere, vnde pro perfidia, vt contra *ſcelus*, pro, dolo. Virg.

—— *ſceleſtumque inuentor Vlyſſes.*
ſic eleg.10. lib.2.
Quidue mea de fraude Deos inſana fatigas?
Vlpian. l. *aliud.* D. *de verb. ſign.* & l. *Cum au-*
tem §. *excipitur. De adul.ed.* & Setu. *In amore meo,*
in me amante. vt *Amor Herculis.* id eſt, Hercu-
les amans: eleg. 13. lib.1.
M E *quoque conſimili impoſitum torquerier igni*
Iurabo, & bis ſex integer eſſe dies.]
Id eſt, Pari doloris & deſiderij ardore cruciari
affirmabo Deo teſte. *Impoſitum igni*, vt Virg.
Impoſitique rogis iuuenes. Item.
Ignibus imponit ſacros libamina prima.
Cic. 5. Tuſc. *In rogum imponitur. Ignis*, amor,
deſiderium, vt eleg.9. lib.1. *Vero nec tangeris igni.*
vide illic. *Conſimili*, pro, ſimili: Plaut. vbique
item Lucret. pro *Torquerier* Palmerius legit
torrerier. & ſic ipſe eleg. penult. infra:
Correptus ſaeuo Veneris torrebar aeno.
& Horat. *Me torret face mutua.* &,
Si torrere iecur quæris idoneum.
eodem ſenſu Apul. libr. 2. Aſini: *Quid iſtuc,*
inquam? cum ſim paratus. vel vno baſiolo interim
recreatus, ſuper iſtum ignem porrectus aſſari? Sed
nihil mutandum. nam eodem auctore Apu-
leio igni torquebantur ſontes in quæſtioni-
bus libr. 3. *Nec mora tum ritu Græcienſi ignis &*
rota, tum omne flagrorum genus inferuntur. & libr.
10. in formula auctoramenti. *Vri, vinciri,*
verberari. Nullis verberibus ait, ne ipſo qui-
dem ſuccubuit igni. Ouid.3.Met.
—— *& dum crudelia iuſſa*
Inſtrumenta necis, ferrumque ignisque parantur.
Iurabo. nam iureiurando purgatio & ſatisfactio
fieri ſolebat. Plaut. Amphitr. *Aut mihi ſatis-*
facias, atque adiures inſuper. mox. *Mane arbitra-*
tu tuo iuſiurandum dabo. Integer eſſe, vt Ouid.
eleg.4. lib.2. Amor.
Spemque dat in molli mobilis eſſe toro.
Cic. pro Milone. *Liberatur non profectum eſſe.*
Plaut. Bacchid. ſc. 2. act. 1. *Eia, nunc ego eſſe*
opinor Herculem, tu autem Linus. Ita vet. libr. va-
tic. Arnob. libr. 1. *A quo ipſam deitatem ſortiti*
eſſe ſentiunt. Horat.
Vir bonus & ſapiens dignis ait eſſe paratis.
Ita vet. lib. Cic. ep. 15. libr.12. *Veniebant in ſuſpi-*
cionem nos demorati eſſe. Ouid. eleg.1. lib.2. Triſt.
Acceptum refero verſibus eſſe nocens.
& 13. Met. —— *ſed enim quia retulit Aiax*
Eſſe Iouis pronepos. Catull. Ait fuiſſe
nauium celerrimus. *Integer*, qui aliam puellam
non attingit. Horat. oda 4. lib.2.
Integer laudo. Bis ſex dies, duodecim dierum
ſpatio me iurabo caſtum fuiſſe, quo tempore
tamen tibi iratus fui. eleg. 20. lib. 2.
Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba.
Q V O D *mihi ſi tanto felix concordia bello*
Exſtiterit, per me, Lygdame, liber eris.]
Felix concordia, quia pax felices reddit. An al-
ma & fecunda, vt contra *Infelix Lolium.* Sal-
luſt. *Concordia paruæ res creſcunt, diſcordia maxi-*
mæ dilabuntur. elegia tamen 8. infra contra ait:
—— *in te pax mihi nulla placet.*
Tanta bello, ſic Terent. Eunuch. act. 1. ſc. 1.
In amore hæc omnia inſunt vitia: iniuria,

A *Suſpiciones, inimicitiæ, induciæ,*
Bellum, pax rurſum.
Exſtiterit, repente euenerit. Cic. pro Quin-
tio: *Hic Craſſi omnes cum Antonius exſtant.*
Per me liber eris, quod habeo ſummum pre-
tium perſoluam tibi: & faciam è ſeruo ſis vt
libertus mihi: Terent. Andria. *Liber eris*; al-
ludit ad manumiſſionis formulam. *Liber eſto*,
de qua Terent. Adelph. & Plaut. Menech.
Mea quidem cauſa liber eſto, atque abito quo voles.
Per me. id eſt, opera mea, meoque beneficio.
vt eleg.28. lib.2.
B —— *per magnum eſt ſalua puella Iouem.*
& eleg.17. infra.
Per te iunguntur, per te ſoluuntur amantes.
in vtramque partem; vt eleg. prox. ſeq.
Per te immaturum mortis adimus iter.
Sic Cicero ſeruum donauit libertate, quod
ſibi dilatum quoddam iudicium nunciaſſet:
Plutarch.

AD ELEGIAM VI.

E R G O *ſollicita tu cauſa, pecunia, vita es.*] τὸ
C *Ergo* ſtomachantis; vel conquerentis, vt
dictum ad eleg. 8. libr. 2. verſ.13. pecuniam au-
tem poëta alloquitur, vt Iuuenal.
—— *quamuis funeſta pecunia templo*
Nondum habitas. Cic. libr. 2. de Rep. apud
Nonium, in *pecunioſos*, eos à pecore deducit
quod in eo tum opes, vt à locorum poſſeſſio-
ne locupletes. & à pecu ac pecore, pecunia.
Varro 4. de lingua Lat. *Pecunia ſacrificium fieri*
dicebatur, cum fruges fructuſque offerebantur, quod
iis pecunia apud antiquos conſtaret: Feſtus. Colu-
mella in præfatione lib. 6. Ouid.1. Faſt.
Hinc etiam locuples, hinc ipſa pecunia dicta eſt.
D Vlpian. l. *pecuniæ.* 178. & Hermogenianus al-
tera lege, *pecuniæ.* 222. D. *de verb. ſign.* ad
omnia prætendunt id verbi, quæ in patrimo-
nio ſunt. Plin. cap. 3. libr.33. addit olim no-
ta pecudis ſignari ſolitam pecuniam; & con-
firmat Plutarch. in Publicola, quod in ve-
tuſtiſſimis nummis ſuis ouis, bouis ſignum cer-
neretur. *Tu cauſa ſollicitæ vitæ*, inquietam, an-
xiam ac miſeram vitam efficis, quia *Creſcen-*
tem ſequitur cura pecuniam. vnde dixit elegia
5. ſupra.
Nec miſer æra peto claſſe Corinthe tua.
Sollicitari, inquit Feſtus, eſt ſolo. id eſt, lo-
E co citari, quod quia moleſtum, ideo ſolliciti,
anxij.
P E R *te immaturum mortis adimus iter.*] id eſt.
Tu nos ad mortem ducis, ſed præcocem &
acerbam. hypallage, pro, adimus mortem
immaturam: *adire iter mortis*, quod vno ver-
bo *obire.* vide Feſtum in *ob*, pro, ad. *Adire iter*,
vt ire viam, & redire viam. *Iter mortis*, vt eleg.
11. infra.
Et trahere occultum membra ſoporis iter.
eleg. 27. libr. 2.
Conceſſum nulla lege redibit iter.
Catull. vocat: *iter tenebricoſum.* Ipſe eleg. 17.
libr. 3.

Eſt mala, ſed cunctis iſta terenda via eſt.

Virg. *Nec via mortis erat ſimplex.* Horat. & *calcanda ſemel via leti.* Idem, *mortis gradum* vocat. *immatura mors*, vt Catull.

Certè non tantum mors immatura doloi eſt
Quintiliæ. Horat.
Maturo propior deſine funeri.

Virg. *Et funere merſit acerbo.* Ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Immatura licet tamen huc non noxia veni.

Tranſlationem aperit Cicero de ſenectute: *Quaſi poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, vi auelluntur: ſi cocta & matura, decidunt: ſic vitam adoleſcentibus vis aufert; ſenibus maturitas.* Hinc Virg.

Acus maturus Aceſtes. Horat. *Maturuſq. ſenex.*

T V *vitijs hominum crudelia pabula præbes.*] id eſt, vitia nutris & auges, vt eleg. 21. infra:

Ipſe alimenta ſibi maxima præbet amor.

Virg. 3. Georg.

—— alitur vitium, viuitque tegendo.

vide adnot. ad eleg. 12. lib. 1. verſ. 5. *Præbes pabula*, vt Plaut. Rudent. *Piſcibus ex alto, credo, præbent pabulum.* Lucret. lib. 4.

Nam fugitare decet ſimulacra & pabula amoris
Abſterrere ſibi.

Cic. in Catone: *Pabulum ſtudij & doctrinæ.* Idem in Acad. *Pabulum ingeniorum*, vt alibi: *Paſtus animorum. Crudelia pabula*, quæ animum paſcendo crudeliter lacerant, & crudelitati cauſam præbent. nam *quid non mortalia pectora cogit Auri ſacra fames.* Sic ipſe el. 15. lib. 2. dixit *Crudele ferrum.* Stat. 9. Thebaid.

Ibitis æquoreis crudelia pabula monſtris.

De auaritiæ malo quæ crudelitatem docuit bene Tullius ſcripſit pro Sex. Roſcio: videlicet ex luxuria auaritiam, & ex auaritia exiſtere audaciam; inde omnia naſci ſcelera. *Vitijs*, an curis, vt eleg. 17. infra:

Tu vitium ex animo dilue Bacche meo.

S A M I N A *curarum de capite orta tuo.*] id eſt, cauſæ & initia curarum. Sic Ouid. 5. faſt.

Eſt Deus in nobis agitante caleſcimus illo,
Impetus hic ſacræ ſemina mentis habet.

Cic. 2. Philipp. ex Demoſthene: *Vt in ſeminibus cauſa eſt arborum ac ſtirpium: ſic huius luctuoſiſſimi belli, ſemen tu fuiſti.* Idem in Catil. *Stirps ac ſemen malorum omnium.* Stat. 4. Theb.

Scelerumque ingentia ſemina mouit.

Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

—— ludi quoque ſemina præbent . Nequitiæ.

Sic Varro apud Nonium: *Hoc* (vinum) *hilaritatis dulce ſeminarium.* Horat. oda 24. l. 3. eodem ſenſu dixit: *Eradenda Cupidinis Praui ſunt elemẽta.* An *de capite ſemina*, quia in quibuſdam capitibus & ſcaphis incluſa ſemina, vt in papaueribus? *De capite orta tuo*, id eſt, origo tu malorum & fons. Ex tuo fonte in hominum vitam nauarunt curæ. Proprie, *de capite*, vt eleg. 15. lib. 2. adnot.

Fluminaque ad caput incipient reuocare liquores.

vnde tranſlatum Virg. 12. Æneid.

—— caput horum & cauſa malorum.

Cicer. 1. de legib. *Caput exitiorum.* & pro Sex. Roſcio: *Caput maleficij.* & ſæpe; *à capite arceſſere.*

T V *Pætum ad Pharios tendentem lintea portus*
Obruis inſano terque quaterque mari.]

Pœti ab oculorum vitio dicti, vt Pompeius

A Strabo, & Appius Cæcus. Horat. *Strabonem*

Appellat Pætum pater, & pullum male paruus
Si cui filius eſt.

vbi Acron & Porphyrio: *Pæti deprauatis oculis, & ſurſum elatis.* Hinc Venus pœta, limis oculis. Ouid.

Si pæta eſt, Veneri ſimilis.

Inde Ælij, Papirij, & Arrij Pœti Romæ. Ac neſcio, an hic ſit Arrius Pœtus, de quo exſtat Catulli epigramma, cuius initium *Chommoda dicebat*, &c. Nam in Syriam cum nauigaſſe, & in Ionio mari ſubmerſum ibidem ait Catullus. *Tendentem lintea ad Pharios portus*, vela dirigen-

B tem in Ægyptum, nauigantem Alexandriam. Sic *Aegæo ducere vela ſalo*, eleg. 6. lib. 1. *Tendere vela*, explicare ventis, à quibus tenduntur cum implentur. Virg. 3. Æneid.

Tendunt vela noti. & 7. Æneid.
Tendit iter velis, portumque relinquit.

Lintea, vela, de quibus dictum eleg. 4. ſupra verſ. 7. *Pharij portus*, de quibus eleg. 1. ſup.

Littora capta Phari. Lucanus:
—— Pharos inſula quondam
In medio ſtetit illa mari.

Deſcribitur à Cæſare lib. 3. belli ciuil. à quo ponte coniuncta

C eſt Alexandriæ. vide Hircium de bello Alexandrino. *Obruis mari*, ſubmergis fluctibus oppreſſum. vt infra:

Et quacunque meum degrauat vnda caput.

Virg. 1. Æneid.

—— ſubmerſaſque obrue puppes.

& 6. Æneid.

Quos ſimul à Troia ventoſa per æquora vectos
Obruit Auſter. Ouid. ep. 1.
Obrutus inſanis eſſet adulter aquis.

Inſana aqua, vt hic *inſanum mare.* Idem in ep. Didus: *Quid ſi neſcires inſana quid æquora poſſent.* Sic ipſe dixit: *Veſani ponti* eleg. 8. lib. 1. verſ. 5. vbi vide adnot. *Terque quaterque*, κατὰ dilogiam, &

D *obruis terque quaterque*, & *terque quaterque inſano.* Virg. 1. Æneid.

Aſt illam ter fluctus ibidem Torquet.

Ibid. *O terque quaterque beati*, vt Homer.

τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις.

N A M *dum te ſequitur primo miſer excidit æuo.*] id eſt, dum te captat, vt eleg. 16. lib. 2.

Cynthia non ſequitur faſces. Cic. *Sequi lucrum & quæſtum.* Nam cupidi ſequuntur res cupitas. *Miſer*, & auarus, vt eleg. 5. ſupr. verſ. 6. & quia acerba morte. vnde infra: *Miſeros prima lanuginis annos*; & quia *Naufragium*, vt ait Ouid. *Genus eſt miſerabile leti. Excidit*, in mari periit. bene Virg. 6. Æneid. *Exciderat puppi.* Plaut. Rud. ſc. 3.

E act. 1. *Etiam quæ mecum vecta in ſcapha eſt, excidit.* Sic Græcis ἐκπίπτειν. Et Euripidi in Helena ἐκπεσὼν eſt qui excidit, ſed tamen viuus in littus peruenit: Ναυαγὸς ἐκπεσὼν, οὐ πόρος οἴκαδε. Lõgè autem aliud eſt eleg. 2. ſup. *Ab æuo Excidet.* Poteſt & τὸ *æuo* iungi cũ *excidit*, vt apud Ouid. 2. Metam. *Excidit auſis.*

E T *noua longinquis piſcibus eſca natat.*] id eſt, fertur arbitrio & impetu fluctuum etiam exanimus, vt eleg. 25. lib. 2.

Cum ſæpe in portu fracta carina natet.

Noua eſca, quia recens cibus gratior eſt, & quia nuper periit. *Eſca* τὸ δέλεαρ. piſcatus verbum.

Gallicè *amorce.* eſt & verbum aucupij. Plaut. Aſin. *Eſca eſt meretrix, amatores aues.* vnde ineſcare. *Eſca piſcibus,* vt Varro apud Nonium, *Palle eſcam*, quandam ſatyram inſcripſit. & Stat. 9. Thebaid.

——pelagi crudelibus ibis Præda feris.

Item Ouid. eleg. 2. lib. 1. Triſt.

Et non æquoreis piſcibus eſſe cibum.

Piſcibus longinquis, eius maris quod procul à domo. vt eleg. 9. lib. 2.

Quod ſi longinquos retineret miles ad Indos.

Ouid. in Ibin:

Noſtraque longinquus viſcera piſcis edet.

E t *mater non iuſta piæ dare debita terræ,*

Nec pote cognatos inter humare rogos.] id eſt, perſoluere iuſta funeri, exequias & inferias. Cur autem iuſta non pote facere? quia fieri non poſſunt ſine aliquo eius mortui membro: Feſtus in *membrum*. Dicuntur etiam iuſta exequiarum & funerum. Cic. 2. de leg. *Sepultura, & iuſtis exequiarum carnere.* Ibid. *Iuſta funeris, & iuſta facere, & conficere.* Idem pro Sex. Roſcio: *Qui nondum paterno funeri iuſta perſoluiſſet.* dicitur & *iuſta ferre.* Ouid.

Hanc quia iuſta ferunt dixere feralia lucem.

Dare & facere Iuriſconſultis pro ſoluere. id
C
eſt reddere. *Debita iuſta, dic τὰ αὐτά.* vt el. 16. l. 1.

Debitaque occultis vota tuli manibus. & hic *Ligata vincula. Pia terra.* An eſt hypallage, pro ipſa mater pia? an pia terra, iuſta, vt eleg. 19. lib. 1. *Tellus iuſta.* vbi plura notauimus. & pietas iuſtitiæ ſpecies eſt. An pia terra, manes ſancti & boni, vnde nomen habent, quia dicturus eſt; *Portabat ſanctos alueus ille Deos? Pote*, ſupple, fuit, id eſt potuit. ſic eleg. 1. lib. 2.

Qua pote quiſque in ea conterat arte diem.

Donat. in illud Adelph. *Nihil pote ſupra.* ſubauditur eſt, vel quid ſimile. & dicitur potis ac pote, vt magis, mage: fortaſſis, fortaſſe. Sic
D
dicebant *potiſſe, poteſſur, poteratur*: Feſtus, Ennius. *Humare*, humo tegere, ſepelire, quoquo modo condere. De hoc verbi dictum alias. *Inter cognatos rogos.* ſic Auſon.

Qua Numa cognatis ſolemnia dedicat vmbris.

Cognatos rogos, cognata ſepulchra, vt apud Valer. Max. *Sepulchrum Lutatiæ gentis.* Caius Iuriſconſultus l. *familiaria.* D. *de Relig. & ſumpt. fun. Familiaria ſepulchra quæ quis ſibi familiaque ſuæ conſtituit. Hereditaria, quæ heredibus.* contra plebi cõmunia ſepulcra Horat. Cognatos itaq. rogos. id eſt, inter cineres & oſſa propinquorum in
E
gentilitiu ſepulchru. *Rogi*, pro cinere & manibus, vt eleg. 8. lib. 2. verſ. 20.

S e d *tua nunc volucres adſtans ſuper oſſa marina.*] An intelligit oſſifragas, aquilarum genus Plinio? an mergos de quibus Horat. oda 10. Epod.

Optima quod ſi præda curuo littore

Porrecta mergos iuuerit?

Ouid. in ep. Ariadnæ:

Oſſa ſuperſtabunt volucres inhumata marinæ,

Hæc ſunt officijs digna ſepulchra tuis.

& 3. de arte amandi:

Quantum ad te Theſeu volucres Ariadna marinas

Pauit. Petronio dicuntur *Pelagiæ volucres. Ecce*, inquit, *per antennam pelagiæ confede-*

A *tant volucres.*

N v n c *tibi pro tumulo Carpathium omne mare eſt.*] Carpathium mare à Carpatho inſula, quæ è regione Ægypti eſt, inter Rhodum & Cretam. vide adnot. ad eleg 5. lib. 2. verſ. 11. *Mare pro tumulo*, vt Varro 4. de ling. Lat. *Tiberis priſcum nomen Albulam mutatum propter Tiberinum regem Latinorum, qui illic interierit: nam hoc eius, vt tradunt, ſepulchrum.* ſic Attius Atreo: *Natis ſepulchrum ipſe eſt parens.* apud Ciceronem.

I n f e l i x *Aquilo, raptæ timor Orithyiæ,*

Quæ ſpolia ex illo tanta fuere tibi.] *Infelix*, aut ſæue, vt infra: *At tu ſæue Aquilo*: aut inauſpica-
B
te, aduerſe, vehementior, vt Virg. 4. Æneid.

Et medijs properas Aquilonibus ire per altum.

aut ſceleſte, vt eleg. 23. lib. 2.

Infelix hodie vir mihi rure venit.

& eleg. vlt. lib. 4.

Infelix humeros vrgeat vrna meos.

Aquilo dictus à vehementiſſimo volatu inſtar aquilæ, quæ & ipſa ab acutè volando nomen habet. An quod aquili & nigri fluctus eo flante apparent? vnde Virg. 5. Æneid.

——fluctuſque atros Aquilone ſecabat.

Quod & Gellius confirmat ex Ariſtotelis problematis. *Rapta timor Orithyiæ*, id eſt, timoris
C
cauſa, vt infra: *Audaci tu timor eſſe potes.* Ouid. 1. faſt. *Cacus Auentinæ timor atque infamia ſyluæ.* & *timor* tum cum rapiebatur, nam poſtea aſſueſrat, vt eleg. 26. lib. 2.

Crudelem & Boream rapta Orithyia negauit.

De raptu Orithyiæ dictum eſt eleg. 20. lib. 2. verſ. 31. Pro *timor*, vet. lib. habent *memor.*

—— Spolia ex illo tanta,

Scilicet iſta tuo victoria digna triumpho.

Si Deus ex vnico adoleſcentulo ſpolia & laudem petiſti. Simile illud Virgilij:

Egregiam vero laudem & ſpolia ampla refertis, &c.

A v t *quidnam fracta gaudes Neptune carina?*] id
D
eſt, Quid tibi ex naufragio euenit emolumenti? *Gaudes*, de hoc verbo dictum el. ſup. verſ. 23. Sed Neptuno maritimi mores, & eius liberi immanes.

P o r t a b a t *ſanctos alueus ille viros.*] *Alueus μονόξυλος*, pro naui. Virg. 6. Æneid.

——ſimul accipit alueo Ingentem Aenean.

vbi Seruius ridicule de alueo fluminis exponit. Sane molliter acceptus eſſet, vt el. 14. lib. 1.

Tu licet abiectus Tiberina molliter vnda.

Iuuenal. ſat. 12.

Cum plenus fluctu medius foret alueus.

E
Ouid. 3. faſt.

Aſsiliunt fluctus, imoque à gurgite pontus

Vertitur, & canas alueus haurit aquas.

vet. gloſſ. *Alueus, σκάφη.* Alueus alio nomine nauia, ſiue linter: Feſtus. *Nauia ex vno ligno exſculpto* (id eſt cauato) *vt nauis; quo vtuntur alueo in vindemia.* At ille alueus vindemiæ aptus, *linter* dicitur Tibullo.

Tum mihi ſeruabit plenis in lintribus vuas.

Idem Feſtus: *Alueolum tabula aleatoria.* Varro 4. de ling. Lat. *In alueo expoſiti* (Romulus & Remus.) Iſidor. cap. 6. lib. 20. *Labrum vaſis genus, alio nomine alueum.* Inde dictus Alueus fluuij. Pacuuius Niptris, apud Feſtum in *Serilla*:

Nec vlla ſubſcus cohibet compagen alnei.
id eſt, nauis. Apul. lib. 11. quod nauem dixerar, mox alueum vocat. Liuius lib. 21. *Alueos informes captim faciebant.* id eſt, nauiculas. *Poetabat.* id eſt, vehebar vna cum Pœto. ſic el. 5. ſupr.

Haud vllas portabis opes Acherontis ad vndas.
Sanctos viros, integros, ſceleriſque puros, & innocentes, quibus tu parcere debuiſti. nam ſic ſanctum etiam accipi docet Macrob. & Cicero vbique ita loquitur. Neptunus autem, ſi improbos nactus eſſet, iactaret, quia *faſtidioſus aedilis eſt*, inquit Plautus Rudente, *merces improbas iactat.*

Poete *quid ætatem numeras? quid cara natanti*
Mater in ore tibi eſt? non habet vnda deos.] id eſt, quid te parum vixiſſe quereris, & quod primo miſer excidis æuo, vt dixit ſupra. Albinouanus ad Liuiam:

Quid numeras annos? vixi maturior annis
Acta ſenem faciunt. hæc numeranda tibi.

Ouidius:

Parcite natales timidi numerare Deorum
Cæſaribus virtus contigit ante diem.

Sic dicebant: *Numera ſenatum*, de paucis. *Cara mater.* vt dulces liberi, ita cari parentes. vt eleg. 11. lib. 1.

An mihi ſit maior caræ cuſtodia matris?

Virg. 1. Æneid.

Omnis in Aſcanio cari ſtat cura parentis.

Sappho:

Γλυκεῖα μᾶτερ ὔτοι δύναμαι κρέκην τὸν ἴστον,
Πόθῳ δαμεῖσα παιδὸς; ῥαδινὰν δι᾽ Ἀφροδίταν.

Stat. 9. Thebaid.

Vltimus ille ſonus moribundo emerſit ab ore
Mater: in hanc miſeri ceciderunt flumina vocem.

In ore tibi eſt, ſæpe à te appellatur in extremo diſcrimine, vt fieri ſolet præſertim à naufragis. vt adnot. ad eleg. 26. lib. 2. verſ. 12.

Non habet vnda Deos. Dij enim boni natura & benefici, ac hominum vota exaudiunt. ſæuus Neptunus, barbarum mare, ſurdi venti; de quibus infra: *Dij maris Aegæi.* Solent autem irati negare Deos eſſe, vt el. 6. lib. 1. verſ. 8.

Et queritur nullos eſſe relicta Deos.

Nam *tibi nocturnis ad ſaxa ligata procellis*
Omnia detrito vincula fune cadunt.]
An nauis ipſa ad ſaxa religata fuit, & ſcopulos in medio mari? vt eleg. 1. lib. 4. dixit:

—— *hærentes ad pia ſaxa rates* (licet alia ſententia) vincla, quibus ligata nauis, ad ſaxa cadunt, id eſt, iuxta ſcopulos, quibus nauis alliditur: nam dicturus eſt:

Ah miſer Alcyonum ſcopulis affigar acutis.

An pro *ligata*, *dicata* legendum? vt ſit *dicata procellis*, quæ ventis debent ludibrium. *Vincula ligata*, vt ſup. *Iuſta debita*, δὶς τὸ αὐτό. Sed & dicitur *Nectere vincula.* & *Nexa vincula* Albin. ad Liuiam. & *tibi* vel iungitur cum *vincula.* vt ſit, *Tibi vincula.* id eſt, tua, vt eleg. 26. lib. 2.

Sed tibi vexatæ per multa pericula vitæ.

id eſt, tuæ. vel ornatus cauſa, vt ſæpe Ciceroni & Terentio. ſic eleg. 3. lib. 3.

Alter remus aquas, alter tibi radat arenas.

vel *tibi ligata.* id eſt, à te. *Nocturnis procellis*, noctu ſæuientibus. vt eleg. 16. lib. 1.

A *At mea nocturno verba cadunt Zephyro.*

Quid procella dictum ad eleg. 17. lib. 1. verſ. 7. *Detrito fune.* Vinculis rudentum naues quaſſatas tempeſtate nautæ ſolent conſtringere; quæ & ipſa tandem detrita, vel rupta in mare cadunt; & nauis ſoluitur. qua de re Pacuuius apud Feſtum in *Serilia*:

Nec vlla ſubſcus cohibet compagem aluei,
Sed ſuta lino & ſparteis ſerilibus.

Sed aliud eſt; vt conſtat ex Feſto. An idem Perſius: —— *tibi torta cannabe fulto*
Cœna ſit in tranſtro?

Svnt *Agamemnonias teſtantia ſidera curas.*

B *Qua natat Argynni pœna minantis aquæ.*] A rebus mutis petit teſtimonium, vt aliàs ſæpe. Sic Catull. in Phaſelo:

Et hoc negat minacis Adriatici Negare littus.

Littora, pro ripa Cephiſi amnis, in quo ſubmerſus ille puer amatus à rege. ſic eleg. 2. lib. 1.

Euenus patriis filia littoribus. *Teſtantia curas*, ſollicitos amores. vt eleg. 10. lib. 1.

—— *curas ſanare recentes.*

τὸ *quà* certum ſitum loci deſignat, vt eleg. 3. ſup.

Bellerophontei quà fluit humor equi.

Natat, fertur aquis & mortuus fluitat, vt ſupr.

Piſcibus eſca natat. An *natat*, pro natauit,
C vt eleg. 22. infra:

Qua rudis Argoa natat inter ſaxa columba.

An legendum *quæ* (littora) *notat pœna Argyni.* id eſt, infamia reddit, vt Horat. *Infames ſcopulos.* An *quas* (curas) *notat*, id eſt, teſtatur & ſignat. *Argenni pœna*, Argennus ipſe morte, communi hominum pœna, affectus. Lucan.

Dij tibi non mortem, quæ cunctis pœna paratur.

& Cic. 11. Philip. *Mors naturæ pœna eſt.* Sic eleg. 20. libr. 2.

Atque inter Tityi volucres mea pœna vagetur.

Dictum vt *mors mea, pyramidum ſumptus, &c. Pœ-*
D *na aquæ minantis*, quam aqua ſæua inflixit Argyuo; quia in aqua Cephiſi ſubmerſus. Imo *littora aquæ minantis*, id eſt, iratæ, quia minari ſolent irati, vt eleg. 10. lib. 1.

Nec meminit iuſtas ponere læſa minas.

id eſt, iram. participium pro nomine, *Minans*, pro minax, vt apud Horat. oda 12. lib. 2. *Minax vnda.* Atque ita crudelem vocat Aſcanium el. 20. lib. 1. ob ereptum Herculi Hylam, vt hic minantem aquam ob Argyni interitum. Turneb. cap. 33. lib. 26. aduerſ. conatur hos verſus explicare. A Polluce Ἀργεννος vocatur: à Stepha-
E no Ἀργυνος, à Plutarcho Ἀργυος, in libro, quo animalia bruta vti ratione docet, aitque Agamemnona perluſtraſſe totam Bœotiam peruestigando eum puerum, qui ſe fugiebat, eique moræ prætexebat aduerſos ventos. ac demum ſe in lacu Copaide abluit ſi forte ardorem ſuũ vna eluere poſſet. hæc ille. Mart. ep. 14. lib. 7. ad Arginnum puerum:

Quis puer hic nitidis adſiſtit Hyantidos vndis?
Et fugit ad dominam Naida? numquid Hylas?
O bene quod ſylua colitur Tirynthius iſta,
Et quod amatrices tam prope ſeruat aquas!
Securus licet hos fontes Argyne miniſtres.
Nil facient Nymphæ, ne velit ipſe, caue.

Hæc fabula recitabatur à Stephano, voce

Κυσιωνὲς, vt nos mouet Parraſius, qui Stephani integro codice vſus eſt. nam vulgo ea parte mutulus circumfertur.

Hoc *Iuuene amiſſo claſſem non ſoluit Atrides.*] id eſt, Argino adempto & mortuo, vt el. 13. lib. 2.

Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico.

Atrides claſſem non ſoluit, mille naues illas coniuratas in Aulide manere iuſſit, dũ amores ſuos quæreret. Atrides maior, Agamemnon; minor Atreus. Catullo: *Periuri Pelopis tertius heres* Atrida dicitur. Hæc vera cauſa manendi in Aulide, non aduerſi venti ob iram Dianæ, vt cauſabatur Agamemnon. *Soluit claſſem*, qui è portu in altum prouehi vult, quia fune religatur nauis, vnde *ſoluere nauem*, & *oram*, & *ſoluere* tantum, & *ſoluere funem*.

P R O *qua mactata eſt Iphigenia mora.*] ob quod ſpatiũ, quod fruſtra terebatur in Aulide. Iphigenia immolata eſt Sequitur vero eorum opinionem, qui mactatam volunt Iphigeniam, vt Virg. 2. Æneid.

Sanguine placaſtis ventos & virgine cæſa.

Quamuis ambiguè *virgine*, etiam cerua. Alij enim ſubditam ceruam ferunt, vnde eleg. 22. infra: *Nec ſoluti Danaas ſubdita cerua rates.* & eleg. 1 lib. 4. vt hic Iphigeniam immolatam indicat:

Idem Agamemnonia ferrum ceruice puellæ
Tinxit, & Atrides vela cruenta dedit.

vide Euripidem in Iphigenia in Aulide. Higin. fab. 98. & 261. Lucretius vocat eam Iphianaſſam lib. 1.

Aulide quo pacto triuiai virginis aram
Iphianaſſai turparunt ſanguine fœdè
Ductores Danaûm, &c.

Horat. ſat. 3. lib. 3. & Cic. 3. offic. *Mactare* & *immolare* ſacrorum verba, & ἄϊωνα ſunt. de verbo *Mactare* multa Nonius. Seruius in 4. Æneid. ad illud

—— mactant lectos de more bidentes.

Mactare, inquit, eſt magis augere, vt adolere κατ᾽ ἀντιφρασιν. Iſidor. lib. 10. *Mactus, magis auctus gloria, & eſt nomen tractum à ſacris: quoties enim tus aut vinum ſuper victimam fundebatur, dicebant; Mactus eſt taurus vino vel ture.* Hoc eſt, cumulata eſt hoſtia, & magis aucta. verbenis, floribus, auro, mola ſalſa, ture, vino, & vittis augebatur. Feſtus: *Mactus, magis auctus.*

R A D D I T A *corpus humo poſitaque in gurgite vita*
Pœtum ſponte tua vilis arena tegas.] Sic vetus Poëta apud Cic. 3. Tuſcul. *Reddenda terra terræ.* Virg. 2. Æneid. *Corpuſq. exangue ſepulcro Reddidit.* Cic. 2. de leg. *In ſepultura corpus terræ redditur.* Altera lectio: *Reddas corpus hyemi.* id eſt, tempeſtas. Virg. *Sæpe illos aſpera ponti Interclusit hyems.* *Poſita vita*, vt eleg. 26. lib. 2.

Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpore vita.

In gurgite, quia re vera gurges cum hauſit, vel pro mari, vt eleg. 17 lib. 1.

Iunito gurgite fecit iter. *Vilis arena*, ob immenſam copiam, vt eleg. 2. ſup. *Vilia tura.* *Arena* loco terræ, vt eleg. 16. infra:

Aut humet ignotæ cumulus vallatus arenæ.

Petron. *Aut præteriens aliquis tralatitia humanitate lapidabit: aut quod vltimum eſt, iratis etiam fluctibus imprudens arena componet.* Quæ poſtrema verba his reſpondent, *Sponte tua tegas, Humo, arena tegas;*

A humo arenoſa; vt ſit quaſi humatus & humo tectus. Arenam alloquitur, vt el. vlt. lib. 1.

Tu mihi præcipuè puluis Etruſca dolor.

E T *quoties Pœti tranſibit nauta ſepulcrum,*
Dicat: & audaci tu timor eſſe potes.] tranſibit iuxta nauigans, & littus legens. ſic el. 1. lib. 2.

Et tua tranſibit contemnens oſſa viator.

Dicat, vt eleg. 1. lib. 2.

Muta iace verba fauillæ.

Et audaci tu timor eſſe potes, id eſt, exemplo tuo etiam audaces deterrebis à nauigatione. τὸ, *&*, vel aut etiam. vt eleg. 10. lib. 2.

In magnis & voluiſſe ſat eſt.

B *Timor*, timoris cauſa, vt, *rapta timor Orithyia.* ſic el. 1. lib. 4. *—— Acron*

Roma tuis quondam finibus horror erat.

Audaci. De nauigantium audacia Horat. oda 3. lib. 1. & Plin.

I T E *rates curuæ, & leti quoque texite cauſam.*] Lipſius cap. 10. lib. 2. Antiq. ex vet. lib. legit:

Ite rates curuæ, & leti texite cauſam. vt hiulcus ſit verſus, quemadmodum infra hic:

Sed Thyæ thalamo, aut Oricia terebintho.

& eleg. 9. infra:

Hæc curent pueri; hæc curent ſcripta puellæ.

C Quod ſi verum eſt: rates ipſas alloquetur, vt videtur quoque affari eleg. 4. ſup.

Ite, agite, experta bello date lintea prora.

Sed ego puto legendũ per inſignem dilogiam:

Ite, rates curuas, & leti texite cauſam.

Vt neminem certum alloquatur. Eſt autem inſultantis & reprehendentis, vt el. 29. lib. 2.

I nunc & noctes diſce manere domi.

Petron. *Ite nunc mortales, & magnis cogitationibus pectus implete. Ite cauti, & opes fraudibus captas per mille annos diſponite.* Amara conceſſio & εἰρωνικὰ. *Curuæ rates*, à forma. Virg. 2. Æneid.

—— curuis ſecum aduexere carinis.

D & 6. Æneid.

—— littora curuæ Prætexunt puppes.

τὸ *Texite* ad rates proprie refertur, ad cauſam impropriè, vt *Anchora te teneat, quem non tenuere penates.* ſic Plaut. Curc. *Tace, occultemus vocem & lumen.* *Texere*, de nauibus dici adnotaui ad illud Catulli: *Pinea coniungens inflexæ texta carinæ.* *Letum, à leo*, inquit Priſc. *Quod omnia morte deleantur*, quo ipſe alluſit eleg. 7. lib. 4.

Sunt igitur manes, letum non omnia finit.

Feſtus contra: *Letum*, inquit, *ab obliuione, quam Græci λήθην vocant, dictum.* Varro 6. de ling. Lat. *Cum dicunt Ollus leto datus eſt, id eſt, λήθῃ, obliuioni,*

E Scaliger, *Cauſam leti*, exponit letum ipſum, vt Iuriſconſultis dicitur *cauſa bonorum*, pro, bonis ipſis.

I S T A *per humanas mors venit acta manus.*] τὸ *iſta* δεικτικῶς, quæ naufragio contingit. vt eleg. 8. libr. 2.

Quamuis iſta mihi mors eſt inhoneſta futura.

Per manus humanas, pro arte & manibus fabrorum, vt eleg. 9. infra:

Onerare tuam fixa per arma domum.

& eleg. 28. lib. 2.

At tibi vexatæ per multa pericula vitæ.

& eleg. 18. infra:

Et per maternas omnia geſta manus.

Acta mors p. m. b. id eſt, coacta, vel adacta, impulſa & feſtinata, vt eleg. 28. lib. 2.

Quod ſi forte tibi properarint fata quietem.

vide odam Horatij 3. lib. 1.

Semotique prius tarda neceßitas
Leti corripuit gradum.

Plin. in hanc ſententiam in proœmio lib. 19. *Audax vita, ſcelerum plena aliquid ſeri* (linum vnde vela) *vt ventos procellaſque recipiat,* &c. *At tot modis prouocari mortem.*

T**ERRA** *parum fuerat, fatis adiecimus vndas.*] Ouid. eleg. 7. lib. 3. Amor. eadem ſententia:

Quid tibi cum pelago, terra contenta fuiſſes.

τὸ *fatis*, iterandum, & *parum fuerat fatis.* id eſt, ad fata acceleranda. &, *fatis adiecimus vndas.* nam in terra multæ fatorum & mortis viæ, incendia, ruinæ, latrocinia, bella, ſupplicia, morbi. Lucan. lib. 3. ——*fatiſque per illam*

Acceßit mors vna ratem.

F**ORTVNÆ** *miſeras auximus arte vias.*] id eſt, plures vias aperuimus fortunæ, eaſque malas & pernicioſas, quia occaſionem ei damus, vt in nos ſæuiat. nam tempeſtates ſæpe nullo certo ſigno, ſed occulta cauſa commouentur, vnde ab Horatio dicitur *Domina æquoris.* Ipſe eleg. 17. lib. 1.

Nullane placata veniet fortuna procella?

Ergo, *vias*, rectè; quia *venit fortuna, redit, abit.* vt eleg. 20. lib. 1. *Occurrit.* & Cicero: *Tranſuerſa incurrit.* & apud eundem de nauigatione; *Fortuna rudentibus apta.* Via fortunæ, vt Virg.

——*fata viam inuenient.* Tibull.

Nunc mare, nunc leti mille repente viæ.

Miſera via, quæ nos miſeros efficiunt. vt eleg. 2. lib. 1. *Miſera luxuria.*

Anchora te teneat, quem non tenuere penates?] Varro (apud Priſcianum lib. 1.) l. 1. de ling. Lat. ait à multis ſcribi agcora (quia ſcilicet Græcis eſt ἄγκυρα) Ergo male aſpiratur. Iſidor. cap. 2. lib. 19. Anchora quod quaſi χεὶρ, & hominis manus, dens ille ferreus comprehendat ſcopulos, vel arenas: & apud maiores, inquit, non aſpirabatur. Seruius tamen in 1. Æneid. apud Latinos ait aſpirari; cum apud Græcos aſpirationem non habeat; quorum tamen aſpiratio ſit propria. *Teneat te*, nauem tuam firmet aduerſus tempeſtatem; quod Virg. 1. Æneid.

——*hic feſſas non vincula naues*
Vlla tenent, vnco non alligat anchora morſu.

& 6. Æneid. ——*Tum dente tenaci*
Anchora fundabat naues.

vnde ipſe pro anchoris, *retinacula* dixit eleg. 22. lib 2. Eſt autem dilogia in verbo *tenere.* nam alio modo anchora, alio penates tenent; id eſt, dulcedine ſui retinent. Tenemur autem vel inuiti, vt teneri morbo, carcere: aut volentes, vt eleg. 20. lib. 2.

Quod ſi nec nomen, nec me tua forma teneret:
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.

Penates, domus, coniugis, liberorum & ſoli natalis amor.

Q**VID** *meritum dicas, cui ſua terra parum eſt.*] id eſt, nonne quouis malo dignum deputes eum, qui ſua terra contentus non eſt. vt loquitur Terent. *Iaud.* act. 1. ſc. 1. Plaut. milite ſc. 6. act. 2. *Metuiſſe me maximum fateor malum.*

A Terent. alibi: *Quid meritus eſt crucem.* Vetus Poëta apud Chariſ. lib. 4.

Theſprote ſi quis ſanguine exortam tuo
Prolem inter aras ſacram ſacras immolet;
Quid meritus hic ſit an dubium cuiquam ſiet.

Sua terra, vel elementum homini proprium, vel ſolum natale. Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor.

Et felix dicas quem ſua terra tenet.

Eſt autem hic apoſtrophe ad abſentem & obiurgatio.

V**ENTORVM** *eſt quodcunq. paras, haud vlla carina*
Conſenuit, fallit portus & ipſe fidem.] *Ventorum eſt*, illic venti regnant, vel ventis debetur.

B dicetur ad illud infra: *Dij maris Aegæi,* &c. *Quodcunque paras*, an nauem & vela; vt el. 17. l. 1.

Ah pereat, quicunque rates & vela parauit.

Et Plaut. milite. *Ego mihi nauem paro.* an ſubauditur, adire; vt apud Ciceronem in epiſtolis. *Cogito Romam.* ſcilicet ire. & *cogitabam crat.* ſcilicet proficiſci. *Conſenuit, Senio confecta quieuit,* vt Ennius ait de equo. Ipſe eleg. 23. lib. 2.

Putris & in vacua requieſcit nauis arena.

Quod ait: *Fallit portus & ipſe fidem*, iam iam dixit: *Cum ſæpe in portu fracta carina natet.* Sic apud Virgil. in littore naufragium facit Tarchon.

C Græcorum prouerbia duo contraria: vnum; ἐν λιμένι πλεῖς. alterum; ἐν λιμένι ναυαγεῖν. Nilus Græcus quidam auctor: μὴ ἐπαίρου, μή πως τὸ ναυάγιον ἐν τῷ λιμένι ὑπομείνῃς. Cic. 1. de Orat. *Nauiculam duorum ſcalmorum in portu euertere.* *Fallit fidem.* vt eleg. ſup. *Rumpere fidem.* vnde Virg.

Statio malefida carinis.

N**ATVRA** *inſidians, pontum ſubſtrauit auaris.*] τὸ *auaris* iterandum, & *inſidians auaris,* & *ſubſtrauit auaris.* Subſternere, eſt male ſtratum æqualiter & tranquillum reddere, vt inuitet ad nauigandum. Virg. eclog. 9.

Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor.

idem 5. Æneid.

D ——*placidi ſtrauerant æquora venti.*

Ibid. ——*tumidumque ſub axe tonanti*
Sternitur æquor aquis.

& lib. 8.

Sterneret æquor aquis, remo vt luctamen abeſſet.

Ouid. in epiſt. Didûs:

Iam venti ponent, strataque æqualiter vnda.

Hinc *æquor* & *marmor* dicuntur. huc ſpectat illud Lucretij lib. 2.

Infidi maris inſidias, vireſque dolumque
Vt vitare velint, neue vllo tempore credant,
Subdola cum ridet placidi pellacia ponti.

vide apophtegma eius, qui iacturam fecerat & in littore placidum mare ſpectabat: *Tu*, inquit, *iterum merces poſtulas; ſed alium tibi quærito.*

E Ouid. eleg. 10. lib. 1. Triſt.

Nam ſimul inſidijs hominum, pelagique laboro.

vide ad eleg. 5. ſup. *Quid flamine captet Eurus.* *Inſidians*, dolum ſtruens. alias legitur, *Inſidias.* forte, vt *damnas.*

V**T** *tibi ſuccedat vix ſemel eſſe poteſt.*] pro; vix poteſt tibi ſemel ſuccedere. ſic Horat. oda 1. lib. 3. *Eſt, vt viro vir latius ordinet*
Arbuſta ſulcis.

& ep. 12. lib. 1.

Non eſt vt copia maior
Ab Ioue donari poßit.

Terent. Hecyr. act. 5. ſc. 3. *Si eſt, vt velit reducere vxorem, licet.* Sic Græci ἔστιν ὡς, & ἔστιν ὅπως. *Succedat*, proſperè

eueniat. id eſt, vt ex animi ſententia nauiges. vide ad eleg. 13. lib. 1. verſ. 27.

Saxa *triumphales fregere Capharea puppes.*] Capharea ſaxa. *Cautes Euboica.* Virg. 11. Æneid. De iis vide adnot. ad eleg. 26. lib. 2. verſ. 38. *Capharea*, pro Caphareia, vt Virg. 1. Æneid.

Vos & Cyclopea ſaxa Experti. Horat. explicat hanc fabulam, oda 10. Epod.

Quietiore nec feratur æquore
Quam Graia victorum manus,
Cum Pallas vſto vertit iram ab Ilio
In impiam Aiacis ratem.

Pacuuius in Duloreſte apud Priſcianum in *Plerus: Pater Achiuos in Caphareus ſaxis plerus perdidit.* *Puppes triumphales*, claſſem victricem, ex eo quod ſequitur id quod præcedit. Sic quod Ouidius dixit: *Ite triumphales circum mea tempora lauri*; Tibull. *At te victrices lauros*, &c.

Navfraga *cum vaſto Græcia tracta ſalo eſt.*] Græcia hyperbolicῶς, & metonymicῶς, pro Græcis ipſis fere omnibus, vt eleg. 6. lib. 2.

Ad cuius iacuit Græcia tota fores.

& eleg 1. lib. 4.

Et natos exuuijs Græcia preſſa ſuis.

Naufraga patheticῶς, vt ſolet Tibullus energeticῶς: *Naufraga quem vaſti tunderet vnda maris.* *Tracta*, pro diſtracta, diſiecta, diſſipata, vt el. 8. libr. 2.

Videat ille fuga tractos in littore Achiuos.

id eſt, diſtractos & palantes. ſic eleg. 1. lib. 4. *Græcia preſſa*, pro depreſſa. *Vaſto ſalo*, & immenſo & ſæuo mari. Virg.

——— *vaſtumque cana trabe currimus æquor.*

id eſt, magnum, inquit Nonius. Idem exponit, deſertum, incultum, horrens, aſperum & ingens. Feſtus: *Vaſtum, magnum, vel inane.* Seru. ad illud 3. Æneid.

Terra procul vaſtis colitur Mauortia campis.

Aut vaſtatis, aut magnis exponit.

Pavlatim *ſocium iacturam fleuit Vlyſſes.*] id eſt, luxit amiſſos ſenſim & quaſi gradatim, quia eos non ſimul amiſit, ſed alios aliis temporibus & periculis, vt apud Cyclopem, & ob ſolis boues: apud Læſtrigonas, apud Circen, & Lotophagos. τὸ, *paulatim*, non modo cum *fleuit*, ſed etiam cum *iacturam* cohæret. an *paulatim*, citò, vt parumper. vide eleg. 12. infra: vbi Vlyſſis mala colligit. *Iacturam ſocium*, hic proprie de rebus & corporibus amiſſis in mari. Salloſtius aut quis alius oratione poſteriore de rep. ordinanda. *L. Poſtumius & M. Fauonius mihi videntur quaſi magna nauis ſupernacanea onera eſſe: vbi ſalui peruenere, vſui ſunt: ſi quid aduerſi coortum eſt, de illis potiſſimum iactura fit, quia pretij minimi ſunt.* Iacturam tribus locis deſcribit Iuuen. ſat. 12. de ea vide plura ad eleg. 32. lib. 2. verſ. 21. *Socium*, pro, ſociorū, vt equûm, virûm, fabrûm, nummûm, &c. de quibus Cicero in Oratore. Virg. 5. Æneid.

Oblitus decoriſque ſui, ſociûmque ſalutis.

In *mare cui ſoli non valuere doli.*] an *ſoli*, pro, inſoliti, vt Afranius bis *inſolum* dixit, pro inſolitum apud Nonium? ſed ſyllaba contumax repugnat. Melius ergo veteres libri, *Soliti*, & Lipſ. è coniectura cap. 10. lib. 2. Antiq. id eſt,

A aſſuetæ artes & fraudes Vlyſſis. Auratus & Muretus legunt *ſolum*. *In mare non valuere*, aduerſus Neptunum ſibi infenſum nihil profuere, quia malus in improbum & Cretenſis in Cretenſem inciderat. De maris perfidia dictum ſupra. *Valere in mare*, vt eleg 7. lib. 4.

In ſcelus hoc animum non valuiſſe ſuum.

De Vlyſſe Cicero 3 de Orat. *Mare Tuſcum in quo ipſe quoque Vlyſſes errasset.* ſcilicet qui πολύτροπος Homero, *duplex* Horatio. vnde *Vlyſſes*, pro verſuto Plaut. Pſeud. *Viſo quid rerum meus Vlyſſes egerit.*

Qvod *ſi contentus patrio boue verteret agros.*] di-

B logia. *Contentus boue, & boue verteret.* vt el. 3. ſup.

Contentus niueis ſemper vectabere cygnis.

Scilicet. *Contentus cygnis, & vectabere cygnis.* *Patrio boue*, ſuo atque hereditario, non conducto, vt ille apud Virg. 12. Æneid.

Conductaque pater Tellure ſerebat.

Ergo per bouem patrium, hereditariam villam fundumque ſignificat: vt Horat. oda 2. Epod.

Paterna rura bobus exercet ſuis.

Vertere agros, arare. Iuuenal. ſat. 7.

——— *& litus tenui verſamus aratro.*

Virg. 1. Georg. ——— *quo ſidere terram*
Vertere Mecœnas, &c. & alibi ſæpe. Horat.

C oda 6. lib. 3. *Docta ligonibus Verſare.* Sed & qui terram occat, verſat. vnde vet. gloſſ. *Occo*, βωλοκοπῶ.

Verbaqve *duxiſſet pondus habere mea.*] id eſt, & quod ſi exiſtimaſſet monita mea grauia eſſe & fide digna. ſic Cicer. ep. 4. lib. 15. fam. *Verborum Catonis tanta eſſe pondera*, &c. vide adnot. ad el. 25. lib. 2. verſ. 22. *Ducere*, pro exiſtimare. Nonius in *ducere*. Cicero, vbique:

Viveret *ante ſuos dulcis conuiua penates.*] viueret, qui nunc mortuus. Ouid. 13. Met.

Viueret, aut certè letum ſine crimine haberet.

D vel *viueret*, lætus ageret. vt apud Catull.

Viuamus mea Lesbia. Mart.

Sera nimis vita eſt craſtina, viue hodie.

Ante penates, quia ante focum ſacrum Penatibus cœnabant, maximè hyberno tempore. Virg. eclog. 5.

Et multo imprimis hilarans conuiuia Baccho,
Ante focum, ſi frigus erit, ſi meſſis, in vmbra.

Varro lib. 1. de vita Pop. Rom. apud Nonium in *cortes*: *Ad focum hyeme, ac frigoribus cœnitabant: æſtiuo tempore in propatulo.* Ouid. 6. faſt.

Ante focos olim ſcamnis conſidere longis
Mos erat, & menſæ credere adeſſe deos.

E *Dulcis conuiua*, vel commodus & ſuauis, vt referatur ad mores, quia conuiuia decet hilaritas & ſuauitas. vel *dulcis conuiua*, qui dulcibus epulis veſcitur, vt el. 10. inf.

Dulciaque ingratos adimant conuiuia ſomnos.

Pavper, *at in terra nil vbi flere poteſt.*] pauperem dixit, quia agricola, vt qui mercaturis rem non quæreret. ſic pauperem dicit, cui tamen & pecus & fines. lib. 2.

Et pecus & fines pauperis agricolæ. τὸ *at*, eſt in vet. lib. Mem. & Corb. & Palmer quomodo etiam legiſſe Beroaldus videtur, quia ſic exponit. Pauper quidem, ſed citra periculum & fletum. vulgo legitur, *& flere nil*, vt el. 12. infr.

Neue ali-

Neue aliquid de te flendum referatur in vrna.

In terra, loco tuto, comparatione maris. Ouid. eleg. 11. Amor.

Et felix, dicas, quem ſua terra tenet.

Poteſt, enallage temporis ac modorum, pro poſſet, quia reſpondet verbo, *viueret*.

N o n *tulit hic Pœtus ſtridorem audire procellæ,*
Et duro teneras lædere fune manus.] ſic Cic. 3. de Orat. *Non tulit Philippus, & grauiter exarſit.* Ipſe eleg. 8. lib. 1. *Non tulit illa preces.* Sic eadem eleg. *Tunc audire potes veſani murmura ponti. Hic,* tunc. vet. lib. *Hinc.* Scaliger legit ex coniectura. *Non tulit huic pectus*, &c. & de Vlyſſe exponit. *Stridorem procellæ, Sibilum auſtri.* Virg. & Pacuuius: *Rudentiſibilum.* Virg. 1. Æneid.

—— *ſtridens aquilone procella.*

Ouid. eleg. 10. lib. 1. Triſt.

Nunc quoque contenti ſtridunt Aquilone rudentes.

Duro funi, aſpero rudente. ſup. hac eleg.

Omnia detrito vincula fune cadunt.

Lædere, corrumpere, vt eleg. 15. infra:

—— *corrumpit dura catena manus.*

Solent autem etiam vectores arma nautica tractare. Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor.

Ipſa tua moueas turgida vela manu.

Iuuenal. ſat. 6.

—— *& duros gaudet tractare rudentes.*

S e d *Thya thalamo, aut Oricia terebintho.*] id eſt, lecto pretioſo ex Thyæ arboris ligno, quam eandem volunt eſſe cum citro. De ea Plin. cap. 15. & 16. lib. 13. & de eius vſu in ſupellectile. Homerus. θύϊνον vocat. *Thalamus* & cubiculum & cubile; hic cubile, vt eleg. 15. lib. 2. verſ. 14. *Oricia Terebintho.* id eſt, Epeirotica. nã Oricos portus, & oppidum Epeiri. de quo dictum ad eleg. 8. lib. 1. verſ. 20. Meminit Horat. oda 7. lib. 3. *Ille notis actus ad Oricum.* & Cæſar 3. de bello ciuili. Seruius in illud 10. Æneid.

Incluſum buxo, aut Oricia Terebintho.

Oricos, inquit, ciuitas eſt Epeiri, iuxta quam naſcitur Terebinthus, nigrum lignum, habens folia in buxi ſpeciem. τερμινθος Græcis dicitur: Latini ergo pro τερμινθῳ: ſiue τερέβινθος dixere Terebinthus. Plin. cap. 6. lib. 13. Materiem eam laudat, vt eximij nigerrimique ſplendoris, & fidelem ad vetuſtatem. Meminit & cap. 43. lib. 16. Hiat autem verſus vt in illo Virgiliano quem protuli: *Incluſum buxo.* vide hac el. verſ. 29.

E t *fultum pluma verſicolore caput.*] Siue legas: *Et fultum*, ſiue *effultum*, eadem eſt ſententia. *Fultum* maſculino genere; dicitur enim: *Fultus caput*, vt eleg. 3. lib. 1.

Nixa caput manibus. Ouid. 6. faſt.
Sicut erat poſitum, ceſpite fulta caput. Virg.
Ille latus niueum molli fultus hiacyntho.

Perſ. —— *ærumnis cor luctificabile fulta.*

Stat. 8. Thebaid.

Effultum gemina latera inclinantia parma.

Fultus caput pluma, cuius caput in pluma reclinatum eſt, eique incumbit. vide Apul. lib. 10. de puluillis tumentibus plumã, quibus fultum caput. Turneb. cap. 1. libr. 20. Aduerſ. citat hunc verſum, vt illud Perſij exponat è ſat. 5.

Tibi torta canabe fulto
Cœna ſit in tranſtro.

A Id eſt, ſedenti ſuper rudentes. Item adfert è Plaut. Sticho ſc. 2. act. 1. *Mane puluinum. A. Bene procuras; ſatis hic fultum eſt mihi. Pluma verſicolore.* Inſanus luxus, quaſi culcitra plumea delicatior, & mollior fiat colore ipſo. Lamprid. in Heliogabalo: *Nec cubuit in accubitis facile, niſi in ijs, quæ pilum leporinum haberent; aut plumas perdicum ſubalares, ſæpe culcitras mutans.* vnde verſicolorem plumam, perdicum hic Beroaldus exponit: & ſanè id confirmari videtur eleg. 13. infra: *Aut variam plumæ verſicoloris auem.* ſic Cic. in Lucullo: *Pluma verſicolores columbis.* & verſicolore veſte vti prohibitæ mulieres lege Op-

B pia. At *verſicolor pluma*, picta, vt Virg.

—— *Verſicoloribus armis.* Tibull.

Nam neq. tũ plumę, nec ſtragula picta ſoporem, &c. vbi *picta ſtragula* ridiculè, vt hic, ad ſomnũ cõciliandum Dicitur autem & verſicolor & verſicolorius, vnde *verſicoloria veſtis in l. 32. §. Titia. D. de auro & arg. leg.* & *verſicoloria lana* apud Paulum lib. 3. Sent. Tit. 6. Verſicolorium autem appellatione ea contineri aiunt. Iuriſconſulti quæ tincta ſunt, & neta, neque detexta, neque contexta. velut purpura, coccum, & alia id genus. Quæ vero natiuo colore vel al-

C ba, vel nigra ſunt, verſicoloribus non adnumerantur *l. 70. §. verſicoloribus, & l. 78. §. coccum. de leg. 3. & l. 32. §. Titia. de auro & arg. leg.* Baifius. Verſicolor veſtis, *de changeant, ou de pluſieurs couleurs.* contra Ouid. 11. Met.

At medio torus eſt, ebeno ſublimis in antro
Plumeus vnicolor.

H v i c *fluctus viuo radicitus abſtulit vngues.*] Palmer. *Viuos*, legit & Auratus, qui ſic & Horatius. Ego, *Viuo*, expono, ſentienti & videnti, vt Q. Cic. de petit. conſul. *Viuo ſtanti collum dextra ſua fregeris.* An *viuo radicitus*, id eſt, penitus ad viuum, ſignificat tabulam tenenti fir-

D miter, cui inhæſerat, vngues ablatos. nam naufragi ea firmiſſimè tenent, quæ ſemel arripuere. Scaliger ad hunc locum adfert abſurda, & aliena à mente Propertij.

E t *miſer inuiſam traxit hiatus aquam.*] Palmer. & Lipſ. cap. 10. lib. 2. antiq. legunt *Niger*, vt μέλαν ὕδωρ. Sed fallitur vterque. Scaliger: prouerbium eſt, inquit, πρὸς κῦμα χάσκειν & vetus Poëta in catalectis noſtris, capite de naufragio:

Illic immanes mors obſita ſoluit hiatus.

Hæc ille, nihil ad rem. vet. lib. & liber Scaligeri, *Inuitam.* vnde lego:

E *Et miſeri vitam traxit hiatus aqua.*

Hiatus aquæ, Virg. 1. Æneid. *Vnda dehiſcens.* & ipſe infra ſui eſt interpres:

Subſtrahit hæc fantem torta vertigine fluctus.

Subſtrahit, traxit: *torta vertigine fluctus*. *hiatus*. *Traxit*, vt eleg. 20. lib. 1.

Prolapſum facili leniter traxere liquore.

Miſeri vitam, vt Cato: *Vita Deûm immortalium!* pro, Dij immortales! vbi Statilius Maximus: Εὐφώνως, inquit, ἀρχαϊκῶς, ὡς ὦ θεοί. Hæc Chariſ. lib. 2. Ipſe infra: *Miſeros primæ lanuginis annos.* Si *Inuiſam* legimus, ita loquitur, quia inuiſa ſunt quæ perniciem aut laborem adferunt.

H v n c *paruo ferri vidit nox improba ligno.*]

Scaliger de Vlyſſe exponit, qui tandem enatarit cum Pœtus non potuerit. *Nox improba*, qoia inoerecunda & pudore caret. Ouid. eleg. 10. lib. 1. Triſt.

Improba pugnat hyems: indignaturque, quod auſim
Scribere ſe rigidas incutiente minas.

Er ſæua & crodelis, vt *Amor improbus* eleg. 1. l. 1. Noctem improbam, Scaliger ait, eam eſſe, quam Apollonius ait ἀτυλνάδα νύκτα dici ſolitam ſuis remporibos. *Vidit*, vt Dea licet in tenebris. ſic Tiboll. eleg. 6. lib. 2.

Ipſum etiam ſolem defectum lumine vidit
Iungere pallentes nubilus annus equos.

Cic. 3. Philipp. *Quis hoc non videt, quod ipſa fortuna, quæ dicitur cæca vidit.* Ibid. io ep. Antonij: *Quod ſpectaculum adhuc ipſa fortuna vitauit; ut videret vnius corporis*, &c. & *Nox ſiderea* dicitur eleg. 20. infra, & *Sidera ſunt oculi mundi*. *Ferri*, agi fluctibus, vt eleg. 26. lib. 2.

Me licet vnda ferat, te mollo terra tegat.

Paruo ligno, exigua tabola & nauis fragmine, vt ſolent naufragi Ooid. 11. Met.

—— alij partes & trunca carina
Membra tenent: tenet ipſe manu qua ſceptra ſolebat
Fragmina naufragij Ceyx. & alibi:
Cumque ego quaſſa mea complectar membra carina,
Naufragij tabulas pugnat habere mei.

Scaliger putat paroom lignum eſſe σχεδίην Homero, *talanticam* vertit Auſonius. Fallitur Scaliger:

PORTVS, *vt occideret, tot coiere mala.*] *Tot*, pro, multa; ſcilicet tenebræ, procellæ, fulgura, ſcopuli, montes vndarum. ſic eleg. 2. ſup.

Carmina erunt formæ tot monimenta meæ.

Coiere, conuenere in vnum, & conſpirauere in Pœti perniciem. Sic Vlp. l. *Nautæ, caup. ſtab. coire cum furibus*. vnde, *coitio hominum* Cicerooi pro Plancio, & de Aruſp. Reſp. & *cœtus* 1. in Catil.

FLENS *tamen extremis dedit hæc mandata querelis.*] id eſt, quamuis fleret, tamen hæc mandauir, dixitque nouiſſima verba. vt Virg. ecl. 10.

Triſtis at ille, tamen, cantabitis Arcades, inquit.

vide adnor. ad eleg. vlt. lib. 2. verſ. 50. *Extremis querelis*, poſt quas nihil queſtus eſt, quia ſubmerſus. Extremum ad mortem ſæpe refertur, vt adoot. ad eleg. 19. lib. 1. verſ. 2. Catull. io Ariadna: *Atque hæc extremis mœſtam dixiſſe querelis.* Mandare vero & mandata dare ſolent morientes, vt diſcedentes à oobis, idque teſtameoto. Ouid. 5. faſt.

Atque aliquis moriens hoc breue mandat opus.

Virg. ecl. 5. *Mandat fieri ſibi talia Daphnis.* & 6. Æn. *Idem orans mandata dabat.* vide plura ad Catulli Ariadnam:

CVM *moribunda niger clauderet ora liquor.*] *Liquor niger*, vt Horat. oda 27. l. 3. *Aequoris nigri fremitum.* & oda 5. lib. 1. *Aſpera nigris æquora ventis.* Virg. 5. Æneid.

—— fluctuſque atros aquilone ſecabat.

Ouid. 11. Metam.

Et modo cum fuluas ex imo vertit (pontus) *arenas*
Concolor eſt illis: Stygia modo nigrior vnda.

Græcis ita μέλαν κῦμα, & μέλαν ὕδωρ. & Il. π. Κρήνη μελάνυδρος; βαθεῖα, σκοτεινή. *Clauderet ora*

A *moribunda*, vlterius loqui vetaret. Ouid. 2. de arte amandi de Icaro, cum mari periret, patrem inuocanre:

Clauſerunt virides ora loquentis aquæ.

Moribunda ora, morti proxima. De eioſmodi nominibus in bundos Gell. c. 15. l. 11. Aqud quem Ceſellius vindex nihil differre putat ab alijs, vt ludibundus à ludens: errabundus ab errans: certè hic moribundus, eſt moriens. Virgil. 5. Æneid. *Fulua moribundum extendit arena.* At 6. Æn. *Terreniq. hebetant artus, moribundaq. membra.* id eſt, morti obooxia. Seruius tamen morientibus ſimilia, ſemper veluti moriẽtia, exponit.

B DII *maris Aegæi, quos ſunt penes æquora, venti.*] ſic Virg. 5. Æneid. *Dij quibus imperium pelagi*, &c. Eſt autem anaſtrophe, vt apud Horat. ad Piſones: *Quem penes arbitrium eſt*, &c. Feſt. in *Apud*; *Apud perſonam cum loco ſignificat, penes dominium ac poteſtatem, & trahitur à penitus.* Idem Iuriſconſulti tradunt *l. 63. de verb. ſign.* Imperium maris peoes ventos eſt. vnde ſupra hac eleg.

Ventorum eſt quodcunque paras.

Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Lucra petituras pariter per freta ventis
Ducunt inſtabiles ſidera certa rates.

C Et ipſe eleg. 20. infra eos vocat *Vndiſonos Deos*. Virg. & Horat. tempeſtatibus, id eſt, ventis, vt Diis, agnam immolant. Vetus Poëta apud Ciceronem 5. Toſc. *Te Apollo ſancte, fer opem, teque omnipotens Neptune inuoco. Voſque adeo venti.* Virg. 5. Æneid. *—— ventoſque in vota vocantt.* & 11. Æn. *—— vos ô potius miſereſcite venti*, &c. *—— volens vos Turnus adoro.*

Aegæi maris Dij. quaſi alijs aquis alij præſint. Sic Horat. *Notus arbiter Adriæ & dux.* De mari Ægæo dictum ad eleg. 4. lib. 1. verſ. 2.

ET *quæcunque meum degrauat vnda caput.*] ſic eleg. vlt. lib. 4.

D *Et quæcumque meos implicat vnda pedes.*

Degrauat, quod Ouid. 11. Met.

—— rupta merſum caput obruit vnda.

Liuius lib. 4. *Etiam peritos nandi laßitudo & vulnera & pauor degrauant.* Ouid. 4. faſt.

Hæc gremium, laxos degrauat (florib.) *illa ſinus.*

Ipſe eleg. 26. lib 2. dixit:

Nec iam humore graues tollere poſſe comas.

QVO *rapitis miſeros primæ lanuginis annos.*] ſcilicet, an in profuodum, & io loca ignota, & inuiſa? Horat. *Quò me Bacche rapis?* Idem:

Quo me cumque rapit tempeſtas, &c.

E *Miſeros primæ lanuginis annos.* id eſt, me iuoenem miſerum, vt eleg. 6. lib. 1.

At tua non ætas, &c. Pathos ab ætate, quæ infelix, cum felix eſſe in alijs ſoleat, vt contra *Mala ætas*, ſenectus. ſupra dixit, *Primo miſer excidit æuo.* *Anni lanuginis primæ.* id eſt, pilare incipientes, ſiue pilos emittere; Afranios & Nouius apud Nooium. Virg. 10. Æneid.

Tu quoque flauentem prima lanugine malas.

Pacuuius apud Feſtum in *Genæ*:

Nunc primum opacat flore lanugo genas.

Ἰουλίας dicitur Theoctito in Pharm. vnde ἰουλίζειν, pubeſco. vide Macrob. in ſomnium Scipionis de barbæ initio, & Cenſorinum de die natali. Sueton. in Othooe cap. 12. Id inſti-

tuiſſe à prima lanugine, ne vnquam barbatus eſſet. & in Nerone cap. 34. Lanuginem à propinquis ſolitam excipi ait.

ATTVLIMVS *longas in freta vaſta manus.*] id eſt, venimus cum longis manibus, vt el. 6. l. 4.

Non ille attulerat crines in colla ſolutos:

Laberius apud Macrob. *Quid in ſcenam affero? decorem formæ? an dignitatem corporis?* Cicero pro Quintio: *Adferre gratiam in iudicium. Longas manus*, formoſas explicant, vt eleg. 2. lib. 2.

Fulua coma eſt, longaque manus.

vbi notatum. aliter Ouid. in epiſt. Helenæ:

An neſcis longas regibus eſſe manus.

Sed altera lectio placet. *A. l. i. f. veſtra moras.* id eſt, diu cunctati ſumus, nec nauigare ſtatim voluimus, & longum morati ſumus. ſic el. 9. infra: *Tota ſub exiguo flumine noſtra mora.* id eſt, nos qui moramur. vel, cum vos reueriti ſumus morando, parcite. Scaliger priorem lectionem retinet, & exponit, quem vide.

AH *miſer, Alcyonum ſcopulis affigar acutis.*] id eſt Impingam in ſcopulos, vbi nidificant Alcyones, ibique hærebo confixus. De iis Ouid. 11. Metam. *Incubat Alcyone pendentibus æquore nidis.* vnde *pendentibus* niſi è ſcopulis? *Affigi ſcopulis* dictum, vt à Virg. 1. Æneid.

Scopuloque infixit acuto.

vbi etiam legitur, *inflixit*, vt hic, *affligar*.

IN *me cæruleo fuſcina ſumpta deo eſt.*] pro, à Deo cæruleo. Eſt autem periphraſis Neptuni, vt Ouidius 1. Metam. *Cæruleus frater* (Iouis) & el. 2. lib. 1. Triſt. *Cæruleum regem*, &c. Stat. 2. Sylu. in Surrentino:

—— *tumidæ moderator cæruleus vndæ.*

& 6. Theb. *Cæruleus pater.* ſic eleg 26. l. 2. *Cærula Cymothoë. Sumpta eſt*, hic eſt minantis, vt in Amphit. Plauti. *Si ego fuſtem ſumpſero.* Virgil. 2. Georg.

Et gens illa quidem ſumptis non tarda pharetris.

Fuſcina, τρίαινα, tridens Neptuni & Tritonis, qua vterque ſæuit & commouet mare. Cic. 1. de Nat. Deor. *Dant Deo clypeum, haſtam, fuſcinam, fulmen.* In Priapæis: *Fulmina ſub Ioue ſunt. Neptuni fuſcina telum.* Attius: *Aut forte Triton fuſcina euertens ſpecus.* Piſcatores fuſcina configunt angnillas cœno merſas & extrahunt. Vtebantur & fuſcina gladiatores: Sueton. Martial. Palæphatus ob triplicem vim aquæ tridentem ait dari Neptuno, quod liquida, quod fœcunda, quod apta potioni. Tridente auxiliatur Troianis Neptunus Æneid. 1. Turneb. cap. 33. lib. 26. Ex Strabone Neptunum tridente abrumpere partes terræ notat ad hunc locum. vet. gloſſ. *Fuſcina, τριόδους.*

AT *ſaltem Italiæ regionibus euehat æſtus.*] ſic Ouid. eleg. 3. lib. 3. Triſt.

Vt ſaltem patria contumularer humo.

Donat. in Adelph. *Saltem, τὸ ἔσχατον, natumque à captiuis, qui nihil aliud præter ſalutem à victore petant.* Idem in Andr. *Deſperatis rebus ſolam petentes ſalutem hoc verbo vtimur*, vt Virg.

Extremam hanc oro veniam. Hic tamen non eſt ſalutem & vitam, ſed ſepulturam petentis. Seru. in illud 4. Æn. *Saltem ſi qua mihi*, &c. *Sermo tractus à captiuis, qui cum tenerentur ab hoſtibus, dice-*

A *bant: ſublatis omnibus ſalutem concede.* Inde per ſynæreſim natus eſt hic ſermo, vt in contemptu rerum multarum, petituri aliquid, ſaltem dicamus. Gell. c. 14. l. 12. Idem ſcribit plurib. verbis quod Seruius & Donatus, & ex Nigidio alteram notationem verbi adfert; ſaltem dictum, pro, ſi aliter fieri non poteſt, & tamen neutram etymologiam valdè probat. *Aeſtus, eſt & ſolis & aëris feruor. Item marinus impetus & cõmotiones:* Nonius. *Aeſtuaria*, inquit Feſtus, *qua mare tum accedit, tum recedit.* Iſidor. c. 18. l. 13. *Aeſtus eſt cũ mare accedit, vel recedit.* Cornel. Fronto: *Aeſtus à nimio calore nomen accepit.* Plaut. Aſin. *Quum magis te in*

B *altum capeſſit, æſtus te in portũ refert.* vbi *refert æſtus*, vt hic *euehat. Aeſtus* itaque feruor maris, tempeſtas ipſa, freta æſtuoſa, & fluctuum reciprocatio. *Euehat*, vehendo eiiciat, & euoluat: nam vehuntur corpora aquis, vt eleg. 3. ſup.

Saucia mærenti corpora vectet aqua.

Euehere, extra vehere. Varro 4. de ling. Lat. *Sirpea quæ virgis ſirpatur & colligatur, in qua ſtercus, aliudue quid euehetur.* & 1. de re ruſt. *Euehere aut inuehere in prædium aliquid.* De hac autem euectione & eiectione cadauerum Petron. *Video corpus humanum circumactum leui vortice ad littus deferri, ac ſtatim os fluctus conuertit in terram.* Ouid. 11.

C Met. in fabula Ceycis:

—— *fluctibus actum Fit propius corpus.*

mox: *Iam iamque propinquat Admotum terræ.*

Regionibus Italiæ, ad oras Italas.

Hoc *de me ſat erit, ſi modo matris erit.*] Genus iſtud ſermonis, *de me*, explicauimus eleg. 12. infra ad eum verſum:

Neue aliquid de te flendum referatur in vrna.

Sat erit. dixi ad eleg. 4. ſupra verſ. vlt. *Si modo matris erit.* id eſt, venerit in matris manus, vt ſepeliat. vt ſupra:

Et mater non iuſta pia dare debita terra.

D & Virg. 10. Æneid.

Iſtic nunc metuende iace, non te optima mater
Condet humi. In verbis autem, *Si modo, dum modo, poſtmodo, τὸ modo* productio verbi, vt eleg. 18. libr. 1.

Si modo ſola queant ſaxa tenere fidem.

& alias ſæpè.

SVBSTRAHIT *hac fantem torta vertigine fluctus.*] ſic ſup. *Et miſeri vitam traxit hiatus aqua.* vt hic, *Subſtrahit fluctus torta vertigine. Vertigo torta*, vt vortex, & aqua ſe torquens, & circumagens. Virg. 1. Æneid.

—— *aſt illum ter fluctus ibidem*

E *Torquet, agens circũ, & rapidus vorat æquore vortex.*

Petron. Arb. *Et illum quidem vociferantem in mare ventus excuſſit, repetitumq. infeſto gurgite procella circumegit, atque hauſit. Subſtrahit*, ex oculis raptim aufert, & ſubducit. Virg. 1. Æneid.

—— *teque aſpectu ne ſubſtrahe noſtro.*

Scaliger huc torquet verſus Homeri ex Odyſſ. 5. ſed abſurdè.

VLTIMAQVE *hæc Pæto noxque dieſque fuit.*] τὸ *nox*, ambiguè, & tenebræ ipſæ in medio die, & tempus nocturnum: ideo dixit, *Noxq. dieſq.*, quia dies ille ſine ſole nox, & nox mors. *Vltima nox*, ſuprema Virgilio 6. Æneid.

Namque vt ſupremam falſa inter gaudia noctem

Egerimus noſtri. Ibid. *Mihi fama ſuprema Nocte tulit.* & lib. 2. *Venit ſumma dies.*
Alias hic legitur *Vltima quæ Pæto*, &c. An *nox, quæ fuit noxque dieſque vltima, ſubſtrahit torta vertigine fluctus*, vt *fluctus* ſit gignendi caſus? Et, pro, *Noxque*, legitur &, *vox que*, quam lectionem amplectitur Douſa pater.

O *centum æquoreæ Nereo genitore puellæ.*] ſic eleg. 17. lib. 1.

At vos æquoreæ formoſa Doride natæ.

Centum vero eſſe credebantur inquit Plato in Critia. Virg. 4. Georg.

Oceanumque patrem rerum, Nymphaſque ſorores
Centum quæ ſyluas, centum quæ flumina ſeruant.

Ouid. 6. faſt.

Excipit illæſum Panope, centumque ſorores.

& eleg. 5. lib. 3. Amor.

Tu centum aut plures inter dominabere Nymphas;
Nam centum aut plures flumina noſtra tenent.

Albinouanus ad Liuiam:

Conſorteſque Deæ centum, longæuaque magni
Oceani coniunx, Oceanuſque pater.

Euripidi tamen in Iphigenia in Aulide dicũtur: *πεντήκοντα κόραι Νηρέως*. Et in Iph. in Taur. vocat *πεντήκοντα Νηρῄδων χορόν*. Rurſus ibid. *ὅπου πεντήκοντα κορᾶν αἱ Νηρῄδων μέλπουσι*. & in Ione: *αἱ πεντήκοντα κόραι Νηρέως*. Apollod. tamen lib. 1. Terna millia Nereidum facit. *Puellæ Nereo genitore*, vt eleg. 30. lib. 2. *Bacchus docta cuſpide.* Sic Virg. 3. Æneid.

Sum patria ex Ithaca comes infelicis Vlyſſei,
Nomine Achæmenides, Troiam genitore Adamaſto
Paupere, manſiſſetque vtinam fortuna, profectus.

Et *tu materno tacta dolore Thetis.*] id eſt, quæ ſenſiſti eum luctum & dolorem, quo matres afficiuntur amiſſis liberis. tangimur & bonis & malis. bonis, vt eleg. 2. ſup.

Gaudeat, vt ſolito tacta puella ſono.

Malis, vt hic, & Virg.

—— nec ſolos tangit Atridas Iſte dolor.

Tangi ira; Lucret. Sed vet. hic habent, *tracta*, vt & eleg. 11. infra verſ. 60. vbi vulgo legitur, *gloria fracta.* de Thetidis luctu Ouid. in Epicedio Tibulli:

Memnona ſi mater, mater plorauit Achillem,
Et tangunt magnas triſtia fata Deas.

Albinouanus ad Liuiam:

Illi (Achilli) *cæruleum Panope matertera crinem*
Soluit; & immenſas fletibus auxit aquas.

Et Thetis ante omnes. Stat. in Genethliaco Lucani: *Sic fixum Paridis manu frementis*
Peliden Thetis horruit cadentem.

Plaut. Truc. *Thetis quoque etiam lamentando leſſum fecit filio.* *Thetis*, vocandi caſu atticè.

Vos *decuit laſſo ſupponere brachia mento.*] id eſt, debuiſtis & par fuit ſubleuare natantem ſubiectis mento manibus, quod vulgo dicitur, *Souſtenir le menton.* Ouid. eleg. 3. lib. 2. de Ponto:

Mitius eſt laſſo ſupponere brachia mento
Mergere quam liquidis ora natantis aquis.

& eleg. 6. eiuſdem libri:

Brachia da laſſo penitus prendenda natanti:
Nec pigeat mento ſuppoſuiſſe manum.

Iſidor. lib. 11. *Mentum dictum, quod inde mandibulæ oriantur, vel quod ibi iungantur.* ridicule. Mentum Virgilius & bubus tribuit, & hircis mẽta.

A Non *poterat veſtras ille grauare manus.*] id eſt, Etiamſi vellet, grauis eſſe ille tam tener & leuis, non poterat. Hinc corrigendus Apul. in extremo lib. 7. Aſini Aurei: *Non prius me deſiit obtundere, quam victis feſſiſq. viribus, ſuopte pondere degrauatis* (vulgo degrauatus) *manibus eius fuſtis eſſet elapſus.*

At *tu, ſæue Aquilo, nunquam mea vela videbis.*] id eſt, veliferam carinam, vt eleg. 6. lib. 1.

Dutere vela ſalo. *Aquilo videbis*, vt ſupr. hic. *Vidit nox.* verſ. 53. Venti Dij finguntur & videre & audire, vt & nox. & *Terra videbit*

B apud Virg.

Ante *fores dominæ condar oportet iners.*] videlicet, quia hoc fatum meum eſt. vt eleg. 8. li. 2.

Meum mortaris oportet.

& eleg. 6. libr. 1.

Hanc animam extrema reddere nequitia.

& eleg. 14. lib. 2.

Veſtibulum iaceam mortuus ante tuum.

Condar, ſepeliar, vel humer. *Iners.* propriè, quia à naui, nauus, & iners, ignauus, qui non nauigat, vt eleg. 8. lib. 1. verſ. 10. dictum. vel *iners*, nequam, & turpi fractus amore, quia amor

C eſt inertia, & nequitia. Eſt & iners, qui nihil poteſt in re Venerea. vt Horat.

—— quærenti taurum monſtrauit inertem.

& Ouid. *Taurus iners ſatui.*

AD ELEGIAM VIII.

Dulcis *ad heſternas fuerat mihi rixa lucernas.*] id eſt, iucunda mihi fuit contentio tecum, & tamen heſterno in conuiuio. Genus oxymori, *dulcis rixa*, vt apud Catull.

Dulcia nocturna portans veſtigia rixæ.

Et rationem adfert infra: *Aut in amore dolere volo*, &c. & *In te pax mihi nulla placet.* & quia, vt

D Terent. *Amantium iræ amoris redintegratio.* *Dulcis rixa*, iucunda & grata. Sic Stat. 9. Theb. dixit:

—— prima bona iurgia noctis.

& 1. Achill. *Dulcibus armorum furijs.* *Fuerat*, pro, fuit; Enallage temporis, vt eleg. 29. lib. 2. *Sed nudi fuerant*, pro, erant. *Ad lucernas*, in nocturno conuiuio; quia cœnabant ad lucernas. Horat. oda 27. lib. 1.

Vino & lucernis Medus acinaces
Immane quantum diſcrepat. oda 8. lib. 3.
—— vigiles lucernas Perfer in lucem.

& oda 21. lib. 3. *Viuaque producent lucernæ.* Virg.

—— dependent Lychni laquearibus aureis.

Lucret. lib. 2.

E *Lumina nocturnis epulis vt ſuppeditentur.*

Mart. lib. 14. in Lemmate: *Lucerna polymyxos.*

Illuſtrem cum tota meis conuiuia flammis:
Totque geram myxos, vna lucerna vocor.

De nocturnis conuiuiis Seneca ep. 123. *Ad lucernas, Appoſitis lucernis*, vt loquitur eleg. 15. l. 2. ſic Sueton. in Cæſare cap. 37. *Aſcenditque capitolium ad lumina.* & in Calig. cap. 45. *Ad lumina reuerti.* Plin. cap. 34. lib. 9. *Vt neptis eius Lollia Paulina quadringenties operta ſpectaretur ad lucernas.* *Heſternas*, vt eleg. vlt. lib. 2. *Heſternis corollis.* verſ. 59.

Vocis *& inſanæ tot maledicta tuæ.*] *Conuicia*

vocat infra hic, verſ. 11. & *Iurgia* eleg. 6. ſop. verſ. 18. & eleg. 3. lib. 1. verſ. 18. *Vocis inſanæ*, qualis eſſe ſolet inſanorum. Sic Plautus: *Quid inſane clamas?* monet autem Horatius, vt eiuſmodi clamor procul ſit à conuiuio: *Procul omnis eſto clamor & ira.* &, *Lenite clamorem ſodales. Vocis inſana maledicta*, vt infra: *Rabida iactat conuicia lingua.*

Cvm *furibunda mero menſam propellis, & in me*
Proijcis inſana cymbia plena manu.] id eſt, furentis in morem. vide Gell. cap. 15. lib. 11. de nominibus in *bundus*. gloſſ. vet. *Θυμώδης, animoſus, furibundus. Furibunda mero*, quia vinum inſaniam parit, vt eſt eleg. 33. lib. 2. *Menſam propellis*; id eſt, porro pellis, vt mox, *Proijcis*, porro iacis. Horat.

Nido laborum propulit inſcium.

Ipſe eleg. 29. lib. 2.

Oppoſita propellens ſuauia dextra.

id eſt, procul repellens. Menſam autem propellunt & euertunt irati in conuiuio. Ouid. 12. Met. *Protinus euerſa turbant conuiuia menſa.* & 6. Met. in fab. Terei:

Thracius ingenti menſas clamore repellit.

Sueton. in Neron. cap. 43. *Literas prandenti ſibi redditas concerpſit, menſam ſubuertit, duos ſcyphos gratiſſimi vſus ſolo illiſit. Proijcis*, non ſignificat pertuliſſe ictum, ſed irrita cecidiſſe pocula, vel porro iacis. vt Virg.

——*proiecto eum pede læuo Aptat ſe pugnæ.*

Et *proiectaque ſaxa Pachyni*. Macrob. cap. 4. l. 6. & Nonium in *Proiectum* ex Cicerone. *Cymbia plena* duplex inſania, & *Cymbia* & *plena*. poculi genus, cymbium, de quo Macrob. cap. 25. l. 5. ſat. Athenæ. lib. 11. & 10. Feſtus & Nonius in, *Cymbium*. & Seruius in illud 5. Æneid.

Cymbiaque argento perfecta, atque aſpera ſignis.

Pocula, inquit, *ad formam cymbæ nauis.* De ebriorum pugna quæ committitur poculis dictum ad eleg. 6. lib. 2. De proiectis ſcyphis ab ebriis Plin. in fine lib. 14. Iuuenal. ſat. 5.

Iurgia proludunt: ſed mox & pocula torques
Saucius & rubra deterges vulnera mappa.

Inſana manu, & irata & furenti. vide adnot. ad eleg. 6 lib. 1. verſ. 16.

Tv *vero noſtros audax inuade capillos.*] pro, At tu vltra ſexum audax inuola in crines meos. Ouid. lib. 2. de arte:

Ille ego ſum cuius laniet furioſa capillos,
Ille ego ſum teneras cui petat vngue genas.

Terent. Eunuch. ſc. 2. act. 5. *Vix me contineo quin inuolem in capillum.* vbi Donat. *Minæ fœminarum in alios vnguibus ſæuientiũ.* Horat. *prælia virginum Sectis in iuuenes vnguibus acrium.*

Et *mea formoſis vnguibus ora nota.*] id eſt, niueis manibus & eburneis digitis lania vultus, carpe faciem, & rade genas. eleg. 9. lib. 4.

Phyllidis iratos in vultum conijcis vngues.

Ibid. *Et mea peruerſa verberat ora manu.* vbi hac de re plura & eleg. 6. lib. 1. verſ. 16.

Tv *minitare oculos ſubiecta exurere flamma.*] ipſe eleg. 9. lib. 4.

Phyllidis iratos in vultum conijcis ignes.

ita vet. lib. Plaut. Menech. act. 5. ſc. 2. *Ecce Apollo mihi ex oraculo imperat, Vt illi exuram oculos*
A *lampadibus ardentibus.* V.

Perij, mi pater, minatur mihi oculos exurere.

Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Et mihi ſunt duræ leges: laudare nec vllam
Poſſum, quin oculos appetat illa meos.

Tu minitare, neque tamen id facies.

Fac *mea reſciſſo pectora nuda ſinu.*] id eſt, lacera veſtem meam, vt nudum pectus appareat. *Facere nudum*; pro, nudare, vt eleg. 18. lib. 2.

Et faceret ſciſſas languida ruga genas.

vbi vide id genus exempla. eſt autem rixæ amãtium veſtem lacerare, eleg. 5. lib. 2.

Nec tibi periuro ſcindam de corpore veſtes.

B Terent. Adelph. *Diſcidit veſtem, reſarcietur. Reſcindere*, pro ſcindere, vt renunciare. pro, nonciare. vt reſcindere vallum & ſcindere. Virg.

——*reſcindere cœlum.* Horat.

——*aut male parta*
Gratia nequicquam coit & reſcinditur.

Sinus, pars veſtis; pro, veſte ſinuoſa; vt ad el. 2. l. 1. *Et tenues Coa veſte mouere ſinus.* el. 4. l. 4.

Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.

Nimirvm *veri dantur mihi ſigna caloris.*] ſcilicet, ex eo conijcio me ex animo amari. Inde intelligo non ſimulatos ignes, nec fictũ amo-
C rem. Sic infra:

Has didici certas ſæpe in amore notas.

Signa dare, vt Virg. 1. Georg. *Sol tibi ſigna dabit.* Ibid. ——*æquora ponti Signa dabant.*

Verus calor, vt eleg. 9. lib. 1. *Vero nec tangeris igni. Verus amor*, eleg. 15. lib. 2. verſ. 30.

Nam *ſine amore graui fœmina nulla dolet.*] nulla iraſcitur alicui mulier, quem non vehementer amet. Dolere, pro iraſci, ex eo quod præcedit, id quod ſequitur, quia dolorem ſequitur ira, & querela. eleg. 18. lib. 1.

Quamuis multa tibi dolor hic meus aſpera debet,
Non ita ſæua tamen veneris ira mea.

D vide adnot. ad eleg. 5. lib. 2. verſ. 10. *Graui amore*, acri & vehementi. ſic eleg. 21. infra:

Vt me longa graui ſoluat amore via.

Horat. oda 11. Epod.

Amore perculſum graui. Virg.

At regina graui iamdudum ſaucia cura.

Huc pertinet epigramma Catulli 81.

Lesbia mi præſente viro, &c.

& epigramma 90.

Lesbia mi dicit ſemper male, &c.

Qvæ *mulier grauida iactat conuicia lingua,*
Et Veneris magnæ voluitur ante pedes.] id eſt, ea grauiter amat quæ maledicta ſæpe iacit.
E *Iactat conuicia*, vt Virg. 10. Æneid. ——*querelis Haud iuſtis aſſurgis & irrita iurgia iactas.*

Sic *iacies verba* eleg. 8. lib. 2. *Grauida lingua*, plena & quaſi fœta maledictis: vt grauida ſagittis pharetra: Horat. Sed melius Scaliger è coniectura *Rabida*. inde enim rabolæ dicti. Apul. l. 1. Florid. *Quæ enim facilior res, quam linguæ rabies. Rabida linguæ conuicia*, vt ſup. *Vocis inſanæ maledicta*. vnde Hecuba canis fingitur, totaq. vagatur. Vrbe furens. el. 16. l. 1. dixit: *Petulantia linguæ. Et voluitur*, Eclipſis, pro hæc, & voluitur ante pedes Veneris, ab ea ſcilicet vltionem expetens, vt eleg. 4. lib. 1.

Nullas illa ſuis contemnet fletibus aras.

Tibull. eleg. 4. lib. 1. de Venere:

Supplicibus miſeris, flentibus illa fauet,

& lib. 4. eleg. *Nulla tuum*, &c.

Sed Veneris ſanctæ conſidam vinctus ad aras.

Hæc notat iniuſtos, ſupplicibuſque fauet.

Ante pedes, vt Ouid. eleg. 13. lib. 2. Amor.

Ipſe feram ante tuos munera vota pedes.

vide adnot. ad eleg. 28. lib. 2. verſ. 45. Volui ante pedes, vt aduolui genibus dicuntur ſupplices. Stat. 11. Theb.

—— ſic erat, humique Voluitur.

& 5. Syluarum in Abſcantij pietate:

—— effuſo dum pectore prona ſacratos

Ante pedes auidè domini tam magna merentis

Volueris. Ritus hic priſcæ religionis, de quo Plin. cap. 28. lib 2. *In adorando dextram ad oſculum referimus: totum corpus circumagimus, quod in læuum feciſſe Galliæ religioſius credunt.* Leg. Plutarch. in Numa, Camillo, & Marcello. Plaut. Curcul. ſc. 1. act. 1. *Quò me vortam neſcio.* P. *Si deos ſalutas, dextrouorſum cenſeo.* Lucret. lib. 5.

Nec pietas vlla eſt velatum ſæpe videri

Vertier ad lapidem. Ouid. 3. faſt.

Atque aliquis modo trux viſa iam vertitur ara.

Sueton. in Vitellio cap. 2. *Neque aliter adire auſus eſt, quam capite velato, circumuertenſque ſe, deinde procumbens. Veneris magnæ*, ſic Tibull. el. 2. lib. 1.

Num Veneris magnæ violens numina verbo?

Eadem ratione Virg. *Magni Iouis, Iunonis magnæ: magnæ Cereri: magnus Apollo.* & ipſe el. 10. lib. 4.

Magnam Pallada. & alibi: *Magnus Amor.*

CVSTODVM *gregibus, ſeu cũ ſe ſtipat euntem,*

Seu ſequitur medias, Mænas vt acta, vias:] *Stipat ſe*, circumdat. Stipare, & ſtipatores, cuſtodes corporis, à ſtipe quam accipiunt, & quia cingunt denſo agmine: Feſtus. Varro tamen inde ſtipem deducit, quia ſtipum, denſum, & æs graue denſè condebatur, 4. & 6. de lingua Lat. Virg. 4. Æneid.

Tandem progreditur magna ſtipante caterua.

Horat. ſat. 3. lib. 1.

Rex ibis, neque te quiſquam ſtipator ineptum

Præter Criſpinum ſectabitur.

Cuſtodes mulieribus aut à maritis addebantur, vt eleg. 13. lib. 2.

Cuſtodum & nullo ſepta timore placet.

Aut ab ipſis mulieribus adhibebãtur, vt acrius vrerent amantes, nec eſſet conueniendi copia. vt infra eleg. 14.

At noſtra ingenti vadit circumdata turba.

Nec digitum anguſta eſt inſeruiſſe via.

Greges vocat, quam hic *ingentem turbam*. & *ſtipare*, quod hic, *circumdare*. *Grex*, inquit Donat. *& bonorum & malorum, ſed leuium.* Sic *ancillarum greges* Terentio: & Ciceroni. *Grex Catilinæ.* & Plauto: *Grex venalium.* Suetonio: *Grex ſcœnicorum.* Seru. in 3. Georg. *Armenta ſunt equorum & boum: greges capellarum & ouium.* Sed etiã Grex generis nomen eſt; vnde Cicero: *Cecidit greges armentorum.* Virg.

Aut aliquem è magno ſequitur grege.

Seu ſequitur vias medias, per mediam vrbem fertur furentis more. vt 4. Æneid.

—— incenſa per vrbem. Bacchatur; quod eſt proiecti pudoris. *Sequimur vias*, quia viæ nos

A ducunt, & ferunt. An medias vias. id eſt, per medias vias? vt eleg. 28. lib 2.

Ino etiam prima terras ætate vagata eſt.

Et ſequitur amatorem, quod eſt intemperantiæ. vt dictum ad illud:

Colchis & ignotum nonne ſecuta virum?

Mænas, ἀπὸ τοῦ μαίνεσθαι, ab inſaniendo, propriè ſacrificulæ Bacchi. Ouid. 4. faſt.

Mentis inops rapitur, vt quas audire ſolemus

Threicias fuſis Mænadas ire comis.

Sed infra eleg. 13. ponitur Phœbade verſ. 64. *Acta*, agitata furore. Virg. 5. Æneid.

—— ecce etiam Troianis matribus actis

B *Exuſſit fœde puppes.* Aliâs, *Icta*, quod confirmatur Ouidij teſtimonio. 2. de arte am.

In ferrum flammaſque ruit; poſitoque decore

Fertur, vt Aonij cornibus icta Dei.

id eſt, percuſſa Thyrſo Liberi.

SEV *timidam crebo dementia ſomnia terrent.*] ſic Virg. 4. Æneid.

Quæ te ſuſpenſam inſomnia terrent?

Somnia, ὄνειρα: vnde ipſe el. 25. lib. 2.

Cum ſatis vna tuis inſomnia portet ocellis.

ὀνείρια quoque, id eſt, inſomnia feminino genere dementes reddit. Cæcilius Plocio apud Non. in *inſomnia*: *Conſequitur comes inſomnia; ea porro inſaniam adfert.* Inſomniam quoq. in amoris malis commemorat Plaut. in Mercat. De viſis nocturnis Cynthiæ, el. 3. lib. 1.

Portarent viſa timores. vbi vide adnot. *Timidam terrent.* id eſt, natura timidæ metum maiorem & concutientem addunt: & dictum vt à Virg. *Labantem impulit. incenſum inflammauit.* & 8. Æneid *Iam tum religio pauidos terrebat agreſtes.* Ouid. 5. Metam.

Immiſſuſque dies trepidantes territat vmbras.

Plaut. Amphit. *Eadem nos formido timidos terrore impulit.* Huc facit illud Apollonij lib. 3.

D Δειλὴ ἐγώ· οἷόν με βαρεῖς ἐφόβησαν ὄνειροι.

SEV *miſeram in tabula picta puella mouet.*] id eſt, male habet & turbat & amantem & ſollicitam & Zelotypam puella picta apud amantem. De Zelotypia ex picturis & tabulis, eleg. 6. lib. 2.

Me Iuuenum facies pictæ, me nomina lædunt.

HIS *ego tormentis animi ſum verus aruſpex.*] id eſt, ira & Zelotypia. perturbationes animi tormenta duobus modis dicũtur, aut quia torquent & cruciant animum, vt inuidia Horat. ep. 2. l. 1. *Inuidia Siculi non inuenere Tyranni*

E *Maius tormentum.* Aut quia, vt in tormentis & equuleo, earum opera veritas exprimitur, vt ira Horat. ep. 18. lib. 1.

Arcanum neque tu ſcrutaberis vllius vnquam,

Commiſſumque teges, & vino tortus & ira.

Hic de ira agitur. *Animi* per dilogiam, & *tormentis animi*; & *animi aruſpex*, qui diuinat & ſentit quid ſit in animo cuiuſque. Cicero in Topicis: *Facit etiam neceſſitas fidem, quæ ab animis eſt, aut corporibus. à corporibus quæ verberibus torti, & igni fatigati quæ dicunt, ea videtur veritas ipſa dicere. ab animis, vt à perturbationibus eorum, dolore, iracundia, metu*, &c. Iſid. lib. 5. *Tormenta, quod torquendo mentem inueniant.* ridiculè. & lib. 19. cap. 4. *Tormentum funis in nauibus longus, quo proræ ad*

puppim extenditur, quo magis constringantur. Tormenta autem à tortu dicta ſunt reſtes funeſque. Sunt & tormenta, bellicæ machinæ, atque etiam ipſa tela, quæ torquentur & mittuntur apud Cæſarem. *Verus aruſpex*, qui bene conicio, ideoque vates perhibeor optimus. Sic eleg 9. lib. 1.

Non me Chaonia vincant in amore columbæ.

Haruſpex, ab haringa inſpicienda, id eſt, hoſtia in hara includi ſolita. Donat. in Phorm. Varroni 4. de ling. Lat. *arunga* dicitur, vbi tamen Scaliger legit *arunga*. Heſichius: Ἀριχα, ἀρρὴν ἀρ΄βαδιν. id eſt, aries. Feſtus: *Harunga dicebatur hoſtia, cuius adhærentia inſpiciebantur exta.* Idem Feſt. *Prodigiatores, haruſpices, prodigiorum interpretes.* qui vulgo vani & mendaces. vnde *vanus aruſpex* infra eleg. 13. & Cato apud Cic. 2. de diuin. *Mirari ſe aiebat, quod non rideret aruſpex, cum aruſpicem videret.*

H A S *didiri certo ſæpe in amore notas.*] *Veri ſigna caloris* dixit hîc ſup. *Nota*, τεκμήρια Rhetoribus. an σημεῖα, σύμβολα? Ductum à notis vini, vel pecoris, vel iis quibus defoſſa notantur. ſic à Cicerone in Lucullo: *Nota veri & falſi. Verus amor*, vt eleg. 8. lib. 1.

Riualis certos ſubducet amores.

N O N *eſt certa fides, quam non iniuria verſat.*] id eſt: fidelem amatorem iniuriæ, & repulſæ, & faſtus oſtendunt. Nota ſententia. Ouid.

Scilicet vt fuluum ſpectatur in ignibus aurum,
Tempore ſic duro eſt inſpicienda fides.

Ennius: *Amicus certus in re incerta cernitur.* P. Mimus: *Amicos res optimæ parant, aduerſa probant.* Sic eleg. 24. lib. 2.

Nil ego non patiar: nunquam me iniuria mutat.

vbi multa in eam ſententiam, & *iniuria* vt hic *Faſtus iniqui*, & *inuiſta repulſa*. *Verſat*, agitat, exercet in omnem partem, & male habet. propriè eleg. 14. lib. 1.

Et miſerum toto iuuenem verſare cubili.

Plaut Perſ. act. 5. ſc. 2. *Quid ais crux? ſtimulorum tritor Quid me hodie verſauiſti.*

H O S T I B V S *eueniat lenta puella meis.*] vide prouerb. *Si quid mali in Pyrrham.* Sic Ouid. in ep. Paridis.

Hoſtibus eueniant conuiuia talia noſtris.

eleg. 10. lib. 2. Amor.

Hoſtibus eueniat vita ſeuera meis. alibi.
Hoſtibus eueniat vacuo dormire cubili.

& 3. Faſt.

Eueniat noſtris hoſtibus ille color. ſcilicet fuſcus. Horat. oda 27. lib. 3. *Hoſtium vxores*, & ibi Lambinus. *Lenta puella*, quæ iraſci & commoueri nequeat. vnde Ciceroni *lentitudo*, ἀοργησία. vel vt Tibull. eleg. vlt. lib. 2.

Illius vt verbis ſis mihi lenta vento.

id eſt, ſæua & difficilis.

I N *morſu æquales videant mea vulnera collo,*
Me doceat liuor mecum habuiſſe meam.]

Sic eleg. 9. lib. 4.

Imponitque notam collo, morſuque cruentat.

& eleg. 3. lib. eiuſd.

Hæc noceant potius, quam dentibus vlla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.

Ouid. eleg. 7. lib. 1. Amor.

A *Aptius impreſſis fuerat liuere labellis:*
Et collum blandi dentis habere notam.

& eleg. 8. lib. eiuſd.

Factaque laſciuis liuida colla notis.

& eleg. 13. libr. 3.

Collaque conſpicuo dentis habere notam.

Plaut. Pſeud. *Teneris labellis molles morſiuncula.* Varro apud Nonium in *Morſicatim*: *Sicut pulli ſic incedunt, & in labellis morſicatim luſitant.* Catull. epigr. 8.

Quem baſiabis? cui labella mordebis?

Horat. oda 13. lib. 1.

——— *ſiue puer furens*
B *Impreſſit memorem dente labris notam.*

Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Tunc herbas ſuccoſque dedi, queis liuor abiret,
Quem facit impreſſo mutua dente Venus.

& eleg. 8. lib. eiuſd.

Et dare anhelanti pugnantibus humida linguis
Oſcula, & in collo figere dente notas.

Legati Regis Demetrij, apud Plutarch. in Demetrio: Cum Lyſimachus Rex iis oſtentaret cicatrices ex ore & vnguibus leonis, cui obiectus erat ab Alexandro; *Et noſter* (dixêre) *Rex Demetrius fera Lamiæ morſus in collo geſtat.* Erat autem nobilis meretrix nomine Lamia: cum Lamiæ ſint etiam in fabuloſis monſtris, vt C Empuſæ. Idem Plutarch. in Pompeio: Floram meretricem, iam anum, ſcribit de Pompeio dicere ſolitam, ὡς οὐκ ἦν ἀδήλως ἀπελθεῖν ἐκείνῳ συγγενόμενον μὴ δηχθεῖσαν. Cic. 7. Verr. *Metuendum ne cicatrices Pop. Rom. adſpiciat, ex mulierum morſu veſtigia libidinis atque nequitiæ.* Lucret. lib. 4.

Quod petiere premunt arctè, faciuntque dolorem
Corporis, & dentes illidunt ſæpe labellis. Ibid.
Affigunt auidè corpus, iunguntque ſalinas
Oris, & inſpirant preſſantes dentibus ora:

Nequicquam &c. *Liuor*, color ille plumbeus, qualis in contuſis partibus corporis apparet. *Doceat*, oſtendat, monſtret. Cic. 3. de leg. *Docuit ſe, quoad vixit, vt opprimeret C. Popilium nocuiſſe Reſp.* D *Mecũ habuiſſe meam.* me cum amica limaſſe caput. Habere & haberi verba ſunt eius rei. Ariſtippus apud Laërtium: ἔχω Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι. quod Cic. ep. vlt. libr. 9. fam. vertit: *habeo*, (Laïden) *non habeor* à Laïde. vide Muret. cap. 7. lib. 6. Var. Lect. *Meam*, eleganter, pro amica mei ſolius, vt eleg. 14.

At noſtra ingenti vadit circumdata turba. In Diris: *Luna tua eſt tecum, cur non eſt & mea mecum?* Horat. oda 14. lib. 1. *Non hoc pollicitus tuæ.*

A V T *in amore dolere volo, aut audire dolentem,*
Siue meas lacrymas, ſiue videre tuas.]

E Catull. *Verboſa gaudet Venus querela.*

Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Non bene, ſi tollas prælia, durat amor.

& 2. de arte amandi.

Felicem de quo læſa puella dolet.

vnde, *dulcis rixa*, initio huius elegiæ. Legendus Ælianus libr. 2. de Pauſania & Agathone. *Audire dolentem.* id eſt, de me querentem amicam. audiuntur querelæ: videntur lacrymæ. inde aurium & oculorum voluptas. de lacrymis quibus delectatur amor dictum ad elegiam 12. libr. 1. verſ. 16.

TACTA *ſupercilio ſi-quando verba remittis:*
Aut tua cum digitis ſcripta ſilenda notas.]

Remittis verba, reddis, reſpondes. nam mittere verba, loqui, vt eleg.17. lib.2.

Nunc per rimoſas mittere verba fores.

Sic Virg.12. Æneid.

Et vocem latè nemora alta remittunt.

Tecta ſuperciliis. Sub nutu ſuperciliorum quaſi latentia, arcana, tacita, occulta. Cic.9. fam. *Tectus verbis ſermo.* & alibi: *Tectus vir*, callidus & verſutus. Superciliis quaſi loquimur cum annuimus iis. Ouid. eleg. 4. lib.1. Amor.

Verba ſuperciliis ſine voce loquentia dicam:
Verba leges digitis, verba notata mero.

& eleg.5. lib.2.

Multa ſupercilio vidi vibrante loquentes.
Nutibus in veſtris pars bona vocis erat.
Non oculi tacuere tui, conſcriptaque vino
Menſa, nec in digitis littera nulla fuit.
Sermonem agnoui (quid non videatur amanti?)
Verbaque pro certis viſa valere notis.

& eleg.10. lib.3.

Quid iuuenum tacitos inter conuiuia nutus,
Verbaque compoſitis diſſimulata notis.

& lib.1. de arte amandi:

Multa ſupercilio, multa loquare notis.

Apul. libr. 10. Aſini: *Sitienſque, pocillatore reſpecto, ciliis alterna conniuens bibere flagitarem.* Supercilium, inquit Feſtus, quod ſupra cilium ſit. id eſt, integumentum oculi ſuperius. Idem docet eſſe ſupercilia in Iunonis Lucinæ tutela. & Iſidor. lib.11. Supercilium pro ripa, Virg.1. Georg. & apud Liuium, *Supercilium montis aut tumuli.* Plin. cap.37. libr.11. *Supercilia homini, & pariter, & alternè mobilia; in iis pars animi.* & Cic.1. Offic. ex iis colligi habitum animi dicit. *Notas*, compendio & breuiter ſcribis. Sueton. in Aug. cap.64. *Nepotes & literas, & notare docuit.* vnde *notarij*.

ODI *ego quos nunquam pungunt ſuſpiria ſomnos.*] id eſt: non placent. vt Græcis μύω. μύω μυοῦρα, μύω σιωπῶ. *Odi*, ingrati mihi ſunt illi ſomni, quos ſuſpiria non ſtimulant, & interrumpunt: nam, *Quos*, melius, meo iudicio, legitur, quam, *Quæ*. Eiuſmodi ſomnus Cynthiæ eleg.3. lib.1.

Et quoties raro duxti ſuſpiria motu.

Si legamus *Quæ ſuſpiria*, ficta intelliget. de quibus Lucret. lib.4.

Nec mulier ſemper ficto ſuſpirat amore.

Pungunt, vt Cic.2. Tuſc. *Pungit dolor.* & 5. Tuſc. *Aliquid pungit.* id eſt, conſcientia. & ſæpe in epiſtolis: *Pungit me.* id eſt, moleſtum eſt.

SEMPER *in iratam pallidus eſſe velim.*] id eſt. Pallore metum teſtari ob iram amicæ, ne in me ſæuiat. Pallor in Propertio duplex. vnus ex amore, iſque perpetuus, de quo eleg.5. lib.1.

Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum.

alter ex metu, de quo eleg.9. lib.4.

Pallueruntque ipſo labra ſoluta mero.

Pallidus in iratam, vt Ouid.1. de arte amandi:

Pallidus in Lyricen ſyluis errabat Orion.

Dictum de hac ſententia eleg.10. lib.1.

Tu caue ne triſti (iratæ) cupias pugnare puellæ.

DVLCIOR *ignis erat Paridi, cum grata per arma*
A *Tyndaridi poterat gaudia ferre ſua.*]

id eſt. Iucundior amor. *ignis*, pro amore vt adnot. ad eleg.9. lib.1. verſ.17. ſic *Dulcis amor.* Catull. Virg. & Horat. *Grata arma*, quia malebat pugnare, quam reddere Helenam. eleg.3. lib.2. *Nunc Pari tu ſapiens.* &c. Sed vet. libr. *Græca.* & Palmerius *Graia*, vt eleg.9. lib.4.

Graia ſaliua legendum, pro grata. Et *Graia arma* exponit Martem Graiis fauentem, quia ſequitur. *Dum vincunt Danai. Per arma*, inter bella. vel, Cum per bella ei liceret. Reſpicit ad locum Homeri Iliad. 3. vbi Paris Menelao à Venere Helenæ fert gaudium. An *gaudia* oſ-
B cula tantum? an id quod oſculis eſt improbius. vt eleg.4. lib.1. ——— *& quæ*

Gaudia ſub tacita ducere veſte libet.

De oſculis Ouid. eleg.5. lib.2. Amor.

Quid ſatis exclamo? tua nunc mea gaudia defers?

Ferre gaudia, vt *ferre oſcula* eleg.18. lib.2.

Et cana toties oſcula ferre coma.

An *per arma* ferre gaudia, eſt oſculari per galeam? ſic Virg.12. Æneid.

Summaque per galeam delibans oſcula fatur.

& Ouid. in ep. Laodamiæ:

Arma dabit, dumque arma dabit, ſimul oſcula ſumet.

ſed ſequentia repugnant.

C DVM *vincunt Danai, dum reſtat barbarus Hector.*] id eſt. Dum ſuperiores Græci in pugna. Aut victoriam Menelai ſignificat, de qua 3. Iliad. Aut eam pugnam, in qua referentes pedem Troiani rurſus per Hectorem confirmantur lib.13. Iliad. Virg. quoque communem illum Martem attingit 2. Æneid.

Hac fugerent Graij. &c. *Barbarus*, Phryx:

Barbaraque horribili ſtridebat tibia cantu.

Reſtat, reſiſtit, repugnat. Ouid.2. Faſt.

Quomodo victa cades, melioribus Ardea reſtat.

vide adnot. ad eleg.21. lib.2. verſ.17. An *reſtat*, ſupereſt, adhuc viuit, quo adempto leuiora
D tolli Pergama. Sane in Hectore præſidium genti ſuæ. Virg.11. Æneid.

Quidquid apud magnæ ceſſatum eſt mœnia Troiæ
Hectoris &c.

ILLA *Helenæ in gremio maxima bella gerit.*] id eſt. In ſinu, & amplexu amicæ arma Veneris tractat, vt ſolent homines nequam. vide adnot. ad eleg.4. ſup. verſ.15. *Maxima bella.* irriſio, quia *militat omnis amans.* & *arma* ἐν αἰδοίᾳ vocat eleg.3. lib.1. verſ.16. vbi vide adnot.

AVT *tecum, aut pro te mihi cum riualibus arma.*
Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.]

id eſt. Aut arma mihi tecum erunt, aut tu fu-
E tura belli cauſa; quod ad te attinet pacem odi, & dulcis mihi rixa. de riualibus dictum ad eleg.8. lib.1. verſ. penult. Sitis amor eſt, vnde tranſlatio. Ouid. in Fab. Narciſſi:

Dumque ſitim ſedare cupit, ſitis altera creuit.

In te, vt eleg.20. lib.2.

In te ego & æratas rumpam, mea vita, catenas.

GAVDE, *quod nulla eſt æque formoſa: doleres*
Siqua foret. nunc ſis iure ſuperba licet.]

Nullam eſſe quæ forma cum Cynthia poſſit comparari ipſe ait eleg. 4. libr.1. ab eo verſu

Tu licet Antiopæ. & eleg.2. & 3. lib.2. *Doleres*, ægrè ferres, & inuideres, vt eleg.26. lib.2.

Et tibi præ inuidia Nereides increpitarent.
τὸ *nunc* autem diſſimilitudinem notat. vt eleg. 9. libr. 1.
Quod ſi non eſſet facilis tibi Cynthia. nunc tu
Inſanus, &c.
Sis iure-ſuperba, tuo iure potes ſuperbire, & merito gloriari. quod Horat.
Sumere ſuperbiam quæſitam meritis.
formæ vero comes ſuperbia. Ouid.
Faſtus ineſt pulchris, ſequiturque ſuperbia formam.
vnde eleg. 1. lib. 2.
Gaudet laudatis ire ſuperba comis.
Iure-ſuperba, vt *iure triumphat.* eleg. 8. lib. 2.

AT *tibi, qui noſtro tendiſti retia lecto.*] formula imprecantis. Virg. 2. Æneid.
At tibi pro ſcelere, &c. ipſe eleg. vlt. infra.
At te celatis ætas grauis vrgeat annis.
Tendiſti retia lecto. Cicero id *inſidiari ſomno maritorum* dixit. & ipſe vocabit mox, *furari.* An alludit ad Martis, Veneris & Vulcani fabulam? non opinor. Sed allegoricῶs dixit, Qui mihi & amori meo inſidiatus es & dolo auertere Cynthiam. ſic eleg. 32. lib. 2.
Tendis iners docto retia nota mihi.
Diomedes autem lib. 1. & Priſc. lib. 10. (quod admonuit Fruterius) non *tendiſti*, ſed *nexiſti* hîc legit, à præſenti necto. ſic Horat. ep. penult. lib. 1.
Nec ſponſæ laqueum famoſo carmine nectit.
Lecto, amori, coniugio, amicæ. vt eleg. vlt. lib. 1.
Lecto te ſolum, lecto te deprecor vno.

SIT *ſocer æternum, nec ſine matre domus.*] Cur illi hoc imprecatur? An quia ſoceri generis plerumque ſunt iniquiores, & ad eos de maritis querelas deferunt, vt in Menæchnis Plauti? an quod diu, vel ſemper viuens ſocer exſpectatione hereditatis fruſtretur generum? an quod huic riuali moroſus & difficilis ſocer contigerat? Similis imprecatio apud Plautum: *Vxor tibi ſuperſtes ætatem vt ſiet.* & apud eundem vir de vxore queritur: *Viuit, victura eſt, eſt immortalis.* Terent. Hecyr. *In animum induxerunt ſocrus omnes eſſe iniquas.* Græcis vxoris pater πενθερὸς. de Soceri appellatione Iuriſconſultus *l. 4. de gradibus. Æternum*, aduerbium, vt Virg. *Sedet, æternumque ſedebit.*
Nec ſine matre domus. Altera imprecatio, aut quod ei dura mater erat: aut quod liberis grandioribus moleſtæ ſunt, & apud eos imperare volunt. Horat. *Vt piger annus*
Pupillis quos dura premit cuſtodia matrum.
ſic Virg.
Eſt mihi namque domi pater, eſt iniuſta nouerca.
Cic. pro Cluentio de matre in filium crudeli: & in Aſin. Plauti, mater arctè & contentè filium habet. *Nec ſine matre*, cum matre, vt eleg. 8. lib. 2. *Non ſine matre duces.* legitur & *Marte.* an rixa, pugna, diſcordia? non probo.

CVI *nunc ſiqua data eſt furandæ copia noctis.*] id eſt, oblata occaſio noctis mihi ſurripiendæ. ſic enim *ſurripere operam* in Amphitr. Plauti. id dixit ſupra: *Tendere retia lecto. ſurripere ſuauiolum & baſia*: Catull. & *furta*, adulteria. *Data copia*, vt Virg. 9. Æneid.
—— *data copia matri.*

A Alio modo eleg. 20. lib. 2.
Interdum lecti copia facta tui.
Imo eodem modo dicitur *data copia noctis.* &, *facta lecti copia*: niſi quod τὸ furandæ præteriti eſſe deberet temporis, pro furatæ, vt eleg. 13. infra. *Munus habenda malis.* pro habita. & *voluendi menſes*, pro volutis. *furari noctem* dicitur, vt à Gell. *furari otium*, cap. vlt. lib. 20. Cicero pro Balbo: *furari ciuitatem.*

INFENSA *illa mihi, non tibi amica dedit.*] id eſt. vt me vlciſceretur, cui irata erat, non quod tibi bene vellet. Venuſta antitheſis *In-*
B *fenſa amica, mihi, tibi.* Seruius ad illud 2. Æn.
Dardanidæ infenſi pœnas cum ſanguine poſcunt.
Infenſus, inquit, *plus eſt quam inimicus.* Beroaldus hîc iſtud *infenſa* repoſuit, cum prius eſſet *Offenſa. Offendere*, inquit Nonius, *lædere, vel percutere.* ergo offenſus, iratus, quia læſus dolet. Vnde offenſio, cum impingitur, ab ob & fendo. Sueton. in Claudio, *In pontificatu pontificibus offenſior.* id eſt, iratior. apud eundem ſæpe accipitur & pro inuiſus. Eſt ergo tranſlatio vel à capitis, vel pedis læſione cum impingit, vt Ouidij 2. Faſt.
Ille iacens pronus, matri dedit oſcula terræ,
C *Creditus offenſo procubuiſſe pede.*
Sed & idem de naui in ſcopulos impingente eleg. 14. lib. 2. de Ponto.
Ad veteres ſcopulos iterum deuertor, & illas
In quibus offendit naufraga puppis aquas.

AD ELEGIAM IX.

MÆCENAS *eques Hetruſco de ſanguine regum.*] in clientela fuiſſe Mæcenatis & Propertium conſtat ex eleg. 1. lib. 2. in cuius extremo:
Mæcenas noſtræ ſpes inuidioſa iuuentæ.
eum equeſtri ordine contentum fuiſſe notum
D eſt, ideoque eques ſæpe dicitur. Horat. od. 20. lib. 1. *Care Mæcenas eques.* & oda 16. lib. 3.
Mæcenas equitum decus. Mart.
Riſit Tuſcus eques. Hetruſco de ſanguine regum, è gente Cilnia, vnde reges Etruriæ: nam Arretiæ genus Cilnium præpotens. ita vet. libr. Liuij. libr. 10. quamuis & Licinij Cæcinæ Etruſci; vnde reges, è quibus oriundus Mæcenas Horat. oda 1. lib. 1.
Mæcenas atauis edite regibus.
oda 29. libr. 3.
Tyrrhena regum progenies. & ſat. 6. lib. 1.
Non, quia Mæcenas Lydorum quidquid Etruſcos
E *Incoluit fines, nemo generoſior eſt te*
Nec quod auus tibi maternus fuit, atque paternus
Olim qui magnis legionibus imperitarint.
Mart. ep. 4. lib. 12.
Mæcenas atauis regibus ortus eques.
Albin. in obitum Mæcenatis:
Regis eras genus Etruſci; tu Cæſaris almi
Dextera. Velleius paterculus poſteriore volumine: *Tunc vrbis cuſtodiis præpoſitus C. Mæcenas equeſtri & ſplendido genere natus; vir, vbi res vigiliam exigeret, exſomnis, prouidens, atque agendi ſciens.* & mox. *Quippe vixit anguſto claue penè contentus.* vide Dionem lib. 55. Scaliger in Catalecta: Menodori filius fuit Mæcenas, qui

Cæſari contra Pompeinm affuit: Menodoto Meuippus pater: Menippo Cæcina Rex Etruſcorum; atauus Mæcenatis. ſane apud Macrob. in ep. Auguſti ad Mæcenatem cap. 4. lib. 2. *Laſer Aretinum* dicitur, vt conſtet gente Etruſcum, domo Aretinum fuiſſe. & ad eius ortum videtur alludere Silius Italicus libr. 7.

Cilnius Areti, Tyrrhenis ortus in oris,
Clarum nomen erat.

De ſanguine, Sic Virg. 10. Æneid.

Tuſco de ſanguine vires. & 7. Æneid.
Rex ipſe Iouis de gente ſuprema.

Hetruſco, in vet. lib. & lapidibus ſine aſpiratione. Seru. tamen in illud 11. Æneid.

Hetruſcique duces. Hetruria, inquit, dicta quod eius fines erant vſque ad ripas Tiberis, quaſi ἑτερία, & per ſyncopen ἑτρυρία: nam ἕτερος, alter; & ὅρος finis.

I N T R A *fortunam qui cupis eſſe tuam.*] Qui vis te continere intra fines ſortis, condicionis, & ordinis tui. Sic Ouid. eleg. 4. lib. 3. Triſt.

Crede mihi bene qui latuit, bene vixit, & intra
Fortunam debet quiſque manere ſuam.

Horat. ſat. 1. lib. 1.

Vel dic quid referat intra Naturæ fines viuenti.

Idem eſt ſat 6. lib. eiuſd.

——— *quoniam in propria non pelle quieſſem.*

Perſius:

Tecum habita, vt noris, quam ſit tibi curta ſupellex.

Cupis eſſe, pro es cupidè, & libenter manes. vt eleg. 10. lib. 1.

Tu caue ne triſti cupias pugnare puella.

Q V I N *me ſcribendi tam vaſtum mittis in æquor.*] id eſt. Iubes me in mare ingens ſcribendi ingredi, id eſt, tractare immenſam materiem rerum geſtarum Auguſti? de hac tranſlatione dictum ad eleg. 3. ſup. ad illud, *Cymba ingenij.* Sic *mare bonorum* & *malorum* in prouerbiis, & apud Catullum de poſſeſſionibus & latifundiis Mamurræ. *Cetera ſunt maria.* Æquoris quoque nomen conuenit ipſis cæteis tabulis. Titinnius apud Chariſ. lib. 1. *Velim ego oſſe arare campum cereum.* id eſt, oſſeo ſtylo. Liuius etiam initio lib. 3. vſus hac tranſlatione: *Iam prouideo animo, velut qui proximis littoris vadis inducti mare pedibus ingrediuntur: quidquid progredior in vaſtiorem me altitudinem, ac velut profundam inuehi: & creſcere pene opus, quod prima quæque perficiendo minui videbatur.* & Horat. oda vlt. lib. 4.

Ne parua Tyrrhenum per æquor
Vela darem.

N O N *ſunt apta mea grandia vela rati.*] Sic Ouid. 3. de arte.

Conueniant cymbæ vela minora meæ.

Rates, id eſt, minutæ naues & cymbæ minutis velis & remis aguntur. vnde eleg. 27. libr. 2.

Cernat & inferna triſtia vela ratis.

id eſt cymbæ. in eadem tamen naui & maius & minus velum: minus quod in prora ponebatur, dicebatur *Mendicum*: Feſtus. Plin. in Proœmio lib. 19. *Sed quamuis amplitudini antennarum ſingulæ arbores ſufficiant, ſuper eas tamen addi velorum alia vela: præterque alia in proris, alia in puppibus pandi: ac tot modis prouocari mortem.* bene *grandia*: nam & *grande carmen* dicitur & *Gran*-

A *diloqui poëta.* eadem allegoria Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Sæpe dedi noſtra grandia vela rati.

& initio 2. Faſt.

Nunc primum velis elegi maioribus itis.

T V R P E *eſt quod nequeas, capiti committere pondus.*] Temeritatis eſt ac ſtultitiæ ſupra vires niti. vnde Virg. 10. Æneid.

Quo moriture ruis, maioraque viribus audes?

Horat. in arte poëtica:

Sumite materiam veſtris, qui ſcribitis, æquam
Viribus & tentate diu quid ferre recuſent,
Quid valeant humeri. & Mart. in fine lib. 12.

B *Qui ſua metitur pondera, ferre poteſt.*

Committere pondus capiti, mandare & tradere ferendum, vt eleg. 18. lib. 2.

Credam ego narranti noli committere famæ.

Sic *epiſtola commiſſa* Afranio, tradita ferenda. & coniunctum cum periculo, vt ſe itineri, & viæ committere. Non tantum vero humeris & ceruice, ſed etiam capite quædam geſtantur. Ouid. 2. Met.

Illo forte die, caſtæ de more puellæ
Vertice ſuppoſito, feſtas in Palladis arces
Pura coronatis portabant ſacra caniſtris.

C Iuuenal. ſat. 3.

——— *vix ferret tot vaſa ingentia, tot res*
Impoſitas capiti, quas recto vertice portas.

ipſe eleg. 4. lib. 4.

Vrgebat medium fictilis vrna caput.

vide Feſt. in *Arculum.* Ouid. eleg. 8. libr. 3. de Ponto:

Suppoſitoque grauem vertice portat aquam.

ὡ *Nequeas* ἀναστῆναι, vt Terent. Eunuch.

Atqui audieram illos amatorum eſſe maximos,
Sed nihil poteſſe.

E T *preſſum inflexo mox dare terga genu.*] *Preſſum*, pro, oppreſſum onere per aphæreſim, vt el.

D 15. lib. 2. *Et preſſi multo membra iacere mero.*

Dare terga, id eſt, pronum cadere: nam vt dat terga & oſtendit, qui fugit, ſic qui cadit pronus. Auſon. epigr. 115.

Fauſtulus inſidens formicæ, vt magno elephanto
Decidit, & terra terga ſupina dedit.

ex Græco Lucillij.

Ἱππεύων μύρμηκι μετέωρος, ὡς ἐλέφαντι
Δύσμορος, ἐξέπεσεν ὕπτιος ἐξοπίσω.

Virg. 6. Æneid. de Cerbero iacente:

——— *immania terga reſoluit*
Fuſus humi. *Genu inflexo*, poplite labante & ſucciduo. Lucan. ad Pyſones eodem modo dixit, *Et tremefacta cadunt ſucciſo poplite membra.*

E Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Iam fera Cæſaribus Germania, totus vt orbis,
Victa poteſt flexo ſuccubuiſſe genu.

licet aliter hoc explicari poſſit de ſupplice.

O M N I A *non pariter rerum ſunt omnibus apta.*] pro, Omnes res æquè omnibus non conueniunt. Sic *futura rerum præſagire* Apul. Apologia 1. & *abdita rerum.* Horat. in arte. & *Cuncta terrarum* od. 1. lib. 2. *æterna rerum.* Seneca cap. 25. de Conſol. ad Mart. *Omnia omnibus*, vt Virg.

Non omnia poſſumus omnes. vide Fab. toto cap. 9. lib. 2. & cap. 10. lib. 12.

F A M A *nec ex æquo ducitur vna iugo.*] Idem

nomen eademque laus non manat ex eodem fonte.. *Ducere famam ex iugo*, tranſlatum ab aquis quæ ducuntur & deriuantur in locis ſuperioribus. Ipſe eleg.11. infra.

Duxit & Eufraten medium. Cicero 3. Offic. *A quatuor fontibus honeſtatis officia ducimus.* frequens eſt ſermo: *Ducere riuos & ducere aquam.* *Iugum* pro origine, fonte, principio, quia flumina oriuntur ex montium iugis. de quibus eleg.19. lib.2.

Nec vaga muſcoſis flumina fuſa iugis.

Cicero 3. de Orat. *Vt ex Appennino fluminum, ſic ex communi ſapientum iuga ſunt doctrinarum facta diuortia.* Inde *coniugata* Rhetoribus & Philoſophis, quæ ex eodem iugo & capite ducta varie inflectuntur. Lipſ. autem cap. 17. libr. 3. vari pro *vlla* rectè correxit *vna*, cui vetus liber aſſentitur. Idem ibidem exponit, *ex aquo iugo*; id eſt etiam ex eadem arte non vnam nec eandem famam ad artifices peruenire. & adfert ex Ciceronis Oratore. *Vna fingendi ars eſt, in qua præſtantes fuerunt Myron, Polycletus, Lyſippus. qui omnes inter ſe diſſimiles fuerunt; ſed ita tamen, vt neminem ſui velis eſſe diſſimilem. Vna eſt ratioque picturæ, diſſimillimi tamen inter ſe Zeuxis, Aglaophon, Apelles, neque eorum quiſquam eſt cui quicquam in arte ſua deeſſe videatur.* Sic Horat. oda 1. lib.1. Alios alio ſtudio teneri & diuerſis viis ad laudem tendi oſtendit.

GLORIA *Lyſippo eſt, animoſa effingere ſigna.*] *Gloria* cum tertio caſu, vt eleg.3. lib.2.

Gloria Romanis ex tu nata vna puellis.

De Lyſippo ſtatuario, (nam & alter pictor fuit) & eius operibus Plin. cap.7. lib. 34. Horat. ep. 1. libr. 2.

Edicto vetuit ne quis ſe præter Apellem
Pingeret, aut alius Lyſippo duceret æra
Fortis Alexandri vultum ſimulantia.

quod & refert Plin. cap. 37. libr. 7. *Effingere*, quod Horatio, *Ducere æra ſimulantia vultum.* & Virg. *Viuos ducent de marmore vultus.*

Effingere, ſiue cœlo, ſiue penicillo exprimere formam aliquam, vnde *effigies* dictæ. Sic Cicero 1. de leg. *Tum ſpeciem ita formauit oris, vt in ea reconditos mores penitus effingeret.* *Signa*, inquit Feſtus in litura, *vt rerum ita res ſculpta ipſa, aut lapides, aut ferrum, & ſiqua ſunt eiuſmodi, quæ ſculpantur: & pocula, & ſimulacra ad hominum effigiem conformata.* *Animoſa*, ſpirantes animos mittentia eleg.7. lib. 4. Virg.2. Georg.

Quos animoſi Euri aſſiduè franguntque feruntque.

id eſt, valde ſpirantes. ipſe eleg.1. lib.4.

Quid valeant piſces animoſaque ſigna leonis.

ſic ſigna quædam & animata, & virtutem ſpirantia, vt Alexander Lyſippi. vide notata ad illud eleg 31. lib.2. *Viuida ſigna boues.* ver. gloſſ. *animoſa, animalis*, ἔμψυχος.

EXACTIS *Calamis ſe mihi iactat equis.*] Plin. cap.7. lib.34. *Duo pocula Calamidis manu calata.* & cap. ſeq. *Ipſe Calamis & alias bigas quadrigaſque fecit, equis ſine æmulo expreſſis.* meminit & cap. 5. lib.36. & Pauſan. Corinth. & Eliac. Ouid. eleg. 1. lib. 4. de Ponto:

Vindicat & Calamis laudem, quos fecit, equorum.

Se mihi iactat, ſe venditat, & ambitioſè com-

A mendat opere non verbo. Afran. epiſtula apud Nonium in *triſtis*, pro iratus:

Iactabit ſeſe (vulgò iactauit) iactet, mihi erit triſtior.

Exactis equis, ad vnguem factis. ἐξησκημένοις. Ouid.

Non exacta ſatis rudibuſque ſimillima ſignis.

vide notata ad eleg.1. ſup. verſ.8.

IN *Veneris tabula ſummam ſibi ponit Apelles:*] De Apelle dixi ad eleg.2. lib.1. verſ.22.

Ponit ſibi ſummam, ſtatuit in ea præcipuam artis ſuæ laudem; hoc eſſe vult caput omnium operum ſuorum. Sic Lucill. apud Lactantium: *hic omnia ponis. Summa*, τὸ κεφάλαιον, τὸ σύμπαν. ductum à rationibus. Terent. Phorm. act.2. ſc.

B 2. *Ad te ſumma rerum redit.* Cicero 5. de fin. *In homine ſumma omnis animi eſt.* id eſt, cætera leuia. & 4. de fin. *Quibus ſumma eſt in voluptate.* Pro Quinctio: *In hoc ſumma iudicij conſiſtit*, & ſæpe alias. Ouid. 5. Faſt.

Romulus hoc vidit, ſelectaque corpora patres
Dixit: ad hos vrbis ſumma relicta noua.

De Venere, quæ ἀναδυομένη vocatur, quam è mari exeuntem pinxit Apelles, Ouid. 3. de arte amandi:

Si Venerem Cois nunquam pinxiſſet Apelles,
Merſa ſub æquoreis illa lateret aquis.

Meminit Cic. 1. fam. ep.41. & 2. ad Attic. ep.

C 53. Auſon. epigr.104. ex lib.4. αἰσθολογίας. Pinxit & aliam Venerem Cois Apelles etiam ſuperaturus illam priorem: ſed inuidit mors peracta parte: Plin.

PYREICVS *parua vindicat arte locum.*] Pyreicum humilia ſecutum, & ſummam humilitatis laudem adeptum eſſe ſcribit Plin. libr. 35. cap.10. ſed vet. libr. omnes *Parrhaſius*: & Beroaldus ſe fatetur mutaſſe, approbante Pico Mirandula. Plin. tamen ibidem & ſummam ſubtilitatem Parrhaſio tribuit, quæ fortaſſe hîc paruitas dicitur Horat. oda 8. libr. 4.

—— *artium*

D *Quas aut Parrhaſius protulit, aut Scopas.*

Nota ſubtilitas eius lintei picti, qua Zeuxin fefellit. *Vindicat locum*, ſibi deberi laudem inter pictores contendit, & ſibi aſſerit famam bene pingendi. Vindicare dictum à iure ciuili, & iniectione manus, cum hac voce meum eſt: Iuriſconſulti, Ouid. Cic. Feſt. *Locum*, ordinem, numerum, dignitatem. Q. Cicero vbique, & Nonius in *locus*. ductum ab ordine ſedendi, vel accumbendi, vel ambulandi quia medius locus honoratiſſimus. vt eleg.3. lib.2.

Romano accumbes prima puella loco.

ARGVMENTA *magis ſunt Mentoris addita*

E *forma.*] de opere Mentoreo ipſe eleg. 14. lib.1. verſ.1. *Argumenta*, vel fabulæ, pictæ, ſculptæ, textæ vel hiſtoriæ dicuntur. Virg.7. Æneid.

At leuem clypeum ſublatis cornibus Io
Auro inſignibat; iam ſetis obſita iam bos
Argumentum ingens.

Cic.6. Verr. *Argumenta erant in valuis*, quod quid ſit intelligitur ex eleg.31. lib.2. *Et valuæ Lybici*, &c.

Sunt addita, ſic adiuncta & adpoſita vt eximi poſſent. opinor ergo & credo emblemata ſignificari, quæ vaſis detrahi ita poterant, vt pura remanerent, ſine cælatura & argumento vt conſtat ex 6. Verr. Cic. multis locis. an vt

Virg. 1. Æneid.

Quale manus addunt ebori decus?

Formæ, operi formato, & ficto, vt poculo, vel ſigno. ſic eleg. 2. lib. 4.

At tibi Mamuri forma cælator ahena.

id eſt ſtatuę. Ennius apud Ciceronem.

Aſpicite ô ciues ſenis Ennij imaginis formam.

ſic *ſpecies* apud Cic. 1. de diuin.

At *Myos exiguum flectit acanthus iter.*] Plin. Myos argenti cælatoris meminit, cuius venatio in ſcyphis magnam famam habuerit Mart.

Quis labor in Phiala docti Myos, anne Myronis.

Idem: *Archetypum Myos argentum te dicis habere.* Meminit Pauſ. in Arcad. *Acanthus*, herba topiaria, ἄκανθα ἢ μελάμφυλλον, vulgo, branca vrſina cælabatur in poculis. Theocr. Id. 1.

Πάντᾳ δ' ἀμφὶ δέπας περιπέπταται ὑγρὸς ἄκανθος.

Plin. herbam eſſe ait, quæ in Ægypto naſcatur. adhibetur & pingendis veſtibus acu Phrygia. vnde flexum acanthum ipſum Virg. vocat 4. Georg. *Flectit iter*, flexuosè errat per poculum anſas amplectens. vt Virg. ecl. 3.

Et molli circum est anſas amplexus acantho.

Sic Virg. 5. Æneid. *Flecte viam velis.*

Exiguum, quia breue ſpatium & auguſtum poculi, vbi non longius errat, ſed in ſe reflectitur.

Phidiacus *ſigno ſe Iuppiter ornat eburno.*] hunc *Iouem Eleum* vocat eleg. 2. ſup. De Phidiæ Ioue Olympio Plin. cap. 38. libr. 7. & cap. 8. libr. 34. Iouem Olympium factum ait à Phidia ex ebore & auro, quem nemo ſit imitatus. De eo ſimulacro Sueton. in Calig. cap. 22. Cic. in Orat. *Phidiæ ſimulacris nihil in eo genere perfectius.* Auſon. in occaſionis ſigno.

Cuius opus? Phidiæ, qui ſignum Pallados, eius
Quique Iouem fecit, tertia palma ego ſum.

De Phidia & Plutarch. in Pericle, & Pauſan. in Eliacis, qui ſculptas ab eo horas, ait, & gratias. Mart. epigr. 55. lib. 7.

Phidiaco ſi digna Ioui dare templa parauit,
Has petat à noſtro Piſa tonante manus.

vnde & Stat. 4. Sylu. in Hercule Epitrapezio.

—— quod ebur Piſæo pollice raſum.

& 3. Sylu. in Hercule Surrentino:

—— hos nec Piſaus honores
Iuppiter, aut Cyrrha pater aſpernatur opacæ.

Se ornat, induit eam formam, vt auguſtior videatur. Summa laus artificis ex cuius opere ornamentum ipſe quærat Iuppiter. Sic Coquus Plautinus in Pſeudolo: *Eum odorem cœnat Iuppiter quotidie.* & Cic. in Bruto: *Iouem ſi Græcè loquatur Platonis ſermone loqui.*

Praxitelam *Parius vindicat arte lapis.*] id eſt; Eum ſibi artificem poſtulat marmor Parium, nec vult ab alio ſculpi ob eius artis præſtantiam. Ita malo exponere quam per hypallagen: Praxiteles vindicat lapidem Parium. Periphraſis marmoris Parij candidiſſimi, Parius lapis. vnde Virg 3. Æneid. *niueam Paron* dixit. Plin. cap. 5. lib 36. *Praxiteles*, inquit, *marmoris nobilitate ſuperauit etiam ſemet.* & cap. 38. libr. 7. *Praxiteles marmore maximè nobilitatus eſt, Gnidiaque*

A *Venere.* & alibi in Catalect. *Non me Praxiteles, Scopaſue fecit.* vide libr. 4. Anthologiæ de eius Venere. Pro *Parius* legitur etiam *proprius*, quia ea laus Praxitelis, in qua omnes illi ceſſerunt, & ſe ipſe ſuperauit, vt ait Plinius. Sed *ὁ lapis* poſtulat *Parius*.

Svnt *quibus Elęa concurrit palma quadriga.*] Sic Horat. oda 1. lib. 1. *Sunt quos curriculo*, &c. *Concurrit*, ſignificantius quam conuenit, quia concurſus certamen & frequentiam indicat. Cic. 2. de diuin. *Somnia caſu nonnunquam temere concurrunt.* An eſt hypallage pro quadriga concurrit palmæ. id eſt, ad palmam & victoriam ludorum Olympicorum? *Elæa quadriga*, quæ Piſam Elidis venit ad ludos Olympicos, qua

B de re eleg. 8. lib. 1.

Et quas Elis opes ante-pararat equis.

Quadriga autem ſingulari numero, vt eleg. vlt. lib. 2. verſ. 38. adnot. *Elæa quadriga*, vt Stat. 10. Theb. de equo.

Natus ad Elęas melior quis ſurgere palmas.

Palma autem commune omnium certaminum præmium, etſi aliud alij proprium: Plutarch. ſympoſ. vide Gell. cap. 6. lib. 3.

Svnt *quibus in celeres gloria nata pedes.*] id eſt, qui eam habent laudem à natura, vt velocitate pedum omnibus præſtent, & optimi ſint curſores, vt Achilles, Camilla, Ladas, Talus. *Natus in rem*, vt Horat. oda 27. lib. 1.

C *Natis in vſum lętitię ſcyphis Pugnare*, &c.

Celeres pedes, vnde Celeripes apud Cic. 9. ad Attic. Græcis ὠκύποδες. Stat. 9. Thebaid. eleuat hanc laudem curſus pedum. Iuuenal. ſat. 13.

Qui (enim velocis gloria plantę
Pręſtat, & eſuriens Piſęa ramus oliuę?

Hic *ſatus ad pacem, hic caſtrenſibus vtilis armis.*] ſati ad pacem poëtæ. *Satus ad pacem natura quietus homo* dicitur à Cicerone de Petit. Conſul. Serere dicuntur auctores vitæ, vt natura, & parentes. Inde *Sator Diuûm Iuppiter* Virgilio. &, *Sate ſanguine Diuûm.* & *Satu*, pro generatione Attius Pelopidis: *Ain me heredem ex tuo eſſe con-*

D *ceptum ſatu.* Idem in Telepho: *Profecto haud quaquam eſt ortus mediocri ſatu.* id eſt, genere & ſanguine. Cic. 1. de leg. *Extitiſſe quandam maturitatem ſerendorum hominum.* Ibid. & agit de ſeminibus deciduis è cœlo, vnde homines. Oreſtes apud Euripid. in fabula ſui nominis, vbi ſe plus debere patri quam matri contendit:

Πατὴρ μὲν ἐφύτευσέ με, ἡ δ' ἔτικτε παῖς,
Τὸ σπέρμ' ἄρουρα παραλαβοῦσ' ἄλλου πάρα.

Idem in Phœniſſis: σπαρτῶν ὑμῶν παῖδα. notum Diogenis dictum quod eſt apud Laërtium: *Planto hominem.* an ergo *futuo*, à φυτεύω? De ſe

E autem Propertius confitetur quod hîc ait eleg. 6. libr. 1.

Non ego ſum laudi, non natus idoneus armis.

vbi, *Idoneus armis*, qui hîc, *vtilis armis caſtrenſibus.* Ouid. 2. Faſt.

Nam puer impubes, & adhuc non vtilis armis.

Vtilem bello dixit Horat. oda 12. libr. 1. Addidit, *Caſtrenſibus*, quia ſunt & arma Veneris aliena à caſtris, de quibus ipſe eleg. 3. lib 1. & alibi. & *arma oratorum* Ciceroni. & infra eleg. 21.

Demoſthenis arma. & *arma Vlyſſis* apud Virg. doli & fraudes.

Natvræ

NATVRÆ *ſequitur ſemina quiſque ſuę.*] eo quiſque fertur, quo rapit vis inſita. ſuæ quiſque paret naturæ, & ingenio. eo quiſque tendit quo natura ducit. Demoſthenes aduerſus Pantænetam: εὐου μάχεσθαι τῇ ὑπνῳ ἐςιν. Horat. *Naturam expellas furca, tamen vſque recurret.* Cicero ſæpe: *Sequi naturam ducem.* &, *Conuenienter naturę viuere. Semina naturę*, vt Cicero 1. de leg. 5. de fin. & 3. Tuſcul. *Igniculos & ſemina* vocat *virtutum*, quæ habeamus à natura, quos tamen igniculos praua conſuetudo, & opinio exſtinguit 3. Tuſc. *Sunt enim ingeniis noſtris ſemina innata virtutum.* & 3. de Nat. Deor. *Semina iniuſtitię, & intemperantię.* vide ad illud eleg. 7. ſup. *Semina curarum de capite orta tuo.*

AT *tua, Męcenas, vitę pręcepta recepi.*] id eſt, in animum admiſi, vt hoſpitem, & recondidi tua præcepta, id eſt, *exempla*, vt mox vocat, & documenta re non verbis tradita. *Rationem vitæ* vocat Lucretius. ſic Horat. 4. lib. 2.

Atque haurire queam vitæ præcepta beata.

ſignificat autem illud Epicuri dogma & decretum λάθε βιώσας. *Recepi*, plus quam accepi; nam & recondere ſimul notat, vt el. vlt. lib. 4.

——— *vbi portitor æra recepit.*

ſic & *recipere ferrum* dicuntur gladiatores. & apud Horat. *Frenumque recepit.* pro, admiſit.

COGOR *& exemplis te ſuperare tuis.*] id eſt. Mihi neceſſe eſt, tenuius viuere & humilius, & ſequi parua: nam paruum parua decent. cum te magnum & nobilem hominem videam intra fortunam tuam manere, cui ſim multo inferior & genere & fortuna. eò te ſupero quod tu Remp. aliqua ex parte attingas vrbis cuſtos, & Auguſti comes in bellis. *Exemplis tuis*, præceptis, ſupra dixit. Me doces quomodo debeam viuere, itaque te ſequor. ſic eleg. 15. lib. 2.

Exemplo iunctæ tibi ſint in amore columbæ.

aliter accipitur eleg. 3. lib. eiuſd.

Hic dominam ponas in ante meam. *Cogor*, non vi ac minis; ſed officio & ratione. cogimur etiam voluntate: Terent. & Donat. vtitur autem eo verbo poëta, vt adnot. ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 8.

CVM *tibi Romano dominas in honore ſecures,*
Et liceat medio ponere iura foro.]

id eſt, cum liceat tibi, vel Romæ vel in prouinciis eſſe cum imperio; liceat magiſtratus, imperia & triumphos aſſequi. *In honore*, magiſtratu, prætura vel conſulatu. eleg. 16. lib. 2.

Cynthia non ſequitur faſces, non curat honores.

vnde *Tergeminis honores* Horat. oda 1. lib. 1. & identidem apud Cic. vt cum ait: *Conſulatus eſt honorum populi finis.* & apud Iuriſconſultos de Mun. & honor. Honor eſt adminiſtratio Reip. cum dignitatis gradu. *Ponere ſecures*; hic eſt ſtatuere, vt faciunt lictores cum in foro cum ſecuribus apparent. Nam aliter Horat. od. 2. l. 3.

Nec ſumit, aut ponit ſecures
Arbitrio popularis auræ.

Dominas, vim imperij præ ſe ferentes, vt *Domina Roma* Horatio & Martiali. Alio autem modo dixit *Ponere ſecures*, alio *Iura ponere*, id eſt ſtatuere & condere leges, & ferre ac dicere ius, vel edicta proponere, quod eſt Æ-

A dilium, Prætorum. & Conſulum. vt eleg. 10. lib. 4. *Ponit vix ſiccis triſtia iura labiis.*

Sic Virg. 1. Æneid. per dilogiam vt hic dixit

——— *moreſque viris & mœnia ponet.*

Medio foro, quia & in comitio & in foro ius dicebatur; & illic edicta proponebantur, vt & proſcriptiones fiebant. Quid forum docet Feſt. in *forum*. Sententia hæc de Mæcenate eſt apud Paterculum poſteriore volumine. *Quippe vixit anguſto clauo pæne contentus: nec maiora conſequi non potuit, ſed non tam concupiuit.* Item apud Dionem lib. 55.

VEL *tibi Medorum pugnaces ire per hoſtes.*]

B Cum tibi liceat hoſtium cuneos perrumpere. genus ſermonis ſimile illi flori poëtæ.

Ego nolo Cæſar eſſe: Ambulare per Britannos
Scythicas pati pruinas. Horat. oda 16. libr. 3.
Aurum per medios ire ſatellites, &c.

Hoſtes Medorum, pro hoſtes Medos: genitiuus pro epitheto. vt eleg. 10. lib. 2.

Iam negat Euphrates equitem poſt terga tueri
Parthorum. & Medi, pro Parthis, vt eleg. 11. infra. verſ. 11. *Pugnaces*, bellicoſos, vt Horat. oda 3. lib. 3. *Pugnaces Achiuos*, dixit.

ATQVE *onerare tuam fixa per arma domum.*] ſic Ouid. 3. Faſt.

C ——— *vlciſci iuſta per arma patrem.*

pro armis. *Onerare*, implere. Virg. 1. Æneid.

Vina bonus quæ deinde cadis onerarat Aceſtes,

quia plena plus oneris habent, quam vacua. Virg. 12. Æn. *Cumulantque oneratis lancibus aras.* vel *onerare*, pro decorare. Varro 4. de ling. Lat. *Honos ab honeſto honere. Itaque honeſtus dicitur, qui honeratus, & dictum honus eſt honos, qui ſuſtinet Remp.* Seru. ad illud 1. Æneid.

Spoliis Orientis honuſtum. Oneratus, qualicunque preſſus pondere: honuſtus, cui onus ipſum honori eſt, vt ſi quis hoſtium ſpolia ferat. Sed oneratus aſpirationem non habet, quia ab onere venit: honuſtus vero,

D *quia etiam ab honore deſcendit, retinet aſpirationem.* Apul. lib. 11. *Sacrorum ritu variis me quiſque muneribus onerantes.* & Auſonius:

Poſſes ornatus, poſſes honeratus haberi.

Quod hic *onerare domum.* id Plaut Trucul. act. 2. ſc. 6. *Filium peperiſti, qui ædes ſpoliis opplebit tuas.* Albin. ad Liuiam eadem de re.

Mœſta domus plangore ſonat, cui figere lætus
Parta ſua dominus vouerat arma manu.

Virg. 5. Æn. *Et ſpolia illa tuis pendentia tectis.*
& 7. Æn. *Multaque præterea ſacris in poſtibus arma.*
Cic. 2. Philipp. *Roſtra & ſpolia in veſtibulo domus Pompeij.* Tibull. eleg. 1. lib. 1.

E *Te bellare decet, terra, Meſſala, marique;*
Vt domus hoſtiles præferat exuuias.

vide Plin. cap. 2. lib. 35.

ET *tibi ad effectum vires det Cæſar, & omni*
Tempore tam faciles inſinuentur opes.]

id eſt, ad id efficiendum. Ipſe eleg. 23. infra.

Semper & effectus promeruêre bonos. Liuius lib. 34. *Motus ſine effectu.* Plancus 10. fam. 16. *ad effectum conſiliorum peruenire.* & Cicero ſæpe. Liber Beroaldi, *affectum*; & exponit ad deſiderium, vt ipſe cupit. *Vires*, pro opibus, vt nerui; & potens dicitur diues: & *fortis familia* apud Nonium. & vires, pro potentia, Albin. ad Liuiam.

QQ

Nec vires erraſſe tuas, campoque foroque. A

De hac re idem Albin. in obitum Mæcenatis:

Omnia cum poſſes tanto tam carus amico,
Te ſenſit nemo poſſe nocere tamen.

Opes faciles, nullo labore parabiles, vt quæ vltro offerantur. vt eleg. 9. lib. 1. *facilis copia.* *Inſinuentur*, clam velut in ſinum non petenti recondantur. nam ſinu geſtari pecuniam dictum ad eleg. 16. lib. 2. *Ponderat illa ſinus.* Nonius: *Inſinuari, immitti, quaſi ſinu accipi.* Siſenna: *Agmen perturbatum pedites inſinuant, ac loco commouent.* id eſt, obliquè inuaduut. Ennius apud Varro. 4. de ling. Lat.

Inde venit pullis dimnitus inſinuans ſe B
Ipſa anima.

PARCIS *& in tenues humilem te colligis vmbras.*] Albinou. de hac re in obitu Mæcenatis:

Maius erat potuiſſe tamen, nec velle triumphos,
Maior res magnis abſtinuiſſe bonis.

Parcere, pro abſtinere, & parcè vti. Virg. 8. Æn. *Nec componere opes norunt, aut parcere parto.* Sed hic ἀπλῶς, vt Virg. 6. Æneid.

Tuque prior, tu parce. *Colligis te*, contrahis & quaſi collectis coactiſque bonis tuis minorem te oſtendis. vt minus multa in vita tua pateant, quæ fortunam feriant. Virg. 12. Æneid.

Altis in parua ſubito collecta figuram.

& alibi. *in ſpiram ſe colligit anguis.* Ibid. *&* C *ſe collegit in arma.* vnde alio transfertur, vt *colligere ſe*, & *animum*, quod Cicero 4. Tuſc. exponit, *diſſipatas animi partes in vnum cogere.* *Humilem*, paruum quaſi humi ſerpentem. vt *humilis poëta* dicitur el. 7. lib. 1. *In tenues vmbras*, id eſt, ita te aſtringiſque reduciſque collecta cupiditate, vt non procul vmbram iacias. Tranſlatum à conlucatione arborum, ad contractionem & amputationem cupiditatis & luxus. nam luxuriantes arbores maiorem vmbram iaciunt. Virg. 2. Georg.

Tum fortes latè ramos, & brachia tendens
Huc illuc, media ipſa ingentem ſuſtinet vmbram. D

huc ſpectat quod Plin. cap. 12. libr. 36. Thaletem, ait, ex vmbræ menſura Pyramidum magnitudinem deprehendiſſe. ea hora qua corpori par vmbra eſſe ſolet.

VELORVM *plenos ſubſtrahis ipſe ſinus.*] Alia tranſlatio à re nautica: Cum vides, inquit, ventis ſecundis vela tua nimium tumentia, ea ſubducis, & inhibes curſum. Sic Horat. oda 10. lib. 2. ——*ſapienter idem*

Contrahes vento nimium ſecundo Turgida vela.

Stat. 4. Sylu. In epulo Domitiani:

——*ſummittentemque modeſte*

Fortunæ vexilla ſuæ. Et ventis nimium ſecundis niſi vela ſubducantur nauis perit. Ouid. E 3. de arte amandi:

Sæpe perit ventis obruta cymba ſuis.

Cicero ep. 13. lib. 2. ad Attic. *Quæris ex me, contraxi vela, metuens inopiam iudicum.* pro, nolui vlterius progredi. *Sinus velorum*, quæ ipſe *vela ſinuoſa* vocat eleg. 1. lib. 4.

Nec ſinuoſa cauo pendebant vela theatro.

Virg. 5. Æneid.

Vna omnes fecere pedem, pariterque ſiniſtros,
Nunc dextros ſoluere ſinus. *Plenos*, vt el. 6. l. 4.

Hinc Auguſta rotis plenis Iouis omine velis.

CREDE *mihi magnos æquabunt iſta Camillos*
Iudicia, & venies tu quoque in ora virûm.

id eſt, ſane parem te facient Camillis, & viris illis antiquis bello & pace maximis. De Camillo Cicero, Liuius, Horatius, Plutarchus. *Iudicia*, pro decreto animi, & propoſito ac inſtituta vitæ ratione certo conſilio. ſic Cicero: *Iudicio ſuſcipere aliquid.* *Aequabunt*, vt eleg. 1. ſup. *Nec mea Phæacas æquant pomaria ſyluas.* *Camillos magnos*, vt Virg. 2. Georg.

Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſque verutos
Extulit hæc Decios, Marios, magnoſque Camillos.

CÆSARIS *& famæ veſtigia iuncta tenebis.*] Proximus ibis gloriæ Auguſti, nec ab eo recedes. Ibis alter ab illo. *Tenere veſtigia*, eſt firmiter inſiſtentis. Virg. 5. Æneid.

——*veſtigia preſſo Haud tenuit titubata ſolo.*

Paulò aliter dixit, *hæret pede pes.* Palmer. legit *faſtigia*, è coniectura: ſed male conuicit. Veſtigium pedis humani veteres appellabant *pedem*: Feſtus. Quaſi diceret, Secundus eris, nam à proximè ſequendo ſecundus. Atqui de eodem dixit eleg. 1. lib. 2. ——*& tu*

Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.

MÆCENATIS *erunt vera tropbæa fides.*] id eſt, virtutis tuæ monimentum verum & certum erit tua in Auguſtum fides. & *vera* ambiguè! *vera tropbæa*, & *vera fides.* verè triumphat qui vitia ſubegit, vnde hic *tropbæa.* De fide Mæcenatis Albinou. in obitum eius:

Fidus erat nobis. nam propter Cæſaris arma
Cæſaris & ſimilem propter in arma fidem.

Subleſta tamen eius fides aliquando, vt videre eſt apud Sueton. in Auguſto.

NON *ego veliſera tumidum mare findo carina.*] De velis grandibus intelligendum, vt ſupra.

Non ſunt apta meæ grandia vela rati.

& ſequitur *tumidum mare.* id eſt, iratum, tumultuoſum. Nam tumor indicium tempeſtatis. Virg. 1. Georg.

——*freta ponti Incipiunt agitata tumeſcere.*

de hac allegoria vide eleg. 3. ſup. verſ. 22.

TVTA *ſub exiguo flumine noſtra mora eſt.*] id eſt, Tutò moramur in fluuiolo. vide adnotata ad eleg. 3. ſup. verſ. 23. & 24. & eleg. 7. verſ. 60. *Sub*, pro, In, vt eleg. 27. lib. 7.

Iam licet & ſtygia ſedeat ſub arundine remex.

pro, *mora*, alij libri habent, *Ratis.*

NON *flebo in cineres arcem ſediſſe paternos*
Cadmi, nec ſemper prælia clade pari.]

Sic Stat. 3. Theb. *veteris cum regia Cadmi*
Fulmineum in cinerem monitis Iunonis iniquæ
Conſedit. *Sediſſe in cineres*, collapſam eſſe, incendio abſumptam. Alta, cum cremantur, collabuntur, & ſenſim ſubſidunt. hinc dictum ſedere in cineres, vel in ignes. vt Virg. 9. Æneid.

——*an non viderunt mœnia Troiæ*
Neptuni fabricata manu, conſidere in ignes.

Tacit. libr. 3. hiſt. de excidio Cremonæ: *Cum omnia ſacra profanaque in igne conſiderent, ſolum Mephitis templum ſtetit ante mœnia, loco, ſeu numine defenſum.* *Arcem Cadmi*, partem vrbis Thebarum editiſſimam & munitiſſimam à conditore Cadmo Cadmeam dictam: Plu-

tarch. in Pelopida. Strabo libr. 9. Cadmeam illam ab Epigonis euerſam cum vrbe tota ſcribit. Pauſan. Corinth. eam arcem ait ab vrbe ſeparatam fuiſſe. Sed quos dicit *Cineres paternos*? an Cadmi eius arcis conditoris, & velut parentis? Non liquet. An paterni cineres, patrij, quia patria ipſa deflagrarit vna cum arce. ſic eleg. 2. lib. 4. *Accipe Vertumnus ſigna paterna Dei.* An buſtum ſemeles? Stat. 10. Theb.

En cineres Semeleaque buſta tenentur.

Ibid. *Tumulumque* (Semeles) *rebellem Diſiice.* & Higinus Fab. 9. ſcribit Amphiona & Zethum muro cinxiſſe Thebas vſque ad Semelæ ſepulchrum. Scaliger aliter, quem videſis. *Semper prælia clade pari.* an vno verbo *ſemper-prælia*, vt *ſemper-amor*, *ſemper-amans*? ſic eleg. ſup. prox. *Mihi cum riualibus arma Semper erunt.* Bella autem ex bellis apud Thebas, vel ante vrbem conditam, cum ex dentibus Draconis exorti armati mutuis vulneribus conciderunt. Deinde geſtum bellum à ſeptem ducibus, mox interempti fratres, & victi obſeſſores, poſtea eos vlti Epigoni. vide prouerbium: *Καδμεία νίκη*, ad quod hic alludit. Meminit. Pauſan. in Bœoticis in initio, vbi ait Cadmeam victoriam dici cum victores eadem, quæ victos, opprimit calamitas. Sed quidam lib. pro, *ſemper*, habent *fratrum*; de quibus dixi el. 9. l. 2. verſ. 50.

N E C *referam Sçæas, & pergama Apollinis arces.*] Sçæ, portæ munitæ, arces dicuntur, quarum mentio apud Homerum, vt Iliad. 2.

Ποῦ δ' ἤδη μάλα ... αἰεὶ σκαιῶν πύλῃσι.

& alibi. Plaut. Bacchid. ſc. 9. act. 4.

Ilio tria audiui fuiſſe fata, quæ illi forent exitio:
Signũ ex arce ſi periiſſet: alterũ etiã eſt Troili mors:
Tertium cum portæ ſcææ lumen ſuperum ſcinderetur.

meminit & Virg. identidem, & Strabo.

E T *Danaûm decimo vere rediſſe rates.*] Virg. 12. Æneid. *Decimum quos diſtulit Hector in annum.* *Rediiſſe*, non omnes, quia vt ait vetus poëta: *Plera pars peſſumdata eſt.* & eleg. 7. ſup.

Saxa triumphales fregere Caphareа puppes.

M O E N I A *cum Graio Neptunia preßit aratro.*] hypallage, pro, Impreſſit Graium aratrum mœnibus Neptuniis. Horat. enim eadem de re oda 16. lib. 1. *Imprimeretque muris*
Hoſtile aratrum exercitus inſolens.

vbi vetus Interpres: *Et condendis & euertendis vrbibus aratrum inducebatur.* Modeſtinus *l. ſi vſusfructus. D. quibus modis vſuſf. vel vſus amittitur. Si vſusfructus*, inquit, *ciuitati legetur, & aratrum in eam inducatur ciuitas eſſe deſinit, vt paſſa eſt Carthago. ideoque quaſi morte deſinit habere vſumfructum. Preßit*, aphæreſis de qua verſ. 8. ſupra. *Mœnia Neptunia*, à Neptuno ſtructa. Auſon.

Iliaci Neptunia mœnia muri.

Ouid. in ep. Briſeïdis.

Perdere quos melius poſsis Neptunia præbent
Mœnia. vide eundem 13. Metam. & Horat. oda 3. lib. 3.

V I C T O R *Palladia ligneus artis equus.*] id eſt. Victoriæ cauſa. Sic Virg. 2. Æneid.

——victorque Si non incendia miſcet.

aliter idem dixit: *Victoreſque oſtentat equos. Artis Palladiæ*, quia Pallas Fabris & Architectis præ-

A eſt. ea de re Euripid. initio Troiadum:

——ὁ γὰρ Παρνάσιος
Φωκεὺς Ἐπειὸς μηχαναῖσι Παλλάδος
Ἐγκύμον' ἵππον τευχέων ξυναρμόσας
Πύργων ἔπεμψεν ἐντός, ὀλέθριον βάρος.

vide adnot. ad eleg 1. ſup. verſ. 25.

I N T E R *Callimachi ſat erit placuiſſe libellos.*] Satis erit, ſi lauder, & legar cum elegis Callimachi, quos per *libellos* intelligit, quia & grauiora ſcripſit Callimachus, vt hymnos & *αἴτια*, de quibus eleg. vlt. lib. 2.

Et non inflati ſomnia Callimachi.

B *Placuiſſe* dixit, vt eleg. 7. lib. 1.

Doctæ ſolum placuiſſe puellæ. & poëtis propoſitum id vt placeant. Terent. in prologo Andriæ: *Populo vt placerent quas feciſſet fabulas.*

E T *tetigiſſe modis Coë poëta tuis.*] de Coo Philera dictum eleg. 1. ſup. verſ. 1. Sed Scaliger legit *pure*: pro, *Coë*. *Tuis modis*, numeris, verſibus, vt eleg. 22. lib. 2.

——ſeu varios incinit ore modos.

H Æ C *curent pueri, hæc curent ſcripta puellæ.*] id eſt, Curæ habeant, & voluptati. libenter & cupidè legant hæc *ἐρωτικά*. hic curam impendant. vt curare valetudinem, negotia. & el. C 16. lib. 2. *Non curas honores.* Sed arbitror legendum: *Hæc vrant pueros, hæc vrant ſcripta puellas.* id eſt, amare doceant, & vri: nam id conformatur eleg. 7. lib. 1.

Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulchro
Ardoris noſtri magne poëta vale.

M E Q V E *Deum clament, & mihi ſacra ferant.*] his vtantur verbis me venerantes præ admiratione. *Deus ille.* vt Virg. in Daphni.

Ipſa ſonant arbuſta, Deus, Deus ille, Menalca.

& ecl. 1. *Namque erit ille mihi ſemper Deus.* Cicero 2. de Orat. *In qua* (diſpoſitione) *tu mihi Deus videri ſoles.* Vide Plaut. Pſeud. ſc. 3. act. 1. & D Athenæum lib. 7. cap. 13. *Mihi ſacra ferant*, Me colant vt Deum, vt Ouid. in extremo libr. 2. de rem. Amor.

Poſtmodo reddetis ſacro pia vota poëtæ
Carmine ſanati femina, virque meo.

Sacra autem *ferre* dicimur duobus modis. vno, pro ſacra ipſa tractare & iis præeſſe, cuius ſermonis exempla multa ſupra adnotaui ad illud eleg. 1. *Itala per Graios orgia ferre choros.* Altero, pro ſacrificare, vt hîc & Virg.

Sacra Dionææ matri, diuiſque ferebant.

nam ſequitur, *Mactabant.*

T E *duce vel Iouis arma canam, cœloque minantem*
E *Cœum, & Phlegræis Oromedonta iugis.*] *vt* vel exemplum rei maioris, vt eleg. 28. lib. 2.

Hoc tibi vel poteris coniux ignoſcere Iuno.

Iouis arma, in Titanas & Gigantes bellum, de quo dictum ad el. 1. l. 2. *Non ego Titanas canerem.* &c. *Cœloque minantem Cœum.* vt Virg.

Et coniuratos cœlum reſcindere fratres.

Apollod. libr. 1. Cœli & Telluris filios facit *ἑκατόγχειρας*, Briareum, Gyan, Cœum. & Paulo poſt ex iiſdem parentibus. Oceanum, Cœum, Hyperiona, Crium & Iapetum Titanas. vide Heſiodi Theogoniam. At Oromedon, cuius hîc mentio, mihi quidem eſt, quod dicitur Terræ filius, quia ignotiſſimus. nomen tamen

Giganti,& fabulæ aptum poſſidet, *ὁ μόνος τῶν ὀρῶν*, quaſi montibus imperaret, cum alios aliis imponeret. vide Hortibonum in Theocritum. *Phlegræus iugis*, verticibus montium Theſſalorum, Oſſæ, Pelij, Olympi. de quibus eleg.1. lib.2. Phlegra & Phlegræus campus duplex, vnus in ora maritima Italiæ iuxta Cumas, quam *oram Giganteam* vocat eleg.10.lib.1. Alter in Theſſalia, de quo hîc, & eleg.11. infra. & Euripid. in Hercule furente, & Apollodor. libr.3. & Solinus.

CELSAQVE *Romanis decerpta palatia tauris*
Ordiar, & caſo mœnia firma Remo.]

id eſt, canere incipiam vrbis originem. Ordiri, verbum textorum. Nonius in *exordium. Ordiri dicitur veſtis cum inſtituitur detexenda.* Idem in *Ordiri. Ordiri, eſt componere incipere.* Feſtus: *Ordiri eſt rei principium facere, vnde & veſtes dicuntur exordita.* Iſidor. cap. 29. libr. 19. *Ordiri, texere.* Plin. libr.24. *Araneus orditur telas, tantique operis materiæ vterus eius ſufficit. Ordiar palatia* dixit, vt eleg. 1. lib. 4.

Mœnia namque pio conor diſponere verſu.

eſt vero enallage numerorum; nam Palatium vnus è ſeptem collibus cæteris editior. Ipſe eleg.1. lib. 4.

C *Atque vbi nauali ſtant ſacra palatia phœbo*
Euandri profuga concubuere boues.

& eleg.10. lib. eiuſd.

Venit ad inuictos pecoroſa palatia montes.

qui duo loci dum pecoris & boum mentionem faciunt tangunt etymon palatij, vt hîc, *decerpta palatia tauris.* Varro 4. de ling. Lat. *Quartæ regionis Palatium, quod Palantes cum Euandro venerunt. aut quod Palatini, qui & Aborigenes, ex agro Reatino, qui appellatur palatium, ibi conſederunt. Sed hoc alij à Palatia vxore Latini putarunt. Eundem hunc locum à pecore* (Pecuſcum) *dictum putant quidam. itaque Nænius Balantium appellat.* hæc ille. D Feſtus: *Palatium mons Romæ appellatus eſt, quod ibi paſcens pecus balare conſueuerit: vel quod palare,* id eſt, errare *ibi pecudes ſolerent. Alij, quod ibi Hyperborei filia Palanto habitaret, quæ ex Hercule Latinum peperit. Alij, quod Pallas ibi ſepultus ſit.* Inde *Palatina*, Dea quæ præeſt palatio, & *palatuar*, ſacrificium pro palatio. Liuius & Dionyſ. vterque lib.1. & Plin. cap.6. lib. 4. *Decerpta tauris Romanis*, detonſa & depaſta à tauris & pecore Romuli. nam nondum Roma erat. aut *Romanis*, pro Italis, quia *Itali boues* dicti. vel eſt prolepſis, vt Virg. 6. Æneid.

Portuſque require velinos. Tibull. eleg.6. lib.2.
Carpite nunc tauri de ſeptem montibus herbas
E *Dum licet: hîc magnæ iam locus vrbis erit.*

& eleg.5. lib. eiuſd.

Sed tunc paſcebant herboſa palatia vaccæ.

Sed Euandri boues in palatio commemorat libr. 4. eleg. 1. & Virg. ab Euandro conditam Romam ſcribit 8. Æneid. *Cæſa Remo mœnia firma.* Muros enim ſanctos ea cæde præſtitit, ac ita cauit ne quis violare auderet. ita ſancti muri facti. qua de re Iuriſconſultus *l. 1. & 8. de rerum diuiſ.* & Plutarch. in Romaicis Zonaras tomo 2. *Ἐάγχεν τὴν αὐτοῦ ῥωμαίους τὰ τείχη.* *Mœnia* (etiam Mœne ſingulari numero Ennio)

A muri, & alia mœniendæ vrbis gratia facta. Item officia, Feſtus; Seruius in 11. Æneid. *Mœnia dicta à munitione ciuitatis, & abuſiuè pro tectis, & domibus priuatorum.* Tibull. eleg.5. lib.2.

Romulus æternæ nondũ firmauerat (alias fundauerat)
Mœnia conſorti non habitanda Remo.

vrbis Remo caſo, vel à Romulo, quod malle videtur Liuius, vel à Celere tribuno, quod Plutarchus, interfecto. vide hac de Dionyſ. lib.1. Plutarch. in Romulo. & Liuium lib.1. Horat. oda 7. ep. & Ouid.5. Faſt. vtrique fratri nomen inditum putat Plutarchus à mamma lupæ, quæ *rumis* dicitur.

B EDVCTOSQVE *pares ſilueſtri ex vbere reges.*] id eſt, nutritos. Varro de liberis educãdis apud Nonium? *Educit obſtetrix: educat nutrix: inſtituit pædagogus: docet magiſter.* Sed Cicero, Terentius, & alij confundunt. ſic Virg.6. Æneid.

Educet ſyluis Regem. Donat. in illud Adelph. *Eduxi à paruulo. quod nos educare dicimus, inquit, veteres educere dixerunt.* propriè, *eſtenet. Pares reges,* an quod ſimul initio regnarint? an heroas? Horat. oda 2. lib.4.

Seu Deos regeſque canit Deorum ſanguinem &c.

Statius lib.1. Achill.

Olim equidem Argoos pinus cum Theſſala reges
Hac veheret. & lib.2.
——*ferroque & claſſe ſecutus*
Semideos reges, & tutam in ſidera puppim.

An *pares*, pro geminis, duobus? Feſtus in *Paribus equis*, & in *Pararium æs*; at maxime in *fratrare.* vbi *fratres*, pro, paribus & contra *pares*, pro fratribus. & in *Sorariæ.* Plaut. Menech. ſc. vlt. *Æquè ambo pares.* mox, *gemini.* ſic apud Virg. *Bina pocula*, pro paria. Virg. 8. Æn. de lupa. ——*geminos huic vbera circum*

Ludere pendentes pueros. Ipſe eleg.6. lib.2.
Nutritus duro Romule lacte lupæ. & el.4. lib.4.
——*non quem, ſine matris honore*
Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ.

vbi papilla, vt hîc *vber.* Feſtus: *Ruminalis ficus dicta, ſub qua mammam lupa fratribus dedit; nam rumis* (tumin aliis) *mamma dicitur.* Seruius ad illud 1. Æneid. *Potens armis atque vbere glebæ. Vber*, inquit, *propriè fœcunditas.* & in illud 7. Æneid. *Diuitis vber agri.* pro *vbertas: vnde vbera mulierum à fœcunditate & copia lactis vt ex autem* vacat, vt eleg.17. infra.

——*pangamque ex ordine colles.*

Sylueſtri, ferino lupino, quia lupi ſyluis gaudent. Virg.

His ego ſæpe lupum fieri, & ſe condere ſyluis &c.

E ſic *agreſtes ſues*, feros eleg.19. lib.1.

CRESCET *& ingenium ſub tua iuſſa meum.*] vberior erit mihi vena, & amplior facultas pangendi carminis cum imperabis, vt ſcribam. An alludit ad illud Epicureorum apud Lucret.

Creſcere ſentimus pariterque ſeneſcere mentem.

Virg. eclog.7.

Paſtores edera creſcentem ornate poëtam
Arcades. Horat. alioſum oda vlt. lib.3.
Vſque ego poſtera Creſcam laude recens.

Sub tua iuſſa, vt eleg.4. ſup.

Sub tua iura fluent.

τὸ *ſub* notat alienum imperium. vt eleg.1.lib.2.

Cæſare ſub magno cura ſecunda fores.

P R O S E Q V A R *& currus vtroque à littore ouantes.*] comitabor currum Auguſti triumphantis. nam proſequimur amicos officij gratia. ſequebantur autem triumphantem milites ſui. De qua re eleg.1. ſup. ad illud.

Scriptorumque meas turba ſecuta rotas.

An *proſequar* non pedibus meis, ſed verſuum meorum? Virg.3. Georg.

—— quid paſcua verſu Proſequar.

an Ouantes κατ' ἐξοχὴν? nam ouatio multum differt à triumpho. Plutarch. in Marcello. Seru. in 4. Æneid.

Ouatio, inquit, *propriè minor triumphus. Qui enim ouationem meretur, & vno equo vitur, & à plebeiis, vel equitibus Ro. deducitur ad Capitolium: & de ouibus ſacrificat: vnde & ouatio dicta.* Feſtus: *Ouantes, lætantes ab eo clamore, quem faciunt redeuntes ex pugna victores milites geminata O litera.* An reuera *ouantes*? nam Auguſto principe primus Tiberius ouans curru vrbem ingreſſus eſt (contra morem) Sueton. in Tiberio cap.9. *Ab vtroque littore*, Eoo & Heſperio. Virg.3. Georg.

Et duo rapta manu diuerſo ex hoſte trophæa:
Biſque triumphatas vtroque ab littore gentes.

ſic Catull. *Quæcunque in liquentibus ſtagnis*
Marique vaſto ferit vterque Neptunus.

Ouid. 1. Met.

Littora repleuit ſub vtroque iacentia Phœbo.

Hinc Hiſpani, Cantabri, Britanni domiti: Inde Indi, Perſæ, &c.

P A R T H O R V M *aſtuta tela remiſſa fuga.*] de ſimulata Parthorum fuga dictum eleg.4. ſup.

Tela fugacis equi. Aſyndeton: *Proſequar* (verſibus) *tela fugæ aſtutæ Parthorum*, eaque *remiſſa.* Canam vt tandem remiſerint Parthi arcus & ſagittas: pugnare deſierint, vt Horat.

Cum Scytha laxo meditantur arcu Cedere campis.

Idem & *remiſſo ſilens arcu.* Ergo *tela remiſſa*, quæ non amplius contenduntur, & diriguntur. ſic Virg. *Non vt tela tamen, non vt contenderet arcum.* *Tela fugæ Parthorum*, id eſt, eorum fugientium. vt eleg.4. ſup. *Tela fugacis equi.* An *Remiſſa tela fugæ.* id eſt, arma Romana retorta in fugam Parthorum? An *remiſſa*, retro miſſa? Virg.

Verſiſque ſagittis. *Aſtuta fuga Parthorum*, vt el.3. lib.4. *Subdolus & verſis increpat arcus equis.* Aſtu, aſtutus, aſtutiæ ab ἄστυ. id eſt, vrbe in qua verſati, cauti, & acuti ſolent eſſe: Feſtus. An legendum: *Parthorum aſtuta telave miſſa fuga*? An, *Parthorum ac tuta tela remiſſa fuga*? Ouid.

—— Parthus tutus ab hoſte fuga eſt.

C A S T R A Q V E *Peluſij Romano ſubruta ferro.*] id eſt, ſubuerſa, reuulſa, refracta Ro. armis. tamen Dio lib.51. proditione capta ſcribit. Plutarch. in Antonio ſubdubitat. Ergo de induſtria dixit *ferro*, vt eclueret maculam proditionis. *Peluſium*, inquit Seruius in 1. Georg. *eſſe vnum è ſeptem oſtiis Nili.* Sed fallitur. nam Peluſium eſt oppidum, vt ait Strabo lib.17. paludibus cinctum & anguſtiis viarum: vnde hic *Clauſtra* legendum putat Palmerius, quod credibile ſit Peluſiaco oſtio Auguſtum eſſe ingreſſum Ægyptum. Petron.

A *Actiacoſque ſinus, & Apollinis arma tenentes*
Et Libyæ certos & tua Nile gementia clauſtra.

Clauſtra Peluſij, vt vrbem Patauii, mare Adriæ. id eſt Peluſium ipſum, clauſtra Ægypti, quibus reuulſis paruit Auguſto Ægyptus. Captum ab Auguſto Peluſium ſcribit Plutarch. in Antonio, & vulgatam famam à Seleuco proditum ei iuſſu Cleopatræ.

A N T O N I Q V E *graues in ſua fata manus.*] Plutarchus in Antonio, & Dio lib. 51. narrant vt ſibi manus attulerit, cum idem feciſſe Cleopatram ei falsò nunciatum eſſet, ſemianimis tamen ad illam delatus, & in eius
B complexu animam efflauit. *Graues in ſua fata*, infeſtas & ſæuiẽtes in ſuam ipſius perniciem. dicitur grauis alicui, & in aliquem. vt eleg.20. lib.2. *Si fallo cinis heu ſit mihi vterque grauis.* & el.1. lib.4. *Et graue Saturni ſidus in omne caput.* *Fatum*, pernicies, peſtis, vt eleg.1. lib.2.

Hunc miſero fatum dura puella fuit.

& Ouid. eleg.2. lib.5. Triſt.

Vt taceam ſtrictas in mea fata manus.

M O L L I S *tu cœpta fautor cape lora iuuenta.*] id eſt. Regendam ſuſcipe iuuentam, & ferocem ætatem quæ freno conſilioque indiget. Ductum ab equite vel auriga, vt vox Iſocratis de
C Theopompo & Ephoro in altero ſe frenis, in altero vti calcaribus. & Ouid.1. Faſt.

Si licet, & fas eſt vates rege vatis habenas.

& Cicero: *Repriment valida legum habenæ.*

Plaut. Mercat. act.5. ſc.2. *Iam currum conſcendi, iam lora in manus cepi meas.* Donatus in Adelphos. *Lora apud veteres laura dicebant à lauro triumphorum, ſub qua mos erat captiuos vinciri, ducique per pompam.* Sed illîc lora cædundis ſeruis, vnde lorarij. hîc vero *lora*, habenæ. vt Virg.2. Georg.

Fertur equis auriga, neque audit currus habenas.

Chariſ. libr.1. *Lora è corio vincula.* Varro 4. de ling Lat. *Lorica, à loris quod de corio crudo olim pe-*
D *ctoralia faciebant.* ſunt & lora lignatorum Plauto & Ciceroni. *Mollis fautor*, benignus & facilis, vt eleg.7.lib.1. *Sint modo fata tuis mollia carminibus.* An *mollis Iuuenta.* id eſt, teneræ? fautores autem qui fauitores Plauto, propriè in ſcena. vnde rectè dicitur Mæcenas fautor, qui faueat ingeniis. Horat. ep.18. lib.1.

Conſentire ſuis ſtudiis, qui crediderit te
Fautor vtroque tuum laudabit pollice ludum.

Cœpta iuuenta, ineuntis ætatis & primæ. eleg.5. ſup. *Me iuuat in prima coluiſſe Helicona iuuenta.* & el.1. l.2. *Mæcenas noſtræ ſpes inuidioſa iuuentæ.* An vt Virg. *Alter ab vndecimo iã tum me ceperat annus*?

E D E X T E R A Q V E *immiſſis da mihi ſigna rotis.*] Tranſlatum à circo, vbi dabatur ſignum agitatoribus è carceribus proficiſcendi, cum prætor mappam miſiſſet. Mart.

Cretatam prætor cum vellet mittere mappam.

Ennius apud Cic.1. de diuin.

Expectant veluti conſul cum mittere ſignum
Vult, omnes auidi ſpectant ad carceris oras
Quam mox emittat pictis è faucibus currus.

Liuius libr.8. *Quia L. Plautius prætor graui morbo forte implicitus erat, ſignum mittendis quadrigis daret.* dabatur & tuba ſignum in commiſſione ludorum, vt Stat.6. Theb. & Virg.5. Æneid.

vbi etiam ſignum nantis datur in nauali ludicro. *Dextera*, Fauſta, ductum ab auſpiciis, vt adnot. eleg. 2. ſup.

—— nobis & Baccho & Apolline dextro.

vnde Stat. 1. Sylu. Epicedio in patrem.

Dextrum referre ſorores Aonides.

Immiſſis rotis, alias *admiſſis*, quod idem eſt, concitatis, & effuſis ad curſum. vt Albin. ad Liuiam. *Vade age, & immiſſis labere pronus aquis.* vide notata ad eleg. 1. ſup. verſ. 13. ipſe eleg. 8. lib. 4. ſic dixit: *Effuſis per tua ſaxa rotis.* de hoc genere allegoriæ adnot. ad el. 3. ſup. verſ. 18.

H o c *mihi Mæcenas laudis concedis, & à te eſt*
Quòd ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.] B

Hunc laudis campum Muſæ noſtræ aperis, & tibi debetur quod dicar te ſecutus in bello pro Auguſto. vt eleg. 10. lib. 2.

Et Romana mei dicere caſtra ducis.

A te eſt, vt Cic. ep. 1. lib. ad Brutum. *Eius beneficij magna pars à te eſt.* Stat. in fine ep. libr. 2. Sylu. *à te publicum aſpiciant.* *Ferar*, dicar cum laude, vt & eleg. 17. infra.

Virtutiſque tuæ Bacche poeta ferar.

In partes fuiſſe tuas, pro, in partibus. ſic Plaut. Amphitr. *Nunc vero mihi in mentem fuit.* Terent. Eunuch. *Eſſe in tantum honorem.* Cicero C pro lege Manilia, *Fuiſſe in prædonum poteſtatem.* & pro Q. Roſcio: *In iudicium haberet.* & pro Quinctio: *Res eſſe in vadimonium cœpit.* & alibi. *Eſſe in poſſeſſionem.* Gell. cap. 16. libr. 13. *Inſtitutio in bonas artes.* Ouid. in ep. Paridis.

Si tu veniſſes pariter certamen in illud,
In dubium Paridis palma futura fuit.

& in breuiario Auguſti: *In colonias.* pro Coloniis. & *in ſua municipia.* pro, municipiis. contra dicet eleg. 11. infra.

Quid raptem in crimine diuos. pro, crimen. *Partes* dicuntur, inquit Tullius 13. Philipp. propriè in foro. vbi male repræbendit Antonium, qui partes dixerit, de cauſa alterutra in bello cum ipſe ita ſæpe vſurpet. pleni exemplorum libri. D

AD ELEGIAM X.

M i r a b a r *quidnam miſiſſent mane Camœnæ.*] Libenter elegiam orditur ab hoc verbo, vt eleg. 11. infra. eleg. 2. lib. 4. & eleg. 3. lib. 2. Virg.

Mirabar quid mœſta Deos Amarylli vocares.

ergo τὸ *nam* [illegible], vt eleg. 7. ſup.

Aut quidnam fracta gaudes Neptune carina. E

Miſiſſent. alij lib. *Iuſsiſſent.* An *riſiſſent*: vt duo fuerint fauſta ſigna riſus & plauſus Muſarum. vt apud Horat.

Quem tu Melpomene ſemel
Naſcentem placido lumine videris.

An alludit ad munera quæ mittebantur natali die? An miſſa ſibi à Muſis ſomnia ait, vt Virg.

Sed falſa ad cœlum mittunt inſomnia Manes.

& Tibull.

Ne tibi neglecti mittant mala ſomnia Manes.

Viſus ſum, inquit, mane (quo tempore vera ſunt ſomnia Tibulli eleg. 4. lib. 3.) audire plauſus Muſarum. *Camœnæ*, Muſæ. Macrob. cap. 3.

A lib. 2. In ſomnium Scipionis: *Muſas eſſe mundi cantum etiam ruſtici ſciunt, qui camœnas vocant à canendo quaſi canenas.*

A n t e *meum ſtantes ſole rubente thorum.*] Somniantes ſe putant obiectas imagines videre lecto ſuo imminentes. vt eleg. 7. lib 4.

Cynthia namque meo viſa eſt incumbere fulcro.

Ouid. 3. Faſt.

Nox erat, ante torum viſa eſt aſtare ſororis
Squallentes Dido ſanguinolenta coma.

& 11. Met.

Luridus, exanimi ſimilis, ſine veſtibus vllis
Coniugis ante torum miſera ſtetit.

Tibull. eleg. vlt. lib. 2.

Ne tibi neglecti mittant mala ſomnia Manes,
Mœſtaque ſopita ſtet ſoror ante torum.

Sole rubente, exoriente; vt eleg. 13. infra.

Quos aurora ſuis rubra colorat equis.

quia ſidera putabant ignea.

N a t a l i s *noſtra ſignum miſere puellæ.*] vnde miſere; nam ſtabant ante torum? ſed mittere ſignum, eſt ſignum dare, vt vocem mittere, loqui. Virg. 1. Georg.

Haud obſcura cadens mittet tibi ſigna Bootes.

Seneca Thyeſte: *Tertia miſit buccina ſignum.*

Natalis noſtra puellæ. Diem natalem amicæ celebrat, vt Tibullus ſuum, & Cherinthi, & Horatius Mæcenatis. vide Cenſorinum de die natali. fictum autem Cynthiæ natalem ipſe commemorat eleg. 5. lib. 4.

Ingerat Apriles Iole tibi, tundat Amycle
Natalem Maijs Idibus eſſe tuum.

E t *manibus fauſtos ter crepuere ſonos.*] id eſt, applauſere feliciter, edidere ſonos lætos. Crepare cum quarto caſu, vt Horat. *Pauperiem crepat.* vide Non. in *Crepare.* Virg. 9. Æneid. dixit: *Sonitum increpat.* vt hîc, *crepare ſonos*. *Crepuere ter manibus*, vt Ouid. in Ibin de eius natali:

Terque cruentatas increpuere manus. &, *manibus*, addit, quia & pedibus plauditur. Virg.

Pars pedibus plaudunt choreas &c. ſunt & alia genera plauſus, de quib. Sueton. in Nerone. de hoc loco conſule Turneb. cap. 12. l. 18. aduerſ.

T r a n s e a t *hic ſine nube dies, ſtent aëre venti,*
Ponat & in ſicco molliter vnda minas.] τὸ *Tranſeat*, prætereat, vt Tibull. eleg. 4. lib. 1.

At ſi tardus eris, errabis, tranſiet ætas. Virg. 1. Æn.

Ternaque tranſierint Rutulis hyberna ſubactis.

Sine nube dies, Innubis Senec. Hercule furente. ſic aër ἀνήνεμος Ariſt. de Mundo. *Stent aëre venti*, quieſcant, nec agitent aërem. *Aëre*, pro in aëre, vt eleg. 6. lib. 4. *Stetit æquore moles Pinea.* & obiter venti naturam oſtendit. quia ventus fluens & agitatus aër. Per ſtantes ventos, νηνεμίαν ἀνέμων; per vndarum minas poſitas γαλήνην ſignificat. Plato in Conuiuio. Sic Virg. ecl. 9.

Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor, & omnes
Aſpice, ventoſi ceciderunt murmuris auræ.

Horat. oda 12. lib. 1.

Concidunt venti, fugiuntque nubes.
Et minax (ſic Dij voluere) ponto vnda recumbit.

Ponat minas, detumeſcat, & penitus ſubſidat. nã tument irati, & iidem minantur. ſic *Ponere iram* dixit Horat. in arte. Ipſe el. 15. infr. eadẽ mente.

Ac veluti magnos cum ponunt æquora motus.

& Seneca Troade, & Medea. *Ventus abiecit minas.* & Stat. 2. Sylu.

Ponunt hic laſſa furorem Aequora.

In ſicco, ſupple littore. Virg. 6. Æneid.

—— Miſenum in littore ſicco.

Idem 1. Georg.

In ſicco ludunt fulicæ. Sed cur in littore vult poni minas? quia cum mare agitatur, ſæuit in littus, & lōgius euagatur; cum deſæuiit ſiccum littus manet, & placidè alluitur.

ASPICIAM *nullos hodierna luce dolentes.*] id eſt, rideant omnes, neminem triſtem videam, mœſtum, iratum, inuidum. nam dolens latè patet. *Hodierna luce.* dic τὸ αὐτό. vt Ciceroni: *Hodiernus dies.*

ET *Niobe lacrymas ſupprimat ipſe lapis.*] id eſt, flere deſinat. quæ antea Niobe, nunc lapis. Ergo non Niobe ipſa lapis, ſed ipſe lapis quondam Niobe. Appoſitio, vt eleg. 9. libr. 1.

Nedum tu poſſis ſpiritus eſſe leuis.

An *Niobæ* ſecundo caſu à recto Nioba? de Niobe dictum ad eleg. 20. li. 2. verſ. 7.

ALCYONVM *poſitis requieſcant ora querelis.*] id eſt, roſtris & gutturi Alcyonum ſit pauſa quærendi. quaſi feſſæ & raucæ querulo cantu recreentur ſilentio Alcyones. Querelæ Alcyónum, ob infelicem fortunam Ceycis, & coniugis Alcyones. vnde Ouid. de med. faciei:

Addita de querulo volucrum medicamina nido:
Ore fugant maculas, Alcyonea vocant.

& in ep. Leandri:

Alcyones ſolæ, memores Ceycis amati,
Neſcio quid viſæ ſunt mihi dulce queri.

Albin. ad Liuiam:

Alcyonum tales ventoſa per æquora queſtus
Ad ſurdas tenui voce ſonantur aquas.

Euripides Iphigenia in Tauris:

Ὄρνις ἃ παρὰ πετρίνας
Πόντου δειράδας ἀλκυὼν ἔλεγον οἶτον ἀείδεις,
εὐξύνετον ξυνετοῖς βοάν.
Ὅτι πόσιν κελαδεῖς ἀεὶ μολπαῖς.

Stat. 9. Thebaid.

Fluctiuagam ſic ſæpe domum, madidoſque penates
Halcyone deſerta gemit, cum pignora ſæuus
Auſter & algentes rapuit Thetis inuida nidos.

vide Ariſt. lib. 5. de hiſt. animal. & notata ad eleg. 17. lib. 1. verſ. 2.

INCREPET *abſumptum nec ſua mater Ityn.*] id eſt, ne Progne reſonet, ſæpe canat & gemat flebiliter, lamentetur, & leſſum faciat filio. *Increpare*, canere, inquit Nonius in *Crepare*. Turpilius Pedio: *Age tu Hymenæum increpa.* vide notata ad eleg. 17. lib. 2. verſ. 6. Nec eſt obiurgantis, ſed vicem ſuam & alienam dolentis. *Mater ſua*, vt *ſuus pater* in 12. tab. & apud Ciceronem identidem. Terent. Hecyr. act. 4. ſc. 4. *Mater quod ſuaſit ſua adoleſcens mulier fecit.* vbi Donatus *ſua.* pro eius, male. nam cognationis eſt ea appellatio, vt *ſuus heres.* Plaut. Aſin. ſc. 1. act. 3. *Aut te facturum diuitem ſi moriatur mater ſua.* & in milite ſc. 1. act. 2. *Conycit illam in nauem clam matrem ſuam.* *Abſumptum*, & interemptum & comeſum. vt Virg. 4. Æneid.

—— non ipſum abſumere ferro
Aſcanium, patriiſque epulandum apponere menſis.

A De Prognes, Philomelæ, Tereos & Ityos fabula ipſe eleg. 20. lib. 2. verſ. 5. & 6. & Ouid. 6. Metam. Apollod. lib. 3. & Higin. fab. 45. Pauſan. Attic. & Phocicis, & Strabo lib. 9. & Homer. 19. Odyſſ.

TVQVE *ô cara mihi felicibus edita pennis*
Surge, & poſcentes iuſta precare deos.] id eſt, luce magis dilecta, vt alibi:

Eripitur nobis iampridem cara puella.

An legendum *cura*, pro cara, vt ſimile ſit illi eleg. 25. lib. 2.

Vnica nata meo pulcherrima cura dolori.

B & vt ad amorem ipſum alludat, vt el. 3. lib. 2.

Nam tibi naſcenti primis mea vita diebus
Aridus argutum ſternuit omen amor.

Edita, nata, generata, vt Horat. oda 1. lib. 1.

Mæcenas atauis edite regibus. Auſon.

Orta ſalo, ſuſcepta ſolo, patre edita cœlo.

ipſe eleg. 1. lib. 4.

Vmbria te notis antiqua penatibus edit.

Pennis felicibus, bonis auibus, fauſtis ominibus & ad pennas Amoris alludit, vt iam dixi. *Pennæ*, pro auibus, vt eleg. 20. lib. 2.

Atque inter Tityi volucres mea penna vagetur.

C Virg. 3. Æneid. *—— & præpetis omina pennæ.* id eſt, volucris. nam *aues præpetes* dicuntur in auguriis, non earum pennæ. licet idem dixerit 6. Æneid. *Præpetibus pennis*, &c. Nam *pennis*, ibi eſt, volatu; quomodo & hîc accipi poteſt, pro augurio ex volatu felici auium. Ouid. 1. faſt.

Nec tamen hoc falſum eſt; nam Dys vt proxima quæque eſt
Nunc penna veras nunc datis ore notas.

Poſcentes iuſta precare Deos. Ambiguè, & *poſcentes iuſta*, qui iuſta & debita ſibi exigunt. & *tu iuſta*, quæ reddis ſuum cuique, igitur debitum Diis cultum. Sed melius: *Iuſta precari*, petere à Diis honeſta & recta. & *iniuſta à iuſtis petere inſipien-*

D *tia eſt*, inquit Plautus Amphit. Sic Ouid. eleg. 3. lib. 1. Amor. *Iuſta precor.* & Plaut. *Ius bonum oras.* *Poſcentes* vero per ſe ſtat. id eſt, annuentes, vt eleg. 1. lib. 2.

Seu cum poſcentes ſomnus declinat ocellos.

Ductum à dominis qui nutu ſeruos potius, quam verbis poſcunt, præſertim in cœna. Matutinas autem deorum ſalutationes tangit. nam & mane & veſperi precabantur. Arnob. & Horat. oda 1. lib. 4. *Illic bis pueri die.* Scaliger coniungit *Poſcentes iuſta*, & τὰ νόμιμα, τὰ ἐντάφια interpretatur vt *iuſta funebria.* non perſuadet. Quidam libri habent: *Præſentes.* id eſt, fauen-

E tes. Virg. eclog. 1.

AC *primum pura ſomnum tibi diſcute lympha.*] an expergiſcere & laua? nam ſomniculoſi, cum vix ſurgunt, & nituntur, diſcutiunt ſomnum, vt ſomnus ipſe apud Ouid. 11. Met.

Vix oculos tollens; iterumque iterumque relabens
Summaque percutiens nutanti pectora mento,
Excuſſit tandem ſibi ſe. Sed melius. *Somnum diſcute*, viſa nocturna, & ſomnia diſiice, & procul amoue. nā ſomniis obnoxia erat Cynthia. vt eleg. 3. lib. 1. eleg. 29. lib. 2. & el. 7. lib. 4. & el. 6. ſup. ſic el. 26. lib. 2.

Cum mihi diſcuſſit talia viſa metus.

Pura lympha, apta purgationi, & luſtrationi,

A fluuiali, vel fontana, ſiue *puro de fonte petita*, eleg. 1. ſup. Sic eleg. 9. lib. 4.

—— pura limina tergit aqua.

& Virg. 6. Æneid.

Ter ſocios pura circumtulit vnda.

& Ouid. 4. faſt.

Et manibus puram fluminis hauſit aquam.
Ter caput irrorat, ter tollit ad æthera palmas.

De expiatione ſomniorum, quæ vel aſperſione, vel ablutione fieret, ipſe el. 4. lib. 4.

Sæpe illa immerita cauſata eſt omina luna
Et ſibi tingendas dixit in amne comas.

vbi de hac ſuperſtitione dicetur.

B Et *nitidas preſſo pollice finge comas.*] id eſt, come, pone in ordine. Virg. 4. Æneid.

—— molleque fluentem
Fronde premit crinem, fingens.

Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Et manibus canas fingere velle comas.

& Stat. 5. Thebaid.

Floremque genæ, & quas finxerat auro
Ipſa comas.

Inde *Fictor*, inquit Iſidorus, *à componendo & fingendo: velut qui capillos mulierum linit, & pertractat, vngit & nitidat. Preſſo pollice.* an digitis quadam arte leniter admotis, vt eleg. 1. lib. 2. vt premat arte manus? an *preſſo*, reſtricto & retento, ne lædat, vt Horat. & cubito remanere preſſo? an *pollice*, pro tota manu, vt eleg. 5. lib. 4. *Cum fallenda meo pollice clara forent.* & *viroque pollice*, apud Horat. vtraque manu vt Acro & Porphyrio exponunt? an compreſſo intra manum, vt contraria ſignificatione *verſo pollice* infenſus animus notatur? vt contra *Pollices, cum faueamus, premere prouerbio iubemur*, inquit Plin. cap. 2. lib. 28. *Pollex*, inquit Iſidorus lib. 11. *Quod inter digitos virtute polleat & poteſtate. Nitidas comas*, vt Ouid. 3. faſt. initio:

Et nitidas caſſide ſolue comas.

Horat. ep. 4. lib. 1.

Quem tenues decuere togæ, nitidique capilli.

Virg. 4. Georg.

Cæſariem effuſæ nitidam per candida colla.

Dein *qua primum oculos cepiſti veſte Properti.*
Indue, nec vacuum flore relinque caput.] id eſt, oculos meos, vt el. vlt. lib. 2.

Verſu laudata Properti. Indue, inquit, eam veſtem qua me tuum feciſti ſpectando. nam amantes capiunt, & capiuntur oculis inuicem, vt eleg. 1. lib. 1. *Me cepit ocellis. Veſte*, oſtrina tunica, vel caſta, & candida veſte, vt eleg. 29. lib. 2. verſ. 26. & 27. vel *Coa veſte*, vt eleg. 1. lib. 2. & eleg. 2. lib. 1. Ouid. eleg. 6. lib. 5. Triſt. de Natali vxoris:

Quæque ſemel toto veſtis mihi ſumitur anno
Sumatur fatis decolor alba meis.

Nec relinque caput vacuum flore. id eſt, caue caput vacet, & careat ſertis. *Relinque vacuum*, vt Virg. 7. Æneid. *Nil linquere inauſum. Vacuum flore*, vt eleg. 17. infra: *Vacuum ſeruitio.* & *flore*, pro floribus, vt eleg. 20. lib. 1. *Florem prætulit officio.* Floribus autem Genius colebatur à viris, vt apud Horat. *Piabant floribus & vino Genium*, & Apuleius Critiæ flores mittit in die natali. Et mulieres Iunonem (ſuum Genium) colebant floribus. Ouid.

Ferte Deæ flores, gaudet florentibus herbis
Hæc Dea, de tenero cingite flore caput.

Et *pete, qua polles, vt ſit tibi forma perennis.*] an à Iunone Genio muliebri? an à Venere & amore? an à Iuuentute? an Ioue? *Petere*, orare, vt eleg. 7. lib. 4. *Petere ventos.* & Non. in *Famulanter.* ſic ſup. *Precare deos.*

Vt *ſit tibi forma perennis.*] nunquam ſeneſcat, & defloreat. vt eleg. 2. lib. 2.

Hanc vtinam faciem nolit mutare ſenectus.

Sed id tamen fieri non poteſt. ipſe el. 28. lib. 2.

Nec forma æternum aut cuiquam eſt fortuna perẽnis.

Qua polles, in qua vna tua omnis potentia conſiſtit. ſic eleg. 5. lib. 2. *Cynthia forma potens.* vbi vide adnotata.

Inque *meum ſemper ſtent tua regna caput.*] perpetuo mihi, licet ſuperbè, imperes. *Stent regna*, firma maneant. vt Horat. *Stet capitolium fulgens.* ipſe eleg. 5. ſup. *Stant mihi prælia. Regna*, vt el. 16. lib. 2. *Et ſubito felix nunc mea regna tenet. In meum caput*, in me liberum hominem, vt el. 8. lib. 8.

—— an vſque
In noſtrum iacies verba ſuperba caput?

Inde *coronatas vbi thure piaueris aras.*] τὸ *inde* ordinis eſt aduerbium, non loci, vt apud Virg. ſæpe. *Piaueris*, placaueris, propitiaueris, vt

C eleg. 1. lib. 1.

Et labor in magicis ſacra piare focis.

Aras, pro ipſos Deos, vt eleg. 20. infra:

Ergo qui pactas in fœdera ruperit aras.

Chariſ. lib. 1. *Ara pro penatibus.* an ergo hic penates & lares, vt *Ornatum focum.* Ouid. 6. faſt. & eleg. 6. lib. 5. Triſt. de natali vxoris:

Et velet tepidos nexa corona focos?

Aras ait Macrob. cap. 2. lib. 3. Satur. ex Varronis lib. 5. Rer. diuin. dictas eſſe, & aſas tanquam anſas. Seru. ad 2. Æneid. *Superorum & aræ ſunt & altaria: Inferorum tantum aræ, & eæ dictæ à precibus, quas Græci ἀρὰς dicunt.* Varro 4. de lingua

D Lat. *Ara quod pura, vt loca pura in vrbe area: vel ab ardore. Coronata ara*, verbenis, floribus, vittis cinctæ. Horat. oda 11. lib. 4.

Ara caſtis vincta verbenis.

Apul. lib. 1. Florid. *Ara floribus redimita.* Ouid. eleg. 13. lib. 3. Triſt. de natali:

Fumida cingatur florentibus ara coronis.

Virg. eclog. 8.

Sparge molam, & molli cinge hæc altaria vitta.

& 1. Æneid.

Ture calent aræ, ſertiſque recentibus halant.

vnde Stat. 10. Theb. de accenſis in aris igni-

E bus: *Ille coronatos iamdudum amplectitur ignes.*

Thure, vt Ouid. el. 13. l. 3. Triſt. de Natali:

Micaque ſolenni turis in igne ſonet.

& Tibull. lib. 4.

Magne Geni cape tura libens, votiſque faueto.

Luxerit *& tota flamma ſecunda domo.*] Lætum auſpicium flammæ cum ſponte ſua emicuit. Virg. eclog. 8.

Aſpice corripuit tremulis altaria flammis
Sponte ſua, dum ferre moror, &c.

& 4. Georg.

Ter flamma ad ſummum tecti ſublapſa reluxit.

ipſe el. 6. l. 4. *—— & noua flamma*
Luxit in obliquam ter ſinuata facem.

Ouid. eleg. 9. lib. 4. de Ponto:

Surgat ad hanc vocem plena pius ignis ab ara:
Detque bonum voto lucidus omen apex.

& 10. Metamorph.

Flamma ter accenſa eſt, apicemque per aëra duxit.

Tibull. lib. 4. ——*abditus aris*

Lætior eluxit ſtructos ſuper ignis aceruos.

vide Suetou. in Tiberio cap. 14. Plutarch. in Cicerone. & Virg. 2. & 7. Æneid. de Aſcanio & Lauinia. *Flamma ſecunda*, læta, proſpera à ventis ſecundis, vel repetitis auſpiciis. ſic *vela ſecunda* eleg. 17. infra. proprie *Flatus ſecundi* eleg. 25. lib. 2.

Sɪᴛ *menſæ ratio, noxque inter pocula currat.*] ratio habeatur conuiuij, curetur cœna, vt indulgeatur Genio natali die, ſicuti conſueuit. Horat. oda 11. lib. 4. Tibull. lib. 4. Cenſorinus & Plautus. *Nox curſat*, decurrat, tota celeriter tráſeat, & citius opinione dies illuceſcat potantibus. Nox enim curru vehitur, & nihil tempore celerius. Horat. oda 5. lib. 2.

Iam te ſequetur, currit enim ferox ætas. Virg.

Talia ſecla ſuis dixerunt currite fuſis.

vnde *fugaces anni*. *Inter pocula*, vt eleg. vlt. infra: *Inter conuiuia*. Catull. *In ioco & vino.* quod Horat. dixit: *Inter vina.* & *Inter iocoſi munera Liberi.* Cicero: *Inter ſcyphos.* de nocturnis conuiuiis dictum ad eleg. 8. ſup. verſ. 1.

Eᴛ *crocino nares murrheus vngat onyx.*] Onyx, vas ex Onyche gemma, vt eleg. 5. ſup. *Gemma*, pro poculo gemmeo, verſ. 4. vide adnotata ad eleg. 13. lib. 2. verſ. 30. *Onyx murrheus*, myrrha plenus, vt *myrrhea coma* Tibullo, & *myrrheus crinis* Horatio. ſed addit, *Crocino*, quare *myrrheus onyx*, pro murrinus, vt *pocula myrrhea* el. 9. lib. 4. de quibus Plin. cap. 2. lib. 37. Sed potoria, non vnguentaria vaſa myrrhina. quare *murrheus onyx*, vas vnguentarium vbi myrrha odor Arabicus recondi ſolita, & nunc erit crocinum. *Crocinum*, vnguentum quod ex aromatibus fiebat, & croco in oleo macerato; vt ait Dioſcor. lib. 1. Plin. cap. lib. 13. & cap. 20. lib. 21. vbi etiam *crocomagna* dicitur. Dictum à croco, crocinum, ſupple vnguentum, vt ab amaraco, amaracinum. Plaut. Curc. ſc. 2. act. 1. *Tu ſtacte, tu cinamum, tu roſa, tu crocinum & caſia es.* *Vngat nares*, vt propius odor ſentiatur. vngi caput ſolitum, notum eſt, quod reprehendens ille Cynicus, pedes vngere maluit. De vnguentis in conuiuio Catull. Horat. Plaut. Onyx autem vngere nares dicitur, vt eleg. 17. infra:

Crater fundit vinum.

Tɪʙɪᴀ *nocturnis ſuccumbat rauca choreis.*] id eſt, defeſſa ſit canendo, & impar ſaltationibus deficiat tibicen ipſe potius, quàm choreas ducentes. ſic dixit eleg. 2. ſup.

Et defeſſa choris Calliopea meis.

Succumbimus impares oneri, cum ſub ipſo labimur, quod expreſſit eleg. ſup. prox. *Turpe eſt*, &c. *Succumbere choreis*, vt *Succumbere culpæ* Virg. & *Succumbere fortunæ & dolori* Ciceroni. nocturnæ choreæ, quæ ducuntur ad lumina, vt à Nymphis ad lunam. Horat.

Iam Cytherea choros ducit Venus imminente Luna.

Erant & nocturnæ choreæ orgiorum. Adhibebantur autem & ſacris & conuiuiis tibicines, vt nemo ignorat. Hic igitur tibiæ locus, vbi & ſacrum & conuiuium ſimul. *Rauca tibia*, querula, quia is tibiæ ſonus, Horatio & Lucretio, & conquerendo rauceſſimus. vnde el. 16. lib. 1. *Rauca querela.* Seru. in 7. Æneid. Raucum eſſe ait, τὸ μέγα, quod ſcilicet iucundi ſoni, modo iniucundi ſit. Ipſe *rauco cornu* el. 3. ſup.

Eᴛ *ſint nequitiæ libera verba meæ.*] ſic Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Ipſe Deus tacito permiſit Lena miniſtro
Ederet vt multo libera verba mero.

ipſe eleg. 23. lib. 2.

Contra reiecto quæ libera vadit amictu.

id eſt, ſine pudore & metu. Nænius apud Feſtum in *Liberalia*: *Libera lingua loquemur ludis liberalibus.* Alio modo *libera verba* el. 9. lib. 1. verſ. 2. Sententia eſt. Verba nuptas & obſcœna tibi vſurpare liceat, vt nequam es, & laſciua. Ea fortaſſe verba intelligit eleg. 15. lib. 2.

Quam multa appoſita narramus verba lucerna.

Dᴜʟᴄɪᴀǫᴜᴇ *ingratos adimant conuiuia ſomnos.*] ſic Horat. oda 25. lib. 1.

Nec tibi ſomnos adimunt.

Virg. 4. Æneid. *Dat ſomnos adimitque.* Horat. oda 16. lib. dixit: *Auferre ſomnos.* *Dulcia conuiuia*, vt eleg. 7. *Dulcia conuiua*, & Horat. *Dulces epulæ.* niſi libum ſignificet. *Ingratos ſomnos.* an nihil ſentientes, vt ingratus cinis? ipſe el. 3. lib. 1.

Omniaque ingrato largibar munera ſomno.

An *iniucundos*, quia non libet tunc dormire, ſed vigilare iucundius? an quia ſomnus immemores reddit?

Pᴜʙʟɪᴄᴀ *vicina perſtrepat ara via.*] Aræ quædam erant priuatæ. vnde Cicero: *Hîc ara, hîc foci, hîc dij penates.* Aliæ publicæ, vt publici ſacerdotes Augures, feriæ, ſacra. Eiuſmodi aræ publicæ quædam in via, vt in moſtellaria Plauti act. 5. ſc. 1. *Aram in via Tranio occupat.* Idem in Mercat. act. 4. ſc. 1. *Aliquid cedo qui hanc vicini noſtri aram augeam.* & in Curcul. act. 1. ſc. 1. *Ara Veneris ante Lenonis ædes.* & in Aulul. ſc. 1. act. 4. *In ara hîc aſſidam.* & fortaſſe cum alicuius dies natalis eſſet vicinia in compitis ſaltabat. *Perſtrepat*, perſonet cantu & plauſu. Terent. Eunuch. act. 3. ſc. 5. *Perſtrepunt, ita fit, domini vbi abſunt.* Sic Cicero pro Sex. Roſcio: *Vt cantu vocum, neruorum, tibiarum, nocturniſq. conuiuijs, tota vicinitas perſonet.*

Sɪᴛ *ſors & nobis talorum interprete iactu.*] ſortiamur talis, id eſt, ſortium vicem nobis tali præbeant, quaſi interpretentur ſortes, & voluntatem Deorum. Talis ſortiebantur regem in conuiuio. Horat. oda 4. lib. 1.

Nec regna vini ſortiere talis.

Iure autem pro ſorte talos eſſe vult Cicero 2. de diuin. *Quid enim eſt ſors? idem quod micare, quod iacere talos, & teſſeras.* Tali ergo velut interpretes ſortium, & ex eorum iactu diuinabant quid eſſet, fuiſſet, futurum eſſet. Quærebant autem inter pocula, quis quá amaret, & quo ſucceſſu.

Qᴜᴇᴍ *grauibus pennis verberet ille puer.*] ille omnibus notus, ſed mihi præcipuè Citheręæ puer ales (id eſt, Amor) cui ſit iratus & infeſtus. Ductum ab auibus, quæ vt roſtro & vn-

guibus, ſic & alis ſæuiunt, vt Virg. 12. Æneid.

——Turnoſe peſtis ad ora
Fertque refertque ſonans, clypeumque euerberat alis.

contra eleg. 9. lib. 2.

Nullus Amor cuiquam faciles ita præbuit alas.

& Ouid. 1. de rem. amor.

Debilibus pennis irritus exit amor.

Beroaldus hic videtur legiſſe, *grauius.* id eſt, quis noſtrum amet ardentius, quem amor magis vrgeat.

C v M *fuerit multis exacta trientibus hora.*] id eſt, poſtquam effluxerit tempus conuiuij. *Hora*, pro tempore, non pro 12. parte diei, aut noctis. nam dixit: *Noxque inter pocula currat.* ſic Horat. oda 13. libr. 4.

Flagrantis atrox hora caniculæ.

& oda 29. lib. 3.

Quod fugiens ſemel hora vexit.

Exacta, præterita, vt eleg. 3. lib. 1. *Exactis ſideribus.* & *exacta ætas.* *Multis trientibus.* longa potatione. Mart.

Septunx, dominæque nunc, denſique trientes.

Triens, vnciæ quatuor, id eſt, tertia pars aſſis: Feſtus in *Bes.* Triens igitur calyx continens quatuor cyathos. Perſ. ſat. 3.

——calidumque trientem Excutit è manibus.

An quod miſcerent tot cyathos aquæ calidæ, vini quot eſſent? Mart. lib. 2.

Te conuiua leget mixto quincunce, ſed ante
Incipiat poſitus quam tepuiſſe calix.

Vide Budæum de Aſſe, & Georg. Agricolam libro de pōderibus & menſuris. Horatius tres cyathos iuſtam menſuram bibendi ſtatuit intra ſobrietatem. Ergo hic additur vncia ſingulis poculis. vide Lipſ. 3. antiq.

N o c t i s *& inſtituet ſacra miniſtra Venus.*] id eſt, fieri præcipiet, vt Virg. eclog. 2. *Pan primus inſtituit.* id eſt, auctor fuit eius rei. & τὸ *Noctis* iterandum, & *miniſtra noctis*, & *ſacra noctis.* Venus miniſtra noctis, quaſi eius Deæ camilla; nam tenebras ſequitur, &c, vt ait Tibull.

Celari vult ſua furta Venus. Sic ipſe eleg. 22. lib. 2. Sol & luna cœlo miniſtrant. An *ſacra miniſtra noctis*, quibus noctu operantur? *Sacra noctis* ſunt quæ furta etiam dicuntur; & *ſacra pigiacia* Petronio. Auſonius ea intelligit: *Etenim fabula de nuptijs eſt, & velit nolit aliter hæc ſacra non conſtant.* Ipſe eleg. 20. infra: *Sacra marita.* Veneris & noctis ſacra, vt ſacra Philetæ, & muſarum orgia. & ſacra Pſeudoli apud Plautum ſunt fraudes. Vetus Poëta apud Hephæſtionem etiam *Veneris orgia* dixit.

A n n v a *ſoluamus thalamo ſolennia noſtro.*] id eſt, reddamus ea tanquam debita, vt eleg. 28. lib. 2. *Votiuas noctes & mihi ſolue decem.* ſic *iuſta ſoluere. Annua ſolennia*, διὰ τὸ αἰεὶ, vt eleg. 7. ſup. *Iuſta debita.* Nam in ſolenni annuum ineſt. vide adnot. ad eleg. 33. lib. 2. verſ. 1. Sueton. Auguſt. cap. 53. de natali dixit: *Dies ſolennes.* At die natali id præſtabatur, quod petit Virg. ecl. 3.

Phyllida mitte mihi, meus eſt natalis, Iola.

& Horat. oda 11. lib. 4. Phyllida inuitat ad Mœcenatis natalem celebrandum. *Thalamo noſtro*, cōniugio & lecto tanquam iugali, vt eleg. 8. ſupra: *Noſtro nexiſti retia lecto.*

N a t a l i s q v e *tui ſic peragamus iter.*] potando & ludendo ſpatium illud diei & noctis conficiamus. vt eleg. 14. lib. 2.

Nec ſic incolumem Minois Theſea vidit.

id eſt, tanto cū gaudio. *Peragamus iter*, vt Ouid. eleg. 7. lib. 4. Triſt. de ſole:

Biſque ſuum tacito piſce peregit iter.

Iter, de ſpatio temporis, ipſe eleg. 18. inf.

Phœbe moraturæ contrahe lucis iter.

Sed hîc obſcœnè, vt eleg. 15. infra: *Noſcere amoris iter.* vide adnot. ad eleg. 33. lib. 2.

Noctibus his vacuum ter faciamus iter.

AD ELEGIAM XI.

Q v i d *mirare meam ſi verſat fœmina vitam.*] ſic Terent. in prologo ἑαυτ. *Ne cui ſit veſtrum mirum.* Ipſe eleg. 2. lib. 4. ſic exorditur, & Iſocrates orationem: μὴ θαυμάσητε. μὴ θαυμάσῃς, ὦ φίλοι. *Quid mirare*, & reprehendis: Donat. τὸ *femina* contemptim in ſexum. Vetus Poëta: *Sed feminea vir, feminea interimor manu.* Sueton. in Cæſare cap. 22. *Negante quodam facile hoc vlli feminæ fore* (molli Cæſari) *reſpondit, & in Aſia regnaſſe Semiramin. Verſat vitam meam*, ambiguè: & regit pro arbitrio, vt Virg. eclog. 9. *Fors omnia verſat.* vt torquere, pro regere: & *verſat*, male habet in omnes partes vertendo. vt el. 8. ſup.

Non eſt certa fides, quam non iniuria verſat.

Vitam meam, ætatem meam, me ipſum. vt el. 2. lib. 1. *——ctis noſtra gratiſſima vita.*

E t *trahit addictum ſub ſua iura virum?*] id eſt, cogit ſibi parere. Ouid. in epiſt. Paridis:

Damnatumque ſibi modo ſub ſua iura Cupido
Retrahit. vide eleg. 4. verſ. 4. ſupr. & eleg. 6. verſ. 28. *Addictum*, mancipatum, iudicatum, damnatum & quaſi traditum à prætore. Tranſlatum à reis debendi, qui addicebantur creditoribus, & à verbis prætoriis, *Do, dico, addico.* vnde addicti, nexi Iuriſconſultis vbique. Ipſe infra hac eleg.

——addictos in ſua regna patres.

Feſtus: *Addicere, eſt idem dicere propriè, & approbare. Alias addicere, eſt damnare.* Eſt & addicere verbum augurale. Nonius: *Addictum eſt quaſi deuotum, & obnoxium.* Cic. 2. Tuſc. *Qui certis quibuſdam deſtinatiſque ſententijs quaſi addicti, conſecrati ſunt.* Plaut. Capt. *Quaſi fundum vendam meis me addicam legibus.* Dicitur & addici iudex, & arbiter Iuriſconſultis, ſed alia ſignificatione. Legitur & *abdictum*, mendosè. Nam hoc augurij eſt, non iudicij. Varro 5. de ling. Lat. *Nefaſti dies, per quos nefas fari prætorem, do, dico, addico.*

C r i m i n a q v e *ignaui capitis mihi turpia fingis.*] id eſt, me hominem liberum inſimulas inertiæ, & mollitiæ. vt eleg. 12. lib. 1.

Quid mihi deſidia non ceſſat fingere crimen?

Ergo *crimina*, pro crimen per enallagen. De crimine diſidiæ. vide adnot. ad locum antecitatum. addo Cic. 1. in Catil. *Sed me iam inertia, nequitiaeque condemno.* Ideo *turpia* dicit, quia ignauia turpis. apud Plaut. in Captiuis: *Non igitur nos ſoli ignaui fuimus.* (quia alij quoque capti ſunt) Capi & vinciri turpe eſt, vt eleg. 3. lib. 2.

Turpia perpeſſus vates eſt vincla Melampus.

Horat. oda 5. lib. 3.

Qui lora reſtrictis lacertis Senſit iners.

& mox: *O pudor*, &c. Ignauius dixit Virg. 3. Georg. pro negligentius & languidius:

Summas carpentem ignauius herbas.

Seruius in illud 1. Æn. *Ignauum fucos pecus. Inutile, inquit, nec aptum induſtriæ. nam gnauos, induſtrios dicimus.* Feſtus: *Nauus, celer, ſtrenuus, à nauium celeritate.* Imo à nauitarum induſtria. Donat. in Eunuch. Nauiter à naui, quia in alto nullum diuerſorium eſt. vnde ignauiter verbum. Attius Decio, apud Nonium: *Sæpe ignauis fortem in ſpe exſpectatio. Mihi*, in me. ſic Stat. 11. Thebaid.

Orbaque Parrhaſiis vlulat mihi mater in antris.

Q V O D *nequeam fracto rumpere vincla iugo?*] id eſt, ipſas amoris pedicas perfringere, & euadere. Ouid. eleg. 10. lib. 3. Amor.

Scilicet aſſerui iam me, fregique catenas.

In eam ſententiam tota elegia. Lucret. lib. 4.

Nam vitare plagas in amores ne iaciamur
Non ita difficile eſt, quam captum retibus ipſis
Exire, & validos Veneris perrumpere nodos.

Perſ. ſat. 5. *Rupi iam vincula dicas.* Aliter ipſe eleg. 15. lib. 1.

Sanguinis & cari vincula rupit amor.

& eleg. 20. lib. 2.

In te ego & ferratas rumpam, mea vita, catenas.

An hic *vincula* intelligit, quibus clauditur iugum: Tibull. eleg. 1. lib. 2.

Soluite vincla iugis, &c. *Fracto*, pluſquam excuſſo, quia iugum amoris hæret tenacius. Ouid. eleg. 2. lib. 5. Triſt.

Subſtrahis & fracto tu quoque colla iugo.

V E N T V R A M *melius præſagit nauita noctem*
Vulneribus didicit miles habere metum.]

Hos coniungit eleg. 1. lib. 2.

Nauita de ventis, de tauris narrat arator,
Enumerat miles vulnera, paſtor oues.

Melius præſagit, facilius & doctius, quia nauita ventorum rationem, & ſiderum tenere dicitur, Virg. 1. Georg.

Nauita tum ſtellis numeros & nomina fecit.

& 5. Æneid. de Palinuro. *Præſagit*, præſentit, & præuidet. nam ſagire eſt acutè ſentire. Feſtus: *Præſagire eſt prædiuinare, præſipere. Sagax enim eſt acutus & ſollers.* Idem: *Præſagitio dicta, quod præſagire eſt acutè ſentire. vnde ſaga dicta anus, quæ multa ſciunt, & ſagaces canes, qui ferarum cubilia præſentiunt.* Cic. 1. de diuin. *Qui ante ſagit, & ſentit, quam res oblata eſt, dicitur præſagire.* Plaut. Bacchid. Præſagitur dixit, pro præſagit. notat Nonius. *Noctem*, tempeſtatem noctis comitem. vt el. 7. ſup. *Sat tibi ſit pœna nox*, &c. *Didicit*, cum malo coniunctum, vt adnot. ad eleg. 1. lib. 1.

Donec me docuit, &c. Ergo bene coniungit diſcere, & timere. ſic Horat.

Tibicen didicit prius, extimuitque magiſtrum.

Habere metum, vt habere ſpem & fiduciam. Cicero pro Milone: *Adeſte animis, & timorem, ſi quem habetis, deponite. Habere metum*, minus audax eſſe & cautius pugnare. Tirones autem ſolent audaciores eſſe veteranis, quia vſu carent.

I S T A *ego præterita iactaui verba iuuenta.*] id eſt,

A ita magnificè locutus ſum. ſic *iactare voces*. Cic. pro Cælio, & Virg. 2. Æneid. & quod iactatur, perditur. Ergo nequicquam locutus ſum. *Præterita*, non plane exacta, ſed ſuperiore iuuenta, cum liber eram, & ferox. vt initio eleg. 1. lib. 1. & eleg. 13. lib. eiuſd.

Nec tibi præteritos paſſa eſt ſuccedere faſtus.

T V *nunc exemplo diſce timere meo.*] id eſt, fac alieno malo feliciter ſapias. vide adnot. ad el. 7. lib. 1. verſ. 14. Terent. *Haut.* ſc. 2. act. 1.

C O L C H I S *flagrantes adamantina ſub iuga tauros*
Egit, & armigera prælia ſeuit humo.] Medea

B apud Apollon. lib. 3.

Δοιὼ μοι πεδίον τὸ ἀρήϊον ἀμφινέμονται
Ταύρω χαλκόποδε στόματι φλόγα φυσιόωντε
Τοὺς ἐλάω ζεύξας. Ouid. 7. Met.

Ecce adamanteis Vulcanum naribus efflant
Æripedes tauri. *Egit ſub iuga*, vno verbo ſubegit, ſubiugauit, domuit. Horat. oda 3. Epod. hac de re:

Ignota tauris illigaturum iuga
Perunxit hoc Iaſonem. Apollon. lib. prædicto adamantinum aratrum, ſed iugum æreũ fuiſſe ſcribit. Sed Higin. fab. 22. *Tauros*, inquit,

C *qui flammas naribus ſpirabant iungeret adamanteo iugo. Seuit prælia humo armigera*, ſparſit dentes draconis, vnde nati armati, qui inter ſe dimicatũt. *Prælia*, prœliorum cauſas, vt eleg. 1. libr. 2. verſ. vlt. *Fatum*, pro fati cauſa. Fabula autem hæc eſt apud auctores ante laudatos. Tangit & Ouid. ep. Hipſipyles:

Cur mihi fama prior quam nuncia littera venit
Iiſſe ſacros Martis ſub iuga panda boues.
Seminibus iactis ſegetes adoleſſe virorum
Inque necem dextra non eguiſſe tua.
Peruigilem pecudis ſpolium ſeruaſſe draconem, &c.

C V S T O D I S Q V E *feros clauſit ſerpentis hiatus.*] Sopitus ille draco pharmacis & carminibus

D Medeæ Apollon. lib. 2. & 4. Ouid. 7. Met.

Peruigilem ſupereſt herbis ſopire draconem
Qui criſta, linguiſque tribus præſignis, & vncis
Dentibus horrendus cuſtos erat arboris aureæ.

Apud Chariſ. lib. 4. citantur hi verſus, puto ex Ennij, vel Attij Medea:

Non memoro quod draconis ſæui ſopiui impetum
Non quod tauros (ſic lego non viros) *domaui,*
& ſegetis armatæ manus.

Verba Medeę ſunt ſua Iaſoni beneficia exprobrantis. *Feros hiatus*, ora metuenda draconis, qui hiabat, vt voraret. vt el. 16. infra:

Sæua canum rabies morſus auertit hiantes.

& Virg. 6. Æneid.

E *Atris immanis hiatibus Hydra Sæuior.*

I R E T *vt Aeſonias aurea lana domos.*] id eſt, vt Iolchos aueheretur vellus aureum, vbi Æſon pater Iaſonis. Catull. *Auratam pellem* vocat in Ariadna, vbi vide plura hac de re adnot. *Iret domos*, vt el. 8. lib. 2.

Quæ ſine Thebanam noluit ire domum.

A V S A *ferox ab equo quondam oppugnare ſagittis*
Mæotis Danaûm Penthefilea rates.] id eſt, belli Troiani tempore Græcorum claſſem impetere. *Auſa* præter ſexum, & temeritatis infelicis eſt. Virg. 1. Æneid. de eadem:

——— audetque viris concurrere virgo.

& Æneid. 12.

Auſus Pelidæ pretium ſibi poſcere currus.

ipſe eleg. 11. lib. 4.

Hic ſpolia ex humeris auſus ſperare Quirini.

& hac eleg. infra: *Auſa Iouis noſtro*, &c. *Ferox*, vt Virg. 1. Æneid. *Panthesilea furens*. *Ab equo* addit, quia ſagittarij, vt plurimum, pedites. Sed Scythæ, & Parthi equites. *Ab equo*, vt Homer. 9. Odyſſ. —— ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων

ἀνδράσι μάρνασθαι. Sic Liuius lib. 1. dixit: *Ex equo tum forte Metius pugnabat*. & Virg. 5. Æn.

—— *oculoſque ſuorum*

Luſtrauere in equis. id eſt, equitando. *Mæotis*, Scythica à Mœotide palude. Sic Iuuenal. ſat. 15. *Tale quid excuſa Mæotide ſæuior ara.* id eſt, Scythica, & Taurica. Ipſe eleg. 3. lib. 2. *Mæotica nix*. De Panthesilea Diodor. lib. 2. cap. 12. Higin. ſab. 112. qui Martis filiam ait fuiſſe, & occiſam ab Achille. Ouid. in epiſt. Cydippes:

N O N *ego conſtiteram ſumpta peltata ſecure,*

Qualis in Iliaco Panthesilea ſolo.] vbi datur ei ſecuris, vt Amaſonibus ſit, cum tamen hic ſagittis armetur quia Mœotica & ex Scythia.

A V R E A *cui poſtquam nudauit caſſida frontem.*] id eſt, detexit. vt Virg. 1. Æneid.

Traiectaque pectora ferro *Nudauit.*

& Mart. epigr. 57. lib. 9. verſ. 6. 7. & 8. Citat hunc verſum Chariſ. lib. 1. in *Caſſis* & *caſſida*, & illum Virg. 11. Æneid.

Aureus ex humeris ſonat arcus, & aurea vati

Caſſida. vbi tamen Seruius vult eſſe accuſatiuum, pro nominatiuo. ſed ſic Varro apud Nonium in *viſcum*, & *compedes*, *compedam* dixit, pro compede, & *Chlamyda*, pro Chlamys apud eundem in *Chlamys*. & *Itonida*, pro Itonis: Feſtus. dicebatur & *Caſſila*: Feſtus. *l.* pro, *d.* & *Aurea* adiicit, vt Sueton. in Caligula cap. 19. *Cum aurea caſſide.* vnde Pallas χρυσοπήληξ. Callimacho εἰς λουτρὰ. verſ. 43.

V I C I T *victorem candida forma virum.*] genus oxymori, vt apud Horat. ep. 1. lib. 2.

Gratia capta ferum victorem cepit.

& Virg. 2. Æneid.

Victoreſque cadunt Danai.

vide prouerbium: *Mars communis*. Alludit autem ad potentiam formæ, de qua dictum el. 5. lib. 2. *Candida forma*, honeſta & egregia & eximia pulchritudo. vt eleg. 29. lib. 2.

Heu quantum per ſe candida forma valet.

Sed Diodor. libr. 2. & Higin. Panthesileam congreſſam cum Achille ſcribunt, & ab eo interfectam nulla amoris mentione:

O M P H A L E *in tantum formæ proceſſit honorem.*] id eſt, in tantam laudem & celebritatem formæ venit; vt ipſe eleg. 24. lib. 2.

Qui ſeſe in tumidum iactando venit honorem.

Donat. in Eunuch. *Procedere*, ait, *eſſe dignitatis*. Feſtus: *Procedere, vel ſuccedere, vel porro cedere.* Virg. *Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum.* Cic. 3. de finib. *Proceſſit aliquantum ad virtutis aditum.* & 4. de fin. Doctrina longè ad virtutem procedere. De Omphale Donat. in illud Eunuchi act. 5. ſc. 8: *Qui minus quam Hercules ſeruiuit Omphale. Omphale*, inquit, *Lydiæ regina fuit, quæ Herculem ſibi ſeruientem etiam ad lanificium compulit; cum ipſa calathum, colum, cultuſque fœmineos ſagittis, claua, & leonis tegmine mutaſſet.* Leg. Athenæus lib. 6. Plutarch. in Theſeo. Ouid. 2. de arte, & in epiſt. Deianiræ. Apollod. lib. 2. & Palæphatus. Meminit & Pauſan. in Atticis.

L Y D I A *Gygæo tincta puella lacu.*] id eſt, regina Lydiæ, vt el. 5. ſup. *Lydus Crœſus.* & puellam de regina dixit. vt eleg. 12. infra:

Et thalamum Ææ flentis fugiſſe puellæ.

id eſt, Nymphæ & Deæ. Tincta ergo, & puella, & Lydia, & molliſſima, quæ tamen imperauit Herculi. Tincta, quæ ſe in eo lacu abluit, vt eleg. 20. lib. 1.

Siue Anienæ ſuos tinxerit vnda pedes.

Gygæus lacus, γυγαίη λίμνη Homero in catalogo nauium ſub finem. Strabo lib. 13. Gygæum lacum, qui poſtea Colous dictus eſt, 40. ſtadia ab vrbe Sardibus abeſſe ſcribit Plin. cap. 29. lib. 5. Hyde ciuitas (Mœoniæ) clara ſtagno Gygæo. dictus à Gyge Rege lacus notiſſimo ſabuloſo illo anulo, de quo multum Herodotus, & Plato. ſic *Gygæum Cayſtrum* vocat Propert. eleg. 22. infra.

V T *qui pacato ſtatuiſſet in orbe columnas.*] Quia ſtantes manent, & ita ponuntur. vnde Horatius:

Iniurioſo ne pede proruas *Stantem columnam.*

De columnis Herculis Apollod. lib. 2.

ἔστησε σημεῖα τῆς πορείας ἐπὶ τῶν ὅρων

Εὐρώπης, καὶ Λιβύης ἀντιστοίχους δύο στήλας.

Strab. lib. 3. & Plin. lib. 3. *Pacato in orbe*, purgato monſtris ac tyrannis, vnde pax & tranquilla libertas conſecuta. ſic Virg. eclog. 4.

Pacatumque reget patrijs virtutibus orbem.

& Lucret.

Pacatumque nitet diffuſo lumine cælum.

Sic *pacata prouincia*, & *regiones* Ciceroni vbique.

T A M *dura traheret mollia penſa manu.*] id eſt, lanam mollem carperet manu calloſa laborioſo Martis opere. Horat. oda 18. lib. 2.

Nec Laconicas mihi trahunt honeſtæ

Purpuras clientæ. Mollia penſa, ob mollitiem lanæ, vt Virg. 4. Æneid.

—— *dum fuſis mollia penſa* *Deuoluunt.*

& eſt antitheſis *Mollia, dura*. vt el. 1. ſup.

Mollia Pegaſides veſtro date ſerta Poëtæ

Non faciet capiti dura corona meo.

& eleg. 10. lib. 4. verſ. 46. 47. 48.

P E R S A R V M *ſtatuit Babilona Semiramis vrbem.*] Primum Babilon Aſſyriorum, deinde Medorum, poſtremo Perſarum fuit. Ergo retulit ad ſua tempora, non ad vrbis conditæ. Semiramis ſtatuit Babilona, vt teſtantur Q. Curtius libr. 5. Herod. libr. 1. Iuſtin. libr. 1. Suidas in verbo, *Semiramis*. Diodor. libr. 2. cap. 4. Solin. cap. 60. Plin. cap. 26. lib. 6. Plutarchus in Alexandro, Strabo libr. 2. & Ouid. 4. Metamorph. Sed Herodotus lib. 1. à multis Aſſyriorum regibus conditam paulatim ait. at Stephanus περὶ πόλ. à Babilone Medi filio. & Ammian. Marcell. lib. 23. Mœnia quidem à Semiramide fatetur ſtructa, ſed arcem à Rege Belo. vide prouerb. apud Iun. 23. cent. 2.

V T *ſolidum coctо tolleret aggere opus.*] ὡς *vt*, pro, ita vt

ita, vt Plaut. Pœnulo ſc. 2. act. 1. *Olent, ſalſa ſunt, tangere vt non velis.* An vt idem Pſeud. act. 1. ſc. 5. *Vt tus irem conſtitueram.* Et Gellius cap. 19. lib. 16. *Pecuniam dediſſe, vt haberet. Solidum opus.* verbum caſtrenſe opus de magno molimine ad oppugnandum, vel muniendum. Cæſar vbique, Virg. 4. Æneid. *Pendent opera interrupta.* & 12.

Opera omnia rumpis. Feſtus in *Plutei: Crates quæ ſolent apponi militibus opus facientibus.* Varro 4. de ling. Lat. *Oppida, quia opere muniebant mœnia.* Opus ergo totum: agger pars. *Solidum*, durum ac firmum aduerſus oppugnationem. Feſtus in *Solitaurilia.* Solida dicuntur quæ nulla *parte laxata, cauaque ſunt.* vulgo, *maßif.* vnde ad alia transfertur, quæ plena & integra: Donatus. *Solidum beneficium* Terentio. *Solidum infortunium* Plauto. *Agger*, inquit Iſidor. lib. 15. cap. 9. *Proprie terra aggeſta, quæ vallo facto propius ponitur. Sed abuſiue & muros, vt hic, & munimenta omnia aggerē dicimus. alias eſt agger viarum, & agger tumuli.* Hæc Iſidorus ad verbum ex Seruio in 10. Æneid. Omnis aggeſta terra, agger. Varro 4. de ling. Lat. *Quod exaggerabant, agger, & quod aggerem contineret, murus.* Ergo *le rampart.* Ouid. hunc locum explicat 4. Met. cum ait:

—— vbi dicitur altam
Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis vrbem.

Plin. cap. 15. lib. 35. *Calcis quoque vſum præbuit* (bitumen) *ita ferruminatis Babylonis muris.* Iuſtin. lib. 1. *Hæc* (Semiramis) *Babylona condidit, murumque vrbi cocto latere circumdedit, arena vice bitumine interſtrato.* Q. Curtius lib. 5. *Coctili laterculo ſtrati ſunt* (Babylonis muri.) *totum opus bitumine adſtringitur.* Iuuenal. ſat. 10.

Cum tamen à figulis munitam intrauerit vrbem
Sarcophago contentus erit.

Coctili latere munita vrbe, quem hodie dicimus ordinarium lapidem, inquit Interpres. Lucan. lib. 6.

—— fragili circumdata teſta
Mœnia mirentur refugi Babylonia Parthi.

vide prouerb. 23. cent. 2. apud Iunium. Herodot. lib. 1. Diodor. libr. 2. vet. gloſſ. *Later coctus*, Βώλος. *Tollere*, educere, vt Virg. 3. Æn.

—— arcemque attollere tectis.

E t *duo in aduerſum miſit per mœnia currus.*] Fecit vt mitti & agi poſſent, tantum erat ſpatij. *Duo* pro duos. Virg. 11. Æneid.

Si duo præterea tales. Lucill. apud Macrob.
Illum ſumina ducebant, atque altilium lanx.
Hunc pontes Tiberinu' duo inter captu' Catillo.

Chariſ. lib. 1. *Duo, pro duos:* Attius Πρὶ ταυοὶ μάχῃ: *Martes armis duo congreſſos crederes.* Terent. Adelph. *Tu illos duo olim pro re tollebas tua.* Q. Curtius lib. 5. *Murus inſtructus laterculo coctili, bitumine interlitus: ſpatium duorum & triginta pedum latitudinem amplectitur. quadrigæ inter ſe occurrentes, ſine periculo commeare dicuntur.* Hic ergo *duo currus in aduerſum*, quadrigæ inter ſe occurrentes. Diodor. lib. 2. ait agi potuiſſe ſex currus per muri latitudinem. *In aduerſum*, an vno verbo vt inante lib. 2. Certè Feſtus in *Mutini* dixit *aduerſum murum*, pro è regione muri. Gell. cap. 12. lib. 7. *Aduerſum ſpeculum ornari.* Terent. Phorm. *Exaduerſum tonſtrina erat*, aliter eleg. 16. lib. 2.

Miſit in aduerſum pocula Pirithoum.

A Nam duo verba ſunt, vt *in incertum* eleg. 26. lib. eiuſdem:

N e *poſſent tacto ſtringere ab axe latus.*] ita vt non poſſent prætereuntes ſe contingere, & in ſe leuiter incurrere, &c. *Stringere latus*, latus currus prætereundo detergere, & velut abradere. Id enim eſt ſtringere, Virg. 8. Æn. *Stringentem ripas*, quod Lucretius:

—— ripas radentia flumina rodunt.

& 10. Æneid.

Tandem etiam magno ſtrinxit de corpore Turni.

& 12. *—— auertit partim ſtringentia corpus*
Alma Venus. & 1. *Stringere remos.* & in Bu-
B colicis: *Stringere frondes.* & Ouid.

Nec ſtringam metas interiore rota.

Stat. lib. 6. Thebaid. hac de re: *axibus axes*
Inflicti, radijſque rotæ.

Hoc eſt latus currus. & mox:

Multaque tranſuerſis perſtringitur vngula campis.

Latus currus, vt Ouid. 1. faſt.

Ipſe ſolum colui, cuius placidiſſima læuum
Radit arenoſi Tibridis vnda latus.

Et *latus nauis* Horatio, & Virgilio. In latere currus modioli & extremi axes ſunt qui prominent, & ſtringuntur in anguſtiore ſpatio.
C τὸ *ab* autem vacat, vt eleg. 1. ſupra:

—— ab auo Exeidet.

D v x i t *& Eufraten medium qua condidit arces.*] id eſt, induxit, immiſit, vt influeret effecit, & quaſi vrbem diuideret. ſic *ducere aquam. aquæductus*, & *ducere riuos.* De Eufrate dictum eleg. 10. lib. 2. Q. Curtius lib. 5. *Eufrates interfluit, magnaque molis crepidinibus coërcetur.* Diodor. lib. 2. Non inductum Eufrateo, ſed conſtructas hinc inde domos, & ita conditam vrbem ſcribit. Herodot. lib. 1. Eufraten ait per mediam vrbem fluere, delapſum è montibus Armeniæ, & inde rapidiſſimè decurrere in mare ru-
D brum. *Quà.* id eſt, qua parte vrbis, & ſitum loci notat. *Condidit*, exſtruxit, vt Virg. eclog. 2.

Pallas quas condidit arces, Ipſa colat.

Diodor. lib. 2. Cum Euphrati miræ magnitudinis pontem impoſuiſſet, in extremo ponte, hinc & inde, geminas arces, ac regias condidit. & Q. Curtius arcem commemorat 20. ſtadia ambitu ſuo complexam, ſupra quam penſiles horti. Sed Herod. lib. 1. arcem & regiam in media vrbis parte ponit, alterius partis diuiſæ à fluuio. Arcem à rege Belo conditam ſcribit Ammian. Marcell. lib. 23.

I v s s i t *& imperio ſurgere Bactra caput.*] id eſt,
E voluit præcipuam vrbem totius Imperij eſſe, alias inter vrbes caput efferre. *Surgere*, attolli vt eleg. 31. lib. 2.

Surgebat marmore templum.

An *ſurgere*, pro aſſurgere Imperio Babylonis. *Caput*, vt *Orbis Romæ caput* Ouidio, & Tacito *caput rerum*, vide adnot. ad eleg. 26. lib. 2. verſ.

Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput.

Bactra, capta à Nino Semiramidis aſtu. Diodor. lib. 3. vide adnot. ad el. 1. ſup. verſ. 16.

N a m *quid ego heroas, quid raptē in crimine diuos?*] aut anaſtrophe, pro, quidnam, vt el. 14. lib. 1.

Nam quis diuitijs aduerſo gaudet amore?

Sic notat Donatus in Phorm. Nam quod dici

per anaſtrophen, vel pro ſed quid. Plaut. Amphit. *Nam quid ille reuertitur?* Virg. 4. Georg.

Nam quis te Iuuenum. *Raptem in crimine*, accuſem. Raptare, pro, rapere, vt Virg. 3. Georg.

Sed me Parnaſsi deſerta per ardua dulcis
Raptat amor.

Sic Cicero in Lucullo: *Rapi in inuidiam.* & *rapere in odium* 1. ad Herennium. Et ſæpe: *Vocare in crimen & odium.* Eſt autem archaiſmus *in crimine*, pro crimen, vt el. 14. inf.

Miſsile nunc diſci pondus in orbe rotat.

Liuius lib. 34. *In ſua matreſfamilias iure retinere.* Gell. cap. 6. lib. 17. *Committere pecuniam in poteſtate.* Plaut. Aulul. *In adibus volo intromitti neminem.* Ipſe eleg. 17. infra:

Veſanum in vite Lycurgum. & eleg 19.
Aequus in hoſte fuit. & Tibull. el. 5. lib. 3.
—— nec tornus Liber in illis.

& Stat. 6. Achill.

Cum primum in gurgite noſtro
Rhetaæ cecidere trabes.

Heroas, alios minores ſcilicet, vt Herculem ſupra, & Achillem eleg. 8. lib. 2.

IVPPITER *infamat ſeque ſuamque domum.*] id eſt, dedecore afficit ſe ac ſuos, vt Afranius apud Nonium: *Experiurabant, exſecrabant ſe ac ſuos.* & Terent. Hecyr. ſc. 1. act. 2. *Quæ me & te & familiam dedecoras.* quia ſtuprum propriè eſt dedecus & infamia. ſic eleg. 24. lib. 2.

Parcius infamant viles.

Infamat domum, vnde eleg. 19. infra:

Infamis ſtupro ſtat Pelopea domus.

Plaut. Moſtell. *Capitalis ædes facta eſt.* id eſt, famoſa. vet. gloſſ. *Capitalis*, ἐπίτιμος. de Iouis furtis vide eleg. 30. lib. 2. verſ. 28. 29. 30. Ouid. 6. Metam. in fabula Arachnes. Plaut. prologo Amphit.

QVID? *modo quæ noſtris opprobria vexerit armis.*] τὸ *Quid* ſtomachantis, & alio transeuntis elleipticω, vt Virg. eclog. 10.

Quid? qua te puro ſolum ſub nocte canentem
Audieram.

Plenè 1. Georg.

Quid dicam iacto qui ſemine cominus arua
Inſequitur.

Quæ vexerit noſtris armis opprobria. Id eſt, armis, virtutique Romanæ magnum dedecus attulerit bellum inferendo. Vehere opprobria, inuehere, & inferre. & alludit ad claſſem Cleopatræ. Horat. oda 29. lib. 3. *Quod fugiens ſemel hora vexit.* pro ſecum attulit. & Virg. 1. Georg.

Neſcis quid ſerus veſper vehat.

Cic. 4. Tuſc. *Quemcumque caſum fortuna inuexerit.* Attius: *Nec tantum inuexit triſtis Euryſtheus mali.* vnde inuehi in aliquem, eſt nocere cupientis. *Opprobria*, dedecora, quia ob probrum alicui obiiciuntur. Horat.

Cecropia domus æternum opprobrium.

& oda 16. lib. 1. de maledictis:

Fias recantatis amica opprobriis.

ET *famulos inter fœmina trita ſuos?*] τὸ *Et* iterandum. *& fœmina; & trita inter famulos ſuos.* Sed vet. lib. *Heu.* non dolentis ſed indignantis. *Femina*, vt verſ. 1. huius elegiæ & infra:

Si mulier patienda fuit. *Trita inter famulos*, quæ ſe famulis, & Eunuchis ſuis ſubſtrauerit, & exercita ſtupro cum eis fuerit. Teri libidinis

A eſt, vnde tribades, & pædotribæ. Petron. *Inter anhelitus, ſudoreſque tritus* (puer) *quod volueras, accepi.* Idem: *Inuado pectus amplexibus, & perfuſum os lacrymis vultu meo contero.* Idem: *Baſiis diſtriuit.* & alibi: *Mutuis libidinibus attriti derident ſolitudinem meam.* Plaut. Capt. act. 4. ſc. 2. *Bona boiam terit. Liberorum quærendorum cauſa ei, credo, vxor data eſt.* & Rudent. ſc. 4. act. 3. *Eas indigno quæſtu conteres.* id eſt, proſtitues. Ipſe eleg. 20. infra:

Forſitan ille alio pectus amore terit.

Hinc explica Mart.

Culus triſtior Aedili lucernis.

B vbi & τὸ *Aedili*, iterandum. *Famulos*, Eunuchos amatores mulierum maximos. Horat. oda penult. lib. 1.

Contaminato cum grege turpium
Morbo virorum. & in Epod.
Et ſpadonibus ſeruire rugoſis poteſt.

CONIVGIS *obſcœni pretium Romana popoſcit*
Mœnia, & addictos in ſua regna patres.

Albinouanus in obitum Mœcenatis:

Hic modo miles erat, ne poſſet femina Romam
Dotalem ſtupri turpis habere ſui.

Sed hîc leg. *Coniugij*: & alludit ad matrimonium per coëmptionem; quaſi dotalem vr- C bem ab Antonio petierit. Obſcœnũ coniugiũ & mali ominis (nam omina & auſpicia captabantur in nuptiis) & ſpurcum ac libidinoſum. vide Feſtum in *Obſcœnum.* Pretium, merces ſtupri, vnde meretrices. Sic Cicero ep. 13. lib. 1. ad Atticum: *Noctes certarum*, inquit, *mulierum iudicibus pro mercedis cumulo fuerunt.* Hac de re Eutropius lib. 7. *Hic* (M. Antonius) *quoque ingens bellum ciuile commouit, cogente vxore Cleopatra, regina Aegypti, dum cupiditate muliebri optat etiam in vrbe regnare.* Florus cap. 2. lib. 4. *Aegyptia ab Romano Imperatore pretium libidinum, Romanum* D *Imperium petiit: & promiſit Antonius, quaſi facilior eſſet Partho Romanus.* &, *Popoſcit*, quia *quidlibet impotens ſperare dulci fortuna ebria*, vt Horat. *Addictos in ſua regna patres*, id eſt, ſibi mancipari, & adiudicari, ſuoque regno Senatum populumque Romanum volebat. Enallage numerorum, *Sua regna*, pro, ſuum regnum. Niſi dicamus regnũ Ægypti è pluribus conflatum. Addici in regna, vt Cæſar 2. de bello ciuili: *Qui verba atque orationem aduerſus remp. habuiſſent, eorum bona in publicum addicebant.*

NOXIA *Alexandrina dolis aptiſſima tellus.*] E id eſt, funeſta nomini Romano. Sic Lucan. l. 8.

Noxia ciuili tellus Aegyptia fato.

vet. lib. *Alexandria.* i pro *ei.* vt eleg. 10. lib. 4. *Erythia.* & Priſcian. notat Alexandria pro *ea* vel *eia* dici. & vrbem cum regione coniunxit, vt Virg. *Ilia tellus.* Niſi legamus; *Alexandrea*, vt apud Horat. oda 14. lib. 4. de ea vide auctorem de bello Alexandrino, Strab. libr. 17. qui totam deſcribit, & Plin. cap. 10. lib. 5. Sunt aliæ multæ huius nominis vrbes, ſed hæc omnium celeberrima nomen retinet hodieque. lege & Q. Curtium lib. 4. & Plutarchum in Alexandro. Sueton. in Cæſare cap. 35. *Solertiſſimum hoſtem* vocat *Alexandrinos.* Auctor belli Alexandrini. *Cum vno tempore & natiu*

A *eorum & natura cognoſcatur, aptiſsimum eſſe hoc genus ad proditionem dubitare nemo poteſt.* Idem Ibid. *Cæſar etſi fallacem gentem, ſemperque alia cogitantem, alia ſimulantem bene cognitam habebat, tamen petentibus dare veniam vtile eſſe ſtatuit.* Seneca cap. 9. ad Elbid. *Aegyptus infida.* & cap. 17. Theocrit. Idyl. 15.

—— ὐδεὶς κακοεργὸς

Δαλεῖται τὸν ἰόντα παρέρπων Αἰγυπτιστί.

vnde Syneſius in Eucomio caluitij *αἰγυπτιάζειν* prouerbialiter dixit, pro doloſè agere. vide adag. Eraſmi. hinc lux Martiali ep. 26. lib. 10.

Nunquid & hoc, fallax Nile, negare potes?

Aptiſsima dolis, vt eleg. 22. infra:

Armis apta magis tellus quam commoda noxæ.

E t *toties noſtro Memphi cruenta malo.*]

B Nam Gabinius armis reduxit Ptolemæum in regnum, multique milites illic remanſerunt. Deinde Pompeius illic interfectus. Poſtea Cæſar Alexandriæ obſeſſus, & difficillimo implicitus bello. Poſtremo M. Antonius ibidem obſeſſus, multique Romanorum vtrimque cæſi. De Memphi Mart. lib. 1. ep. 1. Diodor. lib. 1. Strabo lib. 17. Plin. cap. 9. lib. 5. Herod. lib. 2. Hodie *le grand Caire. Cruenta malo noſtro*, clade & pernicie Romaoorum.

C Cruenti, & noſtro, & alieno cruore: noſtro, vt eleg. 9. lib. 2.

Et dominum lauit mærens captiua cruentum.

Alieno, vt eleg. 13. lib. 2.

Quam fuerant Phtij buſta cruenta viri.

T r e s *vbi Pompeio detraxit arena triumphos.*] Victus Pompeius, & fœdè interfectus in ipſo littore omnem vitæ ſuperioris laudem, & gloriam amiſit. Itaque arena ipſa, & littus, vbi cæſus eſt, illi videtur triplicis triomphi gloriam detraxiſſe. Cicero pro Sextio: *Is qui tripartitas orbis terrarum oras tribus triumphis adiunctas huic imperio notauit.* An *donauit*? Lucan. libr. 7.

D *Quamque fuit læto per tres infida triumphos*

Tam miſero fortuna minor. & lib. 9.

Hunc ego maluerim quam ter Capitolia curru

Scandere Pompeij.

Plin. cap. 26. libr. 7. Ter triumphaſſe ſcribit Pompeium. Primum Sicilia recepta, & ſubacta Africa. Deinde in ditionem redacta Hiſpania. Poſtremo pacato mari, victo Mithridate, & oriente pœne ſubacto. Cic. pro Corn. Balbo. *Qui tot habuit triumphos, quot oræ ſunt, parteſque terrarum.* Petron. Arbiter huc reſpicit:

E *—— modo quem ter ouantem*

Iuppiter horruerat. & Varro apud Interpret. Perſij ſat. 2.

Marmoreo Licinus tumulo iacet, at Cato paruo,

Pompeius nullo. credimus eſſe Deos?

Et Albinus rerum Romanarum libr. 1. apud Priſcian. lib. 7.

Ille cui ternis Capitolia celſa triumphis

Sponte Deûm patuere: cui freta nulla repoſtos

Abſcondere ſinus: non tutæ mœnibus vrbes, &c.

vide & Velleium poſter. vol.

T o l l e t *nulla dies hanc tibi Roma notam.*] Quia omnia delentur vetuſtate, dixit *nulla dies*, vt eleg. 15. lib. 2.

A *Velles vt nunquam ſolueret vlla dies.*

ſic dixit eleg. 3. lib. 2.

Differtur nunquam, tollitur vllus amor.

Alludit autem fortaſſe ad herbam lepidium, qua notæ, & ſtigmata delentur. Columella de cultu hortorum.

Ponitur & lactis guſtum quæ condiat herba

Deletura quidem fronti data ſigna fugarum.

Sic Cicero in Pompeiana: *Delenda vobis eſt illa macula.*

I s s e n t *Phlegræo melius tibi funera campo.*] An *tibi funera*, pro tua funera, tua mors. Tu ipſe honeſtius mortuus eſſes, & elatus & cre-

B matus in campo Theſſalico, ſiue Pharſalico, ſiue Philippenſi? de quo eleg. 9. ſupr. verſ. 48. *Ire funera*, an vt mors venire dicitur? vt mens ſit Poëtæ: Melius ad te funus & mors veniſſet. An vt *funera duci* dicuntur Virgilio & Ciceroni, & Terentio *funus procedis.* An ſignificat morbum Pompeij in Campania, de quo Cicero 1. Tuſcul. & Iuuenal.

Prouida Pompeio dederat Campania febres

Optandas. Sed quæ hic ſequuntur repugnant.

V s i *tua ſi ſocero colla daturus eras.*] id eſt, etiāſi præbiturus ceruices & iugulum Cæſari. *Vel,*

C pro etiam, vt eleg. 28. lib. 2.

Hoc tibi vel poteris coniux ignoſcere Iuno.

Lucan. de Pompeij cæde lib. 8.

Inuoluit vultus, atque indignatus apertum

Fortunæ præbere caput. & alibi

—— ne cæde pudori,

Auctoremque dole fati, quacumque feriris

Crede manum ſoceri.

Socerum autem Pompeij fuiſſe Cæſarem notum ex Cicerone, Lucano, Catullo, Plutarcho, Virgilio 6. Æneid. *Daturus colla*, vt Seneca ſuaſoria 6. de Cicerone: *Prominenti ex lecti-*

D *ca, præbentique immotam ceruicem, caput abſciſſum eſt.* Et paullo poſt: *Accede Veterane, & ſi hoc ſaltem potes rectè facere, incide ceruicem.*

S c i l i c e t *inceſti meretrix regina Canopi.*] in epigrammate Auguſti Glaphyre dicitur. Erat autem ſcortum Glaphyra, mater Archelai, quem Antonius regem Cappadociæ fecit. Dio lib. 49. de Cleopatra autem Plin. cap. 35. lib. 9. *Vt regina meretrix eius lautitiam omnem, apparatumque obtrectans.* & *Meretrix regina*, vt apud Apul. apol. 2. *Puella meretricis blandimentis captus.* & apud Cicer. *Mulier meretrix. Inceſtus Canopus*, ob inceſtum regum Ægyptiorum, cum ſorori-

E bus. Lucan. lib. 8.

Vltima Lagea ſtirpis, perituraque proles

Degener, inceſtæ ſceptris ceſſure ſororis.

Seneca in Octauia:

Hauſit cruorem inceſta Romani ducis

Aegyptus iterum. Seneca in mortem Claudij: *Athenis dimidium licet, Alexandria totum.* Turneb. cap. 13. lib. 18. docet ex Philone apud Ægyptios licuiſſe ἀπάγειν ἀδελφὰς ἀγαγεῖν: cū Athenis liceret ducere germanas, eodē patre natas; Lacedæmone vero vterinas tantum. *Inceſtus*, inquit Nonius, *flagitium in affines admiſſum.* Cognatos debuit dicere. Feſtus: *Inceſtus à Græco. nam illi facinus dicunt ἀνόσιον.* Seru. in 12. Æn.

Inceſtus, eſt quæcunque pollutio.
Iſidor. libr. 5. & libr. 10. *Inceſtum propter illicitam coniunctionem vocatur, quaſi incaſtum.* Fulgentius Placiades in Goſſis. *Inceſtum,* inquit, *puto a literam retinere debere, quia ab eo quod eſt incaſtum venit.* Cæſtum dicunt Zonam Veneris pelliceam, quæ nuptias legittimas ligat. ſi quis ergo alieni legitimique coniugij iura violauerit, incæſtum dicitur admiſiſſe, id eſt, quaſi caſtitatis vinculum, Zonam Veneris violaſſe. Lutat: in 2. Thebaid. ſcribit Venerem ad non caſtas nuptias non venire cum cæſto ſuo, vnde inceſtum dictum. Paul. lib. 39. de ritu nupt. *Inceſtum cõmittere intelligitur, qui ex his, quas legibus aut moribus prohibemur vxores ducere, aliquam duxerit.* Et Vlpian. Inſtitut. Tit. 5. & Caius lib. 1. Inſtit. Tit. 5. & Papinian. in l. 38. §. 2. de Adult.
Canopi. Seruius in illud 4. Georg.

Nam qua Pellæi gens fortunata Canopi.

Canopus ciuitas iuxta Alexandriam dicta à Canobo, gubernatore Menelai. Plinio cap. 31. lib. 5. Inſula, vnde *Canopicum* oſtium Nili, Straboni lib. 17. Auctori de bello Alexandrino eſt promontorium. De luxuria Canopi leg. Senec. ep 52. & Iuuenal. ſat. 15.

—— quantum ipſe notaui,
Barbara famoſo non cedit turba Canopo.

Famoſum vocat, vt hic noſter *Inceſtũ*. Iun. prou. 18. cent. 8. Beroald. hic errat, qui *mœſtum*, mollem exponit. Huc facit illud Statij in Genethliaco Lucan. 2. Syluarum:

Tu Pelуſiaci ſcelus Canopi
Deflebis pius, & Pharo cruenta
Pompeio dabis altius ſepulchrum.

V N A *Philippæo ſanguine aduſta nota.*] id eſt, infamia genti, & ſanguini Philippi & Alexandri ita hærens, vt tolli nunquam poſſit. Tranſlatum à notis quæ inuruntur, vel mancipiis, vel pecori, quod ipſum Feſto dicitur *dignorare*. Virg. 3. Georg.

Continuoque notas, & nomina gentis inurunt.

Eadem tranſlatione eleg. vlt. lib. 4.

Hæc cura, & cineri ſpirat inuſta meo.

Scaliger omnino hic legendum ait *Inuſta*. audacter. *Sanguine*, pro ſanguini, vt eleg. 6. ſup.

Si placet inſultet Lygdame morte mea.

& Sanguis pro gente, & cognatione, vt el. 7. ſupr. *De Sanguine Regum.* Ridiculus Beroaldus qui *Philippæum ſanguinem*, Romanum exponit, quod in Philippis Romani pugnarint. Interpretatio petenda eſt ex Q. Curtio lib. 9. *Ptolomæus ſancius regis ſollicitudinem in ſe conuerterat, ſanguine coniunctus erat, & quidam Philippo genitum eſſe credebant. Certè pellice eius ortum conſtabat.* vide Mart. ep. 85. lib. 13. de Alexandrinis: & *Pelleus Canopus*. Virg. 4. Georg. *Vna nota*, non ſola, ſed inſignis & præcipua: nam & alij degeneres Ægypti Reges. Cõtra & in laude dicitur vnus.

A V S A *Ioui noſtro latrantem opponere Anubim.*] id eſt, quaſi aduerſum in acie collocare. In Actiaca pugna cõmiſſos Deos Romanorum, & Ægyptiorum ſignificat, vt & Virg. 8. Æn.

Omnigenumque Deûm monſtra, & latrator Anubis,
Contra Neptunum, & Venerem, contraq. Mineruam
Tela tenent. vbi Seruius: *Anubis canina*
A *facie quia Mercurium eo ſignificant, quia nihil cane ſit ſagacius.* vnde Iuuenal. ſat. 15. de cultu Canis:

Oppida tota canem venerantur, nulla Dianam.

Ouid. 9. Metam.

—— cum qua latrator Anubis, &c.

Lucan.

Nos in templa tuam Romana accepimus Iſin,
Semicaneſque Deos, & ſiſtra mouentia luctum.

Legendus Plutarch. in libro de Iſide & Oſiride, & Euſeb. lib. 2. Præpar. Euang. Diodor. Sicul. ait Anubim patrem Oſirim ad bella ſecutum geſtaſſe canis inſigne in clypeo: Alij
B canem adiuuiſſe Iſidem in Oſiridis corpore inueſtigando. de Anubi vide Iuuenal. ſat. 6. huc facit & illud Ouid. 13. Met.

Præter erant veſtis certatam lite Deorum
Ambraciam; verſique vident ſub imagine ſaxi
Iudicis, Actiaco quæ nunc ab Apolline nota eſt.

Lite Deorum, inquit, Gyraldus, *quia ex parte Augusti Dei Romani, & Apollo inprimis: Antonij vero & Cleopatræ Dei Ægyptij. Iudicis*, vel, *indicis* legitur, quia, inquit, litem illam adiudicauit Augusto. Ego lego *Vindicis*. *Auſa*, ſolius voluntatis & impotentis eſt. vnde Virg.

C *Auſi omnes immane nefas, auſoque potiti.*

Opponere, vt Virg. 10. Æneid.

—— medias illis opponere turmas.

Ioui noſtro, vel latio, vt eleg. 4. ſup. verſ. 6. vel fauenti. Iuuenal. ſat. 12.

Hic noſtrum placabo Iouem.

E T *Tyberim Nili cogere ferre minas.*] id eſt, ſuperba pati Imperia, quod eſt ſeruorum, vt eleg. 7. libr. 1.

Iniuſtas ſæpe tuliſſe minas.

Minæ ſunt iratorum & ſæuitium, vnde ſupra dixit eleg. 7. *Pœna minantis aquæ*. id eſt, ſæuæ & iratæ. *Cogere*, ſolo conatu accipi debet, non etiam affectu. ſic eleg. 4. lib. 1.

D *Mutatum domina cogis abire mea.*

R O M A N A M Q V E *tubam crepitanti pellere ſiſtro.*] id eſt, ſuperare ſono, vincere & fugare, vt pelli dicuntur hoſtes & acies. ſic Virg. 11. Æneid.

Pone animos, & pulſus abi. *Tubam Romanam.* Tuba quæ directa eſt appellatur. Veget. cap. 5. lib. 3. Plin. cap 56. lib. 7. *Æneam tubam* (inuenit) *Piſæus Tyrrhenus.* Ergo eam ab Etruſcis habuere Romani, vt faſces, & curules, & prætextas. & id reſtatur Strabo lib. 5. Liuius tamen lib. 25. Innuit Romanam tubam ab aliis diuerſam fuiſſe his verbis: *Terrorem & tuba audita ex theatro faciebat. Nam & Romana erat à proditoribus*
E (Tarenti) *ad hoc ipſum præparata, & inſcienter à Græco inflata, quis aut quibus ſignum daret, incertum efficiebat.* *Crepitanti ſiſtro*, arguto crepitaculo. Apul. lib. 11. *Nam dextra quidem ferebat æreum crepitaculum, cuius per anguſtam laminam, in modum baltei recuruatam, traiecta media pauca virgula, criſpante brachio tergeminos ictus, reddebant argutum ſonum.* Siſtrum deſcribitur & à Plutarcho in libello de Iſide & Oſiride. Heſychius Cymbala interpretatur. vide Turneb. cap. 33. lib. 26. Siſtrum ἀπὸ τοῦ σείειν. id eſt, ab agitando & concutiendo. Interpres Hephæſtionis. Cuiuſmodi fuerit videre eſt in Valentiniani

Impetatoris numis, vbi Onocephali, & ipſius Valentiniani imago, & Ægypti. Iuuenal. ſat. 13. *Iſis & irato feriat mea lumina ſiſtro.* Stat. in Propemptico Metij Celeris:

Excipe multiſono puppem Mæotida ſiſtro.

Setuius ad illud 9. Æneid.

Patrio vocat agmina ſiſtro.

Per ſiſtri motum quod gerit Iſis in dextra, Nili aceeſſus & receſſus ait ſignificari. Iſidor. autem lib. 3. ait ab Iſide inuentum, & eo concitari ad bellum Amazones.

BARIDOS *& contis roſtra liburna ſequi.*] id eſt, inſequi & oppugnare naues liburnicas roſtratas; eleg. 8. lib. 2. *Sectetur & vmbras.* id eſt, inſectetur: vel aſſequi conari, & eorum æquare curſum, vt 12. Æneid. Virg.

—— *ardua pennis* *Aſtra ſequi.*

Contis, perticis longioribus, quibus altitudo aquæ exploratur, & aguntur nauiculæ. vnde Virg. 6. Æneid.

Ipſe ratem conto ſubigit.

vnde *percontari* Feſto, & Nonio. Eſt & contus genus haſtæ longioris: Nonius. *Baridos.* genus nauigij, & cymbæ apud Ægyptios Baris eſt, qua vehebantur ad ſepulturam cadauera. Diodor. libr. 2. & Herodot. libr. 2. & Æſchylus Perſis, vt notat Victor. cap. 9. lib. 10. var. lect. *Sequi liburna*, quia celerrima. De liburnis, ſiue liburnicis nauibus etiam Victor. loco antedicto ex Appiani lib. 2. de bello ciuili. & Horat. oda 37. libr. 1. & oda 1. Epod. Eſt & liburnum genus vehiculi apud Iuuenalem:

—— *& ingenti curret ſuper ora liburno.*

Liburnicæ naues à Liburnis, qui populi inter Iſtriam & Dalmariam. Croaciam hodie vocant.

FOEDAQVE *Tarpeio conopea tendere ſaxo.*] id eſt, figere, quia reſtibus opus eſt, vnde dicta tentoria, & tendere tantum. Virg. 2. Æneid.

—— *hic ſæuus tendebat Achilles.*

Conopea, abiecto i. vt corripiatur vt eleg. 7. ſup.

Capharea ſaxa. & Horatius oda 9. Epod. corripuit, vt Propertius:

Inter ſigna turpe militaria
Sol adſpicit conopeum.

Iuuenalis produxit ſat. 6.

Vt teſtudineo tibi Lentule conopeo.

κωνωπεῖον, velum ad culices excludendos & arcendos, quos κώνωπας Græci dicunt. vide Interpretem Iuuenalis à quo *Culicare* dicitur. Herodotus in Euterpe conopeis vti Alexandrinos ad arcendos culices ſcribit. & Plin. cap. 47. lib. 9. vt emendatur à Scaligero Conopei meminit: Sed non loquitur de Conopeis Ægyptiorum. Varro cap. 10. lib. 2. de re ruſt. *Fœtas noſtras quæ in Conopeis iacent dies aliquot.* *Tarpeio ſaxo*, capitolio. Virg. 9. Æneid.

—— *capitoli immobile ſaxum*
Accolet.

Rupes Tarpeia, etiam dicitur, & *ſaxum* tantum, vnde, *de ſaxo deijci.* Hic *A duce Tarpeio mons eſt cognomen adeptus*, vt ipſe ait eleg. 4. libr. 4. Plutarchus in Romulo. *Tarpeius collis*, deinde ab inuento illo humano capite *Capitolium*: Dionyſ. Hal. lib. 3. inuidioſè au-

A tem dixit *Tarpeio ſaxo*, quaſi diceret: non in foro, ſed in arce. Horat. hac de re:

—— *dum Capitolio*
Regina dementes ruinas
Funus & imperio parabat.

& Lucan. lib. 10.

Terruit illa ſuo, ſi fas, capitolia ſiſtro.

IVRA *dare ſtatuas inter & arma Mari.*] ius dare, & dicere, idem eſt. ſic eleg. vlt. lib. 4.

Det pater hic vmbræ mollia iura meæ.

Ius autem dat & dicit qui merum imperium habet. & Reges olim id palam faciebant. Virg. 1. Æneid. de Dido regina:

B *Iura dabat, moreſque viris.*

& dat iura etiam victor, vt leges. Horat.

——*Triumphatiſque poſſit*
Roma ferox dare iura Medis.

In *dare* autem poſterior ſyllaba producitur ob litteras ſequentes St. vt apud Lucan. lib. 5.

—— *quippe ſtimulo, fluctuque furoris*
Compages humana labat.

Inter ſtatuas & arma Mari. id eſt, in ipſo capitolio, vbi Marij ſtatuæ, armaque hoſtibus erepta, & trophæa. De quibus Marianis monimentis à Cæſare in Capitolio repoſitis Plu-

C tarch. in Cæſare. & Sueton. cap. 11. *Trophæa de Iugurtha, Cimbris & Teutonis.*

QVID *nunc Tarquinij fractas iuuat eſſe ſecures.*] à contentione minorum. Si Tyranno ſuperbo parendum, ferendus potius Rex Tarquinius, quam ſuperba femina & impudica. *Quid iuuat.* Quid refert? quid prodeſt? vt eleg. 22. lib. 2. *Quid iuuat in nullo pondere verba loqui?* *Fractas ſecures*, fractum imperium. ſic Horat. oda 35. lib. 1. *Imperiumque frangat.* Virg. 3. Æn.

—— *opes fracta Teucrum.*

Ipſe hic infra:

Et Pyrrhi ad noſtros gloria fracta pedes.

D & eleg. 6. lib. 4.

Fracta per Ionias ſceptra vehuntur aquas.

Interdum re vera faſces frangebantur, vt apud Liuium videre eſt, & Cicer. in Piſon. *In eo tumultu fracti faſces.* Regibus 12. faſces, totidemque lictores, more ducto ab Hetruſcis, apud quos regi creato, ſinguli populi è duodecim lictores ſingulos dabant. Liuius libr. 1. & Strabo libr. 5. De faſcibus regiis. Virgil. 6. Æneid.

—— *faſceſque videre receptos.*

vide plura ad eleg. 9. ſup. verſ. 23.

NOMINE *quem ſimili vita ſuperba notat.*]

E Legendum, *quam*, & mutanda interpunctio:

Quid nunc Tarquinij fractas iuuat eſſe ſecures,
Nomine quam ſimili vita ſuperba notat,
Si mulier patienda fuit? cape: &c.

Nam de Cleopatra loquitur, non de Antonio. Iſidem vero ſeſe ferebat Cleopatra: Plutarchus in Antonio. Itaque nomen ſuperbæ merita, vt Tarquinius. *Notat nomine*, deſignat, quia verba rerum notæ. vel infamat. Ouid. 2. faſt.

Forſitan & quæras cur ſit locus ille Lupercal,
Quæue locum tali nomine cauſa notet.

SI *mulier patienda fuit? cape Roma triumphum.*] Virum non tulimus, feremus mulierem? & in

verbo ineſt flagitium. *Mulierem pati*, vt *pati muliebria*. *Cape triumphum*, accipe & admitte triũphum, ac triumphantem Auguſtum de Cleopatra. De Auguſti triumpho Alexandrino, & eius magnificentia Dio lib. 51. & Sueton. in Aug. cap. 41.

Et *longum Auguſto, ſalua, precare diem.*] id eſt, longum vitæ ſpatium. ipſe eleg. 18. lib. 2.

—— cum ſis
Ipſa anus haud longa curua futura die.

Similis precatio apud Horat. oda 2. lib. 1.

Serus in cælum redeas.

Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Optaui peteres cæleſtia ſidera tardè. & Mart.
Eſſe velis, oro, ſerus conuiua Tonantis.

& ipſe eleg. 4. ſup.

Ipſa tuam prolem ſerua Venus: hoc ſit in æuum
Cernis ab Aenea quod ſupereſſe caput.

Vixit autem annos 76. Imperauit 56. Auſonius: *Auguſtus poſt luſtra decem ſex prorogat annos.* *Salua*, ſeruata incolumis per eum. hic ſaluo Cæſare. vt eleg. 28. lib. 2.

—— per magnum eſt ſalua puella Iouem.

Fvgisti *tamen in tumidi vaga flumina Nili.*] ipſe in Nilum fugiſſe ait & eleg. 6. lib. 4.

Illa petit Nilum cymba male nixa fugaci.

Tangit & hanc fugam Virg. 8. Æneid. cum ait: *—— & tota veſte vocantem*

Cæruleum in gremium, latebroſaque flumina victos.

& ipſe eleg. 16. lib. 2.

Externo quatet in orbe fugam.

Vaga flumina, errantia, exercita curſu. perpetuo epithero, vt eleg. 20. lib. 1.

—— vago fluminis hoſpitio.

Nili tumidi, vel quia timidi, & imbelles Ægyptij, vel quia conſternati erant, vt ſolent victi. *Debilem* vocat el. 1. lib. 2. Virg. 8. Æneid. *Mærentem.* Sane vt ſpes pro lætitia, cur non timor, pro mœrore. Virg. 6. Æneid.

Et ſeptemgemini turbant trepida oſtia Nili.

Aliquando legendum eſſe putaui, *Tumidi.* ob incrementum Nili, & veterem ſuperbiam. Horat. oda 3. lib. 3.

Qua tumidus rigat arua Nilus.

Mens eſt. Licet ſuperba, & minax, fugiſti tamen, &c. vel *tamen*, pro, Tandem, vt el. 5. lib. 2.

Inueniam tamen è multis fallacibus vnam.

Accipere *tua Romula vincla manus.*] id eſt, Catenis Romanis vincta es & ducta in triumphum. Stat. 3. Sylu. in Propemptico Metij Celeris:

Angniferamque domum, blando qua morſa veneno
Actias Auſonias fugit Cleopatra catenas.

Ergo Propertius non de ipſa Cleopatra; ſed de eius effigie loquitur, quæ in triumphum ducta, vt ſcribit Dio lib. 51. Ipſe quoque eleg. 6. lib. 4. *Hoc vnum iuſſo non moritura die.*

Dij melius, quantus mulier foret vna triumphus, &c.

Horat. oda 3. lib. 1.

Sæuis Liburnis ſcilicet inuidens
Priuata deduci ſuperbo
Non humilis mulier triumpho.

Accipere vincla, vt accipere frenum Virgil. 12. Æneid. Horat. ep. 12. lib. 1.

—— ius imperiumque Phraates

A *Cæſaris accepit genibus minor.* & accipere leges, plagam, iniuriam: Cicero. *Romula vincla*, vt Tibull. lib. 4.

Libera Romanæ ſubiecit colla catenæ.

Seneca de morte Claudij: *Dare Romuleis colla catenis iuſſit.* Horat. hac de re oda 17. lib. 1.

Daret vt catenis fatale monſtrum.

Romula vincla, vt eleg. 4. lib. 4. *Romula haſta.* Horat. *Gens Romula.* Virg. *Romula Tellus.* Legitur & *Romule*, vt ſit apoſtrophe ad Antonium, cum tyrannidis exprobratione, vt apud Catull. *Cinæde Romule.* Sed de Antonio nihil in eo triumpho.

B Brachia *ſpectaui ſacris admorſa colubris.*] Dio lib. 51. effigiem Cleopatræ victam in triũpho ſcribit in culcitra, nihil de ſerpentibus. Plutarch. in Antonio effigiem illam ait fuiſſe cum aſpide mordicus inhærente brachio, quod geminæ maculæ in brachio mortuæ apparuiſſent. vnde Virg. 8. Æneid.

Necdum etiam geminos à tergo reſpicit angues.

Horat. oda 37. lib. 1.

—— & aſperas Tractare ſerpentes.

Velleius quoque poſteriore volumine aſpidis morſo interiiſſe ſcribit, & Florus cap. 11. lib. 4. & Plutarchus. Aſpis autem Iſidi ſacra, & in
C pompa eius præferebatur. De qua Ouid. 9. Metamorph.

Plenaque ſomniferis ſerpens peregrina venenis.

vide Apuleium lib. 11. & Plutarch. de Iſide & Oſiride. An *ſacris*, diris? *Sacras colores*, inquit ipſe eleg. 22. lib. 2. *Colubris.* Colubræ & colubri Nonius. *Coluber*, inquit Iſidorus cap. 4. lib. 2. *dictus quod colat vmbras, vel quod lubricus ſit, & facile labatur.* *Admorſa*, dente aſpidis ſaucia. Plaut. Pſeud. *Iam admordere hunc mihi libet.* Eſt autem enallage, *brachia*, pro brachium.

Et *trahere occultum membra ſoporis iter.*] id eſt,
D concipere, & combibere venenum, quod occulta, cæcaque via ſomnum letalem inducit. *Trahere*, vt ducere ſomnum. Horat. oda 14. Epod. *Pocula lethæos ducentia ſomnos.* *Occultum iter*, quia clam ſerpit venenum. ſic eleg. 4. lib. 2.

Vnde tamen veniant tot mala cæca via eſt.

Soporis iter, ſoporem, vt eleg. 10. ſup. *Natalis iter.* & eleg. 7. ſup. *Mortis iter.* & el. 15. infra: *Amoris iter.* Soporis autem mentio ob aſpidis naturam. Cinna in poëmatis apud Gell. cap. 12. lib. 9. *Somniculoſam vt Pœnus aſpidem Pſyllus.* adde illud Ouid. 9. Met. quod ſupra laudatum, &
E Lucan. lib. 9.

Hic quæ prima caput mouit de puluere tabes
Aſpida ſomniferam tumida ceruice leuauit,
Plenior huic ſanguis, & craſſi gutta veneni
Decidit; in nulla plus eſt ſerpente coactum.
Ipſa calores egens gelidum non tranſit in orbem
Sponte ſua, Niloque tenus metitur arenas.

vnde & Stat. 3. Sylu. *Blando morſa veneno.* & Florus cap. 11. lib. 4. *Admotis ad venas ſerpentibus ſic morte, quaſi ſomno ſoluta eſt.* & ὑπναλὶ Aſpidis genus Solino, quod ſoporem mortiferum inducit citra doloris ſenſum.

Non *hæc, Roma, fuit, tanto tibi ciue, verenda*
Dixit, & aſſiduo lingua ſepulta mero.] id eſt, cum tantum ciuem habeas non fuit metuenda

Cleopatra. & modeſtè *Ciuem*, non ducem aut principem. Sed addit, *tanto*, vt eleg.7. libr. 2. *at magnus Cæſar.* & Cicero in Vatin. de Pompeio: *Quem ciuem? quem virum?* Confundit autem vereri & metuere, quod tamen Cicero pro Quinctio, Donat. in Andriam, Liuius lib.39 & Nonius diſtinguunt. aut id ait: Ne verenda quidem fuit, tantum abeſt, vt timenda. Beroaldus ait τὸ, *dixit*, & ad Antoniũ, & ad Cleopatram referri poſſe cuius mens lympbata Mareotico Horatij oda 37. lib.1. An *dixit* ſuperiorem verſum, an duos qui proximi ſequuntur? Palmerius ex vet. libr. *Bixit.* vnde legit *vixit.* & explicare conatur. ſed altera lectio: *Et Duris*, placet, ſi pro, *&*, legamus, *Nec. Nec duris aſſiduo.* &c. Non fuit Cleopatra, inquit, timenda tibi, nec ducis lingua ſepulta mero. id eſt, Minæ Antonij perpetuò ebrij, cui ſemper lingua & mens vino obruta. De Antonij ebrietate Cic.2. Philipp. Plutarch. in Antonio, & Plin. cap. vlt. libr.14. *Lingua ducis*, vt Cicero ep.2. lib.9. fam. *Vitemus oculos hominum, ſi linguas minus facile poſſumus.* Liuius. lib. 33. *Si linguas Aetolorum retundere vellemus.* *Sepulta*, obruta, ſine pulſu, motu, & ſenſu. Virg.2. Æneid.

Inuadunt vrbem vino, ſomnoque ſepultam.

Seneca ep. 12. *Sepelire ſe vino, & epulis.* Petron. *Inter ſepultos Priamidas nocte & mero.*

SEPTEM *vrbs alta iugis toto quæ præſidet orbi,*
Femineas timuit territa Marte minas.]

Indignatur vrbem tantam, tot rebus geſtis feminam timuiſſe. *Vrbs alta*, quia caput inter alias vrbes tantum extulit,

Quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi.

& Virg.1. Æneid. *Atque altæ mœnia Romæ.* *Iugis*, collibus. Ouid. eleg.7. lib.3. Triſt.

Dumque ſuis victrix ſeptem de montibus orbem
Proſpiciet domitum, Martia Roma legar.

Horat. in Carm. ſecul. *Dij quibus ſeptem placuêre colles.* Quirinalis, Viminalis, Eſquilinus, Cælius, Palatinus, Tarpeius ſiue Capitolinus, & Auentinus. quibus poſtea ſunt additi Cœliolus, Ianiculus, Vaticanus. Cic. ep.5. libr.6. ad Attic. ἐξ ἄστεως ἑπταλόφου στοχᾶν. vet. gloſſ. *Septimons*, ἑπτάλοφος. *Septimontium*, ἑπτάλοφον. Dionyſ. lib.4. Seruius Tullum quinque collibus duos addidiſſe ſcribit. Ouid. eleg.4. lib 1. Triſt.

Sed quæ de ſeptem totum circumſpicit orbem
Montibus, Imperij Roma, Deûmque locus.

Toto quæ præſidet orbi, præeſt, imperat, ius habet, vt in prouincias præſides. Virg.6. Æneid.

——— *quibus altus Apollo*

Præſidet. id eſt, inquit Seruius, quibus præeſt & quas defendit. Cicero 2. Philipp. *Senatus ille qui quondam florens orbi terrarum præſidebat.* ſic præſidere ludis, ſpectaculis, quæſtioni. Interdum verbum eſt militare, vnde præſidium. eſt vero ἀρχαϊσμὸς *toto* pro toti. vt eleg.20. libr. 1.

Quam ſupra nulla pendebant debita rura.

Chariſ. lib.2. *Vllus, nullus, totus, vlli & nulli & toti veteres. Timuit territa Marte*, ὡς τὸ αὐτὸ. qua de formula adnotatum ſup. eleg.8.

Sen timidam crebro dementia ſomnia terrent.

Territa Marte, quia Terror & formido comites A Martis. & apparatu tanto belli territos Romanos ſatis indicat Horat. oda penult. libr.1. & oda 6. lib.3. *Marte*, bello, vt eleg.8. lib.2.

Inferior multo cum ſim, vel Marte, vel armis.

Femineas minas, impotentes quidem ac ſuperbas ſed inanes. ſic ipſe eleg.9. lib.4.

Et quantum femina ſaui. & ſupra hac eleg. *Nili minas.*

ANNIBALIS *ſpolia, & victi monimenta Syphacis*
Et Pyrrhi ad noſtros gloria fracta pedes.]

Videntur hi duo verſus qui mox ſequuntur *Nunc vbi Scipiada* &c. collocandi ante *Annibalis ſpolia.* &c. *Annibalis ſpolia*, prædam & victo- B riam de Pœnis & eorum duce. In veteri inſcriptione apud Aldum Pauli F. de Ortographia.

Luxuriantem animo Pœnum, ferroque ruentem
Vrbis in excidium, vix puber, ad arma, vocatus
Patribus, edocui certa ſuperarier arte
Poſſe, olim inuictæ, per nos Carthaginis arces
Inſolitum ſubiere iugum. victoria noſtra?
Anno (lego Hanno) *& Iberus atrox, inuictique*
arma Syphacis.

Maxima cunctarum victoria, victa voluptas.

Iuuenal. ſat.6.

Tolle tuum precor Annibalem victumque Syphacem.

C *Victi Syphacis*, Liuius libr.30. quomodo victus & captus narrat & ductus in triumphum ſecundum Polybium. Ibidem tamen in libro extremo, eos ſequitur qui ductum in triumphum negant, aitque mortuum Tibure, & ita ſubſtractum ei ſpectaculo. De eo rege Maſſeſylorum Liuius à lib.24. ad finem trigeſimi. Valer. Max. cap.2. libr.6. de Scipione: Duorum regum Syphacis & Perſæ ante triumphales currus catenatæ ceruices. & cap. vlt. libr.6. exemplo vltimo. & cap.1. lib.5. Eutrop. lib.3. Syphax Numidiæ Rex, (qui ſe Pœnis coniun- D xerat) captus, & cum infinitis ſpoliis (à Scipione) Romam miſſus. Ouid.6. Faſt.

Poſtera lux melior, ſuperat Maſſiniſſa Syphacem.

Pyrrhi gloria fracta, laus militaris attonſa. Plutarch. in Pyrrho. Liuius libr.29. de eo triumphauit Manius Curius. Cicero pro Murena, 3. Offic. & alibi. *Fracta gloria*, comminuta, contuſa. Sic Horat. oda 7. lib.2. *Fracta virtus.* Seneca de conſol. ad Marc. vbi Athenarum potentia fracta. Laberius: *Florem carminum noſtra famæ frangere.* Cic.2. Offic. *Variatus Luſitanus, quem C. Lælius fregit, & comminuit. Ad pedes*, geſtus victi ſupplicis, & inſolentis victoris, vt eleg.6. ſup. *Pœna erit ante meos ſera ſed ampla pedes.*

E & eleg.1. lib.1.

Et caput impoſitis preſſit amor pedibus.

Horat. oda 17. epod.

Poſtquam relictis mœnibus Rex procidit
Heu pertinacis ad pedes Achillei.

CVRTIVS *expletis ſtatuit monimenta lacunis:*] Cum mediũ forum in immenſam altitudinem deſediſſet, reſponſum eſt compleri non aliter poſſe, quam ea re qua plurimum populus Romanus poſſet. Id M. Curtius de virtute & armis interpretatus, armatus, & equo inſidens ſe in eam voraginem immiſit, & ita hiatus terræ expletus. Liuius libr.7. non longè ab initio.

Valer. Max. cap.6. lib 5. Varro 4. de ling. Lat. qui ſuſius narrat, & diuerſius. Stat. in equo Domitiani lib.1. Sylu. Ouid. in Ibin.

Atque eques in medij mergare voragine cœni,
Dum modo ſint facti nomina nulla tui.

Suidas meminit, vbi noua & falſa hiſtotia adtexitur, vt eſt apud Scaligerum in Coniect. Quod ait: *ſtatuit monimenta*, ſic Valer. Max. interpretabitur: *Magna poſtea decora in foro Romano ſulſerant, nullum tamen hac pietate erga patriam clarius obuerſatur exemplum.* Liuius lib.1. de altero Curtio; *monumentum eius pugnæ, vbi primum ex profunda emerſus palude equus Curtium in vado ſtatuit, Curtium lacum appellarunt.* & Varro 4. de ling. Lat. ait Curtium illic genti ſuæ reliquiſſe monimentum. Lacus Curtius in foro Rom. Pub. Victor in 8. tegione vrbis. Ouid.6. Faſt.

Curtius ille lacus, ſiccas qui ſuſtinet aras,
Nunc ſolida eſt tellus, ſed lacus ante fuit.

Expletis lacunis, Terra priſtinum habitum recuperauit. Valer. cap.5. lib.6. Varro 4. de ling. Lat. *locum expleſſe.* Explendi verbo vtitur Plin. cap.18. lib.15. *Lacuna*, aquæ collectio, à lacu deriuatur, quam alij lamam, alij luſtrum appellant. Varro 4. de ling. Lat. *Lacus*, lacuna magna, vbi aqua contineri poteſt. Valer. hiatum & profundum vocat, voraginem & ſpecum Liuius.

At *Decius miſſo prælia rupit equo.*] Liuius libr. 8. De patre Decio qui ſe pro exercitus ſalute deuouit, & de filio lib.10. Cicero 1. Tuſc. 3. de Nat. Deor. 1. & 2. de diuin. In Catone, & 2. de finibus tres Decios numerat. Valer. cap.6. lib. 5. Manil. l.1. *Certãtes Decij votis, ſimileſque triũphis.* Virg. 6. Æneid. *Rupit prælia*, an in mediam aciem hoſtium irrupit? an perrupit? an abrupit, & vi diremit cum diſcrimen, & ambiguam fortunam ſuſtulit? Virg. 12. Æneid.

—— ac medio curſu media agmina rumpit.

Idem 10.

—— ferro rumpenda per hoſtes
Eſt via.

Miſſo equo, admiſſo, immiſſo, & incitato in hoſtes. Cicero in Catone. *Decij ad voluntariam mortem equos incitauerunt.* Seneca ep.68. *In medios hoſtes Decius concitato equo irruit.* &c. vbi de vtroque Decio. Iuuenal. ſat.8.

Plebeiæ Deciorum animæ, plebeia fuerunt
Nomina.

Scaliger putat inuerſa verba pro *Admiſſo Decius* &c. Sed *miſſo equo*, vt eleg.1. ſup.

Miſſis habenis.

Coclites *abſciſſos teſtatur ſemita pontes.*] Ita vocat iter anguſtum ſublicij pontis, quod Horat. ſolus occupauit. Liuius libr. 2. vocat *Primum aditum pontis.* propriè hic *ſemita.* at eleg.11. lib.1. verſ.2. impropriè ſumitur, vbi vide adnot. Cocles dictus, quod alterum in pugna oculum amiſiſſet, vt ſcribit Dionyſ. libr. 5. Varro 6. de ling. Lat. *Ab oculo cocles quaſi ocles, & vnoculus, vt in Plauti Curcul. de Coclitum proſapia eſſe arbiter.* nam hi ſunt vnoculi. vnde Ennius Arimaſpos, quibus vnus in fronte oculus, vocat coclites. Plin. tamen cap.37. lib.11. Coclites, quibus parui vtrique oculi. Scaliger à κύκλωψ, cocles, vt ab ἀλώπηξ valopes, vulpes. Hiſtoria eſt apud Liuium lib.2. Dionyſ. libr.5.

A Valer. Max. cap.2. lib.3. Cic.3. de legibus. Plin. cap.5. libr.34. & cap.15. libr.3. Virg. 8. Æneid. Feſtum in *Sublicium.* in litura. *Teſtatur*, monimentum exſtat abſciſſi & interrupti pontis. ſic eleg.13. infra.

Torrida ſacrilegum teſtantur lumina Bremum.

Pontes, enallage. de eo ponte Plin. cap.15. lib. 3. Feſtus in *ſublicium.* Ouid.5. Faſt. *Pontem roboreum* vocat. *Abſciſſos.* Liuius libr.2. interrumpendi & rumpendi verbo vtitur. Cic.2. de legibus. *Interciſum pontem* dicit Virg. *Vellere*, pro reuellere, 8. Æneid.

B *—— pontem auderet quod vellere Cocles.*

Et *eius cognomen coruus habere dedit.*] De Valerij cum Gallo pugna, & coruo auxiliatore Liuius lib.7. Gell. cap.11. lib.9. Plin. autem cap. 48 lib.7. Centum annos eum vixiſſe tradit, & Valer. Max. cap.14. lib.8. Ouid. lib.1. Faſt.

Ex vno quidam celebres, aut torquis adempti,
Aut corui titulos auxiliaris habent.

Manil. lib.1.

Et cum militia volucris Coruinus adeptus
Et ſpolia, & nomen, qui geſtat in alite Phœbum.

Lege, *commilitia.* *Dedit habere*, vt Virg.5. Æn.

Donat habere viro decus, & tutamen in armis.

C & 10. Æneid. *—— armaque Lauſo*
Donat habere humeris. & alibi.

—— ille ſuo moriens dat habere nepoti.

Græca figura, inquit Seruius. Homer. Il. ε.

Δῶκε φορημέναι ἐς φόβον ἀνδρῶν.

Chariſ. lib.1. *Prænomen eſt, quod nomini præponitur, vt Publius: nomen quod familiæ originem declarat, vt Cornelius: cognomen, quod nomini ſubiungitur, vt Scipio: agnomen, quod extrinſecus adijci ſolet, vt Africanus.* ergo hic cognomen, pro agnomen.

Hæc *Dij condiderant, hæc Dij quoque mœnia ſeruant.*] lege *condiderunt.* Syſtole, vt eleg.3. lib.1.

Hæc tibi contulerunt cœleſtia munera Diui.

D Romulus vero vrbis conditor cum Deus Quirinus, & auſpicatò Diis auctoribus vrbem condidit. vnde eleg.6. lib.4.

—— murorum Romulus augur.

Horat. in Carm. ſæcul. *Roma ſi veſtrum eſt opus. Dij quoque*, Auguſtus ipſe alter Romulus, & alter conditor: Sueton. Ipſe eleg.4. ſup.

Deus Cæſar. & eleg.6. lib.4.

Quam (vrbem) *niſi defendes.* (ô Auguſte.)

vel Deos indigetes, & tutelares vrbis intelligit, de quibus Virg.1. Georg. *Dij patrij* &c.

Vix *timeat ſaluo Cæſare Roma Iouem.*] hyperbole vt eleg.13. lib.2.

E *Poſſum ego inimicitias tunc quoque ferre Iouis.*

Saluo Cæſare, vt Ouid. eleg.1. lib.2. Triſt.

Fas prohibet Latio quemquam de ſanguine natum
Cæſaribus ſaluis barbara vincla pati.

Sueton. in Calig. cap.6. *Salua Roma; ſalua patria; ſaluus eſt Germanicus.* Seneca cap.7. de conſol. ad Polyb. *Fas tibi non eſt ſaluo Cæſare de fortuna queri:* &c. Mart. ep.59. lib.7.

Quem (Iouem) *ſaluo duce* (Domitiano) *credimus tonantem.*

Horat. oda 5. libr.4. *Incolumi Cæſare.* & oda vlt. *Cuſtode ex Cæſare.* & oda 14. lib.3.

Tenente Cæſare terras.

Nunc *vbi Scipiada claſſes? vbi ſigna Camilli?*]

id eſt Africani ſuperioris naualis exercitus vbi? A quaſi diceret. Fuit iſta quoodam in hoſtes virtus. P. Scipio, qui mox Africanus ſumma celeritate claſſem ædificauit, ornauitque, qua traiecit in Africam: Liuius libr. 28. ſub finem. Plin. cap. 39. lib. 16. *Secundo punico bello Scipionis claſſis xl. die* (leg. xlv. ex Liuio) *à ſecuri nauigauit. tantum tempeſtiuitas etiam in rapida celeritate pollet. Signa Camilli.* ſigna Romanis adempta in prælio ad Alliam Camillus è Gallis recepit. Plutarch. in Camillo. Liuius lib. 5. Virg. 6. Æneid.

—— ſæuumque ſecuri
Aſpice Torquatum, & referentem ſigna Camillum.

AVT *vbi Pompeia Boſphora capta manu?*] id eſt, B vi & armis ſubacta. Virg. 12. Æneid.

—— ſunt oppida capta Multa manu.

& 3. Georg.

Et duo rapta manu diuerſo ex hoſte trophæa.

Plaut. Moſtell. *Hoſpes necauit hoſpitem captum manu.* Ipſe eleg. 16. lib. 2.

Illa qua vicit condidit arma manu.

Pompeia manu, vt eleg. 32. lib 2. *Pompeia porticus.* ſed aliàs legitur: *Aut modo Pompey* &c. *Boſphora capta.* Mutauit genus, vt el. 3. ſup. *Horatia pila*, pro pilam Horatiam. ſic *Mænala, Iſmara, Tænara, Gargara, Taygeta.* vel alludit ad omnia maria pacata victis prædonibus. Boſphorum autem C Cimmerium intelligit in ore Mæotidis paludis, qui ob vicinum pontum in ditione Mithridatis fuit. Cicero pro Murena Mithridatē Boſphorum confugiſſe ait. & Rufus, Feſtus in Breuiario: *Mithridates cum vxore & duobus comitibus in Boſphoros fugit.* Gentes autem ad illum Boſphorum & Mæotin deuicit Pompeius. Plutarch. in Pompeio. de Boſphoris Thracio, & Cimmerio Apollod. libr. 2. à traiectu, & meatu Iiis bouis. Strabo libr. 7. Plin. cap. 12. lib. 4. & cap. 1. lib. 6. *à bubus & meabili tranſitu.* Horat. oda 4. lib. 2.

Inſanientem nauita Boſphorum Tentabo.

& oda 13. *Nauita Boſphorum Pœnus perhorreſcit.* Interpres Apollonij libr. 2. Βόσπορος ὀνομάζεται διὰ τὸ διαβῆναι τὴν Ἰὼ βοῦν οὖσαν διαπερᾶσθαι τὸ ἀπὸ Βοσπόρου, ἢ Καλχηδόνος διάπλουν, ἢ διὰ τὸ πλέοντας τὰς βοῦς πορθμοῖς, Βοσπόρους καλοῦνται. Auſonius certè tres Boſphoros facit in Monoſyllabis. *Threicium, & Libycum freta, Cimmeriumque ſecat bos.*

LEVCADIVS *verſas acies memorabit Apollo.*] id eſt: Celebrabit & referet victoriam Auguſti, cui interfuit ipſe, & quam canere debet vatum optimus, & Deus poëtarum. quia cantu Phœbus proſecutus illam victoriam, eleg. 6. lib. 4. *Leucadius Apollo*, à Leucade Ambraciæ, E & Epiri promontorio. Strabo lib. 10. vbi plurima ſcribit hac de re. & Leucas dicta ab albicanti colore petræ. Apud Plin. cap. 1. libr. 4. Leucadia peninſula Epiri: Leucas oppidum: Leucates promontorium. Virg. 3. Æneid.

Mox & Leucatæ nimboſa cacumina montis,
Et formidatus nautis aperitur Apollo.

& 8. *Feruere Leucaten.* Ouid. in epiſt. Sapphus:

—— Ambracia eſt terra petenda tibi.
Phœbus ab excelſo, quantum patet, aſpicit æquor.
Actæum populi, Leucadiumque vocant.

Ibidem.

Cur tamen Actiacas miſeram me mittis ad vndas,
Cum profugum poſſis inde referre pedem.
Tu mihi Leucadia potes eſſe ſalubrior vnda.

Idem 5. Faſt.

Triſtia Leucadio ſacra peracta Deo.

id eſt, Saturno. Sed vet. libr. *modo.* & eleg. 3. lib. 5. Triſt.

Vel freta Leucadij mittar in alta Dei.

Lucan. lib. 4.

Ductor eras cunctis audax Antonius armis
Iam tum ciuili meditatus Leucada bello.

Iuuenal. ſat. 8.

Quantum non Leucade, quantum
Theſſaliæ campis Antonius abſtulit.

Stat. 4. Theb.

—— ſic Ambracij per littora ponti
Nauticus in remis Iuuenum monſtrante magiſtro
Fit ſonus, inque vicem contra percuſſa reclamat
Terra, ſalutatus cum Leucada pandit Apollo.

vide Chariſ. & Higin. *Verſas acies*, claſſem Antonij verſam in fugam. eleg. 16. lib. 2.

Hunc infamis amor verſis dare terga carinis
Iuſſit. Horat. oda 4. lib. 3.

Non me Philippis verſa acies retro.

Virg. 3. Georg.

Quamuis ille fuga verſos ſæpe egerit hoſtes.

TANTVM *operis, belli ſuſtulit vna dies.*] id eſt Bellum vnius diei. vt eleg. 11. lib. 2. *Funeris dies. Suſtulit*, omnino confecit. Cic. pro lege Manilia. Quia bellum vno aduentu Pompeij ſublatum ac ſepultum. An τὸ *Belli*, coniungendum cum, *operis.* *Tantum operis belli*, pro tantum opus belli. *Opus belli*, bellum operoſum, ac difficile. *Vna dies*, vt ſup. verſ. 36. huius elegiæ:

Tollet nulla dies hanc tibi Roma notam.

AT *tu ſiue petes portus, ſeu nauita linques:*] id eſt. Siue ibis, ſiue redibis, ſiue appellere voles, ſiue vela dabis. Petunt portum redeuntes, vt D appellant: linquunt portum propellentes nauim. Virg. 1. Æneid.

—— quæ proxima littora curſu
Contendunt petere. Ibid. *Hinc portum petit.*

Linquere portus, vt 3. Æneid.

Linquere tum portus iubeo & conſidere tranſtris.

vtroque modo & proficiſcentes & redeuntes coronabant nauim, & Fauſta omina canebant.

CÆSARIS *in toto ſis memor Ionio.*] *Memor*, gratus; quia eius beneficio tuto nauigas. De hoc Auguſti beneficio Horat. oda 5. lib. 4.

Pacatum volitant per mare nauitæ.

ipſe eleg. 6. lib. 4.

Actia Iuleæ pelagus monimenta carinæ,
Nautarum votis non operoſa via.

Auguſtus ipſe in Breuiario rerum à ſe geſtarum. *Mare pacaui à prædonibus.* Sueton. in Auguſt. cap. 98. *Nautæ candidati, coronatique* (de naui Alexandrina) *& tura libantes, Fauſta omina, & eximias laudes congeſſerant, per illum ſe viuere, per illum nauigare, libertate, & fortunis per illum frui. In toto Ionio*; nam in eo mari Actium promontorium. ipſe eleg. 6. lib. 4.

Eſt Phœbi fugiens Athamana ad littora portus
Qua ſinus Ioniæ murmura condit aquæ.

De Ionio mari vide adnot. ad el. 26. l. 2. verſ. 2.

AD ELEGIAM XII.

Postvme *plorantem potuiſti linquere Gallam?*] vide adnot. ad eleg. 6. ſup. verſ. 21. *Poſtumus*, qui natus poſt mortem patris, & poſtuma. Varro 4. de lingua Lat. Plaut. Aulul. Virg. 6. Æneid. & Seruius. Feſtus in *poſtumus*. & ij omnes ſine adſpiratione. Gell. cap. 16. lib. 2. & Plutarch. in Sylla. *Gallam*, Læliam, infra verſ. vlt. *Coniugem*. verſ. 16. vocat. *Plorantem*, lacrymantem, vel etiam conquerentem & argutantem. Indicium amoris Virg. ecl. 3.

Nam me diſcedere flentt.

Miles *& Auguſti fortia ſigna ſequi?*] expeditione in Parthos & Indos: eleg. 4. ſup.

Miles Auguſti, vt Albinouanus in obitum Mæcenatis:

Quid faceret? defunctus erat: comes impiger, idem
Miles & Auguſti fortis & vſque pius.

Sequi, vt Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Ferreus ille fuit qui te cum poſſet habere,
Maluerit prædas ſtultus & arma ſequi.

Virg. 10. Æneid.

Principio ſociis edicit, ſigna ſequantur.

Signa fortia, caſtra viris fortibus & ſtrenuis plena. ſic eleg. vlt. lib. 2.

Cæſaris & fortes dicere poſſe rates.

Horat. oda penult. lib. 1. *Sanus Liburnis.*

Ouid. 1. Met.

Quidque tibi laſciue puer cum fortibus armis.

& 5. Faſt.

Iſque pudor manſiſſet adhuc, niſi fortibus armis
Cæſaris Auſoniæ protegerentur opes.

Tantine *vlla fuit ſpoliati gloria Parthi.*] vide adnot. ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 13. *Gloria*, laus inſignis parta de hoſte victo, & exuto. ſic eleg. 3. libr. 4.

Ne precor aſcenſis tanti ſit gloria Bactris.

Petron. *Hos gloria reddit honores.*

Ne *faceres Galla multa rogante tua?*] Malo referre ad ſuperiora, *Ne faceres*, quam ad ſequentia. Terent. Andr. act. 4. ſc. 5. *Tanto magis dabit. non facies.* & ſc. 5. act. 1. *Non faciam*, id eſt, non deſeram. *Multa rogante ne faceres.* id, ſupple. Multa, pro multum Virg. 9. Æneid.

Multa Deos orans. & 12. *Multaque ſe incuſat.*

Cæcina Ciceroni 6. fam. *Multa Deos venerari.*

Si *fas eſt, omnes pariter pereatis, auari,*
Et quiſquis fido prætulit arma toro.]

Non diſſimile eſt illud Tibulli:

O quantum eſt auri pereat, potiuſque ſmaragdi
Quam fleas ob noſtras vlla puella vias.

Si fas eſt, ſi licet, & verum & æquum eſt, vt eleg. 13. lib. 2.

Fas eſt præteritos ſemper amare viros.

vel fas, θεμιτὸν, vt eleg. 12. lib. 1.

Mi neque amare aliam, neque ab hac diſcedere fas eſt.

Pariter, & ſimul & eodem leto. vt el. 5. ſup.

Victor cum victis pariter miſcebitur vmbris.

Auari, qui pecuniam anteponitis amori. *Et quiſquis* non auari tantum, ſed & φιλόδοξοι, & cupidi laudis & armorum ſimul. Virg. ecl. 3.

Et vitula tu dignus, & hic: & quiſquis amores
Aut metuet dulces, aut experietur amaros.

A Ipſe ſæpius. *Et quicumque &c.* *Prætulit arma toro fido*, antepoſuit militiam coniugio caſto. ſic *fida Euadne* eleg. 13. infra. & eleg. 5. lib. 4.

Concordique toro peſſima ſemper aue.

Tv *tamen iniecta tectus, veſane, lacerna*
Potabis galea feſſus Araxis aquam.]

Tamen, obſtinati animi, vt nihilominus. vide adnot. ad eleg. 8. lib. 2. *Tu moriere tamen.* *Veſane*, male ſane. Feſtus in *Vegrande*: veſanus, male ſanus, vt vecors, mali cordis, vegrande, male grande. vide Gell. cap. 12. libr. 5. *Iniecta lacerna*, quia ſuperponebatur togæ, inquit Baifius. Ipſe eleg. 29. lib. 2.

B *Atque ita me iniecto duxerunt rurſus amictu.*

Lacerna, veſtis militaris, vt eleg. 3. lib. 4.

Texitur hæc caſtris quarta lacerna tuis.

Iſidor. cap. 24. libr. 19. *Lacerna, pallium fimbriatum, quo olim ſoli milites vtebantur.* vnde in diſtinguenda caſtrenſi, vrbanaque turba, hos togatos, illos lacernatos vocabant. Inde vero lacernæ, quaſi amputatis capitibus fimbriarum, neque ita laxis, vt ſunt penularum. Feſtus, in *Lacerare*. *Lacerna, à lacerando. id eſt, comminuendo, quod minus capitio eſt.* Interpres Iuuenal. *Lacerna, pallium fimbriatum, quo olim ſoli milites vtebantur, penula, pallium cum fimbriis longis.* Ouid.

C 2. Faſt. Lucretia loquitur:

Mittenda eſt domino, nunc nunc properate puellæ
Quam primum noſtra facta lacerna manu.

Iuuenal. ſat. 9.

Pingues aliquando lacernas
Munimenta togæ, duri craſſique coloris
Accepimus. &c. vnde fortaſſe *epitogium* Fab. cap. 9. libr. 1. Aptas lacernas peregrinantibus aduerſus iniuriam cœli ex Plinio, & Cicerone docet lexicon. In lacernis ſpectabant & ludos. Mart. in Apophor.

Amphitheatrales nos commendamur ad vſus;

D *Cum tegit algentes noſtra lacerna togas.*

vide Sueton. in Aug. cap. 40. in fine. Etiam domi erant lacernati. Ipſe eleg. 9. lib. 4.

Imperat & totas iterum mutare lacernas.

Senatores quoque lacernis vſos docet Lipſ. cap. 13. lib. 1. elect. *Potabis galea.* Apollon. lib. 3.

——ὁ δ᾽ ἐν πολεμηΐῳ ῥοάων
Αὐτῇ ἀφυσσάμενος κυνέῃ πίεν ὕδατι δίψας.

Tibull. eleg. vlt. lib. 2.

Quod ſi militibus parces, erit hic quoque miles
Ipſe, leuem galea qui ſibi portet aquam.

Lucan. lib. 9.

——*conſpecta eſt parua maligna*
Vnda procul vena, quam vix è puluere miles

E *Suſtulit, & galea conuexum infudit in orbem.*

Albin. in obitum Mæcenatis:

Bacche coloratos poſtquam deuicimus Indos,
Potaſti galea dulce iuuante merum.

Q. Curtius lib. 5. *Ac dum galea hauſtam aquam ſorbet.* vnde *Galeola* genus vaſis Varroni: Nonius. *Feſſus*, ſitiens. Id quod præcedit, pro eo quod ſequitur, nam ex defatigatione ſitis. Catull.

Dulce viatori laſſo in ſudore leuamen (riuus.)

ipſe eleg. 10. lib. 4.

Pandite defeſſis hoſpita teſqua viris.

Fontis egens erro. Araxis, Armeniæ fluuij quem

videtur Auguſtus conſtrauiſſe ponte, vnde A Virg.8. Æneid. *Pontem indignatus Araxes.* & Stat.1. Sylu. in Soteriis Rutilij Gallici:

—— & patiens Latij iam pontis Araxes.

Plin. cap.9. lib.6. Araxem oriri eodem è monte ait, quo Euphrates, & cap. 13. lib. eiuſdem. Item Strabo lib.11. & 15.

I L L A *quidem interea fama tabeſcet inani.*] An laude pudicitiæ, vana illa & ſterili, tabeſcet, cura metuque torquebitur, ne &c.? vt eleg. 15. lib.1. *Aegina fama pudicitia.* Quid enim ei proderit fama illa ſi nihilominus deſiderio abſentis tabeſcet? Sic Virg.4.Æneid.

Famamque fouemus inanem.

B & coniunge: *Illa fama inani*, vt, ipſa mola manibuſque piis. An ne tua virtus fama inani tibi ſit amara. eſt enim ea ventoſa gloria, vt à Virg. dicitur 11. Æneid.? An vano falſo rumore de te ſparſo, vulneratum eſſe, vel ægrotum in caſtris? primum verum puto.

H Æ C *tua ne virtus fiat amara tibi*:] Tabeſcet ne &c. vt eleg.7. lib.2. verſ.2. & 3.

Flemus ne nos diuideret &c. Tabeſcet, inquit, ne hæc audacia tua & cupiditas gloriæ, magno tibi conſtet, & ne eam gemas. Vetus poëta apud Ciceronem ep.20. lib.2. ad Attic. *Virtutem iſtam veniet tempus cum grauiter gemas.* Ouid.

C in ep. Herûs.

Cum tibi clamabam, ſic tu temerarius eſto

Ne miſera virtus ſit tua flenda mihi.

& 4. Faſt.

Stat mihi non paruo virtus mea; vulnera teſtor,

Armaque quæ ſparſi ſanguine ſæpe meo.

Amara, vt eleg.16. lib.2. verſ.29. *Donis amaris.* Apul. libr.5. Aſini aurei: *Sed faxo te luſus huius pœniteas, & ſentias acidas, & amaras nuptias iſtas.* Ouid.6. Faſt.

Vadis? an expectas pretium pietatis amarum?

N E V E *tua Meda latentur cæde ſagitta.*] *Meda*, pro Parthæ, vt eleg.9. ſup. verſ.25. adnot. vel quia omnes eiuſmodi populi ſagittarij, Perſæ,

D Medi, Parthi, Scythæ. Ipſe eleg.6. lib.4.

Siue aliquid pharetris Auguſtus parcet Eois.

Latentur cæde tua, tuum ſitiant, & auidè bibant ſanguinem. ſic Plaut. Milit. ſc.1. act.1.

Ne lamentetur (Machæra) *neue animum deſpondeat.* Ibid. *Quæ miserè geſtit fartum facere ex hoſtibus.* ſic eleg.6. ſup. *Mœſtam veſtem* dixit. Virg.11. Æneid.

Virgineumque altè bibit acta (haſta) *cruorem.*

Petron. *Ex quo Syllanus bibit enſis. Latetur cæde*, vt eleg. 8. lib. 2.

Interitu gaudeat illa tuo. Horat. oda penult.

E lib. 4. *Te cæde gaudentes Sicambri.* vbi & cædes, pro ſanguine, vt hîc Ouid.5. Faſt.

Mars ades, & ſatia ſceleratum ſanguine ferrum.

ſic Græcis Ἄρης φιλαίμων, & φιλαίματος. Ouid. eleg.4. lib. 4. Triſt.

Illi quos audis hominum gaudere cruore.

F E R R E V S *aurato neu cataphractus equo.*] καταφράττειν, contegere, vnde equites cataphracti, & κατάφρακτοι ἵπποι, & κατάφρακτα πλοῖα; naues conſtratæ, ac tectæ. Salluſt. libr. 4. hiſt. apud Nonium. in *equites cataphracti. Qui prægrediebantur equites cataphracti, ferrea omni ſpecie.*

Seruius in illud 11. Æneid.

Spumantemque agitabat equum, quem pellis ahenis

In plumam ſquamis auro conſerta tegebat.

Cataphractum, inquit, *fuiſſe ſignificat.* Cataphracti autem equites dicuntur, qui & ipſi ferro muniti ſunt, & equos ſimiliter munitos habent. Salluſt. *Equis paria operimenta erant, quæ lintea ferreis laminis in modum plumæ, adnexuerant.* hæc ille. Liuius lib.35. *Equites loricatos, quos cataphractos vocant.* Ipſe eleg. 18. infra id videtur ſignificare.

Ille licet cautus ferro ſe condat & ære.

& eleg.3. lib.4.

Te modo munito feriens hoſtis equo.

Cataphracti poſtea dicti *Clibanarij.* Am. Marcell. libr. 16. vide *Crupellarij*, & *Clibanarij*, & *Margum* in vet. gloſſ. *Aurato equo*, in frenis & ephippiis, & cingulis ac bullis auratis? Virg. 7. Æneid.

Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent. & 9.

Euryalus phaleras Rhamnetis, & aurea bullis

Cingula. Malim tamen, *Aerato equo*, vt τὸ *aerato* reſpondeat τῷ *ferreus*, vt eleg. 18. infra.

Ferro ſe condat & ære. Sic eleg. 20. libr. 2.

Aeratis nodis; æratas catenas; &c. legitur & *armato.*

N E V E *aliquid de te flendum referatur in vrna.*]

C An huc pertinet formula. *Si quid de me fuat*, apud Plaut. in Pœnulo. & Mercat. act. 2. ſc.4. *Inuenietur*, (argentum) *exquiretur, aliquid fiet.* C H. *Enicas. Iam iſtuc, aliquid fiet, metuo.* (vt verba mali ominis.) Apuleius lib.10. Aſini. *Aliquid de ſe triſtius cogitare.* de nece. Ouid.12. Met. in fine. *—— & de tam magno reſtat Achille*

Neſcio quid, magnam quod non bene compleat vrnam.

vide adnot. ad eleg. vlt. lib.2.

Nec ſi poſt ſtygias aliquid reſtauerit vndas.

& Turneb. cap.33. lib.26. In vrna referebantur cineres peregrè mortuorum. Cornel. Tacit. initio libr.3. Annal. de cineribus Germanici relatis ab Agrippina. & Albin. ad Liuiam.

D Ouid. eleg.5. lib.3. Triſt.

Oſſa tamen facito parua referantur in vrna.

de vrna dictum eleg.13. lib.2.

Accipiat manes paruula teſta meos.

ergo *aliquid*, cineres.

S I C *redeunt, illis qui cecidere locis.*] id eſt. qui in acie & peregrina militia periere. *Sic redeunt*, referuntur, vt apud Plaut. Amphitr. *Auferere, non abibis.* Seneca in Hippolyto extremo.

Sic ad parentem gnatus ex voto redit.

Albin. ad Liuiam. *Nec tuus ille redit.* mox.

Frigidus ille tibi, corpuſque refertur inane.

E Idem. *Sic ego te reducem digna videre fui.* & Ouid.11. Met. de cadauere Ceycis, quod ad ſe volui in littus adſpicit Alcyone. *Sic ô cariſſime coniux, Sic ad me miſerande redis.*

T E R *quater in caſta felix, ô Poſtume, Galla.*] Aſyndeton *ter quater*, vide eleg.7. verſ.6. ſup.

Ter quater felix, τρισόλβιος. τὸ *In* vacat. nam abſque eo dixit eleg. 10. lib. 1.

Is poterit felix vna remanere puella.

Sic eleg. 4. lib.2. *Gaudeat in puero.* aliter eleg. 33. libr. 2.

Semper in abſentes felicior æſtus amantes.

Sed Cicero in Lælio: *Felix in deligendo.* & ad Q. fratrem: *Felix in retinendo.* *Caſta Galla.* pudicam mox vocat. Sed de alia Macrob. cap. 2. lib. 2. Saturn. *Plancus in Mœnia Galla nupta male audiebat.* ergo illa impudica.

M o r i b v s *his, alta coniuge dignus eras.*] Tam duro cum ſis ingenio, dignus eras coniuge tui ſimili, vt par pari iungeretur. Sic eleg. 13. lib. 1.

Vrere, non alio lumine dignus eras.

Q v i d *faciet nullo munita puella timore?*] peccabis ſcilicet. argumentum à contentione minorum, vt Virg. ecl. 3.

Quid Domini facient, audent cum talia fures?

Catull.

Quid facient crines, cum ferro talia cedant?

Munita nullo timore, nullis vallata & cincta cuſtodibus, quos metuat. ſimilis locus eſt eleg. 23. libr. 2.

Cuſtodum & nullo ſepta timore placet.

vbi vide adnot. de munitione illa Ouid. el. 12. libr. 2. Am.

Quam vir, quam cuſtos, quam ianua firma, tot hoſtes,
Seruabant, ne qua poſſet ab arte capi.

C v m *ſit luxuriæ Roma magiſtra ſuæ.*] Cum Roma ſuas puellas luxuriam doceat, & ſit quaſi lena; qua de re tota elegia, quæ proxima ſequitur. *Magiſter* in deteriorem partem. Terent. Andria ſc. 1. act. 1. *Tum ſi quis magiſtrum cepit ad eam rem improbum.* & Hecyra act. 2. ſc. 1.

In eodem mihi videntur ludo doctæ ad malitiam,
Et ei ludo, ſi vllus eſt, magiſtrā hanc eſſe certò ſcio.

Sic Tibullus præcepta amandi vocat *magiſteria.* *Magiſter luxuriæ*, vt Cic. 3. de finibus. *Rectius magiſter populi, quam Sylla, qui trium peſtiferorum vitiorum, luxuriæ, auaritiæ, crudelitatis magiſter fuit.* & pro Sex. Roſc. *Vita ruſticana, parſimoniæ, diligentiæ, iuſtitiæ magiſtra.* & 5. Tuſc. *Philoſophia vitæ magiſtra.* Scaliger legit è coniectura: *Cum ſis luxuriæ norma magiſtra tuæ.* id eſt: Cum exemplum luxuriæ tu ipſe præbeas, qui illam relinquas. hallucinatur.

S e d *ſecurus eas, Gallam non munera vincent.*] id eſt. Soluto & libero ſis animo, & hac de re in vtramque aurem conquieſcito, non expugnabunt eius pudicitiam munera. Muneribus certatur, pugnatur, vincitur. Virg.

Nec ſi muneribus certes, concedet Iolas.

vt in Truculento Plauti. Horat.

Subruit æmulos reges muneribus. Ipſe el. 16. l. 1.

Victa meis nunquam ianua muneribus.

vbi vide adnot. & eleg. prox. ſeq.

Hæc etiam clauſas expugnant arma pudicas.

D v r i t i æ q v e *tuæ non erit illa memor.*] id eſt. Obliuiſcetur ferrei animi, qui potuiſti linquere coniugem plorantem. Ergo non vlciſcetur. ſic eleg. 15. lib. 1.

Et oblitos parce mouere Deos. & hæc eſt *ἀμνηστία.* Contra eleg. 4. lib. 1.

Erit tanti criminis illa memor.

Duritiæ, ſic Ouid. eleg. 7. lib. 1. Triſt.

Duritiaque mihi non agitere reus. (erga amica.)

Durities animi, Ciceroni dicitur pro domo ſua. & *duritas* in Oratore. *σκληρότης.*

N a m *quocunque die ſanum te fata remittent.*] id eſt, redire volent incolumem, quia omnia

A in manu fati, & ipſa militia. eleg. 6. lib. 1.

Hanc me militiam fata ſubire volunt.

Horat. oda 13. epod.

Vnde tibi reditum certo ſubtegmine Parcæ
Rupere. Ouid. 11. Met. *Sed tibi iuro*
Per patrios ignes, ſi me modo fata remittant,
Ante reuerſurum quam luna bis impleat orbem.

Id etiam eſt *Fortuna Redux.* vnde Catull.

Cum te reducem ſors proſpera ſiſtet.

Virg. 10. Æneid.

Sed quis fortuna negarat In patriam reditus.

& 11. Æneid. (Apollo.)

B —— *reducem vt patria alta videret Non dedit.*

P e n d e b i t *collo Galla pudica tuo.*] id eſt, Brachia collo iniiciet, nec diuelletur ab amplexu tuo, laſciuis ederis ambitioſior, vt ait Horat. Ipſe eleg. 13. lib. 1.

Vidi ego te toto vinctum languescere collo.

Cic. 2. Philipp. *Cum mulier fleret vberius, caput aperuit, in collum inuaſit.* Virg. 1. Æneid.

Ille vbi complexu Aeneæ, colloque pependit.

& 2. Georg.

Interea dulces pendent circum oſcula nati.

Ouid. eleg. 5. lib. 3. Triſt.

Brachiaque excepi preſſo pendentia collo.

C Tibull. eleg. vlt. lib. 3.

Nec vos decipiant pendentia brachia collo.

Pendent pueri, & mulierculæ, quia breuiores.

P o s t v m v s, *alter eris, miranda coniuge, Vlyſſes.*] Ouid. eleg. 10. libr. 4. de Ponto hunc locum imitatur & Odyſſeæ capita colligit. *Alter*, ſimillimus. Cic. 7. Verr. *Is alter Verres eſt, luxuria & nequitia.* Virg. *Tu nunc eris alter ab illo.* *Alter Vlyſſes.* Non dolo, ſed felicitate coniugij. Plaut. Pſeud. *Viſo quid rerum meus Vlyſſes egerit.* *Miranda*, admirabili & ſingulari. & eſt laudis, vt eleg. 12. lib. 2.

Nonne putas miras hunc habuiſſe manus.

D Virg. 1. Æneid.

Hæc dum Dardanio Aeneæ miranda videntur.

id eſt, ſingularis artificij. vt hic de ſingularis exempli femina.

N o n *illi longæ tot nocuere moræ.*] Nullum damnum pudicitiæ vxoris attulit tam longa Vlyſſis abſentia. Id eſt enim nocere, vt eleg. 19. libr. 2.

Abſenti nemo non nocuiſſe velit. Imo Amphitruo Plautinus cum ſuſpicatur imminutam vxoris pudicitiam exclamat. *Hæc modo me ad mortem dedit.* quamuis Ouid. neget damnum eſſe. Nocet autem longa maritis abſentia, vt

E Menelao & Agamemnoni. vnde iocus Martialis libr. 9.

Nam tu dum longè deſerta vxore, diuque
Tres quæris natos, quatuor inuenies.

Tot longæ moræ.] pro tam longæ. vt eleg. 8. ſup.

Victis & inſana tot maledicta tua.

De longa Vlyſſis abſentia, & pudicitia Penelopes, eleg. 9. lib. 1.

Penelope poterat bis denos ſalua per annos
Viuere. &c. &
Illum exſpectando facta remanſit anus.

C a s t r a *decem annorum, & Ciconum mons, Iſmara, Calpe, Exuſtaque tuæ mox Polypheme, genæ.*] de decennio conſumpto in obſidione Troiæ,

dictum

dictum eleg. 9. ſup.

Et Danaûm decimo vere rediſſe rates.

Caſtra autem & exercitum ad Troiam in obſidione ſignificat, & claſſem ac naualia ſimul, vt notant Seruius & Nonius. Ipſe eleg. 8. lib. 2.

Fervere & Hectorea Dorica caſtra rate.

Ciconum mons Iſmara. Homer. 9. Odyſſ.

Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος, Κικόνεσσι πέλασσεν

Ἰσμάρῳ. Rectè ergo Propertius id primum poſt excidium Troiæ poſuit. Narrat illic Homerus vt infeliciter ſocij cum Ciconibus pugnarint, ſed poſtea expugnarint eorum vrbem. Tibull. lib. 4.

Nam Ciconumque manus aduerſis reppulit armis.

vbi vide adnot. *Calpe*, mons eſt in finibus Hiſpaniæ. Plin. in proœmio lib. 3. & cap. 1. Strabo lib. 3. Vlyſſem autem aiunt veniſſe in Hiſpaniam, & inde ad Calypſo. Teſtis vrbs Vlyſſea in Hiſpania, quam ab Vlyſſe conditam aiunt. nihil tamen hac de re Homerus. *Calpe* ad fretum Gaditanum etiam oppidum. hodie *Gibraltar*, vel *Gilbatar*. Iuuenal. ſat. 14.

—— *Sed longe Calpe relicto*

Audet Herculeo ſtridentem gurgite ſolem.

Mox, deinde, ac paulo poſt. ordinem hic potius quam celeritatem temporis notat. *Exuſta gena*, terebratus tibi ſude præuſta, & effoſſus oculus. Virg. 3. Æn. *Telo lumen terebramus acuto*

Ingens, quod torua ſolum ſub fronte latebat.

Exuſta, vt eleg. 8. ſup.

Tu minitare oculos ſubiecta exurere flamma.

Gena, inquit Plin. cap. 37. lib. 11. *Olim, quæ nunc malæ, vnde in 12. Genas ne radito. Sunt illic palpebra, quarum extremus ambitus cilium dicitur.* longa illic diſputatio de Genis, quibus nictamus, & conniuemus. ergo licet vnus oculus, geminæ tamen Polyphemo genæ. Feſtus: *Genas Ennius palpebras putat, cum dicit, Pandite ſulti genas, & corde relinquite ſomnum. alij eas partes putant genas dici quæ ſunt ſub oculis. Pacuuius genas putat eſſe, qua barba primum oritur, hoc verſu,*

Nunc primum opacat flore lanugo genas.

hæc Feſtus. Iſidor. lib. 11. *Genæ ſunt inferiores oculorum partes, vnde barbæ incohoant. nam Græcè γένειον, barba; & Genæ, quod inde incipiant gigni barbæ.* Seruius ad illud 6. Æneid.

Effuſæque genis lacrymæ; palpebris, inquit. Ennius de dormiente: *Imprimitque genæ genam.* De Polyphemo plura dicta eleg. 2. ſup. verſ. 7. & eleg. 33. lib. 2. verſ. 32.

ET *Circæ fraudes, lotoſque, herbæque tenaces.*] De Circa vide adnot. ad illud Tibulli lib. 4.

Solam nec doctæ verterunt pocula Circes,

Quamuis illa foret Solis genus. &c. *Circæ fraudes*, artes maleficæ, quia tota magia meræ præſtigiæ, vt adnot. ad illud eleg. 1. lib. 1.

Quibus eſt fallacia lunæ. Circæ, à recto Circa, vt Penelopa, Vrania. Sic *Dircam*, pro, Dircen Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 1. & *Andromeda* eleg. 22. infra. *Lotoſque herbæque tenaces*, hypallage, pro lotique herbæ tenaces. herbæ loti, vt Virg.

Graminis herba, & *herba frumenti.* vel alludit ad loton arborem, eandemque herbam. vide Plin. cap. 17. lib. 13. & cap. 21. libr. 22. De lotophagis dictum ad illud Tibulli lib. 4.

A *Non valuit lotos cœptos auertere curſus.*

vide Iun. portu. 5. Cent. 4. *Apud Lotophagos hærere. Tenaces herba*, quia retinebant ſocios Vlyſſis. Tenax, qui non facile dimittit, quod ſemel arripuit. Horat. oda 2. epod.

Modo in tenaci gramine. Virg. 4. Georg.

Tenacia vincla. & 8. Æneid. *Tenaci forcipe.*

SCYLLAQVE, *& alternas ſciſſa Charybdis aquas.*] De Scylla & Charibdi dictum eleg. 26. libr. 2.

Crede mihi nobis miteſcet Scylla, nec vnquam

Alternas reuomet vaſta Charibdis aquas.

Sciſſa aquas alternas, cuius aquæ alternis ſcin-

B duntur, & diuiduntur. ſic Virg. 1. Æneid.

—— *quibus omnis ab alto*

Frangitur, inque ſinus ſcindit ſeſe vnda reductos.

eſt autem ſynecdoche poëtica: *Sciſſa aquas.* vt Virg. 9. Æneid. *Sciſſa comam.* ipſe eleg. 2. lib. 2.

Pectus operta.

LAMPETIES *Ithacis verubus mugiſſe iuuencos.*] Apud Heſiod. libr. 2. Theog. filiæ Solis Lampetie & Phaëtuſa. Higin. Fab. 154. vnam Heliadum Lampetien nominat. Homer. 12. Odyſſ. Inducit Lampetien patri Soli nunciantem boues ſuas mactatas. vbi narrat conſecuta prodigia, vt Higin. Fab. 125. Tangit hanc

C fabulam Tibull. lib. 4.

Non violata vagi ſileantur paſcua Solis.

Iuuenci, qui vituli eſſe deſierunt, & iam iuuare colonum poſſunt. Varro cap. 5. libr. 2. de re ruſt. Seneca & Plinius ſcribunt circa Meſſanam vrbem Siciliæ, mare expuere purgamenta fimo ſimilia. vnde orta fabula de Solis bubus, ibi olim ſtabula habuiſſe. *Ithacis verubus mugiſſe.* Homer. 12. Odyſſ.

Ἕρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,

Ὀπταλέα τε καὶ ὠμά, βοῶν δ' ὡς γίγνετο φωνή.

Higin. Fab. 125. *Cum coquerentur carnes ex aëno da-*

D *bant balatus. Ithacis verubus*, ſociorum Ithaci. id eſt, Vlyſſis non ipſius verubus. Sed Ouid. Ouid. eleg. 11. lib. 3. Amor.

Aeolios Ithacis incluſimus vtribus Euros.

id eſt. ipſius Vlyſſis.

PAVERAT *hos Phœbi filia Lampetie.*] id eſt adſeruarat eos paſcentes Soli patri. Homer.

—— *θεαὶ δ' ἐπὶ ποιμένες εἰσὶ*

Νύμφαι ἐϋπλόκαμοι φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,

Ἃς τέκεν ἠελίῳ ὑπερίονι δῖα Νέαιρα.

Paſcere alicui, vt Virg. ecl. 3.

Pierides vitulam lectori paſcite veſtro.

& 7. Æneid. *Sacrum tibi paſcere crinem.*

ET *thalamum Aeææ flentis fugiſſe puellæ.*] id eſt,

E Reliquiſſe quaſi cum fugæ & proditionis flagitio. vt eleg. 17. lib. 1.

Et merito quoniam potui fugiſſe puellam.

Thalamum. dixi ſup. eleg. 7. verſ. 49.

Aeææ puellæ, deæ, Nymphæ, vt eleg. 18. lib. 2.

Cum ſene non puduit talem dormire puellam.

Ææa dicitur Circe, ab inſula quam incolebat, vt ſup. notaui ad illud eleg. 32. lib. 2.

Aut petis Aeæi mœnia Telegoni.

Sed ſupra de Circe loquutus eſt, & nunc de Calypſo, de qua eleg. 15. lib. 1.

At non ſic Ithaci digreſſu mota Calypſo,

Deſertis olim fleuerat æquoribus.

olim putabam legendum:

Et Thalamos Atlantęa fugiſſe puella.

vt apud Tibull. lib. 4.

Non amoe & fœcunda Atlantidos arua Calypſus.

Sed repeti tandem apud Higinum Fab. 125. eam inſulam (domum Calypſus) quam Ogygiam Homerus vocat Æeam dici. & Pomponium Melam cap. 7. lib. 2. *Circa Siciliam in Siculo freto, eſt Aeae, quam Calypſo habitaſſe dicitur.*

Totqve *hyemis noctes, totque nataſſe dies.*] hybernas noctes, vt longiſſimas, & infeſtiſſimas dixit. ſic eleg. 5. lib. 4.

Noctibus hybernis caſtrenſia penſa laboro.

Virg. 6. Æneid.

Tres notus hybernas immenſa per æquora noctes

Vexit me violentus aqua. & in Moreto.

Iam mox hybernas bis quinque peregerat horas.

Apud Homerum 5. Odyſſ. Vlyſſes naufragium facit, & vix enatat Inûs auxilio. & 12. Odyſſ. rurſus fulmine claſſis concrematur, & fragmento carinæ hærens vix in Ogygiam inſulam ſolus defertur. *Nataſſe*, vt Iuuenal. ſat. 10.

Cui ſat Ithacum lugere natantem.

ergo *nataſſe*, & nauigaſſe, & naufragium feciſſe. vide adnot. ad eleg. 7. ſup. verſ. 8.

Nigrantesqve *domos animarum intraſſe ſilentum.*] Re vera non intrauit; ſed cum perueniſſet ad Cimmerios, foſſam impleuit ſanguine, atque ita Manes elicuit: Homer. 11. Odyſſ. apud eundem tamen initio lib. 12. legitur. ἐξ ἀίδαο ἰκόμενοι. ab inferis reuerſi. & Higin. Fab. 125. Proficiſcitur ad lacum Auernum. & Tibull. lib. 4.

Vidit vt inferno Plutoni ſubdita regna

Magna Deûm proles leuibus diſcurreret vmbris.

vbi vide adnot. *Nigrantes domos*, triſtes, ſine ſole. *cæca loca* dixit eleg. 19. libr 1. verſ. 8. ſic Horatio & Tibullo *Luridus Orcus*. Ipſe eleg. vlt. lib. 4. *Ianua nigra*. *Nigrantes*, pro nigras, participium pro nomine. vt Virg. 4. Æneid.

His ego nigrantem commixta grandine nimbum.

& 8. Æneid. *Nigrantem Aegida.*

domus de inferis: Homer. ἐν ἀίδαο δόμοισι. Horat. *Et domus exilis Plutonia.* & Virg. 6. Æn.

Vt triſtes ſine ſole domos, loca turbida adires.

Ibidem.

Perque domos ditis vacuas, & inania regna.

Animarum ſilentum, neque enim vmbris ſermo, ſed inanis tantum conatus ſermonis. Virg. 6. Æneid. *Pars tollere vocem*

Exiguam, inceptus clamor fruſtratur hiantes. Ibid.

Dij quibus imperium eſt animarum, vmbræq; ſilentes.

Ibid. *Ille ſilentum Conciliumque vocat.*

Ouid. 13. Met.

Aeacus huic pater eſt, qui iura ſilentibus illic

Reddit. & 5. Faſt.

Inferias tacitis manibus illa dabat. Ibid.

Mox etiam Lemures, animas dixere ſilentum.

Valer. Max. cap. 3. lib. 5. *Tacent muta vmbra fati neceſſitate conſtricta.* Marius Iliade apud Gellium:

An maneant ſpecij ſimulacrum in morte ſilentum.

Donat. *Silicernium, quod eam cœnam ſilentes cernant.* id eſt, mortui. vnde eleg. 13. lib. 2.

Nam mea quid poterunt oſſa minuta loqui?

A Sirenvm *fœdo remige adiſſe lacus.*] Sic Iuuenal verſ. vlt. ſat. 9.

Qua ſiculos cantus effugit remige ſurdo.

Lacus Sirenum, vocat eam partem maris Siculi, quæ inſulam Anthemoeſſam, ſedem Sirenum ambiebat. Apollon. lib. 4. & Apollodor. lib. 1. Virg. 5. Æneid. ſub finem. & interpres Seruius, qui fabulam explicat. Iun. prou. 5. Cent. 4. & prou. 41. Cent 5. Item Tibull. libr. 4. vbi vide plura adnot. ad illud

Prateriitque cita Sirenum littora puppi.

Lacus etiam de mari, vt eleg. 20. lib. 1.

B ——— *nec expertos ſemper adire lacus.*

Homer. ἐν λειμῶνι ſedentes facit. id eſt in prato. at λειμὼν Græcis etiam pro mari ponitur, vt ſcribit Heſychius. *Surdo remige*, ſocijs ad remos non exaudientibus quod eorum aures cera obturatæ eſſent. Surdum enim, quod non audit, etiamſi audire poteſt. eleg. 7. lib. 1.

Flebis in æterno ſurda iacere ſitu. eſt autem enallage numerorum. Horat. oda vlt. epod.

Laborioſi remiges Vlyſſei.

Et *veteres arcus leto renouaſſe procorum.*] id eſt. Arcus, qui annos viginti inutiles fuerant in perniciem procorum tetendiſſe. de procis di-

C ctum eleg. 9. libr. 2. verſ. 4. Homerus autem initio 22. Odyſſ. Vlyſſem procos eo arcu confixiſſe ait, quem deprompſiſſe Penelopen ceciuerat initio lib 21.

Errorisqve *ſui ſic ſtatuiſſe modum.*] Vagæ peregrinationis finem morte procorum feciſſe. elegia tamen 14. lib. 2. aliter

Nec ſic errore exacto lætatus Vlyſſes,

Cum tetigit cara littora Dulichia.

& Tibull. lib. 4.

Finis & errorum miſero Phaacia tellus.

hic vero rectè, quia nondum videbatur domum rediiſſe, antequam procos inde morte

D expelleret. *Statuiſſe modum*, vt Horat. ſat. 1. L. 1.

Nonne cupidinibus ſtatuit natura modum?

Idem dixit, *ponere modum* oda 16. Lbr. 5. & *Figere modum* oda 15. lib. 3.

Nec *fruſtra; quia caſta domi perſederat vxor.*] id eſt, vſque permanſerat, in opere & in luctu. eleg. 15. lib 1.

Multos illa dies incomptis mœſta capillis

Sederat. Sic ſedet inter ancillas Lucretia apud Liuium libr. 1. Apuleius Apol. poſter. *Niſi in facilitatem Pontiani incidiſſet, fortaſſe ad-huc vidua, antequam nupta, domi ſediſſet.* & alludit ad caſtas, quæ domi ſeruant, & vt ipſe loqui-

E tur, *viri limen amant.* Terent. Adelph. act. 4. ſc. 5. *an ſedere oportuit domi virginem tam grandem?* vbi Donat. *Sedere, ignaua ceſſationis. Perſedere.* Virg. 3. Georg. eſt penitus inhærere.

Turpis oues tentat ſcabies, vbi frigidus imber

Altius ad viuum perſedit.

Varro 8. de ling. Lat. Quod aiunt, vt perſedit, & perſtitit, ſic percubuit. & *Perſederat*, plus quá perſtiterat.

Vincit *Penelopes Lalia Galla fidem.*] Magis fida marito Poſtumo Galla, quam Vlyſſi Penelopa. ſic eleg. prox. ſeq. dixit: *terie faſtus, Icarioti, tuos.* Pro *Lalia*, malim *Aelia*. Notus Ælius Gallus Iuriſconſultus. ſic Guihel. cap. 6.

Pſeud. eſt & Arria Galla apud Cornel. Tacitum. & Mæuia Galla Macrob. cap. 2. libr. 2. Saturn.

AD ELEGIAM XIII.

QVÆRITIS *vnde auidis nox ſit pretioſa puellis.*] id eſt, Cur auaræ puellæ noctem magno vendant. *Pretioſa*, muneribus empta beatis eleg. 20. lib. 2. ſic *Thais pretioſa* eleg. 5. lib. 4. & Horat. oda 6. libr. 3.

Dedecorum pretioſus emptor. Contraria pretioſæ nocti, *vilis nox*: eleg. 7. libr. 4. *Auidis*, auaris, licet Nonius diſcernat, quod Auidus ſit etiam laudis, non Auarus. ſic Horat. od. 28. lib. 1. *Exitio eſt auidis mare nautis.* *Auidus*, inquit Feſtus, *à non videndo, propter cupiditatem.* at idem in *Auere*, melius. *Auere, cupere, vnde auidi à præcipuè cupiendo.* *Auidus rogus* dixit eleg. 6. lib. 4. quod eleg. 28. libr. 2. *Ignis auarus.* De auiditate puellarum vide eleg. 16. lib. 2. ab eo verſu. *Semper in Oceanum mittis me quærere gemmas.*

ET *Venere exhauſtæ damna querantur opes?*] id eſt. Profuſis in Venerem ſumptibus exinanitæ, ad nihilum redactæ & abſumptæ opes iacturam rei familiaris moleſtè ferant. vnde illud Lucretij lib. 4.

Quem damnoſa Venus, quem præceps alea nudat.

Exhauriuntur propriè fontes & putei, & vaſa: cum illis anima, id eſt, liquor intertrahitur, vt iocatur Plautus in Amphitr. Cic. 2. de Offic. *Largitio fontem ipſum benignitatis exhaurit.* & in Piſon. *Exhaurire bonis ciuitates.* & 7. Vert. *Exhaurire ærarium.* & 2. de leg. *Stipum exactio exhaurit domos.* Sed 5. ad Attic. *exhaurire mandata*, pro conficere, vt Virg. 4. Æneid.

Exhauſta bella. *Opes querantur*, dictum vt eleg. ſup. *Lætentur eade ſagittæ.* tribuit ſenſum rei mutæ. *Damna*, verſ. prox. ſeq. *Ruinas* vocat. *Damnum, rei: malum hominis.* Donat. à deminutione patrimonij & demptione. Alias legitur: *Et Venerem exhauſta damna querantur opes.* quam lectionem ſequitur & exponit Beroaldus.

CERTA *equidem tantis cauſa eſt manifeſta ruinis.*] id dixit Ouid. *In promptu cauſa eſt.* *Certè equidem.* ſic Plaut. Milite. ſc. 5. act. 2. *Certè equidē noſter ſum.* & in Aulul. ſc. 4. act. 1. *Certè equidem adepol.* & Pſeud. ſc. 3. act. 1. *Non adepol profectò.* Virg. *Certè equidem audieram.* Manifeſtus, quaſi manu ferens; vnde fur manifeſtus, qui cum re furtiua, quam tenet, deprehenditur. vt ab inferendo, infeſtus. *Ruinis*, de maximis damnis, vt dicitur *euerti fortunis.* Cic. 1. in Catil. *Prætereo ruinas fortunarum tuarum, quas imminere proximis Idibus ſenties.* & 3. de Offic. *Emptorem pati ruere.* id eſt. In grauiſſimum damnum incidere. ſic *cadere in foro ſub creditoribus.* Sueton. in Othone.

LVXVRIÆ *nimium libera facta via eſt.*] id eſt, aperta feneſtra ad luxuriam & nequitiam. Nimium liberè luxuriam graſſari mores ſinunt. *facere viam*, aperire. (aliud eſt *iter facere.*) Virg. 2. Æneid. *Fit via vi, rumpunt aditus.* Libera nimium, quia it quo libet, & ei licet, cū libertas ſit poteſtas viuendi vt velis. Horat. ep. 19. lib. 1.

A *Libera per vacuum poſui veſtigia princeps.*

Liberum iter, tutum ac munitum in carmine ſeculari.

INDA *canis aurum mittit formica metallis.*] Plin. cap. 31. lib. 11. cap. 10. lib. 37. cap. 4. libr. 33. initio, de formicis Indicis aurum è cauernis terræ egerentibus & Strabo lib. 2. & lib. 15. & Herodot. in Thalia. Ergo *Inda formica*, pro Indica, vt eleg. 8. lib. 1. *Indis conchis.* Sed Iſidor. cap. 3. lib. 12. ait in Æthiopia eſſe formicas ad canis formam, quæ pedibus aurum egerunt. *Mittit*, non ſponte mittit, nam eis ſurripitur. Sed mitti dicuntur, quæ aliunde veniunt. vn-B de vocat *munera peregrina* el. 2. l. 1. ſic el. 23. l. 2.

Et quas Euphrates, & quas tibi miſit Orontes.

Canis metallis, dixit, quas *cauernas terræ* (auriferæ) vocat Plinius. *Metalla*, pro ipſis fodinis. Iſidor. lib. 5. *Metallum eſt, vbi exules deportantur ad eruendam venam, marmoraque ſecanda in cruſtas.* vnde *ad metallum damnare* Sueton. & Iuriſconſultis. & Plinius *Metallum miniarium* vocat, vnde eruitur minium. Quid metallum, quotuplex & vnde dictum Iſidor. cap. 16. lib. 16.

ET *venit è rubro concha Erycina ſalo.*] Turneb. cap. 22. lib. 17. per concham Erycinam hic putat vnionem ſignificari, vt apud Tibull. eleg. C 4. libr. 2.

Hic dat auaritiæ cauſas, & Coa puellis
Veſtis, & è rubro lucida concha mari.

ſimillimo huic loco & re & verbis. Turnebus ibidem ex Plinio & Seneca docet eſſe conchas quæ Veneriæ dicuntur. an alludit ad fabulam de Venere vecta concha? Tibull. eleg. 3. libr. 3.

Et faueas concha Cypria vecta tua.

Plaut. Rudente act. 3. ſc. 3. *Te ex concha natam autumant caue harum conchas ſpreueris.* *Concha Cytheriaca* dicitur Martiali ep. 47. lib. 2. Plin. cap. 25. libr. 9. Certas conchas ſcribit apud Venerem Cnidiorum coli, de Venere Erycina di-D ctum ad illud Catulli ex Ariadna:

Spinoſas Erycina ſerens in pectore curas.

Rubro ſalo, vt eleg. 14. lib. 1.

Et legitur rubris gemma ſub æquoribus.

vbi vide adnotata. Margaritæ concharum partus. Plin. cap. 35. lib. 9. vbi de conchis multa.

ET *Tyros oſtrinos præbet Cadmæa colores.*] De Tyro vrbe Phœniciæ conchilio, & purpura nobili vide adnot. ad illud eleg. 16. lib. 2.

Et iubet ex ipſa tollere dona Tyro.

Tyros Cadmæa, Cadmi patria, filij Agenoris Regis Tyriorum. Ouid. initio 3. Met. Stat. 1. Thebaid. qui ſæpe Tyrium pro Cadmæo po-E nit: ſic *Cadmea Theba* el. 7. lib. 1. *Colores oſtrinos*, purpureos, eleg. 14. lib. 1.

Nec timet oſtrino Tulle ſubire toro.

CINNAMON, *& multi paſtor odoris Arabs.*] Genera luxuriæ quatuor, Aurum, gemmæ, purpura, odores & vnguenta. *Cinnamon*, quod & iuncto vocabulo Cinnamomum, in Æthiopia Troglodytica gigni ſcribit Plin. cap. 19. lib. 12. Diodorus Siculus ait naſci in Arabia. vnde hîc *Paſtor Arabs.* & Seneca Oedipo. *Cinnamis ſyluas Arabum beatas Vidit*: & Tibull. eleg. 2. lib. 2.

Vrãtur odores Quos tener è terra diuite mittit Arabs.

& Apul. Florid. 1. *Odorum diuites Arabas.*

Hæc *etiam clauſas expugnant arma pudicas.*] id eſt. Etiam caſtas ſibi cogunt cedere domi incluſas vt Danaën. contra eleg. prox. ſup. dixit.

Gallam non munera vincent. Cic. ep.13. lib.1. ad Attic. *In eo neque auctoritate, neque gratia pugnat, ſed quibus Philippus omnia caſtella expugnari poſſe dicebat, in quæ modo aſellus auro onuſtus poſſet aſcendere.* vide Horat. oda 16. lib.3. Cicero.1. Verrina. *Nihil tam munitum, quod non pecunia expugnare poſſit.* Apuleius libr. 9. *Cum quod pecunia cuncta ſint difficultates perui, auroque ſoleant etiam adamantinæ perfringi fores.* hoc eſt quod dixit eleg.3. lib.1.

Nec quis iniuſtam cogeret eſſe ſuam.

Arma, μηχανήματα; ea omnia quibus pugnatur ſiue clam, ſiue palam. vide ad eleg. 21. infra. *Demoſthenis arma.*

Qvæqve *terunt Faſtus Icarioti tuos.*] id eſt, contundunt illam tuam ſuperbiam in repellendis procis. minuunt & atterunt tuam gloriam, Penelope, quia te vincunt fama pudicitiæ, vt eleg.51. ſup. *Pyrrhi gloria fracta.* & eleg. prox. ſeq.

Vincet Penelopes Lælia Galla fidem.

Laërtius in Diogene. πατῶ τὸν Πλάτωνος τῦφον, inquit Diogenes. Cui Plato, ἑτέρῳ γε τύφῳ, Διόγενες. Plaut. Curcul. *Mea pugna prælatores obtriti iacent.* Et Sticho. ſc. Mercurius. *Contundam facta Thaltibybij.* hic valde errat Turneb. cap.33. lib. 26. *Icarioti,* Penelope. Icarius pater Penelopes. Ouid. ep.1.

Me pater Icarius viduo diſcedere lecto
Cogit. vnde & in Ibin vocatur Icaris:
Et velut Icaridos famula petiere, procique.

De Icario patre Penelopes Apollod. libr.3. & Higinus Fab. 256. hic patronimicum deduxit non ab Icarius, ſed ab Icariotus. vt Ouid. eleg. 1. lib.3. de Ponto. *Icariotide tela.*

Matrona *incedit cenſus induta Nepotum.*] Quam minus ſcilicet decet luxuria. quæ dicatur matrona adnot. ad eleg. 33. libr. 2. verſ.5. vide & Ciceronē Topicis, & Boëtium in Topica. *Incedit,* in publicum prodit, vt gradiens ſegni gradu conſpiciatur. nam inceſſus grauitatis eſt. vt dictum ad eleg. 1. lib.2.

Sine togis illam fulgentem incedere Cois.

Cenſus induta nepotum. Sic Plaut. Epidic. act. 2. ſc. 2. *Quid iſtuc mirabile eſt? quaſi non fundis exornatæ multæ incedant per vias.* Ibid. *Quid erat induta? Regillam.* vt hic *Induta cenſus.* Seneca cap. 17. de vita beata. *Quare vxor tua locupletis domus cenſum auribus gerit?* Ouid. 3. de arte amandi.

Quis furor eſt cenſus corpore ferre ſuos?

& 1. de rem. Am.

Auferimur cultu, gemmis, auroque teguntur
Omnia: pars minima eſt ipſa puella ſui.

Plin. cap.35. lib.9. *vt Lollia Paullina quadringenties H-S operta* (decies centena millia aureorum) *ſpectaretur ad Lucernas.* Eleganter itaque Cicero de conſulatu ſuo apud Nonium in *Cenſum* neutri generis. *Quorum luxuries fortuna cenſa peredit. Cenſus,* inquit Theophilus §. vlt. Inſtit. de his qui ſui vel al. iur. Charta vel tabula, in qua Romani facultates ſuas conſcribebant, vt belli tempore pro ratione patri-

A monij tributum conferre poſſent. Suidas ita vocari ſcribit à Romanis τὴν ἐξέτασιν τῶν ῥωμαϊκῶν πλούτων. id eſt. Recenſionem & æſtimationem Romanarum facultatum, & copiarum. *Nepotum cenſus induta,* gerens fortunas omnes hominum luxu perditorum. *Nepotes,* inquit Feſtus, *luxurioſæ vitæ homines, quod non magis his rei ſuæ familiaris cura eſt, quam iis quibus pater, auuſque viuunt.* Iſidor. lib. 9. vnde *deſcinctus nepos* Horat. oda 1. epod.

Et *ſpolia opprobrij noſtra per ora trahit.*] id eſt. Exuuias amantium turpiter partas, & plenas dedecoris, vt ab Horatio dicitur

B *Dedecorum pretioſus emptor.* Spolia ex hoſte, honeſta: de amico amante, turpia. Plaut. Aſin. ſc.3. act.1. *Altam orationem deſpoliato prædicas.* In Menæch. act.1. ſc.3. *Quid hoc eſt? Induuiæ tuæ, atque vxoris exuuiæ.* vide Trucul. & eleg.16. lib. 2. & eleg.5. lib. 4. *Trahit,* ob ſyrma, & veſtem longam. vnde Homerus vocat Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους. Laberius de ariete apud Tertullianum de Pallio: *Reciprocicornem, lanicutem, veſtitrahum. Trahit per ora,* vt Iuſtin. ſub fin. lib.16. *Captiuos ſenatores in triumphi modum per ora ciuium trahit.* Ouid. eleg.2. lib. 4. Triſt.

Vehêris Purpureus populi rite per ora tui.

& ad Liuiam: *Pallida promiſſa flere per ora coma.*

C id eſt, ante. vt Virg. 4. Æneid. *Ante ora Deûm.* & *ante ora parentum,* 2. & 6.

Nvlla *eſt poſcendi, nulla eſt reuerentia dandi:*] Nihil pudet, inquit, & meretrices procaces, ac rapaces, & nepotes amantes. Poſcunt meretrices, vt adnot. ad eleg.23. lib.2. verſ.17.

Reuerentia, pudor & modus. vide adnot. ad eleg.30. lib.2. verſ.33. Stat.1. Sylu. in Cal. Decemb. *Libertas reuerentiam remiſit.* vnde Plaut. *Non modo ames, ſi quid te pudet.* & immodeſtiam idem amantibus tribuit. Virg.

Ecquis erit modus, inquit? amor non talia curat.

Avt *ſi qua eſt, pretio tollitur ipſa mora.*] id eſt.

D Redimenda eſt improba mulierum dilatio aliquo munere. nam ſolent promiſſis ducere amantes. Aut mora tollitur pretio. id eſt, ne amplius differat & fruſtretur dandum, etſi non petet. Hic poſcere, & morari coniungit, vt eleg.23. lib. 2. verſ. 17. poſcere & differre. An legendum *Pretio mora.* vt dicat dilationem improbam pro magno pretio eſſe. Ouid.

Grande mora pretium. Virg. aliter 9. Æneid.

Rem magnam, pretiumque moræ fore.

vide prouerbium: *Bis dat, qui cito dat.* & Senecam 1. de benef.

Felix *Eois lex funeris vna maritis.*] Quia ſci-

E licet fortunati ea lege. &, *felix,* eſt admirantis alienam fortunam, vt & mox verſ. 25. huius elegiæ. *Vna lex,* an quia alias leges non habeant? an certa quædam? an eximia, & ſingularis, vt eleg.3. lib.2.

Gloria Romanis nata es tu vna puellis.

Lex funeris, vt apud Cic. 2. de leg. ſunt leges funerum. & 9. Philipp. edictum Ædilium curulium de funeribus. *Eois maritis,* orientalibus, Indis ſcilicet. vt eleg.15. lib.1.

Eois lapillis. Herodotus in Terpſichore idem quod hic Propertius ſcribit de Thraicis vxorib.

eorum qui ſupra Creſtonios loca incolerent. Diodor. Sicol. libr. 19. copioſiſſimè rem eam narrat, vt refertur à Camerario in 5. Ciceroois Tuſc. & commemorat cauſam eius legis apud Indos. & huuc hodie illic durare morem narrant mercatores, ac nautæ Luſitani. Cic. 5. Tuſc. *Mulieres vero in India, cum eſt cuiuſuis earum vir mortuus, in certamen iudiciumque veniunt quam plurimum ille dilexerit: plures enim ſingulis ſolent eſſe nuptę. quę eſt victrix, ea læta, proſequentibus ſuis vna cum viro in rogum imponitur: illa victa, mœſta diſcedit.* Plutarch. in libello, quo diſſerit ad infelicitatem ſatis eſſe vitia. Ἰνδῶν δὲ φιλανδροι δὲ σώφρονες γυναῖκες, ὑπὸ τῷ πυρὸς ἑαυτὰς καὶ μάχονται περὶ ἀλλήλας. τὸ δὲ νικῆσαν τεθνηκότι τῷ ἀνδρὶ συγκαταφλέγεται, μακαρίαν ἄδουσιν αἱ λοιπαί. Strabo lib. 15. Valer. Max. cap. 1. lib. 2. de Inſtitutis antiquis.

QVOS *aurora ſuis rubra colorat equis.*] De ſitu Indorum multa Apuleius libr. 1. Florid. *Indi,* inquit, *gens populoſa cultoribus, & finibus maxima, procul à nobis ad Orientem ſiti, prope Oceani reflexus, & ſolis exortus: primis ſideribus, vltimis terris; ſuper Aegyptios eruditos, & Iudæos ſuperſtitioſos, & Nabathæos mercatores, & fluxos veſtium Arſacidas, & frugum pauperes Ituræos, & odorum diuites Arabas.* &c. *Aurora rubra,* ignea, vt eleg. 10. ſup. *Sole rubente.* & Virg. 12. Æneid. *Rubra æthra.* Varro 6. de ling. Lat. apud Attium, inquit, *Iamque auroram rutilare procul cerno. Aurora dicitur ante ſolis ortum, eo quòd ab igne ſolis tum aureo aër aureſcit. ergo quod ait Rutilare, eſt ab eodem colore.* aurei enim rutili. Virg. 3. Æneid.

Iamque rubeſcebat ſtellis aurora fugatis.

vnde *pudericolor* Næuio apud Gell. cap. 7. lib. 19. Verus poëta apud Feſtum in *Obſtenit* (ita lego pro obctinet.) *Sed iam ſe cælo cādens aurora obſtenit. Colorat ſuis equis.* Tibull. eleg. 3. lib. 2. nos docet quid ſit *colorat*, cum ait:

Illi ſint comites fuſci, quos India torret:
Solis & admotis inficit ignis equis.

Cicero. 2. de Orat. *Cum in ſole ambulem fieri natura vt colorer.* Apuleius de Philoſophia: *Nec coloratos ſole, nec exercitatione ſolidatos.* Interpres vetus Perſij in ſat. 4. *& aſſiduo curata cuticula ſole; Curata,* inquit, *ſcilicet à Chromatiariis. nam Chromatiarij dicuntur Colorarij; vel quia toto die in arena ſunt, vel in ſole.* vet. gloſſ. *colorator, ἰνδυσ-πάστης. Colorator, σιλβωτής. Coloratus, εἰλβός.* Itaque Indi colorati Virgilio 4. Geoig. & Albinou. in obitum Mæcenatis. Ouid. eleg. 9. lib. 3. Amor.

Falce coloratas, ſubſecuitque comas.

De Cerere. id eſt, ſpicas ſole coctas, & maturas. De Æthiopibus & Indis an à Sole, an ab aquis fuſcentur vide Strab. libr. 12. Ipſe eleg. 3. lib. 4. *Vſtus & Eoa decolor Indus aqua.* de equis auroræ dictum eleg. 18. lib. 2. verſ. 10. Adde quod Pegaſus auroram vehat apud Lycophron. citat Scaliger io Catull.

NAMQVE *vbi mortifero iacta eſt fax vltima lecto*] id eſt. Simulac ferali lecto ſubiecta, ſubdita, ſuppoſita fax eſt. vt eleg. 13. lib. 2.

Deinde vbi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor.

Fax vltima, quia quidquid ad mortem pertiA net, vltimum & extremum vocat: vt eleg. 17. libr. 1. *Vltimus & poſito ſtaret amore lapis.* Ouid. 4. Faſt. *Vltima plorato eſt ſubdita flamma rogo.* De ea face ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Detraheret lecto fax inimica caput.

& Virg. 6. Æneid.

Subiectam more parentum Auerſi tenuere facem.

Lecto mortifero, quo mors nixa. id eſt, cadauer eleg. 13. libr. 2.

Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro. Virg.
Tum membra toro defleta reponunt.

Legend. Stat. 6. Theb.

VXORVM *fuſis ſtat pia turba comis.*] Turba,
B inqoit, quia plures vni ſolenr eſſe nuptæ. Valer. cap. 1. libr. 2. hac de re: *More patrio eidem complures nuptæ eſſe ſolent. pia,* vt mox, *pia Penelope.* & pietas, pro fide. *Stat*, adſtat, præſto eſt ante rogum: *Fuſis comis*, ſolutis crinibus vt in luctu. vide adnot. ad el. 13. lib. 2. verſ. 56.

ET *certamen habent leti, quæ viua ſequatur*
Coniugium: pudor eſt non licuiſſe mori.]

Contendunt inter ſe de morte ipſa. eſt illis inter ſe certamen. *Certamen habere*, vt litem habere, & quæſtionem. Ouid. 13. Met.

Ergo operumquoniam nudum certamen habetur.

C Certamen leti, vt iudicium capitis, vel pecuniæ. Niſi quis τὸ *leti* coniungat cum *coniugium* per hypallagen, pro letum coniugij, & coniugem ipſum letatum. pro *leti*. Lipſ. cap. 10. lib. 2. Antiq. legit *lata. Quæ viua ſequatur*, modo ne liberos habeat, aut grauida ſit: Diodor. lib. 19. *Sequatur*, comes erat marito ſub vmbras, vt Virg. 12. Æneid.

——*& miſero fratri comes ire ſub vmbras.*

Horat. oda 17. lib. 2. *Ibimus, ibimus*
Vtcunque pręcedes, ſupremum
Carpere iter comites parati.

eſt vero verbum ſolenoe funeris. Seru. in 3.
D Æneid. *Vale, nos te ordine, quo natura permiſerit, cuncti ſequemur. Viua ſequatur*; oam ei viuæ ac videnti funus ducitur, & viua, videnſque perit. vt Apuleiana Pſyche ſuis pedibus it ad Orcum, clara coniugis per ignes. *Coniugium*, coniugem. Turneb. cap. 11. libr. 27. Ita Liuij libr. 21. *Præconium miſſum.* id eſt, præconem. Horat. ep. 6. libr. 1. *Remigium vitioſum Ithacenſis Vlyſſei.* Iuuenal. ſat. 6.

Labente officio crudis donanda. Id eſt iis qui officij cauſa conuenerant. Virg. 2. Æneid.

Coniugiumque, domumque, patres, natoſque videbit.

Catull. ad Manlium:

Ereptum vita dulcius atque anima Coniugium.

E Attius Oenomao apud Nonium in Itiner. *Coniugium eiſit patere ad te itiner tendere. Pudor eſt*, eas pudet, iis torpe videtur. nam pudor è rebus turpibus oritur. Donat. in Andriam. *Pudor eſt mali facti: verecundia recti & honeſti.* Diodorus lib. 19. victam in eo iudicio, quæ vterum ferebat, quod ita lege excluderetur ſcribit cum eiulatu diſceſſiſſe, capitis ornatum dilaniantem, & crines euellentem. *Non licuiſſe*, per iudices eius controuerſiæ, qui eam laudem vni alteri addixerunt. Alioqui mori licet, vt apud Suetonium iocatur Patronus in Claudio. *Mortuus eſt, credo, licuit.*

ARDENT *victrices, & flammæ pectora præbent.*] id eſt. quas iudices cariores marito fuiſſe pronunciarunt. pro *Ardent*, an leg. Gaudent? Cicero 5. Tuſc. *Quæ victrix eſt ea læta proſequentibus ſuis, vna cum viro in rogum imponitur. Præbent pectora*, vltro offerunt ignibus cremanda. Seneca Medea.

Vnius ardenti recubans in Oeta
Præbuit ſanus ſua membra flammis.

ſic Cic. pro Sexto Roſc. *Præbere os alieni.* & alibi: *Præbere ceruices, præbere caput* (ad libidinem.) bene *pectora*, quia aduerſi componebantur, & duplici igni pectora vruntur, amoris & rogi.

IMPONVNTQVE *ſuis ora peruſta viris.*] ſic Ouid. 12. Met. ——*oraque ad ora*
Admouet, atque animæ fugienti obſiſtere tentat.

Nam vt pectora pectoribus, ſic oribus ora admouent. Virg. 8. Æneid.

Componens manibuſque manus, atque oribus ora.

Peruſta ora, valdè & penitus vſta, & abſumpta flammis. Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Quæ legat in mæſtos ora peruſta ſinus.

HIC *genus infidum nuptarum, hic nulla puella.*] id eſt, apud nos Romæ, quia *Luxuriæ Roma magiſtra ſua. Infidum genus*, vt Tibulli el. 4. lib. 3.

Ah crudele genus, nec fidum fœmina nomen.

Genus nuptarum, vt genus hominum, luporum & canum. Ouid. 1. Faſt. de auibus.

Aſſuetum ſyluis innocuumque genus. & 3. Faſt.
Gratia facundum, ſed male forte genus.

pro, *hic*, vet. lib. habent *hinc*, vt eleg. 29. lib. 2. verſ. vlt. *Ex illo &c. Nulla puella nec.* &c. duæ negationes pro vna. vt eleg. 19. lib. 1.

Nulla neque ante tuas orietur rixa feneſtras.

NEC *fida Euadne, nec pia Penelope.*] *Fida*, vt eleg. ſup. *Et quiſquis fido prætulit arma toro.* De Euadnes vxoris Capanei pudicitia eleg. 15. lib. 1. *Coniugis Euadne miſeros elata per ignes.*
Pia Penelope. ſi ſa. Ouid. 3. de arte amandi:

Eſt pia Penelope luſtris errante duobus,
Et totidem luſtris bella gerente viro.

Plaut. Amphitr. act. 3. ſc. 2. *Piam & pudicam eſſe vxorem vt ſcias.*

FELIX *agreſtum quondam pacata iuuentus*, id eſt. Felices ſyluicolæ iuuenes amantes, nam ſyluicolas mox appellabit. Virg. 1. Georg.

Et vos agreſtum præſentia numina Fauni.

Iuuentus, cuius amare proprium eſt, vt eleg. 3. libr. 2.

Hac ego nunc mirer ſi flagret noſtra iuuentus.

Pacata, in pace & otio degens. Ouid. de aureo ſeculo: 1. Met. ——*ſine militis vſu*
Mollia ſecuræ peragebant otia gentes.

DIVITIÆ *quorum meſſis, & arbor erant.*] Opes illæ propriè quas ops fundit. id eſt, terra. vnde Virg.

O fortunatos nimium bona ſi ſua norint
Agricolas, quibus ipſa procul diſcordibus armis
Fundit humo victum facilem iuſtiſſima Tellus.

Inde laus & gloria vocata eſt *adorea*, quod glorioſum eum putabant eſſe, qui farris copia abundaret. Ergo illis veræ diuitiæ fruges, & fructus, non aurum, gemmæ, purpura. Seneca Hippolyto: *Syluæ natiuas opes, & opaca dederant*

A *antra natiuas domos.* Iuuenal. ſat. 13.
——*Licet ipſe videres*
Plura domi fraga & maiores glandis aceruos.

(quæ diuitiæ veterum.) *Arbor*, pro pomis. Metonymia, vt *Iouem*, pro Capitolio eleg. 20. libr. 1. dixit. *Arbores fœtus*; Virgil.

ILLIS *pompa fuit decuſſa Cydonia ramo,*
Et dare puniceis plena caniſtra rubis:]

Tranſlatum à ludorum, ſacrorum & triumphorum vel funerum ferculis, quæ in pompa cum ſpecie magna feruntur. de quibus eleg. 13. libr. 2.

Nec mea tunc longa ſpatietur imagine pompa.
B & mox. *Deſit odoriferis ordo mihi lancibus.*
quod ſtatim explicat.

Sat ſit magna mei ſi tres ſint pompa libelli:
Quos ego Perſephonæ maxima dona feram.

vbi & pompam & dona dixit. vide Plaut. Curcul. ſc. 1. act. 1. vbi pompa vocatur Sinus vini, & cereus, qui fertur ad amicæ fores. [illegible] Id eſt, à mittendo pompa. *Decuſſa*, quatiendo arborem deiecta, vel pertica feriendo. Sic *Papauerum capita ſumma baculo decutere.* Liuius lib. 1. Virg. 1. Georg.

Frigidus aut ſyluis aquilo decuſſit honorem.

Poma vero, aut matura decidunt, aut leguntur
C & auelluntur, aut decutiuntur pertica, aut concuſſa arbore excutiuntur, vt apud Virg.

Concuſſaque famem in ſyluis ſolabere quercu.

Cydonia, quæ Cato *Cotonea* vocat, Galli, *coings & coingnaſſes*, de quibus Plin. cap. 11. lib. 15. Serenus. *Aut quæ poma Cydon Creteis miſit ab oris.* quorum è genere *Chryſomela* dicata amoribus. vnde eleg. 3. lib. 1. & vlt. lib. 2.

Pomis parantur amores. Virg ecl. 2.
Ipſe ego cana legam tenera lanugine mala.
& 3. ecl. *Syluestri ex arbore lecta*
Aurea mala decem miſi, cras altera mittam.

Caniſtra, vaſa viminea, de quibus eleg. 8. libr. 4.
D *Virginis in palmis ipſa caniſtra tremunt.*
noſtri rectè *panaria* vocant; nam illis olim, & & nunc quoque panes geſtantur. Virg 1. Æn.

——*Cereremque caniſtris* *Expediunt.*

Deducit Varro 4. de ling. Lat. à Græco κάνεον. Feſtus: *Cana dicunt Græci, nos caniſtra, & per diminutionem caniſtella.* Iſid. cap. 9. lib. 20. *Caniſtrum fiſſis cannis contexitur, vnde & nuncupatur: alij Græcum afferunt.* Palladius, ſalignis virgultis fieri caniſtros præcipit, quia hoc genus oleum adiuuare creditur. *Rubis*, id eſt. moris, quæ rubi ferunt, vt ſup. *arbor*, pro arboreo fœtu. ſic Lucret. lib. 5. *Arbuta*, pro ipſo fructu poſuit. &
E puniceum colorem illis tribuit, vt videantur hic rubi, pro arbutis. verſus eius plures huc pertinentes adſcribam.

Quod Sol, atque imbres dederant, quod terra crearat
Sponte ſua, ſatis id placabat pectora donum.
Glandiferas inter curabant corpora quercus
Plerumque: & quæ nunc hyberno tempore cernis
Arbuta puniceo fieri matura colore,
Plurima tum Tellus, etiam maiora, ferebat.

Ibid. de amorum munuſculis:

Vel pretium glandes, atque arbuta, vel pyra lecta.

Ouid. 1. Met.

Arbuteos fœtus, montanaque fraga legebant.

Cornaque, & in duris hærentia mora rubetis.
Si legitur: *Roſis puniceis*, ſic Horat. oda 10. l. 4.
Puniceæ flore prior roſa. & Auſon.
——*rutili coma punica floris.*

Nvnc *violas tondere manu, nunc mixta referre*
Lilia, virgineos lucida per calathos.]
id eſt, manu decerpere, non forcipe & ferro. vt eleg. 20. lib. 1.
Quæ modo decerpens tenero pueriliter vngui.
Tondere, vt Virg. 4. Georg.
Ille comam mollis iam tum tondebat Acanthi.
Violas autem maximè luteas amantes pro munuſculis legunt. Virg. eclog. 2.
——*Tibi candida Nais*
Pallentes violas, & ſumma papauera carpens.
Horat. oda 10. lib. 3.
Et tinctus viola pallor amantium.
Plin. cap. 6. lib. 21. *Sunt in violis & luteæ.* Ouid. 3. faſt.
Si quis erat, factis prati de flore coronis
Qui poſſet violas addere, diues erat.
Referre, domum ſcilicet, vel τὸ *re* abundat. vt eleg. 6. lib. 1.
Et vetera oblitis iura refer ſocijs.
Sic *retinere* & *renunciare*. pro, Tenere & nuntiare. *Lilia mixta*, vt Virg. 12. Æneid.
——*aut mixta rubent vbi lilia multa*
Alba roſa. *Lucida per calathos*, in calathis pellucentia ob viminea interualla. vel candicantia, vt Tibullo, *Lucidum femur.* & ipſe eleg. 1. lib 2. *Lucida ouis.* & eleg. 4. lib. 2. *Lucida concha.*
Per, pro inter, à trauers, vt Virg.
Summaque per galeam delibans oſcula. Idem:
——*vidiſſe putat per nubila Phœbum.*
& 1. Georg.
——*via ſecta per ambas.* id eſt, inter.
Seruius. Ipſe eleg. penult. lib. 1.
Per medias ereptum Cæſaris enſes.
Mart. ep. 67. lib. 8.
Femineum lucet ſic per bombycina corpus.
Calathos virgineos, puellares, vt el. 8. lib. 4.
Virginis in manibus caniſtra.
Aliis placet, *Vimineos*, vt in Virgilij Cupa:
Ecqua virgineo libata Acheloïs ab amne
Lilia vimineis attulit in calathis.
Sed alij libri, *virgatos*, vt apud Catull.
Ante pedes autem candentis mollia lanæ
Vellera, virgati cuſtodibant calathiſci.
Virgatum quod Græci ῥαβδωτόν. Calathi Græcè; Latinè quaſilli. Feſtus: proprie vbi καλα. id eſt, tinctas lanas reponebant. Sed & flores, vt hic. ſic eleg. 2. lib. 4.
Surpiculis ferre roſam.

Et *portare ſuis veſtitas frondibus vuas.*] id eſt, rectas adhuc pampinis, quibus à ſolis, & cœli iniuria vnæ muniuntur. Virg. 1. Georg.
Heu male tum mites defendit pampinus vuas.
Cicero in Catone. (vitis) *veſtita pampinis, nec modico tepore caret, & nimios ſolis defugit ardores.* Idem 2. de nat. Deor. *Veſtita terra floribus.* Ibid. *Veſtitus viridiſſimus ſpeluncarum: & veſtitus denſiſſimus montium.* Vuæ autem in amatoriis muneribus. Ouid. 13. Metam.
Sunt auro ſimiles longis in vitibus vuæ;
Sunt & purpureæ: tibi & has ſeruamus & illas.

A Tibull. eleg. 5. lib. 1.
At mihi ſeruabit plenis in lintribus vuas:
Ergo *portare*, vt ſupra, *Referre.* & Virg. 10. Æn.
——*hæc tibi porto* *Dona.*

Et *variam plumæ verſicoloris auem.*] Perdicem interpretantur, vt eleg. 7. ſup.
Effultum pluma verſicolore caput.
Variam, varij coloris, vt eleg. 14. lib. 1. *Varijs ſerica textilibus.* ſic Ouid. 5. faſt.
——*variæ conticuiſtis aues.*
Eiuſmodi aues καταγράφους Græci vocant. Athenæus lib. 2. τῶν δὲ βοσκάδων καλουμένων, ὁ μὲν ἄῤῥην
B κατάγραφος, apud Turneb. cap. 22. lib. 15. Aues etiam in amatoriis muneribus, Plautus.

His *tum blanditijs furtiua per antra puellæ*
Oſcula ſyluicolis empta dedere viris.] id eſt, blandis muneribus: nam blanditiæ, vel verborum ſunt, vel rerum. vide adnot. ad eleg. 9. lib. 1. *Per antra* dixit, quia, vt ait Ouid. 1. Met.
——*domus antra fuerunt.* Iuuen. ſat. 6.
——*cum frigida paruas*
Præberet ſpelunca domos.
Furtiua antra, furtis & amoribus conuenientia, vt eleg. 3. lib. 1.
C *Nunc furtiua cauis poma dabam manibus.*
Sic *Venus furtiua* Tibullo, quem *amorem ſubreptitium* vocat Plaut. Curcul. Antra & ſpeluncæ eis furtis aptæ, Iuuenal. ſat. 6. Virg. 4. Æneid. ipſe eleg. 30. lib. 2.
——*libeat tibi Cynthia mecum*
Roſida muſcoſis antra ſubire iugis.
& eleg. 32. lib. eiuſd.
Cum quibus Idæo legiſti poma ſub antro.
Puellæ, illæ agreſtes aurei ſeculi. *Dedere oſcula empta*, non auro, gemmis, & purpura; ſed pomis. vt el. vlt. lib. 2.
Felix qui viles pomis mercatur amores.
Quod hîc *antra* & *Syluicolas*, Lucret. libr. 5.
D hac de re:
Sed nemora, atque cauos montes, ſyluaſque colebant.
Et Venus in ſyluis iungebat corpora amantum.
vnde *ſyluicola.* Attius Bacchis apud Macrob.
Syluicola ignota inuiſentes loca. Nænius ibid.
Syluicolæ homines, bellique inertes.
Virg. 10. Æneid.
Syluicola Fauno, Driope quem Nympha crearat.
Catull. in Aty. dixit, *Cerua ſyluicultrix*, & *aper nemoriuagus.* *Syluicolas* ſupr. vocauit, *agreſtes* verſ. 25. *Viris*, amatoribus, vt el. 6. lib. 2.
Multis facta beata viris.

Atqve *Inuli pellis totos operibat amantes.*]
Scaliger delet τὸ *Atque.* & legit *Hinnulei pellis.*
E vt apud Horat. oda 23. lib. 1.
Vitas Hinnuleo me ſimilis Chloë.
Varro tamen lib. 8. de lingua Lat. Ex equo & aſino Hinnuli. ſed in lib. de re ruſt. dicuntur Hinni. Hinnuli autem, ſiue Hinnulei, ſunt Damarum, ceruorum & capreatum fœtus. *Vn faon* Græcè νεβρός. vnde νεβρίς, regmen Baccharum. Hic *n exteritur*, vt in ver. gloſſ. *Eunlum*, νεβρόν. e, pro, i, *Pellis totos operibat.* Pelliti, inquit, erant illi priſci, vt & Romani. eleg. 1. lib. 4. Ouid. 2. Metamorph.
Illud erat tempus quo te paſtoria pellis
Texit. & de Getis:

Pellibus, & lexis arcent mala frigora Braschis.
Lucret. tamen contra lib. 5. de priſcis illis:
Necdum res igni ſciebant tractare, nec vti
Pellibus, & ſpolijs corpus veſtire ferarum.

Totos amantes. an caput, humeros, manus, & pedes? an vtroſque cum iacebant vna? prior verior. ſic Virg. 8. Æneid.
—— quem fulua leonis
Pellis obit totum, præfulgens vnguibus aureis.

De equo. *Operibat*, amicibat, tegebat, vt eleg. 2. lib. 2. *—— pectus operta comis.*

ALTAQVE *natiuo creuerat herba toro.*] id eſt, procera ſurrexerat in vſum tori. *Natiuus torus.* ita natura factus, non manu & arte. vt eleg. 2. lib. 1. *Natiuus capillus.* Ouid. 3. Metam. vim verbi explicat:
Cuius in extremo eſt antrum nemorale receſſu
Arte laboratum nulla ſimulauerat artem
Ingenio natura ſuo: nam pumice viuo
Et leuibus tophis natiuum duxerat arcum.

Toro & herba, aperit etymon tori. Seru. ad illud 5. Æneid.
Proximus, vt viridante toro conſederat herba.
Verbum de verbo, inquit, *nam torus ab herbis tortis dictus.* quod Varro tradiderat lib. 1. de vita Pop. Rom. apud Nonium in *Toral.* Sic lecti à collectis folijs ad cubitandum, inquit Feſtus. Et eo reſpexit Virg. eclog. 1.
—— requieſcere nocte Fronde ſuper viridi.

PINVS, *& incumbens latas circumdabat vmbras.*] id eſt, imminens iacentibus. vt Horat. oda 22. lib. 3. *Imminens villæ tua pinus eſto.* vnde ipſe eleg. vlt. lib. 2. *Subter pineta Galeſi.* Metuenda tamen poma Cybeles iacentibus. *Latas vmbras*, ob patulos ramos & longè diffuſos. An *lætas*? id eſt, gratas aſpectu, & ſimul luxuriantes, vt *lætæ ſegetes* Virg. 1. Georg. & alibi: *Lætis in herbis. Lucus lætiſſimus* vmbra. *Gramine læto. Læto palmite.* Alij libri, *lentas*, vt *lentum vimen.* & *lentus in vmbra.*

NEC *fuerat nudas pœna videre deas.*] pro, erat. vt eleg. 29. lib. 2. *Sed nudi fuerant*, &c. Ipſe hac de re eleg. 10. lib. 4.
Magnus Tireſias aſpexit Pallada vates,
Fortia dum poſita Gorgone membra lauat.

vide Feſtum in *Obſtitum*, & in *Lympha*, de iis qui furore corripiuntur, quod ſpeciem Nymphæ in fonte viderint. & nota eſt fabula Actæonis in ceruum mutati, quod Dianam vidiſſet nudam. Ouid. 4. faſt.
Nec Dryadas nec nos videamus labra Dianæ.
Nam vt Petron. ait: *Neque enim quiſquam, quod non licuit aſpexit.* vide Callimachi λουτρά. Catullus de felici illo, & innocenti ſeculo:
Illaque hautque alia viderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore Nymphas. Item:
Præſentes namque ante domos inuiſere caſtas
Sæpius, & ſeſe mortali oſtendere cœtu
Cælicolæ nondum ſpreta pietate ſolebant.
vide Athenæum cap. 13. lib. 8. Lipſ. cap. 10. lib. 2. Antiq. legit. *Et fuerat nudas pœne videre deas.* ſed non perſuadet.

CORNIGER *Idæi vacuam paſtoris in aulam*
Dux aries ſaturas ipſe reduxit oues.] alteram lectionem: *Cornigerique dei*, &c. Sic Palmerius

A explicat. *Et in ipſius*, inquit, *Panos antro* (is eſt Deus corniger) *greges ſtabulabantur. Siue autem paſtorem Deum, ſiue paſtoris oues accipias, nihil intereſt.* Hæc ille. Sed hæc lectio: *Corniger Idæi*, recta eſt. nam corniger aries, & Idæus paſtor, Paris. ſic *corniger Ammon* dicitur, arietis ſpecie. & Lucretij l. 2. *hœdi Corrnigeras norunt matres.* & lib. 3.
Corrnigeri incurſum cerui. τὸ, *Paſtoris*, eſt iterandum, & *aulam paſtoris*, & *vacuam paſtoris*, id eſt, quæ ſine paſtore erat, quia Paris agnitus iam à ſuis; vel amori dabat ludum cum Oenone. Sic Virg. 4. Georg.
Dede neci, vacua melior ſine regnet in aula.

B Et *aula* hyperbolicῶς, vt 1. Æneid.
Illa ſe iactet in aula Aeolus.
Et *Caci regia*, de antro. & 3. Georg.
Et ſtabula aſpectans regnis exceſſus auitis.

Alij aulam Dei corrnigeri, fanum & antrum Panos exponunt, *Aula*, inquit Iſidor. cap. 15. lib. 3. *domus regia, ſiue ſpecioſum habitaculum, porticibuſque quatuor concluſum.* αὐλὴ Græcis, propriè prima pars ædium. vet. gloſſ. αὐλὴ, *atrium.* &, *Stabulum*, αὐλὴ τῶν προβάτων. αὔλιον eſt Theocrito. citat hîc Scaliger. *Dux ipſe aries.* ſic Ouid. 5. Metamorph.

C *Duxque gregis, dixit, fit Iuppiter, vnde recuruis*
Nunc quoq. formatus Libys eſt cum cornibus Ammon.
& 4. faſt.
De duce lanigeri pecoris, qui perdidit Hellen
Sol abit. *Ipſe*, αὐτοματισμῷ. vt Virg. eclog. 7. *Vir Gregis ipſe caper deerrauerat.* & ecl. 3.
Ipſe aries etiam nunc vellera ſiccat.
& ecl. 4. *Ipſe ſed in pratis aries*, &c. & *Ipſe*, ſponte ſua, ſine paſtore. Virg. 4. eclog.
Ipſæ ſponte ſua referent diſtenta capellæ
Vbera. *Reduxit*, domum ſcilicet à paſtu. Id propriè dicitur, redigere apud Ouidium: *Oues ſaturas*, paſtas dixit Horat. oda 2. Epod.

D ſic Virg. 8. Æneid.
Cum iam ſtabulis ſaturata moueret
Amphitruoniades armenta.

DIQVE *deæque omnes, quibus eſt tutela per agros.*] id eſt, quorum in fide ſunt agri. qui agros, & agreſtes tuentur. Sic Virg. 1. Georg.
Díque deæque omnes ſtudium quibus arua tueri.
& 5. Æneid.
Dij quibus imperium eſt pelagi.
Ennius Creſphonte 2. Rhet. ad Herennium:
Dij quibus eſt poteſtas motus ſuperûm, & inferûm.
ſic apud Ouid. 3. faſt. Picus & Faunus loquuntur:

E *Dij ſumus agreſtes, & qui dominemur in altis*
Montibus. *Quibus*, pro, quorum, datiuus pro genitiuo, vt eleg. 22. infra:
Nec cuiquam abſentes arſerunt in caput ignes.
Tutela, vis ac poteſtas ad aliquem tuendum, vt Iuriſconſulti definiunt, in capite libero. Horat. *O tutela præſens Italiæ, dominæque Romæ.* & *Tutela nauium*, dij tutelares. & *Tutelina*, dea: Deuſque *Tutanus*, Varr. apud Nonium. Ipſe eleg. 8. lib. 4.
Lanuuium antiqui vetus eſt tutela draconis.
& eleg. 4. *Veſta Iliacæ felix tutela fauillæ.*

PRÆBEBANT *veſtris verba benigna iocis.*] Dij, inquit, olim ſe conſpiciendos oſtendebant

etiam nudos, vt Pallas Achilli, Venus Æneæ; & mortales dignabantur alloquio. *Præbere verba*, pro affari, vt Virg. vbique, *dare dicta*. (nam dare verba aliud eſt) ſic Plaut. ſc. 3. act. 1. *Longè aliam præbes orationem atque olim*. Ibid. *Alia verba præbibeas*. *Verba benigna*, vt eleg. 10. lib. 1.

Nec tibi pro vano verba benigna cadant.

Veſtris focis, in veſtris focis, ô agreſtes. id eſt, aris & fanis, quæ Diis extruxiſtis, Dij præſentes vos alloquebantur. An in veſtris caſulis, & antris. Palmer. è coniectura legit, *teſtis*. id eſt, deſertis & incultis. lego *veſtis*. id eſt, paruis & exiguis, Feſtus: & Gell. cap. 5. lib. 16. ſic Tibull. eleg. 10. lib. 1.

Stabat in exigua ligneus æde Deus.

Scaliger legit *Verſis*, à verrendo. Pro *focis* an leg. *Iocis*. id eſt, ludicris?

Et *leporem quicunque venis venaberis hoſpes,*
Et ſi forte meo tramite quæris auem.] verba Fauni aucupij præſidis, eleg. 2. lib. 4. verſ. 34. *Quicunque venis*, vel quicunque es, vel accedis huc. *Hoſpes*, ſic ignotos & peregrinos compellabant. vt eleg. 1. & 10. lib. 4. *Venaberis leporem*, cane ſcilicet. ſic canis Vertagus, Mart. lib. 14. lemmate 200.

Non ſibi, ſed domino venatur vertagus acer,
Illæſum leporem qui tibi dente feret.

Leporem verò, & auem coniunxit, de venatione & aucupio. quaſi diceret. Siue venator, ſiue auceps es. vt Horat. oda 2. Epod.

Pauidumque leporem, & aduenam laqueo gruem.

Lepus, leuipes. Fab. cap. 10. lib. 1. *Meo tramite*, via, regione, ſylua cui præſideo. vt eleg. 22. infra: *Clitumnus ab vmbro Tramite*. quia è ſylua oritur. Varro 6. de ling. Lat. *Trames, à tranſuerſo*. Iſidor. cap. vlt. lib. 5. *Tramites, tranſuerſa in agris itinera, ſiue recta via, dicti quod tranſmittant*. ego à trameando.

Et *me Pana tibi comitem de rupe vocato.*] verba Panos benignè alloquentis agreſtes, ſuique copiam facientis, vt venatio, vel aucupium ſuccedat, Deo comite. Comes etiam inferioris, vt eleg. 2. ſup. *At muſæ comites*. Gratius de venatione, vbi Deos eius præſides inuocat, ſcribit:

—— & Latij Faunus qui cultor amœni.

De rupe. ambiguè. nam incertum an ipſe Pan in rupe & monte, an venator de rupe vocaturus ſit, vt longius exaudiatur. Paſtores capellarum maximè rupibus proximi. Virg. ecl. 1.

Non ego vos poſthac viridi proiectus in antro
Dumoſa pendere procul de rupe videbo.

Siue *petas calamo præmia, ſiue cane.*] ſic Ouid. 1. de rem. amor.

Aut lino, aut calamis præmia parua ſequi.

quod alibi: *Decidit in caſſes præda petita meos*. vide adnot. ad eleg. 4. lib. 2. verſ. 15. *Calamo*. ambiguè, vel de aucupio, vel de piſcatu. Ipſe eleg. 19. lib. 2. *Structo figere auem calamo*. & eleg. 2. lib. 4. *Suppetat hoc piſces calamo prædabor*. Gloſſarium: *Amites*, στάλικες, ἰξευτικοὶ κάλαμοι. aucupatorij calami. ad τὸ *calamo* refer ergo τὸ *auem*. ad, *Cane, leporem*. vnde κυνηγεσία dicitur Græcis venatio, quæ fit per canes. De Panos canibus Callimachus hymno Dianæ, verſ. 90. & ſeq.

At *nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis.*] ceſſat, quod non colitur. Virg. 1. Georg.

Alternis idem tonſas ceſſare nouales,
Et ſegnem patiere ſitu dureſcere campum.

Ouid. 4. faſt.

Mutanteſque domum, tectis agreſtibus ignem
Et ceſſatura ſuppoſuiſſe caſa.

id eſt, Deſertæ futuræ. Ibid.

Largaque prouenit ceſſatis meſſis in aruis.

Donat. in Eunuch. *Ceſſat deſidioſus: requieſcit defeſſus*. Ergo *ceſſant ſacraria*, vacua ſunt, iacent & frigent, ea occupant araneæ, vt eleg. 6. lib. 2. in hanc ſententiam:

Sed non immerito velauit aranea fanum,
Et mala deſertos occupat herba Deos.

Sacrarium, inquit Iſidor. cap. 5. lib. 15. *Locus vbi ſacra reponuntur*. Apud Sueton. in Aug. cap. 5. & Tiberio cap. 51. Sacrarium dicitur pars domus conſecrata. *Ad ſacrarium ſpicas ferre* (Cereri:) Feſtus in *Floriſertum*. & *Sacrarium Opis*, in *Præfericulum*. & *Sacrarium Martiale*, in *Oletum*. Cic. in Catil. *Sacrarium aquilæ domi conſtitutum, quam venerari ſolebant*. Iuuenal. ſat. 6.

—— iamque expectatur in hortis,
Aut apud Iſiaca potius ſacraria lena.

Gallicè, *Chappelle*. At Virg. 12. Æneid. Latinus teſtatur:

Vtrique Deûm infernam, & diri ſacraria Ditis.

id eſt; Orci templa & ipſos manes. *Deſertis lucis*, vacuis cultoribus, vt el. 19. lib. 2.

Atq. ibi (in agris) *rara ferens inculto dona ſacello.*

Lucos deſertos, ipſe eleg. 10. lib. 4. vocat, *Teſca*. *Lucus*, inquit Iſidor. cap. 8. lib. 14. *Eſt locus denſis arboribus ſeptus ſolo lucem detrahens. Poteſt & à collucendo crebris luminibus dici, quæ ibi propter religionem gentilium, cultumque fiebant*. & cap. 6. lib. 17. *Lucus dictus per antiphraſin*. Seruius in 1. Æn. *Lucus dictus quod non luceat; non quod ibi ſint lumina cauſa religionis, vt quidam volunt*. Idem ibid. *Vbicumque à Virgilio ponitur lucus, ſequitur conſecratio*. Idem in 3. Æneid. *Lucus nunquam ab eo ponitur ſine religione, quia ibi habitant, Lares viales, animæ Heroum, & piorum*, vt in 6. Æneid.

Nulli certa domus lucis habitamus opacis.

Cic. 2. de leg. *Lucos in agris habento & Larium ſedes.* Reſpondet hic verſus illis præcedentibus:

Felix agreſtum quondam pacata iuuentus, &c.

Nam vtraque particula *at* & *nunc*, & temporis & rerum & hominum diſſimilitudinem notat.

Avrvm *omnes victa iam pietate colunt.*] omnibus inquit, aurum pro Deo eſt, pulſa & fugata religione. ſic Iuuenal. ſat. 3. *Omnia Romæ Cum pretio*. & ipſe eleg. 1. lib. 4.

Nunc pretium fecere deos. vnde *Regina pecunia* Horatio. contra Iuuenal. ſat. 4.

—— funeſta pecunia templo Nondum habitas.

D. Auguſtin. commemorat Deam *Pecuniam*, & *Aeſculanum* & *Argentinum* Deos. *Victa pietate*, religione pedibus ſubiecta. Lucret. Ouid. 1. Met.

Victa iacet pietas. Cicer. 1. de Nat. Deor. *Pietas & iuſtitia aduerſus Deos.*

Avrea *nunc verè ſunt ſæcula, plurimus auro*
Venit honos, auro conciliatur amor.] hi duo verſus ſunt Ouidij 2. de arte amandi, & abſunt ab aliis omnibus libris Propertij. ſic idem Ouid. eleg. 7. lib. 3. Amor.

Curia pauperibus clauſa eſt, dat cenſus honores.
Inde grauis iudex, inde ſeuerus eques.

A V R O *pulſa fides, auro venalia iura.*] ſic Catull. *Iuſtitiamque omnes cupida de mente fugarunt.* *Fides*, dictorum factorumque conſtantia & veritas. Cic. 1. offic. *Iuſtitiæ ſoror*, Horatio *Auro venalia iura*, magiſtratus iura nundinantur. vnde *Nummarij iudices* Ciceroni. Nota vox Iugurthæ: *Vrbem venalem, ſi emptorem inueneris.* Petron. *Venalis populus, venalis curia patrum.*

A V R V M *lex ſequitur, mox ſine lege pudor.*] Seneca cap. 11. de vita beata. *Sequi parentis eſt.* Ergo lex pecuniæ quaſi pediſſequa, & auro ancillatur. Horat. epiſt. 10. lib. 1.

Imperat, aut ſeruit regina pecunia cuique:
Tortum digna ſequi, potius quam ducere funem.

vel *ſequitur*, captat, vt eleg. 7. ſupra verſ. 7.

Mox ſine lege pudor. Cum lex ſequatur aurum, pudor ipſe & pudicitia lege ſoluta. legis exemplo tamen, pudor exlex. Pudor etiam, pro pudicitia, eleg. 9. lib. 2.

Tunc etiam felix inter & arma pudor.

T O R R I D A *ſacrilegum teſtantur lumina Brennum.*] exemplum victæ pietatis. *Torrida lumina*, exuſtæ genæ, eleg. ſup. prox. *Torridus*, hîc μετωνυμικῶς, vt *aër torridus*, eleg. 28. lib. 2. & *Torrida lumina*, quia fulminibus crebris petiti de cœlo Galli. Pauſan. in Atticis. Tetigit hanc hiſtoriam eleg. 31. lib. 2.

Altera deiectos Parnaſsi vertice Gallos, &c.

vbi vide adnot. *Teſtantur ſacrilegum.* & arguunt, & deteſtantur & eo exemplo monent ceteros, vt 6. Æneid.

—— magna teſtantur voce per vmbras.

Iſidor. lib. 5. *Sacrilegium eſt rerum ſacrarum furtum, ſcilicet à ſacris legendis; id eſt, rapiendis.* vt apud Horatium ſat. 3. lib. 1.

Et qui nocturnus Diuûm ſacra legerit.

Seru. in eclog. 9. *Vel quæ ſublegi, &c.* id eſt, *Furatus ſum*, inquit. *vnde ſacrilegus, qui ſacra legit.* id *eſt, furatur*, quod etiam repetit in 10. Æneid. Paulus *L. Sacrilegi ad l. Iuliam peculatus. Sunt autem ſacrilegi, qui publica ſacra compilauerunt; nam qui priuata, minus quam ſacrilegi, & amplius quam fures.* De Brenno vide & Callimach. hym. In Delum, à verſ. 73. & Scholiaſten, qui hiſtoriam explicat, & Valer. Max. cap. 1. lib. 1. & Pauſan. in Phocicis. Strabo lib. 4. Delphici templi à Gallis direpti meminit, & auri Toloſam auecti.

D V M *petit intonſi Pythia regna Dei.*] id eſt, aggreditur, & inuadit Delphos ſpe & animo diripiendi. vt eleg. vlt. lib. 4.

Cerberus & nullas hodie petat improbus vmbras.

Pythia regna, Delphos, quibus altus Apollo præſidet. Eſt enim Pytho vrbs Phocidis, alio nomine Delphis, à Delphiæ ſerpente dicta, cui etiam nomen Python. vnde Tibull.

Delos vbi nunc Phœbe, tua eſt? vbi Delphica Pytho?

Hinc & ab vrbe, & à ſerpente Pythius Apollo. *Regna*, vbi quis dominatur, & præſidet, vt not. ſup. eleg. 10.

Inque meum ſemper ſtent tua regna caput.

Intonſi Dei. ἀκερσεκόμην Græci vocant. Horat. oda 21. lib. 1. *Intonſum pueri dicite Cynthium.* & oda 15.

A Epod. *Intonſoſque agitaret Apollinis aura capillos.* vide Lilium Gyraldum.

A T *mons laurigero concuſſus vertice, diras*
Gallica Parnaſsi ſparſit in arma niues.] Plin. cap. vlt. lib. 15. *Laurus ſpectatiſsima in monte Parnaſſo.* vbi lauriferam illam Tellurem vocat, Delphicam ſcilicet. vnde Virg. 2. Georg.

Parnaſsia laurus. Aliter, *Laurigera manus* Phœbi dicitur, eleg. 6. lib. 4.

Ducam laurigera Iulia roſtra manu.

id eſt, victrici, quod laurum manu gererent triumphantes. quamuis etiam alibi, quam in capite laurum Phœbus geſtet. Ouid. 1. Met.

B *—— ſemper habebunt*
Te coma, te cythara, te noſtra, laure, pharetra.

Concuſſus vertice. quod Virg. 2. Æneid. Concuſſo vertice. *Vertice*, an altero tantum, an vtroque? Nam notum geminum eſſe verticem Parnaſſi, Helicona, & Citherona. *Parnaſsi mons*, pro Parnaſſus, vt Virg. *Vrbem Patauî.* Cic. ep. 18. lib. 5. ad Attic. *In oppido Antiochiæ.* De Parnaſſo dictum eleg. 31. lib. 2. verſ. 13. *Sparſit niues duras*, ſcilicet aſtrictas gelu, &, vt Horatius loquitur, *Duratas ſolo.* oda 24. lib. 3. Si *diras* legimus, vt vet. lib. *Diras niues*, Deorum ira immiſſæ, & horrendæ. vt idem Horat. oda 2. lib. 1.

C *Diram grandinem* vocat. vnde Callimach. hym. in Delum verſ. 93. Παρνασὸν νιφόεντα vocat. vbi vide Scholiaſten & Seneca Oedipo. *Gemina Parnaſsi niualis arx trucem ſonitum dedit.* Pauſan. autem ait diuinitus auulſa de Parnaſſo ſaxa Gallorum magnam partem obruiſſe cum crebris fulminibus. *Sparſit in arma Gallica*, effudit in milites Gallos, & exercitum. Sic Virgil. 2. Æneid.

Ipſe pater Danaos in Dardana ſuſcitat arma.

T E *ſcelus accepto Thracis Polymneſtoris auro*
Nutrit in hoſpitio non, Polydore, pio.] exem-

D plum pulſæ fidei. *Scelus Polymneſtoris Thracis.* id eſt, Thrax ſceleſtus Polymneſtor. ſic Plaut. Curcul. act. 5. ſc. 2. *Quam ab lenone abduxiſti modo ſcelus viri?* & *Rana portenta rubeta*, eleg. 6. ſupr. De Rege Thracum Polymneſtore, & eius in Polydorum ſcelere Euripid. in Hecuba. Ouid. 12. Met. Virg. 3. Æneid. vt autem hic iungit fabulam Polydori cum fabula Eriphylæ. ſic Ouid. de Nuce:

Præda malo, Polydore, fuit tibi: præda nefanda
Coniugis Aonium miſit in arma virum.

Accepto auro, à Priamo accepto auri magno pondere. Virg. 3. Æneid. *Nutrit*, enallage, pro

E nutriebat, vel nutriit, vt eleg. 4. lib. 4.

Nutrit inhumana dura papilla lupa.

& eleg. 7. lib. 2. *Flemus vterque diu.* pro fleuimus. *Hoſpitio non pio*, plus quam impio. polluto Virg. 3. Æneid. Sic eleg. 32. lib. 2. *Non bonus rumor.* & eleg. 6. *Non inhoneſtus.* & eleg. 13. lib. 1. *Non tepidas faces.*

T V *quoque vt auratos gereres Eriphyla lacertos*
Delapſis nuſquam eſt Amphiaraus equis.

De Eriphyla & eius monili dictum eleg. 16. l. 2.

Aſpice quid donis Eriphyla inuenit amaris.

Gerere lacertos auratos, habere ornatos eo monili, quod Ouidius aurum fatale vocat:

Donec eum coniux fatale popoſcerit aurum.

vt Horat. oda 8. lib. 1.

Neque linida geſtat armis brachia.

Virg. 1. Æneid.

Virginis os, habitumque gerens.

& 2. Æneid. *Vulneraque illa gerens.* id eſt, oſtendens. *Lacertos*, pro humeris, collo & pectore, vnde pendent monilia. Virg. 1. Æneid.

——colloque monile Baccatum.

& 7. Æneid.

Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent.

ſic eleg. 6. ſup.

Ac mœſtam teneris veſtem pendere lacertis.

niſi ita locutus eſt de monili, tanquam de armillis. uam χλιδῶν Græcis & armilla, & monile at αἱ χλιδῶνες gerebantur lacertis. Athenæus ait Samios geſtaſſe χλιδῶνας περὶ τοὺς βραχίονας. cap. 9. lib. 12. *Auratos lacertos*, vt *aurato equo* eleg. ſupt. prox. Alias *auratum*, aureum, vt el. 33. lib. 2. *Aurato calyce. Dilapſis equis*, qui hauſti terræ hiatu euanuerunt, vt ne veſtigium quidem exſtaret. ſic Horat. *Dilapſam in cineres facem.* Virg. *——& omnis*

Dilapſus calor, atque in ventos vita receſſit.

& 4. Georg.

Aut in aquas tenues dilapſus abibit.

Bion apud Laërtium: πρὸς τὸν τὸ χωρίον καταδεδηδοκότα; τὸν μὲν Ἀμφιάραον, ἔφη, ἡ γῆ κατέπιε; σὺ δὲ τὴν γῆν. *Nuſquam eſt.* Interiit. Plaut. Mercat. Ch. *Si neque hic, neque Acheronti ſum, vbi ſum.* E. *nuſquam gentium.* id eſt, pluſquam mortuus. Ouid. 1. Metam. *—— neſcit, vitane fruatur,*

An ſit apud manes, ſed quam non inuenit vſquam

Eſſe putat nuſquam. Stat. 10. Thebaid.

—— nuſquam capita ardua belli.

id eſt, periere duces Argiuorum. Mart. epigr. 26. libr. 4.

Non tamen hoc poterit vino genitore probari:

Iam nuſquam pater eſt, Galle, nouerca domi eſt.

Gell. cap. 8. lib. 7. *At ille amans vbi ſæpe ad litus ſolitum annauit, & puer qui in primo vado aduentum eius operiri conſueuerat, nuſquam fuit, deſiderio tabuit.* paulo ante dixerat. *Morbo affectus obijt ſuum diem.* Velleius Patere. poſter. vol. *Nuſquam erat Pompeius corpore, adhuc vbique nomine.* Stat. 5. Theb.

—— & nota vocabula paruu

Nequicquam ingeminas: nuſquam ille.

Loquitur de Hypſipyle necatum à ſerpente Archemorum vocante. & 9. Thebaid.

—— quid ô noua iuſſa recuſas

Infelix ſonipes? nuſquam tibi dulce ſuperbi

Regis onus. De hero equi occiſo. Ibid.

Armaque, & alipedem notum, comiteſque videbat,

Nuſquam ipſum.

Idem valet apud Albin. ad Liuiam:

Gloria confectæ nunc quoque matris vbi eſt?

Heu modo tantus vbi eſt?

& Seneca Troiade:

—— nec amplius

Iuratos ſuperis qui tetigit latus Vſquam eſt.

Proloqvar, *atque vtinam patriæ ſim vanus aruſpex.*] ne patriæ, Romæque ipſi, & Italiæ, videar male ominari, malim argui mendacij quam vera dicere. ſic Virg. 10. Æneid.

Nunc manet inſontem grauis exitus: aut ego veri

Vana feror, quod vt ô potius formidine falſa

A *Ludar.* Iuuenal. ſat. 6.

Nos vtinam vani, ſed clamat Pontia, feci.

& Stat. 9. Thebaid.

Simque (vtinam) augur caſſa futuri.

Ipſe eleg. 9. lib. 1.

Me dolor & lacrymæ merito fecere peritum.

Atque vtinam poſito dicar amore rudis.

eleg. 1. lib. 4.

Vera, ſed inuito contigit iſta fides.

Proloquar, apertè & ingenuè dicam quod ſentio. Varro 5. de ling. Lat. *Prolocutum dicimus eum, qui in animo quod habuit, extulit loquendo.* Te-

B rentio & Plauto eſt tamen loqui. *Proloquium* Varroni apud Gellium, ſententia eſt, in qua nihil deſideratur. hic videtur eſſe profari, & prædicere, & vaticinari, quemadmodũ Virg. 1. Æneid. de fatis fandis. *Hic tibi fabor enim.* Proloqui, προφητεύειν, vt prædicere diem, & proludere. Sic *Promenerua* in Saliari carmine apud Feſtum, id eſt, promouet. & Petron. Arbit. *Cum Delio profante caſi vertices Ida trahuntur.* Virg. 6. Æneid. *—— quoniam omnia verè*

Heu nimium de te vates Miſene locuta eſt.

id eſt, prolocuta. Eſt & *Proloqui* Plauto, vti

C prologio. *Vanus aruſpex*, mendax, vt not. ad eleg. 6. ſupr.

Omnis enim debet ſine vano nuncius eſſe.

Si, *verus*, legas, vetus aruſpex, eſt merus & mendax, vt aruſpices omnes.

Frangitvr *ipſa ſuis Roma ſuperba bonis.*]

Sic Horat. oda 16. Epod. eadem de re:

Suis & ipſa Roma viribus ruit. & oda 7.

Sed vt, ſecundum vota Parthorum, ſua

Vrbs hæc periret dextera.

De Roma magnitudine ſua laborante, & luxu obruta Salluſt. in Catil. Lucan. lib. 1. Petron. Arbiter, Plinius. *Frangitur*, eneruatur, corrumpitur. franguntur dura & inuicta, vt ſupr. eleg.

D 11. *Pyrrhi gloria fracta.* vbi vide adnot. ſed & ſine armis luxuria eneruat, vt apud Liuium *Capua* dicitur *fregiſſe Annibalem. Superba*, vel alta, antiqua, nobilis, maxima. vt el. 11. lib. 4.

Hinc Pheretri dicta eſt ara ſuperba Iouis.

vel victrix, & inſolens, vt Horat. *Superba triũpho.* & Lucan. lib. 1. *Cumque ſuperba foret Babylon.* vel ſuperba, delicata & nimium diues vel beata. Horat. lib. 3. oda 29.

Omitte mirari beata fumum, & opes, ſtrepitumque Romæ. vnde addit bonis. nam bona dicta, quod beant Iuriſconſultis. *Suis bonis*, nimiis opibus. Tibull.

Quid tenera tibi coniuge opus tua ſi bona neſcis

E *Seruare?* ipſe eleg. 3. lib. 2.

Ita decem menſes non peperere bona.

Cicero ep. 6. lib. 1. ad Q. fratrem: γνῶθι σαυτόν, interpretatur, *vt bona noſtra norimus.*

Certa *loquor, ſed nulla fides: neque enim Ilia quondam*

Verax Pergameis Mœnas habenda malis.]

Sic Plaut. Amphit. ſc. 2. act. 2. *Vera dico, ſed nequicquam, quoniam non vis credere.* Papin. 2. Theb.

—— ille licet prauiderat omnia doctus

Aeris, & nulla deceptus ab alite Mæon

Nec veritus prohibere ducem: ſed fata monentem

Priuauere fide. *Mala pergamea*, Troiæ labores

& funera: Virg. Alludit autem hic ad prouerbium *Ἰλιὰς κακῶν*. vt & Cicero ep. 11. lib. 8. ad Attic. *Tanta malorum impendet Ilias.* *Exitiûm examen* dixit vetus Poëta apud Cic. 1. de diuin. *Ilia mænas, vates pergamea* eleg. 1. lib. 4. verſ. 51. *Mænas*, pro femina furore correpta, vt eleg. 8. ſupr. *Sanſequitur medias Mænas vt icta vias.* Hîc pro Phœbade vet. lib. *Phœbus.* leg. *Phœbas.* Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.

Teque Mycenæo Phœbas amata duci.

Ilius ab Ilus, vt à Dardanus, Dardanius. Virg. 11. Æneid.

Conſiguntque manum qua concidit Ilia Tellus.

Ipſe eleg. 1. lib. 4. *Ilia tellus viuet.* Attius Telepho apud Priſcianum:

Quantam Tyndareo gnato & Menelai domus
Molem excitaret belli, paſtorque Ilius.

vetus Interpres Virgilij adnotat à Plauto dictum *Hector Ilius*, pro Ilienſis. Apul. de Deo Socratis. *Sed omnes auſcultant aut ignota auguria Heleni, aut non credita vaticinia Caſſandræ.* Ipſe eleg. 1. lib. 4.

Aut ſi Pergamea ſerò rata carmina vatis
Longæuum ad Priami vera fuere caput.

Legendus Lycophron in Caſſandra. Apollod. lib. 3. Higin. fab. 93. & 108. Euripides in Andromacha. Virg. 2. Æneid.

Tunc etiam fatis aperit Caſſandra futuris
Ora, Dei iuſſu non vnquam credita Teucris.

Cic. ep. 11. lib. 8. ad Attic. *Non ariolans*, vt illa, cui nemo credidit: *Iamque mari magno*, &c. *Habenda verax*, pro habita fuit verax. Verax eſt, quæ verum dicere ſolet. Tibull. el. 2. lib. 1.

Nec tamen huic credet coniunx tuus, vt mihi verax
Pollicita eſt magico ſaxa miniſterio.

Et *habenda*, pro habita, vt eleg. 8. ſup.

Furanda copia noctis.

S O L A *Parin Phrygiæ fatum componere, ſola*
Fallacem patriæ ſerpere dixit equum.]

ſic Virg. 3. Æneid.

Sola mihi tales caſus Caſſandra canebat.

Euripid. in Andromacha: *Ὅτε νιν θεσπεσίῳ δάφνᾳ Βόασε Κασσάνδρα κτανεῖν Μεγάλαν Πριάμου πόλεως λώβαν.* Quoniam ipſum (Parin) apud diuinam laurum Caſſandra clamauit interficiendum, magnam vrbis Priami noxam. Ergo *λώβαν*, quod Propertius *fatum*: vnde Horat. oda 3. libr. 3.

Ilion Ilion fatalis, inceſtuſque iudex. (Paris)

Ouid. in ep. Paridis:

Quo ruis? exclamat (Caſſandra) *referes incendia tecum.*
Quanta per has neſcis flamma petatur aquas.

Fatum componere, perniciem & exitium machinari, ſtruere, moliri, vt eleg. 9. lib. 2.

Sed vobis facile eſt verba, & componere fraudes.

Sola, anadiploſis, vt el. 24. lib. 2.

Quid fles abducta grauius Briſeide? quid fles?

Dixit, prolocuta eſt, prædixit, vt eleg. 1. lib. 4. verſ. 87. & 89.

Serpere equum fallacem patriæ.

Fatalis equus dicitur Virg. 2. Æneid. &,

Ipſe doli (doloſi equi) *fabricator Epëus.* &,
Aut vlla putatis Dona carere dolis Danaûm.

&, *Aut hoc incluſi ligno occultantur Achiui:*

A *Aut hæc in noſtros fabricata eſt machina muros,*
Inſpectura domos venturaque deſuper vrbi:
Aut aliquis latet error. equo ne credite Teucri.

Horat. oda 6. lib. 4. ——*equo Mineruæ*

Sacra mentito, male feriatos
Troas, & lætam Priami choreis
Falleret aulam.

De eo equo vide plura adnot. ad eleg. 1. ſupra verſ. 25. & eleg. 9. verſ. 42. *Serpere*, quia ſenſim tanta moles promouebatur. Virg. 2. Æneid.

——*pedibuſque rotarum*
Subijciunt lapſus. Item:
Illa ſubit, mediæ minans (machina) *illabitur vrbi.*

B Sic dicitur *Serpit rumor* à Cicerone pro Mur. & *Serpit iniuria* 4. Verr. & Virg. 2. Æneid.

Dono Diuûm gratiſſima ſerpit. (quies)

I L L E *furor patriæ fuit vtilis, ille parentis:*] Superſtitioſa ariolatia illa ſalutaris eſſe potuit, ſi ei creditum eſſet, patriæ & Priamo. vel habetur ratio conatus, vt eleg. 3. lib. 2.

Cognitus Iphicli ſurripuiſſe boues.

vel *fuit*, pro erat, vel fuiſſet. De furore Caſſandræ Lycophron, & Cicero 1. de diuin. vbi etiã *Rabere* dicitur Virg. 2. Æneid.

Infelix qui non ſponſæ præcepta furentis Audierat.

E X P E R T A *eſt veros irrita lingua Deos.*] vel
C veram ſuam vaticinationem experta malo ſuo, quia capta, & auecta, & necata. vel vera ſibi prædixiſſe Apollinem, cum negauit quemquã fidem habiturum eius vaticiniis. *Deos*, pro Deo, vt eleg. 7. lib. 1. *Noſtros euolaſſe Deos.* *Irrita lingua*, quæ fruſtra vaticinatur, quia ei nulla fides. contra eleg. 1. lib. 4.

Pergamea ſerò rata carmina vatis.

Irritum, quod ratum non eſt, & firmum. Seru. in illud eclog. 4. Virg.

Signa manent ſceleris veſtigia noſtri,
Irrita perpetua ſoluent formidine terras.

D *Ad nihilum redacta*, inquit. Plaut. Amphit. *Ego iſtæc feci verba virtute irrita.* Gell. cap. 14. lib. 13. Docet eſſe verbum augurale cum ait: *Aues irritas habuit Remus.* nam & *Ratum facere* Ciceroni eſt augurij. *Experta*, coniunctum ſæpius cum malo, vt eleg. 3. lib. 1.

Experta metuens iurgia ſæuitiæ.

& eleg. 21. lib. 2.

Experta in primo ſtulta cauere poteſt.

AD ELEGIAM XIIII.

E M V L T A *tua Sparte miramur iura palæſtræ.*] id eſt, ſpectamus cum admiratione, & laudamus. In laudem, vt eleg. 1. lib. 2.

Miramur faciles vt premat arte manus.

Terent. & Cic. etiam in deteriorem partem. *Iura*, commoda, morem & ritum optabilem, vt verſ. penult. huius elegiæ:

Quod ſi iura fores, pugnaſque imitata Laconum.

Tibull. eleg. 3. lib. 2.

Ah pereant artes, & mollia iura colendi.

id eſt, mos malus. Ius eſt, quod licet. quod more fit & inſtituto, licet. Ergo iura, fas & inſtituta. eleg. 15. lib. 1.

Sæpe ego multa tuæ leuitatis iura timebam.

id eſt, ea quæ licere ſolent leuibus. morem leuium.

leuium. eleg. 5. lib. 2.

At tu per dominæ Iunonis dulcia iura:

(priuilegia vulgo.) Cic. 1. in Catil. *Ciuium iura tenere.* Virg 2. Æneid.

——ſed iura, fidemque Supplicis erubuit.

Iura, commoda iure, moreue conceſſa. vt ius trium liberorum. *Palæſtra*, Palæſtra interdum pro loco ipſo, vt apud Plautum & Terent. Phorm. act. 3. ſc. 1. Virg. 6. Æneid.

Pars in gramineis exercent membra palæſtris.

Iſid. de Palæſtra lib. 18. dictam ait ἀπὸ τῆς πάλης, *à luctatione. vel* ἀπὸ τοῦ πάλλειν, *à concutiendo & percellendo.* Seru. ad illud 2. Georg.

Corporaque agreſti nudant prædura palæſtra.

ἀπὸ τῆς πάλης, *à luctatione. vel* ἀπὸ πάλλειν, *à mouenda vrna, quia ductis forte luctabantur.* vide Budæum in adnot. in Pandect. Athletarum nomine gymnicos omnes intelligi docet Pollux, inquit ibid. Bud. Hi ſunt παλαισταὶ, luctatores: δρομεῖς, curſores: πυκταὶ, pugiles: δισκοβόλοι, qui diſcum in ſublime iaculantur: ἁλτικοὶ, qui ſaltus pernicitate contendunt. vide Plaut. Bacchid. act. 3. ſc. 3. Cic. 2. Tuſc. Palæſtræ inuentor fuit Mercurius: Horat. & Higin. In *Sparte* mutauit *a* in *e* longum, vt infra verſ. 19. *Helene.* contra *Circa*, *a.* eleg. 12. ſupr. *Et Circæ fraudes*, &c. Dicta Sparta ab vxore Regis Lacedæmonis Sparta, Eurotæ filia: Pauſan. initio Laconicorum. alij à Sparto Phoronei filio dictam putant, vt Euſebius.

SED *mage virginei tot bona gymnaſii.*] ſic eleg. 8. lib. 4.

Cauſa fuit Iuno, ſed mage cauſa Venus.

Horat. oda 13. lib. 2.

Vtrumque ſacro digna ſilentio
Mirantur vmbræ dicere: ſed magis
Pugnas, &c.

Tot bona, tot commoda præſertim amantibus. ἀγωνίσματα. eleg 18. infra:

Tot bona tam paruo clauſit in orbe dies.

& verſ. vlt. huius elegiæ:

Carior hoc eſſes tu mihi Roma bono.

Gymnaſii, loci vbi nudæ puellæ exercebantur. Iſid. lib. 15. cap. *Gymnaſium generalis exercitiorum locus, & omnium artium.* idem cap. 17. lib. 18. vbi gymnici exercentur. & narrat neſcio quam hiſtoriam; *Antea cinctos exerceri ſolitos; ſed cum relaxato cingulo examinatus eſſet quidam curſor, Hippomenes tunc* ἄρχων *permiſit vt nudi poſtea exercerentur.* Cic. 2. de Orat. *Gymnaſia exercitationis & delectationis cauſa multo ante ſunt inuenta, quam in iis Philoſophi garrire cœperunt.* Eſt gymnaſium, & ipſa exercitatio, & locus. adde etiam à Plauto de homine dici per iocum: *Gymnaſium flagri.* De gymnaſtica, & quid eo nomine contineatur. vide Platonem lib. 7. legum. meminit & Ariſt. 8. Polit. *Virgineum gymnaſium*, quia *Inter luctantes nuda puella viros.* vbi vide adnot.

QVOD *non infames exercet corpore laudes.*] an eſt hypallage pro, exercet corpus non infame (cum) laude? an *laudes* dixit ἀρετάς. id eſt, artes? ſic laus Virg. 1. Æneid. virtus.

——ſunt hic etiam ſua præmia laudi.

& Cic. 2. legum. *Earumque laudum* (pietatis & fi-

A dei) *delubra ſunto.* an *laudes*, ea quæ ad virtutem pertinent & laudem militarem? vt eleg. 6. libr. 1.

Non ego ſum laudi, natus idoneus armis.

An *laudes* ἃ μάνον, vt palmæ Cic. & Terentio. & Terentius Adelph. *Ornatus eſſes ex tuis virtutibus.* Sed vet. libr. *Laudos.* vnde viri docti legunt, *ludos.* quibus aſſentitur Scaliger in Titium. Exercere ludos, vt Virg. 7. Æneid.

Exercent patrias oleo labente palæſtras.

& 6. Æneid.

——exercent membra palæſtris.

B Additum *corpore*, quia etiam animo exercemur, vt notum eſt. An dictum, vt *corpore quæſtum facere.* &, *corpore effugere.* id eſt, motu corporis. *Non infames*, addidit, quia quidem Athletas infames putabant, quibus Vlpianus refragatur. *L. Athletas. De his qui not. infam.* quia virtutis cauſa, non quæſtus id faciant. alij autem ludi, vt Scœnici infames, & arenarij. Sic Palfurius conſularis, ſub Nerone, in agone luctatus eſt cum virgine Lacedæmia Interpr. Iuuenal. in ſat. 4.

INTER *luctantes nuda puella viros.*] ſic Ouid.

C in ep. Parid.

More tuæ gentis nitida dum nuda palæſtra
Ludis, & es nudis mixta puella viris.

Peleus apud Euripidem oburgans Menelaum in Andromacha:

——οὐδ' ἂν εἰ βούλοιτό τις
Σώφρων γένοιτο Σπαρτιατίδων κόρη
Αἳ ξὺν νέοισιν ἐξερημοῦσαι δόμους
Γυμνοῖσι μηροῖς, καὶ πέπλοις ἀνειμένοις
Δρόμους, παλαίστρας τ' οὐκ ἀνασχετοὺς ἐμοί,
Κοινὰς ἔχουσι.

Ad quem Euripidis locum omnino alluſit. Mart. epigr. 55. lib. 4.

Thebas carmine cantet, aut Mycenas,
D *Aut claram Rhodon, aut libidinoſæ*
Ledæas Lacedæmonis palæſtras.

Lycurgus apud Plutarch. in Apophtegm. reſpondit ei qui illud inſtitutum improbabat noluiſſe ſe feminas viris inferiores. & Plato in libris de leg. & rep. vult iiſdem artibus mulieres exerceri, quibus viros, quia vtriuſque ſexus eadem natura ſit. Cicer. 3. Tuſcul. *Itaque illi, qui Græciæ formam rerum publicarum dederunt corpora iuuenum firmari labore voluerunt: Quod Spartiatæ etiam in feminas tranſtulerunt, quæ ceteris in vrbibus molliſſimo cultu parietum vmbris occulantur, illi autem voluerunt,*

Nihil horum ſimile (eſſe) apud Lacænas virgines:
E *Quibus magis palæſtra, Eurotas, ſol, puluis, labor*
Militia in ſtudio eſt, quam fertilitas barbara.

Hæc poſtrema ſunt veteris alicuius Poëtæ verſus, vt oſtendit Scaliger. Athenæus libr. 13. cap. 7. Spartanos ait ſolitos virgines peregrinis denudare, & in Chio inſula in Gymnaſiis iuuenes luctari conſueuiſſe cum puellis. Itaque apud Comicos Φαινομηρίδες vocabantur Lacænæ, quòd crura, & coxas nudarent. Plutarchus in Numa. Legendus idem in Lycurgo. & Iunius in prouerbio. Doricè incedere 47. cent. 1. *Inter viros*, vt eleg. 11. ſupr.

Atque inter famulos ſemina trita ſuos.

Et, *viros*, vel mares, vel amatores.

Cvm *pila veloces fallit per brachia iactus.*] Scaliger legendum cenſet. *Cum pila veloci f. p. b. iactu. Fallit,* λανθάνει. vt eleg. 4. lib. 1.

Hoc magis accepta fallit vterque fide.

Ego legendum puto:

Cum pila velocis fallit per brachia iactus.

Secundo caſu. id eſt, quæ velociter iacitur, & emittitur. & ita dictum, *fallit iactus*, vt eleg. vlt. lib. 2. —— *& ipſa ſuas decipit vnda rates.*

& Ouid. 6. faſt.

—— *conuolat omnis*

Turba, per infeſtas effugit ille manus.

vt ſit, *fallit per brachia.* effugit inter manus. ſic ferè Virg.

Inſignis iaculo, & longè fallente ſagitta.

& in Cyri: *Cum lapſa è manibus fugit pila.* De pilæ variis generibus & exercitationibus. vide Mercurialem lib. 2. & 5. de arte gymnaſtica, Plutarchus in Alexandro, & quæ adnot. ad el. 24. lib. 2. verſ. 12. Ouid. eleg. 12. lib. 3. Triſt.

Nunc pila nunc celeri vertitur orbe trochus.

Pila vel *datatim* ludebatur, vt in Curcul. Plauti. & Varro apud Nonium; & Ennius apud Iſidorum: vel *expulſim*, vt Varro apud eundem Nonium: vel *ſparſim*, vt apud Petronium Arbitrum, vbi *ſparſina pila*, ſiue *ſparſina* dicitur. *Veloces iactus.* Ouid. 3. de arte amandi:

Sunt illis celereſque pilæ, diſcique, trochique.

Horat. ſat. 2. lib. 2.

Seu pila velox, Seu te diſcus agit.

Increpat *& verſi clauis adunca trochi*] De trocho Horat. oda 24. lib. 3.

—— *ludere doctior,*

Seu Græco iubeas trocho,

Seu malis vetita legibus alea.

& in arte Poëtica:

Indoctuſque pilæ, diſcine, trochine quieſcit.

vbi rotam Acro interpretatur. alij male turbinem putant. vetus lexicon: *Trochus rota genus ad ludum.* Item: *Trochus, ludentium rota.* Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Hic artem nandi præcipit ille trochi.

Mart. lib. 11. epigr. 22.

Lydia tam laxa eſt equitis quam culus aheni,

Quam celer arguto qui ſonat ære trochus.

& lib. 14. Lemmate, Trochus. 168.

Inducenda rota eſt: das nobis vtile munus.

Iſte trochus pueris. at tibi canthus erit.

(ſic legendum. nam male editur, *cantus.* & eſt *canthus*, ferrum ambiens, & muniens curuaturam rotæ. vet. Gloſſ. *Vrus*, κανθὸς τροχοῦ.) & lemmate ſequenti.

Garrulus in laxo cur anulus orbe vagatur?

Cedat vt argutis obuia turba trochis.

Turneb. cap. 33. lib. 27. profert Ammiani Marcellini locum ex lib. 21. *Cum apud Pariſios adhuc Cæſar Iulianus quatiens ſcutum exerceretur in campo, axiculis, quibus orbis erat compaginatus in vanum excuſſis, anſa remanſerat ſola, quam retinens valida manu ſtringebat.* quem locum cum ad trochum vult accommodare, ridiculiſſimus eſt. nam de ſcuto loqui, planum eſt. vide Mercurialem de arte Gymnaſtica lib. 3. Sed quid *clauis*

A *trochi*? Suſpicor eam intelligi, qua trochus compactilis aperiebatur immittendis anulis, de quibus diximus, & claudebatur. *Adunca* vero, & hamata, quia huiuſmodi figura clauium. *Verſi trochi clauis increpat*, crepitum edit, & ſonitum. Sic eleg. 3. lib. 4. coniunxit & verſis: *Increpat & verſis ſubdolus arcus equis.* pro dum vertuntur. *Verſi*, pro vertentis, vt contra vertens, pro verſo, & voluens.

Pvlvervlentaqve *ad extremas ſtat femina metas.*] δρόμον, & curſum ſignificat, vt & vetus Poëta apud Cic. 3. Tuſc. vt adnotatum ad verſ. 4. huius elegiæ. Cic. 5. Tuſc. *Labor in*

B *venatu, ſudor, curſus ab Eurota, fames, ſitis.* & Horat. oda 1. lib. 1.

Curriculo puluerem olympicum Collegiſſe.

Puluerulenta, id eſt, non indecoro puluere ſordida, vt diceret Horatius. ſic Seneca cap. 7. de vita beata. *Virtutem inuenies ſtantem puluerulentam, coloratam, calloſas habentem manus.* & Higin. lib. 3. Aſtron. de Perſeo, ait dici ab Arato Κονιόεντα (puluerùlentum) *quod Aetoli* κονιορτὸν *dicunt decurrere*, quia in curſus puluis colligitur.) *Stat ad extremas metas*, curſu ſcilicet confecto, & quia vltra non progrediendum. ſic eleg. 2. lib. 4.

Vltima meta. Horat. in arte:

C *Qui cupit optatam curſu contingere metam.*

Et *patitur duro vulnera Pancratio.*] ſic Virg 6. Æneid.

Hic manus ob patriam pugnando vulnera paſſi.

& 3. Georg. *Vulnera lenta pati.* vnde, *Patiens Lacedæmon*, Horatio; etſi ſcio referri ad puerorum verbera. & Planti iocus Captiuis ſc. 2. act. 3. *Nihil morantur iam Lacones imi ſubſellij viros Plagipatidas.* de paraſitis, vt etiam de canibus. *Duro pancratio*, vt *durum bellum*, & *durus Mars* Virg. & Gallo in poëmatis *durum rus.* Turneb. autem cap. 8. lib. 27. docet è Plutar-

D cho errasse Propertium in eo quod ſcribit de Pancratio, & cæſtu apud Spartanos, eo quòd Lycurgus ea certaminum genera prohibuerit ἐν οἷς χεὶρ ἀνατείνεται; in quibus manus tollitur. & Seneca lib. 5. de beneficiis cap. 3. *Lacedæmonij vetant ſuos pancratio, aut cæſtu decernere, vbi inferiorem oſtendit victi confeſſio.* Budæus adnot. in Pandect. *L. qua actione. ad legem Aquil. Si quis in colluctatione, aut pancratio*; docet Pancration eſſe certaminis genus, vbi aduocati omnibus corporis viribus certatur, calcibus, cubitis, pugnis: cum ſolis pugnis vtantur pugiles.

E τὸ δὲ παῖειν ἀλλήλους ὀρθοστάδην παγκρατιάζειν λέγομεν, inquit Lucianus, *ἀλλὰ χειρονομεῖν*, id eſt, ferire viciſſim concertatione arrectaria. addit multa ex eodem Luciano, & Fabio cap. 9. lib. 2. & Gellio cap. 26. lib. 13. neque valde probat eos, qui pancration, pentathlon interpretantur. Feſtus *Quinquertium* vocat: πυγμὴν, δρόμον, ἅλμα, δίσκον, πάλην. Meminit Pancratij & Varro apud Nonium in *Bellus.*

Nvnc *ligat ad ceſtum gaudentia brachia loris.*] ad hanc rem Virg. 5. Æneid.

Et paribus palmas amborum innexuit armis.

Ibidem:

Terga boum plumbo inſuto, ferroque rigebant.

Ergo *ligat brachia loris*, innectit palmas vinclis

è corio bubulo, plumbo & ferro inſuto. Apollonius vocat *ῥινοὺς βοῶν*, terga boum, lib. 2. Homer. lib. 23 Iliad *ἱμάντας*. &, quod hîc, *ligat*, illîc, *ζωσάμενοι*. id eſt, accincti. vide Theocrit. Stephani in Dioſcuris Id. 22. p. 177. in fine. Adde & Statium 6. Theb. vbi deſcribitur illud certamen, & Valer. Flaccum, lib. 4. *Brachia gaudentia*, vt eleg. 3. lib. 1. *Ebria veſtigia. Ad caſtum.* Feſtus: *Caſtus vocantur & ij, quibus pugiles dimicant, & genus quoddam muliebris ornatus.* Seru. in 5. Æneid. *Caeſtus per diphtongum pugilum arma; ſine diphtongo, & ſingularis tantum numeri, balibeum Veneris.* Fulgentius: *Sculponeas dici volunt caſtus plumbo ligato.* *ὦ* *Loris* autem iterandum.

Missile *nunc diſci pondus in orbe rotat.*] id eſt, in ſublime torquet, vbi circumagitur. vnde vet. gloſſ. *Roto, δινεύω. In orbe*, pro in orbem. vide aduot. ad eleg. 11 ſup.

Quid raptem in crimine diuos.

De diſco vide Ouid. 10. Met. in fabula Hyacinthi, vbi & *pondus* & *orbis* dicitur, & deſcribitur ille ludus. & in Ibin:

Aera ſi miſſo vacuum iaculabere diſco,
Quo puer Oebalides ictus ab orbe cadas.

Stat. in Hercule Surrentino 3. Sylu.

—— ſeu nubila diſco
Findere, ſeu volucres Zephyros praeuertere telo.

& 5. Sylu. Epicedio in patrem:

Illic Oebalio non finderat aera diſco
Graiorum vis vlla virûm.

& 6. Theb. vbi certamen diſci deſcribit, vocat, *Ahena pondera maſſa.* &, *orbem*, & *iaculabile pondus.* & 7. Thebaid.

—— ſonat orbe recuſſo
Diſcus, & Oebalij coeunt ad praelia caſtus.

& 2. Achill.

Iam procul Oebalios in nubila condere diſcos
Et liquidam nudare palen, & ſpargere caſtus
Ludus erat. De geſtu iaculantis Fabius.

Rotat, ſic Stat. 6. Thebaid.

Ipſe ſuper ſe rotat (diſcum) *atque in nubila condit.*

Pondus diſci, diſcus grauis. ſic Martial. lib. 14. Lemmate 164.

Splendida cum volitent Spartani pondera diſci.

& ipſe eleg 1. lib 1. *pondere ramis*, vet. lib. vulgo, *vulnere*. & Ouid. ad Liuiam:

Certat onus lectis generoſa ſubire iuuentus.

Gyrum *pulſat equis, niueum latus enſe reuincit.*] Mirum genus loquendi, *Pulſat gyrum equis*, pro pulſando & verberando cogit in gyrum flecti. An eſt hypallage, pro equos pulſat gyro, impellit & incitat in gyrum. vet. lib. gyro, equo. An, *gyro pulſat equos?* & *pulſat*, pro pellit & impellit, vt *preſſuros pedes*, pro prementes, eleg. 17. inf. & contra eleg. 1. ſupr. *Pulſas artes.* de hac re vide adnot. ad illud Tibulli lib. 4.

Seu libeat curuo breuius contendere gyro.

& eleg. 3. ſupra verſ. 21. *Niueum latus enſe recingit.* id eſt, formoſo lateri enſem accommodat. ſic Virg. eclog. 6.

Ille latus niueum molli fultus Hyacintho.

Bion in Epitaphio Adonidis: *Οἱ ὤμαλοι χεῖρες τῶ παρόσθε Ἀδώνιδι πεφύκωτο.* Ad latus autem, vt nunc, gerebant ferrum. Virg. 2. Æneid.

—— Laterique Argiuum accommodat enſem.

A Varro 6 de ling. Lat. *Latrones, quia ad latera habebant ferrum. Reuincit*, pro vincit, vt retinere, renunciare, reſoluere. Notat Donat. re ſaepe abundare. Virg. 2. Æneid.

Ecce manus iuuenem interea poſt terga reuinctum.

Notus Ciceronis iocus in generum ſuum, *Quis generum meum ad gladium alligauit?* Lucanus ad Piſon.

Et galea miles caput, & latus enſe reſoluit.

vbi alluſit ad hunc locum contrario ſenſu.

Virgineumque *cano protegit aere caput.*] id eſt, munit, vel ſimpliciter tegit, vt eleg. 3. libr. 4.

B *Et texit galea barbara molle caput.*

ſic *percutit*, pro quatit. eleg. 16. infra Cic. pro Caec. *Armorum alia eſſe ad tegendum.* (vt galea, lorica, ſcuto) *alia ad nocendum.* (vt gladius haſta, ſagitta.) *Protegit caput*, vt Virg. 8. Æneid.

—— ſcutis protecti corpora longis.

Cano aere, galea aerea. Virg. 7. Æneid.

Tegmina tuta cauant capitum.

5. Æneid. *—— deiectamque aerei ſortem*
Accepit galea. ſic Ouid. 10. Met.
Cum vero faciem dempto nudauerit aere.

ipſe eleg. 18 infra:

C *Ille licet ferro cautus ſe condat, & aere,*
Mors tamen incluſum protrahet inde caput.

Aliud eſt 3. Æneid.

Dat ſignum ſpecula Miſenus ab alta.

Aere cano, tuta. & Varr. Seſquiulyſſe apud Nonium in *Explicare*. *Vias ſtelligeras aetheris explicans aere cano.* Feſtus: Prolato aere, clypeo. vide illic.

Qualis *Amazonidum nudatis bellica mammis*
Thermodoontaeis turba lauatur aquis.] Scaliger mutat ordinem, & hoc diſtichon ſequi debere ait illud: *Et modo Taygeti.* vt hic Amazona, & virginem Spartanam coniungit; ſic.

D Virg. 1. Æneid.

Virginis os, habitumque gerens, & virginis arma
Spartanae: vel qualis equos Threiſſa fatigat
Harpalyce. & 11. Æneid.
Quales Threiciae cum flumina Thermodoontis
Pulſant, & pictis bellantur Amazones armis.

vbi Seruius, Amazones digreſſas ab amne Tanai, ait, in Thraciam, ad fluuium Thermodoonta ſe contuliſſe. vnde ipſe eleg. 4. lib. 4.

Illa ruit qualis celerem, qualis prope Thermodoonta
Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.

Stat. lib. 1. Sylu. Kal. Decemb. Saturn.

Credas ad Tanain, ferumque Phaſin
E *Thermodontiacas calere turmas.*

Plin. cap. 3. lib. 6. in deſcriptione Cappadociae: *Thermodoon flumius, praeter radices Amazonij montis lapſus, & oppidum eiuſdem nominis.* Diodor. lib. 3. Amazonas prope Thermodoonta habitaſſe ſcribit. & alias Amazonas in Lybia lib. 4. Pauſan. Attic. & Lacon. de Amazonibus quem eum fluuium accoluerunt. Et in Boeoticis commemorat torrentem eius nominis. Strabo lib 12. Themiſcytum (campum) ait ſedem Amazonum fuiſſe, vbi flumen Thermodon Homeri Interpres. *Αἱ δὲ Ἀμαζόνες λέγονται τοῦ Ἄρεος καὶ Ἀφροδίτης θυγατέρες. ᾤκουν παρὰ Θερμώδοντι ποταμῷ τῆς Σκυθίας. ἐκλήθησαν δὲ οὕτως,*

διὰ τὸ τὸν δεξιὸν μαζὸν ἐκτέμνεσθαι αὐτάς, ὡς ἐμποδίζοντα ἐν τῇ τοξείᾳ. Seru in 12. Æneid. Amaſon, quaſi *ἄνευ μαζοῦ.* ſine (dextera) mamma: ideo eas Titianus vocat *Vnimammas*, vt Græcis *μονόμαζοι* dicuntur. Q. Curtius lib. 6. de Thaleſtri regina Amazonum: *Altera papilla intacta ſeruatur, qua muliebris ſexus liberos alant. Aduritur dextera, vt arcus facilius intendant, & tela vibrent.* Amazonides, pro Amazones, vt Virg. 1. Æneid.

Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis
Penthesilea furens.

Sed Stephanus à Nympha Amazonide dictas ſcribit. *Nudatis mammis.* id eſt, exertis papillis. & alludit ad nomen Amazonum. iungitur autem, *Nudatis mammis* cum *turba*, non cum *lauant.* nam non ſolum nudant mammas cum lauantur, ſed totum corpus. Sic eleg. 11. ſup.

Lydia Gygæo tincta puella lacu.

E T *modo Taygeti crines aſperſa pruina*
Sectatur patrios per iuga longa canes.] in Taygeto monte vicino Spartæ venatur. Lacænæ virgines ibidem etiam Bacchabantur, vnde *Διονυσιάδες* appellabantur. Heſychius; *Διονυσιάδες, αἱ ἐν Σπάρτῃ χορεύουσαι βάκχαι.* vnde Virg. 2. Georg.

—— virginibus bacchata Lacænis Taygeta.

vbi Seru. *Mons Laconum Baccho conſecratus.* Mons ille Straboni lib. 8. Spartæ & Amyclis imminet. vnde Spartiatæ reſponſum hoſpiti quærenti de pœna adulterij apud Spartanos; Nulla ſunt, mi hoſpes. Quid ſi eſſent? bos tam magnus foret pro multa, vt è monte Taygeto in Eurota biberet. at fieri non poteſt hoc. nec illud. Plutarch. in Lycurgo. Notat autem Pauſan. in Laconicis in qualibet parte Taygeti loca eſſe venationi aptiſſima, ob capręarum, aprorum, ceruorum, & vrſorum copiam. *Crines aſperſa pruina.* Synecdoche Poëtica, vt eleg. 13. lib. 2. *Pectus lacerata.* quid pruina dixi ad eleg. 8. lib. 1. verſ. 7. *Sectatur*, verbum eſt venationis. Virg. eclog. 3.

Si, dum tu ſectaris apros, ego retia ſeruo.

Horat. ſat. 2. lib. 1.

Leporem venator vt alta
In niue ſectatur. Hic vero eſt ſimpliciter ſequi præcurrentes canes. Tibull. eleg. 1. libr. 1.

Ipſe ſuas ſectatur oues, at filius agnos.

Ita ferè eleg. 19. lib. 2. dixit, *Mouere canes. Canes patrios*, Lacænas, præſtantiſſimos. Virg 3. Georg.

Veloces Spartæ Catulos. Ibidem:
Armaque. Amyclæumque canem, &c.

Ibidem: *Taygetique canes.* Ouid. in fab. Actæonis: *Prævalidusq. Lacon.* Varro de re Ruſt. videndum cap 9. lib. 2. *Videndum, vt boni ſeminij ſint* (canes) *itaque à regionibus appellantur, Lacones, Epirotici, Sallentini.* vide & Callimach. in hymno Dianæ verſ. 94. & Scholiaſten. *Per iuga.* Ouid. 10. Metamorph.

Per iuga, per ſyluas, dumos & ſaxa vagatur,
Hortaturque canes. & in ep. Phedræ:
Hortatur celeres per iuga ſumma canes.

In iugis apri. Virg. eclog 5.

Dum iuga montis aper, fluuios dum piſcis amabit.

& capræ: idem 4. Æneid.

Deiectæ vertice capræ Decurrere iugis.

A Q V A L I S *& Eurotæ Pollux & Caſtor arenis.*] ſic Stat. 4. Sylu. in Epulo Domitiano:

—— ſic lubrica ponit
Membra Therapnæa reſolutus gymnade Pollux.

Ouid. el. 10. lib. 1. Amor.

Qualis ab Eurota Phrygijs auecta carinis.

De Eurota dictum ad illud Catulli:

Quales Eurotæ progignunt flumina myrtos.

Arenis Eurotæ. id eſt, in ripis arenoſis Eurotæ, quia arena & puluere opus eſt luctantibus & certantibus. vnde Ouid. eleg. 6. lib. 4. Triſt.

Fortior in fulua nouus eſt luctator arena.

& ipſe eleg. 9. lib. 4.

B *Nec cum laſciuum ſternet arena forum.*

Alias legitur, *habenis.* vt & ad lora pugilum & equorum habenæ referantur.

H I C *victor pugnis, ille futurus equis.*] ſic Ouid. 5. faſt.

Tyndaridæ fratres hic eques, ille pugil.

& eleg. 2. lib. 3. Am.

Pollucem pugiles, Caſtora placet eques.

Horat. ſat. 1. lib. 2.

Caſtor gaudet equis, ouo prognatus eodem
Pugnis. & in arte Poëtica:
Et pugilem victorem, & equum certamine primum.

Homer.

C *Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ πὺξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα.*

Ergo *hic*, Pollux victor pugnis, *ille*, Caſtor equis, contra grammaticos canones, vt adnot. ad el. 1. lib. 2. verſ. 38. ſic Ouid. el. 2. lib. 1. Triſt.

Quocumque aſpicias nihil eſt niſi pontus & aer,
Fluctibus hic tumidus, nubibus ille minax.

Tamen & Pollucem equitem faciunt, vt dicetur ad eleg. 22. infra verſ. 26. Legendus Theocrit. in Dioſcuris Id. 22. & Apollon. lib. 2. in certamine Pollucis & Amyci. Caſtoris & Pollucis mentio fit, & el. 2. lib. 1. verſ. 15. & apud Mart. epig. 56. lib. 7.

D *Caſtora de Polluce Gabinia fecit Achillam.*
Pyx agathos fuerat, nunc erit hippodamus.

I N T E R *quos Helene nudis capere arma papillis*
Fertur, nec fratres erubuiſſe deos.] ſic Stat. 4. Sylu. ad Menecratem:

Qualis maternis Helene iam digna palæſtris
Inter Amyclæos reptabat candida fratres.

Chariſ. *Dicitur Helene & Helena. Fertur capere arma.* id eſt, cepiſſe. enallage, vt eleg. 7. ſup.

Viueret ante ſuos dulcis conuiua penates.

Nudis papillis, ſic Iuuenalis:

——Mæuia Tuſcum
Figat aprum, & nuda teneat venabula mamma.

E ipſe eleg. 3. lib. 4.

Felix Hippolyte nuda tulit arma papilla.

& eleg. 15. lib. 2.

Ipſe Paris nuda fertur periſſe Lacæna.

Ariſtophanes Lyſiſtrata: *Ὁ γοῦν Μενέλαος τᾶς Ἑλένας τὰ μᾶλά πα γυμνᾶς παρενιδὼν ἐξέβαλ' οἰῶ τὸ ξίφος.* Igitur Menelaus Helenæ mammas olim nudæ intuitus proiecit credo enſem, *Nec erubuiſſe fratres*, nec pudore deterrita fuiſſe à gymnade illa, quia turpis non erat; & rubor ac pudor tantum è re turpi: Ariſtot. *Fratrum reuerentia non mouit ei ora.* vt loquitur eleg. 30. libr 1. Erubeſcere cum agendi caſu. vt Virg. 2. Æneid.

—— *ſed iura, fidemque Supplicis erubuit.*
Sic eleg. 15. lib. 1. *Pallere colores.*

Lex *igitur Spartana vetat ſecedere amantes.*] *Iura palæſtra* vocat ſupra. & *Iura Laconum* infra. Lycurgus autem nullas leges ſcriptas reliquit. Plutarch. in Lycurgo. neque νόμοι, ſed αἱ ῥῆτραι dicebatur; quaſi decretum, & inſtitutū quoddam. Plutarch. Ibidem. *Vetat ſecedere*, quia iubet vna conuenire. vt dixit

Inter luctantes nuda puella viros.

Alterum ex altero vult intelligi. Sic el. 13. l. 2.

Hæc me tam graciles vetuit contemnere Muſas.

B pro, iuſſit ſectari & amplecti.

Et *licet in triuijs ad latus eſſe ſuæ.*] id eſt, in compitis vbi ternæ viæ (id eſt, in oculis omnium) lateri hærere; latus amicæ tegere. Mart. epig. 76. lib. 6.

Ille ſatis lateris cuſtos.

Tibull. eleg. 7. lib. 2.

Cum telis ad latus ille volet.

idem eleg. 5. lib. 1.

Pauper erit præſto tibi, præſto pauper adibit
Semper, & in tenero fixus erit latere.

Ouid. eleg. 10. lib. 3. Amor.

C *Quando ego non fixus lateri ſpatiantis adhæſi*
Ipſe tuus cuſtos, ipſe vir, ipſe comes.

Inde latrones, qui circum latera regi erant, & ad latera habebant ferrum. Varro 6. de lingua Latina. *Ad latus*, vt ad remum ſerui. Vernæ ad pedes. Pueri ad Cyathum. Inde *ab latere* dicuntur, cari Liuio libr. 24. & Curtio libr. 5. Mart. epigr. 68. lib. 6.

Inter Baianas raptus puer occidit vndas
Eutychus, ille tuum, Caſtrice, dulce latus.

Nec *timor, aut vlla eſt clauſæ tutela puellæ.*] vide adnot. ad illud eleg. 23. lib. 2.

Nec dicet, timeo. propera iam ſurgere, quæſo.
Infelix hodie vir mihi rure venit.

D *Timor*, cognatorum, inuidorum, riualium. *Aut Tutela*, cuſtodia. Varro 6. de ling. Lat. *Tueri, ſeruare.* vnde æditus. Hinc tutores ſeruandis rebus pupillorum. eleg. ſupr.

—— *quibus eſt tutela per agros.*

Clauſa puella. vide eleg. ſupra verſ. 9. & eleg. 3. verſ. 49.

Nec *grauis auſteri pœna cauenda viri.*] ſic dixit *ampla pœna* eleg. 6. ſupr. *Grauis*, atrox, vt el. 9. ſup. *Antoniique graues in ſua fata manus.* *Auſteri viri*, rigidi mariti, vt eleg. 3. ſupra verſ. 50. De pœnis Mœchorum Plautus Milite in fine vbi dicitur *abdomen adimere.* Idem Pœnulo: *Facio quod manifeſtò mœchi haud fermè ſolent. Quid id eſt?*

E *refero vaſa ſalua.* Horat. ſat. 2. lib. 1.

Hic ſe præcipitem tecto dedit, ille flagellis
Ad mortem cæſus. fugiens hic decidit acrem
Prædonum in turbam; dedit hic pro corpore nummos.
Hunc perminxerunt calones. quinetiam illud
Accidit, vt cuidam teſtes, caudamque ſalacem
Demeteret ferrum.

Virg. de pœna Deiphobi 6. Æneid.

Nullo *præmiſſo de rebus tute loquaris*
Ipſe tuis, longa nulla repulſa mora.]

id eſt, non ante miſſo internuncio, vel puero tuo, vel tabellis, vel puellæ ſeruulo, aut ancilla, aut lena, aut aquariolo, quibus interpreti-

A bus conciliatur amor. Virg. 9. Æneid.

Interea præmiſſi equites ex vrbe Latina.

& 11. Æneid.

—— *equitum leuia improbus arma*
Præmiſit.

De rebus tute loquaris ipſe tuis, id eſt, narrare poſſis amicæ res tuas, id eſt, amores, qui *Veneriæ res* dicuntur Lucretio. & *res* tantum. Auſon. *Imperium, litem, venerem cur vna notet res.* & *Rem habere cum muliere.* *Tute ipſe*, παρέλκον, & διὰ τὸ αὐτό; vt *Tutemet*: Donat. in Andriam. Tute tunc dicitur cum pronomen ad eam reuoca-

B tur perſonam à qua ſumitur. Verbi gratia, cum dicimus. Tu lege; ille reſpondeat, cur tute non legis? Idem in Adelph. Tute, ἐμφατικῶς, & tutemet, & tutemet ipſe. Chariſ. libr. 2. Te & met adiectamenta verborum vocat. Seruius ad illud 1. Æneid. *Durate & voſmet. Hæ particulæ, met, ptam, te, ornatus cauſa ponuntur, vt tutemet, quiſptam.* Virg. eclog. 3.

Verum id, quod multo tute ipſe fatebere maius.

Eſt vero hic apoſtrophe, vt elegiæ huius verſ. antepenult. *Iuuenias*, &c. *Longa nulla repulſa mo-*

C *ra*, cito negatur ſi dare non vult, quod pene beneficium eſt, nec ducitur promiſſis amator. vel ſi qua repulſa eſt, non eſt longæ moræ. nam mora cruciat amantes. Repulſa verbum ambitionis & campi. Horat. ep. 1. lib. 1.

Exiguum cenſum, turpemque repulſam.

& oda 2. lib. 3.

Virtus repulſæ neſcia ſordidæ.

vide eleg. 4. lib. 2. verſ. 2.

Non *Tyriæ veſtes errantia lumina fallunt.*] id eſt, perſtringunt oculorum aciem ſplendore ſuo. De fulgore purpuræ dictum ad eleg. 1. lib. 2. verſ. 5. & eleg. 3. lib. 4. verſ. 51. *Tyriæ veſtes*, è purpura Tyria, & Sarrano oſtro dictum

D eleg. prox. ſupra verſ. 7. *Errantia fallunt.* διὰ τὸ αὐτό, vt eleg. vlt. lib. 2.

—— *Phrygio fallax Mæandria campo*
Errat, & ipſa ſuas decipit vnda vias.

Petronius:

Nocte ſoporifera veluti cum ſomnia ludunt
Errantes oculos.

Aliter, *Errantes oculos*, dixit Virg. 4. Æneid.

Est *neque odoratæ cura moleſta domi.*] id eſt, moleſti non ſunt ſerui & ancillæ, quibus commiſſa cura domus; vt 1. Æneid.

Quinquaginta intus famulæ; quibus ordine longo
Cura penum ſtruere.

E Id *ſeruari domi* Terentio Eunuch. & *Videre domi.* Varr. 6. de lingua Lat *Quem volumus curare domum* (tueri & ſeruare) *dicimus: Tu domi videbis.* *Odoratæ domi*, ſuaueolentis ob vnguenta, corollas, & ex odoratis lignis flammam. vt eleg. 10. lib. 4.

Postis odorato luxerat igne caſa.

& Catull. in Ariadna:

Queis (floribus) *permulſa domus iucundo riſit odore.*

vide Plautum Men. ſc. 3. act. 2. verſ. 2. & 3. Liber Beroaldi. *Adorata*, quia amatores limina & ianuas venerabantur, vt notum ex eleg. 16. lib. 1. & Scaliger ita legit, & exponit. Neque

ita ſe coutinet domi, vt ibi adoranda ſit, tanquam [illegible] legitur & *odirata*. an *obirata*? & ita cuta amanti moleſta eſt domi propter obiratam ſibi dominam. Liuius lib. 1.

Fortunæ obiratis iuram reliquerant ' Deûm.

Canterus legit è coniectura: *Odorata coma.* probo. ſic eleg. 3. lib. 1.

Crines perfundere myrrha.

Ouid. ſub finem lib. 2. de arte amand.:

Sertaque odorata myſtica ferte coma.

A T *noſtra ingenti vadit circumdata turba.*] id eſt, ſtipata gregibus cuſtodum. verſ. 13. eleg. 8. ſup. vbi vide adnot. & *vadere* verbum eſt confidentiæ. *Circumdata*, vt el. 1. lib. 2.

—— *circundata colla catenis.*

Ingenti turba, magna, frequenti. Feſtus: *Ingens dicitur augendi conſuetudine, vt in lamare, innocare. quia enim gens populi eſt magnitudo, ingentem per compoſitionem dicimus, quod ſignificat valdè magnum.*

N E C *digitum anguſta eſt inſeruiſſe via.*] *Non eſt*, non licet. [illegible] vide adnot. ad eleg. 10. lib. 2. verſ. 21. *Inſeruiſſe digitum*, non manu præbendiſſe, ſed vel digito contigiſſe. ſic eleg. 5. ſup.

Noſtrumque choris impleuiſſe manus.

vide illic adnot. *Inſeruiſſe*, pro inſerere. enallage, vt eleg. 1. lib. 1. *Potuit demiſſe.* Terent. *[illegible]* ſc. 3. act. 3. *Vadine ego te modo manum in ſinum huic meretrici inſerere.* Sueton. in Galba cap. 20. *Miles* (quia capillo præ caluitio arripere non poterat) *inſerto per os pollice ad Othonem detulit.* caput Galbæ.) *Anguſta via*, quia cuſtodum & comitum turba arctam faciunt. Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Pauper in anguſto fidus comes agmine turbæ

Subijciet que manus, efficietque viam.

aliud eſt Virg 1. Georg.

Anguſtum formica terens iter.

& 12. Æneid. *Anguſta viarum.*

N E C *quæ ſint facies, nec quæ ſint verba rogandi*

Inuenias: cæcum verſat amator iter.] id eſt, ne de facie quidem noſſe potes, vel quia operta, vel quia fucata, & perſonata. *Nec inuenias*, quilibet inuenerit. [illegible] vt Virgil. 4. Æneid. —— *nigeantes terens*, &c. *Verba rogandi*, verba precantia Ouidio. Ea verba ſunt eleg. 10. lib. 2. *Libeat tibi Cynthia*, Rogare verbum amatorium, vt eleg. 5. lib. 1.

—— *illa rogata venit.*

verba autem deeſſe ſolent amantibus vt notatum ad illud eleg. 5. lib. 1.

Et quæcunque voles fugient tibi verba querenti.

Cæcum verſat amator iter, rectam non inſtat viam. Errat inops animi & rationis, quæ lux eſt mentis. it & redit, & ſæpe reuertitur per viam cœcam, & ignotam. Allegoricè. quia videre non licet, quod amat. Eadem allegoria eſt eleg. 14. lib. 2. verſ. 17. *Cæcum iter*, vt el. 27. lib. 2. verſ. 6. *Cæca pericla.* vbi vide adnotat. *Occultum* dixit eleg. 11. ſup. verſ. 54.

Q V O D *ſi iura fores, pugnaſque imitata Laconum.*] id eſt, ſecuta exemplum certaminum Spartanorum. Quid *Iura* dixi ad verſ. 1. huius elegiæ, *Pugnas*, certamina ludicra. vt Virg. 5. Æneid. *Equemus pugnas.* vel quia patienda vulnera Pancratio, vt ſupra dixit. vel quia pugil à pugno. & pugnis olim & calcibus certabant. Donat.

C A R I O R *hoc eſſes tu mihi, Roma, bono.*] cum ſis mihi iam cara (quippe omnes omnium caritates patria complexa eſt) eſſes carior cõmodo virginei Gymnaſij. Si quid ergo ad caritatem patriæ poteſt, illud eſſet. ſic el. 8. lib. 1.

Illi cacus ego, & per me cariſſima Roma.

Iura deinde *bono*, vt verſ. 1. & 2. huius elegiæ.

Cum tu alia tam multa habeas. (vt eleg. ſup.

Frangunt ipſa ſuis Roma ſuperba bonis.)

Tamen ob hoc bonum omnibus locis anteponeteris.

AD ELEGIAM XV.

S I C *ego non vllos iam norim in amore tumultus.*] De hoc genere ſermonis dictum ſupr. el. 6. verſ. 2. Eſt adiutantis. *Norim*, ſentiam & experiar. in vtramque partem dicitur. In meliorem eleg. vlt. lib. 4.

Omnes iam norunt quam ſit amare bonum.

In deteriorem eleg. 5. lib. 1.

Infelix properas vltima noſſe mala.

Tumultus, pro turbis. vt contra *turbam* dixit, quod Horatius *tumultus* vocat, eleg. 3. ſup.

—— *medio maxima turba mari eſt.*

vel, *prælia dura cum domina.* el. 5. ſup.

Nec veniat ſine te nox vigilanda mihi.

Sic fere Ouid. eleg. 3. lib. 3. Triſt.

Nulla venit ſine te nox mihi, nulla dies.

Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Cum fletu nox vigilanda venit.

vide plura eleg. 4. ſupra verſ. 5. *Sine te nox*, vt eleg. 8. lib. 1.

—— *ſine me dulcia regna negat.*

Vigilanda, vt eleg. 20. infra:

Non habet vltores nox vigilanda Deos.

Ouid in ep. Medeæ:

Non mihi grata dies, noctes vigilantur amaræ.

& 5. faſt.

In multo nox eſt peruigilata mero.

Tibull. eleg 8. lib. 1.

Eſt mihi nox multis euigilanda malis.

V T *mihi prætextæ pudor eſt velatus amictu.*] Scaliger legit, *exuelatus.* quod ſanè eandem vim habet quod aliæ lectiones ad oram libri. *Eſt ſpoliatus. Eſt ſublatus.* exuelare, vt exuere, exdorſuare, dorſum eximere: exfilare, exinfulare. Poſtqoam, inquit, exui pudorem vna cum prætexta puerili. nam prætexta conceſſa pueris, vt ex purpuræ rubore, ingenuitatis pudore regerentur, inquit Macrob. cap. 6. lib. 1. Saturn. vbi multa de origine, vſuque prætextæ. Ea à Thuſcis. Feſtus in *Sacdi.* Dionyſ. lib. 3. Strabo lib. 5. Ita dicta quod ei purpura prætexeretur, vnde Græcis [illegible] dicitur. Prætextati vero erant magiſtratus, ſacerdotes, pueri & puellæ ingenuæ, magiſtri vicorum. Tarquinius Priſcus inſtituit, vt pueris prætexta & bulla daretur; quæ vtraque ponebatur ſumpta virili toga, vt dicetur ad el. 1. lib. 4. Prætextæ puellaris meminit el. vlt. l. 4.

Mox vbi iam facibus ceſſit prætexta maritis.

eius periphraſis apud Catullum in Ariadna:
—— *veſtis Candida purpurea talos incinxerat ora.*
Oſtrum puerile vocat Statius 5. Syl. in Protreptico ad Criſpinum.

Nec ſaltem teneris oſtrum puerile lacertis
Exuit, albentique humeros induxit amictu.

E T *data libertas noſcere amoris iter.*] Libera ſumpta toga liberior mihi poteſtas viuendi fuit, quam ante cum ætas, metus, magiſter prohibebant. Sic Perſ. ſat. 5.

Totaque impune ſuburra
Permiſit ſparſiſſe oculos mihi candidus vmbo.

Libertas noſcere, vt eleg. 1. lib. 1. *Libertas loqui.*
Noſcere iter, vt eleg. 1. lib. 1.

Qua non vlla meum femina norit iter.

An adire, vt el. 6. lib. 1. *Adita mare noſcere.*
Iter amoris, vt Cicero ep. 2. lib 6. ad Att. *Nulla eſſe poteſt tanta* (occupatio) *vt interrumpat iter amoris noſtri, & officij mei.* Plautus initio Perſæ. *Qui amans egens princeps ingreſſus eſt amoris vias.* ſic *mortis iter*, eleg. 7. ſup.

I L L A *rudes animos per noctes conſcia primas*
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.]

ὦ *Illa*, vt de nota inter eos, qui loquuntur, licet ſubiiciat nomen. Dictum eleg. 6. ſup.

Improba non vicit me moribus illa.

Conſcia, & teſtis & particeps furtorum ac gaudiorum, vt eleg. 12. lib. 1. *Conſcia Roma.*
Imbuit rudes, me tyronem in amore eius rudimenta docuit. doctum à vaſis nouis, humore primum imbutis, vt Horat. ep. 2. lib. 1.

Quo ſemel eſt imbuta recens ſeruabit odorem
Teſta diu. Idem in arte:
Hac animos ærugo & cura peculi
Cum ſemel imbuerit. ipſe el. 11. lib. 4.
Imbuis exemplum prima tu Romule palma.

vide Nonium in *imbuere* duobus locis. *Imbutum, quod rei cuiuſpiam ſuccum bibit. vnde infantibus, an velint bibere, dicentes, Bu ſyllaba contenti ſumus.* *Rudes animos*, Imperitos rei venereæ, vt eleg. 9. libr. 1.

Atque vtinam poſito dicar amore rudis.

ſic Ouid. 4. Faſt. *iuuencam*

Mactarunt operum coniugisque rudem. Ibid.
Illa rudes animos hominum contraxit in vnum. (Venus)

huc facit illud Mart. ep. 79. lib. 10.

Ergo ſuburrana tyronem trade magiſtra.
Illa virum faciet, non bene virgo docet.

Per noctes primas, primis congreſſibus huius militiæ. *noctes*, concubitus. vt notatum eleg. 6 ſup. *Noctibus illorum dormiet ipſa Venus.*
Per noctes, pro noctibus, vt eleg 7. ſup.

Iſta per humanas mors venit acta manus.

ὦ *Heu* non eſt dolentis, ſed admirantis, & laudantis, vt eleg. 29. lib. 2. verſ. 30. Sic Io, & lætantis eſt, & dolentis. *Capta datis*, victa muneribus. ſignificat noctes gratuitas fuiſſe, vt eleg. 10. libr. 2.

Nec mihi muneribus nox vlla eſt empta beatis.

Capta datis, vt Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Muneribus meus eſt captus puer. Ibid.
Diuitiis captus ſi quis violauit amorem.

Lucret. *Capi promeritis.* Ouid.

Carminibus docta, pretio capiuntur auaræ.

Datis, muneribus. Plaut. Aſin. ſc. 1. act. 1.

A *Non ſuppetunt dictis data.* & ſc. 3. act. 1. *Hac lege dum ſuperes datis.* & ſc. 2. act. 3. *An verba blanda aurum eſſe rere? dicta docta pro datis.* & Pſeud. ſc. 3. act. 1. *Nemo eſt vſui amator, niſi qui perpetuat data.* Auſon. *Vince datis ambas.*

T E R T I V S, *haud multo minus eſt cum ducitur annus.*] Sic Seneca ad Marciam: *Tertius iam præterijt annus, cum &c. Haud multo minus eſt*, paulo minus, circiter. ſic Plaut. Trinum. *Minus quindecim dies ſunt. quod &c. Cum*, ex quo. vide eleg. 20. lib. 2.

Septima iam plenæ deducitur orbita lunæ,
Cum de me &c. vbi, *deducitur.* vt hic *du-*

B *citur*, id eſt, vertitur, vt eleg. 25. lib. 2.

Quam cari ſemel in toto nox vertitur anno.

ex hoc loco ætas Propertij cum hæc ſcriberet, ſumpta virili toga anno 14. amauit Lyciniam fere vnum aut alterum; deinde fuit triennium cum Cynthia. vix igitur natus annos 21.

V I X, *memini, nobis verba coiſſe decem.*] Sic Ouid. in ep. Hermionæ:

Et longa noctes, & iam ſermone coimus.

Coire, coniungi, conuenire, vt el. 7. ſup.

Tot coiere mala. vt ergo conuenire, pro colloqui, ſic *coire verba dicuntur*, vt *ſerere*, & *conſerere verba*, vnde ſermo. Plaut. Curc. *Mihi ſermonem ſerat ſeruus.* ſic Corn. Tacit. *Conſociare vo-*

C *cem. Nobis*, inter nos, vt eleg. 10. ſup.

Sit fors & nobis. ὦ *decem.* id eſt, pauca.

C V N C T A *tuus ſepeliuit amor; nec femina poſt te*
Vlla dedit collo dulcia vincla meo.]

id eſt. Ea omnia interierunt, & amplius nulla ſunt. poſt te nulla femina me amplexa eſt arctiſſimè hærens ceruici. vt Catull.

Tecum vna tota eſt noſtra ſepulta domus.

Plaut. Moſtell. *Vbi ſomnum ſepeliui omnem.* & Ciſtell. *Vt facias ſtultitiam ſepelibilem.* & Amphitr. *Spes & opes ſepultæ.* Terent. Phorm. *Nullus ſum.* mox. *ſepultus ſum.* Cic. pro lege Manilia. *Bellum aduentu Pompeij ſublatum ac ſepultum.*

D & 2. Tuſc. *Amittenda fortitudo eſt, aut ſepeliendus dolor.* contra Virg 4. Æneid.

Viuit ſub pectore vulnus. & Plaut. *Viuit infamia. Nec vlla femina &c.* Nam eleg. 12. lib. 1.

Cynthia prima fuit, Cynthia finis erit.

Poſt te, vt eleg. 15. lib. 1.

Hipſipyle nullos poſt illos ſenſit amores.

Dedit vincla dulcia collo, Sic Horat. oda 9. libr. 3.

Brachia candidæ ceruici iuuenis dabat. Dare, pro circumdare iniicere. *Vincula*, vt eleg. 13. lib. 1.

Vidi ego te toto vinctum langueſcere collo.

Dulcia, vt eleg. 30. lib. 2. *Dulcia furta.*

T E S T I S *erit Dirce tam vero crimine ſæua*

E *Nycteos Antiopen accubuiſſe Lyco.*]

Fabula eſt apud Apollod. lib. 3. vt grauida compreſſu Iouis ad Epopeum confugerit cui nupſit; Nycteo patre ei comminante, & vltionem Lyco mandante nouiſſimis verbis, qui Epopeo interfecto Antiopen habuit in vinculis, vbi eius vxor Dirce eam torquebat. & Higin. Fab. 7. & 8. Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 1. *Tam ſæua*, valdè ſæua, & acerbè tractans pellicem, vt eleg. 9. ſup. *Tam faciles inſinuentur opes. Crimine*, ſtupri accuſatione. Crimen, pro ſtupro eleg. 6. lib. 2. *Tu criminis auctor.* vide illic. *Nycteos An-*

tiopen, vnde *Nycteida* vocat eleg. 2. lib. 1. vide Pauſan. *Accubuiſſe Lyco*, cum eo compoſuiſſe latus, vt loquitur eleg. 2. lib. 2. verſ. 12. Pro *Lyco* alij libri habent, *Ioui*; quod verum eſt ex fabula, nam ex eo peperit geminos, vt mox dicturus eſt. Sed Higin. Fab. 7. hanc lectionem confirmat his verbis. *Antiope ſtuprata ab Epopeo à Lyco viro ſuo eiecta eſt. hanc viduam Iuppiter compreſſit. at Lycus Dircen in matrimonium duxit, cui ſuſpicio incidit, virum ſuum clam cum Antiopa* (captiua) *concubuiſſe.* &c. Lycus Thebanorum Rex Higin. & Apollod. locis antedictis. Fratrer Nycteos, cui & regnum reliquit. Higin. Fab. 8. ab Amphione & Zetho interfectus eſt.

A**H** *quoties pulchros vſſit regina capillos.*] id eſt. Sæuiit in pellicem etiam flammis, capillos vrendo. vt eleg. 8. ſup. *Oculos exurere.* vbi & *Inuadere capillos* Tibull eleg. vlt. lib. 1.

Illic percuſſiſque genis, vſtoque capillo.

eleg. 9. lib. eiuſd.

Iam mihi perſoluet pœnas, puluiſque decorem
Detrahet, & ventis horrida facta coma.

Vretur facies: vrentur ſole capilli. Ouid. in ep. Briſeid. *Nunc meos toram ſcindi paſſare capillos.* Cum inquit *Pulchros capillos*, ἐυπλόκαμον & καλλίκομον ſignificat.

M**OLLIAQVE** *immites fixit in ora manus.*] id eſt. Teneram eius faciem & genas vnguibus appetiit. ſic eleg. 9. lib. 4.

Phyllidis iratos in vultum conijcit vngues.

Immites, duras: nam mite, molle. vnde ſæuas vult intelligi. ſic eleg. vlt. lib. 4.

Non minus immites habui Cornelia Parcas.

Proprie Horat. *Tolle cupidinem Immitis vuæ.* idem tranſlatè: *Memor immitis Glyceræ.* vide Nonium in *Mitis*.

A**H** *quoties famulam penſis onerauit iniquis.*] Id eſt. Lanam ei putandam dedit maioris ponderis, quam vt opus diurnum facere poſſet. Sic eleg. 7. lib. 4.

Et grauiora rependit iniquis penſa quaſillis.

Onerare penſis, vt eleg. 30. libr. 2. *Onerentur legibus aures.* Terent. Andr. *Onerare iniurijs.* Cic. 2. Philipp. *Onerare contumelijs.* & 10 ep. *Onerare mendacijs.* *Iniquis penſis*, vt Virg. 1. Georg. *& iniquo pondere raſtri.* & 3. Georg.

Iniuſto ſub faſce viam dum carpit. Ipſe eleg. 7. lib. 1. *Iniuſtas minas*, graues. ſic Tibull. eleg. 3. lib. 1. *At circa grauibus penſis affixa puella.*

Famulam, captiuam. nam expugnata Sicyone, quo confugerat, Lycus abduxit captiuam. *Famel* Oſcè, ſeruus. vnde *Famuli*, & *familia*, & *famulitium* Feſto. & *familitas* Nonio. itaque ſequitur mox.

Si Deus es, tibi turpe, tuam ſeruire puellam.

E**T** *caput in dura ponere iuſſit humo.*] Id eſt. Coëgit humi iacere, vbi dura illi, & inquieta quies. *Iuſſit*, coëgit. dixi ad eleg. 33. libr. 2. verſ. 9. *Ponere caput.* eſt dormiturientis. Virg. 5 Æneid.

Pone caput, feſſoſque oculos furare labori.

& 3. Æneid. *Ceruicem inflexam poſuit.*

Plaut. Curc. *Caput deponit, condormiſcit.* *In humo dura*, vt Ouid eleg 10. lib. 3. Am.

Ergo ego ſuſtinuo foribus tam ſæpe repulſus

A *Ingenuum dura ponere corpus humo.*

ea eſt *dura quies* eleg. 18. libr. 1. verſ. 28. Seneca cap 10. de Conſol. ad Elbid.

Maiores noſtri quibus terra cubile erat.

S**ÆPE** *illam immundis paſſa eſt habitare tenebris.*] Id eſt. Eſſe in obſcuro & ſquallido ſuſtinuit, vt erat duro ingenio. vt contra eleg. 18. libr. 2.

At non Tithoni ſpernens ſenectam
Deſertum Eoa paſſa iacere domo eſt.

Immundis tenebris, tetro & pædido carcere, vt Virg. 6. Æneid. *Clauſi tenebris, & carcere cæco.*

B Sic eleg. 5. lib. 4. *Immundo pallida mitra ſitu.* Quia autem hic ait, *Immundis*, & ſup. *Ponere caput in dura humo*; id reſpondet verbis Pacuuij in Antiopa apud Chariſ. lib. 1. *Perdita illuuie, atque inſomnia.*

V**ILEM** *ieiuna ſæpe negauit aquam.*] Aquam negare immane eſt. *Vilem*, propter copiam; alioqui eius vſus perneceſſarius, vnde ἄριστον ὕδωρ Pindaro. Sic Horat. ſat. 5. lib. 1.

—— *venit viliſſima rerum Hic aqua.*

Tibull. el. vlt. l. 1. *Leuem galea qui tibi portet aquam.* Id eſt, vilem. Plaut. Rud. ſc. 4. act. 2. *Cur tu aquam grauare, amabo, quam hoſtis hoſti commodat.*

C Virg. 7. Æneid.

—— *& cunctis vndamque, auramque patentem.*

Plato in Euthydemo. Τὸ γὰρ σπάνιον, ὦ Εὐθύδημε, τίμιον· τὸ δὲ ὕδωρ εὐωνότατον ἄριστον ὄν, ὥς ἔφη Πίνδαρος, Rarum enim, ô Euthydeme, pretioſum. aqua tamen parabiliſſima eſt, & viliſſimi pretij, licet optima, vt ait Pindarus. Idem lib. 8. de leg. Aquam petendi à vicinis ius nulli concedit, niſi qui in ſuo ſolo puteum foderit vſque ad cretam, & figulinam terram. vt hîc *vilem aquam*, ita & eleg. 10. lib. 2. *vilia tura* vocat. vbi vide adnot. dixit *Ieiuna*, quia ieiunij comes ſitis, & famelicos ſitis torquet magis,

D quam inedia. vide el. 5. lib. 4. verſ. 4.

I**VPPITER** *Antiopa nuſquam ſuccurris habenti*
Tot mala? corrumpit dura catena manus.]

Id eſt. Opem non fers ferenti tot mala? *Nuſquam*, pro non. Plaut. Terent. Donat. vt eleg. 12. libr. 2.

Euolat è noſtro quoniam de pectore nuſquam.

Succurrere, proprie ſubuenire, vt el 5. lib. 1.

Nec tibi nobilitas poterit ſuccurrere amanti.

& eleg. 16. lib. 2. verſ. 13. *Habenti mala*, vt Plaut. Amphitr. *Magnum malum habebis, ſi hic ſuum officium facis.* & ibidem. *Habendum, & ferendum hoc onus cum labore.* Gell. cap 9. libr. 17. *Oculos*

E *ægros habere.* Catull. *Hunc habet morbum.* Ipſe eleg. 1. lib. 1. *Aduerſos ſemper habere Deos.* & eleg. 11. lib. 3. *Habere metam.* *Tot mala.* vnde Pacuuius apud Perſium ſat. 1.

Antiopa ærumnis cor luctificabile fulta.

Corrumpit manus, vt eleg. 4. lib. 2.

Et ſæpe immeritos corrumpas dentibus vngues.

Cæſar de bello ciuili. *Corrupti equi macie.* Ipſe ſic dixit eleg. 7. ſup.

Et duro teneras lædere fune manus.

Dura catena. vt Ouid.

Ianitor indignè dura religate catena.

Catenam paulo poſt *Manicas* vocat.

S**I** *Deus es, tibi turpe, tuam ſeruire puellam.*] Id

eſt. Amicam tuam ancillari, & captiuam eſſe turpe tibi; nam diceris aocillam amaſſe. *Si Deus es*, cum Deus ſis. Ouid.13. Met.

Quæ, ſi Dij ſunt, non vana precaris.

Virg. 1. Æoeid.

Dij tibi, ſi qua pios reſpectant numina.

Deum autem Iouem non eſſe tacitè indicauit eleg. 1. ſup.

Idæum Simoënta Iouis incunabula parui.

vt Horat. de Quirino:

Quæque carent ventis, & ſolibus oſſa Quirini

Nefas videre &c. Iooem autem ſuum ſolet irridere, vt eleg. 11. ſupra. verſ. 28. & 66. eleg. 3. verſ. 12. eleg. vlt. libr. 2. verſ. 18. & eleg. 24. infra verſ. 20. Qui ancillas amat dicitur *Ancillariolus* apud Mart. libr. 12. ep. 58. de eo Horat. oda 4. lib. 2.

Ne ſit ancillæ tibi amor pudori.

Turpe, vt Ouid. eleg. 17. lib. 2. Am.

Si quis erit, qui turpe putet ſeruire puellæ;

Illo conuincar iudice turpis ego.

INVOCET *Antiope, quem niſi vincta, Iouem?*] Id eſt. Cuius opem imploret, niſi Iouis amatoris ſoi, & ex quo gemioos peperit, vt ab eo ſoluatur?

SOLA *tamen, quæcunque aderant in corpore vires,*

Regales manicas rupit vtraque manu.]

Higio Fab 7. cootra. Poſtquam partus inſtabat, effugit è vincolis Iouis volontate in mootem Cytheronem. & Apollod. lib. 3. τῶν δεσμῶν αὐτομάτως λυθέντων. vinculis vltro ſolutis, & ad filiorum, ait ſe domicilium contuliſſe. *Sola tamen*, ſubaudi Quamuis. vt eleg. 7. ſop.

Flens tamen extremis dedit hæc mandata querelis.

Quæcunque, pro quantulæ conqoe, quia vires attritæ erant vinculis, & inedia. Sic eleg. 4. libr. 1.

Quid me non pateris vita quodcunque ſequetur.

Id eſt, quautulumcuoque. *Rupit manicas*, vt eleg. 20. lib. 2.

Aeratas rumpam, mea vita, catenas.

Manica à manu. Plaut. Aſio. *Vbi manus manicę complexæ ſunt.* Non. io *Manica*. *Regales*, Iiditas ſibi Regis & Reginæ iuſſu. Corn. Frooto: *Regium, quod regis eſt; Regale, quod rege dignum.* Sic *Menſæ regales. Regalis luxus. Regalia arma* eleg. 4. libr. 4. *Vtraque manu*, vi ſumma. vide adnot. ad eleg. 3. ſup. verſ. 36.

INDE *Cytheronis timido pede currit in arces.*] Id eſt, Iuga & vertices, quia inde arceri hoſtes facilius poſſunt. vt eleg. 5. ſup. *Mundi arces*, cœlum ipſum altiſſimum vocat. Virg. 2. Georg.

Septemque vna ſibi muro circundedit arces.

qoæ ipſe eleg. 11. ſup. *Septem iuga* vocat. Idem 4. Georg. *Rhodopeiæ arces*, montes Thracij, Hæmus & Iſmarus. & 3. Æneid. *Caulonisque arces. Timido pede*, ipſa timida, vt eleg. 25. lib. 2. *Inuitus ipſe redit pedibus.* De Cytherone dictum eleg. 2. ſup. verſ. 5.

NOX *erat, & ſparſo triſte cubile gelu.*] Sic Ouid. 1. Faſt.

Nox erat, & vino ſomnum faciente iacebant.

Nox erat. Ideo fugæ maior occaſio. *Triſte cubile*, durum & frigidum, ipſa terra. ſub Dio enim iacere cogebatur. ſic ſup. Iuſſa erat po-

A nere caput in dura humo. hoc triſte & durum cubile, cui acceſſit etiam gelu, qood triſtes homines reddit, vt Virg. *Triſtem hyemem vocat.*

Et cum triſtis hyems etiamnum frigore ſaxa

Rumperet. An loquitur de ipſo ſolo montis? Sic Virg. 3. Georg. de tauro: —— *& inter*

Dura iacet pernox inſtrato ſaxa cubili.

Idem 9. Æneid.

—— *durumque cubile Inarime.*

Triſte cubile, vt *Triſtis domus* ſup. eleg. 6. *Gelu*, vt eleg 6. lib. 1.

Frigidaque Eoo me dolet aura gelu.

Sparſo, vt Ouid. in ep. Ariadnæ:

B *Tempus erat vitrea quo primum terra pruina*

Spargitur. An eſt hypallage, pro, Sparſum cubile triſti gelu? Attius Prometheo apud Nonium. *Tum profuſus flamine hyberno gelus.* vt hîc *Sparſum.* Afranius epiſt.

Quis tu es ventoſo in loco

Soleatus intempeſta nocte, ſub diuo

Aperto capite, ſilices cum findat gelus.

Palmerius legit, *paſſo gelu*; qoia paſſa & arida facit omoia. vt *paſſi ſenes* Lucillio. & Horatio

Rugoſus frigore campus.

SÆPE *vago Aſopi ſonitu permota fluentis.*] Id

C eſt, perterrita. Permotiooes Ciceroni perturbationes in quibus metus & terror. Eſt autem hypallage, *Vago ſonitu Aſopi.* pro, vagi Aſopi. nam vaga flumina, vt eleg. 20. lib. 1.

Vago fluminis hoſpitio. Sonitu fluentis, labentis cum murmure. vnde *fluentiſonus.* Catull. in Ariadna. ſic Virg. 12. Æneid.

Stagnis quæ, fluminibuſque ſonoris

Præſidet. Homer. Il. 6. ποταμὸν κελάδοντα. Theocrit. in Encomio Ptolomæi:

Καὶ ποταμοὶ κελάδοντες ἀνάσσονται Πτολεμαίῳ.

In Sibyllæ acroſticb. Σὺν πηγαῖς ποταμοὶ καχλάζοντες λέγονται. Aſopus autem Straboni lib. 8 flu-

D uius eſt præter Thebas fluens, & Cytheronis radices alluens, vt idem ait libr. 9. & libr. 8. plures eiuſdem oominis enomerat. vide Callimachum hymno in Delum verſ. 78. & Schol. fluuij Aſopi filia Antiopa. Pauſan. Corinth.

CREDEBAT *domina pone venire pedes.*] Id eſt. Credebat, licet falſo, ipſam dominam Dirceo à tergo veoire. vel, Credebat illum ſooitum fluminis eſſe pedum dominæ venientis, & ſequentis, vt retraheret fugitiuam. Virg. 2. Æneid.

Nunc omnes terrent auræ, ſonus excitat omnis

Suſpenſum. Ibid. *Subito cum creber ad aures*

Viſus adeſſe pedum ſonitus. Ennius Thyeſte

E apod Nooium in *Creparo*, pro ferire.

Sed ſonitus aures meas pedum pulſu increpat.

Ouid. 5. Met. In fabula Arethuſæ:

Vidi præcedere longam

Ante pedes vmbram, niſi ſi timor illa videbat.

Sed certè ſonituque pedum terrebar.

Tibull. eleg. 6. lib. 1.

proculque Cognoſcit ſtrepitus me veniente pedum.

& eleg. 8. —— *quodcunque mouetur,*

Illius credo tunc ſonuiſſe pedes. vide Horat. oda 23. libr. 1. de ioani terrore. *Pone.* ὄπισθεν. Modo præpoſitio eſt, vt in Plauti Curcul. *Neque quod pone me eſt ſeruare.* Ibid. *Pone ædem*

Caſtoris. modo aduerbium, vt hîc. & Virg. 2. Æneid. *Pone ſubit coniux.* &, *Pars cætera pontum Pone legit.* id eſt, retro, inquit Seruius. Apud Feſtum. *Pone graui ſono antiqui vtebantur pro loci ſignificatione. Dixit & Cato pone verſus, & pone verſum.* Chariſ. lib. 2. *Venire pedes* vt eleg. 12. lib. 2. *Molliter ire pedes.*

Et durum Zethum, & lacrymis Amphiona mollem
Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis.]

Si τὸ *lacrymis* iterandum eſt; ita *durum lacrymis* cum tertio caſu, vt Virg.

Scipiadas duros bello, & ſignificat, qui vix flere poſſet. vel *durum* ſimpliciter, ſæuum; eo enim fuit ingenio Zethus, vt Amphion miti; Ille paſtor, hic Citharœdus. Apollodor Ζῆθος ἐπιμελεῖτο βουφορβίων: curam gerebat armentorum, ſiue Armentarius erat. Horat. ep. 18. lib. 1.

Nec cum venari volet ille poëmata panges,
Gratia ſic fratrum geminorum Amphionis, atque
Zethi diſſoluit, donec ſuſpecta ſeuero
Conticuit lyra. fraternis ceſſiſſe putatur
Moribus Amphion.

Mollem lacrymis: qui facile caſibus aliorum illacrymaret, ingenio mitem ac miſericordem. vulgo, *Tendre à pleurer.* ἀρίδακρυς Ἀμφίων, Ζῆθος ἀδάκρυτος Extat Græcorum prouerbium apud Zenodotum: Ἀγαθοὶ δ' ἀριδάκρυες ἄνδρες. boni viri lacrymabiles. Contra Horat. od. 14. lib. 2.

Illacrymabilem Plutona. vocat. & Virg 4 Æn.
Num fletu ingemuit noſtro? num lumina flexit?
Nũ lacrymas victus dedit? aut miſeratus amãtem eſt?

Homer. od. δ. ἀκλαυτον vocat, eum qui non plorat. & Il. α. ἀδάκρυτον. *Mollis lacrymis*, vt eleg. 7. lib. 1. *Fata mollia carminibus.* & *mollis ad arma* eleg. 3. lib. 2. Ouid. 4. Faſt.

Flent pariter molles animis virgoque, ſenexque.

& 1. de rem. Am.

Mollibus eſt oculis, quod fleat illa refer.

Iuuenal. ſat. 15. *molliſſima corda*

Humano generi dare ſe natura fatetur,
Quæ lacrymas dedit. *Experta*, ſenſit. eleg. 13. ſup. verſ. vlt. *Abacta ſtabulis.* at recepta & admiſſa non eſt. nam Zethus recipere noluit, quia fugitiuam arbitraretur. Higin. Fab. 8. ergo dictum vt *Deiectus* apud Cic. pro Cæcina, qui non ingreſſus in fundum, & *excluſus*, qui prohibitus ingreſſu. *Abacta*, vt de armento loquitur. eleg. 10. lib. 4. *Egerat à ſtabulis.* Abigere verbum furti paſtoritij. vnde *abigei*, & *abactores*, & *abigeatus crimen.* Donat. in illud Adelph. *Abigam hunc rus*: *vt pecudem*, inquit, *dixit abigam, non hominem.* Sed & *abactus*, prohibitus, vt Horat. od 5. epod.

Abacta nulla Veta conſcientia.

& ſat. 2. lib. 2. *Necdum omnis abacta*

Pauperies epulis regum. Abigere partum etiam excludere, & necare Iuriſconſultis & Sueton. at Virg 8. Æn. *Medio iam noctis abactæ Curriculo.* id eſt exactæ. De hac re Pacuuius Antiopa, apud Nonium in *Amolior.* *Nonne hinc vos properè ſtabulis amolimini.* verba Zethi opinor matrem ignotam repellentis. & apud eundem Nonium in *Minitabiliter*: *Minitabiliterque increpare dictis ſæuis incipit.* *Suis.* vel illorum: vel

A quia filia Regis Thebanorum Nyctεos, & vxor quondam Lyci.

Ac velati magnos cum ponunt æquora motus.] Id eſt, cum moueri deſinunt, & tranquillantur. dixit eleg. 10. ſup.

Ponat & in ſicco molliter vnda minas.

vbi vide adnot. *Motus*, Horat. æquoris fremitum. & Ægæos tumultus dixit. Ouid 2. Faſt.

Vt ſolet à magno fluctus langueſcere flatu.

Eurus in aduerſos deſinit ire notos.] Id eſt, congredi & præliari nam ire in aduerſos id ſignificat, vt Virg. 11. Æneid.

Imus in aduerſos, quid ceſſas.

B De prælis ventorum Horat. oda. 9. lib. 1.

Strauere ventos æquore feruido
Deprœliantes. *Aduerſos*, pro diuerſos poſuit. Nam Euri & noti affines, vnde Euronotus. de Euro vide plura el. 5. lib. 3. verſ. 30.

Littore ſic tacito ſonitus rareſcit arena.] Scaliger legit. *Littore ſi tacito*, nec explicat. *Littore tacito*; nam littora in tempeſtate ſonant. vnde Virg. 1. Georg. *Reſonantia latè Littora miſceri.* Et Catull. *Littus vt longè reſonans.*

τὸ *Sic* non eſt aduerbium ſimilitudinis, nam alterum *Sic* ſequitur. ſed vel temporis pro tunc: vel qualitatis pro omnino. Donat. in Andr. docet ſic interdum eſſe αὕτως, pro ἁπλῶς,

C leuiter, negligenter, languidè. ipſe el. 20. lib. 2.

Quid quereris noſtram ſic cecidiſſe fidem?

pro Adeo, & prorſus. ita accipitur pro valdè el 10. ſup.

Natalisque tui ſic peragamus iter.

id eſt, hilare el. 12. ſup.

Errorisque ſui ſic ſtatuiſſe modum.

pro tandem. *Rareſcit ſonitus.* rarius fit murmur in arena fluctibus iam ſedatis. Contra Virg. 2. Æneid. *Crebeſcunt ſonitus.*

Sic cadit inflexo lapſa puella genu.] Id eſt, Liquitur, defecta viribus & defeſſa ruit, vt eleg. 3. lib. 1. *Feſſa concidit.* Mira comparatio, vt deſinente tempeſtate fluctus fracti, & feſſi

D cadunt, & venti: ſic feſſa cadit Antiopa. διὰ τὸ αὐτὸ, *Lapſa cadit*, vt el. 4. lib. 4.

Ipſaque in Oceanum ſidera lapſa cadunt.

Vetus poëta apud Cic 3. Tuſc. *Vt ſcias quãto è loco, Quantis opibus, quibus de rebus lapſa fortuna occidit.* Furius apud Macrob. *Lapſuſque in humum defluxit.* *Genu inflexo*, vt el. 9. ſup. vbi vide adnot. verſ. 6.

Sera, tamen pietas, natis eſt cognitus error.] Vide adnot. ad el. 4. ſup. verſ. 5. *Pietas*, officium in matrem, in ea agnoſcenda, & vlciſcenda eius iniuria. *Cognitus error*, Intellexerunt ſe deceptos.

E *Digne, Iouis natos qui tueare, ſenex;*] Eadem formula loquendi Cic. 3. Offic. *Dignus qui cum in tenebris mices.* *Tueare*, educes & cuſtodias. *Senex*, paſtor ſcilicet, qui reperiſti paruulos, educaſti, & certiores feciſti eos, Antiopen eſſe illorum matrem. Higin. fab. 8. ſic *veſter ſenex*, de Epicuro el. vlt. lib. 2. *Iouis natos.* Διὸς κοῦροι. apud Pauſan. Corinth. Iouis & Epopei filij dicuntur ex Antiopa. *Duo gnati Iouis* vocantur à Plauto in Pſeud.

Tu reddis pueris matrem, puerique trahendam
Vinxerunt Dircen ſub trucis ora bouis.]

Sic Plaut. Pſeud. ſc.2. act.1.

-ctas te quaſi Dircen olim (vt memorãt) duo gnati Iouis
Ad taurũ deuinxêre, itẽ hodie te ſtringam ad carnariũ.
Id tibi profectò taurus fiet. Hig. Fab. 7. *Qui poſtquam matrem agnouerunt Dircen ad taurum indomitum deligatam vita priuarunt; ex cuius corpore fons in Cytherone natus eſt, qui Dircæus eſt appellatus. Liberi beneficio, quod eius baccha fuerat.* Idem Fab. 9. *Dircen ad taurum crinibus religatam necant.* Apollodor. libr. 3. τὴν δὲ Δίρκην ἐκ τῶν τριχῶν δήσαντες ἐκ ταύρου ... εἰς κρήνην τὴν ἀπ' ἐκείνης καλουμένην Δίρκην. Ouid. in Ibin.

Perque feros montes tauro rapiente traharis,
Vt tracta eſt coniux imperioſa Lyci.

Tu reddis, reſtituis, vt è periculo, & vt rem caram cupientibus. Donat. in illud Eunuch. *Vt ſuis reſtitutam, ac reddam: Reſtituimur iis quibus nos volumus: Reddimur ijs qui nos volunt. Reſtituimus volentem: Reddimus volentibus.* Cic. 2. ad Att. *Te vacuum redde nobis.* Horat. ſat. 1. lib. 1.

——Medicum roget, vt te
Suſcitet, ac reddas natis, cariſque propinquis.

Pueris pro liberis, vt *Semeles puer* Horat. quæ ſignificatio addenda ad tres quas commemorat Paulus l. *Pueri.* De verborum ſign. huc pertinet verſus Pacuuij ex Antiopa apud Nonium in *propages*:

Saluete gemini mea propages ſanguinis.

Sub trucis ora bouis, ad ceruices indomiti tauri vt vocat Higin. Plautus ſimpliciter taurum, & Apollodor. & Ouid. locis antecitatis. *Trucis bouis.* vide adnot. ad eleg. vlt. lib. 2. verſ. 50.

ANTIOPE *cognoſce Iouem, tibi gloria Dirce*
Ducitur in multis mortem habitura locis.]

Id eſt, vim numinis & opem agnoſce, & fatere Iouem Deum eſſe. &c. ſic Virg. ecl. 1.

Nec tam præſentes alibi cognoſcere diuos.

& lib. 12. Æneid. *Accipio agnoſcoque Deos.* & 2. Georg.

Fortunatus & ille Deos qui nouit agreſtes.

Cognoſcere, inquit Donatus, *eſt plena perſpicaria. Tibi gloria Dirce ducitur*, tibi veluti triumphus de hoſte. & *gloria* cum tertio caſu, vt adnot. eleg. 9. ſup. verſ. 9. & τὸ *tibi* iterandum. *Tibi gloria, tibi ducitur.* id eſt, in vltionem iniuriæ tuæ. *Ducitur*, pro rapitur & trahitur, ἄγεται. ſic Iuuenal. ſat. 10. *Seianus ducitur vnco.* Contra eleg. 3. lib. 4. *Tractu*, pro ductu. Ducuntur autem iudicati & damnati, vt Cic. 2. de Orat. *Qui iudicatum duci videbat.* Ducitur & ad ſupplicium, & in triumphum, vt eleg. 6. lib. 4. *Ductus erat per quas ante Iugurtha vias.*

Mortem habitura in multis locis, vel interitura multis in locis: vel cuius mors, id eſt, funus lacerum mille locis ſpargetur. De morte pro funere dictum ad eleg. 13. lib. 2.

Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

Cic. pro Mil. *Mortem lacerari.* Virg. 9. Æneid.

——aut quæ nunc artus, auulſaque membra,
Et funus lacerum Tellus habet. & 4. Georg.
Diſcerptum latos iuuenem ſparſere per agros.

& 8. Æneid.

Raptabatque viri mendacis viſcera Tullus
Per ſyluam, & ſparſi rorabant ſanguine vepres.

Ouid. 3. Met. *Mille lacer ſparſere locis.*

A & eleg. 9. lib. 3. Triſt.

Atque ita diuellit, diuulſaque membra per agros
Diſſipat, in multis inuenienda locis.

Mortem habitura, vt ſup. *habenti tot mala.* & Ouid. 13. Met.

Viueret, aut certè letum ſine crimine haberet.

PRATA *cruentantur Zetho, victorque canebat*
Pæana Amphion rupe, Aracynthe, tua.]

At in Cytherone tracta Higino, & Ouidio in Ibin. *Per feros montes*, locis antecitatis. Beroaldus videtur legiſſe *Zetho*, quia exponit, à Zetho. *Prata Zethi*, in quibus armenta paſcere ſolebat. *Cruentantur*, cruore inficiuntur. vt el.
B 9. libr. 4.

Imponitque notam collo, morſuque cruentat.

Victor canebat Pæana, quamuis

——nullum memorabile nomen
Feminea in pœna; nec habet victoria laudem:
Extinxiſſe nefas tamen, & ſumpſiſſe merentis
Laudabor pœnas.

Ipſe autem ſuæ victoriæ Amphion præco, vt galli gallinacei apud Plin. cap. 21. libr. 10. qui ſtatim in victoria canunt, ſeque principes eſſe teſtantur. Ciceroni hoc turpe videtur ep. 12. libr. 5. ad fam. & Neroni apud Sueton. *Pæana canebat*, vt Virg. 2. Æneid.

Lætumque choro pæana canentes. vbi Seru. *laudem*
C *Apollinis*, inquit, *Propriè: abuſiuè omnium Deorum.* Varro libr. 15. rer diuin. apud Macrob. lib. 3. Saturn. *Quod Græci παιωνίζειν, Latini vitulari, quod eſt voce & cantu lætitiam teſtari.* Ideo Virg. dixit *lætum pæana.* & vitula, victoria. Suidas Pæanum duo genera facit: vnum quod Marti ante victoriam canebatur: alterum poſt prælium Apollini. Plato vero libro 2 de legibus Pæana teſtem veritatis dictorum ac factorum iubet à ſecundo choro inuocari. Iul. Pollux & in auerſione & depulſione malorum, & in victoria docet Pæana cani ſolitum Apollini. qui παιὼ dicitur vel ἀπὸ παίειν, à feriendo
D & configendo Pythone. Dicitur & παιωνίζειν quod Ariſtophanis interpres explicat ὕμνον παιᾶνα ᾄδειν. aliis dicitur Pæan ille hymnus ἀπὸ τοῦ παύω, ceſſare facio, quod in ſedenda peſte caneretur, quaſi παύων vnde noſtris genus choreæ, *la pauane. Rupe, Aracynthe, tua.* vt eleg. 30. lib. 2. *Scopulis herere ſorores, Et canere.* & apud Virg. ecl. 1. de rupe paſtor videt capras. Aracynthus mons Bœotiæ mari proximus, vnde dicta Minerua *Aracynthis*: Stephan. ἀπὸ ὄρους. Plin. cap. 2. lib. 4. Aracynthum in Acarnania ponit Ætoliæ parte. Virg. ecl. 2.

Amphion Dircæus in Actæo Aracyntho.

E Alloquitur hîc poëta Aracynthum vt eleg. 5. ſup. *Clade, Corinthe tua.*

AT *tu non meritam parcas vexare Lycinnam.*] Id eſt. Innocentem parcius vexes: vel omnino vexare, & male habere deſinas. vt eleg. 15. lib. 2.

Oblitos parce mouere Deos.

Non meritam. Sic Ouid. el 6. lib. 1. Triſt.

Sic ego non meritos, mecum peritura, libellos
Impoſui rapidis, viſcera noſtra, rogis.

Ipſe eleg. 29. lib. 2.

Hæc te non meritum totas exſpectat in horas.

NESCIT *veſtra ruens ira referre pedem.*] Id eſt. vos iratæ neſcitis &c. vt el. 19. infra.

Neſcitis capta mentis habere modum.
Veſtra ira, vt eleg.9. lib.2.
Quam cito fœminea non conſtat fedus in ira.
Catull.
Dum tibi me purgo, nec poſſum flectibus vllis
Tantillum veſtra demere ſæuitia.
Ouid. in ep. Penelopes. paulo aliter:
Hæc ego dum ſtultè meditor, quæ veſtra libido eſt:
Eſſe peregrino captus amore potes.
Veſtra ira, vos iratæ. vt eleg.18. lib.1.
Non ita ſæua tamen veneris ira mea.
Ruens ira, quæ cæca fertur impetu, & præceps, & impotens. De iræ impotentia Horat. oda 16. B lib.1. & Ouid.2. de arte am.
Sed neque fuluus aper media tam ſæuus in ira eſt,
Fulmineo rapidos dum rotat ore canes.
Nec lea cum catulis lactentibus vbera præbet,
Nec breuis ignaro vipera læſa pede.
Femina quam ſocij deprenſa pellice lecti
Ardet, & in vultu pignora mentis habet.
In ferrum, flammaſque ruit, poſitoque decore
Fertur, vt Aonij cornibus icta Dei.
Ciceroni ſæpe ruere, eſt præcipitem ferri. & *præceps ſermo*, eſt qui referre pedem, & reuocare non poteſt. *Neſcit referre pedem*, non poteſt reuocari iræ impetus. Ita Virg. *Reuocare gradum.* C & 4. Georg.
Ille pedem referens caſus euaſerat omnes.
& 11. Æneid. *Veſtigia retulit.* vt *ferre pedem*, ingredi: Referre pedem, redire.

Fabvla *nulla tuas de nobis concitet aures.*] Ipſe eleg.32. lib.2.
Nuper enim de te noſtras me lædit ad aures
Rumor. vbi *Rumor de te*, vt hîc, *fabula de nobis*: & *lædit ad aures*, quod hîc, *aures concitet*. *Fabula*, populi ſermo, & inuidorum, & fictum crimen. ipſe el.13. l.2. *Populi confuſa valeto fabula.* *De nobis*, vt el.20. lib.2. quæ tota in hanc ſententiam: *De te quodcunq; ad ſurdas mihi dicitur aures.* D *Concitet aures*, commoueat, conturbet, incendat iracundia, vel zelotypia te audientem. Sic Cic. pro Murena. *Si nullius aures voluntatemque violarit.* Virg. *Aures vulneret.*

T a *ſolam & lignis funeris vſtus amem.*] Sic eleg. 7. lib.1. *Tu mihi ſola places.* &c.
Vſtus lignis funeris, crematus, mortuus, rogo conſumptus. ipſe eleg.13. lib.2.
Cum cinerem me fecerit ardor. De lignis, quibus rogus exſtruitur. Virg.6. Æneid.
Principio pinguem tædis, & robore ſecto
Ingentem ſtruxere pyram.
Vſtus, crematus vnde *vſtrina*, & *vſtor*, & *buſtum*. E *Et amem*, pro, etiam amare poſſim. vel enallage pro, amabo. hac de re eleg.19. lib.1.
Illic (apud inferos) *quidquid ero ſemper tua dicar* [imago.
Traiecit & fati littora magnus amor.
Ibidem. *Non adeo leuiter noſter puer hæſit ocellis*
Vt meus oblito puluis amore vacet.
& eleg.15. lib.2.
Huius ero viuus, mortuus huius ero.

AD ELEGIAM XVI.

Nox *media, & domina mihi venit epiſtola noſtra,*
Tybure me miſſa iuſſit abeſſe mora.]

A Sic Ouid. 2. Faſt.
Noctis erat medium? quid non amor improbus audet?
Vet. gloſſ. *Media nox*, μεσονύκτιον. & alibi. *Media nox*. *Nox intempeſta*, μεσονύκτιον. Varro apud Nonium? *Repente noctis circiter meridiem.* Virg. 4. Æneid. latè deſcribit:
Nox erat; & placidum carpebant feſſa ſoporem
Corpora per terras; ſyluæque & ſæua quierant
Aequora, cum medio voluuntur ſidera lapſu. &c.
vide adnot. ad eleg.10. lib.1. verſ.8.
Domina mihi venit epiſtola, Allatæ ad me ſunt litteræ Cynthiæ. Stat.4. Sylu. ad Menea:
Protinus ingenti non venit nuncia curſu
Littera. Iuuenal. ſat.4.
Tanquam diuerſis partibus orbis
Anxia præcipiti veniſſet epiſtola pinna.
& ſat. 10.
Verboſa & grandis epiſtola venit A Capreis.
Ouid. in epiſt. Briſeid.
Quam legis à rapta Briſeide littera venit.
Cic. 2. ad Att. *Litteræ Capuam volare dicuntur.* & 6. ad Att. *volem mihi obuiam tua littera.* & Ἐπιστέλλειν mittere eſt, vnde epiſtola. Et *venit Tibure*, & *Tibure iuſſit adeſſe.* Iubebant venire ad ſe ſuus amicæ. vnde Ouid.2. de arte amandi.
C *Rure erit, & dicet, venias. Amor odit inertes.*
Si rota defuerit, tu pede carpe viam.
Dixit *adeſſe* non venire, vt celeritatem oſtenderet & imperium: vnde *Ades ad imperandum.* Plautus. *Iam illic ero cum hîc me cenſebis eſſe.* Sic eleg.23. infra.
Aut dixit, venias, hodie ceſſabimus vna.
Tibure, vbi tum erat, & quo frequenter ibat Cynthia eleg.32. lib.2.
Cur ne te in Herculeum deportant eſſeda Tibur.
& illic ſepulta Cynthia eleg.7. libr. 4. verſ.85. De Tibure. vide Stat. 1. Sylu. in Tiburtino Manlij. *Miſſa mora*, omiſſa omni cunctatione.
D Ouid. 2. Faſt. dixit:
Poſita venit vterque mora. Sic Virg.1. Æneid.
—— *mæſtumque timore Mittite.*
pro, omittite. Sic dicitur:
Rebus relictis aliquid facere.

Candida *quà geminas oſtendunt culmina turres*, Situm loci indicat, vt eleg.5. ſup.
Quà venit exoriens. &c. *Candida culmina* Beroaldus Cynthiæ columbaria exponit, quod in turribus columbæ nidificent, iiſque candidis. ridetur à Scaligero. fortaſſe Tiburis arcem eminentem geminis, candidiſque turribus ſignificat. Iuuenal. ſat.14.
E *Aedificator erat Centronius: & modo curuo*
Littore Caietæ, ſumma nunc Tiburis arce:
Nunc Præneſtinis in montibus alta parabat
Culmina villarum. & ſat.3.
Aut proni Tiburis arce. Virg.7. Æneid.
Tela nouant Atina potens, Tiburque ſuperbum.
Id eſt, altum. Strabo libr.5. Tibur & Tuſculum ſcribit eſſe in Romæ conſpectu. ergo cum videntur culmina candicantia, turres ipſas murorum è longe indicant. *Culmina*, ſumma ædificiorum, vt Virg. *Villarum culmina fumant.* Seruius quod culmo teguntur, ad illud Virg.
Congeſtum cæſpite culmen. Varro 4. de ling. Lat. *Turres à toruis, quod hæ proſpiciunt ante alios.* Iſidor. lib.15.

libr. 15. *Turres quod teretes procul videantur, etiamſi quadratę ſunt.* πύργος Græcis, & ambitum muri ſignificat, & πύργω & πύργωμα. Lapidem autem Tiburtinum commendat Strabo libr. 5. neſcio an ex illo lapide candor culminum Tiburtinorum.

Et *cadit in patulos lympha Aniena lacus.*] Sic eleg. 10. libr. 1.

Siue Aniena tuos tinxerit vnda pedes.

Virg. 4. Georg.

Vnde pater Tiberinus, & vnde Aniena fluenta.

Id eſt, ipſe fluuius Anio. Voluitur autem Anio, & præcipitat in lacus, & ſtagna ſubiecta. Stat. in Tiburtino Manlij: (Anienus) *Aut ingens in ſtagna cadit.* Ipſe eleg. 7. lib. 4.

Ramoſis Anio qua pomifer incubat aruis,
Et nunquam Herculeo numine pallet ebur.

Horat. od. 7. lib. 1.

Et pręceps Anio, & Tiburti lucus.

Strab. libr. 5. Τίβουρα δέ ἐστι τὸ Ἡράκλειον ἔχουσα καὶ ὁ καταῤῥάκτης, ὃν ποιεῖ πλωτὸς Ἀνίων ἀφ' ὕψους μεγάλου καταπίπτων εἰς φάραγγα βαθεῖαν, καὶ κατ' ἄλσος πρὸς αὐτῇ τῇ πόλει. vide & Dionyſ. Halic. lib. 5. De Aniene præcipitante ad Tibur. Ouid. eleg 5. libr. 3. Amor.

Nec te prętereo, qui per cana ſaxa volutus,
Tiburis Argei ſpumifer arua rigas.

Patulos lacus, longè lateque patentes. Seru. ad illud ecl. 1. *Patulę fagi. Patulum quod naturaliter per ſe patet, vt arbor, nares. patens quod aperitur & clauditur, vt oſtium. Patulis quadris* Virg. *Pectinibus patulis* Horat. Varro 4. de ling. Lat. *Patulus locus, canum ędium. Patuli boues*, & *Patales*, quorum cornua in diuerſum ſupra modum patent: Feſt.

Qvid *faciam? obductis committam mene tenebris.*] Sic Terent. Eun. ſc. 1. act. 1. *Quid igitur faciam? non eam? ne nunc quidem cum accerſor vltro?* per dialogiſmum, inquit Donat. (in cōſilij inopia) & apud Menandrum ſic notat. τί δ' ὦ ποιῶ. Virg. *Heu quid agam?* ſic ecl. 1. *Quid facerem?* & 4. Georg *Quid faceret?* 9. Æn. *Quid faciat. Committam.* verbum periculoſæ fiduciæ. vt in Eunuch. Terentij. *Ouem lupo commiſiſti.* Cic. ep. 8. lib. 16. *Te rogo ne te tam longa nauigationi, & via per hyemem committas.* Seneca Troiade, *Victoria commiſſa nocti.* Ouid. 13. Met.

Ire per excubias, & ſe committere nocti.

Virg. 9. Æneid. *Fidere nocti.* Catull. ep. 53. *Audacter committe, i, rede luci*, prodi in lucem, vt Scaliger correxit. *Obductis tenebris*, tectis, cæcis, obſcuris circumfuſis. ipſe eleg. 5. lib. 4.

Terra tuum ſpinis obducat lena, ſepulchrum.

Horat. oda 13. epod.

Obducta ſoluatur fronte ſenectus.

id eſt, obſcura. Virg. 10. Æneid.

Obductum verbis vulgare dolorem.

& 2. Æneid. *Obducta tuenti Nubes.* Cic. in Lucullo. *Conatus eſt clariſſimis rebus tenebras obducere.* & 2. de Nat. Deor. *Animantes pluma, vel ſquamma obducta.* An *obductis*, pro obducentibus & tegentibus omnia? τὸ *Mene*, Sæpe irati eſt, vel querentis. Virg. 1. Æneid.

Mene incœpto deſiſtere victam.

hac de re Ouid. eleg 6. lib. 1. Amor.

A *At quondam noctem, ſimulacraque vana timebam,*
Mirabar, tenebris ſi quis iturus erat.

Vt *timeam audaces in mea membra manus?*] Id eſt. Ita vt latronum tela formidem? *Vt*, pro, ita vt vide eleg. 11. ſup.

Vt ſolidum cocto tolleret aggere opus.

Manus, vel dextras & vires, vel factiones & globos latronum. Ouid. el. 6. lib. 1. Amor.

Nec mora venit amor, non vmbras nocte volantes,
Nec timeo strictas in mea fata manus.

Audaces in, vt Ouid. 10. Met.

——— *in Audaces non eſt audacia tuta.*

In mea membra, meipſum. vt eleg. 20. lib. 2.

B *Sint mea vel Danaes condita membra domo.*

At *ſi diſtulero noſtro mandata timore.*] Id eſt. Si moram mandatis fecero metu latronum. Obiectioni occurrit. hinc metus latronum, illinc metus & imperium dominæ. *Diſtulero.* nam antea dixit *Miſſa mora. Mandata* inquit quia præceſſit, *Iuſſit. Mandata*, ergo iuſſa dominæ litteris commiſſa vt eleg. 3. lib. 4.

Hæc Arethuſa ſuo mittit mandata Lycotę.

Nocturno *fletus ſæuior hoſte mihi.*] Id eſt. me magis cruciabit fletus. nam latrones interdum parcunt, vnde Cic. *Beneficium latronum.*

C At fletus minimè. De fletu peruigilanda nocte diximus ad eleg. ſup. prox. *Nocturno hoſte.* Periphraſis latronum noctu graſſantium. nam

Vt iugulent homines ſurgunt de nocte latrones.

Sic *Fur nocturnus* Ciceroni & Virgilio. & hoſtem, pro latrone poſuit, cum à Iuriſconſultis diſtinguatur. l. *hoſtes. De Capt. & poſtlim. reu. & l. Caius. & l. quos nos hoſtes.* Nam ij ſunt hoſtes, quibus publicè Pop. Rom. bellum indixit; ceteri latrunculi, & prædones. Salluſt. in epiſt. Mithrid. *Latrones omnium gentium Romanos.* pro hoſtes, ſed contumelioſius.

Peccaram *ſemel, & totum ſum pulſus in an-*

D *num.*] Cum tamen primo peccato venia debeatur. Virg. 10. Æneid.

Si periiſſe ſemel ſatis eſt, peccaſſe fuiſſet Ante ſatis.

& *Semel* iterandum. *Pulſus*, excluſus, iuſſus abire domum. *In annum totum.* vt eleg. 1. lib. 1.

Toto furor hic non deficit anno. Sic *In dies*, *In horas*.

In *me manſuetas non habet illa manus.*] Id eſt. Mihi non ſolet parcere, ſed in me manu ſæuire, vt eleg. 8. ſup. *In me*

Proijcis inſana cymbia plena manu.

& el. 9. lib. 4. *Et mea peruerſa ſauciat ora manu.* & eleg. ſup. prox.

Molliaque immites fixit in ora manus.

E In me, vt eleg. 1. libr. 1. In me tardus Amor. *Habet manus*, vt eleg. 17. libr. 2.

Infectas ſanguine habere manus. & Cic. 1. Offic. *Pretorem, Sophocle, decet non ſolum manus; ſed etiam oculos habere abſtinentes:*

Nec *tamen eſt quiſquam ſacros qui lędat amantes.*] Sic Tibull. eleg 2. lib. 1.

En ego cum tenebris tota vagor anxius vrbe.
Securum in tenebris me facit eſſe Venus.
Nec ſinit occurrat quiſquam qui corpora ferro
Vulneret, aut rapta premia veſte petat.
Quiſquis amore tenetur, eat tutuſque ſacerque
Qualibet, inſidias non timuiſſe decet.

Albin. in obitum Mæcenatis.

Num tibi nam tutas fecit in vrbe vias?
Nocte ſub obſcura quis te violauit amantem?
Quis tetigit ferro, durior ipſe, latus?

Lædat, violet, vt eleg. 15. lib. 2. verſ. 48. *Sacros*, in Amoris ſcilicet & Veneris tutela. *Amantes*, Amatores vocat verſ. 2. infra hac elegia.

SCIRONIS *media ſic licet ire via.*] Id eſt, per mediam viam infeſtam latrociniis. Scyron ſiue Scyron latro famoſus obſidens viam, quæ ab Iſthmo in Atticam & Megara ducit, vbi anguſtæ rupes, quæ ab eo *Scironides petræ*, vbi Sciron viatores iubebat ſibi pedes abluere, qui dum proni ad id miniſterium accingerentur, B eos pede percuſſos præcipitabat in mare. Plutarch. in Theſeo. Diodor. lib. 5. Strabo libr. 9. Pauſan. in Atticis. Iunius prou. 17. Cent. 9. Stat. 12. Theb.

Et ſemon velles Scirona creatum. Ouid. 7. Met.
Totus ad Alcathoën Lelegeia mœnia limes
Compoſito Scirone patet; ſparſiſque Latronis
Terra negat ſedem, ſedem negat oſſibus vnda,
Quę iactata diu fertur duraſſe vetuſtas
In ſcopulos: ſcopulis nomen Scironis inhæret.

Idem in epiſt. Phyllidis:

Cum fuerit lectus Sciron, toruuſque Procruſtes.

& in Ibin.

Et Sinis, & Sciron, & cum Polyphemone natus.

C Seneca Hippolyto:

Et ſcelere petra nobiles Scironides.

Σκειρωνίδες πέτραι dicuntur & Euripidi in Hippolyto. ipſe el. 22. vocat: *Non hoſpita Getis Saxa.* *Media via.* vide eleg. 4. ſup. verſ. vlt. *ſic* amando ſcilicet. vt eleg. 25. lib. 2.

Quantum ſic cruciat lumina veſtra dolor.

Licet, dimittentis eſt, vt eleg. 1. lib. 4. verſ. 148.

QVISQVIS *amator erit Scythicis licet ambulet oris,*
Nemo adeo vt noceat barbarus eſſe volet.]

Id eſt. Nemo tam ferus & immanis erit, vt lædat amatorem, licet iter faciat in extrema Scythia, vbi gentes maximè barbaræ, & inhumanæ. vnde Cicero in Piſonem. *Quis hoc fecit in Scythia tyrannus.* & 2. de Nat. Deor. *Scythia barbaries.* Ouid. in libr. de Ponto. Æſchines περὶ παραπρεσβείας: Scytham malum, de peſſimo homine dixit. Eraſmus in prouerbio: *Scytha malus.* Et prouerbium eſt Σκυθῶν ἐρημία. & Σκυθῶν ῥῆσις. ob feritatem gentis, de qua Athenæus libr. 12. *Ambulet.* Sic Florus poëta:

Ambulare per Britannos, Scythicas pati pruinas.

quem hîc, *barbarum*, mox, *improbum* vocat.

LVNA *miniſtrat iter, demonſtrant aſtra ſalebras.*] Vide adnot. ad eleg. 22. lib. 2.

Aſpice vt in cælo modo Sol, modo Luna miniſtret.

Stat. 3. Syluar. in lacrymis Hetruſci.

Seruit & aſtrorum velox chorus, & vaga ſeruit
Luna, nec amiſſæ toties redit orbita lucis.

Luna, quia Endimiona amauit. *miniſtrat iter*, id eſt, viam præbet facilem ſiue viam præſtat eunti miniſterio lucis ſuæ. ſic Ouid. in epiſt. Leandri.

Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti:
Vt comes in noſtras officioſa vias.

& Petron. *Luna innumerabilibus comitata ſideribus etiam feras ducit ad pabulum.* vide adnot. ad illud eleg. 18. libr. 2.

A *Inuitum & terris præſtitit officium.*

& *Sidera demonſtrant ſalebras*, lumine ſuo ſcilicet, vt vitetur. *Salebræ*, ἀνωμαλίαι. ῥαγάδες. τραχύτητες. *Lieux aſpres, pierreux & raboteux.* vet. gloſſ. Salabræ. ἀνώμαλοι ὁδοὶ ἢ τραχεῖαι, ἢ βόθυνοι. Nonius dictas à ſaltu putat. ſcilicet quod ſaliendo tranſire neceſſe ſit. Salebræ in fluuiis quibus interrumpitur curſus amnis, & aqua exſilire cogitur. vnde Cicero. in Orat. *Alter* (Herodotus) *ſine vllis ſalebris quaſi ſedatus amnis fluit: alter* (Thucydides) *de bellicis rebus canit quodammodo bellicum.* & *Hæret in ſalebra* 5. de fin. Martial. lib. 11.

Carmina nulla probas, molli, quæ limite currunt:
Sed quæ per ſalebras, altaque ſaxa cadunt.

B Ibidem.

Scriptores tetrici ſalebroſum ediſcite Santram.

IPSE *Amor accenſas percutit ante faces.*] Hoc facit epigramma Valerij Æditui apud Gell. cap. 9. libr. 19.

Quid faculam præfers Phileros, quæ nil opu' nobis?
Ibimus: hoc lucet pectore flamma ſatis.
Iſtam non poteſt vis ſæua extinguere venti,
Aut imber cælo candidu' præcipitans.
At contra hunc ignem Veneris, ſi non Venus ipſa,
Nulla eſt quæ poſſit vis alia opprimere.

& Apuleius: (Cupidines) *Veluti nuptiales epulas obituræ dominæ coruſcis prælucebant facibus.* vide C plura hac de re adnot. ad eleg. 3. libr. 2. verſ. 10. *Percutit*, ſimpliciter permouit, non verberauit, vt eleg. 16. libr. 1.

vocule Percuſſas domina vertat in auriculas.

SÆVA *canum rabies morſus auertit hiantes.*] Sic *Indomita rabies* Horatio od. 12. ep. *Rabies canum*, canes rabidi, vt Virg. *Odora canum vis.* ſic Horat. od. 3. lib. 1. *Rabies noti.* Rabies, canum eſt propria. Horat. ep. 2. lib. 2.

Hac rabioſa fugit canis, hac lutulenta ruit ſus.

Auertit morſus hiantes, ora hiantia, & iam morſura alio confert. ſic el. 9. l. 4. *Morſuque recuruat.* Id eſt, dentibus. *Auertit morſus*, vt contra Virg. D 7. Æneid.

Conſumptis hîc forte aliis vt vertere morſus
Exiguam in Cererem penuria adegit edendi.

HVIC *generi quouis tempore tuta via eſt.*] Id eſt, Semper tutò ire licet amatori, quocunque libet. Salluſt. apud Seru. in illud. *Facetiſſimè gentis Romani generis diſertiſſimus.* ſic eleg. 13. ſup.

Hîc genus infidum nuptarum.

Quouis tempore, vt eleg. 21. lib. 2.

Nos quocunque loco, nos omni tempore tecum.

Tuta via, vt Virg. 5. Æneid. *Currit iter tutum.*

SANGVINE *tam paruo quis enim ſpargatur amantis Improbus? excluſis fit comes ipſa Venus.*]

E Id eſt. Quis tam ſæuus & crudelis, qui contaminare manus, & ſcelerare, & maculare velit ſanguine amantis, præſertim tam paruo? cum repulſi ſunt amantes, nec admiſſi, & pernoctant in limine, Venus illis adeſt, & ſolatur miſeros. Spargimur aut noſtro, aut alieno ſanguine. Noſtro, vt eleg. 8. lib. 2. *Sparſas cæde iacere comas.* alieno, Attius Ægiſtho. *Cui manus materno fœdet ſparſa ſanguine.* aut vtroque. vt eleg. 32. lib. 2.

Spargereque alterna communes cæde penates.

Amantes autem exangues, & Amor tanquam hirudo. qua de re eleg. 12. lib. 2.

A *Aſsiduuſque meo ſanguine bella geris.*

vbi vide adnot. De excluſis amantibus. vide adnot. ad eleg.5. lib.1. verſ.20. *Comes Venus*, quia comes etiam eſt qui ſe inferiorem ſequitur, vt dictum eleg.13. ſup. verſ.45. Sic Tibull. comitem Amorem Macro tribuit: eleg.7. lib.2.

Caſtra Macer, ſequitur, tenero quid fiet amori?
Sit comes. Ouid. eleg.6. lib.1. Amor.
Ergo Amor, & modicum circum mea tempora vinum
Mecum eſt, & madidis lapſa corona comis.
Hunc ego ſi cupiam nunquam dimittere poſſum,
Ante vel à membris diuidat ipſe meis.

B QVOD *ſi certa meos ſequerentur funera caſus.*] Id eſt, præſens peſtis & exitium. Sic Virg.2. Æneid. *Seu certa occumbere morti.* Ibid. *Vadimus haud dubiam in mortem. Sequerentur*, manerent, vt eleg.22. libr. 2.

Me licet & Thamyræ cantoris fata ſequantur.

vbi vide adnot. *Sequi*, pro contingere, quia futura ſunt à tergo. Ideo Virg.4. Æneid. dixit,

Si modo quod memoras factum fortuna ſequatur.

Meos caſus, pericula viæ nocturnæ, cui me committo. Ouid. eleg.11. lib.1. Amor.

Flete meos caſus. Ipſe eleg.13. lib.1.
Tu, quod ſæpe ſoles, noſtro lætabere caſu.

C TALIS *mors pretio vel ſit emenda mihi.*] Id eſt. Tam amplo propoſito præmio, fructu ſcilicet amoris mei, mortem bene videar empturus. Sic Virg.9. Æneid. —— *& illud*

Qui vita bene credat emi quo tendis honorem.

Horat. oda 4. lib.3.

Morte venalem petiiſſe laurum.

Ouid. eleg.10. lib.2. Amor.

Induat aduerſis contraria pectora telis
Miles, & æternum ſanguine nomen emat.

Terent. in Phorm. act.1. ſc.3. *Ita me dij bene ament, vt mihi liceat, tam diu quod amo frui, Iam depeciſci morte cupio.* quod Virg.5. Æneid. dixit:

Vitamque volunt pro laude paciſci.

& 12. Æneid.

Letumque ſinas pro laude paciſci.

Cic. ep.8. lib. 3. ad Q. fratrem. *Quid enim erat quod diſceſſu noſtro emendum putaremus?* Id eſt. Tanti nihil fuit, vt diſcederemus.

AFFERET *huc vnguenta mihi, ſertiſque ſepulchrum*
Ornabit cuſtos ad mea buſta ſedens.]

Veniet cum aromatis, & floribus decorabit ſepulchrum meum. *Huc*, incerti loci: vbicunque moriar. vt *illic* el.21. infra, verſ.25. *Vnguenta. Syrium munus*, & *odoriferas lances* vocat eleg.13. lib.2. Vnguenta geminos ad vſus, & vngendo corpori & ſpargendo. de vnctione corporis ex E pollinctoris officio, Virg.6. Æneid.

Corpuſque lauant frigentis & vngunt.

Albin. ad Liuiam:

Tene mea poterunt vngere, nate, manus? Ennius:
Tarquinij corpus bona femina lauit, & vnxit.

Horat. oda 17. epod. *Vnxere matres Iliæ.* hinc iocus Martial. in Fabullum ep.12. lib.3.

Qui non cœnat, & vngitur Fabulle,
Hic verè mihi mortuus videtur.

& Perſ. ſat.3.

Craſſiſque lutatus amomis. & ſat.6.
Oſſa inodora. id eſt, ſine vnguentis, inquit interpres. De odoribus rogi eleg.13. lib.2.

Deſit odoriferis ordo mihi lancibus.

vbi vide adnot. Tibull. eleg.3. lib.1.

Non ſoror Aſſyrios cineri quæ dedat odores.

Ornabit ſepulchrum ſertis. Cic. pro Flacco: *Damnatione C. Antonij Catilinæ ſepulchrum floribus ornatum.* Virg.5. Æneid. vbi parentat Æneas Anchiſæ: *Purpureoſque iacit flores, ac talia fatur,*
Salue ſancte parens. & 6. Æneid. Anchiſes parentans Marcello.

—— *manibus date lilia plenis*
Purpureos ſpargam flores, animamque nepotis
His ſaltem cumulem donis. & in Copa.
Quid cineri ingrato ſeruas beneolentia ſerta?

Ouid. eleg.3. lib.3. Triſt.

Deque tuis lacrymis humida ſerta dato.

(extincto.) & 2. Faſt.

Tegula porrectis ſatis eſt (manibus) *vallata corollis,*
Et ſparſa fruges, paruaque mica ſalis.
Inque mero mollita Ceres, violaque ſolutæ. Ipſe eleg. 17. libr. 2.
Molliter & tenera poneret oſſa roſa.

Tibull. eleg. vlt. lib.2.

Illa mihi ſancta eſt, illius dona ſepulchro,
Et madefacta meis ſerta feram lacrymis.

& eleg. 4.

Atque aliquis ſenior veteres veneratus amores
Annua conſtructo ſerta dabit tumulo.

Iuuenal. ſat.7.

Dij maiorum vmbris tenuem, & ſine pondere terram:
Spirantesque crocos, & in vrna perpetuum ver.

Plin. cap.3. libr. 21. In funus Scipionis flores ſparſos ait à Pop. Rom. & initio eiuſdem libri ait flores nos admonere mortis. Sueton. in Nerone cap. vlt. *Vernis æſtiuiſque floribus tumulum eius ornarent. Cuſtos ſedens ad buſta*, aſſidens buſto, & hærens. enallage numerorum. Petron. Arb. *In conditorium etiam proſecuta eſt defunctum, poſitumque in hypogæo Græco more, corpus cuD ſtodire, ac flere totis noctibus diebuſque cœpit.* Papinianus: *Titio centum relicta ſunt, vt à monimento meo non recedat.* Lucan. lib.8.

—— *procul adſpicit ignes*
Corpus vile ſenis nullo cuſtode cremantes.

vide adnot. ad eleg.19. lib.1. verſ.21. & 22. Lucian. de luctu. & Tertull. de anima. *Sedens*, vt in luctu qua de re dictum ad eleg.15. libr. 1. verſ.11.

DII *faciant mea ne terra locet oſſa frequenti.*] Sic eleg.9. libr. 2.

Dij faciant iſto capta fruare viro.

Ouid. in ep. Parid.

Dij facerent pretium magni certaminis eſſet.

Virg.10. Æneid.

Sic pater ille Deûm faciat. Plaut. Amphitr. *Quod ille faciat Iuppiter.* & Aulul. *Dij ita faxint.* & Capt. *Ita Dij, Deæq; faxint. Locet oſſa*, ponat, componat eleg.17. lib. 11. vbi id officium quoque mandat Cynthiæ. verſ.22. & 12. & eleg.24. libr.2. verſ. 35. *Frequenti terra*, humo locoque celebri, quod exponit verſ. prox.

QVA *facit aſsiduo tramite vulgus iter.*], viam publicam ſignificat ad quam monimenta. Varro 5. de ling. Lat. *Monimenta à monendo, & ideo ſecundum viam, vt prætereuntes admoneant, & ſe fuiſſe, & illos eſſe mortales. Aſsiduo tramite* hîc pro itu

redituque, & veſtigiis ac traoſitione. Iter genus: trames ſpecies. vide adnot. ad eleg.13. ſup. verſ.44. *Qua vulgus facit iter*, aſſiduè commeat. vnde *ſemita vulgi* eleg.23. lib.2. *Via publica*, de qua *l.2.§.viarum. Nē quid in loco publ.* A

P o s t *mortem tumulis ſic infamantur amantum:*] Id eſt. Poſt obitum, poſt cineres, ab exequiis differuntur traducuntur, fiunt fabula vulgi. Dictum eleg 11. ſup. verſ.28. vnde eleg.4. lib.4.

Tarpeia turpe ſepulchrum.

M a *tegat arborea deuia terra coma.*] vt eleg.6. libr. 1.

In quorum numero me quoque terra legat.

B & *Me*, meum corpus, vt ſup. hac eleg. verſ. 23. *Mihi*. *Arborea coma.* vt eleg.19.lib.2.

Et vitem docta ponere falce comas.

Cornelius Seuerus apud Interpretem Perſij ſat. 1. *Pinea frondoſi coma murmurat Appennini.*

Horat. oda 3. lib.4. *Et ſpiſſa nemorum coma.*

Virg. 2. Georg.

Et tremefacta comam concuſſo vertice nutat.

Stat.4. Sylu. in Lytico ad Seuerum:

Nunc cuncta veris frondibus annuis

Crinitur arbos. Erat & *Capillata*, vel *Capillaris arbor*, in qua Capillum tonſum ſuſpendebant. Feſt. in *Capillatam.* De hac coma arborum tegendo ſepulchro. eleg.13. lib.2.

Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,

Qua tegat extincti funeris vmbra locum.

A v t *humer ignota cumulis vallatus arena*,] Sic eleg.7. ſup.

Petram ſponte tua vilis arena tegat.

& eleg. 17. lib. 1.

Hæccine parua meum funus arena teget?

Cumulus arenæ, aceruus, agger. magis tamen probo alteram lectionem:

Aut humer ignota cumulis vallatus arena.

Vallatus, circundatus tanquam vallo. Lucan. libr. 4. *Nullis vallarent oppida muris.*

Vallatus cumulis arenæ, vt Virg. 1. Æneid.

Atque aggere cingit arena.

Ignota arena, in littore ignoto, & ſolo. vt Virg. 5. Æneid.

Nudus in ignota Palinure iacebis arena.

Apul. lib.1. Aſini: *Deſletum pro tempore comitem miſellum arenoſa humo in amnis vicinia ſempiterna contexit*, vbi *Arenoſa humo*, vt hîc, *arena cumulis.* Cumulus in modio, quod ſupra menſuram, vel pondus iuſtum adiicitur. Feſtus in *Auctarium*, quod idem cum cumulo. Cumulum altitudinem Seruius exponit ad illud 1. Æneid.

Inſequitur cumulo præruptus aquæ mons.

& 2. Æneid.

Fertur in arua furens cumulo.

augmento, inquit. & 1. Georg.

Cumuloſque ruit male pinguis arena.

vide adnot. ad eleg. 7. ſup. verſ. 12.

N o n *iuuat in media nomen habere via:*] & nomen incidi ſepulchro, & celebrari. vt eleg. 4. libr 1.

Cynthia non illas nomen habere ſinat.

De nomine in ſepulchro dictum eleg.1. lib.2.

Et breue in exiguo marmore nomen ero.

Media via, qua ſecundum viam humabantur vt ante dixi.

AD ELEGIAM XVII.

N v n c *ô Bacche tuis humiles aduoluimur aris.*] Vide eleg.6. lib. Tibulli, quæ eſt eiuſdem argumenti. Ouid. lib.1. de arte am.

Ecce ſuum vatem Liber vocat, hic quoque amantes

Adiuuat, & flammæ, qua calet ipſe, fauet.

Nunc, difficili tempore ſcilicet. *humiles*, quaſi humi abiecti, vt dictum eleg. 9. ſup. verſ.29.

Aduoluimur aris tuis, procumbimus ante pedes ſimulacri tui. vt eleg.8. ſup.

Et Veneris magnæ voluitur ante pedes.

B Adde Stat.5. Sylu. in Abſcantij pietate.

Dum nocte, dieque fatigas

Numina, dum cunctis ſupplex aduolueris aris.

Apul. lib.6. Aſin. *Tunc Pſyche pedes eius*, (Cereris) *aduoluta, & vberi fletu rigans deæ veſtigia humumque verrens crinibus ſuis.* & lib. 11. *Prouolutus denique ante conſpectum deæ, & facie mea diu terſis veſtigiis eius.* & Apolog. 2. *Vt ante pedes noſtros aduolutus veniam poſtularet.*

D a *mihi pacato vela ſecunda pater.*] In futurum confertur. *Pacato*, tranquillo animo. Auratus legit, *Pacatus*, & Dooſa pater, quidam libri habent, *Baccato.* vnde Palmerius legit, *Bacchato.* *Da*

C *vela ſecunda*, vt Ouid.3.Faſt.

Mite caput pater huc, placataque cornua vertas,

Et des ingenio vela ſecunda meo.

Vela ſecunda, quæ aguntur ſecundis ventis. *Felicia lintea*, vocat eleg.21. infra. *Candida vela* eleg. 17. lib.1. eodem ſenſu Virg.1.Georg.

Da facilem curſum, atq; audacibus annue cœptis.

T v *potes inſanæ veneris compeſcere faſtus.*] Id eſt; Coërcere amicarum ſuperbiam, & faſtidia, & repulſas. vt eleg.18. lib.1.

Vnde tuos primum repetam mea Cynthia faſtus.

Legitur & *fluctus.* vt Catull.

Amoris æſtus.

D & *curarum fluctuat vndis.* *Veneris inſanæ*, vel quæ inſanos reddit: vel magnæ. ſic eleg. 14. libr. 2.

Scilicet inſano nemo in amore videt.

& *furor*, pro amore, & *furia*, & *furioſa libido.*

C v r a r v m q v e *tuo ſit medicina mero.*] Tibull. eleg.2. lib.1.

Adde merum, vinoque graues compeſce dolores,

Occupet vt feſſi lumina victa ſopor.

Neu quiſquam multo percuſſum tempora Baccho

Excitet, infelix dum requieſcit amor.

& elegia 5.

Sæpe ego tentaui curas depellere vino.

E & eleg. 6. lib.3.

Aufer & ipſe meum pariter medicando dolorem.

Varro apud Nonium in *Coagulum*,

Vino nihil iucundius quidquam bibit,

Hoc ægritudinem ad medandam inuenerunt,

Hoc hilaritatis dulce ſeminarium;

Hoc continet coagulum conuiuia.

Ouid.2. de rem. Am.

Aut nulla ebrietas, aut tanta ſit vt tibi curas

Eripiat, ſi qua eſt inter vtrumque nocet.

Tuo mero, à te inuento. vnde infra, *Tuis donis* verſ.13. *Medicina ſit*, vt Cicero pro Quintio, & in ep. *Medicinam facere.* formula apud Feſtum

eſt in *Meditrinalia. Vetus nouum vinum bibo, veteri nouo morbo medeor.*

PER *te iunguntur, per te ſoluuntur amantes.*] *Iunguntur*, quia, vt Ouid. 2. de rem. Am.

Vina parant animos Veneri, niſi plurima ſumas.

Iunguntur, vt eleg. 15. lib. 2.

Exemplo iuncta tibi ſint in amore columbæ.

Soluuntur, diuiduntur, quia rixæ, & diſcidia ex vino. *Soluuntur*, vt eleg. vlt. lib. 2.

Polluit ille Deus cognatos, ſoluit amicos.

TV *vitium ex animo dilue Bacche meo.*] rem duram emolli, & tolle, vt maculæ eluuntur. Ouid. lib. 1. de arte am.

Cura fugit, multo diluiturque mero.

B Horat. oda 12. lib. 3. *Dulci mala vino lauere.*

& oda 12. lib. 4.

Amaraque curarum eluere efficax.

In epod. od. 13.

Illic omne malum vino, cantuque leuato
Deformis ægrimoniæ, & dulcibus alloquiis.

& oda 9. epod.

Curam, metumque Cæſaris rerum, iuuat
Dulci Lyæo ſoluere.

Diluere, vt abſtergere ægritudinem. vnde Tibull. eleg. 1. lib. 2. *Securum* uocat *vinum*. Horat. *Obliuioſum*. Græci λαθικηδέα vocant, obliuionem mœrorum adferens; & παυσίπονον, moleſtiis modum & finem imponens; & νηπενθὲς, luctum adimens. *Vitium*, pro, cura, quæ mentem vitiat, & corrumpit, vnde Horat. oda 16. lib. 2. *vitioſa cura.* vel pro amore ipſo, vt eleg. 16. lib. 2. *Dolor hic vitio neſcit abeſſe ſuo.*

C TE *quoque enim non eſſe rudem teſtatur in aſtris,*
Lyncibus in cælum vecta Ariadna tuis.]

Higin. Fab. 224. inter eos, qui ex mortalibus immortales facti, numerat Ariadnam, quam à Baccho liberam vocatam ait. vnde Propertius hîc innuit ipſam Ariadnam in cœlum vectam. Ceteri de eius corona id tantum ſcribunt. Horat. oda 19. lib. 2.

D *Fas & beatæ coniugis additum Stellis honorem.*

Apollon. libr. 3.

——μέσφ᾽ ἔτι οἱ αἰθέρι τέκμαρ
ἀστερόεις στέφανος, τόν τε κλείουσ᾽ Ἀριάδνης.

Catull. in Coma Berenices:

Scilicet in vario ne ſolum limite cæli
Ex Ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret. Seneca Oedipo, de Ariadna, *Ducitur magno noua nupta cælo.* vbi celebratas Liberi & Ariadnæ nuptias memorat. Scaliger in Manil. libr. 5. eius verſibus etiam deſignari putat non ſolum coronam, ſed & Ariadnam in cœlum relatam. Ouid. 3. Faſt.

E *Protinus aſpicies venienti nocte coronam.*
Gnoſſia Theſeo crimine facta Dea eſt.

& 5. Faſt.

Bacchus amat flores: Baccho placuiſſe coronam
Ex Ariadnæo ſidere noſſe potes.

vide eundem Ouid. 8. Met. & 1. & 3. de arte amandi vbi tota fabula. & in epiſt. Hipſipyles, & Higin. 2. Aſtronom. in *Corona.* & Interpretem Germanici. *Non eſſe rudem.* vide eleg. 15. ſupra. verſ. 5. *Vecta Lyncibus.* ſic Horat. oda 19. lib. 2. *Hac te merentem Bacche pater tuæ*
Vexere tigres.

A ſic Virg. 6. Æneid.

——*aut ardens euexit ad æthera virtus.*

De Lyncibus Plin. cap. 21. libr. 8. Ouid. 4. Met. de Baccho:

——*Tu biiugum pictis inſignia frenis*
Colla premis Lyncum. Phornut. Pardales ei tribuit, quod vino feræ manſueſcant. *In cælum.* εἰς τὸν αὐτό. *In aſtris, In cælum*, vt eleg. 11. libr. 1. verſ. 11. & 12.

HOC *mihi quod veteres cuſtodit in oſſibus ignes*
Funera ſanabunt, vel tua vina malum.]

At id negat eleg. 19. lib. 1.

Non adeo leuiter noſtris puer hæſit ocellis
B *Vt meus oblito puluis amore vacet.*

& mox.

Traiicit & fati littora magnus amor.

& Virg. 6. Aeneid.

Curæ non ipſa in morte relinquunt.

Apud Auſon. ep. 90. Venus amanti quærenti remedium conſulit quod fecerunt Phædra & Elyſſa, *Quod Canace, Phyllisque, & faſtidita Phaoni. Funera ſanabunt hoc malum*, Mors huic malo, id eſt, amori, ſiue amoris vulneri medebitur. ſic eleg. 10 lib. 1.

Et poſſum alterius curas ſanare recentes.

C & eleg. 7. lib 4.

Sic mortis lacrymis vitæ ſanamus amores.

Quod veteres cuſtodit in oſſibus ignes, incluſos ſeruat inueteratos amores, ideoque difficiliores curatu. nam, vt Ouid. 1. de Rem. Amor.

Principiis obſta, ſero medicina paratur
Cum mala per longas conualuêre moras.

Veteres ignes, vt Virg. 4. Æneid. *Veteris Veſtigia flammæ.* & Catull.

Cum deſiderio veteres renouamus amores.

vnde el. 5. lib. 2. *Flebis amata diu.* & vlt. Infra.

Quinque tibi potui ſeruire fideliter annos.

Contra, eleg 4. lib. 4.

D *Neſcia ſe flammis accubuiſſe nouis.*

In oſſibus. vt Virg. 3. Georg.

Quid iuuenis magnum cui verſat in oſſibus ignem
Durus amor? & 1. Æneid.
Atque oſſibus implicat ignem.

& 4. Æneid.

Eſt molles flamma medullas.

vide adnot. ad eleg. vlt. lib. 2. verſ. 60.

SEMPER *enim vacuos nox ſobria torquet amantes.*] De noctis malis dictum ad el. 1. lib. 1.

In me noſtra Venus noctes exercet amaras.

Nox ſobria, abſtemia, & temeto carens, Ideo peruigilanda. Sic *nox non ebria* Mart. ep. 47. l. 10. Donat. in Andr. *Sobrius quaſi ſebrius*, id eſt ab
E ebrio ſeparatus. Sic Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Sæpe mero ſomnum peperi tibi, at ipſe bibebam
Sobria ſuppoſita pocula victor aqua.

Idem & *Sobria aqua* eleg. lib. 2. Stat. 4. Sylu.

Vitifero ſub palmite nudos
Vmbrauit colles, & ſobria rura Lyæus.

Id eſt in quibus vinum ante non naſcebatur. Sic Plaut. *Facite cæna vt ebria ſit.* & *Sobrius vicus* Feſto. & *Memores noctes* eleg. 11. lib. 1. & eleg. 20. libr. 2. *Sollicito Sipylo.* *Torquet*, cruciat vt alibi *Impoſitum torqueriet igni.* *Amantes vacuos.* vel ſolos vt eleg. 6. ſup.

Gaudet me vacuo ſolam tabeſcere lecto.

vel otioſos. quia otioſorum eſt morbus amor, A vt eleg. 1. lib. 1.

Et nullo vacuus tempore deſit amor.

SPESQVE *timorque animos verſat vtroque modo.*] Id eſt, exercet, & male habet, opinione boni ſpes, mali metus, vt ſup. eleg. 8.

Non eſt certa fides, quam non iniuria verſat.

Spes etiam cruciat, quia ſuſpenſos homines tenet: blandius tamen eſt malum, quam metus. Virg. 1. Æneid. *Spemque metumque inter dubij.* Ouid. 3. Faſt.

Sollicitæ mentes ſpeque metuque pauent.

De ſpe amantum Tibull. eleg. 7. libr. 2. ab eo verſ. *Iam mala finiſſem leto.* & Ouid. eleg. 19. B lib. 2. Amor.

Speremus pariter, pariter metuamus amantes.

& 3. de arte amandi. *Incertus pectora verſat Amor.* Si legitur, *animum verſat vtroque meum.* vel *Animos verſat vtroque meos.* *vtroque* erit in vtramque partem.

QVOD *ſi Bacche tuis per feruida tempora donis*
Accerſitus erit ſomnus in oſſa mea.]

Id eſt, Aduocatus venerit ſomnus in venas, medullaſque, & interiora corporis vino, quod hominibus donaſti. vt apud Ouid. 1. Faſt.

Nox erat, & vino ſomnum faciente iacebant.

Nam accerſere & arceſſere cum effectu accipitur, vt Plaut. Pſeudolo. *Pſeudole accerſe victimas.* C Vocabant autem ſomnum Mart. ep. 39. lib. 1.

Et quia nulla venit, tu mihi ſomne veni.

Stat. 5. Sylu. ad Somnum.

At nunc, heu aliquis longa ſub nocte puella
Brachia nexa tenens, vltrò te ſomne repellet.

Inde veni. Ab Accio, Accerſo: ab arcio, quod idem eſt, arceſſo. Agrætius tamen, & Chariſ. libr. 3. Arceſſere, accuſare: accerſere, vocare. Contra Virg. 4. Georg.

Quemque ſibi tenues naſcentem arceſſere vitas.

Donis, vt Virg. 2. Georg.

Huc pater, ô Lenæe, tuis hîc omnia plena
Muneribus. & Ibid. *Bacchéia dona* tulerunt. D

Horat. od. 18. lib. 1. *Munera Liberi.*

Per feruida tempora. ea enim pars maximè occupatur, & incaleſcit mero. Tibull. eleg. 2. lib. 1.

——*multo perfuſum tempora Baccho.*

Horat. oda 7. lib. 2. *Vda Lyæo tempora.* Ignea vero natura vini, vnde *ignigena Bacchus* fingitur Horat. oda 11. epod.

Simul calentis inuerecundus Deus
Feruidiore mero arcana promorat loco.

& ſat. 8. libr. 2.

Feruida quod ſubtile exſurdant vina palatum.

vnde *vino incaleſcere* Liuij libr. 29. quod Horat. oda 21. lib. 3. *Mero caleſcere.* Auſon. *Mero feruere.* E

IPSA *ſeram vites, pangamque ex ordine colles.*] Sic Tibull. el. 1. lib. 1.

Ipſe ſeram teneras maturo tempore vites *Ruſticus.*

Inde viſitator. Attius Bacchis apud Macrob. *O Dionyſe pater optime vitiſator.* *Pangere*, figere. vnde plantæ pangi dicuntur, cum in terram demittuntur. & verſus pangi, cum figuntur in cera: Feſtus. Plaut. *Qui vult cubare, pangit ſaltem ſuauium.* Sueton. in Galba cap. 1. *Pangere ramos lauri.* *Pangere colles* dixit, vt *conſerere arua* dicimus. & *Colles* dixit, quia, vt ait Virg. 2. Georg.

A *Apertos Bacchus amat colles.* *Ex ordine.* ex vacat vt eleg. 9. ſup.

Eductoſque pares ſyluestri ex vbere reges.

ſic Virg. 4. Georg.

Septem illos totos prohibere ex ordine menſes.

De ordine ponendarum vitium Virg. 2. Georg.

Indulge ordinibus, nec ſecius omnis in vnguem
Arboribus poſitis ſecto via limite quadret. &c.

& ecl. 1. *Pone ordine vites.* vide & Plin. cap. 11. lib. 17. & Cic. in Catone maiore, de arbuſtis in quincuncem digeſtis,

QVOS *carpant nulla me vigilante feræ.*] Rodant & attondeant me cuſtodiente diligenter, B ſiue circitore, ſiue ſaxatore. *Feræ*, maximè capræ. Capræferæ, capreæ. nam à carpendo dictæ, & *Omnicarpæ* Varr. 4. de ling. Lat. an *Feræ*, vt Lucretio, *Feræ pecudes.*

DVMMODO *purpureo ſpument mihi dolia muſto,*
Et noua preſſantes inquinet vua pedes.]

Ex vtraque lectione, *Numerem*, & *ſpument*, an legendum *ſuperent*? Spumat vinum nouum, vt generoſius el. 33. lib. 2.

Spumet & aurato mollius in calice.

Virg. 2. Georg.

Spumat plenis vindemia labris. *Dolia.* olim ante inuentum nomen Dolij dicebatur *Calpar.* Varro apud Non. libr. 1. de vita Pop. Rom. Iſi- C dor. cap. 6. lib. 20. *Dolia etiam cupas, & cupas vocabant, vnde caupones.* Sanè quod *vinum doliare* vocat Vlpian. *l. 1. §. Si doliare. De periculo & commodo rei venditæ*; Cic. in Bruto, *De dolio haurire* (vinum nouum.) & in Piſonem, *de cupa.* Ex doliis in amphoras & cados diffundebatur vinum. *Proculus l. vinum de tritico, vino, oleo legato.* vbi negat dolia eſſe in vaſis vinariis; (ad vſum ſcilicet) quia diffuſo vino vtebantur. De vino in doliis Cato cap. 148. de re ruſt. *Purpureo muſto*, vt Ouid. 2. de arte amandi.

Sæpe ſub autumnum cum formoſiſſimus annus,
Plenaque purpureo ſubrubet vua mero.

D & *purpureo*; quia ſunt & *candida muſta.* Tibull. & Plin. Muſtum, inquit Nonius, quidquid nouellum eſt. vnde Næuio *Muſta virgo.* Muſtum autem Libero ſacrificabant. Feſtus in *Sacrima.* Iſidor. *Muſtum eſt vinum, è lacu ſtatim ſublatum.* deinde addit ridiculam etymologiam. *Noua vua*, vel recens lecta; vel ex qua vinum fit recens. *Inquinet*: fœdet, inficiat Virg. 2. Georg.

——*nudataque muſto*
Tinge nouo mecum direptis crura cothurnis.

Ouid. 4. Faſt.

Venerat autumnus calcatis ſordidus vuis.

Tiboll. eleg. 6. lib. 2.

E *Oblitus & muſto feriat pede ruſticus vuas.*

Plin. *Fecit & autumnum ſordidum.* *Inquinare*, à cunire, ſtercus facere: Feſtus in *Cunire.* Idem in *Aucunulentæ*, feminæ menſtruo tempore appellantur, vnde inquinamentum. Catull.

Non vnquam dignum inquinare poſſis.

Preſſantes pedes pro, prementes, calcantes. vt contra eleg. 1. ſup. *Pulſat arces*, pro pulſatas. Plaut. Aſin. ſc. 3. act. 3. *Quin tradis hac crumena preſſatum herum.* & Perſa. *Vomica eſt, preſſare caue.* & Virg. *Preſſabimus vbera.* Ouid. eleg. 6. lib. 4. Triſt.

Diſſiluit nudo preſſa bis vua pede.
& Tibull. el. 1. lib. 2.
Aurea tunc preſſos pedibus dedit vua liquores.

QVOD *ſupereſt vita, per te, & tua cornua, viuam.*] id eſt, reliquum vide traducam. Sic Horat. ep. 18. lib. 1.
Sit mihi quod nunc eſt, etiam minus, vt mihi viuam
Quod ſupereſt aui; ſi quid ſupereſſe volunt Dij.

Per tua cornua. Diodor. lib. 3. Cornua bina Baccho tribui ſcribit, vt duplex eius natura ſignificetur & ob inuentionem vomeris, & aratri. Feſtus: Cornua Liberi ſimulacro adiiciuntur; quod homines nimio vino truces fiant. Ouid. in epiſt. Laodamiæ:
Vt quos pampinea tetigiſſe bicorniger haſta
Creditur. & 1. de arte amandi:
Purpureus Bacchi cornua preſſit Amor.

Scribit etiam Diodor. Ammonem Dionyſi patrem habuiſſe pro inſigni galeæ arietinum caput; & re vera veluti cornua geſtaſſe, vnde & eius filio tribuuntur. vnde Euripid. in Bacchis ταυρόκερων θεὸν vocat. Apollodor lib. 3. Scribit Iouem vertiſſe Dionyſium in hœdum, vt Iunonia vitaret inſidias. Lambin. addit ea Athenæo lib. 2. Tauro ſimilem & pardali, ſeu pardo fingi Bacchum, quod poti ad vim ſe conferant, ſintq. iracundi, proterui & petulci, vt Tauri. Euſtat. in 2. Iliad. Ταῦρον κερασφόρον, quod ebrij ad arma parati. & Iliad. 13. apud Cizycenos Κεραστὴν, eundemque taurum fingi quod ebrij auidi pugnæ, vel quod antiqui cornibus pro poculis vſi. ταυρομέτωπος dicitur ab Orpheo in hymnis.

VIRTVTISQVE *tuæ, Bacche, Poëta ferar.*] id eſt, memorator tuæ laudis, nominis ac beneficentiæ tuæ præco. vt el. 7. lib. 1.
Ardoris noſtri magne Poeta vale.

Ferar, perhibebor, celebrabor. vt el. 9. verſ. vlt.

DICAM *ego maternos Aetnæo fulmine partus.*] Duplices enim partus, materni & paterni. Nam primum Semele fulmine percuſſa abegit conceptum, & abortum eiecit. deinde Ioui inſertum, Iuppiter iterum edidit in lucem. vnde Bimatrem vocat Ouid. Euripid. in Bacchis: Νηδύος ἔκβολον μάτηρ ἔτεκε λιποῦσ' αἰῶνα κεραυνίῳ πλαγᾷ. Fabula Semeles eſt apud Ouid. 13. Met.
—— *corpus mortale tumultus*
Non tulit æthereos, doniſque iugalibus arſit.
Imperfectus adhuc infans genitricis ab aluo
Eripitur, patrioque tener, ſi credere dignum eſt,
Inſeritur femori, maternaque tempora complet.

Meminit ipſe eleg. 28. lib. 2. verſ. 27. Turnebus: Ignis opera dicitur (Bacchus) prodiiſſe vtero matris. vnde πυριγενής. Ouid. 3. faſt.
Nec quod vos vris mirum facit: ortus in igne
Diceris, & patria raptus ab igne manu.

Aetnæo fulmine partus. ſupple, cum. vel per Ætnæum fulmen, & eius opera. *Aetnæum fulmen*, quod in Ætna Cyclopes fabricare finguntur. vnde *Aetnæi Cyclopes* Virgilio dicuntur 8. Æn. de hoc fulmine Ouid. 3. Met.
Eſt aliud leuius fulmen, cui dextra Cyclopum
Sæuitia, flammaque minus, minus addidit iræ.
Tela ſecunda vocant ſuperi: capit illa, domumque
Intrat Agenoream.

INDICA *Nyſæis arma fugata choris.*] id eſt,

A Indorum acies pulſas, & domitas. vt eleg. 13. ſup. *Gallica arma*. Plin. cap. 2. lib. 8. Primum Bacchum ait victa India triumphaſſe iunctis elephantis. Seru. in illud 3. Æneid. *Bacchatamque iugis Naxon*. in Naxo, ait, Bacchum egiſſe de Indis triumphum. vide Plutarch. in Alexandro. Ouid. 1. de arte amandi:
Nunc quoq. qui puer es, quantus tum, Bacche, fuiſti;
Cum timuit Thyrſos India victa tuos.
& 3. faſt.
Interea Liber depexos crinibus Indos
Vincit, & Eoo diues ab orbe redit. Ibid.
B *Biſtonas, & Scythias, longum eſt narrare triumphos;* (Bacchi)
Et domitas gentes turifer Inde tuas.
& 4. Metamorph.
——*Oriens tibi victus, adusque*
Decolor extremo qua cingitur India Gange.
& libr. 15.
Victa racemifero Lyncas dedit India Baccho.
Albin. in obitum Mœcenatis:
Bacche coloratos poſtquam deuicimus Indos.
Mart. ep. 26. lib. 8.
Nam cum captiuos ageret ſub curribus Indos
Contentus gemina Tigride Bacchus erat.

C *Nyſæis choris.* Noti ſunt chori Satyrorum, & Thyrſi, Silenorumque & Mænadum comitum Bacchi ex iis quæ dicta ſunt ad el. 32. lib. 2. verſ. 38. Nyſæi; quia *Nyſigena Silenus* Catullo in Ariadna. Apollodor. lib. 3. Mercurium ait Iouis iuſſu detuliſſe Bacchum recens natum ad Nymphas, quæ Nyſam vrbem Aſiæ incolebant; & & eas nutrices poſtea à Ioue ſtellatas, & appellatas hyadas. Higin. fab. 167. Nyſo cuidam datum educandum Bacchum ſcribit, vnde Dionyſus dictus ſit. Plin. cap. 13. lib. 5. Nyſam vrbem iuxta Arabiam à nutrice Bacchi ibi ſepulta dictam ſcribit, cum antea Scythopolis dice-
D retur. Idem cap. 21. lib. 6. *Nyſam vrbem Indiæ adſcribunt, montemque Merum, vbi Liber educatus.* Strab. lib. 15. Nyſam montem Libero ſacrum commemorat ex Sophocle, vbi nutritus eſſe dicatur. Diodor. lib 3. & in vrbe Nyſa filia Ariſtæi ſcribit. vnde Ouid. 4. Met. *Nyſæus* dicitur.

VESANVMQVE *nouæ nequicquam in vite Lycurgum.*] pro, veſanientem, furentem, & ſæuientem in vitem. nomen, pro participio, vt eleg. vlt. lib. 2. *Memorem Muſis.* pro, memorandum. & *in vite*, pro, in vitem. vide adnot. ad eleg. 11. ſup. verſ. 27. Apollod. lib. 3. Lycurgum Dryantis filium regem Edonorum Bacchum affeciſſe
E contumelia ſcribit, & eieciſſe; vnde furorem illi obiectum. Dryantem filium bipenni interfecit, cum ſe vitis palmitem crederet amputare. & à ſuis in vincula coniectus, equis demum laniatus interiit. Homer. Iliad. 6. Lycurgum ait fugaſſe nutrices Bacchi, & ipſum perterritum in mare compuliſſe, atque ita ira Deorum ſibi exitium creaſſe. Lege in eum locum Euſtath. vbi Homerus excœcatum à Ioue ait. Higin. fab. 132. In monte Thraciæ Rhodope Pantheris à Baccho obiectum fuiſſe ait, cum ſibi alterum pedem excidiſſet pro vite. vites autem voluiſſe excidere, quod malum diceret medicamentum ferre. Seruius in illud 3. Æneid.

Acri quondam regnata Lycurgo, ſibi ait, crura pro vitibus amputaſſe. re vera tamen abſtemium fuiſſe, quod genus hominum acrioris eſt naturæ. Exſtant fragmenta quædam apud Grammaticos ex Næuij Lycurgo. Ouid. 4. Met.

Penthea tu venerande, bipenniferumque Lycurgum
Sacrilegos mactas. & lib. 3. faſt.
Inque tuum furijs acte Lycurge genu.

& el. 4. lib. 5. Triſt.

Oſſa bipenniferi ſic ſint male preſſa Lycurgi.
Impia nunc pœna Pentheos vmbra vacet.

Noua, vel nuper reperta, vel nouella, & tenera. Virg. eclog. 3.

Atque mala vites incidere falce nouellas.

Nequicquam, incaſſum, fruſtra, quia ſibi, non viti nocuit; vt eleg. 4. lib. 2.

Nequicquam perfuſa meis vnguenta capillis.

Pentheos *in triplices funera grata greges.*] Meminit Penthei Horat. oda 19. lib. 2. ep. 16. lib. 1. Apollodor. lib. 3. Higin. fab. 184. Euripides & Theocritus in Bacchis. Plaut. Mercat. act. 2. ſc. 4. Virg. 4. Æneid. Pauſan. Corinth. ipſe el. 22. verſ. 33. Tibull. el. 6. lib. 3.

Quales his pœnas Deus hic, quantaſque minetur
Cadmeæ matris præda cruenta docet.

Funera, membra lacerata: *Funera nec funera.* Catull. quia multis in locis mortem habuit, vt ſupr. dixit eleg. 15. *Grata in greges*; vt Cicero ep. 22. lib. 2. ad Attic. *In vulgus gratum eſſe ſentimus.* *Greges.* Thyaſi, cœtus. vt el. 8. ſup. *Cuſtodum gregibus.* Tres greges, Inus & Autonoës, materterarum: & Autonoës matris. Ouid.

Prima ſuum miſſo violauit Penthea Thyrſo
Mater, & ô geminæ, clamauit, adeſte ſorores.

Legitur & *Tracta*: quod erit diſtracta, diſcerpta, vt eleg. 1. lib. 4.

Naufraga cum vaſto Græcia tracta ſalo.

an legendum *rapta*?

Curuaque *Tyrrhenos Delphinum corpora nautas*
In vada pampinea deſiluiſſe rate.] de Tyrrhenis nautis viginti, qui Bacchum excipere conati vt venderent, quorum nouemdecim mutari in Delphinas. Ouid. 3. Met. ſub finem. Apollod. lib. 3. ait, Conduxiſſe Liberum nauim prædatoriam Tyrrhenorum, vt ex Icaria inſula Naxon tranſmitteret. illos relicta Naxo voluiſſe aſportare in Aſiam vt venderent; ſed furore actos in mare deſiluiſſe, & Delphinas factos. vnde *Tyrrhenus piſcis*, pro Delphine Senecæ in Agamemn. vide Higin. fab. 134. & lib. 2. Aſtron. in *Delphin.* Ouid. 3. faſt.

Ecce libet ſubitos piſces, Tyrrhenaque monſtra
Dicere, ſed non eſt carminis huius opus.

Dicti λῃσταὶ, Τυῤῥηνοὶ, prædones, Tyrrheni. vide hymnum Homericum cui titulus: Διόνυσος ἢ λῃσταί. Bacchus aut Latrones. & Seru. ad illud 1. Æneid. *Tyrrhenum nauigat æquor.* Appoſitio, *Nautas, corpora Delphinum.* vide adnot. eleg. 3. ſupr. verſ. 31. *Corpora Delphinum*, pro, Delphines. Ennius apud Cic. 1. de diuin.

Cedunt ter quatuor de cœlo corpora ſancta
Auium. Idem Medea apud Nonium;
Saluete optima corpora. Ouid. 5. faſt.
Romulus hoc vidit, ſelectaque corpora patres
Dixit. Virg. 6. Æneid. *Corpora natorum.*

A *Curua*, panda, quæ forma Delphinum. Ouid. el. 10. lib. 3. Triſt.

Tunc neque ſe poſſunt pandi Delphines in auras
Tollere, conantes dura coërcet hyems.

& 3. Metamorph.

——Truncóque repandus in vndas
Corpore deſiluit, falcata nouiſſima cauda eſt.

& 5. faſt.

Inde, fide maius, tergo Delphina recurno
Se memorant oneri ſuppoſuiſſe nouo.

Pacuuius apud Fab. cap. 9. lib. 1.

Nerei repandi roſtrum, incuruũ ceruicum pecus.

Deſiluiſſe. Homerida ille in hymno Bacchi &
B latronum. Leonis & vrſæ ſpecie territos, ſe præcipites dediſſe ſcribit. Higinus metu Leonum, & Pantherarum territos ait. Homer.

Παῖδες ὁμῶς πάντες, ἐπεὶ ἴδον, εἰς ἅλα δῖαν.
Δελφῖνες δ' ἐγένοντο.

Pampinea rate, quæ tota pampino veſtita, & edera fuit. Apollodorus & Ouidius ederæ tantum meminere. ſed Homerida.

Αὐτίκα δ' ἀμπέλοιο παρ' ἑκτέτατ' ἀκρότατον ἱστίον
Ἔνθα καὶ ἔνθα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ
Βότρυες. *In vada*, maria. elattoſis. vt el. 1. lib. 2. verſ. 22.

Et *tibi per mediam beneolentia flumina Naxon.*]
C Apud Higin. fab. 134. Liber rogat nautas Tyrrhenos, vt ſe Naxon deueherent, & apud eundem Naxos inter Cycladas numeratur. Meminit & lib. 2. Aſtron. In *Aquila*, & in *Delphine*. vbi Naxica dicitur ſcripſiſſe Aglaoſthenes. Virg. 3. Æneid. *Bacchatamque iugis Naxon.* vbi Seru. *Illic Bacchus egit triumphum de Indis, quæ & Dia dicitur, & Libero ſacra eſt.* Plin. cap. 12. lib. 4. ait ſtrongylen dictam olim Naxon, poſt Diam; poſtremo Dionyſiada, à vinearum fertilitate. Hinc ergo fabulæ occaſio de fluminibus vini. De ea & Strabo lib. 10. Sunt & Naxij populi Siciliæ Plin cap. 8. lib. 3. (Sed non hæc *turba Naxia*) &
D Naxos ibidem oppidum. *Tibi* vel iungi poteſt cum *Naxon*, pro, tuam. vel cum *flumina*, pro tua. Et dicam per mediam tuam Naxon beneolentia flumina. ſic *tibi*. pro, tuus el. 20. lib. 2. verſ. 17. *Beneolentia flumina*, ob odorem ſuauiſſimum vini. Sic Homerida in Hymno Bacchi & Latronum:

Οἶνος μὲν πρώτιστα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν
Ἡδύποτος κελάρυζ' εὐώδης, ὤρνυτο δ' ὀδμὴ
Ἀμβροσίη. Horat. oda 19. lib. 2.
Fas peruicaces eſt mihi Thyadas,
Vinique fontem, lactis & vberes
Cantare riuos.

E Ex Euripidis Bacchis vbi Thyrſo coniecto alia vini fontem, alià lactis, alià mellis excitat. Ouid. 1. Met.

Flumina iam lactis, iam flumina nectaris ibant.

Scaliger hic legit, *Beneolenti flumine*, & poſt *merum*, incidit, vt decurrat in tertium verſum. non eſt opus.

Vnde *tuum potant Naxia turba merum.*] id eſt, E quibus fluminibus à te diuinitus profuſum merum potant incolæ Naxi. *Naxia turba*, vt eleg. 2. libr. 4. *Turba togata.* *Turba potant*, vt Ouid. 1. ep.

Turba ruunt in me luxurioſa proci.

Candida *laxatis onerabo colla corymbis.*] id eſt. Implebo colla niuea corymbis fluxis. ſic Plaut. Capt. *Onerare amœnitate. Onerare Lætitia.* quod dulce onus. eſt & onerare, ornare, vt el. 9. ſup. *Onerare domum per arma. Corymbus.* vnde *Corymbifer Bacchus*, vt adnot. eleg. 30. verſ. 39. *Laxatis*, pro laxis, & vagis, ac pendentibus. participium pro nomine.

Cinget *Baſſaricas Lydia mitra comas.*] id eſt, velabit & vinciet caput Bacchi mitra Mœonia. Mitratus erat Bacchus, vt mollis. ipſe eleg. 2. lib. 4. *Cinge caput mitra, ſpeciem furabor Iacchi.* Stat. 1. Achill. de Baccho:

Serta comis, mitramque leuat.

vnde μιτρηφόρος vocabatur Diodoro, & Euſeb. in 2. præp. Euang. quod ebriis caput nutare ſoleat, & mitra ligaretur ſub mento, ne decideret. Orpheus:

Νυκτέλι' εὔβυλεῦ, μιτρηφόρε, θυρσοτινάκτα.

de mitra vide adnot. ad eleg. 29. lib. 2. verſ. 15. *Baſſaricas comas.* Bacchicas. nam Bacchus intonſus Tibullo, & βασσαρεὺς dicitur Orpheo:

ἐλθὲ μάκαρ Διόνυσε, πυρίσπορε, ταυρομέτωπε

βασσαρεῦ. Cornutus Grammaticus ad illud Perſij: *Baſſaris, & Lyncem mænas flexura corymbis.* Baſſarides, inquit, Bacchæ, & Bacchus Baſſareus, à genere veſtis, qua Liber pater vtitur demiſſa ad talos, quam Thraces Baſſaram vocant. vel à vulpibus, quarum pellibus Bacchæ ſuccingebantur, vt & Lyncum pellibus, & pantherarum. vulpes inde Thraces Baſſares dicunt. Acron & Porphyrio, à genere veſtis, cui nomen Baſſaris, quæ veſtis, inquit Acron, ad pedes vſque demiſſa, dicta à Baſſara loco Lydiæ vbi fit. Pollux & Heſychius veſtem eſſe affirmant Baſſarum. Phornutus tamen ἀπὸ τοῦ βάζειν deducit, à dicendo, vel clamando, & vnico S. ſcribit.

Læuis *odorato ceruix manabit oliuo.*] ſic Catull.

Sertis, ac Syrio flagrans oliuo.

Callimachos hymno in Apollinem:

Αἱ δὲ κόμαι θυόεντα πέδῳ λείβουσιν ἔλαια.

Læuis ceruix, vt verſ. 13. eleg. 3. lib. 2. *Læuia colla.* vbi vide adnot. Læues etiam depiles & vulſi. Ouid 1. de arte amandi:

Femina quid faciet cum ſit vir læuior ipſa?

Bacchus autem imberbis, & inueſtis fingitur. *Manabit oliuo odorato*, diffluet vnguento, ſtillabit Tibullo:

Stillabat Syrio myrrhea rore coma. Feſtus: *Manare dicitur cum humor ex integro, ſed non ſolida nimis per minimas ſuas partes erumpit. quod ex Græco trahitur: quia illi non ſatis ſolidum μανὸν dicunt.* apud eundem actiuè. *Manalis lapis qui aquas manat.* fundit, & manat Sol cum radios ab Oriente iacit, quia eius liquidum numen, quo ſpargit terras. *Manabit oliuo*, vt Cic. 1. de diuin. *Herculis ſimulacrum multo ſudore manauit. Oliuo odorato*, periphraſis vnguenti. nam oliuum vnguentis componendis adhibetur. vnde Virg. 2. Georg.

Nec caſia liquidi corrumpitur vſus oliui.

Plin. cap. 2. lib. 13. Oleum aptiſſimum eſſe ait ad odores conſeruandos. & ex Balſamo, Balſamium oleum vocat. *Odorati*, multi & ſuauis

A odoris, vt el. 3. lib. 4.

Raptaque odorato carbaſa lina duci.

Et *feries nudos veſte fluente pedes.*] id eſt, cum incedes veſtis talos feriet ad eos demiſſa. quod Tibull. eleg. 4. lib. 3. dixit:

Imo videbatur talis illudere palla.

Nam & ludere, batuere. *Veſte fluente*, & laxa & demiſſa. vt Virg. 1. Æneid.

Veſtis talos defluxit ad imos.

Inde *veſtifluus Lydus*, Petron. vbi Turneb. male legit: *Septifluus.* Auſon. in Monoſyllabis: *Iam pelago volitat mercator veſtifluus Ser.* & apud Florid. 1. *Veſtium fluxos Arſacidas.* & Tacit. de mo-

B ribus Germanor. *Non fluitante veſte, ſicut Sarmatæ & Parthi, ſed ſtricta, & ſingulos artus exprimente.* Tibullos de Baccho el. 7. lib. 1.

Fuſa ſed ad teneros lutea palla pedes.

Albin. in obitum Mœcenatis:

Et tibi ſecuro tunica fluxere ſoluta.

Stat. 1. Achill.

Si decet aurata Bacchum veſtigia palla

Verrere. Ea veſtis dicta Baſſaris, vel Baſſarus, vel Baſſara vt noto ad illud ſup. *Baſſaricas.* alij ſyrma intelligunt. Euripid. in Bacchis:

——κ' οὐχ' ὅκως πίπλων

Στολίδες ἐπ' ὀρθῶν τείνων σφυρὸν.

C Neque rite veſtium plicæ ad talos demiſſæ ſunt tuos. *Nudos pedes.* Atqui cothurnatus fingitur, vt probat Turneb. cap. vlt. lib. 25. Aduerſ. Sed interdum detrahit cothurnos. Virg. 2. Georg.

—— *nudataque muſto*

Tinge nouo mecum direptis crura cothurnis.

Sed ad premendum vinum, & tunc ſine veſte. Ouid. eleg. 6. lib. 4. Triſt.

Diſſiluit nudo preſſa vix vua pede.

quale malim legere, *niuidos.*

Mollia *Dircææ pulſabunt tympana Thebæ.*] *Dircææ*, Bœoticè à Dirce fonte. dixi ad el. 15. ſup.

D *Pulſabunt*, plangent, quatient Catull. in Ariadna:

Plangebant alij proceris tympana palmis.

Mollia tympana, quæ molles decent feminas, & cinædos, vt Sueton. in Aug. *Viden vt cinædus orbem digito temperat?* Plaut. Trucul. act. 2. ſc. 7. *Mœchum, malacum, cincinnatum, vmbraticolam, tympanotribam.* Et Pœnul. ſc. 5. act. 5. *Cur non adbibuiſti dum iſtæc loquerer tympanum, nam cinædum te arbitror magis quam virum.* vnde in hymnis in Cybelen, τυμπανοδόνους, & τυμπανοτύπους.

Capripedes *calamo Panes hiante canent.*] De Pane comite Bacchi ipſe eleg. 3. ſup.

Et calami Pan Tegeæe tui. Seru. in ecl. 2.

E *Caprinos pedes habere Pan fingitur ob terræ ſoliditatem.* Capripedes Panes vno verbo *Aegipanes. Panes* numero multitudinis, & Fauni, Sileni, Lares. Virg. in Culice:

—— *viridi ludentes Panes in herba.*

Calamo hiante dixit, vt Lucret. lib. 4. de Pane:

Vnco ſæpe labro calamos percurrit hiantes.

& Phornuto ſatyri ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι, ab hiando & *calamo*, pro calamis.

Vertice *turrigero iuxta Dea magna Cybelle,*
Tundet ad Idæos cymbala rauca choros.] iuxta, quia ſacra Liberi patris, Cereres & Cybeles communia multa habent. Strabo lib. 10. ipſe eleg. 7. lib. 4.

Quâ numeroſa fides, quaque æra rotunda Cybeles,
Mitratiſque ſonant Lydia pleƈtra choris.

Dea magna. Lucret. lib. 2.

Quare magna Deûm mater, materque ferarum,
Et noſtri genitrix hæc dicta eſt corporis vna.

Catullus:

Dea magna, Dea Cybele, Dea domina Dyndimi.

Stephan. περὶ πόλεων in verbo Κύβελος, ἀπὸ τῆς μεγάλης λεγομένης θεοῦ. vnde Megaleſia, eius ſacra. Strabo lib. 10. *Cybelle.* ſic dicta à monte Phrygiæ. Stephan. περὶ πόλεων. Strab. lib. 10. Feſtus, & Seruius, & Vibius Sequeſter de montibus, in Phrygia montem Cybelum & Gallum fluuium commemorat. Alij ἀπὸ τοῦ κυβιστᾶν τὴν κεφαλήν, à capitis rotatione, id enim Galli faciunt. Seru. in 3. & 10. Æneid. At Capella a cubo el ſacro Cybelen dictam putat. nomina eius vide apud Ouid. 4. faſt. *Turrigero vertice.* ſic Lucan. de Roma:

Turrigero effundens canos à vertice crines.

Virg. 6. Æneid.

——*Qualis, Berecynthia mater*
Ingreditur curru Phrygias turrita per vrbes.

Ouid. 6. faſt.

Turrigera frontem Cybele redimita corona.

ipſe eleg. vlt. lib. 4.

Claudia turrita rara miniſtra Deæ.

Claud. 5. de raptu Proſerpinæ:

Turrigeramque petit Cybelen.

Ouid. 4. faſt. de Cybele:

At cur turrifera caput eſt onerata corona?
An primis turres vrbibus illa dedit?

Virg. 10. Æneid.

Alma parens Idæa Deûm, cui Dyndima cordi,
Turrigeraque vrbes. A Græcis πυργοφόρος, dicitur. *Tundet*, feriet, quatiet, *Pulſabit*, ſup. Horat. in arte: *Tundet pede terram.* Ouid. 4. faſt.

Ibunt ſemimares, & inania tympana tundent,
Æraque tinnitus ære repulſa dabunt.

Cymbala. Æra rotunda vocat ipſe eleg. 7. lib. 4. verſ. 61. *Concaua æra.* Ouid. 4. Metam. vnde vet. gloſſ. *Aeneatores*, Κυμβαλισταί. Cymbali formam intelligimus ex herba Cotyledone, inquit Turneb cap. 33. lib. 26. Scribonius Largus: *Item mentaſtrum, vel radicem κοτυληδόνος. quæ herba folia ſimilia cymbalis habet.* Virg. 4. Georg.

Et matris quate cymbala circum. vbi Seruius: *Quæ in eius tutela ſunt, ideo quod ſimilia ſunt hemicyclis cœli, quibus cingitur terra, quæ eſt mater Deorum.* Varro Eumenidibus apud Nonium in *præter*: *Eundo domum præter matris Deûm ædem exaudio ſonitum.* Iſidor. lib. 3. *Cymbala & acetabula quædam ſunt, quæ percuſſa inuicem ſe tangunt, & ſonum faciunt, dicta autem cymbala, quia cum ballematica ſimul percutiuntur. Ita enim dicunt cymbala, ballematica.* hæc ille. Inde *Cymbaliſſare*, cymbala quatere apud Nonium, & *Cymbalum mundi* Appion Grammaticus vocatus à Tiberio Cæſare. *Rauca*, graui ſono, & querulo, vt not. ad eleg. 10. ſupra verſ. 23. *Ad choros Idæos*, apud choros & cœtus Gallorum, vt *mitratos choros* Mœnadum dixit el. 7. lib. 4. *Ad*, vt eleg. 3. lib. 4.

Et crepat ad veteres herba Sabina focos.

Choros Idæos, vt Virg. 9. Æneid. *Idæique chori.* Galli matris Idææ.

A *Ante fores templi crater antiſtitis auro*
Libatum fundens in tua ſacra merum.]

De valuis templorum dictum ad eleg. 31. lib. 2. verſ. 12. Hic autem locus docet libationes fieri ante fores templi. Sic Tibull. eleg. 3. lib. 1.

Vt mea votiuas perſoluens Delia voces
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat.

& el. 1. eiuſd. lib.

Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.

Ouid. el. 4. lib. 4. Triſt. —— *ad aram*
Quæ ſtabat geminas ante cruenta fores.

vet. gloſſ. *Ante templum*, πρόναον. *Crater antiſtitis*
B *auro.* Deeſt, ex. vt eleg 31. lib. 2. verſ. 11. adnot. Feſtus: *Cretera vocabulum trahitur à cernere, quod eſt vas vini.* Iſidor. cap. 5. lib. 20. *Cratera, calix eſt duas habens anſas. Græcus crater, Latinis cratera.* Fiebant autem primum à connexionibus virgultorum, & dictæ ἀπὸ τοῦ κρατεῖν, quod inuicem ſe teneant. Macrob. lib. 1. in Somnium Scipionis: Crater Liberi patris inter ſidera. Græci deducunt à κεράννυμι. id eſt, miſceo. Homero vbique vas vinarium, etiam aptum ſacris. Virg. in Daphn. & 6. Æneid. Crateres etiam, quibus funditur oliuum. *Antiſtitis.* Antiſtitem olim præſtitem
C vocabant. Feſtus in *Præſtitem*. Antiſtare, præcellere. Fulgent. De priſco ſermone: προεστώς, præcipuus inter ſacerdotes. vnde *Iuſtitiæ antiſtes.* &, *Antiſtes ſapientiæ Plato*; Gellius. *Libatum fundens merum*, quia deguſtabant antequam funderent, & Deum inuocabant. Virg. 2. Georg.

Socij cratera coronant; *Te libans Lenæe vocat.*

& 5. Æneid.

Hic duo rite mero libans carcheſia Baccho
Fundit humi.

Libantes dicebant: *Macte hoc vino inferio eſto.* Cato cap. 134. de re ruſt. & Arnob. Xiphilin. in Nerone, de Thracea venis inciſis manus tollen-
D te: Σοὶ τοῦτο τὸ αἷμα, ὦ Ζεῦ Ἐλευθέριε, σπένδω. & Tacit. lib. 15. de Seneca. *Poſtremo ſtagnum calidæ aquæ introijt, reſpergens proximos ſeruorum addita voce libare ſe liquorem illum Ioui liberatori.* Iſidor. lib. 6. Libare, propriè fundere eſt: ductum à Libero & deguſtari, qui vſum vini reperit. Sed λείβω Grecum eſt. & libare eſt leuiter deguſtare. Virg. eclog. 5. —— *nulla nec amnem*
Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

& 4. Georg.

—— *& flumina libant* *Summa leues.*

& 1. Æneid.

Dixit & in menſa laticum libauit honorem:
E *Primaque libato ſummo tenus attigit ore.*

Crater fundens merum dicitur, vt Ouid. 2. de arte amandi:

Mihi fundat auitum *Teſta paterna merum.*

& Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

Funderet vt nato teſta paterna merum.

& ipſe el. 10. ſup. *Nares vngat onyx. In tua ſacra*, pro in tuis ſacris, vt eleg. 9. ſupr. *In partes fuiſſe.* verſ. vlt. An in tuum honorem:

H*æc ego non humili referam memoranda cothurno,*
Qualis Pindarica ſpiritus ore tonat.]

Διὰ τὸ αὐτὸ *Referam memoranda. Cothurno*, ſtylo grauiore, qualis tragicorum eſt. vnde τραγῳδεῖν, & *paratragœdiare* Plauto. vide not. ad eleg. vlt.

lib. 2. verſ. 41. *Qualis ſpiritus*, vis ac facultas pangendi carminis, vt ipſe *biare carmen*, & *biſcere*. & Horat. ep. 1. lib. 2.

Nec ſpirat tragicum ſatis.

& in arte Poëtica:

Quod acer ſpiritus, ac vis
Nec verbis, nec rebus ineſt.

Lucan. ad Piſones:

Quod ſi tam valida mihi robur mentis ineſſet,
Et ſolidus primos impleret ſpiritus annos.

Fab. cap. 1. lib. 10. *Poetico ſpiritu*. Idem: *Nouem Lyricorum Pindarus princeps, ſpiritus magnificentia*. *Animam* ipſe vocat eleg. 10. lib. 2. verſ. 11. *Spirituš tonat*, ſorti horrendaque voce canit. vide adnot. ad eleg. 1. lib. 2. verſ. 40. *Pindarico ore*, vt Horat. *Profundo Pindarus ore*. & Velleius. *Niſi Thebas vnum os Pindari illuminaret*. Pindari meminit vt optimi acerrimique Poëtæ, & inimitabilis Horatij iudicio oda 2. lib. 4. & quia etiam Dithyrambos ſcripſit. Horat. ibid.

Tv *modo ſeruitio vacuum me ſiſte ſuperbo.*] formula eſt condicionis adiectæ: faciam, tu modo id facias. vt eleg. 11. lib. 1. verſ. 27. *Siſte me*, redde & præſta. & eſt verbum iuris in obeundo vadimonio, de quo Cicero ſæpe pro Quintio. & 3. offic. *Vas factus eſt ſiſtendi eius*. & alibi paſſim. Gell. cap. 1. lib. 7. de vadimonio: *Siſtant ſe in illo loco perendie*. & cap. 10. lib. 18. *Siſtas hunc ſanum*. Virg. 2. Æneid.

Numquam abero, & tutum patrio te limite ſiſtam.

& 4. Æneid. *Huc ſiſte ſororem*. Plaut. Curcul. ſc. 3. act. 1. *Siſto ego tibi me*. Et toto tit. *Si quis cautionibus*. Siſtere in eadem cauſa aliquem maximè l. 11. & l. vlt. de verb. ſign. Plus eſt in iudicio ſiſtere quam exhibere. nam exhibemus etiam in alia cauſa: ſiſtimus in eadem. Eſt & ſiſtere verbum augurij. vnde *Siſtere fana* Feſto, eſt in vrbe condenda certa loca futurorum fanorum conſtituere. Item ſacrorum Virg. 8. Æneid.

Et cum grege ſiſtit ad aram. (ſuem)

Vacuum ſeruitio ſuperbo, liberum iniuſta & inclementi ſeruitute. vt eleg. 10. ſup. *Vacuum flore caput*, quod vacat; id eſt, caret flore. *Superbo ſeruitio*, contrarium eſt *Seruitium mite* el. 20. lib. 2. verſ. 20.

Atqve *hoc ſollicitum vince ſopore caput.*] an pro vinci, vt *vincire mentem Lyæo*, el. 5. ſup. Sed *vince*, doma & opprime; vt Tiboll. el. 2. lib. 1.

Adde merum, vinoque graues compeſce dolores:
Occupet vt feſſi lumina victa ſopor.

Virg. 9. Æneid.

—— multoque iacebat Membra deo victus.

vnde ab Homero dicitur πανδαμάτωρ ὕπνος. vide Orphei hymnum in Somnum. *Sopore*, ſomno per te acceſſito. ſup. verſ. 14. *Hoc ſollicitum caput*. id eſt, anxium me, & confectum curis. vide eleg. 4. ſup. verſ. 19. & 20.

AD ELEGIAM XVIII.

Clavsvs *ab vmbroſo qua ludit Pontus Auerno Humida Baiarum ſtagna tepentis aquæ.*] Baiarum ſitum deſcribit & deſignat Auerno, Miſeno, & via Herculea. Strabo lib 5. docet in Cumano littore, proximum Cumis eſſe Miſe-A num, deinde ſub rupe lacus, mox ſinum Baianum, vbi aquæ calidæ, & amœnæ, & ſalutares. continuus lacus Lucrinus, intra quem Auernus, eſt, vbi χερρόνησος, & ἰσθμὸς paucorum ſtadiorum, id eſt, peninſula, & collum quoddam freta diuidens. Legendus Seru. in 2. Georg. ad illos verſus:

An memorem portus, Lucrinoque addita clauſtra
Atque indignatum magnis ſtridoribus æquor,
Iulia quà Ponto longe ſonat vnda refuſo,
Tyrrhenuſque fretis immittitur æſtus Auernis?

Plin. cap. 5. lib. 3. *In ora* (maris) *Cumæ Chalciden-* B *ſium, Miſenum, portus Baiarum, Bauli, lacus Lucrinus & Auernus*. *Quà ludit*. Auratus legit *Alludit*. id eſt, alluit ludendo, vt Ouid. lib. 4. Met.

—— & in alludentibus vndis
Summa pedum, taloque tenus veſtigia tingit.

Stat. 9. Theb. *Extremis alludunt æquora plantis*. Cicero Topicis: *Aquilius definiebat littus eſſe qua fluctus alluderet*. Fab. cap. vlt. lib. 5. *Iuriſconſulti littus audent eſſe dicere, qua fluctus alludit*. id eſt, ludendo procedit. vt ſit quidam vndarum ludus & fluctuum, vt Æſchylus dixit & adnotaui ad illud Catulli:

C *Procedunt, leniterque ſonant plangore cachinni.*

Seneca Oedipo:

Per te, pater Neptune, qui fluctu breui
Vtrinque noſtro geminus alludis ſolo.

Ductum à gladiatorum acceſſu & receſſu. Si, *ludit*, erit aphæreſis. *Pontus*, Cumanum mare ad Tenedum. *Pontus*, mare dicitur proprie à paludibus Mœoticis, vt alias notaui. *Clauſus*, quia Auernus efficit clauſtra ponti. Scaliger legit, *Plauſus*, vt Virg. 12. Æn. *Pectora plauſa*. *Ab Auerno vmbroſo*, ſyluoſo, ſyluis opaco. Virg. 3. Æneid.

—— & Auerna ſonantia ſyluis.

Ibi olim denſæ ſyluæ Strabo lib. 5. *Humida ſtagna Baiarum*. Scaliger legit, *fumida*. non placet. D *Humida*, liquentia Catullo. Sic ὑγρὸς ἰσθμὸς, Callimacho hymno in Delum verſ. 11. Virg 5. Æn.

Delphinum ſimiles, qui per maria humida nando
Carpathium, Libycumque ſecant. & 3. Georg.
Cæduntque ſecuribus humida vina.

Epitheton otioſum, vt *Iucunda voluptas* eleg. 10. lib. 1. & *demens furor*. *Fontes liquidi*. & *liquens flumius*. *Stagna*, vel à ſtando, quòd illic ſtet aqua: vel à Græco στεγνὸς, quod contineat aquam ille locus: Feſtus. Varro 4. de ling. Lat. Seru. in 1. Æn. *Stagnum, ſtans aqua, vel profundum maris*. Vlpian. l. vnica. *Vt in flu. pu. na.* Stagnum eſt, quod temporalem continet aquam ibidem ſtagnantem, quæ pluerimum hyeme cogitur. *Baiarum*. de iis dictum el. E 11. lib. 1. verſ. 1. & vlt. *Tepentis aquæ*, pro, calidæ. vt eleg. 33. lib. 2. *Nilo tepente*.

Qva *iacet & Troia tubicen Miſenus arena.*] vide adnotata de Myſeno ad eleg. 11. lib 1. verſ. 4. *Iacet Myſenus*, ſepultus dicitur in littore vicino promontorio. *Tubicen Troia*, vel eſt genitiuus, pro epitheto, vt *Mons Parnaſſi* el. 13. ſup. vel *Troia*, pro regione. Seru. in 1. Æneid. Feſtus: *Miſenum*, inquit, *promontorium à Miſeno tubicine Aeneæ ſic appellatum*. Sed à Stat. 4. Sylu. in Lyrico ad Max. Iun.

Non tamen portu retinens amœno
Deſides Baiæ, Liticenue notus
Hectoreis armis.

à Virgilio pariter *liticen* dicitur, non *tubicen*, A
vt hic.

Et *ſonat Herculeo ſtructa labore via.*] De hac via ſiue aggere ipſe el. 11. lib. 1.

Qua iacet Herculeis ſemita litoribus.

vbi vide adnot. *Structa*, exſtructa & munita. Fab. cap. 14. lib. 2. ſic dixit: *Stratum militari labore iter. Labore Herculeo*, ab Hercole lavorioſo. Sic Horat. oda 3. lib. 1.

Perrupit Acheronta Herculeus labor.

Sonat, vel ob frequentiam populi viam celebrātis, vt el. 9. 4.

Omnis & inſana ſemita nocte ſonat.

vel ob fluctuum ſtrepitum, vt el. 10. lib. 4. B

Fontis egens erro, circoque ſonantia lymphis.

vnde & *reſonantia littora* Virgilio.

Hic *vbi mortales dextra cum quæreret vrbes*

Cymbala Thebano concrepuere Deo] Beroaldus *Quæreret* mutauit in *conderet*, quia in Campania condidit Herculaneum, & Pompeios. Scaliger *Quæreret* dictom putat, vt nos dicimus, *conquerir*. id eſt, redigeret in poteſtatem. quod cōfirmatur τῷ *dextra*: ſic el. 10. lib. 4.

Hic mihi quæſita, hic mea præda bouis.

Virg. 7. Æneid. *Quæſita ſanguine dotes.* Donat. in Phorm. *Acquiſita bello longè ab Italia regiones prouinciæ dictæ.* vbi *Acquiſitæ regiones*, vt hic *quæreret vrbes.* Quærere ſæpe parare eſt, el. 2. ſup. C

Ingenio quæſitum nomen. Vrbes mortales, qoia & ipſæ ciuitates intereuot, cum tot oppidorum proiecta funera iaceant. vide notata ad illud eleg. 22. lib. 1. *Patriæ tot nota ſepulcra.* vel eſt hypallage, pro, mortalis ipſe. niſi omnino, *mortalis*, ſcribendum ſit. id eſt, cum adhoc inter homines eſſet, coi reſpondet quod ſequitur, *Deo*. Expugnauit autem pleraſque vrbes Hercules, maximè vbi Tyranni erant. ideo addidit *dextra*. id eſt, vi & armis, vt Æneid. lib. 2.

—— *ſi Pergama dextra Defendi poſſent.* D

& 6. Æneid. *Inuictaque bello dextera.* ſic *manu*, ſæpe. *Deo Thebano.* Herculi interpretatur Beroaldus. Rectè: nam duo numina præcipua Thebanorum, Liber & Hercules. Stat. in Thebaide. τὸ *Deo*, pro, Deo mox futuro, vt Ouid. ad Liuiam:

Cum ſunt impoſito membra cremata Deo.

Ait idem Beroaldus ſolitum coli Herculem à Campanis cymbalis, quia in ea regione viciſſet gigantes in Phlegræis campis. *Concrepuere cymbala*, id eſt, crepitum edidere, cum pulſarentur, vt el. ſup. prox. *Pulſabunt tympana.* Petron. Arbiter. *Cum intrans cymbaliſtria, & concrepans æra omnes excitauit.* Mart. ep. 17. lib. 11. E

Et Tarteſiaca concrepat æra manu.

Ouid. 5. faſt.

Rurſus aquam tangit, Temeſæaque concrepat æra.

vet. gloſſ. *Concrepat*, συνηχῶ, συμπαταγῶ.

At *nunc inuiſæ magno cum crimine Baiæ,*

Quis Deus in veſtra conſtitit hoſtis aqua?] Diſſimilitudinis eſt. Antea inuiſæ quidem Baiæ, ſed paruo cum crimine, ſtupri ſcilicet, vnde dixit eleg 32. lib. 2.

Sin autem longo nox vna aut altera luſu

Conſumpta eſt, non me crimina parua mouent.

& eleg. 11. lib. 1.

Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ.

& eleg. 30. lib. 2.

Hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit.

vbi & *Communem culpam* vocat. *Magno crimine*, quia coſceleratæ morte Marcelli cum magna inuidia, & infamia earum, vt el. 28. lib. 2.

Tam formoſa tuum mortua crimen erit.

Quis Deus, dictom vt à Catull.

Quis Deus tibi non bene aduocatus, &c.

Deus hoſtis, vt Virg. 12. Æneid.

Dij me terrent, & Iuppiter hoſtis.

& 2. Æneid.

Hic mihi neſcio quod trepido male numen amicum

Confuſam eripuit mentem.

Conſtitit in aqua, pedem poſoit vt lauaret, vel pro coſedit, & aliquandiu manſit, vt aquas inficeret, vt el. 15. lib. 1.

Hypſipyle vacuo conſtitit in thalamo.

His *preſſus Stygias vultum demiſit in vndas.*] Mentitos eſt illis Marcellum periiſſe, cum cōſtet contra ex Dione ψυχρολουσίᾳ interiiſſe, vt hic oſtendit Scaliger: *His preſſus.* Supple, vodis, qoia ſequitur *vndas.* ſic el. 10. ſop.

Dein qua primum oculos cepiſti veſte Properti

Indue. *Preſſus*, vt Ouid. el. 11. lib. 2. Amor.

Ergo funeſtas preſſa bibiſſet aquas.

& el. 1. lib. 2. Triſt.

Preſſere hoc fluctus Oceanuſque caput.

vide adnot. ad el. 9. ſup. verſ. 6. Sic dicit Ouid. ad Liuiam: *Merge aqua Stygia. Vultum demiſit.* Languentis geſtus, & morientis, vt Virg. 9. Æn.

Purpureus veluti cum flos ſucciſus aratro

Langueſcit moriens, laſſoue papauera collo

Demiſere caput. Vultum demittit, qui ſubmergitur granato capite. At hoc etiam de mortuis Ouid. in Epicedio Tibulli:

Hunc quoque ſumma dies nigro ſubmerſit auerno.

Sed & *Demitti Orco* & morti dicuntur βεβυθισμένοι. Virg. 2. Æneid.

Multos Danaûm demiſimus Orco. & 5. Æneid.

—— *infeſto fulmine morti*

Si mereor demitte.

In vndas Stygias, vt Narciſſus apud Ouid.

Se poſtquam eſt inferna ſede receptus

In Stygia ſpectabat aqua. Et alludit hic ad Aocroales aqoas lacus proximi Baiis.

Errat *& in veſtro ſpiritus ille lacu.*] extremum balitum ſignificat pene adhuc ſpirantis mortui. Virg. 4. Æneid.

Extremus ſi quis ſuper halitus errat

Ore legam. An vmbram ipſam, vt de Cynthia el. 7. lib. 4.

Spirantesque animos, & vocem miſit, &c.

Spiritum, vmbram non aodeo interpretari, quia non poſſum confirmare exemplis. ſed tamen vmbræ inſepulto corpore errant centum annos Virg 6. Æneid. & inultæ Lucanus:

Vmbraque erraret Craſſus inulta.

Sed & omnes vmbræ noctu vagātur. vt el. 7. l. 4.

Nocte vagæ ferimur. &c.

Spiritus ille. [illegible], vt el. 3. lib. 2.

Cecidit ſpiritus ille tuus. Lacu. ſup. hac el. verſ. 2. *ſtagna* vocauit. quid lacos dixi ad el. 3. v. 32. ſup.

Quin *genus aut virtus, aut optimo profuit illi.*

Mater, & amplexum Cæſaris eſſe focos?]

Similis

Similis conqueſtio eſt eleg. vlt. lib. 4.

Quid mihi coniugium Paulli? quid currus auorum
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Num minus immites habui Cornelia parcas?

Ouid. in Epicedio Tibulli;

Quid pater Iſmario, quid mater profuit Orpheo?

Albin. ad Liuiam:

Quid tibi nunc mores proſunt, actumque pudicè
Omne æuum? & tanto tam placuiſſe viro?

Virg. 3. Georg.

Quid labor aut benefacta iuuant?

Quid genus profuit? id eſt, auita nobilitas gentis Claudiæ quid aduerſus vim fati Marcello profuit? Genus non curat mors, neque parcit nobilibus. Horat. oda 7. lib. 4.

Non Torquate genus, non te facundia, non te
Reſtituet pietas. ipſe eleg. 5. lib. 3.
Lydus Dulichio non diſtat Crœſus ab Iro.

de virtute Marcelli. Virg. 6. Æneid.

Heu pietas, heu priſca fides, inuictaque bello
Dextera! non illi quiſquam ſe impune tuliſſet
Obuius armato, &c. *Optima mater*, Octauia maximè pia. Virg. 10. Æneid.

——— *non te optima mater Condet humi.*

Cicero 6. de Rep. *Pater ſanctiſſime, atque optime.* de optimis moribus Octauiæ Plutarch. in Antonio. Albin. ad Liuiam: *Marcellum Octauia fleuit.* *Amplexum Cæſaris eſſe toros*, arctiſſimo vinculo coniunctum fuiſſe cum gente Iulia & Cæſaris domo. vet. lib. *Amplexos*, vt παθητικῶς accipiatur, vt Cic. pro Sex. Roſcio. *Quo vno ſcelere omnia ſcelera complexa eſſe videantur.* Scaliger intelligit adoptatum à Cæſare, quia adoptationes ante Larem familiarem fiebant, & libera toga ſumebatur. Ego vero malo referri ad arctiſſimum vinculum affinitatis cum Cæſare, quia ei nupſit Iulia Cæſaris filia, vt ſcribit Dio lib. 53. Albin. ad Liuiam de Auguſto:

Condidit Agrippam, quo te, Marcelle, ſepulcro:
Et cepit generos iam locus ipſe duos.

Sueton. in Aug. cap. 63. *Foros*. penates, domum vt eleg. 1. lib. 2.

Reſtituit proprijs Androgeona focis.

& ibid. Ver. 29.

A V T *modo tam pleno fluitantia vela theatro.*] de velis theatrorum Plin. cap. 2. lib. 19. vbi ait etiã hunc Marcellum, & ſine ludis velis forum inumbraſſe, vt ſalubrius litigantes conſiſterent. Sueton. in Calig. cap. 26. *Reductis flagrantiſſimo ſole velis.* ipſe eleg. 1. lib. 4.

Nec ſinuoſo cauo pendebant vela theatro. Mart.
Quamuis non modico caleant ſpectacula ſole,
Vela reducuntur cum venit Hermogenes.

Lucret. libr. 4.

Et vulgo faciunt id, lutea ruſſaque vela,
Et ferrugina cum magnis intenta theatris
Per malos volgata, trabeſque trementia flutant.

Ita Turneb. *Fluitantia*, pendentia & laxa, ideoq. vento facile agitanda. vt eleg. ſup. prox. *Veſte fluente.* Virg. 10. Æneid.

Quos & fluitantia vela Impediunt.

In mari. & *aëris mare* dicitur Lucretio. Ouid. 11. Metamorph.

Vela tamen ſpectant ſummo fluitantia malo.

Horat. ſat. 3. lib. 2.

A *Mobilia & cæca fluitantia ſorte.*

Pleno theatro, referto turba ſpectatorum. Marcelli theatrum ſtruxit & dedicauit Auguſtus. Sueton. in Auguſt. cap. 29. & 43. Tacit. 3. Annal. Ammian. lib. 14. Plutarch. in Romulo Lãprid. in Commodo. Dio lib. 43. Vitruuius præfatione lib. 10. Lipſ. cap. 17. Amphit. & cap. 18.

E T *per maternas omnia geſta manus.*] id eſt, ab Octauia adminiſtrata & tractata. Commendatio à pietate, quod ædilitatis ſuæ curam matri commiſerit. *Per manus.* pro, manibus, vt adnot. ad eleg. 7. ſup. verſ. 30. *Geſta*, vt gerere, bellum, & Iuriſconſultis gerere negotium, bona, patri-
B monium.

O C C I D I T, *& miſero ſteterat vigeſimus annus.*] Seruius falſum annorum numerum recenſet, qui ait Marcellum incidiſſe in valetudinem anno decimo ſexto, & periiſſe anno decimo octauo. Virg. abſorbet eius ætatem, cum ait:

Oſtendent terris hunc tantum fata, nec vltra
Eſſe ſinent. Neque Dio lib. 53. neque Plutarchus in Marcello ætatem numerant. & Cornelius Tacit. lib. 2. Annal. *Marcellum*, inquit, *flagrantibus plebis ſtudijs intra iuuentam ereptum. Breues & infauſtos Pop. Rom. amores.* *Occidit*, leto datus
C eſt. ſic eleg 28. lib. 2.

Et quæcunque erat in numero Romana puella
Occidit. *Et miſero*, & quia mortuus, & quia primo æuo, miſerum vocat vt eleg. 7. ſup.
Primo miſer excidit æuo. ſic Virg. Æneid. lib. 6. de eodem: *Heu miſerande puer, &c.* *Steterat vigeſimus annus.* enallage, pro. ſtabat, vt el. 31. lib. 2.

Atque aram circum ſteterant armenta Myronis.

vel, pro, ſtetit. id eſt, currere deſiit, & procedere illi ætas. vt el. 8. ſup.

Dulcis ad heſternas fuerat mihi rixa feneſtras.

T O T *bona tam paruo clauſit in orbe dies.*] ſic vetus epitaphium apud Aldum de Orthographia:

D *Cæſius Aequiducus tam centum vixerat annos:*
Felices annos tot tulit hora breuis.

Lucret. libr. 3.

Miſer, ò miſer, aiunt, omnia ademit
Vna dies infeſta tibi tot præmia vitæ.

ipſe eleg 11. ſup.

Tantum operis belli ſuſtulit vna dies.

Clauſit, incluſit, finiuit. vt eleg. 15. lib. 2.

Forſitan includet craſtina fata dies.

Ouid. 3. faſt.

Mamurius morum fabra ne exactior artis,
Difficile eſt illi dicere, clauſit opus.

In orbe clauſit, incluſit tam paruo annorum ſpa-
E tio, & circumſcripſit. nam menſis, orbis lunæ, & orbis ſolis, annus. vnde orbis temporis Horat. in carm. ſecul.

Certus vt dinos decies per annos
Orbis, & cantus, referatque ludos.

Virg. 6. Æneid.

Donec longa dies perfecto temporis orbe. & 5.
Annuus exactis completur menſibus orbis.

Ouid. 1. faſt. & orbem, pro die poſuit.

Eſt quoq. (dies) qui nono ſẽper ab orbe redit, nonæ.

I *nunc, tolle animos, & tecum finge triumphos.*] ſic Ouid. in epiſt. Deianiræ:

I nunc, tolle animos, & fortia facta recenſe.

I nunc. eſt inſultantis & repræbendentis, vt

dictum eleg. 7. ſupr. verſ. 29. *Tolle animos*, ſpe ſcilicet magnarum rerum. Horat. oda 16. lib. 3.

Latè conſpicuum tollere verticem.

Cic. pro domo ſua. *Efferre animos inſolentia dominatus.* contra. *Animis cadere*, & *Animos demittere.* de finibus. Terent. Hecyra. *Sublati animi ſunt.* vbi Donatus exponit elati; & dici ait de feris, quæ pro animi qualitate efferunt corpora. Virg. 3. Georg.

Ingentes tollent animos, prenſique negabunt
Verbera lenta pati, & duris parere lupatis.

& 2. Georg. *Animos tollent ſata.* id eſt, vberius, & validius creſcent. ductum à magnitudine animi. *Finge tecum triumphos*, ſpem triumphorum concipe. nam qui copiunt ipſi ſibi ſomnia finguot. Fingere eſt cupientium & ſperantium, & ſibi blandientiom, vt Tibulli eleg. 8. lib. 1.

Dum mihi venturam fingo, &c.

ipſe eleg. 20. infra:

At tu ſtulta Deos, tu fingis inania verba.

Tecum, vt mecum, ſecum. Secum eſt apud ſe, inquit Donatus, & in animo ſuo, ac mente.

STANTIAQVE *in plauſum tota theatra iuuent.*] id eſt, cuncti ſpectatores. Cic. 5. de Orat. *At in his, ſi paulum modo offenſum eſt, theatra tota reclamãt. Iuuent*, quia *homini leui plauſus, immortalitas, ſibilus, mors.* Cicero pro Sextio. *Stantia*, quia aſſurgebant hooris cauſa plauſum daturi: Plutarch. in Cicerone, & de lege Roſcia. Auctor de cauſis corruptæ eloquentiæ. *Auditis verſibus Virgilij populus ſurrexit vniuerſus, præſentemque, vt Auguſtum, veneratus eſt.* Cicero in Lælio. *Stantes plaudebant in re ficta: quid arbitramini in vera eſſe facturos?* & ep. 19. lib. 2. ad Attic. *Iratici erant equitibus, qui Curioni ſtantes plauſerant.* deinde maioris beneuolentiæ ſignum ſtantes plaudere. *In plauſum.* pro, ad. vt el. 9. ſup.

——in celeres gloria nata pedes.

& eleg. 3. ſupr.

Exercent teneras in ſua dona manus.

ATTALICAS *ſupera veſtes, atque omnia magnis*
Gemmea ſint ludis: ignibus iſta dabis.] intellige veſtes Phrygias, & aulęa auro intexta, de quibus vide adnor. ad eleg. 13. lib. 2. verſ. 22. Attalicarum autem veſtium meminit, quia & aulæi in ſcœna. Virg. 3 Georg.

Vel ſcena vt verſis diſcedat frontibus, vtque
Purpura intexti tollant aulæa Britanni.

Ouid. 3. Metam.

Sic vbi tolluntur feſtis aulæa theatris
Surgere ſigna ſolent. Cic. pro M. Cœlio.

Gemmea, tota ex gemmis. Cic. 6. Verrina. *Trulla gemmea*, ex ſolida gemma. hyperbole. *Ludis magnis.* nam ædiles ludos curant. Cic. 7. Verrina, & 3. de legibus, & ædilis curulis erat Marcellus, & Pontifex maximus: Corn. Tacit. 1. Annal Seru. in 6. Æneid. Dio lib. 53. Feſtus: *Magnos ludos, Romanos ludos appellabant, quos in honorem Iouis, quem principem Deorum putabant, faciebant.* Cicero 2. Verrina Romanos ludos vocat, vbi Aſcon. *Romani ludi ſub regibus inſtituti ſunt, magnique appellati, quod magnis impenſis dati ſunt. Tunc enim primum ludis impenſa ſunt ducenta millia nummûm. Alij ideo magnos ludos dictos putant, quod Conſo, conſiliorum ſecretorum Deo, id eſt Neptuno Latinum regi, & rerum conditarum, & Diis magnis*, id eſt, *Laribus vrbis Romæ, dati ſunt: quibus aiunt raptas Sabinas eſſe, vt videatur dicere Virgilius* (8. Æn.) *magnis circenſibus actis. nam & magni, & Circenſes ijdem ſunt.* Hæc Aſconius. vide Seru. in 8. Æn. Cicerooi 1. de Orat. *Romani vocantur, & antiquiſſimi dicuntor.* quod & repetit 7. Verrina. & in Piſonem, *ludi magni.* Liuius multis locis Ioui ludos magnos voros commemorat. *Ignibus iſta dabis*, iſta omnia tecum ardebont, & in ignem rogi tui mittentur: nam pretioſiſſima quæque ſolebant cum mortuo cremari. vt el. 11. lib. 2.

Omnia, crede mihi, tecum vno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies.

vide Virg 6. Æneid. Stat. 6. Thebaid. in funere Archemori, & Suetoo. in Cæſare cap. 84. *Dare ignibus*, qood Virg. 4. Æn. *Permittere flammæ*, eſt in igoem mittere. Virg. 2. Æneid.

——corpora ſaltem
Ad terram miſcere, aut ignibus ægra dedere.

Catull. in Annales Voluſij:

Electiſſima peſſimi Poetæ
Scripta tardipedi Deo daturum.

Albin. in obitum Mœcenatis:

Illum piſcoſi viderunt ſaxa Pelori
Ignibus hoſtilis reddere ligna ratis.

SED *tamen huc omnes: huc primus, & vltimus ordo.*] ſic Albin. ad Liuiam:

Fata manent omnes, omnes exſpectat auarus
Portitor, & turba vix ſatis vna ratis.
Tendimus, huc omnes, metam properamus ad vnam
Omnia ſub leges Mors vocat atra ſuas.

Horat. oda 3. lib. 2.

Omnes eodem cogimur, &c. oda 1. lib. 3.
Omne capax mouet vrna nomen.

Sed tamen, el. 25. lib. 2.

Sed tam[illegible] cura teritur rubigine mucro.

Albin. in obitum Mœcenatis:

Illa rapit Iuuenes prima florente iuuenta,
Non oblita rapit, ſed tamen illa ſenes.

id eſt, atque etiam. *Huc*, pro, *Illuc vnde negant redire quemquam.* nam dixit eleg. 19. lib. 1.

Illic quidquid ero, &c. ſic vſus & Albin. loco paulo ante citato: *Tendimus huc omnes. Omnes*, ſupple, ibimus. Stat. 8. Theb.

Ne propera (ô mors) veniemus enim quo limite (cunctis,
Qua licet ire via.

Huc primus & vltimus ordo. ſic el. 5. ſup.

Lydus Dulichio non diſtat Crœſus ab Iro.

Ordo primus, princeps ordo Ciceroni, Seoatorum, & Patriciorũ. *Vltimus* plebeiorum. Alluſum ad ordines ciuitatis Romanæ. *Ordo conditionem fortunæ ſignificat, vt locus natalium.* Donat. in Eunuch.

EST *mala, ſed cunctis iſta terenda via.*] id eſt, odioſa eſt via ad inferos, quia & mors vulgo malum habetur. Catull.

At vobis male ſit malæ tenebræ
Orci. ſic *vias malas* de nauigatione dixit

Ouidius el. 11. lib. 2. Amor. *Iſta via*, iter mortis el. 7. ſup. verſ. 2. *Eſt cunctis terenda*, ſiue reges, ſiue inopes erimus coloni. de verbo terere dixi ad el. 3. ſup. verſ. 18.

EXORANDA *canis tria ſunt latrantia colla.*]

id eſt, eblandiandus, oe allatret, Cerberus, qui *canis tergeminus* dicitur el. 7. lib. 4. verſ. 52. & ab Ænea ſopitur 6. Æneid. & apud Horat. oda 19. lib. 2. *Tria colla latrantis canis*, pro, triceps canis, vt eleg. 5. ſupr.

Nunc tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus.

Superſtitio veterum Cerberum mulcere cupientium. Stat. 5. Syluarum:

—— ſanas vtinam exorare liceret
Eumenedas, timidaque auertere Cerberon vmbra.

& eodem libro. Epicedio in patrem:

—— Tedas auferte, comaſque
Eumenedum, nullo ſonet aſper Ianitor ore.

& in Aſcantij pietate:

Nempe times ne Cerbereos Priſcilla tremiſcat
Latratus: tacet ille pijs.

& 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci:

Longè furiarum ſibila, longè Tergeminus cuſtos.

ipſe eleg. vlt. lib 4.

Cerberus & nullas hodie petat improbus vmbras.

Scandenda *eſt torui publica cymba ſenis.*] id eſt, ingrediendum in cymbam Charootis: nam ſcanduntur naues, quia altum dicitut mare, & etiam in fluuio naues altiores ripa. Horat. oda 16. lib. 2.

Scandit aratas vitioſa naues Cura.

C *Cymba publica*, quæ omnibus populis patet, non vni pop. Rom. quomodo publicum Iuriſcoonſulti definiunt. ſic *publica materies* Horatio in arte, commoois: contra, *priua triremis*, eadem Horatio. Cymba hæc *arundo ſtygia* vocatur el. 27. lib 1. & *Ratis fati* eleg. 28. libri eiuſd. & *inferna ratis* eleg 3. ſup. *Torui ſenis.* alias legitur *Curui*, quod minus placet, quia cruda ei viridiſque ſenectus. ſic tamen el. 18. lib. 2. *Curua anus. Torui ſenis*, & Stat. 2. Sylu. io Epicedio in Glauciam:

Auida trux nauita cymba.

Tiboll. eleg. vlt. lib. 1.

Non ſeges eſt infra, non vinea culta, ſed audax
Cerberus, & ſtygia nauita turpis aqua.

Virg. 6. Æneid.

Portitor has horrendus aquas, & flumina ſeruat
Terribili ſquallore Charon. &c.

Theocrit in Encomio Ptolemæi vocat στυγνὸν πορθμῆα καμόντων. Triſtem portirorem defunctorum. Euripid. in Alceſtide. Charon loquitur. Ὁρᾶς με, δὲ τὶς ἐμὸς ἔβης. Apollo: ἐχθροῖς γε θνητοῖς, & θεοῖς στυγουμένοις. *Toruus Charon*, vt *Toruus aper* eleg. 3. lib. 2. & Stat. Theb. 11.

Si torua patiantur aues. & Iuuenal. ſat. 13.

Et ſicula toruus cum coniuge Pluton.

nam aſpectus toruus feritatis indicium.

Illa *licet ferro cautus ſe condat, & ære.*] ſic fere Salluſtius in oratione Lepidi: *Omnibus vnum finem vel ferro ſeptis ſtatuit.* Alludit ad cataphractum, de quo 12. ſup. verſ. 12. τὸ *Ille*, incertæ perſonæ, pro quilibet, hic vel ille. vt ſup. huc *Cautus*, timidus, prouidus & ſua opiniooe callidus. eleg. 5. ſupra:

Ille parum cauti pectoris egit opus.

Condat ſe, abſcondat, tegat. vide adnot. ad eleg. 14. ſupr. *Protegit ære caput. Ferro & ære*, vt el. 10. lib. 2. verſ. 11. & 12.

Mors *tamen incluſum protrahet inde caput.*] id eſt, mors eruet inde caput, & porro trahet ad

A ſepulchtum. Ouid. in Epicedio Tibulli:

Mors grauis à templis in caua buſta trahit.

Incluſum, tectum ferro & ære. vt Virgil. 11. & 12. Æneid. *Suras incluſerat auro.* Protrahuotur autem latentia: Virg. 2. Æneid.

Hic Ithacus vatem magno Calchanta tumultu
Protrahit in medios.

Liuius libr. 27. *In occulto gliſcens facinus per indicium protractum.* Simile illud Martial.

—— Scis te Proſerpina canum
Perſonam capiti detrahet illa tuo.

Nirea *non facies, non vis exemit Achillem,*
Crœſum aut Pactoli quas parit humor opes.

B Formoſis mors noo parcit, oam, vt ipſe eleg. 28. libr. 2.

Sunt apud infernos tot millia formoſarum.

De eximia Nirei forma Homer. Iliad. lib. 2.

Νιρεὺς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.

Non vis, id eſt, robur, vires, viuida vis animi. Horat. oda 4. lib. 3. *Vis conſili expers.* vel iracundia. vt oda 16. lib. 1. *Inſani leonis vim. Exemit*, eximium habuit, excepit. Horat. od. 2. lib. 2.

Redditum Cyri ſolio Phraaten
Diſſidens plebi, numero bea-
torum eximit virtus.

C Sic Cic. ex reis, vinculis ærariis eximere. vulgo: *Rendre exempt.* de Crœſo, cuius conflatas fuiſſe ait Plioius, & Strabo diuitias ex Pactoli aureis arenis, vide adnotata ad eleg. 5. ſupr. verſu 1. & eleg. 6. lib. 1. verſ. 32. *Parit opes*, vt Plauti Aſinaria ſc. 2. act. 2. *Maximas opimitates heris fati vna mecum pariet. Opes*, pro auro, quia opes auro æſtimantur. ſic el. 23. infra: *—— donabitur auro.*

Quis pro diuitiis ligna retenta velit?

Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Diuitias alius fuluo ſibi congerat auro,

vnde & *diues aurum* eidem.

D Hic *olim ignaros luctus populauit Achiuos.*] id eſt, idem & eiuſmodi luctus. Comparat luctum populi Romani de morte Marcelli cum luctu Græcorum ob amiſſos tot ſocios graui peſtileotia. Virg. 6. Æneid.

Quantos ille virum magnam Mauortis ad vrbem
Campus aget gemitus.

Populauit Achiuos, pene exhauſit Achaica caſtra funeribus. qua de re el. 6. lib. 4.

Egeſtuque auidis Dorica caſtra rogis.

Populare & populari idem. vulgo, *depeupler. Ignaros autem luctus* dixit, quia neſciebaot vnde E illa peſtileotia, antequam edocti à Calchante. Homer. 1. Iliad.

Atridæ *magna cum ſteiit alter amor.*] id eſt, emit magno illum amorem Briſeidos tot ſuorom amiſſis irato Achille. qua de re dictum el. 8. lib. 2. verſ. 31. *Stare magno*, vt Virg. 2. Æneid.

—— magno mercentur Atridæ.

& 3. Georg. *Quamuis Mileſia magno*
Vellera mutentur.

id eſt, ingenti pretio comparentur, ioquit Seru. 10. Æneid.

Turno tempus erit magno cum optauerit emptum
Intactum Pallanta.

Ibid.

Haud illi ſtabunt Æneia paruo Hoſpitia.

Iuuenal. ſat. 3.

Magno hoſpitium miſerabile: magno

Seruorum ventres (ſtant:) *& frugi cœnula magno.* A

Ouid. 2. faſt.

Heu quanto regnis nox ſletis vna tuis.

& 4. faſt.

Stat mihi non paruo virtus mea.

& 12. Metamorph.

Commiſſaque prælia magno Stant Danais.

ipſe eleg. 10. lib. 4.

Magno Tireſias aſpexit Pallada vates.

Alter amor. nam amarat Argiuum eleg. 7. ſup. verſ. 21. 22. 23. ſic el. 3. lib. 2.

Acrius vt moriar venerit alter amor.

AT *tibi nauta pias hominum qui traijcis vmbras* B
Hæc animæ portent corpus inane tuæ.]

Tibi vocat vt el. 17. ſup.

Et tibi per mediam beneolentia flumine Naxon.

& 7. ſupr. *Nam tibi nocturnis ad ſaxa*, &c. Sic Ciceroni, Terentio, Virgilio ornatus cauſſa tãtum. *Qui traijcis*, vehis in alteram ripam. *tranſportas.* Virg. verbum nauticum, vt el. 16. lib. 1.

Traijcis & fati littora magnus amor.

Pias vmbras hominum, piorum hominum, per hypallagen. Pios autem Charon ſeparatim vehit. Virg. 6. Æneid. *Secretoſque pios.* & ipſe eleg. 7. libr. 4. *Turbaque diuerſa remigat omnis aqua.*

Hæc portent, vehant. vt el. 7. ſup.

Portabat ſanctos alueus ille viros.

Corpus inane. id eſt, lumine caſſum. Ouid. in Epicedio Tibulli:

Ardet in extructo corpus inane rogo.

An *corpus inane* dixit, pro, vana corporis imagine, vt Horat. *Non vanæ redeat ſanguis imagini.* Imo corpora ipſa inania re vera Charon vehebat apud Ægyptios ad ſepulturam certum in locum. vnde Poëtæ totam illam fabulam confinxerunt. Diodor. Sicul. lib. 3. Eoque reſpexit etiam Virg. 6. Æneid.

Huc omnis turba ad ripas effuſa iacebat,
Matres, atque viri, defunctaque corpora vita
Magnanimûm heroum. & ibid.
Corpora viua nefas Stygia vectare carina.

Ergo fas mortua. *Animæ tuæ.* an venti, qui vela cymbæ tuæ impellant. Horat.

Impellunt animæ lintea Thraciæ.

Imo vmbræ, quas tu vehis, & quæ remigant. eleg 27. lib. 2.

Stygia ſedeat ſub arundine remex.

QVA *Siculæ victor telluris Claudius, & quà*
Cæſar ab humana ceſſit in aſtra via.]

Ouid. 4. faſt.

Vtque Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis
Claudius, & bello te quoque cepit Eryx.

ipſe eleg. 11. lib. 4.

Claudius à Rheno traiectos arcuit hoſtes.

M. Claudius Marcellus ſcilicet, cuius de rebus in Sicilia geſtis Liuius lib. 24. & ſeq. & Plutarch. in Marcello. Cicero ſæpe in Verrem. Velleius in poſteriore volumine. Aſcon. in Orat. pro M. Scauro. Fuerunt duæ familiæ Claudiæ; plebeia Marcellorum: patricia Pulchrorum. & Sueton. in Tiberio cap. 1. ab Appio Clauſo ſcilicet. Virg. 7. Æneid.

Ecce Sabinorum priſco de ſanguine magnum
Agmen agens Clauſus, magniq. ipſe agminis inſtar:
Claudia nunc à quo diffunditur & tribus, & gens,
Per Latium poſtquam in partem data Roma Sabinis.

Plebeij Claudij non minus illuſtres, & potentes, quam patricij. Sueton. ibid. *Claudius*, quia ex ea gente natura. *Cæſar*, quia in Iuliam familiam adoptatus Marcellus. Seru. in 6. Æneid. *Victor Siculæ telluris*, inſulæ, ac maximè Siracuſarum. Virg. 1. Æneid.

Vix è conſpectu Siculæ telluris.

Ab humana via. quaſi certa via ſit in terris, qua in cœlum aſcendatur. Eo alluſit Seneca in mortem Claudij, quia Appia via Claudiorum ſcilicet in cœlum iit. *Velit nolit neceſſe eſt ei omnia vi-*
B *dere quæ in cœlo agantur. Appia via curator eſt, qua ſcis, & Diuum Auguſtum, & Tiberium Cæſarem ad Deos iſſe.* Sed quo Charontis cymba portabit Marcellum? quia campi Elyſij, ſunt aëris campi. Virg. 6. Æneid. & Auſon. in Cupidine crucifixo. Charon autem in Elyſium vehit pios. Hic ſup. & el. 7. lib. 4. *Ceſſit*, pro conceſſit, diſceſſit. vt el. 3. lib. 1 *Cedente carina. In aſtra ceſſit*, quia factus eſt aſtrum. Horat. oda 12. lib. 1.

——*Iulium ſidus.* Virg. ecl. 9.

Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum.

Ouid. in extremo Metamorphoſeon. ipſe eleg.
C 6. libr. 4. *At pater Idalio miratus Cæſar ab aſtro.* Sueton. in Iulio cap. pen. & Plin. cap. 15. lib. 2. ex verbis ipſis Auguſti.

AD ELEGIAM XIX.

OBIICITVR *toties à te mihi noſtra libido.*] id eſt, exprobratur virorum incontinentia. vt eleg. 30. lib. 2. *Mi nemo obijciat. Toties*, vt eleg. 29. lib. 2. id à Cynthia obiicitur Propertio:

Me ſimilem veſtris moribus eſſe putas?

Noſtra libido. ſic Ouid. in epiſt. Penelopes:

Quæ veſtra libido eſt. id eſt, virorum. ſic ve-
D *ſtra ira* el. 15. ſup. verſ. antep.

CREDE *mihi, vobis imperat iſta magis.*] profecto vos ei magis ſeruitis, & deditæ eſtis nobis. Interpres Iuuenal. in ſat 6. *Vna vncia eſt libidinis in maſculis, vndecim in feminis.* Ouidius 1. de arte amandi:

Parcius in nobis, nec tam furioſa libido
Legitimum finem flamma virilis habet.

& mox:

Omnia feminea ſunt iſta libidine mota.
Acrior eſt noſtra, pluſque furoris habet.

Seneca cap. 14. lib. 2. de tranquillitate vitæ. *Impudens animal eſt* (mulier) *& niſi ſcientia acceſſit, & multa eruditio fere cupiditatum incontinens.* Ari-
E ſtophan. Liſiſtrat. Οὐκ ἔστ' ἀνὴρ Εὐριπίδου σοφώτερος ποιητὴς· οὐδὲν γὰρ ὧδε θρέμμ' ἀναιδές ἐστιν, ὡς γυναῖκες. Non eſt vir Euripide ſapientior Poëta. nihil enim ſic animal impudens eſt vt mulieres. *Imperat vobis*, vt eleg. 9. lib. 1.

Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.

Cic. 2. Tuſcul. *Cum præcipitur, vt nobis imperemus.* id eſt, vt ratio coërceat cupiditatem. Horat. ep. 2. lib. 1. *Animum rege, qui, niſi paret, imperat.* Plaut. Aſin. *Quiduis egeſtas imperat.* Huc pertinet reſpõſum Sophoclis apud Ciceronem in Catone maiori, quærenti: vteretur ne adhuc rebus Venereis; *Dij meliora*, inquit, *libenter vero*

iſtinc tanquam à Domino agreſti & furioſo profugi.

VOS *vbi contempti rupiſtis frena pudoris.*] id eſt, mulieres poſtquam perfregiſtis pudoris repagula, quibus libido veſtra coërcebatur. ductum à tenacibus equis, & indumitis. ſic Virg. Ruptis ubiicibus, & aggeribus. Horat. epiſt. 14. lib. 1.

Amat ſpatijs obſtantia rumpere clauſtra.

ſat. 7. lib. 2. ——— *Tolle periclum*

Iam vaga proſiliet frenis natura remotis.

Cato apud T. Liuium lib. 34. *Date frenos impotenti naturæ*: de mulieribus. Iuuenal. ſat. 18. *Pone ira frena, modumque.* Cic. 13. Philipp. *Inijcere alicui frenos furoris.* & Tuſc. 4. *Libido effrenatam appetentiam efficit.* & pro Cluentio: *O libidinem effrenatam & indomitam.* *Vos*, vt el. 33. lib. 5.

Eſt quiddam quod vos quærere cogat amor.

Gallicè: *Entre vous femmes. Contempti pudoris*, ſpreti, læſi, violati, vt contemnere Deos, & leges, & aras. ſic Virg. 4. Æneid. *Solutique pudorem.* quid pudor dixi eleg. 13. ſup. verſ. 52.

NESCITIS *capta mentis habere modum.*] ſic dixit eleg. 34. lib. 2. *Non habuiſſe fidem.* id eſt, infideles fuiſſe, vt nun habentes modum, immodeſtæ. Plaut. Pœnulu act. 1. ſc. 5. *Modus muliebris nullus.* Terent. Eunuch. ſc. 1. act. 1. de amore. *Quæ res in ſe neque conſilium, neque modum habet vllum. Captæ mentis*, cæcæ amentia, & rationis expertes. Captæ numinandi caſu, vel vocandi, numero multitudinis, vt dicitur à Virgil. *Aut oculis capti fodere cubilia talpæ.* Feſtus: *Mente captus, cui mens ex poteſtate abijt.* & Suetun. in Auguſt. cap. 53. *Captum oculis* dixit, pru cœco. & Ouid. 6. faſt.

O nimium faciles, ô toto pectore captæ.

FLAMMA *per incenſas citius ſedetur ariſtas.*] hyperbole, vt eleg. 15. libr. 2. verſ. 31. & ſeq. & eleg. 32. eiuſd. lib. verſ. 49. *Flamma per ariſtas*, quæ maturam ſegetem corripuerit. Virg. 2. Æneid.

In ſegetem veluti cum flama furentibus auſtris

Incidit. Ouid. 12. Met.

Correpti rapida veluti ſeges arida flamma

Arſerunt crines. *Sedetur*, teſtinguatur, vt ſedare ſitim. Cic. 3. de leg. *At aliquando incenditur, & quidem ſæpe ſedatur.* & 1. de diuinat. *Illa etiam animi parte ſedata, atque reſtincta.* ep. 8. lib. 13. ad Att. ſedare minus eſt, quam reſtinguere. *Sermunculum omnem aut reſtinxerit, aut ſedarit.* Neutrum eſt. ſed abſolutum Gellio cap. 12. lib. 18. *Poſtquam ſedant tempeſtas. Ariſtas.* Seruius in finem 7. Æneid. Ariſtæ primæ ſpicæ partes, quod primæ areſcant. Varro cap. 47. 1. de re ruſt. Granum, quod intimum ſolidum: Gluma, qui eſt folliculus eius: Ariſta, quæ, vt acus tenuis, longa eminet è gluma agnas pennatas, & impennatas in ſaliari carmine ſignificare ſpicas cum ariſtis & ſine ariſtis ait Feſtus in *Pennatas.* Ariſta pro ſegete Virg 1 Georg.

——— *pingui glandem mutauit ariſta.*

& pro meſſibus el. 1.

Poſt aliquot mea regna videns mirabor ariſtas.

FLVMINAQVE *ad fontis ſint reditura caput.*] vide adnot. hac de re eleg. 15. lib. 5. verſ. 33.

ET *placidum Syrtes portum & bona littora nautis*

A *Præbeat hoſpitio ſæua Malea ſuo.*] Sic Seneca Hippolyto: *Ignibus iunget aquas & amica ratibus ante promittet vada. Incerta Syrtis.* Syrtes quid dixi ad eleg. 9. lib. 2. verſ. 33. *Placidum portum*, tranquillum & quietum. vt Ouid. eleg. 4. lib. 4. Triſt. *Nec placidos portus hoſpita nauis habet.* ipſe eleg. 30. lib. 1. *Placidis vt conſtitit oris.* & eleg. 8. eiuſd. lib.

——— *placidis Oricos æquoribus.*

Sæua Malea. Stat. 4. Thebaid.

Et dubijs Malea vitata carinis.

& 1. Sylu. in Tiburtinu Manlij:

Si Malea credenda ratis.

B & 6. Thebaid.

Et rauca circumtonat ira Malea.

& 1. Achill.

Vndiſona quos circuit vmbo Malea.

Virg. 3. Æneid.

Maleaque ſequacibus vndis.

vbi Seru. Prumontorium eſt Laconiæ. Ouid. eleg. 16. lib. 2.

Nec timeam veſtros curua Malea ſinus.

Humer. Odyſſ. 1. [Greek] circumflectentem ſe Maleam dixit. vide Pauſan. in Laconicis, & Strab. lib. 8. item prouerbium: *Maleam legens, quæ ſunt domi obliuiſcere. Sæua*, quia

C infeſta nautis. *Præbeat.* exhibeat. verbum officij. vt eleg. 7. ſupr. *Præbet pabula.* & *præbuit alas.* eleg. 9. lib. 1. *Hoſpitio ſuo*, ſede quieta, vbi tantiſper bene accipiantur, & commurentur ad tempus. ſic Virg. 4. Georg.

Hoſpitijs teneat (apes) *frondentibus arbos:*

& 1. Æneid.

Hoſpitio prohibemur arenæ. & 3. Georg.

Itque pecus longa in deſerta ſine vllis

Hoſpitijs, tantum campi iacet.

& 3. Æneid.

Quo tutior hoſpita luſtres Aequora.

D & 7. Æneid. *Terra hoſpita.* & 3. Georg.

Vndaque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes

Puppibus illa prius patulis, nunc hoſpita plauſtris.

contra, *Inhoſpita Syrtis.* & *Inhoſpitalis Caucaſus.* & *Inhoſpita littora* Ouidij eleg. 11. lib. 3. Triſt. ipſe eleg. 31. lib. 1. *Fluminis hoſpitio. Et bona littora nautis*, apta, fida, amica, commoda. vt Virgil. 2. Georg. *Bona bello cornus.* & 2. Æneid.

———*Littora curſu Tuta petunt.*

ſic el. 7. lib. 4. *Melior*, pro, fidelior. verſ. 13.

QVAM *poſſit veſtros quiſquam reprehendere curſus.*] id eſt, femineos retinere impetus. Terent. in prologo Adelphorum. *Furtumne factum exiſtimetis, an locum reprehenſum.* id eſt, retentum, reE ſumptum, inquit Donat. & ſc. 4. act. 4. *Sed me reprahendi tamen, ne quid garrulę illi dicerem.* id eſt, retinui. Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 1. *Reprahende hominem.* id eſt, retrahe & retine. & in milite ſc. 1. act 1. *Vel qua here pallio me reprahendere.* Suet. in Callig. cap. 45. *Inſecutus veluti profugos, ac reprahēſos in catenis reduxit. Veſtros*, vt eleg. 15. ſup.

Neſcit veſtra ruens ira referre pedem.

ET *rapidę ſtimulos frangere nequitiæ.*] id eſt, domare aculeos libidinis quibus illa incitatur. vt el. 33. lib. 2. *mediæ nequeant te frangere noctes.* & eleg. 11. ſup. *Pyrrhi fracta gloria. Stimulos nequitiæ*, vt Virg. 3. Georg.

Sed non vlla magis vires induſtria firmat
Quam Venerem, & cæci ſtimulo auertere amoris.

& 7. Æneid. *Stimulis agit vndique Bacchi.* & Cic. pro Cælio: *Erant apud eum illecebræ libidinum: erant etiam ſtimuli induſtriæ & laboris.* Rapidam vero nequitiam vocat, quæ ita fertur & rapitur, vt ei nihil obſtet. Virg. hac de re 3. Georg.

Illas ducit amor trans Gargara, &c.

ſic *rapida procella* eleg. 16. lib. 2. Rapidus ignis, torrens, vortices. Virg. an *Rabida*, vt dicitur efferari libidine?

Testis *Cretas faſtus quæ paſſa Iuuenci*
Induit abiegnæ cornua falſa bouis.]

Fabulam attigit, eleg. 32. lib. 2.

Vxorem quondam magni Minois, vt aiunt,
Corrupit torui candida forma bouis.

Vbi plura adnotaui. de hac fabula vide & Pauſan. in Attic. Iſocrat. in Helenes Encomio: Euſeb. lib. 5. Præparat. Euang. *Teſtis.* ſic eleg. 15. verſ. 11. ſup. *Cretas Iuuenci*, vt *Creſſa bos* el. 7. lib. 4. ſic *Cretæa rate.* hac elegia, infra. *Niueum Iuuencum* vocat Virgilius, alij taurum. *Paſſa faſtus*, quæ ſæpe tulit repulſam, quia faſtidiebat eam taurus. Virg. 6. Æneid.

Ah virgo infelix tu nunc in montibus erras.
Ille latus niueum. &c.

Pati faſtus, vt Virg. eclog. 2. *Pati faſtidia.* & eleg. vlt. infra:

Excluſa inque vicem faſtus patiere ſuperbos.

ſic *ferre faſtus* eleg. 5. lib. 4. verſ. 42. *Induit cornua.* vel à Dædalo iuſſit boui aptari, ſi *bouis* legimus: vel ipſa cornua bouis induit, quod magis placet, ſe texit forma bouis, tanquam veſte. ſic Virg. 1. Georg.

Contemplator item cum ſe nux plurima ſyluis
Induet in florem. veſtiet ſe floribus. & 4.

Georg. *Quotque in flore nouo pomis ſe fertilis arbos*
Induerat. & 1. Æneid.

——*& notos puer indue vultus.*

& 7. Æneid.

Quos hominum è facie dea ſæua potentibus herbis
Induerat Circe in vultus, ac terga ferarum.

& *Cornua bouis*, bos cornuta & vacca. vt eleg. 4. lib. 4. *Prodita quid narrem fraterni cornua monſtri.* id eſt, monſtrum cornutum. ſic eſt in aliis libris. vide adnot. ad el. 3. lib. 1. verſ. 20. *Falſa*, ficta & ſimulata, quia tauro ligneo cornua illa Dædalus affinxerat. Ouid. eleg. 3. lib. 1. Amor.

Quaque ſuper pontum ſimulato vecta Iuuenco,
Virginea tenuit cornua falſa manu.

Alias, *vara.* & 3 de arte amandi:

Perque fretum falſo Sidoni vecta boue. & 5. faſt.
Præbuit vt taurus Tyriæ ſua terga puellæ
Iuppiter, & falſa cornua fronte tulit.

Abiegnæ, ligneæ propter materiam præſtantem abietis, vt notamus el. 1. ſup. verſ. 25. Nam vt Ouid. 8. Met.

Quæ toruum ligno decepit adultera taurum.

vide el. 7. lib. 4. verſ. 58. At idem 1. de art. am.

Hanc tamen impleuit vacca deceptus acerna
Dux gregis, & partu proditus auctor erat.

Testis *Theſſalico flagrans Salmonis Enipeo.*]
Duo fluuij Enipei, vnus Achaiæ. de quo Strabo lib. 8. cuius amore capta Tyro Salmonei filia: alter Theſſaliæ, de quo idem Strabo lib. 9. qui

A labitur in Apidanum. huic Propertius tribuit, quod illius eſt, vt adnotaui ad eleg. 13. libr. 1. verſ. 21.

Qvæ *voluit liquido tota ſubire Deo.*] id eſt, tota proluui, non pedibus & crinibus. Subire furti eſt, & concubitus, vt ſubigi, ſuccubare, ſuccuba, ſuccuboneus. *Subſternere ſe* Catullo in Ariadna. Ouid. in ep. Helenæ: ——*poteſque*

Velle ſub amplexus ire puella tuos.

Iouenal. ſat. 2.

Hyppo ſubit iuuenes, & morbo pallet vtroque.

In Priapæis poſt Petronium:

Naiadas antiqui, Dryadaſque habuere Priapi:
B *Et quo tenta Dei vena ſubiret, erat.*

Apud Feſtum in *Suillum*, vt ſubare, ſic & ſubire legitur. Sed docti legunt *Surire.* & *voluit ſubire.* pro, libenter ſubiit. vt eleg. 9. ſup.

Intra fortunam qui cupis eſſe tuam.

Liquido Deo. Periphraſis fluuij in quem Neptunus transformatus. vt el. 7. ſup. *Cæruleus Deus.* contra Ouid. el. 5. lib. 3. Amor.

Siccus vt amplecti Salmonida poſſet Enipeus,
Cedere iuſſit aquam, iuſſa receſſit aqua.

Crimen *& illa ſui patria ſuccenſa ſenecta*
Arboris in frondes condita Myrrha nouæ.]

C id eſt, infamis & ſceleſta habita. vt el. 5. lib. 1. *Rumor eris.* & el. 28. lib. 2. *Crimina tali.* & *Tuum mortua crimen eris.* Ouid. el. 9. lib. 4. Triſt.

Perpetua crimen poſteritatis eris.

Patria ſuccenſa ſenecta, flagrans amore patris ſenis Cinyræ. vt eleg. 18. lib. 2.

At non Tithoni ſpernens aurora ſenectam.

Fabula eſt apud Apollodor. lib. 3. Ouid. 10. Metam. vbi multis verſibus deſcribitur. & 1. de arte:

Myrrha patrem, ſed non vt filia debet, amauit,
Et nunc obducto cortice preſſa latet.

& in Ibin:

D *Sanguine probra luas, vt auo genitore creatus,*
Per facinus ſoror eſt cui ſua facta parens.

Heſiodus 1. Theog. Higin. fab. 58. vbi Smyrna dicitur, & Fulgentius 3. Mythol. *Nouæ arboris*, ſui nominis, quæque non ante extiterat, & fert myrrham. Ouid. lib. 10. Met.

Tanti noua non fuit arbos.

Nam *quid Medeæ referam, quo tempore matris*
Iram natorum cæde piauit amor?]

Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.

Nam quid de tetrico referam domitore Chimæræ?

Nam quid, pro, quid autem, vt eleg. 11. ſup.

Nam quid ego heroas? *Medeæ*, ſupple nequitiam
E & ſcelus, quod notiſſimum, vt el. 24. lib. 2.

Iam tibi Iaſonia nota eſt Medea carina.

Matris iram natorum cæde piauit amor. vt Virgil. eclog. 8.

Sæuus amor docuit natorum ſanguine matrem
Commaculare manus.

Ouid. hac de re 2. de arte amandi:

Coniugis admiſſum, violataque iura mariti,
Barbara per natos Phaſias vlta ſuos.

& 7. Met. ——*vtroque*

Sanguine natorum perfunditur impius enſis.

& el. 1. lib. 2. Triſt.

Tingeret vt ferrum natorum ſanguine mater
Concitus à læſo fecit amore dolor.

Horat. in arte.

Nec pueros coram populo Medea trucidet.

Legeodus Eoripides in Medea, & Seneca. Auſon. in epigr. *Cæde piauit*, id eſt, Geminorum nece, dictum vt eleg. 10. ſop. *Ture piaueris arat.* *Irum*, conceptam ex pellice Creüſa.

Q v i d v a *Clytæneſtra, propter quam tota Mycenis*
Infames ſtupro ſtat Pelopea domus.]

Quidue referam Clytemneſtræ crimen, coius ob libidinem, adulterio tota familia Pelopis fœdata & diffamata. Tyndarei & Ledæ tres liberi, Timaodra, Philonoë, Clytemneſtra. Apollod. lib. 3. ea oupſit Agamemnooi, & ſolita cum Ægyſtho. vnde eleg. 7. libr. 4.

Vna Clytemneſtrę ſtuprum vebit.

vide Homer. 4. & 9. Odyſſ. & Virg. 11. Æoeid. vt dolo Ægyſthei & Clytemneſtrę Agamemoon perierit. Item Sophoclem io Electra. Eurip. io Oreſte. Higio. Fab. 117. Ouid. 2. de arte amandi.

Dum fuit Atrides vna contentus, & illa
Caſta fuit. vitio eſt improba facta viri.

Domus Pelopaa, vt Horat. oda 6. lib. 1.

Nec ſænam Pelopis domum. Taotalus Pelopis: Pelops Atrei, & Thyeſtæ: Atreus Agamemoonis & Menelai pater. Infamis Atreus & Thyeſtes ſtupro. Agamemoon Clytemoeſtræ adolterio, & amore Caſſandræ, & Briſeidis & Argini. Menelaus adulterio Helenæ. vode *Pelopida*, abiere in prouerbiū. vſurpat aliquoties M. Tullios in epiſtolis honc verſum, quem eſſe puto ex Attij Pelopidis. *Vbi nec Pelopidarum nomen, nec facta audiam.* *Noxitudo Pelopidarum*: Attius Armorum iodicio, apud Nonium io *Noxitudo*. *Stat*, eſt, vel manet. vt eleg. 4. ſup.

Stant mihi cum domina prælia dura mea.

Infamis. vide adnot. eleg. 11. ſup. verſ. 28. *Stupro*, pro libidine & adulterio, quo nihil turpius. nam ſtuprum propriè dedecus & turpitudo: Feſtus. vide notata ad eleg. 32. libr. 2. verſ. 41. *Mycenis*, vrbe Peloponeſi Regia Agamemoonis, vnde Virg. 6. Æneid. *Mycenas Agamemnonias* vocat.

T v q v a *ô Minoa venundata Scylla figura.*] Id eſt. Quæ te Minoi proſtituere voloiſti, non capta pretio, ſed eius forma. Scylla ipſa apod Ouid. 8. Met. *Premia nulla peto, niſi te*, inqoit Minoi. de forma Mioois Ouid. ibid. *Venundata figura*, vt eleg. 2. libr. 1. *Vendere muneribus*, vbi vide adnot. verſ. 4. *Minoa.* Ouid. in Ibin.

Si tua contigerit Minoas puppis arenas.

Stat. 1. Achill. *Quanto circumdata nexu*
Ruperit Aegeides Minos brachia tauri. Auſon.
Non ſum ego Minoæ machina Paſiphaa. Virg.
Minoia regna.

T o n d e n s *purpurea regna paterna coma.*] Inſignis dilogia in *Tondens.* propriè tondere comam, & crinem, tranſlatè tondere regnum, pro ſpoliare & diripere. Sic eleg. vlt. lib. 4.

Sub quorum titulis Africa tonſa iacet.

Homer. Od. χ. ——— ὅς ὅι ὄικειον.
Κτήματα ἰρὶ μεγάροις. Qui ipſi totouderunt (Vlyſſi) rem familiarem in ædibos (proci.) hinc & lucem capit iocus Plaut. Bacchid. *Metuo ſi ſenex reſciuerit, ne vlmos parafitos faciat, quæ vſque attondeant.* vide plura huiuſmodi adnot. ad illod Tibulli lib. 4.

Tondetur que ſeges maturos annua partus.

& Propert. eleg. 16. lib. 2.

Pleno vellere carpe pecus. heoc *tondens*, nam iode *Ciris* dicta. roodeo, κείρω. *Regna paterna.* Megara. *Purpurea coma.* *cum* ſubaod. de ea cooca, Virg. in Ciri. & 1. Georg.

Et pro purpureo pœnas dat Scylla capillo.

Ouid. 1. de arte amaudi:

Filia purpureos Niſi furata capillos
Puppe cadens celſa facta refertur auis.

& 1. de rem.

Impia ſi noſtros legiſſet Scylla libellos
Haſiſſet capiti purpura, Niſe, tuo.

Tota fabula eſt lib. 8. Met. & Apollodor. lib. 3. qui πορφυρέαν ἐν μέσῳ τῇ κεφαλῇ τρίχα vocat. Higin. Fab. 198. Pauſao. Atticis. Similis Fabula de Pterelai crine apud Apollodorum lib. 2.

Hanc igitur dotem virgo deſponderat hoſti?

Patris & patriæ proditiooem tradito fatali crine. ſic eleg. 4. lib. 4.

Dos tibi non humilis prodita Roma venit. Ibid.
Hac virgo officiis dos erat apta tuis.

Ouid. 8. Met.

Cœpta placent, & ſtat ſententia tradere merum
Dotalem patriam. *Igitur*, eſt iodignantis vt eleg. 8. lib. 1. verſ. *Tune igitur demens?* *Deſponderat.* promiſerat ſine auctore. Donat. in Adelph. *Deſpondet puellam, qui petit: ſpondet à quo petitur.* hîc aliter. Varro 5. de ling. Lat. Qui ſpoponderat filiam, deſpondiſſe dicebatur, qood de ſpoote eios exibat. Sed l. 7. de verb. ſign. Spooſio, omnis promiſſio. præterea noo legitima hæc ſpooſalia.

N i s e, *tuas portas fraude recluſit amor.*] Id eſt, Portas aperiri ioſſit Niſęæ vrbis, vt Pauſanias: Niſæam enim condidit Niſus. Strabo lib. 9. vel Alcathoës, vt Ouid. initio 8. Met.

Prætentatque ſui vires Mauortis in vrbe
Alcathoe, quam Niſus habet.

Eſt autem proditionis aperire portas hoſti, vt eleg. 4. lib. 4.

Prodiderat portaque fidem, patriamque iacentem.

Virg. 2. Æneid.

Caduntur vigiles, portiſque patentibus omnes
Accipiunt ſocios. Ouid. loco prædicto.
Omnia tradentur, portas reſerabimus hoſti. Ibid.
Cur ſuus hac illi reſeret mea mœnia Mauors?
Et non noſter amor? Ibid. *Aetatas hoſti recludere portas.* *Amor recluſit*, quia vt Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Impia nec tragicos tetigiſſet Scylla cothurnos
Ni patrium crimen deſſecuiſſet amor.

Fraude, ſcelere, & proditione, vt adnot. ad eleg. 6. ſup.

Iram non fraudes eſſe in amore meo.

A t *vos innuptæ felicius vrite tedas,*] Sic in ep. Demophoonos.

E s t q v a *tibi pectus cuiuſquam accendere tedas.*] Id eſt. Cuiquam nubere. At 4. Faſt. aliter.

Et ſi tura aberunt, vnctas accendite tedas.

Felicius vrite tedas, lætioribus auſpiciis nubite. nam nubentibus tedas præferri notum eſt Catulli epithalamio. vbi vide adnot. *Vrite tedas*

vt eleg. 1. lib. 2. *Vrat aëna focis.*

Pennet *Cretæa tracta puella rate.*] ſic Ouid. 8. Met. *Puppimque amplexa recurvam*
Per freta longa trahar. & mox,
Gnoſiacaque hæret comes inuidioſa carinæ.
Virg. in Ciri.
Tum ſuſpenſa nouo ritu de nauibus altis,
Per mare cæruleum trahitur Niſeia virgo.
Apollodor. καὶ τὴν κόρην τῆς πρύμνης τῆς νεὼς ἐκδήσασα ὑποβρύχιον ἐποίησε. Id eſt. Puellam è puppi pedibus vinctam ſubmerſam effecit. id eſt, ſubmerſit. At Higin. Fab. 198. Mutatam in piſcem Cirim vocatum ait; quem haliæetus, quoties natantem conſpicatur, vnguibus captum dilaniat. *Tracta* ergo quia arripuerat puppim nauis, & ita trahebatur, non vehebatur. An pro, diſtricta, & vincta, vt Virg. *Radiiſque rotarum Diſtrictis pendent?* *Cretæa. Minoa.* verſ. 21. ſup. hac elegia.

Non *tamen immerito Minos ſedet arbiter Orci.*] *Tamen*, pro igitur, ergo. vero epiphonematicῶs vt *ſed* eleg. 6. lib. 2. verſ. 35.
Sed non immerito. &c. de Minoe iudice apud inferos Virg. 6. Æneid. & Homer. Iliad. Λ.
Ἔνθ' ἦτοι Μίνωα ἴδον, Διὸς ἀγλαὸν υἱὸν
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νέκυσσιν
Ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα
Ἥμενοι. Plato in extremo Gorgia tres ait ab Ioue iudices ad inferos conſtitutos: duos ex Aſia Minoëm & Rhadamantum: vnum ex Europa, Æacum. hunc de Europæis: illos de Aſiaticis iudicare. vide eundem Platon. in Minoë. Horat. oda 7. lib. 4.
Et de te ſplendida Minos fecerit arbitria.
Sedet. quia ſedere iudicum eſt. Cic. vbique. ipſe eleg. vlt. lib. 4.
Aut ſi quis poſita Iudex ſedet Aeacus vrna.
vnde & *Minoida ſellam* vocat el. vlt. lib. 4. *Orci arbiter*, pro iudice apud inferos: nam olim confundebant. Feſtus: Arbiter dicitur iudex, quod totius rei habeat arbitrium, & facultatem. Cicero, pro Roſcio Comœdo, tamen, Arbitria ſolutoria eſſe, & liberiora iudiciis bonæ fidei ait.

Victor *erat quamuis, æquus in hoſte fuit.*] Quamuis, inquit, victor qui iniquus, ſuperbuſque, ac inſolens ſolet eſſe, æquus tamen Minos fuit, vltus & aſpernatus proditricem, vltus quoque vicem proditi Niſi, licet hoſtis. vt Darium vltus eſt Alexander, & Tatius Tarpeiam. Ergo & in Niſo ſeruauit æquitatem, quia vltus eſt eum. & in Scylla, quia vltus proditionem & auerſatus ſcelus. de æquitate Minois Plato in Minoë. Ouid. in Fabula Niſi 8. Met.
Dixit, & vt leges captis iuſtiſſimus auctor
Hoſtibus impoſuit, claſſis retinacula ſolui
Iuſſit. de Iuſtitia etiam in hoſtes ſeruanda Cicero 1. Offic. *Aequus in hoſte*, pro, in hoſtem, vt ſup. *Veſanum in vite*, eleg. 17. verſ. 23. Sic Ouid. eleg. 2. lib. 5. Triſt.
Sæpe ſuo victor lenis in hoſte fuit.
& eleg. 7. libr. 1. Amor. *Tydides ſæuus in hoſte fuit.* in Venerem. & Velleius poſter. vol. *Odium in victis.* pro, in victos. Virg. 2. Æneid.
Talis in hoſte fuit Priamo. Æquum Propertius

A Minoëm facit, contra Catullus in Ariadna:
Attigit iniuſti regis Gortynia tecta.
Sed vet. lib. *Inuictis.*

AD ELEGIAM XX.

Credis *eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ.*] Increpat vt credulam. ſic eleg. 21. lib. 1.
Tu nimium credula ſola iaces. & ibidem:
Ah nimium faciles aurem præbere puellæ.
Credis & contra oculos tuos ſentis? *Eum.* prætorem, fortaſſe, de quo eleg. 16. lib. 2. aut Panthum, de quo eleg. 21. lib. 2. *Iam*, amplius, vt
B eleg. 5. libr. 1.
Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum.
Iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ, nondum oblitum eſſe tui formoſæ. quandiu memoria, tandiu amor. vt eleg. 19. lib. 1.
Non adeo leuiter noſtris puer hæſit ocellis,
Vt meus oblito puluis amore vacet.
& eleg. 20. lib. 2.
Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ?

Vidisti *à lecto quem dare vela tuo?*] Id eſt. Ab ipſa recenti voluptate, adhuc pene de lecto ſurgentem, & ſtatim oblitum tamen. quid
C ergo facturus procul, & diu abfuturus? *Vela dare*, vela facere, vt eleg. 4. ſup.
Ite, agite, experta bello date lintea proræ.
eleg. 21. libr. 2. quæ eſt in riualem, vt huius initium.
Sic à Dulichio iuuene eſt eluſa Calypſo,
Vidit amatorem pandere vela ſuum.

Durus *qui lucro potuit mutare puellam.*] Ferreus, qui ſuſtinuit amicam formoſam relinquere, vt ſpem prædæ ſequeretur. *Durus potuit*, vt eleg. 12. ſup. *Potuiſti linquere Gallam.* mox.
Duritiæque tuæ non eris illa memor.
Mutare puellam lucro, lucrum malle quam puel-
D lam. nam non mutamus, niſi quod minus volumus. vide adnot. ad eleg. 32. libr. 2. verſ. 31. ad hanc ſententiam. Tibull. eleg. 2. lib. 1.
Ferreus ille fuit, qui te, cum poſſet habere,
Maluerit prædas, ſtultus, & arma ſequi.

Tantine *in lacrymis Africa tota fuit?*] vide adnot. ad eleg. 12. ſup. verſ. 3. Mentio Africæ, opinor ob purpuram, & puniceum colorem, vt eleg. 3. lib. 4. *Pœnis oſtris.* vel ob copiam frumenti, vnde ille lucrum captabat, niſi & feras Africanas, aut marmor Numidicum ſignificet. Si legitur, vt omnes fere libri habent, *Tantiſne.* Sententia erit. Africam olim cum à Scipioni-
E bus diriperetur non tantum lacrymarum fudiſſe, quantum Cynthia. Si, *Tanti. in lacrymis*, præciſè. pro, cum in lacrymis eſſes. omnino non intelligo.

At *tu ſtulta Deos, tu fingis inania verba.*] Id eſt, Perſuades tibi eſſe Deos, quos ille fallere non audeat, cum nullos eſſe putet. Sic eleg. 28. lib. 2. *Intereat qui nos non putat eſſe Deos.* (vltores perfidiæ.) & hic infra:
Non habet vltores nox vigilanda Deos.
Stulta, credula, quia temerè credere eſt ſtultitiæ. *Fingis*, tibi perſuades eſſe, quod non eſt, vt eleg. 18. ſup. *Et tecum finge triumphos.*
Inania verba. Pondere carentia promiſſa, fidem-

demque irritam, vt eleg. 8. lib. 1.

Quam ego, vita, tuo limine verba querar.

Id eſt, fidem leuem. & eleg. 22. libr. 2. verſ. 44. An interpungendum:

At tu, ſtulta, Deos tu fingis, inania verba.

vt Horat. ep. 17. libr. 1.

Aut virtus nomen inane eſt. & ep. 6.

Virtutem verba putas, vt lucum ligna.

Ouid. in ep. Ariadnæ:

Et data poſcenti nomen inane fides.

Brutus apud Dion. libr. 47. moriens. ὦ τλῆμον ἀρετή. λόγος ἄρ' ἦσθα. ἐγὼ δέ σε ὡς ἔργον ἤσκουν. σὺ δ' ἄρ' ἐδούλευες τύχῃ. ſic λόγοι apud Comicum.

FORSITAN *ille alio pectus amore terit.*] τὸ *Forſitan.* Id eſt, fieri poteſt, aptum mouendæ ſuſpicioni, vt eleg. 9. lib. 2.

Forſitan & de me verba fuêre mala.

Ille. contemptim, vt eleg. 21. lib 2. verſ. 4. & 10. *Terit pectus.* an animum conficit & conſumit? Imo pectus pectore premens arctius amplectitur aliam. nam in hoc certamine aduerſis pectoribus pugnatur, nec terga vertuntur. eleg. 7. libr. 4.

Sæpe Venus triuio permixta eſt pectore mixto.

Terere verbum libidinis, vt notatum eleg. 11. ſup. 30. *Alio amore*, alia amica, vt eleg. 3. lib. 2.

C *Veneris alter amor.* Alium & aliam quærere verba mutati amoris, & adulterij.

EST *tibi forma potens, ſunt caſtæ Palladis artes.*] *Forma potens*, vt eleg. 10. ſup.

Et pete qua polles, vt ſit tibi forma perennis.

Caſtæ Palladis artes, quia Cynthia nendi perita, vt noto ad eleg. 6. ſup. *Medio nebat & ipſa loco.* Præterea artes Cynthiæ, doctrinæ, literæ, verſus, canere lyra. eleg. 2. & 3. lib. 1. eleg. 1. 3. & 13. lib. 2. Minerua ingenijs præeſt, & ingenioſa, capitaliſque Dea. Ouid. 3. Faſt.

Ipſe vides manibus peragi fera bella Mineruæ,

Num minus ingenuis artibus illa vacat? Ibid.

D *Pallada nunc pueri, teneræque ornate puellæ:*

Qui bene placarit Pallada, doctus erit.

vnde Horat.

Tu nihil inuita dices, faciesue Minerua.

Caſta Pallas, quia perpetua virgo fingitur ob ignis naturam, eademque Veſta. Horat.

Caſtaque damnatum Mineruæ.

Notum reſponſum Demoſthenis cum Demades dixiſſet. *Demoſthenes corrigere me vult. Sus Mineruam. At iſta*, inquit, *Minerua in adulterio nuper deprehenſa eſt.*

SPLENDIDAQVE *à docto fama refulget auo.*] Id eſt, fulgorẽ accipit, & ſplendorẽ ab auo, quem ipſa reddit. id enim refulgere. Virg. 9. Æneid.

E *Radijſque aduerſa refulſit.* (galea.) Ouid. 2. de arte. *Vt ſol in liquida ſæpe refulget aqua.* Interdum refulgere eſt ex aduerſo, & contra fulgere, vt apud Horat. *Te Iouis impio*

Tutela Saturno refulgens eripuit. Illuſtrem auum Cynthiæ doctrina fuiſſe ſignificari monuimus eleg. 13. lib. 2.

Nec ſi qua illuſtres femina iactat auos.

Illuſtres enim à luce, inquit Varro, vnde hic *refulget.* Hoſtius autem de bello Iſtrico ſcripſit. Feſtus in *Teſqua*, & Macrobius. & Hoſtia proprio nomine dicebatur Cynthia. vt notaui ad

A eleg. 1. lib. 1. verſ. 1.

FORTVNATA *domus, modo ſit tibi fidus amicus:*] vt Catulli Epithalamio:

En tibi domus, & potens, Et beata viri tui.

vide adnot. eleg. 2. ſup. verſ. 17. domus, vbi eius mater; vt el. 15. lib. 2. *Oſtendes matri.* &c. *Fidus amicus*, vt el. 12. ſup. *Fido toro.* & *Amicus* amator vt eleg. 13. lib. 2.

Tu tamen amiſſo nonnunquam flebis amico.

FIDVS *ero, in noſtros curre puella toros.*] Id eſt, Certa tibi ero. veni properè in ſinus & amplexus noſtros. Tibull. eleg. 3. lib 4.

Et celer in noſtros ipſe recurre ſinus.

B *Curre.* Sic ipſam Cynthiam ad ſe venire iubet. eleg. 25. lib. 2. verſ. 2. & eleg. 9. lib. 4. *Toros* dixit, vt ſup. hac elegia verſ. 2. *lecto.*

TV *quoque, qui æſtiuos ſpatioſius ſuis exigis ignes,*

Phœbe, moratura contrahe lucis iter.]

longiorem enim circulum luſtrat ſol æſtate; & acceſſu, receſſuque efficit tempeſtates. *Exigis*, agis, ducis. vt eleg. 16. ſup. *Percutit fores*, pro, quatit. eſt exigere, agere ad extremum, vt exigere ætatem. & Nonius illud è Captiuis Plauti: *Hanc ærumnam exigo* i ago, exponit. Exigere, pro, ante ſe ex aliquo loco agere. Varro 4. de

C ling. Lat. *In palatio porta Mucionis, à mugitu; quod ea pecus in bucitatum antiquum oppidum exigebant. Ignes æſtiuos*, orbem ſuum igneum ardentiorem æſtatis tempore. Tibull. lib. 4.

Seu propior terris æſtiuum fertur in orbem.

vbi vide adnot. *Contrahe iter lucis*, breuiorem redde diem gradiens breuiore itinere. vel *Iter lucis*, pro, luce; vt amoris iter, ſoporis iter, Natalis iter. Contrahere, corripere, vt *contracta cupidine* Horatio, & *contracta æquora.* & Virg. 1. Georg. *Tibi brachia contrahit ardens Scorpius.* Cic. Paradoxis. *Lucubratum opus contractioribus noctibus.* & *Contracta eloquentia* dialectica. id eſt,

D coarctata, adſtricta. Sic Ouid. 5. Faſt.

Quid? quod & Orion, & cetera ſidera mundo

Cedere feſtinant, noxque coarctat iter.

Moratura, longæ & tardæ futuræ, vt eleg. 3. lib. 1. *Moraturis luminibus.* & Horat. od. 7. lib. 2.

Cum quo morantem ſæpe diem mero fregi.

NOX *mihi prima venit, prima data tempora noctis.*] Scaliger hoc Diſtichon anteponit huic: *Tu quoque qui.* &c. *Quæ nox prima*: nam ex el. 14. & 15. lib. 2. conſtat iam vna aut altera nocte potitum amica fuiſſe? ergo priorum oblitus; vel, quod verius eſt, velut redintegratus amor hic, & nouus, quia ſequitur:

Et ſcribenda mihi lex in amore nouo. Item.

E *Contineant nobis omina prima fidem.*

Beroaldus amicam putat nouam hîc ſignificari ad initium elegiæ. Sanè: forma potens, Palladis artes, aui fama referuntur ad Cynthiam. *Venit*, mihi inſtar, vt eleg. 8. lib. 1. verſ. 44.

Prima data tempora noctis, Oblata facultas & occaſio potiendi amica noctu. ſic eleg. 3. lib. 1.

Namque vbi longa meæ conſumpſi tempora noctis.

Data tempora, vt Virg. 6. Æneid.

Et fors omne datum traherent per talia tempus.

Noctis, vt eleg. 8. ſup. *Furandæ copia noctis.*

LONGIVS *in primo Luna morare toro.*] Vt ſolem properare vult contrahendo diei; ſic Lu-

nam morari producendæ nocti. Sed quid *in toro primo?* au Lunam orat, vt tardius ſurgat, cum iu prima parte lecti ſit ad ſurgendum, vt not. ad eleg. 17. libr. 2. *Fractus vtroque toro.* Sed malo ſimpliciter, pro nocte & complexu primo Propertij & amicæ, vt hic ſupta verſu ſecundo, & ſit repetitio *noctis primæ, primo toro. Longius morare tempora noctis*, eſt longiora effice morando. & *longius*; pro, diutius. neque enim bic loci, ſed temporis. vt eleg. 28. lib. 2. verſ. 58. adnot.

FOEDERA *ſunt ponenda prius, ſignandaque iura.*] Tranſlatum à iure publico ad priuatam pactionem, & condiciones legeſque amatorias. vt eleg. 9. lib. 2.

Quam toto feminea non conſtat fedus in ira.

vbi vide adnot. *Federa ponenda*, id eſt, ſancienda & ſtatuenda. ſic Cicero pro Cœlio: *Amorum turpiſſimorum federa ferires. Prius.* ἀις ἦ ἀιδώ. *Prius, antequam*, licet inſertis tribus verſibus. Sic Virg. 4. Æneid.

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiſcat,
Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad vmbras,
Pallentes vmbras Erebi, noctemque profundam,
Ante, pudor, quam te violem.

Apuleius Florid. 1. *Priuſquam tibias occiperet inflare, prius quedam de ſe & Apolline barbarè effutiuit.* Sic Turneb. Tomo 3. πρὶν πρὶν Homero geminari docet. *Signanda iura.* Ductum à iure Romano & tabulis, quæ cera, lino, & ſignis contrahentium teſtium anulo impreſſis obſignabantur. *Signare, ſignum anulo imprimere*: Feſtus. Cic. pro Quintio; *Tabulæ ſignis hominum nobilium conſignantur.* & alibi ſæpe. vnde ſignatores & obſignatores apud eundem, & apud Iuriſconſultos de teſtibus, probationibus, teſtamentis, Plautum Pſeud. & Bacchid. & Curcul. Sed maximè Sueton. in Nerone cap. 17. vbi docet quod ſolitæ obſignari aduerſus falſarios. Iuuenal. ſat. 2. de Nuptiis.

Signatæ tabulæ, dictum feliciter. Sat. 6.
Si tibi legitimis pactam, iunctamque tabellis
Non es amaturus. & ſat. 10.
Veniet cum ſignatoribus auſpex.

Plaut. Bacchid. act. 4. ſc. 4. *Cedo tu ceram, ac linum actutum; age, obliga, obſigna* (tabellas) *cito. Iura.* pacta, genus pro ſpecie. Ouid. eleg. 10. lib. 3. Amor. *Lecti ſocialia iura.* & in ep. Hypſipyles:

Heu vbi pacta? vbi connubialia iura?

ET *ſcribenda mihi lex in amore nouo.*] Lex pro condicionibus, vt ſexcentis locis apud Catonem. Varronem & Plautum. Scribebantur autem leges, & incidebantur. vide Plautum Aſinaria de his legibus amatoriis act. 4. ſc. 1. & ipſum eleg. 9. lib. 4. verſ. 40. & 53. Scribere legem, eſt condere, quia tum literis mandatur, & proponitur ſcripta antequam feratur. ſic Cic. 2. & 3. de legibus & ſæpe alias. & ſcribere proprium Iuriſconſultis. vnde luſus Ciceronis in Trebatium Iuriſconſultum ep. 14. libr. 7. ad fam. nimis ſæpe dantem literas. *Quia ſi ſcribere oblitus es, minus multi te aduocato cauſſa cadent.*

HÆC *Amor ipſe ſuo conſtringit pignora ſigno.*] Id eſt, Obligat hæc pacta. ſic enim el. 4. lib. 4.

Pacta ligas, pactis ipſa futura comes.

& quæ *federa, iura, leges* vocauit, nunc *Pignora*, cautiones certas. vt enim pignoribus cauetur

A debitori; ſic adſcriptis legibus iis, qui inter ſe contrahunt. eleg. vlt. lib. 4.

Nunc tibi commendo communia pignora natos.

quibus tanquam pignoribus cautum eſt amori, & fidei noſtræ. Ibid. *Famæ pignora tanta meæ.* quia maiores mei me obſtringunt famæ, & pudori. vt obſidibus in bello, prædibus & prædiis in publico; ſic pignoribus, & hypothecis cauetur inter priuatos. Virg. ecl. 8.

Has olim exſuuias mihi perfidus ille reliquit,
Pignora cara ſui. & 3. Æneid.
Ipſe pater dextram Anchiſes haud multa moratus
Dat iuueni, atque animum preſenti pignore firmat.

B & 5. *Ferre ſui dederat monumentum, & pignus amoris.*
& 11. —— *Pacem te poſcimus omnes*
Turne, ſimul pacis ſolum inuiolabile pignus.

Id eſt, fedus & cautionem. vulgo vocamus *Seuretez*. Iſidor. libr. 5. *Pignus eſt quod propter rem creditam obligatur, cuius rei poſſeſſionem ſolam ad tempus conſequitur creditor.* Iuriſconſulti l. plebs 238. de verb. ſign. *Pignus, à pugno, & propriè rei mobilis.* Sed ſæpe confunditur pignus, & hypotheca. Pignoſa veteres dicebant, pro pignora: Feſtus. *Signo*, impreſſo nempe anulo.

TESTIS *ſiderea torta corona Deę.*] Stellæ ipſæ, vt teſtes, adſunt ſignandis tabulis, vt eleg. 9. lib. 2. verſ. 41. *Torta corona*, quia torqueri, viri,
C & plecti coronæ ſolent. Sed *Tota*, vet. lib. rectius. Coronam Ariadnes intelligit Beroaldus, de qua dictum eleg. 17. ſup. verſ. 8. vbi ex 3. Faſt. Ouid. notaui Deam ipſam Coronam. *Deę ſidereę*, noctis, quæ ſiderum mater. Tibull. eleg. 1. lib. 2..

Ludite iam nox iungit equos, currumque ſequuntur
Matris laſciuo ſidera fulua choro.

Euripides Electra: ὦ νὺξ μέλαινα χρυσέων ἄστρων τροφέ. vocant & νύκτα ἐυφρόνην Græci. vnde hîc *Corona*. Apul. de Deo Socratis. *Radiantes Deos* (aſtra) *quibus cœli chorum comptum, & coronatum ſuda tempeſtate viſimus.*

QVAM *multę ante meis cedant ſermonibus horę.*]
D Sic eleg. 15. lib. 2.

Quam multa appoſita narramus verba lucerna.

& apertius eleg. vlt.

Et modo formoſa quam multa Lycoride Gallus
Mortuus inferna vulnera lauit aqua.

Gell. cap. 12. libr. 17. *Quam libens.* Cæſar 4. de bello Gallico. *Vt quam celerem motum haberet.* coniungitur & comparatiuo. Sed hic eſt anaſtrophe: *Quam ante*, pro, antequam, vt eleg. 18. libr. 2.

Quam prius abiunctos ſedula lauit equos.

Cedant ſermonibus hora. Prius, inquit, federis tabulæ
E ſignentur, quam congrediamur. Congreſſus autem duplex; vnus verborum, de quo hîc loquitur: alter rei, de quo verſu proximo, & eleg. 15. libr. 2. verſ. 3. *Cedant horę*, abeant, prætereant, conſumantur, vt eleg. 18. ſup.

Ceſſit in aſtra. pro, conceſſit, abiit. ſic eleg. 5. lib. 1. *Dum ęs exiguus, dum mula ligatur,*

Tota abit hora. Scaliger & hoc Diſtichon proximè præcedenti anteponit.

DVLCIA *quam nobis concitet arma Venus.*] vt Martis arma triſtia, ſic contra Veneris blanda. Itaque *dulcem rixam* vocat eleg. 8. ſup. verſ. 1.

& verſ.32. *Helenæ in gremio maxima bella gerit.* & eleg.1. libr. 4.

Militiam Veneris blandis ſub armis.

Venus concitet arma, Moneat accendere Martem Venus miniſtra noctis ſacra inſtitueos, eleg. 10. ſup. verſ.30. Sic *Concitare bellum* Ciceroni in epiſt. & Horat. *Ad arma concitet Ceſſantes.* ſic *Concitet aures*, eleg 15. ſup.

N A M Q V A *vbi non certo vincitur fœdere lectus.*] Id eſt. Non conſignantur tabulæ matrimonij; non conſtringuntur pignora, ſupra. Inde vincla iugalia dicuntur. *Lectus*, pro coniugio, vt thalamus, & torus vbique. *Certo fœdere*, quo diſertè aliquid cautum & ſcriptum. Sic Virg. 1. Æneid. ——*Qui fœdere certo*

Et premere, & laxas ſciret dare iuſſus habenas.

Perſ. ſat.5. *Ambonum fœdere certo Conſentire dies.* Horat. oda 24. lib.3. *Certo fœdere caſtitas.*

N O N *habet vltores nox vigilanda Deos.*] Id eſt. Non curis & lacrymis traducenda deſerto & prodito amanti: cuius miſerias Dij non vlciſcuntur, quia ad eum amorem firmandum teſtes non ſunt aduocati, ideoque non ſunt violati. *Vltores Dij*, in genere. Alias Nemeſis & Diræ. ſic *Cerberus vltor*, & 5. libr. 4. Horat. *Cæſaris vltor.* Vltor periurij Iuppiter ipſe qui fœdera fulmine ſancit. Qua de re eleg. 16. lib. 2. verſ. 49. & 53. Tibull. el. 8. lib. 1.

Hic Marathus quondam miſeros ludebat amantes

Neſcius vltorem poſt caput eſſe Deum. *Non habet Deos.* aliter eleg. 7. ſup. *Non habet vnda Deos.*

E T *quibus impoſuit ſoluit mox vincla libido.*] Id eſt vincla indidit, deuinxit, coniunxit. vt eleg. 5. lib. 4. *Imponere leges lunæ.* Imponuntur onera, & vincla onerant. Sic Indere catenas. Plautus Capt. ſc. 2. act. 1. *His indito catenas ſingularias.* Quos, inquit, coniunxit libido, non verus amor conſtrinxit, eadem eoſdem ſtatim ſeparat, ac dirimit. Ariſtot. cap.3. lib.8. Ethic. Tria amicitiæ genera vnum ea vtilitate; Alterum ex voluptate, tertium ex honeſtate. Duo ſuperiora facile diſſoluuntur, cum ſcilicet vtilitas, & voluptas abſceſſerint. & de iuuenibus. Ideo cito fiunt amici, & deſinunt. ſimul enim cum voluptate amicitia mutatur. eiuſmodi vero voluptatis cita eſt mutatio. ἅμα γὰρ τῷ ἡδεῖ ἡ φιλία μεταπίπτει. τῆς δὲ τοιαύτης ἡδονῆς ταχεῖα ἡ μεταβολή.

C O N T I N E A N T *nobis omina prima fidem.*] Id eſt, auſpicia primis in amoribus noſtris ac nuptiis captata ſeruent conſtantiam in amore coniugali & perpetuitatem. nam omina captabantur in nuptiis & auſpices adhibebantur. Ipſe eleg.3. lib.4.

Quæ mihi deducta fax omen prætulit. &c.

Cicero pro Cluentio. *Nubit genero ſocrus nullis auſpicibus, nullis auctoribus, funeſtis ominibus omnium:* (Nam *feliciter* ſolebant acclamare. Iuuenal. *Signatæ tabulæ, dictum feliciter.*) Idem Cic. 1. de diuin. *Cum vellet ſororis ſuæ filiam in matrimonium collocare, exiſſe in quoddam ſacellum, ominis captandi cauſa, quod fieri more veterum ſolebat.* Valer. Max. lib.2. cap 1. De inſtitut. antiq. *Nuptiis*, inquit, *etiamnum auſpices interponuntur; qui quamuis auſpicia petere deſierint, ipſo tamen nomine veteris conſuetudinis veſtigia vſurpantur.* Virg.2. Æneid.

A *Cui pater intactam dederat, primiſque iugarat*

Ominibus. vbi tamen prima omina infelicia. Idem 4.

Diis equidem auſpicibus reor & Iunone ſecunda.

Horat. oda 11. lib.3. *I ſecundo omine.* quia interdum repetebant omina, vt Virg.2. Æneid.

Omina ne repetant Argis. Lucan. libr. 2.

Contentique auſpice Bruto. Iuuenal. ſat.10.

Veniet cum ſignatoribus auſpex. Plaut. in prologo Caſinæ. *Vltro ibit nuptum, non manebit auſpices.* Tacit. lib.11. de Nuptiis Meſſalinæ & lib. 15. de Nuptiis Neronis cum Pythagora, auſpices commemorat. & Plin. cap.8. lib. 10. ſcribit nuptia-

B libus negotiis fuiſſe proſperrimi augurij accipitris circi altero pede claudi aſpectum.

E R G O *qui pactas in fœdera ruperit aras.*] Id eſt. Violarit Deos per quos fœdera pepigerit. Hypallage, pro, ruperit pacta fœdera in aras. id eſt in aris ipſis; quia iurantes aras tangebant. vel ruperit aras in fœderibus pactis, id eſt, Deos, vide adnot. eleg. 10. ſup. verſ.19. De aris fœderum Virg. 1. Æneid. & Seru. illic & 12. Æneid. initio. ſane rumpi fœdus dicitur. Horat. *Indigni fraternum rumpere fœdus.* vt *rumpere fidem* eleg. 6. ſup. Pactæ aræ, vel potius fœdera, vt el.3. lib. 4.

Hæcne marita fides, & pactæ ſunt mihi noctes.

C Ouid. in epiſt. Hypſipiles.

Heu vbi pacta fides, vbi connubialia iura.

Virg.4. Æneid. *Pactoſque hymeneos.* *Exercemus.* Cicero pro Sextio. *Pacto fœdere prouinciarum.* Paco. is. & pacio. is. vnde pacisco Næuio apud Nonium, hinc paciſcor. Paco, is, pago. is. Inde paogo, quod eſt figo, & in terram, firmiter vt ſit, demitto. Sed vet. lib. *Tactas.* quod apertum ex Virgilio & Macrobio.

P O L L V A R I T Q V E *nouo ſacra marita toro:*] Id eſt. Temerarit, violarit, vt eleg. vlt. lib. 2.

Polluit ille deus cognatos. *Sacra*, Iura, fœdera. ſacrata iura militiæ Veneris. vide adnot. ad el.

D 10. ſup. verſ. 30.

Noctes & inſtituet ſacra miniſtra Venus.

Ouid. in ep. Cydippes.

Nam quare toties ſocialia ſacra parantur.

Marita, pro maritalia & conoubialia. Ouid. in ep. Paridis.

An pudet, & metuis venerem temerare maritam?

eleg.1. lib.3. de Ponto:

Exigit hoc ſocialis amor, fœduſque maritum.

& in ep. Medeæ:

Conſcia ſit Iuno ſacris præfecta maritis.

Horat. in Carm. ſec. *Proliſque nouæ feraci*

Lege marita. *Nouo toro.* *Amore nouo.* dixit ſup.

E verſ.16. huius elegiæ. *Lecto* verſ.2. & *toro* verſ. 10. & 14.

I L L I *ſint quicunque ſolent in amore dolores:*] ſubaudi eſſe. *Dolores*, vt curæ, ſuſpiria lacrymæ, inſomnia.

E T *caput argutæ præbeat hiſtoriæ.*] Id eſt famæ garrulæ; *Narrantis* & 18. lib. 2. verſ. penult. hiſtoria quæuis narratio, etiam fabuloſa. dixi ad eleg.1. lib.2. verſ.16. *præbeat caput*, ſeipſum offerat. Præbere coniunctum cum ludibrio & contumelia. Cic. ep.15. libr.1. ad Attic. *Dignus qui Palicano, ſicut facit, os ad male audiendum quotidie præbeat.* 5. Verr. *Teſtibus tacitum os præbere.*

Linguam & vocem ſuam ſceleri alicuius præbere : idem A in Vatin. ſic *Ceruices præbere.* & alia id generis paſſim apud eund. *Præbere ora contumeliis*, Tacito. Iuuenal. ſat.3.

Et præbere caput dominæ venale ſub haſta.

Præbere ſuecam in ludo pilæ, Plutarch. in Cicerone. In Catalectis, *Caput præbere* eſt infandæ libidinis. *Caput*, vt eleg.10. ſup.

Inque meum ſemper ſtent tua regna caput.

vbi vide adnot.

Nec *flentis dominæ pateſiant nocte feneſtra.*] De hoc more amantium dictum eleg. 19. lib.2. verſ. 5. Ouid 3. de arte amandi:

Cum melius foribus poſſis, admitte feneſtra.

& inde opinor origo Terentiani prouerbij Heaut. act.3. ſc 1. *Quantam feneſtram ad nequitiam patefeceris.* Sueton. in Tiberio. cap.28. *Si hanc feneſtram aperueritis, nihil aliud agi ſinetis.* de caluminiis.

Semper *amet, fructu ſemper amoris egens.*] Id eſt. Semper ſitiat, nec ſitim illam amoris poſſit extinguere. id eſt, ſemper miſer ſit. Sic apud Ouid. lib.3. Met. in Fabula Narciſſi:

Inde manus aliquis deſpectus ad æthera tollens:

Sic amet ipſe licet, ſic non potiatur amato.

Petron. contra. *Amare liceat, ſi potiri non licet.* C *Egens*, vt Plaut. Aſin. act.3. ſc.3. *Cur me retentas? quia tui amans abſentis egeo.* *Fructu amoris*, vt eleg. 15. lib. 2. *Huic fructum ne deſere vita.*

AD ELEGIAM XXI.

Magnum *iter ad doctas proficiſci cogor Athenas.*] mihi neceſſe eſt eo tendere, ſi velim hoc morbo ſanari. nam penè ingratiis diſcedit amator ab amica. *Proficiſci*, in rem ægram ac difficilem Donat. in Andriam. Cæſar. 1. de bello ciuili. Ad iter proficiſci. *Magnum iter.* vel ſuſpenſè, vel proficiſci iter, vt ire viam. *Magnum*, longum. vt eleg.12. lib.1.

Mutat via longa puellas. *Ad Athenas.* Antiquè. Virg. ecl.6.

Atque iterum ad Troiam magnus mittetur Achilles.

Cic.2. Philipp. *Cum ad Aquinum accederet.* Fab. declam.333. *In Athenas miſit.* Terent. *In Piræum conuenimus.* Plautus vbique. vide Fab. cap.9. lib. 1. *Doctas.* nam inde humanitas, doctrina, leges, fruges. Cic. in Orat. pro Flacco. Ouid. in ep. Phyllidis:

Atque aliquis iam nunc doctas eat, inquit, Athenas.

Horat. ep.1. lib.2.

Adiecere bonæ paulo plus artis Athenæ.

id eſt, doctæ, ad diſcrimen aliarum Athenarum. vnde Plauto: *Atticæ Athenæ.* Varro libr. 7. de ling. Lat. *Cum trinæ fuerint Athenæ, ab vna dicti, Athenæi; ab altera, Athenienſes; à tertia Athenopolitæ.*

Vt *me longa graui ſoluat amore via.*] Legendus hac de re Ouid. 1. de Remedio. ab eo loco.

Tu tantum, quamuis firmis retinebere vinclis

I procul, & longas carpere perge vias.

& Seneca cap.16. de Conſol. ad Elb. *Soluat amore.* dixi eleg.17. ſup. verſ.5. *Graui.* ſic Seneca in Hippolyto de amore. *Volitatque cælo pariter, & terris grauis.* dixi ad eleg. 8. ſup. verſ.10.

A Crescit *enim aſſiduè ſpectando cura puellæ.*] Vide adnot. eleg.1. lib.1. verſ.1. & eleg.32. lib.2.

Qui videt is peccat. *Creſcit cura*, vt Virg. ecl.1.

Creſcent illæ, creſcetis amores. Ibid.

Gallo, cuius amor tantum mihi creſcit in horas.

Vetus poëta in peruigilio Veneris:

Creſcit arbor, gliſcit ardor. *Spectando*, dum ſpectatur. Virg.3. Georg.

Carpit enim vires paulatim, vritque videndo

Fœmina. & 1. Æneid. *Ardeſcitque tuendo.*

Ipse *alimenta ſibi maxima præbet amor.*] vide adnot. ad eleg.12. lib.1. verſ.5. Scitum illud Catonis hoc facit: *Bellum ſe ipſum alet.* *Præbet pabula*, vt eleg. 7. ſup.

B *Tu vitijs hominum crudelia pabula præbes.*

& Apuleij lib.8. *Odioſum amorem ſuum delectando nutrire.* & libr.10 *Quamdiu primis alimentis Cupido paruulus nutriebatur.* vulgo legitur, *elementis.*

Omnia *ſunt tentata mihi, quacunque fugari*

Poſſit: at ex omni me premit ipſe Deus.]

Anacoluthon, *Omnia, quacunque.* vt el.13. ſup.

Felix agreſtum quondam pacata iuuentus

Diuitiæ quorum meſſis & arbor erant.

Omnia ſunt tentata, vt Horat.

Nil intentatum noſtri liquere poetæ.

C Virg.4. Georg.

En etiam hunc ipſum vitæ mortalis honorem,

Quem mihi vix frugum & pecudum cuſtodia ſollers

Omnia tentanti extuderat, te matre, relinquo.

Terent. Andr. act.2. ſc.1. *Omnia experiri certum eſt priuſquam pereo.* & in Eunuch. act. 4. ſc. 7. *Omnia prius experiri, quam armis ſapiẽtem decet.* Cic. 7. ad Attic. *Omnia experiar & tentabo.* ſic, *Omnem mouere lapidem.* *Vertere ſe in omnes formas.* *Quacunque*, ſupple, via vel ratione. Sic Horat. ſat. 6. lib.1. *Quacunque libido eſt, Incedo ſolus.* Ouid. 4. Met. *Quacunque ingrederis.* Virg. ecl.9.

——*Quacunque nouas incidere lites.*

D *Fugari*, repelli, & procul amoueri tanquam hoſtis. vt eleg.3. ſup. Lares fugantes Annibalem. *Ex omni.* ſupple, parte. vt Catull.

At pater, ex alia florens volitabat Iacchus.

Me premit, me vrget, mihi grauis inſtat amor. vt eleg. 1. lib.1.

Et caput impoſitis preſſit amor pedibus.

& Horat. ſat.6. lib.2.

Iam vino quærens, iam ſomno fallere curam:

Fruſtra: nam comes atra premit, ſequiturque fugacẽ.

Ipſe Deus, Amor. Tibull. eleg.9. lib. 1.

Ipſe Deus tacito permiſit, lena, miniſtro

Ederet vt multo libera verba ſono.

E *Ipſe Deus ſomno domitos emittere vocem*

Iuſſit. vide el.16. lib.2. verſ.54.

Vix *tamen aut ſemel admittit, cum ſæpe negauit.*] Id eſt. Vix me domum ſuam recipit vel ſemel, poſtquam ſæpe excluſit. vt el.17. lib.2.

Vix decimo admittor nunc ego quoque die.

Alij: *addicit.* è coniectura. *Sæpe negauit*, vt el. 4. libr. 2.

Sæpe roges aliquid, ſæpe repulſus eas.

Quid negare vide eleg.14. lib.2. verſ. 20.

Seu *venit; extremo dormit amica toro.*] *Seu*, pro, aut ſi, vt verſ. penult. huius elegiæ. Virg. 2. Æneid.

Subſtitit, errauitne via: ſeu laſſa reſedit Incertum.

Mallem

Mallem tamen hîc, *Sin. Venit*, vt el.15. lib.2.

Excludis quoniam ſors mea ſæpe veni.

Extremo toro. Horat. oda 3. epod.

Extrema in ſponda cubet. dixi eleg.17. libr. 2. verſ.4. Contra el. ſup. prox. *Primo toro.* Ouid. 4. Faſt. *Edidit à dextro talia verba toro.* id eſt, dextra parte. *Dormit amica.* Scaliger legit è coniectura, *Amicta.* probo, vt eleg.15. lib.1.

Veſtita cubarit.

VNVM *erit auxilium mutatis, Cynthia, terris:*] Id eſt. Medicina ei morbo & remedium. eleg. 1. lib.1. *Quærite non ſani pectoris auxilia.* Auxilia etiam altaria. Iſidor. Apul. lib.11. *Mutatis terris.* vide Senecam ep.28. de mutatione locorum, quam docet nihil prodeſſe vitiis tollendis, vt mœrori & amori. Et Ennium Ipbigenia apud Gellium cap.10. libr.19. & Lucret. libr.3. *Se quiſque fugit, ſed nemo effugit.* Horat.

Cælum non animum mutant qui trans mare currunt.

QVANTVM *oculis, animo tam procul ibit amor.*] Quo magis recedes à conſpectu amicæ, eo magis recedes ab eius memoria, vt facile obliuiſcimur abſentium. Atheuæus libr.4. hanc refert ſententiam, vt ipſe ait, μισανθρωπωτάτην, inhumaniſſimam, τῶν φίλων τῶν ἀπόντων, οὐκ εἰσὶν φίλοι. Procul degentes amici non ſunt amici. vide Cicer. pro Plancio de abſentium obliuione. *Quantum, tam*, vt eleg.12. libr.1. verſ.3. & 4. vbi vide not. *Procul animo.* Sic Ennius procul cum 6. caſu iungit ap. Cic.7.fam. *Multi ſuam rem bene geſſere, & publicam patria procul.* Virg. 2. Georg. *Procul diſcordibus armis.* Horat. oda 2. epod. *Procul negotiis.* & ſat.6. lib 1.

Ambitione procul.

NVNC *agite, ô ſocij, propellite in æquora nauem.*] Sic fere Virg.5. Æneid.

Nunc nunc incumbite remis Hectorei ſocij. Ipſe eleg.4. ſup.

Ite, agite, experta bello date lintea proræ.

Propellite, facite vt longius à portu feratur & D prouehatur in altum. Ouid. ep. Hypſipiles:

Cærula propulſa ſubducitur vnda carinæ.

Cic.4. Tuſc. *Vela orationis pandere, vel remis Dialecticorum propellere.* Lucan. lib.3.

Propulit vt claſſem velis cedentibus auſter

Incumbens, mediumque rates tenuere profundum.

Eſt & impellere verbum nauticum. Virg. 5. Æneid.

Triplici pubes quam Dardana verſu Impellit.

dicitur & promouere. Virg.10. Æneid.

Ingentem remis centaurum promouet.

REMORVMQVE *pares ducite ſorte vices.*] Id eſt. Viciſſim remigate alij aliis ſuccedentes. E Ducite remos viciſſim eos ſortiti per tranſtra. τὸ *Ducite* refertur, & ad *vices*, & ad *ſorte*, & ad *Remorum.* ad *vices*, vt eleg.15. lib.1.

Annus & inuerſas duxerit ante vices.

ad *ſorte*, vt Virg. *Stat ductis ſortibus vrna.* ad *Remorum*, vt Ouid.1. Metamorph.

Et ducit remos illic vbi nuper ararat.

& 11. —— *reducunt*

Ordinibus geminis ad fortia pectora remos.

quod idem el.1. lib.4. Triſt.

Quique refert pariter lentos ad pectora remos,

In numerum pulſa brachia verſat aqua.

A Vbi *pariter*, vt hîc *pares vices.* quod Virg. 1. Æneid. —— *Operumque laborem*

Partibus æquabant iuſtis. Sorti vero committebant remigandi munus. Virg.3. Æneid.

Sternimus optatæ gremio telluris ad vndam

Sortiti remos. vbi Seru. per ſortem diuiſi, inquit, ad officia remigandi, quis eſſet proreta, quis pedem teneret. Apollon. lib.1.

—— παλάχῃ κατὰ κληίδας ἔρετμα. Ibid.

Κληΐδας μὲν πρῶτα πάλῳ διεμετρήσαντο. Ibid.

Οἱ δ' ἄρα ἀπλανέως βάθρων ἐπιχειρεῖς ἀμείβοντες

Ὡς ἐδάσαντο πάροιθεν ἐρεσσέμεν ᾧ ἐνὶ χώρῳ.

IVNGITEQVE *extremo felicia lintea malo.*] vt B eleg.17. lib.1. *Candida felici ſoluite vela choro.* Aptare, inquit, malo carbaſa, quia malus ſuſtinet vela. Catull. in Ariadna.

Inde infecta vago ſuſpendam lintea malo.

Ouid. 11. Met.

Vela tamen ſpectat ſummo fluitantia malo.

Iſidor. cap.2. lib.19. Malus arbor nauis, qua vela ſuſtinentur, antennæ, lignum in malo tranſuorſum, vela ſuſtinet. Plin. cap.56. libr.7. *Vela Icarus: malum & antennam Dædalus reperit.* Inde Fabula.

NAM *liquidum nautis aura ſecundat iter.*] Ventus benignior ſecundam nautis præbet naui- C gationem, & curſum. Virg.3. Æneid.

Rite ſecundarent viſus, omenque leuarent. & 4 Georg.

Expediat morbi cauſam, euentuſque ſecundet.

Ouid. in ep. Laodamiæ:

Blandaque compoſitas aura ſecundet aquas.

pro, *Nam*, Nonius legit, *Iam*, in *ſecundare.* *Liquidum iter*, vt Virg.5. Æneid. de aëre,

Radit iter liquidum, celeres neque commouet alas.

Sic Homerus ὑγρὰ κέλευθα libr.2. Odyſſ. vocat τὴν διὰ τῆς θαλάσσης ὁδόν. Plaut. Rudentis ſc. vlt. act.1. *Nempe equo ligneo per vias cæruleas eſtis vecta.* Virg.6. Æneid. *Campoſque liquentes.*

ROMANÆ *turres, & vos valeatis amici.*] Sic D eleg.4. lib.4. Tarpeïa:

Romani montes, & montibus addita Roma,

Et valeat probro veſta pudenda meo.

Neptunus apud Euripidem in Troiadib. Troia migrans.

Ἀλλ' ὦ ποτ' εὐτυχοῦσα χαῖρε μοι πόλις

Ξεστόν τε πύργωμ' εἴ σε μὴ διώλεσεν

Παλλὰς Διὸς παῖς ἦσθ' ἂν ἐν βάθροις ἔτι.

Limina etiam amicæ iubet valere eleg. vlt. De turribus Romanis ipſe eleg.11. lib.4.

Hanc vides ante cauas vibrantem ſpicula turres

Romulus. Iuuenal. ſat.6.

Et ſtantes collina turre mariti. Feſt. in *October*, E Maniliæ turris meminit.

QVALISCVNQVE *mihi tuque puella vale.*] Sic Ouid. eleg.6. lib.1.

Qualiſcunque vale, ſentique abeuntis amorem:

Lente, nec admiſſo turpis amante, vale.

οἰμώζειν ita Græcis in deteriorem partem, & vale mortuis dicitur. *Qualiſcunque*, formoſa, ſed impudica. adnot. ad el.1. ſup. verſ.30.

ERGO *ego nunc rudis Adriaci vehar æquoris hoſpes.*] Indignatur & ſtomachatur, quia ſtatuerat non nauigare. nam elegia 7. ſupra dixit:

At tu ſane Aquilo nunquam mea vela videbis.

YY

Ergo. vide adnot. eleg.8. libr.2. verſ. 13. *Rudis*. imperitus & inſolens nauigationis, vt *Rudis primus* eleg. proa. ſeq. verſ. 14. 15. *Hoſpes*. vide adnot. eleg.19. ſop. verſ.8. Ouid.1. Faſt.

Acta per æquoreas hoſpita nauis aquas.

& 4. Faſt.

Vix tulit aduerſas hoſpita nauis aquas.

Aequoris Adriaci. nam mari Adriatico nauigatur Athenas. ipſe eleg.6. libr.1. verſ.1. & 13. Horat. oda 3. libr. 1.

Finibus Atticis Reddas incolumem precor.

& mox. *Quo non arbiter Adriæ maior.*

Dicitur Adriacum, & Adriaticum. Horatius & *mare Adrianum* vocat.

C o o a r *& vndiſonos nunc prece adire Deos.*] Vide adnot. eleg.7. ſup. verſ.57. *Prece adire Deos*, eſt ad Deos ſalutandos accedere, & venerari, ac poſcere aliquid. eleg. vlt. lib 2.

Solum te noſtros lætor adire Deos.

Plaut. Aſin. ſc.1. act.1. *Cum me adiit, vt pudentem gnatum decet*. id eſt, me orauit. Ibid. ſc. vlt. *Dignos, indignos adire*. id eſt. ijs ſupplicare. Albin. ad Liuiam:

Cur adeo fratres heu ſine fratre Deos.

Lucret. libr. 1.

Num Diuûm pacem votis adit, ac prece quæſit
Ventorum pauidus paces, animaſque ſecundas.

Seneca Hippolyto:

Nec adire caſtis precibus aut ritu pio
Adiudicata præſidem terræ Deam.

Lucillius apud Nonium in *Adiutor*. *Cum pacem peto, cum placo, cum adeo, & cum appello meam*. Idem apud eundem in *Appellare*: *Cum mei me adeunt ſerunli, non dominam ego appellem meam?* *Adire Deos*, vt aſſeri Virgilio, & veteribus poëtis.

D a i n o e *per Ionium vectus cum feſſa Lechæo,*
Sedarit placida vela Phaſelus aqua.]

A mari Adriatico incipit mare Ioniom, vt adnotatum ad eleg.26. verſ.2. lib.2. *Phaſelus*, inquit Nonius, nauigium Campanum. Seruius breuem nauiculam interpretatur in 4. Georg. Baſius de re nauali docet ex Plutarcho, & Appiano interdum Myoparonas, & Phaſelos eoſdem eſſe, mixta forma ex naue oneraria, & longa triremi, qua forma vocamus galeones. fortaſſe, inquit, à Phaſelide loco, vt Parones, & Rhodiæ. dicitur & Cic. Epicopus 14. ad Attic. *Cum ſedarit*, quieſcere fecerit, vt eleg. 16. libr. 2.

Nullane ſedabit noſtros iniuria fletus.

Vela feſſa; longo itinere pene fracta. quaſi vela ſentiant laborem, vt Virg.1. Æneid. *Feſſas naues*. & Ouid.1. Met.

In mare deducunt feſſas erroribus vndas.

Placida aqua, quieta, vt eleg.8 lib.1.

Placidis Oricos æquoribus. *Lechæo*. Stat.2. Theb.
—— *Irataque terra*
Curua Palæmonio ſecluditur vnda Lechæo.

& 2. Syln. in Surrentino Pollij:

Quales ſi ſubeas Ephyres Baccheidos altum
Culmen ab Ionio fert ſemita tecta Lechæo.

Noti ſunt gemini portus Corinthi Cenchreum & Lechæum, de quibus Pauſan. Corinthiacis, qui illis promontoriis diſterminari ait Iſthmũ Corinthiacum. Strabo libr. 8. Lechæo ait vti,

A qui ex Italia nauigant, vt Cenchreo, qui ex Aſia. & vtrumque deſcribit. & Plin. cap. 4. libr. 4. Callimach. in Delum verſ. 271. & Schol. alias legitur *Lyceo*. &, *Lychæo*.

Q v o d *ſupereſt ſufferte pedes, properate laborem.*] Alloquitur pedes ſuos, vt Plautinus Pſeudolus. *Siccine hoc fit pedes?* *Quod ſupereſt*. Viam reliquam Athenas. vſque. vt eleg. 17. ſup. verſ. 19.

Quod ſupereſt vitæ. *Sufferte*. Virg.2. Æneid.

Nec clauſtra, nec ipſi Cuſtodes ſufferre valent.

Terent. *Sufferre ſumptus, & ſupplicium*. Cicero. *Sufferre pœnam, & mulctam*. Eſt & ſufferre, ſupB ponere, vt Nonius docet exemplis. *Properate laborem*, accelerate, auidè exantlate laborem itineris, vt eleg. 28. lib. 2. *Properaſiut fata quietem.*

I s t h m o s *quà terris arcet vtrumque mare.*] Id eſt. Repellit & prohibet inter ſe miſceri Ægæum & Ionium. Plin. cap. 4. libr. 4. *Iſthmos*, Anguſtiæ vnde procedit Peloponeſſus vocantor inquit Plin. cap. 4. libr. 4. & internallom inter dno maria Ægæum & Ionium, & in illo medio internallo fuit Corinthus, quæ ideo *bimaris* Horatio. de eius euerſione Cicero in Rullum. Eſt & Iſthmos Atho montis; item Thraciæ apud eundem Plin. Leucadienſium Iſthmon commeC morat, & Chariſ. ex Hygino. Hunc Iſthmon Peloponeſſi, ſiue Achaicum, ſiue Corinthiacum Iulius, & Caligula, & Nero Cæſares perfodere cogitarunt, infelici exitu eorum Plin. & Sueton. Strabo lib. 1. Quæ prominentibus anguſtè frontibus diſtinguuntur loca inter duo maria vocat ἰσθμοὺς. γῆ ἀμφίδυμος. vide eundem Strab. lib. 8. de hoc Iſthmo, vnde *Iſthmius Neptunus*, & ludi *Iſthmia*. Vetus poëta apud Senecam & Cic. *Ego impero Argis, regna mihi liquit Pelops*
Qua Ponto ab Helles, atque ab Ionio mari
Vrgetur Iſthmos.

Ouid.5. Met. de Theſeo.

D *Qui virtute ſua bimarem pacauerat Iſthmon.*

& eleg.10. lib.2. Triſt.

At poſtquam bimarem curſu ſuperauimus Iſthmon.

Seneca Thyeſta: *Et maris gemini premens fauces Corinthus*. Idem in Hippolyto:

Et quæ duobus terra comprimitur fretis.

Ouid.6. Faſt.

Et ſpatio contracta breui freta bina repellit:
Vnaque pulſatur terra duabus aquis.

Arcet, depellit. Horat. *Claſſes aquilonibus arcet* id eſt, Aquilones claſſibus. Virg.1. Æneid.

Finibus arcere.

I n o a *vbi Piræi capient me littora portus.*] Id eſt, E Poſtquam accipiet Piræus. nam *Iſthmi anguſtiis Hellas incipit, in qua prima Attica*, inquit Plin. cap. 7. lib.4. & *Ab Iſthmo quinquaginta millia paſſuum Piræus & Phalera portus, 2. M. paſſ. muro recedentibus Athenis iuncti*. vbi vide initium illius capitis, ad hoc iter Propertij intelligendum. Item Strab. libr. 9. & Pauſan. in Attic. Porro quinque millibus paſſuum mare receſſit à Piræo vt ait Plin. cap.85. libr. 2. Meminit & cap.12. lib. 4. & Plutarch. in Pericle, Themiſtocle, Alcibiade. Seruius Sulpicius Ciceroni ep.5. libr. 4. fam. *Poſt me erat Aegina, ante Megara, dextra Piræus, ſiniſtra Corinthus. Capient me littora*. alias, *capient mea lintea.*

Scanoam *ego Theſęa brachia longa via.*] ſic appellat longos muros conſilio Themiſtoclis ab vrbe ad mare vſque ductos 40. ſtadiorum ſpatio, vt Piræus vrbi coniungeretur. Thucydides libr. 1. & 2. Strabo lib. 9. qui veluti crura fuiſſe ait, non brachia, & Plutarch. in Themiſtocle. *Brachia* metaphoricè de ſitu loci ita porrecto, vt amplecti quid velle videatur. Sic Liui. libr. 38. *Superato brachio in vrbem penetrat.* & lib. 44. *Veluti per deuexum in mare brachium tranſitum tentaturus.* Sueton. in Claudio cap. 20. *Portum hoſtiæ exſtruxit, circunducto dextra, ſiniſtraque brachio.* Ouid. 1. Met.

—— Nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

Iuuenal. ſat. 12.

Porrectaque brachia rurſum
Quæ pelago currunt medio. ſic *Terga iugi* dixit eleg. 4. libr. 4. verſ. 48. *Theſęa via.* Beroaldus hic nugatur de vicis & oppidis Atticæ à Theſeo quaſi ſublatis, vt vnum concilium fieret, & vt in aſtu conuenirent. ego de via perpurgata, & liberata à latronibus Athenas vſque à Scironiis ſaxis intelligo. qua de re eleg. 16. ſup. verſ. 12.

Illic *vel ſtudiis animum emendare Platonis*
Incipiam: aut hortis, docte Epicure, tuis.]

τὸ *Illic*, Athenis, etiamſi non expreſſit, vt eleg. 19. lib. 1. verſ. 11. *Studiis*, vt eleg. 3. lib. 2.

Studijs vigilare ſeueris. *Emendare animum ſtudijs Platonis.* id eſt, in ſyluis Academi quærere verum, & animum vitiis perpurgare ſtudiis Socraticis. nam Socrates mores excoluit, & ſapere docuit. *Quod tibi Socratica poterunt oſtendere chartæ*, inquit Horat. in arte. Et expultrix vitiorum Philoſophia Cicero. 5. Tuſc. Sic *emendati mores* eidem in Lælio. *Emendatrix vita poëtica.* in 4. Tuſc. *Emendatrix vitiorum lex & commendatrix virtutum*: 1. de leg. Mendæ, animi vitia, vt corporis. Chariſ. libr. 1. *Mendum mendacij; menda operis, vel corporis.* *Hortis.* ſic Stat. libr. 1. Sylu. in Tiburtino Manlij: *Luxuque carentes*

Delicias, quas ipſe ſuis digreſſus Athenis
Mallet deſerto ſenior Gargettius horto, Epicurus.

vt in Surrentino Pollij: *Monitus quos dat Gargettius auctor.* Virg. initio Ciris:

Etſi me vario iactatum laudis amore:
Irritaque expertum fallacia præmia vulgi,
Cecropius ſuaues exſpirans hortulus auras
Florentis viridi ſophiæ complectitur vmbra.

Iuuenal. ſat. 14.

Quantum Epicure tibi paruis ſuffecit in hortis.

& ſat. 13.

Epicurum Suſpicit exigui lętum plantaribus horti. Cic. 1. de Nat. Deor. *Cur tantum Epicuri Democriti fontibus Epicurus hortulos ſuos irrigauit. Hortus habuerit licentiæ.* Ibid. & 12. ad Attic. *Quis nobilis Epicureus hortis præfuerit Athenis.* & 5. de fin. *In Epicuri hortis quos modo præteribamus.* Plin. cap. 4. libr. 19. *Primus in vrbe hortulos habere inſtituit Epicurus, otij magiſter.* vide Laërtium in eius vita. *Docte Epicure.* Sic Petron. *Ipſe pater veri doctrinæ Epicurus in arte.* vbi alias: *Doctus Epicurus in arte.* Lucret. *Qui genus humanum ingenio ſuperauit.* At ipſe Cicero, maximè 1. de finibus negat ſatis

A politum Epicurum iis artibus, quas qui tenent eruditi appellantur.

Persequar *aut ſtudium linguæ, Demoſthenis arma.*] Acrem & conſtantem aſſiduamque operam nauabo eloquentiæ: tamen negat id ſibi antea per Apollinem licuiſſe eleg. 1. lib. 4.

Apollo Et vetat inſano verba tonare foro.

Perſequitur, inquit in Andr. Donat. *qui non deſinit ſequi.* & in Hecyr. *Perſequi eſt conſtantiæ.* Horat. oda 1. epod. *Perſequemur otium.* Cic. 4. Tuſc. *Perſequi diſciplinam bene viuendi.* & 1. de fin. *Eas artes perſequeretur, viuendi artem relinqueret? Studium linguæ*, artem bene dicendi. lin-

B gua, pro oratione, vt el. 32. lib. 2. verſ. 25. Horat. in arte.

Nec virtute foret, clariſue potentius armis
Quam lingua Latium. Idem:
Seu linguam cauſſis acuis. *Demoſthenis arma.* Apuleius lib. 4. Florid. *Prima cratera* (Muſarum) *litteratoris ruditatem eximit. ſecunda Grammatici doctrina inſtruit. tertia Rhetoris eloquentia armat.* vnde Gell. *Arma Rhetorica & diſciplinarum* vocat cap. 3. lib. 7. Petron. *Ingentis quatiat Demoſthenis arma.* Ouid. eleg. 12. lib. 3. Triſt.

Iunctiſque ex ordine ludis

C *Cedunt verboſi garrula bella fori.* 1. Faſt.
Quæ ſit enim culti facundia ſenſimus oris
Ciuica pro trepidis cum tulit arma reis.

eleg. 10. lib. 4. Triſt.

Fortia clamoſi natus ad arma fori. 4. Faſt.
Et fora Marte ſuo litigioſa vacent.

& 5. Met.

Quem quoniam prohibent anni bellare, loquendo
Pugnat. Lucan. ad Piſones: *Licet exercere togatæ*
Munera militiæ, licet & ſine ſanguinis hauſtu
Mitia legitimo ſub iudice bella mouere.

Demetrius Phalereus apud Laërtium: ὅσον ἐν πολέμῳ δύναται σίδηρον, τοσοῦτον ἐν πολιτείαις ἰσχύειν.

D Heraclitus apud Hermodorum. ἐν ταῖς γλώτταις ἔχειν τὰ ὅπλα. Heſychius ſcribit γλωσσάσπιδας dictos, qui lingua pro armis vterentur. & prouerbium eſt γλώττῃ πολεμίζειν. *Arma* metaphoricoôs ea omnia quibus pugnatur, ſiue clam, ſiue palam. dixi ad eleg. 13. ſup. verſ. 9. Ouid. eleg. 5. lib. 2. Amor.

Defenſa eſt armis noſtra puella ſuis.

id eſt. forma. & 2. de arte amandi:

Tractabat ceramque puer, pennaſque renidens
Neſcius hæc humeris arma parata ſuis.

Iuuenal. ſat. 14.

Paruoque eadem mouet arma fritillo.

id eſt, talos & teſſeras.

E Librorumque *tuos, docte Menandre, Sales.*] hypallage, pro, Sales librorum tuorum, id eſt, comœdiarum. *Sales*, lepores, argutiæ, ioci. Donat. in Eunuch. *Sal neutraliter, condimentum; maſculinè, ſapientia.* Chariſ. lib. 1. *Sales*, *iocum* interpretatur. Item, *Sales*, οἱ ἅλες. & eod. libr. *Sal tantum pluraliter facetias ſignificat.* Seruius: *Sales plurali tantum numero cum iocos ſignificamus: ſed tamen & ſalem, pro vrbanitate dixit Terentius.* hæc ille in illud 1. Æn. *Spumas Salis.* Plutarch. Symp. l. 4. quęſt. 4. Κινδυνεύουσι γὰρ οἱ ἅλες τῶν ἄλλων ὄψων ὄψον εἶναι, ἢ ἥδυσμα. διὸ καὶ χάριτας ἔνιοι προσαγορεύουσιν αὐτούς. ὅτι τὸ τῆς τροφῆς τὸ ἀναγκαῖον ἡδὺ ποιοῦσι. vide eundem

quæſt.10. libr. 5. Symp. & maximè in comparatione Ariſtophanis, & Menandri. & Plin. cap.7. libr.31. notat Beroaldus. *Menandre*, à recto Menandrus, vt Euandre, Tymbre, Leandre. Menandri meminit ipſe eleg.6. lib.2. verſ. 3. & eleg. 5. libr.4. verſ. 43 eius laus eſt apud Fab. cap.1. libr.10. Gell. cap.23. libr.2. Athenis Menandro ſtatuam in theatro poſitam commemorat Pauſan in Atticis. & Plin. cap.30. lib. 7. Aduocatum claſſe, & per legatos ab Ægypti regibus ſcribit, nec ire ad eos voluiſſe. 80. Fabulas ſcripſit: Suidas. Ouid.2. Triſt.

Fabula iucundi nulla eſt ſine amore Menandri:
Et ſolet hic pueris, virginibuſque legi.

A V T *certè tabulæ capient mea lumina pictæ.*] id eſt. Saltem me ſpectantem oblectabunt pictæ ab Appelle, Zeuxi, Parrhaſio tabulæ. vide adnot. ad eleg.24. infra verſ.2. *Oculos meos.*

S I V E *ebore exacta, ſeu magis ære manus.*] Manus pro opere ipſo manu docta elaborato, & arte, vnde & *manu-pretium* dicitur. Mart. epigr. 51. lib.8.

Mentoris hæc manus eſt, an Polyclete tua.

Ouid.3. Faſt.

Et licet antiquo manibus collatus Epeo
Sit prior irata Pallade mancus erit.

Solinus: *Ea ædes manus Dædali oſtendebat.* *Ebore.* vt eburnum ſignum Iouis eleg.9. verſ. 15. ſup. & Seneca cap.9 de Tranquillitate.

Nomen marmore, aut ebore captare.

Horat. ep.1. lib.2.

Marmoris, aut eboris fabros, aut æris amauit.

(Græcia) *Exacta.* diai el.1. ſup.verſ.8. *Exacta ære*, ærificè ductæ. Varro apud Nonium in *Aeriſicum*, & *ducere*. *Nihil ſunt Muſæ Polycli veſtis, quas ærificè duxit.* Myronis & Lyſippi opera ænea. Horat.

Aut alius Lyſippo duceret æra.

A V T *ſpatia annorum, aut longa interualla profundi* D
Lenibunt tacito vulnera noſtra ſinu.]

Quod legitur, *aruorum*, mendoſum eſt. nam non loquitur de geometria, & agrimenſura: neque amplius fit mentio artium. Sed ait ſe temporis diuturnitate, vel interuallo locorum, tanto interiecto mari, vel certè morte ipſa amorem depoſiturum. *Spatia annorum. longinquitas temporis*, Seruio Sulpicio ad Cic. ep.5. libr. 4. & ep. 4. libr.6. fam. Eamque *temporis Medicinam* vocat ep.16. libr.6. de qua ſæpe alias. Auſon.

Admittunt alij, ſolatia temporis, ægri:
Hæc grauiora facit vulnera longa dies.

Interualla profundi. Tantum maris, quod interiectum inter me, & amicam Sic Fab. cap. 17. lib. 2. *Interualla ſiderum.* Iſidor. cap. 9. libr. 15. *Interualla, ſpatia ſunt inter capita vallorum.* id eſt, ſtipitum, quibus vallum fit. vnde & cætera quoque ſpatia dicuntur interualla. *Profundi*, maris, quod porro ſit à fundo ſumma aqua. Sueton. in Calig. cap.16. *Profundo mergere.* Vir.12. Æneid.

——*penituſque profundo* *Vela dabis.*

Lenibunt vulnera noſtra, Minuent atque mollient, & pene ſanabunt vulnera mihi facta telo Cupidinis. ſic *lenire noctem* eleg 9. lib.4. verſ.5. *Lenibunt*, pro, lenient. vt Horat. *Mollibit.* En-

A nius, *Audibo* apud Nonium. Plaut. *Scibo*, & *venibo*, pro veniam: Nonius. *Expedibo*, Pacuuius. *Aperibo*, Pomponius. Idem *Paribit*, & *peruenibunt*, & *reperibitur.* Contra Tibull.

Errabis, tranſiit ætas. Tacito ſinu, clanculum, nemine aduertente, & me id diſſimulante. vt eleg. 25. libr. 2.

In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.

S E V *moriar, fato, non turpi fractus amore.*] Aut ſi moriar, id lenibit malum, imo ſanabit ἐλπιδίων nam dixit eleg.17. ſup.

Funera ſanabunt, vel tua vina malum.

B vel iterandum *moriar. Seu moriar, moriar fato. Moritur fato*, qui fatales annos expleuit, vt loquitur Tibull. eleg. 3. libr. 1. Cicero in Bruto: *Hortenſij vox extincta fato ſuo eſt, noſtra publico.* hinc *fato functi*, & *fato conceſſiſſe* mortui dicuntur. vide adnot. ad illud Tibulli lib.4.

Seu matura dies fato properat mihi mortem.

Turpi amore, quia vulgarem puellam amare turpe. eleg.16. lib.2. verſ.36. & eleg. 11. ſup. *Infamis amor*, vbi plura notata ſunt. *Fractus amore*, quia amor vires carpit, exhaurit, & eneruat. vt eleg. vlt. libr. 2. verſ. 34. & eleg.14. libr. 1. verſ.17.

C A T Q V E *erit illa mihi mortis honeſta dies.*] Tandem aliquando ſapit nam dixerat eleg.1. libr.2.

Laus in amore mori. & el.6. lib.1.

Multi longinquo periere in amore libenter.

& eleg.7. ſup.

Ante fores dominæ condar oportet iners.

& ſibi conſcius mortis inhoneſtæ amantium canit el. 16. ſup. vt extra viam humaretur, quia *Tumuli infamantur amantum. Honeſta dies mortis*, vt Cicero pro Quintio: *Mors honeſta ſæpe vitam quoque turpem exornat. vita turpis ne morti quidem honeſtæ locum relinquit.*

AD ELEGIAM XXII.

F R I G I D A *tam-multos placuit tibi Cyzicus annos*
Tulle, Propontiaca quà fluit Iſthmos aqua?]

Ad hunc Tullum eleg.6. lib.1.

Non ego nunc Adria vereor mare noſcere tecum,
Tulle, neque Aegæo ducere vela ſalo.

vbi proficiſcitur Cyzicum opinor, vt Cyzicenos regat, quibus ademptam fuerat libertas ab Auguſto, quam meruerant bello Mithridatico, ob ciues Romanos flagris cæſos, vt not. ad eleg. 6. libr. 1. verſ. 20. De Cyzico inſula, &
E vrbe Propontidis iuncta continenti duobus pontibus Cicero pro lege Manilia, pro Murena, & Archia, Plutarchus in Lucullo, Strabo libr. 12. A Cyzico Rege Dolionum nomen habuit, quem imprudentes Argonautæ interemerunt: Apollon libr. 1. Mela cap. 19. libr. 1. vbi etiam Cyzicum neutro genere vocat, vt & Plin. cap. 32. libr. 2. qui à Mileſiis conditam innuit, inſulamque iunctam continenti ab Alexandro. Idem cap.2. lib.31. ait Cyzici fontem fuiſſe Cupidinis dictum, in quo potantes amorem deponere tradat Mutianus. Cyzicenū vnguētum memorat Pauſan. Meſſenicis. τὸ *Placuit*, reprehendentis, ideo addidit, *frigi-*

da. Cum frigida ſit, ideoque inamœna, placuit? vt el. 9. lib. 2.

Nunc quoniam iſta tibi placuit ſententia, cedam.
Tam-multos annos, vt eleg. 9. lib. 2.
Tam-multis facta beata procis.

ſic *quam-multa hora* eleg. 20. & *Tam-graciles*, eleg. 13. *Tam magnis ſumtibus* eleg. 3: ſup. *Tam-pleno theatro* eleg. 18. ſup. *Tam-dura manu* eleg. 11. ſup. *Propontiaca quà fluit Iſthmos aqua.* hypallage. Qua aqua fluit Iſthmo Propontiaco. non enim Iſthmos fluit, niſi quis pro alluitur dictum putet. Sic eleg. 3. ſup.

Bellerophontæi quà fluit humor equi. Iſthmon autem Cimmerium intelligit, inter Euxinum, & Caſpium mare, & Tauricam Cherroneſum, vt ſuperiore elegia Peloponeſiacum, ſiue Achaicum. hunc Iſthmon Seleucus Nicanor perfodere conatus. *Propontiaca aqua*, vt Ouid. eleg. 9. lib. 1. Triſt.

Huncque Propontiacis hærentem Cyzicon oris,
Cyzicon Aemoniæ nobile gentis opus.

Propontis vnda dicitur Varroni Marcipore, apud Nonium in, *Capere. Propontis vnda quem* (lege, *quam.* de oſtreis) *liquenti cæruleo natantem perfundit, cape.* Ægæum mare vbi coarctatur Helleſpontus, mox vbi ſe laxat Propontis vſque ad Thracium Boſphorum. Plin. cap. 11. libr. 4. *Alius namque ibi Iſthmos anguſtia ſimili eſt, eodem nomine, & latitudine: Illuſtrant duæ vrbes vtrimque littora; quæ haud diſſimili modo tenuêre, Pactya à Propontide, Cardia à Melane ſinu.* vide eundem & cap. 12. lib. eiuſd. & cap. vlt. lib. 5. Strab. lib. 13. initio, & Melam cap. 1. lib. 1. & cap. 9. lib. eiuſd. Itali vocant, *Mar di marmora.* Vide prouerbium: *Iſthmum perfodere.*

DINDYMVS; *& ſacra fabricata inuenta Cybeles:*] Strabo libr. 12. Dindyma montem imminentem Cyzico vocat, vbi Dindymenæ matris Deûm templum ab Argonautis ædificatum. Plin. cap. 32. lib. 6. *Cyzicum alio nomine Dindymis, cuius à vertice mons Dindymus.* Ouid 4. Faſt.

Dindymon, & Cybelen, & amicam frondibus Idein
Semper, & Iliacas mater amauit opes.

Apollon lib. 1. Argonauticωn.

Αἰσονίδη χρειὼ τοι ἱερὸν εἰσαναβάντα
Δινδύμου ὀκριόεντος ἐΰθρονον ἱλάξασθαι
Μητέρα συμπάντων μακάρων. *Fabricata inuenta Cybeles.* Reperio in vet. lib. *Dyndima quæ Argino* (alias, *Arginum.*) *& quæ ſunt templa alta Cybeles.* An legendum:

Dindyma quæ Arginæ ſunt tēpla ſacrata Cybelæ.

nam ea, *fabricata*, & *ſacra*, feci, *ſacrata.* & Argiui viri, id eſt, Argonautæ id templum dedicarunt Cybelæ: Strabo lib 12. vel

Dindyma quę ſacrę fabricata in templa Cybelę.

Sed Scaliger ſic locum explicat ἀνθρωπικῶς. *Fabricata inuenta*, fabricæ ipſæ, quem vide. *Inuenta fabricata*, an pro, inuenta fabrilia? ſic eleg. 17. lib. *Phœnicum inuenta.*

RAPTORISQVE *tulit quà via ditis equos?*] At Cicero 6. Verrina, Ouidius, Higinus, Claudianus denique fere omnes raptam in Sicilia Proſerpinam narrant: hîc in Propontide; quia ad Heracleam Ponti eſt Acheruſia ſpecus. Mela cap. 19. lib. 1. *In eo* (Euxino) *Mariandyni vrbem*
A *habitant; ab Argino, vt ferunt, Hercule datam, Heraclea vocitatur. Iuxta ſpecus eſt Acheruſia, vnde extractum Cerberum exiſtimant.* Idem Solinus, & obiter Ouid. 5. Met. de aconito è ſpuma Cerberi. Pauſan. in Atticis raptam ſcribit Proſerpinam in Eleuſino agro ad Cephiſſum amnem. Idem in Corinthiacis ad Lernam in agro Argiuo. Auſon. Theoni:

Qualis floriloma quondam populator in Aetna,
Virgineas inter choreas Deoida raptam
Suſtulit, emerſus ſtygiis fornacibus Orcus.

Phornutus raptum Proſerpinæ à Plutone factum interpretatur de ſterilitate terræ & fa-
B me, cum terra recepta ſemina non redderet. & Cic. 2. de Nat. Deor. πρόσωπον frugum ſemen, quod abſconditum à Cerere quæri fingant. An Proſerpinæ meminit, quia illic colebatur? ſic inquit Scaliger ex epigrammate in Catalectis. *Qua tulit.* Alias legitur *Qua.* ſic Virg. 6. Æneid.

Hinc via tartarei quę fert Acherontis ad vndas.

ſic & *via ducere* dicitur. *Equos.* Orphnæum. id eſt, obſcurum: Æthona, vrentem: Nyctæum, nocturnum: Alaſtora, pernicioſum. Claudian.

C *Orphnæus crudele micans, Aethonque ſagitta*
Ocior, & ſtygii crudelis gloria Nyctæus
Armenti: ditiſque nota ſignatus Alaſtor.

Inde Homero. Il. ε. κλυτόπωλος ἄδης. τῷ ἵππων ἐπιδεξίους ἔχων. Ouid. 5. Met.

Raptor agit currus, & nomine quemque vocando
Exhortatur equos.

Ditis. Dis pater, quia omnia è terra oriantur, & eò recidant. Cic. 2. de Nat. Deor. Fabius cap. 10. lib 1. *Dis pater, quia minimè diues ſit.* (quia nudi mortui.) *Raptoris.* de raptu Proſerpinæ Ouid. 4. Faſt. Higin. Fab. 146. *Pluto quadrigis venit, & eam* (Proſerpinam) *rapuit.* Stat. 8. Theb.
D Pluto loquitur:

Aſt ego vix vnum, nec celſa ad ſidera, furto
Auſus iter, Siculo rapui connubia campo.

SI *te forte iuuant Helles Athamantidos vrbes,*
Nec deſiderio, Tulle, mouere meo.]

Id eſt. Oblectant & retinent vrbes Helleſponti, nec te cura noſtri abſentis tangit. De Helleſponto, anguſtiis maris Ægæi, & vrbibus ea in ora Plin. cap. 12. lib. 4. Strabo lib. 13. & Mela cap. 1. libr. 1. Helleſpontus fretum eſt anguſtum inter Ægæum & Propontidem. vulgo, *El far de Gallipoli.* De Helle dictum eleg. 26. libr. 2. verſ. 5. Athamantida vocat, quia filia fuit Athamantis, & Nepheles. vnde
E *Athamantidos vndas*, pro, Helleſponto dixit eleg. 20. libr. 1. Eſt & Athamantis fontis, vel fluuij nomen, de quo Ouid. 15. Met.

Admotis Athamantis aquis accendere lignum
Narratur minimos cum luna receſſit in orbes.

Deſiderio meo, vt eleg. 3. libr. 4.

E deſiderio ſit color iſte meo, pro, mei. vide nor. ad eleg. penult. libr. 1. verſ. 4. ſic Plaut. Amphitr. *Exſurgite qui terrore meo occidiſtis.* pro, mei. An *meo*, eodem quo ego.

TV *licet aſpicias cœlum omne Atlanta gerentem.*] Id eſt, vertice cœlum fulcientem, ſiue, vt poëta ait, axem humero torquentem ſtellis arden-

tibus aptum. Atlas Latinè Telamo, inquit Seruius in 4. Æneid. vt Nilus, Melo Deſcriptio eius eſt apud Herodotum in Melpomene. Virg. 4. Æneid. Ouid. 4. Met. Seruius Aſtrologum fuiſſe ſcribit, & Herculem Aſtrologiam docuiſſe. Plin. cap. 8. libr. 2. Sphæram ab eo repertam ſcribit. Idem cap. 56. libr. 7. Aſtrologiæ inuentorem fuiſſe ait, & Libyæ filium. eſt & monscius nominis celſiſſimus: Pauſan. in Attic. Idem in Eliacis non cœlum modo, ſed & terram, ait, Atlantis humeris ſuſtineri. Strabo lib. 17. à Græcis Atlantem eum montem Mauritaniæ vocari ſcribit, à barbaris Dyrim. Higin. Fab. 150. Atlanti cœli fornicem ſuper humeros impoſitum à Ioue ſcribit, quod dux Titanum fuiſſet in bello contra Iouem.

SECTAQVE *Perſei Phorcydos ora manu.*] Amputatum Meduſæ caput harpe, ſiue falcato enſe. *Phorcydos.* Higin. initio Phorcum vnum Gigantum facit, ex quo, & Ceto natæ Phorcydes. Idem facit Heſiod. in Theog. & Virg. 5. Æneid.

Nereidum, Phorciqne chorus. ab aliis Phorcys, vel Phorcyn dicitur, vnde Phorcynides eius tres filiæ, qua de re multa Palæphatus. Ouid. 5. Met. *Et in partem Phorcynida tranſtulit illam.* vide Higin. lib. 2. Aſtron. in Perſeo. Apollodor. lib. 1. Φόρκυ δὲ ϗ Κητοῦς φορκίδες γοργόνες. ſupple, παῖδες. Idem lib. 2. Gorgonum ſorores facit, & nominat; Euto, Pemphredo, & Dino. ab his oculum mutuum ſumpſit Perſeus iturus ad Gorgonas. Idem ibid.

GERYONAE *ſtabula, & luctantum in puluere Herculis, Antæique, Heſperidumque choros.* [*ſigna Stabula*, pro armentis metonymicῶs, vt Virg. 9. Æneid *Ouilia*, pro, ouibus. & ecl. 3.

Triſte lupus ſtabulis. & 4. Georg. *Stabuli cuſtos*, id eſt, ouium *Geryona.* De eo Heſiod. in Theogonia ab eo verſ. Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τρικέφαλον Γηρυονῆα. Virg. 6. Æneid.

Forma tricorporis vmbræ. & 7.

Poſtquam Laurentia victor

Geryone extincto Tirynthius attigit arua.

vbi Seruius. *Tricipitem eum finxerunt*, inquit, *& trimembrem, quia Rex Hiſpaniæ tribus inſulis proximis præfuit, Baleari ſcilicet maiori, & minori, & Ebuſo.* Idem Virg. 8. Æneid. *Tergemini nece Geryonæ.* Plin. cap. penult. lib. 4. Pauſan. Attic. Diodor. Sicul. lib. 4. Iuſtinus lib. vlt. Tres fratres tantæ concordiæ fuiſſe ait, vt animo vno Regi viderentur. vide & Apollodor. libr. 2. Higin. Fab. 30 & Fab. 151. Strabo. libr. 3. Palæphatus tricipitem fictum, ait, quod ciuitatem τρικάρηνα dictam incoluerit. *Signa*, an ſtatuas & ſimulacra? Plin. cap. 8. lib. 3. à Polycleto factum memorat Herculem Antæum procul à terra ſuſtinentem. Sed quia addit *in puluere; ſigna*, veſtigia ſunt paleſtræ, impreſſis pulueri pedibus, genibus, totoque corpore. nam puluis luctatorum eſt, & Stat. 6. Thebaid.

Tandem preſſus humi, pronăque extenſus in aluum
Sternitur, at longo mæſtus poſt tempore ſurgit,
Turpia ſignata linquens veſtigia terra.

Ibidem.

Herculeis preſſum ſic fama lacertis
Terrigenam ſudaſſe Libyn; cum fraude reperta,

A *Raptus in excelſum, nec iam ſpes vlla cadendi*
Nec licet extrema saltem contingere planta.

Ouid. In Ibin:

Vt iacet Antæo luctator ab hoſpite fuſus
Qui (mirum) victor cum cecidiſſet erat.
Vt quos Antæi fortes preſſêre lacerti. &c.

Iuuenal. ſat. 3.

Et longum inualidi collum ceruicibus æquat
Herculis Antæum procul à Tellure tenentis.

Ouid. 9. Met.

Sæuoque alimenta parentis Antæo eripui.

Plin. cap. 1. lib. 5 In Mauritania: *Lixos, vel fabuloſiſſime ab antiquis narrata. Ibi Antæi cum Hercule certamen, & Heſperidum horti.* Strab. lib. 17. Gabi-
B nium Ro. ſcriptorem laudat, qui tradiderit eſſe in Mauritania Antæi ſepulchrum, & tibiam cubitorum ſexaginta. Apollodor. libr. 2. Antæum Neptuni filium ait hoſpites cogere ſolitum vt ſecum palæſtra decertarent, quos enecabat, & ab Hercule ſublimem eliſum, ne terram contingeret, à qua vires maiores ſumebat. Idem Higin. Fab 31. ſed terræ filiū facit, vt Heſiod. Mela in extremo l. 3. *In ora exteriore Mauritaniæ Antæus regnaſſe dicitur, & ſignum fabulæ clarum prorſus oſtenditur collis modicus reſupini hominis imagine iacentis: illius, vt incolæ ferunt, tumulus. vnde vbi al qua pars eruta eſt, ſolent imbres ſpargi, donec foſſa repleatur.*
C *Heſperidumque choros.* videntur circa illam arborem aurea mala ferentem Heſperides choros duxiſſe; ſanè cecinisse ait Apollon. lib. 4.

Ἀμφὶ δὲ Νύμφαι Ἑσπερίδες ποίπνυον ἐφίμερον ἀείδουσαι.

Chorus, eſt cœtus canentium, & ſaltantium æqualium Seru. Ipſe eleg. 5. ſup. *Pleiadum choro.* & Pleïades ſunt Heſperides, ſiue Atlantides. Pauſan. in Eliacis, & Seruius ad illud 4. Æneid.

Heſperidum templi cuſtos. reuera nobiles puellas fuiſſe ait. quarum greges abegerit Hercules, earum paſtore interfecto. vnde locus fabulæ de malis aureis Heſperidum. nam & μῆλα oues; & μηλονόμος, paſtor. Mela in extremo lib. 3 in Atlantico mari ait inſulas eſſe, quas He-
D ſperides incoluiſſe dicuntur. Higin. Fab. 31. Heſperidibus, ſiue Nymphis Hercules fractum cornu Acheloi donauit, quod illæ pomis repleuerunt, & cornu copiæ appellarunt. Palæphatus Heſperium Mileſium, ait, duas habuiſſe filias, quæ Heſperides ab eo dictæ, quarum oues abduxerit Hercules. Apud Diodor. libr. 5. tres Heſperides, Arethuſa, Heſperethuſa, & Ægle, ab Heſpero fratre Atlantis ita dictæ. Heſiodo in Theogonia, & Ciceroni 3. de Nat. Deor. filiæ Erebi & noctis ſunt. Apollodor. lib. 2. Heſperidas quatuor nominat, Æglen, & Erythiam, Veſtam, & Erutheſam. Hæ in hyperboreorum
E Atlante ſeruabant aurea mala, quæ Iuno Ioui donarat ipſo nuptiarum die. Apud Apollon. libr. 4. Heſperides aduentu Argonautarum in terræ puluerem verſæ, ac mox in arbores. vbi tres nominatur, Heſpera, Erytheis, & Ægle. de hortis Heſperidum Plin. cap. 4. libr. 19. cap. 2. lib. 17. cap 1. & 5. lib. 5.

TVQVE *tuo Colchon propellas remige Phaſin.*] Lege, *Colchum.* id eſt Colchicum, ſiue per Colchidem fluentem, vt Horat. oda vlt. libr. 2. de populo;

Me Celibus, & qui diſſimulat metum
Marſa cohortis Dacus, & vltimi
Noſcent Geloni.

& in arte: *Colibus an Aſſyrius.* ſic *Perrhebus Pindus* verſ. 33. eleg. 5. ſup. Phaſis eſt fluuius Colchidis, vt dixi ad eleg. 20. lib. 1. verſ. 18. *Propellas.* non tantum remis nauis ipſa, ſed etiam fluuius incitari videtur. Sic Virg. 11. Æneid.

Cum flumina Thermodoontis Pulſant.

Ouid. 3. Metam.

Impellit properantibus æquora remis.

& Stat. lib. 1. Sylu. in Equo Domitiani:

Et ingens propellit Strymona flatu. (equus Martis.) vt hic, *Propellas,* ſic Virg. 3. Æneid.

Certatim ſocij feriunt mare, & æquora verrunt.

vide el. 2. lib. 4. verſ. 8. *Tuo remige.* vide adnot. eleg. 12. ſup. verſ. 34.

PALIACÆQVS *trabis totum iter ipſe legas.*] ſic Ouid. 4. faſt.

Ioniumque capax, Icariumque legit.

vide adnot. ad eleg. 20. lib. 1. verſ. 7. *Totum iter,* de nauigatione, vt eleg. ſup. *Magnum iter,* verſ. 5. *Pelaca trabis.* vide adnot. ad illud Catulli:

Peliaco quondam prognata vertice pinus.

vbi & *Pinus,* pro naui, vt hic, *trabs.* vel, *trabes,* & apud Horat. oda 1. l. 1. *Trabe Cypria,* Virg. alios.

QVA *eadem Argoa natat inter ſaxa columba*
In faciem proræ pinus adacta nouæ.] de materia nauis Iaſonis vide adnot. ad illud Catulli:

Peliaco quondam prognata vertice pinus.

Rudis pinus, vide adnot. ad el. 26. lib. 2. verſ. 39. *Adacta in faciem proræ,* eo perducta, ſiue conuerſa fabricando, vt formam nauis ſumeret. nam adigere, eſt cogere adire, & eo impellere, vt *adigere arbitrum. Adigere ad inſaniam.* Plaut. Bacchid. *Quis has huc oues adegit? Proræ nouæ:* nam ea *prima ratis* Ouidio. & prora pro naui. el. 4. ſup.

——*date lintea proræ.*

Natat, labitur, & fertur. & eſt enallage temporis, pro, natauit, non enim adhuc natat. ſic eleg. 7. ſupr.

Qua natat Argynni pœna minantis aquæ.

Natare etiam naues dicuntur. vt Virg. 4. Æn.

Natat vncta carina. *Saxa,* concurrentes cautes Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor. Symplegadas ſcilicet, de quibus vide el. 26. lib. 2. verſ. 39. ad illud *duo littora. Argoa columba,* ſupple, cum; vt eleg. 3. ſup.

Nec tibi ſit rauco prætoria claſſica cornu
Flere. *Argoa,* vt Horat. oda 16. Ep.
Non huc Argoo contendit remige pinus.

ſic ab Ino, Inous. *Columba.* Phineus enim Argonautas monuerat, vt ad Symplegadas viæ ducem columbam emitterent, quod factum ab Euphemo. vide adnot. ad el. 26. lib 2. verſ. 40.

ET *qua Gygæi viſenda eſt ora Cayſtri.*] Scaliger ait in ſuo libro legi: *Et ſi qua origa.* vnde legit: *Et ſi quadriga.* non valdè probo. Lipſius cap. 2. lib. 1. Var. è coniectura legit: *Cygnæ.* Nihil mutandum. nã *Gygæus Cayſter,* Lidius à Gyge quondam Lydorum rege, de quo Herodotus lib. 1. & Cic. in lib. offic. Sic *Gygæus lacus* eleg. 11. ſup. Sed in veteri teſtatur legi Beroaldus, *Olorigeri,* vt nulla fiat ſynalœpha, ſed vocalis longa corripiatur ob ſequentem. Virg. 7. Æneid. de Cy-

A gnis: ——*ſonat amnis* (Cayſter) *& Aſia longè*
Pulſa palus. Ouid. 2. Met.
Et quæ Mæonias celebrabant carmine ripas
Flumineæ volucres medio caluere Cayſtro.

Ab eodem alibi dicitur: *Cayſtrius ales,* pro, Cygno, de Cayſtro Sardeis alluente Plin. cap. 29. lib. 2. ab eo Cayſtrij campi iuxta lacum Gygæũ Strabo lib. 13. Mela cap. 17. lib. 1. *Ora Cayſtri,* regio illa non procul à mari, vt eleg. 20. lib. 1. *Ora littoris Gygantæi. Viſenda,* ſpectanda, conſpicua ob amœnitatem regionis, & nobilitatem vrbium: Virg 4. Georg.

B ——*viſenda modis animalia miris.*

id eſt, digna ſpectaculo. Plin. cap. 44. lib. 16. *Ilex magnitudinis viſendæ.* id eſt, eximiæ, & dignæ quæ viſatur.

ET *qua ſeptenas temperat vnda vias.*] *vnda,* id eſt, fluuius, ſiue Rheſus, ſiue Nilus, ſiue Ganges, ſiue Tanais, niſi, *Vna,* legendum ſit. *Vna* (via) *ſeptenas temperat.* id eſt, cum in ſeptem vias, & alueos vnus alueus diuiditur, curſum ſuum moderatur, & minus rapidum reddit. Septenæ viæ, vel Rheſi fluuij Phrygiæ, de quo Homer. Iliad. 12.

C Ῥῆσός θ' ἑπτάπορός τε, Κάρησός τε ῥοδίος τε.

Aut Nilum ſignificat, de quo dictum el. 1. lib. 2. verſ. 31. Aut Tanaim, de quo Seneca initio Troadis: ——*& qui frigidum*
Septena Tanain ora pandentem bibit.

Aut Gangem potius, de quo Virg. 9. Æneid.

Cum ſeptem ſurgens ſedatis amnibus altus
Per tacitum Ganges. nam quod, *ſedatos amnes* vocat, id reſpondet verbis Propertij: *Septenas temperat vnda vias. Via,* curſus fluminum, vt eleg. 2. lib. 1.

Vt ſciat indociles currere lympha vias.

OMNIA *Romanæ cedent miracula terræ,*
Natura hic poſuit quidquid vbique fuit.] quæ-
D cunque, inquit, alibi mirantur homines, & viſenda putant, ea in agro Romano. Sic Plin. cap. 15. lib. 36. Enumeratis pleriſque orbis terræ miraculis: *Verum & ad vrbis noſtræ miracula tranſire conuenit,* &c. Sic *ſeptem orbis miracula* dixere, quæ Strabo & Plutarch. τὰ ἑπτὰ θεάματα vocant. Vitruuius in Prœmio lib. 7. *Septem ſpectacula.* Martial.

Barbara Pyramidum ſileat miracula Memphis.

Feſtus: *Miracula, quæ nunc digna admiratione dicimus, antiqui in rebus turpibus vtebantur.* Ouid. 3. Metam. *Ad quæ miracula, dixit, Verteris?* id eſt, monſtra. Horat. in arte:

——*Vt ſpecioſa dehinc miracula promat,*
E *Antiphaten, Scyllamque, & cum Cyclope Charybdim.*

& ep. vlt. lib. 2.

Somnia, terrores magicos, miracula, ſagas,
Nocturnos Lemures, portentaque Theſſala rides.

Gell. cap. 11. lib. 16. *Miracula medelarum faciunt Marſi.* Suet. in Calig. cap. 51. *Miracula locorum irridere.* vnde *Miracula,* mulieres deformes, à miris, id eſt, monſtris. Varro 6. de ling. Lat. *Cedent,* ſe longè fatebuntur inferiora. contendere nolent cum ea. *Romana terra. Romanus ager,* dicitur Varroni 4. de ling. Lat. *Nam 5. agrorum genera: Romanus, Gabinus, peregrinus, hoſticus, incertus.*

A R M I S *apta magis Tellus, quam commoda noxæ.*] Apta armis, vt eleg. 11. ſup.

—— dolis aptiſſima Tellus.

vnde Virg 4. Æneid. de Italia:

Grauidam imperijs, belloque frementem.

& maximè, 2. Georg.

Hæc genus acre virum Marſos, pubemque Sabellam
Aſſuetumque malo Ligurem, Volſcoſque verutos
Extulit, hæc Decios, Marios, magnoſque Camillos,
Scipiadas duros bello.

Commoda noxæ, accommodata, & in deteriorem partem, vt 11. Æneid.

Eſt curuo anfractu valles accommoda fraudi.

& 4. Georg.

Nec pecori opportuna ſeges, nec commoda Baccho.

Cōmodus à modo. id eſt, ratione: Feſtus. Cornel. Fronto: Commodus, qui aliis prodeſt. Seruius in 1. Æneid. *Vnius ob noxam*; pro, noxiam, inquit. nam noxia culpa eſt: noxa, peccatum, aut pro peccato pœna. Donat. in Hecyram, *Pro leuibus noxis*: id eſt, iniquis, iniuriis, culpis. Idem in Eunuch. Noxiam & noxam docet permiſceri. Quod autem Iuſtinianus Inſtit. Tit. de Noxalibus, Noxam putat dici corpus ipſum, quod noxuit: vaticinatur ſine lauro & tripode, & noxiam ipſum delictum. Iuriſconſulti enim noxam, noxiamque nocere interdum dicunt coniunctim. Induxit eum in fraudem. Lex 1. ſi quadrupes. §. 6. vbi noxæ dedere, exponitur animal tradere viuum. Sed aliud eſt dedere noxæ. id eſt, ob noxam, vel ad noxam expiandam, & dedere noxam. id eſt, corpus. vt ille putat. Vlpian. de ædilitio edicto: *Noxa priuati delicti: fraus publici.*

F A M A M *Roma tua non pudet hiſtoria.*] non erubeſcit fama eum res à te geſtas predicat, quia non poteſt argui mendacij. vt eleg. vlt. lib. 4.

—— nec vlla
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.

N A M *quantum ferro, tantum pietate potentes*
Stamus. victrices temperat ira manus.] quantum armis & bello, tantum religione, fide, & clementia valemus. ſic Virg.

Tu regere imperio populos Romane memento, &c.

& mox: *Parcere ſubiectis & debellare ſuperbos.* Horat. carm. ſæcul.

Imperet bellante prior, iacentem Lenis in hoſtem.

Pietas & clementia iuſtitiæ partes. *Potentes ferro & pietate*, vt 7. Æneid.

Fata per Aeneæ iuro, dextramque potentem,
Siue fide, ſeu quis bello eſt expertus, & armis.

Cicero pro Rege Deiotaro: *Per dexteram te iſtam, Cæſar, oro, quam hoſpes hoſpiti Deiotaro porrexiſti, iſtam, inquam, dexteram, non tam in bellis, & in prœlijs, quam in promiſſis, & fide firmiorem. Pius*, lenis; vt impius crudelis. Hinc *pietas* etiam pro clementia, ſpecies, pro ſpecie. *Stamus*, & ſumus, & futuri ſumus. vt eleg. 2. ſup.

Ingenio ſtat ſine morte decus. Ennius:
Moribus antiquis res ſtat Romana, viriſque.

V I C T R I C E S *temperat ira manus.*] Lipſius cap. 2. lib. 5. Var. ex coniectura emendat, *Illa*, quam veram puto. vt eleg. 16. lib. 2.

Illa, quæ victs, condidit arma manu.

Ouid. 5. faſt.

A *Victus vterque parens tamen eſt pietate ſororum.*
Illa dedit cælum, nomina fecit Hyas.

Temperat victrices manus, docet moderatè vti victoria, & victis parcere. nam victoria natura ſua eſt inſolens, vt notaui eleg. 19. ſup.

Victor erat quamuis æquus in hoſte fuit.

Temperat, lenit, moderatur, vt Virg. 1. Æneid.

Mollitque animos, & temperat iras.

Hinc temperantiæ nomen: Cicero. *Manus victrices*, vim ipſam victoris.

H I C *Anio Tyburte fluis, Clitumnus ab vmbro*
Tramite, & æternum Martius humor opus.] ſic duos hos fluuios coniungit, eleg. 20. lib. 1.

B *Nec tu ſiue legis vmbroſa flumina ſyluæ,*
Siue Aniena tuos tinxerit vnda pedes.

Anio Tiburte. alij libri, *Tiburne.* nam & Tiburis conditor Tiburnus. Horat. oda 7. lib 1.

Et præceps Anio & Tiburni lucus.

Tamen vulgo legitur apud Virg 7. Æn. *Tiburtus.*

Tum gemini fratres Tiburtia mœnia linquunt,
Fratris Tiburni dictam de nomine gentem. Sed & vet. lib. illic. *Tiburti*, & Seruius. Notum vt Catilus, Coras & Tiburnus Amphiarai liberi Tibur condiderint. vnde Horat.

Tibur Argæo poſitum colono. Item:
Circa mite ſolum, & mœnia Catili.

C *Tiburnus*, pro Tiburtino, vt ſup. *Colchus phaſis.* *Ab vmbro tramite*, ab Vmbriæ ſylua ſcilicet fluit Clitumnus. de quo eleg. 20. lib. 1. verſ. 7. & eleg. 19. lib. 2. verſ. 25. *Trames*, pro ſylua, quia illic frequentes tramites, vt & eleg. 13. ſup. verſ. 44. *Vmber*, ex Vmbria, vt el. 1. lib. 4.

Et lacus æſtiuis intepet Vmber aquis.

Inde iocus Plauti in Moſtellaria. *Hic vmbra niſi in puteo. Quid? ſarſinatis ecqua eſt, ſi Vmbram non habes? Martius humor.* vide adnot. ad eleg. 11. ſupra verſ. 24. *Aeternum opus.* Monimentū aquæductus nunquam interiturum. dicuntur & hęc

D in laudem Auguſti, qui ita de ſe in Breuiario rerum à ſe geſtarum: *Aquam, quæ Martia* (vulgo, *Maria*) *appellatur duplicaui fonte nouo in riuum eius immiſſo.*

A L B A N V S Q V E *lacus ſocij Nemorenſis ab vnda.*] ita legit Scaliger ex vet. lib. quia Albanus, inquit ille, & Nemorenſis ab iiſdem fontibus. In nemore Albano lacus dictus Albanus, cuius aquæ intumeſcentis prodigio capti Veij. Liuius lib. 5. Plutarch. in Camillo, Valer. cap. 6. lib. 1. Strabo lib. 5. Albano monti proximus lacus Albanus. Virg. 9. Æneid.

—— iamque imprudens euaſerat hoſtes,

E *Atque lacus, qui nunc Albę de nomine dicti*
Albani. Iuuenal. ſat. 4.

Vtque lacus ſuberant vbi quamquam diruta ſeruat
Ignem Troianum & Veſtam colit Alba minorem.

Interpres Iuuenal. in ſat. 3.

Egeria Nympha colebatur in Aricino lacu.

Alij *luco.* Socium Nemoroſum (lacum) Albani vocat, vel ſociam vndam, (nam & *ſocia* legitur) quia non longe abeſt. Strabo lib. 5. Mons Albanus habet lacum ampliorem eo, qui ad Artemiſium montem iacet. id eſt, ad nemus Aricinum, de quo dictum eleg. 32. lib. 2. verſ. 10. in illud 7. Æneid. *—— quo protinus omne*

Contremuit nemus.

Nemus, inquit, *locus eſt non longè ab Aricia, in quo lacus eſt, qui ſpeculum Dianæ dicitur.* Illic & eſt fons Egeriæ. Ouid. 3. faſt.

P o t a q v e *Pollucis lympha ſalubris equo.*] id eſt, Iuturna fons, cuius aquam bibit Cyllarus. ſic Ouid. 4. faſt.

Tanto eſt Albula pota Deo.

Lympha ſalubris, vtilis etiam ægris. Corn. Fronto: *Salubre ad locum refertur, & ad cibum: ſalutare conſilium eſt. ita ſalubre non nocet, ſalutare prodeſt conſilio.* Sed & Apuleius *Salutares aquas* dixit ſlibi in Aſino aureo. Virg. 1. Georg.

Balantumque gregem fluuio merſare ſalubri.

Alluſit vero ad ootationem Iuturnæ. oam, vt B ait Verro 4. de ling. Lat. *Ab aqua lapſu lubrico lympha. Nympha Iuturna, quæ iuuaret. Itaque multi ægroti propter id nomen, hinc aquam petere ſolent.* Eodem reſpexit Virg. 12. Æneid.

Quid nunc te tua, Turne, poteſt germana iuuare?

De Iuturnæ aquæ ſalobritate & Seruius in illud 12. Æneid.

——*ſtagnis quæ fluminibuſque ſonoris Præſidet.*

Iuturna, inquit, *fons eſt in Italia ſaluberrimus iuxta Numicum fluuium, cui nomen à iuuando eſt inditum. cum enim naturaliter omnis aqua noxia ſit extraneorum corporibus; hic omnibus ſaluberrimus fons eſt.* de hoc autem foote Romam ad omnia ſacrificia aqua afferri conſueuerat. Valer. Max. cap. 8. lib. 1. *Caſtorem & Pollucem excubuiſſe pro populo Romano cognitum eſt cum apud lacum Iuturnæ ſuum, equorumque ſudorem abluiſſe viſi ſunt. Iunctaque fonti ædes eorum, nullius hominis manu reſerata, patuit.* Huius rei meminit Cicer. 2. de nat. Deor. & Toſc. 1. Dionyſ. Halic. lib. 6. Footem vicinum templo Caſtorum ait monimeotum eſſe olim eos illic apparuiſſe. Pub. Victor in regione 8. *Templum Caſtorum ad latum Iuturnæ.* & io 9. *Ædes Iuturnæ ad aquam virginem.* Ouid. 1. faſt.

Fratribus illa (templa) *Deis, fratres de gente Deorū*
Circa Iuturnæ compoſuere lacus. ibid.

Te quoque lux eadem Turni ſoror æde recepit
Hic vbi virginea campus obitur aqua.

Pollucis equo. ſupr. eleg. 14. Pollucem pugilem facit, equitem Caſtora, verſ. 16. & 17. De hoc eqoo vide adoot. ad eleg. 7. lib. 2. verſ. 16. Mart. ep. 28. lib. 8.

An tua multifidum numerauit lana Timauum,
Quem prius aſtrifero Cyllarus ore bibit?

Auſon in Grat. act. *Cyllarus atque Arion inter Argos Nemeamque ſenuerunt. Ipſi caſtrorum equi quod longiſſimum iter eſt* (ſic emendo) *non niſi mutato vectore tranſcurrunt.*

A t *non ſquamoſo labuntur ventre ceraſtæ.*] Iſidor. cap. 4. lib. 12. *Ceraſtes ſerpens, dictus eſt, eo quod in capite cornua habeat ſimilia arietum. Κέρατα enim Græci cornua vocant. Sunt autem illi quadrigemina cornicula, quorū oſtentatione velut eſca illiciens ſollicitata animalia perimit. totum enim corpus arenis tegit: nec vllum indicium ſui præbet, niſi ex ea parte qua inuitatas aues, vel animalia capit. Eſt enim flexuoſus pluſquam alii ſerpentes, ita vt ſpinam non habere videatur.* vnde intelligitur cur Lucan. dixerit lib. 9.

Spinaque vagi torquente ceraſta. Plin. cap. 23. l. 8. *Ceraſtis corpore eminere* (volgatum eſt) *cornicula ſæpe quadrigemina, quorum motu, reliquo corpore occultato,*

A *ſollicitent ad ſe aues.* Sont & ceraſtæ Plinio vermes, à quibus eduotur ficos. Alij ceraſtæ etiam Ouidio 10. Metam. cornibus geminis inſignes homines, quos, quia hoſpites necabant, Veous io tauros mutauit. Sunt & Ceraſtæ inſulæ. de quibus Plin. cap. 9. lib. 5. *Labuntur*, repuot, ſerpunt. Virg. 2. Æoeid.

At gemini lapſu delubra ad ſumma dracones
Effugiunt. vbi Seruius, *Labi proprie*, inquit, *ſerpentium eſt.* Horat. oda 1. Epod. *Serpentium allapſus timet. Squamoſo ventre*, quorum aluus ſquamis tecta. nam vt ait Plin. cap. 23. lib. 8. ſerpentibus: *aliis ſquama, aliis picturę, omnibus exitiale* B *virus.*

I t a l a *portentis nec furit vnda nouis.*] id eſt, mare quod ſupra & infra Italiam alluit non commouetur & coocitatur monſtris & immanibus belluis, qualia cete, quibus expoſitæ Heſione, & Aodromede. Sic eleg. 9. ſup.

Tiſiphones atro ſi furit angue caput.

Virg. 7. Æoeid.

Exultantque æſtu latices, furit intus aqua vis.

Portentis nouis, monſtris ingentibos. & inoſitatis & miris, vt io epigr. Ventidij apud Gell. cap. 4. lib. 15.

C *Concurrite omnes augures, aruſpices,*
Portentum inuſitatum conflatum eſt recens
Nam mulos qui fricabat conſul factus eſt.

Et apud Horat. oda 2. lib. 1.

——*Noua monſtra.*

Sic Virg. 3. Æneid.

Sola nouum, dictuque nefas, Harpyia Celæno
Prodigium canit. Seruius ſæpe apud Virg. notat oouum, pro magno accipi. Sic Ciceroni pro Ligario: *Nouum crimen.*

N o n *hic Andromedę reſonant pro matre catenæ*] vide hac de re adnot. el. 28. lib. 2. verſ. 21. *Catenę reſonant*, tintinant, vel titinniunt: Næuius apud D Feſt. *Tantum vbi mole crepitum faciebant, tintinnabant compedes. Pro matre*, ob maternam ſuperbiam, quia Caſſiope ſe Nymphis præpoſuerat. Ouid. 4. Metam.

Illic immeritam maternæ pendere linguæ
Andromeden pœnas iniuſtus iuſſerat Ammon.

Ipſe eleg. 7. lib. 4.

Hæc ſua maternis queritur liuere catenis
Brachia. Eonius Andromacha:

Filijs propter te obiecta ſum innocens Nerei.

Citat Priſc. lib. 7. io *filijs*, pro filiabus.

N e c *tremis Auſonias Phœbe fugate dapes.*] id eſt, horres, id quod ſequitur, pro eo, quod E antecedit, quia horrorem ex formidioe tremor cooſequitur, vt *tremulus horror* eleg. 5. lib. 1 *Auſonias dapes*, epulas humanas, appoſitoſque liberos parentibus, vt Ityos membra Tereo, de quo eleg. 10. ſup. verſ. 10. vel Thyeſteam cœnam intelligit cuius ſpecolum ſol refugit. vnde Virg. 1. Æneid.

Nec tam auerſus equos Tyria ſol iungit ab vrbe.

vide Senecam Thyeſta act. 4. choro. Mart. lib. 5.

——*Qui ſcribit prandia ſæui*
Tereos, aut cœnam, crude Thyeſte, tuam.

Euripid. in Oreſte act. 3. Ὅθεν ἔρις τὸ πτερωτὸν ἁλίου μετέβαλε ἅρμα. Horat. io arte:

Indignatur item priuatis, ac prope ſocco

Dignis carminibus narrari cœna Thyeſtæ.
Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.
Si non Aeropen frater ſceleratus amaſſet
Auerſos ſolis non legeremus equos.
in ep. Paridis:
Non dabimus certè ſocerum tibi clara fugantem,
Lumina, qui trepidos à dape vertit equos.
& 11. lib. 3. Amor.
Auerſumque diem menſis furialibus Atrei.
& 1. de arte:
Non medium rapuiſſet iter, curruque retorto
Auroram verſis Phœbus adiſſet equis.
Seruius in 1. Æneid. natam ex eo fabulam ait, quod primus Atreus ſolis eclipſin prædixerit.

NEC *cuiquam abſentes arſerunt in caput ignes,*
Exitium nato matre mouente ſuo.] de fato Meleagri, fatalique eius titione; & matris Altheæ impia pietate hi capiendi verſus. Ouid. 8. Met. pluribus rem narrat. Homerus Iliad. 9. Meleagri meminit irati matri ſuæ; nihil de titione. vide Apollodor. lib. 1. qui & variè narrat de morte Meleagri, Higin. fab. 174. Apuleium extremo lib. 7. Aſini aurei. Diodor. lib. 5. Attius Meleagro apud Nonium in, *Torrus. Tum ſuum Vitæ finem, ac fati internecionem fore, Vbi torris eſſet interfectus flammeus.* Ouid. eleg. 6. lib. 1. Triſt.
Vtque cremaſſe ſuum fertur ſub ſtipite natum
Theſtias, & melior matre fuiſſe ſoror.
idem 2. de Remedio Amoris:
Theſtias abſentem ſuccendit ſtipite natum.
Cuiquam. datiuus pro genitiuo vt eleg. 13. ſup.
Dijque Deæque omnes, quibus eſt tutela per agros.
Ignes arſerunt. ſic Horat. oda 4. lib. 1.
Vulcanus ardens. & ſat. 8. lib. 1.
—— & imagine cerea
Largior arſerit ignis.
Abſentes, vt Ouid. 5. faſt.
Reſpice Theſtiaden, flammis abſentibus arſit.
idem in Ibin:
Natus vt Althea flammis abſentibus arſit,
Sic tuus ardeſcat ſtirpitus igne rogus.
In caput, in vitam & perniciem capitis vt eleg. 1. lib. 4. *Et graue Saturni ſidus in omne caput.*
Mouente exitium, moliente necem filio ſuo Meleagro, vt Virg. 7. Æneid.
Maius opus moueo. Horat. oda 4. lib. 3.
Omne nefas animo mouentem. Liuius lib. 27.
Audendo aliquid mouere.

PENTHEA *non ſane venantur in arbore Bacchæ*] Crudeles & infeſtæ Mœnades mater Agaue & duæ ſorores non ſectantur, & captum lacerant Penthea, quaſi aprum. θῆρα enim, id eſt, feram eum vocat Apollod. lib. 3. & Euripides, ac Theocritus in Bacchis ἐφεδρον ἐλάτῃ, inſidentem abieti facit & abiegnis ramis propulſantem Baccharum impetum, vbi & reuellunt abietem Bacchę, & ita miſer laceratur. vide adnot. ad eleg. 17. ſup. verſ. 24.

NEC *ſoluit Danaas ſubdita cerua rates.*] de hac fabula ſup. el. 7. verſ. 24. Tangit Ouid. 12. Met.
Suppoſita fertur mutaſſe Mycenida cerua.
& eleg. 4. lib. 4. Triſt.
Hac pro ſuppoſita virgo Pelopeïa cerua.
Iuuenal. ſat. 12.
—— & ſi qua eſt nubilis illi

A *Iphigenia domi, dabit hanc altaribus, etſi*
Non ſperat tragicæ furtiua piacula ceruæ.
Mart. ep. 49. lib. 3.
Suppoſitam fama eſt quondam pro virgine ceruam;
At nunc pro puero mentula ſuppoſita eſt.
Euripides, ſubditum, ait, ἔλαφον ὀρειδρόμον.

CORNVA *nec valuit curuare in pellice Iuno.*] vide adnot. el. 3. lib. 1. de hac re verſ. 20. *Cornua curuare*, inflectere, & vnca ac recurua formare. vt Virg. 4. Georg.
Tum vitulus bima curuans iam cornua fronte
Quæritur. *Pellex*, inquit Nonius, *quaſi Pallex, à Græco* παλλακή. Feſt. Pellices, nunc alienis
B ſuccumbentes non ſolum feminæ, ſed etiam mares. olim proprie quæ vxorem habenti nubebat. cui generi mulierum pœna lege Numæ conſtituta. *Pellex Iunonis aram ne tangito* (quia Iunoni odio pellices) *ſi tanget, Iunoni crinibus demiſsis agnum feminam cædito.* vide Gell. cap. 3. lib. 4. Paulum l. 144. de verb. ſign. Iſidor. lib. 9. nugatur.

AVT *faciem turpi dedecorare boue.*] id eſt, formam humanam dehoneſtare, fœdare, & turpare vaccæ turpi forma. Virg. 3. Georg.
—— optima toruæ
Forma bouis, cui turpe caput, cui plurima ceruix.
C vbi Seruius: Turpe, magnum. vt *Turpes paſcit ſub gurgite Phocas. Agreſtem figuram* vocauit el. 33. lib. 2. verſ. 13. *Dedecorare*, vt Horat.
Dedecorant bene nata culpæ.
Donat. in illud Hecyræ: *Quæ me, & te, & familiam dedecoras*; dedecoratur, inquit, quod honeſtum eſt: Turpatur, quod honeſtum eſt corporale. hic noſter permiſcuit.

ARBOREASQVE *cruces Scinis, & non hoſpita Saxa, & curuatas in ſua fata trabes.*] (Græcis Bene, *Cruces*, quia ex arboribus laceri pendebant, & excruciabantur atrociſſimè cum diuel-
D lerentur. *Crux*, quidquid cruciat. Donat. Eunuch. act. 2. ſc. 3. *Illis crucibus referam gratiam.* id eſt, meretricibus. vnde *Crucium vinum* Lucillio, & Carneadis iocus in vinum aſperum. De crucibus patibulis, ſtipitibuſque legendus Seneca cap. 19. de vita beata. Pauſan. in Corinthiacis narrat vt Scinis flexis pinis alligarit homines, quibus in ſublime renitentibus diſcerperentur. tangit hiſtoriam Stat. 12. Theb.
Non trucibus monſtris Scinin, infandumque dediſti
Cercyona, & ſæuum velles Scyrrona necatum.
Ouid. in Ibin:
E *Quique trabes preſſas ab humo mittebat in auras,*
Aequoris aſpectans huius & huius aquas.
& lib. 8. Met.
Occidit ille Sinis magnis male viribus vſus:
Qui poterat curuare trabes, & agebat ab alto
Ad terram latè ſparſuras corpora pinus.
& ep. Phyllidis:
Cum fuerit lectus Scyron, toruuſque Procuſtes,
Et Scinis, & tauri mixtaque forma viri.
Legendus Plutarch. in Theſeo, & Alexandro. Sed apud Plutarch. legitur, *Sinnis*, & apud Euripidem in Hippolyto. alijs, *Sinis*. & Pauſan. in Atticis Sinim propinquum Theſei fuiſſe ait ob auum maternum Pittheum. Vopiſcus in Aureliano. *Militem qui adulterium cum hoſpitis*

vxore commiſerat, ita puniuit, vt duarum arborum capita inflecteret, quas ad pedes vtriusque deligaret, easdemque ſubito dimitteret, vt ſciſſus ille vtrimque penderet. qua res ingentem timorem omnibus fecit. *Non hoſpita ſaxa*, Scironidas petras ſignificat, de quibus vide adnot. ad eleg. 16. ſup. verſ. 12. *Non hoſpita*, immania: ſumma enim immanitas in hoſpitio violando. Sic Horat. oda 22. lib. 1. *Inhoſpitalem Caucaſum* dixit quem Æſchylus ἄξενον, ἀπάνθρωπον. Contra Euripid. in Hippolyto: *Ἀκτὴ τις εὐξείνοισιν* ... Portum hoſpitaliſſimum nautis. *Curuatas in ſua fata trabes*, in ſuam ipſius perniciem flexas arbores. Nam ea pœna Scinio affecit Theſeus, qua ipſe alios affecerat. Pauſan. Corinth. & Plutarch. in Theſeo. & *trabes*, pro arboribus, vt Virg. 6. Æneid.

—— ſonat icta ſecuribus ilex,
Fraxineaque trabes. & *ſua fata*, vt el. 9. ſup.
Antoniique graues in ſua fata manus.

H Æ C *tibi, Tulle, parens, hæc eſt pulcherrima ſedes.*] Sic Cic. 5. Philipp. *Patria parentes etiam continet, ideoque cognominis eſt anteponenda.* 1. de Orat. *Patria, communis eſt omnium noſtrûm parens.* ep. 11. lib. 9. ad Attic. *Cum ſit nefarium parentes non alere, noſtri principes antiquiſſimam & ſanctiſſimam parentem patriam fame necandam putant.* Idem multa de patria 1. offic. & 2. de leg. Varro quoque lege Mæuia apud Nonium in Eunuchare: *Si quis patriam maiorem partem extinguit, culeo inſuatur.* *Pulcherrima.* vt Virg. in extremo 2. Georg.

—— ſic fortis Etruria creuit
Scilicet, & rerum facta eſt pulcherrima Roma.

Aurea, Martiali dicitur, Horat. *Regia, Domina, Beata.* Pulcrum à poliendo, vt à luo lucrum, fulcio, fulcrum; ſepelio, ſepulcrum. *Sedes*, domicilium. Alfenus l. in lege Cenſoria. de verb. ſign. Domum ait eſſe, vbi quis ſedes, & tabulas habeat, & rerum ſuarum conſtitutionem fecerit. Cic. pro Sylla: *Hæc vrbs, ſedes omnium noſtrum eſt, domicilium imperij.*

H I C *tibi pro digna gente petendus honos.*] id eſt, ambiendi capeſſendique magiſtratus, vt dignitas, & nobilitas gentis veſtræ poſtulat. ſic eleg. vlt. lib. 2. *Pro noſtra amicitia.* Gens illa appellatur, quæ ex multis familiis conſtat, inquit Feſtus, & Gentiles, qui ſimili nomine appellantur. Suſpicor hunc Tullum L. Volcatij Tulli, fratris filium fuiſſe, qui collega fuit in ſecundo conſulatu Auguſto, vt Dio ſcribit lib. 49. in fine. nam dixit eleg. 6. lib. 1.

Tu patrui meritas conare anteire ſecures.

Digna, eximia & nobili: ſine adiectione vt in epigrammate Ludij pictoris in templo Ardeatium apud Plin. cap. 10. lib. 35.

Dignis digna loca picturis condecorauit
Regina Iunoni' ſupremæ coniugi' templum,
Marcus Ludius Elotas Aetolia oriundus,
Quẽ nunc, & poſt ſemper ob artẽ hãc Ardea laudat.

Ouid. 4. faſt. de Venere:

Illa quidem totum digniſſima temperat orbem.

H I C *tibi ad eloquium ciues, hic ampla nepotum*
Spes, & venturæ coniugis aptus amor.] id eſt, præſto erunt, qui tuam facundiam audiant & probent. Sunt hîc ciues quos eloquio tuo iuuare poſſis. *Ciues ad eloquium*, vt ſerui ad manum.

A eleg. 16. lib. 2. *Venales ad manus.* Si legitur *Curſus*, pro ciues, Sic Ouid. el. 9. lib. 4. Triſt.

Frater ad eloquium viridi tendebat ab æuo.

Sic Cic. Curſus ad laudem, gloriam, voluptatem. *Ampla nepotum ſpes.* Sic Virg. 2. Æneid.

Quinquaginta intus thalami ſpes tanta nepotum.

Ouid. 1. Metam.

Spesque fuit generi mihi prima, ſecunda nepotum.

Aptus amor. an facilis? eleg. 5. ſup.

Optima mors parca quæ venit apta die.

Tibull. eleg. 7. lib. 1.

Sed chorus, & cantus, & leuis aptus amor.

An decens & conueniens? eleg. 10. lib. 4.

B *Et manibus duris apta puella fuit.*

Feſtus in *Apex*: *Aptus, qui conuenienter alicui iunctus eſt.* Aptus amor eſt inter pares. *Venturæ coniugis.* vel futuræ, vel quæ domum veniet, & arceſſetur. Horat. *Ac domum dominam voca.* Donat. in Terent.

AD ELEGIAM XXIIII.

E R G O *tam docta nobis periere tabellæ.*] vide initium eleg. 7. ſup.

Ergo ſollicitæ tu cauſa pecunia vitæ.

Tam docta, vt eleg. prox. ſup. *Tam multos annos*,
C verſ. 2. vbi vide adnot. *Docta*, diſertæ, infra *Tabellæ doctæ*, vt el. 30. lib. 2. *Docta tibia, & docta cuſpide.* *Tabellæ periêre*, Codicilli, ſiue pugillares amiſſi ſunt. de tabellis ipſe el. 20. lib. 2.

Nec tu ſupplicibus me ſis venerata tabellis.

Et Ouid. eleg. 11. & 12. lib. 1. Amor. Tabellas ad amicam mittit, & de iis queritur. *Nobis*, noſtro incommodo. Cic. 1. ad Attic. *Pater nobis deceſſit.* Aut *nobis tabellæ*, pro noſtræ, vt *nobis Aeſchinus*, Terentio. vel *periere nobis*, non item aliis qui inuenere. *Periere*, vt el. 12. lib. 2.

Et leuibus curis magna perire bona.

& eleg. 21. *Tot noctes periere.*

D S C R I P T A *quibus pariter tot periere bona.*] Anaſtrophe, pro pariter quibus, & pariter, pro vna, ſimul, cum, iungiturque cum 6. caſu, vt tertio Græcorum ἅμα. Nemeſianus in Cynegetico: *Hos igitur genitrice ſimul, iam vere ſereno Molli paſce ſero.* Tacitus Annal. 5. *Scauro Mamerco ſimul.* & alibi: *Simul magnatibus.* Liuius l. 45. *Paullo amictu ſimul filio Perſeus.* Virg. 5. Æneid.

Et ſimul his dictis faciem oſtentabat.

Poteſt & τὸ, In, ſubaudiri.

H A S *quondam noſtris manibus detriuerat vſus*] τὸ *Quondam* dicitur de rebus amiſſis, vel functis vita, vt el. 13. lib. 2. verſ. 36.

E *Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.*

An pro nuper, vt eleg. 7. lib. 2. verſ. 2. dictum. *Noſtris manibus*, meis & puellæ ſimul. *Detriuerat vſus.* vtendo enim omnia minuuntur, & conſumuntur. vnde Ouid.

Ferreus aſſiduo conſumitur anulus vſu.

Inde Varroni 5. de ling. Lat. *Detrimentum à detritu, quod ea quæ trita* (vſu) *minoris ſint pretij.* Horat. ep. 1. lib. 2.

Quod legeret, tereretque viciſſim publicus vſus.

Inde Cicero vſitatum & tritum verbum coniungit.

Q V I *non ſignatas iuſſit habere fidem.*] quia ſæpe

manibus & Propertij, & amicæ terebantur, notæ ac familiares illis erant, ideoque facilius illis credebatur, vt notis ac fidis ſolet. Hinc iocus apud Cic. 2. de Orat. in ſeruum furacem: *Solum eſſe cui domi nihil clauſum, & ſignatum eſſet.* De ratione ſignandarum tabellarum dictum el. 20 ſup. *Signandaque iura.* *Habere fidem*, vt *habere pondus* el. 7. ſup. id eſt, auctoritatem, & iis credi. habet fidem & qui credit, & cui creditur. eleg. 6. ſupr.

Maioremque timens ſeruus habere fidem.

vide illic. Creditur autem magis ſignatis tabellis, vnde Cic. 5. Tuſc. prouerbiali figura dixit: *Tu quidem tabellis obſignatis agis mecum.* vide eundem in Catilinam. Plaut. Bacchid. act. 4. ſc. 8. *Aequum eſt tabellis conſignatis credere.*

ILLÆ *iam ſine me norant placare puellas.*] id eſt, Tabellæ ſupplices cum abeſſem didicerant iratas lenire & exorare. De Tabellis ſupplicibus, vide el. 20. lib. 2. verſ. 33.

ET *quadam ſine me verba diſerta loqui.*] Loqui etiam dicuntur muta, cum ſignificant, vt eleg. 1. libr. 4. *Et ſibi commiſſos fibra locuta Deos.* Plaut. Pſeud. ſc. 1. act. 1. *Vt literarum harum ſermonem audio.* Cic. 1 de leg. *Dum Latinè loquentur literæ.* & ep. pen. lib. 7. fam. *Iucundus eſt mihi ſermo literarum tuarum.* & ep. 11. lib. 3. fam. *Literæ tuæ planius loquebantur.* & ep. 13. lib. 4. ad Attic. *Nunquam mihi epiſtola tua aut intempeſtiua, aut loquax viſa eſt.* *Verba diſerta*, apta ad perſuadendum & demulcendum. facunda. Varro 5. de ling. Lat. Vt olitor diſſerit in areas ſui cuiuſque generis res, ſic in oratione qui facit, diſertus. Feſtus: Diſertus à diſſerendo dictus. Cic. 1. de Orat. & in Orat. *Diſerti multi, eloquens nemo.* vt hic verba diſerta tribuuntur tabellis, ita Auſon. *Bipatens pugillar expedi, cui multa fandi copia.*

NON *illas fixum caras effecerat aurum.*] id eſt, Lamellæ aureæ affixæ pretioſas non reddiderant. aurum enim ceteris omnibus rebus pretium ponit, eoque citreæ, vel eburneæ tabellæ ornabantur.

VVLGARI *buxo ſordida cera fuit.*] de ceris tabellarum Plaut. Curcul. Bacchid. & Pſeud. Sueton. in Cæſare, & Nerone. vnde Titinnius apud Chariſ. l. 1. *Velim ego oſſe arare cãpum cereum.* *Cera ſordida*, an turpis, vt Horatio: *ſordidus Cupido*? an decolor, vt eidem, *Sordidus fumus*? an minimi pretij, vt vilis aqua, vilia tuta? an quod cera alia purior, & candidior? vide Plin. cap. 14. lib. 21. Ouid. in fine el. 12. lib. 1. amor.

— *vos carioſa ſenectus*
Rodat, & immundo cera ſit alba ſitu.

Fuit buxo, ſupple, in vel cum. vel ſum cum tertio caſu iungitur pro ſexto cum præpoſitione vt el. 7. lib. 4. *Lateri veſtis aduſta fuit.* & eleg. 30. lib. 2. *Capiti pendere.* id eſt, è capite. *Buxo*, inquit, quia ligneæ tabellæ, vnde Iuriſconſulti. *Poſſeſſionem dare contra lignum*, & *lignea ſalus* dicitur in Pſeudolo, quæ per tabulas mittitur. & apud Ouid. eleg. 12. lib. 1. Amor. Tabellæ dicuntur *Inutile lignum*, & *vile acer*, eleg. 11. lib. eiuſd. & Plaut. Perſa. *Obſignata abies*, pro abiegnis tabellis act. 2 ſc. 2. vide Mart. lib. 14. Apophoreto 3. & ſeq. Sed Interpres Iuuenal. ſat. 11. *Codices la-*

A *nionum*, inquit, *ex vlmis ſunt omnes.* Per buxum & cerâ ſignificat totas tabellas, vt Plaut. Pſeud. ſc. 1. act. 1. *Per lignum & ceram.* *Vulgari buxo*, id eſt, vili & plebeia. Sic el. 13. l. 1. *Vulgares amores.*

QVALESCVNQVE *mihi ſemper manſere fideles.*] id eſt, licet viles, ſemper tamen fidem mihi ſeruarunt. vide el. 1. ſup. verſ. 30. ſic Ouid. eleg. 11. lib. 1. Amor.

Veneri, fidas ſibi, Naſo, tabellas Dedicat.

Contra el. 4. lib. 4. *Via perfida.* Virg. 12. Æneid. *Perfidus enſis.* & Braſidas Lacedæmonius cum quæreretur ex eo quomodo vulneratus eſſet,

B *Me*, inquit, *me clypeus meus prodidit.*

SEMPER *& effectus promeruere bonos.*] ſemper lætos & ſecundos rerum exitus conſecutæ ſunt, & merito ſuo. Seru. in 4. Æneid. Promeritam, præſtitiſſe, bene ſe geſſiſſe. *Promereri*, bene agere. *Commereri*, male agere. Donat. in Adelph. Bene promeruit, multum adiuuit, profuit. Cuì contrarium eſt, commeruit. nam mereri, & promereri eſt præſtare beneficium. Plaut. Trin. apud Nonium in *Promereri*, pro promereris;

Nam retinere nequeo quin dicam ea quæ promeres.

Idem in Amphit. in malam partem, inquit

C Nonius: *Here quod mali ſum ex re tua promeritus.* Feſtus: Promeritum, præcipuum, præter ceteros meritum. *Promereri effectus*, vt Sueton. in Calig. cap. 3. Promerendi amoris ſtudium. effectus & effecta Ciceroni. vide eleg. 9. ſup. verſ. 27.

FORSITAN *hæc illis fuerant mandata tabellis.*] τὸ *Mandata* non eſt nomen, ſed participium, pro commiſſa, vt Auſon. dixit: *Feliceſque notas mandare libellis.* & *Mandare literis aliquid.*

IRASCOR, *quoniam es, lente, moratus heri.*] conuicium amatorium in tepentem vel frigentem in amore lente, vt eleg. 6. lib. 1.

Ah pereat ſi quis lentus amare poteſt.

Moratus es heri, venire diſtuliſti, & fortaſſe intel-

D ligit quod ſcripſit eleg. 16. ſup.

Tibure me miſſa iuſſit adeſſe mora.

& verba ſunt puellæ, *Iraſcor*, &c.

AN *tibi neſcio quæ viſa eſt formoſior? an tu*
Non bona de nobis crimina ficta iacis?] contemptim, *Neſcio quæ*, vt adnot. el. 11. lib. 1. verſ. 7. *Viſa eſt formoſior*, magis placuit & te detinet, vt el. 29. lib. 2. verſ. 25. & el. 31. verſ. 5. *Iacis crimina de nobis*, mihi maledicis & inſimulas me probri. vide adnot. el. 1. lib. 2. verſ. penult. & el. 11. ſup. verſ. 3. vnde petitum: *Hoc in me iacis.* *Non bona*, vt infra hac elegia, *Non ſtulta*, vide adnot. el. 32. lib. 2. verſ. 24.

AVT *dixit, venies hodie ceſſabimus vna.*] τὸ *dixit*,

E quia verſ. 6. huius elegiæ loqui ipſas tabellas ait. τὸ *Venies*, vt Ouid. eleg. 11. lib. 1. Amor.

Hoc habeat ſcriptum tota tabella, Veni.

& Mart. Lemmate 6. lib. 14.

Nunc triplices noſtros non vilia dona putabis,
Cum ſe venturam ſcribet amica tibi.

Ceſſabimus vna, feriati erimus, & amori, id eſt, deſidiæ operam dabimus. nam amor mera ceſſatio. Ipſe el. 6. lib. 1.

Nam tua non ætas vnquam ceſſauit amori.

ſic enim vet. lib. An *ceſſabimus vna*, quieſcemus, dormiemus. Horat. epiſt. 2. lib. 1.

Ad ſtrepitum Cithara ceſſatum ducere curam.

HOSPI-

HOSPITIVM *tota nocte parauit amor.*] ſic Venus noctis ſacra inſtituit el. 10. ſup. verſ. 30. & Plau. Trin. act. 3. ſc. 2. *Inſanum eſt malum in hoſpitium diuerti ad Cupidinem.* De hoſpite Cupidine Anacreon. *Parauit hoſpitium.* Cic. ep. 9. lib. 9. fam. *Vt ſcires hoſpitium vbi parares.* Mart. initio lib. 9. *Vale, & para hoſpitium. Hoſpitium,* locum liberum vbi facias nequam. *Tota nocte.* ſic eleg. 14. lib. 2.

Tota nocte receptus amans.

ET *quacunque dolens reperit non ſtulta puella.*] id eſt, vel irata, vel mœſta, vel Zelotypa, vt eleg. 8. ſup. *Aut in amore dolere volo, aut audire dolentem.* Reperit, quia natæ ad fraudes puellæ. el. 9. l. 2.

Sed vobis facile eſt verba & componere fraudes.

Præterea, vt ait Ouid. ——*Grande doloris*

Ingenium eſt, miſeriſque venit ſollertia rebus.

& alibi: *Ingenium mala ſæpe mouent. Non ſtulta,* cata, callida, vt *ſtulta*, nimium ſimplex & credula, eleg. 21. lib. 2. verſ. 18.

GARRVLA *cum blandis ducitur hora dolis.*] ſi *Garrula* ad *puella*, refertur, eſt arguta, procaxque, vt eleg. 23. lib. 2. *Nec poſcet garrula*, &c. & Nonius exodio: *Totum diem argutatur quaſi cicada.* Si ad *hora*; Tempus garrulum, quod garriendo conſumitur. *Hora*, pro tempore, vt dictum el. 10. ſup. verſ. 29. *Ducitur*, vt eleg. 15. ſup.

Tertius haud multo minus eſt cum ducitur annus.

An *ducitur dolis.* id eſt, producitur, & differtur fictis cauſis. *Dolis blandis*, blanditiis doloſis. nã blanditiæ fallaces. *Linguæ meretricum in melle ſita, ac lacte: Corda in felle atque acerbo aceto*: Plaut. Trucul. Donat. in Adelphos. *Mulierum proprium eſt cum loquuntur, aut alijs blandiri, aut ſe commiſerari.* Deinde & *Venus doloſa eſt.*

ME *miſerum his aliquis rationem ſcribit auari.*] miſeratur fortunam tabellarum, quæ auaro ſeruiant, vel auari ſeruo diſpenſatori & atrienſi ignoto. Sic Plaut. Curcul. ſc. 1. act. 1.

Lenonis hæ ſunt ædes, ſceleſtam ſeruitutem ſeruiunt.

Me miſerum! Aduerbij vice, pro, hei mihi, ſe, vel alios commiſerantis. Terent. Adelphis act. 3. ſc. 1. *Me miſeram! neminem habeo, ſola ſumus.* Cic. 2. Philipp. *Bona (me miſerum! conſumptis enim lacrimis animo fixus inhæret dolor) bona, inquam, Cn. Pompeij acerbiſſima voci ſubiecta præconis. Rationem ſcribit*, vtrumque verbum argentariorum, fœneratorum, & rei pecuniariæ, vt & ratiuncula. vnde *Ratio conſtat*, apparet, putatur, ſubducitur. *Ratio* & rationes ab eo quod ratæ eſſe ſoleant & firmæ: Feſtus in *Ratiſſima.* De verbo ſcribere, & reſcribere vide Gell. cap. 18. lib. 5.

ET *ponit duras inter ephemeridas.*] id eſt, miſcet diurnis, De Ephemeride vide Gell. cap. 18. lib. 5. qui hiſtoriæ genus facit. & ex eo Iſidor. lib. 1. in fine. *Genus hiſtoriæ triplex, Ephemeris, vnius diei digeſtio; Latine diurnum: Calendaria, quæ in menſes ſingulos digeruntur: Annales quæ in ſingulos annos.* Aſcon. in 3. Verrin. *Moris fuit vnumquemque domeſticam rationem ſibi totius vitæ ſuæ per dies ſingulos ſcribere*, &c. *Diurnos commentarios* vocat Sueton. in Auguſto. cap. 64. Nos, *Papier iournal.* Plutarch. de Cæſaris commentariis: ὁ Καῖσαρ ἐν τῇ ἐφημερίδι γέγραφεν. Seru. in 11. Æneid. *C. Iul. Cæſar cum dimicaret in Gallia, & ab hoſte raptus, equo eius portaretur armatus, occurrit ei quidam de hoſtibus qui eum noſſet, & inſultans ait, Cæcos Cæſar, quod Gallorum lingua dimitte ſignificat, & ita factum eſt, vt dimitteretur. Hoc autem ipſe Cæſar in Ephemeride ſua dicit: vbi propriam commemorat felicitatem.* Citatur & Varro ex Ephemeride nauali apud Nonium in *Autumnitas.* Cicer. pro Quintio: *Diſcedens in memoriam redijt Quintius quo die in Galliam profectus ſit; ad Ephemeridem reuertitur, inuenitur dies profectionis.* Cornel. Nepos in vita Attici: *Scimus ex eius Ephemeride non amplius terna millia æris expendiſſe in ſingulos menſes.* Volunt Calendaria eadem eſſe, ſed Gell. & Iſidor. diſtinguunt. vulgo, *Regiſtrum. Duras*, vocat ſæuas, quia fœnore trucidamur. Cicero pro Cœlio. vnde & Cato quærenti, *Quid fœnerari?* Reſpondit: *Quid hominem occidere?* Cic. 2. offic. ſic durus Tyrannus, durum ſidus, duri mores.

QVAS *ſi quis mihi rettulerit, donabitur auro.*] Sic Petron. Arbiter. *Si quis eum* (Gytona) *reddere aut commonſtrare voluerit, accipiet nummos mille.* Plaut. Rud. act. 5. ſc. 3. *Si quis perdiderit vidulum*, &c. Citat Briſſon. in formula. *Si quis*, & morem illum confirmat ex Luciano in Demonactis vita. *Donabitur auro.* Accipiet mille nummos, id eſt, decem aureos. vt Turnebus docet aureum nummis centum æſtimatum. Sic Fortunatianus lib. 1. Rhetor. dixit ſe daturum denarios mille ei, qui ad ſe ſeruum perduxiſſet. & Apuleius: *Cedo præmium. Mille numi deponentur tibi.* εὑρετρα vocat Vlpian. l. falſus creditor. De furtis, quæ & μήνυτρα dicuntur, id eſt, præmia danda ei qui inuenerit, & reddiderit.

QVIS *pro diuitijs ligna retenta velit.*] Simile illud Plauti Pſeud. ſc. 1. act. 1.

Pro lignea ſalute vis argenteam remittere illi,

Diuitijs. id eſt, auro, vt *Opes* eleg. 18. ſupra verſ. 28. Tiboll. eleg. 1. lib. 1.

Diuitias alius fuluo ſibi congerat auro.

ſic & *diues aurum* dicitur, & Virg. 6. Æneid. *Diues ramus*, id eſt, aureus. & ibidem:

Aut qui diuitiis ſoli incubuere repertis.

quod 2. Georg.

Condit opes alius, defoſſoque incubat auro.

Pro diuitiis ligna, vt pro theſauro carbones. *Ligna*, ligneæ tabellæ. ſup. *Buxum.* Ouid. eleg. 12. lib. 1. Amor.

Ite hinc difficiles, funebria ligna, tabellæ.

Velit retenta, pro Libenter retineat. vt *Nollem factum.* & verbum, *Retenta*, rem alienam non iure poſſeſſam notat. nam retinet, qui aduerſum aliquem tenet, inquit Donat. in Adelph. Cic. 5. Verrina: *Quos de publico nummos acceperat, retinuit omnes.* Idem pro Cluentio: *Pecuniam acceptam nomine iudicij retinere, atque ſupprimere.* Hæc duo tantum exempla reperi, licet ita vulgo loquamur.

I, *puer, & citus hæc aliqua propone columna.*] Lygdamum fortaſſe alloquitur de quo eleg. 6. ſupr. Pueros ſuos commemorat etiam eleg. 29. lib. 2. Horat. oda 14. lib. 3.

I, pete vnguentum, puer. & ſat 10. lib. 1.

I puer, atque meo citus hæc ſubſcribe libello.

Plaut. Aſin. *I puere, pulta.* & Pſeud. *I puere præ. Citus*, properus Virg. 1. Æneid.

Lybiæ citus aſtitit oris. A
Nonius: *Citum, celere, vel diuiſum. Propone.* Chirius Fortunatianus lib. 1. Rhet. *Edicto, vel præconio quomodo fit? Cuius ſeruus fugerat, Libello propoſito, vel per præconem nuncians dixit, Daturum ſe denarios mille ei qui ad ſe ſeruum perduxiſſet.* Vlpian. in l. ſalſus creditor. §. ſolent. D. de furtis Tit. 2. lib. 47. *Solent plerique etiam hoc facere, vt libellum proponant, continentem inueniſſe & redditurum ei, qui deſiderauerit.* Proponi dicuntur quæ ita ponuntur, vt oculis omnium pateant. ſic apud Iuriſconſultos edicta, & actiones proponi, & leges dicuntur. vulgo, *Afficher. Aliqua columna*, quia columnæ in porticibus publicis, de quibus el. B 31. lib. 2. verſ. 3. Auſon. in Gratiarum actione pro conſulatu: *Has ego literas tuas ſi in omnibus pilis atque porticibus, vnde de plano legi poßint, inſtar edicti, pendere mandauero.* An in columnis templorum. eleg. 14. lib. 2.

Magna ego dona tua figam, Citherea, columna.

Auſon. *Noſce te.*

Quod in columna iam tenetur Delphica.

Erat *Columna Lactaria* in foro olitorio, quo infantes lacte alendos deferebant: Feſtus. Erat & *Columna aurea*, ſiue milliare aureum in foro Romano. &. *à Columna Menia rei*: Cic. 1. Verrina. C Aſcon. in Diuin. reos apud Columná Meniam à Triumuiris puniri ſolitos ait. vnde *Columnarij*, qui iuxta columnas frequentes operas ſuas locabant. Cic. 8. fam. & ϛηλίτας apud Demoſthenem: ἄτιμος, ϰ̀ ἐν ϛήλῃ ἀναγεγραμμένος. vnde ϛηλιτευτικοὶ λόγοι, orationes infamantes & programmata ignominioſa. Iuuenal.

Conſulit ante Phalas, Delphinorumque columnas
In circo.

Et *dominum Eſquilijs ſcribe habitare tuum.*] nam in libellis propoſitis notabant habitationem. Sic Apuleij lib. 6. *Conueniat Mercurium prædicatorem retro metas Murcias.* Ipſe autem Propertius D hic, & el. 8. lib. 4. initio docet ſe Exquiliis habitaſſe. *Eſquiliæ*, τόπος ἐν Ῥώμῃ. Chariſ. lib 1. Liuius lib. 1. Hunc collem à Rege Tullio vrbi adiectum ſcribit, & Dionyſ. lib 4. & Ouid. 6. faſt. ipſum Seruium Tullium ſub Exquiliis, vbi erat ſua regia, cæſum. In Eſquilina regione figuli: Feſtus in *Salinum.* Idem in *Septimontio*; partem Eſquiliarum ait iacere ad vicum patricium verſus, vbi templum Mephitis. Varro 4. de ling. Lat. Puticulæ, locus vltra Eſquilias. Ibid. Secunda regio Eſquilina ab Eſquiliis. alij has ſcripſerunt ab excubiis regis dictas. alij ab eo quod excultæ à rege Tullio eſſent. Ibid. Eſquiliæ duo E montes habiti, quod pars eius Ciſpius antiquo ſuo nomine dicitur. Ibid. Eſquilinus lucus: Eſquilinus mons. Cicer. 2. de legib. Exquiliis ara fortunæ malæ. & in Piſonem Eſquilina porta. Horat. ſat. 8. lib. 1.

Nunc licet Eſquiliis habitare ſalubribus.

Apud eundem *Eſquilinæ alites*, &, *Eſquilini Pontifex venefici.* Iuuenal ſat. 11.

Cedere namque foro nunc non eſt deterius, quam
Eſquilias à feruenti migrare ſuburra.

vbi Interpres. Exquiliæ, poſtea Diocletianæ. vide Onuphrium.

AD ELEGIAM XXIIII.

Falsa *eſt iſta tua mulier fiducia forma.*] hæc elegia, & ſequens eodem eſt argumẽto, quo Catulli epigramma 8. *Miſer Catulle. Mulier.* conuicium hoc grauiſſimum mulieri cum ſuo nomine appellatur, vt ſæpe, apud Plaut. in Amphit. ſc. 3. act. 2. Terent. Heauton. act. 5. ſc. 3. *Pergin mulier eſſe?* & Hecyr. act. 2. ſc. 1. *Egone? Tu, inquam, mulier.* Plaut. Caſin. act. 2. ſc. 2. M. *Inſipiens, ſemper tu hunc verbo vitato abs tuo viro. Cl. Cui verbo. M. I. foras. Cl. Mulier es tu, tace. Iſta fiducia tua forma*, confidentia, arrogantia, impudentia. Terent. Andr. ſc. 5. act. 3. *Qua fiducia id facere audeam.* Donatus, fiducia, inquit, modo impudentiam ſignificat. Idem tamen ſui oblitus. Ibidem: Confidentia, inquit, interdum in bona, interdum in mala ſignificatione ponitur; fiducia ſemper in bona. Nonius: Fiducia, confidentia. Virg. 9. Æneid.

Cernis qua Rutilos habeat fiducia rerum.

Item audacia: Salluſtius lib. 2. *Ita fiducia, quam argumentis purgatiores dimittunt.* Seruius in illud 1. Æn. *Tantane vos generis tenuit fiducia veſtri?* Fiduciam, inquit, pro confidentia poſuit, cum in malis ſit confidentia, fiducia in bonis. ſic 2. Æneid. *Qua ſit fiducia capto.* Eſt & fiducia Iuriſconſultis, ſed nihil ad hunc locum. De muliebri confidentia, Plaut. in Milite ſc. 5. act. 2.

Neque eques, neque pedes præfectus quiſquam tanta audacia eſt,
Qui æquè faciat confidenter, quam mulieres faciunt.

Falſa eſt, inanis, vt el. 8. lib. 1. *Falſa gaudia.*

Olim *oculis nimium facta ſuperba meis.*] id eſt, cum antea non eſſes ſuperba feci ipſe, quia te dixi & ſcripſi mihi videri formoſam, vt eleg. 7. lib. 2.

Tu mihi ſola places, placeam tibi Cynthia ſolus.

Facta ſuperba, vt eleg. 33. lib. 2. verſ. 14. Nimium. licet modus non ſit in vitiis, nimium tamen in iis eſt, & dicitur vt eleg. 8. lib. 2. *Nimium temerarius.* & eleg. 12. *Nimium credula.* ſed & *Nimium pij* Horat. *Meis oculis*, mihi ſpectanti, vt eleg. 10. ſup.

Dein qua primum oculos cepiſti veſte Properti
Indue. *Olim.* eleg. prox. ante annos quinque. an pro nuper, vt eleg. 12. lib. 1.

Olim gratus eram.

Noster *amor tribuit tales tibi Cynthia laudes,*
Verſibus inſignem te pudet eſſe meis.]

ſic Ouid. 3. de arte amandi:

Nos facimus placitæ latè præconia formæ:
Nomen habet Nemeſis, Cynthia nomen habet.

vide eleg. 2. lib. 1. & el. 3. lib. 2. *Noſter amor*, ego amans. *Tribuit tibi laudes*, impertitur tale decus formæ, & artium. *Verſibus inſignem.* carmine nobilem. Horat. ipſe eleg. vlt. lib. 2.

Cynthia quinetiam verſu laudata Properti.

Donat. in Eunuch. *Inſigne magnum, & nobile interpretatur.* Idem ibidem: *Inſigne & inſignia armorum ſunt.* & Varro 4. & 6. de ling. Lat. vnde *Inſigniti milites*, qui certo ſigno in galeis conſpicui. Nonius: *Inſigne, magnum, præſtans, vtile.* Feſtus: *Inſignis tam ad laudem, quam ad vituperationem*

inflecti poteſt. Idem: *Inſignes boues, qui album in fronte, aut in pede habent, quaſi inſignitis.* Inſignis, *Vnique. Remarquable. Inſignis deformitas* Gellio, & *Turpitudo inſignis* Ciceroni. *Pudet.* ſupple, me. ſic Tibull. el. 9. lib. 1.

Quinctiam attonita laudes tibi mente canebam.
Vt nunc me noſtri, Pieridumque pudet.
Illa velim rapida Vulcanus carmina flamma
Torreat, & liquida deleat amnis aqua.

M i x t a m *te varia laudaui ſæpe figura.*] nam ad formam plura ſimul miſcentur, vt candor cum rubore, fulua coma, longæ manus, oculorum geminæ faces, inceſſus, de quibus el. 3. l. 2.
B *Varia figura*, vt el. 15. lib. *Varijs ſerica textilibus.* an id ſignificat, quod ſcribit eleg. 18. lib. 2. de forma Cynthiæ adulterina?

V t *quod non eſſet, eſſe putaret amor.*] id eſt, vt ſibi perſuaderet te eſſe pulchram & venuſtam, cum non eſſes. nam vt ait Theocrit. Id. 6.

—— ἔρωτι
Πολλάκις, ὦ Πολύφαμε, τὰ μὴ καλὰ καλὰ πέφανται.

vide prouerbium: *Suum cuique pulchrum.* &, *ſuam quiſque ſponſam.* vt vero oune Cynthiæ formam, ſic & doctrinæ laudem, quam ſuis ei verſibus
C affinxerat detraxit el. 11. lib. 2.

E t *color eſt roſeo toties collatus Eoo.*] id eſt, comparatus auroræ. nam Eous hic pro Aurora, quæ ἠὼς Græcis. vnde *Roſeus Eous*, quæ Homero ῥοδοδάκτυλος ἠώς. Næuio apud Gell. cap. 7. lib. 19. *Pudoricolor aurora.* vel Eous, pro lucifero, vt Cinna apud Seru. in 1. Georg.

Te matutinus flentem conſpexit Eous,
Et flentem paulo vidit poſt Heſperus idem.

Sic apud Virg. 8. Æneid. Pallas Euandri filius cum lucifero comparatur:

Qualis vbi Oceani perfuſus lucifer vnda,
Quem Venus ante alios aſtrorum diligit ignes,
Extulit os ſacrum cælo, tenebraſque reſoluit.

D Sed ouſquam, quod ſciam Propertius Cyothiam cum aurora, vel Lucifero contulit, niſi eleg. 3. lib. 2.

Vtque roſæ puro lacte natant folia.

C v m *tibi quæſitus candor in ore foret.*] *falſus candor* dicitur el. 2. lib. 1. *Quæſitus*, non natiuus, ſed arceſſitus. vt el. 15. lib. 1.

Longa faciem quærere deſidia.

Ouid. 3. de arte amandi:

Scitis & inducta candorem quærere cera.

Interpres Iuuenal. ſat. 6. Lacte Aſinarum Poppea Neronis corporis candorem ait ſibi prouocare ſolitam. & ſat. 2. *Vt humecto pane faciem leniret* (Otho) *ad ſollicitandum candorem.* Ea in re
E vſui Creta. Horat.

Nec illi iam manet humida creta colorque
Stercore fucatus crocodili. Petron.
Inter rugas malarum tantum erat creta,
Vt putares detectum parietem nimbo labare.

Martial. ep. 33. lib. 8.

Craſſior in facie vetula ſtat creta Fabulla.

Vſæ videntur & gypſo, vnde Ennius apud Cic. *Medeam manibus gypſatiſſimis* vocat. Plaut. Moſtell. *Cedo ceruſſam.* N. *Quid ceruſſa opus eſt?* N. *Nã qui malas oblinam.* N. *Vna opera ebur atramento candefacere poſtules.*

Q v o d *mihi non patrij poterant auertere amici.*]

A ſic Virg. 3. Georg.

Nec miſeri poſſunt reuocare parentes.

Horat. ſat. 3. lib. 2. de eo genere hominum, qui reuocari non poſſunt conſilio amicorum:

Alterum, & huic varium, & nihilo feruentius, ignes
Per medios, fluuioſque ruentis (ſtultitiæ genus)
clamat amica,
Mater, honeſta ſoror, cum cognatis pater, vxor,
Hic foſſa eſt ingens, hic rupes maxima, ſerua.
Non magis audierit, quam Fuſius ebrius olim, &c.

de ea re eleg. 1. lib. 1.

At vos qui ſerò lapſum reuocatis amici.

B *Amici patrij*, à patre relicti. nam amicitiæ & hoſpitia tranſeunt ad liberos. *Paterni neceſſarij*, Cic. pro Murena. & *Paterna neceſſitudo* ſæpe in epiſtolis.

E l v e r e *aut vaſto Theſſala Saga mari.*] id eſt, expiare, me in mare vaſtum immergendo. Græcanica parœmia apud Euſtath. 1. Iliad.

Θάλασσα κλύζει πάντα τ' ἀνθρώπων κακά.

Extat apud Euripidem in Iphigenia Taurica: Laërtius vero Euripidem Platoni comitem iuiſſe in Ægyptum, & morbo liberatum à ſacerdotibus Ægyptiis merſum in mare ait fudiſſe eum
C verſum. Cic. pro Sex. Roſcio: *Ne, cum delati eſſent in mare ipſum polluerent, quo cetera quæ violata ſunt expiari putantur.* Lucret. lib. 6. de vi eluendi, quam habet mare:

Non ſi Neptunus fluctu renocare operam det:
Non mare ſi totum velit eluere omnibus vndis.

Sed citra expiationem. vide Iun. prou. 58. cent. 4. Pauſan. Bœoticis: Tanagræorum matronas primarias narrat in mare expiationis cauſſa deſcendiſſe, in eas Tritonem impetum feciſſe; illas Bacchum imploraſſe, cuius ſacris initiatę eſſent, à quo Triton ſuperatus, fugatuſque ſit. Virg. 6. Æneid. —— *alijs ſub gurgite vaſto*

Infectum eluitur ſcelus. *Theſſala ſaga.* nam
D Theſſalia veneficiis infamis, vt dictum ad el. 5. lib. 1. verſ. 6. *Saga*, mulier perita ſacrorum: Feſtus in *Sagaces.* Nonius: *Saga ad libidinem virorum indagatrices.* Tibull. el. 5. lib. 1.

At tu quamprimum ſaga præcepta rapacis
Deſere. id eſt, lenæ. *Saga anus, quæ multa ſcire volunt.* Cic. 1. de diuin. Ouid. el. 6. l. 3. Amor.
Sagaue Phœnicea defixit lumina cera, venefica.

H æ c *ego non ferro, non igne coactus, & ipſa*
Naufragus Aegea verba fatebar aqua.] de hoc prouerbio vide adnot. el. 1. lib. 1. verſ. 27. quod autem addidit hic mare, ſic Horat. ſat. 1. lib. 1.

Nec hyems, ignis, mare, ferrum.

& oda 16. lib. 1.

E *Triſtes vt ira, quas neque Noricus*
Deterret enſis, nec mare naufragum,
Nec ſæuus ignis. Mens Poëtæ eſt: Neque igni, neque ferro tortus, neque in naufragij periculo conſtitutus cogi ante poteram ad hæc eloquenda verba, quæ nunc dixi; non eſſe formoſam ſcilicet Cynthiam. Legendum tamen fortaſſe, *Vera*, pro, *verba.* nam fateri vera, dicimus, non verba. Mart. ep. 5. lib. 10.

Et cum fateri furia iuſſerit verum.

De naufragiis ſua ſcelera fatentibus ipſe el. 26. lib. 2. verſ. 1. 2. & 3.

C o r r a p t v s *ſæuo Veneris, torrebar aheno.*]

vide adnot. ad illud eleg. 6. ſup.

Me quoque conſimili impoſitum torrerier igni.

alias, *torquerier*. *Ahenum* vas aëneum coqueodis vel carnibus, vel veneois, vt el. 1. lib. 2. verſ. 54. An hic pro veru aheneo? nam torreri parum aptum vaſi, cum toſta, aſſata porios, quam elixa intelligantur. Beroaldus de clauo cupidinis intelligit. vel metaphoricè ſe ita vti, vt ea quæ in vaſis aheneis coquuntur.

V e n e t v s *eram verſas in mea terga manus.*] id eſt, brachia mihi retorta, & adſtricta erant poſt tergum Veneris nodo. ductum ex Captiois. Tibull. el. 8. lib 2.

Ipſa Venus magico religatum brachia nodo
Perdocuit. Virg. 2. Æneid.

Ecce manus Iuuenem interea poſt terga reuinctum.

Horat. oda 5. lib. 3.

Retorta tergo brachia libero.

E c c e *coronata portum tetigere carinæ.*] Id eſt, in vado res eſt mea. effugi omnes amotis procellas. *Coronata carinæ.* vt el. 7. lib. 4.

Ecce coronato pars altera vecta phaſelo.

Ouid. 6. faſt.

Ferte coronatæ iuuenum conuiuia lintres.

& el. 10. lib. 3. Amor.

Iam mea votiua puppis redimita corona
Læta tumeſcentes æquoris audit aquas.

Allegoricè, vt hic, & in fine 2. de rem. am.

—— feſſæ date ſerta carinæ
Contigimus portum. ridiculè Canterus de portu Athenarum exponit ex el. 21. ſup.

T r a i e c t æ *ſyrtes, anchora iacta mihi eſt.*] id eſt, prænernauigatæ, tranſmiſſæ. de hoc verbo nautico dixi ad el. 18. ſup. verſ. 31. & *meretrix, mare* eſt Plauto in Aſinaria. & Horatio oda 5. lib. 1. & *Charybdis* oda 27.

Syrtis patrimonij, & Charybdis bonorum.

Cic. 3. de Orat. vbi dura illi videtur tranſlatio. *Anchora iacta*, Stat nauis in portu firma, vſus anchoræ, quamuis in medio etiam mari, tamen in portu eſt. Virg. 3. Æneid.

Anchora de prora iacitur, ſtant littore puppes.

Hinc Græcorum prouerbium: Ἀλλ᾽ ἄριστον τὸν ἐν ἀγκύρᾳ Θεός. Sed anteuertit anchoræ iactum Deus. quia quando anchoram iacere parant in portu nautæ, ſæpe referuntur in altum. vt autem *Anchoras iacere* de appulſu, ſic *Anchoras tollere* de diſceſſu dixit Varro cap. vlt. lib. 3. de re ruſtica. *Si voluis anchoras tollere, ſortitio fit tribuum.* apud Euripidem in Hecuba tralatitiè & Polydorus vocatur οἴκων ἄγκυρα. Domus anchora, & & firmamentum familiæ.

N v n c *demum vaſto feſſi reſipiſcimus æſtu.*] & reſpiramus fracti tempeſtate. & mentem recipimus. *Nunc demum* Donat. in Andriam exponit, Nunc denique. Idem ibidem. *Demum*, ſignū eſt tarditatis. & in Adelph. & Hecyr. Demum denique, poſtremo. Feſtus: *Demum quod ſignificat poſt* (lege poſtremo) *apud Liuium, Demus legitur. alij demum pro dumtaxat poſuerant.* Seruius in 1. Georg. & 2. 6. & 12. Æneid. Nouiſſimè, ad poſtremum expoſuit. *Feſſi æſtu*, vt Virg. ecl. 2.

—— feſſis meſſoribus æſtu.

Feſſi rerum. Virg. 1. Æneid. *æſtu*, vel agitatione maris, vel amoris ardore, vt el. 33. lib. 2.

A *Semper in abſentes felicior æſtus amantes.*

vbi vide adnot. *Vaſto*, vel ingenti, vel vaſtante, vt *vaſta Charybdis*, eleg. 26. lib. 2. *Reſipiſcimus*, & reſpiramus feſſi, & mentem recipimus. Terent. Andria act. 4. ſc. 2. P. *Hanc niſi mors mihi adimet nemo.* C. *Reſipiſco.* id eſt, Spiritum reuocat ſenſus, inquit Donat. quia timebat, & deſijt timere iis auditis verbis. At Heauton. act. 4. ſc. 8. *Cum te intelligo reſipiſſe.* id eſt, ad ſanitatem rediiſſe. Cic. pro Sextio: *An quia cum eſſet ablatus, primumque reſipuiſſet, non ſe referri iuſſit.* id eſt, ad ſe ex vulneribus rediiſſet. nam dixerat, *exanimatum.* & hic ſequitur, *Vulnera*, quare male apud Cic. mutarunt in *Reſpiraſſet*.

B V v l n e r a *& ad ſanum nunc coiere mea.*] Sic Plaut. Amphit. ſc. vlt. act. 4. *Vt primum coimus cicatrix rufula, ſublurida.* Cora. Celſus lib. 2. id vocat, *glutinare vulnus*. *Ad ſanum*, ad ſanitatem vſque, vt eleg. 13. lib. 2. *Ad verum.* Liuius lib. 35. *Ad liquidum veritas explorata.* Quod ait *ad ſanum coiiſſe vulnera*, repugnat ei, quod dixit eleg. 12. lib. 2.

Nec quiſquam ex illo vulnere ſanus abit.

M e n s *bona (ſi qua Dea es) tua me in ſacraria dono.*] de mente Dea D. Auguſtinus cap. 21. l. 4. de Ciuit. Dei. Eique veteres ſupplicaſſe ait, vt

C bonam mentem haberent. Cic. 2. de leg. *Menti, Virtuti, Pietati, Fidei dedicata publicè templa.* & 2. de Nat. Deor. ait à Marco Æmilio Scauro Mentem dedicatam. Eius verba citat hic Beroaldus. Lactant. cap. 20. de falſa religione: *Eadem vanitate mentem inter Deos collocauit. Senatus, quam profectò ſi habuiſſet, euiuſmodi ſacra nunquam ſuſcepiſſet.* Ouid. el. 2. lib. 1. Amor.

Mens bona ducetur manibus poſt terga retortis,
Et pudor, & caſtris quidquid Amoris abeſt.

& 6. faſt.

Spem metus abſtulerat, cum menti vota Senatus
Suſcipit, & melior protinus illa venit.

D & 4. faſt. *—— Procul hinc diſcedite, queis eſt*
Cura bonæ Mentis: qui bibit inde furit. Liuius lib. 22. *Menti ædem Atilius prætor vouit.* Idem l. 3. *Dedicatam ab Octacilio in Capitolio iunctam ædi Veneris Erycinæ, & canali vno diſcretam.* Petron. Arbiter. *At ne bonam quidem mentem, aut bonam valetudinem petunt* (templis) Seneca ep. 10. *Votorum tuorum, veterū licet, Dijs gratiam facias, alia de integro ſuſcipe. Roga bonam mentem.* & ep. 95. *Mens bona, & bona fortuna quaſi contraria inter ſe, quia melius in malis ſapimus. ſecunda rectum auferunt.* & ep. 27. *Bona mens nec commodatur, nec emitur: & puto, ſi venalis*

E *eſſet, non haberet emptorem.* & alias. eſt & Perſij ſat. 2. quæ de bona mente inſcribitur:

Mens bona, fama, fides, hæc clare, & vt audiat hoſpes.

Si qua dea es, vt el. 15. ſup. verſ. 21. *Si Deus es.* vbi vide adnotat. *Tua me in ſacraria dono.* vt eleg. 11. ſup. *Addictos in ſua iura patres.* & tradere in tutelam, fidem, cuſtodiam. *Dono*, dedico, addico, & mancipo, vnde dona & donaria. Quid ſacrarium dictum el. 13. ſup. verſ. 4.

E x c i d e r e n t *ſurdo tot mea vota Ioui.*] alias, *Exciderant*; vnde legendum puto, *Exciderunt*. vota, inquit, multa ſuſcepi. ſed Iuppiter eorum oblitus eſt, vel audire noluit, aut non potuit. ſic eleg. 7. lib. 4.

Sæpue tibi exciderunt vigilantis furta Suburræ.
Eadem ſententia el. vlt. lib. 4.
Te licet orantem fuſcæ Deus audiat aulæ,
Nempe tuas lacrymas littora ſurda bibunt.
Surdi enim qui audire nolunt, & annuere, vt el. 5. lib. 4. verſ. 48, el. 16. lib. 2. verſ. 56. vt Iouem ſuum parum religioſè tractet Propertius adnotaui ad el. 15. ſup. verſ. 21.

AD ELEGIAM XXV.

RISVS *eram poſitis inter conuiuia menſis.*] Sic Ouid. 1. faſt.
Omnibus ad luna lumina riſus erat.
id eſt, fabula, ludus & iocus. vide alia eius generis exempla eleg. 21. lib. 2. verſ. 7. *Inter conuiuia poſitis menſis*, in vino & epulis, vt eleg. 10. ſup.
—— *noxque inter pocula currat.*
διὰ δυοῖν *Inter conuiuia & poſitis menſis. Menſis*, vel *τραπέζαις*, vel epulis ipſis. Mart.
Cur non menſa tibi ponitur à pedibus.
Horat. ſat. 3. lib. 2.
Menſam poni iubet, atque
Effundi ſaccos nummorum.
Ouid. in ep. Paridis:
At mihi conſpeceris poſita tum denique menſa.
& 3. de arte amandi:
Nec ſomno tutum eſt poſita ſuccumbere menſa.
Iuuenal. ſat. 15. —— *Ne magna gaudia cœnæ*
Sentirent, poſitis ad templa & compita menſis.
Plaut. Aſinaria ſc. 1. act. 5. *Pueri menſam apponite.* vt ponebatur, ita & auferebatur. Virg. 1. Æn.
Poſtquam exempta fames epulis, menſæque remotæ.
Plaut. Amphit. *Te dormitare aiebas, menſa ablata eſt.*

ET *de me poterat quilibet eſſe loquax.*] id eſt, argumentum ſatis magnum garriendi cuilibet præbebam, quia vt ait Ouidius:
In cauſſa facili cuiuis licet eſſe diſerto.
Sic eleg. 20. ſup.
Et caput argutæ præbeat hiſtoriæ.
& ipſe eleg. 20. lib. 2.
Cum de me & de te compita nulla tacent.
Loquax. Varro 5. de ling. Lat. Is loquitur, qui ſuo loco quodque verbum ſciens ponit. Hinc dictus *Loquax*, qui nimium loquitur. & *eloquens*, qui copioſè loquitur.

QVINQVE *tibi potui ſeruire fideliter annos,*] perferentis eſt, & obdurantis, vt el. 1. lib. 1.
—— *potuit domuiſſe puellam.*
Seruire, vt eleg. 4. lib. 1.
Hoc magis aſſueto viuere ſeruitio.
contra el. 26. lib. 2.
Nunc admirentur quod tam mihi pulchra puella
Seruiat. *Quinque annos.* el. 8. ſup.
Ergo tam multos nimium temerarius annos
Improba qui tulerim teque tuamque domum.
Fideliter. Horat. ep. 18. lib. 1.
Nec retinent patulæ commiſſa fideliter aures.
Cic. 1. offic. *Fideliter viuere.* idem ep. 17. lib. 16. fam. reprehendit Tironem, qui ſcripſiſſet, valetudini fideliter inſeruiendo. *Vnde*, inquit, *in iſtum locum fideliter venit? cui verbo domicilium eſt proprium in officio, migrationes in alienum multæ. nam & doctrina, & domus, & ars, & ager etiam fidelis*
A *dici poteſt, vt ſit, quomodo Theophraſto placet, verecunda tra͂ſlatio.* Atqui Propertius fideliter ſeruire ita dixit, vt *fidelis ſeruus* dicitur, & inde tranſtulit Tiro. & dicitur dare operam valetudini. Fidelis autem opera Plaut. Capt. ſc. 2. act. 2. *Vult te herus dare operam fideliter*, Quid quod Gellius, cap. 13. lib. 17. *Fideliu*, inquit, *conſtantiuſque valent quartanam paſſi?* Si fideliter valere dicitur, cur non & fideliter inſeruire valetudini. Sic & 13. Philipp. bis peccauit Cicero eum reprehendit *partes*, & *piſſimus.*

VNGVE *meam morſo ſæpe querere fidem.*] Id eſt valde tibi dolebit, quod tam fidelem amiſe-
B ris tua culpa. *Vngue morſo. dentibus corrupto*, eleg. 4. lib. 2. verſ. 3. Sic *morſo collo* eleg. 8. ſup. verſ. 21. Mordere vngues ac rodere geſtus iratorum eſt, & dolentium, vt dicta el. 4. lib 2. verſ. 3. adnot. lege & veterem Interpretem Horatij ad illud odæ 5. lib. epod. *Dente liuido Canidia rodens pollicem. Queri fidem*, non eſt hic fidem accuſare, ſed querelis teſtari dolorem. ſic el. 7. lib. 4.
Et quererer lecti frigida regna mei.
Plautus Caſina: *Nunc hinc meas fortunas eo queſtum ad vicinas.* Ipſe el. 17. lib. 2. dixit:
Tum flebis cum mi ſenſerit eſſe fidem.
C & eleg. 24. eiuſd. libr.
—— *Oſſa, Properti,*
Hæc tua ſunt; eheu tu mihi certus eras.

NIL *moueor lacrymis, iſta ſum captus ab arte.*] tuæ me lacrymæ non flectunt. Sic Virg. 4. Æn.
Sed nullis ille mouetur fletibus.
Captus, deceptus & in fraudem inductus. Virg. 2. Æn. *Captique dolis, lacrymiſque coacti.* Ouid. in ep. Phyllidis:
Credidimus lacrymis. an & hæ ſimulare docentur?
Hæ quoque habent artes, quaque iubentur eunt.
& in ep. Medeæ:
Vidi etiam lacrymas. an & eſt pars fraudis in illis.
D idem eleg. 8. lib. 1. Amor.
Quinetiam diſcant oculi lacrymare coacti;
Et faciant vdas ille vel ille genas.
idem 3. de arte amandi:
Quo non ars penetrat? diſcunt lacrymare decenter,
Quoque volunt, plorant, tempore, quoque modo.
idem 2. de Remedio Amoris:
Neue puellarum lacrymis mouearе caueto,
Vt flerent oculos erudiere ſuos.
De lacrymis inuitis vide adnotat. eleg. 15. lib. 1. verſ. 40. *Arte*, dolo dixi el. 3. ſupr. verſ. 50.

SEMPER *ab inſidiis Cynthia flere ſoles.*] Sic
E Plaut. Aſin. ſc. 2. act. 5. *Aucupemus ex inſidiis quam rem gerat.* & Menech. ſc. 1. act. 4. *Ex inſidiis aucupa.* & Aulul. ſc. 1. act. 1. *Metuo ex inſidiis ne mihi verba imprudenti duit.* De inſidiis Cynthiæ, el. 32. lib. 2.
Nil agis inſidias in me componis inanes.
Tibull. de inſidiis Amoris el. 6. lib. 1.
—— *an gloria magna eſt*
Inſidias homini compoſuiſſe Deum?

FLEBO *ego diſcedens, ſed fletum iniuria vincit.*] ſic eleg. 16. lib. 2.
Nullane ſedabit noſtros iniuria fletus?
vbi vide adnotata de iniuria lacrymas ſupprimente, & amorem ſoluente. *Diſcedens flebo*, vt Virg. eclog. 3.

Phyllida amo ante alias, nam me diſcedere fleuit.
& 3. Æneid.
Hos ego diſcedens lacrymis ita fabar obortis.
Ibidem:
Nec non Andromache digreſſu mœſta ſupremo.
Tibull. el. 3. lib 1. De Delia ſua,
Cuncta dabant reditũ, tamen eſt deterrita nunquam
Quin fleret noſtras reſpiceretque vias.

T v *bene conueniens non ſinis eſſe iugum.*] legitur, &, *Ire.* ſic eleg. 1. lib. 1.
Et ſinis nos curſu quo ſumus ire pares.
vbi lege adnot. an *Iſſe*, vnde natum, *eſſe*? *Tu non ſinis*, non pateris, per te ſtat. vt eleg. 2. lib. 1.
Nec ſinere in propriis membra natere bonis.
Iugum non bene-conueniens iniuſtum. eleg. 5. lib. 2. verſ. 14. nota tranſlatio. vnde *iugalia vincla*, & coniuges, & iugum, matrimonij ſymbolum. Horat. oda 35. lib. 1.
Amici ferre iugum pariter doloſi.
Virg. 3. Æn. *Et ſolla iugo concordia ferre.* Plin. in epiſtolis dixit: *Ex æquo iugum ducere.* Græcorum prouerbium eſt. ἐγώ τε, ἢ σύ τὴν αὐτὴν ἕλκομεν ζυγήν. Theocrit. Id. 12. Ἀλλήλους δ' ἐφίλησαν ἴσῳ ζυγῷ. Auſon. ad Paulinum ep. 24. *Diſcutimus, Pauline, iugum.* & poſt:
Diſcutitur, Pauline, tamen, nec culpa duorum
Iſta, ſed vnius tantum tua: namque ego ſemper
Contenta ceruice trabam. conſorti laborum
Deſtituor. nec tam promptum geſtata duobus,
Vnum, deficiente pari, perferre ſodalem,
Non animus, viriſque labant; ſed iniqua ferendo
Conditio eſt oneri, cum pondus vtrumque relicto
Ingruit, acceduntque aliena pondera libræ.
Et Paulinus ad Auſon. ep. 2. Sic Cic. *Par & iugum impiorum* dixit. vet. gloſſ. *Diſperile*, ἄνισον, ἄζυγον. *Beneconueniens*, vt Afran. Diuortio apud Nonium in Spurcum:
O dignum facinus adoleſcentis! optimas
Bene-conuenientes, & concordes cum viris,
Repente viduas factas ſpurcitia patris. Sueton. in Tiberio cap. 7. *Agrippinam quamquam bene-conuenientem dimittere coactus eſt.* Ouid. 2. Met.
Non bene-conueniunt, nec in vna ſede morantur
Maieſtas & amor. Catull.
Pulchrè conuenit improbis cinædis.
Gell. cap. 5. lib. 12. *Me ſcis non bene conuenire cum Stoicis. Bene-conueniens iugum*, Paulinus *aptum & æquale* vocat.

L i m i n a *iam noſtris valeant lacrymantia verbis.*] ſic Theocrit. in Eraſte: Ἄρτι δὲ χαίρετ'
Τοῖσι τεοῖς προθύροις ἐπιβάλλομαι.
Euripides in Phœniſſis:
Καὶ σὺ δῶμ' ἄναξ, ἐ μέλαθρα χαίρετε.
Plaut. Mercat. ſc. 1. act. 5. *Limen ſuperum inferumque ſalue: ſimul autem vale.* Ouid. el. 6. lib. 1. Am.
Vos quoque crudeles rigido cum limine poſtes,
Duraque conſerta ligna valete fores.
Ipſe eleg. 21. ſup.
Romana turres, & vos valeatis amici.
Limina lacrymantia, dixit, quaſi ipſius querelis illacryment, fletuque amantis rigata, videantur, & ipſa flere vt ſaxea Niobe. Perſius ſat. 5.
——Dum Chryſidis vdas
Ebrius ante fores extincta cum face canto.
Ouid. el. 6. lib. 1. Amor.

A *Aſpice, (& vt videas immitia clauſtra relaxa)*
Vda ſit vt lacrymis ianua facta meis.
Mart. ep. 13. lib. 10.
Ad nocturna iaces faſtoſa limina mœchæ,
Et madet, heu! lacrymis ianua ſurda tuis.
contra dixit el. 16. lib. 1.
Tu ſola (ô Ianua) humanos nunquã miſerata labores.
Verbis, querelis, vt el. 6. lib. 1.
Sed me complexæ remorantur verba puellæ.

N e c *tamen irata ianua fracta manu.*] τὸ Nec diuidendum. Et valeat Ianua non fracta tamen, quamuis ab irato. Subauditur enim, *quamuis*, vt eleg. vlt. lib. 2. verſ. 50. de more amantium Ia-
B nuam pulſantium, vel frangentium dictum eſt eleg. 16. lib. 1. verſ. 6. & eleg. 5. lib. 2. verſ. 22. *Irata manu*, vt eleg. 6. lib. 1.
Inſanis ora notet manibus.

A t *te ſolatis ætas grauis vrgeat annis.*] formula imprecantis. vt eleg. 8. ſupra verſ. 57. *Grauis ætas.* dixi eleg. 5. ſupra verſ. 23. *Vrgeat*, pondere ſuo premat, & curuam reddat, vt Virg. 3. Æn.
Vrgeri mole hac. & 2. Georg.
Atque ingentis pondere teſta Vrgerent.
& ipſe el. vlt. lib. 4.
Infelix humeros vrgeat vrna meos.
C *Annis celatis*, occultis & tacitis, & tectis, vt *Celata virtus.* Horat. oda 9. lib. 4. & in Catal.
Quis te celata cum face vidit amor?
De lapſu temporis Ouid.
Tempora labuntur, taciti ſque ſeneſcimus annis.
Idem el. 7. lib. 3. Triſt.
Inijcietque manus formæ damnoſa ſenectus
Quæ ſtrepitum paſſu non faciente venit.
Iuuenal. *Obrepit non intellecta ſenectus.* Tibull. eleg. 1. lib. 1. *Iam ſubrepit iners ætas.*

E t *veniat formæ ruga ſiniſtra tuæ.*] contra eleg. 2. libr. 2.
Hanc vtinam faciem nolit mutare ſenectus.
D *Veniat ruga*, fiat, & ſit facies tua rugoſa, vt eleg. 4. ſupra: *Veniet prouincia.* Sic Ouid. 2. de arte amandi:
Et tibi iam venient cani, formoſe, capilli,
Iam venient rugæ, quæ tibi corpus arent.
Ruga, quæ arat ſenum faciem cum laxatur cutis. Ouid. eleg. 7. lib. 3. Triſt.
Iſta decens facies longis vitiabitur annis,
Rugaque in antiqua fronte ſenilis erit.
Tibull. el. 2. lib. 2.
Vinculaque maneant ſemper dum tarda ſenectus
Inducat rugas, inficiatque comas.
Ruga, propriè in veſte πτύξ, πτύγμα; *vn pli.* In-
E de rugæ frontis; ῥυτίδες, ῥυσσότης. & Gallis contracto vocabulo *Rides. Siniſtra formæ tuæ*, inimica, noxia, contraria. ductum à quibuſdam auibus quæ ſiniſtræ infauſtæ ſunt. Sic Virg. 1. Georg.
Arboribuſque ſatiſque Notus, pecorique ſiniſter.
id eſt, noxius, inquit Seruius. & 11. Æneid.
Cuius ob auſpicium infauſtum, moreſque ſiniſtros.
id eſt, contrarios, inquit idem Seru. Ouid. ep. Cydippes: *Et fuit ad noſtras hora ſiniſtra vias.* Suet. in Tiberio cap. 25. *Quando mihi ſiniſtra fortuna filios eripuit.* Siniſtrum à ſinendo Seru. in 2. Æn. Feſtus in *Siniſtræ aues.* De auſpicio ſiniſtro videndus Cic. 2. de diuin.

V ELLERE *tum cupias albos à ſtirpe capillos.*] Id eſt. Volſellis ſtirpitus extrahere. nam à vellendo volſellæ. Sic *vellere pilos.* Horat. ep.2. lib.2. & *Vellunt ſibi barbam Laſciui pueri.* ſat.3. lib.1. Tibull. eleg 8. lib.1. A

Tollere tunc cura eſt albos à ſtirpe capillos,
Et faciem dempta pelle referre nouam.

Macrob. cap.5. libr. 2. Sat. dixit, *legere canos.* agens de Iulia de qua refert hiſtoriam Beroaldus ad hunc locum. Græcè Τρίχας τίλλειν eſt depilare, quod fiebat Cinædis. Plaut. Curcul. ſc.2. act.2. *Iam ego iſtos fictos, compoſitos, criſpos, cinnos tuos vnguentatos vſque è cerebro euollam.* & in luctu comam vellebant, vt Mart. lib.2. B

Et dextra pectus pulſat, & comam vellit.

Ductum à plantis & herbis, quæ radicibus hærent, & inde eruuntur Virg. 3. Æneid.

Quæ prima ſolo ruptis radicibus arbos
Vellitur. Alludit autem ad fabellam Gabriæ in tetraſtichis:

Ἐρωμένας δύ᾽ εἶχεν ἀνὴρ μεσοπόλιξ,
Χείρων δ᾽ ἑκατέρας πάλιν ἐκ τρόπων·
Ἡ μὲν μελαίνας, ἡ δὲ λευκὰς ἐξέτιλλεν:
Ἐξ ὧν φαλακρὸς πᾶσιν ὤφθη γέλως.

A ſtirpe vellere. ſtirpitus extrahere Cic. 4. Tuſc. quod vno verbo exſtirpare. Seruius in illud 2. Georg.

Huic à ſtirpe pedes temo protentus in octo. C

id eſt, à radice, inquit, vel ima ſummitate. *Albos capillos*, Horat. *Capitis niues* dixit. vnde *Alba ſenecta*, eleg.5. ſup. verſ.24.

A SPECVLO *rugas increpitante tibi.*] Liber Beroaldi habet. *Et*, quæ vera lectio, hac ſententiâ: Tum cupias vellere albos capillos, & ſpeculo (illos) increpitante, & increpitante rugas. nam, *Et*, geminandum. vel *A ſpeculo*, eſt, poſt ſpeculum, quod rugas tibi increpitarit, vel poſtquam ſpeculum increpitarit rugas tibi. vt eleg. 16. lib.1. *A longa triſtior excubiis.* vel vacat, vt eleg.27. lib.2. verſ.11. Aliâs legitur, *Ah*, quod eſt miſerantis. *Increpitante*, velut exprobrante. nam quaſi conuitiatur ſpeculum deformi. Ouid. de Medicamine faciei: D

Tempus erit, quo vos ſpeculum vidiſſe pigebit
Et veniet rugis altera cauſſa dolor.

Idem eleg. 7. lib.3. Triſt.

Cumque aliquis dicet, fuit hæc formoſa, dolebis
Et ſpeculum mendax eſſe querere tuum.

EXCLVSA *inque vicem Faſtus patiare ſuperbos:*] ſic Ouid. 3. de arte amãdi minatur ſuæ Nemeſin:

Tempus erit quo tu, quæ nunc excludis amantes,
Frigida deſerta nocte iacebis humo. Catull.
Nunc audax caue ſis: preceſque noſtras,
Oramus, caue deſpuas, Ocelle,
Ne pœnas Nemeſis repoſcat à te.
Eſt vehemens Dea, lædere hanc caueto.

Tibull. eleg.8. lib.1.

At te pœna manet niſi deſinis eſſe ſuperba.

In vicem. Sic Horat. ſat.3. lib.1.

Ignoſcent, ſi quid peccauero ſtultus, amici;
Inque vicem illorum patiar delicta libenter.

vbi & *patiar delicta*, vt *Faſtus patiare.* Idem eodem ſenſu oda 15. epod. quo hîc Propertius.

Eheu tranſlatos alio mœrebis amores.
At ego viciſſim riſero.

E T *quæ feciſti, facta queraris anus.*] Dilogia & *facta anus*, & *facta queraris.* Alterum feminino genere, ſingulari numero; alterum numero plurali genere neutro. *facta anus*, vt eleg. 9. lib.2. verſ.8. *Facta queraris*, vt eleg. 18. libr.1. verſ. 26.

H AS *tibi fatales cecinit mea pagina diras.*] Id eſt. Indixit, vel prædixit. aut quia certo carmine diræ concíebantur, vt Plutarch. in Craſſo, & Appian. in Parthico docet. Tibull. el.7. lib.2.

Tunc tibi lena precor diras, ſatis anxia viuas,
Mouerit è votis pars quotacumque Deos.

diras dixit, mox *vota.* Lucan. lib.3.

Craſſumque in bella ſecuta
Sæua tribunitia voucrunt prælia diræ.

Seruius in 3. Æneid. Furiæ & canes apud inferos; apud ſuperos diræ & canes; in medio Harpyiæ. Idem in 4. Diræ in cælo; furiæ in terris; Eumenides apud inferos. Idem in 8. Diræ, ſunt vltrices Deæ. *Fatales.* an immutabiles? an exitiales? ſic Virg. 2. Æneid.

Scandit fatalis machina muros. Cic. 2. Philipp.
Quoniam domi tua eſt, quod fuit eorum vtrique fatale.

E VENTVM *formæ diſce timere tuæ.*] Id eſt. Id quod formæ tuæ debet euenire, nempe, rugas, & canos. ſupra hac elegia.

Et veniat formæ ruga ſiniſtra tuæ.

Diſce timere, fac timeas; & incipe id conari, quod non conſueuiſti, vt eleg.11. ſup.

Tu nunc exemplo diſce timere meo.

Diſce timere, quia ſaltem malo imminenti admoueri debes, cum inſtet tibi deformis ſenectus. Sic ipſe eleg. ult. lib. 4.

Diſcite venturam iam nunc ſentire ſenectam.

Vaticinatus autem, hoc eſt, hallucinatus eſt Propertius. nam Cynthia non conſenuit; ſed mox interiit, vt intelligitur ex elegia 7. lib.4.

FINIS LIBRI III.

PRAELECTIONES SOLENNES PASSERATII, IN PROPERTII LIBRVM IIII.

Separatur ab aliis hic liber; nam eleg. 13. libr. 2. inquit.
Sat ſit magna mei ſi tres ſint pompa libelli.

AD ELEGIAM I.

HOC *quodcunque vides, hoſpes, quam maxima eſt.*] Blande hoſpitiis oomine compellabant ignotos. Varro apud Nonium in *Miras*. *Hoſpes, quid miras animo curare Serapin.* alias, *Nomo.* Cicer. in Bruto. *Hoſpes, non pote mouoris.* peregrini nomen minos eſt, & nihil religionis habet, & aduenæ oomen odioſius, quia ſedes ſibi capit, cum hoſpes ad tempus moretur. vnde Hoſpes vbique in monimentorum ioſcriptionibus. Bene, *Hoſpes*; quia hoſpites & peregrini rerum noſtratum ignari ſunt, ideoque monendi. vode Cicero pro Milone: *Hoſpitem eſſe & aures peregrinari.* & Academ. poſter. *Nos in noſtra vrbe peregrinantes, errantesque tanquam hoſpites, tui libri quaſi domum deduxerunt, vt poſſemus aliquando qui, & vbi eſſemus agnoſcere.* Donat. io Phorm. act. 4. ſc.2. ad ea verba. *Dum hunc adorior hoſpitem.* Aſtutè hoſpitem, inquit, de eo qui ſuperuenit. nomen aptum imprudenti rerum, atque alieno ab earum ſcieotia. Salluſtius: *Vitam ſicut peregrinantes tranſigere.* Hæc Donat. Hoſpes etiam prænomen fuit, in eo qui peregri apud hoſpitem natus erat T. Probus. τὸ *Hoc* δεικτικῶς. Varro ἱκετεύω tuam fidem, apod Nooium in *Tutanus*: *Tutatus hoc, Tutanus Romæ nuncupor. Hoc quodcunque vides*, vt Cic. 6. de Rep. *Cuius eſt templum hoc omne, quod conſpicis.* Lucan.

Iuppiter eſt quodcunque vides, quocunque moueris.

Seneca Hippolyto: *Cælibem vitam probet.*

Sterilis iuuentus hoc erit quidquid vides,
Vnius aui turba, & in ſemet ruet. Lucret. lib.2.
Qualibus in tenebris vitæ, quantiſque periclis
Degitur hoc æui quodcunque eſt. Virg. 1. Æneid.
Tu mihi quodcunque hoc regni. &c. *Quàm maxima Roma.* τὸ *Quam* etiam comparatiuo & ſuperlatiuo iungitur. alias legitur, *Quæ.* Roma autem quam maxima, vt Virg.2. Georg.

Et rerum facta eſt pulcherrima Roma.

A & 7. Æneid. *Nunc maxima rerum Roma colit.* Horat. carm. ſec.

Poßis nihil vrbe Roma Viſere maius.

Ipſe eleg. 11. lib.3.

Septem vrbs alta iugis, toto quæ præſidet orbi.

Roma Græcum oomen, Latinom *Valentia.* vide Feſtum in Roma. & Diooyſ. Dicta & *Cephalon.* Feſtus ibid.

ANTE *Phrygem Aeneam collis & herba fuit.*] Id eſt. Aote Æneæ Phrygis io Italiam aduentum. nam inde repetit vrbis incunabula, vt Virg. 1. Æneid. & Liuius lib. 1. Ouid.

Et profugum Aenean alta primordia Romæ.

Phrygem dixit io laudem, cum ſæpius in vitium vſurpetur, nam, vt ait Auſonius:

B *Barbarus eſt Lydus, fallax Geta, femineus Phryx.*

dicitur à Virg. Tros, Troïus, Dardanus, Laomedootius. Ipſe eleg. vlt. lib. 2.

Qui nunc Aenea Troiani ſuſcitat arma.

ab Æneæ qoodam comite conditam vrbem occopato moote Palatino ait Feſtus io *Roma*. *Collis & herba fuit.* ἓν διὰ δυοῖν. pro, Collis herboſus. vt eleg. 4. lib. 3. *Claſſes cladeſque prate.* & *collis fuit* vel propter palatiom, vbi primom Eoander habitauit, vel eſt enallage numerorum. Tibull. eleg. 5. lib. 2.

Sed tunc paſcebant herboſa palatia vaccæ.

& eleg. ſeq.

Carpite nunc tauri de ſeptem montibus herbas.
C *Dum licet, hîc magnæ iam locus vrbis erit.*

Ouid. 1. Faſt.

Hîc vbi nunc Roma eſt, tunc ardua ſylua virebat,
Tantaque res paucis paſcua bubus erant.

& 5. Faſt.

Exſul ab Arcadia Latios Euander in agros
Venerat, impoſitos attuleratque Deos.
Hîc vbi nunc Roma eſt orbis caput arbor & herba,
Et pauca pecudes, & caſa rara fuit.
ATQVE *vbi nauali ſtant ſacra palatia Phœbo,*
Euandri profugæ procubuêre boues.

Sic Ouid. 3. de arte amandi:

Quæ nunc ſub Phœbo, ducibuſque palatia fulgent:
Quid niſi araturis paſcua bubus erant?

Stant palatia, ardua conſpiciuntur, vt Virg. 6. Æneid. *Stat ferrea turris in auras.* & Horat. oda 3. lib. 3. *Stet capitolium fulgens.* *Palatia.* enallage numerorum, vt el. 9. lib. 3.

Celſaque Romanis decerpta palatia tauris.

vbi aduoto quid, & vnde palatium. *Sacra Phœbo*, Apollini dicata, cui templum illic conſtructum ob naualem ad Actium victoriam, cuius meminit eleg. 11. lib. 3. verſ. 69. & eleg. 6. infra verſ. 11. vbi vide adnot. *Nauali Phœbo* ita dicitur vt *nauales foci*, & *Nauales Eteſia* Varroni apud Nonium in *Autumnitas*. *Euandri.* de eius in Italiam aduentu Feſtus in *Romam*. Ouid. 1. 4. & 5. Faſt. Liuius lib. 1. & Dionyſ. lib. 1. Varro 4. de ling. Lat. ab eo etiam Romam conditam quidam putarunt, vnde Virg. 8. Æneid.

Tum pater Euandrus Romana conditor arcis.

Mercurij & Nymphæ Ladonis filium facit Pauſan. in Arcadicis. & *Palatinus* dicitur à Virg. 9. Æneid. quia in palatio habitarit. *Profuga boues*, quæ actæ à profugo domino, vel procul à patria ſua errantes. Seruius enim in illud 1. Æn. *Italiam fato profugus.* Profugus eſt, inquit, qui procul à ſedibus ſuis vagatur, quaſi porro fugatus, quod & ipſe Virg. 7. Æneid. indicat:

Quinetiam patria excuſſos infeſta per vndas
Auſa ſequi, & profugis toto me opponere Ponto.

Sic infra hîc *Profugos penates* vocat, & Tibull. eleg. 6. lib. 1. *Profugas rates.* & Horat.

Profugos Scythas, ſponte vagantes. de Euandri exſilio Ouid. 1. Faſt. & Euander ipſe apud Virg. 8. Æneid.

Me pulſum patria, pelagique extrema ſequentem
Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum
His poſuere locis.

Pauſan. in Arcad. deductam tantum ab Arcadia in Italiam coloniam ſcribit. *Concubuere*, ſimul procubuere, vt feſſæ de via. honeſtum enim verbum vſus turpe fecit. Inde *Concubium* à concubitu dormiendi cauſa, inquit Varro 6. de ling. Lat. Sic eleg. 9. infra. *Quaris concubitus*, diſcubitus.

FICTILIBVS *creuere Deis hæc aurea templa.*] Id eſt. In hanc altitudinem & maieſtatem venere ex illis vbi fictilia Deorum erant ſimulacra. quia vna cum imperio aucta eſt amplitudo templorum. nam *in* ex ſubauditur vt el. 31. lib. 2. verſ. 11. *Auro currus.* *Hæc aurea templa*; vbi cuncta auro illita, aurata lacunaria, & aurea ſimulacra. vt eleg. 31. lib. 2. verſ. 1. *Aurea porticus.* Ouid. 1. Faſt.

Nos quoque templa iuuant, quãuis antiqua probemus,
Aurea maieſtas conuenit ipſa Deo.

Idem ibid.

Flamma nitore ſuo templorum verberat aurum.

& 6. Faſt.

Aurea poſſedit ſocio capitolia templo Mater.

& in epicedio Tibulli.

Aurea ſanctorum potuiſſent templa Deorum
Vrere.

Virg. 8. Æn. *Ad Capitolia ducit*
Aurea nunc, olim ſyluestribus horrida dumis.

Deis, pro Diis. Ouid. 1. Faſt.

Hæc ſunt Ledæis templa dicata Deis.

Deos autem pro ſimulacris ipſis dici adnot. ad
A illud el. 6. lib. 2. *Deſertos occupat herba Deos.*
Fictilibus, è luto figuli rota conformatis, vt eleg. 5. libr. 3. *Sileni patris imago fictilis.* Plin. cap. 7. lib. 34. ante deuictam Aſiam Romæ ſimulacra Deorum, ait, fuiſſe lignea, aut fictilia. de fictilibus vide eundem cap. 12. libr. 35. Cato apud Liuium initio libr. 34. pro lege Oppia: *Antefixa fictilia Deorum Romanorum irridentes.* Varro lib. 11. de vita Pop. Rom. *Quid inter hos Ioues interſit, & eos qui ex marmore, ebore, auro nunc fiunt, potes animo aduertere. & horum temporum diuitias, & illorum paupertates.* Ouid. 1. Faſt.

Iuppiter anguſta vix totus ſtabat in æde,
B *Inque Iouis dextra fictile fulmen erat.*

Iuuenal. ſat. 11.

Hanc rebus Latiis curam præſtare ſolebat,
Fictilis, & nullo violatus Iuppiter auro.

Erant & Dij lignei veteribus de quibus Tiboll. eleg. vlt. lib. 1. Sed Plutarch. in Numa, Templa & Sacella Romanorum negat annis fere centum ſeptuaginta vllam habuiſſe pictam, aut fictam Deorum imaginem.

NON *fuit opprobrio facta ſine arte caſa.*] Id eſt. Exſtructa è rudibus lignis, nec expolitis alta, nec pictis, & auratis. ἄνευ τέχνης, ἀτέχνως. Fab.
C cap. 18. lib. 2. *Nec fabrica ſit ars. Caſas enim primi ſine arte fecerunt.* vt ipſe el. 9. infra:

Et facilis ſpargi munda ſine arte, roſa.

Ouidius in ep. Phœdræ. *Poſitique ſine arte capilli.* Mart. ep. 47. libr. 10.

Conuictus facilis, ſine arte menſa.

Contra Tibull. el. 1. lib. 2.

Turbaque vernarum, ſaturi bona ſigna coloni
Ludet, & è virgis exſtruet arte (Architecti) *caſas.*

Idem Tibull. eleg. 6. lib. 2. de caſa Romuli, quæ hîc ſignificari videtur:

Et ſtabant humiles in Iouis arce caſæ. Virg. 8. Æn.
Romuleoque recens horrebat regia culmo.

D Ipſe el. 16. lib. 2. —— *& ipſe*
Straminea poſſet dux habitare caſa.

Petron.

Vilis ſeruus habet regni bona, cellaque capti
Deridet Feſtam Romuleamque caſam.

vide Liuium lib. 1. & præcipuè Dionyſ. libr. 1. de ea caſa, quæ ad ipſius ſtetit ætatem. *Non fuit opprobrio*, Turpis habita non eſt, nec id probri obiectum loco. quia nunc paupertas tanquam vitium exprobratur, qua olim gloriabantur Horat. oda 24. lib. 3.

Magnum pauperies opprobrium. Sic Ouid. el. 1. libr. 2. Triſt.

Nec fuit opprobrio celebraſſe Lycorida Gallo.

eſſe opprobrio, dedecori, infamiæ. vide, quid
E opprobrium eleg. 11. lib. 3. verſ. 29.

TARPEIVSQVE *pater nuda de rupe tonabat.*] Id eſt Iuppiter arcis Tarpeiæ præſes, qui poſtea dictus Iuppiter Capitolinus. vide adnot. ad el. 11. libr. 3. verſ. 45. *Pater*, & *Pater ipſe*, de Ioue. Horat. oda 2. lib. 1.

Iam ſatis terris niuis atque diræ
Grandinis miſit pater.

Virg. 1. Georg.

Ter pater exſtructos diſiecit fulmine montes.

Tonare dicitur Iuppiter, vt apud Horat, oda 5. lib. 3. *Cælo tonantem credidimus Iouem.* & oda 2. epod.

At cum tonantis annus hybernus Iouis.

Cicero: *Ioue tonante & fulgurante.* Ioui tonanti ædem in Capitolio dedicauit Auguſtus Suet. Matt. epigr. 25. lib. 9. de eo:

Sic tonat ille Deus cum ſine nube tonat.

Tonare etiam fulmina dicuntur el. vlt. lib. 2.

Nec ſi conſulto fulmina miſſa tonent.

Nuda de rupe, inornata, intecta, ſine ædificiis, vel frigida. vt Virg. ecl. 1. *Ab ſilice in nuda.* Sueton. in Tiberio cap. 17. *In nudo ceſpite cibum capere.* Tibull. el. 2. lib. 1.

Mollis & in nuda ſit mihi ſomnus humo.

ſic vet. lib. Virg. 2. Æn. *Nudoque ſub ætheris axe.* id eſt, aperto. *De rupe*, ex edito loco, & ſaxo Tarpeio. de quo eleg. 11. lib. 3. verſ. 45.

E T *Tiberis noſtris aduena bubus erat.*] *Tiberis*, vel à Tiberino rege. vt Ouid. 2. Faſt. vel à rege Thybri, vt Virg. 8. Æneid. olim dictus *Albula*; & *Rumon*, & *Serra* in ſacris: Seruius in 8. Æneid. *Erat aduena*, quaſi peregrinus; quia *Needum vltra Tiberim belli ſonus*; vt ipſe ait eleg. 11. infra. verſ. 27. Iuuenal. ſat. 8. *Et quæ*

Imperij fines Tiberinum virgo natauit.

vide adnot. ad eleg. pen. lib. 1. de Hetruriæ notatione ex Seruio. Inde in 12. tab. *Trans Tiberim venundari.* Gell. cap. 1. lib. 20. Ouid. 2. Faſt.

Quæ petit æquoreas aduena Tibris aquas.

& 3. Faſt.

Non procul à ripis, aduena Tibri, tuis. & 5. Faſt.

Et perennæ lentes, aduena Nile, tua.

Pomponius L. Pupillus. §. aduena. de verb. ſign. Aduena, quem Græci ἄποικον appellant. ἀποικίω, procul abſum, peregri habito, mittor in coloniam. vnde aduena dicitur Æneas 12. Æneid. At Tiberis caput extra Latium, inquit Varro 4. de ling. Lat. vnde Virg. 8. Æneid.

Qui te cunque lacus miſerantem incommoda noſtra
Fonte tenent, quocunque ſolo pulcerrimus exis
Corniger Heſperidum. *Noſtris bubus.* Romanis tauris eleg. 9. lib. 3. verſ. 49. ſic eleg. 11. libr. 3. verſ. 41. *Ioui noſtro.* & el. 32. lib. 2. *Noſtra puella.* verſ 51. ad hunc ſenſum Ouid. 5. Faſt. inducit Tyberim ita loquentem:

Hæ loca deſertas vidi ſine mœnibus herbas.
Paſcebat paucos vtraque ripa boues.

Q V O *gradibus domus iſta Remi ſe ſuſtulit olim.*] Id eſt, quantam ad magnitudinem ſenſim, & velnti per gradus enecta eſt, & gradatim ac paulatim aſcendit? *Domus Remi*, Roma, vbi Remo cum fratre Quirinus habitauit. Sic Virg. 1. Æneid. *Domus Aſſaraci*, Horatio & Ennio: *Domus Priami*, & *Domus Anci.* & in Lucani Genethliaco Statius.

Dices culminibus Remi vagantes
Infandos domini nocentis ignes.

Remus ſæpe pro Romulo, vt Iuuenal. ſat. 10.

Sed quid turba Remi? ſequitur fortunam, vt ſemper
Damnatos. Catull. *Remi nepotes.* [*& odit* vide eleg. 2. lib. 2. verſ. 23. & Seruium ad illud 1. Æneid. *Excipiet gentem.* quod confirmatur illo, *Remo cum fratre Quirinus.* &c. An *domus Remi*, Palatina arx? an Capitolium? an caſa Romuli? *Se ſuſtulit*, vt Virg. 9. Æneid.

Dixit, & in cælum paribus ſe ſuſtulit alis.

Gradibus. Horat. oda 35. lib. 1.

Potens vel imo tollere de gradu Mortale genus.

A Cic. 1. de Nat. Deor. *A beatis ad virtutem, à virtute ad rationem video te veniſſe gradibus.* & pro domo ſua. *Quibus gradibus aſcenſus in cœlum.* Albin. ad Liuiam.

Non ex præcipiti dolor in tua pectora venit;
Sed per molliſos ante timore gradus.

Virg. 1. Æneid. ſine tranſlatione.

Aerea cui gradibus ſurgebant limina.

V N V A *erat, fratrum maxima regna, focus.*] vel vnica fauſtuli educatoris caſa, vel etiam ipſius Romuli, de qua dixi hac elegia verſ. 6. *Focus*, pro penatibus, quorum eſt ſedes, & *penates*, pro domo. Sic el. 1. lib. 2.

B *Reſtituis propriis Androgeona focis.*

An *vnus focus.* quia plures foci eſſe poſſunt in eadem domo? *Maxima regna*, ampliſſima animo poſſidentium, vt eleg. 16. lib. 2. verſ. 28. adnot. & eſt enallage numerorum, vt ſupra, *palatia.* & eleg. 1. lib. 2. *Regnaue prima Remi.* *Fratrum.* eos *pares reges* vocat el. 9. lib. 3.

C V R I A *prætexto quæ nunc nitet alta Senatu.*] *Curia* & loci nomen, & ordinis. Varro 6. de ling. Lat. *Curia duorum generum: vbi curarent res diuinas* (quæ Curia ſacrorum dicitur) *& humanas* (qui Senatus) *vt Curia hoſtilia*, de qua Liuius lib 1. Virg 7. Æneid.

C *Hoc illis Curia templum; Hæ ſacris ſedes epulis.*

Seruius ad illud 8. Æneid.

Romuleoque recens horrebat regia culmo.

Curiam calabram dicit, quam Romulus texerat culmis; ad quam calabatur, id eſt, vocabatur Senatus, & populus à rege ſacrificulo. Varro libr. 2. vita populi Rom. apud Nonium in, *Curia. Itaque propter curam locus quoque, quo ſuam quiſque ſenator confert, Curia appellatur.* Idem 6. de ling. Lat. *Curia vbi Senatus remp. curat.* Illa etiam Curia dicitur; vbi cura ſacrorum publica. Feſtus: *Curia locus vbi publicas curas gerebant: & Curia Calabra, vbi ratio tantum ſacrorum habebatur.*

D Græcis βουλὴ, & βουλευτήριον. Ouid. 3. de arte amandi:

Curia conſilij nunc eſt digniſſima tanti
De ſtipula Tatio regna tenente fuit.

ipſe eleg. 4. infra:

Murus erant montes, vbi nunc eſt curia ſepta.

Aliæ erant curiæ in quas populus diuiſus. *Alta*, cœlo minana, ſuperba. nam in edito loco ſurgit. vt eleg. 9. lib. 3. *Celſa palatia.* Ouid. 2. Met.

Regia ſolis erat ſublimibus alta columnis.

Sic Virg. 7. Æneid. de curia Regis Pici:

Tectum auguſtum, ingens, centum ſublime columnis.

Nitet, vel exculta eſt, vel ob ſplendorem pur-

E puræ; vel quod inaurata. *Prætexto Senatu*, vt apud Feſtum *Prætextus ſermo*, & Horat. in arte:

Vel qui prætextas, vel qui docuere togatas.

Prætexta, περιπόρφυρος; dicta quod ei latior purpura prætexeretur: Iſidor. cap. 24. lib. 19. ea ab Hetruſcis: Liuius libr. 1. Prætexta autem vtebantur, qui eam habebant iure magiſtratus, vel qui ludos faciebant, vt ait Feſtus. Fab. declam. 340. *Prætexta, non libertatis modo, ſed & dignitatis inſigne.* vbi ſacra dicitur magiſtratibus ſacerdotibus, & pueris. Magiſtratibus autem, & qui eos geſſerant, ius erat in Senatum veniendi etiamſi nondum Senatores eſſent: Feſtus in, *Qui patres.*

& *Latus clauus*, inſigne Senatoriæ dignitatis, A nihil aliud quam prætexta veſti latior purpura. Prætextæ periphraſis eſt apud Catull. in Ariadna: *veſtis Candida purpurea talos incinxerat ora.* Senátus, & Senatores à ſenectute, quod ſit conſilium ex ſenibus publicum. Cic. in Catone, Liuius libr.1. Plutarch. in Romulo. & Feſtus in *Senatores*. Ouid.5. Faſt.

Nec niſi poſt annos patuit tunc Curia ſeros.
Nomen & ætatis mite Senatus habet.

At Iſidor. lib.9. ex Seruio in 5. Æneid. à ſinendo, quod agendi facultatem Senatus dabat.

Pellitos *habuit ruſtica corda patres.*] Appoſitio. *Patres, ruſtica corda*, id eſt animos agreſtes, vt Virg.7. Æneid. *Animos accendit agreſtes.* B *Ruſtica*, horrida, inculta, vide el.5. lib.2.

Ruſticus hæc aliquis tam turpia prælia quærat.

ſic Virg. ecl.2. *Ruſticus es Corydon.* *Patres*, Senatores, vt eleg. 11. libr.3.

Addictos in ſua regna patres.

ab ætate ſcilicet, & cura tuendi ciues tenuiores quaſi liberos. Ouid.5. Faſt.

Romulus hoc vidit; ſelectaque corpora patres
Dixit, ad hos vrbis ſumma relicta noua.

Pellitos, vocat, vt paſtores, & aratores, nam vt ait Ouid.1. Faſt.

Paſcebatque ſuas ipſe Senator oues.

Ipſe el.13. lib.3. de veſtibus priſcorum: C

Hinnulei pellis totos operibat amantes.

Cic. pro M. Scauro apud Aſcon. *Pellitos teſtes* vocat Sardos, pro agreſtibus opinor, & inhumanis.

Buccina *cogebat priſcos ad verba Quirites.*] Coouocabat ad concionem. Nonius in *Cogere*, in vnum colligere, inter alia exempla hoc ponit Lucillij: *Rauco concionem ſonitu, & curuis cogant cornibus.* De aduocanda autem coocione, & per accentum, & per cornicinem multa Varro 5. de lingua Lat. vt de cogenda multitudine, & coactis hominibus M. Tull. pro Cæcina, multis locis. Iſidor. cap 4. lib.17. *Bucina eſt qua ſignum datur in hoſtes, dicta à voce, quaſi vocina. nam pagani,* D *agreſteſque ad omnem vſum bucina ad compita vocabantur. propriè ergo hoc agreſtibus ſignum fuit. de qua Perſius Bucina iam priſcos cogebat ad arma Quirites.* (hunc locum intelligit vnde corrigendus Iſidorus in Perſij nomine & hic verſus.) *huius clangor buccinum dicitur.* hæc Iſidor. Veget. cap.5. lib.3. *Tuba quæ directa eſt appellatur, Buccina quæ in ſemetipſa æreo circulo flectitur.* Virg.7. Æneid.

Paſtorale canit ſignum cornuque recuruo
Tartaream intendit vocem. & mox.
Qui buccina ſignum Dira dedit.

vbi buccinam, & cornu confundit, quod Vegetius ſeparat. Idem 11. Æneid. E

Bello ſignum ad rauca cruentum Buccina.

vbi Seruius: *Buccina inſonans ſollicitudinem ac bella denunciat.* Apuleius Florid.3. apertè à tuba diſtinguit. Feſtus: Buccina, quam Græci buccanen, à vocis ſimilitudine dicitur. Idem in *Lituus*, Lituum ait eſſe buccinæ incuruæ genus. Ouid. 1. Met. de eius forma.

——*caua buccina ſumitur illi,*
Tortilis, in latum quæ turbine creſcit ab imo.

Cic. pro Mur. *Te gallorum, illum buccinarum cantus exſuſcitat.* & alibi buccinatorem commemorat. Varro 5. de ling. Lat. *Buccinator à vocis* (bouis) *ſimilitudine, & cantu dictus.*

Centum *illis in prato ſæpe Senatus erat.*] Ouid. 3. Faſt.

Inde patres centum denos ſecreuit in orbes
Romulus.

Feſtus in *Senatores*: *Senatores à ſenectute dici conſtat, quos initio Romulus elegit centum, quorum conſilio remp. adminiſtraret.* Iſidor. lib.9. *Patres conſcripti, quia dum Romulus decem curias* (lege *decurias*) *Senatorum elegiſſet, nomina eorum præſente populo in tabulas aureas* (lege, *areas*) *contulit, atque inde patres conſcripti vocati.* Idem cap. vlt. lib.19. In calceis patriciis ait Lunam, non ſideris formam, ſed notam centenarij oumeri fuiſſe, quod initio centum parres fuerint. Additi & centum alij à Tarquinio 5. Rom. rege. Liuius lib.1. *Centum in patres legit, qui deinde minorum gentium ſunt appellati.* Deinde Brutus ad treceotorum nomerum auxit. Idem Feſtus in *Qui patres* ait regibus expulſis P. Valerium trecentorum numerum expleuiſſe. Liuius initio lib. 2. ſed Dionyſ. lib.2. de iis centum, & quomodo lecti legendus, qui & additos alios centum receptis in ciuitatem Sabinis ait. Idem lib. 3. Tertios ceotum ait additos à Tarquinio Priſco. *Illi.* An circumflexè, pro illic aduerbium vt ſæpe notauit Interpres Terentij Donat. & Seru. ad 11. Æneid. Illic autem, pro tunc accipitur. *In prato*, quia ſub Ioue durabant priſci illi, vt ait Ouid.2. & 3. Faſt. & quia plerique Senatores tum paſtores erant. *Pratum*, quia ſine opere paratum Varro 4. de ling Lat.

Nec *ſinuoſa cauo pendebant vela theatro.*] Id eſt demiſſa erant ita vt fluitarent. vt el.6. lib.3.

Mæſtam teneris veſtem pendere lacertis.

Ouid.1. de arte amandi:

Tunc neque marmoreo pendebant vela theatro.

Virg.1. Georg.

Dum ſicca Tellure licet, dum nubila pendent.

Sinuoſa vela, laxa, vt Sinuoſa veſtis Ouid. 5. Metam.

Vitatumque tamen (telum) *ſinuoſa veſte pependit.*

de velis theatralibus vide adnot. eleg.18. libr. 3. verſ.13. *Velaria* dicuntur Iuuenali ſat.4.

Oppanſum velum, in ſcena quod vndique panditur. Vet. Lexicon. *Cauo theatro*, à forma ſcilicet; ac ſimul alludit ad eum locum, vnde ſpectabat populus, caueam ſcilicet. nam à cauo, cauea, & cauædium: Varro 4. de ling. Lat. & *theatrum* à θεᾶσθαι, ſpectare, vnde à Seruio in 5. Æneid. *Spectaculum* exponitur, à Caſſiodoro *viſorium*; quia ſcenici ſoli audiuntur; gladiatores, venatores, circenſes ſpectantur: vel quia auſcultare, & ſpectare idem.

Pulpita *ſolennes non oluere crocos.*] Id eſt. Odorato croco perfuſa non fuere. Ouid. 1. de arte amandi:

Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.

& Matt. ep.39. lib.9.

Lubrica Corycio quamuis ſint pulpita nimbo.

Pulpitum, inquit Iſidor. cap.4. lib.15. *Quod in eo lector poſitus in publico conſpici à populo poſſit, vt liberius audiatur.* nugæ. Vitruuius libr. 8. cap. 5. Pulpitum eſt quod λογεῖον Græci appellant: le-

gendus Pollux lib. 4. cap. 19. vet. gloſſ. *Pulpitum*, *θυμέλη*, [illegible] Horat. in arte.

Traxitque vagus per pulpita veſtem.

& ep. 1. lib. 2.

Quam non adſtricto percurrat pulpita ſocco.

Illic recitaſſe & Grammaticos ſignificat ep. 19. libr. 1.

Grammaticas ambire tribus, & pulpita dignor.

Oluere crocos, vt Horat. *Paſtillos Ruſillus olet.* cum 6. caſu etiam iungitur, vt el. 7. infra verſ. 32. *Nardo oluere.* vnde Antonius Muſa apud Senecam patrem, Sparſiones vocat, *Odoratos imbres. Crocos ſolennes*, qui ſparguntur ludis ſolennibus, ſiue anniuerſariis, & qui ſtatis fiunt diebus. Feſtus in *ſolenne.* Sic Virg. 3. Æneid.

Sollennes dapes. & 8. Æneid. *Solennem honorem.* vel, Sollennes, vt inquit Lipſ. Amphith. cap. 16. quod in omnibus ſpectaculis id fieri conſueuerat. De ſparſione croci legendus ibidem Lipſius. Martial. ep. 3. Amphitheatri.

Et Cilices nimbis hîc maduere ſuis.

Idem ep. 26. libr. 5.

Hoc, rogo, non melius quam rubro pulpita nimbo
Spargere, & effuſo permaduiſſe croco.

Horat. ep. 1. lib. 2.

Recte necne crocum, floreſque perambulet Atta
Fabula. meminit Spartianus in Adriano. Notat Scaliger ad hunc locum fieri illam expreſſionem croci per fiſtulas latentes, quem videſis.

Nulli *cura fuit externos quærere diuos.*] Id eſt, nemo id curabat, & eius rei curioſus erat. *Cura quærere*, vt Virg. 1. Æneid. *Cura penum ſtruere.* & eleg. 2. libr. 1. *Studium conquirere. Quærere*, longe arceſſere, vt eleg. 17. lib. 1.

Optatos quærere Tyndaridas.

Externos diuos. Aduenas Deos vocat Cicero 2. de leg. & *alienigenas*, quos coli prohibet. Liuius lib. 39. *Quoties hoc patrum, auorumque ætate negotium eſt magiſtratibus datum, vt ſacra externa fieri vetarent?* vnde & ipſe eleg. 33. libr. 2. Iſidi vt externę Deæ minatur fugam. Id crimen obiectum Socrati, & ſuperſtitionis externæ rea Pomponia Græcina, Taciti lib. 3. Annal. Liuius tamen lib. 1. vna tantum ſacra peregrina ſuſcepiſſe Romulum ait, Herculis ſcilicet ab Euandro.

Cum *tremeret patrio pendula turba ſacro.*] Id eſt. Suſpenſa eſſet, Deorum metu & religione. vt Horat. ep. 18. libr. 1.

Aut fluitem dubiæ ſpe pendulus horæ.

nam in ſpe, & metu pendet animus, & pendemus animo. An *pendula*, attenta, quia hoc agere iubebatur: vt *Pendetque viri narrantis ab ore?* prior ſententia potior. nam, vt ait Statius, *Primus in orbe Deos fecit timor.* & Lucret. lib. 5.

Cætera quæ fieri in terris cœloque tuentur
Mortales, pauidis cum pendent mentibu' ſæpe,
Efficiunt animos humiles formidine Diuûm,
Depreſſoſque premunt ad terram.

Inde *Religio*, pro metu, & contra Ouid. 5. Faſt.

Ille memor ritus veteris, timiduſque Deorum
Surgit. *Sacro patrio*, re diuina more, ritu que patriæ facta. Cic. pro Murena: *A patriis ſacris Iunonis auocare.*

Annuaque *accenſo celebrare Palilia fœno.*]

A Et nulli tunc erat curæ tam magnificè celebrare palilia, ſtructo igne ex fœno, per quem ſaltarent. *Annua Palilia*, ſollennia, vt eleg. 4. infra. *Annua paſtorum conuiuia.* Victorinus Afer, à pariendo, & partu pecorum palilia, & Dionyſ. lib. 1. alij à Pale, Dea paſtorum Palilia, quod & Feſtus in *Pales* ait. Varro 5. de ling. Lat. Palilia à Pale, vt Cerealia à Cerere. Chariſ. lib. 1. Seruius in 1. verſum 3. Georg. Palilia vndecimo Calendas Maias celebrari ſolita ſcribit, qui dies vrbi natalis, vt ait infra eleg. 4.

Vrbs Feſtus erat, dixere Palilia patres.
B *Is primus cœpit mœnibus eſſe dies.*

Varro apud Interpretem Perſij in illud ſat. 1.

Et focus, & porci, & fumoſa Palilia fœno.

Palilia tam priuata, quam publica ſunt apud ruſticos, vt congeſtis cum fœno ſtipulis ignem magnum tranſiliant, bis (Palilibus) ſe expiari credentes. Leg. Ouid. 4. Faſt. Plutarch. in Romulo: meminit Sueton. in Caligula cap. 16. Varro cap. 5. lib. 2. de re ruſtica, Palilibus ait aſſes ſolui ſolitos. *Fœno accenſo.* vt eleg. 4. infra:

Flammantis fœni aceruos Traiicit.

Qualia *nunc curto luſtra nouantur equo.*] Id eſt; Quam magnificè noſtro ſæculo cenſio &
C luſtratio equitum quinquenniis fit. *Luſtrum*, inquit Varro 5. de ling. Lat. nominatum quinquennale tempus, à luendo, id eſt, ſoluendo, quia quinto quoque anno vectigalia, & vltro tributa per cenſores ſoluebantur. Iſidor. ex Seruio in 1. Æneid. Luſtrum quod vrbs quinto quoque anno luſtrabatur. Feſtus in *Luſtra.* Luſtrum ait modo tempus quinquennale, nunc populi luſtrationem ſignificare. hic autem poſteriore ſignificatione accipiendum mouet Beroaldus, & poſt eum Scaliger. *Nouantur*, integrantur, inſtaurantur, recentantur. quia veteri luſtro condito, nouum ſuccedit. ſic eleg. 9. in-
D fra. *Furta nouare. Curto equo*, Aliqua ſui parte mutilo, vt hîc cauda, inquit Scaliger, & de Octobri equo intelligit. Sic Horat. ſat. 6. lib. 1.

——*nunc mihi curto* *Ire licet mulo.*

quia cauda muli curtari ſoleant. & ſat 9.

Curti Iudæi, quia pars caudæ ſalacis illis adempta ferro. & Corn. Celſus cap. 9. lib. 7. Curta vocat illa quibus aliqua pars deeſt. & commune hoc habent Palilia, October equus, & Caniates hoſtiæ quod ſanguine equinæ caudæ fit in iis omnibus luſtratio. hoc differunt, quod Palilia, & October equus quotannis: Caniares hoſtiæ quinto quoque anno mactabantur, vt
E intelligitur ex Ouidio 4. Faſt. de ſacri Palilis expiatione.

Sanguis equi ſuffimen erit, vitulique fauilla,
Tertia res duræ culmen inane fabæ.

Feſtus in *October.* Equus Marti quotannis menſe Octobri in campo Martio immolatur: cuius caput in Regiæ parietem, vel ad turrim Maniliam figebatur. eiuſdemque cauda tanta celeritate perfertur in Regiam, vt ex ea ſanguis diſtillet in focum participandæ rei diuinæ gratia. Idem: Caniares hoſtiæ, quod cauiar pars hoſtiæ cauda tenus diceretur, & ponebatur in ſacrificio pro collegio pontificum quinto quoque anno. & Plin. cap. 9. libr. 28. Romæ publicis

ſacris

ſacris equum ait immolari ſolitum. Sed ego noo de Octobris equi ſacro, nec Cauiaris boſtiæ: ſed cenſiooe eqoitum luſtrica, ſiue quinqoennali hic agi arbitror, de qua Plutarch. in Pompeio. & curtum equum dixiſſe, quia is fuerit olim in deliciis, vt & curti muli, & ouoc eqol auribos mutili.

Vesta *coronatis pauper gaudebat aſellis.*] De Veſta dictum ad eleg. 4. libr.3. verſ.11. *Pauper* fem. geoere, vt Virg.6.Æneid.

Curibus paruis, & paupere terra.

& 12. Æneid.

Pauperque domus. Ouid. io ep. Paridis:

O quoties dices, quam pauper Achaia noſtra eſt.

Varro 7. de ling. Lat. docet nou dici paoper, paopera, vt candidus candida. & 4. de lingua Lat. *Pauper*, inquit, *à paulula re. Pauper Veſta*, vt eleg.10. libr. 2. *Pauperibus ſacris. Gaudebat*, valde læta, & contenta erat; vt el.7. lib.2.

Tunc igitur veris gaudebat Græcia natis.

& Horat. oda 14. lib.3.

Vnico gaudens mulier marito. Au Veſta dorſo aſellorum geſtari gaudebat, vt Iſia, & Cybele? nam eadem terra eſt. Au ei Aſelli vt inuiſi immolabantur? *Coronatis aſellis.* vt eleg.1. libr. 3. verſ.10. *Coronatis equis.* Plutarch. ἐν ῥωμ. quæſt. 48. Coofualibus eqoos, & aſellos cotouari ſolitos ſcribit. Ouid. 6. Faſt. de fornacalibus agens.

Ecce coronatis panis dependet aſellis,

Et velant ſcabras ſordida ſerta molas.

vide Feſtum in *Panis coronabantur.*

Ducebant *macræ vilia ſacra boues.*] & ſacra ducebantur curru ad templa. Virg.8.Æocid.

Caſta ducebant ſacra per vrbem

Pilentis matres in mollibus. & apud Liuium libr. 34. lege Oppia cautum ne vehiculo per vrbem niſi ſacrorom publicorum cauſſa matronæ veherentur. ad eam rem bubus vſi ſunt, vt Cleobis & Bitonis docet hiſtoria apud Cic. 1. Tuſc. & Virg. 3. Georg.

Tempore non alio dicunt regionibus illis

Quæſitas ad ſacra boues Iunonis, & vris

Imparibus ductos alta ad donaria currus,

ſententia poëtæ hic eſt. Tunc boues ſacra ducebant in plauſtris paopertinis, at hodie matres docunt ſacra io mollibus pileotis. & argomeutum paupertaria eſt, qood booes macræ, attenuatæ ſcilicet opere, & atatro. Sic apud Horat. *Macros turdos*, & *Macra vulpecula. Vilia ſacra*, non contemoenda, ſed è vili materia facta ſimulacra. *Fictiles Deos* ſupta vocauit.

Parva *ſaginati luſtrabant compita porci.*] Id eſt: Sues altiles mactabantur luſtrandis compitis ſiue ſumptu, & magnificentia. *Sagina* cibus quo opima tedduntur animalia: vnde *ſaginarium* Varroni cap.10. lib.3. de re ruſt. vbi ſaginantur pecudes, vel aues. vulgo, *vnc unè.* Plaut. iuitio Moſtellariæ: *Eſte, offercite vos, ſaginam cadite.* Plin. cap.51. lib.8. *Pingueſcunt ſues ſexaginta diebus, ſed magis tridus media ante saginationem orſa.* & cap.18. lib.3. *Nulla re magis craſſeſcunt, quam purgamentis radicum.* & cap.7. lib.27. *Filicis radicibus eos aut pingueſcere.* vide Varroo. cap.4. lib.2. de re ruſt. qui ait à partu decimo

A diehaberi porcos poros, qoos vocant ſacros, id eſt, aptos ad ſacrificiom, & porcum ait vetus oomeo Græcum eſſe. vide & Columell. cap.9. lib.7. *Luſtrabant.* expiabant, purgabant. Feſtus in lues. à luendo luſtratio, qua quid luitur, ſoluitur ac liberatur (piaculo.) Nooius: luſtrare, eapiare, vide adnot. ad illud eleg. 10. lib.2.

Iam tempus luſtrare aliis Helicona choreis.

Compita, inquit Varro 5. de ling. Lat. qood viæ multæ in vnam competaut & conueniant. Seruius Compita, triuia & quadriuia. vide ootata ad eleg.10. libr.2. verſ.22. Iu Compitis ſacra & Feſta Compitalia dicebantur, de quibus Ma-

B crob. cap. 4. lib.1. Saturo. & cap. 7. eiuſdem libri: Compitalia Laribus ac Maniæ eorum matri celebrari ſolita ſcribit. Plin. cap. vlt. libr. 37. à Seruio Tullio Laribos compita tradit inſtituta. Inde *Lares compitales* Sueton. iu Aoguſt. cap.31. vide Gellium cap.24. lib. 10. & Feſtum in *Penem* ex Næuio. Porcus autem vt Telluri & Gereri, ſic Laribus immolabatur. Horat. oda 23. lib.3. *Si ture placaris, & horna*

Fruge Lares, auidaque porca. & ſat.3. lib. 2.

Immolet equis Hic porcum Laribus.

Tibull. eleg. vlt. lib.1. de Laribus.

Hoſtiaque è plena myſtica porcus hara.

C & in Menæchmis Plaoti porci ſacres piare dicuotur iuſanos.

Pastor *& ad calamos exſta litabat ouis*] Sacrificabat ouem, eiuſque exſtis cæſis & porrectis Deos placabat, non, vt nuoc, ad tibiam; ſed ad fiſtulam è calamis. tamen fiſtula etiam ſacris adhibebatur Horat. oda 1. lib. 4. & Tibull. eleg.1. libr.2. *Litare* propriè eſt ſacrificio ſacto placare numen, inquit Macrob. cap. 5. libr. 3. Saturn. Feſt. Litatum, vel ſolutum quod debitum Deo (à lueodo & luſtrando) vel à precibus, quas Græci λιτὰς dicunt. Varro apud Nooiom *Lutare*, pro litare, & ſoloere. Idem No-

D nius. Sacrificare, eſt veniam petere; Litare, propitiare, & veniam impetrare. *Litare exſta*, vt Suetoo. in Otbone cap. 8. *Litare victimas cæſas diti.* & Virg. 4. Æneid. *Sacriſque litatis.* Eaſta, inquit Feſtus, dicuotur quod ea Diis ſecentur, quæ maximè exſtant eminentque. Seru. iu 1. Georg. *Triſtibus aut exſtis.* id eſt, viſceribus pecorum. ea Græcis σπλάγχνα, ἢ ἐγκάτια. cædebantur autem, & porriciebantur: vnde apud Varton. 5. de ling. Lat. *Inter cæſa & porrecta.* de exſtis Plin. cap. 37. lib.11. & eorum oſteutis. *Per exſta inuenta præſenſio:* Cic. Top. & 2. de Nat. Deor. ea exſtiſpicia dicuntur. viois eripie-

E bantor, & lancibus imponebantur. Virg.

Et viſcera viuis

Eripiunt, cumulantque oneratis lancibus aras.

Idem.

Lancibus & pandis fumantia reddimus exſta.

Idem. *Pecudumque recluſis*

Pectoribus inhians ſpirantia conſulit exſta.

Narucuſis quidam, vt aiunt in libris de promiſcua Philoſophia monſtrum verbi hic confinxit, legitque, *excalitabat oues.* deſerendum hoc ad aruſpices. *Ouis* dixit, vt hoſtiæ maximæ. Feſtus: *Maxima hoſtia ouilli pecoris appellabatur, non ab magnitudine corporis, ſed ab animo placidiore.*

AAA

Plin. cap. 47. libr. 8. *Magna & pecori gratia*, (id eſt, ouibus) *vel in placamentis Deorum, vel in vſu vellerum.* Robigalibus autem exſta ouis & canis cremabantur. Ouid. 4. Faſt.

Flamen in antiqua lucum rubiginis ibat
Exſta canis flammis, exſta daturus ouis.

& paulo poſt.

Tura focis vinumque dedit, fibraſque bidentis
Turpiaque obſcœna vidimus exſta canis.

VERBERA *pellitus ſetoſa mouebat arator.*] Id eſt. Agricola pelle veſtitus obuiis infligebat flagella ex pelle caprina. *Arator*, quia *fera ſodalitas paſtoritia, & agreſtis germanorum Lupercorum* inquit Cic. pro M. Cœlio. *Pellitus* vt ſup. hac elegia. verſ. 12. *Pellitos patres.* An quia Sacerdotes Herculis pellibus in morem cincti Virg. 8. Æneid. *Mouebat verbera*, quatiebat lora, quod faciunt percuſſuri, ita dictum, vt mouere arma, & bella, & *Mars ſua tela quatit.* *Verbera*, ſcuticas & lora, quibus ferire obuios ſolebant Luperci. metonymia, vt Virg. 7. Æneid.

Ceu quondam torto volitans ſub verbere turbo.

id eſt, flagro. Ouid. 5. Faſt.

Semicaper coleris, ſuccinctis faune Lupercis
Cum luſtrant celebres verbera ſecta vias.

alias, *vellera.* illud malo. Sic Virg. 2. Æneid.

Illum ardens infeſto vulnere Turnus Inſequitur;

vbi Seruius: bonum ſchema, vulnus pro telo. à flagrorum crepitu *Crepi* dicti Luperci, vt puto. vide Feſtum in *Crepos*. *Setoſa*, ex pellibus hiſpidis, caprinis ſcilicet Iunonis februatæ. lege Feſtum in *Februarius*. *Seta*, lana caprina Virg. 3. Georg. *Incanaque menta*

Cinyphii tondent hirci, ſetaſque comantes
Vſum in caſtrorum.

VNDE *licens Fabius ſacra Lupercus habet.*] Id eſt. Cuius aratoris exemplo & hodie Luperci Fabij & Quintilij Panis ſacerdotes ſunt. *Licens*, proteruus. diſcurrere enim per licẽtiam quandam & laſciuiam ſolebant Luperci, vt Liuius ſcribit lib. 1. ſic Seneca Hippolyto.

Cinget (te) turba licens Naiades improba.

Sic *violens* Horatio, & *opulens* Auſonio epicedio in patrem, & in ordine clararum vrbium. & in Parent. *Meminens.* à *Licens* Ciceroni etiam *Licentior*, & *Licentius* dicitur. Quidam Lyceus legunt referentes ad Lyceum Pana, inquit Beroaldus. An *Lycei*, neque enim ſyllaba repugnat vt ſit, ſacra Lycei? Pan Deus Romanis Lyceus Iuſtin. libr. 43. De Fabiis & Quintiliis Lupercis qui Fabiani & Quintiliani dicuntur Feſto in *Fabiani*, à præpoſitis ſuis Fabio & Quintilio, quorum hic Romuli, ille Remi partium erat, Ouid. 2. Faſt. de Lupercis, qui pelle caprina Iunonis februatæ feriebant obuios: Feſtus in *Crepos*, & in *Februarius*. Varro 4. de ling. Lat. & 5. Seruius in 8. Æneid. Liuius & Dionyſ. libr. 1. Plutarch. in Romulo & Cæſare, & in Rom. quæſt. 68. Ouid. 2. Faſt.

Lupercalia, quod de capro luebatur. id eſt, ſacrificabatur. Seru. loco antedicto. Fab. cap. 9. libr. 1. inueniri, ait, qui lupercalia tres eſſe orationis partes contendant, luere per caprum. Ouid. à Fauno Lycæo. id eſt, vt ego interpretor, Luperco, quod lupos arceat; vel

A quod efficiat, vt lupi gregibus parcant. vnde Horat. oda 18. libr. 3. de Fauno qui & Syluanus, & Pan confuſis nominibus, & Mars Syluanus: *Inter audaces lupus errat agnos.* & Plaut. in Truculento. *Mars meo iratus patri. nam eius oues non procul abſunt à lupis.* Lucillius apud Nonium in *fulguritus*, vt correxit Lipſius, *Luporum exactorem Syluanum & fulguritarum arborum.* Sacra autem illa Euander ex Arcadia in Italiam aduexit. Ouid. 2. Faſt. fuere & poſtea *Luperci Iuliani*, in Iulij Cæſaris honorem dicti libr. 44. & Anton. apud Cic. 13. Philipp.

NEC *rudis infeſtis miles radiabat in armis.*]

B Nec diuidendum: *Et miles*, (tum) *rudis non radiabat* &c. vt eleg. vlt. libr. 3. verſ. 10. *Rudis miles*, ſine vſu, & peritia armorum, & diſciplinæ militaris. vt Horat. oda 2. libr. 3. *Rudis agminum ſponſus.* An rudis, aſper, incultus, vt *Horridus miles* Ennio? *Radiabat*, ſplendorem emittebat parem ſolis radiis, vt in Milite Plauti initio. eleg. 6. infra.

Armorum & radiis picta tremebat aqua.

Virg. 8. Æneid.

Arma ſub aduerſa poſuit radiantia quercu.

Ouid. eleg. 4. lib. 4. de Ponto:

Scuta ſed & galea, gemmis radientur, & auro.

C *Armis infeſtis*, infenſis, minacibus, intentatis. Nam *infeſtus* eſt, qui in aliquem infertur cum ſtudio nocendi, vt dixi eleg. 8. lib. 1. verſ. 16. ſic dicitur *Infeſtis ſignis* Liuio, Lucano Ciceroni. & *Infeſtis digitis ora inceſſere.* Sueton. in Calig. cap. 25. Virg. 10. Æneid.

——Infeſta ſubit obuius haſta.

id eſt in vulnus parata, & protenta, inquit Seruius. Nigidius apud Nonium, Infeſtus, qui nimium feſtinat ad ſcelus, vel ad fraudem.

MISCEBANT *vſta prælia nuda ſude.*] Id eſt, pugnas vecto conſerebant, ſine armis militari-

D bus, *Miſcebant prælia*, dictum vt el. 27. lib. 2.

Cum Mauors dubias miſcet vtrimque manus.

vbi vide adnot. Virg. 12. Æneid.

Ingruit Æneas Italis, & prælia miſcet.

Ouid. in ep. Herûs.

Parce ferox, latoque mari tua prælia miſce.

Prælia nuda, ſine ferro & iuſtis armis. Stat. 1. Thebaid.

Exſertate humeros, nudamque laceſſere pugnam.

Idem 6. Theb. *Nudaſque mouent in prælia vires.* de ludicro certamine. Ibidem:

Iamque auidum pugnas viſendi vulgus inermes
Fama vocat. & 7. Theb.
Finierat pugnas honor exequialis inermes.

E ſic 9. Thebaid.

Illis nuda odia, & feritas iam non eget armis.

quia Tydeus Menalippi caput mandebat. Gratius de venatione. *Et nuda ſiluas virtute mouebant Inconſulti homines.* & Iuuenal. ſat. 15.

——Et vice teli Sæuit nuda manus.

Vſta ſude, vt Virg. 7. Æn. *Non iam certamine agreſti*
Stipitibus duris agitur ſudibuſue præuſtis.

Seruius in 2. Æneid *Sudes*, inquit, *& vallus idem.* vide Homer. in Odyſſ. de ſude ambuſta, ſiue vecte, vnde terebratus oculus Polyphemi. Salluſt. in Catilina: *Alij ſparos, aut lanceas, aut præacutas ſudes portabant.* Liuius libr. 29. *Sudibus*

inter ſe in modum iuſtæ pugnæ concurrere. Seneca ep. 89. *Sudes torquere iuuentus olim diſcebat.* Feſtus: *Sub vineam iacere dicuntur milites, cum adſtantibus centurionibus iacere dicuntur ſudes.* vide adnot. ad illud Tibulli ex lib. 4.

Quis tardamue ſudem melius, celeremue ſagittam
Iecerit.

PRIMA *galeritus poſuit prætoria Lucmo.*] Id eſt, Statuit, ſiue fixit tabernacula, in quibus Imperator eſſet in caſtris. Varro 4. de ling. Lat. Prætorium in caſtris ait fuiſſe teſtudinis ſimilitudine. Feſtus in *Prætoria porta.* Conſulum, qui bella adminiſtrabant, tabernaculum dicebatur prætorium. Aſcon. in 3. Verrin. Omnem magiſtratum cui pareret exercitus prætorem appellarunt, vnde & prætorium tabernaculum eius dixerunt. quo ſenſu legitur apud Liuium libr. 8. & alibi ſæpe. Alia ſunt villarum prætoria, & *Prætorium dimittere*, pro Concilio, Liuius. *Galeritus Lucmo.* galero lupino ruſticè tectus. nam galero multi vſi antiqui, Varro 4. de ling. Lat. Seru. in illud 7. Æneid.

Fuluoſque lupi de pelle galeros. genus eſt pilei, inquit, quod Fronto neutro genere dicit. Feſtus in *Pellitum*: Pellitum galerum, quia fiebat ex pelle. Apul. Apol. 1. *Pontificum galerum: lituus augurum.* Gellius cap. 15. libr. 2. *Galero albo velatur flamen.* *Albogalerus* inde flamen dicitur Feſto. Sueton. cap. 26. *Cum galero ire noctu.* Iuuenal. ſat. 6.

Et nigrum flauo crinem abſcondente galero.

Inde *galericulus* Sueton. & Mart. & *galerita* auis Plinio, quam Varro 4. de ling. Lat. vocat galeritum, quod in capite plumam habeat elatam. Iſidor. cap. 30. libr. 19. Galerum pileum ex pelle cæſæ hoſtiæ factum. Dicitur & *galera* feminino genere: Gracchus apud Chariſ. libr. 1. Varro ibid. de actione ſcenica ſecunda, *galearia* dicit vnde & *galericula* dicuntur. Diuus Hieronymus ad Fabiolam, galerum ait pileum eſſe rotundum, quaſi mediam ſphæram, & idem cum tiara. *Lucmo*, detrita litera à Lucumo, qui dicitur *Lucomedius* eleg. prox. *Lucumon* à Dionyſio libr. 2. vbi laudatur, & in pugna fortiter dimicans cadit. Varro 4. de ling. Lat. à Lucumone luceres. Feſtus: *Lucomedi à duce ſuo Lucumo dicti.* emendant, *Lucumone* ego *Lucomedio*, is in auxilium Romuli venit aduerſus Tatium. Feſtus: *Lucumones, quidam homines ob inſaniam dicti; quia loca ad quæ veniſſent infeſta facerent.* Ergo voce hybrida Lyci homones. λυκάμωνες. Seruius in 2. Æneid. Populos Tuſciæ ait duodecim Lucumones habuiſſe. id eſt, Reges, ſua lingua. idem in 8. 9. & 10. Æneid. tangit. Sed in 5. Æneid. Romulum ait aduerſus Tatium à Lucumonibus, id eſt, Tuſcis auxilia poſtulaſſe. Alius eſt Lucumo is, qui regnante Anco Marcio Romam commigrauit.

MAGNA QVA *pars Tatio rerum erat inter oues.*] Id eſt, in ouium numero. hæ enim veterum diuitiæ, & pecunia inde dicta. *Inter oues*, vt *inter vias* Terent. Eunuch. ſc. 2. act. 4. pro, in via. Liuius libr. 2. *Inter patres lectus Appius.* pro in patrum numerum. *Ad*, *Inter*, & copiam, &

A locum notat. De Tatio Sabinorum rege dicetur ad eleg. 2. & 4. infra.

HINC *Taties, Rhamneſque viri, Luceresque coloni.*] Taties pro Tatienſes, & Rhamnes pro Rhamnenſes, vt Turneb. cap. 1. libr. 21. legit è vet. lib. Apud Varronem 4. de ling. Lat. Ager Romanus primum diuiſus in partes tres, à quo tribus appellatæ, Tatium, Rhamnium, Lucerum. nominatæ, vt ait Ennius, Taties à Tatio, Rhamnes à Romulo; Luceres à Lucumone: Sed omnia hæc vocabula Thuſca ſunt. Ouid. 3. Faſt.

B *Quinetiam partes totidem Tatienſibus ille,*
Quoſque vocabant Rhamnes, Luceribuſque dedit.

Feſtus in *Sex Veſtæ.* Ciuitas Romana in ſex eſt diſtributa partes. in primos, ſecundoſque Titienſes, Rhamnenſes, Luceres. Idem in *Lucerenſes.* Lucerenses & Luceres; quæ pars tertia populi Romani eſt diſtributa à Tatio, & Romulo; appellati ſunt à Lucero Ardeæ rege, qui auxilio fuit Romulo aduerſus Tatium bellanti. Idem in *Lucomedi*: A Lucumone Lucerenſes. Liuius lib. 1. *Eodem tempore & tres equitum centuriæ conſcriptæ ſunt; Rhamnenſes à Romulo; ab Tito Tatio Titienſes appellati. Lucerum nominis, & originis cauſa*
C *incerta eſt.* Seru. in illud 5. Æneid.

Tres equitum numero turmæ: Rem Romanæ militiæ, inquit, ſuo inſerit carmini. nam conſtat primo tres partes fuiſſe populi Romani. vnam Titienſium, à Tito Tatio duce Sabinorum, iam amico poſt federa: alteram Rhamnetum, à Romulo: Tertiam Lucerum, quorum nomen, & cauſſa incerta eſt. Sed quod ſcribunt de Rhamnetibus à Romulo, meræ ſunt nugæ. nam & Varro fatetur 4. de ling. Lat. vocabulum eſſe Thuſcum; & id Virg. docet 9. Æneid.

——— *ſimul enſe ſuperbum*
D *Rhamnetem aggreditur.* &c. Ex iis autem quæ ex Feſto, & Liuio protuli, notum eſt cur *Celſi Rhamnes* ab Horatio, pro equitibus dicantur. *Viri*, fortes, vt el. 4. lib. 3. *Magna viri merces.* Virg. 2. Æneid. *Arma viri, ferte arma.* & ſæpius alibi. *Coloni*, ſunt cultores aduenæ, vt Seruius ſcribit ad illud 1. Æneid. *Tyrij tenuere coloni.* Iſidor. lib. 4. Coloni quatuor modis dicuntur; Romani, Latini, auxiliares, & iuris priuati. alias coloni ſunt conductores prædiorum, vt dictum ad el. 33. lib. 2. verſ. 29.

QVATVOR *hinc albos Romulus egit equos.*] Id eſt. A tam paruis principijs profectus Romu-
E lus triumphauit de Ceninenſibus τεθρίππῳ παρεμβεβηκὼς, id eſt, quadrigis inuectus, vt ait Dionyſ. lib. 2. cui conuenit cum Propertio. triumphauit de Fidenatibus & Camerinis iterum; ac tertium de Veientibus. Dionyſ. ibid. Plutarch. in Romulo pedibus ait vrbem ingreſſum. Liuius libr. 1. gerentem in ferculo Acronis ſpolia Capitolium aſcendiſſe ait. de equis triumphantium eleg. 1. lib. 3. *A me*

Nata coronatis Muſa triumphat equis.

& eleg. 4. lib. eiuſd.

Ad vulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos.

& eleg. 3. infra.

Pura triumphantes haſta ſequatur equos.

In rep. & vetere, & noua, omoes pene triumphantes in quadrigis albis, Stat. 12. Theb.

Primus Amor niueis victorem ceruice vectum
Quadrijugis. Ouid. 1. de arte amaodi:
Ergo erit illa dies, quo tu pulcherrime rerum,
Quatuor in niueis aureus ibis equis. & 6. Faſt.
Vnde ſuburbano clarus Tiburte triumpho
Vectus es in niueis, Poſtume, victor equis.

Liuius libr. 10. Triumphantes ait Iouis ornari ornatu. at Ioui albæ quadrigæ. Idem libr. 24. Hieronymum Syracuſarum Regem quadrigis alborum equorum è regia procedentem ootat. Idem libr. 5. de Camillo. Maximè conſpectus ipſe eſt curru equis albis iuncto vrbem inuectus: parumque id non ciuile modo, ſed humanum etiam viſum: Iouis, Soliſque equis æquiparatum dictatorem. Apul. Apol. 1. Triumphantibus quadrigas albas, & togam palmatam (exprobras) huc facit illud Tertulliani de ſpectaculis *Quadrigam Romæ primus oſtendit Romulus.*

QVIPPE *ſuburbana parua minus vrbe Bouilla.*] An id ait: Roma cum oppidulum minus erat parua vrbe Bouillæ ſuburbanæ, vt dicitur, *Vrbe Patauî*, vt Bouilla ſit oumeri ſingolaris? An legendum, *Paruæ? minus parua*, maiores. *Bouillæ ſteterunt maiores vrbe.* id eſt, Roma. De Bouillis Plin. cap. 5. libr. 3. Dionyſ. libr. 8. à Coriolaoo captas Bouillas ait oppidum Latij è principibus. Nonius io *Hillis*: Hillas, inteſtina veteres dixeruot, vnde Bohilla oppidum in Italia, quia eò bos inteſtina vulnere trahens aducoerit. Interpres Perſij ad ſat. 6. Bouillæ ſuot vicus ad vodecimum lapidem Appiæ viæ: qoia aliquando in Albano moute ab ara fugiens taurus iam conſecratus ibi compræhenſus eſt. inde Bouillæ dictæ. vet. gloſſ. *Bouilla, Bomaís.* Liuius libr. 10. in fine. A Martis ad Bouillas viam ſilice ſtratam ait. *Suburbana Bouillæ*, vrbi proximæ, vt Ciceroni: *ſuburbanus ager*, Columellæ: *ſuburbana regio*: Ouidio, ros ſuburbanum: *Cauľis ſuburbanus* Horatio, & *ſuburbana rura.* & Suetooio, *Suburbanum*, pro prædio vrbi vicino. Ouid. 3. Faſt.

Orta ſuburbanis quædam fuit Anna Bouillis.

ET *qui nunc nulli, maxima turba Gabij.*] Id eſt: Quorum vix exſtat veſtigium. vide adnotata ad eleg. 5. libr. 1. verſ. 22. *Gabij* oppidum, vnde *Gabinus ager*, Varroni 5. de ling. Lat. Appian. lib. 1. inter Romam & Præneſte locat & Strabo ex æquo ab vrbe Præneſte, & Roma diſtare ait libr. 5. ſtadia centum. De iis Plin. cap. 5. lib. 3. Solin. à Galacto, & Bio fratibus dictos Gabios ait Liuios libr. 1. & Ouid. 2. Faſt. fraude Sex. Tarqoioij captos Gabios ſeribunt. poſtea ſuut deſerti. vnde Horat. ep. 11. lib. 1.

Scis Lebedus quam ſit Gabiis deſertior, atque
Fidenis vicus. Gabî, craſis, vt infra:
Tunc animi cecidere Decî. *Maxima turba*, frequentia popoli. Virg. 6. Æneid.
Nec partem poſuere ſuis, quæ maxima turba eſt.

ET *ſtetit Alba potens, albæ ſuis omine nata.*] Plus eſt *ſtetit*, quam fuit, vt eleg. 22. lib. 5.

Nam quantum ferro, tantum pietate potentes
Stamus. ſimulque ſignificat euerſam, vt eleg. 8. lib. 2. *Et Thebæ ſteterunt.* de Albæ eoer-

A ſiooe Lioios lib. 1. & Diooyſ. libr. 3. *Potens*, vt Virg. 7. Æneid. *Atina potens. Potens*, ſed olim. *Nata*, orta, condita. nam & vrbium natalea dicootur, vt notabimos ad eleg. 4. infra. Sic Virg. 10. Æoeid. *Naſcentis Troiæ.* *Nata alba ſuis omine*, quæ oomeo proprium habuit ab albæ ſuis inuentæ oſtento. De quo Virg. 3. Æneid.

Cum tibi ſollicita ſecreti ad fluminis vndam
Littoreis ingens inuenta ſub ilicibus ſus
Triginta capitum fœtus enixa iacebit
Alba ſolo recubans, albi circum vbera nati.
Is locus vrbis erit, requies ea certa laborum.

Vt augurio vulturis Roma, boois Thebæ; ſic
B oſtento ſuis alba condita. legeodi Liuius lib. 1. & Dionyſ. Iuuenal. ſat. 2.

Conſpicitur ſublimis apex cui candida nomen
Scrofa dedit. Idem. ſat. 6.
Atque eadem ſcrofa Niobe fœcundior Alba.

HAC *vbi Fidenæ longè erat ire viæ.*] Si *Viæ* legimus, *Ire viæ Fidenas*, pro Fidenates dictum, vt eleg. 11. libr. 1. *Aqua Baia.* eleg. 31. libr. 2. *Femina turba.* Sed alij libri, *Via*, & *Longè via*, pro longa via, inquit Scaliger, vt eleg. 20. libr. 1. *Longè Phaſidos iſſe viam*, pro longinquam. Auratus è coniectura. *Longa erat ire via*, vt Virg. 3. Æneid.

Longa procul longis via diuidit inuia terris.

C Fidenæ oppidum Straboni libr. 5. diſtans ab vrbe 30. ſtadia; Diooyſio libr. 2. 40. ſtadia. de iis triomphauit Romulus: Lioios lib. 1. & Dionyſ. libr. 2. earom meminit Plio. libr. 3. cap. 5. & 12. Primam ſyllabam Virg. 6. Æneid. corripit. *Gabios, vrbemque Fidenam.* Ceteri producont, vt Iuoenal. ſat. 6.

Viuat Fidenis, & agello cedo paterno.

Horat. ep. 11. lib. 1.

Gabiis deſertior, atque Fidenis vicus.

NIL *patrium niſi nomen habet Romanus alumnus.*] Nam Romani à Romulo nominati Virg. 1. Æneid.

D *Romulus excipiet gentem; & Mauortia condet*
Mœnia; Romanoſque ſuo de nomine dicet.

Habet ergo oomeo coodítoris ſui, ſed virtutem, & paupertatem eius nollam populus quem alit Roma, ſioe *Romæ ſuboles*, vt loquitor Horatius oda 3. libr. 1. Pater Romanorum, auctor: vode patrium dixit. Ennius apud Lactantium libr. 1. Et Priſcianum in Sangoen.

O Romule, Romule, dic ô
Qualem te patriæ cuſtodem Dij genuerunt?
Tu produxiſti nos intra luminis oras.
O pater, ô genitor, ô ſanguen Dis oriundum.

Sapit autem prouerbium: *Nil niſi nomen.* La-
E berius apud Macrob. cap. 7. libr. 2. Saturn. *Sepulcris ſimilis nil niſi nomen retineo.* Ooid. in epicedio Tibolli:

Si tamen è nobis aliquid niſi nomen, & vmbra
Reſtat.

SANGVINES *altricem nunc pudet eſſe lupam.*] Id eſt. Fateri non vult tanta Imperij magnitudine Fauſtuli paſtoris coniugem nutricem fuiſſe geotis noſtræ. & quia lupa dicitur aluiſſe Romulum, & ſimul Romanos videtur educaſſe. vide adnotarata ad eleg. 6. lib. 2. verſ. 20.

Altricem. Virg. 3. Æneid.

Et terram altricem ſæui exſecramur Vlyßis.
Horat. oda 4. lib. 3. *Altricis extra limen Apuliæ.* Seneca in mortem Claudij. *Eſtne illa tellus ſpiritus altrix tui?* *Sanguinis*, generis. vide adnot. verſ. 14. eleg. 7. lib. 2.

Hvc *melius profugos miſiſti, Troia, penates.*] Id eſt. Ergo in Italiam, & Romam felicius, Troia, miſiſti Deos patrios exſules, quam ſi retinuiſſes. Sic fere Horat. oda 6. lib. 4.

Rebus Aeneæ meliore ductos Alite muros.

Miſiſti, vt eleg. 5. infra:

Vel quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ.

Penates profugos, vt Virg.

—— Latio conſidere Teucros

Erranteſque Deos, agitataque numina Troiæ.

O qvalis *vecta eſt Dardana puppis aue!*] admirantis, vt eleg. 10. lib. 1. *O iucunda quies!* O quam dextro auſpicio Troiana puppis, id eſt vehens Æneam & Æneſus delata eſt in Italiam. Nam & ipſæ naues vehi dicuntur. *Dardana puppis*, Virg. 4. Æneid. *Dardania carinæ.* & *Iliacas carinas.* *Aue*, vt contra Horat. od. 10. epod.

Mala ſoluta nauis exit alite. ex oda 3. lib. 3.

Troiæ renaſcens alite lugubri Fortuna.

vide infra hac eleg. verſ 68.

Iam *bene ſpondebant tunc omina quod nihil illam*
Læſerat abiegni venter apertus equi.]

Id eſt. Fauſtum erat, felixque illud ſignum, & augurium, id pollicebatur euenturum, quod puppi Æneæ, & Æneæ ipſi antequam Troia excederet, & mare conſcenderet nihil nocuerit equus durateus ex quo Græci effuſi in vrbem. *Spondebant.* dicebant, canebant, ita vt euenturum in ſe reciperent. nam ſpondere eſt ſponte, & voluntate ſua promittere, & olim dicere, vt adnot. ad eleg. 29. libr. 2. verſ. 19. *Omina*, oracula, vel auguria. Omen ab ore, inquit Varro 4. de lingua Lat. Sed poetis eſt quodcunque auſpicium. vt adnot. ad eleg. 3. libr. 2. verſ. 24. *Venter equi.* Sic Virg. 2. Æneid. ventrem, vterum, & aluum dixit. Agrætius: *Aluus viri: vterus mulieris. Venter vtriuſque.* Seru. ad illud 2. Æneid.

Vterumque armato milite complent.

Vterus eſt mulierum: aluus, qua defluunt ſordes: venter qui videtur. Idem fere Iſidor. libr. 11. ſed ridiculum adfert etymon, ventrem dictum, quod per totum corpus vitæ alimenta tranſmittat. Venter Iuriſconſultis de fœtu in vtero dicitur; vnde; *Ventrem in poſſeßionem mittere.* *Ventrem facere* dicitur quoque paries, & ventres, gumiæ. *Venter apertus* nam, vt ait Virg. 2. Æneid. *Pinea furtim Laxat clauſtra Sinon.* *Equi abiegni*, quia ſecta abiete coſtæ eius textæ. vide de hac re adnot. ad eleg. 1. lib. 3. verſ. 25.

Cvm *pater in nati tremulus ceruice pependit,*
Et verita eſt humeros vrere flamma pios.]

Ouid. eleg. 1. lib. 1. de Ponto:

Cum foret Aeneæ ceruix ſubiecta parenti
Dicitur ipſa viro flamma dediſſe viam.

& 4. Faſt.

An magis hunc morem pietas Aeneia fecit.
Innocuum victo cum dedit ignis iter.

Stat. 2. Sylu. in lacrymis Hetruſci:

Felix cui magna patrem ceruice vehenti

A *Sacra Mycenææ patuit reuerentia flammæ.*
Virg. 2. Æneid.

Ergo age chare pater ceruici imponere noſtræ.
Ipſe ſubibo humeris. Horat. in carm. ſæcul.

Cui per ardentem ſine fraude Troiam
Caſtus Aeneas patriæ ſuperſtes Liberū muniuit iter.

Pater tremulus, id eſt, ætate confectus, & *Tremulus* ob ſenectutem: *Nam tarda trementi Genua labant.* vide adnot. ad illud Catulli in Epithalamio Manlij. *Te ſuis tremulus parens inuocat.* Plaut. Menech. *Titanum tremulum Cygno prognatum patre.* hinc eleg. 7. infra.

Nutrix in tremulis ne quid deſideret annis.

B Varro 5. de ling. Lat. Tremo dicitur à ſimilitudine vocis, quæ tunc cum valdè timetur, apparet. quaſi non deducatur à τρέμω. *Pependit ceruice.* nam qui geſtantur humeris ſolent collum eorum, qui ſe geſtant, amplecti. & *in*, pro, è: vel vacat, vt eleg. 12. lib. 3.

Pendebit collo Galla pudica tuo. Sic tamen dixit Virg. *Cui pendere tua patereris in arbore poma.* & Mart. *Non falſa pendens in cruce Laureolus.* *Flamma verita eſt vrere*, non auſa eſt Diis vetantibus. Sic in Tibulli epicedio Ouid.

Tene ſacer vates flammæ rapuere rogales?
Pectoribus paſci nec timuere tuis?

C & Albin. ad Liuiam:

Flamma diu cunctata caput contingere tantum.

Pios humeros, id eſt, pij hominis, vt ebria veſtigia eleg. 3. lib. 1. verſ. 9.

Tvnc *animi venere Deci, Brutique ſecures.*] Id eſt, illo ipſo tempore venit in Italiam animoſus Decius, de quo dictum eleg. 11. lib. 3. verſ. 62.

Plebeiæ Deciorum animæ plebeia fuerant
Funera. & alibi:

Quantus amor patriæ Deciorum in pectore.

Animos Deci, vt eleg. 1. lib. 2. *Animos Carthaginis altæ.* Sic Horat. *Virtus Scipiada.* Periphraſis eſt, vt eleg. 16. lib. 3. *Rabies canum*, pro Rabioſi canes.
D Sed cur Decium potiſſimum nominat? ſanè ex Æneidarum gente. vnde Attius tragœdiam ſcripſerat Æneida, ſiue Decium. Nonius in *Sanguen*, *Sonit*, *Sequitas*: & alibi. ſcripſerat idem Attius & Brutum; Varro 4. & 5. de ling. Lat. & Cic. 1. de diuinat. Itaque cum inquit, *Venêre*, videtur ſignificare Æneam, qui fuit Romanæ ſtirpis origo, etiam antequam naſcerentur eos ſecum aduexiſſe. *Bruti ſecures*, quibus filio ceruices amputari iuſſit. hiſtoria eſt apud Liuium libr. 2. & Florum cap. 9. libr. 1. deinde quia Brutus Tarquinij ſecures fregit, id eſt, Reges eiecit, vnde eleg. 11. lib. 3.

E *Quidnam Tarquinij fractas iuuat eſſe ſecures?*
de ſecuribus Plutarch. ἐν αἰτ. quæſt. 82. Seruius ad illud 1. Æn. *Remo cum fratre Quirinus Iura dabāt.* Curis haſta, telum longum eſt; vnde ſecuris, quaſi ſemicuris. vide & Iſidor. cap. 6. lib. 18. & cap. 19. libr. 19. Securis ex vtraque parte caput habet; Feſt. in *Anceps.*

Vexit *& ipſa ſui Cæſaris arma Venus.*] Quia duce Venere Æneas, & Iülus in Italiam venêre, vnde Iulia gens. niſi Venus tutela eius nauis fuerit, qua Æneas in Italiam aduectus fuit. *Arma Cæſaris*, vt *Animi Decij*, pro Cæſare forti. Sic eleg. vlt. lib. 2.

Qui nunc Aeneæ Troiani ſuſcitat arma.
Aliter Albin. in obitum Mecœnatis.
Carus eras nobis non propter Cæſaris arma.
nam ibi partes ſignificat. Petron. Arbiter ex hoc loco corrigendus: *Primumque Diuus Cæſaris arma ſui ducit.* vulgo legitur, *Acta ſui Cæſaris*, vt eleg. 4. lib. 3.
Ipſa tuam prolem ſerua Venus; hoc ſit in annum,
Cernis ab Aenea quod ſuperiſſe caput.
Ouid. vlt. Met. *Media cum ſede Senatus*
Conſtitit alma Venus, nulli cernenda, ſuique
Cæſaris eripuit membris, nec in aëra ſolui
Paſſa recentem animam. vnde, *Venere prognatus* dicitur à M. Cœlio apud Cic. libr. 8. fam. vide Sueton. in Iulio cap. 6.

ARMA *reſurgentis portans victricia Troiæ.*] Sic Virg. 1. Æneid. *Ilium in Italiam portans.*
& Ouid. 4. Faſt.
Cum Troiam Aeneas Italos portaret in agros.
Troiæ reſurgentis, vt infra hac elegia.
Dicam Troia cades, & Troia Roma reſurges.
Virg. 1. Æneid. *Illic fas regna reſurgere Troiæ.*
Ouid. 1. Faſt.
Victa tamen vinces, euerſaque Troia reſurges.
Obruet hoſtiles iſta ruina domos.
Seneca Agamemnone.
—— vicimus, victi Phryges.
Bene habet. reſurgis Troia. hæc eſt πόλεως παλιγγενεσία. de qua vide & Horat. oda 3. lib. 3. Sic Velleius dixit *Steriſſe Capuam, concidiſſe, reſurrexiſſe.*

FELIX *terra tuos cepit, Iule Deos.*] Id eſt, Diis cara Italia, potens armis, atque vbere glebæ excepi hoſpitio Penates Iülæos. de Iülo Æneæ filio Virg. identidem. Dionyſ. libr. 1. Iülo Aſcanij filio maiori natu curam ſacrorum commiſſam ait cum regno fratri Syluio cedere iuſſus eſt. De iis penatibus dictum ſup. verſ. 39.

SI *modo auernalis tremulæ cortina Sibyllæ,*
Dixit Auentino rura pianda Remo.
Id eſt. Felix terra, ſi modo Deiphobe verè prædixit fore vt ob Remum cæſum expiarentur rura. *Cortina dixit*, vt Attius: *Aperte fatur dictio. Cortina*, ὅλμος. Varro 6. de ling. Lat. ad illud Ennij: *Quaque freto caua cæruleo cortina receptat: Caua cortina dicta, quod eſt inter terram, & cœlum ad ſimilitudinem cortinæ Apollinis: ea à corde, quod inde ſortes primum æſtimata.* ad quem locum vide coniectanea Scaligeri. Feſtus: *Aperta Apollo vocabatur quia patente Cortina ab eo reſponſa dabantur.* Seruius in 3. Æneid.
Et mugire adytis Cortina recluſis.
Dicitur, inquit, Cortina, vel quia Apollinis tripus Corio Pythonis tectus eſt; vel quia certa illinc reſponſa funduntur, quaſi certina; vel, quod eſt verius, quia cor illic vatis tenetur, nam cauerna quædam in templo Apollinis fuit, ad quam Phœbas rapta vaticinabatur, vt Lucanus oſtendit libr. 5. aut quia virgines inſtinctæ Apollinis ſpiritu intendebantur ad danda reſponſa, id eſt ἀπὸ τοῦ τὴν κόρην τείνειν. Idem in 6. Æneid. ad illud: *Neque te Phœbi cortina fefellit.* Cortina dicta eſt, aut quod cor teneat: aut quod tripos tectus erat corio ſerpentis, aut certè ſecundum Græcam etymologiam, ὅτι τὴν κόρην τείνει. id eſt, quod extendat puellam: vnde

A eſt, *Maiorque videri.* Sueton. in Aug. cap. 52. *Cortinas aureas Apollini dicare.* Inde *Cortinipotens Apollo* Lucillio apud Nonium in *Contendere.* Gloſſ. vet. *Cortina*, ὅλμος. *Sibylla*, Deiphobes Glauci, de qua Virg. 6. Æneid. Ipſe eleg. 24. libr. 2.
Nam me non ætas mutabit tota Sibyllæ.
vide Lactant. cap 6. libr. 1. *Auernalis* hîc dicitur, vt *Cumæa vates* eleg. 2. libr. 2. nam Auernus lacus Cumis vicinus eſt, vt noto ad illud eleg. 18. lib. 3.
Clauſus ab vmbroſo quà alludit pontus Auerno.
& *tremulæ*; quia *longæua Sacerdos* Virg. 6. Æ-
B neid. vide adnot. ad eleg. 2. lib. 2. verſ. vlt. ſic *Tremulus pater* ſupra hac eleg. verſ. 43. *Pianda*, id eſt expianda, luſtranda. vt eleg. 4. libr. 3. *Craſſos, cladeſque piate.* *Rura*, Remurinum agrum, vel eum locum vbi cæſus eſt. Feſtus: *Remurinus ager dictus; quia poſſeſſus eſt à Remo, & habitatio Remi Remona. ſed & locus in ſummo Auentino Remoria dicitur, vbi Remus de vrbe condenda fuerat auſpicatus.* & Dionyſ. libr. 1. in Auentino captaſſe Remum auguria ait, vnde hîc eum *Auentinum* vocat. vide adnot. ad eleg. 6. infra verſ. 43. & 44. Ouid. 5. Faſt. In *Remuria.*
C *Auentinus mons* vnde dictus tradit Feſtus in *Auentinus*, & Varro 4. de ling. Lat. Si *Remo* tertij caſus eſt, Remus, pro Romulo ponitur, vt adnotatum ſupra hac eleg. verſ. 9. ſed malo accipi ſeptimo caſu, pro, ob Remum Auentinum cæſum, vt eleg. 9. lib. 3.
Et cæſo mænia firma Remo.
Negat tamen Horatius expiatam illam rite cædem fuiſſe cum ſcribit oda 7. epod.
Sic eſt. acerba fata Romanos agunt,
Scelusque fraternæ necis:
Vt immerentis fluxit in terram Remi
Sacer nepotibus cruor.

D AVT *ſi Pergameæ ſerò rata carmina vatis*
Longæuum ad Priami vera fuêre caput.]
Id eſt, ea quæ cecinit & dixit Caſſandra ad Priamum ſenem ſerò rata fuêre, Troianorum ſcilicet exitio comprobata: & alludit ad prouerbium: *Serò ſapiunt Phryges; qui non niſi malo ſuo crediderunt.* qua de re eleg. 13. lib. 3.
Experta eſt veros irrita lingua Deos.
Carmina, vaticinia. nam canere ſæpe vaticinari, & vt ait Horat. in arte Poëtica.
Dicta per carmina ſortes. eleg. 7. infra:
Iuro ego fatorum nulli reuocabile carmen.
Virg. ecl. 4.
Vltima Cumæi venit iam carminis ætas.
E *Rata carmina*, vt *Rata vota* eleg. 11. infra Feſtus in *Ratus*, firmus, & Iſidor. lib. 5. *Vatis Pergameæ*, Caſſandræ, de qua diximus, quæ ad hunc locum pertinent eleg. 13. lib. 3.
Certa loquor, ſed nulla fides, neque enim Ilia quõdam
Verax Pergameis Mænas habenda malis.
τὸ *Serò* autem coniunctum cum malo immedicabili, vt eleg. 1. lib. 1. *Serò lapſum reuocatis.*
Carmina ad caput Priami, vt eleg. 32. lib. 2. verſ. 23.
Rumor ad aures. vel *ad*, erga, apud. ad parentem autem verba fecit Caſſandra vt not. eleg. 13. lib. 3. *Ille furor patriæ fuit vtilis, ille parenti.*
Caput Priami, pro ipſo Priamo, vt μιαρὰ κεφαλή.

Demoſth. περὶ στεφάνου. & el. 1. lib. 2.

Et ſumpta, & poſita pace fidele caput.

vt ſopra hic, *Animi Decij. Longæuum*, quia Senior Priamus. Virg. 2. Æneid.

Arma diu ſenior deſueta trementibus æuo
Circumdat nequicquam humeris. Ibid.
—— & ſacra longæuum in ſede locauit.

De Priami vita nimium longa Cic. 1. Toſcul.

VERTITE *equum, Danai, male vincitis, Ilia tellus*
Viuet, & huic cineri Iuppiter arma dabit.]

verba Caſſandræ ad Græcos. *Vertite equum*, retro abducite ligneum equum in caſtra veſtra. alio modo infra eleg. 3.

Subdolus & verſis increpat arcus equis.

Male vincitis, perniciosa vobis hæc futura victoria. ſic *Cadmæa victoria* prouerbio fertur. *Male vincitis*, vt Ouid. 5. faſt.

Et male veloci iuſſa ſoluta Remo.

Ilia tellus, id eſt, Ilion ipſum, & vrbs Troia. ſic eleg. 11. lib. 3.

Noxia Alexandrina dolis aptiſſima tellus.

& eleg. 22.

Omnia Romanæ cedent miracula terræ.

Virg. Æneid. 11.

Contiguumſque manum qua concidit Ilia tellus.

id eſt, Ilium. *Viuet*, vigebit & florebit viris. Plaut. Perſa. *Pater hominum immortalis eſt infamia, etiam tum viuit cum eſſe credas mortuam.* Contra dicuntur & mori vrbes, vt dictum ad eleg. 22. lib. 1. verſ. 3. *Huic cineri.* His reliquiis incenſæ Troiæ. Virg. 5. Æneid.

Relliquias Troiæ, cineres, atque oſſa perempta.

& 2. Æneid. *Iliaci cineres.* Ouid. 1. faſt.

Vrite victrices Neptunia pergama flammæ,
Non minor hic toto eſt altior orbe cinis.

Sic Seneca de Conſol. ad Polyb. cap. 1. dixit: *Carthaginis, Numantiæ, Corinthiq. cinerem lamentetur.*

OPTIMA *nutricum noſtris lupa Martia rebus.*]

Seruius in illud 9. Æneid.

Quæſitum aut matri multis balatibus agnum
Martius à ſtabulis rapuit lupus.

Aut cruentus, inquit, aut Marti dedicatus. & 8. Æneid.

Fecerat & viridi fœtam Mauortis in antro
Procubuiſſe lupam. Plaut. Trucul.
Fuit Aedepol Mars meo periratus patri.
Nam oues illius haud longè abſunt à lupis.

Liuius lib. 10. Hinc victor Martius lupus integer & intactus nos gentis Martiæ & conditoris noſtri admonet: quia ſcilicet rapto lupi viuunt, & prædari eos Iuppiter iuſſit. 1. Georg. Virg. *Optima nutricum*, ô præſtantiſſima educatrix, *Altricem ſanguinis* vocauit ſup. verſ. 38.

QVALIA *creuerunt mœnia lacte tuo.*] id eſt, quali amplitudine & ſplendore creuerunt mœnia vrbis Romæ lacte tuo, quo aluiſti conditorem vrbis Romulum, cuius poſteri Romani. ſic Virg. 2. Georg.

—— ſic fortis Hetruria creuit
Scilicet, & rerum facta eſt pulcerrima Roma.

Horat. oda 4. lib. 4.

—— ſecundis vſque laboribus
Romana pubes creuit.

Lacte tuo, quia *Nutritus duro Romule lacte lupæ.* el. 6. lib. 2.

A MOENIA *namque pio conor diſponere verſu.*]

Namque, pro autem, vt infra hac elegia:

Nam tibi victrices, &c. *Diſponere*, pro componere, vt el. 5. lib. 3. *Corpora diſponens.* vel compoſitum pro ſimplici, vt *Percutit faces*, pro quatit eleg. 16. lib. 3. *Pio verſu*, Poëmate quod meam erga patriam pietatem teſtatur. vt Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.

Non mihi materiam bellatrix Roma negabat,
Et pium eſt patriæ facta referre labor.

Idem in Epicedio Tibulli:

Hauſiſti numeros culte Tibulle pios.

HEI *mihi quod noſtro paruus in ore ſonus.*]

B ſic Ouid. eleg. 3. lib. 2. Amor.

Hei mihi quod Dominam nec vir, nec femina ſeruat.

& eleg. 1. lib. 1. Triſt.

Hei mihi quod domino non licet ire tuo.

& eleg. 5. lib. eiuſd.

Hei mihi non magnas quod habent mea carmina vires
Noſtraque ſint meritis ora minora tuis.

Cum, inquit, *paruus ſonus*, exiguum ingenium ſignat, vt adnot. ad eleg. 3. lib. 3. verſ. 5.

SED *tamen exiguo quodcunque è pectore riui*
Fluxerit, hoc patriæ ſeruiat omne meæ.] Peruicacis propoſiti eſt, vt el. 8. lib. 2.

Tu moriere tamen. *Quodcunque*, quantulum
C cumque, vt eleg. 4. lib. 1.

—— vita quodcumque ſequetur.

Riui, venæ, tenuis ingenij, vt dicitur, *Fons ingenij.* Iuuenal. ſat. 10. *—— vtrumque*

Largus, & exundans leto dedit ingenij fons.

quod Horat. oda 18. lib. 2. *Ingenij benigna vena.* Cic. pro Murena. *Cui tui fontes inimicis tuis pateant, amicis riuulos noſtros putas clauſos eſſe oportere.* Quid Riuus tradit Feſtus in *Riuus*, & Vlpian. l. 1. *De Riuis.* *Fluxerit*, alludit ad etymon riui, vt & Q. Cicero de Petitione Conſulatus. *Cum inter digitos eius riui ſanguinis fluerent.* Nam Riuus ἀπὸ τοῦ
D ῥεῖν, Fluere, manare. *Exiguo pectore*, quia exiguum ingenium; vt el. 1. lib. 2. dicitur *Anguſto pectore Callimachus.* *Hoc ſeruiat patriæ*, hoc totum patriæ laudibus & ornamento addictum ſit, & mancipatum. ſic Cic. pro Plancio: *Resp. ſeruiui ſemper, non mihi.* & pro Roſcio Comœdo: *Populo Romano ſeruire nondum deſtitit, ſibi iampridem.* & alibi ſæpe. Ouid. el. 8. lib. 4. de Ponto:

Siquid adhuc igitur viui Germanice noſtro
Reſtat in ingenio ſeruiet omne tibi.

Patriam autem non Vmbriam ſignificat, ſed Romam. nam multis duæ patriæ, vt Cicero docet 1. de leg.

E ENNIVS *hirſuta cingat ſua dicta corona.*]

Similis locus el. 1. lib. 3.

Mollia Pegaſides veſtro date ſerta Poëtæ,
Non faciet capiti dura corona meo.

Cingat ſua dicta, id eſt, libros & ſcripta ſua rediminat lauro. vt infr. *Libris eſt data palma meis.* *Dicta*, pro ſcriptis, vt el. 2. lib. 3.

Turba puellarum ſi mea verba colit.

& eleg. 23. *Aut dixit venies hodie.* id eſt, ſcripſit. Ennius ipſe apud Cic. in Bruto:

Cum neque Muſarum ſcopulos quiſquam ſuperarat:
Nec dictis ſtudioſus erat.

Dicta vocauit idem Ennius acutè dicta apud Cic. 2. de Orat. *Hirſuta corona*, ex frondibus

BIBLIOTECA DE FILOSOFIA Y LETRAS

hirſutis, & aſperis, quales ſunt myrti, & lauri. A
Virg. 3. Georg.

Frondibus hirſutis, & carice paſtus acuta.

M i *folia ex edera porrige Bacche tua.*] At mihi eedo coronam ex edera Bacche Poëtarum Lyricorum, & elegiacotum patet. Edera ſacra Baccho. lege adoot. ad eleg. 5. lib. 2. verſ. 26. Plutarch. 3. Sympoſ. quæſt. 5. *Porrige*, da, præbe, cedo. à porro & agendo pottigo. Feſtus, in *Expergerre*. vnde *Porrecta exſta*. Virg. 8. Æneid.

Cingite fronde comas, & pocula porgite dextris.

id eſt, ptæbete inuicem, inquit Seru.

V t *noſtris tumefacta ſuperbiat Vmbria libris.*] id eſt, vt Vmbria patria mea antiqua inſletur, & B ſuperba ſit meis elegiarum libris, ſumatque ſuperbiam quæſitam meritis meis. Vmbtia Propertij patria, vt infra hac elegia:

Vmbria te notis antiqua Penatibus edit.

Hodie *Spoleto* aiunt vocari. vide adnot. ad eleg. vlt. lib. 1. verſ. penult. *Tumefacta ſuperbiat*, ſuperborum enim eſt tumor, vt eleg. 24. lib. 2.

Qui nunc ſe in tumidum iactando venit honorem.

vbi vide adoot.

V m b r i a *Romani patria Callimachi.*] Callimachi nomeu ambiebat Propertius, vt notaui ex Horatio ad illod el. 1. lib. 3. *Callimachi Manes.* C *Romanus Callimachus*, vt *Xerxes togatus*, dictus Lucullus, apud Plutarch. & Marcellus, *Romanus Annibal*; & Sicinius Dentatus, *Achilles Romanus*: Feſtus in *Obſidionalis*. Attius apud Chariſium: *Martes duos armis congreſſos crederes.* Sic ab inimicis Cicero dictus, *Romanus Arpinas.*

S c a n d e n t e s *ſi quis cernet de vallibus arces.*] id eſt, ſi quis ſpectabit de plano & humili, & cauo campo arces ſeſe attolleotes, vt Virg. 3. Æn.

Attollit ſe diua Lacinia contra. Morum autem locis attribuit opinione hominum, & oculorum. vt infra:

Scandentiſque arcis conſurgit vertice murus. D

vbi Ameriam Propertij pattiam ſignificari vult Scaligeri. ſic eleg. 10. lib. 2.

Et ſi qua extremis tellus ſe ſubſtrahit oris.

vbi vide adnot. *De vallibus*, Feſtus in *Conuallis*. Vallis eſt duobus lateribus incluſa planities (à vallando & includẽdo ſcilicet) & Iſidor. lib. 14.

I n g e n i o *muros æſtimet ille meo.*] ipſe infra hac elegia: *Murus ab ingenio notior ille meo.* Sic Ouid. eleg. vlt. lib. 3. Amor:

Atque aliquis ſpectans hoſpes Sulmonis aquoſi
Mœnia, quæ campi iugera pauca tenent.
Quæ tantum, dicet, potuiſtis ferre Poëtam,
Quantulacumque eſtis vos ego magna voco. E

& eleg. 1. lib. 2. Triſtium de domo:

Ingenio certè non latet illa meo.

vox hybrida æſtimare, ab æs, & τιμῶ. Feſtus in *Aeſtimata pœna*: Æſtimare, ab ære. Aſcon. io 3. Verrin. Pretium pro frumento, æſtimatio dicitur, & æſtimatum frumentum. Æſtimate Terentius dixit, pretium ſtatuere.

R o m a *faue, tibi ſurgit opus; date candida ciues*
Omina, & inceptis dextera cantet auis.] id eſt, cœpta mea ſecundes Roma, in tuam gratiam oritur nouum carmen, plaudite & acclamate feliciter Quirites, & felix auis cantu det auſpicium. *Roma faue*, nam & Roma Dea habita, eique dicata templa: Tacitus, & nummi veteres. vel *faue*, vt el. 6. iofra:

——— *ſint ora fauentia ſacris.*

Opus tibi ſurgit, vt Ouid. el. 1. lib. 1. Am.

Sex mihi ſurgat opus numeris, in quinque reſidat.

& 4. faſt. *Auſpicibus vobis hoc mihi ſurgat opus.* & 5. faſt. *A Ioue ſurgat opus.* ſic ipſe eleg. vlt. lib. 2.

Qui nunc Aeneæ Troiani ſuſcitat arma.

Date candida omina. vt eleg. 9. lib 3.

Dexteraque immiſſis da mihi ſigna rotis.

Candida, felicia, vt el. 15. lib. 2. *Nox ô mihi candida.* Color albus decorus, & Deo gratus. hinc ſupta hac eleg. *Alba ſuis omine dicta. Dextera auis*, vt Apollioe dextro eleg. 2. lib. 3. vbi vide adnot. Feſtus: Dextra auſpicia, proſpera. Quæ autem in cœlo dextra, vide eundem io *Poſticum*. & in *Siniſtra aues. Cantet*. aues enim quædam oſcioes à dextra ratum faciunt, vt coruus. Horat. oda 27. lib. 3. *Oſcinem coruum prece ſuſcitabo*
Solis ab ortu. Cic. 1. de dinio. Plaut. Aulul. & Aſin. *Inceptis*, exorſis. Virg. 7. Æn. *Dij noſtra incœpta ſecundent.* & incœpra rerum magnarum ſunt: Donatus.

S a c r a, *dieſque canam, & cognomina priſca locorum.*] ſic Ouid. initio faſtorum:

Sacra recognoſces annalibus eruta priſcis
Et quo ſit merito quæque notata dies.

Sacra canit eleg. prox. de Vertumoo. & el. 6. iofra, ſacra facit. & eleg. 10. Canit aram Maximam. & eleg. 11. Feretrium Iouem, dierumque rationem immiſcet, vt de Palilibus, & natali vrbis eleg. 4. infra. & cogoomina locorum, vt ibid. de Tarpeio moute, & Velabro. Chariſ. lib. 1. *Prænomen* eſt, quod nomini præponitur, vt Publius. *Nomen*, quod familiæ originem declarat, vt Cornelius. *Cognomen*, quod nomini ſubiuogitur, vt Scipio. *Agnomen*, quod extrinſecus adijci ſolet, vt Africanus. Hic pro oomine ſumitur, vt apud Virg. 6. Æoeid. *Gaudet cognomine terra.* nam ſupta dixerat. *Palinuri nomen habebis.* De nominibus Romanorum Plutarch. in Mario, & Coriolaoo.

H a s *meus ad metas ſudet oportet equus.*] id eſt, in hoc ego curriculo exercebor. Hoc erit mihi ſpatium per quod decurram. Allegoria, vt eleg. prox. *Hæc ſpatijs vltima meta meis.* Ouid. 2. faſt.

Inque ſuo noſter puluere currat equus. & 4. faſt.
Nunc teritur noſtris area maior equis.

De hac allegoria vide adoot. ad eleg. 3. lib. 3. verſ. 18. *Sudet ad metas*, vt Virg. 3. Georg.

Hic & ad Elæi metas, atque vltima campi
Sudabit ſpatia, & ſpumas aget ore cruentas.

Romæ fuit *Meta ſudans* io 4. Regione vrbis. P. Victor. de metis Circi vide ad eleg. 25. lib. 2. verſ. 26. adnot.

Q v o *ruis imprudens vage dicere facta Properti?*] Verba Mathematici, *Quò ruis.* id eſt, raperis temerè. Ruere enim temeritatis eſt, & inconſulti, præcipitiſque animi. Ouid. 2. faſt.

Quo ruitis generoſa domus? male creditis hoſti.

Ruis dicere, pro ad dicendum & caneodum, vt eleg. 1. lib. 1. *Ibat videre. Facta*, vt eleg. 3. lib. 3.

Reges Alba tuos, & regum facta tuorum.

Accipitur & pro malefactis eleg. 18. lib. 1.

Arguto facta dolore queri.

Sic facinus & bouum, & malum. *Vage impru-* A
dens Properti. duo epitheta. vt el.20. lib.2.

Nec tam nocturna volucris funeſta querela
Attica Cecropijs obſtrepit in folijs.

Ouid. 4. faſt.

Illa ſoporiferum paruos initura penates
Colligit agreſti lene papauer humo.

vel eſt aſyndeton. vel legendum *Vaga facta*, id eſt, diſperſa. *Imprudens*, minus quam ſtultus. & imprudens per ſe, ignarus per alios, inquit Donat. & impeudentia Rhetoribus eſt cum ſciſſe aliquid ſe is, qui arguitur, negat. Inducitur autem Mathematicus obiurgans Propertium, vt B eleg. 3. lib. 3. eundem ſic Apollo increpat:

Quid tibi cum tali demens eſt flumine? vbi *demens*, vt hic *imprudens*. *Vage*, leuis, inconſtans. vel qui ſemper vagaris in amore vulgari, vt eleg. 5. lib. 1. vagis puellis. vel *vage*, quia inquit eleg. 29. lib. 2.

Cum potus nocte vagarer.

NON *ſunt à dextra condita fila colo.*] Beroaldus ad Parcarum ſtamina putat alluſum quæ non dedere ingenium Propertio ad graue carmen. Parcæ, inquit, non neuêre tibi fila, & ſtamina apta rebus, & verſibus grandibus. Miratus autem ſermo *Condere filum*, vt eleg. 28. lib. 2. C *Condidit omen*. Feſtus: Condere, in vnum & interiorem locum dare; & modo conſcribere; modo facere; modo componere & inſtruere. Ergo *Condita fila*, confecta, compoſita, contexta. Fila autem fata tua, vt Virg. 10. Æneid.

Extremaque Lauſo Parcæ fila legunt.

Horat. oda 3. lib. 2.

Dũ res, & ætas, & ſororum Fila trium patiũtur atra.

De filo & colu Parcarum Catullus in Ariadna. & fato fiunt Poëtæ. ipſe el. 1. lib. 2.

Quod mihi ſi tantum Mæcenas fata dediſſent,
Vt poſſem heroas ducere in arma manus.

An *fila*, ſtamina, & opus ipſum, quod à Poëta texitur vt *velatus filo* apud Tibullum, pro, veſte linea. Columella lib. 10.

Et ſecum tenui connectere carmina filo.

Horat. ep. 1. lib. 2. *Tenui deducta Poëmata filo.* Sanè Poëtæ, & ordiri, & texere dicuntur, vt eleg. 9. lib. 3.

Celſaque Romanis decerpta palatia tauris
Ordiar.

Dextra colo. vet. cod. habent, *Dextro colo.* Colus, huius colus, ἠλακάτη, inquit, Chariſ. lib. 1. Nonius citat colus feminino genere ex Cic. 2. de orat. At Iſidor. cap. 29. lib. 19. *Colum* (neutro genere) *quod ſit in longitudine & rotunditate, vt columna*, quare hîc fortaſſe, *dextro*, retineri poſſit, vt eleg. 10. infra:

Lydo penſa diurna colo.

Sed illîc & alij libri *Lyda*, Catull.

Læua colum molli lana retinebat amictum.

vet. lib. *amictum*. Tibull. el. 3. lib. 1.

Deducat pleno ſtamina longa colo.

ita vet. libri. *Dextra*, Felici, vt ſup. *Dextera anis.*

ACCERSIS *lacrymis cantus, aduerſus Apollo.*] Sententia videtur eſſe. Tu qui fles amores tuos, ad eas lacrymas aduocas cantus, & res lætas, ſacra ſcilicet, & dies feſtos; quia dixit, *Sacra, dieſque canam.* An eſt hypallage, pro, Accerſis lacrymas cantibus. *Lacrymas*, res flebiles & epos lacrymoſum. vt infra:

A *Incipe tu lacrymis æquus adeſſe nouis.*

id eſt, flebili narrationi, vt el. 9. lib. 1. *Flere mœnia.* *Accerſis cantus*, vt *Accerſitus ſomnus* eleg. 17. lib. 3. vbi vide adnot. Beroaldus è coniectura legit. *Aduerſis Muſis cantas.* Scaligeri vetus liber habet *Accerſis lacrymis Charites.* quem videſis. Porro ſiue *aduerſus*, ſiue *auerſus Apollo* legas, eadem efficitur ſententia. Nam aduerſi dij, vt venti, infeſti, quaſi contra ſteot in acie, & auerſi ſe iniquos iis oſtendunt, quos nolunt intueri. ipſe eleg. 14. lib. 1.

Nam quis diuitiis aduerſo gaudet amore?

B Horat. oda 23. lib. *Mollibit auerſos Penates.* & ſat. 5. lib. 1. *Auerſos ſolitis componere amicos.* Mart. ep. 61. lib. 8.

Scribit in auerſa Picens epigrammata charta,
Et dolet auerſo quod facit illa Deo.

POSCIS *ab inuita verba pigenda lyra.*] id eſt, Lyram, veluti Muſam oras, vt tibi carmina adnuat, quæ non alia futura ſunt, quam quorum te, & alios pigeat, id eſt, verſus male-nati. Sic Horat. oda 32. lib. 1. ad Lyram:

Poſcimus, ſi quid vacui ſub vmbra
Luſimus tecum, quod & hunc in annum
C *Viuat, & plures: age dic Latinum,*
Barbite, carmen.

& oda 11. lib. 3. *Tuque teſtudo*, &c. *Verba*, pro verſibus, & carminibus. vt eleg. vlt. lib. 2. verſ. 41. dictum *Pigenda*, quorum te pigebit, quæ diſplicebunt. Ouid. in ep. Didûs:

Si fuit errandum cauſas habet error honeſtas
Ante fidem nulla parte pigendus erit.

Pigere pœnitentiæ eſt: Nonius, & Feſtus. Seruius: Piget ad futurum: Pudet ad præteritum ſpectat. ſed errat. *Inuita lyra*, renuente, vt inuita Minerua.

CERTA *feram certis auctoribus. haud ego vates*
Neſcius ærata ſigna mouêre pila.] id eſt, præ-
D dicam certò euentura tibi. neutiquam ſum planetarius, qui neſciam verſare, & torquere ſigna in ſphæra, vt voluantur ad exemplum ſignorum, & ſiderum cœleſtium. *Certa feram*, vera adferam, proferam, dicam, proloquar. vt el. 11. lib. 3. *Vera loquor.* *Certa, certis.* commutatio. *Auctores certi*; qui rem præſtare poſſunt; & à quibus ad alios eſt profecta, & ad quos nata controuerſia recurritur. Ductum à iure ciuili. Auctores, hîc maiores ipſi; vel magiſtri à quibus accepit artem, & ſcientiam diuinationis. Cicer. ep. 6. ad Attic. *Sibi inſidias fieri ſe certis auctoribus comperiſſe.* Si apud eundem Ciceronem, boni, idonei, locupletes auctores dicuntur. *Haud ego*
E *vates.* legitur etiam, *Aut ego vates.* Aut certa dicam, aut ego non ſum certus, vt puto. ſic Virg. 11. Æneid.

Nunc manet inſontem grauis exitus; aut ego veri
Vana feror.

Vates, aſtrologus. μάντις. à verſibus vagiendis: Varro 6. de ling. Lat. vulgo viendis. Scaliger φάτης, vates; vnde fatuus. *Neſcius mouere*, vt eleg. 16. lib. 1.

Neſcia furtiuas reddere mota preces.

Signa, inquit Varro 6. de ling. Lat. in cœlo dicta quod aliquid ſignificent, vt libra æquinoctium. ſed & ſigna effigies & ſimulacra quædam animalium in cœlo, de quibus Varro

Marcipore apud Nonium: *Aſtrologi non ſunt qui conſcribillarunt pingentes cælum.* *Pila aerata*, ſphæra ex ære, quia rotunda pilæ inſtar. dicitur *aseauũ*, Varroni in Seſquiulyſſe apud Nonium in *explicare*, pro extendere. *Vias ſtelligeras ætheris explicans ære cauo.* vide Claudian. de Sphæra Archimedis. vet. gloſſ. Pela (id eſt, pila) Σφαῖρα. Atlas Sphæræ inuentor: Plin. *Aerata*, pro ærea, vt el. 20. lib. 2. *Aeratas catenas.* A

M*E* *creat Archytæ ſuboles Babylonius Horos*
Horon, & à proauo ducta Conone domus.] per manus ſe doctrinam illam accepiſſe ait à maioribus, & tanquam hereditariam tenere. *Horos* ſiue Horus inſignis aſtrologi nomen. & hodie circumfertur liber Hori Apollinis nomine, quem Philippus neſcio quis Græcè reddidit, mancus & mutilus de Hieroglyphicis. Meminit Plin. cap. pen. lib. 30. Hori Aſſyriorum regis, & eo nomine dicto Aſſyriorum reges ait Lucianus. *Babylonius*, non à patria, ſed à profeſſione, vt Chaldæus de Genethliaco. vnde *Babylonij numeri* Horatio oda 11. lib. 1. & illic Porphyrion. & Lucret. lib. 5. B

Nec Babylonica Chaldeam doctrina refutans.

vide Strab. lib. 16. & Cic. lib. 1. & 2. de diuin. *Archytæ ſuboles.* vel filius, vel nepos, vel pronepos Architæ Tarentini. Suboles à ſuboleſcendo, & ſuccreſcendo: Feſtus. De Archyta Tarentino Laërtius in eius vita Horat. oda 28. lib. 1. De eius columba lignea Gell. cap 12. lib. 10. Eiuſdem Archytæ inſtrumentum muſicum cõmemorat Ariſt. cap. 6. l. 8. Politic. *Me creat Horon.* Enallage temporis, pro me ſibi cognominem filium procreauit. Sic Virg. 1. Georg. C

—— tum partu terra nefando
Cœumque Iapetumque creat.

ipſe hac elegia infra:

Vmbria me notis antiqua penatibus edit.

pro edidit. *A proauo ducta Conone domus.* Ego, inquit, Cononis ſum pronepos, de quo Virg. ecl. 3. *In medio duo ſigna Conon*, &c. vbi valdè errat Seruius, qui de duce Athenienſium intelligit. Probus ibidem Cononem Samium mathematicum ait de aſtrologia ſcripſiſſe. vet. gloſſ. *Conon*, Σάμιος μαθηματικός. male, *Canon. Domus*, gens, familia. vt eleg. vlt. infra: D

Et domus eſt titulis vtraque fulta ſuis.

Ducta, deducta, orta, vt à capite profecta, Virg. 5. *Vnde genus ducit.* Horat. oda 17. lib. 3.

Auctore ab illo ducis originem.

D*II* *mihi ſunt teſtes non degeneraſſe propinquis.*] id eſt, teſtor Deos me non deſciuiſſe ab eorum, qui ſanguine me propius contingunt, inſtitutis. Degenerare, ἀποπίπτειν, genere ſe indignum præbere, quod Galli eleganter, *Forligner.* & cum tertio caſu iungitur (niſi ſubaudiatur à.) vt apud Statium 1. Thebaid. E

Marti non degenerare paterno Accipies.

Virg. 2. Georg.

Pomaque degenerant ſuccos oblita priores.

Seruius exponit, mala effici ex bonis, & in peius verti. apud Cicer. 13. Philipp. etiam in vitio. *Frater tuus, qui à vobis nihil degenerat. Propinquis.* nam dixit: *Me creat Archytæ ſuboles.* Ergo propinqui, parentes.

I*NQVE* *meis libris nil prius eſſe fide.*] in meis ſcriptis & vaticiniis nihil potius, nihil antiquius veritate eſſe. Liuius lib. 36. *Quanto prius, potiuſque eſt Philippum coniungere, quam hos.* Donatus in illud Eunuchi ſc. 1. act. 1. *Nihil prius neque fortius;* Prius, inquit, non ad laudem, ſed ad ordinem pertinet, vt Salluſtius, *quæ prima mortales putant.* Idẽ Salluſt. in oratione Lepidi: *Queis prius iniuria, quam vita.* Gell. cap. 1. lib. 20. *Prius facinus*, pro atrocius dixit: *Fide*, veritate. nam fides dictorum & factorum conſtantia eſt, & veritas Cic. 1. offic. Sic infra:

Nempe meam firmant nunc duo buſta fidem.

Item: *Vera, ſed inuito contigit iſta fides.* Ouid. 8. Metam. *Vota fides ſequitur.* Idem 6. faſt. *Dicta fides ſequitur.* 1. euentus.

N*VNC* *pretium fecere Deos, & fallitur auro*
Iuppiter: obliqua ſigna iterata rota.] dicitur hoc in Mathematicos, quibus aurum, & pecunia Deorum loco eſt, dum ementiuntur fata pecunia corrupti. Religionem & fidem in pecuniam verterunt. τὸ *Nunc* diſſimilitudinem morum & fortunæ notat, vt eleg. 16. lib. 1. verſ. 5.

Aurum omnes victa iam pietate colunt.

Fallitur auro Iuppiter, an latet in auro? vt eleg. 5. infra: *Et ſua nocturno fallere terga lupo.* De quo Ouid. eleg. 7. lib. 3. Amor.

Iuppiter admonitus nihil eſſe potentius auro
Corruptæ pretium virginis ipſe fuit.

Beroaldus etiam putat ſic exponi poſſe; Genethliacos corruptos pecunia mentiri, & geneſim Iouialem ei polliceri, cuius Saturnia ſit. neutrum placet. ait enim per Iouem concipitur iuſiurandum, & auri pecuniæque interuentu peieratur. Sic el. 4. infra:

Quæ voluit flammas fallere Veſta tuas.

Horat. oda 8. lib. 2.

Expedit matris cineres opertos fallere.

Plin. cap. 7. lib. 2. *Fallunt, & peierant Iouem.* Virg. 6. Æneid. *Fallere numen.* Ibid.

Nec veriti dominorum fallere dextras.

Hinc formula iuſiurandi. *Si fallo. Signa.* Dicã ſcilicet & *ſigna*, veſtigia rotæ ſolis per obliquum tramitem decurrentis, vt orbita ſolis ſignificetur, quomodo eleg. 20. lib. 2. dictum. *Orbita lunæ.* vel *Rota* tertio caſu, & *ſigna* Zodiaci, quæ ſæpius percurrit currus ſolis obliquo tramite. Seneca: *Obliquo flexam deducens tramite lucem.* an *Rota*, pro curſu & curriculo, vt eleg. 25. lib. 2.

Septima quæ metam triuerit arte rota.

Iterata, iterum, vel ſæpius decurſa, vt eleg. 20. lib. 1. *Iterare reſponſa.* an *iterata*, pro, Iteranda, vt eleg. 14. lib. 3. *Trochi verſi*, pro vertentis? *Obliqua rota*, quia inflectitur per obliquum Zodiacum, de quo infra, *Verſuſque per aſtra Trames.* λόξος κύκλος. Ariſt. Virg. 1. Georg.

Obliquus quo ſe ſignorum verteret ordo.

Ouid. 2. Metam.

Sectus in obliquum eſt lato curuamine limes.

Obliquitatem Zodiaci dicitur inueniſſe Anaximander Mileſius, id eſt, rerum fores aperuiſſe, inquit Plin. cap. 8. lib. 2.

F*ELICESQVE* *Iouis ſtellas, Martiſque rapacis.*] Enallage numerorum pro Stellam felicem Iouis, & rapacem Martis, ſcilicet dicam. *Felix*, vt

agendi, vt Virg. 1. Æneid. *Sis felix.* & eleg. 10. lib. 3. *Felicibus edita pennis. Commoda ſtella* eo ſeoſu dixit eleg. 27. lib. 2. Proſper autem erat, & ſalutaris ille fulgor, qui dicitur Iouis, ioquit Cic. 6. de rep. & *Iouis ſtella benefica* Apuleij lib. 2. Florid. Horat. oda 17. lib. 2.

Iouis tutela refulgens Saturno.

vide Macrob. cap. 19. lib. prioris in Somnium Scipionis de ratione cur Iouis ſtella benigna, Martis & Saturni malignæ. Stella, quaſi luminis ſtilla, quod ridet, Fab. cap. 10. lib. 1. Stella in auguriis lætum ſignificat. Feſtus in *Stella. Martiſque rapacis*, vel auidi prædæ, vt ad belli naturam, & militum alludat. ſic Horat. *Rapacium luporum.* Catoll.

Cinade Talle turbida rapacior procella.

vel *Rapacis* quarto caſu, pro rapaces ſtellas Martis, id eſt, rapidas, ſæuas, violeotas. De eius ſtellæ natura Macrob. in Somoium Scipioois lib. 1. Cic. 6. de rep. *Tum rutilus horribiliſque terris, quem Martem dicimus.* Apuleius Florid. 2. *Martis ignita* (Stella) Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Stella tibi oppoſiti nocuit contraria Martis.

Et *graue Saturni ſidus in omne caput.*] ſic *ſidus durum* dixit el. 6. lib. 2. verſ. 36. & Virg. 1. Georg.

Frigida Saturni ſeſe quò Stella receptet.

id eſt, noxia, vt *Frigidus anguis. Stella pernicioſa Saturni*, Apuleius 2. Florid. Perſius ſat. 5.

Saturnumque grauem noſtro Ioue frangimus vna.

Iuuenal. ſat 6.

Hæc tamen ignorat quid ſidus triſte minatur
Saturni. Lucan. lib. 1.
——*Summo ſi frigida cælo*
Stella nocens nigros Saturni accenderet ignes
Deucalioneos fudiſſet Aquarius imbres,
Totaque diffuſo latuiſſet in æquore tellus.

Seruius in 1. Georg. Planetarum duos ait eſſe bonos; Iouem & Venerem; duos malos, Satornum & Martem; voum communem & medium, Mercurium. Ouid. in Ibin. obiter omnes ſtellas perceoſet:

Natus es infelix, ita Dij voluêre; nec vlla
Commoda naſcenti ſtella, leuiſue fuit.
Non Venus affulſit, non illa Iuppiter hora.
Lunaque non apto, Solue fuere loco.
Nec ſatis vtiliter poſitos tibi præbuit ignes
Quem peperit magno Lucida Maia Ioui.
Te fera, nec quicquam placidum ſpondentia Martis
Sidera preſſerunt, falſiferique ſenis.

Graue, vt illic *non leuis*, & *preſſerunt.* vide Iun. prou. 70. cent. 5. *Graue in omne caput*, in omoes mortales. Sic Horat. ep. vlt. lib. 2.

Scit Genius, natale comes qui temperat aſtrum,
Natura Deus humana, mortalis in vnum
Quodque caput, vultu mutabilis, albus & ater.

Qvid *moneant piſces, animoſaque ſigna Leonis.*] id eſt, quid moliantur & parent, vt eleg. 22. lib. 3.

Exitium nato matre monente ſuo.

ſic dixit Ouid. 4. faſt.

Pendula cæleſtes libra mouebat aquas.

& ipſe el. 5. lib. 3. *Quid flamine captet Eurus.* alij libri, *Moneant*, id eſt, prædicant. Tibull eleg. 4. lib. 3. *Diui vera monent.* Inde monſtra dicta quaſi moneſtra: Feſtus. de piſcibus duobus, quorum alter *νότιος*, auſtralis: alter *βόρειος*, ſeptentrionalis à poſitura loci Ouid. 3. faſt. Manil. lib. 1. & in eum Scaliger, Macrob. cap. 21. lib. 1. in ſomnium Scipionis. & cap. 21. lib. 1. Saturn. Virg. 4. Georg. & Seruius ibid. & Higinus fabula 197. & lib. 3. Aſtron. In *Piſces.* Turneb. cap. 18. lib. 21. ex Olympiodoro, cum omnes planetæ in hiberno, & frigido ſigoo eront, vt in piſcibus, vel aquario, tonc futuram magnam hyemem, id eſt, eluuiooem terrarum ait. *Signa*, pro, Signum, vt ſupra: *Stellas Iouis. Animoſa*, violedta, rapida, vim igneam ſpirantia, & alludit ad leonum naturam iracundam. vet. gloſſ. *Animoſus, furibundus, θυμικός.* Horat. oda 29. l. 3.

B *Iam Procyon furit,*
Et ſtella veſani Leonis
Sole dies referente ſiccos. & ep. 10. lib. 1.
Leniat aut rabiem canis, & momenta Leonis.
Cum ſemel accepit ſolem furibundus acutum.

Plin. cap. peoult. lib. 11. *Anima Leonis virus graue* ait eſſe, *vt vrſi peſtilens.* De ſigoo Leonis vide Higin. lib. 2. & 3. Aſtron. in *Leo.* Is leo Cleonæus fuit, primus Herculis labor. Macrob. cap. 12. lib. 1. in ſomnium Scipioois. in leone eſſe rudimenta naſcendi, & humanæ vitæ tyrocioia ait. & cap. 21. lib. 1. Saturn. Leonem Solis domicilium eſſe. Turneb. loco prænotato, cũ
C omnes planetæ in ſigno æſtiuo eruot, vt Leone aut Cancro tunc, ait, futuram magnam æſtatem, id eſt, exuſtionem terrarum. *Signa animoſa*, vt Virg. 2. Georg.

Quod animoſi Euri aſſiduè franguntq́ue, feruntq́ue.

Ouid. 5. faſt.

Martis opus Iuuenes, animoſaque bella gerebant.

Lotvs *& Heſperia quid Capricornus aqua.*] de Capricorno Higinus lib. 2. Aſtron. & fab. 196. & lib. 3. in *Capricornus.* Macrob. cap. 12. lib. 1. in ſomnium Scipionis. Manil. lib. 4. & Scaliger in eundem. *Lotus aqua Heſperia*, vel qui mergi-
D tur in Heſperio mari, vel qui aqua ipſe perfunditur cum pluuium citat. *Lotus aqua*, vt Virg 8. Æneid. *Qualis vbi Oceani perfuſus lucifer vnda.* Ipſe el. vlt. lib. 2. *Inferna vulnera lauit aqua.* Seruius in illud Virg. 1. Georg.

Frigida Saturni quo ſeſe ſtella receptet.

Saturnus, inquit, Deus pluuiarum eſt: nam ſenes gelidi. Hic autem in Capricorno facit, grauiſſimas plouias, & præcipuè in Italia, vnde Horatius ait oda 17. lib. 2. *Seu tyrannus*

Heſperiæ Capricornus vndæ. Manil. lib. 4.
Tu Capricorne regis quidquid ſub ſole cadente
Expoſitum. Ergo *aqua Heſperia*, non Itala

E tantum, ſed occiduum omne mare. Sueton. in Auguſt. cap 94. ſub eo ſidere natum ait Auguſtum, & eius forma oummum percuſſiſſe. Beroaldus putat per lotum Heſperia aqua Capricornum, eius occaſum ſignificari, quia occidens magis ſæuit.

Dicam, *Troia cades, & Troïca Roma reſurges.*] Inſignis perturbatio temporũ. quomodo enim pronepos Cononis, & Troiæ excidium prædixit, & Arriæ filiorum, ac Propertij fata? Scaliger hoc verſus locat poſt verſ. 70. *Dicam*, prædicam, vnde *dictio. Troia cades*, euertêris. vide adnot. ad illud eleg. 1. lib. 3.

Nec non ille tui caſus memorator Homerus.

Troica regna. Sic Cic. in Bruto. *Troicis temporibus.* & 5. fam. *Troicum bellum.* Troica Neronis ſæpe citat Seruius. *Reſurget*, renaſceris. vide verſ. 47. ſup. adnot.

Et *maris, & terra longa ſepulchra canam.*] id eſt. & prædicam longas clades, diuturnáque & multa funera, cum propter decennalem obſidionem Troiæ, tum ob longos errores Æneæ. *Sepulchra*, pro funeribus, id quod ſequitur, pro eo quod præcedit, vt eleg. vlt. lib. 1.

Si Peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulchra.

Maris ſepulchra, an vt eleg. 7. lib. 3. *Pro tumulo mare*, verſ. 12. an *longa ſepulchra*, longè à patria? vt *longinquis piſcibus* eleg. 7. lib. 3. an *longa* pro multa? vt contra Virg. 1. Georg. *Nox plurima*, pro longiſſima. An ſignificat terram & mare, mundumque interiturum? qua de re dictum eleg. 5. lib. 3. verſ. 31:

Dixi *ego cum geminos produceret Arria natos?*] Equidem prædixi, inquit, cum Arria, liberos duos, ad bellum mitteret & proſequeretur, non fore vt ſalui domum redirent. *Arria*, Romanum nomen vt Arrius apud Catull. *Produceret*, pro ſequeretur, & bene funeſto verbo vſus eſt. Donat. in Adelph. act. 4. ſc. 2. ad illud: *Paulatim hunc producam diem*: Bono, inquit, verbo vſus eſt ad metaphoram tanquam vel morientis diei, vt eſt, *Nec te tua funera mater Produxi.* Stat. 2. Syluar. epiced. in Glauciam:

Spectatumque vrbi ſcelus, & puerile pheretrum
Produxi. Idem 2. Thebaid.

—*Namque vna ſoror producere triſtes.*

Exſulis auſa vias, proſequi. Varro ὄνος λύρας apud Nonium in *Producere*:

Valete, & me palmulis producite.

id eſt, proſequimini plauſu. quod Nonius non vidit. *Geminos natos*, vel duos, vel pares, vel gemellos. eleg. 9. lib. 2.

Tutus & geminos anxia mater alit.

Illa *dabat natis arma vetante Deo.*] id eſt, ad bellum mittebat; vel re vera armis eos inſtruebat. *Vetante Deo.* ſic Tibull. eleg. 5. lib. 1.

Fingebam demens, ſed renuente Deo.

Catull. *Inuitis heris.* Ouid. 10 ep. Didus:

Aduerſo mouimus iſta Deo. Horat. oda 14. Epod. *Deus Deus nam me vetat.* ipſe ſupra hac elegia: *Auerſus Apollo.* Hic verſus includendus Parentheſi.

Non *poſſe ad patrios ſua pila referre Penates.*] ſic Ouid. 10 ep. Laodamiæ:

Et ſua det reduci vir meus arma Ioui. idem 2. faſt.
Nec ſinit ad patrios arma referre Deos.

& eleg. 7. lib. 4. de Ponto:

Miles vt emeritis non eſt ſatis vtilis armis,
Ponit ad antiquos quæ tulit arma Lares.

Reduces arma ſua figebant ad Deorum poſtes. *Pila referre.* vide adnot. ad illud Tibulli ex lib. 4.

Iecerit, aut lento perfregerit obuia pilo.

Ad patrios penates. parentum penates, Plaut. in Mercat. Tibull. eleg. vlt. lib. 1.

Sed patrij ſeruate Lares. & mox:
A nobis ærata Lares depellite tela.

Lege Feſtum in *Hoſtilijs Laribus.*

Nempe *meam firmant nunc duo buſta fidem*] nam nunc, ſed ſerò, duo buſta confirmant mearum dictorum veritatem. *Nempe*, pro nam & enim, vt eleg. 5. infra: *Nempe tulit faſtus.* Virg. 3. Georg.

A *Quid Iuuenis magnum cui verſat in oſſibus ignem*
Durus amor? nempe abruptis turbata procellis
Cæca nocte natat ſerus freta.

Nempe, quippe hîc coniunxit, vt Terent. Andria act. 5. ſc. 4. *Nempe ſcilicet.* Ouid. el. 2. lib. 3. Am.

Nempe fauere ſuæ vocis tamen ille puellæ.

Duo buſta, plus eſt quam duo funera. nam iis ſignificantur liberi mortui, cremati, & conditi, vt eleg. 20. lib. 2.

Nec tantum Niobe bis ſex ad buſta ſuperba.

B *Firmant fidem*, ſic Plaut. milite ſc. 5. act. 2.

Niſi das firmatam fidem te intrò ituram.

ſed *fides* hic, pro veritate, vt adnot. ſup. verſ. 80.

Qvippe *Lupercus equi dum ſaucia protegit ora.*] id eſt, protegere conatur; non enim protexit cum *ſaucia* dicat, vt infra:

Et bene cum fixum mento diſcuſſeris vncum
Nil erit. id eſt, diſcutere, tentaris. & eleg. 3. lib. 2.

Cognitus Iphicli ſurripuiſſe boues.

Lupercus, hic nomen eſt Romanæ familiæ & apud Mart. ep. 108. lib. 1.

C *Nudam te ſtatuet tuus Lupercus.* & ep. 46.
Vendunt carmina Gallus & Lupercus.

& apud Cornel. Tacitum, *Mummius Lupercus legatus in Germania.* Alij ſunt Luperci ſacerdotes, de quibus dictum ſupra verſ. 26. *Protegit*, porro tegit vim repellendo, vt eleg. 14. lib. 3.

Virgineumque cauo protegit ære caput.

ſiue vi. Virg. 2. Georg.

Ingenti ramorum protegit vmbra.

& apud Cic. Topicis: *Protegere ædes.* & apud Iuriſconſultos: *Protegendi ſeruitus. Ora equi.* vt Virg. 12. Æneid.

Ora citatorum dextra contorſit equorum.

D Inde *Orea*, ſiue *Oria*, ſiue *aurea*, quod ori equorum inſerantur. *Saucia*, grauiter vulnerata, vt eleg. 3. lib. 3.

Saucia mœrenti corpora veſtet aqua.

Hav *ſibi prolapſo non bene cauit equo.*] eſt miſerantis & ingemiſcentis alieno malo, vt el. 2. lib. 1. *Heu referet quanto verba dolore mea.*

Sibi non bene cauit, ſibi parum conſuluit. Se non protexit, dum equum tegere vult. Sic Ouid. 1. de arte amandi:

Illo ſæpe loco capitur conſultus amore;
Quique alijs cauit, non cauet ipſe ſibi.

Et Cicero Trebatio lib. 7. ad fam. *Tu qui ceteris*
E *cauere didiciſti, ne ab Eſſedario capiaris caueto. Prolapſo equo.* Inſignis dilogia, vel ſeptimo caſu; cum equus prolapſus eſſet, & è vulnere corruiſſet. vel *Non bene cauit ſibi prolapſo*, (& tamen) *cauit equo*, id eſt, equum protexit, ſe vero minime, quia dum in armos equi penderet, prolapſus ipſe eſt, & effuſus humi, & ita interfectus. vel *Prolapſo equo.* ſupple, ab, vt Horat.

Aut labentis equo deſcribet vulnera Parthi.

Liuius lib. 27. *Marcellum etiam transfixum lancea, prolabentem ex equo moribundum videre.* An vtrumque prolapſum ſignificat? Sic Virg. 10. Æneid.

Tollit ſe arrectum quadrupes, & calcibus auras
Verberat: effuſumque equitem ſuper ipſe ſecutus

Implicat,

Implicat, eiecto incumbit ternuns armo.

Prolabi, eſt porrò, & longius labi, vt el. 20. lib. 1.

Prolapſum leniter facili texêre liquore.

Liuius lib. 5. *Conuertentem ſe, inter hanc venerationem prolapſum cecidiſſe.* Varro 5. de lingua Lat. *Lubrica mens prolabitur, vt dicebant olim.*

GALLVS *at in caſtris, dum credita ſigna tuetur,*
Concidit ante Aquilæ roſtra cruenta ſua.]

Tres Galli commemorantur eodem tempore, vt notaui ad eleg. penult. lib. 1. verſ. 7. Hic Luperci frater, qui dum ſibi commiſſam Aquilam defendit, corruit. erat enim Aquilifer Gallus, vt hoc verſu liquet. *Credita*, tradita ab Imperatore eius fidei. Ouid. 1. de Rem. Am.

Tradita qui toties te duce ſigna tuli.

Quantum autem flagitium ſignum amittere ſæpe docet Liuius & Dionyſius, idque expiari ſolitum fuſte, vel ſecuri, vel fuſtuario. Ouid. 3. faſt. *Non illi cælo labentia ſigna tenebant,*
Sed ſua, quæ magnum perdere crimen erat.

& 5. faſt. *Signa decus belli Parthus Romana tenebat.* In ſignis militaribus, de quibus Veget. cap. 5. lib. 3. erat Minotaurus, ob arcana, & implexa conſilia ducum, & porcus, quia fœdus icebatur porco femina. Feſt. in *Minotauri*, & in *Porci*. fuerunt & *equi*, & *apri*, & lupi effigies. *Concidit*. nam cadere, concidere, & ruere de ſauciis letali vulnere dicitur. Ante Aquilæ roſtra concidit, quia tuebatur ſigna, ſiue propugnator erat ſigni, & Aquilæ, cuius roſtrum in hoſtem verſum. *Roſtra* ſunt auium, vnde & ad homines, & pecudes, & naues transferuntur. dicta ſunt à rodendo; vt plauſtrum à plaudendo; clauſtrum à claudendo; raſtrum à radendo. Iſidor. cap. 3. lib. 18. *Aquila legioni ſignum datum, quod id felix Ioui auſpicium fuit aduerſus Titanas.* Olim Aquilæ non fuerant, ſed è fœno manipuli. Ouid. 2. faſt.

Illaque (ſigna) *de fœno, ſed erat reuerentia fœno,*
Quantam nunc Aquilas cernis habere tuas.

Totius legionis ſignum, vnde quidam Ciceroni cum dixiſſet, *Bono animo ſimus, ſeptem adhuc nobis ſuperſunt Aquilæ. Rectè, inquit Cicero, ſi nobis cum Graculis bellum eſſet.* Aquilas legionibus dicauit Marius: Plutarch. Eæ primum argenteæ, deinde aureæ, alis expanſis fulmen pedibus tenentes. Dio lib. 43. & 40. Haſtæ longæ imponi ſolitas docet, cuius ima pars acuta, vt humi defigi poſſit. Initium & origo eius rei à Perſis. Effigiem Aquilæ vide in Numis apud Torrentium in Sueton. *Aquila*, vel à colore aquilo, fuſco & ſubnigro, vt Virg. *Fuluus Iouis ales.* & Ouid. 5. faſt.

Grata Ioui fuluæ roſtra videbis auis:

vel ab acutè volando.

FATALES *pueri, duo funera matris auaræ.*] πεπρωμένοι, *Fatales*, quibus iniecere manum parcæ, teliſque hoſtium ſtrarunt. quos ei morti fata addixerant. Sic Virg. 11. Æneid.

Fatalem Aenean manifeſto numine ferri.

Aliter *Fatale monſtrum* Horatio, & *Fatalis Iudex*, & Virg. *Fatalis equus. Duo funera.* olim pueri, nunc funera, vt ſup. *Duo buſta.* Catull.

——*quam talia Cretam*
Funera Cecropiæ, nec-funera portarentur.

A *Funera matris*, vt eleg. 3. lib. 1. *Funera Tantalidos. Auaræ*, quæ eos ad bellum miſerat ſpe prædæ. vnde eleg. 12. lib. 3.

Si fas eſt omnes pariter pereatis auari.

Nam duplex belli cauſſa, pecuniæ ſitis, & imperij profunda cupido. id eſt, ambitio & auaritia.

VERA, *ſed inuito contigit, iſta fides.*] id eſt, certa fides venit meis dictis, ſed tamen maluiſſem non contigiſſe, vt eleg. 13. lib. 3.

Proloquar, atque vtinam patriæ ſim vanus aruſpex.

Sed, ſubaudiri poſtulat, quidem. vt eleg. 6. lib. 3. *Parua erit ante meos ſera, ſed ampla pedes.*

B *Vera fides*, vt eleg. 6. lib. 3.

Non eſt certa fides, quam non iniuria mutat.

& eleg. 9. lib. 3. ambiguè:

Mæcenatis erunt vera trophæa fides.

IDEM *ego, cum Cynara traheret Lucina dolores,*
Et facerent vteri pondera lenta moram.

Diana cum adeſt parturientibus dicitur *Iuno Lucina*. Ouid. 2. faſt.

Gratia Lucinæ, dedit hæc tibi nomina lucus,
Seu quia principium tu Dea lucis habes.

Idem 6. faſt.

An faciant menſem luces, Lucinaque ab illis
Dicar, & à nullo nomina menſe traham.

C vide eundem lib. 9. Met. Horat. in carm. ſæculari. Donat. in Andriam. act. 3. ſc. 1. *Iuno Lucina*, Iunonis filia, Græcè εἰλήθυια dicitur, Latinè Iuno à iuuando dicta. Lucina, ab eo quod in lucem producat. Idem ſcribit Varro 4. de lingua Lat. plurib. verbis, & Feſtus in *Supercilia*. Plin. cap. 44. lib. 17. à luco, Lucina. Dicta & *Opigena Iuno*, quia in partu ferat opem: Feſtus. In vetere numo Fauſtinæ Aug. Aug. Pij Fil. Altera ex parte ſtans imago ſtolatæ matronæ, quæ dextra pateram, ſiniſtra haſtam tenet, cum inſcriptione; *Iunoni Lucinæ*. Dionyſ. Halic. l. 4. Ilithyiam

D ἣν Ῥωμαῖοι καλοῦσιν Ἥραν Φωσφόρον. *Cum ergo Lucina traheret dolores Cynara*, id eſt, longos faceret, ſiue protraheret dolores puerperij Cynaræ parientis, vt apud Ouid. Alcmenæ 9. Met. Sic Virg. 1. Æneid. *Noctem trahebat*, & 6. Æn. *Traherent tempus. Dolores parturientium* dicuntur, & dolore. Catull.

Tu Lucina dolentibus, Iuno dicta puerperis.

Plaut. Amphit. ſc. 1. act. 5. *Vbi vtero exorti dolores, vt ſolent puerperæ.* Ibid. *Vt pariat ſine doloribus.* & Aulul. *Perij, vterum dolet. Cynara*, nomen puellæ eſt apud Horat. oda 1. & 13. lib. 4. & ep. 14.

E lib. 1. quam hîc ſignificari putat Scaliger: & *Pondera vteri*, fœtus ipſe nondum editus. Ouid. 6. Metamorph.

——*quæ matri ſarcina quondam*
Prima ſua fuerat. & 9. Met. Alcmena ait:
Tendebat grauitas vterum mihi; quodque ferebam
Tantum erat, vt poſſes auctorem dicere tanti
Ponderis eſſe Iouem. Idem 2. faſt.
Exuerat tunicas, vteri manifeſta tumore
Proditur indicio ponderis iſta ſui. Ibidem:
Parce precor grauidis facilis Lucina puellis,
Maturumque vteri molliter aufer onus.

Idem 3. faſt.

Cæleſti tumidus pondere venter erat.

& eleg. 13. lib. 2. Am.

Tuque laborantes vtero miſerata puellas,
Quarum tarda latens corpora tendit onus.

Pondera lenta, tarda, ideoque cum mora coniunxit, vt eleg. 23. lib. 3.

Iraſcor quoniam es lente moratus heri.

Facerent moram, morarentur. id eſt, Infans non prodiret, qui in vtero. Sic facere votum, vouere. Plaut. *Creare moram* dixit, pro morari.

IVNONI *votum facite, impetrabile, dixi.*] id eſt, vota Iunoni Lucinæ ſuſcipite, & nuncupate, eis facile Dea annuet, vt ego præſcio, & prædico. & ſuſpenſa voce pronunciandum. *Patrare*, facere, impetrare perficere: Donat. in B Hecyr. quia *in* auget ſæpe, vt inclamare. Sic Perpetrare, mandare quod perficiatur. Dicebatur olim & impetrire. vnde *Impetritum*, verbum Augurum in Aſin. Plauti. Seruius in 6. Æneid. Auguria aut oblatiua ſunt, quæ non poſcuntur: aut impetratiua, quæ optata eueniunt. Plaut. Pœn. act. 5. ſc. 2. *Incipere multo eſt, quam impetrare facilius.* id eſt, perficere. *Impetrabilis venia* Liuius lib. 26. [illegible]. Ibid. *Omnia impetrabilia.* apud Plaut. [illegible] Moſtell. ſc. vlt. *Non potuit venire ad me orator magis impetrabilis.* In Mercat. ſc. 4. act. 5. *Impetrabilior, qui viuat nullus* C *eſt.* Et in Epidico act. 3. ſc. 2. *Vt facilem & impetrabilem?* diem mihi dediſti?) An *impetrabite*, pro, impetrabitis? vt facite, impetrabite dixerit.

ILLA *parit, libris eſt data palma meis.*] id eſt, Cynara ſtatim & pondere, & doloribus vteri liberatur. *Parit*, non peperit, vt el. 7. lib. 3.

Quà natat Argenni pœna minantis aquæ.

Data palma libris. vt ſup.

Ennius hirſuta cingat ſua dicta corona.

Non tantum curſoribus, aut aurigis, & quinquertionibus dabatur palma; ſed etiam ſcriptoribus ipſis. Terent. in prologo Phorm.

D

—— in medio omnibus
Palmam eſſe poſitam, qui artem tractant muſicam.

Virg. 3. Georg.

Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas.

Horat. *—— valeat res ludicra, ſi non*
Palma negata macrum, donata reducit opimum.

Iuuenal. *Dubiam facientia carmina palmam.* Auſon. Paulino ep. 29.

Et quæ iam dudum tibi palma poëtica pollet,
Lemniſco ornata eſt quo mea palma caret.

Ergo ait ſe veluti omnibus Mathematicis antepoſitum, & quaſi victorem declaratum: nam palma victoriæ ſignum. Gell. cap. 6. lib. 3. Plutarch. lib. 8. Sympoſ. quæſt. 4. An ita palmati libri, vt laureatæ litteræ? an meis libris, mihi E ſcriptori, vt ſæpe: *Pagina noſtra.*

HOC *neque arenoſum Libyci Iouis explicat antrum.*] cum *arenoſum antrum* dicit ab Ammonis Iouis oraculum, & nomen alludit: nam ἄμμος, arena, vnde *Ammon Iuppiter*, quaſi arenarius. licet à paſtore quodam ita dictum alij putent. Pauſan. Meſſenicis. De fano & oraculo Iouis Ammonis legendus Plutarch. in Alexandro. Lucan. lib. 9. Curtius lib. 4. Seruius ad illud 4. Æneid. *Hic Ammone ſatus.* & *antrum*, quia in antris oracula. Virg. 6. Æneid. *Explicat*, aperit, quia operta & implicata auracula. Paulo A poſt dicit, *Prodit.*

AVT *ſibi commiſſos fibra locuta deos.*] ſuperiori verſu vatem hoc prædictionis artificium neſcire dixit, hoc nec aruſpicem: Aruſpices enim, vt Ouid. 15. Metam. inquit:

Protinus ereptas viuenti corpore fibras
Inſpiciunt, mentemque Deûm ſcrutantur in illis.

vnde Seneca Thyeſtæ act. 4. ſc. 1. de Aruſpice:

At ille fibras tractat, & fata inſpicit. *Aut fibra.* ſcilicet explicat. Fibræ ſunt extremæ auræ iecinorum: Feſtus in *Fiber*. Varro 4. de lingua Lat. in Iecinore extremum. nam extremum B antiqui dicebant fibrum. Seruius in 1. Georg. Fibræ venæ quædam, & nerui, qui decurrunt per iecur. Idem ad illud: *Fibræ apparere minaces*; venas, exponit, aliquas quæ ſi apparerent in viſceribus, triſte omen erat. Idem in 6. Æneid.

Nec fibris requies datur vlla renatis. Fibræ, inquit, ſunt eminentiæ iecinoris. Idem in 10. Æneid. Fibræ iecinorum extremitates, inquit. Iſidor. lib. 11. Fibræ iecinoris ſunt extremitates; ſicut extremæ partes foliorum in vitibus quaſi eminentes linguæ. dictæ autem fibræ, quod apud gentiles in ſacris ad Phœbi aras fereban- C tur ab Hariolis; quibus oblatis atque ſuccenſis reſponſa acciperent. vnde Cic. 1. de diuin. *In extis fibra quid valeat.* Tibull. eleg. 5. lib. 2.

Tuq. regis ſortes (Phœbe) *per te præſentit aruſpex,*
Lubrica ſignauit cum Deus exta notis.

& eleg. 4. lib. 3.

Dum vera monent, ventura nuncia ſortis
Vera monent Thuſcis exta probata viris.

& eleg. 8. lib. 1.

Nec mihi ſunt ſortes nec conſcia fibra Deorum.

& eleg. 1. lib. 2.

Euentura precor, viden vt felicibus extis
Significet placidos conſcia fibra Deos.

Ouid. 7. Metam.

D *Fibra quoque ægra notas veri, monituſque Deorum*
Perdiderat.

Locuta Deos. quæ Deorum voluntatem enunciauit. nam loqui dicuntur & muta. vt eleg. 23. lib. 3. tabellæ dicuntur *Verba diſerta loqui.* ſic *Ida dicit* & *Aſcanius*, & *cubile clamat.* *Fibra locuta*, vt Tibulli locis antedictis, *Fibra conſcia ſignificat*, & *exta monent*, & *fibra ſignata notis.* nam in iis notis, vt literis leguntur futura. Contra *Muta exta*, quæ nihil portendunt: Feſtus. *Deos*, Deorum numen & voluntatem. vt Virg. 12. Æneid. *Accipio, agnoſcoque Deos.* Sic: *Non ſine Dijs*, Horatio, quod Virg.

—— non hæc ſine numine Diuûm Eueniunt.

Commiſſos ſibi, ſibi quaſi traditos & concreditos, E & incluſos in ſe habens. vnde *Conſciam Deorum* vocat Tibullus. deinde committimus arcana cuiuſmodi ſunt fata.

AVT *ſi quis motas cornicis ſenſerit alas.*] id eſt, aut quicunque intellexerit ſiue agnouerit volatus cornicis. Sentire verbũ eſt augurum, ac vatum. vt Virg. 3. Æn. *—— Qui ſidera ſentis,*

Et volucrum linguas, & præpetis omina pennæ:
Fare, age, &c.

Cato apud Feſtum in Prohibere. *Domi cum auſpicamus honorem me Deum velim habuiſſe, ſerui, ancillæ, ſi quis eorum ſub centone crepuit, quod ego non ſenſi, nullum mihi vitium facit.* Ouid. 3. faſt.

Quis tunc aut hyadas, aut Pleiadas Atlantaas
Senſerat? aut geminos eſſe ſub axe polos?

Ipſe eleg. 6. lib. 3.

Dic mihi de noſtra quæ ſentis vera puella.

Motas alas Cornicis; volatus, quia fit motis alis. Ouid. 8. Metam.

Et mouet ipſe ſuas, & nati reſpicit alas.

Horat. *Si celeres quatit pennas.* id eſt, auolat. ſignificat autem cornicem non tantum oſcinem; ſed & alitem eſſe. id eſt, alis, non ſolum cantu facere auſpicium. Horat. oda 27. lib. 3.

Antè quàm ſtantes repetat paludes.
Imbrium diuina auis imminentum.

id eſt, cornix reuoluet. Cicero tamen. 1. & 2. de diuin. & 3. de Nat. Deor. & Virg. eclog. 1. & 9. & Feſtus in Oſcines, cantus ſolum cornicis meminere, non volatus.

VMBRAQVE *nec magicis mortua prodit aquis.*] Turneb. cap. 6. lib. 23. è coniectura:

Vmbraue quæ magicis mortua prodit aquis.

Nec explicat. Si retinemus hanc lectionem, *Nec*, erit, non tantum, vt ſæpe. *Vmbra mortua*, hominis mortui; quia eſt & vmbra viui hominis, vt eleg. 12. lib. 2. *Vapulat vmbra mea.* & de viuo, & mortuo. Sic apud Apuleium lib. 2. Aſini excitatur mortuus, & apud Lucanum lib. 6. *Prodit*, ſi eſt à prodo, non à prodeo, recta hæc locutio, id eſt tradit & memorat, paulò antè dixit *Explicat.* *Aquis magicis*, quas venefici ſpargunt in illis nefariis ſacris, vt apud Horat. oda 5. Epod. vbi *Auernales aquas* vocat. & Virg. eclog. 8. *Effer aquam*, &c. & 4. Æneid.

Sparſerat & latices ſimulatos fontis Auerni.

ASPICIENDA *via eſt cæli, verſuſque per aſtra*
Trames, & à Zonis quinque petenda fides.]

Via cæli, vt Euripid. initio Phœniſſ.

Ὦ τὴν ἐν ἄστροις οὐρανοῦ τέμνων ὁδὸν Ἥλιε.

Virg. 2. Georg.

Cælique vias & ſidera monſtrent.

vbi Seruius circulos exponit, quibus ſidera continentur. *Aſpicienda eſt.* contemplanda vt vetus Poëta: *Aſpice hoc ſublime candens. Verſuſque per aſtra trames.* Ouid. 2. Metam.

Sectus in obliquum lato curuamine limes.

Virg. 1. Georg.

Obliquus qua ſe ſignorum verteret ordo.

Balcheus & *faſcia* vocatur Manilio lib. 1. ſupra *via cæli.* Zodiacus enim Solis via Macrob. cap. 10. lib. 2. in Somnium Scipionis. vnde Virg. 1. Georg.

Per duodena regit mundi ſol aureus aſtra.

& ſupra hac eleg verſ. 84.

Obliqua ſigna iterata rotæ.

Petenda fides ab Zonis quinque, arceſſenda veritas prædictionum à quinque cingulis de quibus Ariſtot. cap. 5. lib. 2. Meteor. Macrob. lib. 2. in Somnium Scipionis. Tibull. lib. 4.

Et quinque in partes totus diſponitur orbis.

vbi vide adnot.

EXEMPLVM *graue erit Calchas, nãq. Aulide ſoluit*
Ille bene hærentes ad pia ſaxa rates.] Teſtis, inquit, erit locupletiſſimus Calchas aruſpicinam eſſe mendacem. *Graue exemplum*, in quo pondus magnum, & auctoritas, vt apud Horat. oda 11. lib. 4.

A *Exemplum graue præbet ales Pegaſus.*

Exempla teſtimoniorum ſunt ſimilia, inquit, auctor Rhetor. ad Heren. lib. 4. vbi docet quid differant. Exempla morum: teſtimonia ſunt probationum. & exemplum ab ex, & emendo, id eſt, ſumendo. Feſt. Exemplum eſt quod ſequamur, aut vitemus: Exemplar, ex quo ſimile faciamus: hoc oculis, illud animo æſtimatur. Exemplum eſt, quod rem auctoritate, vel caſu hominis, aut negotij alicuius confirmat, vel infirmat. Cic. 1. de Inuent. Calchanta autem non videtur facere aſtrologum, cum Poëtæ augurem faciant; ſed ait falſum augurem fuiſſe, nec

B rediiſſe Græcos. de Calchante Virg. 2. Æneid. Homer. Iliad. α.

Κάλχας Θεστορίδης οἰωνοπόλων ὄχ' ἄριστος.

De hac autem fabula vide Ouid. 12. Metam. verſ. 6. & ſeqq. Higin. fab. 98. Euripid. Iphig. in Aulid. Cic. 1. & 2. de diuin. & 2. de Nat. Deor. & 2. de leg. *Soluit*, pro ſolui fecit, vt Macrob. cap. 6. lib. 6. Sat.

Suppoſita de matre nothos furata creauit.

pro creari fecerit. *Aulide*, Euboico portu. Virg. 4. Æneid.

Non ego cum Danais Troianam excindere gentem
Aulide iuraui. Stat. 1. Achill.

C *Prima rates Danaas Hecateia congregat Aulis,*
Rupibus expoſitis, longiq; crepidine dorſi,
Euboicum ſcandens Aulis mare: littora multum
Montiuaga dilecta Dea. Ad quæ verba explicanda faciunt Euripidis verba in Iphig. in Aulide. ἀγχιάλους Αὐλίδος ἀκτάς. Strabo lib. 8. Aulidem quinquaginta tantum nauium capacem ſcribit; itaque non illuc, ſed in vicinum portum veriſimile eſſe conueniſſe Græcorum claſſem. *Rates*, mille naues, vt el. 26. lib. 2.

Et Danaûm Euboico littore mille rates.

Bene hærentes. aut valdè hærentes, & multum. vt

D infra: *Bene fixum vncum.* vel quia ea mora proderat Troianis, & ipſis etiam Græcis magnam partem ad Troiam perituris. *Hærentes*, quia inde moueri non poterant aduerſis ventis, & ira Dianæ. Horat. ſat. 3. lib. 2. de hac re:

Nempe ego vt hærentes aduerſo littore naues
Eriperem, prudens placaui ſanguine diuos.

Hærere ad ſaxa, vt Cic. 5. de finib. *Adhæreſcere ad ſaxa* (Sirenum) & 4. Academ. *Adhæreſcere ad ſaxum.* Aliud eſt el. 7. lib. 3.

Nocturnis ad ſaxa ligata procellis. Et *ſaxa*, quia lapidoſa & petroſa regio illa, vt ſcribit Strabo lib. 9. & Stat. 1. Achill. *Pia ſaxa*, quia bella &

E cædes vetabant. ſic eleg. 17. lib. 1.

Manſuetis ſocio parcite littoribus. & Horat. oda 21. lib. 3. *Pia teſta.* & contra oda 3. lib. 1. *Impia rates.* & Virg. in Culice: *Impia lotos.*

IDEM *Agamemnoniæ ferrum ceruice puellæ*
Tinxit, & Atrides vela cruenta dedit.]

vide adnot. ad illud eleg. 7. lib. 3.

Pro qua mactata eſt Iphigenia mora.

Tinxit ferrum, imbuit ſecures, & cultros victimariorum cruore Iphigeniæ, quia iuſſit mactari. vt apud Horat. oda 23. lib. 3.

Victima pontificum ſecures
Ceruice tinget. Virg. 3. Æneid.
Vix bene ſuppoſiti tinguntur ſanguine cultri.

& 12. Æneid.

Dextræ mucronem extorquet, & alto
Fulgentem tinxit iugulo.

Atrides, maior ſcilicet, vt eleg. 7. lib. 3.

Claſſem non ſoluit Atrides.

Dedit vela, vela ventis commiſit, vt Virgil. 1. Æneid. ——*in altum*

Vela dabant læti, & ſpumas ſalis ære ruebant.

Dedit vela cruenta, nauigauit ipſe cruentus. vel vela funeſta, vt eleg. 27. lib. 2. *Triſtia vela ratis.* contra eleg. 21. lib. 3. *Felicia lintea.*

NEC *rediere tamen Danai: tu diruta fletum*
Supprime, & Euboicos reſpice Troia ſinus.] contra eleg. 9. lib. 3.

Et Danaûm decimo vere rediſſe rates.

Non rediere Danai, quia *plera pars pessumdata eſt.* Ergo mendax Calchas, inquit Cononis pronepos. *Troia diruta*, euerſa vt eleg. 28. lib. 2. verſ. 54. adnot. *Supprime fletum*, cohibe lacrymas. vide adnot. ad eleg. 10. lib. 3. verſ. 8. Cic. dixit: *Repreſſo fletu. Flet Troia.* vt *Machæra lamentatur* apud Plaut. & eleg. 12. lib. 3.

——*Lætantur eade ſagitta.*

Reſpice ſinus Euboicos, teflecte oculos ad futuram vltionem apud Promontorium Eubææ Caphareum. Reſpicimus à tergo, vt ſequentia. Donatus in Andriam: Reſpicere propriè retrò aſpicere. *Sinus* in mari, κόλποι. *Golfo* Italis. Iſidor. cap. 17. lib. 13. Sinus dicuntur maiores receſſus maris; vt in mari magno Ionius; in Oceano Caſpius. Seruius in 11. Æneid.

Extremamque ſinu perfundit arenam.

id eſt, curuatione & flexu vndarum. Sinum quoque Euboicum vocat Ouid. in Ibin.

NAVPLIVS *vltores ſub noctem porrigit ignes.*] vide adnot. ad el. 7. lib. 3. verſ. 39. & ſeq. de hac fabula. Nauplius Palamedis pater, vnde ab Ouidio dicitur *Naupliades* 13. Met. *Porrigit ignes vltores*, protendit, procul oſtendit, profert. Πυρσεύειν Græci dicunt, vt Euripides in Helena, igne ſublato dare ſignum è ſpecula. Higin. fab. 116. *Facem ardentem extulit.* Seru. in 11. Æneid. *Elata facula ſignum dedit vicini portus. Vltores ignes*, quibus vltus eſt Nauplius luctum, & dolorem ſuum. Auſon. in Monoſyllabis:

Vltrix flagrant de rupibus Euboicis fax.

Virg. 2. Æneid.

Animumque expleſſe iuuabit Vltricis flammæ.

Higin. fab. 249. Facem ſceleratam vocat. Huic Nauplij fabulæ conſentaneum eſt, quod ſcribitur ab Vlp. in *L. Ne piſcatores. D. de Incend. rui. & naufr.* vbi prohibetur ne piſcatores noctu lumine oſtenſo fallant nauigantes, vt inde prædam nefariam parent. *Sub noctem*, quia noctu id accidit. Higin. fab. 116. Nec interdiu conſpici facula potuiſſet, & patuiſſent inſidiæ claro luci. Horat. oda 9. lib. 1. *Leneſque ſub noctem ſuſurri.* ſic dicitur Virg. *Sub lucem.* & Vlp. dicta lege Ne piſcatores; *noctu lumine oſtenſo.*

ET *natat exuuiis Græcia preſſa ſuis.*] *Græcia*, pro Græcis fere omnibus, vt eleg. 7. lib. 3.

Naufraga cum vaſto Græcia tracta ſalo.

& Horat. ep. 2. lib. 1.

Græcia Barbariæ lento colliſa duello.

Preſſa, depreſſa, demerſa, onere nimio ſpoliorum. vt eleg. 18. lib. 3.

A *His preſſus Stygias vultum demiſit in vndas.*

Tuis exuuiis, tuis ſpoliis ô Troia. Alias legitur *ſuis*, vt referatur ad exuuias Græcorum. *Natat*, fluitat, vt naufragi ſolent. vt eleg. 25. lib. 2.

Cum ſæpe in portu fracta carina natet.

VICTOR *Oïliade rape nunc, & dilige vatem,*
Quam vetat auelli veſte Minerua ſua.] veteres libri, *ô Iliade.* forte, *Oiliade.* ſic enim dicitur Homero Odyſſ. δ. & Iliad. μ. & ι. Sed Sabinus in epiſtola Vlyſſis etiam dixit:

Quicquid Oilides commiſerat, omnibus vnus
Peccauit, Danais omnibus ira nocens.

B id eſt, Aiax Oilei. Homer. Iliad. β.

Οἰλῆος ταχὺς Αἴας μείων.

Ouid. in fine lib. 12. Metam.

Non ea Tydides, non audet Oileus Aiax
Poſcere. Virg. 1. Æneid.

Vnius ob noxam, & furias Aiacis Oilei.

vt percuſſus à Minerua fulmine, & ſaxo obrutus à Neptuno, eſt apud Homer. Odyſſ. δ. Ouid. in Ibin:

Vtque ferox periit, & fulmine & æquore raptus,
Sic te merſuras adiuuet ignis aquas.

Horat. oda 10. Epod.

C *Quietiore nec feratur æquore,*
Quam Graia victorum manus:
Cum Pallas vſto vertit iram ab Ilio
In impiam Aiacis ratem.

vide Higin. fab. 116. & Homer. Iliad. β. & ν. *Victor*, & ſuperior, & voti compos. *Rape nunc.* eſt inſultantis, vt eleg. 29. lib. 2.

I nunc, & noctes diſce manere domi.

Rape, nam diripuit vatem Caſſandram, de ſigno Mineruæ, & traxit etiam per vias. Virg. 2. Æn. Higin. fab. 116. & eſt hyſteron proteron in ſententia, *Rape & dilige.* Ouid. 4. faſt.

Pene ſimul viſa eſt, dilectaque, raptaque Diti.

D Et eſt μείωσις in *Dilige.* nam impotentiſſimè eam arſit; vnde Virg. 1. Æneid. *Furias Aiacis Oilei* vocat. vbi vide Seruium. *Vatem. Raptam* vet. lib. vt monet Beroald. *Pergamea vates* vocatur ſup. hac eleg. verſ. 51. *Quam vetat auelli*, prohibet abripi è templo ſignoque ſuo, cuius amiculo tegebatur, cum ſimulacrum amplexa eſſet. Ouid. in Ibin:

Illius exemplo violes ſimulacra Mineruæ,
Aulidis à portu qui leue vertis iter.

Virg. 2. Æneid.

Ecce trahebatur paſſis Priameïa virgo
Crinibus à templo Caſſandra, adytiſque Mineruæ.

E Apud Euripidem in Troiadibus Minerua ſic affatur Neptunum. ΑΘ. οὐκ οἶσθ᾽ ὑβρισθεῖσάν με, καὶ ναοὺς ἐμούς; Ν. οἶδ᾽ ἡνίκ᾽ Αἴας εἷλκε Κασσάνδραν βίᾳ. Higin. fab. 116. Caſſandram Aiax Locrus à ſigno Palladio abripuerat. *Veſte*, inquit, reſpiciens ad veſtes, & amicula ſimulacrorum. de quibus Cicero 3. de Nat. Deor. Alij libri, *Ex æde.* quod planum eſt. ναοὺς dixit Euripides. Virgil. *à templo adytiſque.* Alij, *Sede*, vt Virgilius 5. Æneid.

——*Erycino in vertice ſedes*
Fundatur Veneri Idaliæ.——

Vetat, nam vetitum eſt violare aſyla, & templa.

HACTENVS *hiſtoria, nunc ad tua deuehor aſtra.*]

Enuſtiude. pro, huc vſque oarratæ ſuot fabulæ. A Sic Virgil. 2. Geotg. *Hactenus aruorum cultus.* Horat. ſat. 4. lib. 1. *Hactenus hæc.* & Ouid. 5. Metamorpb. poſtquam multa locutum Tiberim fioxit, ſubiicit. *Hactenus.* Feſtus in *Quatenus*: Hactenus, hac fine. Nonius in *Protinus.* Hactenus, finem terminumque ſignificat. Seroios in 2. Georg. Hactenus vel vna pars orationis eſt, pto huc vſque; vel duæ pro tenus hac; vt ſit modo aduerbium, modo præpoſitio, quod iterat ad illud 5. Æneid.

Hac celebrata tenus ſancto certamina patri.

& 6. Æneid. *Hac Troiana tenus.* vbi addit: *Tenus* proprie eſſe extremam arcus partem. B *Historia* nominandi caſu, plurali nomero. Hiſtoria quæuis narratio etiam fabuloſa vt adnotat. ad eleg. 15. lib. 1. *Deuehor ad aſtra tua.* Oratiooe & ſermone delabor ad toam geneſin, cum quodam impetu furens, vt vates. nam qui vehitur impotens eſt ſoi, & velot in rate vehitor oratio Cic. 1. Tuſcul. Virg. 3. Æneid.

—— Quid vltra

Prouehor? & fando ſurgentes demoror auſtros?

Sic *inuehi in aliquem. Aſtra tua.* enallage, pro aſtrom natale. Horatio. *Horoſcopon.* vel *aſtra,* pro, fatis, vt eleg. 6. lib. 1.

C *Viuere me duro ſidere certus eris.*

Incipe *tu lacrymis æquus adeſſe nouis.*] pro adeſto, vt eleg. 15. lib. 2.

Fluminaque ad caput incipient reuocare liquores.

Aequus adeſſe. id eſt, fauere. vt el. 14. lib. 1.

Quæ mihi dum placata aderis.

& præſentes, fauentes. *Lacrymis nouis*, vel quas nunc primum refero, vel carmioi oouo, & indicto. vide ſupra hac elegia verſ. 73.

Vmbria *te notis antiqua Penatibus edit.*] idem dixit ſupra hac elegia verſ. 63. & 64. *Vmbria antiqua*, vt eleg. 1. lib. 2.

D *Euerſoſque focos antiquæ gentis Hetruſcæ.*

De Vmbrotum antiquitate vide adoot. ad eleg. vlt. lib. 1. verſ. penult. *Edit*, vt ſup.

Me creat Archytæ ſuboles.

Seneca cap. 4. de Cooſol. ad Polyb. *Hoc principio edimur.* (io lucem.)

Mentior? *an patriæ tangitur ora tuæ?*] Sic Ouid. 1. faſt.

Fallor? an hi fient ingentia mœnia montes?

Mentior? an vera noo dico? *Tangitur ora patria tua,* Regio, & ſitus patriæ demooſtratur quaſi tactu. vt, *Rem acu tangere*, in Rodente Plauti. Eſt & taogere Ciceiooi, & Varrooi de lingua Latina. E Breuiter, & leuiter verbis complecti, quod attiugere ſæpius dicitur. *Ora*, quaſi taotum io finibus Vmbriæ eſſet, ioquit Scaliger, vt Horat. *Lucanus, an Appulus anceps.* & Catull.

O funde noſter, ſeu Sabine, ſeu Tiburs.

Ora patriæ, vt *ora Cayſtri.* eleg. 22. lib. 3.

Qua *nebuloſa cauo rorat Meuania campo.*] Situm loci notat, vt el. 11. lib. 1. verſ. 2. *Meuania* vrbs Vmbriæ, ſita ad viam Flamioiam, de qua Lucan. lib. 1.

—— Tuiſceris vbi ſe Meuania campis

Explicat. Plin. cap. 14. lib. 35. Meuaniæ ait murum lateritium fuiſſe. Silius lib. 6.

—— atque vbi latis

A *Porrecta in campis nebulas exhalat inertes,*

Et ſedet ingenti paſcens Meuania campo,

Dona Iouis.

Sed Scaliger docet hic Meuaoiam pro regiooe, & planitie accipi, non pro vrbe & Ameriam ei vicinam in colle ſitam eſſe, patriam Propertij. Sic Troia, & regio ipſa, & vrbs. Seruius in illud 2. Georg. *Hinc albi Clitumne greges.* Clitumnus flooius eſt io Meuania, quæ pars eſt Vmbriæ partis Thuſciæ. Columella cap. 8. lib. 3. *Armentis ſublimibus inſignis Meuania eſt,* &c. *Meuania nebuloſa*, quia valles exhalant nebulas, quæ, cum ſerenum, ima petunt; cum nubilum, ſumma. B Sic *Nebuloſus ager* Catoni cap. 6. de re roſt. & *Nebuloſo nomine.* id eſt, obſcuro Gellij cap. 2. libr. 20. Nebulæ, inquit Iſidor. cap. 10. libr. 5. à nubendo. Imo à νεφέλαι. *Nebula* ὀμίχλη. *Brouillas, brouée.* Inde *Nebulones* homines dicti, tenebriones. *Rorat*, manat rore & humore multo. vt Virg. 8. Æneid.

—— & ſparſi rorabant ſanguine vepres.

Inde *Roſea* io agro Reatino campos dicitur, quia in eo arua rore humida ſemper feruntur. & *Rorarij*, quia, vt ante imbrem rorare ſolet, ſic illi ante grauem armaturam tela ſpargere. *Rorat*, vt pluit, graodioat. Soeton. io Aug. C cap. 91. *Si roraſſet, lætum auſpicium.* Ouid. 3. Metamorpb. *—— multaque aſpergine rorant.*

Cauo campo, homili, depreſſo; quaſi ſubſidente, vt Sillius lib. 6. dixit:

Et ſedet ingenti paſcens Meuania campo.

Sic Furius apud Gell. cap. 11. lib. 18.

Sanguine diluitur Tellus, caua terra luteſcit.

Seneca in Oedipo:

—— Tertius trames caua

Conualle ſerpens tangit errantes aquas.

Ouid. 6. faſt.

Nodoſaſque caua tendere valle plagas.

D Et *lacus æſtiuis intepet Vmber aquis.*] Aſſentior Scaligero qui lacum Vadimonis hic ſignificari ceoſet, ex Plinij minoris ep. 20. lib. 8. Meminit & Plinius maior cap. 95. lib. 2. Qui, vt & alter Plinius, ionatare ſyluam in eo lacu narrat. *Intepet æſtiuis aquis*, tepidior redditur æſtatis temporis. Perſius ſat. 6.

Mihi nunc Ligus ora Intepet.

Aeſtiuis aquis, vt Virg. 4. Geotg.

Aeſtiuis effuſus nubibus Imber.

Aeſtiua aqua, Iuriſconſultis dicitur, qoæ æſtiuo tempore ducitur, licet etiam hyeme duci E poſſit: qua de re Neratius. *l. de interdicto. D. de aqua cott. & æſt.*

Scandentisqve *axis conſurgit vertice murus.*] id eſt, attollitur, & editus cooſpicitur. vt eleg. 32. lib. 2.

Surgebat marmore templum. aliter Virg. 1. Æo.

O fortunati quorum iam mœnia ſurgunt.

Scaliger muros Ameriæ, quæ hodie *Amelia* dicitur, ait ſtructos fuiſſe immanibos ſaxis quadratis, vt ex eorom reliquiis apparet. *Vertice axis ſcandentis.* id eſt: iogo collis. Cliuum aſſurgentem, vocat axem ab altitudine: vel Axis nomen eſt ipſius cliui. Hæc Beroaldus. at Scaliger Axem vſurpari putat vel pro edito colle, & profert illud Iuuenalis,

Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes.

vbi axes ſumi ait, pro collibus, & cliuis editis. quod non probo; ſed pro cueribus, & vectoribus, qui frequentes ibant Ariciam. vel pro tractu & climate, & profert illud Statij:

Ire polo, nitidoſque errare per axes.

& Silij: ——— *aut axe relicto*

Heſperio, patrias exſul luſtraret arenas.

& hic fallitur Scaliger: nam exemplis, quæ adfert, non probat, quod ſentit. Ego antiquum illud meum obtineo, ſcribendum *Arcis*, pro, *axis*, vt eſt in vet. lib. Nam eſt enallage numerorum, & plane hic verſus reſpondet illi ſuperiori: *Scandentes ſi quis cernet de vallibus arces.* & vtrobique eadem penè verba, etiam in verſu ſequenti. Quod autem Lipſius cap. 10. lib. 5. Antiq. *Aſis* legit pro nomine montis, bene refellitur à Scaligero.

M V R V S *ab ingenio notior ille tuo.*] Anadiploſis. vt eleg. 24. lib. 2.

Tu mihi certus eras. Certus eras eheu.

Murus notior. id eſt, celebrior, nobilior, licet per ſe notus. *Notus*, pro nobili & contra. *Ab ingenio tuo.* τὸ *ab* vacat. Sic Auſon. in Parentalibus:

Facundo ciuis maior ab ingenio. Petronius: *Nunquam ab aliquo naturali vitio formam meam excaco.* ipſe eleg. 11. lib. 3.

Ne poſſent tacito ſtringere ab axe latus.

O S S A Q V A *legiſti non illa ætate legenda*

Patris, & in tenues cogeris ipſe Lares.] officium erat parentum, & neceſſariorum, cremato cadauere, & exſtincto rogo oſſa legere. vt adnot ad eleg. 24. lib. 2. verſ. 50. vide Tibull. el. 2. lib. 3. *Præfata ante meos*, &c. Apol. lib. 3. Florid. de Philemone: *Eius legenda oſſa, mox carmina.* vet. gloſſ. *Oßilegium*, ὀστολόγιον. Inde iocus Senecæ de conſol. ad Marciam, cap. 22. *Lacerationes medicorum oſſa viuis legentium. Non illa ætate legenda.* vel quia ipſe adhuc puer, vel quod patet nondum ſenex. Idem queritur Sappho apud Ouidium in ep. ad Phaonem:

Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis

Ante diem lacrymas oſſa bibere meas.

Pater Propertij fortaſſe fuit Sex. Aurel. Propertius, de quo Cicero pro domo ſua. *Nomen Sex. Propertij detulit: accuſare alienæ damnationis ſocius propter metum calumniæ non eſt auſus. Cogeris ipſe in tenues lares.* τὸ *ipſe* vacat. eleg. 14. lib. 3.

De rebus tute loquaris Ipſe tuis.

Legitur & in Vatic. *iſſe*, per enallagen, pro ire. Compelleris ire in anguſtam domum matris. videtur Propertius ſub matris cuſtodia fuiſſe, & arcte habitus, vt apud Horat. ep. 1.

——— *vt piger annus*

Pupillus, quos dura premit cuſtodia matrum.

Senecam cap. 24. de conſol. ad Marc. *Pupillus relictus ſub tutorum cura: vſque ad decimumquartum annum fuit ſub matris cuſtodia ſemper. Cum haberet ſuos penates relinquere tuos noluit.* Sueton. in Calig. cap. 10. *Primum in matris, deinde ea relegata in Liuiæ proauiæ contubernio manſit. Cogi in Lares.* vt Varroni 4. de ling. Lat. *Coactum id in publicum.* Plaut. milite ſc. 2. act. 2. *Coge in obſidium perduelles.* id eſt, include in anguſtum locum. Liuius lib. 36. *Cogi in ius, deditionemque.* & cogun-

A tur pecudes, cum diſperſæ in vnum locum compelluntur. *Lares tenues. Domus exilis* Horatio ep. 6. lib. 1. ipſe eleg. 21. lib. 2.

Excepta eſt tenui namque Creuſa domo.

& Horat. oda 29. lib. 3. *Paruo ſub Lare.* Sic *Anguſtum lectum* vocat eleg. 8. lib. 1. verſ. 33. *Lares*, pro domo, vt eleg. 3. infra:

Vix aperit clauſos vna puella Lares.

Lares, κατοικίδιος θεὸς exponit Priſcianus.

N A M *tua cum multi verſarent rura Iuuenci,*

Abſtulit excultas pertica triſtis opes.] ſic Tibull. lib. 4. in Panegyrico,

B *Nam mihi cum magnis opibus domus alta niteret,*

Cui fuerant flaui ditantes ordine ſulci,

Horrea fecundas ad deficientia meſſes,

Cuique pecus denſo paſcebant agmine colles,

Et domino ſatis, & nimium furiq; lupoque,

Nunc deſiderium ſupereſt.

Iuuenci verſarent rura. ſic eleg. 7. lib. 3.

Quod ſi contentus patrio boue verteret agros.

Ipſe de ſe eleg. 5. lib. 3.

Nec mihi mille iugis campania pinguis aratur.

Pertica triſtis. Turneb. cap. 35. lib. 26. Significat, inquit, adſignatos agros ſuos fuiſſe, & C pulſum poſſeſſionibus paternis ad paupertatem redactum. Menſum enim perticis, vel decempedis agrum ſolebant veteranis attribuere. Virg. in Diris:

Pertica quæ noſtros metata eſt impia agellos.

Hæc Turneb. quod autem Lipſ. cap. 23. lib. 3. Var. ſomniat damnatum Sex. Propertium patrem, & eius bona vendita ſub haſta, fallitur. nam delatum tantum nomen Cicero pro domo ſua ſignificat vt ante dixi. veriſimilius eſt ademtos illi agros Syllana proſcriptione, vt Volaterranis omnibus, & maiori parti Etruriæ, qua de re Cicero pro Cæcina. *Pertica triſtis*, decempeda infelix, & funeſta. Iſidor. cap. 15. D lib. 15. *Pertica* quaſi portica à portendo, menſura decem pedum. *Triſtis* ab effecto, vt Triſtis hyems, triſtis morbus, triſtis ſenectus. *Abſtulit.* ademit, eripuit. *Opes.* bene opes, quas Opa & ager fundit, vt eleg. 13. lib. 3.

Diuitiæ quorum meßis, & arbor erant.

vnde *Inops & inhumata turba.* Virgil. 6. Æneid. Ouid. 4. faſt.

Largaque prouenit ceſſatis meßis in aruis,

Et vix congeſtas area cepit opes.

Ibidem:

Ruris opes niteant, inquinet arma ſitus.

Excultas opes, agros nitidos, & expolitos. vide Nonium in *Politiones.* Inde frequens tranſlatio E Ciceroni Colere, & excolere animum, & ingenium doctrina.

M O X *vbi bulla rudi demiſſa eſt aurea collo.*] ſic eleg. vlt. infra:

Mox vbi iam facibus ceßit prætexta maritis.

id eſt, deinde. *Bulla aurea*, de eius origine conceſſæ ingenuis pueris, & lori tribus libertinorum filiis multa Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 6. vbi ait cordis figuram in bulla ante pectus annexam, quam inſpicientes ita demum ſe homines cogitarent, ſi corde præſtarent. Aſcon. in 3. Verr. Simul cum prætexta etiam bulla ſuſpendi in collo infantibus ingenuis ſolet aurea;

libertinis ſcortea, quaſi bullientis aquæ, ſinus A communiens, pectuſque puerile. Iuuenal. ſat. 5.

Hetruſcum puero ſi contigit aurum,
Aut nodus tantum, & ſignum de paupere loro.

vbi Interpres. Antiquitus nobilium pueri bullas aureas habebant: pauperum de loris, ſignum libertatis. vnde *bullatus heres* eidem Iuuenali 5.

Cum primum pauido cuſtos mihi purpura ceſſit.
Bullaque ſuccinctis Laribus donata pependit.

Stat. 5. Syluar. in epicedio in patrem:

Etenim te diuite ritu
Ponere purpureos infantia adegit amictus
Stirpis honore datos, & nobile pectoris aurum.

Bulla puerorum vnde dicta vide Plutarch. in B Romulo. *Demiſſa collo*, vt Virg. 7. Æneid.

Aurea pectoribus demiſſa monilia pendent.

è collo in pectus pependiſſe bullam eſt apud Plutarch. in Sertorio, & Romaicis quæſt. 101. & Plin. cap. 1. libr. 33. & Aſcon. loco citato. An *demiſſa*, miſſa de collo, & erepta? alij interpungunt: *Collo matris*, quod non probo. quomodo enim rude collum matris? *Rude collum*, adoleſcentis rudis & imperiti rerum. vt *Rudis puer* Horatio. vnde *Tyrones* tunc dicebantur, & *Tyrocinium ponere*.

Matris *& ante Deos libera ſumpta toga:*] quia ſub matris cuſtodia, & in eius exili domo videtur educatus, poſt mortem patris, & C amiſſis bonis, qua de re dictum verſibus 4. ſuperioribus, vbi & adnotatum ex Seneca. Scribit autem Porphyrio, & confirmat Perſius ſat. 5. Pueros ingenuos annos pueritiæ egreſſos bullam auream Laribus ſuſpendere ſolitos. vnde probabile eſt coram iiſdem Laribus conſuetos togam virilem ſumere. *Ante Deos*, vt eleg. 7. libr. 3.

Viueret ante ſuos dulcis conuiua Penates.

& *Deos matris*, vt Plaut. Mercat. *Dij penates meûm parentum.* *Libera ſumpta toga.* vt Ouid. eleg. vlt. lib. 4. Triſt.

Liberior fratri ſumpta, mihique toga. & 3. Faſt. D
Reſtat vt inueniam quare toga libera detur
Luce geri pueris, candide Bacche, tua.
Siue quod ipſe puer ſemper, iuueniſque videris,
Et media eſt ætas inter vtrumque tibi.
Seu quia tu pater es. patres ſua pignora natos
Commendant curæ, numinibuſque tuis.
Siue quod es Liber, veſtis quoque libera per te
Sumitur, & vitæ liberioris iter.

deinde addit de ludorum frequentia.

Ergo vt Tyronum celebrare frequentia poſſet,
Viſa dies danda non aliena toga.

Perſius ſat. 5. *Totaque impune ſuburra*
Permiſit ſparſiſſe oculos iam candidus vmbo.

Catullo dicitur *Veſtis pura* in Carm. ad Mãlium. E

Tempore quo primum Veſtis mihi tradita pura eſt.

id eſt, ſine purpura. Cic. ad Attic. ep. 8. *Pompeij accuſatio vſque à toga pura.* *Virilis toga* dicitur in Lælio. Meminit Sueton. in Calig. cap. 10. & in Claudio cap. 2. Feſtus in *Recta*, & *Regillis*, vbi ait eiuſmodi Veſtes à ſtantibus texi ſolitas ominis cauſa. Stat. 5. Syluar. in Protreptico ad Criſpinum:

Nec ſaltem teneris oſtrum puerile lacertis
Exuit, albentique humeros induxit amictu.

A duo autem coniungit tempora, pueritiæ per bullam, & adoleſcentiæ per togam liberam.

Tum *tibi pauca ſuo de carmine dictat Apollo.*] Verecundè, vt Horat. oda 16. lib. 2.

—— mihi parua rura, &
Spiritum Graiæ tenuem Camœnæ
Parca non mendax dedit.

Apollo dictat, id eſt præcipit, docet vt eleg. 7. libr. 1. verſ. *Amor ſubiicit carmina.* dictare magiſtrorum eſt, & præceptorum. vnde locus Cæſaris in dictaturam Syllæ. Horat. ep. 1. libr. 1.

—— hæc recinunt iuuenes dictata, ſeneſque.

B & ep. 18. *Vt puerum credas ſæuo dictata magiſtro*
Reddere. & ep. 1. lib. 2.
—— memini quæ plagoſum mihi paruo
Orbilium dictare. & ſat. 10. lib. 1.
—— an tua demens
Vilibus in ludis dictari carmina malis?

vnde *Dictata in ludo* Varroni 5. de ling. Lat. Sunt & dictata gladiatorum Sueton. in Cæſare. vt hic Propertio Apollo; ſic Leſbia dictat Catullo apud Mart. ep. 72. lib. 8.

Leſbia dictauit, docte Catulle, tibi.

id eſt, te vatem fecit. Seneca ep. 40. de lenta pronunciatione dixit: *Tanquam dictaret, non diceret.* *De ſuo carmine*, vi pangendi carminis.

C Et *vetat inſano verba tonare foro.*] Id eſt. Prohibet, non ſinit, quia numen ſiniſtrum & læuum. & eſt auctoritas quaſi voci illi tribunitiæ, *Veto.* *Tonare verba.* forti voce, & magno verborum ſonitu perorare: vt eleg. 1. libr. 2. verſ. 40. adnot. hinc *verborum fulmina* apud Cic. ep. 21. lib. 9. & ep. 1. lib. 15. ad Attic. *Si recordabere Δημοσθένους fulmina.* *In foro*, clamoſo, quia inſaniæ eſt clamor. Virg. 2. Georg.

Nec ferrea iura,
Inſanumque forum, aut populi tabularia vidit.

id eſt litigioſum, inquit Seruius. Terent. Andria. act. 4. ſc. 5. *Dij veſtram fidem! quæ turba eſt apud forum? quid illic hominum litigat?* In Cata- D lectis: *Eſt & non.*

Hinc fora diſſultant clamoribus: hinc furioſi
Iurgia ſunt circi.

Et *tu finge elegos fallax opus; hæc tua caſtra.*] Id eſt. Tu quoque ſcribe elegos. quia alij etiam ſcripſere, vt Philetas & Callimachus. Sic Virg. 2. Æneid.

Et nos aliquod nomenque decuſque Geſſimus.

Alias *At*, pro autem, vt ſæpe. *finge elegos.* nam fingere poëtarum eſt, & figmenta, quia vt ait Plaut. Pſeud. ſc. 4. act. 1. *Poëta tabulas cum cepit ſibi quærit quod nuſquam eſt gentium, reperit ta-* E *men.* ſic Horat. oda 2. libr. 4.

Operoſa paruus carmina fingo. & in arte poëtica: *Qui neſcit verſus tamen audet fingere.* An quia poëtæ, vt narratur de Virgilio, verſus ſuos vrſarum exemplo informes partus lambentium, fingunt; & expoliunt rudes, & informes editos? Elegi primum ad fletum, & querelas reperti, ἀπὸ τοῦ ἐλεεῖν. vnde Horat. oda 33. libr. 1. *Nen miſerabiles decantes elegos.* idem in Arte,

Verſibus impariter iunctis querimonia primum
Poſt etiam incluſa eſt voti ſententia compos.

Ouid. in epicedio Tibulli;

Flebilis indignos elegeia ſolue capillos,
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Fallax opus, aptum fallendis & excantandis puellis. Fallacia eſt veneficarum & magorum ob præſtigias, vt eleg. 1. libr. 1. *Fallacia lunæ.* eadem vis elegorum eſt, vt eleg. 3. lib. 3.

Vt per te clauſas ſciat excantare puellas,
Qui volet auſteros arte ferire viros.

Hæc tua caſtra. hîc te merere oportet, & ſtipendia facere. Ouid. 2. de arte amandi.

Militiæ ſpecies amor eſt, diſcedite ſegnes.

vide adnot. ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 30.

Scribat *vt exemplo cætera turba ſuo.*] vt multitudo aliorum poëtarum te imitetur. ſic el. 1. libr. 3.

Scriptorumque meas turba ſecuta rotas.

vbi ſecuta, nec imitata. & ibidem gloriatur ſe equis albis præcurrere cæteros.

Militiam *Veneris blandis patière ſub annis.*] Id eſt. Feres, tolerabis. Virg. 8. Æneid.

—— *Sub te tolerare magiſtro*
Militiam, & graue Martis opus. ꝧ *Sub*, pro In, vt eleg. 8. lib. 2. *Duris cecidere ſub armis.* *Blandis annis*, teneris, iuuenilibus, aptis blanditiis, & amori. vt eleg. 8. lib. 1. *Blandi carminis.* Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.

Inuenies eadem blandi præcepta Properti.

Martial. ep. 22. lib. 3.

Blandaſque mortes gaudiumque crudele.

Si *armis* legis, *Blandis* addit, quia ſæua ſunt Martis arma, blanda & dulcia Veneris vt eleg. 20. libr. 3.

Dulcia quam nobis concitet arma Venus.

Sane Ouid. in ep. Vlyſſis dixit:

Defectis Hecubam potui legiſſe ſub annis.

Id eſt in ea ætate. & Stat. 3. Syluarum in arbore Atedij: *Ingenti forſan victura ſub æuo.*

Et *Veneris pueris vtilis hoſtis eris.*] Tecum bellum gerent Cupidines. nam hoſtis eſt, qui cum nobis bellum eſt Iuriſconſultis. Ipſe eleg. 12. libr. 2.

Ante ferit quoniam tuti, quam cernimus hoſtem.

Ibidem. *Aſſiduuſque meo ſanguine bella geris.*

an vt eleg. 29. lib. 2.

Intereat qui nos non putat eſſe Deos.

Vtilis hoſtis, qui alterius rem iuuat, & gloriam. Propertius enim dixit eleg. 12. lib. 2.

Quam (vmbrã meã) *ſi perdideris quis erit qui talia* [cãtet?
Hæc mea Muſa leuis gloria magna tua eſt.

Beroaldus emendat *hoſpes*, & amicus exponit. non probo. vel ſi *hoſpes* legatur vide adnot. eleg. 23. libr. 3.

Hoſpitium tota nocte parauit Amor.

Sed retineo ꝧ *hoſtis*.

Nam *tibi victrices quaſcunque labore paraſti,*
Eludes palmas vna puella tuas.]

Quotquot autem induſtria quæſiuiſti laudes, & glorias vna ob eximiam formam, & gratiam puella ludendo tibi extorquebit, & eripiet. *Labore paraſti palmas*, vt el. 8. lib. 1.

Et quas Elis opes antepararat equis.

& Martialis. *Res non parta labore.*

Palmas, laudes & glorias. dictum ſup. verſ. 102. *Libris eſt data palma meis.* & alludit ad

A palmas gladiatorum, quas omnes amittunt ſemel victi. de eiuſmodi palmis eleg. 13. libr. 1.

Dum tibi deceptus augetur fama puellis.

Victrices, Indices victoriæ, vt Virg. ecl. 8.

Inter victrices hederam tibi ſerpere laurus.

Vna puella, vt eleg. 5. lib. 1.

Illa feros animis alligat vna viros.

Eludet. Gladiatorum eſt cum vicerint & ludo finem impoſuerint, vt notat Donat. ad illud Eunuchi act. 1. ſc. 1. *Eludet, vbi victum ſenſerit.* *Eludes palmas*, vt Liuius lib. 28. *Eludere gloriam alienam.* Tibull. eleg. 1. lib. 2.

B *Neu ſeges eludat meſſem fallacibus herbis.*

Id eſt, euaneſcere faciat. Virg. 1. Georg. *Sed illos*
Expectata ſeges vanis eluſit auenis. Horat. ſat. vlt. libr. 1. *Damque Chremeta Eludente ſenem.* Adde quod ludere verbum obſcœnum ſit, quo ſæpe hic noſter vtitur.

Et *bene cum fixum mento diſcuſſeris vncum,*
Nil erit hoc, roſtro te premet anſa ſuo.

Allegoricôs ait, Quo magis te Amoris vinculis expedire conaberis, eo arctius implicaberis. *Cum diſcuſſeris*, pro diſcutere conatus fueris, vt ſup. verſ. 93. *Protegis ora.* vſurpauit cum effectu eleg. 26. lib. 2.

C *Cum mihi diſcuſſit talia viſa metus.*

Vncum, Cupidinis ſcilicet, vt Plautus Aſin. dixit: *Fixum animum clauo Cupidinis.* Sontium autem gulæ, gutturi, mento impingebantur vnci à Carnifice, vt traherentur in carcerem, vel in Gemonias ſcalas. Iuuenal. ſat. 10.

Seianus ducitur vnco Spectandus. & ſat. 13.
Et nigri carceris vncum. Ouid. in Ibin.
Carnificiſque manu populo plaudente traheris,
Infixuſque tuis oſſibus vncus erit.

Sueton. in Tiberio cap. 54. *Cum ei Carnifex laqueos, & vncos oſtentaret.* Cicero Philippica. 5. *Vncus impactus eſt fugitiuo illi, qui in C. Marij nomen inuaſerat.*
D Idem pro C. Rabirio. *A verberibus, ab vnco, à crucis denique terrore.* Horat. oda 35. lib. 1. *Nec ſeuerus Vncus abeſt.* Feſtus: *Hamotrahones, alij piſcatores, alij qui vnco cadauera trahunt.* *Bene fixum mento.* id eſt, valdè, vt ſupra. verſ. 110. *Bene hærentes.* Terent. Andria. *Bene diſſimulatum amorem.* id eſt, multum, inquit Donat. Cicero. *Bene potus.* vel *bene* iungitur cum *diſcuſſeris.* *Nil erit hoc.* nihil egeris, ludes operam. Alias legitur *Nil erit, hac roſtro* &c. eleg. 3. lib. 3.

Nil tibi ſit rauco præconia claſſica cornu
Flere. *Hæc anſa*, Anſæ vaſorum ſunt,
E quibus tenentur, & telorum; vnde Ennius apud Nonium: *Anſatas mittunt è turribus.* ita hîc anſam à figura vocat vnci partem, qua cadauera tenetur. Sunt & *anſæ calceorum* Plinio, & caligarum, quæ vulgo ligulæ: Interpres Iuuenalis. *Premet te*, adſtringet, vrgebit, nec à ſe dimittet. *Roſtro ſuo*, ferro adunco & recuruo, cuiuſmodi ſunt auium roſtra.

Illivs *arbitrio noctem, lucemque videbis.*] Hæc tibi nox, & dies erit. nox, abſens, vel irata. Dies, præſens & facilis. vel hæc tibi mors & vita. vel Illius arbitrio vigilabis, & dormies. Videre noctem, vt *Videre oculis ſomnum.* Terentij *iaulur.* *Arbitrium*, hic pro totius rei

poteſtate. alias ſententia, quæ ab arbitco ſtatuitur: Feſtus. Ouid. 3. Faſt.

Arbitrium eſt in ſua tecta Iouis.

Horat. in arte poëtica: *Quem penes arbitrium eſt.* huc facit illud eleg. 11. lib. 3.

Quid mirare meam ſi verſat femina vitam?
Et tenet addictum ſub ſua iura virum?

GVTTA *quoque ex oculis non niſi iuſſa cadet.*}

Id eſt. Ne minimum quidem flebis ſine eius iuſſu. vt eleg. 11. lib. 1.

Seu triſtis veniam, ſeu contra latus amicis;
Quidquid ero, dicam, Cynthia cauſa fuit.

Gutta iuſſa, coacta & expreſſa. vt Iuuenal. ſat. 6.

Aut ficta pellice plorat
Vberibus ſemper lacrymis, ſemperque paratis
In ſtatione ſua, atque expectantibus illam
Quo iubeat manare modo.

vide adnot. ad illud eleg. 6. infra: *Hoc vnum iuſſo non moritura die.* ſic eleg. 16. lib. 1. dixit: *Iniuſtis lacrymis.* *Gutta cadet ex oculis*, vt Ouid. eleg. 3. lib. 1. Triſt.

Labitur ex oculis tunc quoque gutta meis.

Ipſe eleg. 6. lib. 3.

Illius ex oculis multa cadebat aqua.

Ennius Hecuba: *Vide, hinc mea, inquam, lacrymæ guttatim cadunt.* Corn. Fronto: *Gutta manat: ſtilla cadit.* hic contra. Iſidor. cap. 20. libr. 14. Gutta quæ ſtat, ſtilla quæ cadit. Falſum eſt. Gutta eſt etiam nomen Romaoum. vnde iocus Ciceroni pro Cluentio: *Aſpergis guttam huic bulbo.* & apud Varron. 4. de lingua Lat. Guttum vas, quod minutatim fundebat.

NEC *mille excubiæ, nec te ſignata iuuabunt*
Limina, perſuaſæ fallere rima ſat eſt.}

Id eſt. Peruigiles cuſtodes appoſiti amicæ, qui eam ſeruent ſibi non proderunt. ei quæ in animum induxit dare verba cuſtodibus, & effugere vel minima occaſio ad peccandum abunde eſt. *Mille*, pro plurimæ, vt eleg. 1. lib. 2.

Inuenio cauſas mille poëta nouas.

Excubiæ, pro excubitoribus vt Cuſtodiæ, & Vigiliæ. *Excubiæ, & limina.* vt eleg. 6. lib. 2.

Quos igitur tibi cuſtodes? quæ limina ponam?

quia ad limina erant cuſtodes, vt ibi adnot. an excubiæ ipſius Propertij in limine, vt excubiæ, ſit peruigilium ante fores; nam excubat, qui extra cubat, vt adnot. ad illud eleg. 16. libr. 1.

Supplicis à longis triſtior excubiis.

Signata limina, obſignata, obſerata, diligentiſſime clauſa, vt ea quibus ſignum annulo imprimitur. Varro lege Meuia apud Nonium in *Sacrum*: *Signata ſacra eſſe deſierunt poſteaquam homines ſunt ſacri.* vide adnot. ad illud eleg. 20. l. 3. *Signandaque iura.* & el. 23. l. 3. *Signatas tabellas.* *Clauſa limina* dixit eleg. 7. libr. 2. verſ. 9. *Rima*, pro minima occaſione: & alludit ad prouerbium *Reperire rimam.* Plaut. Curcul. ſc. 2. act. 4.

Rogitationes plurimas propter vos populus ſciuit,
Quas vos rogatas rumpitis, aliquam reperitis rimam.

& in Caſina act. 5. ſc. 4. *Iis præſtigiis dux fuit, ea hanc inuenit rimam.* Sic Rima conciliauit amores Pyrami & Thiſbes, apud Ouid. 4. Met. *Sat eſt.* vt eleg. 8. libr. 2.

Quam peccare pudet, Cynthia, tuta ſat eſt.

Perſuaſa, vt Cæcina Ciceroni 6. fam. *Si ſcit &*
A *perſuaſus eſt.* Suademus facilia: perſuademus difficilia: & ſuadere facientis; perſuadere perficientis, inquit Donatus. Perſuademus etiam nobis ipſis, vt Cic. pro Sex. Roſcio & alibi: *Mihi perſuadeo.* *Perſuaſum habere* dixit Plinius, & Columella, *Habere perſuaſiſſimum.* *Fallere*, latere, & effugere, vt notat. ad el. 14. lib. 3. verſ. 5. vel fallere fidem.

NVNC *tua vel mediis puppis luctetur in vndis,*
Vel licet armatis hoſtis inermis eas,
Vel tremefacta cauo tellus diducat hiatu,
Octipedis Cancri terga timenda tibi.]

Id eſt. Nec tibi maris, nec belli pericula metuenda, nec terræ-motus, & hiatus, ſed Cancri
B ſidus, & auaritia puellæ. Sic eleg. 27. lib. 2.

Neque hic (amans) *Boreæ flabra, neque arma timet.*

Puppis luctetur, vim maris & ventorum euincere conetur, in eoque elaboret. Horat. oda 1. libr. 1.

Luctantem Icariis fluctibus Africum.

Virg. 6. Æneid.

Sterneret æquor aquis, remo & luctamen abeſſet.

& 7. *In lento luctantur marmore tonſæ.* *In mediis vndis.* etiam medio mari, vbi maxima turba, & periculum, vt inquit el. 3. lib. 3. *Licet eas*, dimittentis & copiam facientis aliquid impu-
C ne, vt eleg. 16. lib. 3.

Scironis media ſic licet ire via. & el. 6. inf.

Ire per Euphraten ad tua buſta licet.

eadem formula 2. de Orat. *Nihil addo, ducas licet.* *Eas armatis*, pro in armatos, vt Virg.

It clamor cælo. Ipſe eleg. 15. lib. 3.

Eurus in aduerſos deſinit ire notos.

quod eleg. 1. lib. 3. *Aemonio comminus iſſe viro.* *Inermis*, quia *nemo eſt ſacros qui lædat amantes*, vt ait eleg. 16. lib. 3. Sic Cicero 3. Verrina. *Legati nomen impune etiam inter hoſtium tela verſari debet.* *Tellus tremefacta.* Virg. 10. Æneid.

D *Et tremefacta ſolo tellus.* & alibi ſæpe. fata Amphiarai ſignificat, de eleg. vlt. libr. 2. verſ. 37. & el. 13. lib. 5. verſ. 59. & 60. *Tremefacta tellus*, vt *Mons concuſſus* eleg. 13. lib. 3. verſ. 55. *Deducat hiatu* (te) id eſt, ducat deorſum, & abſorbebat, vt deducitur luna. vel, vt alij libri: *Cauum deducat hiatum.* id eſt, cum diducetur & aperietur, hiatum profundum efficiat. quas *lacunas* vocauit eleg. 11. libr. 3. verſ. 61. χάσματα autem ſignificat à χαίνω. id eſt, hio. vnde Ariſtoteli de mundo: χασματίαι σεισμοί. id eſt, terræ motus. ſic Virg. 4. Æneid. & 12.

Ima tellus dehiſcat. Cauum hiatum, labem vocant Iuriſconſultos l. 15. & vlt. D. locati. dici-
E tur & diſceſſus. *Cauus hiatus*, vt *Caua rima* eleg. 16. lib. 1. *Time.* caue, fuge. id quod præcedit, pro eo quod ſequitur. vt Virg. 1. Georg.

Arctos, Oceani metuentes æquore tingi.

προφυλαχθεῖσαι ὠκεανοῖο. Aratus. *Terga Cancri*, è ſitu ſigni cum ſol Cancrum conſcendit, vt Ouid. 1. de arte amandi:

Cum Sol Herculei terga Leonis adit.

de Cancris & eorum natura Ariſtoteles 4. de Nat. Animal. De Cancro cæleſti, vno è 12. ſignis, Hyginus 2. & 4. Aſtron. Interpres Germanici, & Seruius ad illud 1. Georg.

Qui locus Erigonen inter, Chelaſque ſequentes.

Octipedis. Plin. cap. 31. libr. 9. Cancris omnibus octoni pedes: omoes in obliquom flexi. Octipes vt bipes, tripes. Vet. gloſſ. ὀκτάπους, *multipes.* Ouid. 1. Faſt.

Octipedis fruſtra quærentur brachia Cancri.

Auſon.

Octipedem in Cancrum Phryxæo ab Ariete pergens.

vide prouerbium: *Octipedem excitat. Siniſtra terga*, an è ſitu ſigoi? Sic eleg. 9. infra. verſ. 40.

Fulcra ſiniſtra. An potius ioſeſta, & inimica? eleg. vlt. libr. 3.

Et venias formæ ruga ſiniſtra tuæ.

Sed cur timeodus Caocer Propertio? An quia eius horoſcopus eſt, vt putat Beroaldus? Imo quod Cynthiæ auaræ natale aſtrum. Manilius lib. 4. ab eo verſu,

Ille tenax animi, nulloſque effuſus in vſus
Attribuit varios quæſtus, artemque lucrorum.

AD ELEGIAM II.

QVID *mirare meas tot in vno corpore formas?*] Altera lectio:

Qui mirare meas tot in vno corpore formas
Accipe. &c.

Qojd mirare, vt eleg. 11. lib. 3.

Quid mirare meam ſi verſat fœmina vitam?

& Varro: *Hoſpes quid miras.* apud Marcell. in *Miras*, pro miraris. *Tot in vno corpore formas*, tam varias & multiplices figutas. Aliud eſt Euripidi: πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων.

ACCIPE *Vertumni ſigna paterna Dei.*] Id eſt, Notas, quibus poſſis eum agnoſcere, audi & iotellige. alludit enim ad γνωρίσματα Comicorum. & *Paterna*, pro patriis videtur dixiſſe: ſequitur enim: *Tuſcus ego.* ſic eleg. 9. lib. 3.

Non flebo in cineres arcem ſediſſe paternos.

Dei Vertumni. legitur & *Vertunni.* vtrumque probum. De eo Ouid. 14. Met. in fabula Vertumoi, & Pomooæ. D Aſcon. io 3. Verr. ad ea Cieeroois verba: *A ſigno Vertumni in circum maximum. Signum Vertumni*, inquit, *in vltimo vico thurario eſt, ſub Baſilicæ angulo, flectentibus ſe ad poſtremam dexteram partem. Vortumnus autem Deus invertendarum rerum eſt; id eſt, mercatura.* Hæc Aſcon. Feſtus in *Picta toga* ædem Vertumni commemorat, vbi triumphans pictus M. Fuluius Flaccus. Varro 4. de lingua Lat. Tatij Regis voto dedicatam ſcribit ædem Vortumni. P. Victor in 8. regione Signum Vortumoi locat io vico Iugario. Idem in regione 13. Vicus Loreti maioris, vbi erat E Vortumnus. Horat. ſat. 1. *Vertumnis, quotquot ſunt, natus iniquis.* vbi Acro Vertumnum Deum ait eſſe humanarum cogitationum præſidem; ideoque multiformem fingi, & inconſtantem; quemadmodum & illæ variæ ſunt & mutabiles. & iniquo Vertumno dici natos, qui ſuas cogitationes regere non poſſunt. Porphyrio ſacellum Vertumni in vico thurario fuiſſe ait. Donat. in illud Adelph. act. 2. ſc. 1. *Quæ res tibi vortat male*: Vertumnus Deus dicitur qui rebus ad opinata reuertentibus præeſt. Idem ibid. ſc. vlt. act. 4. In iis omni- A bus quæ cupiunt euenire, *Dij bene vortant* dici ſolet, quia ſæpe homines ea optauerunt, quæ aliis aliter atque expectauerunt, contigiſſent. quam poteſtatem rerum vertentium ſemet in vtramque partem Vortumno Deo ſupereſſe veteres exiſtimarunt. Et in Hecyram act. 1. ſc. vlt. *Sæpe res eueniont aliter, quam volumus*; & ideo Vertumnus colitur, qui præeſt rebus vertentibus. Aliis placet ita dictum quod lacum Curtium in Tiberim auerterit, quam opinioocm taogit Ouid. 6. Faſt. Inter Semones Deos Vertumnum oumerat Fulgentius de priſco ſermone, io *Semones.* Tibull. libr. 4. in B olegidio. *Sulpicia eſt.*

Talis in æterno felix Vertumnus Olympo
Mille habet ornatus, mille decenter habet.

Horat. ep. vlt. lib. 1.

Vertumnum, Ianumque liber ſpectare videris.

THVSCVS *ego, & Thuſcis orior, nec pœnitet inter*
Prælia Volſinios deſeruiſſe focos.]

Varro 4. de lingua Lat. In vico Thuſco Vortumnum ſtare ait, quia is Deus Etruriæ & P. Victor in 8. regigne Ædem Vortumoi pooie in Thuſco vico. *Thuſci à Thuſco Rege, filio Herculis dicti, vel à ſacrificando ſtudioſè, ex Græco* θυοσκεῖν. *vel vt Tuſculum, quod aditum difficilem ha-* C *bet id eſt* δύσκολον. Feſt. in *Tuſci.* Plin. cap. 5. lib. 3. Thuſci à ſacrificio ritu lingua Græcorum ſunt appellati. & Iſidor. cap. 4. lib. 14. ἀπὸ τοῦ θύειν. De iis Strabo l. 15. *Et Thuſcis orior.* alij libri. *E Tuſcis*, melius. An *ex Tuſcis orior*, id eſt, inde mihi origo, vt ſignificet ſe oriundum ex Etrutia? *Orior?* enallage, vt eleg. ſup. *Me creat Archytæ ſuboles.*

Nec pœnitet. Non male actum mecum puto, quod deſeruerim, &c. Donat. Non pœnitet, parum ooo puto. *Inter prælia*, vt eleg. 9. lib. 2.

Tunc etiam felix inter & arma pudor.

Volſinios deſeruiſſe focos, Relictis Volſiniis Romam migraſſe. De Volſioienſi bello cum Romanis Liuius libr. 5. & 9. apud quem, & Volſinienſes pacem petunt, & ioducias in annos quadraginta impetrant. Floro *Vulſinij* & *Vulſinienſe bellum* dicitor cap. 21. libr. 1. Volſioiis vrbe Etruriæ molas verſatiles inuentas ſcribit Plio. cap. 18. libr. 36. Idem cap. 52. libr. 2. Volſinios oppidum opulentiſſimum Hetruriæ totum fulmine coocrematum, & cap. 52. eiuſd. libri: depopulatum ſubeunte monſtro, *quod* vocauere Voltam, & cap. 22. libr. 36. *Volſinienſem* lacum commemorat. & cap. 5. libr. 3. Volſioienſes commemorat ioter populos Etruriæ. Iuuenal. ſat. 3.

Aut poſitis nemoroſa inter iuga Volſiniis, aut
Simplicibus Gabiis. *Volſinios* autem legiſſe Beroaldum conſtat non *Volſinos*, aut *Volſanos*: nam ait ſignificari Deum Vulſinienſem fuiſſe Vertumoum. Tertullian. in Apologetico *Nortiam* coli à Vulſinienſibus ait, quæ ſit eadem cum fortuna. De oppido Volſiniis Strabo lib. 5. *Focos*, ſedes & penates meos, etiam de vrbe, vt eleg. 1. libr. 2.

Euerſoſque focos antiquæ gentis Etruſcæ.

Plin. cap. 7. libr. 3. Propter duo millia ſtatuarum Volſinios à Romanis expugnatos ex Metrodoro ſcribit. vbi de ſimulacris Deorum Tuſ-

canicis agit, ligneis aut fictilibus, in quibus fuiſſe puto Vertumnum.

Nec *me turba iuuat, nec templo lætor eburno.*] Rectè Lipſius cap. 10. libr. 5. Antiq. ex libro Vaticano. *Hac me.* &c. vt & vet. libr. aut legend. *Nec me thura iuuant*, quamuis illud alterum verius. Nam τὸ *Nec* ferri non poteſt; dicturus enim eſt,

Sed facias, Diuûm ſator vt Romana per æuum
Tranſeat ante meos turba togata pedes.

Nec templo lætor eburno. Non placet ædes ebore, & auro exculta. De æde Vertumni. Feſtus in *Picta*. P. Victor in 8. regione, qui ponit in Tuſco vico, vt iam adnot. Eburnum dixit pro eborato, vt eleg. 2. libr. 3. *Eburna camera.* contra *æratas catenas* dixit, & *ferratam domum*, pro æreis, & ferrea el. 30. lib. 2.

Romanvm *ſatis eſt poſſe videre forum.*] vt eleg. 4. libr. 3.

Mi ſat erit media plaudere poſſe via.

& Ouid. 5. Faſt.

Manſit odor, poſſes ſcire fuiſſe Deam.

Romanum forum, ad diſcrimen fori Olitorij boarij, cupedinis, piſcarij. Fora XVII. commemorat P. Victor, quorum primum forum Romanum, quod & magnum dicitur. Idem lemmate Regio VIII. *Forum Romanum.* Ouid. 6. Faſt.

Forte reuectabar Feſtis Veſtalibus illac,
Quà via Romano nunc noua iuncta foro.

Albin. ad Liuiam.

Adſice Ledæos concordia ſidera fratres,
Templaque Romano conſpicienda foro.

Romanum forum, vbi ius dicebatur vt eleg. 4. infra.

Atque vbi nunc terris dicuntur iura ſubactis
Stabant Romano pila Sabina foro.

Seruius ad illud 8. Æneid,

Paſſimque armenta videbant,
Romanoque foro, ac lautis mugire carinis.

Romanum forum eſt, vbi nunc roſtra ſunt.

Hac *quondam Tyberinus iter faciebat, & aiunt*
Remorum auditos per vada pulſa ſonos.

Δεικτικῶς. oſtendit enim velabrum. Tibull. el. 5. libr. 2.

At qua Velabri regio patet, ire ſolebat
Exiguus pulſa per vada linter aqua.

Ouid. 2. Faſt.

Albula, quem Tiberim merſus Tiberinus in vndis
Reddidit, hybernis forte tumebat aquis.
Hîc vbi nunc fora ſunt lintres errare videres,
Quaque iacent valles, maxime Circe, tua.

& 6. Faſt.

Hac vbi nunc fora ſunt vda tenuêre paludes,
Amne redundatis foſſa madebat aquis.
Curtius ille lacus ſiccas qui ſuſtinet aras,
Nunc ſolida eſt tellus, ſed lacus ante fuit.
Qua Velabra ſolent in Circum ducere pompas,
Nil præter ſalices, caſſaque canna fuit.
Sæpe ſuburbanas rediens conuiua per vndas
Cantat, & ad nautas ebria verba iacit.
Nondum conueniens diuerſis iſte figuris
Nomen ab auerſo ceperat amne Deus.

Et Varro 4. de ling. Lat. Auentinum montem ab aduectu dictum putat, quod eo ex vrbe ra-

A tibus adueherentur, & quadrantem ſoluerent: vnde *Velabrum*, & *Velaturam facere*. Porphyrio Tiberis alueum auerſum à Velabro ab Agrippa ſcribit. *Tiberinus*, & *Anienus*, Dij ipſi: Tiberis & Anio, fluuij. ſed poëtæ confundunt. Tiberis fluuius dictus à Tiberino rege Albanorum, quòd, vt inquit Feſtus, in eo cecidiſſet. vel Tiberis à Tiberi Rege Thuſcorum. vide Virg. 8. Æneid. *Iter faciebat*, fluebat, ibat, vt eleg. 17. libr. 1. verſ. 14. & eleg. 9. lib. 1. *Puras fluminis eſſe vias.* *Et aiunt*, fama eſt. & pro teſte eſt vetuſtas. *Remorum ſonos auditos.* Nam ſonus excitatur ex aqua remis

B percuſſa. Petron. Arbiter.

Qualis ſilenti nocte remorum ſonus
Longe refertur, cum premunt claſſes mare.

Vada, fluctus, etiam de amnibus, vt eleg. 9. libr. 2.

Appoſitum fluuiis in Simoente vadis. nam de mari ſæpius, vt eleg. 1. lib. 2. *Bina coiſſe vada.* Aliter eleg. 7. lib. 3. *Nox & iniqua vada.* *Pulſa*, percuſſa. ſic apud Tibull. eleg. 5. libr. 2. vet. libr. habent: *Pulſâ per vada linter aqua.*

Virg. 1. Georg.

Et quando infidum remis impellere marmor
Conueniat. Ennius apud Gell. cap. 26. lib. 2.
Cæruleum ſpumat mare conferta rate pulſum.

C ex Feſto in *Ratis* in litura. Laberius Cithera apud Nonium in *Portiſculus*. *Nec palmularum pulſus, nec portiſculi.* ita lego ex verſiculi modo, *Non palmarum*. Catull. in Ariadna.

Iuuenis fugiens pellit vada remis.

Ouid. eleg. 1. lib. 4. Triſt.

In numerum pulſa brachia verſat aqua.

Ipſe eleg. 22. libr. 3.

Tuque tuo Colchon propellas remige Phaſin.

At *poſtquam ille ſuis tantum conceſſit alumnis.*] Id eſt, Tantum tribuit, vt eorum cauſa verteret iter, & quaſi honoris cauſa de via decederet. Nam *Conceſſit*. Ambiguè, & beneficij &

D honoris. In Amphitruone & Captiuis Plauti, Concedere, & decedere de via idem eſt. *Alumnis*, populo, cui alimenta ſubuehit ex Oſtia, vt *Romanus alumnus* el. ſup. verſ. 37.

Vertvmnvs *verſo dicor ab amne Deus.*] Id eſt, ab amnis curſu mutato: vt Horat. in arte.

Seu curſum mutauit iniquum frugibus amnis,
Doctus iter melius. Aliter Tibull. el. 2. libr. 1.
Fluminis hæc rapidi carmine vertit iter.

& Virg. ecl. 8.

Et mutata ſuos requierunt flumina curſus.

Sunt qui ita dictum putent Vertumnum, quod

E lacum Curtium in Tiberim auerterit, vt iam ante notaui. *Amnis*, vt loquit. Varro 4. de ling. Lat. *Id flumen eſt, quod circuit aliquid. nam ab ambitu amnis. Itaque Tiberis amnis, qui ambit campum Martium, & vrbem.* hæc ille. Feſtus: *Amnis* proprie dicitur à circumnando, quoniam am ex Græca præpoſitione ſumptum, quæ eſt ἀμφὶ, ſignificat circum, & nare, fluere. Iſidor. cap. 21. lib. 14. Amnis fluuius eſt nemore ac frondibus redimitus. & ex ipſa amœnitate amnis vocatur. ἀμνιὸς apud Suidam fluuius explicatur.

Sᴀᴠ *quis vertentis fructum percepimus anni.*] Id eſt, Collegimus fruges, vuas, poma. Nam Vertumnalia menſe Octobri inquit Varro 4. de lingua Lat. quo tempore fructus anni perceptus eſt, niſi ſerint, vt nobis interdum, ſit vindemia. *Capere fructum* ſæpe Cicero. at percipere plenius eſt. Cicero in 1. Offic. *Vicinum iuuare in percipiendis fructibus.* & in Catone: *Serere, percipere, & condere fructus.* Labeo Iuriſconſult. *l. ſi eius fundi 78. de rei vindic. Perceptionem fructuum accipere debemus, non tantum ſi perfecti ſint collecti* (id eſt propriè percepti) *ſed etiam cœpti ita percipi, vt terra ſe continere deſierint: veluti ſi oliua, vel vua collecta ſint; nondum autem vinum, vel oleum factum. Anni vertentis.* περιπλομένων ἐνιαυτῶν: Homer. Vertens, quod vertitur, & in curſu eſt. Cicero in Arato:

Annua conficiens vertentia tempora curſu.

vt Virg. *Voluentibus annis.* Plaut. Amphitr. *Vertentibus Telebois, telis complebantur corpora.* Sed in anno vertente ratio habetur anni iam conuerſi, & exacti, vt in Plauti Perſa. *Credo hercle, hæc menſem vertentem non ſeruibis tibi.* Antonius Hirtio & Cæſari. *Apparuiſſe numen Deorum infra finem anni vertentis.* Cicero pro Quintio. *Petiiſſe anno vertente, ſine controuerſia.* & 2. de Nat. Deor. *Mercurij ſtella anno fere vertente ſigniferum luſtrat orbem.* Sueton. in Calig. cap. 37. *Immenſas opes Tiberij non toto vertente anno abſumpſit.* Macrob. cap. 14. libr. 1. Saturn. Cæſarem ſolis annum ex numero dierum 365. & quadrante, ait, conſtituiſſe, quem peragit dum ad id ſignum ſe denuo vertit, ex quo digreſſus eſt. vnde annus vertens vocatur, idemque magnus Virgilio comparatione lunaris.

Interea magnum Sol circumuoluitur annum.

vbi docet ex Ateio Capitone, annum dictum ab am & eundo. Vitruuius cap. 4. libr. 9. *Sol ſigni ſpatium, quod eſt duodecima pars mundi, menſe vertente vadens tranſit ita duodecim menſibus, duodecim ſignorum interualla peruagando, cum redierit ad id ſignum, vnde cœperit, perficit ſpatium vertentis anni.* Vertens autem menſis ibidem differt à lunari; quia lunaris minor eſt ex 28. diebus, & hora circiter; vertens ex permenſione vnius ſigni. Cenſorinus cap. 19. de die natali. *Annus vertens eſt natura, dum Sol percurrens duodecim ſigna eodem vnde profectus eſt, redit.* Alius eſt *Vertens annus* Ciceroni 6. de rep. & Macrobio, qui & *mundanus* dicitur cum omnia ſidera eodem redierint, vnde initio profecta.

Vᴇʀᴛᴠᴍɴɪ *rurſus credidit eſſe ſacrum.*] Quis credidit? An annus ipſe credidit fructum perceptum ſacrum eſſe (Vertumno.) ſed quo referetur τὸ *Vertumni.* niſi dicamus ſacer illius eſt, pro illi. An Vertumnus credidit? At τὸ *Vertumni* quo pertinebit? An ſacrum ipſum? nugæ. An populus credidit? Quid autem ſacrum? An fructum? An ſacrificium? An diem Feſtum? Sic eſt. Vulgus credidit eum eſſe ſacrum Vertumni, id eſt Vertumnalia, quæ menſe Octobri, vt adnotatum eſt. *Rurſus* pro item, etiam, quoque eleg. 27. libr. 2.

Rurſus & obiectum fletis capiti eſſe tumultum.

Alij libri: *Vertumni vulgus credidit eſſe ſacrum.* Alij: *Creditur.* An ἀπὸ κοινοῦ, vt el. 1. lib. 1.

——— *vobis ſidera & amnes*

Poſſe Citæinis ducere carminibus.

pro duci & eleg. ſup.

Cano tellus diducat hiatu.

Pʀɪᴍᴀ *mihi variat liuentibus vua racemis.*] Primitias ſibi voueri, ſolitique ſignificat. ſimile eſt illud quod ait Priapus in Catalectis.

Mihi corolla picta vere ponitur,
Mihi rubens ariſta ſole feruido,
Mihi virente dulcis vua pampino,
Mihique glauca duro oliua frigore, Ibid.
Vere roſa, Autumno pomis, æſtate frequentor
Spicis.

Hic autem locus apertè docet racemos eſſe partes vuæ. Item Ouid. 3. Met.

Ipſe racemiferis frontem circumdatus vuis.

& Virg. 2. Georg.

Et turpes, auibus prædam, fert vua racemos.

vbi Seruius fallitur, qui vuam, vitem exponit. *Vua variat*, abſolutè, vt eleg. 5. lib. 2.

Non ita Carpathiæ variant aquilonibus vndæ.

Columella cap. 10. libr. 4. *Variantes adhuc & acerba vua.* Plin. dixit cap. 22. libr. 17. *Variante ſe vua.* ſic noſtris, *Tourner.* Apud Iuuenalis interpretem ſat. 2. prouerbium eſt: *Vua vuam videndo varia fit.* eſt & genus vuæ *Variola.* Macrob. in fine libr. 3. vet. gloſſ. *Varias*, περκάζει. *Varior* περκάζω. de vua. *Variat liuentibus racemis.* Nam & *Variare pectora*, pro liuida facere dixit Catullus. & *Variare virgis*: Plautus. *Liuentibus*, nigreſcentibus. *Colorem ducentibus*, dixit Virg. ecl. 9. Liuere vuas etiam nunc dicunt ruſtici, *Se meurtrir*: quia imitantur colorem eorum, qui plagam acceperunt ſine acie ferri. Horat. oda 5. libr. 2.

Iam tibi liuidos Diſtinguet autumnus racemis.

Iuuenal. ſat. 2.

Vuaque conſpecta liuorem ducit ab vua.

Eᴛ *coma lactenti ſpicea fruge tumet.*] Id eſt, Spicum ipſum comatum, vel ſpicæ cacumen. nam & florum, & herbarum, & arborum quoque comæ dicuntur, vt eleg. 16. libr. 3.

Arborea coma. Coma ſpicea, vt Horat.

Spicea donet Cererem corona. De ſpica, ſiue ſpico, & eius partibus, vagina, grano, *gluma*, ariſta, Varro cap. 48. lib. 1. de re ruſt. & 4. de ling. Lat. Spica ruſticis ſpeca, à ſpe, quod eam ſerentes ſperant fore. Seruius à ſpiculi forma. *Tumet*, fit grauida, impletur, vt Ouid. 1. Faſt.

Et noua de grauido palmite gemma tumet.

& Virg. 1. Georg.

Grauidis procumbat culmus ariſtis.

Fruge. grano futuro. Fruges, quod his fruimur; & frui à frumine, gulæ parte. Donat. in Eunuch. Varro 4. de ling. Lat. Seru. in 1. Æneid. Frugis, & frugum nomine quod contineatur docet Paulus l. frugem 77. de verb. ſign. *Lactenti.* Lactentia frumenta adhuc tenera, & lactis plena, inquit Seruius ad illud 1. Georg.

Frumenta in viridi ſtipula lactentia turgent.

Iode *Lactans* Deus,qui ſe infuodit ſegetibus,& eas facit lacteſcere. Lactans,qui lac præbet; lactens,cui præbetur. hæc Seruius. Ouid.1.Faſt.

Nam ſata vere nouo teneris lactentia ſuccis
Eruta ſetigera comperit ore ſuis. & 6.Faſt.
Carpere dicuntur lactentia viſcera roſtris.

Lactuciam Deam apod D. Aoguſtin. legimus, quæ lacteſcentibos frumentis præſit. ſunt qui *Lacturnam* illic legant. *Lacturciam* Beroaldus.

Hic *dulces ceraſos,hîc autumnalia pruna*
Cernis,& aſtiuo mora rubere die.]

Apod me, inquit Vertumous cernis dulces ceraſos. id eſt,qoarum fructus dulcis; vel mites; & maturas. arborem aotem pro fructu poſuir, vt rubos, pro moris el.13. l.3. *Plena caniſtra rubis:* Sic ἄμπελοι Græcis, pro ἄμπελα. vet. gloſſ. in *Voltmi*. Cootra Tibull. eleg.1. lib.1.

Ipſe ſeram teneras maturo tempore vites
Rusticus, & facili grandia poma manu.

vbi fructus, pro arbore. Tertull. in Apolog. Ceraſa ex Ponto allata à Lucullo ſcribit & Hieronymus in ep. ad Marcellam. dicta à patria Ceraſunte. nam Ceraſus Ponti oppidom Ptolemæo. De Ceraſis Plio. cap.25. libr. 15. & cap. 28. lib. eioſd. *Carne*, ioquit, *& ſucco mora conſtant, cute & ſucco ceraſa. Autumnalia pruna*, ſub autumnum matureſcentia, licet ſint, & æſtiua; ſed quædam ſunt ſeriora, vt quæ *Aſinina* vocantur. Vide Plio. cap.13. libr. 15. *Aeſtiuo die calidiſſimo.* ſic eleg.ſop. *Aeſtiuis aquis.* verſ. 94. *Rubere mora.* nam mora, antequam matura ſint rubent. Plin. cap.24. lib.15. *Moris colores trins: candidus primo, mox rubens, maturis niger. Nam color in pomo eſt, vbi permaturuit, ater.* inquit Ouid. 4. Met. Rubere vero etiam dicuntur, quæ nigreſcunt; vode ſanguis & ruber, & ater dicitur.

Insitor *hic ſoluit pomoſa vota corona.*] vt ſpicea dabatur Cereri corooa,ſic pomoſa Vertumno Pomonæ marito, è ramis implexis cum ſuis pomis, quibus ei caput cingit inſitor, qui arborum ramos alijs inſerit. Ouid.1. de art. am.

Venerit inſitio, fac ramum ramus adoptet,
Stetque peregrinis arbor operta comis.

& 4. Met. *Fiſſo modo cortice lignum*
Inſerit, & ſuccos alieno præſtat alumno.

Horat. od. 2. ep. *Inutileſque falce ramos amputans. Feliciores inſerit.* De inſitiooe & inoculatione vide Virg.2.Georg. & Plio. cap.14. libr. 17. Columellam cap.9. lib. 6. Palladium cap.9. lib. 3. *Vota ſoluit*, debita vota reddidit, & tulit manibus eleg.16. lib.1. *Pomoſa corona*, vt infra *Pomoſo aucupio*. Pomoſum,quod pomis aboodat. Tibull. eleg.1. l.1. *Pomoſiſque ruber cuſtos ponatur in hortis.* Ouid.14. Met. *Quæ tibi poma coluntur* [*dextra.*

Primus habet,(Vertũnus) *lætaque tenet tua munera*

Poma autem ſunt omnia quæ vel foris duro teguotur operimento, vt ouces, vel iotus durom habent, vt ceraſa & pruna : & quibus nihil duri admodum, vt mala, pyra, mora. dicta poma quod poto, id eſt, aquatione indigeat pomi inſitio. Varro cap.31. libr.1. de re ruſt. & Macrob. cap. 19. libr. 3. Saturn.

Cum *Pyrus inuito ſtipite mala tulit.*] Virg. 2. Georg. cõtra: *Et ſæpe alterius ramos impune videmus*
Vertere in alterius: mutatamque inſita mala

A *Ferre pyrum, & prunis lapidoſa rubeſcere corna.*

Inuito ſtipite, truoco coacto, nec libeoter alieoos fœtus ſuſtinente, & alente. vt Virg. 2.Georg. de arbore inſita.

Mirata eſtque nouas frondes, & non ſua poma.

Stipites, à ſtipo, denſo & firmo. Feſtus in *ſtipatores*: Stipites dicuotur qui deſtituuotur, vt aliqoid firmeot. Idem in *Stipes*, fuſtem terræ defixom exponit.

Mendax *fama noces, alius mihi nominis index.*] Id eſt, mihi infeſta, odioſa & moleſta es, quia oumen meum imminuis falſa verbi origine diſſeminata. *Mendax fama*, vt Virg. 4. Æn.

B *Tam ficti, prauique tenax, quam nuncia veri.*

Ouid.9.Met. *Cum fama loquax peruenit ad aures*
Deianira tuas, quæ veris addere falſa
Gaudet, & è minimo ſua per mendacia creſcit.

Idem lib.12. Met. *Menſuraque ficti*
Creſcit, & auditis aliquid nouus adiicit auctor.

Noces, lædis me, mihi moleſta es. vt eleg. 32. libr. 2. *Lædis rumor. Alius mihi nominis index.* Notatio verbi Ciceroni io Top. ἔτυμον ἐ ἐτυμολογία. *Index* qui aliquid iodicat, & ſigoificat. vnde iodicia pro verbis, quæ ſunt rerum ootæ. Horat. in arte. *Indiciis mõſtrare recẽtibus abdita rerũ.*

C *Index nominis*, vt *Index vox ſtultitiæ*, Cicero pro C. Rabirio. Ipſe infra verſ. 44. ſic dixit: *Me notat.*

De *ſe narranti tu modo crede Deo.*] τὸ *Modo*, vel nunc, vel taotum. Mihi ſolum crede, qui rectè ſcio. aliter eleg. 15. lib.2.

Tu modo dum licet hunc fructum ne deſere vitæ.

Opportuna *mea eſt cunctis natura figuris:*] Id eſt, apta & idooea & facilis omnibus formis. Ouid. 14. Met. de Vertomno:

Formas aptè fingetur in omnes. Ibidem:
Formas Deus aptus in omnes.

Feſtus: Opportunè, quia oauigantibos vtiles, maximèque optati ſuut portus. Virg. 4. Georg.

D *Nec pecori opportuna ſeges, nec commoda Baccho.*

& 8. Æn. *Dirarum nidis domus opportuna volucrum.* ſępe vſorpatur in deteriorem partem: Opportunus morbo, inuidiæ, crimini. Liuius, Cic. Plin. Opportonitas & hominis, & loci, & temporis. *Mea natura.* ego ipſe. vis iogenij & corporis mei, vt eleg. 10. lib.2.

Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ. Donat. in Aodr. *Vt fert natura*; naturalis & iogenita actio.

In *quamcunque voles verte, decorus ero.*] Sic eleg. 13. lib.1. *Et quæcunque voles vna ſit iſta tibi.* Verte in qoamcunqoe, ſcilicet figuram, vt Virg. Æneid. *Verte omnes tete in facies.* & 7. Æneid.

Quæ memet in omnia verti. Decorus ero, ea me

E figura decebit, mihique optimè coooeniet. vt Tibull. lib. 4.

Talis in æthereo felix Vertumnus olympo
Mille habet ornatus, mille decenter habet.

ſic Cic. 2. de leg. *Color albus decorus Deo.*

Indue *me Cois, fiam non dura puella.*] *Coa* genere oeotro, vt *Tyria*, Coæ veſtes & togæ Coæ. Horat. ſat.2. lib.1.

Altera nil obſtat, Cois tibi pæne videre eſt.

Vt nudam. Ouid.2. de arte amandi.

Siue erit in Tyriis, Tyrios laudabis amictus.

ſic Bombycina Mart. ep.67. lib. 8.

Fœmineum lucet ſic per bombycina pectus.

de meretrice. vide adnot. ad el.1. lib.2. verſ. 5. A *Puella non dura*, non difficilis, ſed ſemper parata, vt meretriculæ ſolent, quæ Cois olim vſæ, adnot. ad eleg.1. lib.2. ex Horatio. Non dura, vt el.22. l.2. *Aut ſi es dura, nega: ſin es non dura, venito.* Contra el.20. l.2. *Nobis nonnunquam Ianua mollis.*

MEQVE *viram ſumpta quis neget eſſe toga?*] Id eſt. Omnes fatebuntur. apud Suetoo. in Nerone. *Quis neget Aenea magna de ſtirpe Neronem?* Horat. oda 29. lib.2. *Quis neget &c. Sumpta toga,* ſcilicet virili. nam eſt, & muliebris, vt el.1. lib.2. verſ.5. Aſcon. in 3. Verr. *Toga communis habitus fuit & marium & feminarum.* leg. Nonius in *Toga.*

DA *falcem, & torto frontem mihi comprime fœno.*] Intelligit falcem, quam vocant fœnariam Cato cap.10. de re Ruſt. & Varro 4. de ling. Lat. vet. gloſſ. Δρέπανον χορτοκοπικόν. *Falx pratenſis.* Ouid. de Vertumno. 14. Met.

Falce data frondator erat, vitiſque putator.

Comprime frontem, reuinci, redimi, vt Virg. 4. Æneid. ——— *Mollique fluentem*

Fronde premit crinem fingens. & 5. Æneid.

Omnibus in morem tonſa coma preſſa corona.

vbi hallucinatur Seruius, qui exponit *Tonſa coma*, compoſita. At tonſa corona, vt verſus indicat. & eodem libro:

Ipſe caput tonſa foliis euinctus oliua.

Fœno torto, implexo. Turneb. cap.6. lib.23. fœno reuinctam frontem, ait, ad ſolis ardorem arcendum. Ouid. 14. Met.

Tempora ſæpe gerens feno religata recenti,

Deſectum poterat gramen verſare videri.

Torto fœno, vt Virg. 1. Georg.

Torta redimitus tempora quercu. & ipſe eleg.20. lib.3. *Torta corona. Fenum*, vt *fenus* à fetu, quia in pratis quotannis nouum parit. Feſtus in *fenus.* Iſidor. cap.9. lib.17. Ridiculè: fenum dictum, quod eo φῶς, id eſt, flamma nutriatur.

IVRABIS *noſtra gramina ſecta manu.*] Id eſt. Religioſè affirmabis. Ouid. 14. Met.

Sæpe manu ſtimulos rigida portabat, vt illum

Iuraſſes feſſos modo diſiunxiſſe iuuencos.

Horat. ep.1. lib.2.

Bœotum in craſſo iuraſſes aëre natum.

& ſat.1. lib.1. *Iurat bene ſolis eſſe maritis.*

Gramina ſecta. periphraſis feniſecæ, vt vocatur à Varrone, & Columella. *fœniſex* dicitur Plinio. vnde & *feniſicia* vocat Varro 4. & 6. de ling. Lat. tempora ſecandis fenis. *Noſtra manu*, à nobis, vt el.4. lib.2. *Non Perimedea gramina cocta manu. Gramen*, herbæ ſpecies, pro genere. & tamen omnis herba gramen vocatur inquit Iſidor. cap. 9. libr.17. & Seruius ad illud 12. Æneid. *Aras* E *gramineas.* De Gramine. vide cap.19. lib.24.

ARMA *tuli quondam, & memini, laudabar in illis:*] Id eſt. Miles fui; nam fert vallum, & arma miles, vt ait Horatius. eleg.3. infra.

Felix Hippolyte nuda tulit arma papilla.

vnde *Armifera Minerua*, bellicoſa. Ouid. 14. Met. de Vertumno.

Miles eram gladio, piſcator arundine ſumpta.

Et memini. ſic Ouid. eleg.1. lib.2. Amor.

Auſus eram, memini, cæleſtia dicere bella.

Laudabar in illis, me decere dicebantur. *Laudare in armis*, eſt laudare armatum. vt eleg. ſup.

A *Nec nudis infeſtis miles radiabat in armis.*

quod etiam *Sub armis* dicere ſolet, vt in fine el. ſup. verſ. 137.

CORBIS *& impoſito pondere meſſor eram.*] Ouid. 14. Met. *O quoties habitu veri meſſoris ariſtas*

Corbe tulit, verique fuit, meſſoris imago!

Pondus corbis, pro graui corbe, vt eleg.1. libr.2. *Pondere rami.* Corbis meſſorum eſt. vnde Cicero pro Sextio: *Meſſoria ſe corbe contexit.* Varro 4. de ling. Lat. *Corbes*, ab eo quod ſpicas, aliudue quid (in eas) corruebant. hinc minores corbulæ dictæ. Legendus idem Varro cap.50. libr.1. de re ruſt. de tribus generibus meſſionis, & vſu

B in iis corbium. erant & menſuræ vinariæ corbes, vnde Vlpian. l. 1. de per. & com. rei vend.

SOBRIVS *ad lites: at cum eſt impoſita corona,*

Clamabis capiti vina ſubiſſe meo.]

An ſignificat ſe ſobrium ad cauſas, & forum accedere? Turneb. certè cap.23. lib.3. exponit, ad cauſas aptus, & aduocationes, & ita dici ait *Sobrius ad lites*, vt *ſerui ad manum, ad cyathum, ad pedes, ad limina cuſtos.* Idem cap.6. lib.23. ſic explicat. Sobrius ſi ſim, ad cauſas agendas me accommodatum, & quendam cauſidicum putabis. hanc interpretationem adiuuat Horat. ep.19. lib.1. *Forum, putealque Libonis Mandabo ſiccis.*

C An id ait, cum ſobrius ſum, abſtineo litibus, & rixis, quæ ſunt ebriorum? *Sobrius ad rem aliquam*, vt eleg.22. libr.2. *Ad formoſas cæcus.* Non abhorret ab hoc loco vox Catonis apud Suetoni. in Cæſare cap.53. *Vnum ex omnib. Cæſarem ſobrium ad euertendam remp. acceſſiſſe. Lites* ambiguè pro cauſis, & pro turbis, ac rixis vbique apud Plaut. Terent. Horat. & Virg. Varro 6. de ling. Lat. Quis res erat in controuerſia, ea vocabatur lis: ideo in actionibus quam eem ſiue litem. *Lis* eſt res in iudicium deducta. Corn. Fronto: Lis naſcitur: pertinacia efficit controuerſiam. & litigant homines: res in controuerſiam deducitur.

D Ita controuerſia partis eſt; lis ſummæ. Iſidor. cap.15. libr.18. Lis à contentione limitis prius nomen ſumpſit. vnde Virg.

Limes agro poſitus, litem vt diſcerneret aruis.

Lis quid à iurgio differat docet Cicero apud Nonium. *At cum eſt impoſita corona.* vbi autem addita capiti eſt corona; vt infra: *Impoſitus fronti flos.* de coronis ebriorum ſat dictum eleg.3. libr.3. verſ.21. Coronabatur fortaſſe *per lasciuiam* Vertumnus, vt in eo foro Marſyas coronatus ab Auguſti Iulia: Plin. cap.3. libr.21. vbi etiam dicitur Munatius coniectus à Triumuiris in carcerem, quod demptam Marſyæ coronam

E capiti ſuo impoſuiſſet. *Clamabis.* plus eſt, quam dices. Sic Horat. ſat.3. lib.2.

Inſanum te omnes pueri, clamentque puellæ.

Vina ſubiſſe capiti, furtim irrepſiſſe. nam vinum inſidiatur bibenti. *Subire* eſt clanculum ingredientis, & inſinuantis, vt eleg.9. lib.1.

Acrius illa ſubit, Pontice, ſiqua tua eſt.

Tibull. eleg.27. lib.1.

Neu ſubeant labris pocula nigra tuis.

Capiti, quia arcem tandem Bacchus occupat. vnde Ouid. 1. de arte amandi.

Nyctelium que patrem nocturnaque ſacra precare,

Ne iubeant capiti vina nocere tuo.

Id eſt, ne velint, ne ſinant. nec quidqnam mutandum, vt Scaliger conatur.

CINGE *caput mitra, ſpeciem furabor Iacchi.*] Redimito eo genere pilei. nam erant ligamina mitræ eleg.29. lib.2. vbi vide adnot. & eleg.17. lib.3. verſ.30. *Speciem furabor*, formam latenter aſſumam Bacchi, vt el.8. l.3. *Furanda copia noctis.* & *Furari otium* Gellij cap.vlt. libr.20. Furtina erit ergo illa ſpecies, vt precaria forma dicitur Ouid.9. Met. *Quem forma precaria celat.* *Furabor*, quia inuito domino tractabo.

FVRABOR *Phœbi, ſi modo plectra dabis.*] Anadiploſis. *Plectru*, pectinem eburnum, de quo eleg.3. lib.3. *Plectro ſedem mihi monſtrat eburno.* Donat. in Phorm. Plectat, feriat; vnde plectrum. Gallicè, *Archet.*

CASSIBVS *impoſitis venor: ſed arũdine ſumpta,*
Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.]

Capto feras caſſibus, inquit, nam qui venatum eunt, ferunt caſſes, id eſt retia: vnde dicitur incaſſum, quia ſine retibus caſſa, & vana eſt venatio, inquit Seruius ad illud 3. Georg.

Hos non immiſſis canibus, non caſſibus vllis.

Idem in illud 11. Æneid. *Et æthere caſſis.* vacuis, inquit, vnde & retia caſſes dicimus. Feſt. *Caſſiculum*, reticulum, à caſſibus, per deminutionem. Ouid. *Decidit in caſſes præda petita meos.* Virg. etiam de telis aranearum 8. Æneid.

In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes.

An caſſes, quod caſſi & inanes? an quod caſſo metu terreant pennarum feras? *Impoſitis*, capiti ſcilicet, vel humeris; vt ſup. *Impoſito pondere.* verſ.28. *Sed*, pro autem vt el.20. lib.1.

Cui procul Alcides iterat reſponſa; ſed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert.

Arundine ſumpta Faunus. Ouid.14. Met.

Miles eram gladio, piſcator arundine ſumpta.

ſed tamen aliter. nam hîc aruudinem, pro calamis aucupatoriis poſuit, vt & Stat.5. Theb.

——— *Lucoſque per omnes*
Syluicolæ fracta gemuiſtis arundine Fauni.

Apuleius lib.11. *Qui diuerſis arundinibus, alter aucupem cum viſco; alter piſcatorem cum hamo inducerent.* vide adnot. ad eleg.19. libr.2. verſ. 24. & eleg.13. lib.3. verſ.46. hinc illud Plaut. Bacchid. ſc.2. act.1. *Perij, arundo alas verberat.* nam ita viſco alæ adhæreſcunt. *Deus aucupio.* id eſt, Aucupio præſideo, vbi aues plurimæ capiuntur plumis veſtitæ. *Deus* cum 3. caſu. vt Virg. ecl.1.

Mihi ſemper Deus. Datiuus pro genitiuo, vt el. 23. l.3. *Nec cuiquam abſentes arſerunt in caput ignes.* *Auceps* & *aucupium* ab auibus capiendis, inquit Varro 7. de ling. Lat. Terent. Euuuch. act. 2. ſc. 2. Aucupium pro quæſtu poſuit. *Hoc nouum eſt aucupium* (paraſitorum.) Cic. in Orat. *Aucupium delectationis.* & pro Cæcin. *Aucupia verborum.* ſic aucupari ſæpe metaphoricàs. *Plumoſo*, quia ex auibus captis volitant plumæ Petron. Arbiter: *Ecce etiam per antennam pelagiæ conſederant volucres, quas textis arundinibus peritus artifex tetigit. illæ viſcatis illigatæ viminibus deferebantur ad manus. tollebat plumas aura volitantes, primaſque per maria inanis ſpuma torquebat.* *plumoſus* dicitur, vt *Pomoſus.*

EST *etiam auriga ſpecies Vertumnis, & eius*
Traiicit alterno qui leue corpus equo.]

Duos videtur duobus his verſibus ſignificare; Aurigæ ſpeciem, & ſpeciem deſultoris eſſe Vertumnum; quorum neutrum de Vertumno alibi legi. *Auriga*, *aureax* etiam dicitur Feſto Iſidor. cap.30. lib. 18. vbi agit de aurigis circi ridiculè dictos ait ab hauriendis equis, id eſt feriendis, inquit, vt *Latus haurit apertum.* Aurigam etiam pro gubernatore nauis dixit Vetus poëta apud Chariſ. libr. 4. An Vertumnus ille auriga dictus, quod ſæpius verteret & flecteret currum, præſertim ad metam? *Et eius Traiicit* &c. Alias legitur *& elus Traiicit*, &c. an *Ollus* pro ille? *Traiicit leue pondus equo alterno*, Qui velox corpus transfert, & tranſilit ex vno equo in alterum, modo in hunc, modo in illum; *Traiicit*, & ita vertit, id eſt, mutat equum, vnde Vertumnus ea ſpecie. Traiicere, alio transferre, vt eleg.12. lib.2. *Si pudor eſt alio traiice tela tua.* & el.4. infra. *Traiicit immundos ebria turba pedes.* Eſt & verbum nauticum, vt dicetur el. 11. infra. verſ.41. *Leue pondus*, corpus velox. vt el. vlt. infr.

En ſum quod digitis quinque leuatur onus.

ſic ſup. eleg.1. *Vteri pondera.* & hac eleg. *Corbis pondere.* vide illic adnot. & apud Homerum legimus ἄχθος ἀρούρης. Telluris inutile pondus; quod in prouerbium abiit. *Equo alterno*, in equum alternum, tertius caſus pro quarto cum præpoſitione, vt eleg.7. lib.3.

At ſaltem Italiæ regionibus euehat æſtus.

& el.15. lib.1. *Vt formoſa nouo qua parat ire viro.* Ibid. *Aſpice me quanto rapiat fortuna periclo.* & eleg.1. ſup. *Armatis hoſtis inermis eam.* Alternus equus, qui ſubinde mutatur, vt eleg.9. lib.1. *Alterna preſſerit ille manu.* Deſultor autem ſignificatur, qui de equo in equum tranſiliebat. Liuius lib.23. *Nec omnes Numidæ in dextro locati cornu, ſed quibus deſultorum in modum, binos trahentibus equos, inter acerrimam ſæpe pugnam in recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat, tanta velocitas ipſis, tamque docile equorum genus eſt.* Feſtus: *Paribus equis, id eſt, duobus Romani vtebantur in prælio, vt ſudante altero tranſirent in ſiccum.* Varro cap 7. lib.2. de re Ruſt. Itaque peritus belli alios eligit, atque alit, ac docet, aliter quadrigarius ac deſultor. Eius Varronis Menippea titulo: *Deſultorius* apud Nonium in *Phaſelus.* In vet. lexico: *Deſultor* ζευκτικός, μεταβάτης. vet. gloſſ. *Deſultor*, μεταβάτης. Manil. lib.

Nec non alterno deſultor ludere dorſo
Quadrupedum, & ſtabiles poterit defigere plantas,
Per quos vadit equos, ludet per terga volantum.

hinc *deſultorij equi* apud Sueton. in Cæſare & Caſſiodor. *Equi deſultorij, per quos Circenſium miniſtri miſſus denunciant exituros, Luciferi præcurſorias velocitates imitantur.* Cicero pro Murena. *Tanquam deſultorius in quadrigarũ curriculum incurrere videtur.*

SVPPETAT, *hoc piſces calamo prædabor, & ibo*
Mundus demiſſis inſtitor in tunicis.]

τὸ *Si* ſubauditur, vt Cic.13. Philipp. *Receſſerit, te omnes inſequentur; manſeris, harebis.* Plaut. Pſeud. ſc. 2. act. 2. *Magis erit ſolutum, quam ipſi dederis.* Idem act. 2. ſc.3. *Stabit, ſtato ſimul.* vide eleg. 25. lib.2. verſ. 41. 42. 43. *Si ſuppetat*, adſit, & quaſi petenti ſuggeratur, vnde ſuppetiæ dictæ; &

quia quaſi ſubeſt quod petimus. Horat. oda A
pen. epod. *Nonis vt vſque ſuppetas doloribus.*
& ep. 12. lib. 1.

Pauper enim non eſt, cui rerum ſuppetit vſus.

Plautus vbique. *Prædabor*, plus quam capiam, vt Virg. 1. Georg. *Prædarique lupos iuſſit.*
Ouid. 12. Met. *Abas prædator aprorum.*
Horat. ep. vlt. lib. 2.

Singula de nobis anni prædantur euntes.

Ipſe eleg. 1. lib. 2.

Vna meos quoniam prædata eſt femina ſenſus.

Præda venatorum, & venatum piſcationem vocat Plaut. Rud. ſc. 3. act. 4. *Piſces*, propriè qui qui ſquamis teguntur. *Piſces* dicti à paſcendo: B
Iſidor. lib. 12. cap. 6. Virg. 10. Æneid.

Piſceſque impaſti vulnera lambent. *Hoc calamo*, arundine cum hamo. Ouid. in fragmento Halieutici, de Polypo. ——— *atque vbi prædam*

Pendentem ſetis auidus rapit, hic quoque fallit
Elato calamo. cum demum euerſus in auras
Brachia diſſoluit, populatumque expuit hamum.

Calamus, arundo piſcatorum, de qua Plautus Rudent. ſc. 1. act. 2. Tibull. eleg. 7. lib. 2.

Hac laqueo volucres, hac captat arundine piſces,
Cum tenues hamos abdidit ante cibus.

Ouid. 3. Met. ——— *Linoque ſolebat & hamis*

Decipere, & calamo ſalientes ducere piſces.

Etibo, id eſt, Incedam, prodibo, conſpiciar, vt C
eleg. 25. lib. 2. *Argiua prodibi figura.*
Inſtitor, qui tabernæ, vel alij cuilibet negotiationi præponitur; ex eo dictus quod negotio quærendo inſtet l. 3. 5. & 13. De inſtitor. act. dicitur & inſtitor mercis, & cauponæ, & tegetis, Iuriſconſultis ac Iuuenali. *Mundus*, cultus, elegans, ſine vllis ſordibus. propriè, vt eleg. 5. infra: *Mundus Menander.* id eſt, cultus. Horat. ep. 4. libr. 1. *Mundus victus.* & *Munda ſupellex.* hinc *Mundus muliebris*, & hic ornatus rerum naturæ. *Inſtitor in tunicis*, pro tunicatus, vt el. 29. lib. 2. *Oſtrina cum fuit in tunica.* Vt hic inſtitor tunicatus, ſic Ouid. 5. Faſt. D

Huc venit incinctus tunica mercator. *Tonica*, inquit Nonius, propriè veſtimentum ſine manicis, cui ſuperinduebatur toga. vnde Varro ibidem: *Quorum vitreæ toga oſtendunt tunicæ clauos.* Idem 4. de ling. Lat. *Tunica ab tuendo corpore: tunica, vt induca.* Idem 7. & 9. de ling. Lat. tunicam aliam virilem, aliam muliebrem facit. Iſid. cap. 22. lib. 19. perridiculè à tono deducit. Ibid. *Talaris tunica*, quæ ad talos defluat, vt pectoralis, quæ apud antiquos breuior erat. De tunicis, quas plures geſtabant antiqui, leg. Baifius cap. 5. de re veſt. *Demiſſa tunica* & *fluentes* dicuntur Albinouano, vt ipſe eleg. 17. libr. 3. E

Veſte fluente verſ. 32. Turneb. cap. 23. lib. 11. putat tunicas talares, & demiſſas parum viriles haberi, hoc tamen loco eſſe elegantioris hominis. Horat. ſat. 2. lib. 1.

Maltbinus tunicis demiſſis ambulat &c.

Plaut. Pœnulo act. 5. ſc. 5. *Quis hic homo eſt cum tunicis longis, quaſi puer cauponius?* Idem ibid. *Sanè genus hoc eſt mulieroſum tunicis demiſſitiis.* Varro Meleagris apud Nonium in *demiſſum*: *Cum etiam Thais Menandri tunicam demiſſam habeat ad talos.*

PASTOREM *ad baculum poſſum curare, ſed idem*
Scirpiculis medio puluere ferre roſam.]

Turneb. cap. 23. lib. 3. exponit: Si mihi pedum detur, paſtor videri poſſim. Paſtor ad baculum, inquit, vt ſupra. *Sobrius ad lites.* & *Salij ad canitus* Virg. 8. Æneid. ὑμνῳδοί. eadem repetit cap. 6. lib. 23. nec mutat de verbo *curare.* Ao *paſtorem curare*, eſt paſtorem gerere, & curam gregis ſuſtinere. Palmerius, paſtorem curare, pro paſtorem eſſe exponit. Sed vet. lib. *Curuare*, vt, *Curuare paſtorem poſſum*, ſit, me ipſum paſtoris modo incuruare, & incumbere baculo paſtoritio, vt Virgilianus Damon ecl. 8.

Incumbens tereti Damon ſic cæpit oliuæ.

Ouid. el. 1. lib. 4. Triſt.

Feſſus vt incubuit baculo, ſaxoque reſedit
Paſtor, arundineo carmine mulcet oues.

baculum intellige pedum. Feſtus: *Agolum, paſtorale baculum, quo pecudes aguntur.* Idem: *Pedum baculi genus incuruum. eo paſtores vtuntur ad comprehendendas oues, vel capras à pedibus.* Ouid. 2. Met.

Illud erat tempus, quo te paſtoria pellis
Texit, onuſque fuit baculus ſylueſtris oliuæ.

Oleaginum pedum intelligit, vt & Virg. loco citato. Sic 7. Æneid. verſ. vlt. dixit:

Et paſtoralem præfixa cuſpide myrtum.

pro paſtorali bacolo. *Vel*, pro, &, ſolutum pro coniuncto, vt el. 8. lib. 2. verſ. peoult. & verſ. 11. Paulus l. ſæpe. 53. de verb. ſigo. *Quod dedis aut donans.* Idem. *Super pecunia, tutelaue rei ſuæ.* Plaut. Amphitr. *Pes, ſtatura, tonſus, oculi, naſum, vel labra,* *Idem*, ſed habitu mutato. *Ferre roſam*, vt el. 13. l. 3.

Mixta referre *Lilia virgineos lucida per calathos.*

vbi lilia calathis feruntur, vt hic roſa ſirpiculis. *Roſam*, numero ſingulari, vt el. 17. lib. 1.

Poneret oſſa roſa. & eleg. 3. lib. 3.
Manu texit vtraque roſam. & eleg. 5. lib. 3.
Et caput in verna ſemper habere roſa.

Ferre roſam, ad corollas opinor. *Sirpiculis.* Scirpicula, vt nonnulli ſcribunt, vaſa è ſcirpis, & iuncis texta. Sed & *Sirpea*, & *ſirpiculæ* falces Varroni 4. de ling. Lat. à ſirpando & ligando, vt inde *ſirpiculum*, vas vimineum. Lucilius lib. 15. ſat. apud Nonium in *Holerorum.* *Tintinabulum abeſt hinc, ſirpiculaque olerorum.* vbi tamen in iugis, & carris ſirpiculi dicuntur, vt Scaliger in Varronem notat. Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Eis ora verberabo ſcirpiculis piſcariis.* id eſt, Naſſulis è ſirpis, inquit Camerarius, vt apud Propertium, ſportulis ſcirpeis. Siue à vimine, ſiue à ſcirpo, & iunco deducantur eos fortaſſe Virg. intellexit ecl. 2. *Quin tu aliquid ſaltē potius, quorū indiget vſus,*

Viminibus, mollique paras detexere iunco.

Medio puluere. media æſtate, menſe Iunio quia *Puluerulenta æſtas* Virgilio, licet & hyeme ſicca puluis, vnde idem Virg. 1. Georg.

Hyberno lætiſſima puluere farra. An *medio puluere*, media via puluerulenta?

NAM *quid ego adiiciā, de quo mihi maxima fama eſt,*
Hortorum in manibus dona probata meis?]

Aut eſt anaſtrophe pro quidnam, aut Nam, vt ſed, pro autem, vt eleg. 11. lib. 3. adnot. verſ. 27. *Adiiciam*, prætereà dicam. *De quo mihi maxima fama eſt.* vnde mihi maxima celebritas nominis. vt eleg. 15. lib. 1. *Argiua fama pudicitiæ.* *Hortorum dona*, quæcunque horti ferunt, & offerunt

mihi ſcilicet primitias olerum. Tnrneb. cap.6. libr.23. ad bunc locnm: ab olitoribus colebatur, inquir, Vertumnus: vode Columella de culrn bortorum:

Mercibus, & vernis diues Vertumnus abundat.

Ouid.14. Met.

Sed neque iam fœtus deſiderat arbore demptos,
Nec quas bortus alit cum ſuccis mitibus berbas,
Nec quicquam, niſi te. Dona hortorum dixit, vt de ſertis eleg.3. lib.3.

Exercent teneras in ſua dona manus.

& *Dona Bacchi* eleg.17. libr.3. verſ.13. & *dona*, quia vota, & ſacra mibi. *Probata*, an accepta mihi, laudata? Aſcon. in hæc 3. Verr. *Nam ſi banc defenſionem probabitis.* admitteris, inquit, & accipietis. vnde *Probatus bomo* Cic. probus & ſpectatns. *In meis manibus*, credo quia illis impoſita eſſent vt capiti corona, & caſſes humeris, & corbis, falx & plectra dextræ. Sic apud Ciceronem & Lucretium ſimulacra manibus tenent pateras, victoriolas, lampadas. Ouid.14. Met. de Vertumno:

——*Lætaque tenet tua munera dextra.*

CÆRVLAVS *cucumis, tumidoq; cucurbita ventre*
Me notat, & iunco braßica vincta leui.]

Id eſt, deſigoat, & declarat cucumis, cucnrbita, & braſſica qui ſim, & qnod in illas ea formas verterim; denotant me eſſe Vertumoum. ſic eleg.11. libr.3.

Nomine quem ſimili vità ſuperba notat.

ſic ſupra hîc. *Alius mibi nominis index. Cucumis*, Græcis Σίκυς, ἢ Σίκυος. Cucumeres, inquit Varro 4. de ling. Lat. à curuore, quaſi curuimeres. Virg.4. Georg. ——*Tortuſque per herbam*
Creſceret in ventrem cucumis. vide Plin. cap.5. lib.19. *Cæruleus*, Cyaneus, nam, vt inquit Seruius in 5. Æneid. Cæruleum eſt viride cum nigro, vt mare. vnde *Cæruleum Deum* dixit eleg. 7. lib.3. pro Neptnno. alij à colore cœli, quaſi cæluleus. *Tumidoque cucurbita ventre.* Græcis Κολοκύνθη ἐϋλίθριος, cucurbita ventrioſa. vide Plin. loco antecitato, & Columellam libr. 11. Idem de cultu bortorum cucumerem & cucurbitam, vt hîc, coniungit: *Et tenero cucumis, fragilique cucurbita collo. Braßica*, dicta Varrooi 4. de ling. Lat. *Quaſi præſeca, quod ex buius ſcapo minutatim præſecatur.* Feſtus; *Braßica à præſecando.* legendum vtrobique, *præſicare.* vt in Rudente Plauti: *Exſicis arundines.* & *dißicere.* De braſſica, quæ κράμβη Græcis Cato de re Ruſt. cap.156. Columella. lib.11. & Plin. cap.9. libr. 20. *Vincta iunco*, aſtricta in manipulum, vt ſit enallage. an *Vincta* iunco ſtatuæ ipſius Vertumni ne decidat? *Iunco leui*, ſcirpo, qni natat ob leuitatem, ideo *Pueros qui mare diſcunt ſcirpea inducitur ratis*, inquit Plautus. Tibull. eleg.3. libr. 2. *Tunc fiſcella leuis detexta eſt vimine iunci.* Ita lego, non *leui*, & ſic Lexicon habet in *Iuncus.* vbi *Vimen iunci*, à viendo & vinciendo.

NEC *flos vllus biat pratis, quin ille decenter*
Impoſitus fronti langueat ante mea.]

Primitias florum pratenſium ſibi dicari inquit. De floribus pratornm ipſe eleg.20. lib.1.

Et circum irriguo ſurgebant lilia prato.

Horat. oda 27. lib.3.

A *Nuper in pratis ſtudioſa florum.* Ouid.1.Faſt.

Si quis erat factus prati de flore coronis
Qui poterat violas addere, diues erat.

Virg. 4. Georg. *Eſt etiam flos in pratis.* *Pratis*, ergo dixit ad diſcrimeo florom hortenſium. *Flos biat*, ſemiaperitur, vt eleg.17. libr.3.

Capripedes calamo Panes biante canent.

ſic Auſon. in Roſa.

Hæc aperit primi faſtigia ſumma obeliſci.

Quin, vt non. vide Gell. cap.13. libr.17. de notionibus buius voculæ. ipſe eleg.19. lib.2.

Sic me nec ſolà poterunt auertere ſylua,
Nec vaga muſcoſis flumina fuſa iugis?

B *Quin ego in aßidua mutem tua nomina lingua.*

Decenter, aptè & venuſtè, vt Horat. in Arte:

Singula quæque locum teneant ſortita decenter.

Impoſitus fronti vt ſup. verſ. 29.

At cum eſt impoſita corona. Fronti, vt ſup. verſ. 25. *Frontem mibi comprime fœno.* ergo *ante fronti impoſitus*, præpendens, vt eleg.33. lib.2.

Præpendent demiſſa in pocula ſerta.

Ante imponi, & ante poni cum 3. caſu, dicantis & libantis eſt, vt Tibull. el.1. lib.1.

Et quodcunque mibi pomum nouus educat annus
Libatum agricolæ ponitur ante Deo.

C Plaut. Curcul. ſc.1. act.1. *Quid ante pones Veneri in ientaculo.* vide adnot. ad eleg.10. libr. 2. verſ.22. An iuncto vocabulo *Antemea*, vt *Antecupidinibus* eleg.1. lib 2. verſ.2. *Langueat*, marceſcat. tranſlatum ab ægris, & deficientibus; nam ſtatim atque decerptus flos languet. vt Virg 9. Æneid.

Purpureus veluti cum flos ſuccìſus aratro
Langueſcit moriens.

AT *mibi quod formas vnus vertebar in omnes.*] *ὁ vnus*, vel ſolus, quia non ſponte id facit, ſed coactus Proteus, vel eximius ante omnes. *In omnes formas*, vt verſ.21. *In cunctas figuras.*

D NOMEN *ab euentu patria lingua dedit.*] An lingua Hetruſca? nam ei patria Hetruria. An Latina & Romana? ſiquidem ei duplex patria. Dictus autem Vertumnus vt Neptunns, Portunus, Saturnus. *Patria lingua*, vt Lucret. *Patrij ſermonis egeſtas.* & Horat.

——*Cum lingua Catonis & Enni*
Sermonem patrium ditauerit. Feſtus: Lingua non ſolum pars corporis, ſed etiam differeotia ſermonum, & promontorij genus. *Patria lingua*, Πατρῴᾳ διαλέκτῳ: Dionyſ. Halic. *Ab euentu*, ab effectu, (à vertendo ſcilicet) quia quæ efficiuntur, eueniunt. Euentum de re futura dixit eleg. vlt. lib.3. verſ.vlt. *Euentus*, inquit Cic. in Topicis, E *eſt obſcura cauſa, qua latenter efficit.* Ergo cauſa, pro effectu.

AT *tu Roma meis tribuiſti præmia Thuſcis.*] ad Romam ſermonem dirigit; vt eleg.1. lib. 4. verſ. 67. *Roma faue* &c. *Tribuiſti præmia*, vt el. penult. lib.3. *Tribuit laudes. Præmia*, & bonorem & commoda militiæ, à præ & emendo. *Meis Thuſcis*, popularibus; nam Tuſcus ego.

VNDA *bodie Vicus nomina Tuſcus babet.*] Id eſt, Ex qno etiamnunc nomen retinet. nam eſt enallage numeri *Nomina*, pro nomen. Dionyſ. libr. 5. Narrat Aruntis Porſenæ regis copias à Cumanis fractas cum in agrum Romanum ve-

niſſent, pleroſque ſaucios deportatos Romam, vbi conualuiſſent, illic manere voluiſſe; datumque locum in vrbe ad ædificandum, vallem ſcilicet iuter Palatinum, & Capitoliuum colles, quà tranſitur à foro in Circum maximum, dictumque Romana lingua Vicum Thuſcum. ὃς ἢ μέχεις, inquir, ἐμῦ Τυρρηνῶν οἴκησις ὑπὸ Ῥωμαίων καλεῖται κατὰ τὴν ἐπιχώριον διάλεκτον. Qui vſque ad me, id eſt, ætatem meam Tyrrhenorum ſedes ac domicilium vocatur à Romanis ſecundum vernaculam, & patriam linguam. Idem fere eſt apud Liuium libt. 2. At Feſtus Thuſcum vicum dictum ait à Thuſcis, qui recedente ab obſidione Porſena Romæ remanſerunt. Varro autem 4. de ling. Lat. (quod & Feſtus illic tangit in litura) eos cum Coele Vibeuno Thuſco in auxilium Romuli aduerſus Tatium venerant & Cœlium collem incoleteut, quod nimis muuita loca tenere dicerentur, deductos eſſe iu planum, & ab iis Vicum Thuſcum nomiuatum. Idem uarrat Seruius in 5. Æneid. ad illud. *Tres equitum numero turmæ.* niſi quod Cœlem non nominat, ſed queudam Thuſcum. Horat. ſat. 5. libr. 2.

Thuſci turba impia vici. Plaut. Curc. ſc. 1. act. 3. *In Thuſco vico ſunt qui ſe venditant.* P. Victor in 8. regione Vertumnum, & eius ædem, in vico Thuſco, & Varro 4. de ling. Lat. locant. *Vicus* tribus modis dicitur, vt ait Feſtus, vuo, in agro, ex iis qui ibi villas habent: altero, cum id genus ædificia quæ continentia ſunt, viis oppidi, itinetibus, tegionibuſque diſtributa diſtant, uominibuſque diſſimilibus, diſcriminis cauſa ſunt diſpartita. quomodo hîc accipitur. Tertio, cum id genus ædificiorum definitur, quæ in oppido priue quiſque ædificat, vt in eo ædificio peruium ſit. &c. Chariſ. lib. 1. Vici dicuntur humiles domus: nam quà incedimus, nou vici, ſed viæ ſunt vicorum. Iſidor. cap. 2. lib. 15. Vici habitationes vrbis, vel locus ſine munitione murorum, dictus quod ſit vice ciuitatis, vel quod vias tantum habeat ſine muris. conſtat ergo falli lexicorum conſarcinatores, qui vicum exprimunt viam vtrimque ædificiis ſeptam, cum ſiut ipſa ædificia. *Nomina habet*, vt Ouid. 3. Faſt.

Qua nunc exquilias nomina collis habet. Ibid.

Femina cum de ſe nomina fecit aqua.

TEMPORE *quo ſociis venit Lycomedius armis.*] Id eſt Lycomedius, qui alio uomiue dicitur Lucumo. & eleg. ſup. *Lucmon*, vbi de eo ſatis dictum verſ. 29. An dictus eſt *Lucomeddix*; uam *Meddix* Oſcis magiſtratus: Feſtus? *Quo tempore*, qua tempeſtate, vt eleg. 19. lib. 3. verſ. 17.

Venit ſociis armis, auxiliaribus, inita ſocietate belli aduerſus Tatium cum Romulo. Virg. 8. Æneid. ——*lectos*

Dardania veniſſe duces, ſocia arma rogantes.

2. Æneid. *Socia agmina credens.* & 5. Æneid.

Aduentum, ſociaſque rates. Liuius lib. 8. *Quod cum Gallis arma quondam conſociaſſent.*

ATQVE *Sabina feris contudit arma Tati.*] Id eſt. Vires Tatij Regis Sabinorũ contriuit. vt el. 3. l. 3.

Aut cu Teutonicas Roma refringat opes.

Ouid. 6. Faſt.

Iamque ſuburbanos, Hetruſcaque contendit arma.

A & 4. Faſt. *Perfida magnanimi contudit arma Iubæ.* *Feri*, vel ferocis, vt eleg. 22. lib. 2. verſ. 31. Ferus Hector. vel crudelis, vt eleg. 11. lib. 3. verſ. 11.

Feros elanſit Serpentis hiatus. hunc Tatium Ennius tyrannum vocat.

O Tite Tute Tati tibi tanta tyranne tuliſti.

vide Plutarch. in Romulo & adnot. eleg. 1. ſup. verſ. 30.

VIUI *ego labentes acies, & tela caduca.*] ſic eleg. 13. lib. 1. *Vidi ego, me quæſo teſte negare potes?*

Vidi ego te toto vinctum langueſcere collo.

Labentes, plus eſt, quam labantes, & inclinatæ. labuntur enim ſaucij, & quos vires deficiunt.

B Virg. 3. Georg.

Labitur infelix ſtudiorum, atque immemor herbæ

Victor equus. Horat. ſat. 1. lib. 2.

Aut labentis equo deſcribes vulnera Parthi.

Acies, exercitus inſtructus ad prælium, vt cum iter facit dicitur agmen. vide adnot. ad illud Tibulli ex lib. 4.

Aduerſiſque parant acies concurrere ſignis.

Tela caduca, abiectas à fugientibus haſtas. Caius Iuriſconſultus *l. ſi caluitur. §. Telum. de verb. ſign.* omne quod manu mittitur telum dici docet ἀπὸ τοῦ τηλοῦ. alias τηλόθεν. Nonius: Tela omnia quæ iaciuntur, etiam lapides. Feſtus in *Tela*, ita

C dici ait quæ miſſilia ſunt à τηλόθεν, quod eminus iaciantur. Addit Iſidor. cap. 7. libr. 18. Telum à lougitudiue dici: vnde muſtela, quod longior ſit, quam mus. itaque dici quidquid longè iaci poteſt, & abuſiuè pro gladio poni ex Seruio in 2. Æneid. ſic *Pila Sabina* eleg. 4. infra & *Arma Sabina*, hîc alio modo Ouid. 3. Faſt. de iiſdem Sabiuis: *Tela viris, animique cadunt.* Caducum quod cadit, vel cecidit, vt eleg. 32. lib. 2. verſ. 40. *Poma caduca.* vbi vide adnot. ſic *Caduca oliua* Columellæ cap. 49. lib. 12. *Caduca glans*, inquit Caius l. Sylua cædua. de verb. ſign. *quæ ex arbore cecidit.*

D ATQVE *hoſtes turpi terga dediſſe fuga.*] Flagirioſum & ignominioſum eſt fugere; licet Demoſthenes noto ſenario ſuam texerit imbelliam. Ἀνὴρ ὁ φεύγων καὶ πάλιν μαχήσεται. Virg. 12. Æneid.

Terga dabo? & Turnum fugientem hæc terra videbit?

Vſque adeone mori miſerum eſt? Attius armorum iudicio, vel Pacuuius apud Chariſ. libt. 4.

Ego tunc pudendam trepidus hortabar fugam. vbi *pudenda fuga*, vt hîc turpis. eſt enim fuga τὸ μαῶν, & ſæpe pro curſu, vel nauigatione. Ouid. 6. Faſt. *Turpia feminiæ terga dedere fugæ.*

& 5. Faſt.

E *Effugere Oebalidæ curſu potuere ſequentes,*

Sed viſum celeri vincere turpe fuga.

Idem 2. Faſt.

Diffugiunt hoſtes, inhoneſtaque vulnera tergo

Accipiunt.

Quod ſi *fuga* non *fugæ* legamus. Virg. 4. Georg.

Aut hos verſa fuga Victor dare terga coëgit.

& 3. Georg.

Quamuis ille fuga verſos ſæpe egerit hoſtes.

Dare terga, vt, *vertere terga*, eſt oſteudere, vt 5. Æneid. *Vndis dat latus.* Varro apud Nonium: *Occipitium atque armos Deo oſtende.*

SED *faciat, Diuûm ſator, vt Romana per æuum*
Tranſeat ante meos turba togata pedes.] vt el. 25. lib.3. verſ. 25. *Dy faciant.* id eſt, id velint, & annuant. vbi vide adnot. *Deum ſator.* vt Virg. 1. & 11. Æneid.

Olli ſubridens hominum ſator, atque Deorum.

Euripid. in Troiad. Τῶν πάντων ἀρέσκων τίκτων Θεῶν καὶ. vide adnot. ad illud eleg. 9. lib.3.

Hic ſatus ad pacem. verſ. 19. *Vt Romana turba togata*, frequens populus, vt ſup. *Hæc me turba iuuat.* Laberius in Ephebo: *Licentiam ac libidinem vt tollam petis togatæ ſtirpis.* Idem Ibid. *Idcirco ope noſtra dilatatum eſt dominium togatæ gentis*, apud Macrob. Virg. 1. Æneid.

Romanos rerum Dominos, gentemque togatam.

vbi vide Seruium. & *Togatus Xerxes.* Lucullus dictus inquit Plutarch. Inde & Togatæ fabulę, argumenti Romani; vt palliatæ Græci. Toga erat ad talos vſque demiſſa, vt ait Fab. lib.11. Inſtit. vetus interpres Perſij: Toga eſt purum pallium forma rotunda, & fuſiore & inundante ſinu; & ſub dextro veniens ſuper humerum ſiniſtrum ponitur. cuius ſimilitudinem in operimentis ſimulacrorum, & picturarum adſpicimus, eaſque ſtatuas togatas vocamus. Toga vero Romani in pace vtebantur, in bello paludamentis. menſura togæ inſtar ſenas vlnas implebat. Hæc ille. *Tranſeat ante meos pedes.* Innuit Ianus fori, quæ erant tranſitiones peruiæ. vnde ſupr. *Romanum ſatis eſt poſſe videre forum.* & in libello, qui tribuitur Fabio Pictori. Imus Argiletus eſt, vbi & Ianus quadrifrons, qui & Vertumnus in fine vici Tuſci. *Ante pedes*, ſigni, ſcilicet, vt eleg.10. lib.2.

Ponitur hic imos ante coronæ pedes.

Per æuum, quod Virg. 6. Æneid.

Aeternumque tenet per ſecula nomen.

ipſe eleg.4. lib.3. *In æuum.* verſ.19. αἰών, æuum, mutato genere, v. interpoſito, vt λαιός, læuus; σκαιός, ſcæuus. at Varro 5. de ling. Lat. Æuum, inquit, ab ætate omnium annorum. Hinc æuiternum, quod factum eſt æternum. Seruius in 6. Æneid. Æuum Deorum proprium, ætas hominum. Atqui ætas eſt æuitas.

SEX *ſuperant verſus; te, qui ad vadimonia curris,*
Non moror, hæc ſpatijs vltima meta meis.]

Superant, pro reſtant, & ſuperſunt, vt Virg. 2. Æneid. *Capta ſuperauimus vrbi.* & alibi ſæpe. *Curris ad vadimonia*; vadimonium properiter obis, ne cauſa cadas. Sueton. in Calig. cap.39. *Comprehenſis meritorijs vehiculis, adeo vt litigatorum plerique quod occurrere abſentes ad vadimonium non poſſent, cauſa caderent.* De Vadimonio vel obeundo, vel deſerto, multa Cic. in orat. pro Quintio. Varro 5. de lingua Lat. *Vas* appellatus, qui pro altero vadimonium promittebat. Conſuetudo enim erat cum reus parum eſſet idoneus inceptis rebus, vt pro ſe alterum daret. Vadimonium eſt ſponſio ſiſtendi in Iudicio inquit Budæus adnot. in Pandect. & obire vadimonium, ſiue ad vadimonium occurrere; ἀπαντᾶν ἐπὶ τὴν δίκην, & ἀπαντᾶν ἐπὶ τὴν κρίσιν. quo ſæpe ſermone vtitur Demoſthenes κατὰ Μειδίου. Vades, ſponſores, quia iis datis reus habebat diſcedendi facultatem, & propriè in re capitali inquit Fe-

A ſtus, & Auſonius in monoſyllabis. Tamen & in re pecuniaria datum vadem notant Interpretes Horatij in illud:

Ille datis vadibus, qui iure extractus in vrbem, &c.

Bene ergo, *Curris*, quia & turpe, & damnoſum deſerere vadimonium; vnde Plin. in Præfatione: *Inſcriptiones propter quas vadimonium deſeri poſſit.* id eſt, res neceſſaria, & vrgens negotium. *Non moror*, non te detineo, à me dimitto, per me licet quolibet abeas. Horat. *Ne te morer, audi.* Plaut. Aſinaria, ſc.4. act.2. *Hic me moratus eſt.* Liuius lib. 5. *Abſoluto Claudio negauit tribunus ſe Gracchum morari.* Dimittendi formula, etiam in

B Senatu: *Nihil vos moror, P.C.* Capitolinus in Antonino. *Vltima meta*, pro fine cuiuſque rei, tranſlatione à circo. ipſe eleg.14. lib.3.

Ad extremas ſtat fœmina metas.

vbi *extrema*, vt hic *vltima.* eadem allegoria quæ hic eſt eleg. 1. ſup.

Has meus ad metas ſudet oportet equus.

Dictum de metis ad eleg. 25. lib. 2. verſ. 25. Sed Scaligeri liber, & Vatic. & Lipſ. cap. 10. lib. 5. antiq. *Creta.* vnde & eleg.3. lib.1. legit:

Illa fuit lacrymis vltima creta meis.

Spatijs meis, curriculis, & ſuſcepto argumento. Metas quoque & ſpatia Virg.3. Georg. coniun-

C xit: *Hic & ad Eleas metas, atque vltima campi*
Sudabis ſpatia. & ipſe eleg.25. lib.2.

Septima quam metam triuerit arte rota.

vbi rota pro curriculo, & ſpatio. Propriè Virg. 5. Æneid. —— *Signoque repente*

Corripiunt ſpatia audito, limenque relinquunt.

Tranſlatè Horat. ep.14. lib.1.

Et amat ſpatijs obſtantia rumpere clauſtra.

De ſeptem ſpatiis circi legendus Iſidor. cap. 34. lib.18. eleganter Ouid. 6. faſt.

Tertia cauſa mihi ſpatio maiore canenda,
Nos tamen adductos intus agemus equos.

D STIPES *acernus eram properanti falce dolatus.*]

Sic Horat. ſat.8. lib.1.

Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.

in Catalectis:

Sed lignum rude villicus dolauit.
Et dixit mihi, tu Priapus eſto.

Tibull. eleg.vlt. lib.1. de Laribus:

Nec pudeat priſco vos eſſe è ſtipite factos,
Sic veteres ædes incoluiſtis aui.
Tunc melius tenuere fidem, cum paupere cultu
Stabat in exigua ligneus æde Deus.

Plin. cap. 7. lib. 34. Lignea aut fictilia Deorum ſimulacra Romæ fuiſſe, ait, ante deuictã Aſiam.

E Ibidem: Tuſcanica eiuſmodi ſigna ex Etruria aduecta, & per terras diſperſa expugnatis Volſiniis. Ergo, vt puto ex eo numero Vertumnus fuit. Huc facit Prouerbium Pythagoricum, Οὐκ ἐκ παντὸς ξύλου Ἑρμῆς ἂν γένοιτο. Non ex quouis ligno Mercurius fingi poſſet. Qui apud Apuleium apologia priore fuit buxeus. Plato lib. 12. de leg. Ex vno ligno iubet facta ſimulacra tota Deorum ſtatui in templis communibus. Pauſan. Arcadicis priſcos ait homines non aliis materiæ generibus ad ſimulacra Deorum vſos, quam ebeno, cypariſſo, cedro, quercu, edera cilicia, loto; Mercurij tamen ſignum in Cyllene monte citreũ fuiſſe. *Acernus*, ex acere.

Acer, σφένδαμνος. *Erable.* de quo Plin. cap. 15. lib.16. Iſidor. cap.7. lib.7. Acer arbor colorib. impar. Seruius in 2. Æneid. ad illud: *Trabibus contextus acernis*; *Acer*, inquit, *arbor in tutela ſtuporis eſt.* *Dolatus falce properanti*, obiter factus, & vt ea quæ properantur. Donat. in Eunuch. *Dolare eſt minuere, & lædere: vnde dolus læſio, & dolones tela.* Item: *Dolare dicitur faber, cum lignum aſcia cædit.* Nonius: *Dolatum vel quod eſt per cælum.* (ſic lego, non per-cæſum) *vel abraſum, vel effoſſum.* Cic. in Acad. *Non enim eſt è ſaxo ſculptus, aut è robore dolatus.* Varro: *Cælo dolatus artem oſtentat Mentoris.* Horat. ſat.5. lib.1.

Nautaque caput, lumboſque ſaligno Fuſte dolat.

B id eſt, cædit. Plaut. milite: *Hunc ſi dolum dolamus.* id eſt, fabricamus. Inde dolabra. Quadruplex vituperatio, quod ſtipes, quod dolatus, & quod falce, & quod properè. *Falce*, ſignificat putatoriam, arboreariam, vel vinitoriam falcem. Gallicè, *Sarpe.* Nam ſarpere, purgare, inquit Feſtus in *Sarmenta.* *Properanti*, tranſtulit ad inſtrumentum, quod eſt artificis, vt el. 19. lib.2.

Et vitem docta ponere falce comas.

De verbo properandi vide Gell. cap. 14. lib. 16. & cap. 11. lib. 10. & Nonium, vbi Cato: *Qui vnumquodque maturè tranſigit, properat, qui multa ſimul incipit, nec perficit, feſtinat.*

C A N T E *Numam, grata pauper in vrbe Deus.*] Sub quo ex ligneo ſum factus aheneus. *Ante Numam*, ergo Romuli tempore. *Grata*, quia: *Hæc me turba iuuat*, nec pœnitet deſeruiſſe focos Volſinos. *In vrbe.* an Volſiniis? an Romæ? *Deus*, pro ſimulacro, vt not. el. 1. ſupr. verſ.5.

A T tibi Mamuri, formæ cælator ahenæ,

Tellus artifices ne terat Oſca manus.] ſolennis præcatio, qua Mamurio optat terram leuem, à quo fuſus fuit, vt el. 17. lib.1.

Vt mihi non vllo pondere terra foret.

D vbi vide adnotat. *Mamurri*, modo producitur, modo corripitur, vt Porſena, Porſenna, Cybele, Cybelle. De fabro Veturio Mamurio Plutarch. in Numa. Ouid. 3. faſt. Dionyſ. lib. 2. à quo μαμόρειος dicitur, & Feſtus in *Mamurius.* Statua Mamurij plumbea P. Victor in 6. Reg. vrbis. *Calator*, γλύπτης, *Graueur*, à cælum, quo eiuſmodi fabri vtuntur. vnde *Argenticælatores* Plinio. Cælare à cedendo: Feſtus. *Forma ahena*, aheni ſimulacri, vt Lucretio & Lucillio *ſigna ahena.* & *æra*, pro ſtatuis. & *aheneus vt ſtes*, apud Horat. *Forma*, pro ſigno, vt eleg.9. lib.3. verſ.13. adnot. Statua hæc Tuſcanica fuit, de quo genere Fabius. *Tellus Oſca.* Significat apud Oſcos,

E patriam ſuam fortaſſe, Mamurrium ſepultum. Oſci qui & Opſci, vulgò Opici. Feſtus in *Oſcum.* Dicti ab Oſco regione Campaniæ: Feſtus in *Maſius.* Seruius in illud 7. Æneid. *Oſcorumque manus.* Capuenſes dicit, qui antea Oſci, quod illic plurimi abundauere ſerpentes. Oſca lingua Samnitium Liuius lib.10. de Oſcis populis Campaniæ Plinius cap.5. lib.3. Turneb. cap.16. lib. 13. inſigniter nugatur in hoc loco exponendo. Optat, inquit, ne vnquam Mamurius è luto fictilia ſigna faciat, ſed ſemper nobiles ex ære ſtatuas, & formas ducat, ne figlinæ luteæ vilitate tantus artifex dedecoretur. Oſci populi erant Campaniæ vbi figlinæ erant: vnde ab Horatio ſcriptum: *Vilis cum patera guttus Campana ſupellex.* id eſt, fictilis. Hæc ille. *Ne terat manus*, ne comminuat nimio premens eam partem corporis, qua præcellebas cælando. Lucret. lib.3. *Vrgerive ſupernè obtritum pondere terræ.* Plaut. Bacchid. ſc.1. act.1. *Potiſne eſt terra, vt terat hominem, atque proſternat? hodie nihil præter terram & Baccham tetigi.* ipſe eleg.7. inſ. *Oſsibus oſſa teram.* *Manus artifices doctas*, vt Ouid. el. 2. lib. 3. Amor. *Artifices in te verte, Minerua, manus.* & vlt. Metamorph.

Artifices natura manus admonuit.

Feſtus: *Artifices dicti, quod ſcientiam ſuam per artem exercent: ſiue quod aptè opera inter ſe artent, qua ex cauſa etiam artes appellatæ ſunt.* Virg. 12. Æneid. & Auſon. *Artificis manus dixerunt.*

Q V I *me tam dociles potuiſti fundere in vſus.*] id eſt, aptum tot rebus, ac formis. *Potuiſti*, ſciſti. vel abundat, vt el. 5. infra:

Poterit magnes non ducere ferrum.

id eſt, ducet. *Fundere*, χέειν, χωνεύειν, quoniam conflantur metalla liquentia, vt 8. Æneid.

Vulnificuſque chalybs vaſta fornace liqueſcit.

Seneca ep.66. *Fundere vel ducere ſtatuam.* Plin. cap.8. lib.34. *Theodorus qui Labyrinthum Sami fecit ipſe ſe ex ære fudit.* Horat. ſat.3. lib.2.

Quid ſculptum inſabrè, quid fuſum durius eſſet.

Fab. cap.1. lib.2. *Quam qui pertinere ad oratorem non putabit, is ne ſtatuam quidem inchoari credet, cum eius membra funduntur.* De primis fuſoribus Pauſan. in Arcad. Mamurium dixit cælatorem nũc fuſorem facit, vt vel vtriuſque artificij peritus fuerit, vel, vt permiſceat artificia. *In vſus*, tot nempe artium exercendarum. *Tam dociles*, pro valdè dociles, vt eleg.18. lib.3. *Tam pleno theatro.* *Dociles*, habiles, faciles, flexibiles. Ouid. el.14. lib. 1. Amor.

Adde quod & dociles (crines) *& cẽtũ flexib. apti.*

Tranſlatum ab indole diſcipulorum, & cereis, vt ita dicam, adoleſcentulorum ingeniis.

V N V M *opus eſt, operi non datur vnus honos.*] vna eſt ſtatua; ſed vario habitu varia videtur. Signum artificis vnum eſt, ſed multiplex ei laus tribuitur ob multas formas, & vſus varios. *Vnũ opus*, vt Virg. ecl.3. *Opus Alcimedontis.* *Non vnus honos*, quia à multis colitur. & *Honos*, primitiarum ſcilicet. *Datur honos*, vt eleg. 4. infra:

—— *neque enim ſceleri dediſt hoſtis honorem.*

AD ELEGIAM III.

HÆC *Arethuſa ſuo mittit mandata Lycotæ.*] *Arethuſa*, notum Nymphæ Siculæ, & fontis nomen Virgilio, Ouidio, Theocrito, ſub eo nomine fortaſſe Gallam, & Lycotæ, Poſtumum intelligit, de quibus eleg. 12. lib. 3. Sanè omnia conueniunt. Lycotam nullum legi apud Pauſan. *Lycortas* reperitur. Sic Panthus, Lynceus, Demophoon Græca nomina, & ficta, pro Romanis, vt Cynthia, Acanthis, Lycinna. *Mandata*, vocatur ipſe *verba commiſſa* eleg.23. lib.2. verſ. 4. *Mandata* ſunt abſentium ad abſentes, quæ vel dantur verbis, vel ſcripto mittuntur, vt hic

& eleg. 16. lib. 3. verſ. 7. & el. 6. lib. 3. verſ. 37. *Suo Lycota.* plus eſt, quam marito, vt el. vlt. l. 2. *Lynceus ipſe meus.* Ouid. 9. Metam.

——fer has fidiſſime noſtro
Dixit, & adiecit longo poſt tempore, fratri.

vide adnot. ad el. 8. lib. 3. verſ. 22.

CVM *toties abſis, ſi potes eſſe meus.*] an aduerbium numeri pro temporis aduerbio poſuit, *Toties* pro tandiu? ſed nihil aſtutè fingendum: nam vulgaris notio bene conuenit. Frequentat autem hoc aduerbium. *Toties*, tam frequenter. *Abſis*, nam abſentia, & via longa mutat amores, vt eſt el. 12. lib. 1. vide Ariſt. cap. 5. lib. 8. Ethicor. Catull. de coma Berenices: *An quod amantes non longè à caro corpore abeſſe volunt. Si potes eſſe meus,* niſi te alia puella teneat. Ouid. 6. faſt.

Hic color (inquit Iuno) *hic teneo cũ Ioue tẽpla meo.*

Quod abeſt noſtrum non videtur: eſſe vnde Martialis:

Sed lis eſt mihi de tribus capellis
Vicini, queror has abeſſe furto.

Sic in l. 13. & 14. de verb. ſign. Res abeſſe dicuntur, quæ corruptæ ſunt, vel omnino perierunt.

SI *qua tamen tibi lecturo pars oblita deerit.*] *Tamen*, pro vero, vel autem, vt el. 4. lib. 2.

Vnde tamen veniant tot mala cæca via eſt.

vel abundat. *Tibi lecturo*, cum tu legere voles. *Deerit tibi pars oblita.* Si qua verba deficient, quia inducta, ac pene deleta. Si qua tibi deerit ſententia, vt Virg. 6. Æneid.

Non Simois tibi, nec Xanthus, nec Dorica caſtra
Defuerint.

Pars, epiſtolæ ſcilicet, vt ſępe Cic. in epiſt. *Oblita*, à verbo oblinor, quod eſt inficior, inungor, maculor, inquinor. Tibull. el. 6. lib. 2.

Oblitus & muſto feriet pede ruſticus vuas.

Ouid. initio epiſt. Canaces:

Si qua tamen cæcis errabunt ſcripta lituris,
Oblitus à Dominæ cæde libellus erit.

Cicer. ſæpe: oblitus cœno, libidine, parricidio. Catull. *Oblitum lupanar*, fœdum. vt in Catal.

Nigra fornicis oblitum fauilla.

HÆC *erit à lacrymis facta litura meis.*] Sic Ouid. in ep. Briſeidis:

Quaſcunque aſpicies lacrymæ fecere lituras.

eleg. 1. lib. 3. Triſt.

Littera ſuffuſas quod habet maculoſa lituras,
Læſit opus lacrymis ipſe Poëta ſuum.

eleg. 1. lib. 1. Triſt.

Neue literarum pudeat; qui viderit illas
De lacrymis factas ſentiat eſſe meis.

AVT *ſi qua incerto fallet te littera tractu.*] id eſt, oculos tuos effugiet, & latebit. vt el. 4. lib. 1.

Accepta fallit vterque fide.

Litera incerto tractu, id eſt, inſtabili & errante. vt *ducere lineam* dicitur pictor, ſic & ſcriptor *ducere literas*, itaque hic tractu, pro ductu poſitum, vt eleg. 14. lib. 1.

Nam ſiue optatam mecum trahit illa quietem
Seu facili totum ducit amore diem.

& infra hîc: *Traxit ab euerſo lumina nigra rogo.* & el. 6. infra: *Traxit monimenta.* pro, duxit. contra eleg. 15. lib. 3. *Tibi gloria Dirce Ducitur.* vt Iuuenal. ſat. 10. *Seianus ducitur vnco.* Aliud eſt Ci-

A ceroni 2. de Orat. *Tractus verborum*, & *Tractus orationis.* & *Tractus anguis* Virg. 2. Georg. & *Tractus flammarum.* 1. Georg.

SIGNA *mea dextra iam morientis erunt.*] Quia dextra ſcribimus. Ouid. in ep. Canaces:

Dextra tenet calamum, ſtrictum tenet altera ferrum.

Ideo Ciceroni Antonius dextram præcidi iuſſit, quod ea ſcripſiſſet Philippicas. *Dextra moriens*, deficiens Tibullo:

Te teneam moriens deficiente manu.

TE *modo viderunt iteratos Bactra per ortus.*] ſic el. 7. lib. 3. *Nox vidit & Aquilo videbit.* & Plaut.
B Amphit. *Tellus Epirotica vidit.* De Bactris capite regionis Bactrianæ dictum eſt el 1. lib. 3. verſ. 16. *Per ortus*, orientis populos, & regiones. Ouid. in fine lib. 1. Met.

Patrioſque adit impiger ortus.

Tibull. el. 5. lib. 2. *Quaque patent ortus.* Solis ortus dicitur pleno ſermone. *Iteratos*, iterũ peragratos. Horat. oda 7. libr. 1. *Iterabimus æquor.* ipſe el. 1. ſup. *Obliqua ſigna iterata rota.*

TE *modo munito Sericus hoſtis equo.*] vet. lib. *Henricus hoſtis.* vnde Beroaldus: *Sericus hoſtis* emendauit. probo. nam Bactra & Seras con-
C iungit etiam Horat. oda penult. lib. 3.

Quid Seres, & regnata Cyro Bactra parent.

& oda 12. lib. 1. *Seras & Indos.* De iis Virgil. 2. Georg. & ibi Seruius. Plin. cap. 17. & 22. lib. 6. Idem Plin. cap. 14. lib. 34. ait palmam ſerico ferro tribui, vnde ſubiecit, *Munito equo.* Si *Bericus* legimus vt libet Scaligero, Cantabricum bellum ſignificabit, de quo Dio, & Horatius. Si *Noricus*, ferreus ſignificatur à Norico ferro, vt apud Horat. *Noricus enſis.* Noricum, regio eſt Germaniæ. *Hoſtis equo Munito* dictum, vt *Bacchus docta cuſpide.* eleg. 30. lib. 2. *Munito equo*, laminis ferreis tecto vna cum equite, qua de re el. 12. lib. 3. verſ. 12. An *Seras* pro Parthis poſuit?

D HYBERNIQVE *Getæ, pictoque Britannia curru.*] Getæ Scythiæ populi, qui ad Pontum in Orientem vergunt. Strabo lib. 7. Plin. cap. 1. & 2. lib. 4. Spartianus in Caracalla ait Getas Gotthos dici. *Hyberni*, gelidi. Horat. oda 24. lib. 3. *Rigidi Getæ.* Sic eleg. 7. lib. 2. dixit, *Hybernos Boryſthenidas.* Cum Getis autem bellum Augusti innuit. De cuius apparatu. Virg. 7. Æn.

Siue Getis inferre manu lacrymabile bellum, &c.

Horat. oda vlt. lib. 4. *Non Getæ, non Seres, &c.* Et oda 8. l. 3. *Occidit Daci Cotizonis agmen.* At is Getarum rex vocatur à Sueton. in Auguſt. cap. 63. cui ſcribit M. Antonius olim deſponſam fuiſſe ab Auguſto filiam Iuliam. vide Dionem lib. 51.
E de Getis à M. Craſſo victis, ſub Auguſto. Xiphilinus in Domitiano pro comperto ſcribit; Getas trans Hæmum apud Danubium incolere. *Pictoque Britannia curru.* Eſſeda Britanna ſignificat, de quibus el. 1. lib. 2. verſ. 76.

Eſſeda cælatis ſiſte Britanna iugis.

vbi plura. Beroaldus addit ex Mela cap. 6. lib. 3. Britannos dimicare bigis, & curribus Gallicè armatos, eoſque Couinos vocari docet ex Lucano, quorum falcatis axibus vtuntur. vnde Couinarius, qui agit eum currum, vel eo vehitur. Cornel. Tacit. in vita Agricolæ.

VSTVS *& Eoa diſcolor Indus aqua.*] De appa-

ratu belli Indici dictum el.10. lib.2.

India quin Auguſte tuo dat colla triumpho.

⁊ *Diſcolor*, non placet; malim decolor, vt Ouid. 4. Metamorph.

Decolor extremo qua cingitur India Gange.

& el.4. lib.5. Triſt.

Et quaſcunque bibit decolor Indus aquas.

& 3. de arte am.

Vos quoque non caris aures onerate lapillis,
Quos legit in viridi decolor Indus aqua.

Tibull. *Qua ferret à celeri decolor Indus aqua.* Iuuenal. ſat.6. de filio Æthiopis:

Mox decolor heres Impleret tabulas.

Vſtus, toſtus, peruſtus. Tibull. el.3. lib.2.

Illi ſint comites fuſci, quos India torret,
Solis & admotis inficit ignis equis.

ipſe eleg. 13. lib.3.

Felix Eois lex funeris vna maritis,
Quos Aurora ſuis rubra colorat equis.

Qui duo loci confirmant alteram lectioonem: *Vſtus Eois equis.* Sed vulgata retineri poteſt hoc ordine verborum. Vſtus Indus, decolor aqua Eoa, id eſt, quem aqua ipſa decolorat. Strabo enim lib.12. Quibuſdam viſum fuiſſe, quod Æthiopes nigri & criſpi ſint vi aquarum eius regioois fieri ſcribit. Superior explicatio & lectio, *Equis*, magis placet. Alias legitur, *Acui*: Palmerius.

HAECNE *marita fides, & pacta ſunt mihi noctes.*] Similis conqueſtio el. 6. lib.3.

Haec ne teſte mihi promiſſa eſt, Lygdame, merces?

Ouid. in ep. Hypſip.

Heu vbi pacta fides! vbi connubialia iura!

& 3. faſt.

Heu vbi pacta fides! vbi quae iurare ſolebas!

Fides marita, coniugalis. vt el. 20. lib.3. verſ.26. *Sacra marita. Noctes*, gaudia nocturna, vt eleg 17. lib. 2. *Mentiri noctem.* el. 8. lib. 3. *Furanda copia noctis. Pacta mihi*, quaſi pacto conuento promiſſæ, & conſtitutæ. nam pagere, firmare eſt, & ſtatuere. ſic el. 20. lib.3.

Pactas in federa ruperit atas.

Ouid. in ep. Phyllid.

Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.

id eſt, promiſſus, reditus.

CVM *rudis vrgenti brachia victa dedi.*] id eſt, nondum virum experta. vide el. 17. lib.3. verſ. 7. adnot. Ouid. 4. faſt. —— *Iuuencam*

Mactarum operum coniugijque rudem.

Nuptiarum expers Horatio, ἄχαρις Sappboni dicitur. Plaut. Caſina act.4. ſc. 4. *Amabo, integra, atque imperita huic impera. Dedi brachia*, dedi manus, vt victi ſolent victoribus. Eraſmus in prouerbio, *Dare manus*, putat natum ab iis, qui manus offerunt vinciendas victoribus. ego à geſtu ſupplicatorium. mooet Virg. io extrema Æneide:

Ille humilis, ſupplexq. oculos, dextramq. precantem
Protendens. & mox:
—— *viciſti, & victum tendere palmas*
Auſonij videre. ipſe el. vlt. infra:
Capta dabis veſtris moribus illa manus.

Horat. oda pen. Epod.

Iam iam efficaci do manus ſcientia,
Supplex, & oro. Ao ortum ab herbam porrigentibus victoribus ſuis? *Dare manus*, tendere, vt dare terga, oſtendere. Lucret. l.2. dixit:

—— *Si tibi vera videtur*
Dede manus: aut ſi falſa eſt accingere contra.

Brachia victa, vt *Feſſo mento* eleg. 7. lib.3. eleg.1. lib. 1. *Tardas aures. Vrgenti*, inſtanti, prementi. Nonius; Vrgere, inſiſtere, cogere, premere. & honeſta eſt oratio. nã premere eſt in obſcœnis:

QVAE *mihi deducta fax omen praetulit, illa*
Traxit ab euerſo lumina nigra rogo.]

Sie eleg.6. lib.2.

Qua manus obſcœnas depinxit prima tabellas
Et poſuit caſta turpia viſa domo.
Illa puellarum ingenuos corrupit ocellos.

Fax pratulit omen mihi, ominis cauſa nubenti mihi prælucit. de hoc ritu nuptiali, vide adnot. ad illud Catulli ex epithalamio Manlij: *Spineam quate tedam.* Facem autem in nuptiis in honorem quoque Cereris præferebant: Feſtus in *Facem.* apud eundem Feſtum legitur à puero patrimo & matrimo facem fuiſſe prælatam in *Patrimi.* Sed apud Græcos facem attollebat nubenti filiæ mater. Euripides Iphigenia in Aulide. Clytæneſtra; Ἀμοῦ δὲ παιδός; τίς δ᾽ ἀνασχήσει φλόγα; Agamemnon: ἐγὼ παρέξω φῶς, ὃ νυμφίοις πρέπει. Clyt. Οὐχ ὁ νόμος οὗτος. *Deducta*, cum deduceret ad nouum maritum à duobus pueris patrimis, & matrimis, qui me tenebant; tertio præferente facem. Feſtus io *Patrimi.* Deduci ſolemne verbum ei rei. Tibull. el.4. lib.3.

Vt iuueni primum virgo deducta marito.

Stat. 8. Thebaid. —— *illi Cytherea laudant*
Connubia, & multa deductam lampade fratrum
Harmoniam. Ouid. 3. faſt.
Credit amans, thalamoſque parat: deducitur illuc
Anna tegens vultus, vt noua nupta, ſuos.

idem 4. faſt.

Cum primum cupido Venus eſt deducta marito,
Hoc bibit; ex illo tempore nupta fuit.

De deductione ad domum mariti Pomponius *l. mulierem.* 5. *D. de ritu nuptiarum.* Abutuntur interdum hoc verbo ad ſtuprum. vnde Ciceronis iocus apud Sueton. in Iulio cap. 50. *Quo melius emtum ſciatis, tertia deducta eſt: Exiſtimabatur enim Seruilia, etiam filiam ſuam tertiam Cæſari conciliare.* & 4. Verr. *Hic eſt, ad quem iſte deduxerat tertiam Iſidori mimi filiam. Deducta*, præteritum pro præſenti tempore, vt el. 14. lib.3.

Increpat & verſi clauis adunca trochi.

Id eſt, dum vertitur. *Traxit*, pro, dixit, ſumpſit, concepit. vt eleg. 11. lib.3.

Et trahere occultum membra ſoporis iter.

Lumina nigra, atros ignes. ideo ſubiicit *rogo*, quia rogus ex lignis ſtruebatur plus fumi, quam flammæ emittentibus. Virg. 4. Æneid.

Sequar atris ignibus abſens. Ouid. 4. faſt.
Conde tuas Hymenae faces, & ab ignibus atris
Aufer, habent alias mœſta ſepulcra faces.

Horat. oda 11. l.4. *Nigrorumq. memor dum licet ignium.* Flamma autem ſecunda, & felix omen cum purius lucebat. vnde dixit el.10. lib.3.

Luxerit & tota flamma ſecunda domo.

Euerſo rogo. Buſta iacentia dixit el.6. lib.3. verſ.29. Ouid. 13. Met. —— *cum*

Memnonis arduus alto Corruit igne rogus.

Idem in ep. Phyllidis:

Suntque ſepulcrali lumina mota face.

Idem 10. Met. de infauſtis nuptiis Orphei & Eurydices:

Fax quoque quam tenuit (Hymen) *lacrymoſo ſtridula fumo*
Vſque fuit, nulloſque inuenit motibus igneo.

Suetou. in Domitiano: *Euenit vt repentina tempeſtate deiecto funere ſemiuſtum cadauer diſcerperent canes.*

E*x Stygio ſum ſparſa lacu, nec recta capillis*
Vitta data eſt, nupſi non comitante Deo.]

Tria hîc infelicium nuptiarum omina ponit. primum cum ait, *Stygio ſum ſparſa lacu.* id eſt, aqua triſti & infelici ſtygiæ paludis. Horat. *Auernales aquas* vocat. Virg. *Latices fontis auerni.* Ipſe eleg. 1. ſup. *Magicas aquas. Lacus*, pro aqua ipſa, vt eleg. 3. lib. 3.

Tingunt Gorgoneo punica roſtra lacu.

Sic eleg. 20. lib. 1. *Haurire flumina.* Spargebantur vero, aut abluebantur ſacra facturi, vt eleg. 6. infra: *Spargite me Lymphis.* At hæc ſacra magica, quibus aqua & ignis adhibebantur. ipſe eleg. vlt. infra:

Vinxit & aſperſas altera vitta comas.

Ouid. 2. de arte amandi:

Quod faciunt iuſtos ignis & vnda viros.

Stat. lib. 1. Sylu. in Epith. Stellæ & Violantillæ: ——*Quatiuntque nouena*
Lampada ſolennem thalamis coëuntibus ignem,
Et de Pierijs vocalem fontibus vndam.

Claudianus 2. de raptu Proſerpinæ:

Confeſſus ſocerum nimbis Hymenæus hiulcis
Intonat; & triſtes firmant connubia flammæ.

Valer. Flaccus lib. 8. Argon.

Inde vbi ſacrificas cum coniuge venit ad aras
Aeſonides, vnaque adeunt, pariterque precati
Incipiunt: ignem Pollux vndamque iugalem
Prætulit.

Feſtus: *Aqua dicitur, à qua iuuamur. Aqua & igni interdici ſolet damnatis: quam accipiunt nuptæ, quia hæ duæ res humanam vitam maximè continent.* Idem in *Facem*: *Facem in nuptiis in honorem Cereris præferebant, aquaque aſpergebatur noua nupta, ſiue vt caſta, puraque ad virum veniret, ſiue vt aquam atque ignem cum viro communicaret.* Scæuola l. penult. de Donat. inter vir. & vxor. *Die nuptiarum, priuſquam ad virum transiret, & priuſquam aqua & igni acciperetur.* Seruius ad illud 4. Æneid. *Fulſere ignes, & conſcius æther Connubij.* Varro dicit; *Aqua & igni mariti vxores accipiebãt. vnde & hodie faces prælucent, & aqua petita de puro fonte per puerum feliciſſimum, vel puellam, quæ intereſt nuptijs, de qua ſolebant nubentibus pedes lauari.* Varro 4. de lingua Lat. *Igitur cauſa naſcendi duplex, aqua & ignis. ideo ea in nuptijs in limine adhibebantur.* & mox: *Hinc & mas ignis, quod ibi ſemen; aqua femina, quod fœtus ab eius humore, & eorum coniunctione ſumit Venus.* Eaſdem cauſas adfert Plutarch. in Romaicis quæſt. 1. quas Varro, Feſtus. Alij alterum dirum omen, cum ait:

Nec recta vitta data capillis. De vittis vide adnot. ad illud Catulli in Ariadna:

Et roſeo niuea reſidebant vertice vitta.

& eleg. 6. lib. 3. verſ. 30. Erant autem aliæ virginum, aliæ nuptarum vittæ. Virg. 2. Æneid.

A *Virgineas auſi diua contingere vittas.*

Valer. Flaccus lib. 8.

Vltima virgineis tum flens dedit oſcula vittis.

ipſe eleg. vlt. infra:

Sed poſtquam facibus ceſſit prætexta maritis,
Vincit & acceptas altera vitta comas.

Diſcrimen, quod virginum vittæ quodammodo iacentes & reſidentes erant, vt in loco Catulli prænotato de Parcis. Nuptæ autem vittas rectas geſtabant, vt hic locus indicat. Lucan. de nubente: *Turritaq. premens frontem matrona corona.* & Stat. 1. Sylu. in Epithal. Stellæ:

——*Celſa ſimul aſpice frontis honores,*

B *Suggeſtumque comæ.* Feſtus in *Celibari haſta*; Celibari haſta caput nubentis comebatur, quæ in corpore gladiatoris ſtetiſſet abiecti, occiſique, &c. qua de re Ouid. 2. faſt.

Nec tibi quæ cupidæ matura videre matri
Comat virgineas haſta recurua comas.

An *Recta vitta*, vt viriles togæ poſitis prætextis Rectæ dicebantur, quæ à ſtantibus, & in altitudinem texebantur ominis cauſa? Feſtus in *Recta*. Quin etiam muliebres veſtes rectæ Plinio cap. 48. lib. 8. qui recta tunica nubentem indui ſolitam ait. An *recta*, pro rectè, nomen pro aduerbio? vt mox: *Aeternus*, verſ. 22. Iuſtus

C Lipſius in notis ad Tacitum probat ex Ammiano, & aliis cirratas fuiſſe innuptas, vt & cirratos pueros ex Perſio, apud quem vide plura huc facientia. *Nupſi non comitante Deo.* id eſt, non deducente me Hymenæo. Ouid. lib. 10. Met. de Hymenæo:

——*& Orphea nequicquam voce vocatur:*
Affuit ille quidem; ſed nec ſollennia verba,
Nec lætos vultus, nec felix attulit omen.

vide Catull. in Epithal. Manlij. *Collis ô Heliconij cultor*, &c.

O m n i b v s *heu portis pendent mea noxia vota.*]

D *Vota*, pro dona votiua. nam infra dicet:

Armaque cum tulero portæ votiua Capenæ.

ſic eleg. 19. lib. 2. *Veneri ponere vota iuuat.* *Noxia* per aphæreſin, obnoxia, quæ *debita* vocat eleg. 16. lib. 1. verſ. 44. Sed vet. lib. *Mea pendent anxia vota*, per hypallagen, vota vxoris tuæ anxiæ, & de te ſollicitæ. *Pendent*, quia ſuſpendi ſolebant donaria. Horat. *Suſpendiſſe potenti*
Veſtimenta maris Deo. Tibull. el. 1. lib. 1.

Flaua Ceres tibi ſit noſtro de rure corona
Spicea, quæ templi pendeat ante fores.

Turneb. cap. 6. lib. 23. citat hunc verſum, & illum infra: *Armaque cum tulero*, &c. Nec aliud

E quicquam adfert, niſi vota ſuſcipi à propinquis pro iis qui militatum irent, & ſolui pro reditu ſuſpenſa tabella. *Portis*, quia portæ vrbium ſanctæ Iuriſconſultis, non tamen Plutarcho. At in ipſis portis erant Deorum ſimulacra, quæ à prætereuntibus ſalutabantur. Lucret. lib. 1.

——*Tum portas propter ahena*
Signa manus dextras oſtendunt attenuari
Sæpe ſalutantum tactu, præterque meantum.

Imo & vrbis portas oſculabantur diſcedentes. Rutilius lib. 1. Itinerarij:

Crebra relinquendis infigimus oſcula portis.

Portæ autem Romæ plurimæ apud Feſtum: Porta Romana, Ratumena, Lauernalis, Flu-

mentana, Fontinalis, Capena, Lemonia, Minucia, Mugionia, Viminalis, Næuia, Naualis, Pandana, Piacularis, Querquetularia, Carmentalis, Roduſculana, Collina, Salutaris, Sanqualis, Stercoraria, Catularia, Collatina, Prætoria, Principalis, Quintana, Quirinalis, Scelerata, &c.

Texitvr *hæc caſtris quarta lacerna tuis.*] id eſt, fit à me hæc quarta lacerna, quæ nunc in manibus, in vſum tuæ militiæ, & caſtrorum. nam dicet infra: *Caſtrenſia penſa laboro.* De hoc more. Ouid. 2. faſt.

Mittenda eſt domino, nunc nunc properate puellæ,
Quam primum noſtra facta lacerna manu.

In elegia Cornelij Galli nuper excuſa Florentię:

Qumetiam argento, puroque intexitur auro
Altera iam caſtris parta lacerna tuis.
Illic bellantum iuuenum ſtudioſa figuras,
Atque audita leui prœlia pingis acu.

Sed aiunt nomine Galli editam à Manucio, & ab ipſo fictam. quid *Lacerna* dictum eleg. 12. lib. 3. verſ. 7.

Occidat *immerita qui carpſit ab arbore vallum.*] exſecratur eum, qui primus eum reperit muniendorum caſtrorum, & tubæ. Caſtrametationis inuentor Pyrrhus: tubæ Piſeus Tyrrhenus: Silius, & Plinius. *Occidat*, pro male ſit ei, etiam mortuo. vt eleg. 6. lib. 2. verſ. 31. *Carpſit*, decerpſit ferro. Carpere, lædere, inquit Donat. in Adelph. Nonius: Carpere, auferre, decerpere. vide plura de hoc verbo adnot. eleg. 5. lib. 2. verſ. 23. *Vallum*, neutro genere, tota munitio; vallus particula: Seruius. Sed non obſeruatur. Idem Seruius in 6. Æneid. Conſuetudo erat, vt miles Rom. ipſe ſibi portares arma, & vallum, id eſt, calas, ſiue fuſtes, vt adnot. ad illud Tibulli lib. 4.

Quemue locum ducto melius ſit claudere vallo.

Idem eleg. 10. lib. 1. ſudem vocat:

Sed manibus qui ſæuus erit, ſcutumque ſudemque
Is ferat. *Immerita*, Innocente; vt *Immeritos vngues* eleg. 4. lib. 2. Sic *Nox ſine crimine vita*, apud Ouidium.

Et *ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas.*] id eſt, conſtruxit, compoſuit. Struere, augere: Feſtus. *Struere*, moliri, vt ſtruere inſidias. *Querulas tubas.* Sic vocat *mæſtas* eleg. vlt. infra, vt adnotat. ad eleg. 7. lib. 2. verſ. 12. *Per oſſa*, oſſibus inter ſe iunctis, vt eleg. 4. lib. 3. verſ. 26. *Fixa per arma.* vult autem oſſeas fuiſſe tubas, quæ poſtea ex ære directo; Ouid. 1. Met. Veget. cap. 5. Oſſea tuba ſignificatur à Varrone Eumenidibus apud Nonium in *Anima.* *Phrygios per oſſa cantus liquida canit anima.* Et Plutarch. in conuiuio ſeptem ſapientum ex oſſibus ceruorum fieri tibias ait, ſed optimas ex oſſibus, & tibiis aſinorum. Iſidor. lib. 3. Tibias inuentas in Phrygia, & ita dictas ait, quod primum de ceruicis tibiis, & cruribus hinnulorum fierent. Alij libri *Aera*, quia Æneæ tubæ inuentor Piſeus: Plin. cap. 56. lib. 7. rauca & querula coniungit, & el. 10. lib. 3. verſ. 23.

Dignior *obliquo funem qui torqueat Ocno.*] id eſt, magis commeruit eam pœnam, quam Ocnus. nam τὸ *Dignus*, anceps verbum: Cic. 13.

A Phil. Ocnus à Socrate pictus, ſiue piger, ſpartū torquens, quod aſellus arrodebat. Plin. cap. 11. lib. 35. Quia autem ſummæ erat pigritiæ non abigere aſellum, ideo Ariſtoteles hunc Ocnum ait mutatum in Erodij genus omnium pigerrimum, vt poſt Politianum, qui iam hunc verſum illuſtrarat, notat Turneb. cap. 1. lib. 8. vide prouerbium: *Ocnus funem torquet*; ſiue *Contorquet piger funiculum.* Fabulam illam refert Pauſan. in Phocicis & interpretatur. meminit & Plutarch. [illegible]. Interpres Ariſtophanis in Ranis & Diodor. lib. 2. Vet. lib. *Obliqua orno*, quod Titius defendere conatus, ſed meritiſſimè

B ridetur à Scaligero. *Obliquo*, ceſſim gradiente, vt ſolent qui funes torquent, & Cancri & Nepæ apud Plautum. Obliquus à poſitu corporis. Scaliger in Feſtum, Subliquus & obliquus, à liquus ſiue liquis deducit. Vetus auctor loquens de figuris & lineamentis: *Omnem autem ſummitatem metiendi obſeruationes ſunt duæ; Enormis, & liquis. Enormis, quæ in omnem actum rectis angulis continetur. Liquis, quæ minuendi laboris cauſa, & ſalua rectorum ratione angulorum ſecundum ipſam extremitatem ſubtenditur. Torqueat funem*, vnde [illegible] dicitur ille Ocnus à Plutarcho

C [illegible]. [illegible], torquere funem. vet. gloſſ. [illegible], *Reſtio, reſticularius.* Pauſan. loco prænot. celebratum ait prouerbium apud Ionas: [illegible]. *Contorquet piger funiculum.* Sic *funes tortos* & *rudentes* dixêre Virg. & Horat. Iſidor. cap. 4. lib. 19. *Tormentum funis in nauibus longus, quo prora ad puppim extenditur, quo magis conſtringatur. Tormenta autem à tortu dicta ſunt reſtes, funeſque.* Sic *Torus* Catoni funis ex loris retortus vt notat Scaliger in coniectaneis:

Æternvsqve *tuam paſcat aſelle famem.*] nomen pro aduerbio, & tempus ad perſonam tranſlatum, vt eleg. 29. lib. 2. *Matutinus. Paſcat*

D *tuam famem*, te famelicum alat. *Tua fames*, vt Catull. *Piſonis ſcabies, ſameſque Memmi.* & Mart. ep. 7. lib. 3.

Quid cogitatis ô fames amicorum.

Virg. 1. Georg.

Concuſſaque famem in ſyluis ſolabere quercu.

ſic ipſe eleg. 5. lib. 3.

Non bibit è gemma diuite noſtra ſitis.

id eſt, nos ſitientes. *Paſcere famem*, eſt comprimere. vnde Virg. *Et amor compreſſus edendi. Et Paſcito linguam*, id eſt, coërceto, contineto apud Feſtum. *Paſcere* & *alere* hoc diſtant, inquit Nonius: vt ſit alere ſufficiendi generis curam ha-

E bere: Paſcere, natos cibo ſaginare. Varro [illegible]. *Vbi præ graues Paſcantur atque alantur pauonum greges.* quidam à [illegible] deducūt. Scaliger à [illegible], [illegible] adipiſcor, veſcor. *Aſelle*, aſellam eſſe ſcribit Pauſan. à quo dicitur [illegible]. Aſinus femina; vt lupus femina, & vxorem prodigam viri laborioſi interpretatur.

Dic *mihi, num teneros vrit lorica lacertos.*] ſic eleg. 32. lib. 2.

Dic mihi quis potuit lectum ſeruare pudicum.

vbi vide adnot. *Dic mihi*, velim hoc mihi reſpondeas. verum fatere. *Lorica*, inquit Varro 4. de ling. Lat. *à loris, quod è crudo corio pectoralia faciebant: poſtea ſuccuderunt Galli è ferro ſub id vocabulum*

ex annlis

ex annlis ferream tunicam. Seruius in 8. Æneid. A *Aegis munimentum pectoris areum, habens in medio Gorgonis caput: quod ſi in pectore numinis fuerit Aegis vocatur, ſi in pectore hominis, ſicut in antiquis Imperatorum ſtatuis videmus, lorica dicitur.* Idem in 8. Æneid. *Cui pellis latos humeros erepta iuuenco*

Pugnatori operit.

Id eſt, Lorica, inquit, nam propriè lorica tegmen de loro factum, quo maiores vti in bello conſueuerant. contra Iſidor. cap. 13. lib. 18. Lorica vocatur eo quod loris careat, ſolis enim circulis ferreis contexta eſt. Plin. cap. 23. lib. 11. *Nec pudeat has veſtes vſurpare etiam viros leuitatem propter aſtiuam. in tantum à lorica gerenda deceſſere* B *mores, vt oneri ſint etiam veſtes. Vrit*, premit & cruciat. male haber. Donat. in illud Eunuchi: *Vro hominem.* dolere cogo. Horat. ep. 13. lib. 1.

Si te forte mea grauis vret ſarcina charta. Idem:

—— vt calceus olim

Si pede maior erit, ſubuertet: ſi minor vret.

Iuuenal. ſat. 6.

Nam panniculus bombycinus vrit.

id eſt, graues ſunt veſtes ſericæ. *Vrere mentem alicuius*, Sueton. in Tiber. cap. 66. Liuius lib. 10. *Vrebat peſtilentia vrbem.* & lib. 36. *Vrente aſſiduo labore.* Virg. 1. Æneid. *Vrit atrox Iuno. Lacertos* C *teneros*, pro humeris dixit, vt eleg. 6. lib. 3.

Ac mæſtam teneris veſtem pendere lacertis.

vbi vide adnotata. Lucillius apud Nonium in Sumen. *Quod ſi nulla poteſt mulier tam corpore duro*

Eſſe, tamen teneros moueat ſuccuſſa lacertos

Et manus vlterior lactanti in ſumine ſidat.

N V M *grauis imbelles atteret haſta manus.*] *Grauis*, & valida, & magni ponderis, ac impetus: vel fortis. nam *grauis*, fortis Seruio. Horat. oda 15, lib. 1. *Nequicquam thalamo graues haſtas.* Ouid. vlt. Metam. *Grauis haſta minoris Atridæ.* Tibull. lib. 4.

Siue hac ſiue illac grandis venit impetus haſta. D

vbi vide adnot. Seruius in 1. Æneid. *Haſta, id eſt, curis, telum longum eſt. vnde ſecuris, quaſi ſemicuris.* Feſtus in *Celibari haſta*, inquit, Haſtam ſummam armorum atque imperij eſſe. *Atterit*, vſu & tractatione corrumpit, & pene conſumit. Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Aut operi inſuetas atteruiſſe manus.

alio modo dixit eleg. ſup. prox.

Tellus artifices ne terat oſca manus.

Imbelles, molles, militiæ labori minus aptas & aſſuetas, vt eleg. 6. infra: *Imbelles lyra.* ſic Horat. ep. 8. lib. 1. *Imbelle Tarentum*, vocat quod E alibi *molle.* & oda 4. lib. 4. *Imbelles columbas*, quas molles vocat lib. 1. vnde *imbellia*, belli inſcitia: Feſtus.

H Æ C *noceant potius, quam dentibus vlla puella*

Det mihi plorandas per tua colla notas.] Lorica & haſta te lædant malo, quam vlla pellex collum tuum mordeat, vt illic veſtigium libidinis, & nequitiæ appareat; vt eleg. 8. lib. 3.

In morſo æquales videant mea vulnera collo.

vbi vide adnot. *Det notas*, vt habere morſus, el. 5. infr. *Semper habe morſus circa tua colla recentes.* *Plorandas mihi*, cauſam lacrymis meis, vt Auſon. *Veneri plorandus Adonis. Plorare*, eſt queri cum clamore.

D I C E R I S *& macie vultum tenuaſſe: ſed opto*

E deſiderio ſit color iſte meo.] reddidiſſe exilius & os, & faciem diceris: ſed vtinam cura mei abſentis intabeſcas. *Tenuaſſe vultum macie*, vt Virg. 3. Georg.

Ipſa autem macie tenuant armenta volentes.

& 4. Georg. *Horrida vultum Deformat macies.* Feſtus: *Macilenti, macie tenuati.* Dicitur & *Macor*, pro macie, & *macritudo* Plauto in Captiuis. *Sed opto.* vide adnot. eleg. 2. verſ. 33. *Opto.* hoc eſt in votis. vtinam. Optat & qui vouet, ac cupit, & qui eligit. Nonius. *Color iſte.* nempe decolor, lucida macies. macies enim cum pallore iungitur, vt el. 5. lib. 1.

Nec iam pallorem toties mirabere noſtrum,

Aut cur ſim toto corpore nullus ego.

Ouid. 9. Metam.

Eſſe quidem læſi poterat tibi pectoris index

Et color, & macies. At epiſt. Canaces:

Fugerat ore color, macies adduxerat artus.

Deſiderio meo, vt eleg. 22. lib. 3.

Et deſiderio forte mouere meo.

A T *mihi cum noctes induxit veſper amaras.*] non diſſimille eſt illud Ouidij:

At ſimul inducunt obſcura crepuſcula noctem.

Veſper, ſtella Veneris, de qua Plin. cap. 9. lib. 2. & quia noctem inducit *noctifer* vocatur à Catullo in Epithalamio Manlij. vbi vide plura de eo aduot. Eadem ſtella *Lucifer* mane dicitur, diemque ducit. Virg. 2. Æneid.

Iamque iugis ſumma ſurgebat Lucifer Idæ

Ducebatque diem. *Amaras noctes*; fletu vigilandas, triſtes, acerbas, vt eleg. 1. lib. 1.

In me noſtra Venus noctes exercet amaras.

S I *qua relicta iacent, oſculor arma tua.*] id eſt, quæcunque arma iacent. Et inutilia ſignificat cum ait *iacent*, alioqui fixa eſſent, vt Virg. 4. Æneid. *Arma viri thalamo quæ fixa reliquit. Oſculor arma*, quia me tui admonent. Etiam mutis figebant oſcula. Virg. 2. Æneid.

Amplexaque tenent poſtes, atque oſcula figunt.

Cicer. 3. epiſt. ad fam. *Oſculari epiſtolam.* & 6. Verr. *Oſculari ſimulacrum.* & Tibull.

Date oſcula luminibus.

T V M *queror in toto non ſidere pallia lecto.*] id eſt, quiritio & ingemiſco operimenta excuti, cum me huc illuc verſo. *Pallia* Baifius putat eſſe, *les draps du lict*, quam *nocturnam veſtem* dixerit Horatius. Sed vtrobique errat. nam hic ſunt ſtragula ipſa, vt apud Ouid. in eodem argumento eleg. 2. lib. 1.

Eſſe quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur

Strata, nec in lecto pallia noſtra ſedent. vbi ſedêre dixit, vt hîc ſidere. & in epiſt. Cydippes:

At mihi vix miſeræ torrentur febribus artus

Et grauius iuſto pallia pondus habent.

Iuuenal. ſat. 6.

Aduocat Archigenes, oneroſaque pallia iactat.

Aliud eſt pallium Græcorum, vnde palliati philoſophi, & palliatæ fabulæ. Varro 4. de ling. Lat. *Quibus operiebantur, operimenta, pallia, opercula dixerunt.* De Pallio legendus Tertull. Iſidor. cap. 24. lib. 19. De eo multa nugatur. *Sidere*, eodem loco ſtare; vnde *ſidera*, quæ inſidunt, & inſiſtunt. Varro 6. de ling. Lat. *Toto lecto*, &c.

medio, & vtraque ſponda, vt eleg. 14. lib. 2.

Toto iuuenem verſare cubili.

Lvcis *& auctores non dare carmen aues.*] cum nox longiſſima mihi videtur Gallos accuſo quod non cantu ſuo lucem nunciant. De galli cantu Virg. in Moreto:

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

Ouid. 2. faſt.

Iam dederat cantum lucis prænuncius ales.

vbi *dare cantum*, vt hic *dare carmen*. Virg. 1. Æn.

Et cœtu cinxere polum, cantuſque dedere.

Sic dare ſaltus, ſalire; dare gemitus, gemere: dare modos, modulari: dare ſonitus, ſonare: dare B amplexus, amplecti. carmen, pro cantu auium: Virg. 4. Æneid.

Ramoque ſedens miſerabile carmen Integrat.

Significat gallicinium, de quo Plin. cap. 21. l. 10. *Quarta caſtrenſi vigiliæ ad curas, laboremque reuocant; diemque venientem nuntiant* (galli) *cantu.* Huc facit illud Ouidij eleg. 6. lib. 1. Amor.

Inque ſuum miſeros excitat ales opus.

Auctores lucis. aliter Ouid. 4. Metam.

Non amplius auctor Lucis adit (Clytien.)

Id eſt, Sol lucis pater. *Auctor* eſt proprie, qui magiſter auctionis plurimum licenti rem addicit, quia ad eum recurritur in auctione. ſic qui C rem nuncist, auctor rei dicitur. At diem nunciant galli, vnde auctores lucis dicuntur. Feſtus: *Auctor communis generis apud antiquos.* Chariſ. lib. 1. *Auctor duorum generum ab augendo, & generando.* Ouid. 1. faſt.

Optima tu proprij nominis auctor eris.

Ouid. 8. Metam.

Quo fugis exclamat meritorum auctore relicta.

Nocturnvs. *Hybernis caſtrenſia penſa laboro.*] dixit enim:

Texitur hæc caſtris quarta lacerna tuis.

Laboro penſa, cum labore & cura lanam carpo, D vel neo, vel texo. Laborare cum 4. caſu: Horat. oda 5. Epod.

Nardo perunctum quale non perfectius
Meæ laborarunt manus.

Laborare, pro opus facere. Terent. ἑαυτ. *Raſtros depone, ne labora.* Cic. 2. de Nat. Deor. *Vellem hoc eſſes laborare.* *Laborare penſa*, quod Plautus, *Penſa accurare*, ſed metaphoricos dixit. Quid & vnde dictum penſum, eſt adnot. ad eleg. 6. lib. 3. verſ. 15. Appendebant lanam ancillis (vnde eæ dicuntur Iuuenali *Libraria*, vt notat interpres) quam pari pondere redderent deductis burris, & quiſquiliis. *Caſtrenſia*, in vſum caſtrorum, vt E loquitur Virg. 3. Georg. ſic eleg. 9. lib. 3.

——*Caſtrenſibus vtiles armis.*

Noctibus hybernis, quæ longiſſimæ ſunt, & ducuntur nendo, & texendo ad lucernam. Virg. in 6. Æneid.

Tres notus Hybernas immenſa per æquora noctes
Vexit me violentus aqua. Sic Plaut. Pſeudolo. *In vna hora hyberna addito.*

Et *Tyria in gladios vellera ſecta ſuos.*] Et laboro lanam Tyrio murice infectam. Virg. 3. Georg.

——*Quamuis Mileſia magno*
Vellera mutentur Tyrios incocta rubores.

Horat. oda 12. Epod.

Muricibus Tyriis iterata vellera lanæ.

A De Tyria purpura vide adnot. ad eleg. 13. lib. 3. verſ. 7. *Secta in gladios ſuos*, Scaliger *gladios* explicat παπάγματα, & tracta lanea, à ſimilitudine. Beroaldus duplicem adfert interpretationem: Quoniam indutus, inquit, paludamento purpureo congrediebatur contra Tyrios, à quibus velleta Tyrij coloris precioſiſſima dicuntur, & ita contra gladios Tyrios parabatur veſtis militaris Tyrio colore infecta. vel quia veſtis Tyria intextis quaſi gladiolis diſtinguebatur, vt dicuntur *Veſtes papauerata, & ſcutulata*, à ſpecie earum rerum intexta. Hæc Beroaldi ſententia. ſic dicuntur & *Palmata & Virgata veſtes.* Sed veteres libri habent *in clauos* (vt legamus *suos*, pro B *ſuos.*) id eſt, vt clauis quibuſdam purpureis veſtis militaris inſigniatur, vel caligæ potius. Iuuenal. ſat. 6. *Offendere tot caligatos Millia clauorum.* idem ſat. 3. *Et in digito clauus mihi militis hæret.* Plin. cap. 8. lib. 9. *Clauorum caligarium effigie.* Baifius tamen cap. 7. de re veſtiaria, Clauos in veſtimentis, pileis, & calceis aureos fuiſſe ait, quos vocamus *fers d'or*. Scaliger in Coniect. Clauus erat plagula, quæ ab humeris in pectus demittebatur, vt erat ἐπωμὶς Græcorum. Et clauis quibuſdam conſuta erat, in ſenatoribus quidem latio-C ribus; in equitibus vero anguſtioribus. Propterea tota plagula ipſa vocabatur clauus. Nonius: *Patagium, aureus clauus, qui pretioſis veſtibus immitti ſolet.* hæc ille. Inde *præclauium* pars veſtis, quæ ante clauum texitur: Idem Nonius. Feſtus in *Recinium*; *togam prætextam clauo purpureo.* Ergo non tantum aurei claui. Idem Feſtus in *Clauata. Clauata dicuntur aut veſtimenta clauis intertexta: aut calceamenta clauis confixa.* Idem in *Picta: Tunica palmata a latitudine clauorum olim dicebatur.* Varro 8. de ling. Lat. *Si quis tunicam in vſu ita conſuit, vt altera plagula ſit anguſtus clauus, altera latis.* Hinc ſæpe *Laticlauij*, & *Anguſticlauij*. Stat. 4. Sylu. D in Lyrico ad Septimium Seuerum:

Hic paruus inter limina curiæ
Contentus arcto lumine purpura
Creſcis. Per *Arctum lumen purpuræ*, latum clauum ſignificat. Fabius quoque cap. 3. lib. 11. vbi de eo loquitur, cui laticlaui, ſed anguſti, ius non eſt, quomodo comprimere togam debeat: *Vt purpura recte deſcendant*, inquit, *leuis cura eſt.* Lipſius cap. 10. lib. 5. antiq. *Radios*, legit ex Farneſiano lib. *Gradios.* Nam radij ſunt textorij. Virg. 9. Æneid.

Excuſſi manibus radij, reuolutaque penſa.

Sed in radios non ſecari poſſunt velleta, niſi di-E cas, vt texantur, & percurrantur radiis. An *radij*, virgæ, vt in Geometria: vnde *virgata veſtes. Secta.* an alludit ad ſegmenta? *Suos*, eiuſdem purpuræ & lanæ, vel Tyriorum armorum forma.

Et *diſce qua parte fluat vincendus Araxes.*] Plenus ſermo: *Qua parte* (orbis) *fluat.* conciſus eleg. 3. lib. 3.

Bellerophontæi quâ fluit humor equi.

Vincendus Araxes, domandus Armenius. nam populi per fluuios deſignantur, vt el. 4. lib. 3.

Tygris & Euphrates ſub tua iura fluent.

Qvot *ſine aqua Parthus millia currat equus.*] id eſt, quanta ſpatia emetiatur: quantum itineris

conficiat, ſitim tolerans. *Millia* (paſſuum) milliaria, quæ octo ſtadiorum fuiſſe docet Plutarch. in Graccbis. Scaliger *Eques* legendum contendit, vbi ex Dionis lib. 4. multa adſert de tolerantia Parthorum. vel ſi *Equus* legimus, *Sine aqua*, id eſt, ſine ſtrigatione, & ſine vrina. Sed *equus* pro *eques*, & contra ſumitur, vt el. 4. lib. 3. *Tela fugacis equi.* Adde quod *ſine aqua* coniungendum cum *Millia*, non tum *Equus*. De ſiccitate camporum Parrhicorum, & aquarum inopia Plutarch. in Craſſo & Antonio, vndè eleg. 6. infra: *Arenas nigras* vocat. Ouid. eleg. 3. lib. 1. de Ponto, vbi loquitur de Scythis, vndè oriundi Parthi:

Dant illis animos arcus plenaque pharetræ
Quodque ſequens nullas hoſtis habebit aquas.

Plin. cap. 8. lib. 25. *Hippice herba eſt apud Scythas; quam & ipſi, & equi in ore habentes, famem & ſitim non ſentiunt.*

Cogor *& è tabula pictos ediſcere mundos.*] pro ediſco, vt eleg. 1. lib. 1. *Cogor habere*, pro habeo. *Ediſco*, ex aliquo diſco, vel perdiſco, vt edoceo. *Mundos*, quia plures, aut etiam innumerabiles mundi ex Democriti ſententia. Cic. in Lucullo, & 1. de Nat. Deor. vel eſt enallage numerorum, pro mundum pictum. vel eſt ſynecdoche, pro mundi partes, vt eleg. 16. lib. 2.

Externo quærere in orbe fugam.

E tabula, quã vulgus chartam vocat. Strabo lib. 1. Anaximandrum Thaletis popularem, & familiarem aireddidiſſe tabulam de ſitu orbis. Auſon. in gratiarum actione: *Vt qui terrarum orbem vnius tabulæ ambitu circumſcribunt, aliquanto detrimento magnitudinis, nullo diſpendio veritatis.*

Qualis *& hæc doctis ſit poſitura Deo.*] id eſt, cuiuſmodi ſit ſitus, & deſcriptio mundi, quem animantem, & ſapientem, & Deum eſſe aſſerunt Stoici. Cic. 2. de Nat. Deor. & contra ex Epicureorum ſententia. 1. de Nat. Deor. *Poſitura* ſæpe dicitur Lucretiò, Taciro, & Gellio, qui & *poſitus* & *poſitio* dicitur. *Doctus*, pro ſapiente, & contra Gell. cap. 8. lib. 13. *Sapiens rerum humanarum*, pro doctus. Plutarch. in Gracchis ſapientem ait Latinis, & prudentem & doctum ſignificare. Sic indoctus, pro, inſipiens: Plauto.

Quæ *Tellus ſit lenta gelu, quæ putris ab æſtu.*] *Tellus*, pro regione, vt eleg. 10. lib. 2.

Et ſi qua extremis Tellus ſe ſubſtrahit aris.

Lenta gelu. pigra & iners, vt Virg. 2. Georg.

Noctes lentus non deficit humor.

Id eſt, ros gelidus. ſic *glacies iners.* Horat. oda 9. lib. 2. Virg. 4. Georg. *Contracto frigore pigra.* Plagas ſignificat ſubiectas Zonæ frigidæ. *Putris ab æſtu*, reſoluta in puluerem nimio calore; ſub Zona torrida. vide adnot. de Zonis ad illud Tibulli ex lib. 4.

Atque duæ gelido vaſtantur frigore ſemper.

Ab æſtu, poſt æſtum, vt eleg. 4. infra:

—— Dulcis ab æſtu.

Ventus *in Italiam qui bene vela ferat.*] id eſt, qui ventus commodè ac feliciter nauim vehat & impellat inſinuatus velis. *Ferre* ſecundi eſt flatus, vnde *ventos ferentes* Virg. 4. Æneid. & 5. Æneid. *—— vela ferundi*

A *Intendunt Zephyri, fertur cita gurgite claſſis.*

Alio modo vela fert carina. vnde *Velifera* dicitur eleg. 9. lib. 3.

Aſſidet vna ſoror curis, & pallida nutrix,
Peierat Hyberni temporis eſſe moras.

De ſeſſione in luctu dictum eſt eleg. 15. lib. 1. verſ. 12. Aſſidemus lugentibus & ægris. Cic. 7. Verrina: *Cum lacrymans in carcere mater noctes dieſque aſſideret.* Horat. ſat. 1. lib. 1. *Habes qui*

Aſſideat, fomenta paret. Mart. ep. 41. lib. 2.

Te mæſta decet aſſidere matri
Lugentique virum piumque fratrem.

B Seneca cap. 2. de Conſol. ad Mart. in fine: *Aſſidentibus liberis, nepotibus, lugubrem veſtem non depoſuit.* & cap. 6. *Tibi Arrius aſſedit.* pro, conſolatus eſt. vel *aſſidet* nenti aut texenti. inde *aſſeſtrix* dicta, quæ aſſidet. Scribitur à Chariſio & aliis, *Adſidet*, & *Adſiduus*. *Vna ſoror*, vel mea, vel tua, adſidet curis, id eſt, anxiam me conſolari nititur. Sic eleg. 3. lib. 1.

Illa fuit lacrymis vltima cura meis.

vel τὸ *Curis* iungitur cum *Pallida*. Nutrix, vel tua, vel mea, anxia de ſalute alumni, aut alumnæ cura macet & pallet. nam pallor maciem & C curam comitatur, vt ſupra:

Diceris & macie vultum tenuaſſe, &c.

vel *pallida*, quia timet. Horat. ep. 7. lib. 1.

Dum pueris omnis pater, & matercula pallet.

Peierat, Deos teſtatur, & ſciens fallit, vt id mihi perſuadeat, hyemem, qua clauſum eſt mare, reditum tuum morari, non amorem externum. Dicitur & *Periuro* Plauto. ſic *eiero* & *eiuro*. Cic. 3. offic. *Periurium eſt, quod ex animi tui ſententia iuraris; ſicut verbis concipitur, id non facere.* De mari hyeme clauſo vide eleg. 8. lib. 1. verſ. 10. Iurat ergo rediturum primo vere, vt apud Horat. oda 7. lib 3. *Quid fles Aſterie*, &c.

Felix *Hippolyte nuda tulit arma papilla.*] D πάθος ex comparatione alienæ fœlicitatis, vt Virg. 1. Æneid.

O fortunatos quorum iam mœnia ſurgunt.

Hippolyte, Martis & Otriræ reginæ filia, victa ab Hercule, cui Baltheum ademerit. Higinus fab. 30. & fab. 163. numerat Hippolyten inter Amazonas. Pauſan. in Attic. illam à Theſeo ſuperatam, aufugiſſe Megara ait, ibique mortuam, & ſepultam Apollod. lib. 2. Amazonum reginam facit, quæ Martis balteum habuerit, & ab Hercule necata ſit. Alij nupſiſſe aiunt Theſeo, vnde ſuſceperit Hippolytum. Ouid. in ep. Cydippes:

Nullus Amazonio celatus balteus auro,
E *Sicut ab Hippolyta, præda relicta tibi eſt.*

Apud Pindarum Nemeis, & Horat. oda 7. lib. 3. alia eſt Hippolyte Acaſti vxor. *Tulit arma*, militauit el. 3. ſup. verſ. 27. & *arma* intellige aut ſagittas & arcum, vt Peuthesilea el. 11. lib. 3. aut peltam & ſecurim cum balteo Martis, vt ceteræ Amazones. *Nuda papilla.* Alludit ad nomen: Amazonis, vt el. 14. lib. 3. verſ. 13.

Et *texit galea barbara molle caput.*] Scythæ enim maximè barbari, & ad Tanaim fuere Amazones. vnde *Mœatis Penthesilea* el. 11. lib. 3. *Texit caput galea*, galeauit. Cinna epigrammatia apud Nonium: *Et miſeras audet galeare puellas.*

Sic clypeare: Pacuoius Hetmiooa apud No-
nium, & Varroo. 4. de ling. Lat. *Currum liquit, chlamyde contorta aſtu clypeat brachium.* Auream
caſſidam tribuit Peotheſileæ el. 11. lib. 3. *Tegit caput,* vt eleg. 14. lib. 3.

Virgineumque cano protegit ore caput.

Molle, tenerum, femineum, vt eleg. 15. lib. 3.

Molliaque immites fixit in ora manus.

Galea, ab galero, quo multi vſi antiqui: Varro 4.
de ling. Lat. Inde *galeola* geous vaſis Nooio.
Scaliger γαλέας, quod ex felina pelle olim fie-
rent: oam γαλῆ felis.

Romanis *vtinam patuiſſent caſtra puellis.*]
Vtinam puellæ Romanæ io caſtra admittereo-
tur, oec à militia more ae lege excludereotur.
Enallage *Patuiſſent*, pro patereot. De militia
vetita feminis, vide adnot. ad eleg. 7. lib. 2.
verſ. 15. ad eum morem alluſit Ouid. eleg. 14.
lib. 2. Amor.

Quid iuuat immunes bello ceſſare puellas.

Et Stat. 5. Sylu. in Abſcantij pietate:

Et ſi caſtra darent, vellet geſtare pharetras,
Vellet Amazonia latus intercludere pelta.

Agit de Priſcilla:

Essem *militiæ ſarcina fida tua.*] me, ioquit,
tecum ferres, & duceres fidelem laborum &
periculorum comitem. Allodit autem ad faſ-
cem militis Romani, vallum, arma, & cibaria.
qua de re dixi ſup. ad verſ. 19. Virg. 3. Georg.

Non ſecus ac patrijs acer Romanus in armis
Iniuſto ſub faſce viam dum carpit.

vide Veget. cap. 19. lib. 1. qui pondus baiulare
militem vult vſque ad ſexaginta libras. Cicero
quoqoe 2. Tuſc. agit de onere & labore mili-
tiæ, & Feſtus io *Muli Mariani. Eſſem ſarcina,* vt
eleg. vlt. infra:

En ſum quod digitis quinque leuatur onus.

Ouid. in ep. Briſeidis:

Non ego ſum claſsi ſarcina magna tuæ.

Cornel. Frooto: *Onus vehiculorum & maius eſt: ſarcina hominum;* & potiſſimum viantium, & ni-
grantium, vode Iuuenal. *Collige ſarcinulas.*

Nec *me tardarent Scythiæ iuga, cum pater altas*
Aphricus in glaciem frigore nectit aquas.]

Sic Virg. 3. Georg.

Non ſcopuli, rupeſque cauæ, atque obiecta retardant
Flumina. Plaut. Mercat. ſc. 2. act. 5. *Neq. vlla mihi obſiſtat amnis, neque mons, neque adeo mare.*
vide eleg. 6. lib. 1. verſ. 1. 2. 3. 4. *Scythiæ iuga, Pro-
methea iuga* vocat eleg. 12. lib. 1. verſ. 10. *Pater
Aphricus*, quia Dij venti, & Dij patres vocan-
tur, vt *Mars pater* eleg. 4. lib. 3. & videtur Afri-
cum pro Aquilone poſuiſſe. nam *Africus* frigi-
dus non eſt, & adoerſus Vulturnum flat, & ſpi-
rat ab Oriente Hyberno. Alias dicitur λίψ. Di-
citur autem à Virgilio *Creber procellis*, & Horatio
Peſtilens. Nectit, conſtringit. *Aquas altas*, alto-
rum fluuiorum, vel è iugis montium labentes.
Virg. 4. Georg.

Et glacie curſus frenaret aquarum.

Glacies à gelu & aqua quaſi gelacies, id eſt, ge-
lata aqua, inquit Iſidor. cap. 10. lib. 13. & hic
noſter confirmat cum ait, aquas in glaciem fri-
gore nectit. nam ex aqua & frigore, id eſt, gelu
fit glacies.

A Omnis *Amor magnus, ſed aperto in coniuge maior.*] ſic Fulgeotios citat è Propertio:

Diuitias mentis conficit omnis amor.

Amor magnus, potens, acer, vehemens: vt δεινὸς
ἔρως apud Platon. vide adoot. ad eleg. 19. lib. 2.
verſ. 12. *Sed aperto in coniuge maior*, ideoque ſan-
guini & cognationi amor coniugalis antepo-
nitur, vt eleg. 15. lib. 1.

Alpheſibœa ſuos vlta eſt pro coniuge fratres,
Sanguinis & cari vincula rupit Amor.

Addidit *Aperto*, quia etiam amantes citra legiti-
mas ouptias ſe cooiuges vocant, vt oot. ad illud
eleg. 8. lib. 2.

B *Ille etiam abrepta deſertus coniuge Achilles.*

Mœchus coniux, ſed tectus & occultus; mari-
tus coniux apertus, vt Ouidio. *Manifeſtus ama-
tor*, eleg. 4. lib. 1. Amor. Catull.

——Bona te Venus
Iuuerit, quoniam palam
Quod cupis, capis, & bonum
Non abſcondis amorem. Stat. in Epithala-
mio Stellæ & Violantillæ:

——Pone ô dulcis ſuſpiria vates.
Pone, tua eſt. licet expoſitam per limen aperto
Ire, redire gradu, iam nuſquam Ianitor, aut lex,
Aut pudor. vet. lib. *Sed in apto*; id eſt, *bene*
C *conuenienti iugo*, eleg. vlt. lib. 3. verſ. 8. & eleg.
22. *Ventura coniugio aptus amor.*

Hanc *Venus, vt viuat, ventilat ipſa facem.*]
Ventis, inquit, iactat & quatit Venus ipſa facem
maritam, vt vigeat, & magis acceodatur. *Venus
ipſa*, vide eleg. 1. ſup. verſ. 46. *Ventilat facem*, vt
Ouid. el. 1. lib. 1. Amor.

Quæ ſit præripiat flaua Venus arma Mineruæ?
Ventilet accenſas flaua Minerua faces?

vode *Ventilabrum*, quo ventilator in aëre fru-
mentum. & *Ventilare arma* dixit Martial. epigr.
32. lib. 5. quod ſic explicat ep. 39. lib. 9.

Summa licet velox, Agathine, pericula ludas,
D *Non tamen efficiet, vt tibi parma cadat.*
Nolentem ſequitur, tenueſque reuerſa per auras
Vel pede, vel tergo, clune, vel vngue ſedet.

Ventilare eſt proludere inquit Lipſius in Saturn.
Ventilat facem, quia quatiendo accenditur, vt
adoot. ad eleg. 3. lib. 1. *Viuat*, vt Ouid. 2. de
Rem. Amor.

Vt pene extinctum cinerem ſi ſulfure tangas Viuet.

eleg. 2. lib. 1. Amor.

Vidi ego iactatas mota face creſcere flammas,
Et vidi nullo concutiente mori.

Idem 3. faſt.

E *Quos ſancta fouet ille manu, bene viuitis ignes.*
Viuite inexſtincti flammaque duxque precor.

& 4. faſt. *Inque foco corpus pueri viuente fauilla*
Obruit. Plaut. Aulul.

Nam ſi ignis viuet, tu extinguere extemplo.

Stat. 12. Theb. *E ſpeculis moriens intermicet ignis.*
Horat. oda 21. lib. 3. *Viuaque producent lucernæ.*
cootra Martialis ep. 4. lib. 4.

Spurca moriens lucerna Leda.

Lucret. lib. 1. *Et viuant labentes ætheris ignes.* At-
tius Meleagro apod Nooium in *Torru*:

Tum ſuum vitæ finem, ac fati internecionem fore
Meleagro, vbi torris eſſet interfectus flamma.

Quia ſcilicet & mooetur ignis, & paſcitur,

vt animal. Ideo ſcintillam Græci *ζώπυρον* vocant; id eſt, viuentem ignem, & *ζωπυρεῖν*, excitare ignem. Sic *Aqua viua*, & *Anima putes* apud Plaut. in Amphit.

N A M *mihi quo Pœnis tibi purpura fulgeat oſtris.*] Si *quò*, pro vt, decurrit ſententia ad verſum tertium: Vt tu purpura & cryſtallo abundes, ego deſerta queror fruſtra. Sed puto eſſe anaſtrophen: Quonam mihi ſi purpura tibi fulgeat? Quid mihi proderit ſi cryſtallum & purpuram tibi pares, cum interea tabeſcam deſiderio? ſic Horat.

Quo mihi fortunæ ſi non conceditur vti?

Fulgeat, longè lateque ſplendorem mittat, vt eleg. 1. lib. 2.

Siue togis illam fulgentem incedere Cois.

vbi vide adnot. & ad eleg. 14. lib. 3. verſ. 27. *Pœnis oſtris*, Afris, vel Getulis muricibus, enallage numerorum, vt *Miſenis* eleg. 11. lib. 1. verſ. 4. Quid propriè *oſtrum* dixi ad eleg. 13. lib. 3. verſ. 7. Plin. cap. 36. lib. 9. Purpuras laudat Tyrias in Aſia; Laconicas in Europa; tertias in Meninge Africæ, & Getulo littore Oceani. Horat. oda 16. lib. 2.

Te bis Afro murice tinctæ Veſtiant lanæ.

& ep. vlt. lib. 2.

Argentum, veſtes Getulo murice tinctas.

à Pœnis tamen Puniceus color, diuerſus à purpureo. Tibull. ——*colores*

Africa puniceum, purpureumque Tyros.

Sed & Tyrij à Pœnis oriundi, & ſæpe Puniceum pro purpureo, vt *Roſa punicea* Horatio dicitur. *Pœnus*, pro punico. vt el. 31. lib. 2. verſ. 3. *Pœnicis* olim, pro pœnis, dicebant: Feſtus.

C R Y S T A L L V S Q V E *tuas ornet aquoſa manus.*] Cryſtallus feminino genere, ſiue Cryſtallum neutro dicitur ὡς ἐκ τῆς συστάσεως ἀπὸ τοῦ ψύχους, quod concreſcat gelu vehementiore. vide Plin. cap. 2. lib. 37. qui ait glaciem eſſe. & Iſidor. cap. 13. lib. 16. vbi *Aquoſus colore* dicitur. *Aquoſa cryſtallus*, quæ conſtat ex aqua, & humore gelu concreto, vt Virg. *Aquoſa nubes*, & Horat. *Aquoſus languor*. nam alio modo eleg. 8. infra: *Aquoſæ Eſquiliæ*. Virg. *Aquoſus Orion* & *Aquoſa Hyems*. *Cryſtallus* hic pro vaſe Criſtallino, quo manus tua ornabitur, cum bibes. nam in gemmis & & Cryſtallus. aliter tamen dixit el. 6. lib. 3.

Ornabat niueas nullane gemma manus,

Nam illic ſermo eſt de anulis, non de poculis: Interpretes Iuuenalis ad illud ſat. 6.

Grandia tolluntur Cryſtallina. Sic & Cinna dicit: *Atque imitata niues ludens legitur Cryſtallus.* leg. *Lucens.*

O M N I A *ſurda tacent, rariſque aſſueta calendis,*
Vix aperit clauſos vna puella lares.] Nemo, inquit, meas audire vult querelas, aut ijs reſpondere. verba ventis fundo. Sic Virg. ecl. 10.

Non canimus ſurdis, reſpondent omnia ſyluæ.

Prouerbium: *Surdo narrare fabulam*, Terentio & Horatio: & Æſchylo κωφῷ λέγειν. Catull.

Omnia muta: Omnia ſunt deſerta.

Tacent, vt eleg. 16. lib. 1.

——*non reſpondent mutua.*

Vna puella, ancillula. Iuuenal. ſat. 6.

Et flauam cui det mandata puellam.

A *Aſſueta*, vſu & conſuetudine ad id docta, & facta, vt Virg. *Aſſuetumque malo Ligurem.* *Raris calendis*, vel paucis, vel quæ raro veniunt. Calendæ vnde dictæ eſt apud Varron. 5. de ling. Lat. in *Calo*. Feſt. in *Procalare*. Macrob. cap. 15. lib. 1. ſat. Plut. ἐς ῥωμ. Varro lib. 1. de vita Pop. apud Nonium. *Itaque calendis calabantur, id eſt, vocabantur, & ab eo calendæ appellatæ, quod eſt tractum à Græcis, qui καλεῖν vocare dixerunt.* De Calendis Martiis, & cur dicatæ mulieribus Seru. in 8. Æneid. Iuuenal. ſat. 9.

Munera femineis tractas ſecreta calendis.

B Feſt. in *Martias*. Tibull. el. 1. lib. 3. Plaut. milite act. 3. ſc. 1. Horat. oda 8. lib. 3. Martial.

Scis certè puto, veſtra iam venire
Saturnalia Martias calendas
Tunc reddam tibi Galla, quod dediſti.

Pomponius *Cal. Martiis* apud Macrob. cap. 4. lib. 6. *Vocem deducas oportet, vt mulieris videantur verba. Iube modo afferatur vnus* (lege *munus*) *ego vocem reddam tenuem & tinnulam.* Aprilibus Calendis etiam munera accipiebant. Ouid. 1. de arte amandi:

Siue dies ſuberit natalis, ſiue calendæ,
Quas Venerem Marti continuaſſe iuuat.

C *Vix aperit Lares*, id eſt, domum, muneribus admittendis ſcilicet. Beroaldus hic nugatur de Larario. *Lares*, pro domo el. 1. ſup. verſ. 28.

G R A V C I D O S, *& catulæ vox eſt mihi grata querentis.*] id eſt, plorantis caniculæ gannitus mihi iucundus eſt. *Graucis* nomen catellæ; quod γραῦς Græcis anicula. Scaliger mauult *Glaucidos*, vt à glaucis oculis ita dicta ſit. Sic *Iſſa* Publij catella celebratur à Martiale. Fuere catellæ atque etiamnunc ſunt feminis in delicijs: Mart. ep. 198. lib. 14. Lemmate: *Catella Gallicana:*

Delicijs parua ſi vis audire catellæ
Narranti breuis eſt pagina tota mihi.

D vide prouerbium: μελιταῖον κυνίδιον, apud Eraſmum. *Vox catulæ querentis*; nam querula vox, & ſonus aures mulcent. vt apud Sueton. Caligula cap. 33. Vocem vapulantis laudabat, vt in gemitu prædulcem. & Iuuenal. ſat. 14.

——*Gaudet acerbo*
Plagarum ſtrepitu, & nullam Sirena flagellis
Comparat.

Sic *queri aues* dicuntur, & *Dulces querulæ tibia*, & *gemere turtures*. *Vox catulæ*. nam canum varios commemorat voces Lucret. lib. 5. vbi & plorantes facit. Varro 4. de ling. Lat. *Catulus à ſagaci ſenſu & acuto.* Idem lib. 8. *Canis,*
E *catulus, catellus.* Chariſ. lib. 1. *Diminutionis inæqualitas dura, vt canis, catulus.* Catuli non ſolum canum, ſed omnium animalium fœtus: Nonius. Et *Catularia porta* Romæ, ad quem rufæ canes placando ſideri Caniculæ immolabantur.

I L L A *ſibi partem vindicat vna tori.*] Sola mecum cubat, & tui lecti ſocia eſt. *Vindicat*, quaſi pro ſuo iure poſcit, & aſſumit. tranſlatum à iure ciuili, & manus iniectione, cum ea voce, *Meum eſt.* *Partem tori.* vt Ouid. in ep. Hypſipyles:

Barbara narratur veniſſe venefica tecum
In mihi promiſſi parte futura tori.

Cicero antequam iret in exſilium: *Connubij particeps, ſocia regni Iuno.*

F L O R E *ſacella tego, verbenis compita velo.*] Vrbana ſacella iotelligit; oam erant & ruſticana, vt monuimus ad eleg. 19. lib. 2. verſ. 13. *Flore*, ſertis, & corollis. Eoallage numerorum: Signa autem Deorom floribus coronabantur, vt eleg. 10. lib. 5. verſ. 21. & aræ, vt eleg. 10. lib. 3. verſ. 19. *Velo*, cingo, redimio, orno, vnde *velamenta ſupplicum*, & Virg. 2. Æneid.

Nos delubra Deûm miſeri quibus vltimus eſſet
Ille dies feſta velamus fronde per vrbem.

Compita. de iis dictum eleg. 1. ſup. verſ. 23. Adde quod ſcribit interpres Perſij ad ſat. 4. *Compita ſunt loca in quadriuijs, quaſi turres, vbi ſacrificia finita agricultura ruſtici celebrabant, nec ſolum ſunt in vrbe loca, ſed etiam via publica ad diuerticula aliquorum confinium, vbi ædicula conſecrantur patentes. His iuga fracta ab agricolis ponuntur, emeriti & elaborati operis iudicium.* Illic Lares colebaotur, qoi ampliſſima corona ornabantur, vt ſcribit Feſtus in *Donatica*, & *Compitalia* Laribus attributa, vt adnot. ad verſ. 23. eleg. 1. ſup. Deinde à Laribus arceri hoſtes putabantur: Feſtus in *Hoſtilis*. Iidē peregrinantibus adeſſe putabantur, vnde Plaut. Mercat. *Inuoco vos Lares viales*, (θεοὶ ὁδῖοι) *vt me bene iuuetis*. Sunt & *Lares permarini* apud Liuium. θεοὶ ἐφοδῖοι in vet. lex. *Verbenis.* Donat. in Andr. *Verbena*, inquit, *ſunt omnes herbæ, frondeſque feſtæ ad aras coronandas, vel omnes herbæ, frondeſque ex loco puro decerptæ.* Idem ibidem: *Verbenæ, quaſi herbenæ, ſedmiculæ ſunt ararum.* Leg. Feſtus in *Sagmina*, in *Struppi*, & in *Capita Deorum*, in *Tauri*. Plio. cap. 2. lib. 22. & cap. 9. lib. 25. & Seruius in illud 12. Æocid. *Et verbena tempora vincti.* Varro 2. de vita Pop. Rom. apud Nonium: *Verbenarius ferebat verbenam, id erat caduceus, pacis ſignum.*

E T *crepat ad veteres herba Sabina focos.*] Ouid. 1. faſt.

Ara dabat fumos herbis contenta Sabinis,
Et non exiguo laurus aduſta ſono.

Idem 4. faſt.

Vre mares oleas, tedamque, herbaſque Sabinas,
Et crepet in medijs laurus aduſta focis.

Plin. cap. 12. lib. 24. ait à multis herbam Sabinam in ſuffitus pro ture aſſumi. *Crepat*, cum crepita crematur, vt Tibull. el. 5. lib. 2.

Vt ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis.

Ad veteres focos, pro apud & in, vt Plaut. Amph. *Ad exercitum.* & *Ad legionem.* Ouid. eleg. 1. lib. 1. Triſt. *Hoc eſt ad veſtros non leue crimen auos.* Ipſe eleg. 14. infra:

Ad veſtros ſedeam captiua penates.

& eleg. vlt. lib. 2.

Ad molles membra reſolue toros. Ouid. 4. faſt. dixit: *Detis & in veteres turea grana focos.* id eſt, auitos, vt Tibulli el. 1. lib. 1.

Sic veteres ſedes incoluiſtis aui.

S I V E *in furtino gemuit ſtans noctua tigno.*] an in abdito, & occulto? Sed alij libri: *Finitimo*, vicinæ domus. Ouid. 1. faſt.

Et iam finitima corpus librabat in herba.

Finitimi tamen propriè in agris, vt in vrbibus *vicini*. *Tigno*, vt Virg. 4. Æneid.

Solaque culminibus ferali carmine bubo
Viſa queri.

A Tignum in 12. tab. omnis materia, vnde fiont ædificia. Iuriſconſultus *l. 7. §: appellationis. D. de acquir. rer. dom. l. 1. de tigno iuncto, & l. 62. de verb. ſign.* Feſtus in *Tignum*. *Tignum non ſolum in ædificijs, ſed etiam in vineis.* Tignom, *tout marrain, ſoline, & cheuron.* Trabes tignis ſont maiores. *Noctua gemuit*: quia noctuæ volatus felix; ſed cantus contra, quia gemitus, infauſtus. Noctua, à noctis tempore dicta, quo canit, vel volat: Feſtus. ipſe eleg. 20. lib. 2.

Nec tam nocturna volucris funeſta querela
Attica Cecropijs obſtrepit in folijs.

B Virg. 1. Georg.

Solis & occaſum ſeruans de culmine ſummo
Nequicquam ſeros exercet noctua cantus.

Varro 4. de ling. Lat. *Noctua; quod noctu canit, ac vigilat.* *Gemit noctua*, vt bubo apud Virg. 4. Æneid. *Queritur, & longas in fletum ducit voces*; & *Lugubre canit ob ferale ſonans V.* Aoſonio. nam Tu To iterat. Plaut. Menech. *Vin tibi afferri noctuam quæ tu tu vſque iteret?* Plin. cap. vlt. lib. 18. *Noctua in imbre ſerenitatem: ſereno, tempeſtatem cantu præſagit.* & cap. 17. lib. 10. *Noctuas nouem voces habere ait Nigidius.* Apul. lib. 2. Florid. *Sci-*

C *licet Galli expergifico* (carmine canunt) *bubones gemulo: vlulæ querulo; noctuæ intorto: cicadæ obſtrepero: hirundines perarguto.*

S E V *voluit tangi parca lucerna mero.*] aliàs *doluit.* aliàs *metuit.* neutrom rectè. *Voluit*, id tacitè poſtulauit, quaſi volontas & cupiditas ſit in lucerna, vt el. 12. lib. 3. *Lætentur cæde ſagittæ.* *Parca lucerna*, an exigoa, & parcæ, & frugi dominæ? nā locerna parſimoniæ, & induſtriæ ſymbolom, vt *Lucerna Cleanthis* Varroni. an Parca epitheton eſt, pro fatidica, vt eleg. 5. lib. 3. *Mors parca.* An parca, in qoa parum olei & lominis, vt Ouid. 5. faſt.

Lumen ad exiguum famulæ data penſa trahebant.

D Hic Lucerna ſobriorum eſt, at eleg. 15. lib. 2. verſ. 3. ebrietatis & coooiuij. *Tangi mero.* An vt Lucret lib. 1. *Icta ab Iaccho.* & Plaot. Caſina: *Se vſpiam hæc percuſſit flore Liberi.* Sed alij libri, & Beroaldus: *Tingi mero*, ſibi merum infundi, quo excitari flammam languentem putabant, & inde omen captabant, vt eleg. 9. infra:

Sed neque ſuppletis conſtabat flamma lucernis.

Tingi mero, vt Horat od. 14. lib. 2.

Mero tinget pauimentum.

Turneb. cap. 1. lib. 8. ad hunc verſum: *Apparet*, inquit, *cum auguria & omina caperent è lucerna, ſi quid diri eius lumen denunciare videretur, mero id ſolitos expiare, tacta ſcilicet vino lucerna.* Sca-

E liger in Catal. citat hunc verſum, & illum Ouidij in epiſt. Herûs:

Interea lumen, poſito cum ſcribimus illo,
Sternuit, & nobis proſpera ſigna dedit.
Ecce merum nutrix fauſtos inſtillat in ignes.
Cras erimus plures, inquit & ipſa bibit.

addo & illud ex ep. Laodamiæ:

Tura damus, lacrymaſque ſuper, quæ ſparſa relucent:
Vt ſolet effuſo ſurgere flamma mero.

De præſagio ex flamma locernæ Apuleius lib. 2. Virg. 1. Georg.

I L L A *dies hornis cædem denunciat agnis.*] Dies facere dicitur quod fit cum die, vt eleg. 20.

lib.1. *Auferat vna dies.* Ergo illa dies, qua iſta A dantur omina, agnis minatur & indicit cœdem, quia procuranda ſont cæde bidentom, vel agnorum. *Denuntiatio* minantis eſt, inquit Donat. in Adelph. Virg. 3. Æneid.

Et triſtes denunciat iras. Agrætius: *Denuntiatur de præſenti. Horni agni*, anniculi, inqnit Acro ad illud oda 23. lib. 3. *Horna fruge.* & Porphyrio ad illud oda 2. epod. *Horna vina.* hornum, quod eſt huius anni. Nonius: hornum ipſius anni. vnde horno aduerbium. Plaut. Moſtel. *Velut horno meſſis magna.* vbi Eraſmus legit: *Horna meſſis.* Horonm hœdum ſignificat Horatius eum ait: *Si tener pleno cadit hædus anno.* Alſenus Iuriſconſult. *l. cum quæreretur. de leg. 3.* agnis legatis quærit, an ſex menſium intelligaotur, & reſpondet agnos dici, qui ſunt minores annicu- lis: ergo horni, minores.

Svccinctiqve *calent ad noua ſacra popæ.*] Beroaldus legit *Succincta popa*, & minutas victimas interpretatur, vel exſta: ſomnia. *Popa*, qni victimas ad aram alligabant, feriebantque, & ſeceſpita iugulabant. Vet. gloſſ. *Popa θύτης.* Item: *Popax*, *θύτης.* Item. *Popa, immolator, θύτης. Miniſter* dicitur Ouidio, 1. Faſt.

Nominis eſſe poteſt ſuccinctus cauſa miniſter,
Hoſtia cælitibus quo feriente cadit. & 4. Faſt.
A boue ſuccincti cultros remouete miniſtri.

Turneb. cap. 5. libr. 18. ad hunc locom adfert illud Sueton. in Calig. cap. 32. *Admota altaribus victima, ſuccinctus poparum habitu, elato altè malleo, cultrarium mactauit.* adfert & verba Seruij ad illod 12. Æneid. *Velati limo. Limus eſt veſtis, qua ab vmbilico vſque ad pedes teguntur pudenda poparum. hæc autem veſtis habet in extremo ſui purpuram limam, id eſt flexuoſam, vnde & limus vocatur.* Spartianus in vita Getæ: *Percuſſit hoſtiam popa nomine Antonius.* Vetus interpres Perſij ad illud ſat. 5.

Bullaque ſuccinctis laribus donata pependit.

Quia Gabino habitu, inquit, *cinctuq. Dij Penates formabantur obuoluti toga ſuper humerum ſiniſtrum, dextro nudo.* Inde *ſuccingulum*, Balteum expoiit Feſtus. Scaliger in Titium, Cinctutos & ſuccinctos eoſdem putat, ſeminudos ſcilicet, vt in marmoribus antiquis viſuntur popæ. Lucan. lib. 1.

Impatienſque diu non grati victima ſacri,
Cornua ſuccincti premerent dum torua miniſtri.

Perſ. ſat. 6. *Aſt illi tremat omento popa venter.* id eſt, pinguis, opinor, quia eiuſmodi erant popæ, vt & tibicines; vnde *popina* & *popinones.* Eſt & *popa*, ποπᾶς, ὁ πόπανον: vet. gloſſ. *Calent ad noua lucra. Sacra* legerat Turneb. & Cœlius Rhodiginus. Porro ex hoc loco quiſpiam puter apud Plaut. Truculento act. 5. ſc. vnica: *Omnes homines ad ſuum quæſtum calent*, legendum, vbi editum *callent.* ſed in Aſinaria dixit: *Ad ſuum quæſtum callidum eſſe. Calent*, auide feſtinant cupiditate mercedis: nam conducebantur à ſacra facturis. *Calere* eſt properantis, vnde *Calida conſilia*, Liuio, & Terentio. & apod Horat. ep. 1. lib. 2. *Et calet vno Scribendi ſtudio.* Sic idem: *feruet auaritia.*

Ne *precor aſcenſis tanti ſit gloria Bactris.*] Sic eleg. 12. libr. 3.

Tantine vlla fuit ſpoliati gloria Parthi.

A *Tanti ſit*, ſtet tam magno: vide adnot. ad eleg. 6. lib. 1. verſ. 13. & eleg. 12. lib. 3. verſ. 10. *Aſcenſis Bactris*, vt primus muros Bactrianorum aſcendas, & muralem inde petas coronam. Eonius apud Nonium, & Gellium in *Atque.*

Atque atque aſcendit muros Romana iuuentus. nam ſic leg. apud Gell. Virg. 9. Æneid.

Quærit pars aditum, & ſcalis aſcendere muros.

Hæc per ſcalas oppugnatio, reperta à Capaneo, periculoſa, & ſibi exitioſa fuit. Veget. cap. 21. libr. 4.

Raptaqve *odorato carbaſa lina duci.*] ſic τῶ ἀδιλό: nam carbaſus genus lini tenuiſſimi, pri- B mum in Hiſpania reperti: Plin. cap. 1. libr. 19. Sic dicitur *Lapis ſilex*, *libra pondo.* vel *Carbaſa lina*, pro Carbaſea, vt *femina turba.* eleg. 31. lib. 2. De linis Ægyptiorum, Arabum & Indorum, vnde veſtes tenuiſſimæ texuntur, Plin. loco antedicto. Curtius de Indis libr. 8. *Terra lini ferax: inde pleriſque ſunt veſtes.* Ibib. *Corpora vſque pedes carbaſa velant.* Mox de rege: *Diſtincta ſunt auro, & purpura carbaſa, quæ indutus eſt.* & alibi: *Carbaſinis veſtibus Indi & Arabes corpora velant, quæ ſont auro, & purpura diſtincta.* Lucan. lib. 3. de Indis:

Et qui tingentes croceo medicamine crinem
Fluxa coloratis adſtringunt carbaſa gemmis.

C *Rapta*, detracta cum ſpoliatur à victore. *Duci odorato*, Regi vel Imperatori Arabum, Aſſyriorum, Armeniorum, apud quos odores multi gignuntur, vt adnot. ad eleg. 29. lib. 2. verſ. 17. Arabia odorum fertilitate nobilis regio, cui tunc imminebant Romani, vt not. ad eleg. 10. lib. 2. verſ. 16.

Plvmbea *cum torta ſparguntur pondera funda.*] Id eſt, emittuntur & funduntur glandes plumbeæ ingentis ponderis à funditoribus. Virg. 7. Æneid. —— *Pars maxima glandes*

Liuentis plumbi ſpargit. Ouid. 2. Met.
Non ſecus exarſit quam cum Balearica plumbum
D *Funda iacit: volat illud, & incandeſcit eundo,*
Et quos non habuit ſub nubibus inuenit ignes.

Nonius: *Glandis eſt plumbum in modum glandis informatum.* glandium eiuſmodi frequens mentio apud Cæſarem, Salluſtium, Liuium, vbi de funditoribus agont. *Pondera fundæ*, vt *pondera veteri*, eleg. 1. ſup. *Funda torta*, quia ex lino, vel ſetis tortis fit funda. & ſic *Funem torquere* hic dixit. vel *torta*, rotatæ circum caput. Virg. 1. Georg.

Stupea torquentem Balearis verbera fundæ.

Iſidor. cap. 10. lib. 1. *Funda, quod ex ea fundantur lapides. Sparguntur*, frequentis hoc & illuc mit- E tantur; vnde Stat. 8. Thebaid.

—— *Stridentia funda*
Saxa pluunt; volucres imitantur fulgura glandes.

Svbdolvs *& verſis increpat arcus equis.*] Epitheton rei motæ, *Subdolus arcus*, pro ſubdoli & aſtuti Parthi arcus, vt eleg. 2. ſup. *Properanti falce.* De Parthorum ſimulata fuga vide eleg. 6. lib. 3. verſ. 54. *Increpat verſis*, vt eleg. 14. lib. 3. *Increpat & verſi clauis adunca trochi.* & eleg. 7. infra.

Pollicibus fragiles increpuere manus.

eleg. 17. lib. 1. cum 4. caſo:

Adſpice quam ſæuas increpat aura minas.

Sooat autem, & crepât arcus cum vibratur te- A
lum. Virg.5. Æneid.

Oſtentans artem pariter, arcumque ſonantem.

& 9. Æneid. *Sonat vna letifer arcus.*

Verſis equis, conoerſis in fugam ſimulatam vt Horat. oda 19. lib. 1.

Et verſis animoſum equis Parthum.

S E D *tua ſic domitis Partha Telluris alumnis*
Pura triumphantes haſta ſequatur equos.]

Sic eſt precaoiis, & optantis, vt eleg. peo. l. 1.

Sic te ſeruato poſſint gaudere parentes.

Domitis, deuictis, ſubactis, vt eleg. 1. libr. 1. *Domuiſſe puellam*. *Alumnis*. vide adnot. ad verſ. B
37. eleg. 1. ſup. ſic Catull. *Celeberna fib. Telluris Partha*, pro Parthicæ, vt eleg. 4 libr. 3. *Partha trophæa*. *Tua haſta*. tu haſtatus, vt ſopra *Tuam famem*, te famelicum. *Pura haſta*. Seruios in illud 6. Æocid.

Ille vides pura Iuuenis qui nititur haſta,

Id eſt, ſioe ferro, inquit, quod eius præmiom fuit, qui tum primum viciſſet in prælio. Plinios cap. 28. lib. 7. *Sicinius dentatus donatus haſtis puris duodeuiginti.* Sueton. in Claudio cap. 28. *Poſidem ſpadonem Britannico triumpho inter militares viros haſta pura donauit.* Viri aotem fottes haſta donari ſoliti, quæ iode *donatica* dicebatur. Feſtus in C
Optionatus, & in *haſta*. *Pura haſta*, ſine ferro dicta, vt *Pura toga*, ſioe purpura, & *Purus campus*, ſine arboribus. Paulo aliter Stat. 11. Thebaid.

—— puraque nefandi
Sanguinis obliquis ceciderunt ictibus haſtæ.

Sequatur, vt eleg. 9. lib. 3.

Perſequar & currus vtroque ab littore ouantes.

Ouantes currus, vt hic *triumphantes equos*, quaſi equi partem buius laodis habereor. In equis autem triomphaotium ſedebant liberi eorum prætextati: Cicero pro Muræna.

I N C O R R V P T A *mei conſerues fœdera lecti.*] Id eſt. Fidem coniogij ferua iotegram, vt eleg. 32. D
lib. 2. *Dic mihi quis potuit lectum ſeruare pudicum? Seruare fœdera*, pro fidem. Ouid. 2. Faſt.

Cynthia laudauit, promiſſaque fœdera ſerua,
Et comitum princeps tu mihi, dixit, eris.

Fœdera ſeruaſſet ſi non formoſa fuiſſet. Apoleius lib. 9. *Torique genialis calcato fœdere, Larem mariti lupanari maculaſſet infamia. Incorrupta fœdera*; Horatio oda 24. lib. 1. *Incorrupta fides.*

H A C *ego te ſola lege rediſſe velim.*] hac ſola condicione optem te reducem. *Lex* enim pro formula ſumitur, pactis & coouentis addita. vt eleg. 20. lib. 3.

Fœdera ſunt ponenda prius, ſignandaque iura E
Et ſcribenda mihi lex in amore nouo.

A R M A Q V E *cum tulero porta votiua Capena.*] Nam arma viri vouerat ſe fixuram Diis ob reducem à bello maritom. vide adnot. ad eleg. 1. ſup. verſ. 91. de hoc ritu. *Tulero porta*, pro ad portam, vt eleg. 1. ſup. *Armatis hoſtis inermis eat.* vel *tulero*, pro obtulero, & fixero. vide adoot. eleg. ſeq. verſ. 25. *Porta Capenæ*, quia Deorum ſimulacra io portis, vt dictum hîc ſup. ad verſ. 17. Beroaldus arma hæc ſuſpenſa putat in æde Martis. Sanè P. Victor ædem Martis locat iuxta Portam Capenam. Interptes Iuuenalis ad illud ſat. 3.

Subſtitit ad veteres arcus, madidamque Capenam.

In via Appia, ioquit, *ad portam Capenam, quæ eſt ad Camœnas.* Ea viæ Appiæ ioitium: Feſtus in *Initium*. Ad eam Senaculum: Feſtus in *Senaculum*; & de ea in *Lemonia*, & in *Manalem*. Seruius in 7. Æocid. *Lucoſque Capenos: vnde dicta Capena porta, quæ iuxta eſt.* ea Capuam itur. Dioi Sebaſtiani porta bodie dicitur. Cicero hac porta ingreſſus vrbem rediens ab exſilio: ep. 1. lib. 4. ad Attic. P. Victor inde exorditor deſcriptionem *vrbis*. *Votiua*, ea quæ ex voto debentur, vt eleg. 28. lib. 2. *Votiuas noctes.*

S V B S C R I B A M: *ſaluo grata puella viro.*] De ſubſcriptionibus io votis, & dicatis dooariis vide adnot. ad eleg. 14. lib. 2. verſ. 25. 26. 27. 28. & eleg. 28. libr. eiuſd. adde illod Ouidij eleg. 1. lib. 3. Triſt.

Cauſa ſuperpoſitæ ſcripto teſtata corona,
Seruatos ciues indicat huius ope.

hinc lucem capit illud Tibulli lib. 4.

Nec quæris quid quaque index ſub imagine dicat.

Grata puella, memor beoeficij vxor Ouid. io ep. Penelopes.

Grata ferunt Nymphæ pro ſaluis dona maritis.

vbi *Nymphæ pro maritis*, vt hîc *puella viro ſaluo*, 7. caſu, id eſt, ob ſaluum virum, id eſt, pro marito incolumi.

AD ELEGIAM IIII.

T A R P E I V M *nemus, & Tarpeia turpe ſepulchrũ Fabor, & antiqui limina capta Iouis.*] *Fabor*, canam: nam fari eſt vatom, vnde *fata*. Virg. 1. Æneid. *Hic tibi fabor enim.* &c. Inde & *Fauni*, *fatui*, *fatuelis*, & *fatua Nympha*, à fatis fundis: Seru. & Donat. Varro 5. de ling. Lat. *Fatur qui primum homo ſignificabilem ore emittit vocem; vnde fatum, fatui & fatidici.* hæc Varro. Inde qui ouoc *hariolus*, olim *fariolus*: Tereot. Scaurus de Orthogr. *Nemus Tarpeium*, vocat mox *lucum*, & eleg. 9. infra. *Tarpeios lucos*. Virg. 8. Æneid.

Hinc ad Tarpeiam ſedem, & Capitolia ducit
Aurea nunc, olim ſylueſtribus horrida dumis.

vnde dictum *nemus* adnot. ad eleg. 1. lib. 3. verſ. 2. *Tarpeia*. leg. Feſtus io *Tarpeia*, & in *Saxum Tarpeium*, qoi ſepultam illic ſcribit. Varr. 4. de ling Lat. Plutarch. in Romulo. Liuius libr. 1. Diooyſ. lib. 2. vbi hoooris cauſa ei ſepulchrum conditum ſcribit ex Piſone, & qootannis ad id ioferias perſoloi, crimeoque proditioois refellit. leg. & Seru. in 8. Æneid. fuit & altera Tarpeia Veſtalis tempore Numæ: Plutarch. in Numa. *Turpe ſepulcrum*, iofame ob proditionem. Sic eleg. 16. lib. 3. *Tumuli infamantur.* *Limina capta*, captam proditiooe portam: nam iofra dicet: *Prodiderat portaque fidem*: &c. In porta autem & Ianua duplex limeo; vt notum eſt. Donat. in Eunuch. *Limis eſt tranſuerſus; vnde limen, quia ingredientibus exeuntibuſque tranſuerſum eſt. Limen*, pro Ianoa poſuit Attios apud Varron. 5. de ling. Lat. *In quos delatus locos dicitur alio ab limine cœli.* Virg. & Enoios dixere: *Porta cœli.* Suoi & limina, termini prouinciarum: Feſt. io *Poſtliminio*. Vide Nonium io *Limen*, de

geminolimioe,& omoi ingreſſu ita dicto. *Iouis*, Capitolij, vt adoot. eleg. 3. libr. 3. verſ. 12. Sic Suetoo. in Neron. cap. 12. vice verſa Capitolium, pro Ioue poſuit. *Barbam primam poſuit, conditam in auream pyxidem, & pretioſiſſimis margaritis adornatam Capitolio conſecrauit.* quod Lipſius conatur motare io *Capitolino*, ſupple Ioui. At Petrooius: *Ipſe Senatus recti bonique praceptor, mille pondo auri Capitolio promittere ſolet: & ne quis dubitet pecuniam concupiſcere, Iouem quoque peculio exorat.* *Antiquus Iuppiter*, Capitoliom vetus. Varro 5. de lingua Latina. *Cliuus proximus ſuſus verſus Capitolium vetus.* Publ. Victor. in Reg. 6. *Capitolium vetus.* Legendus Coro. Tacit. quoties inſtaorata-tum ſit Capitolium. Iuuenal. ſat. 6. dixit:

Tarpeium limen adora.

LVCVS *eras felix ederoſo conditus antro.*] Nemus & lucum coofuodit, vt eleg. 10. infra:

Lucus ab vmbroſo fecerat orbe nemus.

Felix lucus. Virg. 1. Æneid. *Latiſſimus vmbra.* An fortunatus & amœous? vt 6. Æneid.

Deuenere locos latos, & amœna vireta
Fortunatorum nemorum, ſedeſque beatas.

Ao ex felicibos arboribus, de quibus Macrob. cap. vlt. lib. 3. Cootra *Infelix lolium.* Seru. in 2. Georg. *Felicis mali.* Fœcuodi, vel ſalobris. Nonius: *Felix, fructuoſus, ferax.* *Eras*, enallage temporis, vt hîc iofra: *Prodideras portaque fidem.* *Conditus*, reconditus, lateos, in ſeceſſu. Ipſe eleg. 19. lib. 3. *In frondes condita Myrrha nouas.* ſic *ſaltuum reconditorum* Catull. oon autem coo-ditus antro: (quomodo enim lucus antro coodi poteſt?) Sed *Lucus antro ederoſo*, vt eleg. ſop.

Pictoque Britannia curru. Alij legoot *Conſitus*, vt non ingenio, ſed mano oatæ illic arbores. Sic eleg. 14. lib. 1.

Et nemus omne ſatas intendat vertice ſyluas.

Lucum autem iungir cum antro, vt eleg. 10. infra: *Vos precor ô luci ſacro quæ luditis antro.* Antra Nymphis ſacra: *Ederoſum antrum*, vt eleg. 1. ſup. *Arenoſum antrum.* & eleg. 2. ſup. *Pomoſa corona.* &c. Antra vero ſolent opacari edera, vel vitu, vel frondibus arborum imminentium. Virg. ecl. 5. *Aſpice vt antrum*

Sylueſtris raris ſparſit labruſca racemis.

Item ecl. 9.

Hic candida populus antro Imminet.

MVLTAQVE *natiuis obſtrepit arbor aquis.*] Id eſt, Aquas audiri non ſioit præ ſtrepitu foliorum. Ouid. honc locum inuertit 6. Faſt.

Et nemus arboribus denſum, ſecretus ab omni
Voce locus, ſi non obſtreperetur aquis.

vbi *Nemus*, vt hîc *lucus* dicitor. *arboribus denſum*; vt hic *Multa arbor*, id eſt frequeos, deoſa, ſic eleg. 8. lib. 2. verſ. 33. *Multa arena.* & eleg. 10. iofra. verſ. 30. *Multa vmbra.* & *Secretus*, vt hic *Conditus*, verſ. prox. præced. *Aquis natiuis*, ſua ſponte, & ingenio manantibus, ſine arte & manu; vt eleg. 2. lib. 1. *Natiuis lapillis.*

SYLVANI *ramoſa domus: quò dulcis ab æſtu*
Fiſtula poturas ire iubebat oues.]

Domus, ſedes, vbi quis babitat, vt Virg. 1. Æoeid.

Nympharum domus. 8. Æneid.

Diuarum nidis domus oportuna volucrum.

Ramoſa, ramis opaca & frondoſa; vt eleg. 7. in-

A ſra. *Ramoſis arms.* Virg. per tranſlationem:

Ramoſa corona Ceruus. *Syluanus*, quilibet Deus ſyluarom. Ver. gloſſ. *Syluanus*, πᾶς θεὸς ὑλαῖος. Inde Mars Syluanus Catooi, cui in ſylua rem diuinam facit. Vide Seruium iu 8. Æn. ad illud:

Syluano fama eſt veteres ſacraſſe Pelaſgos,
Aruorum, pecoriſque Deo, lucumque, diemque.

vide & Lilium Gyraldum. Star. 6. Thebaid.

Syluanuſque arbiter Orci. *Quò*, ad quas aquas. *Fiſtula dulcis*, cuius ſonus iucundus eſt, vt eleg. 12. lib. 1. *Nec noſtra dulcis in aure ſonat.* In Copa:

Eſt & Mænalio quæ garrit dulce ſub antro
Ruſtica paſtoris fiſtula in ore ſonans.

B Horat. oda 17. lib. 1.

Vtcunque dulci Tyndari fiſtula
Valles, & Vſticæ cubantis
Leuia perſonuere ſaxa.

Sic *Dulces querela tibia* Lucretio. *Ab æſtu*, poſt æſtum, vnde ſitis pecori. Sic dicitur, à cœna. à prandio: ab exequiis. aliter eleg. ſup. *Putris ab æſtu.* *Aeſtus*, inquit Nooios, *æſtus temporis, & ſolis flagrantia, vel maris impetus & commotiones.* Cornel. Frooto: *Aeſtas eſt pars anni: æſtus calor temporis: æſtus à nimio calore nomen accipit: æſtas nomen non amittit, etſi temperata eſt.* Sero. io illud 2. Æneid. *Propinſquè æſtus incendia voluunt: æſtus,*

C *id eſt calor, vnde æſtas.* Idem in 11. Æneid.

Aeſtus, propriè maris incerta commotio. *Iubebat*; ſuadebat caoru ſuo. eleg. 3. lib. 1.

—— *Correptum ardore iuberent*

Hac Amor, hac Liber: &c. *Ire poturas*, pro ire potum. Virg. *Et potum paſtas age Tityre.* enallage temporis, & vice verbi participium. *Poturas*, vt Stat. 12. Theb.

Signos potura cruores Terra rudis. vel, Ire poturas, vt Virg. 10. Æoeid. *Venio moriturus.*

HVNC *Tatius fontem vallo præcingit acerno.*] Id eſt. Vallat vndiqoe has *aquas natiuas*, vt antea dixit, Tatius Rex Sabinorum, de quo eleg. 1.

D ſup. verſ. 30. *Fons à fundenda aqua.* Varro. & pro aqua, vt Virg. 1. Æoeid.

Fontemque ignemque ferebant. *Præcingit*, vt Ouid. *Pinuque caput præcinctus acuta.* Silius lib. 3. *Præcingere litora muro.* Claudian. de bello Get. *Fluuium præcingere caſtris.* vt ſcilicet aquatiooe ioterciudantur hoſtes, quæ ſuis tuta ſit. τὸ *præ* inteodit vim verbi, vt & apud Horat. ſat. vlt. lib. 2. *Præcincti rectè pueri.* & alibi poſſim. *Vallo*, vide adnot. ad eleg. 3. ſup. verſ. 19. *Acerno*, ligneo ex acere, vt eleg. 2. ſup.

Stipes acernus eram.

FIDAQVE *ſuggeſta caſtra coronat humo.*] Id

E eſt, vodique munit, & io orbem. Virg. 6. Æn.

Omnemque aditum cuſtode coronant.

Stat. 10. Thebaid.

Caput omne coronant Murorum. Ouid. 5. Met.

Sylua coronat aquas, cingens latus omne.

Homerus:

Νῆσον τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται.

vbi io Homeri vita Plutarchus: *ὃν λόγον ἔχει στέφανος πρὸς τὸν ἐπικείμενον, τὸν αὐτὸν θάλασσα πρὸς νῆσον.* Quam ratiooem habet corooa ad eum cui imponitur, eandem mare ad ioſulam. Inde *Corona populi* Cic. & *Corona capere oppidum* Cæſari & Liuio. *Fida caſtra*, vt eleg. ſup. *Fida ſarcina.*

Virg. 9. Æneid. *Quibus hęc medij fiducia valli.* Contra; *via perfida*: infra verſ. 49. Muret. & Canter. edidere: *fictaque ſuggeſta.* &c. an *fixaque*, vt ea coniectura idem Canter. *Humo ſuggeſta*, ſubinde aggeſta. Periphraſis aggeris. hic enim ſuggerere non eſt ſubminiſtrare, ſed ſub vallum ferre eſtruendo. vnde fortaſſe *ſuggeſtum* diſere editiurem locum, ſuggeſta & cumulata terra. vbi *ſub* valet ſurſum, vt ſubiicere, & ſubmittere.

Q V I D *tum Roma fuit, tubicen vicina Curetis*
Cum quateret lento murmure ſaxa Iouis?]

Epiphonema. *Quid tum Roma fuit*, nihil ſcilicet, vel perexiguum, quæ nunc tanta. *Tubicen Curetis*, enallage numerorum, pro Tubicen Curetum, id eſt Sabinorum. vel κατ' ἐξοχὴν Tatium intelligit. Sabini, Curetes dicti ab vrbe Sabinorum Curibus. Varro 4. de lingua Lat. *Collis Quirinalis, vbi Quirini fanum, qui à Curetibus, qui cum T. Tatio Curibus venerunt Romam; quod ibi habuerunt caſtra.* ergo *Curetes* & *Cures* dicuntur. Curitim Iunonem quoque dixêre; quod Curis ſit Sabinis haſta, quam ferret Iuno. Inde dicti *Quirites.* Alij ſunt Curetes, Cretæ populi. *Quateret*, pulſaret clangore & ſono tubæ; nam vis corporea Lucretio & Philoſophis. Horat. ſat. 2. lib. 1. ——— *vndique magno*

Pulſa domus ſtrepitu reſonet. Virg. 4. Georg.

Aut vbi concaua pulſu Saxa ſonant.

& 5. Æneid. *Pulſati colles clamore reſultant.*

& vox eſt aër ictus, & echo repercuſſus vocis ſonus. vnde Albin. ad Liuiam:

At vox aduerſis collibus icta redit.

Saxa Iouis, Rupem Tarpeiam & Capitolinam, vt eleg. 11. lib. 3.

Fœdaque Tarpeio Conopea tendere ſaxo.

Vicina, propinqua enim caſtra erant Tarpeio monti, in colle, qui poſtea Quirinalis dictus à Sabinis, qui Curibus venerant, vt notum ex Varrone. *Murmure*, ſtrepitu etiam vehementiore, vt infra hîc: *Tubicen fera murmura conde.* eleg. 8. libr. 1. *Murmura ponti.* Seneca Thyeſta:

Iam ſilet murmur graue claßicorum. Dicitur etiam de crepitu fulminis. Lucret. *Murmura percurrunt cœlum.* *Lento*, graui, tardo. Nonius in *Lentum, tardum.* grauia enim tarda ſunt. Et *lentum virus* Virgilius vocat graue. An quaſi à lento & languido inflata tuba? An vt Virg. dixit. 4. Georg. *Fractos ſonitus imitata tubarum.*

A T Q V E *vbi nunc terris dicuntur iura ſubactis.*] Id eſt: Iura redduntur à prætoribus, & ædilibus & iudicia fiunt orbe domito. vel dicuntur iura terris ſubactis 3. caſu: id eſt, Iura dantur, & leges orbi victo vt eleg. 11. lib. 3.

Iura dare ſtatuas inter & arma Mari, quod eſt Virgilio 6. Æneid. *Paci imponere morem*: victores enim victis leges ferunt. vt apud Horat.

Triumphatiſque poßit Roma ferox dare iura Medis.

Subactis, Domitis, vt Virg. 1. Æneid.

Rutulis hyberna ſubactis. *Subigere* eſt & agriculturæ. vnde ambiguè ponitur, vt apud Sueton. in Cæſare.

Ecce Cæſar nunc triumphat, qui ſubegit Gallias;
Nicomedes non triumphat, qui ſubegit Cæſarem.

S T A B A N T *Romano pila Sabina foro?*] Quid

A pilum dixi ad verſ. 91. eleg. 1. ſup. *Pila ſtabant*, vel erant, vel recta tenebantur, vel horrebant, vnde haſta Varroni ab aſtando. De foro Romano vide adnot. ad verſ. 6. eleg. 2. ſupra.

M V R V S *erant montes, vbi nunc eſt curia ſepta.*] Inepta & praua lectio, quemadmodum & altera mendoſa: *Murus erat fons hic.* Ex vtraque mutatione vnius literulæ legendum opinor: *Purus erat fons hic*, vt eleg. 1. lib. 3. *Puro de fonte ſacerdos.* nam purum eſſe fontem oportuit, è quo ad ſacra petebat aquam Tarpeia. *Curia*, vbi res humanæ curabantur, erat iuncta Baſilicæ Porciæ: Aſcon. in argum. Milon. vide adnot. ad verſ. 11.

B eleg. 1. ſup. *Septa*, clauſa, munita parietibus & tectu; nam olim ſub Dio & in prato Senatus habebatur: eleg. 1. ſup. verſ. 14.

B E L L I C V S *ex illo fonte bibebat equus.*] equorum enim *duellica proles*, vt ait Lucret. Virg. 2. Georg. *Hinc bellator equus*, &c. & 3. Æneid.

Bello armantur equi.

H I N C *Tarpeia Dea fontem libauit, at illi*
Vrgebat medium fictilis vrna caput.]

Ex illo, inquit, fonte aquam leniter hauſit, prius deguſtatam ſacrorum more. Sic Virg. 4. Georg. *Et flamma libant Summa leuco.*

C de libatione plura diximus ad el. 17. lib. 3.

Libatum fundens in tua ſacra merum.

Aquam petebat ad ſacra lauanda. Liuius lib. 1. *Aquam forte ea* (Tarpeia) *tum ſacris extra mœnia petitum ierat.* Ouid. 3. Faſt. de Syluia Veſtali:

Sacra lauaturas mane petebat aquas.

Fontem, aquam, vt verſ. 7. ſup. & fontem Iuturnæ intelligit Beroaldus. *Dea*, Veſtæ. *At illi*, poſtquam impleuit vrnam ſcilicet. Sic eleg. 20. lib. 1. verſ. 49. *Sed illi*, &c. vbi vide adnot. *Vrna fictilis.* quia pauper tum Roma, & ipſi Dij fictiles. eleg. 1. ſup. Sic Ouid. initio 3. Faſt. de Syluia petente aquam ad ſacra:

Ponitur è ſumma fictilis vrna coma.

D Fictilem vrnam vocat *teſtam* eleg. 13. lib. 2. verſ. 32. vnde vrna dicta vide eleg. 26. libr. 2. verſ. 50. *Vrgebat*, premebat. Ouid. el. 10. lib. 1. Amor.

Cum premeret ſummi verticis vrna comas.

Medium caput. de hoc more geſtandi capite vide adnot. ad illud eleg. 9. libr. 3.

Capiti committere pondus.

E T *ſatis vna malæ potuit mors eſſe puellæ.*] τὸ B ſeruit epiphonemati, vt eleg. 17. lib. 1.

Et merito, quoniam potui fugiſſe puellam.

Vna mors, vt apud Petronium:

Cui non eſt mors vna ſatis. & Horat. od. 27. l. 3.

Leuis vna mors Virginum culpæ. Iuuenal. ſat.

E 8. de Nerone.

Cuius ſupplicio non debuit vna parari
Simia, nec ſerpens vnus, nec culeus vnus.

Seneca in Hercule Oetæo:

Leuis vna mors, at extendi poteſt. *Potuit eſſe.* Fuit. *Puellæ malæ*, virgini vel improbæ, vel impiæ.

Q V Æ *voluit flammas fallere Veſta tuas.*] Id eſt: Conata eſt; nec perfecit. vel volens & libens fefellit. Ouid. 2. Faſt.

Addit, ait, culpæ mendacia Phœbus & audes
Fatidicum verbis fallere velle Deum.

Fallere, violare vide eleg. 1. ſup. verſ. 81. *Flammas tuas*, vocabit infra *Palladis ignes.* & eleg. 4.

lib.3. *Mars pater, & ſacræ fatalia lumina Veſta.* nam Veſta ignis: Ouid. 6. Faſt. & Plutarch. in Numa. Ignis autem ille omnia videt, & falli non poteſt.

VIDIT *arenoſis Tatium perludere campis.*] Ouid. 1. Faſt. rem ita perſtringit:

Protinus Oebalij retulit arma Tati,
Vtque leuis cuſtos armillis capta Sabinis
Ad ſumma Tatium duxerat arcis iter, &c.

Perludere. aut compoſitum vſurpauit pro ſimplici, *ludere*: aut ex vet. lib. legendum, *proludere*, aut *præludere*, quod idem, & velitum & gladiatorum eſt. Lucan. ad Piſones.

Tunc etenim leuibus veluti proludit in armis
Compoſitiſque ſuas exercet litibus artes.

agit de declamatione, quæ eſt Rhetorum velut proluſio ante iuſtum certamen. Ouid. 3. de arte amandi.

Sic vbi proluſit rudibus puer ille relictis
Spicula de pharetra promit acuta ſua.

Virg. 3. Georg. *Sparſa ad pugnam proludit arena.* De ea proluſione gladiatorum Cicero 2. de Orat. meminit & 1. Verrina. Proludebat ergo Tatius cum ante pugnam pugnæ ſimulacra ciebat. Nam ludere, proludere, eludere gladiatorum eſt. *Campis arenoſis*; per quos ſcilicet Tiberis ſtagnare conſueuerat, vt velabrum ſignificet, de quo dictum eleg. 2. ſup. Arenam autem multam voluit Tiberis, vnde Virgilio dicitur 8. Æneid.

Verticibus rapidus, & multa flauus arena.

PICTAQVE *per flauas arma leuare iubas.*] Id eſt, Tollere, ventilare, vibrare inter iubas equi arma picta, verſicoloria, galeam, loricam, parmam, haſtam. *Arma picta*, vt eleg. 6. infra:

Armorum & radiis picta tremebat aqua.

eleg. 11. infra.

Picta nec inducto fulgebat parma pyropo.

Virg. 8. Æneid. *Pictis conſpectus in armis.* Idem 10. Æneid.

Aſtur equo fidens, & verſicoloribus armis.

Per, pro inter, vt eleg. 13. libr. 3. verſ. 30. Ouid. eleg. 17. lib. 2. Amor.

Ipſa per admiſſas concute lora iubas.

& eleg. 3. lib. 3. Triſt.

Perque feros Manes hoſpita ſemper eris.

Iubæ ſunt equorum, leonum, draconum, galearum, & *Iubar*, iubata ſtella Varroni. Flauæ iubæ in equo pulchræ, vt in homine flauæ comæ. Ouid. 2. Met.

Ecce venit rutilis humeros protecta capillis
Filia Centauri, & mox.
——Vtque vagi crines per colla iacebant
In dextras abiere iubas.

An comas ipſius Tatij iubas vocat, vt ſignificet capiti dempſiſſe galeam? Mart. ep. 88. lib. 1.

Dumque decent fuſa lactea colla iuba.

OBSTVPVIT *regis facie, & regalibus armis.*] Attonita fuit admiratione tam eximiæ formæ, vt eleg. 29. lib. 2.

Obſtupui, non vlla mihi formoſior vnquam
Viſa eſt.

Dixit, *Vidit, obſtupuit*, quia amor ex oculis naſcitur. *Facie regis*, oris egregia dignitate, qualis regem decet. hinc vetus poëta apud Ariſtot. 1.

A & 4. Polit. (de Priamo.) Πρῶτον μὲν εἶδος ἄξιον τυραννίδος. Et Priamus apud Homer. de Agamemnone, quem tamen ignorabat, Βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικεν. Plaut. Milit. ſc. 1. act. 1. Stat propter virum fortem, & fortunatum, & forma regia. vide Ouid. 6. Met. de Minoë. *Facies*, pro forma egregia eleg. 15. lib. 1. *Et longa faciem quærere deſidia.* *Regalibus*, rege dignis, pictis regifice, aureis.

INTERQVE *oblitas excidit vrna manus.*] Sic eleg. 7. infra. *Inter complexus excidit vmbra meos.* Fab. cap. vlt. lib. 3. *Saltem reſpiciamus ne plauſum affectantibus arma excidant.* Excidunt nobis imprudentibus, quæ vel animo, vel manu tene-

B mus, cum aliud agentes remittimus, & laxamus manum. Sic Cæſari inter manus exciderunt libelli cum Ciceronem audiret. & Tibull. lib. 4. eleg. *Sulpicia eſt.*

——at tu violente (Mars) *caueto*
Ne tibi miranti turpiter arma cadant.

Inter manus, pro è digitis & manibus, vt eleg. 9. infra: *Pocula mi digitos inter cecidere remiſſos.* Ouid. 4. Met.

Et colus, & fuſus digitis cecidere remiſſis.

Inter manus; ergo tum capite vrnam non geſtabat, vel retinere in capite ſublata manu altera

C deſierat. *Manus oblitas*, pro ipſius oblitæ, vt eleg. 1. ſup. *Humeros pios.* Ouid. 4. Faſt.

Dum legit (papauer) *oblito fertur guſtaſſe palato.*

SÆPE *illa immerita cauſata eſt omina luna.*] Sic Ouid. 9. Met. *Omina ſæpe, Viſaque cauſatur.* id eſt, culpam & cauſam in ea confert. Horat. ep. 14. l. 1. *Stultus vterque locum immeritum cauſatur iniquè.* Tibull. el. 3. lib. 1.

Aut ego ſum cauſatus aues, dant omina dira.

Alias *Cauſari* eſt cauſſam dicere, vel defendere, cuius ſignificationis exempla profert Nonius. Seruius in illud ecl. 9.

Cauſando noſtros in longum ducis amores.

D *Id eſt; Cauſas nectendo.* Cauſa pro excuſatione, inde cauſſari. Vtitur Sueton. in Nerone cap. 49. *Omina Lunæ.* Sabin. in ep. Paridis ad Oenonem:

Cum te nec Phœbi ſollertior artibus vlla eſt,
Phœbeaque Hecates ſomnia vera vides.

Lege: *Omina Hecates*; vt *Omina Lunæ.* Tibull. eleg. 4. libr. 3. *Noctis omina* vocat, quia nox ſomniorum mater: ideoque à Luna finguntur immitti.

At natum in curas hominum genus, omina noctis
Farre pio placant, & ſaliente ſale.

Plaut. Mercat. act. 2. ſc. 1. *Miris modis Dij ludos faciunt hominibus: miriſque exemplis omina in ſomnis*

E *dannunt.* ſic enim emendandum. Ibid. ſc. 2. eadem de re: *Nec omen mihi illud nec auſpicium placet.* Auſon.

Ite per obliquos cæli mala ſomnia mundos,
Irrequieta vagi qua difflant nubila venti
Lunares habitare polos.

Corn. Tacit. libr. 2. *Nox eadem lætam Germanico quietem tulit, viditque ſe operatum, & ſanguine ſacro reſperſa prætexta, pulchriorem aliam manibus auiæ Auguſtæ accepiſſe. Auctus omine & addicentibus auſpiciis vocat concionem.* Seneca Hippolyto.

Regina nemorum, ſola quæ montes colis:
Et vna ſolis montibus coleris Dea,

Conuerte triſtes omnium in melius minas. A

Ita enim lego. Omina de viſis nocturnis. Ouid. in epiſt. Deianiræ.

Me pecudum fibra, ſimulacraque inania ſomni
Omniaque arcana nocte petita mouent.

Somnus apud Stat. 2. Theb. auriga noctis eſt.

Sopor obuius illi Noctis agebat equos.

& 12. Theb. Iuno Lunam ſic alloquitur.

Hunc quoque qui curru madidas tibi pronus habenas
Ducit, in Aonios vigiles demitte ſoporem.

vbi noctem & Lunam confudit.

ET *ſibi tingendas dixit in amne comas.*] Id eſt, expianda dixit illa viſa. Somnia nempe procurabantur mola ſalſa, & ture: Tibull. & Plaut. B aut aſperſione, vel ablutione. vnde el. 10. lib. 3.

At primum pura ſomnum tibi diſcute lympha.

Iuuenal. ſat. 6.

Ter matutino Tiberi mergetur, & ipſis
Verticibus timidum caput abluet.

Sueton. in Galba: *Cumque exterritus luce prima ſomnium Tuſculum excucurriſſet.* apud Stat. 9. Theb. Atalanta:

Ante diem gelidas ibat Ladonis ad vndas
Purgatura malum fluuio viuente ſoporem.

& paulo poſt:

Ergo vt inane nefas merſo ter crine piauit.

Petron. *Ceterum Lichas vt Triphænæ ſomniū expiauit.* C Ouid. in ep. Herus.

Nec minus heſterna confundor imagine noctis
Quamuis eſt ſacris illa piata meis.

& 4. Faſt. *Ter caput irrorat.* vide Plin. cap. 35. lib. 28. *Tingendas*, mergendas in aquam puram, Tiberis opinor. *Comas*, caput; quia quæ caput, & comas mergit. *In amne*, ambiguè & de fluuio, & de mari, vt apud Virg. *Oceanum amnes.* 4. Georg. & Tibull. identidem.

SÆPE *tulit blandis argentea lilia Nymphis.*] Id eſt, obtulit, & eſt dicantis, vt eleg. 3. ſup.

Armaque cum tulero portæ votiua Capenæ.

Lilia argentea, candidiſſima: Feſtus, *Argenteum* D *argentum per candidum.* Virg. 8. Æneid.

Atque hic auratis volitans argenteus anſer
Porticibus. Ouid. 2. Met.

Nam fuit hæc quondam niueis argentea pennis
Ales. & 3. Met.

Fons illimis erat nitidis argenteus vndis.

ſic ἀργυρόπεζα Thetis dicitur Homero à candore pedum. & Apollo ἀργυρότοξος. Ipſe eleg. 20. lib. 1.

Surgebant lilia prato Candida. λείριον, lilium, vt Stiria, ſtilla: confrages, conflages. Lilia vero grata Nymphis. Virg. ecl. 2. *Tibi Lilia plenis*

Ecce ferunt Nymphæ calathis. Nymphis ergo præſidibus eius fontis offeruntur, ne patiantur E vulnerari Tatium, vt eleg. 28. lib. 2.

Munera Dianæ debita redde choro; vt à Nymphis ſeruata. *Blandis*, iucundis, facilibus: Virg. Ipſe eleg. 6. infra dixit: *Blandi iuris*, quod exorat, Deos, vt hîc contra: *Blandis Nymphis*, quæ facile exorantur.

ROMVLA *ne faciem læderet haſta Tati.*] Id eſt, violaret, vulneraret formoſum Tatium. vt eleg. vlt. lib. 2.

Cur quiſquam faciem dominæ iam credat amico?

huc pertinet illud Ouid. 8. Met.

Nam metuo certè ne quis tua pectora Minos

A *Vulneret imprudens: quis enim tam durus vt in te*
Dirigere immitem non inſcius audeat haſtam.

Ab haſta, quæ Curis Sabinorum lingua Romulus Quirinus dictus. Ouid. 2. Faſt.

Siue quod haſta Curis priſcis eſt dicta Sabinis
Bellicus à telo venit in aſtra Deus.

Idem lib. vlt. Met. haſtam Romuli ait in arborem verſam:

Vtque Palatinis hærentem collibus olim
Cum ſubito vidit frondeſcere Romulus haſtam,
Quæ radice noua, non ferro ſtabat adacto.
Et iam non telum, ſed lenti viminis arbor
Non exſpectatas dabat admirantibus vmbras.

B *Romula*, pro Romulea vt eleg. 11. libr. 3. verſ. 52.

DVMQVE *ſubit primo Capitolia nubila fumo.*] *Subire* & *ſuccedere* eſt ingredi, & ſæpe ſurſum ire & conſcendere. nam quod Virg. 2. Æneid. dixit: *Illa ſubit, mediæque minans illabitur vrbi.* ait etiam: *Scandit fatalis machina muros, & venturaque deſuper vrbi.* Ipſe eleg. 14. lib. 1.

Oſtrino ſubire toro, ideſt, conſcendere. Nonius; *Subire, ingredi.* Virg. 7. Æneid. *Tecta Latinorum*

Ardua cernebant iuuenes, muroque ſubibant.

Capitolia, enallage numerorum, pro Capitolium. eſt autem prolepſis. ſcribit enim Dionyſius libr. 4. Regnante Tarquinio Priſco reper-C tum humanum caput in fundamentis iaciundis templi Iouis, vnde nomen Capitolio. & obiter Varro 4. de ling. Lat. vbi eum montem antea Saturnium, deinde Tarpeium ab hac Veſtali ſcribit, poſtremo Capitolium. Legendus Arnob. libr. 6. de Capitolio, vtque à Toli cuiuſdam capite illic reperto cognominatum ſit. *Nubila*, obſcura & fumo velut nubibus tecta. *Sic Nubilum cælum* dicitur Plinio. Vetus poëta apud Cic. 1. Tuſc. *Acherontia templa Orci pallida leti obnubila, obſita tenebris loca. Primo fumo*, cum primum ignis accenditur, vel ad rem diuinam vel ad coquendum prandium. Sic Horat. oda 18.

D lib. 3. *Vetus ara multo fumat odore.*

& oda 11. lib. 4. *Sordidum flāmæ trepidant rotantes*
Vertice fumum. Virg. ecl. 1.
Bis ſenos cui noſtra dies altaria fumant.

Varro epiſtolarum Latin. libr. 1. apud Nonium in *Hilareſco*: *In votum* (leg. *aduentum*) *amicorum domus fumat, hilareſco.* Seneca ep. 65. *Interuenerant quidam amici, propter quos maior fumus fieret, non hic qui erumpere ex lautorum culinis, & terrere vigiles ſolet, ſed hic modicus, qui hoſpites veniſſe ſignificet.* Virg. 3. Æneid. *Terra*

Viſa aperire procul montes, & voluere fumum.

Fumus autem dictus à futuo: Feſtus in *fumum*.

E Alias legitur, *Primis flammis.* an ſignificat prima face noctis?

RETTVLIT *hirſutis brachia ſecta rubis.*] Rediit cum brachiis ſectis, & laceris. *Retulit*, vt Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Illo non iuuenis poterit de funere quiſquam
Lumina non virgo ſicca referre domum.

Virg. ecl. 4.

Ipſæ lacte domum referent diſtenta capellæ Vbera.

Secta rubis, notata aſperis & hamatis ſentibus. Ouid. 1. Met. ——— *Indignave lædi*

Crura notent ſentes, & ſim tibi cauſa doloris.

quod Varro *deſcobinatis cruribus* apud Nonium in

in *deſcobinatus*. Columella de cultu hortorum.
Nec manibus mites ferulas, nec cruribus aqua
Terga rubi. vulgo *aquè*. Tibull. lib. 4. eleg.
Parce meo.
Quidue iuuat furtim latebras intrare ferarum?
Candidaque hamatis crura notare rubis?

De rubo ſpinis aduncis Plin. cap. 37. lib. 16. *Rubus*, βάτος; *Ronce. Rubus Idaus; framboiſier. Hirſutis*, aſperis, vt eleg. 1. libr. 1. *Hirſuta ſcta.* Dumoſa autem illa tum fuiſſe loca, Virg. innuit 8. Æneid. *Ad Capitolia ducit*
Aurea nunc, olim ſyluestribus horrida dumis.
Ibid. *Galli per dumos aderant.*

E T *ſua Tarpeia reſidens ita fleuit ab arte.*] quia ſcilicet in luctu ſedebant, vt eleg. 3. ſup. not. ad verſ. 41. *Reſidens*, pro ſedens, vt *Retinere*, pro tenere; *Renũciare*, pro nunciare. Inde *reſes*, ignauus, quia ſępius ſedet: Feſtus. vel Reſidens, quia feſſa, vt Virg. 8. Æneid. *Ter feſſus valle reſedit.* & 2. Æneid. *Seu laſſa reſedit. Fleuit ab arce*, queſta eſt è ſuperiore loco vulnera &c. vt eleg. 11. infra.
Colloquiumque ſua fretus ab vrbe dedit. *Tarpeia*, κατ' ἐξοχήν, vt ſup. *Capitolia.* nam poſtea ipſa nomen loco impoſuit illic ſepulta. Feſtus in *Tarpeia.* & in *Saxum Tarpeium.* Varro 4. de ling. Lat. Plutarch. in Romulo. Liuius lib. 1. Dionyſ. lib. 2. Seruius in illud 8. Æneid.
In ſummo custos Tarpeia Manlius arcis.

V V L N E R A, *vicino non patienda Ioui.*] Vulnera fleuit, non quæ rubi, ſed quæ ſagittæ amoris fecerant; vt eleg. 22. lib. 2.
Interea noſtri quærunt ſibi vulnus ocelli.
Non patienda Ioui, quæ Iuppiter non perferret, quia facile cedit, & vincitur amoris telis. Pati enim vulnera dicuntur fortes, vt notat. ad illud *Et patitur duro vulnera pancratio.* an hoc ait, non perpeſſurum Iouem illa ſic abire, ſed vindicaturum inceſtos amores. vt infra,
Omnia præbebant ſomnos, ſed Iuppiter vnus
Decreuit pœnis inuigilare tuis.
Ouid. 2. Faſt. de Ioue amante Iuturnam:
Multa tulit tanto non patienda Deo.
Vicino Ioui, cuius ædes iuncta ædibus Tarpeiæ, vt ſup. *Vicina ſaxa Iouis.*

I G N E S *caſtrorum, & Tatia prætoria turma.*] Ignes affatur, vt Virg. 2. Æn. *Vos æterni ignes. Ignes caſtrorum*, quos vigiles & excubitores in caſtris accendere ſolent. Virg. 9. Æneid.
Interea vigilum excubiis obſidere portas
Cura datur Meſſapo, & mœnia cingere flammis.
Horat. oda 10. lib. 1.
Theſſalosque ignes, & iniqua Troiæ caſtra feſellit.
Inde ſtratagemata ignium in caſtris etiam vacuis accendendorum ad fallendos hoſtes, Liuij lib. 22. 31. 36. vide Homer. ſub finem 8. Iliad. *Prætoria* quæ, & vnde diximus ad el. 1. ſup. verſ. 29. *Turma Tatia*, pro, Tatienſis, vt eleg. 10. inf.
Sic ſanctum Tatiæ compoſuere Cures. & ſup. hîc. *Romula haſta.* Turmæ, manus equitum. Varro 4. de ling. Lat. *Turma quaſi terma, e in u abiit, quia ter deni equites ex tribus tribubus Tatienſium, Rhamnium, & Lucerum fiebant.* Curatius apud Feſtum in *Turmam*, idem ait, quod Varro. Seru. in 9. Æn. *Turmæ ſunt equitum, cohortes peditum.* Iſidor. lib. 9. *Turma triginta equites; deni de ſingulis tribubus.*

A E T *formoſa oculis arma Sabina meis.*] Id eſt, pulchra mihi ſpectanti, eleg penult. lib. 3.
Olim oculis nimium facta ſuperba meis. Tibull.
Tu mihi ſola places, nec iam te præter in vrbe
Formoſa eſt oculis vlla puella meis.
Formoſa etiam inanimata vocantur, vt eleg. 2. lib. 1. *Humus formoſa.* Plaut. Amphitr. act. 1. ſc. 1. *Legiones nimis pulcris armis præditas.*

O V T I N A M *ad veſtros ſedeam captiua penates.*] vt mœſti ac lugentes ſedebant, ſic & ſupplices vt probat è Græcis Coluius in Apuleium. p. 161. & 162. Tibull. lib. 4.
B *Sed Veneris ſancta conſidam vinctus ad aras*
Hæc notat iniuſtos, ſupplicibusque fauet.
Virg. 2. Æneid. *Atque aris inuiſa ſedebat.* & in Moſtell. Plauti act. 5. ſc. 1. *Tranio ſeruus ſedet ad aram metu Domini.* Plutarch. in Coriolano. *Ad focum ipſum Tulli penetrat, & tacitus ſedet Coriolanus.* Ipſe eleg. 5. infra. *Supplex ille ſedet.* Stat. 12. Thebaid. Obſeſſas aras ait a ſupplicibus, & Euripid. in ſup. Sedebant & Captiui, vt Ouid. 6. Faſt.
Iuſſa foco captiua ſedet. vide adnot. ad eleg. 4. libr. 3. verſ. 18. & eleg. 5. libr. 3. verſ. 16. vbi ſedent. cum aſtricti ſcilicet ad currum triumphantis alias Captiui ſtantes vænibant vt patet
C ex initio prologi captiuorum Plauti. *Ad veſtros penates*, iuxta focum, vt Cic. in Catone: *Curio ad focum ſedenti.* ſic & *vernæ ad focum* apud Horat. & Martial.

D V M *captiua mei conſpicer eſſe Tati.*] Dummodo ſerua bello facta videar ab iis, quæ meæ illi fortunæ fortaſſe inuidebunt. Scaliger ἐνεργητικῶς ait eſſe, pro dum me conſpicer eſſe captiuam. &c. fallitur, nam *Conſpicer* παθητικῶς, pro, conſpiciar. Salluſt. apud Donat. in Eunuch. *Cum interea Metellus monte digrediens cum exercitu conſpicatur.* &c. Ibidem Donat. *Commune verbum eſt conſpicor.* Varro 6. de ling. Lat. *Contemplare &*
D *conſpicare idem eſſe apparet. Mei.* vide adnot. ad verſ. 1. & 2. eleg. 3. ſup.

R O M A N I *montes, & montibus addita Roma.*] Septem colles alloquitur, quamuis nondum incluſos mœnibus, de quibus eleg. 11. lib. 3.
Septem vrbs alta iugis, toto quæ præſidet orbi.
Montibus addita Roma, Septem iugis impoſita. ſic locutus Virg. 3. Æneid.
Iliacamque iugis hanc addidit vrbem.

E T *valeat probro Veſta pudenda meo.*] his verbis ſe relicturam Veſtæ ſacra ſignificat. ſic eleg. 21. lib. 3. *Romanæ turres, & vos valeatis amici.* *Pudenda*, cui meum ſtuprum pudorem incu-
E tiet & ruborem. quæ labe mea erubeſcet, vt inquit eleg. vlt. infra.
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.
Retulit ad perſonam, vt Plaut. Caſina. act. 5. ſc. 2. *Ita nunc pudeo, atque ita nunc paueo.* Horat. oda 4. lib. 2. *Matre pudenda.* Ouid. 1. de arte am.
Hac minus eſt vna fraude pudenda fides.
& 6. Faſt. *Phœbi tamen eſſe ſororem*
Credebant, nec erat Phœbe pudenda tibi.
Virg. 11. Æneid.
At non Euãdre pudẽdis Vulneribus pulſum aſpicies.
Probro; Rectè, nam probrum virginis veſtalis apud Feſtum, de inceſtu. Idem Feſtus; *Probrum ſtuprum, flagitium.* dictum puto quaſi prœbrum.

vt decedentes vale dicebant Diis, ita contra ad- A
uentantes Deos ſalutabant. Plaut. Bacchid. act. 2. ſc.1. *Saluto te vicine Apollo.*

I l l e *equus ille meos in caſtra reponet amores.*] Ille equus cuius flauæ iubæ relatum ſiſtet, & ſtatuet incolumen eum, quem amo. & *Reponet*, pro collocabit vt ad quietem poſt labores belli, vt el.17. l.1. *An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis.* *In caſtra*, ἀφυαῖκῶς, pro in caſtris, vt notatum ad eleg.9. lib.3. verſ.vlt. Sed vet. lib. *Reportet*, id eſt, vtinam referat. nam portat & reportat equus. Virg. *Quem* Thracius albis Portat equis. *Meos amores*, meum amantem, vt eleg.28. lib.2.

Vna ratis fati noſtros portabit amores. B

aliter eleg.16. lib.1. *Meos admiſiris amores.* id eſt, me amãtem. & fortaſſe ſeipſam ſignificat.

C v i *Tatius dextras collocat ipſe iubas.*] Manu ſua, ſiue aurigarum opera iubas ita componit, vt in armum dextrum recumbant. Sic virgo Apuleiana lib. 6. *Tuam*, inquit, *iubam probè pectinatã meis virginalibus monilibus adornabo.* Laus ducis, qui ſuum ipſe curaret equum, non vt eques ille Romanus, cui eques ſtrigoſus, obeſus veror apud Gell. cap.vlt. libr. 4. ſic Ateas Scytharum Rex cum ipſe ſuum curaret equum è legatis Philippi Regis Macedonum quæſiuit; Num idẽ faceret Philippus. Plutarch. in Apophthegm. *Collocare ſuo loco*, eſt aptè ponere, vt Ouid. dixit *In ordine ponere crines.* Inde *collocatio* Rhetorum, & pronubarum. Alij libri *dextra*: ſed melius *dextras*, vt rectè ſenſit Turneb. cap.1. lib.8. qui & adſert verſum Virg.3. Georg.

Denſa iuba, & dextro iactata recumbit in armo.

adde & Ouid.2 Met.

Vtque vagi crines per colla iacebant.

In dextras abiere iubas. Varro cap.7. lib.1. de re ruſt. de pullo equino generoſæ indolis: *Non anguſta iuba, crebra, fuſca, ſubcriſpa, ſubtenuibus ſetis implicata in dexteriorem partem ceruicis.*

Q v i d *mirum in patrios Scyllam ſæuiſſe capillos?*] D Nihil noui eſt impietatem & crudelitatem exercuiſſe Scyllam in tondenda coma purpurea patris Niſi. Dicitur Sæuire in aliquo, & in aliquem. Hanc fabulam commemorauit eleg.19. lib.3. *Tuque ô Minoa venundata Scylla figura.* *Quid mirum*, vt Horat. oda 13. lib.2. *Quid mirum?* Ipſe el.8. l.2. *Mirum ſi de me iure triumphat Amor.* Et *Mirum* ſæpius per ironiam. Donat. in Eunuch. *Capillos*, *comam purpuream* vocat eleg.19. lib.3. Virg.1. Georg. *Purpureos capillos.* Ouid. de hac re 8. Met. *Cui ſplendidus oſtro*

Inter honoratos medio de vertice canos
Crinis inhærebat magni fiducia regni.

C a n d i d a q v e *in ſæuos inguina verſa canes?*] E Permiſcet duas fabulas Scyllæ Niſi, & Scyllæ Phorci; vt etiam Virg. ecl.6.

Quid loquar aut Scyllam Niſi, quam fama ſecuta eſt
Candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris.

Ouid.4. Faſt. *Et vos Niſæi naufraga monſtra canes.* & eleg.11. lib. 3. Amor.

Per nos Scylla patri canos furata capillos
Pube premit rabidos, inguinibuſque canes.

Idem 14. Met. totam fabulam narrat. Catull. lib.3. *Aut Scylla latrans infima inguinum parte.* Lucret. *Aut rabidis canibus ſuccinctas ſemimarinis*

A *Corporibus Scyllas.* ſic leg. Non, *Rapidis.* *Inguina candida*, vt Virg. loco antecitato. *Inguen*, βουβών, quia ea pars bubonibus, & tumoribus obnoxia, *L'aine*: ſæpe pro ipſis pudendis ponitur, & el.11. infr. pro femore verſ.45. *Sæuos canes*, quia & ipſa ſæuierat in patrem. ſic eleg.16. lib.3. *Sæua canum rabies.* An *ſæuos*, quia dixit ſæuire, & *ſæua*, canina dicuntur?

P r o d i t a *quid mirum fraterni cornua monſtri.*] Id eſt, Monſtrum cornutum, Minotaurum ſcilicet. ſic eleg.3. lib.1. *Ignotis cornibus Inachidos.* Sabinus in ep. Demophoontis:

Quid ſocerum Minoa graui tibi fecit ab hoſte,
B *Mirantem monſtri cornua victa ſui.*

De Paſiphaë, Minotauro, & Ariadna dictum ad eleg.32. verſ.57. *Prodita*, tradita Theſeo hoſti à Sorore Ariadna. Donat. in Adelph. *Socius deficit: parens prodit: Patronus deſerit.* & ita proditur patria, vt parens. Infra:

Dos tibi non humilis prodita Roma venit.

vnde infame proditoris nomen.

C v m *patuit lecto ſtamine torta via.*] Apertus reditus Theſeo è flexuoſa via labirynthi. vide not. ad illud Catull.

Ne labiryntheis è flexibus egredientem
Tecti fruſtraretur inobſeruabilis error.

C *Torta via*, vt eleg.7. lib.3. *Torta vertigine.* Ipſe eleg.14. lib.2. *Dædalium iter* vocat. *Lecto ſtamine*, filo collecto, & conuoluto in reditu, & regreſſu. Ingrediens enim Theſeus explicabat filum, egrediens colligebat & conuoluebat. Ouid.3. Faſt.

Iam bene periuro mutarat coniuge Bacchum
Quæ dedit ingrato fila legenda viro.

Linum vocat eleg.14. lib.2. verſ.8. Virg.10. Æn.

Extremaque Lauſo Parcæ fila legunt.

vbi Seruius: *transeunt*, *vel colligunt.* ego. Nere deſinunt, & quod fecerunt, conuoluunt.

Q v a n t v m *ego ſum Auſoniis crimen factura* D *puellis.*] Quantum dedecus allatura. *Facere crimen* vt *facere iniuriam*, *bellum alicui*: *facere damnum & flagitium* Plaut. Pſeud. ſc.5. act.1. Cic. pro Flacco: *Qui igitur probari poteſt in pecunia non referenda crimen ſibi ipſum facere, in qua crimen eſſet nullum ſi referret.* *Crimen* pro dedecore & infamia, id quod præcedit, pro eo quod ſequitur: eleg.11. lib.1.

Ah pereant Baiæ crimen amoris aquæ. Quantum crimen, quia alia crimina Amoris parua ſunt vt eleg.32. lib 2. *Non me crimina parua mouent.* Aliter. *Hoc ſi crimen erit, crimen amoris erit.* *Auſoniis puellis*, Romanis innuptis præcipuè, vt eleg.4. ſup. verſ.47. Sic *Auſoniis Dryaſin* eleg.20. lib.1.

E I m p r o b a *virginea lecta miniſtra foco.*] Camilla & ſacerdos capta ad ignem ſeruandum. Sic Feſtus in *Sex Veſtæ*; Veſtalem, *miniſtram ſacrorum* vocat. Ouid.6. Faſt. de Veſtalibus.

Attonitæ flebant demiſſo crine miniſtræ.

Gell. cap.12. lib.1. proprie *Capi Veſtalem* ait, ab eodem tamen etiam legi dicitur. vbi plura de ritu capiendarum Veſtaliũ. *Improba*, *Mala* dicitur ſup. verſ.17. ſic el.6. l.3. *Improba non vicit me.* &c. *Foco virgineo*, quia & Veſta virgo erat, & eius miniſtræ Veſtales. Ouid.6. Faſt.

Nec mirum virgo ſi virgine læta miniſtra.

& paulo poſt,

Nec tu aliud Veſtam quam viuam intellige flãmam,
Nataque de flamma corpora nulla vides.

& 4. Faſt. *Quæque colunt ſanctos virginitate focos.* Cur Veſta virgo tradit Plutarch. in Numa, & Dionyſ. lib. 2. *Focus*, à fouendo, & calefaciendo: Feſtus. Ouid. 6. Faſt.

At focus à flammis, & quod fouet omnia dictus.

vbi loquitur de Veſta, cuius vis ad aras & focos pertinet, vt ait M. Tull. 2. de Nat. Deor. Idem 2. de legibus. *Foci publici ſempiternum ignem in vrbe Veſtales virgines cuſtodiunto.* Ibidem: *Veſta focum vrbis complexa eſt.*

PALLADIS *extinctos ſiquis mirabitur ignes.*] Id eſt, obſtupefiet ob portentum, quia mira ſunt portenta & monſtra. Ridiculè Lipſ. cap. 8. lib. 2. Var. legit *Palladis extinctos.* &c. neſcit eandem eſſe Mineruam, ſiue Pallada & Veſtam, ignem ſcilicet. *Res vna eſt*, inquit D. Auguſtin. *Dij plures; vt aliquando contra; Deus vnus, res plures.* Iuuenal. ſat. 3. *Procedat vel Numa, vel qui*

Seruauit trepidam flagranti ex æde Mineruam.

Metellum intelligit, qui Palladium abripuit. Papin. in extremo 2. Theb. (*Tibi ô Pallas,*)

Peruigilemque focis ignem longæua Sacerdos

Nutriet. vbi Interpres; L. Metello pontifice ardente templo Veſtæ raptum ex incendio Palladium, ſcribit, & eum cœcatum eſſe. Herodian. in Commodo, fulmine percuſſo, & cremato pacis templo ædem Veſtæ ſcribit eodem incendio conflagraſſe, ac tum omnium oculis conſpectum ſignum Palladis, quod ante id tempus nunquam cõſpectum fuerat. Renouabatur ignis ille quotannis menſe Martio. Ouid. 3. Faſt.

Adde quod arcana fieri nouus ignis in æde
Dicitur, & vires flamma refecta capit.

Plutarch. in Numa bello Mithridatico, & iterum bello ciuili extinctum fuiſſe ignem Veſtæ ſcribit; vbi docet quomodo inſtaurari conſueuerat. Idem in Camillo ait exiſtimari præter ignem dici à Veſtalibus aſſeruari Palladium. Liuius lib. 28. *Plus omnibus prodigiis terruit animos hominum ignis in æde Veſtæ exſtinctus. ob quam cauſam cæſa flagro eſt Veſtalis, cuius cuſtodia noctis eius fuerat, iuſſu P. Licinij pontificis.* Leg. Feſtus in *Ignis.* Ouid. eleg 1. lib. 3. Triſt.

Hic locus eſt Veſtæ qui Pallada ſeruat & ignem.

Lucan. lib. 9. *Et quorum lucet in aris*

Ignis adhuc Phrygius, nullique aſpecta virorum
Pallas in abſtruſo pignus memorabile templo.

Erat Palladium cœlo delapſum cum fato imperij & tranſlatum Romam, vbi in æde Veſtæ ſeruabatur, vt eſt apud Ouid. 6. Faſt.

IGNOSCAT: *lacrymis ſpargitur ara meis.*] Det veniam, in aram lacrymas fundo, quibus ignis exſtinctus eſt. Stat. 12. Theb. de ara Supplicum Athenis. *Non turea flamma nec altus*

Accipitur ſanguis: lacrymis altaria fumant.

vide not. ad verſ. 23. lib. 1.

CRAS (*vt rumor ait*) *tota pugnabitur vrbe.*] Nam in foro erant arma Sabina: ſup. verſ. 12. *Tota vrbe*, vt eleg. 5. lib. 2.

Hoc verum eſt tota te ferri Cynthia Roma.

ſic Virg. ecl. 1. —— *vndique totis*

Vſque adeo turbatur agris. *Vt rumor ait*, vt fama eſt. Tibull. lib. 4. in fine.

A *Rumor ait crebro noſtram peccare puellam.*

Cornel. Fronto: *Rumor tumultuatur: fama indicat.* Fab. decl. 252. *Rumor eſt vniuerſi populi conſenſus certus.*

TV *cape ſpinoſi roſcida terga iugi.*] Id eſt, delige & occupa, vt *Capere locum caſtris.* Virg. 2. Georg.

Ante locum capies oculis. & 1. Æneid.

—— *Nunc terras ordine longo*
Aut capere, aut captas iam deſpectare videntur.

Indicat igitur illi tutum locum, vt editiorem & opportuniorem inſidiis propter vepres. Sed alij libri, *Tu caue.* cui lectioni conueniunt, quæ ſequuntur. *Lubrica tota via eſt, & perfida.* Nec mo-
B oet poſterior ſyllaba verbi caue. nam ſæpe corripitur, vt eleg. 7. lib. 1. verſ. 25. *Terga iugi*, ſumma & porrecta longa inſtar tergi quadrupedum. Sic Homer. 3. Odyſſ. & alibi. εὐρέα νῶτα θαλάσσης. Virg. 3. Georg.

Vndaque iam tergo ferratos ſuſtinet orbes.

& 1. Georg. *Vt qui proſciſſo quæ ſuſcitat æquore terga.* Ouid. eleg. 3. lib. 1. de Ponto.

Dura meant celeri terga per amnis equo.

Eadem figura Virgil. 3. Georg. dixit *Dorſum nemoris* & *Dorſum maris* 1. Æneid. & Columella Lumbos & humeros vitibus tribuit, & vngues
C cap. 24. lib. 4. & Propert. eleg. 21. libr. 3. *Brachia viæ* dixit. *Roſida*, rore manantia, vt eleg. 20. lib. 1. *Roſida poma.* *Iugi ſpinoſi*, ſpinis & vepribus aſperi. vide annot. ad illud *Hirſutis rubis* ſup. verſ. 28.

LVBRICA *tota via eſt, & perfida; quippe tacentes*
Fallaci celat limite ſemper aquas.]

Lubrica quaſi labrica à labendo. Varro 5. de ling. Lat. *Libere à labendo dictum, quia, vt lubrica mens prolabitur, vt dicebant olim.* Idem 4. de ling. Lat. *Ab aqua lapſu lubrico lympha.* Idem 8. de ling. Lat. *Is locus maximè lubricus eſt.* Iſidor. cap. 8. libr. 14. *Lubricum dici conſtat locum ab eo quod ibi quis la-*
D *bitur: & lubricum dicitur non quod labitur, ſed in quo labitur.* Seru. in illud Virg.

Lubrica conuoluit ſublato pectore terga.

Lubricum dicitur, & quod labitur, dum tenetur, vt piſcis: & in quo labimur, vt (8. Æneid.)

Et ſeſe oppoſuit Salio per lubrica ſurgens.

Idem in 3. Æn. *Cum lubricus anguis.* *Labilis, alias locus, vt per lubrica Surgens.* Idem in 11. Æneid.

Nequicquam patrias tentaſti lubricus artes:

Fallax, mobilis. ſic Plaut. de Verſipelle. *Quid cum manifeſto tenetur? anguilla eſt, elabitur.* Lubricus etiam fluuius dicitur, qui labitur. Ouid. 4. Faſt.

Eſt locus in Tyberim, quà lubricus influit Anio.

Dicitur & lubricus metaphoricòs, qui allicit in
E præceps, vt Horat.

Et vultus nimium lubricus aſpici. Martial. lib. 9. ep. 57. *Dum puer es redeas, dum vultus lubricus.* niſi pro, nitidus & læuis ponatur, tranſlatione à lubrica glacie. Idem Martial.

Nec crus compede lubricum decenti.

id eſt, læue ex attritu. *Via perfida*, cui male creditur. vt eleg. 7. lib. 3. *Fallit portus & ipſe fidem.* & *Perfida lanua* eleg. 16. libr. 1. verſ. 43. Contra *Fida caſtra*: ſup. *Quippe*, pro namque, vt el. 1. ſup.

Quippe Lupercus equi dum ſaucia protegit ora.

Celat, tegit & occultat, ſpinis & dumis ſcilicet. *Semper aquas*, non verbos id eſt, aquas perennes.

vt *Semper-lentas, ſemper-Deus, ſemper-amans, ſemper-amicitia, ſemper-furor, ſemper-opus.* De iis aquis Ouid. 1. Faſt. poſt deſcriptionem cliui Capitolini in eadem Tarij hiſtoria.

Oraque qua pollens ope ſum, fontana recluſi,
Sumque repentinas eiaculatus aquas.
Ante tamen madidis ſubiect ſulphura venis
Clauderet vt Tatio feruidus humor iter.

Ianus loquitur. *Tacentes*, ſine murmure labentes. Participium pro nomine, vt eleg. 2. ſup. *Properanti falce.* Sic Horat. oda 31. lib. 1. *Taciturnus amnis.* Virg. *Aequora tuta ſilent.* Contra Horat. oda 13. libr. 3. *Loquaces lymphæ.* & Ouid. 2. Faſt. *Garrulus amnis.* *Limite*, curſu obliquo. & Limes de aquis, vt apud Plaut. Pœnulo act. 3. ſc. 3. *Nunc vos mihi amnes eſtis: vos certum eſt ſequi. Si bene dicetis veſtra ripa vos ſequar. Si male dicetis veſtro gradiar limite.* & ipſe eleg. 10. infra: *Auia ſecreto limites vna fluit.* (lympha.) vbi limitem viæ ſubiicit, vt ſpeciem generi. Ita Virg. 2. Georg. *Secto via limite quadret.* Mart. ep. 91. lib. 11.

Carmina nulla probas molli qua limite currunt,
Sed quæ per ſalebras, altaque ſaxa cadunt.

Feſtus: *Limites in agris, nunc termini nunc via tranſuerſa.* Iſidor. cap. 14. lib. 15. *Limes à limo; id eſt, tranſuerſo, vnde limen & limus, genus cinguli.* *Fallaci*, inſidioſo & lactenti. ſic *Fallax vnda Mæandria* eleg. vlt. lib. 2.

O VTINAM *magicæ noſſem cantamina Muſæ.*] Didiciſſem, tenerem, ſcirem incantamenta. & eſt διὰ τὸ αὐτὸ. Nam Muſa quid aliud, quam cantamen, ſiue carmen. Sic tamen & Ouid. initio in Ibin: *Omne fuit Muſa carmen inane meæ.* *Cantamen*, pro incantamen, vt eleg. prox. ſeq. *Cantata Luna. Magicum carmen* dixit eleg. 28. lib. 2. *Mania Marſa* dicitur ab Ouid. 6. Faſt. & Horat. epod. Quæ autem eſt Muſa magica, an Vrania?

HÆC *quoque formoſo lingua tuliſſet opem.*] Non ſolum, inquit, Medea Iaſoni dimicaturo diceretur opem tuliſſe: nam & ego ferrem tibi formoſo auxilium, vt illa tulit formoſo Iaſoni, ſi magicarum artium, & incantamentorum perita eſſem. τὸ *Quoque*, innuit alios idem feciſſe. eleg. 30. lib. 2. *Hic quoque non ceſſit quid ſit amare chorus.* *Lingua*, Donat. in illud Hecyr. act. 5. ſc. 1. *Facilem beneuolumque lingua tua iam tibi me reddidit:* conſuetudine magis, quam ratione dicit, Tua lingua, pro homine ipſo. ipſe eleg. 16. lib. 1.

Te non vlla mea læſit petulantia linguæ.

Tuliſſet opem. Inde *opitulari. Auxilia magica* vocat el. 8. l. 1. Tibull. & *carmen auxiliare* Ouid. 7. Met.

Neue parum valeant à ſe data gramina, carmen
Auxiliare canit, ſecretaſque aduocat artes.

TE *toga picta decet, non quem ſine matris honore*
Nutrit inhumana dura papilla lupæ.]

Sic Horat. ep. 18. l. 1. *Arcta decet ſanũ comitẽ toga.* Fab. lib. 11. docet quomodo toga deceat oratorem. *Toga picta* cum palmata confunditur ab Iſidoro cap. 29. libr. 19. At Liuius lib. 30. & 31. diſtinguit, vbi togam pictam & purpuream eandem eſſe oſtendit. lib. 30. *Maſſiniſſa toga picta, & palmata tunica donatus.* & lib. 31. *Maſſiniſſa dona miſſa, vaſa aurea, toga purpurea, & palmata tunica.*

A Picta, ſiue purpurea ὁλοπόρφυρος. Feſtus in *Picta: Picta quæ nunc toga dicitur, purpurea ante vocitata eſt, eaque erat ſine pictura.* Nonius in *Phrygia. Phrygia veſtis eſt picta, eiuſque artifices Phrygiones appellantur.* Virg. 9. Æneid. *Pictus acu chlamydem.* Idem ibidem: *Vobis picta croco, & fulgenti murice veſtis.* 3. Æneid. *Fert picturatas auri ſubtemine veſtes.* 7. Æn. *Nec purpura regem Picta mouet.* & 11. Æn.

Pictus acu tunicas, & barbara tegmina crurum.

Plin. cap. 48. lib. 8. *Trabeis vſos accipio reges: pictas veſtes, iam apud Homerum fuiſſe, vnde triumphales nata. acu facere id Phryges inuenere, vnde Phrygiones appellantur. Aurum intexere in eadem Aſia Attalus:*
B *vnde nomen attalicis.* Auſon. in Panegyrico: *Toga picta, & palmata tunica, vt in pace Conſulis, ita in victoria triumphantis.*

Ouid. 6. Faſt.

Vidimus ornatos ærata per atria picta
Veſte triumphales occubuiſſe ſenes.

Non quem. ſupple: eum non decet, quem &c. *Sine matris honore*, Cum dedecore & probro Iliæ. Spurium ſignificat Romulum, vt Iuuenal. ſat. 8. ſub finem:

Maiorum primus quiſquis fuit ille tuorum
Aut paſtor fuit, aut illud quod dicere nolo.

C nempe, ſpurius vel latro. Ouid. 1. Met.

Quoque magis doleas genitrix ait. &c.

Auſon. in eum, qui genus ad Romulum & Remum referebat.

Credo quod illic nec pater certus fuit,
Et mater eſt verè lupa.

Duplex dedecus Iliæ, & quod vitio peperit, & quod expoſuit. *Nutrit.* enallage temporis, vt eleg. 13. lib. 3. verſ. 58. *Nutrit dura*, vt el. 6. lib. 2

Nutritus duro Romule lacte lupæ.

Inhumanæ, ſæuæ. Donat. in Eunuch. *Inhumanum, immite.* Alij libri. *Nutrit humanæ.* nam humana & miſericors lupa, quæ abiectos ſuſtu-
D lit ac educauit, & ſimul hominem fuiſſe lupam illam ſignificat, id eſt Accam fauſtuli coniugem meretriculam. Plutarch. in Romulo. ſic Plaut. Pœn. ſc. 5. & 6. act. 5. Leno, & licus, & homo & lupus. λυκάνθρωπος.

SIC, *hoſpes, patiare tua regina ſub aula.*] Scaliger ait in libro ſuo legi, *Sic hoſpes, pariamne tua Regina ſub aula*; vtrum apud te futura ſim, hoſpes an regina, an concubina an materfamilias. hæc ille. An legendum,

Dic, hoſpes, pariamne tua regina ſub aula.

vel *Sic*, ea conditione quæ ſequitur de dote, vt eleg. 13. lib. 2. *Iuſſit & Aſcræum ſic habitare nemus.* non vt el. 16. lib. 3. *Scironis media ſic licet ire via.*
E Si, *patiare*, retinemus, *hoſpes*, erit vocandi caſus, & ſubaudietur, ſim. Sed, *Pariamne*, placet, id eſt, Pulchra faciam te prole parentem. & *hoſpes*, genere feminino Chariſ. lib. 1. *Hoſpes quamuis communis generis, dicitur etiam hoſpita.* Alij libri. *Si ſim hoſpes* &c. Aperta lectio: Si, hoſpes, patiare (vt) ſim regina ſub aula tua, venit tibi dos &c. *Sub aula*, in aula, vt eleg. 9. lib. 3.

Tuta ſub exiguo flumine noſtra mora.

Aula, vel regia; vel atrium, vbi lectus genialis locabatur. Horat. *Lectus genialis in aula eſt.* Iſidor. cap. 5. lib. 15. *Aula domus eſt regia, ſiue ſpecioſum habitaculum, porticibuſque quatuor concluſum.*

Vet. gloſſ. *αὐλὴ*, *atrium*. Athen. libr. 5. docet priorem domus partem perſtabilem ita vocari.

Dos *tibi non humilis prodita Roma venit.*] *Dos* eſt quod ab vxore, vel alio eius nomine, marito, pro ſuſtinendis oneribus matrimonij datur, remittituetue. *Non humilis*, ſat magna, vt eleg. 7. libr. 1. *Non humilem poëtam. Venit*, ad te adfertur. vt *ferre & adferre dotem marito* dicitur vxor Plauti Aulul. An *venit* pro eſt? An *Venit dos*, vt venire & obuenire dicitur hæreditas. An vt Plaut. Pœnulo: *It ad me lucrum?* & Varro. 4. de ling. Lat. *Ab eo praeo dicitur locare, quod vſque idem it, quoad in aliquo conſiſtit pretium* ſed verius eſt alludere ad dotem profectitiam & aduentitiam. Vlpian. in Inſtit. Tit. 6. Dos aut profectitia dicitur, id eſt quam pater mulieris dedit: aut aduentitia, id eſt, ea quæ à quouis alio data eſt l. 5. §. Si pater. D. de iure dotium. hic ergo dos aduentitia.

Sin *minus, at raptae ne ſint impune Sabinae.*] legitur &: *Si minus*, ſic Cicer. 13. ad Atticum: *epiſtolam Caſaris mihi, ſi minus legiſſes. Sin minus*, ſupple, facere id voles Sic Cic. Orat. in Catil *Educ tecum omnes tuos; ſin minus, quam plurimos. At*, pro ſaltem. Cic. 7. Verrina: *Si minus necari, at cuſtodiri oportebat. Rapta ne ſint impune Sabina*, ne inultum maneat Romuli facinus, qui veſtras virgines rapuit ludis circenſibus; qua de re eleg. 6. lib. 2.

Tu rapere intactas docuiſti impune Sabinas.

Me *cape, & alterna lege rependo vices.*] *Rependo*, refer, redde. ductum ab iis, quæ eodem, vel maiore pondere redduntur. eleg. vlt. infra.

Dum pretium vita grata rependit humus.

Virg. 2. Æneid.

Si parua feram, ſi magna rependam.

Horat. od. 5. lib. 3. *Auro repenſus miles.*

Pendere ductum ab ære graui, vnde *Pendere pœnas*: Feſtus *Vices*, talionem, par pari. Vices, pro pœnis, quæ contra & viciſſim exiguntur. Ipſe el. 13. lib. 1. *Multarum miſeras exiget illa vices.*

Alterna lege, vel condicione, vel potius iure, naturali ſcilicet, vt ſit ſpecies pro genere quaſi ſirempſe lege. vnde *Talio* in 12. Tab. Cic. Topic. *Natura duas habet partes, tuitionem ſui, & vlciſcendi ius. non ſcripta ſed nata lex vim vi repellere.*

Commissas *acies ego poſſum ſoluere. Nuptae,*
Vos medium palla fœdus inite mea.]

Sic el. 10 lib. 1. *Poſſum ego diuiſos iterum coniungere. Soluere*, dirimere, vt eleg. 4. lib. 1. *Soluere amores.* aliud eſt 5. Æneid.

Atque agmina terni Diductis ſoluere choris.

id eſt explicuere. *Commiſſas acies*, quæ iam conſeruerint manus, & pugnare cœperint. Virg. 5. Æneid.

Et tuba commiſſos medio canit aggere ludos.

Initiatos, inquit Nonius, vt Varro, *Cœnam committere* dixit. Et proprie committere eſt inſimul mittere: Feſtus. Sueton. in Caligula. *Committere aliquos inter ſe.* & in Aug cap. 44. *Committere pugiles Latinos cum Græcis.* hinc *Commiſſiones* ludorum & gladiatorum. *Acies.* vide not. ad verſ. 53. eleg. 2. ſup. *Nupta*, iam virum expertæ Sabinæ. & vaticinatur; nam id nuptæ poſt fecerunt. *Inite fœdus medium*, componite fedus, in-

A tet viros & cognatos. Inire fedus, in fedus ire, vt eleg. 9. infr. *Ad fœdera veni.* Virg. 4. Æneid.

Aut hæc in fœdera veni. & 12. Æneid.

Paribus ſe legibus ambæ
Inuictæ gentes æterna in fœdera mittant.

Arnobius: *Condicionibus quæſitis venire ad fœdera iugalia.* Inire fedus, vt, *Inire gratiam* Plauto & Terentio. *Inita amicitia*, Liuio lib. 34. *Inire ſocietatem* Suetonio in Aug. cap. 13. & in Tiberio cap. 2. & *Initum beneficium* Terentio. *Inire ſomnum* Virgilio. *Fœdus*, quia hoſtia forda, vel quia fides interponeretur in paciſcendo: Feſtus. Seruius

B in 1. Æneid. *Fœdus vel à fetialibus, per quos fiunt fœdera, vel à porca fœdè, id eſt, lapidibus cæſa.* Sed verius eſt fedus à fide dictum, cum & *fidus* vocatum ſit ab Ennio, vt Varro ſcribit 4. de ling. Lat. *Medium*, interiectum pugnæ, & interpoſitum, vel per hypallagen, ipſæ mecum mediæ cum palla, vel ipſa palla media. Ipſe eleg. 9. lib. 2.

Media non ſine matre duces.

Quam mihi ſi media liceat pugnare puella: Virg. *Dum paci medium ſe offert.* Tangit hiſtoriam Sabinarum *κατὰ σύλληψιν*, quæ mox *Crinibus paſſis, ſciſſaque veſte auſa inter volantia tela ſe inſerre dirimerunt infeſtas acies*, vt ait Liuius libr. 1. *Palla*,

C muliebris veſtis. Ipſe eleg. 10. infra.

Idem ergo Sidonia feci ſeruilia palla
Officia.

Varro 4. de lingua Latina. *Quod foris, palla: quod intus, indufium. Palla*, inquit Nonius, *honeſta mulieris veſtimentum, hoc eſt tunica pallium.* deinde citat Plautum Menæchmis. *Pallam ad Phrygionem fert.* & Lucillium lib. 15.

Cum tecum eſt, quiduis ſatis eſt: viſuri alieni
Sint homines, pallam, ſpiras, redimicula promit.

ergo matronarum palla eſt, vnde honeſta dicitur ab Horat. in arte: *Pallaq; repertor honeſta Aeſchylus.* vbi tribuitur Tragœdis, & apud Ouid. libr. 3.

D Amor. el. 1. tribuitur ipſi tragœdiæ, & 11. Met. Apollini, quemadmodum & Cytharœdis lib. 4. ad Herennium. Tibullus el 4. lib. 3. de Apolline:

Ima videbatur talis illudere palla. Seru. in 1. Æneid. ad illud: *Pallam ſignis auroque rigantem. Tunica pallium*, inquit, *quod ſecundum Varronem palla dicta eſt, ab irrugatione, & mobilitate, quæ eſt circa finem eiuſmodi veſtium; ἀπὸ τοῦ πάλλειν.* Idem in Æn. *Palla propriè eſt veſtis muliebris deducta ad veſtigia.* an à Græcis? Plautus Truculento: *Attuli pallam exoticam tibi.* Virgilius etiam pallam Tiſiphonæ tribuit, & Horatius Canidiæ. Baiſius ait & breuem pallam fuiſſe, quæ Gallica dicebatur;

E Martial.

Dimidiaſque nates Gallica palla tegit.

& Strabo libr. 4. tunicarum vicem ait à Gallis pallas manicatas geri, ad pudenda vſque, & nates medias pertingentes. vnde *Palletot.*

Adde *Hymenae modos, tibicen fera murmura conde.*] An addere pro dare? Virg. 4. Georg.

Nunc age naturas apibus quas Iuppiter ipſe
Addidit expediam. An quia & aſſa voce canebatur Hymen, & ad tibiam? vt in Caſina Plauti, & apud Terentium, vnde *Zygia tibia* Apuleio. *Adde modos Hymenae*, Adhibe carmen nuptiale: nam Hymenæi id eſt officium. Catull. *Exeituſque hilari die*

Nuptialia concinent voce carmina tinnula.

Modi, vel carmina, vt Horatio vbiqoe; vel ſoni & concentus tibiarum, qui æſtimantur interuallo vocum; vt air Cic. in Orat. vt apud Terentium; *Modos fecit Flaccus*: &c. plura notaui ad eleg.22. lib.2. verſ.6. De more inoocandi Hymenæi, Plautus io Caſina, & Catull. in Epithalamio Manlij. *Conde*, reconde, remoue. non enim tuba, ſed tibia adhibebatur nuptiis. Sic Ouid.2. Faſt.

Conde tuas Hymenea faces. *Fera murmura*, horridum & trucem cantum. Ouid.1. Faſt. in fine:

Cantecueque fera nil, niſi bella tuba. Ennios apud Varron. 6. de ling. Lat. *Iam cata ſigna fera ſonitum dace voce parabant.* ſic legeodum, nou *fere.* Vetus poëta apud Cic.2. de diuin.

O ſancte Apollo, qui vmbilicũ certũ terrarũ obſides,
Vnde ſupeeſtitioſa primum ſæua enaſit vox fera?

nempe quia mugiuot oracula, 6. Æoeid.

CREDITE, *veſtea meus molliet arma torus.*] An legendum Cedite? Sed *Credite*, ſupple, mihi ſane. *Meus torus*, lectus, coniugium vr eleg. 3. ſup. verſ. 71. & eleg.20 lib.3. ſæpe. *Molliet arma veſtra*, leniet, & mulcebit veſtra bella, & animos pugnandi cupidos; nam & ferrum igni mollitur. Horat. ſat.4. lib.1. *Dum ferrum molliat ignis.* & oda 5. epod.

Qualc poſſet impia Mollire Thracum pectora.

Virg 1. Æneid.

——*Mollitque animos, & temperat iras.*

ET *iam quarta canit ventueam buccina lucem.*] Sic eleg. 28. lib. 2. *Et iam Luna negat*, &c. *Buccina quarta.* Nox in quatoor vigilias caſtrenſes diuiditor, ſinguias ternarum horarum, qoæ tuba vel buccina diuidebaotur. Ita media nox finis ſecundæ vigiliæ: & quartæ vigiliæ initium hora, quæ nobis quarta maturioa dicitur. Plin. cap.21. lib.10. de gallis. *Norunt ſidera, & ternas diſtingunt boeas interdiu cantu. cum ſole eunt cubitum, quaetaque caſtrenſi vigilia ad euras laboremque reuocant, nec ſolis ortum incautis patiuntur obrepere, denique venientem nunciant cantu.* Veget. cap.8. lib.3. de re milit. *Et quia impoſſibile videbatur in ſpeculis per totam noctem vigilantes ſingulos permanere, ideo in quatuor partes ad clepſydeam ſunt diuiſa vigilia, vt non amplius quam tribus horis nocturnis neceſſe ſit vigilare. à tubicine omnes vigiliæ committuntur: & finitis horis à cornicine reuocantur.* ergo hic buccinam poſuit, pto tuba, vt infra docet cum ait:

Atque intermiſſa caſtea ſilere tuba. Sic Seneca in Thyeſta: *Nondum in noctem*

Vergente die Tertia miſit buccina ſignum.

Auſonius in Grypho ternarij numeri:

——*Ter clara inſtantis Eoi*
Signa canit ſerus depenſo Marte Satelles,

In quem locum Scaliger è Grammaticis Græcis tradit etiam apod Græcos ita diuiſam noctem; ſed tuba principium tantum, & finem noctis deſignari. vnde Sophocles io Tragœdia κνμαίας vocauit ἀμὶλκτοῦ ὥεςι, tempus quod eſt ioter crepuſcuium & dilucolum. *Buccina canit*, vt Ouid. 6. Faſt. *Cantabat fanis, cantabat tibia ludis.* *Venturam lucem*, inſtantem diem.

IPSAQVE *in Oceanum ſidera lapſa cadunt.*] Id eſt, Merguotur Oceano veniente die. occidunt.

A *Cadere*, pto occidere Virg. 2. Æneid.

Suadentque cadentia ſidera ſomnos.

& 9. Æneid.

Oceani finem iuxta, ſolemque cadentem.

eodem ſenſu Ouidius 1. & 4. Faſt. dixit:

Lapſaque ſub terras, ortaque ſigna canam.

Lapſa cadunt, ἄνω τὸ ἀνω, vr eleg.15. lib.3.

Sic cadit infelix lapſa puella genu. Virg. 6. Æneid.

Lapſa cadunt folia. Forius apud Macrob. *Lapſuſque in humum defluxit.* Vetus poëta apud Cic.3. Tuſc. ——*vt ſcias quanto è loco,*

Quantis opibus, quib. de rebus lapſa fortuna occidat.

EXPERIAR *ſomnum, de te mihi ſomnia quæ-*
B *ram.*] An conſulam? Ouid. 4. Faſt.

Magna fides auium eſt, experiamur aues.

Virg. 4. Æn. *Rurſuſne procos irriſa priores Experiar*, id eſt, adibo eum periculo repulſæ. Plaut. Aſin. ſc. vlt. act.1. *Dignos indignos adire, atque experiri certum eſt mihi.* Terent. Hecyra act. 5. ſc.2. *Porro hanc experiamur id eſt, vtamur eius opera*, inquit Donatus. *Opes ſuas experiri in aliquo*: Cic. pro Quinctio *Experiar ſomnum*, conabor inire ſomnum. *Quæram de te ſomnia*; captabo omina Lunæ & quod ait Tereut. Eunuch. *te ſomniabo.* de ſomoiis amantium eleg. 3. libr. 1. Somnum à
C ſomniis ſeparat, qoia ſomni miniſtri ſomnia apud Ouid. Sic Tibull.

Poſtque venit tacitus fuluis circundatus alis
Somnus, & incerto ſomnia nigra pede.

Quærere, pro captare, vt eleg.13. lib.3.

Et ſi forte meo tramite quæris auem.

vt eleg. 9. infra. *Quærere venerem.*

FAC *venias oculis vmbra benigna meis.*] Id eſt. Imago blanda & grata offeras te oculis meis. Tu ipſe facilis mihi videaris dormienti. *Fac venias*, veoito, vr eleg. vlt. infra:

Fac teneas vnum nos imitata virum. Plaut. Curcul. ſc.3. act.1. *Facito vti pretio peruincas tuo.* & in
D Amphitr. *Facito vt Amphitruonem aduenientem abigas ab ædibus.* Ouid. 4. Faſt.

Et dixit ſempee fac puer eſſe velis. veoire vmbra dicitur, vt Virg. 1. Æoeid.

Ipſa ſed inſomnis inhumati venit imago, Coniugis. & eleg.17. lib.3. *Acceſſitus ſomnus in oſſa.* Vmbra de imagioe eſt iam ſpirantis. Sic Virg. 6. Æneid. vmbras de ſomniis dixit:

Qua veris facilis datur exitus vmbris.

Venias oculis, ante ocolos adſis, vel benigna oculis, & adſpectu mihi iucuoda. *An oculis meis*, mihi vt ſup. hic

Et formoſa oculis aema Sabina meis?

An quia videre videmur in ſomniis, & in ocu-
E los ſomnus illabitur? Terent. *Haut.* act. 3. ſc.1. *Somnum hercle ego hac nocte oculis non vidi meis.* hinc Ciceronis iocus io Caninium Rabulam: *Vigilantem habemus conſulem, qui toto ſuo conſulatu ſomnum non vidit.* Ipſe eleg.25. lib. 2.

Cum ſatis vna tuis inſomnia portes ocellis.

Benigna, blauda, vt Plauto in Aſinaria *Blandæ verba*, quæ ipſe eleg.13. lib.3.

Peabebant veſtris verba benigna focis.

Benignus, inquit Feſtus, *Propriè qui bonis & dignis largitur, à bono & gignendo.* Plaut. Aulul. *Benignius me omnes ſalutant*; id eſt blandius.

DIXIT, *& incerto permiſit brachia ſomno.*]

An dedit manus ſomno; id eſt, victa ſopore iacuit, quo de genere ſermonis dictum ad illud eleg. ſupr.

Cum rudis vrgenti brachia victa dedi.

An vt Virg. *Si brachia forte remiſit.* nam *permittere* apud Nonium in exemplis Siſennæ eſt, ſe immittere, vel præcipitare. Sic Galli dicunt: *Se laiſſer aller au ſommeil.* vel *Permiſit ſomno*, Somni arbitrio & poteſtati tradidit. vt Virg. 4. Æn.

Dotaleſque tua Tyrios permittere dextra.

Horat. *Permitte Diuis cetera.* Sic *Permittere ſe fidei, vel in fidem alicuius*, ei ſe dedere: Cæſar & Liuius. *Incerto ſomno*, quia languent membra, & remittuntur ſomno, vide Ouid. 11. Metam. de ſomno: —— *Tardaq. Deus grauitate iacentes*

Vix oculos tollens, iterumque iterumque relabens

Excuſſit tandem ſibi ſe. ipſe el. 3. lib. 1.

Talis viſa mihi mollem ſpirare quietem

Cynthia, non certis nixa caput manibus.

vt hic poſſit eſſe hypallage; pro, incerta brachia. An *Incerto ſomno*; vt Plautus Caſina apud Nonium: *Nam vbi domi ſola ſum, ſopor manus caluitur?*

Nescia *ſe flammis accubuiſſe nouis.*] ignorabat, inquit, ſe cubitum diſceſſiſſe, & iacere vna cum nouo amoris ardore. *Accubare flammis*, vna cum flammis cubare, vt Horat. ep. 5. lib. 1. *Aſſidet inſano.* ipſe eleg. 32. lib. 2.

Atque inter pecudes accubuiſſe Dea.

Flammis nouis; vel magnis, vel incognitis. & quia ad alias flammas Veſtæ ſcilicet adſueuerat vigilare. Aliter el. 6. infra:

—— *Et noua flamma Luxit.*

Flamma de amore, vt eleg. vlt. lib. 2.

Varro Leucadia maxima flamma ſua.

Sed vet. lib. *Nefarijs*; vnde Scaliger legit:

Neſcia ne furijs accubuiſſe nouis.

Duæ negationes pro vna, inquit, vt Terent. *Faciunt ne intelligendo, vt nihil intelligant.* Malo, *ſe furijs*, furiæ, pro amore acerrimo. Virgil. 3. Georg. *In furias ignemque ruunt.* & 1. Æneid.

—— *furias Aiacis Oilei.* ſic el. 1. lib. 1.

Et mihi iam toto furor hic non deficit anno.

Beroaldus quoque legit *Nefarijs*, & exponit flagitiis; ſatis flagitiosè.

Nam *Veſta Iliaca felix tutela fauillæ*

Culpam alit, & plures condit in oſſa faces.]

Nam Veſta, quæ ipſa ignis eſt & tuetur ac ſeruat feliciter ignem Troianum, & reliquias Ilij, fouet & nutrit nefandum amorem. *Tutela*, vt eleg. 13. lib. 3.

Dijque Deæque omnes, quibus eſt tutela per agros.

Horat. oda penult. lib. 4. *Tutela præſens Italiæ.* vt hîc felix tutela. *Fauilla*, inquit Seruius in 3. Æn.

Eſt deſerta igne ſcintilla. Ergo *fauilla Iliaca*, vt Virg. 2. Æneid. *Iliaci cineres.* & eleg. 1. ſup.

—— *Ilia Tellus*

Vinet & huic cineri Iuppiter arma dabit.

Ouid. 3. faſt. *Ignibus Iliacis aderam.* Idem 6. faſt.

Ignis in Iliacis nunc erit eſtque focis. Ibidem:

Donec ab Iliaca placidus purgamina Veſta

Detulerit flauis in mare Tibris aquis.

Tutela fauilla, quæ ſeruat reliquias Troiæ. Ouid. 6. faſt. vocat. Cuſtodem flammæ.

Cum flamma cuſtos æde recepta dea eſt.

A De hac te vide plura notata ad verſ. 45. huius eleg. & verſ. 11. el. 4. lib. 3. Stat. lib. 1. Sylu. in Equo Domitiani: *An tacita vigilet face Troicus ignis.* Iuuenal. ſat. 4. —— *Diruta ſeruat*

Ignem Troianum, & Veſtam colit Alba minorem.

Culpam alit. ſic eleg. 12. lib. 1.

Nec mihi conſuetos amplexu nutrit amores.

vbi vide adnot. Ouid. 3. de arte amandi:

Quod datur ex facili longum male nutrit amorem.

& 1. de Rem.

Verba dat omnis amans, reperitq. alimenta morãdo.

Culpa, Iuriſconſultis eſt deſidia, & amor deſidia, vnde amor culpa dicitur, & peccare amare, vt

B ad illud eleg. 5. lib. 1. adnot.

Quod ſi parua tuæ dederis veſtigia culpa.

Stat. 3. Thebaid.

Non egomet tacitos Veneris furata calores,

Culpamue facem. Contra 2. Thebaid. de amore honeſto virginis nupturæ:

—— *Subit ille ſupremus*

Virginitatis amor, primæque modeſtia culpa

Confundit vultus.

Condit, coniicit & includit. *Condere*, inquit Feſtus, *in interiorem locum dare ad cuſtodiam.* ideo dixit eleg. 17. lib. 3.

Veteres cuſtodit in oſſibus ignes.

C Sic Liuius: *Condere in carcerem, & vincula.* & Plautus: *Conditus in cunas. Faces*, lampadas, tedas, flammas, vide eleg. 3. ſupra verſ. 51. *In oſſa*, vt eleg. 4. lib. 1.

Qui non ante patet donec manus attigit oſſa.

& eleg. 9. lib. 1.

Quam pueri toties arcum ſentire medullis.

Illa *ruit, qualis celerem prope Thermodoonta;*

Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.

Sic eleg. 8. lib. 3.

Seu ſequitur medias Mænas vt acta vias.

Ruit, præceps & amens rapitur, vt eleg. 15. lib. 3.

D *Neſcit veſtra ruens ira referre pedem.*

Qualis Strymonis: ſic Virg. 4. Æneid.

Qualis commotis excita ſacris Thyias.

Strymonis patronymicum à Strymone fluuio, vnde Virg. 1. Georg. & 10. Æneid. *Strymoniæ grues.* & 4. Georg. *Deſerti ad Strymonis vndam.* vide Plin. cap. 11. lib. 4. & Strabonem lib. 7. *Edonis* vocatur eleg. 3. lib. 1. verſ. 5. *Fertur*, ruit, bacchatur. Ouid. 2. de arte amandi:

In ferrum flammaſque ruit, poſitoque decore

Fertur, vt Aonij cornibus icta Dei.

Virg. 2. Æneid.

Medios fertur moriturus in hoſtes.

E *Aperta ſinu abſciſſo*, nudato pectore ob laceram veſtem, vel pectus; nam ſinus & corporis & veſtis, eleg. 8. lib. 3.

Fac mea reſciſſo pectora nuda ſinu.

Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Neue cubet laxo pectus aperta ſinu.

Ouid. 1. faſt.

Altera diſſuto pectus aperta ſinu.

Prope Thermodoonta, fluuium Thraciæ, vt adnot. ad eleg. 14. lib. 3. verſ. 13. *Celerem*, rapidum.

Vrbi *feſtus erat, dixere Palilia patres.*] qui dies feſti ſint docet Macrob. cap. 16. lib. 1. Saturn. & Nonius in *Feſtum, & fauſtum.* Per tranſlationem dixit Terent. Eunuch. *O feſtus dies hominis!*

pro, homine læto ac iucundo. Feſtus cum 3. A caſu. Horat. oda 14. lib. 3.

Hic dies verè mihi feſtus. Sic apud eundem *Feſtus pagus.* *Dixere Palilia patres*, ita eum diem maiores appellauere. *Patres*, pro, auis & maioribus. Virg. 2. Æneid.

Relligione patrum multa ſeruata per annos.

& 7. Æneid.

Et Turno Inachus Acriſiuſque patres.

& 11 Æneid. *Et corpora quiſque ſuorum*
More tulere patrum. Ouid. 2. faſt.

Februa Romani dixere piacula patres.

De Palilibus vide notata ad eleg. 1. ſup. verſ. 19. B

H I C *primus cœpit mœnibus eſſe dies.*] hoc die primum condita ſunt mœnia. hic vrbis Romæ natalis. Ouid. 14. Metam.

Feſtiſque Palilibus vrbis Mœnia conduntur.

Cic. 2. de diuinat. *L. Tarutius Firmanus, familiaris noſter, imprimis Chaldaicis rationibus eruditus, vrbis etiam noſtra natalem diem repetebat ab ijs parilibus, quibus eam à Romulo conditam accepimus, Romamque cum eſſet in iugo Luna natam eſſe dicebat, nec eius fata canere dubitabat.* Manilius lib. 4.

Heſperiam ſua libra tenet, qua condita Roma:
Et proprijs frenat pendentem nutibus orbem,
Orbis & Imperium retinet: diſcrimina rerum
Lancibus, & poſitas gentes tollitque premitque C
Qua genitus cum fratre Remus hãc condidit vrbem.

Sueton. in Calig. cap. 16. *Decretum autem, vt dies, quo cepiſſet imperium Palilia vocaretur, velut argumentum rurſus vrbis conditæ.* Ouid. 4. faſt.

Per flammas ſaluiſſe pecus, ſaluiſſe colonos
Quod fit natali nunc quoque, Roma, tuo.

Idem 6. faſt.

Dena quater memorant habuiſſe Palilia Romam
Cum flammæ cuſtos ade recepta Dea eſt.

Id eſt, 40. natales, & annos. Dionyſ. lib. 1. ait eum diem Palilia ſcilicet, etiam ſua ætate maximè feſtum fuiſſe, vt vrbis Romæ natalem. Plutarch. in Romulo Palilia fuiſſe docet ante vrbem conditam. *Cœpit.* non tunc quidem, ſed paulo ante. D

A N N V A *paſtorum conuiuia, luſus in vrbe.*] vt eleg. 1. ſupr.

Annuaque accenſo celebrare Palilia fœno.

id eſt, ſollennia, vt Virg. 3. Æneid. dixit *Sollennes dapes.* De eiuſmodi conuiuiis ruſticorum, ſed non de Palilibus. Virg. 1. Georg.

Mutuaque inter ſe læti conuiuia curant.

Hoc eſt *Mutitare* Gellio. *Luſus*, omnis remiſſio animorum. nam, vt ait Cic. 2. de leg. *Feſtorum dierum ratio in liberis, requietem habet litium & iurgiorum: in ſeruis operum, ac laborum.* Macrob. cap. 16. lib. 1. Saturn. *Feſtis* (diebus) *inſunt ſacrificia, ludi, epulæ.* *In vrbe.* alias, *in herbis.* Virg. 1. Georg. E

——— *atque annua magnæ*
Sacra refer Cereri lætis operatus in herbis.

C V M *pagana madent fercula diuitiis.*] id eſt, dapes & epulæ paganorum. *Fercula ſunt miſſus ciborum*, loquit Fulgentius: Credo quòd cœnæ & prandio inferantur. Sunt & funerum, & ludorum & triumphorum fercula. Ferculum etiam ad geſtanda ſpolia: Liuius lib. 1. & ad reponenda ſimulacra Deorum: Acron. Feſtus: *Pagani à pagis dicti. Pagi à fontibus; quod eadem aqua vterentur.* *nam aqua* (fontes) *lingua Dorica παγαὶ appellantur.* Seruius ad illud 2. Georg.

Ingentes pagos & compita circum.

Villa, pagi, ἀπὸ τῶν πηγῶν appellantur; id eſt, à fontibus, circa quos villæ conſueuerant condi. vnde & *pagani* dicti, quaſi ex vno fonte potantes. Inde *Paganalia*, & *Paganica feria* Varron. 5. de lingua Lat. de quibus Horat.

Feſtus in pratis vacat otioſo Cum boue pagus.

Iſidor. cap. 2. lib. 15. *Pagi ſunt apta ædificiis loca inter agros habitantibus. Hæc & conciliabula dicta, à conuentu & ſocietate multorum in vnum.* Idem lib. 8. Paganos Chriſtianis opponit, vt à Iuriſconſultis Pagani opponuntur militibus. *Madent*, plena ſunt, abundant. vt *fluere facetijs* dixit Plautus milite. Lucret. lib. 4. *Scilicet arte madent ſimulacra.* plena ſunt, & imbuta, & prædita. Horat. oda 21. lib. 3. *Socraticis madet ſermonibus.* Plaut. Moſtell. *Madeo metu.* Gell. cap. 8. lib. 3. *Madere vitijs.* Martial.

Iure madens varioque toga limatus in vſu.

Virgil. apud Fabium: *Scholaſticorum natio madens Pingui.* *Diuitijs*, copia & omni genere frugum, quæ propriè opes, quia Ops & terra eas fundit. ſic eleg. 13 lib. 3.

Diuitiæ quorum meſſis & arbor erant.

Sed alij libri, *Delicijs*; id eſt, delicatioribus cibis, & ſolito magis exquiſitis, cum ſoleant alias aſperiore victu eſſe contenti. *Delicia* à deliquando, vel deliqueſcendo; quod his homines delicati diffluant.

C V M Q V E *ſuper raros fœni flammantis aceruos*
Traijcit immundas ebria turba dapes.] quod legitur *Immundas dapes* mendoſum eſt, qoamuis dapes Palilibus ad expiationem adhiberi ſcribat Ouid. 4. faſt. legendum, *Immundos pedes*, id eſt, cœno ſordidos, vt eleg. 23. lib. 2.

Cui ſæpe immundo ſacra teritur via ſocco.

Cum; inquit, turba (paſtorum) ebria traiicit pedes immundos ſuper aceruos fœni. *Turba ebria*, vt Tibull. eleg. 6. lib. 2.

At madidus Baccho ſua feſta Palilia paſtor
Concinet, à ſtabulis tunc procul eſſe lupi.
Ille leuis ſtipulæ ſollennes potus aceruos
Accendet, flammas tranſilietque ſacras.

Traijcit pedes, vt Ouid. 4. faſt.

Moxque per ardentes ſtipulæ crepitantis aceruos
Traijcias celeri ſtrenua membra pede.

ipſe eleg. 2. ſup.

Traijcit alterno qui leue pondus equo.

vbi vide adnot. Ouid. 4. faſt. eodem ſenſu dixit:

Certe ego tranſilij poſitas ter in ordine flammas.

Super aceruos. Super & ſupra confundit, vt eleg. 30. lib. 2.

Inſtat ſemper amor ſupra caput, inſtat amanti,
Et grauis ipſe ſuper libera colla ſedet.

Raros, non denſos, ſed vbi paucæ ſtipulæ, vel paucos aceruos, & infrequentes, vt el. 5. infr. *Rari capilli.* An, *ſacros*, legendum, vt Tibulli loco prænotato: *Flammas tranſilietque ſacras fœni*, vt Perſ. ſat. 1. *Fumoſa palilia fœno.* vide not. ad illud eleg. 1. ſup. *Annuaque accenſo celebrare palilia fœno.* vbi dixit, *Accenſo*, vt hic *Flammantis.* Flammare, ardere. Lucret. *Flammantia mœnia mundi.* Catull. *Flammati Phaethontis.*

ROMVLVS *excubias decreuit in otia ſolui.*] Donat. in Andr. *Decernere eſt de magnis rebus certam proferre ſententiam: vnde decretum ſenatus.* Idé in Hecyr. *Decreuerim, ſtatuerim & defixerim,* vide Nonium in *Decernere,* conſtituere, definire, & dimicare. Iuſſit, inquit, vt in otia ſoluerentur excubitores & vigiles quietique indulgerent, quia feſti dies requiem habent, & litium & iurgiorum, & operum ac laborum: Cic. 2. de leg. *Solui in,* vt Virg. 4. Æn. *Soluitur in ſomnos.* & 4. Georg. *Nec corpora ſegnes In Venerem ſoluunt.* Negotiis aſtringimur: ſoluimur otio. Cic. 1. de Orat. *Solutæ opere aues.* Horat.

Cum famulis operum ſolutis.

Excubias; pro, excubitores, vt cuſtodia pro cuſtodibus. Quid excubiæ dixi ad eleg. 16. lib. 1. verſ. 12.

ATQVE *intermiſſa caſtra ſilere tuba.*] Silentium eſſe in caſtris. Feſtus: *Silere, tacere, ab S litera ſilentij nota.* Eſt & verbum augurale. *Silent caſtra,* vt nox Virgilio, & *Tacet ager,* & *Silent æquora.* Iſidor. cap. 10. lib. 13. In tenebræ. *Vbi ſonus non eſt, ſilentium dicitur.* Cornel. Fronto: *Silet cuius loquentis ſermo comprimitur, ab ipſa ſignificatione literæ S tacet, qui ne loqui quidem cœpit. Intermiſſa tuba,* ad tempus omiſſo, & dilato clangore tubarum, quibus diſtingui ſolitas vigilias ſupra notaui ad verſum illum:

Et iam quarta canit venturam buccina lucem.

Remiſſas autem ſignificat excubias ob diem feſtum. Lucan. lib. 7.

——— *Ne rumpite ſomnos*

Caſtrorum vigiles, nullas tuba verberet aures.

Intermittere, ad tempus relinquere. Varro 4. de ling. Lat. *Ager qui intermittitur, à nouando noualis,* Horat. oda 1. lib. 4. *Intermiſſa Venus diu.* Cic. *Intermittere diem, tempus, ſtudia, literas, conſuetudinem, ludos.*

HOC *Tarpeia ſuum tempus rata, conuenit hoſtem.*] cum exiſtimaſſet oblatam ſibi εὐκαιρίαν, id eſt, idoneam occaſionem proditionis, adit & alloquitur Tatium. Feſtus: *Ratus ſum, putaui, alioqui pro certo & firmo. Suum,* ſibi commodum, vt Horat. oda 9. lib. Epod. *Ventis iturus non ſuis.* Ouid. 4. Metam. *Vota ſuos habuere Deos.* Cicer. pro Quinctio: *Alphenus vtebatur populo non ſuo.* Virg.

Sin noſtrum annuerit nobis victoria Martem.

Conuenit hoſtem. Donat. in Eunuch. *Conueniſſe, non vidiſſe tantum, ſed & allocutum eſſe ſignificat.* Feſtus in *Conuenta. Conuenta condicio dicebatur, cum primus ſermo de nuptijs & earum condicione habebatur.*

PACTA *ligat, pactis ipſa futura comes.*] *Pacta, quæ dicta, & promiſſa,* inquit Nonius, *Vt ſperata antequam pacta eſſet.* Virg. 7. Æneid.

Gramiis abducere pactas. vſurpat itaque verba priſci iuris Rom. & ei rei propria, cum ait *Conuenit hoſtem, Pacta ligat.* Duplex pactum firmat, vnum connubij, alterum armillarum, de quo Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor.

Non fuit armillas tanti pepigiſſe Sabinas,

Vt premerent ſacræ virginis arma caput.

Ligat pacta, conuentiones firmat, & ſancit leges proditionis. Pactum, *duorum pluriumue in idem placitum & conſenſus.* Vlp. l. 1. de pactis. à pago,

A ſiue pango, ſtatuo. vnde *Pangi vites* & arbores dicuntur. *Ligat,* vt eleg. 20. lib. 3.

Suo conſtringit pignora ſigno.

Inde *Obligatio* Iuriſconſultis, quæ & *iuris vinculum* interdum dicitur. *Pactis,* ambiguè: vel ſeptimo caſu, ſecundum pacta: vel tertio caſu, quæ pacta & paciſcentem ſequi mox debebat. Item, *Comes,* vel ſocia tori, vel quæ in Sabinos ſimul iret. *Comes,* cum tertio caſu:

Excluſis ſit comes ipſa Venus.

MONS *erat aſcenſu dubius, feſtoque remiſſus.*] Ouid. 1. faſt.

Vtque leuis cuſtos armillis capta Sabinis

B *Ad ſumma Tatium duxerat arcis iter:*

Inde velut nunc eſt, per quem deſcenditis, inquit,

Arduus in valles per fora cliuus erat.

Et ſupra aſperum & lubricum ſignificauit collem Tarpeium verſ. 48. & 49. *Dubius aſcenſu,* difficilis & periculoſus, vt Cic. Virg. Horat. *Res & tempora dubia* vocant, & *Rem incertam* Ennius, pro aduerſa dixit: *Remiſſus feſto,* cuius ob feſtum remiſſior, & negligentior erat cuſtodia, quia in otia ſoluti vigiles. Cic. in Catil. *Sin remiſſiores eſſe volumus,* id eſt, ſolutiores. Et pro Murena: *Remiſſior in petendo.* Horat. dixit: *Remiſſo arcu;*

C pro, laxo.

NEC *mora vocales occupat enſe canes.*] ac ſtatim inuadit, ac iugulat canes. Occupare eſt aggredi & perimere. vt eleg. 11. lib. 4.

Et votis occupat ante ratis. Ouid. 1. faſt.

Occupat Alcides; adductaque claua trinodis,

Ter quater aduerſi ſedit in ore viri. & 4. faſt.

Nec mora tranſilijt, rutro Celer occupat auſum.

Ille premit duram ſanguinolentus humum.

Mart. ep. 71. lib. 3. dixit, *Ferro occupare,* vt hic, *Enſe. Occupat hunc ferro ruſticus atque ſecat.* Liuius lib. 35. *Qui occupaſſet occidere eum totius rei gratiam laturum.* Q. Curtius lib. 8. *Cum aprum telo occu-*

D *paſſet, quem rex ferire deſtinauerat.* & lib. 9. *Iuſſit quatuor admoueri canes, qui celeriter occupauerunt feram.* Plaut. Aſin. ſc. 2. act. 4. *Quam quidem niſi te occupaſſit, affliges ſtro.* Terent. Andria. *Mors ipſam occupat. Enſe.* Iſidor. Enſem à gladio diſtinguit, quod enſis ferrum ſolum; gladius & ferrum & capulos. *Canes,* qui etiam tunc alebantur in Capitolio, vt ſignificarent ſi fures veniſſent: Cic. pro Sex. Roſcio: De iis Liuius lib. 5. Plin. cap. 4. lib. 29. *Eadem de cauſa* (ob remiſſam Capitolij cuſtodiam obſidentibus Gallis) *ſupplicia annua canes pendunt, inter ædem Iuuentutis & Summani viui in furca, ſambucea arbore fixi.* leg. & Plutarch.

E *De fortuna Romanorum: Vocales,* clamoſos, acri voce & latratu, vt eleg. vlt. lib. 2. *Vocalis Arion.* Alludit autem ad etymon canis. Varro 4. de ling. Lat. *Canis dictus, quia canit, & vt ſignum ſigna voce dat.* Inde *Nictaculus.* ibid. & *Nictare* Feſto.

OMNIA *præbebant ſomnos, ſed Iuppiter vnus*

Decreuit pœnis inuigilare tuis,] *Omnia,* locus, tempus, epulæ, laſſitudo. *Præbebant ſomnos.* ſic Virg. 4. Æn. *Dat ſomnos, adimitque.* Ouid. 5. faſt.

Nox vbi iam media eſt, ſomnumq́ue ſilentia præbent.

& 3. faſt.

In ſtipula placidi capiebant munera ſomni.

Homer. Odyſſ. υ. Καὶ ὕπνον δῶρον ἑλέσθαι. *Sed Iuppiter*

vnus, Tarpeius pater. nam Ζεὺς ἅπας odit proditores. *Decreuit*, conſtituit. *Inuigilare*, in ſtatione manere dixit Ouid. 2. faſt.

Dent tibi cæleſtes, quos tu cæleſtibus annos,
Proque tua maneant in ſtatione domo.

Pacunius: *Pro imperio veſtro ſic Salisſubſulus excubet.* De vigiliis & dormitationibus Deorum legendus Arnobius. *Inuigilare* cũ tertio caſu, vt Virg. 9. Æneid. *Venatu inuigilant pueri.* Cic. 14. Phil. *Inuigilare reip.* Sic Horat. dixit: *Indormire cubilibus*; & *ſaccis*. Inuigilare tuis pœnis, excubare, vt te vlciſceretur.

P ROIDERAT *portaque fidem patriamque iacentem.*] per proditionem reſerarat hoſti ſuæ fidei (vel patris) & cuſtodiæ mandatam portam Capitolij. *Fides*, pro tutela, vt *Diana ſumus in fide.* ſupra dixit: *Limina capta Iouis.* & el. 19. l. 3.

Niſi tuas portas fraude recluſit Amor.

Prodere fidem dixit etiam Salluſtius in Catilinario: *Sed ea ſæpe fidem prodiderat, creditum abiurarat.* Cic. in Lucullo: *Prodere officium aut fidem.* Virg. 4. Æneid. *Prodere coniugium.* Sic dicitur & *Prodere dogma & decretum*, Cic. Hanc portam autem ab ipſa Iunone reſeratã narrat Ouid. 1. faſt.

Et iam contigerat portam Saturnia, cuius
Dempſerat oppoſitas inſidioſa ſeras.

Patriamque iacentem, vrbem & ciues ſomno vinoque ſepultos.

N VBENDI QVÆ *petit, quem velit ipſa, diem.*] *petere diem*, vt Cicero in Verrem: *Inquirendi diem poſtulare.* Nuptiis autem certus dicebatur & conſtituebatur dies. quia vero addit, *Quem velit ipſa*: ſatis improbè petiiſſe diem oſtendit, cum id arbitrij paterni eſſet, non ſui. ſic el. 19. lib. 3.

Hanc igitur dotem virgo deſponderat hoſti.

cum non ſit puellæ ſpondere dotem. De conſenſu patris Iuriſconſulti L. Aulus. L. Si ita patet 10. de ritu nupt.

A T *Tatius (neque enim ſceleri dedit hoſtis honorem.)*] ſic eleg. 2. ſup. verſ. 47. 49. 61. *Neque enim*, ſeruit parentheſi, vt el. 13. lib. 3.

Certa loquor, ſed nulla fides (neq. enim Ilia quondam
Verax Pergameis Mænas habenda malis.)

Ouid. 3. Metam.

At pater omnipotens (neque enim licet irrita cuiquã
Facta Dei feciſſe Deo) pro lumine adempto
Scire futura dedit.

H OSTIS *non dedit honorem ſceleri.*] proditionem ſceleſtam & nefariam afficere præmio noluit. Honos, τιμὴ, id eſt, præmium vel merces. Virg. 1. Æneid. *Hic pietatis honos.* & 5. Æneid.

Ipſis præcipuè ductoribus addit honores.

vide Nonium in *Honor*. *Dare honorem*, vt eleg. 2. ſupr. *Operi non datur vnus honos.* Locus ſimilis de inuiſa proditione etiam hoſtibus el. 19. lib. 3.

N ON *tamen immerito Minos ſedet arbiter Orci.*
Victor eras quamuis, æquus in hoſte fuit.] vide Ouid. 8. Metam. ſic Laſthenes proditor Olynthi, & Timolaus Thebarum ante proditionem amici Philippi vocabantur; poſtea inuiſi pulſique, ac vexati ab eodem. Auguſtus de Thracum rege gloriante proditum à ſe Antonium: *Proditionem amo, proditores non laudo.* Q. Curtius lib. 8. de Indis, qui Eryeem ducem ſuum interfecerant, & caput ac arma eius ad Alexandrum

A detulerant: *Facto*, inquit, *impunitatem dedit, honorem denegauit exemplo.* vide adagium: *Cillicontis exitium*, & Eraſmum in Apophteg. 657. & 46.

N VBE *ait, & regni ſcande cubile mei.*] κατ' μυκτηρισμόν. hoc ſchema dicitur Chariſio lib. 4. per deriſionem, vt Virg. 4. Æneid.

I ſequere Italiam ventis, pete regna per vndas.

& 12. Æneid.

En agros, & quam bello Troiane petiſti
Heſperiam metire iacens. Ouid. 2. Metam.
Nunc tibi me poſito viſam velamine narres
Si poteris narrare, licet.

B *Scande cubile*, conſcende lectum meum, vt mecum quaſi vxor iaceas. Varro 4. de ling. Lat. *Quia ſimplici ſcanſione ſcandebant in lectum non altum, ſcabellum in altiorem, ſcamnum.* Virg. 12. Æneid.

——*Quæcumque Latina*
Magnanimi Iouis ingratum aſcendere cubile.

Ouid. 2. faſt. de Fauno inſidiante Omphale:

Aſcendit, ſpondaque ſibi propiore recumbit.

Inde Græcis: βατήριον λέχος, id eſt, cubile ſcanſorium. Phocylides:

Μηδ' ἀλόχοις ζώοις βατήριον ἐς λέχος ἐλθεῖν.

Homer. Iliad. 9.

Μήτων τῆς εὐνῆς ἐπιβήμεναι. Heſiod. ἔργ.
Ὅτι κασιγνήτοιο ἑοῦ ἀνὰ δέμνια βαίνει.

C Theocritus in Encomio Ptolomei:

Ὁππότε ἐς φιλίου βαίνει λέχος ἐς φιλεούσης.

Regni mei, meum qui rex ſum. cubile regium. vt Virg. 8. *Regnique coronã.* Regnum ſumitur pro rege, vt *hoſpitium*, pro hoſpite; *coniugium* pro coniuge; ſeruitium pro ſeruis. Sic regna pro regina poſuit Albinouanus in carm. ad Liuiam, verſ. 375.

D IXIT *& ingeſtis comitum ſuperobruit armis.*] τὸ *Super* vel iungi poteſt cum *Ingeſtis* per anaſtrophen. Superingeſtis, vt Plin. cap. 30. lib. 18. *Sunt qui aceruos leguminum ſuperingerant.* vel

D *ſuperobruit*, vt Apuleius lib. 1. Aſini Aurei: *At ego de alto decidens Socratem ſuperruo.* *Ingeſtis armis*, aceruatim coniectis in eam clypeis ingerimus enim nocitura, vt in Andria Terentij & Pſeudolo Plauti: *Ingerere mala.* Horat. ſat. 5. lib. 2. *Pueris conuicia nauta Ingerere.* Virg. 9. Æneid.

Raptas fugientibus ingerit haſtas.

Sic Liuius *Ingerere ſaxa* & tela dixit. Hac de re Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor.

Non fuit armillas tanti pepigiſſe Sabinas
Et premerent ſacræ virginis arma caput.

& 14. Met. ——*Arciſque via Tarpeia recluſa*
Digna animam pœna congeſtis exuit armis.

E Liuius lib. 1. *Sp. Tarpeius Romanæ præerat arci. huius filiam virginem auro corrumpit Tatius, vt armatos in arcem accipiat. Aquã forte ea tum ſacris extra mœnia petitum ierat. Accepti obrutam armis necauere: ſeu vt vi capta potius arx videretur: ſeu prodendi exempli cauſa, ne quid vſquam fidum proditori eſſet. Additur fabula quod vulgo Sabini aureas armillas magni ponderis brachio læuo, gemmatoſque magna ſpecie annulos habuerint, pepigiſſe eam, quod in ſiniſtris manibus haberent. Eo ſcuta illi pro aureis donis congeſta ſunt quo eam ex pacto tradendi quod in ſiniſtris manibus eſſet, directò arma petiiſſe dicant; & fraude viſam agere, ſua ipſam peremiſſe mercede.* *Armis*, ſcutis quæ ab armis dependerent.

H*æc virgo officijs dos erat apta tuis*] optimè conueniebat, ô puella Tarpeia, tuis obſequijs cum probro. *Apta*, in deteriorem partem, vt eleg. 11. lib. 3. *Dolis aptiſſima Tellus. Officijs.* nam officium ſæpe in obſcœnis, vt not. ad eleg. 21. lib. 2. verſ. 24.

A *Duce Tarpeio mons eſt cognomen adeptus.*] ſpurius qui Tarpeius virginis pater arci, ſed non ideo dux appellatur. Quare legendum puto:

A duce Tarpeia mons eſt cognomen adeptus.

Nam omnes vno conſentiunt ore ab ea montem Tarpeium dictum, vt not. ad verſum primum huius elegiæ, quia ea dux Tatio fuit. Ouid. 1. faſt.

Vtque leuis cuſtos armillis capta Sabinis
Ad ſumma Tatium duxerat arcis iter.

Mons, nempe Saturnius, dein Capitolinus. *Adeptus eſt cognomen*, aſſecutus nomen, quia mons Tarpeius, ſiue ſaxũ Tarpeium, ſiue Rupes Tarpeia dicta. Et hoc eſt, quod dixit eleg. 1. ſupr.

Sacra deoſque canam & cognomina priſca locorum.

vbi & cognomen, pro nomine ponitur, vt hîc. vide Plutarchum in Coriolano de nomine & cognomine.

O *vigil iniuſta præmia ſortis habes.*] Quem alloquitur? an Iouem ipſum, de quo dixit:

—— ſed Iuppiter vnus
Decreuit pœnis inuigilare tuis?

Et ita *habes præmia*, ſumpſiſti pœnas de Tarpeia templi tui proditrice, iniqua ſorte & condicione. An vigiles Romanos alloquitur, quibus proditis ſolatio eſt pœna proditricis, & iniuſtam ſortem vigilum vocat, qui non bene ſortiti erant vigilias. nam ex ſorti permittebantur. Virg. 9. Æneid.

Omnis per muros legio ſortita periclum
Excubat, exercetque vices, quod cuique tuendum eſt.

An ad ipſam Tarpeiam dirigitur ſermo, quæ vigilem ſeruabat ignem, & cuius cuſtos erat. Ouid. 1. faſt.

Vtque leuis cuſtos armillis capta Sabinis.

vt eius iniquam ſortem vocet, quod ita obtuerit. vt Virg. 12. Æneid.

Et Turni ſortem miſeratur iniquam.

Et ita *habes præmia*, id eſt, rependſus eſt honos tibi mortuæ, quia de nomine tuo mons dictus, vnde tibi perennis fama. Sic Ouid. 2. faſt.

Illa loco nomen fecit, locus ipſe Lupercis.
Magna dati nutrix præmia lactis habet.

τὸ *Præmia* ambiguè. Virg.

Hæc præmia, qui me Ferro auſi tentare, ferant.

Sic *pretium* Terent. & Virgil. & ſupra *Honor*. Obſcurus ſanè hic locus.

AD ELEGIAM V.

TERRA *tuum ſpinis obducat, lena, ſepulchrum.*] Terræ nomen Lenæ quodam modo imprecatur, quod negat Plinius cap. 63. lib. 2. fieri ſolere, quaſi id nimis graue ſit ac noxium. Suetonius tamen in Tiberio cap. 75. *Pars terram matrem Deoſque manes orarent, ne vlla ſedem mortuo, niſi inter impios darent. Obducat*, tegat: Nonius. Virg. eclog. 1. *Limoſoque palus obducat paſcua iunco.* ipſe eleg. 16. lib. 3.

A *Obductis committam mene tenebris?*

Terra obducat ſepulcrum, propriè. Cic. 2. de leg. *Redditur terra corpus, & ita locatum ac ſitum quaſi operimento matris obducitur.* Quod ait *Spinis*, Cicero 5. Tuſc. *Gloriatur ſe indagaſſe ſepulchrum Archimedis ſeptum vndique ac veſtitum vepribus ac dumetis.* Sic infra imprecatur illi caprificum. & eleg. 7. infra Cynthia ait: *Pelle ederam tumulo. Lena. Lena & Leno*, vt Copa, Copo; Lea, Leo; Draco, dracæna. *Lenones dicti ab alliciendo*: Feſtus. Iſidor. lib. 10. A deleniendo & blandiendo. Aſcon. 3. Verr. *Lenones ſcortorum ſunt: productores inuitarum perſonarum.* Cicero vtitur eo verbo in

B bonam partem 1. de Nat. Deor. *Natura quaſi ſui Lena, & blanda conciliatrix.* Vlpian. L. Palam. De ritu Nupt. Lenas eas eſſe ait, quæ mulieres quæſtuarias proſtituunt, & quæ alterius nomine hoc vitæ genus exercet, & quæ cauponam exercens corpora quæſtuaria habet prætextu inſtrumenti cauponij.

E*t tua, quod non vis, ſentiat vmbra ſitim.*] Lenæ ſunt anus, quæ natura ſiticuloſæ. vnde Ouidio Lena vocatur *Dipſas* eleg. 8. lib. 1. vbi ſic illi imprecatur:

Dij tibi dent nulloſque Lares, inopemque ſenectam,
Et longas hyemes perpetuamque ſitim.

C & eleg. 17. lib. 2.

Vel tu Tantalea moueare ad flumina ſorte.

vide Plautum Curcul. ſc. 2. act. 1. Inde, *Ad armillam redire*, ſiue *ad armille*; prouerbium in anus ebrioſas. Apuleius lib. 6. & lib. 9. Et *Armillum* Feſto, *vas vinacium in ſacris.* vide Nonium in *Armillum. Sentiat ſitim*, cum cruciatu, vt eleg. 5. lib. 1. *Meos ſentire furores. Quod non vis*, tibi minime placet.

N*ec ſedeant cineri Manes, & Cerberus vltor*
Turpia ieiuno terreat oſſa ſono.] Manes non in ipſo cinere maneant, & quieſcant, ſed errent, & vagentur perpetuo. nam manes ipſos

D vna cum cinere ſepulchro includi credebant. vnde el. 13 lib. 2.

Deinde vbi ſuppoſitus cinerem me fecerit ardor
Accipiat Manes paruula teſta meos.

Ouid. 3. faſt.

Terque vale dixit, cineres ter ad ora relatos
Preſſit, & eſt illi viſa ſubiſſe ſoror.

Ideo cineres & manes ſæpe coniungit. Virg. 4. Æn.

Id cinerem & Manes credis curare ſepultos.

Ibid. *Nec patris Anchiſæ cineres Maneſue reuelli.* & 10. Æneid.

Manibus & cineri, ſi qua eſt ea cura, remitte.

E *Sedeant*; quia *Sepulcrum portus corporis* Ennio. vnde ſedes, pro ſepulcro Virg. 6. Æneid.

Sedibus hunc refer ante ſuis, & conde ſepulcro.

Sedere cum 3. caſu, vt Virg. 2. Æneid.

Atque aris innixa ſedebat.

Et Cerberus. lege At Cerberus. de Cerbero el. 5. lib. 3.

Num tribus infernum cuſtodit faucibus antrum
Cerberus.

vide illic adnot. *Terreat.* vulgo enim perſuaſum latratu Cerberi terreri vmbras. Virg. 6. Æneid.

—— licet ingens Ianitor antro
Aeternum latrans exangues terreat vmbras.

Stat. Epicedio in Glauciam lib. 2. Sylu.

Illum nec terno latrans Cerberus ore.

&c 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci:

——Longe furiarum ſibila; longè
Tergeminus cuſtos.

&c 5. Sylu. in Abſcantij pietate:

Nempe times ne Cerbereos Priſcilla tremiſcat
Latratus ; tacet ille pijs.

&c eodem libro Epicedio in patrem:

——Tedas auferte, comaſque
Eumenidum: nullo ſonet aſper ianitor ore.

eod. lib. *—— Saeuas vtinam exorare liceret*
Eumenidas, timidaque auertere Cerberon vmbra.

Mart. epigr. 35. lib. 5.

Pallida nec nigras horreſcat Erotion vmbras,
Oraque tartarei prodigioſa canis.

Oſſa turpia, deformis anus oſſa. *Ieiuno*, acri, vt ieiunæ canis ſæuior latratus. vide Laërtium in Diogene. Horat. oda 5. Epod.

Et oſſa ab ore rapta ieiuna canis.

Sic eleg. 10. *Iratam ſitim* dixit, quia ſitientes iracondiores. *Sono*, latratu. vt el. 7. infra verſ. 57.

Tergeminuſque canis ſic mihi molle ſonet.

D o c t a *vel Hippolytum Veneri mollire negantem.*] Sic Plaut. Bacchid. ſc. 3. act. 1. *Namque, ita me Dij ament Lycurgus, vt mihi quidem videtur, Poſſit hic ad nequitiam adducier.* In Priap.

Criſſabit tibi fluctuante lumbo
Sic vt non modo te Priape poſſet,
Priuignum quoque ſed mouere Phedræ:

Ouid. el. 4. lib. 2. Amor.

Illic Hippolytum pone, Priapus erit.

Mart. lib. 14. Lemmate, Puella Gaditana:

Tam tremulum criſſat, tam blandum prurit, vt ipſum
Maſturbatorem fecerit Hippolytum.

Notus Hippolytus ex Euripide, &c aliis. *Docta*, callida, vafra; vt Plaut. Perſa:

Ille doctus Leno pene in foueam decidit.

&c in milite vbique. *Docta mollire*, vt el. 3. lib. 2.

Par Aganippeæ ludere docta lyra.

Mollire, mollem &c facilem reddere amori; vt el. ſupr. *Veſtra meus molliet arma tuus.* &c el. 12. lib. 2.

Quæris Demophoon cur ſim tam mollis in omnes.

Vel, etiam. vt eleg. 28. lib. 2.

Hoc tibi vel poterit coniux ignoſcere Iuno.

Hippolytum, caſtiſſimum, &c pœne oſorem mulierum. *Negantem Veneri*, refractarium, nec morem gerere volentem libidini. Lucanus lib. 8.

Cornipedem exhauſtum curſu, ſtimuliſque negantem
Magnus agens.

Stat. in Hercule Surrentino lib. 3. Sylu.

—— Labor eſt exſcindere ferro
Oppoſitas rupes, & ſaxa negantia ferro.

Mart. ep. 7. lib. 13.

Si ſpumet rubra conchis tibi pallida teſta
Lautori cœnis ſæpe negare potes.

C o n c o r d i q v e *toro peſſima ſemper auis.*] Alij libri, pro *Auis*, *anus*, &c eam lectionem probat Beroaldus: non ego. nam auis inauſpicatiſſima lena matrimonio &c coniugio vnanimi. Horat. oda 15. lib. 1. *Mala ducis aui domum.* &c oda 3. lib. 3. verſ. *Alite lugubri.* &c oda 10. Epod.

Mala ſoluta nauis exit alite. ἀσπησίῳ ὄρνιθι dixeris Græcè. Vetus Poëta apud Cic. 1. de diuin. *Soluere imperat ſecundo rumore, auerſaque aui.* Homer. Iliad. ω.

Μὴ δή μοι αὐτὴ ὄρνις ἐνὶ μεγάροισι κακὸς πέλευ

A Verba ſunt Priami ad Hecubam dehortantem ne ſe caſtris Græcorum committeret redemptorus Hectoris cadauer. *Toro concordi*, vnanimis coniugibus Mart.

Quæ ſciet hos illos vendere lena toros.

Concordes &c *excordes* à corde; id eſt, animo: Cic. 1. Tuſcul. vt hic *Toro concordi*, ſic alias dixit: *Bene-conueniens iugum.*

P e n e l o p e n *quoque neglecto rumore mariti,*
Nubere laſciuo cogeret Antinoo.] vt Hippolytum caſti viri exemplum, ſic Penelopen probæ fœminæ profert. Sic Ouid. 1. de arte Am.

B *Penelopen ipſam, perſtes modo, tempore vinces.*

ipſe eleg. 9. lib. 2.

Penelope poteras bis denos ſalua per annos
Viuere.

vide illic adnot. Seneca tamen dixit ep. 89. *Verba dedit ſæculo ſuo Penelope. Neglecto rumore mariti*, ſpreta fama, quæ de Vlyſſis reditu ſpargebatur. An leg. *Marita*, vel *Marito*, id eſt, fama pudicitiæ coniugalis. Virg. Æneid. lib. 4.

Neque enim ſpecie famaue mouetur.

Ipſe eleg. 5. lib. 2. *Contemnas murmura famæ*, dixit, vt hîc *Neglecto rumore. Cogeret*, nempe blanditiis, vel, vi carminis magici, vt eleg. 3. lib. 1.

C *Neue quis inuitam cogeret eſſe ſuam.*

Nubere. obſcœnè, vt eleg. 3. ſup. verſ. 16. *Laſciuo Antinoo*, proco illi libidinoſo &c proteruo. Homer. lib. 2. Odyſſ. ait eſſe Epithei filium, &c lib. 17. ſuperbum inducit, &c lib. 22. Primum omnium eum Vlyſſes interfecit. Ouid. in ep. Penelopes: *Eurymachique auidas, Antinoique manus.*

I l l a *velit, poterit magnes non ducere ferrum.*] Sic Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Cum libet hæc triſti depellit nubila cœlo,
Cum libet æſtiuo conuocat orbe niues.

Illa velit, modo id cupiat. &c ſubauditur. Si. Si velit. vide adnot. ad el. 2. ſup. verſ. 37. *Magnes poterit non ducere.* id eſt, non ducet ferrum, &c

D vim adferet ipſi naturæ. *Poterit non ducere*, pro, non ducet: vide eleg. 2. ſupra verſ. 6. adnot. De magnete, qui &c Heraclius lapis, &c Sideritis dicitur, Lucret. lib. 6.

Quod ſupereſt agere incipiam, quo fœdere fiat
Naturæ lapis, hic vt ferrum ducere poſſit
Quem magneta vocant patrio de nomine Graij
Magnetum quod ſit patrijs in finibus ortus.

Plato in Timæo. Ariſtot. lib. 1. de Anima. *Plin.* cap. 14. lib. 34. &c cap. 16. lib. 36. *Idem cap.* 4. lib. 37. ait Adamas ſi adſit, non pati ferrum duci à magnete. Ergo &c ſic vi magica magnes poterit non ducere ferrum. *Non ducere*, ad ſe non trahere, vt eleg. 6. lib. 3.

E *Staminea rhombi ducitur ille rota.*

Alias legitur: *Inducere.* ſic *inuidere*, pro non videre: Apol. Apolog. &c *Inuiſus Deus* Arnob. Titinius Barathro apud Chariſ. lib. 2. *Inaurata atq. inlauta mulieres.* id eſt, non aoratæ. *Indelicta*: Attius apud Feſtum in *Probrum. Inermare*: *inſiteri*: Feſtus. *Inſperare.* Ennio, &c eleg. 6. lib. 1. *Inarmata* patriæ verſ. 22.

E t *volucris nidis eſſe nouerca ſuis.*] id eſt, odiſſe pullos. ſuis pullis infeſta eſſe, vt nouerca ſuis priuignis ſolet; nec libenter eos alere. Plin. initio lib. 7. *Parens melior homini, an triſtior nouerca fuerit.* Petronius: *Quibus eſt mea Roma nouerca.*

Et Scipio

Et Scipio apud Valer. cap. 2. lib. 6. *Taceant quibus Italia nouerca eſt. Odium nouercale* abiit in prouerbium. *Nouerca eſt*, inquit Feſtus, *quam quis ſublatis liberis nouam vxorem ducit arcendæ familiæ gratia.* Paulus l. Adoptiuus de ritu nupt. *Nouerca patris eſt vxor. Nidis*, pullis metonimicῶς. Virg. 2. Georg. ——*Iuuat imbribus actis*

Progeniem paruam, dulceſque reuiſere nidos.

& 4. Georg. ——*ipſaſque volantes*

Ore ferunt dulcem nidis immitibus eſcam.

Nonius in *Nidus*, fœtus auium. apud eundem Varro *Nidum* vocat poculi genus.

Qvippe *& Collinas ad foſſam mouerit herbas.*] *Quippe*; pro, Necnon. Virg. 1. Georg.

Quippe etiam feſtis quædam exercere diebus

Fas & iura ſinunt. *Mouerit.* an euulſerit manu legendo, an tranſtulerit voce ſola; vt Virg. 4. Æneid. *Deſcendere montibus ornos.* An legendum *Nouerit*, vt ſcire & tenere dicatur quæ ad foſſam ſint aptæ herbæ. ſic Tibull. el. 2. lib. 1.

Sola tenere malas Medea dicitur artes.

Collinas herbas, à collibus hîc dici putat Beroaldus, & ſic exponit: Tantam eſſe eius potentiam, vt poſſit fontes & flumina inducere herbis montanis: vnde apparet eum legiſſe non *foſſam*, ſed *fontem*: quomodo in quibuſdam libris legitur. Ego vero *Collinas herbas* interpretor, quæ naſcuntur ad portam Collinam, eaque erat iuxta collem Quirinalē: Feſtus in *Salaria via*, in litura. Ad eam autem portam Veſtales inceſti compertæ viuæ defodiebantur: Feſtus in *Sceleratus campus.* & Plutarch. in Numa. hinc herbæ collinæ ad foſſam (natæ) vbi defodiebantur Veſtales. Ouid. de Collina porta lib. 4. faſt.

Templa frequentari Collinæ proxima porta

Nunc decet. vbi intelligit templa Veneris Erycinæ. Sic ad portam Eſquilinam Canidia magiam exercet, inquit Scaliger. An *ad foſſam* dixit, quia in ſcrobem deuotiones ſepulcrales, procurabantur, vt apud Apuleium lib. 1. Aſin. & de *foſſa magica* Horat. epod. 5. & ſat. 8. lib. 1. An per *collinas herbas*, herboſos colles intelligit, quos ea in foſſam & vallem traduceret? An *ad foſſam herba*, vt eleg. 22. lib. 3. *Ad eloquium cines.* Collinus; à collis deducitur. & *Collina regio*, & *Collina tribus*, à Varrone memoratur lib. 4. de ling. Lat.

Stantia *currenti diluerentur aqua.*] Beroaldus: Natura, inquit, rerum mutaretur, & ſolida terra in aquam conuerteretur, duraque liqueſcerent. Alij libri: *Stagnaque.* Aquæ, inquit, ſtantes in currentes, hoc eſt, fluuios, vel torrentes mutarentur. An *Stantia*, exſtantia, excelſa perfunderentur fluuiis retro aſcendentibus. nam ſtare & currere diuerſa inter ſe. *Currenti aqua*, vt el. 2. lib. 1.

Vt ſciat indociles currere lympha vias. Virg. 3. Georg. *Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. Diluerentur*, mergerentur. vnde diluuium & diluuies Horatio.

Avdax *cantata leges imponere lunæ.*] id eſt, quę non veretur vim Diis afferre, quod audaciæ, & ſceleris Titanici. Audacia enim omnis ſceleris mater. Virg. 6. Æneid.

Auſi omnes immane nefas, auſoque potiti.

A *Audax imponere*, vt Horat. oda 3. lib. 1. *Audax omnia perpeti.* ſic el. 19. lib. 1. *Cupidus attingere. Imponere leges*, cogere ſibi parere. eſt enim potentioris leges dare, vt el. 1. ſup.

Atque vbi nunc terris dicuntur iura ſubactis.

Ouid. 8. Metam.

Et vt leges victis iuſtiſſimus auctor

Hoſtibus impoſuit. Virg. 6. Æneid.

Pacique imponere morem. *Luna cantata*, excantatæ, & vi carminum de cœlo deductæ; vt ſupra el. 4. *Magica cantamina Muſa.* Ouid. eleg. 5. lib. 2. Amor. *Aut cur cantatis luna laborat equis.* & eleg. 6. lib. 3. Amor.

B *Ilicibus glandes, cantataque vitibus vua*

Decidit. & 2. faſt.

Tunc cantata tenet cum fuſco licia plumbo.

De luna carminib. cœlo deducta vide ad eleg. 1. lib. 1. verſ. 19.

Et *ſua nocturno fallere terga lupo.*]. fallere ἐμφατικῶς; pro abſcondere, tegere. Ouid. 3. faſt.

Et ſua diuina furta fefellit ope. id eſt, abdidit, occultauit. *Fallere*, latere, effugere, fruſtrari. el. 4. lib. 1. *Accepta fallit vterque fide.* eleg. vlt. infr. *Fallere oſcula*, pro tegere, & fingere vultu. *Terga* dixit, pro, facie, & forma, quæ à tergo conſpiciatur, vt Virg. 7. Æneid.

C *Quos hominum è facie Dea ſæua potentibus herbis*

Induerat Circe in vultus ac terga ferarum.

An per hypallagen. Audax fallere nocturnum lupum ſuis tergis. id eſt, cum à tergo noctu à lupo conſpiceretur, eum falleret, vt qui crederet eſſe lupam. *Nocturno*, noctu vagari ſolito, vt eleg. 4. lib. 2. *Nocturna Cytæis.* Virg. 9. Æneid.

Ac veluti pleno lupus inſidiatus ouili

Cum fremit ad caulas ventos perpeſſus & imbres,

Nocte ſuper media. Verſipellem autem eam ſignificat, qua de Virg. eclog. 8.

His ego ſæpe lupum fieri, & ſe condere ſyluis Mœrin.

D Possit *& intentos aſtu cæcare maritos.*] id eſt, calliditate ſua & fallacia cæcos reddere, quantumuis perſpicaces, & hoc agentes, ſummaque diligentia vxores cuſtodientes, vt quod viderent, non viderent. Cæcare, vt Cic. 4. Philipp. *Spes rapiendi atque prædandi cæcat animos eorum. Intentos*, vt Horat. in arte:

Si veluti merulis intentus decidit auceps In puteum.

Aſtu, malitia: nam aſtuti propriè malitioſi, inquit Seru. in 11. Æn. Donat. in Eunuch. Aſtu, pro aſtutè aduerbium. alias nomen, vt *In aſtu venit.* Feſtus: *Aſtu apud Poëtas aſtutiam ſignificat, cuius origo ex Græco, ab oppido ἄστυ deducitur, in quo*

E *qui conuerſati aſſiduè ſint, cauti atq. acuti eſſe videātur.*

Cornicvm *immeritas eruit vngue genas.*] id eſt, cornicibus oculos effodit & exculpſit, non re vera, ſed allegoricῶς, vt rectè notat Beroaldus. Prouerbium eſt: *Cornicum oculos configere*, quo vtitur M. Tull. pro Muræna, & pro Flacco. Macrob. cap. 5. lib. 7. Saturn. *Græcum Græco eripiat hunc plauſum, & tanquam cornix cornici oculos effodiat.* De aſtuto eluſo à callidiore. Sumptum Pierius in Cornice putat ex hiſtoria, quā dicuntur Areopagitæ puerum capitis damnaſſe, quod oculos cornicum ſtudioſius erueret, tanti id ſignum improbiſſimæ mentis. *Genas*, pro oculis poſuit, vt eleg. 12. lib. 3.

A *Exuſtaque tua mox Polypheme gena.* & el. vlt.
Cum venient ſiccis oſcula falle genis.

Ex Plinij cap. 37. lib 11. intelligitur genas eſſe membranas, quæ tegunt oculos, & vnde cilia eminent. plura de genis vide adnotata ad locum eleg. 12. lib. 3. ante laudatum. *Eruit*, vt Chariſ. lib. 3. *Eruo mendacis & mendaci oculos.* Ouid. 12. Metamorph.

Figitur huic duplici Gryneus in lumina ramo,
Eruiturque oculos. Sueton. in Nerone:

Equiti Romano liberius iurganti oculum eruit. ſic loquitur etiam Plin. & Lactant. *Vngue*, id eſt, digitis, vt eleg. 20. lib. 1.

B *Qua non decerpens tenero pueriliter vngui.*

CONSVLVIT Q. *Striges noſtro de ſanguine, & in me Hippomanes fœtæ ſemina legit equæ*] *Conſuluit*, ab iis conſilium petiit, & quid facto opus. Explorauit euentura. ſic Ouid. 1. faſt.

Et primum viſam conſulit augur auem.

Virg. 4 Æneid. *Spirantia conſulit exta.* & 7. Æn.
Lucoſque ſub alta Conſulit Albunea.

Cic. 1. de diuin. *Conſulere aruſpicem.* & alibi: *Conſulere populum, Senatum.* inde *Iuriſconſultis. Striges.* de iis vide adnot. ad eleg. 6. lib. 3. verſ. 29. Ouid. 6. faſt. de Strigib.

Naniaque in volucres falſa figurat anus.

C Sed legendum pro falſa, *Marſa. De*, exponi poteſt, In, vt Virg. 6. Æneid. *Cui tantum de ſe licuit.* Cic. 9. fam. 56. *Conſilia inita de me.* & 13. Philipp. *De quibus lata* (lex) id eſt, iu quos. Ipſe eleg. 21. lib. 2. *De me finxit. Sanguine*, cæde, nece, exitio. eleg. 4. lib. 2.

Altera vix ipſo ſanguine mollis erit.

Cic. pro Ligario: *Scio vos non petere ſanguinem.* An re vera, *Sanguine*, quia ſanguinem præſertim infantium exſorbere credebantur? Ouid. 6. faſt.

Carpere dicuntur lactentia viſcera roſtris,
Et plenum puro ſanguine guttur habent.

D *Et legit*, excepit, decerpſit. *Hippomanes.* Virgil. 3. Georg.

Hinc demum hippomanes vero quod nomine dicunt
Paſtores, lentum diſtillat ab inguine virus,
Hippomanes quod ſæpe malæ legere Nouercæ,
Miſcueruntque herbas, & non innoxia verba.

Idem 4. Æneid.

Quæritur & naſcentis equi de fronte reuulſus,
Et matri præreptus amor. Theocrit. Pharm.
Ἱππομανὲς φυτόν ἐστι παρ' Ἀρκάσι, τῷ δ' ἔπι πᾶσαι
Καὶ πῶλοι μαίνονται ἀν' ὤρεα καὶ θοαὶ ἵπποι.

Tibull. eleg. 4. lib. 2.

Et quod, vbi indomitis gregibus Venus afflat amores,
Hippomanes cupidæ ſtillat ab inguine equæ.

E Ariſt. 6. de hiſtoria animalium: *Cum equa pepererit, ſtatim ſecundas deuorat, atque etiam quod pulli naſcentis fronti adhæret, hippomanes dictum, magnitudine minus carica.* vide Plin. cap. 42. lib. 8. & Columell. cap. 27. lib. 6. Iuuenal. ſat. 6.

Cui totam tremuli frontem Cæſonia pulli
Infudit. & paulo poſt:
Tanti partus equæ, quanti vna venefica conſtat.

Ouid. eleg. 8. lib. 1. Am. (Scit Lena)

Quid valeat virus amantis equæ.

& 2. de arte amandi:

Datque quod à teneri fronte reuellit equi.

& de medic. fac.

A *Nec tentate nocens virus amantis equæ.*

Semina, ſemen genitale. *Virus* vocat Ouid. & Virg. locis antecitatis. *Fœta equa*, nuper enixæ. Seruius in illud 1. Æneid. *Loca fœta furentibus auſtris. Fœta*, inquit, *medius ſermo eſt, vel partu liberata, vt: fecerat & viridi fœtam Mauortis in antro. Et fœta, grauida: vt Non inſueta graues tentabunt pabula fœtas.* Plin. cap. 40. lib. 8. *Optimus in fœtu quo nouiſſimè cernere incipit: aut quem primum fert in cubile fœta.* id eſt, nuper enixa.

EXORNABAT *opus verbis, ceu blanda perurat*] nihil hic Beroaldus. Scaliger autem: Inſinuatione, inquit, vtebatur, tanquam de re difficillima

B ma dicere aggreſſura. Alij libri: *Exorabat.* hoc ſenſu: *Exorabat opus*, perſuadere puellæ conabatur, vt lecti ſui copiam alicui faceret. nam *opus* in obſcœnis. Ouid. 2. de arte amandi:

—— *furtiuum nec timor vrget opus.* in Catal.
—— *Rogatq. tentes Si pictas opus edat ad figuras.*

Exorare opus verbis dicitur, vt el. 13. lib. 1. (licet alio ſenſu) *Illa ſuis verbis cogat amare Iouem. Ceu blanda perurat*, vt eſt delenifica, & impetrabilis, amore perurat & incendat, quas velit. *In verbis*, iterandum eſt, & *verbis exorabat*, & *verbis perurat*, & *Blanda verbis*, vt in Prologo Laberij apud Ma-

C crob. *Blandiloquens oratio.* & Plaut. Aſin. *An tu blanda verba aurum eſſe rere?*

SAXOSAMQVE *terat ſedula culpa viam.*] Scaliger: *Terere ſaxoſam viam, eſt per ſaxoſam viam ire.* & prouerbium ait eſſe, pro in difficultatibus verſari: quo Plautus alluſerit (Captiuis) *Non meus ſcrupoſam victus commentat viam.* Beroaldus ait blandiloquis verbis Lenæ puellæ mentem exorari, vt via ſaxoſa ſedulitate conteritur. Idéq. Beroaldus pro *ferat*, quod legerat, emendauit, *Terat.* Ego: *Culpa ſedula*; vel ipſa Lena, culpæ & ſtupri ſuada: vel puella eius Lenocinio & blandis verbis corrupta; quæ ſedulo & diligenter

D vltro citróque ad amatores commeat. *Sedula*, vt el. 3. lib 1. *Luna moraturis ſedula luminibus.* Sedulus eſt, à quo dolus abeſt, nec abeſt diligentia, quæ tamen nocet interdum. vt Cic. pro Archia: *Sedulitatem mali Poëtæ* dixit, qui multum & diligenter ſcriberet, ſed aduerſis muſis. Horat. ep. 13. lib. 1.

Ne ſtudio noſtri pecces, odiumque libellis
Sedulus importes. & ep. 1. lib. 2.
Sedulitas autem, ſtultè quem diligit, vrget.

& ſat. 5. lib. 1. —— *Vbi ſedulus hoſpes*
Pene macros arſit dum turdos verſat in igne.

Culpa, pro Lena culpæ, id eſt, ſtupri internuncia:

E vel pro meretrice; vt ſcelus, crux, venter, carcer & *ſtuprum Clytemneſtra* eleg. 7. infr. *Lyra* imbellis ibidem, pro Citharœdo. *Terat viam ſaxoſam*, ſemper vagetur, fiatque vulgaris puella, vt el. 23. l. 2.

Cui ſæpe immundo ſacra conteritur via ſocco.

Saxoſam viam, ſaxis & ſilicibus ſtratam. alias Saxoſum, aſperum, vt *Saxoſa valles* Virgilio. Saxa autem & ſilices atterunt itu & reditu frequenti Virg. 1. Georg. *Anguſtum formica terens iter.* Plin. cap. 30. lib. 11. *Silices itinere earum* (formicarum) *attritos videmus.* Iuuenal. ſat. 6.

Nec melior pedibus ſilicem quæ conterit atrum.

Lucret. l. 1. *Strataq. iã vulgi pedibus detrita viarum*
Saxea conſpicimus. Sic *Tritor compedum*, &

Conterere carcerem Plautus dixit.

S I *te Eoa iuuat dabatarumque aurea ripa.*] ſi delectaris auro & gemmis, quæ in littore maris Indici leguntur. ipſe eleg. 13. lib. 3.

Inda cauis aurum mittit formica metallis.

Iuuat, vt eleg. 3. ſup. *Hæc me turba iuuat. Eoa ripa*, Indica, vt *Eoi lapilli* eleg. 15. lib. 1. verſ. 7. eleg. 13. lib. 3. *Eois maritis.* eleg. 3. ſup. *Eoa aqua*, vel *Eois equus* verſ. 10. *Ripa aurea* hyperbolicos, pro ripa fluminis aurum vehentis. Q. Curtius lib. 8. *Aurum flumina vehunt, quæ leni modicoque lapſu ſegnes aquas ducunt. Aurea*, pretioſiſſima, vt *Aurea libertas, aurea mediocritas.* An *ripa* de litore Erythræi maris. Horat. oda 18. lib. 2.

Mariſque Baijs obſtrepentis vrges
Summouere littora,
Parum locuplex continente ripa:

& oda 27. lib. 3.

Aequoris nigri fremitum, & trementes
Verbere ripas.

Plin. cap. 9. lib. 15. de mari Pontico: *Thynni dextra ripa intrant, læua exeunt.* Seruius: *Ripa propriè fluminum: littora maris.* An *ripa*, pro flumine, vt eleg. 3. lib. 1. in Apidano, pro ripa Apidani. *Ripam fluminis* Vlpian. definit eſſe id *quod flumen continet, naturalem rigorem curſus ſui tenens. L. 1. de fluminibus.* & Paulus l. penult. eod. Tit. *Ripam ait dici, quæ pleniſſimum flumen continet.* An à rupendo, vt rupes? *Debatarumque.* Codex Beroaldi, *Dororantem*, quod interpretatur, capiti roramenta reſpergentem, quò magis coma illuminata flaueſcat. nugas garrit. Teſtatur etiam legi *Dorozantum*, quos ait eſſe Indiæ Populos apud Curtium. non reperi. Liber Scaligeri *Dorizantium*; vnde legit: *Dorixanium*, vt *Philocomaſium, Erotium, Adelphaſium.* Turneb. verò cap. 16. lib. 21. legendum putat *Doroxanium*, vel *Doroxanium*, vt ſit nomen puellæ, vt Acanthis lenæ. *Et legerem*, inquit, *Dorozantum, niſi hanc nominis formam mulieri non conuenire crederem.* Et ſenſus eſt, inquit, Si delectaris auro Indico, & abundare vis.

E T *quæ ſub Tyria concha ſuperbit aqua.*] id eſt, quæ videtur gloriari quaſi conſcia ſibi ſuarum diuitiarum, ſeque maximè ad tingendam purpuram experi. *Superbit concha*, vt el. 1. ſup. *Superbiat Vmbria* eleg. 1. ſup. el. 11. infr. *Ara ſuperba Iouis.* ſic *Limina ſuperba*, poſtes, & faſces Horat. & Virg. ſic eleg. 12. lib. 3. *Latentur cæde ſagittæ.* Quod de margaritis exponit Beroaldus, non placet. non enim in Tyrio, ſed Erythræo mari naſcuntur, vt eleg. 13. lib. 3.

Et venit è rubro concha Erycina ſalo.

Sed muricem oſtrum & purpuram intelligit cuius ſanguine inficitur lana. qua de re dictum eleg. 13. lib. 3. verſ. 7. *Aqua Tyria*, maris Tyrij. vide Feſtum in *Tyria muria.*

E V R Y P Y L I Q V E *placet Coæ textura Mineruæ*] *Textura*, veſtis texta. Plaut. Stycho: *Vt operam perdam aranearum, & texturam improbam. Texturas* & *texta* ſæpe vſurpat Lucretius. Tibull. hac de re eleg. 3. lib. 2.

Illa gerat veſtes tenues, quas fœmina Coa
Texuit auratas diſpoſuitque vias.

vide adnot. ad eleg. 2. ſupra verſ. 23. *Minerua Coa*, artificium texendi, cui præſidet Minerua.

A Ouid. 3. faſt.

Pallade placata lanam mollire puellæ
Diſcant, & plenas exonerare colos.
Illa etiam ſtantes radio percurrere telas
Erudit, & rarum pectine denſat opus.

Sic Virg. 8. Æneid.

Tolerare colo vitam tenuique Minerua.

de Eurypylo Homerus in Catalogo nauium:

Καὶ Κῶ Εὐρυπύλοιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας.

Meminit Strabo li. 10. & 13. Is Euæmonis filius Homero. ιλ. β. & λ. cuius meminit & Pauſanias Laconicis, & Achaicis. Fuit & alter Telephi
B filius, de quo Strabo lib. 13. Virg. 2. Æneid.

Suſpenſi Eurypylum ſcitatum oracula Phœbi
Mittimus.

S E C T A Q V E *ab Attalicis putria ſigna toris.*] ſignis ornata fulcra lectorum Attali, quæ vetuſtate ipſa pene conſumpta, tamen inde abſecta & ablata valdè expetebantur. Aliter dixit el. 3. ſup. *Et Tyria in gladios vellera ſecta ſuos.* An *ſigna* non ſolida, ſed intexta veſtibus intelligit, vt Virg. 1. Æneid. *Pallam ſignis, auroq. rigentem. Putria*, vetuſtiſſima, vt Pacuuius & Attius, *Putret annis & ætate corpus* dixere apud Nonium in *Pu-*
C *tret.* Catull.

Putridaq; infirmis variabant pectora palmis.

Attalicis toris, vt el. 13. lib. 2.

Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

S E V *quæ palmiferæ mittunt venalia Thebæ;*
Murrheaque in Parthis pocula cocta focis.]

Ægyptiæ Thebæ palmis inclytæ: Strabo lib. 17. multa narrat de præſtantia palmarum Thebaicarum. Plin. cap. 5. lib. 23. *Palma quæ fert myrobalanum, probatiſſima in Aegypto.* Idem & cap. 4. lib. 13. eius palmæ meminit. Solinus Ægyptiæ palmæ fructus proprium eſſe ait, vt ſitim ſedet, vnde διψάς ea nominata. Ouid. el. 13. l. 2. Am.

Iſi, Paratonium genitaliáque arua Canopi,
D *Quæ colis, & Memphin, palmiferamque Pharon.*

Thebæ, ἑκατόμπυλοι. Homero ιλ. ι. meminit & Οδ. δ. vide Strab. li. 17. *Mittunt venalia.* ſic Virg. 1. Georg. *India mittit ebur, molles ſua tura Sabæi. Venalia*, id eſt, merces Ægyptiacæ, vt lina, chartæ, vnguenta, vaſa cryſtallina: Plinius & Strabo vbique. Scaliger vitreos calices Ægyptios intelligi putat, qui ἀλλάσσοντες dicebantur. Ergo τὸ *Pocula* iterandum. quod placet. *Murrheaque pocula*, ex murrha facta. Lucan. lib. 4. *Non auro murrhaue bibunt.* Stat. 3. Sylu. in coma Earini:

Prima duci murrhaſque graues, cryſtallaque portat
Candidiore manu.

Iuuenal. ſat. 6.

Grandia tolluntur cryſtallina; maxima rurſus
E *Murrhina.*

& 7. ſat.

Empturus pueros, argentum, murrhina, villas.

Mart. lib. 14. Lemmate, *Murrhina.*

Si calidum potas, ardenti murrha falerno
Conuenit, & melior fit ſapor inde mero.

Plin. cap. 2. lib. 37. *Oriens Murrhina mittit. inueniuntur in pluribus locis, nec inſignibus, maximè Parthici regni.* Ibidem Perronij trullam murrhinam commemorat. Turneb. cap. 1. lib. 8. citato hoc verſu: *Murrhina*, inquit, *pocula hic ſignificantur, quæ Propertius fictilia fuiſſe videtur exiſtimaſſe, cum in Parthorum caminis coqui ea ſcribat, diſſentiente Plinio, qui humorem putat ſub terra con-*

creſcere, denſarique calore, cumque lapidem erui, & in vaſa calari. Seneca ep. 120. *Vtrum ſit aureum poculum, an cryſtallinum, an murrheum, an Tiburtinus calix, nihil refert.* Sic emendat Turnebus, cum editum ſit, *Vitreum*, cap. 14. lib. 26. vt *murrheum*, pro *murrhinum* dixerit, quomodo & hic Propertius. vide Plin. loco citato. Baifios ait ætate noſtra ea vaſa nulla eſſe, vel nobis ignota, nec eſſe quam *Porcellanam* vocant. *Cocta focis Parthis*, in fornacibus & caminis Parthorum, vt Virg. 7. Æneid.

Recoquunt patrias fornacibus enſes.

Parthis, pro Parthicis, vt eleg. 4. lib. 3.

—— Partha trophæa.

B

SPERNE *fidem, prouolue Deos, mendacia vincant.*] ſic Lena apud Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Nec ſi quem fallas tu periurare timeto,
Commodat illuſis numina ſurda Venus.

Sperne fidem, nulla ſit tibi cura fidei ſeruandæ. *Spernere*, & colere contraria. ſic ipſe eleg. 4. li. 2.

——Contemnere aras.

vetus Poëta apud Cic. 3. offic.

Cuius ipſe princeps iuriſiurandi fuit,
Quod omnes ſcitis. ſolus neglexit fidem.

Prouolue Deos, habe ludibrio, proculca; porro vt in luto volue. Prouoluuntur Dij, cum violantur periurio, & contumelia afficiuntur. Citra tranſlationem Terent. Andr. act. 4. ſc. 5.

C

Ni puerum tolles, iam ego hunc in mediam viam
Prouoluam, teque ibidem peruoluam in luto.

Virg. 12. Æneid.

Hunc lora & iuga ſubter Prouoluere rota.

Lucret. lib. 6. per tmeſin:

Multa ſiti proſtrata viam per, proque voluta
Corpora. Corn. Tacit. lib. 5. Annal. *Multi fortunis prouoluebantur. Mendacia vincant*, potiora ſint falſa veris, & periuria ſuperent fidem. Plaut. milit. ſc. 2. act. 2. *Qui ſe arguet, eum contra vincat iuriurando.*

D

CEDANT *damnoſæ iura pudicitiæ.*] commoda & præmia bonorum decreta matronis. vt eleg. 5. lib. 2.

Per dominæ Iunonis dulcia iura.

Virg. 4. Æneid.

Ante pudor quam te violem aut tua iura reſoluam.

Damnoſæ pudicitiæ, cum damno & rei familiaris & ætatis coniunctæ, vt eleg. 9. infr. *Damnoſi canes.* Horat. ſat. 8. lib. 2. *Damnoſa Venus.* Plaut. *Damnoſi mariti. & Dij damnoſiſſimi. Cedant iura*, diſcedant, valeant. Tanti non ſint iura & ſanctitas matronarum; vt eleg. 9. lib. 1. *Cedas amor.* An *Iura*, veneratio, reuerentia, vt Virg. 2. Æneid.

E

Sed iura fidemque Supplicis erubuit.

Quod alij libri præferunt. *Frange*, eſt gloſſema τοῦ *Cade &*; Cædere, violare, vt Virg. 12. Æneid. dixit: *Pulſatos referens infecto fœdere diuos.* Hæc tamen lectio vet. lib. *Frange &*, probatur à Lipſio cap. 20. lib. 2. Antiq.

ET *ſimulare virum, pretium facit: vtere cauſis.*] id eſt, etiam fingere te nuptam eſſe; tibi eſſe maritum, vel alium amatorem cogit pecuniam. Sunt enim qui nuptas magis depereunt. Horat. ſat. 4. lib. 1. *Hic nuptarum inſanit amore.* Alij libri, *Stimulare*, quod erit ſtimulis & aculeis Zelotypiæ accendere. Galli dicunt, *donner martel en teſte.* Sequentia magis conueniunt ſimulandi verbo, ob illas cauſas:

Infelix hodie vir mihi rure venit.

Pretium facit, vt vulgo dicimus: *Faire argent.* ſic Cic. 4. & 5. Verr. *Facere pecuniam* dixit. Martial. aliter de empturiente ep. 60. lib. 9.

Et pretium magnis fecit Iaſpidibus.

Alio item modo eleg. 1. ſup. dixit:

Nunc pretium fecere Deos.

& Ouid. eleg. 10. lib. 1. Amor.

Et vendit quod vtrumq. iuuat, quod vterq. petebat:
Et pretium quanti gaudeat ipſa facit.

vbi *pretium facit*, ea quæ vendit. An *pretium facit*, pretioſam & cariorem reddit eam mercem? Ouid. 5. faſt.

Fit pretium dignis, nec ſibi quiſque placet.

id eſt, ſunt in pretio. *Vtere cauſis*, adfer cauſas & excuſationes. cauſare ſemper aliquid. vnde Virg. eclog. 9.

Cauſando noſtros in longum ducis amores.

Cauſa, Gallicè *deffaite.* Terent. Andr. act. 1. ſc. 5.

Cenſen me vllam cauſam potuiſſe proloqui.
Aut vllam cauſam, ineptam, falſam ſaltem.

& in prologo Hecyræ: *Mea cauſa cauſam hanc accipite*, & alibi ſæpe. Aſcon. in 3. Verrin. *Omen magis; quam cauſa. Cauſa*, inquit, *excuſatio.* Plaut. Aſin. ſc. 1. & 4. *Nolo habere vllam cauſam, & voritam ducere.* Ouidius hac de re el. 8. lib. 1. Amor.

Sæpe nega noctem: capitis modo finge dolorem:
Et modo quæ cauſas præbeat Iſis erit.

MAIOR *dilata nocte recurret Amor.*] non diſſimile eſt illud Ouid. 3. de arte amandi:

Quod datur ex facili longum male nutrit amorem?
Miſcenda eſt lætis rara repulſa iocis

Maior amor, acrior, vt el. 3. ſup.

Omnis amor magnus ſed aperto in coniuge maior.

Recurret, ſtatim redibit, vt eleg. 5. lib. 2.

Si dolor abfuerit, crede, redibit amor.

Horat. *Naturam expellas furca tamen vſque recurret.* & mox: *Bruma recurrit iners. Nocte dilata*; promiſſis ducendo amantem; quia mora peritat. ſic eleg. 9. lib. 2.

Coniugium falſa poterat differre Minerua.

SI *tibi forte comas vexauerit vtilis ira.*] ſic Iuuenal. ſat. 11.

Vexataſque comas, & vultum auremque calentem.

& ſat. 13. *Vexare oculos humore coacto.* Petron. excuſſit vexatam ſalo veſtem, id eſt, incompoſitam. Martial. epigr. 90. lib. 11.

A te vexatas malo tenere roſas.

Ergo *vexatas comas* κατ᾽ ἀντίφρασιν, pro ornatas diſſoluerit, vt Tibull. el. vlt. lib. 1.

Sit ſatis ornatas diſſoluiſſe comas.

De verbo vexare vide Gell. cap. 6. lib. 2. & Macrob. cap. 7. lib. 6. ſat. *Ira*, nempe amatoris, id eſt, amator iratus, ſed cum tuo commodo, vt eleg. 5. lib. 2.

Nec tibi connexos iratus carpere crines
Nec duris auſim lædere pollicibus.

Vtilis, vnde vſus & commodum ad te perueniet. vt el. 13. lib. 3. *Ille furor patriæ fuit vtilis.*

POSTMODO *mercata pace premendus erit.*] id eſt, mox vrgendos, velut impoſitis capiti pedibus, vt el. 21. lib. 3.

At ex omni me premit vſque Deus.

An mulgendus, vt *Preſſare vbera* Virgilio. ipſe A eleg. 16. lib. 2.

Et ſtolidum pleno vellere carpe pecus.

An onerandus damnis? Plaut. Aulul. ſc. 4. act. 1. *Hic onerat aliquam Zamiam.* id eſt, imponit damnum. Et in Moſtell. act. 3. ſc. 2. *Vehere cliſellas, & homines cliſellarios*, ſenes vocat Tranio. & alibi: *Plus iuſto vehit.* *Poſtmodo*, id eſt, mox vt eleg. 10. lib. 2. *Sentiet illa tuas poſtmodo victa manus.* *Pace mercata*, dato pretio vt te ſibi pacatam & tranquillam habeat. qua de re eleg. 6. lib. 3.

Quod mihi ſi tanto felix concordia lecto
Exſtiterit. & eleg. 13. lib. 2.
Quod ſi forte bonas ad pacem verteris aures.

Pax mercata, vt Cic. pro Cluentio: *Nummarius interpres pacis.* *Mercata*, patheticè, vt eleg. 3. lib. 1. *Mercato cultu.*

DENIQVE *vbi amplexu Venerem promiſeris empto.*] τὸ *Denique* ad ſummam propetat, finemq. dictorum: Donat. in Andriam. *Venerem*, *concubitum*, vt eleg. 15. lib. 2. verſ. 11. *Amplexu empto*, mercatis gaudiis, vt eleg. 22. lib. 2.

Quid cum è complexu Briſeidis iret Achilles.

Empto, vt eleg. 20. lib. 2.

Nec mihi muneribus nox vlla eſt empta beatis.

FAC *ſimules puros Iſidis eſſe dies.*] id eſt, finge G te operatam eſſe, & ſecubare. *Fac ſimiles*, pro ſimulato, vt eleg. 4. ſupra verſ. 66. *Fac venias*, pro venito. *Eſſe*, alias *Iſſe*. An pro veniſſe, vt eleg. 4. lib. 2. *Sæpe repulſus eas?* *Puros dies Iſidis.* De ſacris Iſidis vide eleg. 33. lib. 2. *Puri dies*, quibus, vt certis aliis quibuſdam rebus, ita & venere abſtinendum erat, vt in ſacris Cereris & Iſidis. vide & Ouid. eleg. 9. lib. 3. Amor. Idem eleg. 8. lib. 1. Amor.

Et modo quæ cauſas præbeat Iſis erit.

Idem alibi:

Nec fuge Niligenæ Memphitica templa Iuuencæ
Multis illa fuit, quod fuit ante Ioui.

Legendus & Feſtus in *Puri menſtrio*. Sic Græci D dicunt ἁγνεύειν, & ἁγνῶς ἔχειν, purè habere. in Catalectis:

Hunc huc quiſquis es in Dei ſalacis
Diuerti graue ne puta ſacellum,
Et ſi nocte fuit puella tecum,
Hac re quod metuas adire non eſt.
Iſtuc Cælitibus datur ſeueris.

Plaut. Pœnulo act. 1. ſc. 2. *Pura ſum, comperce amabo me attrectare Agoraſtocles.* Tibull. eleg. 1. libr. 2.

Vos quoque abeſſe procul iubeo, diſcedite ab aris
Queîs tulit heſterna gaudia nocte Venus.

E Dicuntur etiam *puri dies*, non religioſi, non ominoſi, & apti nuptiis. Ouid. 2. faſt.

Expectes puros pinea teda dies.

INGERAT *Apriles Iole tibi: tundat Amycle*
Natalem Maijs idibus eſſe tuum.

Iole, nomen ancillæ: quomodo vocata Euryti filia ab Hercule amata. *Ingerat*, ſubinde moneat & in aurem inferciat; vnde *fartores* dicti Feſto. Ingeruntur dicta tanquam tela. nam & *verba iaci* dicuntur. vide eleg. 4. ſupra verſ. 91. *Ingeſtis armis.* Dictitet Iole idus Apriles tuum eſſe natalem, qui dies natalis Mœcenatis fuit. Horat. oda 11. lib. 4.

A —— *Idus tibi ſunt agendæ*
Qui dies menſem Veneris marinæ
Findit Aprilem.

Aprilis, quaſi Aperilis, quod Ver omnia aperiat; non ab Aphrodite. Varro 5. de ling. Lat. & Ouid. 4. faſt. *Amycle*, nomen ancillæ, ab Amycla Amphionis & Niobes filia, quæ cum Chlori ſorore ſola ſeruata ex illa fratrum & ſororum cæde: Pauſanias Corinthiacis. *Tundat*, obtundat, ſæpius idem monendo: *Fodiat*, vt Terent. & Horat. Terent. Hecyr. act. 1. ſc. 2. *Tundendo atq. odio effecit ſenex.* vbi Donatus: *Tundere eſt ſæpius idem repetere: tranſlatione à fabrorum malleo.* Inde B *Tudites*, mallei: Feſtus. Natali vero die mittebantur munera. Martial. ep. 54. lib. 9.

Natali tibi, Quinte, tuo dare parua volebam
Munera, tu prohibes, imperioſus homo es.

Idem ep. 63. lib. 8.

Vt poſcas Clyte munus, exigaſque,
Vno naſceris octies in anno
Et ſoles puto treſue quattuorue,
Non natalitias habes calendas. Idem:
Natales mihi Martiæ Calendæ
Lux formoſior omnibus Calendis,
Qua mittunt mihi munus & puellæ.

Terent. Phorm. act. 1. ſc. 1. *Porro autem*
G *Geta ferietur alio munere vbi hera pepererit:*
Porro alio autem vbi erit puero natalis dies.

Iuuenal. ſat. 9.

—— *cui ſuccina mittas*
Grandia natalis quoties redit.

Ouid. 1. de arte:

Siue dies ſuberit natalis; ſiue Calendæ
Quas Venerem Marti continuaſſe iuuat.

Ibidem:

Quid quaſi natali cum poſcit munera libo.
Et quoties opus eſt, naſcitur illa ſibi

Petronius: *Veſtimenta mea cubitoria perdidit, quæ* D *mihi natali meo dederat Cliens.* *Idibus Maijs*, Idus Maiæ natalis Mercurij. Martialis:

Maia Mercurium creaſti Idus.

Et iiſdem Idibus ædes Mercurij dedicata. Feſtus in *Maijs*. Idemque Feſtus dies mercatoribus. Idem in *Maius*. de Maij nomine & Ouid. 5. faſt.

Templa tibi poſuere patres ſpectacula circum
Idibus. ex illo eſt hæc tibi ſacra dies.

Idus ab iduare, quod eſt Hetruſca lingua diuidere, vide Macrob. cap. 15. lib. 1. Saturn. & Plut. ἐν ῥωμ. quæſt. 22.

SVPPLEX *ille ſedet, poſita tu ſcribe cathedra*
E *Quidlibet, has artes ſi pauet ille, tenes.*

Vt eleg. 4. ſupra verſ. 33. *Captiua ſedet*, ita & hic *Supplex*, veniam orans. Tibull. eleg. vlt. libr. 2.

Illius ad tumulum fugiam, ſupplexque ſedebo.

Poſita cathedra. Plin. Iunior ep. 21. lib. 8. *Iulio menſe, quo maxime lites interquieſcunt, poſitis ante lectos cathedris amicos collocaui.* (lecturus illis) Iuuenal. ſat. 9.

—— *Strata poſitus, longaque cathedra*
Munera femineis tractas ſecreta calendis.

Mart. ep. 109. lib. 9.

Inter femineas tota qui luce cathedras
Deſidet. Calpurnius in Bucolico:

A *Inter femineas ſpectabat turba cathedras.*

Horat. ſat. vlt. lib. 1.

Diſcipularum inter iubeo plorare cathedras.

De *cathedra*, pro ſella feminea Legendus Lipſ. cap. 19. lib. 1. Elect. Erant & cathedræ doctorum, de quibus Auſonius in epigrammate in Rufum, & in Parentalibus. *Tu ſcribe quidlibet,* quidquid viſum erit ſcribe in tabellis. *ti Quidlibet* non raro obſcœnè capitur, vt eleg. 6. lib. 2. verſ. 26. & verſ. 22. *Has artes ſi ille panet*, ſi dolos & aſtus tuos reformidat, iiſque mouetur. *Artes*, pro dolis, vt eleg. vlt. lib. 3.

Iſta ſum captus ab arte.

B Pauere cum quaeto caſu, vt Horat. oda 12. Epod. *Vt panet acres agna lupos.* Attius Prometheo apud Cic. 2. Tuſc. *Noctem pauentes. Tenes.* An, *Tenes*, quidlibet, id eſt, ſtatim quiduis auferes? An *Tenes*, tuus eſt, cepiſti. ſic eleg. 7. infr.

Si te non totum Chloridos herba tenet.

SEMPER *habe morſus circa tua colla recentes.*] vide adnot. hac de re eleg. 3. ſup. verſ. 25. & 26. *Morſus*, notam modo impreſſam deote, veſtigium nequitiæ. *Circa colla*, vt collum ambiant, eleg. 6. infra:

Plauſerunt circa libera ſigna Dea. Ibid.

Terque focum circa lanens orbis eat.

C LITIBVS *alternis quos putet eſſe datos.*] Catull. hac de re:

Dulcia nocturna portans veſtigia rixæ.

Iuuen. ſat. 6.

Semper habet lites, alternaque iurgia lectus

In quo nupta iacet.

Putet, vnde æmulatio naſcatur. Alias legitur, *putat. Datos.* Dare morſus, mordere; vt dare ictus, gemitus, ſaltus, carmeo, motus; vt *Dare notas* eleg. 3. ſup. verſ. 26.

NEC *te delectent Medea probra ſequacis.*] *Probum* alias flagitium & ſtuptum: Feſtus, & ipſe eleg. 4. ſup.

D *Et valeat probro Veſta pudenda meo.*

Alias maledictum & conuicium, vt hîc. Liuius lib. 2. *Ingerere probra.* Cic. lib. 11. ep. ad Attic. *Omnium probrorum plena epiſtola.* & pro Flacco: *Maledictis & probris vexare.* Maledicta ergo & conuicia Medeæ in Iaſonem intelligit, de quibus Euripides & Seneca: An quæ ipſi Medeæ ab Iaſone & Creoote exprobrata ſunt. *Sequacis*, Secutuleiæ, Petronio. Sequi virum eſt mulieris libidinoſæ, vode eleg. vlt. lib. 2.

Colchis & ignotum nonne ſecuta virum?

E Virg. 1. Georg. dixit: *Capreaque ſequaces. Perſecutrices*, inquit Seruius, vt 5. Æneid. *Maleaque ſequacibus vndis.* & 4. Georg. *Fumoſque manu praetende ſequaces, Perſecutores apum*, inquit. & 8. Æneid. *Flammiſque ſequacibus.* id eſt, *Perſecutricibus.* & 10. Æneid. *Latio dare terga ſequaci.* id eſt, Latinis perſequentibus. Lucret. lib. 2. *Curas ſequaces* dixit, & lib. 3. *Mores ſequaces. Sequaces hedera* Perſius. *Sequaces lana* Martial. *Sequax bitumen*, id eſt, leotum & facile Plinius.

NAMPE *tulit faſtus auſa rogare prior.*] id eſt, Paſſa repulſam; imo etiam repudiata eſt & eiecta. eleg. 21. lib. 2.

Colchida ſic hoſpes quondam decepit Iaſon:

Eiecta eſt. Ferre faſtus, vt el. 19. lib. 3.

Teſtis Cretai faſtus quæ paſſa iuuencæ.

Rogare, & petere, libidinis, vt *Auſa*, impudentiæ. ipſe el. 5. l. 1. *Non impune illa rogata venit.* vbi vide adoor. & *Prior rogare*, vt eleg. 15. lib. 2.

Vltrò contemptus rogat. Sic Salluſtius de Fuluia: *Qua viros ſæpius peteret, quam peteretur.* id eſt, petulans & procax.

SED *potius mundi Thais pretioſa Menandri.*] nempe, te iouerit, te delectet. *Thais pretioſa. Multinummæ* Varroni: quæ noctem ſuam magno vendebat, vt eleg. 13. lib. 3. *Nox pretioſa.* Alij libri. *Prædoſa*, vt ait Beroaldus. Sic *præmioſa* Carq dixit apud Feſtum. *Mundi*, culti, elegantis, vt eleg. 2. ſup. *Mundus inſtitos*, & el. 9. infra: *Munda roſa.* Ao *mundus*, diffluens & diſſolutus? talis enim Menander apud Phædrum p. 61. verſ. 8. & 9. el. 21. lib. 3. *Doctum* vocauit verſ. 28. *Thais Menandri.* Varro Meleagris in *Dimittere*, & in *Tunica* apud Nonium: *Cum etiam Thais Menandri tunicam habeat demiſſam ad talos.* vide adoot. ad eleg. 6. lib. 2. verſ. 3.

CVM *ferit aſtutos comica mœcha Getas.*] mœcham pro meretrice poſuit, vt & fortaſſe Catullus:

Mœcha comica redde codicillos. Græcū eſt μοιχὸς, adulter. vnde *Mœchimonium* dixit etiam Laberius apud Gellium, & Nonium. *Comica*, quæ in comœdiis inducitur, vt apud Cicer. *Comici ſtulti ſenes. Ferit*, deludit, emungit, & dolo & damno afficit. eleg. 3. lib. 3.

Qui voles auſteros arte ferire viros. vbi vide adnot. vet. gloſſ. *Diſpendium feriendum*, Ζημία ἀποτινυμένη. *Aſtutos Getas.* Ouid. el. vlt. lib. 1. Am.

Dum fallax ſeruus, durus pater, improba lena

Vixerit & meretrix blanda Menandros erit.

Idem 3. de arte amandi:

Nota ſit & Sappho; quid enim laſciuius illa.

Cuiue pater vafri luditur arte Geta.

Auſon. in Monoſyllabis:

Barbarus eſt Lydus, fallax Geta, femineus Phryx.

Donat. in Adelph. *Infidelis ſeruus in comedys vel Syrus, vel Geta.* Strabo lib. 7. apud Athenienſes vnde Getarum & Dauorum oomina ſeruilia fluxerint docet. *Aſtuti*, ab ἄστυ, quia in vrbe verſati callidiores eſſe ſolent: Feſtus.

IN *mores te verte viri: ſi cantica iactat,*

I comes, & voces ebria iunge tuas.] id eſt, morem gere viro, id eſt, amatori. Obtineas Polypi ingeoium, quale fuiſſe Catilinæ Cicero & Salluſtius ſcribunt, & Alcibiadis *Plutarch. Verte*, vt eleg. 2. ſup.

In quamcunque voles verte decorus ero. Morum ſimilitudo & morigeratio conciliat amorem. Afraoius Vopiſco apud Nonium in *Mala ætas*:

Si poſſent homines delinimentis capi,

Omnes haberent nunc amatores anus.

Ætas & corpus tenerum, & morigeratio,

Hæc ſunt venena formoſarum mulierum:

Mala ætas nulla delinimenta inuenit.

Lege & Lucret. lib. 4. *Viri*, pro amatoris, vt el. 6. lib. 2. *Phryne tam multis facta beata viris. Cantica iactas*, pro cantat, vt Virg. eclog. 2.

——— *vbi hæc incondita ſolus*

Montibus & ſyluis ſtudio iactabat inani.

Sic *iactare conuicia*, pro conuiciari el. 8. lib. 3. vbi vide adnor. *Canticum*, carmen quod modulatione

quadam proooociabatur in rheatro. Cic. ep. 22. libr. 9. fam. *Vt ille in demiurgo: noſti canticum.* *Cantica* fabularum, vt & *diuerbia*, de quibus Donatus in Terentium. Iſidor. lib. 6. *Canticum, vox cantantis in lætitia.* Fab. cap. 3. libr. eiuſmodi caoticum vocat *modulationem ſcenicam*, quam vitioſam oratori docet in pronuociatione. apud Sueton. in Calig. cap. 54. *Cantico deſaltato.* id eſt, fabula & tragœdia. Canticum iotelligit eleg. 22. lib. 2. *Seu varios incinit ore modos.* Ouid. 3. Faſt. de meretricibus io Feſto Annæ Peraooæ:

Illic & cantant quidquid didicere theatris.

Apul. Apol. 1. *Feneſtra canticis circum ſtrepita.* *I tomes*, adde te ſociam cantico. *I*, pro veoi, vt ſup. *Puros Iſidis iſſe dies.* *Et voces tuas iunge*, illi accine. addit, *Ebria*, quia ebrietatis comes, vt ſaltatio, ita & cantus laſciuior. Tibull. eleg. 7. libr. 1.

Non tibi ſunt triſtes curæ, nec luctus, Oſiri.
Sed chorus, & cantus, lenis & aptus amor.

Fabius cap. 3. lib. 11. *Quid enim oratori minus conuenit, quam modulatio ſcenica, & nonnunquam ebriorum, aut comiſſantium licentia ſimilis?*

IANITOR *ad dantes vigilet: ſi pulſet inanis,*
Surdus in obductam ſomniet vſque ſeram.

Sic Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Surda ſit oranti tua Ianua, laxa ferenti.

vide & eleg. 6. eiuſdem libri ad Ianitorem. *Vigilet ad dantes*, excubet, & paratus ſit aperire dantibus, & quibus manus grauior ſiet, vt loquitur Plautus. *Ad dantes*, erga dantes, vel dantibus, vt eleg. 14. lib. 3. *Ad latus eſſe ſuæ.* & eleg. 9. libr. eiuſd. *Hic ſalus ad pacem.* eleg. 18. lib. 1. verſ. 30. *Dicere ad aues.* *Si pulſet inanis.* Apul. Apol. 1. *Qui amplam ſtipem mulieri detulerunt, nemo eos obſeruat, ſuo arbitratu aſcendunt: qui inaniores venere ſigno dato pro adulteris deprehenduntur.* *Pulſat*, qui admitti vult, vt eleg. 14. lib. 2.

Pulſabant alij fruſtra, dominamque vocabant.

Plautus etiam verberare dixit in Aſinaria: *Noli fore verberare conſeruas meas.* κόπτειν Græci dicunt, quod eſt pulſare, ingredi volentium: & ψοφεῖν, egredieotium, quod Latinis: *Crepuerunt fores*; quia crepitu digitorum ſignificabant ſe velle egredi, ne quem prætereuntem læderent, quia in publicum fores aperiebantur. Turneb. cap. 12. lib. 11. aduerſ. *Inanis*, qui nihil adfert; *Cui ſteriles manus*, Plauto. Idem Pſeud. ſc. 3. act. 1. *Nihil te mei miſeret? Inanis accedas? nihilne te pudet? te amatorem inuentum eſſe inanem, quaſi caſſam nucem.* Idem Moſtel. ſc. 1. act. 3. *Hic homo eſt inanis.* Idem Aſin. ſc. 3. act. 3. *Ego baiulabo*: (crumenam) *tu, vt dominum decet, ante me ito inanis.* Eidem Pſeud. ſc. 3. act. 1. *inanilogus* dicitur, cui non ſit argeotata querimonia. Tibull. eleg. 5. libr. 1.

Heu canimus fruſtra, nec verbis victa pateſcit
Ianua, ſed plena (nummis) *eſt percutienda manu.*

id eſt, graui. *Surdus*, qui audire non vult nec curat eleg. 3. ſup. *Omnia ſurda tacent.* *Surdum* à ſe & auditu. nam *aures, quaſi audes.* *Somniet*, dormiat. nam ſomnium ſine ſomno & dormitatione non eſt. *Vſque*, diu ac multum ioquit Donat. in Eunuch. aut continuo & perpetuo, vt eleg. 30. lib. 2. *Vſque ſequetur amor.* *In ſeram ob-*

A *ductam*, quouſque ſera obducta erit: at illa ſemper erit ioani. ſic *dormire in lucem*, & *In medios dies*, & *In aurem vtramque.* An indormiat ſeræ, & obductæ? Obductam ſeram, occluſam Iaouam. nam *ſera eſt clauſtrum Ianuæ*, inquit Donat. ad illud Eunuch. ſc. 6. act. 4. *Oſtium obſera intus.* de ſera dicetur ad eleg. 7. intra.

NEC *tibi diſpliceat miles non factus amori.*] Id eſt, Nec ſordeat miles rudis io amoris militia & tyro; licet in Martis militia veteranus. qua de re Plautus Trucul. *Diſpliceat*, Sic Auguſtus: *Dic me tibi diſplicuiſſe.* *Places*, verbum amatorium. contra, *Diſplices*, repudiantis. *Non factus*

B *amori*, quia *Horridus miles* Ennio; *Barbarus & durus* Virgilio. *Factus*, aptus, habilis. Cic. pro Milone. *Ad quam* (legem) *non facti, ſed imbuti ſumus.* & in Bruto: *Quamuis natura non eſt ita factus.* Alij lib. *Miles modo factus amori*, qui nuper militare in caſtris amoris cœpit. nam fieri militem dixit Cic. pro Cæcina. *Quod miles factus non eſſet.* Sic Ouid. eleg. 6. lib. 4. Triſt.

Fert bene præcipites nauis modo facta procellas.

hac de re Ouid. 3. de arte amandi.

Hic rudis & caſtris nunc primum notus amoris
Qui tetigit thalamos præda nouella tuos.

C & ſic τὸ *Miles* iterandum: Ne tibi diſpliceat miles, miles modo factus amori. Notat taioen Beroaldus ex Ariſtot. 2. Polit. Milites eſſe pronos & procliues ad libidioem mulierom, vnde orta ſit Martis & Veoeris fabula.

NAVTA *nec attrita ſi ferat æra manu.*] Id eſt: Adportet ſtipem. & æra ferat tam miles, quam nauta. *Aes* enim militare, ſtipendium Plaut. Aul. *Cedit miles, æs petit.* vnde *ære diruti milites.* & æra ſunt nautarum, naulum ſcilicet; vt eleg. vlt. infra: *Si portitor æra recepit.* & æra etiam meretrices accipere dicuotur. Iuueoal. ſat. 6.

Excepit blanda intrantes, atque æra popoſcit.

D Ouid. opinor:

Stat meretrix paruo cuiuis mercabilis ære.

Inde *quadrantaria* dicta *Clodia*, quod vt meretriculæ quadrantes ei dati, qui numuli ærei Plinio Plutarch. in Cicerone. & C. Marius impudicæ mulieri multam dixit quatuor quadrantes: Idem Plutarch. in Mario. Martial. ep. 33. libr. 9.

Hanc volo quam redimit totam denarius alter.

AVT *quorum titulus per barbara colla pependit.*] Ouid. eleg. 8. lib. 1. am. in hanc ſeoteotiam.

Nec tu, ſi quis erit capitis mercede redemptus,
Deſpice gypſati nomen inane pedis.

Scaliger. *Caput*, inquit, *erat ædilitij edicti* (apud

E Gell. cap. 2. lib. 4.) *Qua parte de mancipiis vendundis cautum eſt: Titulus ſeruorum ſingulorum vtei ſcriptus ſiet coirato, ita vt intellegi rectè poſſiet, quid morbi vitieique quoique ſiet, quis fugitiuus, errone ſiet, noxaue ſolutus non ſiet.* vide etiam titulum ad ædilitium edictum io Paodectis iuris. & Vlp. l. 1. de ædilitio ed. §. aiunt ædiles, vbi tamen tituli nulla meotio, ſed vt pronuocietur, quid vitij, &c. Hic Propertius ſcribit titulos illos vnicuique ex collo aptos fuiſſe. ego reperio etiam veoalitio pingi ſolitos. Petronius: *Ego autem collecto ſpiritu non deſtiti totum parietem perſequi. erat autem venalitium titulis pictum.* venali-

tium vocat δυσπεραστίας. Hæc Scaliger. Seneca ep. 47. *Stare ante limen Calliſti dominum ſuum vidi: & eum qui illi impegerat titulum, qui inter ridicula* (leg. *reicula*) *mancipia produxerat, aliis intrantibus excludi.* Serui quoque cum ad ſupplicium ducerentur, titulum, cauſamque ſupplicij in tabula deſcriptam geſtabant. Dio lib. 54. fortaſſe autem venaliriis addebantur tituli, vt etiam indicarent cuius regionis, ætatis, artis, pretij eſſent. Sic tituli meretricij. Iuuenal. ſat. 6.

Tunc nuda papillis
Conſtitit auratis titulum mentita Lyciſcæ.

erant & tituli in pompa. eleg. 4. lib. 3.

Et titulis oppida capta legam. *Titulo prælato victima*: Sueton. in Aug. cap. 59. &, *Propoſito titulo venere capita ſua.* In. Calig. cap. 14. & *ſtatuarum tituli.* Ibid. cap. 34. & in Galba cap. 2. *Tituli adium venalium.* Tibull. eleg. 4. lib. 2.

Quinetiam ſedes iubeat ſi vendere auitas,
Ite ſub imperium, ſub titulumque lares.

Petron. *Titulus trepidi temporis*, id eſt, Index. Citat hunc verſum Turneb. cap. 1. lib. 8. aduerſ. nec quicquam affert. *Pendere per colla*, pro, ex collo. eleg. 12. lib. 3. dixit *Pendebit collo.* An pro ante, vt eleg. 13. lib. 3.

Et ſpolia opprobrij noſtra per ora trahit.

Barbara colla, barbarorum mancipiorum, maximè Syrorum & Lydorum. ſic Horat. oda 25. lib. 3. *Ac pede barbaro Luſtratam Rhodopen.* eleg. 1. ſup. *Rudi collo.* eleg. 8. infra: *Colla moloſſa.*

Celati *medio cum ſaliere foro.*] *Celati*, inquit Beroaldus, *ſub galea occultati gladiatores, vel ſerui ſtigmatici.* Scaliger: *Celati, procul dubio ſunt ſignati:* στιγματίαι, *vt Xenophon* περὶ πόρων dixit, ἀνδράποδα ἐστιγμένα. *nam mancipiorum pedes ſignabantur creta: ſiquidem priuati homines eſſent, heri ſigillo; ſin publica, reip.* Plin. cap. 17. lib. 35. Pedes venalium creta denotari ſolitos ait trans mare aduectorum; vnde Tibull. eleg. 3. lib. 2. *Gypſatos pedes* vocat. & Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor. An ergo legendum *Cretati*? Turneb. cap. 2. libr. 8. Celare exponit, omni mangonio pingere, & omni lenocinio celare. errat. *Cum ſaliere foro medio.* Scaliger: in foro venalia proſtabant mancipia, & ſaltare ac currere circum coronam ſolebant: Menander ἐρωτᾷ.

Ἐγὼ δ᾽ ἤδη μοι δοκῶ τις ὤν
Ἐν ταῖς κύκλοις ὁρῶν περιθεόντα
Ὀρῶν κύκλῳ τρέχοντα καὶ πωλούμενον.

Id eſt. *Currebant ergo dum præco ipſe venales prædicabat, & ſaltabant, vt cognoſcerentur, qui eſſent.* Næuius agitatoria. (apud Chariſ. lib. 2. in Tax pax.)

Age ne te mihi aduerſari dicas, hunc vnum diem
Demea, Sequior ſinam illos eſſe tax pax, poſtea
Currentes ego illos omnes vendam, niſi tu viceris.

τρέχοντας Menander; *currentes* Næuius; *ſalientes* Propertius dixit, quibus plaudebat ipſe præco. Cornutus ad illud Perſij:

Cappadocas rigidos pingui plauſiſſe catasta.

Legitur, inquit, *& plauſiſſe: quoniam venales antequam in cataſta imponantur, cantant vniuerſi pariter more gentis ſua.* hæc Scaliger. Turneb. cap. 1. lib. 8. *In foro ſaltare, ingenuo turpe erat, quod ſeruitia, cum venibant, faciebant.* Beroaldus: *Quia virgis cæſi in medio foro ſaliebant ſtigmatici ſerui.* Sic

A *præſul* in ludis apud Liuium. Neſcio an huc pertineat argumentum declamationis 340. apud Fabium. *Qui voluntate domini in libertate fuerit, liber ſit. Mango nouitium puerum per publica roſtra iecit prætextatum. dicitur ille liber.*

Avrvm *ſpectato, non qua manus afferat aurum.*] Id eſt. Auri rationem habeto, non afferentis militis, nautæ, ſerui. *Spectato*, & an probum ſit, & an aurum. *Non qua manus afferat*: Huc ſpectat hiſtoria, quæ legitur apud Sueton. in Veſpaſ. cap. 23. *Reprehendenti filio Tito, quod etiam vrinæ vectigal commentus eſſet, pecuniam ex prima penſione admouit ad nares, ſciſcitans num odore offenderetur,*
B *& illo negante: atqui, inquit, è lotio eſt.*

Versibvs *auditis quid niſi verba feres.*] Sic Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Ecce quid iſte tuus præter noua carmina vates
Donat? amatoris millia multa leges.
Qui dabit, ille tibi magno ſit maior Homero
Crede mihi res eſt ingenioſa dare.

Idem 2. de arte.

Quid tibi præcipiam teneros quoque mittere verſus?
Hei mihi, non multum carmen honoris habet.
Carmina laudantur, ſed munera magna petuntur.
Dummodo ſit diues barbarus, ille placet.
C *Ipſe licet venias Muſis comitatus Homere;*
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.

Ipſe eleg. 26. lib. 2. *Dicat de noſtro ſurge poëta toro.* vbi magni fieri verſus ſuos à Cynthia docet, vt eleg. 13. lib. 1. & eleg. 8. lib. 1. *Quid feres.* id eſt, auferes, accipies. vt ipſe eleg. 24. lib. 2.

Ab Heſperio mala dracone ferat. *Niſi verba*, præter inania verba, præter meras nugas. *Verba* ambiguè, ἔπη & λόγους. Ideo ſæpe verba, pro verſibus vt eleg. 2. lib. 3.

Turba puellarum ſi mea verba colit.

Verba, pro dolo eleg. 9. lib. 2.

Sed vobis facile eſt verba & componere fraudes.

D ſic *Virtutem verba putas.*

Qvi *verſus, Coa dederit nec munera veſtis.*] Sic eleg. 4. lib. 3. verſ. 8. *Munus equi.*

Ipsivs *tibi ſit ſurda ſine arte lyra.*] Nam & lyra elegi canuntur & cithara. eleg. 10. lib. 2.

Nunc aliam cytharam me mea Muſa docet.

Lyra ſurda, quæ non auditur, vt cæcum, quod non videtur. Iuuenal. ſat. 7.

Surda nihil gemeret graue buccina.

Idem ſat. 13. *Diri conſcia facti.*

Mens habet attonitos, & ſurdo verbere cædit.

Perſ. ſat. 6.

Remque omnem votaque ſurda Condidit Ionio.

Locus ſurdus Vitruuio lib. 5. vbi non facile vox
E redditur. Plin. libr. 36. refert etiam ad viſum: *Surduſque color ſit.* Perſ. ſat. 6. ad odoratum. *Nec ſpirent cinnama ſurdum*; non ſentiatur odor; vt Horatius *Exſurdant vina palatum*; hebetant. *Sine arte*, rudis & indocta. eleg. 1. ſup.

Non fuit opprobrio facta ſine arte caſa.

Contra eleg. 1. lib. 2.

Sine lyra carmen digitis percuſſit eburnis,
Miramur faciles vt premat arte manus.

Legitur & arte. id eſt, lyra inanis & immunis.

Dvm *vernat ſanguis, dum rugis integer annus,*
Vtere; ne quis eat liber amore dies.

Titius legebat, *annis vtere*: videtur à Scaligero

p. 33. & 34. *Vernat*, in ætatis vere, & flore calet; viget, eleg. 19. lib. 1.

Illic formoſæ vernant chorus heroina.

vt omnia florent & vigent vere, ſic in iuuentute quod ver eſt ætatis ſanguis vernat. Sic Tibull. eleg. 8. lib. 1.

At tu, dum primi floret tibi temporis ætas,
Vtere, non tardo labitur illa pede.

Ouid. 3. de arte amandi.

Dum licet & veros etiam nunc editis annos,
Ludite, eunt anni more perennis aquæ.

& mox. *Vtendum eſt ætate, cito pede labitur ætas.* *Annus integer* (à) *rugis*, ver ætatis à rugis intactum. *Integer annus*, ætas integra Plauti Pſeud. ſc. 2. act. 1. *Vbi ſunt quibus ætas eſt integra, & qui amant ab lenone.* Sueton. in Aug. cap 19. *Neque ætate, neque corpore integer.* & in Calig. cap. 25. *Neque facie inſignis, neque ætate integra.* Plaut. Mercat. act. 3. ſc. 2. *Adoleſcens cum ſis, tum cum eſt ſanguis integer.* Virg 2. Æn. *Quibus integer æui Sanguis.* *Integer rugis*, vt Virg. in Culice *Vix compos mente reſurgit.* & Ennius: *Studioſum robore belli.* Sic dicitur & *Expers domo*, & *Expers metu*, & *Expers more* apud Plautum. vel ἀπὸ à ſubauditur, vt hîc *Liber amore dies.* *Annus*, pro, anni, enallage numerorum, vt *Miſenus, Boſphora, Capitolia.* *Annus*; pro, parte anni Tibull. eleg. 4. lib. 1.

Annus in apricis maturat collibus vuas.

Virg. *Frigidus annus*, &, *formoſiſſimus annus.* & *annus hybernus* Horat. *Rugis*, quæ comites ſenectutis, vt eleg. vlt. lib. 3.

Et veniet forma ruga ſiniſtra tuæ. *Vtere.* eleg. 15. lib. 2. dixit: *Fructum hunc ne deſere vita.* Sueton in Galba cap. 20. *Galba cupidè fruaris ætate tua.* *Ne quis eat liber amore dies.* ex Ceruini coniectura Titius legit: *Annis*

Vtere, ne quid eras liber ab ore dies.

& ita ver. lib. Ridetur à Scaligero. p. 33. 34. *Dies eat*, abeat, prætereat, vt eleg. 4. libr. 1. verſ. 10. *Turpis eat.* Senec. cap. 6. de Conſol. ad Mart. *Eat omnis inter luctus dies.* Alludit autem ad Apellæum illud: *Nulla dies abeat, quin linea ducta ſuperſit.* *Liber amore*, vacuus & immunis, vt eleg. 2. lib. 2. *Liber eram.* ſic *Liber locus*, *liberum hoſpitium.* Liber cum ſexto caſu, vt Virg. 3. Georg.

Liber habenis equus. & 10. Æneid. *Libera fatis.* Cic. *Liber terrore*, cura. & *Liber ab irriſione.* Horat. cum 2. caſu. in arte:

Indoctus quid enim ſaperet, liberque laborum.

V i n i *ego odorato victura roſaria Pæſti*
Sub matutino cocta iacere noto.]

A floribus, maximè roſis argumentum ducitur breuis & fugacis formæ. vide notata ad eleg. 15. lib. 2. verſ. 51. *Roſaria*, pro ipſis roſis, vt eleg. 2. ſup. *Ceraſos* arbores, pro fructu; & eleg. 13. lib. 3. *Rubos* pro moris. *Roſarum*, vt violarium, pomarium, ſignificat copiam roſas gignentium fruticum, vt *roſetum* Virgilio locum ipſum roſis conſitum. Plin. cap. 11. lib. 21. in fin. *Roſaria à fauonio foſſa eſſe oportet.* Sueton. Nerone cap. 27. *Indicebat & familiaribus cœnas, quorum vni mitellita quadrages H S. conſtitit, alteri pluris aliquanto abſortio roſaria. Pæſti.* Virg. 4. Georg.

Biferique roſaria Pæſti. vbi Seruius. *Pæſtum oppidum Calabriæ, vbi bis anno naſcitur roſa.* (Maio &

A Septembri:) Ouid. 15. Met.

Leucadiamque petit, biferique roſaria Pæſti.

Martial. ep. 31. lib. 12.

Prataque nec bifero ceſſura roſaria Pæſto.

Auſon. in Roſa:

Vidi Pæſtano gaudere roſaria cultu.

de Pæſto Lucaniæ oppido, & ſinu Pæſtano Plin. cap. 5. libr. 3. & Strabo libr. 5. in fine. *Odorati*, ſuaueolentis. vide eleg. 3. ſup. verſ. 66. *Victura*, diutius permanſura in flore abſque noto eſſet. *Victura*, quia vt plantæ, ita & flores viuere dicuntur, vt & mori. Stat. 2. Sylu. in epiced. in

B Glauciam:

Ille velut primos exſpiraturus ad auſtros
Mollibus in pratis altè flos improbus exſtat.

& 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci:

Pubenteſque roſæ primos moriuntur ad auſtros.

Cocta ſub noto. Auſter enim torret ſimul & putrefacit. Horat. ſat. 2. lib. 2. *At vos*

Præſentes auſtri coquite horum obſonia.

Stat. 7. Theb.

Vt cum ſole nouo, triſtique roſaria pallent
Vſta noto. An *cocta*, aduſta frigore quia addit *matutino*, & eſt *frigida aura Eoo gelu.* eleg. 16. lib. 1. Virg. 1. Georg. *Penetrabile frigus adurit.*

C Auſter inimicus floribus vnde Virg. ecl. 2.

Floribus Auſtrum
Perditus & liquidis immiſi fontibus apros.

Sub noto, ſub flatum Auſtri, vt Ouid. 1. Met.

Vel iam ſub luce reliquit. Vel eſt alieni imperij; vt Horat. *Sub rege Medo.* Ouid.

Sub Ioue mundus erat. *Matutino*, mane flante, vt eleg. 16. lib. 1. *Nocturnis Zephyris.* Mane autem ob rorem teneriores ſunt roſæ. *Iacere*, aut ægra languere, aut decidiſſe & humi eſſe ſtrata. Ouid. ad hanc ſententiam 5. Faſt.

Et monet ætatis ſpecie dum floreas vti;
Contemnunt ſpinam cum cecidere roſæ.

D H i s *animos noſtræ dum verſat Acanthis amica.*] Aptum nomen lenæ aſperæ & garrulæ; ab ſpinis, & auicula acanthide; de qua conſulendus Plinius, vt de herba eiuſdem nominis. *Verſat animos*, labefactat huc & illud impellendo. eleg. 8. lib. 3.

Non eſt certa fides quam non iniuria verſat.

Animos amicæ; amicam. nempe Cynthiam, vt eleg. 7. infra. *Pectora nota.* verſ. 64.

P e r *tenues oſſa ſunt numerata cutes.*] Id eſt. Tota hellucebat macie. A quibuſdam hic verſus obeliſco confoditur, vt nothus ac ſpurius, quibus aſſentitur Scaliger. Significat eam morbo, vel fame in extremam maciem adductam.

E Plaut. Aulul. ſc. 5. act. 3.

Quæ oſſa atque pellis totus eſt, ita cura macet.
Quin exta inſpicere in ſole etiam viuo licet,
Ita is pellucet quaſi laterna Punica.

Idem Captiuis ſc. 2. act. 1. *Oſſa atque pellis ſum miſera macritudine.* Virg. ecl. 3. *Vix oſſibus hæret.* Theocrit. Pharmaceutria.

Αὐτὰ δὲ λοιπὰ ὀστί' ἔτ' ἦς καὶ δέρμα. Id eſt. Ipſa autem reliqua oſſa erant & cutis. Apollonius libr. 2. de Phineo; *ῥινὸς δέ οἱ ὀστέα μοῦνον ἔεργεν.* Cutiſque oſſa duntaxat contexerat. *Oſſa*, pentemimeris. vide ad illud eleg. 1. ſup.

Nulli cura fuit externos quærere diuos.

Per, à *traaers*. vide eleg.4. ſup. verſ.20. adnot. *Cutes*, inſolens numerus pluralis, vt *Oſtru*, *Myſenas*, *Boſphora*, *Illyrias*. Cutis hæret viuis: mortuis detrahitur pellis. Iſidor. tamen lib.11. confundit. Ouid.8. Met. in deſcriptione famis:

Dura cutis per quam ſpectari viſcera poſſent.

Idem eleg.6. lib.4.Triſt.

Vix habeo tenuem quæ tegat oſſa cutem.

S E D *cape torquata, Venus ô regina, columba*

Ob meritum ante tuos guttura ſecta focos.

Sic eleg.6. lib.2.

At tu nunc noſtro, Venus ô, ſuccurre dolori.

Regina, vt eleg.3. lib.3.

Et Veneris dominæ volucres mea turba columbæ.

Horat. oda 26. lib.3.

O quæ beatam diua tenes Cyprum, &

Memphim carentem Sithonia niue

Regina, ſublimi flagello

Tange Chloen ſemel arrogantem.

Ab Heſychio memoratur Ἀφροδίτη βασιλίς. *Cape*, verbum dicantis & ſoluentis votum. Varro Quinquatribus apud Nonium in *Autumnitas*. *Cape hanc caducam Liberi mollem dapem*. Tibull. lib.4. *Magne Geni, cape tura libens*. Idem lib. eod.

Natalis Iuno ſanctos cape turis honores.

Briſſon. in formulis. 37. & 38. *Guttura ſecta columba*, periphraſis iugulatæ columbæ, vt Horatij oda 3. epod. *Senile guttur fregerit*. id eſt, ſtrangularit, ſuffocarit. & eſt enallage numerorum pro guttur, vt paulo ante *Cutes*, pro, cutem. Columba grata Veneri victima, cui ſacra, vt eleg.3. lib.3. verſ.31. adnot. Ouid.1. Faſt.

Ergo ſæpe ſuo coniux abducta marito

Vritur in calidis alba columba focis.

Torquata, velut torqui collum cinctæ vario colore. hinc corrigendus Apuleius lib.6. Met. *Procedunt quatuor columbæ, & hilaris ingreſſibus picta colla torquentes* (leg. *torquatæ*) *ſubeant*. & 2. Florid. *Enimuero ceruicula eius* (Pſittaci) *circulo mineo, velut aurea torqui, pari fulgoris circumacta cingitur, & coronatur*. Næuius Cypriæ Iliad. libr.1. apud Chariſ. lib. 1.

Collum marmoreum torquis gemmata coronat.

Torquata columbæ, vt apud Martial. ep.67. lib.13.

Torquatos palumbi. & Ouid.ep.Phyllidis.

Affuit Alecto breuibus torquata colubris.

Ante focos tuos, ad aras tuas. vt eleg.19. lib.2.

Hædus vbi agreſtes corruet ante focos.

& eleg. prox. ſeq.

Et cadat ante meos icta iuuenca focos.

Ob meritum, quia me vlta. Tibull. eleg.19. lib.1.

Venerique merenti

Fixa notet caſus aurea palma meos.

Ouid 4. Faſt. *Redduntur merito debita vina Ioui*. & eleg.2. lib.4. Triſt.

Munera dat meritis, ſæpe datura, Deis.

in veteri monimento *V. S. L. M.* id eſt. Votum ſoluit libens merito. Briſſon. form. 38. verſ. 19.

V I D I *ego rugoſo tuſſim concreſcere collo,*] vide adnot. ad eleg.2. ſup. verſ. 53. *Tuſſim concreſcere*, id eſt, humorem, cauſſamque tuſſis coaleſcere, & denſari in eius faucibus. De tuſſi Iſidor. lib. 4. & libr.10. & Cornel. Celſus cap. 4. libr. 4. *Concreſcere*, denſari. Virg.1.Georg.

A *Putres concreſcere fungos.* & 3. Georg.

Concreſcunt ſubitæ currenti flumine cruſtæ.

id eſt, congelaſcunt, inquit Seruius. & 2. Æneid.

Concretos ſanguine crines. & alibi ſæpe. Seruius in illud ecl.6.

Mundi concreuerit orbis: collectus & informatus ſit. vtitur ſæpe Gell. cap.8. lib.17. *Concreſcere*, cogi, coaleſcere, congelaſcere. Cic. 2. de Nat. Deor. *Niue pruinaque concreſcere*. & *Cœlum concretum & craſſum*. *Rugoſo collo*, quia vt rugis integra ætas caret, ſic exaratur iis ſenectus. Lucilius 9. ſat. apud Nonium in *Paſſum*.

Rugoſi, paſſique ſenes eadem omnia quærunt.

B tuſſi autem vrgentur Horat. ſat.5. lib.2.

Si quis Forte coheredum male tuſſiet. Tuſſim & dentes coniungit, vt Martial. ep.76. lib.1.

Si memini fuerunt tibi quattuor Aelia dentes,

Expulit vna duos tuſſis & vna duos.

Iam ſecura potes totis tuſſire diebus

Nil iſtic quod agat tertia tuſſis habet.

Idem ep.26. lib.2.

Quod querulum ſpirat, quod acerbam Næuia tuſſit

Inque ſuos mittit ſputa ſubinde ſinus.

S P V T A Q V E *per dentes ire cruenta cauos.*] Id eſt, vidi illam exſpuere ſaniem. quod id Græcis dicitur αἱμοπτυεῖν, quod quomodo fiat, ſcilicet

C vt tuſſis ſanguinem extrudat, docet Corn. Celſus cap. 4. lib. 4. vbi ait, ſæpe euenire vt ſanguinem pus ſequatur. hinc *Cruenta, ſputa* vocat, id eſt, mixta ſanie. Πτύω, ſpuo. *Screatiæ* dictæ eiuſmodi mulieres à ſcreando: Varro 6. de ling. Lat. *Screatæ* apud Nonium legitur ex Plauti friuolaria, & Feſtum in *Screatæ*. vbi etiam *Screæ* dicuntur, ab exſcreando. ideo ille ſenex lepidus in Milite Plauti ait act.3. ſc.1. *Minimè ſputator, ſcreator ſum, minimè item muccidus*. An ſpuere maius eſt quam ſcreare, quaſi pua eiicere, vt pus, ſpus: lis, ſtlis; lata, ſtlata? *Dentes cauos*, putres & intus exeſos. Horat. oda 13. lib. 4.

D *Luridos dentes* dixit & oda 8. epod. *Dentem atrum*. *Ire*, fluere.

A T Q V E *animam in ſegetes putrem exſpirare paternas*

Horruit algenti pocula tutua foco.

Vetus lectio: *Algenti pergula curta foco*, quam Turneb. cap.1. lib.8. tuetur; quia pauperes, inquit, quibus cella non erat, nec domus, in pergulis habitabant, vt & ſcorta in pergulis proſtabant in Plauti Pſeud. act.4. ſc.2. Sic Suetonius Craſſitium Libertinum in pergula docuiſſe ſcribit. hæc Turnebus, quem reprehendit Scaliger, quod putarit pergulas, ædificia publica fuiſſe, aitque fuiſſe appendices ædificiorum in

E publicum ſpectantes. vnde artifices illic opera ſua proponebant, vt ita populo innoteſcerent. Iuuenal.

Sed nec ſtructor erit cui cedere debeat omnis

Pergula. hic autem ait taguriolum ſignificare vt apud Auſonium:

Vilis arundineis cohibet quem pergula tectis.

Tria ergo pergularum genera, vt colligitur ex Scaligero in Auſonium; vnum, ædificiorum appendix, vulgò *Galerie*, ſed quæ publicum ſpectaret: alterum, caſula, ſiue taguriolum, vt hîc: tertium in opere topiario, vulgò *Vne treille*; quod ſub ea tecti pergimus, & inambulamus, vt

apud Columellam. Vlpian. quoque l. hæres. §. Proinde. de Iudiciis. *Taberuulam, pergulam, officinam, horreum conducere.* Ioterpres Iuuenal. in ſat. 11. *Pergula, qua boletaria ponuntur. Pergula algentis foco*, vt Virg. 3. Æneid.

—Domus ſanie, dapibuſque cruentis. Ipſe el. 3. ſup. *Pictoque Britannia curru.* Beroaldus nugatur dum reponit *Pertica*, & exponit de ligno foco impoſito. *Pergula curta algenti foco horruit*; id eſt, Pergula exigua anguſtáque cum horrore aſpexit talem exitum lenæ. ſenſum tribuit pergulæ, vt Virg. *Hæc terra videbit. Flerunt Rhodopeia arces.* Cic. pro Cœlio. *Ne ipſa emittat vocem domus.* ſic Ianua conqueritur eleg. 16. lib. 1. *Curta pergula*, quamuis exigua, non tamen integra, & ſuis conſtans partibus, vt *Curto equo* eleg. 1. ſup. ſic Perſio *Curta ſupellex.* & iofra hic: *Curto collo amphora. Horruit* ambiguè, de conſpectu ipſo horribilis rei, & de frigore vnde, *Tremulus horror*: eleg. 5. lib. 1. *Algentis foco*, exſtincto, & vbi frigus multum, calor nullus. ſummum iudicium egeſtatis ne ignem quidem habere, præſertim in foco, quæ ignis ſedes. Catull. in Furium: *Furi, cui neque ſeruus eſt, nec arca, nec cimex, nec araneus, nec ignis.* Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Me mea paupertas vita traducat inerti,
Dum meus aſſiduo luceat igne focus.

ſignificat ergo lenam nec habuiſſe quod coqueret, nec vnde coqueret, aut foueret ætatem frigidiſſimam. Mart. ep. 66. lib. 8.

Alget adhuc nudo clauſa culina foco.

ſic vulgo dicimus: *Il n'y a rien ſi froid que l'atre.* Feſtus: *Algeo ex Græco ἀλγῶ, id eſt doleo, vt ſit frigus dolor quidam membrorum rigore collectus.* id frigus ſequitur tremor. vnde Iocus apud Cic. 2. de Orat. *Sapiens ſi algebis tremes. Perire algu* dixit Plautus Rudente. vide Nonium in *Algu. Exſpirare animam. Efflare extremum halitum* dixit verus Tragicus apud Cic. 2. Tuſc. Virg. 11. Æneid.

——Atque inter tuta domorum
Confixi exſpirant animas. ſic 5. & 3. Æneid.
Exſpirare flammas. Catull.
Suaues exſpirans lectus odores. Sæpius ἀπλῶς dicitur exſpirare, pro mori. *Putrem animam* odioſè dixit, vt eam infra ſues amandaret, quibus anima data pro ſale, ne putreſcant. Cic. 5. de fin. *ſic corpus animus putrere* dixerunt Attius & Pacuuius apud Nonium in *Putret.* An *animam putrem*, pro habitum putrem? *In tegetes*, vt *In partes fuiſſe*, eleg. 9. lib. 3. verſ. vlt. *Tegetes* Næuio *ſtegetes* dicuntur, vt emendo apud Feſtum in *Penem*, & in *Penus.* Tegetes à tegendo, inquit Nonius. Varro 1. de re Ruſt. *Sic quæ fiunt de cannabino lino, iunco, palma, ſirpo, vt funes, reſtes, tegetes.* In iis iacebant egeni. vulgo *Nattes, mattelats.* Iuuenal. ſat. 6.

Auſa Palatino tegetem præferre cubili.

& ſat. 7. *Inſtitor hybernæ tegetis.* & ſat. 9.

En aliquid figam, quo ſic mihi tuta ſenectus
A tegete, & baculo. Eius interpres in ſat. 5. *Et tegetis pars*, pinnatæ ſportæ, aut tegetis de ſirpo factæ. Idem in ſat. 6. *Teges. vt matta, ſupellex cubilis obſcœni. Aut forte hoc tegete quo tegitur domus mendicorum, vt tegumenta fornicis.* & in ſat. 7. *Hyberna tegetis adſiciij frigidi.* Mart. ep. 57. l. 11.

A *Et teges atque cimex, & nudi ſponda grabati.*

de egentiſſima. vide eundem & ep. 39. lib. 6. & ep. 33. lib. 11. & vet. gloſſ. In *Teges. Paternas*, ita vt hereditaria ei fuerit inopia. Sic Laberius carcere apud Nonium: *Homo frugi, quod tibi relictum eſt, miſermonium retines.* Vet. libr. & Beroaldus *patentes*, vt perflabilem caſam, dicat. Periiſſe itaque leoam algu & fame ſignificat Propertius.

EXEQVIÆ *fuerant rari furtiua capilli*
Vincula, & immundo pallida mitra ſitu.]

Malim legere, *fuerunt*, vt eleg. 3. lib. 2.

Hæc tibi contulerunt cæleſtia numera diui.

B vel *fuerant*, pro erant, vt eleg. 29. lib. 2. *Sed nudi fuerant.* &c. *Vincula capilli rari*, vittæ quibus capillum, eumque rarum, quia prope calua erat, religabat, eæque vittæ ooo ſuæ, ſed furto partæ. de vittis dictum eleg. 3. ſup. verſ. 16. Vrg. 9. Æn.

In vultus ſeſe transformat aniles,
Et frontem obſcœnam rugis arat, induit albos
Cum vitta crines. *Rari capilli*, vt *Raros acernos* eleg. 4. ſup. vide illic. *Mitra.* vide adnot. de mitra, tegmine capitis muliebris ad el. 2. ſup. *Cinge caput mitra.* Addam tamen eſſe auicularum proprium illud regmen etiam interdiu. Ouid. 4. Faſt.

C *Illa negat: ſimularat anum, mitraque capillos*
Preſſerat. (Ceres.) & 3. Faſt.
Orta ſuburbanis quadam fuit Anna Bouillis,
Pauper, ſed multa ſedulitatis anus.
Illa leui mitra canos incincta capillos. & 14. Met.
Ille etiam picta redimitus tempore mitra
Aſſimulauit anum. Virg. in Copa; nam Priſciaous eius eſſe putat.
Copa Syriſca caput Graia redimita mitella.

vbi Scaliger adfert epigramma Græcum Sidonij Antipatri. *Pallida*, ſquallida, ioformis. ſic Ouid. eleg. 12. lib. 1. Amor.

D *Immundo cera fit alba ſitu.* Lucillius apud Nonium in *pallorem*, pro vetuſtate & negligentia.

Lana opus omne perit, pallor, tineæ omnia cedunt.

Tibull. *Iacebis inter arua pallidus ſitu.*

ita vet. libr. vulgo, *ſquallidus. Immundo ſitu*, vt Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amor.

Caneſcunt turpi tecta relicta ſitu. vnde notandum *pallida, alba, caneſcunt* de ſitu dici. Ipſe eleg. 7. lib. 1. *Flebis in æterno ſurda iacere ſitu.*

ET *canis in noſtros nimis experrecta dolores.*] Cremabantur cum dominis pretioſiſſima, vt docuimus ad eleg. 18. libr. 3. Canis autem lenæ fuerat ad cuſtodiam & in deliciis, itaque vna cum mitra vittiſque cremata. Tibull. eleg. 6.

E lib. 1. de canis excubiis.

Ille ego ſum, nec me iam dicere vera pudebit,
Inſtabat tota cui tua nocte canis. Idem:
Hæc fecere malus, hinc clauim Ianua ſenſit,
Et cœpit cuſtos liminis eſſe canis.

Horat. oda 16. lib. 3.

Et vigilum canum triſtes excubiæ. *Triſtes excubiæ*, vt hîc *Nimis experrecta in meos dolores*, cuius excubiæ mihi triſtes & odioſæ. nimis vigil & diligens; quæ mihi nunquam dormiebat, vt *Vigilax ſuburra*, vbi habitabat Cynthia eleg. 7. infra & Horat. oda 5. epod.

Suburranæ canes latrent. ἢ *Nimis*, vt Virg. 6.

Æneid. *Quando omnia verè*

Heu nimium de te vates Miſene locuta eſt.

Nimis diſti id eſt malè. Ipſe eleg.33. libr.2. verſ. 21: *Nimium placata. Ita, nimium diligentes. Experrecta in dolores noſtros*, vt Ouid. in ep. Ariadnæ.

Flaminaque in lacrymas officioſa meas. & 3. Faſt.

Bacche leuis, leuiorque tuis, quæ tempora cingunt

Frondibus, in lacrymas cognite Bacche meos.

Experrectus, inquit Feſtus, *à porrigendo ſe* (vulgo malè *Corrigendo*) *quod ferè facimus recentes à ſomno. Expergitus*, inquit idem, *ab alio excitatus. Experrectus qui per ſe vigilare cœpit. In noſtros dolores*, meo malo. in me dolentem & miſerum. eleg. 25. libr.2. *Vnica nata meo pulcherrima cura dolori.*

CVM *fallenda meo pollice clatra forent.*] Cum legeretur *Cultra*, Beroaldus emendauit *clathra*. Scaligeri liber *Culta*; vnde legit *clauſtra*, id eſt, clauſtra. emendationem Beroaldi adiuuat illud eleg. 7. infra.

Et mea nocturnis trita feneſtra dolis.

Clathra, κλῆϑρα. *treilles*, à κλείω, claudo. vnde Plauto in Milite: *Feneſtra clathrata*; *treilliſſee.* Horatio *Clathri* dicuntur.

Obiectos caueæ valuit ſi frangere clathros.

Gloſſæ veteres Latinogrecæ: *Clatri*: Κάγκελ, *οἱ ἐν ϑυρίσιν ἐϐελίσκοι.* Cato de re Ruſt. *Bubilia bona præſepia. Faliſcas clathratas. Clatra inter ſe oportet pede diſtare.* Idem Cato cap. 14. de re ruſt. *Clatros in feneſtras.* meminit Columella lib.9. & lib.10. In vet. epigr.141. *Fores clatratæ. Fallenda pollice*, furtim reſeranda feneſtra clathrata, clanculum inſertis manibus aperienda inquit Beroaldus, vt el.7.infr. *Feneſtra trita dolis.* An *fallenda clauſtra*, id eſt, & ianua, & ipſi cuſtodes? ſic *Fallere terga lupo.* eleg 5. ſup. de aſtu recludendæ ianuæ Tibullus & Plaut. Curcul. *Fallere clauſtra*, vt el. 4. ſup. *Prodere porta fidem.* Huc ſpectat illud Trabeæ apud Cic. 4. Tuſc. *Aduenient digito impellam ianuam, fores patebunt.* Terent. Ennuch. *Qui mihi nunc vno digitulo fores aperis fortunatus.*

SIT *tumulus leuæ curto vetus amphora collo*;] Sic eleg.7. lib. 3. *Pro tumulo mare* verſ. 12. & Attius: *Natis ſepulcrum ipſe eſt parens.* Lenam autem ebrioſam vult in amphora condi, vt vinum quomodo Plautus Curcul. ſc. 2. act.1. *Statuam vineam*, pro aurea lenæ pollicetur, quæ eius gutturi ſit monimentum. Ibidem: *Quantillum ſitis medica eſt; capit quadrantal.* id eſt, amphoram; quod vas pedis quadrati octo & quadraginta capit ſextarios, inquit Feſtus in *Quadrantal.* Et in Pſeud. ſc. 2. act. 2. vocat idem Plautus *anum doliarem.* Amphora autem octaua pars modij vini noſtratis, vt docet Budæus de Aſſe. Baifius, 32. *Singula amphora decem & octo quartarios noſtros capiunt.* & memorat de Bonoſo Imperatore, cum ſe ſuſpendiſſet dictum fuiſſe: *Non imperatorem, ſed amphoram pendere.* Vopiſcus in Bonoſo. vide Iſidor. cap. 25. lib.16. *Vetus*, id eſt, vetuſtate putris, ideoque viliſſima. eleg.25, lib.2.

Et vetus in templo bellica parma vacat.

Martial.

Dentibus antiquas ſolitus producere pelles

Et mordere luto putre vetuſque ſolum.

Amphora curto collo. Sic Cato cap.88. de re ruſt. dixit *Amphoram defracto collo.* Vet. gloſſ. *Curtus*,

A Κολοϐὸς, ὁ λειπόδερμος. Collum Amphoræ, vt naſos tribuunt, & aures. vnde *Naſiterna*, & *Diota.* Laërtius in Diogene Κεράμιον τράχηλον dixit: vrcei collum. *Curto*, auguſto vt ſup. hic *pergula curta* vel imminuta, vt Martial.

Nec curtus Chienes Antiopeſue calix.

Ouid. 2. Faſt.

Ara ſit, huc ignem curta fert ruſtica teſta.

Mart. ep.40. libr. 3.

Curtaque Leda ſobrius bibat teſta.

Forma autem amphoræ erat gracileſcente collo, vt ex Catone Budæus & Baifius memorant.

HVNC *hunc ſupra vis caprifice tua.*] Apoſtro-

B phe ad rem mutam, vt eleg.18. lib.1. *Pro quo diuini fontes.* &c. *Caprifice*, quæ arbores ſolent ſaxis ſepulchrorum innaſci. Iuuenal. ſat.10.

Patriam tamen obruit olim

Gloria paucorum & laudis, titulique cupido

Hæſuri ſaxis cinerum cuſtodibus, ad quæ

Diſcutienda valent ſterilis mala robora ficûs.

vbi *Robora* dixit, vt hîc, *vis tua.* Perſ. ſat. 1.

Rupto iecore exierit caprificus. Horat. od. 5. epod.

Iubet ſepulchris caprificos erutas.

Martial. ep.2. lib.10.

Marmora Meſſalæ findit caprificus.

C Iſidor. cap.7. libr.17. *Caprificus appellata eo quod parietes, quibus innaſcitur, carpit. Rumpit enim & prodit è latebris quibus concepta eſt. alij quod ficus arbor eius remedio fœcundetur.* De caprifico. Plin. cap.19. libr.15. & cap.6. libr.23. caprifici ramo circundato taurorum collo, eorum ferociam adeo mitigari ſcribit, vt immobiles præſtet. *Vis tua*; ſic *Vis canum* Virg. 4. Æneid. *Vrgeat*, premat incumbens. Lucret. lib.3.

Vrgerimè ſupernè obtritum pondere terræ.

Tibull. eleg. 4. lib.1. *Infelix vrgeat oſſa lapis.*

Virg. 2. Georg.

Qui ſaxo ſuper ingenti pondere teſta Vrgerent.

D vbi *ſuper*, pro deſuper vt hîc. nam incumbebant arbores monimentis vt notatum ad illud eleg.13. lib.2.

Et ſit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,

Quæ tegat extincti funeris vmbra locum.

QVISQVIS *amas ſcabris hoc buſtum cædito Saxis.*] Turneb. cap.6. libr.23. adfert ad hunc verſum illum Maronis: *Monte ſub hoc lapidum tegitur Baliſta ſepultus.* Scaliger vero adfert epigramma Græcum Argentarij poëtæ, quo docet prætereuntibus buſta lapidibus peti ſolita, non odio nocendi, ſed ritu quodam venerandi. Dionyſ. Halic. lib.3. de ſorore cæſa à fratre Horatio, & ſepulta quoquo modo. p. 158. ἀλλ' οἱ παριόντες αὐτὴν ἐρριμμένην ἐν ᾧ διεχειρίσθη χωρίῳ, λίθοις

E ἐπιφοροῦντες, καὶ γῆν ἐκχέοντες ὡς νεκρὸν ἔρημον κηδεμόνων. Verum prætereuntes ipſam proiectam in eo, vbi occubuerat, campo, lapides & terram congerentes tumularunt vt proximorum cura deſtitutum cadauer. Ouid. eleg.11. libr. 3. Triſt.

Quid cinerem ſaxis, buſtaque noſtra petis.

Cædito ſaxis, lapidibus appetito: nam vt ait Ouid. Nuce.

Obruere iſta ſolet manifeſtos pœna nocentes,

Publica cum lentam non capit ira moram.

Cic. 3. Verr. *Cædere ianuam ſaxis, inſtare ferro.* *Scabris*, aſperis. leg. Feſtus in *Rodus.* Scabrum, aſperum,

aſperum, horridum. Virg. 1. Georg.

Scabra rubigine pila; *Aſpera*, inquit Seruius, vnde *ſcabies* à corporis aſperitate. Vetus Poëta apud Cic. 3. Tuſc. *Barba pædore horrida atque intonſa infuſcat pectus illuuie ſcabrum.* Horat. ep. 7. libr. 1.

Quem ſimul adſpexit ſcabrum intonſumq; Philippus.

Mixtaqve *cum ſaxis addito verba mala.*] Alias legitur, *Adiice*. Recte, & ad vtrumque refertur: nam & lapides & verba iaci dicuntur. *Verba mala*, conuicia & imprecationes, vt eleg. 9. lib. 2. verſ. 22. Ouid. in Ibin:

Dixerat inuito quæ mala verba viro.

Mixta cum ſaxis, vnaque & pariter cum ſaxis.

AD ELEGIAM VI.

Sacra *facit vates, ſint ora fauentia ſacris.*] *Vates*, Muſarum ſacerdos eleg. 1. lib. 3. *Facit ſacra*, Diis operatur, maxime Phœbo. Vates vnde, dictum eleg. 1. ſup. verſ. 75. *Sacra facere*, ſacrificare, quod & *facere* tantum dicitur. Seruius in illud 5. Æneid. *Ore fauete omnes: apto*, inquit, *ſermone vſus eſt & ſacrificio & ludis. nam in ſacris taciturnitas, in ludis neceſſarius fauor eſt, quem propter plauſum futuris ſpectatoribus dat. Fauet autem ore qui etiam per taciturnitatem. Horatius* (oda 1. lib. 3.) *Fauete linguis.* hæc Seruius. Feſtus in *Fauentia*: *Fauentia bonam ominationem ſignificat: nam præcones* (clamantes) *populum ſacrificiis fauere iubebant. Fauere enim eſt bona fari; quo veteres poëtæ pro ſilere vſi ſunt.* Idem Feſtus in *Paſcito*: *Paſcito linguam in ſacrificiis dicebatur: id eſt, coerceto; contineto; taceto.* Attius Oenomao apud Nonium in *Obſcaenum*: *Ominibus fauſtis auguſtam adhibeant fauentiam, ore obſcæna dicta ſegregent.* Seneca cap. 26. de vita beata. *Quoties mentio ſacrarum literarum interuenerit, fauentibus linguis. hoc verbum non, vt plerique exiſtimant, à fauore trahitur, ſed imperatur ſilentium, vt rite peragi poſſit ſacrum, nulla voce mala obſtrepente.* Ouid. 1. Faſt.

Proſpera lux oritur, linguiſque animiſque fauete,
Nunc dicenda bono ſunt bona verba die.

Plura Briſſonius collegit in formulis, *Sint fauentia*, aut dicant bona verba, aut ſileant. εὐφημεῖτε.

Et *cadat ante meos icta iuuenca focos.*] *Icta*, percuſſa malleo, vel ſecuri. malleo, vt apud Suet. Calig. cap. 32. ſecuri, vt Ouidij 7. Met.

Feriuntque ſecures Colla toroſa boum. & el. 2. lib. 4. Triſt. *Candida adducta collum percuſſa ſecuri,*
Victima purpureo ſanguine tingit humum.

& 4. Faſt. *Apta iugo ceruix, non eſt ferienda ſecuri.* Vide Briſſonij formulas. *Icta*, vt Ouid. eleg. 4. libr. 2. de Ponto:

Victima pro templo cur cadet icta Iouis?

Iuuenca, an votiua victima ob Auguſti reditum vt Horatij ep. 3. lib. 1.

Paſcitur in veſtrum reditum votiua Iuuenca.

& oda 2. lib. 4.

Te decem tauri, totidemque vaccæ.

an quia mactantur boues albi Phœbo: Horat. Carmine ſeculari:

Quique vos bobus veneratur albis
Clarus Anchiſæ, Venerisque ſanguis;

A *Cadat*, immoletur κατ' εὐφημισμόν. Tibull. el. 1. lib. 1. *Agna cadet vobis.* Virg. 1. Æneid.

Multa tibi ante aras noſtra cadet hoſtia dextra.

Ouid. 1. Faſt.

Idibus alba Ioui grandior agna cadit.

Ipſe eleg. 19. lib. 2. *Tibi victima corruet Acron.* vide Briſſon. in form. Si vero non in eam partem corporis decidiſſet, quam oportebat; opus erat piaculari ſacro: Feſtus in *Piacularia ſacra*. *Ante meos focos*, à me excitatas aras: eleg. ſup. verſ. 64.

Cera *Philetæis certet Romana corymbis.*] Pro *Cera*, Scaliger è coniectura, Serta, fem. gen. vt

B eleg. 33. lib. 2. verſ. 37. *Corona*, inquit, *Rom. certet coronæ Philetææ, & ſacra facturi ... adhibebant; illam à Phileta, hanc à Callimacho petit.* Sed vet. libr. Edra, pro edera. *Cera Romana*; id eſt, verſus Romani, inquit Beroaldus. An quia in cera ſcribuntur? An *Cera*, imago poëtæ cerea? *Certet*, contendat cum tertio caſu vt el. 3. lib. 2. *Vt Mæotica nix minio ſi certet Ibero.* & el. 14. libr. 1. *Contendere amori.* *Corymbis*. vide adnot. eleg. 30. libr. 2. verſ. 39. Seruius in ecl. 3. vuas ederarum exponit. edera & corymbi vt Bacchi, ita & poëtarum ſunt. vt not. el. 5. lib. 2.

C verſ. 26. Per corymbos ergo Philetæas denotatur ipſe poëta Philetas, quem cum Callimacho more ſuo coniungit, vide el. 1. l. 3. ibique adnot.

Et *Cyrenææ vrna miniſtret aquas.*] Id eſt; Studium venamque Callimachi Cyrenæi; vt *Aqua Philetæa* eleg. 3. libr. 3. & *Quamue bibiſtis aquam* eleg. 1. lib. 3. Ergo aquas vnde Callimachus bibit, vel quibus ſacra Muſis fecit. Strabo lib. 17. docet Cyrenem à Theræis conditam, qui ex Laconica profecti Theram inſulam coluerunt, quæ Thera olim Calliſta dicebatur; ſubiicitque verſus Callimachi:

Καλλίστη τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὔνομα Θήρη

D *Μήτηρ εὐίππου πατρίδος ἡμετέρης.*

Nomine Calliſte primum, ſed poſtmodo Thera
Dicta fuit Tellus, vrbis origo meæ.

Addit Cyrenen perhiberi à Batto conditam, quem πρόγονον & proauum ſuum vocet Callimachus. Inde à Poëtis dicitur *Battiades*. Multa illic Strabo de Cyrenis. vide & Plin. cap. 5. lib. 5. & ipſe Callimachus Cyrenæum ſe inſcribit, ſuæque patriæ ſæpe alias meminit: vide eum in hymno Apollinis verſ. 65. & 72. & 88. *Vrna miniſtret*, præbeat, fundat, vt eleg. 17. libr. 3. verſ 38. Crater fundit merum. vnde *miniſter*, οἰνοχόος Catullo. Ipſe el. 10. inf.

Terraque non vllas feta miniſtrat aquas.

E Plaut. Amphitr. ſc. 2. act. 2. *Ad aquam præbendam* dixit. *Aquas*, ad ſacra videlicet, vt not. ſup. eleg. 4. verſ. 15.

Costvm *molle date, & blandi mihi turis honores:*] Coſtum & tus coniungit in ſuffitione ſacrorum, vt & Ouid. 1. Faſt.

Tura nec Euphrates, nec miſerat India coſtum.

vbi addit & crocum, & myrrham. Horat. oda 1. lib. 3. *Achæmenium coſtum* vocat. Plin. cap. 24. lib. 12. *Odorum cauſa vnguentorumque, & deliciarum, ſi placet etiam ſuperſtitionis gratia emuntur: quoniam ture ſupplicamus, & coſto.* Idem cap 12. lib. 12. Radicem coſti fruticis odore ait eſſe eximio. In-

... DI FILOSOFIA ...

de ergo ſuffitus. *Molle coſtum*, vel quod molles, & delicati eo vtantur, vel tenerum, vt eleg. 1. lib 3. *Mollia ſerta.* vel ſuaue, vt Virg.

Molliſſima vina mollis viola, Mollia vaccinia, & Horat. *Molle mero.* & ſat. vlt. lib. 1. *Molle atque facetum*, (genus ſtyli) & Cic. *O poëma tenerum, moratum atque molle. Et honores.* Honos pro munere quod Diis honoris cauſa datur. Virg. 1. Æn.

—— aut aris imponat honorem.

& 8. Æneid.

Semper honore meo, ſemper celebrabere donis.

Donat. in Eunuch. honos pro munere. Nonius: *Honos ſacrificium, libatio, cultura, obſeruantia.* Ouid 1. Faſt.

Farra Deæ, micæque licet ſalientis honorem
Detis, & in veteres turea grana focos.

Hîc honore turis Deos colere vult. at eodem ture ſeipſum vult coli eleg. 9. lib. 3.

Meque Deum clement, & mihi tura ferant:

Blandi turis, quod odore ſuo naribus blanditur. blandum enim & ad auditum refertur, vt *Blanda verba*, & ad aſpectum, vt *blandis imaginibus* eleg. 20. lib. 1. & ad odoratum, vt hîc, & apud Tibull. eleg. 3. lib. 3.

Blandaque cum multa tura dediſſe prece.

vel *blandi*, quo facile Dij perſuadentur & exorantur, vt contra eleg. 4. ſup. verſ. 25. *Blandas Nymphas.*

C

TERQVE *focum circa laneus orbis eat*] Id eſt: Aram ambiant vittæ laneæ. Scaliger hîc, Quid ſit, quæratur, inquit, nam hunc ritum plane ignoro. Beroaldus de laneis coronis interpretatur, quarum vſum antiquiſſimum fuiſſe, ait Feſtus, & meritò ridetur à Scaligero. Ego laneum orbem, vittam laneam in orbem circumactam accipio. nam cingebantur & coronabantur aræ eiuſmodi vittis. Virg. ecl. 8.

Affer aquam, & molli cinge hæc altaria vitta.

D

Molli, id eſt lanea. Sic vittæ laneæ periphraſis apud Stat. 8. Theb.

Atque ut vbi intorto ſignauit vellere crinem.

(fortaſſe de diademate.) Templa etiam cingebantur eiuſmodi vittis. Virg. 4. Æneid.

Velleribus niueis, & feſta fronde reuinctum.

& 3. Æneid. *Aræ Cæruleis mæſtæ vittis.* Ouid. in ep. Didus laneam vittam commemorat & ipſe eleg. 6 lib. 3. verſ. 30. *Orbem* dixit, vt Iuuenal. *Magnaque corona Tantum orbem.* De coronatis aris dictum eleg. 10. lib. 3.

Deinde coronatas vbi ture piaueris aras.

Eat circa focum, circumeat, cingat, & eſt anaſtrophe. Ouid. eleg. 12. lib. 2. Amor.

Ite triumphales circum mea tempora lauri.

E

Virg. 1. Georg.

Terque nouas circum felix eat hoſtia fruges.

Ipſe coniunctim & recto ordine eleg. 5. libr. 2.

Cuius non edera circumiere caput.

Circa autem dixit pro circum, vt infra: *Circa libera ſigna*, & eleg. ſup. prox. *Circa tua colla.* Chariſ. lib. 2. *Circum, circa, circiter differunt. Circum loci eſt; circum theatrum: Circa temporis; circa calendas: circiter numeri; Circiter horas decem.* & ſi aliter inueniantur, licentia dictum videtur. Virg. 3. Georg. *Et lucos Silari circa.* per circum. Horat. oda 3. lib. 1. *Circa pectus.* oda 18. lib. 1.

A

Circa mite ſolum Tiburis, & *Circa iecur, circa nemus*, *Ter*, quia ternatius numerus dicatus ſacris, hîc & Virg. ecl. 8.

SPARGITE *me lymphis, carmenque recentib. aris*
Tibia Mygdoniis libet eburna Cadis]

Cum inquit, Spargite, περιρραντικὸν ſignificat, & luſtralem aſperſionem ramo lauri. *Spargite me lymphis*, rore leui luſtrate. hinc apparet fruſtra eſſe Macrobium & Seruium, qui cenſent ſparſionem eſſe in ſacris inferorum; ablutionem in ſacris ſuperorum. nam contra eleg. 3. ſup. *Et Stygio ſum ſparſa lacu.* Ouid 4. Faſt.

Bis caput intonſum fontana ſpargitur vnda.

B Ibidem.

Immiſcerunt elementa patres, aptumque putarunt
Ignibus, & ſparſa tingere corpus aqua.

& 5. Faſt. de mercatore ſe expiante:

Spargit & ipſe ſuos lauro rorante capillos.

Et tibia. tibicines adhiberi ſacris ſolitos notiſſimum et Horatio, Liuio, Virgilio. Ex ebore autem interdum tibiæ fiebant: vnde hinc *Tibia eburnea*, & Virg. ebur dixit 2. Georg.

Inflauit cum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras

Tibia cadis Mygdoniis, vt *Hoſpes Zacyntho* Plauto, pro Zacynthios, inquit Scaliger. Itaque Phrygia tibia ſignificatur. nam Mygdones, Lydi, & Phryges vicini ſunt. Strabo libr. 7. & 12. Plin. cap. 32. lib. 5. *Cadi* vrbs Phrygiæ, vel, vt alij volunt, Lydiæ, vt ſcribit Strabo lib 12. Scaliger in Catal. de pithaulis olim interpretatus erat hunc verſum; ſed poſtea ſententiam mutauit. Beroaldus, *Cadis*, vino exponit, quod vinum Diis libaretur, vel emendat *Modis*. verumque nec rectè. dictum *Tibia Cadis*, vt *Cretaliſtrea ſibilis* el. 9. inf. verſ 11. *Libet carmen*, canat in honorem Deorum. Diis carmen offerat, & conſecret. Libatum enim dicitur quidquid Deo ſacratur, & dicatur, quod ante deguſtari ſolet uel ad os referri, vt not. ſup. eleg. 4. ad illud: *Hunc Tarpeia Dea fontem libauit.*

& eleg. 7. lib. 3.

Libatum fundens in tua ſacra merum.

Ouid. 3. Faſt. Libare, libamen, & libum à Libero patre deducit; cum ſit Græcum λείβω. Idem 1. Faſt.

Vnde triumphata libaſti munera gentis.

id eſt, dicaſti. Ibid.

Seminaris flammis viſcera libat ouis.

Id eſt, dat & dicat. *Tibia libat carmen*, quia ad os refertur tibia à tibicine. *Recentibus aris*, modo à me extructis. contra eleg. 3. ſup.

Et crepat ad veteres herba Sabina focos.

vel *Recentibus*, è recenti gramine & viuo ſtipite. An *Aris*, pro ipſis Diis: *Libet carmen aris*, vt eleg. 10. lib. 3. *Ture piaueris aras.* Pro, *libet*, alias legitur, *Cantat.* ſic Ouid. 6. Faſt.

Cantabat fanis, cantabat tibia ludis.

ITA *procul fraudes, abſint aëre noxæ.*] Tibull. eleg. 1. libr. 1.

Vos ſigna, tubaque Ite procul & eleg. 1. lib. 2. *Vos quoque abeſſe procul iubeo.*

Virg. 6. Æneid. *Procul eſte profani.* Dicebatur & vno verbo, *Exeſto*: Feſtus. arcebantur enim ſacris & profani & impij. Callimachus apud Seruium editum à Georgio Fabricio ἑκὰς, ἑκὰς

ἐν δίφρῳ. Idem in hymno Apollinis: *ἑκὰς, ἑκὰς ὅστις ἀλιτρός.* Ouid. 1. Faſt.

Innocui veniãt: procul hinc, procul impius eſto Frater.

Stat. 3. Sylu. *Procul hinc procul ite nocentes. Fraudes,* ſcelera & ſcelerati ipſi. eleg. 22. lib. 2.

Quidue de mea fraude Deos inſana fatigas.

& eleg. 19. lib. 3.

Niſi tuas portas fraude recluſit amor.

id eſt, ſcelere & proditione. *Noxa*, damna, & culpæ. Seruius in 1. Æneid. *Vnius ob noxam: pro noxiam,* inquit: *nam noxia culpa eſt, id eſt peccatum: noxa, pœna.* Idem ſcribit & Cornel. Fronto. At Feſtus: *Noxia, damnum, vel apud oratores & poetas etiam culpa. noxa, peccatum, aut pro peccato pœna.* Donat. in Hecyr. *Pro leuibus noxis, id eſt iniuriis, culpis.* Idemque in Eunuch. Noxam & noxiam docet permiſceri; vnde Iuriſconſulti. Noxam noxiamque nocere ſæpe coniunctim dicunt. Noxa autem & fraus differunt, quia noxa priuati delicti, fraus publici. Vide Vlp. l. aliud. 131. de verb. ſign. *Alio aere ſint*; dixit *Alio ſub cælo.* Virg. 1. Æneid. quod idem, *Alio ſub ſole* & Horat. Sic Auſon. Paulino. ep. 24.

In Medos Arabaſque tuos per nubila & atrum
Perge chaos.

P V R A *nouum vati laurea mollit iter.*] ſic eleg. 1. lib. 3. *Opus hoc de fonte ſororum*
Detulit intacta pagina noſtra via. Ibid.
Primus ego ingredior puro de fonte Sacerdos.

& eleg. 3. lib. 3.

Qua noua muſcoſo ſemita facta ſolo.

Laurea pura, vel caſta Phœbi laurus, vnde mea tempora cinguntur, quia ab edera ad laurum, id eſt, quia ab amoribus & elegis ad bella & epos tranſeo: vel *Pura* quæ purgat, & luſtrationibus adhibetur; vt *pura veſtis, pura arbor,* & *pura lympha* eleg. 10. libr. 3. Luſtralem eſſe laurum aqua tinctam ſcribit Iuuenal. ſat. 2.

Cuperent luſtrari ſigna darentur
Sulphura cum tedis & ſi foret humida laurus.

& Seruius. p. 414. Ouid. 5. Faſt.

Spargit & ipſe ſuos lauro rorante capillos.

Plin. in fine libr. 15. vnius lauri folia diſtingui appellatione ait, vocari enim lauream. Virg. tamen & Horatio laurea pro lauro arbore. Interdum pro corona Martial.

Quæ datur à Dacis laurea tota tua eſt.

eleg. 1. ſup. dicitur: *Hirſuta corona. Mollit iter,* mollem & facilem reddit viam intactam. ſic Cæſar dixit: *Mollire cliuum.* Albinouanus: *Mollitos gradus* eleg. ad Liuiam verſ. 400. & *Molli via mederi* Seneca cap. 2. de Conſol. ad Elbid. ipſe eleg. 4. ſup. *Molliet arma torus.*

M V S A *Palatini referamus Apollinis ædem.*] Vtitur inuocatione, vt in magno opere, & quia dignus vindice nodus. Sic Homer. initio Iliad. & Odyſſ. Virg. 1. 7. & 12. Æneid. Horatius per ludum & iocum ſat. 5. lib. 1.

Nunc mihi paucis
Sarmenti ſcurræ pugnam, Meſſique Cicerri
Muſa velim memores. *Referamus*, canamus, celebremus, vt eleg. 9. lib. 3.

Nec referam Scæas & Pergama. *Apollinis ædem.* templum quod Actio Apollini ſtruxit dicauitque in Palatio Auguſtus. Auguſtus in breuiario

A ternm à ſe geſtarum: Calchidicum templumque Apollinis in palatio cum porticibus. (feci.) Sueton. in Auguſt. cap. 29. Dio libr. 53. initio. Horat. oda 31. lib. 1. & ep. 3. libr. 1. & in carm. ſæcul. Ipſe eleg. 1. ſup.

Atque vbi nauali ſtant ſacra palatia Phœbo.

In quibuſdam libris alia ab hoc verſu incipit elegia.

R E S *eſt Calliope digna fauore tuo.*] A ſuauitate vocis & ſermonis numen habere Calliopem not. ad eleg. 2. libr. 3. verſ. 16. vbi eam veluti ſuam Muſam agnoſcit. & eleg 3. eiuſd. lib. hor-
B tatur Propertium ad amores ſcribendos. *Res,* argumentum, materia. *Digna fauore tuo*, ope, numine, afflatu. Fauor numinis, cum adeſt, & veluti nobis plaudit. nam verbum eſt ludorum & theatri. Tibull. el. 5. lib. 2. *Phœbe faue.* Ipſe el. 1. ſup. *Roma faue.*

C Æ S A R I S *in nomen dicuntur carmina, Cæſar*
Dum canitur, quæſo Iuppiter ipſe vaces.]

Dum Cæſaris Auguſti laudes & res geſtæ celebrantur oro Iuppiter ipſe vacuus ſis, & huic vni vacuas purgataſque aures prebeas. *Nomen,* laudem & famam, eleg. 4. lib. 1.

Cynthia non alias nomen habere ſinat.

C *Dicuntur carmina*, canuntur. Horat. in carm. ſæcul. *Diis, quibus ſeptẽ placuere colles Dicere carmen,* & alibi ſæpe. & ſequitur *Canitur.* Sed alij libri *ducuntur*, deducuntur, tenui ſtylo ſcribuntur, vt eleg. 16. lib. 1. *Nouo deduxi carmina verſu.* vide illic adnot. Ducere fabrorum eſt, vt *ducere æra,* & *Incudi reddere verſus* Horatius dixit. Aliud apud Horat. in arte: *Ducis venditque poema,* producit. *Quæſo.* Donat. in Andriam: *Quæſo modo obiurgantis, modo rogantis.* Feſtus: *Quæſo idem rogo. ſed & Ennius pro quærere poſuit. Iuppiter ipſe,* vt eleg. 26. lib. 2.

Incendat nauem Iuppiter ipſe licet.

D *Vaces.* ſic Ouid. eleg. 2. lib. 2. Amor.

Dum perago tecum pauca, ſed apta, vaca.

Contra Valer. Caro in Diris dixit. Iuppiter auertas aures.

E S T *Phœbi fugiens Athamana ad littora portus.*] *Τοπογραφία*, & in ea vſitata formula. Virg. 1. Æneid.

Eſt in ſeceſſu longo locus, inſula portum
Efficit. Ouid. 1. Met. *Eſt nemus Aemoniæ.* &c. & 11.

Eſt ſinus Aemoniæ curuos falcatus in arcus.

Fugiens, recedens, quaſi ſe ſubſtrahens. Ipſe eleg. 10. libr. 2.

E *Et ſiqua extremis tellus ſe ſubſtrahit oris.*

vbi vide adnot. ſic *Scandentes arces* dixit eleg. 1. ſup. *Portus*, inquit Seruius, *Vbi hyemant naues: ſtatio, vbi ad tempus ſtant.* Iſidor. cap. penult. libr. 14. *Portus locus eſt ab acceſſu ventorum remotus, vbi hybernare naues ſolent: & portus dictus à deportandis commerciis. hunc veteres à baiulandis mercibus baias vocabant, illa declinatione à baia, baias, vt à familia, familias.* Portus in 12. Tab. pro domo, inquit Feſtus in *Angiportus.* Donat. in Adelph. *Domos, vel portus, vel inſulas veteres dixerunt.* *Phœbi.* vide eleg. vlt. libr. 2. adnot. ad illud:

Actia Virgilium cuſtodis littora portus.

Ad Athamana littora, Epirotica. Strabo libr. 7. Epiroticos populos facit Athamanas, vbi etiam deſcribit Actium promontorium. Meminit & lib 9. duobus locis. At Plin. cap. 2. lib. 4. ſcribit eſſe Ætoliæ populos. Apud Ouid. vlt. Met.

Admotis Athamanis aquis accendere lignum

Narratur. vulgo malè editum, Athamantis: nam ille fons Epiri Plinio.

QVA *ſinus Ionia murmura condit aqua*.] Qua parte aquam Ionij maris obſtrepentem ſinus recondit, & ſilere facit tutam à ventis. Sic eleg. 4. ſup. *Tubicen fera murmura conde*. De Ionio vide adnot. ad eleg 11. lib. 3. verſ. 72. In eo Leucates & Actium.

ACTIA *Iulæa pelagus monimenta carinæ*

Nautarum votis non operoſa via.]

Feſtus in *Monumentum*. *Monimentum eſt quod mortui cauſſa ædificatum eſt, & quidquid ad memoriam alicuius factum eſt, vt fana, porticus, ſcripta & carmina*. vt not. ad eleg. 2. lib. 3. verſ. 18. Ergo rectè hic *Monimenta* propter templum Apollinis Actij, vrbem Nicopolin, Coloniam Actiam, & Actiacos ludos. Appoſitio, *Pelagus Actia monimenta*, & hypallage, pro Actium Pelagus, vt el. 16. lib. 2. *Actia æquora*. & eleg. 15. libr. eiuſd. *Actiacum mare*. Niſi forſan legendum ſit, *Actium Iulæa*, &c. *Pelagus*, propriè altum. πέλαγος enim, quaſi πέλαγος, quod ſit πέλας τῆς γῆς, procul à terra. vnde Virg. 5. Æneid.

Vt pelagus tenuere rates, nec iam amplius vlla

Apparent terra, maria vndique, & vndique cælum.

Lucret. lib. 5. & 6. *Pelage* dixit neutro genere, & numero multitudinis. Valer. Flaccus lib. 1. pelagum maſculino genere, vt vulgum. Interdum pelagus, pro aquarum copia in fluminibus. Virg. 1. Æneid. *Pelago premit arua ſonanti*. Inde metaphoricôs Varro 8. de ling. Lat. *Pauca excepta verba ex pelago ſermonis puri*. id eſt, ingenti copia. Iſidor. cap. 16. libr. 13. *Pelagus eſt latitudo maris ſine littore & portu, Græco nomine ἀπὸ τοῦ πλάτους, à latitudine dictum. vnde & plagia eò quod ſint importuoſa*. Sed πλάγιον Græci obliquum dicunt, non latum. *Carina Iulæa*, *nauis Auguſta*, vt loquitur infra verſ. 23. & *Auguſti puppis* verſ. 29. *Iulia roſtra*. verſ. 54. Semper rem Romanam in laudem Iuliæ familiæ ad Cæſarem referunt, vt eleg. 1. ſup.

Felix terra tuos cepit Iule Deos. Virg. 4. Æneid.

Aſcanium ſurgentem & ſpes heredis Iuli.

& 12. Æneid. *Cedet Iulus agris*. Ouid. 4. Faſt.

Aſſaracique nurus dicta eſt, vt ſcilicet olim

Magnus Iulæos Cæſar haberet auos.

& 5. Faſt. *Et tot Iulæa nobilitatis auos*.

Lucanus. *Phrygijque penates Gentis Iulæa*.

id eſt Iuliæ, quia Iulia gens ab Iülo, Virg. 1. Æneid. *Via non operoſa*, portu ſcilicet nunc munito ab Auguſto, non difficilis, quia eo facile perueniunt nautæ nunc, & optato portu fruuntur; cum olim contra fieret, vnde Virg. 3. Æneid.

Et formidatus nautis aperitur Apollo.

ſic *Operoſa antra* eleg. 2. libr. 3. Ouid. 3. de arte amandi.

Quæ nunc nomen habent operoſi ſigna Myronis.

Horat. oda 1. lib. 3. *Diuitias operoſiores*. & oda

A 12. eiuſd. lib. *Operoſa Minerua*. & oda 2. lib. 4. *Operoſa carmina*. Albin. ad Liuiam.

Facta ducis viuent operoſaque gloria rerum.

Operoſa votis, vt eleg. 9. infr. *Operoſa comis*. Vota ſuſcipere ſolent nautæ in tẽpeſtate, quæ poſtea in littore ſoluunt: Virg. 1. Georg. & 12. Æneid. mare autem ab Auguſto pacatum, vnde vota & omina fauſta in eum nautarum, vt not. ad eleg. 11. libr. 3.

At tu ſiue petes portus, ſeu nauita linques:

Cæſaris in toto ſis memor Ionio.

HVC *mundi coiere manus, ſtetit æquore moles*

Pinea, nec remis aqua fauebat auis.]

B vide de hac re Dionem libr. 50. Virg. 8. Æneid. & Plutarch. in Antonio. *Manus mundi*, orbis totius copiæ, vt eleg. 20. lib. 1. *Manus herœum*. verſ. 21. *Coiere*, conuenere, vt el. 7. lib. 3.

Pœtus vt occideret tot coiere mala.

Stetit. Stare, ad pugnam paratum eſſe, vt eleg. 4. ſud. *Stabant Romano pila Sabina foro*. Virg. 2. Georg. *Cum longa cohortis*

Explicuit legio, & campo ſtetit agmen aperto.

& 11. Æneid. *Stetimus tela aſpera contra*. Inde *Statarius miles* Liuio libr. 9. Ouid. 3. Met. aliter dixit: *Stetit æquore puppis*. id enim eſt, immobilis manſit. *Moles pinea*, claſſis vaſta & immenſa

C magnitudine. Virg. 8. Æneid. de ea mole:

Pelago credas innare reuulſas

Cycladas, aut montes concurrere montibus altos.

Moles, inquit Feſtus, *pro magnitudine poni fere ſolet*. *Pinea moles*, quia pinus aptiſſima nauigationi. vnde ſæpe à poëtis pro naui ponitur, vt eleg. 22. libr. 3.

In faciem proræ pinus adacta nouæ.

Nec auis aqua fauebat remis, non erant æqua auſpicia, & æquè fauſta vtrique claſſi. *Auis*, pro auſpiciis, vt el. 1. ſup. *Inceptis dextera cantet auis*. & eleg. 5. ſup.

Concordique toro peſſima ſemper auis.

D *Fauebat*, vnde fauſtum omen & auſpicium dicitur. *Remis*, nauigationi, claſſi nauiganti. Virg. 8. Æneid. hac de re:

Totum ſpumare reductis

Conuulſum remis, roſtriſque tridentibus æquor.

Contos etiam commemorauit eleg. 11. lib. 3.

Baridos & contis roſtra Liburna ſequi.

Diræ, aues ſunt obſcœnæ Virgilio, quas adfuiſſe illi certamini Virg. ait lib. 8. Æneid.

Sæuit medio in certamine Mauors.

Cælatus ferro, triſteſque ex æthere diræ.

ALTERA *claſſis erat Teucro damnata Quirino*]

Notandum *Altera* ſemel poſitum. Virg. ecl. 3.

E *Biſque die numerant ambo pecus, alter & hœdos*.

Altera claſſis, Antonij ſcilicet. Seruius in 1. Æneid. *Pallaſne exurere claſſem Argiuum*. *Claſſis ἀπὸ τῶν κάλων; vnde & calones, qui ligna, & fuſtes, & καλοπόδια portant*. Olim multitudinem hominum claſſem vocabant; deinde ita vocarunt nauium multitudinem: Feſtus in *Claſſes*, in *Claſſis*, & in *Procincta*. Fabius cap. 10. libr. 1. à calando deducit. Seruius ad illud, *immittit habenas*, plura de verbo Claſſis, & propriè ait Claſſes equitum eſſe, & quia olim equites ſtipendium dabant in naues, inde illis inditum claſſis nomen. *Damnata Quirino Teucro*, quæ addicta

tam & adiudicata Auguſto. Virg. 4. Æneid.

Stygioque caput damnauerat Orco. Stat. 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci.

Et magno gens eſt damnata triumpho. & 6. Theb. de rogo: *Damnatus flamma torus.* & 7. Theb.

Subeunt campo qui proximus vrbi
Damnatus bellis patet. Ibid. *Cum iam dãnata ſororis*
Igne Therapnaeo fugerunt carbaſa fratres.

Mart. ep. 26. lib. 10.

At nunc Auſonio fruſtra promiſſa Quirino.

id eſt, duci; vt hîc, *Teucro Quirino.* Seruius in illud 1. Æneid. *Remo cum fratre Quirinus.* *Populus, inquit, Romanus Octauiano tria obtulit nomina, vtrum vellet Quirinus, an Caeſar, an Auguſtus vocari. ille ne vnum eligendo, partem læderet, quæ aliud offerre cupiebat, diuerſo tempore omnibus vſus eſt.* Et primo Quirinus dictus eſt; poſtea Cæſar, poſtremo Auguſtus ſicut Suetonius probat, & in Georg. Virg. oſtendit, cum ait:

Victoriſque arma Quirini. Dio lib. 53. p. 311. ſcribit Auguſtum vehementer Romuli nomen appetiiſſe, ſed Auguſti aſſumpſiſſe ad vitandam affectati regni ſuſpicionem. Sueton. in Auguſto. cap. 7. *Quibuſdam cenſentibus Romulum appellari oportere, quaſi & ipſum conditorem vrbis.* Idem ait Florus in fine hiſtoriæ ſuæ. Errat Beroaldus, qui *Teucrum Quirinum* M. Antonium interpretatur. *Teucro Quirino*, vt Virg. 1. Æneid.

Pulchra Troianus origine Caeſar.

Pilaqve *feminea turpiter apta manu.*] *Turpiter*, cum dedecore: non enim arma Romana feminam decent. Tibull. l. 4. *At tu violente caueto.*

Ne tibi mirante turpiter arma cadant. Horat. in arte: *Vt turpiter atrum deſinat in piſcem.* *Apta*, pro aptata. Virg. 4. Æneid.

Axem humero torquet ſtellis ardentibus aptum.

& apud Cic. *Apta rudentibus fortuna.* vide Nonium in *aptum*, calligatum, conuexum. Feſtus in *Apex.* *Aptus, conuenienter alicui iunctus.* videtur autem legendum *Feminea manu* 3. caſu. Sed alij libri *Acta*, pro adacta, vibrata, emiſſa. Virg. 7. Æneid. *Actaque multo*

Perque vterum ſonitu, perque Ilia venit arundo.

Feminea manu, propter Cleopatram. An etiam propter ſpadones, & milites Romanos feminæ emancipatos. Horat. oda 9. epod.

Romanus, eheu poſteri negabitis,
Emancipatus feminæ. Vet. poëta apud

Cic. 2. Tuſc. *Sed feminea vir feminea interimor manu.*

Hinc *Auguſta ratis plenis Iouis omine velis.*] altera ex parte nauis auguſti. De Auguſti nomine Dio lib. 53. Ouid. 2. Faſt. Sueton. in Aug. cap. 7. & Feſtus in *Auguſtus.* *Auguſta ratis*, vt Ouid. 1. Faſt. Poſtibus Auguſtis. &c. *Plenis Iouis omine velis*, cum vela agerentur vento ſecundo, & felici auſpicio. Iuppiter enim ventus eſt. Catull. *Sive vtrumque Iuppiter*

Simul ſecundus incidiſſet in pedem. ſic Virg. 1. Æneid. *Neptunus ventis implevit vela ſecundis.* *Iouis omen*; augurium à Ioue miſſum, vt Aquila, vel læuum fulmen. & Augures, interpretes Iouis. mox omen flammæ commemorat. Iuppiter autem ab Auguſto ſtabat, vt Anubis à Cleopatra eleg. 11. lib. 3.

Auſa Ioui noſtro latrantem opponere Anubin.

A Omen fauſtæ nauigationis eſt cum vento ſecundo implentur vela, vt hîc & apud Stat. initio 2. Achill. *Et dubiis pleno dedit omina velo.*

Signa qva *iam patriæ vincere docta ſuæ.*] De ſignis vide adnot. el. 1. ſup. verſ. 95. & 96. *Docta*, aſſueta. ſic *docta falce* eleg. 19. lib. 2. Sæpius autem viciſſe denotat, & quaſi vſu perita. ſic eleg. 11. inf. *ſic vincere ſueuit.* *Patriæ ſuæ.* quaſi non ſibi, ſed ſuis ciuibus, & imperij dignitati victoriã quæreret. Sic in vet. inſcript. in Plinij epiſt.

Hic ſitus eſt Rufus pulſo qui vindice quondam
Imperium aſſeruit non ſibi, ſed patriæ.

& Cic. pro M. Marcello ait Cæſarem *Satis ſibi,* B *ſatis gloriæ vixiſſe, at patriæ parum.*

Tandem *acies geminos Nereus lunarat in arcus.*] poſt longam moram; vel quia auidis pugnæ omnis mora longa, vel quia cunctabantur confligere. *Nereus lunarat acies*; quaſi Deus ipſe marinus acies marinas inſtruat. de Nereo eleg. 7. lib. 3. *O centum æquoreæ Nereo genitore puellæ.* & Heſiodus in Theogonia. *Lunarat*, curuarat in ſpeciem & formam arcus, inſtar lunæ ſemiplenæ. Ouid. eleg. 1. lib. 1. Amor.

Lunauitque genu ſinuoſum fortiter arcum.

Vetus Poëta apud Cic. in Lucullo.

C *Intendit crinitus Apollo*
Arcum auratum lunat nixus. de acie lunari Ælianus. p. 267. & ſeq. Sic hodie Turcæ claſſes inſtruunt. ſic *Delphinus lunata cauda* apud Senecam in Oedipo. Lucanus lib. 3. in pugna nauali Maſſilienſium, Cæſarianorum:

Lunata fronde recedunt
Ordine contentæ gemino creuiſſe Liburnæ,

Lunare in arcum, vt Virg. 3. Æneid.

Portus ab Eoo fluctu curuatus in arcum.

id eſt, *in arcus ſimilitudinem*, inquit Seruius, vt Salluſtius de Ponto: *Speciem efficit Scythici arcus.* Ouid. 11. Met.

D *Eſt ſinus Aemoniæ curuos falcatus in arcus.*

Ideo apud Plautum incurua ſenectute lena vocatur *Arcus.* *Geminos*, propter vtrãque claſſem.

Armorvm *& radiis picta tremebat aqua.*] *Picta aqua*, in qua varij colores videbantur. & ex opinione *picta*; vt ſup. *Fugiens portus*, quia aqua pingi non poteſt. vnde prouerbium: *In aqua ſcribere.* εἰς ὕδωρ γράφειν. Sed è mari reddebatur, vt è ſpeculo varius armorum fulgor. Virg. 8. Æneid. de hac pugna.

Hæc inter tumidi latè maris ibat imago *Aurea.* videlicet ob auri armorum fulgorem. *Tremebat*, repercuſſu luminis vibrabat. Virg. ibid.

Sicut aquæ tremulum labris vbi lumen ahenis. &c.

E & lib. 7. *Splendet tremulo ſub lumine pontus.* Ennius Menalippa apud Macrobium.

Lumine ſic tremulo terra, & caua cærula candent.

Catull. in Ariadna.

Tum tremuli ſalis aduerſas procurrere in vndas.

Cvm *Phœbus linquens ſtantem ſe vindice Delon.*] Sic Horat. oda 19. lib. 1. *Venus Cyprum deſeruit.* Catull. *Perge linquere Theſpiæ Rupis Aonios ſpecus.* Virg. 4. Æneid.

Qualis vbi hybernam Lyciam, Xanthique fluenta
Deſerit: ac Delon maternam inuiſit Apollo.

Nam Apollo, inquit Seruius, *ſex menſibus hybernis Pataræ, ſex æſtiuis in Delo reſponſa dabat.*

Stantem, immotam. Sedere dixit Ouid. vlt. Met.

Tempuſq; fuit, quo nauit in vndis Nũc ſedet Ortygie.

quia & ſtare & ſedere quietis eſt. Seneca Hercule furente ſc. 1. act. 1. *Quibuſque natis mobilis tellus ſtetit.* vnde [illegible] dicitur Callimacho hymno in Delum verſ. 11. Ouid. ep. Cydippes:

Inque meis oculis candida Delos erat.
Quam procul vt vidi: quid me fugis, inſula dixi.
Laberis in magno num velut ante mari.

Se vindice, ſe velut aſſertore, quia eam ab errore vindicauit & liberauit, tanquam ab aliqua ſeruitute. Feſtus: *Vindex ab eo quod vindicat, quo minus is qui prehenſus eſt ab aliquo teneatur.* Ciceroni 2. de legibus. *Vindex, vltor.* Boëtius in Top. vindicem putat in 12. Tab. putat eum, qui nunc procurator dicitur, quod alterius cauſam vindicandam ſuſcepiſſet; ſed errat. Etenim qui ſiſti iudicio, iudicatumue ſolui pro alio ſatiſdabat, is vindex. Ipſe infra. *Quæ nunc ſe vindice freta.* Ouid. 5. Faſt.

Vindice ſeruabat nullo ſua publica vulgus. Ibid.
Multam ſubiere nocentes
Vindicibus laudi publica cura fuit.

Idem 3. Faſt.

Protinus inuadunt Numidæ ſine vindice regnum.

Id eſt defenſore. Idem 12. Met. cum dixiſſet:

Raptamque furentibus aufert. mox.
Vindicis ora protenus Inſequitur manibus.

Sueton. in Neron. cap. 41. *Vindicem poſcere*, ambiguè. *Vindicta*, ἀναίρετος, ἐξαίρετος. vindicare, ἀφελεῖν, ἐξελεῖν, ἐξαιρεῖν Solon.

(Nam *tulit iratos mobilis vna notos.*] Id eſt. Sola inſularum vagata eſt per mare. eſt perpeſſa ſæuitiam ventorum. *Tulit notos*, vt Virg.

Ventos perpeſſus & imbres. *Iratos*, ſæuientes; vt contra Virg. *Ne ſaui magna ſacerdos.* Horat. oda 3. lib. 1. dixit *Rabiem noti.* Virg. 3. Æneid. de hac inſula.

Sacra mari colitur medio gratiſſima tellus
Nereidum matri & Neptuno Aegæo,
Quam pius arcitenens oras & littora circum
Errantem Mycone celſa Gyaroque reuinxit,
Immotamque coli dedit, & contemnere ventos.

Stat. 7. Thebaid. *Potuit Latonia frater*
Saxa, nec inuideo, defigere, Delon & imis
Commendare fretis. & 8. Theb. *Partuque ligatam*
Delon. vide Seru. in 3. Æneid. Thucydides lib. 2. Delon ait bello Peloponneſiaco intremuiſſe, cum antea ſemper immota fuiſſet. vide & Apollodor. lib. 1. & Pauſan. in Laconicis. Item Plin. cap. 12. lib 4. Strab. l. 10. & Cic. 3. Verrina.

Astitit *Auguſti puppim ſuper, & noua flamma*
Luxit, in obliquam ter ſinuata facem.]

Quia ſcilicet in puppi Dij, ac tutelæ nauium, ideo inquit; *Aſtitit ſuper puppim.* Perſius: *& vna Ingentes de puppe Dei.* Ouid. 4. Faſt.

——*& picta coloribus vſtis*
Cæleſtum matrem concaua puppis habet.

Fortaſſe illic ſculptus, aut pictus fuit Apollo, cuius filius haberi volebat Auguſtus, eiuſque ornatu gaudebat. Sueton. in Aug. cap. 70. & 94. Horat. oda 2. lib. 1. Virg. 8. Æneid.

Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo
Deſuper. Quòd ait *Linquens Delon aſtitit.* &c. ſummæ celeritatis eſt, vt Virg. 1. Æneid.

A ——*volat ille per æthera magnum*
Remigio alarum, ac Libyæ citus aſtitit oris.

& 4. Æneid. *Deuolat, & ſupra caput aſtitit.* *Et noua flamma*, Inſolita, & lucidior aſſueto. aliter eleg. 4. ſup. *Flammis accubuiſſe nouis.* Lætum vero flammæ omen ſubito emicantis, vt eleg. 4. ſup.

Luxerit & tota flamma ſecunda domo.

vbi vide adnot. Sic Liuius de Seruio Tullio: *Dormienti caput ardere viſum oſtentum futuri regni.* & Ouid. 6. Faſt. de eodem.

Signa dedit genitor tunc cum caput igne coruſco
Contigit, inque comis flammeus arſit apex.

B τὸ *Ter* iterandum; & *Ter luxit*, & *Ter ſinuata*, curuata & quaſi falcata in obliquæ facis ſpeciem. Eſt enim ſinuáre, velut in ſinus inflectere. Virg. 2. Æn. *Sinuatque immenſa volumine terga.* Ouid. 2. Met. in fine.

Tremula ſinuantur flamine veſtes. *Sinuata in facem* dictum vt ſupra: *Lunarat in arcus.* Sinus ille & obliquitas ob formam vtriuſque aciei lunaræ; vultque eam flammam velut ducem fuiſſe ad pugnam. ſic 2. Æneid. *Stella facem ducens*, ſignum & oſtentum fauſtæ profectionis Æneæ.

Non *ille attulerat crines in colla ſolutos.*] Id eſt:
C Non venerat cum crinibus paſſis, & fluentibus, vt eleg. 7. lib. 3.

Attulimus longas in freta veſtra manus.

Cicero pro Quintio: *Adferre gratiam in iudicium.* Laberius: *Quid in ſcenam adfero? Decorem formæ an dignitatem corporis? Crines ſolutos in colla*, per colla fluentes comas, quales fert Pacatus. Tibul. de Phœbo eleg. 4. lib. 3.

Intonſi crines longa ceruice fluebant. Ipſe eleg. 3. lib. 2. *Coma per lenta colla fluentes.* dixit vt hic *Crines in colla ſolutos.* Martial. lib. 1. ep. 1at.

Lumina ſideribus certent: molleſque flagellent
Colla coma: tortas non amo, Flacce comas.

D Aut *teſtudinea carmen inerme lyra.*] Carmen lyræ, pro lyra canora. eleg. 1. lib. 2.

Siue lyra carmen digitis percuſſit eburnis.

Inerme, molle nec aptum armis, & bello. vnde *Imbelles lyra.* Ouid. in Ibin:

Omne fuit Muſæ carmen inerme meæ.

Teſtudinea, vel eburnæ, vt Iuuenal. ſat. 6. *Teſtudineo conopeo*: aut quia è teſtudine primum facta lyra à Mercurio: Homerida in hymno Mercurij. hinc *teſtudo*, pro lyra eleg. vlt. libr. 1.

Tale facis carmen docta teſtudine. Sententia eſt: Non illuc venerat, vt amores caneret, *ſed vt* bella gereret. Eſt autem quoddam carmen non inerme, vt *epos*, quod Horatius *Forte* vocat; &
E *Iambus*: Horat. in arte.

Archilochum proprio rabies armauit Iambo.

Sed *quali aſpexit Pelopeium Agamemnona vultu.*] Id eſt. Voltu acri, truci, toruo. Vultus & oculi iræ indices. Ouid. 3. Met.

Aſpicit hunc Pentheus oculis quos ira tremendos
Fecerat. Horat. oda 2. lib. 1.

Acer & Mauri peditis cruentum Vultus in hoſtem. & oda 3. libr. 3. *Vultus inſtantis tyranni.* apud Homerum tamen tantum dicitur χωόμενος κῆρ Apollo, id eſt, iratus cor: Il. α. quia repudiatus eius ſacerdos Chryſes ab Agamemnone. *Pelopeium.* tertium Pelopis hæredem. Catull. in Ariadna:

Troicaque obſidens longinquo mœnia bello
Periuri Pelopis vaſtabit tertius hæres.

Pelopeum, vt eleg. 19. lib. 3.

Infamis ſtupro ſtat Pelopeia domus.

EGESSITQVE *auidis Dorica caſtra rogis.*] Ipſe el. 18. lib. 3. hac de re:

Hic olim ignaros luctus populauit Achiuos, &c.

Egeſſit caſtra, exhauſit exinaniuit. Perſ. ſat. 5.

Iam cras heſternum conſumpſimus, ecce aliud cras
Egerit hos annos: & ſemper paulum erit vltra.

Egerere pecuniam ex ærario, clam auferre & furari: Liuius lib. 39. Idem lib. 5. *Aſportata, egeſtaque opes*. & *egeſtio ruderum* Sueton. in Nerone cap. 38. Inde *Egeria Nympha, quæ conceptam aluum egereret*: Feſtus. Ergo Caſtra egerere, eſt milites ipſos efferre ad rogos & funera extra caſtra. *Dorica caſtra*, claſſis Græcorum, vt notatum ex Seruio & Nonio ad illud eleg. 8. lib. 2.

Fernere & Hectorea Dorica caſtra face.

Rogis, vel 3. caſu, vel ſexto. *Egeſſit rogis*, extulit ad rogos; vel euacuauit & exhauſit funeribus. *Rogis auidis*, inſatiabilibus, quia ea eſt ignis natura voraciſſima ſcilicet. vnde Horat. oda 4. lib. 3. *Hinc auidus ſtetit Vulcanus.* Ouid. el. 8. lib. 3. Amor. *Effugiunt auidos carmina ſola rogos.* Ipſe eleg. 28. lib. 2.

Has omnes ignis auarus habet. Notum autem eſt, vt Apollo peſtem caſtris Græcorum immiſerit, qua primum iumenta, canes, deinde homines aceruatim interierunt. Hom. Ιλ. α. quod autem ad rogos attinet:

—— αἰεὶ δὲ πυραὶ νεκύων καίοντο θαμειαί.

Semper autem pyræ mortuorum incendebantur frequentes.

AVT *qualis flexos ſoluit Pythona per orbes,*
Serpentem, imbelles quem timuere lyræ.] *Soluit* confixit & mortuum porrexit, atque explicuit: Strauit, & fudit. Lucan. lib. 5.

—— *Rudibus Paan Pythona ſagittis*
Explicuit. Stat. 1. Theb.

Poſtquam cærulei ſinuoſo volumina monſtri
Terrigenam Pythona, Deus ſeptem orbibus atris
Amplexum Delphos ſquamiſque annoſa terentem
Robora, Caſtalijs dum fontibus ore triſulco
Fuſus hiat, nigro ſitiens alimenta veneno,
Perculit abſumptis numeroſa in vulnera telis,
Cyrrhæiq; dedit centum per iugera campi
Vix tandem explicitum. Ouid. 1. Metam.

Qui modo peſtifero tot iugera ventre prementem
Strauimus innumeris tumidum Pythona ſagittis.

Solui quoq. nexus ſerpentis dixit Virg. 3. Georg.

Cui medij nexus, extremæque agmina caudæ
Soluuntur, tardoſque trahit ſinus vltimus orbes.

Solui, pro mori ſæpe dicitur, vt notaui ad illud eleg. 9. lib. 2. *Atque hanc mihi ſoluite curam.* Rutilius in itinerario:

Nunc indignemur mortalia corpora ſolui:
Cernimus exemplis oppida poſſe mori.

Quia Pythonem ſoluit Apollo dicitur ab Orpheo in hymnis Πυθοκτόνος. Is Pythno in hymno Apollinis apud Homer. dicitur *Typhaon*, vbi fabula narratur. *Delphyn* dicitur Dionyſio de ſitu orbis:

Τῷ περ δὴ Πυθῶνος ὄφιν κτάνεν ἢχι δράκοντος
Δελφύνης τριπόδεσσι θεοῦ περιμαίνεται ὀλκός.

A vnde vrbs Delphi; & apud Tibull. mixto vtroque nomine, *Delphica Pytho.* vide Apollodor. lib. 1. & Plin. cap. 8. lib. 34. Pauſan. in Phocic. latronem fuiſſe narrat cognomento Draconem: & Strabo lib. 9. *Per orbes*, tractos ſinuoſa volumina adactis telis. *Orbes* de voluminibus ſerpentum: Stat. ſup. & Virg. 3. Georg. Idem 2. Georg.

Nec rapit immenſos orbes per humum, neque tanto
Squameus in ſpiram tractu ſe colligit anguis.

Κύκλα vocat Apollonius. Virg. 5. Æn. & gyros.

Septem ingens gyros ſeptena volumina traxit.

Flexos, obliquos, tortos Virg. 12. Æneid.

B *Haud minus Aeneas tortos legit obuius orbes.*

Imbelles lyra, lyricen ipſe, & citharœdus Apollo. eleg. 3. ſup. verſ. 24.

MOX *ait; ô longa mundi ſeruator ab Alba*
Auguſte, Hectoreis cognite maior auis.] id eſt, ſic affatur Cæſarem: ô vindex orbis terrarum, cuius virtus clarior ſpectata, quam auorum tuorum de gente Hectorea. *Auguſte mundi ſeruator*: *Rerum cuſtos.* Horat. oda vlt. lib. 4. *Cuſtode rerum Cæſare.* & oda 5. lib. eiuſd. *Romulæ cuſtos gentis.* *Auguſte ab Alba*; ab origine Albanorum regum, vnde gens Iulia. nam illic Aſcanius Iulus regnauit. *Auguſte ab Alba* dictum, vt eleg. 9.

C lib. 3. *De ſanguine regum.* Cic. *Philoſophi à Platone.* Virg. 1. Æneid.

Impleuitque mero pateram, quam Belus, & omnes
A Belo ſoliti. Apud Cæſarem de bello ciuili: *A Placentia. à Puteolis.* id eſt, placentinus & Puteolanus. licet alter legatur in alijs libris. Ipſe eleg. 11. infra:

Acron ab arce Cenina ductor. & eleg. 10. infr.

Raptor ab antro Cacus. De Alba dictum eleg. ſup. verſ. 35. *Longa vocata*, inquit Liuius lib. 1. *A ſitu porrectæ in dorſo vrbis.* Ἀλβὰν μακρὰν vertit Græcè. Dionyſ. lib. 1. *Cognite maior*, vt Catull.

Vos vnis ſenibus bona Cognita bene femina.

D & eleg. 11. lib. 1.

Non quia perſpecta non es mihi cognita fama.

vide laudes Auguſti 6. Æneid. ab eo verſ.

Hic vir, hic eſt tibi quem promitti ſæpius audis.

Hectoreis auis. ſic eleg. 1. lib. 2.

Cæſaris in Phrygios condere nomen auos.

VNICE *mari, iam terra tua eſt, tibi militat arcus*] Bene ominantis Imperatori: Plaut. Mercat. ſc. 4. act. 2. *Vale, vince, & me ſerua. Vince.* M. Tull. lib. 10. ep. fam. ep. 26. *Vince igitur & vale.* & ep. 25. lib. 11. *Vince & vale.* Auguſtus tamen antea rem male geſſerat. Ideoque in eum iactati hi

E verſiculi:

Poſtquam bis claſſe victus naues perdidit,
Aliquando vt vincant, ludit aſſiduè aleam.

Sueton. in Auguſt. *Terra tua eſt.* Horat. oda 9. Epod. *Terra, mariq; victus hoſtis*, &c. *Tibi militat arcus*, tua ego cauſa arcum meum contendi. Virg. 8. Æneid.

Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo
Deſuper. *Tibi militat*, vt ſup.

—— *ſigna docta vincere patria.*

Horat. epod. oda 1.

Libenter hoc & omne militabitur
Bellum in tuæ ſpem gratiæ. An *arcus*, pro ſagittario, vt lyra pro citharœdo ſup.

E**T** *fauet ex humeris hoc onus omne meis.*] *Onus*, vocat grauem telis pharetram; quod infra: *Pharetra pondus.* ſic Horat. oda 20. lib. 1.

—— grauida ſagittis Pharetra.

Onus ex humeris, vt Virg. 4. Æneid.

Cui Pharetra ex humero. Horat.

—— inſignemque Pharetra

Fraternaque humerum lyra.

Sic Ouid. 4. faſt. *Onus inguinis aufert.* id eſt, teſtes. Arcus & iam ipſe ex humeris pendebat 10. & 1. Æneid.

Namq. humeris de more habilem ſuſpenderat arcum

Venatrix. Liuius Andronicus in Inone;

Preſſaque iam grauida crepitent tibi terga pharetra.

Fauet tibi, tibi ſtudet: nam fauere eſt ſtudiorum & partium, ſiue in bello, ſiue in theatro & circo, vt diximus ad verſum 1. huius elegiæ.

S O L V E *metu patriam, quæ nunc te vindice freta*

Impoſuit proræ publica vota tuæ.

Libera metu huius belli patriam, de quo dictum ad eleg. 11. lib. 3.

Septem vrbs alta iugis, toto quæ præſides orbi

Femineas timuit territa Marte minas.

Soluere, liberare, vt el. 21. lib. 3.

Vt me longa grauis ſoluat amore via.

Virg. 2. Æneid.

Ergo omnis toto ſoluit ſe Teucria luctu.

Idem 1. Æneid. *Soluite corde metum.* Cicer. 1. de Nat. Deor. *Soluti terroribus ab Epicuro.* Idem: *Solui religione liſoluere, ſomno. Te vindice*, aſſeruiſti enim libertatem aduerſus dominationem Cleopatræ. *Freta*, nixa, fulta, fidens. eleg. 8. lib. 1.

Queis ego fretus amo. Impoſuit vota proræ, in prora collocauit. Ouid. 5. faſt.

Exſul ab Arcadia Latios Euander in agros

Veneris impoſitos attuleratque Deos.

Aliter eleg. 19. lib. 2.

—— mihi ſacra Diana

Suſcipere, & Veneri ponere vota iuuat.

Vota publica. ſic Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Et pia tura dedi pro te, cumque omnibus vnus

Ipſe quoque adiunxi publica vota meis.

Vouemus aut publicè, aut priuatim. Publicè, vt magiſtratus, vel populus vniuerſus, vt hic. priuatim vt Propertius ipſe el. 26. lib. 2. de his votis Virg. 8. Æneid.

At Cæſar triplici inuectus Romana triumpho

Mœnia Dijs Italis votum immortale ſacrabat.

Idem ibid.

Aſt Auguſtus agens Italos in prælia Cæſar

Cum patribus populoque Penatibus & magnis Dijs.

Ergo vota cum Diis impoſita eius oaui. Apol. lib. 11. *Huius aluei felicis nitens carbaſus litteras votum ingeſtans progerebat: Ecce littera votum inſtaurabant de noui commeatus proſpera nauigatione.* Hîc votum io carbaſo & velo nauis. quomodo ergo vota in prora? quia & in prora velum, quod meodicom dicitur. Feſtus in *Mendicum.* Scaliger hîc notat in prora fuiſſe tutelam nauis. vota autem in genibus Deorum inſculpebantur, & inſcribebantor. vnde Iuuenal. dixit: *Genua incerare Deorum.* & Apuleius io Apologia:

Votum in femore ſtatua aſſignare.

Q V A M *niſi defendes, murorum Romulus augur*

Ire Palatinas non bene vidit aues.] Ouid. 5.

A faſt. De ſignis ademptis à Parthis agens:

Iſque pudor manſiſſet adhuc, niſi fortibus armis

Cæſaris Auſonia protegerentur opes.

Horat. oda penult. lib. 4.

O tutela præſens Italiæ dominæque Romæ.

Augur murorum Romulus, qui muros & vrbem auſpicatò condidit. Cic. 1. de diuin. *Romulus non ſolum auſpicatò vrbem condidit: ſed etiam optimus augur fuit. Augur*, cum ſecundo caſu, vt Horatij oda 17. lib. 3. *Aquæ augur.* ſic *virtutis Poeta*, ipſe eleg. 17. lib. 3. & eleg. 17. lib. 2. *Horum ego ſum vates. Augur*, inquit Feſtus, *ab auibus gerendoque dictus, quia per eum auium geſtus edicitur, ſiue ab auium*

B *garritu, vnde augurium.* De augurum munere, & poteſtate Cic. 2. de leg. *Non bene vidit.* vidiſſe ſe putauit, falsò: vel ſponte ementitus eſt. Dilogia: *Bene vidit; bene ire. Vidit.* Id augures Auem ſpecere videbant. Varro 5. de ling. Lat. Inde *Auſpicium*, & *Spectionem habere* dicuntur augures: Feſtus, in *Spectio*, & Cic. 2. Philipp. *Aues Palatinas.* Romulus enim captando augurio Palatinum collem, Remus Auentinum inſederat, eaque templa ceperant. Liuius lib. 1. Dionyſ. lib. 1. Plutarch. io Romulo. at Ennius apud Cic. 1. de Diuin. in Auentino ſediſſe Romulum ſcribit: *—— at Romulus pulcher in alto*

C *Quærit Auentino ſeruans genus altiuolantum.*

Ouid. 4. faſt. arbiter honorarius:

Contrahere agreſtes, & mœnia ponere vterq.

Conuenit: ambigitur mœnia ponat vter.

Nil opus eſt dixit certamine Romulus vllo:

Magna fides auium eſt, experiamur aues.

Res placet alter init nemoroſi ſaxa Palatî:

Alter Auentinum mane cacumen adit.

Sex Remus hinc volucres, bis ſex videt ordine frater.

Statur, & arbitrium Romulus vrbis habet.

Aues, vultures: *Ter quatuor corpora ſancta auium.* Ennius vocat apud Cic. 1. de Diuin. Ouid. 5. faſt.

D *Hunc Remus inſtiterat fruſtra, quo tempore fratri*

Regna Palatina prima dediſſis aues.

Ire, volare. Virg. *It fama per vrbes*, id eſt, volat.

E T *nimium remis audent prope turpe Latinis*

Principe te fluctus regia vela pati.] vel nimium fluctus (Ionij) audent, vel, nimium prope (Italiam) quod Cic. pro Lege Manilia, & in Verrem de nauibus prædonum turpe Pop. Rom. fuiſſe ait. Alij interiectionis vicem legunt, *Prò*, ſiue *proh turpe. Turpe Latinis remis*, nauibus Romanis, vt ſup. *Nec remis aqua fauebat auis. Audent pati*, non verentur id pati, quod illis turpe, & flagitioſum eſt. non id eos pudet. vel ſuſcipiunt

E facinus. Horat. oda 3. lib. 1. *Audax omnia perpeti.* vel *Audent*, poſſunt; vt Terentij Adelphis. *Non audebam*, pro, *non poteram*, inquit Donatus. Plaut. Pſeud. ſc. 5. act. 1. *Nihilne me adiuuare audes?* id eſt, vis, potes. & ſc. 2. act. 5. *Non audes mihi gratiam facere argenti?* Inde *Sodes*, ſi audes, id eſt, ſi vis, & placet. *Pati vela regia*, ferre & ſuſtinere claſſem Cleopatræ regio ſpiritu, & nimis remis Latinis & nauibus Romanis turpe, quod claſſis Ægyptia tam prope nauiget. Senſum tribuit fluctibus, vt Xerxes, qui eos flagris cædi iuſſit. ſic Virg. 1. Georg.

Tunc alnos primum fluuij ſenſere cauatas.

& ipſe eleg. 1. lib. 2. *Nilum debilem captiuis aquis.*

Remos autem velis oppoſuit, vt Horat.

Cæſar ab Italia volantem (velo)

Remis adurgens.

Regia vela. velum nauis Cleopatræ purpureum fuiſſe ſcribit Plin. cap. 1. lib. 19. *Velo purpureo ad Actium cum M. Antonio Cleopatra venit, eodemque effugit.* Hoc ſuit Imperatoriæ nauis inſigne: Ergo purpureum velum, *Regium*; vt, *Purpurei tyranni*, Horatio. *Principe te.* Ouid. 2. faſt.

Tu (Romule) *domini nomen, principis ille* (Auguſtus) *tenet.* Horat. oda 2. lib. 1.

Hic ames dici pater atque princeps.

& oda 21. lib. 1.

Peſtemque à populo & principe Cæſare.

ep. 1. lib. 2.

Et formidatam Parthis te principe Romam.

Princeps, primus captus, vt deinceps proximè captus: Feſtus in *Deincipem.* male Iſidorus quod primum capiat.

Nec *te quod claßis centenis remiget alis Terreat, inuito labitur illa mari.*] nec te vehementius commoueat, quod Antonij & Cleopatræ nauis centum remis, vt alis impulſa feratur. Scaliger Titium repræhendit, quod hic *Centenas alas*, centum vela exponat. nam non dicitur velis remigare, licet remigium alarum dixerit Virg. 1. & 6. Æneid. & Sophocles ἀιροῖς ἐρέσσων; *Alis remigat*, pro volat. Ouid. 5. Met.

Poſſe ſuper fluctus alarum inſiſtere remis

Optaſtis. volat enim nauis vt velis, ſic & remis. vnde Horat.

Ab Italia volantem *Remis adurgens.*

Remigare autem claſſis dicitur, vt Ciceroni pro Flacco *Nauigare*, & Plin. cap. 19. lib. 16. Significat autem πεντηκοντόρους, naues quinquagenis vtrimque remis aptas. cuiuſmodi apud Virg. 10. Æneid.

Centenaque arbore fluctus *Verberat aſſurgens.*

vel *Claßis centenis alis*; id eſt, velis, vt *Remiget*, per ſe ſtet. vide ad illud 4. el. ſup. *Lucus ederoſo antro.* *Labitur*, natat, vt el. 20. lib. 1.

Et modo præteritis labentem Athamantidos vndis.

Inuito mari, Ipſe el. 17. lib. 1. *Iniuſto gurgite.* Ouid. in ep. Laod.

Hoc quoque, quod venti prohibent exire carinas

Me monet; iniuſtis ire paratis aquis.

Qvodqve *vehunt proræ Centaurica ſaxa minantes*

Tigna caua, & pictos experiere metus.] Beroaldus ait Centauream pugnam cum Lapithis illic pictam, in qua ſaxis ingentibus res gereretur. Sane *Centauri* etiam naues à forma dictæ, vt apud Virg. 5. Æneid. & *Scylla*, *Chimæra*, *Priſtis*, hodieque ingentem nauem ſuam Veneti *Bucentaurum* appellant. Maximè ſaxa in proris, quia illinc pugnatur. De ſaxis Centauricis Ouid. 12. Met. vbi Charaxus Centaurus;

Inque humeros limen tellure reuulſum

Tollit, onus plauſtri, quod ne permittat in hoſtem

Ipſa facit grauitas: ſocium quoque ſaxea moles

Oppreßit. Ibid.

Saxum quoque monte reuulſum

Mittere conatur. Notæ Centaurorum vires. vnde Ariſtophanes in Ranis. Τίς τὴν θύραν ἐπάταξεν ὡς κενταυρικῶς. Quis oſtium pulſauit ita Centauricè, vehementer & validè. vide prouerb.

A *Centauricè.* *Minantes*, ad terrorem compoſitæ. Ipſe eleg. 7. lib. 3.

Argiuni pœna minantis aqua.

Experiere, ſenties, & reipſa cognoſces. eleg. 22. lib. 2. *Sæpe eſt experta puella.* & experiri ſæpe cum malo & periculo coniunctum. *Caua tigna*, minus metuenda, quam ſolida, & eſt periphraſis nauium. Virg. 3. Æneid.

Vaſtumque caua trabe currimus æquor.

& 1. Georg. *Cauat arbore lintres.* Ibid.

Tunc alnos primum fluuij ſenſere cauatas.

Pictos metus, caſſas formidines, vt *nebulas in pariete pictas* dixit Auſonius. Dij, homines, belluæ in

B nauibus pingebantur. Stat. 8. Theb.

Inſcriptaque Deus qui nauigat alno.

Horat. oda 15. lib. 1.

Nil pictis timidus nauita puppibus *Fidit.*

Apul. 4. Florid. ſub fin. *Nauem bonam, bene intrinſecus compactam, & extrinſecus elegãter depictam.* Ouid. 4. faſt.

—— & picta coloribus vſtis

Cæleſtum matrem concaua puppis habet.

vbi *Concaua* & *picta*, vt hic *Caua* & *pictos.* Idem el. 3. lib. 1. Triſt.

—— & pictos verberat vnda Deos.

C Virg. 4. Georg. de Ægyptiorum Phaſelis:

Et circum pictis vehitur ſua rura Phaſelis.

Picti metus, inanes & falſi, quibus opponuntur *veri* Horat. oda 37. lib. 1. *Redegit in veros timores.* Stat. 10. Thebaid.

Falleris, heu veroſque metus, pater optime, neſcis.

Frangit *& attollit vires in milite cauſſa.*] *Cauſa*, ius partium. Cic. ep. 3. lib. 7. ad Attic. *Cauſſam ſolum ea cauſa non habet: ceteris rebus abundat.* & ep. 7. lib. 4. fam. *Non enim ijs rebus pugnabamus, quibus valere poteramus, conſilio, auctoritate, cauſa; quibus ſuperiores eramus: ſed lacertis & viribus, quibus pares non eramus.* & ep. vlt. lib. 5.

D fam. *Quamuis multum interſit inter eorum cauſas, qui dimicant.* A foro ad bellum tranſlatum, vt Partes. Cic. vbique. Ouid. in eadem ſententia lib. 1. de arte amandi:

Vincuntur Parthi cauſſa, vincentur & armis.

& 5. faſt. *Statque fauor cauſa pro meliore tuus.* verba Auguſti ad Martem. & in ep. Laod.

Irruat, & cauſa quem vicit, vincat & armis.

Frangit vires cauſſa mala, quia ignauos & timidos reddit, ſibi enim diffidunt. ſic eleg. 14. lib. 1.

Illa poteſt magnas Heroum infringere vires.

Virg. 2. Æneid.

E *—— fractæ vires, auerſa Deæ mens.*

Attollit, iacentes excitat, auget & confirmat, vt Virg. 4. Æneid.

Punica ſe quantis attollet gloria rebus.

Attolluntur propriè iacentes. Virg. 5. Æneid.

—— ab humo miſerans attollit amicum.

Qvæ *niſi iuſta ſubeſt, excutit arma pudor.*] *Iuſta*, cauſa, & *bona* dicitur. Cic. ep. penult. lib. 7. ad Attic. *Rem miſeram. malas cauſſas ſemper obtinuit, in optima concidit.* *Subeſt cauſa.* Ouid. 4. faſt.

Non pudet herboſum, dixi, poſuiſſe moretum

In dominæ menſis? an ſua cauſa ſubeſt?

Cicero ſæpe ita loquitur præſertim Offic. 1. & 5. de fin. *Excutit arma pudor*, mens conſcia turpitudinis, ſiue *conſcius rubor*, vt ait Catullus, cogit

A arma abiicere: efficit vt arma delapſa è manibus cadant. ſic Tibull. el. 7. lib. 2.

Excutiunt clauſa fortia verba fores.

Cic. *Iſta nobis ſtudia de manibus excutiuntur.* Virg. 9. Æneid. *Excuſsi manibus radij.* Terentius & Plautus: *Excutere lacrymas.* Cic. pro Sylla: *Excutere verborum tactationem.* Tibull. lib. 4.

——at tu violente caueto

Ne tibi miranti fortiter arma cadant.

TEMPVS *adeſt, committe rates: ego temporis auctor*
Ducam laurigera Iulia roſtra manu.] ſic Virg. 5. Æneid. *Iamque dies, ni fallor, adeſt.* & 12. Æneid. *Nunc tempus adeſt.* διχαιεια. *Committe rates*, iube naues congredi & confligere. de verbo com-

B mittendi dictum ſup. eleg. 4. *Commiſſas acies.* *Auctor temporis*, origo & fons & parens æui: nam ſol annum & diem efficit. Virg. 1. Georg.

Idcirco certis dimenſum partibus annum

Per duodena regit mundi ſol aureus aſtra.

Ouid. 4. Met.

Ille ego ſum, dixit, qui longum metior annum.

Ibid. *Auctor lucis.* *Ducam manu*, dux ero ad victoriam certam & facilem. Ducere maou, eſt χειραγωγεῖν. Cic. lib. 1. de Nat. Deor. *Qui res abditas ſic tractet vt manu ducat.* vulgo, *doceat*, ſed Turnebus emendauit. Lucret. lib. 2.

Nec contra pugnant in promptu credita quæ ſint:

C *Sed magis ipſo manu ducunt, & credere cogunt.*

Iulia roſtra, vocat *Iulæam carinam*, & *Auguſtam ratem* ſup. Roſtratis autem Liburnis vſus Auguſtus, vt Horatij oda 1. epod. & ipſe el. 11. li. 3.

Baridos & contis roſtra Liburna ſequi.

Roſtra, ἐμβόλους, noſtri à forma *eſperons*, ab aſperitate. *Embolum nauis* dixit Petronius Græco verbo. *Laurigera manu*, victrici; quia lauri ramum geruot triumphantes. Phœbus autem lauriger. Mart.

Vos me laurigeri paraſitum dicite Phœbi.

D Phœbos ipſe apud Ouid. 1. Met.

——Semper habebunt

Te coma, te cithara, te noſtra laura ſagittæ.

Iulia, qoia Auguſtus io auunculi familiam & nomen adoptione transferat.

DIXERAT, *& pharetræ pondus conſumit in arcus.*] id eſt, in arcus omoes ſagittas impeodit, aut voam inſtar omnium, quia dicturos eſt:

Vna decem vicit miſſa ſagitta rates.

Conſumpſit in arcus, ſagittas omnes arcui impoſuit, vt nulla ſupereſſet. ſic Virg. 7. Æneid.

Abſumptæ in Teucros vires cœliq; mariſque,

& 3. Georg.

E *Sed tota in dulces conſument vbera natos.*

Cæſar 1. de bello ciuili: *Conſumptis omnibus telis.* ipſe eleg. 3. lib. 2. *Nox conſumpta luſu.* Terent. Andr. ſc. 1. act. 1. *Si quid conſilij habet, conſumet nunc.* Horat. ſat. 4. lib. 2.

Nequaquam ſatis in re vna conſumere curam.

Cic. *Conſumere diem, operam, ſtudium, vim ſuam, otium in aliquo, vel aliquem.* Stat. lib. 11. Thebaid.

Ite truces animæ, funeſtaque Tartara læto

Polluite, atque omnes Erebi conſumite pœnas.

Enallage numerorum *Arcus*, pro arcum.

PROXIMA *poſt arcus Cæſaris haſta fuit.*] Haſtam Cæſari triboit, vt Homerus Achilli: Virgilius Æneæ & Turoo, ſiue quod haſta ſignum imperij eſt; ſioe quod virtutis indicium; vnde ea viri fortes dooantur. Olim pro ſceptro fuit haſta: Turneb. cap. 12. lib. 22. *Proxima poſt*, ſecundum ſagittam Phœbi emiſſa haſta Auguſti. Plaut. Capt. act. 2. ſc. 1. *Nam ſecundum patrem tu es pater proximus.* Cic. 1. offic. *Qui præfectus claſsis proximus poſt Lyſandrum fuit.* & in Catone: *Fratre ſuo Cenſore, qui proximus ante me fuerat.*

VINCIT *Roma fide Phœbi: dat femina pœnas.*] *Vincit Roma*, pro qua ſtabat Cæſar. *Fide*, ope & auxilio: Donat. in Andr. act. 4. ſc. 2. *Dij veſtram fidem.* Virg. 10. Æneid. *Tyrrhenamue fidem*, id eſt, auxilium Hetruſcorum. Catull. *Dianæ ſumus in fide.* id eſt, tutela & numine. *Femina*, contemptim, de Cleopatra. ſic eleg. 11. lib. 3.

Et famulos inter femina trita ſuos.

Dat pœnas, luit ſupplicium morte, quam ipſa ſibi cooſciuit. eleg. 5. lib. 2.

Dabis mihi perfida pœnas.

Eodem ſenſu, *Perſoluere pœnas* Virg. 9. Æneid. & Catoll. *Dare ſupplicium.*

SCEPTRA *per Ionias fracta vehuntur aquas.*] id eſt, fractum imperium, & regnum, cuius inſigne ſceptrum. ſic eleg. 11. lib. 3.

Quid nunc Tarquinij fractas iuuat eſſe ſecures?

Sceptra, pro regnis, vt faſces & ſecures pro magiſtratibus. Virg. 1. Æneid.

——Tu ſceptra, Iouemque Concilias.

& *Sic nos in ſceptra reponis?* & 3. Æneid.

Coniugio Æacidum, Pyrrhi ſceptriſq; potitum.

Scitum illud Stratooici citharœdi apud Athenæum Regi Ptolomæo de moſica diſceptanti: Ἕτερον, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, σκῆπτρον, ἕτερον δὲ πλῆκτρον. Lucret. pro priocipatu Poëtarũ poſuit ſceptra lib. 3. *Adde Heliconiadum comites quorum vnus Homerus*

Sceptra potitus. *Vehuntur*, feruntur, fluitant, nataot, vt el. 25. lib. 2.

Cum ſæpe in portu fracta carina natet.

Per aquas Ionias, fluctus Iooios. Cum fugit Cleopatra, tunc fractæ eius opes, & regna.

AT *pater Idalio miratus Cæſar ab Aſtro.*] C. Iulius Cæſar dictator, Octauiani aooncolus natura, pater adoptiooe. Sueton. io Aug. cap. 4. *Attius Balbus Iuliam ſororem Cæſaris duxit, matrem Attia, ex qua & Octauio genitus Auguſtus.* Ergo ei Cæſar natura maior auunculus. De eius adoptione idem Sueton. cap. 83. Ouid. 4. faſt. initio, & vlt. Metam. Ambiguè autem *Pater*, genitor, & Deus, quia omnes Dij patres dicuntur. *Miratus*, ſpectans cum admiratione virtutem, & felicitatem filij. *Ab aſtro Idalio*, ab ipſo cœlo, vbi ſtellatus eſt, vt adnot. eleg. 18. lib. 3. *——& qua*

Cæſar ab humana ceſsit in aſtra via.

Horat. oda 12. lib. 1.

Micat inter omnes Iulium ſidus.

Idalio, Diooeo, Venerio. Idalia, ſiue Idalium ciuitas Cypri. vide adnot. ad illud Catoll.

Quaque regis Golgos, quaque Idalium frondoſum.

Plin. cap. 31. lib. 5.

SVM *Deus, eſt noſtri ſanguinis iſta fides.*] Ouid. 3. faſt.

Sed tamen errabant etiam tunc tempora donec
Cæſaris in multis hæc quoque cura fuit.
Non hæc ille Deus, tantaque propaginis auctor,
Crediderit officijs eſſe minora ſuis.

Promiſſumque ſibi voluit prænoſcere cælum,
Nec Deus ignotas hoſpes inire domos.

Aliter amator Plautinus Corcul. ſc. 3. act. 1. & Terent. Hecyr, act. 5. ſc. 4. *Præclarus autem Deus qui ſe tum primum Deum eſſe intellexerit. Sanguinis*, ſtirpis diuinæ, generis, vt Horat. *Regius ſanguis.* Virg. *Sanguis meus.* Ouid. 4. faſt.

Intumuit Iuno raptum quod pellice natum.
Educet (Ino) *at ſanguis ille ſororis erat.*

id eſt, filius. Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Quidquid agit, ſanguis eſt tamen ille tuus.

Fides, certum indicium, argomentum, probatio. el. 1. ſup. verſ. 80.

PROSEQVITVR *cantu Triton, omneſq. marinæ Plauſerunt circa libera ſigna Deæ.*] velut gratulabundus victorem comitatur Triton cum clangore tobæ, & omnes Nereides fauſtos ſonos crepuere: eleg. 10. lib. 3. Plauſum autem datum victori intelligit, de quo el. 3. lib. 3.

Ad vulgi plauſus ſæpe reſiſtere equos.

& eleg. 4. lib. eiuſdem:

Mi ſat erit media plaudere poſſe via.

Triton, is Neptuni, & Amphitrites filius. Higinus p. 1. Heſiod. Theog. 191. Apollod. lib 1. Virg. 1. 5. & 6. Æneid. Seru. in 1. Æneid. Neptuni & Salaciæ filium facit. Ouid. 1. & 2. Met. & in ep. Didus. De eius forma Pauſan. Boëoticis. Plin. cap. 5. lib. 9. viſum ait Tritonem & auditum concha canentem in quodam ſpecu. Alludit autem ab tubicines triumphorum, de quibus Plutarch. in Paulo Æmylio. *Proſequitur.* Agrætius: *Conſequimur, ſtudio: obſequimur, officio: perſequimur, iniuria: proſequimur, ordine: aſſequimur, voto.* Horat. oda 5. lib. 4. *Te multa prece, te proſequitur mero. Diffuſo pateris.* Virg. 6. Æneid. *Proſequitur lacrymis.* Cicer. 4. Verrin. *Verbis proſequi aliquem.* Philipp. 4. *Gratiſſimis animis proſequi memoriam.* De Aruſp. Reſp. *Plauſu proſequi.* vbique Cicero de honore, qui tribuitur diſcedenti. Proſequendi officium, *Proſequium* dicebatur: Feſtus. *Omnes Deæ marinæ*: eleg. 17. lib. 1.

—— formoſa Doride nata.

Plauſerunt circa ſigna, quia in orbem ludunt Nereides, earumque chorus dicitur Virg. 10. Æn. & Stat. 3. Sylu. in Propemptico Metij Celeris. *Libera ſigna*, & victricia & defenſa vindice Cæſare. contra *Captiua ſigna Craſſi. Libera ſigna*, exercitus liberi, vt eleg. 30. lib. 2. *Libera colla.* Minabatur autem Pop. Rom. ſeruitutem Cleopatra eleg. 11. lib. 3.

ILLA *petit Nilum cymba male nixa fugaci.*] τὸ *Illa* δεικτικῶς Cleopatra. ſic eleg. 6. lib. 3.

Improba non vicit me moribus illa, ſed herbis.

Petit Nilum, in Nili receſſus fugit, vt el. 11. lib. 3.

Fugiſti tamen in timidi vaga flumina Nili.

Virg. 8. Æneid.

Contra autem magno mærentem corpore Nilum,
Pandentemque ſinus, & tota veſte vocantem
Cæruleum in gremium latebroſaque flumina victos.

Seneca Octauia:

Superatus acie puppibus Nilum petit
Fuga paratis. agit de Antonio:

Male nixa cymba, non bene freta, quia parum in cymba præſidij. ſic Virg. 2. Æn. *Male fida ſtatio*, & *Male numen amicum.* & 1. Georg.

A *Male pinguis arena.* Ouid. 3. faſt.

Græcia facundum, ſed male forte genus.

Nixa cymba, vt el. 11. lib. 1. *Remis confiſa minutis. Cymba.* el. 13. lib. 2. *Mors nixa toro. Cymba fugaci*, vel in qua ipſe fugax erat, vel celeri. Horat. oda 37. lib. 1. vtrumque complexus eſt, cum eam cum columbis comparauit, & ab Italia volantem dixit: nec cymbam dixit, vt noſter, ſed nauim tantum: *Vix vna ſoſpes nauis ab ignibus.* vide Plutarch. in Antonio. Dionem ſub finem lib. 50. Florus cap. 11. lib. 4. *Prima dux fugæ regina cum aurea puppi, veloque purpureo ſe in altum dedit.*

B Virg. 8. Æneid. de hac fuga:

Ipſa videbatur ventis regina vocatis
Vela dare, &c.

HOC *vnum, iuſſo non moritura die.*] id tantum defuit Auguſti triumpho, & in hac vna re fortis Cleopatra, quod ſibi necem conſciuit, de qua eleg. 11. lib. 3. Sic Virg. 12. Æneid.

In rebus defuit vnum. τὸ *Moritura* Iterandum: Moritura, ſed hoc vnum, (erit) non moritura iuſſo die. *Iuſſo die*, ipſa iuſſa, vt Seruius in 10. Æneid. *Ceſſerunt æquore iuſſo*; ipſi iuſſi, eſtq. vſurpatum participium: nam iubeor non dicimus.

C Hæc ille, & errat. *Iuſſo die*, vt Ouid. 3. Met.

Iuſſa me aduertite terra. quam iuſſi, vt el. 1. ſup.
Gutta quoque ex oculis non niſi iuſſa cadet.

Virg. 4. Georg.

—— Huc tu iuſſos aſperge ſapores. & 3. Æn.
Iunonis Argiuæ iuſſos adolemus honores.

Horat. oda penult. Epod.

Iuſſas cum fide pœnas luam. & ep. 12. lib. 1.
Stellæ ſponte ſua, iuſſæne vagentur & errent.

Moritur die iuſſo captiuus, qui tum iubetur mori cum victori libet; auditque Virgilij illud *Morere.* Sic 3. Æneid. *Iuſſa mori* (captiua Polyxena.) Captiui autem in carcere necabantur: Plutarch. in Mario, & Albinouanus ad Liuiam.

D DII *melius quantus mulier foret vna triumphus.*] *Dij melius* prouerbialis ſermo auerruncantium aliquid à ſe & depellentium. Virg. Cic. Plaut. Ouid. in ep. Briſeidis:

Cumque mea patria laus tua victa iacet?

Dij melius. & alibi ſæpe: *Mulier vna quantus triumphus.* dixit tamen el. 11. lib. 3.

Accepere tuæ Romula vincla manus.

Bactra ſpectaui, &c. Sed de imagine tantum Cleopatræ loquitur. *Quantus*, ἐμφατικῶς, de parta è muliere victoria eleg. 8. lib. 2. ad illud:

Mors eſt inhoneſta futura. & el. 21. lib. 2. verſ. 9. & 10. Vopiſcus in Aureliano: *Sed Aurelianus indignum exiſtimans mulierem interimi occiſis pleriſq.*

E *quibus auctoribus illa bellum mouerat, parauerat, geſſerat, triumpho mulierem reſeruauit, vt Pop. Rom. oculis eſſet oſtentui. Mulier vna*, vt Virg. 4. Æneid.

Vna dolo Diuûm ſi femina victa duorum eſt.

Ipſe ſup. hîc: *Dat femina pœnas.*

DVCTVS *erat per quas ante Iugurtha vias.*] duci captiuitatis & ſeruitutis, vt el. 15. lib. 3.

Tibi gloria Dirce ducitur. Ouid. el. 2. lib. 1. Am.
Mens bona ducetur manibus poſt terga reuinctis.

Horat. oda 12. lib. 2.

Ductaque per vias Regum colla minantium.

& oda 2. lib. 4. *—— Trahet feroces*
Per ſacrum cliuum merita decorus Fronde Sicambros.

Per viae, viam ſacram intelligit, de qua el. 1. l. 3. A
Actiaque in ſacra cernere roſtra via.
De Iugurrha capto, & triumphato el 5. lib. 3.
Conſule cum Mario capte Iugurtha ſedes.
Cornelius Seuerus in necem Ciceronis apud Senecam:
Inque triumphato ludibria cuncta Iugurtha
Obſuerant. *Ante*, olim, vt el 8. lib. 1.
Et quae Elis opes ante pararat equae.
An ante currum? *Erat*, pro, fuit, enallage.

Activs *hinc traxit Phœbus monimenta, quod eius*
Vna decem vicit miſſa ſagitta rates.] ſic eleg. 11. infra:
Hinc Vbi-verti dicta eſt ara ſuperba Iouis.
Actius Phœbus. eleg. 11. lib. 3. *Leucadius* dicitur verſ. 69. Apollonius lib. 1. Νῶϊν αὖ κεῖθι βωμὸν ἐπάκτιον Ἀπόλλωνος, Ἀκτίου, ἐμβασίοιό τ' ἐπώνυμον Extruxerunt ibi aram Epactij, ſiue littoralis Apollinis, Actij Embaſijque cognomine. *Traxit monimenta*, celebritatem nominis, & famam. vide verſ. 17. ſup. hîc. Sic Cic. *Trahere cognomen & nomen. Vna ſagitta.* at dixit verſ. 55. ſup. *Pharetra pondus. Vicit decem rates.* De decem ratibus ictu ſagittæ victis nihil Plutarch. in Antonio, nec Dio lib. 50. Virg. hoc tantum 8. Æneid.
Actius haec cernens arcum intendebat Apollo
Deſuper, omnis eo terrore Aegyptus, & Indi, C
Omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabaei.

Bella *ſatis cecini: citharam iam poſcit Apollo*
Victor, & ad placidos exuit arma choros.] Lyram vult ſibi dari, vt Pæana & epinicia canat poſitis armis: nam *imbelles Lyrae* dixit ſup verſ. 36. Cithara pacis, arcus belli. Horat. oda 10. l. 2.
——*Quondam Cithara tacentem*
Suſcitat Muſam, neque ſemper arcum
Tendit Apollo.
Apud Sueton. in Nerone cap. 49.
Dum tendit citharam noſter, dum cornua Parthus;
Noſter erit Paean, ille Hecatebeletes.
Victor, quia victoriæ dux, & dixit ſupra:
Ducam laurigera Iulia roſtra manu.
Exuit arma, depoſuit arma; ἀνυποκρίτως; quia non amplius bella canenda ſunt, inquit Beroaldus, ſed ludicra. Ego, exuit iram & ſtudiũ belli. nam arma ſua nunquam exuit, ſi credimus Horatio, & Euripidi. Horat. oda 4. lib. 3.
Nunquam humeris poſiturus arcum.
Euripides in Alceſtide:
Σύνηθες αὐτῷ (τόξα) βαστάζειν ἀεί.
Loquitur Apollo. *Ad choros placidos*, vel vt ipſe choros ducat, vt ſolet cum muſis Virg. 4. Æn. *Inſtauratque choros.* vel vt ſaltantibus canat cithara. *Placidi chori*, quia ſunt pacis & otij; vel ad diſcrimen Pyrrhicæ, in qua ſaltabant armati. *Ad choros*, vt Albinouanus ad Liuiam: *Tamen ille redemptus ad ignes.*

Candida *nunc molli ſubeant conuiuia luco.*] ſic Horat. oda 37. de hac victoria:
Nunc eſt bibendum, nunc pede libero
Pulſanda tellus. vbi conuiuia, & ſaltationes coniungit, vt hîc. *Candida conuiuia*, vel læta & felicia, vt el. 1. ſup. *Date candida ciues Omina.* vel quia albati ſollennes epulas celebrabant. Horat. ſat. 2. lib. 2.
Ille repotia, natales, aliosue dierum
Feſtos albatus celebret. Et *conuiuia*, pro conuiuis ipſis, vt ſup. *Lyra*; & *hoſpitium*, & *coniugium*, pro hoſpite, & coniuge. *Subeant luco*, ſuccedant in lucum, vt eleg. 14. lib. 1.
Nec timet oſtrino Tullo ſubire toro.
Ponitur & cum 4. caſu, vt eleg. 4. ſup. verſ. 27. *Subit capitolia. Molli*, molli fronde veſtito, & herba molli ſtrato, vt el. 3. lib. 3.
Mollia ſunt paruis prata terenda rotis.
In lucis autem ſacrificia fiebant: Horat. oda 4. lib. 1. *Nunc & in vmbroſis fauno decet immolare*
Lucis. Aut quia æſtate vmbram captabant. Virg. in Daphnide:
B *Ante focum ſi frigus erit, ſi meſſis in vmbra.*
Ad fana erant luci. Ad lucum Eſquilinum intelligit, de quo Varro 4. de ling. Lat.

Blanditæqve *fluant per mea colla roſa.*] ſic Scaliger legit & citat locum Plinij ex cap. 2. lib. 25. & Tibulli el. 4. lib. 1. *Blandita*, participium pro nomine, blandæ ſcilicet. Plin. cap. 24. lib. 10. *Hanc principio blandita peregrinatione auidè profectam, pœnitentia in volatu cum labore ſcilicet ſubit. Blandita*, ſuaues & odoris aſpectuſque iucundi, vt ſup. hîc *Blandi cartis honores.* & ſupra eleg. 4. *Tacentes aquas.* & eleg. 2. ſup. *Properante falce.* & eleg. 17. lib. 3. *Laxatis corymbis*, pro laxis; & *Hiante calamo*, pro hiulco. ſic Verrius apud Priſ. lib. 8.
Blanditiſque labor molli curabitur arte.
Fluant roſa per colla, ex collo pendeant vagæ & ſolutæ. Ouid. 2. faſt.
Ecce vnum regis fuſis per colla coronis
Inuenient poſito peruigilare mero.
De roſis & ſertis conuiuiorum vide adnot. ad eleg. 5. lib. 3.
Et caput in verna ſemper habere roſa.
Horat. ſat. 3. lib. 2. ——*Potus vt ille*
Dicitur è collo furtim carpſiſſe coronas.
Tibull. eleg 7. lib. 1.
D *Et capite & collo mollia ſerta gerat.*
In veteribus marmoribus conuiuæ capite, collo, brachiis coronas geſtabant. *Fluant*, vt el. 3. lib. 2. *Coma per colla fluente.* An fluant, affluant?

Vinaqve *fundantur prœlis eliſa falernis.*] expreſſa premendo; tum enim eliduntur vuæ. Horat. ſat. 3. lib. 2.
Abſentis ranæ pullis vituli pede preſſis;
Vnus vbi effugit, matri denarrat vt ingens
Bellua cognatos eliſerit.
vbi *Preſſis*, & *Eliſerit* idem. Elidimus, vel ſtringendo manu, vel premendo pede. vide Nonium in *Elidere*. Cic. 2. Tuſc. *Elidere neruos virtutis.* &
E 3 Tuſc. *Elidere fibras ſtirpium.* Per prela autem falerna, vinum quoque falernum intelligit, vt Horat. oda 20. lib. 1.
Cæcubum & prelo domitam Caleno
Tu bibes vuam. *Prela*, inquit Seruius in 2. Georg. *Trabes ſunt quibus vua iam calcata premitur.* vide Caton. cap. 18. de re Ruſtica. De prelo & torculari. *Fundantur*, è cado in Cyathos nempe.

Terqve *lauet noſtras ſpica Cilissa comas.*] Turneb. cap. 2. lib. 8. quoſdam ait ſpicas Croci exiſtimare in radice eſſe, quia eorum, quæ bolboſa radice conſtant, in nucleos diuidua, nuclei, ſpicæ vocantur. Ipſe fila illa croci longa croceaq. eſſe ſpicã credit. Beroaldus per ſpicam Ciliſſam nardum

nardum & nardinum vnguentum intelligit, quia ſpica nardi dicaint, & nardus in Cilicia naſcatur auctore Dioſcoride. At Scaliget Spicam Ciliſſam bulbum croci interpretatur, vt Spicam nardi ait eſſe bulbum nardi Indicæ. vbi multa de hac re. An crocino vnguento vult comam perfundi, de quo eleg. 10. lib. 3.

Et crocino narres myrrheus vngat Onyx.

Lucan. lib. 3. de Indis:

Et qui tingentes croceo medicamine crinem.

Quid *Spica* aduot. ad el. 2. verſ. 14. *Ciliſſa*, vt Libyſſa, Phœniſſa, Threïſſa. Martial.

Et Cilices nimbis hic maduere ſuis.

Cilicium crocum optimum Plin. cap. 6. lib. 21. *Prima nobilitas Cilicio, & ibi in Corico monte.* Croco autem vtebantur in ſacris. Ouid. 1. faſt.

Tura nec Euphrates, nec miſerat India coſtum

Nec fuerant rubri cognita fila croci.

Miſerat, nempe ad ſacra. Idem in Ibin:

Nam neque quod flores Situla naſcuntur in hybla:

Quotue ferat dicam ſpica Ciliſſa crocos.

& 5. faſt. *Et ſonet accenſis ſpica Ciliſſa focis.* vide Iunium prouerb. 96. cent. 6. *Lauet comas, perfundat crines* dixit el. 2. lib. a. lib. 1. verſ. 3. *Ter.* vide adnot. verſ. 6. ſup.

I N G E N I V M *potis irritet Muſa Poëtis.*] excitet, exacuat, acrius reddat. Sueton. in Nerone cap. 39. *Ne fatendo dolorem irritares ingenia.* Horat. in arte:

Segnius irritant animos demiſſa per aurem.

id eſt, mouent. Ouid. 2. faſt.

Tum ſicco primas irritat cortice flammas.

Cicero ep. 17. lib. ad Brutum: *Pueri cupiditatem & licentiam potius irritatam eſſe, quam compreſſam.* Ductum à canibus quæ *Irrire* dicuntur. Nonius & Donatus, quia r r r ſonant. Lucillius: *Irritata canes quod homo quam planiu' dicit.* Pro, *Irritet*, Scaliger legit *Irritat*, vt ſit γνώμη. *Ingenium*, quo valent: Cic. pro Murena. Ipſe eleg. 30. lib. 2. *Nam ſine te noſtrum non valet ingenium. Potis Poëtis.* Sic Horat. ep. 19. lib. 1.

Ennius ipſe pater nunc niſi potus ad arma

Proſiluit dicenda. vbi plurima in hanc ſententiam. Mart. ep. 7. lib. 11.

Poſſum nil ego ſobrius: bibenti

Succurrunt mihi quindecim Poëtæ.

Ouid. 7. Metam.

—— necnon & carmina vino

Ingenium faciente canunt.

Verior hæc lectio, *Potis*, & ſic correxit Scaliger cum antea legeretur, *Poſitis*; quod ſi retines, dictum vt eleg. 3. lib. 1.

Subiecto leniter poſitam tentare lacerto.

& eleg. vlt. lib. 2.

Me iuuet heſternis poſitum languere corollis.

B A C C H E *Soles Phœbo fertilis eſſe tuo.*] Apollinis & Poëtarum ingenium fœcundare. ſic Horat. ep. 5. lib. 1.

Fœcundi calices quem non fecere diſertum.

Ouid. lib. 4. de Ponto:

Fertile pectus habes, interque Helicona colentes

Vberius nulli prouenit iſta ſeges.

Tranſlatio eſt à fœcunditate vitis ad fœcunditatem ingenij. *Tuo*, fratri, familiari, & conſorti: Nam & Apollo & Muſæ in comitatu Bacchi; &

A ſacra iis communia in Parnaſſo. Tibull. el. 4. lib. 3. Phœbum, Bacchum, & Muſas coniungit:

Salue cura Deûm; caſto nam rite Poëta,

Phœbuſque & Bacchus Pierideſque fauent.

Præterea Liber & Sol idem Macrobio. *Tuo.* vide adnot. eleg. 3. ſup. verſ. 1. & 2.

I L L E *paludoſos memoret ſeruire Sicambros.*] Beroaldus: *Viciſſim*, inquit, *Bacchus & Apollo memorent victorias Auguſti.* Ego referri puto ad ſuperius, *Poëtis*, vt el. 1. lib. 3.

Nec non ille tui caſus memorator Homerus.

Sicambros, Germaniæ populos; De quibus Strabo lib. 4. Albinouanus ad Liuiam:

B *Ille genus Sueuos acie, indomitoſque Sicambros*

Contudit, inq; fugam barbara terga dedit.

Ibid. *Nec tibi delectos poterit narrare Sicambros.* De iis & Horat. oda 2. lib. 4. & penult. In deditionem accepi ductu Tiberij: Dio lib. 55. Tacit. 2. Annal. & ibi Lipſius, à quo Sugambri vocantur. Sueton. in Auguſt. cap. 21. *Paludoſos.* ſic Strabo lib. 4. Menapios Sicambris proximos ait paludes incolere. *Palus*, inquit Varro 4. de ling. Lat. *Paululum aqua in altitudinem, & palam latius diffuſa.* Iſidor. cap. 13. lib. 15. *Paludes dictæ à Pale paſtorali Dea, quod paleas & pabula nutriat iumentorum.* ridiculè. *Seruire*, victos & deditos eſſe.

C Horat. oda 8. lib. 3.

Seruit Hiſpana vetus hoſtis oræ

Cantaber ſera domitus catena. Cic. pro lege Manilia. Salluſt. in ep. Mithridatis.

C E P H Æ A M *hic Meroën fuſcaque regna canat.*] De Meroë inſularum, quas Nilus efficit, maxima, & capite Æthiopici regni, Strabo lib. 1. & 17. & Plin. cap. 73. lib. 2. Eſt & oppidum eiuſdem nominis Plin. cap. 29. lib. 6. meminit & cap. 75. lib. 2. Dicta Meroë à Cambyſis matre Diodorus. Ouid. 4. faſt.

Hinc Libs, hinc Meroë, ſiccaque terra ſubeſt.

D Auſonius ep. 19. in Meroën anum:

Et tu ſic Meroë, non quod ſis atra colore

Vt quæ Niliaca naſcitur in Meroë.

Cepheam, in qua Cepheus pater Andromedæ regnauit, de quo eleg. 3. lib. 1. verſ. 3. & 4. *Cephéam*, vt eleg. 3. lib. 1. *Orphéa lyra. Fuſca regna*, vt eleg. vlt. infra: *Fuſca Deus aula*, Pluto. Intelligit autem Ægyptum, & Æthiopiam, atque Indiam. eleg. 33. lib. 2.

An tibi non ſatis eſt fuſcis Aegyptus alumnis.

vbi vide adnotata. ſic *Noctícolor* Memnon: Næuius apud Gellium. Cornel. Fronto: *Fuſca album opponitur; nigro candidum.* Feſtus: *Aquilus*

E *color eſt fuſcus & ſubniger; qui albi & nigri particeps. Brun, Bazané.* Sed ſæpe pro nigro. Terentius Scaurus de Ortographia: *Furuos dicimus, quos antiqui fuſtos.* Virg. eclog. 10.

—— Quid tum ſi fuſcus Amyntas?

Et nigræ violæ, ſunt & vaccinia nigra.

H I C *referat ſero confeſſum fœdere Parthum.*] *Confeſſum*, victum, fatentem ſe peccaſſe & veniam petentem, ſupplicem. Ouid. in Epicedio Tibulli. *Ignoſcite falſo*; quia confeſſis ſæpe ignoſcitur. Stat. 9. Theb. *—— Poſuitque trementem*

Ante tuos confeſſa pedes. Atalanta faſſa & veniam petens, quod Parthenopæum peperiſſet. Ouid. 5. Metam.

Confeſſaſque manus, obliquáque brachia tendens,
Vincas ait Perſeu. Idem eleg. 9 lib. 2. Amor.
Quid? non Aemonius quem cuſpide perculit heros,
Confeſſum medica poſtmodo iuuit ope.
Sic vulgati libri. alij *Confoſſum.* Patereolus: *Dalmatia rebellis ad certam confeſſionem redacta eſt imperij.* Idem. *D. Tiberius Hiſpanis parendi confeſſionem extorſerat.* In 12. tab. *Aeris confeſſis* (ita leg.) *rebuſque iure iudicatis triginta dies iuſti ſunto.* Apud IC, in D. Titulus eſt, *De confeſſis* 2. lib. 42. Sunt qui putent. *Confeſſum* hîc dici, pro confoſſo, quia in omnibus eſt libris antiquis, quod Turneb. & Lambinus mutarunt. ſic legitur in Bacchidibus Plauti act. 4. ſc. 8. *Faciam te Confeſſorem ſoricina Nænia.* B Nænia inteſtinum ſonat: Feſtus in *Nænia* in litura, & Arnobius. *Sera federe*, ſeris condicionibus pacis. Suetoo. in Aug. cap. 17. *Antonium quidem ſeras conditiones pacis tentantem ad mortem compulit.* Ipſe el. 4. lib. 3.
Sera, ſed Auſonijs veniet prouincia virgis.
Aſſueſcent Latio Partha trophæa Ioui.
Horat. oda 8. lib. 3.
Cantaber Sera domitus catena.
Stat. in equo Domitiani lib. 1. Sylu.
——*Tu tardum in federa montem*
Longo Marte domas. Horatius hac de re ep. 12. C lib. 1. vbi confeſſum & ſupplicem deſignat Parthorum regem: ——*Ius Imperiumque Phraates*
Cæſaris accepit genibus minor.
Reddat *ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua.*] vide adnot. hac de re ad illud el. 5. lib. 3.
——*vos quibus arma*
Grata magis Craſſis ſigna referte domum.
Reddat ſigna Remi, reſtituat adempta Craſſis ſigna Romana. vide adnot. ad el. 1. ſup. verſ. 9. Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.
Nunc petit Armenius pacem, nunc porrigit arcus
Parthus eques, timida captaque ſigna manu.
Ibid. *Tu veniam Partho ſuperato ſæpe dediſti.* *Mox* D *dabit ipſe ſua*, Tradet Auguſto ſua ſigna, vt victus victori ſolet, vt eleg. 11. infra:
Hic ſpolia ex humeris auſus ſperare Quirini
Ipſe dedit.
Siue *aliquid pharetris Auguſtus parcet Eois.*] Nonnihil remittet & abſtinebit pharetratis populis orientis. Terent. Adelph. act. 4. ſc. 2. *Venus poſt inſaniens. nihil pepercit. non puduiſſe verberare hominem ſenem.* Parcere cum 4. & 3. caſu. Virg. 10. Æneid. *Talenta Natis parce tuis.* Gell. cap. 19. lib. 16. *Vitam ſibi vt parcerent oraniſſe. Eois pharetris*, vt ſup. hîc. *Lyra*, pro citharœdo. el 11. E lib. 3. *Meda ſagitta*; pro, pharetra decoris Medis. Populi autem orientis calamis bella conficiunt: Plin. cap. 36. lib. 16.
Differat *in pueros iſta trophæa ſuos.*] id eſt, Eam laudem & ad liberos & nepotes peruenire ſinat. *Iſta trophæa*, victorias de Parthis & Indis. vide adnot. ad el. 3. lib. 3. verſ. 8. *In pueros* Ouid. eleg. 2. lib. 4. Triſt.
Et qui Cæſareo iuuenes ſub nomine creſcunt:
Perpetuo terras vt domus iſta regat.
& el. 9. lib. 4. de Ponto: De Cæſaris domo:
Ne deſit pars vlla domus ſtat vtceque nepotum,
Hic aua lateri proximus, ille patris.
vide Suetoo. in Auguſt. cap. 63. 64. & 65. &

A Ouid. 1. de arte amandi. *Pueri*, pro liberis, vt el. 15. lib. 3. *Tu reddis pueris matrem*, &c.
Gaude *Craſſe, nigras ſiquid ſapis inter arenas.*] Ouid. 6. faſt.
Craſſus ad Euphraten aquilas natumque ſuoſque
Perdidit, & leto eſt vltimus ipſe datus.
Parthe, quid exſultas, dixit Dea, ſigna remittes.
Quiq́; necem Craſſi vindicet vltor erit.
Idem 1. de arte amandi:
Parthe dabis pœnas, Craſſi gaudete ſepulti,
Signaque barbaricas non bene paſſa manus.
ipſe eleg. 10. lib. 2. verſ. 13. & 14.
Iam negat Euphrates equitem poſt terga tueri
Parthorum, & Craſſos ſe tenuiſſe dolet.
vide ibi adnot. *Gaude*, vt el. 8. lib. 3.
Gaude, quod nulla eſt æquè formoſa.
Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Gaude.* H. *Quid ego gaudeam?* E. *quia impero. Si quid ſapis*, ſi quis adhuc manibus tuis ſenſus eſt. *Sapere*, ſentire, vt el. 13. lib. 2. *Non-nihil ad verum conſcia terra ſagit.* eodem ſenſu Albin. ad Liuiam:
Hac ſentit Druſus, ſi quid modo ſentit in vmbra.
Seneca Octauia: *Triſtes queſtus natæ exaudi*
Si quis remanet ſenſus in vmbris. *Nigras arenas*, arenoſos campos Aſſyriæ, de quibus Plutarchus in Craſſo & Antonio, & in quibus occubuit C Craſſus. Addidit *nigras*, quia ſunt & flauæ, ſiue fuluæ arenæ. Virg. 3. Georg.
Nigramque altè ſubiectat arenam. & 4. Georg.
Et viridem Aegyptum nigra fœcundat arena.
Sic *Atra puluis* Horatio dicitur.
Ire *per Euphaten ad tua buſta licet.*] Liberum iter eſt ad ſepulchrum tuum, vt tibi iuſta ſoluantur. *Licet*, quia ceſſerunt Armenia Parthi & Meſopotamia: Sueton. in Aug. cap. 21. *Ire.* vnde *Iter ad ſepulchrum*, de quo Cic. pro Sex. Roſcio, & Paulus *l. Seruitutes. §. Seruitus itineris. D. de Seruitut.* *Buſta*, tamen Craſſi nulla fuerunt. D quod ſciam. Lucanus: *Craſſo quærente ſepulchrum*, nam caput ei, & dextra abſciſſa, & delata ad regem Parthorum. Dio, Plutarch. Appian. qui de buſtis nihil.
Sic *noctem patera, ſic fallam carmine, donec*
Iniiciat radios in mea vina dies.]
Sic pro igitur, vel lentè & hilarè. eleg. 10. lib. 3. *Natalisque tui ſic peragemus iter.* vel *ſic*, pro omnino: el. 12. lib. 3. *Erroriſque ſui ſic ſtatuiſſe modum.* *Ducam noctem*, producam & conſumam, traducam, tranſigam. eleg. 10. lib. 3. de Natali Amicæ: *Noxque inter pocula currat.* eleg. 4. lib. 1.
E *Quid me non pateris, vitæ quodcunque ſequetur*
Hoc magis aſſueto ducere ſeruitio.
& eleg. 14. lib. eiuſd.
Totum ducis amore diem. & el. 23. lib. 3.
Blandis ducitur hora dolis. ſic Trahit quietem el. 14. l. 1. Horat. *Tendere noctem.* *Patera, carmine*, vino & cantu in victoriam Auguſti. Horat. oda 13. Epod. *Illic omne malum vino cantuque leuato.* Canunt Poëtæ cum biberunt; ſupra:
Ingenium potis irritet muſa Poëtis.
Patera, qua libet ipſi Auguſto & Apollini. & hîc pro vino, vt Virg. 7. Æneid.
Nunc pateras libate Ioui.
Patera, inquit Varro 4. de ling. Lat. *Quod pateant. Hiſce etiam nunc in publico conuiuio, antiqui-*

tatis retinenda cauſa, cum magiſtri fiunt, potio circumfertur; & in ſacrificando de eis, hoc poculo magiſtratus dat Deo vinum. Feſtus in *Pateram*, & in *Inferium*. Iſidor. cap. 5. lib 10. Macrob. cap. 21. lib. 5. Saturn. *Patera*, quia ſacra facit: Auſon. *Turibula & patera quæ tertia vaſa Deûm, lanx. Dies injiciat radios*, vibret vt ſagittas. vt ſoli ſic & Diei ſua tela ſunt, & radij. Lucret.

Non radij ſolis, neque lucida tela diei.

Et Plauto: *Alius dies, alius ſol. In vina mea*, pelis eliſa falernis, vel in pateras, vt Virg. *Et vina coronant.* Plaut. Menech. act. 1. ſc. 2.

Mihi, tibi, atque illi iubebo iam apparari prandium,
B *Inde vſq. ad diurnam ſtellam craſtinam potabimus.*

id eſt, Luciferum, vt rectè exponit Turneb. cap. 14. lib. 18. Horat. oda 21. lib. 3.

Te Liber, & ſi læta aderit Venus,
Segneſque nodum ſoluere Gratiæ,
Viuæque producent lucernæ
Dum rediens fugat aſtra Phœbus.

Idem oda 8. lib. 3.

Sume Mecœnas cyathos amici
Soſpitis centum, & vigiles lucernas
Profer in lucem. Tibull. el 9. lib. 1.
Illum ſæpe ferunt conuiuia ducere Baccho,
Dum rota luciferi prouocet orta diem.

Ouid. eleg. 8. lib. 1.

——— nigri non illa parentum
Memnonis in roſeis ſobria vidit equis.

Mart. ep. 85. lib. 1.

Heſterno fœtere mero qui credit Acerram,
Fallitur, in lucem ſemper Acerra bibit.

AD ELEGIAM VII.

SVNT *aliquid manes, letum non omnia finit.*] ſic eleg. vlt. lib. 2.

Nec ſi poſt Stygias aliquid reſtauerit vndas.

Ouid. 6. Met. in fabula Terei:

Si tamen hoc ſuperi cernunt, ſi numina Diuûm
Sunt aliquid. Idem el. 1. lib. 4. de Ponto:
Da mihi ſi quid ea eſt, habet autem pectora, Lethen.

Manes ſunt aliquid. Sic Achilles 1λ. ψ. viſus in ſomnis videre vmbram Patrocli, ac eum ea ſermonem ſerere, quia euaneſcente exclamat.

Ὢ πόποι, ἦ ῥά τίς ἐστι καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισι
Ψυχὴ καὶ εἴδωλον. Eſt aliquid, eſt certe Plutonis in ædibus vmbra. Ergo eorum opinionem improbat, qui nihil eſſe Manes contendunt, ſed meram fabulam, vt Horatius *Fabulæque Manes.* Perſius. *Et Manes, & fabula fias.* ipſe el. 5. lib. 3.

An ficta in miſeras deſcendit fabula gentes,
E *Et timor haud vltra quam rogus eſſe poteſt.*

Ouidius:

Quid ſtyga, quid tenebras, quid nomina vana timetis?

Iuuenal. *Eſſe aliquos manes*, &c. Callimach. lib. 3. epigr. Gr.

Ὦ Χαρίδα, τί τὰ νέρθε; πολὺ σκότος. αἱ δ' ἄνοδοι, τί;
Ψεῦδος. ὁ δὲ Πλούτων; μῦθος. ἀπωλόμεθα.

O Charida, quidnam eſt infra? tenebræ. reditus quid? Nugæ. quid Pluto? fabula. concidimus. Cæſar apud Salluſtium, & Cic. in Tuſc. 1. & in Catilin. & pro Cluentio. & Plin. cap. 55. lib. 7. *Letum non omnia finit*, non cuncta ſimul cum corpore intereunt. bene *Letum* nam à leo,

A id eſt, deleo Priſcianus deducit, quaſi mors cuncta deleat. vnde Horat. ep. 16. lib. 1. *Mors vltima linea rerum eſt.* Cic. Torquato ep. 4. lib. 6. *Præſertim cum id impendeat, in quo non modo dolor nullus, ſed etiam finis doloris futurus ſit:* & in ep. 21. lib. eiuſd. *Mors omnium rerum extremum.* Demoſthenes Περὶ στεφάνου. Πέρας γὰρ ἁπᾶσιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος. Stat. 8. Thebaid. de Plutone:

O cunctis finitor maxime rerum; & Ariſt. lib. 3. Ethic. ideo morte nihil horribilius ait, quia ſit extremum omnium rerum; nihilque poſtea neque boni, neque mali.

LVRIDAQVE *euictos effudit vmbra rogos.*]
B *Vmbra lurida. Pallida imago* Virgilio, *Simulacra modis pallentia miris.* Feſtus: *Luridi ſupra modum pallidi.* Iſidor. lib. 10. *Luridus a loro, pallidus, quod eiuſmodi habeant cutem.* (quaſi loro ictus, & luridus factus.) el. vlt. infra:

Obſerat vmbroſos lurida porta rogos.

Tibull. *Orcus luridus*, & Horat. oda 4. lib. 3. *Luridi dentes* oda 13. lib. 4. & oda penult. Epod.

Oſſa pelle amicta lurida. Ouid. 1. Metam. *Lurida aconita. Effugit rogos*, euolat ex igne rogi. Ouid. el. 8. lib. 3. Amor.

Effugiunt auidos carmina ſola rogos.

Idem eleg. 3. lib. 3. Triſt.

C *Effugiatq́ auidos pars mea nulla rogos.*

& eleg. 2. lib. 3. de Ponto:

Effugiunt ſtructos carmen honoſque rogos.

& eleg. vlt. lib. 4. Triſt.

Et gracilis ſtructos effugit vmbra rogos.

& 5. faſt. inquit vmbra Remi:

Non ſum elapſa rogi flammis, & inanis imago.

Albin. ad Liuiam:

Facta ducis viuent, operoſaque gloria rerum;
Hac manet, hac auidos effugit vna rogos.

Rogos euictos; domitos, quia non potuere vmbram exurere. vt Virg. 4. Æneid. *Euicta dolore*,
D & *Euicta lacrymis.* Aliud eſt *Euincere* IC. Sed alij libri *Exſtructos*, vel, *Euinctos.* Ex vtraque lectione leg. *Exſtinctos*; vel *Exſtructos*.

CYNTHIA *namq. meo viſa eſt incumbere fulcro.*] Argumentum Plautinum: Verum, nam ita feci. *Viſa eſt* inſomnij, vt notaui ad eleg. 26. lib. 2. verſ. 1. *Incumbere*, imminere & inniti, vt Virgilianus Damon *Incumbens tereti ſic cœpit oliuæ.* Ouid. 5. faſt.

Vmbra cruenta Remi viſa eſt aſſiſtere lecto.

& 3. faſt.

Nox erat, ante torum viſa eſt aſtare ſororis
Squallenti Dido ſanguinolentia coma.

E & 11. Metamorph.

Luridus, exanimi ſimilis, ſine veſtibus vllis
Coniugis ante torum miſera ſtetit.

MARMOR *ad extrema nuper humata via.*] Mendoſa eſt lectio *Marmor*, quam etiam de coniectura Lipſius cap. 17. lib. 3. Var. reponebat. nam neque marmoreus ei tumulus, neque ad marmor humata, ſed ſub marmore diceretur. legendum *Ad murmur extrema via.* id eſt, in ipſa ripa fluuij Anienis. infra:

Acceſſit ripa laus Aniene tua.

Murmur fluuij, qui *vagus ſonitus* el. 15. lib. 3.

Sæpe vago Aſopi ſonitu permota fluentis.

& eleg. 6. ſup.

Quà ſinus Ionia murmura condit aqua.
Horat. ep. 10. lib. 1.
Per pronum trepidat cum murmure riuum.
Stat. in Genethliaco Lucani:
Sic ripis ego murmurantis Hebri.
Præceps autem ruit Anio, vt dictum el. 16. lib. 3. verſ. 4. vet. lib. *Margine:*
Margine in extrema nuper humata via.
id eſt, ripa. An *ad marmor*, pilam aut columnam & lapidem, quo milliare ſignabatur? *Extrema via* fluuius ipſe eſt in quem via deſinit. *Vlp. l. 3. De locis & itineribus publicis.* Tit. 7. lib. 43. *Viæ militares exitum in mare, aut in vrbes, aut in flumina publica, aut ad aliam viam militarem habent. Humata,* pro ſepolta: nam cremata fuerat eleg. 11. lib. 2. verſ. vlt.

Cvm *mihi ab exſequijs ſomnus penderet amoris.*] cum à funere amicæ meæ dubius & incertus mihi eſſet ſomnus, vt el. 4. ſup.
Incerto permiſit brachia ſomno.
vnde *ſuſpenſi* dicuntur. Virg. 4. Æneid.
Suſpenſam inſomnia terrent. Terent. Adelph. act. 2. ſc. 4. *Animus tibi pendet.* & ſequ. act. 4. ſc. 4. *Pendebit animi.* Cic. pro Flacco & 2. de leg. *Pendere ſpe, & exſpectatione. Ab exſequijs.* vnde ſomnium ſecutum, quia viſa vigilantibus videntur in ſomnis: Cic. 6. de Rep. Sic ab exequiis Remi ipſius vmbra apparet Fauſtulo & Laurentiæ apud Ouid. 5. faſt. *Amoris*, amicæ meæ. vide el. 13. lib. 1. verſ. 2.

Et *quærerer lecti frigida regna mei.*] cum lamentarer me ſolum relictum iacere, & algere totum. quomodo *Algentem focum* ſup. dixit el. 5. Plaut. Amph. act. 1. ſc. 3. *Prius abis, quam lectus, vbi concubuiſti, concaluit locus.* Ouid. 10 ep. Penelop. *Non ego deſerto iacuiſſem frigida lecto. Regna lecti.* vide el. 1. ſup. verſ. 10. adnot.

Eosdem *habuit ſecum, quibus eſt elata, capillos.*] *Fuluam comam*, el. 2. lib. 2. verſ. 5. *Quibus eſt elata,* ſubaudi, Cum. vt el. 4. ſup. verſ. 3. *Elata*, domo ad ſepulchrum. Cic. 3. de Nat. Deor. *Q. Maximus filium extulit conſularem.* & pro domo ſua: *Funere elatam remp.* vide adnot. ad eleg. 25. lib. 1. verſ. 21.

Eosdem *oculos; lateri veſtis aduſta fuit.*] Homer. Il. ψ.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πατροκλῆος δειλοῖο
Πάντ' αὐτῷ μέγεθός τε καὶ ὄμματα κάλ' ἐϊκυῖα
Καὶ φωνήν, καὶ τοῖα περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ad me infelicis Patrocli venit imago;
Omnia perſimilis, membra ardua, lumina pulcra,
Vocemque, & tales geſtabat corpore veſtes.
Eoſdem oculos, nigros nempe, vt eſt eleg. 12. lib. 2. verſ. 23. Atqui claudebantur oculi mortuis; ſed & iiſdem in rogo patefiebant, vt not. ad el. 13. lib. 2. verſ. 17. *Veſtis*, oſtrina tunica, vel toga candida, de quibus eleg. 29. lib. 2. & el. 10. lib. 3. De more veſtium cremandarum in rogo Virg. 6. Æneid. Stat. 6. Thebaid. Sueton. in Cæſare. *Fuit lateri*; quod *Ad latus eſſe* el. 14. lib. 3. eleg. 23. lib. 3. *Vulgari buxo ſordida cera fuit.* Virg. 12. Æn.
Poſtquam habilis lateri clypeus, loricaque tergo eſt.
Silius lib. 6. *Deuexum lateri pendet Tuder.*

Et *ſolitum digito beryllon adederat ignis.*] Adedere, vt Virg. 4. Georg.
A *Nam ſæpe fauos ignotus adedit Stellio.*
Alij lib. *Abederat.* ſic Cornel. Tacit. 15. Annal. *Exorta vis locuſtarum abederat quidquid erat herbidum aut frondoſum.* Autarus obederat legendum putat. *Ambederat.* Virg. 3. Æneid.
Ambeſas ſubigat malis conſumere menſas.
& 5. Æneid.
—— *Flammiſque ambeſa repoſtum*
Robora nauigij.
Ambedere & edere dicitur, vt 2. Æneid.
—— *Ilicet ignis edax.* & 3. Georg.
Contactos artus ſacer ignis edebat.
B Horat. oda 4. lib. 3.
Nec peredit celer ignis Aetnam.
Stat. 9. Theb. —— *nec ipſe*
Si demus, pius ignis edat. Martius ap. Varr. 6. de ling. Lat.
Corpora Graiorum mœrebant mandier igni.
Beryllon, leg. Plin. cap. 5. lib. vlt. Iſidor. cap. 7. lib. 16. Iuuenal. ſat. 5. *Et inæquales beryllos; Phialas ex gemmis*, inquit Interpres. Mecœnas apud Iſidor. in epitaphio Horatij: *Lugens, ô mea vita, te Smaragdus: Beryllus quoque.* Albin. ad Liuiam:
Vincit vulgares, vincit Beryllus arenas.
C Et Auguſtus Mecœnatem vocat; *Beryllum Porſenæ*, apud Macrob. cap. 4. lib. 2. Saturn. Cum gemmis autem ſuis mortui cremabantur. Stat. 6. Theb. *Crepitant gemmæ, atque immane liqueſcit Argentum* (in rogo.) Infra: *Hyacinthos inijcere.* De gemmis Cynthiæ el. 6. lib. 3.
Ornabat niueas nullane gemma manus.
Solitum digito, aſſuetum digito, vt el. 3. lib. 2. *Solitus ponto.* Seneca ep. 84. *Solita ebrij facere.* ita ſæpe Cornel. Tacitus. Veteres & Græci & Romani anulos geſtabant in digito ſiniſtræ manus, qui minimo eſt proximus, quia neruus tenuiſſimus ab eo digito ad cor perueniat. Gell. cap. 10. lib. 10.

D Svmmaqva *Lethæus triuerat ora liquor.*] id eſt, Aqua fluuij Lethes, quia mortui, vt Virg. ait 6. Æneid.
Securos latices, & longa obliuia potant.
vbi multa de Lethæo fluuio. *Liquor Lethæus*, vt *Liquor Martius* el. 1. lib. 3. hîc *Lethæus*, pro Stygio, vt infra: *Lethæa ad ſtagna. Triuerat*, paulatim minuerat ſæpe bibendo; quia & ſilex liquore teritur. ſic Virg.
Nec te pœniteat calamo triuiſſe labellum.
Ora ſumma, primorem oris partem, id eſt, labra ipſa ſæpe ea rigando & alluendo. Virg. 1. Æn.
Primaque libato ſummo tenus attigit ore.
& 3. Georg. *Reſcindere ſummum Vlceris os.* vbi ridiculus Seruius, qui de oſſa, non de ore interpretatur. Sic Græci ἄκρῳ δακτύλῳ, ſummo digito. & ἄκρῳ ποδί: Plato in Lachete:

Spirantisqva *animos & vocem miſit: at illi Pollicibus fragiles increpuere manus.*] *Miſit animos & vocem ſpirantis*, animoſè & iracundè locuta eſt, vt viua & ſpirans ſolebat, vt, *Spirantis*, ſecundo caſu accipiatur. *Animas*, mauult Palmerius. 190. t. Alij lib. *Spiranteſq. animos*; id eſt, ſpiritus animoſos & feroces. contra eleg. 25. lib. 2.
Quod ſi tam facilis ſpiraret Cynthia nobis.
Sic Homer. Il. γ. Μένεα πνείοντες. De animis & iracundia Cynthiæ eleg. 5. ſup.

His animos noſtra dum verſat Acanthis amica.
& eleg. 5. lib. 2.
Parce tuis animis, vita, nocere tibi.
& Senecæ cap. 1. lib. 1. *Spiritus coactus, ac ſtridens ira indicium & geſtus irati. Miſit vocem*, vt Horat. in arte Poëtica:
Neſcit vox miſſa reuerti. & oda 5. Epod.
Miſit Thyeſteas preces. Catull.
Nec miſſas audire queunt, aut reddere voces.
Lucanus ad Piſonem: —— *cum tua mæſtos*
Defenſura reos vocem facundia mittit. Ac illi.
vide eleg. 4. ſupra verſ. 15. *Manus fragiles*, & graciles & exiles, quales ſunt vmbrarum tenuium & exilium, quas *falſas palmas* vocat eleg. 19. lib. 1. *Fragiles* etiam ſimilem fragori ſonum edentes Virg. eclog. 8.
Sparge molam, & fragiles incende bitumine lauros.
Lucret. lib. 6.
Et fragiles ſonitus chartarum commeditatur.
Ouid. eleg. 10. lib. 3. Triſt.
Quid loquar, vt cunctis contreſcunt frigore riui
Deque lacu fragiles effodiantur aquæ.
Virg. 1. Georg. —— *Triſtiſq; lupini*
Suſtuleris fragiles calamos, ſyluamque ſonantem.
Increpuere manus pollicibus, id eſt, manus vſque ad articulorum crepitum ſtrinxit, vt loquitur Petronius. *Increpare* cum 6. caſu, vt Ouidij in extremo faſt. *Annuit Alcides increpuitque lyra.* & eleg. vlt. lib. 3. Amor.
Corniger increpuit Thyrſo grauiore Lyæus.
Virg. 12. Æneid.
Sanguineus Mauors clypeo increpat.
& 1. Georg.
Coruorum increpuit denſis exercitus alis.
De hoc autem more Petron. Arbiter: *Retexit ſuperbum pallio caput, & manibus inter ſe vſque ad articulorum crepitum ſtrictis. Quænam eſt, inquit, hæc audacia?* Scaliger putat eſſe geſtum componentium ſe ad dicendum. Sed Douza in Petron. indicium eſſe, ait, commoti vehementius animi: Seneca teſte lib. 3. de Ira: *Adijce articulorum crepitum, cum ſe ipſa manus frangunt.* & lib. 1. cap. 1. de Ira. *Horrent, ac ſurriguntur capilli; ſpiritus coactus ac ſtridens, articulorum ſe ipſos torquentium ſonus, gemitus, mugituſque.* Pro Scaligero ſtat Apuleius lib. 2. Aſini. *Et inſtar oratorum conformat articulum, duobuſque infimis conclusis digitis, ceteros eminus porrigens, & infeſto pollice clementer ſubrigens, infit Telephron.* Fulgentius Placiades de continentia Virgiliana. *Itaque compoſitus in dicendi modum erectis in rotam duobus digitis, tertium pollicem comprimens ita verba exorſus eſt.* Citat vtrumque locum Scaliger & addit alterum è Petronio. & eo geſtu, ait, pingi epiſcopos qui olim ſic populum alloquebantur; nunc tantum benedicunt. Turneb. cap. 30. lib. 29. oſtendit loco nutus aut vocis, ſonum digiti fuiſſe. An huc pertinet illud Tibulli el. 2. lib. 1.
Et vocet ad digiti me taciturna ſonum.
Velius Longus de Orthographia: *Nam & digitorum ſono pueros ad reſpondendum ciemus.*

PERFIDE, *nec cuiquam melior ſperande puellæ.*] amatorium conuicium. Catullus:
Siccine me patrijs abductam perfide ab oris,
Perfide deſerto liquiſti in littore Theſeu.

A Ipſe eleg. 5. lib. 2. *Dabis mihi perfida pœnas. Non ſperande melior*, de quo ſpes nulla, vt fidelior exiſtas vel amicæ, vel feminæ. *Bonus*; fidus, quia fide bonus vir æſtimatur. Sic el. 19. lib. 3. *Bona littora nautis*, id eſt, fida. *Nec ſperande*, perditum hominem notat, & deſperatum, vt Cicero vocat in Catil. & Piſon. & alibi.

IN *te iam vires ſomnus habere poteſt?*] Tune potes cedere ſomno, & ſuccumbere: quia ὕπνος πανδαμάτωρ. ſic Virg.
Nate Dea, potes hoc ſub caſu ducere ſomnos.
Homer. ιλ. ψ.
Εὕδεις; αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ;
B *Habere vires*, vt el. 11. inf. *Dat gloria vires. Iam*, tam cito; vt el. 32. lib. 2.
Triſtia iam redeunt iterum ſollennia nobis.

IAMNE *tibi exciderant vigilantis furta Suburræ?*] melius: *Exciderunt*; quomodo etiam legendum cenſui eleg. penult. lib. 3.
Exciderunt ſurdo tot mea vota Ioui.
Excidere, quod Virg. plenè 1. Æneid. *Exciderant animo*, & eodem ſenſu ecl. 1. *Labatur pectore vultus.* contra *tenere memoria.* nam ea theſaurus. Ergo *exciderunt*, oblitus es. *Furta*, furtiui amores & concubitus, vt eleg. 30. lib. 2. verſ. 28. *Suburra.* Pub. Victor in 2. regione: *Luparia in Suburra.*
C & in 3. reg. *Suburra caput.* Fab. cap. 13. lib. 1. *Suburra cum tribus literis notatur; c tertiam oſtendit.* (Suc. id eſt, Succurra.) Varro 4. de lingua Lat. *Subura, quod ſub antiqua vrbe fuerit: vel potius à pago Sucuſano: & Sucuſanus pagus, quod ſuccurrat Carinis.* Vetus Horatij interpres ad illud: *Veſpertinumque pererro Sæpe forum: Aut Subura maior, inquit, in qua res furtiua veſpere vendebantur; aut minus frequens forum.* In Catal.
Nota Suburranas inter Teletuſa puellas.
Perſ. ſat. 5. —— *Totaq; impune Suburra*
Permiſit ſparſiſſe oculos mihi candidus vmbo.
Iuuenal. ſat. 10.
D *Media vexillum pono Suburra.* & ſat. 11.
Cedere namque foro iam non eſt deterius quam
Eſquilias à feruenti migrare Suburra. Ibid.
Et tota ſonat vlmea cœna Subura.
Mart. ep. 66. lib. 6.
Famæ non nimium bonæ puellam:
Quales in media ſedent Subura;
Vendebat modo præco Gellianus.
Idem ep. 18. lib. 12. *Clamoſa Suburra.* Feſtus in *Subura* ex Verrio idem quod Varro, quia ſolita eſſet ſuccurrere Eſquiliis. At Propertius Eſquiliis habitabat, vt ait el. 23. lib. 3. Inde *Suburrana*
E *tribus* Varroni & Feſto ibid. *Vigilantis*, quia illic peruigilatur à meretricibus, vel propter nocturnas rixas, de quibus eleg. 9. infra; vel ob canum excubias & latratus: Horat. oda 5. Epod.
Latrent Suburanæ canes. Alij lib. *Vigilacis.* Auſon. *Iam ſtrepit nidis vigilax hirundo.* Columella cap. 12. lib. 7. de Villicis: *Vigilaces & perſpecti.* & Caius l. Si quid. De Aedilitio edicto ſemel atque iterum *vigilacem ſeruum* dixit.

ET *mea nocturnis trita feneſtra dolis.*] Ouid. 3. de arte amandi:
At tu per præceps tecto delabere aperto,
Det quoque furtiuas alta feneſtra vias.
vide adnot. ad eleg. 20. lib. 3. verſ. 29. *Trita.*

frequenti vſu pene conſumpta. el.11. lib.3.

Atque inter famulas ſemina trita ſuas.

Nocturnus dolus. vnde *Inſidiari ſomno maritorum* dixit Cicero. eleg. 9. lib.2.

Nocturno ſoluens texta diurna dolo. Ouid.6.faſt.

Nocte domum parua ſolita eſt intrare feneſtra.

P E R *quam demiſſo quoties tibi fune pependi.*] id eſt, in tuam gratiam commiſi me periculo cadendi ex fune apto. eleg.8. infra:

Spectaculum ipſa ſedens primo temone pependi.

Tibi, in tuæ ſpem gratiæ, vt eleg.1. ſup.

Roma faue, tibi ſurgit opus.

D. Paulus cap. 11. ep. 2. ad Corinth. in fine. *Per feneſtram in ſporta demiſſus ſuper murum, & ſic effugi manus eius. Demiſſo fune.* Virg.2. Æneid.

Demiſſum lapſi per funem. Lucret. lib.2. in extremo: —— *mortalia ſecla ſupernè*

Aurea de cælo demiſit funis in arua.

Horat. in arte Poëtica:

Si quis curet opem ferre, & demittere funem.

Petron. Arbiter: *Per funem lapſi deſcendimus in ſcapham.*

A L T E R N A *veniens in tua colla manu.*] vt Ouid. 11. Metam.

Et amplexus in virginis ire marina.

Veniens in colla, tuens in amplexus tuos. ſic eleg. 8. infr. *Redeunt in colla parentum.* Afranius Priuigno apud Nonium in *Fruges*: *Occaſione capta* (vulgo *certa*) *mulier inuolat in collum.* Sic *venire in honorem* el.24. lib. 2. *Alterna manu*, vt faciunt, qui per funem deſcendunt. el.15. lib.2.

Vario amplexu mutamus brachia.

S Æ P E *Venus triuio commixta eſt pectore mixto.*] ipſe eleg.14. lib. 3. *In triuijs ad latus eſſe ſua.* vbi & adnot quid Triuium. Catull.

Nunc in quadriuijs & angiportis

Glubit (Leſbia) *magnanimos Remi Nepotes.*

vnde idem Catull.

Omnes puſilli, & ſemitarij mœchi.

& infr. el 9. *Laſciuum forum* vocat, quia nocturnis ſtupris infame. *Commixta Venus*, iuncta. nam *iungere Venerem* Tibullo & Ouidio idem eſt quod miſceri in amore, & periphraſis concubitus. Catull. ep. 98.

Tanquam commixta ſpurca ſaliua lupæ.

Qui locus à doctis tentatur fruſtra. Virg. 1. Georg. —— *& omnes*

Magnus alit magno commixtus corpore fœtus.

(Æther mixtus terræ.) & 7. Æneid.

Mixta Deo mulier. Cic. 2. de Nat. Deor. *Commiſcendorum corporum mira libidines.* Sic μιγῆναι Græcis. Homer. Ια. 1. & Τ.

Μίνως τῆς Διὸς ϑυγάτηρ . . . μιγῆναι.

& Odyſſ. α. Ποσειδάωνι μιγεῖσα. Heſiod. Theocrit. vbique. *Mixto pectore*, Conduplicato pectore Plaut. quia in hac pugna pectoribus aduerſis concurritur, vt eleg.20. lib.3.

Forſitan & alto pectus amore terit.

ſic infra hîc, *Miſcete oſſa*, & eleg.14. lib.3. *Mixto*, cõmexta, ... vt el.1. ſup. *Raca carmina vera.*

F E C E R V N T *tepidas pallia noſtra vices.*] Veſticontubernium ſignificat, vt eleg. 4. lib.1.

—— *& qua*

Gaudia ſub tacita ducere veſte libet.

Ouid. eleg. 4. lib.1. Am.

Sæpe mihi, Dominaque mea properata voluptas

Veſte ſub iniecta dulce peregit opus.

Pallia, hîc veſtes inditui ſtragularum loco eleg 3. ſup. *Tum queror in toto non ſidere pallia lecto.* Palliati autem tunc plerique Romani, & crepidati corruptis moribus. *Fecerunt tepidas*, tepefecerunt, vt eleg. 12. lib. 1. *Facere moram.* verſ. 2. & eleg.30. lib.2. *Facere turpia* verſ.18. *Tepidas vices*, vt eleg. 16. lib.1.

Turpis & in tepido limine ſomnus erit.

Auguſtus apud Sueton. cap. 71. *Luſimus per ſingulos dies, forumque aleatorium calefecimus. Vices*, ergo χειμαερινὸν, & χειμαρροοῦν.

F Œ D E R I S *heu taciti, cuius fallacia verba*

Non audituri diripuere Noti.] interiectio loco verbi, *Heu fœderis*; pro, pudet pigetque, ac pœnitet fœderis tacitè & occultè inter nos icti. Scaliger: ... cum genitiuo Græco more. Οἴμοι τῶν κακῶν. Plautus: *Dij immortales mercimonij lepidiſſimi. Tacitum fœdus*, occultum, tranſlatione ab auribus ad oculos, & contra. ſic eleg.21. lib.3.

Lenibunt tacito vulnera noſtra ſinu.

Noti, venti el. 6. ſup. *Iratos notos* verſ. 28. *Non audituri.* ſic Ouid.5. faſt. —— *Falſone citato*

Non audituri numina vana Iouis. & 2. Met.

Non auditurum miſeras Phaethonta querelas

Nocte diuque vocat. ipſe eleg 33. lib. 2.

Non audis, & verba ſinis mea ludere.

Venti autem audire interdum putabantur, & ad Deos perferre preces. Virg. eclog. 3.

Partem aliquam venti Diuûm referatis ad aures.

Ouid. 10. Metam.

Detulit aura preces ad me non inuida blandas.

& contra ipſe eleg.8. lib.1.

Meas eleuet aura preces.

Diripuere verba, diſcerpſêre, nubibus irrita donauere. Virg. 9. Æneid.

Multa patri mandata dabat portanda, ſed auræ

Omnia diſcerpunt, & nubibus irrita donant.

Catull. in Ariadna:

Quæ cuncta aërij diſcerpunt irrita venti.

vide prouerbia: *Ventis loqui*, & *Ventis tradere. Verba fallacia*, vana & inania. vide adnot. ad eleg.10. lib.3. verſ 5.

A T *mihi non oculos quiſquam inclinauit euntes.*] Nemo ſupremum illud mihi præſtitit officium eunti & obeunti, vt oculos inclinaret, id eſt, inflecteret, deprimeret & clauderet, vt el.1. lib.1.

Sic eum poſcentes ſomnus declinat ocellos.

Morientibus claudebantur oculi, & rurſus patefiebant in rogo inquit Plin. lib. 7. De hoc more dicetur ad el. vlt. infra. Vt hîc, *Inclinare oculos*, ſic Horat. *Inclinare meridiem* dixit, quia dies vergit ad occaſum. & eſt ruinæ verbum Virg. 12. Æneid. *In te domus inclinata recumbit.* Varro inclinationes verborum appellat, quas Grammatici declinationes. Eſt & *Inclinare* in obſcœnis, vt *incuruare.* Altera lectio, *Inclamauit.* Feſtus in *Ingens*: *Inclamare*, *valde vel male*, alias increpare, inquit idem. Solebant autem conclamari mortui. vide adnot. ad illud eleg. 17. libr. 1.

Illa meum extremo clamaſſet puluere nomen.

Inclamauit oculos, me ipſam cuius oculi maximè

formoſi; & quia primi oculi in homine moriuntur. Plin. lib. 7. Sic eleg 10. lib. 4.

Sic qua primum oculos cepiſti veſte Properti.

Ita exponit Turneb. cap. 2. lib. 8. *Oculos euntes*, recedentes & cauos. Ouid. in epicedio Tibulli *Fugientes* vocat. vel *euntis* 2. caſu, abeuntis mei, & obeuntis, hoc modo: *Quò abis, redi, redi.* eleg. 27. lib. 2. Clamare & reuocare in ea re coniungit.

V N V M *impetraſſem te reuocante diem.*] exoraſſem Plutonem, vt vnum ſaltem diem me apud ſuperos eſſe pateretur. *Impetrare*, proprie perficere. Plaut. Pœnulo act. 5. ſc. 2. *Incipere multo eſt, quam impetrare facilius.* Alludit autem ad eos qui licentia Parcarum redierunt ab inferis, de quibus Higinus Fab. 251. Ipſe eleg. 19. lib. 1. *Illic Phylacides*, de Proteſilao, quem Higinus Fab. 103. treis horas impetraſſe ſcribit, quibus cum Laodamia loqueretur. vnde Auſon. in Cupidine crucifixo:

Præreptas queritur per inania gaudia noctes
Laodamia duas vix functique mariti.

& Stat. in Genethliaco Lucani:

Soles hoc patere limen
Ad nuptas redeuntibus maritis.

neſcio quid ſimile narrant de Siſypho. *Te reuocante*, clamante vt ab ipſo inferorum limine, & cymba Charontis redirem. Ipſe el. 15. lib. 2.

Sed fruſtra mutos reuocabis Cynthia manes.

Lucret. lib. 3. de veternoſo:

Vnde neque exaudit voces, neque noſcere vultus
Illorum poteſt eſt, ad vitam qui reuocantes
Circumſtant lacrymis rorantes ora, genaſque.

N E C *crepuit fixa me propter arundine cuſtos.*] Beroaldus cuſtodem cadaueris intelligit (de quo Apuleius lib. 2. Aſini Aurei) qui fiſtula inſonare ſoleat, vt excitatior ſit ad vigiliam. Scaliger, *Ianitor*, inquit, *à te inſidiis vulneratus non eſt ob amores noſtros.* Mihi videtur Cuſtodem, id eſt, Cynthiæ inuiſum ianitorem (vt Horat. loquitur) innuere, qui vapulare in eius funere debuerit, vt in funere C. Marij vulneratus Scæuola; & vt hoſtium ſanguine mos parentandi fuit. *Crepuit*, vapulauit eum crepitu plagarum. Cic. 7. Verr. *Inter dolorem, crepitumque plagarum.* Virg. 5. Æneid. *Duro crepitant ſub verbere malæ.*

Arundine fiſſa, baculo infracto, & ſimul fiſſo vt Virg. 9. Æneid.

Frangitur & fiſſo tranſit præcordia ligno. vbi etiam legitur *fixo*, vt hîc legit Scaliger *Arundine fixa*, id eſt, miſſa & hærente ſagitta *Arundo* quoque *fixa* dicitur Horatio, licet alio ſenſu ſat. 8. libr. 2. Douza in Petronium Arundinem hîc virgam oſtiarij interpretatur. Petron. *At non ſeruus publicus eam languidè agit, ſed raptam cauponi arundinem ſubter lectum mittit.* Idem: *Et arundinem ab oſtio rapuit, iterumque nihil reſpondentem mulcauit, ac niſi primo ictu arundo quaſſata verberantis impetum minuiſſet, forſitan etiam brachia mea caputque fregiſſet.* Seneca lib. 2. de Tranq. vitæ. *Ille puſilli animi eſt, qui ſibi placet quod hoſtiario liberè reſpondit, & virgam eius fregit.*

L Æ S I T *& obiectum tegula curta caput.*] *Tegula curta*, mutila & fracta, vt eleg. 1. ſup. *Curto equo.* Scaliger exponit. *Tegula à tectis noſtris (ô Properti)*

A *in caput tuum miſſa non eſt.* Qua de re Plaut. in Amphitr. & Auſon. in Parentalibus. Melius tamen Beroaldus queri Cynthiam ait, ſibi pro molli puluillo duram tegulam eamque mutilam & fractam ſuppoſitam fuiſſe. De collocatione Cadaueris dictum eleg. 17. lib. 2.

Molliter & tenera poneres oſſa toſa.

Virg. 11. Æneid.

Ipſe caput niuei fultum Pallantis, & ora
Vt vidit. de mortuo collocato *Tegula curta*, vt Ouid. 6. Faſt.

Suppoſitum cineri panem focus ipſe parabat,
Strataque erat tepido tegula quaſſa ſolo.

B Siſenna libr. 3. Hiſt. apud Nonium in *Imbrices*. *Diſſipatis imbricum fragminibus, & teſtis tegularum.* Iſidor. cap. 8. lib. 15. *Tegula, quod tegant ædes; & Imbrices, quod accipiant imbres. Laſit*, vulnerauit, vt eleg. 5. ſup. *Ne faciem læderet haſta Tati.* *Obiectum caput*, expoſitum ictibus, & plagis. eleg. 27. lib. 2. per hypallagen:

Rurſus & obiectum caput eſſe tumultum.

Virg. 2. Æneid. *Caput obiectura periclo.* Cic. pro domo ſua: *Obiicere caput ſuum ferro.* Sed v. l. *Abiectum*, quaſi durius collocatum & contemptum, vt Cic. 1. Tuſc. *Abiicere inhumatum.*

C D E N I Q V E *quis noſtro curuum te funere vidit?*] *Denique* ſtomachantis, vt tandem & demum, eſtque ad finem properantis dictorum, vt ait Donatus, *à denicando, quia perimit ſententiam & poſtremum eſt, vnde dicti dies Denicales.* Curuum, demiſſo capite incedentem, vt mœſti ſolent, & lugentes. el. 14. lib. 2. *Demiſſis ceruicibus.* Perſi

Obſtipo capite, & figentes lumine terram.

Idem ſat. 1. *Verum nec nocte paratum*
Plorabit, qui me volet, incuruaſſe querela.

Aliter, *Curua anus* dicitur eleg. 18. libr. 2. An, *furnum*, legendum? *funere.* Subaudi, Io, vt ſup. verſ. 16. hic, *Triuio*, pro in triuio.

D A T R A M *quis lacrymis incaluiſſe togam?*] *Lugubria* vocat el. vlt. inf. Ab atra veſte, *Atrati*: Cic. in Vatin. ipſe eleg. 5. lib. 2.

Solis & atratis luxerit orbis equis. Varro 3. de vita pop. Rom. apud Nonium in *Anthracinus*, niger. *Propinquæ adoleſcentulæ, & adoleſcentuli etiam, anthracinis; proximæ amiculo nigello, capillo demiſſo ſequerentur luctum.* Idem ibid. apud Nonium in *Pullus*: *Vt dum ſupra terram eſſent ricinis, lugerent funere ipſo vt pullis pallis (vel palliis) ſatus.* Ouid. 4. Met. *Pullos & luctibus aptos fetus:* quod Plutarch. de albatis matronis in funere problematis ſcribit, id poſt factum eſt. *Incaluiſſe lacrymis*, factam tepidam quia lacrymæ

E tepentes. Tibull. el. 6. lib. 1.

Et ſimulacra Deûm lacrymas fudiſſe tepentes.

Aliàs legitur, *Immaduiſſe*; Ennius Thelamone, apud Nonium in *Squalam*: *Strata terra lauêre lacrymis veſtem ſqualam & ſordidam.*

S I *piget portas vltra procedere, at illuc*
Iuſſiſſes lectum lentius ire meum.]

Si graue fuit egredi vrbe, & funus vſque ad ſepulcrum comitari, ſaltem, & quod minimum eſt, iubere debueras eos qui lectum, meque in eo compoſitam ferebant ſpiſſius ingredi, vel vt me diutius in vrbe defleres, & poſtremum aſpiceres; vel, vt ego mollius incedere con-

ſueta (eleg. 12. libr. 2.) geſtaret ſine ſuccuſſu. *Pudere verecundiæ: pigere; pœnitentia*, inquit Nonios. Imo hîc eſt inertiæ, & fugæ laboris, & moleſtiæ. Varro Parmenone ibid. *Piget currere, & vna ſequi*. Martial.

Te vt videam duo millia non piget ire.
Vt te non videam quattuor ire piget.

Feſtus: *Pigere, interdum pro tardari, interdum pro pœnitere poni ſolet*. eleg. 1. ſup. *Verba pigenda*, pro, pœnitenda. *Pudet, dedecoris: piget, damni & doloris*. Donat. in Adelphos. *Procedere vltra portas*. eleg. 20. lib 1. *Vltra proceſſerat quærere aquam*. *Procedere*, & *prodire* exſequiarum eſt, & comitatus pompæ. Terent. Andr. ſc. 1. act. 1. *Egomet quoque eius cauſa in funus prodeo*. mox. *Funus interim procedit*. *In vrbe* autem non ſepeliebantur, vnde & dicebantur *Efferri* M. Tull. libr. 2. de legibus ait fuiſſe in 12. Tab. *In vrbe ne ſepelito: neue vrito*. ideo mentio portarum. & ita collocabatur funus in limine, vt pedes portam vrbis ſpectarent. Perſius: *In portam rigidos calces extēdit*. Plaut. *Cupio te videre ardentem extra porta Metiam*. ſic ad portas ſepulcra Syracuſis extra vrbem: Cic. 1. Tuſc. Stat. libr. 5. Sylu. in Abſcantij in Priſcillam pietate.

Eſt locus ante vrbem, qua primum naſcitur ingens
Appia. &c. mox illic cremataram, & ſepultam ait. Cic. 2. de fin. *Non elogia monimentorum id ſignificant, veluti id ad portam. Vno ore*. &c. *At*, pro ſaltem vt eleg. 2. lib. 3. *At Muſæ comites*. *Illuc*, vſque ad portas, vel ad ſepulcrum. vel *Illuc*, pro, illud. ſi *Illinc*, à porta ad ſepulcrum. *Iuſſiſſes*, pro, iubere debueras. Ouid. eleg. 16. libr. 2. Amor.

Sollicití iaceant, terraque premantur iniqua
In longas orbem qui ſecuere vias.
Aut iuuenum comites iuſſiſſent ire puellas,
Si fuit in longas terra ſecanda vias.

Virg. 4. Æneid. *Eadem me ad fata vocaſſes*. & 8 Æneid. *At tu dictis Albane maneres*. Ouid. 5. Met.

Ex illis ſcopulis vbi erant affixa, petiſſes:

Terent. Andria: *Prædiceres*. Plaut. Pſeudolo, act. 1. ſc. 3. *Quid ſi non habui? B. Iam haberes; inuenires mutuum. Ad Daniſtam deuenires*. &c. Aolol. ſc. 2. act. 3. *Ad focum ſi adeſſes non fiſſile haberes caput*. Cic. pro Sextio: *Reſtitiſſes, repugnaſſes, mortem pugnans oppetiſſes. Ire lentius*. Pacuuius Nipteris apud Cic. 2. Tuſc. *Pedetentim ite, & ſedato viſu*, (id eſt, gradu) *ne ſuccuſſu arripiat maior dolor*. Lectus autem feralis ſignificatur de quo el. 13. lib 2.

Nec ſit in Attalico mors mea nixa toro.

C V R *ventos non ipſe rogis ingrate petiſti?*] Vetus mos vſque ab Homero Il. ψ. in funere Patrocli. locum Homeri adnotat Scaliger. citat & Herodianum neque profert verba. Apud Herodotum lib. 7. Græci aduerſus Xerxem pugnaturi ex oraculo preces & ſacra ventis faciunt. & Plutarch. in Sylla ſub finem fortunæ Syllæ adſcribit quod impendente pluuia iam ab initio diei cum hora nona elatus eſſet Sylla, & impoſitus pyræ ſubito coortus ventus pyram incenderit, & iam conſumpto corpore, magna cœperit pluuia quæ noctem perperem durauit. Venti etiam ad alias res vocabantur. Virg. 3. Æn.

A *Italiam curſu petitis, ventiſque vocatis.*

& 5. Æneid. *Poſcamus ventos*. Ibid.

Ventiſque vocatis Prona petit maria.

Lucret. *Ac prece quæſit*
Ventorum pauidus paces, animaſque ſecundas.

Ouid. eleg. 11. lib. 2. Amor.

Ipſa roges Zephyri veniant in lintea pleni.

Ventos petere, adire, alloqui, adorare. Attius Tereo apud Nonium in *famulanter*, & in *Affare*. *Deum Cadmea natum Semela affare, & famulanter pete*. Ouid. 2. Faſt.

Sauit adhuc, canamque petit Saturnia Thetin
Mænaliam tactis ne lauet Arcton aquis.

B *Ingrate*, ſup. *Perfide*. vide eleg. 20. lib. 2. verſ. 26. Ridiculus hic Beroaldus, cum ait, cur non optaſti, vt venti flarent, ignemque reſtinguerent: mira ratio reſtinguendi incendij: oleo ita extingueretur.

C V R *nardo flamma non oluere mea?*] Flammæ rogi mei cur non odoribus, & vnguentis perfuſæ? de quibus eleg 13. libr. 2. verſ. 23. & 30. & eleg. 16. lib. 3. verſ. 23. *Olere* cum ſexto caſu, vt Plaut. Amph. ſc. 1. act. 1. M. *Olet homo quidem malo ſuo*. S. *hei nequam obolui*. Mart. ep. 62. lib. 9.

Atque oluere lares commiſſatore Lyæo,
Cremis & effuſo latior vmbra mero.

C Ouid. in ep. Sapphus.

Non Arabum noſter rore capillus olet.

& alibi.

Perque locos ſacros, & olentia ſulphure fertur.

Itaque ridiculus Lipſius cap. 12. lib. 2. Varr. qui nardum legendum cenſet. De nardo frutice & nardino vnguento, quod & *folíatum* dicitur Plin. cap. 12. lib. 2. & cap. 1. lib. 13. Horat. oda 11. lib. 2. & oda 12. lib. 4. & oda 5. & 13. epod. Tibull. eleg. 2. lib. 2.

Illius è puro diſtillent tempora nardo.

Iſidor. lib. 17. p. 423. *Flamma oluere nardo*, vt el.
D 10. infra: *Putris odorato luceat igne caſa.*
vel mea flamma, ego cremata, vt mea vita, ætas, gloria, mors.

H O C *etiam graue erat nulla mercede hiacynthos*
Iniicere, & fracto buſta piare cado.]

Erat, pro fuit: nam dixit, *Piguit*, ſic el. 4. ſup.

Hac virgo officiis dos erat apta tuis.

Hiacynthi; gemmæ, quæ nomen apud nos retinet. Plin. cap. 9. lib. 37. Beroaldus hîc flores interpretatur, non gemmas: ſed errat. *Nulla mercede, nullo pretio, viles*; vt eleg. 10. lib. 2. *Vilia tunc. Hiacynthi nulla mercede*, vt Ciceroni, *Homo nullo numero*, & *ſummo loco*, & el. 4. ſup. *Locus ederoſo antro*. *Merces* à merendo & ære: Varro 4. de ling.
E Lat. vt not. ad eleg. 6. lib. 3.

Promiſſa eſt Lygdame merces? *Iniicere*. Terent. Andr. ſc. 1. act. 1. *Quæ ſeſe voluit in ignem iniicere, prohibui*. *Piare buſta*, placare manes. Ouid. 5. Faſt.

Compoſitique nepos buſta piabat aui.

quod Virg. 6. Æneid. *Oſſa piabunt*. ſic rogos, manes, vmbras, & oſſa coniunxit eleg. 8. libr. 2. *Cado fracto*, effuſo mero; nam reſpergebatur vino rogus. Inde *Vinum reſperſum*, quia in ſacris nouendialibus ſepulcrum ſpargebatur: Feſtus in *Reſperſum*. Homer Il. ψ. in funere Patrocli.

Πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊὴν σβέσαν αἴθοπι οἴνῳ.

Virg. 6. Æneid.

Relliquias vino, & bibulam lauêre fauillam.

Tibull. el. 2. lib. 3.

Et primum annoſo ſpargunt (oſſa) collecta Lyæo.

Fracto cado, quia cadus vas fictile, & fragile. Ouid. 12. Met. *Et prima pocula pugna*

Miſſa volant, fragileſque cadi, curuique lebetes.

Nonius: *Cadi quibus vina conduntur.* Iſidor. cap. 25. lib. 16. *Cadus Græca amphora, continens vrnas tres.* Budæus 5. de aſſe cadum, & metretam idem eſſe probat, Græcamque vtramque vocem, & congiorum decem. vide illic plura. Seruius in 6. Æneid. *Congeſta cremantur*

Turea dona, dapes, fuſo Crateres oliuo: Inferis ſacrificantes etiam vaſa in ignem mittebant: vnde ait Crateres: quod etiam Statius (6. Theb. in *Archemori* ſepultura commemorat.

LYGDAMVS *vratur, candeſcat lamina verna.*] De Lygdamo eleg. 6. lib. 3. & el. 9. infra. *Candeſcat lamina verna*, ad vernam cruciandum. Ignes & ardentes laminæ quæſtionum ſunt, & tormentorum. Cic. Top. *In igne fatigati quæ dicunt, ea videtur veritas ipſa dicere.* Iuuenal. ſat. 14.

Quoties aliquis tortore vocato

Vritur ardenti duo propter lintea ferro.

vide plura hac de re adnot. eleg. 1. lib. 1. verſ. 27. *Lamina*; metallum eſt latum, quod poſtea deducitur varios in vſus, noſtri lamam vocant. ἐλασμός. Plaut. Aſin. ſc. 2. act. 3. *Aduerſus ſtimulos, laminas, cruces.* Valer. Max. cap. 3. lib. 3. (de patientia) *Rupit verbera, fidiculas laxauit, ſoluit eculeum, laminas exſtinxit.* Horat. ep. 15. lib. 1.

Scilicet vt ventres lamna candente nepotum

Diceres vrendos. Cic. 7. Verr. *Quid cum ignes, candenteſque laminæ, cæteriſque cruciatus admouebantur?* Lucret. lib. 3.

Verbera, carnifices, robur, pix, lamina, tedæ.

Vernas, inquit Nonius, *appellabant eos, qui vere ſatro fuerant nati, & habebantur pro maledicto.* Plaut. Amphitr. *Hic qui verna natus eſt queritur.* Feſtus: *Vernæ qui in villis vere nati, quod tempus, duce natura fœtura eſt.* Ibid. ait dictos Romanos vernas, quaſi ibidem natos. Ibid. Paulus: *Verna, qui ex ancillis ciuium Romanorum vere nati.* Vernaculum, ac domi natum: Varr. 9. de ling. Lat.

SANSI *ego, cum inſidiis pallida vina bibi.*] *Senſi*, animaduerti, ſed ſerò. Sentire damni eſt, vt el. 5. lib. 1. *Sentire furores. Inſidiis*: ſubaudi ex, vt el. vlt. lib. *Ab inſidiis Cynthia flere ſoles.* Virg. ecl. 3. *Excipere inſidiis.* quod 3. Æn. *Excipere incautum.* ſignificat ergo Lygdamum veneno inſidiatum eſſe vitæ ſuæ. Sic Gell. cap. 7. lib. 12. *Exceptum inſidiis occidere*, veneno. Scaliger χοὰς & inferium vinum ſignificari putat, quod manibus fundebatur, per *Pallida vina.* ſed mihi non probat. Imò *Vina pallida*, quibus pallida venena, & lurida mixta ſunt aconita. nam qui Virgilio 1. Georg. *Pallidus orcus*, ab Horatio & Tibullo *Luridus* vocatur. Sic idem Tibullus eleg. 8. lib. 1. *Te pallentibus herbis Deuouit.*

Virg. 4. Æneid.

Pubentes herbæ nigri cum lacte veneni.

Ipſe eleg. 27. lib. 2.

Nec ſubeant labris pocula nigra tuis.

AVT *Nomas arcanas tollat verſuta ſalinas.*] Pono legendum, *At*, pro autem. *Nomas*, à patria vt *Myſis, Syra, Lesbia, Geta, Dauus, Lydus.* Virg. in Moreto: *Afra genus.* Plin. cap. 2. lib. 7. in Africa familias ait eſſe faſcinantium laudatione ipſa. *Verſuta*, verſipellis & ſaga,

Doctaque nocturno fallere terga lupo.

Feſtus: *Verſuti dicuntur, quorum mentes crebro ad malitiam vertuntur.* At ipſe magicas artes, *fallaciam* vocauit eleg. 1. lib. 1. Cic. 3. de Nat. Deor. *Verſutos eos appello, quorum mens celeriter verſatur.* Ibid. *Malitia eſt verſuta & fallax ratio nocendi.* *Tollat*, remoueat, auferat, adimat mihi, quia noceat etiam mortuæ, vel tibi, ô Properti. vt eleg. 3. lib. 2.

Differtur, nunquam tollitur vllus amor.

Beroaldus exponit, *Manifeſtet*, quia legit *Prodat*; & ita v. l. eius. Scaliger: *Aut crucietur*, inquit, *Lygdamus: aut tollat ſaliuas luſtrales ſaga illa, quam Lygdamus conſulit.* Saliuis ad expiationem vtebantur. Perſ. ſat. 2.

Ecce auia, aut metuens Diuûm matertera, cunis

Exemit puerum, frontemque, atque vda labella

Infami digito, & luſtralibus ante ſaliuis

Expiat, vrentes oculos inhibere perita.

Plin. cap. 2. lib. 28. *Alius, ſaliua poſt aurem digito relata, ſolicitudinem animi propitiat.* Idem cap. 2. libr. 2. Certorum hominum ſaliuam in Helleſponto, ait, Serpentum ictibus mederi. & Varronis verba ea de re Priſcianos refert apud Muret. cap. 2. libr. 2. Var. Idem cap. 4. lib. 28. *Hominis ieiunam ſaliuam contra ſerpentes præſidio eſſe. ſed & alios efficaces eius vſus recognoſcat vita. Deſpuimus comitiales morbos. id eſt, contagia regerimus. ſimili modo & faſcinationes repercutimus. Veniam quoque à Deis ſpei audacioris petimus in ſinum ſpuendo. Eadem ratione terna deſpuere deprecatione in omni medicina mos eſt. atque effectus adiuuare; & incipientes furunculos ter præſignare ieiuna ſaliua. Mirum dicemus, ſed experimento facile. Si quem pœniteat ictus cominus eminuſue illati, & ſtatim exſpuat mediam in manum qua percuſſit, leuatur illico percuſſus à pœna. hoc ſæpe delumbata quadrupede approbatur, ſtatim à tali remedio correcto animalis ingreſſu.* & cetera, quæ multa mira de ſaliua commemorat ibidem. Beroaldus ſaliuas venenatas mixtas vino intelligit. Ego amoris poculum propinatum Propertio, quia ſequitur: *Aurata cyclade ſignat humum*, videlicet, vt pellex. *Arcanas*, magicas: nam arcana ſacra magica Horat. oda 5. epod. quia in ſolitudine fiunt, & ab iis omnes arcentur. Ita *Arcana taberna* eleg. 8. inf. Feſtus: *Arcani ſermonis ſignificatio trahitur, ſiue ab arce, quæ tutiſſima pars eſt vrbis: ſiue à genere ſacrificij, quod in arce fit ab Augutibus, adeo remotum à notitia vulgari, vt ne literis quidem mandetur, ſed per memoriam ſucceſſorum celebretur. Siue ab arca in qua quæ clauſa ſunt, tuta manent.* cuius ipſius origo ab arcendo pendet. Nonius: *Arcanum, ſecretum & abſconditum, quia quæ in arcis ſunt, celata ſunt, & abſcondita.* Seru. in 1. Æneid. *Fatorum arcana; ſecreta*, inquit, *vnde arca & arx, quaſi res ſecreta.* nugatur.

DICET *damnatas ignea teſta manus.*] *Teſtea ignea*; candens fruſtum vaſis fictilis, vt ſup. *Candeſcat lamina.* Aliud eſt Virg. 1. Georg. *Teſta cum ardente.* &c. lib. 4. Rhet. ad Heren. *Teſtam*,

qua ſibi pr[illegible]*it ignem, non relſquit.* Ouid. 2. Faſt.

Ata ſit: hunc ignem curta fert ruſtica teſta.

Teſta, pro vaſe fictili, Horatius ſæpe, & ipſe pro *vrna* poſuit eleg 13. lib. 2. verſ 32. A teſta, *teſtudo*; quia teſta tectum hoc animal. *Teſta* & *Teſtu* dixere veteres, quo vtroque verbo idem ſignificatur, quia Græci ſine diſtinctione *ὄστρακον* dicunt, tam amphoræ, quam teſtudinis. licet alij teſtam amphoræ; teſtu eſſe teſtudinis dixerint; inquit Chariſ. libr. 1. Idem eodem libro: *Teſtu*, *ὄστρακον*. Inde *Teſtatim*; id eſt, minutim: Pomponius apud Nonium. Horat. ſat. 4. lib. 2. pro murice & oſtreis.

Sed non omne mare eſt generoſa fertile teſta.

Ignea, pro ignita, vt Horat. *Ignea æſtas*, & *Ignea Chimera*. *Ignis*, vitia vaſorum fictilium: Feſtus. *Dicet manus damnatas*, fateri coget, eius manibus ſceleratis mixtum mihi venenum; aut tibi, ô Properti, poculum amoris. Sic eleg. 20. lib. 1.

Crudelis Minyis dixerit Aſcanius. Cic. pro Cœlio: *Ne ipſa emittat vocem domus.* *Dicet*, dicere faciet. Ouid. 5 Faſt.

Contemnunt ſpinam cum cecidere roſæ.

id eſt, contemni faciunt. vel ſubauditur, *homines*. Beroaldus pro *dicet*, legit. *Dic &c.* abſurdo ſenſu. Scaliger legit: *Ducet*, filatim liquefaciet, vt fit in pingui, quod igni remittitur. &c. *Damnatas manus*, ſceleratas: ſceleratæ & veneficæ, vt humeros pios eleg. 1. ſup. verſ. 44. Petron. *Et attuliſſem mihi damnatas manus, ſi non inimici victoriæ inuidiſſem.* Turneb. cap. 2. lib. 8. *Senſum*, inquit, *horum verſuum putem: quæſtionem habe de Lygdamo, aut de Nomade, qua te amatorio veneficio nunc deliniuit. ea ſi arcanas ſuas remouerit ſalinas quas clam ad incantandam mentem tuam cibo immixerat, tuo adhibet & ignea teſta vratur, de ſcelere veneficij perpetrati confitebitur.*

Quæ modo per viles inſpecta eſt publica noctes,
Hæc nunc aurata Cyclade ſignat humum.]

D *Inſpecta eſt*, vt ſciretur an placeret emptori. nam inſpiciuntur merces, & res venales. Horat. ſat. 2. lib. 1.

Regibus hic mos eſt, vbi equos mercantur, opertos
Inſpiciunt. id eſt nudos videre omnino volunt. Ergo, nuda proſtitit. Sueton. in Othone. cap. 6. *Deinde liberto adeſſe architectos nunciate, quod ſignum conuenerat, quaſi venalem domum inſpecturus, abſceſſit.* Sic, *Inſpicere prædia l. Si poſt inſpectum. De per. & com.* *Inſpicere domum* Cic. ep. 15. libr. 9. fam. & *hortos* ep. 1. & 28. libr. 13. & Plaut. Moſtell. act. 3. ſc. 2. & 3. *Inſpicere ædes*, & *ſpectare*. *Publica*, vt Plaut. Bacchid. act. 4. ſc. 8.

E *Tum cum qua corpus publicas vulgo ſuum.* Idem Curcul. ſc. 1. act. 1. *Nemo ire quemquam publica prohibet via.* & in Amphitr. *Corpus vulgauit ſuum.* Seneca ep. 89. (Quæritur) *In his* (Didymi Grammatici quatuor millibus librorum) *an Sappho fuerit publica.* Gell. cap. 7. lib. 6. *Corpus in vulgum dedit Acca.* vnde *Vulgaris vxor* dicitur in l. 13. §. 1. *Ad l. Iul. de adult.* quam, vt loquitur Martialis, *Communem vir habet cum populo.* *Per noctes viles*, pro Noctibus vilibus, vt *Per arma* eleg. 9. lib. 3. & *per artem*, *per ſcelus*, *per dolum*. vel noctium tempore, vt Horat. *Per dies Feſtos.* ſic per tempus omne, per æuum, per ſæcula. Virg.

A 2. Æneid. *Per noctem obſcurus in vlua Delitui.* *Noctes viles*, quæ paruo emuntur, quibus opponitur *nox pretioſa* eleg. 13. libr. 3. ſic eleg. 24.

Quare ne tibi ſit mirum me quærere viles.

id eſt, quadrantarias, quæ Scorta diobolaria Plauto in Pœnulo. Triplex contemptus, & quod *publica*, & quod *inſpecta*, & quod *per viles noctes*. *Signat humum*, ſignum ſui relinquit humi, & cycladis veſtigia. Horat. in arte.

Reddere qui voces iam ſcit puer, & pede certo
Signat humum. Virg. 3. Georg.

Et ſummo veſtigia puluere ſignent. id eſt, pul-

B uerem veſtigiis. & 1. Æneid.

Verſa puluis inſcribitur haſta. Ouid. 11. Met. eodem ſenſu:

Verrit humum Tyrio ſaturata murice palla.

Cyclade. Cyclas, genus veſtis muliebris, ſic à forma dicta, & rotunditate. Seruius in illud 1. Æneid.

Et circumtextum croceo velamen acantho.

Cycladem, inquit, *ſignificat.* *Aurata*, auro intertexta, vt Virg. 8. Æneid.

Chlamydemque auro dedit intertextam.

Alexander Imperator apud Lampridium matronas regias ait contentas eſſe cyclade, quæ ſex

C vnciis auri plus non haberet.

Et *grauiora rependit iniquis penſa quaſillis.*] Sic Ouid. 10 ep. Deianiræ.

Æquaque formoſa penſa rependis heræ.

Rependit, reddit cum pondere. *Grauiora Penſa.* Tibull. eleg. 3. lib. 1.

At circa grauibus penſis affixa puella.

Ipſe el. 15. lib. 3. *Famulam penſis onerauit iniquis.* vbi vide adnot. *Quaſillis*, vaſis vimineis aptis lanificio. dicitur & *qualus* Horatij oda 12. lib. 3. Tibull. lib. 4. eleg. Cuius initium. Gratum eſt.

Si tibi cura togæ potior, preſſumque quaſillo
Scortum, quam Serui filia Sulpicia.

D Inde *Quaſillariæ mulieres* Petronio. *Conuocat omnes quaſillarias, familiæque ſordidiſſimam partem.* Legendus Feſtus in *Calathos*, & *Talaſſionem*. Iſidor. cap. 29. lib. 19. Seru. in ecl. 2. *Lilia plenis*

Ecce ferunt Nymphæ calathis. ſane calathus Græcum eſt: nam Latinè quaſillum, vel qualum dicitur. Cic. in Philipp. 3. *At vero huius domi inter quaſilla pendebatur aurum.* Id eſt, inter ſcorta penſis affixa. Virg. 2. Georg.

Spiſſo vimine qualos, Colaque prælorum.

Cato & Columella, *quala* vocant, vnde & *quaſillos* & *quaſilla* dicimus, vt à palo *paxillus*; à paullo, pauſillus, vel pauxillus.

E Garrvla *de facie ſiqua locuta mea,*] infra, eodem ſenſu.

Nec matrem laudate nimis, collata priori
Vertet in offenſas libera verba ſuas.

Garrula, nimium loquax, cum ſuo damno, quia præſtiterat tacuiſſe. Ouid. de Tantalo: *Hoc tibi garrula lingua dedit.* Ipſe eleg. 28. lib. 2.

Hoc tibi lingua nocens, hoc tibi lingua dedit.

Garrire auium eſt. *Locuta de facie mea eſt*, me dixit ipſa formoſiorem: & eſt eclipſis. ſubauditur enim, ei, vt eleg. 10. lib. 2.

Dein qua primum oculos cepiſti veſte Properti,
Indue. ſubauditur, eam. *Facie mea*, vide el. 4. ſup. verſ. 26.

NOSTRAQVE *quod Patale tulit ad monimenta corollas.*] Id eſt, ſerta tuli ad ſepulchrum ex more, de quo dictum eleg.16. libr.3. verſ.24. In quæſtiooibus Adriani Imperatoris,& reſpooſis Epitecti. *Cur coronantur mortui? quia defuncti ſunt vita certamine.* In vet. epigr. p.35. *Coronis inlatis, ſignisque vinctis. Petale.* πέταλον, folium: vel laminoa, ſiue bractea. πέταλα, vituli, & πεταλίζειν, germinare. apium oomen corollas ferenti. Seruius: à Phyllide φύλλα dicta folia, quæ ante Petala dicebantur. *Monimenta.* euallage numerorum. eleg.6. ſup. verſ.17.

CODICIS *immundi vincula ſentit anus.*] Id eſt. Adſtricta eſt & alligata codiei. *Anus.* γραῦς ab ætate, vt infra verſ.73. *In tremulis annis.* vnde dicta Anus eſt apud Feſtum in *Anus. Sentit*, patitur, vide verſ.36. ſup. hic. *Vincula codicis*, vt eleg.5. ſup. *Capilli vincula.* Turoeb. cap.20. lib. 23. πεντεσύριγγον ξύλον, robur, vel codex vel cippus, cui manus & pedes inſerebantur caputque: & à robore diuerſom ſcribit, cum ſit ligneus ſtipes, quem allegati ſerui trahebant, cuique inſidebant vincti, qualis ſolet adnecti ſimiis Iuuenal. ſat.2.

Horcida quale fecit reſidens in codice pellex.

vbi Interpres: *Magno odio habetur apud vxorem ea quæ Domino miſcetur. Ergo hanc inſequens grauioribus pœnis domina, catena vinctam infigit codici, atque ita iubet facere penſa.* Alij, inquit ibidem Turnebus, putant idem eſſe, quod Cicero de Lacedæmoniis dixit, *In robore accumbere.* Alij diſtinguunt, vt robor ſit carceris, codex priuatarum ædium. Plaut. Pœn. act.5. ſc.3. *Quos ego iam detrudam ad moles. Inde porro ad puteum, atque ad robuſtum codicem. Codex*, vulgo, vn billot. Terent. ἑαυτ. docet io ſtultum dici ſolere; *Caudex, ſtipes, aſinus, plumbeus.* Seoeca de breuitate vitæ, Claudium eum, qui primus Romanis perſuaſit oauem conſcendere Caudicem cognominatum ſcribit, qoia caudex ſit plurium tabularum coontextus. Feſtus *Caudicaria naues, ex tabulis craſſioribus facta* Varro libr.3. de vita pop. Rom. apud Nonium in *Caudicarias*: *Quod antiqui plures tabulas contunctas codices dicebant, à quo in Tiberi naues codicarias appellamus.* Iſidor. lib.7. cap.5. *Codex* (in vitibus) *quaſi caudex, vt Clodius pro Claudo.* Idem lib.6. *Codex, multorum librorum eſt: liber, vnius voluminis.* Virg.2.Georg.

Quin & caudicibus ſectis (mirabile dictu)
Truditur è ſicco radix oleagina ligno.

Plaut. Pſeud. ſc.2. act.1. *Te cum ſecuri caudiculi præficio prouinciæ. Immundi*, tetri, horridi, ſitu & ſquallore obſiti, vt eleg.5. ſup. *Immundo ſitu.* verſ. 45.

COEDITVR *& Lalage tortis ſuſpenſa capillis.*] Lalage oomen eſt poellæ apud Horat. oda 2. lib.1. oda 5. lib.2. λαλαγή, vox, ſonus, & λαλαγήτης, nugator, ἀπὸ τοῦ λαλεῖν. *Cæditur ſuſpenſa*, pendens verberatur. Sic apud Plaut. Amphitr. act.1. ſc.1. & Aſin. & Capt. ſæpe. In Pſeud. ſc.5. act.1. *Pendeant geſtores linguis, auditores auribus.* Terent. Phorm. *Ego plectar pendens.* Idem Eunuch. *Tu iam pendebis. Tortis capillis.* Noo ad formam ſed etiam ad pœnam dati mulieribus capilli, quibus rapiaotur, alligentur, ſuſpendantur.

A Virg. 2. Æneid.

Ecce trahebatur paſſis Priameia virgo
Crinibus. Ouid. in ep. Hermionæ.
Traxit inornatis in ſua tecta comis.

& 15. Met.

Raptaturque comis per vim noua nupta prehenſis.

Plaut. Meoech. ſc.2. act.5. *Capillo detursu deripit:* & apud Propert. eleg.15. libr.3. Dirce trahitur religata erinibus. *Tortis*, implexis io modum funis: vide Pauſan. p.475. vnde *Funem torquere* el. 3. ſup. Sic Seneca Troiade act.1. ſc.

Cum ferox læua manu (ita lego)
Coma reflectens regium torta caput
B *Alto nefandum vulneri ferrum abdidit.*

Aliter Martialis:

Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,
Atque aliter tortis crinibus Aethiopes.

Errat Beroaldus, qui exponit Lalagem per capillos trahi. quo enim iſtuc foret, *Cæditur ſuſpenſa?*

PER *nomen quoniam eſt auſa rogare meum.*] Orare te, vel illam, per Cynthiam. ſic eleg.9. infra:

Geniumque meum proſtratus adorat. Per nomen, vt eleg.5. lib.2. *Per dominæ Iunonis conſcia iura. Nomen*, vt el.17. lib.1.

C *Illa meum extremo clamaſſet puluere nomen.*

TE *patiente mea conflauit imaginis aurum.*] Flando liquefecit imaginem meam auream, vt in aliam mutaret formam. Virg.1.Georg.

Et curua rigidum falces conflantur in enſem.

Sueton. io Aug. cap.52. *Conflare ſtatuas argenteas.* Plio. cap.56. lib.7. artem eam vocat *Conflaturam*, quam ait à Cadmo repertam. *Conflare*, χωνεύειν. *Imaginis aurum*, vt eleg.1. ſup.

Tunc animi cecidere Deci. id eſt, Decius animoſus. eleg.4. ſup. *Cubile regni*, regium. eleg. 20. lib.1. *Error Herculis.* De more eiuſmodi imaginum Stat. lib.2. Sylu. io Geoethl. Lucani:

D *Et ſolatia vana ſubminiſtrat*
Vultus, qui ſimili notatus auro
Stratis prænitet, incubatque ſomno.

Idem 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci: *Et fuluum vultus imitabitur aurum.* vbi plura de cultu imaginum. & lib.5. Sylu. in Abſcantij pietate:

Sic auferre rogis vmbram conatur, & ingens
Certamen cum morte gerit, curaſque fatigat
Artificum, inque omni te quærit amare metallo.

Iuuenal. ſat.11. *Perituram arceſſere ſummam*
Lancibus appoſitis, vel matris imagine fracta.

Vbi interpres: *Argentum vendet, aut matris imaginem, ſi in auro picta eſt, aut in argento.* Ouid. el. 6. lib.1. Triſt.

E *Effigiemque meam fuluo complexus in auro.* (aoull)

Seneca cap.2. de Conſol. ad Mart. *Te patiente;* te & ſcieote & ſineute. Ergo tua culpa, cum prohibere poſſes. Culpa autem caret, qui ſciti ſed prohibere oou poteſt. *L. Culpa de Reg. iur.* Catull.

Quis hoc poteſt videre? quis poteſt pati?
Cinæde Romule hæc videbis & feres?

Terent. Adelph. *Eho? ſcis & patere?* Cic. ep.26. lib.13. ad Attic. *Cur pateris, inquam? malo enim ita dicere quam cur committis.* Vode *Admittere*, id eſt, pati fieri: Donat.

PARTHENIA *ex noſtro dotem habitura rogo.*]

De Parthenie vide adnot. infra hîc verſ. 74. Alij libri habent *Ardenti*, pro Parthenie rectè ſic Tibull. eleg. 4. lib. 2.

Ardentem flebatur ante rogum. & Græcis dicitur πυρκαϊά, quaſi pyra incenſa. Scaliger legit *Ardeat ex noſtro.* Alludit autem ad prouerbium: *E flamma cibum petere:* Terentij Eunuch. Catull.

Vxor Meneni ſæpe quam in ſepulcretis
Vidiſtis ipſo rapere è rogo cœnam.

Ouid. in Ibin:

Et qui debuerat ſubitas exſtinguere flammas,
Is prædam medio raptor ab igne petit.

Inuidioſè ergo & ſordidè, *Dotem è rogo*; quia ei debebatur illa imago aurea, vt pretioſiſſima quæque cremari ſolebant, qua de re dictum ad eleg. 5. ſup.

NON *tamen inſector, quamuis mereare Properti.*] Exagito te, tibi inſulto, vt eleg. 8. lib. 2.

Exagitet noſtros manes, ſectetur & vmbras.

Gell. tamen cap. 9. lib. 2. *Non modo hunc non ſectatur, ſed etiam inſectatur.* Plaut. Capt. *Hoſtis inſectatus eſt patrem & matrem.* Ibid. *Vos inſectabit lapidibus.* Horat. ep. 1. lib. 2.

Non equidem inſector, damnandaque carmina Liui
Eſſe reor. & ſat. 7. lib. 2.
Tu cum ſis quod ego & fortaſſis nequior, vltro
Inſectère, velut melior. id eſt, obiurges. *Mereare*, dignus ſis increpatione. eleg. 8. lib. 1.
Sed quocunque modo de me pertura mereris.

LONGA *mea in libris regna fuere tuis.*] Regnaui diu, & principatum tenui in verſibus tuis. eleg. vlt. lib. 3.

Quinque tibi potui ſeruire fideliter annos.

Regna. præter illa quæ plurima adnotaui ad eleg. 1. ſup. verſ. 10. ſcitum illud Socratis apud Laërtium in vita Ariſtotelis οἱ κάλλος (eſſe) ὀλιγοχρόνιον τυραννίδα; & Carneadis ἀδορυφόρητον βασιλείαν. *In libris*, verſibus. infra hîc verſ. 77. tres libros commemorat eleg. 13. lib. 2.

IVRO *ego fatorum nulli reuocabile carmen.*] *Iuro carmen* & *per carmen*, vt el. 15. lib. 1. *Hos tu iurabas.* & eleg. 20. lib. 2. *Oſſa tibi iuro per matris. Carmen fatorum*, fata ipſa, quæ cani dicuntur, & quæ hexametris etiam verſibus continebantur. Catull. de Parcis.

Talia diuino fuderunt carmine fata. Tibull.
Abdita quæ ſenis fata canit pedibus.

Iuro carmen fatorum, vt Virg. *Fata per Aeneæ iuro. Carmen fatorum*, vt ſup. verſ. 47. *Imaginis aurum.* pro, *Carmen* v. l. *Stamen*, vt Horat. dixit

Et ſororum Fila trium patiuntur atra.

Reuocabile nulli, quod reuocare & irritum facere nemo poteſt: reuocantur enim, quæ redire iubentur, vt præterita; at fata porrò ſemper pergunt. Horat. ep. 18. lib. 1.

Et ſemel emiſſum volat irreuocabile verbum.

Cic. ep. 2. lib. 1. ad Q. fratrem: *Iracundus ſcripſeram & reuocare cupiebam.* Sed editio Beroaldi habet *Reuolubile*, quod magis placet, quoniam *voluere* Parcarum eſt, vt 1. Æn. *Sic voluere Parcas.* 3. Æneid. *Sic fata Deûm rex Sortitur, voluitque vices.* & 1. Æneid.

Longius & voluens fatorum arcana mouebo.

Inde & Atropos dicta.

TERGEMINVSQVE *canis ſic mihi molle ſo-*A *net.*] vide adnot. de Cerbero ad eleg. 5. verſ. 45. lib. 4. & verſ. 23. lib. eiuſd. *Tergeminus canis*, vt *Tergeminus Geryon*; *Septemgeminus Nilus*: *Centumgeminus Briareus.* vbi geminus, pro ſimplici. *Sic*, vt *Iuro* eſt affirmantis, *ſic* optantis. vide eleg. 3. ſup.

Sed tua ſic domitis Parthæ telluris alumnis.

Molle ſonet, leniter allatret. de hac veterum ſuperſtitione vide not. ad eleg. 5. ſup. verſ. 3. & 4. *Molle ſonet*; vt Ouid. 6. Faſt.

Forte ſenex, quo vectus erat, Silenus Aſellum
Liquerat ad ripas leue ſonantis aquæ.

Saua ſonanda. Attius apud Nonium in *Cachinnare.* B Virg. 11. Æneid.

Vt vidit fulgentem armis, ac vana tumentem.

Item 6. & 12. Æneid.

Horrendum intonare, & Aſper acerba tuens.

Horat. *Turbidum letatur.* Mart. ep. ep. 27. lib. 2.

Quod querulum ſpirat, quod acerbum Naœa tuſſit.

Stat. 1. Theb.

Quà molle ſedens in plana Cithæron Porrigitur.

& 6. Theb.

Non tibi molle tuenti Hippomedon.

vbi vulgo editum, *Mole.* & 3. Sylu. in Pſittacum:

Argutumque tuo fruentia limina cornu.

C & Sylu. epicedio in Patrem:

Acclinis tumulo quo molle quieſcis.

Perſ. ſat. 3. *Candida vicini ſubriſit molle puella.*

Apuleius lib. 10. *Mollius mihi renidentis fortunæ contemplatus faciem.*

ME *ſeruaſſe fidem; ſi fallo, vipera noſtris*
Sibilet in tumulis, & ſuper oſſa cubet.]

Contra ſæpe arguit Cynthiam perfidiæ, vt eleg. 3. ſup. *Incorrupta mei conſerua fœdera lecti.* *Seruaſſe fidem*, fidelem tibi fuiſſe. Virg. 2. Æneid.

Seruataque ſerues Troia fidem. & 4. Æneid.
Non ſeruata fides. *Si fallo*, ſi mentior. eleg. 15. lib. 1. *Hos tu iurabas, ſi quid mentita fuiſſes.*

D Formula eſt, *Si ſciens fallo*, de qua vide adnot. eleg. 20. lib. 2. verſ. 16. Ouid. 5. Faſt.

Siue ego te feci teſtem, falſoue citaui
Non audituri numina vana Iouis;
Siue Deum prudens alium, Diuamve feſelli.

Vipera ſibilet in tumulis. Imprecatio, vt eleg. 5. ſup. Spinis obducat ſepulchrum verſ. 1. Bene *Vipera in tumulis*: nam, vt Plinius cap. 39. lib. 8. *Serpentium vipera ſola terra dicitur condi, cæteræ arborum, aut ſaxorum cauis.* Horat. oda 16. epod.

Nec intumeſcit alta viperis humus.

Contra tamen Ariſtot. cap. 5. lib. 8. hiſt. *Animal. Viperam ſub petris condi, terra cæteras ſerpentes.* De

E Viperis Plin. cap. 62. libr. 10. *Sibilet*, nam ſibilus ſerpentium eſt. eleg. 8. infra:

Ieiuni ſerpentis honos dum pabula poſcit
Annua & ex ima ſibila torquet humo.

Virg. 7. Æneid. *Tot Erynnis ſibilat hydris.*

& 10. Æneid.

Arrectiſque horret (ſquamis) & ſibilat ore
Arduus inſurgens. & 2. Æneid.
Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.

Et ſuper oſſa cubet. Sic Virg. 6. Æn. de Cerbero.

Oſſa ſuper recubans antro ſemeſa cruento.

NAM *gemina eſt ſedes turpem ſortita per amnem,*
Turbaque diuerſa remigat omnis aqua.]

Duplex habitatio, & via, piorum & impiorum, de qua

de qua Cic. 1. Tuſc. Plato in Phædone, & in Gorgia,& Salluſtius in Catilina. Tibull. eleg.3. lib.1. ab eo verſu:

Sed me qui facilis tenero ſum ſemper amori
Ipſa Venus campos ducet ad Elyſios. &c. mox.
At ſcelerata iacet ſedes in nocte profunda
Abdita, quam circum flumina nigra ſonant.

Leg. Lactant. cap.3. & 4. lib.6. *Nam*, pro autem, vt el.1. ſup. verſ.139. τὸ *Gemina*, aut refertur ad *Turba*. Turba gemina eſt ſortita ſedes. vt eleg.3. lib.3. *Diuerſaque nouem ſortita rura puellæ.* vel legendum. *Geminas*. Turba ſortita eſt geminas ſedes, & nacta. vel ſi retinemus *Gemina ſedes ſortita*, erit, ſorte data. κληρωτὴ, vt Virg.6. Æn.

Nec vero hæ ſine ſorte datæ ſine iudice ſedes.

Sed longè alio ſenſu. eleg.vlt. infra: *Sortita pila* parhetiedis, ſorte educta. Non reiicienda tamen altera lectio:

Nam gemina eſt ſedes turpem partita per amnem.

id eſt, diuiſa medio, & interiecto Acheronte. *Partita* parhetiedis, vt eleg.10. infra:

Per tria partitos qui dabat ora ſonos.

Confirmat hanc lectionem Horatius od.13. l.2.

Quam penè furuæ regna Proſerpinæ,
Et iudicantem vidimus Aeacum,
Sedeſque diſcretas piorum, &
Aeoliis fidibus querentem
Sappho puellis de popularibus. & Virg.6. Æn.
Hic locus eſt partes vbi ſe via findit in ambas.

Per turpem amnem. Acherontem ſignificat, aut Cocytum, aut Styga, vbi informis limus. Virg. 6. Æneid. de Acheronte:

Turbidus hic cœno, vaſtaque voragine gurges.

Turpis amnis, vt contra eleg.20. lib.1.

Et modo formoſis incumbens neſcius vndis.

Turba, multitudo vmbrarum. Virg.6. Æneid. ſæpe vocat turbam animarum, vt Horat.

Virgaque leuem coercens aurea turbam. quem & *nigrum gregem* idem vocat. Albin. ad Liuiam:

Fata manent omnes, omnes exſpectat auarus
Portitor, & turba non ſatis vna ratis.

Remigat, remorum ducit ſorte vices, vt loquitur el.22. lib.3. Aliter eleg.6. ſup. Claſſis remigat. De remigatione animarum vide eleg. 27. lib.2. *Iam licet & Stygia ſedeas ſub arundine remex.* *Diuerſa aqua*, per quam in diuerſas ſedes itur. Sic Cato apud Salluſt. in Catil. *Diuerſo itinere malos à bonis loca tetra, inculta, fœda, atque formidoloſa habere.* Diuerſum proprie de via, vt diuertere, diuerticulum & diuortium. etiam de aquis dicitur, vt hîc.

V N A *Clytemneſtra ſtuprum vehit, altera Creſſa*
Portat mentita lignea monſtra bouis.]

Vna, inquit, aqua vehit Clytemneſtram impudicam & ſtupratam, altera Paſiphaën. *Stuprum Clytemneſtra*, vt *Libido Martis* eleg.32. lib.2. verſ. 33. & ſup. *Imaginis aurum.* De Clytemneſtra vide eleg.19. lib.3. verſ.19, & 20. *Altera.* editio Beroaldi: *Atraque. Atra monſtra*, tetra & fœda. An atra aqua ipſa? Alias legitur & *Albaque*; vt alba vacca, albo tauro iungeretur. *Portat*, ſic eleg. 18. lib.3. *Hunc animæ portent corpus inane tuæ.* *Bouis mentita lignea monſtra.* Hypallage & enallage numerorum, pro portat ſtuprum monſtri lignei, mentiti bouem, quia ſimulacro ligneo vac-

A cæ incluſa Paſiphaë à Dædalo. *Mentiri bouem* vt el.18. lib.2. *Quæ mentita ſuas vertis inepta comas.* Virg. ecl.4. *Nec varios diſcet mentiri lana colores.* Martial. *Mentiris iuuenem tinctis Lentine capillis.* Plin. cap.88. lib.37. *Inficiunt candoremque mentiuntur.* hæc fabula explicata eſt eleg.19. lib.3. verſ.11.

E C C E *coronato pars altera vecta phaſelo.*] τὸ *Ecce* in re inopinata & mira, vt eleg. pen. lib.3.

Ecce coronatæ portum tetigere carinæ. vbi *Coronatæ carinæ*, vt hîc *Coronatus phaſelus*. ſed illic de appulſu. at hîc de ipſa profectione. Virg.4. Æn.

Vndique conuenere, vocat iam carbaſus auras,
Puppibus & læti nautæ impoſuere coronas.

B de phaſelo vide adnot. el.21. libr.3. verſ.20. & *Honoratæ aquæ* dicuntur eleg.vlt. infra. per quas piæ animæ vehuntur.

M V L C E T *vbi Elyſias aura beata roſas.*] Leniter afflat felix & ſecundus Zephyri flatus. vel aura beatorum camporum. nam *mulcere*, mollire, & lenire, vnde *Mulciber* à molliendo ferro, inquit Feſtus. Seruius in illud 8. Æneid.

Aſſuetæ ripis volucres, & fluminis alueo
Aethera mulcebant cantu. id eſt, *leniebant*, inquit, *corporalia ſunt elementa, & non mulcetur niſi quod corporale eſt.* Catullus:

Vt flos in ſeptis ſecretus naſcitur hortis
C *Ignotus pecori, nullo contuſus aratro,*
Quem mulcent auræ. Ouid.1. Met. *Antis*
Mulcebant Zephyri natos ſine ſemine flores.

Mulcere barbam: Liuius. *Mulcere tigres & fluctus & pectora*: Cic. & Virg. *Roſas Elyſias*, quæ ſunt in câpis Elyſiis, vbi ver æternum. Tibull. el.3. l.1.

Ipſa Venus campos ducet ad Elyſios,
Hîc choreæ cantuſque vigent, paſſimque vagantes
Dulce ſonant tenui gutture carmen aues.
Fert caſiam non culta ſeges, totoſque per agros
Floret odoratis terra benigna roſis.

Seruius in illud 5. Æneid. *Sed amœna piorum Concilia, Elyſiumque colo: Elyſium eſt*, inquit, *vbi*
D *piorum animæ habitant poſt corporis animæque diſcretionem. vnde & interitus dicitur res inter animam & corpus veniens. Ergo Elyſium ἀπὸ τῆς λύσεως.* Quod ſecundum poëtas in medio inferorum eſt, ſuis felicitatibus plenum: vt *Solemque ſuum ſua ſidera norunt.* Secundum Philoſophos Elyſium eſt inſulæ fortunatæ, quas aiunt inclytas eſſe Homeri carminibus, quarum deſcriptionem Pius commentator dicit eſſe ſublatam. Secundum Theologos, circa lunarem circulum, vbi iam aër purior eſt. vnde ait ipſe Virg. *Aeris in campis.* Item Lucanus:

Non illuc auro poſiti, nec ture ſepulti Perueniunt.

E Apud Homer. Odyſſ. δ. Proteus vaticinatur Menelao non interiturum eum; quia Iouis gener ſit; Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον καὶ πείρατα γαίης
Ἀθάνατοι πέμψουσιν. &c.

& addit illic eſſe Rhadamanthum, & facillimam viuendi rationem:

Οὐ νιφετός, οὔτ' ἂρ χειμὼν πολύς, οὔτε ποτ' ὄμβρος,
Ἀλλ' αἰεὶ ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν ἀναψύχειν ἀνθρώπους.

vnde hîc dixit, *Mulcet aura roſas Elyſias.* vide Plutarch. in Sertorio, & in Conſolatione ad Apollonium ex Pindaro, vbi roſarum & florum mentio. Horat. oda 16. epod. Videndus & Stra-

bo initio lib. 1. qui ex illis Homeri verſibus Elyſium campum, & fortunatas inſulas ad Hiſpaniam locat. A

QVA *numeroſa fides, quà queritur vnda Cybelles.*] Turneb. cap. 7. libr. 23. Lipſius cap. 20. libr. 2. Antiq. & Palmerius agnoſcunt hanc lectionem:

Quà numeroſa fides, quaque ære rotundo Cybelles.

Fides numeroſa : aut enallage numerorum pro fides numeroſæ, & chordæ canoræ; aut *fides*, fidis, pro lyra. M. Tull. in Arato. *Cedit claro fides Cyllenia.* Ouid. 5. Faſt.

Inuentor curuæ, furibus apte, fidis.

Id eſt, lyræ. ita à Columella dicitur. à Plinio & Gellio *fidicula*. Cic. 2. de Nat. Deor. *Quid? ſi platani fidiculas ferrent, numeroſè ſonantes, idem ſcilicet cenſeres, in platanis ineſſe muſicam?* lege: B

Si platani fidiclas ferrent numeroſe ſonantes.

Sic Priſcianus lib 5. f. 292. p. 2. Feſtus: *Fides genus cithara, quod tantum inter ſe chorda eius, quantum inter homines fides, concordent. cuius diminutiuum fidicula eſt.* Agrætius: *fides, de fidelitate dicitur: fidis de chordo.* Iſidor. lib. 3. cap. 5. *Veteres citharam, vel fidicem* (lege *fidem*) *nominauerunt, quia tam concinunt inter ſe chorda eius, quam bene conueniunt inter quos fides ſit. Numeroſa fides, quæ obloquitur numeris ſeptem diſcrimina vocum*, & numeroſè ſonat. C Virg. 10. Æneid. *Cui carmina ſemper*

Et citharæ cordi, numeroſque intendere neruis.

Cic. 2. de Orat. *Numeroſum in ſonis & vocibus dicitur, quod habet quoſdam impreſſiones, & quod metiri poſſumus interuallis imparibus.* Ibid. *Numeroſa oratio*, & *Numeroſè cadere.* Noſtri *Cadentias* vocant. *Numeroſus*, εὔρυθμος. Numeroſa oratio, ῥυθμικὸς λόγος. De modis & numeris vide adnot. eleg. 22. lib. 2. *Seu varios incinit ore modos. Æra rotunda Cybelles*, Turnebus loco antedicto interpretatur Cymbala quæ ærea fuiſſe Virgilius docet, cum ſit 4. Georg.

Tinnituſque cie, & matris quate cymbala circum. D

Vide adnot. ad eleg. 17. lib. 3. verſ. 35. & 34. *Rotundo.* vetus ſcriptura, vt in Varrone cap. 7 lib. 2. de re ruſt. *Genibus rutundis.* Semirotunda erant cymbala, & ſimilia foliis cotyledonis herbæ vt ex Scribonio Largo refert Turneb. An legendum, *Æra recurua Cybeles?* id eſt, cornua æris flexi, vel tibia adunca.

MITRATISQVE *ſonant Lydia plectra choris.*] Cybele & Bacchus iuncti, vt el. 17. lib. 3. *Lydia plectro*, lyræ cum harmonia Lydia. Legendus Ariſt. lib. 8. Polit. de Muſica Lydia flebili, & querula. Plato lib. 3. de Rep. & Athenæus lib. 14. ex Heraclide Pontico. Apuleius libr. 1. Florid. de Antigenida tibicine: *Seu tu velles Æolium ſimplex; ſeu Aſium varium; ſeu Lydium querulum; ſeu Phrygium religioſum; ſeu Dorium bellicoſum.* Apud Lucianum in Harmonide; Phrygiæ harmoniæ τὸ ἔνθεον; id eſt, animorum diuina concitatio tribuitur; Lydiæ τὸ βακχικόν: Doriæ τὸ σεμνόν: Ionicæ τὸ γλαφυρόν. *Sonant plectro choris*, Percuſſis fidibus ſonum excitant. Horat. oda 13. lib. 2. E

Et te ſonantem plenius aureo Alcæe plectro.

Sonant choris, cum tertio caſu Varro apud Nonium: *Tibi tympana mater Deûm tonimus. Mitratis*: nam chori Lydorum, & Phrygium, & Bacchantium mitrati. de Mitra vide el. 2. ſup. verſ. 31.

ANDROMEDEQVE *& Hypermneſtre ſine fraude*

Narrant hiſtoria pectora nota ſua.] [*marita*

De Andromede vide el. 3. lib. 1. verſ. 3. & 4. *Hypermneſtra.* Alij lib. Hypermneſtra, vt *a* ſit dichronon, quomodo el. 14. lib. 2. *Nec ſit Electra.* &c. fabula eſt eleg. 1. libr. 2. verſ. 67. & Apollodorum fuſiſſimè lib. 2. fuit & altera Hypermneſtra Theſtij filia eidem Apollodoro, & Higino, ſed nihil ad hanc. *Marita.* Mariti & maritæ, vt *viri* & *viræ*. Feſto in *Querquetulana.* ſic *pueri*, & *puera.* Horat. oda 8. epod.

Nec ſit marita, quæ rotundioribus

Onuſta baccis ambulet. Catull.

Poſtquam eſt proiecto facta marita ſene.

Ouid. 2. Faſt.

Tu rapis, hic caſtas duce te iubet eſſe maritas.

Sine fraude, ſine culpa, pudicæ. el. 20, lib. 2.

Quidue meo de fraude Deos inſana fatigas?

el. 6. lib. 3. *Iram, non fraudes eſſe in amore meo.*

Aliter Horat. in carmine ſæculari: *Cum per ardentem ſine fraude Troiam.* Veteres etiam, *Se fraude*, & *ſe frude* dixerunt: in vet. inſcript. *Narrant.* De illis Heroidum narrationibus eleg. 28. lib. 2. *Narrabis Semele.* &c. *Pectora nota ſua hiſtoria.* hypallage, pro, hiſtoriam notam pectoribus ſuis, id eſt, ſibi. Sic Plaut. Amph. *Scio illud quam doluerit cordi meo.* Ennius: *Quem credidit eſſe meum cor.* Virg. ecl. 1.

Quam noſtro illius labatur pectore vultus.

Ipſe el. 1. lib. 1. *Non ſani pectoris auxilia.* el. 5. l. 3.

Non tamen inuiſo pectus mihi carpitur auro. el. 5. ſup. *His animos noſtra dum verſat Acanthis amica.* id eſt amicam ipſam. Libet Scaligeri; *Corpora.* quod probat. at aliud eſt corpus hiſtoriæ, vt Ciceroni dicitur *Corpus orationis*, & *Corpus defenſionis. Hiſtoriam ſuam*, ſuos caſus, & quæ ſibi contigerunt viuis; ſuas lacrymas. ſic eleg. 22. lib. 3.

Famam Roma tua non pudet hiſtoria.

id eſt; Rerum à te geſtarum.

HÆC *ſua maternis queritur liuere catenis*

Brachia, nec meritas frigida ſaxa manus.]

τὸ *Hæc* debuit ex vſu ſermonis ad verbum proximius referri, ſcilicet *Hypermneſtre*, ſed refertur ad remotius, *Andromede.* vide adnot. el. 14. libr. 3. verſ. 18. *Maternis catenis*, quas mater Caſſiope potius meruerat. eleg. 24. lib. 3.

Non hic Andromeda reſonant pro matre catena.

Liuere Brachia, plumbeum colorem ducere. vt Horat. oda 8. lib. 1.

Neque iam liuida geſtat armis Brachia.

Albinouanus ad Liuiam:

Aſpiciam regum liuentia colla catenis. *Sua maternis.* ita lib. M. & Palmer. & Lipſ. è coniectura cap. 20. lib. 2. Antiq. Alias legebatur. *Hæc ſumma æternis queritur.* &c. *Nec*, diſſoluendum in & non, vt el. 5. ſup. *Qui verſuc, Coa dederit nec munera veſtis. Nec meritas frigido ſaxa manus*, indignas quæ ad rupem frigidam adſtringerentur. el. 15. lib. 3.

At tu non meritam parcas vexare Lycinnam.

Frigido ſaxa, vt el. 18. lib. *Frigida rupes. Duras cautes* vocat el. 3. lib. 1. & Ouid. 4. Met.

NARRAT *Hypermneſtre magnũ auſas eſſe ſorores,*

In ſcelus hoc animum non valuiſſe ſuum.]

τὸ *Magnum* poteſt per ſe ſtare, vt el. 15. lib. 2.

Qui nunc magnum ſpiramus amantes.

Sed ἀπὸ κοινοῦ referendum ad *Scelus*, quod ſequitur. *Auſas magnum ſcelus*, vt Virg.

Auſi omnes immane nefas; auſoque potiti.

Auſas, & perfeciſſe, vt eleg. 28. lib. 2.

Palladis aut oculos auſa negare bonos. Ouid.

Quæque parare necem miſeris patruelibus auſa

Belides. De eo Danaidum ſcelere Horat. oda 11. lib. 3. *Non valuiſſe animum in ſcelus*, ei ſceleri parem non fuiſſe, non eam vim animo fuiſſe, non fuiſſe animum tam durum, vt Horat. loco prænot. *Ego illis mollior. Valere in ſcelus*, vt eleg. 7. lib. 3. ſed alio ſenſu.

In mare cui ſoli non valuere doli.

Cic. *Valet hoc in omnem partem.*

S I C *mortis lacrymis vitæ ſanamus amores.*] Ad eum modum medemur vulneribus amoris, quæ in vita accepimus; & pro medicina eius mali ſunt lacrymæ. vt eleg. 10. lib. 1.

Et poſſum alterius curas ſanare recentes.

Sanamus; id eſt, ſanare conamur: non enim ſanantur amores. Alij libr. *Solamur*: id eſt, leuamus, minuimus. Virg. 4. Georg.

Ipſe caua ſolans ægrum teſtudine amorem.

Lacrymis, querelis & flebili narratione. vt eleg. 1. ſup. *Incipe tu lacrymis æquus adeſſe meis.* Ibid. *Accerſis lacrymis cantus. Mortis*, mortuorum Manium, vt eleg. 13. lib. 2. *Mors mea.* De hac re tota Virg. 6. Æneid.

Nec procul hinc partem fuſi monſtrantur in omnem
Lugentes campi. ſic illos nomine dicunt.
Hic, quos durus amor crudeli tabe peredit
Secreti celant calles: & myrtea circum
Sylua tegit. curæ non ipſa in morte relinquunt. &c.

Ipſe: *Traiecit & fati litora magnus amor.* Sic animæ infantum flentes apud inferos Virg. 6. Æn. & Anchiſæ. *Effuſæque genis lacrymæ*: vide Auſon. in Cupidine crucifixo.

C E L O *ego perfidiæ crimina multa tuæ.*] Diſſimulo, & ſilentio tego. vt eleg. 13. lib. 1.

Et quæ deinde meus celat amice pudor.

Crimina perfidiæ, vt *Crimen deſidiæ* el. 12. lib. 1. *Crimina cæli* eleg. 28. libr. 2. Cic. ad Attic. *Ingrati animi crimen horreo.* Addidit, *multa*; quia ſæpe mutabat alio amores: eleg. 3. lib. 1. *Parua crimina* vocat eleg. 32. lib. 2. verſ. 30.

S E D *tibi nunc mandata damus; ſi forte moueris.*] ὦ *Sed*, pro autem, vt eleg. 2. ſup.

Caſsibus impoſitus venor; ſed arundine ſumpta,
Faunus plumoſo ſum Deus aucupio.

Mandata damus, te oramus, & hæc tuæ fidei peragenda committimus. de mandatis dictum el. 3. ſup. verſ. 1. inter abſentes ſunt mandata, & abſens erat Cynthia. Sic eleg. 7. lib. 3.

Flens tamen extremis dedit hæc mandata querelis,
Cum moribunda niger clauderet ora liquor.

Si forte moueris, tangeris cura mei. eleg. 22. lib. 3.

Et deſiderio Tulle mouere meo.

S I *te non totum Chloridos herba tenet.*] Veneficia eius meæ pellicis, vel ſagæ, quam pellex conſuluit, vt mihi te omnino abalienaret, & ad amorem ſui traduceret. *Herba*, vt el. 5. ſup.

Quippe & Collinas ad foſſam mouerit herbas.

Circæum gramen dixit el. 1. lib. 2. verſ. 53. *Chloridos.* Beroaldus alteram lectionem, *Colchidos*, commentus eſt. *Chloris*, nympha quæ Latinis *Flora.* *Tenet*, te cepit. vide eleg. 5. ſup. verſ. 38. & eleg. 20. libr. 2. verſ. 20. *Te totum.* vt nullam partem tori vindicare poſſim: eleg. 11. lib. 1.

Ecquis in externo reſtat amore locus?

N V T R I X *in tremulis ne quid deſideret annis*
Parthenie: patuit, nec tibi auara fuit.

Pathos ab ætate ſenecta. *Parthenie*, non à virginitate: quæ enim virginitas in nutrice, & anu? ſed à patria, & Parthenio monte, vt *Nomas* ſup. fuit quoque Virgilij nutrix *Parthenie*, vt ait Seruius, quem vide. *Parthenius* item *Vates* dictus ipſe Virgilius. *Ne quid deſideret*; ne qua re egeat: eſt enim deſiderium abſentium, & triſte, vt carendi verbum. Tibull. in Panegyrico ad Meſſalam. *Nunc deſiderium ſupereſt.* vbi vide adnot. *Patuit*, vel aperto vultu, & animo erga te fuit, vt contra Cic. ep. pen. lib. 14. ad Att. *Noſti virum, quam tectus.* de Cornelio Balbo. Idem pro Muræna de Catilina: *Vt fuit ſemper apertiſsimus.* vel *patuit*, fecit ipſa, vt tibi ianua mea pateret. te benignè amiſit. eſt & patere in obſcœnis Tibullo: *Nec tibi tener puer patebit vllus.* Alij lib. *potuit*, potens domi meæ fuit, & gratia multum valuit. Sic Antonius Hircio & Cæſ. *Si domi poſſit.* & M. Cicero: *poteris mihi crede.* An *potuit* (auara eſſe) nec auara tibi fuit: non exegit à te pecuniam vt intromitteret. vt Ouid. 2. Met.

Proque miniſterio magni ſibi ponderis aurum
Poſtulat. Aglauros vt intromittat Mercurium. vide Plaut. Trucul. Legitur & *Amara*, vt el. 23. lib. 2. *Cernere vti poſsis vultum cuſtodis amari.* vbi etiam legitur, *Auari. Tibi.* Afranius epiſt. apud Nonium in *Triſte, Iratum*: *Iactabit ſeſe; iactet, mihi erit triſtior.*

D E L I C I Æ Q V E *meæ Latris, cui nomen ab vſu eſt.*) ſic Catull. ep. 30.

Amabo mea dulcis Ipſithylla
Meæ deliciæ mei lepores, .i. Mel meum & voluptas. vide not. ad verſ. 74. eleg. vlt. lib. 2. Scaliger: *In vet. inſcript. Serui & ancillulæ delicium vocantur. Abra* dicebatur & eiuſmodi ancilla. Item, *fauea.* vet. gloſſ. *Fauea*, παιδίσκη. *Faueus*, παῖς hæc ille & inquit Iuuenalem Abram intelligere cum ait; *Et flauam cui det mandata puellam. Latris ab vſu*, id eſt, à miniſterio ſic dicta, ἀπὸ τοῦ λατρεύειν, τοῦτ᾽ ἐστὶ δουλεύειν. vnde & *latrones* dicti. ὁ λάτρις, ιος, ſeruus: ἡ λάτρις, ιος, ſerua, ancilla. *Vſus*, miniſterium, vt el. 2. ſup.

Qui me tam dociles potuiſti fundere in vſus.

vnde *vtilis ſeruus*, frugi. Lucillius libr. 22. apud Donat. in Phormionem:

Seruu' nec infidus Domino, nec inutili' cuiquam,
Lucilli columella hic ſitu' Metrophanes.

Apud Donatum legitur: *Hic ſitus eſt Tubero.* ſed Martial. ep. 91. lib. 11. habet. *Metrophanes.*

N E *ſpeculum domina porrigat illa noua*] Miniſterium certum ancillæ, porrigere ſpeculum dominæ formam ſuam contemplari volenti. Plaut. Moſtell. act. 1. ſc. 3. *Philematium. Cedo mihi ſpeculum, & cum ornamentis arculam actutum, Scapha.* Ouid. 3. de arte amandi.

Nec tibi turpe puta (quamuis ſit turpe, placebit)
Ingenua ſpeculum ſuſtinuiſſe manu.

Iuuenal. ſat. 2.

Ille tenet ſpeculum, pathici geſtamen Othonis.

Erant autem & quæ ſpeculum Deabus tenerent in pompa, vt ex Senecæ epiſtolis, & libro de ſuperſtitione apud D. Auguſtinum, & lib. 11. Apuleij docet Lipſ. cap. 18. lib. 2. Electorum. *Porrigat*, præbeat, offerat. vt eleg. 1 ſup.

Mi folia ex edera porrige, Bacche, tua.

Porrigere ſtipem elephanto: Macrob. *Porrigere manum* (accipiendo argento) Plaut. Pſeud. τὸ *Illa vacat*. eleg. 29. lib. 2.

Mane erat, & volui ſi ſola quieſceret illa
Viſere, at in lecto Cynthia ſola fuit.

eleg. 15. lib. 3.

Illa rudes animos per noctes conſcia primas
Imbuit, heu nullis capta Lycinna datis.

Domina noua, Chloridi, vel Nomadi. Ouid. 5. Faſt.

Omnia quæ dominos ſunt habitura nouos.

Plaut. Capt. ſc. 2. act. 2. *Vult te nouus herus veteri domino operam dare.*

Et *quoſcunque meo feciſti nomine verſus,*
Vre mihi; laudes deſine habere meas.]

eleg. vlt. lib. 2.

Cynthia quinetiam verſu laudata Properti.

vbi vide adnot. *Feciſti verſus*: nam facere, ποιεῖν, vnde ποιηταὶ dicti. *Vre mihi*, cremato in honorem meum, ignibus dato eleg. 18. libr. 3. vbi de eo more, & eleg. 5. ſup. *Deſine habere*, ne diutius retineto quod meum eſt, & repoſco ad flammas rogi mei. *Sic Vlp. l. nec vllam cauſam. De heredit. petit. §. vlt. Deſinere poſſidere. & l. ſed etſi lege. §. perinde idem. eod. tit. & l. priore. Quod lignatorum dolo deſiit poſſidere, qui deſiit reſtituendi facultatem habere.* Sic *res deſinere abeſſe dicitur l. 13. de verb. ſign. Laudes meas*, præconia meæ formæ, & ingenij, verſibus mandata.

Pelle *ederã tumulo, mihi quæ pugnante corymbo*
Mollia contortis alligat oſſa comis.]

Contra el. 4. ſup.

Terra tuum ſpinis obducat, lena, ſepulcrum.

Turneb. cap. 6. lib. 23. ad hunc verſum notat, *è tumulis eorum, quos habebant caros, dumos & ſentes excidere, & purgare ſolebant. Propertius: pelle ederam tumulo. Pelle*, amoue eleg. 1. lib. 2.

A medio pectore pelles anem. Virg. 2. Æneid.

Lacrymas dilectæ pelle Creuſæ. Non ineptè legeretur etiam, *Velle*. Edera autem omnia illigat. Catull.

Vt tenax edera hac & hac Arborem implicat errans.

vbi vide adnot. Plin. cap. 34. lib. 16. *Non ſolum arboribus ſed etiam muris noxiam eſſe ederam ſcribit, licet eos amplecti non poſſit, vt amplectitur arbores, quas amplexu necat, ſugit ac ſtrangulat.* Idem ibidem: *Edera inimica arbori ſatiſque omnibus: ſepulcraque ac muros rumpit. Alligat oſſa.* An *Ora*? quia ſequitur, *comis*. ſic eleg. 15. lib. 3.

Molliaque immites fixit in ora manus.

vel *Oſſa mollia*, molis puellæ; vt el. 5. ſup.

Turpia ieiuno terreas oſſa ſono. vel *Oſſa*, cadauer, & cineres, vt vbique. Martial. ep. 35. lib. 5.

Mollia nec rigidus ceſpes tegat, nec illi
Terra grauis fuerit, non fuit illa tibi.

ſic *Molle caput* eleg. 3. ſup. verſ. 46. *Mihi*, iterandum; & *Mihi pugnante*, & *Mihi alligat. Pugnante mihi corymbo*, racemis & vuis ederæ mihi inimicis & infeſtis: nam ab hoſtibus alligantur victi. *Mihi pugnante*, vt eleg. 10. lib. 1. *Pugnare puella.*

A Pugnans, pro infeſto, vt Horat.

Mea cum pugnat ſententia mecum. Comis contortis. Si legimus, ora, id erit implexis edera crinibus, vt ſup. *Tortis ſuſpenſa capillis.* Aut erit διὰ τὸ αὐτὸ, *Edera pugnante corymbo, contortis comis*; implicitis foliis, & frondibus & ramulis. Comæ arborum, herbarum, florum. eleg. 16. lib. 3.

Me tegat arborea denſa terra coma.

Corymbo, comis: geminus ablatiuus, vt el. 3. libr. 3.

Lymphiſque a fonte petitis
Ora Philetæa noſtra rigauit aqua.

vel eſt aſyndeton.

Ramosis *Anio quà pomifer incubat aruis.*]

B de Aniene vide adnot. el. 16. lib. 3. verſ. 4. *Pomifer Anio*, vt *Apidanus herboſus* eleg. 3. lib. 1. verſ. 6. Ouid. 1. Met. *Populifer Sperchius.* & eleg. 5. lib. 3. Amor.

Nec te prætereo, qui per caua ſaxa volutus
Tiburis Argæi ſpumifer arua rigas.

vbi videri poſſit legendum eſſe *pomifer* ex hoc loco. Sane ille locus pomariis abundabat. Horat. oda 7. lib. 1.

Et præceps Anio, & Tiburti lucus, & vda
Nobilibus pomaria riuis. Idem ſat. 4. lib. 2.

Picenis cedunt pomis Tiburtia ſucco.

C Strabo lib. 5. Tiburtina in regione miram fructuum ait eſſe copiam. *Incubat aruis*, deſuper ruit in arua, & ea premit aquis ſuis. vide adnot. de eius fluminis ſitu el. 16. lib. 3. verſ. 4. Sic ſup. hic verſ. 3. *Incumbere fulcro.* Virg. 1. Æneid.

Ponto nox incubat atra. & 6. Æneid. *Diuitiis incubuere.* & 3. Georg. *Defoſſoque incubat auro.*
2. Georg. *Si tempeſtas à vertice ſyluis Incubuit.*
Horat. oda 3. lib. 3.

Et noua febrium terris incubuit cohors.

Plaut. de compreſſu & complexu. *Corpore corpus incubat.* ſic *Incubare ouis* dicuntur gallinæ. Inde *Incubi* dæmones. *Incubat Anio*, vt Horat. oda
D 17. lib. 1. *Vſticæ cubantis Leuia perſonuere ſaxa.*
Virg. 3. Georg. *Aut ſicubi nigrum*
Ilicibus crebris ſacra nemus accubet vmbra.

quod tamen Turneb. exponit, vt vmbra ſub nemore cubet, & iaceat: nam ſupra dixerat: *Speluncaque tegant & ſaxea procubet vmbra.* Fluuij cubantes & reclinati pingebantur. *Aruum* ab arando, inquit Varro 4. de ling. Lat. Næuius & Pacuuius *Aruas* feminino genere dixere apud Nonium. Feſtus: *Aruum dicimus agrum necdum ſatũ.* Varro 1. de re ruſt. *Aruum dicimus quod aratũ, necdum ſatũ eſt.* Seruius ad initiũ Georg. ex Varrone: *Aut aruus eſt ager; id eſt, ſationalis: aut conſitus, id eſt, aptus arboribus: aut paſcuus, qui herbis*
E *tantum, & animalibus vacat: aut florens, in quo ſunt horti, apibus congruentes & floribus.* Ergo dicitur Arua (terra:) Aruus (ager:) & Aruum.

Et *nunquam Herculeo numine pallet ebur.*] Nunquam ſordet & ſqualleſt, candoremque ſuum ſemper retinet, quia ita viſum Herculi. *Pallet*, vt eleg. 5. ſup. *pallida mitra ſitu.* vbi vide adnot. Martialis epigr. 28. libr. 8. de Ebore Tiburtino.

Et Tiburtino monte quod albet ebur.

Silius Italicus. *Tiburis aura Paſcit ebur.*
De ebore Plin. cap. 3. libr. 8. & Pauſan. Eliacis. Delectabatur Tibure Cynthia, vt intelligimus

ex eleg.32. lib.2. & el.16. lib. 3. Erat autem Herculi ſacrum Tibur. vide adnot. el.32. lib.2 verſ. 5. *Numine Herculeo*, vt eleg.1. lib.3.

Troia bis Oetæi numine capta Dei.

Hoc *carmen media dignum me ſcribe columna,*
Sed breue quod currens vector ab vrbe legat.] eleg.23. lib.3.

I puer, atque aliqua citus hæc propone columna,
Et dominum Eſquiliis ſcribe habitare tuum.

Sed hîc *Scribe*, eſt incide, vt el.18. lib.1.

Scribitur & veſtris Cynthia corticibus. Auſon.
Frontibus & ſcriptis hæc monumenta iubent.

Scribe columna, quod Horatius; *Sepulcro ſcalpe.* *Columna dicta quod culmina ſuſtineant*: Feſtus. *Media columnà*, vt manifeſtæ ſint literæ, & minore negotio regi poſſint. In ſepulcris vero columellæ conſtructionem operis ſuſtinebant. eleg. 5. lib.3. *Ne mea contempto lapis indicet oſſa ſepulcro*: Cic.2. de Leg. *Ne columnam quis in ſepulcro violet, deiiciat, frangat.* Ibid. *Columellam ſuper terræ tumulum in ſepulcris ſtatui.* & 5. Tuſc. de ſepulcro Archimedis: *Animaduerti columellam non multum è dumis eminentem, in qua inerat ſphæra, & figura cylindri.* Vide prouerbium: *Odium nouercale*, vbi epigramma Callimachi citatur in priuignum columellam nouercæ coronantem, quem illapſa ea obtriuerit. eá colùmna & pila lapidea, quæ imponebatur monimentis, *στήλη* dicitur Græcis, vt ibid. apud Callimachum. *Hoc carmen*, epitaphium. Sic Tibull. eleg.2. lib.3. vocat *Carmina*, duorum verſuum epitaphium:

Atque hæc in celebri carmina fronte notet.
Lygdamus hîc ſitus eſt dolor huic & cura Neæra
Coniugis erepta cauſa perire fuit.

Diſticha frequentia in epitaphiis; vt not. ad el. 13. lib.2. verſ.35. *Dignum me*, quod formam, & mores meos aureos deceat; vt eleg.13. libr.1. *Ioue digna.* *Sed breue*, pro atque id breue, vt el. 11. infra. verſ.14.

Hic ſpolia ex humeris auſus ſperare Quirini,
Ipſe dedit, ſed non ſanguine ſicca ſuo.

Breue carmen ergo dixit, vt eleg.1. lib.2.

Et breue in exiguo marmore nomen eris.

M. Tull. lib.2. de leg. plus 4. heroicis verſibus negat cõſtare epitaphium oportere. Ouid.3. Faſt.

Compoſituſque cinis, tumulique in marmore carmen
Hoc breue, quod moriens ipſa reliquit, erat.
Præbuit Æneas & cauſam mortis & enſem,
Ipſa ſua Dido concidit vſa manu.

Vector currens ab vrbè, qui Roma veniens nauiget & properet Tibur per Anienem vectus. *Vector*, & qui vehit, vt *Sileni vector Aſellus*: & qui vehitur, vt Virg. ecl.4. *Cedet & ipſe mari vector.* Cic.7. Philipp. *Gubernatores in magnis tempeſtatibus à vectoribus admoneri ſolent.* dixit autem *Currens*, quia in monimentorum inſcriptionibus pauliſper aſtare iubentur viatores. Ouid. eleg.5. lib.3. Triſt.

Quoſque legat verſus oculo properante viator
Grandibus in tumuli marmore cæde notis.
Hic ego qui iaceo tenerorum luſor amorum
Ingenio perij Naſo poëta meo.

Currens, properans, vt nautæ ſolent. eleg.8. lib.1. *Nautas rogitare citatos*: vel nauigans, vt el.14. lib.1. *Currere lintres.* *Vrbe*, Roma. el.4. ſup. *Luſus in vrbe.*

A & *Vrbi Feſtus erat*, vbique.

Hac *Tyburtina iacet aurea Cynthia terra.*] Formula celeberrima: *Hic iacet.* eleg.13. lib.2.

Qui nunc iacet arida puluis. Simonides apud Strabonem lib 8.

Ω ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
Κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι ῥήμασι.

Aurea Cynthia, formoſiſſima, præſtantiſſima forma. vt *Aurea ſecula.* Virg.1. Æneid.

Cum venit, aulæis iam ſe regina ſuperbis
Aurea compoſuit ſponda. Tibull. el.6. lib.1.
Atque tras aurea vincit anus. Horat. oda 2. lib.

B 4. *Animique mores aureos.* vide adnot. ad illud Catull.

Transfer omine cum bono Limen aureolos pedes.

Tiburtina. vet. lib. *Tiburnina*, à Tiburnus. Dicitur autem Tiburs, & Tiburtinus. Horat. *Tiburtè via*, & *Tiburtia poma.* Virg. *Tiburtia mœnia.* Stat. 1. Sylu. Tiburtinum Manlij. Tibure delectatá fuerát, vt iam adnotatum ſup. *Terra.* An *hac terra*? An *hîc iacet*? An *Hâc iacet*? vt el.11. lib.1.

Quà iacet Herculeis ſemita littoribus.

Accessit *ripa laus, Aniene, tua.*] *Anio* fluuius, Anien; & *Anienus* Deus ipſe fluuij: vt *Tiberinus.* Stat.1. Sylu. in Tiburtino Manlij:

C *Illis ipſe antris Anienus fonte relicto,*
Nocte ſub arcana glaucos exutus amictus.

Cicero apud Nonium in *Torquem* dixit Anienum, pro Anienem. *Laus acceſſit tua ripa*, aucta honore nouo & fama, quia illic ſepulta Cynthia, cuius magna ſepulcri futura fama. Cum ait; *Acceſſit*, aliòs illic ſepultos ſignificat; Cynthiæ autem ſepulcrum fore auctarium gloriȩ. Horat. in arte: *Tantum de medio ſumptis accedit honoris.* Cic. pro Murena. *Acceſſit his tot virtutibus doctrina.* Sæpe in deteriorem partem ponitur. Alludit vero ad morem, de quo Virg.6. Æn. agens de Manibus Heroum: *Lucis habitamus opacis*

D *Riparumque toros, & prata recentia riuis Incolimus.* Apul. lib.1. Met. *Defletum pro tempore comitem miſellum arenoſa humo in amnis vicinia ſempiterna contexi*, ſupra: Ad murmur extremæ aquæ humata eſt Cynthia. Sic Cic. 2. de Leg. C. Marij reliquias ſitas ad Anienem ait à L. Sylla diſſipatas.

Nec *tu ſperne piis venientia ſomnia portis.*] Caue contemnas, & eleues fidem ſomniorum. nam valde ſomniis mouebatur Cynthia, vt apparet ex el.3. lib.1. el.29. lib.2. & el.6. lib.3. vide Plutarch. in Sylla. & contra Tibull. eleg.4. libr.3. *Venientia piis portis*, emiſſa per portas pias, per quas pia & bona ſomnia manes ad cœlum mittunt. Stat.5. Sylu. epicedio in patrem in fine:

E *Inde tamen venias melior quà porta malignum*
Cornea vincit ebur. *Malignum* vt *mala ſomnia* Tibullo el. vlt. lib.2. & *Crudelia ſomnia*, el.9. lib. 3. contra hîc *Pia ſomnia.* Pium ſæpe dicitur rebus multis, vt eleg.1. ſup. *Pio verſu.* & *Pia ſaxa*; & el.7. lib.3. *Pia terra.* Tibullo. *Pia tura.* Ouidio. *Pius ignis.* De portis cornea & eburnea. Virg.6. Æneid. & illic Seruius & Macrobius ex Porphyrio, cap.3. Commentarij prioris in ſomnium Scipionis. Homer.19. Odyſſ. vbi Penelope ſuum narrat ſomnium Vlyſſi ignoto. Horat. od.27. l.3.

Ludit imago Vana, quæ porta fugiens eburna
Somnium ducit.

CVM *pia venerunt ſomnia, pondus habent.*] Id A
eſt. Cum pia ſomnia ſeſe obtulerunt dormienti grauia, firma & rata ſunt. *Pia ſomnia*, vt eleg. 4. ſup. *Fac ven*[...]*ulis vmbra benigna meis.*
Pondus habent, [...]l.25. lib 2.

Nulla diu femina pondus habet. & el.7. lib.3.
Verbaque dixiſſet pondus habere mea.

Ouid.9. Met. in fabula Biblydis:

Quid mihi ſignificant ergo mea viſa? quod autem
Somnia pondus habent? an habent & ſomnia pondus?

NOCTE *vaga ferimur, nox clauſas liberat vmbras.*] Id eſt: Erramus, volitamus temerè huc & illuc. Virg. 6. Æneid.

Sic tota paßim regione vagantur Aëris in campis. B
neceſſe eſt enim vagari, & errare in tenebris. ipſe eleg.29. lib.2. *Cum potus nocte vagarer.*
Tibull. el.2. lib.1.

En ego cum tenebris tota vagor anxius vrbe.

Ouid. el.6. lib.1. Amor.

Nec mora venit Amor: non vmbras nocte vagantes,
Non timeo ſtrictas in mea fata manus.

Ferimur, ruimus. eleg.4. ſup.

Illa ruit, qualis celerem prope Thermodoonta
Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.

Virg.1. Æneid. *Ferimur per opaca locorum.*
Chariſ. lib.2. *Nocte vagari, non noctu.* Siſenna Mileſiarum 13. Inde *Noctiuagus* Attio & Virgi- C
lio. Ouid. el.3. lib.3. Triſt.

Inter Sauromatas Romana vagabitur vmbras.

Nox *liberat vmbra clauſas*, emittit è cuſtodia animas interdiu clauſas.

ERRAT *& abiecta Cerberus ipſe ſera.*] De Cerbero eleg.5. ſup. verſ.3. ſic eleg. vlt. infra:

Cerberus & nullas hodie petat improbus vmbras,
Et iaceat tacita lapſa catena ſera.

Ex hoc autem loco apparet veterum ſeram exemptilem fuiſſe, nec affixam ianuæ, vt noſtræ ſunt feræ, niſi eæ quæ catenatæ dicuntur; Gallicè, *Cadenats.* Ouid. 1. Faſt.

Vt populo pateant reditus ad bella profecto, D
Tota patet dempta Ianua noſtra ſera. Ibid.
Et iam contigerant portam, Saturnia cuius
Dempſerat appoſitas inſidioſa ſeras.

Idem el.6. lib.1. Amor.

Tempora noctis eunt, excute poſte ſeram.

Petronius: *Dum loquimur, ſera ſua ſponte delapſa cecidit, recluſaque ſubito fores admiſerunt intrantem.* Sera eſt clauſtrum ianuæ, inquit Donat. in Eunuch. Varro ſub finem lib.6. de ling. Lat. *Reſerare*, à ſerare dictum, id eſt operire: vnde *Sera*, quibus remotis fores panduntur. Nonius: *Reſerare, quia remota ſera fores pateſiunt.* Idem: *Patibulum, ſera, qua oſtia occluduntur, quia hac remota* E
valuæ pateant. Feſtus in *Adſerere*: *Seræ appellantur quia foribus admotæ apponuntur, defixæ poſtibus, quemadmodum ea quæ terræ inſeruntur.* Leg. idem in *Reſerare* (in litera.)

LVCE *iubent leges Lethæa ad ſtagna reuerti.*] Luce, ab ipſa noctis meridie. vnde Anchiſes apud Virg. 5. Æneid.

Iamque vale torquet medios nox humida curſus,
Et me ſæuus equis Oriens afflauit anhelis.

Quia lux vmbris inimica, pereuntque vmbræ ſolis aduentu, inquit illic Seruius. *Leges*, fatorum & inferorum. eleg. vlt. infr.

Cum ſemel infernas intrarunt funera leges. A
eleg.27. lib.2. *Conceſſum nulla lege redibit iter.* Κρόνιοι νόμοι. Callimach. εἰς λουτρά. verſ.100. *Iubent*, quia legis eſt iubere aut vetare, aut permittere. Cic.1. de Leg. *Lex eſt recta ratio in iubendo aut vetando.* De Letæo fluuio ſup. hîc.

Summaque Lethæus triuerat ora liquor.

Vtrobique Lethæum, pro ſtygio poſuit, vt & Tibull. el.3. libr.1. *Nudus Lethea cogeres ire rate.* quod ipſe *Stygia arundine* eleg.27. lib.2. nam ad Lethæum fluuium animæ non veniunt niſi poſt annos mille. Virg. 6. Æneid.

Has omnes vbi mille rotam voluere per annos
Lethæum ad fluuium Deus euocat agmine magno. B

quæ ſumpſit Virgilius ex Platonis Phædro. *Stagna Lethea*, vt Virg. 4. Georg.

Terque fragor ſtagnis auditus auernis; quia aquæ illæ pigræ & languidæ. Horat.

Viſendus ater flumine languido Cocytus errans.

Tibull.

Me vocet in vaſtos annus nigramque paludem
Diues & ignaua luridus Orcus aqua.

Virg.6. Æneid. *Cocyti ſtagna alta vides.*

NOS *vehimur, vectum nauta recenſet onus.*] ego & ceteræ vmbræ traiicimur, & portamur. eleg. 18. libr.3.

At tu nauta plus hominum qui traiicis vmbras C
Huc animæ portent corpus inane tua.

Albinouanus ad Liuiam:

Supprime iam lacrymas, non eſt reuocabilis iſtis,
Quem ſemel vmbrifera nauita lintre tulit.

Id eſt, Charon. *Recenſet onus*, init vmbrarum numerum, & eas recognoſcit ne qua forte deſit. Virg. 4. Georg.

Conſedit ſcopulo medius, numerumque recenſet.

& 6. Æneid.

Omnemque ſuorum Forte recenſebat numerum.

Recenſere Captiuos, & *Recenſere exercitum* Liuij lib. 26. Ouid. 3. Faſt. *Signa recenſebat bis ſol ſua.*
D id eſt, luſtrabat. Apud Gell. cap.10. libr.17. *Recenſere* eſt, quod ibidem dicitur retractare & corrigere. Inde *Recenſio & Recenſus populi* Sueton. in Cæſ. cap.41. & *Recenſiti.* Inde recenſere, ſigillatim numerare. Ouid. in ep. Deian.

I nunc, tolle animos & fortia facta recenſe.

Onus, vectores. Onus de mercibus, quæ mari portantur; vnde Oneris auerſi actio Iuriſconſult. in *Tit. locati ad L. Rhod. de iactu, & de exercit. act.* vnde & *naues onerariæ.*

NVNC *te poßideant aliæ, mox ſola tenebo.*] *Nunc*, dum fata ſinunt. *Te poßideant*, ſibi habeant, vtantur, fruantur; vt el.18. lib.1. *Poßidet aura nemus:*
E vt habere & haberi. nam vt ait Ælius Gallus apud Feſtum *Poſſeſſio eſt vſus rei, non res ipſa.* Theophilus definit *Poßidere*, ψυχῇ τοῦ δεσπόζοντος κατέχειν. *tenere* vero dicitur, qui rei corporaliter incumbit, licet non poſſideat. *L. 9. de rei vindic.* Sed ad factum ſæpe à Iuriſconſult. refertur. vnde ab illis duplex ſtatuitur poſſeſſio Naturalis & Ciuilis. Naturalis eſt facti, ciuilis iuris. belle igitur *Tenebo*, quia corpore eius corpori incumbet. *Poßideant aliæ*, vt Nomas, & Chloris ſup. & el.9. infra Philis, & Theia; & el. 15. lib.1. Lycinna.

MECVM *eris, & mixtis oßibus oſſa teram.*] Amatoriè, *Mecum eris*: nam *Eſſe cum muliere* di-

cebant. Varro 5. de ling. Lat. *Violanit virginem pro vitianit dicebant aquè eadem modeſtia potius, cum muliere fuiſſe, quam concubuiſſe dicebant.* Plaut. Amphit. ſc. 2. act. 2. *Quid ego tibi deliqui, ſi cui nupta ſum, tecum fui?* In vet. inſcriptione apud Cyprianum à Popina Interpretem Salluſtij: 159. *Si non reſpondes, non reſpondebit deſiderium tui, per quod ipſa mecum ſemper es.* *Oſſa teram*, arctè premam; & amoris ac coitus eſt, vt el. 20. lib. 3.

Ille alio pectus amore terit. nam quæ atteruntur premi, & iungi neceſſe eſt. *Mixtis oſſibus.* Ouid. 11. Met.

Si non vrna tamen iunget nos littera, ſi non
Oſſibus oſſa meis, at nomen nomine tanquam.

Albinouanus ad Liuiam:

Miſcebor cinerique cinis atque oſſibus oſſa.

Suetou. in Domitiano cap. 17. *Reliquias templo Flauiæ gentis clam intulit, cineribusque Iuliæ filiæ Titi, quam & ipſa educauerat, commiſcuit.* Vetus inſcriptio Romæ apud Briſſonium in formulis p. 750. *Oſſa mea in aram mixta cum filia* (ſcilicet oſſibus) *vna requieſcunt. hoc ſolatium mecum erit.* & 797. *Cineres admiſceri, meos iuſſi,* (patris & matris cineribus) *vt quibus vita coniunctus fuerim, in vltimo poſtea fato veniente, forem coniunctior, puluere meo pulueri eorum admixto.* vide plura hac de re adnot. ad eleg. 8. lib. 2. verſ. 23.

H æ c *poſtquam querula mecum ſub voce peregit.*] his verbis finem impoſuit. *Agere*, orare, dicere. vt agere cauſas, peragere, perorare. Ouid. eleg. 2. lib. 2. Amor.

Dum perago tecum pauca, ſed apta, vaca.

& 3. faſt. *Et peragit tales, arbore nixa ſonos.* Horat. ſat. 10. lib. 1. —— *an & cum*

Dura tibi peragenda rei ſit cauſſa Petilli.

Idem ſat. 4. lib. 2.

Vt pote res tenues tenui ſermone peractas.

id eſt, ſcriptas & dictas. *Peregit merum*, vt dicitur Agere cum aliquo, alloqui & tractare, & expoſtulare, & orare. vide el. vlt. infra adnot. ad illud: *Cauſſa perorata eſt.* *Peragere reum*, eſt damnare. vide Lexicon Briſſonij. Virg. 5. Æneid.

Poſt vbi confecti curſus, & dona peregit.

id eſt, omnia tribuit. *Sub*, abundat, vt eleg. 28. lib. 2. *Deficiunt magico torti ſub carmine rhombi.* el. 5. ſupr. *Sub matutino cocta iacere noto.* Ouid. 3. faſt.

Effuge, ne dubita, mæſtum ſoror effuge tectum.
Sub verbum querulas impulit aura fores.

Subeſt autem verbis querimonia ideo dixit: *Sub voce querula*, ſimul mœſta & irata. nam Cynthiam querulam inducit eleg. 6. lib. 3.

Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono.

eleg. 8. lib. 1.

Et queritur nullos eſſe relicta Deos.

ſic Ouid. 5. faſt.

Vmbra cruenta Remi viſa eſt adſiſtere lecto
Atque hæc exiguo murmure verba loqui.

I n t e r *amplexus excidit vmbra meos.*] Seneca Troiade: *Fallax per ipſos vmbra complexus abit.* Lucan. lib. 3. —— *Sic fata refugit*

Vmbra per amplexus trepidi dilapſa mariti.

Ouid. 5. faſt. de vmbra Remi:

Mandantem amplecti cupiunt, & brachia tendunt
Lubrica prenſantes effugit vmbra manus.

Virg. 6. Æneid.

A *Ter fruſtra comprenſa manus effugit imago.*

Ouid. 11. Metam.

Ingemit Alcyone, lacrymas mouet, atque lacertos
Per ſomnum, corpuſque petens amplectitur auras.

Homer. Iliad. ψ.

Ὣς ἄρα φωνήσας ὠρέξατο χερσὶ φίλῃσιν.
Οὐδ' ἔλαβε, ψυχὴ δὲ κατὰ χθονὸς ἠΰτε καπνὸς
ᾤχετο τετριγυῖα.
Sic fatus caraſque manus protendit Achilles,
Nec pote complecti, querulo nam murmure fugit
Sub terras anima vt fumus.

B

AD ELEGIAM VIII.

D i s c e *quid Eſquilias hac nocte fugarit aquoſas.*] Quaſi diceret. Accipe cur Eſquiliæ ipſæ fugerint, ſuis ſedibus conuulſæ nocte præterita. *Quid fugarit Eſquilias*, cur nemo remanſerit Exquiliis. *Exquilias*, pro ipſis incolis, vt Roma, Italia Ciceroni. eleg. 22. lib. 3. *Geryonæ ſtabula.* eleg. 4. ſup. *Mons remiſſus.* de Exquiliis eleg. 23. lib. 3. *Et dominum Eſquilijs ſcribe habitare tuum.* *Aquoſas*, vdas, vt apud Horat. oda 20. lib. 3. *Aquoſa raptus ab Ida*; quam Homerus vocat πολυπίδακα.
C Aliter ſup. *Aquoſa Cryſtallus* el. 3. & *Aquoſus Orion* eleg. 16. lib. 2. *Fugarit*, vacuas reddiderit actis in fugam incolis, quaſi locus ipſe fugam arripuerit eleg. 22. lib. 3.

Nec tremis Auſonias Phœbe fugate dapes.

Cic. 3. Philipp. *Moueri ſedibus ſuis huic vrbi melius eſt, atque in alias, ſi fieri poſſet, terras demigrare.* Et in Piſonem. *Mihi ipſa Roma prope conuulſa ſedibus ſuis ad complectendum conſeruatorem ſuum procedere viſa eſt.* *Hac nocte*, ſuperiore ſcilicet. Contra Virg. eclog. 1.

Hic tamen hac mecum poteris requieſcere nocte.

C v m *vicina meis turba cucurrit agris.*] vet. lib. Scaligeri:

D *Cum vicina nouis aura cucurrit agris.*

vnde legit: *Cum vicina nouis aura cucurrit agris. Et per nouos agros Exquilias intelligit, quæ eo tempore colebantur, ſublato communi ſepulcro plebeiorum.* Horat. (ſat. 8. lib. 1.) *Nunc licet Exquilijs habitare ſalubribus.* Mœcenas etiam *ibi conceſſis ab Auguſto aliquot iugeribus cœpit hortos colere, qui ab eo Mœcenatiani dicti.* hæc Scaliger, qui *Auram*, ſtrepitum interpretatur, qui verberauit aures viciniæ, vt eleg. 10. lib. 3. legit:

Publica vicina perſtrepat aura via.

Ego veterem lectionem retineo, & expono, frequentia vicinorum ſeſe effudit ad ſpectaculum Lanuuini anguis, & *Cucurrit meis agris*, per
E meos agros, & prædia Lanuuina, quia el. prox. dicet: *Lanuuij ad portus hei mihi ſolus eram.*

L a n v v i v m *annoſi vetus eſt tutela Draconis.*] Strabo lib. 5. Lanuuium municipium Romanum locat in dextra viæ Appiæ, imminens Ariciæ. De Lanuuij & Lauinij differentia lege ſcholia Sigonij in Liuij lib. 8. Dionyſ. lib. 5. vbi deſcribit & recenſet populos Latij, qui coniurarunt in Populum Romanum Lanuuinos, & Lauinienſes diuerſos nominat. meminit Liuius lib. 6. non procul ab initio. ipſe el. prox. Horat. oda 27. lib. 3. Cicero 1. de Diuin. vbi loquitur de Roſcio in cuius circumplicato ſerpentis.

amplexu. & 2. de Diuin. in Selonio, qui eſt campus agri Lanuuini vim magnam anguium fuiſſe ſcribit, adeò vt ad ſocum ordulari ſolerent. Ouid. 6. faſt.

Eſt populus Laurens, Lanuuiúq. meum, inquit Iuno. vbi perperam legitur Lauiniumque. Turneb. cap. 2. lib. 8. Aduerſ. adfert ad hunc verſum id ex Plutarchi parallelis: *Ηδὴ ἑτοίμα ἐκλάμενοι Λάμπαλτι ὑπὲρ ἰδίλλω, ἢ αὐτοῖ ἀκόμενοι εἰς λαιὶόν, ἢ ἱέρεια τῷ ἀδελφῷ παρ' αὐτοῖς δράκοντος ἀνέδειξεν.* Sed Veſta miſerata eam (filiam Metelli quam immolare parabat Veſtæ ad eam placandam, & ventum ſecundum impetrandum) iuuencam ſuppoſuit, & ipſam tranſtulit ornatam Lanuuium, & ſacerdotem, Draconis, qui apud illos colitur, conſtituit. Meminit Lanuuij & Cic. in Rullum, pro Milone, & pro Murænа, vbi vocat *Antiquiſsimum municipium & ornatiſsimum*; vt hîc, *Vetus tutela. Tutela*, pro eo qui eſt in alterius fide, & quem is tuetur. Sic apud Horat. oda 6. lib. 4. *Deliæ tutela Deæ*, .i. pueri & puellæ, qui Dianæ sūt in fide, vt loquitur Catullus. Sic dicitur *Cuſtodia*, pro iis qui cuſtodiuntur apud IC. & Sueton. Ouid. el. 9. lib. 1. Triſt.

Eſt mihi, ſitque precor flauæ tutela Mineruæ

Nauis. Alias tutela eſt ipſe, qui tuetur. vide eleg. 4. ſup. verſ. 69. *Vetus tutela*, quiá Draco ipſe cum annoſus ſit, & ſit genius Lanuuij, ipſum Lanuuium vetus eſt. Donat. in Prologo in Andr. *Vetus plerumque refertur ad laudem. Annoſus*, ab annorum multitudine; vt *Aeroſa Cyprus, herboſus, frondoſus*, &c. Sic *Annoſa quercus* Virg. 4. Æneid. ipſe el. 25. lib. 2. *Annoſus miles.*

Hic *vbi Tartarea non perit hora mora.*] τὸ *Tartarea* eſt coniectura, & error Beroaldi qui deſcenſum illic eſſe ad Tartara ſomniat, nec vllam eſſe horam, quin animæ illac deſcendant. Antea legebatur, *Tam rara*, id eſt, rariſſimæ, vt eleg. 3. lib 3.

Parnaque tam magnis admoram fontibus ora.

Turneb. cap. 2. lib. 8. Aduerſ. *Moram*, inquit, *vt opinor, raram dicit, quia raro ſpectaculum hoc videre licuerit.* Hæc ille. Sic ſupra eleg. 3. *Raris calendis*, quotannis ſemel. nam ſequitur: *Pabula poſcit Annua. Hora mora.* ἀκμὴ τοῦ καιροῦ: occaſio temporis; temporis momentum. vt eleg. 7. lib 1. *Attatis tempora.* el. 4. lib. 1. *Temporis ætas.* el. 3. ſup.

Peierat Hyberni temporis eſſe moras.

Hora, pro tempore el. 10. lib. 3.

Cum fuerit multis exacta trientibus hora.

Non perit, non ſinitur effluere. Cic. 1. de leg *Ea tempora perire non patior.* ipſe eleg. 12. lib. 2.

Et leuibus curis magna perire bona.

Qua *ſacer abripitur caeco deſcenſus hiatu.*] *Deſcenſus* vt Virg. 6. Æneid.

—— *facilis deſcenſus Auerni.*

Sacer, vel ipſa religione ſerpentis venerandus; vel dirus & exſecrandus, vt à Virgilio dicitur *Auri ſacra fames*; & ab Afranio fratriis. *O ſacrum ſceleram & malum.* & *ſacerrimus leno* Plaut. Pœnulo. vide Nonium in *Sacrum. Abripitur*, quod Virg 6. Æneid. *Patet in præceps.* tribuit motum loco, vt eleg 1. ſup. *Scandentes arces.* vide adnot. ad eleg. 10. lib. 2. *Se ſubſtrahis vndis.* Abripi è loco tuto in periculoſum rapi, vt abripi in carcerem. Virg. 1. Æneid.

Tres notus abreptos in ſaxa latentia torquet.

Hiatu caeco, τυφλῷ χάσματι, obſcuro & profundo. eleg. 7. lib. 3.

Et niger inuiſus traxit hiatus aquam.

Caecum, obſcurum; vt eleg. 19. lib. 1. verſ. 8. adn.

Qua *penetrat virgo tale iter omne caue.*] Scaliger legit è coniectura:

Qua penetral. (virgo tale iter omne caue.)

nec quicquam aliud addit. Ego.

Qua penetrat virgo (tale iter omne caue)
Ieiuni ſerpentis honos cum pabula poſcit
Annua: &c.

Penetrat, penitus intrat, quia demittitur in eum ſpecum. An legendum,

Qua penetras virgo tale iter, omne caue: vide ne illuc deſcendens caſta non ſis. *Penetrare*, inquit Feſtus, *Penitus intrare.* Idem *Penetrale ſacrificium dicitur, quod in interiore parte ſacrarij conficitur.* Nonius: Penetrare cum vi ingredi. Item, ſe proripere. Plautus: *Quo illic homo foras ſe penetrauit ex ædibus omne caue*, pro, omnia per eo allagen numerorum, vt el. prox. ſup. *Cum bibis, omne decet.* ſententia erit. Cum te committis tam periculoſæ viæ, adhibe omnem cautionem, vt ſis caſta. vide etiam atque etiam ne pudorem pudicitiámque aliqua ex parte læſeris, vt Cic. ep. 21. lib. 11. fam. *Neque metuam quicquam, & cauebo omnia. Caue*, ingrediendi dicebatur. vnde, *Caue canem.* Varro, & Petron.

Ieiuni *ſerpentis honos cum pabula poſcit*
Annua, & ex ima ſibila torquet humo.] An *honos*, ſacrificium? nam *ſacra* mox vocat, vt el. 6. ſup. *Blandi turis honores.* An *honos ſerpentis*, ipſe ſerpens honoratus, vt el. 4. ſup. *Sine matris honore.* id eſt, honeſta matre. *Serpentis Ieiuni*, famelici & ſicci, quia ſemel quotannis paſcebatur. Ergo magis metuendi, vt noto ad eleg. 5. ſup.

Ieiuno terreat oſſa ſono.

Confundit autem hic Draconem, ſerpentem, & anguem, vt Virg. 2. Æneid. *Orbibus immenſis angues.* mox: *Serpens amplexus vterque.* mox: *Delubra ad ſumma Dracones Effugiunt.* vbi notat Seruius ex verbis Virgilij angues eſſe aquarum; ſerpentes terrarum; Dracones templorum. *Dracones*, inquit Feſtus, *maπὸ τοῦ δέρκειν, quod aciem oculorum clariſſimam habeant; ideo & incubare theſauris cuſtodiæ cauſa dicantur, & Aeſculapio ſacri ſunt. Poſcit pabula annua.* Sibilo illa ſignificat ſe petere alimenta annua & ſtata. mox vocabit, *Eſcas.* Quidquid paſcit & alit, pabulum eſt; vnde *Pabula amoris* Lucretio. Virg. *Serpens mala gramina paſtus. Annua*, anniuerſaria, ſollennia, ſtata. *Poſcit.* Donat. in Andr. *Petimus, precariò; poſcimus, imperiosè: poſtulamus, iure.* Agrætius: *Poſtulatur aliquid honeſtè: poſcitur improbè.* Seruius in 9. Æneid. *Poſcimus pro merito noſtro; Petimus, humiliter & precibus*; ex Varrone: *Et torquet Sibila.* eleg. 7. ſup.

Si fallo vipera noſtris Sibilet in tumulis.

Torquere ſibila, vt *Iacere verba* & voces; quia linguæ ipſæ ſerpentium vibrantes. Virg. 2. Æn.

Sibila lambebant linguis vibrantibus ora.

Ex ima humo, è profundo ſpecu. vet. lib. *Vna*, Beroaldus emendauit, *ima.* Virg. 4. Æneid.

Sed mihi vel Tellus optem prius ima dehiſcat.

Ima, quia humus infima in mundo.

Talia *demiſſæ pallent ad ſacra puellæ.*] *puellæ*; virgines ſup. verſ. 6. & infra verſ. 11. & 12. *puellæ innuptæ.* nam & nuptæ puellæ: el. 3. ſup.

Saluo grata puella viro. *Demiſſæ*, deorſum miſſæ per funem ſcilicet, vt el. 7. ſup.

Per quam demiſſo toties tibi fune pependi.

Demittere ſe, eſt deſcendere cum periculo. Cælius Ciceroni ep. penult. lib. 8. fam. *Ne te ſciens prudenſque eo demittas, vnde exitum vides nullum eſſe.* & ep. 1. lib. 9. fam. *In res turbulentiſſimas ſe demittere.* *Pallent*, exalbeſcunt metu; quia terrorem pallor & tremor conſequitur, inquit Cicero 4. Tuſc. vide Macrob. cap. 11. lib. 7. Satur. vnde pallor metuentibus; & Diogenis reſponſum de pallore auri. *Ad talia ſacra*, tam periculoſa. *Iopias* Draconis illius memorat Plutarchus.

Cvm *temere anguineo creditur ore manus.*] committitur ori ſerpentis, & inſeritur dentalis hiatibus. *Ore*, pro ori, vt eleg. 18. lib. 2.

Turpis Romano Belgicus ore color.

Seruio dicitur Antiptoſis ad illud 11. Æneid.

—— nec ſoſpite dirum
Optabis nato funus pater,

Anguineo vero legendum, non *Anguino*, vt Catull. *Anguineo capillo*, & *Anguineo ſemine* Plaut. Amphit. quamuis Plinius *Anguina oua* dicat, & *Anguinam venationem*; niſi forſitan media ſyllaba producatur, vt ab ouis ouinus: à bis, binus. *Temerè*, ſtoltè, vt el. 21. lib. 2.

Diſcite deſerta non temerè eſſe bona.

Q. Cicero: *Nihil temerè credere.* Plautus, *Male.* & *Bene credi.* Alij libri, *Tenera*, vt el. 7. lib. 3.

Et duro teneras lædere fune manus.

Sed, *Temerè*, proba videtur lectio.

Illa *ſibi admotas à virgine corripit eſcas.*] non dixit, ſumit; ſed *corripit*, ob auiditatem & famem, vt el. vlt. infra:

Fallax Tantaleo corripiare liquor.

Virg. 6. Æneid. de Cerbero:

—— Ille fame rabida tria guttura pandens
Corripit obiectam (offam.)

Legitur & *Colligit*, pro, corripit, quod idem valet. Lucillius apud Nonium in *Colligere*, auferre. *Rus hac, & colligis omnia furtim.* nam legere eſt etiam carpere, vel rapere. *Eſcas*, ſupra *pabula.* *Epulas* vocat, Virg. 4. Æneid. de hoc verbo vide adnot. eleg. 7. lib. 3. verſ. 8. *Admotas*, plus eſt, quam oblatas. ſic Virg. 4. Æneid.

—— admorunt vbera tygres. & el. 3. lib. 3.

Paruaque tam magnis admoram fontibus ora.

Virginis *in palmis ipſa caniſtra tremunt.*] *Ipſa* abundat, & ornatus tantum, vt el. 4. ſup.

Ipſaque in Oceanum ſidera lapſa cadunt.

Caniſtra. vide adnot. eleg. 13. lib. 3. verſ. 28. *Tremunt*, quia manus ipſa virginis tremit. *Tremere*, vt ſupra Pallere in metu. *In palmis*, manibus. eleg. 19. lib. 1. *Falſis palmis.* eleg. 20. lib. eiuſd. *Demiſſis palmis.* Iſidor. lib. 11. *Palma eſt manus expanſis digitis, vt contractis pugnus.* Ideo Cicero de fin. & in orat. Rhetoricam palmæ, Dialecticam pugno ſimilem ait viſam Zenoni. *Virginis*, κατὰ φύσιν.

Si *fuerint caſtæ redeunt in colla parentum.*] Sic eleg. 7. ſupr.

A *Alterna veniens in tua colla manu.*

Clamantqve *Agricolæ fertilis annus erit.*] *Clamant*, præ lætitia. Tibull. eleg. 1. lib. 1.

Agna cadet vobis, quam circum ruſtica pubes
Clamet, Io meſſes & bona vina date.] *Fertilis annus*, omni genere frugum, & pecoris abundans. Tibull. eleg. 6. lib. 2.

Vt ſuccenſa ſacris crepitet bene laurea flammis,
Omine quo felix & ſacer annus eas.
Laurus vbi bona ſigna dedit gaudete coloni,
Diſtendet ſpicis horrea plena Ceres,

Virg. 1. Georg.

Et Cererem clamore vocent in tecta.

B Hvc *mea detonſis auecta eſt Cynthia mannis.*] huc, pro, illuc. el. 6. ſup. *Huc mundi coiere manus.* Seruius ad illud 1. Æneid. *Hic illius arma. Figura celeberrima*, inquit, *aduerbium pro aduerbio loci præſentis: pro abſentis, hic, pro illic.* *Mea Cynthia*, vt eleg. 5. lib. 2. verſ. 31. *Auecta*, ab vrbe vecta. eleg. 2. lib. 1. *Auecta externis Hippodamia rotis.* *Mannis.* Beroaldi coniectura, ſed certa. Iſidor. cap. 1. lib. 12. *Mannus, equus breuior eſt, quem vulgo brunitum vocant, vel brunitium.* Vetus Interpres Horatij in odam 27. lib. 3. *Mannos, equos paruos, burdos ſiue buridos. Mannus autem dicitur quod manſuetudine manuum familiarius ſequatur.* Idem in Epod. 4.

C *Manni, equi ſunt quos vulgo burdones, ſeu burichos nominamus.* & in ep. 7. *Mannis, paruis equis buricbus.* Gloſſæ. *Mannus*, βουρίχος. Seneca ep. 88. *Obeſis mannis, & aſturconibus.* *Mannuli* etiam dicuntur per diminutionem Plinio Iuniori, & Martiali. An *Manni*, eculei, qui vulgo *Bidés*? ſic apud Cinnam, *Biga nana* Gellij cap. 13. lib. 19. *Bigis rheda rapit citata nanis.* & Martial. lib. 14. Lemmate 197. *Mula pumilia.* *Detonſis*, valdè tonſis, quibuſque ademptæ forcipibus iubæ, vnde deformes & viles. In Sabinum Virgilius Catal.

Bidente dicit attondiſſe forcipe
D *Comata colla, ne qua ſordidum iugo*
Premente dura vulnus ederet iuba.

Ouid. eleg. 17. lib. 2. Amor.

Paruaque quamprimum rapientibus eſſeda mannis,
Ipſa per admiſſas concute lora iubas.

vbi *admiſſa iuba*, laxæ & promiſſæ, vt formoſiores manni. & alibi de mannis:

Frenaque in effuſa laxa iacere iuba.

Detonſi manni, inquit Beroaldus, pexi & ornati non probo. Detonſi. vt Plautus Bacchid. *Detonſa bis ouis.* Ouid. 3. faſt.

Arboribus redeunt detonſæ frigore frondes.

E Idem 6. faſt.

Nec mihi detonſo crines depectere buxo.

id eſt, raſili.

Cavsa *fuit Iuno, ſed mage cauſa Venus.*] *cauſa Iuno*, prætextus, quia fingebat ſe religione *Iunonis Soſpitæ* commoueri, quæ colebatur ſanctiſſimè Lanuuij: Cic. pro Milone & Murena, in fine, & 1. de Nat. Deor. Liuius lib. 8. 9. & 22. Feſtus eam quoque *Siſpitam* dictam ait. Silius Italicus lib. 13.

Lanuuio generate, inquit, quem ſoſpita Iuno
Dat nobis, Milo, gradiuè cape victor honorem.

Dilogia autem eſt; Cauſſa, cauſſa; vt Cic. *Ea cauſſa cauſſam non habet.* *Cauſſa Venus*, id eſt libido: vide eleg. 32. lib. 2. vbi ait excurrere Cynthiam

ab vrbe ſpecie religionis, ſed re vera ſtopri cauſſa.

Appia dic quæſo quantum te teſte triumphum
Egerit effuſis per tua ſaxa rotis.] Apoſtrophe ad rem mutuam, vt el. 5. ſup.

Vrgeat hunc ſupra vis caprifice tua.

Sic Appiam alioquitur Martial. ep. 104. lib. 9. *Dic*, &c. *Te teſte.* formulam fuiſſe puto teſtes rogandi, *Dic.* Cic. 2. de Orat. *Dic de Sexto Annali.* Sic in ſententiis in Senatu rogandis, *Dic Marce Tulli* 5. 7. & 9. lib. ep. ad Attic. Liuius lib. 9. *Dic Spuri Poſtumi.* Sic in Iudiciis ad reum, patronum, accuſatorem, *Dic*, &c. *Age dic*, &c. Martial. lib. 6.

Iam dic Poſtume de tribus capellis.

Sic teſtibus dicebatur; *Teſtimonium in eam rem perhibetote. Dic*, interrogatio & teſtimonium rei mutæ, vt eleg. 20. lib. 1.

Crudelis Minyis dixerit Aſcanius.

& eleg. 11. lib. 2.

Iam negat Euphrates equitem poſt terga tueri
Parthorum. vide adnot. de via Appia eleg. 32. lib. 2. verſ. 6. vbi cito illud Horatij:

Via te conſpexerit Appi. vbi via Appia conſpicit, vt hîc teſtis eſt, & dicit. *Te teſte*, arbitra, quaſi oculata ſit via. ſic eleg. 32. lib. 2.

Teſtis eris puras Phœbe videre manus.

Egerit triumphum, triumpharit acto curru per viam. eleg. 1. ſupr.

Quattuor hinc albos Romulus egit equos.

Sic *Egit choros Ariadna*, eleg. 3. lib. 2. Cicero 6. de Rep. *Cum triumphum egeris, Cenſorque fueris.* & ep. 10. lib. 3. fam. *Ages victor ex inimicorum dolore triumphum iuſtiſſimum. Effuſis per tua ſaxa rotis*; quod eleg. 4. lib. 3. dixit:

Dexteraque immiſſis da mihi ſigna rotis.

Effundere, totum ſimul emittere. Virg. 1. Georg.

Vt cum carceribus ſeſe effudere quadrigæ.

& 3. Georg. *Ruuntque effuſi carcere currus.* Ibid.

Iubam ceruice effudit equina. & 12. Æneid.

Irarumque omnes effudit habenas.

Cic. ad Brutum: *Tota ciuitas ad te ſe cum coniugibus & liberis effudit.* Et de Aruſp. Reſp. *Iudices è carcere in forum effudit.* Ductum à rebus liquidis, vt illud: *Vomit* [illegible]*ndam ſalutantum. Rota*, pro curru, vt eleg. 1. lib. 3.

Scriptorumque meas turba ſecuta rotas.

Per tua ſaxa; ambiguè, vel, ſtrata ſaxea, ſiue per viam ſaxo & lapide ſilice ſtratam, el. 5. ſup.

Saxoſamque terat ſedula culpa viam.

Tibull. eleg. 7. lib. 1.

Namque opibus congeſta tuis hîc glarea dura
Sternitur; hîc apta iungitur arte ſilex.

vel quia ſaxoſa ea via, & aſpera. Stat. 4. Sylu. in via Domitiani:

Quis duri ſilicis, grauiſque ferri
Immanis ſonus, æquora propinquum
Saxoſa latus Appia repleuit?

Tvrpis *in arcana ſonuit cum rixa taberna*?] quia turpe rixari cum mulieribus, & in taberna. Sic, *Turpes corolla*, el. 16. lib. 1. *Et Turpis ſomnus in limine*, Ibid. eleg. 5. lib. 2. *Turpia prælia quærat. Rixa ſonuit*, longè lateque audita eſt. el. prox. inf.

Omnis & inſana ſemita nocte ſonat.

& eleg. 18. lib. 2.

A *Et ſonat Herculeo ſtructa labore via.*

vide illic. *Taberna arcana.* Donat. In Adelph. *Veteres ganeum meretricum tabernam dixerunt, ἀπὸ τῆς γῆς, ὑπ' ἐπὶ τῆς γῆς, quod ſit in terra, non, vt cœnacula ſuperius. vnde & taberna, quaſi trabena, à validioribus dicta trabibus, quibus ſuperiora ſuſpenſa ſunt.* Feſtus: *Tabernacula dicuntur à ſimilitudine tabernarum, quæ ipſa quod ex trabibus olim fiebant, dicta ſunt, non, vt quidam putant, quod tabulis cludantur. Tabernas autem*, inquit Nonius, *non ſolum vinarias, vt nunc; ſed alias populares & diuerſi vſus vocauere.* Iſidor. cap. 2. lib. 15. *Tabernæ olim vocabantur ædiculæ plebeiorum paruæ & ſimplices, in vi-*
B *cis, axibus & tabulis clauſæ, dictæ quod ex tabulis ligneis erant conſtructæ; quæ nunc etſi non ſpeciem tamen nomen priſtinum retinent.* Vlp. l. Tabernæ 183. de verb. ſign. *Tabernæ appellatio omne vtile ad habitandum ædificium demonſtrat, ex eo quod tabulis cluditur.* Diomedes lib. 3. *Secunda ſpecies togatarum, quæ tabernariæ dicuntur, humilitate perſonarum, & argumentorum ſimilitudine comediis pares, in quibus non magiſtratus & reges, ſed humiles & priuatæ domus inducuntur, quæ, quod olim tabulis tegerentur, communiter tabernæ dicuntur. Arcana taberna*, remota, obſcura, vt eleg. 9. inf. —— *illas*

Excipit obſcura prima taberna via.

C Sic eleg. 7. ſup. *Arcanas ſalinas.* vbi vide adnot. vet. lib. *Aricina.* fortaſſe rectè; quia Ariciæ imminebat Lanouium, vt ait Strabo lib. 5. & Ariciæ tabernæ & diuerſoria in ipſa Appia, Horat. ſat. 5. lib. 1. verſ. 1. Iuuenal. ſat. 4.

Dignus Aricinos qui mendicaret ad axes.

Si *ſine me fama non ſine labe mea.*] pro, etſi, & ſubauditur, tamen; vt el. 28. lib. 2.

Si non vnius quæſo miſerere duorum.

Siue me rixa illa ſonuit, quia ego tacitus & ſtupens vt eleg. prox. ſeq. Quamuis ipſe corpore adeſſem, aberam tamen animo. Aliter el. 16. l. 2.

D *Nunc ſine me plena fiunt conuiuia menſa:*
Nunc ſine me tota Ianua nocte patet.

Labe, macula & dedecore, vt eleg. vlt. infra:

—— *nec vlla*
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.

Feſtus: *Labes macula in veſtimento dicitur, vnde transfertur in homines vituperatione dignos.* Ergo à lauando, quod eluenda ſit. An *Labes* propriè lutum in quo labimur; vnde laboſum iter Lucilio? & *Labes* in agris χάσμα. Seruius in 2. Æn.

Hinc mihi prima mali labes. Labes, inquit, *ruina, à lapſu.* Virg. 6. Æneid. *Concretam exemit labem.* Ouid. in ep. Deianiræ:

E *Lataque ſit vita labe nouerca tua.*

Cic. 2. de leg. *Labes animi manibus vllis elui non poteſt.* Labes autem Propertij famæ aſperſa, quia deprehenſus inter meretrices, & quia vapularit, &c. el. prox. ſeq.

Spectaclvm *ipſa ſedens primo temone pependit.*] licet ſederet in curru, tamen & pendebat, vt ſolebant agitatores, qui ſedentes in iugis curruum, propendebant in eam partem, qua verberibus equos ad curſum incitabant. Virg. 5. Æneid.

Nec ſic immiſſis aurigæ vndantia lora
Concuſſere iugis, pronique in verbera pendent.

Aut ita ſedebat, vt plerumque aurigæ demiſſis

cruribus & pendentibus vtriſque ſimul vna ex parte, vt equitare ſolent mulieres. *Ipſa pependit ſpectaclum*, conſpicienda. nam & ſpectaculum eſt rei, & loci, & hominis. hominis, vt hîc, & apud Ouid. 3. faſt.

Cum redeunt titubant, & ſunt ſpectacula vulgi.

Horat. ſat. 7. lib. 2. —— *in vno*

Actes concurrunt, magnum ſpectaculum vterque.

& oda 28. lib. 1.

Dant alios furia toruo ſpectacula Marti.

Rei, vt eleg. prox. ſeq.

Spectaculum capta nec minus vrbe fuit.

loci, vt in Curcul. Plauti: *Spectacula ibi ruunt.* Iſidor. cap. 16. lib. 18. *Dicta ſpectacula, eo quod hominibus ibi publica prabeatur inſpectio, eademque ludicra nominantur, ob ludos & ſcenas. Pependit Spectaclum.* idem valet in milite Plauti: *Vt te quaſi pompam illac praterducerem. Primo temone*, prima parte temonis, vt eleg. 26. lib. 2.

At tu vix primas extollens gurgite palmas.

Ouid. 4. faſt. De Claudia Veſtali:

Ipſa ſedens plauſtro primo temone pependit.

Temo, inquit Varro 6. de ling. Lat. *Dictus eſt à tenendo, is enim continet iugum & plauſtrum.* Lignum eſt quod ad iugum inter equos excurrit; ῥυμὸς, τρίχωμα. volgò, *Timon*. Seru. in illud 1. Georg.

Hinc à ſtirpe pedes temo protentus in octo;

Temo ad quem ligantur, vel iunguntur boues. Virg. 3. Georg.

Et ſuncto temo trahat aureus orbes.

Avsa *per impuros frena mouere locos.*] *Auſa*, quæ temeraria id aggreſſa eſt ſupra vires & pudorem. vt eleg 28. lib. 2.

Palladis auſi oculos auſa negare bonos.

Mouere frena, Virg. *Frena concutere* 5. Æneid.

Immiſſis auriga vndantia frena

Concuſſere iugis. & 12. Æneid.

Manibus molitur habenas. Seneca:

Et propter noctis feſſus quatiebat habenas.

Per locos impuros. An per Eaquilias, vbi puticuli? An viam ſacram? eleg. 23. lib. 2.

Cui ſæpe immundo ſacra conteritur via ſocco.

An viam Appiam, quam ſaxoſam vocat eleg. 5. ſup. An Aricinam tabernam, de qua ſup. Nam Cauponæ etiam lenoniam exercebant. *Vlp. l. Palam. De ritu nupt.* An quia Lanuoij male audiebant? An quod Selonium campum agri Lanuini ſerpentibus abundare ſcribit Cicero 2. de Diuinat.? Nam de Suburra non loquitur, niſi profectam inde ſignificet. Donat. in Adelph. *Impurum hominem, modo improbum, modo auarum exponit.* Nonius: *Impurus, vitio maculatus.* Item, *Improbus.* Plaut. in Perſa: *Impurus leno.* & in Curcul. *Impura lena.* Ergo *impuri loci*, Lenonij vt loquitur Plautus, vtque *Lenonis impuritia* dicuntur in Perſa. Cicero pro Q. Roſcio: *Lutulenta, impura, inuiſa perſona lenonis.* Aliter *Purus locus* dicitur Iuriſconſultis. *l. 1. §. Purus. De relig. & ſumpt. fun.* Qui neque ſacer, neque ſanctus, neq. religioſus & *Purus campus* Virgilio & Ouidio, vacuus & latè parens ſine vllis arboribus. vulgo: *Campagne raze.*

Strica *nam taceo volſi carpenta nepotis.*] vet. lib. *Striganum tacto*; vnde Beroaldus fecit, *Serica nam taceo*; *mitto*, inquit, *ea dicere.* non probo.

A Turneb. cap. 2. lib. 8. *Striga, nam &c. Strigare, inquit, eſt in ſtrigam equos, vel mulos iunctos agere, & recta dirigere ne diuerſi abeant, hi in hanc, illi in illam partem. Eo verbo vſus eſt, qui parodiam venuſtiſſimam epigrammatis Catulliani luſit in Ventidium muliōnem:*

Et inde tot per orbitoſa millia
Iugum tuliſſe, laua ſiue dextera
Strigare mulas; ſiue vtrumque cœperat.

Hæc Turneb. Chariſ. lib. 1. *Striga, caſtrenſe vocabulum, interuallum turmarum ſignificans, in quo equi ſtringuntur. vnde etiam ſtrigoſi dicuntur corpore ma-*
B *cilento.* Scaliger in Catal. *Strigare dicuntur equi quoties interquieſcunt veluti ad vrinam mittendam. Striga, in vet. gloſſ.* ὁ κιμωλία, hoc eſt, creta, quod ea ſtringuntur veſtiméta apud Fullonem. Item: *Striga*, λαμπρυχόν, ἡ γυνὴ φαρμακίς. Corrige, *Strix*. Gloſſæ: *Triga*, (mendosè pro *ſtriga*) ὅπως ἵπποι ἵστανται χορτάζονται. contrarium eſt *reſtrigare* Seneca ep. 4. *Surge, & reſtriga, ac cliuum iſtum vno, ſi potes, ſpiritu exſupera.* Hæc Scaliger. Strigare, interiungere, iungere, & abiungere, ſiue abiugare verba aurigarum, pro, *Taceo*, vet. lib. *capio, rapio, tacto.* Vnde Scaliger & alij auctore Turnebo legunt *Capto*.
C *Capto carpenta*, quaſi ex inſidiis capere volo, & rogare, vt det mihi mutua quæ non reddam, vt apud Catullum meretricula agens de hominibus ad lecticam:

Iſtos commodita, volo ad Serapim
Ferri mane.

Carpentum, inquit Iſidor. cap. 12. lib. 20. *pompaticum vehiculi genus eſt, quaſi currum pompaticum.* Ex quibus verbis apta ſacrorum pompæ ea vehicula fuiſſe intelligimus. At Cynthia Iunonis ſacrum ſuæ libidini prætendebat. Feſtus: *Pilentis & carpentis per vrbem vehi matronis conceſſum eſt, quod cum aurum non reperiretur, ex voto quod Camillus vouerat Apollini Delphico, contulerunt.* Varro 4. de ling. Lat. *Supra eum vt mitteret car-*
D *pentum mulio, iuſſit.* (Tullia.) Ouid. 1. faſt.

Nam prius Auſonias matres carpenta vehebant.
Hæc quoque ab Euandri dicta parente reor.

Carmenta. Sueton. in Claudio cap. 11. *Natali die matri carpentum* (decreuit) *quo per circum duceretur.* Idem ibid. cap. 17. *Currum eius Meſſalina vxor carpento ſecuta eſt.* vide figuram carpenti apud Læuinum Torrentium in notis ad Sueton. 353. initio. *Carpenta Gallica* commemorat Liuius lib. 21. Inde *Carpentarius* Iſidoro cap. 19. lib. 19. qui carpenta facit; ſed Iuriſconſulti latini ſumunt pro fabris lignariis in exercitu. vnde nobis *Charpentiers*. Volſi, pro vulſi, vt Volſinij, pro Vulſinij. eleg. 2. ſup. & *volt*, pro vult:
E *Seruos*, pro ſeruus. Vulſi autem *cinædi*, quibus pili vellebantur, glabrique fiebant. Plaut. Aulul. ſc. 6. act. 2. *Tu iſtum gallum, ſi ſapis, glabriorem mihi reddes, quam vllus vulſus ludius eſt.* Hinc *vulſa corpora* (effeminatorum) Fab. in procemio lib. 8. Hinc *volſella* in inſtrumento Lenonio apud Plaut. Curcul. ſc. 4. act 4. & Martial. lib. 9.

Pargentque ſcana cana labra volſella.

Sueton. in Cæſare cap. 45. *Vellebatur Cæſar, non ſolum radebatur.* Velli etiam mares ad libidinem dixit in Galba. cap. 21. *Volſo corpore eſſe* in Othone cap. 11. Scaliger; Volſum διαφωμαισμένον, nepotem, ἄσωτον intelligo, &c. *Nepotes*, prodigi

luxurioſi; dictum ad eleg. 13. lib. 3. verſ. 11. Confirmat Beroaldi & Scaligeri ioterpretationem quæ ſequontur de ſagina, & de barba eraſa; ſed tamen *Volſi* & *Voleſi* *Nepotes* Romæ fuerunt. Iuueoal. ſat. 8. ——*& qua*

Turpia cerdoni Volſos Brutoſque decebant.

Voluſij Nepotis mentio apud Feſtum in voce *Optima*. Catull. *Voluſi annales.* Item *Nepotes Metelli & Cornelij.*

A T Q V E *armillator colla moloſſa canes.*] *Armillatus* eſt, qui armillas geſtat, vt apud Sueton. in Calig. cap. 52. & in Nerone cap. 30. *At armilla, licet geſtetur brachio, à circuli forma non diſtat, quia vbi ponitur id ambiendo* (Sic legendum, *non ambigendo*) *conſtringit, & quando latius extenditur circulus rotundus fit*; ioquit Iſidor. cap. 31. lib. 19. Ab ea igitur forma *collare* vocauit armillam. Propertius. *Armillum*, quod & *Armilo* Apuleio, aliud eſt, vas vinarium ſcilicet: Feſt. & Non. Propriè tamen, inquir Feſtua in *Millus*: *Collare canum venaticorum millus dicitur; factum ex corio, confixumque clauis ferreis eminentibus aduerſus impetum luporum.* Scipio Æmylianus ad populum. *Vobis*, inquit, *reique publicæ præſidio eritis, quaſi millus canis.* At apud Varron. cap. 9. lib. 2. de re ruſt. *Malum* dicitur in optimis exemplaribus. alias *Melium*. *Ne vulnerentur à beſtijs, imponuntur ijs collaria, quæ vocantur Malium. id eſt cingulum circum collum ex corio firmo cum clauulis capitatis, quæ intra capita inſuitur pellis mollis, ne noceat collo duritia ferri.* vet. gloſſ. *Armilla, & armillum*, ψέλιον, κλάσιον. *Armillarium*, ψελιωτής. *Armillati colla*, colla vincti armillis, ſeu collaribus, per ſynecdocheo Poëticam, vt el. 2. lib. 2. *Pectus operta comis.* *Moloſſa colla*, alia ſynecdoche, qua ex parte totom iotelligitur, vt el. 1. ſup. *Nudo collo, & humeros pios.* Epirotici autem canes, ſiue Moloſſi generoſi habebantur. Varro cap. 9. lib. 2. de re ruſt. Horat. oda 6. Epod. & ſat. 6. lib. 2. Virg. 3. Georg.

Veloces Spartæ catulos, acremque moloſſum

Paſce ſero pingui. vbi Seruios: *Moloſſia Epeiri ciuitas.* Plaut. Captio. ſc. 1. act. 1. *Prolatis rebus paraſiti venatici ſumus, quando res redierunt, Moloſſici.* A Moloſſo filio Pyrrhi ad Aodromaches regionem Epeiri dictam Moloſſiam volũt. Pauſan. in Atticis meminit eius Moloſſi. Idem in Arcadicis *Moloſſum amnem* commemorat. De Moloſſis populis multa Strab. lib. 7. vide Iun. prouerb. 14. cent. 5.

Q V I *dabit immunda venalia fata ſagina.*] *Qui ſe auctorabit ludo gladiatorio*, inquit Scaliger. *Dabit venalia fata*, vt Manil. lib. 4. de iis qui ſub Scorpio nati:

Nunc caput in mortem vendunt & funus arenæ.

Iuueoal. ſat. 8.

Quanti ſua funera vendant Quid refert.

Idem ſat. 3.

Et præbere caput domina venale ſub haſta.

Petron. *Tanquam legitimi gladiatores domino corpora, animaſque religioſiſſimè addicimus.* Turneb. cap. 2. lib. 8. *Venale dare*, vt *dare venum*, & *venumdare*. *Sagina*, ad ſaginam Plaut. Trio. act. 3. ſc. 2. *Aut aliquem ad regem in ſaginam herus ſe conijciet meus.* id eſt, fiet miles, vel gladiator. Iuuenal. ſat. 11.

Scripturus leges, & regia verba laniſtæ.

A vbi Ioterpres. id eſt, *Se auctoraturus: aut hac ſcripturus, quæ iuris & conſuetudinis erant ab ijſdem ſcribi, qui accepto pretio ſe in ludo diſtrahebant.* Idem ibidem ad illud: *Sic veniunt ad miſcellanea ludi.* id eſt, *Cum non habeant vnde manducent, diſtrahunt ſe ad ludum; genus miſerabile ferculi, Miſcellanea; cibus gladiatorum, id eſt, vltima cœna; ideo miſcellanea, quia omnia, quæ apponuntur ijs miſcent, & ſic manducant.* Hæc ille. Cornutus vero ad illud Perſij ſat. 6.

Cappadocas rigida pingues pauiſſe cataſta; *Gladiatores dicit: nam apud antiquos venales gladiatores in cataſta ponebantur, vt in ijs poſſent omnia membra inſpici.* Legendus Beroaldus ad hunc locum, &

B Scaliger; nec non Lipſius libro de gladiatoribus, Seneca cap. 31. lib. 3. nat. quæſt. & ep. 37. *Illius turpiſſimi auctoramenti verba ſunt, Vri, vinciri, ferroque necari. Ab illis, qui manus arenæ locant* (hîc *dant venales*) *& edunt, ac bibunt quæ per ſanguinem reddant.* *Immunda.* Quid enim fœdius quam inſtar ſuis ſaginari ad cædem? quid ſordidius miſcellaneis?

V I N C E T *vbi eraſas barba pudenda genas.*] cum radere barbam incipiet, vt adhoc puer videatur, ſed fruſtra, quia inuita nouacola, & radendi cura barba ſubiode renaſcetur. nam *Naturam expellas furca tamen vſque recurret.* *Vbi*, pro cum, vt

C ibi, pro tunc, aduerbium loci, pro temporis. *Barba pudenda*, quæ te ob hiſpidam faciem turpem reddet tuis amatoribus. Tibull. el. 8. lib. 1.

Carior eſt auro iuuenis, cui læuia fulgent

Ora, nec amplexus aſpera barba terit.

Horat. oda 10. lib. 4.

Inſperata tuæ cum veniet pluma ſuperbiæ. & mox:

Mutatus Ligurinum in faciem verterit hiſpidam.

Pudenda, cuius te pudebit, vt Virg. 10. Æneid.

Pudendis Vulneribus. *Vincet*, potior & ſuperior erit. eleg. vlt. lib. 3. *Fletum iniuria vincit.* *Genas*, malas & mentum. vide el. 5. ſup. verſ. 16. *Eraſas*,

D peoitus raſas. vt el. 7. ſup. *Euictos emolaſſe* el. 7. lib. 1. *Eradenda elementa*, pro euellenda Horatio. *Eraſi* Plinio in Panegyrico, deleti è numero.

C V M *fieret noſtro toties iniuria lecto.*] cum fides marita toties à te violaretur. oam iniuria definitur 4. ad Heren. *Quæ aut pulſatione corpus, aut conuicio aures: aut aliqua turpitudine vitam alicuius violat.* Atqui id fecit Cynthia com ſtupris ſuis deridendum omnibus propinauit Propertium. & infamem reddidit, vt el. 24. lib. 2.

Nec ſic per totam infamis traduceret vrbem.

& eleg. 20. lib. eiuſd.

Cum de me & de te compita nulla tacent.

E & eleg. vlt. lib. 3. *Riſus eram*: &c. Plaut. milite ſc. 5. act. 2. *Meo hero facis iniuriam, ſupra circa vicinos vagas, vitij probrique plena.* Iniuriam ſæpius vſurpat Propertius, pro faſtu Cynthiæ & repulſa. *Lectus*, pro amore & coniugio. Dictum ad eleg. 3. ſup.

Incorrupta mei conſerua fœdera lecti.

Lipſ. cap. 18. lib. 2. Var. mouet ab hoc verſu *Cum fieret*, &c. inchoandam elegiam ſequentem.

M V T A T O *volui caſtra mouere toro.*] Beroaldus emendat, *Volui.* Cum toties, inquit, iniuriá mihi ſua petulaotia faceret Cynthia, mutare caſtra amatoria volui. *Volui*, etiamſi non ſucceſſit,

ceſſit, eleg. prox. ſeq. Sic el 4. ſup.

Quæ voluit flammas fallere Veſta tuas.

Caſtra mouere, allegoricè, quod eleg. 1. lib. 1.

Nec aſſueto mutet amore locum.

Sic eleg. 1. ſupr.

Finge elegos, fallax opus, hæc tua caſtra.

Mouent autem caſtra & ſigna duces, cum alio proficiſcuntur, vel locum commodiorem capturi ſunt. Iuuenal.

Quò ſigna duces & caſtra mouebant.

Virg. 3. Æneid. de profectione nauium:

Dat clarum è puppi ſignum, nos caſtra mouemus.

vbi Seruius: *Caſtra vbicumque miles ſteterit, quod illic caſtraretur libido. nam nunquam his mulier intererat.*

AD ELEGIAM IX.

PHYLLIS *Auentinæ quædam eſt vicina Dianæ.*] Præter Phyllida Demophoontis, fuit & Phyllis tunc meretriculæ nomen, vt hîc, & Horatij oda 4. lib. 2. & oda 11. lib. 4. & Virg. ecl. 3. & 5. De Phyllide bibace Mart. ep. 66. lib. 12. *Quædam*, contemptim; el. 13. lib. 1.

Perditus in quadam tardis palleſcere curis

Incipis. *Vicina Dianæ*, quæ iuxta eius ædem habitat; vt eleg. 4. ſup. *Saxa vicina Iouis.* *Auentinæ*, vt Ouid. 3. faſt.

Luna regit menſes, huius quoque tempora menſis

Finit Auentino Luna colenda iugo.

Horat. in Carm. Sæcul.

Quæque Auentinum tenet, Algidúmque

Quindecim Diana preces virorum

Curet. *Auentinenſis Diana* dicitur Feſto in *Neſi*, pro Sine, & in *Seruorum*, vbi à Seruio Tullio dicatam ait ædem eam fuiſſe. Dionyſ. lib. 3. ſtructam ait ab Anco Martio. At idem lib. 4. à Seruio Tullio. Varro 4. de ling. Lat. *Alij ab aduentu hominum* (dictum Auentinum putant) *quod commune Latinorum ibi Dianæ templum ſit conſtitutum.* Vide Liuium lib. 1. & Pub. Victorem in 13. regione vrbis. Martial.

Laudat Auentinæ vicinus Sura Dianæ.

Sed Lilius Gyraldus ædem Lunæ in Auentino diuerſam ab æde Dianæ fuiſſe docet.

SOBRIA *grata parum, cum bibit omne decet.*] Sicca parum placet, vbi maduit vino omnia decent. *Sobria.* vide eleg. 2. ſup. verſ. 29. *Grata*; *Amabilis* dicitur Horatio. ſic eleg. 2. lib. 1.

Semper eris noſtræ gratiſſima vitæ.

Cum bibit; *pota*, dixit infra. *Poſtquam adbibit plus paulò*, Terentio. Plaut. Amphit. act. 2. ſc. 1. *Tu iſtuc vbi bibiſti?* de ebrio. *Omne decet*, pro omnia, vt eleg. ſup. *Omne caue.* *Cum bibit, omne decet*; quia è vino lætitia, vnde auxilium formæ, hinc & *Lætus*, pro pulchro. Ipſe eleg. 33. lib. 2.

Iam bibe, formoſa es: nil tibi vina nocent.

ALTERA *Tarpeios eſt inter Teia lucos.*

Candida, ſed pota non ſatis vnus erit.] *Altera*, quia duæ tantum. *Eſt*, pro, manet, habitat, & *Inter*, pro d'entre, vel è mediis lucis, vt el. 7. ſup. verſ. vlt. *Tarpeios lucos*, vocauit *Tarpeium nemus*, el. 4. ſup. verſ. 1. *Teia*, nomen ei à patria, vt el. ſup. *Nomas*; *Teos* vrbs Ioniæ in peninſula ſita, inquit Strabo lib. 14. & Anacreontis patria, vnde Horat. dixit *Anacreonta Teium*, & *fide*

A *Teia.* Plin. cap. 31. lib. 5. Teon inſulam cum oppido memorat iuxta Chium. Eſt & altera Teos in Scythia ad paludem piſcoſam, cui oleū innatat tanta copia, vt in viſa ad vſum colligi poſſit. *Candida.* pars formæ candor, vt not. ad eleg. 3. lib. 2.

Nec me tam facies, quamuis ſit candida, cepit.

Non ſatis vnus pota, cum bibit, vno contenta non erit. contra el. 29. lib. 2. *Sit erit mihi cognitus vnus.* Iuuenal. ſat. 6.

Vnus Iberinæ vir ſufficit, ocyus illud

Extorquebis, vt hæc oculo contenta ſit vno.

Caſtæ vno contentæ, vt el. vlt.

B *Fac teneas vnum nos imitata virum.*

Viroſam ergo & vinoſam ſimul ſignificat. Lucillius apud Nonium in *Viroſæ*.

——— *vetulam atque viroſam*

Vxorem eadem potius, quam caſtrem egomet me.

Afranius diuortio:

Vigilans ac ſollers, ſicca, ſana, ſobria

Viroſa non ſum, & ſi ſim, non deſunt mihi,

Qui vltro dent: ætas integra eſt, forma ſatis.

Pota, ebriæ. Lucillius apud Nonium in *Potus.* *Ab ludo bene potu' receſſit.* Plaut. Rudent. Sc. *Quid illud. Amare virumuis poſſum ſi probe appotus ſiem.* & eleg. 6. ſupr.

C *Ingenium potis irritet Muſa Poëtis.*

HIS *ego conſtitus noctem lenire vocatis.*] Decreui; vel etiam horam locumque ſtatui quibus ad me venirent. id enim eſt conſtituere, vnde Iuriſconſultis *Conſtitutum*. Cic. pro Cæcina, & Cœlio, & Varro cap. 5. lib. 2. de re ruſt. *Venire ad conſtitutum.* vnde locus lib. 7. ep. fam. ad Marium: *Si quod conſtitutum habes cum podagra, fac in alium diem differas.* *Aſſignationem* vulgus vocat. *his*, ergo & 3. & 6. caſu. *Vocatis*, per Lygdamum. ſic Horat. *I pete vnguentum puer, &c. Dic & argutæ properet Neæræ.* Vocantur ſcorta, veniunt, ducuntur; & vocantur conuiuæ, vnde

D *Vocationes* Catullo. Ergo *Vocatu* & ad cœnam & ad ſtuprum. eleg. 25. lib 2.

Quamuis te perſæpe vocet, ſemel ire memento.

Lenire noctem, minus aſperam reddere. & paullo hilarius traducere. nam amara nox ſoli Propertio. eleg. 17. lib. 3.

Semper enim vacuos nox ſobria torquet amantes.

Plaut. Amphit. *Vbi ſunt iſti ſcortatores, qui ſoli inuiti cubant.*

ET *Venere ignota furta nouare mea.*] *Venere*, vel amplexu & amore, vt el. 5. ſup.

Docta vel Hippolytum Veneri mollire negantem.

vel amica, vt el. 1. lib. 1.

E *In me noſtra Venus noctes exercet amaras.*

Ignota, nondum experta, in illis ſcortis ſcilicet. eleg. 5. lib. 2.

Et non ignota viuere nequitia.

Ergo *inſolita*, noua. Tibull. contra:

Nota Venus furtiua mihi eſt.

Nouare furta, inſtaurare. contra eleg. 2. lib. 2. *Priſtina furta.*

VNVS *erat tribus in ſecreta lectulus herba.*] Ridiculè Scaliger: *Nulla erat herba: ſed prouerbialiter dictum, vt*

Si te non totum Chloridos herba tenet.

Vnus lectulus, vt eleg. 1. ſup.

Vnus erat fratrum maxima regna ſocus.

Erat tribus. Tres eſſe lectulos oportuerat, vt eſſet triclinium Interpres Iuuenalis ad illud ſat. 5. *Tertia ne vacuo ceſſaret culcitra lecto. Apud veteres,* inquit, *accubitorum vſus non erat, ſed in lectulis diſcumbentes manducabant. Tres autem lectuli erant in quibus diſcumbebant: vnde hodie triclinia appellantur.* Horat. ſat. 4. lib. 1.

Sæpe tribus lectis videas cœnare quaternos.

Cicero in Piſon. *Græci ſtipati, quini in lectulis, ſæpe plures.* Legenda ſat. 8. lib. 2. Horatij de eiuſmodi conuiuiorum lectis, & Seruius in illud 1. Æneid. *Mediamque locauit. In herba.* Propter anni tempus, herba ſubſtrata lectulo. nam ſequitur, *Aeſtiua ſupellex.* Ergo etiam domi herba, vt apud nos æſtate ſolet. Non autem herba ſecreta; ſed lectulus ipſe in ſecreta parte domus, vel in arcana taberna, vt eleg. prox. ſup. ſic eleg. ſeq. *Lympha ſecreti limitis.* An vt Horat. oda 3. lib. 2.

Siue in remoto gramine per dies
Feſtos reclinatum bearis
Interiore nota falerni.

Erant & trichilæ in tabernis. Auctor Copæ:

Sunt cupæ, calices, cyathi, roſa, tibia, chordæ,
Et trichila vmbriferis frigida arundinibus.

vulgo, *Treilles.* Horat. oda vlt. lib. 1.

Sub arcta vite bibentem.

An alludit ad torum, qui dictus ab herbis intortis? An vt Tibull.

Tunc operata Deo pubes diſcumbet in herba.

& Virg. 1. Georg. *Lætis operatus in herbis?*

QVÆRIS *concubitus? inter vtramque fui.*]
Scire vis quo loco & ordine diſcubuerimus? medius diſcubui. Apoſtrophe ad abſentem incertum. eleg. 1. lib. 2.

Quæritis vnde mihi toties ſcribantur amores?

Concubitus, honeſtè & propriè. nam concumbere eſt ſimul cubare; ſed vſus turpe verbum reddidit. ſic eleg. 1. ſup.

Euandi profuga concubuere boues.

Inter vtramque fui. In lecto cum erant terni, vnus erat ſummus, alter imus, tertius medius, vt hîc Propertius. Sic eleg. 31. lib. 2.

Deinde inter matrem Deus ipſe interque ſororem
Pythius. id eſt, medius. el. 30. lib. 2.
Et medius docta cuſpide Bacchus erit.

Nam dominus conuiuij erat Propertius, & medius locus honoratiſſimus. Seruius ad illud 1. Æneid.

Aurea compoſuit ſponda, mediamq́ue locauit:

Ipſe apud maiores domini fuerat locus, vt apertè Salluſtius docet. Igitur diſcubuere; Sertorius inferior in medio: ſuper eum Tuſcius Fabius Hiſpanienſis Senator ex proſcriptis: In ſummo Antonius; & infra ſcriba Sertorij Verſius; & alter ſcriba Mecœnas ſupra. In imo medius inter Tarquinium & Octauium Perpenna. Hîc tres lecti. In primo duo tantum; in altero & tertio, terni. Horat. ſat. 8.

Summus ego, & prope me Viſcus Turinus (medius) *& infra,*
Si memini Varius. (hîc vnus lectus & in eo terni) *cum Seruilio Balatrone*
Vibidius, quos Mecœnas adduxerat vmbras.

(hic alter lectus, in quo Mecœnas medius.)

A *Nomentanus erat ſuper ipſum* (Naſidienum)
Porcius infra.

Hic tertius lectus, vbi medius Naſidienus. & in medio lecto è tribus Mecœnas. Cicero Papyrio lib. 9. ep. vlt. ad fam. De cœna apud Volumnium: *Supra me Atticus, infra Verrius.* Ergo medius Cicero. Sic in chorea medius Bacchus eleg. 30. lib. 2. & 6. Æneid. media Helena. In inceſſu medius Iuppiter 10. Æneid. & 6. Æn. Muſæus medius, & 7. Æneid.

Solio medius conſedit auito. Ouid. 5. faſt.
Et medius iuuenum non indignantibus ipſis
Ibat, & interior ſi comes vnus erat.

B ſic Plutarch. in Cicerone. Ciceronem ipſum medium inter condiſcipulos redire à ludo ſolitum ait. Salluſtius in Iugurtha: *Sed Hyempſal dextra Adherbalem adſedit, ne medius ex tribus, quod apud Numidas honori ducitur, Iugurtha foret.* Idem fecit Cato Vticenſis apud Plutarchum cum ſellam ſuam mediam inter ſe, & Scipionem Iuba poni iuſſiſſet. Sueton. in Calig. cap. 22. *Conſiſtens ſæpe inter fratres Deos medium ſe adorandum adeuntibus præbebat.* Ouid. el. 16. lib. 2. Amor.

Non ego ſi medius Polluce & Caſtore ponar,
In cœli ſine te parte fuiſſe velim.

LYGDAMVS *ad cyathos; vtriq́ue æſtiua ſupellex.*]
C pro *Vtrique,* Scaliger legit, *Vitrique.* adde ad ea quæ profert de vitreis vaſis Martial. epigr. 94. 112. 115. lib. 14. Sanè τὸ *Vtrique,* huic loco non conuenit, cum tres ſint. *Lygdamus ad cyathos,* à poculis; pocillator; οἰνοχόος; *miniſter falerni,* Catullo. Sic *Ad vaculam paſtor,* ſup. Iuuen. ſat. 13.

Nec puer Iliacus, formoſa nec Herculis vxor
Ad cyathos. Horat. oda 29. lib. 1.
Puer quis ex aula capillis
Ad cyathum ſtatuetur vnctis?

Sueton. in Cæſare cap. 49. *C. Memmius etiam ad cyathum & vinum Nicomedi ſtetiſſe obiecit, cum*
D *ceteris exoletis.* Sic *Ad remum ſeruus* Liuij lib. 34. *Canes ad venandum* Terent. Inde *Cyathiſſare* Plaut. Menech. *Qui tibi ſæpiſſimè Cyathiſſo apud nos quando potas.* id eſt, vinum admetior. *Cyathi pondus* decem drachmarum inquit Iſidorus cap. 26. lib. 16. Duo cyathi ſextantem efficiebant, vt docet Lipſius in Antiq. lect. è cado in cyathos, & è cyathis in maiora pocula certo numero fundebatur vinum, & miſcebatur. Pleni exemplorum Plautus, Horatius, Martialis. vide Budæum lib. 5. de Aſſe, vbi cyathus dicitur etiam ἀρυστὴρ, ἀρυτὴρ, ἀρύστιχος, ἀρύταινα, οἰνοχόη, ab fundendo, vel hauriendo.
E *Vtrique æſtiua ſupellex,* ſubaudi, erat. *Supellex,* quid docent Iuriſconſulti l. 1. 6. & 7. de ſupell. leg. & vnde dicta eodem, l. 7. Supellex autem olim recto caſu dicebatur *Supellectilis,* vt ait Feſtus, & Chariſ. & Seruius. Supellex de vaſis, vt apud Horat. ſat. 6. lib. 1.

Cœna miniſtratur pueris tribus, & lapis albus
Pocula cum cyatho duo ſuſtinet, aſtat Echinus
Vilis, cum patera guttus, Campana ſupellex.

ET *Methymnæi grata ſalina meri*] vet. lib. Scaligeri, *Græca,* vt ſit, inquit, οἶνος θαλασσίτης, quod Celſo dicitur *vinum ſalſum Græcum* cap. 6. & 7. lib. 3. Sed tamen, *Grata,* retineri poteſt è verbis Plinij cap. 1. lib. 23. *Sua cuique vino ſalina inno-*

centiſſima, ſua cuique ætas gratiſſima. id eſt, media. A
Perſius ſat. 6.

Nec tennem ſollers tardarum noſſe ſaliuam.

id eſt, *ſapores*, inquit Interpres. ſic locutus Martial. lib. 14. ep. 113.

——— *& melior ſit ſapor inde mero.*

Ego *Graia* cum Palmerio legendum puto, ſic eleg. 8. lib. 3.

Dulcior ignis erat Paridi cum Graia per arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre ſua.

Methymnæi meri. Leſbium vinum ſignificat, de qoo eleg. 14. lib. 1. verſ. 2. *Methymna* Leſbi inſulæ vrbs, Arioois patria, vt Herodotus ſcribit, B
Seruius in illud 2. Georg.

Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris
Quam Methymnæo carpit de palmite Lesbos:

Methymna, inquit, *ciuitas Lesbi habens pretioſiſſimum vinum.* Ouid. 1. de arte amandi:

Gargara quot ſegetes, quod habet Methymna racemos.

Strabo lib. 13. *In Lesbo inſula Ariſba, cuius agrum Methymnæi habent.* De Methymoa & Plio. cap. 31. lib. 5.

Nile *tuus tibicen erat, Choraliſtria Phyllis.*] Ægyptium tibicioem ſignificat; nam per fluuios Poëtæ regiones deſignant, vt el. 33. lib. 2. C

Cum Tiberi Nilo gratia nulla fuit.

Sic de Ægyptio tibicine Iuuenal. ſat. 15.

Inde virorum Saltatus nigro tibicine.

Tacit. lib. 14. Ann. *Deſtinatur reus cognomento Eucerus, natione Alexandrina, canere tibijs doctus.* Tibicines autem conuiuiis adhiberi ſolitos notum vel è Plauti Sticho. ipſe el. 10. lib. 3.

Tibia nocturnis ſuccumbat rauca choreis.

Scaliger pro, *Nile, tuus*, legit *Nileteis*, Νειλώτης, vel *Niloteis*, Νειλώτης. Petronius:

Memphitides puellæ
Sacris Deûm paratæ
Tinctus colore noctis
Manu puer loquaci; D

id eſt, χειρονομῶν χειρονόμος, inquit Scaliger. Martialis de pueris Ægyptiis:

Nequitiam Tellus ſcit dare nulla magis.

Choraliſtria. Turneb. cap. 18. lib. 8. repoſuit, *Crotaliſtria*, quæ crotalis ſonat, vt apud Petronium, *Pietatentrix, gracilipes, crotaliſtria*, quia *Crepitante Ciconia roſtro*, vt Ouid. loquitur, crotalorum ſtrepitum imitatur, vnde Iuuenal.

Quaque ſalutato crepitat concordia nido.

Nam olim & nuoc quoque ad crotalorum ſonitum ſaltabant. In Copa:

Criſpum ſub crotalo docta mouere latus.

Sic *Lyriſtrias* dixit Interpres Iuueoalis de Gaditanis puellis in ſat. 11. niſi legēdū ſit, *Crotaliſtrias.* E
Scaliger in Catal. Crotalum putat ab Apuleio deſcribi his verbis (lib. 11.) *Dextera ferebat aneum crepitaculum, cuius per anguſtam laminam, in modum balthei recuruatam, traiecta mediæ paucæ virgulæ, criſpante brachio tergeminos ictus, reddebant argutum ſonum.* addit Scaliger fieri, & crotalum ex ſciſſa arundine. Teſtulas etiam & oſſicula vſum crotali præſtare, quæ vocantur *Crumata.* Martial.

Edere laſciuos ad Bætica crumata geſtus,
Et Gaditanis ludere docta modis.

vide illic, & in Propertium. Addo. Apul. Apologia priore: *Hiſtrionis vti crotalo ad trieterica orgia.*

Cic. In Piſon. *Neque collega tui cymbala & crotala fugi.* Meminit Ariſtophanes in Ranis, & in Nebulis. Dicta ἀπὸ τοῦ κρούειν, à quatiendo & pulſando. *Crotaliſtria*, quæ cum crotalis ſaltat, vt *Cymbaliſtria* apud Petron. *Phyllis.* rectè Scaliger legit, *Philis.* dictum *Crotaliſtria Philis*, vt eleg. 6. ſup. *Tibia Mygdonijs Cadis.* Philæ inſula ad Sienem. Seneca lib. 4. Quæſt. Nat. cap. 2. Strabo lib. 1. Ægyptiorum & Æthiopum communem ſedem eſſe ait. & lib. 17. vbi ſe ait Philas vediſſe, & ſpectaſſe, quæ illic viſenda ſunt. meminit Plin. cap. 9. lib. 5.

Et *facilis ſpargi munda ſine arte roſa.*] quæ facile, & ſine vllo negotio iacitur, & funditur. *Facilis ſpargi*, vt el. 11. lib. 1.

Alternæ facilis cedere lympha manu.

Spargere, vt Virg. 6. Æneid. *Purpureos ſpargam flores.* quod 5. Æneid. *Purpureoſque iacit flores.* Horat. ep. 5. lib. 1. *Potare & ſpargere flores Incipiam.* De roſis conuiuiorum, vtque in roſa potare ſolerent dictum ad eleg. 5. lib. 3.

Et caput in verna ſemper habere roſa.

& eleg. 6. ſup. *Blanditiæq; fluant per mea colla roſæ.* *Munda roſa*, mundos lautiſque conuiuiis apta. Horat. oda 5. lib. 1.

Quis multa gracilis te puer in roſa
Perfuſus liquidis vrget odoribus
Grato Pyrrha ſub antro?
Cui flauam religas comam?
Simplex munditijs, heu quoties fidem,
Mutatoſque Deos flebit.

vbi *munditias* dixit de vnguentis & roſis. *Sine arte*, temerè, & ſine ordine. vel ſolutam roſam, non ſertam ſignificat.

Mimus *& ipſe ſuos breuiter concretus in artus*
Iactabat truncas in caua buxa manus.] Beroaldus ex deprauata lectione *Magnus*, correxit *Nanus.* Gell. cap. 7. lib. 16. Notat à Laberio nanum, pro pomilione dictum. Idem cap. 13. lib. 19. *Nános Græci vocauere breui atque humili corpore homines, paulum ſupra terram exſtantes*; vt hîc *Nanus breuiter concretus in artus ſuos*, coactus & collectus in ſua & exigua membra. *Concreſcere*, coaleſcere, condenſari, vt eleg. 5. ſup. *Tuſſim concreſcere.* Stat. 1. Sylo. In Cal. Decemb. Saturn.

Hic audax ſubit ordo pumilorum,
Quos natura breui ſtatu peracto
Nodoſum ſemel in globum ligauit.

Martial. lib. 14. Lemmate, *Pumilio*:

Si ſolum ſpectes hominis caput, Hectora credas:
Si ſtantem videas, Aſtyanacta putes.

Iuuenal. ſat. 8. *Nanum Atlanta vocant.* Sed lib. Scaligeri *Curuatus*, & adſert verba Dionyſij Longini, quæ videſis apud eum. *Concretus in artus*, vt el. 22. lib. 2. ——— *Exiles videor tenuatus in artus.* *Suos*, vacat, vt eleg. penult. lib. 3.

Vinctus eram verſas in mea terga manus.

Iactabat manus, frequenter mouebat. Ouid. In epiſt. Leandri:

Iactabam liquido brachia lenta mari. & 3. faſt.
Illic & cantant quidquid didicere theatris
Et iactant faciles ad ſua verba manus.

Truncas, curtas, & quaſi mutilas ob breuitatem ductum ab arboribus quibus amputati rami, & ſolus relinquitur truncus. Virg. 11. Æneid.

Telaque trunca viri. id eſt, *perfracta*, inquit Seruius. Idem 4. Georg. *Trunca pedum primo:* id eſt, careoria pedibus. *Ad caua buxa*, periphraſis tibiæ, & enallage oumerotum. Virg. 9. Æneid.

—— Ite per alta
Dindyma: vbi aſſuetis biforem dat tibia cantum.
Tympana vos, buxuſque vocat Berecynthia Matris
Idea. & Ouidij 4. Metam.
Concauaque æra (cymbala) *ſonant longoque foramine buxus.* & 6. faſt. inquit Pallas:
Prima terebrato per rara foramina buxo
Vt daret, effeci tibia longa ſonos.

Hic ergo duo tibicines, Ægyptius & Nanus; aut ſcabillom ſignificabit. Stat. 7. Theb.

—— & ad inſpirata rotati Buxa.

vbi vetus Interpres: *Buxa tibia, vel ſcabillum, quod in ſacris tibicines pede ſonare conſueuerunt.* Hæc Scaliger. *Caua buxa*, vt Ouid. 6. faſt.

Quæritur in ſcena caua tibia.

Sed *neque ſuppletis conſtabat flamma lucernis*] Flamma eadem non manebat, quæ antea. el. 9. lib. 2. *Non conſtat fœdus in ira.* Seneca Hippolyto: *Conſtat inferno numerus Tyranno.* Ouid. 2. faſt. *Flamina non conſtant*, incerti ſunt veoti. & 3. de arte amandi:

Vt iam decipiant, quid perditis? omnia conſtant.
Mille licet ſumant, deperit inde nihil.

Omen ſiniſtrum malignæ flammæ. Ouid. 10. Metamorph.

Fax quoque quam tenuit lacrymoſo ſtridula fumo
Vſque fuit, nulloſque inuenit motibus ignes.

De omine à flamma lucernæ dictum eleg. 3. ſup. verſ. 62. *Suppletis lucernis*, oleo infuſo. Petronius: *Iam & tricliniarches experrectus lucernis occidentibus oleum infuderat.* Eadem pagina. *Lucernæ quoque humore defecta tenue & extremum lumen ſpargebant.* Lucernas autem veteres non exſtingoebant, ſed ſinebant langoeſcere: Plutarch. Sympoſ. quæſt. 4. & Romaicis, quæſt. 75. *Supplere*, vt Virg. eclog. 7. *Supplere gregem.* & 3. Æneid. *Remigium ſupplet.* & Sueton. *Supplere ſenatum.* Nota vox Anaxagoræ apud Plotarch. in Pericle: ὦ Περίκλεις, καὶ οἱ τῷ λύχνῳ χρείαν ἔχοντες, ἔλαιον ἐπιχέουσι.

Decidit *inque ſuos menſa ſupina pedes.*] vt lucernæ infelix omen cum exſtingueretur, ſic & menſæ cum caderet. quemadmodum migrare meoſa infauſtum Feſto & Virgilio, & Plutarcho tollere menſam inanem. vide notata ad illud Catulli.

Surgere iam tempus, iam pingues linquere menſas.

Supina menſa, inoerſa iacens. Proni cadimus in faciem, ſupini contra cœlum ſpectamus, vode eleg. 20. lib. 2. *Supina oſcula. Decidit*, ſua ſpoote non propolſa. vt eleg. 8. lib. 2. verſ. 3. vide Feſtum in *Caduca auſpicia. In ſuos pedes.* vt eleg. 6. lib 3. Pedes lecti, ſic pedes menſæ. Horat. ſat. 3. lib. 1. *Modo ſit mihi menſa tripes.* Ouid. 8. Met.

Menſa ſed erat pes tertius Impar.

& 12. Metamorph.

Hunc pede conuulſo menſæ Pellæus acernæ
Strauit humi. *Menſa bipes* Martial. lib. 12. ep. 29. Erant & *monopodia* Liuio lib. 29. & Plio. cap. 3. lib. 34.

Ma *quoque per talos Venerem quærente ſecundos.*]

A Per felicem talorum iactum, vt eleg. 10. lib. 3. *Secunda flamma.* Talos in conoiuio iaciebant, vt oorum ex Curcolione Plauti, & Aſinaria; vnde iocus in eiuſdem milite ſc. 2. act. 2. *Atque ideo vt ne fraudem legi faciam talariæ, Accuratote vt ſine talis agitetis conuiuium.* In Copa:

Pone merum & talos, pereat qui craſtina curat.

Talis enim regem ſortiebantur. Horat. oda 4. lib. 1. *Nec regna vini ſortiere talis.* Idque Veneris iactu contiogebat. idem Horat. oda 7. lib. 2.

Quem Venus arbitrum Dicet bibendi.

Cicero 1. de Diuin. *Quatuor tali iacti caſu venereum* (iactum) *efficiunt. num etiam centum Venereos, ſi quadringentos ieceris, caſu futuros putas?* Plaut. Aſin. ſc. 2. act. 5. *Hoc Venereum eſt; pueri plaudite.* Sueton. in Auguſt. cap. 71. *Talis iactis, vt quiſque canem, aut ſenionem miſerat, in ſingulos talos, ſingulos denarios in medium conferebat, quos tollebat vniuerſos, qui Venerem iecerat.* Plutarch. in Catone Cenſorio: Εἰ δὲ τοῖς ἀρίστοις ἀνθρώπων ἀεὶ τῶν μεγίστων. οἱ δὲ ἀπολαύειν αὐτὸν αἰρεῖν τῶν φίλων καλούντων, ἔλεγε μὴ καλῶς ἔχειν ἀκούειν τῆς Ἀφροδίτης. videtur idem eſſe *Baſilicus iactus* in Curculione Plauti. Iactus talorum, Canis, Senio, Chius, vulturij, Venus. Sic apud Græcos τοὺς ἐξ βάλλειν, B C feliciſſimus iactus. Turneb. cap. 6. lib. 8. de talis quædam & Venere: ooo ad hunc locum. Tunc autem videtur Veneris iactus fuiſſe, cum omoium talorum diſſimilis erat figura. Martial. lib. 14. ep. 14.

Cum ſteterit nullus vultu tibi talus eodem,
Munera me dices magna dediſſe tibi.

Porphyrio ad Horatij odam 7. lib. 2. *Venerium*, ait, *iactum in talis ſummum numerum habere.* Citat Beroaldus hæc ex Ariſt. lib. 2. de Hiſt. Anim. *Omnia quibus datus eſt talus, cruribus cum poſterioribus, contineat ita, vt erectus inde, ſuffraginæ parte ſui prona, foras ſupina, introrſum ſpectet, quæ Veneres vocantur; intus aduerſa ſibi poſita ſint, quæ Canes* D *foris, quæ antenna ſupra habeantur. Hic talorum omnium ſitus eſt.*

Semper *damnoſi ſubſiluere canes.*] & *ſemper damnoſi, & ſemper ſubſiluere*, id eſt, in omni iactu. *Damnoſi*, qui pecuoia multant, & damno afficiunt ludentes. ſic eleg. 5. ſup.

Cedant damnoſa iura pudicitiæ.

Qui caoem iecerat oihil tollebat, ſed aliquid conferebat: Sueton. io Auguſt. cap. 71. vnde *damnoſos* vocat. Sic Ooid. 2. de arte:

Seu iacies talos, victam ne pœna ſequatur,
Damnoſi, facito ſtent tibi ſæpe canes.

E & eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Quid valeant tali; quo poſſis plurima iacta
Figere, damnoſos effugiaſque canes.

Perſius ſat. 3.

Scire erat in voto damnoſa canicula quantum
Raderet. Mart. epigr. 1. lib. 13.
Senio nec noſtrum cum cane quaſſat ebur.

Subſiluere, emicoere, ſurſum ſalire Lucretius lib. 2.

Nec cum ſubſiliunt ignes ad tecta domorum.

Plaut. Curcul. ſc. 2. act. 1. *Fite mea cauſſa ludij barbari: ſubſilite obſecro* (peſſuli.) Inde ſubſultare Plaoto Capt. ſc. 4. act. 5. *Tu ſubſultas, ego vix miſer aſto præ formidine. Subſulus*, vt el. 17. lib. 3.

Deſiluiſſe in vada. Beroaldus emendat, *Subſiliere.*

CANTABANT *ſurdo, nudabant pectora cæco.*] Prouerbium, vt eleg. 20. lib. 2.

De te quodcunque ad ſurdas mihi dicitur aures.

Virg. eclog. 10. *Non canimus ſurdis.* Æſchylus κωφῇ λέγω. Terent. ἑαυτ. *Atque ille haud ſcit quam ſurdo narret fabulam.* Horat. ep. 1. lib. 2.

Scriptores autem narrare putaret aſello
Fabellam ſurdo.

eleg. 3. ſup. paulo aliter. *Omnia ſurda tacent.* Nudare pectus, & mamillas meretricium eſt. eleg. 22. lib. 2. *Candida non tecto pectore ſi qua ſedet.* & eleg. 15. lib. 2.

Nam modo nudatis mecum eſt luctata papillis.

Alterum prouerbium: *Cæco oſtendere.* vtrumque complexus Ouidius el. 6. lib. 3. Amor.

Quid iuuat ad ſurdas ſi cantet Phemius aures?
Quid miſerum Thamyram picta tabella iuuat?

De Cæco vide prouerbium: ἀλαοσκοπιά. *Cæca ſpeculatio.* & τυφλὸς τυφλῷ ὁδηγός. *Cæcus cæco dux.*

LANVVII *ad portas, hei mihi, ſolus eram.*] Fortaſſe ſimplex & honeſta ſententia, Cum eſſem ad portas Lanuuij frequentiſſimi oppidi, mihi tamen ſolus videbar: vel cum eſſem Lanuuij, quod pene ad portas vrbis Romæ eſt, videbar tamen eſſe in ſolitudine. ſic dictum *Ad portas*, vt apud Cic. 1. Philipp. *Annibal erat ad portas.* Sed eruditis placet obſcœnum eſſe ſenſum, quia & *Lanuuium* ipſum eſt & in obſcœnis, & *porta* etiam apud Catull. *Quem attractis pedibus, patente porta.* Lanuuij autem erant colei, vt Cliterniæ, vnde Cicero ep. 22. lib. 9. *Honeſta colei Lanuuini; Cliternini non honeſti.* & ep. 9. lib. 15. ad Attic. (in vulgatis libris eſt illa ep. 5.) *Lacedæmonem Lanuinum exiſtimaui.* nam Lacedæmon male audiebat, & λακωνίζειν. Heſychio eſt παιδικοῖς χρῆσθαι; & λακωνικὸν τρόπος, τὸ πραιτεῖν, ἢ παιδεραστεῖν, ἢ παρέχειν ἑαυτὸν τοῖς ξένοις. Plaut. Truculent. ſc. 2. act. 2. *Lanuuinæ hic ſunt quas habes victorias?* verba ſunt ſerui Strabacis Aſtaphium ancillam contrectantis, qua parte mulier erat. Lanuuium autem opinor ea pars vocata eſt ob pudendorum lanuginem; vnde *Pubem* vocant. Sic *Clazomenas*, quod nomen oppidi, pro natibus poſuit Auſonius:

Et teris incuſas pumice Clazomenas.

ἀπὸ τοῦ κλάζεσθαι. id eſt, frangi & diuidi. Turneb. cap. 7. lib. 23. obſcœnam hîc partem ait ſignificari, velut quodam lanitio, aut lanugine hirtam. nec quidquam adfert. Feſtus in *Nefrendes. Sunt qui nefrendes teſticulos dici putent, quos Lanuuini appellant Nebrundines.* Sic Lanuuiæ in Truculento obſcœnè, & in Lexico M. S. *Galatia. Hei mihi*, piget pudetque. el. 1. ſup.

Hei mihi quam noſtro paruus in ore ſonus.

Quod legitur, *Heu mihi*, ſic ſæpe Plautus, vt in milite, & Mercatore. *Solus eram.* Deſiderio ſcilicet Cynthiæ. ex opinione dictum, vt apud Virg. 4. Æneid.

Sola domo mœret vacua. Plaut. Amphit. *Sola nunc mihi videor, quoniam ille hinc abeſt.* Ipſe eleg. 13. lib. 1.

Quod abrepto ſolus amore vacem.

Sic Cicero lib. 12. ep. ad Attic. *Quamuis multi ſint, magis tamen ero ſolus, quam ſi tu vnus eſſes.* &

A 8. fam. ep. 6. Virg. eclog. 10.

Alpinas, ah dura, niues & frigora Rheni
Me ſine ſola vides.

CVM *ſubito rauci ſonuerunt cardine poſtes.*] *Rauci poſtes*, ianua quæ cum rauco ſonitu aperitur, vel eſt hypallage, pro, Raucus cardo ſonuit poſtibus. nam æreus cardo, raucus, vt *Rauca cymbala* eleg. 17. lib. 3. Virg. 2. Æneid.

Rauco quod protinus ære repulſum.

Querulas fores vocauit. Ouid. 3. faſt.

Sub verbum querulas impulit aura fores.

Rauceſcimus enim querela, vt not. ad eleg. 16. lib. 1. Virg. 1. Æneid.

B ——*foribus cardo ſtridebat ahenis.*

Plaut. Curc. ſc. 3. act. 1. *Sonitum prohibe forium, & ſtrepitum cardinum. Sonuerunt cardine*, ſonitum ediderunt ob cardinem ipſum æneum, ideoque raucum, vbi vertitur. ſic Stat. 1. Sylu. in Epithal. Stellæ & Violantillæ:

Vnde ſacro Latij ſonuerunt cardine montes.

Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Ianua iam pateas vni mihi victa querelis,
Nec furtim verſo cardine aperta ſones.

Cardine, vt contra eleg. 16. lib. 1.

Tu ſola humanos nunquam miſerata dolores
Reſpondes tacitis muta cardinibus.

C Cardo, ὑποστρόφιγξ Suidæ. στρόφιγξ, στροφεὺς Polluci. *Le gond, & le piuot d'vn huys. Poſtes* ſunt qui vtrimque ſtantes ſuſtinent limen ſuperum, & iunguntur infero, quibuſque ſuffixa ianua. nam oſtium duobus arrectariis tigillis ſuffixum. Poſtibus ſeræ affixæ erant. vt ait Feſtus in *Adſerere* vnde Ouidius dixit: *Excute poſte ſeram.* Coniungit poſtes cum cardine, vt Virg. 2. Æn.

Poſteſque à cardine vellit. Ibid.

Emoti procumbunt cardine poſtes.

Iſidor. cap. 7. lib. 15. *Poſtes & Antes, quaſi poſt & ante ſtantes, & quod poſt oſtium poſtes ſient.*

D ET *lenia ad primos murmura facta lares.*] id eſt, Strepitus exiguus auditus in primo limine ædium. Ouid. 5. faſt.

Atque hac exiguo murmure verba loqui.

Facere murmur, murmurare, vt facere mu, mutire Lucillo, & facere turbam Terent. Eunuch. bis. *Lenia murmura*, quia ſunt & grauia murmura eleg. 4. ſupr. *Fera murmura.* vide illic. *Ad primos Lares*, ad primam partem ædium, vt eleg. prox. ſup. verſ. 21. *Primo temone. Ad Lares*, vt ſup. *Ad portas. Lares*, domus eleg. 3. ſup. verſ. 56.

NEC *mora cum totas reſupinat Cynthia valuas.*]

E id eſt, ac ſtatim cum Cynthia euertit & proſternit valuas, ita vt ſupinæ iacerent, è digitis elapſa ſunt pocula mihi perturbato. *Reſupinat valuas*, vt ſupr. hîc verſ. 16. *Menſa ſupina.* Reſupinus, idem quod ſupinus. Virgilius 1. Æneid.

Curruque hæret reſupinus inani.

Reſupinare; etiam peruertere Nonio interprete. Attius Antigona. *Quid agis? perturbas rem omnem, ac reſupinas, ſoror.* Iuuenal. obſcœnè ſat. 3.

Horum ſi nihil eſt, auiam reſupinat amici.

& ſat. 8.

Et reſupinati ceſſantia tympana Galli.

Valuas totas, vt infra: *Totas lacernas*, & *Toto toro*. A
Valuæ, inquit Seruius in 1. Æneid. ex Varrone, *quæ in ſe reuoluuntur, & ſe velant; fores, quæ foras aperiuntur.*

NON *operoſa comis, ſed furibunda decens.*] non operosè compta. magnæ multæque operæ muliebres comæ. nam *dum moliuntur, dum comuntur annus eſt.* *Sed furibunda*, furentis in morem, vt eleg. 8. lib. 3.

Cum furibunda mero menſam propellis.

Nam Cynthia molliter iraſci non ſolebat el. 5. lib. 1. Furor tamen ille eam decebat. Formoſior videbatur inſana. Ouid. 7. Met.

——*Tu collige qualis in illa,* B
Phoce, decor fuerit, quam ſit dolor ipſe decebat.

POCVLA *mi digitos inter cecidere remiſſos.*] vt el. 4. ſup. *Interque oblitas excidit vrna manus.* *Pocula.* calices vitreos intelligit. ſup. *Vtrique aſſiua ſupellex.* Varro 5. de ling. Lat. à πότῳ, porio, vnde poculum. *Cecidere inter digitos remiſſos*, vt Ouid. 4. Metam.

——*pauet illa, metuque*
Et colus, & fuſus digitis cecidere remiſſis.

Quia ſoluuntur frigore (timoris) membra. *Remiſſi digiti*, vt mox, *Soluta labra.* ſic *Mons feſto remiſſus* el. 4. ſup. verſ. 83. Tibull. el. 3. lib. 1. C

Paulatim ſomno feſſa remittat opus.

Ouid. 3. faſt.

Deſinit in lacrymis, inceptaque fila remiſit.

PALVERANTQVE *ipſo labra ſoluta mero.*] Aut eſt enallage temporum, *Cecidere, palluerant*, aut legendum *Palluerunt*, vt *exciderunt* eleg. 7. ſup. verſ. 15. *Labra ſoluta*, remiſſa, lãguida: vino enim, vt & ſomno ſoluimur. Ouid. 2. faſt.

Vtque videt comites vino ſomnoque ſolutos.

Donat. in Eunuch. *Labia ſunt ſuperiora: Labra inferiora; & Labia ſunt maiora, vnde Labiones; Labra vero ſunt aſinorum.* Verrius Flaccus apud Chariſ. lib. 1. *Modica labra, labia immodica, & inde labiones.* ſunt & *labra* vaſa, & margines aquarum dicta labra à lauando. Iſidor. lib. 11. *Labia à lambendo, & ſuperius labium, inferius labrum: Alij virorum labra, mulierum labia dicunt.* Sed Seruius in eclog. 2. ineptiſſimam ait eſſe illam diſcretionem. *Palluerant ipſo mero*, vt ipſius meri, etiam ſine metu iam palluerant. Plin. cap. vlt. lib. 14. de ebrietate. *Hinc pallor, pendula gena, tremula manus, effundentes plena vaſa.* D

FVLMINAT *illa oculis, & quantum femina ſæuit.*] *Fulminat*, pro fulgurat videtur dixiſſe, vt ſæpe fulgura, pro fulminibus: nam & fulmen à fulgeo, vt à luceo, lumen. Ouid. tamen eleg. 8. lib. 1. Amor. E

Suſpicor, & fama eſt: oculis quoque pupula duplex
Fulminat & geminum lumen ab ore venit.

Aurelius Victor in Augusto. *A cuius facie dum quidam miles auerteret, & interrogaretur cur ita faceret, reſpondit: quia fulmen oculorum tuorum ferre non poſſum.* De oculis Cynthiæ eleg. 3. lib. 2.

Non oculi gemina, ſidera noſtra, faces.

vbi vide adnot. *Fulminat oculis*, quia iratis micant, & ardent oculi. Lucret. lib. 3.

Eſt etiam calor ille animo, quem ſumit in ira
Cum ferueſcit & ex oculis micat acribus ignis.

Virg. 12. Æneid.

——*Totoque ardentis ab ore*
Scintillæ abſiſtunt; oculis micat acribus ignis.

Iliad. 13. πυρὶ δ' ὄσσε δεδήει. Igne autem oculi ardebant. *Oculorum ardor imperatorius.* Cicer. pro C. Balbo. De C. Mario & Plutarch. *Quantum femina*, (ſubaudi ſæuire poteſt) *ſæuit.* id eſt, iraſcitur, tumultuatur & ſæuitiam exercet pro mulierum viribus.

SPECTACLVM *capta nec minus vrbe fuit.*] non minus horrenda facies rei, quam vrbis captæ. Prouerbialis hyperbole, *Vt in vrbe capta.* Catull. *Quid facerent hoſtes capta crudelius vrbe?* Virg. 2. Æneid.

Aut quid in euerſa vidi crudelius vrbe?

& 4. Æneid.

Non aliter quam ſi immiſſis ruat hoſtibus omnis
Carthago. Ouid. el. 3. lib. 1. Triſt.
Si licet exemplis in paruis grandibus vti,
Hæc facies Troiæ cum caperetur erat.

Idem in ep. Hermionæ:

Quid grauius capta Lacedæmone ſerua tuliſſem?

Salluſtius Catilin. *Capta vrbe nihil fit reliqui victis*, &c. vide ibid. in oratione Cæſaris & Catonis. Liuius lib. 37. *Haud ſecus quam in incendio, aut in vrbe capta trepidatur.* Homer. lib. 9. Iliad.

——Οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
Κήδε' ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τῶν ἄστυ ἁλώῃ.
Ἄνδρας μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθύνει.
Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγουσι, βαθυζώνους τε γυναῖκας.

vide eundem lib. 22. Iliad. de luctu Troianorum in morte Hectoris.

PHYLLIDOS *iratos in vultum conijcit ignes.*] Alij libri, *Vngues.* id eſt, *Phyllidis os & faciem vnguibus appetit, vt iratæ ſolent.* τὸ *Ignes*, mauult Scaliger, quia ſequitur, *Clamat aquas.* præterea quod dixerit eleg. 8. lib. 3.

Tu minitare oculos ſubiecta exurere flamma.

Sed ineptè dicerentur, *Irati ignes.* Quare malo, *vngues.* nam ita dixit eleg. vlt. lib. 3.

Nec tamen irata ianua fracta manu.

& eleg. 6. lib. 1.

Inſanis ora notet manibus.

& eleg. 15. lib. 3.

Molliáque immites fixit in ora manus.

Iratos vngues, inſanam manum: nam *Ira furor breuis eſt.* *Iratos*, pro ſæuos, vt contra *ſæuire*, pro iraſci. & *conijcit*, tanquam telum. Nam *vngues* & dentes arma ſunt muliebria. Martial. ep. 85. libr. 11.

Non iracundis fecit (hoc) *grauis vnguibus vxor.*

TERRITA *vicinas Theia clamat aquas.*] metu percuſſa poſcit cum clamore, vt in incendio, *Aquam Aquam.* ſic *Clamaſſet nomen* eleg. 17. lib. 1. cum clamore vocaſſet. Apuleius lib. 3. *Trepido etiã rumore viciniæ conclamãtis Latrones, profugit territus.* vbi *Conclamare Latrones*, vt hîc *Clamare aquas.* Item: *Viciniæ*, vt hîc *Vicinas*, & *Territus*, vt hic *Territa.* Fab. decl. 12. Pro ciuibus contra legatum: *Vt Arma bello, vt Aquam incendio inclamare publicè ſolent.* Sed & exclamabant Aqua reperta diu quæſita, *Aqua, Aqua.* Stat. 4. Theb.

Ibi exſultans conclamat ab agmine primus,
Sicut erat leuibus tollens vexilla maniplis,
Argus, Aqua, longuſque virûm ſuper ora cucurrit
Clamor, Aqua. Sic in Conuiuio, ſed ſine

tumultu, poſcebant, *Aquam manibus, Aquam pedibus. Vicinas*, ambiguè aut ipſam viciniam ſubſtantiuo nnmine; aut *Vicinas Aquas*. Eſquilinas fnrtaſſe, vt *Vicina ſaxa Ionis* eleg. 4. ſup. ſignificat autem id qnnd dixit eleg 3. lib.3.

Noctnrnęque canes ebria ſigna fugæ.

Clamat cum gemino accuſatiun, vt *Patem te poſtumus omnes.*

LVMINA *ſopitos turbant elata Quirites.*] An ſignificat illos ignes cnniectos in vultum Phyllidis? An lucernam, cuius meminit ſnpra, extra ædes latam in viam? An vicinns extuliſſe faces, vt viderent quid, & vbi turbaretur? ſic eleg. 5. ſup. *Sub noctem porrigis ignes.* vide illic adnnt. An leg. *Allata*, vel, *Illata*? Ouid.2.Faſt.

Fit ſonus, & comites inclamat, lumina poſcit
Maonis; illatis ignibus acta patent.

Q.Curtius lib.8. *Itaque apertis foribus, & lumine illato ſopitum mera at ſomno excitant regem.* vbi *ſopitum*, vt hîc *ſopitos*: & *excitant*, vt hîc *turbant*. Ennius apud Cic.1. de diuin.

Excita cum tremulis anus attulit artubu' lumen.

Turbant, excitant cum tumultu. *Turbant*, quia mnleſtum eſt abrumpi ſnmnos. eleg.3. lib. 1.

Nec tamen auſus eram dominę turbare quietem.

Sopitos, ſomnn ſepultns. eleg.26. lib.2.

Vnum litus erit ſopitis. Sopiti ſnnt ſine ſenſu ad tempus. vnde Liuius lib.42. *Sopitum humerum.* vulgo, *Endormi. Quirites*, ciues. ergn Rnmæ ea rixa non Ariciæ, aut Lanuuij: Sed & Aricini & Lannuini, Quirites, quia municipes. De Quiritibus, vide el.1. ſup. verſ.13.

OMNIS *& inſana ſemita nocte ſonat.*] Sunt in vrbe, vt in agris, & viæ, & ſemitæ; vnde *de via & de ſemita decedere.* Aut ſemita, pro via, vt infra verſ.3. Nam quod dixit eleg.11. lib.2.

Qua iacet Herculeis ſemita litoribus.

eleg.18. lib.3. *Et ſonat Herculeo ſtructa labore via. Omnis ſemita*, vt Virg.4.Æn. *Opere omnis ſemita feruet.* Quid eſt, *Nocte inſana*? An tumultuoſa? An in qua inſani per vrbem diſcurrebant? An vt eleg.7. lib.3. *Nox improba*? Sed legendum putn, *Inſana voce*, vt eleg.8. lib.3.

Vocis & inſanę tot maledicta tuę.

Onidins id nns docet in epiſt. Canaces:

Eripit infantem, mentitaque ſacra reuelat
Aeolus, inſana regia voce ſonat.

Scriptum fuerat *noce*, prn *voce*, vnde factum, *Nocte.*

ILLAS *direptiſque comis, tuniciſque ſolutis*
Excipit obſcurę prima taberna vię.]

Prima taberna viæ nbſcuræ, quæ prima nblata eſt in via obſcura, quia noctu ea rixa fuit. vnde lucernarũ mentio ſupra, & luminum elatorum. *Excipit illas*, admittit fugientes; verbum hoſpitalitatis. Virg.4.Æneid. *Eiectum littore, egentem Excepi.* & 5.Æneid.

Gratatur reduces, & gaza lętus agreſti Excipit.

& 7.Æneid.

Nec gremio Auſonios Troiam excepiſſe inuabit.

Direptis comis, diſcerptis, vt eleg.7. ſup. *Verba diripuere noti.* ſic eleg.5. lib.2.

Nec tibi connexos iratuo carpere crines.

An legendum, *diruptis*? *Tunicis ſolutis.* diſcinctas eas ſignificat à Cynthia, quod turpe haba-

A batur. Albin. in nbitum Mec.

Inuide quid tandem tunicę nocuere ſolutæ. Inter ignominias militares fuit diſcinctns fodere, ceteris ſpectantibus: Plutarch. in Lucullo. Sueton. in Aug. cap.24. & Corn.Tacit.11. Ann. dncet accinctum militem fodere vallum nportuiſſe. De *Tunica* quid & vnde, virili & muliebri, vide adnot. ad eleg.2. ſup.

Demiſſis inſtiter in tunicis.

CYNTHIA *in exſuuiis gaudet, victrixque recurrit.*] τὸ *In*, vacat. Terent.Adelph. act.1. ſc.1. *In eo me oblecto.* vide adnnt. ad illud el.4. lib.2. *Gaudeat in puero. Victrixque recurrit*, curſim ad me

B reuertitur fugatis hnſtibns, & male multatis, vel voti compos, vt el.13. lib.3. *Ardent victrices.*

ET *mea peruerſa ſauciat ora manu.*] Mala & imprnba manu grauiſſimè vulnerat. Onid.3. de arte amandi: *Indignas ſauciat vngue genas.* Salluſt. lib.2. hiſt. apud Nonium. *Ita vt Metellus ictu tragula ſauciaretur.* vtitur Cicern ſauciandi verbo. *Manu peruerſa*, improba, ſæua. vt Auſnn.

Verſat manus improba furtum. Virg.7.Æneid.

Contra fata Deum peruerſo numine poſcunt (bellum.) id eſt, irato & iniqnn. Plaut. in Menech. *Peruerſus dies.* Cic. 1. de Nat.Deor. *Peruerſiſſimi oculi*,

C vt ſit peruerſitas, prauitas membrnrum. Suetnn. in Auguſt. cap.62. *Pertæſus peruerſitatem morum.*

IMPONITQVE *notam collo, morſuque cruentat*] Dictum *Imponere notam*, vt Cic. prn Sextin: *Plagam mortiferam reip. imponere.* Idem lib.1. & 5. ad Attic. *Imponere vulnus prouinciæ.* & Verr.6. *Imponere iniurias. & contumelias*, & prn Quintin. Petrnn. *Placuit vtriſque quadringenas plagas imponi.* Lucillius apnd Noninm: *Cui ſæpe impoſiti mille plagarum in diem.* geſtantur colln notæ; ergn imponuntur, vt nnera moleſta. Hnrat. dixit *Imprimere notam.* Tibnll. *In collo figere dente notas.*

D Ipſe eleg.3. ſup. verſ.26. *Dentibus dare notas per colla. Morſuque cruentat*, ita mordet, vt crnor conſequatur. Ipſe eleg.5. ſup.

Semper habe morſus circa tua colla recentes.

Plntarch. in Alcib. *Mordeo vt femina.* Plaut. Curc. ſc.1. act.5. *Manum arripuit mordicus. Apage hanc caniculam. Morſu cruentat*, vt Horat. ep.14. lib.1. *Morſuque venenat*, id eſt impreſſo dente.

PRÆCIPVEQVE *oculos, qui meruere, ferit.*] Ante nmnia eam partem mei appetit, qna maximè peccatum eſt. vnde locus Martialis ep. 43. libr.3.

Quis tibi perſuaſit nares abſcindere mœcho?
Non hac peccatum eſt parte, marite, tibi.

E *Stulte quid egiſti? nihil hic tua perdidit vxor:*
Cum ſit ſalua tibi mentula Deiphobi.

Auſnn. ep. 15.

Pergame, non rectè punitus, fronte ſubiſti
Supplicium, lenta quod meruere manus.
At tu qui Dominus, peccantia membra coërce.
Iniuſtum ſalſos excruciare reos.
Aut inſcribe iſtam, quæ non vult ſcribere dextram:
Aut profugos ferri pondere necte pedes.

Ferit oculos: quia illam partem vlciſcebatur. Plaut. Aſin. ſub finem. *In oculos inuadi optimum eſt.* Tibull. eleg.6. lib.1. *Oculos appetat illa meos.* Terent. Eunuch. act.4. ſc.3. *Vt ego vnguibus facile*

illi in oculos inuolem venefico. Cicero io Orat. de ſuppliciis: *Proximus lictor conuerſo bacillo oculos miſero tundere vehementiſſimè cœpit.* Q. Curtios lib. 6. *Haſtis os oculoſque euerberare.* de Philotæ tormeotis. Seneca ep.72. *In oculos mihi manus intentat ille.* *Ocliferia* verbum Seocæ ep. 33. de iis quæ in taberoa io oculos iocurrunt, & eos mouent. Oculi autem præcipuè meruere; nam el. 32. lib. 2. dixit:

Qui videt, is peccat: qui non te viderit ergo
Non cupiet, facti crimina lumen habet.

A T Q V S *vbi iam noſtros laſſauit brachia plagis.*] Poſtquam defeſſa eſt verberando. Ouid. 4. Faſt.

Sedula fune viri contento brachia laſſant.

& 3. de Pooto.

Mitius ille perit ſubita qui mergitur vnda,
Quam ſua qui tumidis brachia laſſat aquis.

Apul. lib. 7. in fine. *Tunc de brachiorum ſuorum cita fatigatione conqueſta, procurrit ad focum. Plagis.* Donat. in Phorm. *Plectar feruar. vnde plectrum & plaga.* Nonius; *plagæ, vulnera.* Item, *verbera.* πληγὴ Græcis dicitur παρὰ τὸ πλήσσειν.

L Y G D A M V S *ad plutei fulcra ſiniſtra iacens*
Exuitur, Geniumque meum proſtratus adorat.]

Exuitur, tunicas pooere iubetur, vt nudus cædatur. Cato apud Gell. cap. 3. lib. 10. *Iuſſit veſtimenta detrahi, atque flagro cædi.* Ouid. el. 6. libr. 1. Amor.

Certe ego cum poſita ſtares ad verbera veſte,
Ad dominam pro te verba tremente tuli.

Idem in ep. Acontij.

Vtque ſolent famuli, cum verbera ſæua verentur,
Tendere ſubmiſſas ad tua crura manus.

Plaut. Perſa act. 3. ſc. 1. *Herus ſi minatus eſt malum ſeruo ſuo, tametſi id futurum non eſt, vbi captum eſt flagrum, dum tunicas ponit quanta afflictus eſt miſeria.* Iuueoal. ſat. 6.

Perſit libraria, ponunt Coſmetæ tunicas.

Iacens, proſtratus, vt el. 6. lib. 3.

Seruaque ad lecti clauſa iacere pedes.

Sed alij libri, *Latens eruitur*, quod & ipſom rectum eſt. Eruuntur enim latentia & defoſſa. Vatinius Ciceroni ep. 4. & ep. 10. lib. 5. ad fam. *Tibi illum inde aliquando eruam.* (fugitiuum è latebris.) Varro 5. de ling. Lat. *Quæ obruta vetuſtate, vt potero, eruere conabor.* Horat. ep. 1. lib. 2.

Obſcurata diu populo bonus eruet, atque
Proferet in lucem ſpecioſa vocabula rerum.

Cicero 1. in Rulluoi: *Indagare, inuenire, eruere è tenebris.* & pro Murena: *Eruere memoriam ex vetuſtate annalium.* Sueton. io Galba cap. 9. *Carmina ex penetrali eruere.* *Ad fulcra plutei*, quæ ploteum ſuſtinent, vt eleg. 7. ſop. *Fulcrum lecti* dixit. Vet. gloſſ. *Fulcrum*, ὑποστήριγμα. *Siniſtra*, pro ratione loci aut ſitus, vt eleg. 1. ſup. *Cancri terga ſiniſtra.* Ao eam partem intelligit, quæ hæret interiori ſpondæ lecti, vulgo, *En la ruelle du lict.* Feſtus: *Plutei, crates corio crudo intenta, quæ ſolebant apponi militibus opus facientibus, & appellabantur militares. nunc etiam tabulæ, quibus quid præſepitur eodem nomine dicuntur.* Vet. gloſſ. *Pluteus*, προσθήκη (additamentum) ἀνάκλιντρον (reclinatorium, lectus diſcubitorius) θωράκιον νεώς (ſceoæ pars, vel tabulatum nauis) ἢ γωνίαι τρικλίνου (quadrilatera tabulata triclinij.) etiam Martialis τὸ ἀνά-

A κλιντρον τῆς κλίνης vocat. vulgo, *le doſſier*, libr. 3. ep. 49. *Namque puer pluteo vindice tutus erat.*

Aliæ gloſſæ. Pluteum γυψοπλαστεία (quod è gypſo formatom.) hæc Scaliger ad Feſtum Iſidor. cap. 11. lib. 18. *Plutei ſunt crates corio crudo intexta* (legendum *Intenta* ex Feſto) *quæ in opere faciendo hoſti obiiciuntur.* Sunt ergo plutei militares, plutei nauales, ſcenici, librarij, & lectorum, vt hîc & ſupra in verſu Martialis, & apod Sueton. io Calig. cap. 26. *Cœnanti modo ad pluteum* (lecti,) *modo ad pedes ſtare ſuccinctos* (Senatores) *linteo paſſus eſt.* Meminit pluteorum Vitruuius cap. 4. lib. 4. & cap. 1. lib. 5. *Iacens proſtratus adorat*, vt

B Lucret. lib. 5.

Nec procumbere humi proſtratum, & tendere palmas
Ante Deûm delubra. quod *Aduolui* dixit el. 17. lib. 3. verſ. 1. *Proſterni ad pedes* Cic. 2. Philipp. & *Proſternere ſe, & ſupplicare* pro Plancio. *Adorat Genium*, veneratur, mihi per Genium meum ſupplicat. *Adoro*, per ſe eſt oro, & ſuppliciter peto, quæſoqoe, vt not. ad eleg. 4. ſup.

Maneat ſic ſemper adoro. Orare aotem ſolebaot per Genium; Stat. 2. Sylu. in Abſcantij pietate.

——— *Dum cunctis ſupplex aduolueris aris*
Et mitem Genium Domini præſentis adoras.

C Tibull. eleg. 4. lib. 4.

Perque tuos oculos, per Geniumque rogo.

Horat. ep. 7. lib. 1.

Quod te per Genium, dextramque Deoſque Penates
Obſecro & obteſtor. & *Per Genium Cæſaris iurare* Vlp. io *L. Si duo. §. vlt. de iureiur.* Tertull. io Apologetico cap. 28. Item in libro ad Scapulam. & Minutius felix io Octauo Soeton. in Calig. cap. 27. Dio lib. 57. Apul. libr. 9. *Genium*, inquit Feſtus, *appellabant Deum, qui vim obtineret rerum omnium genendarum* (ſic legendum.) *Anſuſtius: Genius*, inquit., *eſt Deorum filius, & parens ho-*

D *minum, ex quo homines gignuntur. Et propterea Genius meus nominatur, quia me genuit. Alij*, inquit, *Genium eſſe putarunt vniuſcuiuſque loci Deum.* Chariſ. l. 1. *Genius* ὁ τῆς τύχης. Nonius: *Genius, generis* (Deus) Laberius imagine: *Genius generis noſtri parens.* Id quid ſit explicat in ep. 2. lib. 2. Horatios:

Scit Genius, natale comes qui temperat aſtrum,
Naturæ Deus humanæ, mortalis in vnum-
Quodque caput. Iſidor. lib. 8. *Genius, quod quaſi vim habeat omnium rerum gignendarum; vel à gignendis liberis.* vnde *Geniales lecti.* Seru. ad illud 1. Georg. *Inuitat genialis hyems.* *Genium veteres dixere naturalem Deum cuiuſque vel loci, vel rei, vel hominis.* Idem ad illud 6. Æneid.

E *Quiſque ſuos patimur Manes.* *Cum naſcimur, duos Genios ſortimur, vnum qui ad bona hortatur: alterum qui ad mala.* Cenſorious cap. 3. de die natali, plurima de Genio collegit. vide D. Aogoſtio. lib. 7. de Ciuit. Dei. & Plutarch. problem. & Lilium Gyraldum.

L Y G D A M S *nil potui, tecum ego captus eram.*] Nulla tum mea gratia fuit, aut valuit pro te, cum oec pro me valuerit. Simile eſt illud eleg. 5. libr. 1.

Non ego tunc potero ſolatia ferre roganti
Cum mihi nulla mei ſit medicina mali.

Aliter Tereot. Eunuch. *Nihil poteſſe.* Contra

Virg. 6. Æneid. *Potes namque omnia.* *Captus*, & depræhenſus & redactus in Cynthiæ poteſtatem. Cœlius Ciceroni ep. 2. lib. 8. fam. *Obſtupui & mihi viſus ſum captus eſſe.*

S V P P L I C I B V S *palmis tum demum ad fœdera veni.*] eodem ſenſu el. 9. lib. 1.

Ecce iaces, ſupplexque venis ad iura puellæ.

Tum demum, ægrè ac vix tandem, vix denique. nam *demum* ſignum eſt tarditatis, vt eleg. penult. libr. 3.

Nunc demum vaſto feſſi reſipiſcimus æſtu.

Veni ad fœdera, vltro petij condiciones pacis, quamuis iniquas. *Veni*, vt victus ad victorem accedit orans pacem. Virg. 4. Æneid.

Aut hæc in fœdera veni. Sic Ouid. in ep. Phœdræ. *In ſocias leges vltima gentis eo.*

Virg. 12. Æneid. *Aeterna in fœdera mittent.*

Supplicibus palmis, Virg. 12. Æneid. dixit, *Precante dextra.* ſic el. 20. lib. 2.

Nec tu ſupplicibus me ſis venturâ tabellis.

C V M *vix tangendos præbuit illa pedes.*] Superbum iſtuc præbere pedes tangendos, vt rem ſacram. Ouid. in ep. Paridis.

Nunc mihi nil ſupereſt, niſi te formoſa precari,
Amplectique tuos, ſi patiare, pedes.

& 2. de arte amandi:

Nec maledicta puta, nec verbera ferre puellæ,
Turpe nec ad teneros oſcula ferre pedes.

& in ep. Acontij:

Vtque ſolent famuli, cum verbera ſæua verentur
Tendere ſubmiſſas ad tua crura manus.

Mos ſatisfacientium Sueton. in Tiber. cap. 27. *Conſularem vero ſatisfacientem ſibi, ac per genua orare conantem, ita ſuffugerit, vt caderet ſupinus.* Venerabundi tangebant pedes. Iuuenal.

—— Cereris tangens aramque, pedemque.

Horat. oda 19. lib. 2. *Et recedentis trilinguis*
Ore pedes tetigitque crura. Virg. 2. Æneid.
Ecce autem complexa pedes in limine coniux
Hærebat. & Thetis Iliad. 1. genibus Iouis aduoluta hæret. *Præbuit pedes*, vt Sueton. in Vitellio cap. 2. *pro maximo munere à Meſſalina petiit, vt ſibi pedes præberet excalceandos.*

A T Q V E *ait, Admiſſa ſi vis me ignoſcere culpa.*] *Admiſſa culpa*, vt el. 29. libr. 2. *Admiſſo adulterio.* verſ. 38. *Ignoſcere* cum 3. caſu vt eleg. 6. libr. 2. *Ignoſce timori.* & cum 4. caſo eleg. 2. libr. 2.

Ignoſco priſtina furta tua. Ignoſcit, qui ſe non videre ſimulat, nec ſcire. Animaduertit, qui quod vidit, vlciſcitur.

A C C I P E *quæ noſtra formula legis erit.*] Imperiosè, vt dantis leges eleg. 13. lib. 2. mandantis eſt.

Accipe quæ ſerues funeris acta mei.

Formula legis; id eſt, quibus verbis lex, quam tibi dicemus concepta erit. Tranſlatum à formulis Iuriſconſultorum, vnde ipſi Iuriſconſulti *formularij* vocantur à Fabio cap. 3. libr. 12. *Quorum alij ſe ad album & rubricas tranſtulerunt, & formularij, vel, vt Cicero ait, Leguleij eſſe maluerunt.* Erat formula certa conceptio verborum, quæ petebatur à Iuriſconſult. in agendo, quem vulgus ſtylum vocat, inquit Budæus in adnot. in Pandect. vnde *Excare formula.* Fabio decl. 260. *Excidere formula*, Sueton. in Claudio cap. 14. *Formula cadere*; Senec. ep. 49. Cicero vbique de formulis actionum iudiciorum & Iuriſconſult. vnde 1. de Orat. *Formularum cautor.* & pro Murena. *Ei quoque carmen compoſitum eſt.* Feſtus: *Patres, quod eſt in formulis.* Liuius lib. 45. *Hac formula dicta in Illyrico*, Cum pronunciatum eſſet, quo iure & condicione futuri in Illyrico. & lib. 39. *Theſſalorum formula factum.* i. Iuris. hac de re Tibull. el. 6. lib. 1. *Et mihi ſunt duræ leges*, &c. vide Plaut. Aſin. ſc. 1. act. 4. vbi ſyngraphum appellat, & leges inter amatorem & amicam.

T V *neque Pompeia ſpatiabere cultus in vmbra.*] Mart. ep. 48. lib. 11.

Cur neque Pompeia lentus ſpatiatur in vmbra.

Idem el. 10. lib. 5.

Sic veterem, ingrati, Pompeij quærimus vmbram.

vide de Pompeij porticu eleg. 32. lib. 2. verſ. 11. 12. 13. 14. 15. vbi deſcribitur. *Spatiabere*, lentè incedes, & inambulabis. Ouid. el. 1. lib. 2. Triſt.

Cum quædam ſpatientur in hac vt amator eodem
Conueniat, quare porticus vlla patet.

de hoc verbo vide plura adnot. eleg. 2. libr. 2. verſ. 7. *Cultus*, bene pexus & veſtitus quomodo *Ornatus* differat à cultu adnot. el. 2. libr. 1. verſ. 1.

N A C *cum laſciuum ſternet arena forum.*] Nec cultus eris cum per forum arena ſpargetur, vt firmius inſiſtant gladiatores. vel *Nec*, pro, & non. *Et tamen vt ſuſpectas*, &c. eleg. 1. ſup. verſ. 27. *Arena ſternet forum*, vt Ouid. eleg. 1. libr. 2. Triſt. *Martia cum durum ſternit arena forum.*

Idem 1. de arte amandi:

Sparſaque ſollicito triſtis arena foro. & 3. Faſt.
Altera terſque ſuper ſtrata celebrantur arena.

Manil. lib. 4.

Nunc caput in mortem vendunt, & funus arena.

Horat.

Ne populum extrema totiens exoret arena.

Inde *Arenarij* Symmacho, Tertulliano & Arcadio Iuriſconſult. qui in arena depugnant. vide Lipſij Amphitheatrum cap. 3. *Arena ſternet forum*, Horat. oda 17. lib. 3. *Cras folijs nemus*
Multis & alga litus inutili
Demiſſa tempeſtas ab Euro
Sternet. Virg. 3. Georg.
—— Stipula filicumque maniplis
Sternere ſubter humum. Hic ego hypallage. *Forum laſciuum*, vbi nequitiæ fomenta. Ouid. 1. de arte amandi:

Et fora conueniunt, (quis credere poſſet?) amori;
Flammaque in arguto ſæpe reperta foro.

& mox.

Illo ſæpe loco capitur conſultus amore,
Quique alijs cauit non cauet ipſe ſibi.

& mox.

Spectatum veniunt, veniunt ſpectentur vt ipſæ:
Ille locus caſti damna pudoris habet.

vide eleg. 19. libr. 2. verſ. 9. adnot. Leg. Lipſius cap. 11. lib. 1. Elect. de ſcortis in ſcena vel *Laſciuum*, nocturnis ſtupris infame. vt eleg. 7. ſup. adnot. verſ. 19. vide Lipſ. lib. 3. Antiq.

C O L L A *cane inflectas ad ſummum obliqua theatrum.*] Id eſt, Reſpicias detorta ceruice. Horat. oda 12. lib. 2.

Cum flagrantia detorquet ad oſcula ceruicem.

Cicero 2. de Leg. *Ceruices & oculos torquere in audiendis modis tibicinis.* quid ſit obliquum adnot.

ad el.3.ſup. *Dignior obliquo funem qui torqueat Ocno.* *Inflectas obliqua*, διὰ τὸ αἰῶ. *Ad ſummum theatrum.* Lipſios in Amphith. cap. 14. in fina adfert è Seoeca de Tranquillitate vitæ: *Verba ad ſummam caueam ſpectantia*, pro vilia & minutæ plebis, & feminas inde ſpectaſſe ex hoc loco probat, & ita legit ac interpungit:

Tu neque Pompeia ſpatiabere cultus in vmbra,
Et cum laſciuum ſternet arena forum
Colla caue inflectas ad ſummum obliqua theatrum.

Suetoo. in Aug. cap. 44. *Feminis ne gladiatores quidem, quos promiſcuè ſpectari ſolemne olim erat, niſi ex ſuperiore loco ſpectare conceſſit.* Calpurnius:

Venimus ad ſedes vbi pulla ſordida veſte
Inter femineas ſpectabat turba cathedras.

Avt *lectica tua ſudet aperta mora.*] Lipſ. cap. 19. lib. 1. Electorum, de lectica clauſa huoc loeum intelligit, & ſic legit:

Nec lectica tua ſit adoperta mora.

Nolo, ioquit Cynthia, collum flectas ad ſummam caueam, vbi feminæ: nolo etiam lectica per viam te moretur clauſa, oe curioſè inſpicias quæ aut qualis vehatur. hæc ille. Palmer. 189. legit *Sidat.* Neuter rectè. nam ſudare coguntur lecticarij, cum detinentur in via diutius, quæ geſtantor. Martial. ep. 23. lib. 9.

Vt cannſinatus noſtro Syrus aſſerere ſudet.

Lectica; pro lecticariia, vt eleg. 3. ſup. *Tua haſta*, tu haſtatus; *tuam famem*, te famelicum eleg. 6. ſup. *Conuiuia*, pro conuiuiis. De lecticæ forma Lipſius cap. 19. libr. 1. Elect. Ouid. 1. de arte amandi:

Interea ſiue illa toro reſupina feratur,
Lecticam dominæ diſſimulanter adi.

& 2. de remedio Amor.

Forte aderam iuueni, dominam lectica tenebat:
Horrebant ſæuis omnia verba minis.
Iamque vadaturus lectica prodeat, inquit.
Prodierat, viſa coniuge mutus erat.

Aperta tua mora, quæ aperitur, vt tu ſermone detineas amicam, capite inſerto in lecticam. Cic. Philipp. 2. *Caput in lecticam auerſam inſerens beneficia qua venderet à collega petebat.* Betoaldus etiam de Propertio per lecticam ſpectante io via mulieres exponit; ſed prior interpretatio verior. Vt lectica pro lecticariis, ſic mora pro moratore el. 9. lib. 3.

Tota ſub exiguo flumine noſtra mora eſt.

eleg. 16. lib. 1.

Sollicitas triuio peruigilare moras. id eſt, me moraotem & ſollicitum.

Lygdamus imprimis, omnis mihi cauſa querela
Veneat, & pedibus vincula bina trahat.

Aote omnia, inquit Cynthia, volo vt Lygdamus vendatur, quia per eum vnum de te qoeror. ia enim eaa pellices vocauit, & adduxit. *Querela*, doloris, id quod ſequitur, pro eo quod præcedit. *Querela*, pto minis el. 6. lib. 1.

Has ego non horam poſſum durare querelis.

Veneat & trahat vincula. Serui enim interdum alienabantur ea condiciooe, vt compedes traherent, vt Italia exportarentur, aut ne quo loci morarentur l. 1. & 2. *De ſeruis exportandis.* & dicitue pœna homini irrogata, l. 6. Ibid. & animo ſæuientis prioris Domini ao ſatisfacien-

A dum ſit quæritur. Ibid. Plaut. epidico. ſc. *Caue præterbites.* (Empta tibi ſit) *Atque ita profecto vt hanc ex hoc exoneres agro. Trahat*, dixit, non geſtet, vt pondus compedum oſtendat, vt Virg.

Stridor ferri, tractaque catena. *Bina vincula*, geminas compedes, vt eleg. 1. libr. 2. *Bina vada.* Contra Plaut. Captiu. act. 1. ſc. 2. *His indito catenas ſingulares.* quamuis Turneb. exponat ſingularum librarum.

Indixit *leges: reſpondi, Ego legibus vtar.*] Seruius ad illud 5. Æneid. *Indicitq; forum; verbum iuris eſſe*, ait, & exponit, *locum tempuſq; deſignat.* Idem 1. Æneid. *Diuum templis indicit honorem;*
B *iuſſit fieri, vnde indicta feria.* & 7. Æneid.

Ergo iter ad regem polluta pace Latinum
Indicit primis iuuenum. Figuratè, inquit, *Verbum bellicum poſuit.* Varro, *Indicere Illicium*, *Indicere funus*, quod fieri per præconem illa denunciatio ſoleat. Cicero, *Indicere bellum.* Sed idem Cicero 5. Verrina. *Legem enim ſibi indicunt innocentia, continentia, virtutumq; omnium, qui ab altero vita rationem repoſcunt; quod eſt praſcribunt & iubent.* &c. vt hîc Sueton. *Indicere vectigalia, ſilentium matrimonium.* aut eſt compoſitum, pro ſimplici, vt eleg. 15. lib. 2.

Forſitan includet craſtina fata dies.

C pro, claudet. Perſ. ſat. 1. *Lenior cippus nunc imprimit;* pro premit. eleg. 1. ſup. *Mænia diſponere;* pro pooere. ſic eleg. 4. ſup. dixit:

Terris dicuntur iura ſubactis. Legea autem eleg. 9 lib. 1. vocat. *Supplexque venis ad iura puella.* *Vtar legibus*, Accipio leges, iiſque parebo. Cic. pro Cæcina. *Omnes debent vti iure ciuili.* Idem ibidem. *Vtimur eodem iure in adibus.* Idem pro Quintio: *Vti condicione pari.* & 7. ad Attic. *Vti condicionibus.* & in renunciatione ſponſaliorum, vt Caius Iuriſconſultus ſcribit, l. 2. *De ſponſalib.* dicebant: *Condicione tua non vtor.* Plaut. Aſin. *Eadem nos diſciplina vtimur.* Terent. Phormione:
D *Sciſti vti foro.* Horat. ep. 17. lib. 1.

Si pranderet olus patienter regibus vti
Nollet Ariſtippus. ſi ſciret regibus vti
Faſtidiret olus. An vt idem dixit, *Iudiciis frui iiſdem?* ſed iudiciis eſt opinionibus.

Riserat *imperio facta ſuperba dato.*] enallage temporis, pro riſit, vt ſupra

Pallueratque ipſo labra ſoluta mero.

Facta ſuperba, reddita. vt eleg. 22. libr. 2. *Facta beata.* Plaut. Amphitr. *Faciam te ſuperbum niſi hinc abis.* *Imperio dato*, conceſſo imperio, quod eſt viri, vt & maieſtas. Plaut. Aſin. ſc. 1. act. 1.

Argentum accepi, dote imperium vendidi. Ser-
E uius ad illud: *Liceat Phrygio ſeruire marito; Vxor*, inquit, *in manu mancipioque viri erat per coemptionem.* M. Cato in oratiooe de dote apud Gell. cap. 23. lib. 10. *Vir niſi cum diuortium fecit, mulieri iudex & pro cenſore eſt. Imperium, quod videtur, habet. ſi quid peruerſè tetreque factum eſt à muliere, multatur. Si vinum bibit. ſi cum alieno viro probri quid fecit, condemnatur. Præterea in adulterio ſi vxorem tuam deprehendiſſes impune necares, digito non auderes contingere neque ius eſt.* Idem Cato de lege Oppia apud Liuium lib. 34. vocat *Maieſtatem virorum* (io vxores.) & Attius Tereo apud Nonium in *Contendere. Video te mulier multarum vim,*

Vt vim contendas tuam, ad maieſtatem viri. Dato imperio, vt el.6. lib.1. *Accepti pars imperij.*

D a i n *quemcunque locum externa tetigere puella*
Suffiit, & pura limina tergit aqua.]

Ita emeodauit Beroaldus eum vet. l. habereot *Sufficit.* Seruius ad illud 4.Georg.

Aut ſuffire thymo, cêraſque recidere inanes.

Suffire, loquit, *fumigare*; qun verbo Columella & Varro in eadem te vtuntur. Indè *ſuffimenta* Feſto, & Ouidio *Sanguis equi ſuffimen erit.* Varro 5. de ling.Lat. *Suffibulum, à ſuffiendo.* Lucret. l. 2.

Ignibus atbesius terras ſuffire feraces.

Ouidius ſuffitum ſigoificat cum ait:

Vre mares oleas, tedamque herbaſque Sabinas.

Arnob. libr. 4. *Thuris ſuffimenta libere diis.* vide Theocrit. Pharmac. de en genere purgationis & luſtrationis, & Plin. Scaligeri v. l. *Suffocat.* nam ſuffocare ſecunda longa à faucibus, & ſecuoda breui à foco, vt nntant veteres Grammatici; vt ſit *ſuffocare*, θυμιᾶν. Theocrit.

——— θυμιάσω δῶμα θείῳ Soffocate domum ſulture. *Externa puella*; alienæ, vt eleg. 3. lib.1. *Externo longas ſæpe in amore moras.*

Tetigere locum, quaſi contactu ſuo polluiſſeot. *Tergit.* Noo dixit lauit, ſed tergit quod maius eſt. & *Tergit*: pro terget. Cic. Paradnx. *Qui tergunt, qui vngunt, qui verrunt, qui ſpargunt.* & *Limina*, vel vtraque, ſuperum & interum, vel limen inferum tantum, qund tetigiſſe ominoſum, præſertim nouæ nuptæ. & *limen ſacrum*, vnde & *Limentinus*, & *Limus*, & *Lima*, Dij præſides limioum, & ſub his Magi occultare quædam ſolebant Virg. & Thencrit. in Pharmac. eſt autem enallage temporis *Suffiit* & *tergit*, vt ſup. *Cecidere, palluerant, Indixit, riſerat.* oiſi ſit præteritum à præſenti, vt el 32. lib.2.

Nuper enim de te noſtras me lædit ad aures
Rumor.

Aqua. Ouid.6.Faſtor. de luſtratione aduerſus ſtriges:

Spargit aquis aditus, & aquæ medicamen habebant.

de purgatione quæ fit per ablutionem vide Feſtum in *Aqua.* *Pura*, vel limpida; vt apud Horat. *Pura riuus aqua.* vel petita è puro fonte, vel viuo flumine, & apta ad purgationem; vt eleg. 10. libr. 3.

Ac primum pura ſomnum tibi diſcute lympha.

ſic *pura laurea* eleg.6.ſup. quia adhibebatur luſtrationi. Virg.6.Æneid.

Idem ter ſocios pura circumtulit vnda.

I m p e r a t *& totas iterum mutare lacernas.*]

Iubet pro imperio dato. Imperioſa femina, vt eleg.9. lib.1.

Et tibi nunc quæuis imperat empta modo.

Mutare lacernas, aliter Cicero: *Mutare veſtem in luctu, aut temporibus reip.* & Horat.

Mutata veſte fortuna. & Virg.12. Æneid.

Vertere veſtes. *Lacernas.* vide adont. ad eleg. 3. ſup. verſ.18. *Totas*, vt eleg.14. lib.1. *Toto cubili.* & eleg.3.ſup. *Toto non fidere pallia lecto.*

T e r q v e *meum tetigit ſulfuris igne caput.*]

De ternario numero in ſacris & luſtrationibus eleg. 6. ſup.

Terque focum circa laneus orbis eat.

Meum caput, aut re vera caput, aut meum caput, pro me ipſum. el.10. lib.3.

A *Inque meum ſemper ſtent tua regna caput.*

Sulfuris igne, flamma ſulfurea, & ſulfure accenſo. vim autem luſtrandi in ſulfure putabant eſſe. Plin.cap.15. l.35. *Habet* (Sulfur) *& in religionibus locū ad expiādas ſuffitu domos.* Seruius ad illud 6.Æn. *Aliæ panduntur inanes Suſpenſæ ad ventos.* *In ſacris omnibus tres ſunt iſtæ purgationes. nam aut tæda purgantur & ſulfure: aut aqua abluuntur: aut aëre ventilantur, quod erat in ſacris Liberi.* Ouid. 4. Faſt. de expiatione palilibus:

Cærulei fiant puro de ſulfure fumi,
Tactaque fumanti ſulfure balet ouis.

& 7. Met.

B *Terque ſenem flamma, ter aqua, ter ſulfure luſtrat.*

Idem 2. de arte amandi:

Et veniat quæ luſtret anus lectumque locumque
Præferat & tremula ſulfur & oua manu.

Apuleius lib. 11. *Tæda, & ouo, & ſulfure purificatum dedicauit.* Tibull. el.5. lib.1.

Ipſeque ter circum luſtraui ſulfure puro,
Carmine cum magico præcinuiſſet anus.

Homer. 22. Odyſſ. verba Vlyſſis ad Euryeleam outricem poſt ioterfectos procos:

Οἶσε θέειον γρηῦ, κακῶν ἄκος, οἶσε δέ μοι πῦρ
Ὄφρα θεειώσω μέγαρον. Porta ſulfur anus malorum

C medelam, porta autem mihi ignem, vt ſuffiam domum. *Igne ſulfuris*, vt *eques Parthorum* eleg.10. lib.2.

A t q v e *ita mutato per ſingula pallia lecto,*
Reſpondi: & toto ſoluimus arma toro.]

eleg. 29. lib. 2.

Atque ita me iniecto duxerunt rurſus amictu.

An *Reſpondi, Ita*, id eſt legibus vtar, vt reuocet ſuperiora. Scaliger τὸ *Reſpondit*, verbum iuris putat, quia com indixit leges ab eo ſtipulata erat. Plaut. Capt. ſc.2. act. 4. E. *Sponden iſtud?* H. *ſpondeo.* E. *At ſi ego aduenisſe gnatum tuum reſpondeo.* dictum vt Reſtipulor. An *Reſpondi*, ſa-

D tisfeci? Virg.1.Georg.

Illa ſeges demum votis reſpondet auari.

Agricola. Sueton. in Cæſare. *Villam, quia non tota ad animum reſponderat.* Varro 5. de ling.Lat. *Reſpondere, eſt ad voluntatem rogantis. nam qui aliud dicit non Reſpondet.* An *Reſpondi*, annui & conſeoſi? Plaut. Pœnul. act.5. ſc.3. *Salutat, reſpondemus.* Donat. in Adelph. *Reſpondere proprie dicitur cum lis intenditur. Spondere enim eſt priorem alloqui: Reſpondere poſteriore loco dicere.* *Mutato lecto.* Aliter dixit in fine eleg.8. ſup.

Mutato volui caſtra mouere toro.

Hic motatus lectus ob mutata pallia. poteſt & eſſe hypallage, mutatis ſingolis palliis per le-

E ctum. pallia hîc ſunt veſtes ſtragulæ. vide ad eleg.3.ſup.

Tum queror in toto non ſidere pallia lecto.

Aliter eleg.7. ſup.

Fecerunt tepidas pallia noſtra vias.

Per ſingula, ſigillatim, & tameo per omoia. Virg. 6. Æneid. com dixiſſet.

Ipſa Deûm pœnas docuit, perque omnia duxit;

poſt ait,

Quæ poſtquam Anchiſes natum per ſingula duxit.

nam ex ſingulis coniunctis cuncta fiunt. *Soluimus arma.* Obſcœnè, *Arma*, quibus pugnatur in certamine nocturno, & quæ nno prohibentur

lege Cornelia. vide adnnt. ad eleg. 3. libr. 1. verſ. 16. An *Soluimus arma*, pugnam & rixam nmnem diremimus: vt eleg. 4. ſup.

Commiſſas acies ego poſſum ſoluere.

AD ELEGIAM X.

AMPHITRYONIADES *qua tempeſtate inuencos Egerat à ſtabulis, ô Erythea, tuis.*] [*iuencos* Turneb. cap. 7. lib. 23. *Erythya* hic emendat. & *Erytheiadas* apud Ouid. 1. Faſt.

Ecce boues illuc Erytheiadas applicat heros,
Emenſus longi clauiger orbis iter.

Nec aliud exemplum adfert, quòd hæc inſula Geryonis in Oceano omnium conſenſu ita vocata fuerit. Ouid. 5. Faſt.

Victor abit (Alcides) *ſecùmque boues, Erytheida prędā Abſtrahit.* vnda & 1. Faſt. leg. *Erytheidas.* Scaliger legit, *Erythea.* ἐρύθεια. *Erytheam* Geryonis filiam commemorat Pauſan. in Phocicis. Pherecydes Gades appellauit *Erytheam*, vt ait Strabo lib. 3. & addit aliis videri adiectam Gadibus inſulam, vbi regnarit Geryon. Mela cap. 6. lib. 3. *In Luſitania Erythia, quam Geryone habitatam accepimus.* Heſiodus in Theog. περιῤῥύτῳ ἐρυθείῃ vocat, & ἀμφιῤῥύτῳ ἐρυθείῃ. Euripid. in Hercule furente vocat Geryonem τὸν τρισώματον βοτῆρ᾽ Ἐρυθείας. Plin. cap. penult. libr. 4. *Erythia dicta quoniam Tyrij ab origine eorum, orti ab Erythræo mari ferebantur.* Apollodor. libr. 2. de Erythia. Macrob. cap 21. lib. 5. Plaut. Perſa. act. 2. ſc. 3. *Nam herus meus me Eretriam miſit domitos boues vt ſibi mercarer.* & ſc. 5. act. 2. *Dominus boues me mercatum Eretriam miſit.* corrige, *Erythiam.* *Qua tempeſtate*, Notat Cicero in Oratore, & 3. de Oratore antiquè dictum. frequens apud Salluſtium, *Ea tempeſtate.* Catull.

Qua rex tempeſtate nouis auctus hymenæis. Idem.
Illa tempeſtate, ferox, quo tempore Theſeus.

Feſtus: *Tempeſtatem pro tempore frequenter dixerunt antiqui.* Varro 6. de ling. Lat. *Libri augurum frequenter tempeſtatem pro tempore dicunt; & eſt in 12. Sol occaſus ſuprema tempeſtas eſto.* vtitur ſæpe Liuius vide Nonium. *Amphitryoniades*, Hercules, qui licet Iouis filius, tamen Amphitryonis putabatur, vnde Catullo *Falſiparens.* Virg. 8. Æneid.

Interea cum iam ſtabulis ſaturata moueret
Amphitryoniades armenta, abitumque pararet.

De Amphitryone Plautus in fabula eiuſdem nominis. Pauſan. Arcadicis. Higin. Apollod. alij. *Egerat à ſtabulis.* Anaſtrophe, pro, abegerat, vt eleg. 15. lib. 3.

Manſiſti ſtabulis mater abacta tuis.

Tacitè tanquam abigeum, ſiue abactorem notat Herculem. Liuius lib. 1. *Boues miranda ſpecie Herculem abegiſſe.* Feſtus: *in Potitium. Potitium & Pinarium Hercules, cum ad aram, qua hodieque maxima appellatur, decimam boum, quos à Geryone abductos abigebat Argos in patriam profanaſſet, genus ſacrificij edocuit.* Stabula Geryone intelligit, de quibus eleg. 22. lib. 3. *Iuuencos.* boues vocat paulo poſt. vt & Liuius loco prænotato, Virg. 8. Æn. *Tauros.* vide adnot. el. 1. ſup. verſ. 129.

VENIT *ad inuictos pecoroſa palatia montes.*]

A Hebe apud Ouid. 6. Faſt.

Hac quoque terra aliquid debet mihi nomine magni
Coniugis: huc raptas appulit ille boues.

Inuictos montes, vbi poſtea fuit Roma inuicta. *Inuictus*, qui vinci non poteſt, vt el. 10. lib. 1.

At comes inuicti iuuenis. Sic *Indomitus*, *inuiſus*, *immotus*, *interritus*, *illaudatus*, *inculpatus*. *Montes*, enallage. vide eleg. 9. lib. 3. verſ. 49. *Palatia*, de quibus dictum eleg. 1. ſup. verſ. 3. At Ouid. 4. Faſt.

Venerat Euander plena cum claſſe ſuorum,
Venerat Alcides, Graius vterque genus.
Hoſpes Auentinis armentum pauit in herbis
B *Clauiger, & tanto eſt Albula pota Deo.*

Pecoroſa, quæ pecore abundant, vt Ver pecoroſum Stat. 10. Theb.

Cui fœtura gregem pecoroſo vere nouauit.

Pecoroſus, πολυβοτώδης. dictum vt *numeroſus*, *pectoroſus*, *ſceleroſus*, *operoſus*. *Armentoſiſſima Italia* Gellij cap. 1. lib. 11. Inde *Pecuſeum* dictum pars Palatij ad mare verſos: Feſtus in *Pecuſeum*. vulgo male *Pectuſcum*, vel *Petuſcum*. Varro 4. de ling. Lat. *Eundem hunc locum Pecuſcum à pecore dictum putant: Næuius Balanteum appellat.*

ET *ſtatuit feſſos, feſſus & ipſe boues.*] poſt
C longum errorem hic conſiſtere iuſſit ad quietem, & pabulum. Statui etiam dicitur, & conſtitui victima ad aram, vt & ſiſti. *Feſſos, feſſus*, commutatio, vt eleg. 19. lib. 2.

Sola eris, & ſolos ſpectabis Cynthia montes.

de feſſo Hercule inf. hac elegia:

Feſſo vix mihi terra patet. Liuius lib. 1. *Vt quiete & pabulo læto reficeret boues, & ipſum feſſum via, procubuiſſe.* Contra tamen Ouid. 9. Met.

Defeſſa iubendo eſt
Sæua Iouis coniunx, ego ſum indefeſſus agendo.

Martial. ep. 104. lib. 4. de Hercule:

Heſperias Tuſco lauit in amne boues.

D QVA *velabra ſuo ſtagnabant flumine, quaque*
Nauta per vrbanas velificabat aquas.]

Fori partem notat. eſt autem hypallage, pro, flumen ſtagnabat, & effundebatur per velabrum, & exundabat. Nam Liuius lib. 1. *Lenibus*, inquit, *ſtagnis effuſus Tiberis.* Virg. 3. Æneid.

Exſupero prępingue ſolum ſtagnantis Elori.

quia ſcilicet egreſſæ alueo aquæ plerumque ſtant in agris. Cornel. Tacit. lib. 1. Annal. ἱστορικῶς. *Tiberis plana vrbis ſtagnauerat.* Columella de cultu hortorum lib. 10.

Nam neque ſicca placet, nec quæ ſtagnata palude
Perpetitur querula ſemper conuicia rana.

Alibi tamen Corn. Tacitus dixit: *Agris humidis*
E *atque ſtagnantibus.* vbi ſtagnare agri ita dicuntur, vt hîc *Stagnabant velabra.* *Velabra* Varro 4. de ling. Lat. *Regionem Romæ fuiſſe dictam à vehendo*, inquit, *quod illic ratibus veherentur, quod ipſum dicitur etiam velaturam facere.* Erat autem & maius & minus velabrum. Varro ibid. *Ab iis* (Lautulis) *palus fuit in minore velabro*, (ad aram) *qua in nouam viam exitur.* Plutarch. in Romulo idem, quod Varro ſcribit de etymo Velabri. Memorat Liuius vbi ſitum libr. 37. Meminit Plautus in Curcul. & Captiu. & Cicero in epiſt. Ad Brutum. Horat. ſat. 3. libr. 1. & Sueton. in Cæſare. Ipſe eleg. 2. ſup. verſ. 7. *Velificabat*, vela faciebat,

faciebat

faciebat velaturam, nauigabat, quod Tibull. eleg.5. lib.2. A

At quà Velabri regio patet, ire ſolebat
Exiguus pulla per vada linter aqua.

Vrbanas, medio ſolo labentes.

SED *non, infido, manſerunt hoſpite Caco*
Incolumes; furto polluit ille Iouem.]

Boues, inquit, non manſerunt incolumes Caco hoſpite infido; id eſt, latrone, cui nulla fides, & qui omnibus ſtruit inſidias. *Incolumes*, ſalui & tuti à furibus. Non manet incolume, quod amittitur & perit domino. Sic Virg. ecl.7.

Caper tibi ſaluus & hœdi. Hoſpite infido. vterque hoſpes & Cacus & Hercules: ſed ille accipiebat, hic accipiebatur hoſpitio. eleg.24. libr.2. B
Hoſpes vterque malus; id eſt, infidus. Ouid.1.Met.

Non hoſpes ab hoſpite tutus. Ouid.1.Faſt. de Caco:
Non leue finitimis, hoſpitibuſque malum.

Herculem tamen hoſpitio excepit Euander, non Cacus: Virg.8.Æneid. Ouid.1.Faſt. Liuius lib.1. vbi de Caco & eius furto. Ouid.6. Faſt.

Hic male defenſus flammis, & dote paterna,
Cacus Auentinam ſanguine tinxit humum.

Seruius in 8. Æneid. *Seruus*, inquit, *Euandri κακὸς & malus fuit, vnde Κάκος dictus mutato accentu.* Legendus de eo & Dionyſ. libr. 1. Item Fulgentius p. 130. *Polluit*, violauit, vt el.34. lib.2. C
Polluit ille Deus cognatos. Iouem, nempe hoſpitalem, de quo Virg.1. Æneid.

Iuppiter, hoſpitibus nam te dare iura loquuntur.

Ouid.5.Met. *Teſtatus iuſque fidemque*
Hoſpitiique Deos ea, ſe prohibente, moueri.

Homerus lib 6. Odyſſ. *Πρὸς γὰρ Διὸς εἰσὶν ἅπαντες Ξεῖνοί τε πτωχοί τε.* *Furto*, quod Iuriſconſulti *Abigeatus crimen.* l.2. de *Abigeis*. l.5. de re milit. *Abigei autem à furibus hoc diſtant*, quod fur vnam ouem, aut bouem; Abigeus plures abducere ſoleat. *l.1. & vlt. de abigeis.* & *l.16.§. quantitas. De pœnis*: Qui ouem vnam, vel ſuem ſurripuerit, vt fur coërceatur: qui plures, aut gregem, vt abigeus. Dicitur & *Abactor*: Græcis *ἀπελάτης*. D
Nōn Cacus vocatur *Raptor*, nōn *Fur*.

INCOLA *Cacus erat metuendo raptor ab antro*
Per tria partitos qui dabat ora ſonos.]

Cacus incola, qui *Accola* Liuio lib.1. *Paſtor, accola eius loci.* Dionyſ. libr.1. *ἀνὴρ ἐπιχώριος.* Indigena. *Incola*, inquit Iſidor. lib.9. *non indigenam, ſed aduenam ſignificat.* Atqui Plautus Aulul. *Optati ciues, populares, Incolæ, accolæ, aduenæ.* Legendus Pomponius l. *Pupillus.* §. *Incola.* 239. *de verb. ſign.* & *l.35. ad Municipalem*, & Alciat. cap7. libr.2. Parergωn. *Raptor*, pro prædone; *Harpax* Plauto; *Rapo* Varroni apud Nonium, & *Rapinator*. *Ab antro raptor*, qui prodire & è ſpelunca ad rapiendum & latrocinandum ſolebat. ſic eleg.6. ſup. *Seruator ab Alba.* vide illic. *Antro.* Speluncam vocant Liuius libr.1. & Virg.8. Æneid. *ἄντρον* Dionyſ. libr.1. & *σπήλαιον*. *Metuendo*, horrendo, quia foribus ſpeluncæ affixa humana ora. Virg. loco antedicto. E

Semperque recenti
Cæde tepebat humus, foribuſque affixa ſuperbis
Ora virûm triſti pendebant ſqualida tabo.

Ouid.1. Faſt.

Proque domo longis ſpelunca receſſibus ingens
Abdita, vix ipſis inuenienda feris.
Ora ſuper poſtes, affixaque brachia pendent,
Squallidaque humanis oſſibus albet humus.

Ouid.1. Faſt.

Cacus Auentinæ timor, atque infamia ſyluæ.

Fulgentius per ſpeluncam interpretatur latebras malitiæ, quæ nunquam ſimplex & aperta ſit. *Qui dabat ſonos.* Virg. de Caco 8. Æneid.

Atque inſueta rudentem. Dare ſonos, edere voces. Virg.2. Æneid. *Sonitum quater arma dedere.* eleg.3. ſup. *Dare carmen aues.* vide illic. Sed alij lib. *Focos.* An quia vomebat atros ignes & fumum Cacus. vt Virg.8. Æneid. ? probo. ſic el. vlt. infra. *Exhibuit viuos carbaſus alba focos.*

Partitos per tria ora. Ergo *τρικάρηνον* & tricipitem, triſaucemque Cacum hic noſter fingit, cuius rei apud alios nulla mentio, quod ſciam, niſi apud Fulgentium, qui tribus modis malitiam nocere ait, apertè vt validiores; clam, vt fures & latrones: blandè ac doloſè, per falſos amicos. Virg. Semihominem & ſemiferum vocat, vt duplex fuerit, non triplex. Fulgentius interpretatur inimicam eſſe veritati & luci malitiam, rebuſque tenebras offundere, & latebras quærere.

HIC *ne certa forent manifeſta ſigna rapinæ.*] Id eſt, Ne in manifeſto furto deprehendi poſſet. *Signa*; *inditia viarum* vocat Virg. & *Veſtigia*. Idem: *Quærentem nulla ad ſpeluncam ſigna ferebant.* *Certa ſigna*, vt Virg.1. Georg.

Atque hæc vt certis poſſis cognoſcere ſignis.

Ibid. *Solem certiſſima ſigna ſequuntur.*

De rapina vide adnot. ad eleg.2. libr.2. verſ.10. *Rapina manifeſta*, vt furtum manifeſtum, id eſt, quod deprehenditur dum fit, vt definit Maſſurius apud Gell. cap. vlt. libr. 11. quaſi manu ferens fur deprehendatur. nam manifeſtus à manu & ferendo, vt infeſtus. De furto manifeſto, nec manifeſto, concepto, oblato vide l.3. & ſeq. *De furtis.* & Paulum lib.3. ſentent. Tit.31. *Certa, manifeſta. εἰς τὸ αὐτὸ*, vt el. ſup. *Inflectas obliqua.*

Auerſos cauda traxit in antra boues.

Virg.8. Æneid.

Quattuor à ſtabulis præſtanti corpore tauros
Auertit, totidem forma ſuperante iuuencas,
Atque hos, ne qua forent pedibus veſtigia rectis,
Cauda in ſpeluncam tractos, verſiſque viarum
Indiciis raptos ſaxo occultabat opaco.
Quærentem nulla ad ſpeluncam ſigna ferebant.

Liuius lib.11. *Cacus ferox viribus, captus pulchritudine boum, cum auertere eam prædam vellet, quia ſi agendo armentum in ſpeluncam compuliſſet ipſa veſtigia quærentem Dominum eo deductura erant, auerſos boues, eximium quemque pulchritudine, auerſos caudis in ſpeluncam traxit. mox vt veſtigia foras omnia verſa vidit.* &c. Dionyſ. libr.1. *Ἔμπαλιν τῆς κατὰ φύσιν τοῖς ζώοις πορείας ἐπισπώμενος ἑκάστω κατ' οὐράν.* Contra naturalem & ſolitum animalibus inceſſum ſingulas traxit per caudam. Homer. in Hymno Apollinis de eius bobus à Mercurio ſurreptis.

Πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπετέμνετο βοῦς ἐριμύκους,
Πλανοδίας δ' ἤλαυνε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον
Ἴχνι' ἀποστρέψας, δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης
Ἀντία ποιήσας ὁπλὰς τὰς πρόσθεν ὄπισθεν,
Τὰς δ' ὄπιθεν πρόσθεν, κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὸς ἔβαινεν.

Idem Mercurius apud Apollodorum lib.3. cum abigeret boues Apollinis ἴνα μὴ φωραθῇ ὑπὸ τῶν ἰχνῶν, ὑποδήματα τοῖς ποσὶ περιέθηκεν. Ouid.1.Faſt.

Nulla videt tacitis quærens veſtigia furti.
Traxerat auerſos Cacus in antra boues.

Mart. ep.66. lib.5.

Syluarumque tremor, tacitè qui fraude ſolebas
Ducere non-rectas Cacus in antra boues.

N E C *ſine teſte Deo furem ſonuere iuuenci.*] Sono & mugitu furem prodidere boues. *Sonare* cum 4. caſu, vt eleg.31. lib.2. verſ.vlt. *Sonat carmina.* Sic *Inſanit amores*; *Requieuerat actos.* el. 33. lib. 2. *Et pecoris duro perierit verba ſono.* id eſt, mugitu. Virg.8.Æneid. de hac re:

Diſceſſu mugire boues, atque omne querelis
Impleri nemus, & colles clamore relinqui.
Reddidit vna boum (ſubreptarum) *vocem, vaſtoq;*
Mugiit, & Caci ſpem cuſtodita feſellit. [*ſub antro*

Ouid.1.Faſt.

Strata male parte boum Ioue natus abibat,
Mugitum rauco furta dedere ſono.

Liuius lib.1. *Inde cum actæ boues, quædam ad deſiderium, vt fit relictarum, mugiſſent, reddita incluſarum ex ſpelunca boum vox Herculem conuertit.* Dionyſ. lib.1. αἱ δὲ ἀπηχοῦσαι τῷ μυκήματι ταῖς ἰδούσαις. *Non ſine teſte Deo.* Pœnis enim Caci Iupiter hoſpitalis inuigilare decreuit, vt loquitur el.4. ſup. *Teſtis*, arbiter & ſpectator. vidit Deus ſcelus, & vltus eſt. Prouerbialis ſermo Σὺν τῷ θεῷ & ὁ ἄνευ θεοῦ Pindaro. Horat. oda 4. lib.3. *Non ſine Dîs.* Virg.

Nec hæc ſine numine Diuûm Eueniunt. Item Theocrit. Id. 10. Ευρε θεὸς τὸν ἀλιτρόν. & Ομμα δικαιοσύνας. & ἐστὶ Δίκας ὀφθαλμὸς, ὃς τὰ καθ' ὁρᾷ. Apollon. l.4. Ἠέλιον ἠ Ζῆνα κακῶν ἐπιμάρτυρας ἔργων.

F V R I S *& implacidas diruit ira fores.*] *Ira*, pro irato Hercule. eleg.5. lib.2.

Nec mea præcluſas fregerit ira fores.

el.19. lib.3. *Neſcit veſtra ruens ira referre pedem.* vide Iunium prouerbio 100. cent.7. Virg. hac de re:

Hic vero Alcidæ furiis exarſerat atro Felle dolor.

Diruit fores, euertit, quod el.ſup. *Reſupinat valuas.* Virgilius ingens fuiſſe ait ſaxum, & ſilicem ferro & arte Vulcani pendentem præ foribus ſpeluncæ.

Hanc (ſilicem) *vt prona iugo læuum incumbebat ad amnem,*
Dexter in aduerſum nitens concuſſit, & imis
Auulſam ſoluit radicibus, inde repente
Impulit, impulſu quo maximus intonat æther.

Ouid.1.Faſt.

Ille aditum fracti præſtruxerat obice montis,
Vix iuga mouiſſent quinque bis illud onus.
Nititur hic humeris cælum quoque ſederat illis,
Et vaſto motu collabefactat onus.
Quod ſimul euulſum eſt (aliàs *euerſum*) *fragor æthera*
Ictaq; ſubſedit pondere mollis humus. [*terruit ipſum.*

Implacidas fores, importunas, ſæuas. Placidum, mite. Implacidum, immite. Claudian.

Implacidas nullo ſolabor pignore curas.

Stat 9.Theb. *Diuum implacidiſſimum* vocat Martem. Horat. oda pen. l.4. *Genaunos Implacidum genus.* ſic eleg.16. lib.1. Ianua ſæuitiæ accuſatur.

M Æ N A L I O *iacuit pulſus tria tempora ramo*
Cacus, & Alcides ſic ait, ite boues.]

Liuius lib.1. *Ictus claua* (vt hîc, *pulſus*) *Fidem paſto-*

A *rum nequicquam inuocans morte occubuit.* (hîc, iacuit.) Dionyſ. l.1. Ἡρακλῆς αὐτὸν τῷ ῥοπάλῳ κτείνει. *Iacuit*, procubuit, vnde mortui *iacere* dicuntur, vt cadere. eleg.7. ſup.

Hic Tiburtina iacet aurea Cynthia terra.

Pulſus, pro pulſatus, & percuſſus. eleg.2. ſup.

Remorum auditos per vada pulſa ſonos.

eleg.32. lib.2. *Lerna pulſa tridente palus.* eleg.1. lib. 3.

Nam quis equo pulſas abiegno nouerat arces.

Tria tempora, vt ſup. *Tria ora*, vnde tria capita intelliguntur. pars autem illa capitis appetitur ab hoſtibus, vt maximè opportuna letalibus
B plagis. *Mænalio ramo*, claua, quæ exciſa è Mænalo Arcadiæ monte. Sic eleg.1. lib.1.

Ille etiam Hylæi percuſſus vulnere rami.

id eſt, clauæ. Virg.8.Æneid.

—— Rapit arma manu, nodiſque grauatum
Robur. Ouid.1.Faſt.
Occupat Alcides, adductaque claua trinodis
Ter quater aduerſi ſedit in ora viri.

Apollodor. lib.2. vbi recenſet arma Herculis, Ῥόπαλον αὐτὸς ἔτεμεν ἐκ Νεμέας. Clauam ipſe ſibi excidit è Nemeæ ſylua. At Nemea eſt Achaiæ, non Arcadiæ, vt Mænalus. Pauſan. in Corin-
C thiacis; Herculem ait abſcidiſſe clauam ſuam ab oleaſtro, quem ad Saronidem paludem inueniſſet (eſt autem palus Achaiæ) & eam clauam dicatam Mercurio, actis radicibus regerminaſſe. *Alcides.* Seruius ad illud 6. Æneid.

Nec vero Alcidem. Alij dictum volunt ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, à virtute & robore, quod non procedit, quia initio illi hoc impoſitum nomen fuit: ideo ab Alcæo auo paterno potius ita dictus. *Sic ait*, ὡς φάτο. An *Sic*, leotè, vt eleg 3. lib. 1.

Sic ait in molli fixa toro cubitum. *Ite boues, Ite.* Geminatio, & apoſtrophe paſtoribus vſitata, in agendo, vel reducendo grege. Virg. ecl.1.

D *Ite meæ quondam felix pecus, ite capellæ.* ecl.7.
Ite domum paſti, ſi quis pudor, ite iuuenci. ecl.10.
Ite domum ſaturæ, venit heſperus, ite capellæ.

& 9.Æneid. *Vos ite ſolutæ, Ite Deæ pelagi.*

H E R C V L I S *ite boues, noſtra labor vltime claua.*] *Boues Herculis* nunc, olim Geryonæ, & nuper Caci. *Labor vltime*, ad hoc tempus ſcilicet; nam 1. Labor, Leo; 2. Hydra; 3. Aper; 4. Ceruus; 5. Stymphalides; 6. Baltheus; 7. Stabula Augiæ; 8.Taurus; 9. Equi Diomedis; 10.Geryonis boues. ſequuntur duo Cerberus, & aurea mala. De his omnibus vide Apollodor. libr.2. qui ἄθλους vocat. *Labor claua*, vt infra. *Fortia facta clauæ Herculeæ.* eleg. 23. lib.2.

E *Deinde vbi pertulerit quos dicit fama labores*
Herculis. Feſtus: *Claua teli genus, quo Hercules vtebatur.* & in *Calones. Clauatores, qui claua vtuntur.* Clauatorum etiam mentio apud Plaut. in Mercat. & in Rudente. Iſidor. cap.7. lib.18. à clauis ferreis dictam putat, & *Cateiam* etiam dici, & ab Horatio *Caiam* vbi? Euripides in Hercule furente Clauam vocat ἀλεξητήριον ξύλον. Lignum adiuuans in certamine, & vindex; & *Donum fallax Dædali.*

B I S *mihi quæſita, bis mea præda boues.*] Semel quæſiuit quando Erythiam profectus eſt, & iterum quia amotæ ſunt & abactæ à Caco. *Mihi*,

à me,vt el.21.lib. 3. *Omnia ſunt tentata mihi.*
Aliter Virg. dixit 3.Georg.
Quæſitas ad ſacra boues Iunonis. *Bis præda*, quia partæ iterum à me, & labore ac periculo certaminis cum Geryone & Caco. *Præda,quaſi parida, quod ſi manu parta*, inquit Varro. Ouid.5.Faſt.
Victor abit, ſecumque boues Erytheida prædam
Abſtrahit. *Mea præda*, vt eleg.16.lib.1.
Maxima præda tibi, maxima cura mihi.
Plaut. Pſeud. *Præda hæc mea eſt*. Gell. cap.24.lib. 13. Prædam ait eſſe propriè corpora ipſa rerum quæ capiuntur.

Arvaqve *mugitu ſancite boaria longo.*] Sancta poſteris hæc loca reddite, & confirmate boatu veſtro futurum nomen fori boarij. Sancta loca propter ædem Herculis, quæ in foro boario fuit, vt ait Macrob. cap.6. lib.3. Saturn. *Sancire arua mugitu*, vt infra: *Manibus purgatum ſanxerat orbem.* An ergo hîc ſancire, eſt ſanctum, id eſt, purum facere, vt *Sancta anima* Virgilio, vt quodammodo polluta furto Caci loca expientur. Donat. in Adelph. *Sanctas nuptias: Sanctum eſt, quod omni obſeruatione inuiolatum eſt.* & in Hecyram: *Sanctius iuſiurandum, firmius.* Feſtus: *Sagmina herba pura à ſanciendo* (faciendo) *id eſt, confirmando.* Seru. in 12. Æneid. *Sancire eſt ſanctum & conſecratum aliquid facere fuſo ſanguine beſtiæ.* vide Iuriſconſult. & Macrob. & Feſt. in *Religioſum.* Longo mugitu, vt el.16. lib.1. *Longa querela.* verſ.39. & Virg.4.Æneid.
Longas in fletum ducere voces.

Nobile *erit Romæ paſcua noſtra forum.*] Quaſi à boum Herculis mugitu dictum ſit forum boarium, quod Varro negat. Feſtus: *Boarium forum Romæ dicebatur, quod ibi venderentur boues.* & in *Pudicitiæ: Pudicitiæ ſignum in foro boario eſt.* P. Victor in vndecima regione meminit *Herculis Victoris in foro Boario.* Varro 4. de ling. Lat. *Boarium forum, forum olitorium.* ἀγορὰν βοαρίαν vocat Dionyſ. lib.1. & 4. quod prope Ara Maxima. Ouid. 1. Faſt.
Conſtituitque ſibi quæ Maxima dicitur, aram,
Hîc vbi pars vrbis de boue nomen habet.
Plin. cap 29. lib. 10. *Romæ, in ædem Herculis, in foro boario, nec muſca, nec canes intrant.* Idem cap.7. lib.34. *Hercules ab Euandro ſacratus, vt ferunt in foro boario, qui triumphalis vocatur, atque per triumphos veſtitur habitu triumphali.* Idem cap.2. eiuſd. libr. *Bos æreus inde* (ex Ægina) *captus in foro boario eſt Romæ.* & cap.2. lib.28. *Boario in foro Græcum, Græcamque defoſſos.* Addit Liuius lib. 22. *Gallum & Gallam.* *Forum nobile*, celebre, frequens, inſigne, vt eleg.11. lib.1. *Miſenis nobilibus.* *Paſcua noſtra*, vbi noſtri boues paſti. Lætum & herbidum illum locum tunc fuiſſe ait Liuius lib.1.

Dixerat *& ſicco torret ſitis ora palato.*] Ora toſta & aduſta ſiti cum arido palato, vt eleg. vlt. lib.3. *Veneris torrebat aëno.* & eleg.28. libr.2.
Quo torridus æſtuat aër. Si *Torquet*, cruciat. dictum à diſtortione membrorum in eculeo, quæ non fit ſine graui ſenſu. eleg.17. lib.3.
Nox ſobria torquet amantes. *Torret*, quia ſitis ignea. Virg.3. Æneid. *Ignea venis*
Omnibus acta ſitis miſeros adduxerat artus.
Sicco palato, quod vdum eſſe ſolet. Virg.3.Georg.

A *Nigra ſubeſt vdo tantum cui lingua palato.*
vnde Ouid. eleg.8. lib.4.Triſt.
Nec ſiccam Getico fonte leuare ſitim. vide el.17. lib.2. *Vt liquor arenti fallat ab ore ſitim.*
Iſidor. lib.11. cap.1. *Palatum noſtrum ſicut cœlum ſurſum eſt poſitum, & inde palatum à polo per deriuationem: ſed & Græci ſimiliter palatum οὐρανὸν appellant, eo quod ſui concauitate cœli ſimilitudinem habeat.*

Terraqve *non vllas fœta miniſtrat aquas.*] *Fœta*, grauida humore. & τὸ *Non* iterandum, vel quæ fœta eſſet, ſi miniſtraret aquas. Beroaldus: *Fœta id eſt fœcunda & ferax, cuius contrarium eſt ef-*
B *fœta.* Virg.1.Georg.
Effœtos cinerem immundum iactare per agros.
Quid ſit fœtus vide ad eleg.5. ſup. verſ. 18. *Miniſtrat aquas*, ſuggerit, ſuppeditat. vide eleg. 6. verſ.4. ſup.

Sed *procul incluſas audit ridere puellas.*] *Procul* An πόῤῥω, & è longinquo audit? an pro prope? Virg. ecl.6.
Serta procul capiti tantum delapſa iacebant.
Id eſt *prope*, vt loquit Seruius. & 5. Æneid.
Eſt procul in pelago ſaxum non nimis longè, inquit idem Seruius: *Audit ridere puellas.* riſus enim familiaris huic generi. Horat. oda 9. lib.1.
C *Gratus puellæ riſus ab angulo.* vnde Venus φιλομμειδὴς Homero, & Horatio *Erycina ridens.* & el. ſup. *Reſerat imperio facta ſuperba dato.* verſu 33. huius elegiæ eodem fere modo dixit *Sacro quæ ludiſis antro.* *Incluſas*, ſeptas vnde *Opertum*, & infra: *Femineæ loca clauſa Deæ.*

Lvcvs *ab vmbroſo fecerat orbe nemus.*] Quia illic ſacrarium bonæ Deæ, ergo & lucus. plures autem arbores in luco effecerant nemus. vnde intelligimus, vt religione, ita etiam arborum numero differre lucum à nemore. præterea lucus religionis eſt, nemus voluptatis; ſimile tamen hoc illi. Tibull.
D *Et nemora in domibus ſacros imitantia lucos.*
τὸ *Ab* vacat. vide eleg. 1. ſup. verſ. 126. *Orbis vmbroſus*, arbores vmbroſæ in orbem ſatæ. *Vmbroſus Auernus* eleg.18. lib.3. *Orbis*, pro arboribus in orbem, vt Ouid.5. Met.
Sylua coronat aquas cingens latus omne.
Orbis à figura, vt eleg.6. ſup. *Orbis laneus.* Ad hunc lucum ſignificat Ouid 6. Faſt.
Lucus erat dubium Semele Stimelene vocetur.
Mænadas Auſonias incoluiſſe ferunt.

Formineæ *loca clauſa Deæ, fonteſque piandos,*
Impune & nullis ſacra retecta viris.]
Macrob. cap. 12. lib.1. Saturn. de Bona Dea di-
E ſputat. hæc apud Græcos θεὸς γυναικεία dicitur. Macrob. eandem eſſe cum terra ait Bonam Deam, Faunam, Opem, Faunam, Semelen, Hecaten, Medeam. vbi viris dicitur vetitos conſpectus, & aditus eorum ſacrorum. Cicero hac de re multa de Aruſp. reſp. Lactant. cap. 22. lib.1. de falſa religione. Iuuenal. ſat. 6.
Nota Bona ſecreta Dea. Varro filiam Fauni tradidit; adeo pudicam vt extra γυναικωνῖτιν nunquam ſit egreſſa, nec nomen eius in publico fuerit auditum, nec virum vnquam viderit, vel à viro viſa ſit: propter quod nec vir templum eius ingreditur. Feſtus in *Religioſus*, in ædem Bonæ Deæ virum introire nefas eſſe ait. Idem in *Da-*

mium: Damium, ſacrificium, quod fiebat in operto in honorem Bonæ Deæ, dictum à contrarietate, quod minimè eſſet δαμόσιον (id eſt publicum:) *Dea quoque ipſa Damia, & eius ſacerdos damiatrix appellabatur.* Tibull. el.6.lib.1. *Sacra Bona maribus non adeunda Dea.* Idem ſcribit Plutarch. in Cæſare, à quo γυναικεία dicitur fauni vxor, vel mater Midæ, aut nutricum Bacchi. *Loca clauſa*, ſacrarium ſeptum, *Opertum*: *Dea feminea. Feminarum Dea* dicitur Macrob. cap.12. lib.1. ſat. *Fonteſque piandos*, expiandas aquas, ſi vir inde bibiſſet. *Fauiſſæ* ea loca dicuntur: Feſtus in *Fauiſſæ. Sacra*, & ſimulacra ipſa, & ritus ac ceremoniæ. *Retecta*, aperta. Virg.1. Æneid.

Cæcumque domus ſcelus omne retexit.

& 4. Æneid. *Radiiſque retexerit orbem.*

quia *Nox operit terras.* De virorum oculis inde excluſis Macrob. Cic. Tibull. locis prænotatis. adde ex Seneca ep.98. *Sic ſubmotis extra conſpectum omnibus viris, vt pictura quoque maſculorum animalium contegantur.* Exiſtimabant autem cæcari eos qui vidiſſent ſacra vetita, vt Appio contigit, & Pontifici Metello. Cicero de Aruſp. reſp. multa in P. Clodium de ea re: Cæcum illum factum mente, non corpore. Hinc Plaut. Aſin. *Si quem virum aſpexit, cæca continuo fiet.*

Devia *punicea velabant limina vitta.*] de vittis vide adnot. ad eleg.3. ſup. verſ.16. vittis autem ederaceis, vt nunc ornantur limina templorum diebus Feſtis, ſic olim ipſa templa & aræ. De aris dictum eleg.6. ſup. verſ. 6. De templis Virg.4. Æneid. *Templum*

Velleribus niueis & feſta fronde reuinctum.

ſic apud eundem Virg.

Varius florentia limina ſertis. Tibull. eleg.1. lib.1. de coronis pendente ante fores, Ouid.4. Met. de apparatu nuptiarum Perſei:

Sertaque dependent tectis. & 4. Faſt.

Obtergat ornatas longa corona fores.

Iuuenal. ſat. 6. *Necte coronam.*

Poſtibus & denſos per limina tende corymbos.

Vitta punicea, ſic infra hîc de ſacerdote:

Puniceo canas ſtamine vincta comas.

& eleg.13. lib.3. *Puniceis plena caniſtra roſis.*

pro, purpureis. Virg.5. Æneid.

Puniceis ibant euincti tempora tæniis.

aliàs *vittis*. vbi Seruius, Roſeas (id eſt, purpureas) vittas exponit. Loquitur de lemniſcatis coronis, & faſciis diſcoloribus ornatis. Feſtus: *Tutulum vocari aiunt flaminicarum capitis ornamentum, quod fiat vitta purpurea innexa crinibus.* Seneca in Thyeſta.

Poſt terga iuuenum nobiles reuocat manus,
Et mœſta vitta capita purpurea ligat.

Stat. in fine 2. Theb. de cuſtodientibus virginibus ignem alternum, *Et ab arbore caſta*

Nectent purpureas niueo diſcrimine vittas.

alloquitur Tydeus Pallada *Velabant*, & tegebant & ornabant. Catull.

Veſtibulum vt molli velatum fronde vireret.

Limina deuia, ſecreta. *Auia* dixit infra hac eleg. verſ.60. ſic *Deuia rura* eleg.19. lib.2. verſ.2.

Putris *odorato luxerat igne caſa.*] Scilicet ob ſacrificium & ſuffitum. *Caſa*, exigua ædicula, vel tugurium ædi additum, vt eleg.1. ſup. verſ.

A 6. *Facta ſine arte caſa. Putris*, vetuſtate caduca, vt *animam putrem* dixit eleg.5. ſup. *Luxerat*, pro lucebat vt eleg. ſup. *Reſerat.* eleg.7. ſup. *Pigns*, graue erat. Dicitur caſa igne lucere, vt à Virg.5. Æneid. *Mœnia collucent flammis.* & 11. Æneid.

Lucet via longo Ordine flammarum.

Tibull. eleg.1. lib.1.

Et meus exiguo luceat igne focus.

Odorato, è lignis odoratis, vel herbis, aut aromatis. Virg.7. Æneid.

Vrit odoratam nocturna in lumina Cedrum.

Ouid.1. Faſt.

Cernis odoratis vt luceat ignibus æther.

B ſuffitum ſignificat, vt el.6. ſup. verſ.5.

Popvlvs *& longis ornabat frondibus ædem.*] Id eſt, decorabat ſacrum Bonæ Deæ patulis ramis. *Populus Alcidæ gratiſſima*, inquit Virg. in Melibœo. vnde eius vmbra Herculea ab eodem vocatur 2. Georg.

Herculeaque arbos frondoſa corona.

Sed nondum fortaſſe Herculi ſacra erat. De populo Plin. cap.23. lib.16. *Ornabat*, ante fores templi ornatus cauſa ſata erat. Ante veſtibula templorum arbores ſerebantur, vt nunc, & Ouid.8. Met. de caſa Philemonis, & Baucidis in

C templum verſa, & iis mutatis in arbores. Sic & *Imminet villæ pinus* apud Horatium. *Longis frondibus*, ramis frondoſis longè lateque porrectis.

Mvltaqve *tantantes vmbra tegebat aues.*] Sic eleg.13. lib.2.

Quæ (laurus) *tegat exſtincti funeris vmbra locum.*

Multa vmbra, denſa vt eleg.4. ſup. verſ.4. *Multa arbor. Tegebat aues*, quia illa ſunt frondea tecta auium. Virg.4. Georg.

——*Aquas dulces & frondea ſemper*
Tecta petunt. Lucret. *Frondiferaſque domos auium.*

Aues tantantes, argutas eleg.18. lib.1. verſ.30.

D Hvc *ruit in ſiccam congeſto puluere barbam.*] Eo præceps fertur. *Huc*, pro illuc eleg.6. ſup.

Huc mundi coiere manus. Ruit, vt impotens animi, & ſitis eleg.4. ſup.

Illa ruit, qualis celerem prope Thermodoonta
Strymonis abſciſſo fertur aperta ſinu.

In barbam ſiccam, vt antea dixit, *Sicco torret ſitis ora palato. Siccam*, vento ſcilicet & puluere, quam aridam ipſe vocat eleg.13. lib.2. verſ.35. Contra Iuuenalis,

Dum Rhodopes via terit inguina barba.

& Ouid.1. Met. *Barba grauis nimbis.* & 11. Met.

——*vda videtur*
Barba viri, madidiſque grauis fluere vnda capillis.

E *Congeſto puluere*, de via collecto & barbæ inhærente. eſt autem puluis laboris, & longæ viæ indicium. Cic.5. Tuſc. *Sol, puluis, curſus ab Eurota.* Horat. *Patiens pulueris atque ſolis.* Ouid.

Præmia militiæ puluerulenta ſequi. & Senecæ dicitur *Virtus puluerulenta* cap.7. de vita beata, vt notatum ad el.14. lib.3. verſ.7. *Congerere*, eſt ſimul gerendo aliquo coniicere, & cumulare. vnde aues Virgilio congerere dicuntur, quando nidificant, & Gellio & Plauto. Græcè Συμφορεῖν. Venti autem aduerſi ſuda tempeſtate flantes puluerem in faciem & barbam viatorum coniiciunt plurimum ferentes. Lucanus in extremo lib.8.

Pulueris exigui ſparget non longa vetuſtas
Congeriem. De puluere à ventis aduerſis congeſto Plutarchus in Sertorio.

Et *iacit ante fores verba minora Deo.*] Humilius loquitur quam Deum mox futurum decet. *Iacere*, iactare, mittere verba, pro loqui. eleg. 1. lib.2. *Muta iace verba fauilla.* *Verba minora.* Ouid. in ep. Medeæ:

Nunc animis audi verba minora meis

Sic *Verba magna*, & *Magnum aliquid dicere*, *Virg. Deo*, καὶ ϑεῷ. Sic Virg 8. Æneid.

Aſtulit & nobis aliquando optantibus ætas
Auxilium aduentumque Dei. (Herculis.) Ipſe eleg. 18. lib.3. *Thebano Deo.* Tibull. lib.4.

Alcides Deus aſcenſurus olympum.

Auctor ad Liuiam.

Cum ſint impoſito membra cremata Deo.

Ante fores, vide eleg.7. lib.3. verſ. vlt.

Vos *precor ô luci ſacro quæ luditis antro.*] Hæc ſunt verba minora, quia precatur, non iubet. *Luditis*, παίζετε. Supra: *Audit ridere puellas.* vt riſus ſic & luſus puerorum eſt & puellarum. Horat. oda 15. lib.3.

Illam cogit amor Nothi
Laſciuæ ſimilem ludere capreæ.

Ibid. *Inter ludere virgines.*

Ouid. 1. Met.

Venit & ad patrias, vbi ludere ſæpe ſolebat
Inachidas ripas.

Antro ſacro lucis. vt in ſyluis antra, ſic & in lucis. eleg.4. ſup.

Lucus erat felix ederoſo conſitus antro.

Antra autem ſacra Nymphis, & Satyris, & amoribus, atque etiam Muſis. vide aduot. ad eleg. 1. lib.3. verſ.5.

Panuite *defeſſis hoſpita veſtra viris.*] Aperite, recludite, reſerate, vt eleg. vlt. infra.

Panditur ad nullas Ianua nigra preces.

Dictum à pane dando, quod panis daretur iis omnibus, qui in Cereris aſylum confugiſſent, nec iis aditus negaretur: Nonius ex Varrone. Dicitur *Pandere & pandare* inquit Chariſ. libr.3. quod poſterius explicat. ἐξαπλοῦς ἀπαιτεῖν. id eſt, pandum facere, & incuruare. vtuntur Plinius & Vitruuius, ſed nihil ad hunc locum. *Hoſpita veſtra.* v. l. Scaligeri, *Hoſpita vana*, vnde legit, *Hoſpita fana.* probo: nam appellauit ædem, & locum commemorauit. Lipſius cap. 20. lib. 2. Antiq. in v. l. eſſe etiam ſcribit *vana*, vnde facit, *Nana*: ſed errat. Alij libri *Teſqua.* Apuleius libr.2. Florid. *Quoniam in Teſquis ſuis nullus fructus eſt.* ſupra *Rupicinas*, & *ſenticeta*, & *herediolum ſterile.* & lib.3. Florid. *Merula in remotis teſquis fringultiunt.* Varro 6. de lingua Latina confirmat veterem lectionem *Teſqua*, ſiue Teſca, quæ extat etiam in editione Antuerpienſi, *Loca quædam agreſtia, quod alicuius dei ſunt, dicuntur teſca.* Attius Philocteta. *Quis tu es mortalis, qui in deſerta & teſca te apportes loca?* Vide Feſtum in *Teſca*. Sanè *Teſta* valde huic loco conuenit es illis exemplis, quia & ſacra, & inculta, & auia. Alij libri *Tecta. hoſpita tecta* vt Ouid. 1. Metam.

Arcados hic ſedes, & inhoſpita tecta tyranni.

Cic.3. Philipp. *Quippe qui in hoſpitis tectis Brun-*

A *duſij fortiſſimos viros ſingulari iuſſit.* Statius in extremo libr.4. Theb. mouet ſuſpicionem pro *Veſtra*, *Teſca*, *vana*, *tecta.* aliud quoddam verbum deſiderari.

——— *Feßiſque libens iterum hoſpita pandas*
Flumina. nam & hic *Defeſſis* & *Pandite.* *Viris*, mihi, & eſt enallage. *Defeſſis*, ideoque ſitientibus eleg. 12. lib.3.

Potabis galea feſſus Araxis aquam.

Fontis *egens erro, circaque ſonantia lymphis.*] *Erro*, vagor, feror incerto pede Horatio. & verbum aptum Herculi, vt el.20. libr.1.

Qua miſer ignotis error perpeſſus in oris
B *Herculis.*

Egens fontis, vt Horat. oda vlt. libr.3.

Pauper aqua Daunus. & ſat. 5. libr. 1.

Aqua non ditior vrna. Egens, plus quam pauper. Virg. 8. Æneid. *Non ea rationis egentem.* & 11. Æneid. *Quem non virtutis egentem.*

Circaque ſonantia lymphis. Scaliger hic legit, *Circeque* vel, *Circanſque*, quod circare ſit περιοδεύειν. vnde *Circanea auis* Miluius, quod ſemper circando agros oberret. vet. gloſſ. *Circitat, Circat*, κυκλεῖ; *Circitor, luſtrator*, περιοδευτής. vnde corrigit apud Tibullum: *Tantalus eſt illic & circat ſtagna.* Retineo illîc *Circum ſtagna* (ſunt,) vt hîc.
C præterea dixit *Vmbroſum orbem*, cui reſpondet *circa*, ſiue *circum*; quaſi in mediis pene aquis ſitire dicat. *Sonantia lymphis*, ſupple loca, vbi aquæ ſonant, & cum murmure labuntur. ſic eleg. ſup. *Semita ſonat voce.* & *ſonuerunt cardine poſtes.* Sic Virg. 2. Georg.

Iuliaque quà ponto latè ſonat vnda refuſo.

& 7. Æneid.

Nemorum quæ maxima ſacro Fonte ſonat.

Et *caua ſuſcepto flumine palma ſat eſt.*] Hypallage, pro, ſuſceptum flumen caua palma ſat eſt. *Et* ſubaudit, Tamen. ſic eleg. 11. lib.3.

Et famulos inter femina trita ſuos. *Caua palma.*
D Virg 8. Æneid.

Rite cauis vndam de flumine palmis Suſtulit.

Calpurnius:

Concauat ille manus, palmaſque in pocula vertit.

videodus Ælianus lib. 1. de Sineta aquam offerente vtraque caua manu Artoxerxi. & in Diogene Laërtius. Sic cauis manibus dare poma el. 3. lib. 1. & Tibull. el.4. lib. 2.

Illa caua pretium flagitat vſque manu.

Flumine, ſic eleg.20. lib.1.

Tandem haurire parat demiſſis flumina palmis.

de aqua fontana. & eleg. 3. lib.3.

Quid tibi cum tali demens eſt flumine.

E de fonte. *Suſcepto*, pro ſumpto, hauſto, quod Virg. 9. Æneid. dixit, *Vndam ſuſtulit.* Suſcipere pro tollere, *vt*, *Suſcipere onus*, *Suſcipere liberos.*

Audiſtiſne *aliquem tergo qui ſuſtulit orbem?*] Veſtras per aures nomen eius iit? An fama alicuius veſtras peruenit ad aures, qui, &c. *Audire aliquem*, pro de aliquo. Plaut. Curcul. ſc.1. act.5. *Neque vidi, neque audiui peiorem.* Cicero pro Cæcinna. *Condemnare aliquem, quem nunquam videris, aut audieris.* *Aliquem* de incerto, vt el. 23. lib.3.

Me miſerum hic aliquis rationem ſcribit auari.

Suſtulit, ſuſcepit gerendum, & geſſit, vt in epigrammate in Neronem:

Suſtulit hic matrem, ſuſtulit ille patrem.

Ipſe el. 9. lib. 2.

Maximaque in parua ſuſtulit oſſa manu.

Ouid. 2. de arte amandi hac de re.

Ille fatigatæ vincendo monſtra nouercæ
Qui meruit cœlum, quod prius ipſe tulit.

Ergo orbem pro mundo, id eſt, cœlo poſuit, vt eleg. 6. ſup. contra *O longo mundi ſeruator ab Alba.* id eſt orbis. Horat. oda 3. lib. 3.

Si fractus illabatur orbis. id eſt, Si cœlum ruat. Virg. 1. Georg.

Idcirco certis dimenſum partibus orbem
Per duodena regit mundi ſol aureus aſtra.

vocat idem, *Orbes cœli.* & *Aethereos humero qui ſuſtinet orbes* 8. Æneid. *Tergo*, humeris & ceruice. Ouid. 2. Faſt. de Hercule:

Nititur hic humeris, cœlum quoque ſederat illis.

& 9. Met. ipſe Hercules ait: *Hac cœlũ ceruice tuli.* & in ep. Deianiræ.

Quod te laturum eſt cœlum prius ipſe tuliſti.
Hercule ſuppoſito ſidera fulſit Atlas.

Apollodor. libr. 2. Monitum ait à Prometheo Herculem ne ad aurea mala proficiſceretur, ſed Atlantem pro ſe mitteret ſuſcepto interea cœli pondere: acceptis ab Atlante malis, vt ei onus redderet finxit ſe ſpeiran velle tantiſper facere, vt cœlum commodius ferret; atque ita recepto ab Atlante cœlo diſceſſit. Seruius ſcribit ab Atlante Herculem didiciſſe aſtrologiam, vnde fingatur vterque tuliſſe cœlum.

Illa *ego ſum, Alciden terra recepta vocat.*] Tibull. eleg. 6. lib. 1.

Ille ego ſum, nec me iam dicere vera pudebit.

Ouid. 4. Met.

Ille ego ſum, dixit, qui longum metior annum.

Plaut. Amphitr. *Quis ad fores? Ego ſum. Terra*, pro orbe terrarum, vt el. 6. ſup.

Vince mari iam terra tua eſt. *Recepta*, vindicata, liberata, purgata à monſtris. Recipitur enim quod amiſſum eſt, vel in amittendi periculum venit. Virg. 6. Æn. *Medioque ex hoſte recepit.* Ouid. 5. Faſt. *Agnorunt ſigna recepta ſuos.* Id eſt, recuperata de Parthis. Terra autem erat ſub poteſtate tyrannorum & monſtrorum; vindex fuit Hercules. Ouid. 9. Met.

Timuere Dei pro vindice terra. & in ep. Deianiræ.

Reſpice vindicibus pacatum viribus orbem.

Vocat Alciden, Ambiguè, vel Alciden à virtute nominat, vel inuocat Herculem quem omnes, qui laborant, inuocant. legendus Varro apud Nonium in *Tutaans.*

Qvis *facta Herculea non audit fortia claua?*] Vel *Audit* preſentis, quod malo; vel præteriti temporis per contractionem audît. Sic Virg. 7. Æneid.

Quis genus Aeneadum? quis Troiæ neſciat vrbem?

Quia *facta*, vox media eſt, addidit, *fortia.* Sic Virg. 1. Æneid. *Calataque in auro*

Fortia facta patrum. *Facta claua*, vt ſup. *Labor claua*, verſ. 17.

Et *nunquam ad natas irrita tela feras.*] *Tela irrita*, quæ fruſtrantur iaculantem. Seneca in Hercule furente, vbi Hercules ipſe ſuas donat ſagittas Philoctetæ:

Virtute felix iuuenis, has nunquam irritas

A *Mittes in beſtes.* Virg. 2. Æneid. *Vnde*

Tela manu miſeri iactabant irrita Teucri.

Ibidem: *Imbelle ſine ictu telum.* & 11. Æneid.

Quò ferrum quidue hæc gentis tela irrita dextris?

vbi Seruius exponit, *Inertia, quæ nos vlciſci minimè valent.* hoc eſt quod idem Virg. ait libr. 10. Æneid.

Suggere tela mihi non vllum dextera fruſtra
Torſerit in Rutulos. *Ad feras*, aduerſus feras, vt eleg. 24. lib. 2.

Si libitum tibi erit Lerneas pugnet ad hydras.

Feras, τὰ θηρία. beſtias Cicero vocat, vt Leones

B & ſerpentes. nam & ſunt inter feras innoxiæ. *Fera beſtia* Iuriſconſult. manſuetis ſunt contrariæ, cuiuſmodi leones, vrſi, pantheræ, tigres. *l. 2. ad legem Aquiliam. l. 1. de poſtul. & l. 3. de acquir. rer. dom.* *Natas*, corrupta lectio; addita litera lego vaſtas, vt ſupra contra eleg. 7. *Inſana nocte*, pro *voce*, mutata litera N. & V. el. 19. l. 2.

Non tamen vt vaſtos auſim tentare leones.

Atqve *vni Stygias hominum luxiſſe tenebras.*] Caliginem inferiorum diſcuſſam eſſe immiſſo lumine. Virg. 8. Æneid.

Trepident immiſſo lumine manes. *Stygias tenebras* Virg. 6. Æneid. vocat *Triſtes ſine ſole domos.*

C Idem lib. 3. Georg.

Sæuit & in lucem ſtygiis emiſſa tenebris
Pallida Tiſiphone. Ipſe el. 19. lib. 1. *Cæcis locis.*

Luxiſſe vni, vt Ennius apud Ciceronem 1. Offic.

Nihilominus ipſi lucet cum illi accenderit. Plaut. Caſina. *Lucebis huic nouæ nuptæ facem.* *Vni*, vt Catull. *Vnus Italorum* epigr. 1. lib. 1. dixit *hominum*, quia Bacchus ad inferos iam deſcenderat: Pauſanias, & Horatius oda 19. lib. 2. & Mercurius eo ſæpe commeat. Orpheus eodem iit, ſed poſt Herculem. Adde Amphiaraum, ſed non rediit. Mutat autem ordinem laborum: nam nondum Cerberum inferis extraxerat. vide ad illud, *La-*

D *bor vltime* verſ. 17. ſup.

Accepta. *hęc feſſo vix mihi terra patet.*] Verſum hunc ſuppoſitium eſſe monet Scaliger, quia infra legitur. Ergo hîc lacunam relinquendam. *Accipite*, admittite. vt verſ. 66. infr.

Angulus hic mundi nunc me mea fata trahentem
Accipit. videlicet, vt hoſpitem. Varro Meleagris apud Nonium in *Capere*, & in *Recipere*: *Quem terra non cepit, & cœlum recepit.* *Hæc terra vix mihi patet*, vt patet cœli porta: Ennius. contra Virg. 1 Æneid.

Cunctus ob Italiam terrarum clauditur orbis.

Feſſo, vide adnot. ad verſ. 4. & 34. ſup.

E Qvod *ſi Iunoni ſacrum faceretis amarę.*] Sacrificaretis Iunoni, vt eleg. 6. ſup. verſ. 1. *Sacra facit vates.* ſic eleg. 1. ſup.

Iunoni votam facite impetrabile. *Si faceretis Iunoni amarę*; At Bonæ Deæ facitis. *Iuno amara*, aſpera vt eleg. 3. ſup. *Noctes amaras* verſ. 29.

Non *clauſiſſet aquas ipſa nouerca ſuas.*] De Nouerca vide adnot. eleg. 5. ſup. verſ. 10. *Clauſiſſet aquas*, vt Virg. ecl. 3.

Clauditeiam riuos pueri, ſat prata biberunt.

Cicero pro Murena. *Noli eſſe tam inuiſtus, vt cum tui fontes, vel inimicis tuis pateant, noſtros riuulos etiam amicis putes clauſos eſſe oportere.* & 2. de Orat. *Vbi non ſecluſa aquula teneatur.* Aquam autem

negare immane eſt, *quam*, vt ait Plautus Rudente, *hoſtis hoſti commodat.* vide eleg. 15. lib. 3.

Vilem ieiuna ſæpe negauit aquam.

Claudere aquam alicui, eſt obſtruere aditum ad aquam. *Ipſa nouerca*, etiam quæ dura mihi, & valde infeſta priuigno. Notum Iunonis in Herculem odium. Ouid. 9. Metam. Seneca in Hercule furente. Virg. 8. Æneid.

—— & duros mille labores
Rege ſub Euryſtheo fatis Iunonis iniquæ
Pertulerit.

Ipſa vt el. 16. lib. 1.

Ianua vel Domina penitus crudelior ipſa.

Sɪɴ *aliquam vultuſque meus, ſetaque Leonis*
Terrent, & Libyco ſole peruſta coma.] *Aliquam*, veſtrûm, quia naturæ pauidæ puellæ. Alias legitur, *Aliquem*. nam aliquis fem. gen. vt quis, & quiſquis. *Vultus meus*, facies torua, & acres oculi, & barba hiſpida. Virg. 8. Æneid.

—— nequeunt expleri corda tuendo
Terribiles oculos, vultum, villoſaque ſetis
Pectora ſemiferi.

Setæ leonis. Pellis leonina villis horrens; Virg. 8. Æneid.

Villoſi pelle leonis Accipit Aeneam.

& 7. Æneid.

Ipſe pedes tegmen torquens immane leonis
Terribili impexum ſeta cum dentibus albis.

Ouid. 2. faſt.

Vt tetigit fului ſetis hirſuta leonis
Vellera, pertimuit, ſuſtinuitque manus.

in ep. Deianiræ:

Nempe ſub his animam peſtis Nemeæa lacertis
Edidit, vnde humerus tegmina læuus habet.

Meminit Laërtius in Diogene. *Terrent*, metu concutiunt. Inſiſtens verſus, vt eleg. 9. ſup.

Lygdamus ad plutei fulcra ſiniſtra iacens Exſurtur.

Et coma peruſta ſole Libyco. Horat. oda 2. Epod.

Aut peruſta ſolibus Pernicis vxor Appuli.

Tibull. eleg. 9. lib. 1.

Vretur facies, vrentur ſole capilli.

& eleg. 10. lib. 1.

Illic percuſſiſque genis, vſtoque capillo,
Errat ad obſcuros pallida turba lacus.

Sic Ouid. eleg. 4. lib. 3. Triſt.

Aſtricto terra peruſta gelu.

Sole Libyco, ardore ſolis, qui in Libya vehementiſſimus eſt. Libyam autem peragrauit Hercules cum Antæũ interfecit, & aurea mala decerpſit.

Iᴅᴇᴍ *ego Sidonia feci ſeruilia palla*
Officia, & Lydo penſa diurna colo.] ſic eleg. 1. ſup. *Idem ego cum Cynara traheret Lucina dolores. Feci officia ſeruilia*, inter ancillas feci miniſteria ſeruilia. Plaut. Amph. *Hic ſuum officium facit.* idem vbique de ſeruis. *Palla.* vide eleg. 4. ſupr. verſ. 60. *Sidonia*, purpurea. el. 16. lib. 2.

Quare ne tibi ſit tanti Sidonia veſtis.

& eleg. 29. lib. 2. *Sidonia mitra. Feci penſa*, id eſt, neui, quia ſequitur *Colo*. Alias *Facere penſum*, eſt lanam carpere & putare. *Diurna penſa*, quia ſunt & nocturna Virg. 1. Georg.

Nec nocturna quidem carpentes penſa puellæ.

Penſa diurna, quotidiè reddenda heræ. eleg. 9. lib. 2. *Texta diurna. Lyda colo.* Martial. ep. 69. lib. 9. *Lydia nec dominæ traxiſſes penſa ſuperbæ.* De colo, ſiue colu dictum eleg. 1. ſup. verſ. 72. *Lyda colus*, ancillæ Omphales, quæ Lydorum regina

A fuit, vnde *Lydia puella* dicitur eleg. 11. lib. 3. verſ. 17. & 18. vbi hæc fabula narratur.

Mᴏʟʟɪs *& hirſutum cepit mihi faſcia pectus.*] vnde Martiali lib. 14. Lemmate 134. *Faſcia pectoralis:*

Faſcia creſcentes dominæ compeſce papillas,
Vt ſit quod capiat noſtra, tegatque manus.

Ibidem in Amictorium:

Mammoſas metuo, teneræ me trade puellæ,
Vt poſſint niueo pectore lina frui.

Nonius: *Strophium eſt faſcia breuis, quæ virginalem tumorem cohibet papillarũ.* Cicero tamen de Aruſpicum reſponſis ſeparat: *Clodium à muliebribus*
B *soleis; purpureiſque faſciolis*, &c. legendus idem Nonius in *Calautica*. *Strophium* vocat Catull.

Nec tereti strophio luctantes vincta papillas.

Erat & faſcia, ſiue faſciola texta, quæ capillum in capite colligeret: Varro 4. de lingua Lat. *Faſciola*, inquit & Iſidorus cap. 33. lib. 19. *Eſt quæ ambit extremitates veſtium. Mollis*, feminea, puellaris, vt eleg. 3. ſup. verſ. 46. *Molle caput. Cepit pectus*, continuit, incluſit. *Hirſutum.* Indicium roboris, vel libidinis. Virg. 8. Æneid. de Caco:

Villoſaque ſetis Pectora ſemiferi.

Ouid. 2. faſt. de Hercule:

Horrenda denſis aſpera crura pilis.

C Idem eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Sumpſerit annales nihil eſt hirſutius illis.

id eſt, libidinoſius.

Eᴛ *manibus duris apta puella fui.*] Subaudi, licet: nam teneræ ſunt puellarum manus, Herculis duræ. Sic eleg. 11. lib. 3. de Hercule:

Tam dura traheret mollia penſa manu.

& Ouid. 2. faſt.

Craſſaque robuſto deducis pollice fila.

Duris, calloſis. *Apta puella*, vel miniſterio illi conueniens & habilis; vel decens & venuſta. vide Indicem.

D Tᴀʟɪʙᴠs *Alcides. At talibus alma ſacerdos*
Puniceo canas ſtamine vincta comas.] apud Feſtum in *Damium*. Sacerdos Bonæ Deæ vocatur *Damiatrix*. Cicero in Orat. de Aruſpic. reſp. hoc ſacrificium ait fieri ſolitum per virgines Veſtales. *Alma*, ſancta. nam Virg. 6. Æn. cum de Sibylla dixiſſet:

Natiq; patriſque Alma precor miſerere.

Ait ibidem. *Tuque ô ſanctiſſima vates.* Seruius in illud 10. Æneid. *Alma parens Idæa Deum. Alma proprie Tellus, eo quod alat: quod epitheton alijs numinibus abuſiuè tribuitur.* Idem in illud 1. Georg. *Liber & Alma Ceres. Alma ab alendo: Ceres à creando.* & in 1. Æneid. *Vt primum lux alma data eſt;*
E *ab eo quod alat quia cuncta per diem creſcunt.* Feſtus: *Alma, ſancta, ſiue pulchra, vel alens, ab alendo ſcilicet (&) Almities, habitus almarum rerum.* Chariſius lib. 1. *Almities, εὐμορφία.* Numina quæ vitam alunt & ſuſtinent, alma ſunt, vt Venus, Sol, Lux, Ceres ſiue Terra; at Bona Dea quibuſdam videtur eſſe Ops, vt notaui ſupra ex Macrobio. Virgilius etiam *Almum agrum*, & *almas vires* vocat. *Vincta comas*, religata & ſtricta, quia vittatæ erant ſacerdotes, vt notum eſt. Iuuen. ſat. 4.

—— cum quo nuper vittata iacebat
Sanguine adhuc viuo terram ſubitura ſacerdos.

Vates tamen eas vittas ſoluebant cum fundere

parabant oracula. Virg. 3. Æneid. de Heleno.

—— vittaſque reſoluit Sacrati capitis.

Vincta comas, vt eleg. penult. lib. 3.

Vinctus eram verſas in mea terga manus.

& ſupra, *Pulſus tempora. Canas comas*, albentes ſenio, vt eleg. 18 lib. 2.

Et cana toties oſcula ferre coma.

infra vocatur *Anus. Stamine*, vitta, laneo orbe. Stamen, pro filo & licio, vnde fiunt vittæ. Sic eleg. 4. ſup.

Cum patuit lecto ſtamine torta via.

vide illic *Puniceo.* vt ſup. hac eleg. verſ. 27. *Punicea vitta.* Catull. de Partis in Atiadna:

At roſeo niueæ reſidebant vertice vitta.

Parce *oculis, hoſpes, lucoque abſcede verendo.*] Abſtine à conſpectu ſacrorum noſtrorum. Tibull. eleg. 2. lib. 1.

Parcite luminibus, ſeu vir, ſeu femina fiat
Obuia. Sic Virg. 2. Georg.

—— ver magnus agebat
Orbis & hybernis parcebant flatibus Euri.

& ipſe eleg. 28. lib. 1. verſ. 13. *Parcere verbis. Abſcede luco verendo*, abſiſte luco cuius pars ante ipſum limen erat, vt oſtendit ſupra de populo ornante ædem, & multa vmbra ante fores. Virg. 6. Æneid.

—— Procul, ô procul eſte profani
Conclamat vates, totoque abſiſtite luco.

Verendo luco, & metuendo viris, quia ſacra luci nollis viris impune viſa; & Venerando, quia Virg. 7. Æneid.

Horrendum ſyluis, & relligione parentum.

Vereri etiam pietatis eſt, ſed adiuncto metu ad cultum, vt *Vereri Iouem* Plauti Amphit. Donat. in Andriam: *Veretur liber; metuit ſeruus.* Liuius lib. 39. *Veremur vos, Romani, &, ſi ita vultis, etiam timemus.* vide Ciceronem initio pro Quinctio, & Nonium in *Vereri.* cum ſecundo, vel quarto caſu docent dici Gellius, & Palæmon & *Vereor te*, & *Vereor tui. Reuerens Deorum* dixit Ouidius 1. Metamorph. & alibi:

Ceda *agedum, & tuta limina lingue fuga.*] Sic Plautus Amphit. *Concedite, atque abſcedite, omnes de via diſcedite. Cedere*, pro diſcedere el. 9. lib. 2.

Nunc quoniam iſta tibi placuit ſententia, cedam.

Agedum, etiam hortantis plures, vt el. 1. lib. 1.

En agedum dominæ mentem conuertite noſtræ.

Lingue limina; abi à limine: nam in limine etiam inſignia eius ſacri erant. dixit enim:

Dentis punicea velabant limina vitta.

Fuga tuta, quæ te tuebitur, & defendet à cæcitatis periculo. Virg. 8. Æneid.

Tuta tenebant Caſtra locis.

Interdicta *viris metuenda lege piatur,*
Qua ſe ſummota vindicat ara caſa.] Præter illa, quæ notaui ſupra ad eum verſum:

Impune & nullis ſacra retecta viris.

Ouid. 3. de arte amandi:

Cum fuget à templis oculos bona diua virorum
Præterquam ſi quos illa venire iubet. & 5. faſt.

Templa patres illic oculos exoſa viriles
Leuiter acclino conſtituere iugo.

vide & Iuuenal. ſat. 2. *Interdicta*, probibita. Horat. ep. 6. lib. 1.

Cui potior patria fuit interdicta voluptas.

A Donat. in Hecyr. *Edicimus, quod iubemus fieri: Interdicimus, quod vetamus fieri. Edicimus vni generi hominum, interdicimus diuerſis*: vnde *Interdicta* & *edicta prætorum.* Ideo in interdictis. *Veto*, verbum inerat: Feſtus in *Poſſeſſio.* vide Lexicon Briſſonij. Sic *interdicere aqua, & igni, & domo. Piatur*, expiatur, ſi polluta & violata eſt, vt ſupra: *Fonteſque piandos. Aras piare* ita dixit el. 10. lib. 3. *Lege metuenda*, horrendi nempe carminis: Liuij lib. 1. id eſt, ſanctione grauiſſimæ pœnæ; puta, ex Aſinaria Plauti, *Si quis vir aſpexit cæcus continuo fiet.* Lex, pro condicione & conceptione verborum, vt eleg. 9. ſup. *Quà*, vide eleg. 8.

B ſupra verſ. 5. *Se vindicat*, ſe aſſerit, & tuetur aduerſus oculos virorum, quia eſt in receſſu poſita & ſolitudine eius ædes. de vindicandi verbo dictum eleg. 3. ſupr.

Illa tui partem vindicat vna tui.

Summota, penitus repoſta, Virg. Ita in æde Veſtæ locus erat intimus ſtegetibus ſeptus, qui vocabatur *Penus*: Feſtus in *Penus.* Idem Feſtus: *Impenetrale, cuius vltimum penetrale, intrare non licet. Submouere* ſiue *ſummouere*, verbum lictorum. Liuius lib. 3. *I, lictor, ſummoue turbam, & da viam domino ad prahendendum.* Horat. oda 11. Epod.

Deſinet imparibus certare ſubmotus pudor.

C Sed hîc *Summota* dictum, vt à Virg. 7. Æneid.

Audijt & ſi quem Tellus extrema refuſo
Summouet Oceano. & 8. Æneid.

Hîc Spelunca fuit vaſto ſummota receſſu.

ſic ipſe eleg. 10. lib. 2.

Et ſi qua extremis Tellus ſe ſubſtrahit oris.

Sic & Virg. 6. Æneid.

Spelunca alta fuit, vaſtoque immanis hiatu,
Scrupea, tuta lacu nigro, nemorumque tenebris.

vbi *Tuta*, vt hîc *vindicat. Caſa*, ædicula vide ſupr. verſ. 28.

Magnam *Tireſias aſpexit Pallada vates.*] de Tireſia Vlyſſes apud Horat. ſat. 5. lib. 2.

D *O nulli quicquam mentite.* & ibidem Tireſias: *O Laërtiade, quicquid dicam aut erit, aut non.* Circe apud Homer. Odyſſ. lib. 10. vbi præcipit Vlyſſi vt conſulat animam Cæci vatis Tireſiæ: Τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἴῳ πεπνῦσθαι, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσι.

Hinc etiam mortuo mentem dedit Proſerpina Soli ſapere: reliqui vmbræ feruntur. de eodem agit & lib. 11. Odyſſ. apud Ouid. 3. Metam. cæcatus eſt à Iunone, ſed Iuppiter:

—— pro lumine adempto
Scire futura dedit, pœnamque leuauit honore.

E & in Ibin:

Qualis erat (cæcus) poſtquā eſt iudex in lite iocoſa
Sumptus, Apollinea clarus in arte ſenex.

Iuuenal. ſat. 13.

Nec ſurdum, nec Tireſiam quemquam eſſe Deorum.

Higinus fab. 75. narrat vt vir & femina, & iterum vir fuerit, vt à Iunone cæcatus, & factus augur peritiſſimus à Ioue, & datum vt ſeptem ætates viueret. Callimachus id à Pallade accepiſſe narrat. Ouidius ergo & alij Latini oculis priuatum à Iunone ſcribunt, hic noſter ſecutus eſt Callimachum hymno, qui inſcribitur: Εἰς λουτρὰ τῆς Παλλάδος.

—— Ἀλλὰ Πελασγὶ

Φράζεο μὴ οὐκ ἐθέλων τὰν βασίλειαν ἴδῃς.
Ὅς κεν ἴδῃ γυμνὰν τὰν Παλλάδα, τὰν πολιοῦχον,
Τὤργος ἐσόψεται τοῦτο πανυστάτιον.

Sed tu Pelaſge caue ne (etiam) *inuitus reginā Mineruam videas. Qui aſpexerit nudam Mineruam tutelarem Deam Argos aſpiciet hoc poſtremum.* Deinde narrat vt è venatione ſitiens ad fontem venerit Tireſias, imprudenſque Dianam lauantem aſpexerit, & cæcus ab ea factus ſit; licet eius mater eſſet Palladi cariſſima. Ouid. 4. faſt. tangit hanc hiſtoriam:

Nec Dryadas, nec nos videamus labra Dianæ.

De aſpectu Palladis vide Plutarchum in Arato. *Vates*, poſtea factus, vt ſup. *Verba minora Deo.* ſupple, futuro. pro *Magnam* legitur in vet. lib. *Magno*, & rectiſſimè id eſt, cum ingenti damno & malo. ſic eleg. 18. lib. 3.

Atrida magno cum ſteterit alter amor.

Magno, quod Callimachus, *μισθῷ μεγάλῳ.*

—— Κρόνιοι δ' ὧδε λέγοντι νόμοι·
Ὅς κε τιν' ἀθανάτων, ὅκα μὴ θεὸς αὐτὸς ἕληται,
Ἀθρήσῃ, μισθῶ τῆνον ἰδεῖν μεγάλῳ.

Sed Saturnia ſic iubent leges. Quiſquis aliquem immortalium, niſi Deus ipſe velit, conſpexerit, mercede conſpiciat magno. vide & eundem in hymno Dianæ verſ. 263.

FORTIA *dum poſita Gorgone membra lauat.*] ſic eleg. 14. lib. 4.

Qualis Amazonidum nudatis bellica mammis
Thermodontiacis turba lauatur aquis.

Fortia membra, inuictum corpus Callimachus: *Εἶδες Ἀθαναίας στήθεα, κὴ λαγόνας. Vidiſti* (ô fili Tireſia) *Mineruæ pectora & ilia.* Sic Virg. 1. Æneid. *Fortia corpora.* ipſe *Fortia ſigna* eleg. 12. lib. 3. *Poſita Gorgone*, depoſita ægide, exutiſque armis. de Gorgone vide eleg. 2. lib. 2.

Gorgonis anguiſera pectus operta comis.

Poſita, depoſita, vt eleg. 2. lib. 2.

Ideis iunceam ponere verticibus.

γυμνὰν Παλλάδα dixit Callimachus; idque ipſe tangit eleg. 13. lib. 3.

Nec fuerat nudas pœna videre Deas.

DII *tibi dent alios fontes, hæc lympha puellis*
Auia ſecreti limitis vna fluit.] Afranius Vopiſco apud Nonium in *Proprium*:

Dij tibi dent propria quæcunque exoptes bona.

Plaut. Aſinaria ſc. 1. act. 1. *Dij tibi dent quæcunque optes.* Horat. ſat. 3. lib. 2.

Dij tibi dent capta claſſem deducere Troia.

Eſt & imprecantis. Ouid. eleg. 8. lib. 1. Amot.

Dij tibi dent nulloſque Lares, inopemque ſenectam.

Catull. *At vobis mala multa Dij Deæque Dent.* *Fontes*, vt verſ. 35. ſup. *Hæc lympha auia*, ſepoſitus fons eleg. 20. lib. 1.

Raram ſepoſiti quærere fontis aquam.

Auia, extra viam poſita, & in receſſu, vt ſupr. *Deuia lumina. Auia ſecreti*, δὶς τὸ αὐτό; vt hic

At ne certa forent manifeſtæ ſigna rapinæ.

& eleg. 4. ſup.

Lubrica tota via eſt, & perfida, quippe tacentes
Fallaci celat limite ſemper aquas.

vbi *Limes*, pro riuo, alueo, via aquæ. vide illic adnot. Virg. 7. Æneid.

Nemorosa auia matres Inſultant thyaſis.

Secreti, remoti, abditi, vt eleg. 9. ſup.

A *In ſecreta lectulus herba.*

Fluit, manat. eleg. 3. lib. 3.

Bellerophontæ quà fluit humor equi.

Horat. oda 15. Epod. *Tibique Pactolus fluat. Puellis*, in vſum puellarum. *Puellis*, an virginibus? an feminis?

SIC *anus, ille humeris poſtes concuſſit opacos.*] *Sic anus*, ſupple ait. ſup. verſ. 51.

Talibus Alcides; at talibus alma ſacerdos
Puniceo canas ſtamine vincta comas.

Ille concuſſit poſtes, labefactauit & impulit ita vt euerteret, vt ſupra: *Dirruit ira fores. Poſtes*, vide adnot. ad eleg. 9. ſupr. verſ. 21. *Opacos.* Feſtus:

B *Opaca, vmbroſa.* Virg. eclog. 1.

—— frigus captabis opacum. 6. Æneid.

Vlmus opaca ingens. &, *Lucis habitamus opacis.*

Opaci ergo poſtes inumbrati frondibus eius populi quæ ornabat ædem, vt dixit ſup. An geminas arbores vmbroſas pro poſtibus ianuæ fuiſſe ſignificat, vt ruri ſæpe videmus. *Opacum* ab operiendo deducunt. An ab Ope, id eſt, terra & aquis, quia humida loca vmbroſa ſolent eſſe. *Humeris.* ſic Virg. 4. Æneid. *—— Trudunt*

Obnixæ frumenta humeris. Ouid. 1. faſt.

Nititur hic humeris, cælum quoque ſederat illis,
Et vaſtum motu collabefecit onus.

C De Hercule, & Caci ſpeluncæ foribus. Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Humerus mihi eſt aries.*

NON *tulit iratam ianua clauſa ſitim.*] non ſuſtinuit impetum ſitientis, & ideo magis irati Herculis, vt ſupr. *Ira dirruit fores.* eleg. 8. lib. 1.

Vicimus aſſiduas non tulit illa preces.

reſiſtere non potuit: ſic Virg. 2. Æneid.

—— nec clauſtra, nec ipſi
Cuſtodes ſufferre valent.

id eſt, ſuſtinere non poſſunt, pares non ſunt ei. *Ianua clauſa.* ſic eleg. 23. lib. 2.

Ah pereant, ſi quos ianua clauſa iuuat.

D & eleg. 5. lib. 1. *Clauſis expulit è foribus.* vnde *Ianus Clusius. Sitis*, pro ſitiente vt el. 5. lib. 3.

Non bibit è gemma diuite noſtra ſitis.

& eleg. 3. ſupr. *Tuam famem*, pro te famelicum. Vt autem famelici, & ieiuni iracundiores, (vt diximus ad eleg. 5. ſup. *Ieiuno ſono.*) ſic ſiticuloſi. Virg. 3. Georg. de Angue:

—— flammantia lumina torquens,
Sæuit agris, aſperque ſiti, atque exterritus æſtu.

Complexus vtrumque Virg. 9. Æneid.

—— ille aſper & improbus ira
Sæuit in abſentes: collecta fatigat edendi
Ex longo rabies, & ſiccæ ſanguine fauces.

E AT *poſtquam exhauſto iam flumine vicerat æſtum.*] ſic eleg. 2. ſup.

At poſtquam ille ſuis tantum conceſſit alumnis.

Vicerat, domuerat, compeſcuerat. eleg. 17. lib. 3.

Vince ſopore caput. Sederat & reſtinxerat ſitim; quia victi quieſcere coguntur. *Æſtum*, id eſt, ſitim id quod præcedit, pro eo quod ſequitur: nam æſtum ſequitur ſitis. eleg 4. ſup.

—— Quo dulces ab æſtu
Fiſtula poturas ire iubebat aquas.

ſic eleg. 7. *Damnatas manus.* id eſt, ſceleratas. & eleg. 6. ſupr. *Confeſſum Parthum.* id eſt, victum. Contra Virg. ſitim, pro calore poſuit 4. Æneid.

Hinc deſerta ſiti regio. & ecl. 1. *Sitientes Afros.*

Exhauſto iam flumine. quaſi totum fontem ebiberit, præ ſiti, vt ſitire fons ipſe cogatur, vt Cicero in ep. ad Q. fratrem διψῶσαν κρήνην, dixit. Sic *exhaurire fontem benignitatis.* Cic. 2. offic. *Interbibere fontem*: Terent. *Intertrahere animam puteo*: Plaut. *Epotaque flumina Medo*: Iuuenal. vide Statium 4. Thebaid. ſub finem de exhauſto à ſitiente fluuio. *Flumine.* vide verſ. 36. ſup.

P o n i t *vix ſiccis triſtia iura labris.*] vt eleg. 9. lib. 3. *Et liceat medio ponere iura foro.* Sic νομοθετεῖν, Græcis, νομοθέτης, καὶ νομοθεσία. *Triſtia iura*, amara, ſeuera, dura mulieribus. *Rigoureuſes loix.* Contra eleg. 5. lib. 2.

—— *Per dominæ Iunonis dulcia iura.*

& eleg. vlt. infra:

Dei pater hic vmbræ mollia iura meæ.

eleg. 1. ſupr. *Triſtis pertica.* & *Triſte tubile*, pro durum eleg. 15. lib. 3. Albin. ad Liuiam:

—— *nec omnes*

Mutarunt auidi triſtia iura Dei.

vide Nonium in *Triſte.* Cicero 2. Verr. *P. Sulpitius index triſtis & integer.* *Vix ſiccis labris*, ſtatim à potu. nam illico areſcunt labra. alio modo Catullus de Parcis nentibus:

Laneaque aridulis hærebant morſa labellis.

Eſt autem ira, & ſtudium vindictæ moræ impatiens.

A n g v l v s *hic mundi nunc me mea fata trahentem*

Accipit, hac feſſo vix mihi terra patet.] Feſtus: *Angulus à Græco ἀγκῶνα, ſiue ab eo quod eſt ἄγχι, id eſt, propè: quod adducatur* (alias *aduncatur*) *quod ex diuerſo coacta faciunt anguli formam.* Iſidor. cap. 8. lib. 15. *Angulus* (domus) *quod duos parietes in vnũ coniungat.* De angulis ædiũ (abditis locis) Plautus & Terentius. M. Cato dierum dictarum apud Chariſium lib. 2. in *Nocte*: *Mare velis florere vides vltra angulum Gallicum.* Varro 1. de ling. Lat. apud Priſcianum ait ſcribi ſolitum *aggulus*, vt *aggulla, ageeps, agcora.* Idem 5. de ling. Lat. ab agendo deducit, quod in eo propter anguſtiam nihil agi poteſt: & quod in eo locus anguſtiſſimus cuius loci is angulus. At Scaliger in Varron. ab ἀ, νῶν deducit. Horat. oda 6. li. 2.

Ille terrarum mihi præter omnes

Angulus ridet. ſat. 6. lib. 2.

—— *O ſi angulus ille*

Proximus accedat, qui nunc deformat agellum.

ep. 14. lib. 1.

Angulus iſte feret piper, & thus ocyus vua.

Seneca ep. 28. *Non ſum vni angulo* (terræ) *natus.* Ibidem: *In angulo Barbariæ eſſe.* Videtur etiam idem eſſe apud Horatium, *Latus mundi*; oda 22. lib. 1. & oda 24. lib. 3. *Angulus hic mundi accipit me*, vt hoſpitem nempe. vide ſupr. hac elegia verſ. 42. *Mea fata trahentem.* vitam vix agentem fato conſtitutam. vix ferentem fatis decretos labores. Non ducentem, ſed trahentem vitam, quam mihi fata ærumnoſam dederunt. el. 8. ſup.

Qui dabit immunda venalia fata ſagina.

id eſt, vitam & caput. *Trahere fata*; miro ſermone: nam *fata volentem ducunt, nolentem trahunt.* At hic etiam ſua fata trahit. id eſt, vitam fato conſtitutam; vt Virg. 2. Æneid.

Afflictus vitam in tenebris, luctuque trahebam.

& 3. Æneid.

A *Cum vitam in ſyluis inter deſerta ferarum*

Luſtra domoſque traho. ſic ibidem:

Linquebant dulces animas, aut ægra trahebant

Corpora. & 3. Georg.

Frigidus in Venerem ſenior, fruſtraque laborem

Ingratum trahit. id eſt, vix fert. el. 14. lib. 1.

Nam ſine optatam mecum trahit illa quietem.

Phineus apud Apollonium lib. 2.

—— καὶ γῆρας ἀμείρονι ἐς τέλος ἕλκω.

Et ſenectutem longæuam ad finem traho. Electra in Euripidis Oreſte: βίοτον ἀ μέλεος εἰς τὸν αἰεὶ ἕλκω χρόνον. *Vitam* (ipſa ego) *miſera in omne tempus tra-*

B *ho.* Ducitur vita felicibus; Trahitur miſeris, vt oneroſa, & nimis longa. Seneca paulo aliter dixit cap. 14. de conſol. ad Mart. *Ducentem fata.* Virg. 5. Æneid.

Nate Dea quo fata trahunt, retrahuntque ſequamur.

De fatis Herculis Apollodorus lib. 2. qui ſcribit Iouem inter Deos dixiſſe, eum, qui primus è Perſei genere naſceretur, Mycenis imperaturum: Iunonem autem exoraſſe Ilithyiam, vt ſeptimeſtrem Euryſthea producere in lucem remorato Alcumenæ partu, & ita fato ſubditum imperiis Euryſthei Herculem.

C M a x i m a *quæ gregibus deuota eſt ara repertis.*] Virg. 8. Æneid.

Hanc aram luco ſtatuit (incertum Hercules, an Potitius) *quæ maxima ſemper*

Dicetur nobis, & erit quæ maxima ſemper.

vbi Seruius: *Ingens illa ara fuit, ſicut videmus hodieq́.* Addit prædictum fuiſſe Herculi ab Apolline, ſore, vt in Italia Deus coleretur. Liuius lib. 1. Euandrum inducit ſaluere iubentem Herculem, & narrantem prædictum à matre Carmenta Deum futurum, aramque illi dicatum iri, quam opulentiſſima gens in terris Maximam vocet. Macrob. cap. 6. lib. 3. Saturn. Ab Hercule Victore aram maximam fuiſſe narrat,

D & aperto capite illic ſacrificari, quia conſtituta ſit ante Æneæ in Italiam aduentum. Idem cap. 12. eiuſd. lib. docet ante vrbem conditam ſacrificatores ad aram Maximam ſolitos coronari populo; poſtea lauro. Pub. Victor in 11. Reg. vrbis, Circus Maximus: ad ædem Herculis, & templum vetus Caſtoris Aram Maximam locat. Interpres Iuuenal. ſat. 8. *Magna ara ad Herculem dicitur Romæ, iuxta circum flaminium.* Ouid. 1. faſt.

Immolat ex illis (receptis à Caco) *taurum tibi*

Iuppiter vnum

Victor, & Euandrum ruricolaſque vocat.

Conſtituitq́, ſibi, quæ Maxima dicitur, aram,

Hic vbi pars vrbis de boue nomen habet.

E Dionyſ. lib. 1. ſtatim ab interfecto Caco Herculem ait ſtatuiſſe Διὸς εὑρεσίου βωμόν. & ibid.

Ὁ δὲ βωμὸς ἐφ' οὗ τὰς δεκάτας ἀπέδωκεν

Ἡρακλῆς, καλεῖται μὲν ὑπὸ Ῥωμαίων Μέγιστος.

Ἐστὶ δὲ βοαρίας λεγομένης ἀγορᾶς πλησίον.

Hæc ara vbi decimas boum ſacrificauit

Hercules, vocatur à Romanis Maxima.

Eſt autem prope boarium forum. Addit iuſiurandũ apud eam, & pacta concipi, quæ volunt eſſe firma, & decimas offerri ſucoleatum. Legendus Feſtus in *Potitium.* Meminit & Varro 5. de ling. Lat. vbi diſſerit de porriciendis libamentis ex mercibus Herculi in aram, & quid ſit

Polluctum & *Profanatum*. *Deuota*. id quod præcedit, pro eo quod ſequitur. vt ſup. *Aeſtus*, pro ſiti. Nam vouere præcedit ſoluere, & dicare ſequitur. Liuius dicatam aram ſcribit. *Deuouere* autem in bonam partem, vt eleg. 32. lib. 2.

Cum videt accenſis deuotam currere tedis.

vbi vide adnot. Gregibus enallage numerorum pro grege. id eſt, armento. nam grex hîc eſt generis nomen. nam erant 4. tauri, & totidem iuuencæ Virgilio. Sic Iuuenal. de liberis Niobes 12. vel 14. ſat. 3. *Extulit illa greges natorum.* ſic el. 8. lib. 3. *Cuſtodum gregibus.* vbi vide adnot. Vlpian. *L. 1. de rei vindicat.* §. *Per hanc actionem.* Gregem, Equitia, & armenta diſtinguit. ſed illic grex eſt nomen formæ, non generis. *Repertis*, iterum partis, cum inuenti ſunt. vnde Βωμὸν Διὸς εὑρεσίου ſtatuit Hercules, vt notaui ex Dionyſio, & ipſe dixit ſup.

Hæ mihi quæſitæ, hæ mea præda boues.

Ara *per has, inquit, maxima facta manus,*] ſic Ouid. el. 13. lib. 3. Amor. de hac ara:

Ara per antiquas facta ſine arte manus.

& ipſe eleg. 18. lib. 3.

Et per maternas omnia geſta manus.

vbi vide adnot.

Hæc *nullis vnquam pateat veneranda puellis.*] id eſt, interdicta ſit omnibus feminis. *Pateat ara*, vt ſup. *Terra patet.* & vt *Patere templa* dicuntur. Addidit *Veneranda*, quia in propatulo poſita ara omnibus & maribus & feminis conſpici poterat, ſed non adiri à mulieribus ſacrificij cauſſa. *Veneranda ara*, vt Virg. 12. Aeneid.

—— Aram

Suppliciter venerans demiſſo lumine Turnus.

Feſtus: *Venerari à venia, & orando.* At veniam & pacem per aras exquirebant; quod erat aras venerari, & ſimulacra in iis poſita. Macrob. cap. 12. lib. 1. Saturn. *Mulieres in Italia ſacro Herculis non licet intereſſe; quia Herculi, cum boues Geryonis per Italiæ agros duceret, ſitienti reſpondit mulier, aquam ſe non poſſe præſtare, quia feminarum Deæ celebraretur dies; nec ex eo apparatu viris guſtare fas eſſet. Propter quod Hercules facturus ſacrum, deteſtatus eſt præſentiam feminarum, & Potitio ac Pinario ſacrorum cuſtodibus iuſſit ne mulierem intereſſe permitterent.* Idem refert Sex. Aurel. Victor in origine gentis Romanæ. Plutarch. in lib. de Pythiæ oraculis, ſcribit in Phocide templum Herculis fuiſſe, qui μισογύνης diceretur, id eſt, Oſor mulierum. eadem de re Plutarch. ἐν ῥωμ. quæſt. 60. Inde formula apud Feſtum in *Exeſto*. *Hoſtis, vinctus, mulier, virgo exeſto.* Minutius Felix in Octauio: *Nonnulla abſque feminis ſacra ſunt.* Cato cap. 83. de re ruſt. Poſt traditam formulam voti, quod pro bubus, vt valeant, fieri debet Syluano: *Mulier*, inquit, *ad eam rem ne adſit, neue videat quomodo fiat.* Gell. cap. 6. lib. 11. *Neque viros, ait, per Caſtorem, neque mulieres per Herculem iurare. & mulieres quia Herculano ſacro abſtinent.*

Hercvlis *eximij ne ſit multa ſitis.*] ne ſit impune mulieribus quod ſitienti Herculi aquam negauerunt. Iucunda hominibus eſt vltio iniuriæ, & à natura inſita: Cicero Topic. Ariſt. 1. Rhet. τὸ τιμωρεῖσθαι ἡδύ. & ibid. ἡ γὰρ δίκη, ἢ κολάσις ἴασις. *Omnis enim pœna, & vltio eſt doloris*

A *medicina.* Hinc illa Virgiliana: *Nunquam omnes hodie moriemur inulti.* & *Moriemur inulta?* & *Vlta virum. Eximium*, id eſt, inſigni virtute ſeipſum appellat quia *Licet interdum de ſe magnificè loqui aduerſus ignorantes*, inquit Brutus Ciceroni ep. 16. ad Brutum, & Plutarchus in libello: *Quomodo ſe quis abſque inuidia laudare poſſit.* vnde citatur Catonis oratio de laudibus ſuis contra Thermum. *Eximij*, vt Horat. oda 6. lib. *Laudes egregij Cæſaris.* Donat. in Hecyram: *Eximia pecora, quæ è grege excepta ſunt ad vſus dominorum ſuorum, vt vberius paſcantur. Sed propriè eximij ſunt porci maiores, qui ad ſacrificandum excepti liberius paſcuntur, vt boues ad*

B *hoc electi, egregij, & oues lecta.* Ibidem: *Eximius, ſeparatus ex omnibus. & propriè eximius porcus eſt, exemptus à grege, atque ſignatus macula, aut nota.* Feſtus: *Eximium inde dici cœptum, quod in ſacrificijs optimum pecus è grege eximebatur; vel quod primum erat natum.*

Sancte *pater Salue, cui iam fauet aſpera Iuno*] mutanda diſticha, vt ſequens præcedat. *Sancte Pater Salue.* Virg. 5. Æneid. paulo aliter: *Salue Sancte Parens. Pater*, quia epitheton Deorum omnium honoris cauſa, vt eleg. 1. ſup. *Tarpeiuſque Pater.* eleg. 4. lib. 3. *Mars Pater.* eleg. 3. ſupra

C verſ. 49. *Pater Africus.* eleg. 6. ſup. *Pater Cæſar.* eleg. 17. lib. 3. *Pater Bacchus* verſ. 2. An Pater etiam quia ita felix fuerit, vt 70. liberos reliquerit? Feſtus in *Cingulo*; vnde *Herculeus nodus* in nouæ nuptæ cingulo ominis gratia: Feſtus ibidem. *Saluere* autem *Deos iubebant*; quæ ſalus venerationis erat, non vt bene valerent optantis. Plaut. Pœnulo ſc. 2. act. 1. *Veneri dicito multam meis verbis ſalutem.* Liuius lib. 1. *Saluere vniuerſi Romulum* (iam Deum) *iubent; pacem precibus expoſcunt.* Virg. 8. Æneid. de Hercule ipſo:

Salue vera Iouis proles. & 7. Æneid.

Veſque ait, ô fidi Troiæ ſaluete Penates. Catull.

D *O nimis optato ſeclorum tempore nati*

Heroës, ſaluete Deûm genus.

vide Briſſonij formulas. *Cui iam fauet aſpera Iuno*, cui nouerca olim ſæua & iniqua, nunc æqua eſt & benigna. Ouid. eleg. 5. lib. 3. Triſt.

Neue hominum referam flexas ad mitius iras

Iunonis gener eſt, qui prius hoſtis erat.

Seneca Octauia: *Deus Alcîdes Poſſidet Heben;*

Nec Iunonis Iam timet iras, Cuius gener eſt,

Qui fuit hoſtis. Apollod. lib. 2. Ἐκεῖθεν δὲ τυχὼν ἀθανασίας, καὶ διαλλαγεὶς Ἥρᾳ, Ἥβην ἔγημεν. *Exinde ſortitus immortalitatem, & reconciliatus Iunoni, Heben duxit vxorem*, qua de re el. 13. lib. 1.

E *Nec ſic cœleſtem flagrans amor Herculis Heben*

Senſit in Oetæis gaudia prima iugis.

vide & Ouid. 9. Metam. de Iunone Herculi reconciliata. *Aſpera Iuno.* ſup. verſ. 43. dixit. *Iunoni amara.* Sic Virg. 1. Aeneid.

—— Quin aſpera Iuno

Quæ mare nunc, terraſque metu, cœlumque fatigat,

Conſilia in melius referet. *Iunonis* autem *grauis ira, nec exſaturabile pectus*, vt loquitur Virg. 5. Æn. Idem 12. Æneid.

Es germana Iouis, Saturnique altera proles

Irarum tantos voluis ſub pectore fluctus.

Homerus Iouem inducit ſub finem lib. 5. Iliad. ſic Martem alloquentem:

Μητρὸς δέ φρένες εἰσὶν ἀάσχετοι, οὐκ ἐπιεικτὸν Ἥρης. *Matris tuæ animus eſt intolerabilis, non tractabilis Iunonis.* nam Iuno eſt aër, qui facile turbatur, & aſperatur ventis, nubibus, imbribus, fulminibus, grandinibus. *Iam*, nunc, tandem, vel iamdodum. *Faue*, vt eleg. 1. ſupra: *Roma faue.*

SANCTE *velis libro dexter ineſſe meo.*] Plinius cap. 2. lib. 28. morem fuiſſe ait Deos obteſtandi, vt vellent. Virg. 1. Æneid.

Iuppiter (hoſpitibus nam te dare iura loquuntur)
Hunc lætum Tyriiſque diem, Troiaq́; profectis
Eſſe velis.

vbi Seruius: *ſecundum Hetruſcam diſciplinam: nam dicebant, Volens propitiuſque ſis.* Tibull. lib. 4.

Pro quibus officijs, ſi fas eſt, Sancte paciſcor,
Aſsiduus cuſtos ruris vt eſſe velis.

Ouid. lib. 3. de arte:

O ita Phœbe velis, ita vos pia numina vatum.

vnde ad Populum formula. *Velitis, iubeatis.* & in edictis. *Dexter*, ſecundus, propitius. Sic Perſius dixit: *Dextro Hercule.* Virg. 8. Æneid. ad Herculem:

Et nos, & tua dexter adi pede ſacra ſecundo.

Ouid. 1. faſt.

Huic tibi deuoto numine dexter ades. Ibid.
Dexter ades ducibus, quorum ſecura labore
Otia terra ferax, otia pontus habet.

DEXTER *ades patribuſque tuis, populoque Quirini.*] vide adnotata eleg. 1. ſup. verſ. 68. *Ineſſe libro meo*, vt eleg. 1. ſupr. *Inque meis libris nil prius eſſe fide.* Alias legitur, *adeſſe.* vide Briſſon. form. 77. in medio. Cur autem ad librum adeſſe, & ad verſus ſuos Herculē vult? Plutarchus ἐν ῥωμ. quæſt. 59. Cur communis erat Romæ Herculi ara, & Muſis? quia is Euandrum, inquit, literas docuerit; quod olim perhonorificum erat. Hercules erat μουσηγέτης, id eſt, comes duxque muſarum. In oratione Eumenij Rhetoris de inſtaurandis ſcholis: *Aedem, inquit, Hercules Muſarum in Circo Flaminio, Fuluius ille nobilior ex pecunia Cenſoria fecit*, &c. vide apud Lilium Gyraldum p. 310. & 321. vbi docet defenſoribus Heroibus Muſas indigere. Peritum muſicæ fuiſſe Herculem ſcribit Plutarchus in libello de Muſica. Idem in libello quid ſignificet εἰ, Herculem dialecticæ peritiſſimum euaſiſſe ait, poſtquam vſus eſſet Promethei & Atlantis conſuetudine. Statius in Syluis:

Dic age Calliope, ſocius tibi grande ſonabit Alcides.

NVNC *quoniam manibus purgatum ſanxerat orbem.*] τὸ *Nunc* videtur idem valere, quod igitur, vt eleg. 9. lib. 2.

Nunc quoniam iſta tibi placuit ſententia, cedam.

& eleg. ſeq. verſ. 47. Alias legitur, *Hunc*, quod apertum eſt. *Sanxerat orbem*, ſanctum & purum reddiderat, vt notauimus ſup. ad illud:

Arvaque mugitu ſancite boaria longo.

nam & *ſanctum* ſæpe idem, quod purum & caſtum. Macrob. ergo hîc διὰ τὸ αὐτὸ *Sanxerat purgatum*; pro Sanxerat & purgarat. vide adnotata ad illud hîc ſup.

Aucta ſecreti limitis vna fuit.

vet. lib. *Senſerat orbem.* Beroaldus correxit, *Sanxerat.* *Orbem* terræ intelligit, vt contra pro cœlo

A poſuit ſup. *Tergo qui ſuſtulit orbem.* *Purgatum*, liberatum à monſtris & tyrannis. nam purgare eſt purum agere & facere. vnde *purgare ſe* dicuntur, qui ſe puros probare & inſontes volunt. Cicero pro Sextio: *Cædem maximam facias, forum purges*; id eſt, purum locum, & ſolum reddas. vt Varro apud Nonium in *Expulſim*: *Purgatum ſcito, quoniam videbis in foro ante lanienas pueros pila expulſim ludere.* *Purgari piſces* dicuntur Terentio. Purgare eſt etiam medicorum, vt Ciceroni & Horatio. *Manibus*, vi ac virtute: el. 11. lib. 3.

Aut vbi Pompeia Boſphora capta manu.

Virg. 11. Æneid.

B *Manibuſque meis Mezentius hîc eſt.*

Significatur autem Hercules Alexicacos, & vindex terræ, Ouidio 9. Met.

SIC *Sanctum Tatiæ compoſuere Cures.*] τὸ *Sic*, ideo vel, itaque vel eo modo, quo nunc dicitur. eleg. 19. lib. 2.

Sic me nec ſolæ poterunt auertere ſyluæ.

Tatiæ Cures. Scaliger legit *Tatij* in maſculino, vt Veij. errat: nam vrbem pro populo poſuit. *Cures*, vrbs Sabinorum, vnde Numa. Virgilius 6. Æneid.

Curibus paruis & paupere terra.

Dionyſ. lib. 2. Modium Tabidium quendam
C condidiſſe ait τὰς καλουμένας Κύρεις, vel quia Martis filius haberetur, vel quia Sabini haſtas Cures vocant, vbi plura. Strabo lib. 5. Cureis vrbem Sabinorum quondam nobilem ait fuiſſe, vnde reges duo Romæ regnarint, Tatius & Numa; ſed exiguum vicum ætate ſua fuiſſe. *Tatiæ* ergo *Cures*, in quibus Tatius regnauit, vt *Tatiæ prætoria turmæ* eleg. 4. ſupr. verſ. 31. & *Tatiæ viri* eleg. 1. ſup. verſ. 31. Ouid. 6. faſt.

Quærebā nonas Sancto (alias Sanco) fidione referrē:
An tibi Semo pater: Tunc mihi Sancus ait.
Cuicumque ex illis dederis, ego munus habebo.
D *Nomina terna fero, ſic voluere Cures.*
Hunc igitur veteres donarunt æde Sabini,
Inque Quirinali conſtituere loco.

Compoſuere Sanctum, condidēre & conſtituēre ædem Herculi Sancto, & id ei poſuēre nomen. *Componere*; pro, ponere, vt eleg. 11. lib. 1.

Molliter in tacito littore compoſitam.

An ſignificat apud Sabinos mortuum? non probo. Perſpicuè autem Propertius *Sanctum* Herculem dictum eſſe confirmat, cum id nomen à ſanciendo & purgando terrarum orbe deducit. Vetus inſcriptio apud Aldum de Ortographia: *Sanctiſſimo Herculi inuicto.* Plutarch.
E in ῥωμ. quæſt. 30. vbi quærit cur noua nupta dicat: *Vbi tu Caius, ego Caia.* ἐν τῷ τοῦ Σάγκου ἱερῷ, id eſt in Herculis ſancti fano. M. Cato in Originum fragmentis, *quem Sabini Sangum dicerent, Romanos Sanctum pronunciaſſe.* D. Auguſt. lib. 18. de Ciuitate Dei cap. 19. *Sabini*, inquit, *regem ſuum primum Sangum, ſiue vt alij appellant, Sanctum retulerunt in Deos.* Silius Italicus lib. 8.

Ibant, & læti pars Sanctum voce canebant,
Auctorem generis: pars laudes ore ferebant
Sabe tuas, qui de patrio cognomine primus
Dixiſti populos magna ditione Sabinos.

Varro 4. de lingua Lat. *Aelius Gallus Dius fidius dicebat Iouis filius, vt Græci Διόσκουρον Caſtorem, &* putabant

putabant hunc eſſe Sanctum (alias Sangum) *ab*
Sabina lingua, & Herculem ab Graea. Feſtus io
Predia: In ade Sancti, qui Dius fidius putatur.
Diooyſ. libr. 2. Sangum (vel Σάγκον vt eſt iu
alijs libris) δαίμονα ἐπιχώριον vocat, id eſt, Ge-
oium eius loci & regionis (Sabioorum) τὸν
δὲ τὸν Σάγκον ὑπὸ ἑαυτοῦ Πίστιον καλοῦσι Δία. Sed à
Sancio, Sacio, Sancus, & Sagmina, & Sao-
ctus. Apud P. Victorem *Sacellum Genij Sangi*
eſt in 7. regione vrbis. Pliu. cap. 48. lib. 8. in
templo Sangi lanam & colum Cæciliæ duraſſe
ait ad M. Varrouis ætatem. Lactantius cap. 15.
lib. 1. Diuinarum Inſtitutionum, Sangum vel
Sancum vocat. Liuius lib. 8. *Bona Semoni Sango*
conſecranda. & libr. 33. Ædem Sangi comme-
morat. & Feſtus in *Propter viam: Propter viam fit*
ſacrificium, quod eſt proficiſcendi gratia, Herculi aut
Sanco, qui ſcilicet idem eſt Deus.

AD ELEGIAM XI.

NVNC *Iouis incipiam cauſas aperire feretri.*]
Sic exorditur eleg. 4. ſupra. τὸ *Nunc* notat
ordioem, & alia ante ſcripta, vt Virg. 2. Georg.

Hactenus aruorum cultus, & ſidera cæli
Nunc te Bacche canam.

& eleg. 10. libr. 2.

Nunc volo ſubducto grauior procedere vultu,
Nunc aliam citharam me mea muſa docet.

Incipiam aperire, aperiam pandam, explicabo
à prima origiue. Incipere eſt magoorum faci-
norum. Sic Virg. 1. Georg. *Hinc canere incipiam.*
& ſæpe vacat vt el. 1. lib. 4.

Incipe tu lacrymis aquus adeſſe meis.

pro, adſis. eleg. 4. lib. 3.

Inque ſinu cara nixus ſpectare puellæ
Incipiam. & eleg. 15. lib. 2.
Fluminaque ad caput incipient reuocare liquores.

Cauſas, varias nominis ratiooes. Varro 6. de
lingua Lat. vocat *Origines verborum.* mox *Ver-*
borum cauſas. Ouid. 6. faſt.

Eſt illis ſtrigibus nomen, ſed nominis huius
Cauſa, quod horrenda ſtridere voce ſolent.

Iouis feretri. Legendus Liuius lib. 1. & lib. 4.
Plutarch. in Romulo, & in Marcello. Dio-
nyſ. lib. 2. Coruel. Nepos in vita Attici. Plin.
cap. 53. lib. 5. Dio lib. 44. & 55. Auſtor de vi-
ris Illuſtribus cap. 2. Feſtus io verbo, *Feretrius,*
& in *Opima.* Solioos Feretrij Iouis ædem ſe
feciſſe, & dicaſſe Auguſtus ſcribit in bre-
uiario rerum à ſe geſtarum. Vetus Poëta a-
pud Terentianum: *Opima adpoſui ſenex Amo-*
ri arma ferreite. vide Briſſon. form. p. 54. v.
18. & ſeq.

ARMAQVE *de ducibus trina recepta tribus.*]
Arma, mox vocat *Exuuias* & *Spolia. Trina ar-*
ma, vt Cicero dixit: *Trina litera. Trinis caſtris,*
Cæſar *Per trina theatra virgis cadere* Sueton. in
Auguſt. *Recepta*, compoſitum pro ſimplici, vt
eleg. ſupra verſ. vlt. *Compoſuere*, pro poſuere.
Donat. in Andr. *Re apud veteres abundat, vt re-*
nuntio. ſic *recondere*, pro coodere. eleg. 13. lib.
3. *Mixta referre lilia*, pro ferre. eleg. 26. lib. 2.

A *Vrna refudit aquas.* eleg. 29. lib. 2. *Retinere ſa-*
gittas; pro tenere. eleg. 8. lib. 3. *Reſtitiſſe ſinu.* ſic
requieſcere, relinquera, remorari, reponere.
De tribus ducibus, Acrone, Tolumnio, Virdo-
maro. Eſt autem Hyſteron proteron: nam
prius egit de ducibus, deinde de nomine.

MAGNVM *iter aſcendo, ſed dat mihi gloria vi-*
res.] allegoricῶς de opere difficili, *Magnum iter*
aſcendo. ſic eleg. 6. ſupr.

Pura nouum vati laurea mollit iter.

vide adoot. ad illud eleg. 1. lib. 3.

Non datur ad Muſas currere lata via.

B Petron. *Cæteri aut non viderunt, quà itur ad car-*
men, aut viſam timuerunt calcare. vide Lactant.
cap. 3. & ſeq. Diuin. Inſtit. lib. 6. *Aſcendo iter,*
vt eleg. 21. lib. 3.

Scandam ego Theſea brachia longa via.

Dat mihi gloria vires, me adiouat, & auget robur
ingenij. ſic Ouid. eleg. 13. lib. 5. Triſt.

Denique non paruas animo dat gloria vires,
Et facunda facit pectora laudis amor.

Idem eleg. 1. lib. eiuſd.

Denique nulla mihi captatur gloria, quaque
Ingenijs ſtimulos ſubdere fama ſolet.

C Huc facit & illud el. 3. lib. 4. Triſt.

Ardua per praceps gloria vadit iter.

& Virg. 6. Æneid.

Vincet amor patria, laudumque immenſa cupido.

NON *iuuat ex facili lecta corona iugo.*] ſine la-
bore parta præmia ingrata ſuut. Horat. ep. 1.
lib. 1. ——— *cui ſpes,*
Cui ſit conditio dulcis, ſine puluere palma?
vude apud Græcos ἀκονιτὶ, ἀκονιτὶ, ἀκονιτὶ. *Non*
iuuat. non facit capiti dixit eleg. 1. lib. 3. verſ. 20.
eleg. 16. lib. 2.

Non iuuat in caeco Venerem corrumpere motu.

Lecta corona, decerpta. Legere decerpere vel ma-
nu, vel ferro. ipſe eleg. 12. lib. 5.

D ——— *aut qua*
Lecta Prometheis diuidit herba iugis.
Virg. 2. Georg. ——— *ſed vncis*
Carpenda manibus frondes, interque legenda,

E iugo facili, è ſylua in iugo, & vertice, quò fa-
cile aditur. In iugis vulgo ſyluæ naſcuntur,
vude Ouid. el. 1. lib. 1. Amor.

Quis probet in ſyluis Cererem regnare iugoſis?

Facile iugum, clemeuti aſcenſu, & cliuo leni
ac molli.

IMBVIS *exemplum prima tu Romule palma.*]
Exemplum inſtituis, & doces poſteros, quid
ſit faciendum ducibos Romanis aduerſus ho-
ſtium duces. Tranſlatum à vaſis quæ recentia
E liquoribus imbuuntur. el. 15. lib. 3.

Illa rudes animos per noctes conſcia primas
Imbuit.

Feſtus: *Imbutum quod rei cuiuſpiam ſuccum bibit;*
vnde infantibus an velint bibere dicentes bu ſyllaba
contenti ſumus. vnde *buas* potionem iofantum
dixit Cato apud Nooium; & *Vinibuas* Lucil-
lius, quas Plautus *Merobibas. Exemplum.* Ro-
mulus ipſe apod Liuium lib. 1. *Me auctorem ſe-*
quentes poſteri ferent, (Spolia opima in ædem
tuam Iuppiter.) *Prima palma*, victoriæ, vide
el. 1. ſupr. verſ. 102.

HVIVS *& exuuiis plenus ab hoſte redis.*] am-

biguè & *huius palmæ* & *huius* (hoſtis) *exuuijs.* A
Exuuijs plenus. ſic Virg. 1. Æneid.

Spolijs orientis onuſtum. & 2. Æneid.

Redit exuuias indutus Achillei.

Plaut. Trucul. act. 2. ſc. 6. *Filium peperiſti, qui ædes ſpolijs opplebit tuas.* Dionyſ. lib. 2. de hac re: τὸν βασιλέα τῶν Καινιτῶν ὑπαντιάσαντα σὺν καρτερᾷ χειρὶ, μαχόμενος αὐτοχειρίᾳ κτείνει, καὶ τὰ ὅπλα ἀφαιρεῖται. *Regem Ceninenſium occurrentem cum valida manu, dimicans ſua manu occidit, ac ſpoliat.* Liuius libr. 1. *Regem in prælio obtruncat, & ſpoliat,* &c. & mox: *Spolia ducis hoſtium caſi, ſuſpenſa fabricato ad id apte ferculo, gerens, in Capitolium aſcendit, ibique ea cum ad quercum paſtoribus ſacram depoſuiſſet, ſimul cum dono deſignauit Iouis templo fines,* &c. Plutarchus in Romulo ait Romulum Acronis arma ſuſpenſa in quercu præciſis B ramis geſtaſſe dextro humero. Pro *Exuuijs,* vet. lib. Habent, *Exuuio,* vt *delicium* & *delicia; vigilium* & *vigilia. Ab hoſte,* à Ceninenſibus.

TEMPORE *quo portas Ceninum Acrona petentem Victor in euerſum cuſpide fundis equum.*]

ſic eleg. 1. ſupr.

Tempore quo ſocijs venit Lycomedius armis.

& eleg. 10. ſupra verſ. 1. *Qua tempeſtate. Victor,* & ſuperior, & voti compos. *Fundis,* ſternis. C Virgilius 1. Æneid.

——*ingentia victor*

Corpora fundit humi. & 9. Aeneid,

——*fortemque manu fudiſſe Numanum.*

vide Nonium in *Fundere,* pro ſternere. Pleni exemplorum hiſtorici. *Cuſpide; haſta Romula* dixit eleg. 4. ſupra verſ. 26. ſic *Cuſpis,* pro haſta eleg. 1. lib. 2. verſ. 64. vbi vide adnot. *Acrona.* vet. lib. *Acronta,* vt *Draconta*: Chariſ. de Acronis cæde, & ſpoliis vide Valer. Max. cap. 2. lib. 3. *Ceninum.* Cænina oppidum, cuius incolæ Cæninenſes; Propertio tamen Cænini, vt Liuio lib. 1. *Caninum nomen.* Plin. cap. 5. libr. 3. D Καινίνη dicitur hæc vrbs à Dionyſ. lib. 2. & Stephano περὶ πόλεων. *Petentem portas,* accedentem ad ipſa vrbis Romæ mœnia. *In equum euerſum.* Proſtrauit haſta equitem & equum ſimul reſupinauit. Euertimus ciuitates, domos, & æquora & naues Virgilio. Sed & homines ipſi euerti dicuntur in acie. Cicero pro Milone: *Mars ſæpe ſpoliantem & exultantem percutit & euertit ab abiecto.*

ACRON *Herculeus Cenina ductor ab arce.*] an de gente Herculis? nam & Fabij ex ea, & apud Virg. *Satus Hercule pulcro Pulcer Auentinus.* An E de vrbe Herculi ſacra, vt erant Tibur & Tarentum? An vir fortis? neſcio. nihil enim hiſtorici, quod ſciam, de hac re prodiderunt. *Ductor,* pro duce, vt rector & regnator pro rege. ſic Virg. *Maximè Troiugenûm ductor;* id eſt, rex. Et *Ductores Danaûm. Ductor ab arce,* vt eleg. 6. ſup. *Mundi ſeruator ab Alba.* Cænina arx nulla memoratur ab hiſtoricis; ſed tamen cum rex eſſet illi rectè arcem tribuit. Porro apud Ouid. 2. faſt.

Te Tatius paruique Cures, Cæcinaque ſenſit.

Leg. *Cæninaque ſenſit.* ſed alij libri, *Cænitaque,* vt apud Dionyſ. lib. 2. βασιλέα τῶν Καινιτῶν.

ROMA *tuis quondam finibus horror erat.*] ſæpe ad vrbem Romam ſermonem connectit, vt el. 1. ſupr. *Troica Roma reſurges.* & *Roma faue.* & el. 4.

Romani colles, & montibus addita Roma.

& alibi: *Erat horror.* ſic Ouid. 1. faſt.

Cacus Auentinæ timor, atque infamia ſyluæ.

Martial. de eodem Caco ep. 66. lib. 5.

Syluarumque tremor. Lucret. lib. 3.

Scipiades belli fulmen, Carthaginis horror.

Ouid. 1. Met. *Populiſque nouis,* &c. *Terror eras.* ipſe eleg. 6. lib. 3.

Audaci tu timor eſſe potes. Alij libri, *Hector,* vt Virgilius dixit 6. Aeneid.

——*Alius Latio iam partus Achilles.*

Tuis finibus cum terminus imperij eſſet ripa dextra Tiberis, vt infra dicetur ad verſ. 27.

HIC *ſpolia ex humeris auſus ſperare Quirini.*]

Auſus, ſpem improbam notat, & temeritatem. Sic Cicero pro Lege Manilia: *Victus tantum efficere potuit, quantum incolumis nunquam auſus eſt optare.* vide adnot. ad el. 11. lib. 3. verſ. 13. *Spolia ex humeris.* periphraſis armorum. Feſtus: *Arma propriè dicuntur ab armis; id eſt, humeris dependentia, vt ſcutum, gladius, pugio, ſica, & ea quibus propè præliatur; ſicut tela quibus procul.* Seruius in 4. Æneid. *Arma ſunt propriè, quæ armos tegunt.* Virg. ergo propriè 2. Æneid.

Arma diu ſenior deſueta trementibus æuo

Circundat nequicquam humeris.

Sic lorica circundatur humeris apud eundem Virgilium. Ouid. 5. faſt.

Hunc videt Iliadem humeris ducis arma ferentem.

& ipſe eleg. 6. ſupr. *Onus ex humeris,* de arcu & pharetra dixit. *Quirini.* vet. lib. Quirinis, Romuleis, vt Horat. oda x. lib. 1. ——*Diuque*

Latus interſis populo Quirino.

Ita vet. lib. ſic eleg. 4. ſup. *Romula haſta. Tatia Cures. Volſinij foci.* De Quirino dictum eleg. 6. ſup. *Teucro damnata Quirino.*

IPSE *dedit, ſed non ſanguine ſicca ſuo.*] dat ſpolia qui victus eſt, etiam ſi inuito eripiuntur. Ennius: *Salmacida ſpolia ſine ſanguine & ſudore.* eleg. 6. ſup.

Reddat ſigna Remi, mox dabit ipſe ſua.

Sic *dare pœnas* dicuntur, à quibus inuitis exiguntur. *Ipſe dedit,* vt *Faber ipſe geſtas compe...* *Turdus ipſe ſibi malum cacat. Sed,* pro *atque.* eleg. 7. ſup.

Hoc carmen media dignum me ſcribe columna,

Sed breue, quod currens vector ab vrbe legat.

Non ſanguine ſicca, non incruenta. ſic Virg. 8. Æneid. *Et ſiccum ſanguine guttur.* & 9. Æneid.

Et ſicca ſanguine fauces.

HVNC *videt ante cauas vibrantem ſpicula turres Romulus, & votis occupat ante ratis.*] occurriſſe illi dicitur Romulus Liuio & Dionyſio. *Vibrantem ſpicula,* torquentem haſtilia & iacula. Virg. 11. Aeneid.

——*Haſtaſque reductis*

Protendunt longè dextris, & ſpicula vibrant.

Vibrare, brandir. Catullus:

Deſiſſemque truces vibrare Iambos.

Eſt & *vibrare,* criſpare vocem in cantando. Feſtus in *Vibriſſe* ex Titinio: *Si erit tibi cantandum facito vſque exuibriſſes. Vibraſſe haſtas* Cicer. 2. de Orat. Idem in Orat. neutraliter;

Demoſthenis non tam vibrarent fulmina illa. Seneca ep. 50. *Cum tela vibrarent.* id eſt, vibrareotur. Sed alij lib. *Librantem.* Virg. 9. Æoeid.

Ecce aliud ſumma telum librabat ab aure.

& 10. Æneid. *Telum quod miſſile libro.* Ouid. 2. Metamorph.

Intonat, & dextra libratum fulmen ab aure

Miſit in Aurigam. qoia æquo pondere iacolū mitti ſolet, vt perferat ictum. Lioius lib. 7. *Tela librata ponderibus figi.* & lib. 30. *Quo grauior & libratior ictus eſſet.* *Spiculum*, iuquit Veget. cap. 15. lib. 2. *Nunc dicunt, quod olim pilum.* dictum puto quod ſpici formam referat. vode Virgilius 1. Georg.

——*ferroque faces inſpicat acuto.*

Hîc pro haſtili. ſæpe pro ſagittis, vt eleg. 13. lib. 2. verſ. 2. *Ante cauas turres.* Ante vrbem exultaotem & iaculantem, ſignificatqoe Antarium bellum. De tortibus Romanis dictum eleg. 21. lib. 3.

Romanæ turres, & vos valeatis amici.

Caua turres, quæ intus vacant capiendis propugnatoribus. Virg. 9. Æoeid.

Armatique cauis exſpectant turribus hoſtem.

ſic *Caua buxa* eleg. 9. ſupt. *Occupat*, vide adnot. de boc verbo eleg. 4. ſupra verſ. 84. τὸ *Ante*, ſi iuogitur eum *Occupat*, vacat, vt apud Cæſarem 2. de bello ciuili: *Præcurrit ante omnes.* & Sueton. in Auguſt. cap. 96. *Ante præſenſit.* vel ſignificat ante vouiſſe (quod Ioppiter ratum habuerit) deinde occupaſſe. ſic iofra:

Omine quod certo dux ferit ante ducem.

Vota rata, firma, vt el. 1. ſup.

——*Pergameæ ſero rata carmina vatis.*

Rata vota, quæ Diis probantor, vt el. 1. lib. 3.

——*Lycio vota probante Deo.*

ſic Horat. *Spes iubet eſſe ratas.* & Cic. *Rati motus aſtrorum.* Ouid. in Ibin:

Nulla mora eſt in me, peragam rata vota ſacerdos.

Plin. cap. 35. lib. 9. *Iniecit manum L. Plancus victumque Antonium pronunciauit, omine rato.* quod omeo ratum mox fuit Actiaca victoria.

IVPPITER, *hac hodie tibi victima corruet Acron.*] Plutarch. in Romulo alterum ab altero prouocatum ſcribit, ſtantę vtrimque & ſpectante exercitu, & Romulum ante congreſſum arma hoſtis Ioui vouiſſe. Liuius voti ante pugnam non meminit. Dionyſ. de tota re ſilet. Precum autem & votorum formula, ab eo nomine: *Iuppiter*: Liuius lib. 1. Virg. 1. 4. 5. Æn. *Hac victima.* Virg. 12. Aeneid.

Hæc melior magnis data victima diuis.

De bumana victima vt bîc. Horat. *Victima nil miſerantis Orci.* & Cic. pro Flacco. De Flacco: *Victima inimicorum.* Sic apud Lioium lib. 4. *Coſſus minatur ſe* (Tolumnium) *mactatam victimam daturum Manibus legatorum.* Feſtus: *Victimam ait Aelius Stilo eſſe vitulum, ob vigorem, alij quod vincta adducatur: aut quod ad hoſtes victos immoletur.* Ouid. 1. faſt.

Victima quæ cecidit dextra victrice vocatur.

Seruius io 1. Æneid. *Hoſtiæ ſacrificia, quæ ab ijs fiunt, qui in hoſtem pergunt: Victimæ quæ poſt victoriam.* Iſidor. lib. 6. *Victima quaſi ictima, quod ictu* (ſecuris vel mallei) *caderet.* *Corruet.* ex eo

A quod ſequitur, quod præcidit intelligitur, nempe mactabitur. el. 8. lib. 2.

Quid? non Antigones tumulo Bœotius Hæmon
Corruit. *Tibi.* Plaut. Amphit. ſc. 2. act. 4. *Sacrifico ego hunc tibi Iuppiter.*

VOVERAT, *& ſpolium corruit ille Ioui.*] ſtatim vouit, & ſtatim voti compos factus Acrona occidit. ſic eleg. 6. lib. 4.

Dixerat & pharetræ pondus conſumit in arcus.

Spolium Ioui, quia ei cæſo detracta ſpolia opima, quæ dicata Ioui. *Ille ſpolium*, vt eleg. 4. lib. 2.

Nam cui non ego ſum fallaci præmia vati.

Virg. 11. Aen. *Tibi magne trophæum Bellipotens.*

B *Spolium*, quia & vita & armis ſpoliatus. Ergo & victima, & ſpolium.

VRBIS *virtutiſque parens ſic vincere ſueuit.*] Romulus, qui vrbem coodidit, & inſtituit ac imbuit cæteros exemplo ſuo ad virtutem, ſic didicit & vſu oouit vincere. *Vrbis parens.* ſic etiam conſalutatur apud Liuium lib. 1. in eius apotheoſi. *Deum, Deo natum, regem parentemque vrbis Romanæ ſaluere vniuerſi Romulum iubent.* Lactant. lib. 1. cap. 16.

——*O Romule, Romule, die o*
Qualem te patriæ cuſtodem Dij genuerunt?
Tu produxiſti nos intra luminis oras,

C *O pater, ô genitor, ô ſanguen Dijs oriundum?*

Ex Enoij Annal. lib. 3. Sed citat vltimum verſum ex 2. Annal. Priſcianus in *Sanguen.* *Virtutis*, τῆς ἀνδρείας. Seoeca Octauia:

Vera priorum Virtus quondam Romana fuit
Verumque genus Martis in illis ſanguiſque viris.

Parens virtutis, vt Virg. 2. Georg.

Salue magna parens frugum Saturnia Tellus;
Magna virûm. *Parens lyræ* Mercurius dicitur Horatio. Cicetoni *Parens bonarum artium philoſophia.* ſic *Pater ebori* eleg. 32. lib. 2. *Sic*, ad hoc exemplum Acronis cæſi, vel facile, vel

D omnino. *Vincere ſueuit*, vt el. 6. ſup.

Signaque iam patria vincere docta ſua.

QVI *tulit aprico frigida caſtra lare.*] id eſt, cum ei apricus lar, & tepida domos eſſe poſſet in vrbe, caſtra tamen frigida militiamque tolerauit, vt hæc, *Aprico Lare*, per ſe ſtent 7. caſu, & *Tulit caſtra*, idem ſit quod *Militiam pati* eleg. 1. ſupr. verſ. 137. ſic dixit *Tulit notos* eleg. 6. ſupra verſ. 28. *Frigida* vocat caſtra, quia vita illic ſub Dio, qua de re Horat. oda 2. lib. 3.

Anguſtam, amici, pauperiem pati
Robuſtus acri militia puer
Condiſcat: & Parthos feroces
Vexet eques metuendus haſta:

E *Vitamque ſub dio, & trepidis agat* *In rebus.*

Lare, vt eleg. 1. ſupt.

In tenues cogeris ire Lares.

vbi vide adnotat. *Aprico.* Feſtus: *Apricum locum, à ſole apertum, quaſi ἄνευ τῆς φρίκης, ſine horrore frigoris: vnde & Africa.* Inde *apricari hyeme in ſole*: Varro apud Nonium: & Cicero de Senectute. *Apricatione vel igni caleſcere.* Seruius in 2. Æoeid. *Et apricus locus dicitur, vt Horat. Cur apricum oderit campum: & apricus homo, vt Perſ. Aprici meminiſſe ſenes.* Idem in illud 5. Æn *Apricis ſtatio gratiſſima mergis.* *Apricum quaſi ἄνευ ψύχους ſine frigore, & apricum ſole calens, quod eſt abduo*

& opaco contrarium. Idem in illud: *Terris immittit apricis*: *Apricum ἀπὸ φρίκης, ſine frigore.* Beroaldus ad hunc locum: *Laudat*, inquit, *Romulum à praſtantia virtutis, qui frigorum caſtrenſium eſſet patiens, nec minus idoneus agricolationi, quam militia.* hæc ille. At Scaliger prouerbium, inquit. Horatius:

In pace aptaris idonea bello.

An legendum:

Qui tulit aprico frigida caſtra Lari.

Id eſt, prætulit, antetulit. Maluit frigus militiæ pati, quam otioſè in Lare aprico degere. An legendum:

Qui tulit à priſco frigida caſtra Lare.

Id eſt, iam tum ab illa caſa Fauſtuli, in qua educatus, & vbi latrocinari cœpit.

IDEM *eques & frenis, idem fuit aptus aratris.*] Si de Romulo loquatur ſignificat quod ait Plutarchus peditem retuliſſe trophæum, eundem alias equitem. ſic eleg. 1. ſup.

Quattuor hinc albos Romulus egit equos.

Sed quod ſequitur, *aptus aratris*, non conuenit equiti, ſed equo: Eques autem, pro equo Virg. 3. Georg.

Frena Pelethronij Lapytæ, gyroſque dedere
Impoſiti dorſo, atque equitem docuere ſub armis
Inſultare ſolo. Ennius apud Gell. & Macrob.
Denique vi magna quadrupes eques, atq. elephanti
Proijciunt ſeſe. Idem apud Nonium:
At non quadrupedes equites.

Lucill. apud Gell. cap. 5. lib. 18.

Queis nunc currere equũ nos atq. equitare videmus;
His equitat, curritque: oculis equitare videmus:
Ergo oculis equitat.

Si equitat equus, ergo eques. Contra equum, pro equo poſuit eleg. 3. ſupr.

Quot ſine aqua Parthus millia currit equus.

Equus autem & aratro & bello natus. Virgilius 1. Æneid.

—— Iactati vndis & turbine Pœni
Effodere loco ſignum, quod regia Iuno
Monſtrarat, caput acris equi: ſic nam fore bello
Egregiam, & facilem victu per ſecula gentem.

& 3. Aeneid.

—— Bellum ô terra hoſpita portas:
Bello armantur equi: bellum hæc armenta minantur.
Sed tamen ijdem olim curru ſuccedere ſueti
Quadrupedes: & frena iugo concordia ferre.

Spes eſt pacis, ait. Aptus frenis, ſic Ouid. 1. de arte amandi:

Curribus Automedon, lentiſq; erat aptus habenis.

& Stat. 7. Thebaid. *Pecus vtile bellis.*

ET *galea hirſuta compta lupina iuba.*] vet. lib. *Cui galea*, &c. *Et galea*, ſupple apta. *Galea lupina*, quia à lupa nutritus eo inſigni nutricis gaudebat. Virg. 1. Æneid.

Inde lupæ fuluo nutricis tegmine lætus
Romulus. & 7. Æneid.
Fuluoſque lupi de pelle galeros
Tegmen habent capiti. Varro 4. de ling. Lat.

Galea à galero, quo multi vſi antiqui. vnde *Galeritus Lucinus* eleg. 1. ſup. vbi vide adnot. Pellis lupina: ἡ λυκῆ & λυκέη, & τὸ λυκεῖον. Silius, inquit Beroaldus, Codonem ferinum vocat:

—— Caput his codone ferino Stat cautum.

A An codoñ pro iuba è cauda equina: nam κώδων Græcis tintinnabulum; ſed τὸ κώδιον pellis cum villis. ſic κυνέα, & κυνῆ, galea, quod ex pelle canina. *Compta*, ornata. Feſtus: *Comptus, ornatus; à Græco κομμῶ, comere. vnde Coma, capilli cum cura ornati.* Citatur ex Feſto, in vet. Grammaticis, *Comptum* pro ornatu poſuiſſe Afranium. Item: *Comptum*, genus libaminis, quod ex farina conſperſa faciebant. Virg. 7. Aeneid.

Fronde ſuper galeam, & felici comptus oliua.

& 8. Aeneid.

Et vitta comptos voluit prætendere ramos.

Cic. in Catone: *Compta & mitis oratio.* Gell. cap.
B 8. lib. 1. *Linguæ & orationis comenda gratia. Iuba.* Iubæ ſunt Draconum, leonum, equorum: vt not. ad el. 4. ſup. verſ. 20. hîc *iuba* eſt ornatus galeæ in apice & cono. *Hirſutam iubam* vocat, vt Virg. 10. Aeneid.

Aere caput fulgens, criſtáque hirſutus equina.

vel *Codone ferino*, vt loquitur Silius Italicus. & 12. Aeneid. *Comantem galeam Androgeo.* & ibidem:

Grataram errore iubarum. & 7. Aeneid.
Cui triplici crinita iuba galea alta Chimæram
Suſtinet. de qua lib. 9. Aeneid.
—— Ipſum illum clypeum, criſtaſque rubentes
Excipiam ſorti. Ibidem:

C *Diſcuſſaque iuba capiti.* vt *iuba* Draconum, & gallorum ſunt *Criſtæ*. Hirſuta ob ſetas, vt el. ſupr. Hirſutum pectus. vide illic. Ocreas & criſtas galearum Cares inuenere. Plin. cap. 56. lib. 7. Idem cap. 1. lib. 10. Struthiocamelorum pennis conos bellicos & galeas ornari ſcribit.

PICTA *nec inducto fulgebat parma pyropo.*] quid *Parma* vide eleg. 25. lib. 2. verſ. 8. *Picta parma*, vt eleg. 4. ſup. verſ. 20. *Arma picta*. Virg. 7. Æn.

Et picti ſcuta Labici. Picta autem parma, opinor, iuſta militis: nam tyronis alba. Virgilius 9. Aeneid.

D *Enſe leuis nudo, parmaque inglorius alba.*

Fulgebat. vnde *Armorum radios* dixit eleg. 6. ſup. Virg. *Sidereo flagrans clypeo.* &,

Vaſtos vmbo vomit aureus ignes.

Legendus Plautus initio Militis. *Pyropo.* Plin. cap. 8. lib. 34. de ære coronario; *Idemque in vncias additis auri ſcrupulis ſenis, prætenui pyropi bractea, igneſcit.* vbi pyropum genus metalli facit, cum *bracteam* vocat *pyropi*. Iſidor. cap. 19. lib. 16. Pyropum æs vocat, quod flammas imitetur ita dictum; & deſcribit è Plinio. Falli autem puto, qui gemmam putant eſſe carbunculum ex Ouidio 2. Metam.

E *Flammaſque imitante pyropo.*

nam illic metallum puto ſignificare. Præterea epitheton *Inducto* id confirmat. nam æs illud *Ductile* appellatur Plinio, & Iſidoro ibidem, *Quod tenuatur in laminas*, Plinio; Iſidoro, *Quod malleo producitur*, non funditur, vt illud quod *fuſile* vocant. *Inducto*, vt Ouid. 3. faſt.

Limumque inducere monſtrat.

& mox: *Et lenis ora luto.* Ergo hîc, *Inducto*, illito; vt *pyropo*, ſit, colore pyropi, ardentis æris, vt Virg.

Ardentes clypeos, atque æra micantia cerna.

aliter el. 5. ſup. verſ. 9. *Inducere ferrum.* & infra hîc, *Inductum opus vinea tegebat.*

PRÆBEBANT *caſi baltea lenta boues.*]

Fiebant è corio cæſorum boum; vt lorica, olim è loris fieri ſolita, vnde illi nomen, & galea è lupi pelle ſupra. *Cæſi*, vel mactati in ſacris, vel alias occiſi. Virg. 2. Georg.

——& ante

Impia quam cæſis gens eſt epulata iuuencis.

Olim enim cædere bouem impium erat. & 3. Georg. *Cæſoſque videre iuuencos. Boues.* vnde iocus Plauti in Aſin. ſc. 1. act. 1. *Vbi viuos homines mortui incurſant boues. Præbebant*, nempe Romulo. quia ab iis ſumebantur, vt ſupr. *Ipſe dedit* (Spolia.) ſic eleg. 13. lib. 3. *Tyros præbet colores.* verſ. 7. *Baltea.* Seruius ad illud 10. Æneid.

Rapiens immania pondera baltei.

Balteus, inquit, *in ſingulari maſculini tantum generis: in plurali etiam neutri.* Idem Seruius in illud 5. Æneid.

Alter Amazoniam pharetram, plenamque ſagittis
Threïcijs, lato quam circum amplectitur auro
Balteus, & tereti ſubnectit fibula gemma.

Balteus eſt, inquit, *non tantum quo cingimur, ſed etiam à quo arma dependent. Balteus, ζωστὴρ*, militare cingulum; *Baudrier.* Chariſ. libr. 1. *Plinius vult* (balteum) *maſculino genere funiculum ſignificare; neutro autem genere lora ad alligandum apta. Sed Varro baltea tantum dixit, & Tuſcum vocabulum ait eſſe rerum humanarum* 18. Varro 4. de lingua Lat. *Balteum, quod ſingulum è corio habebant bullatum, balteum dictum.* Iſidor. cap. 33. lib. 19. *Balteus, cingulum militare, dictus propterea quod ex eo ſigna dependent ad demonſtrandam legionis militaris ſummam, id eſt, ſex millium ſexcentorum, ex quo numero & ipſi conſiſtunt.* deinde idem ait quod Seruius in 5. Æneid. Seneca ep. 77. *Balteus gladij.* Varro (apud Nonium in *Baltea* neutro genere) rerum diuinarum lib. 11. *Tragica vincula baltea ſunt.* Liuius lib. 9. *Aurata vagina aurata baltea illis erant.* & apud Virg. 10. Aeneid. Balteus cælatus argumento Danaidum in auro. Idem Virg. 12. Æn. *Cingula cum bullis* exponit. *Lenta*, facilia, flexibilia. vide Nonium in *Lentum*. Lentum corium præſertim madidum, vnde *Lorum in aqua* Petronio. & Martiali ep. 37. lib. 7.

Madidoque ſimillima loro Inguina.

Item: *Loto cum ſimilis iacet remiſſus.*

Cossvs *at inſequitur Veientis cæde Tolumni.*] videtur hoc diſtichon poſtponendum ſequenti:

Nec dum vltra Tiberim, &c.

At, pro, autem, vbique ſic ſubijcitur, vt eleg. 1. ſup. *Gallus at in caſtris*, &c. *Coſſus inſequitur*, proximus huic, (Romulo) *longo, ſed proximus interuallo, inſequitur*, inquit Virg. 5. Aeneid. vbi inſequi, pro ſequi tantum. compoſitum, pro, ſimplici, vt ſup. *Recepta*, pro, capta. Plutarch. in Romulo, & in Marcello à Corn. Coſſo Tolumnium ducem Thuſcorum cæſum, & arma curru triumphali in ſpeciem trophæi vecta Romam, & dicata Ioui feretrio ſcribit. Et Liuius lib. 4. Is A. Corn. Coſſus tum erat tribunus militum, vt ait Liuius, quem tamen alij conſulem, inquir, fuiſſe ſcribunt. Feſtus in *Opima. Altera*, (ſpolia) *quæ Coſſus Cornelius de Tolumnio* (legit.) Idem in *Coßi: Coßi dicebantur natura rugoſi corporis homines à ſimilitudine vermium ligno editorum, qui Coßi appellantur.* de Coſſo legen-

A dus Valer. Max. cap. 2. lib. 3. Seruius in illud 6. Æneid.

Quis te magne Cato tacitum, aut te Coſſe relinquat?

Coſſus, inquit, *tribunus militaris fuit. Hic Lartem Tolumnium à loco dictum, occidit, & opima ſpolia reuocauit.* Eſt & Tolumnius Virgilio nomen auguris Etruſci. Cauſa belli, quod Fidenates colonia Pop. Rom. ad Lartem Tolumniũ Veientium regem defecerant. ac mox legatos Pop. Rom. interfecerant. *Cæde Tolumnî*, pro, cæſo Tolumnio. nomen pro participio; vel abſolutè. *Cæde Tolumnî*, vt ſup. Aprico lare.

B Vincere *cum Veios poſſe laboris erat.*] cum magni operis erat poſſe ſuperare & debellare Veios. *Erat laboris*, vt Cic. 2. de Orat. *Eſt enim* (hoc) *magni laboris, quem plerique fugimus. Labores militiæ* ſunt. ipſe el. 4. lib. 3.

Præda ſit hæc illis quorum meruere labores.

Poſſe vincere, vide eleg. 2. ſupra verſ. 6. *Veios.* Veij vrbs, & Veientes populi Etruriæ. de bello eorum aduerſus Romanos, & vt tandem oppreſſum ſit à Camillo captis Veiis Liuius lib. 5. Dionyſ. libr. 2. De iis Romulus, & alij reges victoriam etiam reportarunt auctore

C eodem Dionyſio. Ab iis 300. Fabij occiſi: Liuius, Ouidius. Ea vrbs Hetruriæ proxima Romæ. vide Plutarch. in Camillo. Veiorum & Veientium meminit Feſtus in *Oſcum*, in *Sardi*, & in *Septimontio.*. Florus: *De Veijs & Bouillis, pudet, ſed triumphauimus.*

Nec dvm *vltra Tyberim belli ſonus, vltima præda*
Nomentum, & capta iugera pauca Cora.]

vt eleg. 9. lib. 1. *Necdum etiam Palles. Belli ſonus*, clangor tubæ, claſſicum, bellicum. An pro bello tumultuoſo, vt eleg. 3. lib. 3.

Nec te fortis equi duces in arma ſonus.

Ennius apud Varron. 6. de lingua Latin. in *Olli*, pro, Illi: *Olli reſpondit ſuauis ſonus Egeriai.*

D De belli clamoribus & tumultu Horatius oda 2. lib. 1.

Heu nimis longo ſatiate ludo
Quem iuuat clamor, galeæque leues.

Vltra Tyberim, & citra Tyberim poſtea dictum, quod antea *Vls & Cis Tyberim*, inquit Gell. cap. 13. lib. 2. de ripa Tiberis tum imperij fine dixi ad eleg. 1. ſupr.

Et Tiberis noſtris aduena bubus erat.

Vltima præda Nomentum, qui longiſſimè prædatum ibant non præteribant Nomentum. ſic ſupr. eleg. 1.

Hic vbi Fidenas longè erat ire via.

Vltima præda, vt Ouid. eleg. 7. lib. 3. Amor.

E *Vltima mortali tum via litus erat.*

De Nomento Latij oppido Virg. 6. Æneid.

Hi tibi Nomentum & Gabios.

Dionyſ. lib. 2. Albanorum Coloniam ait fuiſſe. Plin. cap. 5. & 12. lib. 3. Strabo lib. 5. in agro Nomentano labana (balnea) commemorat. Liuius libr. 1. Nomentum priſcorum Latinorum oppidum captum ait à Tarquinio Priſco, quod & refert Dionyſ. Eſgo hoc diſtichon male collocatum, nec referri poteſt commodè ad Cornelij Coſſi tempora. vel ait ſtetiſſe victoriam Romanorum in illo capto oppido. *Iugera pauca.* ſic eleg. 5. lib. 3.

Et Tityo iugera pauca nouem. vbi vide adnot. pro *pauca*, alij libri *Tetra*, alij *Trita*. Scaliger legit *Terna*, & ita Lipſ. cap. 20. lib. 2. Antiq. qui nihil addit confirmandæ coniecturæ. At Scaliger ait exiguum agri modum intelligi pro virtute militi aſſignatum; vnde Iuuenal.

Tandem pro multis vix iugera bina dabantur

Vulneribus. Liuius lib. 5. Colonis terna, iugera & ſeptunces diuiſa fuiſſe ſcribit. Sed loquitur, vt opinor, de toto ſolo & territorio Coræ, quod ait fuiſſe paucorum iugerum. De Cora oppido Latij Virg. 6. Æneid.

—— Bolamque Coramque,

Hæc tum nomina erant, nunc ſunt ſine nomine terræ.

Apud Liuium lib. 2. Colonia Latina Cora ad Auruncos deficit. Strabo lib. 5. numerat inter oppida Latij. Plautus Captiuis, ſc. 1. act. 4. *τὸ τῆς Κόρας*, *mox vrbes barbaricas.* Apud Dionyſ. lib. 8. Coriolanus ad deditionem Coranos compellit, vbi Romanis bellum infert. Plin. cap. 5. lib. 3. Coranos ſcribit à Dardano Troiano ortos. *Capta Cora* (à Coriolano) ſed hîc non procedit. non reperi captam Romanis. *Capta Cora*, vt eleg. 9. ſupra verſ. 28. *Capta vrbe.*

Et *Veij veteres, & vos tum præda fuiſtis.*] de Veiis dictum ad verſ. 26. ſup. *Veteres*, vel nobiles vetuſtate, vel diuites, vt el. 1. lib. 2. *Non veteres Thebas.* Dionyſ. lib. 2. Athenis non minores fuiſſe Veios ſcribit. *Tum præda fuiſtis*, de vobis rapta ſpolia, & partus triumphus. Nota res captus à Camillo Veios, & de iis triumphatum, vt antea de Veientibus à Romulo. Beroaldus, pro vet. lect. *Tum præda* corrigendum ait, *Tum regna*; quod alioqui, inquit non quadret ſententia. Lipſ. cap. 20. lib. 2. Antiq. lect. ait ſcriptum in Vaticano Cod. *Et Volſcûm regna fuiſtis.* id eſt, fuiſtis ô Veij, & fuiſtis etiam regna Volſcorum, non amplius eſtis. quo de verbo dictum eleg. 8. lib. 2. *Altaque Troia fuit.* Sed quæ illa regna Volſcorum. Sane reges Volſcorum nullos memini, licet aduerſus Volſcos ſæpe pugnarint Romani: Liui. Dionyſ. Plutarch. in Coriolano. An abutitur verbo?

Et *veſtro poſita eſt aurea ſella foro.*] Terentius Scaurus de Orthogr. *Seddam dixere quam nos Sellam.* Varro 4. de lingua Lat. *A ſedendo ſella, & ſolium.* Feſtus, idem quod Scaurus. Valer. Max. cap. 7. lib. 3. *Et tempore & loco quo prædixerat* (Scipio) *ſella poſita ius eis dixit.* el. vlt. infr. *Sellam Minoida.* *Aurea*, vt Virg. 10. Æneid. *Aureo ſolio.* *χρύσεος θρόνος* vocat Homer. Iliad. θ. Cicero 2. Philipp. *Sedebat in roſtris collega tuus amictus toga purpurea, in ſella aurea, coronatus.* & 4. ad Att. & 15. Feſtus regij aurea ſella. nam ſella curulis eburnea, non aurea. Ælianus lib. 9. in aurea ſella ſedentem Alexandrum ius dixiſſe ait; notans eius regis ſuperbiam. *Poſita*, vt Cic. 7. fam. 52. *Cum ſella Q. Maximi, quem illi conſulem dicebant, poſita eſſet.* eleg. 9. lib. 3.

Et liceat medio ponere iura foro.

Ponere foro, vt hîc.

Nunc *intra muros paſtoris buccina lenti*
Cantat, & in veſtris oſſibus arua metunt.]

Intra muros, in vrbe ipſa. Horat.

Iliacos intra muros pugnatur & extra.

A Aſcon. in 4. Verr. *Omnis magiſtratus, qui intramuranus non eſſet, nec vrbanus, ad vrbem dicitur.* *Paſtoris lenti*, otioſi & ſecuri. Virg. eclog. 1.

—— Tu Tityre lentus in vmbra.

Nam ſequitur: *Deus nobis hæc otia fecit.* idem 12. Æneid. *Qui nunc lenti conſedimus aruis.* & conſidere ſolent paſtores. & *Piſcis lentus.* Tibull. el. 3. lib. 2. *Buccina cantat*, vt eleg. 4. ſup.

Et iam quarta canit venturam buccina lucem.

eleg. vlt. infr. *Cecinere tuba.* eleg. 12. lib. 2. *Canit Muſa.* & eleg. 7. lib. 2. *Caneret tuba.* *In oſſibus veſtris metunt arua*, in ſepulcris ciuium veſtrorum, ô Veij, nunc agricolæ metunt arua; etiam in

B media vrbe. Sic Ouid.

Iam ſeges eſt vbi Troia fuit, reſecandaque falce
Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus.

Arua, pro frugibus ipſis. Catull.

Sole ſub ardenti flauentia demetis arua.

Sic contra *Seges*, pro terra. An eſt hypallage, pro, metunt oſſa (loco frugum) in veſtris aruis. quia vrbis loca nunc arua, vel paſcua. nam à paſtore & meſſore vtrumque vult intelligi paſcuum, vel aruum agrum. Legitur etiam, *Arma*, & ſic editio Beroaldi. Virg. 1. Georg.

Scilicet & tempus veniet, cum finibus illis
Agricola incuruo terram molitus aratro
C *Exeſa inueniet ſcabra rubigine pila,*
Et grauibus raſtris galeas pulſabit inanes,
Grandiáque effoſſis mirabitur oſſa ſepulcris.

vide Lucanum in fine 7. ab iis verſibus:

Quæ ſeges infecta ſurget non decolor herba?
Quo non Romanos violabis vomere Manes?

Horat. oda 16. Epod.

Barbarus, heu cineres inſiſtet victor, &c.

Forte *ſuper porta dux Veius aſtitit arcem.*] initium narratiunculæ ab hoc aduerbio. Ouid. 5. Metamorph.

Forte Ionem memorant, &c.

D Horat. ep. 7. lib. 1.

Forte per anguſtam, &c. & ſat. 9. lib. 1.

Ibam forte via ſacra, &c.

Dux, vt verſ. 2. & 9. ſup. Rex Liuio. *Veius.* aut triſſyllabum eſt *Veius*, aut, quod verius eſt, legendum, *Veiens*, vt ſupr. *Veientis eadem Tolumnij* *Aſtitit ſuper arcem*, vt eleg. 6. ſupr. *Aſtitit Angi…* *puppim ſuper.* Virg. 6. Æneid.

Tandem ſuperaſtitit arce. *Arcem portæ*, portam munitiſſimam, & editiſſimam partem murorum. ſupra dixit, *Portas Cenino… Acronis peremit.* mox: *Ante canas turres.* Arces autem etiam

E nunc plerumque in portis videmus.

Colloquiumque *ſua fretus ab vrbe dedit.*] Fecit Coſſo poteſtatem colloquendi, vt ſolet, ciuium ſuorum præſidio, & armis confiſus. vide Amphit. Plauti ſc. 1. act. 1. & Cic. 12. Philip. Liuius lib. 1. *Priuſquam dimicent opus eſſe colloquio.* Fictum autem hoc à Poëta de colloquio. nam nihil eiuſmodi Liuius lib. 4. vt fictum illud de Tolumnio ſuper arcem aſtante. *Fretus ab vrbe* vt Virg. 9. Æneid.

Quibus hæc medij fiducia valli,
Foſſarumque moræ, leti diſcrimina parua
Dant animos. ἡ, *Ab*, vacat, vt el. 1. ſup.
Murus ab ingenio notior. vide illic. el. 6. ſup.
—— Quæ nunc te vindice freta.

Dvmqve *aries murum cornu pulſabat aheno.*] Varro 4. de ling. Lat. *Aries, quod eum dicebant Ares veteres.* Idem ibidem: *A ſimilitudine dicuntur vinea, teſtudo, aries.* Chariſ. lib. 1. *Tam ſcorpium animal appellamus, quam militare tormentum. Item muſculum & arietem.* (adde equum, teſtudinem coruum, gruem, onagrum.) Iſidor. cap. 1. lib. 12. *Aries ἀπὸ τῶ Ἄρεως: vnde mares vocantur: vel quod aris mactatur.* Idem cap. 11. lib. 18. *Arieti nomen ſpecies dedit, eo quod cum impetu impingitur in murum, in modum arietum pugnantium. Valida enim ac nodoſa arboris caput ferro veſtitur, eaque ſuſpenſa funibus multorum manu ad murum impellitur, deinde retrorſum ducta impetu maiore deſtinatus; ſicque crebris ictibus concuſſum muri latus cedit, cauatumque irrumpit ac feneſtram facit.* De arietis inuentione & forma vide Vitruuium cap. 19. lib. 10. vbi arietaria illa machina κριοδόχη dicitur Græcis. Plin. cap. 56. *Epeus ad Troiam equum machinam reperit, qui nunc aries dicitur.* Vide Veget. cap. 14. lib. 4. *De materia & tabulatis*, inquit, *teſtudo contexitur, quæ ne exuratur incendio, coriis vel ciliciis centonibuſque veſtitur. hæc intrinſecus accipit trabem, quæ adunco præfigitur ferro, quod falx vocatur, ab eo quod incurua eſt, vt de muro extrahat lapides: aut certè ipſius caput veſtitur ferro, & appellatur aries; vel quod habet duriſſimam frontem, qua ſubruat muros: vel quod more arietum retrocedit, vt cum impetu vehementius feriat.* Ioſephus arietem deſcribit, & eius verbis Suidas. Virg. 2. Æneid.

—— labat ariete crebro Ianua.

& 11. Æneid.

Arietat in portas & duros obiice poſtes,

Attius Bruto apud Cic. 1. de diuin. *Eius germanum cornibus conitier in me arietare.* Plaut. Capt. ſc. 1. act. 4. *Humerus mihi aries eſt.* Cicero 1. Offic. *Quamuis aries murum percuſſerit.* vbi, *percutere murum* vt hîc *pulſare*, & apud Vitruuium cap. 19. lib. 10. Ipſe eleg. 1. lib. 2. *Equo pulſas arces.* id eſt, pulſatas ariete. *Cornu aheno*; capite arietino, veſtito ferro, qua de re Vitruuius ibidem, & Veget. cap. 14. lib. 4. *Ahenum*, ergo pro ferreo, vel ferrato, vt *æratas catenas* eleg. 20. lib. 2. *Ærato equo* eleg. 12. lib. 3.

Vineaqve *inductum longa tegebat opus.*] Vegetius cap. 15. l. 4. *Vineas dixerunt veteres, quas nunc militari barbaricoque vſu cauſias* (alias cattos) *vocãt. è lignis leuioribus machina colligatur, alta pedibus octo, lata pedibus ſeptẽ, longa pedibus ſex. huius tectũ munitione duplici tabulatu cratibuſque contexitur: latera quoque viminibus ſepiuntur, ne ſaxorum telorumque impetu penetrentur. Extrinſecus autem, ne immiſſo concremetur incendio crudis ac recentibus coriis, vel centonibus operitur. iſta, cum plures factæ fuerint, iunguntur in ordinem* (vnde hîc *longa vinea* dicitur) *ſub quibus obſidentes tuti* (vnde hîc *tegebat*) *ad ſubruenda penetrant murorum fundamenta.* (quod hîc *opus* dicitur.) Varro 4. de ling. Lat. *Vineæ militares à ſimilitudine* (dictæ) *vt teſtudo.* Idem ibid. *Vineta ac vinea à vite multa.* Feſtus: *Sub vineam iacere dicuntur milites, cum aſtantibus centurionibus iacere coguntur ſudes.* Item: *Sub vitem haſtas iacere dicitur veles, cum eas ſub manu ſurſum mittit.* Item: *ſub vitem præliari dicuntur milites, cum ſub vinea militare pugnant.* Chariſ. lib. 1. *Vinea eſt vuarum, & ma-*

A *china.* Plaut. Milit. ſc. 2. act. 2. *Ad eum vineas, pluteoſque agam.* Cicero 8. Philipp. *Conductæ vineæ ſunt, pugnatur acerrimè.* Idem ep. 20. libr. 5. *Ad Pindeniſſum cinximus vallo; foſſa, aggere maximo, vineis, turre.* & ep. 4. lib. 15. fam. *Aggere, vineis, turribus oppugnaui. Tegebat*, & operiebat, & protegebat. *Opus*, militare; nam fodere & ſubruere militum labor. *Opus inductum*, Cuniculum opinor ductum vſque ad muros Veiorum fodiendo ſub vinea. Sic *Inducere exercitum aliquò* Liuius lib. 40. & 41. pro eò ducere. Opera autem & ipſæ machinæ, & aggeres, & foſſæ ac
B cumuli.

Cossvs *ait, forti melius concurrere campo.*] *Melius*, honeſtius. nam bonum & honeſtum. *Concurrere*, congredi & decertare. Concurrere, quia initio pugnæ curſo vtrimque excitatur ardor animorum: Cæſar, Plutarchus. *Forti campo*, vbi fortia facta cernuntur, vt *Fortes enses*, *fortia ſigna*. Sed τὸ *forti* tertius caſus eſt, hoc ſenſu: Melius eſt (viro) forti deſcendere in planitiem, quam ſidere mœnibus, & arci: arcem enim portæ ſuperſtabat Tolumnius. Si vir fortis es, inquit, veni in æquum & planum. *Concurrere campo.* Virg. 12. Æneid.

C *Puto vt poſſent concurrere campo.* Ibid.

Campum ad certamen magna ſub mœnibus vrbis
Dimenſi, Rutulique viri, Teucrique parabant.

Idem 9. Æneid. *Teucrûm miratur inertia corda*
Non æquo dare ſe campo: non obuia ferre
Arma viros: ſed caſtra fouere. & 9. Æneid.
Quem congreſſus agit campo.

Nec *mora ſit, plano ſiſtit vterque gradu.*] Res verba ſequitur; vt eleg. 4. ſup.

Nec mora vocales occupat enſe canes.

Siſtit, pro ſtat, vt Virg. 1. Georg. *Siſtunt amnes.* vel ſe ſubauditur. & *Siſtere* verbum fori ac vadimonij Cic. Plaut. Iuriſconſultis. *Plano gradu*,
D vt *planipedia*, fabulæ quæ plano pede aguntur, ſine ſocco aut cothurno. ſed vet. lib. pro *Gradu*, *gradum*. *Vterque ſiſtit gradum*, adeſt & ſtat paratus ad pugnam, plano; id eſt, in plano, & æquo campo. Ouid.

Qui cadit in plano, vix hoc tamen euenit ipſum,
Sic cadit vt tacta ſurgere poſſit humo.

Varro 4. de ling. Lat. *Quod primum ex agro plano fructus capiebant campus dictus.* Ergo hîc explicat, quod ſup. dixerat: *Concurrere campo.* Varro ibidem: *Deducta ſunt in planum* (è ſuperiore loco) Virg. 2. Georg.

Collibus an plano melius ſit ponere vites Quære prius.

E Sic *De plano*, &, *pro tribunali*, opponuntur apud Iuriſconſultos. Lipſius cap. 20. lib. 2. Antiq. legit è coniectura: *Pleno gradu.* id eſt, militari, vt apud Fab. decl. 3. *Ibit ad pœnam pleno gradu.* Liuius ita ſæpe loquitur. *Pleno gradu.* id eſt, magnis paſſibus, vt *Plenis viis* Plauto. Sed tamen non probo coniecturam.

Dii *Latias iuuere manus, deſecta Tolumni*
Ceruix Romanos ſanguine lauit equos.]

Deorum ope ac auxilio vicit Coſſus. Iuuant Dij cum adſunt pugnantibus. vnde Plautus in Milite: *Ita me machæra & clypeus bene iuuent pugnantem in acie.* Hinc *Iuppiter* & *Iuno* à iuuando. Plaut. Captiuis. *Dij te omnes adiuuent.* & Pſeud.

Adiutum auxilio Dij me volunt. Sic eleg.6.ſup. *Vincit,Roma,fide Phœbi. Manus Latiae*, manus Auſonij & Romani tribuni Coſſi. Sic *Latius Iuppiter* eleg.4.lib.3.& eleg.6.ſup. *Remi Latini.* Ipſas autem pugnantium manus Dij interdum dirigunt, vt 6.Æneid.

Phœbe graues Troiæ ſemper miſerate labores
Dardana qui Paridis direxti tela,manuſque
Corpus in Aeacidæ. & 7.Æneid.
Nec dextra erranti Deus abfuit. Ceruix, poſterior pars colli. αὐχὴν, *dupéi; le chignon, la nuque du col.* Cic.7.Verr. *Frange ceruicem.* & in Vatinium: *Frangere ceruices.* & 11. Philipp. *Caput ceruicibus abſcidit.* & pro Sex. Roſcio: *Sectorum collorum & bonorum.* Sueton. in Caligula cap.33. *Tam bona ceruix ſimul ac iuſſero demetur.* & *Vtinam populus Romanus vnicam ceruicem haberet. Deſecta*, pro penitus ſecta & abſciſſa. Deſecare, vel penitus, vel alicunde ſecare & abſcindere. Varro 4. de ling.Lat. *Augmentum quod ex immolata hoſtia deſectum in iecore.* Horat. oda 16. lib.1.

Particulam vndique deſectam. Virg.8.Æneid.
Gorgona deſecto vertentem lumina collo.

Liuius lib.4.nihil ſcribit de abſciſſo Tolumnij capite,ſed haſta deiectum equo, deinde repetitum ſæpius cuſpide ad terram adfixum.Ouid.in epigrammatis apud Priſcianum:

Lars ferox cæſo Coſſus opima tulit.

Lauit. non reſperſit, ſed lauit. Aliter eleg.18. libr.2.

Quamprimum abiunctos ſedula lauit equos.

Attius παρωδῶς, ſine Tropæo apud Nonium in *Lautum*, inquinatum. *Vulnere tetro deformatum, ſuo ſibi lautum ſanguine tepido.* Ennius Hecuba apud Nonium in *Sanguen. Heu me miſeram,interij! pergunt lauere ſanguen ſanguine.* Virg 10. Æneid.

Lauit improba teter Ora cruor. Varro ὄνος λύρας ἀκούων, apud Nonium in *Lauit. Pater vt cruore laueret ararum* (alias *terrarum*) *aggerem.* ſed quos *Equos Romanos* vocat? An quadrigis inuectum fuiſſe fingit Coſſum, vel iis relatum caput Tolumnij? An equos Romanorum ſpectantium pugnam de proximo? An eſt enallage numerorum? Plutarch. in Romulo ſcribit Coſſum & Marcellum ſpolia ſua curru triumphali inuexiſſe.

CLAVDIVS *à Rheno traiectos arcuit hoſtes.*] Intelligendus M.Claudius Marcellus, de quo dictum eleg.18.lib.3.

Qua Sicula victor Telluris Claudius.

vide Valer.Max. cap.2.lib.3. *Arcuit*, prohibuit, repPolit eleg.21. lib.3.

Iſthmos qua terris arcet vtrinque mare.

Feſtus: *Arcere, prohibere.* Virg. *Finibus arceret.* & *Arcere aquam pluuiam.* vnde arx. *Traiectos hoſtes*, tranſmiſſos, vt eleg.18. lib.3. *Qui traiicis vmbras.* & eleg. penult. ibid. *Traiecta ſyrtes.* Sed quomodo à Rheno arcuit, cum ad Claſtidium cis Padum ea pugna pugnata ſit,vt ſcribit Plutarchus, & cum ceteri Geſſatæ tum obſiderent Acerras urbem ad Padum ſitam eodem auctore. Fortaſſe legendum pro *à Rheno,Eridano.* Nam cæſo rege Geſſatæ rediere in patriam, eos dico, qui Acerras, ac deinde Mediolanum obſidebant. Venerant autem in auxilium Inſubrium Gallorum. An *hoſtes ab Rheno*, vt *ab Alba Auguſtus* eleg.6.ſupra? Sed Galli, non Germani erant illi hoſtes.

BELGICA *cum vaſti parma relata ducis.*] *Belgica*, pro Gallica. nam Belgæ tertiam Galliæ partem incolunt. An pro *Britannica*, quia *Aremoricus Lars* dicitur Virdomarus Auſonio. ſic *Belgicus color*, pro Britanno eleg.18. lib.2. Scaliger è vet. lect. *Belligera*, ſic legit,& interpungit:

Claudius à Rheno traiectos arcuit hoſtes
Belligeranti. vaſti parma relata ducis
Virdomari. ſed ego potius legerem, *Bellica*, vt eleg.25. lib.2.

Et vetus in templo bellica parma vacat.

quia ſunt & parmæ gladiatorum. Fortaſſe ſcriptum erat *Bellica*, G, pro, C. *Relata*, reportata ex hoſte cum laude. Virg.4.Æneid.

——— *Spolia ampla refertis.*

& 3.Georg.

Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas.

Vaſti, & corpore & armis ingentibus,vt eleg.19. lib.2. *Vaſtos tentore leones.* & eleg. ſup. verſ.40. *Vaſtas feras*, è coniectura. Ouid.12.Met.

Forte fuit iuxta ſignis extantibus aſper,
Antiquus crater,quem vaſtum vaſtior ipſe
Suſtulit Aegeides. & *Vaſti Cyclopes* Virgilio, & *Vaſtis Mezentius armis.* Plutarch. in Marcello ait pulcherrimum,maximumque omnium Geſſatarum & Gallorum fuiſſe, & armis & veſte ornatiſſimum. De Gallorum corporum magnitudine Pauſan. Phocic. Gell. cap.13. lib.9. *Gallus formidandæ vaſtitatis.* Agit de eo quem occidit A. Manlius. Polyb. lib.2.

VIRDOMARI. *genus hic Rheno iactabat ab ipſo.*] Epitoma Liuij lib.20. *M. Claudius Marcellus Conſul, occiſo Inſubrium Gallorum duce Viridumaro, opima ſpolia retulit.* Plutarch. in Romulo *Britomartum* vocat regem Gallorum, quem manu ſua Marcellus occidit. At in Marcello vocatur *Britomatus* Rex Geſſatarum. Seruius ad illud 6. Æneid.

Aſpice vt inſignis ſpoliis Marcellus opimis
Ingreditur. & mox,
Tertiaque arma manu ſuſpendet capta Quirino:
Viridomarum Gallorum ducem à Marcello cæſum ſcribit,& detracta ei ſpolia. Legitur *Viridomarus*,vel *Virdumarus* apud Feſtum in *Opima ſpolia.* In lapidibus Capitolinis *Virdumarus* ſcribitur,& admonet Aldus de orthographia. *Virdomarus* ad verbum ξίφοφορος, inquit Scaliger, nam *Mar* apud noſtros erat equus, auctore Pauſania, & ait idioma veterum Gallorum Tenthonicum fuiſſe. Alij libri, *Vertomani*, quod & ipſum Teuthonicum, *Virtman*: *Virtomanus*, ξίφοφορος. Mirum quod Aremoricum eum ducem facit Auſonius in Monoſyllabis:

Tertia opima dedit ſpoliatus Aremoricus Lars.

Iactabat genus à Rheno, Inaniter gloriabatur Rhenum eſſe auctorem ſui generis. nam fluuij Dij habebantur,& magnum videbatur eorum filios dici. Sic apud Virg.

Fatidicæ Mantus, & Tuſci filius amnis.

Ita Vfens & Galeſus apud eundem filij fluuiorum; & Sperchij fluminis filius Meneſthius Homero Il. π. Sed vet. lib. pro *Rheno*, *Breno*,

qood verum puto. nam ootus Gallorum Rex Brenous, de quo el. 13. lib. 3. verſ. 53.

Torrida ſacrilegum teſtantur lumina Brennum.

Sic *n Rheno* hìc bis mendoſum eſt, pro *Eridano* & *Brenno. Iactabat genus*, vt eleg. 13. lib. 2.

Nec ſi qua illuſtres femina iactat auos.

Horat. oda 14. lib. 1.

Quamuis Pontica pinus
Sylua filia nobilis
Iactes, & genus & nomen inutile.

Virg. 12. Æneid.

Murranum hic atauos & auorum antiqua ſonantem Nomina.

NOBILIS *erectis fundere geſa rotis.*] Ioſigois & maxima celebritate in fundendis, & ſargeodis iaculis. Epitheron cum infioitioo, vt eleg. 5. ſop. *Audax cantata leges imponere luna.* eleg. 19. lib. 1. *Cupidus attingere.* eleg. 3. lib. 2. *Cognitus ſurripuiſſe.* el. 21. libr. 2. *Faciles prabere.* eleg. 5. lib. 3. *Seruus verſare boues.* Horat. oda 12. lib. *Superare pugnis nobilem.* Idem oda 8. eiuſd. lib. *Iaculo nobilis expedito. Fundere*, ſine ceſſatione iacere, vt *fundere verba* apod Terentiom Dooatus expooit ſine ceſſatione proferre. Eſt & facilitatis vt *fundere verſus.* Iſidor. cap. 10. lib. 18. *Funda ex eo quod inde fundantur lapides, id eſt emittantur.* Virg. 2. Æneid. *Viſus fundere lumen apex.* & 7. Æneid. *Criſtiſque à vertice flamma Funditur.* ſic *fundere flores & fruges.* dicitor terra: Ex eodem foote eſt *ſpargere*; Virg. 7. Æneid.

Pars maxima glandes Liuentis plumbi ſpargunt.

id eſt, iaciunt & fuoduot. Virg. 11. Æneid.

Et nunc lenta manu ſpargens haſtilia denſat.

& 12. Æneid.

Ferrumque haud debile dextra Spargimus.

Geſa, Inquit Seruius ad illud 8. Æneid.

——— *Duo quiſque Alpina coruſcat Geſa manu.*

Haſta, inquit, *viriles*, *geſa: quia Galli geſos vocant viros fortes.* Feſtus: *Geſum, graue iaculum.* (Sic Scaliger. vulgo iactum) Chariſ. libr. 1. *Geſa*, ὅπλος ἀκοντίου γένος. Nonius: *Geſa, tela Gallorum: Varro de vita Pop. Rom. lib. 3. Qui gladiis cincti ſine ſcuto cum binis geſis eſſent.* Stat. 7. Theb.

Cydonneas anteibant geſa ſagittas. & 2. Achill.

Quo Pæones arma rotatu, Quo Macetæ ſua geſa citẽt.

Liuius lib. 8. *Geſa & haſtam gerere.* Gell. cap. 20. lib. 10. Commemorat gæſa inter genera telorum. *Geſſata* Gallorum lingua mercenarij: Plutarch. in Marcello, & Polyb. lib. 2. *Erectis rotis*, alto & ſublimi curru, vt eſſedarij Britanni è curru pugnabant & veteres Græci ac Troiani & Galli. Galli Britannique è couioo auctore Mela: vode Lucanus:

Et docilis rector monſtrati Belga couini.

An legeodum *E rectis rotis.* id eſt, è curru erecto & ſublimi. Ao eſt hypallage, pro, erectos ipſe? Plutarch. tamen in Marcello ex equo, non ex curru pugnantem facit. *Erectus*, & animo & corpore, vt vir acer ac fortis. Laos eſt rotis currentibus ſtare, & ſtantem iaculari. *Rotis*, curru vt eleg. 8. ſup. verſ. 18.

Effuſis per tua ſaxa rotis. vide illic adnot.

ILLI *virgatis iaculantis ab inguine Brachis Torquis ab inciſa decidit vnca gula.*]

Scaliger τὸ *Illi* ἀρχαϊκῶς dictum putat, pro il-

A lius. ego ex altera lectione, iaculati, lego:

Illi virgatis iaculantis ex agmine brachis.

vel ordo erit, Torquis iaculantis ab inguine (vel agmine) decidit illi (qui) virgatis (erat) brachis. *Illi virgatis brachis.* id eſt, cui virgatæ brachæ erant. Virg. 4. Æoeid.

Ipſa mola, manibuſque piis. & 7. *Ipſe Quirinali lituo.* eleg. 10. ſup. *Ego Sidonia palla.* eleg. 5. ſop. *Pergula algẽti ſoco.* el. 3. ſup. *Pictoq; Britannia curru.* eleg. 4. ſup. *Lucus ederoſo antro.* eleg. 30. libr. 2. *Bacchus docta cuſpide.* A brachis brachata Gallia. Diodor. lib. 6. vt citat Beroaldus; *Galli veſtes gerunt intonſas variique coloris, quas braccas vo-*

B *cant.* At Baifius citat è lib. 5. Diodori: Καὶ ἀναξυρίδας ἃς ἐκεῖνοι βράκας προσαγορεύουσι. & addit iis vti frigidioris plagæ bomioes. Anaxaridas etiam vocat Suidas, Heſych. & Euſtath. in Homer. & idem Baifius *Feminalia* ſiue femoralia interpretatur: Cornel. Tacit. lib. 2. hiſt. *Cæcina in ſuperbiam vertebant, quòd ornatus verſicolore ſagulo, brachas, barbarum tegmen indutus togatos alloqueretur.* Pomp. Mela cap. 1. lib. 2. *Sarmata totum braccati corpus, &, niſi qua vident, etiam ora veſtiti.* Ergo brachæ oon ſunt femoralia. Ouid. el. 10. lib. 3. Triſt. de populis Ponti:

C *Pellibus & laxis arcent mala frigora brachis.*

Idem eleg. 11. lib. 5. Triſt.

Hos quoque qui geniti Graia creduntur ab vrbe
Pro patrio cultu Perſica braca tegit.

Io Priapæis: *Medis laxior, Indiciſque brachis.* Iſidor. *Femoralia* expooit cap. 22. lib. 19. vt adnot. ad eleg. 4. lib. 3. verſ. 17. ver. gloſſ. *Braccarius*, ππαλαιώνος. Sueton. io Cæſare: *Galli in curia bracas depoſuerunt. Virgatis*, purpureis Seruius exponit in illud 8. Æneid. *Virgatis lucent ſagulis, quod Gallis virga purpuram ſignificet.* an ab figura ita dictæ, vt à trabium ſpecie *trabeata*; à palmarum intextarum, *palmata*; papauerum, *pa-*

D *panerata* Plinio; & Catullo dicti *Virgati calatiſci.* vide adoor. eleg. 13. libr. 3. verſ. 30. Apuleius de Muodo: *Rhabdoe autem generis einſdem, ad virga rigorem per longum colorata nubecula dicitur.* Vetus Interpres Iuueoal. in ſat. 8. *Qua* (tunica) *Galli vtuntur in ſacris in modum organi, vtrimque decreſcentibus virgulis purpureis. Braca virgata*, vt Seneca Hippolyto *Tunc virgatas India tigres Decolor horret.* & Octauia: *Te fera Caſpia* (genoit)

Qua virgata tibi prabuit vbera. Altera lectio, *Velantibus inguina brachis*; aperta eſt; quia feminalia & femoralia eſſe; .i. anaxaridas, Iſidorus, & alij multi putant. An *Iaculati*, pathetικῶς pro percuſſi & ſaucij? Au *inguine brachis virgatis*,

E ſupple recto? *Ab inguine.* quid ſit ioguen, dictum eleg. 4. ſup. *In ſcanos inguina verſa canes.* Scaliger hìc ait, eſſe barbarum iaculari ab inguioe, (nec tamen confirmat) Græcum autem à capite iaculari, quud probat Euripidis teſtimonio in Hippolyto. Ego adfero hoc ex Seruio io illud 9. Æneid.

Ecce aliud ſumma telum librabat ab aure; *Geſtus*, inquit, *iaculantis exprimitur: duobus autem modis manualia tela mittuntur, aut enim ab aure, aut à latere tela iaciuntur.* Ouid. 2. Met.

Intonat & dextra libratum fulmen ab aure
Miſit in aurigam. Sed alij lib. *ab agmine*, vel

ex agmine: notum quid ſit agmen. *Torquis vnca decidit.* Torquibus & armillis ſemper ornati Galli equites; vnde inditum nomen A. Manlio. vide Gell. cap. 13. lib. 9. Sic Virg. 8. Æneid.

—— Tum lactea colla Auro innectuntur.

& 7. Æn. *Fit tortile collo Aurum ingens coluber.* vbi alludit ad torquis notationem. Lucillius ſat. lib. 11.

Conuentus pulcher, braca, ſaga, fulgere torques

Magni. Apud Nonium in *Torquem* maſculino & feminino genere. Varro ibidem: *Torques aurea, & ſcuta cœlata.* Idem ibid. *Torques aurea multa* (è Gallorum Senonum præda) *relata Romam.* Næuius Cypriæ Iliad. libr. 1. apud Chariſ. in *Torques*:

Collum marmoreum torquis geminata coronat.

Iſidor. cap. 31. lib. 19. *Torques circuli aurei à collo ad pectus dependentes, & à viris geruntur, vt à feminis monilia. dicta quòd ſunt torta.* Ergo *Vnca torquis*, vncinato, inflexoque auro facta, *conſertaque hamis*, vt loquitur Virgilius. Idem Virg. 5. Æneid. de torque: *Is pectore ſummo*

Flexibilis obtorti per collum circulus auri.

Decidit; amputato capite, vt Stat. 10. Theb.

—— Penitus ceruice reciſa,

Verba ſolo, vultuſque cadunt, colloque decorus

Torquis in hoſtiles cecidit per vulnus arenas,

Ab inciſa gula, deſecta anteriore parte colli, & proxima iugulo, cuius ſumma pars Donato dicitur *Frumen*. Plinio cap. 37. lib. 11. dicitur *interior fiſtula epiglottidis*, qua cibus atque potus deuoratur, vt vulnus ſignificet anterius, vt ſup. poſterius, *Deſecta ceruix.* Seneca cap. 19. de vita beata: *Negant ex decreto Epicuri feciſſe, quod ſibi gulam præcidit.* Sic Cic. *Incidere neruos, pennas, venas, gradus.* Virg. *Incidere vites.* Legendus Gellius cap. 13. libr. 9. de Manlij Torquati pugna cum Gallo, vbi profert verba Q. Claudij Quadrigarij: *Vbi eum euertit, caput præcidit, torquemque detraxit, eamque ſanguinolentam ſibi in collum imponit.* profert eadem verba & Nonius in *Torquem.*

N V N C *ſpolia in templo tria condita. cauſa feretri,*

Omine quòd certo dux ferit ante ducem.]

Sic ſup. verſ. 2.

Armaque de ducibus trina recepta tribus.

Nunc in templo condita. etiam hodiè condita (cernuntur) tria ſpolia. nam Auguſtus ædem feretrij Iouis fecit; id eſt, refecit & ditauit vetuſtate dilapſam. Auctor ipſe in Breuiario rerum à ſe geſtarum. Liuius libr. 1. docet in Capitolio ſedem eius templi fuiſſe, quod primum omnium Romæ ſacratum ſit. Seruius ad illud 6. Æneid.

Tertiaque arma patri ſuſpendet capta Quirino.

Lege Numæ prima opima ſpolia Ioui feretrio debere ſuſpendi: Secunda Marti (belli præſidi, ciues templum extra vrbem:) *Tertia Quirino.* (id eſt, Marti qui præeſt paci.) ergo non in eodem templo poſita tria. Sed Plutarchus qui idem narrat in Marcello quod Seruius, & plura addit, obtinuiſſe ait, vt omnia Ioui feretrio ſpolia ſuſpenſa credantur. Feretrium autem illic Plutarchus dictum putat, vel ἀπὸ τοῦ φέρειν, quod ad eum ferantur hæc ſpolia; vel à feriendo, quòd ful-

A mine feriat Iuppiter, & quod ferire ſit manu grauiter vulnerare & occidere. vnde in bello Romani milites clamant; *Feri, feri.* Feſtus in *Feretrius, à ferendo, quod pacem ferre putaretur, ex cuius templo ſumebant ſceptrum, per quod iurarent, & lapidem ſilicem, quo fœdus ferirent.* Dionyſ. libr. 2. Iouem feretrium, cui arma dicarit Romulus, dici poſſe ait τροπαιοῦχον, aut σκυλοφόρον, aut quod ſupra omnem rerum naturam emineat, ὑπερφερέτην. Scaliger hîc addit à feretro pompæ triumphalis dictum. Valerius Flaccus:

Has, precor, exuuias, & opima cadauera noſtro

B *Linquite, ait feretro.* An τὸ *Nunc* pro igitur, vt verſ. penult. eleg. ſup. Alias legitur: *Hæc ſpolia.* &c. *Condita*, ſuſpenſa & data in interiorem locum ad cuſtodiam & monimentum ſempiternum, vt eleg. 1. lib. 2.

Cæſaris in Phrygios condere nomen auos.

Cauſa feretrî. Ratio nominis. vt verſ. 1. ſup. *Cauſas aperire feretrî. Quòd dux ferit ducem.* Feſtus in *Opima.* Liuius libr. 1. & Plutarch. in Marcello, & Romulo aiunt Opima eſſe quæ dux duci detraxiſſet. Varro apud Feſtum ibidem etiam opima ſpolia manipularem militem à duce capere ait. Valer. Max. libr. 3. cap. 2. *Ferit antè*, vt ſup.

C *Votis occupat occupat ante ratis.* Ambiguè, vel *ante vota* facit, vel ferit cominus. De verbo feriendi vide adnot. ſup. ad illud: *In templo feretrî. Certo omine. Omine rato* Plin. cap. 35. lib. 9. vide ad verſ. 16. ſup. *Votis ratis. Omine*, auſpicio exponit Beroaldus. non probo.

S E V *quia victa ſuis humeris hæc arma ferebant.*] ſic eleg. 2. verſ. 11.

Seu quia vertentis fructum percepimus anni. &c. *Ferebant.* Liuius libr. 1. de Romulo: *Spolia ducis hoſtium ſuſpenſa fabricato ad id aptè ferculo, gerens, in Capitolium aſcendit.* Plutarch. in Romulo humero dextro geſtaſſe ait ferculum onuſtum aptè

D ſpoliis. Ouid. 5. Faſt.

Hinc videt Iliaden, humeris ducis arma ferentem.

& Virg. 10. Æneid. *—— Arma Segeſtus*

Lecta refert humeris tibi Rex Gradiue trophæum.

& cum ait, *Arma humeris*, alludit ad armorum etymon. Pedes id fecit Romulus, vt Plutarchus ait aduerſus Dionyſium. Coſſus & Marcellus curru vecti. *Victa*, captiua, victis detracta. Alij lib. *Vincta*, quòd aptè hærerent ferculo, & ordine ſuſpenſa eſſent; Plutarch. in Romulo.

H I N C *feretri dicta eſt ara ſuperba Iouis.*] hæc cauſa nominis. Sic eleg. 6. ſup.

Actius hinc traxit Phœbus monimenta.

E *Ara ſuperba*, cum templo. *Superba*, potens, magnifica, diues ſpoliis. eleg. 13. lib. 3.

Frangitur ipſa ſuis Roma ſuperba bonis.

vide Nonium in *Superbum*, altum, opulentum. eleg. 5. ſup. *Concha ſuperbit.* Virg. *Superbum Ilium*, & *Tibur*, & *Superbis aulæis, Superbi poſtes auro, Superba anima Bruti.*

AD ELEGIAM XII.

D E S I N E *Paule meum lacrymis vrgere ſepulchrum*] τὸ *Deſine* obiurgantis, hîc mollius, aliàs acrius. Horat. oda 9. lib. 2.

Deſine mollium Tandem querelarum. Virg. 6. Æn.

Deſine fata Deûm flecti ſperare precando.
vide plura aduor. eleg.15. lib.1. verſ.26. *Paule.* Tres Paulos Æmilios eadem fere ætate fuiſſe reperio, patrem, filium, & nepotem. Patrem commemorat Suetonius in Auguſto cap.16. qui proſcriptus fuerit ab Octauiano triumuiro. & ibidem eius filium Auguſti comitem bello Siculo, cuius ſeruus Auguſtum interficere conatus, vt herum ſuum Paulum patrem vlciſceretur ab eo proſcriptum. L. Paulum progenerum Auguſti coniuraſſe in ipſum narrat ibidem cap.19. ſiquidem vt idem narrat ibid. cap. 64. L. Paulo (nepoti) Cenſoris (filij) filio Iuliam neptem Auguſti, filiam Agrippæ & Iuliæ nupſiſſe ſcribit. & in Claudio cap. 16. Cenſorum Pauli & Planci meminit. & ipſe infra nepotes verſ.62.

Te Lepide, & te Paule meum poſt fata leuamen

Vrgere ſepulcrum lacrymis, Inſtare ſepultæ nec ab eius buſto mœrentem diſcedere. Sic Horat. oda 9. lib.2.

Tu ſemper vrges flebilibus modis Myſten ademptũ.

Sic Seneca cap 5. de Conſol. ad Martiam: *Premis eam reum faciem.* id eſt, tibi vſque proponis. Aliter, *vrgere tumulum* dixit eleg.5. ſup. verſ.74. Virg.9. Æneid.

Veſte tegens, tibi quam noctes feſtina, dieſque
Vrgebam. Ouid.4. Met.
Et adhuc Minoia proles Vrget opus.

Tibull. eleg.9. lib.1.

Et durum terra ruſticus vrget opus.

vide Nonium in *Vrgere*, inſiſtere. *Vrgere ſepulcrum,* vt infra: *Fatigare noctes. Sepulcrum*, manes, vt eleg. 7. lib.1.

Nec poterunt iuuenes noſtro reticere ſepulcro.

Nomen pro participio; ſepulcrum, pro, ſepultum. *Lacrymis,* fletu & querelis, flebilibus precibus. Lucret. lib.1. *Aufer ab hinc lacrymas barathro, & compeſce querelas.*

Panditvr *ad nullas Ianua nigra preces.*] D Nullis precibus & lacrymis patet. Præpoſitio cum quarto caſu loco ſexti caſus aut tertij ſine præpoſitione. eleg.14. lib.3. *Ad latus eſſe,* quod eleg.7. ſup. *Fuit lateri.* el.1. ſup. *Hærentes ad ſaxa,* pro ſaxis. Nullis autem precibus mouentur manes: Virg.4. Georg.

Maneſque adiit, regemque tremendum,
Neſciaque humanis precibus manſueſcere corda.

Ibidem.

Ignoſcenda quidem, ſcirent ſi ignoſcere manes.

Horat. oda 14. lib.2.

Non ſi tricenis, quotquot eunt dies
Amice places illacrymabilem
Plutona tauris. &c. Stat.1. Theb.
Tenaria lumen petit irremeabile porta.

Bion itaque, ſiue Moſchus in epitaphio Adonidis; Στυγνὸν βασιλῆα, & ἄχθιν vocat regem inferorum. *Ianua nigra,* vt Virg.6. Æneid.

Atri Ianua ditis. Lurida porta vocatur infra verſ.8. ſic eleg.24. lib. *Niger ille dies.* & eleg.12. lib.3. *Nigranteſque domos animarum. Panditur.* vide eleg.10. ſup. verſ.34.

Cvm *ſemel infernas intrarunt funera leges.*] funera ſunt ipſa mortuorum corpora, maxime cum efferuntur, eædem vmbræ & manes. eleg.

A 18. l.3. verſ.23. *Hæc anima portent corpus inane tua.* vbi vide plura adnot. eleg.8. lib.2. Manes, vmbras, rogos & oſſa vocat. eleg.17. lib.1.

Haccine parua meum funus arena teget?

vbi adnot. quid funus. *Intrarunt leges infernas,* tranſierunt inferorum limen, vbi leges ſunt immutabiles illic permanendi. Sic el.12. libr.3.

Nigranteſque domos animarum intraſſe ſilentum.

Albinouanus ad Liuiam:

Sed nec Thetis ipſa, nec omnes
Mutarunt auidi triſtia iura Dei. Ibidem:
Sed rigidum ius eſt & inexorabile mortis. Ibid.
Omnia ſub leges more vocat atra ſuas.

B Plaut. Trucul. ſc.2. act. 4. *Nam itidem vt Acheronti hic accepti ratio ſcribitur: Intrò accipimus, quando acceptum eſt, non poteſt ferri foras.* Idem in pœnulo act.1. ſc.2. *Quando apud me corpus copules? Quo die Orcus ab Acheronte mortuos amiſerit. Leges infernas* etiam ſignificat el.7. ſup. verſ.91.

Luce iubent leges Lethæa ad ſtagna reuerti.

Semel. Albinouanus ad Liuiam:

Supprime iam lacrymas, non eſt reuocabilis iſtis
Quem ſemel vmbrifera nauita lintre tulit,

Catull.

Nobis cum ſemel occidit breuis lux
Nox eſt perpetua vna dormienda.

C Horat. oda 7. lib.4.

Cum ſemel occideris & de te ſplendida Minos
Fecerit arbitria.
Non Torquate genus, non te facundia, non te
Reſtituet pietas.

Non *exorato ſtant adamante viæ.*] *Viæ*, non εἴσοδοι, ſed ἔξοδοι, exitus & egreſſus. *Stant*, an obſtant abire volentibus? An horrent & rigent? Virg.3. Georg.

——*Stant circumfuſa pruinis*
Corpora magna boum. & 6. Æneid.
Stant lumina flãma. & 9. Æn. *Stant vertice criſtæ.*

& 12. Æn. *Iam puluere cœlum Stare vident.*

D & eclog. 7.

Stant & iuniperi, & caſtanea hirſutæ.

Vet. poëta 1. Tuſcul. *Vbi rigida conſtat craſſa caligo inferûm.* Nonius in *ſtare*, horrere, ex Titinnij Veliterna: *Fundi ſtabunt ſentibus.* & Cæcilij Syracuſiis: *Ager autem ſtet ſentibus.* Legendus Gell. cap.4. lib.8. cur Virg. *Stare puluere cœlum* dixerit, & Lucillius: *Stare pectus ſentibus.* De columnis adamantinis portæ Tartari. Virg.6. Æneid.

Porta aduerſa ingens, ſolidoque adamante columnæ.

Ouid.4. Met. de furiis:

Carceris ante fores clauſas adamante ſedebant.

Theocritus φαρμακευτρίᾳ. Καὶ τὸν ἐν Ἀΐδα κινήσεις

E ῥ' ἀδάμαντα ἢ εἴ τι πῃ ἀσφαλὲς ἄλλο. *Etiam ipſum apud inferos moueres adamanta, aut ſiquid* (eſt) *firmum* (magis) *aliud.* De adamantis duritia Plinius cap.4. lib.37. *Non exorato*, quem nemo exorare & flectere poteſt. nam Ianuæ etiam ipſi ſupplicatur. vide eleg.16. lib.1.

Te *licet orantem fuſcæ Deus audiat aulæ.*] Quamuis ad Plutonis aures tuæ preces perueniant; audiet, & non audiet; ſurda negliget aure preces. Aliter Virg.4. Æneid.

Talibus orantem dictis, araſque tenentem
Audiit omnipotens. & 11. Æneid.
Audiit & votis Phœbus ſuccedere partem

Mente dedit, partem volucres diſperſit in auras.
Orare, precari, Græca origine verbi. Feſtus: *Oratores ex Græco ἀρητῆρες, quod miſſi ad reges nationesque Deos ſolerent ἀρᾶσθαι, id eſt, teſtari.* vide verſus Lycophronis apud Scaligerum in Catal. *Deus aulæ fuſcæ*, Pluto qui in regia nigra ſe iactat. *Luridus Orcus*. Sic *Pacis Deus* eleg. 5. libr. 3. Quid *Aula* dixi ad eleg. 4. ſup. verſ. 55. *Fuſca*, vt *Fuſca regna* eleg. 6. ſup. verſ. 78. vbi vide adnot.

NEMPE *tuas lacrymas littora ſurda bibent.*] Sic eleg. 1. ſup.

Nempe meam firmant nunc duo buſta fidem.

id eſt, ſcilicet. *Littora*, ripæ fluminum infernorum eleg. 19. lib. 1.

Tranſit & fati littora magnus amor.

vbi vide adnotata. & Albin. ad Liuiam:

Nebuloſum littus Auerni. *Surda littora*, quæ *Nec miſſas audire queunt, nec reddere voces*, vt ait Catullus de auris. Ouid. in ep. Hermiones: *Surdior ille freto.* Horat. *Scopulis ſurdior Icari.* Seneca in Hercule furente act. 2. de Orpheo:

Mulcet non ſolitus vocibus inferos
Et ſurdis reſonat clarius in locis.

Eſt in Græcorum adagiorum collectaneis: *Αἰγιαλῷ λαλεῖς, Littori loqueris.* Contrarium eſt iiſdem Græcis adagium; ῥαχίας λαλίστερος *Littore (aſpero & confragoſo) loquacior*, quia ſcilicet fluctibus percuſſum aſſiduè reſonat. In fabulas & inaniloquos. Sic Albin. ad Liuiam:

Ad ſurdas aquas queſtus. *Bibent*, haurient, & abſument. nam arenoſa ſunt littora, & arena ſicca & bibula. Ouid. in ep. Canaces:

Et cenor lacrymas combibere ipſe meas.

& in ep. Sapphus:

Sex mihi natales ierant cum lecta parentis
Ante diem lacrymas oſſa bibere meas.

Ibidem:

Grata prius lacrymas combibit herba meas.

& el. 4. lib. 3. Triſt.

Noſtra tuas vidi lacrymas ſuper ora cadentes
Tempore quæ vno fidaque verba bibi.

& 2. de arte amandi:

Et ſicco lacrymas combibas ore tuas. & 3. Faſt.
Mixta bibunt molles lacrymas virgulta fauillæ.

Stat. 2. Syluarum in epicedio Pileti Vrſi:

At Domini fletus, hos tantum hauſere fauillæ.
Hos bibit ipſe rogus. & 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci:

Semper & Aſſyrios felix bibat vrna liquores
Et lacrymas. & 6. Theb.
Bibit albentes humus arida nimbos. & 9. Theb.
Illum impulſu noſtrum bibit vnda cruorem.

& 10. Theb.

Fulminis haud citius radiis afflata Cupreſſus
Combibit infeſtas & ſtirpe & vertice flammas.

& 12. Theb.

Eligitur ſæuos potura cruores *Terra rudis.*

Ouid. 3. Faſt.

En iterum fluctus ſimiles audite querelas,
En iterum lacrymas accipe arena meas.

Lacrymas, flebiles preces, vt verſ. 1. ſup. *Lacrymis vrgere ſepulcbrum.*

VOTA *mouerus ſuperos, vbi portitor æra recepit,*
Obſerat vmbroſos lurida porta rogos.

A Votis; id eſt, promiſſis donis & ſacrificiis precibusque flectuntur, non inferi. Homer. libr. 9. Iliad. ab iis verbis: στρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί. Id eſt flexibiles & conuertibiles Dij. in oratione Phœnicis ad Achillem. de quo loco Homeri Plato lib. 2. de Rep. Virgil. contra:

Flectere ſi nequeo ſuperos, Acheronta mouebo.

Mouere, flectere, vt eleg. vlt. lib. 3.

Nil moueor lacrymis. *Portitor*, Charon. Virg. 4. Georg. ——*Nec portitor Orci*
Amplius obiectam paſſus tranſire paludem.

Idem 6. Æneid.

Portitor has horrendus aquas & flumina ſeruat.

B & mox: *Portitor ille Charon.* &c. vbi Seruius: *Propriè qui portat portitor; abuſiuè etiam, qui portatur, ſicut & vector.* Albinouanus ad Liuiam:

Fata manent omnes, omnes expectat auarus
Portitor & turba non ſatis vna ratis.

Ita dictus, quia tranſportat vmbras, & traiicit, vt ipſe loquitur eleg. 18. lib. 3. Iuuenal. ſat. 3. portitorem Græcè dixit:

Iam ſedet in ripa, tetrumque nouitius horret
Porthmea. Petronius: *Vix nauita porthmeus*
Sufficiet ſimulacra virûm traducere cymba,
Claſſe opus eſt. Eſt & portitor, qui aliquid por-

C tat. Stat. 1. Theb.

Languet hyperborea glacialis portitor vrſa.

Claudianus: *Mirandum, lecti portitor ipſe ſui.* Donatus in illud Phormionis: *Et ad portitores eſſe delatam: More veterum*, inquit, *Magiſtri tributorum; id eſt, publicani, operam in portu dabant, inferendarum rerum & efferendarum vectigal exigentes.* Nonius: *Portitores Telonarij, qui portum obſidentes omnia ſciſcitantur, vt ex eo vectigal accipiant.* Aſcon. in Diuin. *Publicani, ſi decumas redimunt, decumani: ſi portum portitores: ſi paſcua pecuarij dicuntur.* *Vbi recepit*, poſtquam accepit, vt eleg. ſup. *Arma recepta*, pro, capta. vel re vera recepit, vt debita

D poſt traiectionem & vecturam, vt Virg. 4. Æn.

Pœnas inimico à fratre recepi. vel quia Orcus omnia recipit & theſaurus Orcinus omnium rerum communis. *Aera*, vt el. 5. ſup. verſ. 50.

Nauta nec attrita ſi ferat æra manu.

vbi notauimus æs & æra dici nautas accipere. Quod ad æra nautica & naulum Charonis Diodor. lib. 2. Charonti qui Ægyptiorum cadauera vehebat, ait ſolitum pro vnoquoque obolum dari, vnde fabulæ locus. Iuuenal. ſat. 3.

Nec habet quem porrigat ore trientem. vbi Interpres nummum, ſtipem. & nunc Athenienſes mortuis ſolent in ore numum immittere, vt apud inferos non tanquam inopes errent; vn-

E de naulum Charon accipere ſolebat, vt Virg.

Hæc omnis, quam cernis, inops inhumataque turba eſt.

Apuleius lib. 6. in fabula Pſyches; in ore duas ferre ſtipes ait Pſychen oportere ad inferos deſcendentem; Charontique dare nauli nomine de ſtipibus, quas ferret alteram, ſic vt ille de ipſius ore ſumat; ac redeuntem dare auaro nautæ, quam reſeruarat ſtipem. &c. *Mox annica ſipe vectori data illic exclamat: Ergo & inter mortuos auaritia viuit? nec ille ditis pater tantus Deus quicquam gratuito facit; & pauper moriens viaticum debet quærere; ac ſi forte præ manu non fuerint, nemo eum expirare patietur.* Lucianus de luctu: ἐπειδὰν δέ τις ἀπο-

ὑφ' φέροντες ὄβολον ἐς τὸ σῶμα τεθνεῶτος αὐλοῦ μισθὸν τῷ πορθμεῖ τῆς ναυλίας γενόμενον. Plaut. Pœnulo. *Ipſe abiit ad Acherontem ſine viatico. Lurida porta*; *Ianua nigra*, dixit ſup. verſ.2. ſic *Lurida vmbra* eleg. 7. ſup. verſ.2. *Obſerat*, occludit, coërcet, quia *Non exorato ſtant adamante viæ.* Ductum à ſera, clauſtro ianuæ: Donat. in Eunuch. ad illud, *Oſtium obſera intus.* Horat. oda penult. epod.

Quid obſeratis auribus fundis preces?

id eſt, occluſis. cui contrarium reſerare eleg.16. libr. 1.

Cur nunquam reſerata meos admittis amores.

Rogos id eſt, manes, vt ſup. *funera* verſ.3. & *ſepulcrum* ſup. verſu 1. vide adnot. eleg.8. libr.2. verſ.20. Ouid 6. Faſt.

Et dederat miſeris omnia iuſta rogis.

Martial. ep.78. lib.9.

Abſentemque patri retulit vrna rogum.

id eſt mortuum. *Vmbroſi rogi*, vnde multæ vmbræ euolant, iis extinctis, vt eleg.7. ſup.

Luridaque euictos effugit vmbra rogos.

S I C *mœſta cecinere tuba, cum ſubdita noſtrum*
Detraberet lecto fax inimica caput.]

Id ſignificauit lugubris cantus tubæ, planè abiiſſe eum cuius funus celebratur, nec amplius rediturum. Tubæ funeribus diuitum, vt tibiæ pauperum adhiberi ſolebant, vt noto el. 13. lib.2. *Nec tuba ſit fati vana querela mei.* *Cum fax. Fax vltima* dicitur eleg.13. libr.3. verſ. 17. *Suppoſitus ardor* eleg.13. libr 2. verſ.31. Feſtus in *Rapi*. *Rapi ſolet fax, qua prælucente noua nupta deducta eſt, ab vtriuſque amicis, ne aut eam ſub lecto viri vxor ea nocte ponat, aut vir in ſepulcro comburendam curet; quo vtroque mors propinqua alterutrius captari putatur.* *Inimica*, infeſta & ſæua, quia ignis nemini parcit. Virg. 4. Georg.

Fer ſtabulis inimicum ignem, atque interfice meſſes.

Subdita, ſubiecta, ſuppoſita. *Iacta eſt fax vltima lecto* dixit eleg.13. lib.3. verſ.17. vbi vide adnot. D & eleg.13. lib.1. verſ.26. *Lecto*. de lecto mortifero vide adnot. eleg.7. ſup. verſ.30. *Detraberet*; ſubduceret eleg.2. lib.3.

Aut illis flamma, aut imber ſubducet honores.

id eſt, ſenſim & furtim adimet. vide illic. ſic eleg.11. lib. 3.

Tres vbi Pompeio detraxit arena triumphos.

Caput noſtrum, me mortuam. el.22. lib.3.

Nec cuiquam abſentes arſerunt in caput ignes.

el. 1. ſup. *Longæuum ad Priami vera fuere caput.* Albin. ad Liuiam:

Flamma diu cunctata caput contingere ſanctum.

Concurſus autem durus vocalium Ca Ca, vt eleg. 13. libr. 3.

Tu quoque vt auratos gereres Eryphila lacertos.

eleg. 20. lib. 2.

Nec tu ſupplicibus me ſis venerata tabellis.

eleg. 22. lib. 3.

Tolle Propontiaca quà fluit Iſthmos aqua.

Q V I D *mihi coniugium Pauli, quid currus auorum*
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?]

Vſitata conqueſtio, vt eleg.18. lib.3.

Quid genus aut virtus, aut optima profuit illi
Mater, & amplexum Cæſaris eſſe focos?

vbi vide plura adnot. *Quid profuit mihi coniugium Pauli?* Quid in tam fortem familiam nupſiſſe

A profuit aduerſus vim fati. *Quid currus*; id eſt triumphus. Inauratos currus vocat eleg 16. lib. 1. eleg.14. lib.2.

Hæc ſpolia, hæc reges, hæc mihi currus erunt.

& eleg 4. lib.3. *Spoliis oneratos Cæſaris axes.*

Eſt autem enallage numerorum. *Auorum*, Corneliorum, Africanorum. *Maiores* vocat verſ. 37. infra. *Aut famæ pignora tanta mea?* id eſt, Teſtimonia certa, monimenta, & quaſi cautiones nominis & exiſtimationis. Nam quod mihi coniux Paulus, aui Scipiones, hæc me obſtringunt ad famam integrâm, pudicitiamque ſeruandam. vt enim publicè cauetur ciuitati, præ- B diis, & pignoribus; ſic priuatim creditoribus cauetur pignoribus & hypothecis el.20. lib.3.

Hæc amor ipſe ſuo conſtringit pignora ſigno.

vbi vide adnot. de pignore. *Famæ* hîc, vt eleg. 32. lib.2. *Fama ſactura pudica.* Vt mihi credatur me pudicè & integrè vixiſſe, id confirmabunt coniux, & aui, idque etiam à me exegerunt.

N V M *minus immites habui Cornelia parcas?*] Ideone Parcæ mihi benigniores fuerunt? Sic eleg. 22. lib.2.

Quid cum è complexu Briſeidos iret Achilles,
Num fugere minus Theſſala tela Phryges?

C vbi vide adnot. Ouid. in ep. Canaces.

Quid iuuat admotam per auorum nomina cælo
Inter cognatos poſſe referre Iouem?
Num minus infeſtum, funebria munera, ferrum,
Feminea teneo, non mea tela, manu.

Habui, experta ſum. el.1. lib.1.

Cum tamen aduerſos cogor habere Deos.

Cic. ep. 4. lib.1. fam. *Eo die acerbum habuimus Curionem, Bibulum multo iuſtiorem.* ſic *habere amicum & inimicum*. Si legimus, *habuit*, de ſe tertia perſona loquetur, vt & infra verſ.43. de ſe tertia perſona loquitur.

Non fuit exuuiis tantis Cornelia damnum.

D *Parcas immites*, ſæuas; ἀμείλικτοι, vt *immites manus* eleg.15. lib.3. verſ.14. & alludit ad nomen parcarum, per antiphraſin, quod nemini parcant: Seruius in ecl. 4. Lycophron maris filias & puellas fingit, ob feritatem & crudelitatem. Tetricæ vocantur à Martiale, earum deſcriptio eſt apud Catullum & Platonem 10. de Rep. & in libris legum. *Cornelia*. Scriboniam nupſiſſe duobus conſularibus, antequam Auguſto nuberet, & ex altero etiam matrem (huius Corneliæ) fuiſſe ſcribit Sueton. in Auguſt. cap.62. Ergo alter de conſularibus illis è Corneliorum gente.

E T *ſum quod digitis quinque leuatur onus.*] Legendum, *En ſum quod.* &c. aut interpungendū.

E *Num minus immites habui Cornelia parcas?*
Et ſum quod digitis quinque leuatur onus?

Sum onus; vt el.3. ſup. *Eſſem militia ſarcina fida tuæ.* & *Puluis & vmbra ſumus.* & infra:

Tota domus cœpit nunc onus eſſe tuum.

Onus, vt Ouid.14. Met. *Conſumptaque membra ſenecta*
Ad minimum redigentur onus. *Leuatur digitis quinque*, vna manu tollitur & ſuſtinetur. *Leuare*, tollere el.4. ſup. *Pictaque per flauas arma leuare iubas.* el.9. lib.2. *Maximaque in parua ſuſtulit oſſa manu.* vbi *manu*, vt hîc *quinque digitis* (licet ſint & ſedigiti) & *ſuſtulit*, quod hîc *leuatur*. Ouid. 12. Met. non diſſimili ſententia:

NNN

Iam timor ille Phrygum, decus & tutela Pelaſgi
Nominis Aeacides, caput inſuperabile bello,
Arſerat: armarat Deus idem, idemque cremarat.
Iam cinis eſt, & de tam magno reſtat Achille
Neſcio quid, paruam quod non bene cõpleat vrnam.

DAMNATÆ *noctes & vos vada lenta paludes.*] Teſtatur Tartarum ſe inſontem, & eo indignam. *Damnatæ noctes*, erebi tenebræ, vbi ſontes animæ. Sic eleg. 7. verſ. 38. ſup. *Damnata manus.* vbi vide adnot. *Paludes vada lenta.* Stagna Cocyti, & Stygiam paludem alloquitur, de quibus Virg. 6. Æneid. Palus paululum aquæ in altitudinem, & palam latius diffuſæ: Varro 4. de ling. Lat. *Lenta vada*, aquæ pigræ & ignauæ & languidæ. Horat. oda 14. lib. 2.

Viſendus ater flumine languido Cocytus errans.

Tibull. el. 3. lib. 3.

Me vocet in vaſtos amnes, nigramque paludem
Dives in ignava luridus Orcus aqua.

Apuleius lib. 6. *Nec mora cum ad flumen mortuum venies, cui præfectus Charon.* Mox. *Nec ſecius tibi pigrum fluentem tranſmeanti.* Stat. 8. Theb.

Tunc regemunt pigrique lacus, (Styx) *vſtæque paludes.* (Phlegeton) Ouid. 4. Met.

Styx nebulas exalat iners.

Seneca in Hercule furente:

Ferale tardis imminet ſaxum vadis
Stupente vbi vnda ſegne torpeſcit fretum.

ET *quæcunque meos implicat vnda pedes.*] vt el. 7. lib. 3.

Et quæcumque meum degrauat vnda caput.

Styx autem vmbras noueno fingitur ambitu coërcere, ob nouendiale ſacrum. Virg. 6. Æn. & 4. Georg.

Quos circum limus niger, & deformis arundo
Cocyti, tardaque palus inamabilis vnda
Alligat, & nouies Styx interfuſa coërcet.

Catull. ad Ortalum:

Namque mihi nuper lethæo gurgite fratris
Pallidulum manans alluit vnda pedem.

Horat. oda 14. lib. 2.

Tityonque triſti Compeſcit vnda.

Implicat, impedit & coërcet.

IMMATVRA *licet, tamen huc non noxia veni.*] Quamuis ante diem acerbo elata funere, tamen ad inferos deſcendi inſons & ſancta anima. *Immatura*, vt Tibull. eleg. vlt. lib. 2.

Parce per immatura tuæ precor oſſa ſororis.

Plaut. Moſtell. *Quia præmaturè vita careo.* vide adnot. de hoc verbo eleg. 7. lib. 2. verſ. 2. *Huc*, ad inferos. el. 18. lib. 3.

Sed tamen huc omnes, huc primus & vltimus ordo.

Non noxia, innoxia, inſons. Noxij, nocentes, vt eleg. 11. lib. 3. *Noxia Alexandria.*

DAT *pater hic vmbræ mollia iura meæ.*] An patrem ſuum Cornelium ſignificat, vt ius vmbris dicere illi conceſſum ſit. Ita enim honoris gratia & iuſtitiæ ergo Virg. 6. Æneid. dixit:

Secretoſque pios, his dantem iura Catonem. An ditem patrem ſignificat? opinor. Stat. 8. Theb. initio:

Forte ſedens media regni infelicis in arce
Dux Erebi populos poſcebat crimina vitæ,
Nil hominum miſerans, iratuſque omnibus vmbris.

& infra: *— O cunctis finitor maxime rerum;*

A *At mihi qui quondam cauſas, elementaque noram,*
Et ſator. *Dis ſpater*, pater Pluton, ditis pater, Summanus. *Dat iura*, vt eleg. 11. lib. 3.

Iura dare ſtatuas inter & arma Mari.

Mollia, benigna, facilia, æqua. Meliora vocat Stat. loco prædicto: *Iuxta Minos cum fratre verendo*
Iura bonus meliora monet. (admonet Plutonem æquitatis.) ſic *mollia fata* eleg. 7. libr. 1. verſ. 4. *Molliſſe legem* hîc infra verſ. 41. Ouid. 6. Faſt.

Valeat annus optima dixi:
Quod ſupereſt anni molle ſit omne tui.

Aliter Tibull eleg. 3. lib. 2.

Ah pereant artes, & mollia iura colendi.

B Id eſt, conſuetudo & inſtituta. *Vmbra meæ*, mihi mortuæ vt infra verſ. 91.

AVT *ſi quis poſita iudex ſedet Aeacus vrna.*] Sic eleg. 1. lib. 4.

Aut ſi quis motas Cornicis ſenſerit alas.

Aeacus. vide adnot. eleg. 10. lib. 2. verſ. 30. Iuuenal. ſat. 1. *Quas torqueat vmbras Aeacus.* Stat. 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci:

— & inferna rigidum timet Aeacon vrna.

Sedet, vt eleg. 19. libr. 3. *Minos ſedet arbiter Orci.* vbi vide adnot. interdum ſtabat iudex in cauſis leuioribus. vnde Cic. in Bruto: *Ad ſtantem iudicem dicere.* *Vrna poſita*, aſtante. Virg. 6. Æneid.

C *Dictis ſtat ſortibus vrna.* ſic poſita cathedra, ſella, menſa. *Vrna* ſignificat ſortitionem, quia iudicum nomina in vrna verſabantur. Aſcon. in Verr. 2. vrnæ iudicialis meminit, vbi agit de ſortitione, & ſubſortitione iudicum. Idem in 3. Verr. *Ad hanc, inquit, ſimilitudinem poëta Virgilius Minoem iudicem apud inferos, tanquam ſi prætor ſit rerum capitalium, Quæſitorem appellat: dat ibi ſortitionem, vbi vrnam nominat: dat electionem iudicum, cum dicit; Conſiliumque vocat: Dat cognitionem facinorum cum dicit; Vitaſque & crimina diſcit.* Iuuenal. ſat. 12. *— Impia quamuis*

D *Gratia fallaci prætoris vicerit vrna.*

Horat. oda 3. lib. 2.

Omnes eodem cogimur, omnium Verſatur vrna.

oda 1. lib. 3. *Omne capax mouet vrna nomen.* & ſat. 1. lib. 2.

Ceruius iratus leges minitatur & vrnam.

Cic. 4. Verr. *Duxit ex vrna tres: iis vt Heraclium abſentem condemnent.* Et ep. 6. lib. 2. ad Q. fratrem: *Senatorum vrna copioſè abſoluit, Equitum adæquauit; Tribuni ærarij condemnarunt.* Apuleius libr. 10. in vrnam æream ex more perpetuo *calculos* iudicum condi ſolitos, ait, vbi etiam officium eius vrnæ manu contegi interdum conſueuiſſe docet. Stat. 8. Theb. *Scit iudicis vrna*

E *Dictæi, verumque poteſt deprendere Minos.*

& 11. Theb.

Si modo Agenorei ſtat gnoſia iudicis vrna.

IN *mea ſortita iudices oſſa pila.*] Sententiam ferat aduerſum me mortuam. vt eleg. 20. libr. 2. *— & me*

Inferno damnes Aeace iudicio.

Sic Cic. pro domo ſua: *Iudicare ſacramentum iniuſtum in libertatem.* & pro Flacco *Iudicare contra aliquem.* Sæpius tamen dicitur, *Iudicare de aliquo.* Sed alij libri, *Vindicet*; id eſt, animaduertat & puniat ſi quid deliqui: dicimus enim vindicare in aliquem, & ſic loquitur Gell. cap. 5. libr. 4.

cap.6. libt.10. & cap.7. libt.12. *In oſſa mea*, me mortuam, vt ſup. *Funera, ſepulcrum, rogos.* ſic eleg.8. lib.2. *Calcet & oſſa mea.* eleg.5. ſup.

Turpia ſcinno terreat oſſa ſono. hîc infra:

Deſleta & gemitu Cæſaris oſſa mea. Item:

Cuius honoratis oſſa vebantur aquis.

Pila ſortita, ſorte educta pathetic*ωs*, vt ſup. eleg. 7.

Nam gemina eſt ſedes turpem ſortita per amnem.

Sortiri pilam, eſt ſorte educere ex vrna nomen iudicis in pila ſcriptum. Sic, inquit Budæus, *Sortiri iudices* dicunt Latini, vt Græci κληροῦν δικαστάς. De pilis in quibus inſcripta nomina iudicum Aſcon. in Milon. Cuiuſmodi autem hæc pila fuerit quæſiui, nec reperi. Sanè tabellis ad eam rem non pilis vtebantur Romani. Plutarchus in Lycurgo pilas exiguas è furfure commemorat, quibus coniectis in vas tanquam ſortitione fabarum admittebatur, vel excludebatur aliquis à conuiuiis Lacedæmoniorum.

ASSIDEANT *fratres, iuxta Minoida Sellam*
Eumenidum intento turba ſeuera foro.]

Varia & lectio & interpunctio.

Aſſideant fratres, iuxta Minoa ſella, &
Eumenidum intento turba ſeuera foro. &:
Aſſideant fratres iuxta Minoida ſellam
Eumenidum intento turba ſeuera foro. &:
Aſſideant fratres iuxta Minoida ſellam.
Eumenidum intento turba ſeuera foro.

Supple aſſideat, tanquam canes ad miniſterium paratæ. vide Callimach. hymno in Delum. verſ. 228. *Aſſideant fratres*, aſſeſſores Æaci ſint eius fratres, Iouis ſcilicet filij, Rhadamanthus & Minos. Alludit autem ad aſſeſſores, qui aſſidere dicebantur ius dicenti prætori, quæſitori, præſidi. In peruigilio Veneris: *Ipſa præſes iura dicet, aſſidebunt Gratiæ.* Sic Minos cum fratre aſſident Plutoni apud Statium 8. Theb. vide Tit. vlt. lib.1. D. de officio aſſeſſorum; qui ibidem lib. pen. dicuntur *Conſiliarij*. Cic. 1. de diuinat. *Lacedæmonij regibus ſuis augurem dederunt.* Sic Homer. od. λ. Circa Minoa ſedentes alios facit, qui cauſas audiant & iudicent. Chariſ. libt.5. *Adſideo prætori & prætorem. Turba Eumenidum.* Turbam dixit de tribus, niſi vt ille ait, *Furiis ira eſt tribus addita quarta.* vel plures tribus eſſe furias intelligimus: ſcribit enim Virg.6. Æneid.

Continuo ſontes vltrix, accincta flagello
Tiſiphone quatit inſultans: toruoſque ſiniſtra
Intentans angues, vocat agmina ſæua ſororum.

An quia & Diræ, & Harpyiæ ſunt furiæ Virg.3. & 12. Æneid. *Seuera turba*, aſpera, ſæua. à Seuero monte ſcilicet. Virg. 7. Æneid.

Qui Tetricæ horrentes rupes, montemque Seuerum,
Caſperiamque colunt. Nam *Tetrici* & *Seueri* ab illis aſperis locis Eumenides ſeueræ finguntur, vnde Græcis σεμναὶ θεαὶ, vt ait Plutarch. in Theſeo, & Pauſanias in Atticis. Varro Eumenidibus apud Nonium in voce *Seuerum*: *Tertia pœnarum infamia, ſtans nexa in vulgi pectore fluctuanti, intonſa coma, ſordido veſtitu, ore ſeuero.* Virg. 6. Æneid.

Tu Stygias inhumatus aquas, amnemque ſeuerum
Eumenidum aſpicies. Ergo ſeueræ etiam ob

A fluuium ſeuerum & triſtem, cuius ripas accolunt. Idem Virg.3. Georg.

Inuidia infelix furias, amnemque ſeuerum
Cocyti metuet. *Eumenides*, inquit Seruius in 6. Æneid. *Dictæ quod minimè bene velint, per antiphraſin, vt Parca, bellum.* Sedent autem furiæ in limine inferorum ante fores carceris, Virg.6. Æneid. & Ouid.4. Met. & aſſident iudicibus. id eſt apparent, vt lictores & carnifices. *Intento foro.* ſi tertio caſu, iunge cum *ſeuera.* id eſt, ſeuera in forum intentum: id eſt, vmbras cauſam dicentes ſi 7. caſu, ſupple; in foro, vt Ouid. el. vlt.

B lib.4. Triſt. *Et ſunt in Stygio crimina noſtra foro.* *Intento*, hoc agente, quia ferrum ſuum in igni eſt. ſic eleg.5. ſup. *Intentos marites*, & eleg.3. lib. 1. *Intentis ocellis.* An legendum, *In tanto.* poteſt eſſe hypallage; pro, Intenta foro; quia furiæ inuigilant pœnis. *Iuxta ſellam Minoida*; ſic *Minos ſedet* eleg.19. libr.3. verſ.27. à Minos, Minous, a, om, vt eleg.19. libr.3. *Minoa figura*, & Minoius, vt Virg.6. Æneid. *Minoia regna.* & *Minois*, idis, vt eleg.24. lib.2.

Paruo dilexit ſpatio Minoida Theſeus.

Sellam vt eleg. ſup.

Et veſtro poſita eſt aurea ſella foro.

C SISYPHE *mole vaces, taceant Ixionis orbes,*
Fallax Tantaleo corripiare liquor.]

Tres has pœnas vno verbo complectitur eleg. 5 libr. 3.

Num rota, num ſcopuli, num ſitis inter aquas.

Siſyphe mole vaces, careas graui illo ſaxo, quod perpetuo voluitas. eleg.17. lib. 2.

Vel tu Siſyphios licet admirere labores,
Difficile vt toto monte volutet onus.

Onus difficile, hîc *molem* vocat. & eleg.20. ibid.

Tum quoque Siſyphio ſaxa labore geram.

Taceant Ixionis orbes, Quieſcat & conſiſtat Ixionis rota. Tacere, pro quieſcere. Nonius: *Tacere*

D *etiam dicitur, quod ſine voce & ſono eſt, vt Virg. Cum tacet omnis ager.* Plaut. Curc. ſc.1. act.1. *Tacet oſtium.* & *Taciturniſſimum*, quia ſine ſtrepitu aperitur. Ouid.6. Faſt.

Ceſſat opus, vacua conticuere mola. Stridet autem rota cum voluitur vento. *Orbes.* enallage numerorum. nam orbis eſt tantum. id eſt, rota. vide adnot. eleg 9. lib.1.

Et magis inferna vincula noſſe rota.

Fallax liquor, vt eleg.17. lib.2.

Vt liquor arenti fallat ab ore ſitim.

Apuleius de Deo Socratis: *Qui ſolus Tantali vice in ſuis diuitiis inops, egens, pauper: non quidem fluen-*

E *tum vllum fugitiuum captat, & fallacis vndæ ſitim,* Sic *Fallax vnda Mæandria* eleg. vlt. libr. 2. verſ. 35. *Corripiare.* vide not. ad 8. ſup. verſ.11. *Corripis eſcas. Tantaleo.* Ταντάλεύς vt Ἀδωνεύς, ὀρεινοὶ Tarentini, inquit Scaliger, vnde Romanis Tantaleus, Adoneus. Auſon. *Concedat Ceï Muſa Simonidei.* hæc Scaliger. An eſt epentheſis, vt *Colchiacis*; pro, Colchicis eleg. 1. libt. 2. verſ. 54. *Ioniacas*, Ouidio pro Ionicas; Catullo *Oarion* pro Orion; & in Priapeiis: *Pallorem maciemque laruialem*, pro, larualem. Sic Ouid. in Ibin:

Vel qua, qui redimi Romano turpe putauit,
A duce Punico pertulit, ipſe feras.

pro punico. An hypocoriſticôs, vt Inuleus, A equuleus, hæduleus. An *Tantaleus loquor?* ſed Tantaleus; pro Tantalus, vt Auſonio: *Tyndareus pater his;* pro Tyndarus. ſic *Euryſtion* & *Eurytus* eleg.33. lib.2. verſ.51. Atticè ταντάλεως.

Cerbarvs *& nullas hodie petat improbus vmbras.*] vult hoc tribui honori ſuo, vt eleg.10.l.3.

Tranſeat hic ſine nube dies: ſtent aere venti,
Ponat & in ſicco molliter vnda minas.
Aſpiciam nullos hodierna luce dolentes, &c.

aut vult cauſæ ſuæ intentas eſſe vmbras, quod fieri non poſſit niſi intermiſſis pœnis. *Cerberus.* eleg.7. ſup. *Errat & abiecta Cerberus ipſe ſera.* *Improbus*, ſæuus. el.1. lib.1. *Amor improbus* verſ.6. B *Petat vmbras*, inuadat animas, ſiue manes quaſi morſurus. Albin. ad Liuiam:

Quo ruis? attonita quid petis ora manu.

Feſtus in *Retiario*: *Non te peto, piſcem peto.* Ouid. eleg 5. lib.3 Triſt.

Non mihi quærenti peſſundare cuncta petitum
Cæſareum caput eſt, quod caput vrbis erat.

& eleg. 11. lib. eiuſdem.

Quid cinerem ſaxis, buſtaque noſtra petis?

Tibull. eleg.9. lib 1.

Vt te meum potius flamma caput, & pete ferro
Corpus. Cic. *Petere collum, latus, ventrem.*

Vnde *petitiones gladiatorum.* vide eleg.13. libr.3. C verſ. 54.

Et *taceat tacita lapſa catena ſera.*] Videtur ſignificare ita inſertam ſeræ catenam, vt cum ea ſimul decidat. ſed verius eſt eſſe hypallagen, *Iaceat ſera lapſa, catena tacita.* De iacente enim & abiecta ſera dictum eleg.7. ſup. verſ.90. Catena autem tacet, cum abeſt ianitor, nec tintinnit. Ouid. eleg.6. lib 1. Amor.

Ianitor indignè dura religate catena. Ibid.
Sic nunquam dura religere catena. & Sueton.

de Claris Rhet. de Octacilio Rhetore; cum ait *Oſtiarium & veteri more in catena fuiſſe.* Petron. *Non longe ab oſtiarij cella, canis ingens catena vinctus.* D Ergo *Catena* hic Cerberi, vt ianitoris, & vt canis. Seneca 6. Controuerſ. *Si canem ad oſtium alligaſſes.* apud Nonium & Feſtum Afranius: *Ianitoris* (alias *oſtiarij*) *tintinnire impedimenta audio*, id eſt, catenam; de cuius tintionitione etiam Virg.6. Æneid.

——*Tum ſtridor ferri, tractæque catenæ.*

Sera lapſa. Sic Petronius: *Sera ſua ſponte delapſa.* *Lapſa taceat.* vide ad eleg.4. ſup.

In Oceanum ſidera lapſa cadunt.

Ipsa *loquor pro me: ſi fallo pœna ſororum,*
Infelix, humeros vrgeat vrna meos.]

Vide Valerium Max. cap.3. lib.8. Quæ mulie- E res apud magiſtratus pro ſe, aut aliis cauſſas egerunt; Ameſia ſcilicet, Afrania, & Hortenſia. *Pro me;* quia pro aliis poſtulare feminæ prohibentur edicto. *Vlpian. l* 1.§. *Sexum. De poſtulando. Si fallo.* vide not. ad el.7. verſ.53. ſup. *Pœna ſororum*, Danaidum 50. vt eleg.7. ſup. verſ.67.

Narrat Hypermneſtre magnum auſas eſſe ſorores.

Vrna infelix, vt eleg.5. lib 3. verſ.7. *Infelix terra.* *Vrgeat humeros.* Capite geſtatur vrna eleg.4. ſup. verſ.16 hîc humeris, vt eleg.1. lib.2.

Ne tenera aſſidua colla grauentur aqua.

Ouid. in Ibin:

Quæque gerunt humeris perituras Belides vndas.

Meos, quaſi mortuis ſint humeri.

Si *cui fama fuit per auita tropæa decori.*] Oratio hæc laudationis funebris & apologiæ ſimul eſt loco. Itaque orditur à commendatione generis ſui: paterni, Corneliorum: materni, Scriboniorum. *Fama* autem, laus à maioribus relicta, de quibus homines loquuntur cum admiratione rerum geſtarum. Sic eleg.20. lib.3.

Splendidaque à docto fama refulget auo.

Eſſe decori, ornamento, vt el.12. lib.1. *Inuidiæ ſumus.* & eleg.5. lib.2. *Pallori erit.* *Decori eſſe, vt ipſe vſus*, inquit Chariſ. lib.2. Virg. ecl.5.

Vitis vt arboribus decori eſt. Decor autem licet formæ ſit, & decus famæ ac animi, vt Cornel. Fronto diſtinguit, decorem tamen, pro decore poſuit. *Per auita trophæa*, per victorias inſignes auorum virtute partas. *Per tropæa*, vt eleg. 4. lib.3. *Onerare per arma domum.* Quid trophæum dixi ad eleg.6. ſup. verſ.81. *Auita*, vt eleg. 24. libr.2. *Sanguine auito Nobilis* verſ.37. eleg. vlt. libr. eiuſd.

Nullus ab antiquo Marte triumphus aui.

& el.7. eiuſd. lib. *Patrios natos præbere triumphis.*

Vera *Numantinos regna loquuntur auos.*] Quid eſt, *vera regna*? An quia verè rex eſt, qui rectè facit, ſeque ac ſuas cupiditates regit vt Scipio Africanus: ſic Horat. oda 2. lib.2.

Latius regnes auidum domando Spiritum, &c.

Eſt qui legat, *verſa*, id eſt, euerſa, vt 1. Æneid.

Tyrias olim quæ verteret arces. & 5. Æneid.
Vertere ab imo Mœnia. Sed vet. libr. *Atra*, vnde Scaliger legit, *Afra. Regna*, vero pro imperiis, vt 4. Æneid.

Quo regnum Italiæ Libycas auerteret oras.

vel id ait propter Syphacem, & quia Carthagini Dido regnarit. *Loquuntur auos.* Etſi muta ſunt, loquuntur tamen, quia ruinæ ipſæ reſtantur auorum virtutem. Sic Catull. *Fama loquetur anus.* & *Charta loquatur anus.* Vetus poëta apud Priſcianum: Τὺς οὐτ ἀγῶνας αἰὼν λαλήσει. eleg.1. ſup. *Fibra locuta Deos.* vide illic. Sic res ipſa loqui dicitur. *Numantinos.* id propter Scipionem Æmylianum, de quo Cicero 6. de rep. *Hanc* (Carthaginem) *hoc biennio euertes, Numantiamque excindes.* Inde Numantinus dictus Iuuenal. ſat.8.

Si luditur alea pernox Ante Numantinos.

Ouid.1. Faſt. *Ille Numantinam traxit ab vrbe notam.* Leg. Cic. pro Murena, pro Lege Manilia, & 4. Philipp. vide Liuij epitomem 57. & 59.

Altera *maternos exæquat turba Libones.*] Multitudo cognatorum pares facit Africanis & Numantinis auis paternis, auos maternos, Scribonios, Libones. *Exæquat.* Cæſar 1. de bello ciuili. *Pompeius neminem dignitate ſecum exæquari volebat.* Salluſt. in Catill. *Facta dictis exæquanda ſunt.* Lucret. lib.1. ——*Nos exæquat victoria cœlo.* & lib.5. *Exæquataque ſunt crepera certamina belli.* *Maternos* (auos) quia mater Corneliæ Scribonia dicebatur. verſ.55. infra. Sic Virg.4. Æneid.

Materno veniens ab auo. Scribonij autem, Largi, Curiones, Druſi, Libones. Sueton. in Tiberio cap.25. *L. Scribonius Libo, vir nobilis res nouas clam moliebatur.* Notum *Libonis puteal* in foro, vel ex Horat. ep.19. lib.1.

Forum putealque Libonis Mandabo ſiccis.

In vno vetere oumo eſt ex altera parte puteal cum iis literis: *Puteal Scribon.* in altera caput com iis literis: *Bon. euent. Libo.* In altero oumo item Puteal, cum ioſcriptione. *Puteal Scribon. Libo.* in altera caput com inſcript. *Paulus Lepidus Concord.* L. Libo Conſul com Statilio Tauro memoratur à Tacito initio libr. 2. Annal. Plin. cap. 35. libr. 2. C. Scribooij Coſ. meminit. & *Libonis ludis tectum theatrum.* Idem Plin. cap. 15. libr. 36. L. Scribonij meminit & Dio p. 340. Vide Sueton. de Claris Grammaticis in *Scribonio.*

E T *domus eſt titulis vtraque fulta ſuis.*] Gens Coroeliorum & Scribonioro m: ac familia Scipionum & Libonom nixa eſt, & freta ſuis imaginibus, & mooimentis, quibos inſcriptiooes adiici ſolent. Sic *domus*, pro gente & familia el. 1. ſup. verſ. 78. propriè el. 2. lib. 3.

Quod non Tenariis domus eſt mihi fulta columnis.

quod Tibull. el. 3. lib. 3.

Quidue domus prodeſt Phrygiis innixa columnis.

Fulta titulis, vt ioſra: *Et ſerie fulcite genus.* Tituli aotem ſunt ſepulcrorum, ſtatuarum, imaginum. Tibull. lib. 4.

Nec quaeris quid quaque index ſub imagine dicat.

de titulis imaginum, ipſe el. 4. lib 3.

Et titulis oppida capta leget. eleg. 5. ſop.

Aut quorum titulus per barbara colla pependit.

& hîc infra: *Sub quorum titulis Africa tonſa iacet.*

M o x *vbi iam facibus ceſſit prętexta maritis.*] Tranſit ad pubertatem relicta pueritia, in qua ſola indoles laudatur. vide eleg. 1. ſup. verſ. 131. De prætexta vide adnot. ad eleg. 15. lib 3 verſ. 3. & eleg. 1. lib. 4. verſ. 11. Aſcon. ad hæc Ciceronis verba 3. Verr. *Eripies igitur puella togam prætextam.* togam notat communem habitum fuiſſe & marium & feminarom; ſed prætextam hooeſtorom, togam viliorum: quod & circa mulieres ſeruari ſolitum. Ceſſit *Facibus maritis*, quaſi venientibus nuptiis abierit, & deceſſerit hoooris cauſa vt eleg. vlt. lib. 2.

Cedite Romani ſcriptores, cedite Graij.

Sic Virgilius Tmolum aſſurrexiſſe vitibos Falernis ait. Recta autem tunica nubentes induebant, vt notat Plinius cap. 48. libr. 8. & die nuptiarum, vt ſcribit Aroob. lib. 2. *Virginum togula fortunam deferebantur ad virginalem. Facibus maritis.* vide eleg. 3. verſ. 13. ſup.

Quæ mihi deducta fax omen prætulit.

V i n x i t *& acceptas altera vitta comas.*] vide adnot. eleg. 4. ſop. verſ. 15. vbi *vitta recta* vocatur. *Vinxit comas*, adſtrinxit. Sic Ooid. eleg. 5. l. 3. Amor. *Vitta nec euinctas impedit alba comas.* *Comas acceptas.* nam dixit el. 3. ſup. *Vitta data eſt.* Sic *Capere crines* Plauto Milite. Legendus Feſtus in *Senis crinibus.* Alias legitor, *Aſperſas.* ſic eleg. 3. ſop. *Et Stygio ſum ſparſa lacu.*

I v n g o r, *Paule, tuo ſic diſceſſura cubili.*] Fio particeps & ſocia tui tori. Virg. 1. Æneid.

Connubio iungam ſtabili, propriamque dicabo.

& 4. Æneid. *Qui me ſibi iunxit.* Ibid.

Cui ſe pulcra viro dignetur iungere Dido.

Diſceſſura, abitura è lecto & domo tua non diuortio, ſed morte. Diſcedere enim de vtroqoe dicitur. De diuortio Cœlius Ciceiooi ep. 6. lib. 8.

A fam. *Inter poſtulationem & nominis delationem vxor à Dolabella diſceſſit.* eleg. 4. lib. 1.

Mi neque amare aliam, nec abhac diſcedere fas eſt.

Sic [illegible] [illegible], vt eleg. 12. lib. 3.

Sic redeunt illis qui periere locis.

I n *lapide hoc, vni nupta fuiſſe legar.*] Nempe, à prætereuntibus, vt eleg. 7. ſup. verſ. 84.

Hoc carmen media dignum me ſcribe columna,
Sed breue, quod currens vector ab vrbe legat.

Vbi carmen vult ſcribi columna, vt hic lapide. & eleg. 1. lib. 3.

Fac lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis.

Vni nupta. Laus pudicitiæ mulieris, & vnò

B cootentam eſſe, & vni tantum nupſiſſe. P. Syrus: *Habent locum maledicti crebræ nuptiæ.* Item: *Mulier, quę multis nubit, multis non placet.* Seruius ad illud 4. Æneid.

Huic vni forſan potui ſuccumbere culpę; Propter antiquum, inquit, *ritum, quo repellebantur à ſacerdotio bis nupta.* *Biuiram* Varro vocat lege Meuia apod Nonium, quæ bis nupſit, noo viduam, vt putat Nonius. Valer. Max. cap 1. lib. 2. *Quę vnò contentę matrimonio fuerant, corona pudicitię honorabantur.* vnde ipſe eleg. 13. lib. 2.

Vnius hic quondam ſeruus amoris erat.

C Ouid. in ep. Didus:

Nec conſumpta rogis inſcribar Elyſſa Sichęi.

Locan. *Liceat tumulo ſcripſiſſe, Catonis Martia.* & Martial. ep. 63. lib. 10. *Fuitque*

Vna pudicitię mentula nota meę. Hinc eiuſdem Martialis iocus:

Inſcripſiſſet tumulo ſeptem celebrata virorum
Se feciſſe Chloë. quid pote ſimplicius?

& infra hîc Coroelia filiæ ait:

Fac teneas vnum nos imitata virum.

T e s t o r *Maiorum cineres, tibi, Roma, colendos.*] iuro per manes Africanorū & Libooum. nam & qui iurat teſtes Deos facit, & qoi precatur. Cic.

D 1. Offic. *Quod teſte Deo promiſeris*; pro, iuraris. Virg. 4. Æneid.

Teſtatur moritura Deos, & conſcia fati Sidera.

& mox: *Et noſtras audite preces.* Sic Virg. 2. Æn.

Iliaci cineres & flamma extrema meorum
Teſtor in occaſu veſtro. Ipſe eleg. 20. lib. 2.
Oſſa tibi iuro per matris, & oſſa parentis:
Si fallo cinis heu ſit mihi vterque grauis.

vbi vide adnot. Ouid. 2. Faſt.

Per tibi ego hunc iuro fortem caſtumque cruorem,
Perque tuos manes, qui mihi numen erunt.

Cineres colendos. Narratur apophtegma Auguſti in Vectium, qui monimentum patris exararat apud Macrob. cap. 4. lib. 2. Saturn.

E *Hoc eſt vere patris monimentum colere.*

Ouid. in ep. Briſeidis eadem mente:

Per tamen oſſa viri ſubito malè tecta ſepulcro;
Semper iudiciis oſſa verenda meis.

Seneca Troiade:

Eſt tumulus ingens, coniungi caro ſacer
Verendus hoſti. *Tibi, Roma*, vt eleg. 11. ſup. verſ. 11. *Roma tuis quondam finibus horror erat.*

S v b *quorum titulis Africa tonſa iaces.*] Iacere ſub titulis, quaſi ſub pedibos victoris ſubiectum eſſe. Sic *Cadere ſub creditoribus* Soeton. in Othone. cap. 5. ipſe eleg. 11. lib. 3.

Et trahit addictum ſub ſua iura virum.

Turneb. cap. tt. lib. to. huc adfert illud Horatij Oda 9. epod. *Nec Africanum cui ſuper Carthaginem virtus ſepulcrum condidit.* Africa (vnde Africani) dicta, inquit Feſtus in Apricum, quaſi ἀπὸ τῆς φρίκης, quod ſit ſine horrore frigoris. *Iaces*, quaſi proſtrata à victore & mortua. nam & victi & mortui iacere dicuntur. *Tonſa*, ſpoliata omni decore; vt eleg. 19. lib. 3.

Tondens purpurea regna paterna coma.

vbi vide adnot. An & alluſit ad *Comantes frugibus agros Africæ?* ſed vet. libr. *Tama iaces*: quod ſημαντικῶς dictum accipit Scaliger. An *tota?* vt eleg. 20. lib. 3. *Tantine in lacrymas Africa tota fuit?* hîc delirat Titius. vide Scalig. in Titium.

Et *Perſen proaui ſimulantem pectus Achillis.*] Supple, Teſtor. Teſtatur Perſen, ſiue Perſea quia grauiſſimum eſt hoſtis de hoſte in laudem teſtimonium. Silius Italicus de Philippo iſtius Perſæ patre:

Hic gente egregius, veteriſque ab origine regni,
Aeacidum ſceptris, proauoque tumebat Achille.

De Perſeo victo & capto à Paulo Æmylio dictum eleg. 3. lib. 3. verſ. 8. *Simulantem.* Vet. libr. 4. & agnoſcit Beroaldus, *Stimulantem.* quaſi doleat Achilli, quod tam ignauum & imbellem pronepotem habuerit. Sic Plaut. Bacchid. *Cor ſtimulo foditur.* Beroaldus idem quaſi de coniectura legit; *Simulantem*, quod probabilius eſt, fingebat enim id & mentiebatur ſe ab Achille genus ducere. nam Liuius nothum & Spurium fuiſſe ſcribit, & inuidia fratrem Demetrium ac criminatione falſa de medio ſuſtuliſſe. Lipſius in Velleium legit:

Et Perſen proauo ſtimulantem pectus Achille.

quod animos attolleret ob proauum Achillem. Ego malim, *proauo ſtimulantem pectus Achillis.* vt ſit ea ſententia, quam ſupra attigi, & vtraque vetus lectio retineatur, *Stimulantem* & *proauo.* nam *S.* adhæſit ob ſequens *S*, & *Achillis*, lego pro Achillis. hîc inſigniter nugatur Coluius in Apuleium fol. 148. Emendans *Tubulantem pectus.* *Pectus*, animos ac ſpiritus. eleg. t. lib. 2.

Anguſto pectore Callimachus. *Stomachum Pelidæ* vocat Horat. oda 6. lib. t. μῆνιν Homerus. Ouid. in epiſt. Hermionæ:

Pyrrhus Achillides animoſus imagine patris.

vnde Plaut. Aſin. ſc. 3. act. 1. *Aeacidinis minis, animiſque expletus.*

Qvicqva *tuas proauus fregit, Achille, domos:*] Paullum Æmylium intelligit, ex cuius gente ipſius Corneliæ maritus Paullus, & ipſa quoque Cornelia, quia in familiam Scipionum Paulli filius tranſiit adoptione. *Achille*, vltima breui, vt Martialis: *Aut cœnam crude Thyeſte tuam.* vt Achilleus, Achilleu Græcis, ſic detracta S. Latinis Achilles, Achille. Sic Ouid. el. 4. lib. t. Triſt.

Fecerunt furia triſtis Oreſte tua. *Fregit*, contudit, plane deuicit. eleg. 6. ſup. verſ. 58. *Fracta ſceptra.* *Domos tuas*, ſedes, patriam, Phtiam & Theſſaliam. Verg. 6. Æneid. *Veniet luſtris labentibus ætas*

Cum domus Aſſaraci Phtiam. &c. ſic el. 6. lib. 1. verſ. 4. *Domos Memnonias.* eleg. t1. lib. 3. verſ. t2. *Domos Aeſonias.*

Me *neque cenſuræ legem molliſſe nec vlla*
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.]

Nihil feciſſe indignum cenſura mariti Paulli, inquit Scaliger. *Dura leges* dicuntur Tibullo, dura autem molliri dicuntur, vt eleg. 4. ſup.

Veſtra meus molliet arma torus. Sic ſup. hîc *Det pater huic vmbræ mollia iura meæ.* Quæ autem hæc lex cenſuræ? Sane Cato in oratione de dote apud Gellium cap. 23. lib. 10. *Vir cum diuortium facit, mulieri iudex & pro cenſore eſt.* An *legem*, pro leges dixit per enallagen? Cenſoriæ autem leges etiam de re vxoria. Ideoque rogabant ciues: *Ex animi tui ſententia vxorem habes?* Cicero 2. de Orat. Præterea Cenſores magiſtri erant morum. Cicero 2. de Leg. vbi Cenſorum officium deſcribit. *Cœlibes*, inquit, *eſſe prohibento, mores populi regunto.* *Seueritas Cenſoria* ab eodem dicitur, & *Seueritatis magiſter Cenſor*, pro Cluentio. vbi multa de eo magiſtratu. Et pro Cœlio: *Fuit pertriſtis quidam patruus, Cenſor.* vide Plutarch. in Paollo Æmylio de dignitate Cenſuræ, & de eius officio in Catone. Ait ergo Cornelia ſe nunquam poſtulaſſe vt ſeueritas & diſciplina Cenſorum mitigaretur, nec vlla macula ſua Lares pudore, ait, affectos. *Labe mea.* hîc poſt verſ. 45. dixit *Crimine.* eleg. 8. ſup. *Fama non ſine Labe mea.* *Erubuiſſe focos*; quaſi mouerentur Dij Penates vitiis, aut virtutibus familiæ, vt eleg. 4. ſup.

Et valeat probro Veſta pudenda meo. el. 22. lib. 3.
Famam, Roma, tua non pudet hiſtoria.

Albinouanus ad Liuiam:

Diique latent templis, nec iniqua ad funera vultus
Præbent, nec poſcunt tura, ferenda rogo.
Obſcuros delubra tenent, pudet ora colentum
Aſpicere inuidia, quam meruere, metu.

Foci, pro, Laribus, vt eleg. 18. lib. 3.

Amplexum Cæſaris eſſe focos. *Erubeſcere*, pudore affici, id quod ſequitur, pro eo quod præcedit. *Rubor* pudorem conſequitur. Cicero 4. Tuſc. Vnde ſæpe rubor; pro, pudore. vt *pallor*, pro metu. vide Macrob. cap. 11. lib. 7. Plaut.

Faciam te vt pudeat, Nam in ruborem te totum dabo. & *Pudoricolor aurora* dicitur Næuio apud Gell. cap. 7. libr. 19. *Noſtros.* Scaliger legendum ait *Veſtros*, & ita vet. lib.

Non *fuit exſuuiis tantis Cornelia damnum.*] Rectus caſus pro caſu dandi, *Fuit damnum*, pro, damno, vt eleg. 19. lib. 3. *Crimen & illa fuit.* eleg. ſuperiore. verſ. 29. *Veij vos præda fuiſtis.* & *Hora erat.* verſ. t0. Dānum vero cum ſit proprium rei familiaris (dictum à deminutione patrimonij & demptione Iuriſconſult.) ad famam tranſtulit; vt dicitur: *Fama iactura pudica* eleg. 32. libr. 2. *Damnum rei; malum, hominis*; inquit Donatus. *Fuit Cornelia*; pro, fui, vt ſup.

Num minus immites habuit Cornelia Parcas?
Non fui damno tantis exſuuiis, non deminui laudem maiorum. Exſuuias poſuit pro victoriis & triumphis, id quod ſequitur, pro eo quod præcedit; nam victi exſui & ſpoliari ſolent. Quid exſuuiæ adnotaui ad verſ. t t6. el. t. ſup.

Qvin *& erat magna pars imitanda domus.*] Quin, & quinetiam, imo etiam, vt Verg. 6. Æn.

Quin & auo comitem ſeſe Mauortius addet
Romulus. *Pars.* partis appellatione ſæpe dimidiam ſignificari ſcribunt Iuriſconſulti vt in l. 49. *de vſufr.* & l. t69. *de verb. ſign.* Ouid. 5. Faſt.

En ego dimidium voti, parsque altera veſtri.
ſic *vxor pars domus*, quia vbi Paullus Dominus & Cornelia domina; paterfamilias, materfamilias; Caius, Caia. *Pars imitanda*, vnde exempla virtutum petenda. nam vitia imitanda non ſunt. Familia autem, & liberi & ſerui ſe ad exemplum conformant patris & matris-familias. infra hîc: *Fac teneas vnum nos imitata virum.*
Domus magna, vel omnium maiorum, vt ſup. *Domus vtraque*; vel domus noſtræ & familiæ communis. Contra *Tenues Lares* dixit el. 2. ſup. & Ouid. 6. Met.

Orta domo parua, paruis habitabat Hypapis.

NEC *mea mutata eſt ætas, ſine crimine tota eſt.*] Ego per totam vitam eadem manſi, & mihi conſtiti. *Mea ætas*, ego ipſa, vt eleg. 6. lib. 1.

Nam tua non ætas vnquam ceſſauit amori.

Mutata, in deterius, vt eleg. 12. lib. 1.

Mutat via longa puellas. & eleg. 14. lib. 2.

Quod ſi forte aliqua nobis mutabere culpa.

Mutata ætas quidem pueritiæ in iuuentam &c. Sed ætas, ſpatium hîc vitæ continuum quod tecum egi. *Sine crimine tota eſt.* *Non noxia* dixit ſup. verſ. 17. *Labe* verſ. 42. Contra eleg. 11. lib. 1.

At nunc inuiſæ magno cum crimine Baiæ.

Ouid. de nuce. *Cum ſim ſine crimine vita.* An crimen de ſtupro, vt eleg. 6. lib. 2. *Tu criminis auctor.* Ibid. *Cur paries nullo crimine pictus erat.*
Viximus inſignes inter vtramque facem. Id eſt, inter facem nuptialem & ſepulcralem. id eſt, toto tempore matrimonij. Ouid. 2. Faſt.

Conde tuas Hymenæe faces, & ab ignibus atris
Auſer, habent alias mœſta ſepulcra faces.

in ep. Cydippes:

Et face pro thalami fax mihi mortis adeſt.

Apuleius 3. florid. Comœdiam eius prius ad funebrem facem, quam ad nuptialem veniſſe. de illa verſ. 10. de hac verſ. 33. ſup. Feſtus in *Rapi*. *Viximus* referunt ad anteactam cum laude vitam, vt 4. Æneid.

Vixi & quem dederat curſum fortuna peregi.

Albinouanus ad Liuiam: *Spes publica vixi.* Plautus Bacchid. *Vixiſſe nimio ſatius eſt quam viuere.* vnde mortui vixiſſe dicebantur. *Inſignes*, conſpicuæ & illuſtri in luce. eleg. pen. lib. 3.

Verſibus inſignem te pudet eſſe meis.

MI *natura dedit leges à ſanguine ductas*;] Sic eleg. 18. lib. 2.

Vt natura dedit ſic omnis recta figura.

Natura dedit leges. Cicero pro Milone: *Non ſcripta, ſed nata lex, quam non didicimus, accepimus, legimus: verum à natura arripuimus, hauſimus, expreſſimus.* Lex ea naturæ *Fortes creantur fortibus & bonis*, vt ait Horatius. vide illic Lambinum. *Ductas à ſanguine*, vt eleg. 1. ſup.

A proauo ducta Conone domus. *Sanguine*, vt eleg. 1. ſup.

Sanguinis altricem non pudet eſſe lupam.

NE *poſſim melior iudicis eſſe metu.*] ſic Laërtius in vita Ariſtotelis: ἐρωτηθεὶς τί ποτ' αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, τὸ ἀνεπιτάκτως ποιεῖν ἅ τινες διὰ τὸν ἀπὸ τῶν νόμων φόβον ποιοῦσιν: *Rogatus quid è Philoſophia conſecutus eſſet, hoc, inquit, vt iniuſſus ea faciam, quæ plerique per legum metum faciunt.* Horat. ep. 16. libr. 1.

A *Oderunt peccare boni virtutis amore.*
Tu nihil admittes in te, formidine pœnæ.
Sit ſpes fallendi: miſcebis ſacra profanis.

Cicero 1. leg. & 2. de finibus multa in hanc ſententiam, quæ adnotat Lambinus ad hunc locum Horatij. Terent. Adelph. ſc. 1. act. 1.

Malo coactus qui ſuum officium facit,
Dum id reſcitum iri credit, tantiſper cauet.
Si ſperat fore clam, rurſum ad ingenium redit.

Ouid. 1. Met. —— *Nec ſupplex turba timebat*
Iudicis ora ſui, ſed erant ſine iudice tuti.

Melior metu iudicis. id eſt, proba magis, vt eleg. 7. ſup.

B *Perfide, nec cuiquam melior ſperande puellæ.*

Ouid.

Si qua metu dempto caſta eſt, ea denique caſta eſt.

& Tibull. *Ne ſano ſis caſta metu.*

QVÆLIBET *auſteras de me ferat vrna tabellas,*
Turpior aſſeſſu non erit vlla meo.]

Feratur, inquit, de me quodcunque iudicium, tamen nulla femina ſiue puella, ſiue nupta inhoneſtior erit, quod mihi aſſederit, vt amici ſolent reis, nullam labem famæ ſuæ aſperget. Improbis autem & ſceleratis aſſidere omnes fugiunt. vnde Cic. 2. orat. in Catil. *Quid quod aduentu tuo iſta ſubſellia vacua facta ſunt? quid quod* C *omnes conſulares, qui tibi ad cædem conſtituti ſæpe fuerunt, ſimul atque aſſediſti, partem iſtã ſubſelliorum nudã atque inanem reliquerunt?* Idem pro Cn. Plancio: *Huius* (rei) *repentino periculo commoti, huic aſſident, pro hoc laborant.* Inde Iocus Horatij ep. 5. lib. 1. *Parcus ob heredis curam, nimiumque ſeuerus*

Aſſidet inſano. id eſt, proximus eſt; quia ſibi quiſque proximus. *Qualibet vrna*; pro, quouis ordine iudicum. tres autem ordines erant iudicum, & cuique ſua vrna, vt Senatoribus, Equitibus, Tribu. ærariis: Cicero ep. 6. lib. 2. ad Q. Fratrem. *Ferat tabellas*; *Iudicet in* D *mea oſſa* dixit ſup. verſ. 20. hîc. ſic *Ferre ſententiam, ferre ſuffragium.* præter tabellas pictorum; duo alia genera tabellarum, priuatarum & publicarum. *priuatæ*, vel rationum ſunt, vel epiſtolarum, de quibus eleg. 23. libr. 3. *publicæ*, vel fori, vt hîc; vel comitij & ſuffragiorum. De ternis tabellis iudicialibus, & ciſta in quam coniiciebantur Aſconius in diuinationem Ciceronis. *Auſteras*, rigidas, tetricas, ſeueras. eleg. 3. libr. 3.

Quæ volet auſteros arte ferire viros.

VEL *tu, quæ tardam mouiſti fune Cybellem,*
Claudia turritæ rara miniſtra Deæ:]

Siue tu Claudia, quæ nauem cum ſacris matris E Deûm Ideæ obhærentem vado Tiberino extraxiſti, & feciſti vt ſequeretur. Legend. Sueton. in Tiberio cap. 2. in medio. Cicero pro Cœlio. *Ne progenies quidem mea Quinta illa Claudia æmulam domeſticæ laudis in gloria muliebri eſſe admonebat?* Ibidem de altera Claudia Veſtali. Ouid. 5. Faſt. de templo Bonæ Deæ:

DEDICAT *hoc tẽplum veteris Clauſorum nominis* [hæres,
Virgineo nullum corpore paſſa virum.

Idem 4. Faſt. initio rem narrat, & Lactantius cap. 8. lib. 2. & Silius Italicus libr. 17. Cicero de Aruſp. Reſp. *Q. Clodia matronarum caſtiſſima iudicata.* Liuius libr. 29. *Matronæ primores ciuitatis,*

inter quas vnius Claudiæ Quintiæ (lege *Quintæ*) *inſigne eſt nomen, accepere* (Idæam matrem.) Plinius cap.35. lib.7. *Pudiciſſima matronarum Claudia religionis experimento iudicata inducta in vrbem Deûm matre.* ꝟ *vel*, pro ſiue, & exempli gratia, vt eleg. 17. lib.2. verſ.5. & 7. eleg 29. eiuſd. lib. verſ. 34. Plaut. Amphitr. ſc.2. act.3. *Vel id hunc rogato Soſiam.* & Milite ſc.1. act.1. *Amant te omnes vt vel illæ quæ heri pallio me reprehenderunt. Quæ monſtrâ Cybellem.* Stat.1. Sylu. in epith. Stellæ.

—— Non Claudia talis
Reſpexit populos, nota iam virgo carina.

Ouid. 4. Faſt.

Dixit & exiguo funem conamine traxit,
(Mira, ſed in ſcena teſtificata loquor)
Mota Dea eſt, ſequiturque ducem, laudatque ſequẽdo.

De Cybelle vide adnot. ad el.17. lib 3. verſ.35.

Vertice turrigero iuxta Dea magna Cybelle.

vbi & adnotarum cur *Turrita. Tardant.* Ouid. 4. Faſt. hac de re:

Sedit limoſo feſſa carina vado.
Quiſquis adeſt operi plus quam pro parte laborat,
Adiuuat & fortes voce ſonante manus.
Illa velut medio ſtabilis ſedet inſula ponto.
Attoniti monſtro ſtantque pauentque viri.

Fune, ſic eleg.14. lib.1.

Et modo tam tardas funibus ire rates.

vbi vide adnot. Eſt qui cingulo non fune id feciſſe Claudiam ſcribat. *Rara*, ſingularis exempli, vt dicitur *Vnica.* eleg.8. lib. 1. *Cynthia rara mea eſt. Miniſtra*, vide eleg.4. ſup. verſ.44. *Turrita Dea*, Cybeles, vt Ouid. el.1. lib.2. Triſt.

Carmina turrigeræ dicere iuſſis Opi.

V EL *cui commiſſos cum Veſta repoſceret ignes,*
Exhibuit viuos carbaſus alba focos.

Significat Æmyliam virginem Veſtalem, de qua Dionyſ. lib.2. Cum olim ignis Veſtæ defeciſſet, negligentius aſſeruante Æmylia, quæ eius cuſtodiam alteri nouitiæ Veſtali mandaſſet, venit in ſuſpicionem quaſi parum caſtè rem ſanctiſ- D ſimam tractaſſet: tum inops conſilij, Veſtam prius apprecata, iniecit aræ auulſam partem carbaſinæ veſtis, ac tum è frigido cinere per carbaſum flamma emicuit. Addit idem alteram fabulam de Tucia Veſtali, eadem de cauſſa periclitante, petiiſſe Tiberim, & aquam cribro hauſtam pertuliſſe in forum, & ad pedes Pontificum effudiſſe. Valer. Max. cap.1. lib.1. *Maximè vero virginis Aemyliæ diſciplinam, extincto igne, tutam ab omni reprehenſione Veſtæ numen præſtitit, qua adorante, cum carbaſum, quam optimam habebat, foculo impoſuiſſet, ſubito ignis emicuit.* ꝟ *Cui commiſſos*, & *cui exhibuit. Cui commiſſos*, concreditos. vt E eleg.2. ſup.

Aut ſibi commiſſos fibra locuta Deos.

Ignes; *fatalia lumina*: eleg.4. lib.3. *Palladis ignes* eleg.4. ſup. vocauit. *Cum Veſta repoſceret*, repeteret tanquam depoſitum à ſacerdote ſua, quia ei cuſtodia ignis Veſtæ concredita erat. Sic eleg. 1. libr. 2.

Quandocunque igitur vitam mea fata repoſcent.

Carbaſus alba, quia color albus præcipuè decorus Deo inquit Cicero 2. de legibus. vnde *Candida turba* Tibullo. Ouid.

Et populus Feſto concolor ipſe ſuo.

A De Carbaſeis veſtibus, ſiue Carbaſinis dictum eleg. 3. ſup. verſ.66. Sunt & Carbaſa; id eſt, carbaſinæ veſtes non albæ. Virg.8. Æneid. de Tiberino agens.

—— Eum tenuis glauco velabat amictu
Carbaſus. & 11. Æneid. de Chloreo ſacerdote Cybeles:

Tum croceam chlamydemque ſinuſque crepantes
Carbaſeos, fuluo in nodum collegerat auro.

Dionyſ. libr. 2. Τὸν πλαμῶνα ἀπὸ τῆς καρπασίνης ἐσθῆτος iniecisse ait Æmyliam. id eſt, Laciniam veſtis carbaſinæ. & mox: ἀναλάμψαι φλόγα πολλὴν διὰ τῆς Καρπάσου, emicuiſſe multam flammam B per carbaſum. *Exhibuit*, edidit, palam oſtendit. Exhibere, inferre, inquit Nonius, vt *Exhibere negotium.* imo præbere. παρέχειν. Plaut. Milite ſc. 6. act.2. *Herum exhibeas volo.* repræſentes. *Exhibere ſe adorandum* Sueton. in Calig. cap.22. & in Nerone cap.12. *Exhibere ad ferrum* (gladiatores) Exhibere Iuriſconſult. eſt facere in publico poteſtatem; vel præſtare in eadem cauſſa, qua fuit, cum iudicium acciperet. l.2. & 9. *de exhibendo. Focos*, ignes vt eleg.10. ſup. verſ.10.

Per tria partitos qui dabat ora focos.

& *Iliacis focis* Ouidij 3. Faſt. vt adnot. el.4. ſup. verſ.69. *Viuos.* vide adnot. eleg.3. ſup. verſ. 52. C Ouid. 4. Faſt.

Inque foco corpus pueri viuente fauilla Obruit.

N EC *te, dulce, caput, mater Scribonia leſi.*] Virg. 4. Æneid.

Teſtor cara Deos, & te Germana, tuumque
Dulce caput. Horat. dixit *Carum caput.* Græci φίλη κεφαλή. Sic *μακρὰ κεφαλή. Lepidum caput.* De Scribonia legendus Sueton. in Auguſt. cap.62. 63. & 69. & lib. de illuſt. Grammat. cap.19. de Scribonio. *Dio.* p.226. & 231. & 256. & Tacitus. p.35. 4.

I N *me mutatum quid niſi fata velis?*] Nullius rei pœnituit te niſi mortis meæ. Terent. Andria ſc.1. act.1. *Haud muto factum.* vbi Donatus: *Vetuſtè, pro non pœnitet. nam ſi quid pœniteret infectum velle dicebant.* quod repetit in Hecyram. *Sic* in vet. inſcript. *De qua doluit nihil niſi mors eius.* Salluſt. in oratione Lepidi. *Quis eadem vult? Aut quis non omnia mutata præter victoriam.*

MATERNIS *laudor lacrymis, vrbiſque querelis*
Defleta, & gemitu Cæſaris oſſa mea.]

Lacrymæ, inquit, matris meam in ipſam pietatem, & eius deſiderium teſtantur. *Sic* Albinouanus ad Liuiam:

Et voce & lacrymis laudaſti Cæſar alumnum.
Triſtia cum medius rumperet ora dolor.

E & Ennius: *Nemo me lacrymis decoret. Lacrymis maternis*, vt eleg.7. lib.3.

—— Materno tacta dolore Thetis
Defleta oſſa mea, ego mortua vide ſup. verſ. 20. hîc. Virg.6. Æneid.

Hic multum fleti ad ſuperos. Ipſe el.19. lib.1.

Cura tamen lacrymis oſſa futura meis.

& el.14. lib.2. *Cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror.* Contra Virg.11. Æneid.

Nos animæ viles, inhumata, infletaque turba. Ouid. in Ibin: *Indeploratum proiicere caput.* Vet. l. *Defenſa.* quaſi ſuſpicione alicuius culpæ perſtricta ſit Cornelia, quam tamen Cæſar falſam oſtenderit,

qui & eius morti illacrymarit, & prædicarit dignam, quæ filia ſua eſſet. hîc nugatur Lipſius cap. 1. lib. 4. Antiq. pro *Defleta*, *deſuſa* legens. *Vrbis querela*, publico luctu. Albinouanus ad Liuiam: *Vrbs gemit, & vultũ miſerabilis induit vnũ.* Idem: *Luctus vt in Druſo publicus ille fuit.* Euripides in extremo Hippolyto: Κοινὸν τόδ᾽ ἄχος πᾶσι πολίταις. Communis hîc dolor omnibus ciuibus.

Ille *ſua nata dignam vixiſſe ſororem*
Increpat, & lacrymas vidimus ire Deo.] id eſt, ſubinde dicit cum crepitu quodam verborum & obiurgatione filiæ ſuæ, ſororem eius (me ſcilicet) vixiſſe dignam ſua nata; id eſt, me ſe dignam fuiſſe ait, non Iuliam ſororem è matre Scribonia. Relegata autem Iulia Augusti & Scriboniæ filia in inſulam Pandatariam, & eam vltro illinc ſecuta mater Scribonia: Dio lib. 55. Huc pertinet quod ſcribit Sueton. in Auguſt. cap. 65. cum relegaſſet Iulias filiam & neptem omnibus probris contaminatas, & Phœbe liberta conſcia earum adulterij ſuſpendio vitam finiſſet, Maluiſſe dixit ſe Phœbes patrem fuiſſe. *Increpat*, vide de hoc verbo adnot. eleg. 17. lib. 1. verſ. 6. & eleg. 20. lib. 2. verſ. 15. *Ire*, fluere. Horat. *Manare per genas.* vt Ouid.

Hac ibat Simois, hæc eſt Sigeia Tellus. Idem:
Perque ſinus lacryma fluminis inſtar eunt.

Dij autem an lacryment, quæritur. ipſe ſane eleg. 16. lib. 2. *Fleuit & ipſe Deus.* vbi vide adnot. Ouid.

Memnona ſi mater, mater plorauit Achillem.

At Euripides in Hippolyto: Hippolytus: ὁρᾷς με δέσποιν᾽ ὡς ἔχω τὸν ἄθλιον. *Vides me regina, qualis ſim miſerabilem.* Diana: ὁρῶ, κατ᾽ ὄσσων δ᾽ οὐ θέμις βαλεῖν δάκρυ. *Cerno, ex oculis tamen non eſt fas emittere lacrymam.* & Ouid. 4. Faſt.

Dixit (Ceres) *& vt lacryma (neque enim lacrymare Deorum eſt)*
Decidit in tepidos lucida gutta ſinus.

Deo. vt el. 4. lib. 3. *Deus Cæſar.* verſ. 1. Albinouanus ad Liuiam:

Denique laudari ſacrato Cæſaris ore
Emerui, lacrymas eliciuique Deo. Ibidem:
Et fleuit populo Cæſar vtrumque palam. Ibid.
Vidimus erepta mœrentem ſtirpe ſororis,
Luctus & in Druſo publicus ille fuit. Ibid.
Ecce ter ante datis iactura nouiſſima Druſus
A magno lacrymas Cæſare quartus habet.

vide Senecam de Conſol. ad Pol. cap. 15. *Vidimus*, vt apud Senecam Clodius: *Cum vidit funus ſuum intellexit ſe mortuum eſſe.* Albinouanus ad Liuiam verſ. 460.

Et ſenſi exequias funeris ipſe mei.

Et *tamen emerui generoſos veſtis honores.*] ſic Ouid. eleg. 1. lib. 3. Amor.

Et tamen emerui plus quam tu poſſe, ferendo
Multa ſupercilio non patienda tuo.

Idem 5. Faſt.

Emeritus voti debita ſoluit honor.

Honores veſtis generoſos. Scaliger hinc ait colligi matronas efferri ornamentis conſularibus, quarum filij curules magiſtratus geſſiſſent. Beroaldus veſtem ait matronalem intelligi, quæ conceditur fœcundis mulieribus, & matribus trium liberorum, vt erat Cornelia. Sic

A Albinouanus ad Liuiam verſ. 451. *Ius matris habemus ab vno.* vide Dionem lib. 55. Ego ſuſpicor funus cenſorium hîc ſignificari: nam cenſoris vxor erat Cornelia, vt infra dicet. Polybius lib. 6. Conſulum aut imperatorum veſtes funebres περιπορφύρους ait fuiſſe; Cenſorum πορφυρᾶς; Triumphalium διαχρύσους. Liuius lib. 34. *Purpura viri vtemur, prætextati in magiſtratibus, in ſacerdotijs: nec id vt viui ſolum habeamus inſigne, ſed etiam vt cum eo crememur mortui.* Cenſorij funeris mentio apud Tacitum lib. 4. & 12. Annal. & apud Capitolinum in Pertinace. Turneb. cap. 7. lib. 23. Idem fere quod Beroaldus; concedi
B ſolitam vel lege, vel more fœcundis matronis honoratiorem veſtem, cum qua efferrentur. An *ſtola tua* intelligit, de quo Feſtus in *Matronal.* *Generoſos honores*, qui generoſis tribuuntur.

Neo *mea de ſterili facta rapina domo.*] id eſt, Ego rapta non fui de infœcunda familia vt infra: *Conſule quo facto tempore rapta ſoror.* ſic el. 18. lib. 1. *Mea querela*, verſ. 29. eleg. 5. lib. 2. *Mea ira.* eleg. 13. lib. 2. *Mea mors.* hîc ſupr. *Mea ætas.* *Facere rapinam*, rapere, vt *Facere furtum*, furari; *Facere moram*, morari; *Facere ſciſſum*, ſcindere: &c. Rapi autem ſimulabatur virgo è gremio matris, aut, ſi ea non erat, è proxima neceſſitu-
C dine, cum ad virum tradebatur, quod videlicet ea res feliciter Romulo ceſſit. Catullus:

Heſpere qui cœlo fertur crudelior ignis?
Qui natam poſſis complexu auellere matris.

Idem: *Qui rapis teneram ad virum virginem.*

Te *Lepide, & te Paule, meum poſt fata leuamen,*
(Condita ſunt veſtro lumina noſtra ſinu)
Vidimus, & fratrem ſellam geminaſſe curulem,
Conſule quo facto tempore rapta ſoror.] ita hæc ſunt interpungenda. Fratres interdum diuerſo cognomine, vt eleg. 1. ſup. Gallus & Lupercus verſ. 93. & 95. Sic è gente Æmylia, Æmy-
D lius Paulus, & Lepidus. Interpres Iuuenal. in ſat. 6. Iuliam Neptem Auguſti nuptam ait Æmylio Paulo, qui maieſtatis crimine perierit. Tacit. lib. 2. Annal. Æmylio Lepido ait inteſtatæ Æmyliæ Muſæ locupletis bona data à Tiberio Æmylio Lepido; cuius è domo videbatur. In vetere numo apud Lambinum puteal ex altera parte viſitur cum his literis, *Puteal Scribon. Libo.* in altera caput humanum cum velamento dependente ad tergum, & ſcriptum, *Paulus, Lepidus concord.* hi ſunt Scriboniæ nepotes, & filij Corneliæ. L. Pauli progeneri, & Lepidi iuuenis, qui coniurarunt in Auguſtum,
E meminit Sueton. in Auguſt. cap. 19. Velleius poſteriore volumine, Plutarch. in Antonio. Apud Dionem lib. 54. Q. Lepidus fit Conſul per ambitionem. *Meum poſt fata leuamen*; ſolarium mortis meæ immaturæ, quia ſuperſtites vos reliqui & florentes. Virg. in fine 3. Æneid.

Heu genitorem omnis curæ, caſuſq; leuamen
Amitto Anchiſen. Martial. lib. 6.
Hic tibi curarum ſocius, blandumque leuamen.

Sic Cicero dixit *Leuamen*, & *leuamentum miſeriarum.* *Poſt fata*, eleg. 1. lib. 3. *Poſt obitum*; & *poſt cineres*; & *Ab exequijs.* *Condita lumina.* compoſiti & clauſi mihi oculi à vobis, cum in ſinu & amplexu veſtro exſpiraui. Ouid. in ep. Penelopes:

Dij potius faciant vt euntibus ordine fatis
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.

& in ep. Demoph.

Et quod non condant nati ſua lumina palma
Feciſſe hic noſtras arguit vſque moras.

& in Epicedio Tibulli:

Hic certe manibus fugientes preſſit ocellos
Mater. el. 3. lib. 3. Triſt.

Nec mandata dabo, nec cum clamore ſupremo
Labentes oculos condet amica manus.

& eleg. 3. lib. 4. Triſt.

Supremoque die notum ſpectantia cœlum
Texiſſent digiti lumina noſtra tui.

Statius 8. Thebaid.

Sponſæ manus miſerabile tradunt
Declinare genas. Virg. 9. Æneid.
Nec te tua funera mater Produxi, preſſiue genas.

vide plura adnot. ad eleg. 13. lib. 2. verſ. 17. *Mors claudet ocellos.* *Sinu veſtro.* In complexu carorum emori ſolent, & libenter homines. Albinouanus ad Liuiam:

At miſeranda parens, ſuprema nec oſcula fixit,
Frigida nec fouit membra tremente ſinu.

ipſe eleg. 17. lib. 1.

Oſſaque noſtra tuo nulla tenere ſinu.

Virg. 4. Æneid.

Semianimemque ſinu germanam amplexa fouebat
Cum gemitu. *Fratrem;* Cornelium aliquem.

An fratrem Pauli & Lepidi, & filium Corneliæ? An ipſum Corneliæ fratrem? hoc verius. *Geminaſſe ſellam curulem;* iterum factum eſſe vel Ædilem, vel Prætorem, vel Conſulem. hi ſunt enim curules magiſtratus. ſic *geminatus honor* dicitur Liuio lib. 1. & Tacitus lib. 1. Annal. *M. Agrippam geminatis conſulatibus extulit.* De ſella quædam dicta ſupr. hic verſ. 21. & el. 11. ſupra verſ. 30. Eburnea vero ſella illa fuit. Horat. ep. 6. lib. 1.

Cuilibet hic faſces dabit, eripietq́; curule
Cui volet importunus ebur. Ouid. 1. Faſt.
Et noua conſpicuum pondera ſentit ebur.

idem el. 9. lib. 4. de Ponto:

Signa quoque in ſella noſſem formata curuli,
Et totum Numidæ ſculpere dentis opus.

Silius de Vetulonia ciuitate Hetruriæ:

Hæc altas eboris decorauit honore curules.

Dionyſ. lib. 3. ab Etruſcis eſſe ſellam curulem etiam docet, vocatque θρόνον ἐλεφάντινον. Macrob. cap. 6. lib. 1. Sat. Debellatis Etruſcis ait Tullum Hoſtilium tertium regem Romanorum ſellam curulem, & lictores Romam tráſtuliſſe. Aſcon. in Diuin. *Subſellia, Tribunorum, Triumuirorum, quæſtorum, & huiuſmodi minora iudicia exercentium; qui non in ſellis curulibus, nec tribunalibus, ſed in ſubſellijs conſidebant.* In reliquiis Feſti ſeorſim excuſis: *Curiales, eiuſdem curiæ, vt tribules & municipes; Curules equi, quadrigales. Curules magiſtratus, qui curru vehebantur.* Ouid. de Ponto:

Conſpicuum ſignis cum premet altus ebur.

Iſidor. cap. 11. lib. 20. *Sellæ curules erant in quibus magiſtratus* (maiores) *ſedentes iura reddebant. Dictæ autem curules, quia apud veteres, Prætores & Conſules, propter itineris longinquitatem, curru forum prouehebantur, ſella autem quæ poſt eos vehebantur, quibus ſedentes dicere iura ſolebant, à curru curules*

A *ſellæ ſunt nominatæ.* C. Baſſus apud. Gell. cap. 18. lib. 3. *Senatores dicit in veterum ætate qui curulem magiſtratum geſſiſſent curru ſolitos honoris gratia in curiam vehi, in quo curru ſella eſſet, ſupra quam conſiderent, quæ ob eam cauſam curulis appellaretur.* apud eundem cap. 9. lib. 6. Eam ſellam ſibi adferri iubet Ædilis, & ponit in limine, ne quis egrediatur. Seruius in illud 11. Æneid.

Munera portantes, eboriſque aurique talenta:
Et ſellam regni, trabeamque inſignia noſtri.

Bene, inquit, *noſtri. Romanorum enim Imperatorum inſigne fuit ſella curulis, & trabea. Nam Diadema velut aliarum gentium reges non habebant. Et ſciendum*
B *ſellam curulem à curru dictam, quod hi tantum ea vtebantur, qui triumphali curru vecti fuiſſent.* hæc ille. ſed errat. *Conſule quo facto tempore.* Implicatio ſermonis, *Quo tempore rapta ſoror, facto* (eo fratre) *Conſule.* vel, *Quo*, iterandum vt ſup. *Vidimus.* Aut *tempore,* pro, tempori, mature, cum iam eſſet tempeſtiua viro. *Factus Conſul* ſæpe Cicero. Catull. *Facto conſule nunc iterum.* vnde Iocus in Ventidium: *Nam mulas qui fricabat conſul factus eſt.* & *Fato Metelli Romæ fiunt conſules.* An *conſul factus tempore,* id eſt, anno ſuo. *Soror.* An veſtra? an mea? an ego ipſa? hoc opinor.
C *Rapta,* nupta. vide adnot. ad verſ. 62. hîc ſup.

Filia *tu ſpeciem cenſuræ nacta paternæ*
Fac teneas vnum nos imitata virum.]

Lipſius cap. 1. lib. 4. Antiq. damnat hanc lectionem vt ineptam. *Nam quomodo,* inquit, *mulier ſpeciem cenſuræ gerit?* lib. vet. *Specimen.* Itaque legit; *Tu ſpecimen cenſuræ nata paternæ. Id eſt, Quæ ita natæ, vt cenſuram patris tuis moribus exprimas.* Hæc ille. Scaliger: *Speciem,* lege, *Specimen.* Nihil præterea. Retineo, *ſpeciem;* Cum, inquit, nacta ſis dignitatem & ſplendorem hunc, quia pater tuus cenſor fuit, fac vno viro contenta ſis. Sic enim ipſa legem cenſuræ non mollies.
D Sic Q. Cicero ſæpe *Speciem* vſurpat de Pet. Conſ. & ipſe el. 31. lib. 2. *Tanta erat in ſpeciem,* &c. & Cicero 2. de Orat. De ſpecie & dignitate cenſuræ Plutarch. in Paulo Æmylio. *Fac teneas,* vt eleg. 4. ſupr. verſ. 66. *Fac venias.* *Teneas vnum virum;* vni viro tantum nupta ſis. Vniuira ſis, meo exemplo, non biuira, aut multiuira. *Tenere virum,* vt *Tenere matrimonium.* Sueton. in Calig. cap. 25. *Matrimonia contraxerit turpius, an dimiſerit, an tenuerit, non eſt facile diſcernere.* Sic Virg. 3. Æneid.

Hectoris Andromache Pyrrhi connubia ſeruas.

Nos imitata, quia dixit ſup.

E *In lapide hoc vni nupta fuiſſe legar.*

Et *ſerie fulcite genus; mihi cymba volenti*
Soluitur, vncturis tot mea facta meis.] Date operam liberis, ne deficiat ſoboles, & domus veſtra ruat. ſupra eadem tranſlatione:

Et domus eſt titulis vtraque fulta ſuis.

Virg. 4. Georg.

Et genus immortale manet, multoſque per annos
Stat fortuna domus, & aui numerantur auorum.

& mox:

Quo magis exhauſtæ fuerint, hoc acrius omnes
Incumbent generis lapſi ſarcire ruinas.

& 11. Æn. *Et Euandri tota cum ſtirpe videbis*
Procubuiſſe domum.

Tacit. lib. 1. Annal. *Quo pluribus munimentis insisteret, attetur subsidio plurium liberorum.* & lib. 5. histor. *Non legiones, non classes proinde firma imperij munimenta, quam numerum liberorum.* Virgil. 12. Æneid. A

In te omnis (generum) *domus inclinata recumbit.*

Euripides Iphigenia in Tauris;

Στῦλοι γὰρ οἴκων εἰσὶ παῖδες ἄρσενες.

Serie, longo ordine liberorum, nepotum, & pronepotum. sic Iuuenal. *Longo ordine censeri.* Virg. 1. Æneid. *—Series longissima rerum*

Per tot ducta viros antiqua ab origine gentis.

Series est hominum vel rerum inter se consertarum, & coniunctarum longus ordo. vnde Horat. *Innumerabilis annorum series.* sic Seneca cap. 15. de Consol. ad Mart. *Fulcire domum adoptione.* Lucret. *Natis munire senectam.* Ouid. 13. Metamorph. *—Sic à Ioue tertius Aiax* B

Nec tamen hæc series in caussam proficit Achiui.

Mihi cymba volenti soluitur; me non inuitam traijcere nunc Charon parat. eleg. 18. lib. 3.

Scandenda est torui publica cymba senis.

Soluitur nauis, & ora, & funis. Soluite nauis, cum linquitur portus, aut ripa, & religatur cum appellitur. Festus: *Prumnesius palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alij tonsillam vocant.* Nunquam tamen soluitur Charontis cymba, si credimus Albinouano in Obitu Mæcenatis: C

Irreligata ratis, nunquam defessa carina,

It redit in vastos semper onusta lacus.

Tot meis, vt infra hic: *—Illa meorum*

Omnis erit collo turba ferenda tuo.

Vncturis mea fata; curaturis funus; nam vngebantur mortui, vt eleg. 16. lib. 3.

Afferet huc vnguenta mihi.

vbi vide adnot. Martial.

Qui non cœnat & vngitur Fabulle,

Hic vero mihi mortuus videtur.

HÆC *est feminei merces extrema triumphi.*] Sic eleg. 4. lib. 3. D

Magna viris merces parat vltima terra triumphos.

Triumphus autem allegoricè de pompa funeris, & celebritate famæ, vt eleg. 1.

Quo me fama leuat terra sublimis, & à me

Nata coronatis Musa triumphat equis.

& eleg. 8. supra:

Appia dic quæso quantum te teste triumphum

Egerit. vbi femina quoque triumphat allegoricè. Laudatio in funere, est triumphi loco. *Merces*, pretium summum matronalis decoris. infra:

Dum pretium vita grata rependis humus.

Albin. ad Liuiam:

Magnaque laudatus præmia mortis habet.

Extrema, vt eleg. 19. lib. 1.

Nec moror extremo debita fata rogo.

LAVDAT *vbi emeritum libera fama rogum.*] Ipse eleg. 1. lib. 3.

At mihi quod viuo detraxerit inuida turba

Post obitum duplici fenore reddet honos.

vbi vide adnot. *Fama*, sermo hominum de mortuis, qualis apud Tacitum initio libri 1. Annal. *Libera fama*, nulli vel inimicitiæ, vel gratiæ obnoxia. Ouid. in fine Metam.

Hic sua præferri quamquam vetat acta paternis

Libera fama tamen, nullisque obnoxia iussis,

Inuitum præfert, vnaque in parte repugnat.

Seneca: *Fama liberrima principum index.* Cic. ep. 1. lib. 1. ad Q. fratrem: *Non est tibi his solis vtendum existimationibus & iudicijs, qui nunc sunt hominum, sed eorum etiam, qui futuri sunt; quanquam illorum erit verius iudicium obtrectatione & maleuolentia liberatum.* *Emeritum rogum*, manes bene-meritos, & dignos laudatione, vt sup. *Emeriti honores.* vel *emeritum*, defunctum vitæ laboribus, & confectis mortalitatis stipendiis. nam dimittimur morte ab hac militia, & præsidio corporis. *Rogum*; manes, mortuam vers. 8. supr. hic.

NVNC *tibi commendo communia pignora natos.*] Sic Creusæ vmbra Æneæ marito apud Virgilium 2. Æneid.

Iamque vale, & nati serua communis amorem.

Nunc; postremo scilicet. *Commendo tibi*, trado in manum. Etiam mortui mandata dare finguntur, vt eleg. 7. sup. *Sed tibi nunc mandata damus*; & in Andria Terent. *Natos.* natorum nomine etiam filia continetur l. 116. & 122. de verb. sign. *Commendamus nos notist committimus ignotis*: Donat. in Eunuch. Ouid. 3. Fast.

Seu quia tu pater es, patres sua pignora natos

Commendant curæ, nominibusque tuis.

Commendamus absentibus. Ouid. 6. Fast.

Ipse tibi Manes; commendo mœnia dixit

Hac tibi; tu pollens vrbe nepotis eas.

Catull. *Commendo tibi me ac meos amores.* *Communia pignora*, Ouid. 3. Metamorph.

Tot natos, natasque & pignora cara, nepotes.

Albinouan. ad Liuiam:

—Amplexaque natos

Pignora de Druso sola relicta tenes.

Aliter Virg. 4. Georg. de Apibus:

Solæ communes natos, consortia tecta

Vrbis habent; vt in Platonis politia & Lycurgi.

HÆC *cura & cineri spirat inusta meo.*] *Et*, pro etiam, vt eleg. sup.

Et Veij veteres, & vos tum regna fuistis.

& el. 3. lib. 3. *Fallit portus & ipse fidem.* el. 15. lib. 3.

Te solam & lignis funeris vstus amem.

Hæc cura; liberorum. *Cura cineri*, vt 4. Æneid.

Id cinerem aut manes credis curare sepultos.

Cura spirat, viuit adhuc. Horat. oda 9. lib. 4.

Spirat adhuc amor, viuuntque commissi calores.

sic Virg. 4. Æneid.

Viuit tacitum sub pectore vulnus.

& 3. Georg. *Aliter vitium, viuitque tegendo.* *Inusta cineri*, inhærens & penitus infixa etiam mortuæ adeo vt deleri nequeat. Ductum à notis; quæ candente ferro pecori imprimitur, de quibus Virg. Georg. 3. E

Continuoque notas, & nomina gentis inurunt.

Quod ipsum dicebant, *dignorare*. Festus: *Dignorant, signa imponunt pecoribus.* Cicero 4. Verrina, & 11. Philipp. *Dolorem animis inurere.* & 1. Catilio. *Nota inusta vitæ.* & 3. Verrina: *Cur hunc dolorem cineri eius, atque ossibus inussisti?* Inurere infamiam, maculam, odium, vulnus. *Cineri meo*, meis manibus. infra:

Et tanti cineres duxerit esse meos.

vide vers. 37. sup. Caluus apud Charis. lib. 1.

Forsitan hoc etiam gaudeat ipsa cinis.

FVNGARA *maternis vicibus pater, illa meorum Omnis erit collo turba ferenda tuo.*] Suſcipe etiam materna officia, & exequere licet ſis pater. Agrætius: *Fungi, agere: deficere, vel peragere.* Fungi autem cum 4. vel 6. caſu iungi docent Nonius & Chariſ. *Vicibus*; officiis, muneribus, quia ea mutua eſſe debent, & viciſſim præſtari. eleg. 21. lib. 3.

Remorumque pares ducite ſorte vices.

Inde *Vicarius*, qui alterius munus fungitur. *Regia vicis facta*; id eſt, officij regij. Liuius lib. 1. Fungi vicibus, quod exercere vices Æneid. 9. Virgil.

Omnis per muros legio ſortita periclum
Excubat, exercetque vices, quod cuique tuendum eſt.

Maternas partes ita Iouem ſuſtinuiſſe ferunt in Baccho ferendo. Scaliger hîc citat ex Euripidis Alceſtide: Σὺ νῦν γενοῦ τοῖς δ' ἀντ' ἐμοῦ μήτηρ τέκνοις. *Illa meorum*, natorum. *Omnis turba*; *Tota caterua* dixit infra verſ. 98. vt ſup. *Eumenidum turba*, de tribus, vel ſpem nepotum intelligit. *Ferenda tuo collo.* Solent parentes interdum gremio geſtare liberos, quiè collo pendent iniectis brachiolis: Ouid. in ep. Herminnæ:

Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis,
Nec gremio ſedi ſarcina grata tuo.

vide Cæſaris apophtegmata apud Plutarch. in Pericle initio in eos qui Romæ catellos & ſimias in ſinu geſtabant, *Num illi liberos haberent.*

OSCVLA *cum dederis tua flentibus; adijce matris.*] vt eleg. 15. lib. 2.

Omnia ſi dederis oſcula, pauca dabis.

Oſcula ferre dixit eleg. 6. lib. 2. verſ. 8. & *Ponere* eleg. 13. lib. 2. verſ. 29. de eiuſmodi oſculiá Virg. 2. Georg.

Interea dulces pendent circum oſcula nati.

& 8. Æneid. Flenti Veneri natæ oſcula pater libat, vt conſoletur. Ouid. 3. Faſt.

Occupat amplexu, lacrymaſque per oſcula ſiccat.

Iuuenal. Sat. 6.

Tu tibi nunc curuca places, fletumque labellis
Exſorbes. Cicero pro Murena: Seruium Sulpicium ait *Iuris ſcientiam tanquã filiolam exoſculari ſuam.* Idem ep. 3. lib. 16. ad Attic. *Atticam noſtram cupio ſuauiari.* Ita, *mihi dulcis viſa eſt ſalus pro te ab ea miſſa.* Idem ep. 6. lib. 16. ad Atticum: *Attica, quoniam, quod optimum in pueris eſt, hilarula eſt, ei meis verbis ſuauium des.* Flere autem puerorũ eſt. Virg. 6. Æn. *Infantumque animæ flentes.* Horat. *Inultus vt flebo puer.* Seruius in 1. Æneid.

Oſculum religionis, ſuauium voluptatis. Donat. in Eunuch. *Oſcula, ſunt officiorum: Baſia, pudicorum affectuum: Suauia, libidinum, vel amorum.* vide Nonium in *Oſculum*, & *Suauium*. *Adijce matris*, vt eleg. 5. ſup. *Adijce verba mala?*

TOTA *domus cœpit nunc onus eſſe tuum.*] Suſtines curam totius familiæ ſolus, quia pars altera abeſt; vt Virg. 12. Æneid.

In te omnis domus inclinata recumbit.

Omnis domus, cum antea tuum tantum eſſet dimidium curæ. Ouid. 4. Faſt.

Si memor es (ô Iuppiter) *de quo mihi ſit Proſerpina nata,*
Dimidium curæ debet habere tuæ.

A Horat. oda 2. Epod.

Quòd ſi pudica mulier in partem iuuet
Domum, atque dulces liberos.

ET *ſi quid doliturus eris, ſine teſtibus illis.*] ſupple, doleas. Si te aliquod deſiderium noſtri tanget & anget, ne ſint illi arbitri & conſcij. Sic eleg. 5. lib. 2.

Nec tu non aliquid, ſed prima nocte dolebis.

vbi vide adnotat. de verbo *Doleo*. *Doliturus*, vt eleg. 15. lib. 1.

Audax ah nimium noſtro ditura periclo.

Horat. *O ditura meo multum virtute Neæra.* Inde
B verbum *Dolitare*, quo vtitur Cato de re ruſt. *Sine teſtibus*, nam verus ille dolor teſtibus remotis. Martialis:

Amiſſum non flet cum ſola eſt Gellia patrem:
Si quis adeſt iuſſæ proſiliunt lacrymæ.
Non luget, quiſquis laudari, Gellia, quærit.
Ille dolet verè, qui ſine teſte dolet.

Teſtes, præſentes, ſuperſtites; qui interſunt negotio, vt eleg. ſup. *Nec ſine teſte Deo.*

CVM *venient, ſiccis oſcula falle genis.*] cum accedent ad te diſſimula dolorem ficta lætitia in vultu. *Falle*, finge, compone, diſſimula, lege, vt
C fallaces homines ſolent. ſic el. 5. ſup.

Et ſua nocturno fallere terga lupo.

& eleg. 3. ſup. *Si te fallet litera.* *Oſcula*, ora, vultum. ſic apud Virg. Æneas:

Spem vultu ſimulat, premit altum corde dolorem.

ſic eleg. 15. lib. 2.

Oſcula ſunt labris noſtra morata tuis.

id eſt, ora. Apuleius lib. 3. *Et hiantibus oſculis, & fragrantibus papillis.* & lib. 5. *Oſculis hiantibus filium diu & preſſulè ſuauiata.* An *falle oſcula*, da falſa oſcula, ſimulata ſcilicet hilaritate. An decipe ipſa oſcula liberorum, qui tibi reddent oſcula læta tanquam læto. *Siccis genis*, abſterſis lacrymis. eleg. 19. lib. 1.

D *Cogat & inuitam lacrymas ſiccare cadentes.*

vbi vide adnot. & el. 6. lib. 3. verſ. & el. 17. lib. 1. verſ. 11. Albiouu. ad Liuiam:

Tot dixit ſiccis verba neque ipſe genis.

Genis; vide adnot. eleg. 5. ſup. verſ. 16.

Sat tibi ſunt noctes, quas de me, Paule, fatiges.] ſic eleg. 17. lib. 1. *Sat tibi ſit pœna nox.* *Fatiges noctes*, exerceas & malè habeas. Tribuit ſenſum rei mutæ. vt Virg. 1. Æneid.

Terraſque metu, cœlumque fatigat. 8. Æneid.
Olli remigio noctemque diemque fatigant.

Plaut. Aſinar. ſc. 2. act. 2. *Quin ego hanc iubeo tacere, quæ loquens lacerat diem.* Inaniter conſumit, & cum odio, vt hîc. & eleg. 1. lib. 1.

E *In me noſtra Venus, noctes exercet amaras.*

Quod tempus triſtius ægris animis. *De me*, mea cauſa, vt eleg. 20. lib. 2.

Quidue mea de fraude Deos inſana fatigas.

vbi, *de*, valet, ob & propter, vt hîc.

SOMNIAQVE *in faciem credita ſæpe meam.*] viſa nocturna, quibus ſæpe fides habeatur. *Somnia*, pro viſis el. 8. lib. 3. verſ. 15.

Seu timidam crebro dementia ſomnia terrent.

Sæpe credita, vt eleg. 15. lib. 1.

Per quos ſæpe mihi credita perfidia eſt.

In faciem meam, ad ſimilitudinem oris, vocis, & habitus mei; vide adnot. ad illud el. 22. lib. 3.

In faciem prora pinus adacta noua.
De ſomniis viuorum formas & figuras imitantium vide Ouid. in fabula Ceycis 11. Metam. Huc faciunt hi verſus Albinouani ad Liuiam:

Et modo per ſomnos agitaris imagine falſa,
Teque tuo Druſum credis habere ſinu.
Et ſubito tentaſque manu, ſperaſque receptum,
Quæris & in vacui parte priore tori.

A T Q V A *vbi ſecretò noſtra ad ſimulacra loqueris.*] cum noſtram imaginem alloqueris, & ad vmbram verba facies, vt apud Virg. Æneas alloquitur vmbram Hectoris 2. Æneid. *Loqui ad aliquem*, vt eleg. 18. lib. 1.

Cogar ad argutas dicere carmen aues.

Simulacra. Enallage nnmerorum, pro meum ſimulacrum, vanam imaginem, & vmbram in faciem meam. Homerus εἴδωλα vocat lib. 22. Iliad. Lucretius ait Acherontia templa confinxiſſe:

Quo neque permaneant animæ, neque corpora noſtra,
Sed quædam ſimulacra modis pallentia miris.

Quod imitatus Virg. 1. Georg.

——— *& ſimulacra modis pallentia miris*
Viſa ſub obſcurum noctis. & 2. Æneid.
Infelix ſimulacrum, atque ipſius vmbra Creüſa
Viſa mihi ante oculos, & nota maior imago.

Sed ſignificat potius hîc imaginem Corneliæ ex auro, vel argento expreſſam, qua de re dictũ ad illud eleg. 7. ſup. *Conflant imaginis aurum.* *Secretò*, clanculum, in cubiculo, atque adeo in cubili, ne quis te exaudiat, & inſanum putet, qui rem mutam alloquaris. vel ſine teſtibus liberis, ne tuis querulis vocibus moueantur. De aduerbio *Secretò* Afranius in Emancipato apud Chariſ. lib. 2. *Idcircò hæc agere tecum ſecretò inſtiti.* Cicero ep. 26. lib. 7. fam. *Secretò hoc audi, tecum habeto; ne Apellæ quidem liberto tuo dixeris.* & ep. 1. lib. 8. Cælius Cic. *Hæc ſecretò narrantur.* Horat. Sat. 9. lib. 1.

Atqui ſcio quid ſecretò velle loqui te
Aiebas mecum. Vtitur ſæpe M. Tullius, vt mirer notatum à Chariſio.

V T *reſponſura ſingula verba iace.*] non *ſingula verba*; ſed *reſponſura ſingula*, pro ad ſingula. ſic eleg. 16. lib. 1. *Reſpondes mutua.* Virg. eclog. 10.

Reſpondent omnia ſyluæ. Horat.
——— *Seruitia iura Reſpondere paras.*

Cicero de finibus: *Reſpondere ad ſingula.* & in Orat. *Ad res ſingulas.* Fab. cap. 10. lib. 12. de Cicerone: *Poſtquam vero triumnirali proſcriptione conſumptus eſt, paßim qui oderant, qui inuidebant, qui æmulabantur, adulatores etiam præſentis potentiæ, Non reſponſurum inuaſerunt. Magnum ſolatium eſt appellare nomina mortuorum non reſponſura*: Seneca.

S E V *tamen aduerſum mutarit ianua lectum.*] *Tamen*; pro, autem. vide el. 3. ſupr.

Si qua tamen tibi lecturo: &c.

Scaliger hîc *Ianua dicitur mutare lectum, quæ videt alium aduerſum lectum in locum prioris, noua ſcilicet vxore domum ducta.* Idem in Feſtum: *In atrio ſternebant lecti è regione ianuæ quos ideo aduerſos vocabant.* Aſconius in Milonianam. *Deinde omni vi ianua expugnata & imagines maiorum deiecerunt, (in atrio) & lectulum aduerſum vxoris eius Corneliæ; cuius caſtitas pro exemplo habita eſt, fregerunt;*
A *itemque telas quæ ex vetere more in atrio texebantur, diruerunt.* Deinde citat hoc diſtichon Scaliger, & addit: *Hoc eſt ſi alia vxor ſuperinducatur, quæ aduerſum lectum noſtrum mutet, hoc eſt ſibi non mihi ſternat. Laberius Compitalibus* (apud Gellium cap. 9. lib. 19.) *Nunc tu lentus es, nunc tu ſuſque deque fers. Materfamilias tua in lecto aduerſo ſedet Seruis ſex tãtis vernulis nefarijs.* *Hoc eſt*, inquit, *vxor tua ſæta de more in lecto aduerſo ſedet adſtantibus improbißimis vernulis, neque ſuſpicaris de ſtupro. Seruius in Scholis: Varro Pilumnum & Picumnum Deos infantium eſſe ait, eiſque pro puerpero lectum in atrio ſterni, dum exploratur an vitalis ſit qui natus eſt.* Hæc Scaliger in
B Feſtum. Adiicit idem in Catullum matronas hinc dici *Ianitrices*, præſertim duas, quæ duobus fratribus nuptæ in eandem domum ductæ eſſent; & hinc dictum à Catullo: *Poſtquam es (ô ianua) porrecto facta marita ſene.* Lipſius cap. 17. lib. 1. Elect. eum lectum, qui in nuptiis genialis dicebatur, poſt à ſitu Aduerſum dictum ait, & in aula, id eſt, atrio collocatum fuiſſe. vnde Horat. ep. 1. lib. 1.

Lectus genialis in aula eſt. Virg. 6. Æneid.
——— *Aduerſo in limine bellum*
Ferreiq́; Eumenidum thalami.

vet. gloſſ. *Inſubula, ἀντίον, & ἀντία.* id eſt, aduerſus
C lectus. & *Inſublam, ἀντίον, ἔνθα ὑφαίνουσι αἱ γυναῖκες.* *Mutat Ianua lectum*, vt eleg. 7. ſup.

Dicet damnatas ignea teſta manus.

aliter eleg. 8. ſup.

Mutato volui caſtra mouere toro.

S E D E R I T *& noſtro cauta nouerca toro.*] *Cauta*, fallax & inſidioſa priuignis. An *Cauta*; pro, cauenda? nomen pro participio, & præteritum pro futuro; vt eleg. 1. ſup. *Signa iterata rotæ*; pro iteranda. eleg. 3. ſup. *Quæ mihi deducta fax omen prætulit.* id eſt, cum deducerer. eleg. 14. lib. 3. *Verſi clami*, qui vertitur. contra eleg. 13. lib. 3.
D *Verax habenda*; pro, habita. Sanè Lipſius è vet. lib. apud Gellium & Macrobium *Cautus* legit; pro libris quibus ceremoniæ & res cauendæ in ſacris continentur. Nouercam autem vocat non ratione ſui, ſed liberorum ſuorum, qui futuri ſint illi priuigni. *Sederit*, non iacuerit, quia ominis cauſa opinor ita collocabatur noua nupta, vt diu manſura. Sic Laberius, vt citaui ſupra ex Gellio: *Materfamilias tua in lecto aduerſo ſedet.* Petronius Arbiter: *Nec minus tonſa ſua altera parte lectuli ſedit.* Præterea *iacere* mortuorum eſt & *cubare*. *Noſtro toro.* quomodo, *noſtro*, ſi mutatus eſt? Sed vel loco tantum mutatus eſt,
E vel vindicat adhuc eum lectum, vt eleg. 3. ſup.

Incorrupta mei conſerua fœdera lecti,

vel *Noſtro*, qui noſter fuit.

C O N I V G I V M *pueri laudate, & ferte paternum.*] Tolerate mores nouercæ etiam ſi vobis durior erit. *Coniugium*, pro coniugem, & vxorem patris, nouercam, vt el. 13. lib. 3.

Et certamen habeat leti, quæ viua ſequatur
Coniugium. *Fert*, qui patienter obſequitur.

vt Terent. *Andr.* *Nam quem feret ſi parentem non feret ſuum.* vide not. ad eleg. 8. lib. 2. verſ. 14. Varro in Satyra Menippea, de Officio mariti, apud Gell. cap. 17. lib. 1. *Vitium vxoris aut tollendum, aut ferendum eſt. Qui tollit vitium vxorem commo-*

diorem præſtat; qui fert ſeſe meliorem facit.

CAPTA *dabit veſtris moribus illa manum.*] vincetur obſequio veſtro & comitate. *Capta*, vel delinita, vel victa. eleg.15. lib.3.

Nullis capta Lycinna datis. eleg.9. lib.2.

Dij faciant iſto capta fruare viro.

Dabit manus. Ouid.3. de arte amandi:

Sæpe dabit, dederit quas ſemel ille manus. (delinitus cuſtos muneribus.) & 3. Faſt.

Euicta eſt, precibus vix dedit illa manus.

& eleg.3. lib.1. Triſt.

Vixque dedit victas vtilitate manus.

vide adnot. ad eleg.3. ſup. verſ.12. Ouid.6. Faſt.

B *Dicite Pierides quis vos addixerit iſti*

Cui dedit inuitas victa nouerca manus. (Iuno Herculi) vbi *victa*, vt hic *Capta*. *Veſtris moribus*; miti ingenio; vt eleg.10. lib.2.

Poſſum ego naturæ non meminiſſe tuæ?

id eſt, mitis ingenij. Seneca cap.2. de Conſol. ad Heluiam: *Creuiſti ſub nouerca: quam tu quidem omni obſequio & pietate, quanta vix in filia conſpici poteſt, matrem fieri coëgiſti. Veſtris moribus capta* 6. caſu. vel, dabit veſtris moribus 3. caſu. Eſt autem anacolouthon, Coniugium, illa; vel refertur ad Nouerca.

C NEC *matrem laudate nimis: collata priori*

Vertet in offenſas libera verba ſuas.]

ſic eleg.7. ſupr.

Et grauiora rependit iniquis penſa quaſillis

Garrula de facie ſi qua locuta mea eſt.

Et hoc eſt quod vulgo aiunt: *Comparationes omnes eſſe odioſas. Nimis laudate.* Virg. ecl.7.

Aut ſi vltra placitum laudarit, baccare frontem

Cingite, ne vati noceat mala lingua futuro.

Impenſius laudando, loquitur Gellius cap.4. lib.9. & Plin. cap.2. lib.7. *Laudatione certarum familiarum in Africa interire aiunt probata, areſcere arbores, emori infantes.* Titinius apud Chariſ. lib.2.

D *Paula mea amabo, pol tu addito ad laudem, Præfiſcini, ne puella faſcinetur. Collata priori*, comparata nouerca veſtra cum priore vxore Pauli, id eſt, mecum, offendetur & iraſcetur vobis liberius locutis. eleg.28. lib.2.

Num ſibi collatam doluit Venus?

Priori; vxori: vt Virg. 4. Æneid. *Procos priores.* Ibid. *Priſtinus coniux. Vertet libera verba in offenſas*; accipiet in eam partem, quaſi ſe contemnentis matrem laudando. Cicero pro Sex. Roſcio: *Videte nunc quam verſa ac mutata in peiorem partem ſint omnia.* Cæſar 3. de bello ciuili. *Vertere in bonum aliquid.* ſic *Vertere laudi & vitio. Libera verba*; τὴν παῤῥησίαν ſignificat, vt el.9. lib.1.

E *Nec tibi perpetuo libera verba fore.*

vbi vide adnot. *Offenſas ſuas*, vt Ouid. eleg.1. lib.2. Triſt.

Triſtibus inuectus verbis (ita principe dignum eſt)

Vltus es offenſas, vt decet, ipſe tuas.

Offenſa, offenſio, & offenſus ûs, eſt propriè pedis, vel capitis. Inde pro irritamento. Seneca in morte Claudij: *Nihil offenſa, vel gratia dabimus.* Sueton. in Aug. cap.66. *Offenſis interuenientibus.* Cicero pro Plancio: *Offenſiuncula accepta.* & ep.1. lib.13. ad fam. *Si qua eſt offenſiuncula animi tui facta peruerſitate aliquorum.* Aliud eſt *offenſio* Ciceroni 4. Tuſcul. opinio ſcilicet vehemens de re non

A fugienda, inhærens, & penitus inſita, tanquam fugienda.

SEV *memor ille mea contentus manſerit vmbra.*] ſimile illud Virgilianæ Didus 4. Æneid.

Ille meos primus, qui me ſibi iunxit amores

Abſtulit, ille habeat ſecum, ſeruetq́ ſepulcro.

Memor, non oblitus noſtri etiam poſt fata. ſic eleg.19. lib.1.

Non adeo leniter noſtris puer hæſit ocellis

Vt meus oblito puluis amore vacet.

Contentus vmbra, cui ſatis ſit ſola memoria quondam vxoris. ſic el.30. lib.2.

Vna contentum pudeat me viuere amica.

B vide adnot. eleg.3. lib.3. verſ.39. Virg.5. Æn.

—Galea contentus abito: vt hîc

Vmbra contentus manſerit; id eſt, perdurarit. verbum conſtantiæ. eleg.4. lib.1.

Maneat ſic ſemper adoro. el.12. lib.2.

In me tela manent. eleg.23. lib.3.

Semper manſere fideles.

Manſerit contentus vmbra mea, id eſt, me mortua, vt eleg.19. lib.1.

Cara tamen lacrymis oſſa futura meis.

ET *tanti cineres duxerit eſſe meos.*] id eſt, æſtimarit. eleg.7. lib.3.

Verbaque duxiſſet pondus habere mea.

C *Tanti*; vt *Tanti ſit* el.3. ſup. verſ.65. *Cineres*; manes. vide hîc ſup. verſ.37.

DISCITE *venturam iam nunc ſentire ſenectam.*] Præſentire ex hoc tempore futuram patris ſenectam, vt aſſueſcatis obſequio patris, quem ſenectus difficilem & moroſum reddet. Vel *ſentite*, experiri & ſufferre. dictum ad eleg.5. ſupr. *Sentiat vmbra ſitum. Iam nunc*, vt el.19. lib.2.

Ipſe ego venabor; iam nunc me ſacra Diana

Suſcipere. vbi vide adnot. Ouid. 3. de arte amandi:

Venturæ memores iam nunc eſtote ſenectæ.

D & el.6. lib.3. Amor.

Quæ mihi ventura eſt, ſiquidem eſt ventura ſenectus.

ipſe eleg. vlt. lib.3.

At te celatis grauis ætas vrgeat annis,

Et veniat formæ ruga ſiniſtra tuæ.

COELIBIS *ad curas nec vacet vlla via.*] Feſtus: *Cælibem dictum exiſtimant, quod dignam cælo vitam agat.* Atqui, vt Scaliger docet, κοίτης Græcum eſt, carens concubitu. Horat. *Melius nil cælibe vita.* id ſignificat Virg. 4. Æneid.

Non potui thalami expertem ſine crimine vitam

Degere more feræ, tales nec tangere curas.

Ergo cœlibes ſunt ſine cura. Erit igitur ſententia, ne vlla via vacua & aperta ſit ad curas cœlibis; careat ille omni moleſtia cum cœlebs manſerit. Iſidor. lib.10. *Cælebs, connubij expers, qualia ſunt nomina* (lege, *numina*) *in cœlo, quæ abſque coniugibus ſunt; & cœlebs dicitur, quaſi cælo beatus.* Ridiculè. vide Fabium cap.10. lib.1. *Ad curas*, ambiguè: aut *cura*, eſt diligentia, quæ circa rem aliquam adhibetur, vt el.6. lib.1. verſ.22. *Curæ ſunt patriæ.* vel *cura*, ægritudo; vnde oritur duplex interpretatio. Vtraque ſignificatione luſit Plautus Menæchmis act.5. ſc.4. *Magna cum cura ego illum curari volo. M. Quin ſuſpicor plus quam ſexcentum dies. Vt a*, inquit Beroald. *ratio, modus, officium. Nulla via vacet, ne ſit vlla ratio*

curandi. & funendi patris. ſic ſup. *Siſyphe mole vaces.* vel ne via vacet ad curas, ne qua via vacua & aperta ſit, qua ad illum curæ veniant. el. 13. lib. 3. *Luxuria nimium libera facta via eſt.* & el. 4. lib. 2. *Vnde tamen veniant tot mala cæca via eſt.* *Vacare*; vacuum eſſe. vacuum autem pro aperto Virg. *Atque illi vt vacuo patuerunt æquore campi.*

QVOD *mihi detractum eſt, veſtros accedat ad annos.*] Tibullus eleg. 6. lib. 1.

Viue diu mihi dulcis anus: proprios ego tecum,
Sit modo fas annos, contribuiſſe velim.

Tertullianus in Apologetico acclamationis huius theatralis meminit:

De noſtris annis tibi Iuppiter augeat annos.

Vetus epitaphium Hnmooææ Romæ inciſum in marmore:

Quodque mihi eripuit mors immatura iuuentæ,
Id tibi victuro proroget vlterius.

Seneca cap. 8. de Breuitate vitæ: *Dicere ſolent eis, quos validiſſimè diligunt, paratos ſe partem annorum ſuorum dare, &c.* Stat. 5. Syluar. in Abſcantij pietate:

Pars animæ victura mea, cui linquere poſſim,
O vtinam quos dura mihi rapit Atropos annos.

& 3. Sylu. in lacrymis Hetruſci:

—Et totidem iuueni (filio) *roget* (Plutonem)
anxius annos.

& 2. Sylu. in arborem Atedij:

Quos pater Elyſio, genitrix quos detulit annos,
Hos illi duras exorauere ſorores.

Geminum, germanum huic loco illud Albinouani ad Liuiam:

Perque annos diuturnus eas fratriſque tuoſque.

Detractum, ademptum vitæ. el. 11. lib. 3.

Tres vbi Pompeio detraxit arena triumphos.

id eſt, eripuit. Decedere, & accedere, deceſſionem & acceſſionem ſępe coniunxit M. Tullius.

PROLS *mea Paulum ſic iuuat eſſe ſenem.*] Ea condicione vt liberis ſit vita longior, optet Paulus ſibi breuiorem. *Prole mea*, prolis meæ & liberorum gratia: ob prolis ſalutem, & longam vitam. vt ſupr. *Labe mea erubuiſſe.* ipſe el. 20. lib. 1. verſ. 25. *Aquilonia prolee.* *Sic iuuat.* Alias, *iuuet.* Virg. 4. Æneid. *Sic ſic iuuat ire ſub vmbras.* τὸ *Sic* mortem deſignat, vt ſupra: *Sic mœſta cecinere tubæ.* Item:

Iungor Paule tuo ſic diſceſſura cubili.

& eleg. 12. lib 3.

Sic redeunt illis qui cecidere locis.

Senem eſſe, ſeneſcere breui, & morti proximum eſſe. Ouid. *Nequitia eſt quæ te non ſinit eſſe ſenem.*

ET *bene habet, nunquam mater lugubria ſumpſi.*] τὸ *Et* ſæpe eſt inchoatiua particula, vt el. 17. lib. 1.

Et merito (quoniam potui fugiſſe puellam.

Alias legitur, *En.* *Bene habet.* gratulantis ſuæ fortunæ eſt, & boni euentus. Stat. 11. Theb.

Bene habet, non irrita voui. & 12. Theb.
Sed bene habet; ſuperi, gratũ eſt, fortuna peracta eſt.

Iuuenal. Sat. 10. *Bene habet, nil plus interrogo.* Seneca Agamemnone: *Bene eſt, reſurgis Troia. Bene habet*, de moriente. Scipio apud Senecam ep. 24. cum ſe gladio tranſuerberaſſet, quærentibus vbi eſſet imperator hoſtibus, *Imperator*, inquit, *bene ſe habet.* & Burrus apud Tacit. lib. 14. Annal. Veneno cum moreretur à Nerone opera

A dato, ipſi ſciſcitanti nihil aliud reſpondit, quam *Ego me bene habeo.* & verba Auguſti morientis apud Suetno. in Auguſt. cap. 99. ex vet. lib. πᾶν ἔχει καλῶς. Cicero pro Murena: *Bene habet: iacta ſunt fundamenta defenſionis.* *Lugubria.* Ita emendauit Beroaldus ex vetere lectione *Lubrigia*, vt *Cenatoria*, & *forenſia.* *Veſtis lugubris* vocatur Terentio in Andria. Ouid. 11. Metam.

Surge, age, da lacrymas, lugubriaque indue, nec me
Indeploratum ſub inania tartara mitte.

Idem eleg. 2. lib. 4. Triſt.

Illa dies veniet mea qua lugubria ponam.

Seneca cap. 16. de conſol. ad Elbiam: *Noſti*
B *quaſdam, quæ amiſſis filijs impoſita lugubria nunquam exuerunt.* Seneca in Hercule furente: *Amicta coniux lugubribus.* Vtuntur & IC. vt in *l. 8. de ijs qui not. infam.* & *l. 15. §. generaliter. Dominr.* Et Paul. lib. 1. Sent. de veſtibus in luctu Varro apud Nonium in *Anthracinus*, & in *Pullus.* Citaui ad eleg. 7. ſup. verſ. 28.

VSNIT *in exſequias tota caterua meas.*] Martial. ep. 63. lib. 10.

Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas,
Clauſerunt omnes lumina noſtra manus.

Venit in exſequias, meum funus proſecuta eſt. Terent. Andr. ſc. 1. act. 1. *Egomet quoq. eius cauſ-*
C *ſa in funus prodeo.* Idem in extrema Phormione: *Exequias Chremeti quibus eſt commodum ire iam tempus eſt.* Apuleius 4. Florid. *Aſpexit plurimos homines, ingenti multitudine, qui exequias venerant, circumſtare.* Ouid. 2. Faſt.

Fertur in exequias animi matrona virilis.

Tota caterua. Omnis turba, hîc ſup. verſ. 76. Iſidor. lib. 9. *Romanorum, legio; Macedonum, phalanx; Gallorum, caterua.* Veget. cap. 2. lib. 2. In caterua; ait, fuiſſe ſena militum millia. Horat. ep. 1.

Dum fugiunt equitum turma, peditumque caterua.

Cicero 1. Tuſc. de caterua liberorum funus
D proſequente. *Metellum multi filij, filiæ, nepotes, neptes in rogum impoſuerunt.* Valer. Max. *Ex eo numero tres conſulares, quorum vnus etiam Cenſorius, & duo triumphales, quartus prætorius.* vide Plin. cap. 13. & 44. lib. 7.

CAVSA *perorata eſt, flentes me ſurgite teſtes.*] ſic Ouid. in ep. Cydippes:

Cum tamen hæc dixi, cum me tibi firma negaui:
Cum bene promiſſi cauſa peracta mei eſt.

Fab. decl. 3. in fine: *Cauſa, imperator, vt mediocritas mea tulit, perorata eſt.* Sæpe ita loquitur Cicero, vt pro Quintio, pro Sextio, pro Cœlio, 7.
E Verrina, & 2. de leg. Cornificius 1. ad Herennium dixit etiam *Perorare narrationem.* Eodem ſenſu ipſe eleg. 7. ſup. verſ. penult. *Voce peregit.* Sic *Dixi* verbum Rhetorum. *Flentes me*; vos qui illacrymatis morti meæ, & ita teſtimonium pro me fertis, vt mater, Cæſar, & vrbs tota, cuius querelis laudor. *Surgite teſtes.* vnde *Citari teſtes* dicuntur. Erant autem Iudicum, reorum, accuſatorum & teſtium ſubſellia, qui omnes dicturi ſurgebant, poſtquam dixerãt rurſus aſſidebant. Teſtes autem interrogabantur cauſa perorata. Aſcon. tamen in argumento Milonianæ teſtes audiri ſolitos antequam cauſa ageretur ſcribit. & in Verrinam 2. ait Ciceronem prætermiſſa oratione longa crimina ſingula obieciſſe, teſteſ-

que ad vnumquodque interrogandos dediſſe, A atque ita Hortenſium obruiſſe. Cicero pro Sex. Roſcio, & pro Flacco negat vti quemquam eo teſte, qui de accuſatoris ſubſellio ſurgit.

Dvm *pretium vitæ grata rependit humus.*] ob honorem ſepulturæ humum dixit. vnde *Humatio* dicta eſt. *Humus*, pro patria, & ciuibus el. 1. lib. 3. *Qualemcumque Parin vix ſua noſſet humus.* Humus ergo homines ipſi, vel honos ſepulturæ. *Humus grata*, vt eleg. 19. lib. 1.

—— Et tellus hoc ita iuſta ſinat.

& eleg. 13. lib. 2.

Nonnihil ad verum conſcia terra ſapit.

Rependit pretium. Ouid. el. 7. lib. 2. Amor.

B

Pro quibus officijs pretium mihi dulce repende
Concubitus hodie fuſca Cypaſſi tuos.

vide adnot. eleg. 7. ſup. verſ. 41. *Pretium vitæ*, Ouid. eleg. 1. lib. 2. Triſt.

Hoc pretium vitæ, vigilatorumq; laborum.

Sic *Merces triumphi* ſup. hic verſ. 71. & Albinouanus ad Liuiam verſ. 216.

Magnaque laudatus præmia mortis habet.

Scaliger interpungit, & legit:

Cauſa perorata eſt. flentes me ſurgite teſtes,
Dum pretium vitæ grata rependit humus,
Moribus & cœlum patuit, ſim digna merendo
Cuius honoratis oſſa vehantur equis.

Moribus & cœlum patuit, via in cœlum aperta iis, C qui caſtè & integrè vixerint, & ij in Deorum numerum relati. vt apud Horat. oda 2. lib. 4.

—— vires, animúmque moreſque
Aureos deducit in aſtra, nigroque
Inuidet Orco.

vide eundem Horat. oda 3. lib. 3. & Prouerb. *Homo homini Deus.* Scipio Ennianus apud Lactant. cap. 18. lib. 1. & Senecam ep. 109.

Si fas endo plagas cæleſtum aſcendere cuiquam
Mî ſoli cœli maxima porta patet.

Cic. 1. Tuſc. *Totum cœlum humano genere completum eſt, virtus, honor, fides, pudicitia conſecuta ſunt.* vide & 2. de leg. & Ouid. 6. faſt. *Mens dea.* Ergo, *&*; pro, etiam. vt ſupr. verſ. 74. hîc. *Sim*, eſſe poſſim eleg. 13. lib. 2.

Tunc ſim Inachio notior arte Lino.

Digna merendo. δὶς τὸ αὐτὸ, vt eleg. 10. ſup.

Ac ne certa forent manifeſta ſigna rapinæ.

An *merendo*; ſtipendia faciendo, & quaſi in caſtris pudicitiæ militando. *Cuius oſſa*, manes, vt ſup. verſ. 20. ſup. *Honoratis aquis.* Turneb. cap. 7. lib. 23. *Si vehuntur equis*; de triumphali ſepultura loquetur: *Si vehantur aquis*, per honoratas aquas vehi oſſa & manes in Elyſium dicet, de quibus eleg. 7. ſup.

Ecce coronato pars altera vecta faſelo
Mulcet vbi Elyſias aura beata roſas.

Scaliger per honoratos equos, currum prætorium cum ſella curruli intelligit. Imo cenſorium funus. altera lectio, *Honoratis aquis*, verior. id eſt, per quas Charon honoratas & honeſtas matronas defunctas vehit in Elyſium. eleg. 18. lib. *Hac animæ portent corpus inane tua.* *Portent corpus*, vt hîc, *vehantur oſſa.* & vectura numeratur inter ſumptus funeris. *l. ſumptus. De rel. & ſump. funerum.* Iuuenal. Interpr. in Sat. 10. *Et immeritis franguntur crura caballis; quibus vecti ſunt honorati*, inquit, *& equeſtres ſtatuæ, & conſulares.* Per equos tamen honoratos femineus triumphus intelligi poteſt, vt ob rem bene geſtam, ſic ob vitam honeſtè pudicéque actam. & ſic *Exequijs triumphantem Metellum* dixit Plin. cap. 44. lib. 7. quod à triumphalibus filiis elatus. & Plutarchus in Alexandro, Demarati Corinthij cineres quadrigis vectos magno apparatu & ſumptu ſcribit vſque ad oram maritimam. *Honoratos.* Albinouanus ad Liuiam:

Inter honoratos excipietur auos.

Plaut. Captiuis: *Quod genus eſt illic pollens & honoratiſſimum.* Liuius lib. 36. *Honeſta honorataque imago.* Ouid. 1. Faſt.

Verbaque honoratus libera prætor habet.

vnde, *Ius honorarium.* vet. gloſſ. τιμηθεὶς, *honoratus, honorem adeptus.*

FINIS.

INDEX AVCTORVM, QVI IN SVPERIORIBVS PRÆLECTIONIBVS EXPLICANTVR, ILLVSTRANTVR, EMENDANTVR.

PRIOR NVMERVS INDICAT PAGINAM, poſterior verò ſic notatus, i. ij. poſt literas a. b. c. d. e. columnam paginæ.

A.

AFranius apud Macrobium emendatus, 591. c i. apud Nonium & Feſtum explicatus, 700. d i.
agatho in ſympoſio Platonis explicatus 244 c ii.
agretius emendatus 84 a. b i.
albinouanus explicatus 264. c. i. 312 c. ii. 518 d ii. 654 c ii.
aldi Pauli F. vetus inſcriptio emendata 475 b ii.
alexander ab alexandro notatus 595. c. i.
ammianus Marcellinus explicatus 494. c. i.
apollodorus explicatus 395. b. ii. 501. c. i. 524. a. i.
apollonius explicatus 77. c. ii. 78. a. i. 215. c. i. 239 b. c. ii. 351. c. ii. 611. c. ii. 636. b. i.
apuleius explicatus, 164. d. i. 222. b. ii. 239. b. ii. 338. d. i. 361. d. i. 419. d. i. 526. c. ii. emendatus, 135. b i. 436. c. ii. 448. c. ii. 622. c. i.
ariſtophanes explicatus 249. d. i. 309. c. i. 520. c. ii.
ariſtoteles explicatus 214. d. i. 573. d. ii.
attius explicatus 456. d. ii. apud Nonium, 295. b ii. apud Feſtum, 317. c. d. ii. apud Nonium emendatus, 56. a. b. i.
auantius notatus 10. c. ii.
auratus notatus 170. c. i.
auſonius illuſtratus 309. d. i. explicatus, 298. d. i. 381. c. ii emendatus, 200. c. ii. 537. d. i.

B.

BAiſius notatus 589. d. c. ii.
beroaldus notatus, 326. b. c. i. 331. a. ii. 382. b. ii. 394. b. ii. 420. c. ii. 437. a. i. 472. d. i. 531. b. i. 585. b. c. ii. 593. c. ii. 607. d. i. 615. c. i. 629. c. i. 644 b. d. ii. 647. b. ii. 656. c. i.
bion in epitaphio Adonis 570. c. i.
boetius notatus 630. b. i.
brutus apud Ciceronem explicatus 260. c. i.

C.

CÆſar explicatus, 267. d. i. apud Suetonium 178. c. i.
callimachus explicatus 289. b. ii. 639. c. i. 681. a. ii.
cantherus notatus 544. c. i.
cato explicatus, 304. b. ii. apud Liuium, 521. a. i.
catullus explicatus, 113. c. i. 127. d. c i. 135. c. ii. 219. b. i. 222. b. c. ii. 237. a. ii. 254. a. ii. 352. c. ii. 379. d. c. ii. 382. b. i. 535. b. i. 571. b. ij. 634. a. b. ii.
chariſius emendatus, 7. c. i. 122. c. ii. explicatus, 166. b. ii, notatus, 161. b. ii.
cicero emendatus, 46. a. i. 125. c. i. a. ii. 634. b i. explicatus, 6. c. ii. 37. b. i. c. d. ii. 85. c. i. 215. d. ii. 143. d. ii. 163. a. i. 164. c. ii. 167. a. i. 213. d. ii. 127 d. ii. 273. b. c. ii, 274. a. i. 286. a. c. i. 294. d. i. 302. c. i. 309. a. i. 311. c. i. a. ii. 317. c. ii. 330. c. i. b. ii. 333. a. ii. 343. a. ii. 345. a i. 356. c. ii. 386. c. ii. 391. c. ii. 402. a. ii. 437. a. i. 455. b. ii. 456. d. ii. 458. c. i. 459. c. ii. 483. c. i. 506. a. ii. 507. d. i. 510. c. ii. 525. c. ii. 544. a. b. ii. 551. c. i. 581. b. i. c. ii. 606. b. ii. 609. b. ii. 614. c. i. d. ii. 644. d. i. 646. d. ii. 666. a. ii. 668. d. i. 684. a. ii. 700. d. ii. 701. c. ii. illuſtratus, 53. c. ii. 64. c. i. 95. d. i. 544. a. b. ii. notatus, 545. a. ii.
cinna apud Iſidorum notatus, 56. b. i.
colinius notatus 702. d. i.
columella explicatus 576. c. ii.
cornificius 4. ad Herennium emendatus 22. c. d. ii.
cratetis dictū apud Laërtium explicatū 251. d. i.
Q. Curtius explicatus 469. c. i.

D.

DOnatus illuſtratus, 28. c. i. a. ii. explicatus. 160. c. i. 482. c. i. 484. b. ii. notatus, i. b. ii, 249. d. ii. 351. c. ii. 424. c. i. 463. c. i.

E.

ENnius explicatus, 263.d.i.apud Varronem, 33.d.i, apud Nonium, 108.c.ii, eius vel Attii verſus apud Chariſium, 467.d, ii, apud Macrobium emendatus, 113.a, ii,
euripides explicatus, 186.c, ii, 187.a, i, 249.b, i, 276.c, i, 305.a, i, 311.b, d, ii, 361.b, i, 492. d, i.705. a, c, i,

F.

FEſtus explicatus, 105.a, ii, 136.b.i, 144.d, i, 387.d, ii. 515.c, d, i, emendatus, 89.c, ii, 180.d, e, i, 485.c, i, 624.a, i, notatus, 317.d, ii,
fruterius notatus, 170.e, i,

G.

Gxllius expl. 96.e, i,
gloſſæ veteres emendatæ, 91.a, b, i, 257.c, i,
gloſſarium vetus explicatum, 122.d.ii, emendatum, 111.a, ii, 121.c, ii,
gregorius Nazianzenus explicatus, 810.d.ii,

H.

HEſiodus explicatus, 221.e, ii,
homerus explicatus. 67.d, i, 136.b, ii, 156. e, ii, 157. a, i, 211.e, ii, 265.e, ii, 280.a. i, 282. d, i, 292.c, ii, 336.a, i. 364.d, ii, 524. e, i, 612. e, i, a, ii, 630.e, ii, 631.c, i, 639.d, i, 655.a, ii, 666. a, ii, 696.a, ii.
horatius explicatus, 6.e, i, 16.c, d, i, 23.a, b, ii, 26.c, ii, 41.e, ii, 59.b, ii, 67.d, ii, 74.c, ii, 78. b, i, 86.a, ii, 89.b, i, 142.a, b, ii, 189.c, ii, 251, b, i, 330.e, ii, 349.a, d, e, ii, 372.e, ii, 373.a, i, 376.d, i, 381.c, ii, 399.c, d, i, 413.c, ii, 464. c, i, 479.e, i. 485.d, ii. 494.c, ii. 505.e, i, 528. d, e, i. 530.d, ii, 543.a, ii. 549.c, i, 552.d, ii. 567.a, i. 584.b, i.a, ii, 609.b, ii. 620.e, ii. 622. c, i. 646.d, i. 648.b, c, i. 655.c, i. 656.b, i. 662. e, i. a, ii. 663.c, ii. 667.d, ii. 678.a, i. 697.a, i. 703.c, ii. illuſtratus, 54.b, i. 66.b, ii. 94.b, ii. 119.c, i. emendatus, 241.b, i.

I.

ISidorus emendatus, 82.d, i. 551.d, i. a, ii. 650. b, i. 668.a, ii. 710.e, ii. notatus, 21. c, d, ii. 126.d, ii. 633.b, i.
iuſtinianus notatus, 536.b, c, i.
iuuenalis explicatus 58.e, ii. 468.b, i. 485.d, ii. 486.a, ii. 531.d, ii. 570.a, i. 589.b, i. 604.b, c, ii.

L.

LAbeo IC. explicatus, 576.a, i,
laërtius explicatus, 703.c, i,
lambinus notatus 11.d.ij.
lexicorum auctores notati, 582.d, i,
lipſius notatus, 182.d, i. 445 d, ii, 603.b, i. 644. c, ii. 677.d, i. 705.a, i.
liuius explicatus, 120.a, i. 223.c, i. 224.d, ii. 265.
e, ii. 300.d, ii. 341.a, i. 383.d, ii. 441.a, i. 485. d, ii. 669.a, ii. 685.e, ii. emendatus, 704.a, i.
lucanus explicatus, 41.a, i. 180.c, i. 389.d, ii, 491.d, ii. 599.b, i. 621.c, ii.
lucianus explicatus, 494.d, e, ii.
lucilius illuſtratus, 17.b, ii. 49.d, ii. explicatus, 260.a, ii.
lucretius explicatus, 11.d, ii 25.d, ii. 132.d. ii. 159. e. i. emendatus, 92.d, ii.
lycophron explicatus, 335.e, i.

M.

MAcrobius explicatus, 211.a, i. notatus 626.a, ii.
martialis explicatus, 168.c, ii. 401.b, i. 417.a, i. 603.c, ii. 629.a, i. 697.b, i. emendatus, 323. e, ii. 414.a, ii. 494.d, i.
muretus notatus, 13.a, i. 139.a, i. 234.d, ii. 290.c, i.

N.

NOnius emendatus, 584.a, i. notatus, 92.d, ii. 208.a, i. 316.a, b, ii. 348.c, ii. 366.b, i. 382.c, i. 471.e, ii 564.c, i.

O.

OVidius explicatus, 31.a, ii. 82.a, ii. 98.b, i. 132.a, i. 150.b, i. 162.b, ii, 167.c, ii. 164. d, i. 207.a, ii. 213.c, ii. 231.c, ii. 236.e, i. 237. a, c, ii. 246.a, i. 253.c, ii. 256.b, ii. 258.d, i. 266, c, i. b, ii. 567.e, ii. 271.d, i. 283.a, b, i. 287.c. ii. 298.a, i. 305.e, ii. 318.d, ii. 317.a, ii. 331.e, i. a, ii. 339.e, i. 347.d, ii. 353.a, i. 368.b, i. b, ii. 376.c, ii. 379.d, ii. 384.e, i. 395.c, ii. 399. e, ii. 414.e, i. 424.c, ii. 433.b, c, ii. 446.e. i. d, ii. 447.c, i. 477.a, ii. 481.d, ii. 489.a, ii. 499.d, i. 520.c, ii. 529.a, i. 537.c, d, i. 572.c, i. 578.e, ii. 579.a, i. 584.d, ii. 586.d, i. 590.b, i. 594 e, i. 599.c, ii. 608.c, i. 613.e, i. b, ii. 626.d, ii. 628.c, ii. 630.b, i. 632.a, i. 645.a, i. 646.b, i. 650.a, i. 651.c, ii. 654.c, ii. 657.e, ii. 664. a, i. 678.d, i. 679.c, ii. 680.e, ii. 682.d, ii. 708.e, i. 710.a, i. emendatus, 35.a, i. 513.c, ii. 672.b, i.

P.

PAcuuius apud Nonium explicatus, 286.c, i. apud Feſtum 440.c, ii. 441.a, emendatus, 9.b, i.
palmerius notatus, 142.c, i. 149.e, i. a, ii. 170, d, i. 177.b, c, ii. 185.d, ii. 189.b, ii. 205.e, ii. 229. e, ii. 289.e, i. 325.e. i. 445.d, ii. 458.b, ii.
parthenius notatus, 8.c, ii. illuſtratus, 15.e, ii.
perſius explicatus, 445.e, a, ii. 507.e, i. 595.d, i. 663.a, i.
petronius arbiter explicatus, 231.c, ii, 359.e, ii. 544.d, ii. 616.d, ii. 620.b, i. 663.c, d, i. emendatus, 155.a, i. 558.a, i.
philoſtratus explicatus, 216.d.i.
pindarus explicatus, 174.c, i. 336.e, ii.
plato explicatus, 136.b, ii. 219.c, i. 368.c, d, ii.

425.c,500.c,emendatus,358.c.400.c,eius epigramma explicatum, 204.b
plautus explicatus, 1. a.b. 27.b. 43.c. 71.c. 74.c 92.c.d. 97.c.116.c.129.c.145.c.153.c 161.c 172 d 178.d.c.185.a.b.280.d.207.c.d.223.c.224.a.238 c.243.d. 245.d.250.a.270.d.271.c.281.a.294.d 302.a,ii. 309.b.c,i 318.d,i.319. c,i. 323.c,i.330.d ii.344.c,ii.369.b,ii. 372.d, ii. 388.d,ii. 428.b. i. 470.c,i.a,ii 479.d,i.c,ii.491.c,i. 521.c,ii. 540.c 566. b,i. 570.c.i. 580.d,ii. 584. b,i. 595.c,i.606 c,ii. 617.a,i. 638.b, ii.639.b,i.660.c,i. 662.d,ii. 670.a, ii. illuſtratus, 11.c,ii. emendatus,672 c,i.595.c,i.599.c,ii.
plinius explicatus, 207.c,i. 312.c,ii.443.a,i.484 c,i.535. b, ii. 554. a, i. 583. a,ii. 614. a. c, ii. 618 c,i. 663. a,i. emendatus 477.a,i.
plutarch. explicatus,193.a,i.597.c, ii. illuſtratus, 61. a,i.
propertius explicatus, 9. b, ii. 23. b. c ii. 72. a ii. 85.a,i. 89. a, b,ii. 106.c,i. 109.c,i. notatus, 494.c,d,ii.

Q.

QVintilianus explicatus, 300. c,ii. 515. b, ii. emendatus 384.c,i.

S.

SAbinus explicatus, 568. a, ii. emendatus, 599. d, ii.
ſaluſtius explicatus, 22-. b, i. 272.c, i. 401. c,i. 618. a,ii.
ſcaliger laudatus, 22.c,i. 663.a,ii. notatus, 15. d,i. 99.c,ii. 97.a,i. 180.a,ii. 189.a,ii. 206.d,i. 229.c ii. 255.c,i. 288.c,ii. 320.c,i. 332.a,i. 346.b,i. 445 d,ii. 447.c, ii. 570.a,i. 661.c,ii.
ſeneca explicatus, 84.c,i. 139.d,ii. 285.a,ii.309.d ii. 569.d,i. 591. b, ii. 646.c,i. 670. a,i. 682.d,i. 687.a,ii. 695.b,i. emendatus, 149.b,c,i. 198.b ii. 620.a,i. 647.a,b,ii.
ſeruius illuſtratus, 96. a, b, i. emendatus,369.c ii. notatus. 1.b,i. 218.d, i.391. d,i.440.d,ii.461 c, i. 517.b,ii.561.c,ii. 562.d,i. 576.b,ii. 578.b,i. 626.a,ii. 640.c,ii. 706.a,b, ii.
ſiſenna explicatus 458.a,i.
ſophocles explicatus, 8. b, i. 31. b, ii. 327. b, i. 633.c,i.
ſtatius explicatus, 153.c, i. 157.a,ii. 212.a,ii. 222.b ii. 230.d,ii.232. a,i. 245. c, ii. 255.d,ii. 257. b,i. 270.b,ii. 271. c, i.283. b, i. 298. d, i.302. b, ii. 335.d,i. 368.c, ii. 395.c, ii. 416.d,ii. 459.a, 469. b,ii. 491. c,i. 495.d. i. 509.c,ii.567.c,ii. 590.d ii. 640.c,ii. emendatus, 417.c,ii.
ſtrabo explicatus 472.c,ii.
ſuetonius explicatus, 6. b, i. 20. d,c, ii. 63. c,ii. 159. c, i. 205. c, ii.213. c, ii. 240. b,c, i. 241. d i. 292. c, i. 315. a, ii. 329.c, i. 372.c, ii. 453.b,ii. 477. c, ii. 507. c, ii. 619. a, i. 668.a, ii. emendatus, 660.a,b,i.668.c,ii.
ſuidas explicatus, 484.a,ii.

T.

TErentius explicatus, 6.b,i. 27.b,i. 49.c,i. 51 b,ii. 71.c, ii. 149. c,i. a. ii. 160. c,i.185.a,b,i. 213.d,i. 213. c,ii. 224.a,i. 304.d,c, ii. 329.c,i. 330 b,i. 383. c,i. 390. c,ii. 391.a,i. 411.d,i. 478. d,i. 518.a,i. 521.c,ii. 572.d,ii. emendatus, 131,b,ii.
tertullianus illuſtratus 109.d,ii.
theocritus explicatus, 84.d, i. 206. a, ii. 221. c,i. 236.d,i. 259.c, d, i. 278.a,b, i. 291.c, ii. 292.a,i. 367.a,b, i. 519.d, i. 621.c, ii. 695. c,ii.
tibullus explicatus, 9.b,ii. 64. b, ii. 141. c, i.202 b,i. 210.c,ii. 231.c,i. 244. a, ii. 253.d,i. 366.d,c ii. 411.a,ii. 434.d,i. 451.c,i. 492.c,ii. 500.b, ii. 543.d,ii. 577. b, ii 619.c,i. 698.b, ii. emendatus, 432.d,i.
titinnius apud Chariſium explicatus, 454. d,i. 612.c, ii.
titius notatus, 306.a,i. 702 a,b,i.
turnebus notatus, 1.b,ii. 33.b,i. 234.b,ii. 241.d,i. 484.c,i. 494.c,i. 513. a,ii. 584 c,i. 620. d,i.

V.

VArro explicatus, 69.c,i. 195.c,i. 437.b,ii.628 c,i. emendatus, 7.c,i. 382.d, i. 408.d,ii. 606 b,i. notatus, 422.b,i.
velleius explicatus 124. c,ii. 524.c,i.
virgilius explicatus, 9. b,ii. 12. c,ii. 15. c,i.38.c,d i. 43.c,d,ii. 48.a,i. 51.b, ii. 58.c,i. 74.d,i. 78.b i. 86.c,ii. 92.d,ii. 103.c, i. 104.d,i. c,ii. 108.b,ii 110.c,ii. 113.c,i. 2,ii. 119.d,i. 122.d,i. 123.b,i.128 c,ii. 132.d,i. d,ii. 135.c,i. 151. c,ii. 152.a,ii.159.b i. 171.a,i. 186.c,i. 189.b,c, ii. 195. a,ii. 199.c,ii. 206.d,ii. 207.c,ii. 224.c,i. 232.a,i. 234.d,i. d,ii. 237.b,i. c,ii. 238.d,ii. 245.c,i. b,ii.246.c,ii.258 b,ii. 259.b,i. 161,d,i. 264. b, ii. 266.d,c,ii.279 c,ii. 286.a,ii. 289.b,ii. 305. c, ii. 312.d,ii. 313.a i. 318.c, ii. 324.a,i. 325. c, ii. 336.a, i. d,ii. 339.d i. 346.c,ii. 349.b.ii. 360.c,i. 363.b,c,ii. 366.a,d ii. 375.b,ii. 377.c,i. 379. a, i. 394. a,ii. 397.a,ii. 402.d,i 416.c,i. 421.d,i. 431.c,i. 433.a,ii. 434.c ii. 435.d,c,i. 436.b,i. 437.a,i.444.c,i. 446.a.ii. 454.d,ii. 455. d,i. 463.c,ii. 466.c,d,i. 468.a,i. 479. d, i. 480. d, ii. 487.c,i. 489.c, ii. 491.a,i. 492.c,i. a,b, ii. 501.a, i. c,i. 504. c, ii. 505. a,i. 515.d,i. 525.c,i. 526. b, ii. 534.c,i. 535. b,ii. 542 b,c, ii. 543.c,i. 546.c, ii. 547.c, i. 553. d,i. d, ii. 554.c,ii. 560.a,i. 563.c,i. 571.c,ii. 589.a,i. 590.b i. 591.d,i. 596.b,i. 517.a,b,i. 518.a,b, i. b,ii 519 c,ii. 521.c,ii. 605. c, i. 606.b, ii, 618.c, i. 622.a ii. 628.c,i. 629.c,ii. 632.d,ii. 634.a,ii. 646.b,ii. 648.c,ii. 649.b,ii. 655.d,i. 663.c,ii. 664.a,i.667 b,ii. 674.b,i. 681.c,ii. 682.a,c,ii. 686.c,i. 693.c i. illuſtratus, 37.b, i. 38.c, ii. 54. d,ii. 119.c,i. emendatus, 131.c,ii. 382.d,c, i. 611.c,ii.

RERVM ET VERBORVM MEMORABILIVM,

INDEX.

A.

A cœna, a prandio 597.b
a poculis 662.c
a te, &c. 462.b
à toute bride, & à bride abbatuë 105.c
à trauers, 487.c. 622.a
ab æſtu, ab exequiis 597.b
ab latere 497.c
ab origine 433.c,d
abactor 673.d
abducere 205.e, 206.a
abducta, fab. 205.e
abeſſe 585.b, abeſſe longè, 176.b,c
abiectus 207.c
abietaria negotia 408.e
abies 34.a
abigere, abigeus, abactor, abigeatus crimen, 501.d,e
abigeus 378.c, 673.c
abire, 159.d, 312.a,b, abire domina, 201.d
abitio 285.c
abiungere 318.b,c
ablatiuus, pro accuſatiuo 470.a,b
ablutio 626.a, 671.d
abouere 89.c,d, 115.a,b
abnueo 89.c,d, 142.e
abnutare 89.d
abra ancilla 651.d
abripere 279.c,d, 656.e
abrotonum 5.c
abſens 176.b, magis amatur, 391.d, 543.a, facile eius obliuiſcimur 529.b
abſumere 75.d,e
abydos 246.d
ac veluti 261.a
acanthis 621.d
Ἄκανθος 456.b
acarnania 395.c,d
acca 241.d
accedere, acceſſio 711.c
accerſere 510.b,c, 561.a
accidere 214.b,c,d
accingere 125.b,c
accipere 181.d, 192.e, 474.e
acclamatio, in æuum 425.a
accola 95.d,e
accolere 31.d
accubare 20.b, 607.b,c
accumbere 151.d,e, 259.d,e
acer & acris 66.e, 374.c,d
acer 584.a
acerbos 276.b
acernus 583.e, 597.c,d
acerræ vr. 692.e
aceruos 215.a,b
achæmenes rex Perſ. 293.a,b
achæmenides, Achæmenius 293.b
achaia 367.e
achaicæ formæ 367.e
ἄχαρις 160.e, 186.a, 586.d,e
achelous fl. 395.c,d
acheron 428.b, 649.c
acheruſia ſpecus 533.e,
achilles, 64.d,e, 225.b, 248.d,e, 280.a,b, 297.e, Achilleus, 702.e, videt vmbram Patrocli, 639.d, eius ſepulchrum, 73.a, equi, 280.d, cædes, 281.e, 336.a, cum Xantho & Simoënte conflictus 409.b
achilles Romanus 560.c
acier 220.c
acieris 220.c
acies 107.e, 582.b
acies commiſſæ, 605.e, 634.b, acies lunaris 629.c
aconitum 200.b,c
acron dux occiſus 686.a,b, 687.a
acta 83.b,c 91.d 241.d, 294.d
actæon 488.d,e
actia littora 399.b
actiaca pugna, 81.e, 472.e
actio oratoria 150.c
actium prom. 248.d, 477.e, 628.a
actum eſt, ilicet 49.a
ad 398.b, 558.e, 619.c
ad arma 392.c
ad exercitum, ad legionem, 594.d, ad cyathos, ad remum, 662.c,d, ad pedes, 475.d,e, ad latus, &c. 497.c, 695.d
ad liquidum, ad plenum, ad verum, 297.d, ad verum, &c. 544.b
adamantinos 467.b,c
adamas 264.e, 612.d, 695.e
addicere 446.d, 470.d
addictus 446.c,d
adductus 471.d
ἄδην 81.d
adeò 37.a
adeſſe 220.b, 295.e
adfines 392.b
adflare 370.c,
adhæreſcere 567.d
adigere 535.c

adire, 151. b,c, 201. c, 339. d, 359. b, adire deos 394. d
aditus facilis, arduus 103.b,c,d
admetos 371.c
admittere 215.a. 218.d.316.c.372.b.c.393.c.647.c
admonere 128.a.b
admouere 415.c
adon, adonis 299.a.b.c
adopertus 366.a.b
adoptiones ante larem familiarem 517.c
adorare 162.a.b.668.b
adorea, adorioſus 126.d e 486.e
adraſtus 395.b.c.d.e. 396.a
adria op. 167.b
adriacum, Adriaticum, Adrianum mare 167.b. 530.b
adſidere 699 d.
adſtrictus 340 a
aduena 95.d.e. 548.a.b
aduerbis temporis 383.a
adoerſus 137.a. 469.e. 561.a
adularores 47.c
adulter 15.b. 157.c
adultera procá 15.c
adulterare 15.b. 384 d
adolterinom 372. c. illius ſignum, *ibid.* b
adooloi aris 508.a.b
adoorſitores 368.b
aër 88. b.c. 122. e 374.b
aërius 113.d
aeacos 328. c.d. 524. c. 698.b. 699.c.d
aeæa inſ. 110.e. 380.e. 381.a
aeæus moos 381.a
aedes 103.d.e. 110. e. 413.s.b
aedilis 457.c. ludos curat, 518.e
aëtes rex Colch. 33 c.d
ægæum mare 56.c. 167.d.e
æger 263.a
ægis 589.a
ægritodo 128.e
ægyptij, 389.a. timidi, 474.c. eorum reges, 471 d.e. calices vitrei, 615.d
ægyptus 470.d.e. 471.a
ægyſtos 300.b
ælios Gallus 288.e. 482.e
ælij Pæti 439.a
æmonia 280.c
æmooius 205.a. 252.c
æmulatio 393.b.c
æmulos 393.b
æmus mons 377.c
æmidia gens 416.a
æmilia Veſtalis 704.c.d
æneas 548. a.b. 557.d.e
æolia inſ. 96.c
æolus 96.c
æqualis 27.a
æquilibrium 92.c
æquor 431.c. 443.d. 454.d
æquor iterare 240.c
æratos 326. e
æruſcare 127.d
æriſonos 61.c
æs, 619.c. illius vſus in Magia, 250. e. ære diruti milites, 619.d
æſcheros eq. 396.b
æſculapij 251.b.c
æſculanos deos 489.c
æſchylus poeta 62.b. 396.e
æſon 467.e
æſtas 580.e. 597.b.c
æſtimare 560.e
æſtiua aqua 569.d.e. æſtiuus orbis, 77.e
æſtoaria 447.a
æſtus 456. c. 391. e. 447. a.b. 597. b.c. 681.e
ætas 93. e. 94.a. 583. d. 703. b. 278. a. 287. c 363. e
ætas tua, 171.b. temporis, 159.d.e
æther 88. b.c. 362.b.c
æthiopes 389.a. 485. e. 586.b
æthiopica formica 483.a
æthoo 553.b.c
ætna moos, 129.c. 130.a. 411.d.e. 511.e
ætnæa antra, Ætnæi fratres, Cyclopes, 130.b.c
æuiteroum 414.b. 583.d
æuom 414.b,c, 583.c, d, in æuum, 425.a
affatim 88.e
affectus 361.b.c
affichet 542.a.b
africa, 116. a, 120. a, 524. d,e, 687.c, 702.a
africus ventus 592.d,e
agamede 262.c
agamemnon 65.d,e, 133. d, 441. e, 123.b.c
aganippe fons 9.c, 149.d,e, 258.b, 280.d
agaue 538.d,e
agedom 140.a, 608.d
ager arous & paſcous 101.e
agere 69.a,b, 110.a,b, 243.b, 655.e,d
agere corſus, 113.c, agere noooihil, 193.d, currus, eques, 306.a
agger 241. b, c, 298. e, 469. a, b 598.a
agitare, 174. e, agitatores, 306.a, ab iis ſeptem curricula exigebantur, 348.d
agmen, 108. b, c, d, e, 127. a, 582. b, agmen fluuij, 113.c
agnati 392.b
agnomen 476.c, 560.c
agnos 595.a,b
agolom 580.b
agooiæ 86.d
agreſtis 324.a,b, 487.d
ἀχήνιμος 164.a
agrippæ opera 382.d,e
agrippina 70.d
agrorum qoinqoe genera, 535. e, illorum menſuraneorum ratio 570.c,d
ah 164.a, 272. a, 308.a, 388.b
ah pereat 169.c
ahenum 544.a
aiacis Oïlei nauis inceoſa 356.c,d
aiax Telamonius 133.d, 568. a, b,c,d,e, eius ſepulcrum, 73.a
αἰγωνιάζειν 471.a
αἰμύλιος 622.b
t' Ame 602.a
αἴξ ſcopulos 167 d
alabaſtrites 209.d
alacer 57.b
alaſter 535. b.c
alba op. 556. a,b, 631.c

alba ſuperis conueniunt, 365.a
albanus lacus, 536. d, e, mons, *ibid.* e
albeſcere, 21.e
albia gens 80. d, e
albium op. 109.b
albogalerus 555.c
albula 550.b
alceſtis 271.c
alcides 85.b, c. 240.b, 343.c, 674.c, 678.d
alciooüs rex, 210.c, eius horti, 415.d
alcmæon, 211.d, 432.d, e
alcyooe, 463.c, d
alcyooes, 222.e, a, earum ſcopuli, 447.b, 463.c
Ἀλκυόνιον, 406.e
alere, 588.d, e
ales, 221.e, 376.d, e
alexandria, 470.e, 471.b
alexander vltus Darium, 524.d
alexis, 400.d, e, 401.a
alga, 40.b
algere, 623.c
algidum, 110.a
algu, 623.c
alià, aliàs. aliter, 111.d
alipes, 374.a
aliquid, 324. e, 391.c
aller à pas contez, 261.e
alloqui, 73.c
allodere, 515.c
almus, 679.d, e
alous, 61.e
alpes, 109.e
alpheſibœa, 212.d
altare, 464.c
alternus, 92.e
althea, 538.b
altus, 275.d, e
aloeus, 440. d, e, 441.a
alumnus 389. b, 575.d
aluus, 557.d
amabilis, 73.e, a
Ἀμᾶν, 308. e, 309.a
amantes, 135. a, b, 171. b, 203. a, aoimo ſaueij, 538. d, in ſinum & gremium ſe conferre ſoliti, 183. b, 424. d, e, 000 audeot queri. 185. d, e, 227. c, 230. a, 317. d, pallent, 187. c, pueris ſimiles, 291. d, ſurde audiunt, 312. e, omnes ſerui, 188. e, a, 540. e, ſoli ooruni genus mortis ſuæ, 380. b, amicarum pulſant ianuas & feoeſtras, 321. d, e, 546. a, b, in limine velante fores iacent, 268. d, 421. d, e, limina adorant, 497. e, fideles qoomodo probandi, 451. c, oculis capiunt & capiuntor, 464. d, nepotes, 484. c, eos cruciat mora, 497. c, exangoes, 506 e, inermes, 573. c, illorum querelæ, 141. e. 165. b, c, felicitas, 194. e, miſeriæ, 201. b, c, 217. e, a, 316. b, e, 484. a, b, 507. a, opes, 208. e, periuria. 213. e, 214. a, 313. e, 314. a, excubiæ, 218. c, cubile, 219. b, e, ineptiæ, 219. c, 290. d, e, tibia, 274. c, exoltatio ſtulta, 300. a, b, ebriorum coronæ, 421. d, e, rixæ, 449. a, b, colla mordere ſolita, 451. e, a, b, c, muouſcula 486. a, & ſeqq. 487. a, b, e, ſpes metuſque 510. a, b, ſomnia, 606. b, c, eis verba ſolent deeſſe, 498. d, e, imprudeotibus fortuna occurrit, 254. e, b, eis feneſtram claudere, aperire, 528. a, b
amaracus 5.c
amare, 344. e, a, amare extrema linea, 160. e, perditè 201. b, aliquid, 334. b, c, amare & potare couiuo & a, 374. a, b
amaros, 233.d, 311. b, 339.a, 351. b, 479.c
amazones, 495. c, d, e, 496. a, 591. d, e
amazonides, 496.a
ambedeze, 640.a
ambitio, 565.a
ambracia, 477.c
ambulare, 263, b, 389.b
amelia 569.c
amentia, 117.b, 138.a
ameria, 560. d, 569.a
amicabilis, 73.e
amictus, 245.d
amicus, 203. a, patrius, 543. b, amico credere, 392. b, e, amico amicus magis iraſcitor, ſi videt ſe contemni, 193.e
amicitia æqualitatem requirit, 142. e, a, tranſit ad liberos, 543. b, illius ſigoom 331. d, e, 355. e, d, tria genera, 517. d, eam diſſoluere crimeo, 161.a
amiſſus, 298.d
amita, 270.a
ammon Iupiter, 566. e, Diooyſij pater, 511.b
ἀμμωνία, 480.e
amois, 575.e, 600.c
amœbæum carmeo, 27.c
amor, 43. d, e, 64. e, a, 135. a, b, c, 136. d, e, 138. a 142. a, b, 165. e, 166. c, d, 197. a, b, 198. e, 202. b 208. b, e, d, 209. a, b, c, 144. c, 251. c, d, 254. c 274. b, 373. a, & ſeqq. 374. b, c, 375. a, 448. b 465. e, 506. b, c, eſt error, 1. c, d, 190. c, culpa 190. c, vino comparatus, 10. a, b, ignis eſt, 20 e, ſenilis, 77. b, 319. d, e, leuis, 79. a, facilis, 545. d, 188. b, tutus 142. b, vacuus, 143. a, b 194. b. aſſuetos, 143. b, c, oudas, 145. d, durus 153. b, 397. c, manſuetus, dulcis, amarus, 187 c, d, grauis, 188. b, e, tardus, 139. d, e, 162. d 585. e, d, 188. a, b, 202. e, 261. a, ferus, 176. d 377. e, d, 594. c, eſt militia, 172. a, b, c, 572. a facit poëtas, 176. c, 289. d, gaodet lacrymis, 161. c, 201. a, 205. e, 340. c, 435. c, 451. e, ſuperbis an humilibus magis faueat, 194. b, extremus. 195. d, fit ex aſpectu, 251. a, 370 b, 374 d, 380. e, 590. e, aridus, 259. b, incautus, 263. c magnus, 232. d, e, 592. a, iniqous 255. b, non euellitur ex animo, 257. e, pellus, 263. e, clandeſtinus tolerabilior, 264. c, nudus, 271. b, inueteratus maior, 276. a, 509. c, incertus, 276 a, b, cur pingatur puer, 290. c, alatus, 290. e 291. a, venerum, 292. d, libertati inimicus, 297. d, cæcus, 301. b, 374. a, an debeat cootemni, 301. c, turpis, infamis, 312. b, 532. b reticendus. 340. d. e, ſeruitium 340. e. *μονόμαχος*, 358. e, ineptus 369. d, ſanctus, 573. c, faſtidit præſentes, amat abſentes, 591. d, e cooiugalis, 388. d. 592. a, Deus pacis, 426. a. litis, 452. e, ſubreptitius 487. c, tuetur amantes, 505. e, 506. a, d, tanqoam hirudo 506. e cura, 509. c, morbus otioſorum, 510. a, durat tandiu, quaodiu memoria, 524. b, ve-

rus non conſtringit eos, qnos libido coniunxit, 527. c.d. videndo creſcit, 528. a. apiui, 539 b. mera ceſſatio, 540. e. deſidia 607. a. b quomodo augeatur, 616. c. d. & ſeqq. an poſſit ſanari, 651. b
amoris vincula, 9. e. 10. a. 159. e. a. gemini arcus, 175. a. partes, 197. d. e. caſtra, 275. c. inimicitiæ acerbæ, 276. b. ſagittæ 291. c. d. e. iis vulneratus raro curatur, 291. c. eius oculi, 304 a. comites, 311. e. incommoda, 312. b. c. 392. d e. a. & ſeqq. veri ſignum, 329. e. leuitas, 342 d. e. vulnus inſanabile, 351. a. b. indicium, 352 e. 478. a. iugum, 467. c. dolores, 527. e. crimina, 602. d.
amori an quid poſſit mederi, 509. b
amorem ponere, deponere, 286. a
amore frui, 594. d. fructus, 532. b. in eo infidelitas, 48. c. d. e. a. b. c. 392. d. e. in eo mori, 250 c. in eo nulla ratio, 333. e. eo remoto nil iucundum, 183. a. 394. b. in illo fortuna dominatur, 171. c. d. 200. d. 207. a. 279. b. 334. b
amores coniungere, 67. b. c. pomis empti, 153. c 486. c. 487. c. amores ſoluere, 161. b. agitare, 174. a. amores imitari, 201. c. 276. a. e. abſentia, 585. a. vulgares, 203. d. nulli deformes, 312. e. amores multi, multa mala, 331. b. oculi, 388. d. nulli credi debent, 392. b. c
amores, 440. a
amphiaraüs, 396. a. b. c
amphion, 186. d. 502. b. 503. b
amphora, 297. a. 624. a. e. habet naſum, aures 624. a
amphitrite, 35. e
amphitryon, 672. d. e
amplexus, 335. d. e
amplus, 106. c
amycle, 617. a
amymone, 357. c. d. e
amymonium flumen, 357. b
amythaon, 261. d
amythaonia, 112. c
ἀνάγκη, 133. b
[illegible], 98. b
anaxarides, 693. b. d
anaximander Mileſius, 562. e
anceps, 67. c. d
anchora, 443. c. d. 544. d
ancilla, 152. a
ancillariolus, 501. b
ancon vr. 61. c
ancnla, anculare, 152. a. 434. d
ancus Marcins, 412. a. b
androgeos 42. c. d. 251. c. d. e
andromacha, 32. a
andromede, 151. b. 363. c. d. 650. a
ἀνίκητον, 170. b
ἀνεμώλιος, 295. a
angor anxius, 204. a
anguis, 656. c. d
angulus, 682. c. d. e
anguſtare, 66. e
anguſticlauij, 590. c. d
anicula, 152. a
anilitas, 19. b. c
animaduertere, 669. d
anima, 287. b. anima putris, 623. d. anima putei, 593. a. animam, 204. b. c. 297. e. 308. e. proiicere, 42. c
animæ flugiis aquis incluſæ, 72. e. poſt mille annos veniunt ad lethæum fluuium, 654. a. b. infantinm animæ apud Inferos, 651. c. illarum remigratio, 649. d
animus, 234. d. 266. c. 290. d
animus mari comparatns, 40. e. 72. a. in ſpe & metu pendet, 552. d. c
animi mens, ingenium, 72. a. perturbatione, 329 d. e. tormenta, 450. e. aruſpex, 450. e. via, 427. e
animo ferus, 164. a. ei notet omnis perturbatio, 368. d.
animum deſpondere, 28. a. flectere, 64. e. tollere demittere, 518. a
animoſus, 433. d. e
anien, aniennš Deus, 575. a. 653. b. c
anio fl. 235. d. e. 505. a. b. 639. e. 640. a. 652. b 653. b. pomifer, 151. e
annales, 407. d. e. 541. e
annibal, 416. d. e. 560. c
anninerſaria ſacrificia, 387. b
annueo, 142. e. 317. b. c
annnere, 55. a. 89. c. d. 115. a. b. 245. b. 333. b
annuli qno digito ferendi, 640. c
annni, 123. c. d. 128. b. c. 431. e. 432. a. 517. e. 576 c. d. 621. b. c.
annus fertilis, 110. d. e. 112. e
annus triplex, 431. e. plenus, 431. c. d. e. vertens, ſolaris, mundanus, 576. c. d
anni hieroglyphicon, 123. c. felicis omen, 112. a
annifugaces, 465. b
annos ſuos velle eas alteri, 711. a. b. c
annoſus, 656. c
annuum in ſolemni eſt, 446. e
ἄνος, 290. d
anſa, 572. d. e
anſer poëta 401. e. 402. a. & ſeqq.
anſeris vox, 402. e
anſeres Capirolini, 416. a. b
ante pedes, 301. e. 437. e
antæus, 534. a. b
antecnpidines, antemala, &c. 136. a. b
antemne vr. 55. e
antemuæ, 55. e. 529. b
anteparare, anteperite, 183. a. b
antes 663. c
antiæ, 245. e
antichthones, 122. d. c
antigone, 278. e. e
antilochus 298. e. a
antimacbus, 246. d. 397. e
antinous, 612. c
antiope, 559. b. c. 499. e. 501. c
antiphates, 96. a. b
antipodes, 122. d. a
antiquitas proxime accedit ad deos, 350. e
antiqui homines, &c. 350. c
antiquus, 90. c
antiſtes, 514. b. c
antiſthenis reſponſum, 103. a
Luc. Antonius omnium patronus, 3. b. e
antrum, 538. b. c. 597. c. d. 673. e
antra muſis & poëtis grata, 9. a. e. Nymphis

ſacra, 405. d. 677.c. torrida, 412.b. arbores eis imminent, 416.c
anubis 472.e 628.e
anus 152.a. 263.c, 290.d. 647.b. nigra, 365.b
anxius 337.a.b
aonia 9.c. 149.d
aonides nymphæ 9.c
apelles 148.c. 260. b. c. 455.a.b
apenninus mons, 242.d
aper 557.a.b. flumen habet in dentibus, 299.a
in ſignis militaribus, 299.a
aprorum roſtra 299.d
aperire fores 192.d
apidanus fl. 351.c. 652.b
apiſti 48.e
Χυτεῖαι 550.c
apollo 148.d. e. 629 c. νόμιος, 77.a 378. b opifer, 141. b ἀκερσεκόμης. 371. b. Clarius, 379.d. Pythius, 380. a b.c. Lycius, 410 a.b. Leucadius, 477. d. e. intonſus, 490.c. ἀργυρότοξος, 600.d Agamemnoni iratus. 630.e
apollinis ſolum natale, 379.d.e. templum Actiacum, 627.e. 628.c
apollini dicatum templum in palatio 549.a
apophthegma illius qui iacturam fecerat, & in littore placidum mare ſpectabat 443.c
apparere 98 b
appia via 520.a
appius cæcus 676.b
appius clauſus 520.e
apricus, apricari 687.e. 688.a
aprilis 617.a
Ἀκρωνυχία 193.a.b
aprus 539. b. 611.a. 629.c.d. 679.c
aqua, 105. d. e. 198. b. c. 338. c. 431. c. 500. b.c 587. c. d
aqua viua, 122.c. 593.a. Marcia, 412. a. b. pluuia, 431.a. limpida vice ſpeculi, 434 c. inſana, 439 c. furtiua, 487.b.c.d. Heſperia, 563.d.e. æſtiua, 569. d.e. natiua, 597. e. picta, 629. d. ſponte fluens, 146.e. lacu petita,. 338.a
aquæ caput 506.c
aquam quærunt nauigantes, 355. b. aquam negare, 500. b. 679.a. clamare, 666.e. 667.a
aquæ Auernales 587.b. Magnæ, 567.c
aquæ honoratæ 649. b. 712.a.b
aquarius 563.a
aquoſus 593.c.d
aquila 376.c. 565. d.e
aquila Promethei 252.c. 253.a
aquila Romana 421.c.d
aquilius 80.d
aquilo, 264. c. 265.a. 266.a. 358.c.d. 440.b.c
ara 115.d. 322.d.e. 464.c.
ara federum, 527. b. ſupplicum, 603. c. maxima, 681.c.d.e. Διὸς ἑρκείου, 682.e. 683.b
aræ coronatæ, 464. d. 626.d. publicæ, priuatæ, 465.c.d. vittis laneis cinctæ, 616.c.d.e.
aras venerari 161.e. 162.a. 683.c.d
arabia 258.b. 288.d.e. 370.c.d. 595.c
arabius bombyx 320.b
arabius lapis 209.d
aracynthus mons 503.d
aranea 272.e. 437.e
arare 31.b. 334.b
Ἀράδων 669.a
arata 101.d
aratrum 121.a.b. illius vſus in condendis & euertendis vrbibus 459.d.e.
aratrum ducere, detrectare 546.c.d.
aratrum 173.c
araxes fl. 117.c. 478.c. 479.a 590.e
arbiter 524.d
arbitrium 572.e. 573.a
arbor capillaris 508.b
arboratores 38.a
arbores felices, 597. b. luxuriantes maiorem vmbram faciunt, 458. c. ante fores templorum ſatæ 676.b.c
arborum plantandarum interualla 382.d.c
arboſier 146.b
arbutus 146.b. arbutum, 486.d.e. 487.a
arcanus 645.d.e
arcenal 236 b
arcere 692.e
arceſſores 128.c.d. 510.b.c
archemorus 351.c. 396.a
archet 258.a. 276.b
archimedis ſepulcrum 653.b
archipelago 167.e
architas Tarentinus, 562.c. arenæ numerum tenuit 23.a
arcire 128.c
arctos maior, minor, 364.a
arctos requieſcere 335.a.b
arctus 105. d. 335.a.b
arcus cæleſtis 430. c.d.
arcus ſonat, crepat 596.a
ardor 177.c. 206.a. 255.a
arduna 103.c.d
arena parua, arenam numerare 223.a
arec op. 117.e
arectæi campi 117.e
arena, 180.a. 256.e. arena pro littore, 40. d. bibula, 696. c. arenam numerare, 22.e. 23.a.b
arenarii 669 c
arethuſa 117.d. 584.e
arganthonium m. 258.b
arge 205.c
argemnon 600.d
argennus, vel Arginus 441.c.d.e
argentinus Deus 489.e
argiua figura 351.c
argo nauis. 35. c.d.e. 54.a. 36.b. Pagaſæa. 236.b
argonautæ 555.d.e. 535.d.e
Ἀργὼ 34.d
argos 357. b. pelaſgicum, 362.c.d
argumentum 455.e
argus 154.e. 362. d. ſtellatus, 257.e
argutare 168.e.
argutus 168.a. 218.c. 229.a
ariadne, 44.d. 150. d. 500. d. 544. a. 509. c. d. e 602.b. eius corona, 526.c.
aricia 658.c
aridus 259.b.c
aries, machina militaris 691.a.b.c.d
arimaſpos 476 e
arion 354.c. 537.d
arion equus 395.b.c.d.e
arionis lyra 351.e

ariſba 663.b
ariſta 66.a, b 521.e, 576.d
ariſtæus 74.b
arithmetica 359.c
arma, 153. e, d, e, 154. a, 452. d, 456. e, 484. a 531. d, 671. e, vnde dicta, 686. b, quædam ad regendum, quædam ad nocendum, 495. b Martis, Veneris, 526. e, 572. e, picta, 599. c, d muliebria, 666. d, in armis, ſub armis 578.e
armenia 187.e, 188.a
armenta f. g. 378.c
armentum 378.b, c, d, 450.e
armilla, armillatus 660.b, c
armillarius 660.c
armillnm, armille 611. c, 660.b
arnæus 418.e
ἀρνίπιον op. 110.b
arpinas Romanus 560.e
arqnati 430.d
arquns 430.d
aria 564.b
arripere 369.a, b
arrins Pætus 439.a
ars, 139.e, d, 342.a, 383.c, 394.a, 429.b, c, 618.a
arſinoë 212.e
artacia f. 96.b, c
artemiſia regina 413.d
articularis morbus 401.c
artieuli, 401.c, illorum crepitus, 641. c, d
artifex 145.e, 583.b
artifex in ambitione 378.e
artitus 202.d, e
artaxerxes 338.c
artus, artus 334.b
aruenire 128.d
aruiga & aringa 451.a
arundo, 360. e, 361. a, 400. a, 579. e, d, 643.d, e ſtygia, 519 b
aruſpex 451. a, b, 491.c, 566.a
aruſpieina mendax 491.c, 567.e
arua, f, g. 30.d, e, 651.d
aruum, 30. d, e, 101. d, 261. d, 652. d, vltimum, 118. b
arua regere, 118.b, metere in oſſibus, 690.a, b
arnns ager 101.d, 652 a
arx, 34.b, c, 501. d, e, 645.e, in portis, 690.d
aſcanius 416. a, 558.c
aſcanius fl. 234.a, b
aſcanius lacus 236.a
aſeendere viam, iter 685.a, b
aſcra op. 289.c
aſelli eoronati 553.b, c
aſia palus, Aſium pratum, 8.b, e
aſinarum lac 543.d, e
aſinus 105. d, aſinns femina, 588.e
aſopns fl. 501.c, d
aſpectus tornus 519.e
aſpellere 372.d, e
aſpee 270. e
aſpernari 62.e,
aſperſio luſtralis 626, a, b
aſpicere 223.a
aſpis Iſidi ſacra 474.c, d, e
aſſequi 635.c
aſſeſeere 423.a, b
aſſeſſor 699.c, d
aſſeſtrix 591.b
aſſidere 591.a, b
aſſidere improbis nemo vult 703.b, c
aſſiduè, aſſiduò 175.c, d
aſſiduitas 233. d, ſæpe obeſt 392, a
aſſiduns 104.a, 292.a, 591.b
aſſignatio 661.c
aſſitus 16.a
aſſyriæ campi arenoſi 638.b, c
aſteria inſ. 379.e
aſterie Latonæ ſoror 379.e
aſtra micantia 53.e
aſtrologi 562.a
aſtrologiæ inuentor 534.a
aſtronomia 359.c
aſtu, aſtutus 461.d, 613.d, 618, d
aſyla violare vetitum 568.e
ar non, 109.e
at 359. e, 689. d
atalanta 137.b, e, 138.a, 139.a
ateas rex Scytharum 602.b
athamanes pop. 628. a
athamas 236. d, eius fons, fluuius 533.e
athenæ doctæ 169.e, d, 528.d
athenienſes mortuorum ori minimum immittere ſoliti 696.d, e
athleta 493.b
atlantides inſ. 101.d
atlas, 116.d, 534.a, 342.e, 343.a, 562.a 678.b
atlas mons 534.a
atque 310.d
atracij pop. 182.
atrax fl. 182.b, c
atreus, 65. d, 523. b, c, primus ſolis eclipſim prædixit 538.b
atria port. 167.b
atricapillæ aues 144.d
atridæ duo 299. b, 442.a
atrium 605.a
atrius 80.d, e
ἄτριον 630.a, 648.e
attalus rex 295.a
attalieus lectns, Attalicæ veſtes, Attaliea aulæa, 295.e, 604.a, b
attica prima 530.e
attij tragœdiæ 557.d
attingere 569.e, 417.b
attollere 633.e
attrectare 340.d
attritus 399.e
auaritia, 252.a, 439.c, 565.a, auaritia puellarum 310.a
auarus 426.e, 478.e, 483.a, b
l'Aube du iour, G. 98.c
aueeps, aueupium 579.d, e
auctarium 37.c, 580.d
auctoe 270. c, 561.d, 590.b, c
auctoramenti formula 438.c
auctoramenti turpiſſimi verba 660.b
auctus 57.b
aucunulentæ feminæ 510.e
auenpari 579.e
aueupij genus, 324.a, b
audacia 89. b, 116.d, 613.e

audacipauidus 94.d
audax 107.c
audere 89.b. 686.b
audire aliquem 677.c
auditus 219.e
auena 401.b,c
auentinus mons, 558.c, 575.e, 632.b, 661.c,d
auere 483.b
auernus 515.a 558.a
auertere 33.e, 325.e, 416.c
aufugere 190.b,c
augere 75.d
augificare 408.q
augur 410.d, 629.c, 632.a, b, c, ſedebat, 566.d
augurare, augurari 410.c,d
auguria oblatiua & impetratiua 566.b
auguſtales ſacerdotes 422.a
auguſtus Cæſar, 273.a,b, 288.c,d, 399.c, 422.a,b 461.a, 474.b, 477.d, e, 517.a, 536.e, d, 628.a 929.a, b, c, d, e, 630.c, 631.c, d, 632.c, 634.d, 694.d, e, eius triumphi, 248.c, 474.a, apophthegma in Vectium, 701.b, ei ſacrificatū, 78.b, in eum verſus 247.a, cõiuratio, 705.d,e
auguſtus Corinthiarius 427.b
auidus 483.a,b
auis, 376.c, 628.c,d, bona vel mala, 8.b,c, mane canens, 221.d,e, nigra, funeſta, 365.a, admiſſiua, 372.c, ſiniſtra, 372.c, 560.b, præpes, 463 c, in muneribus amatoriis, 487.b, dextra, 560.b, dira, 628.d
aui mala bona ve quid facere 612.e
auius 681.e
aula 488.b, 604.e
aulæa 382.c, 518.d
aulis 576.b,c
aura, 123.a, 263.b, 291.c, aëria, 113.c, mollis, 365.c,d
aurarii, aurati 361.c
auratos lacertos gerere 490.e
aurea 105.a,b
aurea ripa 615.a
aureax 579.a
aureus 20.d,e
aureus nummus 541.b,c
auriga 34.d, 105.b, 579.a
auris 115.a, auris tarda, 143.d
aurem præbere 330.e
aures purgatæ, elegantes, teretes, obeſæ, 294.c,d
auribus bibere 433.e
aurora, 75.b,c, 317.e, 318.a,b, 319.d, 485.c, 545.c candida, 98.c, pudoricolor, 702.d, eius equi 485.e
aurum, 183.d,e, 426.e, 489.d, e, 540.d, 562.b,c fulgens, &c. 44.b, barbaricum, 58.e, diues, 519.c, 541.d, in templis, 549.d,e, auro omnia vendi, 490.a
aurunculeius 14.e
auſcultare 551.e
auſim 529.c
auſoniæ dapes 537.e
auſpices in nuptiis 527.e
auſpicium, 155.c, 203.b, 632.b, ſiniſtrum 546.e dextrum, 560.b, ex ſternutatione, 259.c,d
auſter, 215.a, 284.e, 314.d,e, 315.a, 356.a, 621.b,c
nubilus 266.b
auſterus 422.d, 497.d
autant emporte le vent, 362.a
autariatæ pop. 182.b
autarici pop. 182.a,b
aux autres 309.a
auxilium, 354.c, 529.a,b, auxilium ferre, 141.e
axion 212.c
axis 569.e, 570.a
axes duo in curru 424.b

B.

BAbylon, 117.e, 468.d,e, 469.e, d, ſuperba, 491.d
babylonii numeri 562.b
baccharum ſerpentes 58.a,b
bacchus, 69.e, 121.e, 122.a, 382.b, 508.a, 512.d floridus, 57.c, durus, 153.b, κισσοφόρος, 285.b pater chori, 577.c, corymbifer 377.a, 513.a,b vitiſator, 390.c, 510.e, vincit & ſoluit, 429.b triumphat de Indis, 511.a. tauro & pardo ſimilis, 511.b,c, bimater, 511.d, ignigena, 510.d 511.e, Dionyſius, 511.c,d, mitratus, intonſus, Baſſareus, imberbis, 513.a,b,c,e, cothurnatus 513.c, iunctus Cybelæ, 650.d, eius ſacra, 58.b c, d, ei conueniunt colles, 401.e, cornua tributa, 511.a, b, eum comitantur Apollo & Muſæ, 637.e
bactra 407.e, 469.e, 585.b,c
bactrus fl. 407.a
babu 412.b
baiæ, 194.c,d, 195.a, 627.e, corruptæ, 198.c
baianus ſinus 515.e
balius 280.d
balteum 689.c,d
balteus 689.b,c,d
barba pudenda 660.c
barbam vellere 265.a
barbiton 287.a
baris 473.b,c
baſium 372.e, 708.e
baſſares vulpes 513.c
baſſaris veſtis 513.c
baſſus poëta 159.a
βατίρεια νίχος 610.b
barbilli ſtatua 37-.a
battiades 625.d
battus 404.c
batuere 513.a
baudrier 689.b
bazané 530.e, 637.e
beatus 19.e, 299.c,d
belgæ 253.b, 320.a,b, 692.a
bellerophon 373.c,d, 415.a
bellonarii 333.a
bellum 102.d,e, 248.b, 336.b belli opus, 477.c 565.a
bella gerere in ſinu amicæ 452.d
bellum Ægyptium 116.d, Peruſinum 242.d 247 b Mutinenſe 247.d e Siculum, Alexandrinū 247.a,b,c Troianum 246.b,c 260.c Thebanum 246.b, c 459.b Indicum 422.a 586.a Volſinienſe 574.c, d Cantabricum, Geticū 585.c,d Autarium 687.b Veientinū 689.b

bene-cooueniens 546.b.c.d
bene habere 511. e
beneficium 328. e
beneficiũ eito negare, pars eſt beneficij 337.b
benigous 193. d. 606.e
beryllus lapis 640.b.c
bias 261.a.b
bibendi menſura intra ebrietatem 466.c
bicongius M. Tullius M.F. 391.c.
bidés 657.c
bien tailler vne plume 122.d
biga 396.b.c.
vn billot 647.c
bipennis 134.d. 333.b
biſtonij 377.b
bitonîs hiſtoria 553.d
bitumeo 469. c
biuira 701.b. 706.d
biuium 221.c
le blanc 106.d
blanditiæ 189. c. d. e. 190. a. b. c. 218. e. 321.b. 487. b. 541.c. 636.b.
blandus 184.b.c.d.258.b.c.572.b.c.600.e.626.b
blaſons 217.a
boarium forum 675. b. c. d. 682.c
bœbeis pal. 255. a.b
bœoria numioa 9.e
bohilla op. 556.c
bombi 58.c.d
bombyx 257.e. 258.a.b
bona 145.a. b. 491. d.e
bona dea 675.e.679.d.e. eius ſacra 680.e
bonus 194.c,d. 362. d.e
bootes 389.d. 431.a
boreas 358.d. eius liberi 237.d.e
boryſthenes fl. 275. b
bos 378.c. otioſus coronatus 38.d. tardos 134 a. eius quatuor ætatis 346. c. domandi ratio 397. b. bouem cædere 689.a
boues Icarij 389.d. paruli 505.c. inſignes 543.a ſacra trahebant in plauſtris 553.d
boſphorus Cimmerios 477.c
boſphori tres 477.d
bouillæ op. 556.b.c
Βεμβὼν 348.e
braccæ 425.b.c. 693.a.b.c
brachia mutare 303. a. b. laoiare 333. a. dare 607. a.b
Βεγχίον 21.b
braſidus Lacedæmonius 540.a
brandir 686.e
braſſica 581.d
brennus rex 490.d.692.e.693.a
breue, & breui 21.a
breuis ſyllaba looga ſequeote oota aſpirationis 26.b. 36.b
brimo 255.b.c
briſeis 280. a.b
britannia 124.e.423.a
britanni pop. 118. e. d. 144. e. 319. c. d. 359. e. 360. a. 423. a. 585. e
britomartus Britomatus 692.c.d
brouillas, brouée 569.b
bruine 179.d
bruma 179.a
brun 350.e.637.e
brunette 350.e
brutus reges Rom. eiecit 557.d.e
buæ 685.e
bubo 594.c
bubulci tardi 134.a
buccina 551. d.e. in vigiliis caſtrẽſib. 606.c.d.e
buccinator 551.a
buceotaurus 633.e
bucera ſecla 134.b
bucerum 134. b
bulla 21.c. 570. e. 571. a.b. c. data poeris 498.e
buſtum 66. d. 223. a. 247.e.564. a. b. buſta oobilium 66.d

C

CAburi 400.b
Ccachinnus 59.c.d
caeumen 205.a
cacus 673.a.b.c.d.e. triceps 673.b. occiſus 674 e. & ſeqq.
cadaueris eollocatio 643.a
cadenats 654.c
cadere 86.b. 365.e.366.a.437.d. 565.c.606.a
cad. vr. 626.c
cadmea arx 458.e.459.a
cadmus 483.d
caducus 582.c
cadus 645.a
cæcioa rex Etruſcorum 454.a
cæcus 360.a.b
cædes 66.c.279.e
cælare, cælator 584.d
cæoina op. 686.d. arx 686.e
cæruleus 320.a. 365. c. d. 581. c
cæſar 541. e. Magnus 274. a. obſeſſus 471. b. ſocer Pompeij 471. c. aooum ſolarem inſtituit 576.c
cæſaris virtutes 313. b.c.d. apophtegma 708.c
cæſij epitaphiom 517.d
cæſtum zona Veoeris 472.a.b
eæſtos 495.a
le grand Caire 471.b
caius Catulli prænomen 1.b
calabra curia 550.c.d
calabræ Pierides 89.b
calæ 103.b
calais 237. d. e.432.e
calamis 455.e
calamitas 419.a. b. 424.c
calamus 324. e. 419.a.b.580.b
calami aocupatorij 489.e
calantica 369.e
calaſis 11.e
calathus 63.d.307.c. 487.d.646.d
calchas 567.e.568.b
calendæ 593.a
calendarium 541.c
calere 595.e
caligo 53.b. mentis 56.c
caligula 381.c
calix 391.a.b
callimachus poëta 374.e.395. a. b. 396.e.404.b c. 459. a. 560. b. c. 625. b. c.d
καλλίω 244.d

calliope, 149.c, 158.c,d, 244. d, 377.a, 420.d, 627.a,b
callipolis 39.b
callirrhoë 212.d,
callis 195.a,418.d
calliſta inſ. 625.c
calliſto 363 e
calo 39.e,103.b, 628.e
calor,pro amore 201.b
calpar 510. b
calpe mons 481.b,oppidum,ibidem
caluus poëta 402.c,403,a
calypſo nym. 101.c,d,e,211,b, a,330.c. 482.a
camœna 462.a
camara 412,a,b
cambyſes 354.d
camera 411,a,b
camerata arca 411.b
camilla Veſtalis 602.e
camillus 458.a,477.a,690.c
campaigne raze 659.e
campana ſupellex 584.a
campania 426.c
καμπτὴρ 349.c
campus 133.d.401.e,Martius,312.c
campi varij Romæ 338.b
camuri boues 412.a
cancer 563.c,573.e,574.a,ſignum,573.b,e
candaules 392.c
candida rubentibus miſta 21. e
candida forma laudatur 240.a.
candidatorum deductores 368.ſb
candidus 80.c, 148.a
candor falſus 148.c, quæſitus,543.d
candor pars formæ 661.a
canere, 81.d,e,558.d
caneſcere 317.b
cani' 317.b,c
canidia ſaga 613.c,d
canis, 506. c, 547. c, 609. d, e, canis vertagus, 489.b
canis vox 597.d. ieiunæ ſæuior latratus,612.b
canes monere, 323. c, d, canes optimi 496. d,e, Epirotici 660. c,d
canis ſidus 361.e,362,a,b
caniſtrum 486. c,d,657.e
cannæ 416,c
canon 562.d
Canopus 471.d,e, 472,b,c
canthus 494.c
cantamen 604. c
cantare 330.a
canticum 618.e, 619.a,b
cantus auium naturalis dulcior modulatione artificioſa 147.c
cantus laſciuior 619.b
cantus varij modi 420.d
cantu malum leuari 158 e
capaneus 213.a,b,c,396.c,d
capena porta 416.d,e,596.e.
capere 102.c, 135.d,576.a,e
caphareus prom. 356.d,e,568.b
capillaris vel capillata arbor 508.b
capillus, 144. d, paſſus, 65.b, e, 211. d, ſolutus, 69.a, lapſus, 154.c, 155.a, ſparſus,257.b
capillorum muliebrium ornandorum ratio, 144.c
capillos vrere, 4. 500.b, vellere, 547. a, b, vide comam, crinem
capitolium 416.a,b, 473.c,597.a,600.b,c
capitolinus mons, Saturnius, 611,b
caprea vnde 510.b
capricornus 563.c
caprificus 624.b,c,d
captare 11.b.c,323.e,430.b
captare carpentum 659.c
captiui,601.a,b, in triũpho, 425. e, in carcere necati 635.c
captiuus, de re muta 248.b
captum eſſe 339.a,b
capsus 521.e.545.c.710.a,b
capua,426.c, fregit Aunibalem 491.d
capuenſes pop. 584.e
caput 439.c, 469.c. 340.c,341.a
caput verax, 115.c, purum, 332,d,e, dulce, lepidum 704.c
caput iactare,57,c,d,mouere,62.c,efferre,112.b. limare, ponere,301.a.b, vngere, 465. d,præbere 528.a
capiti inſultare 436. a,b,pendere,377.e
capite ferre 454,b,c,598.d
carbaſeæ veſtes 704.a
carbaſus 55.a,595.a,b
carcheſia lucida 56.b
cardo 219.c,665.c, raucus,665. a
cardines tacere, ſtridere 239.b, c
carere 89.a
carina 35.b,c,151.a
Carinantes 151.a
carmen, 82.c. 131.a, 221,d,227.b, 277.a,b,558,d,e 590.b
carmẽ ſacrum,366.c, Hyphallicũ,370.c.376. b. magicum, 604.c,e
carmen deducere,tenuare,221.c,d,rentare,258. a, laudis couſcendere,289.e,libare,626,c,d,e, dicere,canere,627.c
carminum malorum pœna, 79.b
carmenta 82.c,d
carpathos inſ. 265.e,440.a
carpentarius 659. d
carpentum 659.c,d
carpere,&c. 29. b, 63. c. 173.d,e,297. d.e. 309.b, 400.d, 426.c, 434.d, 588.e
carpere mulum 267.e
carpinus arb. 7.e
carpus .267.e
carthago 116.b, 247,a
caryſtia vnda 117.e
caryſtus mons, fl.op. 117.d
caſa, 549.c,d,676.e, 680.c. ſtraminea, 310.b
caſſandra 492. b.c.d, 558.d.e,559.a.b,568,c,d
caſſes, 579.b,c
caſſiculum 579,b,c
caſſila 468 c
caſſiope 222.c,d
caſſis, caſſida 468.c,592.a
caſtalia arbor, ſons, 416. c,d
caſta veſtis, caſta mola 371.e,a
caſtitas muneribus expugnatur 484.a
caſtitaris indicium 482.d,a

caſtor

caſtor & Pollux 147. a,b,c, 496.c,537.d
caſtores 206.d
caſtra 91.e,279.c.d
caſtra comitare,275.c,egere,631.b,mouere,661 a,frigida,667.d.
caſtra metandi ratio, 103. d,e,inuentor,588.b.c
caſtrenſis 590. e
caſtrenſes vigiliæ quatuor 606.c.d
caſtus 68.d
caſus 109.b, caſum euadere,241.a
καταβαίνειν, καταβάτης 365. e
catamiti comam nutriebant 18.c
cataphracti equites 479. e
κατάφρακτοι 479.e
catellæ feminis in deliciis 593. c,d
catenæ, 104.d
catena,catella,catulus 111. c,d
catena tacens 700. c
caterua 70.d,711. c,d
cathedra 618.a
καθίζειν 170. b
catilinæ facinus 70.c
catularia porta 595.e
catulli prænomina 1.a
catullus mimographus 1.c
catulus,catula,catellus, catella 593.d,e
caucaſeæ aues 347.b
caucaſus mons 200.b. 208.a, 521.d
caudex 647. c,d
cauea,cauædium, 551. d
caue 656.c
cauere 331.c,372.b,564 d,e
caueſis 297.b
cauiare 552.e
cauiares hoſtię 552.d.e
cauo,is 177.b
caupo 510.c
cauponæ leoniam exercebant 659.d,e
cauſa 599.c,d,616.b.c, 633.d,e. 685.d
cauſari 599.c.d
cautes 151.a
cautus 519.e.709.c,d
cayſter fl. 535. e
cayſtrii campi 535.a
cayſtrius ales 535.a
cebrenis fl. 385. a
cecropia 42.e
cecropius 326.c
cedere 39.d,189.e,190.d,285.c,526.e,580.d
celare 546.c, 620,d
celati 620.c
celebrare 62.e,117.d,216.d
celibari haſta ornare 211.d,587.b
celer 26.b,c,104.a.207.a
celeres equites 207. a
celeripes 456.c
cenchreum 530.e
ceninenſium dux occiſus 686. a,b
cenſores 702.a,b
cenſus,item cenſum 484.e
centauri 255.a. eorum vires,633.e
centauri naues 633.e
centiceps 432.b
cephareia ſaxa 444.a
cepheus 151.c.d,657.d
cephiſus fl. 441.b
cera ſordida 540. d
κηρὸς 390.e
κέρας in capillis 144.e
ceraſſus 390.e
ceraſtæ inſ. 537.a
ceraſtes ſerpens 537.e
ceraſus op. 577.b. arbor,577.b
cerathus vr. 50.e
ceraunia mont. 181.c.308.e
cerberus 78.d,432.a,b,519.a,611.e
ceremoniæ denariæ 316.e,387.e
ceres,121.e,122.a,485.c,flaoa,66.c.legifera,132.e
cereris ſacra 617.c,aſylum, 677.d
cereris Pelaſgidis fanum] 361. c,d
cereri conuenit campus 401.e
cernere 48. d,e, 169.e, 224.e
certamen 69. e,107.b.c, ludicrum, 554.d
certare 91.a,257.e
certè equidem 483. d
certa ferre,certus auctor 561.d.e
certus 202.a,344.a
ceruix 692.a,b
ceruice penderè 557. b
ceruices dare 288.d
cerus manus 222.a
ceruſſa 148.e,543.e
cerous 85. d
ceſſare 162.d,e,172 c,279,e,489. e,540.e
ceſtus 495.a
ceyx 463.c
χαῖρε 577.a
chalybes pop. 220.c
chalybs 210.c
chaonia 186.b
chappelle 489.b
chariot 364.a
χάρις 160.e,328.e
charon portitor, 365.c. 519.b,520.b,d.696. a,b
charõnis cymba,365.d,707,c,fabula,520.c.696.d
charpentiers 659. d
charta 83. e
charybdis 49.b,100.b,c,d,358.d,e,481.a
chaſtes 295.e
χάσμα 573.d
χειρονόμος, χειρονομία 332,c
χειρὸς 31.b
cheuron 594.a
le chignon,la nuque du col 692.a
chiron centaurus 60.d,251.a
χελιδὼν 491.b
chloris nympha 651.e
choaſpes fl. 116. e
choraules,choraliſtria 663.d
choreæ Doricæ 61.b,c,nocturnæ,645.e
chorearum poëticarum duo genera 396. d
χορηγὸς 258.e
chorus, chorea, 151. c, 232. a, 240. c. d, 576. e, 534.c
chorus Muſarum,&c. 576.c,d, vatum, ſcriptorum,405.c,aſtrorum 431.a, b
chori pater 385.c
chori Graii,405.c, placidi, 636.e, Phrygum & Lydorum mitrati 650.e
choros agere 258.d,e

chromatiarii, 485.d
chryſomela 486.c
chryſolithus 313.a
chryſothemis 300.a
cibilla 25.e
cicada 594.c
cicero, 384.a, 580.c, omnium patronus, 5.b. ei dextra præciſa, 585.a
cicones pop. 95.c, 101.e, 481.a,b
cilium 481.c
cilnia gens 453.d
cimbri pop. 97.c, 98.a, 247.b, 421.e
cimmerii pop. 97.c.101.c
cinædis pili vellebantur 547.a
cinctuti 595.d
κιναιδίζω 14.e
cingere nemus indagine 421.b
cingulum nouæ nuptæ 11.b.c,d
cinerarius 18.b
cinis 300.e, 611.d
in cineres ſedere 458.e
cinnæ epigramma 131.c,d
cinnamon, cinnamomum 483.e
cinxia Iuno 11.d
cinyræ fabula 522.c,d
cippus 647.b
circa 161.b, 626.c
circæum gramen 97.c
circanea auis 677.b
circare 677.b
circe 97.b,c,d,e, 380.c, 381.a, 481.d,e
circenſes ludi 69.c, 518.a
circiter 626.e
circitor 677.b
circum 161.b.626.e
circumfuſus 119.c
circus fallax 159.d
circi ſeptem ſpatia 583.c
in circo ſignum dabatur agitatoribus 461.e
ciris 523.a, 524.b
cirratæ innuptæ, cirrati pueri 587.e
ciſpellere 372.d,e
Κιστίς 406.e
ciſta, κίστη, vel κιστίς, ciſtellaria 58.d
cithara 287.a
citare 10, b,c
citatus 181.d
citheron 380, a, 411.b, 490.b
citus 541.e, 542.a
cizyceni 170.e, 171.a
clades 424.c
clamare, 216 a, 228.a, 667.a
claſſis 39.d,e, 247.c, 427.a, 628.e
claſſica præconia 421.a
claſſicum, claſſis 420, d,e
clathrum, clathrus 624, b,c
clathratus 624.c
claua 674.e
clauata quæ dicantur 590.c
claudere 89.a
claudia quinta, item Veſtalis 703.e.704.a
claudiæ familiæ duæ 520.e
claudiæ epitapbium 271.c
M.claudius Marcellus 520.c, 692.d
clauſtrum 13.e, 565.c
clauus 590.b,c
claui in veſtimentis 590.b.c
clazomenæ op. 665.d
clemens 59.b, 123.b,c
clementia 536.d
cleobis & Bitonis hiſtoria 553.d
cleonæus leo 563.b,c
cleopatra, 312.c, 313.a, 461.a,b, 473.c, 629.d, 631.c, 634.c,d, 635.d,e
cleopatræ effigies in triumpho, 474.b, nauis velum purpureum, 633.a
κληρονόμος 419.c
clibanarij 479.b
clio 419.e
cliteruini lanuuini 665.c
clitumnus fl. 235.c,d, 234.b.c, 536.c, 569.a
clodia 385.d, quadrantaria, 619.d
cluſius 589.a
clypeare 592.a
clytemneſtra 206.d, 300.a,b. 523, a,b. 649.e
co inſ. 144.c
coæ veſtes 245.a, 577.e
cocles 476.c
cocytus fl. 428.b, 649.c, 698.a,b
codex 647.b,c,d
codon 688.e.
cœlebs 710.d,e
cœles Vibennus thuſcus 582.b
cœlites 11.a
cœlius collis 582,b
cœlum, 87.c, 88.d,e, 89.a, 122.e, purum, 84.e in cœlum via patet integrè viuentibus, 712.c
cœlus 89.a
cœli plagæ quinque, 119.b.c, culpa, crimen, &c. 362.b,c, via, 567.c,d, tegmen 88.c
cœnam ſtruere 62.b
cœnandi locus 444.d
cœnare ad lucernas 448.d,c
cœus 459.e
cogere 457.d, 472.c,d, 551.c, 570.e
cognati 392.b
cognatos fingere 269.d
cognomen 476.c.560.c.611.d
cognoſcere 201.c, 503.d
cohors 129.d,e, 601.e
coings, coignaſſes 486.c
coïre 499.b
colchis 250.c
colei lanuuini 665.c
collare 248.c, 369.c, 660.b
colliſana 127.c
colligere 300.c, 458.b,c, 657.d
collina porta, 416.d,e, 613, c, regio, tribus, herba, 613.b,c,d
collis 4.d, 127.c
collocare 21.b, 602.c
collum mordere 451.e
collo pendere 708.b,c
colla vincire 111.b,c
colonus 390.b.555.d
colous lacus 468.b
color croceus, luteus, 6, c,d, 22.b. aureus, 15.e. albus, 21.e, Deo gratus, 704.c, cādidus, 541.b, 560.a, b, candidus & niger, 54.b, c, ferrugineus, 55.b.c, d, flauus, 126.d, natiuus, ingenuus, 160.c. candidus, purpureo mixtus, 257.a,b, Belgicus, 258.a, 320, a, b. 691.a

Britannicus, 158. a, 320. a. Aquilus, 350. e, 637. e, fuſcus, 350. e, 351. a.b, oſtrinus, 371. d. 483. e, paniceus, 419. b. 593. e, purpureus, 430. c. marinus, 446. e, cyaneus 581. c. d
colores mutare 178. d, e
colorarii 485. d
colorator, coloratus 485. d
colubræ, colubri 474. c
columba, columbus, 305. c, 356. b, Veneri ſacra, 419. c, 612. c
columbæ Chaoniæ 186. a, b
columbarum amor & pudicitia 305. a, b
columbar 369. e
columen 37. c. d
columna, 37. c. d, 542. b. 653. b
columna lactaria, aurea, Meuia 542. b, c
columnæ ſacrarũ ædium & porticuum, 378. b
columnarii 542. c
colus, colum 561. d, e, 679. e
coma, 13. c. 688. a, flaua, 292. c. effuſa, 299. d. ſecabatur in luctu, 225. a, b, infecta Germanis herbis, 319. e, nigra, alba, 429. e. vellebatur in luctu, 547. b. vide capillos, crines.
comæ arborum, &c. 576. d, 652. a
comatum tranſitus multiplex 532. d
comas deponere 324. b
comatus 111. e
comere 688. a
comes, 412. c, d, 485. c, d, 489. d, 507. a
κομήτης 13. c
cominus 45. b, c
cominus ire alicui & aliquem 409, b
comitare, pro comitari 275. c, d
commendare 707. b. c
commentarii diurni 541. c
commereri 540. b
commiſcere 642. c, d, e
committere, 130. a, 161. e, 258. c, d, 321. a, b, 338. e, 505. d. 605. e, 634. b, 707. b, c
committere animos. 27. b, committere pondus capiti 454. b
commodus 556. a, b
communis 519. c
comoſandalus 15. a
comparatio omnis odioſa 710. c
compaſcere, compaſcor 105. b, c
compellare 37. a
compereo 111. e
comperio 111. e
compeſcere, 105. b, c, 103. e. 120. d, compeſcere lucum 105. b, c
compita 328. b, 331. c, 553. a. b, 594. a, b
complexus 335. d, e
componere, 156. d, 255. b, c, d, 284. b, c, 355. c, 396. a, b, 492. e, 684. d
componere, condere verſus 87. c, laudes, 91. b
compos 71. b
comprehendere 19. a
comprimere 357. e
comptum 688. a
concedere 575. d
concha Erycinna, Veneres 483. b, c, d
conchæ Indæ 183. e. 184. a
conchylis, conchylium 39. e
concidere 565. c
concinere 73. e
concinnare 73. e
concionis aduocandæ ratio, 551. c
concipere 43. b, c,
concitus 411. a
concors 392. b, c, 612. a
concordia felix 438. e
concredere 53. e, 54. a
concreſcere 612. e, 663. d
concubinus 17. e
concubitus 662. c
concubium 549. d
concumbere 549. d. 662. c, d
concurrere 107. a, b, 456. a, 691. b
concurſus 456. a
concuſſionis crimen 175. b
concutere 175. b
condere, conditor, 83. a, b, 149. b, c, 327. a. 561. c. 607. b. c
conditio, 300. d. e. 411. e
conditus 597. e
conferre 345. a, b
confeſſio ab hoſte expreſſa grauius, 65. a
confeſſione leuari culpam putabant veteres 352. d
confeſſis ſæpè ignoſcitur 637. e, 638. a
conficere 71. e
confidentia 542. b
confindere 224. c
confinis, confinio, confinalis 99. d
confiteri 402. e
conflare, conflatura 647. e
confluges 87. e
conflueores 87. e
confuſus ſermo, rumor 294. d, e
congerere 676. e
congreſſus 526. e
coniugata 455. b
coniugium, 28. a, 192, c, 212. e, 485. d, e, 709. e, par. 261. b, tutum, 305. c
coniungere, 192. c
coniux, 10, e, 36, c, 192, c, 279. d, 592. a, b
connubium 28. a. 31. b. c
conon, 561. d, ſidera numerauit, 23. b
conopeum 473. d, e
conquerir 516. b
conquirere 149. a
conquiſitores 149. a
conſanguineus 212. a
conſcendere 209. c, e, 358. a, 431. c
conſcius 75. b, 191. b, 499. b, c
conſequi 635. e
conſiderare 128. b
conſidere 182. e
conſiliarius 699. d
conſilium 47. c. 136. c, calidum, 595. e
conſiptum 124. c
conſiſtere 108. a, 119. e
conſonantes non geminabantur veteribus, 2. d
conſors 119. b, 241. a, b, 419. c
conſpicari 601. c. d
conſtaotia 136. d, 285. b. 355. b, c
conſtare 285. a, b, 664. b
conſtituere 661. c, 672. c

conſtitutum 661.c
conſuetio 174.c
conſul 457.a
conſulatus honorum populi finis 457.e
conſulere 424.d
conſumere,200.c, 634.d,e
conſurgere 92.e
contegere 131.a
contemnere deos,&c. 521.b
contemptus 164.b,193.c,347.e
contendere 105.e,174.b
contentus 420,e
contentus ſorte ſua 454.b,c
conteſtari 228.b
continere fidem 227.d
contingere 200.d
contra (.·.) 250.a
contrahere 525.c
contrarius 164.b
contrectare 340.d
controuerſia 578.c.d
contubernales 64.d
contubernium 346.c
contumelia 220.d
contumeliæ meretricum, 347.e
contendere 157,d,e
contus, 473,b,c,618.d
conuenire, 609.d
conuentio in manum 11.d,e
conuenta 609.d
conuertere 223,b,c
conuitium 170.a,220.d
conuiua dulcis 444.e
conuiuere 245.b
conuiuium 117.d.e,quid deceat,444.e
in conuiuio menſas euertere, 449.b,c, abſit clamor, 449.a, acclamatio,425.b
conuiuia nocturna 448.e, 465.c
conuiuiorum ſerta & corollæ,307.b,391.c,656.c
in conuiuiis locum vni eſſe dicitur,356.a,b,vnguenti vſus 465.d
le connoy 296.a
conus 44.d
copia 687.a.328.d.e
κόππα 619.d
cor ſedes iræ 39.e
cora op. (.·.) 190.a,b
coras 536.b
corbis 578.a,b
corbula 572.a
corcyra inſ. 101.b
corſon 412.d
corinna 258.d
corinthia vaſa 427.a,b
corinthium æs 427.a
corinthus, 268.b,367.e,530.b, portus gemini. 530.e
coriolanus 690.b
coriniferi Parthi 2.c
coritus 2.c
cornelia Scribonia,699.d.700.e.704.e,703.a eius imago 789.c
cornelia gens 165.c,701.b
cornelius Coſſus 689.d.e,691.e.694.d
cornelius Gallus 241.d.e
cornix 367.a,b
cornu, 58,c,d
cornu copiæ 534.d
cornua in capillis,144.c, cornua ferarum fixa à venatoribus, 323.b
cornua habere 388.c, inflectere 538.a
cornus arb. 7.c
corollaria 154.d
corona dea 526.c
corona 154.c,d,597.c,526.b.c
corona plectilis, pactilis, ſutilis, 60.b, textilis,420.c,hirſuta,559.e,560.a,ſpicea,577.c,d
corollæ cõuiuiorum,307,b,636.c,d,ebnorum. 578.d
coronæ templorum: item lemniſcatæ, 676.c, nauium,649.a
coronarum varia genera 408.
coronas pendere, 216.c,217.a,b,ponere,289.b
coronare 597.c
corporare 421.c
corpus 31.a,b.111.a
corpus inane,520.c,hiſtoriæ,orationis, 650.c,
corporum tria genera 411.c
corruere 278.a,b
corrumpere, 181.e,271.e,384.d,400.a
corruptor 321.b
in cortis ſcribere 229.a
cortina 88.c,558.d.e
coruus auxiliator 476.b
corybantes 400.b
corycides nymphæ 9.e
corycium antrum 9.e,405.d,e
corydon 400.c
corymbqs 577.a
corylus arb. 7.e
corymbus 625.b.c
coſſi 689.e
coſtum 625.e,626.a
cothurnus 396.a
cotyledon herba 514.d
couinus,couinarius 585.e,3
courenſes 263.d
cranon vr. 61.c
crannonij 38.a,b
craſſus occiſus 638.c
crater,cratera 514.b
crede mihi 145,b
credere, 240.e.credere temerè ſtultum,524.e
res malè creditæ 74.a
ſub creditoribus cadere 701.c
credulitas 330.b
credulus 355.e
cremonæ excidium 458.e
crepare, 223.a,b, 462.c, 502.c,643.d
crepi,luperci dicti 554.c
crepidatus 641.a
crepidula 375.c
crepitus 262.c,d
crepundia 58.b
cres,creſſus, 251.e
creſcere 410.a
creta 117.d
cretæ vſus in candore acquirendo 543.e
cretenſes ſagittarij 291.b,mendaces,387.e
creterre 514.b

crimen, 198.c,d,270.c,499.e,602.d,703.c
crimen læſæ maieſtatis 307.d
crines, 225. a, externi,210. c,d,e, cinere aſperſi, 254. b, paſſi in luctu,299. d, inornati, 434.a, fuſi, 485. b, paſſi, 245. b, nodo religati ad verticem capitis,333.a.torn,647.a,b,vide comam, capillos
crinibus ſenis ornare 211.d
criſta 688.c
croacia 473.c
crocum 625.e. cilicium optimum, 637.b
croci ſparſiones,552.a,b,eius vſus in ſacris,637.b, ſpica,636.e.637.a,b
croci ſolennes 552.b
crocinum 465.d
crœſus 130.d,248.d.354.d.428.e
crotalum,crotaliſtria 663. d, e
crudelis 234.e
cruentus 471.b,c
crumena veteribus è collo pendebat 309.c
crupellarii 479.b
cruſmata 663.e
crux 538.c,d
cryſtallus,g.f. cryſtallum,g.n. 593.c,d
cubare 263.b
cubile triſte humus 501.e
cubito niti 156.e,159.a
cucumis 581.c
cucurbita 581.d
culicare 473.d,e
culmen 289.c,504.c
culpa 607.a,b,pro lena,614.d.e
culpa cui imputanda 647.e
culpæ quomodo tollantur veterum opinione, 587.d,e
culpare 250.a
culta 101.d
culter 333,b.c
cultri,ſacri 333.b
cultor 66.a
cultus 145.e,669.b
cultus muliebris 434.e
cum 157.d.e,319.b
cumulus 508.d
cunæ,cunabula 269.b,c,409.d,e
cunctus 115.b
cunina dea 409.e
cunire 269.c,409.e
cupa,& cupus 510.c
cupiditas iuſtitiæ repugnat 70.e
cupido,145.e.alatus, 188.d, e, 290. e,291,a, bonus & malus,319. c, armatus ſagittis, 291, c, d, hoſpes,541.a,eius arma, 376. e
cupidines multi 368.c,d,nudi,369.a
cupidus 91.a,b,182.c,d.235.d,388.c
cupidus teſtis & iudex 70.e
cupreſſus 61.a
cura,71.d,e,128.c,d,130.a,b. 143.a,158.d,e, 214.b, c,308.d,345.b.710.e, ſpinoſa, 140. d, mentem vitiat,509.c,curas ſanare,192.e,193.a
curare 459.b,580.a
cures vr. 684.b.c
curetes 598.b
curia 550.b,c,d, 598.a
curiales 706.e
curiatij 415.b
curis, haſta 557.e.589.d.598.b
currere,34.c,64.e, 207.a, 613. e, currere ſecula, 94.d.e
curriculum 306.b
currus 34.d,301.d.auratus,216.c,d
curſores 493.b
curſus 113.d,163.a.207.a.directus,105.e
M.curtius eques R. 475.e,476.a,b
curtius lacus 476.b
curtus 552.d,643.e
curules equi,706.e,magiſtrat⁹,706.ſellæ,706.e
cuſtodela,cuſtodia 29.c
cuſtodia 272.e, 273.a,656.b
cuſtodia mulierum 480.a,b,498.a,b
cuſtos 373.e, 450.d,e
cuſtodem amouere 196.e,ponere,272.e
cuſpis 252.c,d.377.d,686.c
cutis 622.a
cyaneæ cautes 356.a
cyathiſſare 662.d
cyathus 662.d
cybele,513.e. 514. a,b,535. d.c,704.b. Bacchi iūcta,650.d, eius Galli,418.b
cybelus mons 514.a,b
cyclas veſtis 646.b
cyclopes 97.a.390.d,511.e
cycones po. 95.a,b
cydon 486.c
cygnus,65.b, 535.e,purpureus, 21.e, apollini ſacer,402.d, e
cygnis vehi 420.e
cygnus eq. 396.b
cylibatum 25.e
cyllarus 275.e.537.d
κυμαίνομαι 72.b
cymba 196.b.417.e, 635.e,publica,519.c
cymbalyſſare, 514,e
cymbaliſtria 663.a
cymbalum 58.b,514.d.e
cymbium 449.c
cymothoë 354.a
cymbri p. 428.d
cynara 565.d.e
cynibium 196.b
cynoſura 364.a
cynthia,135.a.250.a,309.c,310. e, 525. c. ſomniis mouebatur,633.d
cynthiæ periuria,181.a,mors,547. d, eam furor decebat 666.a
cynthius 367.e
cyrenæ vr. 74.b,625.c.d
cyrus 117,a,b
cyziceni, 532.d
cyzicus inſ. item fons 532.d,e

D

DAci,pop. 118.c,425.c
Dædalus 84.a,b,300.d.522.c.d. 529.b
δαίμον 133.a
damia dea, damias ſacerdos 676.a
damiatrix 679.d
Damium 676.a
damnare ad metallum 483.b
damnas eſto 366.b,c

damnatus 383.e.
damnoſus 616.d,664.d
damnum 383.e,483.d,702.d,e
danaë 326.e
danaïdes,651,a,700.e,earum dolium,152,b,effigies 378.d
danaus 378.c,d
danubius fl. 118.c
daphnis 399.e
daps 42.e
dardanus 299.b
dare 12.e,19.b.50.e.440.c,499.d
dare verba,dicta,47.e,campum,habena,286.e, manus, brachia,586.e,cantus,carmen, ſaltus,&c.590.a,morſus,ictus,618.c,ſonos,&c. 673.a,pœnas,ſupplicium,934.b, ſpolia, pœnas,686.d
darius 338.e
δάειον 419
daulias 73.d
dauus ſerui nomen vnde 618.d
de 152,e,168.e,614.c
de droict fil 106.a
de me,&c. 447.c
de part & d'autre 360.a
debere 228.a.b
debitores lenti 260.e
decanus 346.c
decedere 285.c,318.c,575.d,711.c
decere 77.c,101.e
decernere 384.a,b,609.a
decerpere 63.b
decij 476.c,d
decius 1557.d
decolor 586.a,b
decor,90.e,700.b,decus,90.e.414.c,d,700.b
decretum 384.a,b.609.a
decumani 696.e
decurio 129.d,e
decurrere 34.c,d,108.a,b,121.c,306.b
decurſus 108.c
decutere 486.b
dedecorare 538.c
dedere 12.a,67.d,e
dedicare deuotum 381.c
deditus 15.a,b
deducere,63.e,170.b,328.a,346.b,c,391.d,499.a,b,573.d,586.c,d
deducere laminas ferri 102.e
deferre 161.b,c
deffaite 616.b
deficere 51.d,82.d,127.a,b,137.b,c,602.b
defigere 102.d
defit 143.b,c
defluere 234.b.e
degenerare 562.e
degrandinare 326.a
deidamia 255.d
deijcere 157.d
deinceps 633.b
delia 135.a
delicati in roſa iacebant 225.e
deliciæ 303.a,401.a,608.c
deligere 386.d,c
delinquere 261.e,329.b
delos inſula 379.d,e,490.e.629.c.630.a
delphi vr. 69.b,490.e,631.a
delphicum templum direptum 490.d
delphin 512.d
delphini velociſſimi 354.b
delphos inſ. 490.e
delphyn.ſerp. 631.e
demener l'amour 174.a
demens 178.a,b
dementia 117.b,aſpera,270.e
demere 252.e,433.e
demeurer entre deux fers 92.d
demittere,54.c.516.c,d,657.a,demittere periculo 368.a,b
demonſtrandi particula,hic 171.d
demonſtratiuum genus 81.c
demophoon 344.a,b
demoſthenes 384.a,582.d
demoſthenis arma,484.b,531,b,reſpõſum Demadi 525.d
demum 544.e,669.a
denicales feriæ,211.d,e,operationes,387,d,dies, 643.c
denique 643.c
denſus 114.b,c
denunciare 595.a
depaſcere 114.b
deperire 41.b
depeupler 519.d
depluere 326.a
deportare 381.b
deportati 42.e
deponere 182.d
depoſcere 348.c
deprecari 393.e
deprehendere 384.a
deprehenſa 364.a
depreſſus 92.e
deterire 570.e
deriſor 115.c,d
deſcendere 264.a,b,165.e
deſecare 692.b
deſerere 17.d,e,52.d,602.b
deſertores 40.c
deſertus 17.d,e,40.e
deſidere 3.c,87.b,128.b
deſiderium 128.a,651.a,b
deſidia 166.c,198.d,e
deſpondere 28.a,523.c
deſpuere 84.c,d
deſtituere 240.a
deſultor 579.c.d
deſultorius 579.d.e
detonare 326.a
detrectare 261.b,c
detrimentum 385.e,539.e
deucalion 386.b,c
vn deuidouër 365.c
deuirginatus 5.a
deuius 321.e
deuotus 47.a.b,381.b
deuotus vir,deuota virgo 381.c
deuouere 47.b,365.c,d,381.c.d.683.a

deus 121. d.e. 200. a. ligneus 272.c. cæruleus, liquidus 522. b. pro ſimulacro 549. e. 584.c
dij locorum cultores dicti 4. b. nube vel aëre amicti 36. d.c. ſancti 59. b.c. propitij 68. c. præſentes 114. b. præſtites 133.a.b. 258.c.259. a. aduerſi 137. a. magici 140. e. communes 197.b.c.375.e. an poſſint adeſſe morientibus 282. d. e. magni 397. d.e. marini 411. e. natura boni 441. d. mane & veſperi orabantur 463.d. olim conſpecti nudi 488.c.489. a. tutelares 488. e. vltores 527. b. fictiles, lignei 549. a.b. omnes partes 592.d. 634.d. 683.b.c. pugnantium manus dirigunt 692.a. penates an moueantur vitiis aut virtutibus familiæ 702.b.c. an lacryment 705.c
dij faciant 507. d. e. 583. a. bene vortant 574. a. dij dent 681.d.e
deorum numen negligere 47. e. eorum pedes tangere, ad eos vota ponere 289. c. d. ante eorum pedes 366.e. manium ſanctitas 404. a. ſigna fictilia, &c. 418.c. 549. d. 583. d. e. Thuſcanica 574. e. 575.a. floribus coronata 594.a. in faſtigiis templorum 379.b. in Portus 596. e. vigiliæ & dormitationes 610. a. genua incerare 632.e
deos occupare 272. b. flere 314. b. c. fatigare 325. c. d. ſanctos eſſe alicui 362.c. adire prece 530.b. eos ſalutabant aduentantes, iiſdem vale dicebant decedentes 601. a. eos pronoluere 616.b.c. ſaluere iubere 683.c
diis dona ſuſpenſa aut affixa 301. d. e. ſacrificantes adoperiunt caput 366.b.c
dexter 462.a.684.b
dextera manus 585.a
dextera n. g. 106.e
dextera meliora 411.c
dia inſ. 39.b
diadema 706.a.b
dialectica 525.c.d
diana 323.c.d. 565.b.c
diana Coryphæa 62.c. Nemorenſis 381.c. Triuia 381. d. e. Auentina 661. b. c. nympharum choro ſtipata 368.e
dianæ ara è cornibus ſtructa 313. b. ſpeculum 537.a
diaſpes fl. 116.d.e
dic 658.a.b
dic mihi, dic verum 433.c.d.588.e
[illegible] 699.a.b
dicebam 185.b.c
dicendi genus attenuatum, attenuate dicere 405.e
diceo verb. 13.e
dicere 186.b.337.c
dicta 559.e
dictare 571.a.b
dictata 571.b
dictator 341.a
dictio 186.c
dictum Pompeij Magni 14.d. Auguſti 79.b. eiuſdem de proditione 610.e. Catonis 141. b.c. Diogenis 141.b.c. 456.d. Ageſilai 147. d.e. Apollonij 233.d. Crateris 251.d. Demoſthenis 268.c. 582. d. Fabij Maximi 272. b. Iugurthæ 490. a. Lycurgi 493. d. Apellis 621. d. de Bonoſo Imp. 624. e. Stratonici citharœdi 634.c
diducere 273.d.573.d
dies 98.a.b.132.c.205.b.572.e
dies terſus 358.c. agitur 428.b
dies feſti, profeſti, interciſi 69.b. ſtulti a. puri 617. c.d.e
diem ducere 112. e. petere 610.c. fatigari, exerceri 142 d.e
diem cedere, venire, redire 184.c.d.361.e
diei ortus 14.b.c. tela 639.a
differre 161.c. 222.c. 339.c. 484.d
digiti longi 254.b.c. 292.c.d
dignorare 472.d. 707.e
dignus 588.e
digredi 211.a.b
digreſſio 45.c
diligere propriè quid 329.c.344.e
diluere 509.b
diluuia duo 386.b
diluuies, diluuium 613.e
dimittere 284.e
dionyſia geſticulatrix 332.c.d
dionyſias inſ. 39. b. 512.c
[illegible] 153.a
diota 624.a
diræ 52.c.547.b.c
dircæus fons 503.a
dirce 503.a.499.c.513.c.d
diretire 370.e
dirus 286.c
dis 330.e.422.c. pater 428.c. 533.c
diſcedere 265.e.701.e
diſcere 133.c.165.b. 429.a
diſcidium 198.d.e
diſcinctus 125.c. 340. a. nepos 484.a
[illegible] 493.b
diſcordia 166.d
diſcors 68.c
diſcus 495.b.c.d
diſertus (.·.) 2.d.540.c
diſpendium 342.a.383.e
diſpennêre 134.a
diſpenſator 342.a
diſperire 330.e
diſpeſcere 105.b
diſplicere (.·.) 619.a
diſponere 119.d.e.559.a
diſſerere 119.e
diffidere 199.c
diſſidium 198.d.e
diſſolutus 340.a
dithyrambi 91.e
diuerſus 192.b.649.d
diuertere, diuerticulum, diuortium 649.d
diues 14.d. 541. d. repente factus inuidiæ obnoxius 311.d
diuidia 192.c
diuinatio 203.b
diuinus 63.e
diuortium 192.b
diurnum 541.e
dius fidius 684.c.685.a
docere 136.b.c.460.b
doceri 123.a. 133.e

doctus 133.c. 203.c. 322.c. 383.d
dolabra 584.b
dolare 584.a
dolere 449.c.463.a.b.708.a.b
doliare vinum 510.c
dolicha inſ. 255.a
dolitare 708.b
dolium 510.b.c
dolones tela 584.a
dolor 71. c.118.d. e. 243.c.251.c.265.c.d.280.b. 337. a
dolorem verbis leniri 193. a. verum eſſe ſine teſtibus 708.b
dolus 584. a. dolos fingere 284.b.c
domator, domitor 111.e
domioa 140.c.266.b.419.d,e
domina Roma 457.c
dominus 127.b.c
domini ſeruos petunt nutu 463.d
cum dominis cremabãtur pretioſiſſima 623.d.e
domi eſſe 330.d
domus 12.c,d.197.d.e.398.b. 413.e. 597.e.701.b
domus alta 126. e. marmorea 233. d. caſta 271. d. tenuis 330.b.c
domus Remi, Aſſaraci, Pyrami, &c. 550.d
donare 67.e.544.e
donarium 83.e.554. e
donaria ſuſpendi ſolita 587.d. eorum ſubſcriptiones 596.b
donatica haſta 596.c
dono Tana 118.c
donner dans le blanc 106.d
donner carriere à vn cheual 287.a
donner martel en teſte 616.e
donum 83.d. e. 84. a. 155.e.259.a.544.e
dona diis fixa, ſuſpenſa 301. d. e. eis ſubſcribebatur nomen dicantis 302.a
doræ choreæ 61.b.c
dores, vel dorij 61. b.c
δωριάζειν 61.b
doris 37.a. 226.a
dormire cum aliquo 269. d. e. dormire in lucem 619. a
dorſum nemoris, maris 603.b
δρυόκοπος, δρυοκάρπος 280.e
dos 32. c. 183. d.e. 605.a.b. profectitia, aduentitia 605.b
dotem quis ſpondeat 610.c
le doßier 668.a
doſſuaria iumenta 373.d
doſſum 373.d
dracæna 49.d
draco 436.a.631.a.656.d
draco Lanuuinus 656.b.c
draco à Medea ſopitus 467.d.e
draco cuſtos malorum Heſper. 342.e
drama 10.a
drapper, & bourrer 265.a
les draps du lict 589.d
δρυμοῖς 493.b
dryades nymphæ 8.e. 240.a. 511.d.e
dryope nym. 240.e
du Sein foin 116.c
dubenus 127.b
ducere 161.a. 206.a. 208.d. 251.b.c. 273.d. 320.e 444.c. 499.a.b. 503.d. 627.c.635.e.
ducere foſſam, ducere vallum 102. a. lineas 102.e. notam 165.c. vela, remos 167. d. verba, voces 191.a. b. fletum 215. b. pocula 283. a. moram, horas 303.d. ſidera 316.a. manus, brachia 331. b. ad ſidera 413.d. aquam, riuos 455.a. 469.c. famam ex iugo 455.a. lineam, literas 585.e. manu 634. b. noctem 638.d
ductari 301.e
ductariè agere 207.c
dulcis 51.c
dulichium inſ. 93.b.255.a
dumoſus 601.a
durare 169.b
durari frigore 120.d
durities, duritas 480.e
durum molliri dicitur 701.a
durus 174.b.c. 209.b.c.541.b
durus deus, dies, durum tempus 364.d
dyndimus mons, Dyndemenæ matris Deûm templum 533.c.d.

E

E pro i, 280.d
E, H, in ea verb. 149.e
ebrietas mors memoriæ 390. e. eius comites 619. b
ebrij 131. d. 393. e. eorum ſigna 422. a. pugna 449. d. coronæ 578.d
ebur 39.d.379.d.652.e.653.a
ecce 649.a
echena lernæa 342.e
echo 240.c.d
ἐκφέρειν 213.d
ἐκτίλλειν 439.e
ecquando 277.b.c
ecquid 194.c
edera 10.b. c. d. e. 267. b. c.d. 625. b. c. 652.d.e. Baccho ſacra 560.a
edere 110.c.111.a.640.a.b
edicere 273.b.c. 680.a
ediſcere 591.b
editus 463.b
ἔδνα 213.b.c
edoni pop. 251.b
edonides 151.b
edonus mons 151 b
educare 30.c. d. 460.b
educere 30.c.d.413.d. 460.b
effectus, effectum 540.c
efferre, efferri 213.c.d. 640.d. 644.b
effigies 455.d
effingere 455.d
effundere 658.c.d
effuſus, effuſo 105.c
egere 677.b
egerere 631.a.b
egeria nympha 631.b
egeriæ fons 537.a
eiectare 373.e
El far de Gallipoli 533.d
elæi pop. 413. e
elaïra 147.a
electra 300.a.b

ἐκχεῖν 217.a
elegi verſus 571.e.620.d. 405.b
elementa 88.d.e
eleuare 180.c.d. 391.e.398.d
elis 583. d.e
elixum 503.a
elogium 217.a
eloquens 545.d
eloquentia 350.c. 531.a.b.c.d
elucere 515.e
eludere 330.c.d.572.a.599.b
elugere 115.e
elyſij campi 252.e.520.b
elyſium 649.c.d.e
emblemata in vaſis 455.e
emeritus 707.a
emittere 368.a
en carriere 106.a
enceladus 249.b
endormi 667.c
endurer de luy 277.a
endymion 304.b.c.d
emberber G. 97.d
enipeus fl. 204. e. duo fluuij 522.e
ennius 45. b.c. 126. a. 415. e. eius ſomnium 533. d
enormis 588.b
enſis 609.d
enſorceler G. 97.d
entre vous femmes 391.c.521.b
ἕως 211.b.e
eous 211.b.c. 543.c. 615.a
eoum gelu 219.e
epentheſis 699.e.700.a
ephemeris 541.e
ephialte 205.a
ephydatia nym. 240.d
ephyra 268. b
epicurus 394. c.d. 531. d.e. hortos primus habere inſtituit Romæ 531.e
epidamnum 252.b
epiglottidis fiſtula 694.c
epimenides 394. b
epimetheus 61.d
epirotici pop. 628.a
epirotici canes 660.c
epirus 595.c
epiſcopi pictura 641.e
epiſtola 504. b. commiſſa 454.b
epithalamium 4. a
epitaphium 297.b.c. 653.c.d
epitaphia vbi inſcribi ſolita 78.c
ἐπιτιμητὴς, ἐπιτίμησις 553.e
epitogium 478.c
ἐπιπολῆ 98.b
ἔπομαι 590.b.c
epopeus 499.e
epulæ 42. e
eques, pro equo 688.b.c
equiſones 34.d.106.c.511.b
equitare 389.b
equitum cenſio luſtrica 553. a
equus 505.c.d. 688. b.c.d. ſapiens 133.c. abiegnus, durateus 408.e. fortis, armiger 420.b Marti immolatus 552. e. curtus 552.c. 553.a. in ſignis militaribus 565.b. alternus 579. c.d. munitus 585.c. bellicoſus 598.b
equum flectere in orbem 106. b. fingi 133.a.b. lauare 318.e. equum ſuum curans dux laudatur 602. b.c. equo hærere, in equo ſedere 111. b.
equi marini 411.e. coronati 406. b.c. 553. b.c. deſultorij 579.c. honorati 712.b
equis pulſat gyrum 495.d.e
erable 584.a
eradere 660.d
erato 419.e
ἐρχομαι 167.e
erechtheis 238.d.e
ergo 121.e.138.e.277.d.310.b.418.d.e
erichthonius 569.b
eridanus Venetus 599.c.d
erigone 84.c.d
erinne poëtria 258.d.e
erinnyes 328.b.c
eripere 241.a.b.275.e
eriphyle 212.d. 311.a.b.490.d.e
ἔρως 133.b
errare verb. 94.e. 109.c.d. 132.d.393.e
errata, pro amore 1.d
errones 239.c
error 138. a. 190. c. exactus 293. e. pro amore 1.c.d. 207.a.
erubeſcere 496.e.702.e
eruere 614.a.668.d
erumpere 503.c.d.e
erythea 672.b.c
erythra rex 224.b
ἐρυθρὸς (ᵓˇ,) 208.b
eryx mons 41.c.d
eſca 439.e. 440.a
eſcaria menſa 25.e
eſcuyers d'eſcurie 106.e
eſcuyer trenchant 267.e
eſlever 460.b
eſperons 634.e
eſquiliæ 542.d.e.655.b.c.d
eſquilina porta 613.c.d
eſquilinus lucus, Eſquilinus mons, Eſquilina regio 541.d.e.636.b
eſſe cum datiuo 200.e. 549. d.700. a. b. cum ablatiuo 409.b. eſſe præmium 263.d. eſſe in partes, &c. 462.b.c. eſſe cum muliere 654.e 655. a
eſſedum 253.b
eſſeda Britanna 320.b.585.e
eſt, ab edo 235.e
eſtain de laine 158.a
l'eſtoille au berger (.·.) 26.d
eſtre en cotte 371.d
et 711.e
etheocles 186.d e
etruria, etruſcus 454.a.b
etruriæ reges 453.d
etſi 71.c
euadne 213.a.b.c.486.c.d
euander 307.b.c. 460.e.549.b.c.673.d
eubœa 517.d
euehere 447.b
euentus 581.d

euenus fl. 147.d.148.a.b. 352.e
euertere 686.d
eufrates fl. 288.a.340.c.d 423.b.469.c.d
eoincere 639.c.d
euiolare 175.c.d
eomeoides 52.c.328.b.547.c.699.d.e
eunuchi maximi amatores mulierum 470.b
euoe 40.d
euripides in Ægyptum profectus 543.b.c
eurooetus 502.b
europa Mioois mater 367.d
eurotas fl. 43.e. 399.d.496.a
eurus ventus 355.d.e.430.b.c
eurydices nuptiæ 587.a
eurylochus 97.a
eorypylus 615.a
eurytus, Eurytion 390.d
exactus 157.a.b.466.b
exæquare 700.e
exalbeſcere 21.e
examen 385.a.b
excantare 422.a.b
excetra 342.e
excidere 414.b.599.a.b.641.b
excipere 66.d.134.b.524.b.c. 353.a.b.667.e
excipuum 353.b
excitos 6.e
excludere 218.d.345.c
excolere 570.e
excors 612.a
excubare 218.d.374.c.573.d
excubiæ 218.d.468.d.e. 573.d.609.b.623.e
excutere 75.a.633.e.634.a
exdorſuare 498.d
exemplar 260.c.567.a
exemplum 260.c.457.c.567.a
exequiæ 230.c. 296.a.408.c
exequiari 230.e.231.a.296.a.408.c
exercere 25.b.c
exercitus ordo obliquus, rectus 108.e
exeſto 626.e
exfilare 498.d
exhaurire 483.c
exhibere 515.c.704.b
exigere 203.b.525.b
exilis 334.a.b
exiliom ata.e. exilium ire 3.c
eximere 519.b.c
eximius 37.b.683.a.b
exinfulare 498.d
exitium 331.d
exitus 359.e
exorare 614.b
exornatio (∴) 81.c
exoſſare 132.b
exoſſuare 132.b
expellere 157.d
expendere 262.e
expenſus gradus 262.e
experiri 331.d.633.a
experrectus 624.a
experiurare 277.b
expertus 109.e.334.d.e.492.d
explere 476.b
explorator 372.a
exploratum eſt 410.e
exportare 213.d
expretus 75.e
exprimere 74.a.b
expromere 71.c
expuere 49.e
exſcendere mare 431.c
exſequi 295.e
exſilire 26.c
exſpirare 623.d
exta 553.d. porrecta 560. a. muta 566.d.e
exſtirpare 147.b.c
exſtiſpicia 553.d.e
exſtare 63.b.376.c.d
extenſus gradus 262.a
externare 41.c.d. 50.d
extremus 47.a.160.e. 290.e.485.e
exuelare 498.d
exuperare 90.c
exuuiæ 702.e

F

Faba freſſa 105.e
fabij Luperci 554.c.d
fabius Maximus Ouicula dictus 266.e
fabius cunctator 416.a
Q. Fabius Rulliani filius 100.c.d
fabula 101.d.e. 432.d.504.c.d
fabulæ togatæ, palliatæ 585.b.589.e
fabulæ plano pede actæ 691.d
facere 186.c.d. 244.b.317.c.d. 336.b.c. 348.b. 388.e. 440.c. 625.b. 642.a. 652.b.c.
facere conoicium, &c. 169.e. 170.a. moram 199.b. cootra remp. &c. 385.c. iter 389.a.b.c 483.e. flagitium 393.c. ſemitam 418.d. nudum 449.a. ventrem 557.d. moram 566.a. crimen, bellum 602.d. peconiam 616.a.b. murmur 665.d. rapinam, &c. 705.b
facies 107.d.256.c.d.260.a. 420.d.599.a
faces in ouptiis 586.b.587.d
faciem quærere 211.a
facilis 372.b
facinos 561.a
factum 83.a. 124.b.435.b.560.e
factus 619.b
facula 368.c
facundia, facundus 102.b.c
fagus 228.b
faire creuer 223.c
faire ſes orges 308.a
faire argent 616.a
falernum vinum 391.e
fallacia 139.c.d. 572.a
fallax 139.d.e
fallere 157.e. 161.c. 315.d. 573.a. 598.e. 613.b. 708.b.c.
fallere iactus 494.a.b. terga, claoſtra 624.c
falx 38. a. vinitoria 322.a. 584.b. fœnaria, prateñſis 578.b. putatoria, arboraria 584.b
fama 130.e. 166.d. 203.b. 213.a. 321.a.b.c. 338.d. 577.b. 700.a. 707.e.
fama bona 12.a.b. ſublimis 406.b
famel 49.e.500.e
famelia 49.e

fames peruſina 242.d
familia 49.e. vetus ſine liberis 23. b. fortis 457. e.
familia patris & matris-familias exemplum ſequitur 703.a
famoſus 131.a
famulari 49.e
famulus, familia, famulitium, familitas 500.e
fanaticus 57.c.d.333.a
fanum 322.d.322.e
vn faon 487.e
le far de Meßine 99.d
fari 68.a.596.c
farteum 126.e
fartores 617.e
fas 201.d.298.d.e.478.e
faſces vnde 423.a.473.d. prætorij 309.b.473.c.d
faſcia, faſciola 679.a.b
faſtigiom 379.b.c
faſtus 205.e
fatalis mors 133.b
fatalis 565.e
fatigare 126.d.e
fatum 63.b. 68.a.131.e.133.a.b. 230.b. 232.c.334.d.365.c. 461.b. 480.a.561.e.
fatum, fatuus, fatidicus 596.c.d
fatum componere 492.e
fati vis 132.b.c.361.e
fato mori 532.b
ad fata venire 297.a.b. fata ſepulturæ 364.c. fata trahere 682.e
fatis oil reſiſtit 697.a
fauea, Faueus 651.d
faoentia, fauere 625.b.c.632.b
fauilla 187.d.e.233.d
fauiſſæ 676.a
faunus aucupij præſes 489.b.554.e
fauonius 416.b
faoor 627.b
fauſtus Syllæ F. 424.b
fauſtus 424.b
fauſtum ſidus 64.d. omen 628.d
fautores, fauitores 461.d
fax 152.a.206.e.217.b.c
fax vltima 485.e.697.c.d
fax nuptialis 7.c. & ſeqq. cur ferri ſolita 7.a.b qoinque ſont 7.a.b.e
fax nuptialis & ſepulcralis 703.d
fax nouæ nuptæ rapta ab amicis 697.c
facem quatere 7.a.13.b.c
fecundus 71.d.e
fedus ponere 526.a.b. rumpere 527.b.c. certum 527.a.b. ſeruare 596.d. inire 605.e. vide Fœdus.
felicitatis comes inuidia 200.e.350.c
felix 194.e.271.b.283.d.412.e.484.e.597.b.c
felicem remaoere maius eſt quam felicem eſſe 194.e
femina bona 21.a. illius iudicium 434.b. femina adſectata 137.d. fallax 165.c.d. non poteſt eſſe iudex 294.a. res mala 331.b. affecta 361.c.d. femina turba 178.c. cui iraſcatur 449.c.d. grauiter amat, quæ maledicta ſæpe iacit 449.e. trita inter famulos ſuos 470.e
feminarum minæ 449.d.e.475.a
feminalia 425.d.693.b. & ſeqq.
femoralia 425.c.d.693.b. & ſeqq.
feneſtra 156.a
feneſtræ diuerſæ 156.e
fenus 71.e
fera beſtia 678.a.b
fera terra 116.a.b
feras figendi cominus vel eminus, mos 324.a
feris obiici 49.b
ferculom 608.e
feretrius Iup. 694.e
feri, feri, form. 694.a
ferire 206.d.694.b.c
feronia Dea & vrbs 163.e
ferox 41.e.56.d.261.e
fertatus 327.a.b
ferre 84.e.591.e.709.e
ferre veſtigia, pedem 163.e. ferre ſe 227.c.d. ferre aliquem 344.d.e. ferre lumen 381.e
ferreus 277.b.c
ferri 264.b. ferri quis dicatur 357.a.b
ferri tota vrbe 383.e
ferrugo 55.a.b.c.d
ferrum 220.c. ferrum crodele 306.c.d
fers d'or 590.b
feruere 279.b.c
ferus 582.a
feſcennini verſus 17.a.b
feſſus 52.b.126.e.544.e
feſta Compitalia 553.b
feſti dies 607.e.608.e
feſtinare 121.b.584.e
fetus 71.e
fibræ 566.a.b
fictor 464.b
fidenæ op. 556.c
fidelis 545.e
fides, fidicula 650.a.b
fides 192.a.b.127.d.e. 128.e.355.b.372.b.c.392.e. 490.a. 562.a.564.b. 610.b. 635.a. qoomodo probanda 451.c
fidem fraogere 170.b. facere 228.a. cadere 325 e. tenere 433.c. habere 344.e. queri 545.b
fiducia 542.b.c
figere 285.d.324.e
figere ceruos 85.d
figulus 427.e
figuræ leues 160.d
filom 560.c.d. fila condita 561.b.c
findere 124.c.d.422.c.d
fingere 133.a.b.198.e.329.a.344.d.427.e.571.d
finis 13.d.163.e.219.d
finibus teoeri 260.e
finitimus 594.e
firmus 82.d. firmè, firmitet ibid.
fiſtula 597.a.b
flagellum 31.e
flagitari 393.b.e
flagitatus inter cutem 393.d
flagitium 393.b.e
flagrare 205.b.c.260.b
flameum 9.d.e
flamma pro amore 607.e
flammæ omen 464.e.465.a.630.a.664.c

flammare 61.c.608.c
flatus 349.c
flectere 317.c
flere 186.c.101.c.236.a.273.b
flere lecto ignaro 45.d.e. in ſinu alterius 167.b
'deos 314.b.c. elaſtica 420.c.d
fletus 14.c.222.b.505.b.c
flexanimus 64.d.e
flora 451.c
flos 14.e.30. a.b.154.c
flores ſerti & ſoluti 391.c. ſparſi in funera 507. e. in conuiuiis 663. b.c. pratenſes,horienſes 581. e
floribus inimicus Auſter 621.c
floridus 2.d.11.e
fluctiſonus 39.a
fluctuare 72.a.b
fluctus, fluctuo 200.b
fluctus ſummus, imus 100.a
fluentiſonus 501.c
fluitare 517.c
flumen 113.b.c.239.c.d.382.a.417.a.b.575.e
flumen medium 187.b. vagum 235.b
fluminis gyri, meandri 113.b
in flumine nauigandi ratio 207.b.c
flumina in mare fluunt 214.e. plena 239.d.in triumphis 247.d.e. fundi finguntur 325.c. vehentia auium 615.a
fluuius, a, um 284.c
fluuius 417.b.575.e
fluuius exhauſtus 682.a
fluuij quomodo olim picti 652.d. dij habiti 692.e.
fluxion & goute aux pieds 103.a
focus 140.e. 247.b.322.d.e. 550.a.b.702.c. extinctus, algens 624.b.c
fodere 31.b.691.a
fœdare, v. 96.a.b
fœdus 67.c.d.285.a. 605.a.b. vide Fedus.
fœmina 143.d.e. vide Femin.
fœnerati 177.c.315.d.541.b
fœnifex,fœniſeca,fœniſicia 578.d
fœnum 578.c. in ſignis militaribus 565.c.d
fœnus 177.e
fœtus 124.a.b.305.c.675.a.b
fœtus, vel fœtum 71.c.d
fœtus,a,um 614.a
foliatum vng. 644.c
follaſtrer 304.d
fontinalia 229.d
fons 559.c.597.d
fons purus 405.c.d.598.a
fontes diuini 219.d.358.b.c
for, pro fur 127.d
fores 13.a.218.b.666.a. vde 216.c
foris in ſing. n. 20.a
forligner 562.e
formiæ op. 96.a
formica 86.a
formicæ Indicæ 483.a
forma potens 267.e. recta 319.e. candida 319. e. 327.c. 468.d. breuis 367.c.d. 611.e. & ſeqq. perit vino 390.c. eius ſuperbia 453.a
formam ornare 145.e. 146.a. eam auget magnitudo 254.c. teneritas 350.d
ad formam multa ſimul miſcentur 543.a.b
formoſæ pati faſtidia leue 343.d
formoſus 146.d.e.159.d.e.601.a
formoſæ lenes 210.e. 268.d. 273.e.311.a.342.c. 385.e. ſuperbæ 229.a. feroces 363.a. non carent periculo 364.e. alias magis, alias minus formoſæ 371.d
formula legis 669.e
formula, Velitis, iubeatis 684.b
formula errare,excidere,cadere 669.e
formularij 669.e
fors 280.d.e
forſitan 325.b
forte 690.c.d
fortis 109.a.178.d.e.268.a. fortis ad prælia 287.a.b
fortuna 126.c.133.a.b.171.e.223.e.413.c.d
fortuna hera dicta 70.b. tempeſtati & tranquillitati præeſt 223.d. ſecunda,aduerſa 234.c dominatur in amore 334.b. mutabilis 367.d. cæca 374.a. Præneſti & Antij culta 380.c. gaudet ſæuo negotio 435.c. domina æquoris 443.b. redux 480.a
fortunæ rota 276.b. ludus 349.a
fortunatus 223.e.411.e
forum 91.c. 457.a. laſciuum 642.d.669.d. in foro ſaltare 610.e
fora xvii. Romæ 575.b. & ſeqq.
foſſa, foſſatum 102.a.b
fractus 315.b
fragilis 641.a.b
framboiſier 601.a
frangere 93.b.270.a.b 317.e.475.d.491.c.d
frangi dolore,&c. 389.e
frapper au but 206.d
frater 320.b.c
fratres diuerſo cognomine 705.c.d
fratriare 41.d
fraus 437.e.536.c.627.a.b
frendêre 93.b,105.c
fremere 93.b
fremitus 93.b.312.a
frenum 105.c
frequentare 37.c.d
fretum 99.d.113.d.129.e.422.d
fretus m. 99.d.184.e.129.e.422.d
frigefactare 9.c
frigerare 9.c
frigus 119.e.120.a
frigus gelidum,opacum,amabile 119.e
frigêre 93.b
frigidulos ſingultus ciere 47.b
frigus matutinum 219.e
frigus ſequitur tremor 623.c
frondatores 38.a
frons 37.e.108.c.333.b. ornata 320.d.332.e. pura 332.d.e. reuincta fœno 578.c
fructus capere,percipere,condere,ferere 576.a
fruges 121.c.576.e
frugmentum, frumentum 121.c
frui 283.c.576.e
frumen 576.e.604.c
frux 121.c
fucus 310.a
fuga 581.a

fugam ſequi-

fugam ſequitur ſtrages 279.a
fugare 528.d
fugax 425.b
fugere turpe 582.d.e
fulcire 179.c.d
fulcrum 295.d.e. fulcrum lecti 668.e
fulgentem incedere 244.d
fulgere 593.b
fulgur 398.d.e. 666.d. illius cauſſæ ibid.e
fulmen 126.c. 398.c. d.e. 666.d.e. an ſit brutum, illius genera 398.c.d
fulmina Iouis arma 315.b
fulmentum 295.0
fulminare 666.e
fulmus 80.d.177.a
fultus 445.e
fumus 600.d.e
fundator, funditor, fundibali 106.d
funda 106.d.e. 595.d.e.693.b
fundere 64.a.584.b.686.b.c.693.b.c
fune deſcendere 642.a b
funem torquere 647.a
fundus 379.b.c
funebris pompæ imagines 295.a.b. odorum fercula 295.c.d
funeratus 230.e.364.c
funeſtare 53.b
fungi verb. 708.a
funeſtus 365.b. 436.c.437.a.b
funus 223.a.295.c.297.b
funus acerbum 290.c. tantũ 295.c. plebeium 296.a.b. cur in limine collocatum 644.b. cenſorium 705.a.b
funeris indictiui formula 213.d. 231.a. exequiæ 296.a
in funere quidam vapulare & vulnerari ſoliti 643.d
funera nec-funera 42.d
funera de regionibus & vrbibus 242.c.243.a
funera pro ipſis corporibus 695.e
funeribus tibia adhibita, & tuba 274.c
fur 29.d. 127.b.c.d.673.c
fur manifeſtus 483.d. nocturnus 505.e
furari 579.a
furari noctem, otium 453.a
furiæ 52.c.328.b.c.432.d.547.c.699.d.e
furiæ pro amore 607.d
furiarum ſedes, limen 20.b
furina dea 127.d
furo, i, κλέπτω 127.d
furor 70.e. 228.c.508.d
furor demens 204.a
furoris ſpecies 137.a.b
furore correpti ſpeciem Nymphæ in aquis ſe videre arbitrati 488.d
furtiuus 155.c.d. 218.c
furtum 127.c.d.271.a.b.340.d.e
furtum manifeſtum 673.c
furtum, pro amore 74.c
furuus 351.a
fuſcina 447.d
futuere 456.d.e
futurus 90.d.e

G

G pro c 85.d
G, gabij op. 556.d
gabinius 471.b
gabinius Ro. ſcriptor 534.b
gabinus ager 556.d
gades inſ. 672.b
galbius Baſſus poëta 159.a
galatea 181.a
γαλῆ 592.a
galea 592.a.688.e
galea lupina 688.e.689.a
galea potare 478.d.e
γαλέαι 592.a
galeare 591.e
galearia, galericula 555.d
galeola 478.e.592.a
galeones naues 530.d
galera 555.c
galerie 621.c
galerita 555.c
galeritus 688.e
galerus 555.b.c.d.592.a
galeſus fl. 399.d.692.e
gallia Bracchata 693.a.b
gallica palla 605.d.e
galli Bracchati 425.b.c
galli templum Delphicum diripiunt 490.d. fulminibus crebris petiti 490.e
galli ſacerd. 333.a
galli ad Delphos fuſi 379.e. ad Parnaſſum 490.c
galli equites torquibus & armillis ornati 694.a
gallorum corporum magnitudo 691.c
galli gallinacei ſtatim in victoria canunt 503.b
galli cantus 590.a.b.594.c
gallus fl. 298.c.514.a.b
gallus 206.d.207.b. 241.d.e. 242.a.476.b
galli tres 403.a.565.a.b
ganges fl. 535.b.c
ganymeda 205.c
ganymedes 375.e. 376.a.b
garamantes pop. 24.d
garrire, garrulus 646.e
gaudere 241.b.c. 342.b. gaudere in aliquo 263.d.e. gaudere iubere 341.b
gaudium 160.d.e. 452.a.b. gaudium gaudere 16.c
gaza 39.a
gelidus 110.a.119.e
γέλως, &c. 185.c
gelu 501.a.b. Eoum 219.e
gemmæ 183.d.e.208.e.296.c.310.e.434.d.483.e
gemma diues 426.b
genæ 317.d.481.c.d. 613.e.614.a.660.e
genas radendi mos 282.a
γενειάσκω 446.e
gener 32.b
genialia curare 39.c
geniales Dij, homines, &c. 39.b.c
geniales lecti 20.d.668.d
genibus aduolui 669.e.d
genius 464.e. 668.c.d.e
per genium orare 668.b.c

C

gens 89.c. 142.b.274.b. 427.b.539.d
gentilis 539.d
geous 238.c.242.a. 486.c
gerere 91.d.517.a.b
germanicus Cæſar 599.e
gerræ 85.c
geryoo .534.c.d.692.b.c
geſum, vel geſſum 104.d.415.c. 693.c.d
geſſatæ pop. 692.e.693.d
geſticulari 332.d.e
geſtire 332.d
geſtus 332.d
geta ſerui nomen vode 618.d
getæ pop. 118.c.585.d.e
gibraltar, vel, *Gilbatar* 481.b
gigaotea ora 460.a
gigantes 235.e. 432.c. eorum pœoæ 432.b.c
gingrioatores tibicines 402.a
gingrinæ tibiæ 402.a
gingrire, gingritus 402.e.416.b
glabrio 18.a
glacies 120.e.592.e
gladiatores vænales 660.a b
gladiatorum auctoramenti formula 141.d
gladiatorum commiſſiones 27.b. palmæ 572. a. parmæ 692. b. petitiones 700.c
gladius 333.b.609.d
glandis 595.d
glaphyra meretrix 471.d
glaſtum 319.e.d
glaucus 251.c.d.353.c
gloria 89.d.133.e.455.c.478.c.503.d
gloria cur dicta adorea 486.e
gluma 521.e.576.d
gnobilis 550.d
gnoſius 191.b
gnoſus vrb. 50.e.150.e
γνῶθι σαυτόν 491.e
golfo 568.c
golfo di Venetia 167.b.352.b
golfo di Napoli 194.d
golgi 43.e
le gond & le pinot d'vn huys 665.c
gorgooes 255.b.c. 419.e. 681.c
gradiuus 107.c
gradus 550.e
gracilis, gracilens, gracilentus 295.e.d
græci Danai dicti 356. c. naufragium patiuntur 356.d. peſte moriuntur 631.c. quo digito ferant annulos 640. c. veotis ſacra faciunt pugnaturi contra Xerxem 644.e
græcorum luctus ob amiſſos ſocios peſte 519.d conuentus Aulide factus 567.b.c.d
graij chori 405.c
gramen 578.d.e
grandæuus 106.a.346.c
grandis 106.a
grandis 454.e
graononij 58.a.b
granum 521.e.576.d
graria 328.e.389.d
grariam facere 393.e
gratus 596 b
graucis 595.e
graueur 584.d
grauis 218.b.327.e.397.e.589.c
grauis alicui, in aliquem 461.b
grauitas 227.c
gremium 74.e
grex, f. g. 134.b
grex 378 b.c. 450.e.683.a.b
gurges 72.d.e.100.c.d.124.c
gutta 573.c
guttum 575.c
gygæus lacus 468 b
gyges 535.e.391.c
gylippus 131.a b
gymnaſium 495.d.e
gymnaſium flagri 491.e
gyndes fl. 217.b.c
gypſum 541.e
gyrtoo vr. 38.b
gyrus 417.b
in gyrum flectere equum, currum 417.c.d

H

HAbena 105.a.b
habenæ leotæ, validæ 111.a
habenas immittere 407.b
hactenus 569.a
habere 157.e 451.d. 500.d.e. 697.c
habere metum, &c. 467. e. certamen, litem 483. b.c. fidem, pondus 540. a. perſuaſum 573.a. morſus 589.e
habitare 292.b.310.b
hæmoo 278.e
hæmus mons 501.e
hærere 256. b. 397.b
hærere ſcopulis, equo 375.c.d. ad ſaxa 567.d
hæres bullatus 571.a
halcedonia 222.a
halcyoo, Halcedo 222.a
ἀλκυὼν 493.b
halyarticus 130.d
hama 291.d
hamadryades 8.d.e. 238.e.385.a. 401.a.b
hamotrahooes 572.d
ἅμαξα 421.e
hardy conard 94.d
harin, haruiga 451. a.b
hariolari 315 e
hariolari 68.a. 596.c
harpax 675. d.e
harpyiæ 547.c
haruſpex 451.a.b
haſta 106.a.b. 377.d.589.d.598.a.634.e
haſta Celibari ornare 211.d
haſta Pelias, Æmonia 251.c
haſta pura 596.c
haſta dooari 596.b.c
hauena 105.b
hebe 205 c.d
hebrus fl. 118.b
hecate 78.b.c.581.e
hector 336.a.b.451.c
hector ad Achillis currum religatus 280.d.e prædixit Achillis mortem 281. e. raptatus ab Achille 409.e
hectoris corpus lautum & vnctum 281.d

hecuba 449.e
hedera 10.b.c.d.e. 146.e.267.b.c.d
helena 206.d. 250.b.304.a.b.384.d.496.d.e
helice 364.a
helicon inſtromentum muſicum 4.a
helicon mons 4.e.380.a.411.b.414.e.490.b
helicona colere 4.a
heliconides muſæ 4.e
ἕλιξ 27.a
hellas 530.e
helle 236.d.352.a.b.c.533.d.e
helleſpontus 66.e,533.d
heloria Tempe 61.a
hemiſpherium duplex 122.c.d
ἠρώων βαδίζειν 254.d
herba mala 272.a
herbæ Collinæ 613.b.c
hercules 32.d.e.85. d.e.204.b.205.e.225.c.d. 236.e.240.b.307.c.335.e.343.a.409.e.468.e 516. c.d.554.b.672.d.675.a.b.678.b.c. d.679 d.
hercules inuictus 237.e. vindex terræ, ſanctus, ad librum adeſſe oratur 684 b.c.d.685.a.b.
Herculis idolum apud inferos, ipſe in cœlo 232. c. cum Archeloo certamen 395. d. fanum 416. e. columnæ 468. c. ſacerdotes 554. b. claua 674. b.c. labores 674.d. cum laboribus amantium collati 358. d. ædes in foro Boario 675.b.c.d. manus duræ 679.c. fata 682.b. c. d.e. ſacra & templum in Phocide 683. c.d.
herculi ſacrum Tibur 381.b.c. Iuno ei reconciliata 683.d.e. ara exſtructa Romæ 684.c.d
herculea via 294.e
herculeius Sertorij leg. 14.d
herculeos nodus 685.c
heres 70.b
heri, here 331.a
hermione 159.c.d
hermus fl. 173.b.354.d
heroïnæ, heroïdes 206.a.232.a.c.255.d
heroës 36.c.d.470.b
Heroos, a, om 246.c
herus 70.b.266.b
heſperia mala 342.e.343.a.b.c
heſperia aqua 565.d.e
heſperides 554.c.d.e
heſperius Mileſius 554.d
heſperij pop. 260.c.d
heſperos 55.e.25.a.b.26.c.d.28.d
heſternus 68.a
hetruria 241.c.d.454.a.b
hetruſci 247.b.454.a.b
heu 499.e.564.d
ἥμερα 541.c
hiacynthus gem. 644.d
hiare, hiſcere carmen 515.a
hiatus cauus 573.d.e
hieronymus Syracuſarum rex 556.a
hilarus, vel hilaris 6.a
hillæ 556.e
hinni 487.e
hinnulus, hinnuleios 487.e
hippice herba 591.b
bippocrates 394.e
hippocrene fons 289.c.407.d.e.415.a
hippodamia 148.a.255.d
hippolyto 591.d.e
hippolytus 611.c.d
hippomanes (.·.) 614.d.e
hippomedon 137.c
hippomenes 137.c
hircaoia 187.c.188.a
hircus 322.d
hirſutus 138.e.601.a.679.b.c.688.c
hiruodo 221.e.326.b.c.594.c
hiſpani 116.d.e
hiſpania 116.e
hiſtoria 213.c.246.a.b.407.d.e.527.e.569.b.650.c
hoccine 47.c
hœdus 322.c.d.400.b.c
hœdi ſidera 359.a.b.c
homerus 126.a.131.d.174.b
homo folio comparatus 307.a.b. formatus à Prometheo 307.e
homo, pro ſeruo 2.e. pro animo & ſpiritu 190.a
hoioo vmbraticus 231.d
hominis vita 110.d
homines vmbri 241.d
homines priſci pelliti 487.e.488.a
homines clitellarij 617.a
homonææ epitaphium 711.a.b
honeratus 457.c.d
hooeſtus 293.d.384.e.457.c
honor 457.e.626.a.b
honor tumidus 543.b
honorem darė 610.d.e
honores tergemini 457.d.e
honoratus 712.a.b.c
honus 92.a
bonuſtus 457.c.d
horæ 94.e. fertiles ibid.
hora, pro die 466.a.b
hora felix 28.e.29.a. memor, immemor 175.b.c. mollis 365.c.d
horam durare 221.b
ὡραῖος 94.a.b
horatia pila 415.c
horatij 415.b
horda 125.e
hordicalia (.·.) 125.e
hormiæ inſ. 96.a
hornus 595.a.b
horo Aſtrologus 562.b
horrea ditari 126.d
horreum 126.e.127.a
horreom excutere 126.e
horror frigidus 120.a. tremulus 623.b
horror maris 59.d.e
hortari 70.d.115.c
hortator, hortatio, hortatus, hortatorius 115.c
horteoſius 332.c
hortinæ claſſes, Hortini equites 420.d
hortiri, hortitor 115.c
hortus 14.e.30.b
horti Heſperidum 534.e
hortorum dona 580.e.581.a
horus rex Aſſyriorum 562.b
hoſper 84.c.d.489.b.548.a.b.604.e.673.b
hoſpitium 212.e.541.a

in hoſpitio violando ſumma immanitas 519.a
hoſpitia tranſeunt ad liberos 543.b
hoſtia 67.c.86.c.687.c
hoſtia maxima 86.d.553.e
hoſtia cadere, concidere, procumbere dicta 278.a.b.
hoſtire 86.c
hoſtis 505.c.572.d
hoſtis de hoſte teſtimonium grauiſſimum, 702.b
hoſtius Hoſtilius 135.b.525.e
humanus partus 259.a.b.c
humare 440.b
humatus 49.c.243.b
ex humero iacêre 191.a
humilis 82.e.194.b.c.458.c.508.a
humor 9.b.352.e
humus 712.a
hyacinthus 15.a
hybernæ, luces, horæ, hybernus Neptunus, &c. 121.d
hybernus 179.e.275.b
hybridæ 324.b
hyde vrb. 468.b
hydra 342.c.d
hyems 179.e
ὕειν 177.a
hylæus Centaurus 138.b.c
hylas 234.d.e. 235.a. 237.d.e. 238.b.c. 239.e. 240.d.e.
hymenæa 12.c.d
ὑμὴν quid 5.d
hymenæus 4.a.b.c.d. 5.b.c.d.e. 6.b.12.a.605.e 606.a.b. in nuptiis nominatus 5.b. & ſeqq. coronatus 5.a. ἄοινος, ebrius 6.d.e
hypanis fl. 199.b.c
hypermneſtra 650.a
ὑπαναί 474.e
ὕπνος κοιμητής 285.b
ὑποβάλλειν 176.c
ὑποβολιμαῖος 98.e
ὑποχόνδρια 249.e
hypotheca 526.b
ὑψαφορὶς 126.e
Hypſipyle 212.b.395.e
hyrcania 875.c.d

I

I formula dimittentis cum irriſione 187.d
I, i nunc 517.e
iacchus 57.c.d
iacêre 171.c.177.d.e.185.a.194.d.303.a.436.b. 674.a. 701.c. 702.a. 709.d
iaci dicuntur fundamenta 399.e
iactare 57.c.294.a.467.a.618.e
iactare conuicia 449.e
iactari 291.b.356.e
iactura 383.e
iaculantis geſtus 693.e
iaculari, iaculum 104.a
iaculum æquo pondere mitti debet 687.a
iam 107.a
ianitrices matronæ 709.b
ianua 13.a.116.a.b.c.218.c
ianus 180.b.222.a
ianus Patulcius, Cluſius 285.d
ianus quadrifrons 583.c.681.d
iapetus, Iapetion, Iapetionides 390.d
iapides pop. 109.b
iapodes pop. 109.b
iapygia 109.a.b
iarbas, & Iarba 299.c
iaſon 35.c.137.e.330.b.e.344.b.c.402.c.d. illius nauis 535.c
iaſonia carina 402.c
iaſus 137.c.138.a
iberi 116 e
icarus 84.c.d.224.b.389.c.d 390.a.b
icarius, Icariotus 484.b.c
ictus 615.d.e
ida Cretæa & Phrygia 409.c
idalia, Idalium vr. 634.e
idalium 7.d.43.e
idas 147.b.d
idoneus 172.e
idus 30.c. Apriles, Maiæ 617.e
ieiunij comes ſitis 500.c
igitur 267.d.e.272.c
ignarus 561.a.b
ignauia turpis 466.e
ignauire verb. 467.a.b
ignauus 448.b
ignia 646.b
ignis 65.a.115.d.e.163.e.168.b.213.e.397.b.438.b.452.a.
ignis viuus 122.e. auarus 367.b.c.483.b. in nuptiis 587.c.d. mouetur, paſcitur 592.e.593.a. voraciſſimus 631.b. ardens in quæſt. 645.b nemini parcit 697.c
ignis, pro ſtella 26.a.b
ignis amoris & Bacchi 153 c.d
ignes caſtrorum 601.d.e
igne omnia peritura 430.e
ignorare ſeipſum, ſuum locum, 165.e
ignoſcere 254.c.669.d
ignotus 94.c.372.d
il a pris coup 414.d
il demeent ſoupple 261.c
il eſt outre 298.e
il ne iouëra plus 290.b
il n'y a rien ſi froid que l'atre 623.c
ilaira 147.c
ilias 250.b
ilia Romuli mater 334.a.b.604.b.c
ilium 409.b.c
ilius 492.a.b
illacrymabilis 224.a
illuſtris 293.e.525.e
illyria 178.c.308.c
ilus 376.b
ilythyia 205.c
imago 418.e
imagines maiorum 166.a.b. earum inſcriptiones 90.a.b
imagines pompæ funebris 295.a.b
imagines apud inferos errare 232.b
imaginum cultus 647.d
imbellis 589.d.e
imbellia 589.e
imber 26.e.30.c.414.a
imbrex 643.b

imbricitor 284.c
imbuere 35.c.d.499.c.685.d.e
immaturus 698.d
immenſus 87.c.d
immanis 230.e
immemor 46.d
imminere 20.d.e
immolare (∴) 442.c.d
immutare 97.a.b
impellere 529.d
impenetrale 424.e
imperare 185.d.e
imperium 670.d.e
imperij pars 173.e
impetrare 566.b.643.a.b
impetrire, impetritum 566.b
impiorum habitatio 648.e.649.a b.c
implacidus 674.e
implorare 363.c
imponere 527.c.667.c
imponere coronidem & colophona 85.c
impos 71.b
imprecationis formula 453.b.c.d.546.b.648.d
imprimere 74.a
improbus 277.c.435.c
imprudens 561.a.b
impune, impunius 161.c.d.271.a
impurus 659.d.e
imum cubare 20.b
in 92.b
in partes eſſe, in mentem 461.b.c
in medium 369.b
inachus 206.c.388.a
inæquare 92.a.b
inæquatus 131.c
inæſtuare 131.c
inanilogus 619.e
inanis 383.a. 619.d
inauratus 86.d.e.inaurator,inauratè 86.a
incaſſum 579.b
incedere 144.c.244.d.254.d
incendium animi 54.e
incentiones tibiarum 332.d
incentiuæ tibiæ 332.d
inceſſus 244.d.254.d.484.d
inceſſus mollis 292.d
inceſtus 471.c.472.a.b.c
incidere 207.a.694.c
incinere 332.d
incipere 82.b.125.c.685.c
inclamare 642.e
inclinare 642.e
inclinationes verborum 642.e
inclinatus 67.b
includere 308.b.397.a
incœptum 560.b
incœptus 120.c
incola 95.d.e.673.d
incolumis 673.a
increbeſco 59.d.e
increpare 213.b.c.463.d.e.641.c.705.b
increpandi formula 185.b.c
increpitare 353.d.e
incubare, incumbere 652.c
incumbere 639.d
inde 54.d.464.b
indelicta 612.e
indere 527.d
index 89.e.90.a.b.577.b
indi pop. 284.e.318.c.320.a.422.b.c.425.c.586.b
indi colorati 485.d. triumphati 511.a. ducem ſuum occidunt 610.e
indorum ſitus 485.b.c.d. vxores, earumque contentio 485.a.b.c. 486.a
india 423.a
indica formica 483.a
indicare 401.c.410.e.670.a.b
indicere 670.a.b
indicium 577.b
indidem 23.b.c
indignus (∴) 216.c.d
indocilis 146.c
indoctus 591.d
indomitus 40.a.236.a
inducere 612.e
ineptiæ 2.a
ineptus (∴) 320.d.428.b
inermare 612.e
inermis 630.d
inerrare 131.c.d
iners 27.a. 448.b.c
inertia 383.c
ineſcare (∴) 440.a
infamare 341.e
infamis 217.d
infans 269.c
infectus 348.b
infenſus 453.b
infelix 256.c.d. 271.c.283.d.417.e. 440.a.b
inferi 431.a.b. eorum leges 361.e.695.a.b. an ab iis aliquis redeat 361.e. 695.a.b. ad eos multi deſcendunt 678.e
infeſtus 280.d.483.d.e.554.c
infinitiuus pro ſupino 238.c.d
infitere 612.e
infringere 209.a
ingenerare 23.c
ingenium 176.d.e.342.a
ingenium facere 244.b
ingenium facit Bacchus 377.b. 657.d.e
ingenium animi 47.c. terræ 429.a.b
ingens 498.b
ingenuus 160.c. 271 d.e.338.d
ingenui pueri bullam laribus ſuſpendebant, cum togam virilem ſumebant 571.c
ingerere 120.b.c. 610.c.617.e
ingignere 377.b
ingratus 155.a. 193.b.c
ingratis quod benefit, perit 400.a
ingredi 405.b
inguen 602.a. 693.e
inhoſpita, inhoſpitalis 117.e
inhumatus 570.d
inire 605.a
iniuria 157.b. 220.d. 229.c.d. 311.d.e. 344.d 660.d.e.
iniuria amorem ſoluens 545.e
iniuriæ vltio iucunda 683.e
iniuriam ſoluere 228.b
iniuſtus 42.b

inuaere 245.b
ino 353.d.e.363.a.b
inobſeruabilis 45.b
inoculatio 577.d
inops 289.d.e.570.d
inquilinus 390.b
inquinamentum 510.e
inquinare 510.e
inſanire 141.b
inſanire amores 394.c
inſanus 170.b.c
inſerere 498.b.c
inſidiæ 2.e.238.d.645.d.e
inſidiis excipere 645.d.e
inſignare 289.c
inſigniti milites 542.e
inſigne & inſignia 542.e
inſignis 217.e.542.e.543.a.703.d
inſimulare 198.e
inſinuare 458.a
inſiſtere 115.d
inſitio 577.d
inſitor 577.d
inſitus 16.a
inſolitus 179.d e.444.e
inſomnia 78.b.c.351.c
inſomnium, & inſomnia f. g. 450.b.c
inſperare 612.e
inſpicere 646.d
inſtabilis 92.c
inſtare 111.e.136.a
inſtita 62.d.e
inſtitor 580.c
inſtituere 460.b
inſublum 709.c
inſulæ domus 51.e
inſultare 50.b.c.d.e.278.c.431.d
intactus 393.a
integer 10.e.438.d.e.621.b
intendere verticem 207.d.e
intentus 124.e
inter, præp. 101.c.330.c
inter manus 599.b
intercipere 429.d
interdicere 273.c.680.a
interinngere 318.b.c
internuculi 17.b
interrogatio 334.d
interrumpere 100.d.e.476.a
interuallum 103.a.532.e
intexere 83.e
intonare 249.c.d
inuehere, inuehi 470.d.e.569.b
inuenire 245.c.d
inueſtis 55.e
inuictus 128.e.672.a
inuidere 612.e
inuidi rodere & mordere dicuntur 265.a
inuidia 200.e.202.a.222.c.316.d.e.408.a.
b. 450.d.e
inuidia correpti conflagrant 350.c
inuidia quod laborat, cito interit 350.b
inuidioſus 253.d.e.362.b
inuigilare 610.a
inuiſere 68.d
inuiſus 32.e.426.c
inuocatio poëtarum 4.c
inurere, inuſtus 707.d.e
io 154.e.206.e.363.d.e.388.d.e
iocaſta 286.e
iocus Cæſaris 571.a.b. Carneadis 538.d. Caſcellij IC. 400.d.e. Ciceronis 14.a.130.c.d.
346.c.495.a.526.e.540.a 586.d 606.e.661.c
706.b. Curtij 354.e. Horatij 703.c. Martialis 480.e.667.d.701.c. Plauti 152.a.b.333.d.
e.432.a.b.483.c.523 e.536.c.664.a.689.a
Senecæ 570.c
iocum fieri 342 a
iolchos 263.c 251.a
iole 367.c.617.e
iope 367.c
ionia vnde 353.b
ioniæ populi 172.d
ἰωνικῶς 172.d
ἰὸς 38.b
Iphianaſſe 442.c
iphiclus 261.b
iphigenia 442.b.c. immolata 567.e
iphis 313.b.c
ira 450.d.e 666.d
ira mora fit leuior 265.b.c. moræ impatiens
682.c. ruens 504.a.b
iræ ſedes 39.e.40.a. indices vult᷒ & oculi 630.e
iracundiæ indicium 136.c
iracundiores ieiuni & ſiticuloſi 682.d
iratus manus increpat 641.b.c.d
irati vultum intueri odioſum 338.e.339.a
irati tument, minantur 462.e. oculi iis micant 666.e
ire 277.c
ire exilium 3.c. ventis 178.e. in aduerſos
502.a.b
iris 430.c.d.e
irus 428.e
irrigare 96.d
irriguus 239.a b
irrire 637.c
irritare 193.e.637.c
irritus 492.c.d
iſis 78.a. eius peruigilium 218.d. denariæ ceremoniæ 310.e. ſacra 387.e.388.a.b.c
iſidis templum 388.a. ſimulacra 389.c
iſmarium vinum 390.c.d
iſmarus mons 293.a.481.a.501.e
iſocratis Panegyricus 81.b
iſcomache 255.c.d
iſthmia, ludi 531.c
iſthmos 51.a.515.a.530.b.c.d
iſthmum perfodere 531.c
iſthmus Cimmerius ſeu Euxinus 553.b
ita ſim felix 274.a
iter 194.e.438.e.474.d.508.a.535.b
iter de tempore 456.a
iter liquidum 224.c. propoſitum terere 374.b.
facere 389.b. liberum 483.a
iterare 240.b.585.b
iterum 318.d.e
ithaca inſu. 93.a.b. vrbs 93.d
ithacus mons 93.b
iton vr. 55.d

itura 292.c.293.a
ituræi pop. 293.a
itys 463.a.537.e
iuba 599.d,602.b,c,688.b,c
iubar 113.b,c,599.d
iubere 48.a,298.a
iucundus 84.b,c,192.a
iudicum tres ordines 703.c,d
iudex,194.a,254.c,d,nummarius,490. a, ſtans, 698.b.c
iudicare 698.e
iudicium 458.e
iugalia vincla 546,b
iugare, 10,d,e,36.b,c
iugarius vicus 36.c
iugatinus Deus 10. d,e
iugerum 432,c
iuges, 10,e,36.c
iuglans 17.c,d
iugum 123.b,401.e.433.e,455.a,546.b,685.d
iugum in connubio 36.c
iugum menſura agri 426. d
iuga montium 205,e
iugurtha 636.a
iulia gens 23.b,249.a,557.e,618.d,e,631.b
iulia Cæſaris filia 517.c
iulia Auguſti filia 149.c, 705.b
iulia neptis Auguſti 705.b
iuliani luperci 554,a
C.Iulius Cæſar Dictator 634.d
Iülus 558.c
iungere 28.d
iunia gens 23. b
iuno 254.d,266.a,b,275.e,565.c,684.a,691.e
iuno culta à puellis & mulieribus,364.e, 464.e
Herculi reconciliata,683.d,,amara, 678.e
iuno Argiua, Pelaſga, Samia, 362. c,d, Lucina, 565. b.c,Curitis,598.b, ſoſpita,657.e
iunoni menſa poſita tota hebdomada,259.a, illius odium in Herculem 679.a
iupiter, 133. a, 206. b,335.e, 357.c, 470. c, 499.e 500.a,b,501.a,597.a.609.e, 610.a, 691.e, vbi natus,409,c,d
iupiter Dodonæus,329.c. Opitulus,361.b,Pelaſgicus,362. d, σωτὴρ, 366. d,e, Axurus, 375. d, latialis,413.b,ſator diuûm,456. c. Olympius Phydiæ,456.c,d,Capitolinus,tonans, 549. e 550. a. Ammon, 566. e, eſt ventus,619.e, hoſpitalis,673.c, Feretrius 685.d,e
iouis filij.95.d,currus,114 a,b,furta.154.a.375.d eius menſæ accubitu dij, deæque fiunt, 259, d, Olympij oraculum,413.e, ſtella,563.a, ara ſuperba,615.d,Feretrij ædes,694. d,e
à ioue veritatis initium 115.c
iurantes tangebant aras 527.b
iurare 648. d.701. c,d
iurare oculos 214.e
iurgare 154,b
iurgatio 435.c
iurgium 308.d,435.c,578,d
iure ſuperbus 453.a,b
iuriſconſultus 614.b
iuriſconſultorum mos antiquus 78.a,b
ius 298.d,e.492.e.493.a. 498.e
ius honorarium 712.c
iuris dicendi locus 457.a
iuſiurandum per cineres & oſſa, 327.d, addita ei imprecatio 327. e
iuriſiurandi formula 562.d
iureiurando facta purgatio 438. c
ſub iura venire,423.b,c, iura ponere, 557.e, dare,dicere, 73. a,b,598.d,e, ſignare, 526.e
iura triſtia,dulcia 681.a,b
iuſſus part. 635.b.c
iuſta funerum,exequiarum 440.b,c
iuſtæ minæ,iræ 194.a
iuſtificus 70.e
iuſtitia in hoſtes ſeruanda 524.e
iuſtus 233.e
iuturna nympha 537.b, fons,537.a,c
iuuare 84.b.c
iuuencus 31.a.113.e,481.c
iuuenis 25.a.54.b
iuuenta 205.c,d,160.b
iuuenta. 205.c
iuuentus 260.b,461. b,c, d
iuuentus ver ætatis 621.a,amori dedita 486. d
ixion 188.a,b,c,d,432.e,699. c,d
ixionides 249.a

L.

L & r affines 79. c
Labare 582.a
labes 658 d
labi,141.c,d,e,192.c.197.a, 214.e,226. c,d, 236. d, 333.a,502.c,d,537.a,582. a,b
labia 666.c,d
labiones 666 c.d
labor 86.e,87.a,102.a,b,140.b.689.b
laborare 590,c,d,e
labra 666.c,d
labra vaſa & margines aquarum 666,d
labræ 666.c,d
labyrinthus 45. a,300.d.e
lacænæ virgines 493.e,494.b
lacerare 129.a
lacerna 478.a,b,c,d,588.b
lacerti,lacerta 153.a
lacones canes 496. d.e
lacrymæ 77.e,161.e
lachrymæ coactæ,215.b,c,d,220.e, 545.c,d, 573. a,b, c
lacrymæ compeſcere 220. ſiccare,233.c
lacrymis mollis 502.b,c,d
lactans & lacteus 577.a
lactans Deus 577.a
lactaria columna 542.b
lactentia frumenta 576.e
lactes 32. d
lactutia,lacturcia,lacturna dea 577.a
lacuna 476.b,573.d
lacus,136.c,d, 300.c,338.a,b,419.a,476.e,587.b
lacus Curtius 476.b
ladon draco 343 a
lædere, 307.d,347.e,445.b
lælia Galla 481.e
lælius Stilo Præconinus 125.d
læſtrigones 96,e
læſtrigonia amphora 96.a

lætitia 78.c,433.a,b
lætus 488.c,d,661.e
læua manus ſurtifica 3.b
læua n.g. 106.e
læuis 513.d
læuua 583.d
λαίμαργος 500.d
laïs 268.c
lalage 647.e
λαλαγῆτε 647.e
lama 645.c
lamia 451.c
lamina 645.e
lampetie 482.b
lana, 437.b, propriè carpitur, 63.c, nigra, 63.c, mollis, 63.d, iterata 410.b
lanam ancillis appendebant heræ 590.d
languere 399.a. 581.c
languidus 126.b,c,150.d,157.a
laniare, lanius, laniſta 333.b
lanij conducuntur ad animalium cædem, 369.c
lanuuiæ 665.e
λαοδίκη 158.a
lanoculus 435.b
lanuuium 655.e, 665.d, ibi magna vis anguium, 656.a
lanix 295.d, 639.a
laodamia 231.e
laodice 300.b
laomedon 299.d
lapidare 297.b
lapilli natini 147.c.d
lapis ſtans, 78.c, ſacer, 162.a,b. vltimus, 225.d.e
lapides venerabantur veteres 162.b
lapides iaci dicuntur 625.a
lapithæ pop. 255.d,e
lapſus 513.d
laquearia 412.e,d
lar Tolumnius rex Veientium 689.a
lares 416.e,570.a,593.c,594.b,c.687.d,e
lares compitales 553.b, primi, 665.d
largire v.act. 114.c.d
largus 62.a
lars Aremoricus 692.a,e
laſciuus 369.a,669.e.
laſſus 296.e
laſthenes proditor 610.e
latæ terræ,&c. 116.e
later coctus 469.c,d
laterna punica 419.b
latex 357.e
laticlanij 560.e,d
latium, item Latius,a,um 423.c
latinos mons 304.d
latris 651.d
latrones 497.c. qui dicti Romanis, 505.c
latroni nulla fides 673.a
latronum beneficium 505.b
latus clauus 551.a
latus petere, tegere 278.b, ſtringere, 469.b
lateri enſem accommodare 495.e
laudare ſeipſum an liceat 663.a
laudatio 81.c
lauerna dea 127.d
lauinij pop. 399.b
lauinium 399.a
laurea 627.d
lauriger 634.e
laurolauinium 399.e
laurus 297.a,416.c
laurus ſpectatiſſima in Parnaſſo 490.a
laurus in foco 594.d.365.c.d
laurus pura 627.c, d, Caſtralis, ibid.
laus 289.e.495.c
laus petitur à minoribus 307.b
laudis ſummum ſtudium 103.e
laudes dubiæ 109.d
lautia 126.b
leæna 49.d
lea 49.d
lebethrum antrum 405.e
lechæum 530.e
lectica 670.b,c
lecticarij quales electi 2.a
lectus 271.c,310.c.386.d,527.a.660.e
lectus caſtus, 43.d, e, paruus, 77. b, anguſtus, 183.b, c, eburneus, 295.e, aulæis ſtratus, 434. b, c, mortifer, 485.a, feralis, 644.d, genialis, 709.b
lectum conſcendere 610.b
lectum mutare 709.e
lecto vno tres 662.d
lecti aduerſi 709.e
leda 206.d
legati 33.d
legatus inter hoſtes tutus eſſe debet 573.c
legere 208.e, 255.b.386.d,657.d,685.e,d
legebant ſedentes veteres 417.e
legio 33.d
leguleius 609.e
λεῖαι 482.b
lelantus fl. 557.d
lena 611.b,614.c,d,e
lena ebrioſa vbi condi debeat 624.d
lenire 532.e
leno 611.a,b,659.d,e
lentitudo 169,d,e,451.d
lentus, 15.e, 104.e, 111.a, 169.d,e,210.b. 260.a, 300.d, 301.b,389.e,598.d, 659.d. 690.a
leo 323.e
leo Nemeæus 85.d,e,86.a, Cleonæus, 561.b,c
leo ſignum 563.b,c
leonina pellis 679.b,c
lepidum herb. 471.a
M. lepidus Catuli collega in Conſulatu 578.a
lepus, 489.c, mollis, meticuloſus, 324.c,d
lepores ex inſidiis capere 324.c,d
lerna p. 342 c
lernæus fons 357.b
lesbia 385.c,d,e
lesbos inſ. 258.e
lethæus fluuius 654.a
lethæus liquor 640.d
lethe 72.c.e
letum 72.e,442.d,639.e
leuare 190.d,e,406.a,697.e
leucadia 402.c,d, 477.e
leucanthe herba 22.a
leucas op. 477.e. promont. ibid.
leucippus 147.e

leucothea 363.b
leucothoë 353.d,e
leues figuræ 160.c
leuis 15.a,98.d.e,160.c
Lex, 596.d,680.a,ſequitur aurum,490.a,b.Scatinia,18.d,Oppia,553.c,d,funerum,484.e
legis eſt iubere,vetare,permittere 654.a
legem abrogare 273.a
leges ſcriptæ,inciſæ 526.d,e,Cenſoriæ,702.a,b
leges dare,imponere 619.a
legibus vti 670.c
libare,libatum,libamen,libum 514.d,626.c.d
libatio 598.c
libationes ante fores templi 514.a
libelli 197.e
liber pater,69.d,84.c,d,385.c,390.b, vini inuẽtor,153.a, eius ſacra,671.a
liber 75.c,194.a,b,254,b,330.a,b,621,d
libera colla,ſigna 635.d
liber mollis 244.c
libri naſci dicuntur,399.b, pumice poliuntur,406.c,d
libẽre 23.e,106.a
liberi, 12.d,e
liberi in ſenecta ſuſcepti cariores 54.d
liberi patri ſimiles vel diſſimiles, 24.b,c,d,e, vulgo quæſiti 203.d
libertas 483.e
libido 106.a,271.b,375.b
libido mulierum 391.c.521.a,& ſeq.
libido an maior ſit in maſculis, an in feminis 520.d.e
l.Libo 701..a
libonis puteal 700.c,701.a
libonum familia 701.b
libra 92.a,b
librariæ ancillæ 590.d
librarores 63.a
liburna roſtrata 634.c
liburnæ naues (.·.) 473.e
liburni pop. 473.c
liburnum 473.c
libycæ nymphæ 36.d
libycus ſol 679.d
licere 182.c.271.b
liceus 554.c,d
licinia gens 309.d
lierre, Gall. 10.d,e
lieux aſpres, pierreux & raboteux 50[illegible].a
lignum caducum 385.e
lilia alba 257.d
lilia calathis feruntur 580.c
lilium argenteum *600.d
limare caput cum muliere 301.a,b
limbus 62.d
limen 19.e,79.c,181.a,b,596,c,604.c
limen furiarum ſedes,20.b,limen tãgere ominoſum ibid.
limen tepidum 219.b, ſacrum,271.d,671.c
limen ſeruare 271.d,272.d
in limine iacere 411.d,e
limina oſculari, 221.c, lacrymantia, 546.c, ſuperba 615.d
limentinus Deus 216.c,347.b,671.c
limes 79.c,604.b,c,681.c
limis 19,a,596.c,597.a
limon 659.c
limus 293.c,595.c,604.c
linere 576.c
lingua 383.d,581,d
lingua grauida 449.e
lintea 423.d
lintres 207.b,440,e
linum Ægyptiorum,Arabum,&c. 595.b
linus 377.a
λίψ 592.e
liquidus 33,a,112.c,d,134.d
liquis 588.b
liquor 103.e
lis 435.c,578.c,d
litare 553.c
liticen 515.c,516.a
littus,51.d,148.b,c,132.d,264,b,399.a,441.b.515.b,696.b
littus curuum.441.e, 42.a,ingratũ,222.d,molle 237.c,d
littoris vnda 264.b
littora ſyluis circundata 225.a
lituus 551.e
liuere 650.d
liuor 282,d,145.c
lixa 103.a
λῶβα 492.d
locare 369.c,d
locarium 388.c
loca taciturna 349.d
locuples 157.a,438.c
locus medius honorẽ primus,364.a.b,377.c,d,e,380.a,b,434.c,455.d,665.d,e
λόγοι [illegible] 542.c
loix rigoureuſes 682.a
lolliæ Paulinæ faſtus 484.e
lomina 78.e
longe 367.c
longinquus 65.c,d,172.c.440.a
longus 305.c
loquax 545.d
loqui iniuſtè 212.a
loqui dicuntur multa 540.b,c,566.d,e
lorarij 461.e
lorica 461.c,588.e,589.a,689.a
lorum 461.c
lorum tributum libertinis 570.c,571.a,b
lotophagi 95.c,481.e
lotos 95.e
lubet 23.e
lubido 29.a
lubricus 603.c,d,e
lucere 258.a
luceres 555.a,b,e
lucerna 594.c,d,664.c.d
lucernæ ex flamma omen 594.d,e
lucerus rex 555.b
lucidus 487.c
lucifer 25.d,e,36.c.d,29.e,589.c
luciferi pauci 325.a
lucina 565.b,e
lucmo lucumon,lucomedius,555.d,e.582.c
lucretius 394.b
lucrinus lacus 196.b,515.a

lucrum 261.c,519.c
in luctu color ater, 431. c, ornamenta poſita, 434.d
lucullus 560.c,Xerxes togatus,583.b
lucus 404.c,d,489.c.d, 597.b,c,675.c.d
luci heroibus & vatibus ſacri, 404.b,c, eorum ſacra 680.b,c
ludére,25.d,e,172.d,258.b, 268.c,269,a,290.a,b, 304.d,349.a,572.b,199.a
ludere operam,ſemina 290.b
ludere ante focum & lares ſoliti liberi & ſerui 79.e
ludicrum 8.e,9.a
ludij dicti Simij 323.a
ludius pictor 539.e
ludus virginalis 341.b
ludi 322.b,c,infames,493.b
ludi Magni,Romani 518.e
ludorum ſeptem curricula 348.e
ad ludos ſpeculares vocantis Præconis vox, 110.d
lugentes,601.a,b,ſedent,212.d,e.591,a,b,601.b
lugentum eſt,mortuos amplecti 281.d
lumbago 311.d
lumbi 311.c,d
lumen 43.b,c,59.a,b,72.a,b,666 c,bonum,371 b
lumina moratura 156.c,d
luna 26.c,d,94.c,d,429.d,e
luna vaga 16.a, 59.a,plena,219.d,327.e, 328.a
luna ſicca,316. e, deducta,328.a, operatur noctes,587.d,laborat,397.e
lunæ currus, 191. c, 192. a, b, e, defectus,397.e ædes in Auentino,461.d
lunam deducere 119. e.140.a,305.e.573.d.613.e
luna in calceis patricius 551.b
lunare 629.b,e
lupa Romuli nutrix 556.e,559.d
lupatum 105.d
lupercalia 554.e
luperci 554.a,b,c,d, 564.c
lupercus 304.e
lupercus nomen familiæ 564.b,c
lupus 105.d,127.c,d,159.d
lupus femina 588.e
lupus in ſignis militarib. 565.b
lupus piſcis 127.d,e
lupus, genus freni, vnci, & hami ferrei,127.e
luridus 639. b
luſcinia 147.c,326. a,b
luſtralis aqua 626.a
luſtrare 286.d
luſtratio 553.a
luſtrum 552. c
luſus 384.c,608.d,177.b
lutare 553.c,d
luteum, vel lutum 6.e
luxuria,150.a,b,217.d,e,218.a,ex opibus,310.a
luxuriæ 4.genera 483.e
luy faire trouuer bon 294.d
lyæus 391.a,b,429.a
lycia 410.b
lycoris 401.c,d
lycorras,lycotas 584.e
lyceus 554.d,e
lycomedius 582.e
lycurgus 493.d,497.a,511.d,e,512.a
lycurgus rex Nemeæ 295.c
lycus fl. 33.c,396.a,499.c.500.a
lydi 626.b,c,illorum chori,650.e
lydia 130.d, 428.c
lydus veſtifluus 513.a
lygdamus 433.d,e
lygdini lapides 209.d
lympha lymphati 146.c
lympha pura 463.c,464.a
lymphatus 57.b,c
lynceum (·.·) 147.b,c
lynceus 392.e
lyra 245.c,d,416.d,e
lyræ carmen 630.d
lyra Aganippæa, Aonia 258.b
lyra ſurda 620.d
lyſimachus 451.b, c
lyſippus ſtatuarius 455.c,532.c
λυσσᾶν 11.d

M.

MAcies,macor,macritudo 589.a
Macilentus 589.a
mactare 442.c,d
mactus 442. d
madere,madidus 608.b
mæander fl. 374 d,395.e
mæander picturæ genus 395.a
mælium, melium 660.c
mænades, 450. a, 492.a, 538.d,c, illarum chori, 581.c
mæuia Galla 483.c
magi ſoliti occultare quid ſub limine 671.c
magia 139.d, 481.e
magica ſacra 262.b,436.a
magicæ aquæ 567.c
magicus Rhombus 365.a,b,focus 365.d.e
magis 257.d
magis cum comparatiuo 218. b
magiſter 460.b,480.c
magnanimi viri dilemma 44. c,d
magnes 612.c,d
magnificè de ſeipſo loqui an liceat 683.a
magnitudo pro numero 164.b
magnus 131.a,247.c,d,274.a,450.c
magyni 118.d
maiæ Idus 617.d
maieſtas 670.d,c
maiorana 5.c.
maiores 90.c,d.197.e,307.c
malaciſſari,verb. 93.d,e
malæ 481.c
malea prom. 512.a,b
la male-beſte 99.c
maleuolentia 202.a
malitia 51.b,male,192.d,204.e
malobatrum Surium 144.e
malum 51.b
mala repentina magis perturbant 337.e
mala vltima 263.c
malum 74.b
mala omnia poma ſunt 400.d
mala aurea 534.d,e

malus 70.e
malus nauis, 54.d,56.e,529.b
mamercus 416.a
mamilla 15.d.303.d
mammæ lacte intumeſcunt, quo exhauſto fiũt laxiores 304.e
mamurius 584.d
man 587.d
manalis lapis 513.e
manare 65.b,e,513.e
mancipia venalia in foro proſtabant, 620. d. e, ſignata, ibid.
mane 371.a,b
mandare 446.d
mandare literis 540.e
mandatum 437.e,584.e,651.d,e
mandata dare 54.b,446.d
mandata dare finguntur mortui 707.b
manere 133.c,162.a,710.b
manes, 230. e,278. b, c, 404. a,b, 440.c,611.d, 639.e, d,e, 695.a
manes vocare,226. a,b,e , nullis precibus moueri 695.d
manica 501.d
manidnctor 377.c
manifeſtus 483. d,673.c
manilia Telegoni filia 380.d,e
manilia turris 529.e
manius Curius 475.d
manlia gens 23.a,b
manlius Torquatus 7.a,23.b,694.a
manubiæ 323.b,424.b, 425. d
manumiſſionis formula 438.a
mannus 657.b,c,d,mannulus,ibid.
manſuetus 187.d.226.e
manſus 63.b
manus.i.bonus 230.e
manus, 246.c, 190.e,360.e,368.b,505.a,d,e,532. b, 628.b
manus caua, 155.b,facilis,245.a,b,pura, 384.b,c
manu tangere 189.b
manus longæ 254.b,e,292.e,447.a
manu vtraque quid agere 420.e,d
manus victriees 536. a
manus damnatæ 646.e,681.e
manus effugere,euadere 242.b,c
manns habere infectas,puras 315.c,d
manus dare 607.a,b,710.a
manibus cauis quid dare 677.c,d
mar 692.d
mar di marmora 533.c
marcellorum familia 520.e
marcellus 516.b,517.b,e.560.c, 694.d
marcelli theatrum 517.a,mors,519.d
vn marche-pied 417.a
marcher en bataillon carré 108.d
martia aqua 412.a,b
mare 211.e,pars altera rerum, 119.a,b
maris imperium penes ventos 446,b
in mari medio turba maxima 573.b,c
mare velioolum,34.e,119.a,b,458.e, miniſtrum, 212.a,b,purpureum,59.e,60.a,132.b,longum, 355.d
mare nunquam ſine vento,430.a,b, minas ponit in littore,463. a, eluit omnes ſordes, 543. b,c,barbarum,441.d,rapidum,113.d,e
mare findere ære 124.c,d
mare Actiacum 306.e, Adriaticum,167.b, 530.a Ægeum 446.c,533.b,c
mare Carpathium, 265. e, 440. a, Cumanum, 515. c
mare Erythræum 208.a,b,421.d
mare Hyrcanum 375.e
mare Icarium,Helleſpontus, 352.e
mare ſuperum Ioniũ,, 167.b,151.b,477. e, 570. c. d,628.a
mare morto 196.e
mare Tyrrhenum,Hetruſcum 180.a
mare-placidæ naues 96.d
margarita 483.d,615.d
mariana ſigna 421.e
mariſa fl. 118.b
marita 650.a,b
maritare arbores 31.e
maritus,31.e,592.b,650.a,b, dominus,9,d,e,nouus,11,a,b
maritus nouus enr non accedat ad nouam nuptam prima nocte,niſi in tenebris, 22.a
mariti imperium in vxorem 67.d,e
maritus nocet longa abſentia 480. e
marius,249.b,421.c 428.d,e,eius ſtatuæ, 473.b
μαρμαίρειν, 60.b
μαρμαρυγή 60.b
marmor 445.d,Numidicum,378.a
marmore ſurgere 379. b,c
maro ſacerdos 382.b,c,d,e,390.e
maro vinitor 382.c,d,e
maronæum vinum 390. e,d
mars,109.a,116.c,384.c,d.421.b, 434. d, dubius, 360.a,gaudet cæde,435.e, 459.e
mars,Manors,Mamers 360.d
martis comites terror & formido,475.e,ſtella, 563.a,b,ædes,596.e
martis & Veneris fabnla 619.e
marſpiter 424. d
marſyas coronatns 578.d,e,cæſus, 374.e
maßif 469.b
maſynij p. 118.b
mater anxia, mœſta 68.e
matris complexu auellere 27,e,28.a
matres paruulos gremio portant 23. e
matris Deûm ſacra 703.e,704.a,b,e
mater,pro naui 37.a
mater familias 388.b
mathematicorum mores 562. b,c
matrimonium per coëmptionem 470.b,c
matrona 388.b.484.c,d
matronæ albatæ in funere,643.d,e,adaras mouebantur feſtis diebus 254.e
matronæ Roman. carpentis & pilentis vectæ, 659. e, d, quæ efferrentur ornamentis conſularibus 705.e
matronarum cuſtodes 339.e
matronarum veſtitus 224.d,245.a, 705.e
mattelats 623.e
maturus, 31,d,132.e,318.e,439.a,maturare,318.c
maturus partus 124.a,b
matuta dea 353.d,e
matutinus 221.a,371.e
mauſoleum 413.d

INDEX.

maximum dici, minus eſt quam magnū, 124.e
mecænatiani horti 655.d
medea, 250.e, 344.b.c, 392.d, 522.d, e, eius maledicta in Iaſonem, 618.d
meedix 582.e
medea Angitia, vel Auguitia 436.a
medi pop. 425.c, d, 457.b, Sagittarij, 479.d
medicari 145.e
medici 252.d
medicina 166.e, 251.c, d
medicinam facere 508.e
meditari 27.b
meditata ſecum requirere 27.a
medius 286.e
medulla 188.e
meduſa 419.e, ei caput amputatum, 534.b
μεγαλαυχεία & μεγαλορρημοσύνη 349.e
megaleſia ſacra Cybeles 514.a
μεγαλόδωρος, μεγαλοδωρεία 183.b
μῆλα. i. oues 343.b
melampus 112.b.c. 261.a, b, 294.d
melas fl. 234.e
meleager 137.e, 538.b
meles fl. 131.d.e
melilotou 391.e
melinum 148.e
mella Mopſopia 79.b
melo 516.d
μῆλον 534, c, d
μηλονόμος 343.b
melpomene 419.e
membra 145.e, 411.e
membra reſoluere 396.e, ad choreas, 396.e
vn membre endormy 355.e
memiueus 554.d
memini 250.e
memuon 168.b.c. 319 b.e
memnones pop. 168.b
memor dolor, ira 128.e
memorare 27.c, 119.a, b
memoria 53.b. 234. c, d, ex prompta, 71. c, eſt theſaurus, 641.b, eius mors, 390.e
memphis 471.b
μὲν 429.e
menætiades 249.a
menalippus 554.e
menander 332.a
menda, meudum 531.d
mendicum velum 632.e
μὴν 429.e
menelaus 496.e, 523.b, c
meneſtius 692.e
menippus 454.a
menodorus 453.e. 454.a
mens 71.a, 427.b, dea, 544, c, d, e
mens animi, mentis conſilium 47.b, e
mens conſtans, pro memoria 53.c
mente captus 121.e
mentis lumen 53.b, error, 427.d
menſa, 25.e, 26.a, ſæua. 117, c, plena, 308.c, ſupina 664.e
menſa bipes, tripes, monopodium 664.e
menſæ omen 664.d
menſam ponere, auferre 545.b, c
menſas euertunt irati in conuiuio 449.b, e
menſis 517.d, e, vertens, lunaris, 576.d
mentiri 315.b, 649.a
mentiri in aliquem 332.c
mentor 207.d, e, 455.e
mentum 448.e
μόνωτρα 541.e
meracus, merus 390.c, d
mercenarij ſedebant, vt conducerentur. 320.e
merces 232.b, 422.c, 425.c, 435. d, 644. d, e
merêre 425.d, mereri, 540.b
mercurius lyram fecit ex teſtudine 401.b
mercurij talaria 374.a, ſimulacrum, 383.e
meretricium nudare pectus & mamillas 665.a
meretrix, 117.a, 309.e, 320.e, 132, c, 337.b. 470.c, 544.e
meretrix diobolaria, quadrantaria, 341.e
meretrix æra dicitur accipere 619.c, d
meretrices infames, 312.c, nihil pudet, 484.c. ad lucernam ſpectatæ, 303.a
meretricum ianua quibus pateat 619.c, d
mergus 440.e
meridiari 16.b
merobibæ 685.c
meroe inſ. & vrbs 637.c.d
meſſala 89.c, 82.d, e, 116.a, b
meſſapia 109.a, b
circa meſſanam vrbem maris purgamēta fimo ſimilia 481.c
meſſes 308.e
la meſſée 360.e
met, parelcon 51.b, c, 497.b
meta, 349.a, b, c, d. ſudans, 560.e, vltima, 583.b, eius flexus 349.c
metallum, ad metallum damnare 483.b
L. metellus Pontifex 603.b, c, 676.a
metere 65.e, 66.a, b, c
metreta 645.a
metuere 475.a
metus 510.a
metu picti, 633.c
methymnæum vin. 207.d
methymna inſ. 663.a, b
meuania 243.b, c, 569.e
mica, 86.a, b
milamon 537.b, e
miles, 104.a, b, rudis, 554.b, ſtatarius, 628.b, Martis, Veneris, 619.a, b
miles vulnera ſua narrat, 246.e, procliuis ad libidinem, 619.c
militis Romani faſcis 592.c
militis Spartani dictum 64.e
milites ciues erant 13.c
milites iuſti, 13.b, limitanei, 13, c, tituli, 90.b, diſpalati, 109 e, damnati, 312.a, b, veterani, 346.b, inſigniti, 542.e, ſub vineam iacere dicūtur, 555.a
militum delectus 33.d
militaris rei diuiſio 306.d
militaris ignominia maxima 667.a
militia omnis grauis, 172.a, feminis vetita, 275.d, 592.b
militiæ Romanæ ſigna vetera 421.c, d
millia tota 3.d
milliare 591.a

miluius

miluius 677.b, gyrus ducit,417.d
mimi dicti Simij 523.a
mimnermus 187.a,b,394.b
minæ,minari 171.a,b,472.c
minerua,Pallas,Veſta eadem 603.b
minerua,70.a,b,150 d,254.c,255.a,281. d,c,368.
c,d,e
minerua tibias abiecit,Marſyam Sylenum cædit 374 c.375.a
minerua armifera,578.e,ingeniis præeſt, 525. c,
d, lanificus 615.e
minerua Aracynthis dicta 503 d
mineruæ templum Syrcuſis 379.c,d
miniandum 'nuem locare 257.a
miniarium metallum 483.b
miniatula cera 557.a
minium 257.c
minores 90.d.307.b,c
minos 387. b,c. 352. d,524.b,c,d,e,698.b,c,699.
c,d.
minotaurus 42.e.602.b
minotaurus in ſignis militarib. 560. b
minous,minoius,a,um: Minois dis 609.b
minurus 196.a,168.d
minya, Minyades,minyaſis 61.b,314.a
minyas rex 514.a
miraculæ 535 e
miraculum 535 d,e
mirator 293.c
miſcellanea 660 a,c
miſcere 550.d
miſcere manus 360.d,e
miſeni 195.a,d
miſenum hiſtoriæ,miſenus 195.e
miſenum prom. 511.e
miſer 270.b,271.c,343.e,362.d,e, 383.a
miſerari 219.b
miſereri 219 b
miſereſcere 47.d
miſtella 370.a
miteſcere 47.d.e
mithridates 248.c.47.e
mitis 93 c,500.c
mitra,41.a,169. d,e,570.a,579. e, 613. b,c, illius
ligamina,579.a
mittere 131.c,284.a,368.a,388.a
mittere ſignum 461.b
mœchorum pœnæ 497.d,e
mœnia 324.b
mœnia & mœne ſing. n. 460.e
mœonia 364 a
mœotis palus 257.d
mœri 124.b
mœror 74. a, illius indicium 136.c
mœſtus 434.c
mogyni 118.d
mola caſta 371.a
moles 628.b,c
le mollet de la iambe 323 a
mollire 606.b,c,612.d,627.d
mollis,174.c,261.c,d, 564.d,e,324.c,d,332. c,d
333.c.363.c,698.a
μονοφαγεῖν 86.a
molorchus 85.d.e
moloſſis,vr. 660.d
moloſſus 660.d
moloſſus amnis 600.d
moloſſi canes 660 c,d
momen 89. c
mon meſchant & malheureux mary 340.c
monere 115.b,c,118.a b.211.c
monimentum 413.b,c, 507.e,628 b
monimenta iuxta viam poſita, 290. a, ſiſtunt
viatores,653.e
monimentis arbores incumbebant 624. d
monogamia 21.d,e
mons,pro rupe, 9.d, præruptus, 46. a, b, illius
partes ,205.a
montes ſoli 311.e
monſtrare 418.c,d
monſtrum 563.e
vne mont ioye 115 a
moquer 185.c
mora 416.b
moram quærere 202.b
moram obijcientes moleſti 406.c
morari 218.c,484 d,583 a
morari in terris 354 d
mores 213 b,224.d,435.e
morum ſimilitudo amorem conciliat 618. e.
morini pop. 318.d
morientes mandare ſolent 446 d
mori dicuntur vrbes & reginnes 242.e,243.a
mori 191.e
morientib.oculi clauſ.in rogo patefacti 642.e
morituri indicium 294.c
mors,52.c,160 e,285.e,190.e,364.c,413.c,432.c,
433 a,501.c,693.c,illius vitata à veterib. 214.a
mors matura,immatura 112.c,418 e,419.a
mors fatalis,133.b,amara,233 d,acta, 443.a
mors nemini parcit 517.a,b,518.c,d,e, 519.b
morſus 61.b
morſus habere circa collum 618.b
mortsles 359.e
mortui miſeri,felices,243.a, 403. b, compoſiti,
315.c,reducti ab exilio,384.c, nudi,428 c, fa-
ro conceſſiſſe dicti,542 b,cremati cum gem-
mis ſuis, 460. c, conclamari ſoliti,642.e,co-
ronati,647.a, iacere dicti,674,a, mãdara da-
re ficti,307.b, vncti 707.c
mortuorum vulnera lauare,282. b.403.a,b,oſſa
rimantur veneficæ,436.b,peregri mortuorũ
cineres referebantur in vrna, 479. c, vmbræ
ſermone carent, 482. d, illorum collocatio,
643 a,b
mortuis membra abſcindi,145 e,clauduntur o-
culi,156.d,e,640.e,705.e,706.a,b,dicitur va-
le,177.e,529.e,precamur vt molliter cubent,
255. e,226.d,e
mortuos alloquẽdi mos,177.b, inclamare,226.
a,b,amplecti, 281. d, lauare & vngere,282. c,
d,oſculari,296.e,reuocare,299.e
morum 486 d,e.577.
moſſymæ p. 118. d
moſyni,p. 118 d
motus cæcus 393.d,locis tributus,566.c,d
mouere 144.a,b,454.b,596 a,moueri, 315.c
mouere pedes 338 b,c
mucro 347.e
mulcere 30.a,b,649.b,c

mulciber 649.b
mulier 184.b,510.d,e,521.d,e, & ſeq.
mulier malum,143.c,d,pœna,203.a, vaſto mari cõparata,264.a,nequit ſeruari,quæ non,vult eſſe pudica,272.e,273.c,d, ſecutuleia,292.et libidinoſa virum ſequitur,618.d,e,caſta.661, a,b,domi manet, 482.d,e,vinoſa & viroſa, 661.b,vno viro contenta laudatur,701.b
mulieris oculus iuuenibus ſpiculum 136.a
mulieri eſt conuicium grauiſſ. cum appellatur ſuo nomine 541. a, ei manus adferre turpe, 279.a
mulierem nudam ſtatuere 304.e
mulieres ſtudioſæ rutili coloris,144.e, quomodo educandæ ſecundum Lycurgum & Platonem,493.d,e, quomodo equitare ſoleant, 659. a, cur arceantur à ſacris Herculis, 683.c, & ſeq. an poſſint pro aliis poſtulare, 700.e
mulierum inconſtantia, 310. e,285. a, malitia, 284.b,c, periuria,362.c, cuſtodia. 450.d,e, 480.a,b,498.a,b, ornatus luxurioſus, 484.d, e, improba dilatio redimenda pretio,484.c, d,confidentia,542.c
mulieribus imperat libido,391.c,eis dicatæ Calendæ Martiæ,593.a,b,dati capilli,647.e
muliebres veſtes rectæ 587.b
muliebria arma 666.d
muliebris cultus,ornatus 434.d,e
multa 512.e
multiuira 706.d
munatius 578.d,e
mundus,87,a,429.c,580.c,678.a,pro cælo, 53.a, ætherius,94.b,c
mundus an ſit Deus,122,b,an animatus, 591.c,d
mundi moles operoſa,87.e, pars altera, 118.c, 119.a,artes,430.b
munichia tum. 254.e,255.a
munus,25.a,74.b,83.d,e,84.a,e,155.e,259.a, 277. a,b,290.d,338.e
muneris tui eſt 130.e
munera peregrina 145.b,c,ſuprema,225.e
muneribus mercari 310.b,certare,&c. 480.d
muriata potio 295.d
murmur 178.c,d,598.d,fluuij,639.e
murrhea pocula 615.d,e
murus 124.b,469.b
muri ſancti 42.b
muſa 89.a,b,604.c
muſæ,71.a,quot ſint,419,d,memoriæ filię.129. a.heroibus defenſoribus egent 604.d
muſę & nymphæ eædem 419.b,e
muſæ Pierides 129.b
muſarum fœtus, 86. c, 87. a, diuerſa munera, 419.b
muſarum choreæ 286.c,405.c,412.d,428.d,e
muſcoſus 325.d
muſcus 418.e
muſtela 582.c
muſtum 510. c,d
muſica Lydia 650.d,Phrygia,ibid.e
muta loquuntur 700.c,d
mutare 97.a,b, 264. b, 303. b, 384. d, 524. d, 704.d
mutare figuram 133.a
mutilare 129.a
mutuus 167.c
μύωπα 420.b
mycenæ 336.b,523.d
mygdones 626.b,c
myoparo 510.d
myos cælatoris venatio 456.a,b
myron 378.d,e
myrra 625.e
myrrhæ fabula 522.c,d
myrrha orontæa 144.e
myrrheus 465.c,d
myrrhinum vnguentum 144.e
myrtoum mare 65.d
myrtus arb. 8.e
myſenus 515.e
myſia 236.e,237.a

N.

N, Mutatur in l, 81.c
nænia 638.b
naiades nymphæ 8.d,e,illarum domus.238.b
naias,pro lympha 9.b
nanus 663.d,e
napææ nymphæ 8.e
nardus, 637.a,b,644.c,nardinum vnguentum, 644.c
nare 60.b,99.c
narrare 249.d
naſci 331.d
naſiterna 624.a
natalis dies 461.c
natali die miſſa munera 617.b
natalis auis 133.b
natantem ſubleuare mento ſuiectis manibus, 448.e
natare 33.a,92.c,d,441.b,c,307.c,535.d, 482.b
natare libram 92.d
natinatio 91.c,d
natinatores 92.c,d
natitare 92.c,d
natiuus 147.d,597.e
n. tiis 623.e
naturæ leges 703.d,e
naturam ſuam quiſque ſequitur 457.a
natus 110.c,d
nauale 136.b
nauia 207.b,440.e
nauigantium audacia 442.b
nauigare,nauigatio 224.c.482.b,633.c
nauis 34.d,e,302.e,306.d
nauis texitur,35.a,b,coronatur,544.b, volare dicitur,633.c, perit ventis nimium ſecundis,&c. 458.e
nauis funem ſoluere, rumpere,incidere, 179. c,d
nauim deducere, propellere, 180.a,b, parare, 224.a,ambulare,224.c,ſubducere,346.d,in portu frangere,348.e
naues ſcanduntur 519.b,vehuntur,557.b
naues putres 346.d
naues caudicariæ 647.d

in nauibus picti dij,homines,&c.633.b.in puppi dij ac tutelæ nauium 630.e
naues liburnicæ 473.c
nauita 179.b
naufragi in extremo diſcrimine caros licet abſentes compellabát,353.a, nudi, 356.c, firmiſſime tenent,quæ ſemel arripuerunt, 445.d
naufragorum corpora eiecta arena teguntur 223.e
naufragium 343.d, 439.d,541.d,e
naufragium facere 482.b,in portu,443.c
naulum ſoluere 696.d,c
nauplius 357.d,568.c,d
nautæ,181.d,e,miſeri,363.b, c, quaſſatas naues conſtringunt vinculis rudentum, 44.a
nautæ Tyrrheni 512.d
nautarum vota 628.a
nautis datum ſignum in Indicto nauali, 462.a
nautica arma tractant etiam vectores 445.b
nauus, nauè agere 179.b,207.c.448.b.407.a
naxij pop. 512.c,d
naxos inſ. 39.b,511.a,512.c,oppidum, 512.d
νᾶθοις 487.c, νίζροις, ibid.
nebula 569.b
nebulones 569.b
nebuloſus 569.a,b
necdum etiam 187.e
nec minus 151.a
nectar 390.e
nectere 428.a
nedum (.·.) 190.d,e
nefaſtus 2.c
nefaſti dies 446.e
nefrens 2.c
ne-funera 2.c
negandum quid 193.c
negare 19.b
nemea 674.b,c,origo,396.a
ne-meus 2.b,c
nemeſis 3.e,70.b,c, 203.c.206.d,547.d
nemorenſis lacus 536.d,e
nemoriuagus 487.d
nempe 564.
nemus 207d.404.c,d,596.d,597.b.675.c,d
nemus Dianæ 381.e,d
νέπωμεος 11.b
nepotes 410.b,c,484.a,659.e,660.a
neptunia mœnia 459.d,e
neptunus,33.b,67.a,b,95.a,118.a, 204. b, 205. a 453.b,357.b,c,430.d,440.d,441.a,447.e
neptunus ſæuus, 441.d, Iſthmius530.c
neptuni filij 95.d,440.d,441.a
neptuno ſoluebant vota ſeruati à naufragio, 308.b
nequam 172.'a,b
nequicquam 74.e
nequitia 172.a,b,rapida,522.a
nereides nymphæ,8 e,36 a,c, 226.a, illarum numerus,448.b,c,chorus,635.d
nereus 35.e.96.d,629.b
nero,433,d,e,deſtitutus,240.b,ei' locus, 254.d
neruiæ 415.c
neruus 102.c,d,415.c, 457.e
neſæe 354.a
neſcio quis 195.d
neſcire ſeipſum 165.e
neſtor 93.a,94.a, 110.a,298.c
neuult 2.c
ni 273.d
νιϰτικεων 348.c
nictaculus,nictare 609.e
nidus 613.a
niger 80.e
nigra inferis conueniunt 365.a
nigrum 54.b
ex nihilo nihil fit 246.a
nilus fl. 116.d. 247. c,d,c,148.a,388,b,571.b,c, ſeptem-fluus,363.a
nilus auctor Græcus 348.b
nili receſſus quærebant Antonius & Cleopatra, 313. a, Nili & Tyberis Inimicitiæ, 389. d, oſtium Canopicum,472.b
niobe,206.e,326.c,d,e,380.a, 463. b, eius liberi, 326.c,d,e
nireus 519.b
niſæa vr, 523.c,d
niſus, 602. d
nitere 8,d,e,domum,126,a
niti 88.c,d,e
nitor 18.a,145.a
niueus 63.a
nix 120.e
nixij dij 221.e
nobilis 117.c,293.e, 344.c
nobiles faſtidioſi 545.a,b
nobilium buſta 66.d
nobilitas 165.e
nobilitatem parit auitus ſanguis 344.c
nocere 480.d, e
nocticolor 319.d
noctiuagus 368.2,654.c
noctua 326.a.594.a,b
nocturnus 613.c
nodus 369.d
nomen,159,e,160.a,b,166,a, 189.d, 246.c, 327. c, 476.c,560.c.
nomen condere, 249.a,b,in ſepulcro 508.e
nomina in bundus 446.a,449.a
nomentum op. 689. d,e
nominatiuus, pro accuſatiuo, vel vocatiuo, 180. b
non deeſt 107.c
non-bonus 383.c
non-iure,&c. 374.d
non-ſanus 141.b
nonnihil (.·.) 297.c
noricum 585.c
nortia 574.e
noſcere 167.b,c
noſcitare 24.d
nota 451.b
notá habere,227.a,inurere,472,c,d, dare,589.e
notare ora 170.c,d
notarij 452.c
noteſcere 297.e
νότις, νότος 356.a
notus 265.d,e,372.c,d,570.b,c
notus hybernus 284.e
noualis ager 609.c
nouerca 250.d,612.e,613.a, 678.e

nouus 537.c
nox 223.d,327.a,b,447.c,499.d,572.e
nox vaga,16.c,dea,191.c,amara,142.c,143.a,201.b,c,triſtior dic,266.e,ægris animis,708.c, candida,302.d, felix,173.a. improba,446.a, ſobria,509.d,ſiderum mater,526,c, ſomniorum,599.d,vilis, pretioſa,646.a, curru vehitur,465.b,diuiſa in quatuor vigilias caſtrenſes, 606.c,d,media, 219.c,504.a, hyberna, 590.c
noctis miniſtra,ſacra 466.c,d,517.a,d
noctem trahere,208,c,d, mentiri,315.b,lenire, 661.d,nocte vagari 654.b,c
noctes votiuæ,puræ,ſpurcæ,368.c, 387.c, damnatæ,698.a
noctes fatigari,exerceri,142.d,e,adducere,ſubducere,ducere,traducere,195.b,c, concedere,dare,306.e
noxa,noxia 536.b,c,627.a,b
noxius 698.e
noyanx 132.b
nubendi ritus apud Bœotios 5.e
nubentes recta tunica induti 701.d
nubentium ornatus, 211.d, pedes lauabantur, 587.d,e
nubentibus quædam aues fauſtæ quædam infauſtæ 8.b,c,tædæ prælatæ,523.e
nubere 430.d,612.c,nubere multis,701.b
nubes 430.d,atra,266.b
nubilus 355.c,600.c
nuces religioſæ nuptiis,17,c,d, nuces ſpargere. 17.c,d,e
nucum ludus 17.b
nudus 30.d,550.a
vne nuē 513.e
nullus 232.a,224.d,335.b,340.e
nullus ſum 165.c,d
numa 684.c
numen 53.c,409.d
numerare annos, numerare ſenatum, 441.b
numerus Præneſtinus 380.c
numeroſus 650.c
numerus muſ. 332.c,333.c
numerus pro magnitudine 164.b
numeri denarij præſtantia 263.a
in numero eſſe 367.b
numeris deeſſe 25.b
numularia menſa 26.a
nunc 187.a,b,427.d,e,684.e,685.c
nunc dea 78.a,363.e
nuper 72.c,383.b
nuperus 72.c
nupta noua non tangebat limen,19.e,20.a, 271 d.671.e,currus axes quo ferebatur combuſti,20.a.à quibus ducta, 21.b,586.b,d, in lecto collocata,21.b,aſperſa aqua,587.d, ſedet ominis cauſa,789.d
nuptæ zona ſoluta,11,b,c,d, ianua ramis oleæ & edera ornata 61.c
nuptam mane nutrices ſolebant viſere 14.d
nuptarum vittæ 587.a,b
nuptas multi magis deperéant 616.e
nuptiæ Heſperi ortum expectabant 28.e
nuptiarum dies genialis,6.a,ritus,c,d,e,commoda,12.b,confirmatio 28.e
nuptiarum infelicium omina 587.b,c, & ſeq.
nuptiarum expers 186.a
nuptiis omnes læti 37.e
in nuptiis omina captari ſolita,68.b,470.c.527.d,e
in nuptiis faces prælatæ 586,b,587.d
nuptiis certus dies conſtituitur,510,c,adhibita tibia 606.a
nuptiale carmen 6.a,b
nuptialia ſacra 12.e,d
nuptialis fax 7.c,15.a,b,16.d,e
nuſquam 491.c,d,e,500.d
nutrix 460.b
nutrices,mammæ 36.e
nycteus 533.b,c
nympha 353.d,pro aqua,9.a,b
nymphæ ludunt,9,a,choros amant,240.c, rapaces,240.e,in aquis viſæ,438.d,e
nymphæ & Muſæ eædem 419.b,c

O.

O Aduerb. 190.c,250.c,331.d
O,obducere 505.d,e,611.e
obire 296,a,b,438.e
obligatio 609.a
oblini,oblitus 385.c
obliquus 588.b,669.e
obliterare 55.c
obliuio 53.b,56.e,72.e
obnoxius 148.c
obuiare,obuius 104.b,c
obſcœnus 217.b
obſeques 296.a
obſequi 635.c
obſequiæ (·.·) 296.a
obſequium,obſequela 184.a,b
obſequij vis 193.c,301.d
obſerare 697.a
obſeſſor foti coquus 116.c
obſidere 116.b,e
obſignatores 526.c
obſiſtere 129.c,147.c
obſtetrix 347.c,460.b
obſtrepere 221.d,e
occare 444.c
occidere ſeipſum impium & turpe 279.a,b
occupare 609.c,687.e
oceanus 37.a,87.e,88,a,118.e
ocliferia 668.a
ocnus 588.a
octauia 517.b,c
octauius Auguſtus,619.b,d,e,adoptatus in gẽtem Iuliam 415.c
octipes 574.a
october equus 552.d,e
oculi 54.c,191.c,d,214.e
oculi emiſſitij,46.b,duces in amore,135.d,303.e 304.a,labentes,191,c,d,fletu turpiores,228.c turgent,241.d,nigri,292.c,d,vulnerãtur,332.b
oculorum vigor perit morientibus 54.a
oculos protendere,46.b,tollere,demittere,deijcere,136.b,c,215.d,retorquere,274.e,claudere, 294.c,d,ſatiare,305.a,b, paſcere, 433.e, 434.a,ſiccare, 435.a,b, exurere, 449.c,500.b, ferire 667.c,668.a

oculis videre ſomnum, 191.d,e, in oculis faſtus, 136.e
odiſſe 136.c,d, 452.d
odium 265.b
odoratus dux 595.c
odores 483.e
œager 377.a
œdipus 286.e
œnomaus 183.d
œnone 384.e, 385.a
œta mons 205.e, 409.e
œtæus 204.b, 205.e
œtæi campi 117.b
offendere 433.b
offenſa, offenſio, offenſus ûs, 433.b,c, 710.e
officium 25.a, 239.e, 319.a,b, 611.a
officium facere 679.e
ogygia inſ. 101.c,d, 428.a
οἰχάλιος 298.e
oileus 568.a,b
οἰνοβαρὴς 306.c
οἶνος 390.b
olere 552.a, 644.b,c
oleum 513,e
olim 200.c
oliuum 513.e
olympus 25,b, 85.d,e, 114.d, 293.d,e
omen, 20.d, 153.e, 365.b, 557.c, bonum & malum, 20.c,d, 224.a,b, ratum, 687.d
omen ex lacrymis, 77.e, ex menſa, ex flãma lucernæ 664.c,d, ex flamma rogi, 586.e
omina in nuptiis, 68.b, 527.d,e, lunæ, noctis, 599.d,e, 600.a, prima, ſecunda, 527.a
ὅμηροι 174.b
omnia dare, facere 307.e, experiri, 528.b,c
ὀμφάλιον 64.d
omphale 364.e, 468.e, 679.e
onerare 374.c, 457.c, 500.d, 513.a
oneratus 457.c,d
onus 92.a, 592.d, 632.a, 654.d, 697.e
oneris auerſi actio 654.d
onuſtus 557.c,d
onyx 209.d, 296.b,c, 426.b, 465.b
opacus 681.b
operari 487.c
operationes denicales 387.d
operoſus 412.b,c, 628.e
opes, 126.b, 486.e, 519.c, 570.d, 608,b,c, paciles, 458.a
opes nerui regni 299.c
opici pop. 584.e
opigena Iuno 565.c
opima ſpolia 694.b, vide ſpolia
opis 589.d,e
opitulari 604.d,e
oporrere 102.e
oppia lex 552.c,d
oppidum 124.e, 425.a, 469.a
opponere 300.c
opportunus 577.c,d
oppoſitus 170.b
opprobrium 470.e, 549.d,e
opprobrium vehere 470.d
oppugnatio per ſcalas inuenta 595.a
ops 122.a
ὀλοόφρων 87.e
oprata 366.a
opratus 37.c
opulens 554.d
opus 287.c, 469.a, 514.b
opus, pro carmine 407.b,c
opus ſolidum 946.a, inductum. 691.a
ora 97.c, 235.a, oram ſoluere, 179.e
ora gigantea 235.e
oracula in antris 566.e
orare 162.b, 696.a, orator, ibid.
oratio imperfecta in dolore 178.a
orationis orbis 410.c
orbis 92.e, 94.b, 512.d, 675.d, 678.a, 684.e
orbis nouus, 101.e, orbis alter, 124.e, flammeus 93.a
orbis terrarũ, orbis ſignifer, orbis curuus, 82.a, b, annuus, æſtiuus, 121.a, ſolis, lunæ, temporis, 517.e, laneus, 26.c
orbita 327.d,e, 562.d, ſeptima, 348.d
orca 98.b
orcinus theſaurus 696.c
orcus 98.b, 698.b
ordiri 83.d, 460.b, 561.d
ordo 518.e
l'ordonnance de l'armee à la bataille 107.e
orea 105.b
oreæ, oriæ, aureæ 564.d
oreades nymphæ 8.e, 69.e, 236.a, 238.e
ὀρέσκοι 69.e
ὀρεσινόμοι 69.e
ὀρεσιφοίτης 69.a
ὀρεσίτροφος 69.e
oreſtes 300.a,b, 432.e
oreſtis corpus 182.e
orgia 58.b,c,d,e, 404.b, 405.b,c
orgia Itala 405.e
ὀρθιάζειν 58.b
oricum 181,d,e
oricus portus & oppidum 445.c,d
orion 314.e, 359.e
orithya 238.d,e, 358.d
orithyiæ raptus 440.e
ornatus 145.e, 669.b
ornatus muliebris 434.e
orius 376.e
oromedon 459.e, 460.a
orontes fl. 144.d,e
orpheus, 135.d, 158.c,d, 293.e, 377.a, 380.a, 410.e, 411.a,b
orphei infauſtæ nuptiæ 587.a
orphnæus 533.b,c
ortus candens 98.b,c
ortygia 379.e
ós 287.c,d
os bouis, equi 388.c
os ſummum 131.e
oſci pop. 584.e
oſcines 221.e, 560.b
oſculandi mos in ſalutatione 269.e
oſculandi genera 153.b, 372.e
oſculari mura 589.d
oſculari limina 221.e
oſculum 372.e, 708.e
oſculum fert 238.b

oſcula impreſſa 221.a,ſupina,238.b
oſcula capere. ſumere, ſurripere, eripere, 22. b 237.c,ponere, 296. a, b,dare per arma, galeã, 452.b,dare,708.c,d,e,fallere,708.c
oſcula concharum, 303.b,c
oſſa mons 246.e
oſſa 132. b, minuta,299.c,miſcere oſſibus,655.b
oſſa legere,224.d,e,345.b,c, 570.c,ponere,343.d
oſſibus ludere 341.d
oſſea tuba,tibia, 588. d,e
outrepaſſé 298.e
oſſifraga, auis 440.e
oſſilegium 570.c
oſſua, oſſuarium, oſſilegium 132.b
oſſum,& oſſu 132.b
oſtendere 68.d
oſtium 13.a
ὄστρακον 646.a
oſtrum 209.a,193.b
othrys m. 255.e
otus 205.a
ouatio 461.a,b
ouidius 10.annis in reditu 280.e
ouis 266.e,309.b,c,352.c,d
ouis aurea 352.d
oues Tarentinæ 63.d

P.

PAbulare,pabulum 121.c,d
pabulum 439.b.c.656.d,e
pacales flammæ 86.d
pacare 86.b,c
pacificare 86.b,c
paco, & pacio,hinc paciſco,paciſcor 527.c
pactolus 130.d,173.a,b,208.c,354,d.519.c
pactum 28.b,350.a,609.e.
pactus 586.d
padæi pop. 118.a
pæan 503.c,d, illius duo genera , ibid.
pædagogus 460.b
pædotriba 470.a
pæſtum op. 632.a, b,c
paganalia 608.a
paganicæ feriæ 608.a
paganus 355.b, 608. a,b,c
pagaſæ vr. 136.a,b
pagina 329.a,b
pago,pango 527.c,609.e
παιανίζειν 503.c
παιωνίζειν 503,d
palæſtra 491.a,b
palamedes 568.c
palarina dea 460.d
palatinus collis 632.b
palatium 460.b,c,d,e,549.a
palatum 675.a
palatuar 460.d
pales 77.a,b,552.a
παλινδρομεῖν 437.d
palilia 552.a,b,608.b,c,d
palla 605.b,c,679.e
palladium 603.b,c,d
pallas 53.e,70.a
pallas tutrix arcium, 34. b, fingitur operta pectus,332.c,cæſia,glauca, 362.d, e,365. a, fabris & architectis præeſt, 459.e,caſta, 525.d, nuda viſa: 681.a,b
palladis artes 525.c
pallere 212.d
pallere multos colores 215,a,b
palleur 605.e
palliatæ fabulæ 583.b
palliatus 642.a
pallidulus 72.b,c
pallidus in aliquem 452. e
pallium 50.c.589.d,e,605.d,642.a,671.c
pallor 140.c,202.c,d,215.b
pallor maciem comitatur 165.c,592.c
palma 26.c.79.c,285.b,456.b,572.e,657.e
palma ſcriptorib.data,566.c,d, victoriæ ſignũ, ibid,
palma Thebaïca 625.c,d
palmam poſcere 348.c
palmula 34.c,196.a
paludamentum 583. c
palus 637.b
pampina tio 322.d
pampinea ratis 512.b
pampinus 390. c
pan, 24. a, 77. a,228.c,d,419. b,554.d, corniger, 488.a,comes Bacchi,513.d,e
panos canes 489. e
panes 400.b,capripedes, Ægipanes,513.e
panarium 48 6.d
pancration 494.c,d
panda dea 13.e
pandana porta 13.e
pandere 13. e
pandere 13.d,e,64.a,b,677.c, d
pandion 238.d
πανδοχεῖον 388.d
πανήγυρις 81.a,b,c, πανηγυρικὸς λόγος,81.a,b,c
pangere 510.e
paniceæ menſæ 26.a
pannonia 109.d
pannonij fallaces 109. c,d
panopæa 363.c
panthe ſilea 467.e,468.b,d
panthus 329.b
papauer 22.b,239.c,d
papier iournal 541.e
papilla 15.d. 303.d
papyrij præti 439.a
papula 15.d
παροψίδες 166.d
parare 107.a,344.e
paratragædiare 514.c
parca dies 131,c.428.c
parcæ 62.d,63.a,64.b,131.b,c. 298.a, 697.d
parcarum fuſi 94.d,e, colus & filum, 561.c
parcere 48.e,217.c,363,a,458.b,638.d,e,680.b
parcus 428.c
parens 12.a,b,197.e,687.c
parens prodit 602.b
parentes priſci 49.d
parẽtes interdũ gremio geſtãt liberos, 708.b,c
parentum ſummum imperium in liberos, 32.c
pares 162.e
paris 255.e,256.a,304.a,384.e,488.a

pariſonus 46.e
pariter 382.e
parius lapis 456.e
parma 79.c. 106. d.c. 346.e.692 a.b. picta, alba 688.e
parmularij 346.e
parnaſſis laurus 39.e
parnaſſus mons 69.e.370.e.380.a.411.b.490.a.b
parrhaſius 455.c.d
pars 273.e.241.a. 252.d.702.c.703.a
partes 462.d
parthenie 651.a
parthenis herba 22.a. parthenium ibid.
παρθένιον 53 e
parthenius mons 138.b.c.651.a.b
parthi 457.b. 359.c. 360.a. coritiferi 2.e. ſagittarij 479.d
parthorum fuga ſimulata 287.e.425.a.b.461.c. 595. e. tolerantia 591.a
parthicorum camporum aquæ inopia 591.a.b
particulones 241.b
partus 124.a.b. falſus 305.e
partus Dearum,virorum,mulierum 259.a
partus dolores 565.d.e
paruulus 130.b.c
paſcere 105. b.122. c. 162.d.e. 481. d.e. 588. d.e. 625. c
paſcere colles 127. c.d.e
paſcere famem, linguam 588.d
paſciro linguam 105.b
paſſé maiſtre 378.e
paſiphaë 97.c. 386.c. 387.a. 522. b. c. d. 602. b. 649. e
paſſienus Criſpus 391.e
paſſiuitas 109. b
paſſim 88.e. 109.d
paſtor ad baculum 580.a
paſtores lenti conſidere ſolent 690.a
patara 649.e
pareos 505.c
pater 384.b.c.415. e
pater epitheton omnium Deorum 684. b. & ſeqq.
patres conſcripti 551.a b
patera 638.e. 639.a
patere 651.b
pati 180.d
patientia 266.e
patrare 566.b
patria 42.c.d. 243.c.539.b.c
patria gignit 93.c. ſua cuique dulcis 299.e
patriæ duæ multis 559.d. 581.d
patriam mutare amore externo 384.d
patricij 344.c
patriciorum calcei 551.b
patroclus 249.a.279. d.e. eius funus 225.b
patronus deſerit 602.b
la pauanne 503. d
patulus 505.e
pauere 618.b
paulus Æmylius 702. d. e. eius currus vacuus 212.c
pauli Æmilij tres 695.a.b
pauo 245. c. illius cauda ſuperba 341.a
pauper 110.c.d. 444.e. 553.a.b
paupertas 76.e. 549.d
pax 248.b. 345.e
pacis Deus 407.b
pace alicuius loqui 345.e.346.a
peccare 190.c.272.a.b.607.b
pecoroſus 672.b
pectus 426. d.702.d
pectus variare 222.a.b. cinæ ſedes 214.b.c. anguſtum 249. d.e. rectum in luctu 332.c. nudare 665.a
ex pectore imo 46.a
pecuarij 696.c.d
pecunia 117.a. 438. c. d. 555. e. Dea, regina, 489. e. omnia vincit 484.a
pecunia ſacrificium fieri 438.c
pecuniam geſtari ſinu 458.a
pecus 127.c.388.a.b
pecora,pecua,pecudes,pecuda 127.e
pecudem geſtare, turpe 76.e.77.a
pecuſcum 672.b
peda 458.b
pedum 580.b
pegaſides muſæ 407.d.e
pegaſus equus 373.c.d.415.a.419.a.485.e
peierare 591.c
pelagiæ volucres 440.e
πέλαγος 51.e
pelagus 628.c.d
pelaſgus 362.c.d
peleus Thetidis amore captus 36.a. 251.a
peliades 324.e
pelias haſta 252.c.336.a
pelion mons 33.c.d.246.e
pellere 472.d
pellex 538.a
pellis 622.a
pellibus veſtiti priſci homines 487.e. 488.a
pellitus 551.b.c.554.b
peloponeſſus 530.b. Pelaſgia dicta 362.d
pelops 142. d. 523. b. periurus 65.d
peluſium 461.e
penates 242.a.b. 443.e. 550.a.b
pendêre 88.d. 640. b.c. à collo 480. b.c
pendere 605.c.d
penelope 24. a. b. 280.e. 281.a.b. 480.d.e.484. b. c. 612. a. b
penes 446.b
penetrale ſacrificium 656.b
penetrare 656.b
peneus fl. 60.d.e
penitus 218.b
penitus, a, um 22.a.b
penna 134.d. 463.b
pennêre 134.a
pennipes 373.e
penſum 434. d. e. 590.d. molle 468.c.d. laborare, accurare 590.d. diurnum, nocturnum 679. e
peoſis onerare 500.d
πενθερός 453.d
penthesilea 592.a
pentheus 512.b. 98. d.e
penula 478.b.e
peous 680.b
per 182.e.366.d.e.438.a.487.c.590.d.622.a.646.e

per vndas ire 375.c
peragere 110.b.c. 655.c.d
percellere 66.c
percipere 576.a
percontari 473.b
percontario 334.d
percurrere 156.d
percurrere campos 133.c
percuſſores 299.a
percutere 299.a
perdere 145.d
perdiſcere 429.a.b
perdix 487.a
perducere 157.c.d.320.c
peregrinantium ſarcinulæ 3.a
peregrinus 548.a.b
perennare 430.d
perennis 367.d.430.d
pererrare 109.d
perfidia 64.a
perfringere 104.a.b
perfundere 70.c.144.d
pergama 246.b.c
pergamea mala 491.c. 492.a
pergula eiuſque tria genera 621.d.c. 623.a.b
perhoſpita 117.e
pericula maris, terræ 360.b
periculum eſt 14.c
perillus 346.c.347.a
perimede venefica 262.c
perire 41.b.160.a. 190.d.206.d.c.208.c.329.c
[illegible] 305.c
peritus 186.c. 401.c
periurare 591.c
periurium 47.b.591.c
periurij pœna 435.a. vltor Iupiter 517.b.c
perlabi 113.c.d.110.c
perludere 599.a
permeſſis lympha 39.c
permeſſus fl. 189.d
permiſſio 361.a
permiſſus aries 195.a
permittere 105.c.130.a.518.b. 607.a
permotio 501.b.c
permulcere 50.b
pernix 16.b.c
pero 261.a.b.c
perorare 711.d.c
perpetuo-liber 185.c
perplexus 60.b
perthebi pop. 431.a.b
perſæ 425.c. ſagittarij 479.d
perſedere 482.c
perſephone 296.c.d
perſequi 15.c.531.a.635.c
perſeus 363.d. 373.d.c. victus 702.b.c.d
perſpicere 197.d
perſtare 414.c
perſtrepere 465.d
perſuadere 573.a
pertica 570.d
pertinacia 304.a
perturbationes morbi 433.a
peruadere 113.d
peruerſitas 667.b.c
peruicax 114.d
peruigilare 111.b. moras ibid.
peruigilium 211.b
peruincere 224.d
peruolgare 113.d
peruſtus 486.b
pes in verſu 91.c
pedis forma elegans 573.a.b
pedem ponere 85.c. ſupplodere 262.d
pede candido incedere 6.a.b. 16.c. pede bono vel malo quid agere 406.a
pedes de aqua fluente 91.c.d. alterni 92.c. nauales 46.b. lectorum & menſarum 434.c. 664.c. gypſati 610.d
pedes teneros ſulcare, &c. 179.a. præbere tangendos 669.b.c.d
ante pedes 63.c
pedibus aduolui, ante pedes 450.a
[illegible] 647.a
petere 19.a.b. 124.c. 283. c. 318.a. 464. a. 618.a. 656. c. 700.b
petere præmia 348.c
petitio 700.c
petulans 210.c.d
petulcus 220.c.d
phæacia inſ. 201.b.412.d
phæacus, phæax 412.d
phaëthon 199.d. eius epitaphium 83.c
phaëthuſa 481.b
[illegible] dictæ vngues lacænæ 493.c
phalaris 346.d.c
pharetra 291.c.632.a
pharos inſ. 347.c.493.b.c
pharſalia 38.c
phaſelus 530.d
phaſelus vilis 289.b
phaſianus 31.c
phaſis fl. 33.b.c. 236.b.c.535.a
phegeus 212.d.c
phidias ſculptor 456.c.d
philæ inſ. 663.a
phileta poëta 394.c. 404.b.c.d.459.b.615.b.c
philoctetes 251.c. 409.c.d
philomela 326.a.b.463.a
philonoë 523.a
philoſophia 531.c
philoſophi palliati 589.c
philtrum 140.a
phineus 432.d.c
phlegeton 428.b.698.b
phlegra, phlegræus campus 235.c.249.b. 460.c
phœbe 147.a
phœbus 125.d.c. eius pulchritudo 378.a
phœbi porticus 377.c.d
phœbum morari 406.b
phœnix 251.a
phœnices 359.c
phocionis apophthegma 316.c.d
phorcus, phorcys, vel phorcyn 534.b.602.c
phorcydes vel phorcynides 534.b
[illegible] 59.d
phrygia 58.c
phrygia veſtis, phrygiones 604.a
phryges 626.c. illorum fuga 335.c.336.a. chori 650. c.

phryne 269.b.c
phryxus 34.a.b.352.a.b.c.d.e
phthia 297.a
phthiotis 38.a. phthiotica tempe ibid.
phylaca vr. 231.a
phylacides 231.d
phylacus 231.d
phyllis 344.a.b.661.b
φύλλον 647.a
phyſicus naturæ venator 397.d
piacularia ſacra 6.5.a
piam, particula 497.b
piare 140.c.d. 424.b.c.464.b.c
piare buſta, oſſa, manes 644.c
pictura 148.e. tacitum poëma 272.c
pictura vetus 272.d
pictus 147.a.b
picumnus Deus 709.a
pieria 293.d.e
pierius mons 129.b.293.c
pierius poëta 293.e
pierre Ponce 406.c
pietas 485.b.502.d.536.d
pigere 561.c.644.a
pignus 526.e
pilæ varia genera 494.b.c
pila ærata 94.c.562.a
pila luſoria 341.b
pyla ex cryſtallo 341.b
pila Horatia 415.c
pilam ſortiri 699.a.b
pilani 415.c
pileum 369.e
pilum 104.c.d.415.b.c.598.a
pilomnus Deus 709.a
pimpla 293.d.e
pindarus 294.b.515.a.b. eius mors 250.d
pindus m. 255.e.431.a.b
pinea moles 628.b.c
pinetum 399.a.b
pinus 228.c.d.323.c.d.535. c. 628.c. Dianæ ſacra 44.c
piræus 42.a.b.530.c.531.a
pirithous 249.a
piſa vrb. 183.d
piſæus Tyrrheous 472.d
piſces 563.e.580.a.b
piſcis Tyrrhenos 512.d
piſcillum 104.c.d
piſeus 588.c
pius 653.e
piorum habitatio 648.c.649.a.b
placare 389.c
placere 285.c 619.a
placidus 123.b.674.c
plaga 668.b
πλάγιον 628.d
planctus 14.c.65.d.222.b
plangendi mos 282.a
planeta 101.a
planetæ boni, mali, medij 563.c.d
planta 331.d
plantæ dicuntur viuere & mori 621.a.b
plantis contingere 184.b
planus 691.d.e
platanus 382.c
platonis de mundo opinio 430.b. epigramma 154.e. 204.a.b
plaudere 445. d. plaudere ſolebant ſtantes 518.c.
plauſtrum 364.a.565.c
plauſtrum ſtel. 431.e
plauſus 462.d
plauſum dare 518.b.c
plectrum 258.a.579.b.668.b
πλῆκτρον 179.c.d.314.d.c.431.b.534.c
plenus gradus 691.e
pleuron vr. 61.c
plexus 60.b
plorare 589.e
ploratus 14.c.222.b
pluma verſicolor 445.a.b
plumoſus 579.e
pluteus 668.e
plus dextrement 102.d
pluto 98.b.c.696.a.698.a
plutonis regnum 482.c.d.e.equi 533.b
pluuia vnde fiat 430.c.431.a
un ply 546.d.e
pocillator 662.c
poculum 666.b
pocula murrhea, murrhina 615.d.e.616.a
pocolis pugnare 449.d
poëma tacita pictura 272.c
poëta 177.c.d. 277.d.432.d 571.d.e
poëta naſcitur 174.c
poëtæ apibus comparati 86. e. edera coronati 267.b.c. thyrſo percuſſi 377. d.e. olores vocati 402.c.d. Baccho ſacri 405.c.637.e
poëtæ regiones deſignant per fluuios 663.b.c
poëtarum carmina ſacra 404.e
poëtas facit amor 289.c.d
poëtis præſident Apollo, Bacchus, Muſæ 411.c
pœna 52.c.203.a.435.a. ſera 280.b.c
pœnas dare, ſoluere 264.d.e
pœni 377.c.593.c
pœtus 439.e. eius mors 446.c
ποιμνία 13.c
πόλις 652.b
poli dicuntur conſurgere & premi 92.e
πολιοῦχος 54.c
pollex 464.c
polliceri 370.b
pollio 400.d.e.401.a
polluere 392.a.b
pollux 496.c.537.d
polydamas 409.a
πολύανδρος, πολυανδρεία 355.c
polyhymnia 419.e
polymneſtor 490.d.e
polynices 286.d.e
polyphemus 95.c.390.d.e.481.b.c.d.554.e
polyxena 66. c. & ſeqq. 67. a. b. immolata 297. e
pomarius, in pl. pomaria 412.c
pometum 412.a
pomona 577.d
pomoſus 577.d.e
pompa 294.c.295.a.296.c.486.b
pompa ludorum, ſacrorum, triumphorum &

funerum 486.a.b
pompeia porticus 382.a.b.669.b
pompeius ter triumphauit 471.d. interficitur 471.b.c
pomum 385.c.d. 400.d. 577.c
poma in amoribus 155.c. matura,caduca 385.e. vilia 289.b. quomodo legantur 486.c
poma Cydonea, Cotonea 486.c
pondus 32.d
pone 501.c.502.a
ponere 255.c.d.172.c.343.d
ponere pedem,veſtigia 286.a.312.d. vitam,animam 359.d. ſecures,iura 457.e. minas, iram 462.e. caput 500.e. motus 502.a
pons ruptus, interruptus, abſciſſus, interciſus 476.e
ponti po. 425.e
ponticus poëta 173.d
pontus 87.d.e.100.c.178.d.515.e
popa 595.b.c.d.e
popina, popino 595.d
poples 67.b
populare, populari 519.d
populus 61.e
populus inbet 384.a
populus arb. 162.a.b. Herculi ſacrâ 676.b
porca 121.a. 116.c
porcus immolatus Telluri, Cereri, Laribus 553.b. in ſignis militaribus 565.b
porci puri, ſacri 553.e
porrectus 279.e
porrigere 23.e.560.a.652.a
porphyrion 390.d
porſenæ regis copiæ fractæ 581.c.582.a
portæ vrbis ſanctæ 587.e
portare 42.e.96.b.e.365.b.c.602.a
portentum 436.c
porticus 338.a.b. publicæ 377.c.d. Apollinis Palatini 378.d. Pompeia 382.a.b
portitor 696.a.b.c
portumnus 182.a
portunus 581.d
portus 617.e. portu clanſus 181.e
portum petere, linquere 477.c.d
pos 71.b
poſcere 124.c. 245.b.260.e.339.e. 463.d. 484.d. 656.e
poſcere præmia 348.c
poſitus 153.e.179.a.176.c.d
poſſe 71.b. 178.a.b.190.e
poſſeſſio 654.e
poſſidere 654.e
poſteritas 410.a
poſt 260.a
pôſtea 665.c
poſthæc,&c. 161.e
poſthac 73.a.b
poſtulare 124.c.656.e
poſtumus,poſtuma 478.a
pote, pro poteſt 250.b
potens 457.c
potentia 19.d.e
poteſſe,poteſtur,poteratur 440.d
potio 666.b
potior, potiſſimus 130.e
potiri 284.b.c
potis, pote 130.e.446.c
potis eſt 71.b
potus 216.c
pour parade & monſtre 377.e
præ 597.d
præbere 114.d.e. 275.a.b. 521.c. 527.e.528.a
præbere os,caput,ceruices 486.a
præcedere 468.e
præcepta vitæ 457.b
præcernere 66.a
præcerpere 66.a
præcingere 597.d
præclauium 590.c
præcipere 401.e
præcones,præconium,præcono 125.c d
præcludere 267.c.d
præcurrere 205.b
præcordia 264.b.c
præda 208.e.232.b.425.c.580.a.b.675.a
præda lbera 3.b
prædicare 125.c.d
prædncere 102.a.b
prædictionum veritas à quinque zonis 567.e
prægeſtire 48.d.e
præhibere 114.e
prælium 336.b
prælia miſcere 554.d
præludere 399.a
prælum 636.e
præmiatores 208.c.263.e
præmium 49.b.108.e.263.d.e.375.e.415.c.581.e
præmia petere,poſcere 348.c. ſine labore parta ingrata 685.c
præmioſus 208.e
præneſte vr. 380.c.381.b
prænomen 476.c.560 c
præpotens 267.c.268.a
præſagire 467.d
præſagium ex flamma lucernæ 594.d.e
præſcribere 125.e
præſens 68.c.176.b
præſentes Dij 114.b
præſentia faſtidium parit 391.d
præſes 12.d.e.13.a.b.c
præſidere 12.d.e. 13.a.b.c.475.e
præſidium 13.c.354.c.475.e
præſto 47.d
prætexta 21.c.62.d.498.e. 701.c
prætextati qui 498.e
prætor 308.c.d.420.e.421.a.b
prætorū edicta & interdicta 273.c. 329.c.680.a
prætoria porta 555.a.b
prætorium 555.a.b.601.e
prætorium claſſicum 420.e
pratum 417.d.551.c
pratum molle, pro elegorum materia 417.c.d
pratorum flores 581.e
praxiteles 456.e
preces 114.d.314.b. preces reddere 218.e. illarum vis 182.b.c
preces ſine verbis 168.e
premere 92.e. 136.e.586.a
premere alas, habenas,oculos, pollicem 188.d 191.c.d. 245.a

prendre & cercher à ſe mettre à conuert 355.a
preſſus 306.b
pretium 49.b.e
priamus 367.a.b.558.c.559.a
primneſius palos 179.c.336.d.707.b.c
primus 519.c
princeps 633.b
priſci parentes 49.d
priſcus 90.c
priuignus 250.d
priuilegium 493.a
pro vano, diuiſo, iodioiſo, &c. 193.d
probare 410.a
probare aliquid alicui 294.d
probatus homo 581.a
probrum 601.e.618.e.d
procari, procus, procax 17.a.281.c
procax 220.d.339.e
procedere 144.c.187.d. 644.a.b
procella 40.e.223.d.e.441.a
procella rapida 313.a.b
procerus 61.d
procliuis 59.a
proconſul 12.e. 13.b
procol 45.a. 529.c
proculi 24.d
procurrere 48.c.d.e.69.d.74.d
procorſio 46.d
prodere 41.a.51.d.602.b
prodere fidem, officium, &c. 610.b
prodire 644 a.b
proditio eſt aperire portas vrbis hoſti 523.d
proditionis exempla 524.d
proditor 602.b
prodocere 564.c.d
productor 611.a.b
profanus 58.d.e
profari (·.·) 68.a
proferre 272.b
proficiſci 528.c
profiteri 402.e
profloere 116.e
profugus 549.b.e
profundos (·.·) 532.e
progne 326.b.c.463.e
progredi 144.c
proiectus 243.d
proiicere 41.c.67.e.449.b
prolabi 565.a
proles 98.c.257.d
proletarij 257.d
proloqui (·.·) 491.a.b.c
proloquium 491.b
proludere 599.a.b
promeneruare 491.b
prometheos 61.c.d.e.200.b.252.d.e.427.b.c.d.e
prometheus Varronis ſatyra 427.d
promereri 540.b
promiſſa irrita 40.e
promiſſis docere 315.c
promittere 370.b
promouere 529.d
pronomen nomini additum 114.e
pronuba 21.d.e
pronus & pronis 31.c.63.e.92.d.664.e
prope, propius 367.e
propellere 369.a.b.372.d.e. 449.b.519.d.535.a
properare 121.b.132.d.163.d.364.b.584.b.c
propertius nec diues, nec nobilis 344.b.c.398.a
propertius inter meretrices deprehenſus vapulaoit 658.e
propertij ioſiurandum 190.a. ætas 499.b. patria 560.b.d. 569. a. pater 570.d
properrio duplex erat pallor 452.e
propetrare 566.b
propinqui 243.d.e
propior 125.e
proponere 542.a
propoutidis vrbs 532.e
prora 423.d. 535.c
prorſum 87.d.370.c
proſciodere 35.a
proſequi (·.·) 461.a.635.c
proſeqoium 635.d
proſerpina 255.b.c
proſerpinæ raptus 533.e
proſilire 372.e.374.a
προσωποποιΐα figura 12.c
proſternere (·.·) 668.b
proſtibula populi 337.e
protegere 564.c
proteruus 16.e.343 e
proteſilaus 231.d.643.b
πρωθήβης 45.e
protrahere 519.a
prouehere, 304.b
Prouerbia. Hodie atque heri 18.b. quærere alium 19.e.d. ἄμμορ μοιρέης 22.e. ne Hercules quidem adoerſus duo 32.d.e. πῦρ καὶ θάλασσα, καὶ γυνή 34.c. 143.d. regalis gaza 38.e.39.a. vento loqui 50.d. videre portum 53. d.c. fanda nefanda 70. d.e. ventis tradere 74. d.e. 313.b. 362.a. 642.d. cœlo tegitur qui non habet vrnam 88.e. Cimmeriæ tenebræ 98.a. hic terminus hæret 132.d. ἱππίας εἰς πεδίον προκαλεῖς, Σωκράτην εἰς λόγους 133.d. 286.e. lapſom reoocare ſero 141. b.c. ferrum pati 142.b.c. nec mulieri, nec gremio credi oportere 155.b. 349.c. ποταμίων γυνή 163.b. malum ſibi ſuo iumento arceſſere 163. d. 266.d. 427. e. per ignem incedere 163.e. ἄλλων ἰατρὸς αὐτὸς ἕλκεσι βρύων 166.c. γλαῦξ ἵπταται 172. d. noctes atque dies 184. c. emeodus coi imperes 185. d. ἐν θαλάσσῃ ζητεῖς ὕδωρ 187. c. initiis mederi 192.c. πολλὰς φιλίας ἀπροσηγορία διέλυσεν 193.a. Rideo te canterium in porta, in limine primo deficimus 202.e. ἄπο πολλῶν ἱερῶν χερνιβα πηγῆς 214.c. προκαλεῖται δάκρυα 215.d. arenam numerare 223. a. in vado res eſt: item: boni viri lacrymabiles 224. a. etiam ſaxa loqoentur 227.e. εἰς φῶτ' ἴδμεν ταῦτ' ἔχοντες ὄψεις 236.c. ἀπὸ τῶν ἀπολῶν ἐπέχων 239.d. lupo ouem committere 240. e. μακρότερα τῆς ἰλιάδος κακῶν 245.c. Titanicus aſpectus 246.c. quam quiſque nooit artem, in hac ſe exerceat 250. b. tunica propior pallio 256.a. ſiquid mali in Pyrrham 263.d. 451. d. & nobis Aquilo ventus erit 264.c. ſoa eſt & formicis ira 266.e. rore infacetior 267. a. non eſt cuiuſlibet Corinthom appellere 268.e. libetũ non putare 277.c.d.

fratrum iræ acerbiſſimæ 276. b. omnium rerum eſt viciſſitudo 276 d. Mars communis. item: κοινὸς ὁ ἐνυάλιος 276. b. 468. d. πικρὸν μαζίον 278. d. [illegible] 280. c. penelopes telam retexere 281. a. trembler comme la fueille 284. e. frontem exporrigere 287 d. arcæ mandare ſemina 290. b. c. [illegible] 300. c. cinere datur medicina; item: emeritis 301. a. Endymionis ſomnus 304. c. [illegible] 306. c. ſtultum eſt ab offerentibus nolle ſumere 309. a. boni paſtoris eſt tondere pecus, non deglubere 309. b. [illegible] 309. c. iniuria ſoluit amorem 311. d. ſuum cuique pulcrum 312. d. e. 343. b. quod ſcis neſcis 317. a. [illegible] 318. a. [illegible] 326. a. noctua volat, ibid. Dodonæum æs 329. c. vulnus quætere 332. a. [illegible] 336. e. trop enquerir n'eſt pas bon 337. d [illegible] 348. b. 443. c. ſero molunt Deorum molæ, Dij laneos habẽt pedes 349. a. 457. c. in ſinu gaudere 349. c. Rhamnuſia Nemeſis 349. c. vulpes pilos mutat, non mores 350. a. [illegible] 353. c. [illegible] 362. c. [illegible] 367. d. ignoti nulla cupido 380. e. nil agere 383. a. nemo magis ſurdus eo qui audire non vult 389. c. mallem mihi bene eſſe, quã alteri 392. a. [illegible] 393. b [illegible] 396. a. pumex non æquè aridus atque hic eſt ſenex, aquam è pumice poſtulas, qui & ipſus ſitiat 406. e. bis captum 409. d. [illegible] 418. b. vtraque manu adeſſe 420. d. amantes ad limen 421. equis veliſque 423. Campana ſuperbia, Capua Annibali Cannæ 426. c. d. Iyuge trahi 436. c. [illegible] 445. d. mare bonorum & malorum 454. c. d. omnia non conueniunt omnibus 454. e. [illegible] 459. b. 559. b. bis dat, qui cito dat 484. d. [illegible] 492. a. Doricè incedere 493. c. [illegible] 501. c. Malleam legens, quæ ſunt domi, obliuiſcere 521. b c. Pelopidæ 523. c. quantam feneſtram ad nequitiam pateſeceris 528. b. procul degentes amici non ſunt amici 529. b c. [illegible] 531. d. [illegible] 543. b. [illegible] 544. d [illegible] 546. b. nil niſi nomen 556. d. ſero ſapiunt Phryges 558. d. rem acu tangere 569. d. e. reperire rimam 573. c. Octipedem excitat 574. a. vua vuam videndo varia fit 576. c. telluris inutile pondus 579. c. [illegible] 583. e. dare manus 586. e. ocnus funem torquet 588. a. b. c. [illegible] 593. d ſurdo narrare fabulam 595. e. cantare 663. a. Ciliconis exitium 610. a. ad armillum redire 611. c. odium nouercale 612. a. 653. b. c. cornicum oculos configere 613. c. terere ſaxoſam viam 614 c. nulla dies abeat, quin linea ducta ſuperſit 611 d in aqua ſcribere 629 d. Centauricè 633. a. Dij melius 635. d. ſummo digito, &c. 640. d. e. è flamma cibum petere 648. a. cæcus cæco dux, cæca ſpeculatio 665. b. [illegible] 674. c. littori loqueris, littore loquacior 696. b. c. homo homini Deus 712. c

prouincia 423. c. 516. c
prouinciarum ſortitio 419. e
prouiſum eſt 410 c
prouoluere 616. b c
proximus 125. e
prudentia 429. b
pruina 577. d 496. c
pruna Æſtiua, Autumnalis 577 b. c
pruſias rex 221. a
ψωμὸς 619. d
pſyche Apuleiana 483. d
pterelai crines 523. b
ptolemæus 471. b
ptolemæi reges Ægypt. 247. b. c
publicani 696. c
publicus 519. c
pudendus 601. d. e. 660. c
pudere 561. c. 644. a
pudicitia 149. b. c. 213. a. Dea 271. a
pudicitiæ & formæ magna lis 383. e
pudor 204. c. d. 273. a. b. 485. e. 490. b
pudor ingenuus 13. e. comes virtutis 82. b. c. contemptus 521. b
pudor eſt 190. b c
pudoris color 75. b
pudoricolor 319. d. 485. c. 543. c. 702. d
puella 68. d. 319 e. 353. c. d. 681. a
puella fuſco candore, pleno candore 350. e. pulchra, ſuperba 397. d. leuta 451. d. e. non dura 578. a
puellæ manus teneræ 679 c
puellam labi quid 597. a. b. mutari lucro 524. d
puellæ dicuntur ductari, mitti, venire 301. e. vagæ 339. b. antiquæ 350. d. e. natæ ad fraudes 541. b. intactę 393. a. nuptæ, innuptæ 657. a
puellæ parentibus inuiſæ quæ 31. e
puellarum cuſtodia 272. c. auiditas 483. a. b
puellarum in campis Elyſiis cõfabulatio 364. d
puer 497. c. 503. b. c
puer, puera 650. a
puer deuirginatus 5. a
pueri 16. e. 638. a
pueri & puellæ accepta iniuria ad matres queſtum eunt 304. b. c
puerperij humani tempus 259. c. d
pugiles 493. b. 494. d. 498. a
pugna 107. d. e. 498 e
pugna ad Actium prom. 248. d
pugnæ varia facies 108. e. 109. a
pugnus 657. e
pugnare è curru couino, &c. 693. c
pulcher 268. a. 539. c
pulcher quomodo debeat ſcribi 14. a. b
pulcra multa apud inferos 367. a. b
pulchrorum familia 540. e
pulchritudo 145. d. 268. a. 648. c
pulliptemo 17. a
pulpitum 551. e. 552. a
pulſare 216. c. 301. a. 619. c. d
puluinar 39. a. b
puluerulentus 494 b

poluis pro arena 22. d.c.23.a.226.c. 243.b.c.297. c. 534.e
puluis à veotis aduerſis congeſtus 677.a
puluis laboris & longæ viæ indicium 676.e
pumex 406.c.d.e.418.e
pungere 452.d.e
punica roſtra 419.b. laterna punica ibid.
pupillus 570.e
puppis 423.e
purgare 684.a
purgatio criminis duplex 385.d
purgatio triplex in ſacris 671.a
purgatio per ablutionem 671.d
porpura 39.e.310.e. 483.e. candida 62.e
purpura Tyria 590.a
purpuræ ſplendor 497.c. variæ ſpecies 593.b
purpureus 390.d
purpurea lux 59.e.60.a
purpureum velum 633.a
purus 84.e.332. d.e. 405. c.d. 596.e. 617.c.d.e. 627.e.659.e
pura veſtis 371.e
putatio 322.d
puteoli 195.a
putridus 65.c.d
putris 437.e
putris, putridus, putrere 615.b.e
potris ab æſtu 391.e
πυανοί 493.b
pylos inſ. 93.a
pyra 66.d
pyramides 413.e.d
pyramidum menſura ex vmbræ magnitudine 458. d
πυρεῖα 648.a
πυραμόεις 153.d
pyreicus 455.c
πυραμοῦς 153.d
pyrópus 688.d.e
pyrrhicæ ſaltationes 636.e
pyrrhus 475.d.588.e
pythagoræ μετεμψύχωσις 133.d. ſymbolum 337.e
pythagoricorum ſymbolum 366.d
pytho vrb. 490.e
python ſerpens 490.e.631.c.d.e

Q

QVadrans 619.d
quadrantal 624.d.e
quadrantaria meretrix 646.a
quadratus 108.d
quadriga 396.b.c. 456.b
quadrinium 221.c
quadrupes, quadrupedo, quadrupedatim 113.e 114.a.
quærere 174. a. 203. e. 211. a. 225. b. 341. e. 391. d. 397. d. 404. d. 516. c. d. 552.606.c
quærere virum 161.a
quærere alium, aliam 325.b
quæſere, pro quærere 404.e
quæſo 404.d.627.c
qualus, qualum 646.c.d
quantuſlibet, quantuſvis 130.c
quaſillariæ mulieres 646.d
quaſillum 646.c.d
quaſillus 63.d.487.d
quaſſare 144.a.b
quercus 44.d
querela 223.c
querela eorum, qui ſunt in malis 298.b
querelæ aſſiduæ pariunt odium 325.d
queri 158.d.181.a.b. 437.e.593.d
queri ficta 229.b
quernæ frondes 388.b
qui ſe laiſſe aller 197.a
qui ſe laiſſent aller au ſommeil 191.c
quicquid 130.d.e
quid 278.d.77.d.e. 284.d.e. 335.d. 470.c.d
quid ſi non 187.e
quid tibi vis 163. a.b
quid tum poſtea 29.b.c
quies 190. e. 191.a
quietalus, ſiue, quidetalis 98. b
quin 85.b.e. 115.b.702.e
quinta Claudia 703.e. 704.a
quintilij luperci 554.d.e
quirinalis collis 598.b
quirinus 629.a.b.686.e
quirites 598.b.667.e
quis, quiſquis, aliquis gen. fem. 679.b
quiſquam, quiſpiam 83.e
quiuis 185.e
quod fauſtum ac felix 424.b
qood nolim 176.a
quodcunque 130.e
quondam 539.d.e
quondam-diſcordia 387.b

R

RAbere 492. b
rabies 160.a.506.e
le rable 311.d
rabola 449. e
racemus 576.b
rhadamanthus 524.e.699.c.d
radere 418.a
radius 590.d.e
le rampart 469.b
rhamnes 555.a
rhamnuſia 70.b.c
ramoſus 527.c
ramper, G. 99.b
ramus; ramuſculus, ramuſculoſus, 123. d. 138. a. b
rana rubeta 436.c.d.e
rapere 148.d.e.470.a
rapidus 113.e.117.a.522.a
rapina 255.e. manifeſta 673.c
rapina, pro nuptiis 4. e
rapo, raptor, rapinor 673.d.e
rapta, pro coniuge 4. e
raptare 470.a
raptio 255.e
raptus 255.a
rarus 608.e
raſilis 20.e
raſores 59.a
raſtrum 38.e.565.c
rates 180.c.207.d.227.b.415.e.454.e
ratio 394. a. 541.d
ratio in capite 427.c. lux mentis 498.e

E

ratum facere 492.d
ratus 657.c.d
raucifonns 46.c.58.b.c
raucus 221.a.465.a
re 389.a.685.c
recedere 288.a
recenſio, recenſus populi 654.d. recenſere, recenſiri ibid.
recentari 110.c
receſſus 38.c
recipere 56.c. 134. b. 337. b.c. 391. b. c. 457. b.c 678.d
recitare 27.c.355.a
rectus 319.e.320.a
recubare 414.d.e
reddere 50.c. 171.c. 218.c. 323. a. 368. b. 442.d.e 503. b
reducere 384.b.c.488.c
reduces figebant arma ſua ad Deorum poſtes, 564. e
redhoſtimenta 192.e
redigere 488.c
redire iterum 318.d
referre 240. d. referre iura 171. a. referre ſe 227. d
reflectere 45.d
refringere 421.d
refulgere 525.e
refundere 358.a.b
refutare vim 95.d
regalis, regius 501.d.599.a
regere 118.a.b
regere paſſus, iter 300. d.e
regio 118.b
regiſtrum 541.b
regium imperium 369.b
regnare 398.d
regnum 130. c. d. 213. a. 311. e. 490. c. 610. c. 700. c
releuare 209.c.d
religare nauem 51 a.b. 61.c
religio 552.c
religionis priſcæ ritus in adorando 450.b.c
reliquiæ 295.e
reliquiæ vino & bibula fauilla lauabantur, 297. b.
remex 360.e
remi pedes dicti 173.d. minuti 196.a. vada radunt 418.a
remigare 633. c
remigandi munus ſorti commiſſum 529.a.b
remiſſa tela 461.d
remittere 393.d.666.b.c
remora 22.d
remorari, remorare, remora 22.d.e.116.c.d
remores aues 22.e
remulcus 125.e
remurinus ager 558.b
remus, remona, remoria 558.b
remus 246.c. 632.b. pro romulo 550. e. 558. c. cæſus 460.a
rhenæa 379.e
rendre exempt 519.c
renouare 110.c
renuere 333.b
renunciare 487.c
rhenus fl. 421.e
repellere, v. 95.d
rependere (*,*) 646.c
repertus 683.b
reportare 602.a
repoſcere 253.b
reprehendere 521.d.e
repugnare 266.e
repulſa 497.c
requieſcere 185.b.c.d
res, pro labore 2. c
reſcindere 449.b
reſerare 218.c.d.654.d.697.a
reſes 601.b
reſidere 601.b
reſidere ferias, reſidere pœnitentiam 221.b.335.d
reſipiſcere 544.a
reſiſtere 424.c
les reſnes 105.a
reſpergere 70.a
reſpicere 274.c.568.b.c
reſpondere 671.c.d.709.e
reſpondere mutua 218.c.219.b
reſpuere 84.b.c
reſtani p. 398.a
reſtare 309.d.c. 398.a.b.452.c
reſtim ductitare 428.e
reſtinguere 521.d
reſtio, reſticularis 588.c
reſtiruere 503.b
reſtrigare 659.b
reſtringere (*,*) 61.b
reſupinare 665.e
reſupinus 665.e
rheſus fl. 535.b.c
retentare 153. d.e
retinaculum 336.c.d
retinere 34.b.63.d.284.a.368.c.487.c.541.d.e
reuehere domum 384.c
reuerentia 376.b.c. 484.c
reuiſere 68.d
reuocare 213.d.e. 217.c. 299.c. 543.a.b. 648.e
reuocatur parcere 217.c
reus peragi quis dicatur 376.a
rex 208.c. rex verus 700.c
reges, i, heroës 15.c.d
reges captiui aureis catenis vincti 248. c. in triumphis 301.d
regum faſces 473.d
ricinium 339.d
rictus 216.b
ridere 23.c.24.a. 60.c.d
rides 546.a
ridiculi fanum 416.d.e
rigare, v. 96.d.e
rigere 120.d
rigidus 120.d.e
rima 219.c.d.573.e
ringi 216.b
ripa (*,*) 232.d.615.b.c
ripa 615.b.c
ripa aurea 615.a
ῥίπος, ῥίπη 168.a
ῥιπή 167.e

riphæi montes 167.e
riſus 677.b
riſus puellis familiaris 675.b.c
ritè 63.e
riualis 184.d.e
riualem nemo libenter habet 393.a
riuus 96.e.559.e
rixa 216.b.303.b.c
rixa dulcis 448.c.d. 451.e.526.e
rixare, rixari 216.b
rixari cum mulieribus & in taberna turpe 658 e.
robigalia 38.b.347.a.554.a
robigus Deus 38.b.347.a
robur 647.b.c
rhodopeiæ arces 501.e
rhœteum promont. 73.a
roide mort 279.e
rogare 19.b.167.e.498.d.618.a
rogitare 181.d
rogus 66.d.230.d.586.e.697.a.b
rogus extremus 230. c. vnguentis perfuſus, vino aſperſus 644.b.c
rogi odores 507.e. & ſeqq.
rogi cognati 440.d
roma 548.a. 549.b
roma ſeptimons 475.d. magiſtra luxuriæ 480. b.e. 483.e. 486. b.c.
roma magnitudine ſua laborans 491. c. regia, domina, beata 529. c. Dea 560. e. pauper 598. c.
romæ colles 475. d. hiatus terræ 475. e. 476. a. b. ſacra peregrina vetita 389. d. plurimæ portæ 587.e. 588.a
romana tuba 472.d.e
romanæ ciuitatis diſtributio 555.b
romanæ turres 687.b
romani muri ſancti facti 460.e
romani ordines 518.e
romani in aliam ciuitatem ſe conferentes amittebant ciuitatem Rom. 384. e. dicti à Romulo 536. c.d. expugnant Volſinios 574. e. gens togata 583. a.b
romani veteres quo digito tulerint annulos 640. c
romanorum luctus de morte Marcelli 519.d. templa & ſacella 549. d. e. corrupti mores 642. a
romani agri diuiſio 555.a
romani imperij terminus 686.b.689.d
romanum forum 575. b. & ſeqq. 598.a
romanus Callimachus 560.c
rhombus mag. 436.b
rhombus machinula lanificarum 365.e
rhombua 365.a
rhombus piſcis 365.c
rompu & moulu 315.b
romula viucla 474.a
romulus 270. d. 460.a.476.d.604.b.c. 686.a.b. 687. d. 694.d
romulus Quirinus dictus 600. a. augur 632. a. conditor vrbs Rom. 687.b
romuli caſa 549. c.d. 550. e. triumphi 555. d. e. nutrix 556. e. 604. b.c
ronce 601.a
rorarij 569.b
ros 352.a.b.411.e
roſa tenera 225. d.e. Punica 419.b.487.a. ſerta 420. b.
in roſa requieſcere 419 d
roſam ferre 580.c
roſæ in conuiuiis 663.b.c
roſarium, roſetum 621.e
roſea 569. b
roſeus 63.a
roſeus Eous 543.c
roſcidus 92.b
roſidus 238.e.239.a.375.c.603.c
roſtra 248.d.565.c. 572.e.634.c. eurtuur 248.e. punica 419.b
roſtrum 35.a.b
rota 562.d.583.c.658.d.699.d
rotæ paruæ, pro tenui ſtylo 417. d
vn rouet 365.e
rubellius 80.d
ruber 577.c
rubere 191.e.577.c
rubeta 436.c d.e
rubigo 38.b.347.a
rubor 75.b.702.b
rubrius 80.d
rubus 486.e.601.a
rubus Idæus 601.a
rudentes 56.a
rudere 56.a
rudis 35.d.e 186.e.272.a.356. b.c. 401.e. 554.b. 571. b
La ruelle du lict 668.e
ruere 69. c. 504. b. 560.e. 565.e. 607.c
ruga 394.a.546.c.d.e.621.c.622.a
ruina 349.a.b 360.a
ruminalis ficus 460.d
rumis 400.c.460.a
rumon 550.b
rumor 166. c. d. 203.b.321.c.383. b.c.603.a
rumpere 476.a
rumpi 182.d.e
rupes, pro monte 9.d
rurſum 370. d. 437.d
rus merum 267.a
ruſtica vita pudica 321.a.b
ruſticua 267.a. 551.b
rutilus color, rutilare 485.c
rutundus 650.d
ρυπαρὸς πίνος 309.b

S

S, litera ſilentij nota 609.b
ſabina herba 594.d
ſabinæ virgines raptæ 605. c. dirimunt acies 605. b. c. d. e
ſabini pop. 386. a. b. 598. b. 684. e. Tarpeiam virginem occidunt 610.e
ſacella vrbana, ruſtica 322.b.c. 594.a
ſacer 333.b.656.e
ſacerdos 405.d.e
ſacerdotes vittatæ 679.e
ſacra 69.a.b. 289.a. 404.b. 676.a
ſacra menſtrua 78. b. læſa, violata 100. e. ſe-

cluſa 238. c. peregrina vetita 389. d. 552. c. d. ſolemnia 387. a. b. illotis manibus non tangenda 405.c. Liberi patris, Cereris, Cybeles 513. e. curru ducta 553.c. vilia 553.d piacularia 625.e. Nouendialia 644.e.698.c. Inferorum 645.b arcana, magica 645.d.e. noctis 446.d. lucorum 680.b.c
ſacra putare 140.d. Dianæ ſuſcipere 323.c. ferre 405.a. b. 459. d. ſacra facturi loti 587.b. facere 625.b.c. vetita videntes cæcati 676 b
ſacrorum peruigilium, excubiæ 368.d.e. fercula 405.a.b
ſacra-via 248.e
ſacris lauandis qualis aqua adhibita 598.a
ſacris arcebantur profani & impij 626. e. 627.a
ſacræ oues & pecudes 127.c.d
ſacrarium 489.b.544.e
ſacraria ceſſant 489.a
ſacrauienſes 248.e
ſacrificare 553.d
ſacrificia fiebant in lucis 636.a
ſacrificij periphraſis 67.c
ſacrificium Bonæ Deæ 679.d
ſacrilegus 490.d. ſacrilegium ibid.
ſæuire 280.b.175.a.280.b
ſæuire in aliquo & aliquem 602.d
ſæuus 397.d
ſaga 467.d 543.d
ſagax 467.d
ſagettes barbelées 291.e
ſagina 553.e
ſaginarium 553.e
ſagire 467.d
ſagitta 104.e. hamata 291.c.d.e
ſagittæ ictu decem rates victæ 635.b.c
ſais v. 251.a
ſal 41.d.531.e
ſalacia 267.e
ſalebræ 506.a
ſaleutini pop. 267.e
ſales 531.e
ſalij ad cantus 580.a
ſaliua 645.b c.d
σίαλος 267.e
ſaltare 6.c.258.c
ſaltare in foro 620.e. in nuptiis 6.e
ſaltatio 619.b
ſaltem 260.d.447.e
ſaltus 404.d
ſaluber 537.a
ſaluere 36.e.683.e
ſaluius 1.b
ſalum 167.e
ſaluus 281.a.b.366.c.476.e
ſalutare Deos 36.e
ſalutaris 537.a
ſalutatio matutina & veſpertina 177.a
ſamos dicta Pelaſga 362.c.d
ſanare curas 192.e
ſancire 675.b.c
ſanctitas 404.e
ſanctus 684.e.362.c.441.a.675.b.c
ſaneus, ſanctus, ſagmina 685.a
ſandaraca 351.e
ſandyx 351.e
ſanguis 264.c.d. 471.d. ruber, ater 577.c
ſangus 684.d.e.685.a.b
ſapere 260.d.297.c.d
ſapere alieno periculo 175.d.e
ſapere ad verum 297.c.d
ſapiens 591.d
ſapientia 394.d.e
ſarcina 92.a.592.d
ſariſſæ 104.d. 415.e
ſaronis palus 674.c
ſarpa 322.a
ſarpe 584.b
ſarpere 584.b
ſatis eſſe 125.b
ſatisfacientium mos 669.c
ſatius 346.d
ſaturnus 386.a.563.d.581.d
ſaturni ſtella 563.b.c
ſaturno ſacrificatur aperto capite 366.c
ſatus 456.c.d
ſatyrus 513.e
ſatyrorum chori 511.c
ſaucius 241.d
ſaxoſus 614.e
ſaxum 308.e
ſaxum Sicanum 220.a.b
e ſaxo ſe iacere 354.e
ſcaber 625.a
ſcabies 625 a
ſcabellum 417.a
ſcabillum 664.b
ſcææ 459.c
ſcæuus 583.d.602.a
ſcalarum in obſidione inuentio 396.d e
ſcamander fl. 66.d
ſcamnum 417.e
ſcelerare 70.d
ſceleſtus 340.b.c
σκεπτικός 388.c
ſcelus 70.d.e.457.e
ſceptrum 634.b.c
ſcinis 538.c.d.539.a.b
ſcintilla 593.a
ſcipio dictus Corculum 61.d
ſcipio Æmylianus 700.d
ſcipio Africanus 477.a. eius iocus 330.d
ſcipionis funus 507.c
ſcipionum familia 701.b
ſcironides petræ 539.a.b
ſcirpicula 580.c
ſcius 75.b
ſclauonia 308 c
ſcopulus 236.e.237.a
ſcopulis affigere 447.b.c
ſcopus 106.d
ſcorta vocantur, veniunt, ducuntur 435.c. 661.c.
ſcorta diobolaria 646.a
ſcrantiæ, Scraptæ, Screæ mulieres 622.c
ſcreare 622.c
ſcribere 225.c.244.b.526.e.541.d.e.653.a
ſcribere legem 526.d.e
ſcribere in cortice 229.a.b
C. Scribonius Coſ. 701.a

ſcribonij Libonis puteal 701.d
ſcriboniorum gens 700.e.701.b
ſcrinia 434.a.b
ſcriniatij 434.a.b
ſcylla 49. a.b. 99.e. 100.a.b. 358.b.c.481.a.523.d 602. d.e
σκύλαξ v. 99.e
ſcyronides petræ 505.a
ſcyron 506.a.b
ſcyros inſ. 37.e.38.a.287.a
ſcythæ d. 591.e. ſagittarij 479.d
ſcytha malus 506.d
ſcythia 96.d.506.c.d
D. Sebaſtiani porta 596.a
ſe laiſſer aller au ſommeil 607.a
ſe meurtrir 576.c
ſe trainer ſur le ventre 99.b
ſecare 179.b
ſecare auram,fluctus,viam 373.e.374.a
ſecludere 238.c.373.d.e
ſecretò 709.c
ſectari 237.c.d. 278.c.496.d
ſecubare 346.b.c.389.b
ſeculum 94.a. 110.d. aureum 486.d.e
ſeculum decurrere 94.d.e
ſecundus 458.b
ſecutuleiæ mulieres 392.e.618.d.e
ſecuris 333.b.557.d.e.589.d
ſecures 170.c. fractæ 473.c
ſeges 121.b. 401.a
ſeges matura 401.a
ſegeria Dea 221.b
ſed 73.e.240.c
ſed tamen 347.b.c
ſedare 521.d
ſedere 92.e. 199.c.310. d.e. 482.e. 589.e. 611.e. 630.a
ſedere in cineres 458.e
ſedent venerantes Deos,conſilium capientes, augurium 366. c.d. lugentes 507. d. 591. a. 602. a.b. ſupplices, captiui 601.a.b. 617.e. Iudices 524.e
ſedes 539.c
ſedes,pro ſepulcro 611.e
ſeditio 93.a.417.b
ſedulus 156.b.318.e.614.d
ſella 690.d.e
ſella aurea, curulis 690.e
ſella curulis 706.c.d.e
ſemele 364.d.e.375.e.511.d
ſemen 439.d
ſemina quædam incluſa capitibus & ſcaphis 439.d.e
ſemita 194.e. 195. a. 337.e. 418. d. 476. e. 667 c. d.
ſemitamis 70.d.468.e
ſemita lucet 301.b
ſemperamicus 203.a
ſemperamor, ſemperamicitia 142.b.242.b
ſemper-aqua 603.e
ſemper-dolor 128.e
ſemper-florens,&c. 128.a
ſemper-viue,&c. 387.d.e
ſempronia 283.d
ſenatores 531.a.b.c
ſenatus, ſenator 351.a
ſenatus olim in prato 598.b
ſeneſcere 1.a.b
ſenecta 298.d.e
ſenectus 110.d.e.319.a.b. 417.b. 429.c.d. moroſa 710.c
ſenex 394.c. amore captus 77.b
ſenis mortem inuocantis fabula 298.c
ſenes duri 374.b. vrgentur tuſſi 622.b
ſenis crinibus ornare 211.d
ſenſus 52.c.d 251.b
ſenſibus explorata certiora 301.c
ſentire 566.c.645.d
ſepelire 225.c.475.b.c.499.c.d
ſeptentriones 431.d
ſeptimontium 4.d.475.d
ſepulcrum 14.a. 49.c.177.a.247.295.e
ſepulcrum portus corporis 611.e
ſepulcri columnæ 653.b
ſepulcro nomen inciſum 508.e. cauſa mortis 254.a
ſepulcra iuxta viam 253.b
ſepulcra familiaria, hereditaria 440.d
ſepulti terra triti 73.b.c
ſepultura 364.e
ſepulturæ omnes erant extra vrbem Rom. 644.b.
ſequax 618.d.e
ſequi 13.c.485.c.d.490.a.b.507.b
ſequi virum 450.a.618.d.e
ſequi prætorem,quæſtum, laudem, &c. 309.b
ſequi lucrum & quæſtus 439.d
ſera 619.a.654.d.e.697.a
ſera catenata 654.e
ſera tacens & abiecta 700.e
ſeræ veterum 654.c.d
ſerere 41.c.d. 428.a. 456.c.d
ſeres pop. 585.b.e
ſericæ veſtes 209.d.e. 258.b
ſeries 707.a.b
le ferment s'en va à vau l'eau 362.a
ſermo præceps 504.b
ſerpentes 537.a. 656.c.d. Baccharum 58.a.b
ſerpentum vſus in ſacris magicis 436.a
ſerpere 99.b. 492.a.b
ſerra 550.b
ſerta, æ, 391.c.d
ſerta roſa 420.b
ſertam ducere 428.e
ſertum 61.b.391.e.408.a
ſeruare 240.e.294.d
ſeruare fœdera 596.d
ſeruire 354.b
ſeruire ingenio, naturæ, dolori 174.b
ſeruitium 201.d.212.e
ſeruitium graue, mite, clemens 165.a
ſeruius Tullius 542.d
ſerui 497. c. capite diminuti in iure 277.e. 435.e
ſerui aduerſitores 368.b. alienati 670.e
ſeruorum alienorum oſculari manum 338.e. venalium pedes ſignati 620.c.d
ſerus 152.b.423.c.d.e
ſeſtos 246.d
ſeuerus mons 699.e

INDEX.

ſeuocare 71.d
ſeuocator 71.d
ſextus Pompeius 95.d. victus 425.d
ſi lapis 308.d.e
ſi ſciens fallo 648.d
ſibilus 648.e
ſibylla 343. c. eius ætas 133.c
ſibylla Cumæa 256.d.e
ſic 156. e. 227. c. 241. b. 433. d. 502. b. 596. a. 638. d
ſicambri pop. 421.b.c.637.a.b
ſicani pop. 220.b
ſicarius 393.d
ſiccine 47.c
ſicinius Dentatus 560.c
ſidere 589.d.e
ſidon 314.c
ſidus 157. a. 173.e.219.d.589.e
ſidus & ſignum 84.d.e
ſidera numerare 23.b
ſidera ducere 219.d. 220.a
ſidera, oculi mundi 257.e.285.c. 425.b.446.b
ſigeum 73.a
ſignare iura 526.b.c
ſignare limina 573.d.e
ſignum 112.a. 534.e
ſignum amittere quantum flagitium 565.b
ſignum mittere 462.b
ſignnm datum agitatoribus in circo 461.e
ſigna 289.a.b
ſigna cœleſtia 561.e
ſigna militaria 107.d.e
ſigna fortia 478.c
ſigna dare 449.c
ſilentium 114.c
ſilenus 57.e.385.b.c.400.b.419.a
ſilenorum chori 511.c
ſilere 609.b
ſilex 190.d. 347.a.b
ſilicernium 482.e
les ſillons 126.c
ſilys fl. 373.c
ſimilitudo 122.b.c
ſimoïs fl. 409. b.c
ſimulacra tenent pateras manibus,&c. 581.b
ſimulare 344.d
ſindon Tyria 62.e
ſingultus 164.b
ſinim verb. 321.b
ſinis, item ſinnis 538.e
ſiniſter 546.e.374.a
ſinuare 630.b
ſinuoſus 551.c.d
ſinus 11 d.e.144.b. 449.b. 568.c. 607.e
ſinus mentio in condenda pecunia 309.c
ſinus Baianus,Puteolanus,Miſenus 195.a
ſipylum 326.c
ſirenes 99.a
ſirenum lacus 482.a
apud Sirenios ſcopulos conſeneſcere 99.a
ſirpea, ſirpicula, ſirpiculum 580.c.d
ſiſyphus 315.c. 432.e. 699.c
ſiſtere 515.b.c. 691.c
ſiſtrum 472.e.473.a
ſithonia nix 257.d
ſitientes iracundiores 612.b
ſitis 681.e
ſitis torquet magis famelicos 500.c
ſmaragdus 313.a
ſmyrna 132.d.e
ſobrius 509.d.e.578.b.c
ſobrius ad lites 580.a
ſoccus 6.b.339.c
ſoceri generis ſæpè iniquiores 453.c
ſocia arma 582.c
ſocius 393. c. deficit 602.b
ſocrates 531.c
ſocratici libri, charti 394.e
ſodes 632.e
ſol 69.d.94.e. d.215.d.e
ſol albus 21.e. 98. c. d. vagus 59.a. purus 85.a. liber dictus 100.e.153.a. ortus ſuos effert 112. c. rerum humanarum arbiter 384.b. longiorem circulum luſtrat æſtate 525 b. facit diem & annum 634.b
ſolis orbis 94. c. boues 101.b.c. 481. c. ſolſtitium 115. d. velocitas 121. a. ortus 120. c. 429. c. d. 585.b. equi 306. b. regia 379.c. defectus 431.c.d
ſoli caput tributum 112. b. illi ſunt ſua tela 639. a
ſolatium 166 d
ſolatium doloris poſſe in amici ſinum curam effundere 190.d.e
ſolea 373. c.d.e
ſolea laxa 373.a.b
ſolennis 387.a.b. 552.b
ſolenne annnum continet 466.e
ſolennes dapes 608.d
ſolennia 387.b
ſolere 174.e
ſolidus 469.a.b
ſolitus 257.a
ſoliue (.·.) 594.a
ſolinm 38.d. 690.d.e
ſollers 61.c.d
ſollicitari 438.d
ſollum 122.a
ſolox 63.d
ſoluere 67.b.285.e.605.d. 632.b
ſoluere nauem, oram, funem 442.b.707.b.c
ſolui, pro mori 631.e
ſolum 122.e
ſolum cereale 122.a.b
ſolus 124.d.146.b
ſolutus 91.c
ſomniculoſi 463.e
ſomniantes putant ſe videre obiectas imagines 462.a.b
ſomnium 437.c. d. 450.b.c.606.b.c.709.a
ſomnium non eſt ſine ſomno 619.e
ſomnia 156.a.b. 653. d. e. quomodo procurata 600.a.b
ſomnia & lacrymæ iuncta 171.a.b
ſomnia narrare 371.e. ſomnia expiabātur, ibid. 371. a.b
ſomniorum expiatio 464.a. mater nox 599.d
ſomniorum ſortes vertere 263.b
ſomnus 46. b. c. 156. d. 158. a. b.c. d. 164. c. 355. e. 606. b. c

ſomnus fallax, 40.b, c, languidum reddit corpus, 64.a, [illegible], 515.e, 648.a, auriga noctis 600.a
ſomnus ſoluit membra 396.c,d
ſomnus primus 151.e
ſomnum videre 606.d,e
ſomno demiſſus 371.d
ſomni ingrati 465.c
ſomniare 40.c
ſonare 674.a
ſonare in aure, 199.e. 200.a,b, ſonare molle, leue 6. 8.a,b
ſonitus 314.b,c
ſontes è ſaxo deiecti, 316.a,b, vnco tracti, 572.c, igne cruciati in quæſt. 436.c
ſonus 384.a, 410.d,e, 435.e,d
ſophoclis reſponſum apud Ciceronem 520.e
ſopitus 355.c, 667.e
ſoracte mons 163.e
ſopor 355.e
ſoror 320.b,c
ſorores, pro Muſis 407.c
ſororiare 41.d
ſordere 18.a, 382.a
ſors 119.a,b, 315.d, 345.c, 419.c
ſortes quomodo tolli ſolitæ 77.c
ſortes Prænestinæ, Antiatinæ 380.c
ſortiri pilam 699.a,b
ſoubatts 366.a
ſoupple 245.b
ſouſtenir le menton 448.e
ſpargi ſanguine 506.e
ſparſina, ſiue ſparſiua pila 494.c
ſparta 493.c
ſpartanæ virgines quomodo inſtitutæ, 493.e
ſpatiari 235.a 294.e, 381.a, 669.b
ſpatiator 235.a
ſpecies, 234.c, 377. d. e, ad ſpeciem homines, ibid.e
ſpectaculum 551.d, 659.b
ſpectare 551.e
ſpectionem habere 632.b
ſpecula 372.a, 416.c
ſpeculari, ſpeculator 371.c, 372.a 416.c
ſpeculum 434.b,c
ſpeculum quaſi conuitiatur deformi 547.d
ſpeculum tenere deabus in pompa 652.a
ſpeculum porrigere dominæ miniſterium certum ancillæ 651.e
ſpelunca, ſpelæa 418.e, 673.e
ſpelunca viridis, ſcrupea 418,e
ſperare 264.d
ſperare magnum 307.e
ſperatus 37.c
ſperchius 652.b
ſpernere 616.b
ſpes 48.a, 510.a
ſphæra quando inuenta 534.a, 562.a
ſpica, ſpicum 576.d,e
ſpiculum 293.b,c, 687.a,b
ſpina alba 7.c,d
ſpinetum 399.b
ſpinus 399.b
ſpirare 152. a
ſpirare magnum 307.d,e
ſpiritus 220.d, 256.c
ſpiritus horæ dubiæ 298.b
ſpiſſus 431.b
ſplendor 28.a
ſpoleto 560.b.
ſpoliare 424.b, 128.c, 129.a
ſpolium 128.e, 424.b
ſpolia dare 686.d
ſpolia opima 686.a,b, 687.a
ſpondere 28.a, 370.a,b, 523.c, 557.e
ſponſalium veterum ritus 28.e
ſponſio 523.c
ſponſus 46.d,e, 74. c,d
ſportulæ ſcirpeæ 380.d
ſpuere 622.c
ſputum cruentum 622.c
ſquallere 147. b,c
ſtabulum 388.c,d, 534.c
ſtagnare 772.d,e
ſtagnum 338.e. 515. d
ſtamen 212.d, 158.a,b, 680 a
[illegible] 390c
ſtaphylus 390. b
ſtare 320.e, 536.e, 517.c
ſtare magno (*,*) 519.e
ſtatarius miles 628.b
ſtatio 627.e
ſtatorios 2.b
ſtatuere 132.b, 672.c
[illegible] 653.c
ſtella 563.a,b, commoda, 359.e, 563.a
ſtellæ dictæ ſe receptare 134.b,c
ſtellæ inerrantes 131.c
ſtellarum chorus 431.a,b
ſternere 295.c,d
ſternutatio 259,e,d
[illegible] 435. b
ſtilla, ſtillare 279.a, 573.c, 600.d
ſtillicidium 113.c
ſtipare, ſtipatores 450.c,d
ſtipes 577.a
ſtips & ſtipis 450.c,d
ſtiria 279.a, 600.d
ſtirps in maſc.g. 12.a,b,e
ſtolæ ius 705.b
ſtolidus 309.d
ſtolones 309.d
ſtrabo 439.a
ſtragola veſtis 434.e
ſtragula picta 445.b
ſtragula textilia, Babylonica 209.e
ſtraminea caſa 310.b
ſtrata 295.d
ſtrictus 324.e
ſtriga 659 a,b
ſtrigare 659.a,b
ſtriges 614.b
ſtrigoſus 659.a,b
ſtringere 459.a
ſtrix 436.b,c
ſtrongylcioſ. 39.b
ſtrophiola 154.d
ſtrophium 41.b,c, 679,a,b
ſtruere 115.a,b, 124.e, 588.d
ſtruices 62.b, parinariæ, 115.b

ſtrymon fl. 607.d
ſtrymonis 607.d
ſtudium 149.a
ſtultitiæ maximæ indicium 454.a
ſtupor 155.d
ſtuprum 372.c,385.b,470.c,523.c,d
ſtuprorum examina ex ludis 322.b
ſtylus 669.e
ſtyx 428.b,649.c,698.b,e
ſtygis nouenus ambitus 72.a
ſtygiæ aquæ 598.a
ſuadere 573.a
ſuauium . 372.c,708.e
ſub 365.c,458.d,461.a,568.e,572.b
ſubditus 98.e
ſubducere 23.b,170.b,184.c,189.c,287.d,e
ſubiectus 194.c
ſubigere 522.a,598.e
ſubijcere 176.c
ſubijcere collum 111.a,b
ſubire,20.a,172.a,189.b,195,a,209.c,306.b,522.a,578.e,600.b
ſublimen 347.c,d
ſublimentum 347.b
ſublimis 100.e
ſubliquus 588.b
ſubmiſſus 67.b
ſubmittere 123.a,b,146.b,c
ſuboles 98.c,237.d,562.c
ſubruere 691.a
ſubrumari,ſubrumus 400.c
ſubſcriptiones votorum 596.b
ſubſellia 706.c,711.c
ſubſeſſores 180.d
ſubſidere 180.d,e
ſubſidium 354.b,c
ſubſidio ire,venire 354.b
ſubſilire 664.c
ſubſiſtere 82.c,129.c,d
ſubſternere 443.c
ſubſultare 664.e
ſubtemen (·.·) 64.d,112.d
ſubter 72.c,399.c
ſubtexere 534.c,d
ſubtus 72.c
ſuburbanus,item ſuburbanum 556.c,d
ſuburra 623.c,641.b,c,d,e
ſuburrana tribus 641.d,e
ſuccedere 205.c,443.c.
ſuccendere 147.a,d
ſuccinctus 595.c,d
ſuccingulum 595.d
ſuccubare,ſuccuba,ſuccuboneus 522.a
ſuccumbere 465.e
ſoccurrere 500.d
ſudare 147.c
ſudes 554.c,555.a
ſudis 104.c,d
ſudiculum 333.e
ſudor 340.c,d,duplex,333.c,d,e
ſudus 47.c
ſues agreſtes 324.a,b
ſues altiles mactatæ luſtrandis compitis 553.e
ſuēre 274.e
ſueui pop. 421.a,b
ſufferre 530.a,b
ſuffimen,ſoffimentum 671.a,b
ſuffire 671.a,b
ſuffitio 163.a
ſuffocare (·.·) 671.b
ſuggerere 598.a
ſuggeſtum 598.a
ſulcare 179.b
ſulcus 126.c
ſulci flaui 126.d
ſulfur 671.a,b
ſumere 153.c,248.b
ſumma (·.·) 455.b,c
ſummanus 98.b,698.a
ſummouere 680.b,c
ſupare copulas 179.e
ſupellex 662.e
ſuper 72.c,127.c,128.a,242.c
ſuperare 89.d,186.b,c,430 b,583.d
ſuperbia 193.e,illius ſedes,136.e
ſuperbia comes formæ 451.a
ſuperbus 604.e,illius indicium,136.b
ſuperbotom eſt tumor 560.b
ſupercilium 452.c
ſupercilijs tegere verba 452.a,b
ſupereſſe 83.a,b
ſuperi 367.b
ſuper pendere 88.c
ſuperſtitio 88.c,432.e
ſupinus 92.d,664.e
ſupperere 579.c,580.a
ſupperiæ 579.c,580.a
ſupplere 664.d
ſupplex 300.b
ſupplicem venire ad leges accipiendas 185.b
ſupplices 601.a,b,603.c,617.e
ſupplices lacrymæ,voces,palmæ 216.e
ſupra 72.c
ſuprema 48.c,49.a
ſura 46.c,323.a
ſurdus 176.c,482.b,545.a
ſurdus locus,color,ſurda lyta 620.d,e
ſurgere 146.a,b,469.e
ſurripere 453.e
ſuſa op. 168.b,292.e,Suſiana regio,ibid.
ſuſcipere 284.a,b,677.e
ſuſcitari terram 121.e
ſuſpendere 44.c.238.a
ſuſpenſus 433.d,e,640.b,c
ſuſpicari 270.b,c
ſuſpirioſi 155.d
ſuſpirium 155.c,d,156.c,337.a
ſuſteniare 153.d
ſuſtinere 410.e
ſuus 463.e
ſuſurri taciti 196.c
ſybaritæ μυροχίτωνες 41.a
συκαμένους 241.b
ſylla 480.c,644.e
ſylua 207.c,412.e
ſyluanus 554.a,597.a
ſylueſtris 460.d
ſyluicolæ 487.d

ſymplegades 356.e,535.d
συνδυασμὸς 269.a
ſyphax 475.c,d
ſyrium munus 296.c
ſyrtes 43.e,284.d,521.a
ſyrus ſerui nomen vnde 618.d

T.

Tabellæ,539.e, ſupplices, ligneæ,540,b,e, publicæ,priuatæ,703.d, obſcœnæ, 271.c, 272.b, c
tabellarum ſignandarũ ratio,540.a,cera,540.d
taberna 658.a,b
tabernaculum 658.a
tabes 435.c
tabeſcere 212,d,e,435.c
tabula 355,c,591.c
tacere 114.c,609.b,699.c,d
tabulata nauium 355.c
tabulas ſignare 526. b,c
taciturnus 227.a,b
tacitus 261.d,e
tactus de cœlo 187.d.
tæda 181.e. vide teda
tænariæ columnæ 411.e
tænarius 204.b
tænarus prom. 204.b,412.a
tænia 436.d,e, lanea,417.b
tagaces,furunculi 417.b
tagus fl. 3.b
talaris tunica 580.d
ταλασία 17.a
talaſſio, talaſſius, talaſſus 17.d,e
talio 310.a,605.d
talorum luſus, 341.c,d,390.a,465.c, 664.a, & ſeq.
talus prænom. 386.a
tamen 82.b,262.d,265.c, 479.a
la Tana 173.c
tana Græcorũ matronas inuadit Triton, 545.c
Tanais fl. 118.c,173.b.c,535.b,c
tanais diſcors 68.c
tandem 157.b
tangere,30.e,106.d,187.c,d,303.a,410.d,e,417.b, 448.c,d,569 d,e
tangere poculum 250.c
tantalus,193.e,252,e,376.b,426.e, 432. a, 523.b, 690.d,e
tantus 204.e
taratantara 58.d
tardus 105.c,d
tarpeia virgo 216.b,c,596.d,e,609.d,610.c
tarpeia rupes 473.e,596.d
tarpeium ſaxum 473.e,550.a
tarpeio ſaxo deiicere 316.a,b
tarpeius mons 600.e,611.a,b,lucus,661.e
tarquinius Superbus 259.c,d
tartari portæ columnæ Adamantinæ 695.d
tariæ cures 684.c
taries 555.a
tatius Sabinorum rex, 555. e, 597. c, d, e, 598. b, 599.b
taurus,taura 223.e
taurus,76.d,133.e,mollis, duræ ceruicis,261. d, grauis,397.e
taurum decet toruitas 387.e
tauri amatores validi 261.b
tauros domandi ratio 123.e
taurus mons 44.c.108.a
taygetus mons 446.b,c
te,particula 497.b
tecmeſſia tempe 61.a
tectum 279.e,351.a
tectus 452.a,b
teda 7.b,c
tedæ prælatæ nubentibus 523.e
tegea,vel tegeum op. 419.e
tegere 132.a
tegere arbore 355.e
tegetes 623.d,e
tegillum ſumere 355.a
tegmen 45.e
tegula 645.b
telamo 216.d
telegonus 380.d,e
τίμιος 36.c
telephus 65.b
telemachus,24.d,eius reſponſum de patre,24.b
tellus 72.d,87.d,591.d
tellus iuſta 297.c,d,440.c
τέλος 163.c
telum 582.b,c,686.b
tela remiſſa fugæ 461.d
telum irritum 678.e
tela ſedere 92.e
tela manualia duobus modis iaciuntur 693.e
temenus 212.e
temerarius 277.e
temeritas 277.e,illius ſignum,454.a
τέμνειν ὁδὸν 179.b
temo 659.b
tempe 60.e,61.a
temperans 429.b,c
temperantia 532.a
temperare 212.c,d
tempeſtas,672.c,d,domina maris.vide fortuna
tempeſtatib. immolatur agna 446.c
templum medium 379.b
templum Pacis & Veſtæ crematum 603.e
templa violare vetitum 568.e
templa vittis cincta 626.d
templorum limina vittis ederaceis ornata, 676.c
tempora 154.e,cingere,5.e
tempus garrulum 541.b,c
tempus an poſſit quid agere 305.e
tempora dicuntur fluere,labi 123.c,d.546.c
tenax 481.a
tendere 172.e,439.b,473.d
tendre à pleurer 502.b
tenebræ,327.a,immundæ 500.2,b
tenebrio 569.b
tener 269.b,c,350.c,d
tenere 37.e,102.c,d,441.e,654.e
teneritas 5.b,350.c,d
tennitur,pro tenditur 154.a
tentare 153.d,162.c,292.d,323.d
tentorium 473.d
tentare 405.e
tenus 154.a,169.a,b

teos vr. 661.a
tepidus 105,c,d,219.b
terebinthus 445.d
terebintij Varronis Attacini epigrāma 168.d
terere teri,470.e,518.e,523.b,655.a,b
teres 21.c
tereua 463.a,537.e
tergere 671.b,e
tergiuerſari 111.e
tergum,tergus 352.e,613.b,e
terga vertere 211.e, dare, 454.d,582. d,e
poſt terga vincire manus 288.a
terga iugi 603. b
terminus fatorum comes 133.c
ternarius numerus dicatur ſacris 626.a,671.e
terra 75.c,445.a
terra cereri ſacra,121.e,iuſta,pia,232.e,d,e,communis parens 297.e
terra tegi 172.d
terræ plagæ quinque 119.b,c,122.b,c
terræ fœtus,partus 124.a,b
terræ-motus in Theſſalia 431.b
terram ſindere ferro 124. c,d
terrere 3.coniug. 82.c
territus 4,d,82.e
terror 82.c
terrorem ſequuntur pallor & tremor 657. a,b
teſqua 677.e
teſſeræ 341.d
teſta 296.e,598.c,d,646.a,b
teſta ignea 645.e
teſtandi formula 253.a,b
teſtatum 646.a
teſtimonium 567.a
teſtis 109.a,708.b
teſtes citari 711.e.interrogari, ibid.
teſtium interrogandorum ratio 658. b
teſta 646.a
teſtudo 401.b; 630.d,646.a
tethya 37.a
τεῦξ 144.e
teucer 66.d
teucer 66.d
teuthras rex,item fluuius 196.d
teutones,vel teutoni 421.e
texere 83.d,420.b,c,442.d
textilia ſtragula 209.e,210.a
textura 615.e
thaïs 268.d,e,618.b,e
thalamus 211.c, d,212, c,d
θαλάμιος 212.d
thales mileſius 37.a
thamyras 333.d,334.e,d
θαὶ αὐτὰ 699.e
theatrum 312.b,331.e.332.a
theatrorum vela 517.d,e,551.d
thebæ 173. e,176.c,d,249.a,b,276.c,d,567.e
thabæ muro cinctæ 459.b
thebæ Ægyptiæ 615.e,d
thebani duces ſeptem ad 7.portas,176.d.286.d,e
thebanorum Dij 516.d
thelephus 251.e,248.a,b
themiſcyrus campus 495.e
themiſtoclis dictum 95. d,e
θεός 86.c.98.e
theos vrbs. 661.e
thiaſus 57.d,e
thiodamas 235.a
thera vrb. 116.b,inſula,625.c
theramenes rhetor 396.a
θηρεύω, θηρατής 323.e
thermodoon fl. 495.d,e,607.e
theſeus 248.d,300. d,539.a,b,602.b,e
theſpiæ op. 9.e, d
theſprothia 195.b,c,d
theſprotus 195.b,e,d
theſſalia 60.e,veneficiis infamis,163.b. e,543.d
theſſalis vmbra 231.d,e
thetis 57.d,e,448.d,e
thetis ἀργυρόπεζα 600.d
tholus 368.d
θεσμοθέται 94.d
thule. 425.a
thus. 289.a, b, 594. d, 625.e
thura vilia, rara. 312.a,b
thuſtanica ſigna. 583.e
thuſcus. 574.b,e
thuſcus vicus. 582.a,b,c,d
thyeſtes. 65.d,523.b,c
thya arbor. 445.c
thyades. 69.a
thyeſtea cœna. 537.e
thynia. 238.e
thyniades nym. 238.e
thyrſus. 420.a, 511.e, Bacc.577.d,e
tiberinus fl. 352.e
tiberis alueus auerſus à Velabro. 575.a
tiberis fl. 440.550.b,575.a
tiberinus Deus. 575. a
tiberius prim⁹ ouās curru vrbē ingeſſus. 461. b
trans Tiberim venundari. 550. b
citra Tiberim, vltra Tyberim. 689.d
tibia. 58.e,274.e. 374.d,e.375. a,465. a,588.e
tibia in nuptiis. 606.a,in funeribus.697. b,c
tibia Phrygia. 833. c, d
tibiæ incentiuæ , ſuccentiuæ. 332.d,e
tibiarum cantus. 274. b
tibicines. 59. a, in ſacris & conuiuiis. 465, a 626. b, 663.e
tibullus. 80.b,c,d,e
tibur. 381. b,c, 540. c, 536. b, 652. e
tiburnus. 536. b
tiburtina regio magnā habet copiam fructuū, 652.e
tibur, Tiburtinus. 653. b
tiburtus. 536.b
tigillum. 355.a
tignum. 594.a
tigris. 104.e, 187.e, 188.a
tigres Armeniæ. 320.b
tigris fl. 423.b
timandra. 523.a
timauus fl. 109. b, e
τιμή. 49.c,610.d,e
timidanda. 94. d
timidus terga vertit. 64.e
timolaus proditor. 610.e
timor fortium , & ſtultorum. 393.e
timor periuris & impiis timor. 314. d
timor maximè offic ii memoriæ. 368.d

tinnire 6,c
tirer vne tranchee 102.e
tireſias vates 680.d,e, 681.a,b
tirooem reprehendit Cicero 545.e
tirones audaciores veteranis 467.e
tiſiphoне 432. c,d
titan 94.c,d
titanes 94.c,d,432.b,c,246.d,e,459.e
tithonus 318.a,b,346.c.d
titi Veſpaſiani nummus aureus 425.e
tirienſes 555.c
titubare 393.e
titulus 90.e,425,a.619.e,620.a,b,701.b
ſub titulis iacere 701.e
tiuoli 381.b
τίτυρος 400.a,b,432.c
tityrus pro Virgilio 400.a
toga 244.d,245.a,355.a,578.a,583.b,c, 701.c
toga candida,351.e,libera,virilis, 571. c,d,e, picta, palmata,purpurea, 604.e
rogata gens 583.a,b
togatæ fabulæ 583.b
tollere 16.c,d,469.d
tolumoius Augur 689.d
tolumnius dux Thuſcorum cæſus,689. e, 691.e
tomyris regioa 117.b,c
tonare 249.c.549.e,550.a
tondere 123.d,e,487.a,523.e,702.a
tooitrua 314.c,398.c
tonſilla 179.c,336.d,707.b
tonſitari 124.a
tormentum 450. e,451.a,588.c
τορεύειν 397.a
tornos,tornare 396.e,397.a
torquatus 23.d
torquatus, a, um 622.c, d,e
torquere vndam,35.c,d,lumina,241,d,e,fonem, 647.a
torquis 694.a,b
torrere 361.e,544.a
torrens 113.c
torridus,torridare 361.e,490.b,c
torus 152.d,295.e,488.b,c,588.c,662.c
torus natious 488.a,b
toruus 257.a,387.a,b
tourner 576.c
tout marrain 594.a
toxicum 163.b,c
trabs,vel trabes 412.c,d,535.b,c,594.a
traducere 74.a,b,341.b,c
τραγῳδεῖν 396.b,514.e
trahere 148.c,d,585.e,586.d,e
trahere fata 681.e
traijcere 232.c,292.c,520.b,544.c,579.b,692.e
trama 230.a
tranſdere 217.c
trames,229.e,230.a,489.c,508,a,536.c, incultus, 229.e
transferre 201.c.d
tranſportare 365.b,c
tranſtra 360.d,e
τρεχέδειπνος 91.a,b
treilles 612.e,662.c
treillis 624.c
treilliſſee 624.b
tremere 245.a,b,393.c,d,557.b,657.e
tremor 165,a,b,393.d
tremor horrorem ſequitur 537.d,e
tremulus 11.a,46.d,62.d,557.a
trepidare 261.e
treſpaſſé 293.e
treteau 295.e
tribades 470.a
tribuere (.·.) 129.c
tribules 706.e
tribus 555.a
τρίχες τίλλειν 547.a
trichilæ 662.d
triclinium 662.a,b
tricongius Nouellus Torquatus 391.b
tridens Neptuni 357.b,c,447.d
triens 466.b,c
triga 396.b,c
trinacria 99.b
triones 389.d,431.a
triſecli ſenex 94.a,110.a,298.b,c
triſtis, 168. c, 169. a, 208. e, 397.d, 434.e,501. e, 782.a,b
triſtium geſtus 500.b
triſtitiæ indicium 136.b,c
triton, 70.a, b, 382.c, d, 635. b, c, à Baccho victus,543.c
triuiom 221.c,642.c
triumphantis currũ ſequebantur milites laureati, 407.a,461.a
triumphantium liberi, 406.e,596.c,eqoi & ornatus 406.c,555.e,556.a,596.c
triumphare quis dicatur verè 458.c
triomphus 116.a,247.c,d,e,707.d
triumphos iuſtus 124.c,280 b
in triumpho ſimulacra fluuiorum, oppidorũ, & mootium lata 424.c
trochus 494.d,e
τρόχος, τροχίζεσθαι 188.c,d
troë 72.e
troia. 67. a,b,capta,409.c,d,ter capta opera equorum 409.a
troia reſurgens 558.b,c
troiæ mœnia,246.b,c, auctor,367. e, excidium prædictum,563.e
troiana obſidio 480.e, 481.a
troiani ignis reliquiæ 607.d,e
troianus equus 557.e
τροπή 349.c, 415.e
tropæum 415.e
trophæum 415.d,e,700.b
τροπαῖς 349.c
trotteres 163.d
trucolentus 397.d
trudere 369.a,b
trulla gemmea 518.e
truncus - 67.a,b,303.a,663.e,664.a
trux 397.d
tuba 58.d,e,59.a,274.e,551.d,588.d
tuba in funere,295.b,697.b,c, in vigiliis caſtréſibus,606.c,d,e
turba Romana 472.d,e
tuba data ſignum in commiſſione ludorum,

461.c, item nauis 462.a
tuba citatur capitis reus ante ipſius domum, 295.b,c
tubæ ſonus querulus 420.e
tubæ æneæ inuentor 588.e
tutia Veſtalis 704.d
tudes 617.b
tueri dextra 106.e
tueri 497.d
tullius Hoſtilius, 135.b, 137.c,d,170.d,e,171.a, 539.d,706.d
tum vero 55.a
tumere, tumeſcere 129.e
tumulus 132.e
tumor 339.a,560.b
tumultus 360.c,498.c
tundere 617.a,b
tunica 256.a,b,270.c,351.e,580,d, 667.a
tunica palmata 590.c,recta,701.d
tunicam ponere 303.e
tunicatus popellus 351.e
turba 216.c,220.e,418.b,c,498.c
turbo 44.c,365.a,b
vnturbot 365.c
turcica claſſis 629.c
turibulum 639.a
turma 70.d,129.d,e,601.e
turpare 538.c
turpis 256.d,e,538.c
turpe prælium 267.b
turpia perſequi 15.c
turris 504.e,505.a
turres cauæ 687.b
tuſculum op. 380.d,381.b,504.e
tuſſis 622.e
tutanus 416.e,548.d
tute 497.a,b
tutela 488.e,497.d,656.b,c
tutilina dea 488.e
tutor 497.d
tutulum 676.d,e
tutulus 333.a
tuum eſt 130.e
tyberis & Nili inimicitiæ 389.d. vide Tiberis
tybur 381.b,c
τύχη 226.c,133.b
τύχη ϐείσιος 367.d
tydeus 554.e
tympanum 58.b,418.b,513.d
tyndaridæ 225.b
tyndarei & Ledæ liberi 523.a
typhaon ſerp. 631.e
typſo gigas 342.e,343,a,b,c
tyranni 276.c
tyria purpura 590.a
tyrrheni nautæ 512.d
tyrrheni prædones 512.e
tyro, tyrocinium ponere 570.b
tyro Sulmonci F. 204.e,522.e
tyros vr. 310.e,314.c.367.c,483.d

V.

V, & b, inter ſe mutantur ſæpe 80.a
v. pro i 147.a
vacare 171.c,196.b,c,346.a,381,a,711,a
vacca 123.c
vaccinium 15.a
vacuus, 50.b.189.c.194.a,212.c,234.b,c,389.c. 464.c
vacuum nemus 227.c
vadere 168.a,339.d,e,498.b
vadimonis lacus 569.d
vadimonium 585.d.e
vadum 34.c,211.c,223.d,e,282.e,575.b
vænale dare,&c. 660.e
vagari, vagus 163.c,d
vagare pro vagari 381.b
vagina 576.d
vagus 117.c
valens 25.c,d
valentia 548.a
valentula puella 334.e
valere 82.a,187.c,294.e,334,e,651.e
valeria gens,1.b, 89.c, illius gentis tres pocræ, 1.b
valerius 476.b
valerij, nomen boni ominis 1.b
valerius Æditus 2.b
valerius Catullus, Flaccus, Martialis 2.b
valgius rhetor 125.d,e
vallare 508.c.d
vallis 560.d
valli 103.a,b,c,554.e,588.c
vallum 103.a,b,c,588.c
vallum cæcum 102.c
valuæ 13.a,218.c.666.a
valua mœrere dicitur 414.a
vaneſcere 53.a,b
vanus 193.c,d
variare 211,a,b,272.c,576.c
variola 576.c
varius 14.d
varro Atacinus 402.b,c
vas 583.e
vaſtus 120.a
vates 561.c,625.b
vates fallaces 263.e
vateſcere 120.a
vaticinari 315.e
vatinius lapidatus 400.e
vber 243.d,460.d
vbera impreſſa 400.b,c
vbertim 243.e
vdus 47.c,247.c,b
vecors 478.a
vectari, vehi 406.e,411.c
vector 46.b,653.e
vectura in ſumptibus funerum 712.b,c
vegrandis 178.b,c,478.a
vehere 96.b,c,447.b
vehi, prouehi, inuehi 569.b
vehi per æthera 134.b,c
vehicula pingi ſolita 253.c
veientes pop. 689.b,c
veij vr. 689.b,c,690.b,c
velabrum 575.d,599.c.
velabrum, velaturam facere 575.a
velare, velamentum 594.a
velaria 551.d
veliſera nauis 591.a

velificare,

velificare, velificari 365.d, 672.e, 673.a
velle 106.a
vellere capillos, barbam 547.a,b
velli mares ſoliti ad libidinem 659.e
vellicatim ſcribere 265.a
vellicare 265.a
vellus 265.a
vellus aureom 34.a,b, 467.e
velocitas 110.e
velum, 361.a,b, oppanſum, 551.d, purpureum, 633.a
velum mendicum, 423.d, 454.e, 632.e
vela ſecunda, cruenta, fuoeſta, candida, felicia; 226.b, 508.e 568.a
vela diuerſa in eadem oaui 454.e
vela pandere, 330.d, tendere, 439 b, contrahere, ſubducere, 458.d,e, dare, facere, 524.e
vela theatrorum 517.d,e
velorum inuentor 324.b, finus, 458.e
venalitium 619.e, 620.a
venatores ceruorum cornua pinui affigere ſoliti, 44.c
venatio 489.e
venationis duo genera 323.e
vendere 145.a
veneficæ 97.c,d, ſtriges dictæ, 436.c
veneficæ boſtuariæ 436.a,b,c
venefici infames 384.a
veoeficorum turbo dictus rhombus 365.a
venenarius 393.d
veoeoum 145.c, 163.b, 200.c
venenum clam ſerpit 474.d
venenum ſumere in maous 316.d
veneni terendi mos 516.d
veneni deprehenſi pœoa 384.a,b
venerari 426.b, 683.c
venire 167.e, 198.b, 210.b,c, 320.e
venire domum & ad domum 370.b,c
venter 557.d
ventidius 301.c
ventilabrum 592.c
ventoſus 290.e, 291.a
veotus 35.b,c, 178.e, 181.b, 265.b, 462.e
ventus vagus 74.e, verba rapit, 362.a
ventum percutere 45.c,d
veottlare 592.c,d
venti aërij, 48.b, hominum preces ad deos ferre crediti, 180.a,b. vtre conclnſi, 556.b cur ſpirent è mari. 430.a, imperant mari, 446.b, fingootur videre & audire, 448.a, 642.c, ferentes, 591.e, dij, 592.d
ventorum diſcordia 112.d,e, 502.b
ventoa inuocabant veteres, 180.b, 684.a, veotos petere 644.a
ventis dare, 48.b, loqoi, committere, 50.d. 53.e
veous, 121.e, 142.c, 208.e, 384.c,d, 419.c,d,e 657.e
venus cæleſtis, 4.c, verticordia, 140.b, nuda, 145.e, vulgiuaga, 149.a,b, 163.e,d, 203.d,e, inuidioſa, 362.a,b, honeſta, 384.e, damnoſa, 483.b,c, furtiua, 487.c, inſana, 508.d, doloſa, 541.c
venus quibus faueat, 194.b, apris & leonibus abſtinet, 324.d, cygnis, columbis, paſſeribus vecta, 420.a, querelis gaudet, 451.d,e, miniſtra noctis, 466.d, noctis ſacra inſtituit, 527.a 541.a, an interſit non caſtis nuptiis, 472.a,b duxit Æneam in Italiam, 557.e, ventilat facem maritam 592.d
venus pæta 439.a
venus Erycina, Cnidia, concha vecta, 41.c,d, 483.e
veoeris gaodia, 160.d,e, nodus, 369.e. bella, 426.b,c, tabnla, 455.a,b,e, ara, 465.d, conſilium amanti quærẽti remediũ amoris, 509.b
veneris & Martis fabula 619.e
veneri formoſi ſuot cutæ 22.c
veneri ponere vota, 323.d, lepus illi ſacer, 324.d columba ſacra 622.c
venerem iuogere 642.d
venuſtus 22.c
ver triplex 123.d
verax 112.a, 115.c, 492.c
verbalia cum caſu ſuorum verborum, 141.c
verbena 594.c
verbum ad duo relatum, ſatis eſt ſi alteri conueniat 44.c
verbum actiuum pro paſsiuo 172.e
verbum 268.c
verbo voo mutari 264.c
verba 620.c, pro fide leui, 181.b
verba ſeoticoſa, 41.d, magna, 77.a,b, 164.c,d,e 676.a, libera, 185.d,e, maxima, 349.d, bene ominata, 283.b,c, mala, 283.b, 625.a, rerum ootæ, 473.d,e, inania, 524.e, diſerta, 540,c ad ſummam caueam ſpectantia 670.a
verba loqui, 73.e, fugere, 165.d,e, ſine precibus, 168.e, ducere, 191.a,b, cadere, 164.c,d, 220.a, 222.e, iacere, 277.d,e, 625.a, mittere, traiicere, remittere, 317.a, 452.a,b, 676.a, commutare, 315.d,e, facere, dicere, 337.c, componere, nouare, 396.b, dare, præbere, 341.c,d, 489.a, tonare, 571.c
verecundia 485.e, illius iodicium, 136.c
verecundia vitioſa 188.a
vereri 475.a, 680.c
verger 412.e
vergiliæ 179.b
verna 497.c, 645.c,d
vernaculus 645.d
verrere 34.e
verriculum 34.e
verſare 209.c,d, 466.c
verſ. 87.d
verſare prælia 250.a
verſicoloe 445.a,b
verſipellis 97.c, 320.c
verſus 87.c,d, 91.c, 131.a, 221.d, Phœbi dona, 419.e
verſus Priapæus, 4.c, durus, mollis, 249.c
verſus delicati, 3.c, Feſceooini, 17.a,b, teretes, 410.c
verſus tornare, 410.c, pangere, 510.e
verſutus 263.a,b, 645.a
vertagus canis 489.b,
vertens 576.b
vertere 74.a,b, 219.e, 220.a, 416.c, 710.d,e
vertere comas, pellem 320.c,d
vertere agros 444.b
vertex 40.e

vertigo torta 447.d
vertumnalia 576.a
vertumnus, 574.c.d.e. 575. d. e. 578. d. auriga, 579.a. 581.d
vertumni ædes 575.a
vertumno data corona pomoſa 577.c.d
verum eſt 264.e
veſanus 178. b.c.282.b.478.a
veſper, 25. d. e. in neutro g. *ibidem* e. 29.e 589.c
veſpera 25. e. veſperugo, *ibid.*
veſpillones 296.b
veſta, 553. a. 599. a. 602. e. 603. a, 607. d, eadem cum Pallade 603.b
veſtales perpetuo virgines 242.c
veſtales inceſti compertæ viuæ defoſſæ 613.c
veſtalis legi, capi dicitur 602.e
veſtalis ignis 424.d.e. 603.c
veſtibulum 302.c
veſtibulum linquere 60.b
in veſtibulo domus ſpolia hoſtium 457.d,e
veſtigator canis 85.a
veſtigium 85.e. 152.d. 534.e
veſtigia errabunda 45.e
veſtigia in toro 372.e
veſtigia agitare 311. b. c. d. tenere 458.b
veſtire 487.e
veſtimentum 55.e
veſtis 50.c. 55.d
veſtis tacita, 161. a. b. plebeia, nobilium, 351.d.e caſta, niuea, oſtrina, palla Tyria, 371.e. pura, 571.e. fluens, 580. e. nocturna, 589. d. picta, Phrygia, 604. a. b. matronalis, 705. e. lugubris, 711.a.b
veſtis honores generoſi 705.e
veſtem lacerare 449.a.b
veſtes Coæ 245.a
veſtes Attalicæ, Phrygiæ 518.d
veſtes papaueratæ, ſcutulatæ, palmatæ, virgatæ, 590.a.b. 693.c.d
veſtes funebres Conſulum & Imperatorum, 605.a
veſtium cremandarum in rogo mos 640.e
vetare 680.a
vetaui p. 398.a
veterani milites 346.b
vetus 169.d.e. 246.b. 656.c
vetuſtas 408. b. omnia conſumit, 413.c. 471.e
vfens 692.e
vexare 616.d.e
via, 181.a.b. 359. a. 394.e. 395. b. 535.e. 667. c.d 681.c. 695.c. 710.e. 711.a
via ſacra 339.c. 341. e. 405.b. 425.e
via cæca, 301.b. intacta, 407.d. recta, 427.c.d mala, 518.e
via extrema 640.a.b
via certa an ſit in terris, qua aſcendatur in cœlum, 520.a.b
via ducit 381.c. 533.b
via Appia 381.d
via virtutis ardua 407.
via ſua ire 350.a
via currere 407.c
viæ puræ fluminis 405.d
viam ire, ambulare, 139.b.c.182.e. 438.e
viam ſequi 450.c
viator 290.a
vibrare 686.e
vicarius 708.a
vices, 105.d.e. 203.b.c. 214.a.b. 605.d. 708.a.b
vicinia 116.c. 122.b,c
vicinitas 122.c
vicinus 594.e
vicus 581.c.d
victima 67.e. 86.c. 687.e. humana ibid.
victimæ cædendæ modus 625.d.e
victor 91.b
victores victis imponunt legem 598.e
victoria non ſine labore, 27.e. Cadmea, 459. b.c. inſolens, 536.a
victoriæ naualis inſignia 248.d
victus 414.d
victi alligati ab hoſtibus 652.e
videre 427.b
viderit 304.d.e
vidua 50.c. 199.e
vidua puella 389.b
viduus, vidua 283.b.c
vigeo & vigo 104.e
vigilare 221.a.b. 257.b.c
vigilax (∵) 641.e
vigiliæ 218.d
vigiliæ caſtrenſes, 29.c. ſorti permiſſæ, 611.c
vigor 104.b.c. 110.e
vilis, 149.d.e. 178.c, 214.d.e. 289.b. 442.e. 500.b
vilius iſtos 149.e
villicari 18.b
vincere 182.a.b. 186.b.c. 681.e
vincere ſeipſum 378.e
vinci qui dicantur 220.b
vincire 429.a
vinctus 91.c
vinculum 203. e. 467.b.c
vincula iugalia 527.a
vincula turpia 261.a
vincula nectere, nexa 441.e
vindex 630.a.b
vindicare, 455.d. 593.e. 630.c. 680.b. 698.e
vindictæ ſtudium moræ impatiens 682.e
vineæ bellicæ 691.d.e
vinibuæ 685.e
vinum, 152.e. merum, 390.c. molle, durum, 391.a. ſecurum, obliuioſum, 509.b.c. pallidum, 645.e
vinum parit inſaniam, 449. a.b. pellit curas, 508.d.e. 509.a. inſidiatur bibenti, 578.e. gignit lætitiam 661.e
vinum Maronæum, Iſmarium, 96. a. 382. b. 390. c. d
vinum Leſbium, 207.d. 663.a.b. Crucium, 538. d. Falernum, 636.e. ſalſum, Græcum, 661.e
vini incommoda 390. b. c. & ſeqq.
vini inuentor 390.b.c. mixti 390.d.e
de vini fluminibus fabula 512.c
vino caleſcere 510.d
violæ luteæ amantibus gratæ 487.b
violare 175.c.d.e. 361.c
violens 554.d
vipera 648.d.e
vir mulieri iudex & cenſor 701.a

vita, a viro 5.a.b. 650.a
virago 5.a.b
virdomarus 692.c.d.e
vires pro opibus 457.e
virga 63.c.d. 693.c.d
virgatæ veſtes 693.c.d
virgatum 487.d
virgatus 63.c.d
virgilius laceſsitus nil reſpondit 401.e
virginalis modeſtia 14.a
virgineoſis Dea 11.d
virgo 4.c. 5.a.b. 8.a.b
virgo integra, 10.e. iotacta, 271.a. inculta matura, 31.a.b.d. deuota, 381.c
virgo flori collata 29.d. myrto, 43.a
virgo ſperata deſponſa, &c. ſponſa, noua nupta, vxor, 13.d
virgo geoero tradita capite minuebatur 32.a.b
virgo a gremio matris cur rapti ſimularetur, 705.b.c. 706.b.c
virginem tradere 32.a.b
virgines oſtium cubiculi claudere ſolitæ, 24.d
virginum vittæ 587.a.b
virtus 81.e. 82.a
virtus cognita & celata, 82.b. an ſit terribilis, 82.b.e. puluerulenta 676.e
virtutum ſemina noſtris ingeniis innata, 457.a
vis 32.e. 33.a. 519.b
viſa 271. d. nocturna, 156.a
viſere 53.d.e
viſorium 551.d
viſus hiare carmen 378.a
vita naturæ debita 171.e
vita ſine libertate nulla 254.e
vitæ fructus 307.c
vitam manere 133.c. ducere, trahere, 612.b
vitis 123.c. 487.e
vites humiles, ſublimes 38.d
vitium ponendarum ordo 510.
vitibus tribuuntur humeri, lumbi, vngues, 603.b.c
vitium, vitiare 222.b. 311.c. 393.c. 509.c
vitium non tollitur mutatione loci 529.b
vitia ſua cuique 333.e
in vitiis non eſt modus, nimium tamen in iis eſt, 542.d
vitta 63.a.b. 436.d.e. 587.c. 623.b
vittæ edetaceæ 676.c
vitta lanea 437.a.b. 626.c.d.e
vitta recta 587.a.b.e. 701.e
vitula victoria 503.e
vitulari 503.c
vitulus, vitula 123.e
viuere 375.a. 386.d.e. 444.c.d
viuidus, viuatus 379.a
viuus 379.a
vlciſci (∴) 212.d
vlcus 347.a
vlmus arb. 16.a.b
vlna 318.d
vltimus (∴) 363.c. 485.e
vltra 89.d
vlula 594.c
vlyſſea vr. 481.b
vlyſſes, 94.c.d. 95.b. 96.e. 98.c. 99.c. 101.b.c 211.e. 356.b.c. 444.a. 480.d.e. 481.b. 482.b
pro verſuto, 444.a. decem annos ad Troiam conſumpſit, 280.e. ſocios perditos luget, 444.d
vlyſsis deſceoſus ad Inferos, 98.a. 481.c.d.e
errores, 199.e. nauis fulmine conflagrata, 356.d. arcus, 482.b.c
vmber 243.d
umbra 73.b.c. 292.e. 606.d
vmbra mortua 567.b
vmbram ſuam timere 393.b
vmbræ leues, 98.d. ſermone carent, 482.d. inſepulto corpore errant centum annos 516.e
vmbræ piorum ſeparatim vehuntur a Charonte 520.b.c
vmbras circa ſepulcra errare 232.b
vmbri pop. 243.c. illorum antiquitas, 569.c.d
vmbria 243.b.c.d.e. 560.b
vncus 572.e
vnda, 72.c. 112.c. 120.b.c. 141.b. 535.b. non habet deos 441.d
vnda rapida 129.d. 362.a
vnda alterna 291.b
vndarum flexiones & curuationes 144.b
vnde mihi 274.e. 275.a
vndiſonus 46.e
vnedo 146.b
vngendi corporis mos 507.d.e
vnguentorum ſcrinia 434.a.b. vſus, 507.d.e
vngocora 483.e
vngueotaria ara 570.e
vnguentatus 121.a.b
vnguis g.f. 96.e
vngues teneri 239.d
vngues mordere ac rodere 262.c. 545.a.b
vnicuba 11.e
vnicus filius carior, &c. 54.b.c
vnigena 62.c
vniones 208.e. 483.b.c
vniuira 706.d
vnus 471.e
vnus è multis 265.b.c.d
vocalis 609.e
vocalium concurſus durus 697.d.e
vocare 320.e. 661.c.d
vocationes 661.d
voire mau 347.b.c
volare (∴) 34.e
L. Volcatius Tullus 137.c.d, 170.d
volſci pop. 690.c.d
volgare 93.c.d
volgus 93.c.d
volitare 57.d
volſellæ 547.a. 659.e
volſinij 547.c.d. Volſinienſes 574.d.e
volta monſt. 547.d
volsiger à bride ronde 106.c
volucris 113.b.c. 134.b.c
volucris funeſta 326.a.b.c. 365.a
voluere 648.e
volumen 90.d
voluntas 106.a, pro facto habetur, 83.b.c
voluptas 160.d. 191.e.d
voluptati iacere 372.a
vomis 38.e

volitus 381.e
votiuus 596.a.b
votiuæ noctes 368.e
votum 114.d. 587.d
voti damnatus, condemnatus reus 366. b.c
vota debita, noxia, 221.c.d. poni & ſuſcipi dicta, 284.a. ſuſcipientium & ponentium verba, 302. a. b. ponere, 289. c. 323. e. perſoluere, 348.d
vota perſoluunt compotes rei expetitæ, 357.c.d ſuſcepta a propinquis pro iis qui militatum irent, 587.e
vota publica priuata, 632.d.e. deorum genibus inſculpta, 632.e. rata, 687.c
votis vocare deos 191.d.c
vouere 683.a
vox querula, 593.d. an ſit corporea, 598.c
vocem habent pecudes, non verba 388.a
voces tacitæ 161.d
voces mittere, 50.c. imitari, 202.d
vrania Hymenæi mater 4.a.b.c
vrbes mori dicuntur 559.c
vrbium natales 556 a
vrere 589.b
vrgere, 92.b.c. 208. a. 546.b. 586.a. 695.b.c
vrinæ vectigal 620.a
vrna, 357.c. 358.a. 479.d. 658.c.d
vrna fictilis 598.c.d
vrnaria menſa 25.e
vrſa maior, minor, 363.e. 364.a
vſtor, vſtrina 504.e
vſtrina 247.c
vſus omnia minuit 539.e
vt 82.d. 260.e
vterus 557.d
vteri pondus onus 565.e
vti, verb. 670.c.d.
vt pote 40.b
vulgaris 540.a
vulgo conquirere 149.b
vulgus 424.d. incertum, 93.a,b.c
vulnus 57.b
vulnera lunari ſolita 403.a.b
vulnera pati 601.c.d
vulpes 476.e
vulſa corpora 659.c
vulſi qui ſiut 659.d.e
vultus 333.b
vultus loquax 37.e. ſubductus, 287.d.e
vultum demittere 516.c
vua, 30.e. 31.a. matura, 401.a. variati 576.b.c
vuæ inuentor 390.b
vuæ meracæ, 390.c. in amatoriis muneribus, 487. e
vuas liuere 576.c
vxor, 203.a. domina, 9. d.e. pœnæ loco data, 331. b. pars domus 703.a
vxor dari dicitur & accipi, & conuenire in manum, 67.c
vxor-quondam 387.b
vxor vulgaris 203.d. 646.e
vxores apud Indos 485.a.b.c. 486.a
vxoris vitium aut tollendum, aut ferendum, 709. e

X.

XAnthus fl. 66.d. 324.e. 409.b
xanthus equus 275.e. 280. d. 395.d
xerxes rex Perſ. 246.c. fluctus iuſſit cædi flagris 632.e
xerxes togatus 560.c

Z.

ZAriaſpa 407.e
zelotypia 450.d.e. ex tabulis, 450.d
zephyrus 220.a
zethes 237.d.c. 432.e
zethus 502. a.b
zeuxis pictor 260.b.c
ζῶς καταβάτης, 365.c. πίστις, 610.a
zodiacus 562.d.e. 567.d
ζώπυρος ζωπυρῶν 593.a
ζυγία 56.c

FINIS.

BIBLIOTECA

SVMMA PRIVILEGII.

CAutum eſt auctoritate Regis, ne quis in regno Franciæ Ioa. Paſſeratij Commentaria in Catullum, Tibullum & Propertium cum indice ab eodem confecto, abſque Claudij Morellj permiſſu intra ſexennium imprimat aut diuendat: publicationis exemplarium, ſi quis ſecus fecerit multa indicta prout amplius in ipſo diplomate continetur. Lutetiæ Pariſiorum, VII. Decemb. M. DCVII.

RENOVARD.